LEXIKON

ZU DEN

SCHRIFTEN CÄSARS

UND SEINER FORTSETZER

MIT ANGABE SÄMTLICHER STELLEN

VON

H. MERGUET.

JENA,
VERLAG VON GUSTAV FISCHER.
1886.

VORWORT.

Nachdem der Sprachgebrauch Ciceros, soweit er in den Reden enthalten ist, lexikalisch dargestellt war, glaubte ich durch die gleichartige Bearbeitung der Schriften Cäsars und seiner sich sachlich eng anschliessenden Fortsetzer dem praktischen Bedürfnis zu entsprechen und einem vielseitig gehegten Wunsche zu begegnen. Wie lebhaft dieses Verlangen nach einem ausführlichen Cäsar-Lexikon bereits geworden war, zeigte sich in allerdings unerwarteter Weise dadurch, dass einige Zeit nach der zu Ostern 1884 erfolgten Ankündigung meines Buches, während dieses sich bereits im Druck befand, von andern Seiten ähnliche, wenn auch nach Plan und Umfang verschiedenartige Unternehmungen hervortraten.

Das vorliegende Wörterbuch ist nach derselben Anlage gearbeitet, die bei dem Cicero-Lexikon von der Kritik übereinstimmend als zweckmässig ankannt worden ist. Die Vorführung des Sprachstoffs nach der syntaktisch-phraseologischen Verbindung der Wörter hat den doppelten Zweck, sowohl die Bedeutung und den Gebrauch derselben unmittelbar aus den Erscheinungen der Sprache selbst erkennen zu lassen, wie auch durch konsequente Beobachtung einer festen Ordnung die schnelle und klare Übersicht über den Sprachgebrauch des Schriftstellers in seiner Gesamtheit wie in seinen Einzelerscheinungen zu ermöglichen. Denn obwohl bei dem einzelnen Artikel meistens nur eine grammatische Beziehung für die Anordnung massgebend ist, so gelangen durch die mehrfache Wiederkehr desselben Wortes in andern Artikeln unter neuen Gesichtspunkten auch die andern Seiten seines Gebrauchs zum Ausdruck.

Der Wortlaut der Stellen ist mit einigen Abweichungen in der Orthographie und mit Hinzufügung von Varianten nach dem Text von Nipperdey angegeben, welcher nicht nur, wie die wiederholten neueren Auflagen beweisen, fortdauernd in Geltung und weit verbreitet ist, sondern auch als die gemeinsame Grundlage zahlreicher anderer Ausgaben hervorragende Bedeutung besitzt.

Wegen der ausführlichen Fassung der Citate, durch welche eben dem Benutzer das beständige Aufsuchen derselben im Text erspart werden soll,

und wegen der Kürze der meisten Kapitel schien die Angabe der Kapitelzahlen grösstenteils ausreichend; nur bei längern Kapiteln sind die beiden Hälften mit a und b, bei einzelnen besonders ausgedehnten drei und vier Abschnitte durch Buchstaben bezeichnet, und zwar mit a—c bei G VII, 20. C I, 85. II, 9. III, 101. 112. Af 31, mit a—d bei G I, 31. 40. 44. VII, 77. C II, 32. Die Reihenfolge der Fragmente ist: orationes: F 1—5, de analogia: F 6 und 7, Anticatones: F 8—10, epistulae: F 11—22, poëmata: F 23, incerta: F 24 und 25, Hirtii fragm.: F 26 und 27. Die Varianten sind zwischen ‖ ‖, erläuternde Zusätze in ( ) angeführt, die Wiederholung derselben Worte in demselben Kapitel ist mit × bezeichnet.

Ich übergebe das Buch der Öffentlichkeit mit dem Wunsche, dass es sich als ein brauchbares Hülfsmittel für die Kenntnis der lateinischen Sprache bewähren möge.

Königsberg i. Pr., den 16. Oktober 1886.

H. MERGUET.

A, ab, von, von — her, aus, seit: I. **nach Verben:** abdo: pedestres .. copias paulum ab eo loco abditas in locis superioribus constituunt; G VII, 79.

abduco: retineri legiones II, quae ab se simulatione Parthici belli sint abductae; C I, 9, b. neque nunc id agere, ut ab illis abductum exercitum teneat ipse; C I, 85, c. D. Laelium ab Asiatica classe abductum reliquit; C III, 40. abductum illum (Pompeium) a mari atque ab iis copiis, quas..; C III, 77, a. auxilia etiam ab Scipione (Iuba) abduxit; Af 25.

abhorreo: ipsos duces a pace abhorruisse; C I, 85, a.

abscedo: Labienum ab suis copiis longius iam abscessisse; Af 39.

absisto: sic uti ab signis legionibusque non absisterent; G V, 17.

abstineo: obtestabantur, ... neu ... ne a *mulieribus* quidem atque infantibus abstinerent; *G* VII, 47, b.

absum: s. **absum** (59 St.).

accido: quod si quid ei a Caesare gravius accidisset; G I, 20.

accipio: quos tamen aliquid usus ac disciplina, quae a nobis accepissent, sublevarent; G I, 40, b. ne quam noctu oppidani ab militibus iniuriam acciperent; G II, 33. ut in ea libertate, quam a maioribus acceperant, permanere ... mallent; G III, 8. Sabinus cum iis copiis, quas a Caesare acceperat; G III, 17. neque condiciones accipiendas arbitrabatur ab iis, qui ..; G IV, 13. non esse consuetudinem populi Romani accipere ab hoste armato condicionem; G V, 41. ut ... obsides .. ab iis (Haeduis) principum filios acciperent; G VI, 12, a. quantas pecunias ab uxoribus dotis nomine acceperunt, tantas ..; G VI, 19. si quis quid de re publica a finitimis rumore aut fama acceperit; G VI, 20. nullum enim poterat universis *ab* perterritis ac dispersis periculum accidere; G VI, 34, a. non veterem belli gloriam libertatemque, quam a maioribus acceperint, recuperare; G VII, 1. progressus (Lucterius) in Nitiobriges et Gabalos ab utrisque obsides accipit; G VII, 7. si sibi magis honorem tribuere, quam ab se salutem accipere videantur; G VII, 20, b. Haedui primis nuntiis ab Litavico acceptis nullum sibi ad cognoscendum spatium relinquunt; G VII, 42. ne quam ab finitimis Bellovacis calamitatem (Remi) accipiant; G VII, 90. deinde ... hoc ipso fiunt superiores, quod nullum ab insidiantibus imprudentes acceperant detrimentum; G VIII, 19, b. acceptis mandatis Roscius a Caesare Capuam pervenit; C I, 10. quas (legiones) a Caesare acceptas in Apulia hibernorum causa disposuerat; C I, 14. milites ab eo (Lentulo Spinthere) accipit, ipsum dimittit; C I, 15, b. memores (Massilienses) eorum praeceptorum, quae paulo ante ab suis acceperant; C II, 6. duas legiones ex IV, quas a Caesare acceperat, ... transportabat; C II, 23. quem (exercitum) a Caesare fidei commissum acceperit; C II, 42. Calenus ... paulum a portu progressus litteras a Caesare accipit; C III, 14. sibi .. ipsos multitudine atque angustiis maius attulisse detrimentum, quam ab hoste accepissent; C III, 72. quae (turris) nomen ab insula accepit; C III, 112, a. quod nomen (Delta) a similitudine litterae (locus) accepit; A 27. interim litteras accepit a Caesare, ut in Africam exercitum traiiceret; A 51. quae (munera, dona) bene rebus gestis imperatores ab amicis accipere consuessent; A 70. qui (civis) ab populo Romano honores accepisset; Af 57. sibi suisque liberis a Caninio proconsule ... fide accepta; Af 93.

adipiscor: ab reliquis copiis adversariorum suorum ex fuga collectis se cruentam adeptum existimari victoriam; Af 31, c.

ago: cuniculos tectos ab vineis agunt ad caput fontis; G VIII, 41.

appareo: a Clupeis secundum oram maritimam cum equitatu Adrumetum Cn. Piso ... apparuit || † apparuit ||; Af 3.

arcesso: ne ... ea pars ... auxilia a Vercingetorige arcesseret; G VII, 33. equites .. ab his (civitatibus) arcessit; G VII, 65. alteram .. (legionem) ex duabus ab Labieno arcessit; G VIII, 6.

arripio: ut ... quae quisque eorum carissima haberet, ab impedimentis petere atque arripere properaret; G V, 33.

audio: pro sua ... mansuetudine, quam ipsi ab aliis audirent; G II, 31. nulla tamen vox est ab iis audita populi Romani maiestate ... indigna; G VII, 17, b. unus quisque ... ad id, quod ab alio audierat, sui aliquid timoris addebat; C II, 29.

averto: qua ex re futurum, uti totius Galliae animi a se averterentur; G I, 20. iter ab Helvetiis avertit; G I, 23. ne aversi ab hoste circumvenirentur; G II, 26. quod (fortuna) paene ab ipso vallo portisque castrorum barbaros avertisset; G VI, 42. ipse Pompeius ab inimicis Caesaris incitatus ... totum se ab eius amicitia averterat; C I, 4. milites .. aversi a proelio ad studium audiendi ... feruntur; C II, 12. Issam a Caesaris amicitia avertit; C III, 9, a. haec (fama) civitates non nullas ab eius (Caesaris) amicitia avertebat; C III, 79, b. Caesarem Apollonia a directo itinere averterat; C III, 79, a. s. discedo; G I, 16.

capio: eorum una pars ... initium capit a flumine Rhodano; G I, 1. (Baculus) capit arma a proximis; G VI, 38. quae (signa) ab oppidanis cepit; H 10.

caveo: non solum ab eruptionibus (tribuni, praefecti) caveant; C I, 21.

cognoseo: id se a Gallicis armis atque insignibus cognovisse; G I, 22. postquam ... copias ... neque iam longe abesse ab iis, quos miserat, exploratoribus et ab Remis cognovit; G II, 5. haec ab iis cognovit; G IV, 19. haec .. superiorum annorum consuetudine ab nobis cognoverant; G V, 42. ab eo de periculis Ciceronis legionisque cognoscitur; G V, 45. a Cingetorige atque eius propinquis oratione Indutiomari cognita; G V, 57. haec ab ipsis cognoscite, qui ... fugerunt; G VII, 38, a. hostes re cognita ab iis, qui Meloduno fugerant; G VII, 58. ab exploratoribus ... cognoscit castra ... esse demissa; G VIII, 36. ab iis Caesar haec facta cognovit, qui sermoni interfuerunt; C III, 18. oum ... Caesar ... ab iis, qui Roma venerant ad eum, cognosceret; A 65, a. ſ. absum; G 11, 5.

cogo: Domitius per se circiter xx cohortes Alba, ex Marsis et Pelignis, finitimis ab regionibus coēgerat; C I, 15, b. quas (naves) Igili et in Cosano a privatis coactas servis ... compleverat; C 1, 34. partim quos (homines) ex familiis societatum delegerat, partim a negotiatoribus coēgerat; C III, 103.

cohibeo: cohibet .. omues a praeda; Af 3.

comperio: id se ab ipsis per eorum nuntios compertum habere; G 1, 44, d.

comporto: eo ... frumentum commeatumque ab Asia atque omnibus regioiibus, quas teuebat, comportari imperat; C III, 42.

confugio: ab scientia gubernatorum atque artificiis ad virtutem moutanorum confugiebaat; C I, 58.

couspicio: caloues, qui ab decumaua porta ac summo iugo collis nostros victores flumen transisse conspexerant; G II, 24.

contendo: Caesar castris potitus a militibus contendit, ne ... dimitterent; C III, 97.

ooutineo: Caesar suos a proelio coutinebat; G I, 15. ut (milites) magis deterrendi et contiuendi a periculosissimis essent dimicationibus; A 22.

couveuio: a Caesare couventura subsidia; G V, 28.

couverto: ad hunc se confestim a Pulione omuis multitudo convertit; G V, 44, b. quas (legioues) ab itinere Asiae Syriaeque ad suam potentiam dominatumque couverterat; C I, 4. quoniam ferocitas Antisti omnium mentes converterat ab opere ad spectandum; H 25, b.

deduoo: celeriter ab opere deductis legionibus; C II, 26. Pompeius ... v legioues ab opere deductas subsidio suis duxit; C III, 69. ab oppido ... fossas duas directas ... iv pedum altitudinis in eum iocum deduxit, quo ..; A 38. cum ... uecesse .. haberet legiones a munitionibus deducere; Af 39. milite ab opere deducto; Af 30. si posset Vergilius ... a pertinacia deduci; Af 86. ut Pompeium ab ea oppugnatione deduceret; H 4.

defendo: cum se suaque ab iis defendere nou possent; G I, 11. (Caesarem) Galliam .. omuem ab Ariovisti iniuria posse defendere; G I, 31, d. a quibus se defendere traditis armis uou possent; G II, 31. petuut, ut Mandubracium ab iniuria Cassivellauni defendat; G V, 20. quod et ab incendio lapis et ab ariete materia defendit; G VII, 23. ut ab hostibus ... (castra) defenderentur; G VIII, 9. hortatur, ... ut eius (imperatoris) existimatiouem dignitatemque ab inimicis defendant; C 1, 7, b. uti se a coutumeliis inimicorum defenderet; C I, 22. quo commodius ab impetu navium incendiisque (rates) defenderet; C I, 25, b. gladios .. destringunt atque ita se a cetratis equitibusque defeudunt; C I, 75. ab ictu lapidum ... viminea tegimenta galeis imposita defendebant; C III, 63, b. civitates bouaque eorum ab omni iniuria rapinisque defendit; Af 97.

deficio: impulsos ab suis principibus ... ab Haeduis defeeisse; G II, 14. se suosque omnes in officio futuros ueque ab amicitia populi Romani defecturos confirmavit; G V, 3. orat, ue patiatur civitatem pravis adulescentium cousiliis ab amicitia populi Romani deficere; G VII, 39. paucis ei (Cassio) diebus affertur couventum Cordubensem ab eo defecisse; A 57, b. cuius (provinciae) magna pars ab eo defecerat; A 64.

degenero: ne (regius animus) a geutis suae moribus degeneraret; A 24, b.

depello: Caesar a superioribus consiliis depulsus; C III, 73, a. uec tamen umquam ab operibus depellitur Marcellus; A 62. ad impediendos milites suos et ab opere depellendos hostem propius accedere; Af 39.

deporto: ut a Munda ... materiem illo deportarent; H 41.

deposeo: tua virtute superati salutem a tua clementia deposcimus; H 17.

depreoor: Caesare .. a militibns deprecante, eis uti parcerent; Af 85, b.

descisco: multae longiuquiores civitates ab Afranio desciscunt et Caesaris amicitiam sequuntur; C I, 60. adsunt, qui vos bortentur, ut a uobis desciscatis; C II, 32, a. quod (multitudo) ... descivisse a suis vidobatur; A 7. (Gaetuli) a rege Iuba desciscunt; Af 55.

desidero: imperium se ab Caesare per proditiouem uullum desiderare; G VII, 20, b. uec minus se ab milite modestiam et continentiam quam virtutem ... desiderare; G VII, 52.

desisto: (se) ab defensione desistere; C II, 12.

deterreo: quae .. eum res ab instituto consilio deterreret; G V, 4. ut ab incendio restinguendo dimicationis periculo deterreant Romanos; G VIII, 42. ueque (Laelius) a proposito deterrebatur; C III, 100. ue ab equitatus multitudine circumventus ab oppugnatione deterreretur; Af 51. Caesar ... aquae iuopia ab oppugnatione eius (oppidi) deterritus; Af 76. ſ. contineo; A 22.

detrudo: ſ. V, 1. parte; A 76.

deveho: has (uaves) perfectas carris iunctis devehit uoctu milia passuum a castris xxii; C I, 54.

devenio: quam quisque ab opere in partem casu devenit; G II, 21.

differo: ueque multum a Gallica differunt consuetudine; G V, 14. in reliquis vitae institutis hoo fere ab reliquis differunt, quod ..; G VI, 18. Germani multum ab hac consuetudine differunt; G VI, 21. ex quibus quae (genera ferarum) maxime differant ab ceteris; G VI. 25. amplitudo cornuum et figura et species multum a nostrorum boum cornibus differt; G VI, 28. (Treverorum) civitas ... uou multum a Germanis differebat; G VIII, 25.

diffundo: ab eius (cornus) summo sicut palmae ramique late diffunduntur; G VI, 26.

digredior: Libo a colloquio Caninii digressus ad Pompeium proficiscitur; C I, 26, b. hi (Albici) modo digressi *a* Massiliensibus; C 1, 57. interim Caesar a mari uon digredi; Af 7.

dimitto: his mandatis eum ab se dimittit; G II, 5. his datis mandatis eos ab se dimisit; G VII, 55, a. Vercingetorix ... consilium capit, omnem ab se equitatum noctu dimittere; G VII, 71. ut pluribus dimissi itineribus a Caesare ad Domitium et a Domitio ad Caesarem uulla ratione iter conficere possent; C III, 79, b. eos ... ob neglegentiam ignominae causa dimittendos ab exercitu ... curavit; Af 46. te, Aule Fontei, ... te ab exercitu dimitto; Af 54, b.

dirigo: brachium .. medio iugo ab eo loco ... usque ad eum ... iubet dirigi ac muniri; Af 38.

eo equitatu dextra sinistra directo ab oppidi lateribus; Af 78, a.

diacedo: f. **discedo** (58 St.).

diseludo: qui (mons Cevenna) Arvernos ab Helviis discludit; G VII, 8.

diseo: se ita a patribus maioribusque suis didicisse, ut ... niterentur; G I, 13.

dissentio: quae ab reliquis Gallis civitates dissentirent; G VII, 26. ab his (militibus) primo Marsi dissentire incipiunt; C I, 20.

distiueo: ita (oppida) ab oppugnationibus natura loci distinentur, ut ... non ... capiantur; H 8.

disto: non enim amplius pedum milibus duobus ab castris castra distabant; C I, 82. castra .. Cleopatrae non longo spatio ab eius (Ptolemaei) castris distabant; C III, 103. cum tam parvo spatio (Alexandrini) distarent ab ipsis; A 7.

divido: Gallos ab Aquitanis Garumna flumen, a Belgis Matroua et Sequaua dividit; G I, I. qui (Rhenus) agrum Helvetium a Germanis dividit; G I, 2. qui (Rhodauus) provinciam nostram ab Helvetiis dividit; G I, 2. qui (mous Iura) fines Sequanorum ab Helvetiis dividit; G I, 8. praesertim cum Sequanos a provincia uostra Rhodanus divideret; G I, 33. cuius (Cassivellauni) fines a maritimis civitatibus flumen dividit; G V, 11. qui cum ad flumen Ligerim venissent, quod Bituriges ab Haedius dividit; G VII, 5. cum palude impedita a castris castra dividi videret; G VIII, 14, b. quod (flumen Aliacmon) Macedoniam a Thessalia dividit; C III, 36, a. neque habet a Marcello quicquam divisi; A 63, a. cum ... valles castra hostium divideret ab opere incepto Caesaris castrorum; A 73.

duco: inde in Allobrogum fines, ab Allobrogibus in Segusiavos exercitum dncit; G I, 10. a quibus (castris) paulatim, quantum copiae patiebautur, vallum in oppidi circuitum ducere instituit; G VIII, 33. (Caesar) vallum .. ab oppido Ruspina usque ad mare ducere et a castris alterum eodem; Af 20, a. deinde ab suis maximis castris per medium campum ... duo brachia instituit duci; Af 51.

edueo: legiones XIV et VI ex hibernis ab Arare educit; G VIII, 14. nterque eorum ex castris stativis a flumine Apso exercitum educunt; C III, 30, a.

effero: qnod (legionarii) dierum XXII ab Ilerda frumentum iussi erant efferre; C I, 78.

egredior: tertia vigilia (Caesar) egressus ab Aggar; Af 79.

emineo: hue illi stipites demissi et ab infimo revincti ... ab ramis eminebant; G VII, 73, a.

eripio: ereptis ab eo dnabus legionibus; C I, 2.

erro: navis una ... ab residua classe cum erravisset delataque esset vento ad Thapson; Af 44.

eveco: (cum legione) altera, quam ex Achaia a Q. Fufio legato evocaverat; C III, 106. exercitum a Pelusio clam Alexandriam evocavit; C III, 108. Creta sagittarios, equites ab rege Nabataeorum Malcho evocat; A 1.

excedo: uon nullos ab novissimis deserto proelio excedere ac tela vitare; G II, 25.

exelndo: ne anni tempore a navigatione excluderetur; G V, 23. si ab re frumentaria Romanos excludere ... possent; G VII, 55, b. Numidae ... rursus .. ad ordines suos se recipientes circuibant et ab acie excludebant; C II, 41, b. nt ... hanc (partem) operibus vineisque agendis ab reliqua parte urbis excluderet; A 1. unam partem ab altera exclusam equitibus intrinsecus adortus cum peditatu; Af 17. Scipio ..., ne iugo a Caesare excluderetur, approperare; Af 61, b. Scipio interim exclusus ab incepto itinere; Af 80. rex interim ab omnibus civitatibus exclusus; Af 94. ut eum (Pompeium) ab oppido commeatuque exclnderet; H 5.

exigo: pecuniae a municipiis exiguntur; C I, 6, b. equitum peditumque certum uumerum a civitatibus Siciliae exigebat; C I, 30, b. obsides .. ab Apolloniatibus exigere coepit; C III, 12. ab publicanis suae provinciae debitam biennii pecuniam exegerat; C III, 31.

exposoo: prospicere, ... ut ... omnes ... ante simulacra proiecti victoriam ab dis exposcerent; C II, 5. quin ... victoriam suis ab dis immortalibus exposceret; A 15.

exprimo: f. quaero; I, 32.

exsisto: est bos cervi figura, cuius a media fronte inter aures unum cornu exsistit; G VI, 26.

exspecto: ut ... ea .., quae meruissent, praemia ab se devicta Gallia exspectarent; G VII, 34. relinquebatur, ut ex longinquioribus regionibus Galliae Picenique et a freto naves essent exspectandae; C I, 29. quae ab sua liberalitate ... exspectare deberent; C II, 28.

fero: quibus (clieutibus) etiam a propinquis nostris opem ferre instituimus; F 3.

finio: iugum ... pertineus in Armeniam minorem, quo Cappadocia finitur ab Armenia; A 35.

flagito: id .. ex omnibus partibus ab eo flagitabatur; C I, 71. flagitari .. ab Domitio, ut quam primum Caesari subsidia mitteret; A 38.

babeo: deiude obsides, quos haberet ab Haeduis, redderet; G I, 35. „haec," inqnit, „a me," Vercingentorix, „beneficia habetis"; G VII, 20, c. is (L. Caesar) ... habere se a Pompeio ad eum (Caesarem) privati officii mandata demonstrat; C I, 8.

impetro: ut eo deprecatore a Sequanis impetrareut; G I, 9. a Sequanis impetrat, ut per fines suos Helvetios ire patiantur; G I, 9. uti eadem deditiouis condicione uteretur, ab Crasso impetravit; G III, 22. ue id quidem Caesar ab se impetrari posse dixit; G IV, 9. sperare a multitudine impetrari posse, qnod ad militum salutem pertineat; G V, 36. sperare ab eo de sna ac militum salute impetrari posse; G V, 36. cum ab proximis (Germanis) impetrare non possent, ulteriores tentaut; G VI, 2. aeqnum esse ab iis communis salutis causa impetrari, ut castra munire instituerent; G VII, 29. aegre ab his (cousulibus) impetratum est summa tribunorum plebis contentioue, ut in senatu (litterae) recitarentur; C I, 1. iuterim postulant, ut sint indutiae, atque ab iis impetrant; C III, 15. cum ab eo (Pompeio) impetravisset, ut sibi captivos tradi iuberet; C III, 71. id .. ab eis (centurionibus) facile impetrasse; Af 28. quibns rebus facile a Caesare impetratis; Af 33. nulla re ab bis (oppidanis) impetrata; Af 91, b. precibus a servo suo impetravit, ut se interficeret; Af 94. quam facile a || ad || te de me impetrare possunt; F 26.

imploro: neque (sese) auxilium a populo Romano imploraturos; G I, 31, b.

iueo: qui se summam ab Caesare gratiam inituros putarent; G VI, 43.

iuieio: a dextro interim cornu funditores sagittariique coucita tela in elephantos frequentes iniicinut; Af 83.

intercido: cum ... id iugum ... mediocri valle a castris eorum iutercisum animum adverteret; G VIII, 14, b.

intercludo: ut Caesar ab exercitu intercludatur; G VII, 1. legiones a praesidio atque impedimeutis iuterclusas maximum flumen distinebat; G VII, 59. ab oppido et poute et commeatu omni ... se interclusurum adversarios coufidebat; C I, 43. sperans Pompeium aut Dyrrhachium compelli

aut ab eo interclodi posse; C III, 41. interclusum (Mithridaten) a Caesare a se retineri; A 27.
intermitto: cum ... Caesar ... milites .. hortaretur, ue quod omnino tempus ab opere intermitteretur; G VII, 24. ot reliqonm tempus a labore intermitteretur; C I, 32, a.
irrumpo: protinus .. eodem illo, quo venerant, cursu ab decumana porta in castra irrumpere conantur; G VI, 37.
laboro: ne ab re frumentaria duris subvectionibus laboraret; G VII, 10. illi omnia perpeti parati maxime a re frumentaria laborabant; C III, 9, b. ne ... circomventus (Caesar) a tergo ab equitatu bostiom laboraret; Af 5.
mitto: ab dextra parte alio ascensu eodem tempore Haeduos mittit; G VII, 45, b. qnos (Haedoos) Caesar ab dextra parte alio ascensu ... miserat; G VII, 50, a. itaque ab Arimiuo M. Antoniom cum eobortibus v Arretium mittit; C I, 11. Domitianas enim cobortes protinus a Corfioio in Siciliam miserat; C I, 25, a. quem (commeatum) a Sicilia miserat Alienus; Af 44. legiones duas cum eqoitatu mittit ab castris suis milia passoum x; Af 65. qui (tabellarii) a Cordoba ad Pompeium missi erant; H 12.
moveo: statim .. (Caesar) ab oppido castra movit et Metropolim venit; C III, 80, b. subito universus equitatus ulterior Numidarum ... ab dextra parte se movere ... coepit; Af 61, a.
munio: ubi vero ea pars turris ... tecta atque munita est ab omni ictu bostium; C II, 9, c. provincias .. populi Romani a barbaris atque inimicis regibus interposito amicissimo rege munivit; A 78.
mutuor: Commius Atrebas ad eos confugit Germanos, a quibus ad id bellum auxilia mutuatus erat; G VIII, 21.
nascor: ab eo flumine pari acclivitate collis nascebatur adversus huic et contrarius; G II, 18. ne profectio nata ab timore defectionis similis fugae videretur; G VII, 43. cuius postulationem Antonius cum iudicaret ab iusto nasci timore; G VIII, 48, c. ot reperiri non posseut, a quibus initiom appellaodi nasceretur; C III, 20.
obduco: ab utroque latere eius collis transversam fossam obduxit circiter passuum qoadringentorum; G II, 8.
opus est: si quid ipsi a Caesare opos esset, sese ad eum ventorum foisse; G I, 34.
ordior: ot ab sinistro eius (Caesaris) corno ordiar et ad dextrum perveniam; Af 60.
orior: Belgae ab extremis Galliae finibus oriuntur; G I, 1. bic (timor) primum ortus est a tribunis militom, praefectis reliqoisqoe, qui ..; G I, 39. plerosqne Belgas esse ortos ab Germanis; G II, 4, a. initium repeotini tumultus ac defectionis ortum est ab Ambiorige; G V, 26. ue quis ab bis (Treveris) subito motus oreretor; G VI, 9. oritur (silva Hercynia) ab Helvetiorum et Nemetum et Rauracorum finibus; G VI, 25. ne initium inferendi belli ab Massiliensibus oriatur; C I, 35. quin ab iis cobortibus ... initium victoriae oriretur; C III, 94. quem (campum) iogum cingens a mari ortum ... velut theatri efficit speciem; Af 37. amitae meae Iuliae maternum genus ab regibus ortum ... est; F 2.
oro: tantum orare et petere ab eo (Caesare), nt sibi praesidium daret; Af 33.
paro: a finitimis equos parare ... coepit; G V, 55.
patior: sibi praestare, ... quamvis fortonam a populo Romano pati; G II, 31.
pello: primo concursu ab dextro corno ... bostes pelluntur; G VII, 62.
perduco: a lacu Lemanno ... ad montem luram (murum perducit); G I, 8. fossam .. duplicem dnodenum pedum a maioribus castris ad minora perduxit; G VII, 36. quem (musculum) a turri latericia ad hostiom turrim murumque perducerent; C II, 10. ab angulo castrorum sinistro munitionem ad flumen perduxerat circiter passus cccc; C III, 66. munitiones enim a castris ad flumen perductae ... propriam expeditamque Caesaris victoriam interpellaverunt; C III, 70.
perfero: ot a populo Romano imperia perferrent; G V, 54.
perfugio: qui (Vertico) a prima obsidione ad Cioerouem perfugerat; G V, 45. magnum numerum ab eo (Caesare) militum ad Afranium perfugisse; C II, 18, a. cum paene qnotidie a Pompeio ad Caesarem perfugerent; C III, 61. milites legionarii complores ab Scipione in castra Caesaris perfugerunt; Af 35, b.
permitto: converso .. eqoo se a ceteris incaotius permittit in praefectum; G VIII, 48, b.
pertineo: Aquitania a Garumna flumine ad Pyreuaeos montes ... pertinet; G I, 1. qoi ab finibus Allobrogum et lacu Lemanno et flumine Rhodano ad summas Alpes pertinent; G III, 1. quae (silva) ingenti magnitudine ... a flumine Rbeno ad initium Remorum pertinet; G V, 3. quae (Arduenna silva) ab ripis Rheni finibusque Treverorum ad Nervios pertinet; G VI, 29. quam (munitionem) pertinere a castris ad flumen supra demonstravimus; C III, 68. Alexandria ... specus .. habet a Nilo pertinentes; A 5.
pervenio: ab Ocelo ... in fines Vocontiorum ulterioris provinciae die septimo pervenit; G I, 10. ab eo loco in fines Ambianorum pervenit; G II, 15.
peto: haec cum pluribus verbis flens a Caesare peteret; G I, 20. sese habere quasdam res, quas ex communi consensu ab eo petere vellent; G I, 30. omnes qui aderaut, magno fletu auxilium a Caesare petere coeperunt; G I, 32. pueri mulieresque ex muro ... pacem ab Romanis petierunt; G II, 13. (quorum legati) a se auxilium petant; G IV, 8. cum ultro in continentem legatis missis pacem ab se petissent; G IV, 27. posteaquam ... de suis privatim rebus ab eo petere coeperunt; G V, 3. simul ab Gueo Pompeio proconsule petit, ... iuberet; G VI, 1. universi ab eo (Caesare), ne id faceret, petebant; G VII, 17, b. ab animi virtute auxiliom petendom videbat; G VII, 59. petunt a Vercingetorige Haedui, ut ad se veniat; G VII, 63. petit ab utroque, ... ne graventur ..; C I, 9, a. petit ab his omnibus, ut se frumento iuvent; C I, 60. fidem ab imperatore de Petreii atque Afranii vita petunt; C I, 74, a. cui rei missis ad Caesarem legatis auxilium ab eo petebant; C III, 9, b. condiciones pacis ... Romae ab senatu et a populo peti debere; C III, 10, b. quae gens ... praesidium .. ab eo (Caesare) militum petierat; C III, 80, a. proiecti ad terram flentes ab eo (Caesare) salotem petiverunt; C III, 98. aquam peterent vel a sinistra parte a Paraetonio vel a dextra ab insula; A 8. L. Plancus interim legatos petit a Caesare, oti .. daret; Af 4. petisse dicitur maior Titius a centurionibus, oti se priorem quam fratrem luterficerent; Af 28. petierunt .. a Caesare, nt noiversis ccc uno nomine pecuniam imperaret; Af 90. tertio petit ab eis (Zamensibus), ut sibi conioges liberosque redderent; Af 91, b. petunt .. ab eo (Caesare), uti ... sibi auxilium mitteret; Af 92. ita vix periculo liberatns petiit ab oppidanis, nt .. liceret ..; H 22, b. insequenti praetura ampliatu honore vectigalia ... a senatu petisse; H 42, a. imprimis a te peto, ... nt te ibi videam; F 14. quod ne facias, pro

iure nostrae amicitiae a te peto ‖ puto ‖; F 16. ʃ. arripio. oro.

porto: commeatus ab Remis reliquisque civitatibus ut sine periculo ad eum portari posset; G II, 5.

postulo: qui (legati) ab eo postularent, uti aliquem locum ... deligeret; G I, 34. haec esse, quae ab eo postularet; G I, 35. quod ab altero postularent; C I, 32, a. quasi aliquid ab eo postularet; A 52.

praecipio: ab iisdem (publicanis) insequentis anni mutuam (pecuniam) praeceperat; *C* III, 31.

praeduco: a medio fere colle in longitudinem ... murum ... praeduxerant Galli; G VII, 46.

procedo: Romanos ... magno periculo longius ab castris processuros; G VII, 14, b. qui ab Alesia processerant; G VII, 80. qui adaquandi causa longius a castris processerant; C I, 66. cum (remiges) longius a navibus praedatum processissent; A 10. ne quis miles ab signis IV pedes longius procederet; Af 15. ipse enim (Caesar) a suis munitionibus longius non sine ratione *non* procedebat; Af 58. qui (adversarii) tamen a munitione oppidi longius non audebant procedere; H 29, b.

procurro: eodem tempore equites ab sinistro Pompei cornu ... universi procucurrerunt; C III, 93, a.

proficiscor: maturat ab urbe proficisci; G I, 7. Caesar ab decimae legionis cohortatione ad dextrum cornu profectus; G II, 25. ipse (Caesar) ... ab oppido Bibracte proficiscitur ad legionem XIII; G VIII, 2. Caesar ... ne reliquum tempus amittat, ... ab urbe proficiscitur; C I, 33. (Caesar) ab urbe proficiscitur Brundisiumque pervenit; C III, 2. ab hoc profectus initio ... legem promulgavit, ut ... solvantur; C III, 20. Libo profectus ab Orico cum classe, cui praeerat, navium L Brundisium venit; C III, 23. adulescentulus cum naviculis cuiusquemodi generis XXX ... profectus ab Utica; Af 23. Sulla Faustus ... una .. cum iis (equitibus) ab Utica proficiscitur; Af 87, b. quod imparati a Carteia profecti sine aqua fuissent; H 37.

progredior: paulum .. a maioribus castris progressus aciem instruxit; G I, 50. circiter milia passuum septem ab eo loco progressus; G IV, 23. deminutis nostris copiis, quae longius ab castris progrediebantur; G VII, 73, a. nec longius ab infimo colle (Afranius Petreiusque) progressi; C I, 42. non longo a castris progressi spatio ... angustius pabulabantur; C I, 59. ut progrederetur a castris suis; C III, 84. longius a vallo esse aciem Pompei progressam; C III, 85. cum iam Caesar progressus esset a castris circiter milia passuum III; Af 12. uno tempore (Scipio) progressus haud ita longe a Caesaris castris constitit in campo; Af 30. a suis munitionibus circiter passus mille progrediuntur; Af 38. (Scipio) paulo longius progressus ab suis munitionibus; Af 48. Labienus progressus a suis castris milia passuum VII; Af 65. Caesar interim ... progressus ab suis castris milia passuum V; Af 75. non longius fere mille passus ab suis munitionibus (Scipio) progressus; Af 78, a. Caesar interim a Thapso progressus Uzzetam pervenit; Af 89. ʃ. accipio; C III, 14.

prohibeo: sese depopulatis agris non facile ab oppidis vim hostium prohibere; G I, 11. ut ab iniuria et maleficio se suosque prohiberent; G II, 28. quae (tempestates) ... hostem a pugna prohiberent; G IV, 34. Trinobantibus defensis atque ab omni militum iniuria prohibitis; G V, 21. (silvam) pro nativo muro obiectam Cheruscos ab Suevis Suevosque ab Cheruscis iniuriis incursionibusque prohibere; G VI, 10. qui quacumque de causa ad eos venerunt, ab iniuria prohibent, sanctos habent; G VI, 23. hos omnes productos a contumeliis militum conviciisque prohibet; C I, 23. ab hoc hostem prohiberi nihil esse negotii; C I, 66.

promoveo: Numidas levisque armaturae multitudinem ... longius .. ab adversariorum suisque copiis promovebat; Af 59.

prorumpo: ubi magnus fons aquae prorumpebat ab ea parte, quae ..; G VIII, 41.

protego: qui (locus) ... aditum .. habet navibus mediocrem atque eas a quibusdam protegit ventis; C III, 42.

provehor: serius a terra provectae naves; C III, 8. (Caesar) a Caralibus secundum terram provectus; Af 98.

quaero: eadem secreto ab aliis quaerit; G I, 18. cum ab his saepius quaereret neque ullam omnino vocem exprimere posset; G I, 32. cum ab his quaereret, quae civitates quantaeque in armis essent; G II, 4, a. a quibus cum quaereret Caesar, quo loco multitudo esset Bellovacorum; G VIII, 7.

recedo: cum ... neque ab oppugnatione recedi videret ulla condicione posse; G VIII, 40.

recipio: quo pede se reciperent ab hoste; Af 71.

recreo: qui ut paulum ab illo timore se recrearunt; A 27.

redeo: manerent indutiae, dum ab illo redire posset; C III, 16.

reduco: desperata re hostes suos ab oppugnatione reduxerunt; G V, 26. Vercingetorix ab radicibus collis suos intra munitiones reduxit; G VII, 51. reliquas omnes munitiones ab ea fossa pedes quadringentos reduxit; G VII, 72. desperata salute copias a munitionibus reducunt; G VII, 88. Caesar ab eo opere cum iam sub vesperum copias in castra reduceret; Af 52.

refero: interim legati a Pharnace responsa referunt; A 35.

reficio: cum ... milites .. hibernorum quiete reficere a tantis laboribus vellet; G VIII, 1.

removeo, remotus: ut ... alias sedes, remotas a Germanis, petant; G I, 31, d. naves longas ... paulum removeri ab onerariis navibus ... iussit; G IV, 25. cum paulum ab legionibus nostros removissent; G V, 16. cum ... ea ... consilia ... longe .. a temeritate barbarorum remota esse indicaret; G VIII, 8. involutae (cupae) labuntur, delapsae a lateribus longuriis furcisque ab opere removentur; C II, 11. senatus .. Coelium ab re publica removendum censuit; C III, 21. montibus .. altis ab duobus lateribus obiectis satis magno intervallo ab oppido remotis; A 36. ob eas res ignominiae causa ab exercitu meo te removeo; Af 54, a. Aquila ... cum classe se longius a prospectu removit; Af 62. a Caesare autem (oppidum Zeta) diversum ac remotum; Af 68. quae (loca) sunt ab oppidis remota; H 8. quod (castellum) ... remotum erat a castris Caesaris; H 9.

repello: ab hac spe repulsi Nervii; G V, 42. celeriter Domitiani a ponte repulsi se in oppidum receperunt; C I, 16. nostros repellit a castris; C I, 75. navigia hostium lapidibus ac fundis a mole repellebant; A 20, a. naves .. a terra repellere properabant; A 20, a. cum ... neque administrandi neque repellendi a terra facultas daretur; A 21.

repeto: tametsi pro veteribus Helvetiorum iniuriis populi Romani ab his poenas bello repetisset; G I, 30. Cicero data facultate Gallum ab eodem Verticone ... repetit; G V, 49.

requiro: ut ab eo (Pompeio), quae vellent, de bello requirerent; H. 32, b.

resido: quorum (Allobrogum) mentes nondum a superiore bello resedisse sperabat; G VII, 64.

retraho: qno eos (adversarios), quomodo ab Ulia retraxerat, in aequum deduceret; H 6.

revoeo: ab opere revocandi milites; G II, 20. quos (homines) spes praedandi ... ab agricultura et eontidiano labore revocabat; G III, 17. revocant ab impugnandis operibus armatos; G VIII, 43. Caesar ab opere legiones revocat; C I, 82.

seceruo: reliquos .. veteranos a tironibus iubet secerni; Af 46.

secludo: unam .. cohortem ... seclusam ab reliquis circumveniunt; C I, 55. dextrum cornu, quod erat a sinistro seclnsum; C III, 69. munitione flumen a monte seclusit; C III, 97.

semotus: colloquium petunt et id ... semoto a militibus loco; C I, 84.

separo: neque tameu suscepto bello suum consilium ab reliquis separare audent; G VII, 63.

solvo: sua sponte naves conscenderunt et a terra solverunt; C III, 101, c.

spero: si quicquam ab his praesidii sperent; G V, 41. a quo genere hominum victoriam sperasset; C III, 96.

sum: erat a septentrionibus collis; G VII, 83. qui (pons) erat ab oppido milia passuum circiter III; C I, 16. ab eo (vallo) ... alter couversus in coutrariam partem erat vallus humiliore paulo munitioue; C III, 63, a. ex Ponto a Comanis iugum editum silvestre est; A 35. quae (turmae equitum) pro vallo in stationibus esse solebant [ab ntrisque]; Af 29. ab suis castris circiter milia passuum IV grumus est excellens natura; H 8. castelle se excludi Aspavia, quod est ab Ucubi milia passnum V; H 24. ab Anco Marcio sunt Marcii Reges ...; a Venere Iulii; F 2.

summoveo: duobus .. (hostibus) interfectis reliquos a porta paulum summovit; G VII, 50, b.

sumo: a tribunis militum reliquisque equitibus Romanis atque evocatis equos sumit Germanisque distribuit; G VII, 65. simul a tribuuis militum centurionibusque mntuas pecunias sumpsit; C I, 39. pecunia a quibusdam privatis sumpta; C III, 103. equites .. C totidemque ab Ariobarzaue sumit; A 34, b.

supporto: ideo quod nondum neque ab Sicilia ueque ab Sardinia commeatus supportatus erat; Af 24.

sustineo: quonam modo sustinere se posset ab eorum (bostium) equitatu levique armatura; Af 72.

tardo: confestim tardabant ab accessu; H 38.

tego: quorum ... (propugnatorum ordo) alter ... ponte ab incidentibus telis tegeretur; G VIII, 9. ita coutineus flamma copias omnes repente a conspectu texit Romanorum; G VIII, 15. qui portus ab Africo tegebatur, ab austro non erat tutus; C III, 26. f. munio; C II, 9, c.

tempero: neque homines inimico animo ... temperaturos ab iniuria et maleficio existimabat; G I, 7.

tollo: praeterea Ephesi a fano Dianae depositas antiquitus pecunias Scipio tolli iubebat; C III, 33. quod .. neque militem unum ab Sicilia sustulisset; Af 54, a.

traduco: ut magnam partem clientium ab Haeduis ad se traducerent; G VI, 12, a. quem (Scaevam ceutnrionem) Caesar ... ab octavis ordinibus ad primipilum se traducere pronuntiavit; C III, 53. ut ad subsidium ... legio adversariorum tradnci coepta sit a dextro; H 31, a.

trauseo: non interire animas, sed ab aliis post mortem transire ad alios; G VI, 14. nemo aut miles aut eques a Caesare ad Pompeium transierat; C III, 61. quae primae copiae flumen a Delta transire ... potuerunt; A 27.

transfngio: duae (legiones) fuerunt vernaculae, quae a Trebonio transfugerant; H 7.

transporto: quos secum a Brundisio transportaverat equites; Af 19, b.

tueor: simul (ad) mare tuendum ab hostibus iubet proficisci; Af 8.

vaco: baec a custodiis classium loca maxime vacabant; C III, 25. quod ab opere integris munitionibus (milites) vacabant; C III, 76.

venio: legati ab Haeduis et a Treveris veniebant; G I, 37. qui nuntii ab Iccio venerant; G II, 7. legati ab iis venerunt; IV, 7. a compluribus civitatibus ad eum legati veniunt; G IV, 18. a compluribus insulae civitatibus ad eum legati veniunt; G IV, 21. in eos pagos Morinorum, ab quibus ad eum legati uon venerant; G IV, 22. equites a Quiuto Atrio ad Caesarem venerunt; G V, 10. veniebat ab illo universae Galliae bello; G VIII, 51. equites .. ab rege Norico circiter CCC (venerunt); C I, 18. Caesar Gomphos pervenit, quod est oppidum primum Thessaliae venientibus ab Epiro; C III, 80, a.

vergo: collis ab summo aequaliter declivis ad flumen Sabim ... vergebat; G II, 18. ab oppido autem declivis locus tenui fastigio vergebat in longitudinem passuum circiter CCCC; C I, 45.

vindico: quas (naves) casus ab illo periculo vindicarat; A 46.

voco: Caesar ... eodem tempore milites ab opere vocat; A 75.

II. **nach Adjectiven und Adverbien:** acclivis: locus erat castrorum editus et paulatem ab imo acclivis circiter passus mille; G III, 19. collis erat leniter ab infimo acclivis; G VII, 19.

alienus: totius exercitus animos alienos esse a Curione; C II, 27.

declivis: vgl. I. vergo.

diversus: hinc (silva Hercynia) se flectit sinistrorsus diversis ab flumine regionibus; G VI, 25. paris eiusdem generis munitiones, diversas ab his, coutra exteriorem hostem perfecit; G VII, 74. erat enim iter a proposito diversum; C I, 69. quod diverso ab ea regione itinere (Caesarem) profectum videbat; C III, 41. f. I. remotus; Af 68.

fugitivus: quod etiam fugitivis ab saltu Pyreuaeo praedonibusque licuisset; C III, 19, a.

intritus: eductis iis cohortibus, quae praesidio castris relictae intritae ab labore erant; G III, 26.

late: publice maximam putant esse laudem, quam latissime a suis finibus vacare agros; G IV, 3.

liber: nt brachia modo atque bumeri ad sustinenda arma liberi ab aqua esse possent; G VII, 56.

libere: qno liberius a perieulo milites aquarentur; C III, 66.

louge: non longe a mari, quo Rhenus influit; G IV, 1. ueque (Mosa) longius ab Oceano milibus passuum LXXX in Rheuum influit; G IV, 10. cum paulo longius a castris processisset; G IV, 32. qni ... uon reiecti et relegati longe ab ceteris aut ferro aut fame intereant; G V, 30. docet omnes ... copias Treverorum tria milia passuum longe ab suis castris consedisse; G V, 47. locum castris delegit ... ab Avarico longe milia passuum XVI; G VII, 16. duces ... non longius mille passibus ab nostris munitionibus considunt; G VII, 79. quam (legionem) non longe a finibus Haeduorum collocaverat in finibus Biturigum; G VIII, 2. considunt Drappes et Lucterius non longius ab oppido X milibus; G VIII, 35. partem copiarum cum Drappete esse in castris a milibus longe non amplius XII; G VIII, 36. duas reliquas (legiones) in Lemovicum finibus non longe ab Arvernis (posuit);

G VIII, 46, b. supra .. eum locum II tigna transversa iniecerunt non longe ab extremis parietibus; C II, 9, a. cum se longius a portibus committere non auderent; C III, 25. aciem .. instruxit, primo suis locis pauloque a castris Pompei longius; C III, 84. erat una navis ... longe ab reliquis collocata; A 11. locus est ... nobilissimus non ita longe ab Alexandrea; A 27. quod (castellum) rex in proximo vico non longe a suis castris munierat; A 30, a. castra posuit longe a Nicopoli circiter milia passuum VII; A 36. complura praeterea castella et oppida non longe a mari reliquit; Af 2. non longe ab oppido secundum litus facit castra; Af 7. copias hostium haud longe ab sese visas; Af 12. dum equites longius ab signis persequantur; Af 15. Scipio interim fere quotidie non longe a suis castris, passibus CCC, instruere aciem; Af 30. postquam (Caesar) non ita longe ab ultimo colle turrique fuit; Af 38. haud ita longe ab Scipione (rex Iuba) consedit; Af 48. non longe a Caesaris castris aciem constituunt atque ibi consistunt; Af 58. naves onerarias, quae longius a portu in salo stabant, incendit; Af 62. ab eius (Caesaris) castris milia passuum VI longe trinis castris dispertitis copiis (Scipio) consedit; Af 67. quod erat (oppidum Zeta) ab eo (Caesare) longe milia passuum XIV; Af 68. ab Scipionis vero (castris) II milibus passuum longe (Caesar) constitit; Af 77. Scipio ... caelo albente non longe a castris praesidioque ... mille passibus ad mare versus consedit; Af 80. levem armaturam praesidii causa non longe ab opere *; H 25, b. vgl. I. absum. procedo. progredior.

otiosus: quod (spatium) vacuum a bello atque ab hoste otiosum fuerat; C III, 3.

procul: procul a castris hostes in collibus constiterunt; G V, 17. procul ab aqua et natura iniquo loco castra ponunt; C I, 81.

. prognatus: Galli se omnes ab Dite patre prognatos praedicant; G VI, 17.

prope: usque eo ut caedem proxime a vallo fecerint; H 15.

reliquus: nihil ... ab illorum scelere insidiisque reliquum futurum; Af 26, b.

secundus: ut sacerdos eius deae ... potentia secundus a rege ... habeatur; Af 66.

separatim: neque (se) sibi separatim a reliquis consilium capturos; C I, 76.

tuto: ut tuto ab repentino hostium incursu etiam singuli commeare possent; G VII, 36.

tutus: quae res ..., post eum quae essent, tuta ab hostibus reddebat; G II, 5. quae (oppida) non munitione et loci natura ab omni sint periculo tuta; G VII, 14, b. ut essent ab ictu telorum remiges tuti; C II, 4. lateribus lutoque musculus, ut ab igni ... tutus esset, contegitur; C II, 10. ut ... undique ab oppugnatione (Longinus) tutus esset; A 61. nullum portum terrae Africae ... pro certo tutum ab hostium praesidio fore suspicabatur; Af 3. Aquila ... angulum quendam tutum a tempestate nactus; Af 62. f. I. tego; C III, 26.

vacuus: quod vacuum (oppidum) ab defensoribus esse audiebat; G II, 12. nec prius ille est a propugnatoribus vacuus relictus locus, quam ..; G VII, 25. ne qua pars Galliae vacua ab exercitu esset; G VIII, 46, b. nacti vacuas ab imperiis Sardiniam Valerius, Curio Siciliam; C I, 31. reliqua classis in salo ad Leptim ... vacua a defensoribus stabat; Af 62. penteres duas vacuas a defensoribus nullo repugnante cepit; Af 62. f. otiosus.

III. **nach Substantiven:** acies: ut procul simplex esse acies media ab legionariis militibus videretur; Af 59.

aditus: reliqua (pars) quarta est, quae aditum habeat ab terra; C II, 1. qua sit aditus ab terra; C II, 16.

despectus: ut erat a Gergovia despectus in castra; G VII, 45, a.

discessus: discessu exercituum ab Dyrrhachio cognito; C III, 80, b.

gratia: f. I. ineo. — initium: f. I, capio; G I, 1.

intervallum: cum in dextro cornu legio duodecima et non magno ab ea intervallo septima constitisset; G II, 23. rex ... sex milium passuum intervallo a Saburra consederat; C II, 38.

legiones: adiungit [Cn.] Domitius legioni XXXVI duas ab Deiotaro; A 34, b.

litterae: Scipionem properantem sequi litterae sunt consecutae a M. Favonio, Domitium ... adesse; C III, 36, b.

passus: hostes ... consedisse milia passuum ab ipsius castris octo; G I, 21. milia passum tria ab eorum castris castra ponit; G I, 22. legionem Caesar ... passibus ducentis ab eo tumulo constituit; G I, 43. milibus passuum sex a Caesaris castris sub monte consedit; G I, 48. circiter passus sexcentos ab iis (Germanis) castris idoneum locum delegit; G I, 49. una ex parte a Suevis circiter milia passuum sexcenta agri vacare dicuntur; G IV, 3. (traiectum) circiter milium passuum XXX a continenti; G V, 2. circiter milia passuum decem ab Romanis trinis castris Vercingetorix consedit; G VII, 66, a. Caesar ... ab infimis radicibus montis intermissis circiter passibus CCCC castra facere constituit; C I, 41. Cassius eo biduo circiter IV milia passuum a Corduba ... facit castra; A 59. Caesar cum ab hoste milia passuum V castra posuisset; A 73. itaque ... V milibus passuum ab suis castris ... (Caesar) constitit in campo; Af 77. Scipio ... milia passuum VIII a Thapso binis castris consedit; Af 79.

spatium: vicos atque aedificia incendi oportere hoc spatio [a Boia] quoque versus; G VII, 14, a. satis longo spatio temporis a Dyrrhachinis proeliis intermisso; C III, 84. Caesar ... a Scipionis (castris) circiter duum milium interiecto spatio in acie constitit; Af 75.

IV. **Ellipse:** tum captivus: „imperatore a Caesare"; Af 4.

V. **zum ganzen Satz gehörige Bestimmungen:** 1. **Raum:** agmine: Helvetii ... nostros a novissimo agmine insequi ac lacessere coeperunt; G I, 23. cum ab extremo agmine, ad quos ventum erat, consisterent; G II, 11.

Ana: quorum (legatorum) tertius ab Ana Vettonum agrum Lusitaniamque ... obtinebat; C I, 38.

cornu: ipse a dextro cornu ... proelium commisit; G I, 52. cum hostium acies a sinistro cornu pulsa atque in fugam conversa esset, a dextro cornu vehementer multitudine suorum nostram aciem premebant; G I, 52. ab dextro cornu ... hostes pelluntur ..., ab sinistro ... acerrime reliqui resistebant; G VII, 62, a. simul ab sinistro cornu P. Attii equitatus omnis et una levis armaturae interiecti complures ... cernebantur; C II, 34, a. at equitatus hostium ab utroque cornu circuire aciem nostram et aversos proterere incipit; C II, 41, b. flamma ab utroque cornu comprensa; C III, 101, b. ab utroque portus cornu moles iacimus; F 20. f. I. inicio.

finibus: Ariovistum ... tridui .. viam a suis finibus profecisse; G I, 38.

fronte: totis fere a fronte et ab sinistra parte nudatis castris; G II, 23. hostis neque a fronte ex inferiore loco subeuntes intermittere; G II, 25. a fronte atque ab utroque latere cratibus ac plu-

tois (rates) protegebat; C I, 25, b. a fronte contra hostem pedum xv fossam fieri iussit; C I, 41.

imo, infimo: paulum ab imo praeacuta (tigna); G IV, 17. huc illi stipites demissi et ab infimo revincti, ne revelli possent, ab ramis eminebant; G VII, 73, a. turris ... ab imo vitium fecit usque ad tabulatum secundum et tertium; H 19.

labris: haec (cornua) studiose conquisita ab labris argento circumcludunt; G VI, 28. f. II. acclivis.

latere: ne ... hostes ... ab lateribus pugnantes suos circumvenire possent; G II, 8. hostis ... ab utroque latere instare; G II, 25. ne quis inermibus imprudentibusque militibus ab latere impetus fieri posset; G III, 29. alii ab latere aperto in universos tela coniciebant; G IV, 26. eam partem nudari necesse erat et ab latere aperto tela recipi; G V, 35. duabus portis ab utroque latere turrium eruptio fiebat; G VII, 24. scorpione ab latere dextro traiectus (Gallus) exanimatusque concidit; G VII, 25. ut cohortes ... sub infimo colle ab dextro latere hostium constitueret; G VII, 49. subito sunt Haedui visi ab latere nostris aperto; G VII, 50, a. duae se acies ab duobus lateribus ostendunt; G VII, 67. tandem Germani ab dextro latere summum iugum nancti hostes loco depellunt; G VII, 67. veriti (Galli), ne ab latere aperto ex superioribus castris eruptione circumvenirentur; G VII, 82. quae (planicies) declivi fastigio duobus ab lateribus muniebatur; G VIII, 14, b. cum ... neque ab lateribus circumveniri suos paterentur; G VIII, 19, a. circumiri enim sese ab aperto latere procurrentibus singulis arbitrabantur; C I, 44. ut neque subsidia ab lateribus summitti neque equites laborantibus usui esse possent; C I, 45. equitatus autem noster ab utroque latere ... in summum iugum virtute conititur; C I, 46. involutae (cupae) labuntur, delapsae a lateribus longuriis furcisque ab opere removentur; C II, 11. ut ... dextrum Caesaris cornu ab latere aperto aggrederentur; C III, 86. aciem ... nostram a latere aperto circumire coeperunt; C III, 93, a. postquam ultra eum locum ab latere eorum aperto ausi sunt egredi ex navibus Alexandrini pauci; A 20, a. montibus ... altis ab duobus lateribus obiectis; A 36. equitatum ... omnem ab lateribus extra fossam collocabat; A 38. verebatur ... (Caesar), ne, si praetergressus esset, ... ab latere eum adorti conciderent; Af 38. ne ab latere nostri occuparent; H 31, a. f. fronte; C I, 25, b. — I. dirigo; Af 78, a. obduco.

loco: quod a suo loco hostes vehementer premere coeperunt; H 31, a.

mari: a mari circiter milia passuum LXXX; G V, 11.

meridie: quam angustissimam partem oppidi palus a meridie interiecta efficiebat; A 1.

novissimis: scuto ab novissimis uni militi detracto; G II, 25. f. I. excedo.

parte: passus circiter ducentos (collis) infimus apertus, ab superiore parte silvestris; G II, 18. clamore ab ea parte munitionis sublato; G III, 22. tum vero clamore ab ea parte audito; G III, 26. intervallo pedum quadragenum ab inferiore parte; G IV, 17. haec utraque tigna binis utrimque fibulis ab extrema parte distinebantur; G IV, 17. ab ea parte magnus numerus hostium cadebat; G V, 34. nec prius (Germani) sunt visi obiectis ab ea parte silvis, quam castris appropinquarent; G VI, 37. Vercingetorix ... ab altera fluminis parte iter facere coepit; G VII, 34. quod sibi a parte eorum gratia relata non sit; C I, 23. moles atque aggerem ab utraque parte litoris iaciebat; C I, 25, b. paulo leniore fastigio (est iugum) ab ea parte, quae ad Uticam vergit; C II, 24. re-sponsum est ab altera parte; C III, 19, a. cuius provinciae ab ea parte, quae libera appellabatur, Menedemus ... missus legatus; C III, 34. magna ... multitudo sagittariorum ab utraque parte circumfundebatur; C III, 63, b. ab iisdem (cohortibus) acies Pompeiana a sinistra parte circumita atque initium fugae factum; C III, 94. aquam peterent vel a sinistra parte a Paraetonio vel a dextra ab insula; A 8. ab ea parte cum proclivi detruderentur hostes; A 76. f. fronte; G II, 23. — I. mitto; G VII, 45, b. 50, a. moveo; Af 61, a. prorumpo.

passibus: ab milibus passuum minus duobus (hostes) castra posuerunt; G II, 7. quae (naves) ex eo loco ab milibus passuum octo vento tenebantur; G IV, 22. hostes ... a milibus passuum circiter duobus Romanorum adventum exspectabant; G V, 32. positis castris a milibus passuum xv; G VI, 7, a. a milibus passuum v itinera difficilia atque angusta excipiebant; C I, 65.

porta: non eadem esse diligentia ab decumana porta castra munita; G III, 25. legio Pompeiana celeris spe subsidii confirmata a decumana porta resistere conabatur; C III, 69. f. I. irrumpo.

radicibus: omnes eo loco aut ab radicibus subruunt aut accidunt arbores; G VI, 27.

ramis: f. I. emineo.

regionibus: a superioribus regionibus in longitudinem passuum DCCCC in mare iactis molibus; C III, 112, a.

Salonis: a Salonis ad Oricum ‖ Sasonis ad Curici ‖ portus, stationes litoraque ... classibus occupavit; C III, 8. (Städtenamen f. I. appareo. deporto. discedo; C III, 24. Af 91, b. effero. egredior. mitto; C I, 11. 25, a. H 12. pervenio; G I, 10. peto; A 8. procedo; G VII, 80. proficiscor; C III, 23. Af 28. 87, b. H 27. progredior; Af 89. provehor; Af 93. retraho. sum; A 35. H 24. transporto. — II. longe; G VII, 16. A 36. — III. despectus. discessus. passus; A 59. Af 79).

saltu: quorum (legatorum) ... alter (Hispaniam) ulteriorem a saltu Castulonensi ad Anam duabus legionibus ... obtinebat; C I, 38.

Sequanis: (una pars) attingit etiam ab Sequanis et Helvetiis flumen Rhenum; I, 1.

solo: simul confirmandi et stabiliendi causa singuli ab infimo solo pedes terra exculcabantur; G VII, 73, b.

spatio: quod tanta machinatio a tanto spatio instrueretur; G II, 30. a medio fere spatio suos per Antonium ... cohortatus; C III, 46.

summo: huc teretes stipites feminis crassitudine ab summo praeacuti et praeusti demittebantur; G VII, 73, b.

tergo: equitum partem ... ab tergo hostes adoriri iubet; G VII, 87. ne ... ipsos a tergo circumvenire possent; C III, 44, b. circumventa ab tergo acie; C III, 56. eos ... (Pompeianos) a tergo sunt adorti; C III, 93, b. cum ... alii autem a tergo adorirentur; C III, 94. veriti (milites), ne ab tergo circumvenirentur; A 39, b. ne ... circumventus (Caesar) a tergo ab equitatu hostium laboraret; Af 3. non prius ..., quam suos caedi a tergo sensit; Af 40. a tergo insidiae clamore sublato circumveniunt; H 40, b.

3. Zeit, Reihenfolge: aestate: Caesar cum a superiore aestate nullum bellandi tempus intermisisset; G VIII, 1.

die: quibus (navibus) effectis armatisque diebus xxx, a qua die materia caesa est; C I, 36.

hora: cum ab hora septima ad vesperum pugnatum sit; G I, 26. cum ab hora fere quarta usque ad solis occasum pugnaretur; G III, 15. ab hora diei quinta usque ad solis occasum est decertatum; Af 13, b.

initio: quem (Cingetorigem) ab initio permansisse in officio demonstravimus; G VI, 8, b. quos (equites) ab initio habere secum instituerat; G VII, 13. quae cuique civitati pars castrorum ab initio obvenerat; G VII, 28. quod ab initio Italia excedere constituerat; C I, 27. prima et secunda acies in armis, ut ab initio constituta erat, permanebat; C I, 41. quod non ab initio fecerint, ... queruntur; C 1, 74, a. iam ab initio copias P. Atti Vari despiciens; C II, 23.

luce: cum a prima luce ad horam octavam pugnaretur; G V, 35. hoc idem postero die a prima luce faciunt; C 1, 81.

mane: praesertim cum milites a mane diei ieiuni sub armis stetissent [defatigati]; Af 42. sic utrorumque exercitus instructi ... a mane usque ad horam x die perstiterunt; Af 61, a.

meridie: cum a meridie prope ad solis occasum dubia victoria pugnaretur; G VII, 80.

obsidione: s. l. perfugio; G V, 45.

parvulis: ab parvulis labori ac duritiae student; G VI, 21.

pueris: cum a pueris nullo officio aut disciplina assuefacti nihil omnino contra voluntatem faciant; G IV, 1. nautici homines ... quotidiano .. usu a pueris exercitati; A 12.

rebus gestis: novissimum .. imperfectum ab rebus gestis Alexandriae confeci usque ad exitum; G VIII, pr. a.

victoria: ut ab ea victoria perterritis Alexandrinis protinus castra regis oppugnaret; A 30, b.

vigilia: qui (exercitus) a quarta vigilia usque ad horam x diei nihil gustasset; Af 69, b.

VI. **logisches Subject beim Passiv: 1. Pronomina und allgemeine Personalbezeichnungen:** a me; G VII, 20, b. c. ab nobis; G V, 6. F 18. ‖ad‖; F 15. a uobis; C III, 36. a vobis; C II, 32. b. H 42, b. a se; G 1, 14 17. 44. a. V, 4. VII, 55, b. C 1, 32, b. A 74. Af 31, b. 77. ab se; G I. 46. III, 2. 9, a. IV, 6. VI, 9. 43. VIII, 55. C I, 30, h. Af 75. H 42, a. — a nostris; G III, 4, 14, b. VIII, 19, b. C II, 11. 13. III, 69. A 3. 19. H 12. 13, b. 14. ✕. 24. 27. 34. 39. ✕. a paucioribus nostris; H 24. ab nostris; G III, 29. V. 40. 48. 58. VII, 16. 61. C II, 34, a. III, 27. H 16, a. a suis; G I, 22. C I, 13. II, 34, b. Af 19, a. 93. ab suis; G VII, 4, a. C I, 14. 74, b. II, 20, b. 30.

ab aliis; G II, 20. VIII, pr. a. C I, 68. a compluribus; G V, 6. cunctis; C 1, 74, b. ab his; G I, 24. II, 5. 16. 31. III, 1. 8. 18. 26. IV, 12. V, 42. C 1, 28. 66. III, 59. 104. H 22, a. (tribunis centurionibusque); G VI, 39. (hostibus); G VII, 36. (sagittariis); G VII, 80. (equitibus); C II, 34, a. III, 22. (cohortibus); C III, 94. (militibus, tironibus); Af 45. ab eodem; Af 48. ab eisdem; G I, 17. ab iisdem (cohortibus); C III, 94. ✕ ab illo; C III, 57. ab illis; G II, 9. A 19. F. 10. ab ipso; A 6. ab ipsis; G I, 44, a. (equitibus); C II, 39. ab eo; G I, 42. VII, 39. VIII, 48, c. C I, 63. II, 44. III, 10, a. 11. 103. 104. Af 16. 25. 92. (genere hominum); C III, 96. ab iis; G I, 14. 16. II, 19. 33. III, 18. IV. 9. 23. V, 13. ✕. 35. ✕. ✕. VI, 19. VII, 12. 47, b. VIII, 27. C 1, 36. II, 29. III, 48. Af 63. H 22, a. ‖ his ‖; Af 71. a potentioribus atque iis; G II, 1. ab eis (equitibus); C I, 70. a pluribus; Af 82. H 13, a. ab omnibus; G V, 3. VI, 30. VII, 2. Af. 93. ab nonnullis; C 1, 8. (Gallis); G II, 1. a nullo *; H 40, a. a proximis; F 3. a quo; C I, 15, b. (rege); C III, 109. a quo; A 78. a qua (classe); Af 96. a quibus; G VII, 4, a. C II, 28. III, 79, h. 112, a. H 38. (equitibus); G IV, 23. (Sugambris); G VI, 35, a. (inimicis); C I, 7, a. (evocatis); A 53. (legatis); H 2. a quoque; G VII, 22. C. III, 62. ab reliquis; G VII, 2. ab se reliquisque; C 1, 30, b. ab universis; G VII, 85. ab uno; G II, 22. ab utris; A 14. ab utroque; A 40. ab utrisque; G IV, 26. VII, 70. C 1, 40, b. III, 50. H 5. 31, a.

2. **Eigennamen: a. Namen einzelner Personen:** ab Achilla; C III, 104. ab Acilio; C III, 16. 40. ab Afranio; C I. 38. 41. III, 88. ab L. Afranio; C 1, 37. a Petreio et Afranio; C I, 40, a. ab Petreio atque Afranio; C I, 67. ab Ambiorige; G V, 37. a Commageno Antiocho; C III, 4, b. ab Antonio; C III, 24. a M. Antonio; C III 40. a Q. Lucretio senatore et Attio Peligno; C l, 18. a Bibulo; C III, 14. a Caesare; G 1, 22. IV, 11. 27. V, 6. 15. VI, 7, a. VII, 87. 47, a. C I, 3. 20. 27. 84. 86. II, 28. III, 8. 14. 15. 43. 51, b. 61. 88. 93, a. 112, c. Af 34. 35, b. 55. 56. H 30. a C. Caesare; G VIII, 54. ab Caesare; G 1, 45. II, 14. V, 27, a. VI, 35, a. ab Lucio Caesare; G VII, 65. a Caninio; G VIII, 44. a Cassivellauno; G V, 20. a Catone; T. 10. ab Cicerone; G V 40. ab Commio; G VII, 75. a Considio; Af. 5. a Cotta; G V, 30. a Publio Crasso; G II, 34. ab Crasso; G III. 9, a. a Curione; C II, 43. a Deiotaro; A 78. ab Divitiaco; G I, 32. VII, 39. a Domitio; C 1, 16. II, 18, a. a Domitio Calvino; A 9. a Dumnaco; G VIII, 26. a Dumnorige; G I, 13. a Viridomaro atque Eporedorige; G VII, 54. a Fabio; G VII, 41. [a Fabio]; C I, 1. ab Quinto Fabio Maximo; G 1, 45. a Favonio; C III, 57. ab Gobannitione; G VII, 4, a. a Iuba; Af 6. ab Iuba; Af 57. ab rege Iuba; C II, 36. a Labieno; G 1, 22. ab Labieno; Af 33. a M. Lepido; C II, 21. a Libone; C III, 100. a Q. Lucretio; C 1, 18. a Gaio Mario; G 1, 40 b. a Mithridate; A. 28. ab Acilio et Murco; C III, 16. ab Otacilio; C III, 28, b. a Petreio; C I. 38. 40, a. ab Petreio; C I, 67. a Pharnace; A 34, a. 69. a Pompeio; C I, 3. 15, b. 18. 23. 34. 38. III, 33. 55. 79, a. 82, b. 92. H 13, b. 17. a Cn. Pompeio; C I. 39, b. H 2. a Sexto Pompeio; H 34. ab Cn. Pompeio; C II, 3. 17. H 19. ab Lucio Roscio; G V, 53. a Saburra; C II, 40. 42. a Scipione; Af 35, b. 51. ab Achilla et Septimio; C III, 104. ab Sittio; Af 93. ab Titurio; G II, 10, a Gaio Valerio Flacco; G 1, 47. a Varrone; C II. 19. a Varo; C II, 25, a. a Vercingetorige; G VII, 44. 82. a Vergilio; Af 28. 44. a Viridomaro; G VII, 54.

b. **Völker- und Klassennamen:** ab Afranianis; C 1, 70. ab Alexandrinis; A 5. 20, b. 25, b. 31. ab Arvernis; G 1, 31, b. VII, 37. 90. a Belgis; G III, 11. a Brundisinis; C 1, 28. a Senonibus et Carnutibus; G V, 56. a Cercinitanis; Af 34. a Cordubensibus; H 4. a Gaetulis; Af 67. a Gallis; G I, 44, a. ab Gallis; G III, 14, a. ab nonnullis Gallis; G II, 1. ab Germanis; G VII, 63. ab Haeduis; G VII, 9. 55, a. ab Helvetiis; G I, 7. ab Iulianis; Af 85, a. a Lusitanis; H 40, b. ab Mandubiis; G VII, 71. a proximis Numidis; Af 15. a Pirustis; G V, 1. a Pompeianis; C III, 42. 93, a. H 16, a. ab Remis; G V, 53. ab Rhodiis; A 15. a Romanis; G VII, 48. ab Romanis; G VII, 38, a. 44. 69. 71. a Senonibus; G V, 56. ab Arvernis Sequanisque; G 1, 31, b. ab Suevis; G IV, 1. 16. 19. VI, 9. a Thracibus; C III, 95. a Treveris; G VI, 2. ✕. ab Ubiis; G. VI, 10. a Venetis; G III, 13.

3. **Gattungsnamen: a. einzelne Personen:** ab adversariis; C I, 54. III, 6. Af 27. a legatis amicisque; C III, 101, c. a regis amicis; A 23. ab antecursoribus; G V, 47. a negotiatoribus Italicis aratoribusque; Af 36. a barbaris; G III, 16. IV, 17. 32. VI, 40. A 43. a captivis; G V, 18. ab perditis sceleratisque civibus; Af 22, a coniuratis; A 52. a consulibus; C 1, 27. a

eustodibus; G 1, 53. ab defensoribus; Af 29. a dis; Af 82. ab diis; H 29, a. a domino; C III, 110. ab druidibus; G VI, 18. ab II viris; C 1, 23. ab duce; G V, 34. ab ducibus; G III, 24, a ducibus; C 1, 76. ab utrisque ducibus; Af 28. 53. ab equitibus; G VII, 14, a. 28. C 1, 40, 6. 66. III, 99. A 10. Af 6. 50. H 12. 36. a Dumnorige atque eius equitibus; G I, 18. ab Afranianis militibus equitibusque; C 1, 54. ab exploratoribus; G 1, 21. 41. II, 11. a familiaribus; G VIII, 23. a finitimis; G II, 29. a fratre; G I, 53. VII, 33. ab bomine; G V, 31. ab bominibus; C II, 12. ab boste; G 11, 26. V, 28. 31. Af 31, a. ab bostibus; G I, 22. II, 26. 33. III, 14. 25. IV, 12. 32. 36. V, 48. V, 48. VII, 8. 44. 50, a. 47. C II, 7. Af 18. H 8. a tam perito imperatore; C III, 87. a superioribus imperatoribus; C III, 4, a. ab incolis; Af 1. 87, a. ab inimicis; G VIII, 52. C 1, 2. 4. 9, a. 33. ab suis inimicis; Af 26, b. ab Lucio Caesare legato; G VII, 65. ab L. Afranio legato; C 1, 37. a legatis; C III, 101, c. ab omnibus legatis; G V, 25. ab tribunis militum legatisque; G VII, 47, a. 52. ab legionariis; C II, 8. a vernaculis legionariis; H 10. a magistratu; G I, 19. a maioribus; G I, 14. IV, 7. a milite; Af 85, b. a quodam milite; G V, 48. a militibus; G IV, 31. VII, 28. Af 82. 85, b. H 12.×13, a. ab militibus; C III, 18. ab Afranianis militibus; C 1, 54. a proximis militibus; C II, 35, a. ab Caesaris militibus; C III, 73. a negotiatoribus; Af 36. ab oppidanis; Af 43. H 3, b. 13, b. 18, b. 22, b. a parentibus; G VI, 14. a Gobannitione, patruo suo; G VII, 4, a. a captivis perfugisque; G V, 18. a peritioribus rei militaris; C III, 61. a potentioribus; G II, 1. a M. Lepido praetore; C II, 21. a Q. Pedio praetore; C III, 22. a principibus; C 1, 74, b. ab suis principibus; G II, 14. a parentibus propinquisque; G VI, 14. a servitiis puerisque; Af 85, a. ab omnibus legatis quaestoreque; G V, 25. ab rege; C II, 26. 36. 41, b. III, 104. ab externo rege; A 34, a. a Q. Lucretio senatore; C 1, 18. a speculatoribus; C III, 66. H 28. ab x tribunis plebis; C 1, 82, a. a venatoribus; G VI, 27. a vernaculis; A 57, a. a viris; G II, 33.

b. **collective Personenbezeichnungen**: a III acie; C 1 41. ab sua acie; Af 27. a levi armatura; Af 78, b. a turmis et levi armatura; H 23, b. a Thracibus barbarisque auxiliis; C III, 95. ab civitate; G II, 24. VII, 4, a. ab nonnullis civitatibus; G IV, 6. ab omnibus civitatibus; G VII, 44. a Senonibus et Carnutibus aliisque compluribus Galliae civitatibus; G V, 56. a classe; Af 43. a Nasidi classe; Af 64. a cohortibus; C III, 95. ab iis cohortibus; C 1, 75. ab universis cohortibus; Af 82. ab omnibus municipiis et coloniis; G VIII, 51. ab equitatu; G V, 9. VII, 26. 62, b. VIII, 3. C 1, 40. 64. 66. 70. 73. 79. 80. II, 34, b. 42. Af 19, a. 40. ab bostium equitatu; Af 15. ab exercitu; G III, 14, b. C II, 16. 28. a maiore exercitu; G VIII, 11. ab legionibus; C 1, 87. a legionibus; Af 51. a multitudine; G IV, 33. VII, 50, b. C 1, 46. III, 89. A 53. Af 76. ab multitudine; G VI, 23. a maxima multitudine; G III, 2. ab tanta multitudine; G V, 35. ab equitatus multitudine; Af 51. ab omnibus municipiis; G VIII, 51. ab iis nationibus; G II, 35. a feris barbarisque nationibus; G IV, 10. a Cotta primisque ordinibus; G 5, 30. a parte: vgl. V, 1. C I. 23. III, 19, a. 34. ab bostium peditatu; G VII, 70. a populo; G I, 36. a praesidiis; C III, 35. a Caesaris praesidio; H 28. a senatu; G 1, 3. 33. 35. 43. IV, 38. Af 97. ab senatu; G IV, 12. VII, 31. A 67. a servitiis; Af 85, a. a turmis; H 23, b.

c. **Sachen und Abstracta**: ab aestu; G III, 13, b. a flumine; G VII, 17, a. a fortuna; G V, 34. pauciora ab amplioribus circumventa navigia; Af 96. a paludibus; G VII, 17, a. a theatro; C II, 25, a. a viribus; C III, 64.

VII. **Lücke**: eo cum a Q. Pedio praetore cum legione *; C III, 22.

abdico, entsagen, niederlegen: dictatura .. se abdicat; C III, 2.

abdo, entfernen, bergen, verbergen: **alqm**: reliqui sese fugae mandarunt atque in proximas silvas abdiderunt; G I. 12. abditi in tabernaculis .. suum fatum querebantur; G I, 39. ubi prima impedimenta nostri exercitus ab iis, qui in silvis abditi latebant, visa sunt; G II, 19. Sugambri ... se .. in solitudinem ac silvas abdiderant; G IV, 18. quod Menapii se omnes in densissimas silvas abdiderant; G IV, 38. repulsi (hostes) ab equitatu se in silvas abdiderunt; G V, 9. iis.., qui per aetatem in armis esse non poterant, in silvam Arduennam abditis; G V, 3. a litore discesserant ac se in superiora loca abdiderant; G V, 9. ne ... (Ambiorix) se in Menapios abderet; G VI, 5. quod ipse animo non defecerat ... neque se in occultum abdiderat; G VII, 30. intra haec tegimenta abditi atque muniti parietes lateribus exstruebant; C II, 9, e. abditi ... rari ac singuli de rupe prodire; Af 50.

carros: illi (bostes) ... carros impedimentaque sua in artiores silvas abdiderant; G VII, 18.

copias: pedestres .. copias paulum ab eo loco abditas in locis superioribus constituunt; G VII, 79.

impedimenta: s. carros.

vallem: ubi cuique .. valles abdita ... spem praesidii ... offerebat; VI, 34, a.

abduco, wegführen, abführen, ablenken, abwendig machen, fortschaffen: **alqm**: interim alii suos in castra invitandi causa adducunt, alii ab suis abducuntur; C 1, 74, b. D. Laelium ab Asiatica classe abductum reliquit; C III, 40. ut ... abductum illum (Pompeium) a mari ... decertare cogeret; C III, 78, a. Marcellum .. aut voluntate aut necessitate abductum ... consentire cum Cordubensibus; A 57, b. „abducite istos“, inquit, „nefario scelere contaminatos“, Af 46.

aquatores: nonnullos (aquatores) interfecerunt, item alios vivos abduxerunt; H 21.

auxilia: auxilia etiam ab Scipione (Iuba) abduxit sibi suisque rebus timens; Af 25.

camelos: camelis XXII regis abductis; Af 68.

exercitum: neque nunc id agere, ut ab illis abductum exercitum teneat ipse; C 1, 85, c.

legiones: retineri legiones II, quae ab se simulatione Parthici belli sint abductae; C 1, 9, b.

navem: unam (navem) frumento onustam abduxit; C III, 23. IV ex his (navibus longis) abduxit, reliquas incendit; C III, 40. navis una ... a Vergilio scaphis naviculisque actuariis excepta est et abducta; Af 44.

pluteos: pluteos ad alia opera abduxerunt; C II, 9, c.

abeo, weggehen, sich entfernen: **alqs**: nec plane etiam abisse (Ambiorigem) ex conspectu; VI, 43. proinde abite, dum est facultas, vosque ad legionem recipite; G VII, 50, b. boc (Scipio) adeo celeriter fecit, ut simul abisse et venire nuntiaretur; C III, 36, a.

navigium: navigium ... auxilio .. tempestatis ex conspectu abiit; C II, 22.

abhorreo, abgeneigt sein: **duces**: ipsos duces a pace abhorruisse; C 1, 85, a.

hostes: postquam abhorrere eos (hostes) videt; Af 73.

abicio, wegwerfen, schleudern, hinwerfen: arma: armis abiectis signisque militaribus relictis; G IV, 15. hostes abiectis armis terga verterunt; G IV, 37. iussus arma abiicere imperatum facit; G V, 37. hostes ... abiectis armis ultimas oppidi partes ... petiverunt; G VII, 28. protinus armis abiectis in regia castra fugere contendunt; Af 85, a.

litteras: quorum (tabellariorum) litteras Caesar oppidanis abiecit; H 18, b.

militem: milite abiecto; Af 84.

telum: priusquam telum abiici posset; C II, 34, b. ut ... omnis quidem instructus exercitus telis ex vallo abiectis protegi posset; C III, 56.

tragulam: mouet ut tragulam cum epistola ad amentum deligata intra munitionem castrorum abiiciat; G V, 48.

abies, Tanne: materia cuiusque generis ut in Gallia est praeter fagum atque abietem; G V, 12.

abiungo, entfernen: quod abiuncto Labieno atque iis legionibus, quas una miserat, vehementer timebat; G VII, 56.

abripio, fortreißen, wegschleppen: liberos: liberos eorum (principum) obsidum nomine in servitutem abripi; Af 26, b.

milites: pauci ex his militibus abrepti vi fluminis ab equitatu excipiuntur ac sublevantur; C I, 64.

abs, von: I. accido: quo mihi gravius abs te nil ‖ obstent nihil ‖ accidere potest; F 16.

reposco: si gravius quid acciderit, abs te rationem reposcent; G V, 30.

II. Passiv: meum factum probari abs te triumpho gaudio ‖ gaudeo ‖; F 15.

abscedo, sich entfernen: Labienum ab suis copiis longius iam abscessisse; Af 39.

abscido, abschneiden, trennen: cervices: servi sunt in crucem sublati, militi cervices abscisae; H 20.

exercitum: non abscisum in duas partes exercitum ... causae fuisse cogitabant; C III, 72.

funes: quibus (funibus) abscisis antemnae necessario concidebant; G III, 14, b.

truncos: truncis arborum admodum firmis ramis abscisis; G VII, 73, a.

absens, abwesend: alqs: quod ... absentis .. Ariovisti crudelitatem, velut si coram adesset, horrerent; G I, 32. praesertim eo absente, qui summam imperii teneret; G III, 17. nihil hunc se absente pro sano facturum arbitratus, qui praesentis imperium neglexisset; G VI, 7. se absente in itinere (legiones) proelio dimicaturas intellegebat; G VII, 6. cuius absentis rationem haberi proximis comitiis populus iussisset; C I, 9, a. Galliam Italiamque temptari se absente nolebat; C I, 29. latum ab x tribunis plebis contradicentibus inimicis, ... ut sui ratio absentis haberetur; C I, 32, a. quod ... civitates victae nomen atque imperium absentis Pompei timebant; C I, 61. ut idem ad portas urbanis praesideat rebus et duas bellicosissimas provincias absens tot annis obtineat; C I, 85, c. oporteretne Lucilii Hirri ... proximis comitiis praetoriis absentis rationem haberi; C III, 82, b. quos (milites) cognoscit non sua, sed Caesaris absentis causa sibi fidissimos esse; A 57, b. ita quam antea absens (Iuba) habuerat auctoritatem, eam omnem praesens dimiserat; Af 48. suo item in consulatu absentem, quae potuisset, commoda provinciae tribuisse; H 42, a.

imperator: quod neque legiones audeant absente imperatore ex hibernis egredi; VII, 1.

absimilis, unähnlich: falces (erant usui) praeacutae insertae affixaeque longuriis, non absimili forma muralium falcium; G IV, 14. b.

absisto, sich entfernen: sic uti ab signis legionibusque non absisterent; G V, 17.

absolvo, vollenden: absolutis operibus pro vallo legiones instructas collocat; G VIII, 15.

abstineo, sich enthalten: I. alqs: monte occupato nostros exspectabat proelioque abstinebat; G I, 22. ne a mulieribus quidem atque infantibus abstinerent; G VI, 47, b.

II. se: Drappes ... paucis diebus cibo se abstinuit atque ita interiit; VIII, 44.

abstraho, fortreißen, wegschleppen, abschneiden: I. alqs: bona civium Romanorum diripiunt, caedes faciunt, in servitutem abstrahunt; G VII, 42.

alqm: (Pompeium) frumento ac commeatu abstractum; C III, 78, a.

coniuges: liberos, coniuges in servitutem abstrahi, ipsos interfici; G VII, 14, b.

liberos: accedebat, quod suos ab se liberos abstractos obsidum nomine dolebant; III, 2. s. coniuges.

navem: postquam in litore relictam navem conspexit, hanc remulco abstraxit; C II, 23.

absum, entfernt, fern sein, fehlen, sich fern halten, nicht betheiligen: I. unpersönlich: neque longius abesse, quin proxima nocte Sabinus clam ex castris exercitum educat; G III, 18. neque multum abesse ab eo, quin paucis diebus (naves) deduci possint; G V, 2. paulum .. afuit, quin Varum interficeret; C II, 35, a. neque multum afuit, quin etiam castris expellerentur; C II, 35, a.

II. alqs: quod (Belgae) a cultu atque humanitate provinciae longissime absunt; G I, 1. qui (Santones) non longe a Tolosatium finibus absunt; G I, 10. (cum) ipse ab hostium castris non longius mille et quingentis passibus abesset; G I, 22. quod a Bibracte ... non amplius milibus passuum XVIII aberat; I, 23. qui (Nervii) maxime feri inter ipsos habeantur longissimeque absint; G II, 4, b. quod (priores) abesse a periculo viderentur; G II, 11. cum ... ab eo oppido Caesar cum exercitu circiter milia passuum quinque abesset; G II, 13. quod ipse aberat longius; G III, 9, a. a quibus (Germanis) cum paucorum dierum iter abesset; G IV, 7. Caesar cum ab hoste non amplius passuum XII milibus abesset; G IV, 11. quod, cum ipse abesset, motum Galliae verebatur; G V, 6. quorum alter milia passuum circiter quinquaginta, alter paulo amplius ab iis abesset; G V, 27, b. cum ab hibernis Ciceronis milia passuum (Caesar) abesset circiter LX; G V, 53. ab hoc consilio (Parisii) afuisse existimabantur; G VI, 3. iam ab eo (Labieno) non longius biduo via (Treveri) aberant; G VI, 7, a. daturum se operam, ne longius triduo ab castris absit; G VII, 9. Litavicus ... cum milia passuum circiter XXX ab Gergovia abesset; G VII, 38, a. qui longius aberant repentino tumultu perterriti ... sese ex oppido eiecerunt; G VII, 47, b. ab hoc consilio Remi, Lingones, Tre-

veri afuerunt: ... Treveri, quod aberant longius ...: quae fuit causa, quare toto abessent bello; G VII, 63. dum longius ab munitione aberant Galli'; G VII, 82. tantum ab equitum suorum auxiliis aberant, ... ut ..; C I, 79. tanto aberant ab aqua longius; C I, 81. cum (Scipio) ab eo (Domitio) milia passuum xx afuisset; C III, 36, a. cum (Iuba) iam non longe ab Scipione atque eius ducibus abesset; Af 25. hodie .. (te) ex Africa abesse et quantum pote proficisci iubeo; Af 54, b. vos ... missos .. facio et quantum pote abesse ex Africa iubeo; Af 54, b. cum (Caesar) iam non longe a castris Scipionis abesset; Af 69, a. cum ab eorum consiliis abesse indicasti; F 16. tu ... neque tutius neque honestius reperies quicquam quam ab omni contentione abesse; F 16. utilius enim statui abesse; F 26.

alqd: omnia enim plerumque, quae absunt, vehementius hominum mentes perturbant; G VII, 84. nihil a me abesse longius crudelitate; F 15.

acies: tantum a vallo eius (Pompei) prima acies aberat, uti ne telo tormentove adiici posset; C III, 56.

castra: quod neque longe ab oppido castra Vercingetorigis aberant; G VII, 26. quae (castra) non longius ab ea caede abesse plus minus octo milibus dicebantur; G VIII, 20. neque (castra) longius a mari passibus CCC aberant; C III, 66. quae (castra) aberant a portu milia passuum VI; Af 63.

civis: quid viro bono et quieto et bono civi magis convenit quam abesse a civilibus controversiis? F 16.

collis: qui (collis) ... nec multo longius milibus passuum III abest ab Zela; A 72.

consules: quod consules absint, sine illis non posse agi de compositione; C I, 26, b.

copiae: Ariovisti copias a nostris milibus passuum quattuor et xx abesse; G I, 41. neque iam longius abesse (Belgarum copias); II, 5. neque (Gallorum copias) longius milia passum octo ab hibernis suis afuisse; G V, 53. minus V et xx milibus longe ab Utica eius (regis) copias abesse; C II, 37.

diligentia: huic (Didio) etsi non aberat diligentia ad naves tuendas; H 40, a.

druides: druides a bello abesse consuerunt; G VI, 14.

equites; ut tridui mora interposita equites eorum, qui abessent, reverterentur; G IV, 11.

flumen: Sabim flumen ab castris suis non amplius milia passuum x abesse; G II, 16. aberat autem (flumen) ab regis castris milia passuum circiter VII; A 29.

fontes: qui tamen fontes a quibusdam praesidiis aberant longius; C III, 49.

frumenta: quo (tempore) neque frumenta in hibernis erant neque multum a maturitate aberant; C I, 48, b.

hiberna: cuius (Crassi) hiberna aberant ab eo milia passuum XXV; G V, 46.

hostes: quod non longius hostes aberant, quam quo telum adiici posset; G II, 21.

insula: quae (insula Aponiana) abest a Lilybaeo *; Af 2.

iugum: abest (iugum) directo itinere ab Utica paulo amplius passus mille; C II, 24.

legiones: cum prima legio in castra venisset, reliquaeque legiones magnum spatium abessent; G II, 17. iam .. minus mille passuum ab oppido Uzitta ... aberant legiones Iulianae; Af 41. legiones duae ... cum iam non longe a portu Ruspinae abessent; Af. 53.

locus: hic locus aequo fere spatio ab castris Ariovisti et Caesaris aberat; G I, 43. hic locus ab hoste circiter passus sexcentos ... aberat; G I, 49. hic locus abest a Clupeis passuum XXII milia; C II, 23. is locus aberat a novis Pompei castris circiter passus quingentos; C III, 67.

milites: hoc detrimento milites nostri tantum afuerunt ut pertubarentur, ut ... fecerint; A 22.

munitiones: quae (munitiones) pertinebant ad mare longissimeque a maximis castris Caesaris aberant; C III, 62.

murus: oppidi murus ab planicie atque initio ascensus recta regione ... MCC passus aberat; G VII, 46.

nomen: longe iis fraternum nomen populi Romani afuturum; G I, 36.

oppidum: ab his castris oppidum Remorum nomine Bibrax aberat milia passuum octo; G II, 6. non longe ex eo loco oppidum Cassivellauni abesse; G V, 21. quod oppidum (Sulmo) a Corfinio VII milium intervallo abest; C I, 18. oppidum (Octogesa) ... milia passuum a castris aberat xx; C I, 61. quod (oppidum Zeta) aberat a Scipione milia passuum x; Af 68. quod oppidum (Carteia) abest a Corduba milia passuum CLXX; H 32, b.

pars: reliquam partem exercitus, quod paulo aberat longius, non putat exspectandam; G V, 46.

portus: qui (portus) abest ab oppido milia passuum duo; Af 10.

regiones: quod .. hae regiones aberant longius; C III, 42.

rex: abesse regem; C II, 39.

suspicio: neque abest suspicio ... quin ipse sibi mortem consciverit; G I, 4.

Tarraco: Tarraco aberat longius; C I, 78.

tumulus: qui (tumulus) tantum aberat a nostro castello, ut ..; C III, 51, b.

vir: s. civis.

absumo, aufwenden: ut ... multaque || multa || oratio frustra absumeretur; A 7.

abundo, Ueberfluß haben, reichlich versehen sein: aqua: ut aqua pabuloque abundaret; A 1.

copia: eum ... magna .. copia frumenti abundare oppidanos ex perfugis cognosset; G VIII, 40. exercitus Afranii omnium rerum abundabat copia; C I, 49. cum illi omnium rerum copia abundarent; C III, 47.

equitatu: quod equitatu ipsi abundent; G VII, 14, a. quoniam abundet equitatu; G VII, 64. neque equitatu abundabat; Af 5.

genere: commeatus omni genere praeter frumentum (exercitus) abundabat; C III, 49.

pabulo: s. aqua.

rebus: ut ... illi omnibus abundarent rebus superioresque haberentur; C I, 52.

abutor, mißbrauchen, unnütz vergießen: neque se umquam abuti militum sanguine ... voluisse; C III, 90.

ac s. **atque.**

accedo, sich nähern, herannahen, anrücken, beitreten, hinzukommen: I. **unpersönlich: 1. substant.:** a. ratio: non est visa ratio propius accedendi eo die ad oppidum; Af 42.

b. Ablativ: quod Caesar ... in tertio quartoque die procedendo propiusque hostem accedendo castra communiebat; Af 47.

2. **verbal:** accessum est ad Brittanniam omnibus navibus meridiano fere tempore; G V, 8. cum propius sit accessum; C III, 86. si propius accederetur; Af 31, a.

II. **mit Subjectivsatz: 1. quod:** accedebat, quod suos ab se liberos abstractos obsidum nomine dolebant; G III, 2. accessit etiam, quod illa pars

equitatus Usipetum et Tencterorum ... se ... receperat; G IV, 16. accedebat huc, quod in concilio Haeduorum Dumnorix dixerat ..; G V, 6. ad hoc autem incommodum accesserat, quod Caesar ... communicabat; Af 47. accedebat etiam ad reliquas causas, quod is locus depressus erat; Af 51.

2. **ut:** accedebat, ut ... in vadis (naves) consisterent tutius; G III, 13, b. accedebat huc, ut numquam conferti, sed rari ... proeliarentur; G V, 16. ad hoc detrimentum accessit, ut ... prohiberentur; C III, 24. huc accedebat, ut locus illa planicie aequitatem ornaret || evocaret || diei solisque serenitate || serenitatem ||; H 29, a. huc accedebat, ut etiam talum intorsisset; H 38. huc accedebat, ut aqua ... nusquam reperiretur; H 41. tum praeterea accedebat, ut aggerem *; H 41.

III. **mit Subject:** alqs: quoniam propius accessisset; G I, 42. ipse triplici instructa acie usque ad castra hostium accessit; G I, 51. cum ad oppidum accessisset; G II, 13. quod ipse cum exercitu propius accessisset; G IV, 11. ut procul tela coniciant neu propius accedant; G V, 34. cum propius Ambiorigem accessisset; G V, 37. cum maiore in dies contemptione Indutiomarus ad castra accederet; G V, 58. interim ex consuetudine quotidiana Indutiomarus ad castra accedit; ib. quod propius Romanus accessisset, persuasum loci opportunitate; G VII, 20, a. cum (Mandubii) ad munitiones Romanorum accessissent; G VII, 78. Galli ... ad campestres munitiones accedunt; G VII, 81. nostri ... ad munitiones accedunt; VII, 81. cum (Caninius) propius hostis accessisset; G VIII, 36. aut ipse (Pompeius) propius accedat aut se patiatur accedere; C I, 9, b. tempus .. colloquio non dare neque accessurum polliceri magnam pacis desperationem afferebat; C I, 11. priusquam ... nostri propius accederent; C II, 34, b. accessere subito prima luce Pompeiani; C III, 63, b. cum .. ad eum locum accessisset, qui appellatur Chersonesus; A 10. si (Domitius) propius eas regiones cum exercitu accessisset; A 34, b. Domitius postero die propius Nicopolim accessit; A 37. ut ... propius .. ipse (Domitius) Alexandriam per Syriam accederet; A 38. cum (Vatinius) propius Tauridem accessisset dispersis suis navibus; A 45. ipse (Cassius) classem, quam parabat, ut inspiceret, Hispalim accedit; A 56. accedit cum copiis Bogud ad exteriores Marcelli munitiones; A 62. cum (Caesar) propius Pontum finesque Gallograeciae accessisset; A 67. postquam (Caesar) Adrumetum accessit; Af 3. Pompeio adveniente oppidani usque eo passi propius accedere, donec ... appropinquaret; Af 23. cum ... neque ex Caesaris castris quisquam prodiret neque propius eius (Scipionis) copias accederet; Af 30. cum (Considius) ad urbem cum copiis accessisset; Af 33. Caesar instructa acie secundum infimas iugi radices propius munitiones accessit leniter; Af 41. cum (Caesar) propius hostem accessisset; Af 51. Caesar ... prima luce Adrumetum accedit; Af 63. cum ... propius non accederent et singulari genere pugnae uterentur; Af 69, b. addito animo propius audaciusque (Labienus) accedit ad legiones; Af 75. id temporis conari ad murum accedere; H 3, b. quo die ad oppidum capiendum accederent; H 13, a. ita † fune crure de ligno eum propius accessisset; H 18, b.

alqd: quidquid huc circuitus ad molliendum clivum accesserat, id spatium itineris augebat; G VII, 46. hostes .. nihil amplius copiarum accessurum credentes, ut pridie cognoverant; G VIII, 28. his rebus tantum fiduciae ac spiritus Pompeianis accessit, ut... viderentur; C III, 72.

adolescentulus: expedito.. exercitu numero servorum, liberorum II milium... (adolescentulus) ad oppidum Ascurum accedere coepit; Af 23.

adversarii: existimans ultro adversarios ... concursuros propiusque se accessuros; Af 58.

auxiliares: praeterea auxiliares accedebant prope alterum tantum; H 30.

causa: accedebat etiam haec causa, quod ... detinebat; Af 72.

circuitus: f. alqd; VII, 46.

civitates: civitates, quae ad Caesaris amicitiam accesserant; C I, 48, a. Caesar iis civitatibus, quae ad eius amicitiam accesserant, ... pecus imperabat; C I, 52.

copiae: f. alqd; VIII, 28.

equites: Caesari nuntiatum est equites Ariovisti propius tumulum accedere; G I, 46.

equitatus: prima luce hostium equitatus ad castra accedit; G 5, 50. eodem .. tempore equitatus ad campestres munitiones accedere (coepit); G VII, 83.

fiducia: f. alqd; C III, 72.

hostis: ut iam ad vallum castrorum hostes accedere auderent; III, 17. nostris vero etiam de vallo deductis (hostes) propius accedunt; G V, 51. cum ... intellexisset.. ad impediendos milites suos ... hostem propius accedere; Af 39.

incommodum: accessit etiam ex improviso aliud incommodum, quod ... discesserat; C III, 79, a.

legatus: cum propius accessisse legiones et Gaium Treboninm legatum cognossent; G VIII, 14, a.

legiones: cum repente instructas velut in acie certo gradu legiones accedere Galli viderent; G VIII, 9. accedunt propius interim legiones; G VIII, 19, b. si legiones quoque accessissent; Af 72. f. legatus.

milites: huc accedebant (milites) collecti ex praedonibus latronibusque; C III, 110.

naves: huc accedebant XVIII onerariae naves; G IV, 22. ad eas (naves), quae factae erant Arelate per Caesarem, captivae Massiliensium accesserant sex; C II, 5.

oppidum: quod (oppidum) primum ad amicitiam eius (Caesaris) accessit; Af 37.

res cum ad has suspiciones certissimae res accederent; G I, 19.

rex: (rex Iuba) ad oppidum Zamam ... accedit; Af 91, a.

spiritus: f. alqd; C III, 72.

studium: quorum adventu.. Remis cum spe defensionis studium propugnandi accessit; G II, 7.

usurae: accedebant ad haec gravissimae usurae; C III, 32, h.

accelero, eilen, beschleunigen: I. alqs: accelerat Caesar, ut proelio intersit; G VII, 88.

II. iter: equites sequi iubet sese iterque accelerat; C II, 39.

accendo, anzünden: lumina: occasione capta nocte iam luminibus accensis; Af 56. circiter .. luminibus accensis (Caesar) Uticam pervenit; Af 89.

acceptus, beliebt: (qui) maxime plebi acceptus erat, ut idem conaretur, persuadet; G I, 3.

accessio, Zuwachs, Fortschritt: facio: ut (milites) incensi atque incitati magnas accessiones fecerint in operibus hostium expugnandis in proeliis quotidianis; A 22. Q. Cassius Longinus ... magnas odii sui fecerat accessiones; A 48.

accessus, Annäherung, Zugang: I. est: oppidi egregia munitio et difficilis ad oppugnandum erat accessus; Af 5.

II, 1. aucupor: signo dato accessum hostium aucupabatur; Af 58.

habeo: quam (partem) liberum accessum habere demonstravi; A 30, b. ut magno tamen periculo accessus eorum (adversariorum) haberetur; H 30.

video: qua facillimum accessum et aequissimum ad dimicandum nostris videbat; A 38.

2. tardo ab: confestim tardabant ab accessu; H 38.

III. difficultas: erat accessus loci difficultas; H 38.

IV, 1. muniri: namque tota Aegyptos maritimo accessu Pharo, pedestri Pelusio velut claustris munita existimatur; A 26.

2. ad: qui (rivus) ad eorum accessum summam efficiebat loci iniquitatem; H 29, a.

accido, niederfallen, zustoßen, widerfahren, eintreten, sich ereignen, geschehen, ablaufen, ausfallen: I. **unpersönlich:** peius victoribus Sequanis quam Haeduis victis accidisse; G I, 31, c. quod fore, sicut accidit, videbat; G V, 58. ut tum accidit; VII, 3. C I, 80. C II, 4. C III, 68. si ita accidat; G VII, 74. reliquas merces commeatusque ad obsidionem urbis, si accidat, reservant; C I, 36. uti . . . prius haec omnia consumerentur, quam, quemadmodum accidisset, animadverti posset; C II, 14. ut accidit; C III, 41. uti ad Gergoviam accidisset; C III, 73, b. ut tunc accidit; A 18. ut in civilibus dissensionibus accidere consuevit; A 62. cum inscientibus accidisset; H 3, b. praeter consuetudinem cum nostris animadversum esset accidere || nostros . . . cedere ||; H 23, a.

II. **mit Satz:** 1. quod: num tu harum rerum natura accidere arbitraris, quod unam terram et plures terras . . . dicamus? F 7.

2. ut: id aliquot de causis acciderat, ut caperent; III, 2. eadem nocte accidit, ut esset luna plena; G IV, 29. ac sic accidit, uti . . . desideraretur; V, 23. praeterea accidit, . . . ut vulgo milites ab signis discederent; G V, 33. huic quoque accidit, . . . ut nonnulli milites . . . repentino equitum adventu interciperentur; G V, 39. quod fere plerisque accidit, ut praesidio litterarum diligentiam in perdiscendo ac memoriam remittant; G VI, 14. quod fere ante Caesaris adventum quotannis accidere solebat, uti . . . inferrent; G VI, 15. neque saepe accidit, ut neglecta quispiam religione aut capta apud se occultare aut posita tollere auderet; G VI, 17. magno accidit casu, ut in ipsum incautum etiam atque imparatum incideret; G VI, 30. mihi ne illud quidem accidit, ut Alexandrino atque Africano bello interessem; G VIII, pr. b. repentino adventu Caesaris accidit, . . . ut . . . opprimerentur; G VIII, 3. accidebat . . quotidianis pabulationibus, . . . ut impeditis locis dispersi pabulatores circumvenirentur; G VIII, 10. accidisse igitur his (ducibus), . . . uti eo recurrant; C I, 85, a. quibus rebus accidit, ut pauci milites patresque familiae . . . recepti in Siciliam incolumes pervenirent; C II, 44. uno tempore accidit, ut . . . cogerentur; C III, 15. quibus accidit rebus, ut . . . possent; C III, 79, b. quibus de causis accidit, ut . . . similia rursus de morte eius (Longini) provinciales consilia inirent; A 50. accidebat hoc, ut longius bellum duceret Pompeius, quod . .; H 8.

III. **mit einfachem Subject:** alqd: si quid accidat Romanis; G I, 18. si quid ei a Caesare gravius accidisset; G I, 20. id ne accideret, magnopere sibi praecavendum Caesar existimabat; G I, 38. quod ante id tempus accidit nulli; G II, 35. iam ut omnia contra opinionem acciderent; G III, 9, b. quod [his] accidit semper horarum XII spatio; G III, 12. si quid his per vim accidat; G III, 22. quod plerumque in spe victoriae accidere consuevit; G III, 26. hoc sibi Caesar satis opportune accidisse arbitratus; G IV, 22. id quod necesse erat accidere; G IV, 29. ex eventu navium suarum . . . fore id, quod accidit, suspicabatur; G IV, 31. etsi idem, quod superioribus diebus acciderat, fore videbat; G IV, 35. si gravius quid acciderit, abs te rationem reposcent; G V, 30. quod plerumque iis accidere consuevit, qui in ipso negotio consilium capere coguntur; G V, 33. Cotta, qui cogitasset haec posse in itinere accidere; G V, 33. quae sit necesse accidere victis; G VII, 14 b. non haec omnia fortuito aut sine consilio accidere potuisse; G VII, 20, a. accidit inspectantibus nobis, quod dignum memoria visum praetereundum non existimavimus; G VII, 25. id ne accidat, positum in eius diligentia atque auctoritate; G VII, 32. ne id accideret; G VII, 35. quod imparatis disiectisque accidere fuit necesse; G VIII, 3. id quod accidere erat necesse; G VIII, 10. cum . . . iam consuetudine diligentia minueretur, quod plerumque accidit diuturnitate; G VIII, 12. quod ubi accidit; G VIII, 15. 36. 48, b. quod cum crebrius accideret; G VIII, 17. quod plerumque equestribus proeliis cum propter aliquem timorem accidit; G VIII, 18. [quod superioribus annis acciderat]; C I, 6, b. [quod ante id tempus accidit numquam]; C I, 6, b. quid ipsis Corfiniensibus, quid Domitio, quid Lentulo, quid reliquis accideret; C I, 21. suspicatus fore id, quod accidit, ut . . . uterentur; C I, 40, b. quod praeter opinionem consuetudinemque acciderat; C I, 45. quod plerumque hominum nimia pertinacia atque arrogantia accidere soleat; C I, 85, a. si quid adversi accidisset; C II, 5. cum, . . . quae . . postea acciderant, de angustiis ad Ilerdam rei frumentariae, accepit; C II, 17. si quid gravius accidisset; C II, 30. quarum rerum nihil omnino acciderat; C II, 43. quod in bello accidere consuevit universis imperatis pecuniis; C III, 32, b. id accidit; C III, 44, a. quod . . novum et praeter consuetudinem acciderat; C III, 61. quod ante in exercitu Caesaris non accidit; C III, 64. quod haec praeter spem acciderant eius; C III, 70. hortatus . . est, ne (milites) ea, quae accidissent, graviter ferrent; C III, 73, a. quod accidere tot proeliis fuit necesse; C III, 87. si quid durius acciderit; C III, 94. idem hoc L. Lentulo . . . et P. Lentulo consulari ac nonnullis aliis acciderat Rhodi; C III, 102, b. hoc idem Ptolemaide accidit; C III, 105. magnam . . hominibus admirationem praebebat, quam ob rem id accidisset; A 6. quamquam, si quid gravius illis accidisset, merito casurum iudicabat; A 11. hoc ne sibi saepius accidere posset; A 16. fore, quod accidit, suspicatus; A 21. accidisse hoc complures Caesaris legati, amici, centuriones militesque laetabantur; A 24, b. cognoscit ex suis eadem haec accidisse rex; A 28. crebro . . id accidit; A 62. id quod antea saepe accidebat magno cum eorum periculo; Af 51. quod forsitan ante id tempus acciderit numquam, quin dimicaretur; Af 61, a. id quod in hoc accidit proelio; H 15. quo mihi gravius abs te nil || obstent nihil || accidere potest; F 16. s. periculum; G III, 3. — II, 2: G III, 2. VIII, pr. b.

casus: ut, quicumque accidisset casus, hunc quieto et aequo animo ferret; C I, 75. si durior accidisset casus; A 14.

commutatio: proinde ac si virtute vicissent, neque ulla commutatio rerum posset accidere; C III, 72.

consilium: quod consilium etsi in eiusmodi casu reprehendendum non est, tamen incommode accidit; G V, 33.

detrimentum: ne parvum modo detrimentum in contentione propter iniquitatem loci accideret; G VII, 52.

facultas: haec cogitanti accidere visa est facultas bene rei gerendae; G VII, 44.

fortuna: ut ... fortunam, .. quaecumque accidat, experiantur; G I, 31, d.

impetus: quod in locis superioribus nullus impetus repentinus accidere hostium poterat; A 35.

incommodum: ne quod simile incommodum accideret decursione barbarorum, ac superiore aestate Tergestinis acciderat; G VIII, 24. accidit etiam repentinum incommodum biduo quo haec gesta sunt; C I, 48, a.

periculum: cum tantum repentini periculi praeter opinionem accidisset; G III, 3. nullum .. poterat universis *ab* ... dispersis periculom accidere; G VI, 34, a. quibus in pugna vitae periculum accideret; C II, 6.

res: (se) eo gravius ferre, quo minus merito populi Romani (eae res) accidissent; G I, 14. eam rem non minus ex usu terrae Galliae quam populi Romani accidisse; G I, 30. opportunissima res accidit; G IV, 13. accidit res incredibilis, ot ... pellerent; Af 6. per id tempus fere Caesaris exercitui res accidit incredibilis auditu; Af 47. ne maioris multitudinis species accidere hostibus posset, quam ipsi depoposcissent; G VIII, 8.

tela: ut neque ex inferiore loco satis commode tela adiici possent et missa ab Gallis gravius acciderent; III, 14, a. eum ... tela .. ex loco superiore missa non frustra acciderent; G III, 25.

victoria: quod victoria facilis ex defficillimis rebus acciderat; A 77.

IV. **mit doppeltem Nominativ:** omnia enim secundissima nobis, advorsissima illis accidisse videntur; F 16.

accido, anhauen, schwächen: arbores: omnes eo loco aut ab radicibus subruunt aut accidunt arbores; G VI, 26.

copias: quorum (civitatom) eo proelio ... copias esse accisas sciebat; VIII, 31.

accio, herbeirufen: e stativis castris aestate inita cunctis copiis auxiliisque accitis *; Af 26, a.

accipio, empfangen, erhalten, annehmen, aufnehmen, vernehmen; refero: verdanken: I. **mit Ergänzung:** 1. indir. Frage: qui ..., qoo ex loco (silva Hercynia) oriatur, acceperit; G VI, 25.

2. impediri: moleste et acerbe accipiebant impediri, quo minus proelium conficere possent; B 30.

II. **mit einfachem Object:** alqm: reliquos omnes obsidibus, armis, perfugis traditis in deditionem accepit; G I, 28. Caesar ... in deditionem Suessiones accepit; G II, 13. quos (Haeduos) et quam humiles accepisset; G VII, 54. suis male acceptis, occisis convulneratisqoe; Af 41.

alqd: si quis quid de republica a finitimis rumore aut fama acceperit; G VI, 20. cum ... quae .. postea acciderant, de angustiis ad Ilerdam rei frumentariae, accepit; C II, 17. qui (familiares) ... sibi .. quod rapuerant acceptum referebant; A 50. cum .. non amplius XVII accipere; H 22, b. f. calamitatem; G V, 29. detrimentum; G VI, 1. C III, 73, b. incommodum; G VI, 13, b.

adversarios: item .. adversarii male accepti tum demum se ad sua praesidia contulerunt; Af 18.

arma: f. obsides; G III, 23.

calamitatem: magnam calamitatem pulsos accepisse; G I, 31, b. cum aliquid calamitatis in proximis hibernis esset acceptum; G V, 29. ne quam ab finitimis Bellovacis calamitatem (Remi) accipiant; G VII, 90. nullam calamitatem socios optime de re publica meritos accipere; G VIII, 6. qui de accepta calamitate nuntium Drappeti perferret; G VIII, 36. maior calamitas esset accepta; A 63, b.

condicionem: confirmare sese neque legatos missuros neque ullam condicionem pacis accepturos; G II, 15. neque condiciones accipiendas arbitrabatur ab iis, qui ..; G IV, 13. non esse consuetudinem populi Romani accipere ab hoste armato condicionem; G V, 41. libentes cupidique condicionem acceperunt; Af 90. se condiciones dare, non accipere consuevisse; H 13, b.

contumeliam: tot contumeliis acceptis; V, 29. tanta contumelia accepta; G IV, 10. ne turpem in conspectu contumeliam acciperet; Af 11.

copias: Quintus Titurius Sabinus cum iis copiis, quas a Caesare acceperat, in finis Unellorum pervenit; G III, 17.

detrimentum: tot detrimentis acceptis; G V, 22. qood detrimentum culpa et temeritate legati sit acceptum; G V, 52. si quid esset in bello detrimenti acceptum; G VI, 1. quod plerumque equestribus proeliis cum propter aliquem timorem accidit, tum mullitudine ipsorum detrimentum accipitur; G VIII, 18. hoc ipso fiont superiores, quod nullum ab insidiantibus imprudentes acceperant detrimentom; G VIII, 19, b. qui (milites) omnia pericula et detrimenta belli Gutruato accepta referebant; G VIII, 38. dum sarcire acceptum detrimentom volunt; C I, 45. aliquo accepto detrimento; C I, 59. etsi aliquo accepto detrimento, tamen summa exercitus salva; C I, 67. tanto sub oculis accepto detrimento; G I, 71. si accepto magno detrimento ab oppugnatione castrorum discedimus; C II, 31, a. detrimentis quibusdam circa montem Amanum acceptis; C III, 31. sibi .. ipsos multitudine atque angustiis maius attulisse detrimentum, quam ab hoste accepissent; C III, 72. quod esset acceptum dedrimenti, cuiusvis potius quam suae culpae debere tribui; C III, 73, b. ne quod suorum culpa detrimentum acceptum videretur; A 11.

deos: reliquos (deos) ne fama quidem acceperunt; G VI, 21.

disciplinam: quos tamen aliquid usus ac disciplina, quae a nobis accepissent, sublevarent; G I, 40, b.

dolorem: cum ... Alexandrini ... magnum dolorem acciperent; A 25, a.

dona: quae (munera, dona) bene rebus gestis imperatores ab amicis accipere consoessent; A 70.

equites: cum prima luce adortus praeter paucos equites ... reliqoos aut interficit aut in deditionem accipit; Af 95.

excusationem: libenter Caesar petentibus Haeduis dat veniam excusationemque accipit; G VI, 4.

exercitum: accepto exercitu; G VII, 38, a. quem (exercitum) a Caesare fidei commisum acceperit; C II, 42.

fidem: sibi suisque liberis a Caninio proconsule ... fide accepta; Af 93.

gloriam: non veterem belli gloriam libertatemque, quam a maioribus acceperint, recuperare; G VII, 1.

honores: legionem sextam decedere ad praemia atque honores accipiendos in Italiam iubet; A 77. qui (civis) ab populo Romano honores accepisset; Af 57.

ignominiam: sic se complures annos illo im-

perante meruisse, ut nullam ignominiam acciperent; G VII, 17, b.

incommodum: ex eo concursu navium magnum esse incommodum acceptum; G V, 10. ne quid ex contagione incommodi accipiant; G VI, 13, b. tot continuis incommodis Vellaunoduni, Genabi, Novioduni acceptis; G VII, 14, a. factum imprudentia Biturigum, ... uti hoc incommodum acciperetur; G VII, 29. quod ipse animo non defecerat tanto accepto incommodo; G VII, 30. huius (imperatoris) ... dignitas incommodo accepto in dies augebatur; G VIII, 30. satis esse magna utrimque incommoda accepta; C III, 10, a. dandam omnibus operam, ut acceptum incommodum virtute sarciretur; C III, 73, b. ut altissimis fluminibus atque impeditissimis itineribus nullum acciperet incommodum; C III, 77. quo .. incommodo .. accepto; A 40. sub idem tempus in Illyrico est incommodum acceptum; A 42, a. crebra incommoda accipiebat; A 43.

iniuriam: ne quam noctu oppidani ab militibus iniuriam acciperent; G II, 33. hortatur .., ne sui in perpetuum liberandi ... pro iis, quas acceperint, iniuriis occasionem dimittant; G V, 38. iniuria etiam accepta; C I, 85, a.

iura: ut (provinciae regionesque) ... iura legesque acciperent; A 65, a.

iusiurandum: iureiurando accepto, nihil iis (tironibus) nocituros hostes; C III 28, a.

legatos: ut ... acceptos (legatos) per se ad eum (Pompeium) perducerent; C III, 17.

legiones: quas (legiones) a Caesare acceptas in Apulia hibernorum causa disposuerat; C I, 14. duas legiones ex IV, quas a Caesare acceperat, D equites transportabat; C II, 23.

leges: s. iura.

libertas: ut in ea libertate, quam a maioribus acceperant, permanere ... mallent; III, 8. s. gloriam.

litteras: acceptis litteris hora circiter XI diei; G V, 46. Calenus ... paulum a portu progressus litteras a Caesare accipit; C III, 14. his litteris acceptis; C III, 33. quibus litteris acceptis; C III, 36, b. A 51. interim litteras accepit a Caesare, ut in Africam exercitum traiiceret; A 51. aliquot post diebus litteras a Caesare missas accipit; A, 56. paucis .. diebus Cassi litteris acceptis; A 62. priusquam (litteras) acciperet ille, „unde," inquit „istas"? Af 2. ita litteris acceptis; H 18, a.

mandata: acceptis mandatis Roscius a Caesare Capuam pervenit; C I, 10. quibus mandatis acceptis; C I, 34.

milites: milites ab eo (Lentulo Spinthere) accipit, ipsum dimittit; C I, 15, b. quos .. (milites) ex eius exercitu acceptos in Syria Gabinius Alexandriam traduxerat; C III, 103.

munera: s. dona.

nomen: quae (turris) nomen ab insula accepit; C III, 112, a. quod nomen (Delta) a similitudine litterae locus accepit; A 27.

nuntium: his nuntiis acceptis; G III, 3. quin aliquem de consiliis ac motu Gallorum nuntium acciperet; G V, 53. primis nuntiis ab Litavico acceptis; G VII, 42. hostes nuntio accepto locum castrorum relicturos; G VIII, 20.

obsides: ita Helvetios a maioribus suis institutos esse, uti obsides accipere, non dare, consuerint; G I, 14. deditione facta obsidibusque acceptis; G III, 3. armis obsidibusque acceptis; G III, 23. obsidibus acceptis exercitum reducit ad mare; G V, 23. ille (Caesar) obsidibus acceptis hostium se habiturum numero confirmat, si ..; G VI, 6. progressus (Lucterius) in Nitiobriges et Gabalos ab utrisque obsides accipit; G VII, 7. veniam petenti dedit, obsides accepit; G VIII, 48, c.

pacem: quietem Italiae, pacem provinciarum, salutem imperii uni omnes acceptam relaturos; C III, 57.

pecunias: quantas pecunias ab uxoribus dotis nomine acceperunt; G VI, 19. acceptas .. eas (pecunias) iubet referri; A 56.

praecepta: memores (Massilienses) eorum praeceptorum, quae paulo ante ab suis acceperant; C II, 6.

praemia: s. honores; A 77.

quietem: s. pacem.

rationem: rationem consilii mei accipite; C III, 86.

responsa: quorum responsis ultro citroque acceptis et redditis; H 22, a.

salutem: si sibi magis honorem tribuere, quam ab se salutem accipere videantur; G VII, 20, b. s. pacem.

satisfactionem: eorum satisfactione accepta; I, 41. Ubiorum satisfactionem accipit; G VI, 9.

sermones: * sermones militum dubii durius accipiebantur; C II, 29.

stipendium: qui (equitatus) erat missus a Iuba ad stipendium accipiendum; Af 6.

usum: s. disciplinam.

vulnus: si qui graviore vulnere accepto equo deciderat, (pedites) circumsistebant; G I, 48. solis occasu suas copias Ariovistus multis et illatis et acceptis vulneribus in castra reduxit; G I, 50. cum circumventus multis vulneribus acceptis cecidisset; G IV, 12. paucis vulneribus acceptis complures ex his (hostibus) occiderunt; G IV, 37. eos .. (hostes) ex silvis expulerunt paucis vulneribus acceptis; G V, 9. multis vulneribus acceptis; G V, 35. relinquit animus Sextium gravibus acceptis vulneribus; G VI, 38. multis iam vulneribus acceptis; G VII, 50, b. prospectu tenebris adempto multa utrimque vulnera accipiuntur; G VII, 81. multis undique vulneribus acceptis; G VII, 82. simul ii, qui vulnera acceperant, neque acie excedere neque in locum tutum referri poterant; C II, 41, b. quorum alter accepto vulnere occupatus per suos pro occiso sublatus, alter interfectus est; C III, 109.

III. **mit doppeltem Accusativ**: obsidibus acceptis primis civitatis atque ipsius Galbae regis duobus filiis; G II, 13. ut ... obsides .. ab iis (Haeduis) principum filios acciperent; G VI, 12, a.

IV. refero: s. II. alqd; A 50. detrimentum; G VIII, 38. pacem. pecunias; A 56.

acclivis, aufsteigend: aditus: una ex parte leniter acclivis aditus in latitudinem non amplius ducentorum pedum relinquebatur; G II, 29.

collis: collis erat leniter ab infimo acclivis; G VII, 19.

locus: locus erat castrorum editus et paulatim ab imo acclivis circiter passus mille; G III, 19.

acclivitas, Abdachung: ab eo flumine pari acclivitate collis nascebatur adversus huic et contrarius; G II, 18.

accommodo, anpassen, anlegen: alqd: ut ... reliqua pro loci natura, pro vi tempestatum illis essent aptiora et accommodatiora; G III, 13, b.

insignia: ut ... ad insignia accommodanda ... tempus defuerit; G II, 21.

proras, puppes: prorae admodum erectae atque item puppes ad magnitudinem fluctuum tempestatumque accommodatae; G III, 13, a.

accurate, sorgfältig: aedifico: ne accuratius ad frigora atque aestus vitandos aedificent; G VI, 22.

inservio: accuratius .. huic rei studere atque inservire instituerunt; A 12.

mitto: scorpione accuratius misso atque eorum decurione percusso et ad equum defixo; Af 29.
produco: post diem tertiam productas accuratius suas copias sicut instruxerat; Af 73.
studeo: f. inservio.

accurro, herbeieilen: alqs: Considius equo admisso ad eum accurrit; G I, 22. Publius Sextius Baculus, primi pili centurio, ... et item Gaius Volusenus, tribunus militum, vir .. consilii magni, ... ad Galbam accurrunt; G III, 5. L. Laterensis ... accurrit laetus in castra; A 53. qui (levis armaturae) ... una pariterque cum equitibus accurrere et refogere consueverant; Af 69, b. nisi (Pompeius Rufus) celeriter ad Caesarem accucurrisset; Af 85, b. dum aquantur, Didius classe accurrit; H 37.
centurio, al.: f. alqs; G III, 5.
rex: Iubam regem celeriter cum copiis suis ... ad oppidum accucurrisse; Af 74.

accuso, anklagen, sich beschweren, Vorwürfe machen: alqm: graviter eos accusat, quod ... ab iis non sublevetur; G I, 16. quod a magistratu Haeduorum accusaretur; G I, 19. Vercingetorix ... tali modo accusatus ... respondit; G VII, 20. f. cives.
cives, negotiatores: cives .. Romanos negotiatores et eos, qui ... pecunias coutolerant Varo et Scipioni, multis verbis accusatos; Af 90.

acer, heftig, eifrig: certamen: fit proelium acri certamine; G VIII, 28.
concursus: non concursu acri facto, non proelio dimicatum; C III, 72.
consilia: non ... acerrimis consiliis pios quam etiam inertissimis ... consequentur; F 26.
defensor: quendam Philonem, illum, qui Pompeianorum partium fuisset defensor acerrimus; H 35.
proelium: magno atque acri proelio commiuus facto; A 76.
tempestates: Caesar erumpentes eo maxime tempore acerrimas tempestates cum subire milites nollet; G VIII, 5.

acerbe, streng, hart, rücksichtslos, schmerzlich: accipio: moleste et acerbe accipiebant impediri, quo minus proelium conficere possent; H 30.
decerno: v primis diebus ... de imperio Caesaris ... gravissime acerbissimeque decernitur; C I, 5.
dico: ut quisque acerbissime crudelissimeque dixit, ita quam maxime ab inimicis Caesaris collaudatur; C I, 2.
exigo: interim acerbissime imperatae pecuniae tota provincia exigebantur; C III, 32, a.
facio: qui horum quid acerbissime crudelissimeque fecerat; C III, 32, a.
fero: cum ..., si acerbius inopiam ferrent, se dimissurum oppugnationem diceret; G VII, 17, b.

acerbitas, Härte, Drangsal: 1. doceo: acerbitatem inimicorum docet; C I, 32, a.
perfero: praestare omnes perferre acerbitates, quam non civibus Romanis ... parentarent; G VII, 17, b.
2. commemoro de: nobiles homines ... de adversariorum eius (Caesaris) crudelitate acerbitateque commemorare coeperunt; Af 26, a.

acerbus, hart, schmerzlich: alqd: haec si gravia aut acerba videantur; G VII, 14, b.
supplicium: incolas ... ita acerbissimo affi- ciunt supplicio; Af 87, a.

acervatim, schaarenweise: Alexandrini .. acervatim se de vallo praecipitarunt in eam partem, quae flumini erat adiuncta; A 31.

acervus, Haufen: I. adaequant: sic ut prope summam muri aggerisque altitudinem acervi armorum adaequarent; G II, 32.
II. comporto in: sarcinas legionarios in acervum iubet comportare; Af 69, a.

acies, Schärfe, Schlachtordnung, Treffen, Schlacht: I. Subject: abest: tantum .. a vallo eius (Pompei) prima acies aberat, uti ne telo tormentove adiici posset; C III, 56.
coepit: una (acies) primo agmine iter impedire coepit; G VII, 67.
conatur: f. concurrunt; Af 14.
concurrunt: priusquam concurrerent acies; C III, 86. acies interim mediae cum concurrere conaretur; Af 14. cum acies duae inter se concurrissent; Af 59.
contingit: ut tertia acies vallum contingeret; C III, 56.
est: primam et secundam aciem in armis esse, tertiam castra munire iossit; G I, 49. acies erat Afraniana duplex legionum v; ... Caesaris triplex; C I, 83. quae (acies) quieta fuerat et se ad id tempus loco tenuerat; C III, 94. ut procul simplex esse acies media ab legionariis militibus videretur [in cornibus autem duplex esse existimabatur]; Af 59. f. II, 1. instruo; G VIII, 29.
impedit: f. coepit.
infert: prima et secunda acies (signa intulit), ut victis ac summotis resisteret; G I, 25.
insequitur: insequitur has (quadrigas) acies hostium; A 75.
mandant: perterritae acies hostium ... magno clamore discursuque passim fugae se mandant; G VIII, 29.
mittit: quae (acies) ... contra eorum (elephantorum) frontem adversam lapillos minutos mitteret; Af 27.
munit: f. est; G I, 49.
obtinet: quae (acies) quasi adversariorum locum obtineret; Af 27.
occupant: hinc duas partes acies occupabant duae; C I, 82. f. II, 1. instruo; G II, 8.
ostendunt: duae se acies ab duobus lateribus ostendunt; G VII, 67.
perficit: nihilo secius Caesar ... duas acies hostem propulsare, tertiam opus perficere iussit; G I, 49.
permanet: f. II, 1. constituo; C I, 41.
potest: f. II, 1. instruo; G II, 8.
procurrit: eodem tempore tertiam aciem Caesar ... procurrere iussit; C III, 94.
progreditur: longius a vallo esse aciem Pompei progressam; C III, 85.
propulsant: f. perficit.
recipit, vertit: omnis Vari acies terga vertit seque in castra recepit; C II, 34, b.
tenet: f. est; C III, 94.
videt: hoc tota Vari conversa acies suos fugere et concidi videbat; C II, 34, a.
II. nach Verben: 1. Accusativ: administro: ut ... acies uno consilio atque imperio administraretur; A 1.
animadverto: postquam ... animadvertit aciem pro vallo Scipionis; Af 81.
cerno: prima luce ... hostium acies cernebatur; G VII, 62, a. f. instruo; C III, 69.
circumdo: omnem .. aciem suam redis et carris circumdederunt; G I, 51. quod tota acies equitatu hostium circumdata tenebatur; C II, 41, b.

circumeo: Quintilius circuire aciem Curionis atque obsecrare milites coepit; C II, 28. equitatus hostium ab utroque cornu circuire aciem nostram et aversos proterrere incipit; C II, 41, b. aciem .. nostram a latere aperto circumire coeperunt; C III, 93, a. ab iisdem (cohortibus) acies Pompeiana a sinistra parte circumita; C III, 94.

circumvenio: circumventa ab tergo acie; C III, 86. ſ. constituo; C I, 40, b.

colloco: Caesaris .. acies hoc modo fuit collocata; Af 60. tertiam aciem ... ita collocaverat, uti sinistrum suum cornu triplex esset; Af 60. acie triplici collocata; Af 81.

confero: tertiam autem aciem in sinistrum suum cornu contulerat; Af 60.

constituo: ut intra silvas aciem ordinesque constituerant; G II, 19. aciem .. iniquo loco constituunt; G V, 51. legiones ex castris eduxit aciemque idoneo loco constituit; G VII, 53. eo signa inferri Caesar aciemque constitui iubebat; G VII, 67. aciem .. eo loco constituit, unde tormento missa tela in hostium cuneos coniici possent; G VIII, 14, b. diversam .. aciem in duas partes (L. Plancus) constituit, ne ab equitatu circumveniri posset; C I, 40, b. prima et secunda acies in armis, ut ab initio constituta erat, permanebat; C 1, 41. aciem constituit et circumire ordines atque hortari incipit; C II, 41, a. non longe a Caesaris castris aciem constituunt atque ibi consistunt; Af 58. erat acies XIII aquilis constituta; H 30.

contineo: acies .. ad solis occasum continentur; C I, 83.

converto: cum hostium acies a sinistro cornu pulsa atque in fugam conversa esset; G I, 52. ſ. 1. videt.

dirigo: simul signa ad hostem converti aciemque dirigi iubet; G VI, 8, b. in fronte .. simplici directa acie cornua trinis firmabantur subsidiis; A 87. hostes interim ... aciem dirigunt mirabili longitudine || mirabilem in longitudinem || non peditum, sed equitum confertam; Af 13. interim Caesar aciem dirigit simplicem, ut poterat propter paucitatem; Af 13. prima (acie) equestri turmatim directa; Af 41. Scipio hoc modo aciem direxit; Af. 59. cum aciem directam vidisset; H 29, a.

dispono: acies sunt dispositae; H 25, b. ſ. instruo; A 45.

distendo: ut ... acies ... distenderetur; C III, 92.

distraho: ut ... aciem .. eius (Caesaris) distrahi paterentur; C III, 92.

duco: triplicem .. aciem ducere incipit; C I, 64.

fero: saepenumero sese cum his congressos ne vultum quidem atque aciem oculorum dicebant ferre potuisse; G I, 39.

instituo: duplici acie instituta; G III, 24. acie triplici instituta; G IV, 14. ex his (cohortibus) quartam (aciem) instituit equitatuique opposuit; C III, 89. quartae aciei, quam instituerat sex cohortium, dedit signum; C III, 93, b.

instruo: Caesar suas copias in proximum collem subducit, aciem instruit; G I, 22. ipse interim in colle medio triplicem aciem instruxit legionum quattuor veteranarum; G I, 24. aciem instructam habuit; G I, 48. acie .. triplici instructa ad eum locum venit; G I, 49. paulum .. a maioribus castris progressus aciem instruxit; G I, 50. ipse triplici instructa acie usque ad castra hostium accessit; G I, 51. loco pro castris ad aciem instruendam natura opportuno atque idoneo; G II, 8. quod is collis ... tantum adversus in latitudinem patebat, quantum loci acies instructa occupare poterat; G II, 8. cum aciem instruxisset; G II, 8. acies instruenda; G II, 20. ut, si qua ex parte obviam contra veniretur, acie instructa depugnarent; G VII, 28. Dumnacus instruit aciem, quae suis esset equitibus in vicem praesidio; G VIII, 29. postero die omnibus copiis triplici instructa acie (Caesar) ad Ilerdam proficiscitur; C 1, 41. acie .. in locis idoneis instructa; C I, 43. Afranius ... nova re perterritus locis superioribus constitit aciemque instruit; C I, 65. ex magnis rupibus nactus planiciem in hac contra hostem aciem instruit; C I, 70. illi ... aciem .. sub castris instruunt; C I, 82. Caesar ... aciem instruit; C 1, 82. tali instructa acie tenere uterque propositum videbatur; C 1, 83. ipse (Curio) celeriter ab opere deductis legionibus aciem instruit; C II, 26. acie instructa decernendi potestatem Pompeio fecit; C III, 41. acies instructa a nostris, qui castra occupaverant, cernebatur; C III, 69. aciem .. instruxit, primo suis locis pauloque a castris Pompei longius; C III, 84. Pompeius ... ad infimas radices montis aciem instruebat; C III, 85. Caesar ... ad hunc modum aciem eius (Pompei) instructam animadvertit; C III, 88. (Caesar) progressus milia passuum VI aciem instruxit; C III, 97. Pharnaces aciem instruxit suo more atque instituto; A 37. inter has fossas aciem semper instruebat; A 38. sic utrimque acie instructa processum est ad dimicandum; A 39. instruitur utrimque acies, ordine disposita magis Octaviana, paratior militum animis Vatiniana; A 45. Marcellus ... legiones Baetim traducit aciemque instruit; A 60. cum Cassium contra pro suis castris aciem instruxisse loco superiore *videret*; A 60. prima acie pro vallo instructa; A 74. Caesar ... legiones opponit aciemque instruit; A 75. existimabat .. se acie instructa cum pedestribus copiis dimicaturum; Af 13. duas instruxit acies, unam funditorum contra elephantos; Af 27. post illos (elephantos) .. suam aciem instruxit; Af 27. Scipio interim fere quotidie non longe a suis castris, passibus CCC, instruere aciem; Af 30. acie .. equestri instructa; Af 38. ex acie instructa equitatus sui prope totum dextrum cornu avertit; Af 39. Caesar instructa acie secundum infimas iugi radices propius munitiones accessit leniter; Af 41. quadruplici acie instructa ex instituto suo; Af 41. interim pars acie ante opus instructa sub hoste stabat; Af 51. acie instructa; Af 67.

mitto: tertiam aciem laborantibus nostris subsidio misit; G I, 52.

oppono: ſ. instituo; C III, 89.

pello: ſ. converto.

perterreo: paene omni acie perterrita; C I, 45. ſ. 1. mandant.

porrigo: Caesar ... iubet aciem in longitudinem quam maximam porrigi; Af 17. tertiam aciem ... usque ad aciei suae mediam legionem porrexerat; Af 60.

premo: a dextro cornu vehementer multitudine suorum nostram aciem premebant; G 1, 52.

produco: producta longius acie; C I, 51. quo (loco) longius constituerat suam non producere aciem; A 38.

restituo: centuriones ex legione V flumen transgressi duo restituerunt aciem; H 23, a.

subicio: Domitius castris Scipionis aciem suam subiecit; C III, 37, a. ut ... collibus .. Pompeianis aciem subiiceret; C III, 84.

sustento: Caesare ... etiam atque etiam aciem sustentante; Af 82.

tego: *suamque aciem mediam eo oppido texit; Af 41. hostes .. mediam aciem suam oppido texisse; Af 42. quae (acies) lateribus equitatu tegebatur cum levi armatura milibus sex; H 30.

teneo: primam aciem quaternae cohortes ex V legionibus tenebant; C I, 83. mediam aciem Scipio

cum legionibus Syriacis tenebat; C III, 88. f. circumdo; C II, 41, b.

2. Dativ: do: f. 1. instituo; C III, 93, b.
impero: simul tertiae aciei totique exercitui imperavit, ne iniussu suo concurreret; C III, 89.

3. Ablativ: excedo: simul ii, qui vulnera acceperant, neque acie excedere neque in locum tutum referri poterant; C II, 41, b. Pompeius ... aliis quoque diffisus acie excessit; C III, 94.

4. mit Präpositionen: colloco ante: fasces, ut consueverant, ... per manus stramentorum ac virgultorum ... inter se traditos ante aciem collocarant; G VIII, 15. — in: postero .. die productos eodem loco ... in acie collocat; C II, 33. quae (cohortes) contra equitatum in quarta acie collocatae essent; C III, 94. eadem ratione haec (subsidia) media collocabantur acie; A 37. post eas (legiones) .. Numidas in subsidiaria acie (collocabat); Af 59. quas (legiones) ante castra in acie terroris gratia in conspectu Caesaris collocaverat; Af 70. V legione in quarta acie ad ipsa cornua quinis cohortibus contra bestias collocatis; Af 81.

confero in: Deiotari legiones in mediam aciem contulit; A 39.

confligo in: quem (exercitum) XXII in acie conflixisse et vicisse legati eius (Pharnacis) gloriabantur; A 74.

conicio in: auxiliis in mediam aciem coniectis; G III, 24.

consisto in: eum (locum) ab his, qui in superiore acie constiterant, muniri iussit; G I, 24. Caesar ... a Scipionis (castris) circiter duum milium interiecto spatio in acie constitit; Af 75. quae (legio) ei proelio in acie constiterat; Af 78, b.

constituo ante: sagittarios ante aciem constituit; Af 13. — in: reliquas sex legiones pro castris in acie constituit; G II, 8. cohortes in acie LXXV constitutas habebat; C III, 89. legiones in acie pro castris constituit; G IV, 35. pedestrem .. copiam in secunda acie minus CCCC passus constituunt; Af 38. ipse (Scipio) legiones ex castris eductas atque in iugo inferiore instructas ... in acie constituit; Af 78, a.

detraho ex: celeriter ex tertia acie singulas cohortes detraxit; C III, 89.

dimico in: neque (se) fortunam temptaturum aut in acie dimicaturum; G VII, 64. qui (tirones) numquam in acie dimicassent; Af 81.

educo in: Domitius autem .. ex propinquis castris in aciem exercitum eduxit; A 39. ut (legiones) in aciem educerentur; A 60. crebro .. utroque legiones in aciem educit; A 60. neque idcirco copias ... non educebat in aciem, quod victoriae suorum diffideret; Af 31, c.

excludo ab: Numidae ... rursus .. ad ordines suos se recipientes circuibant et ab acie excludebant; C II, 41, b.

exporrigo prope: postero die propius eorum aciem instituit exporrigere munitiones; Af 42.

habeo in: habuit legionem ... XXV, XXVIII, XIII, XIV, XXIX, XXVI in media acie; Af 60.

intericio inter: reliquas (cohortes) inter aciem mediam cornuaque interiecerat; C III, 88.

instruo ante: elephantis .. turritis XXX ante aciem instructis; Af 30. — in: quemadmodum exercitus utriusque fuerint in aciem instructi; Af 59.

interficio in: postremo in acie praestare interfici quam ..; G VII, 1.

mitto in: equites in aciem mittit; C II, 41, a.

perequito inter: equitatus ... inter duas acies perequitans ... tutiorem nostris receptum dat; C I, 46.

permaneo in: barbari confisi loci natura ... in acie permanserunt; G VIII, 15.

procedo in: in primam aciem processit; G II, 25.

procurro ex: cum cohortes ex acie procucurrissent; C II, 41, b. — extra: quae (cohors) temere ante ceteras extra aciem procurrerat; C I, 55.

prodeo in: quo celerius hostis contempta sua paucitate prodiret in aciem; G VIII, 8.

produco in: omnibus deinceps diebus Caesar exercitum in aciem aequum in locum produxit; C III, 56. elephanti ... communi periculo in aciem producuntur; Af 27. copias cum elephantis LX productas in aciem; Af 48.

progredior ex: hic ... Q. Pompeius Niger ... ex acie nostra ad congrediendum progressus est; H 25, a.

pugno in: pugnantibus etiam tum ac resistentibus in acie Pompeianis; C III, 93, b. in acie in cornu dextro ac sinistro ex iniquiore loco pugnare; Af 42.

recedo ex: in eo proelio Petreius graviter ictus ex acie recessit; Af 19, b.

refugio ex: qui ex acie refugerant milites; C III, 95.

relinquo inter: inter duas acies tantum erat relictum spatii, ut ..; C III, 92.

sedeo in: [in acie sedere Gallos consuesse superioribus commentariis Caesaris declaratum est;] G VIII, 15.

sto in: renuntiatum est a speculatoribus Pompeium de tertia vigilia in acie stetisse; H 28.

succedo sub: ipsi confertissima acie ... phalange facta sub primam nostram aciem successerunt; G I, 24.

sum ante: quod erat locus quidam perimpeditus ante aciem Scipionis; Af 58. — inter: erat vallis inter duas acies ... non ita magna; C II, 34, a. iam cum non amplius passus MD inter hostium aciem suasque munitiones esse animadvertisset; Af 39.

venio in: ut locus in aciem ad subsidium veniundi non daretur; H 31, a.

versor in: Labienus in equo capite nudo versari in prima acie; Af 16. — inter: quod expeditior erat quam ii, qui inter aciem versabantur; G I, 52.

vinco in: non virtute neque in acie vicisse Romanos; G VII, 29. quibus (litteris) cognoscit Pompeium in acie victum amissis copiis fugisse; A 56. f. confligo in.

III. nach Substantiven: legio: f. II, 1. porrigo; Af 60.

pars: ut in sinistra parte acie (milites) constiterant; G II, 23. Numidas levisque armaturae infinitam multitudinem ad dextram partem suae aciei opposuerat; Af 59.

IV. Umstand: 1. Ablativ: contineri: sagittarii funditoresque media continebantur acie; C I, 83.

educere: (cohortes) ad legionem Pompei castraque minora duplici acie eduxit; C III, 67.

succedere: f. II, 4. succedo sub.

zum Satz: duces eorum tota acie pronuntiare iusserunt, ne quis ab loco discederet; G V, 34. quae (duo milia evocatorum) tota acie disperserat; C III, 88. sinistro cornu Antonium, dextro P. Sullam, media acie Cn. Domitium praeposuerat; C III, 89. ita victrices regiae copiae cornu suo dextro mediaque acie converterunt se ad XXXVI legionem; A 40. sinistro cornu mediaque acie totae profligantur copiae regis; A 76.

2. Präpositionen: ab: post hos opus in occulto a III acie fiebat; C I, 41. ut ... rursus ab

sua acie lapidibus missis eos (elephantos) converterent adversus hostem; Af 27.
ad: (Numidae) rursus ad aciem passim conversis equis se colligebant; Af 70.
ex: in suo .. dextro cornu e secunda acie veteranarum legionum partem cohortium collocaverat; Af 60.
in: cum repente instructas velut in acie certo gradu legiones accedere Galli viderent; G VIII, 9. (Pompeius) ... nocte tota ultra ibat flumen Salsum in acie; H 16, a. qui neque in illius prospera acie primam fortunam, neque in adversa secundam obtinuimus [victoriam]; H 17.
inter: interim proelio equestri inter duas acies contendebatur; G II, 9.

acquiesco, ruhen, sich beruhigen; alqs: quibus rebus attenuati oppido perquam ‖ [per]quam ‖ pauci sub pellibus acquiescebant; Af 47.
homines: huic acquiescebant homines; Af 10.

acquiro, gewinnen, erreichen: alqd: neque iam, ut aliquid acquireret proelioque hostes lacesseret (cogitabat); G VII, 59. in Africa .. non modo sibi quicquam non acquisierant aut paraverant, sed etiam ... consumpserant; Af 47.

acriter, heftig, muthig, eifrig, hitzig: ago: acriter .. eximia virtute plures cum agerent; H 23, a.
committo: committitur acriter reliquis locis proelium; A 46.
confligo: equites hostium essedariique acriter proelio cum equitatu nostro in itinere conflixerunt; G V, 15.
contendo: contendebat .. (Caesar) gratia ... acriter contra ... potentiam paucorum; G VIII, 15.
defendo: multo etiam acrius (castra defendebantur) a Thracibus barbarisque auxiliis; C III, 95. adversarii loco superiore se defendebant acerrime; H 31, a.
facio: ita nostri acriter in hostes signo dato impetum fecerunt; G I, 52. nostri acriter in eos impetu facto repulerunt; G V, 17.
gero: ille (rex) ... contra Caesarem acriter bellum gerere coepit; A 24, b.
impugno: nostri redintegratis viribus ... acrius impugnare coeperunt; G III, 26.
incito: acrius contra armatos incitati neminem ex eo numero vivum capi patiuntur; G VIII, 35.
insequor: acrius .. hostes insequebantur; G VIII, 10. qui tamen in fuga a nostris acriter insequentibus conficiuntur; G VIII, 19, b. hostem insolenter atque acriter nostros insequentem supprimit; C I, 45. si acrius insequi voluisset, bellum eo die potuisse finire; C III, 51, a. nostros .. acrius perturbatos insequebantur; A, 20, a.
insto: cum ... hostes acrius instarent; G III, 5. illi .. hoc acrius instabant; C III, 45. equites .. Pompei hoc acrius instare et se turmatim explicare ... coeperunt; C III, 93, a.
proelior: praesidio cohortium confisi nostri acerrime proeliantur; G VIII, 19, b. eodem .. tempore (oppidani) acerrime proeliantur; G VIII, 42. (milites) acerrime .. eminus proeliari coeperunt; A 30, b. cum videret milites acrius proeliari non posse; A 31.
pugno: ita ancipiti proelio diu atque acriter pugnatum est; G I, 26. acriter utrimque usque ad vesperum pugnatum est; G I, 50. acriter in eo loco pugnatum est; G II, 10. pugnatum .. ab hostibus ita acriter est, ut ... debuit; G II, 33. pugnatum est diu atque acriter; G III, 21. pugnatum est ab utrisque acriter; G IV, 26. acriter pugnaverunt; G V, 15. ut ... tum omnes acerrime fortissimeque pugnarent; G V, 43. cum acerrime ad munitiones pugnaretur; G V, 44, a. cum acerrime comminus pugnaretur; G VII, 50, a. pugnatum est utrimque fortissime atque acerrime; C I, 57. pugnatur acriter ad novissimum agmen; C I. 80. nostris contra militibus acerrime pugnantibus; A 31. acriter varieque pugnatur; A 40. pugnatur utrimque acriter; A 62. ut haberent facultatem ... nihilo minus fortissime acerrimeque pugnare; Af 78, a. noctis tertia vigilia in oppido acerrime pugnatum est; H 11. acriter .. pugnare coeperunt; H 12. eodem tempore pro muro pugnarunt acerrime; H 19.
repugno: Catone .. acerrime repugnante et pristina consuetudine dicendi mora dies extrahente; C I, 32, a. paucis (hostibus) acriter repugnantibus interfectisque; Af 83.
resisto: cum a Cotta primisque ordinibus acriter resisteretur; G V, 30. cum primi ordines hostium transfixi telis concidissent, tamen acerrime reliqui resistebant; G VII, 62, a.
sequor: Germani acrius usque ad munitiones sequuntur; G VII, 70.

actio, Amtshandlung: quod illi turbulentissimi superioribus temporibus tribuni plebis VIII denique mense ‖ toto denique emenso spatio ‖ suarum actionum respicere ac timere consuerant; C I, 5.

actuarius, schnellsegelnd: naviculae: cum Vatinium classem magna ex parte confectam ex naviculis actuariis habere cognosset; A 45. navis una ... a Vergilio scaphis naviculisque actuariis excepta est et abducta; Af 44.
navigium: expedito loco actuaria navigia relinquit; C I, 27. navigio actuario Caesarem faciunt certiorem; A 9.
navis: has (naves) omnes actuarias imperat fieri; G V, 1. profectum item Domitium ad occupandam Massiliam navibus actuariis septem; C I, 34. aggerem .. omnem noctu in scaphas et naves actuarias imponit; C III, 62. navibus aliis additis actuariis; C III, 102, b. navibus actuariis, quarum numerus erat satis magnus magnitudine quamquam non satis iusta ad proeliandum, rostra imposuit; A 44, b. navem quam ibi habuit actuariam complet militibus et sagittariis; Af 28.

acutus, spitz, scharfsinnig: homines: ipsi homines ingeniosissimi atque acutissimi ... efficiebant; A 3.
sudes: ripa autem erat acutis sudibus praefixis munita; G V, 18.
valli: quo qui intraverant, se ipsi acutissimis vallis induebant; G VII, 73, a.

ad, nach — hin, zu, bis zu, bei, nach, gemäß, gegen, ungefähr: I. **nach Verben:** abduco: pluteos ad alia opera abduxerunt; C II, 9, c.
accedo: cum ad has suspiciones certissimae res accederent; G I, 19. ipse ... usque ad castra hostium accessit; G I, 51. cum ad oppidum accessisset; G II, 13. ut iam ad vallum castrorum hostes accedere auderent; G III, 17. accessum est ad Britanniam omnibus navibus; G V, 8. hostium equitatus ad castra accedit; G V, 50. cum maiore in dies contemptione Indutiomarus ad castra accederet; G V, 58. Indutiomarus ad castra accedit; G V, 58. cum (Mandubii) ad munitiones Romanorum accessissent; G VII, 78. Galli ... ad campestres munitiones accedunt; G VII, 81. nostri ... ad munitiones accedunt; G VII, 81. equitatus ad campestres munitiones accedere (coepit); G VII, 83. civitates, quae ad Caesaris amicitiam accesserant; C I, 48, a. Caesar iis civi-

tatibus, quae ad eius amicitiam accesserant, ... pecus imperabat; C I, 52. ad eas (naves) ... captivae Massiliensium accesserant sex; C II, 5. ad hoc detrimentum accessit, ut ... probiberentur; C III, 24. accedebant ad haec gravissimae usurae; C III, 32, b. cum .. ad eum locum accessisset, qui appellatur Chersonesus; A 10. accedit cum copiis Bogud ad exteriores Marcelli munitiones; A 62. (adolescentulus) ad oppidum Ascurum accedere coepit; Af 23. cum (Considius) ad urbem cum copiis accessisset; Af 33. quod (oppidum) primum ad amicitiam eius (Caesaris) accessit; Af 37. ad impediendos milites suos et ab opere depellendos hostem propius accedere; Af 39. non est visa ratio propius accedendi eo die ad oppidum; Af 42. ad hoc .. incommodum accesserat, quod Caesar ... communiebat; Af 47. accedebat etiam ad rebquas causas, quod is locus depressus erat; Af 51. propius audaciusque (Labienus) accedit ad legiones; Af 75. (rex Iuba) ad oppidum Zamam ... accedit; Af 91, a. conari ad murum accedere; H 3, b. quo die ad oppidum capiendum accederent; H 18, a.

accommodo: prorae admodum erectae atque item puppes ad magnitudinem fluctuum tempestatumque accommodatae; G III, 13, a.

accurro: Considius equo admisso ad eum accurrit; G I, 22. Publius Sextius Baculus et item Gaius Volusenus ad Galbam accurrunt; G III, 5. Iubam regem ... ad oppidum accucurrisse; Af 74. nisi (Pompeius Rufus) celeriter ad Caesarem accucurrisset; Af 85, b.

addo: ad haec rursus opera addendum Caesar putavit; G VII, 73, a. milium sex ad iter addito circuitu; C I, 64. hue pauca ad spem largitionis addidit; C II, 28. unusquisque ... ad id, quod ab alio audierat, sui aliquid timoris addebat; C II, 29. ad superiorem spem addita praesentis temporis opinione; C II, 40. bune laborem ad quotidiana opera addebant; C III, 49. ad cetera addiderunt falsum ab bis equitum numerum deferri; C III, 59. non ad haec addebant ... non proelio dimicatum; C III, 72.

adduco: ne quem peditem ad colloquium Caesar adduceret; G I, 42. praeter se denos ut ad colloquium adducerent; G I, 43. ne omni pacata Gallia ad eos exercitus noster adduceretur; G II, 1. omnem senatum ad se convenire principumque liberos obsides ad se adduci iussit; G II, 5. obsides .. ad se adduci iubet; G IV, 18. certum numerum militum ad se celeriter adduci iubet; G VII, 4, b. civitatem temere ad suscipiendum bellum adduci posse; G VII, 37. dubitantes terrore ad condiciones pacis adducebat; G VIII, 3. Massilienses ... rei frumentariae ad summam inopiam adducti; C II, 22. interim Thorius ad Cordubam veteres legiones adducit; A 58. legionem ... ad bellum gerendum adducere iussit; A 68. Scipio ... ad necessitatem adductus dimicandi; Af 79. ex his capti L cum iumentis ad nostra adducti sunt castra; H 11.

adeo: ad quemvis numerum ephippiatorum equitum quamvis pauci adire audent; G IV, 2. quod suos liberos ... palam ad se adire non patiuntur; G VI, 18. qui se .. adisse ad initium eius silvae dicat; G VI, 25. quod ... nec facile adire apertos ad auxiliandum animadvertebant; G VII, 25. ad Caesarem in ius adierunt; C I, 87. non .. has (naves) ... propinquorum praecepta ad extremum vitae periculum adire cogebant; C II, 7.

adequito: equites ... ad nostros adequitare; G I, 46.

adhaeresco: haec (tragula) casu ad turrim adhaesit; G V, 48. quae (naves) ad moles Caesaris adhaeserant; C I, 28.

adhibeo: omnium .. ordinum ad id consilium adhibitis centurionibus; G I, 40, a. neque hos ... ad concilium adhibendos censeo; G VII, 77, a.

adhortor: adhortatus ad laborem milites; G VII, 68.

adiaceo: Gaium Trebonium cum pari legionum numero ad eam regionem, quae ad Aduatucos adiacet, depopulandam mittit; G VI, 33. quod (mare) adiacet ad ostium Rhodani; C II, 1.

adicio: aggere ad munitiones adiecto; G V, 9. ad has (quadriremes, quinqueremes) minores apertasque complures (naves) adiecerunt; A 13.

adigo: usque ad colles hostibus adactis; Af 78, b.

adiungo: Volusenus ad eam virtutem ... magnum odium Commii adiungebat; G VIII, 48, a. magnis quinque civitatibus ad amicitiam adiunctis; C I, 60. hac adiuncta ad reliquas naves; C II, 3. sollicitudo periculorum ad iacturas et detrimenta rei familiaris adiungebatur; A 49.

adiuvo: quam ad rem multum humilitas adiuvat; G V, 1. quam ad spem multum eos adiuvabat, quod ..; G VII, 55, b. multum ad hanc rem probandam adiuvat adolescentia; C II, 38.

admitto: reliquis (diebus) ad colloquium non admittitur; C III, 57. uti se ad suos deos penates admitterent; Af 91, b.

admoveo: hoc opus ... ad turrim hostium admovent; C II, 10.

adnato: pauci (milites) allevatis scutis et animo ad conandum nisi ad proxima navigia adnatarunt; A 20, b. (Caesar) ad eas ... naves adnatavit; A 21. qui ad proximas naves adnatabant; A 32. vulneratus (Octavius) tamen adnatat ad suum myoparonem; A 46.

advento: cum (Domitius) adventaret ad Nicopolim; A 36.

advolo: (hostes) ad pabulatores advolaverunt; G V, 17. ad Ciceronis hiberna advolant; G V, 39. ne ... ad munitiones hostium multitudo advolaret; G VII, 72. ad vallum advolat; C I, 75. equitatus regis Cotyis ad castra Cassi advolavit; C III, 36, b. prius Cassius ad Messanam navibus advolavit; C III, 101, a.

affero: quod .. ad amicitiam populi Romani attulissent; G I, 43. crebri ad eum (Caesarem) rumores afferebantur; G II, 1. HS LX ... allatum ad se ab II viris Corfiniensibus Domitio reddit; C I, 23. hoc pugnae tempus magnum attulit nostris ad salutem momentum; C I, 51. Pompeianis magnam res ad receptum difficultatem afferebat; C III, 51, b. lectica ad turrem (Pompeius) cum esset allatus; H 38.

aggrego: qui se ad eorum amicitiam aggregaverunt; G VI, 12, b.

ago: celeriter vineis ad oppidum actis; G II, 12. cuniculis ad aggerem vineasque actis; G III, 21. cuniculos tectos ab vineis agunt ad caput fontis; G VIII, 41. turres vineasque ad oppugnationem urbis agere ... instituit; C I, 36. C. Trebonius legatus ... vineas turresque ad oppidum agere instituit; C II, 1. equites nostri ... adversarios ad vallum agere coeperunt; H 23, b.

allicio: exules damnatosque ... ad se allicere coepit; G V, 55.

allido: ut ... ex magno remigum ... numero pars ad scopulos allisa interficeretur; C III, 27.

antecedo: opus esse ipsos antecedere ad confirmandam civitatem; G VII, 54. ipse (Curio) cum equitatu antecedit ad castra exploranda Corneliana; C II, 24.

apparo: Fabium ... se in posterum diem similemque || similem ad || casum apparare; G VII, 41. Massilienses ... ad defensionem urbis reliqua apparare coeperunt; C II, 7.

appello: eas .. (naves) ... ad opera Caesaris appellebat; C I, 28, a. C. Curio ... appellit ad eum locum; C II, 22. appulsa ad proximum litus trireme; C II, 23. ut primo vespere omnes scaphas ad litus appulsas habeant; C II, 43. Numidas ... ad collis radices magis appulerat; Af 59. reliquas naves iubet ... ad litus appelli; Af 80.

applico: ad eas (arbores alces) se applicant; G VI, 27. applicatis .. nostris ad terram navibus; C III, 101, b. custodiae portus relicti naves ad litora et vicum applicarunt; A 17. quarto die navigationis ... ad terram applicant; H 37.

appropinquo: quod ad hostis appropinquabat; G II, 19. donec (Pompeius) ad ipsas portas ac murum appropinquaret; Af 23. ad quos (legatos) celerius ... appropinquavit; H 2. cum ad portam appropinquassent; H 3, b. cum (Caesar) ad eos appropinquasset; H 9.

ardeo: etsi omnium animi ad ulciscendum ardebant; G VI, 34, b.

ascendo: post Caesar ad iugum ... ascendit; Af 38.

ascisco: socios sibi ad id bellum Osismos, ... Menapios asciscunt; G III, 9, b.

assuesco: (uri) assuescere ad homines et mansuefieri ne parvuli quidem excepti possunt; G VI, 28.

attribuo: certas .. cuique partes ad custodiam urbis attribuit; C I, 17.

cogo: Orgetorix ad iudicium omnem suam familiam ... undique coëgit; G I, 4. ut ... omnes .., qui per aetatem arma ferre possint, ad bellum cogant; G VII, 71. copias undique omnes ex novis delectibus ad se cogi iubet; C I, 24.

cohortor: exercitum cum militari more ad pugnam cohortaretur; C III, 90.

colligo: (Numidae) rursus ad aciem passim conversis equis se colligebant; Af 70.

colloco: duas legiones ad fines Treverorum ... in hibernis collocavit; G VI, 44. Quintum Tullium Ciceronem ... in Haeduis ad Ararim rei frumentariae causa collocat; G VII, 90. (oppidum Zeta) ad eius (Scipionis) regionem et partem castrorum collocatum; Af 68. V legione in quarta acie ad ipsa cornua quinis cohortibus contra bestias collocatis; Af 81.

commeo: quod minime .. ad eos (Belgas) mercatores saepe commeant; G I, 1.

committo: ut in tanta loci difficultate ad subsidium mittendum se committeret; H 9.

commoror: VII omnino dies ad Corfinium (Caesar) commoratus; C I, 23. non est visa ratio ad oppugnandum oppidum commorandi; Af 5.

comparo: omnibus rebus ad profectionem comparatis; G I, 6. his rebus ... facultates ad largiendum magnas comparasse; G I, 18. ad omnes casus subsidia comparabat; G IV, 31. omnibus ad Britannicum bellum rebus comparatis; G V, 4. se ad eruptionem ... comparant; G VII, 79. adversariorum equitatus ... simul .. ad circumeundum comparare se coeperunt; Af 14. quae in oppido ad defendendum compararentur; H 18, a.

comporto: ad aggerem caespitibus comportandis; G III, 25.

concedo: alteram partem eius vici Gallis ad hiemandum concessit; G III, 1. (oppidum) ad diripiendum militibus concessit; C III, 80, b.

concilio: quo maiore commendatione (Gallia) conciliaretur ad consulatus petitionem; G VIII, 52.

concito: quam (Galliam) ad nostrum auxilium concitavimus; G VII, 77, b.

conclamo: veniri ad se confestim existimantes ad arma conclamant; G VII, 70. conclamatur ad arma; C I, 69.

concurro: quod erat insigne, cum ad arma concurri oporteret; G II, 20. cum ad arma milites concurrissent; G III, 22. nostri celeriter ad arma concurrunt; G V, 39. ut undique ad eum (Indutiomarum) legationes concurrerent; G V, 55. ad eos (druides) magnus adolescentium numerus disciplinae causa concurrit; G VI, 13, a. cognito eius consilio ad arma concurritur; G VII, 4, a. ut ... omnis vero ex castris multitudo ad restinguendum concurreret; G VII, 24. an dubitamus, quin ... Romani iam ad nos interficiendos concurrant? G VII, 38, b. (Haedui) concurrunt ad Aristium; G VII, 43. concurritur .. ad duces maxime; A 46. concurritur ad Cassium defendendum; A 53. legiones ... ad eum (Marcellum) concurrerunt, ut ..; A 60. qui omnes ad eum (Caesarem) concurrerant; A 65, b. qui frequentes concurrissent hospites atque amici Deiotari ad deprecandum; A 68.

confero: alteri ad impedimenta et carros suos se contulerunt; G I, 26. tribuni plebis sese .. ad Caesarem conferunt; C I, 5. dat centurionibus negotium, ut ... ad fodiendos puteos animum conferant; A 9. adversarii male accepti tum demum se ad sua praesidia contulerunt; Af 18. qui (Galli Germanique) ... ad eum (Labienum) se contulerant; Af 40. (P. Ligarius) postea se ad Pompeium contulerat; Af 64. qui (CCC) pecuniam Scipioni ad bellum faciendum contulerant; Af 88, a. (rex Iuba) ad villam suam ... se confert; Af 91, b. cum ad dimicandum in planiciem se contulisset; H 25, b. ex utroque genere pugnae cum parem virtutem ad bellandum contulissent; H 31, a.

confido: quibus (auxiliaribus) ad pugnam non multum Crassus confidebat; G III, 25. Caesar .. suos ... ad dimicandum animo confirmat; G V, 49. rursus .. se ad confligendum animo confirmant; C II, 4.

confluo: quorum (perfugarum) magnus ad eum quotidie numerus confluebat; G VII, 44.

confugio: Commius Atrebas ad eos confugit Germanos, a quibus ad id bellum auxilia mutuatus erat; G VIII, 21. ibi .. tribunos plebis, qui ad eum confugerant, convenit; C I, 8. ab scientia gubernatorum atque artificiis ad virtutem montanorum confugiebant; C I, 58. „ad te voluimus in tuaque praesidia confugere"; Af 35, a. Gaius Fundanius ... ex castris adversariorum ad nos confugit; H 11.

congero: ut sibi crates materiemque congererent ad arietes; Af 20, b.

congredior: cum eques ad dimicandum [dimisso equo] cum pedite congreditur; H 15.

conscribo: litteris .. celeriter in Siciliam ad Alienum et Rabirium Postumum conscriptis; Af 26, a.

consido: pagos centum Suevorum ad ripam Rheni consedisse; G I, 37. ipsi (hostes) proiecta palude ad ripas Sequanae ... considunt; G VII, 58. simili ratione Pompeius ... in suis veteribus castris ad Asparagium consedit; C III, 76. ante portam (oppidani) frequentes considunt ad se ‖ [se] ‖ defendendum; Af 3. Scipio ... ad mare versus consedit; Af 80.

consisto: quae .. (quisque) prima signa conspexit, ad haec constitit; G II, 21. Caesar legionibus traductis ad oppidum constitit; C I, 16. nuntiatur Afranio magnos commeatus ... ad flumen constitisse; C I, 51. ad medium fere spatium (milites) constiterant; C III, 93, a. ipse (Pompeius) ad ancoram una nocte constitit; C III, 102, a.

constituo: ad extremas fossas castella constituit ibique tormenta collocavit; G II, 8. naves longas ... ad latus apertum hostium constitui ... iussit; G IV, 25. eodem .. tempore quae consueverant navigia per pontes ad incendia onera-

riarum emittere ad molem constituerunt; A 19.

contendo: ipse ... eodem itinere, quo hostes ierant, ad eos contendit; G I, 21. (homines) ad Rhenum finesque Germanorum cuntenderunt; G I, 27. magnis itineribus ad Ariovistum contendit; G I, 37. Ariovistum cum suis omnibus copiis ad occupandum Vesontionem ... contendere; G I, 38. ad castra Caesaris umnibus copiis (hostes) contenderunt; G II, 7. hostes protinus ex eo loco ad flumen Axunam contenderunt; G II, 9. *Caesar* certior factus ab Titurio ... ad eos contendit; G II, 10. magno itinere [confecto] ad oppidum Noviodunum contendit; G II, 12. eadem autem celeritate adverso colle ad nostra castra ... contenderunt; G II, 19. omnes Nervii confertissimo agmine ... ad eum locum contenderunt; G II, 23. ut ... iisdem itineribus, quibus eo pervenissent, ad salutem contenderent; G III, 3. ipse ... ad exercitum contendit; G III, 9, a. arma uti capiant et ad castra contendant; G III, 18. Crassus ... cohortatus suos omnibus cupientibus ad hostium castra contendit; G III, 24. de tertia vigilia ad hostes contendit; G V, 9. Galli ... ad Caesarem omnibus copiis contendunt; G V, 49. eorum indicio ad ipsum Ambiorigem contendit; G VI, 30. si ipse (Caesar) ad exercitum contenderet; G VII, 6. ad ea castra, quae supra demonstravimus (Vercassivellaunus), contendit; G VII, 83. Gaius Caninius legatus ... ad oppidum Limonem contendit; G VIII, 26. (Fabius) cum copiis ad eundem pontem contendit; G VIII, 27. Caninius legatus cum legionibus duabus ad eos persequendos contendit; G VIII, 30. ipse cum omni equitatu ... ad Caninium contendit; G VIII, 39. Fabius ... magnis itineribus ad exercitum Afranii contendit; C I, 37. omnes copiae ... exeunt rectaque ad Hiberum itinere contendunt; C I, 69. Vibullius ... ad Pompeium contendit; C III, 11. Pompeius ... magnis itineribus ad Antonium contendit; C III, 30, b. magno .. impetu IV ad eam (navem) constratae naves ... contenderunt; A 11. (milites) magnu cursu incitati ad naves contenderunt; A 20, b. inde ... (Mithridates) Alexandream ad Caesarem contendit; A 26. (legionem vernaculam) ad secundam legionem contendisse; A 57, a. recta per adversariorum praesidia ad oppidum contendunt; H 3, b. Caesar ... ad Cordubam contendit; H 4. ut tali condiciune contenderent ad victoriam; H 29, b. Cn. Pompeius ... ad navale praesidium parte altera Carteiam contendit; H 32, b. *conspectu omnium ad pugnam contendunt; H 40, a.

contineo: si continere ad signa manipulos vellet; G VI, 34, b. quo facilius equitatum Pompeianum ad Dyrrhachium contineret; C III, 58. quoad potuit cohortando suos ad pontem ac munitiones continere; A 21.

convenio: qua die ad ripam Rhodani omnes conveniant; G I, 6. principes civitatum ad Caesarem gratulatum convenerunt; G I, 30. ad eos defendendos undique convenirent; G II, 10. principes Britanniae, qui post proelium ad Caesarem convenerant; G IV, 30. omnes ad portum Itium convenire iubet; G V, 2. ad signa convenire et ad se proficisci iuberet; G VI, 1. si qui ad eus Eburones ex fuga convenissent, ad se ut reducerentur, imperavit; G VI, 32. principes ... quotidie ad se convenire iubebat; G VII, 36. qui ad alteram partem oppidi ... munitionis causa convenerant; G VII, 48. magnam .. partem senatus ad eum (Litavicum) convenisse; G VII, 55, a. qui ad auxilium convenerant; G VII, 80. decuriones Auximi ad Attium Varum frequentes cunveniunt; C I, 13. pauci tenenculi ad officium imperiumque conveniebant; C II, 43. cum ad eum (Domitium) frequentes civitatum legationes convenire coepissent; C III, 36, a. quae (duo milia evocatorum) ex beneficiariis superiurum exercituum ad eum convenerant; C III, 88. duo brachia instituit ... ita dirigere, ut ad angulum dextrum sinistrumque eius oppidi convenirent; Af 51. postero die ad Soricam utrorumque convenere copiae; H 24. f. adduco; G II, 5.

convertu: omnem eam materiam ... conversam ad hostem collocabat; G III, 29. ad hunc se confestim a Pulione omnis multitudo convertit; G V, 44, b. omnem ad eum (Caesarem) multitudinem convertisse; G V, 49. signa ad hostem converti aciemque dirigi iubet; G VI, 8, b. modo conscripti ... ad tribunum militum centurionesque ora convertunt; G VI, 39. copiis omnibus ad legiones conversis; G VIII, 26. quas (legiones) ab itinere Asiae Syriaeque ad suam potentiam dominatumque converterat; C I, 4. se ad Cassium Longinum in Thessaliam convertit; C III, 36, a. timure perterritus Cassius ... ad montes se convertit; C III, 36 b. simularum Victoriae ... ad valvas se templi limenque convertisse; C III, 105. regiae copiae ... converterunt se ad XXXVI legionem; A 40. classem .. ad insulas Baleares versus convertit; Af 23. cum ... elephanti perterriti se ad suos convertissent; Af 27. quoniam ferocitas Antisti omnium mentes converterat ab opere ad spectandum; H 25, b. capita hominum ordinata ad oppidum conversa universa hostium timorem*; H 32, a.

convoco: principibus Treverorum ad se convocatis; G V, 4. Vercingetorix ... suos ad concilium convocat; G VII, 14, a. convocatis .. ad concilium praefectis equitum; G VII, 66, a.

corrogo: pecunia ad necessarios sumptus corrogata; C III, 102, a.

decedo: legionem sextam decedere ad praemia atque honores accipiendos in Italiam iubet; A 77.

decurro: incredibili celeritate ad flumen decucurrerunt; G II, 19. Caesar ... ad cohortandos milites ... decucurrit; G II, 21. decurritur ad illud extremum atque ultimum senatus consultum; C I, 5. notis .. itineribus ad naves decurrunt; C I, 28.

dedo: ne se et communes liberos hostibus ad supplicium dederent; G VII, 26.

deduco: ad eam sententiam ... haec quoque ratio eos deduxit, quod..; G II, 10. velintne ... eductos ex hibernis milites aut ad Ciceronem aut ad Labienum deducere; G V, 27, b. imperitos homines inopia cibariorum adductos ad iniquam pugnandi condicionem posse deduci; G VI, 10. ut ... disparandos deducendosque ad suos curaret; G VII, 28. obsides civitatum Bibracte ad magistratum deducendos curaverunt; G VII, 55, b. hunc (Lucterium) ... vinctum ad Caesarem deduxit; G VIII, 44. rem ad arma deduci studebat; C I, 4. si qua hominum aequitate res ad otium deduci posset; C I, 5. gladiatores ... ad forum deductos Lentulus *spe* libertatis confirmat; C I, 14. Attius ad Antonium deductus petit, ut ad Caesarem mitteretur; C I, 18. reliquos ... captos ad Domitium deduxerunt; C III, 38. ut ad extremum casum periculi omnes deducti viderentur; A 7. relato domum Cassio ad eum (Minucius) deducitur; A 53. deducti (adolescentes) a Vergilio ad Scipionem; Af 28. qui (Gaetuli) simul ad eum (Caesarem) sunt deducti; Af 35, a. qui (Gaetuli) ... ad reliquos perfugas deducuntur; Af 35, b. quos (milites, tirones) Varus asservatos sine contumelia deducendos curavit ad Scipionem;

Af 44. noctu ex adversariorum couspectu se deducerent ad mare versum; H 18, b.

defero: ad bune ... totius belli summam omnium voluntate deferri; G II, 4, b. ordo .. agminis aliter se babebat, ac Belgae ad Nervios detulerant; G II, 19. hac re ad consilium delata; G III, 23. cum ad eos oratoris modo Caesaris mandata deferret; G IV, 27. haec a compluribus ad Caesarem deferebantur; G V, b. defertur ea res ad Caesarem; G V, 25. Arpineius et Iunius, quae andierunt, ad legatos deferunt; G V, 28. ad consilium rem deferunt; G V, 28. nt litteras ad Caesarem deferat; G V, 45. nti ad Ciceronem epistolam deferat; G V, 48. dempta (epistola) ad Ciceronem defertur; G V, 48. qui (Gallus) litteras ad Caesarem deferat; H V, 49. ad eius (Indutiomari) propinquos a Treveris imperinm defertur; G VI, 2. celeriter baec ad bostes deferuntur; G VI, 7, b. haec quoque ... ad bostes deferuntur; G VI, 7, b. uti ad magistratum deferat neve cum quo alio communicet; G VI, 20. qnod Germani ... ad castra Romanorum delati optatissimum Ambiorigi beneficium obtulerunt; G VI, 42. omnium conseusn ad eum (Vercingetorigem) defertur imperium; G VII, 4, b. baec eadem centuriomibus tribunisque militum mandabant, ut per eos ad Caesarem deferrentur; G VII, 17, b. rem ad Caesarem defert; G VII, 39. rebus iis, qnae ad se essent delatae, omnibus expositis; G VIII, 8. petit ab utroque, quoniam Pompeii mandata ad se detulerint, ne graventur sua qnoqne ad eum (Pompeium) postulata deferre; C I, 9, a. quae mandata ad se per Vibnllinm delata essent; C III, 22. hi ... haec ad Pompeium omnia detulerunt; C III, [61. inculumem .. (aquilam) ad eum (Caesarem) deferte; C III, 64. legio XXXVII ... ad litora Africae paulo *ultra* Alexandriam delata est; A 9. navis una ab residua classe cum erravisset delataque esset vento ad Thapson; Af 44. navis ... tempestate delata ad Aegimurum; Af 44. Scipio ... cum Damasippo ... ad Hipponem regium deferuntur; Af 96.

deficio: si tempus anni ad bellum gerendum deficeret; G IV, 20.

defigo: ad extremum musculi tectum trabesque extremas quadratas regulas IV patentis digitos defigunt; C II, 10. decurione percusso et ad equum defixo; Af 29.

deicio: (ut) aliae (naves) ad inferiorem partem insulae ... deiicerentur; G IV, 28.

deligo: qui naviculam deligatam ad ripam nactus ea profugit; G I, 53. quae (naves) ad ancoras erant deligatae; G IV, 29. quod (naves) ... deligatas ad ancoram relinquebat; G V, 1. monet ut tragulam cum epistola ad amentum deligata intra munitionem castrorum abiiciat; G V, 48. naves ... ad terram deligavit; C III, 39. quae (naves longae) erant deligatae ad terram atque inanes; C III, 40.

deligo: ad eas res conficiendas Orgetorix deligitur; G I, 3. qnos (principes) sibi ad consilium capiendum delegerat; G VII, 36. cum sibi delegissent campum ad rem gerendam; G VIII, 18. ad eam rem delectos idoneos ei (Voluseno) tradit centuriones; G VIII, 23.

demitto: castra ... ad ripas fluminis esse demissa; G VIII, 36. antemnis ad medium malum demissis; A 45.

deposeo: Gutruatum ad supplicium depoposcit; G VIII, 38. bi (milites) regum amicos ad mortem deposcere ... cousuerant; C III, 110.

descendo: sine certa re Ambiorigem ad eius modi consilium descendisse; G V, 29. etiam ad innocentium supplicia descendunt; G VI, 16. ne tanta .,. civitas ... ad vim atque arma descenderet; G VII, 33. ut ... omnia prius experiantur, quam ad Critognati sententiam descendant; G VII, 78. ad omnia se descendere paratum; C I, 9, b. ad extremum auxilium (cives) descenderunt; C III, 9, a. quotidianis coutentionibus ad gravissimas verborum contumelias palam descenderunt; C III, 83. ut potius ad dimicandum descenderent, quam signum fugae ostenderent; H 18, b. ut (Pompeius) ad dimicandum descenderet; H 24. illi ... ad congrediendum in aeqnum locum non sunt ausi descendere; H 25, a. commeatu privati necessario ad dimicandum descendent; H 26.

desilio: rursus resistentibus consuetudine sua ad pedes desiluerunt; G IV, 12.

destino: bis (falcibus) cum funes, qui antemnas ad malos destinabant, comprehensi adductique erant; G III, 14, b.

desum: ut non modo ad insignia accommodanda, sed etiam ad galeas induendas scutisque tegimenta detrudenda tempus defuerit; G II, 21. hoc unum ad pristinam fortunam Caesari defuit; G IV, 26. ut ... semper .. paulum ad summam felicitatem defuisse videretur; G VI, 43. ne universa Gallia non sibi vires defuisse ad resistendum Romanis, sed constantiam putaret; G VIII, 39. Massiliensibus res nulla ad virtutem defuit; C II, 6. neque equitibus ... studium ad pugnandum virtusque deerat; C II, 41, a. hoc unum [inopia navium] Caesari ad celeritatem conficiendi belli defuit; C III, 2. ad opprimendos adversarios ne occasioni temporis deesset; C III, 79, a. cui (exercitui) semper omnia ad necessarium usum defuissent; C III, 96.

detineo: cum Caesarem ad Massiliam detineri cognovit; C II, 17.

detraho: naves...Caesar ad terram detrahit; A 10.

devenio: ad legionem decimam devenit; G II, 21.

diffugio: ii (frumentarii) ... diffugiunt ad sua praesidia; G VIII, 35.

dimitto: dimissis nuntiis ad Ceutrones; G V, 39. paucis turmis praesidio ad impedimenta dimissis; G VI, 8, b. dimittit ad finitimas civitates nuntios Caesar; G VI, 34, b. equitum turmas dimittit in omnes partes ad aliquos excipiendos; G VIII, 7. calones ad longinquiores civitates dimittebat; C I, 52. ut ... reliqui ad Varum flumen dimittantur; C I, 86. nuntios .. dimissos ad eos, qui ... dicerentur, ne Antiochiam adirent; C III, 102, b. fore eum (regem) secum affirmans (Caesar) ad suos dimisit; A 24, b.

dirigo: qui non e vestigio ad castra Corneliana vela direxisset; C II, 25, b. si vel ad litora Apolloniatium cursum dirigere ... possent; C III, 25. ut ... dies nocteaque oculos mentemque ad mare dispositos directosque haberet; Af 26, b. brachium .. medio iugo ab eo loco ... usque ad eum ... iubet dirigi ac muniri; Af 38.

discedo: Commium discessisse ad auxilia Germanorum adducenda; G VIII, 7.

dispono: reliquos equites ad latera disponit; G VI, 8, b. praesidia custodiasque ad ripas Ligeris disponere ... coeperunt; G VII, 55, b. crebris ad Rhodanum dispositis praesidiis; G VII, 65. omni exercitu ad utramque partem munitionum disposito; G VII, 80. neqne ad ripam dispositae cohortes adversariorum perfici patiebantur; C I, 50. expeditis navigiis locis idoneis ad Canopum in statione dispositis; A 25, a. ſ. dirigo; Af 26, b.

do: nt magnam ad dncendum bellum daret facultatem; G I, 38. ut quam minimum spatii ad se colligendos armandosque Romanis daretur; G III, 19. ad has res conficiendas sibi tridui spatium daret; G IV, 11. quibus (hostibus) ad consilia capienda nihil spatii dandum existimabat; G IV, 13. tribus .. horis noctis exercitui ad quietem

datis; G VII, 41. neque ad explorandum idoneum locum castris neque ad progrediendum data facultate; C I, 81. ne ad contumeliam honorem dedisse videamini; C II, 32, d. huic (Clodio) dat litteras mandataque ad eum (Scipionem); C III, 57. locum se aequum ad dimicandum dedisse; C III, 73, b. bello confecto ternas tabellas dari ad iudicandum; C III, 83. litteris ad suos cives datis; Af 32. eis (militibus) ad ignoscendum nulla facultas est data; H 12.

duco: Caesar ... ad flumen Tamesim in fines Cassivellauni exercitum duxit; G V, 18. sex (legiones Caesar) ipse in Arvernos ad oppidum Gergoviam ... duxit; G VII, 34. Lucterius agmen iumentorum ad oppidum ducit; G VIII, 35. quae (legiones) ex senatus consulto deberent ad Parthicum bellum duci; G VIII, 55. vallum .. ex castris ad aquam ducere incipiunt; C I, 73. cohortes ... ad eam partem munitionum ducit, quae ..; C III, 62. quae (legio) ad fretum alio itinere ducebatur; A 57, a. (Caesar) vallum .. ab oppido Ruspina usque ad mare ducere; Af 20, a. qui (adolescentes) cum ducerentur ad necem; Af 28. cum (P. Vestrius) ad necem duceretur; Af 64. Caesar .. brachium ad pontem ducere coepit; H 5. brachium ad flumen Salsum ducere coepit; H 23, a.

educo: universas ad aquam copias educunt; C I, 81. (cohortes) ad legionem Pompei ... eduxit; C III, 67.

effemino: quod ea re ad laborem ferendum remollescere homines atque effeminari arbitrantur; G IV, 2.

effero: secum .. extulerunt *virgulta*, *crates* ad fossas complendas et harpagones ad casas ... diruendas et incendendas; H 16, a.

efficio: quam superiore aestate ad Veneticum bellum effecerat classem; G IV, 21. id (genus radicis) ad similitudinem panis efficiebant; C III, 48. qui (rivus) ad eorum accessum summam efficiebat loci iniquitatem; H 29, a.

egredior: ad proelium egressi Curionis milites; C II, 35, b.

eicio: se .. ex navibus ad tuenda aedificia eiecerunt; A 17.

elicio: si forte hostes ... posset elicere ad dimicandum; G VIII, 8. Domitius sperans Scipionem ad pugnam elici posse; C III, 38. Caesar nulla ratione ad pugnam elici posse Pompeium existimans; C III, 85.

emitto: f. constituo; A 19.

enato: DCCC passuum intervallum ad oppidum enataverunt; A 18.

eo: ad castra iri oportere; G III, 18. exspectari diutius non oportere, quin ad castra iretur; G III, 24. Cotta se ad armatum hostem iturum negat; G V, 36. ubi praeter spem quos fugere credebant infestis signis ad se ire viderunt; G VI, 8, b. ipse (Caesar) ... ad flumen Scaldem, extremasque Arduennae partis ire constituit; G VI, 33. pollicetur L. Piso censor sese iturum ad Caesarem; C I, 3. quod consuetudo eorum omnium est, ut sine utribus ad exercitum non eant; C I, 48, b. C. Sallustium Crispum praetorem ad Cercinam insulam versus ... cum parte navium ire iubet; Af 8. Considius Longus ... ad Acillam ire contendit; Af 33. Caesar ... ad oppidum Sarsuram ... ire contendit; Af 75.

evoco: principibus cuiusque civitatis ad se evocatis; G V, 54. nostros ad pugnam evocant; G V, 58. ultro omnes ad praedam evocari; G VI, 35, a. senatum .. omnem ... ad se Decetiam evocavit; G VII, 33. ad hunc (collem) muniendum omnes a Vercingetorige evocatos; G VII, 44. qui (Camulogenus) ... ad eum est honorem evocatus; G VII, 57. quorum (oppidanorum) magna pars erat ad bellum evocata; G VII, 58. Titum Labienum ad se evocat; G VIII, 24. legionibus .. ex omnibus hibernis ad fines Treverorum evocatis; G VIII, 52. evocat ad se Caesar Massilia XV primos; C I, 35. cum superioribus bellis probati ad obtinendos exercitus evocentur; C I, 85, c. evocantur illi ad colloquium; C III, 16. regem ad causam dicendam evocari; C III, 108. cum (Vatinius) crebris litteris Cornificii ad auxilium provinciae ferendum evocaretur; A 44, a. legiones in vicem ad extremum agmen evocabat; Af 70.

examino: utuntur aut aere aut taleis ferreis ad certum pondus examinatis pro nummo; G V, 12.

excito: Gallos ... ad bellum mobiliter celeriterque excitari; G III, 10. hoc maxime ad virtutem excitari putant metu mortis neglecto; G VI, 14. omnium animi ad laetitiam excitantur; G VII, 79. utrosque et laudis cupiditas et timor ignominiae ad virtutem excitabant; G VII, 80.

excogito: nihil relinquebatur, quod ad ornatum portarum ... excogitari poterat; G VIII, 51. multa praeterea generatim ad avaritiam excogitabantur; C III, 32, a.

excubo: cum ... Caesar ad opus consuetudine excubaret; G VII, 24. quae (naves) missu Bruti consuetudine quotidiana ad portum excubabant; C II, 22. cohortes nostras ad munitiones excubare; C III, 50. ut ad mare nostrae cohortes nonae legionis excubuerant; C III, 63, b.

excurro: eo tempore circiter XL equites ad aquatores nostros excucurrerunt; H 21.

exeo: appropinquantibus ex oppido bene magna multitudo ad equitatum concidendum cum exissent; H 4.

expedio: rursus .. alia pressione ad aedificandum sibi locum expediebant; C II, 9, c.

expono: ad eum locum, qui appellabatur † Pharsalia, ... milites exposuit; C III, 6. confestim .. ad Pharum navibus milites exposuit; C III, 111.

facio: naves totae factae ex robore ad quamvis vim et contumeliam perferendam; G III, 13, a. ad celeritatem onerandi subductionesque paulo facit (naves) humiliores, ... ad onera, ad || ac || multitudinem iumentorum transportandam paulo latiores; G V, 1. quam (turrim) primo ad repentinos incursus humilem parvamque fecerunt; C II, 8. Caesar ... scalas musculosque ad repentinam oppugnationem fieri ... iussit; C III, 80, b.

fero: ut de eorum imperio ad populum feratur; C I, 6, b. quae (itinera) extra murum ad portum ferebant; C I, 27. milites .. aversi a proelio ad studium audiendi et cognoscendi feruntur; C II, 12. praetoribus tribunisque plebis rogationes ad populum ferentibus; C III, 1. (Caesar) ad eum (Domitium) omni celeritate et studio incitatus ferebatur; C III, 78, a. qui (tabellarii) de Alexandrinis rebus litteras ad Domitium ferebant; A 38.

flecto: ut ... neque flexi || electi, al. || ad virtutem e tanta multitudine viri virtuti nostrorum possent adaequare; A 16.

fugio: fratres Litavici ... paulo ante reperit ad hostes fugisse; G VII, 40.

habeo: qui ad conducendos homines facultates habebant; G II, 1. ad utramque ripam fluminis agros, aedificia vicosque habebant; G IV, 4. hunc (Mercurium) ad quaestus pecuniae mercaturasque habere vim maximam arbitrantur; G VI, 17. opus ... ad utilitatem et defensionem urbium summam habet opportunitatem; G VII, 23. is (L. Caesar) ... habere se a Pompeio ad eum (Caesarem) privati officii mandata demonstrat; C I, 8. ut nullum aliud tempus ad conandum habituri viderentur; C II, 6. ut ... aliquam Caesar ad inse-

quendam facultatem haberet; C III, 29. ut praeter auctoritatem vires quoque ad coërcendum haberet; C III, 57. quas .. ad Dyrrhachium naves longas habebat; C III, 62. quantum usum haberet ad sublevandam omnium rerum inopiam potiri oppido pleno; C III, 80, b. quidnam Pompeius propositi aut voluntatis ad dimicandum haberet; C III, 84. eu ... ducem ad bellum gerendum regem habere vellent; A 24, a. cum ad oppidum Leptim castra haberet; A 57, a. quae (castra) ad Aggar habuerat; Af 76. nos ad portas castra habemus; F 20. in contentione praesentis ad nocendum habent vires; F 28.

hortor: multae res ad hoc consilium Gallos hortabantur; G III, 18.

iacio: ex ea (turri) cum tela tormentis iacerentur ad fontis aditum; G VIII, 41.

immitto: equitatus sui alam sinistram ad intercludendos hostes immisit; Af 39.

impedio: quos (liberos) ad capiendam fugam naturae et virium infirmitas impediret; G VII, 26. ne aditus atque incursus ad defendendum impediretur; C I, 25, b. ut ... pedites ... rapiditate fluminis ad transeundum impedirentur; C I, 62. quibus ad sequendum impeditis; C III, 76. quod ei, qui intrassent, et ad explicandam classem et ad receptum ... impeditiores fore videbantur; A 14. Caesaris copias timore impediri ad committendum proelium; H 30.

impello: homines ... ad facinus impelli; G VI, 20. ne is multitudinis studio ad dimicandum impelleretur; G VII, 20, b. plebem ... ad furorem impellit; G VII, 42. quorum (castellorum) opportunitas castellanos impellebat ad decursiones faciundas; A 42, a.

impono: aeris magno pondere ad militarem usum in naves imposito; C III, 103. centurionibus ad portas oppidi ut custodiis impositis; Af 7.

importo: (magis) quam quo ullam rem ad se importari desiderent; G IV, 2. vinum ad se omnino importari non sinunt; G IV, 2.

incito: multa Caesarem .. ad id bellum incitabant; G III, 10. omnium animis ad laborem incitatis; A 9. ut (milites) magis deterrendi ... essent .. quam incitandi ad pugnandum; A 22.

incumbo: omni studio ad parandam classem incubuerunt; A 12.

insequor: Senones ... Cavarinum ... usque ad fines insecuti; G V, 54. nostri cedentes usque ad castra insecuti; G VII, 80.

instruo: illae triremes omnes et quinqueremes aptae instructaeque omnibus rebus ad navigandum; C III, 111. (copias instrui) vel ad opus suum tardandum ... vel ad ostentationem regiae fiduciae; A 74.

intego: reliqua pars scrobis ad occultandas insidias viminibus ... integebatur; G VII, 73, b.

intendo: omnium oculis mentibusque ad pugnam intentis; G III, 26. omnium animi intenti esse ad pacem videbantur; C III, 19, b.

intermitto: ne nocturnis quidem temporibus ad laborem militum intermissis; G V, 11. nulla pars nocturni temporis ad laborem intermittitur; G V, 40.

interpono: spatium .. interponendum ad recreandos animos putabat; C III, 74.

intersum: magni interesse etiam in reliquum tempus ad opinionem Galliae existimans ..; G VI, 1.

intro: hostes ne intrare ad se ... possent; Af 79.

invito: invitantibus nostris ad deditionem; G VIII, 19, b. ad haec (impedimenta) repetenda (milites) invitati propinquitate superiorum castrorum; C III, 76. ad exeundum Cassium invitat; A 63, a. propter hostium castra (Caesar) praetergressus aequo loco invitat ad dimicandum; Af 73. adversarios ab se ad dimicandum invitatos supersedere pugnae; Af 75. Vergilium appellavit invitavitque ad deditionem; Af 86.

involo: ad ipsum Longinum L. Licinius Squillus involat; A 52.

iuvo: quod spatii brevitas etiam in fugam coniectis adversariis non multum ad summam victoriae iuvare poterat; C I, 82.

largior: Gallis .. provinciarum propinquitas ... multa ad copiam atque usus largitur; G VI, 24.

maneo: totam hiemem ipse ad exercitum manere decrevit; G V, 53.

mitto: ad eum mittere .. Marcum Metium; G I, 47. qui (equites) auxilii causa ab civitate ad Caesarem missi venerant; G II, 24. quem (Crassum) cum legione una miserat ad Venetos; G II, 34. communem legationem ad Publium Crassum mittunt; G III, 8. missas legationes ab nonnullis civitatibus ad Germanos; G IV, 6. magnam partem equitatus ab iis ... ad Ambivaritos trans Mosam missam; G IV, 9. interim ad praefectos ... mittit qui nuntiarent, ne..; G IV, 11. Caesar ... magnam partem equitatus ad eum insequendum mittit; G V, 7. Mandubracium .. ad eos mittit; G V, 20. hos comprehensos ad se mittere; G V, 25. mittitur ad eos colloquendi causa Gaius Arpineius, G V, 27, a. interpretem suum Gneum Pompeium ad eum mittit rogatum, ut ..; G V, 36. totius exercitus impedimenta ad Labienum in Treveros mittit; G VI, 5. ad reliquas legiones mittit; G VII, 9. sagittarios ... ad se mitti iubet; G VII, 31. ut Litavicus decem illis milibus, quae Caesari ad bellum mitterentur, praeficeretur; G VII, 37. Caesar ... praemetuens suis ad Titum Sextium legatum ... misit, ut; 49. Rutenos ... ad fines Volcarum Arecomicorum depopulandos mittit; G VII, 64. Caesar ... trans Rhenum in Germaniam mittit ad eas civitates; G VII, 65. turmas mittit ad insequendum; G VIII, 16. hunc (Volusenum) Antonius ad persequendum equitatum hostium mittit; G VIII, 48, a. Domitius ad Pompeium in Apulium peritos regionum ... mittit; C I, 17. ad se Valerium mitti audierunt; C I, 30, b. cohortes breviore itinere ad eundem occupandum locum mittuntur; C I, 43. ad Caesarem mittit paratum se esse ..; C II, 20, b. ille (Caesar) ad eum Sextum Caesarem mittit; C II, 20, b. missis ad Varum noctu legatorum numero centurionibus; C II, 44. postulatis Caesaris cognitis missuros ad Pompeium; C III, 16. sperans (naves) intercipi posse quadriremes V ad eas misit; C III, 24. missis ad eos (milites) ab Otacilio equitibus ... circiter CCCC; C III, 28, b. mittit ad eum (Scipionem) *A.* Clodium, suum atque illius familiarem; C III, 57. quod is (Lucilius Hirrus) a Pompeio ad Parthos missus esset; C III, 82, b. ad eum (Ptolemaeum) Pompeius misit, ut ... reciperetur; C III, 103. L. Septimium, tribunum militum, ad interficiendum Pompeium miserunt; C III, 104. quarum (navium) erant L auxilio missae ad Pompeium; C III, 111. cum ipse (Caesar) tantum ei crederet, ut ad hostes armatos eum mitteret; A 24, a. (Mithridates) missus in Syriam ... ad auxilia arcessenda; A 26. mittit P. Sestium ad C. Plaetorium quaestorem, ut legionem adduceret; A 34, b. Quintum .. Patisium in Ciliciam (mittit) ad auxilia arcessenda: A 34, b. complures interim legationes Pharnaces ad Domitium mittit; A 36. Rabirium Postumum in Siciliam ad secundum commeatum arcessendum mittit *; Af 8. naves onerarias ... in castra ad Caesarem mittit; Af 34. secundum commeatum in Africam mittit

ad Caesarem; Af 34. Scipio mittit ad Aquinum; Af 57. viator .. ab Iuba ad eum (Aquinum) est missus; Af 57. Lucium Cispium cum classe ... ad Thapsum versus in stationem ... mittit; Af 62. hoc misso ad Uliam praesidio; H 4. qui (tabellarii) a Corduba ad Pompeium missi erant; H 12. a Pompeianis clam [ad] nostros tabellarius est missus; H 16, a. speculatores ad oppidum Ateguam miserunt; H 22, a. cohortes in animo habeo ad vos mittere; H 26. quae (cohortes) ad persequendum missae essent; H 38. tu ad me alium mitte, quem ornem; F 11. misit (Pompeius) ad me N. Magium || Magnum || de pace; F. 19. §. adiaceo; G VI, 33. deduco; C I, 18. — equitatum: ad quos consectandos Caesar equitatum misit; G IV, 14. ad eos Curio equitatum et duas Marrucinorum cohortis mittit; C II, 34, a. his rebus impulsus (Curio) equitatum omnem prima nocte ad castra hostium mittit ad flumen Bagradam; C II, 38. equitatum omnem expeditosque delectos pedites ad id flumen misit; A 29. qui (equitatus) erat missus a Iuba ad stipendium accipiendum; Af 6. §. legionem; C II, 37. — legatum: legatos ad eum mittunt nobilissimos civitatis; G I, 7. legatos ad Dumnorigem Haeduum mittunt; G I, 9. Haedui ... legatos ad Caesarem mittunt rogatum auxilium; G I, 11. Helvetii repentino eius adventu commoti ... legatos ad eum mittunt; G I, 12. Helvetii omnium rerum inopia adducti legatos de deditione ad eum miserunt; G I, 27. quamobrem placuit ei, ut ad Ariovistum legatos mitteret; G I, 34. his responsis ad Caesarem relatis iterum ad eum Caesar legatos cum his mandatis mittit; G I, 35. cognito Caesaris adventu Ariovistus legatos ad eum mittit; G I, 42. biduo post Ariovistus ad Caesarem legatos mittit: velle se ..; G I, 47. si id minus vellet, (ut) e suis legatis aliquem ad se mitteret; G I, 47. legatum e suis sese magno cum periculo ad eum missurum ... existimabat; G I, 47. Remi .. ad eum legatos Iccium et Andocumborium, primos civitatis, miserunt; G II, 3. legatos ad Caesarem de deditione mittunt; G II, 12. omnium, qui supererant, consensu legatos ad Caesarem miserunt; G II, 28. legatos ad Caesarem de pace miserunt, qui ad hunc modum locuti; G II, 31. uti ab iis nationibus, quae trans Rhenum incolerent, mitterentur legati ad Caesarem; G II, 35. missis ad eum undique legatis; G III, 1. legatos ad Crassum mittunt; G III, 21. mittuntur etiam ad eas civitates legati, quae ..; G III, 23. qui ... neque ad eum umquam legatos de pace misissent; G III, 28. qui (Ubii) uni ex Transrhenanis ad Caesarem legatos miserant; G IV, 16. hostes proelio superati ... statim ad Caesarem legatos de pace miserunt; G IV 27. Pirustae legatos ad eum mittunt; G V, 1. veritus, ne ab omnibus desereretur, Indutiomarus legatos ad Caesarem mittit; G V, 3. neque recusandi aut deprecandi causa legatos ad Caesarem mittere audebant; G V, 6. interim Trinobantes ... legatos ad Caesarem mittunt pollicenturque sese ei deditnros; G V, 20. Cassivellaunus ... legatos per Atrebatem Commium de deditione ad Caesarem mittit; G V, 22. se adiutore utantur legatosque ad Caesarem mittant; G V, 41. missis ad Caesarem satisfaciundi causa legatis; G V, 54. legatos .. deprecandi causa ad Caesarem mittunt; G VI, 4. qui (Menapii) uni ex Gallia de pace ad Caesarem legatos numquam miserant; G VI, 5. quibus rebus coacti Menapii legatos ad eum (Caesarem) pacis petendae causa mittunt; G VI, 6. Ubii ... purgandi sui causa ad eum legatos mittunt; G VI, 9. Segni Condrusique ... legatos ad Caesarem miserunt oratum, ne se in hostium numero duceret; G VI, 32. eius (Vercingetorigis) adventu Bituriges ad Haeduos ... legatos mittunt subsidium rogatum; G VII, 5. legatos ad Caesarem sui purgandi gratia mittunt; G VII, 43. legatos ad Vercingetorigem de pace et amicitia concilianda publice missos; G VII, 55, a. mittuntur do his rebus ad Caesarem legati; G VII, 89. Bituriges ad eum legatos mittunt auxilium petitum contra Carnutes; G VIII, 4. Bellovaci reliquaeque civitates repente ... conclamant, legati obsidesque ad Caesarem mittantur; G VIII, 20. ceteri e vestigio mittunt ad Caesarem legatos; G VIII, 21. omnes Aquitaniae civitates legatos ad Caesarem miserunt obsidesque ei dederunt; G VIII, 46, a. Commius ... legatos ad Antonium mittit; G VIII, 48, c. dicuntur etiam ab nonnullis sententiae, ut legati ad Caesarem mittantur; C I, 3. legatos .. ex suo numero ad Caesarem mittunt; C I, 20. Caninium Rebilum legatum, familiarem necessariumque Scribonii Libonis, mittit ad eum colloquii causa; C I, 26, b. legatos ad Pompeium de compositione mitti oportere; C I, 32, b. quod ... dixisset, ad quos legati mitterentur, his auctoritatem attribui; C I, 32, b. interim Oscenses et Calagurritani ... mittunt ad eum (Caesarem) legatos; C I, 60. legatos .. de pace primorum ordinum centuriones ad Caesarem mittunt; C I, 74, b. cui rei missis ad Caesarem legatis auxilium ab eo petebant; C III, 9, b. illi (Apolloniates) ad Caesarem legatos mittunt; C III, 12. legatis ad Caesarem missis; C III, 12. postulabat Caesar, ut legatos sibi ad Pompeium sine periculo mittere liceret; C III, 17. mittit P. Vatinium legatum ad ripam ipsam fluminis, qui ... crebro magno voce pronuntiaret, liceretne civibus ad cives de pace legatos mittere; C III, 19, a. quae gens paucis ante mensibus ultro ad Caesarem legatos miserat, ut ... uteretur; C III, 80, a. regem .. hortatus est, ut ex suis necessariis quos haberet maximae auctoritatis legatos ad Achillam mitteret; C III, 109. Alexandrini ... legatos ad Caesarem miserunt, ut dimitteret regem; A 23. numquam tamen intermittebat legatos de pace atque amicitia mittere ad Domitium; A, 37. Thabenenses interim ... legatos ad Caesarem mittunt; Af 77. Zamenses interim legatos de his rebus ad Caesarem Uticam mittunt; Af 92. legatos ad Caesarem mittunt, ut sibi legiones subsidio intromitteret; H 34. pars erat, quae legatos ad Caesarem miserat; H 37. — legionem: legionem .. XV ... in togatam Galliam mittit ad colonias civium Romanorum tuendas; G VIII, 24. fit deinde senatus consultum, ut ad bellum Parthicum legio una a Cn. Pompeio, altera a C. Caesare mitteretur; G VIII, 54. Cn. Pompeius legionem primam, quam ad Caesarem miserat, ... eam tamquam ex suo numero dedit; G VIII, 54. statim .. in Siciliam misit, uti duae legiones reliquusque equitatus ad se mitteretur; C II, 37. duas (legiones) in Aegyptum ad Caesarem mittit litteris eius evocatas; A 34, b. ex quibus (legionibus) cum duas ad Caesarem missas audisset; A 35. legiones ... et auxilia mittit ad traiectum; A 56. — litteras: Caesar ad Lingonas litteras nuntiosque misit, ne eos frumento neve alia re iuvarent; G I, 26. mittuntur ad Caesarem confestim ab Cicerone litterae; G V, 40. tanto crebriores litterae nuntiique ad Caesarem mittebantur; G V, 45. litteras .. ad Gaium Fabium mittit, ut ... adduceret; G VIII, 6. Caesar ... litteras ad Trebonium mittit, ut ... arcesseret; G VIII, 11. cum litteras ad senatum miserit, ut omnes ab exercitibus discederent; C I, 9, a. adeo loci opportunitate profecit, uti ad Pompeium litteras mitteret; C III, 23. litteras ad Gabinium mittit, uti eum legionibus tironum ... proficisce-

retur in Illyricum; A 42, b. litteras in Achaiam ad Q. Calenum misit, uti sibi classem mitteret; A 44, a. litteras ad regem Bogudem in Mauritaniam et M. Lepidum proconsulem in Hispaniam citeriorem mittit; A 59. — **nuntium**: nuntium ad eum mittit ... sese diutius sustinere non posse; G II, 6. ad quos cum Caesar nuntios misisset; G IV, 16. Cassivellaunus ad Cantium ... nuntios mittit atque his imperat, uti ..; G V, 22. Caesar ... statim nuntium in Bellovacos ad M. Crassum quaestorem mittit; G V, 46. alterum ad Gaium Fabium legatum mittit; G V, 46. nuntios mittit ad finitimas civitates equitesque undique evocat; G V, 57. nuntiis ad civitatem Haeduorum missis; G VII, 41. clam nuntiis ad Milonem missis; C III, 21. nuntios .. ad eum (Caesarem) celeriter mittit, quibus regionibus exercitum exposuisset; C III, 29. missis ad Caesarem nuntiis; C III, 30, b. ad Scipionem Pompeiumque nuntios mittit, ut sibi subsidio veniant; C III, 80, a. missis .. ad eos nuntiis, ut ex his locis discederent; C III, 102, b. cum ad Achillam nuntios mitteret hortareturque, ne negotio desisteret; C III, 112, c. Domitius ... nuntios confestim ad Pharnacem misit, Armenia Cappaduciaque decederet; A 34, a. f. litteras; G I, 26. V, 45.

moror: dum paucos dies ad Vesontionem rei frumentariae ... causa moratur; G I, 39. ne haec quidem Curionem ad spem morabantur; C II, 39. Scipio biduum castris stativis moratus ad flumen ... Aliacmonem; C III, 37, a.

moveo: Caesar ... castra ad Gergoviam movit; G VII, 41. se quoque ad motus fortunae movere coepit; C II, 17.

mutuor: f. confugio; G VIII, 21.

nanciscor: Pompeius annuum spatium ad comparandas copias nactus; C III, 3.

necesse est: Caesari ad saucios deponendos, stipendium exercitui dandum ... necesse erat adire Apolloniam; C III, 78, a.

nitor: quantum gratia, auctoritate, pecunia valent, ad sollicitandas civitates nituntur; G VII, 63. f. adnato; A 20, b.

nuntio: re nuntiata ad suos, quae imperarentur, facere dixerunt; G II, 32. hoc primum Caesari ad Ilerdam nuntiatur; C 1, 59.

obicio: obstructis omnibus *rebus* castrorum portis et ad impediendum obiectis; C III, 54.

obvenio: quibus (legatis) hae partes ad defendendum obvenerant; G VII, 81.

occurro: utrisque ad animum occurrit unum esse illud tempus, quo maxime contendi conveniat; G VII, 95. imperat turmae Hispanorum, ad proximum collem propere occurrerent; Af 39.

offero: ad utramque rem se illis offerre; G VII, 89. constituisse .. Bellovacos ... offerre se ad dimicandum; G VIII, 1.

oppono: quae (cohortes) ex ipsa provincia ab Lucio Caesare legato ad omnes partes opponebantur; G VII, 65. super quas (naves) turrim effectam ad ipsum introitum portus opposuit; C III, 39. ut (cohortes) integris viribus ad auxilium ferendum opponi possent; A 2. eidem .. oppido ad dextrum latus eius (Caesaris) cornu erat oppositum; Af 58. Numidas ... ad dextram partem suae aciei opposuerat; Af 59.

opus est: quaecumque ad proximi diei oppugnationem opus sunt; G V, 40. ad Cassium persequendum nihil opus esse Cn. Pompei nomine; A 59. quae .. ad rem opus erant; Af 31, a. quae ad oppidum ‖ oppugnandum ‖ opus fuerunt; H 7.

paro, paratus: ubi iam se ad eam rem paratos esse arbitrati sunt; G I, 5. ut domum reditionis spe sublata paratiores ad omnia pericula subeunda essent; G I, 5. se .. esse ad bellum gerendum paratissimam (legio) confirmavit; G I, 41. temporis tanta fuit exiguitas hostiumque tam paratus ad dimicandum animus, ut ... tempus defuerit; G II, 21. reliquas (naves) paratas ad navigandum ... invenit; G V, 5. ut ... paratos prope aequo Marte ad dimicandum existimaret; G VII, 19. cum Romanos ad insequendum paratos viderent; G VIII, 15. nostri ad proeliandum animo atque armis parati ... turmatim in eum locum devenerunt; G VIII, 18. qui (Commios) ... semper ad omnes motus paratus suis civibus esse consuesset; G VIII, 47. qui (Pompeius) ... omnia sibi esse ad bellum apta ac parata confirmavisset; C I, 30, b. quo paratiores essent ad insequendum omnes; C I, 81. quod (panicum, hordeum) ad huius modi casus antiquitus paratum in publicum contulerant; C II, 22. omnia ad defensionem paraverant; C II, 14. Scipio ad sequendum paratus; C III, 38. animo simus ad dimicandum parati; C III, 85. qui (milites) ... ad omnem laborem animo parati imperio paruerunt; C III, 55. quas (naves) paratas habuerant ad navigandum; A 10. se .. ad confligendum omnibus rebus paraverunt; A 13. (Caesar) se ad dimicandum parabat; A 13. neque nostri aut scalis aut cratibus aut reliquis rebus parati venerant ad oppugnandum; A 18. milites ... iubet ... ad eam pugnam parari; Af 12. quae (tela) ad defendendum solent parari; Af 31, c. Scipionem ad dimicandum paratum ad se certo animo venire; Af 41. quae (res) ad victum parari solent; Af 43. paratissimos esse ad dimicandum; H 25, a.

perduco: a lacu Lemanno ... ad montem Iuram (murum perducit); G I, 8. cum res .. esset iam ad extremum perducta casum; G III. 5. omni ora maritima celeriter ad suam sententiam perducta; G III, 8. res disputatione ad mediam noctem perducitur; G V, 31. eos .. (Germanos) ad se magnis iacturis pollicitationibusque perduxerant; G VI, 12, a. quoscumque adit ex civitate, ad suam sententiam perducit; G VII, 4, a. comprehensos eos, quorum opera plebem concitatam existimabant, ad Caesarem perduxerunt; G VII, 13. fossam .. duplicem duodenum pedum a maioribus castris ad minora perduxit; G VII, 36. quem (Viridomarum) Caesar ... ex humili loco ad summam dignitatem perduxerat; G VII, 39. tres nobilissimi Haedui capti ad Caesarem perducuntur; G VII, 67. neque ad sanitatem reliquorum deditione (Bellovacos) esse perductos; G VIII, 22. ubi turris altitudo perducta est ad contabulationem; C II, 9, a. quem (musculum) a turri latericia ad hostium turrim murumque perducerent; C II, 10. ut ... acceptos (legatos) per se ad eum (Pompeium) perducerent; C III, 17. qui (tirones) omnes ad eum (Otacilium) perducti; C III, 28, b. ab angulo castrorum sinistro munitionem ad flumen perduxerat; C III, 66. munitiones .. a castris ad flumen perductae; C III, 70. ad meridiem res erat perducta; C III, 95. si (Considius) posset aliqua ratione perduci ad sanitatem; Af 4.

perfero: tanta huius belli ad barbaros opinio perlata est; G II, 35. consilio eius cognito et per mercatores perlato ad Britannos; G IV, 21. nondum ad eum fama de Titurii morte perlata; G V, 39. ad Labienum per Remos incredibili celeritate de victoria Caesaris fama perfertur; G V, 53. hac fama ad Treveros perlata; G V, 53. ut nulla ratione ea res enuntiari aut ad Treveros perferri posset; G V, 58. celeriter ad omnes Galliae civitates fama perfertur; G VII, 3. celeriter haec fama ac nuntiis ad Vercingetorigem perferuntur; G VII, 8. cum fama exercitus ad hostes esset perlata; G VIII, 5. quorum (Gallorum) erant ad

Caesarem plena fiduciae consilia perlata; G VIII, 9. per quos ea, quae vellet, ad eum (Pompeium) perferrentur; C I, 9, a. quam habuerant opinionem ad eum perferunt; C II, 27. quod sua mandata perferre non opportuno tempore ad Pompeium vererentur; C III, 57. de Caesaris advento fama ad civitates perferebatur; C III, 102, b. eas (litteras) captivo dat perferendas in oppidum ad Considium; Af 4. litteras ... dat homini certo ad Scipionem perferendas; Af 4.

perfugio: servos, qui ad eos perfugissent, poposcit; G I, 27. qui (Vertico) a prima obsidione ad Ciceronem perfugerat; G V, 45. magnus eorum ... numerus ad Caesarem perfugiebat; C I, 78. magnum numerum ab eo (Caesare) militum ad Afranium perfugisse; C II, 18, a. centuriones Marsi duo ex castris Curionis ... ad Attium Varum perfugiunt; C II, 27. ut eum munere aliquo perfugisse ad Pompeium viderentur; C III, 60. cum paene quotidie a Pompeio ad Caesarem perfugerent; C III, 61. quos perfugisse ad Pompeium demonstravimus; C III, 79, b. quos (Allobroges) perfugisse ad Pompeium supra docuimus; C III, 84. qui postquam ad ea castra, quae petebant, perfugerunt; Af 85, a.

pergo: sarmentis virgultisque collectis, quibus fossas Romanorum compleant, ad castra pergunt; G III, 18.

permano: hoc ubi uno auctore ad plures permanaverat; C II, 29.

perscribo: haec Afranius Petreiusque ... pleniora etiam atque uberiora Romam ad suos perscribebant; C I, 53. cum ... haec ad eum latius atque inflatius Afranius perscribebat; C II, 17.

persequor: fugientes (hostes) usque ad flumen ... persequuntur; G VII, 67.

pertendo: Caesar ... protinus victor ad castra regis pertendit; A 30, a.

pertineo: quae ad effeminandos animos pertinent; G I, 1. (Belgae) pertinent ad inferiorem partem fluminis Rheni; G I, 1. Aquitania a Garumna flumine ad Pyrenaeos montes et eam partem Oceani, quae est ad Hispaniam, pertinet; G I, 1. ea, quae ad proficiscendum pertinerent, comparare; G I, 3. ex eo oppido pons ad Helvetios pertinet; G I, 6. quem ad finem porrecta loca aperta pertinebant; G II, 19. qui ab finibus Allobrogum ... ad summas Alpes pertinent; G III, 1. quae ad usum navium pertinent; G III, 9, a. quae (silva) ... a flumine Rheno ad initium Remorum pertinet; G V, 3. quod ad plures pertinebat; G V, 25. quod ad militum salutem pertineat; G V, 36. (silva Hercynia) pertinet ad fines Dacorum et Anartium; G VI, 25. quae (Arduenna silva) ab ripis Rheni finibusque Treverorum ad Nervios pertinet; G VI, 29. quae ... res ad salutem exercitus pertinebat; G VI, 34, a. quae ad oppugnationem pertinebant oppidi; G VII, 19. quod ea res ad multos pertinebat; G VII, 43. quae ad oppugnationem pertinent; G VII, 81. cum ... pertinere .. non tantum ad dignitatem, sed etiam ad salutem suam indicaret ..; G VIII, 6. quod (iugum) trans paludem paene ad hostium castra pertineret; G VIII, 14, b. quae res etsi nihil ad levandas iniurias pertinere videbantur, tamen ..; C I, 9, a. quonam haec omnia nisi ad suam perniciem pertinere? C I, 9, b. quae ad eorum sanandas mentes pertinere arbitrabatur; C I, 35. equites auxiliaque ... barbaris .. omnibus, qui ad Oceanum pertinent, ab Afranio imperantur; C, I, 38. quae itinera ad Hiberum atque Octogesam pertinebant; C I, 68. pars ea, quae ad arcem pertinet; C II, 1. quod ad indutias pertineret; C III, 17. quae maxime ad pacem pertinere viderentur; C III, 19, a. ad quorum commodum pertinebat; C III, 20. quae (munitiones) pertinebant ad mare; C III, 62. quam (munitionem) pertinere a castris ad flumen supra demonstravimus; C III, 68. qui (montes) ad castra pertinebant; C III, 95. controversias regum ad populum Romanum et ad se ... pertinere existimans; C III, 107. quae (vada) pertinent ad regionem Africae; A 14. ut insulam molemque ad insulam pertinentem in suam redigeret potestatem; A 17. ad imperii nostri dignitatem utilitatemque publicam pertinere existimabat ... eos .. esse tutos; A 33. rebus, quae ad victum pertinent, omnibus corruptis; Af 47.

pervenio: ad Genavam pervenit; G I, 7. ad eam partem pervenit; G I, 12. neque prius (hostes) fugere destiterunt, quam ad flumen Rhenum ... pervenerunt; G I, 53. diebus .. circiter quindecim ad fines Belgarum pervenit; G II, 2. quidam ex his ... nocte ad Nervios pervenerunt; G II, 17. ut perpaucae (naves) ... ad terram pervenerint; G III, 15. illi ... celeriter ad eas, quas diximus, munitiones pervenerunt; G III, 26. ad quarum initium silvarum cum Caesar pervenisset; G III, 28. multis locis Germaniae triennium vagati ad Rhenum pervenerunt; G IV, 4. prius ad hostium castra pervenit, quam, quid ageretur, Germani sentire possent; G IV, 14. cum ad confluentem Mosae et Rheni pervenissent; G IV, 15. quae (naves) omnes incolumes ad continentem pervenerunt; G IV, 36. Caesar ad portum Itium cum legionibus pervenit; G V, 5. nullo cum periculo ad proximam legionem perventuros; G V, 29. pauci ex proelio lapsi incertis itineribus per silvas ad Titum Labienum legatum in hiberna perveniunt; G V, 37. quod ... res ad paucitatem defensorum pervenerat; G V, 45. Gallus inter Gallos sine ulla suspicione versatus ad Caesarem pervenit; G V, 45. omnibus suis incolumibus copiis eodem die ad Ciceronem pervenit; G V, 52. quoniam ad hunc locum perventum est; G VI, 11. ad eum pars utriusque cum fructibus superiorum temporum pervenit; G VI, 19. trans Rhenum ad Germanos pervenit fama diripi Eburones; G VI, 35, a. quod ... neque imperator sine praesidio ad legiones pervenire possit; G VII, 1. magna difficultate afficiebatur, qua ratione ad exercitum pervenire posset; G VII, 6. summo militum sudore ad fines Arvernorum pervenit; G VII, 8. media nocte silentio profectus ad hostium castra mane pervenit; G VII, 18. vix DCCC ... incolumes ad Vercingetorigem pervenerunt; G VII, 28. Teutomatus, Olloviconis filius, rex Nitiobrigum, ... ad eum pervenit; G VII, 31. milites dato signo celeriter ad munitionem perveniunt; G VII, 46. inde cum omnibus copiis ad Caesarem pervenit; G VII, 62, b. Commius reliquique ‖ et reliqui ‖ duces ... cum omnibus copiis ad Alesiam perveniunt; G VII, 79. ibi legionibus instructis ad ultimum iugum pervenit; G VIII, 14, b. reliqui (milites) ad Caesarem perveniunt; C I, 13. cum his (cohortibus) ad Domitium Ahenobarbum Corfinium magnis itineribus pervenit; C I, 15, b. cuius rei magnam partem laudis ... ad Libonem perventuram; C I, 26, b. (milites) longo itinere ab his circumducti ad portum perveniunt; C I, 28. celeriter Petreius per Vettones ad Afranium pervenit; C I, 38. ut multo breviore itinere illi ad Hiberum pervenire possent; C I, 63. ad denarios L in singulos modios annona pervenerat; C I, 52. Tauroënta, quod est castellum Massiliensium, ad Nasidium perveniunt; C II, 4. ubi hostes ad legatos exercitumque pervenerunt; C II, 12. bidui .. iter progressus (Curio) ad flumen Bagradam pervenit; C II, 24, tum vero ad summam desperationem nostri perveniunt; C II, 42. quoniam prope ad finem laborum ac periculorum esset perventum; C. III, 6. Coelius ... ad

Caesarem pervenit Thurios; C III, 22. Otacilius ... ad Pompeium pervenit; C III, 29. altero die ad eum (Antonium) pervenit Caesar; C III, 30, b. Pompeios ... omnibus .. copiis ad Asparagium Dyrrhachinorum pervenit; C III, 30, b. ad eum (Favonium) pervenit; C III, 36, b. Caesar ... tertio die in Macedoniam ad Pompeinm pervenit; C III, 41. comitatu eqnitum xxx (Pompeius) ad mare pervenit; C III, 96. a quo (rege) missi Dioscorides et Serapion ... ad Achillam pervenerunt; C III, 109. ut (Cassius) ... per .. Mauritaniam ad fines Numidiae perveniret; A 51. audit IV cohortes a vernaculis oppressas ad Obuculum cum his ad secundam (legionem) pervenisse; A 57, a. inde (Caesar) movit et pervenit ad oppidum Leptin; Af 7. donec ab hoste telum missum ad se perveniret; Af 31, a. naves ... quarto die in portum ad Ruspinam ... incolumes pervenerunt; Af 34. ad qnem (locum Caesar) pervenerat; Af 38. qui (milites, tirones) postquam ad eum (Scipionem) pervenerunt; Af 44. postquam (rex Iuba) ad eum (Scipionem) pervenit; Af 48. antequam ad eum collem, quem capere volebat, perveniretur; Af 50. tandem multis post diebus siti inopiaque confecti ad Caesarem perveniont; Af 53. Gaetuli interim perfugae ... ad suos cives perveniunt; Af 55. ut ab sinistro eius (Caesaris) cornu ordiar et ad dextrum perveniam; Af 60. (Caesar) pervenit ad oppidum Aggar; Af 67. postero die (Caesar) ad oppidum Tbisdram pervenit; Af 76. equites interim Scipionis ... perveniunt ad oppidum Paradam; Af 87, a. prope modum omnes regni equites Zamam perveniunt ad Caesarem; Af 92. qui (tabellarii) ... perperam .. ad nostra castra pervenerant; H 12.

polliceor: quantam quisque multitudinem ... ad id bellum pollicitos sit; G II, 4, a. navium magnam copiam ad transportandum exercitum pollicebantur; G IV, 16. civis ... sibi ad rem publicam administrandam HS CLXXX ... polliceri coëgit; C II, 18, a.

pono: castris ad eam partem oppidi positis; G VII, 16. Noviodunum erat oppidum Haeduorum ad ripas Ligeris opportuno loco positum; G VII, 55, a. duas (legiones) in Turonis ad fines Carnutum posuit; G VIII, 46, b. altera castra ad alteram oppidi partem ponit; C I, 18. id erat oppidum (Octogesa) positum ad Hiberum; C I, 61. castra .. ad flumen Apsum ponit; C III, 13. qnae (navis) erat ad custodiam ab Aeilie posita; C III, 40. ad eas munitiones Caesar Lentulum Marcellinum quaestorem cum legione IX positum habebat; C III, 62. quos (centuriones) in statione ad praetoriam portam posuerat; C III, 94. castris ad Cordubam positis; A 52. castra .. ad Cordubam posuerunt; A 59. ponit ad Uliam castra Lepidus; A 63, a. castra posuit ad oppidum Ruspinam; Af 6. (Caesar) ad Thapsum ... castra ponit; Af 79. ipse (Caesar) castra ad oppidum ponit; H 35. ad morum castra posui; F 19.

porrigo: tertiam aciem ... usque ad aciei suae mediam legionem porrexerat; Af 60.

porto: commeatus ab Remis reliquisque civitatibus ut sine periculo ad eum portari posset; G II, 5. qui commeatus ad castra Pompei ex oppido portabant; H 11.

postulo: sex dies ad eam rem conficiendam spatii postulant; C I, 3.

praecurro: ut ... fratres .. eius (Litaviel) ad Caesarem praecurrerent; G VII, 37.

praemitto: petebant, nti ad eos equites ... praemitteret; G IV, 11. cohortatus Haeduos de supportando commeatu praemittit ad Boios; G VII, 10. eqoitatum omnem ... ad castra hostium praemittit; G VIII, 36. qnem (hominem) paulo ante praemiserat ad petitionem; G VIII, 50. eum in Thurinum ad sollicitandos pastores praemisit; C III, 21. equitum magnam partem ad explorandum iter Domitii ... proemisit; C III, 38. equitatum .. praemisit ad novissimum agmen demorandum; C III, 75. praemissis nuntiis ad Cn. Domitium Caesar scripsit; C III, 78, b.

praeparo: quae a Vercingetorige ad eruptionem praeparata erant; G VII, 82. onerarias naves || [circiter XL] || praeparatas ad incendium immisit; C III, 101, b.

praependeo: ut esset, ubi tegimenta praependere possent od defendendos ictus ac repellendos; C II, 9, b.

praestolor: buius adventum L. Caesar filius ... ad Clupeam praestolans; C II, 23.

probe: etsi ad spem conficiendi negotii maxime probabat coactis navibus mare transire; C I, 29.

procedo: magna fiducia ad nostras naves procedunt; C I, 56. quem ad finem adhuc res processit; C II, 32, c. processum est ad dimicandum; A 39. quo ex portu classis Octavi ad dimicandom processerat; A 47. quia media planicie in aequum ad dimicandum adversarii procederent; H 29, a. nostri ad dimicandum procedunt; H 29, b. cum ex castello Didius ad propellendum processisset; H 40, b. qui ex castello ad pugnam processerant; H. 40. b.

procumbo: procumbunt omnibus Gallis ad pedes Bituriges; G VII, 15.

procurro: hinc ad repellendum ... hostem procurrebant; C II, 8.

prodeo: nti aliqui ex nostris ad colloquium prodiret; G V, 26. naves .. triremes duas ... ad fauces portus prodire iussit; C III, 24.

produco: Caesar ... omnes senatores senatorumque liberos ... ad se prodnei iubet; C I, 23. Afranius Petreiusque ... copias suas ad infimas montis radices producunt; C I, 42. quos (captivos) Caesar ad murum producendos curaverat; C III, 81.

profero: crates ad extremum tumolum contra hostem proferri ... iussit; C III, 46.

proficio: satis et ad laudem et ad utilitatem profectum arbitratus; G IV, 19. ad reliqui temporis pacem atque etium parum profici; G VII, 66, a.

proficiscor: ipse in citeriorem Galliam ad conventus agendos profectus est; G I, 54. dubitandum non existimavit, qnin ad eos proficisceretur; G II, 2. Caesar ab decimae legionis cohortatione ad dextrum cornu profectus; G II, 25. qnin ... ad Caesarem auxilii ferendi causa proficiscatur; G III, 18. Caesar ... maturius, quam consuerat, ad exercitum proficiscitur; G IV, 6. inde ad exercitum proficiscitur; G V, 2. ad se proficisci iuberet; G VI, 1. duas .. legiones ad eom (Labienum) proficisci iubet; G VI, 5. Divitiacus auxilii petendi causa Romam ad senatum profectus iofecta re redierat; G VI, 12, b. ipse (Caesar) ... ad bellum Ambiorigis profectus; G VI, 29. Titum Labienum cum legionibus tribus ad Oceanum versus ... proficisci iobet; G VI, 33. Caesar rursus ad vexandos hostes profectus; G VI, 43. in Italiam ad conventus agendos profectus est; G VI, 44. Caesar, ut constituerat, in Italiam ad conventus agendos proficiscitur; G VII, 1. ad Boios proficiscitur; G VII, 10. Caesar ad oppidum Avaricum ... profectus est; G VII, 13. cum (Caesar) ... ad hostem proficisci constituisset; G VII, 32. discit cum omni equitatu Litavicum ad sollicitandos Haedues profectum; G VII, 54. omnes alacres et fiduciae pleni ad Alesiam proficiscuntur; G VII, 76. ipse (Caesar) ... ab oppido Bibracte proficiscitur ad legionem XIII; G

VIII, 2. cum duabus legionibus ad persequendos Carnutes proficiscitur; G VIII, 4. ad Bellovacos (Caesar) proficiscitur; G VIII, 7. quem (Commium) profectum ad auxilia Germanorum arcessenda docui; G VIII, 10. ipse (Caesar) ad vastandos depopulandosque fines Ambiorigis proficiscitur; G VIII, 24. legatus ... proficiscitur ad aoxilium Duratio ferendum; G VIII, 27. constituunt omniam coucensu... ipsi cum expeditis ad importandum frumentum proficisci; G VIII, 34. Libo a colloquio Caninii digressus ad Pompeium proficiscitur; C 1, 26, b. ipse (Caesar) ad urbem proficiscitur; C 1, 32, a. profectum item Domitium ad occupandam Massiliam navibus actuariis septem; C I, 34. uti Petreius ex Lusitania per Vettones cum omnibus copiis ad Afraoinm proficiscatur; C I, 38. postero die omnibus copiis triplici instructa acie (Caesar) ad Ilerdam proficiscitur; C I, 41. ad hos opprimendos com omni equitatu ... Afranius de nocte proficiscitur; C 1, 51. multi ex Italia ad Cn. Pompeium proficiscebantur; C I, 53. postero die Petreius cum paucis equitibus occulte ad exploranda loca proficiscitur; C I, 66. quod sine iumentis impedimentisque ad iter profectos videbant; C I, 69. ipse (Caesar) ad urbem proficiscitur; C II, 22. Caesar eo tempore cum legione una profectus ad recipiendas ulteriores civitates; C III, 16. ille (Coelius) ... palam se proficisci ad Caesarem simulavit; C III, 21. Cassius .. ad Sulpicianam inde classem profectus est Vibonem; C III, 101, b. qoorum iodicio delectus ad pugnam proficisceretor; A 16. ita paene sub idem tempus et rex ad opprimendum Mithridaten proficiscitur et Caesar ad recipiendum; A 28. ad legiones profectus (Domitius); A 34, b. ipse (Cassius) in Lusitaniam proficiscitor ad legiones arcessendas; A 51. (Laterensis) ad Cassiom visendom proficiscitur; A 54. cupiditate proficiscendi ad bellum gerendom nou diutius moratur; A 66. quo celerius honestiusque ad res magis necessarias (Caesar) proficisceretur; A 71. * interim cum X navibus longis ad reliquas naves oncrarias conquirendas ... iobet proficisci; Af 8. ipse (Caesar) cum cohortibos VII ... ex oppido Ruspina egressus proficiscitur ad portum; Af 10. tu ... nonne eniteris et proficisceris ad paternas clientelas? Af 22. cohortatus .. (legatos) ad suos cives iubet proficisci; Af 36. Caesar ... naves [VI] onerarias statim iobet Lilybaeum ad reliquom exercitum transportandum proficisci; Af 37. rex Iuba egressus e regno ad Scipionem est profectus; Af 45. nt ei liceret legatum ad Caesarem proficisci; H 22, b. oppidanis dixit se de pace ad Caesarem proficisci; H 32, a.

profiteor: se ad eam rem profitetur adiutorem; G V, 38.

progredior: illi (hostes) equitatu atque essedis ad flomen progressi; G V, 9. ue ad ultimum supplicium progredi necesse babeant; C 1, 84. Q. Pompeios Niger ... ex acie nostra ad congrediendum progressos est; H 25, a.

proicio: qui cum eum in itinere convenissent seque ad pedes proiecissent; G 1, 27. sese omnes flentes Caesari ad pedes proiecerunt; G 1, 31, a. matres familiae ... flentes proiectae ad pedes; G VII, 26. hostes ... universi se ad pedes proiiciunt; C II, 12. passis .. palmis proiecti ad terram; C III, 98. subito se ad geooa proiecit; Af 89.

promulgo: ad hominum excitanda stndia sublata priore lege duas promulgavit; C III, 21.

propero: proinde ad praedam, ad gloriam properate; C II, 39. Pompeius ... ad Scipionem properandum sibi existimabat; C III, 78, b.

propono: neu Romanis (oppida sint) proposita ad copiam commeatus praedamque tollendam; G VII, 14, b.

prosequor: equites nostri longius ad Cordubam versus prosecuti sunt eos; H 11.

provideo: ad hos omnes casos provisa erant praesidia; G VII, 65. nihil borum ad pacandas Hispanias, nihil ad usum provinciae provisnm; C I, 85, b.

queror: (qui) ad senatum questi per legatos ... sua receperant; Af 97.

recido: posse hunc casum ad ipsos recidere demonstrant; G VII, 1. cuius (Pompei) funestae laudes qooniam ad hanc fortuoam reciderunt, ut ..; H 17.

recipio: Boios ... receptos ad se socios sibi asciscunt; G 1, 5. Allobroges ... fuga se ad Caesarem recipiunt; G 1, 11. Caesar loquendi finem facit seque ad suos recepit; G 1, 46. ad eos (pedites) se equites recipiebant; G 1, 48. cum se illi identidem in silvas ad suos reciperent; G II, 19. ad quos (equos) se celeriter ... recipiont; G IV, 2. se ad Caesarem receperunt; G IV, 38. ot ... rursus se ad signa recipientes insequantur; G V, 34. Suevos omnes ... penitus ad extremos fines se recepisse; G VI, 10. in fugam coniecti (Galli) multis amissis se ad agmen receperunt; G VII, 13. vos .. ad legionem recipite; G VII, 50, b. se ad suos receperunt; G VII, 82. ad legiones in Belgiom se recipit; G VIII, 46, b. nostri ... terga vertere seqoe ad signa legionum recipere coguntur; C 1, 43. bostem ... rursus terga vertere seqoe ad oppidum Ilerdam recipere ... cogit; C I, 45. commeatus et qui frumenti causa processerant tuto ad se recipit; C I, 54. ut domum ad se quisque bospitio copidissime reciperet; C II, 20, b. reliqui (equites) se in castra ad oppidom receperunt; C II, 25, b. Numidae ... rursus .. ad ordines suos se recipientes circuibant; C II, 41, b. Octavius ... Dyrrbachium sese ad Pompeium recepit; C III, 9, b. ad reliquam cogitationem belli sese recepit; C III, 17. (milites) incolumes se ad nostros receperunt; C III, 28, b. ad suos se recipere coeperunt; C III, 38. se confestim ad suos recipiebant, C III, 50. (Germani) sese ad suos incolnmes receperunt; C III, 52. infecta .. re (Clodius) sese ad Caesarem recepit; C III, 57. Pompeios ... rursum eum (equitatom) navibus ad se intra munitiones recipit; C III, 58. ut ... ipsi (antesignani) incolnmes se ad agmen reciperent; C III, 75. eum .. (Mithridaten) ad se victorem incolumi exercitu recepit; A 28. in orbem (legio) se recepit ad radices montium; A 40. Cassius ... ad ius dicendom Cordubam se recepit; A 49. (Caesar) se ad suos recipit; Af 17. ad sua praesidia sese (Caesar) ... recipere coepit; Af 17. leniter se ad suas recipiunt munitiones; Af 18. ipse (Caesar) se recipere coepit ad castra; Af 69, a. Labienus ... ad suos se recepit; Af 70. milites legionarii ad soa se recipiunt signa; Af 75. insecuti per III milia passunm ... se ad suos recipinnt; Af 78, b. Caesar ... se ad sua castra recepit omnibus incolumibus; Af 78, b. quo dolore adductus elephaos ... ad reliquas bestias se recepit; Af 84. ad Cordubam se recepit; H 6. ut ... illi caede facta ad praesidia Pompei se reciperent; H 16, a. qui eos ad aras et focos soos recepissent; H 16, b. cum ad nostros se reciperent, qui extra oppidum fuissent; H 22, a. Lusitani ... ad signum se receperunt; H 40, a. complures uando ad uaves, qoae in salo foerunt, se recipinnt; H 40, b. ad Hispalim com Gadibus (Caesar) se recepisset; H 42, a.

recurro: ad easdem deditionis condiciones recurrunt; C II. 16. Caesar Gadibus rursus ad

Hispalim recurrit; H 40, b. ut ad Nonas recurram; F 26.

redeo: quod is collis ... in frontem leniter fastigatus paulatim ad planiciem redibat; G II, 8. etsi opiniune trium legiounm deiectus ad duas redierat; G V, 48. quurum ad arbitrium indiciumque summa umnium rerum consiliorumque redeat; G VI, 11. Vercingetorix cum ad suos redisset; G VII, 20, a. (Dumnacus) rursus ad obsidendum Limunem redit; G VIII, 26. summa celeritate ad exercitum Nemetocennam (Caesar) rediit; G VIII, 52. ad quem summa imperii redeat, C I, 4. ipse (Marcius Rufus) ad Curionem cum classe redit; C II, 24. ad neminem unnm summa imperii redit; C III, 18. celeriter .. ad suos quisque ordines redit; C III, 37, b. (Pompeiani) pilis .. missis ad gladios redierunt; C III, 93, a. (Caesar) rursus ad oppidum Ruspinam redit; Af 11. cum ... nec comminus ad manus rediretur; Af 18. Caesar iubet milites rursus ad opus redire; Af 32. Caesar ... Inde die quarto egressus redit rursus ad ea castra; Af 76. dum (equites) ad castra redeunt; H 25, b.

redigo: prope ad internecionem gente ac numine Nerviorum redacto; G II, 28. ex sexcentis ad tres senatores, ex huminum milibus LX vix ad quingentos, qui arma ferre possent, sese redactos esse dixerunt; G II, 28. rem ad pristinam belli rationem redegit; C I, 76.

reduco: Marcus Metius repertus et ad eum reductus est; G I, 53. exercitum reducit ad mare; G V, 23. reducitur ad eum deprensus ex itinere N. Magius Cremona; C I, 24. captivos .. ad eum (Curionem) reducunt; C II, 38. ſ. convenio; G VI, 1.

redundo: quod et victoris et victi detrimentum ad eundem Caesarem esset redundaturum; A 60.

referu: tabulae .. sunt ... ad Caesarem relatae; G I, 29. ut, quae diceret Ariuvistus, cognuscerent et ad se referrent; G I, 47. capitum numerus ad eum relatus est milium quinquaginta trium; G II, 33. legati haec se ad suos relaturus dixerunt; G IV, 9. frumentum omne ad se referri iubet; G VII, 71. signa militaria septuaginta quattuor ad Caesarem referuntur; G VII, 88. legati responsa ad suos referunt; G VIII, 23. Marcellus pruximo anno ... contra legem Pompei et Crassi retulerat unte tempus ad senatum de Caesaris provinciis; G VIII, 53. ut vero ex litteris ad senatum referretur, impetrari non potuit; C I, 1. non opportere ante de ea re ad senatum referri, quam ..; C I, 2. de reliquis rebus ad senatum refertur; C I, 6, a. relatis ad eum publicis cum fide rationibus; C II, 20, b. de qnibus rebus Servilius consul ad senatum retulit; C III, 21. scuto .. ad eum (Caesarem) relato Scaevae centurionis; C III, 53. baec ad eum mandata Clodius refert; C III, 57. signa .. militaria ex proelio ad Caesarem sunt relata CLXXX; C III, 99. cum nibilo minus eius sermonem nuntius ad se || Scipionem || referret; Af 57.

refugio: equites ... admissis equis ad suos refugerunt; C II, 34, a. nautici homines ... ad naturale ac domesticum bonum refugere cupiebant; A 12. ex ea fuga pauci ad regem refugerunt; A 29. pars equitatus .. cum levi armatura ... pulsi convulneratique ... ad suos refugerunt; Af 61, a. ita refugerunt ad Caesarem; H 18, a.

religo: neque naves ad terram religandi potestas fiebat; C III, 15.

relinquo: ad utramque partem pontis firmo praesidio relicto; G IV, 18. cohortibus decem ad mare relictis; G V, 9. ne nocturnum quidem sibi tempus ad quietem relinquebat; G V, 40. firmo in Treveris ad pontem praesidio relicto; G VI, 9. quos (legatos) Caesar ad exercitum reliquerat; G VII, 5. Haedui ... nullom sibi ad cognoscendum spatium relinquunt; G VII, 42. binis cohortibus ad impedimenta tuenda relictis; G III, 2. C. Trebonium legatum ad oppugnationem Massiliae relinquit; C I, 36. tertia (pars) vacabat ad incursum atque impetum militum relicta; C I, 82. qui (C. Trebonius legatus) ad oppugnationem Massiliae relictus erat; C II, 1. fenestras ... ad tormenta mittenda in struendo reliquerunt; C II, 9, c. M. Favonium ad flumen Aliacmonem ... cum cohortibus VIII praesidio impedimentis legionum reliquit; C III, 36, a. classis .. parte ad Thapsum relicta; Af 80. Rebilo proconsule cum III ad Thapsum legionibus et Cn. Domitio cum duabus Thisdrae ... ad obsidendum relictis; Af 86. Fabius Maximus, quem ad Mundam † praesidium oppugnandum reliquerat; H 41.

remaneo: quuniam Ipse ad urbem cum imperio rei publicae causa remaneret; G VI, 1.

remitto: ex iis (navibus), quae Inanes ex continenti ad eum remitterentur; G V, 23. scripta .. ad eum (Caesarem) mandata remittunt; C I, 10. quem (praefectum fabrum) Caesar ad eum (Pompeium) remittit cum mandatis; C I, 24. tametsi magnopere admirabatur Magium ... ad se non remitti; C I, 26, a. Antonius ... plerasque naves in Italiam remittit ad reliquos milites ... transportandos; C III, 29.

remollesco: ſ. effemino.

reporto: Lusitani ... ad Didium se reportant; H 40, a.

rescribo: Caesarem ... decimam legionem .. ad equum rescribere; G I, 42.

reservo: hoc reservato ad extremum consilio; G III, 3. timere Caesarem, ... ne ad eius periculum reservare et retinere eas (legiones) ad urbem Pompeius videretur; C I, 2. reliquas merces commeatusque ad obsidionem urbis ... reservant; C I, 36. quae (fortuna) plerumque eos ... ad duriorem casum reservat; A 25, b.

resisto: mollis ac minime resistens ad calamitates perferendas mens eorum (Gallorum) est; G III, 19.

respicio: ad hunc (M. Bibulum) summa imperii respiciebat; C III, 5.

respondeo: ad haec Ariovistus respondit; G I, 36. Ariovistus ad postulata Caesaris pauca respondit; G I, 44, a. ad haec Caesar respondit se ... conservaturum; G II, 32. ad haec quae visum est Caesar respondit; G IV, 8. Cicero ad haec unum modo respondit; G V, 41. tali modu accusatus ad haec respondit; G VII, 20, a. ad ea Caesar respondit; C I, 85, a.

retineo: ſ. reservo; C I, 2.

retorqueo: ubi paulatim retorqueri agmen ad dextram conspexerunt; C I, 69.

revertor: ubi ... legati ad eum reverterunt; G I, 8. iidem principes civitatum ... ad Caesarem reverterunt; G I, 31, a. iam .. eum ad sanitatem reverti arbitrabatur; G I, 42. dimissis Haeduorum copiis ad eum reverterat; G II, 14. quas legationes Caesar inita proxima aestate ad se reverti iussit; G II, 35. re deliberata post diem tertium ad Caesarem reversuros; G IV, 9. ad eum legati revertuntur; G IV, 11. huic mandat, ut exploratis omnibus rebus ad se quam primum revertatur; G IV, 21. Volusenus ... quinto die ad Caesarem revertitur; G IV, 21. equites Haedui ad Caesarem omnes revertuntur; G V, 7. ipse ad naves revertitur; G V, 11. quem ad diem Caesar ad impedimenta legionemque reverti constituerat; G VI, 35 a. ut facinore admisso ad sanitatem reverti pudeat; G VII, 42. Caninius ... ad obsi-

dendos oppidanos revertitur; G VIII, 37. necessarii victus inopia coactos fugere atque ad Ilerdam reverti; C I, 69. celeriter equitatus ad quotidianum itineris officium revertitur; C I, 80. quo facto ad Curionem equites revertuntur; C II, 38. revertit ad portam; H 18, a. ad propositum revertar; F 14.

revoco: regem cohortatus, ut ... cives suos .. ad sanitatem revocaret; A 24, a. plurimis de causis ad urbem Caesarem revocari; A 71.

scribo: Caesar Brundisium ad suos severius scripsit, ne ... dimitterent; C III, 25. quin .. scriberem ad te; F 14. scribendum ad te existimavi; F 16. quid speres de illis, in Tusculanum ad me scribe; F 26. vgl. praemitto; C III, 78, b.

sequor: Germani acrius usque ad munitiones sequuntur; G VII, 70.

specto: huius lateris alter angulus ... ad orientem solem, inferior ad meridiem spectat; G V, 13. eius angulus lateris maxime ad Germaniam spectat; G V, 13. quae pars collis ad orientem solem spectabat; G VII, 69. quod (simulacrum Victoriae) ante ad simulacrum Minervae spectavisset; C III, 105.

sto: quae (onerariae naves) stabant ad Uticam numero circiter CC; C II, 25, b. reliqua classis in salo ad Leptim ... stabat; Af 62.

subduco: nonnullas .. naves ad reficiendum subduxit; H 40, a.

subsequor: qui ad caedem faciendam subsequebantur; A 53.

subsisto: quos (equites) ad novissimum agmen ... substitisse demonstratum est; C II, 42. Octavius ... confisus sua classe substitit ad insulam Tauridem; A 45.

succedo: ad alteram partem succedunt Ubii; G IV, 3. lassos ... milites ad oppugnanda castra succedere noluit; A 30, a.

sum: pontem, qui erat ad Gennam, iubet rescindi; G I, 7. qui (angulus) est ad Cantium; G V, 13. quod (Cantium) esse ad mare supra demonstravimus; G V, 22. neu (oppida) suis sint ad detractandam militiam receptacula; G VII, 14, b. qui .. pro consulibus *sint* ad urbem; C I, 5. quae (cohortes) erant in statione ad portas; C I, 75. altera (pars erat) ad partem, qua est aditus ex Gallia atque Hispania, ad id mare, quod ..; C II, 1. tanti erant antiquitus in oppido omnium rerum ad bellum apparatus, ... ut ..; C II, 2. Bibulus ... erat cum classe ad Oricum; C III, 15. Caesar ... erat ad Buthrotum, oppositum Corcyrae; C III, 16. postquam Pompeium ad Asparagium esse cognovit; C III, 41. completas onerarias naves taeda et pice et stupa reliquisque rebus, quae sunt ad incendia; C III, 101, a. cum iam ad solis occasum esset; Af 70. qui (equitatus) ad oppidum in statione erant; Af 78, a. rivus ... erat ad dextram; H 29, a. navis, quae ad Baetim flumen fuissent, incendunt; H 36. nonnulli ea pugna scaphas, quae ad litus fuerant, occupant; H 40, b. f. pertineo; G I, 1.

sumo: diem se ad deliberandum sumpturum; G I, 7. partem .. oppidi sumit ad obsidendum; G VIII, 37.

supersum: neque multum ad solis occasum temporis supererat; C III, 81, b.

supporto: uti tuto frumentum auxiliaque navibus ad eum (Caesarem) supportari possent; C III, 112, b.

tardo: quod ... palus ... Romanos ad insequendum tardabat; G VII, 26. quae res .. hostes ad insequendum tardabat; G VII, 67. equites ... ad insequendum tardabantur; C III, 70. Pompeius ... tardabatur ad fugiendum; H 39.

tendo: maiores natu ... manus ad Caesarem tendere ... coeperunt; G II, 13. ut ... omnes ... ad caelum manus tenderent; C II, 5. ad legatos atque exercitum supplices manus tendunt; C II, 12. hic (Scipio) ... magno impetu tetendit ad Domitium; C III, 36, a.

trado: neu se ... adversariis ad supplicium tradant, obsecrat; C I, 76.

traduco: ut magnam partem clientium ab Haeduis ad se traducerent; G VI, 12, a. cohortes .. ad se in castra traducere; C I, 21. reliquas cohortes ... impedimentaque ad se traduci iubet; C I, 42. quem (Scaevam centurionem) Caesar ... ab octavis ordinibus ad primipilum se traducere pronuntiavit; C III, 53. copias ad castra tripartito traduxit; H 5. ut ad subsidium ... legio adversariorum traduci coepta sit a dextro; H 31, a.

traicio: interim filia ... ad Achillam sese ex regia traiecit; C III, 112, c.

transeo: huic ... persuadet, uti ad hostes transeat; G III, 18. seu quis Gallus seu Romanus velit ante horam tertiam ad se transire, sine periculo licere; G V, 51. non interire animas, sed ab aliis post mortem transire ad alios; G VI, 14. (cohortes) signa ad Curium transferunt atque ad eum transeunt; C I, 24. transit etiam cohors Illurgavonensis ad eum (Caesarem); C I, 60. multis coëmptis equis ad Pompeium transierunt; C III, 60. nemo aut miles aut eques a Caesare ad Pompeium transierat; C III, 61. ut dimitteret regem transireque ad suos pateretur; A 23.

transfero: cum videat omne ad se bellum translatum; G VII, 8. fortuna saepe ad utrumque victoriam transferente; A 62. factum est, ut Scipio ad album sese vestitum transferret; Af 57. f. transeo; C I, 24.

transfugio: eodem die Q. Marcius ... ad nos transfugit; H 11. ut una transfugerent ad Caesarem; H 19. loricatus unus ex legione vernacula ad nos transfugit; H 20. centuriones loricati VIII ad Caesarem transfugerunt ex legione vernacula; H 20. equites cum levi armatura ex adversariorum castris ad nos transfugerunt; H 21. argento prope tecti equis ad Caesarem transfugerant; H 26.

transilio: materfamilias ... ad nos transiliit; H 19.

tribuo: ut mirificum et optandum tempus prope ab diis immortalibus illud tributum esset ad proelium committendum; H 29, a.

tueor: turrem ... militibus complevit tuendamque ad omnes repentinos casus tradidit; C III, 39.

valeo: sic et ad subeundum periculum et ad vitandum multum fortuna valuit; G VI, 30. multum ad terrendos nostros valet clamor; G VII, 84. quantum equorum vires ad persequendum dextraeque ad caedendum valent, tantum eo proelio interficiunt; G VIII, 29.

venio: se ... Romam ad senatum venisse auxilium postulatum; G I, 31, c. quod ... Harudum milia hominum XXIV ad eum venissent; G I, 31, c. si quid ipsi a Caesare opus esset, sese ad eum venturum fuisse; si quid ille se velit, illum ad se venire oportere; G I, 34. eo ... ad colloquium venerunt; G I, 43. omnes Galliae civitates ad se oppugnandum venisse; G I, 44, a. quid ad se venirent; G I, 47. acie .. triplici instructa ad eum locum venit; G I, 49. Suevi, qui ad ripas Rheni venerant; G I, 54. ipse cum primum pabuli copia esse inciperet, ad exercitum venit; G II, 2. postquam omnes Belgarum copias in unum locum coactus ad se venire vidit; G II, 5. unus ex iis, qui legati de pace ad Caesarem venerant; G II, 6. cum ab extremo agmine, ad quos ventum erat, consisterent; G II, 11. si praedandi causa ad eos (finitimi) venissent; G II, 17. quem numerum barbarorum ad castra venis se constabat

G III, 6. qoi obi pro perfuga ad eos (hostes) venit; G III, 13. quod postridie eius diei mane ... Germani frequentes ... ad eum in castra venerunt; G IV, 13. a compluribus civitatibus ad eum legati veniunt; G IV, 13. a compluribus insulae civitatibus ad eum legati veninnt; G IV, 21. ex magna parte Morinorum ad eum legati venerunt; G IV, 22. in eos pagos Morinorum, ab quibus ad cum legati non venerant; G IV, 22. ad castra venerunt; G IV, 34. eodem die legati ab hostibus missi ad Caesarem de pace venerunt; G IV, 36. quod hi (Treveri) neqne ad concilia veniebant neque imperio parebant; G V, 2. e quibus alter ... ad eum venit; G V, 3. posteaquam oonnulli principes ex ea civitate ... ad Caesarem venerunt; G V, 3. sese idcirco ab suis discedere atque ad eum venire noloisse, qno ..; G V, 3. sese .., si Caesar permitteret, ad eum in castra venturum; G V, 3. Indutiomarum ad se cum CC obsidibus venire iussit; G V, 4. eqnites a Quinto Atrio ad Caesarem venerunt; G V, 10. ex qua (civitate) Mandubracius adolescens Caesaris fidem secutus ad eum in continentem Galliam venerat; G V, 20. ii cum ad castra venissent; G V, 22. qui ... magna mann ad castra oppugnatum venerunt; G V, 26. neque Eburones, si ille (Caesar) adesset, tanta contemptione nostri ad castra venturos esse; G V, 29. iubet media nocte legiunem proficisci celeriterque ad se venire; G V, 46. scribit Labieno, ... cum legione ad fines Nerviorum veniat; G V, 46. eum omnes ad eum Treverorum copiae venissent; G V, 47. cum is (Caesar) omnem ad se senatum venire iussisset; G V, 54. ubi intellexit nltro ad se veniri; G V, 56. qui quacumque de causa ad eos venerunt, ab iniuria prohibent; G VI, 23. cum Gaius Volusenus missus cum eqoitatu ad castra venisset; G VI, 41. neqne (Caesarem) in tantis dissensionibus ad exercitum venire posso; G VII, 1. qni eum ad flumen Ligerim venissent; G VII, 5. altero die cum ad oppidum Senonum Vellaunodunum venisset; G VII, 11, a. qoo ex oppido cum legati ad eum venissent oratum, ut sibi ignosceret; G VII, 12. legati ad eum principes Haeduorum veniunt oratum, ut ..; G VII, 32. cur enim potius Haedui de suo iure et de legibns ad Caesarem disceptatorem, quam Romani ad Haeduos veniant? G VII, 37. contra omnium opinionem ad Ligerem venit; G VII, 56. petunt a Vercingetorige Haedui, nt ad se veniat; G VII, 63. (ut) ita cum tribus legionibus magnis itineribus ad se veniret; G VIII, 11. cum Lentulns consul ad aperiendum aerarium veuisset od pecnniam Pompeio ex senatus consulto proferendam; C 1, 14. Cingulo ... od eum legati venit; C 1, 15, a. eo tridno legio VIII ad eum venit; C 1, 18. ad se cum omnibus copiis (Domitius) veniret; C 1, 19. posse prins ad angustias veniri, quam sentiretur; C 1, 67. complures .. tribuni militum et eenturiones ad Caesarem veniunt; C 1, 74, b. dum ad flumen Varum veniatur; C 1, 87. Varro Curdubam ad Caesarem venit; C II, 20, b. Aulum Varronem profiteri se altera die ad colloqoium venturum; C III, 19, a. neqne Brundisio naves legionesque ad Caesarem veniebant; C III, 25. properaret ad se cum exercitu venire; C III, 33. eum ad eum (Caesarem) ex Thessalia Aetoliaque legati venissent; C III, 34. Cn. Pumpeius filins, qni classi Aegyptiae praeerat, ad Oricum venit; C III, 40. enm ventum esset ad flumen Genusum; C III, 75. eodem tempore D. Laelius cum classe ad Brundisium venit; C III, 100. eum .. (Pompeium) ad regem venire iusserunt; C III, 104. cum ad Canupum ventum esset; A 25, b. rex Deiotarus ad Domitium Calvinum ... venit oratum, ne ... pateretur; A 34, a. repente adversam ad se venientem navem ... animadvertit; A 45. (Cassius) postero die Segoviam ad flumen Siciliense veuit; A 57, b. Trebonius proconsnl ad provinciam obtioendam venit; A 64. com ... Caesar ... ab iis, qui Roma venerant ad eum, cognosceret; A 65, a. Deiotarus ... supplex ad Caesarem venit oratum, ut sibi ignosceret; A 67. legati ex Acilla, civitate libera et immuni, ad Caesarem veniunt; Af 33. ad te cupidissime venimus; Af 35, b. legati interim ex oppido Thisdra || Thisdrae || ... ad Caesarem venere; Af 36. arbitratus Scipionem ad dimicandum paratum ad se certo animo venire; Af 41. Caesar ... cum ad eum locum venisset; Af 50. (P. Ligarius) in Africam .. od Varum venerat; Af 64. postquam Caesar ad oppidum Sarsuram venit; Af 76. qnem (militem) postquam elephans ad se telo infesto venire animadvertit; Af 84. ex regiis eopiis duces complures ad Caesarem veniunt; Af 92. (Caesar) duodetricesimo die ... ad urbem Romam venit; Af 98. qui (L. Iunius Paciaecus) cum ad Cn. Pompei praesidia venisset; H 3, b. ita cum ad eum (Cn. Pompeium) venerunt; H 3, b. cum (Caesar) ad flumen Baetim venisset; H 5. quae res cum ad maiorem contentionem venisset; H 5. quod equites ex Italia cum Asprenate od Caesarem venissent; H 10. cum pedites levi armatura lecti ad pugnam eqnitibus nostris necopinantibus venissent; H 15. cum ad portam venissent; H 18, a. qui (tabellarii) ad oppidum veniebant; H 18, b. ex qnibus (hominibus) effugerunt XX et ad Caesarem venerunt; H 21. qui *cum* od oppidum venissent; H 22, a. cum ad eundem locum eius (Pompei) praesidium venisset; H 25, a. ut locus in aciem ad subsidium veniundi non daretur; H 31, a. quo cum (Cn. Pompeius) ad octavum miliarium venisset; H 32, b. cum ad oppidum esset ventum; H 35. ex qua civitate legati ad deditionem venerunt; H 36. qnoniam confido me celeriter ad urbem venturum; F 14. §. conclamo; G VII, 70.

ventito: quod ... multum .. ad eos mercatores ventitant; G IV, 3. qni iam ante missu Caesaris ad Ambiorigem ventitare consuerunt; G V, 27, a.

vergo: una pars ... vergit ad septentriones; G I, 1. collis ab summo aeqnaliter declivis ad flumen Sabim ... vergebat; G II, 18. quod omnis Gallia ad septentriones vergit; G IV, 20. alterum (latus) vergit ad Hispaniam atque occidentem solem; G V, 13. quae (partes) ad hostes vergebant; G II, 9, b. paulo leniore fastigio (est iugum) ab ea parte, quae ad Uticam vergit; C II, 24.

video: ut paene uno tempore et ad silvas et in flumine et iam in manibus nostris hostes viderentur; G II, 19. qood prius ad continentem visus est Caesar, quam ..; C III, 7.

vuco: Divitiacum ad se vocari inbet; G I, 19. Dumnorigem ad se vocat; G I, 20. vocatis ad se undique mercatoribus; G IV, 20. omnes ad se vocat spe praedae ad diripiendos Eburones; G VI, 34, b. cum (Caesar) ipso anni tempore ad gerendum bellum vocaretur; G VII, 32. servis ad libertatem vocatis; G VIII, 30. qoo senatus consulto populus Romanus ad arma sit vocatus; C 1, 7, b. Albicos, barbaros homines, ... ad se vocaverant; C 1, 34. ad ea perficienda upera C. Treboninus magnam iumentorum atque hominum multitudinem ex omni provincia vocat; C II, 1. vocatis ad se Amphipoli hospitibus; C III, 102. a. transmarina militia perterritos (equites) ad sacramenti redemptionem vocabat; A 56.

utur: quibus opibus ac nervis non sulum ad minuendam gratiam, sed paene ad perniciem suam

uteretur; G I, 20. earum (navium) materia atque aere ad reliquas reficiendas utebatur; G IV, 31. administris .. ad ea sacrificia druidibus utuntur; G VI, 16. parum ... armamentis instructis ad reliquas (naves) armandas reficiendasque utuntur; C I, 36. ut duces adversariorum occasione et beneficio fortunae ad nostros opprimendos uterentur; C I, 40, h. Laelius tempore anni commodiore usus ad navigandum; C III, 100. quibus (navibus) multis annis ad navigandum non erant usi; A 13. egestis ex mari lapidibus libero sunt usi postea ad mittenda navigia; A 21.

II. **nach Adjectiven und Adverbien:** aequus: qua facillimum accessum et aequissimum ad dimicandum nostris videbat; A 38. vgl. I. do; C III, 73, b.

alacer: ut ad bella suscipienda Gallorum alacer ac promptus est animus; G III, 19. cum sua cunctatione atque opinione timoris hostes nostros milites alacriores ad pugnandum effecissent; G III, 24. hostes (consilium) ad pugnam alacriores effecit; G V, 33. tanto erant alacriores ad custodias, qui classibus praeerant; C III, 25.

alienus: ad lacessendum et ad committendum proelium alienum esse tempus arbitratus; G IV, 34.

aptus: nostros propter gravitatem armorum ... minus aptos esse ad huius generis hostem; G V, 16. ut est summae genus solertiae atque ad omnia imitanda et efficienda ... aptissimum; G VII, 22. castra erant ad bellum ducendum aptissima natura loci et munitione; C II, 37. hoc et ad timorem novarum tabularum tollendum minuendumque ... et ad debitorum tuendam existimationem esse aptissimum existimavit; C III, 1. aptissimum esse hoc genus ad proditionem; A 8. f. I. instruo. C III, 111. paro; C I, 30, h.

copiosus: quamquam erat provincia minime copiosa ad exercitus alendos; A 42, a.

difficilis: difficilis ad oppugnandum erat accessus; Af 5.

durus: durius .. cotidie tempus ad transportandum lenioribus ventis non spectabat || expectabant ||; C III, 25.

egregius: loca sunt egregia omni illa regione ad tenendas ancoras; A 9.

exiguus: quorum (cetratorum auxiliariumque) erant et facultates ad parandum exiguae et corpora insueta ad onera portanda; C I, 78.

expeditus: naves longas, quarum et species erat barbaris inusitatior et motus ad usum expeditior; G IV, 25. illi ... quo essent ad id expeditiores; C I, 81.

firmus: cohortes, quas minime firmas ad dimicandum esse existimabat; G VII, 60.

idoneus: loco pro castris ad aciem instruendam natura opportuno atque idoneo; G II, 8. qui essent ad maiorum navium multitudinem idonei portus; G IV, 20. ad haec cognoscenda ... idoneum esse arbitratus Gaium Volusenum; G IV, 21. nactus idoneam ad navigandum tempestatem; G IV, 23. hunc ad egrediendum nequaquam idoneum locum arbitratus; G IV, 23. nulla ferramentorum copia, quae esset ad hunc usum idonea; G V, 42. quos .. ex suis quisque ad hanc rem idoneos existimabat; C III, 103. ut tempestates ad navigandum idoneas non haberet; Af 1. quod loca sunt edita et ad castrorum munitiones non parum idonea; H 8. vgl. I. deligo; G VIII, 23.

infirmus: cum (cives) essent infirmi ad resistendum; C III, 9, a.

iniquus: iniquum loci ad declivitatem fastigium; G VII, 85.

insolitus: ut ... insolitum ad laborem Pompei exercitum quotidianis itineribus defatigaret; C III, 85.

insuetus: f. exiguus.

integer: ut quam integerrima essent ad pacem omnia; C I, 85, a.

inutilis: mulieres quique per aetatem ad pugnam inutiles viderentur; G II, 16. reliquae (naves) cum essent ... ad navigandum inutiles; G IV, 29. Caesar ... magno coorto imbre non inutilem hanc ad capiendum consilium tempestatem arbitratus est; G VII, 27. qui aetate ad bellum inutiles videbantur; G VII, 77, c. uti ... equitatum .. eius (Pompei) ad rem gerendam inutilem efficeret; C III, 43.

iustus: navibus actuariis, quarum numerus erat satis magnus magnitudine quamquam non satis iusta ad proeliandum, rostra imposuit; A 44, h.

liber: ut brachia modo atque humeri ad sustinenda arma liberi ab aqua esse possent; G VII, 56.

mollis: f. I. resisto.

necessarius: quam (causam) sibi ad proficiscendum necessariam esse diceret; G I, 39. ad explicandos sumptus rei militaris cum pecuniam necessariam esse iudicaret; A 34, a.

opportunus: quae quidem res ad negotium conficiendum maxime fuit opportuna; G III, 15.

praesens: f. habeo; F 26.

praesto: cum ad fines regni sui Sabiuo Cottaeque praesto fuissent; G V, 26. tu velim mihi ad urbem praesto sis; F 15.

promptus: f. alacer; G III, 19.

reliquus: nihil ad celeritatem sibi reliqui fecerunt; G II, 26. ut, si quid adversi accidisset, ne ad conandum quidem sibi quicquam reliqui fore viderent; C II, 5.

satis: ad eas res conficiendas biennium sibi satis esse duxerunt; G I, 3. id sibi *ad* auxilium spemque reliqui temporis satis futurum; G IV, 16. quot (naves) satis esse ad duas transportandas legiones existimabat; G IV, 22. satis ad Gallicam ostentationem minuendam militumque animos confirmandos factum existimans; G VII, 53. id sibi ad praesentem obtinendam libertatem satis esse; G VII, 66, a. nec ... satis ... copiarum habiturum exercitum populi Romani ad omnia persequenda; G VIII, 1. ipse (Caesar) tantum itinerum faciebat, quantum satis esse ad mutationem locorum propter salubritatem existimabat; G VIII, 52. cuius modo rei nomen reperiri poterat, hoc satis esse ad cogendas pecunias videbatur; C III, 32, a. ut satis esset (spatii) ad concursum utriusque exercitus; C III, 92. quod satis esse ad explicandas naves videbatur; A 14. ad oppidum oppugnandum non satis copiarum habebat; Af 5.

tardus: ita quanto longius ab oppido discedebatur, tanto tardiores ad insequendum erant Numidae; Af 6. cum ... equites iumenta ... ad insequendum hostem perseverandumque cursum tardiora haberent; Af 18.

versum: f. I. deduco; H 18, b.

versus: iubet ... legiones ... se consequi ad oppidum Ruspinam versus; Af 37. Pompeius ... ad Corduham versus iter facere coepit; H 10. f. I. consido; Af 80. converto; Af 23. eo; Af 8. mitto; Af 62. proficiscor; G VI, 33. prosequor.

usque: acriter utrimque usque ad vesperum pugnatum est; G I, 50. cum ab hora fere quarta usque ad solis occasum pugnaretur; G III, 15. superiorem partem collis usque ad murum oppidi densissimis castris compleverant; G VII, 46. ab rebus gestis Alexandriae .. usque ad exitum ... vitae Caesaris; G VIII, pr. a. ab hora diei quinta usque ad solis occasum est decertatum; Af 19, b. sic utrorumque exercitus instructi ... a mane usque ad horam x die perstiterunt; Af 61, a. qui (exercitus) a quarta vigilia usque ad horam x diei

nihil gustasset; Af 69, b. turris ... ab ime vitium fecit usqoe ad tabulatum secundum et tertinm; H 19. ſ. I. adigo. dirigo; Af 38. duco; Af 20. insequor; G VII, 80. persequor. seqnor.

III. **nach Substantiven und Verbindungen von Substantiv und Verb**: aditus: nullum aditum esse ad eos mercatoribus; G II, 15. qua esset aditus ad alteram partem oppidi; G VII, 44. ne ad liberos, ne ad parentes, ad uxorem aditum habeat; G VII, 66, b. hominum et locorum notitia et usu eius provinciae (Attios Varus) nactus aditus ad ea conanda; C I, 31. per quem quisque eorum aditum commendationis haberet ad Caesarem; C I, 74, b. aditu ad castra diffieili et angusto; C II, 25, a. qnod (theatrum) arcis tenebat locum aditosque habebat ad portnm et ad reliqua navalia; C III, 112, b. ut ipse locus non solnm opere, sed etiam natura aditos ad oppugnandum † hostem appeteret; H 41.

angnstiae: cum ... quae .. postea acciderant, de angustiis ad Ilerdam rei frumentariae, accepit; C II, 17.

apparatne: ſ. I. sum; C II, 2.

ascensus: qua minime ardnus ad nostras munitiones ascensus videbatur; G II, 33.

castra: Curio se in castra ad Bagradam recipit; C II, 26. e captivis quaerit, quis castris ad Bagradam praesit; C II, 39.

concursue: magni domum concursus ad Afranium magnaeque gratulationes fiebant; C I, 53. concursum ad se fieri videt, quŏd fasces anteferrentur; C III, 106.

consilium: nti ad id consilium capere posset; C III, 11.

difficnltas: magnam haec res Caesari difficultatem ad consilium capiendom afferebat; G VII, 10.

diligentia: huie (Didio) etsi non aberat diligentia ad naves tnendas; H 40, a.

dux: ſ. I. habeo; A 24, a.

eruptio: praeterito tempore noctis eruptionem ad legionem VI fecerunt; H 12.

facultas: ſ. I. comparo; G I, 18. do. habeo; G II, 1. C III, 29.

fuga: reliquae (naves) propinquam fugam ad oppidnm capiunt; A 16.

impedimento est: Gallis magno ad pugnam erat impedimento, quod ..; G I, 25. confertos milites sibi ipsos ad pugnam esse impedimento; G II, 25. quibus (Pompeianis) ad recipiendum crates directae longuriique obiecti ... impedimento fuerunt; C III, 46. qnem (locum) suis impedimento ad ultra occurrendom fore existimabat; Af 58.

iniquitas: ſ. I. efficio; H 29, a.

iter: Cn. Pumpeius pridie eius diei ex nrbe profectus iter ad legiones habebat; C I, 14. qui (commeatus) iter habebant ad Caesarem; C I, 51. praesidiis montibos dispositis omni ad Hiberum interclnso itinere; C I, 72. ut pluribus dimissi itineribus a Caesare ad Domitium et a Domitio ad Caesarem nulla ratione iter conficere possent; C III, 79, b. — facio: secundo flumine ad Lutetiam iter facere coepit; G VII, 58. Marcum Aristium, tribunum militum, iter ad legionem facientem ... educunt; G VII, 42. hoc eius (Caesaris) praescripto ex Hispania ad Varum flumen est iter factum; C I, 87. cum iter cum paucis per Mauritaniam ad Caesarem faceret; Af 95. litteris fratris excitus (Cn. Pompeios) cum copiis ad Cordubam iter facero coepit; H 4. partim pedibns [et equitatus] ad perseqoendum celeriter iter faciebant item confestim conseqoentes; H 37.

legatio: is sibi legationem ad civitates suscepit; G I, 3.

litterae: ſ. I. do; C III, 57. — mandata: ſ. I. do; C III, 57. habeo; C I, 8. — momentum: ſ. I. habeo; G VII, 85.

mora: neque vero Pompeius ... moram ullam ad inseqnendum intulit; C III, 75.

naves: nonuulli (milites) feliciore exitu expeditas ad ancoram naves consecuti incolumes discesserunt; A 20, b.

occasio: nostri ad oppidum recuperandum occasionem non praetermittnnt; H 41.

oppugnatio: quod nostrae classis oppugnationem etiam ad terram verebantur; A 12. † ac Pompeius ad oppidum oppugnationem tutiorem efficeret; H 41.

opportuuitas: ſ. I. habeo; G VII, 23.

pons: tertio die ad flumen Elaver pontes reficit; G VII, 53.

propositnm: ſ. I. habeo; C III, 84.

receptaenlum: nt ... praesidio firmata ad classim receptacula mnniret; Af 9. ſ. I. sum; G VII, 14, b.

receptus: ita currus collocant, ut ... expeditum ad soos receptum habeant; G IV, 33. ue ad eos Ambiorix receptum haberet; G VI, 9. habere se qnoque ad Caesaris gratiam atque amicitiam receptum; C I, 1.

solatio est: quod de soa salute impetraverit, fore etiam reliqois ad suam spem solatio; C I, 22.

spatiom: nec fuit spatium tali tempore ad contrahenda castra; G VII, 40. ſ. I. do.

tempns: ſ. I. habeo; C I, 6. — vis: ib. G VI, 17. — volnntas; ib. C III, 84.

nsus: ſ. I. habeo; C III, 80, b. — usui est: omnium rerum, quae ad bellum usui erant; G I, 38. qui (Remi) magno vobis usui ad bellnm gerendum erant; G II, 9. qoae .. ad oppugnandum usui erant comparare coepit; G II, 12. omnia deerant, quae ad reficiendas naves erant usui; G IV, 29. quae ad eas res erant usui ex continenti comportari iubebat; G IV, 31. ea, quae sunt usui ad armandas naves, ex Hispania apportari iubet; G V, 1. quae .. ad eam rem osui sint militibns imperat; G VII, 11, b. ad haec sustinenda magno usui fuisse tormenta; G VII, 41. qnae .. nsui ad defendendum oppidom sint parent; C I, 19. quae (res) ad oppugnationem castrorum erant nsui; C II, 35, b. quae (res) ad bellum usui solent esse; Af 36.

IV. **zum ganzen Satz gehörige Bestimmungen: 1. Raum:** a. **Ort:** α **Eigennamen**: qui (Baculus) primum pilum ad Caesarem duxerat; G VI, 38.

ad Aeginium ... Caesari venienti (Domitius) occurrit; C III, 79, b. Aggar: ſ. I. habeo; Af 76. altero die ad Alesiam castra fecit; G VII, 68. ad Alesiam magnam se inopiam perpessos; C III, 47. ſ. I. pervenio; G VII, 79. proficiscor; G VII, 76. Asparagium: ſ. I. pervenio; C III, 30, b. sum; C III, 41. quae ad Avaricum agerentur, cognoscebat; G VII, 16. quid ipse ad Avaricum sensisset; G VII, 52. multo etiam maiorem (se inopiam perpessos) ad Avaricum; C III, 47. ad Auximum ... amissis cohortibos; C I, 31. Buthrotum: ſ. I. sum; C III, 15. Canopum: ſ. I. dispono; A 25, a. venio; A 25, b. Clupeam: ſ. I. praestolor. Cordubam: ſ. I. addoco; A 58. contendo; H 4. pono; A 52. 59. prosequor. II. versus; H 10. III. iter facio; H 4. his rebus cognitis, quae erant ad Corfinium gestae; C I, 24. quo sit eorum (militum) usus studio ad Corfinium Caesar; C II, 32, a. ab eo (Caesare L. Vibullium Rufum bis) esse dimissum, semel ad Corfinium, iterum in Hispania; C III, 10, a. Caesar praeoccupato itinere ad Dyrrhachium finem properandi facit; C III, 13. tribus (proeliis factis) ad Dyrrhachium, tribus ad munitiones; C III, 53. proelio ad Dyrrhachiom facto; C III, 79, a. quibus (temporibus) Caesar ad Dyrrhachium Pompeium

obsidebat; A 48. ſ. I. contineo; C III, 58. Geuuam; ſ. I. pervenio; G I, 7. dum haec ad Gergoviam geruntur; G VII, 37. 42. uti ad Gergoviam accidisset; C III, 73, b. Hispalim: ſ. I. recipio; H 42, a. recurro; H 40, b. coustituunt .. commuui consilio bellum ad Ilerdam ... gerere; C I, 38. dum haec ad Ilerdam geruntur; C I, 56. ſ. I. nuntio; C I, 59. proficiscor; C I, 41. revertor; C I, 69. III. angustiae. Caecilium Nigrum ... ad Lennium (Philo) convenit; H 35. Leptim: ſ. I. sto; Af 62. Lutetiam: ſ. III. iter facio; G VII, 58. quod proelium factum sit ad Magetobriam || Admagetobrigae ||; G I, 31, d. Masiliam: ſ. I. detineo. cum ... dimidiae (parti praeesset) M. Pomponius ad Messanam; C III, 101, a. dum haec ad Mundam geruntur et Ursaouem; H 42, a. Obuculum: ſ. I. pervenio; A 57, a. qnibus modis ad Oricum cum Libone de mittendis legatis couteudisset; C III, 90. ſ. I. sum; C III, 15. venio; C III, 40. dum haec ad Ruspinam ab utrisque ducibus administrantur: Af 28 dum haec ad Ruspinam fiunt; Af 33. dum baec ad Ruspinam geruntur; Af 36. ſ. I. pervenio; Af 34. a. d. III Nun. Mart. proelium ad Soricam quod factum est; H 27. Thapsum: ſ. I. pono; Af 79. relinquo; Af 80. 86. Vesontionem: ſ. I. moror; G I, 39. Uliam: ſ. I. pono; A 63, a. Ursaonem: ſ. Mundam. Uticam: ſ. I. sto; C II, 25, b.

se (incommoda accepisse) militum deditione ad Corcyram || Curictam ||; C III, 10, b. postero die Pompeius ex castris suis brachium coepit ad flumen Salsum; H 13, a.

β. **Gattungsnamen:** ad alteram turrim aggeremque eruptione pugnaverunt; C II, 14. equites ... repente sese ad novissimum agmen ostendunt; C I, 63. pugnatur acriter ad novissimum agmen; C I, 80. eo die parvulis equestribus proeliis ad aquam factis; G V, 50. Caesar ... ad aquam facit castra; Af 76. grandibus cervis eminentibus ad commissuras pluteorum atque aggeris; G VII, 72. cum ... dimidiae parti praeesset P. Sulpicius praetor Vibone ad fretum; C III, 101, a. ad multam noctem etiam ad impedimenta pugnatum est; G I, 26. scrobes ... paulatim angustiore ad infimum fastigio; G VII, 73, b. ad eius initium silvae Suevus adventum Romanorum exspectare constituisse; G VI, 10. hae (naves) ad insulam, quae est contra Massiliam, stationes obtinebant; C I, 56. materiam ... pro vallo ad utrumque latus exstruebat; G III, 29. pars quaedam fluminis Nili derivata ... diversissimo ad litus intervallo mari coniungitur; A 27. ad eum locum fluminis navibus iunctis pontem imperant fieri; C I, 61. † nam ... celeriter ad munitum locum natura ceperat sibi Pompeius; H 38. ad convallem excsumque locum in speluncam Pompeius se occultare coepit; H 39. cum acerrime ad munitiones pugnaretur; G V, 44, a. maxime ad superiores munitiones laboratur; G VII, 85. tribus (proeliis factis) ad Dyrrhachium, tribus ad munitiones; C III, 53. postero die ad murum opus facere coeperunt; H 13, a. quod nomen (legatorum) ad omnes nationes sanctum inviolatumque semper fuisset; G III, 9, a. tantum esse nomen atque opinionem eius exercitus ... etiam ad ultimas Germanorum nationes, uti ..; G IV, 16. magnam .. haec res illis offensionem et contemptionem ad omnes attulit; C III, 60. una nocte et die ad *oppidum* consumpta; Af 5. ad extremam orationem confirmatis militibus; G VII, 53. nihilo secius sublicae et ad inferiorem partem fluminis oblique agebantur; G IV, 17. castellum .. ad pontem ... communivit; A 19. ut ... ante mediam noctem ad portas castrorum clamor oreretur; G V, 53. ut idem ad portas urbanis praesideat rebus; C I, 85, c. Curio castra Vari conspicit muro oppidoque coniuncta ad portam; C II, 25, a. eodem .. tempore pugnatum est ad portum; C III, 111. Pompeius ... ad infimas radices moutis aciem instruebat; C III, 85. ad alteram fluminis ripam magnas esse copias hostium instructas; G V, 18. hoc opus omne tectum vineis ad ipsam turrim perficiunt; C II, 10. ſ. aggerem. quae (proelia) ad vada transitusque fiebant paludis; G VIII, 13. magna .. ad vadum fluminis mora interposita; C I, 64.

b. **Ausdehnung:** quorum (legatorum) *alter ulteriorem* a saltu Castulonensi ad Anam duabus legionibus ... obtinebat; C I, 38. a Salonis ad Oricum || Sasonis ad Curici || portus, stationes litoraque omnia louge lateque classibus occupavit; C III, 8.

2. **Zeit, Ereignis:** sublato ad eius conatum scuto; C II, 35, ad diem; G II, 5. V, I. VII, 77, c. C II, 19. ad eum diem; G VI, 33. ad quem diem; C II, 19. quam ad diem; G VI, 33. quem ad diem; G VI, 35, a. ad certam diem; G V, I. ad extremum; H IV, 4. Af 90. ad horam nonam; G IV, 23. a prima luce ad horam octavam; G V, 35. vgl. II. usque; Af 61, a. 69, b. ad Id. April.; G I, 7. ad noctem; G V, 37. ad multam noctem; G I, 26. ad solis occasum; G V, 8. VII, 80. C I, 83. ſ. II. usque; G III, 15. Af 19, b. ad postremum; G VIII, 43. ad tempus; G IV, 23. ad hoc tempus; G II, 17. VI, 24. ad id tempus; G I, 44, a. IV, 32. VIII, 45. C I, 24. II, 19. III, 94. ad vesperum; C I, 3. ab hora septima ad vesperum; G I, 26. ſ. II. usque G I, 50.

3. **Weise:** (tigna) dimensa ad altitudinem fluminis; G IV, 17. turres ad altitudinem valli ... facere coeperunt; G V, 42. populum Romanum victis non ad alterius praescriptum, sed ad suum arbitrium imperare consuesse; G I, 36. separatim suam quisque classem ad arbitrium suum administrabat; C III, 18. celeriter ad clamorem hominum circiter milia sex convenerunt; G IV, 37. Senones ad imperatum nou venire; G VI, 2. in quibus (navibus) ad libram fecerat turres; C III, 40. fossas .. ad eandem magnitudinem perfici iubet; C I, 42. ad hunc modum; G II, 31. III, 13, a. V, 24. 27, a. C III, 88. ad eundem modum; G IV, 17. constitutis repente exiguis ad necessitatem aedificiis; G VIII, 5. si qua res uun ad nutum aut ad voluntatem eius facta sit; G I, 31, d. mouuit ... ad nutum et ad tempus omnes res ab iis administrarentur; G IV, 23. si imperata non facerent ad nutum; C II, 12. non sublicae modo directe (adegerat) ad perpendiculum; G IV, 17. alter omnia agere ad praescriptum alter libere ad summam rerum consulere debet; C III, 51, b. ſ. arbitrium; G I, 36. ut ad speciem alariis uteretur; G I, 51. bucinatore in castris et paucis ad speciem tabernaculis relictis; C II, 35, b. peditatu duntaxat procul ad speciem utitur; C II, 41, a. ut erant loca montuosa et ad specus angustiae vallium; C III, 49. summam: ſ. praescriptum; C III, 51, b. cum ... plerique ad voluntatem eorum ficta respondeant; G IV, 5. ſ. nutum; G I, 31, d.

4. **Zweck:** ne accuratius ad frigora atque aestus vitandos aedificent; G VI, 22. quidquid huc circuitus ad molliendum clivum accesserat, id spatium itineris augebat; G VII, 46 nonnullos ... ex agris diffugere ad praesens imperium evitandum; G VIII, 24. cum Lentulus consul ad aperiendum aerarium venisset ad pecuniam Pompeio ex senatus consulto proferendam; C I, 14. mutatis ad celeritatem iumentis; C III, 11. ut ... expeditos ex antesignanis electis ad pernicitatem armis ... proeliari iuberet; C III, 84. XXX legio

signa Cordubam infert ad auxilium ferendum imperatori suo; A 54. baec loca suut moutuosa et natura edita ad rem militarem; H 7.

5. **Zahl:** suam familiam, ad bominum milia decem; G I, 4. oppida sua omnia, numero ad duodecim, vicos ad quadringentos ... inceudunt; G I, 5. Caesar equitatum .. omnem, ad numerum quattuor milium, praemittit; G I, 15. ex his, qui arma ferre possent, ad milia nonaginta dao; G I, 29. summa omnium fuerunt ad milia CCCLXVIII; G I, 29. nunc esse in Gallia ad centum ex XX milium uumerum; G I, 31, b. Condrusos, Ebuioues, Caeroesos, Paemanos ... arbitrari ad XC milia; G II, 4, b. occisis ad hominum milibus quattuor; G II, 33. obsides ad numerum frumentumque miserunt; G V, 20. Caesar legiones in Hispaniam praemisserat [ad] VI [milia]; C I, 39. Massilienses ... veteres ad eundem numerum ex navalibus productas navis refecerant; C II, 4. ad eundem numerum Cotys ex Thracia (equites) dederat; C III, 4, a. ad duorum milium numero ex Pompeianis cecidisse reperiebamus; C III, 53. legiones tironum convenire, ... equitum ad II milia; Af I. ad ternas cobortis (Caesar) in statione habere propter hostium multidudiaem; Af 21. milites ... ad milia IV ... Caesari occurrerunt; Af 77. postquam equites Iuliaui CCCC vim bostium ad IV milia numero sustinere non poterant; Af 78, b. (ceciderunt) equites Romani partim ex urbe partim ex proviucia ad milia III; H 31, b. nostri desiderati ad hominum mille partim equitum partim peditum; H 31, b. — nostri ad unum omues incolumes ... se in castra receperunt; G IV, 15. uoctu ad unum omnes desperata salute se ipsi interficiunt; G V, 37. incolumes .. ad unum in castra perveuiunt; G VI, 40. ad unum omnes Vercingetorigem probant imperatorem; G VII, 63. milites ad unum omnes interficiuntur; C II, 42. ita ut (naves) ad unam omnes ... elidereutur; C III, 27. amplius duum milium numero ad unum terga vertebant; Af 70. ita Caesar ... omnes suos ad unum iu castra incolumes ... reducit; Af 70. omnibus .. eius oppidi incolis ad uuum interfectis; Af 74. ii omnes Scipiouis milites ... ad unum sunt interfecti; Af 85, b. ſ. 7. C III, 14.

7. **Grenze:** qui (Bibulus) de servis liberisque omuibus ad impuberes supplicium sumit et ad uuum interficit; C III, 14. equitatus ... fuuditus ad internecionem deletus esset; Af 52.

adaequo, gleichmachen, erreichen, gleichkommen: alqs: quos (Remos) quod adaequare apud Caesaremgratia intellegebatur; GVI, 12, b. ſ. II. alqm.

viri: ut ... neque flexi [| electi, al. |] ad virtutem e tanta multitudine viri virtuti nostrorum possent adaequare; A 16.

II. alqm: ubi ... se virtute nostris adaequare non posse intellegunt; C II, 16.

aggerem: extruso mari aggere ac molibus atque bis oppidi moenibus adaequatis; G III, 12.

altitudiuem: ut prope summam muri aggerisque altitudinem acervi armorum adaequarent; G II, 32. nostrarom turrium altitudinem ... commissis suarum turrium malis adaequabant; G VII, 22.

cursum: tanta erat horum (peditum) exercitatione celeritas, ut iubis equorum sublevati cursum adaequarent; G I, 48. qui (milites) vectoriis gravibusque uavigiis ... lougarum uavium cursum adaequarunt; G V, 8.

moles: ſ. aggerem.

adamo, liebgewinnen: posteaquam agros et cultum et copias Gallorum bomines feri ac barbari adamassent, traductos plures; G I, 31, b.

adaquor, Wasser holen: qui adaquandi causa longius a castris processerant; C I, 66.

adaugeo, vermehren: naves: in dies .. naves lougae adaugeri; Af 1.

numerum: sese ... numerum (navium) adaucturum; A 12.

pabulum: (cogebantur pabulum) hordeo adaugere; C III, 58.

adc— ſ. **acc—**

addico, zusprechen: eorum (privatorum) bona in publicum addicebat; C II, 18, b.

addo, hinzufügen: I. **absolut:** ad haec rursus opera addendum Caesar putavit; G VII, 73, a.

II. **mit Ergänzung:** 1. de: addaut etiam de Sabini morte; G V, 41.

2. ut: addit etiam, ut, quod quisque eorum in bello amiserit, ... restituatur; C I, 87. etiam, ut media uocte proficiscamur, adduut; C II, 31, b.

3. acc. c. Inf.: ad cetera addiderunt falsum ab his equitum numerum deferri; C III, 59. non ad baec addebant nou concursu acri facto, nou proelio dimicatum; C III, 72.

III. **mit Object:** alqd: addunt ipsi et affingunt rumoribus Galli, quod res poscere videbatur; G VII, 1. pauca eiusdem generis addit cum excusatione Pompeii coniuucta; C I, 8. buc pauca ad spem largitiouis addidit; C II, 28. huc adduut pauca rei confirmandae causa; C III, 15. huc addit pauca de causa et de copiis auxiliisque suis; C III, 16. quodcumque addebatur subsidio, id corruptam timore fugientium terrorem ... augebat; C III, 64. ſ. auctoritatem. timorem.

animum: Scipioui additum animum fiduciamque regis adventu; Af 48. adventu legiouum animo addito; Af 52. addito auimo propius audaciusque (Labienus) accedit ad legiones; Af 75. animo addito ex Caesaris victoria; Af 87, b.

auctoritatem: ut secum ipse aliquid auctoritatis adderet exercitui Scipionis ac terrorem Caesaris; Af 48.

auxilia: ut rursus cum Bruti classe additis suis auxiliis confligant; C II, 3.

circuitum: milium sex ad iter addito circuitu; C I, 64.

cohortes: cohortes circiter XXX alarias addidit; C II, 18, a.

equites: his (mulionibus) paucos addit equites; G VII, 45, a. huc addit equites octingentos; G VII, 64.

fiduciam: ſ. auimum; Af 48.

laborem: huuc laborem ad quotidiana opera addebant; C III, 49.

legionem: augetur odium ... sumptu additae legiouis; A 50.

munitiones: noctu magnis additis munitionibus; C III, 54.

naves: navibus aliis additis actuariis; C III, 102, b.

navigia: multa huc miuora navigia addunt; C I, 56.

opinionem: ad superiorem spem addita praesentis temporis opinione; G II, 40.

ordinem: his (saxis) collocatis et coagmentatis alius insuper ordo additur; G VII, 23.

pluteos: Fabium ... pluteos .. vallo addere; G VII, 41.

praesidium: praesidio legiouum addito nostris animus augetur; G VII, 70.

servos: singulis non amplius singulos additos

servos in navem imponendos separatim curavit; Af 54, b.

severitatem: summae diligentiae summam imperii severitatem addit; G VII, 4, b.

terrorem: f. auctoritatem.

timorem: unusquisque ... ad id, quod ab alio audierat, sui aliquid timoris addebat; C II, 29.

adduco, heranführen, führen, bringen, versetzen, bestimmen, nöthigen, anziehen, heraufziehen: 1. alqm: his rebus adducti et auctoritate Orgetorigis permoti constituerunt ..; G I, 3. hac oratione adducti inter se fidem et ius iurandum dant; G I, 3. quod ... cupiditate regni adductus novis rebus studebat; G I, 9. quibus rebus adductus Caesar non exspectandum sibi statuit; G I, 11. cum magna ex parte eorum precibus adductus bellum susceperit; G I, 16. Liscus oratione Caesaris adductus, quod antea tacuerat, proponit; G I, 17. Helvetii omnium rerum inopia adducti legatos de deditione ad eum miserunt; G I, 27. unum se esse ex omni civitate Haeduorum, qui adduci non potuerit, ut ... iuraret; G I, 31, b. et beneficio suo et auctoritate adductum Ariovistum finem iniuriis facturum; G I, 33. nonnulli, pudore adducti, ut timoris suspicionem vitarent, remanebant; G I, 39. praeter se denos ut ad colloquium adducerent, postulavit; G I, 43. his rebus adducti non prius Viridovicem ... ex concilio dimittunt quam ..; G III, 18. in eam se consuetudinem adduxerunt, ut ... haberent; G IV, 1. qua spe adducti Germani latius vagabantur; G IV, 6. Morini ... spe praedae adducti ... circumsteterunt; G IV, 37. qua necessitate adductus Divitiacus; G VI, 12, b. id eane de causa ... an perfidia adducti fecerint; G VII, 5. fame et inopia adductos clam ex castris exisse; G VII, 20, c. quos cupiditate gloriae adductus in periculum deduxi; G VII, 50, b. si ... Romanos ... adductos inopia in provinciam expellere possent; G VII, 55, b. Romani ... quid volunt, nisi invidia adducti ... horum in agris ... considere? G VII, 77, d. qua celeritate ... dubitantes terrore ad condiciones pacis adducebat; G VIII, 3. (cum Correus non) potuit adduci, quin ... cogeret ... victores in se tela coniicere; G VIII, 19, b. neque (Caesar) contra senatus auctoritatem ut aliquid faceret, potuit adduci; G VIII, 52. interim alii suos in castra invitandi causa adducunt, alii ab suis abducuntur; C I, 74, b. illi .. inopia pabuli adducti; C I, 81. Gallos Germanosque ... Pompeius filius cum classe adduxerat; C II, 4, b. hoc timore adductum Gallonium Gadibus excessisse; C II, 20, a. Massilienses ... rei frumentariae ad summam inopiam adducti; C II, 22. qua opinione adductus Varus postero die mane legiones ex castris educit; C II, 27. ex quibus (equitibus) DC Gallos Deiotarus adduxerat, D Ariobarzanes ex Cappadocia; C III, 4, a. Domitius ... simulavit sese angustiis rei frumentariae adductum castra movere; C III, 38. quod timore adducti locum relinquere videbantur; C III, 45. quo pudore adducti; C III, 60. quasi vero id Caesar bonitate tantum adductus ac non prudentissimo consilio fecisset; A 24, b. eum (Pharnacem) Cappadocia decessisse non voluntate adductum, sed necessitate; A 35. cuius (Gabinii) ... mors in magnam spem Octavium adduxit provinciae potiundae; A 43. Caesar ... quod aliis temporibus natura facere consuerat, tunc necessitate fecit adductus, ut ... consereret; A 71. vivus (Pharnaces) in Caesaris potestatem adductus esset; A 76. qui (Galli Germanique) ... pretio pollicitationibusque adducti ad eum (Labienum) se contulerant; Af 40. Cominium cum Ticida in conspectum suum prohibet adduci; Af 46. quorum (perfugarum) auctoritate (Gaetuli) facile adducti; Af 55. Scipio interim ... ad necessitatem adductus dimicandi; Af 79. quibus rebus adductus ... Q. Pedium et Q. Fabium Maximum de suo adventu facit certiores; H 2. hoc timore adductus Sex. Pompeius litteras fratri misit, ut ... veniret; H 4. ex his capti L cum iumentis ad nostra adducti sunt castra; H 11. f. centurionem.

amicos: amici regis ... timore adducti, ... ne Pompeius Alexandriam Aegyptumque occuparet; C III, 104.

auxilia: Commium discessisse ad auxilia Germanorum adducenda; G VIII, 7. auxilia adduci iubet; A 1. (Cassius) in Lusitaniam proficiscitur ad legiones arcessendas auxiliaque adducenda; A 51.

centurionem: una cum iis (militibus) deprensus L. Pupius, primi pili centurio, adducitur; C I, 13.

civitatem: quod civitatem temere ad suscipiendum bellum adduci posse non confidebant; G VII, 37. ceterae .. civitates ... auctoritate adductae Carnutum ... imperata sine mora faciunt; G VIII, 31.

cohortes: cohortes .. secum adducere conatus (Lentulus Spinther); C I, 15, b.

colonos; has (naves) colonis pastoribusque, quos secum adduxerat, complet; C I, 56.

copias: si maiores copias adduceret; G VIII, 7. Mithridates Pergamenus ... cum magnis copiis, quas ... confecerat, itinere pedestri Pelusium adducit ‖ * adducit ‖; A 26. paucis post diebus equestribus copiis ab Labieno adductis; Af 33. quas (copias) contra Caesarem adduxerat; Af 55. qui (rex Indo) cum equitatu suas copias adduxerat; H 10.

elephantem: quo dolore adductus elephans ... ad reliquas bestias se recepit; Af 84.

equitatum: f. legionem; A 68.

equos: in consuetudinem equos patientia bestiarum adduxerat; Af 72.

exercitum: ne omni pacata Gallia ad eos exercitus noster adduceretur; G II, 1. eodem fere tempore Caesar ... eo exercitum adduxit; G III, 28. in conspectum hostium celerius opinione eorum exercitum adducit; G VIII, 8.

filium: f. obsides; G V, 4.

finitimos: horum auctoritate finitimi adducti ... Trebium Terrasidiumque retinent; G III, 8.

funes: his (falcibus) cum funes, qui antemnas ad malos destinabant, comprehensi adductique erant; G III, 14, b.

homines: sperans barbaros atque imperitos homines inopia cibariorum adductos ad iniquam pugnandi condicionem posse deduci; G VI, 10.

hostes: dum hostes quotidiano instituto saepe idem faciendo in neglegentiam adducerentur; Af 66.

integros: ipse (Caesar) ... integros subsidio adducit; G VII, 87.

legionem: ut in Atrebatium fines legionem adducat; G V, 46. tribus ante exactam hiemem et constitutis et adductis legionibus; G VI, 1. ut in fines Suessionum legiones duas, quas habebat, adduceret; G VIII, 6. legionem armatam instructamque adducit; G VIII, 36. quibus iniuriis permotus Caesar legiones tres Massiliam adducit; C I, 36. Scipio ... Larisam legiones adduxerat; C III, 80, b. legiones sibi alias ex Asia adduci iussit; C III, 107. mittit P. Sestium ad C. Plaetorium quaestorem, ut legionem adduceret; A 34, b. quod .. omnes tres legiones adducturum Domitium putasset; A 35. uti ... in Macedoniam legiones adduceret; A 42, b. interim Thorius ad Cordubam veteres legiones adducit; A 58. adiungit ..

ei legioni, quam secum adduxerat, complures cohortes auxiliarias Hispanorum; A 62. legionem .. eam ... equitatumque omnem ad bellum gerendum adducere iussit; A 68. quam (legionem) secum adduxerat Alexandria veteranam; A 69. quarta (legio) fuit Afraniana ex Africa, quam secum adduxerat; H 7.

milites: milites, ... ut parcerent hosti, non poterant adduci; Af 85, h.

multitudinem: innumerabilem multitudinem adduxerant; A 2.

navem: adductis .. (navibus) Massiliam his D. Brutum praeficit; C I, 36. toto flumine Hibero naves conquirere et Octogesam adduci iubent; C I, 61. quod ex portu sinuque adversariorum CC naves onerarias adduxerim; C II, 32, d. submersam .. navim remulco multisque contendens funibus adduxit; C III, 40.

numerum: quem (numerum militum) et quam ante diem in castra adduci velit; G VII, 81. certum numerum militum ad se celeriter adduci iubet; G VII, 4, h.

obsides: obsides .. ad se adduci iubet; G IV, 18. quibus (obsidibus) adductis eos in fidem recepit; G IV, 22. eos .. (obsides) in continentem adduci iussit; G IV, 36. eos .. (obsides) ad certam diem adduci iubet; G V, 1. iis (obsidibus) ad diem adductis, ut imperaverat; G V, 1. his (obsidibus) adductis, in iis filio propinquisque eius omnibus, quos nominatim evocaverat; G V, 4.

pastores: f. colonos.

peditem: Ariovistus postulavit, ne quem peditem ad colloquium Caesar adduceret; G I, 42.

praesidia: magna Caesari praesidia terrestri itinere ... adduci; A 25, a.

principes: principes ... familiaritate Cingetorigis adducti; G V, 3.

propinquos: f. obsides; G V, 4.

supplementum: quod (supplementum) ex Italia adduxerat; G VII, 7.

II. mit doppeltem Accusativ: principum .. liberos obsides ad se adduci iussit; G II, 5.

adeo, so sehr, in dem Grade: I. comproho: quod factum adeo eius conventus cives Romani comprobaverunt, ut ... reciperet; C II, 20, h.

coniungo: ibi adeo coniuncta ponit moenibus castra, ut ... tutus esset; A 61.

contemno: (Gabinius) adeo .. est a barbaris contemptus, ut ... in agmine dimicare sit coactus; A 43.

deminuo: (legionem) crebritate bellorum adeo deminutam, ut ... esset; A 69.

fateor: milites adeo fatebantur, ut Cn. Pompei nomen in scutis inscriptum haberent; A 58.

frango: eo detrimento adeo sunt fracti Alexandrini; A 12.

fugio: nemo erat adeo tardus aut fugiens laboris, quin ... putaret; C I, 69.

habeo: hanc adeo habebo gratiam illi (Dolabellae); F 15.

haud scio: id .. adeo haud scio mirandumne sit; G V, 54.

impedio: adeo erat impedita vallis, ut ... eniterentur; C II, 34, h.

incito: quorum (Alexandrinorum) perturbatione nostrorum animi adeo sunt incitati, ut ... caperent; A 31.

perterreo: adeo esse perterritos nonnullos, ut suae vitae durius consulere cogantur; C I, 22.

pertimesco: quorum (equitum, legionariorum) impetum adeo pertimuerunt hostes, ut ... collocarent; A 29.

proho: adeo .. (commentarii) probantur omnium iudicio, ut praerepta, non praebita facultas scriptoribus videatur; G VIII, pr. b.

proficio: adeo loci opportunitate profecit, uti ad Pompeium litteras mitteret ..; C III, 23.

vasto: adeo fines eius vastare civibus, aedificiis, pecore, ut ... haberet; G VIII, 24.

II. arduus: nihil adeo arduum sibi esse existimaverunt, quod non virtute consequi possent; G VII, 47, a.

imperitus: quod non adeo sit imperitus rerum, ut ... confidat; G V, 27, a.

limosus: quae (aqua) flumine Nilo fertur, adeo est limosa ac turbida, ut multos variosque morbos efficiat; A 5.

secundus: XXXVI legio ... adeo secundum proelium fecit, ut ... succederet; A 40.

tardus: f. I. fugio. — turbidus: f. limosus.

III. acriter: ille (rex) ... adeo contra Caesarem acriter bellum gerere coepit, ut ... videretur; A 24, h.

celeriter: hoc (Scipio) adeo celeriter fecit, ut simul abisse et venire nuntiaretur; C III, 36, a.

graviter: neque (Caesarem debere) adeo graviter irasci inimicis, ut ... rei publicae noceat; C I, 8. illae (naves) adeo graviter inter se incitatae conflixerunt, ut ... laborarent; C II, 6.

vehementer: naves adversae rostris concurrerunt adeo vehementer, ut ... continerentur; A 46.

IV. zum Satz: adeo ut fugae similis discessus videretur; G V, 53. verberibus exanimatum corpus securi feriretur; G VIII, 38. una castra iam facta ex binis viderentur; C I, 74, h. paene terga convertant; C I, 80. paucis mutatis centurionibus iidem ordines manipulique constarent; C II, 28. cogerentur ... Corcyra navibus onerariis supportare; C III, 15. adeo ut ... alii [dimissis equis] || signis, al. || eundem cursum coniungerent || confugerent ||; C III, 69. foliis ex arboribus strictis ... equos alerent; C III, 58. quidquid intercederet temporis, id morari reditum in Italiam videretur; C III, 82, a.

adeo, herangehen, herankommen, anrücken, angreifen, sich wenden, begeben, angehen, Zutritt haben: I. absolut: 1. unpersönlich: adeundi tempus definiunt, cum meridies esse videatur; G VII, 83. quo praeter sacerdotes adire fas non est; C III, 105.

2. alqs: neque enim temere praeter mercatores illo adit quisquam; G IV, 20. si adire non possit; G V, 48. adeunt per Haeduos, quorum antiquitus erat in fide civitas; G VI, 4. Caesar ... celeriter .. effectis pontibus adit tripertito; G VI, 6. neque quisquam est huius Germaniae, qui se .. adisse ad initium eius silvae dicat; G VI, 25. silvae incertis occultisque itineribus confertos adire prohibebant; G VI, 34, a. quo pabulandi causa adire posse videantur; G VII, 14, a. quod ... nec facile adire apertos ad auxiliandum animadvertebant; G VII, 25. quo omnino Caesar adire non poterat; C I, 49. sua sponte ad Caesarem in ius adierunt; C I, 87. ut ... reliqui hoc timore propius adire tardarentur; C II, 43. nostros adire propius prohibuerunt; A 16.

equites: ad quemvis numerum ephippiatorum equitum quamvis pauci adire audent; G IV, 2.

liberi: quod suos liberos, nisi cum adoleverunt, ... palam ad se adire non patiuntur; G VI, 18.

naves: non .. has (naves) aut conspectus patriae aut propinquorum praecepta ad extremum vitae periculum adire cogebant; C II, 7.

II. mit Object: alqm: huic mandat, Remos reliquosque Belgas adeat; G III, 11. quoscumque adit ex civitate, ad suam sententiam perducit; G VII, 4, a. ipse (Caesar) adit reliquos, cohortatur, ne labori succumbant; G VII, 86. quibus illi (equites) rebus

permoti universi Caesarem adierunt; C III, 59. quibus pecunias imperasset, neque contulissent, se adirent; A 56. legati a Pharnace missi Caesarem adeunt; A 69. quo ex oppido ... legati clam praesidia Cn. Pompei Caesarem cum adissent; H 3, a. eodem tempore oppidani legati ... Caesarem adierunt; H 19.

aedificia: omnibus vicis aedificiisque, quos (hostes) adire potuerant, incensis; G II, 7.

Antiochiam: nuntios .. demissos ad eos, ... ne Antiochiam adirent; C III, 102, b.

Apolloniam: Caesari ad ... praesidium urbibus relinquendum necesse erat adire Apolloniam; C III, 78, a.

Aquitaniam: cum Aquitaniam numquam adisset; G VIII, 46, a.

centuriones: centuriones tribunosque militum adire atque obsecrare, ut per eos Caesar certior fieret; C I, 64.

civitatem: huic (Commio) imperat, quas possit, adeat civitates horteturque, ut ..; G IV, 21. discedentibus mandat, ut suam quisque eorum civitatem adeat; G VII, 71. ipse (Caesar) reliquas civitates adit; G VIII, 38.

colonias: iustam sibi causam municipia et colonias adeundi existimavit, ut iis gratias ageret; G VIII, 50.

fines: (Sugambri) primos Eburonum fines adeunt; G VI, 35, a.

flumen: ut ... (oppidani) neque adire flumen possent; G VIII, 40.

insulam: si modo insulam adisset; G IV, 20.

loca: movendis castris pluribusque adeundis locis; C III, 85.

municipia: f. colonias.

nationes: quod eas quoque nationes adire et regiones cognoscere volebat; G III, 7.

periculum: ut vitae periculum aditurus videretur; G VIII, 48, b.

Syriam: deposito adeundae Syriae consilio; C III, 103.

templa: ut ... templa deorum immortalium adirent; C II, 5.

tribunos: f. centuriones.

vicos: f. aedificia.

adequito, heranreiten: equites ... ad nostros adequitare, lapides telaque in nostros conicere; G I, 46.

adf— f. aff—

adhaeresco, haften, hängen bleiben: ignis: ne quid emineret, ubi ignis hostium adhaeresceret; C II, 9, a.

naves: quae (naves) ad moles Caesaris adhaeserant; C I, 28.

tragula: haec (tragula) casu ad turrim adhaesit; G V, 48.

adhibeo, anwenden, hinzuziehen: alqm: neque hos habendos civium loco neque ad concilium adhibendos censeo; G VII, 77, a. locorum peritos adhibent; G VII, 83. adhibito Libone et L. Lucceio et Theophane; C III, 18. adhibitis compluribus senatorii ordinis; C III, 33.

audaciam: adhibita audacia et virtute; C III, 26.

auxilium: Petreiano auxilio adhibito equitibus MDC; Af 19, b.

celeritatem: Fabius ... adhibita celeritate praesidium ex saltu deiecit; C I, 37. qui (legatus) celeritatem in transportandis legionibus adhiberet; C III, 8.

centuriones: omnium .. ordinum ad id consilium adhibitis centurionibus; G I, 40, a.

diligentiam: non mediocrem sibi diligentiam adhibendam intellegebat; G III, 20. hac adhibita diligentia; C III, 98. ut diligentia adhibita perquirerent ..; H 20.

fratrem: Dumnorigem ad se vocat, fratrem adhibet; G I, 20.

maiores, principes: omnibus principibus maioribusque natu adhibitis; G IV, 13.

plebem: quae (plebes) nihil audet per se, nullo adhibetur consilio; G VI, 13, a.

solertiam: hominum adhibita solertia inventum est magno esse usui posse, si ..; C II, 8.

virtutem: f. audaciam.

adhortor, mahnen, entreiben, anfeuern: alqm: se ipsi (barbari) adhortantur, ne tantam fortunam ex manibus dimittant; G VI, 37. de re frumentaria Boios atque Haeduos adhortari non destitit; G VII, 17, a. Caesar illum adhortatus atque omnibus laudibus prosecutus; A 15. te magnopere, ut de negotio desistas, adhortor; Af 45.

cohortes: Lucius Cotta legatus omnes cohortes ordinesque adhortans in adversum os funda vulneratur; G V, 35.

legatos: quos (legatos) ab urbe discedens Pompeius erat adhortatus, ne ... expellerent; C I, 34.

milites: adhortatus milites, ne necessario tempore itineris labore permoveantur; G VII, 40. adhortatus ad laborem milites circumvallare instituit; G VII, 68. milites .. adhortatus, ut aequo animo laborem ferrent; C III, 41. Caesar in opere milites adhortari; Af 39.

ordines: f. cohortes.

adhuc, bis jetzt: facio: sese ... nihil adhuc arbitrari vitio factum eorum; C III, 57.

figo: nostris .. adhuc fixi praesidiis bellum ducunt; H 26.

procedo: quem ad finem adhuc res processit; C II, 32, c.

propello: etsi, prout nostra felicitas, ex sententia adversarios adhuc propulsos *; H 26.

reperio: neque adhuc hominum memoria repertus est quisquam, qui ... mori recusaret; G III, 22.

sum: quae (merita) sunt adhuc et mea voluntate et vestra exspectatione leviora; C II, 32, c.

adiaceo, angrenzen: mare: quod (mare) adiacet ad ostium Rhodani; C II, 1.

regio: quae (regio) ad Aduatucos adiacet; G VI, 33.

adicio, werfen, anschließen, hinzufügen: 1. absolut: tantum .. a vallo eius (Pompei) prima acies aberat, uti ne telo tormentove adiici posset; C III, 56.

II. alqm: hos Dardanos, Bessos, ... item Macedones, Thessalos ac reliquarum gentium et civitatum (equites) adiecerat; C III, 4, b.

aggerem: aggere ad munitiones adiecto; G V, 9.

cohortes: praeterea ex tironum paucas (cohortes) adiecerat; Af 60.

equites: f. alqm.

latus: unum latus erat adiectum flumini Nilo; A 28.

loricam: huic (vallo) loricam pinnasque adiecit; G VII, 72.

munitionem: relicto interiore vallo maiorem adiecerat munitionem; C III, 66.

naves: piscatorias .. (naves) adiecerant; C II, 4. ad has (quadriremes, quinqueremes) minores apertasque complures (naves) adiecerunt; A 13.

pinnas: f. loricam.

planiciem: non magna adiecta planicie; G III, 1.

telum: quod non longius hostes aberant, quam quo telum adiici posset; G II, 21. neque propter altitudinem facile telum adiiciebatur; G III, 13, b. ut neque ex inferiore loco satis commode tela adiici possent; G III, 14, a. quo telum ex oppido adiici non posset; Af 56.

terram: has (angustias) sublicis in terram demissis praesepserat terramque adiecerat; C III, 49.

adigo, treiben, eintreiben, werfen, verpflichten: alqm: probata re atque omnibus iureiurando adactis; G VII, 67. idem iusiurandum adigit Afranium; C I, 76.

hostes: usque ad colles hostibus adactis; Af 78, b.

pecus: ut ... pecore ex longinquioribus vicis adacto extremam famem sustentarent; G VII, 17, a.

provinciam: provinciam omnem in sua et Pompei verba iusiurandum adigebat; C II, 18, b.

telum: uti ex locis superioribus in litus telum adigi posset; G IV, 23. ut telum tormento missum adigi non posset; C III, 51, b. cognosceret .., cui parti corporis eius (bestiae) telum facile adigi posset; Af 72.

tigna: haec (tigna) cum machinationibus immissa in flumen defixerat fistucisque adegerat; G IV, 17.

turrim: quodam loco turri adacta et contingente vallum; G V, 43.

adimo, nehmen, entziehen: dona: Pompeium, qui amissa restituisse videatur, [dona etiam, quae ante habuerint,] ademisse; C I, 7, b.

facultatem: quod omnibus coactis navibus Pompeius praesentem facultatem insequendi sui ademerat; C I, 29.

prospectum: prospectu tenebris adempto multa utrimque vulnera accipiuntur; G VII, 81.

spem: omni spe impetrandi adempta; G V, 6.

adipiscor, erringen: victoriam: hostes ... hanc adepti victoriam; G V, 39. ab reliquis copiis adversariorum suorum ex fuga collectis se cruentam adeptum existimari victoriam; Af 81, c.

aditus, Zugang, Zutritt, Gelegenheit, Veranlassung: I. est: nullum aditum esse ad eos mercatoribus; G II, 15. qua propter paludes exercitui aditus non esset; G II, 18. mercatoribus est aditus magis eo, ut ..; G IV, 2. qua esset aditus ad alteram partem oppidi; G VII, 44. qua est aditus ex Gallia atque Hispania; C II, 1. qua sit aditus ab terra; C II, 16. aditu ad castra difficili et angusto; C II, 25, a. quos (aditus) esse angustos demonstravimus; C III, 58.

II, 1. cognosco: si ... loca, portus, aditus cognovisset; G IV, 20.

defendo: reliquos aditus locus ipse per se munitioque defendit; G VI, 37.

defugio: his omnes decedunt, aditum sermonemque defugiunt; G VI, 13, b.

do: quo propter asperitatem loci non facilis nostris aditus dabatur; A 17. duabus ex partibus aditus oppugnationis nostris dabatur; A 30, b.

habeo: cum neque aditum neque causam postulandi iustam haberet; G I, 43. ut (oppida) posita in extremis lingulis promontoriisque neque pedibus aditum haberent ... neque navibus; G III, 12. castra .. facilem .. aditum habere; G III, 25. qui (duces principesque) aliquem sermonis aditum causamque amicitiae cum Cicerone habebant; G V, 41. quod prope ex omnibus partibus flumine et palude circumdata (urbs) unum habeat et perangustum aditum; G VII, 15. quae (pars) intermissa a flumine et a paludibus aditum ... angustum habebat; G VII, 17, a. quae (urbs) posita in altissimo monte omnis aditus difficiles habebat; G VII, 36. ne ad liberos, ne ad parentes, ad uxorem aditum habeat, qui ..; G VII, 66, b. per quem quisque eorum aditum commendationis haberet ad Caesarem; C I, 74, b. reliqua (pars) quarta est, quae aditum habeat ab terra; C II, 1. qui (locus) ... aditum .. habet navibus mediocrem; C III, 42. cum una ex parte (collis) prope aequum aditum haberet; C III, 45. ut libere pabulari posset nec minus aditum navibus haberet; C III, 65. quod (theatrum) arcis tenebat locum aditusque habebat ad portum; C III, 112, b. quae (pars) facillimum aditum habebat; A 30, b. ut (oppidorum magna pars) simul aditus ascensusque habeat difficiles; H 8.

impedio: ne aditus atque incursus ad defendendum impediretur; C I, 25, b.

nanciscor: hominum et locorum notitia et usu eius provinciae (Attius Varus) nactus aditus ad ea conanda; C I, 31.

perquiro: aditus viasque in Suevos perquirit; G VI, 9.

praemunio: Caesar ... aditus duos ... magnis operibus praemunivit; C III, 58.

praesepio: omni aditu praesepto; G VII, 77, c. aditus ... maximis defixis trabibus atque eis praeacutis praesepit; C I, 27.

prohibeo: loci natura et munitio castrorum aditum prohibebant; C II, 35, b. stili ... vel sine defensoribus aditum adversariis prohibebant; Af 31, b.

relinquo: una ex parte leniter acclivis aditus in latitudinem non amplius ducentorum pedum relinquebatur; G II, 29.

reperio: si quem aditum reperire possent; G VI, 37.

2. iacio ad: ex ea (turri) cum tela tormentis iacerentur ad fontis aditum; G VIII, 41.

III. perterreri: tantae multitudinis aditu perterriti; G IV, 4.

IV. Lücke: ut ipse locus non solum opere, sed etiam natura aditus ad oppugnandum † hostem appeteret; H 41.

adiudico, zuerkennen: alqd: id homini nobilissimo Lycomedi Bithynio adiudicavit; A 66.

magistratum: cui (Convictolitavi) magistratum adiudicatum a Caesare demonstravimus; G VII, 37.

tetrarchian: eidem (Mithridati) tetrachian [legibus] Gallograecorum iure gentis et cognationis adiudicavit; A 78.

adiumentum, Hilfe: quae res magno erat adiumento oppidanis; H 41.

adiutor, Helfer, Beistand, Gehilfe: I. sum: cuius (Pompei Caesar) ipse honori et dignitati semper faverit adiutorque fuerit; C I, 7, a.

II, 1. nanciscor: adiutores quosdam consilii sui nactus ex regis amicis; C III, 108.

profiteor: se ad eam rem profitetur adiutorem; G V, 38.

summitto: huic (Lentulo) ... Fulvium Postumum adiutorem summiserat; C III, 62.

2. utor: se adiutore utantur legatosque ad Caesarem mittant; G V, 41.

adiungo, hinzufügen, vereinigen, gewinnen: alqm: cum maiores manus hostium adiunctis Germanis convenissent; G V, 29. Ambiorigem sibi societate et foedere adiungunt; G VI, 2. Menapios adiunctis

Cisrhenanis omnibus Germanis esse in armis; G VI, 2. Germanos atque Ariovistum sibi adiunxerant; G VI, 12, a. celeriter sibi ... Lemovices, Andos reliquosque omnes, qui Oceanum attingunt, adiungit; G VII, 4, b. parem numerum Arvernis (imperant) adiunctis Eleutheris Cadurcis; G VII, 75. ei .. (Caleno) Sabinum et Cassium cum cohortibus adiungit; C III, 55. adiuncti his qui subsequebantur rursus oppugnare Mithridaten coeperunt; A 27.

civitates: quae ab reliquis Gallis civitates dissentirent, has sua diligentia adiuncturum; G VII, 29. in spem veniebant eius affirmatione de reliquis adiungendis civitatibus; G VII, 30. Vercingetorix animo laborabat, ut reliquas civitates adiungeret; G VII, 31. magnis quinque civitatibus ad amicitiam adiunctis; C I, 60.

cohortes: adiungit .. ei legioni ... complures cohortes auxiliarias Hispanorum; A 62.

conventum: conventum sibi adiunxerunt; A 59.

legionem: ei .. (legioni) adiungit legionem XI, quae proxima fuerat; G VIII, 2. huic (legioni) sic adiunxit octavam, ut paene unam ex duabus efficeret; C III, 89. adiungit [Cn.] Domitius legioni XXXVI duas ab Deiotaro; A 34, b.

loca: Romanos ... ea loca finitimae provinciae adiungere (conari); G III, 2.

navem: hac adiuncta ad reliquas naves; C II, 3. adiunctis captivis navibus sociorum; A 42, b. his (navibus actuariis) adiunctis navibus longis; A 44, b.

odium: Volusenus ad eam virtutem ... magnum odium Commii adiungebat; G VIII, 48, a.

partem: Alexandrini ... se de vallo praecipitarunt in eam partem, quae flumini erat adiuncta; A 31.

scaphas: eisdem (militibus, sagittariis) scaphas de navibus adiungit; Af 28.

scelus: si non ei (beneficio) summum scelus adiungeretur; Af 45.

sollicitudinem: magna etiam sollicitudo periculorum ad iacturas ... rei familiaris adiungebatur; A 49.

vim: lenibus atque utinam scriptis adiuncta foret vis! F 23.

adiuvo, helfen, fördern, unterstützen: I. alqs: quorum alteri, quod nullo studio agebant, non multum adiuvabant, alteri ..; G VII, 17, a.

adolescentia: multum ad hanc rem probandam adiuvat adolescentia, magnitudo animi, superioris temporis proventus, fiducia rei bene gerendae; C II, 38.

benignitas: multum adiuvante natura loci, plurimum deorum immortalium benignitate; A 75.

di: eisdem diis adiuvantibus ... profligantur copiae regis; A 76.

fiducia, magnitudo, proventus: s. adolescentia.

humilitas: quam ad rem multum humilitas adiuvat; G V, 1.

natura: s. benignitas.

II. alqm: quam ad spem multum eos adiuvabat, quod ..; G VII, 55, b. ibi T. Vasius et L. Mergilio simili confidentia Flaccum, municipem suum, adiuvant; A 52. dum (Iuba) alios adiuturus proficisceretur; Af 25.

consilium: adiuvabat etiam eorum consilium, qui rem deferebant, quod ..; G II, 17.

latus: quod suum dextrum latus munitionibus adiuvabatur; Af 60.

municipem: s. alqm; A 52.

opinionem: multum .. eorum opinionem adiuvabat, quod ..; C I, 69.

rem: adiuvat rem proclinatam Convictolitavis; G VII, 42.

admaturo, beschleunigen: etsi ... horum discessu admaturari defectionem civitatis existimabat, tamen ..; G VII, 54.

administer, Gehilfe: administris .. ad ea sacrificia druidibus utuntur; G VI, 16.

administratio, Leitung, Besorgung, Thätigkeit: I. consistit: omnis administratio belli consistit; C II, 12.

II. impedio: (Caesar) exitus administrationesque Brundisini portus impedire instituit; C I, 25, a.

tardo: altitudo muri atque turrium ... omnem administrationem tardabat; C II, 2.

administro, leiten, verrichten, ausführen, besorgen, thätig sein: I, 1. unpersönlich: neque ulla nostris facultas aut administrandi aut auxiliandi dabatur; G IV, 29. cum .. neque administrandi neque repellendi a terra facultas daretur; A 21. — a quibus (equitibus) cum paulo tardius esset administratum; G IV, 23. cum summo studio a militibus administraretur; G IV, 31.

2. alqs: administrantibus M. Antonio et Fufio Caleno; C III, 26.

equites: exercitus equitatusque equitibus Romanis administrantibus ... celeriter transmittitur; G VII, 61.

II. alqd: per se, quae videbantur, administrabant; G II, 20. ut, quod esse ex usu Galliae intellexissent, communi consilio administrarent; G V, 6. cum reliqua administrarentur; G VII, 12. reliqua .., quae ad oppugnationem pertinebant oppidi, administrare instituit; G VII, 19. seu quid administrandum videretur; G VII, 36. ut ea, quae imperasset, diligenter industrieque administrarent; G VII, 60. reliqua .., quae ad oppugnationem pertinent, parant administrare; G VII, 81. haec Caesar ita administrabat, ut ..; C I, 26, a. dum haec parat atque administrat; C I, 37. Trebonius ea, quae sunt amissa, multo maiore militum studio administrare et reficere instituit; C II, 15. officio maritimo M. Bibulus praepositus cuncta administrabat; C III, 5. reliqua pari diligentia administrat; A 4. haec cum administraret; A 37. multa Romae male et inutiliter administrari; A 65, a. qui (di) cum omnibus casibus belli intersunt tum praecique quibus nihil ratione potuit administrari; A 75. dum haec ad Ruspinam ab utrisque ducibus administrantur; Af 28. dum haec circum Uzittam ab utrisque ducibus administrantur; Af 53.

aciem: ut ... acies uno consilio atque imperio administraretur; A 1.

Asiam: s. provincias.

bellum: summa imperii bellique administrandi communi consilio permissa Cassivellauno; G V, 11. nec maiore ratione bellum administrari posse; G VII, 21. his rationibus ... bellum parat administrare; G VII, 71. his delecti ex civitatibus attribuuntur, quorum consilio bellum administraretur; G VII, 76. quo facilius ... ex utraque parte bellum administrare posset; C I, 25, a. summa ei (Domitio) belli administrandi permittitur; C I, 36. una .. bellum administrare coepit; C III, 112, c.

caedem: ut ... illi caedem in castris administrarent; H 36. caedes a nostris undique administrabatur; H 39.

classem: suam quisque classem ad arbitrium suum administrabat; C III, 18.

imperia: neque ab uno omnia imperia administrari poterant; G II, 22.

navem: quod (navis) erat sine militibus privatoque consilio administrabatur; C III, 14.

opera: opera undique imperat administrari; G VIII, 37.

partem: qui (legionarii) dextram partem operis administrabant; C II, 8.

provincias: cui (Domitio) Caesar Asiam finitimasque provincias administrandes tradiderat; A 34, a.

rem: vix ut iis rebus, quas constituissent, collocandis atque administrandis tempus daretur; G III, 4. his rebus celeriter administratis; G III, 9, a. monuit ... ad notum ei ad tempus omnes res ab iis administrarentur; G IV, 23. portas .. obstrui atque in his administrandis rebus quam maxime concursari ... iubet; G V, 50. quanto cum periculo et quanta cum virtute res sint administratae; G V, 52. diutius in his rebus administrandis morati; G VII, 82. celeriter res administratur; C II, 15. se res complures, quae utiles bello sint, administraturos; Af 74.

rempublicam: quae civitates commodius suam rempublicam administrare existimantur; G VI, 20. postulat, ut rempublicam ... una secum administrent; C I, 32, b. se ... per se rempublicam administraturum; C I, 32, b. civis ... sibi ad rempublicam administrandam HS CLXXX ... polliceri coëgit; C II, 18, a.

admiratio, Bewunderung, Staunen: I. est: cuius tamen rei maior nostra quam reliquorum est admiratio; G VIII, pr, b.

II. praebeo: magnam ... hominibus admirationem praebebat, quam ob rem id accidisset; A 6.

III. capere: quae rerum novitate aut admiratione nos capiunt; G VIII, pr. b.

admiror, bewundern, anstaunen, sich wundern: I. alqs: admiratus quaerit ex perfugis causam; G VII, 44.

II. 1. quod: quarum omnium rerum maxime admirandum videbatur, quod ... obtulerunt; G VI, 42.

2. acc. c. inf. quod .. tam diu se impune iniurias tulisse admirarentur, eodem pertinere; G I, 14. tametsi magnopere admirabatur Magium ... ad se non remitti; C I, 26, a.

III. alqd: id cum essent plerique admirati; C III, 86.

magnitudinem: quanto opere eorum animi magnitudinem admiraretur; G VII, 9.

multitudinem: admiratus tantam multitudinem hostium; G VII, 9.

munitiones, al.: institutas turres, testudines munitionesque hostium admiratur; G V, 52.

virtutem: qui (Vatiniani) admiranda virtute ex suis navibus in hostium naves transilire non dubitabant; A 46.

admisceo, vermischen, beigeben: antesignanos: expeditos .. antesignanos admiscuit CCCC; C III, 75.

genus: quod (genus radicis) admixtum lacte multum inopiam levabat; C III, 48.

milites: his (legionibus) Antonianos milites admiscuerat; C III, 4, a.

admitto, loslassen, zulassen, begehen, verschulden: alqm: reliquis (diebus) ad colloquium non admittitur; C III, 57. uti se ad suos deos penates admitterent; Af 91, b.

alqd: ne quid temere culpa secus admitteretur; H 30.

dedecus: ne tantum dedecus admitteretur; G IV, 25. nolite, obsecro, committere, ut rei militaris dedecus admittatur; C III, 64.

equum: Considius equo admisso ad eum accurrit; G I, 22. equites ... admissis equis ad suos refugerunt; C II, 34, a. Caesar ... equo admisso ... pervenit Leptim; Af 63. Caesar ... equo admisso in hostem contra principes ire contendit; Af 83.

facinus: quod, quantum in se facinus admisissent, intellegebant; G III, 9, a. si quod est admissum facinus; G VI, 13, a. an dubitamus, quin nefario facinore admisso Romani iam ad nos interficiendos concurrant? G VII, 38, b. ut facinore admisso ad sanitatem reverti pudeat; G VII, 42.

admodum, sehr, völlig: I. dedo: natio est omnis Gallorum admodum dedita religionibus; G VI, 16.

demitto: consolatus cohortatusque est, ne se admodum animo demitterent; G VII, 29.

erigo: prorae admodum erectae; G III, 13, a.

laudo: qua in re admodum fuit militum virtus laudanda; G V, 8.

munio: admodum munita (castra) natura loci; C II, 25, a.

II. editus: ipsum erat oppidum Alesia in colle summo admodum edito loco; G VII, 69.

firmus: truncis arborum admodum firmis ramis abscisis; G VII, 73, a.

magnus: admodum magnis diurnis nocturnisque itineribus confectis; G VII, 56.

III. Zahl: noctu ex materia ... turres admodum CXX excitantur incredibili celeritate; G V, 40.

admoneo, erinnern, aufmerksam machen: alqm: proximi diei casu admoniti omnia ad defensionem paraverant; C II, 14. Alexandrini ... admoniti a regis amicis, qui in Caesaris erant praesidiis; A 23. — hoc (Gallum) admonet, iter caute diligenterque faciat; G V, 49. — nostri .. detrimento admonentur diligentius exploratis locis stationes disponere; G VIII, 12. — quo facto est admonitus Ganymedes posse nostros aqua intercludi; A 5.

inimicos: admonebantur (inimici), quo maiores pararent necessitates; G VIII. 53.

admonitus, Erinnerung: id .. admonitu C. Triarii (Pompeius) fecisse dicebatur; C III, 92.

admoveo, nähern, heranbringen: copias: P. Sittius interim et rex Bocchus ... propius eius (Iubae) regnum copias suas admovere; Af 25. cum propius oppidum copias admovisset; Af 51.

legiones: neque non usque eo legiones admovendas (iudicabat), ut ..; G VIII, 14, a.

opus: hoc opus ... machinatione navali, phalangis subiectis, ad turrim hostium admovent; C II, 10. magnis .. operibus saepe admotis et his ab oppidanis incensis; Af 43.

scalas: legionarii ... defensores scalis admotis ... terrebant; C III, 63, b.

adnato, heranschwimmen: s. **ad**, I. adnato (4 St.) S. 21, b).

adno, heranschwimmen: qui (milites, patres familiae) ... naves adnare possent; C II, 44.

adolescens, jung, Jüngling: A. **bei Substantiven:** alqs: id cum animadvertisset Publius Crassus adolescens; G I, 52. Publius Crassus adolescens cum legione septima ... in Andibus hiemarat; G III, 7. Decimum Brutum adolescentem classi ... praeficit; G III, 11. ex qua (civitate) Mandubracius adolescens Caesaris fidem secutus; G V, 20. ei loco ... Gaium Volcatium Tullum adolescentem praefecit; G VI, 29. Brutum adole-

scentem his copiis praeficit; G VII, 9. mittit .. Brutum adolescentem cum cohortibus Caesar; G VII, 87. eo L. Caesar adolescens venit, cuius pater Caesaris erat legatus; C I, 8. Cn. Pompeius adolescens Uliam oppidum oppugnabat; H 3, a. ex hoc proelio Valerius adolescens Cordubam ... fugit; H 32, a. interfecto Cn. Pompeio adolescente; H 40, a. privatus ex fuga Cn. Pompeius adolescens a vobis receptus; H 42, b.

filius: Afranii etiam filius adolescens de sua ac parentis sui salute cum Caesare ... agebat; C I, 74, b.

B. **alicis:** I. convenit: Eporedorix, .. summo loco natus adolescens et summae domi potentiae, (convenerat); G VII, 39.

durant: hoc se labore durant adolescentes atque hoc genere venationis exercent; G VI, 28.

est: horum esse alterum Convictolitavem, florentem et illustrem adolescentem, alterum Cotum; G VII, 32. quorum (adolescentium) erat princeps Litavicus atque eius fratres, amplissima familia nati adolescentes; G VII, 37. praeterea filius Domitii aliique complures adolescentes (erant); C I, 23. erant complures honesti adolescentes, senatorum filii et ordinis equestris; C I, 51. in qua (nave) erant duo Titii, Hispani adolescentes, tribuni legionis V; Af 28.

exerceat: f. durant.

incendit: Vercingetorix, ... summae potentiae adolescens, cuius pater principatum Galliae totius obtinuerat, ... facile incendit; G VII, 4, a.

iuvat: Petraeus, summae nobilitatis adolescens, suis ac suorum opibus Caesarem enixe iuvabat; C III, 35.

parent: inviti summae spei adolescentes Eporedorix et Viridomarus Vercingetorigi parent; G VII, 63.

proeliantur: ut ... adolescentes ... electis ad pernicitatem armis inter equites proeliari insuerint; C III, 84.

profugiunt: qui ex his proeliis † cum adolescentes Cn. Pompeio profugissent; H 1.

repugnant: f. II, 2.

II, 1. deduco: celeriter adolescentibus et oratione magistratus et praemio deductis; G VII, 37. deducti (adolescentes) a Vergilio ad Scipionem; Af 28.

duco: qui (adolescentes) cum ducerentur ad necem; Af 28.

interficio: (adolescentes) custodibus sunt traditi et post diem tertium interfecti; Af 28. ita (adolescentes) esse interfectos; Af 28.

mitto: Gaium Valerium Procillum, ... summa virtute et humanitate adolescentem, ... mittere; G I, 47.

praemitto: praemissos etiam legatos Massilienses domum, nobiles adolescentes; C I, 34.

trado: f. interficio.

2. persuadeo: hic (Salienus) propter conscientiam peccatorum suorum persuasit adolescentibus, ne repugnarent; Af 28.

3. colloquor cum: Convictolitavis Haeduus ... sollicitatus ab Arvernis pecunia cum quibusdam adolescentibus colloquitur; G VII, 37.

III. consilia: orat, ne patiatur civitatem pravis adolescentium consiliis ab amicitia populi Romani deficere; G VII, 39.

numerus: ad eos (druides) magnus adolescentium numerus disciplinae causa concurrit; G VI, 13, a.

pater: f. I. incendit.

princeps: f. I. est; G VII, 37.

adolescentia, Jugend, Jünglingsalter: I. adiuvat: multum ad hanc rem probandam adiuvat adolescentia; C II, 38.

II. propter: cum ipse gratia plurimum domi atque in reliqua Gallia, ille minimum propter adolescentiam posset; G I, 20.

adolescentulus, sehr junger Mann: I. est: quid sine imperatore et sine reliquis legionibus adolescentulo duce efficere possent; G III, 21.

ingreditur, al.: his verbis hominis gravissimi incitatus adolescentulus cum naviculis cuiusquemodi generis xxx, inibi paucis rostratis, profectus ab Utica in Mauritaniam regnumque Bogudis est ingressus; Af 23.

triumphat: adolescentulus .. atque eques Romanus triumphavit; Af 22.

vindicat: gloria et animi magnitudine elatus privatus atque adolescentulus ... Italiam in libertatem vindicavit; Af 22.

II. incito: f. I. ingreditur.

adolesco, heranwachsen: quod suos liberos, nisi cum adoleverunt, ... palam ad se adire non patiuntur; G VI, 18.

adorior, angreifen, anfallen: I. alqs: enm ... alii autem a tergo adorirentur; C III, 94. Labienus Afraniusque cum omni equitatu levique armatura ex insidiis adorti; Af 69, a. cum prima luce adortus praeter paucos equites ... reliquos aut interficit aut in deditionem accipit; Af 95.

II. alqm: Ariovistum ... desperantes iam de pugna et dispersos subito adortum magis ... consilio quam virtute vicisse; G I, 40, c. hi novissimos adorti et multa milia passuum prosecuti; G II, 11. hi nostros disiectos adorti proelium renovarunt; G III, 20. hostes ... incitatis equis impeditos adoriebantur; G IV, 26. dispersos depositis armis in metendo occupatos subito adorti; G IV, 32. Treveri ... Labienum cum una legione ... adoriri parabant; G VI, 7, a. dispersos ... adoriebatur magnoque incommodo afficiebat; G VII, 16. hos continuo in itinere adorti omnibus impedimentis exuunt; G VII, 42. proinde agmine impeditos adorirentur || adoriantur ||; G VII, 66, a. hos (Numidas) oppressos somno et dispersos adorti magnum eorum numerum interficiunt; C II, 38. ut quam maxime ex fuga perterritos adoriri posset; C II, 39. si imprudentes ex insidiis adoriri posset; C III, 30, a. ne ... nostros post tergum adorirentur; C III, 44. ut ... in suis ordinibus dispositi dispersos adorirentur; C III, 92. eos .. (Pompeianos) a tergo sunt adorti; C III, 93, b. qui missi celeriter Numidas adorti partim vivos capiunt; Af 39. ne, si praetergressus esset, ... ab latere eum adorti conciderent; Af 58.

agmen: Sontiates ... in itinere agmen nostrum adorti; G III, 20.

castella: nonnumquam .. expeditionibus nocturnis castella nostrorum adoriuntur; G VIII, 34.

castra: ut coactis omnibus copiis castra navalia de improviso adoriantur; G V, 22. eodem impetu altera (castra) sunt adorti; C III, 9, b. ut castra sua adoriri auderent; Af 31, b. eorum castra hi equites adorti expugnare coeperunt; Af 87, b.

Cirtam: Cirtam, .. oppidum opulentissimum eius regni, adortus paucis diebus pugnando capit; Af 25.

equites: in itinere praedatores equites Numidas Gaetulosque ex improviso adorti; Af 61, b.

hostes: equitum partem ... ab tergo hostes adoriri iubet; G VII, 87. perculsos atque infirmos hostes adorti; C III, 47.

legionarios: hostes ... legionarios conversis equitibus recipientes novissimos adoriri ... coe-

perunt; Af 18. cum ipse (Labienus) ex improviso legionarios adortus esset; Af 50.

legionem: neque esse quicquam negotii, ... hanc (legionem) sub sarcinis adoriri; G II, 17.

manum: ut tantis copiis tam exiguam manum ... impeditam adoriri non audeant; G VI, 8, a.

milites: milites occupatos in opere adoriebantur; G VII, 22.

naves: circumvenire nostros aut pluribus navibus adoriri singulas ... contendebant; C I, 58. quas (naves) singulas scaphae adversariorum complures adortae incendebant; Af 21. cum plures (naves) adortus esset; Af 28.

oppidum: ſ. Cirtam.

pagum: quod improviso unum pagum adortus esset; G I, 13.

partem: unam partem ab altera exclusam equitibus intrinsecus adortus cum peditatu; Af 17.

praedatores: ſ. equites.

remiges: remiges interim ... subito equites Mauri ... adorti; Af 7.

adorno, ausrüsten: contra haec Pompeius navis magnas onerarias, quas in portu Brundisino deprehenderat, adornabat; C I, 26, a.

adp— ſ. **app. ads—, adsc—, adsp—, adst—** ſ. **ass—, asc—, asp—, ast—. adsum** ſ. **assum. — adt—** ſ. **att—.**

adveho, bringen, pass. ankommen: copias: advectis militum equitumque copiis; Af 11.

HS: HS LX, quod advexerat Domitius atque in publico deposuerat; C I, 23.

advenio, ankommen: alqs: quod classem hostium primo impetu adveniens profligaverim; C II, 32, d. dignum (Caesar) adveniens fructum virtutis et animi magnitudinis tulit; A 32. multitudo oppidanorum ... advenienti Caesari occurrerunt; A 32. Pompeio adveniente oppidani usque eo passi propius accedere, donec ... appropinquaret; Af 23. Iubam ... advenientem multitudine circumdata eo (oppido) potitum; Af 74. id (Caesar) adveniens potitur; Af 89.

milites: imperat omnes ... in litore armatos reliquos advenientis milites exspectare; Af 11.

naves: eodem ... naves onerariae et longae nonnullae casu advenerunt; Af 7.

advento, sich nähern, anrücken: alqs: cum adventare Romanos existimarent; G VIII, 20. quo cum (Caninius) adventaret; G VIII, 26. Caesar enim adventare iam iamque et adesse eius equites falso nuntiabantur; C I, 14. cum (Domitius) adventaret ad Nicopolim; A 36.

adventus, Ankunft, Anrücken, Anwesenheit: I. Subject: appropinquat: his utimini testibus appropinquare eorum adventum; G VII, 77, c.

complet: adventus .. L. Nasidii summa spe et voluntate civitatem compleverat; C II, 4.

comprimit: cuius (M. Antonii) adventus Pompeianos compressit nostrosque firmavit; C III, 65.

concitat: sedato tumultu, quem repentinus adventus Caesaris concitaverat; C III, 18.

est: qui ... talem adventum eius felicem fuisse laetabantur; A 32. deprecantur, ne eius (Caesaris) adventus hostilis esset; A 69.

firmat: ſ. comprimit.

inicit: cum subitum adventum suum iudicaret magnum terrorem Alexandrinis iniecturum; A 30, a.

tollit: quem timorem Caesaris adventus sustulit; G VI, 41.

II. nach Verben: 1. audio: cuius (Caesaris) adventu audito; C III, 12.

cognosco: (cum) neque ... aut ipsius adventus aut Labieni cognitus esset; G I, 22. cognito Caesaris adventu, G I, 42. III, 9, a. C III, 102, a. H 3, a. cuius (Crassi) adventu cognito; G III, 20. cognito eius adventu; G VI, 4. celeriter per exploratores adventu Caesaris cognito; G VII, 18. cuius (Labieni) adventu ab hostibus cognito; G VII, 57. eius (Caesaris) adventu ex colore vestitus cognito; G VII, 88. adventu Fabii cognito; G VIII, 27. cuius (Curionis) adventu cognito; C I, 12. adventu Caesaris cognito; C I, 13. qui (Lentulus Spinther) Caesaris adventu cognito profugit ex oppido; C I, 15, a. adventu Curionis cognito; C I, 30, b. ita cognito hostium adventu; C I, 57. cuius (Caesaris) adventu cognito; C III, 30, b. cognito Scipionis adventu; C III, 36, b. quorum cognito adventu; C III, 55. cognito legionis XIII et XIV ex Sicilia adventu; Af 62.

doceo: Caesaris profectionem, adventum Pompei docuerunt; C III, 79, b.

effugio: qui (Bituriges) primum adventum potuerant effugere Romanorum; G VIII, 3.

excipio: exceptus est Caesaris adventus ab omnibus municipiis et coloniis incredibili honore atque amore; G VIII, 51.

exspecto: cum ... eos in eo loco ... suum adventum exspectare iussisset; G I, 27. trans id flumen omnes Nervios consedisse adventumque ibi Romanorum exspectare; G II, 16. hic Romanorum adventum exspectare atque ibi decertare constituisse; G IV, 19. hostes ... a milibus passuum circiter duobus Romanorum adventum exspectabant; G V, 32. ad eius initium silvae Suevos adventum Romanorum exspectare constituisse; G VI, 10. orant, ut adventus Caesaris exspectetur; C II, 12. indutiarum quodam genere misericordia facto adventus Caesaris exspectatur; C II, 13. ibi totius fere citerioris provinciae legationes Caesaris adventum exspectabant; C II, 21. ibi .. reliquarum ex Italia legionum adventum exspectare ... constituit; C III, 13. ibi adventum exspectare Pompei ... constituit; C III, 81.

flagito: cum ... Caesar ... ea .. omnia flagitare adventum suum videret; A 65, a.

nuntio: cuius (Afranii) adventu nuntiato; C I, 40, b.

praenuntio: legatos ... iubet ... suum adventum praenuntiare; Af 92.

praestolor: huius adventum L. Caesar filius cum X longis navibus ad Clupeam praestolans; C II, 23.

video: ut ... prius .. eius adventus ab omnibus videretur, quam fama ac nuntius afferretur; G VI, 30.

2. nitor: Germanorum adventu barbari nitebantur; G VIII, 10.

3. cognosco de: simulatque de Caesaris legionumque adventu cognitum est; G V, 3. ubi de Caesaris adventu cognovit; G VII, 12. qua significatione qui in oppido obsidebantur de suo adventu cognoscere possent; G VII, 81. prius Cassius ad Messanam navibus advolavit, quam Pomponius de eius adventu cognosceret; C III, 101, a. de cuius (Trebonii proconsulis) adventu ut cognovit Cassius; A 64.

differo in: nec iuste eum (Pharnacem) postulare, ut in Caesaris adventum res integra differretur; A 35.

doceo de: qui (Haedui) de suo adventu doceant; G VII, 10.

nuntio de: prius omnes (legiones) in unum

locum cogit, quam de eius adventu Arvernis nuntiari posset; G VII, 9.

III. **nach Adjectiven:** 1. inscius: cuius (Vari) adventus inscius Caesar Lucium Cispium ... mittit; Af 62.

2. certiorem facio de: ubi de eius adventu Helvetii certiores facti sunt; G I, 7. ab antecursoribus de Crassi adventu certior factus; G V, 47. Domitium Massiliensisque de suo adventu certiores facit; C II, 3. Bibulus .. Corcyrae certior factus de adventu Caesaris; C III, 8. de repentino adventu Caesaris Pompeium fieri certiorem; C III, 11. Caesar ... conscriptis litteris circum provinciam omnes civitates facit de suo adventu certiores; Af 26, a. qui (tabellarii) certiorem Cn. Pompeium de Caesaris adventu facerent *; H 2. Q. Pedium et Q. Fabium Maximum de suo adventu facit certiores; H 2.

IV. **nach Substantiven:** 1. celeritas: et celeritate adventus nostri et discessu suorum (perterriti); G IV, 14.

dubitatio: quae res omnem dubitationem adventus legionum expulit; G V, 48.

significatio: ne qua eius adventus procul significatio fiat; G VI, 29.

2. dubitatio de: cum de suo adventu dubitatio in provincia esset; Af 26, a.

fama de: prius, ... quam de eius (Caesaris) adventu fama omnino in eas regiones perferretur; C III, 7. iam .. de Caesaris adventu fama ad civitates perferebatur; C III, 102, b.

V. **Umstand:** 1. accedere: quorum adventu .. Remis cum spe defensionis studium propugnandi accessit; G II, 7.

accidere: repentino adventu Caesaris accidit, ... ut ... opprimerentur; G VIII, 3.

addi: Scipioni additum animum fiduciamque regis adventu; Af 48. adventu legionum animo addito; Af 52.

cogere: (Octavium) adventu suo discedere ab oppugnatione coëgit; A 44, b.

commoveri: Helvetii repentino eius adventu commoti ... legatos ad eum mittunt; G I, 13.

confirmare: neque illos suo adventu confirmare potuerunt; C III, 64.

deminui: quod eorum adventu potentia eius deminuta (sit); G I, 18.

dirimi: quarum (legionum) adventu proelium dirimitur; C I, 40, b.

diripere: deprecatur .. (conventus), ne hostili adventu Cordubam diriperent; A 58.

facere: magnam Caesarem iniuriam facere, qui suo adventu vectigalia sibi deteriora faceret; G I, 36. horum adventu tanta rerum commutatio est facta; G II, 27. adventu Caesaris facta commutatione rerum; G VI, 12, b.

inferri: cuius adventu spe illata militibus ac redintegrato animo; G II, 25.

intercipi: accidit, ... ut nonnulli milites ... repentino equitum adventu interciperentur; G V, 39.

interpellari: (T. Ampium) interpellatum adventu Caesaris profugisse; C III, 105.

nancisci: hic repentino adventu naves onerarias quasdam nactus incendit; C III, 23.

offerri: quorum (nostrorum) adventu cum sibi Correus oblatam occasionem rei gerendae existimaret; G VIII, 18.

permoveri: nostro adventu permoti Britanni hunc toti bello imperioque praefecerant; G V, 11.

perterreri: principes ... adventu nostri exercitus perterriti; G V, 3. (Considius) Domitii .. et legionum adventu perterritus; Af 93.

praeoccupari: timens Domitio, ne adventu Pompeii praeoccuparetur; C III, 78, a.

prohiberi: repentino equitum adventu prohibitus; G VI, 31.

redintegrari: s. inferri.

repelli: cuius (Sullae) adventu facile sunt repulsi Pompeiani; C III, 51, a.

zum Satz: primo adventu exercitus nostri crebras ex oppido excursiones faciebant; G II, 30. quorum adventu magna cum auctoritate ... bellum gerere conantur; G III, 23. eius adventu hostes constiterunt; G IV, 34. cuius (Cavarini) frater Moritasgus adventu in Galliam Caesaris cuiusque maiores regnum obtinuerant; G V. 54. eius (Vercingetorigis) adventu Bituriges ad Haeduos ... legatos mittunt subsidium rogatum; G VII, 5. eorum (equitum) adventu ... a tribunis militum reliquisque equitibus Romanis ... equos sumit; G VII, 65. sive certaminis periculo sive subito adventu ... copias instruunt pro castris; G VIII, 9. ceterae .. civitates ... adventu Fabii legionumque imperata sine mora faciunt; G VIII, 31. quorum (equitum) adventu altera castra ad alteram oppidi partem ponit; C I, 18. adventu navium profectionem parare incipit; C I, 27. adventu L. Vibullii Rufi ... Afranius et Petreius et Varro ... officia inter se partiuntur, uti ..; C I, 38. adventu longarum navium Curio pronuntiare onerariis navibus iubet ..; C II, 25, b. Calvisius primo adventu summa omnium Aetolorum receptus voluntate; C III, 35. cum in agris ... homines animadverteret versari tamquam amicorum adventu; A 36. neque primo adventu convulnerari exercitum volebat; Af 5. cuius (Sallustii) adventu C. Decimius quaestorius ... parvulum navigium nactus conscendit; Af 34.

2. ante: quod fere ante Caesaris adventum quotannis accidere solebat, uti ..; G VI, 15. Eporedorix, quo duce ante adventum Caesaris Haedui cum Sequanis bello contenderant; G VII, 67. quod Afranius paene omne frumentum ante Caesaris adventum Ilerdam convexerat; C I, 48, b. exspectatione copiarum regiarum exercitus eius (Caesaris) magis suspensiore animo ante adventum Iubae commovebatur; Af 48. cum Scipio sagulo purpureo ante regis adventum uti solitus esset; Af 57.

in: cuius (Pompei) in adventum praesidii causa Caesar *cum* complura castella occupasset; H 6. qui in Caesaris adventum discordare || *descendere || coeperunt; H 34. — multum fortunam in repentino hostium adventu potuisse iudicavit; G VI, 42. hic in adventu Pompei incidit, ut matutino tempore nebula esset crassissima; H 6. † ... subeunt in adventu nos depellunt qui telis; H 38.

propter: ut ... id propter bella maxime hostiumque subitum adventum praeparent; Af 65.

adversarius, feindlich, hinderlich, Gegner: A. **bei Substantiv:** nox: quibus rebus nox maxime adversaria est; C II, 31, b.

B. **allein;** I. **Subject:** accedunt: ultro adversarios ... ante se || eas secum || concursuros propiusque se accessuros; Af 58.

audent: qui (adversarii) tamen a munitione oppidi longius non audebant procedere; H 29, b.

cadunt: in quo proelio adversariorum ceciderunt CXXIII; H 15.

cedunt: undique cedentibus adversariis; H 24.

cogunt: adversarios ... eorum (oppidorum) incolas intra sua praesidia coëgisse commigrare; Af 20, b.

commorantur: s. III, 1. classis; Af 53.

comportant: ex omni Africa frumentum adversarios in pauca oppida et bene munita comportasse; Af 20, b.

concurrunt: s. accedunt.

conferunt: cum ..., complures .. adversarios

in Illyricum ... se ... contulisse audiret; A 42, b. adversarii male accepti tum demum se ad sua praesidia contulerunt; Af 18. repulsi adversarii bene multis vulneribus affecti in oppidum se contulerunt; H 12.

confidunt: *ne* adversarii magnitudine copiarum confisi proximum collem occuparent; Af 49. adversarios non virtute eorum confidere, sed ... aquarum inopia fretos despicere se intellexit; Af 79.

confugiunt: nisi (adversarii) in eum locum confugissent; H 31, b.

contendunt: interdum aequitas loci adversarios efflagitabat, ut tali condicione contenderent ad victoriam; H 29, b.

decurrunt: complures ex superiore loco adversariorum decucurrerunt; H 23, a.

defendunt: adversarii loco superiore *se* defendebant acerrime; H 31, a.

descendunt: postquam nulla condicione cogere adversarios poterat, ut in aequum descenderent; Af 79.

desinunt: adversarii patrocinari loco iniquo non desinunt; H 29, b.

despiciunt: ſ. confidunt; Af 79.

discedunt: neque tamen illi (adversarii) a sua consuetudine discedebant, ut aut ab excelso loco aut ab oppido discederent; H 29, b.

efferunt, efficiunt: ita (adversarii) se efferentes iniquo loco sui potestatem efficiebant; H 30.

egrediuntur: ex quo (loco adversarii) erant egressi; H 31, b.

exinaniunt: adversarios ... omnem .. regionem Africae exinanisse frumento; Af 20, b.

faciunt: *in* huius concidentis, centurionis ac viri fortis, insignia cum complures adversariorum concursum facerent; H 23, b. id quod adversarios existimabamus esse facturos; H 29, b.

gloriantur: quod insolenter adversarii sui gloriarentur L. Lentulum et C. Marcellum consules creatos; G VIII, 50.

insequuntur: ut nostros equites in receptu ... adversarii cupidius sunt insecuti; H 25, b. quibus cedentibus cupidius insequebantur adversarii; H 38.

inspectant: inspectantibus adversariis interfecto praesidio Scipionis; Af 76.

occupant: ſ. confidunt; Af 49.

patrocinantur: ſ. desinunt.

perfugiunt: ex adversariis perfugere plures ex omni genere hominum; Af 19, a.

possunt: quod ... eo .. illos (adversarios) compulerim, ut neque pedestri itinere neque navibus commeatu iuvari possint; C II, 32, d.

procedunt: quin media planicie in aequum ad dimicandum adversarii procederent; H 29, a. ſ. audent.

prosiliunt: ſ. sunt; Af 58.

pugnant: adversaries .. vehementissime pugnantes nostri agere coeperunt; H 31, b.

recipiunt: qui (adversarii) omnes discessu Curionis ... sese recipiunt; C II, 35, b. metu perterriti (adversarii) ... multis amissis in castra se recipiunt; H 25, b.

sunt: quamquam magnis essent copiis adversarii freti; Af 31, b. cum (adversarii) tum magnis copiis auxiliisque regis essent praediti promptiusque prosiluissent; Af 58. quod necopinantibus adversariis eius provinciae potitus esset; H 2. qui (adversarii) in ea turre fuerant; H 13, b. cum (adversarii) in fuga essent; H 25, b.

supersedent: postquam satis diuque adversa... ad dimicandum invitatos supersedere ... advertit; Af 75.

supersunt: ita ipsis Liberalibus (adversarii) fusi fugatique non superfuissent; H 31, b.

tenent: quam (insulam) adversarii tenebant; Af 8.

vertunt: quod ex loco superiore terga vertere adversarios coëgissent; C 1, 47.

volunt: id cum animadverteret adversarios minime velle; H 6.

ohne Verb: uti, si posset, eadem ratione, qua adversarii, levis armatura interiecta inter equites suos interponeretur; Af 20, a.

II. **nach Verben:** 1. accipio: ſ. I. conferunt: Af 18.

afficio: complures .. (adversarii) armis exuti, multi vulneribus affecti in castra sunt redacti; H 15. propter virtutem magno adversarios timore eorum (decumanorum) opera afficiebant; H 31, a. ſ. I. conferunt; H 12.

ago: equites nostri transgressi inferiore loco adversarios ad vallum agere coeperunt; H 23, b. ſ. I. pugnant.

circumcludo: vallo circumcluderentur adverversarii; H 32, a.

cogo: ſ. I. descendunt. vertunt.

compello: quod ... adversarios ... in oppidum compulissent; C I, 47. ſ. I. possunt.

conicio: in fugam coniectis adversariis; C 1, 82.

contineo: ita omnes adversarios intra munitiones continere; Af 24.

deduco: ita diebus compluribus cupiebat Caesar ... adversarios in aequum locum deducere; H 5. quo eos (adversarios), quomodo ab Ulia retraxerat, in aequum deduceret; H 6.

defatigo: ut etiam caedendo in ipsa victoria defatigati (adversarii) ... vincerentur; Af 19, a.

deicio: qua (ballista) adversariorum ... quinque deiecti sunt et puer; H 13, b.

do: quo facto sui sublati universi ... in fugam adversarios dederunt; Af 78, b.

efficio: haec mora adversarios alacriores efficiebat; H 30.

efflagito: ſ. I. contendunt.

expello: adversarios suos, a quibus paulo ante erat eiectus, expellit ex civitate; G VII, 4, a.

exuo: ſ. afficio; H 15.

fugo, fundo: ſ. 1. supersunt.

intercludo: ab oppido et ponte et commeatu omni ... se interclusurum adversarios confidebat; C I. 43. quod re frumentaria adversarios interclusisset; C I, 72.

invito: ſ. 1. supersedent.

iuvo: ſ. I. possunt.

opprimo: ad opprimendos adversarioe ne occasioni temporis deesset; C III, 79, a.

perterreo: ſ. I. recipiunt; H 25, b.

privo: a paucioribus nostris omni auxilio (adversarii) privati essent; H 24.

propello: etsi, prout nostra felicitas, ex sententia adversaries adhuc propulsos *; H 26.

redigo: ſ. afficio; H 15. — repello: ſ. I. conferunt; H 12. — retrabo: ſ. deduco; H 6.

supero: ut (adversarii) ... a suis superarentur; Af 19, a.

vinco: ſ. defatigo.

2. audiens: (cohortatus) ne suis inimicis adversariisque dicto audientes essent; Af 32.

augeo: ne spem adversariis augeamus; C II, 31, b.

cado: quae res aliter adversariis cecidit; Af 52.

minuo: ut timorem adversariis minuat; C I, 72.

obverto: quemadmodum obversi adversariis et in quantulo spatio resisterent; Af 71.

prohibeo: stili ... vel sine defensoribus aditum adversariis prohibebant; Af 31, b.

subministro: tantam sese multitudinem auxiliorum adversariis sumministraturum, ut ... vincerentur; Af 19, a.

sam: quibus (adversariis) mons, non virtus saluti fuit subsidio; H 24. quibus (adversariis) oppidum fuit subsidio; H 31, b.
trado: neu Pompeium, imperatorem suum, adversariis ad supplicium tradant, obsecrat; C I, 76.
3. colloquor cum: nihil attinere eum (Aquinum) cum adversariis colloqui; Af 57.
congredior cum: ut aequo pede cum adversariis congredi possent; H 38.
sum apud: legiones eae, quae paulo ante apud adversarios fuerant; C II, 29.
III. nach Substantiven: 1. alqs: f. I. cadunt. decurrunt. faciunt. II, I, deicio.
accessus: ut magno tamen periculo accessus eorum (adversariorum) haberetur; H 30.
acerbitas: nobiles homines ... de adversariorum eius (Caesaris) crudelitate acerbitateque commemorare coeperunt; Af 26, a.
agmen: relinquebatur Caesari nihil, nisi uti equitatu agmen adversariorum male haberet et carperet; C I, 63. dum (rex Indo) cupidius agmen adversariorum insequitur; H 10.
animi: quibus rebus perterritis animis adversariorum; C I, 61.
aquilae: adversariorum aquilae sunt ablatae XIII; H 31, b.
castra: qui milites adversariorum in castra per tempus colloquii venerant; C I, 77. quae (turris) proxima fuit castris adversariorum; Af 38. equites clamore facto eruptionem in adversariorum castra fecerunt; H 3, b. Gaius Fundanius, eques Romanus, ex castris adversariorum ad nos confugit; H 11. postero die equites cum levi armatura ex adversariorum castris ad nos transfugerunt; H 21.
classis: portus litoraque omnia classibus adversariorum teneri; C III, 14. classe adversariorum ex illo toto sinu expulsa; A 47. ne casu imprudentes suae naves in classem adversariorum inciderent; Af 11. veriti, ne in adversariorum ut insidiandi gratia ibi commorantium classem inciderent; Af 53.
cohortes: neque ad ripam dispositae cohortes adversariorum perfici patiebantur; C I, 50.
conatus: Gaditanis (gratias agit), quod conatus adversariorum infregissent; C II, 21.
conscientia: quibus rebus numquam tanta suppeteret ex ipsorum (adversariorum) inertia conscientiaque animi victoriae fiducia, ut'..; Af 31, b.
conspectus: haec acta diebus XL, quibus in conspectum adversariorum venerit Caesar; C II, 32, b. dextrum sinistrumque cornu ... in conspectu patenti adversariorum constituit; Af 42. noctu ex adversariorum conspectu se deducerent ad mare versum; H 18, b.
copiae: hanc (vallem) uterque, si adversariorum copiae transire conarentur, exspectabat; C II, 34, a. cum ... nuntiarentur adversariorum copiae equitatus infinitus ... esse; Af 1. ab reliquis copiis adversariorum suorum ex fuga collectis se eruentam adeptum existimari victoriam; Af 31, c. Caesar in opere milites adhortari neque aaversariorum copiis moveri; Af 39.
crudelitas: f. acerbitas.
delectus: priore enim anno propter adversariorum delectus ... messem non esse factam; Af 20, b.
duces: at duces adversariorum occasione et beneficio fortunae ad nostros opprimendos uterentur; C I, 40, b. fit ab his certior Caesar duces adversariorum silentio copias castris educere; C I, 66. postero die duces adversariorum perturbati ... de reliquis rebus consultabant; C I, 73.
equites: equites nostri cum adversariorum equitibus congressi sunt; H 20.
equitatus: subito adversariorum equitatus sese extendere et in latitudinem promovere ... coeperunt; Af 14.
excursiones: adversariorum .. excursionibus officere non intermittit; Af 61, b.
exercitus: ipsius (Caesaris) nomen auctoritasque magna ex parte eorum (adversariorum) exercitus minuebat audaciam; Af 31, b.
exsultatio, gloria: itaque constituerat gloriam exultationemque eorum (adversariorum) pati; Af 31, c.
inertia: f. conscientia.
legio: ut ad subsidium ... legio adversariorum traduci coepta sit a dextro; H 31, a.
locus: quae (acies) quasi adversariorum locum obtineret; Af 27.
manus: uti adversariorum manus diduceret; C III, 40.
multitudo: pilorum missu fixa cumulatur et concidit adversariorum multitudo; H 31, a.
numerus: ex numero adversariorum circiter DC interfectis ac * vulneratis; C II, 35, b.
obsequium: quod, ne praeoccupatus animus Lepidi esset obsequio adversari, verebatur; A 63, a.
poena: duorum centurionum interitio hac adversariorum poena est litata; H 24.
portus: an poenitet vos, ... quod ex portu sinuque adversariorum CC naves onerarias adduxerim? C II, 32, d.
praesidium: Calvisius ... omnium Aetolorum receptus voluntate a praesidiis adversariorum; C III. 35. ubi praesidium erat adversariorum; Af 3. recta per adversariorum praesidia ad oppidum contendunt; H 3, b. ita cupidius dum intra praesidia illorum (adversariorum) student caedem facere; H 23, b.
scaphae: quas (naves) singulas scaphae adversariorum complures adortae incendebant atque expugnabant; Af 21.
sinus: f. portus.
turmae: propter paucitatem nostrorum equitum simul cum levi armatura inter turmas adversariorum (sunt) protriti; H 14.
victoria: ut diligentia adhibita perquirerent, qui essent suarum partium itemque adversariorum victoriae fautores; H 20.
voluntas: cum de voluntate minime dubium esset adversariorum suorum; G VIII, 54.
2. alqs ex: qui (Antistius Turpio) fidens viribus ex adversariis sibi parem esse neminem agitare coepit; H 25, a. f. I. perfugiunt.
bellum cum: bellum cum suis adversariis gerere instituit; Af 26, a.
IV. Umstand: ab: hunc (collem) celeriter, priusquam ab adversariis sentiatur, communit; C I, 54. portus omnes timens, quod teneri ab adversariis arbitrabantur; C III, 6. cum ab adversariis lapides mitti coepissent; Af 27. f. II, 1. expello.
V. Lücke: † in quo ‖ neque ‖ sibi prope murum adversariis ‖ cum adversariis proeliandum ‖ constituebant; H 29, b.

adversus, zugekehrt, gegenüber, von vorn, entgegen, widrig, ungünstig: A. alqs: cum ... magnam vim telorum adversi sustinerent; A 20, b. diversis .. telis nostri figebantur, adversi ex vallo castrorum, aversi ex flumine; A 30, b. egone contra Caesarem, imperatorem meum, ... eiusque exercitum... adversus armatusque consistam? Af 45.
alqd: omnibus adversis; G VIII, 20. omnia .. secundissima nobis, adversissima illis accidisse videntur; F 16.
acies: qui neque in illius prospera acie primam fortunam, neque in adversa secundam obtinuimus [victoriam]; H 17.

casus: utrum secundis minimisque rebus insolentiores (copiae), an adverso mediocri casu timidiores essent; G VIII, 18.

collis: ab eo flumine pari acclivitate collis nascebatur adversus huic et contrarius; G II, 18. eadem .. celeritate adverso colle ad nostra castra ... contenderunt; G II, 19. quod is collis ... tantum adversus in latitudinem patebat, quantum loci acies instructa occupare poterat; G II, 8.

crates: crates ad extremum tumulum contra hostem proferri et adversas locari ... iussit; C III, 46.

fluctus: adversis fluctibus occurrentibus ostio fluminis; A 64.

flumen: reliquas (cohortes) de media nocte cum omnibus impedimentis adverso flumine magno tumultu proficisci imperat; G VII, 60. magnum ire agmen adverso flumine; G VII, 61. adverso flumine, ut vado (Caesar) transire posset; C III, 30, b.

fortuna: propter adversam fortunam maiorum suorum mutationemque generis; A 66.

frons: quae (acies) ... contra eorum (elephantorum) frontem adversam lapillos minutos mitteret; Af 27.

hostes: eodem tempore equites nostri ... adversis hostibus occurrebant; G II, 24.

impetus: magno negotio impetus hostium adversos ‖ et ex ‖ munitionibus sustinere; A 8.

miles: sub tecto miles dextra ac sinistra muro tectus, adversus plutei obiectu ... supportat; C II, 15.

naves: profectae (naves) ex portu nostris adversae constiterunt; G III, 14, a. adversas .. naves hostibus constituit; A 14. ut ... nullius (navis) remi detergerentur, sed semper venientibus adversae occurrerent; A 15. naves adversae rostris concurrerunt adeo vehementer, ut ..; A 46.

nox: necessario adversa nocte in altum provectae (naves) continentem petierunt; G IV, 28.

os: Lucius Cotta legatus omnes cohortes ordinesque adhortans in adversum os funda vulneratur; G V, 35. gladio in os adversum coniecto; C III, 99.

partes: * municipia etiam adversis partibus coniuncta; C II, 29.

pectus: ita pilum viribus contortum ... equi graviter adverso pectori adfixit; Af 16. cum centuriones pectore adverso resisterent; Af 82.

proelium: quod proelium equestre adversum ... esset factum; G I, 18. si quos adversum proelium et fuga Gallorum commoveret; G I, 40, c. defessam tot adversis proeliis Galliam; G VIII, 49. saepe ex tribunali praedicavit adversa Caesarem proelia fecisse; C II, 18, a. neve ... terrerentur multisque secundis proeliis unum adversum et id mediocre opponerent; C III, 73, a.

res: ut reliquorum imperatorum res adversae auctoritatem minuunt, sic ... augebatur; G VII, 30. quasi non felicitas rerum gestarum exercitus benevolentiam imperatoribus et res adversae odia colligant! C II, 31, c. cum se victoriae Pompei comitem esse mallet quam socium Caesaris in rebus adversis; C III, 80, a. Alexandrini, cum Romanos et secundis rebus confirmari et adversis incitari viderent; A 23.

tempestas: incidit idem temporis, ut (L. Iunius Paciaecus) tempestate adversa vehementique vento afflictaretur; H 3, b.

tempus: ibi .. adverso tempore navigandi (Cassius) navis conscendit; A 64.

ventus: etesiis, .. qui navigantibus Alexandria sunt adversissimi venti; C III, 107. quae diversae navigationes numquam uno tempore adversis ventis praecluderentur; A 8. adverso vento leniter flante; A 11.

B, I. **alqd**: si quid adversi accidisset; C II, 5.

II. **ex**: ex adverso pari ratione castra ponit; H 5.

adversus, adversum, entgegen, nach — hin, gegen, gegenüber: I. **ascendo**: cum interim Pharnaces eodem gradu ... ascendere adversus arduum collem instructis copiis coepit; A 74.

concito: in .. concitandis .. militibus adversum vestrum imperatorem; Af 54, b.

converto: ut ... rursus ab sua acie lapidibus missis eos (elephantos) converterent adversus hostem; Af 27.

duco: copias .. adversus hostem ducere; G IV, 14.

facio: si non faciat, eum (Caesarem) adversus rempublicam facturum videri; C I, 2.

incito: milites ex inferiore loco adversus clivum incitati cursu; C III, 46.

mitto: magnas adversus eum (Mithridaten) copias misit; A 27.

proficiscor: plenus spei bonae atque animi adversus eos proficiscitur; C II, 5.

sum: pugnabatur ... ab illis ex area, quae erat adversus pontem; A 19.

venio: repente adversum ad se venientem navem ... animadvertit; A 45.

II. **impetus**: gladiis destrictis impetum adverses montem in cohortes faciunt; C I, 46.

oratio: qui (privati) verba atque orationem adversus rempublicam habuissent; C II, 18, b.

proelium: in quo (loco) Mithridates secundum proelium adversus Triarium fecerat; A 73.

verba: s. oratio.

III. zum Satz: qui (Germani) nullis adversus Romanos auxilia denegabant; G VIII, 45. imperat pontem adversus hostem praevallari; A 19. postquam haec centurio praesenti animo adversus opinionem eius (Scipionis) est locutus; Af 46. tenebat ‖ tendebat, al. ‖ adversus oppidum e regione pontis castra ‖ [trabes] ‖ ... tripartito; H 5.

adverto, richten, bemerken: **animum**: qui (Euphranor) ubi Caesaris ‖ cessari, al. ‖ animum advertit; A 15. s. **animadverto.**

advesperascit, es wird Abend: quod nisi advesperasset; H 24.

adulatio, Schmeichelei: simul (Scipionem impellit) ... adulatio atque ostentatio sui et potentium; C I, 4.

adultus, erwachsen: regem ... dimittere coepit adulta iam aetate puerum; A 24, b.

advoco, herbeirufen, berufen: **alqm**: adhibitis compluribus senatorii ordinis, quos advocaverat Scipio; C III, 33. quos advocaverat dimittit; C III, 33.

concilium: concilio advocato; G VIII, 8.

contionem: postero die Caesar contione advocata temeritatem cupiditatemque militum reprehendit; G VII, 52. contionem advocat militum; C II, 32, a. contione advocata; Af 32. postero die divina re facta contione advocata; Af 86. contione .. advocata Uticenses incolas cohortatus; Af 90. Caesar ... insequenti die contione advocata commemorat: ... constituisse; H 42, a.

advolo, herbeieilen: **alqs**: de improviso ad Ciceronis hiberna advolant; G V, 39. prius Cassius

ad Messanam navibus advolavit, quam Pomponios de eius adventu cognosceret; C III, 101, a. cum has (familia) et praetoria cohorte cetratorum ... improviso ad vallum advolat; C I, 75. f. equites.
classis: ut ... alii classem hustium celeriter advolaturam suspicarentur; C II, 43.
equites: Germanos equitesqoe imprudentibos omnibus de improviso advolasse; G VIII, 36.
equitatus: equitatus regis Cotyis ad castra Cassii advolavit; C III, 36, b.
hostes: repente ex umuibus partibus (hostes) ad pabulatores advolaveruot; G V 17.
multitudo: ne de improviso aut oucto ad munitiones hostiom multitudo advularet; G VII, 72.

aedificium, Gebäude: I. immineut: quas (naves) protexeruut ex mulibus atque aedificiis immiuentibus; A 16.
sunt: creberrima .. aedificia fere Gallicis consimilia (sunt); G V, 12. qood sine cootignatione ac materia sunt aedificia; A 1.
II, 1. adeo: f. incendo; G II, 7.
circumdo: aedificio circumdato silva, ot sunt fere domicilia Gallorum; G VI, 30.
conspicio: f. incendo; G VI, 43.
constituo: quae (oppida) tolerandae hiemis causa constitotis repente exiguis ad necessitatem aedificiis incolebant; G VIII, 5.
contineo: (quod aedificia) structuris ac fornicibus continentur tectaque sunt rudere aut pavimentis; A 1.
detego: deerant remi: porticus, gymnasia, publica aedificia detegebant; A 13.
diripio: Caesar ... aedificia diripi iussit; A 19.
disicio: cum raris disiectisque ex aedificiis pabulum conquireretur; G VIII, 10.
habeo: ad utramqoe ripam fluminis agros, aedificia vicosque habebant; G IV, 4. quae (aedificia) trans flumen habuerant; G IV, 4.
incendo: vicos ad quadringentos, reliqua privata aedificia Incendoot; G I, 5. omuibus vicis aedificiisque, quos (bostes) adire potuerant, inceosis; G II, 7. pustero die omuibus eius vici aedificiis incensis; G III, 6. vicis aedificiisque incensis; G III, 29. omoibus vicis aedificiisqoe incensis; G IV, 19. omnibus louge lateqoe aedificiis inceusis; G IV, 35. aedificiis incensis; G IV, 38. aedificia vicosqoe incendit; G VI, 6. omnes vici atque omnia aedificia, quae quisque couspexerat, incendebantur; G VI, 43. vicos atque aedificia incendi oportere hoc spatiu [a Boia] qooque versus; G VII, 14, a. aequo modo aoimu sua ipsi frumenta corrumpant aedificiaque incendant; G VII, 64. aedificia incendit; A 59.
occupo: omnibos eorum (Menapiurum) aedificiis occupatis; G IV, 4. hus ... loca excelsiura atque aedificia occupaturos; A 8.
tego: f. cootineo.
tueor: se .. ex navibus ad tuenda aedificia eiecerunt; A 17.
2. iungo: ot (opus) aedificio iougatur; C II, 10.
3. vasto: pruximum suae diguitatis esse ducebat, adeo fines eius vastare civibos, aedificiis, pecore, ut ..; G VIII, 24.
4. conquiro ex: f. 1. disicio.
consisto in: XXX pedum altitudine io aedificiis consistere aosi aou suot; A 18.
demigro ex: tantae multitudinis aditu perterriti ex iis aedificiis ... demigraverunt; G IV, 4.
extraho ex: qoi (nustri) ... ex privatis aedificiis specubus ac puteis extracta aqua utebantur; A 5.
immitto in: ex aedificiis .. per foramina in proxima aedificia arietes Immittuntur; A 1.
invenio in: eqoltes officiu functi renuutiant paocos io aedificiis esse ioventos; G VIII, 7.
peto ex: necessario dispersus hustes (pabulum) ex aedificiis petere; G VII, 14, a.
traho ex: salsior paulu praeter coosuetudiuem aqua trahebatur ex proximis aedificiis; A 6.
III. cousimilis: f. I. sunt; G V, 12.
IV. domini: hac (aqua) oti domini aedificiorum atqoe eurum familiae cousuerunt; A 5.
genos: etsi erat non dissimile atque Alexandriae genus aedificiorum; A 18.
inceodia: summa difficultate rei frumentariae affecto exercitu ... incendiis aedificiorum; G VII, 17, a. illud vulgare incursionis bustium signum, qood incendiis aedificiorum intellegi cousuevit; G VIII, 3.
notitia: summam esse contra in Alexandrinis velocitatem locorumque et aedificiurum nutitiam; A 8.
tecta: ex tectis aedificiorum propugnabant; A 17.
V. ex: ot ex aedificlis defeudi possent; A 12. f. I. imminent. II, 4. immitto in.

aedifico, bauen: I, 1. ad: rursus ... alia pressiuue ad aedificandum sibi locum expediebant; C II, 9, c.
2. alqs: ne accuratius ad frigura atque aestus vitandus aedificent; G VI, 22.
II. casas: quae (casae) stramenticiae ab nostris hibernorum causa aedificatae eraot; H 16, a.
classem: magnam (classem) omnibus locis aedificandam curaverat; C III, 3.
naves: naves interim luugas aedificari in flumine Ligere ... iubet; G III, 9, a. oti ... bieme naves aedificandas veteresque reficiendas curarent; G V, 1.

aedilicius, ädilisch: C. Messium, aedilicia functum potestate, Acillam iubet proficisci; Af 33.

aedilitas, Amt des Aedilen: quod Is (Bibolos) ... Inimicitias .. habebat etiam privatas cum Caesare ex aedilitate et praetura cooceptas; C III, 16.

aeger, krank: A. alqs: erat aeger cum praesidio relictus Publius Sextius Baculus; G VI, 38. complures erant ex legionibus aegri relicti; G VI, 36. qui .. eraut ex vulneribus aegri depositis; C III, 78, b.
B, I. do: nou aegris, non vulneratis facultas quietis datur; G V, 40.
II. numeros: qni (milites) ex veteribus legiunibus erant relicti praesidio oavibus ex numero aegrorum; C III, 101, c. qui (milites veterani) numero aegrurum relicti eraot Brundisii; A 44, b.
ratio: sauciurum modo et aegrorum habita ratiooe; C III. 75.

aegre, kaum, mit Mühe, mit genauer Not: aqoor: Afraoiani .. aquabantur aegre; C I, 78.
oonficio: cum id, quod lpsi diebus XX aegerrime cunfecerant, ut flumen transireut, ilium uno die fecisse intellegerent; G I, 13.
facio: ot equites, etsi difficulter atque aegre fiebat, possent tameo ... flumen transire; C I, 62. quod aegre tardeque fiebat; Af 27.
impetro: aegre ab bis (coosulibus) impetratum est summa tribunorum plebis cuntentiune, ot (litterae) io senato recitareotur; C I, 1.
possum: qnod flumen (Tamesis) ono omninu luco pedibos, atque boc aegre, transiri potest; G V, 18.

resisto: cum omnibus rebus nostri premerentur atque aegre resisterent; C III, 63, h.
retineo: aegre .. tunc (milites) sunt retenti, quin oppidum irrumperent; C II, 13. aegre retentis Domitianis militibus; C III, 37, a.
servo: aegre per manus tractus (Baculus) servatur; G VI, 38.
sustento: aegre eo die sustentatum est; G II, h. aegre is dies sustentatur; G V, 39.
sustineo: suos ab hostibus premi atque aegre sustinere (animadvertit); G IV, 32. illi aegre ad noctem oppugnationem sustinent; G V, 37. Caesariani equites eorum multitudinem aegre sustinebant; Af 14.
transeo: ſ. possum.
tueor: aegre portas nostri tuentur; G VI, 37.

aemulor, nacheifern: tirones ... hortabatur, ut veteranorum virtutem aemularentur; Af 81.

aequalis, gleich: aequalibus inter eos (elephantos) intervallis interiectis; Af 59.

aequaliter, gleichmäßig: collis ab summo aequaliter declivis ad flumen Sabim ... vergebat; G II, 18.

aeque, gleich, ebenſo: longus: duae primum trabes in solo aeque longae ... collocantur; C II, 10.
potens: ut contra Q. Cassium ... aeque potentem opponeret dignitatem; A 58.
tutus: aeque omnem sibi locum tutum fore existimans; C III, 106.

aequinoctium, Tag- und Nachtgleiche: I. subest: quod aequinoctium suberat; G V, 23.
II. dies: propinqua die aequinoctii; G IV, 36.

aequitas, Ebene, Gleichmäßigkeit, Billigkeit, Gleichmut: I. efflagito: aequitas loci adversarios efflagitabat, ut tali condicione contenderent ad victoriam; H 29, h.
II. orno: huc accedebat, ut locus illa planicie aequitatem ornaret ‖ evocaret ‖ diei solisque serenitate ‖ serenitatem ‖; H 29, a.
perspicio: aequitate condicionum perspecta; G I, 40, a.
III. continere: ut animi aequitate plebem contineant; G VI, 22.
deduci: si qua hominum aequitate res ad otium deduci posset; C I, 5.
fieri: fiebat aequitate decreti et humanitate Treboni, ut ..; C III, 20.
superare: se vero, ut operibus anteire studuerit, sic iustitia et aequitate velle superare; C I, 32, b.

aequo, gleichkommen, gleichmachen, ausgleichen: I. turris: non quidem (collocatur turris) quae moenibus aequaret; G VIII, 41.
II. dimicationem: dimicatione aequata longe superiores virtute rem feliciter gerebant; A 46.
honorem: comica ut aequato virtus polleret honore cum Graecis; F 23.
locum: antecedebat testudo pedum LX aequandi loci causa; C II, 2.
opes: cum suas quisque opes cum potentissimis aequari videat; G VI, 22.
periculum: ut aequato omnium periculo spem fugae tolleret; G I, 25.
planiciem: hinc dirigens proxima planicies aequabatur; H 29, a.

aequus, eben, gleich, günſtig, billig, gerecht, gleichmütig: A. alqs: Caesar respondit se fore aequissimum Pharnaci; A 70.
alqd: si se invito Germanos in Galliam transire non aequum existimaret; G IV, 16. aequum esse ab iis communis salutis causa impetrari, ut castra munire instituerent; G VII, 29.
accessus: qua facillimum accessum et aequissimum ad dimicandum nostris videbat; A 38.
aditus: cum una ex parte (collis) prope aequum aditum haberet; C III, 45.
aestimatio: militibus aequa facta aestimatione pecuniam pro his rebus dissolvit; C I, 87.
altitudo: aggerem ... eorum murorum contignatione facere instituerunt aequa fere altitudine, atque ille congesticius ex materia fuerat agger; C II, 15.
animus: aequo animo remittendum de celeritate existimabat; G V, 49. hoc aequiore animo (detrimentum) ferundum docet, quod ..; G V, 52. aequo animo sua ipsi frumenta corrumpant; G VII, 64. hanc iacturam honoris sui reipublicae causa aequo animo tulisse; C I, 9, a. aequo animo singulas binis navibus obiiciebant; C I, 58. ut, quicumque accidisset casus, hunc quieto et aequo animo ferret; C I, 75. aequo animo mancipia atque impedimenta in Italia relinquerent; C III, 6. quodcumque imperavisset, se aequo animo esse facturos; C III, 6. quas .. difficultates patienter atque aequo animo ferebant; C III, 15. milites .. adhortatus, ut aequo animo laborem ferrent; C III, 41.
condiciones: fore, ut aequis condicionibus ab armis discedatur; C I, 26, b.
contentio: erat Romanis nec loco nec numero aequa contentio; G VII, 48.
dorsus: dorsum esse eius iugi prope aequum; G VII, 44.
imperium: quod hi ... meliore condicione atque aequiore imperio se uti videbant; G VI, 12, b.
litus: qui in litore aequo institerant; A 17.
locus: quod cum tanta multitudine hostium ... nisi aequo loco legato dimicandum non existimabat; G III, 17. quam aequissimo loco potest, castra communit; G V, 49. ubi neminem in aequum locum sese demittere ... viderunt; G VII, 28. quae (legio) pro subsidio paulo aequiore loco constiterat; G VII, 51. cum Vercingetorix nihilo magis in aequum locum descenderet; G VII, 53. ipse (Caesar) ... facit aequo loco pugnandi potestatem; C I, 41. cum in loco aequo atque aperto confligeretur; C I, 71. qui etiam bona condicione, et loco et tempore aequo, confligere noluerit; C I, 85, a. sive aequo loco dimicandi detur occasio, ne facultatem praetermittat; C II, 33. quo aequiore loco proelium committeret; C II, 34, a. omnibus deinceps diebus Caesar exercitum in aciem aequum in locum produxit; C III, 56. locum se aequum ad dimicandum dedisse; C III, 73, h. qui se in aequo loco ac plano pares esse confidebant, iidem ..; A 18. propter hostium castra (Caesar) praetergressus aequo loco invitat ad dimicandum; Af 73. postquam nulla condicione cogere adversarios poterat, ut in aequum locum descenderent; Af 79. cupiebat Caesar ... adversarios in aequum locum deducere; H 5. neque tamen aequo loco sui potestatem faciebat; H 24. praeter equites nullo loco aequo se committere audebant; H 25, a. ad congrediendum in aequum locum non sunt ausi descendere; H 25, a. * qui si aequo loco sui potestatem facerent; H 26.
Mars: ut ... paratos prope aequo Marte ad dimicandum existimaret; G VII, 19.
pars: neque fore aequa parte contentum, qui se omnia habiturum confideret; C III, 10, b.
pes: ut aequo pede cum adversariis congredi possent; H 38.
proelium: sic est pugnatum, ut aequo proelio discederetur; C III, 112, h.

regiones: regiones secutus quam potuit aequissimas; G VII, 74.
spatium: hic locus aequo fere spatio ab castris Ariovisti et Caesaris aberat; G I, 43.
tempus: s. locus; C 85, a.
B. deduco in: quo eos (adversarios) ... in aequum deduceret; H 6.
descendo in: causa interposita, quod is (Cassius) in aequum non descenderet; A 60.
procedo in: quin media planicie in aequum ad dimicandum adversarii procederent; H 29, a.

aeraria, Erzgrube: propterea quod multis locis apud eos aerariae † secturaeque sunt; G III, 21.

aerarium, Schatzkammer: 1. aperio: ut, cum Lentulus consul ad aperiendum aerarium venisset ad pecuniam Pompeio ex senatus consulto proferendam; protinus aperto sanctiore aerario ex urbe profugeret; C I, 14.
2. do ex: pecunia uti ex aerario Pompeio detur; C I, 6, a.
pono in: ut (tabulae) in aerario ponerentur; C III, 108.

aeratus, mit Metall beschlagen: in quibus (navibus) paucae erant aeratae; C II, 3.

aes, Erz, Metall, Kupfer, Geld: I, 1. contraho, exsolvo: contractum ... aes alienum gravissimis oneribus provinciae constituit exsolvere; A 49.
importo: s. 2. G V, 12.
multiplico: aes alienum provinciae eo biennio multiplicatum est; C III, 32, b.
2. utor: earum (navium) materia atque aere ad reliquas reficiendas utebatur; G IV, 31. utuntur aut aere aut taleis ferreis ad certum pondus examinatis pro nummo; G V, 12. aere utuntur importato; G V, 13.
3. laboro ex: Milo, ... quos ex aere alieno laborare arbitrabatur, sollicitabat; C III, 22.
II. magnitudo: Lentulus aeris alieni magnitudine ... movetur; C I, 4.
pondus: aeris magno pondere ad militarem usum in naves imposito; C III, 103.
III. premi: cum .. aere alieno ... premuntur; G VI, 13, a.

aestas, Sommer: I. est: cum omnibus Gallis notum esse sciret reliquam esse unam aestatem suae provinciae; G VIII, 37.
II. consumo: ne aestatem in Treveris consumere cogeretur; G V, 4.
exigo: etsi prope exacta iam aestas erat, tamen ..; G III, 28.
ineo: inita aestate, in interiorem Galliam qui (legiones) deduceret, Quintum Pedium legatum misit; G II, 2. quas legationes Caesar inita proxima aestate ad se reverti iussit; G II, 35. cum antea constituisset a stativis castris aestate inita cunctis copiis auxiliisque accitis *; Af 26, a.
sustineo: quam (aestatem) si sustinere potuissent; G VIII, 39.
III. alqd: cum ... neque multum aestatis superesset; G V, 22.
pars: haec eo facilius magnam partem aestatis faciebant, quod ..; G III, 12. exigua parte aestatis reliqua; G IV, 20. ne maiorem aestatis partem flumine impediretur; G VII, 35.
IV, 1. Ablativ: una aestate duobus maximis bellis confectis; G I, 54. quam superiore aestate ad Veneticum bellum effecerat classem; G IV, 21. ut eam partem insulae caperet, qua optimum esse egressum superiore aestate cognoverat; G V, 8. ne quod simile incommodum accideret decursione barbarorum, ac superiore aestate Tergestinis acciderat; G VIII, 24. hic locus ... habet .. non incommodam aestate stationem; C II, 23. eo missus aestate cum duabus legionibus C. Cornificius; A 42, a.
2. a: Caesar cum a superiore aestate nullum bellandi tempus intermisisset; G VIII, 1.

aestimatio, Abschätzung: 1. facio: viri ... tantas (pecunias) ex suis bonis aestimatione facta cum dotibus communicant; G VI, 19. militibus aequa facta aestimatione pecuniam pro his rebus dissolvit; C I, 87. per eos (arbitros) fierent aestimationes possessionum et rerum; C III, 1. s. 2.
2. appello de: si quis appellavisset de aestimatione et de solutionibus, quae per arbitrum fierent; C III, 20.

aestimo, schätzen, anschlagen: I, 1. unpersönlich: qua ex parte est Hibernia, dimidio minor, ut aestimatur, quam Britannia; G V, 13.
2. alqs: proinde aestimans, ac si (opera) usus esset; C III, 1.
II. alqd: multo illa gravius aestimare, liberos, coniuges in servitutem abstrahi, ipsos interfici; G VII, 14, b.
litem: arbitros inter civitates dat, qui litem aestiment poenamque constituant; G V, 1.
partem: quae pars ... (Aquitania) et regionum latitudine et multitudine hominum ex tertia parte Galliae est aestimanda; G III, 20.
periculum: levius .. tempestatis quam classis periculum aestimaverunt; C III, 26.
salutem: quorum (hominum) salutem ... neque civitas levi momento aestimare posset; G VII, 39.

aestivus, sommerlich, Sommerlager, Feldzug: A. tempus: quod aestivum tempus instantis belli, non quaestionis esse arbitrabatur; G VI, 4.
B, I. tempus: sub tempus aestivorum nullum summum bellum posse conflari; G VIII, 6. ut ibi extremum tempus consumeret aestivorum; G VIII, 46, a.
II. devinci: cum ... iudicaret .. superioribus aestivis Galliam devictam subactamque esse; G VIII, 46, a.

aestuarium, Niederung: I. conicio in maiores natu, quos una cum pueris mulieribusque in aestuaria ac paludes coniectos dixeramus; G II, 28.
II. concido: pedestria esse itinera concisa aestuariis; G III, 0, a.

aestus, Hitze, Brandung, Strömung, Flut: I. complet: longas naves ... aestus compleverat; G IV, 29.
consuescit, efficit: his insulis sese occultaverunt, quas aestus efficere consuerunt; G VI, 34.
est: magnis aestibus, raris ac prope nullis portibus; G III, 12. qui (milites), etsi magno aestu, ... tamen ad omnem laborem animo parati imperio paruerunt; C III, 95.
incitat: cum ex alto se aestus incitavisset; G III, 12.
minuit: quod rursus minuente aestu naves in vadis afflictarentur; G III, 12.
II. efficio: qui dies maritimos aestus maximos in Oceano efficere consuevit; G IV, 29.
nanciscor: et ventum et aestum uno tempore nactus secundum; G IV, 23.
vito: ne accuratius ad frigora atque aestus vitandos aedificent; G VI, 22. qui (Galli) vitandi aestus causa plerumque silvarum atque fluminum petunt propinquitates; G VI, 30.

III. commutatio: quod propter crebras commutationes aestuum minus magnos ibi fluctus fieri cognoverat; G V, 1. aestus commutationem secutus remis contendit, ut ..; G V, 8.
decessus: quo facilius vada ac decessum aestus excipere possent; G III, 43, a.
IV, 1. deferri: longius delatus aestu orta luce sub sinistra Britanniam relictam conspexit; G V, 8.
exarescere: (fontes) celeriter aestibus exarescebant; C III, 49.
2. ab: ut ... ab aestu relictae (naves) nihil saxa et cautes timerent; G III, 18, b.

aetas, Alter, Lebensalter, Jugend, Zeit: 1, 1. eludo: eludentibus .. militibus regis aetatem atque infirmitatem; A 25, a.
2. concedo: se concedere id factum ... dignitati aetatique hominis; A 68.
II, 1. alqs: omnis iuventus, omnes etiam gravioris aetatis ... eo convenerant; G III, 16. omnes .. superioris aetatis cum liberis atque uxoribus †; C II, 5. et honesti ex iuventute et cuiusque aetatis amplissimi ... navis conscenderant; C II, 5.
alqd: „tuus," inquit, „pater istuc aetatis cum esset"; Af 22.
commendatio: qui aliquam formae atque aetatis commendationem habebant; A 41.
excusatio: consuetudine Gallorum neque aetatis excusatione in suscipienda praefectura usus erat; G VIII, 12. in se etiam aetatis excusationem nihil valere; C I, 85, c.
exempla: haec superioris aetatis exempla expiata Saturnini atque Gracchorum casibus docet; C I, 7, b.
honos: cum Lentulus aetatis honorem ostentaret; C III, 83.
incolae: eius oppidi incolas cuiusque generis aetatisque vivos constrictosque in flammam coniiciunt; Af 87, a.
2. alqs: Viridomarus, pari aetate et gratia, sed genere dispari; G VII, 39.
filius: filium .. puerili aetate in publico in conspectu patris assistere turpe ducunt; G VI, 18.
puer: regem ... dextra dextram tenens dimittere coepit adulta iam aetate puerum; A 24, b.
III, 1. antecedere: ex duabus filiabus ea, quae aetate antecedebat; C III, 108.
confici: Catuvolcus ... aetate iam confectus; G VI, 31. non aetate confectis, non mulieribus, non infantibus pepercerunt; G VII, 28. qui (Camulogenus) prope confectus aetate; G VII, 57.
inermis, inferior: quos aut aetate aut viribus inferiores aut inermes habebant; G VIII, 14, a.
inutilis: qui aetate ad bellum inutiles videbantur; G VII, 77, c. qui valetudine aut aetate inutiles sunt bello; G VII, 78.
puer: ibi casu rex erat Ptolemaeus, puer aetate; C III, 103.
2. per: mulieres quique per aetatem ad pugnam inutiles viderentur; G II, 16. qui per aetatem in armis esse non poterant; G V, 3. qui per aetatem arma ferre possint; G VII, 71. qui (homines) modo per aetatem arma ferre poterant; Af 36.
propter: qui cum vix equo propter aetatem posset uti, tamen ..; G VIII, 12. qui (amici regis) propter aetatem eius in curatione erant regni; C III, 104. erat in procuratione regni propter aetatem pueri nutricius eius, eunuchus nomine Pothinus; C III, 108.

aeternus, ewig: his aeternam iniungere servitutem; G VII, 77, d.

affero, bringen, überbringen, melden, anführen, verursachen: I. acc. c. inf.: paucis ei (Cassio) diebus affertur conventum Cordubensem ab eo defecisse; A 57, b.
II. alqm.: ita lectica ad turrem (Pompeius) cum esset allatus; H 38.
alqd: quod vero ad amicitiam populi Romani attulissent, id iis eripi quis pati posset? G I, 43. neu, quod iniquitas loci attulisset, id virtuti hostium tribuerent; G VII, 53. magnum enim, quod afferebant, videbatur; C III, 15. f. terrorem; A 14.
arma: quorum arma et spolia allata sunt; H 24.
caput: Hispalim II Id. April. caput allatum et populo datum est in conspectum; H 39.
casus: quantum in bello fortuna possit et quantos afferat casus; G VI, 35, a.
causam: eius rei multas afferunt causas; G VI, 22. manus erat nulla, quae parvam modo causam timoris afferret; G VI, 35, a. cuius rei verisimilis causa afferebatur, quod ..; G VIII, 1. spes pacis Domitio in eisdem castris morandi attulit causam; A 37.
coenam: coenam afferri quam optimam imperavit; H 33.
commutationem: tantam .. omnibus voluntatum commutationem attulit, ut ..; G V, 54.
condicionem: neque ullam spem aut condicionem pacis (Libonem) afferre; C III, 17.
contemptionem: magnam tamen haec res illis offensionem et contemptionem ad omnes attulit; C III, 60.
desperationem: tantam .. attulit oppidanis salutis desperationem, ut ..; G VIII, 43. tempus vero colloquio non dare ... magnam pacis desperationem afferebat; C I, 11.
detrimentum: etsi (res) mediocre detrimentum iumentorum ac servorum nostris afferebat; G VIII, 10. videri proelium defugisse magnum detrimentum afferebat; C I, 82. sibi .. ipsos multitudine atque angustiis maius attulisse detrimentum, quam ab hoste accepissent; C III, 72.
difficultatem: magnam haec res Caesari difficultatem ad consilium capiendum afferebat; G VII, 10. quae res magnas difficultates exercitui Caesaris attulit; C I, 48, a. Pompeianis magnam res ad receptum difficultatem afferebat; C III, 51, b.
dimicationem: longe maximam ea res attulit dimicationem; C III, 111.
facultatem: cui (Pharnaci) nisi castrorum oppugnatio facultatem attulisset liberius profugiendi; A 76.
famam: quod (Caesarem) longius progressum audiebat, neque ulla de reditu eius fama afferebatur; G VI, 36. f. nuntium; G VI, 30.
fiduciam: et operum magnitudinem et timorem suum sperabat fiduciam barbaris allaturum; G VIII, 16. nox .. allatura videbatur maiorem fiduciam illis, qui locorum notitia confidebant; A 10.
incommodum: quae res ... magnum .. nostris attulerat incommodum; C III, 63, b.
litteras: quibus litteris circiter media nocte .. allatis; G V, 49.
manus: Marcum Catonem Uticae sibi ipsum manus attulisse; Af 93. vos ... more barbarorum populi Romani magistratibus sacrosanctis manus semel et saepius attulistis; H 42, b.
momentum: hoc pugnae tempus magnum attulit nostris ad salutem momentum; C I, 51.
nuntium: nuntio allato de victoria Caesaris; G V, 53. ut ... prius .. eius adventus ab omnibus videretur, quam fama ac nuntius afferretur; G VI, 30. allato nuntio de oppugnatione Vellaunoduni; G VII, 11, a. nuntio allato, omnes eorum

militos in potestate Caesaris teneri; G VII, 43. crebri .. eodem tempore et nostris et hostibus nuntii afferuntur, imperatorem instructis copiis adesse; G VIII, 19, b. alii (proficiscebantur), ut principes talem nuntium attulisse ... viderentur; C I, 53. nisi eo ipso tempore quidam nuntii de Caesaris victoria per dispositos equites essent allati; C III, 101, b. opportunissime nuntiis allatis oppidum est defensum; C III, 101, b. (Considius) subito nuntio de equestri proelio allato commotus; Af 43. qui cum Pompeio nuntius esset allatus; H 6. cum ... maioribus .. castris Caesari nuntius esset allatus; H 9. hoc nuntio allato vexillum proposuit; H 28. simulatque Gadis || Gadibus || nuntius allatus est; H 37.

offensionem: ſ. contemptionem.

pudorem: lucem multum per se pudorem omnium oculis, multum etiam tribunorum militum et centurionum praesentiam afferre; C 1, 67.

rumores: crebri ad eum (Caesarem) rumores afferebantur; G II, 1. iam de Haeduorum defectione et secundo Galliae motu rumores afferebantur; G VII, 59.

salutem: haec res Ephesiae pecuniae salutem attulit; C III, 33. ita Cassio industria Domitii, Favonio Scipionis celeritas salutem attulit; C III, 36, b. eadem res celeritate insequentium tardata nostris salutem attulit; C III, 70.

HS: HS LX ... allatum ad se ab II viris Corfiniensibus Domitio reddit; C I, 23.

spem: ſ. condicionem. — **spolia**: ſ. arma.

tabulas: tabulae testamenti unae per legatos eius Romam erant allatae; C III, 108.

terrorem: si quid ipsa multitudo et clamor et flamma nostris terroris afferre possent; A 14. cuius rei subita trepidatio magnum terrorem attulit nostris; A 75.

testimonium: cum laboris sui periculique testimonium afferre vellent; C III, 53.

voluptatem: quae quidem res Caesari non minorem quam ipsa victoria voluptatem attulit; G I, 53.

afficio, belegen, zufügen, erweiſen, erfüllen, ergreifen: **alqm**: tanto suo populique Romani beneficio affectus; G I, 35. maxima .. omnes laetitia afficit; G V, 48. in conspectu multitudinis omnibus cruciatibus affectus necatur; G V, 56. qui sunt affecti gravioribus morbis; G VI, 16. magna difficultate afficiebatur, qua ratione ad exercitum pervenire posset; G VII, 6. dispersos ... adoriebatur magnoque incommodo afficiebat; G VII, 16. esse nonnullo se Caesaris beneficio affectum; G VII, 37. magna affectus sollicitudine hoc nuntio Caesar; G VII, 40. quod mortifero vulnere Commium credebant affectum; G VIII, 23. aquae summa inopia affectos; C III, 49. (Vatinius) etsi gravi valetudine affectus vix corporis viribus animum sequebatur; A 44, a. iisdem cruciatibus affectus L. Mergilio † Squillas nominat plures; A 55. tali victoria totiens victor Caesar incredibili est laetitia affectus; A 77. quem (Catonem) Uticenses ... propter eius singularem integritatem ... sepultura afficiunt; Af 88, b. complures .. vulneribus affecerunt; H 12. virtute freti (nostri) repulsos multisque vulneribus affectos oppido represserunt; H 16, b. eos nihil meruisse, quare tali poena afficerentur; H 16, b. multis telis iniectis complures affecere; H 23, a. ex utroque genere pugnae complures sunt vulneribus affecti; H 23, b. Didius ... illa affectus laetitia; H 40, a.

adversarios: adversarii bene multis vulneribus affecti in oppidum se contulerunt; H 12. complures .. (adversarii) armis exuti, multi vulneribus affecti in castra sunt redacti; H 15. magno adversarios timore eorum (decumanorum) opera afficiebant; H 31, a.

aquiliferum: in eo proelio cum gravi vulnere esset affectus aquilifer; C III, 64.

civitates: quod ... quae (civitates) in amicitia manserant magnis affectae beneficiis eum (Pompeium) diligebant; C I, 61.

exercitum: summa difficultate rei frumentariae affecto exercitu; G VII, 17, a.

filium: neque affectum valetudine filium exponere in terram patitur; C I, 31.

homines: qua ex parte homines bellandi cupidi magno dolore afficiebantur; G I, 2. timore perterriti (homines), ne armis traditis supplicio afficerentur; G I, 27.

incolas: incolas ... ita acerbissimo afficiunt supplicio; Af 87, a.

partem: uti magnam partem hominum vulneribus afficerent; H 9.

pertinaciam: pertinaciam magna poena esse afficiendam indicabat; G VIII, 39.

principes: principes maximis praemiis afficiendo ... Galliam ... continuit; G VIII, 49.

affigo, befeſtigen, ſchleudern: **falces**: falces (erant usui) praeacutae insertae affixaeque longuriis non absimili forma muralium falcium; G III, 14, b.

pilum: pilum viribus contortum ... equi graviter adverso pectori adfixit; Af 16.

affingo, hinzudichten: **alqd**: addunt ipsi et affingunt rumoribus Galli, quod res poscere videbatur; G VII, 1. multa rumore affingebantur; C I, 53.

affinis, Verwandter: quod ... Caesarem .. eius (Mari) affinem esse audiebant; Af 32.

affinitas, Verwandtſchaft: 1. **confido**: cum ... Scipio affinitate Pompei confideret; C III, 83.

II. **tempus**: quorum (inimicorum) ipse maximam partem illo affinitatis tempore iniunxerat Caesari; C I, 4.

III, 1. **coniungi**: propinquitatibus affinitatibusque coniuncti; G II, 4, a.

2. **propter**: favere et cupere Helvetiis propter eam affinitatem; G I, 18.

affirmatio, Verſicherung: simul in spem veniebant eius affirmatione de reliquis adiungendis civitatibus; G VII, 30.

affirmo, verſichern: puteis fossis aquam dulcem reperiri posse affirmabat; A 8. celeriter, si illa sentiret, fore eum (regem) secum affirmans (Caesar); A 24, b.

afflicto, bedrängen, beſchädigen: **alqm**: incidit idem temporis, ut (L. Iunius Paciaecus) tempestate adversa vehementique vento afflictaretur; H 3, b.

naves: quod rursus minuente aestu naves in vadis afflictarentur; G III, 12. onerarias (naves), quae ad ancoras erant deligatae, tempestas afflictabat; G IV, 28.

affligo, niederwerfen, beſchädigen: **alces**: neque, si quo afflictae casu conciderunt, (alces) erigere sese aut sublevare possunt; G VI, 27.

arbores: infirmas arbores (alces) pondere affligunt atque una ipsae concidunt; G VI, 27.

naves: quae gravissime afflictae erant naves; G IV, 31. qui (equites) nuntiarent ... prope omnes naves afflictas atque in litore eiectas esse; G V, 10. tempore commutato tempestas et nostros texit et naves Rhodias afflixit; C III, 27.

opes: afflictas opes equestri proelio Bellovacorum esse; G VIII, 21.

ager, Acker, Feld, Gebiet, Land: I. **Subject:** debent: f. II, 1. vasto; G I, 11.

est: quod ... tertiam .. partem agri Sequani, qui esset optimus totius Galliae, occupavisset; G I, 31, c. privati ac separati agri apud eos nihil est; G IV, 1. non frumentum, cuius erant plenissimi agri, deficere poterat; C II, 37.

possunt: f. II, 1. do; G IV, 8.

vacant: publice maximam putant esse laudem, quam latissime a suis finibus vacare agros; G IV, 3. itaque una ex parte a Suevis circiter milia passuum sexcenta agri vacare dicuntur; G IV, 3. neque ullos in Gallia vacare agros; G IV, 8.

II. **nach Verben:** 1. adamo: posteaquam agros et cultum et copias Gallorum homines feri ac barbari adamassent, traductos plures; G I, 31, b.

attribuo: vel sibi agros attribuant vel patiantur eos tenere, quos armis possederint; G IV, 7. magistratus ac principes in annos singulos gentibus cognationibusque hominum ... quantum et quo loco visum est agri attribuunt; G VI, 22.

capio: agros .. in Gallia ex hostibus captos praemiaque rei pecuniariae magna tribuerat; C III, 59.

colo: qui ... bello illato ibi permanserunt atque agros colere coeperunt; G V, 12. non qui agrorum colendorum causa remansissent; G VIII, 7.

concedo: quorum alter agros Volcarum Arecomicorum et Helviorum publice iis (Massiliensibus) concesserit; C I, 35.

confero: neque enim conferendum esse Gallicum cum Germanorum agro; G I, 31, c.

depopulo(r): sese depopulatis agris non facile ab oppidis vim hostium prohibere; G I, 11. (hostes) agros .. Remorum depopulati; G II, 7. agros provinciamque vestro impulsu depopulavit; H 42, b.

divido: qui (Rhenus) agrum Helvetium a Germanis dividit; G I, 2.

do: quibus (Boiis) illi agros dederunt; G I, 28. qui (agri) dari tantae praesertim multitudini sine iniuria possint; G IV, 8.

habeo: ad utramque ripam fluminis agros, aedificia vicosque habebant; G IV, 4.

obtineo: quorum (legatorum) tertius ab Ana Vettonum agrum Lusitaniamque pari numero legionum obtinebat; C I, 38.

percurro: Auximo Caesar progressus omnem agrum Picenum percurrit; C I, 15, a.

polliceor: militibus in contione agros ex suis possessionibus pollicetur; C I, 17.

populor: in Haeduorum fines pervenerant eorumque agros populabantur; G I, 11. si ... eorum agros populari coeperint; G II, 5. (ut) agros Remorum popularentur; G II, 9. huc (se) iturum per fines Remorum eorumque agros populaturum; G V, 56.

possideo: latissimos feracissimosque agros possidere; G II, 4, b.

possido: f. attribuo; G IV, 7.

relinquo: iura, leges, agros, libertatem nobis reliquerunt; G VII, 77, d.

separo: f. I. est; G IV, 1. — teneo: f. attribuo; G IV, 7. — tribuo: f. capio.

vasto: ut paene in conspectu exercitus nostri agri vastari ... non debuerint; G I, 11. vastatis omnibus eorum agris; G III, 29. omnibus eorum agris vastatis; G IV, 38. ut ... tantum in agris vastandis incendiisque faciendis hostibus nocere tur; G V, 19. vastatis .. agris; G VI, 3. ipse (Cassius) hostili modo Cordubensium agros vastat; A 59. ut arbitror, ne agri vastarentur; Af 7. agros desertos ac vastatos esse; Af 20, b. agros vastari; Af 26, b.

vexo: quorum (Gallorum) agros vexaverant; G IV, 15. agros oppidaque vexare non destitit; Af 15.

2. expello: ad extremum tamen agris expulsi; G IV, 4. hoc proprium virtutis existimant, expulsos agris finitimos cedere; G VI, 23.

4. cogo ex: (cum) multitudinem hominum ex agris magistratus cogerent; G I, 4. Androsthenes ... omnem ex agris multitudinem servorum ac liberorum in oppidum cogit; C III, 80, a.

compello ex: pecora atque homines ex agris in silvas compellebat; G V, 19.

comporto ex: frumenta ex agris in oppida comportant; G III, 9, b.

confero eum: f. 1. confero. — ex: frumentum ex agris quotidie in castra conferebat; G IV, 31. ut ... sua .. omnia ex agris in oppida conferant; G VI, 10. quae repentini tumultus timore ex agris in urbem conferantur; C II, 25, a.

consido in: horum in agris civitatibusque considere; G VII, 77, d.

deduco ex: paulatim ex castris discedere ac suos clam ex agris deducere coeperunt; G IV, 30.

deprehendo in: multos in agris inopinantes deprehendit; G VI, 30.

diffugio ex: nonnullos ... ex agris diffugere ad praesens imperium evitandum; G VIII, 24.

dimitto per: dimissis per agros nuntiis; G VI, 31.

eicio in: cum equitatus noster liberius praedandi vastandique causa se in agros eiecerat; G V, 19.

habeo in: ut in agris et in omnibus fere villis sub terra specus frumenti condendi gratia clam habeant; Af 65.

induco in: reliquum exercitum in copiosissimos agros Biturigum inducit; G VIII, 2.

mitto in: incidit in Vibullium Rufum missum a Pompeio in agrum Picenum; C I, 15, b.

remaneo in: cum pars hominum in agris remaneret; G IV, 32.

remigro in: suos remigrare in agros iusserunt; G IV, 27.

reperio in: si quid frumenti aut pecoris in agris reperire possent; G VII, 20, c.

sumo ex: cum neque emi neque ex agris sumi posset; G I, 16.

transeo in: qui in agrum Noricum transierant; G I, 5.

versor in: eum in agris et pecora et homines animadverteret versari tamquam amicorum adventu; A 36.

III. **nach Substantiven:** I. alqd: f. 1. attribuo; G VI, 22. — I. est; G IV, I. vacant; G IV, 3.

bonitas: ne propter bonitatem agrorum Germani ... e suis finibus in Helvetiorum fines transirent; G I, 28.

inopia: cum .. Galli ... propter hominum multitudinem agrique inopiam trans Rhenum colonias mitterent; G VI, 24.

modus: neque quisquam agri modum certum aut fines habet proprios, sed ..; G VI, 22. id (frumentum) erat perexiguum cum ipsius agri natura, ... tum ..; C III, 42.

pars: ut ... partem finitimi agri per vim occupatam possiderent; G VI, 12, a. f. I. est; G I, 31, c.

regio: quod (oppidum) erat maximum ... in finibus Biturigum atque agri fertilissima regione; G VII, 13.

solum: demonstrant sibi praeter agri solum nihil esse reliqui; G I, 11.

2. iter per: Helvetiis esse in animo per agrum

Sequanorum et Haeduorum iter in Santonum fines facere; G 1, 10.

IV. **Umstand:** 1. donare: quorum patres ... eius .. (Marii) beneficio agris finibusque donati; Af 56.

multari: compulsos (Haeduos) in oppida, multatos agris; G VII, 54.

2. in: frumenta in agris matura non erant; G I, 16. iam .. esse in agris frumenta matura; G I, 40, c. qui erant in agris reliqui discesserunt; G IV, 34. in agris habet delectum egentium ac perditorum; G VII, 4, a. frumentum .. in agris et pecoris copiam nactus; G VII, 56. Cosam in agro Thurino uppugnare coepit; C III, 22. ille (Caesar) idoneum locum in agris nactus * || plenis frumentorum ||; C III, 81. legiones Scipionis comperit longius in agris frumentari; Af 68.

per: clamore per agros regionesque significant; G VII, 3.

agger, Erde, Wall, Angriffsdamm: 1. **Subject:** concipit: uti uno tempore agger, plutei, testudo, turris, tormenta flammam conciperent; C II, 14.

contegit: agger ... et ascensum dat Gallis et ea, quae in terra occultaverant Romani, contegit; G VII, 85.

contingit: cum is (agger) murum hostium paene contingeret; G VII, 24.

dat: s. contegit.

est: aggerem ... eorum murorum contignatione facere instituerunt aequa fere altitudine, atque ille congesticius ex materia fuerat agger; C II, 15.

exprimit: quantum has (turres) quotidianus agger expresserat; G VII, 22.

fumat: paulo ante tertiam vigiliam est animadversum fumare aggerem; G VII, 24.

patet: tantundem .. eius valli agger in latitudinem patebat; C III, 63, a.

possunt, sustinent: postquam neque aggeres neque fossae vim hostium sustinere poterant; G VII, 87. s. II, 1. contineo.

II. **nach Verben:** 1. adicio; testudine facta et aggere ad munitiones adiecto; G V, 9.

ago: duabus ex partibus aggerem, vineas turresque ad oppidum agere instituit; C II, 1. Caesar ... aggerem vineasque agere instituit; H 7. s. comporto; A 73.

apparo: Caesar ... aggerem apparare, vineas agere ... coepit; G VII, 17, a.

comporto: quod, unde agger omnino comportari posset, nihil erat reliquum; C II, 15. ille ... aggerem iubet comportare; C III, 62. aggerem comportari iubet intra munitiones; A 73. huc omnem comportatum aggerem ex castris servitia agerent iussit; A 73.

confero: quo (aggere) celeriter collato; A 73.

conicio: agger ab universis in munitionem coniectus; G VII, 85.

contineo: cum agger altiore aqua contineri non posset; C I, 25, b.

exstruo: vineis actis aggere exstructo; G II, 30. diebus XXV aggerem latum pedes CCCXXX, altum pedes LXXX exstruxerunt; G VII, 24. post eas (fossas) aggerem ac vallum duodecim pedum exstruxit; G VII, 72. exstruiter agger in altitudinem pedum sexaginta; G VIII, 41. aggerem in altitudinem pedum LXXX exstruit; C II, 1.

facio: aggerem novi generis atque inauditum ex latericiis duobus muris senum pedum crassitudine ... facere instituerunt; C II, 15. s. 1. est.

fero: s. 3. cognosco ex.

iacio: aggere iacto turribusque constitutis; G II, 12. moles atque aggerem ab utraque parte litoris iaciebat; C I, 25, b.

impono: aggerem .. omnem noctu in scaphas et naves actuarias imponit; C III, 62.

incendo: ut ea nocte turres aggeremque incenderent; H 16, a.

inicio: legionarii magnis arboribus excisis ... proiectis iis repentinoque aggere iniecto flumen transierunt; A 29.

interscindo: ut ... alii turres reducerent aggeremque interscinderent; G VII, 24.

peto: qui (milites) paulo longius aggeris petendi causa processerant; G II, 20. quod longius erat agger petendus; C I, 42.

porto: quae (multitudo servorum) aggerem portabat; A 74.

profero: hac agger inter manus proferebatur; C II, 2.

restinguo: restincto aggere; G VII, 25.

subtraho: aggerem cuniculis subtrahebant; G VII, 22.

succendo: quem (aggerem) cuniculo hostes succenderant; G VII, 24.

2. infero: crebris diurnis nocturnisque eruptionibus aut aggeri ignem inferebant aut ..; G VII, 22. ignes .. aggeri et turribus inferebantur; C II, 2.

3. ago ad: alias eruptione tentata, alias cuniculis ad aggerem vineasque actis; G III, 21.

ascendo per: quod (equitatus) angusto itinere per aggeres ascendebat; C III, 69.

cognosco ex: quo cognito a Petreio et Afranio ex aggere atque cratibus, quae flumine ferebantur; C I, 40, a.

colloco in: collocatur in eo (aggere) turris decem tabulatorum; G VIII, 41.

comporto ad: ad aggerem cespitibus comportandis; G III, 25.

iacio in: alii faces atque aridam materiem de muro in aggerem eminus iaciebant; G VII, 24.

III. **nach Substantiven:** altitudo: sic ut prope summam muri aggerisque altitudinem acervi armorum adaequarent; G II, 32.

commissurae: huic (vallo) loricam pinnasque adiecit grandibus cervis eminentibus ad commissuras pluteorum atque aggeris; G VII, 42.

IV. **Umstand:** 1. compleri: quas (naves) demonstravimus aggere et levis armaturae militibus completas; C III, 62. fossae .. aggere complebantur; C III, 63, b.

explere: cratibus atque aggere paludem explere atque iter munire conabatur; G VII, 58. proximam fossam cratibus integunt atque aggere explent; G VII, 79. aggere et cratibus fossas explent; G VII, 86.

extrudi: extruso mari aggere ac molibus; G III, 12.

integere: has (rates) terra atque aggere integebat; C 1, 25, b.

munire: s. explere; G VII, 58.

supprimi: ea vineis et aggere suppressa comprehendebant id ipsum, qood morabatur; G VIII, 42.

vestiri: hae (trabes) revinciuntur introrsus et multo aggere vestiuntur; G VII, 23.

2. ad: ad alteram turrim aggeremque eruptione pugnaverunt; C II, 14.

V. **Lücke:** tum praeterea accedebat, ut aggerem*; H 41.

aggredior, angreifen, überfallen, unternehmen, beginnen: I. alqs: illi ... silentio aggressi universi; C III, 50.

II. oppugnare: post horam nonam oppidum altissimis moenibus oppugnare aggressus ante solis occasum expugnavit; C III, 80, b.

III. alqm: eos impeditos et inopinantes aggressus; G I, 12. Boii et Tulingi ... ex itinere no-

stros latere aperto aggressi circumvenire ... coeperunt; G I, 25. ut impeditos aggrederentur; G II, 9. qui (equites) primum elicerent nostros, deinde circumventos aggrederentur; G VIII, 12. Caesar neque resistentes aggrediundos tanto collis ascensu iudicabat; G VIII, 14, a. fugientes perterritosque sub sarcinis in itinere aggressi (equites); G VIII, 27. imprudentes .. ante missis equitibus aggreditur; C I, 51. sinistro cornu ... celeriter aggressus Pompeianos ex vallo deturbavit; C III, 67. ipse (Pompeius) ut omnibus copiis Domitium aggrederetur; C III, 78, b. prius ... quam is Mithridaten aggredi posset; A 28.

castellum: castellum ... Caesar aggressus omnibus copiis expugnat; A 30, a.

cornu: ut ... dextrum Caesaris cornu ab latere aperto aggrederentur; C III, 86.

equites: dispositis insidiis saepius equites eius aggressus secunda proelia faciebat; G VIII, 48, a.

facinus: nefandum crudelissimumque facinus sunt aggressi; H 15.

hostem: hostes impeditos nostri in flumine aggressi; G II, 10. imprudentis atque inopinantis hostis aggrediuntur; C II, 38. ut (legio) ... aversos .. hostes aggrederetur; A 40. ut aperto latere aggrederetur hostem; A 40.

legionarios: Cassius ... aggressus equitatu legionarios se recipientes; A 60.

locum: cohortes illo circumire castra et summum locum aggredi iussit; A 31.

munitiones: nostri victoria elati ... munitiones .. aggredi non dubitarunt; A 76.

navem: alteram navem ... pluribus aggressus navibus; C III, 40. ex utraque parte naves longas aggressus; C III, 40. naves onerarias XXX a M. Antonio relictas intra portum aggressus omnes incendit; C III, 40.

pabulatores: qui inopinantis pabulatores ... aggressi; C I, 55.

partem: alteram insulae partem ... constratis navibus aggreditur; A 17.

pontem: eum (pontem) postero die simili ratione aggreditur; A 19.

oppidum: quo die (oppidum) est aggressus; A 26.

opus: magnum ac difficile opus aggreditur; A 6.

aggrego, anschließen: se: quod ... alius alia ex navi, quibuscumque signis occurrerat, se aggregabat; G IV, 26. quod hi, qui se ad eorum amicitiam aggregaverant, meliore condicione atque aequiore imperio se uti videbant; G VI, 12, b.

agito, verhandeln, äußern: I. acc. c. inf.: qui (Antistius Turpio) fidens viribus ex adversariis sibi parem esse neminem agitare coepit; H 25, a.

II. alqd: haec principes in consiliis contionibusque agitabant; A 3.

res: his rebus agitatis; G VII, 1.

agmen, Zug, Heereszug, Marsch: I. **Subject:** consistit: consistit agmen; G VII, 67.

consuescit: s. est; G VIII, 8.

est: quod (impedimentorum agmen) tamen erat mediocre, ut in expeditionibus esse consuevit; G VIII, 8. vestigio temporis primum agmen erat in conspectu; C II, 26. cum iam esset agmen in portis; C III, 85.

imminet, instat: instabat agmen Caesaris atque universum imminebat; C I, 80.

it: magnum ire agmen adverso flumine; G VII, 61.

procedit: vix agmen novissimum extra munitiones processerat, cum ..; G VI, 8, a. prius, ... quam longius agmen impedimentorum suorum processisset; G VIII, 14, a.

II. **nach Verben:** 1. adorior: Sontiates ... in itinere agmen nostrum adorti; G III, 20.

antecedo: equites, qui agmen antecessissent; G IV, 11. equitatus hostium procul visus est, qui agmen Vercingetorigis antecesserat; G VII, 12.

carpo: relinquebatur Caesari nihil, nisi uti equitatu agmen adversariorum male haberet et carperet; C I, 63. equitatu praemisso, qui novissimum agmen carperet atque impediret; C I, 78. cum equitatu levique armatura agmen eius (Caesaris) extremum carpere coepit; Af 75.

cerno: cum primum agmen Pompei procul cerneretur; C IV, 41.

claudo: qui hominum milibus circiter XV agmen hostium claudebant et novissimis praesidio erant; G I, 25. inde duae legiones ... totum agmen claudebant praesidioque impedimentis erant; G II, 19. expeditae cohortes novissimum agmen claudebant; C I, 79.

cogo: ut ... omnium impedimentorum agmen ... cogeret undecima (legio); G VIII, 8.

confundo: s. explico.

consequor: de media nocte missus equitatus novissimum agmen consequitur; G VII, 88. agmen .. hostium consecutus; G VIII, 28. primum agmen fugientium consecutus; C II, 35, a. statim .. (Caesar) egressus et novissimum agmen consecutus; C III, 75.

conspicor: progressus milia passuum XXV agmen Haeduorum conspicatus; G VII, 40.

demoror: equitatum .. praemisit ad novissimum agmen demorandum; C III, 75.

duco: Lucterius agmen iumentorum ad oppidum ducit; G VIII, 35.

explico: quorum perturbatum et confusum dum explicant agmen; G VIII, 14, a.

habeo: s. carpo; C I, 63.

impedio: s. carpo; C I, 71.

insequor: qui cupidius novissimum agmen insecuti; G I, 15. eius (Caesaris) agmen extremum insequi coeperunt; Af 6. pars agmen extremum insequi; Af 70. dum (rex Iuba) cupidius agmen adversariorum insequitur; H 10.

instruo: hac ratione paene quadrato agmine instructo; G VIII, 8.

invado: consequuntur equites nostri ... invaduntque Dumnaci agmen; G VIII, 27.

moror: omnem equitatum, qui novissimum agmen moraretur, praemisit; G II, 11. ut ... omne agmen morarentur, dum consequeretur ipse (Fabius); G VIII, 28.

perturbo: s. explico.

premo: cum ab equitatu novissimum agmen premeretur; C I, 70.

retorqueo: ubi paulatim retorqueri agmen ad dextram conspexerunt; C I, 69.

subsequor: equitatum .., quod recenti proelio perterritum esse existimabat, agmen subsequi iussit; G IV, 13.

sustineo: novissimos ... nonnumquam sustinere extremum agmen; C I, 64.

2. offero: Labienus Afraniusque ... agmini eius (Caesaris) extremo se offerunt; Af 69, a.

3. removeo: equitatu suo propter equorum interitum extremo agmine remoto; Af 70.

4. colloco in: cohortibus paucis ex veteranis ... in extremo agmine collocatis; Af 6.

discedo ab: ut neque longius ab agmine legionum discedi Caesar pateretur; G V, 19.

evoco ad: legiones in vicem ad extremum agmen evocabat; Af 70.

fugio ex: qui (equites) ex primo agmine fugerant; Af 95.
incido in: nonnullae cohortes in agmen Caesaris, aliae in equites incidunt; C I, 24.
intersum inter: uti inter novissimum hostium agmen et nostrum primum non amplius quinis aut senis milibus passuum interesset; G I, 15.
perequito per: qui non bis per agmen hostium perequitasset; G VII, 66, b.
procedo ante: equitatuque || equitatumque || tantum procedere ante agmen imperat legionum, quantum ..; G VIII, 27.
progredior extra: quin nemo eorum progredi modo extra agmen audeat; G VII, 66, b.
recipio ad: (Galli) multis amissis se ad agmen receperunt; G VII, 13. ut ... ipsi .. (antesignani) incolumes se ad agmen reciperent; C III, 75. — in: ut eos (equites) superioribus perterritos proeliis in medium reciperent agmen; C I, 79.
subsisto ad: quos (equites) ad novissimum agmen equorum reficiendorum causa substitisse demonstratum est; C II, 42.
III. **nach Substantiven:** 1. conspectus: ut non prius fuga desisterent, quam in conspectum agminis nostri venissent; G IV, 12.
iter: his rebus cum iter agminis nostri impediretur; G II, 17.
longitudo: cum propter longitudinem agminis minus facile omnia per se obire ... possent; G V, 33.
ordo: ratio ordoque agminis aliter se habebat, ac Belgae ad Nervios detulerant; G II, 19. agminis ordinem ita constituit, ut legio septima, octava, nona ante omnia irent impedimenta; G VIII, 8.
pars: cum se maior pars agminis in magnam convallem demisisset; G V, 32.
ratio: f. ordo; G II, 19.
2. alqs ex: circiter tribus milibus hostium ex novissimo agmine interfectis; G VII, 68.
IV. **Umstand:** 1. contendere: omnes Nervii confertissimo agmine duce Bodnognato ... ad eum locum contenderunt; G II, 23.
impedire: proinde agmine impeditos adorirentur; G VII, 66, a. una (acies) primo agmine iter impedire coepit; G VII, 67.
lacessere: novissimo agmine proelio nostros lacessere coeperunt; G I, 15.
proficisci: proficiscuntur ... longissimo agmine maximisque impedimentis; G V, 31.
subsistere: qui (pedites) toto agmine subsistentes equitibus suis contra nostros ferunt auxilium; G VIII, 28.
2. ab: Helvetii ... nostros a novissimo agmine insequi ac lacessere coeperunt; G I, 23. cum ab extremo agmine, ad quos ventum erat, consisteret; G II, 11.
ad: equites ... repente sese ad novissimum agmen ostendunt; C I, 63. pugnatur acriter ad novissimum agmen; C I, 80.
in: quae (legiones) in novissimo agmine praesidio impedimentis fuerant; G II, 26. (Gabinius) adeo .. est a barbaris contemptus, ut ... in agmine dimicare sit coactus; A 43.

agnosco, erkennen: alqm: quae vis tempestatis ita obscurabat, ut vix proximum agnoscere possent; H 3, b.
navem: quae (navis) ex insigni facile agnosci poterat; C II, 6.
signa: tum Labienus „non agnosco", inquit, „signa decumanorum"; Af 16.

ago, treiben, vorwärts treiben, vorrücken, anlegen, einreiben, betreiben, handeln, zu Werke gehen, beabsichtigen, verhandeln, ausdrücken: I. **absolut:** 1. **unpersönlich:** uti sibi daret potestatem cum Considio agendi; Af 4. — cum simulatione agi timoris iubet; G V, 50. [non cum populo agi coeptum]; C I, 7, b. tanta est contentione actum, quanta agi debuit; C III, 111.
2. alqs: is ita cum Caesare egit; G I, 13. quorum alteri, quod nullo studio agebant, non multum adiuvabant; G VII, 17, a. si illo (Libone) auctore atque agente ab armis sit discessum; C I, 26, b. at Pharnaces ... lentius agere ... coepit; A 71. dicitur Iuba cum eo (Scipione) egisse non oportere ..; Af 57. postquam Iuba ante portas diu multumque primo minis pro imperio egisset cum Zamensibus; Af 91, b. acriter .. eximia virtute plures cum agerent; H 23, a.
legiones: reliquae legiones cum tribunis militum et primorum ordinum centurionibus egerunt; G I, 41.
miles: || armatus || qui (miles) in eius modi periculo cum || periculo || constanter agendum sibi videret; Af 84.
senatus: si (senatus) cunctetur atque agat lenius; C I, 1.
II. **mit Ergänzung:** 1. de: petierunt .. (principes), ut sibi secreto in occulto de sua omniumque salute cum eo agere liceret; G I, 31, a. velle sese de re publica et summis utriusque rebus cum eo agere; G I, 34. velle se de his rebus, quae inter eos agi coeptae neque perfectae essent, agere cum eo; G I, 47. dum de condicionibus inter se agunt; G V, 37. de obsessione non prius agendum constituit, quam rem frumentariam expedisset; G VII, 36. cum eo (Caesare) de salute sua *agit;* C I, 22. quod consules absint, sine illis non posse agi de compositione; C I, 26, b. ita saepius rem frustra tentatam Caesar aliquando dimittendam sibi indicat et de bello agendum; C I, 26, b. Afranii etiam filius adolescens de sua ac parentis sui salute cum Caesare per Sulpicium legatum agebat; C I, 74, b. qui (milites) per se de concilianda pace egerint; C I, 85, a. hoc unum esse tempus de pace agendi; C III, 10, b. antequam de mandatis agi inciperetur; C III, 11. ut de compositione acturi viderentur; C III, 15. nihilo minus tamen agi posse de compositione; C III, 17. Vibullius ... de mandatis Caesaris agere instituit; C III, 18. conatus tamen nihilo minus est aliis rationibus [per colloquia] de pace agere; C III, 18. simul de deditione eorum agebat; C II, 28, a. postremo omnes aut de honoribus suis aut de praemiis pecuniae aut de persequendis inimicitiis agebant; C III, 83. illi (Pompeiani) de deditione missis legatis agere coeperunt; C III, 97. de his rebus cum ageretur apud Caesarem; C III, 109. quae (legationes) de pace agerent; A 36. amplius de ea re agere destitit; Af 88, a.
2. ne: cum his (xv primis) agit, ne initium inferendi belli ab Massiliensibus oriatur; C I, 35. cum P. Attio agebant, ne sua pertinacia omnium fortunas perturbari vellet; C II, 36. f. III. alqd; C III, 19, a.
3. ut: f. III. alqd; G VIII, 52. C I, 85, c.
III. **mit einfachem Object:** alqd: Dumnorigi custodes ponit, ut, quae agat, quibuscum loquatur, scire possit; G I, 20. Caesari omnia uno tempore erant agenda; G II, 20. per suos principes inter se coniurant nihil nisi communi consilio acturos; G III, 8. neque satis Bruto ... constabat, quid agerent; G III, 14, a. prius ad hostium castra pervenit, quam quid ageretur, Germani sentire possent; G IV, 14. nihil temere agendum ... existimabant; G V, 28. quae Ambiorix cum Titurio egerat; G V, 41. quae ad Avaricum agerentur, cognoscebat; G VII, 16. reliqua qua ratione agi placeat, constituunt; G VII, 37. quod (milites) sibi ipsi indi-

cavissent, quo procedendum aut quid agendum videretur; G VII, 52. repulsi Galli, quid agant, consulunt; G VII, 83. quid quoque pacto agi placeat, occulte inter se constituunt; G VII, 83. quamquam ... (Caesar) certior .. fiebat id agi paucorum consiliis, ut ... spoliaretur; G VIII, 52. his de causis aguntur omnia raptim atque turbate; C I, 5. Pompeius eadem illa, quae per Scipionem ostenderat, agit; C I, 6, a. ea, quae reipublicae causa egerit; C I, 8. eadem fere atque eisdem verbis praetor Roscius agit cum Caesare; C I, 8. cum ... omnia trepidantius timidiusque ageret, quam superioribus diebus consuesset; C I, 19. haec magno studio agebat; C I, 30, b. infectis iis, quae agere destinaverat; C I, 33. haec dum inter eos aguntur; C I, 36. neque nunc id agere, ut ab illis abductum exercitum teneat ipse; C I, 85, c. animadvertit multa undique portari atque agi plenissimis viis; C II, 25, a. haec acta diebus XL; C II, 32, b. haec cum agerentur; C II, 36. illum reliqua per se acturum hortantibus ipsis; C III, 16. qui (P. Vatinius) ea, quae maxime ad pacem pertinere viderentur, ageret; C III, 19, a. cum id agerent, ne cives cum civibus armis decertarent; C III, 19, a. alter omnia agere ad praescriptum ... debet; C III, 51, b. gloria elati cuncta, ut erant acta, exposuerat; C III, 79, b. quae per Vatinium in colloquiis, quae per Aulum Clodium cum Scipione egisset; C III, 90. id .. agendum mature; A 3. ut, quid ageretur, perspiceret; A 57, a.

adversarios: equites nostri ... adversarios ad vallum agere coeperunt; H 23, b. adversarios .. vehementissime pugnantes nostri agere coeperunt; H 31, b.

aggerem: huc omnem comportatum aggerem ex castris servitia agerent iussit; A 73. f. vineas; C II, 1. H 7.

conventus: ipse in citeriorem Galliam ad conventus agendos profectus est; G I, 54. ut instituerat, in Italiam ad conventus agendos profectus est; G VI, 44. quieta Gallia Caesar, ut constituerat, in Italiam ad conventus agendos proficiscitur; G VII, 1.

cuniculos: cuniculis ad aggerem vineasque actis; G III, 21. eodem tempore cuniculos tectos ab vineis agunt ad caput fontis; G VIII, 41.

gratias: princeps decima legio per tribunos militum ei gratias egit, quod ... fecisset; G I, 41. ut iis (municipiis, coloniis) gratias ageret, quod frequentiam atque officium suum Antonio praestitissent; G VIII, 50. Auximatibus agit gratias; C I, 13, agunt gratias omnes omnibus, quod sibi perterritis pridie pepercissent; C I, 74, a. Caesar contione habita Cordubae omnibus generatim gratias agit: civibus Romanis, quod ... studuissent ..; C II, 21. (Pompeius) contionatus .. apud cunctum exercitum suis agit gratias; C III, 82, a. ut aut vivo mihi aut mortuo gratias agas; C III, 91. quibus Caesar in praesentia gratias egit; Af 36. pro suo beneficio sine dubio ab his (militibus, tironibus) gratias sibi actum iri; Af 45. „pro tuo", inquit, „summo beneficio, Scipio, tibi gratias ago, ... quod ... polliceris"; Af 45. gratias pro eorum (Uticensium) erga se studio agit; Af 90. eo die demum natos praedicantes laeti gratias agunt Caesari; Af 90. quin ... gratias .. agerem; F 14.

hostes: f. IV; G V, 17.

impedimenta: iis impedimentis, quae secum agere ac portare non poterant, citra flumen Rhenum depositis; G II, 29.

opera: f. vineas; A 1.

praedam: praeda ex omnibus locis agebatur; G VI, 43.

rem: qui (L. Metellus) ... reliquas .. res, quascumque agere instituerit, impediat; C I, 33. quod ... post horam x diei res agebatur; A 10. quorum res agitur; F 3. f. II, 1. G I, 47.

sublicas: nihilo secius sublicae .. ad inferiorem partem fluminis oblique agebantur; G IV, 17.

testudines: hostes maximo clamore ... turres testudinesque agere ... coeperunt; G V, 43.

turres: f. testudines. vineas; C I, 36. II, 1.

vineas: castris munitis vineas agere ... coepit; G II, 12. celeriter vineis ad oppidum actis; G II, 12. vineis actis aggere exstructo; G II, 30. Caesar ... aggerem apparare, vineas agere, turres duas constituere coepit; G VII, 17, a. Labienus primo vineas agere ... conabatur; G VII, 58. turres vineasque ad oppugnationem urbis agere ... instituit; C I, 36. C. Trebonius legatus, ... duabus ex partibus aggerem, vineas turresque ad oppidum agere instituit; C II, 1. ut ... hanc (partem) operibus vineisque agendis ab reliqua parte urbis excluderet; A 1. Caesar ... aggerem vineasque agere instituit; H 7.

IV. **mit doppeltem Accusativ**: reliquos in fugam coniecerunt atque ita perterritos egerunt, ut ..; G IV, 12. — quoad subsidio confisi equites ... praecipites hostes egerunt; G V, 17. praecipites Pompeianos egerunt et terga vertere coëgerunt; C III, 46.

V. **Lücke**: * materiesque, unde soliti sunt turris † agi; H 41.

agricultura, Ackerbau: 1, 1. intermitto: sic neque agricultura nec ratio atque usus belli intermittitur; G IV, 1.

2. studeo: agriculturae (Germani) non student; G VI, 22. quod ... minime omnes Germani agriculturae student; G VI, 29.

3. prohibeo: causa transeundi fuit, quod ... agricultura prohibebantur; G IV, 1.

4. revoco ab: quos (homines) spes praedandi ... ab agricultura et cotidiano labore revocabat; G III, 17.

II. commutare: ne assidua consuetudine capti studium belli gerendi agricultura commutent; G VI, 22.

aio, sagen: 1. alqs: hic tum, ut ait Ennius, nostri cessere parumper; H 23, a. hic, ut ait Ennius, pes pede premitur, armis teruntur arma; H 31, b.

miles: ait (miles): „Labiene, decumanum militem, qui te petit, scito esse"; Af 16.

II. acc. c. inf.: cedentes .. (Brutum et Cassium) haec ais scripsisse; F 26.

ala, Reiterschaar: immitto: equitatus sui alam sinistram ad intercludendos hostes immisit; Af 39.

mitto: Caesar alteram alam mittit, qui satagentibus celeriter succurrerent; Af 78, b.

alacer, erregt, geneigt, freudig: alqs: omnes alacres et fiduciae pleni ad Alesiam proficiscuntur; G VII, 76. tanto erant alacriores ad custodias, qui classibus praeerant; C III, 25.

adversarii: haec mora adversarios alacriores efficiebat; H 30.

animus: ut ad bella suscipienda Gallorum alacer ac promptus est animus; G III, 19.

hostes: hostes (consilium) ad pugnam alacriores effecit; G V, 33.

milites: cum sua cunctatione atque opinione timoris hostes nostros milites alacriores ad pugnandum effecissent; G III, 24.

virtus: quorum virtute alacri; H 25, b.

alacritas, Freudigkeit, Eifer: I. innascitur: summa .. alacritas et cupiditas belli gerendi innata est; G I, 41. quod est quaedam animi incitatio atque alacritas naturaliter innata omnibus; C III, 92.
II. angeo: hanc (alacritatem) non reprimere, sed augere imperatores debent; C III, 92.
cognosco: quorum (nostrorum) studium alacritatemque pugnandi cum cognovisset Scipio; C III, 37, b.
incendo: quae (alacritas) studio pugnae incenditur; C III, 92.
inicio: multo maior alacritas studiumque pugnandi maius exercitui iniectum est; G I, 46.
reprimo: f. augeo.
III. niti: non eadem alacritate ac studio ... nitebantur; G IV, 24.

alarius, aus Hülfstruppen bestehend: A. cohortes: crebras stationes disponunt equitum et cohortium alariarum; C I, 73. tertium in subsidiis locum alariae cohortes obtinebant; C I, 83. cohortes circiter xxx alarias addidit; C II, 18, a.
B, I. constituo: omnis alarios in conspectu hostium pro castris minoribus constituit; G I, 51.
2. utor: ut ad speciem alariis uteretur; G I, 51.

albeo, hell sein: caelum: Caesar exploratis regionibus albente caelo omnes copias castris educit; C I, 68. iam caelo albente; Af 11. Scipio ... caelo albente ... ad mare versus consedit; Af 90.

albus, weiß: plumbum: nascitur ibi plumbum album in mediterraneis regionibus; G V, 12.
vestitus: factum est, ut Scipio ad album sese vestitum transferret; Af 57.

alces, Elenn, Elch: sunt item, quae appellantur alces. harum est consimilis capris figura et varietas pellium, sed magnitudine paulo antecedunt mutilaeque sunt cornibus et crura sine nodis articulisque habent neque quietis causa procumbunt neque, si quo afflictae casu conciderunt, erigere sese aut sublevare possunt. his sunt arbores pro cubilibus ..; G VI, 27.

alga, Seetang: alga e litore collecta et aqua dulci eluta et ita iumentis esurientibus data vitam eorum producebant; Af 24.

alias, ein andermal, bald: I. einfach: novissimos ... nonnumquam sustinere extremum agmen atque irrumpi, alias inferri signa; C I, 64.
II. distributiv: cum alias bellum inferrent, alias illatum defenderent; G II, 29. alias eruptione tentata, alias cuniculis ad aggerem vineasque actis; G III, 21. at Caesar ... alias territando, ... alias cohortando magnam partem Galliae in officio tenuit; G V, 54. alias ut situm castrorum cognosceret, alias colloquendi aut territandi causa; G V, 57. alias non longo a castris progressi spatio ... angustius pabulabantur, alias longiore circuitu custodias stationesque equitum vitabant; C I, 59.

alienatio, Entfremdung, Abfall: 1. habeo: castrorum autem mutatio quid habet nisi ... alienationem exercitus? C II, 31, a.
2. dico de: quae de exercitus alienatione dicuntur; C II, 31, b.

alieno, entfremden, verstören: mentem: ut paene alienata mente deletis omnibus copiis equitatum se ex fuga recipisse dicerent; G VI, 41.

voluntates: omnium suorum voluntates alienare; G VII, 10.

alienus, fremd, ungünstig, unpassend, abgeneigt: A. alqd: non alienum esse videtur de Galliae Germaniaeque moribus ... proponere; G VI, 10.
aes: f. aes (5 St.) S. 53, a.
animus: alieno esse animo in Caesarem milites; C I, 6, a. totius exercitus animos alienos esse a Curione, C II, 27.
fines: ut potius in suis quam in alienis finibus decertarent; G II, 10. neque verum esse, qui suos fines tueri non potuerint, alienos occupare; G IV, 8.
legiones: ipsum (Pompeium) et provincias et legiones alienas tenere; C I, 11.
locus: alieno loco cum equitatu Helvetiorum proelium committunt; G I, 15.
potestas: cum ... privatus et captus ipse (Domitius) in alienam venisset potestatem; C II, 32, c.
regiones: Longinus veritus, ne genere quodam obsidionis clauderetur in regionibus alienis sibique infestis; A 61.
res: res aliena est; F 4.
salus: quod suum periculum in aliena vident salute constare; G VII, 84. nec dat ulli civitati spatium de aliena potius quam de domestica salute cogitandi; G VIII, 3.
tempus: ad committendum proelium alienum esse tempus arbitratus; G IV, 34.
B. credo: multi ex suis finibus egressi se suaque omnia alienissimis crediderunt; G VI, 31.

alio, anderswohin: anno post alio transire cogunt; G VI, 22.

aliquamdiu, ziemlich lange, eine Weile
audeo: quod Pompeius insidias timens ... munitionibus appropinquare aliquamdiu non audebat; C III, 70.
dimico: cum aliquamdiu summa contentione dimicaretur; G VIII, 29.
exspecto: quas (naves) cum aliquamdiu Caesar frustra exspectasset; G V, 23.
irrideo: cuius (Pharnacis) aliquamdiu Caesar irridebat inanem ostentationem; A 74.
possum: aliquamdiu fides fieri non poterat; C II, 37.
pugno: pugnatur aliquamdiu pari contentione'; G VIII, 19, a. pugnatum est aliquamdiu vehementissime; H 13, b.
timeo: quos aliquamdiu inermos sine causa timuissent; G I, 40, b.

aliquando, endlich: dimitto: ita saepius rem frustra tentatam Caesar aliquando dimittendam sibi iudicat; C I, 26, b.
excedo: Cimbri ... finibus quidem nostris aliquando excesserunt; G VII, 77, d.
facio: vellem ... homines suae petulantiae nimiaeque libertatis aliquando finem fecissent; Af 54, a.
percipio: ut aliquando pro tantis laboribus fructum victoriae perciperent; G VII, 27.

aliquantus, ziemlich groß, bedeutend: A. numerus: Caesar ... aliquantum numerum frumenti ... congesserat; Af 21.
'B, I. progredior: his aliquantum itineris progressis; G V, 10.
II. planior: carinae aliquanto planiores quam nostrarum navium; G III, 13, a.

aliquis, aliqui, ein, irgend ein, etwas:

A. **bei Substantiven:** aditus: qui aliquem sermonis aditum causamque amicitiae cum Cicerone habebant; G V, 41.
bellum: cum ... aliquod bellum incidit; G VI, 15. ne ... bellum aliquod relinqueretur; G VIII, 49.
casus: quae res ... aliquem reciperent casum; C III, 51, b.
causa: aliqua ei (civi) inferebatur causa; H 1. [. aditus.
civis: cum aliquis ex ea civitate optime [de Cn. Pompeio] meritus civis esset; H 1.
civitas: non esse .. alicui civitati sortem incommodi recusandam; G VIII, 1.
commendatio: qui aliquam formae ... commendationem babebant; A 41.
detrimentum: ut potius in nocendo aliquid praetermitteretur ... quam cum aliquo militum detrimento noceretur; G VI, 34, b. aliquo accepto detrimento; C I, 59. 67.
dux: ut ... ducem .. aliquem requirerent; Af 85, a.
error: sive error aliquis ... victoriam interpellavisset; C III, 73, b.
facinus: aliquo facinore comperto; G I, 40, d.
factum: si ... videbere ... meum aliquod factum condemnavisse; F 16.
facultas: fore aliquam dimicandi facultatem; G VI, 7, a. ut ... aliquam Caesar ad insequendum facultatem haberet; C III, 29.
honus: ut (imperatores) ... cum honore aliquo ... domum revertantur; C I, 85, c.
iactura: qui modo aliquam iacturam facere posset; A 49.
iniuria: qui si alicuius iniuriae sibi conscius fuisset; G I, 14.
legatus: (uti) e suis legatis aliquem ad se mitteret; G I, 47. aliquem legatum in Africam cum copiis venisse; Af 26, a.
locus: uti aliquem locum medium utriusque colloquio deligeret; G I, 34. datum iri tamen aliquo loco pugnandi facultatem; C I, 71. qui cum aliquo loco a nostris recepti essent; H 14.
munus: ut cum munere aliquo perfugisse ad Pompeium viderentur; C III, 60.
necessitas: necessitatem sibi aliquam imponi belli gerendi; G VIII, 49.
noxia: qui ... in latrocinio aut aliqua noxia sint comprehensi; G VI, 16.
numerus: hominum, qui aliquo sunt numero atque honore; G VI, 13, a.
nuntius: quin aliquem de consiliis ac motu Gallorum nuntium acciperet; G V, 53.
occasio: ut aliquam occasionem dimicandi nancisceretur; C III, 85.
offensio: (hostes) aliqua offensione permotos continuerunt; C III, 47.
opportunitas: opportunitate aliqua data; G III, 17. neque (se) aliqua temporis opportunitate postulare; C I, 85, b.
pars: si pars aliqua circumventa ceciderit; G VI, 40. ut ... aliqua parte exercitus (Caesar) spoliaretur; G VIII, 52. quibus (fossis) partem aliquam Sicoris averteret; C I, 61. alicui se parti onustarum navium occurrere posse; C III, 8. quae (naves) aliqua ex parte secundum cursum haberent; C III, 47. donec sibi veteranarum legionum pars aliqua ... occurrisset; Af 31, c.
principes: esse aliquos repertos principes inferendi belli; G V, 54.
ratio: si (Considius) posset aliqua ratione perduci ad sanitatem; Af 4.
spes: ubi cuique ... palus impedita spem praesidii aut salutis aliquam afferebat; G VI, 34, a. quoad sibi spes aliqua relinquerotur; G VIII, 55.
suspicio: ne ... videretur .. dare timoris aliquam suspicionem; G VII, 54.
timor: quod plerumque equestribus proeliis .. propter aliquem timorem accidit; G VIII, 18.
vulnus: quod Italiam sine aliquo vulnere cepissent; C III, 73, a.

B. **mit Genetiv:** auctoritatis: ut ... aliquid auctoritatis adderet exercitui Scipionis; Af 48.
auxilii: L. Caesar aliquid sibi ex ea re auxili ratus || ut aliquid ... pararet ||; Af 88, b.
calamitatis: cum aliquid calamitatis in proximis hibernis esset acceptum; G V, 29.
consilii: in quibus aliquid consilii aut dignitatis fuit; G III, 16. aliquid novi a barbaris initum consilii; G IV, 32. cum ... novi aliquid ab iis iniri consilii intellexissent; G VII, 12.
dignitatis: [. consilii; G III, 16.
firmamenti: ex quibus (legionibus) aliquid firmamenti se existimabat habere; H 7.
incommodi: qui aliquid iusti incommodi exspectavissent; C I, 86.
timoris: unusquisque ... ad id, quod ab alio audierat, sui aliquid timoris addebat; C II, 29.

C. **allein und mit Adjectiv: a. masc.:** I. dicit: dixerat aliquis leniorem sententiam; C I, 2.
egrediuntur: ubi ex litore aliquos singulares ex navi egredientes conspexerant; G IV, 26.
prodit: uti aliqui ex nostris ad colloquium prodiret; G V, 26.
II. amitto: cur etiam secundo proelio aliquos ex suis amitteret? C I, 72.
capio: vivos .. aliquos ceperunt; H 16, b.
excipio: equitum turmas dimittit ... ad aliquos excipiendos; G VIII, 7.
III. indicium: si alicuius indicio vocati (Romani intervenerint); G VII, 20, b.

b. neutr.: acquiro: ut aliquid acquireret; G VII, 59.
conficio: de compositione [aliquid me conficere]; F 19.
conor: conandum sibi aliquid Pompeius de eruptione existimavit; C III, 58.
cupio: non enim labor cupienti praesertim aliquid Cassio deerat; A 51.
dico: uti ... monere velle aliquid ac dicere videretur; C II, 35, a.
facio: neque (Caesar) contra senatus auctoritatem ut aliquid faceret, potuit adduci; G VIII, 52. an ego ... ignaviter aliquid faciam? F 26.
moneo: [. dico.
postulo: quasi aliquid ab eo postularet; A 52.
proficio: profectum aliquid Vibullii mandatis existimabatur; C III, 15.
remitto: neque (milites) ex pristina virtute remittendum aliquid putaverunt; C III, 28, b.
sublevo: quos tamen aliquid usus ac disciplina, quae a nobis accepissent, sublevarent; G I, 40, b.

aliquot, einige: A. causae: id aliquot de causis acciderat; G III, 2.
centuriones: centurionibus aliquot occisis; A 57, a.
cohortes: cum aliquot cohortibus et equitum turmis circumcludunt Caesaris equites; H 6.
dies: aliquot diebus ante; G IV, 9. frustra diebus aliquot consumptis; C I, 33. interiectis .. aliquot diebus; C II, 14. aliquot post diebus litteras a Caesare missas accipit; A 56.
equites: equites in oliveto, dum lignantur, interfecti sunt aliquot; H 27.
menses: Cn. Pompeius ... fere iam aliquot mensibus ibi detinebatur; H 3, a.
proelia: secundis aliquot proeliis factis; G III, 1.

saucii: saucii aliquot occiderunt levi armatura; H 20.
turmae: quo loco equites nostri stationem habuerant, aliquot turmae cum levi armatura; H 14. f. cohortes.
B. occido: occisi aliquot; F 27.

aliter, anders, anderufalls, sonst: I. cado: quae res aliter adversariis cecidit; Af 52.
capio: neque aliter Carnutes interficiundi Tasgetii consilium fuisse capturos; G V, 29.
colloco: coactus est aliter ac superioribus annis exercitum in hibernis collocare; G V, 24.
facio: aliter si faciat; G VI, 11. neque ... aliter facere poterit; F 15.
finio: non enim (silva Hercynia) aliter finiri potest; G VI, 25.
habeo: ratio ordoque agminis aliter se habebat, ac Belgae ad Nervios detulerant; G II, 19.
possum: qui (equitatus) neque aliter utilis esse poterat; A 38.
sentio: nec iam aliter (illos) sentire ... quin paene circumvallati ... viderentur; G VII, 44.
traduco: id sibi contendendum aut aliter non traducendum exercitum existimabat; G IV, 17.
II. distributiv: aliter audimus ea, quae rerum novitate aut admiratione nos capiunt, aliter, quae pro testimonio sumus dicturi; G VIII, pr. b.

alius, anderer: A. einfach: I. bei Substantiven: alqs: alii (Helvetii) vadis Rhodani ..., si perrumpere possent, conati; G I, 8.
adulescentes: praeterea filius Domitii aliique complures adolescentes (erant); C I, 23.
aquatores: nonnullos (aquatores) interfecerunt, item alios vivos abduxerunt; H 21.
ascensus: alio ascensu eodem tempore Haeduos mittit; G VII, 45, b. quos (Haeduos) Caesar ab dextra parte alio ascensu ... miserat; G VII, 50, a.
causa: haud scio mirandumne sit, cum compluribus aliis de causis, tum maxime, quod ..; G V, 54. neque enim sex legiones alia de causa missas in Hispaniam; C I, 85, b.
civitates: propinquas suas nuptum in alias civitates collocasse; G I, 18. arcessitum se a Senonibus et Carnutibus aliisque compluribus Galliae civitatibus; G V, 56.
cohortes: mittit primo Brutum adolescentem cum cohortibus Caesar, post cum aliis Gaium Fabium legatum; G VII, 87. cohortes aliae appropinquant; G VII, 88. nonnullae cohortes in agmen Caesaris, aliae in equites incidunt; C I, 24. has (cohortes) subsidiariae ternae et rursus aliae totidem suae cuiusque legionis subsequebantur; C I, 83.
colles: aliis comprehensis collibus munitiones perfecerunt; C III, 46.
condicio: neque enim ulla alia condicione bella gesserunt; G VII, 77, d.
consilium: longe aliud sibi capiendum consilium, atque antea senserat, intellegebat; G VII, 59. aliud sibi consilium capiendum existimavit; C III, 41. 77.
copiae: ne rursus copias comparare alias ... posset; C III, 102, a.
domicilium: ut ... aliud domicilium, alias sedes, remotas a Germanis, petant; G I, 31, d.
equitatus: alii quoque equitatui edicit, uti suo quisque loco ... praesto esset; Af 31, a.
fabri: ex legionibus fabros deligit et ex continenti alios arcessi iubet; G V, 11.
incommodum: accessit etiam ex improviso aliud incommodum; C III, 79, a.
initium: ut ... aliud initium belli capere possint; G VI, 23.

iter: quod aliud iter haberent nullum; G I, 7. quae (legio) ad fretum alio itinere ducebatur; A 57, a.
ius: neque enim aliud ius esse Cappadociae atque Armeniae; A 35.
legiones: ex castris sibi legiones alias occurrere ... iussit; C III, 98. legiones sibi alias ex Asia abduci iussit; C III, 107.
lex: unam (legem promulgavit), qua mercedes habitatiunum annuas conductoribus donavit, aliam tabularum novarum; C III, 21.
locus: paucis elam convocatis alio loco, alio tempore, atque oportuerit; G VII, 33. quod unum genus tegimenti aliis locis erant experti nullo ... telo traiici posse; C II, 9, b. saxa inter et alia loca periculosa quietam nactus stationem; C III, 6. ut alio loco ignes facerent; C III, 50.
mala: praesenti malo aliis malis remedia dabantur; C I, 81.
natura: si alia esset litoris Aegyptii natura atque omnium reliquorum; A 8.
navigatio: longe aliam esse navigationem in concluso mari atque in vastissimo ... Oceano perspiciebant; G III, 9, b.
naves: neque enim naves erant aliae, quibus reportari possent; G IV, 29. navibus aliis additis actuariis; C III, 102, b.
opera: pluteos ad alia opera abduxerunt; C II, 9, c.
ordo: his (saxis) collocatis et coagmentatis alius insuper ordo additur; G VII, 23.
pars: quarum (partium) unam incolunt Belgae, aliam Aquitani, tertiam, qui ... Galli appellantur; G I, 1. alia in parte diversae duae legiones ... proeliabantur; G II, 23. rursus aliam in partem fugam petebant; G II, 24. alia ex parte oppidi Adiatannus —; G III, 22. hostes ... sese .. alia ex parte oppidi eiecerunt; G V, 21. ut ... noctu occultatus (Ambiorix) alias regiones partesque peteret; G VI, 43. aliae enim sunt legati partes atque imperatoris; C III, 51, a.
pressio: rursus .. alia pressione ad aedificandum sibi locum expediebant; C II, 9, e.
ratio: alia ratione sese non esse venturum; G I, 42. longe alia ratione ac reliqui Galli bellum gerere coeperunt; G III, 28. docet longe alia ratione esse bellum gerendum, atque antea gestum sit; G VII, 14, a. conatus ... est aliis rationibus [per colloquia] de pace agere; C III, 28.
rates: his (ratibus) perfectis collocatisque alias deinceps pari magnitudine rates iungebat; C I, 25, b.
regiones: f. pars; G VI, 43.
res: ne eos frumento neve alia re iuvarent; G I, 26.
sedes: f. domicilium.
sublicae: aliae (sublicae) item supra pontem mediocri spatio (agebantur); G IV, 17.
tempus: utrum igni statim necaretur, an in aliud tempus reservaretur; G I, 53. si in aliud tempus differretur; C I, 86. ut nullum aliud tempus ad conandum habituri viderentur; C II, 6. fortasse non se liberari, sed in aliud tempus reservari arbitrati; C III, 60. Caesar, ... quod aliis temporibus natura facere consuerat, tunc necessitate fecit adductus; A 71. f. locus; G VII, 33.
terrae: Cimbri ... finibus quidem nostris aliquando excesserunt atque alias terras petierunt; G VII, 77, d.
turres: praeterea alias (turres) ambulatorias totidem tabulatorum confixerant; A 2.
II. mit Pronomen und Adjectiv: complures: Gaio Valerio Donnotauro ... compluribusque aliis interfectis; G VII, 65.

nihil: Caesar intellexit nihil aliud eos conari, nisi ut se cogerent ..; Af 69, b.

nonnulli: idem hoc L. Lentulo ... ac nonnullis aliis acciderat Rhodi; C III, 102, b.

omnia: senatus frequens in alia omnia transiit; G VIII, 53.

quid: Romani vero quid petunt aliud aut quid volunt, nisi ..? G VII, 77, d.

quis: uti ad magistratum deferat neve cum quo alio communicet; G VI, 20.

III. **allein: masc.:** 1. **adoriuntur**: cum ... alii .. a tergo adorirentur; C III, 94.

coniciunt: alii ab latere aperto in universos tela coniciebant; G IV, 26.

excipiunt: hunc (clamorem) alii deinceps excipiunt et proximis tradunt; G VII, 3.

habent: alii immani magnitudine simulacra habent; G VI, 16.

iaciunt: alii faces atque aridam materiem ... eminus iaciebant; G VII, 24.

incitant: alii ex castris sese incitant; C II, 14.

petunt: alii domos bonaque eorum, qui in castris erant Caesaris, petebant; C III, 82, b.

subsequuntur: ubi ... hos (nostros) sunt alii subsecuti; A 17.

succedunt: quod ... alii integris viribus succedebant; G III, 4.

sumunt: alii, quod pridie noctu conclamatum esset in Caesaris castris, argumenti sumebant; C I, 67.

tradunt: s. excipiunt.

2, a. **adiuvo**: dum (Iuba) alios adiuturus proficisceretur; Af 25.

arcesso: alios arcessere vetere quodam Alexandrini exercitus instituto (milites) consuerant; C III, 110.

mitto: tu ad me alium mitte, quem ornem; F 11.

perterreo: ut sint reliquis documento et magnitudine poenae perterreant alios; G VII, 4, b.

b. **diffido**: Pompeius ... aliis quoque diffisus acie excessit; C III, 94.

prosum: neque eam quam prodesse aliis vim celeritatemque viderant imitari potuerunt; G VI, 40.

c. **audio ab**: quam (clementiam ac mansuetudinem) ipsi ab aliis audirent; G II, 31. unusquisque ... ad id, quod ab alio audierat, sui aliquid timoris addebat; C II, 29.

quaero ab: eadem secreto ab aliis quaerit; G I, 18.

3. **obiectationes**: id .. ita esse .. ex aliorum obiectationibus ... intellegebant; C III, 60.

4. **ab**: quod ... quid fieri oporteret milites non minus commode ipsi sibi praescribere, quam ab aliis doceri poterant; G II, 20. nihil tam operose ab aliis esse perfectum, quod non ... superetur; G VIII, pr. a.

ex: quod ex aliis ei (Divitiaco) maximam fidem habebat; G I, 41.

per: cum per alios condiciones ferantur; C I, 24.

B. **distributiv: 1. doppelt:** (unus — alius s. A, I. lex. pars; G I, 1): **1. bei Substantiven:** **consilium, res**: quod ... alio se in hiberna consilio venisse meminerat, aliis occurrisse rebus viderat; G III, 6.

hostes: ut ... alii (hostes) vallum manu scindere, alii fossas complere inciperent; G V, 51.

iudices: quae iudicia aliis audientibus iudicibus, aliis sententiam ferentibus singulis diebus erant perfecta; C III, 1.

milites: eius (Pompeii) milites ... alii lignandi pabulandique causa longius progrediebantur, alii ... vallum relinquebant; C III, 76.

naves: (ut) aliae (naves) eodem, unde erant profectae, referrentur, aliae ad inferiorem partem insulae ... magno sui cum periculo deicerentur; G IV, 28.

2. **allein: a. masc.:** ibi cum alii fossas complerent, alii ... defensores vallo munitionibusque depellerent; G III, 25. alius iam castra capta pronuntiat, alius deleto exercitu atque imperatore victores barbaros venisse contendit; G VI, 37. alii, cuneo facto ut celeriter perrumpant, censent, ... alii, ut in iugo consistant atque eundem omnes ferant casum; G VI, 40. ut alii eruptionibus resisterent, alii turres reducerent aggeremque interscinderent; G VII, 24. impellit alios avaritia, alios iracundia et temeritas, ... ut ..; G VII, 42. alii tela coniciunt, alii testudine facta subeunt; G VII, 85. alii (proficiscebantur), ut principes talem nuntium attulisse, alii, ne ... viderentur; C I, 53. alii ut praedae praesidio sint, alii ut venientibus resistant atque eos propellant; C I, 55. interim alii suos in castra invitandi causa adducunt, alii ab suis abducuntur; C I, 74, b. cum alius discessisset, alius ex diutino labore in ipsis operibus quieti se dedisset; C II, 14. adeo ut ... alii [dimissis equis] || signis, al. || eundem cursum confugerent || confugerent ||, alii ex metu etiam signa dimitterent; C III, 69. ut ... alii morari Caesarem dicerent, quin || qui non || naves conscendere iuberet, alii multo gravius extimescerent [casum]; A 7.

b. **neutr.:** aliud naturalis sollertia, aliud urbis copia subministrabat; A 13. etsi fallacem gentem semperque alia cogitantem, alia simulantem bene cognitam habebat, tamen ..; A 24, a.

II. **dreifach:** ut alii adesse copias Iubae dicerent, alii cum legionibus instare Varum, ... alii classem hostium celeriter advolaturam suspicarentur; C II, 43.

C. **alternativ:** quorum alius alia causa illata ... petebat, ut eius voluntate discedere liceret; G I, 39. cum diversis legionibus aliae alia in parte hostibus resisterent; G II, 22. alii .. aliam in partem perterriti ferebantur; G II, 24. quo facto cum alius alii subsidium ferret; G II, 26. quod ... alius alia ex navi, quibuscumque signis occurrerat, se aggregabat; G IV, 26. ut ... alios alii deinceps exciperent; G V, 16. imprimis hoc volunt persuadere, non interire animas, sed ab aliis post mortem transire ad alios; G VI, 14. alius ex alio causam tumultus quaerit; G VI, 37. ut alius in aliam partem mente atque animo traheretur; C I, 21. ut ... milites .. inermi sublevatique alii ab aliis magnam partem itineris conficerent; C I, 68. hoc ubi ... alius alii tradiderat, plures auctores eius rei videbantur; C II, 29. alii (milites) alio loco resistebant; C II, 39.

aliusmodi, von anderer Art:
uno enim excepto, quem aliusmodi atque omnis natura finxit, suos quisque habet caros; F 8.

allevo, erheben:
pauci (milites) allevatis scutis et animo ad conandum nisi ad proxima navigia adnatarunt; A 20, b.

allicio, anlocken:
civitates: eas (civitates) donis pollicitationibusque alliciebat; G VII, 31.

damnatos, exsules: exsules damnatosque tota Gallia magnis praemiis ad se allicere coepit; G V, 55.

allido, werfen:
ut ... ex magno remigum propugnatorumque numero pars ad scopulos allisa interficeretur, pars ab nostris detraheretur; C III, 27.

alluo, bespülen: Massilia enim fere ex tribus oppidi partibus mari alluitur; C II, 1.

alo. nähren, unterhalten, stark machen, fördern: alqm: reliqui, qui domi manserunt, se atque illos alunt; G IV, 1. flumen transierunt atque ... reliquam partem hiemis se eorum copiis aluerunt; G IV, 4. Commius ... cum suis equitibus latrociniis se suosque alebat; G VIII, 47. panico enim vetere atque hordeo corrupto omnes alebantur; C II, 22.

alqd: leporem et gallinam et anserem gustare fas non putant; haec tamen alunt animi voluptatisque causa; G V, 12.

civitatem: quam (civitatem Caesar) ipse semper aluisset omnibusque rebus ornasset; G VII, 33.

controversiam: si diutius alatur controversia; G VII, 32.

equitatum: regium .. equitatum Scipio ex provincia Africa alebat; Af 8.

equos: ut foliis ex arboribus strictis et teneris harundinum radicibus contusis equos alerent; C III, 58.

exercitus: eos exercitus, quos contra se multos iam annos aluerint, (se) velle dimitti; C I, 85, b. quamquam erat provincia minime copiosa ad exercitus alendos; A 42, a.

numerum: magnum numerum equitatus suo sumptu semper alere et circum se habere; G I, 18.

staturam: hoc ali staturam, ali vires nervosque confirmari putant; G VI, 21.

vires: quae res et cibi genere et quotidiana exercitatione et libertate vitae ... vires alit; G IV, 1. s. staturam.

alter, andere, zweite, eine: A. **einfach:** 1. **bei Substantiven:** alqs: se .. alterum fore Sullam inter suos gloriator, ad quem summa imperii redeat; C I, 4.

alqd: praeterea auxiliares accedebant prope alterum tantum; H 30.

agger: s. turris.

ala: Caesar alteram alam mittit; Af 78, b.

angulus: huius lateris alter angulus ... ad orientem solem, inferior ad meridiem spectat; G V, 13.

castra: quorum (equitum) adventu altera castra ad alteram oppidi partem ponit; C I, 18. eodem impetu altera (castra) sunt adorti; C III, 9, b.

causa: quarum (causarum) una erat, quod auxilia contra se Treveris miserant, altera, ne ... haberet; G VI, 9.

centurio: multitudine telorum alter eorum (centurionum) concidit; H 23, a.

cohors: alternis conversis cohortibus, ut una post, altera ante signo tenderet; Af 17.

collis: uno colle ab Romanis occupato, si alterum amisissent; G VII, 44.

contabulatio: ubi tempus alterius contabulationis videbatur; C II, 9, c.

dies: altero die cum ad oppidum Senonum Vellaunodunum venisset; G VII, 11. altero die ad Alesiam castra fecit; G VII, 68. responsum est ab altera parte Aulum Varronem profiteri se altera die ad colloquium venturum; C III, 19, a. altero die Apolloniam [Dyrrhachium] praetervehuntur; C III, 26. altero die ad eum (Antonium) pervenit Caesar; C III, 30, b.

dux: fugato duce altero perterritos reliquos facile opprimi posse; G VIII, 36.

factio: in eo concilio Cingetorigem, alterius principem factionis, ... hostem iudicat; G V, 56.

genus: alterum genus est equitum; G VI, 15.

Hispania: quarum (Hispaniarum) erat altera maximis beneficiis Pompei devincta; C I, 29.

iter: alterum (iter erat) per provinciam nostram; G I, 6. erat unum iter, Ilerdam si reverti vellent; alterum, si Tarraconem peterent; C I, 73.

latus: alterum (latus) vergit ad Hispaniam; G V, 13. alterum (latus erat) editissimo loco ductum; A 28.

legatus: quorum (legatorum) *alter ulteriorem* (Hispaniam) ... obtinebot; C I, 38.

legio: olteram (legionem ducendam dedit) in Nervios Quinto Ciceroni; G V, 24. ne qua legio altera legioni subsidio venire posset; G V, 27, b. alteram .. (legionem) ex duabus ab Labieno arcessit; G VIII, 6. ipse (Caninius) legionem unam in trina castra distribuit, alteram secum expeditam docit; G VIII, 36. ut ad bellum Parthicum legio una a Cn. Pompeio, altera a C. Caesare mitteretur; G VIII, 54. altera ex duabus legionibus ... ex castris Varronis ... signa sustulit; C II, 20, a. quarum (legionum) una prima, altera tertia appellabatur; C III, 88. (cum legione) altera, quam ex Achaia a Q. Tufio legato evocaverat; C III, 106. quarum (legionum) altera in bello Alexandrino non occurrit; A 34, b.

locus: altero (loco) Germani munitiones nostras egressi; C III, 52.

navis: ut ... altera (navis) .. praefracto rostro tota collabefieret; C II, 6. foucibus .. portus navem onerariam submersam obiecit et huic alteram coniunxit; C III, 39. alteram navem ... pluribus aggressus navibus; C III, 40. item altera navis trieris ... est capta; Af 44.

nox: alteram noctem subnubilam nactus; C III, 54.

nuntius: alterum (nuntium) ad Gaium Fabium legatum mittit; G V, 46.

pars: altera ex parte (Helvetii continentur) monte Iura altissimo; G I, 2. quod ... uuno de altera parte tertia Sequanos decedere iuberet; G I, 31, c. in altera parte fluminis Quintum Titurium Sabinum ... relinquit; G II, 5. in alteram partem item cohortandi causa profectus; G II, 21. ad alteram partem succedunt Ubii; G IV, 3. ut ... una ex parte ipsi (Bituriges), altera Arverni se circumsisterent; G VII, 5. Vercingetorix ... ab altera fluminis parte iter facere coepit; G VII, 34. qua esset aditus ad olteram partem oppidi; G VII, 44. qui ad alteram partem oppidi ... convenerant; G VII, 48. altera ex parte Gabalos ... mittit; G VII, 64. altera (pars erat) ad partem, qua est aditus ex Gallia; C II, 1. admodum munita (castra) natura loci, uno ex parte ipso oppido Utica, altera a theatro; C II, 25, a. eodem .. tempore ex altera parte † molem tenuit ‖ mole tenui ‖; C III, 40. ut ... ex altera oppidi parte auxilium ferri posset; A 1. alteram insulae partem ... constratis navibus aggreditur; A 17. duabus ex partibus aditus oppugnationis nostris dabatur: una, ... altera ..; A 30, b. Pontica ex altera parte legio ... oppressa est; A 40. unam partem ab altera exclusam equitibus intrinsecus adortus; Af 17. idem altera pars equitom peditumque Caesaris facit; Af 17. ad navale praesidium parte altera Carteiam contendit; H 32, b. s. castra; C I, 18. dies; C III, 19, a.

praetorium: alterum illi (Scipioni) iubet praetorium tendi; C III, 82, a.

quadriremis: capta est una hostium quadriremis, depressa est altera; A 11.

quinqueremis: quinqueremis duas, in quarum altera erat Cassius, ceperunt; C III, 101, c.

ripa: ad alteram fluminis ripam magnas esse copias hostium instructas; G V, 18.

tabella: alteram (fore tabellam), qui capitis damnarent; C III, 83. alterae (tabulae) eodem exemplo relictae ... proferebantur; C III, 108

turris: ad alteram turrim aggeremque eruptioue pugnaverunt; C II, 14.

vallum: (Caesar) vallum .. ab oppido Ruspina usque ad mare ducere et a castris alterum eodem; A 20, a.

vallus: ab eo (vallo) ... alter conversus in coutrariam partem erat vallus; C III, 63, a.

uxor: altera (uxor fuit) Norica; G I, 53.

II. **allein:** 1. venit: e quibus alter ... ad eum venit; G V, 3.

2, a. obsideo: quicumque alterum obsidere conati sunt; C III, 47.

b. succedo: eadem ratione ictu scorpionis exanimato alteri successit tertius et tertio quartus; G VII, 25.

tribuo: si vero alteri paulum modo tribuisset fortuna; C III, 10, b.

c. iuvo contra: neutrum eorum coutra alterum iuvare (se debere); C I, 35.

postulo ab: qui (inimici), quod ab altero postularent, in se recusarent; C I, 42, a.

3. praescriptum: populum Romanum victis non ad alterius praescriptum, sed ad suum arbitrium imperare cousnesse; G I, 36.

B. **distributiv** (unus — alter: s. A, 1. causa. cohors. collis. iter; C I, 73. legio; G VIII, 36. 54. C III, 88. pars; G VII, 5. C II, 25, a. A 30, b. Af 67. quadriremis): I. **bei Substantiven:** factio: barum (factionum) alterius principatum tenere Haeduos, alterius Arvernos; G I, 31, a. alterius factionis principes erant Haedui, alterius Sequani; G VI, 12, a.

filia: duae filiae barum, altera occisa, altera capta est; G I, 53.

genus: de his duobus generibus alterum est druidum, alterum equitum; G VI, 13, e.

navis: harum altera navis CCXX e legione tironum sustulerat, altera ex veterana paulo minus CC; C III, 28, a.

opus: quorum altero opere effecto, ... altero instituto; A 19.

ordo: quorum (propugnatorum ordo) alter ... permitteret tela, alter ... ab incidentibus telis tegeretur; G VIII, 9.

pars: alteram partem eius vici Gallis ad hiemandum concessit, alteram vacuam ab his relictam cohortibus attribuit; G III, 1. altera ex parte Senones Carnutesque couscieutia facinoris instigari, altera Nervios Aduatucosque bellum Romanis parare; G V, 56. altera ex parte Bellovaci ... instabant, alteram Camulogenus ... tenebat; G VII, 59.

res: quarum alterius rei copiam exiguam, alterius nullam omnino facultatem habebat; A 1.

sententia: quantum alteri sententiae deesset animi, tantum alteri superesse dicebat; C II, 31, a.

II. **allein: masc.:** alteri se, ut coeperant, in montem receperunt, alteri ad impedimenta et carros suos se contulerunt; G I, 26. quorum alter milia passuum circiter quinquaginta, alter paulo amplius ab iis absit; G V, 27, b. alteros (honore habuit) pro vetere ac perpetua erga populum Romanum fide, alteros pro recentibus Gallici belli officiis; G V, 54. quorum alteri ... non multum adiuvabant, alteri ... celeriter, quod habuerunt, consumpserunt; G VII, 17, a. borum esse alterum Convictolitavem, florentem et illustrem adolescentem, alterum Cotum; G VII, 32. in illa magistratuum controversia alter pro Convictolitavi, alter pro Coto summis opibus pugnaverant; G VII, 39. quorum alter agros Volcarum Arecomicorum et Helviorum publice iis (Massiliensibus) concesserit, alter bello victos Sallyas attribuerit; C I, 35. horum alter una venerat, alter filium miserat; C III, 4, b. quorum alter oppidi muris, alter praesidiis terrestribus praeerat; C III, 15. alter omnia agere ad praescriptum, alter libere ad summam rerum consulere debet; C III, 51, b. quorum alter accepto vulnere occupatus per suos pro occiso sublatus, alter interfectus est; C III, 109. ut alter Adrumetum, alter Thapsum mari obsiderent; Af 67. ita novissimo tempore servum iussit et libertum ... alterum se iugulare, alterum pyram incendere; H 33.

C. **alternativ:** I. inimicus: ut alter alteri inimicus auxilio salutique esset; G V, 44, b.

legio: alteram (legionem) alteri praesidio esse iusserat; C III, 89.

pars: eum altera (pars) alteri auxilium ferre non posset; C III, 72.

II. **allein:** neve alter alteri noceret; C III, 16.

altercor, streiten: Titus Labienus ... summissa oratione loqui de pace atque altercari cum Vatinio incipit; C III, 19, b.

alternis, abwechselnd: hic alternis non solum morti mortem exaggerabant, sed tumulos tumulis exaequabant; H 5.

alternus, abwechselnd: cohortes: alternis conversis cohortibus, ut una post, altera ante signa tenderet; Af 17.

saxa, trabes: in speciem varietatemque opus deforme non est alternis trabibus ac saxis; G VII, 28.

alteruter, einer von beiden: neque (se) rempublicam alterutro exercitu privare voluisse; C III, 90.

altitudo, Höhe, Tiefe, Dicke: I. est: qua minima altitudo fluminis erat; G I, 8. fluminis erat altitudo pedum circiter trium; G II, 18.

potest: quos non castrorum munitiones, non altitudo montis ... tardare potuisset; G VII, 52.

prohibet: egregiae munitiones castrorum atque valli fossarumque altitndo ... aditum .. prohibebant; Af 31, b.

superat: turribus .. excitatis tamen bas altitudo puppium ex barbaris navibus superabat; G III, 14, a.

tardat: altitudo muri atque turrium ... administrationem tardabat; C II, 2.

II, 1. adaequo: ut prope summam muri aggerisque altitudinem acervi armorum adaequarent; G II, 32. nostrarum turrium altitudinem ... commissis suarum turrium malis adaequabant; G VII, 22.

expleo: sic deinceps omne opus contexitur, dum iusta muri altitudo expleatur; G VII, 23.

habeo: s. III, 1. alqd.

perduco: ubi turris altitudo perducta est ad contabulationem; C II, 9, a.

2. deprimo in: valle intermissa magis in altitudinem depressa quam late patente; G VIII, 9.

effero in: si haec esset in altitudinem turris elata; C II, 8.

III, 1. alqd: neque (vallus) minus XL pedes altitudinis habebat; A 2.

fastigium: colles mediocri interiecto spatio pari altitudinis fastigio oppidum cingebant; G VII, 69.

fossae: fossas duas directas ... IV pedum altitudinis in eum locum deduxit, quo ..; A 38.

machinationes: qui (Romani) tantae altitudinis machinationes tanta celeritate promovere possent; G II, 31.

ratio: loriculam † pro hac ratione eius altitudinis inaedificari (imperat); G VIII, 9.

2. aedificia: perterriti fuga suorum xxx pedum altitudine in aedificiis consistere ausi non sunt; A 18.

agger: aggerem ... eorum murorum contignatione facere instituerunt aequa fere altitudine, atque ille congesticius ex materia fuerat agger; C II, 15.

convallis: convallis ... altitudine praerupta crebris locis speluncae in modum subrutis; Af 50.

fossae: duas fossas quindecim pedes latas eadem altitudine perduxit; G VII, 72.

mons: reliqnum spatium ... mons continet magna altitudine; G I, 38.

turris: Pharus est in insula turris magna altitudine; C III, 112, a.

IV, 1. impediri: ut ... pedites ... altitudine aquae ... ad transeundum impedirentur; C I, 62.

tutus: quorum (propugnatorum ordo) alter ex pontibus, quo tutior altitudine esset, hoc audacius longiusque permitteret tela; G VIII, 9.

2. ad: paulum ab imo praeacuta (tigna) dimensa ad altitudinem fluminis; G IV, 17. reliquis .. diebus turres ad altitudinem valli ... facere coeperunt; G V, 42.

in: milia passuum decem novem murum in altitudinem pedum sedecim fossamque perducit; G I, 8. castra in altitudinem pedum XII vallo fossaque duodeviginti pedum munire iubet; G II, 5. transtra pedalibus in altitudinem trabibus confixa clavis ferreis; G III, 13, a. discussa nive sex in altitudinem pedum atque ita viis patefactis; G VII, 8. fossam .. et maceriam sex in altitudinem pedum praeduxerant; G VII, 69. scrobes tres in altitudinem pedes fodiebantur; G VII, 73, b. turris excitari crebras in altitudinem trium tabulatorum (imperat); G VIII, 9. exstruitur agger in altitudinem pedum sexaginta; G VIII, 41. aggerem in altitudinem pedum LXXX exstruit; C II, 1. in .. eis (trabibus) columellae pedum in altitudinem V defiguntur; C II, 10. in altitudinem pedum XV effectis operibus; C III, 54. erat ... vallum contra hostem in altitudinem pedum X; C III, 63, a. vgl. II, 2.

propter: propter latitudinem fossae murique altitudinem; G II, 12. neque propter altitudinem facile telum adiiciebatur; G III, 13, b. propter latitudinem, rapiditatem altitodinemque fluminis; G IV, 17. maxime propter altitudinem maris; G IV, 25. cum (Caesar) ad flumen Baetim venisset neque propter altitudinem fluminis transire posset; H 5. propter altitudinem longe lateque prospiciunt; H 8. conamur opus magnum et multorum dierum propter altitudinem maris; F 20.

altum, hohe See: constituo in: quod naves propter magnitudinem nisi in alto constitui non poterant; G IV, 24.

do in: imprudentes vela in altum dederunt; Af 53.

incito ex: cum ex alto se aestus incitavisset; G III, 12.

provehor in: necessario adversa nocte in altum provectae (naves) continentem petierunt; G IV, 28.

refugio ex: L. Caesar veritus navium multitudinem ex alto refugerat; C II, 23.

altus, hoch, tief: agger: diebus XXV aggerem latum pedes CCCXXX, altum pedes LXXX exstruxerunt; G VII, 24.

animus: animum enim altum et erectum prae se gerebat; Af 10.

aqua: cum agger altiore aqua contineri non posset; C I, 25, b.

despectus: s. rupes.

flumen: una ex parte (Helvetii continentur) flumine Rheno latissimo atque altissimo; G I, 2. ut altissimis fluminibus atque impeditissimis itineribus nullum acciperet incommodum; C III, 77.

fossae: perpetuae fossae quinos pedes altae ducebantur; G VII, 73, a.

moenia: post horam nonam oppidum altissimis moenibus oppugnare aggressus; C III, 80, b.

mons: altera ex parte (Helvetii continentur) monte Iura altissimo; G I, 2. mons .. altissimus impendebat; G I, 6. qui vicus positus in valle altissimis montibus undique continetur; G III, 1. quae (urbs) posita in altissimo monte omnis aditus difficiles habebat; G VII, 36. ut ... protinus (equites) incitati fuga montes altissimos peterent; C III, 92, b. protinus .. omnes ... in altissimos montes ... confugerunt; C III, 95. montibus tamen altis ab duobus lateribus obiectis; A 36.

murus: quem locum duplici altissimo muro munierant; G II, 29.

nix: etsi mons Cevenna ... durissimo tempore anni altissima nive iter impediebat; G VII, 8.

ripae: inter castra et Caesaris iter flumen intercedebat angustum altissimis ripis; A 29. ausos esse ... ascendere altissimas ripas; G II, 27.

rupes: quod (oppidum) cum ex omnibus in circuitu partibus altissimas rupes despectusque haberet; G II, 29.

tecta: quin altissima tecta peteret; A 15.

turres: portis fores altioresque turres imposuit; G VIII, 9. quae .. partes urbis inferiores erant, has altissimis turribus denorum tabulatorum munierant; A 2.

vallis: (pars) loci natura et valle altissima munita; C II, 1.

vallum: simul ex omnibus partibus castra altiore vallo muniri ... iubet; G V, 50.

aluta, weiches Leder: pelles pro velis alutaeque tenuiter confectae; G III, 13, a.

amator, Freund: tu quoque, tu in summis, o dimidiate Menander, poneris, et merito, puri sermonis amator; F 23.

ambactus, Dienstmann: ita plurimos circum se ambactos clientesque habet; G VI, 15.

ambio, angehen: hac necessitate Caesar coactus privatos ambiendo et blande appellando aliquantum numerum frumenti ... congesserat; Af 21.

ambitio, Haschen nach Gunst: quod ... ambitione atque indulgentia tribunorum militum ... multa contra morem consuetudinemque militarem fierent; A 65, a.

ambitus, Amtserschleichung: nonnullos ambitus Pompeia lege damnatos ... in integrum restituit; C III, 1.

ambo, beide: A. naves: (Bruti naves) celeriter .. ambas (naves) deprimunt; C II, 7.

pontes: (tempestas) pontis .. ambo, quos C. Fabius fecerat, uno die interrupit; C I, 48, a.

B. capiunt: cognita .. re diversa sibi ambo consilia capiunt; C III, 30, a.

loquuntur: loquuntur ambo ex navibus cum M'. Acilio et Statio Murco legatis; C III, 15.

recipiunt: ambo incolumes ... sese intra munitiones recipiunt; G V, 44, b.

sunt: qui ambo legati Romae fuerant; C III, 109.

videntur: dum sibi uterque confideret et pares ambo viderentur; C III, 10, b.

ambulatorius, beweglich: praeterea alias (turres) ambulatorias totidem tabulatorum confixerant; A 2.

amentia, Tollheit: I. progreditur: quod longius eius amentiam progredi videbat; G V, 7.
II. impelli: si furore atque amentia impulsus bellum intulisset; G I, 40, a.

amentum, Schwungriemen: monet ut tragulam cum epistola ad amentum deligata intra munitionem castrorum abiiciat; G V, 48.

amfractus, Krümmung: recta regione, si nullus amfractus intercederet; G VII, 46.

amice, wohlwollend: indico: neque sine causa et Caesar amicissime de vobis et illi gravissime indicaverunt; C II, 32, a.
loquor: M. Varro in ulteriore Hispania initio ... diffidens Pompeianis rebus amicissime de Caesare loquebatur; C II, 17.

amicitia, Freundschaft: I. est: sibi populoque Romano perpetuam gratiam atque amicitiam cum eo futuram; G I, 35. amicitiam populi Romani sibi ornamento et praesidio, non detrimento esse oportere; G I, 44, b. sibi nullam cum his amicitiam esse posse; G IV, 8.
II, 1. appeto: Ariovistum se consule cupidissime populi Romani amicitiam appetisse; G I, 40, a. prius etiam, quam nostram amicitiam appetissent; G I, 43. non minus libenter sese recusaturum populi Romani amicitiam, quam appetierit; G I, 44, b.
commemoro: veterem amicitiam commemorat; C I, 22.
concilio: legatos ad Vercingetorigem de pace et amicitia concilianda publice missos; G VII. 55, a.
confirmo: cum proximis civitatibus pacem et amicitiam confirmare (constituerunt); G I, 3.
facio: qui (Ubii) uni ex Transrhenanis ad Caesarem legatos miserant, amicitiam fecerant; G IV, 16.
peto: quibus (legatis) pacem atque amicitiam petentibus liberaliter respondit; G IV, 18. ut ... gratiam atque amicitiam publice privatimque peterent; G V, 55.
recuso: s. appeto; G I, 44, b.
redimo: quorum omnium gratiam atque amicitiam eius morte redimere posset; G I, 44, d.
sequor: illi (Remi afuerunt), quod amicitiam Romanorum sequebantur; G VII, 63. multae longiaquiores civitates ab Afranio desciscunt et Caesaris amicitiam sequuntur; C I, 60.
simulo: debere se suspicari simulata Caesarem amicitia ... sui opprimendi causa (exercitum) habere; G I, 44, c.
2. concedo: se concedere id factum ... veteri hospitio atque amicitiae; A 68.
dedo: quorum se amicitiae (soldurii) dediderint; G III, 22.
devoveo: eo interfecto, cuius se amicitiae devovisset; G III, 22.
facio: amicitiae graviorem iniuriam feceris; F 16.
tribuo: quod cum Pompeius et reipublicae et amicitiae tribuisset; G VI, 1.
3. accedo ad: civitates, quae ad Caesaris amicitiam accesserant; C I, 48, a. Caesar iis civitatibus, quae ad eius amicitiam accesserant, ... pecus imperabat; C I, 52. quod (oppidum) primum ad amicitiam eius (Caesaris) accessit; Af 37.
adiungo ad: magnis quinque civitatibus ad amicitiam adiunctis; C I, 60.
affero ad: quod vero ad amicitiam populi Romani attulissent, id iis eripi quis pati posset? G I, 43.
aggrego ad: qui se ad eorum amicitiam aggregaverant; G IV, 12, b.
averto ab: ipse Pompeius ab inimicis Caesaris incitatus ... totum se ab eius amicitia averterat; C I, 4. Issam a Caesaris amicitia avertit; C III, 9, a. haec (fama) civitates nonnullas ab eius (Caesaris) amicitia avertebat; C III, 79, b.
contineo in: continere in amicitia civitates; G VIII, 49.
deficio ab: se suosque omnes in officio futuros neque ab amicitia populi Romani defecturos confirmavit; G V, 3. orat, ne patiatur civitatem pravis adolescentium consiliis ab amicitia populi Romani deficere; G VII, 39.
exspecto ex: illos ... monuit .., ut ex sua amicitia omnia exspectarent; C III, 60.
maneo in: qui Duratius perpetuo in amicitia manserat Romanorum; G VIII, 26. quae (civitates) in amicitia manserant; C I, 61.
mitto de: numquam tamen intermittebat legatos de pace atque amicitia mittere ad Domitium; A 37.
permaneo in: quod (reges) fideliter permanserant in Caesaris amicitia; A 33.
redigo in: omnes .. regiones in amicitiam Caesaris redegerat; A 26.
sum in: Bellovacos omni tempore in fide atque amicitia civitatis Haeduae fuisse; G II, 14.
venio in: (Menapios) venisse Germanis in amicitiam cognoverat; G VI, 5. quo (rege) si auctore in Caesaris fidem amicitiamque venturi essent; A 23.
III. fretus: freti amicitia Caesaris et stulta ac barbara arrogantia elati despiciebant suos; C III, 59.
IV, 1. causa: qui (duces principesque) aliquem sermonis aditum causamque amicitiae cum Cicerone habebant; G V, 41.
iudicium: explorato ‖ quo et plorato ‖ et vitae meae testimonio et amicitiae iudicio; F 16.
ius: quod ne facias, pro iure nostrae amicitiae a te peto ‖ puto ‖; F 16.
locus: cum ipse eum locum amicitiae apud eum teneret; G I, 20.
memoria: ut neque beneficiis neque amicitiae memoria moverentur; G VII, 76.
2. receptus ad: habere se quoque ad Caesaris gratiam atque amicitiam receptum; C I, 1.
reditus in: cum sibi viderent clementia Caesaris reditum patere in eius amicitiam; G VIII, 3.
V, 1. capi: quorum (hominum) quisque aut oratione subdola aut amicitia facillime capere posset; G VII, 31.
conciliare: reliquas civitates circummissis legationibus amicitia Caesari conciliare studebat; C III, 35.
posse: qui et sua virtute et populi Romani hospitio atque amicitia plurimum ante in Gallia potuissent; G I, 31, b.
tutus: uti opinione et amicitia populi Romani tuti esse possint; G IV, 16.
2. causa: qui ex urbe amicitiae causa Caesarem secuti non magnum in re militari usum habebant; G I, 39.
in: (Mithridates magnae) fidei dignitatisque in amicitia Caesaris; A 26.
pro: ut (Pompeius) pro hospitio atque amicitia patris Alexandria reciperetur; C III, 103.

amicus, befreundet, ergeben, zugethan, Freund, Höfling: A. alqs: hunc (Lucterium) Epasnactus Arvernus, amicissimus populi Romani, ... ad Caesarem deduxit; G VIII, 44. (erant) Uticenses pro quibusdam Caesaris in se beneficiis illi amicissimi;

C II, 36. quos (Gaetulos) arbitrabantur suis rebus amicissimos; Af 35, a. ut (Pompeius) malit mihi esse amicus quam iis || his ||, qui ..; F 18.

civitates: quas Caesari esse amicas civitates arbitrabatur; C II, 18, b.

dynastae: reges, tyrannos, dynastas ... dimittit (Caesar) et sibi et populo Romano amicissimos; A 65, b.

homo: non ab hoste, sed ab homine amicissimo Ambiorige consilium datum; G V, 31.

praesidium: ut praesidium quam amicissimum ... haberet; G I, 42.

rex: provincias ... a barbaris atque inimicis regibus interposito amicissimo rege munivit; A 78. s. dynastae.

tyranni: s. dynastae.

B, I, 1. concurrunt: qui frequentes concurrissent hospites atque amici Deiotari ad deprecandum; A 68.

deperdunt: ut socios atque amicos non modo sui nihil deperdere, sed gratia, dignitate, honore auctiores velit esse; G I, 43.

dictitant: ut amici eius dictitabant; A 64.

dubitant: s. II, 1. retineo.

iubent: quod ne fieret, consules amicique Pompei iusserant; G VIII, 52.

laetantur: accidisse hoc complures Caesaris legati, amici, centuriones militesque laetabantur; A 24, b.

perscribunt: haec Afranius Petreiusque et eorum amici pleniora etiam ... Romam ad suos perscribebant; C I, 53.

respondent: amici regis ... his, qui erant ab eo (Pompeio) missi, palam liberaliter responderunt; C III, 104.

sunt: s. deperdunt. IV. ab; A 23.

transit: sive amicus Domitius eas angustias transiret; A 36.

2. sum: Dumnorix ... Helvetiis erat amicus, quod ..; G I, 9. si suam gratiam Romani velint, posse iis utiles esse amicos; G IV, 7. refertur etiam de rege Iuba, ut socius sit atque amicus; C I, 6, a.

II, 1. adduco: s. retineo.

appello: (cuius pater) a senatu populi Romani amicus appellatus erat; G I, 3. cum in consulatu suo rex atque amicus a senatu appellatus esset; G I, 35. quod rex appellatus esset a senatu, quod amicus; G I, 43. cuius (Pisonis) avus in civitate sua regnum obtinuerat amicus ab senatu nostro appellatus; G IV, 12. cuius (Teutomati) pater ab senatu nostro amicus erat appellatus; G VII, 31.

cogo: omnes amici consulum, necessarii Pompei ... in senatum coguntur; C I, 3.

defendo: uti ... Haeduos ceterosque amicos populi Romani defenderet; G I, 35.

deposco: hi (milites) regum amicos ad mortem deposcere ... consuerant; C III, 110.

obtestor, prosequor: eadem suum quisque contubernalem, amicum, notum prosequens erat obtestatus, ne ... falleret; A 16.

praeficio: Sextum Caesarem, amicum et necessarium suum, legionibus Syriaeque praefecit; A 66.

retineo: qua celeritate et fideles amicos retinebat et dubitantes terrore ad condiciones pacis adducebat; G VIII, 3.

2. pono: quod nullum amicis in eo praesidium videretur positum esse; G VII, 10.

3. accipio ab: quae (munera, dona) bene rebus gestis imperatores ab amicis accipere consuessent; A 70.

exsisto ex: ut plerumque in calamitate ex amicis inimici exsistunt; C III, 104.

habeo pro: sese illum non pro amico, sed hoste habiturum; G I, 44, d.

III, 1. adventus: cum in agris et pecora et homines animadverteret versari tamquam amicorum adventu; A 36.

conspectus: illustriores notissimique conspectum amicorum propinquorumque efflagitabant; Af 56.

minae: minis amicorum Pompei plerique compulsi; C I, 2.

regna: regna sociorum atque amicorum ab externo rege occupari; A 34, a.

2. alqs ex: adiutores quosdam consilii sui nactus ex regis amicis; C III, 108.

IV. ab: ante id tempus (proelium) fugi a legatis amicisque Caesaris arbitrabantur; C III, 101, c. Alexandrini ... admoniti a regis amicis, qui in Caesaris erant praesidiis; A 23.

per: quam (sororem Cleopatram) paucis ante mensibus per suos propinquos atque amicos regno expulerat; C III, 103.

pro: cum ... is .. (Caesar) maxime vellet pro communi amico atque arbitro controversias regum componere; C III, 109.

amita, Tante: amitae meae Iuliae maternum genus ab regibus ortum ... est; F 2.

amitto, verlieren, einbüßen, vorbeilassen, aufgeben: alqm: cupidius insecuti nonnullos ex suis amiserunt; G V, 15. in fugam coniecti (Galli) multis amissis se ad agmen receperunt; G VII, 13. amisso Vertisco, principe civitatis, praefecto equitum; G VIII, 12. cur etiam secundo proelio aliquos ex suis amitteret? C I, 72. duobus amissis in castra se receperunt; C III, 37, b. paucis in oppugnatione amissis; C III, 40. V omnino suorum amissis; C III, 46. circiter CCC amissis; Af 70. ne per summum dedecus fidissimos suis rebus Thapsitanos et Vergilium amitteret; Af 79. (adversarii) multis amissis in castra se recipiunt; H 25, b.

alqd: quod se prope explorata victoria celeriter amissa reciperaturos confidebant; G VII, 15. qui amissa restituisse videatur; C I, 7, b. addit etiam, ut, quod quisque eorum in bello amiserit, ... iis, qui amiserant, restituatur; C I, 87. Trebonius ea, quae sunt amissa, ... reficere instituit; C II, 15.

ancoras, armamenta: funibus, ancoris reliquisque armamentis amissis; G IV, 29.

auxilia: amissis ... auxiliis; H 39.

centuriones: nostri ... XLVI centurionibus amissis deiecti sunt loco; G VII, 51. multis amissis centurionibus; C III, 67. centuriones, fortes viros, circiter XXX amisit; C III, 99. centurionibus XXXVIII, tribunis IV (amissis); A 43.

cohortes: duplicato .. earum cohortium numero, quas cum Q. Titurio amiserat; G VI, 1. qui (Attius Varus) ad Auximum ... amissis cohortibus protinus ex fuga in Africam pervenerat; C I, 31. (amissis) cohortibus in Italia atque Hispania civium Romanorum centum atque XXX; C III, 10, a.

collem: uno colle ab Romanis occupato, si alterum amisissent; G VII, 44.

copias: paene omnibus copiis amissis; C III, 79, a. Pompeium in acie victum amissis copiis fugisse; A 56.

equites: ii (equites) ... paucis amissis sese in proximos montes conferunt; C I, 51. uno equite amisso; Af 61, a.

equitatum: omnem nobilitatem, omnem senatum, omnem equitatum amisisse; G I, 31, b. amisso equitatu et fortissimis peditibus; G VIII, 20.

exercitum: Curio numquam se amisso exercitu .. in eius (Caesaris) conspectum reversurum confirmat; C II, 42.

fructus: quod omnibus fructibus amissis domi nihil erat, quo famem tolerarent; G I, 48.

funes: f. ancoras.

Hispanias: illum (Pompeium) Italia expulsum amissa Sicilia et Sardinia duabusque Hispaniis; C III, 10, a.

impedimenta: unde Lucius Mallius proconsul impedimentis amissis profugisset; G III, 20. quibus (impedimentis) amissis bellum geri non possit; G VII, 14, b.

laudem: ne ante partam rei militaris laudem amitterent; G VI, 40.

legionem: ita Pontica legione paene tota amissa; A 40.

locum: qui (Numidae) loco amisso fuga se receperant in castra; Af 66.

milia: quo proelio duobus milibus militum amplius amissis; A 43.

milites: L militibus amissis, paucis sauciis; Af 86. f. milia.

naves: quibus (navibus) amissis; G III, 16. XII navibus amissis; G IV, 31. amissis circiter XL navibus; G V, 11. neque (Laelius) ... ignominia amissarum navium ... ex portu insulaque expelli potuit; C III, 100. sese .. eas (naves), quae essent amissae, restituturum; A 12. tametsi amplius CX navibus longis ... amiserant; A 12.

nobilitatem: f. equitatum; G I, 31, b.

occasionem: occasionem negotii bene gerendi amittendam non esse; G III, 18. amissa proximi temporis occasione; A 37.

oculos: quattuor .. ex una cohorte centuriones oculos amiserunt; C III, 53.

oppidum: futurum fuisse uti (oppidum) amitteretur; C III, 101, b. Scipio veritus, ne oppidum amitteret; Af 41.

partem: Carnutes ... dispersi magna parte amissa suorum dissipantur; G VIII, 5. victi (hostes) ... maiore parte amissa .. profugiunt; G VIII, 19, b. cum ... oppidani magna etiam parte amissa siti suorum in sententia permanerent; G VIII, 43. magna parte amissa suorum; G VIII, 48, c.

pedites: f. equitatum; G VIII, 20. — praefectum, principem: f. alqm; G VIII, 12.

puerum, regem: maiore ex duobus pueris, rege, amisso; A 33.

Sardiniam, Siciliam: f. Hispanias.

senatum: f. equitatum; G I, 31, b.

signum: signifero ... interfecto, signo amisso; G II, 25. signa .. sunt militaria amissa XXXIII; C III, 71.

tempus: Caesar ... ne reliquum tempus amittat, ... ab urbe proficiscitur; C I, 33.

tribunos: f. centuriones; A 43.

viros: f. centuriones; C III, 99.

vitam: (se) neque interfectis amissam vitam ... restituere posse; A 70.

amor, Liebe: I. habeo: qui (reges) neque amorem suorum habere poterant ... neque ..; A 33.

II. commoveri: se tamen et amore fraterno et existimatione vulgi commoveri; G I, 20.

compensare: compensare offensionem provinciae exercitus amore cupiebat; A 48.

excipi: exceptus est Caesaris adventus ab omnibus municipiis et coloniis incredibili honore atque amore; G VIII, 51.

facere: forsitan etiam hoc fecerit odio Caesaris et amore Pompei; A 58.

ample, reichlich: dono: cohortem ... militaribus .. donis amplissime donavit; C III, 53.

mitto: quod munera amplissime missa (essent); G I, 43.

amplector, einschließen: castellis enim XXIV effectis XV milia passuum circuitu amplexus; C III, 44, a.

amplifico, vergrößern: auctoritatem: Haeduorum auctoritatem apud omnes Belgas amplificaturum; G II, 14.

dignitatem, gratiam: reliquis rebus eorum (Haeduorum) gratia dignitateque amplificata; G VI, 12, b.

amplio, vergrößern: insequenti praetura ampliato honore; H 42, a.

amplitudo, Größe, Macht: I. differt: amplitudo cornuum et figura et species multum a nostrorum boum cornibus differt; G VI, 58.

II. deduco in: quam in fortunam quamque in amplitudinem (Haeduos) deduxisset; G VII, 54.

III. corpora: horum (Gallorum Germanorumque) corpora mirifica specie amplitudineque caesa toto campo ... iacebant; Af 40.

IV. propter: propter amplitudinem gravitatemque civitatis; G IV, 3.

amplius, mehr, weiter, ferner: I. accedit: hostes .. nihil amplius copiarum accessurum credentes; G VIII, 28.

procedit: quanto .. eius amplius processerat temporis, tanto erant ..; C III, 25.

transit: ne quos amplius Rhenum transire pateretur; G I, 44, a.

II. absum: quorum alter milia passuum circiter quinquaginta, alter paulo amplius ab iis absit; G V, 27, b.

ago: amplius de ea re agere destitit; Af 88, a.

deprecor: vitam .. sibi neque amplius quicquam deprecatur; Af 89.

facio: neque amplius facere nisi hostium iacula vitare; Af 16. qua oratione deterritos amplius iugulationem non fecisse; H 16, b.

periclitor: debere utrumque ... ab armis discedere neque amplius fortunam periclitari; C III, 10, a.

possum: multo etiam amplius (fortunam potuisse), quod ... barbaros avertisset; G VI, 42.

tento: non esse amplius fortunam tentaturos; G V, 55.

traduco: ne quam multitudinem hominum amplius trans Rhenum in Galliam traduceret; G I, 35.

volo: si amplius obsidum vellet, dare pollicentur; G VI, 9.

III. Zahlen: uti inter novissimum hostium agmen et nostrum primum non amplius quinis aut senis milibus passuum interesset; G I, 15. quod a Bibracte ... non amplius milibus passuum XVIII aberat; G I, 23. quod (spatium) est non amplius pedum sexcentorum; G I, 38. ut milium amplius quinquaginta circuitu locis apertis exercitum duceret; G I, 41. quae castra ... amplius milibus passuum octo in latitudinem patebant; G II, 7. Sabim flumen ab castris suis non amplius milia passuum X abesse; G II, 16. aditus in latitudinem non amplius ducentorum pedum relinquebatur; G II, 29. cum iam amplius horis sex continenter pugnaretur; G III, 5. ex hominum milibus amplius XXX ... plus tertia parte interfecta; G III, 6. Caesar cum ab hoste non amplius passuum XII milibus abesset; G IV, 11. cum ipsi non amplius octingentos equites haberent; G IV, 12. milites ... amplius horis quattuor fortissime pugnaverunt;

G IV, 37. quae (naves) ... amplius octingentae uno erant visae tempore; G V, 8. quae (Arduenna silva) milibus .. amplius quingentis in longitudinem patet; G VI, 29. uno die amplius XX urbes Biturigum incenduntur; G VII, 15. ut (stipites) non amplius digitis quattuor ex terra eminerent; G VII, 73, b. cum dies non amplius decem et octo (Caesar) in hibernis esset moratus; G VIII, 4. qui (equites) tametsi numero non amplius erant quingenti; G VIII, 10. milia non amplius decem progressi hostes; G VIII, 16. cum sibi delegissent campum ad rem gerendam non amplius patentem in omnes partes passibus mille; G VIII, 18. amplius milibus XII .. armatorum ... interfectis; G VIII, 29. non amplius hominum milibus ex fuga quinque collectis; G VIII, 30. partem copiarum cum Drappete esse in castris a milibus longe non amplius XII; G VIII, 36. se cohortesque amplius XXX magnumque numerum senatorum ... in periculum esse venturum; C I, 17. vulnerantur amplius DC; C I, 46. milites amplius CC (interficiuntur); C I, 46. non .. amplius pedum milibus duobus ab castris castra distabant; C I, 82. abest (iugum) directo itinere ab Utica paulo amplius passus mille; C II, 24. nostri non amplius XX omnibus sunt proeliis desiderati; C III, 53. in eo proelio non amplius CC milites desideravit; C III, 99. in deditionem venerunt amplius milia XXIV; C III, 99. tametsi amplius CX navibus longis in portu navalibusque amiserant; A 12. non amplius CCL desideratis; A 40. quo proelio duobus milibus militum amplius amissis; A 43. cum spatio non amplius passuum mille intercisa valles castra hostium divideret; A 73. cum non amplius legionem tironum haberet unam; Af 1. quod ... haberet ... legiones conscriptas ex cuiusquemodi genere amplius XII milibus; Af 19, b. neque amplius milia passuum VI terrae Africae quoque versus tenebant; Af 24. iam cum non amplius passus MD inter hostium aciem suasque munitiones esse animadvertisset; Af 39. pro cuius (imperatoris) dignitate victoriaque amplius † XXXVI annis depugnavi; Af 45. ego autem ex meis commilitonibus ... non amplius X sumam; Af 45. singulis non amplius singulos additos servos in navem imponendos separatim curavit; Af 54, b. non amplius III aut IV milites veterani si se convertissent; Af 70. amplius duum milium numero ad unum terga vertebant; Af 70. inter quod (stagnum) et mare angustiae quaedam non amplius mille et D passus intererant; Af 80. eum .. non amplius XVII accipere; H 22, b. f. II. absum. — in quo proelio ceciderunt milia hominum circiter XXX et si quid amplius: H 31, b.

amplus, ansehnlich, angesehen, bedeutend, groß, glänzend: alqs: cuiusque aetatis amplissimi nominatim evocati atque obsecrati navis conscenderent; C II, 5.

auctoritas: huius est civitatis longe amplissima auctoritas; G III, 8.

civitas: quorum (Ubiorum) fuit civitas ampla atque florens; G IV, 3.

copiae: dimissis amplioribus copiis; G V, 19. quod ampliores copias ... exspectabant; G V, 50.

epulae: (his cornibus) in amplissimis epulis pro poculis utuntur; G VI, 28.

eques: eorum (equitum) ut quisque est genere copiisque amplissimus, ita ..; G VI, 15.

familia: amplissima familia nati adolescentes; G VII, 37.

genus: vir fortissimus Piso Aquitanus, amplissimo genere natus; G IV, 12.

magistratus: his domi ob has causas amplissimos magistratus mandaverat; C III, 59.

navigia: a qua (classe) pauciora ab amplioribus circumventa navigia deprimuntur; Af 96.

pecunia: quibus parum videbatur imposuisse oneris, ampliorem pecuniam imperat; A 56.

res: non ita amplis rebus patris gestis; Af 22.

viri: de amplissimis viris, tribunis plebis, gravissime acerbissimeque decernitur; C I, 5.

an, ob, oder, oder ob: I. direct: 1. einfach: an dubitamus, quin nefario facinore admisso Romani iam ad nos interficiendos concurrant? G VII, 38, b. an, quod ad diem non venerunt, de eorum fide constantiaque dubitatis? G VII, 77, c. an non, uti corporis vulnera, ita exercitus incommoda sunt tegenda? C II, 31, b. an vero in Hispania res gestas Caesaris non audistis? C II, 32, b. an, qui incolumes resistere non potuerunt, perditi resistant? C II, 32, b. an poenitet vos, quod salvum atque incolumem exercitum nulla omnino nave desiderata traduxerim? C II, 32, d. an non audistis ex iis, qui ... remanserunt, ... cohortes esse Brundisii factas? C III, 87. an me deleto non animadvertebatis [decem] habere legiones populum Romanum? H 42, b. an ego, cum omnes caleant, ignaviter aliquid faciam? F 26.

2. disjunctiv: vosne vero L. Domitium, an vos Domitius deseruit? C II, 32, c.

II. indirect: 1. einfach: conclamavit: ... an speculandi causa (venirent); G I, 47.

2. disjunctiv: certus: id eane de causa ... an perfidia adducti fecerint, ... non videtur pro certo esse proponendum; G VII, 5. neque certum inveniri poterat, obtinendine Brundisii causa (Pompeius) ibi remansisset, ... an inopia navium ibi restitisset; C I, 25, a.

consulo: consultum, .. utrum igni statim necaretur, an in aliud tempus reservaretur; G I, 53.

delibero: deliberatur de Avarico in communi concilio, incendi placeret, an defendi; G VII, 15.

dubius: Ambiorix copias suas iudicione non conduxerit ... an tempore exclusus, ... dubium est; G VI, 31. sic erat (Cassius) dubius animi, utrum nihil timere an omnia licere mallet; A 56.

existimo: utrum ... proposuisset, ... an ... conaretur, existimari non poterat; C III, 102, a.

intellego: ut quam primum intellegere posset, utrum apud eos pudor atque officium, an timor valeret; G I, 40, d.

indico: ut vix indicari posset, utrum secundis minimisque rebus insolentiores (copiae), an adverso mediocri casu timidiores essent; G VIII, 13.

perturbo: perturbantur, copiasne adversus hostem ducere, an castra defendere, an fuga salutem petere praestaret; G IV, 14.

anceps, zwiefach, nach zwei Seiten: proelium: ita ancipiti proelio diu atque acriter pugnatum est; G I, 26. praesertim ancipiti proelio, cum ex oppido eruptione pugnaretur, foris tantae copiae equitatus peditatusque cernerentur; G VII, 76. ut, si ancipiti proelio dimicaretur, posset resisti; C III, 63, a.

terror: non ... ancipitem terrorem intra extraque munitiones ... causae fuisse cogitabant; C III, 72.

ancora, Anker: I. subsistunt: quod neque ancorae funesque subsisterent; G V, 10.

II, 1. amitto: funibus, ancoris reliquisque armamentis amissis; G IV, 29.

iacio: quae (naves) tamen ancoris iactis cum fluctibus complerentur; G IV, 28.

revincio: ancorae pro funibus ferreis catenis revinctae; G III, 13, a.

teneo: loca sunt egregia omni illa regione ad tenendas ancoras; A 9.

tollo: dato signo et sublatis ancoris; G IV, 23. sublatis ancoris (Tuberonem) excedere eo loco cogit; C I, 31. hunc (Domitium) conspicatae naves ... sublatis ancoris sequi coeperunt; C II, 22. temporis puncto sublatis ancoris; C II, 25, b. ancoris sublatis pelagus remis petere coeperunt; H 40, b.

2. commoror in: Caesar ... in salo in ancoris ea nocte commoratus; Af 63.

consisto ad: ipse (Pompeius) ad ancoram una nocte constitit; C III, 102. a. — in: nostrae naves duae ... contra Lissum in ancoris constiterunt; C III, 28, a.

deligo ad: onerarias (naves), quae ad ancoras erant deligatae, tempestas afflictabat; G IV, 29. eo minus veritus navibus, quod in litore molli atque aperto deligatas ad ancoram relinquebat; G V, 9.

III. naves ad: nonnulli (milites) feliciore exitu expeditas ad ancoram naves consecuti incolumes discesserunt; A 20, b.

IV, 1. destinare: has (rates) quaternis ancoris ex IV angulis destinabat, ne fluctibus moverentur; C I, 25, b.

2. in: dum reliquae naves eo convenirent, ad horam nonam in ancoris exspectavit; G IV, 23.

ancorarius, zum Anker gehörig: storias autem ex funibus ancorariis tres in longitudinem parietum turris latas IV pedes fecerunt; C II, 9, b.

angiportum, Gasse: omnibus viis atque angiportis triplicem vallum obduxerant; A 2.

angulus, Winkel, Ecke: I. est: huius lateris alter angulus, qui est ad Cantium, quo fere omnes ex Gallia naves appelluntur, ad orientem solem, inferior ad meridiem spectat; G V, 13.

spectat: eius angulus lateris maxime ad Germaniam spectat; G V, 13. s. est.

II, 1. nanciscor: Aquila ... angulum quendam tutum a tempestate nactus; Af 62.

2. convenio ad: duo brachia instituit ... ita dirigere, ut ad angulum dextrum sinistrumque eius oppidi convenirent; Af 51.

perduco ab: ab angulo castrorum sinistro munitionem ad flumen perduxerat circiter passus CCCC; C III, 66.

III. ex: has (rates) quaternis ancoris ex IV angulis destinabat, ne fluctibus moverentur; C I, 25, b.

anguste, eng, knapp, spärlich: colloco: necessario angustius milites collocavit; G V, 23.

contineo: Caesar (nitebatur), ut quam angustissime Pompeium contineret; C III, 48.

pabulor: non longo a castris progressi spatio ... angustius pabulabantur; C I, 59.

provenio: quod eo anno frumentum in Gallia propter siccitates angustius provenerat; G V, 24.

transporto: ut anguste † XV milia legionariorum militum, DC equites transportare possent; C III, 2.

utor: Caesar ... profectus ad ... rem frumentariam expediendam, qua anguste utebatur; C III, 16.

angustiae, Enge, Engpaß, Mangel, Bedrängnis: efficiunt: id efficiebant angustiae loci; C III, 112, b.

intercludunt: quod pontis atque itinerum angustiae multitudinis fugam intercluserant; G VII, 11, b.

intersunt: inter quod (stagnum) et mare angustiae quaedam non amplius mille et D passus intererant; Af 80.

patiuntur: non enim plures consistere angustiae loci patiebantur; A 19.

sunt: ut erant loca montuosa et ad specus angustiae vallium; C III, 49. non iniquitatem loci atque angustias praeoccupatis castris ... causae fuisse cogitabant; C III, 72.

II, 1. intro: quas (angustias) Scipio intrare et Thapsitanis auxilium ferre conabatur; Af 80.

occupo: qui prior has angustias occupaverit; C I, 66. utri prius angustias montesque occuparent; C I, 70. equites eius (Pompeii) angustiis [portis] atque bis ab Caesaris militibus occupatis ad insequendum tardabantur; C III, 70.

praesepio: has (angustias) sublicis in terram demissis praesepserat terramque adiecerat; C III, 49.

timeo: non se hostem vereri, sed angustias itineris ... timere dicebant; G I, 39.

transeo: sive amicus Domitius eas angustias transiret; A 36.

tueor: scaphis navibusque longis quinque mobiliter et scienter angustias loci tuebantur; A 17.

2. accipio de: cum ... quae .. postea acciderant, de angustiis ad Ilerdam rei frumentariae, accepit; C II, 17.

colloco in: ut ... praesidiis .. in angustiis collocatis exercitum itinere prohiberent; C I, 65.

confero in: qui suum timorem in rei frumentariae simulationem angustiasque itineris conferrent; G I, 40, c.

incido in: ne in angustias inciderent; C III, 69.

sum in: cum in his angustiis res esset; C I, 54. in his erat angustiis res; C I, 78. sed cum essent in quibus demonstravi angustiis; C III, 15. ipse autem (Caesar) ... summis erat in angustiis; C III, 47.

teneo in: veriti, ... ne ab equitatu Caesaris in angustiis tenerentur; C I, 66.

traduco per: Helvetii iam per angustias et fines Sequanorum suas copias traduxerant; G I, 11.

venio ad: posse prius ad angustias veniri quam sentiretur; C I, 67.

III, 1. adduci: Domitius ... simulavit sese angustiis rei frumentariae adductum castra movere; C III, 38.

afferre: sibi .. ipsos multitudine atque angustiis maius attulisse detrimentum, quam ab hoste accepissent; C III, 72.

compelli: angustiis rei frumentariae compulsum (Caesarem) discessisse existimabat; C III, 41.

contineri: necessario .. omnes his angustiis continebantur; C I, 48, a.

contrahere: haec (castra) ... tamen angustiis viarum, quam maxime potest, contrahit; G V, 49.

intercludi: Caesarem duobus exercitibus et locorum angustiis facile intercludi posse frumentoque prohiberi; C I, 17. (milites) veriti, ne angustiis intercluderentur; C III, 69.

premi: quibus angustiis ipse Caesar a Venetis prematur, docet; G III, 18. summis .. angustiis rerum necessariarum premebantur; C III, 15.

tardari: s. II, 1. occupo; C III, 70.

zum Satz: uti .. ipsos valetudine non bona .. angustiis loci et odore taetro ex multitudine cadaverum; C III, 49.

2. in: minores duas (naves) in angustiis portus cepit; C III, 100.

propter: qua (via) Sequanis invitis propter angustias ire non poterant; G I, 9. hoc pugnabatur loco .. propter angustias iniquo; C I, 45. iis .. invitis, a quibus Pharus tenetur, non potest esse propter angustias navibus introitus in portum; C III, 112, a. necessario discessum ab arte est propter angustias loci; A 15.

IV. **Lücke:** † qua die facultatem et angustias carra complura mulos onustos || multos lanistas || retraxit; H 6.

angustus, eng, schmal, spärlich, mißlich, schwierig: A. aditus: quae (pars) intermissa a flumine et a paludibus aditum ... angustum habebat; G VII, 17, a. aditu ad castra difficili et angusto; C II, 25, a. quos (aditus) esse angustos demonstravimus; C III, 58.

aquatio: aquatione enim longa et angusta (Caesar) utebatur; Af 51.

castra: quae (castra) hoc erant etiam angustiora, quod ..; G IV, 30.

dorsus: hunc (dorsum esse) silvestrem et angustum; G VII, 44.

exitus: cum angusto exitu portarum se ipsi premerent; G VII, 28.

fastigium: scrobes ... paulatim angustiore ad infimum fastigio; G VII, 73, b.

fauces: qua fauces erant angustissimae portus; C I, 25, b.

fides: cum fides tota Italia esset angustior neque creditae pecuniae solverentur; C III, 1.

fines: pro multitudine .. hominum ... angustos se fines habere arbitrabantur; G I, 2.

flumen: inter castra et Caesaris iter flumen intercedebat angustum altissimis ripis; A 29.

intervallum: quibus (legionibus) .. angustissimum intervallum frontis reliquit; A 38.

iter: unum (iter erat) per Sequanos, angustum et difficile; G I, 6. silvestribus angustisque itineribus frumentum importare in oppidum instituit; G VIII, 35. a milibus passuum V itinera difficilia atque angusta excipiebant; C I, 65. (Caesar) postero die omnibus copiis magno circuitu difficili angustoque itinere Dyrrhachium profectus est; C III, 41. quod (equitatus) angusto itinere per aggeres ascendebat; C III, 69. sed (insula) ... angusto itinere et ponte cum oppido coniungitur; C III, 112, a.

locus: quod ... comites familiaresque eius (Ambiorigis) angusto in loco paulisper equitum nostrorum vim sustinuerunt; G VI, 30. quod ex totis ripis in unum atque angustum locum tela iaciebantur; C I, 50. quibus ex castris cum locus angustus atque impeditus esset transeundus; A 36.

mare: magnum comminus in angusto mari proelium factum est; A 46.

montes: ita montibus angustis mare continebatur, uti ..; G IV, 23.

pars: quam angustissimam partem oppidi palus a meridie interiecta efficiebat; A 1.

portae: hostes ... angustioribus portis relictis coacervantur; G VII, 70.

res: quod angusta re frumentaria utebatur; C III, 43.

transitus: erant inter duas classes vada transitu angusto; A 14.

B. sum in: rem esse in angusto vidit; G II, 25.

anima, Leben, Seele: I. intereunt, transeunt: imprimis hoc volunt persuadere, non interire animas, sed ab aliis post mortem transire ad alios; G VI, 14.

II. exspiro: qui (Cato) cum anima nondum exspirata concidisset; Af 88, b.

animadversio, Bestrafung: Caesar neque tempus illud animadversionis esse existimans et multa virtuti eorum concedens; C III, 60.

animadverto (animum adverto: f. II, 3, a. G V, 18. C I, 69. A 31. 46. Af 15. 40. H 23, a. — b, β. G VIII, 14, b. C I, 80. — III. alqd; G I, 24. A 48. Af 40. H 4. auxilium. rem; C I, 80.), bemerken, wahrnehmen, sehen, bestrafen: I. absolut: satis esse causae arbitrabatur, quare in eum aut ipse animadverteret, aut civitatem animadvertere iuberet; G I, 19.

II. mit Ergänzung: 1. indirecte Frage: quarum (alcium) ex vestigiis cum est animadversum a venatoribus, quo se recipere consuerint; G VI, 27. uti ... prius haec omnia consumerentur, quam, quemadmodum accidisset, animadverti posset; C II, 14.

2. ut: f. III. alqd; H 36.

3. accus. c. inf.: a. vollständiger Infinitiv: animadvertit Caesar unos ex omnibus Sequanos nihil earum rerum facere; G I, 32. quod eam partem minime firmam hostium esse animadverterat; G I, 52. quod postquam barbari fieri animadverterunt; G III, 15. conferta legione ex omnibus partibus tela coniici animadvertit; G IV, 32. animum advertit ad alteram fluminis ripam magnas esse copias hostium instructas; G V, 18. paulo ante tertiam vigiliam est animadversum fumare aggerem; G VII, 24. quod ... nec facile adire apertos ad auxiliandum animadvertebant; G VII, 25. is cum animadvertisset perpetuam esse paludem; G VII, 57. postquam id difficilius confieri animadvertit; G VII, 58. cum animadverteret hostem complures dies castris ... se tenere; G VIII, 11. cum ... animadverteret ... omnes oppidi partes praeruptissimis saxis esse munitas; G VIII, 33. quod praecipue eos (Carnutes) propter conscientiam facti timere animadvertebat; G VIII, 38. ubi ... iam .. primos superare regionem castrorum animum adverterunt; C I, 69. est animadversum ab legionariis, ... ex crebris hostium eruptionibus magno sibi esse praesidio posse, si ..; C II, 8. simul animadvertit multa undique portari; C II, 25, a. ubi illum (Pompeium) suis locis se tenere animadvertit; C III, 41. cum animadvertissent ex ignibus nocte cohortes nostras ad munitiones excubare; C III, 50. animadversum est a speculatoribus Caesaris cohortes quasdam ... esse post silvam; C III, 66. quod cum esset animadversum (munitionem) coniunctam esse flumini; C III, 68. animadversum est paulo ante ... longius a vallo esse aciem Pompei progressam; C III, 85. cum ... animadvertisset non concurri a Pompeianis; C III, 93, a. postquam universos cedere animadvertit; A 21. cum .. animum adverteret excelsissimum locum castrorum relictum esse ab Alexandrinis; A 31. cum animadverteret eum (Pharnacem) Cappadocia decessisse non voluntate adductum, sed necessitate; A 35. cum in agris et pecora et homines animadverteret versari tamquam amicorum adventu; A 36. cum animum adverteret neque navium se magnitudine neque numero parem esse; A 46. cum ... Caesar ... litteris .. urbanis animadverteret multa Romae male et inutiliter administrari; A 65, a. cum animum adverteret ordines suorum in procurrendo turbari; Af 15. etiam animadvertebat frumento se in Africa nisi importato uti non posse; Af 20, b. animadvertebat enim villas exuri; Af 26, b. C. Vergilius praetorius ... cum animadverteret naves ... vagari; Af 28. cum ... animadvertisset praesidium Caesaris ibi esse; Af 33. iam cum non amplius passus MD inter hostium aciem suasque munitiones esse animadvertisset; Af 39. ne posset animum advertere ab equitatu Caesaris se intercludi; Af 40. cum ... neque ex eo loco, quo constiterat, Scipionem progredi propius se animadvertisset; Af 42. postquam animadvertit Scipioni auxilia fere ... omnia convenisse; Af 49. hic cum Labienus animadvertisset ... ne-

cesse esse ..; Af 50. animadvertit copias hostium his legionibus occurrere suppetias; Af 68. postquam satis diuque adversarios ab se ad dimicandum invitatus supersedere pugnae animadvertit; Af 75. postquam ... neque ipse (Caesar) propius hostem castra ponere ... se posse animadvertebat; Af 79. postquam ... animadvertit ... nihilo minus partem militum castra non ignaviter munire; Af 81. animadvertit hostes circa vallum trepidare; Af 82. quem (militem) postquam elephans ad se telo infestu venire animadvertit; Af 84. postquam animadverterunt neminem ibi esse [praesidio]; Af 85, a. quem postquam animadvertit responsum sibi non dare; Af 86. ubi eos (Zamenses) perstare in sententia animadvertit; Af 91, b. postquam sibi nihil omnino oppidanos responsi reddere animadvertit; Af 91, b. id cum animadverteret adversarios minime velle; H 6. animadvertebat ... non esse commissurum Caesarem, ut ..; H 9. quod Tiberius cum fieri animadvertit; H 18, a. praeter consuetudinem cum nostris animadversum esset accidere ‖ nostros ... cedere ‖; H 23, a. cum undique se circumveniri animum advertisset; H 23, a. Pompeius cum animadverteret castello se excludi Aspavia; H 24. animadvertebatur nostro magno id fieri periculo; H 38. an me deletu non animadvertebatis [decem] habere legiones populum Romanum? H 42, b.

b. **Particip:** *α.* **Präsens:** repente adversam ad se venientem navem ... instructam propugnatoribus animadvertit; A 45. — *β.* **Perfect:** animadvertit collem, qui ab hostibus tenebatur, nudatum hominibus; G VII, 44. cum ... id iugum ... mediocri valle a castris eorum intercisum animum adverteret; G VIII, 14, b. cum ... oppidum .. operibus clausum animadverteret; G VIII, 40. ubi Caesaris castra posita tabernaculaque constituta et dimissos equites pabulandi causa animum adverterunt; C I, 80. qui (Caesar) cum animadvertisset Pompeium extra munitiones egressum; C III, 65. Caesar ... ad hunc modum aciem eius (Pompei) instructam animadvertit; C III, 88. ut ... eam partem, cui maxime confidebat, perterritam animadvertit; C III, 94. cum duce assumpto Alexandrini nihilo se firmiores factos aut languidiores Romanos animadverterent; A 25, a. haec (castra) cum et opere magno vallata et loci natura munita animadverteret; A 30, a. cum ... animadvertisset rempublicam ab perditis sceleratisque civibus oppressam; Af 22. animadvertebat enim, quamquam magnis essent copiis adversarii freti, tamen ... concessam vitam; Af 31, b.

III. **mit einfachem Object:** alqd: postquam id animum advertit; G I, 24. haec cum animadvertisset; G I, 40, a. id cum animadvertisset Publius Crassus adolescens; G I, 52. quod ubi Crassus animadvertit; G III, 23. cum ... id frater, qui iam proelio excesserat, procul animadvertisset; G IV, 12. quod ubi Caesar animadvertit; G IV, 25. Af 41. 78, b. quod cum animadvertisset Caesar; G IV, 26. quod cum animadverterent oppidani; G VIII, 84. quod cum animadvertisset Caesar; C III, 46. quod ubi Caesar animadvertit; C III, 93, b. quod vel ex conscientia sua ... vel multis signis ... animum advertere poterat; A 48. cum id repente prima luce animadvertisset; A 74. quod postquam Scipio Labienusque animadverterunt; Af 38. postquam id Labienus animadvertit; Af 39. quod ubi legiones Scipionis ... animum adverterunt; Af 40. quod postquam Caesar animadvertit; Af 69, a. quod ubi Labienus animadvertit; Af 75. cum idem a pluribus animadverti coeptum esset; Af 82. hoc a Cordubensibus nequaquam poterat animum adverti; H 4. cum ... id .. in proelio animadversum esset; H 15. quod cum a Caesare esset animadversum; H 30. hoc cum animadverterent homines fugitivi; H 34. quod Caesar cum animadverteret, si oppidum capere contenderet, ut homines perditi incenderent; H 36. a quibus cum animadversum esset; H 38. f. auxilium. — II, 3, a; C III, 68.

aciem: postquam ... animadvertit aciem pro vallo Scipionis; Af 81.

auxilium: neque quicquam solatii in praesentia neque auxilium in suorum consilio animum advertebant; Af 10.

corpora: animadvertit mirifica corpora Gallorum Germanorumque; Af 40.

difficultatem: quod Pompeius ... animadvertebat loci difficultatem; H 9.

diligentiam: cognitis omnibus rebus ... temporibusque rerum et spatiis locorum ‖ et ‖ custodiarum varia diligentia animadversa; C III, 61.

discessum: etsi discessum hostium animadvertere non poterat incendiis oppositis; G VIII, 16.

equites: cum repente hostium equites animadvertissent ac numero superiores paucitatem contempsissent; G VIII, 12.

exitum: cum neque exitum consiliorum suorum animadverteret; G VIII, 44.

fugam: fuga totius exercitus procul animadversa; C II, 42.

milites: raros milites, ne ex oppido animadverterentur, ex maioribus castris in minora traducit; G VII, 45, b.

partes: cum ... vix suorum ipsi (equites) priores partes animadverterent equorum; G VIII, 16.

rem: qua re animadversa; G V, 34. VII, 67. C I, 83. II, 6. 35. b. 97. ⤫ Af 18. qua re animum adversa; C I, 80. his rebus animadversis, quas demonstravimus; C III, 89. quibus rebus animadversis; C III, 107. quae res cum animadversa esset; Af 6.

solatium: f. auxilium.

spatia, tempora: f. diligentia.

terrorem: terrore equitum animadverso; C III, 69.

tragulam: neque ab nostris biduo animadversa (tragula); G V, 48.

vitium: illi animadverso vitio castrorum tota nocte munitiones proferunt; C I, 81. animadversum est vitium munitionis, quod supra demonstratum est; C III, 63, b.

IV. **mit Object und Zusatz:** tametsi (Haedui) dextris humeris exsertis animadvertebantur, quod insigne pacatum esse consuerat, tamen ..; G VII, 50, a.

animal, Tier: capio, immolo: cum superaverunt, animalia capta immolant; G VI, 17.

inferо: omnia .., quae vivis cordi fuisse arbitrantur, in ignem inferunt, etiam animalia; G VI, 19.

animus, Geist, Seele, Herz, Sinn, Charakter, Mut, Lust, Besinnung, Bedenken: I. **Subject:** ardent: etsi omnium animi ad ulciscendum ardebant; G VI, 34, b.

coepit, degenerat, al.: regius animus disciplinis fallacissimis eruditus, ne a gentis suae moribus degeneraret, flens orare contra Caesarem coepit, ne se dimitteret; A 24, b.

cogitat: praeoccupatus animus Attianorum militum timore et fuga et caede suorum nihil de resistendo cogitabat; C II, 34, b.

deest: quantum alteri sententiae deesset animi, tantum alteri superesse dicebat; C II, 31, a.

est: ut ad bella suscipienda Gallorum alacer ac promptus est animus; G III, 19. quid in quoque

esset animi ac virtutis suorum; G VII, 36. si quid in nobis animi est; G VII, 38, b. quid hominum milibus LXXX uno loco interfectis propinquis consanguineisque nostris animi fore existimatis? G VII, 77, b. totius exercitus animos alienos esse a Curione; C II, 27.

potest: quorum (militum) aut animos aut vires videbantur sustinere non posse; C I, 64.

relanguescunt: quod iis rebus relanguescere animos [eorum] et remitti virtutem existimarent; G II, 15.

relinquit: relinquit animus Sextium gravibus acceptis vulneribus; G VI, 38.

superest: ſ. deest. — sustinet: ſ. potest.

timent: timentes omnium animos consolatione sanat; G VIII, 38.

videntur: omnium animi intenti esse ad pacem videbantur; C III, 19, b. ſ. potest.

II. **nach Verben: 1. Accusativ.** addo: ſ. **addo:** III. animum (4 St.) S. 38, b.

adverto: qui (Euphranor) ubi Caesaris ‖ cesari, al. ‖ animum advertit; A 15. ſ. **animadverto.**

averto: qua ex re futurum, uti totius Galliae animi a se averterentur; G I, 20.

augeo: praesidio legionum addito nostris animus augetur; G VII, 70.

concilio: magnis ... iacturis sibi quisque eorum (militum) animos conciliabat; C III, 112, c.

confero: dat centurionibus negotium, ut ... ad fodiendos puteos animum conferant; A 9.

confirmo: his rebus cognitis Caesar Gallorum animos verbis confirmavit; G I, 33. eorum .. animis permulsis et confirmatis; G IV, 6. satis ad Gallicam ostentationem minuendam militumque animos confirmandos factum existimans; G VII, 53. ex omnibus partibus ... clamore et ululatu suorum animos confirmabant; G VII, 80. animos multitudinis confirmat; G VIII, 8. quae res eorum perterritos animos confirmavit; C II, 37.

conicio: omnium .. animi in terrorem coniecti et maxime tironum; Af 16.

destino: partem animum mentemque perterritam atque in fugam destinatam habere; Af 68, a.

detineo: quod elephantorum magnitudo multitudoque animos militum detinebat in terrore; Af 72.

devincio: quod pignore animos centurionum devinxit; C I, 39.

effemino: (quod) ea, quae ad effeminandos animos pertinent, important; G I, 1.

erigo: animum enim altum et erectum prae se gerebat; Af 10.

erudio: ſ. I. coepit.

excito: omnium animi ad laetitiam excitantur; G VII, 79. (Caesar) blande .. appellans animos eorum (militum) excitabat; Af 81.

firmo: suis ex terrore firmatis rursusque renovatis animis; Af 18.

frango: quibus non frangebantur animi inimicorum Caesaris; G VIII, 53.

gero: ſ. erigo.

habeo: quo (spatio) satis perspectum habere militum animum videretur; C III, 84. qui aut in opere aut in pugna occupatum animum haberent; A 15. ſ. destino.

impedio: omnium impeditis animis; G V, 7.

incito: inflantur atque incitantur hostium animi secundo proelio; G VIII, 12. omnium animis ad laborem incitatis; A 9. quorum (Alexandrinorum) perturbatione nostrorum animi adeo sunt incitati, ut ... caperent; A 31. quod postquam Caesar intellexit incitatis militum animis resisti nullo modo posse; Af 83.

inflo: ſ. incito; G VIII, 12.

intendo: in ea re omnium nostrorum intentis animis; G III, 22. ſ. I. videntur.

occupo: ſ. habeo; A 15.

offendo: nam, ne eius supplicio Divitiaci animum offenderet, verebatur; G I, 19. sacris .. omnibus prolatis, quorum religione precari offensos iratosque animos regum erant soliti; A 32.

paro: temporis tanta fuit exiguitas hostiumque tam paratus ad dimicandum animus, ut ..; G II, 21. omnium esse militum paratissimos animos; C I, 71.

permulceo: ſ. confirmo; G IV, 6. — perspicio: ſ. habeo; C III, 84. — perterreo: ſ. confirmo; C II, 37. destino.

perturbo: ut (timor) non mediocriter omnium mentes animosque perturbaret; G I, 39.

praeoccupo: sic omnino animos timor praeoccupaverat, ut ..; G VI, 41. sive eo, quod, ne praeoccupatus animus Lepidi esset obsequio adversari, verebatur; A 63, a. ſ. I. cogitat.

precor: ſ. offendo; A 32.

recreo: spatium ... interponendum ad recreandos animos putabat; C III, 74.

redintegro: cuius adventu spe illata militibus ac redintegrato animo; G II, 25.

remitto: neque vero tam remisso ac languido animo quisquam omnium fuit, qui ea nocte conquieverit; C I, 21.

renovo: ſ. firmo.

sequor: (Vatinius) etsi gravi valetudine affectus vix corporis viribus animum sequebatur; A 44, a.

suspendo: exspectatione copiarum regiarum exercitus eius (Caesaris) magis suspensiore animo ante adventum Iubae commovebatur; Af 48.

tento: Fabius finitimarum civitatum animos litteris nuntiisque tentabat; C I, 40, a. militum tentat animos; A 57, b.

2. **Genetiv:** cognosco: quod eum ... magni animi, magnae inter Gallos auctoritatis cognoverat; G V, 6.

sum: quare neque tanti sum animi, ut ... censeam; C II, 31, b. fortasse ... difficultates auctionandi proponere etiam mediocris est animi; integras vero tenere possessiones, qui se debere fateantur, cuius animi aut cuius impudentiae est? C III, 20.

videor: tenuis atque infirmi haec animi videri; C I, 32, b.

3. **Dativ:** resisto: ſ. I. incito, Af 83.

4. **Ablativ;** sum: qui iam ante inimico in nos animo fuisset; G V, 4. sese .. hoc esse in Ciceronem populumque Romanum animo, ut ..; G V, 41. quali quisque fuisset animo in totius Galliae defectione; G VIII, 46, b. alieno esse animo in Caesarem milites; C I, 6, a. discedentem (Curionem) .. ex contione universi cohortantur, magno sit animo; C II, 33. ſ. I. remitto.

videor: quod nondum bono animo in populum Romanum viderentur; G I, 6.

5. **mit Präpositionen:** habeo in: hoc (flumen) neque ipse transire habebat in animo neque hostes transituros existimabat; G VI, 7, b. voluit etiam experiri ... haberetne (hostis) in animo dimicare; Af 51. cohortes *in* animo habeo ad vos mittere; H 26.

occurro ad: utrisque ad animum occurrit unum esse illud tempus, quo maxime contendi conveniat; G VII, 85.

sum in: qui dicerent sibi esse in animo sine ullo maleficio iter per provinciam facere; G I, 7. Caesari renuntiatur Helvetiis esse in animo per agrum Sequanorum et Haeduorum iter in Santo-

num fines facere; G I, 40. Pompeio esse in animo reipublicae non deesse, si senatus sequatur; C I.

III. **nach Adjectiven:** dubius: sic erat (Cassius) dubius animi, utrum nihil timere an omnia licere mallet; A 56.

plenus: plenus spei bonae atque animi adversus eos proficiscitur; C II, 5.

IV. **nach Substantiven:** 1. **Genetiv:** alqd: ſ. I. deest. est.

aequitas: ut animi aequitate plebem contineant; G VI, 22.

alacritas: quod est quaedam animi incitatio atque alacritas naturaliter innata omnibus; C III, 92.

confirmatio: ne qua aut largitionibus aut animi confirmatione ... commutatio fieret voluntatis; C I, 21.

conscientia: id .. ita esse ... etiam domestico iudicio atque animi conscientia intellegebant; C III, 60. quibus rebus numquam tanta suppeteret ex ipsorum (adversariorum) inertia conscientiaque animi victoriae fiducia, ut ..; Af 31, b.

dolor: ira percitus Scipio atque animi dolore incensus; Af 46.

firmitudo: hic cognosci licuit, quantum esset hominibus praesidii in animi firmitudine; C III, 28, a.

imbecillitas: nolite ... temeritate vestra aut animi imbecillitate omnem Galliam prosternere; G VII, 77, c.

incitatio: ſ. alacritas.

levitas: partim qui (Galli) mobilitate et levitate animi novis imperiis studebant; G II, 1.

magnitudo: quae facilia ex difficillimis animi magnitudo redegerat; G II, 27. quanto opere eorum animi magnitudinem admiraretur, quos ..; G VII, 52. nec minus se ab milite modestiam et continentiam quam virtutem atque animi magnitudinem desiderare; G VII, 52. multum ad hanc rem probandam adiuvat adolescentia, magnitudo animi; C II, 38. (Euphranor) animi magnitudine ac virtute magis cum nostris hominibus quam cum Graecis comparandus. hic ob notissimam scientiam atque animi magnitudinem delectus est; A 15. iis .. (cobortibus) Carfulenum praefecit, et animi magnitudine et rei militaris scientia virum praestantem; A 31. dignum (Caesar) adveniens fructum virtutis et animi magnitudinis tulit; A 32. gloria et animi magnitudine elatus privatus atque adolescentulos ... vindicavit; Af 22. tu ... satis animi magnitudine diligentiaque praeditus; Af 22.

mobilitas: ſ. levitas.

mollitia: animi est ista mollitia, non virtus, paulisper inopiam ferre non posse; G VII, 77, b.

mollities: cui rei propter animi mollitiem studere omnes videret, quod ..; G VII, 20, b.

offensio: ut sine eius offensione animi .. ipse de eo causa cognita statuat; G I, 19.

praesentia: tanta militum virtus atque ea praesentia animi fuit, ut ..; G V, 43.

vir: Quintus Atius Varus, praefectus equitum, singularis et animi et prudentiae vir; G VIII, 28.

virtus: ab animi virtute auxilium petendum videbat; G VII, 59.

2. **Ablativ:** homines: neque homines inimico animo ... temperaturos ab iniuria et maleficio existimabat; G I, 7.

V. **Umstand:** 1. **Ablativ:** cedere: quorum si qui aut animo aut virtute cessisset ‖ quoniam si ipsi ... cessissent ‖; A 16.

circumspicere: reliqua eius (Ambiorigis) consilia animo circumspiciebat; G VI, 5.

concidere: hostes conciduntanimis; G VIII, 19, b.

confidere: tamen (Caesar) non deterrebatur animoque et spe confidebat; Af 1.

confirmare: Caesar .. suos facit certiores eosque ad dimicandum animo confirmat; G V, 49. sic sunt (Galli) animo confirmati, ... ut ..; G VII, 30. rursus .. se ad configendum animo confirmant; C II, 4.

conscendere: non minore animo ac fiducia, quam ante dimicaverunt, naves conscendunt; C II, 4.

consistere: hostes ... in foro ac locis patentioribus cuneatim constiterunt, hoc animo, ut ..; G VII, 28.

contendere: ut hoc maiore animo contenderent, quod ... viderent; A 16.

continere: recentem eorum pollicitationem animis continebant; C I, 57.

corrumpere: aequo modo animo sua ipsi frumenta corrumpant aedificiaque incendant; G VII, 64.

decertare: hoc animo decertabant, ut ..; C II, 6. hoc animo est decertatum, ut ..; A 16.

deficere: quod ipse animo non defecerat tanto accepto incommodo; G VII, 30. bortatus .. eos, ne animo deficiant; C I, 19. cobortatur suos, ne animo deficiant; C II, 43. neve (Achillas) animo deficeret; C III, 112, c.

demittere: consolatus cohortatusque est, ne se admodum animo demitterent; G VII, 29.

dimicare: ſ. conscendere.

facere: quo maiore faciant animo; G VII, 66, b. quodcumque imperavisset, se aequo animo esse facturos; C III, 6. se .. paratos, quaecumque imperavisset, et libenti animo facturos (legati) pollicentur; Af 33.

ferre: hoc aequiore animo (detrimentum) ferundum docet, quod ..; G V, 52. hanc iacturam honoris sui reipublicae causa aequo animo tulisse; C I, 9, a. ut, quicumque accidisset casus, hunc quieto et aequo animo ferret; C I, 75. neque (ipsos, milites) corpore dolorem neque animo ignominiam ferre posse; C I, 84. quas tamen difficultates patienter atque aequo animo ferebant; C III, 15. milites ... adhortatus, ut aequo animo laborem ferrent; C III, 41.

incendere: ſ. corrumpere.

incumbere: ut ... omnes .. et animo et opibus in id bellum incumberent; G VII, 76.

insistere: totus (Caesar) et mente et animo in bellum Treverorum et Ambiorigis insistit; G VI, 5.

interimere: animo praesenti (Cato) se interemit; Af 88, b.

laborare: nec minus, quam est pollicitus, Vercingetorix animo laborabat, ut reliquas civitates adiungeret; G VII, 31.

loqui: postquam haec centurio praesenti animo adversus opinionem eius (Scipionis) est locutus; Af 46.

niti: pauci (milites) allevatis scutis et animo ad conandum nisi ad proxima navigia adnatarunt; A 20, b.

obicere: aequo animo singulas binis navibus obiiciebant; C I, 58.

paratus: sic animo parati (Galli), ut ... haesistantes premerent ex loco superiore; G VII, 19. quos (milites) cum sic animo paratos videat, ut nullum pro sua laude periculum recusent; G VII, 19. nostri ad proeliandum animo atque armis parati ... turmatim in eum locum devenerunt; G VIII, 18. animo simus ad dimicandum parati; C III, 85. simul denuntiavit, ut essent animo parati in posterum; C III, 86. (milites) ad omnem laborem animo parati imperio paruerunt; C III, 95. instruitur utrimque acies, ordine disposita

magis Octaviana, paratior militum animis Vatiniana; A 45.

permoveri: ne ob hanc causam animo permoverentur; G VII, 53.

perterreri: milites et animo perterriti et lassitudine confecti; C III, 95.

perturbari: uti suae pristinae virtutis memoriam retinerent neu perturbarentur animo; G II, 21. quo nuntio dolore magis permotus (Laterensis) quam animo perturbatus reficit se celeriter; A 54.

praecipere: iam animo victoriam praecipiebant; C III, 87.

praesentive: plus .. animo providere et praesentire existimabatur; G VII, 30.

prodire: quo firmiore animo in proelium prodeatis; C III, 86.

proponere: consecutus id, quod animo proposuerat; G VII, 47, a.

providere: f. praesentire.

pugnare: magnis copiis hostium circumdata (legio) praesentissimo animo pugnans; A 40.

recipere: cunctae earum regionum praefecturae libentissimis animis eum (Caesarem) recipiunt; C I, 15, a.

relinquere: aequo animo mancipia atque impedimenta in Italia relinquerent; C III, 6.

remittere: aequo animo remittendum de celeritate existimabat; G V, 49. nostris languentibus atque animo remissis; C II, 14.

sustinere: ut (Haedui) in fide maneant atque hostium impetum magno animo sustineant; G VII, 10. milites contra nostri ... omnia fortissimo sustinebant animo; G VIII, 42.

trahi: ut alius in aliam partem mente atque animo traheretur; C I, 21.

venire: arbitratus Scipionem ad dimicandum paratum ad se certo animo venire; Af 41.

2. Präposition: causa: haec .. alunt animi voluptatisque causa; G V, 12. Romanos in illis ulterioribus munitionibus animine causa quotidie exerceri putatis? G VII, 77, c.

annona, Getreide, Getreidepreis, Getreidemangel: I. crescit: his tamen omnibus annona crevit; C I, 52.

pervenit: iam .. ad denarios L in singulos modios annona pervenerat; C I, 52.

II. levo: annona .. levata; Af 34.

III. caritas: propter annonae caritatem ante parta consumpserant; Af 47.

IV. conflictari: qua re Caesariani gravi annona sunt conflictati; Af 24.

annotinus, vorjährig: quae (naves) cum annotinis privatisque ... amplius octingentae uno erant visae tempore; G V, 8.

annuo, beistimmen: annuit centurionibus, quid fieri vellet; Af 46.

annus, Jahr: I. **Subject:** est: qui fuit annus Gneo Pompeio, Marco Crasso consulibus; G IV, 1. is enim erat annus, quo per leges ei consulem fieri liceret; C III, 1.

habet: quod insequens annus ... nullas habet magnopere Galliae res gestas; G VIII, 48, c.

insequitur: f. habet. — II. pecunia. vectigal,

sequitur: f. II. honos.

II. **nach Substantiven:** commentarii: scio Caesarem singulorum annorum singulos commentarios confecisse; G VIII, 48, c.

consuetudo: haec .. superiorum annorum consuetudine ab nobis cognoverant; G V, 42.

delectus: hae copiae ex delectibus horum annorum in citeriore Gallia sunt refectae; C III 87.

doctrina: rudes .. elephanti multorum annorum doctrina usuque vetusto vix edocti tamen ... producuntur; Af 27.

honos: ut ... simul .. se et honorem suum sequentis anni commendaret; G VIII, 50.

initia: dies natales et mensium et annorum initia sic observant, ut noctem dies subsequatur; G VI, 18.

munitiones: quod superioris anni munitiones integrae manebant; G VI, 32.

pecunia: ab iisdem (publicanis) insequentis anni mutuam (pecuniam) praeceperat; C III, 31.

tempus: Caesar ... maturius paulo, quam tempus anni postulabat, in hiberna in Sequanos exercitum deduxit; G I, 54. ipse, cum primum per anni tempus potuit, ad exercitum contendit; G III, 9, a. paucae ultimae nationes anni tempore confisae ... hoc facere neglexerunt; G III, 27. si tempus anni ad bellum gerendum deficeret; G IV, 20. quod ... neque belli gerendi propter anni tempus facultatem habebat; G IV, 22. ne anni tempore a navigatione excluderetur; G V, 23. hi certo anni tempore in finibus Carnutum ... considunt in loco consecrato; G VI, 13, b. frumenta ... anni tempore atque imbribus procubuerant; G VI, 43. etsi mons Cevenna ... durissimo tempore anni altissima nive iter impediebat, tamen ..; G VII, 8. quod ... ne singulari quidem umquam homini eo tempore anni semitae patuerant; G VII, 8. quod anni tempore subleventur; G VII, 14, a. cum (Caesar) ipso anni tempore ad gerendum bellum vocaretur; G VII, 32. tempore anni difficillimo; G VIII, 6. quae (pabulatio) propter anni tempus cum exigua tum disiecta esset; G VIII, 7. id propter anni tempus longum atque impeditum videbatur; C I, 29. Laelius tempore anni commodiore usus ad navigandum; C III, 100. eum (Caesarem) interclusum tempestatibus propter anni tempus recipere transmarina auxilia non posse; A 3. ut (Gabinius) in Illyricum venit, hiberno tempore anni ac difficili; A 43. quod ... neque per anni tempus in mari classes sine periculo vagari poterant; Af 24.

vectigal: publicanis ... insequentis anni vectigal promutuum (imperabatur); C III, 32, b.

III. **Umstand:** 1. **Accusativ:** cuius pater regnum in Sequanis multos annos obtinuerat; G I, 3. compluris annos portoria reliquaque omnia Haeduorum vectigalia parvo pretio redempta habere; G I, 18. hi cum tantopere de potentatu inter se multos annos contenderent; G I, 31, a. hi post eorum obitum multos annos a finitimis exagitati; G II, 29. duces .. ii deliguntur, qui una cum Quinto Sertorio omnes annos fuerant; G III, 23. quod ab Suevis complures annos exagitati bello premebantur; G IV, 1. qui (Usipetes et Tencteri) complures annos Suevorum vim sustinuerunt; G IV, 4. tertium iam hunc annum regnantem ... interfecerunt; G V, 25. annos nonnulli vicenos in disciplina permanent; G VI, 14. sic se complures annos illo imperante meruisse, ut nullam ignominiam acciperent; G VII, 17, b. cum singuli magistratus antiquitus creari atque regiam potestatem annum obtinere consuessent; G VII, 32. eos exercitus, quos contra se multos iam annos aluerint, (se) velle dimitti; C I, 85, b. quas (legiones) ille (Deiotarus) disciplina atque armatura nostra complures annos constitutas habebat; A 34, b. (Mithridaten) multos tenuerat annos; A 78.

2. **Ablativ;** ante: ubi paucis ante annis Lucius Valerius Praeconinus legatus exercitu pulso interfectus esset; G III, 20. quod paucis ante

annis ex praetura eam provinciam obtinoerat; C I, 31. tetrarchian ... occupatam et possessam paucis ante annis a Deiotaro; A 78.

autea: paucis annis antea Gabinium cum exercitu fuisse in Aegypte; A 3.

longius: neque longios anno remanere nno in loco incolendi caosa licet; G IV, 1.

post: hi rursus in vicem anno post in armis sunt, illi domi remanent; G IV, 1. anoo post alio transire cogunt; G VI, 22.

zum Satz: futurum esse paucis annis, oti omnes ex Galliae finibus pellerentur; G I, 31, c. quo superiore anno perfugio fuerant usi; G IV, 38. uti ex tanto navium nomero tot navigationibus neque hoc neque superiore anno ulla omnino navis ... desideraretur; G V, 23. quod eo anno frumentum in Gallia propter siccitates angustius provenerat, coactus est aliter ac superioribus annis exercitum in hibernis collocare; G V, 24. qni superiore anno primum pilum duxerat; G V, 35. omnibus .. annis de locis summis simultatibus contendebant; G V, 44, a. cuius (Coti) frater Valetiacus proximo anno eundem magistratum gesserit; G VII, 32. superiore anno Titus Labienus ... infidelitatem eius (Commii) sine ulla perfidia iudicavit comprimi posse; G VIII, 23. Marcellus proximo anno ... retulerat ante tempus ad senatum de Caesaris provinciis; G VIII, 53. Caesar ... trans Rhenum in Germaniam mittit ad eas civitates, quas superioribus annis pacaverat; G VII, 65. huius opera Commii ... superioribus annis erat osus in Britannia Caesar; G VII, 76. [quod superioribus anuis acciderat]; C I, 6, b. [quae (tribunicia intercessio) superioribus annis armis esset restituta]; C I, 7, a. cuius imperatoris ductu IX annis rempoblicam felicissime gesserint; C I, 7, b. cuius generis (navium) eum superioribus annis usus Britanniae docuerat; C I, 54. ut idem ... duas bellicosissimas provincias absens tot annis obtineat; C I, 85, c. recordabantur .. eadem se superiore anno in Hispania perpessos ... confecisse; C III, 47. qui principatum in civitate multis annis obtinoerat; C III, 59. qui (Crastinus) superiore anoo apud eum (Caesarem) primum pilum in legione x duxerat; C III, 91. qui (P. Lentulus) superiore anno consul fuerat; C III, 102, b. quibus (navibus) multis annis ad navigandum non erant usi; A 13. priore .. anno propter adversariorum delectus ... messem non esse factam; Af 20, b. pro cuius (imperatoris) dignitate victoriaque amplius † XXXVI annis depugnavi; Af 45. qnorum (Leptitanorum) superioribus annis bona Ioba diripoerat; Af 97. f. I. est; C III, 1.

3. Präpositionen: in: in tertium annum profectionem lege confirmant; G I, 3. quid in annos singulos vectigalis populo Romano Britannia penderet, constituit; G V, 22. magistratus ac principes in annos singulos gentibus ... quantum et qoo loco visum est agri attribuunt; G VI, 22. in annos .. consulatum definiebant; C III, 82, b. Leptitanos ... XXX centenis milibus pondo olei in annos singulos multat; Af 97. quoniam praesidia sunt in tot annos provisa; F 26.

inter: qui (Germani) inter annos XIV tectum non sobissent; G I, 36.

intra: intra annum vero vicesimom feminae notitiam babuisse in turpissimis habent rebus; G VI, 21.

per: hanc (aquilam) ... vivus multos per annos magna diligentia defendi; C III, 64.

anser, Gans: leporem et gallinam et anserem gustare fas non putant; G V, 12.

annuus, jährig, auf ein Jahr: mercedes: onam (legem promulgavit) qua mercedes habitationum annuas conductoribus donavit; C III, 21.

spatiom: Pompeius annuum spatium ad comparandos copias nactus; C III, 3.

vergobretus: qui (vergobretus) creatur annuus et vitae necisqoe in soos habet potestatem; G I, 16.

ante, vor, voran, vorher, früher, bevor: A. Präposition: I. Raum: 1. nach Verben: assisto: cum forte ante portam turma densa astitisset; Af 29.

colloco: fasces ... per manus stramentorum ac virgultorum ... inter se tradites ante aciem collocarunt; G VIII, 15. qood (simulacrum Victoriae) ante ipsam Minervam collocatum esset; C III, 105. ballistis scorpionibusque crebris ante frontem castrorum contra oppidom collocatis; Af 56. qoas (legiones) ante castra in acie terroris gratia in conspecto Caesaris collecaverat; Af 70.

oommoror: ibi paulisper Caesar ante portum commoratos; Af 3.

consido: productis copiis ante oppidum considunt; G VII, 79. ante portam (oppidani) frequentes considunt ad se || [se] || defendendom; Af 3.

consisto: Caesar ... in eo loco ... ante oppidum constitit *; Af 41. qui (milites, tirones) postqoam ad eum (Scipionem) pervenerunt et ante suggestom oonstiterunt; Af 44. Caesar ... statim ex itinere ante oppidum Thapsum constitit; Af 86.

conspicor: qoarum cohortium milites postero die ante oppidom Iuba conspicatos; C II, 44.

constituo: sagittarios ante aciem constituit; Af 13. celeriter .. iis (copiis) instructis ante suas munitiones ... constituit; Af 58. elephantes ... ante oppidum instructos constituit; Af 86.

eo: agminis ordinem ita constituit, ut legio septima, octava, nona ante omnia irent impedimenta; G VIII, 8.

instruo: copias ante frontem castrorum instruit; C III, 37, a. elephantis .. turritis XXX ante aciem instructis; Af 30. pars acie ante opus instructa sub boste stabat; Af 51.

mitto: eqnitatum .. omnem ante se mittit; G I, 21. quos (pedites) ante legiones missos docui; G VIII, 19, a.

pateo: ante id oppidum planicies circiter milia passuum tria in longitodinem patebat; G VII, 69.

pono: Cottae .. et Titurii calamitatem ... ante oculos ponunt; G VI, 37. castris ante oppidum positis; G VII, 11, b. castris .. ante oppidum positis; Af 3.

praecurro: (milites) seqoi sese iubet et praecurrit ante omnes; C II, 34, b.

procedo: eqoitatu || equitatum || .. tantum procedere ante agmen imperat legionum, quantum ..; G VIII, 27.

procurro: quae (cobors) temere ante ceteras extra aciem procurrerat; C I, 55.

proicio: prospicere, ... nt ... omnes ... ante simulacra proiecti victeriam ab dis exposcerent; C II, 5.

sum: quae (fossa) erat ante oppidum; G II, 32. qood (theatrum) est ante oppidum; C II, 25, a. qood erat locos qoidam perimpeditus ante aciem Scipionis; Af 58.

tendo: alternis conversis cohortibus, ut una post, altera ante signa tenderet; Af 17.

video: cum ... ante se bostem videret; C I, 70.

2. zum Satz: num quae fossae aut insidiae elephantis ante castra portasque valli factae essent; Af 35, b. ante quos (cippos) ... scrobes tres in altitudinem pedes fodiebantur; G VII, 73, b. ante haec (lilia) taleae pedem longae ... in terram infodiebantur; G VII, 73, b. ante pedes cen-

turionem interfecit; Af 46. quidam ante portam oppidi Gallus per manus sevi ac picis traditas glebas in ignem e regione turris proiiciebat; G VII, 25. ante portam bellicam castris fossaque parvula duntaxat munierat; Af 87, a. postquam Iuba ante portas diu multumque ... egisset cum Zamensibus; Af 91, b. f. castra.

II. **Zeit:** sine dubio existimans ultro adversarios ... ante se || eas secum || concursuros; Af 58. — ante adventum: f. **adventus,** V, 2. ante (5 St.) S. 47, b. quod non fere ante autumnum Elaver vado transiri solet; G VII, 35. quanti quaeque earum (possessionum, rerum) ante bellum fuisset; C III, 1. is dies erat a. d. v. Kal. Apr. L. Pisone, A Gabinio consulibus; G 1, 6. quem (numerum militum) et quam ante diem in castra adduci velit; G VII, 31. uti ante certam diem Caesar exercitum dimittat; C I, 2. haec senatus consulto perscribuntur a. d. VII Id. Ian.; C 1, 5. polliceri se in provinciam iturum neque, ante quem diem iturus sit, definire; C I, 11. Caesar ... a. d. XIV Kal. Ian. Lilybaeum pervenit; Af I. datis *mandatis* ipse (Caesar) navem conscendit a. d. VI Kal. Ian.; Af 2. Caesar a. d. III Non. Ian. castra movet; Af 9. lustrato exercitu a. d. XII Kal. April.; Af 75. ante diem IV Kal. Quintil. (Caesar) naves conscendit; Af 98. ita (Caesar) ante diem XI Kal. Mart. oppido potitus imperator est appellatus; H 19. a. d. III Non. Mart. proelium ad Soricam quod factum est; H 27. a. d. VII Idus Martias Brundisium veni; F 19. XV Kal. Maias ex itinere; F 16. tribus ante exactam hiemem et constitutis et adductis legionibus; G VI, 1. seu quis Gallus seu Romanus velit ante horam tertiam ad se transire; G V, 51. ut ... eos, qui de tertia vigilia exissent, ante horam diei IX consequerentur; C I, 64. haec (impedimenta) conquiescere ante iter confectum vetuit; C III, 75. si ante novam lunam proelio contendissent; G I, 50. haec quoque per exploratores ante lucem ... ad hostes deferuntur; G VI, 7, b. ut ... ante mediam noctem ad portas castrorum clamor oreretur; G V, 53. Genabenses paulo ante mediam noctem silentio ex oppido egressi; G VII, 11, b. die post horam nonam oppidum altissimis moenibus oppugnare aggressus ante solis occasum expugnavit; C III, 80, b. Caesar summo studio militum ante ortum solis in castra pervenit; G VII, 41. neque ante proelium in Thessalia factum cognitum ... expelli potuit; C III, 100. numquam ante hoc tempus exercitum populi Romani Galliae provinciae finibus egressum; G I, 44, b. quod ante id tempus accidit nulli; G II, 35. armorum quantum quaeque civitas domi quodque ante tempus efficiat, constituit; G VII, 4, b. Marcellus proximo anno ... contra legem Pompei et Crassi retulerat ante tempus ad senatum de Caesaris provinciis; G VIII, 53. [quod ante id tempus accidit numquam]; C I, 6, b. ante id tempus nemo aut miles aut eques a Caesare ad Pompeium transierat; C III, 61. ante id tempus (proelium) fingi a legatis amicisque Caesaris arbitrabantur; C III, 101, c. quod forsitan ante id tempus acciderit numquam, quin dimicaretur; Af 61, a. ante primam confectam vigiliam in finibus Arvernorum audita sunt; G VII, 3. paulo ante tertiam vigiliam est animadversum fumare aggerem; G VII, 24.

B. **Adverb:** I. **absolut:** 1. **allein:** accido: quod ante in exercitu Caesaris non accidit; C III, 64.

audio: quae (opera) neque viderant ante Galli neque audierant; G II, 12. quibus (hostibus) praeerat Saburra, de quo ante erat auditum; C II, 38.

constituo: ut ante constituerat; G 1, 49.

consuesco: cum se inferiores eiusdem generis ac saporis aqua dicerent uti, atque ante consuessent; A 6.

demonstro cum ... sepibus .. densissimis, ut ante demonstravimus, interiectis prospectus impediretur; G II, 22.

descendo: quo nisi paene in urbis incendio atque in desperatione omnium salutis † latorum audacia numquam ante descensum est; C I, 5.

dico: quod Gallia sub septentrionibus, ut ante dictum est, posita est; G 1, 16. quae pars, ut ante dictum est, ... est aestimanda; G III, 20. quos (equites) Commius Atrebas, de quo ante dictum est, secum transportaverat; G IV, 35. de quo (Dumnorige) ante ab nobis dictum est; G V, 6. dum haec opera, quae ante dixi, fiebant a legionibus; Af 51. eadem ratione, qua ante dixi, in Caesaris legionarios impetum faciunt Numidae; Af 69, b.

dimico: non minore animo ac fiducia, quam ante dimicaverant, naves conscendunt; C II, 4.

do: qui (Ubii) ante obsides dederant atque in deditionem venerant; G VI, 9.

facio: ut ante Cimbri Teutonique fecissent; G I, 33.

habeo: quod (regnum) pater ante habuerat; G I, 3. Pompeium, qui amissa restituisse videatur, [dona etiam, quae ante habuerint,] ademisse; C I, 7, b.

impero: celeriter, ut ante Caesar imperarat, ignibus significatione facta; G II, 33. bis Caesar numerum obsidum, quem ante imperaverat, duplicavit; G IV, 36.

ineo: ante inito ... consilio; G II, 33.

mereor: quorum (praefectorum) patres cum Mario ante meruerant; Af 56.

mitto: imprudentes .. ante missis equitibus aggreditur; C I, 51.

pario: ne ante partam rei militaris laudem amitterent; G VI, 40. propter annonae caritatem ante parta consumpserant; Af 47.

possum: qui ... plurimum ante in Gallia potuissent; G I, 31, b. qui (milites) ... cum signis non potuerant ante transire in Africam; Af 77.

praecludo: quod ante Caesari portas praeclusissent; H 36.

praeficio: quos legatos ante exercitui praefecerat; H 2.

praemitto: Caesar postquam equitatu ante praemisso inscius insidiarum cum ad eum locum venisset; Af 50. M. Messala Uticam ante praemisso cum equitatu; Af 86. ex .. itinere loricatos viros fortes cum equitatu ante praemisit; H 4.

provideo: qui nihil ante providisset; G V, 33.

relinquo: easdem copias, quas ante, praesidio navibus reliquit; G V, 11.

sentio: eadem de profectione cogitans, quae ante senserat; G VII, 53.

specto: quod (simulacrum Victoriae) ante ad simulacrum Minervae spectavisset; C III, 105.

sum: iidem principes civitatum, qui ante fuerant, ad Caesarem reverterunt; G I, 31, a. qui (Bellovaci) ante erant per se infideles; G VII, 59.

timeo: ei, qui ante dimicare timuissent, ultro se proelio offerrent; C III, 73, b.

traduco: paulum supra eum locum, quo ante exercitum traduxerat, facere pontem instituit; G VI, 9.

transeo: f. possum; Af 77. — video: f. audio; G II, 12. — utor: f. consuesco.

2. **mit Adverb:** iam: qui iam ante inimico in nos animo fuisset; G V, 4. quem (locum) domestici belli, ut videbantur, causa iam ante praeparaverant; G V, 9. qui iam ante missu Caesaris

ad Ambiorigem ventitare consuerat; G V, 27, a. qui (Galli) iam ante se populi Romani imperio subiectos dulerent; G VII, 7. hi (servi) iam ante edocti, quae interrogati pronuntiarent; G VII, 20, c. eruptionis .. iam ante capto consilio; C III, 62.

3. **mit Ablativ:** annis: ſ. **annus**, III, 2. ante (3 St.) S. 77, b.

diebus: aliquot diebus ante; G IV, 9. quem multis ante diebus eo praemiserat; G VII, 9. producit servos, quos in pabulatione paucis ante diebus exceperat; G VII, 20, b. paucis ante diebus ex his castris Atrebatem Commium discessisse; G VIII, 7. quem (Vibullium Rufum) paucis ante diebus Corfinio captum ipse (Caesar) dimiserat; C I, 34. paucis ante diebus L. Domitius ... nactus turbidam tempestatem profectus est; C II, 22. quos (equites, pedites) auxilii causa rex Iuba paucis diebus ante Uticam miserat; C II, 25, a. quem (Sallustium) paucis ante diebus missum a Caesare cum classe demonstravimus; Af 34.

mensibus: propterea quod paucis mensibus ante Harudum milia hominum XXIV ad eum venissent; G I, 31, c. quae gens paucis ante mensibus ultro ad Caesarem legatos miserat, ut ... uteretur; C III, 80, a. quam (sororem Cleopatram) paucis ante mensibus per suos propinquos atque amicos regno expulerat; C III, 103.

paulo: quod legati eorum paulo ante a Caesare discesserant; G IV, 12. adversarios suos, a quibus paulo ante erat eiectus, expellit ex civitate; G VII, 4, a. fratres Litavici cum comprehendi iussisset, paulo ante reperit ad hostes fugisse; G VII, 40. matresfamiliae, quae paulo ante Romanis de muro manus tendebant; G VII, 48. ut paulo ante de Lutetia diximus; G VII, 58. qui (equites) paulo ante cum resistentibus fortissime conflixerant; G VIII, 29. quem (hominem) paulo ante praemiserat ad petitionem; G VIII, 50. quod in senatu Pompeius paulo ante dixisset ..; C I, 32, b. quod paulo ante contempserint; C I, 85, b. legiones eae, quae paulo ante apud adversarios fuerant; C II, 29. memores (Massilienses) eorum praeceptorum, quae paulo ante ab suis acceperant; C II, 6. qui (Parthi) paulo ante M. Crassum imperatorem interfecerant; C III, 31. qui paulo ante ex castris fugientes suos conspexerat; C III, 70. animadversum est paulo ante extra quotidianam consuetudinem longius a vallo esse aciem Pompei progressam; C III, 85. quas (copias) paulo ante demonstravimus; Af 24. ut (equites) usque eo locum obtinerent, in quo paulo ante constitissent, donec ..; Af 31, a. Caesar ... in eo loco, quo paulo ante commemoravi, ante oppidum constitit; Af 41. ibi .. Scipio cum quibus paulo ante nominavi interiit; Af 96.

II. **mit folgendem quam:** antequam de mandatis agi inciperetur; C III, 11. antequam ad eum collem, quem capere volebat, perveniretur; Af 50. antequam Caesaris praesidium eo perveniret; Af 74. antequam rex manum colligeret seseque oppugnaret; Af 92. — non oportere ante de ea re ad senatum referri, quam delectus tota Italia habiti et exercitus conscripti essent; C I, 2.

antea, vorher, früher: I. accido: id quod antea saepe accidebat magno cum eorum periculo; Af 51.

attribuo: quod oppidum iis (civibus) antea Caesar attribuerat muniendumque curaverat; C III, 29.

constituo: cum antea constituisset e stativis castris aestate inita cunctis copiis auxiliisque accitis *; Af 26, a.

curo: ſ. attribuo.

demonstro: ut antea demonstravimus; G VII, 76. eadem .. ratione, qua factum a Libone antea demonstravimus, insulam obiectam portui Brundisino tenuit; C III, 100.

denego: cum id, quod antea petenti denegasset, ultro polliceretur; G I, 42.

dico: ut antea dixi; Af 32.

duco: qui (centurio) hunc eundem ordinem in exercitu Cn. Pompei antea duxerat; C I, 13.

exeo: qui (legati) antea exierant; H 19.

experior: contra cuius .. copias contendas, si minus antea expertus es; Af 45.

gero: docet longe alia ratione esse bellum gerendum, atque antea gestum sit; G VII, 14, a.

habeo: peditatu, quem antea habuerat, se fore contentum dicit; G VII, 64. quam antea absens (Iuba) habuerat auctoritatem, eam omnem praesens dimiserat; Af 48.

mitto: quod Ursaonensium civitati ... antea litteras miserat; H 28.

nanciscor: pari atque antea ratione secundum nactus ventum; C III, 101, b.

oppugno: quod (oppidum Aggar) a Gaetulis saepe antea oppugnatum; Af 67.

possum: quoniam antea convenire non potuissent; C III, 10, b.

postulo: quod antea de colloquio postulasset, id per se fieri licere; G I, 42.

praepono: qui (P. Caucillus) castris antea Pompei praepositus esset; H 32, b.

prohibeo: cuius (hostis) timore antea dividere praesidia ... prohibitus erat; G VIII, 37. quem (regem Iubam) antea oppidani ... oppido prohibuerunt; Af 91, a.

sentio: tum Labienus ... longe aliud sibi capiendum consilium, atque antea senserat, intellegebat; G VII, 59.

subduco: quam (classem) antea Uticae hiemis gratia subduxerat; Af 62.

sum: fuit antea tempus, cum Germanos Galli virtute superarent, ultro bella inferrent; G VI, 24. qui (milites) antea cum Fabio et Pedio fuerant et Trebonio [transfugerant]; H 12.

taceo: tum demum Liscus oratione Caesaris adductus, quod antea tacuerat, proponit; G I, 17.

transfugio: ſ. sum; H 12.

II. annis: paucis annis antea Gabinium cum exercitu fuisse in Aegypto; A 3.

antecedo, vorangehen, vorauseilen, überholen, übertreffen: I. alqs: tantum potentia (Sequani) antecesserant, ut ..; G VI, 12, a. Vercingetorix re cognita ... magnis itineribus antecessit; G VII, 35. opus esse ipsos antecedere ad confirmandam civitatem; G VII, 54. quod ex locis superioribus qui antecesserant suos ascendentes protegebant; C I, 79. cum ... neque ii, qui antecesserant, morantibus opem ferre poterant; C I, 79. tantum re provisa Brutus celeritate navis enisus est, ut parvo momento antecederet; C II, 6. ipse (Curio) cum equitatu antecedit ad castra exploranda Corneliana; C II, 24. quod multum expedito itinere antecesserat Caesar; C III, 75. vix IV horarum spatio (Domitius) antecedens hostium beneficio periculum vitavit; C III, 79, b. ipse (Caesar) antecedere cum paucis armatis; Af 12. hic etsi virtute nostri antecedebant; H 31, a.

alces: magnitudine (alces) paulo antecedunt mutilaeque sunt cornibus; G VI, 27.

filia: ex duabus filiabus ea, quae aetate antecedebat; C III, 108.

legati: legatos collaudatos Caesar domum iubet antecedere; Af 92.

legiones: duas legiones suas antecedere, reliquas subsequi iussit; C I, 87.
pars: maiorem partem navium antecedere iussit; Af 2.
praefecti: ad praefectos, qui cum omni equitatu antecesserant, mittit; G IV, 11.
testudo: antecedebat testudo pedum LX aequandi loci causa; C II, 2.

II. alqm: quod ... Veneti ... scientia atque usu nauticarum rerum reliquos antecedunt; G III, 8. cum ... reliqui, in labore pari ac periculo ne unus omnes antecederet, recusarent; C III, 82, b.
agmen: equites, qui agmen antecessissent; G IV, 11. equitatus hostium procul visus est, qui agmen Vercingetorigis antecesserat; G VII, 12.
decursum: cuius (planiciei) decursum antecedebat rivus; H 29, a.
dignitatem: ut ... omnium temporum dignitatem et gratiam (Haedui) antecessisse viderentur; G VII, 54.
famam: sic ut (Caesar) nuntios expugnati oppidi famamque antecederet; C III, 80, b.
fatum: ut ... non ita multo se reliquorum civium fatum antecedere existimarent; C II, 6.
gratiam: f. dignitatem. — nuntios: f. famam.

antecessor, Vorläufer: per speculatores et antecessores equites nuntiatur ei (Caesari) copias ... visas; Af 12.

antecursor, Vorläufer, Vortrab: I, 1. video: ut simul Domitiani exercitus pulvis cerneretur, et primi antecursores Scipionis viderentur; C III, 36, b.
2. committo cum: ibi cum antecursoribus Caesaris proelio commisso; C I, 16.
II. ab: hora circiter tertia ab antecursoribus de Crassi adventu certior factus; G V, 47.

anteeo, zuvorthun, übertreffen: I. alqs: se vero, ut operibus anteire studuerit, sic iustitia et aequitate velle superare; C I, 32, b.
II. equitatum: (equitatus) multum numero anteibat nostrum equitatum; A 38.

antefero vorantragen, vorziehen: alqm: hi perpetuas inter se controversias habebant, quinam anteferretur; G V, 44, a. neque (ut) diiudicari posset, uter utri virtute anteferendus videretur; G V, 44, b.
fasces: concursum ad se fieri videt, quod fasces anteferrentur; C III, 106.

antemitto, vorausschicken: equites et cohortes ... speculatoribus antemissis certiores fiunt; H 38.

antemna, Segelstange, Raa: I. concidunt: quibus (funibus) abscisis antemnae necessario concidebant; G III, 14, b.
II. demitto: antemnis ad medium malum demissis; A 45. celeriter vela subduci demittique antemnas iubet; A 45.
destino: his (falcibus) cum funes, qui antemnas ad malos destinabant, comprehensi adductique erant; G III. 14. b.
disicie: disiectis, ut diximus, antemnis; G III, 15.

antepono, vorziehen: quod ... neque has tantularum rerum occupationes Britanniae anteponendas iudicabat; G III, 22.

antequam f. **ante,** B, II (5 St.) S. 80, a.

antesignanus, Vorkämpfer: I. occupant, procurrunt: unius legionis antesignanos procurrere atque eum tumulum occupare iubet; C I, 43.
pellunt, proficiunt: Caesar equites opposuit expeditosque antesignanos admiscuit CCCC, qui tantum profecerunt, ut ... pellerent omnes; C III, 75.
II. admisceo: f. I. pellunt.
attribuo, eligo: electos ex omnibus legionibus fortissimos viros, antesignanos, centuriones, Caesar ei classi attribuerat; C I, 57.
perturbo: perturbatis antesignanis; C I, 44.
III. alqs ex: ut ... adolescentes atque expeditos ex antesignanis electis ad pernicitatem armis inter equites proeliari iuberet; C III, 84.

anteverto, vorziehen: Caesar omnibus consiliis antevertendum existimavit, ut Narbonem proficisceretur; G VII, 7.

antiquitus, vor langer Zeit, von Alters her: consuesco: cum singuli magistratus antiquitus creari atque regium potestatem annum obtinere consuessent; G VII, 32.
dispono: Ephesi a fano Dianae depositas antiquitus pecunias Scipio tolli iubebat; C III, 33.
efficio: quod Nervii antiquitus ... effecerant, ut instar muri hae sepes munimenta praeberent; G II, 17.
instituo: eius rei causa antiquitus institutum videtur, ne ..; G VI, 11. neque frustra antiquitus institutum est, ut signa undique concinerent; C III, 92.
paro: quod (panicum, hordeum) ad huiusmodi casus antiquitus paratum in publicum contulerant; C II, 22.
sum: adeunt per Haeduos, quorum antiquitus erat in fide civitas; G VI, 4. quod summa auctoritas antiquitus erat in Haeduis magnaeque eorum erant clientelae; G VI, 12, a. qui (Albici) in eorum (Massiliensium) fide antiquitus erant; C I, 34. tanti erant antiquitus in oppido omnium rerum ad bellum apparatus, ... ut ..; C II, 2.
traduco: Rhenum .. antiquitus traductos (Belgas) propter loci fertilitatem ibi consedisse; G II, 4, a.

antiquus, wichtig, alt, früher: alqd: nec sibi quicquam fore antiquius quam dignitatem populi Romani ... reciperare; A 36.
castra: in antiqua castra copias reducit; Af 76.
familia: alterum (esse) Cotum, antiquissima familia natum; G VII, 32.
locus: quod ... Divitiacus frater in antiquum locum gratiae atque honoris sit restitutus; G I, 18.
munitiones: se in antiquas munitiones recepit; C III, 54.
tempus: quod si antiquissimum quodque tempus spectari oporteret; G I, 45.

anxius, ängstlich: mirifice enim hostium levis armatura anxium exercitum nostrum atque sollicitum habebat; Af 71.

aperio, öffnen: aerarium: tantus repente terror invasit, ut, cum Lentulus consul ad aperiendum aerarium venisset, ... protinus aperto sanctiore aerario ex urbe profugeret; C I, 14.
portam: Sulmonenses, simulatque signa nostra viderunt, portas aperuerunt; C I, 18. sese paratos esse portas aperire quaeque imperaverit fa-

cere; C I, 20. L. Torquatus ... portas aperuit; C III, 11. sed postea ... portas aperuerunt; C III, 81. contione habita cohortatur omnes, ut portae aperirentur; Af 88, b. portam, quae e regione et in conspectu Pompei castrorum fuerat, aperuerunt; H 16, a.

aperte, offen, offenbar: iuvo: quorum (deorum) aperte opibus iuvantur; G VI, 21.

paro: Bellovaci autem ... manus cogere atque aperte bellum parare coeperunt; G VII, 59.

apertus, offen, unbedeckt, ungedeckt, unbeschützt: alqs: quod ... nec facile adire apertos ad auxiliandum animadvertebant; G VII, 25.

campi: quos equitatus apertissimis campis consectatus; G III, 26.

collis: passus circiter ducentos (collis) infimus apertus, ab superiore parte silvestris; G II, 18.

cuniculi: apertos cuniculos praeusta et praeacuta materia ... morabantur; G VII, 22.

homines: bellare ... contra .. homines apertos minimeque insidiosos; Af 73.

humerus: humerum apertum gladio appetit; C II, 35, a.

latus: Boii et Tulingi ... ex itinere nostros latere aperto aggressi circumvenire ... coeperunt; G I, 25. quorum pars aperto latere legiones circumvenire ... coepit; G II, 23. naves longas ... remis incitari et ad latus apertum hostium constitui ... iussit; G IV, 25. alii ab latere aperto in universos tela coniiciebant; G IV, 26. eam partem nudari necesse erat et ab latere aperto tela recipi; G V, 35. subito sunt Haedui visi ab latere nostris aperto; G VII, 50, a. veriti (Galli), ne ab latere aperto ex superioribus castris eruptione circumvenirentur; G VII, 82. circumiri enim sese ab aperto latere procurrentibus singulis arbitrabantur; C I, 44. ut ... dextrum Caesaris cornu ab latere aperto aggrederentur; C III, 86. aciem .. nostram a latere aperto circumire coeperunt; C III, 93, a. postquam ultra eum locum ab latere eorum aperto ausi sunt egredi ex navibus Alexandrini pauci; A 20, a. ut aperto latere aggrederetur hostem; A 40.

litus: aperto ac plano litore naves constituit; G IV, 23. eo minus veritus navibus, quod in litore molli atque aperto deligatas ad ancoram relinquebat; G V, 9.

locus: ut milium amplius quinquaginta circuitu locis apertis exercitum duceret; G I, 41. in aperto loco secundum flumen paucae stationes equitum videbantur; G II, 18. quem ad finem porrecta loca aperta pertinebant; G II, 19. copias omnis in loco edito atque aperto instruxerunt; G VII, 18. cum in loco aequo atque aperto confligeretur; C I, 71. ut equitum mille etiam apertioribus locis VII milium Pompeianorum impetum ... sustinere auderent; C III, 84.

mare: quod ... summa .. erat vasto atque aperto mari ... difficultas navigandi; G III, 12.

naves: magno .. impetu IV ad eam (navem) constratae naves et complures apertae contenderunt; A 11. ad has (quadriremes, quinqueremes) minores apertasque complures (naves) adiecerunt; A 13. reliquae (naves erant) infra hanc magnitudinem et pleraeque apertae; A 13.

Oceanus: longe aliam esse navigationem in concluso mari atque in vastissimo atque apertissimo Oceano perspiciebant; G III, 9, b.

pars: quarum (pellium) propter exiguitatem magna est corporis pars aperta; G IV, 1.

apparatus, Zurüstung, Ausrüstung: I. cadunt: ubi tantos suos labores et apparatus male cecidisse viderunt; C II, 15.

sunt: tanti erant antiquitus in oppido omnium rerum ad bellum apparatus, ... ut ..; C II, 2.

II. colloco: quod omnem apparatum belli, tela, arma, tormenta ibi collocaverat; C III, 44, a.

confero: quod omnem commeatum totiusque belli apparatum eo contulisset; C III, 41.

suggero: urbs fertilissima et copiosissima omnium rerum apparatus suggerebat; A 3.

appareo, erscheinen, offenbar werden: alqs: a Clupeis secundum oram maritimam cum equitatu Adrumetum Cn. Piso ... apparuit || † apparuit ||; Af 3.

proditio, vis: cum ... vis atque proditio oppidi appareret; C III, 21.

apparitor, Amtsdiener: speculatores apparitoresque omnes ut sibi praesto essent; Af 37.

apparo, sich anschicken, vorbereiten; I. facere: iam .. hoc facere noctu apparabant; G VII, 26.

II. alqm: Fabium ... se in posterum diem similemque || similem ad || casum apparare; G VII, 41.

alqd: Massilienses ... ad defectionem urbis reliqua apparare coeperunt; C II, 7.

aggerem: Caesar ... aggerem apparare ... coepit; G VII, 17, a.

fugam: quod neque celari Alexandrini possent in apparanda fuga; A 7.

appellatio, Ansprache, Form: I. causa: hanc nactus appellationis causam; C II, 28.

II. convertere: quod ... neque harenam multitudinis appellatione convertere possimus; F 7.

appello, anreden, ansprechen, anrufen, Berufung einlegen, benennen, nennen, ernennen, erklären, ausrufen: I. **absolut:** 1. initium: ut reperiri non possent, a quibus initium appellandi nasceretur; C III, 20. (Caesar) blande .. appellans animos eorum (militum) excitabat; Af 81.

II. **mit Ergänzung:** de: si quis appellavisset de aestimatione et de solutionibus, quae per arbitrum fierent; C III, 20.

III. **mit einfachem Object:** alqm: qui omnes fere iis nominibus civitatum appellantur, quibus orti ex civitatibus eo pervenerunt; G V, 12. ille (Ambiorix) appellatus respondit ..; G V, 36. Eporedorigem et Viridomarum ... inter equites versari suosque appellare iubet; G VII, 40. ibi (Caesar) a Viridomaro atque Eporedorige Haeduis appellatus; G VII, 54. vos me imperatoris nomine appellavistis; C II, 32, d. magna voce Varum nomine appellans requirebat; C II, 35, a. ubi ille (Varus) saepius appellatus aspexit ac restitit; C II, 35, a. ab his liberaliter ipse (Pompeius) appellatus; C III, 104. ipse Vergilium appellavit invitavitque ad deditionem; Af 96.

centuriones: centurionibus .. nominatim appellatis; G II, 25. centuriones singillatim tribunosque militum appellat; G V, 52.

civitates: honorifice civitates appellando ... Galliam ... continuit; G VIII, 49.

colonias: ut municipia et colonias appellaret; G VIII, 50.

legatos: Caesar ... quam mitissime potest legatos appellat; G VII, 43.

legiones: Caesar eum in opere singulas legiones appellaret; G VII, 17, b.

legionarios: nonnumquam (Labienus) legionarios Caesaris ita appellare: „quid tu?“ Af 16.

milites: et in appellandis cohortandisque mili-

tibus imperatoris et in pugna militis officia praestabat; G V, 33. flens Petreius manipulos circumit militesque appellat; C I, 76.

m a n i c i p i a: ſ. colonias.

p r i v a t o s: Caesar .. privatos ambiendo et blande appellando aliquantum numerum frumenti in sua praedia congesserat; Af 21.

r e g e s: Lentulus ... spe exercitus ac provinciarum et regum appellandorum largitionibus movetur; C I, 4.

s e r v i t u t e m: qui turpissimam servitutem deditionis nomine appellant; G VII, 77, a.

t r i b u n o s: ſ. centuriones; G V, 52.

IV. **mit doppeltem Accusativ:** qui ipsorum lingua Celtae, nostra Galli appellantur; G I, 1. (cuius pater) a senatu populi Romani amicus appellatus erat; G I, 3. is pagus appellabatur Tigurinus; G I, 12. qui summo magistratui praeerat, quem vergobretum appellant Haedui; G I, 16. circiter hominum milia VI eius pagi, qui Verbigenus appellatur; G I, 27. (Haeduos) fratres consanguineosque saepenumero a senatu appellatos; G I, 33. cum in consulatu suo rex atque amicus a senatu appellatus esset; G I, 35. quod rex appellatus esset a senatu, quod amicus; G I, 43. quod fratres Haeduos appellatos diceret; G I, 44, c. Condrusos, Eburones, Caeroesos, Paemanos, qui uno nomine Germani appellantur; G II, 4, b. qui (vicus) appellatur Octodurus; G III, 1. cum DC devotis, quos illi soldurios appellant; G III, 22. parte quadam ex Rheno recepta, quae appellatur Vacalus; G IV, 10. cuius (Pisonis) avus in civitate sua regnum obtinuerat amicus ab senatu nostro appellatus; G IV, 12. legione ex consuetudine una frumentatum missa, quae appellabatur septima; G IV, 32. quod (flumen) appellatur Tamesis; G V, 11. in hoc medio cursu est insula, quae appellatur Mona; G V, 13. copias earum civitatum, quae Armoricae appellantur, oppugnandi sui causa convenisse; G V, 53. silvam esse ibi infinita magnitudine, quae appellatur Bacenis; G VI, 10. quam (silvam) illi Orcyniam appellant; G VI, 24. sunt item, quae appellantur alces; G VI, 27. tertium est genus eorum, qui uri appellantur; G VI, 28. Cicero ... simul eorum permotus vocibus, qui illius patientiam paene obsessionem appellabant; G VI, 36. (Vercingetorix) rex ab suis appellatur; G VII, 4, a. cuius (Teutomati) pater ab senatu nostro amicus erat appellatus; G VII, 31. hos cippos appellabant; G VII, 73, a. id ex similitudine floris lilium appellabant; G VII, 73, b. quae .. (civitates) eorum consuetudine Armoricae appellantur; G VII, 75. civitates positae in ultimis Galliae finibus, ... quae Armoricae appellantur; G VIII, 31. cohortes duas, quae colonicae appellabantur, ... apud se retinuit; C II, 19. quae (legio) vernacula appellabatur; C II, 20, a. C. Curio ... appellit ad eum locum, qui appellatur Aquilaria; C II, 23. quae (porta) appellatur bellica; C II, 25, a. Curio ... universi exercitus conclamatione imperator appellatur; C II, 26. neu pro his pugnarent, a quibus *cum* contumelia perfugae appellarentur; C II, 28. ad eum locum, qui appellabatur † Pharsalia, ... milites exposuit; C III, 6. nacti portum, qui appellatur Nymphaeum; C III, 26. his temporibus Scipio ... imperatorem se appellaverat; C III, 31. quae (legio) appellabatur XXVII; C III, 34. cuius provinciae ab ea parte, quae libera appellabatur, Menedemus ... missus legatus; C III, 34. edito loco, qui appellatur Petra, ... castra communit; C III, 42. quod (genus radicis) appellatur chara; C III, 48. Pompeius eo proelio imperator est appellatus; C III, 71. omnes (captivos) productos ostentationis, ut videbatur, causa ... commilitones appellans; C III, 71. quarum (legionum) una prima, altera tertia appellabatur; C III, 88. quae (occulta templi) Graeci ἄδυτα appellant; C III, 105. cum .. ad eum locum accessisset, qui appellatur Chersonesus; A 10. cum ... ibi .. (Cassius) imperator esset appellatus; A 48. (L. Laterensis) tollitur a multitudine in tribunal, praetor appellatur; A 53. Marcellum ... ducem asciverunt praetoremque appellarunt; A 59. Deiotarus ... sine dubio autem rex Armeniae minoris ab senatu appellatus; A 67. non enim imperatorem te appello; Af 45. quos (urbanos) auctores appellabant; Af 85, b. qui (grumus) appellatur castra Postumiana; H 8. (Caesar) imperator est appellatus; H 19.

appello, treiben, vorrücken, landen: I. a l q s: C. Curio ... appellit ad eum locum, qui appellatur Aquilaria; C II, 23.

II. a l q m, m u l t i t u d i n e m: Numidas levisque armaturae multitudinem ... ad collis radices magis appulerat; Af 59.

n a v e s: qui (angulus) est ad Cantium, quo fere omnes ex Gallia naves appelluntur; G V, 13. cum tribus legionibus eum locum petit, quo naves appelli iusserat; G VII, 60 navis magnas onerarias ... adornabat. ibi turres erigebat easque multis tormentis et omni genere telorum completas ad opera Caesaris appellebat; C I, 26, a. appulsis .. Messanam navibus; C II, 3. reliquas naves iubet post hostium tergum quam maxime ad litus appelli; Af 80.

n u m e r u m: magno numero navium appulso; G III, 12.

s c a p h a s: ut primo vespere omnes scaphas ad litus appulsas habeant; C II, 43.

t r i r e m e m: appulsa .. ad proximum litus trireme constrata et in litore relicta; C II, 23.

t u r r e s: ſ. naves; C I, 26, a.

appeto, streben, trachten, angreifen, herannahen: I. d i e s: dies .. appetebat septimus, quem ad diem Caesar ... reverti constituerat; G VI, 35, a.

l u x: cum lux appeteret; G VII, 82.

II. a m i c i t i a m: ſ. **amicitia,** II, 1. appeto (3 St.) S. 68, a.

c o n d i c i o n e s: si condiciones, quas reiecerat, rursus appeteret; A 39.

h o n o r e m: docet se nullum extraordinarium honorem appetisse; C I, 32, a.

h u m e r u m: humerum apertum gladio appetit; C II, 35, a.

r e g n u m: cuius pater ... ob eam causam, quod regnum appetebat, ab civitate erat interfectus; G VII, 4, a.

III. Lücke: sic ut ipse locus non solum opere, sed etiam natura aditus ad oppugnandum † hostem appeteret; H 41.

applico, anlehnen, landen: I. a l q s: quarto die navigationis ... ad terram applicant; H 37.

II. s e: ad eas (arbores alces) se applicant atque ita paulum modo reclinatae quietem capiunt; G VI, 27.

n a v e s: applicatis .. nostris ad terram navibus circiter XL propter eundem timorem; C III, 101, b. custodiae portus relicti naves ad litora et vicum applicarunt; A 17.

apporto, herbeischaffen: ea, quae sunt usui ad armandas naves, ex Hispania apportari iubet; G V, 1.

apprehendo, ergreifen: revertit ad portam et hominem apprehendit; H 18, a.

approbo, billigen: suo more (multitudo) armis concrepat, quod facere in eo consuerunt, cuius orationem approbant; G VII, 21.

appropero, eilen: Scipio .. munitiones contra facere et, ne iugo a Caesare excluderetur, approperare; A 61, b.

appropinquo, sich nähern, herannahen, heranrücken; I. unpersönlich: cum eiusmodi locis esset appropinquatum; C I, 79.

II. alqs: quod Divitiacum atque Haeduos finibus Bellovacorum appropinquare cognoverant; G II, 10. quod ad hostis appropinquabat; G II, 19. subsecuti hostibus appropinquarunt; G IV, 25. quoniam Germani appropinquare dicantur; G VI, 7, b. nec prius (Germani) sunt visi obiectis ab ea parte silvis, quam castris appropinquarent; G VI, 37. neque finem prius sequendi fecerunt, quam muro oppidi portisque appropinquarunt; G VII, 47, a. prius suos discessisse cognoverunt, quam munitionibus appropinquarent; G VII, 82. ipse (Caesar) cum legionibus quam potest maxime appropinquat; G VIII, 17. cum appropinquare Caninium cognosset; G VIII, 26. Saburram, eius praefectum, cum mediocribus copiis missum Uticae appropinquare; C II, 38. simul Caesar appropinquare dicebatur; C III, 13. cum (Coponius) iam nostris remissiore vento appropinquasset; C III, 26. eum (Antonium) ubi appropinquare cognovit; C III, 30, b. iam .. Pompeiani magna caede nostrorum castris Marcellini appropinquabant; C III, 65. quod Pompeius insidias timens ... munitionibus appropinquare aliquamdiu non audebat; C III, 70. Pompeius nondum Thessaliae appropinquabat; C III, 80, b. cum (Caesar) Pompei castris appropinquasset; C III, 88. cui loco cum appropinquare Mithridaten rex cognovisset; A 27. audiebat .. Scipionem ... appropinquare; Af 20, a. donec (Pompeius) ad ipsas portas ac murum appropinquaret; Af 23. ad quos (legatos) celerius, quam ipsi opinati sunt, appropinquavit; H 2. cum ad portam appropinquassent; H 3, b. appropinquantibus ex oppido bene magna multitudo ad equitatum concidendum cum exissent; H 4. fluminis ripas appropinquantes coangustati praecipitabantur; H 5. cum appropinquassent; H 9. cum (Caesar) ad eos appropinquasset; H 9. nostri pede presso propius rivum cum appropinquassent; H 29, b. ita cum in extrema planicie iniquum in locum nostri appropinquassent; H 30.

adventus: his utimini testibus appropinquare eorum adventum; G VII, 77, e.

centuriones: erant in ea legione fortissimi viri, centuriones, qui primis ordinibus appropinquarent, Titus Pulio et Lucius Vorenus; G V, 44, a.

cohortes: cohortes aliae appropinquant; G VII, 88.

cuniculi: cuniculos ... moenibus .. appropinquare prohibebant; G VII, 22.

equitatus: eodem .. tempore equitatus eius (Pompei) nostris equitibus appropinquabat; C III, 69.

hiems: iam .. hiems appropinquabat; C III, 9, b.

meridies: cum iam meridies appropinquare videretur; G VII, 83.

milites: ne (milites) consumptis viribus appropinquarent; C III, 93, a.

navis: quae (naves) cum appropinquarent Britanniae et ex castris viderentur; G IV, 28. ex reliquis (navibus) una praemissa Massiliam ... cum iam appropinquaret urbi; C II, 7.

praefectus: s. alqs; C II, 38.

quadriremes: quae (quadriremes) cum navibus nostris appropinquassent; C III, 24.

Rhenus: ubi Rhenus ... Oceano appropinquavit, in plures defluit partes; G IV, 10.

signa: ubi signa legionum appropinquare coeperunt; C I, 51.

turris: ubi .. (turrim) moveri et appropinquare moenibus viderunt; G II, 31. cum iam muro turres appropinquassent; G VII, 18.

apto, rüsten: omnes oppidi partes, quae minus esse firmae videntur, testudinibus ac musculis tentantur ‖ aptantur ‖; A 1.

aptus, zweckmäßig, passend, geeignet, tauglich: alqs: intellectum est nostros propter gravitatem armorum ... minus aptos esse ad huius generis hostem; G V, 16.

alqd: ut ... reliqua pro loci natura, pro vi tempestatum illis essent aptiora et accommodatiora; G III, 13, b. qui (Pompeius) ... omnia sibi esse ad bellum apta ac parata confirmavisset; C I, 30, b. hoc et ad timorem novarum tabularum tollendum minuendumque ... et ad debitorum tuendam existimationem esse aptissimum existimavit; C III, 1.

castra: castra erant ad bellum ducendum aptissima natura loci et munitione; C I, 37.

genus: ut est summae genus solertiae atque ad omnia imitanda et efficienda ... aptissimum; G VII, 22. aptissimum esse hoc genus ad proditionem dubitare nemo potest; A 8.

quinqueremes, triremes: illae triremes omnes et quinqueremes aptae instructaeque omnibus rebus ad navigandum; C III, 111.

apud, bei, in der Nähe, an, vor, in Gegenwart: I. nach Verben: ago: de his rebus cum ageretur apud Caesarem; C III, 109.

augeo: quae res apud milites largitiones auxit; C III, 112, c.

commoror: neque morte Pompeii quicquam profectum, quo minus apud se Caesar commoraretur; A 3.

consequor: quantum iam apud eos hostes uno proelio auctoritatis essent consecuti, sentiebat; G IV, 13.

conspicio: quos cum apud se in castris Ariovistus conspexisset; G I, 47.

constituo: Cavarinum, quem Caesar apud eos regem constituerat; G V, 54.

contionor: Caesar apud milites contionatur; C I, 7, a. Caesar, ut Brundisium venit, contionatus apud milites; C III, 6. (Pompeius) contionatus ... apud cunctum exercitum suis agit gratias; C III, 82, a.

depono: nacti obsides, quos Caesar apud eos deposuerat; G VII, 63. hae (tabulae) ... apud Pompeium sunt depositae; C III, 108.

dico: ostendit, quae separatim quisque de eo apud se dixerit; G I, 19. milites Domitianos sacramentum apud se dicere iubet; C I, 23. quod (sacramentum) apud Domitium atque apud se quaestorem dixissent; C II, 28. dicitur eo tempore glorians apud suos Pompeius dixisse ..; C III, 45.

discepto: (Ptolemaeum, Cleopatram) de controversiis iure apud se potius quam inter se armis disceptare; C III, 107.

facio: apud Caesarem verba fecit: „utinam"..; H 17.

gero: uti ea, quae apud eos gerantur, cognoscant; G II, 2. ibi ex captivis cognoscit, quae apud Ciceronem gerantur; G V, 48. ut ... quae .. apud eos gerantur cognoscant; G VI, 10. dum haec apud Caesarem geruntur; G VII, 57. dum haec apud Alesiam geruntur; G VII, 75. haec cum in Achaia atque apud Dyrrhachium gererentur; C III, 57. haec dum apud hostes geruntur; C III, 112, c. quae apud Corfinium sunt gesta; F 18.

habeo: fuga comparata hortantibus iis, quos ex Tencteris atque Usipetibus apud se habebant; G IV, 18. — auctoritatem: cum ... semper .. auctor novorum consiliorum magnam apud barbaros auctoritatem haberet; G VIII, 32. eundem .. (L. Vibullium Rufum), apud Cn. Pompeium auctoritatem habere intellegebat; C III, 10, a. qui ... magnam .. apud patrem Ptolemaeum auctoritatem habuerant; C III, 109. magnam regnum nomen apud suos auctoritatem habere existimans; C III, 109. — contionem: contionem apud milites habuit; C III, 73, a. — orationem: hac oratione apud suos habita; A 9.

inquam: tunc Caesar apud suos ... „differentiam est“, inquit, „iter In praesentia nobis“; C III, 55.

loquor: apud quos Ambiorix ad hunc modum locutus est; G V, 27, a. pauca apud eos loquitur; C I, 23. pauca apud eos de lenitate sua locutus; C III, 98.

moror: (hostes) paulisper apud oppidum morati; G II, 7. neque nostros exercitus propter frumenti inopiam diutius apud se morari posse confidebant; G III, 9, a.

nascor: quae (iumenta) sunt apud eos nata; G IV, 2.

nitor: qua (auctoritate) ille (Pompeius) maxime apud exteras nationes niti videbatur; C III, 43.

obtineo: ut iustissimam apud eum causam obtinuerit; G VII, 37.

occulto: neque saepe accidit, ut neglecta quispiam religione .. capta apud se occultare ... auderet; G VI, 17.

possum: Dumnorix gratia et largitione apud Sequanos plurimum poterat; G I, 9. neque solum domi, sed etiam apud finitimas civitates largiter posse; G I, 18. tantum apud me dignitas potest; G VII, 77. b. ibi cum Lucterius apud suos cives quondam integris rebus multum potuisset; G VIII, 32. cuius nomen multum poterat apud eas legiones; A 58.

postulo: postulavit etiam L. Afranium proditionis exercitus Acutius Rufus apud Pompeium; C III, 83.

proficio: apud quos cum proficere nihil posset; C III, 22.

relinquo: quos (Gallos Germanosque) ibi A. Gabinius praesidii causa apud regem Ptolemaeum reliquerat; C III, 4, b. quos (milites) ... apud Ptolemaeum, patrem pueri, reliquerat; C III, 103.

remaneo: illi ... remanere se apud eum velle dixerunt; G IV, 15. nonnulli sua voluntate apud eum (Caesarem) remanserunt; C I, 77.

retineo: cohortes duas, quae colonicae appellabantur, ... tuendi oppidi causa apud se retinuit; C II, 19.

sto: legiones duae ... conspicatae Caesarianas naves, quae in statione apud Thapsum stabant; Af 53.

sum: apud Helvetios longe nobilissimus fuit et ditissimus Orgetorix; G I, 2. qui (obsides) apud eum sint; G I, 31, d. quod ... eorum obsides esse apud Ariovistum ac Sequanos intellegebat; G I, 33. apud eos fuisse regem nostra etiam memoria Divitiacum; G II, 4, b. quod multis locis apud eos aerariae † secturaeque sunt; G III, 21. privati ac separati agri apud eos nihil est; G IV, 1. quorum (Ubiorum) sint legati apud se; G IV, 8. Labieno scribit, ut ... iis legionibus, quae sunt apud eum, naves instituat; G V, 11. haec poena apud eos est gravissima; G VI, 13, b. quod apud eos magnae sunt ferrariae atque omne genus cuniculorum notum atque usitatum est; G VII, 22. Litavicum Bibracti ab Haeduis receptum, quod est oppidum apud eos maximae auctoritatis; G VII, 55, a. tanta erat magnificentia apud opulentiores, cupiditas apud humiliores; G VIII, 51. legiones eae, quae paulo ante apud adversarios fuerant; C II, 29. erant apud Caesarem equitum numero Allobroges II fratres; C III, 59. quanta .. copia frumenti apud se sit, (legati) docent; Af 36. quarum (turrium specularumque) apud ultimam praesidium et statio fuit Scipionis; Af 37. quos in stationibus cum longis navibus apud Thapsum custodiae causa in salo esse iusserat; Af 46. — consuetudo: quod apud Germanos ea consuetudo esset, ut ... declararent; G I, 50. fere apud exercitus haec est equestris proelii consuetudo; H 15. — honore: magno hi (druides) sunt apud eos (Gallos) honore; G VI, 13, a. — in honore: hi propter virtutem non solum apud Caesarem in honore erant, sed etiam apud exercitum cari habebantur; C III, 59. quod viri .. fortes habebantur et in honore apud Caesarem fuerant; C III, 61.

teneo: cum ipso eum locum amicitiae apud eum teneret; G I, 20. quos (filios) Aduatuci obsidum numero missos apud se in servitute et catenis tenuissent; G V, 27, a.

valeo: esse nonnullos, quorum auctoritas apud plebem plurimum valeat; G I, 17. ut quam primum intellegere posset, utrum apud eos pudor atque officium, an timor valeret; G I, 40, d. tantum apud homines barbaros valuit esse aliquos repertos principes inferendi belli, ut ..; G V, 54.

utor: seditiosissima oratione apud eum (M. Messalam) usus; Af 28.

II. **nach Adjectiven:** carus: f. l. sum in honore; C III, 59. — gravis, nobilis, notus, usitatus: f. I. sum; G VI, 13, b. 1, 2. VII, 22.

III. **nach Substantiven:** auctoritas: Haeduorum auctoritatem apud omnes Belgas amplificaturum; G II, 14. f. 1. consequor. habeo. nitor. sum; G V, 55, a.

consuetudo: f. I. sum. — contio: f. I. habeo.

gratia: ipsum esse Dumnorigem summa audacia, magna apud plebem propter liberalitatem gratia, cupidum rerum novarum; G I, 18. tanti eius apud se gratiam esse ostendit, uti ... condonet; G I, 20. quos (Remos) quod adaequare apud Caesarem gratia intellegebatur; G VI, 12, b.

honos: f. I. sum. — largitio: f. I. augeo.

oratio: f. I. habeo. utor — verba: f. I. facio.

IV. **zum ganzen Satz gehörig:** classicum .. apud eum (Scipionem) cani ... iubet; C III, 28, a. qui (Crastinus) superiore anno apud eum (Caesarem) primum pilum in legione x duxerat; C III, 91. quod bello praedonum apud eum (Pompeium Septimius) ordinem duxerat; C III, 104. apud quem (imperatorem) ordinem duxi; Af 45. in conspectu .. nostro hospites ... iugulare et de muro praecipites mittere coeperunt, sicuti apud barbaros; H 15. apud vos beneficia pro maleficiis, maleficia pro beneficiis habentur; H 42, b.

aqua, Wasser, Gewässer: I. **Subject:** differunt: degustando, quantum inter se differrent aquae, cognoscebant; A 6.

diluit: ne canalibus aqua immissa lateres diluere posset; C II, 10.

efficit: quae (aqua) flumine Nilo fertur, adeo est limosa ac turbida, ut multos variosque morbos efficiat; A 5.

est: cum agger altiore aqua contineri non posset; C I, 25, b. tanta enim tempestas cooritur, ut numquam illis locis maiores aquas fuisse constaret; C I, 48, a. ubi omnino aquae nihil esset; Af 69, b. s. efficit.

liquescit: quae (aqua) paulatim spatio temporis liquescit ac subsidit; A 5.

permanent: hae permanserunt aquae dies complures; C I, 50.

potest: parvo .. temporis spatio haec propior (aqua) bibi omnino non poterat; A 6. s. diluit. II, 1. reperio; A 8.

subsidit: s. liquescit.

II. **nach Verben:** 1. bibo: s. I. potest.

comporto: L. Staberius ... aquam comportare in arce atque eam munire ... coepit; C III, 12. aquam in naves iubet comportari; Af 7.

confero: vulgo .. inter se (aquam) conferebant; A 6.

contineo: ut aquam contineret; C III, 49.

corrumpo: s. reperio; A 6. — derivo: s. V, 1. complere.

extraho: qui (nostri) ... ex privatis aedificiis specubus ac puteis extracta aqua utebantur; A 5.

fero: s. I. efficit.

fundo: hanc (aquam) locis superioribus fundere in partem Caesaris non intermittebat; A 6.

immitto: s. I. diluit.

induco: quibus (specubus) aqua in privatas domos inducitur; A 5.

peto: prohiberi sese non posse, quo minus quotidie navibus aquam peterent vel a sinistra parte a Paraetonio vel a dextra ab insula; A 8.

reperio: illa inferior (aqua) corruptior iam salsiorque reperiebatur; A 6. puteis fossis aquam dulcem reperiri posse affirmabat; A 8. huc accedebat, ut aqua praeterquam in ipso oppido [uam] circumcirca nusquam reperiretur propius milia passuum VIII; H 41.

supporto: adeo ut cogerentur .. aquam Corcyra navibus onerariis supportare; C III, 15. onerariis navibus Corcyra Dyrrhachioque aquam suis supportabat; C III, 100.

traho: quam ob causam salsior paulo praeter consuetudinem aqua trahebatur ex proximis aedificiis; A 6.

2. abundo: ut aqua pabuloque abundaret; A 1.

intercludo: quo facto est admonitus Ganymedes posse nostros aqua intercludi; A 5.

interdico: quibus cum aqua atque igni interdixisset; G VI, 44.

prohibeo: aqua prohibere hostem temptare coepit; G VIII, 40. Caesar ... aqua fluminis prohibebat oppidanos; G VIII, 40. paene ut feras circummunitos (ipsos, milites) prohibere aqua; C I, 84. ipse (Caesar) ut aqua terraque eos prohiberet; C III, 17. per equites dispositos aqua prohibere classiarios instituit; C III, 100. quo prohibere aqua Cassianos posset; A 61.

utor: hac (aqua) uti domini aedificiorum atque eorum familiae consuerunt; A 5 cum se inferiores eiusdem generis ac saporis aqua dicerent uti, atque ante consuessent; A 6. s. 1. extraho.

3. absum ab: tanto aberant ab aqua longius; C I, 81.

duco ad: vallum .. ex castris ad aquam ducere incipiunt; C I, 73.

educo ad: proximo die ... universas ad aquam copias educunt; C I, 81.

exsto ex: cum capite solo (milites) ex aqua extarent; G V, 18.

progredior in: illi ... paulum in aquam progressi; G IV, 24.

sum sine: quod is mons erat sine aqua; C III, 97.

III. **nach Adjectiven und Adverb:** 1. contentus: ea (aqua) plebes ac multitudo contenta est necessario; A 5.

2. liber ab: ut brachia modo atque humeri ad sustinenda arma liberi ab aqua esse possent; G VII, 56.

procul ab: procul ab aqua et natura iniquo loco castra ponunt; C I, 81.

IV. **nach Substantiven:** 1. alqd: s. I. est; Af 69, b.

altitudo: ut ... pedites ... altitudine aquae ... ad transeundum impedirentur; C I, 62.

copia: castra erant ... aptissima ... aquae et salis copia; C II, 37. Caesaris exercitus optima valetudine summaque aquae copia utebatur; C III, 49.

fons: ubi magnus fons aquae prorumpebat; G VIII, 41.

inopia: tandem omnibus rebus obsessi, ... aquae, lignorum, frumenti inopia colloquium petunt; C I, 84. aquae summa inopia affectos; C III, 49. hi cum ... aquae inopia premerentur; A 9. Caesar ... aquae inopia ab oppugnatione eius (oppidi) deterritus; Af 76. adversarios ... aquarum inopia fretos despicere se intellexit; Af 79.

magnitudo: subito vi ventorum et aquae magnitudine pons est interruptus; C I, 40, a. quod illis prohibere erat facile .. ipsius fluminis natura atque aquae magnitudine; C I, 50.

pars: et aquae magna parte et pabulatione libera (nostri) prohibituri hostes videbantur; G VII, 36.

penuria: neque .. propius hostem castra ponere propter aquae penuriam se posse; Af 79.

venae: omnia litora naturaliter aquae dulcis venas habere; A 8.

vis: quo maior vis aquae se incitavisset; G IV, 17. aquae magnam vim ex mari rotis ac machinationibus exprimere contendit; A 6. magna una nocte vis aquae dulcis inventa est; A 9. gravatis pondere tentoriis aquaeque vi subrutis disiectisque; Af 47.

2. mensurae ex: nisi certis ex aqua mensuris breviores esse quam in continenti noctes videbamus; G V, 13.

V. **Umstand:** 1. complere: quarum (fossarum) interiorem campestribus ac demissis locis aqua ex flumine derivata complevit; G VII, 72.

eluI: alga e litore collecta et aqua dulci eluta; Af 24.

2. ad: eo die parvulis equestribus proeliis ad aquam factis; G V, 50. Caesar ... protinus profectus circiter milia passuum IV ad aquam facit castra; Af 76.

sine: quod certe inde decedendum esset Afranio nec sine aqua permanere posset; C I, 71. quod imparati a Carteia profecti sine aqua fuissent; H 37.

sub: eiusdem .. generis sub aqua defixae sudes flumine tegebantur; G V, 18.

aquatio, Wasserholen: I, 1. habeo: regio ... habet ... non minus copiosam aquationem; H 8.

2. utor: aquatione .. longa et angusta (Caesar) utebatur; Af 51.

II. causa: sese non longius milibus passuum quattuor aquationis causa processurum eo die dixit; G IV, 11.

aquator, Wasserholer: I, 1. abduco, interficio: eo tempore ciriciter XL equites ad aquatores nostros excucurrerunt, nonnullos interfecerunt, item alios vivos abduxerunt; H 21.

premo: haec consiliantibus eis nuntiantur aquatores ab equitatu premi nostro; C 1, 73.

2. excurro ad: s. 1. abduco.

II. multitudo: quorum (oppidanorum) omnis postea multitudo aquatorum unum in locum conveniebat sub ipsius oppidi murum; G VIII, 41.

aquila, Adler: I. aufero: adversariorum aquilae sunt ablatae XIII; H 31, b.

conservo: hoc casu aquila conservatur; C III, 64.

defendo: hunc (aquilam) ... vivus multos per annos magna diligentia defendi; C III, 64.

defero: incolumem .. (aquilam) ad eum (Caesarem) deferte; C III, 64.

fero: qui decimae legionis aquilam ferebat; G IV, 25. in hostes aquilam ferre coepit; G IV, 25.

habeo: aquilas et signa habuit XIII legionum; H 7.

prodo: „desilite", inquit „milites, nisi vultis aquilam hostibus prodere"; G IV, 25.

proicio: Lucius Petrosidius aquilifer ... aquilam intra vallum preiecit; G V, 37.

refero: signa .. militaria ex proelio ad Caesarem sunt relata CLXXX et aquilae IX; C III, 99.

restituo: hanc (aquilam) ... nunc moriens eadem fide Caesari restituo; C III, 64.

II. constitui: erat acies XIII aquilis constituta; H 30.

aquilifer, Adlerträger: conspicatur, al.: in eo proelio cum gravi vulnere esset affectus aquilifer et a viribus deficeretur, conspicatus equites nostros, „hanc ego" inquit ... „defendi"; C III, 64.

proicit, al.: Lucius Petrosidius aquilifer, cum magna multitudine hostium premeretur, aquilam intra vallum proiecit, ipse pro castris fortissime pugnans occiditur; G V, 37.

aquor, Wasser holen: I, 1. potestas: neque lignandi atque aquandi ... potestas fiebat; C III, 15.

causa: prima nocte aquandi causa nemo egreditur ex castris; C I, 81. cum ... aquandi .. causa remiges in terram exposuisset; A 10.

gratia: qui pabulandi aut aquandi gratia extra vallum progressi essent; Af 24.

2. exeo: qui (remiges) aquatum e navibus exierant; Af 7.

II. alqs: ut intra munitionem et sine timore et sine stationibus aquari possent; C 1, 73. premebantur Afraniani pabulatione, aquabantur aegre; C I, 78. ut equitibus per oram maritimam ab Antonio dispositis aquari prohiberentur; C III, 24. ne noctu aquari Pompeiani possent; C III, 97. dum aquantur, Didius classe accurrit; H 37.

exercitus: unde aquari reliquisque rebus sublevari eius (Scipionis) exercitus consuerat; Af 41.

milites: quo liberius a periculo milites aquarentur; C III, 66.

oppidani: cum ... nec sine periculo possent aquari oppidani; G VIII, 41.

ara, Altar: qui eos ad aras et focos suos recepissent; H 16, b.

arator, Pächter: 1. facio: quod stipendiarii aratores milites essent facti; Af 20, b.

II. ab: in quo (oppido) tritici modium milia CCC comportata fuerant a negotiatoribus Italicis aratoribusque; Af 36.

arbiter, Schiedsrichter: I. aestimant, constituunt: arbitros inter civitates dat, qui litem aestiment poenamque constituant; G V, 1.

II. do: constituit, ut arbitri darentur; per eos fierent aestimationes possessionum et rerum; C III, 1. (qui) ad senatum questi per legatos atque arbitris a senatu datis sua receperant; Af 97. s. I.

III. per: si quis appellavisset de aestimatione et de solutionibus, quae per arbitrum fierent; C III, 20. s. II. C III, 1.

pro: cum ... is .. (Caesar) maxime vellet pro communi amico atque arbitro controversias regum componere; C III, 109.

arbitrium, Entscheidung, Belieben: I. redeo ad: quorum ad arbitrium iudiciumque summa omnium rerum consiliorumque redeat; G VI, 11.

II, 1. gerere: quod se suo nomine atque arbitrio cum Romanis bellum gesturos dicebant; G VII, 75.

2. ad: populum Romanum victis non ad alterius praescriptum, sed ad suum arbitrium imperare consuesse; G 1, 36. separatim suam quisque classem ad arbitrium suum administrabat; C III, 18.

arbitror, meinen, glauben: I. **absolut:** alqs: neque abest suspicio, ut Helvetii arbitrantur, quin ..; G 1, 4. ut arbitror, ne agri vastarentur; Af 7.

II. **mit Ergänzung:** 1. nom. c. infin.: portus omnes timens, quod teneri ab adversariis arbitrabantur; C III, 6.

2. acc. c. inf.: a. **vollständiger Infinitiv:** angustos se finis habere arbitrabantur; G 1, 2. ubi iam se ad eam rem paratos esse arbitrati sunt; G I, 5. satis esse causae arbitrabatur, quare ..; G I, 19. quod in tanto imperio populi Romani turpissimum sibi et reipublicae esse arbitrabatur; G I, 33. iam .. eum ad sanitatem reverti arbitrabatur; G I, 42. Condrusos, Eburones, Caeroesos, Paemanos ... (se) arbitrari ad XL milia (polliceri); G II, 4, b. si opus esse arbitraretur; G III, 1. ne ... reliquae nationes sibi idem licere arbitrarentur; G III, 10. quod ... tanta onera navium regi velis non satis commode posse arbitrabantur; G III, 13, a. illi ... tutius esse arbitrabantur ... sine ullo vulnere victoria potiri; G III, 24. arbitratus id bellum celeriter confici posse; G III, 28. quod ea re ad laborem ferendum remollescere homines atque effeminari arbitrantur; G IV, 2. hos exspectari equites atque eius rei causa moram interponi arbitrabatur; G IV, 9. haec omnia Caesar eodem illo pertinere arbitrabatur, ut ..; G IV, 11. navibus transire neque satis tutum esse arbitrabatur; G IV, 17. magno sibi usui fore arbitrabatur, si ..; G IV, 20. ad haec cognoscenda ... idoneum esse arbitratus Gaium Volusenum; G IV, 21. quem (Commium) sibi fidelem esse arbitrabatur; G IV, 21. hoc sibi Caesar satis opportune accidisse arbitratus; G IV, 22. cum eo praesidio, quod satis esse arbitrabatur; G IV, 22. ad committendum proelium alienum esse tempus arbitratus; G IV, 34. magni interesse arbitrabatur eius auctoritatem inter suos quam plurimum valere; G V, 4. initium belli ... hoc esse arbitratus; G VI, 3. quod aestivum tempus instantis belli, non quaestionis esse arbitrabatur; G VI, 4. quod, pro vita hominis nisi hominis vita reddatur, non posse deorum immortalium numen placari arbitrantur; G VI, 16. sup-

plicia eorum, qui in furto ... siut comprebensi, gratiora dis immortalibus esse arbitrantur; G VI, 16. bouc (Mercurium) ad quaestus pecuniae mercaturasque babere vim maximam arbitrantur; G VI, 17. omnia ..., qoae vivis cordi fuisse arbitrantur, in ignem inferuut; G VI, 19. simul boc se fore tutiores arbitrantur; G VI, 23. ueque erat omuium quisquam, qui aspectum modo tantae multitudinis sustineri posse arbitraretur; G VII, 76. nec se satis tutum fore arbitrabatur, uisi flumine Ligeri ... copias traduxisset; G VIII, 27. magnae felicitatis esse arbitrabatur uemiuem ex caede refugisse in castra, qui ..; G VIII, 36. etsi magni interesse arbitrabatur quam primom oppido potiri; C I, 21. quae ad eorum sanandas mentes pertinere arbitrabatur; C I, 35. circumiri .. sese ab aperto latere procurreutibus singulis arbitrabautur; C I, 44. quas Caesari esse amicas civitates arbitrabatur; C II, 18, b. quod *in* huiusmodi militum consiliis otium maxime coutrariom esse arbitrareutor; C II, 30. omnes .. se iam ab equitatu circumveniri arbitrabantur; C II, 34, b. Curio .. hostes fugere arbitratus; C II, 40. Curio ... unam ... spem reliquam salutis esse arbitratus; C II, 42. Milo, ... quos ex aere alieno laborare arbitrabatur, sollicitabat; C III, 22. qood praestare arbitrabatur unum locum ... (clausum) teueri; C III, 23. visis .. equitibus, quos Sciplonis esse arbitrabatur; C III, 36, b. sese ... uihil adbuc arbitrari vitio factum eorum; C III, 57. fortasse uon se liberari, sed in aliud tempus reservari arbitrati; C III, 60. com ... castrorum .. eam monitiouem esse arbitrarentur; C III, 68. (proeliom) fingi a legatis amicisque Caesaris arbitrabatur; C III, 101, c. referre arbitrabator, cuiosmodi victoria esset futura; Af 31, c. arbitratus Scipionem ad dimicandum paratum ad se ... venire; Af 41. indignos vos esse arbitror, qui ... ducatis; Af 54, b. uon arbitror esse praetermittendum, quemadmodum exercitus utriusque foerint in aciem instructi; Af 59. qui arbitrati sunt (Pompeium) clanculum venisse; H 32, b. num tu harum rerom natura accidere arbitraris, quod ... dicamus? F 7.

b. *Particip:* satis et ad laudem et ad utilitatem profectum arbitratus; G IV, 19. Caesarem arbitrari profectum iu Italiam; G V, 29. illum veruto arbitrantur occisum; G V, 44, b. cum ... omuem Galliae salutem in illo vestigio temporis positam arbitrarentur; G VII, 25. — nihil bunc se absente pro sano facturum arbitratus; G V, 7. quo nostros postero die pabulatum venturos arbitraretur; G VII, 18. quem (Commium) quia nou arbitrabatur vocatum in castra venturum; G VIII, 23. quos (exercitus) se pro necessitudlue partiturum cum Pompeio arbitratur; C I, 4. cum ... ueqoe se tuto discessurum arbitraretur; A 39. — Caesar neque iam sibi legatos audieudos neque coudlcioues accipiendas arbitrabatur ab iis, qui ..; G IV, 13. atque omnia prius experienda arbitror; C II, 31, b.

III. **mit doppeltem Accusativ:** cum victoribus nibil impeditum, victis nibil tutum arbitrarentur; G II, 28. hunc ad egredieudum nequaqoam idoneum locum arbitratus; G IV, 23. Caesar ... magno coorto imbre non iuutilom hanc ad capiendom consilium tempestatem arbitratus est; G VII, 27. ita (Numidas et sagittarios pedites) coudensaverant, ut procul Caesariaui pedestres copias arbitrarentur; Af 13. quos .. idoueos ex equitibus Gallis arbitrabatur; A 17. quos (Gaetulos) arbitrabautur suis rebus amicissimos; Af 35, a. (vgl. II, 2, a. G II, 4, b.).

arbor, *Baum:* I. contingunt: quae (arbores) lougitudiue utramqoe ripam contingereat; A 29.

staut: tautum ut summa species earum (arborum) stautium relinqoatur; G VI, 27.

suut: his (alcibus) sunt arbores pro cubilibus; G VI, 27.

II, 1. accido: omues eo loco aut ab radicibus subruunt aut acciduut arbores; G VI. 27.

affligo: infirmas arbores (alces) poudere affligunt atque una ipsae concidnut; G VI, 27.

conveho: omuibus arboribus longe lateque in finibus Massiliensium excisis et couvectis; C II, 15.

excido: legiouaril magnis arboribus excisis ... proiectis *iis* repentinoque aggere iniecto flumen transieruut; A 29. s. couvcho.

iucido, infleoto: teueris arboribus incisis atqoe iuflexis; G II, 17.

proicio: s. excido. — subruo: s. accido.

succido: crebris arboribus succisis omnes introitus erant praeclosi; G V, 9.

2. applico ad: ad eas (arbores alces) se applicant atque ita paulum modo reclinatae quietem capiunt; G VI, 27.

striugo ex: adeo ut foliis ex arboribus strictis ... equos alereut; C III, 58.

III, 1. multitudo: nou materia multitodine arborum ... deficere poterat; C II, 37.

trouci: si arborum truuci sive uaves deiiciendi operis esseut a barbaris missae; G IV, 17. truncis arborum admodum firmis ramis abscisis atque borum delibratis ac praeacutis cacuminibus; G VII, 73. a.

2. cortex ex: prius se cortice ex arboribus victuros, quam Pompeium e manibus dimissuros; C III, 49.

frons ex: postquam ... etiam frons ex arboribus deficiebat; C III, 58.

IV. coudeusus: ultra .. eam convallem olivetum vetus (erat) crebris arboribus condonsum; Af 50.

praecludi: s. II, 1. succido.

arcano, *heimlich:* ipse (Domitius) arcano eum paucis familiaribus suis colloquitur; C I, 19.

arcesso, *holen, herbeirufen, heranziehen, vorladen:* alqm: factum esse, uti ab Arvernis Sequauisqoe Germaui mercede arcesserentur; G I, 31, b. transisse Rbenum sese uon sua sponte, sed rogatum et arcessitum a Gallis; G I, 44, a. qui (Germaui) auxilio a Belgis arcessiti dicebantur; G III, 11. in concilio prouontiat arcessitum se a Senonibus et Carnutibus aliisque compluribos Galliae civitatibus; G V, 56. multi ex duabus legionibus, quae sunt traditae a Caesare, arcessuutur; C I, 3. alios arcessere vetere quodam Alexandrini exercitus instituto (milites) cousuerant; C III, 110. sanatis vulneribos arcessit omnes, qui sibi pecunias expensas tulerant; A 56.

auxilia: auxilia ex Britaunia ... arcessunt; G III, 9, b. inde auxilia ducesque arcessuotur; G III, 23. ue ... ea pars, qoae minus coufideret, auxilia a Vercingetorige arcesseret; G VII, 33. quem (Commium) profectum ad auxilia Germanorum arcessenda docui; G VIII, 10. (Mithridates) missus in Syriam Ciliciamque ... ad aoxilia arcessenda; A 26. Quiutum .. Patisiom in Ciliciam (mittit) ad aoxilia arcesseuda; A 34, b.

classem: Caesar Rbodo atquo ex Syria Ciliciaque omnem classem arcessit; A 1.

commeatum: Rabirium Postumum iu Siciliam ad secundum commeatom arcessendum mittit*; Af 8.

duces: s. auxilia; G III, 23.

equites: iotromissis equitibus omnium finitimarum civitatom, quos arcessendos curaverat; G V, 58. equites .. ab bis (civitatibus) arcessit et levis armaturae pedites; G VII, 65.

equitatum: Caesar celeriter iubet equitatum universum ... et sagittaries ... ex castris arcessiri; Af 12.

fabros: ex legionibus fabros deligit et ex continenti alios arcessi iubet; G V, 11.

legionem: si legiones in provinciam arcesseret; G VII, 6. alteram ... (legionem) ex duabus ab Labieno arcessit; G VIII, 6. ut quam celerrime posset legionem XIII ... arcesseret; G VIII, 11. ipse (Cassius) in Lusitaniam proficiscitur ad legiones arcessendas auxiliaque adducenda; A 51.

milites: qui (milites) paulo longius aggeris petendi causa processerant, arcessendi; G II, 20.

partem: partem (obsidum) ex longinquioribus locis arcessitam paucis diebus sese daturos dixerunt; G IV, 27.

pedites: f. equites; G VII, 65.

ardeo, brennen, entbrannt sein: alqs: ut ... simul omnes arderent cupiditate pugnandi; C III, 74.

animi: etsi omnium animi ad ulciscendum ardebant; G VI, 34, b.

cacumina: eadem nocte V legionis pilorum cacumina sua sponte arserunt; Af 47.

cupae: eas (cupas) ardentes in opera provolvunt; G VIII, 42.

Gallia: ardere Galliam tot contumeliis acceptis sub populi Romani imperium redactam; G V, 29.

milites: exposcentibus militibus et studio pugnae ardentibus; C III, 90.

studia: ardentibus studiis militum; A 22.

arduus, steil, schwierig: alqd: nihil adeo arduum sibi esse existimaverunt, quod non virtute consequi possent; G VII, 47, a.

ascensus: qua minime arduus ad nostras munitiones ascensus videbatur; G II, 33. ut ... neque arduo se recipere possent ascensu; G VIII, 40. erat vallis inter duas acies ... non ita magna, at difficili et arduo ascensu; C II, 34, a.

collis: cum interim Pharnaces ... ascendere adversus arduum collem instructis copiis coepit; A 74.

area, freier Platz: pugnabatur ... ab illis ex area, quae erat adversus pontem; A 19.

arena f. **harena.**

argentum, Silber: I. dono: pecuniam et argentum in praesentia familiae donavit; H 33.

effero: secum .. extulerunt ... praeterea argentum, vestimenta; H 16, a.

iacto: matres familiae de muro vestem argentumque iactabant; G VII, 47, b.

II. pondo: civis ... sibi ad rempublicam administrandam HS CLXXX et argenti pondo XX milia ... polliceri coëgit; C II, 18, a.

pondus: (videre licuit) magnum argenti pondus expositum; C III, 96.

III. circumcludere: haec (cornua) studiose conquisita ab labris argento circumcludunt; G VI, 28.

tegi: argento prope tecti equis ad Caesarem transfugerunt; H 26.

argilla, Thon: ferventes fusili ex argilla glandes fundis ... in casas ... iacere coeperunt; G V, 43.

argumentum, Beweis: alii, quod pridie noctu conclamatum esset in Caesaris castris, argumenti sumebant ..; C I, 67.

aridus, trocken: A. materies: alii faces atque aridam materiem de muro in aggerem eminus iaciebant; G VII, 24.

B, I. consisto in: nostri simul in arido constiterunt; G IV, 26.

subduco in: quas .. (naves Caesar) in aridum subduxerat; G IV, 29.

II. ex: cum illi aut ex arido aut paulum in aquam progressi ... tela conicerent; G IV, 24.

aries, Mauerbrecher, Wellenbrecher: I. attingit: si prius, quam murum aries attigisset, se dedidissent, G II, 32.

II, 1. immitto: ex aedificiis autem per foramina in proxima aedificia arietes immittuntur; A 1.

2. congero ad: ut sibi crates materiemque congererent ad arietes; Af 20, b.

defendo ab: quod et ab incendio lapis et ab ariete materia defendit; G VII, 23.

III. pro: quae (sublicae) pro ariete subiectae et cum omni opere coniunctae vim fluminis exciperent; G IV, 17.

arma, Geräte, Ausrüstung, Waffen, Waffenmacht, Kampf: 1. **Subject:** inferunt: quoniam Pompei dominatio atque arma non minimum terrorem foro inferrent; G VIII, 52.

suppetunt: nec iam arma nostris nec vires suppetunt; G VII, 85.

II. **nach Verben:** 1. **Accusativ:** abicio: f. **abicio** arma (5 St.) S. 11, a.

accipio: armis obsidibusque acceptis; G III, 23.

affero: ceciderunt ... ex legionariis CXXXVIII, praeterquam quorum arma et spolia allata sunt; H 24.

arripio: nostri repentina fortuna permoti arma, quae possunt, arripiunt; C II, 14.

capio: non prius, ... quam ab his sit concessum, arma uti capiant et ad castra contendant; G III, 18. nostri celeriter arma ceperunt eosque in silvas repulerunt; G III, 28. neque consilii habendi neque arma capiendi spatio dato perturbantur; G IV, 14. quo loco, qui celeriter arma capere potuerunt, paulisper nostris restiterunt; G IV, 14. cum celeriter nostri arma cepissent vallumque ascendissent; G V, 26. (Baculus) capit arma a proximis atque in porta consistit; G VI, 38. hortatur, ut communis libertatis causa arma capiant; G VII, 4, a. clamore sublato arma capere ... coeperunt; G VII, 12. cum Graecos murum ascendere atque arma capere iuberet; C III, 11. quod conventus arma ceperat; C III, 21. Caesar ... eodem tempore milites ab opere vocat, arma capere iubet; A 75. celeriter .. cuncti (Gaetuli) arma capiunt; Af 55.

celo: partim cum iis, quae retinuerant et celaverant, armis ... eruptionem fecerunt; G II, 33.

colloco: quod omnem apparatum belli, tela, arma, tormenta ibi collocaverat; C III, 44, a.

comprendo: cum ... uno .. tempore signa eius (Coelii) militaria atque arma Capuae essent comprensa; C III, 21.

confero: his traditis omnibusque armis ex oppido collatis; G II, 15. arma conferri, iumenta produci, sexcentos obsides dari iubet; G VII, 11, a. arma conferri, equos produci, obsides dari iubet; G VII, 12. quod ... arma cum hominibus necessariis et consanguineis contulerint, queruntur; C 1, 74, a. arma omnia privata ac publica in domum Galloni contulit; C II, 18, a.

conquiro: centurionibus et paucis militibus intromissis, qui arma iumentaque conquirerent; G VII, 12.

considero: armis, frumento pecuniaque cousiderata; Af 89.

contego: cum ... arma .. omnia reposita contectaque essent; C II, 14.

demitto: armis demissis salutationem more militari faciunt; Af 85, b.

depono: dispersos depositis armis in metendo occupatos subito adorti; G IV, 32. depositis armis auxiliisque, quibus nunc confiderent; C III, 10, b. depositis in contubernio armis; C III, 76.

eligo: ut ... adolescentes atque expeditos ex antesignanis electis ad pernicitatem armis inter equites proeliari iuberet; C III, 84.

efficio: armorum quantum quaeque civitas domi quodque ante tempus efficiat, constituit; G VII, 4, b.

expedio: Caesar celeriter sarcinas conferri, arma expediri iussit; G VII, 18.

fero: numerus ... eorum, qui arma ferre possent; G I, 29. ex bis, qui arma ferre possent, ad milia nonaginta duo; G I, 29. ex bominum milibus LX vix ad quingentos, qui arma ferre possent, sese redactos esse dixerunt; G II, 28. uti ... omnes, qui arma ferre possent, unum in locum convenirent; G IV, 19. ut ... omnes .., qui per aetatem arma ferre possint, ad bellum cogant; G VII, 71. Galli ... non omnes eos, qui arma ferre possent, ... convocandos statuunt; G VII, 75. Bellovacos omnes, qui arma ferre possent, in unum locum convenisse; G VIII, 7. omnibus, qui arma tulerant, manus praecidit vitamque concessit; G VIII, 44. uen contra eos arma ferrent, qui eadem essent nsi fortuna; C II, 28. sese ... contra civem et cousulem arma non laturos; C III, 31. qui (homines) modo per aetatem arma ferre poterant; Af 36. bonis .. eorum venditis, qui cives Romani contra populum Romanum arma tulerant; Af 97.

impero: tota Italia delectus habentur, arma imperantur; C I, 6, b. milites, arma, remiges, tormenta, vecturae imperabantur; C III, 32, a.

mitto: missis .. armis signisque militaribus; C III, 95.

pono: si sese interfici nollent, arma ponere iusserunt; G IV, 37.

posco: obsides, arma, servos, qui ad eos perfugissent, poposcit; G I, 27.

potior: praedam armaque eorum sunt potiti; H 16, b.

profero: Massilienses arma tormentaque ex oppido ... proferunt; C II, 22.

proicio: deditionem significare et proiectis armis mortem deprecari incipiunt; G VII, 40. arma proiiciuntur; G VII, 89. amplius milibus XII aut armatorum aut eorum, qui eo timore arma proiecerant, interfectis; G VIII, 29. ut ... complures arma proiicerent; C III, 13. eos ... arma proiicere iussit; C III, 98. armis proiectis munitionibusque suis relictis; A 32. qui velocitate effugere poterant armis tamen proiectis; A 76.

repono: s. contego. — retineo: s. celo.

sustineo: ut brachia modo atque bumeri ad sustinenda arma liberi ab aqua esse possent; G VII, 56.

tero: bie, ut ait Ennius, pes pede premitur, armis teruntur arma; H 31, b.

trado: timore perterriti (homines), ne armis traditis supplicio afficerentur; G I, 27. reliquos omnes obsidibus, armis, perfugis traditis in deditionem accepit; G I, 28. armis .. omnibus ex oppido traditis; G II, 13. a quibus se defendere traditis armis non possent; G II, 31. deditionis nullam esse condicionem nisi armis traditis; G II, 32. qua re impetrata arma tradere iussi faciunt; G III, 22. iubet arma tradi, principes produci; G VII, 89. ut arma per manus necessario traderentur; C I, 68.

2. **Ablativ:** despolio: ne se armis despoliaret; G II, 31.

exuo: sic omnibus bostium copiis fusis armisque exutis; G III, 6. magnum .. ex eis (hostibus) numerum occidit atque omnes armis exuit; G V, 51. In quibus duo * multi praeterea armis exuti fugerunt; H 9. complures .. (adversarii) armis exuti; H 15.

3. **mit Präpositionen:** cognosco ab: id se a Gallicis armis atque insignibus cognovisse; G I, 22.

conclamo ad: veniri ad se confestim existimantes ad arma conclamant; G VII, 70. conclamatur ad arma; C I, 69.

concurro ad: vexillum proponendum, quod erat insigne, cum ad arma concurri oporteret; G II, 20. cum ad arma milites concurrissent; G III, 22. nostri celeriter ad arma concurrunt; G V, 39. cognito eius consilio ad arma concurritur; G VII, 4, a.

conquiesco sub: ibi sub armis proxima nocte (Caesar) conquiescit; C I, 41.

deduco ad: simul (Pompeius) infamia duarum legionum permotus ... rem ad arma deduci studebat; C I, 4.

descendo ad: ne tanta et tam coniuncta populo Romano civitas ... ad vim atque arma descenderet; G VII, 33.

discedo ab: si ab armis discedere velint; G V, 41. discederet uterque ab armis exercitusque dimitteret; G VIII, 53. discedant in Italia omnes ab armis; C I, 9, b. fore, ut aequis condicionibus ab armis discedatur; C I, 26, b. si illo (Libone) auctore atque agente ab armis sit discessum; C I, 26, b. debere utrumque ... ab armis discedere; C III, 10, a. Pompei summam esse ac fuisse semper voluntatem, ut componeretur atque ab armis discederetur; C III, 16.

habeo in: milia enim xx in armis babebat; C III, 110.

moror sub: (Caesar) ibi paulisper sub armis moratus facit aequo loco pugnandi potestatem; C I, 41.

permaneo in: qui (Surus) ... solus .. ex Haeduis ad id tempus permanserat in armis; G VIII, 45. prima et secunda acies in armis, ut ab initio constituta erat, permanebat; C I, 41.

sto sub: cum milites a mane diei ieiuni sub armis stetissent [defatigati]; Af 42.

sum in: primam et secundam aciem in armis esse, tertiam castra munire iussit; G I, 49. reliquos omnes Belgas in armis esse; G II, 3. cum ab his quaereret, quae civitates quantaeque in armis essent; G II, 4, a. nostri, ... ut impeditos aggrederentur, parati in armis erant; G II, 9. quod omni Gallia pacata Morini Menapiique supererant, qui in armis essent; G III, 28. bi rursus in vicem anno post in armis sunt, illi domi remanent; G IV, 1. iis .., qui per aetatem in armis esse non poterant, in silvam Arduennam abditis; G V, 3. omnem esse in armis Galliam; G V. 41. Nervios, Aduatucos ac Menapios adiunctis Cisrhenanis omnibus Germanis esse in armis; G VI, 2. civitatem esse omnem in armis; G VII, 32. quod ibi quasdam civitates in armis esse audiebat; G VIII, 24. civitatem esse in armis; C I, 9, b. milites .. omnes in armis esse iussit; C III, 109. paucitate nostrorum, qui in armis erant, comperta; A 74.

teneo in: quo plures in armis tenerentur; A 74.

voco ad: qua voce et quo senatus consulto populus Romanus ad arma sit vocatus; G I, 7, b.

III. **nach Adjectiv:** exercitatus in: intellecturum, quid invicti Germani, exercitatissimi in armis, ... virtute possent; G I, 36. (Albici) bo-

mines asperi et montani, excitati in armis; C I, 57.

IV. **nach Substantiven: 1. Genetiv:** alqd: f. II, 1. efficio.

acervi: ut prope summam muri aggerisque altitudinem acervi armorum adaequarent; G II, 32.

auctor: ne consilia belli quaerentibus auctor armorum duxque deesset; G VIII, 47.

causa: ne qua esset armorum causa; C 1, 2. nulli spem aut causam dare armorum; G VIII, 49.

genus: circiter CCXX naves eorum paratissimae atque omni genere armorum ornatissimae ... constiterunt; G III, 14. a.

gravitas: nostros propter gravitatem armorum ... minus aptos esse ad huius generis hostem; G V, 16.

levitas: levitate armorum et quotidiana exercitatione nihil iis noceri posse; G V, 34.

multitudo: armorum magna multitudo de muro in fossam ... iacta; G II, 32.

numerus: ubi Scipio magnum frumenti numerum, armorum, telorum ceterarumque rerum ... habuerat; Af 89.

officinae: armorum officinas in urbe instituerat; C I, 34. nec minus in urbe maxime armorum erant institutae officinae; A 2.

onus: militibus ... impeditis manibus magno et gravi onere armorum oppressis; G IV, 24.

similitudo: hi (Haedui) similitudine armorum vehementer nostros perterruerunt; G VII, 50, a.

spes: f. causa; G VIII, 49.

timor: si quem timor armorum Caesaris laederet; G VIII, 52.

2. **mit Präposition:** exercitatio in: (Germanos) incredibili virtute atque exercitatione in armis esse; G 1, 39.

V. **Umstand: 1. Ablativ:** concrepare: suo more (multitudo) armis concrepat, quod facere in eo consuerunt, cuius orationem approbant; G VII, 21.

congredi: quoniam belli fortunam tentassent et armis congressi ac superati essent; G I, 36.

contendere: cum his Haeduos eorumque clientes semel atque iterum armis contendisse; G 1, 31, b. neque (sese) contra populum Romanum armis contendere; G II, 13. neque tamen (Germanos) recusare, si lacessantur, quin armis contendant; G IV, 7. si sunt plures pares, suffragio druidum, nonnumquam etiam armis de principatu contendunt; G VI, 13, b.

decertare: cum id agerent, ne cives cum civibus armis decertarent; C III, 19, a.

defendere: non oppidum, non praesidium (erat), quod se armis defenderet, sed ..; G VI, 34, a.

dimicare: tanta .. inter eos dissensio exsistit, ut manum consererent atque armis dimicare conentur; C I, 20.

disceptare: (Ptolemaeum, Cleopatram) de controversiis iure apud se potius quam inter se armis disceptare; C III, 107.

exsequi: cum civitas ob eam rem incitata armis ius suum exsequi conaretur; G 1, 4.

iuvare: quod ... eum .. (Iubam) armis, militibus, pecunia iuverant; Af 97.

notari: ut tribunicia intercessio armis notaretur atque opprimeretur; C 1, 7, a.

obtegi: quae ille (P. Vatinius) obtectus armis militum vitavit; C III, 19, b.

paratus: nostri ad proeliandum animo atque armis parati ... turmatim in eum locum devenerunt; G VIII, 18.

possidere: vel sibi agros attribuant vel patiantur eos tenere, quos armis possederint; G IV, 7.

recipere: idem .. (pater tuus) Siciliam, Africam, Numidiam, Mauritaniam mirabili celeritate armis recepit; Af 22.

restitui: [quae (tribunicia intercessio) superioribus annis armis esset restituta]; C 1, 7, a.

superari: f. congredi. — teri: f. II, 1. tero.

2. **Präpositionen:** cum: legio XXXVII ... cum frumento, armis, telis, tormentis imposita in naves; A 9. f. II, 1. celo.

ex: ex hostium armis scuta et pila pro vallo, pro caespite cadavera collocabantur; H 32, a.

in: duas legiones in armis excubare iubet; G VII, 11, b. reliquas legiones in armis expeditas contra hostem constituit; C I, 42.

praeter: ut praeter ipsum militem et arma nec vas nec mancipium neque ullam rem ... in naves imponi pateretur; Af 47.

armamenta, Takelwerk:

1. amitto: funibus, ancoris reliquisque armamentis amissis; G IV, 29.

eripio, consisto in: ut, cum omnis Gallicis navibus spes in velis armamentisque consisteret, his ereptis omnis usus navium uno tempore eriperetur; G III, 14, b.

II. vocabula: neque dum etiam vocabulis armamentorum cognitis; C 1, 58.

III. instrui: parum clavis aut materia atque armamentis instructis ad reliquas (naves) armandas reficiendasque utuntur; C I, 36.

armatura, Bewaffnung, Waffengattung, Bewaffnete:

I. **Subject:** defatigat, deterret, habet: mirifice enim hostium levis armatura anxium exercitum nostrum atque sollicitum habebat, quia et equites deterrebat proelium inire propter equorum interitum, quod eos iaculis interficiebat, et legionarium militem defatigabat propter velocitatem; Af 71.

est: quae (levis armatura) erat mirifica; Af 72.

II. **nach Verben:** 1. deicio: primo impetu legionum equitatus et levis armatura hostium nullo negotio loco pulsa et deiecta est de colle; Af 69, a.

desero: levi .. armatura deserta; Af 61, a.

intericio: uti, si posset, eadem ratione, qua adversarii, levis armatura interiecta inter equites suos interponeretur; Af 20, a. levi .. armatura inter equites interiecta; Af 81.

interpono: levem .. armaturam inter equites interposuerat; Af 60. f. intericio; Af 20, a.

pello: f. deicio.

substituo: post .. elephantos armaturas leves Numidasque auxiliares substituerat; Af 59.

summitto: levem .. armaturam, sagittarios funditoresque eodem summittit; Af 78, a.

2. dono: levi armaturae (donavit) milia XII; H 26.

3. lego: cum pedites levi armatura lecti ad pugnam equitibus nostris necopinantibus venissent; H 15.

4. conicio in: (eum) in levem armaturam coniici; H 22, b.

sustineo ab: quod nondum ... cognoverat .. quonam modo sustinere se posset ab eorum (hostium) equitatu levique armatura; Af 72.

III. **nach Adjectiv und Adverb:** 1. par: quia (Caesar) ... equitatu suo sine legionario milite hostium equitatui levique armaturae eorum nullo modo par esse poterat; Af 72.

2. simul cum: propter paucitatem nostrorum equitum simul cum levi armatura inter turmas adversariorum (sunt) protriti; H 14.

IV. **nach Substantiven:** 1. alqs: omnem equitatum et levis armaturae Numidas, funditores sagittariosque pontem traducit; G II, 10. hos levis armaturae Lusitani peritique earum regionum caetrati citerioris Hispaniae consectabantur; C I, 48, b. Caesar Germanos levis armaturae equitumque

partem flumen traiicit; C I, 83. simul ab sinistro cornu P. Attii equitatus omnis et una levis armaturae interiecti complures ... cernebautur; C II, 34, a. relicti ab his (equitibus) qui una procurrerant levis armaturae circumveniebantur; C II, 34, a. cohortes x et levis armaturae electos ... in navigia minora scaphasque imponit; A 17. iuter eos (equites) levis armaturae Numidas et sagittarios pedites interposuerant; Af 13. quod ... maxima autem auxilia haberet Numidarum equitum levisque armaturae; Af 19, b. eodem .. iubet levis armaturae paucos cousequi subsidio; Af 39. equites barbari levisque armaturae proeliis minutis comminus dimicabant; Af 51. levis armaturae xxvii occisis; Af 61, a. impetum faciunt Numidae levisque armaturae mirabili velocitate praediti, qui inter equites pugnabant et una pariterque cum equitibus accurrere et refugere cousueverant; Af 69, b.

alqd: peditum ac levis armaturae quartum tanto; Af 19, b.

auxilia: huic (equitatui) interponit auxilia levis armaturae; G VIII, 17.

expediti: Galli inter equites raros sagittarios expeditosque levis armaturae interiecerant; G VII, 80.

miles: quas (naves) demoustravimus aggere et levis armaturae militibus completas; C III, 62. gravis enim armaturae miles simulatque ab iis || his || insectatus constiterat; Af 71.

moltitudo: levis armaturae magna multitudine missa; C III, 45. Numidas levisque armaturae infinitam multitudinem ad dextram partem suae aciei opposuerat; Af 59.

numerus: magnum numerum levis armaturae et sagittariorum ... in scaphas ... impouit; C III, 62.

pedites: equites nostri levisque armaturae pedites, ... adversis hostibus occurrebaut; G II, 24. equites .. ab his (civitatibus) arcessit et levis armaturae pedites, qui inter eos proeliari consuerant; G VII, 65. quibus celeriter subveniunt levis armaturae pedites; G VIII, 19, a. subito ex coudensis turmis pedites Numidae levis armaturae cum equitibos procurrunt; Af 14. cum ... Numidis sine frenis peditibusque levis armaturae grandi numero; Af 48.

vis: cum ... nuntiarentur .. legiones regiae iv, levis armaturae magna vis ... esse; Af 1.

2. alqs: saucii aliquot occiderunt levi armatura; H 20.

pedites: s. II, 3.

3. alqs ex: ceciderunt ex levi armatura cccxxiv; H 24.

iusidiatores ex: insidiatores subito in convallibus latentes *ex* levi armatura concidit circiter D; Af 66.

V. **Umstand:** 1. augeri: postquam ... equitatu levique armatura copias suas ex secundo commeatu auxerat; Af 37.

coustitui: quas (legiones) ille (Deiotarus) disciplina atque armatura nostra complures annos coustitutas babebat; A 34, b. quam (legionem) ex genere civium suorum Deiotarus armatura disciplinaque nostra coustitutam habebat; A 68.

2. ab: postquam equites ... a levi armatura Numidarum vulnerabantur; Af 78, b. a turmis et levi armatura (equites) sunt interclusi; H 23, b.

eum: (Labienus) eorum locorum peritus in insidiis cum parte equitatus levique armatura consedit; Af 50. cum omni equitatu levique armatura; Af 52. equitatus .. cum levi armatura funditus ad internecionem deletus esset; Af 52. subito pars equitatus Caesaris cum levi armatura contra Gaetulos iniussu ac temere longius progressi; Af 61, a. ipse (Labienus) quotidie ... cum magno equitatu levique armatora insidiaturus locis idoneis consedit; Af 65. Labienus Afraniusque cum omni equitatu levique armatura ex insidiis adorti; Af 69, a. cum equitatu levique armatura agmen eius (Caesaris) extremum carpere coepit; Af 75. quo loco equites uostri stationem habuerant, aliquot turmae cum levi armatura; H 14. equites cum levi armatura ex adversariorum castris ad nos transfugerunt; H 21. quae (acies) lateribus equitatu tegebatur cum levi armatura milibus sex; H 30.

de: nam de levi armatura et equitatu longe et virtute et uumero uostri erant superiores; H 7.

VI. **Lücke:** nisi propter equitum concessum || congressum || ... levem armaturam praesidii causa non longe ab opere *; H 25, b.

armo, ausrüsten, bewaffnen: A. **substantivisch:** I. sequuutur: qui .. eos (equites) armati ex praesidio secuti sunt; C III, 28, b.

II, 1. dispono, revoco: oppidani ... revocant ab impugnandis operibus armatos murisque disponunt; G VIII, 43.

2. occorro: ut ... tum calones perterritos hostes couspicati etiam inermes armatis occurrerent; G II, 27.

3. iucito contra: acrius contra armatos incitati ueminem ex eo numero vivum capi patiuutur; G VIII, 35.

III. difficilis: quo defendente nullo tamen armatis ascendere esset difficile; G VIII, 33.

IV. copiae: oppressi luce copias armatorum pro suis instruunt castris; G VIII, 14, a.

milia: ex quibus (pagis) quotannis singula milia armatorum bellandi causa ex finibus educunt; G IV, 1. amplius milibus xii aut armatorum aut eorum, qui eo timore arma proiecerant, interfectis; G VIII, 29. proxima nocte duobus milibus armatorum relictis; G VIII, 33.

multitudo: cum ... iam omnia fere superiora loca multitudine armatorum completa conspicerentur; G III, 3. multis utrimque interfectis maiorem multitudinem armatorum coucitant; G VII, 42. cum ... confertam .. armatorum multitudinem collocatam in vallo videret; A 30, a.

V, 1. complere: muros .. armatis compleverunt; C III, 81. oppidani interim muros armatis complent; Af 8.

2. cum: ipse (Caesar) antecedere cum paucis armatis; Af 12.

B. **verbal:** alqm: quod ... hos postea armatos ac victores superassent; G I, 40, b. ut quam minimum spatii ad se colligendos armandosque Romanis daretur; G III, 19. qui Avarico expugnato refugerant, armandos vestiendosque curat; G VII, 31. imperat omnes ... in litore armatos reliquos advenientis milites exspectare; Af 11. uno enim tempore et ex tectis aedificiorum pugnabant et litora armati defendebant; A 17. equitatui edicit, uti suo quisque loco paratus armatusque praesto esset; Af 31, a. egone contra Caesarem, imperatorem meum, ... eiusque exercitum ... adversus armatusque consistam? Af 45.

civitas: ut in muris armata civitas discurreret; C III, 105.

cohortes: reliqnas (cohortes) armari et coufestim sese subsequi iussit; G IV, 32. Caninius celeriter cum cohortibus armatis ... impetum fecit; G VIII, 35. quod in oppido Uzittae ... hostium erant cohortes armatae; Af 58.

concilium: armatum concilium indicit; G V, 56.

copiae: ibi in omnibus collibus expositas hostium copias armatas conspexit; G IV, 23.

elephantos: elephantis .. turritis interpositis armatisque; Af 41. elephantos .. LX ornatos armatosque cum turribus ornamentisque [capit] captos ante oppidum instructos constituit; Af 86.
familiam: armat familiam; C I, 75.
hibridas: quos ... ibi .. postea ex hibridis, libertinis servisque conscripserat, armaverat; Af 19, b.
hostis: Cotta se ad armatum hostem iturum negat atque in eo perseverat; G V, 36. non esse consuetudinem populi Romani accipere ab hoste armato condicionem; G V, 41. cum ipse (Caesar) tantum ei crederet, ut ad hostes armatos eum mitteret; A 24, a.
legionem: legionem armatam instructamque adducit; G VIII, 36.
libertinos: f. hibridas.
militem: Caesar scalas parari militesque armari iubet; C I, 28. milites armari (iubet); A 45. miles hic non potuit pati, quin se armatus bestiae offerret; Af 84. elephans ... militem proboscide circumdat atque in sublime extollit armatum || extollit. armatus .. ||; Af 84.
milia: bos posse conficere armata milia centum; G II, 4, a. polliceri milia armata quinquaginta; G II, 4, b. hae (copiae) erant armata circiter milia LX; G V, 49. duobus .. milibus hominum armatis, C III, 103.
naves: ipsorum naves ad hunc modum factae armataeque erant; G III, 13, a. ea, quae sunt usui ad armandas naves, ex Hispania apportari iubet; G V, 1. parum clavis aut materia atque armamentis instructis ad reliquas (naves) armandas reficiendasque utuntor; C I, 36. quibus (navibus) effectis armatisque diebus XXX; C I, 36. navis ... summa .. industria armaverant; C II, 4.
partem: (Caesar) remigum partem ex classe, Gallorum, Rhodiorum, epibatarumque armare; Af 20, a. cuius (exercitus) partem inermem, partem armatam habuerat; Af 23.
pastores: servos, pastores armat atque iis equos attribuit; C I, 24.
puberes: quo lege communi omnes puberes armati convenire consuerunt; G V, 56.
servos: servos praeterea puberes armaverant; A 2. f. hibridas. pastores.

arripio, ergreifen, an sich reißen: alqd: ut ... quae quisque eorum carissima haberet, ab impedimentis petere atque arripere properaret; G V, 33.
arma: nostri repentina fortuna permoti arma, quae possunt, arripiunt; C II, 14.
fasces, imperium: privatus ex fuga Cn. Pompeius adolescens a vobis receptus fasces imperiumque sibi arripuit; H 42, b.
manum: cum ..., ut convenerat, manum Commii Volusenus arripuisset; G VIII, 23.

arrogans, anmaßend: ne ... arrogans in praeripiendo populi beneficio videretur; C III, 1.

arroganter, anmaßend: facere arroganter, cum ..; G I, 40, o.

arrogantia, Anmaßung, Dünkel: I, 1. reprehendo: tanto opere licentiam arrogantiamque reprehendere; G VII, 52.
sumo: tantam arrogantiam sumpserat, ut ferendus non videretur; G I, 33.
2. utor: qua arrogantia in colloquio Ariovistus usus omni Gallia Romanis interdixisset; G I, 46.
II. crimen: quo facilius caream stultitiae atque arrogantiae crimine; G VIII, pr. a. ego nimirum ... hoc ipsum crimen arrogantiae subeo; G VIII, pr, b.
III. accidere: quod plerumque hominum nimia pertinacia atque arrogantia accidere soleat; C I, 85, a.
efferri: stulta ac se barbara arrogantia elati despiciebant suos; C III, 59.
IV. Fragment: unius arrogantiae superbiaeque dominatuque; F 9.

ars, Kunst, Geschicklichkeit: I. fert: ut neque maritimis nauticisque solertia atque ars praesidium ferret; A 16.
II. discedo ab: tum necessario discessum ab arte est propter angustias loci; A 15.
III. inventor: hunc (Mercurium) omnium inventorem artium ferunt; G VI, 17.
IV. explicare: sustinent illi atque arte solertiaque se explicant; A 15.

arte, dicht, eng: contineo: ut ... paribus (trabes) intermissae spatiis singulae singulis saxis interiectis arte contineantur; G VII, 23.
illigo: ut quo maior vis aquae se incitavisset, hoc artius illigata tenerentur; G IV, 17.

articulus, Gelenk: (alces) crura sine nodis articulisque habent; G VI, 27.

artificium, Kunst, Kunstgriff, List: I, 1. cognosco: ut consuefaceret milites hostium dolos, insidias, artificia cognoscere; Af 73.
2. confugio ab: ab scientia gubernatorum atque artificiis ad virtutem montanorum confugiebant; C 1, 58.
II. initia: Minervam operum atque artificiorum initia tradere; G VI, 17.
III. decernere: cum suorum paucitate contra magnam vim hostium artificio magis quam viribus decernendum videret; Af 14.
diducei: diductis .. nostris paulatim navibus artificio gubernatorum; C II, 6.
effici: quorum artificiis effectum est, ut res publica in hunc statum perveniret; F 18.
vincere: non virtute neque in acie vicisse Romanos, sed artificio quodam et scientia oppugnationis; G VII, 29.

artus, dicht: illi (hostes) ... carros impedimentaque sua in artiores silvas abdiderunt; G VII, 18.

arundo, Rohr: I. contexo: reliqui ex vestimentis tentoriolis factis atque arundinibus scopisque contextis permanebant; Af 47.
II. radices: ut ... teneris harundinum radicibus contusis equos alerent; C III, 58.

arx, Burg, Feste: I, 1. capio: ibi cognoscit consensu omnium Antiochensium civiumque Romanorum ... arcem captam esse excludendi sui causa; C III, 102, b.
efficio: hunc (montem) murus circumdatus arcem efficit et cum oppido coniungit; G I, 38.
munio: L. Staberius ... aquam comportare in arce atque eam munire ... coepit; C III, 12.
2. conspicor ex: Vercingetorix ex arce Alesiae suos conspicatus ex oppido egreditur; G VII, 84.
deduco in: deductis tribus in arcem oppidi cohortibus a Varrone praesidio; C II, 19.
pertineo ad: huius .. spatii pars ea, quae ad arcem pertinet, ... longam et difficilem habet oppugnationem; C II, 1.
II. locus: ita minora castra inclusa maioribus castelli atque arcis locum obtinebant; C III, 66.

quod (theatrum) arcis tenebat locum; C III, 112, b.

III. in: f. I, 1. munio.

ascendo, ersteigen, erklimmen, hinaufsteigen: I. alqs: quod ex locis superioribus qui antecesserant suos ascendentes protegebant; C I, 79. eum interim Pharnaces eodem gradu ... ascendere adversus arduum collem instructis copiis coepit; A 74. post Caesar ad iugum ... ascendit; Af 38.

armati: quo defendente nullo tamen armatis ascendere esset difficile; G VIII, 33.

equitatus: quod (equitatus) angusto itinere per aggeres ascendebat; C III, 69.

II. iugum: de tertia vigilia Titum Labienum ... cum duabus legionibus ... iugum montis ascendere iubet; G I, 21.

montem: ex omnibus oppidi partibus cohortes montem ascendere ... iubet; G VIII, 43. quod montem gladiis destrictis ascendissent; C I, 47. si mons erat ascendendus; C I, 79.

murum: iis, qui primi murum ascendissent, praemia proposuit; G VII, 27. Lucius Fabius, centurio legionis VIII, ... tres suos nactus manipulares atque ab iis sublevatus murum ascendit; G VII, 47, b. neque (se) commissurum, ut prius quisquam murum ascenderet; G VII, 47, b. Lucius Fabius centurio quique una murum ascenderant circumventi atque interfecti muro praecipitabantur; G VII, 50, a. milites positis scalis muros ascendunt; C I, 28. cum Graecos murum ascendere atque arma capere iuberet; C III, 11. dum sine periculo murum ascendere et oppido potiri posse se sperant; H 13, a.

ripas: ausos esse ... ascendere altissimas ripas; G II, 27.

vallum: cum celeriter nostri arma cepissent vallumque ascendissent; G V, 26. hostes maximo clamore ... turres testudinesque agere et scalis vallum ascendere coeperunt; G V, 43.

ascensus, Hinaufsteigen, Aufgang, Steigung, Abhang: I. est: qualis esset natura montis et qualis in circuitu ascensus, qui cognoscerent, misit. renuntiatum est facilem esse; G I, 21.

habet: magnam .. moram et difficultatem ascensum in naves habere praesertim ex scaphis; A 8.

videtur: qua minime arduus ad nostras munitiones ascensus videbatur; G II, 33.

II, 1. do: agger ... ascensum dat Gallis; G VII, 85.

habeo: ut (oppidorum magna pars) simul aditus ascensusque habeat difficiles; H 8.

tardo: qui (servi) ascensum hostium tardarent; G VII, 72.

2. prohibeo: hostes ... novissimos .. premere et primos prohibere ascensu ... coeperunt; G V, 32.

sum: erat vallis inter duas acies ... non ita magna, at difficili et arduo ascensu; C II, 34, a.

3. enitor in: ut in ascensu nisi sublevati a suis primi non facile eniterentur; C II, 34, b.

III. initium: oppidi murus ab planicie atque initio ascensus recta regione ... MCC passus aberat; G VII, 46.

IV, 1. aggredi: Caesar neque resistentes aggrediundos tanto collis ascensu indicabat; G VIII, 14, a.

mittere: ab dextra parte alio ascensu eodem tempore Haeduos mittit; G VII, 45, b. quos (Haeduos) Caesar ab dextra parte alio ascensu manus distinendae causa miserat; G VII, 50, a.

recipere: ut ... neque arduo se recipere possent ascensu; G VIII, 40.

2. ex: interiores ... loca praerupta ex ascensu temptant; G VII, 86.

ascisco, annehmen, aufnehmen: I. exsules: exulibus omnium civitatum ascitis; G VIII, 30.

II. mit doppeltem Accusativ: Boios ... receptos ad se socios sibi asciscunt; G I, 5. socios sibi ad id bellum Osismos, Lexovios, Namnetes, Ambiliatos, Morinos, Diablintres, Menapios asciscunt; G III, 9, b Marcellum ... ducem asciverunt praetoremque appellarunt; A 59.

aspectus, Anblick, Aussehen: I. sustineo: neque erat omnium quisquam, qui aspectum modo tantae multitudinis sustineri posse arbitraretur; G VII, 76.

II. horridus: hoc horridiores sunt in pugna aspectu; G V, 14.

perturbari: hostibus primo aspectu perturbatis; G VII, 56.

asper, rauh, uneben, schwierig, wild: colles: erant enim circum castra Pompei permulti editi atque asperi colles; C III, 43.

homines: (Albici) homines asperi et montani, exercitati in armis; C I, 57.

iugum: utraque ex parte (est iugum) praeruptum atque asperum; C II, 24.

loca: inde excipere loca aspera et montuosa; C I, 66. quod sunt loca aspera et montuosa; C III, 42.

oppugnatio: quanto erat in dies gravior atque asperior oppugnatio, ... tanto ..; G V, 45.

aspere, hart: cum neque vereretur, ne quid crudelitate naturae videretur asperius fecisse; G VIII, 44.

asperitas, Unebenheit: quo propter asperitatem loci non facilis nostris aditus dabatur; A 17.

arpernor, zurückweisen, verachten: munera: ea (munera) constanter omnia aspernabatur; A 36.

regem: regem vagum a suisque desertum ab omnibus aspernari; Af 93.

aspicio, hinblicken: ubi ille (Varus) saepius appellatus aspexit ac restitit; C II, 35, a.

asporto, wegführen: alqm: Mithridates, rex Asiae totius, (Mithridaten) propter nobilitatem Pergamo secum parvulum asportaverat in castra; A 78.

coniuges, liberos: ut sibi coniuges liberosque redderent, ut secum eos asportaret; Af 91, b.

assentior, zustimmen: quorum cum partem assentire ... intellexisset; Af 88, a.

asser, Stange: I. obtineo: asseres remorum usum obtinebant; A 13.

II. defigo: asseres enim pedum XII cuspidibus praefixi atque hi maximis ballistis missi per IV ordines cratium in terra defigebantur; C II, 2.

asservo, bewachen: exitus: non solum ab eruptionibus (tribuni, praefecti) caveant, sed etiam singulorum hominum occultos exitus asservent; C I, 21.

milites, tirones: quos (milites, tirones) Varus asservatos sine contumelia deducendos curavit ad Scipionem; Af 44.

muros, portas: portas murosque asservari iubet; C I, 21.
partem: qui (equites) eam partem orae maritimae asservabant; C III, 28, b.

assidue, fortwährend: M. Cato interim ... Cn. Pompeium filium multis verbis assidueque obiurgare non desistebat; Af 22.

assiduus, fortwährend, ununterbrochen: consuetudo: ne assidua consuetudine capti studium belli gerendi agricultura commutent; G VI, 22.
imbres: milites, cum toto tempore frigore et assiduis imbribus tardarentur, tamen ..; G VII, 24.
labor: cum crebro integri defessis succederent nostrosque assiduo labore defatigarent; G VII, 41.
opera: operibus assiduis † luruisque circum se interclusis; H 41.
voces: coactus assiduis tuis vocibus, Balbe, ... rem difficillimam suscepi; G VIII, pr. a.

assigno, zuschreiben, Schuld geben: I. quod: nonnemo culpae eius (Caesaris) imprudentiaeque assignabat, quod neque ... praeceperat; Af 3.
II. alqd: qui (familiares) ... quod interciderat aut erat interpellatum Cassio assignabant; A 50.

assisto, sich hinstellen, hintreten: filius: filium .. puerili aetate in publico in conspectu patris assistere turpe ducunt; G VI, 18.
turma: cum forte ante portam turma densa astitisset; Af 29.

assuefacio, gewöhnen: I. alqm: cum a pueris nullo officio aut disciplina assuefacti nihil omnino contra voluntatem faciant; G IV, 1. ipsi (Ubii) propter propinquitatem Gallicis sunt moribus assuefacti; G IV, 3.
milites: (milites) cum Lusitanis reliquisque barbaris ‖ barbaro ‖ genere quodam pugnae assuefacti; C I, 44.
II. remanere: equos .. eodem remanere vestigio assuefecerunt; G IV, 2.
superari: paulatim (Galli) assuefacti superari multisque victi proeliis; G VI, 24.

assuesco, sich gewöhnen: sed (uri) assuescere ad homines et mansuefieri ne parvuli quidem excepti possunt; G VI, 28.

assum, anwesend, zugegen, da sein, anrücken, beistehen: alqs: omnes, qui aderant, magno fletu auxilium a Caesare petere coeperunt; G I, 32. quod ... absentis .. Ariovisti crudelitatem, velut si coram adesset, horrerent; G I, 32. neque Eburones, si ille (Caesar) adesset, tanta contemptione nostri ad castra venturos esse; G V, 29. se cum legionibus profectum celeriter affore; G V, 48. conantibus, priusquam id effici posset, adesse Romanos nuntiatur; G VI, 4. ut ea nocte ... fidem non faceret adesse cum incolumi Caesarem exercitu; G VI, 41. dato iureiurando ab omnibus, qui aderant; G VII, 2. ut ... ipsum Caesarem ... praesentem adesse existimarent; G VII, 62, a. Caesarem .. adesse cum legionibus duabus nuntiat; C I, 15, b. adsunt, qui vos hortentur, ut a nobis desciscatis; C II, 32, a. qui (nuntii) illum (Iubam) adesse cum magis copiis dicerent; C II, 36. suspicatus praemissis equitibus ipsum affore Curionem Saburra; C II, 40. Vibullius ... adesse Caesarem nuntiavit; C III, 11. nuntiatum est adesse Scipionem cum legionibus; C III, 36, a. Domitium cum legionibus adesse; C III, 36, b. cum ex vallo Pompeium adesse et suos fugere cernerent; C III, 69. ſ. legio; G VIII, 32.
auctoritas: quae (auctoritas) plerumque adest victori; A 26.
copiae: ut alii adesse copias Iubae dicerent; C II, 43.
dux: ipse dux hostium Camulogenus suis aderat atque eos cohortabatur; G VII, 62, a.
equites: Caesar .. adventare iam iamque et adesse eius equites falso nuntiabantur; C I, 14.
frumentum: (frumentum) conferri, comportari, adesse dicere; G I, 16.
imperator: illum (imperatorem) adesse et haec coram cernere existimate; G VI, 8, b, nuntii afferuntur, imperatorem instructis copiis adesse; G VIII, 19, b.
legio: cum legiones Caniniumque adesse cognoscerent; G VIII, 32. conclamant legionis XIII, quae aderat, milites ..; C I, 7, b.
manus: hanc (manum) affore biduo; G V, 27, b.
usus: cum adesset usus; C III, 84.

assumo, annehmen, anmaßen: ducem: cum duce assumpto Alexandrini nihilo se firmiores factos ... animadverterent; A 25, a.
licentiam: qui (milites) ex tanta victoria licentiam sibi assumpsissent immoderate peccandi; Af 85, b.

asto, dabeistehen: astante et inspectante ipso (Varrone); C II, 20, a.

astruo, daranbauen: hanc insuper ‖ super ‖ contignationem, quantum tectum plutei ac vinearum passum est, latericulo ‖ laterculo ‖ astruxerunt; C II, 9, a.

at, aber, doch, allein, dagegen: I. **allein: 1. Aussage:** at Germani celeriter ex consuetudine sua phalange facta impetus gladiorum exceperunt; G I, 52. at totis fere ... nudatis castris ... Nervii ... contenderunt; G II, 23. at hostes etiam in extrema spe salutis tantam virtutem praestiterunt, ut ..; G II, 27. at hostes ... impetu facto celeriter nostros perturbaverunt; G IV, 12. at reliqua multitudo puerorum mulierumque ... passim fugere coepit; G IV, 14. at barbari ... reliquis copiis subsecuti nostros navibus egredi prohibebant; G IV, 24. at Q. Titurius et L. Cotta legati ... agris vastatis ... se ... receperunt; G IV, 38. at Indutiomarus equitatum peditatumque cogere instituit; G V, 3. at ... Dumnorix cum equitibus Haeduorum a castris insciente Caesare domum discedere coepit; G V, 7. at equites Haedui ad Caesarem omnes revertuntur; G V, 7. at milites legionis septimae ... locum ceperunt; G V, 9. at illi (hostes) intermisso spatio ... subito se ex silvis eiecerunt; G V, 15. at hostes ... a milibus passuum circiter duobus Romanorum adventum exspectabant; G V, 32. at Cotta ... nulla in re communi saluti deerat; G V, 33. at tanta militum virtus atque ea praesentia animi fuit, ut ..; G V, 43. at Caesar ... alias territando ... alias cohortando magnam partem Galliae in officio tenuit; G V, 54. at Caesar biduum in his locis moratus ... discedit; G VII, 9. at Vercingetorix ... separatim singularum civitatium copias collocaverat; G VII, 36. at ii, qui praesidio contra castra Labieni erant relicti, ... ierunt; G VII, 62, b. at ii, qui Alesiae obsidebantur, ... concilio coacto de exitu suarum fortunarum consultabant; G VII, 77, a. at Caesar dispositis in vallo custodibus recipi prohibebat; G VII, 78. at

ii, qui ab Alesia processerant, ... se ... receperunt; G VII, 80. at Marcus Antonius et Gaius Trebonius legati ... his auxilio ex ulterioribus castellis deductos summittebant; G VII, 81. at interiores ... priores fossas explent; G VII, 82. at Bellovaci reliquaeque civitates repente ... conclamant, legati ... mittantur; G VIII, 20. at Dumnacus ... repente ex loco cum copiis recedit; G VIII, 27. at Drappes unaque Lucterius ... in finibus consistunt Cadurcorum; G VIII, 32. at Germanos equitesque imprudentibus omnibus de improviso advolasse; G VIII, 36. at Caesar milites Attianos collaudat; C I, 13. at exercitus Afranii omnium rerum abundabat copia; C I, 49. at locem multum per se pudorem omnium oculis ... afferre; C I, 67. at ex reliquis (navibus) una praemissa Massiliam ... cum iam appropinquaret urbi; C II, 7. at hostes sine fide tempus ... doli quaerunt; C II, 14. at in castris Curionis magnus omnium incessit timor; C II, 29. at illi (milites) itinere totius noctis confecti subsequi non poterant; C II, 39. at equitatus hostium ab utroque cornu circuire aciem nostram ... incipit; C II, 41, b. at Curio numquam se amisso exercitu ... in eius (Caesaris) conspectum reversurum confirmat; C II, 42. at ille (Caesar) expositis militibus eodem die Oricum proficiscitur; C III, 11. at Pompeius ... Dyrrhachio timens diurnis eo nocturnisque itineribus contendit; C III, 13. at veteranae legionis milites item conflictati et tempestatis et sentinae vitiis neque ... putaverunt; C III, 28, b. at Scipionem properantem sequi litterae sunt consecutae a M. Favonio; C III, 36, b. at tum integras atque incolumes copias Caesar inferiore militum numero continebat; C III, 47. at Caesaris exercitus optima valetudine ... utebatur; C III, 49. at plerique existimant, si acrius insequi voluisset, bellum eo die potuisse finire; C III, 51, a. at Labienus ... in omnium conspectu (captivos) interfecit; C III, 71. at hi miserrimo ... exercitu Caesaris luxuriem obiiciebant; C III, 96. at regius animus disciplinis fallacissimis eruditus ... flens orare contra Caesarem coepit ..; A 24, b. at fortuna ... superiorum temporum dissimilis Euphranorem prosequebatur; A 25, b. at Pontica ex altera parte legio ... in ipso transitu fossae confixa et oppressa est; A 40. at Vatinius re bene gesta receptui cecinit; A 47. at Pharnaces ... lentius agere ... coepit; A 71. at Pharnaces ... descendere ... coepit; A 74. at nostri victoria elati subire iniquum locum ... non dubitarunt; A 76. at illi eximia virtute proelium facere; H 31, a.

neque: uti ... neque ... ulla omnino navis ... desideraretur, at ex iis ... perpaucae locum caperent; G V, 23.

non: erat vallis inter duas acies ... non ita magna, at difficili et arduo ascensu; C II, 34, a.

2. **Bedingung:** si pars aliqua circumventa ceciderit, at reliquos servari posse confidunt; G VI, 40. ſ. II. certe.

3. **Aufforderung:** at ne quos amplius Rhenum transire pateretur; G I, 44, a.

II. **Verbindungen:** certe: in quo (consilio) si non praesens periculum, at certe longinqua obsidione fames esset timenda; G V, 29.

contra: at contra spes pacis Domitio in eisdem castris morandi attulit causam; A 37.

credo: at, credo, si Caesarem probatis, in me offenditis; C II, 32, c.

etiam: at etiam, ut media nocte proficiscamur, addunt; C II, 31, b.

neque: at ii, qui in iugo consisterant, ... neque in eo, quod probaverant, consilio permanere ... potuerunt neque ..; G VI, 40. at Caesar neque resistentes aggrediundos tanto collis ascensu iudicabat, neque ..; G VIII, 14, a. vgl. I, 1. C III, 28, b.

non: at barbaris consilium non defuit; G V, 34.

tamen: at Caesar, etsi nondum eorum consilia cognoverat, tamen ... fore id ... suspicabatur; G IV, 31.

atque, ac, als, wie, und, und zwar: I. **Vergleich:** aequus: aggerem ... facere instituerunt aequa fere altitudine atque ille congesticius ex materia fuerat agger; C II, 15.

aliter: ratio ordoque agminis aliter se habebat, ac Belgae ad Nervios detulerant; G II, 19. coactus est aliter ac superioribus annis exercitum in hibernis collocare; G V, 24.

alius: longe aliam esse navigationem in concluso mari atque in vastissimo ... Oceano; G III, 9, b. qui (Morini Menapiique) longe alia ratione ac reliqui Galli bellum gerere coeperunt; G III, 28. docet longe alia ratione esse bellum gerendum, atque antea gestum sit; G VII, 14, c. paucis clam convocatis alio loco, alio tempore, atque oportuerit; G VII, 33. Labienus ... longe aliud sibi capiendum consilium, atque antea senserat, intellegebat; G VII, 59. aliae .. sunt legati partes atque imperatoris; C III, 51, a. quod si alia esset litoris Aegyptii natura atque omnium reliquorum, tamen ..; A 8. neque .. aliud ius esse Cappadociae atque Armeniae; A 35.

aliusmodi: uno enim excepto, quem aliusmodi atque omnis natura finxit, suos quisque habet caros; F 3.

contra: quod contra atque esset dictum et ipsi petissent, proelium pridie commisissent; G IV, 13. neque (se) sibi iudicium sumpturos contra atque omnis Italia populusque Romanus indicavisset; C III, 12.

dissimilis: etsi erat non dissimile atque Alexandriae genus aedificiorum; A 18.

idem: Gallorum eadem atque Belgarum oppugnatio est haec; G II, 6. cum se inferiores eiusdem generis ac saporis aqua dicerent uti, atque ante consuessent; A 6. non oportere illum (Scipionem) eodem uti vestitu, atque ipse (Iuba) uteretur; Af 57.

par: quos .. (Boios) postea in parem iuris libertatisque condicionem, atque ipsi erant, receperant; G I, 28. pari spatio transmissus atque ex Gallia est in Britanniam; G V, 13. pari atque antea ratione secundum nactus ventum; C III, 101, b.

proinde: proinde aestimans, ac si (opera) usus esset; C III, 1. proinde sibi ac reipublicae parcerent; C III, 10, b. proinde ac suis satisfacere et fraudata restituere vellent; C III, 60. proinde ac si virtute vicissent, neque ulla commutatio rerum posset accidere; C III, 72.

similis: hortatur, ut simili ratione, atque ipse fecerit, suas iniurias persequantur; G VII, 38, b. ne quod simile incommodum accideret decursione barbarorum, ac superiore aestate Tergestinis acciderat; G VIII, 24.

simul: simul atque se ex fuga receperunt; G IV, 27. simulatque de Caesaris legionumque adventu cognitum est; G V, 3. quem (equitatum) simulatque oppidani conspexerunt atque in spem auxilii venerunt; G VII, 12. Sulmonenses, simulatque signa nostra viderunt, portas aperuerunt; C I, 18. simulatque sit cognitum de edicto Caesaris; C II, 20, a. quo simulatque intro est itum; C III, 26. quo simulatque captivus cum pervenisset; Af 4. simulatque litteras legissent; Af 8. gravis enim armaturae miles simulatque ab iis

‖ his ‖ insectatus constiterat; Af 71. simulatque Gadis ‖ Gadibus ‖ nuntius allatus est; H 37.

elliptisch: * quo facto ab oppidanis, ac si suarum partium essent, conservati *; H 13, b.

II. **copulativ: 1. am Anfang des Satzes:** ac longe aliam esse navigationem; G III, 9, b. ac fuit antea tempus cum Germanos Galli virtute superarent; G VI, 24. ac saepe in eum locum ventum est; G VI, 43. † ac Pompeius ad oppidum oppugnationem tutiorem efficeret; H 41. — atque nostris militibus cunctantibus; G IV, 25. atque ubi quis ex principibus in concilio dixit se ducem fore; G VI, 23. atque unus ex captivis „quid vos," inquit, hanc ... sectamini praedam? G VI, 25, b. atque erat difficile eodem tempore rapidissimo flumine opera perficere et tela vitare; C I, 50. atque ut nostri perpetuas munitiones † videbant ‖ addebant ‖; C III, 44, b. atque hostes ... legionarios conversis equitibus recipientes novissimos adoriri ... coeperunt; Af 18. atque puncto temporis hostibus nullo negotio campo pulsis; Af 18. atque post diem tertium productas accuratius suas copias sicut instruxerat; Af 73.

atque ego hanc sententiam probarem, ... si ..; G VII, 77, b. atque ego cum ex ipsa re magnam capio voluptatem, tum ... triumpho; F 15.

atque etiam superbius Iubae factum non in M. Aquinum, ... sed in Scipionem; Af 57.

atque his paucis diebus Aulerci Eburovices ... portas clauserunt; G III, 17. atque harum tamen omnium legionum hiberna ... milibus passuum centum continebantur; G V, 24. atque haec superioris aetatis exempla expiata Saturnini atque Gracchorum casibus docet; C I, 7, b. atque haec Caesar ita administrabat, ut condiciones pacis dimittendas non existimaret; C I, 26, a. atque hi (Albici) modo digressi *a* Massiliensibus recentem eorum pollicitationem animis continebant; C I, 57. atque hae ipsae copiae hoc infrequentiores imponuntur, quod ... defecerant; C III, 2. atque haec principes in consiliis contionibusque agitabant; A 3. atque haec propter exercitus sui praesentis paucitatem ... praeparaverat; Af 31, c.

ac iam ut omnia contra opinionem acciderent; G III, 9, b. ac iam conversis in eam partem navibus; G III, 15. ac iam animo victoriam praecipiebant; C III, 87.

atque ille non ita amplis rebus patris gestis neque tantis clientelis nominisque claritate praeditus in rempublicam est ingressus; Af 22.

atque ipsis, ad quorum commodum pertinebat, durior inventus est Coelius; C III, 20. atque ipse (Caesar) in tanta erat festinatione et exspectatione, ut ... diceret; Af 26, b.

atque in ea re omnium nostrorum intentis animis; G III, 22. atque in eam se consuetudinem adduxerunt, ut ..; G IV, 1;

atque in alteram partem item cohortandi causa profectus pugnantibus occurrit; G II. 21.

ac ne cum periculo ex castris egredi cogatur; G VII, 74.

ac nihilo secius sublicae et ad inferiorem partem fluminis oblique agebantur; G IV, 17.

ac nonnumquam opera nostra Galli tentare ... conabantur; G VII, 73, a. ac variis dictis sententiis ... non praetereunda oratio Critognati videtur; G VII, 77, a. an nonnullae eius rei praetermissae occasiones Caesari videbantur; C III, 25.

ac primo Afraniani milites visendi causa laeti ex castris procurrebant; C I, 69. — ac primo adventu exercitus nostri crebras ex oppido excursiones faciebant; G II, 30. ac primum impetum nostrorum pariter sustinuerunt; A 17.

ac si quando magnitudine operis forte superati suis fortunis desperare coeperant; G III, 12. ac si, ut cogitata praeclare eloqui possent, nonnulli studio et usu elaboraverunt; F 6.

ac sic accidit, uti ..; G V, 23. ac sic nostros contempserunt, ut ..; G V, 51. ac sic proelio secundo graviter ab eo vulneratus praefectus ... refertur in castra; G VIII, 48, c.

ac reliquarum legionum milites ... tamen ab tribunis militum legatisque ... retinebantur; G VII, 47, a. ac tamen ... est factum, ne proelio contenderetur; C III, 37, a. ac tamen quod fuit roboris duobus proeliis Dyrrhachinis interiit; C III, 87. f. hic; G V, 24.

ac tametsi magnopere admirabatur Magium ... ad se non remitti; C I, 26, a. ac tametsi amplius CX navibus longis in portu navalibusque amiserant; A 12.

ac tantam sibi iam his rebus in Gallia auctoritatem comparaverat, ut ..; G V, 55. ac tantus fuit etiam post discessum hostium terror, ut ..; G VI, 41. ac tanta fuit in castris capiendis celeritas, ut ..; G VII, 46. ac tantum fuit in militibus studii, ut ..; C I, 64. ac tantum doctrina potuit, ut ... occurrerent; A 15.

lenibus atque utinam scriptis adiuncta foret vis! F 23.

2. **im Satz: a. Substantiva und substantivische Pronomina:** in Achaia atque apud Dyrrhachium; C III, 57. Nervii, Aduatuci atque horum omnium socii; G V, 39. Nervios, Aduatucos ac Menapios; G VI 2. Aegypto atque Alexandria; A 33. apud Ariovistum ac Sequanos; G I, 33. ab Asia atque omnibus regionibus; C III, 42. in Bithynia ac Ponto; A 65, b. Boios atque Haeduos; G VII, 17, a. Bullide atque Amantia; C III. 40. Caesaris atque omnis exercitus; G III, 14, b. Caesar atque Pompeius; C III, 30, a. a Cingetorige atque eius propinquis; G V, 57. Corcyra atque Acarnania; C III, 58. Cottae .. atque eorum, qui ..; G V, 29. Divitiacum atque Haeduos; G II, 10. Divitiaci atque Haeduorum; G II, 15. apud Domitium atque apud se quaestorem; C II, 28. a Dumnorige atque eius equitibus; G I, 18. in Epiro atque Aetolia; C III, 61. per Epirum atque Athamaniam; C III, 78, b. ex Gallia atque Hispania; C II, 1. Gallorum ac mercatorum; G I, 39. Gallis atque Hispanis; C III, 22. Germanos atque Ariovistum; G VI, 12, a. Haeduis atque eorum sociis; G I, 15. Haeduis atque eorum clientibus; G VII, 75. Haeduis atque Arvernis; G VII, 89. ad Hiberum atque Octogesam; C I, 68. ad Hispaniam atque occidentem solem; G V, 13. in Italia atque Hispania; G VII, 55, a. (*in*) C III, 10, a. inter Labienum atque hostem; G VI, 7, a. Labieno atque iis legionibus; G VII, 56. P. Lentulo consulari ac nonnullis aliis; C III, 102, b. Litavicus atque eius fratres; G VII, 37. inter Mosam ac Rhenum; G V, 24. reliquos (Octavianos) atque ipsum Octavium; C III, 9, b. Orici atque Apolloniae; C III, 13. Pergamum atque in locupletissimas urbes; C III. 31. Petreius atque Afranius; C I, 43. 63. 72. 73. 87. ab Petreio atque Afranio; C I, 67. Petrei atque Afranii; C I, 74, a. Pompei atque eorum, qui ..; C I, 3. Pompei atque Caesaris; C III, 19, a. ex Ponto atque Syria; C III, 4, a. regem Ptolemaeum atque eius sororem; C III, 107. Rancilli atque Egi; C III, 79, b. Remorum ac Lingonum; G VIII, 11. Rhodo atque ex Syria Ciliciaque; A 1. Saturnini atque Gracchorum; C I, 7, b. ab Scipione atque eius ducibus; Af 25. Siciliam atque Africam; C II, 32, a. Silii atque Velanii; G III, 8. ex Tencteris atque Usipetibus; G IV, 18. Tencteros atque Usipetes; G VI, 35, a. Macedones, Thessalos ac reliquarum gentium et civitatum; C III, 4, b. Titurius atque Aurunculeius; G VI, 32. Treveri

.. atque Indutiomarus; G V, 55. a Viridomaro atque Eperederige Haeduis; G VII, 54.

aditus atque incursus; C I, 25, b. aditus .. atque itinera deo; C I, 27. adulatio atque estentatie sui et potentium; C I, 4. adolescentes atque expeditos; C III, 84. adelescentulus atque eques Romanus; Af 22. in aestuaria ac paludes; G II, 28. aetatem atque infirmitatem; A 25, a. aggere ac melibus; G III, 12. aggerem ac vallum; G VII, 72. ex aggere atque cratibus; C I, 40, a. alacritate ac studie; G IV, 24. ambitiene atque indulgentia; A 25, a. pro communi amico atque arbitro; C III, 109. animi ac virtutis; G VII, 36. anime atque armis; G VIII, 18. anime ac fiducia; C II, 4. aqua atque igni; G VI, 44. armis atque insignibus; G I, 22. auxiliis atque opibus; G II, 14. — belli atque fertitudinis; G I, 2. belli ac defeetieuis; G VI, 3. a belle atque boste; G VII, 33. bellum ipsum ac dimicatienem; A 32. belle ac dissensionibus; A 42, a. beneficie ac liberalitate; G I, 43. beneficie atque auctoritate; C II, 32, a. bracbia .. atque humeri; G VII, 56. — calouum atque impedimenterum; C I, 51. carinae ac prima statumina; C I, 54. pre castelle ac receptaculo; C II, 8. castelli atque arcis; C III, 66. castris .. ac paludibus; G I, 40, c. ad nestra castra atque eos, qei ..; G II, 19. ex castris C. Treboni atque emnibes superieribus locis; C II, 5. castrorum atque valli; Af 31, b. ea celeritate atque eo impetu; G V, 18. celeritate itineris atque oppertunitate temporis; G VI, 29. per tribunes militum centurionesqee atque bonestissimos sui generis; C I, 20. centurionis ac viri fortis; H 23, b. in omnibus civitatibus atque in omnibus pagis [partibusqee]; G VI, 11. clementia ac mansuetudine; G II, 14. 31. clementia atque humanitate; G VIII, 21. sex cohertes .. atqee emnia impedimenta; C I, 41. colles ac leca superiera; G III, 14, b. iu collem ac tutiera loca; Af 68. libera comitia atque omuis respublica; C I, 9, b. sine magne commeatu atque melimento; G I, 34. militum coecursu ac vocibus; G V, 41. meliere coudicieue atque aeqniere imperie; G VI, 12, b. de cousiliis ac metu; G V, 53. uno consilie atqee imperie; A 1. consiliis atque epibus; F 15. siue coutignatioue ac materia; A 1. controversiarum ac dissensieuis; G VII, 34. couvenarum ac fugitiverum; A 24, a. ad copiam atque usus; G VI, 24. cratibes atque aggere; G VII, 58. cratibus ac pluteis; C I, 25, b. a cultu atque bumanitate; G I, 1. cuectatieue atque epinieue timeris; G III, 24. eursu ac lassitudine; G II, 23. custodiam ... ae praesidium; G II, 29. de custodia ac defensieue; C II, 36. — defermitate atque indignitate; A 60. desertorum ac proditorum; G VI, 23. sub .. dicieue atque imperie; G I, 31, b. in eo die atque bera; G VII, 86. die ac nocte; C III, 36, b. dignitatis atqee beuoris; C I, 32, a. diligentiam in perdiscende ac memeriam; G VI, 14. in eius diligentia atque auctoritate; G VII, 32. disciplina atque opes; G VI, 1. disciplina atqee armatura; A 34, b. per delum atque insidias; G IV, 13. domi atque in reliqua Gallia; G I, 20. deminatie atqee arma; G VIII, 52. demini aedificierum atque corum familiae; A 5. complures .. duces ac fertissimes quisqee; Af 78, b. — equitibus Romanis atqee evocatis; G VII, 65. equitum atqee essedarierum; F 12. equitatu atque essedis; G IV, 32. V, 9. ad eruptionem atque omnes casus; G VII, 79. excebitoribus ac firmis praesidiis; G VII, 69. exercitu atque imperatore; G VI, 87. exercitus ... ac iumenta; Af 69, b. spe exercitus ac previnciarum; C I, 4. — facultas atque elegantia; G VIII, pr. b. praeter fagum atqee abietem; G V, 12. fama ac nuntius; G VI, 30. fama ac nuntiis; G VII, 3. fama ac litteris; C III, 72. familia sua atque iumentis; Af 54, a. faces atque aridam materiem; G VII, 24. fidelitate atque auxiliis; G VIII, 46, b. in fidem atque in petestatem; G II, 3. in eius fidem ac potestatem; G II, 13. in fide atqee amicitia; G II, 14. fidem atque auxilium; G VIII, 48. a. in finibus Biturigum atque agri fertilissima regieue; G VII, 13. flumine atque incendio; G VII, 55, b. omnia .. flumina atque emnes rivos; C III, 49. altissimis fluminibus atque impeditissimis itineribus; C III, 77. formae atqee aetatis; A 41. hac .. fortuna atqee his ducibus; C II, 32, d. in fero ac locis patentioribus; G VII, 28. fratribus atque omnibus meis propinquis; G VII, 38, a. fraedis ac doli; C III, 14. frequentiam atque officiem suum; G VIII, 50. ad frigora atque aestus vitandos; G VI, 22. ex frigore ac labere; C III, 18. a fronte atque ab utreqee latere; C I, 25, b. frumenti ac pabeli; G VIII, 17. frumento ac commeatu; C III, 78, a. fumo atque ignibus; G II, 7. furore atque ameutia; G I, 40, a. — geute ac uemine; G II, 28. eiusdem generis ac saporis aqua; A 6. gratiae atque honoris; G I, 18. gratiam atque amicitiam; G I, 35. 44, d. V, 55. C I, 1. — baec atque eiusdem generis complura; C II, 12. beuore atqee amore; G VIII, 51. bespites atque amici; A 68. hospitio atque amicitia; G I, 31, b. C III, 103. hospitie atque amicitiae; A 68. bemeris ac summo pectore; C I, 62. — igni atque omnibus tormentis; G VI, 19. VII. 4, b. igni ac lapidibus; C II, 10. emnia impedimenta atque emues fertunas; G V, 43. seb eius imperie ac dicieue; A 66. in ipso urbis iucendio atque in desperatione emnium salutis; C I, 5. animi incitatie atque alacritas; C III, 92. ad incursum atque impetum; C I, 82. indiligentiae suae ac doloris; C III, 8. infamia atque indignitas; G VII, 56. iniqnitatem loci atque angustias; C III, 72. Pompeianerum militum iniuriis atque ipsius Pempei eontumeliis; C I, 28. propter lini inepiam atqee eius usus inscientiam; G III, 13, a. inscientia ac defatigatiene; G III, 19. invidia atque ebtrectatiene laudis; C I, 7, s. inter ipsos atqee Ariovistem; G I, 39. intinere ac proeliande; A 30, a. itinerum ac navigatieuem; A 69. ex domestico iudicio atque animi couscientia; C III, 60. iumenterum atque hemiuum; G VI, 43. C I, 55. II, 1. iumentorom ac serverum; G VIII, 10. iure iurande ac fide; G VII, 2. iussu atque imperio; C III, 22. — labore atqee itinere; G V, 19. laberi ac duritiae; G VI, 21. ex labore atque inepia; G VII, 32. pro tanto labore ac patientia; G VIII, 4. labere atque eperibus; G VIII, 41. laberum ac periculorum; C III, 6. in labore pari ac pericule; C III, 82, b. labore ac magnitudine itineris; C III, 106. lacte atque pecore; G IV, 1. laetitia ac voluptate; Af 34. lapides ac tela; G II, 6. lapidibus ac fundis; A 20, a. latrocinio atqee impetu; G VIII, 24. laudis atqee existimatieuis; C I. 26, b. ad legatos atque exercitum; C II, 12. tres legioues atque emuem equitatum; G V, 17. legieuem atque equitum; G V, 18. duabus .. legionibes atque impedimentis totius exercitus; G VII, 10. cum legieue tironum ... atque equitibus CC; C III, 34. cum liberis atque uxoribus; G VII, 78. C II, 5. pristinae licentiae militaris ac rapinarum certorum beminum; Af 54, a. ligna atque aquam; C III, 15. litora ac portus; C III, 23. locus ae sedes; G I, 81, c. loca atque itinera; C I, 67. leca excelsiora atque aedificia; A 8. superieribus locis atque itineribus; A 72. locorum atque castrorum suerum; Af 21. 28. — magistrates ac principes; G VI, 22. animi magnitudine ac virtute; A 15. malacia ac

tranquillitas; G III, 15. mancipia atque impedimenta; C III, 6. manus ferreas atque harpagones; C I, 57. mataras ac tragulas; G I, 26. matrum familias ac praetextatorum; A 58. materia atque aere; G IV, 31. clavis aut materia atque armamentis; C I, 36. mente atque animo; C I, 21. metu ac tristimonia; Af 10. metu ac terrore; Af 40. militibus atque iis, qui ..; G V, 2. militibus ac sagittariis; C III, 23. moles atque aggerem; C I, 25, b. ex molibus atque aedificiis imminentibus; A 16. sine mora ac ulla excusatione hiemis; Af 26, a. suo more atque instituto; A 37. a mulieribus .. atque infantibus; G VII, 47, b. multitudine ac turba, C II, 35, a. multitudine atque onere; C II, 43. multitudine atque angustiis; C III, 72. multitudine hominum atque onere; A 20, b. mundi ac terrarum; G VI, 14. munera ac dona; A 70. muri atque turrium; C II, 2. ex muro ac turribus; C II, 11. 16. — natura atque opere; G V, 21. fluminis natura atque aquae magnitudine; C I, 50. nomen atque opinionem; G IV, 16. suo nomine atque arbitrio; G VII, 75. nomen atque imperium; C I, 61. de nomine ac dignitate; F 6. nocte ac die; C III, 11. qui aliquo sunt numero atque honore; G VI, 13, a. numero atque exercitatione bellorum; A 69. — obsidione atque oppidi circummunitione; C I, 19. sub oculis omnium ac pro castris; G V, 16. ad onera ac multitudinem iumentorum transportandam; G V, 1. sub onere ac sub sarcinis; Af 75. operae ac laboris; G V, 11. intra oppida ac muros; G VII, 65. oppido ac portu; C III, 102, b. opibus ac nervis; G I, 20. operum atque artificiorum; G VI, 17. — panico .. vetere atque hordeo corrupto; C II, 22. pacem atque amicitiam; G IV, 18. ad ... pacem atque otium; G VII, 66, a. de pace atque amicitia; A 37. pecuniam atque equos; G VII, 55, b. pecus atque extrema impedimenta; G III, 29. pecora atque homines; G V, 19. pecoris atque hominum; G VI, 3. 6. pecora atque iumenta; G VIII, 41. peditum ac levis armaturae; Af 19, b. sine periculo ac timore; C I, 65. periculi atque inopiae; C III, 17. pertinacia atque arrogantia; C I, 85, a. piscibus atque ovis avium; G IV, 10. ab planicie atque initio ascensus; G VII, 46. plebes ac multitudo; A 5. pluteorum atque aggeris; G VII, 72. plutei ac vinearum; C II, 9, a. pollicitationibus ac praemiis; G VII, 1. pontis atque itinerum; G VII, 11, b. in ponte ac prima mole; A 20, b. ad pontem ac munitiones; A 21. ab decumana porta ac summo iugo; G II, 24. ad ipsas portas ac murum; Af 23. portu atque oppido; C I, 31. portum ac mare totum; C III, 111. praedae ac belli inferendi causa; G V, 12. praedae ac praemiorum; C III, 82, a. praefectis atque exactoribus; C III, 32, b. spe praemiorum atque ordinum; C I, 3. de praemiis ac sacerdotiis; C III, 82, b. ad praemia atque honores accipiendos; A 77. a praesidio atque impedimentis; G VII, 59. primis civitatis atque ipsis Galbae regis duobus filiis; G II, 13. principes ac senatus; G IV, 11. principum ac senatus; C II, 3. principem .. atque inventorem; F 6. principatus atque imperium; G VI, 8, b. privatus atque adolescentulus; Af 22. per .. propinquos atque amicos; C III, 103. in provinciam nostram atque Italiam; G II, 29. ex provincia atque Italia; G VII, 65. spes provinciae atque exercituum; C I, 4. prudentia ac diligentia; A 42, a. prudentiae ac diligentiae; A 68. pudor atque officium; G I, 40, d. totius diei pugna atque itineris labore; C I, 65. — ratio atque ordo; G II, 22. ratio atque usus; G IV, 1. ratibus ac lintribus; G I, 12. regionum atque pagorum; G VI, 23. ex finitimis regionibus atque ex omnibus castellis; C I, 34. rebus atque auditionibus; G IV, 5. tibi reique publicae atque optimo cuique; Af 22. rex atque amicus; G I, 35. rutis ac machinationibus; A 6. — salutem .. atque exitum; C III, 69. sagittarum atque omnis generis telorum; G VII, 41. sagittariorum ac funditorum; C III, 94. sagittariis ac funditoribus; Af 19, b. scientia atque usus militum; G II, 20. ab scientia .. atque artificiis; C I, 58. scientiam atque animi magnitudinem; A 15. se atque illos; G IV, 1. se atque Attium; C II, 28. se atque oppidum; C III, 11. sibi ac rei publicae; G V, 7. sibi atque omnibus Gallis; G VII, 20, b. senatorum atque equitum Romanorum; C I, 17. in servitute atque in dicione; G I, 33. servorum ac liberorum; C III, 32, a. 80, a. sevi ac picis; G VII, 25. de sideribus atque eorum motu; G VI, 14. signa .. militaria atque arma; C III, 21. silvas ac paludes; G III, 28. silvarum atque fluminum; G VI, 30. socios atque amicos; G I, 43. socius .. atque amicus; C I, 6, a. sociorum atque amicorum; A 34, a. solertia atque ars; A 16. in solitudinem ac silvas; G IV, 18. in sollicitudinem ac timorem; C III, 31. spatio ac tempore; G VIII, 31. speciem atque opinionem; G III, 25. specie ac simulatione; G VII, 45, a. specubus ac puteis; A 5. spei bonae atque animi; C II, 5. hac spe atque ‖ atque ea ‖ audacia; Af 19, b. stirps ac nomen; G VI, 34, b. stramentorum ac virgultorum; G VIII, 15. magno cum strepitu ac tumultu; G II, 11. structuris ac fornicibus; A 1. stultitia ac temeritate; G VII, 77, c. stultitiae atque arrogantiae; G VIII, pr. a. crebris subsidiis ac totius diei labore; G VII, 88. fundis librilibus sudibusque ... ac glandibus; G VII, 81. de summa rerum ac de salute omnium; A 16. — taeda ac pice; C II, 11. telorum atque tormentorum, A 2. anni tempore atque imbribus; G VI, 43. temporum atque itinerum; C I, 51. tempus atque occasionem; C II, 14. terra atque aggere; C I, 25, b. ex terrore ac fuga; G II, 12. in terrore ac fuga; C III, 71. testudinibus ac musculis; A 1. alternis trabibus ac saxis; G VII, 23. tumultus ac defectionis; G V, 26. — vada ac decessum; G III, 13, a. vada ac † saltus; G VII, 19. vallo atque fossa; G V, 21. ex vallo ac turribus; G VII, 82. vallum ac loricam; G VII, 86. ex valle atque omnibus munitionibus; G VII, 88. in venationibus atque in studiis rei militaris; G VI, 19. verba atque orationem; C II, 18, b. vetustatis ac virtutis; G VIII, 8. viarum atque itinerum; G VI, 17. viis atque angiportis; A 2. de victoria atque exitu rerum; G VII, 52. omnes vici atque omnia aedificia; G VI, 43. vicos atque aedificia; G VII, 14, a. viminibus ac virgultis; G VII, 73, b. virtute atque exercitatione in armis; G I, 39. pro eius virtute atque in se benevolentia; G V, 25. tanta .. virtus atque ea praesentia animi fuit; G V, 43. virtutem atque animi magnitudinem; G VII, 52. pro virtute ac felicitate eius; A 25, b. de deorum .. vi ac potestate; G VI, 14. ad vim atque arma; G VII, 33. vis atque proditio oppidi; C III, 21. Alexandrinae vitae ac licentiae; C III, 110. voluntati ac precibus; G I, 20. vocibus ac timore; G I, 39. urbem atque Italiam; C II, 32, a. usus ac disciplina; G I, 40, b. sine vulneribus ac periculo vitae; G VIII, 40. sine ullo vulnere ac periculo; C II, 9, c. ne vultum quidem atque aciem oculorum; G I, 39. vultu atque sermone; Af 88, a.

b. **Adjectiva, Zahlwörter, Participien, attributiver Genetiv:** Alexandrino atque Africano bello; G VIII, pr. b. Liburnicae atque Achaicae classi; C III, 5. — in loco aeque atque aperto; C I, 71. in aeque loco ac plano; A 18. alacer ac promptus est animus; G III, 19. fuit civitas ampla at-

que florens; G IV, 3. locus angustus atque impeditus; A 36. anxium exercitum .. atque sollicitum babebat; Af 71. aperto ac plano litore; G IV, 23. omnia sibi esse ad bellum apta ac parata; C I, 30, b. quod ... bos .. armatos ac victores superassent; G l, 40, b. — contra homines barbaros atque imperitos; G l, 40, c. barbaros atque imperitos homines; G VI, 10. a barbaris atque inimicis regibus; A 78. binae ac ternae naves; G III, 15. — campestribus ac demissis locis; G VII, 72. pro cauto ac diligente se .. continuit; F 13. celerem atque instabilem motum; G IV, 23. cobortibus centum atque XXX; C III, 10, a. commodiorem ac tutiorem .. receptum; C I, 46. modo conscripti atque usus militaris imperiti; G VI, 39. — in declivi ac praecipiti loco; G IV, 33. deiectis atque inferioribus locis; C I, 46. quae (naves) erant deligatae ad terram atque inanes; C III, 40. loca .. demissa ac palustria; C III, 49. dextra ac sinistra muro tectus; C II, 15. dextrum ac sinistrum cornu; Af 13. in cornu dextro ac sinistro; Af 42. palus difficilis atque impedita; G VII, 19. itinera difficilia atque angusta; C I, 65. (naves) vento dispersae atque errabundae; Af 2. oppidum erat Zeta, ... a Caesare .. diversum ac remotum; Af 68. — in loco edito atque aperto; G VII, 18. editi atque asperi colles; C III, 43. habet delectum egentium ac perditorum; G VII, 4, a. equestri proelio atque secundo; G VII, 53. ad illud extremum atque ultimum senatusconsultum; C I, 5. — (iter erat) multo facilius atque expeditius; G I, 6. fastigato || fastigate || atque ordinatim structo || *tecto* ||; C II, 10. homines feri ac barbari; G I, 31, b. homines feros ac barbaros; G I, 33. opera ... fideli atque utili; G VII, 76. fortissimo cuique ac bene merenti; Af 86. — quanto erat ... gravior atque asperior oppugnatio; G V, 45. illud grave ac miserum videbatur; Af 16. — hiberno tempore anni ac difficili; A 43. — civitatem ignobilem atque humilem; G V, 28. locis impeditis ac silvestribus; G V, 19. impedito atque iniquo loco; G VI, 8, a. hi numero impiorum ac sceleratorum habentur; G VI, 13, b. imprudentibus nostris atque occupatis in munitione castrorum; G V, 15. imprudente atque inopinante Curione; C II, 3. nostris ... imprudentibus atque impeditis; C II, 6. imprudentis atque inopinantis hostis aggrediuntur; C II, 38. in ipsum incautum etiam atque imparatum; G VI, 30. homines ingeniosissimi atque acutissimi; A 3. iniquo loco atque impari; C I, 47. integras atque incolumes copias; C III, 47; invisis atque incognitis rebus; C II, 4. — nostris languentibus atque animo remissis; C II, 14. flumine Rheno latissimo atque altissimo; G I, 2. (aqua) adeo est limosa ac turbida; A 5. id ... longum atque impeditum videbatur; C I, 29. (trabes) paulo longiores atque eminentiores; C II, 9, b. — maior atque illustrior .. res; G VII, 3. valles maximae ac difficillimae; C I, 68. magnum ac difficile opus; A 6. magno atque acri proelio; A 76. in miseros ac supplices; G II, 28. hanc miseram ac tenuem .. praedam; G VI, 35, b. miseriore ac duriore .. condicione; G VIII, 7. miserrimo ac patientissimo exercitu; C III, 96. sic mollis ac minime resistens ... mens eorum est; G III, 19. in litore molli atque aperto; G V, 9. — ad naturale ac domesticum bonum; A 12. homini .. nobilissimo ac potentissimo; G I, 18. inter nostrum atque hostium exercitum; G II, 9. nota atque instituta ratione; G VI, 9. omne genus cuniculorum notum atque usitatum est; G VII, 22. nova atque inusitata specie; G II, 31. novo atque inusitato genere proelii; Af 19, a. — in occultis ac reconditis templi ... tympana sonuerunt; C III, 105. quem (locum) ... opportunissimum ac fructuosissimum iudicassent; G I, 30. loco ... opportuno atque idoneo; G II, 8. opportuno atque occulto loco; G V, 32. ornatus .. ac loricatus cum esset elephantus; Af 72. — par atque idem periculum; G V, 16. naves ... paratissimae atque omni genere armorum ornatissimae; G III, 14, a. (iumenta) parva atque deformia; G IV, 2. perculsos atque infirmos hostes; C III, 47. peritissimis atque exercitatissimis ducibus; C III, 73, a. haec ... pleniora etiam atque uberiora ... perscribebant; C I, 53. oppido pleno atque opulento; C III, 80, b. per tres potentissimos ac firmissimos populos; G I, 3. (iugum) praeruptum atque asperum; C II, 24. privati ac separati agri; G IV, 1. arma .. privata ac publica; C II, 18, a. sacrificia publica ac privata; G VI, 13, a. — abditi ... rari ac singuli ... prodire; Af 50. recentes atque integros; G VII, 48. recentes atque integri; C III, 94. tam remisso ac languido animo; C I, 21. — (civibus) salvis atque incolumibus; C I, 72. salvum atque incolumem exercitum; C II, 32, d. sauciis .. ac defatigatis; Af 78, b. seditiosa atque improba oratione; G I, 17. silvestribus ac remotis locis; G VII, 1. splendidi atque illustres viri; A 40. stulta ac barbara arrogantia; C III, 59. superioribus atque insequentibus .. scriptis; G VIII, pr. a. auctoritate sua atque exercitus; G I, 31, d. liberalitate sua ac senatus; G I, 43. suae ac militum saluti; G V, 27, b. de sua ac militum salute; G V, 36. de suo ac legionis periculo; G V, 57. suae atque omnium saluti; G VI, 38. suorum atque exercitus impedimentorum .. partem; G VII, 55, a. de sua ac parentis sui salute; C I, 74, b. de sua atque omnium salute; C III, 19, a. suis ac suorum opibus; C III, 35. suum atque illius familiarem; C III, 57. suam atque omnium .. opinionem; A 16. — tanta ac tam secunda ... voluntas .. reperiebatur; C II, 20, a. homines temerarios atque imperitos; G VI, 20. tenuis atque infirmi .. animi; C I, 32, b. — quod (spatium) vacuum a bello atque ab hoste otiosum fuerat; C III, 3. in vastissimo atque apertissimo Oceano; G III, 9, b. vasto atque aperto mari; G III, 12. pedites velocissimi ac fortissimi; G I, 48. pro vetere ac perpetua ... fide; G V, 54. in unum atque angustum locum; C I, 50. hanc unam atque extremam esse pacis condicionem; C I, 85, c. — ut est summae genus sollertiae atque ad omnia imitanda ... aptissimum; G VII, 22. aggerem novi generis atque inauditum; C II, 15.

c. **Adverbia, adverbialer Ablativ, Präpositionen:** audacter ac fortiter sententias dicere; C I, 1. quam bene atque emendate ... perfecerit; G VIII, pr. b. etsi difficulter atque aegre fiebat; C I, 62. diu atque acriter pugnatum est; G I, 26. pugnatum est diu atque acriter; G III, 21. quam facile atque celeriter .. perfecerit; G VIII, pr. b. ita fastigato || fastigate || atque ordinatim structo || *tecto* ||; C II, 10. pugnatum est .. fortissime atque acerrime; C I, 57. ut ... huc atque illuc raptaret; Af 73. incaute atque insolenter succedere; A 27. iniussu ac temere longius progressi; Af 61, a. insolenter atque acriter .. insequentem; C I, 45. hoc insolentius atque audacius .. premere; C III, 46. latius atque inflatius ... perscribebat; C II, 17. lente atque paulatim proceditur; C I, 80. dicit liberius atque audacius; G I, 18. liberius atque audacius ... consilia inire; G VII, 1. necessario atque ex tempore capto consilio; C III, 51, b. palam atque interdiu (edocit); C III, 30, b. patienter atque aequo animo ferebant; C III, 15. privatim ac publice ... habitis

honoribus; C II, 21. prone ac fastigate (adegerat); G IV, 17. aguntur .. raptim atque turbate; C I, 5. recte ac turpiter factum; G VII, 80. semel atque iterum armis couteudisse; G I, 31, b. splendidius atque bouestius se ... bellum esse gesturum; A 24, a. supra atque infra constituto; C I, 64. haec tamen ipsa timide atque ut eum omnia deficere viderentur; G V, 33. tuto ac sine nullo vulnere ac periculo ... exstruxerunt; C II, 9, c.

d. **Verba:** abditi atque muniti; C II, 9, c. adeat atque in officio coutineat; G III, 11. adire atque obsecrare; C I, 64. adhortatus atque omnibus laudibus prosecutus; A 15. (naves) adiecerant atque contexerant; C II, 4. adoriantur atque oppugnent; G V, 22. advexerat .. atque in publico deposuerat; C I, 23. naves afflictas atque in litore eiectas esse; G V, 10. secum agere ac portare; G II, 29. aspexit ac restitit; C II, 35, a. — corpora ... caesa ... ac prostrata; Af 40. capitur atque interficitur; G VII, 88. carperet atque impediret; C I, 78. castigat atque incitat; C I, 3. cedant ac pedem referant; C II, 40. parte tertia celata atque in oppido retenta; G II, 32. militem proboscide circumdat atque in sublime extollit; Af 84. praesidia circumduxit atque ostentavit; C III, 61. circumire .. atque hortari; C II, 41, a. circumire atque transcendere; A 40. circummittit atque bortatur; C I, 21. circumsistunt . atque interficiunt; G V, 7. circumsistunt atque obsecrant; G VII, 8. circumvallati atque omni exitu ... interclusi; G VII, 44. circumventi atque interfecti; G VII, 50, a. circumveniunt atque interficiunt; C I, 55. circumveniebantur atque interficiebantur; C II, 34, a. coërcendum atque deterrendum; G V, 7. cognoscit ac statuit; A 65, b. collaudat atque in oppidum dimittit; C I, 21. collocandis atque administrandis; G III, 4. compellere atque errantem regere; C III, 57. comparetur atque ab armis discederetur; C III, 16. comprehenderant atque in vincula coniecerant; G IV, 27. sunt comprehensi atque interfecti; G V, 21. fortunam tentassent et armis cougressi ac superati essent; G I, 36. erant .. coniuncti inter se atque implicati; G VII, 73, a. conandum .. atque experiendum; C I, 64. fuit .. couandum atque omni ratione efficiendum; C I, 65. couquirit atque evocat; C I, 74, a. consectantur atque occidunt; G V, 58. eos .. coustituisset atque esse voluisset; G I, 13. coustituit atque imperavit; C II, 44. constituit atque imperat; A 14. continere atque vulnus obligare; Af 88, b. couvertunt atque insequuntur; G VIII, 48, b. corripi atque interfici; C III, 109. se credit atque offert; A 63, a. cunctetur atque agat lenius; C I, 1. — decedat atque exercitum deducat; G I, 44, d. deductum ac depravatum; C I, 7, a. defeusis atque ab omni militum iniuria prohibitis; G V, 21. ad defendendos ictus ac repellendos; C II, 9, b. delibratis ac praeacutis eacuminibus; G VII, 78, a. describerentur atque imperarentur; A 51. desertos ... ac proditos; C II, 32, b. desertos ac vastatos esse; Af 20, b. dirigi ae muniri; Af 38. diripit atque incendit; G VII, 11, b. diriperet atque haberet locu praedae; C II, 25, a. dirui atque deleri; Af 20, b. (fibulis) discluseis atque iu contrariam partem revinctis; G IV, 17. dispersi ac dissipati; G V, 58. dissipatis ac perterritis hostibus; G VI, 35, a. dubitante Caesare atque eorum studio ... resistente; Af 82. — evocati atque obsecrati; C II, 5. excipiuntur ac sublevantur; C I, 64. exeundum atque occurrendum; C I, 69. exspectari ... copias atque esse in itinere; G II, 16. expediri atque instrui; A 25, b. expulisse ac superasse; C III, 73, b. expugnaverunt ac diripuerunt; Af 87, b. exterrerentur atque opere probiberentur; C I, 41. — festinantem ac † praecurreutem || properantem, al. ||; A 71. fugientem atque impeditam; G VI, 8, a. — exercitum hiemare atque inveterascere; G II, 1. hortatur ac postulat; C I, 32, b. — immiuentibus atque insequeutibus; A 7. impedita ac perturbata; C II, 26. inceusi atque incitati; A 22. incendebant atque expugnabant; Af 21. arboribus incisis atque inflexis; G II, 17. inflantur atque incitantur; G VIII, 12. increpitare atque incusare; G II, 15. insequi ac lacessere; G I, 23. instabat agmen .. atque universum imminebat; C I, 80. veuae fontis intercisae sunt atque aversae; G VIII, 43. interdicit atque imperat; G V, 22. interfectis ac * vulneratis; C II, 35, b. irridere ex muro atque increpitare vocibus; G II, 30. — laudat .. atque in posterum confirmat; C I, 3. neque lignandi atque aquandi; C III, 15. (aqua) liquescit ac subsidit; A 5. — moderari ac flectere; G IV, 33. monere velle aliquid ac dicere; C II, 35, a. iter .. moratur atque impedit; G VII, 40. morari atque iter impedire; C I, 63. — armis notaretur atque opprimeretur; C I, 7, a. — lapidibus oppleri atque obstrui; A 19. orat atque obsecrat; C I, 22. orare atque obsecrare; C I, 84. orant atque obsecrant; C II, 43. — parta iam atque explorata victoria; G V, 43. parare ac facere; G V, 42. parato atque instructo exercitu; G VII, 59. parat atque administrat; C I, 37 partiendum .. ac latius distribuendum exercitum; G III, 10. pulsas ac superatas esse; G I, 44, a. pulsa atque in fugam conversa esset; G I, 52. pulsis ac proturbatis; G II, 19. pelluntur atque in fugam coniiciuntur; G VII, 62. ira percitus .. atque animi dolore incensus; Af 46. perforasset ac demersisset; A 25, b. *ab* perterritis ac dispersis; G VI, 34, a. perterritum ae fugientem; G VIII, 24. perterritum atque trepidantem; Af 63. perterrito .. atque retardato; Af 66. perterritam atque in fugam destinatam; Af 88, a. perturbati ac perterriti; Af 80. petit atque hortatur; G I, 19. petere ac deprecari; G II, 31. petere atque arripere; G V, 33. petunt atque orant; G VI, 9. petant atque orent; C I, 17. portari atque agi; C II, 25, a. possent .. atque auderent flumen transire; C I, 62. praecipit atque interdicit; G V, 58. praemissis .. impedimentis atque in tumulo .. collocatis; G VI, 8, a. praesensisset ac profugisset; G V, 54. premi atque aegre sustinere; G IV, 32. premerentur atque aegre resisterent; C III, 63, b. premeret atque enecaret; Af 84. classem producunt atque instruunt; A 14. sese proiectum ac proditum; C I, 30, b. propelli ac summoveri; G IV, 25. properarem atque essem in itinere; F 14. proterritis .. atque in fugam coniectis; G V, 58. pugnantibus ... ae resistentibus; C III, 93, b. — queri atque indignari; C III, 108. — refecerat atque omnibus rebus instruxerat; C II, 5. (tabulae) relictae atque obsignatae; C III, 108. remollescere homines atque effeminari; G IV, 2. repetitis atque enumeratis diebus; C III, 105. respicere ac timere; G VIII, 27. C I, 5. legioues ... revocari atque in itinere resistere; G V, 11. — seire atque intellegere; G VIII, 22. unum .. seutiant ac probent; G V, 31. studere atque inservire; A 12. succurri atque ... auxilium ferri; A 1. magna (auxilia) esse in spe atque exspectari; C II, 17. rempublicam suscipiant atque una secum administrent; C I, 32, b. suspendere ac tollere; C II, 9, e. sustiuere extremum agmen atque irrumpi; C I, 64. impetum sustineant ac morentur; C II, 26. — pars turris ... tecta atque munita est; C II, 9, c. terrendi causa atque

operis impediendi; C I, 42. provinciae tuendae ac defendendae; A 65, b. — victis ac summotis; G I, 25. vulneraretur atquo interficeretur; G V, 43.

e. **Substantiv und Verb:** illo (Liboue) auctore utquo agente; C I, 26, b.

f. **Wiederholung desselben Wortes:** illorum esse praedam atque illis reservari, quaecumqne Romani reliquissent; G V, 34. eadem fere atquo eisdem verbis ... agit; C I, 8. hoc idem fere atquo eadem do causa ... faciebant; C I, 40. a. Pompei summam esse ac fuisse semper voluntatem; C III, 16. Caesare ... etiam atquo otiam aciem sustentante; Af 82.

g. **ausgeführtere Satzteile und Sätze:** ac: qui ... principatum ... obtinobat ac maximo plebi acceptus erat; G I, 3. suos a proelio continobat ac satis habobat ..; G I, 15. iter ab Helvotiis avertit ac Bibracte ire contendit; G I, 23. omnia auxilia collocari ac totum montem bominibus compleri; G I, 24. castra muveri ac signa ferri; G I, 39. omnes Galliae civitates ad se oppugnandum venisse ac contra so castra habuisse; G I, 44, a. nonnullos ... deserto proelio excedere ac tela vitare; G II, 25. spe illata militibus ac redintegrato auimo; G II, 25. andacius resistere ac fortius pugnare coeperunt; G II, 26. sibi omnes fere finitimos esse inimicos ac suae virtuti invidere; G II, 31, ne saucio quidem eius loci ... relinquendi ac sui recipiendi facultas dabatur; G III, 4. ne ex his nationibus auxilia in Galliam mittantur ac tantae nationes coniungantur; G III, 11. tantos .. impetus ventorum sustineri ac tauta ouera navium regi; C III, 13, a. his praeerat Viridovix ac summam imperii tenebat oarum .. civitatum; G III, 17. ex equis desiliunt ac pedibus prooliantur; G IV, 2. vectigales (Ubios) sibi fecerunt ac multo humiliores infirmioresque redegerunt; G IV, 3. baec directa materia iniecta contexobantur ac longuriis cratibusquo consternebantur; G IV, 17. qui navi egredi ac se barbaris committere non auderet; G IV, 21. barbari constiterunt ac paulum modo pedem retulerunt; G IV, 25. paulatim ox castris discedere ac suos clam ex agris deducere coeperunt; G IV, 30. stabilitatem peditum ... praestaut, ac tantum ... efficiunt, nti ..; G IV, 33. impetum hostes ferre non potuerunt ac terga verterunt; G IV, 35. resistere ac so manu defendere ... coepit; G V, 7. a litore discesserant ac se in superiora loca abdiderant; G V, 9. nt ... ripas .. dimitterent ac so fugae mandarent; G V, 18. angustius milites collocavit ac summa tranquillitate consecnta ... terram attigit; G V, 23. Remorum ... agros populaturum ac ... castra Labieni oppugnaturum; G V, 56. impetum .. ferre non potuerunt ac primo concursu ... silvas petierunt; G VI, 8, b. etiam animalia (in ignem inferunt), ac paulo supra banc memoriam servi ... cremabantur; G VI, 19. ea iuventutis oxercendae ac desidiae minnendae causa fieri; G VI, 23. Petronius ... a multitudine oppressus ac sibi desperans; G VII, 50, b. ita (Petronius) pugnans post paulum concidit ac suis saluti fuit; G VII, 50, b. (maiores) ln oppida compulsi ac simili inopia subacti; G VII, 77, c. restituto proelio ac repulsis bostibus; G VII, 87. cum repente bostium equites animadvertissent ac numero superiores paucitatem contempsissent; G VIII, 12. diligentius ... stationes disponore ac moderatius cedentem insequi hostem; G VIII, 12. perculsae barbarorum turmae ac perterritae acies hostium; G VIII, 29. cum vehementius contenderetur ac Voluseuus ... insecutus esset; G VIII, 48. a. complures ... vulnerantur ac partim iu fuga proteruntur, partim intercipiuntur; G VIII, 48, b. milites ... ab eo (Thermo) discedunt ac domum revertuntur; C I, 12. Varus praesidium ... ex oppido educit ac prufugit; C I, 13. proelium dirimitur, ac suas uterque legiones reducit; C I, 40, b. directus (lucus) ac tantum in latitudinem patebat, ut ..; C I, 45. tempus erat .. difficillimum ... ac civitates exinanitae; C I, 48, b. magna orat rerum facta commutatio ac se fortuna inclinaverat; C I, 52. cum paene inaedificata ... moenia viderentur ac telum manu coniiceretur; C II, 16. ut ... arma proiicerent ac fugae simile iter videretur; C III, 13. cum essent in ... angustiis, ac se Libo cum Bibulo coniunxissot; C III, 15. quod sunt loca aspera ..., ac plerumqno frumonto utuntur importato; C III. 42. uo ... erumperent Pompeiani ac nostros ... adorirentur; C III, 44, b. tentandam sibi Achaiam ac paulo longius progrediondum existimabat Caesar; C III, 55. haec ... mandata .. refert ac primis diobus ... libenter auditus ... nou admittitur; C III. 57. dextrum cornu ... sese recipiebat, ac pleriqno ... so in fossas praecipitabant; C III, 69. signiferos ignominia notavit ac loco movit; C III, 74. (mibites) usn periti ac superioribus pugnis exercitati; C III, 93, a. pugnatum est ad portum ac longe maximam ea res attulit dimicatiunem; C III, 111. navigia ... repellebaut ac multum proficere ... vidobantur; A 20, a. his rebus gestis ac procul hostibus repulsis; Af 17. scaphas ... adiungit ac singulas naves .. consectari coepit; Af 28. Leptim oppidum ... oppugnare ac vi irrumpere conabatur; Af 29. parvulum navigium naetus conscendit ac se fugae commondat; Af 34. imponit legiones ... ac secundum commeatum ... mittit; Af 34. qui (Caesar) ultro consuesset bellam inferre ac lacessere proelio; Af 35, a. navis ... errabunda ac tempestate delata ad Aegimurum; Af 44. ut secum ipse aliquid auctoritatis adderet exercitui Scipionis ac terrorem Caesaris; Af 48. vela in altum dederunt ac diu ... iactati ... perveniunt; Af 53. multis vulneratis ac defessis instando omnibus; Af 70. hostes uo intrare ad se ac loca interiora capere possent; Af 79. ldem Sulla Faustus fecit ac de sua pecunia largitus est unaque cum iis ab Utica proficiscitur atque in regnum ire intendit; Af 87, b. nullo eorum recusante ac se eo die demum natos praedicantes; Af 90.

atque: reliqui sese fugae mandarunt atquo in proximas silvas abdiderunt; G I, 12. commutato consilio atque itinere converso; G I, 23. cognitis suis postulatis atquo aequitate condicionum perspecta; G I, 40, a. quod is collis ... patebat atque ex utraque parte lateris deiectus habebat; G II, 8. qui cum se ... Bratuspantium contulissent atque ... Caesar ... abesset; G II, 13. qnod erat civitas magna inter Belgas auctoritate atque huminum multitudino praestabat; G II, 15. refractis portis ... atque intromissis militibus nostris; G II, 33. ad Galbam accurrunt atque unam esse spem salutis docent; G III, 5. equitatu suo pulsu atque insequentibus nostris; G III, 20. so hostibus obtulit atqne interfectus est; G IV, 12. nostris restiterunt atque inter carros ... proelium commiserunt; G IV, 14. qui (legati) polliceantur obsides dare atque imperio populi Romani obtemperare; G IV, 21. se ex navi proiecit atque in hostes aquilam ferre coepit; G IV, 25. cursum tenere atqno insulam capere non potuerant; G IV, 26. quanta praedae faciendae atquo in perpetuum sui liberandi facultas daretur; G IV, 34. cum essent expositi milites circiter trecenti atquo in castra contenderent; G IV, 37. impetum hostium sustinuorunt atqno amplius horis quattuor fortissime pugnaverunt; G IV, 37. qui

... bello illato ibi permanserunt atque agros colere coeperunt; G V, 12. sese ei dedituros atque imperata facturos; G V, 20. ut Mandubracium ab iniuria Cassivellauni defendat atque in civitatem mittat; G V, 20. cum ... vallum .. ascendissent atque una ex parte Hispanis equitibus emissis ... superiores fuissent; G V, 26. primos cohibere ascensu atque iniquissimo ... loco proelium committere; G V, 32. ut impedimenta relinquerent atque in orbem consisterent; G V, 33. cum quaepiam cohors ex orbe excesserat atque impetum fecerat; G V, 35. victoriam conclamant atque ululatum tollunt; G V, 37. ne sui in perpetuum liberandi atque ulciscendi Romanos ... occasionem dimittant; G V, 38. quod omnem spem hostes in celeritate ponebant atque ... se fore victores confidebant; G V, 39. pilum in hostes immittit atque unum ... traiicit; G V. 44, a. fert subsidium Pulio, atque ambo ... sese ... recipiunt; G V, 44, b. (Nervios) in deditionem venire atgue obsides sibi dare coëgit; G VI, 3. qui (Ubii) ante obsides dederant atque in deditionem venerant; G VI, 9. cum est usus atque aliquod bellum incidit; G VI, 15. quantum ... visum est agri attribuunt atque anno post alio transire cogunt; G VI, 22. suum .. auxilium pollicentur atque ab multitudine collaudantur; G VI, 23. ne .. metum ... barbaris tolleret atque ut eorum auxilia tardaret; G VI, 29. partem ultimam pontis ... rescindit atque in extremo ponte turrim ... constituit; G VI, 29. quae (silva) est ... maxima atque ab ripis Rheni ... pertinet; G VI, 29. videt imminere hostes atque in summo esse rem discrimine; G VI, 38. (Baculus) capit arma a proximis atque in porta consistit; G VI, 38. spe consequendi illata atque infinito labore suscepto; G VI, 43. non destitit tamen (Vercingetorix) atque in agris habet delectum egentium ac perditorum; G VII, 4, a. ut (Haedui) in fide manerent atque hostium impetum magno animo sustinerent; G VII, 10. legiones intromittit atque oppido potitur; G VII, 11, b. exercitum Ligerem traducit atque in Biturigum fines pervenit; G VII, 11, b Vercingetorix ... oppugnatione destitit atque obviam Caesari proficiscitur; G VII. 12. quem (equitatum) simulatque oppidani conspexerunt atque in spem auxilii venerunt; G VII, 12. impetum .. sustinere non potuerunt atque in fugam coniecti ... se ... receperunt; G VII, 13. has (civitates) ... adiuncturum atque unum consilium ... effecturum; G VII, 29. cum singuli magistratus antiquitus creari atque regiam potestatem annum obtinere consuessent; G VII, 32. ipsos se inter multitudinem militum occultasse atque ex media caede fugisse; G VII, 38, a. murum praeduxerant Galli atque inferiore omni spatio vacuo relicto superiorem partem ... compleverant; G VII, 46. etsi ... perfidiam Haeduorum perspectam habebat atque admaturari defectionem .. existumabat; G VII, 54. disposito equitatu ... atque hostibus ... perturbatis; G VII, 56. cratibus atque aggere paludem explere atque iter munire conabatur; G VII, 58. manus cogere atque aperte bellum parare coeperunt; G VII, 59. hostes ... se ipsi multitudine impediunt atque angustioribus portis relictis coacervantur; G VII, 70. opera nostra Galli tentare atque eruptionem ... facere conabantur; G VII, 73, a. si res cogat atque auxilia morentur; G VII, 78. fossam cratibus integunt atque aggere explent; G VII, 79. dat tuba signum suis Vercingetorix atque ex oppido educit; G VII, 81. finitimas .. civitates ... dedisse obsides atque in fidem receptas esse; G VIII, 3. in oppido .. Genabo castra ponit atque in tecta ... milites coniecit; G VIII, 5. exercitus comparare atque in unum locum cogere; G VIII, 6. ne ... subsistere hostis atque elicere nostros in locum conaretur iniquum; G VIII, 16. se ostendit atque in proximas turmas impetum fecit; G VIII, 18. hostes concidunt animis atque itineribus diversis fugam quaerunt nequiquam; G VIII, 19, b. quo cum adventaret atque ex captivis certius cognosceret ..; G VIII, 26. legiones ... Cn. Pompeio traditas atque in Italia retentas esse; G VIII, 55. ut Caesar Arimino excederet atque in provinciam reverteretur; C I, 11. ut manum conserere atque armis dimicare conentur; C I, 20. quas (legiones) ex novo delectu confecerat atque in itinere compleverat; C I, 25, a. quo facilius ... mare ... in potestate haberet atque ex utraque parte bellum administrare posset; C I, 25, a. ut rates perrumperet atque opera disturbaret; C I, 26, a. ab urbe proficiscitur atque in ulteriorem Galliam pervenit; C I, 33. naves ... deprehendunt atque in portum deducunt; C I, 36. legio ... locum non tenuit atque in proximum collem sese recepit; C I, 44. augebatur illis copia, atque ex castris cohortes ... summittebantur; C I, 45. in summum iugum virtute conititur atque ... nostris receptum dat; C I, 46. quod ... terga vertere adversarios coëgissent atque in oppidum compulissent; C I, 47. militum vires inopia frumenti deminuerat, atque incommoda in dies augebantur; C I, 52. legionem .. traiicit atque ex utraque parte pontem instituit; C I, 54. singulas binis navibus obiiciebant atque iniecta manu ferrea ... pugnabant atque in hostium naves transcendebant; C I, 58. suborant .. montes atque ... itinera difficilia ... excipiebant; C I, 65. fugere atque ad Ilerdam reverti; C I, 69. confecit prior iter Caesar atque ex magnis rupibus nactus planiciem ... aciem instruit; C I, 70. eo super tigna bipedalia iniiciunt eaque || atque || laminis clavisque religant; C II, 10. sese .. Hispalim recepit atque in foro ... consedit; C II, 20, a. se ... recipit atque universi exercitus conclamatione imperator appellatur; C II, 26. facit idem Curio, atque una valle ... interiecta ... copias instruit; C II, 27. Quintilius circuire aciem Curionis atque obsecrare milites coepit; C II, 28. portae castrorum occupantur atque iter impeditur; C II, 35, a. ut (Curio) fuga salutem petat atque in castra contendat; C II, 42. quinis castris oppidum circumdedit atque uno tempore obsidione ... eos premere coepit; C III, 9, a. cum Graecos murum ascendere atque arma capere iuberet; C III, 11. una ex his (navibus) ... delata Oricum atque a Bibulo expugnata est; C III, 14. prodit Libo atque excusat Bibulum; C III, 16. loqui de pace atque altercari cum Vatinio incipit; C III, 19, b. signum dari atque in hostes impetum fieri; C III, 46. flumina ... obstruxerat, atque ut erant loca montuosa ..; C III, 49. donatum milibus CC † atque ab octavis ordinibus ad primipilum se traducere pronuntiavit; C III, 53. tegimenta ... facere atque aggerem ... comportare; C III, 62. animadversum est vitium munitionis, ... atque inter duos vallos ... impetum fecerunt atque ex utraque munitione deiectos terga vertere coëgerunt; C III, 63. cum se obiecisset Pompeianis copiis atque opere ... circummuniret; C III, 66. quin Caesari parerent atque imperata facerent; C III, 81. proelium secundum equestre fecit atque unum Allobrogem ... interfecit; C III, 84. ut ... acies .. distenderetur atque in suis ordinibus dispositi dispersos adorirentur; C III, 92. cum ... procucurrissent atque animadvertissent non concurri ..; C III, 93, a. sustinere .. non potuerunt atque universi terga verterunt; C III, 94. acies Pompeiana ... circumita atque initium fugae

factum; C III, 94. in planiciem descendere atque arma proiicere; C III, 98. requiescere atque in castra reverti; C III, 98. praeoccupat Arsinoë per Ganymeden ... atque Achillan interficit; A 4. hi cum diu retinerentur atque aquae inopia premerentur; A 9. sustinent illi atque arte solertiaque se explicant; A 15. eos ... tormentis ex navibus ... depulerat atque in oppidum redegerat; A 19. castellum ... confirmarunt atque egestis ex mari lapidibus libere sunt usi postea; A 21. eas regiones ... pacarat atque in amicitiam Caesaris redegerat; A 26. quos (reges) Ptolemaeus testamento scripserat atque obtestatus erat populum Romanum, ne mutarentur; A 33. erupit multitudo, atque equitatus ... succurrit; Af 6. de navibus imperat omnes egredi atque in litore ... milites exspectare; Af 11. iubet equitatum ... arcessiri atque ordinatim signa se leniter consequi; Af 12. ut .. caedendo ... defatigati vincerentur atque a suis superarentur; Af 19, a. se coniungit atque unis castris factis ... considunt; Af 24. milites interim in opere exercere atque castra munire; Af 26, b. iubet milites ... se recipere atque in opere consistere; Af 31, a. naves onerarias ... complet atque in castra ... mittit; Af 34. delectus .. libertinorum ... habere atque sub manum Scipioni ... summittere; Af 36. iubet .. legiones ex castris educi atque se consequi; Af 37. dextrum corno avertit atque suis .. suppetias ire contendit; Af 39. copiis campo collibusque exturbatis atque in castra compulsis; Af 40. Acillam ... deseruit atque itinere ... facto ... se recepit; Af 43. annuit centurionibus ... atque ante pedes centurionem interfecit; Af 46. ex vestimentis tentoriolis factis atque arundinibus scopisque contextis; Af 47. conspectum amicorum ... efflagitabant atque inter se colloquebantur; Af 56. ut ... clauderet ... exercitum Caesaris atque perturbatum iaculis configeret; Af 59. legiones in campum deducere atque opus facere; Af 61, b. promontorium superare non potuit atque angulum ... nactus ... se longius ... removit; Af 62. promontorium superarunt atque Adrumetum ... se .. contulerunt; Af 63. promontorium superare non potuit atque in salo commoratus ... Adrumetum accedit; Af 63. imperat ... legiones se ... sequi atque equitibus praemissis neque opinantes insidiatores ... concidit; Af 66. magno invento ordei ... numero ... atque recreato exercitu; Af 67, agmini eius extremo se offerunt atque ex collibus primis exsistunt; Af 69, a. sarcinas legionarios ... iubet comportare atque celeriter signa hostibus inferre; Af 69, a. equites ... pila .. coniiciebant, atque in consuetudinem equos patientia bestiarum adduxerat; Af 72. Iubam ... ad oppidum accucurrisse atque advenientem ... dedisse oppidum diripiendum ... militibus; Af 74. castra movet atque ad oppidum Sarsuram ... ire contendit; Af 75. ad sua se recipiunt signa atque iter inceptum ire coeperunt; Af 75. fortiter repugnante P. Cornelio ... atque a multitudine circumvento; Af 76. idem facit Scipio atque in antiqua castra copias reducit; Af 76. legiones ex castris eductas atque in iugo inferiore instructas; Af 78, a. in quodam colle consistunt atque armis demissis salutationem ... faciunt; Af 85, b. vulnus crudelissime divellit atque animo praesenti se interemit; Af 88, b. Uticam pervenit atque extra oppidum ... mansit; Af 89. in regnum pervenit atque ad oppidum Zamam ... accedit; Af 91, a. ab Zama discedit atque ad villam suam ... se confert; Af 91, b. se ... subducit atque in regnum fugere contendit; Af 93. depugnant, atque firmior .. Iuba Petreium .. ferro consumpsit; Af 94. ad senatum questi per legatos atque arbitris a senatu datis; Af 97. f. ac; Af 87, a. — h. atque is; Af 38. ac non; G III, 5. ac rursus; Af 70.

h. **Verbindungen:** atque alius: quod saepius fortunam temptare Galba nolebat atque alio se ... consilio venisse meminerat; G III, 6. quod ... neque signa subsequi poterant, atque alius alia ex navi ... se aggregabat; G IV, 26. ut ... stationes .. dispositas haberent atque alios alii deinceps exciperent; G V, 16. totis trepidatur castris, atque alius ex alio causam tumultus quaerit; G VI, 37. Cimbri ... finibus ... excesserunt atque alias terras petierunt; G VII, 77, d. nostri repelluntur atque aliis summissis subsidiis terga vertere ... coguntur; C I, 43. hoc ubi ... ad plures permanaverat, atque alius alii tradiderat; C II, 29. subsequi non poterant, atque alii alio loco resistebant; C II, 39. finem sequendi fecit atque aliud sibi consilium capiendum existimavit; C III, 77. ut ad extremum casum ... deducti viderentur, atque alii ... dicerent; A 7.

atque alter: naves solvunt atque altero die Apolloniam [..] praetervehuntur; C III, 26. navim ... funibus adduxit atque alteram navem ... aggressus ... vicit; C III, 40. adiunxit octavam (legionem) ..., atque alteram alteri praesidio esse iusserat; C III, 89.

atque eo: eo sibi minus dubitationis dari ... atque eo gravius ferre; G I, 14. qua (virtute) ... superabant, atque eo magis, quod ... res gerebatur; G III, 14, b. deprensis navibus ... atque eo militibus iniectis; G VII, 58. stultas cogitationes incitabat barbarorum, atque eo magis, quod ..; G VIII, 10. proximos colles capere universos atque eo signa inferri iubet; C II, 42. si vel ad litora Apolloniatium cursum dirigere atque eo naves eiicere possent; C III, 25. ad se ... pertinere existimans atque eo magis officio suo convenire; C III, 107.

atque eodem: LX naves ... cursum tenere non potuisse atque eodem ... revertisse; G V, 5.

atque etiam: premebantur ..., atque etiam uno tempore accidit, ut ... cogerentur; C III, 15. rursus se recipere, atque auxilia etiam ... abduxit; Af 25. reciperata quinqueremi ... atque etiam hostium custodibus CXXX in ea nave captis; Af 63.

atque hic: (Dumnorigem) apud finitimas civitates largiter posse atque huius potentiae causa matrem ... collocasse; G I, 18. ad Nervios pervenerunt atque his demonstrarunt; G II, 17. extruso mari aggere ac molibus atque his oppidi moenibus adaequatis; G III, 12. ad eas ... munitiones pervenerunt atque his prorutis prius in hostium castris constiterunt; G III, 26. se in fines Ubiorum recepit atque ... haec ab iis cognovit; G IV, 19. quibus rebus nostri perterriti atque huius omnino generis pugnae imperiti; G IV, 24. quod caeruleum efficit colorem, atque hoc horridiores sunt in pugna aspectu; G V, 14. duabus .. missis subsidio cohortibus a Caesare atque his primis legionum duarum; G V, 15. quod flumen (Tamesis) uno omnino loco pedibus, atque hoc aegre, transiri potest; G V, 18. cum iis confligebat atque hoc metu latius vagari prohibebat; G V, 19. nuntios mittit atque his imperat, uti ..; G V, 22. ut nihil nisi hiberna recusent atque hanc inveterascere consuetudinem nolint; G V, 41. castra communit atque haec ... contrahit; G V, 49. portas .. obstrui atque in his administrandis rebus quam maxime concursari; G V, 50. hoc volunt persuadere ..., atque hoc maxime ad virtutem excitari putant; G VI, 14. hoc se labore durant adolescentes atque hoc genere venationis exercent; G VI, 28. murum ex omni parte turri-

bus contabulaverant atque has coriis intexerant; G VII, 22. ut ... dissensionis obliviscerentur atque ... huic bello servirent; G VII, 34. persequamur eorum mortem ... atque hos latrones interficiamus; G VII, 38, b. ramis abscisis atque horum delibratis ac praeacutis cacuminibus; G VII, 73, a. horum in agris ... considere atque his aeternam iniungere servitutem; G VII, 77, d. une die intermisso .. atque hoc spatio magne cratium ... uumero effecto; G VII, 81. paucos in aedificiis esse inventos, atque bos, uon qui agrorum colendorum causa remausissent, ... sed ..; G VIII, 7. ex fuga paucis atque his vulneratis receptis; G VIII, 20. principes ... vivos redigit in suam potestatem atque in bis Surum; G VIII, 45. gladiatores ... Lentulus *spe* libertatis confirmat atque bis equos attribuit; C 1, 14. eratieuem ... referunt atque ... haec Caesari renuntiant; C I, 35. erat ... planicies ..., atque in boc fere medio spatio tumulus erat; C I, 43. magnum numerum sagittariorum ... imponunt atque hos praemiis ... incitant; C I, 56. deposcit naves atque has colonis ... complet; C I, 56. movebatur, atque boc etiam magis, quod ..; C I, 82. asseres .. pedum XII cuspidibus praefixi atque hi maximis ballistis missi; C II, 2. perticus integebantur, atque bac agger ... proferebatur; C II, 2. cum ... de angustiis ... accepit, atque haec ... Afranius perscribebat; C II, 17. Sextum Caesarem mittit atque huic (legiouem) tradi iubet; C II, 20, b. copias ... instruit atque bis imperat, ut ..; C II, 40. fiereut aestimationes possessiouum ... atque has creditoribus traderentur; C III, 1. ad montes se convertit, ... atque ex his locis ... iter tacere coepit; C III, 36, b. puteos fodere cogebantur atque bunc laborem ... addebant; C III, 49. (cogebantur pabulum) bordeo adaugere atque his ratiouibus equitatum tolerare; C III, 58. equites angustiis [portis] atque his ab Caesaris militibus occupatis ad insequendum tardabantur; C III, 70. singulas cohortes detraxit atque ex his quartam (aciem) instituit; C III, 89. elicuit naves Laelianas atque ex his ... unam ... cepit; C III, 100. ubi primum ... pauci ... constiterunt atque bes sunt alii subsecuti; A 17. proficiseuntur ... Rhodiae naves atque in bis Euphraner; A 25, b.

ac iam: cum tantum repentini periculi ... accidisset ac iam omuia fere superiora loca ... completa conspicerentur; G III, 3. quod cum cotidie fieret, ac iam consuetudine diligentia minueretur; G VIII, 12.

atque ibi: in eam partem ituros atque ibi futuros Helvetios, ubi ..; G I, 13. flumen Axonam ... exercitum traducere maturavit atque ibi castra posuit; G II, 5. se in flumen praecipitaveruut atque ibi ... perierunt; G IV, 15. hic Romanorum adventum exspectare atque ibi decertare constituisse; G IV, 19. Britanniam attigit atque ibi ... copias armatas conspexit; G IV, 23. ad castra accedit atque ibi magnam partem diei censumit; G V, 58. ea ... loca ... Volcae Tectosages occupaverunt atque ibi consederunt; G VI, 24. fossas ... praeducit atque ibi sudes ... defigit; C I, 27. legiones reducit atque ibi ... conquiescit; C I, 41. est iter factum, atque ibi reliqua pars exercitus dimissa est; C I, 87. ad Asparagium .. pervenit atque ibi ... castra ponit; C III, 30, b. Dyrrhachium venit ... atque ibi castra posuit; C III, 41. de Pompei merte cognescit atque ibi ... clamorem militum audit; C III, 106. Pharum prehendit atque ibi praesidium posuit; C III, 112, b. ad oppidum Ruspinam redit atque ibi castris constitutis ... frumentatum est profectus; Af 11. nacti locum atque ibi paulisper commorati; Af 18. castellum ... communivit atque ibi praesidium posuit; A 19. aciem constituunt atque ibi cousistunt; Af 58. castris ... in collem ... collocatis atque ibi praesidie relicto; Af 68. oppido potitur atque ibi frumento exercitui dato ... Thisdram pervenit; Af 76. Uticam se in oppidum coniecerunt atque ibi multos Uticenses interfecerunt; Af 87, b. provincia facta atque ibi Sallustio ... relicto; Af 97.

atque idem: ut in iugo cousistant atque eundem emnes ferant casum; G VI, 40. preducuntur hi ..., atque eadem ... multitudini expouunt; G VII, 38, a. tribuui ... sequuntur, atque idem omnis exercitus iurat; C III, 13. se ... ad collequium venturum atque eundem visurum; C III, 19, a. flumen transit atque in eandem partem ... redit; C III, 37, b. exercitum ... evecavit atque euudem Achillam ... praefecit; C III, 108. erumpunt atque eadem ratieue ... impetum faciunt; Af 69, b.

atque ideo: necessarium esse existimavit ..., atque ideo continuato ... itinere atque mutatis ... iumentis ad Pempeium contendit; C III, 11.

atque ille: praestate eandem ... virtutem..., atque illum adesse ... existimate; G VI, 8, a. ut ... semper .. paulum ... defuisse videretur, atque ille ... se eriperet; G VI, 43. quae (palus) influeret in Seqnanam atque illum emnem locum magnepere impediret; G VII, 57. missuros ad Pempeium, atque illum reliqua acturum; C III, 16. ut ... reciperetur atque illius epibus ... tegeretur; C III, 103.

atque imprimis: Caesarem adeuut atque imprimis deprecantur, ne ..; A 69.

atque iude: quin ... in provinciam exirent atque inde in Italiam coutenderent; G I, 33. naves leugas ... constitui atque iude ... bostes propelli ... iussit; G IV, 25. in citerierem Galliam revertitur atque inde ad exercitum proficiscitur; G V, 2. disciplina in Britannia reperta atque inde in Galliam translata esse existimatur; G VI, 13, b. exercitum reducit atque inde profectus Gorgobinam ... oppugnare instituit, G VII, 9. Pompeius ... Luceria proficiscitur Canusium atque inde Brundisium; C I, 24. appulsis .. Messanam navibus atque inde ... fuga facta † ex navalibus eorum deducit; C II, 3. (Caesar) pedibus .. Narbenem atque inde Massiliam pervenit; C II, 21. Pempeius in Ciliciam atque inde Cyprum pervenit; C III, 102, b. dimisit .. circum ... provincias atque inde auxilia evocavit; C III, 112, b. legienes duas ... mittit ... atque inde magno numero frumenti euustos recipit; Af 65. facit castra atque iude ... redit rursus; Af 76.

atque ipse: hostes ubi ... viderunt, atque ipsos res frumentaria deficere coepit; G II, 10. ut ... aciem ... coustituerant atque ipsi sese confirmaverant; G II, 19. tela coniiciunt atque ipse terrore ... ordines .. perturbant; G IV, 33. Vercingetorigem ... castra mevisse propius Avaricum atque ipsum ... eo profectum, que ..; G VII, 18. antiquissima familia natum atque ipsum beminem summae potentiae; G VII, 32. ut ... retinerent memeriam atque ipsum Caesarem ... praesentem adesse existimarent; G VII, 62, a. iura legesque reddiderat atque ipsi (Commio) Merines attribuerat, G VII, 76. queniam ... facultas collequendi neu fuerit, atque ipse Brundisium sit venturus; C I, 24. ue quem lecum uestri intrare atque ipsos a tergo circumvenire possent; C III, 44, b. fromenta maturescere incipiebant atque ipsa spes iuepiam sustentabat; C III, 49. castra ... facit atque ipse ... considit; Af 65. cepias emues in castra conducit atque ... ipse ... proficiscitur; Af 67.

atque is: quod ... mercateres .. commeant

atque ea ... important; G I, 1. qui cum ... pacem petissent atque eos ... exspectare inssisset; G I, 27. ut .. lacentibus insisterent atque ex eorum corporibus pugnarent; G II, 27. bos exspectari equites atque eius rei causa moram interpoui; G IV, 9. quod legati ... discesserant atque is dies indntils erat ab his petitus; G IV, 12. cum ... cecidisset, atque id frater .. animadvertisset; G IV, 12. tanta erat operis firmitudo atque ea rerum natura, nt ..; G IV, 17. praeter oram maritimam atque eas regiones; G IV, 20. in Menapios atque in eos pagos Morinorum; G IV, 22. in hostes impetum fecerunt atque eos in fugam dederunt; G IV, 26. (naves) paulo facit humiliores, atque id eo magis, quod ..; G V, 1. sese idcirco ab suis discedere atque ad eum venire noluisse; G V, 3. ut nostri ... superiores fuerint atque eos ... compulerint; G V, 15. sese occultabat atque iis regiouibus ... pecora ... in silvas compellebat; G V, 19. cum ... neque multum aestatis superesset, atque id facile extrahi posse intellegeret; G V, 22. qui cogitasset ... atque ob eam causam profectionis auctor non fuisset; G V, 32. Cotta se ad armatum bostem iturum negat atque in eo perseverat; G V, 36. pauci ... in hiberna perveniunt atque eum ... certiorem faciunt; G V, 37. magno peooris ... numero capto atque ea praeda militibus concessa; G VI, 3. Suevos ... copias cogere atqne iis natiouibus ... denuntiare, ut ..; G VI, 10. omnes in bello versantur, atque eorum ut quisque est ... amplissimus, ita ..; G VI, 15. natio est omnis Gallorum admodum dedita religionibus atque ob cam causam ... bomines immolant; G VI, 16. latrocinia uullam habent infamiam ..., atque ea iuventutis exercendae ... causa fieri praedicant; G VI, 23. nec minus ... animo laborabat ..., atque eas (civitates) donis ... alliciebat; G VII, 31. ne ... civitas ... ad vim ... descenderet, atqne ea pars ... auxilia ... arcesseret; G VII, 33. placuit, ut Litavicus decem illis millibus ... praeficeretur atqne ea ducenda curaret; G VII, 37. tres suos nactus manipulares atque ab iis sublevatus; G VII, 47, b. Camulogenus suis aderat atque eos cobortabatur; G VII, 62, a. si pedites suis auxilium ferant atque in eo morentur; G VII, 66, b. quae ... cum cognosset atque ea ... consilia plena prudentiae ... esse indicaret; G VIII, 8. cum palude ... castra dividi videret, ... atqne id iugum ... intercisum animadverteret; G VIII, 14. b. sin Caesarem respiciant atque eius gratiam sequantur; C I, 1. pastores armat atque iis eqnos attribuit; C I, 24. (cohortes) signa ad Curium trausferunt atque ad eum trauseunt; C I, 24. tametsi ... admirabatur ..., atque ea res ... consilia tardabat; C I, 26, a. aditus ... maximis defixis trabibus atque eis praeacutis praesepit; C I, 27. hos ... revocare constituit ..., atque iis ... actuaria navigia reliquit; C I, 27. concursantibus illis atque in ea re occupatis; C I, 28. In Africam pervenerat atque eam ... occupaverat; C I, 31. Massiliam pervenit atque ab iis receptus urbi praeficitur; C I, 36. antesignanos procurrere atque eum tumulum occupare iubet; C I, 43. nt venientibus resistant atque eos propellant; C I, 55. Thessalos ... adiecerat atque eum ... numerum expleverat; C III, 4, b. in potestatem pervenisse Caesaris atque ab eo esse dimissum; C III, 10, a. aquam comportare in arce atque eam munire ... coepit; C III, 12. postulant, nt sint induciae, atque ab iis impetrant; C III, 15. nuntiis ad Milonem missis atque eo in Italiam evocato; C III, 21. sibi (Milonem) coniuuxit atque eum in Thurinum ... praemisit; C III, 21. quod conventus arma ceperat atque eum (Coelium) hostis loco habendum existimabat; C III, 21. (Coelius) consilio destitit atque eo itinere sese avertit; C III, 21. milites .. imposuit atque eas (scaphas) iu litore ... disposuit; C III, 24. ad Autouium contendit atque eum ubi appropinquare coguovit; C III, 30, b. qui (locus) ... aditum .. habet navibus mediocrem atque eas a quibusdam protegit ventis; C III, 42. hoc consedit loco atque eum communivit; C III, 51, b. impetum legionis sustinuit ... atque eam loce depulit; C III, 52. his ... magistratus mandaverat atque eos ... legendos curaverat; C III, 59. detrimentum in bonum verteret ..., atque ei ... ultro se proelio offerrent; C III, 73. prucucurrit, atque eum electi milites ... suut prosecuti; C III, 91. ut equitatum suum pulsum vidit atque eam partem ... perterritam animadvertit; C III, 94. naves circumsistunt Alexaudrini atque in eas impetum faciunt; A 15. sese ex navigio eiecit atque ad eas ... naves adnatavit; A 21. Alexandream contendit atque ea parte oppidi victor introiit; A 32. ne soli relinquerentur, atque ex eo, quid sensissent, iudicaretur; A 54. cum in Syriam Caesar ... venisset atque ab iis ... cognosceret; A 65. donec ultra .. colles bostes repulissent atque eorum essent potiti; Af 18. equitatus ... vagari atque eos ... excipere; Af 24. scorpione accuratius misso atque eorum decurioue percusso; Af 29. ut ... comparationem .. pugnae cognosceremus atque iis reuuntiaremus; Af 35, b. ad iugum ... escendit atque in unumquemque collem ... castella facere coepit atque ea minus semihora efficit; Af 38. collem petere contenderunt atque eum ... occupaverunt; Af 50. opera distribuit atque in eo colle ... castra munivit; Af 51. impetum fecerunt atque eos ... repulerunt; Af 52. ut ... specus ... habeant atque id propter bella ... praeparent; Af 65. Caesarem subsequi coepit atque ab eius castris ... cousedit; Af 67. ignem subiiciunt atque eius oppidi incolas ... in flammam coniiciunt atque ita acerbissimo afficiunt supplicio; Af 87, a.

atque ita: pontem in Arare faciendum curat atque ita exercitum traducit; G I, 13. cum ... Caesar pacatam Galliam existimaret ... atque ita inita bieme in Illyricum profectus esset; G III, 7. reliquos in fugam couiecerunt atque ita perterritos egerunt, ut ..; G IV, 12. haec erat natura, atque ita montibus angustis mare continebatur, uti ..; G IV, 23. aurigae ... ex proelio exceduut atque ita currus collocant, ut ..; G IV, 33. ad eas (arbores alces) se applicant atque ita ... quietem capiunt; G VI, 27. discussa uive ... atque ita viis patefactis; G VII, 8. nt ... legionem ... arcesseret atque ita ... ad se veniret; G VIII, 11. cibo se abstinuit atque ita interiit; G VIII, 44. quod ne fieret, cousules ... iusserunt atque ita rem moderando discusserunt || at reliqui ... discesserunt ||; G VIII, 52. milites ... secessionem faciunt atque ita inter se ... colloquuntur; C I, 20. gladios .. destringunt atque ita se ... defendunt; C I, 75. ut ... sese ... demitterent atque ita transgressi ... consisterent; C I. 79. nullam in partem ... fit significatio, atque ita suas uterque copias reducit; C II, 28. hoc nomen obtinuit atque ita se postea salutari passus; C III, 71. cassidem ... deiecit ..., atque ita pilum ... adfixit; Al 16. id ... facile impetrasse, atque ita (adolescentes) esse interfectos; Af 28. ne ... collem occuparent atque ita ... progrediendi eriperent facultatem; Af 49. agmen ... extremum carpere coepit atque ita ... propius ... accedit ad legiones; Af 75. egrediuntur atque ita ... terram petebant; Af 85, a. ferrum intro clam in cubiculum tulit atque ita se traiecit; Af 88, a. §. atque is; Af 87, a.

atque item: prorae admodum erectae atque item puppes ad magnitudinem fluctuum ... accommodatae; G III, 13, a.

ac ne: legiones adducit, ac, ne ... videretur, ... dictitabat; A 58.

ac minime: sie mollis ac minime resistens ... mens eorum est; G III, 19.

ac ne—quidem: perterritos in fugam conicerent ac ne in locis quidem superioribus consistere patiantur; G III, 6. qui ... milites in castris continuisset ac ne calonem quidem ... egredi passus esset; G VI, 36. quod ac Cevenna ut muro munitos existimabant, ac ne singulari quidem umquam homini ... semitae patuerant; G VII, 8.

ac non: fieri nihil poterat, ac non modo defesso ..., sed ne saucio quidem ... facultas dabatur; G III, 4. cum iam amplius horis sex continenter pugnaretur, ac non solum vires, sed etiam tela nostros deficerent, atque hostes acrius instarent; G III, 5. cum item ab hostibus constanter ac non timide pugnaretur; G III, 25. quasi vero ... consilii sit res, ac non necesse sit ..; G VII, 38, b. quasi vero id Caesar bonitate tantum adductus ac non prudentissimo consilio fecisset; A 24, b. — neque multum afuit, quin ... expellerentur, ac nonnulli ... in oppidum contenderunt; C I, 35, a. summotis sub murum cohortibus ac nonnulla parte ... in oppidum compulsis; C I, 46. in sollicitudinem ... provincia cum venisset, ac nonnullae militum voces cum audirentur; C III, 31. — novissimos premi .. ac nonnumquam sustinere extremum agmen; C I, 64.

ac nullus: reverti contendit ac nullo hoste prohibente ... legionem ... perduxit; G III, 6.

atque omnis: uti omnes ... pellerentur atque omnes Germani Rhenum transirent; G I, 31, c. ita proelium restitutum est, atque omnes hostes terga verterunt; G I, 53. rursus reverterunt atque omni hoc itinere ... confecto ... Menapios oppresserunt; G IV, 4. flumen transierunt atque omnibus .. aedificiis occupatis ... se eorum copiis aluerunt; G IV, 4. uti ... omnia in silvis deponerent, atque omnes ... convenirent; G IV, 19. quid fieri velit, ostendit atque omnes ... convenire iubet; G V, 2. (naves) paratas ad navigandum atque omnibus rebus instructas invenit; G V, 5. intermissa profectione atque omnibus rebus postpositis; G V, 7. capillo sunt promisso atque omni parte corporis rasa; G V, 14. magnum ... numerum occidit atque omnes armis exuit; G V, 51. proeliis ... factis secundis atque omni nobilitate Haeduorum interfecta; G VI, 12, a. quod apud eos magnae sunt ferrariae atque omne genus cuniculorum notum atque usitatum est; G VII, 22. restincto aggere atque omni ex parte summotis hostibus; G VII, 25. copias collocaverat atque omnibus ... collibus occupatis ... horribilem speciem praebebat; G VII, 36. erat ... collis ... egregie munitus atque ex omni parte circumcisus; G VII, 36. augetur Gallis suspicio, atque omnes ... copiae traducuntur; G VII, 45, b. transire legiones atque omnes ... fugam parare; G VII, 61. probata re atque omnibus iureiurando adactis; G VII, 67. ut ii ... oppido excedant, atque omnia prius experiantur; G VII, 78. fit gratulatio inter eos, atque omnium animi ad laetitiam excitantur; G VII, 79. erat ... despectus, atque omnes milites intenti pugnae proventum exspectabant; G VII, 80. pugnatur uno tempore omnibus locis, atque omnia temptantur; G VII, 84. cum ... auxilia dimisisset atque omnia ... vastasset; G VIII, 25. ut confligerent atque omne agmen morarentur; G VIII, 28. si ... controversias tollere atque omnem Italiam metu liberare possint; C I, 9, a. ad omnia se descendere paratum atque omnia pati reipublicae causa; C I, 9, b. ut (milites) contingant inter se atque omnem munitionem expleant; C I, 21. qui ... recusarent atque omnia permisceri mallent; C I, 32, a. cum suo quisque consilio uteretur, atque omnes sine timore iter facerent; C I, 51. cum in bis angustiis res esset, atque omnes viae ... obsiderentur; C I, 54. pollicentur atque omnibus undique conquisitis iumentis in castra deportant; C I, 60. circumfundi .. equitatum .. atque omnia loca ... obsidere; C I, 67. conclamatur ad arma atque omnes copiae ... exeunt; C I, 69. neque tanti timoris (sum), ut ipse deficiam, atque omnia prius experienda arbitror; C II, 31, b. magna .. erat exspectatio eius rei, atque omnium animi intenti esse ad pacem videbantur; C III, 19, b. incesserat timor sagittarum, atque omnes ... tegimenta fecerant; C III, 44, b. naves ... in Pompeianam classem immisit atque omnes naves incendit; C III, 101, a. munitiones ... augentur, atque omnes oppidi partes ... temptantur; A 1. interseptis ... specubus atque omnibus urbis partibus exclusis; A 6. eius consilii obliviscerentur atque omni ratione esse vincendum cogitarent; A 8. hac oratione ... habita atque omnium mentibus excitatis; A 9. quo suscepto negotio atque omnium animis ... incitatis; A 9. Caesar ... navem conscendit atque omnem classem se sequi iussit; A 10. discessum ab arte est ..., atque omne certamen in virtute consistit; A 15. quin altissima tecta peteret atque ex omni prospectu locum spectaculo caperet; A 15. cohortes deduxit atque omnes suas copias ... instruxit; Af 41. f. ac tantummodo.

ac paene: dispersis ac paene deletis hostibus; G VI, 36.

ac primum: quae (classis) ubi convenit ac primum ab hostibus visa est; G III, 14, a.

ac prope: raris ac prope nullis portibus; G III, 12.

ac rursus: cum se illi ... reciperent ac rursus ... impetum facerent; G II, 19. adversis hostibus occurrebant ac rursus aliam in partem fugam petebant; G II. 24. quemadmodum ab Gergovia discederet ac rursus omnem exercitum contraheret; G VII, 43. parvo .. intermisso temporis spatio ac rursus renovato cursu; C III, 93, a. instruere aciem ac maiore parte diei consumpta rursus in castra se recipere; Af 30. terga vertebant ac rursus ... se colligebant atque in spatio consequebantur; Af 70.

ac si: Morini ... circumsteterunt ac, si sese interfici nollent, arma ponere iusserunt; G IV, 37. neque vero idem profici longo itineris spatio, ... ac si coram de omnibus condicionibus disceptetur; C I, 24.

ac statim: ut ne unum quidem .. impetum ferrent ac statim terga verterent; G III, 19. praemia ... tribuit ac statim inde digressus ... iter facere contendit; Af 86.

ac subito: quod iussi sunt, faciunt ac subito ... eruptione facta neque cognoscendi ... facultatem relinquunt; G III, 6.

ac tametsi: nostros perterruerunt, ac tametsi dextris humeris exsertis animadvertebantur; G VII, 50, a.

ac tantummodo: intermitterent proelium ac tantummodo tela missa exciperent seque ... reficerent, post ... erumperent atque omnem spem salutis in virtute ponerent; G III, 5.

ac tum: ut ... ne respiceret quidem quisquam, ac tum omnes acerrime ... pugnarent; G V, 43.

ac vix: nostri re nova perturbantur, ac vix primum impetum cohors ... sustinet; G VI, 37.

equites cum intrare ... flammam densissimam timerent ac ... vix ... priores partes animadverterent equorum; G VIII, 16.

atque ultro: diripi Eburones atque ultro omnes ad praedam evocari; G VI, 35, a. ad suos quisque ordines redit, atque ultro universi ... impetum fecerunt; C III, 37, b. resistere conabatur atque ultro ... impetum faciebat; C III, 69. hostes circa vallum trepidare atque ultro citroque pavidos concursare; Af 82.

atque una: infirmas arbores (alces) pondere affligunt atque una ipsae concidunt; G VI, 27. reliqui ad Caesarem perveniunt, atque una ... L. Pupius ... adducitur; C I, 13. ut ... se .. interficeret atque una cum liberis ... cremaretur; Af 91, a.

atque unde: ubi ... Lucius Valerius Praeconinus ... interfectus esset, atque unde Lucius Mallius ... profugisset; G III, 20. quid reliqui consilii caperent, atque unde initium belli fieret, explorabant; G V, 53.

attenuo, schwächen, herunterbringen: alqm: quibus rebus attenuati oppido perquam || [per]quam || pauci sub pellibus acquiescebant; Af 47.
legionem: tametsi (nona legio) erat Dyrrhachinis proeliis vehementer attenuata; C III, 89.

attexo, anflechten: pinnae loricaeque ex cratibus attexuntur; G V, 40.

attineo, sich schicken: nihil attinere eum (Aquinum) cum adversariis colloqui; Af 57.

attingo, berühren, angrenzen, erreichen, betreten: alqm: Labienum ... in eas partes, quae Menapios attingunt, proficisci iubet; G VI, 33.
Africam: post diem VI quam Africam attigit; Af 19, b.
Britanniam: ipse (Caesar) hora circiter diei quarta cum primis navibus Britanniam attigit; G IV, 23.
fines: eorum fines Nervii attingebant; G II, 15. multarum .. gentium fines (silva Hercynia) propter magnitudinem attingit; G VI, 25.
flumen: (una pars) attingit etiam ab Sequanis et Helvetiis flumen Rhenum; G I, 1. qui (Illurgavonenses) flumen Hiberum attingunt; C I, 60.
Galliam: ex Aquitanis montanisque, qui Galliam provinciam attingunt *; C I, 39.
Italiam: hunc (Antonium) etsi augurem prius factum, quam Italiam attingeret, in itinere audierat; G VIII, 50.
litus: neque postea litus attigit; Af 23.
montes: ut, si priores montes, quos petebant, attigissent, ipsi periculum vitarent; C I, 70.
murum: si prius, quam murum aries attigisset, se dedidissent; G II, 32.
Oceanum: quae sunt maritimae civitates Oceanumque attingunt; G II, 34. sibi ... Lemovices, Andos reliquosque omnes, qui Oceanum attingunt, adiungit; G VII, 4. b. xxx (milia) universis civitatibus (imperant), quae Oceanum attingunt; G VII, 75.
planiciem: legiones, ubi primum planiciem attigerunt, infestis contra hostes signis constiterunt; G VII, 51.
provinciam: f. Galliam.
Rhenum: quod (Ubii) Rhenum attingunt; G IV, 3.
terram: prima luce terram attigit; G V, 23. postridie terram attigit Germiniorum; C III, 6. qui a servitiis puerisque ... lapidibus pilisque prohibiti terram attingere; Af 85, a.

attribuo, zuteilen, zuweisen, beigeben, unterordnen, unterwerfen, einräumen: alqm: quos (Boios) ibi Helvetico proelio victos Caesar collocaverat Haeduisque attribuerat; G VII, 9. ipsi (Commio) Morinos attribuerat; G VII, 76. huic (Labieno) Marcum Sempronium Rutilum attribuit; G VII, 90. qui (Suessiones) Remis erant attributi; G VIII, 6. quorum ... alter bello victos Sallyas attribuerit vectigaliaque auxerit; C I, 35. f. praefectum.
alqd: f. agrum; G VI, 22.
agrum: vel sibi agros attribuant vel ..; G IV, 7. magistratus ac principes in annos singulos gentibus ... quantum et quo loco visum est agri attribuunt; G VI, 22.
antesignanos: electos ex omnibus legionibus fortissimos viros, antesignanos, centuriones, Caesar ei classi attribuerat; C I, 57.
auctoritatem: quod ... dixisset, ad quos legati mitteretur, his auctoritatem attribui; C I, 32, b.
centuriones: f. antesignanos.
delectos: his delecti ex civitatibus attribuuntur, quorum consilio bellum administraretur; G VII, 76.
equites: ducentos .. equites attribuit; G VI, 32.
equos: his (gladiatoribus) equos attribuit et se sequi iussit; C I, 14. servos, pastores armat atque iis equos attribuit; C I, 24.
latera: singula .. latera castrorum singulis attribuit legionibus munienda; C I, 42.
legionem: Crassum Samarobrivae praeficit legionemque attribuit; G V, 47. provinciae Q. Cassium praeficit: huic IV legiones attribuit; C II, 21. legiones xxx et XXI ... Caesar attribuerat Longino; A 53.
locum: nostri, ... ut cuique erat locus attributus, ad munitiones accedunt; G VII, 81.
naves: neque satis ... tribunis militum centurionibusque, quibus singulae naves erant attributae, constabat ..; G III, 14, a. naves, quas Meloduno deduxerat, singulas equitibus Romanis attribuit; G VII, 60. ex quibus (navibus) duas familiaribus suis attribuerat; C II, 22. naves .. iis attribuit, ut in quas quisque partes vellet proficisceretur; Af 88, a.
oppidum: quod oppidum iis (civibus) antea Caesar attribuerat muniendumque curaverat; C III, 29.
opus: Caesar paulisper commoratus ... legionibus opus attribuit; Af 38.
partem: alteram (partem) vacuam ab his relictam cohortibus attribuit; G III, 1. equitatus partem illi (Labieno) attribuit, partem sibi reliquit; G VII, 34. certas .. cuique partes ad custodiam urbis attribuit; C I, 17. dextra pars attribuitur Massiliensibus, sinistra Nasidio; C II, 4.
praefectum: erat attributus Antonio praefectus equitum C. Volusenus Quadratus; G VIII, 48, a.
viros: f. antesignanos.
Lücke: Ariobarzani adtribuit, qui sub eius imperio ac dicione esset; A 66.

avaritia, Habsucht: I. impellit: impellit alios avaritia, alios iracundia et temeritas, ... ut ..; G VII, 42.
II, 1. convinco: aliquo facinore comperto avaritiam esse convictam; G I, 40, d.
2. certo cum: dolor .. vulnerum pecuniae remissus crudelitatem cum avaritia certasse significabat; A 55.
excogito ad: multa praeterea generatim ad avaritiam excogitabantur; C III, 32, a.

auctio, Versteigerung: interim Zamae auctione regia facta; Af 97.

auctionor, Versteigerung halten: nam forsasse ... difficultates auctionandi proponere etiam mediocris est animi; C III, 20.

auctor, Urheber, Anstifter, Ratgeber, Gewährsmann: I, 1. deest: ne consilia belli quaerentibus auctor armorum duxque deesset; G VIII, 47.
habet: cum ... semper .. auctor novorum consiliorum magnam apud barbaros auctoritatem haberet; G VIII, 32.
2. sum: quod auctores belli esse nolebant; G III, 17. qui ... ob eam causam profectionis auctor non fuisset; G V, 33. qui (propinqui) defectionis auctores fuerant; G VI, 8, b. omnibus precibus detestatus Ambiorigem, qui eius consilii auctor fuisset; G VI, 31. complures esse principes belli auctores; G VIII, 7. quos esse auctores eius rei voluisset; C III, 57.
video r: hoc ubi ... alius alii tradiderat, plures auctores eius rei videbantur; C II, 28.
abl. absol. (vgl. III): inimicis multis palam ex civitate et iis auctoribus eum interfecerunt; G V, 25. auctore hoste de summis rebus capere consilium; G V, 28. si illo (Libone) auctore atque agente ab armis sit discessum; C I, 26, b. quo (rege) si auctore in Caesaris fidem amicitiamque venturi essent; A 23.
II, 1. appello: quos (urbanos) auctores appellabant; Af 85, b.
interficio: quod Correus, auctor belli, concitator multitudinis, esset interfectus; G VIII, 21.
specto: non hostem auctorem, sed rem spectare; G V, 29.
2. credo: his auctoribus temere credens (Curio) consilium commutat; C II, 38.
III. comperire: haec se certis nuntiis, certis auctoribus comperisse; C II, 18, a. ubi certis auctoribus comperit ... copias abesse; C II, 37.
permanare: hoc ubi uno auctore ad plures permanaverat; C II, 29.

auctoritas, Ansehn, Bedeutung, Einfluß, Beschluß, Vollmacht, Beispiel: I. Subject: adest: omnes .. eas regiones ... auctoritate ea, quae plerumque adest victori, pacarat; A 26.
est: huius est civitatis longe amplissima auctoritas omnis orae maritimae regionum earum; G III, 8. quod summa auctoritas antiquitus erat in Haeduis; G VI, 12, a. quorum (Haeduorum) in omni Gallia summam esse auctoritatem sciebat; G VII, 46, b. Haedui, quorum auctoritas summa esset; G VIII, 54.
minuit: ipsius (Caesaris) nomen auctoritasque magna ex parte eorum (adversariorum) exercitus minuebat audaciam; Af 31, b.
valet: esse nonnullos, quorum auctoritas apud plebem plurimum valeat; G I, 17. magni interesse arbitrabatur eius auctoritatem inter suos quam plurimum valere; G V, 4.
II. nach Verben: 1. addo: ut secum ipse aliquid auctoritatis adderet exercitui Scipionis ac terrorem Caesaris; Af 48.
amplifico: quod si fecerit, Haeduorum auctoritatem apud omnes Belgas amplificaturum; G II, 14.
attribuo: quod ... dixisset, ad quos legati mitterentur, his auctoritatem attribui; C I, 32, b.
colligo: ita et novam et repente collectam auctoritatem tenebant; G VI, 12, b.
comparo: tantam sibi iam his rebus in Gallia auctoritatem comparaverat, ut ..; G V, 55.
consequor: quantum iam apud eos hostes uno proelio auctoritatis essent consecuti, sentiebat; G IV, 13.
dimitto: s. habeo; Af 48.
habeo: cuius (Commii) auctoritas in his regionibus magni habebatur; G IV, 21. earum .. factionum principes sunt qui summam auctoritatem eorum iudicio habere existimantur; G VI, 11. neque ... ullam inter suos habet auctoritatem; G VI, 11. qui summam inter eos (druides) habet auctoritatem; G VI, 13, b. cum ... semper .. auctor novorum consiliorum magnam apud barbaros auctoritatem haberet; G VIII, 32. eundem .. (L. Vibullium Rufum) apud Cn. Pompeium auctoritatem habere intellegebat; C III, 10, a. qui ... magnam .. apud patrem Ptolemaeum auctoritatem habuerant; C III, 109. magnam regium nomen apud suos auctoritatem habere existimans; C III, 109. qui (reges) neque amorem suorum habere poterant ... neque vetustatis auctoritatem; A 33. ita quam antea absens (Iuba) habuerat auctoritatem, eam omnem praesens dimiserat; Af 48.
interpono: ut interposita senatus auctoritate aliqua parte exercitus (Caesar) spoliaretur; G VIII, 52.
minuo: ut reliquorum imperatorum res adversae auctoritatem minuunt, sic ..; G VII, 30. ut auctoritatem ... minueret; C III, 43.
sequor: debere eos (Massilienses) Italiae totius auctoritatem sequi potius, quam unius hominis voluntati obtemperare; C I, 35. qui (Galli Germanique) partim eius || * eius || auctoritatem erant ex Gallia secuti, partim ..; Af 40.
sumo: qua ex re fieri, uti earum rerum memoria magnam sibi auctoritatem ... sumerent; G II, 4, a.
teneo: s. colligo.
2. cognosco: quod eum ... magni animi, magnae inter Gallos auctoritatis cognoverat; G V, 6.
habeo: hic summo in Arvernis ortus loco et magnae habitus auctoritatis; G VII, 77, a. regem .. hortatus est, ut ex suis necessariis quos haberet maximae auctoritatis legatos ad Achillam mitteret; C III, 109.
sum: Senones, quae est civitas imprimis firma et magnae inter Gallos auctoritatis; G V, 54. Litavicum Bibracti ab Haeduis receptum, quod est oppidum apud eos maximae auctoritatis; G VII, 55, a.
3. obtempero: se sibi consilium capturum neque senatus auctoritati obtemperaturum; C I, 1.
4. sum: quod erat civitas magna inter Belgas auctoritate; G II, 15. Scipionem ea esse auctoritate, ut ... posset; C III, 57.
5. facio contra: neque (Caesar) contra senatus auctoritatem ut aliquid faceret, potuit adduci; G VIII, 52.
pono in: id ne accidat, positum in eius diligentia atque auctoritate; G VII, 32.
III. nach Substantiven (vgl. II, 2. 4): alqd: s. II, 1. addo. consequor.
vir: viro forti et magnae auctoritatis ... femur .. traiicitur; G V, 35.
IV. Umstand; 1. adduci: et beneficio suo et auctoritate adductum Ariovistum finem iniuriis facturum; G I, 33. horum auctoritate finitimi adducti ... eadem de causa Trebium Terrasidiumque retinent; G III, 8. ceterae .. civitates ... auctoritate adductae Carnutum adventu Fabii legionumque imperata sine mora faciunt; G VIII, 31. quorum (perfugarum) auctoritate (Gaetuli) facile adducti; Af 55.
contineri: eius (civitatis) auctoritate reliquas (civitates) contineri; G VII, 37.

deterrere: Caesarem .. auctoritate sua atque exercitus ... deterrere posse, ne ..; G I, 31, d.
facere: commemorat, ... ut magnam partem Italiae beneficio atque auctoritate eorum (militum) suam fecerit; C II, 32, a.
gerere: cuius (ducis) auctoritate imperioque rem gererent; Af 85, a.
niti: qua (auctoritate) ille (Pompeius) maxime apud exteras nationes niti videbatur; C III, 43.
pacare: f. l. adest.
permoveri: his rebus adducti et auctoritate Orgetorigis permoti constituerunt ..; G I, 3.
valere: plurimum inter eos Bellovacos et virtute et auctoritate et bominum nnmero valere; G II, 4, a. quantum gratia, auctoritate, pecunia valent, ad sollicitandas civitates nituntur; G VII, 63.
2. eum: quorum udventu magna cum anctoritate ... bellum gerere conantur; G III, 23.
ex: legati ... ex auctoritate haec Caesari renuntiant; C I, 35.
per: ne per eius (Pompei) anctoritatem deceptus videretur; C III, 82, b.
praeter: nt praeter auctoritatem vires quoque ad coërcendum haberet; C III, 57.

auctumnus f. autumnus.

aucupor, abpaſſen: accessum: signo dato accessum hostium aucupabatur; Af 58.
occasionem: fortuito oblatam occasionem (Caesar) egressus aucupabatur; Af 3.

audacia, Kühnheit, Verwegenheit: I. deest: neque ex occulto insidiandi et dispersos circumveniendi singulis deerat audacia; G VI, 34, b.
II. adbibeo: adhibita audacia et virtnte; C III, 26.
minuo: ipsius (Caesaris) nomen auctoritasque magna ex parte eorum (adversariorum) exercitus minnebat audaciam; Af 31, b.
III, 1. bomo: Lucterium Cadnrcum, summae bominem audaciae, cum parte copiarum in Rutenos mittit; G VII, 5.
2. alqs: ipsum esse Dumnorigem, summa audacia, magnu apud plebem propter liberalitatem gratia, cupidnm rerum novarum; G I, 18.
bomo: ipsi (amici regis) ... Achillam, praefectum regium, singulari hominem audacia, ... ad interficiendnm Pompeium miserunt; C III, 104.
IV. commoveri: Varus celeritate Caesaris audaciaque commotus; Af 63.
descendi: quo nisi paene in urbis incendio atque in desperatione omnium salntis † latorum audacia numqnam ante descensum est; C I, 5.
inflammari: bac spe atqne || atque eu || undacia inflammatus Labienus; Af 19, b.

audacter, kühn, dreiſt, verwegen: accedo: addito animo propius audaciusque (Labienus) accedit ad legiones; Af 75.
capio: ut ... audacter locum caperent; C I, 44.
concurro: equites, quamqnam erant pauci, tamen contra tantam multitudinem andacissime concurrunt; Af 6.
confligo: confligit andacins eqnitatus hostium succedentibus sibi peditibus; G VIII, 28.
conicio: cum illi ... notissimis locis audacter tela coniicerent; G IV, 24.
conor: per eorum corpora reliquos audacissime transire conantes multitudine telorum repulerunt; G II, 10.
dico: si audacter ac fortiter sententias dicere velint; C I, 1. dicit liberius atque audacius; G I, 18.
ineo: bac (Galli) impulsi occasione ... liberius atqne audacius de bello consilia inire incipiunt; G VII, 1.
insto: Pompeiani boc insolentius atquo audacius nostros premere et instare coeperunt; C III, 46.
permitto: quorum (propugnatorum ordo) alter ex pontibus, quo tutior altitudine esset, hoc audacius longiusque permitteret tela; G VIII, 9.
perrumpo: per medios audacissimo perruperunt; G V, 15.
premo: f. insto.
progredior: has (naves triremes) cum audacius progressas Libo vidisset; C III, 24.
resisto: audacius resistere ac fortius pugnare coeperunt; G II, 26.
subsisto: audacius subsistere nonnumquam et novissimo agmine proelio nostros lacessere coeperunt; G I, 15. (Pharnarem) audacius in Armenia snbstitisse; A 35.
vagor: illi perterriti virtute equitum minus libere, minus audacter vagabantur; C I, 59.

audax, verwegen: rempublicam ab perditis || audacibus || sceleratisqne civibus oppressam; Af 22.

audeo, wagen, ſich erkühnen: I. **mit Infinitiv:** accedere: tantam .. opinionem timoris praebuit, nt iam ad vallum castrorum hostes accedere auderent; G III, 17.
adire: ad quemvis numerum ephippiatorum equitum qnamvis pauci adire audent: G IV, 2.
adoriri: nt tantis copiis tam exiguam manum ... adoriri non audeant; G VI, 8, a. ut castra sua adoriri auderent; Af 31, b.
appropinquare: quod Pompeius insidias timens ... mnnitionibus appropinquare aliquamdiu non audebat; C III, 70.
ascendere: ausos esse ... ascendere altissimas ripas, subire iniquissimum locum; G II, 27.
committere: quod ... neqne salutem snam Gallorum eqnitatui committere audebat; G I, 42. qui navi egredi uo se barburis committere non auderet; G IV, 21. quibus (equitibus) solis vitam snam committere audebat; G VI, 43. cum ... neque infirmas legiones hostibus committere auderet; G VIII, 26. cum se longius a portibus committere non auderent; C III, 25. quibns (clientibus) tantum facinus committere audebant; C III, 60. praeter eqnites nullo loco aequo se committere audebant; H 25, a.
consistere: futurum, ut reliquae (legiones) contra consistere non auderent; G II, 17. neque qnemquam prope audere consistere; G VI, 23. ut in mnnitionibus consistere audeant; G VI, 38. cum tectis expulsi nullo loco diutins consistere anderent; G VIII, 5. iidem ... XXX pedum altitudine in aedificiis consistere ausi non sunt; A 18. (Scipionem) loco .. se magis defendere ... quam in campo comminus consistere audere; Af 42.
decernere: quo praesidio tuto et libere senatus, quae vellet, decernere auderet; C I, 2.
deducere: exercitum tironem non audent in campum deducere; H 26.
defendere: f. consistere; Af 42.
descendere: illi ... ad congrediendum in aeqnum locum non sunt ausi descendere; H 25, a.
dimicare: qui (Romani) dimicare non ausi turpiter se in castra receperint; G VII, 20, b. illum (Pompeium) a Caesare obsideri neqne audere proelio dimicare; C III, 43.
discedere: qnod neque inseqni cedentes possent neque ab signis discedere auderent; G V, 16.

egredi: praesidii tantum est, ut ... neque quisquam egredi extra munitinues audeat; G VI, 35, b. quod neque legiones andeant absente imperatore ex hibernis egredi; G VII, 1. postquam ... ausi sunt egredi ex navibns Alexandrini pauci; A 20, a. ſ. committere; G IV, 21.

facere: civitatem ... Eburonum sua sponte populo Romann bellum facere ausam; G V, 28. Considius ... nou ausus periculum suorum facere; Af 33.

ferre: cum suis auxilium ferre non anderent; Af 76.

implorare: quod soli ne in occulto quidem queri neque auxilium implorare auderent; G I, 32.

insequi: cum ... neque nostri longius ... cedentes insequi auderent; G II, 19.

introire: nostri ... non sunt ausi introire in oppidum; H 22, a.

liceri: quod illo licente contra liceri audeat nemo; G I, 18.

mittere: neque recusandi aut deprecandi causa legatos ad Caesarem mittere audebant; G V, 6.

occultare: neque saepe accidit, ut neglecta quispiam religione aut capta apud se occultare aut posita tollere auderet; G VI, 17.

procedere: qui (adversarii) tamen a munitione oppidi longius non audebant procedere; H 29, b.

prodire: neque illi sibi confisi ex portu prodire sunt ausi; C III, 7.

progredi: quorum progredi ausus est nemo; G V, 43. de equitibus hostium, quin nemo eorum progredi modo extra agmen audeat, .. ipsos .. non debere dubitare; G VII, 66, b.

queri: ſ. implorare.

resistere: cum Varus suam fidem ab eo (Iuba) laedi quereretur neque resistere auderet; C II, 44.

separare: neque tamen suscepto bello suum consilium ab reliquis separare audent; G VII, 63.

subire: ſ. ascendere.

sustinere: ut equitum mille etiam apertioribus locis VII milium Pompeianorum impetum ... sustinere auderent; C III, 84.

tollere: ſ. occultare.

transire: ut non nequiquam tantae virtutis homines iudicari deberet ausos esse transire latissimum flumen; G II, 27. et posse et audere populi Romani exercitum Rhenum transire; G IV, 16. paucos dies ibi morati neque flumen transire ausi domum revertuntur; G VII, 5. ut equites ... possent tamen atque auderent flumen transire; C I, 62. posse et audere (sese) ea transire flumen, qua traductus esset equitatus; C I, 64.

venire: se neque sine exercitu in eas partes Galliae venire audere; G I, 34. neque suis ausus est subsidio venire; H 7.

II. **mit Accusativ:** alqd: quotidie tamen equestribus proeliis, ... quid nostri auderent, periclitabatur; G II, 8. quae (plebes) nihil audet per se, nullo adhibetur consilio; G VI, 13, a. quibus rebus omnibus sublatus (Curio) nihil contra se regem ausurum existimabat; C II, 37.

audio, hören, erfahren, verhören, gehorchen: I. **absolut:** 1. **substantivisch:** a. incredibilis: per id tempus fere Caesaris exercitui res accidit incredibilis auditu; Af 47.

b. studium: milites .. aversi a proelio ad studium audiendi et cognoscendi feruntur; C II, 12.

2. **adjectivisch:** alqs: quod non fore dicto audientes neque signa laturi dicantur; G I, 40, d. Senones ... dicto ... audientes non fuerunt; G V, 54. (cohortatus) ne suis inimicis adversariisque dicto audientes essent; Af 32. (Aquinus) dicto audiens fuit regi; Af 57.

exercitus: quibuscumque exercitus dicto audiens non fuerit; G I, 40, d.

milites: nonnulli etiam Caesari nuntiabant ... non fore dicto audientes milites; G I, 39.

3. **verbal:** alqs: ut ex captivo audierant; G VI, 37. priusquam audiret aut, cuius rei causa missi essent, cognosceret; C III, 109. qui (viator) diceret audiente Saserna: „vetat te rex colloqui“; Af 57. cum ... neque loqui neque audire meo commodo potuissem; F 14.

exercitus: audiente utroque exercitu loquitur Afranius; C I, 84.

iudices: quae iudicia aliis audientibus iudicibus, aliis sententiam ferentibus singulis diebus erant perfecta; C III, 1.

II. **mit Ergänzung:** 1. **de:** uti ... quid quisque eorum de quaque re audierit aut cognoverit, quaerant; G IV, 5. quibus (hostibus) praeerat Saburra, de quo ante erat auditum; C II, 38. rumore exoptato de Caesaris victoria audito; Af 91, a.

2. **nomin. c. inf.:** iam Caesar a Gergovia discessisse audiebatur; G VII, 59.

3. **accus. c. inf.:** quod vacuum (oppidum) ab defensoribus esse audiebat; G II, 12. quibus in locis esse Germanos audiebat; G IV, 7. quod a Pirustis finitimam partem provinciae incursionibus vastari audiebat; G V, 1. quod ibi quasdam civitates in armis esse audiebat; G VIII, 24. ibi quamquam crebro audiebat Labienum ab inimicis suis sollicitari; G VIII, 52. simul ad se Valerium mitti audierunt; C I, 30, b. † audierat Pompeium per Mauritaniam cum legionibus iter in Hispaniam facere; C I, 39. ex perfugis quibusdam oppidanis audit Iubam ... restitisse; C II, 38. cum ... complures .. adversarios in Illyricum ... se ... contulisse audiret; A 42, b. cum ... M. Octavium audiret cum barbaris foedera percussisse; A 44, a. audit IV cohortes a vernaculis oppressas ad Obuculum cum his ad secundam (legionem) pervenisse; A 57, a. non excessisse enim Ponto Pharnacem audiebat; A 65, b. Pharnaces ... auspiciis et religionibus inductus, quibus obtemperasse eum postea audiebamus; A 74. quod ibi magnum numerum frumenti esse audiebat; Af 8. quod audierat Romae legiones veteranas dissentire; Af 19, a. audiebat .. Scipionem post diem tertium eius diei, quo proelium factum erat, appropinquare; Af 20, a. quod ... Caesarem .. eius (Mari) affinem esse audiebant; Af 32. — quo cum paucis equitibus profectum Ambiorigem audiebat; G VI, 33. quod (Caesarem) longius progressum audiebat; G VI, 36. cum proelium commissum audissent; G VII, 62, b. hunc (Antonium) etsi augurem prius factum, quam Italiam attingeret, in itinere audierat; G VIII, 50. cum audisset Pompeium Cypri visum; C III, 106. ex quibus (legionibus) cum duas ad Caesarem missas audisset; A 35.

III. **mit Object:** alqm: (P. Vatinius) silentio .. ab militibus auditus; C III, 18. primis diebus, ut videbatur, libenter auditus (Clodius); C III, 57.

alqd: quod ubi auditum est; G III, 18. Arpineius et Iunius, quae audierunt, ad legatos deferunt; G V, 28. ante primam confectam vigiliam in finibus Arvernorum audita sunt; G VII, 3. aliter audimus ea, quae rerum novitate aut admiratione nos capiunt, aliter, quae pro testimonio sumus dicturi; G VIII, pr. b. unusquisque ... ad id, quod ab alio audierat, sui aliquid timoris addebat; C II, 29. quod nondum auditum Caesari erat; A 25, a.

adventum: cuius (Caesaris) adventu audito; C III, 12.

clamorem: clamore ab ea parte audito; G III, 26. post tergum clamore audito; G IV, 15. qui primo clumore audito se ex oppido eiecerunt; G VII, 28. ibi primum e nave egrediens clamorem militum audit; C III, 106.

clementiam: si forte pro sua clementia ac mansuetudine, quam ipsi ab aliis audirent, statuisset Aduatucos esse conservandos; G II, 31.

cohortationes: ubi perterritis omnibus neque cohortationes suas neque preces audiri intellegit; C II, 42.

legatos: Caesar neque iam sibi legatos audiendos ... arbitrabatur; G IV, 13. quibus (legatis) auditis liberaliter pollicitus; G IV, 21.

mansuetudinem: ſ. clementiam.

milites: „audite Romanos milites“; G VII, 20, b.

opera: quae (opera) neque viderant ante Galli neque audierant; G II, 12.

preces: ſ. cohortationes.

proelium: quin hostes eo proelio audito nihil iam de bello essent cogitaturi; A 32.

pugnam: hac audita pugna; G III, 27.

rem: quibus rebus auditis; G VII, 61. fit protinus hac re audita ex castris Gallorum fuga; G VII, 88. an vero in Hispania res gestas Caesaris non audistis? C II, 32, b.

vocem: cum ... omnium voces audirentur, exspectari diutius non oportere, quin ad castra iretur; G III, 24. nulla tamen vox est ab iis audita populi Romani maiestate et superioribus victoriis indigna; G VII, 17, b. nonnullae militum voces cum audirentur, sese ... ituros; G III, 31. crebrae ... voces militum in vigiliis colloquiisque audiebantur se ..., victuros; C III, 49.

auditio, Gerücht, Gerede: I. habeo: ut levem auditionem habeant pro re comperta; G VII, 42.

II. permoveri: his rebus atque auditionibus permoti; G IV, 5.

aveho, wegschaffen: frumenti quod subito potuerunt navibus avexerunt; G VII, 55, b.

aversio, Abwenden: illi praesidio insecuti ex aversione legatos iugularunt; H 22, a.

aversor, abgeneigt sein: † ut consuessent, ex simili virtute clamore facto aversati sunt proelium facere; H 14.

averto, aversus, ablenken, abwenden, entfernen, wegschaffen, entfremden: alqm: cum ... neque timerent, ne aversi ab hoste circumvenirentur; G II, 26. ipse Pompeius ab inimicis Caesaris incitatus .. totum se ab eius amicitia averterat; C I, 4. cum ... equites vero ex loco superiore in aversos tela coniiciebant; C I, 79. equitatus hostium ab utroque cornu circuire aciem nostram et aversos proterere incipit; C II, 41, b. (Coelius) consilio destitit atque eo itinere sese avertit; C III, 21, in aversos nostros impetum fecerunt; C III, 63, b. Caesarem Apollonia a directo itinere averterat; C III, 79, a. diversis ... telis nostri figebantur, adversi ex vallo castrorum, aversi ex flumine; A 30, b.

animos: qua ex re futurum, uti totius Galliae animi a se averterentur; G I, 20.

barbaros: multo etiam amplius (fortunam potuisse), quod paene ab ipso vallo portisque castrorum barbaros avertisset; G VI, 42.

civitates: haec (fama) civitates nonnullas ab eius (Caesaris) amicitia avertebat; C III, 79, b.

cornu: ex acie instructa equitatus sui prope totum dextrum cornu avertit; Af 39.

falces: laqueis falces avertebant; G VII, 22.

flumen: hoc (flumen) avertere loci natura prohibebat; G VIII, 40. summo labore militum .. continuato diem noctemque opere in flumine avertendo; C I, 62. omnia enim flumina atque omnes rivos ... Caesar .. averterat; C III, 49.

hostem: hoc toto proelio ... aversum hostem videre nemo potuit; G I, 26. ut (legio) ... aversos .. hostes aggrederetur; A 40. quo signo dato ... ex improviso hostibus aversis incuterent terrorem; Af 80.

Issam: Issam a Caesaris amicitia avertit; C III, 9, a.

iter: quod iter ab Arare Helvetii averterant; G I, 16. iter ab Helvetiis avertit; G I, 23.

legionem: cum (legio) paulum aversa hostibus cessisset; A 40.

milites: milites .. aversi a proelio ad studium audiendi et cognoscendi feruntur; C II, 12.

naves: Gneus Pompeius filius naves inde avertit; Af 23.

partem: quibus (fossis) partem aliquam Sicoris averteret; C I, 61.

praedam: praedam omnem domum avertebant; C III, 59.

rivos: ſ. flumen; C III, 49.

stipendium: quorum (equitum) stipendium averterent; C III, 59.

suspicionem: utrum avertendae suspicionis causa Pompeius proposuisset, ut ... occultaret; C III, 102, a.

vaginam: avertit hic casus vaginam; G V, 44, b.

venas: cuniculis venae fontis intercisae sunt atque aversae; G VIII, 43.

augeo, vermehren, vergrößern, verstärken, steigern, fördern, erfreuen: alqm: ita Caesar duplici laetitia ac voluptate uno tempore auctus, frumento auxiliisque, tandem ... sollicitudinem deponit; Af 34.

alqd: ut, si quid esset in bello detrimenti acceptum, non modo id brevi tempore resarciri, sed etiam maioribus augeri copiis posset; G VI, 1.

alacritatem: hanc (incitationem, alacritem) non reprimere, sed augere imperatores debent; C III, 92.

amicos: ut socios atque amicos non modo sui nihil deperdere, sed gratia, dignitate, honore auctiores velit esse; G I, 43.

animum: praesidio legionum addito nostris animus augetur; G VII, 70.

bellum: defectione Haeduorum cognita bellum augetur; G VII, 63.

copiam: augebatur illis copia; C I, 45. — copias: dum hostium copiae augerentur; G IV, 13. cum iniquo loco pugnari hostiumque augeri copias videret; G VII, 49. hostium copiae summissis ab rege auxiliis crebro augebantur; C II, 41, b. auctis copiis Pompei; C III, 82, a. postquam legionibus veteranis duabus ... copias suas ex secundo commeatu auxerat; Af 37. ita † paucis commoda hoste hortato maiores augebantur copiae; H 1.

dignitatem: huius (imperatoris) ex contrario dignitas incommodo accepto in dies augebatur; G VII, 80.

incitationem: ſ. alacritatem.

incommoda: incommoda in dies augebantur; C I, 52.

largitionem: quae res apud milites largitiones auxit; C III, 112, e. is (Ganymedes) suscepto officio largitionem in milites auget; A 4.

licentiam: quod illis licentiam timor augeat noster, his studia deminuat; C II, 31, a.
munitiones: has munitiones insequentibus auxit diebus; C III, 112, b. interim munitiones quotidie operibus augentur; A 1.
numerum: in dies hostium numerum augeri; G III, 23. suorum .. pugnantium numerum augebat; G VII, 48. eodem Brutus contendit aucto navium numero; C II, 5. numero classis aucto; A 44, b. coniuratorum .. numerum auget; A 55.
odium: augetur odium et ex ipso delectu et sumptu additae legionis; A 50.
opes: quibus rebus opes augeantur suae; C I, 85, b. non est visum dari spatium convalescendi augendarumque eius (Caesaris) opum; Af 25.
opinionem: timoris .. opinionem, quibuscumque poterat rebus, augebat; G V, 57.
periculum: et languore militum et vigiliis periculum augeatur; G V, 31. quodcumque addebatur subsidio, id corruptum timore fugientium terrorem et periculum augebat; C III, 64.
proelium: quod (proelium fama) multis auxerat partibus; C III, 80, a.
rem: his rebus .. suam rem familiarem auxisse; G I, 18.
socios: f. amicos.
spatium: quidquid huc circuitus ad molliendum clivum accesserat, id spatium itineris augebat; G VII, 46.
spem: augebatur auxiliorum quotidie spes; G VI, 7, b. ne spem adversariis augeamus; C II, 31, b. spes victoriae augetur; C III, 82, a.
stipendium: (milites) stipendii augendi causa regis domum obsidere ... consuerant; C III, 110.
suspicionem: augetur Gallis suspicio; G VII, 45, b.
terrorem: f. periculum; C III, 64.
timorem: is (timor) variis hominum sermonibus celeriter augetur; C II, 29.
turres: quod .. Uticam mirificis operibus munierat turresque auxerat; Af 88, b.
vectigalia: quorum ... alter bello victos Sallyas attribuerit vectigaliaque auxerit; C I, 35.

augur, Augur: hunc (Antonium) etsi augurem prius factum, quam Italiam attingeret, in itinere audierat, tamen ..; G VIII, 50.

auguror, vermuten: recte auguraris || auguraturi || de me ... nihil a me abesse longius crudelitate; F 15.

avidus, begierig: ita avidi cupidique † suarum quisque ex partium virorum fautorumque voluntas habebatur; H 25, b.

avis, Vogel: ex quibus (nationibus) sunt, qui piscibus atque ovis avium vivere existimantur; G IV, 10.

aura, Luftzug, Wind: serius a terra provectae naves neque usae nocturna aura in redeundo offenderunt; C III, 8.

aureus, golden: corona: miserat .. Pharnaces coronam auream; A 70.
torques: praefecto (donavit) torques aureos V; H 26.

auriga, Wagenlenker: aurigae interim paulatim ex proelio excedunt; G IV, 33.

auris, Ohr: I, 1. deseco: leviore de causa auribus desectis aut singulis effossis oculis domum remittit; G VII, 4, b.
2. obicio: quod cum hominum auribus esset obiectum; H 30.
offero: cum ... esset ... gladiorum .. crepitus auribus oblatus; H 31, b.
servio: sive vere quam habuerant opinionem ad eum perferunt, sive etiam auribus Vari serviunt; C II, 27.
II. inter: est bos cervi figura, cuius a media fronte inter aures unum cornu exsistit; G VI, 26.

auspicium, Wahrzeichen: Pharnaces ... auspiciis et religionibus inductus, quibus obtemperasse eum postea audiebamus; A 74.

auster, Südwind: I. est, increbescit idem auster increbuit nostrisque praesidio fuit; C III, 26.
flat, vertit: incredibili felicitate auster, qui per biduum flaverat, in Africum se vertit; C III, 26.
II. nanciscor: illi ... nacti austrum naves solvunt; C III, 26.
III. tutus ab: qui portus ab Africo tegebatur, ab austro non erat tutus; C III, 26.

ausus, Wagnis: quam (virtutem, scientiam) saepe in bellis periclitatus magnas res et secundas ductu ausuque suo gesserat; A 43.

aut, oder, entweder — oder: I. **ohne aut im ersten Teil: 1. einmal: a. Substantiva und substantivische Pronomina:** si qua res non ad nutum aut ad voluntatem eius facta sit; G I, 31, d. magnitudinem silvarum ... aut rem frumentariam, ut satis commode supportari posset, timere dicebant; G I, 39. aut cur de sua virtute aut de ipsius diligentia desperarent? G I, 40, a. quibusnam manibus aut quibus viribus ... tanti oneris turrim in muro sese collocare confiderent; G II, 30. in quibus aliquid consilii aut dignitatis fuit; G III, 16. a pueris nullo officio aut disciplina assuefacti; G IV, 1. cur sui quicquam esse imperii aut potestatis trans Rhenum postularet? G IV, 16. si quis quid de republica a finitimis rumore aut fama acceperit; G VI, 20. quod ... pellibus aut parvis rhenonum tegimentis utuntur; G VI, 21. neque quisquam agri modum certum aut fines habet proprios, sed ..; G VI, 22. ubi cuique ... palus impedita spem praesidii aut salutis aliquam offerebat; G VI, 34, a. ut ... ille (Ambiorix) latebris aut saltibus se eriperet; G VI, 43. si quid frumenti aut pecoris in agris reperire possent; G VII, 20, c. ne quid de iure aut de legibus eorum (Haeduorum) deminuisse videretur; G VII, 33. ne (milites) studio pugnandi aut spe praedae longius progrediantur; G VII, 45, b. nolite ... stultitia ac temeritate vestra aut animi imbecillitate omnem Galliam prosternere; G VII, 77, e. qui valetudine aut aetate inutiles sunt bello; G VII, 78. quae rerum novitate aut admiratione nos capiunt; G VIII, pr. b. (campum) silvis undique aut impeditissimo flumine munitum; G VIII, 18. ne detrimento aut timore provinciae magna infamia ... caperetur; G VIII, 30. nulli spem aut causam dare armorum; G VIII, 49. neque suo consilio aut voluntate Domitium se in oppidum Corfinium contulisse; C I, 19. parum clavis aut materia atque armamentis instructis ad reliquas (naves) armandas reficiendasque utuntur; C I, 36. quem quisque in castris notum aut municipem habebat; C I, 74, a. cum vallis aut locus declivis suberat, ... tum ..; C I, 79. qui habeant domicilium aut possessionem in Hispania; C I, 86. ne (Varro) itinere aut traiectu intercluderetur; C II, 20, a. diligentiam quidem nostram aut

... fortunam cur praeteream? C II, 32, c. plures .. in eo loco sine vulnere quam in proelio aut fuga intereunt; C II, 35, a. Bessos ... imperio aut gratia comparatos; C III, 4, b. neque ullum laborem aut munus despiciens; C III, 8. neque ullam spem aut condicionem pacis (Libonem) afferre; C III, 17. cuius animi aut cuius impudentiae est? C III, 20. tunicas aut tegimenta fecerant; C III, 44, b. neque vero conspectum aut impetum nostrorum tolerunt; C III, 51, a. quidnam Pompeius propositi aut voluntatis ad dimicandum haberet; C III, 84. quae .. ibi cumque naves imprudentia aut tempestate paulum suo cursu decesserunt; C III, 112, a. (quod aedificia) tecta .. sunt rudere aut pavimento; A 1. neque vero Alexandrinis ... cunctatio ulla aut mora inferebatur; A 2. cum ... castella aut oppida expugnare cogeretur; A 43. non enim labor aut vigilantia ... Cassio deerat; A 51. Caesar iubet milites ... sine tumultu aut terrore se recipere; Af 31, a. num quae fossae aut insidiae elephantis ... factae essent; Af 35, b.

b. **Adjectiva, Zahlwörter:** uti ... non amplius quinis aut senis milibus passuum interesset; G I, 15. neque eorum moribus turpius quicquam aut inertius habetur, quam ephippiis uti; G IV, 2. quae aut quantae nationes incolerent (insulam); G IV, 20. quid esse levius aut turpius, quam ..? G V, 28. haec si gravia aut acerba videantur; G VII, 14, b. quos aut aetate aut viribus inferiores aut inermes habebant; G VIII, 14, a. nemo erat adeo tardus aut fugiens laboris, quin ..; C I, 69. ut neque bello fortes neque pace boni aut utiles fueritis; Af 54, b. non amplius III aut IV milites veterani si se convertissent; Af 70.

c. **adverbielle Bestimmungen:** non haec omnia fortuito aut sine consilio accidere potuisse; G VII, 20, a. si quando quid Pompeius tardius aut consideratius faceret; C III, 82, a. cedentes .. haec .. scripsisse: quo? aut qua re? F 26.

d. **Verba:** quod ... sibi quaerendum aut cogitandum putarent; G I, 40, a. nullo hoste prohibente aut iter demorante; G III, 6. prius ... quam plane ab his videri aut, quid rei gereretur, cognosci posset; G III, 26. uti ... quid quisque eorum de quaque re audierit aut cognoverit, quaerant; G IV, 5. bis superatis aut reditu interclusis; G IV, 30. neque recusandi aut deprecandi causa legatos ad Caesarem mittere audebant; G V, 6, neque sui colligendi neque consistendi aut ex essedis desiliendi facultatem dederunt; G V, 17. colloquendi aut territandi causa; G V, 57. ut nulla ratione ea res enuntiari aut ad Treveros perferri posset; G V, 58. neque ... (alces) erigere sese aut sublevare possunt; G VI, 27. si qua in parte nostri laborare aut gravius premi videbantur, eo ..; G VII, 67. Romani vero quid petunt aliud aut quid volunt, nisi ..? G VII, 77, d. eum (Bellovaci) .. neque pernoctare aut diutius permanere ... possent; G VIII, 15. magno numero hominum interfecto aut capto; G VIII, 25. qui erant pabulandi aut frumentandi causa progressi; C I, 48, b. priusquam audiret aut, cuius rei causa missi essent, cognosceret; C III, 109. qui (familiares) ... quod interciderat aut erat interpellatum Cassio assignabant; A 50. interfecta multitudine omni suorum aut capta; A 76. qui pabulandi aut aquandi gratia extra vallum progressi essent; Af 24. sibi quicquam non acquisierant aut paraverant; Af 47. suos .. interfectos aut fugatos; Af 93.

e. **ausgeführtere Satzteile und Sätze:** ut magis virtute quam dolo contenderent aut insidiis niterentur; G I, 13. ut is locus ... ex ... internecione exercitus nomen caperet aut memoriam proderet; G I, 13. ut iuraret aut liberos suos obsides daret; G I, 31, c. quid tandem vererentur? aut cur de sua virtute aut de ipsius diligentia desperarent? G I, 40, a. si quo erat longius prodeundum aut celerius recipiendum; G I, 48. scutis ex cortice factis aut viminibus intextis; G II, 33. quid agerent aut quam rationem pugnae insisterent; G III, 14, a. aequo loco aut opportunitate aliqua data; G III, 17. id sibi contendendum aut aliter non traducendum exercitum existimabat; G IV, 17. quem usum belli haberent aut quibus institutis uterentur; G IV, 20. cum maiores manus ... convenissent, aut cum aliquid calamitatis ... esset acceptum; G V, 29. quid dubitas? ... aut quem locum tuae probandae virtutis exspectas? G V, 44, a. auribus desectis aut singulis effossis oculis domum remittit; G VII, 4, b. quo primum curreretur aut cui rei ferretur auxilium; G VII, 24. quo procedendum aut quid agendum videretur; G VII, 52. si ab re frumentaria Romanos excludere aut adductos inopia in provinciam expellere possent; G VII, 55, b. neque (se) fortunam temptaturum aut in acie dimicaturum; G VII, 64. ne eventum belli exspectasse aut ex omnibus novissimi venisse viderentur; C I, 53. circumvenire nostros aut pluribus navibus adoriri singulas ... contendebant; C I, 58. ne ... confligere cogerentur aut ne ... in angustiis tenerentur; C I, 66. quid est illis optatius? ... aut quid irati gravius de vobis sentire possunt? C II, 32, b. priusquam telum abiici posset, aut nostri propius accederent; C II, 34, b. quis esset aut quid vellet; C II, 35, a. (postulabat, ut) id ipsi fore reciperent aut acceptos (legatos) per se ad eum (Pompeium) perducerent; C III, 17. nihilo se firmiores factos aut languidiores Romanos; A 25, a. nullum ... processum virtus habebat aut periculum ignavia subibat; A 29. si condiciones, quas reiecerat, rursus appeteret aut † sine causa discederet || si recusatis cederet ||; A 39. multae (naves) .. capiuntur aut rostris perforatae merguntur; A 46. ne quis miles in oppidum introiret aut iniuriam faceret cuipiam incolae; Af 7.

f. **Verbindungen:** denique: quod deditione facta nostros praesidia deducturos aut denique indiligentius servaturos crediderant; G II, 33.

saltem: neque iis (militibus) posse persuaderi, uti eum (Caesarem) defendant aut sequantur saltem; C I, 6, a.

vero: qua ... fiducia ... confidimus? aut vero quid proficimus, si ..? C II, 31, a.

2. **zweimal:** qui in furto aut in latrocinio aut aliqua noxia sint comprehensi; G VI, 16. nec ... satis auxilii aut spatii aut copiarum habiturum exercitum; G VIII, 1. neutrum eorum contra alterum iuvare aut urbe aut portibus recipere (se debere); C I, 35. — qui (milites) extra munitiones processerant pabulandi aut lignandi *causa* aut etiam ... vallum petierant; Af 31, a.

II. **mit aut im ersten Teil:** 1. **zweimal:** a. **Substantiva und substantivische Pronomina:** (cum) neque ... aut ipsius adventus aut Labieni cognitus esset; G I, 22. quod, aut quam in partem aut quo consilio ducerentur, sibi quaerendum aut cogitandum putarent; G I, 40, a. postulavit, ... ne aut Haeduis aut eorum sociis bellum inferret; G I, 43. utuntur aut aere aut taleis ferreis ad certum pondus examinatis pro nummo; G V, 12. neque id ... aut iudicio aut voluntate sua fecisse; G V, 27, a. velintne ... eductos ex hibernis milites aut ad Ciceronem aut ad Labienum deducere; G V, 27, b. qui ... non reiecti et relegati longe ab ceteris aut ferro aut fame intereant; G V, 30. ne quis aut ex huius (Cavarini) iracundia aut ex eo, quod meruerat, odio civitatis motus exsistat;

G VI, 5. si aut Ambiorigem aut eius legatos finibus suis recepissent; G VI, 6. si qui aut privatus aut populus eorum (druidum) decreto nou stetit; G VI, 13, a. Catuvolcus ... cum laborem aut belli uut fugae ferre nou posset; G VI, 31. quorum (hominum) quisque aut oratione subdula aut amicitia facillime capere posset; G VII, 31. potius ..., quam aut deditionis aut pacis subeundam condicionem; G VII, 78. perterriti Bituriges ... in finitimas civitates aut privatis hospitiis confisi aut societate consiliorum coufugerant; G VIII, 3. quos aut aetate aut viribus inferiores aut inermes habebant; G VIII, 14, a. cum in omnes partes finium Ambiorigis aut legiones aut auxilia dimisisset; G VIII, 25. amplius milibus XII aut armatorum aut eorum, qui eo timore arma proiecerant, interfectis; G VIII, 29. quorum (militum) aut animus aut vires videbautur sustinere non posse; C I, 64. non esse aut ipsis aut militibus succensendum, quod ... voluerint; C I, 84. non .. bas (naves) aut conspectus patriae aut propinquorum praecepta ad extremum vitae periculum adire cogebaut; C II, 7. ubi aut spatium inter muros aut imbecillitas materiae postulare videretur; C II, 15. huiusmodi res aut pudure aut metu tenentur; C II, 31, b. „quid mihi," inquit, „aut vita aut civitate opus est"? C III, 18. uemo aut miles aut eques a Caesare ad Pompeium transierat; C III, 61. prout cuiusque eorum, qui negotiis praeerant, aut natura aut studium ferebat; C III, 61. ut uemo aut tribuni aut centurionis imperium desideraret; C III, 74. neque (Laelius) .. aut ignominia amissarum navium aut necessariarum rerum inopia ex portu insulaque expelli potuit; C III, 100. neque vero Alexaudriae fuit quisquam aut nostrorum aut oppidanorum, qui aut in opere aut in pugna occupatum animum habereut, quin ..; A 15. quorum si qui aut animo aut virtute cessisset || quoniam si ipsi ... cessissent ||; A 16. uec divulgata Caesaris hortatio subsequi legionum aut laborem aut pugnandi poterat cupiditatem; A 22. Marcellum .. aut voluntate aut necessitate abductum ... consentire cum Cordubensibus; A 57, b. ut aut ab excelso loco aut ab oppido (adversarii) discederent; H 29, b.

b. **attributive Bestimmungen:** calamitatem aut propriam suam aut temporum queri; C III, 20. ut aut vivo mihi aut mortuo gratias agas; C III, 91. neque ullum genus quaestus aut magni et evidentis aut minimi et sordidi praetermittebatur; A 49.

c. **Verba:** cum aut de officio imperatoris desperare aut praescribere viderentur; G I, 40, c. reliquarum cohortium omnibus fere centurionibus aut vulneratis aut occisis; G II, 25. neque ulla nostris facultas aut administrandi aut auxiliandi dabutur; G IV, 29. priusquam illi (Nervii) aut convenire aut profugere possent; G VI, 3. uti aut ipsi iniurias inferrent aut illatas propulsarent; G VI, 15. cum bellum civitas aut illatum defendit aut infert; G VI, 23. omnes eo loco aut ab radicibus subruunt aut accidunt arbores; G VI, 27. omnibus .. aut interfectis aut captis magna praeda potiuntur; G VIII, 36. reliquos omnes earum turmarum aut interfecerunt aut captos ab Domitium deduxerunt; C III, 38. omnes rivos ... Caesar aut averterat aut magnis operibus obstruxerat; C III, 49. bonos .. aut interfectos aut exilio multatos patria civitateque carere; Af 22. priucipes civitatum aut interfici aut in catenis teneri; Af 26, b. omnibus .. reliquis (navibus) ab iis aut subductis aut in cothonem compulsis; Af 63. ex suo exercitu illustres urbanos ... complures aut vulnerarunt aut interfecerant; Af 85, b. praeter paucos equites ... reliquos aut interficit aut in deditiouem accipit; Af 95.

d. **ausgeführtere Satzteile und Sätze** (vgl. u): cum aut suis finibus eos prohibent aut ipsi in eorum finibus bellum gerunt; G I, 1. ne ob eam rem aut suae magnopere virtuti tribueret aut ipsos despiceret; G I, 13. quare in eum aut ipse animadverteret, aut civitatem animadvertere iuberet; G I, 19. aut suum fatum querebantur aut ... commune periculum miserabantur, G I, 39. aut ... fortuuam defuisse aut ... avaritiam esse convictam; G I, 40, d. uti aut iterum colloquio diem constitueret aut ... aliquem ad se mitteret; G I, 47. ibi perpauci aut viribus confisi tranare contenderunt aut lintribus inveutis sibi salutem pepererunt; G I, 53. ut ... aut eundem casum una ferant aut sibi mortem consciscant; G III, 22. cum illi aut ex arido aut paulum in aquam progressi ... coniicerent; G IV, 24. ue desperata salute (Ambiorix) aut se in Menapios abderet aut cum Transrbeuanis congredi cogeretur; G VI, 5. boc mortuo aut, si qui ex reliquis excellit dignitate, succedit, aut ... de principatu contendunt; G VI, 13, b. aut pro victimis homines immolant aut se immolaturos voveut; G VI, 16. neque saepe accidit, ut neglecta quispiam religiune aut capta apud se occultare aut posita tollere auderet; G VI, 17. qui se aut adisse ad initium eius silvae dicat ... aut, quo ex loco oriatur, acceperit; G VI, 25. Romanos aut inopiam non laturos aut magno periculo longius ab castris processuros; G VII, 14, b. aut aggeri ignem inferebant aut milites ... adoriebautur; G VII, 22. ne aut inferre iniuriam videretur aut dare timoris aliquam suspicionem; G VII, 54. ne de improviso aut noctu ad munitiones bostium multitudo advolaret, aut interdiu tela ... coniicere possent; G VII, 72. ne aut copia pabuli frumentique ... deficeretur, aut hostes incendiis terrerentur; G VIII, 3. quam tamen paludem nonnumquam aut nostra auxilia Gallorum Germauorumque transibant ... aut vicissim hostes eadem transgressi nostros longius summovebant; G VIII, 10. qui aut comminus opprimebantur aut eminus vulnerabantur; G VIII, 13. nec prius fiuem fugae fecerunt ... quam se aut in castra suorum reciperent, aut nonnulli ... profugerent; G VIII, 13. silvas .. petere aut ... ad deditionem .. adduci; G VIII, 19. ne aut opus effectum tueri non possit aut plurimis in locis infirma disponat praesidia; G VIII, 34. aut ipse (Pompeius) propius accedat aut se patiatur accedere; C I, 9, b. aut aliquo accepto detrimento aut procul equitatu viso; C I, 59. quae aut || ex || muru ad caelum manus teudereut, aut templa deorum immortalium adirent; C II, 5. ne aut tela tormentis immissa tabulationem perfringerent, aut saxa ex catapultis latericium discuterent; C II, 9, b. ut ... neu quicquam omnino relinqueretur, qua aut vi militibus aut igni operibus noceri posset; C II, 16. aut suam mortem miserabantur aut parentes suos commendabaut; C II, 41, b. ne aut ingratus in referenda gratia aut arrogaus in praeripiendo populi beneficio videretur; C III, 1. suspicatus fore, ut postero die aut invitus dimicare cogeretur aut ... se contineret; C III, 37, b. sperans Pompeium aut Dyrrbachium compelli aut ab eo intercludi posse; C III, 41. aut proelio superatos (hostes) nut aliqua offensione permotos continuerunt; C III, 47. quautum .. aut ruinis deiicitur aut per vim recipitur loci, in tantum munitiones proferuntur; A 1. Alexandrini ... aut admuniti a regis umicis, qui in Caesaris erant praesidiis, aut suo priore consilio ... regi probato; A 23. quin aut vadimonio teneretur, aut in reos referretur; A 49. nemo enim aut in provincia uatus ... uut diuturnitate iam factus provincialis ... non ... consenserat; A 53. ne aut

regni haeriditas Ariarathen sollicitaret, aut haeres regni terreret *; A 66. ne aut Deiotarum sibi obiicerent, aut nimis eo gloriarentur beneficio, quod ... misissent; Af 70. (Aquinum) Iubae barbaro potius obedientem fuisse, quam aut Scipionis obtemperasse nuntio aut ... incolumem reverti malle! Af 57. qui (milites) aut morbo impediti aut commeatu dato cum signis potuerant ante transire in Africam; Af 77. ut aut illum (Pompeium) quam primum traicere quod habet Brundisii copiarum cogamus aut exitu prohibeamus; F 20.

e. **Verbindungen:** certe: ut (imperatores) ... aut cum honore aliquo aut certe sine ignominia domum revertantur; C I, 85, e. quae quidem ego aut omnino falsa aut certe minora opinione esse confido; C II, 31, b.

omnino: quod in tanta multitudine dediticiorum suam fugam aut occultari aut omnino ignorari posse existimarent; G I, 27. quid in sua Gallia ... aut Caesari aut omnino populo Romano negotii esset; G I, 34. f. certe; C II, 34, b.

2. **dreimal:** cum aut aere alieno aut magnitudine tributorum aut iniuria potentiorum premuntur; G VI, 13, a. ubi cuique aut vallis abdita aut locus silvestris aut palus impedita spem praesidii aut salutis aliquam offerebat, consederat; G VI, 34, a. aut se stimulis inopinantes (Galli) induebant aut in scrobes delati transfodiebantur aut ... traiecti pilis muralibus interibant; G VII, 82. ne qua aut largitionibus aut animi confirmatione aut falsis nuntiis commutatio fieret voluntatis; C I, 21. qui (milites, patres) aut gratia aut misericordia valerent aut naves adnare possent; C II, 44. omnes fere milites aut ex coactis aut ex centonibus aut ex coriis tunicas aut tegimenta fecerant; C III, 44, b. aut de honoribus suis aut de praemiis pecuniae aut de persequendis inimicitiis agebant; C III, 83. neque nostri aut scalis aut cratibus aut reliquis rebus parati venerant ad oppugnandum; A 18. vgl. 1, a. G VIII, 14, a.

autem, aber, doch, dagegen: I. **Aussage:** 1. **nach Substantiven:** pro multitudine autem hominum ... angustos se finis habere arbitrabantur; G I, 2. mons autem altissimus impendebat; G I, 6. Ariovistum autem ... superbe et crudeliter imperare; G I, 31, d. Treveri autem (questum veniebant) pagos centum Suevorum ad ripam Rheni consedisse; G I, 37. turribus autem excitatis tamen has altitudo puppium ex barbaris navibus superabat; G III, 14, a. Rhenus autem oritur ex Lepontiis, qui Alpes incolunt; G IV, 10. quod ... militibus autem ignotis locis (erat desiliendum); G IV, 24. Ubii autem ... magnopere orabant, ut sibi auxilium ferret; G IV, 16. equites autem magno cum periculo proelio dimicare; G V, 16. ripa autem erat acutis sudibus praefixis munita; G V, 18. oppidum autem Britanni vocant, cum silvas impeditas vallo atque fossa munierunt; G V, 21. Gallis autem provinciarum propinquitas ... multa ad copiam atque usus largitur; G VI, 24. muri autem omnes Gallici hac fere forma sunt; G VII, 23. Bellovaci autem ... manus cogere ... coeperunt; G VII, 59. horum principibus pecunias, civitati autem imperium totius provinciae pollicetur; G VII, 64. litteras autem ad Gaium Fabium mittit; G VIII, 6. pabulatione autem ... et frumentatione ... ex insidiis prohibere Romanos; G VIII, 7. legionem autem XV ... in togatam Galliam mittit; G VIII, 24. Commius autem ... legatos ad Antonium mittit; G VIII, 48, c. aditus autem atque itinera duo ... maximis defixis trabibus ... praesepit; C I, 27. ab oppido autem declivis locus tenui fastigio vergebat; C I, 45. equitatus autem noster ab utroque latere ... in summum iugum virtute connititur; C I, 46. tempus erat autem difficillimum; C I, 48, b. Caesaris autem erat in barbaris nomen obscurius; C I, 61. storias autem ex funibus ancorariis tres ... fecerunt; C II, 9. b. coria autem, ne rursus igni ac lapidibus corrumpantur, centonibus conteguntur; C II, 10. ratio autem haec erat belli; C II, 18, b. cum ... oppidani autem etiam sua sponte Caesarem recipere conarentur; C III, 11. causa autem obsidionis haec fere esse consuevit; C III, 47. Pompeius autem ... sic pro castris exercitum constituebat, ut ..; C III, 56. ex aedificiis autem per foramina in proxima aedificia arietes immittuntur; A 1. nox autem allatura videbatur maiorem fiduciam illis; A 10. equitatum autem omnem ab lateribus extra fossam collocabat; A 38. Domitius autem ... ex propinquis castris in aciem exercitum eduxit; A 39. cum (legio) ... fossam autem circumire ac transcendere conata esset; A 40. equitum autem Romanorum delectum instituit; A 56. fratri autem Ariobarzanis Ariarathi ... *; A 66. Deiotarus ... sine dubio autem rex Armeniae minoris ab senatu appellatus; A 67. legionem autem eam ... equitatumque omnem ad bellum gerendum adducere iussit; A 68. equites autem in onerarias (imponebantur); Af 2. equites autem hostium pilum militis cursu facile vitabant; Af 15. equitibus autem, qui in statione fuerant, praecipit, ut ... obtinerent; Af 31, a. tirones autem iubet inter legiones dispertiri; Af 46. in Africa autem non modo sibi quicquam non acquisierant aut paraverant, sed etiam ... consumpserant; Af 47. equites autem ... conversis equis in Numidas cupido insequentes dispersosque impetum fecerunt; Af 52. [in cornibus autem (acies) duplex esse existimabatur]; Af 59. Caesaris autem acies hoc modo fuit collocata; Af 60. P. Vestrio autem ... (Caesar) ignovit; Af 64. a Caesare autem (oppidum Zeta) diversum ac remotum; Af 68. Caesaris autem non amplius III aut IV milites veterani si se convertissent; Af 70. tirones autem ... bortabatur, ut veteranorum virtutem aemularentur; Af 81. senatum autem oppidi custodia tenebat; Af 87, a. cives autem Romanos negotiatores ... multis verbis accusatos; Af 90. oppidani autem ... discordare coeperunt, usque eo, ut ..; H 34.

2. **nach Adjectiven und Zahlwörtern:** omnes autem homines natura libertati studere et condicionem servitutis odisse; G III, 10. equestris autem proelii ratio et cedentibus et insequentibus par atque idem periculum inferebat; G V, 16. totum autem murum ex omni parte turribus contabulaverant atque has coriis intexerant; G VII, 22. cum ... venisset, ... magna autem impedimenta oppidanorum videret; G VIII, 33. cum ... venisset, ... magna autem copia frumenti abundare oppidanos ... cognosset; G VIII, 40. expeditos autem ex evocatis, sagittariis funditoribusque raros in muro turribusque disponit; C I, 27. totius autem rei consilium his rationibus explicabat, ut ... cogeret; C III, 78, a. magnam autem moram et difficultatem ascensum in naves habere praesertim ex scaphis; A 8. tribus autem ex lateribus variis † generum munitionibus (rex) tegebatur; A 28. magnam autem multitudinem pecoris intra eas fauces dissipari iussit; A 36. magno autem (equitatum) fore impedimento, si ..; A 61. quod ... maxima autem auxilia haberet Numidarum equitum levisque armaturae; Af 19, b. tertiam autem aciem in sinistrum suum cornu contulerat; Af 60. quod ... sinistrum autem (latus), equitatus hostium multitudini uti resisti posset,

laborabat; Af 60. pari autem et celeri festinatione circum munitiones iugo dirigunt; H 38. quantum autem coniectura consequebar; F 17.

3. **nach Pronomina:** ego autem ex meis commilitonibus ... non amplius x sumam; Af 45. sibi autem mirum videri, quid ... negotii esset; G I, 34. — in suo autem dextro cornu e secunda acie veteranarum legionum partem cohortium collocaverat; Af 60. nostri autem, ... ut impeditos aggrederentur, parati in armis erant; G II, 9. cum ... nostri autem quid ... possent perspici cuperent; G III, 21. nostri autem (existimarunt), quod iniquo loco ... quinque horis proelium sustinuissent; C I, 47. — bis autem omnibus druidibus praeest unus; G VI, 13, b. ad hoc autem incommodum accesserat, quod Caesar ... communiebat; Af 47. — cum ... ille autem fuga vehementi Volusenum produxisset longius; G VIII, 48, a. cum ... illi (Graeci) autem se contra imperium populi Romani pugnaturos esse negarent; C III, 11. illi autem hoc acrius instabant neque regredi nostros patiebantur, quod ... videbantur; C III, 45. post illos (elephantos) autem suam aciem instruxit; Af 27. — eo autem frumento ... propterea uti minus poterat, quod ..; G I, 16. ea autem, quae diximus, intervalla grandibus in fronte saxis effarciuntur; G VII, 23. id autem est iugum directum eminens in mare; C II, 24. id autem difficile non est; C III, 86. iis autem invitis, a quibus Pharus tenetur, non potest esse propter angustias navibus introitus in portum; C III, 112, a. iis autem temporibus ... Q. Cassius Longinus ... magnas odii sui fecerat accessiones; A 48. post eas (legiones) autem Numidas in subsidiaria acie (collocabat); Af 59. — eadem autem celeritate adverso colle ad nostra castra ... contenderunt; G II, 19. eidem autem oppido ad dextrum latus eius (Caesaris) cornu erat oppositum; Af 58. — ipse autem Ariovistus tantos sibi spiritus ... sumpserat; G I, 33. ipsi autem (nostri) suos ordines servare neque ab signis discedere ... consuerant ‖ censuerant ‖ oportere; C I, 44. ipse autem (Caesar) ... summis erat in angustiis; C III, 47. ipse autem Cn. Pompeius adolescens Uliam oppidum oppugnabat; H 3, a. — cum ... alii autem a tergo adorirentur; C III, 94.

4. **nach Verben:** erat autem in Caesare .. facultas atque elegantia summa scribendi; G VIII, pr. b. non esse autem alicui civitati sortem incommodi recusandam; G VIII, 1. pertinere autem non tantum ad dignitatem, sed etiam ad salutem suam; G VIII, 6. constituisse autem Bellovacos omnium principum consensu ... offerre se ad dimicandum; G VIII, 7. accidebat autem quotidianis pabulationibus, ... ut impeditis locis dispersi pabulatores circumvenirentur; G VIII, 10. erat autem oppidanis difficilis et praeruptus eo descensus; G VIII, 40. est autem oppidum et loci natura et colle munitum; C III, 9, a. erat autem haec summa mandatorum; C III, 10, a. uti autem ipsos valetudine non bona; C III, 49. praeesse autem (Scipionem) suo nomine exercitui; C III, 57. erat autem (vallus) quadrato exstructus saxo; A 2. erat autem magna multitudo oppidanorum in parte Caesaris; A 7. aberat autem (flumen) ab regis castris milia passuum circiter VII; A 29. monuit autem, ut solebat, mitibus verbis legatos, ne ... obiicerent; A 70. defendentibus autem iis cohortibus castra; A 76. equitatus ... propius .. Caesaris castra ... se conferre coepit, frenatus autem Labieni eques in loco permanere legionesque detinere; Af 61, a. sollicitabatur autem (Caesar) his rebus; Af 72. §. 1. C I, 48, b.

5. **nach Adverbien:** paulatim autem Germanos consuescere Rhenum transire; G I, 33. nonnumquam autem expeditionibus nocturnis castella nostrorum adoriuntur; G VIII, 34. tum autem ex omnibus montibus (tempestas) nives proluit; C I, 48, a. multum autem ab ictu lapidum ... viminea tegimenta galeis imposita defendebant; C III, 63, b. minime autem par erat proelii certamen; A 16. quemadmodum autem optabat eum (Mithridaten) vinci, sic ..; A 27. tum autem erat ei laborandum, ut consuefaceret ..; Af 73.

6. **nach Präposition:** post autem elephantos armaturas leves Numidasque auxiliares substituerat; Af 59.

II. **Aufforderung:** noli autem me tam strenuum putare, ut ad Nonas recurram; F 26.

III. **Frage:** castrorum autem mutatio quid habet nisi turpem fugam? C II, 31, a. vos autem incerta victoria Caesarem secuti diiudicata iam belli fortuna victum sequamini? C II, 32, b.

IV. **Bedingung:** sin autem locum tenere vellent, nec virtuti locus relinquebatur neque ..; G V, 35.

autumnus, Herbst: I. tentat: quod ... gravis autumnus in Apulia circumque Brundisium ... omnem exercitum valetudine tentaverat; C III, 2.

II. pestilentia: multos autumni pestilentia in Italia consumpsit; C III, 87.

III. ante: quod non fere ante autumnum Elaver vado transiri solet; G VII, 35.

avus, Großvater: I. obtinet: cuius (Pisonis) avus in civitate sua regnum obtinuerat amicus ab senatu nostro appellatus; G IV, 12.

II. interficio: quod eius soceri L. Pisonis avum, L. Pisonem legatum, Tigurini eodem proelio, quo Cassium, interfecerant; G I, 12.

auxiliaris, Hülfe leistend: A. alqs: post autem elephantos armaturas leves Numidasque auxiliares substituerat; Af 59.

cohortes: duabus auxiliaribus cohortibus Ilerdae praesidio relictis; C I, 63.

B. accedunt: praeterea auxiliares accedebant prope alterum tantum; H 30.

habent, al.: frumenti copiam legionarii nonnullam habebant, ... cetrati auxiliaresque nullam, quorum erant et facultates ad parandum exiguae et corpora insueta ad onera portanda. itaque magnus eorum quotidie numerus ad Caesarem perfugiebat; C I, 78.

praebent, al.: cum ... auxiliares, .. quibus ad pugnam non multum Crassus confidebat, ... speciem atque opinionem pugnantium praeberent; G III, 25.

Lücke: reliquae (legiones) ex fugitivis † auxiliares consistebant; H 7.

auxiliarius, Hülfe leistend: cohortes: adiungit .. ei legioni, quam secum adduxerat, complures cohortes auxiliarias Hispanorum; A 62.

pedites: equites .. et auxiliarios pedites in omnes partes mittit; G VIII, 5.

auxilior, Hülfe leisten: I. adeo ad: quod ... nec facile adire apertos ad auxiliandum animadvertebant; G VII, 25.

facultas: neque ulla nostris facultas aut administrandi aut auxiliandi dabatur; G IV, 29.

II. alqs: conantibus auxiliari suis „frustra", inquit, „meae vitae subvenire conamini;" G VII, 50, b.

auxilium, Hülfe, Beistand, pl. Hülfstruppen: I. **Subject:** concurrunt: priusquam auxilia concurrerent; C III, 80, b.

conveniunt: ex hac fuga protinus, quae undique convenerant, auxilia discesserunt; G V, 17.

magna auxilia convenisse; C II, 17. f. II, 1. exspecto; Af 49.
deest: sibi etiam hortandi suos auxilium defuturum; A 10.
discedunt: f. conveniunt; G V, 17.
est, sunt: nisi si quid in Caesare populoque Romano sit auxilii; G I, 31, d. Caesar ... infirmis auxiliis proficisci non dubitaverat; C III, 106. f. II, 1. exspecto; C II, 17.
faciunt: auxilia regis in id castellum Marcelli ... impetum fecerunt; A 63, b.
morantur: si res cogat atque auxilia morentur; G VII, 78.
possunt, succurrunt: quo tutius ultro citroque commeare auxiliaque sine periculo sibi succurrere possent; Af 20, a.
tenent: sinistrum (cornu tenebant) III et V legio itemque et cetera auxilia et equitatus; H 30.
transeunt: quam .. paludem nonnumquam .. nostra auxilia Gallorum Germanorumque transibant; G VIII, 10.
veniunt: nuntiabatur auxilia magna equitatus oppidanis suppetias venire; Af 5. f. II, 1. mitto; C II, 26.

II. **nach Verben:** 1. **Accusativ:** abduco: auxilia etiam ab Scipione (Iuba) abduxit sibi suisque rebus timens; Af 25.
accio: cum antea constituisset e stativis castris aestate luita cunctis copiis auxiliisque accitis*; Af 26, a.
addo: eos .. (Domitium Massiliensisque) magnopere hortatur, ut rursus cum Bruti classe additis suis auxiliis confligant; C II, 3.
adduco: paucis ante diebus ex his castris Atrebatem Commium discessisse ad auxilia Germanorum adducenda; G VIII, 7. auxilia adduci iubet; A 1. ipse (Cassius) in Lusitaniam proficiscitur ad legiones arcescendas auxiliaque adducenda; A 51.
adhibeo: praeterea Petreiano auxilio adhibito equitibus MDC; Af 19, b.
amitto: amissis .. auxiliis; H 39.
animum adverto: neque auxilium in suorum consilio animum advertebant; Af 10.
arcesso: f. **arcesso** auxilia (6 St.) S. 88, b.
cogo: quibus (equitibus auxiliisque) coactis; C I, 38.
colloco: in summo iugo duas legiones ... et omnia auxilia collocari (iussit); G I, 24.
comparo: auxiliis equitatuque comparato; G III, 20. auxilia contra populum Romanum comparavit; H 42, b.
conduco: eo copias omnes auxiliaque conduxit; C III, 13.
conicio: auxiliis in mediam aciem coniectis; G III, 24. tota auxilia regis impedita ac perturbata ... in fugam coniiciunt; C II, 25.
defendo: ut † auxilia ‖ praesidia ‖ Pompei duabus defenderentur rebus, oppido et excelsi loci natura; H 29, a.
denego: qui (Germani) nullis adversus Romanos auxilia denegabant; G VIII, 45.
depono: depositis armis auxiliisque, quibus nunc confiderent; C III, 10, b.
depostulo: civitates contrariae Pompeio auxilia sibi depostulabant; H 1.
desidero: quae (provincia) propter diuturnitatem pacis nullum auxilium desiderarit; C I, 85, b.
despero: auxiliis provinciarum et exercituum desperatis; C II, 22. desperatis omnibus auxiliis; C III, 11.
detraho: haec prius illi (Ambiorigi) detrahenda auxilia existimabat, quam ipsum bello lacesseret; G VI, 5.
dimitto: cum in omnes partes finium Ambiorigis aut legiones aut auxilia dimisisset; G VIII, 25.
do: maxime .. commemorabant nulla Pharnacem auxilia contra Caesarem Pompeio dare voluisse, cum Deiotarus, qui dedisset, tamen ei satisfecisset; A 69.
efflagito: tu ... nonne euiteris et proficisceris ad paternas clientelas auxilium tibi reique publicae ... efflagitatum? Af 22.
evoco: inde auxilia evocavit; C III, 112, b.
experior: unam esse spem salutis docent, si eruptione facta extremum auxilium experirentur; G III, 5.
exspecto: auxilia Germanorum exspectare constituunt; G VI, 7, a. longum esse perterritis Romanis Germanorum auxilium exspectare; G VI, 8, a. bis rationibus auxilia Galliae exspectare et bellum parat administrare; G VII, 71. praeterita die, qua auxilia suorum exspectaverant; G VII, 77, a. hic magnos equitatus magnaque auxilia exspectabant; C I, 61. magna (auxilia) esse in spe atque exspectari; C II, 17. postquam animadvertit Scipioni auxilia fere, quae exspectasset, omnia convenisse; Af 49.
fero: cum ii, qui flumen transissent, suis auxilium ferre non possent; G I, 13. neque bello Allobrogum proximo Haeduos Romanis auxilium tulisse; G I, 44, c. his persuaderi, ut diutius morarentur neque suis auxilium ferrent, non poterat; G II, 10. eo occurrere et auxilium ferre; G III, 4. quin ... ad Caesarem auxilii ferendi causa proficiscatur; G III, 18. hic cum fratri intercluso ab hostibus auxilium ferret; G IV, 12. Ubii ... magnopere orabant, ut sibi auxilium ferret; G IV, 16. tempore opportunissimo Caesar auxilium tulit; G IV, 34. ut, quo primum curreretur aut cui rei ferretur auxilium, vix ratio iniri posset; G VII, 24. si pedites suis auxilium ferant; G VII, 66, b. legatus ... proficiscitur ad auxilium Duratio ferendum; G VIII, 27. qui (pedites) toto agmine subsistentes equitibus suis contra nostros (equites) ferunt auxilium; G VIII, 28. quibus (cohortibus) interclusis exercitu Caesaris auxilium ferri nulla ratione poterat; C I, 70. (Scipio) Favonio auxilium ferre contendit; C III, 36, b. cum altera (pars) alteri auxilium ferre non posset; C III, 72. ut ... obsesso Scipione necessario illum (Pompeium) suis auxilium ferre cogeret; C III, 78, b. ita duobus temporibus Ephesiae pecuniae Caesar auxilium tulit; C III, 105. ut laborantibus succurri atque ex altera oppidi parte auxilium ferri posset; A 1. ut (cohortes) integris viribus ad auxilium ferendum opponi possent; A 2. cum (Vatinius) crebris litteris Cornificii ad auxilium provinciae ferendum evocaretur; A 44, a. cum suo quisque auxilium ferret; A 46. XXX legio signa Cordubam infert ad auxilium ferendum imperatori suo; A 54. quo celerius iis (Numidis) auxilium ferret; Af 39. Caesar ex medio itinere copiis reductis equitibus suis auxilium tulit; Af 52. cum suis auxilium ferre non auderent; Af 76. (Thabenenses) petunt orantque, ut suis fortunis populus Romanus ... auxilium ferret; Af 77. quas (angustias) Scipio intrare et Thapsitanis auxilium ferre conabatur; Af 80.
habeo: nec ... satis auxilii ... habiturum exercitum populi Romani ad omnia persequenda; G VIII, 1. auxilia peditum * milia, equitum III milia omnibus superioribus bellis habuerat; C I, 39. quod ... maxima .. auxilia haberet Numidarum equitum levisque armaturae, ... praeterea regia auxilia elephantis CXX; Af 19, b.
impedio: sic belli rationem esse divisam, ut illi classe naves auxiliaque sua impedirent; C III, 17. f. conicio; C II, 26.
impero: equites auxiliaque toti Lusitaniae a Petreio, Celtiberiae, Cantabris barbarisque omni-

bus, qui ad Oceanum pertinent, ab Afranio imperantur; C I, 38.

implure: neque (sese) auxilium a populo Romanu imploraturos; G I, 31, b. qood soli ue in occulto quidem queri neque auxilium implorare auderent; G I, 32. nequiquam eius (Pompei) auxilium, si postea velit, senatum imploraturum; C I, 1.

interpono: buic (equitatui) interponit auxilia levis armaturae; G VIII, 17.

invoeu: inimicus bumini suorum invocat fidem atque auxilium; G VIII, 48, a.

mittu: ue ex his natiunibus auxilia in Galliam mittantur; G III, 11. quarum (caosarum) una erat, quod auxilia contra se Treveris miserant; G VI, 9. neqoe auxilia ex sua civitate in Treveros missa; G VI, 9. cognita Caesar causa reperit ab Suevis auxilia missa esse; G VI, 9. ut auxilia peditatus equitatusque mittant; G VI, 10, nulla (se) Ambiorigi auxilia misisse; G VI, 32. quae fuit causa, quare (Treveri) toto abessent bellu et neutris auxilia mitterent; G VII, 63. magna ouxilia equitum peditumque ab rege missa Uticam venire; C II, 26. quod magna Cn. Pumpeiu Iuba miserat auxilia maioraque missurus existimabatur; A 51. legiones ... et auxilia mittit ad traiectum; A 56. quud auxilia Pumpeiu nou misissent; A 70. ot sibi auxilia, commeatus, frumentum ... mittenda curarent; Af 8. petunt .. ab eo (Caesare), uti ... sibi auxilium mitteret; Af 92. quibus in rebus nunnullae civitates sua spunte auxilia mittebant; H I.

mutuur: Commius Atrebas ad eos confugit Germanos, a quibus ad id bellum auxilia mutuatus erat; G VIII, 21.

pare: auxilia, equitatum parari ... se abseute nolebat; C I, 29.

perturbu: ſ. conicio; C II, 26.

petu: omues, qui aderant, magno fletu auxilium a Caesare petere coeperunt; G I, 32. (quurum legati) a se auxilium petant; G IV, 8. Divitiacus auxilii petendI causa Romam ad senatum profectus infecta re redierat; G VI, 12, b. ab animI virtate auxilium petendum videbat; G VII, 59. Bituriges ad eum legatos mittunt auxilium petitum coutra Carnutes; G VIII, 4. cui rei missis ad Caesarem legatis auxilium ab eu petebant; C III, 9, b.

pollieeor: iis auxilium suum pollicitus; G IV, 19. suum .. auxilium polliceutur; G VI, 23.

pono: Caesar ... uuum communis salutis auxilium in celeritate puuebat; G V, 48.

postulu: se ... Romam ad senatum venisse auxilium postulatum; G I, 31, c.

prohibeu: sua elasse auxilia sese Caesaris prohibiturum; C III, 23.

recipiu: eum (Caesarem) interclusum tempestatibus propter anni tempus recipere transmarina auxilia ueu posse; A 3.

remitto: auxilia Deietari dumum remittit; A 77.

reperio: cum ei rei uollum reperiretur auxilium; G III, 15.

rogo: Haedui ... legatos ad Caesarem mittunt rogatum auxiliom; G I, 11.

samministru: quod omnibus fere Gallicis bellis hostibus nustris inde sumministrata auxilia intellegebat; G IV, 20.

summittu: bostium copiae summissis ab rege auxiliis crebro augebantur; C II, 41, b. Labienus interim suis equitibus auxilia equestria summittere; Af 78, b.

supportu: uti tuto frumentum auxiliaque navibus ad eum (Caesarem) supportari possent; C III, 112, b. videbant .. uun auxilia Caesari, nun commeatus supportari pusse; A 12.

tardu: ut eorum (barbarorum) auxilia tardaret; G VI, 29.

videu: euncurrunt his auxiliis visis; G VII, 79.

2. **Genetiv:** egeu: ne quis ex plebe contra potentiorem auxilii egeret; G VI, 11.

3. **Dativ:** areessu: qui (Germaui) auxilio a Belgis arcessiti dicebantur; G III, 11.

mittu: equitatui, quem auxilio Caesari Haedui miserant, Dumuurix praeerat; G I, 18. Caesar omnem ex castris equitatum suis auxiliu misit; G IV, 37. qoarum (navium) erant L auxilio missae ad Pumpeium; C III, 111.

sum: ut alter alteri inimicus auxilio salutique esset; G V, 44, b. crebro .., ut sint auxilio suis, subsistunt; C I, 80. fure auxilio pollicebatur; C III, 20. suis ut esset auxiliu; C III, 79, a. iis se in miseriis ... auxilio propter copiarum paucitatem esse nun pusse; Af 26, b.

sueeurru: qui (sagittarii) suis cedeutibus auxilio succurrerent; G VII, 80.

summitto: Marcus Antonius et Gaius Trebonius legati ... bis auxilio ex ulteriuribus castellis deductos summittebaut; G VII, 81.

venio: Aduacti ... eum omnibus cuplis auxilio Nerviis venireut; G II, 29. Germaui, qui auxilio veniebant, percepta Treverorum fuga sese domum receperunt; G VI, 8, b. certior factus P. Sulla ... auxilio coburti venit cum legiunibus duabus; C III, 51, a.

4. **Ablativ:** exspotio: nolite hos vestro auxilio exspoliare, qui vestrae salutis causa suum perieolum neglexeruut; G VII, 77, c.

privo: a paucioribus nestris omni auxilio (adversarii) privati essent; H 24.

prubibeo: commeatu auxiliisque Caesarem pruhiberent; C III, 111.

utur: neque ipsus in his cuntentiunibus ... auxiliu populi Romani usos esse; G I, 44, c.

5. **mit Präpositionen;** absum ab: tantom ab equitum suorum auxiliis aberant, ... ut ..; C I, 79.

addu de: bue addit pauca de caosa et de copiis auxiliisque suis; C III, 16.

eoueito ad: quam (Galliam) ad nostrum auxilium coucitavimus; G VII, 77, b.

conveniu ad: qui ad auxilium cunveuerant; G VII, 80.

deseendu ad: ad extremum auxilium (cives) descenderuut; C III, 9, a.

III. **nach Adjectiv und Adverb:** 1. praeditus: cum (adversarii) tam magnis copiis auxiliisque regis essent praediti; Af 58.

2. satis ad: id sibi *ad* auxilium spemque reliqui tempuris satis futurum; G IV, 16.

IV. **nach Substantiven:** 1. alqd: L. Caesar aliquid sibi ex ea re ouxili ratus ‖ ut aliquid ... pararet ‖; Af 88, b. ſ. I. est; G I, 31, d. — II, I. habeu; G VIII, 1.

multitudo: tantam sese multitudinem auxiliurum adversariis sumministroturum, ut ..; Af 19, a.

numerus: cum cobortibus legionariis XXXV magnoque numero equitum et reliquerum auxiliurum; A 63, a.

pars: munitis castris duas ibi legiones reliquit et partem auxiliorum; G 1, 49.

spes: augebatur auxiliurum quutidie spes; G VI, 7, b. qoem (equitatum) simulatque oppidani conspexeruut atque In spem aoxilii veueruut; G VII, 12. quae res ... nustros spe auxilii confirmabat; G VII, 67.

2. rumures de: exstinctis rumoribus de auxiliis legiunum; C I, 60.

V. **Umstand:** 1. abire: navigiom ... aoxiliu .. tempestatis ex conspectu abiit; C II, 22.

augeri: ita Caesar doplici laetitia ae voluptate

uno tempore auctus, frumento auxiliisque; Af 34. f. II, 1. summitto; C II, 41, b.

confidere: ut ... vel domesticis opibus vel externis auxiliis de salute urbis confiderent; C II, 5.

confirmare: priusquam ille (Pompeius) sese transmarinis auxiliis confirmaret; C I, 29.

dirimi: quod nisi celeriter indignatione et auxilio Lepidi proelium esset diremptum; A 63, b.

proficisci: f. I. est; C III, 106.

sustentare: quorum auxiliis atque opibus, si qua bella inciderint, sustentare consuerint; G II, 14.

sustinere: quam (defectionem) sustinuerat fidelitate atque auxiliis provinciae illius; G VIII, 46, b.

2. ab: multo etiam acrius (castra defendebantur) a Thracibus barbarisque auxiliis; C III, 95.

causa: qui (equites) auxilii causa ab civitate ad Caesarem missi venerant; G II, 24. quos auxilii causa secum habebat; G III, 18. quos (equites, pedites) auxilii causa rex Iuba paucis diebus ante Uticam miserat; C II, 25, a.

sine: neque se praesidium, ubi constitutus esset, sine auxilio Scipionis tenere posse; C III, 36, b.

axis, Bohle: eas .. (trabes) axibus religaverunt; C II, 9, a.

Ballista, Wurfmaschine, Geschoß: I. deicit, al.: simul .. ballista missa a nostris turrem deiecit, qua adversariorum ... quinque deiecti sunt et puer, qui ballistam solitus erat observare; H 13, b.

II. colloco: ballistis scorpionibusque crebris ante frontem castrorum contra oppidum collocatis; Af 56.

III. mitti: asseres .. pedum XII cuspidibus praefixi atque hi maximis ballistis missi; C II, 2.

balteus, Wehrgehenk: verutum in balteo defigitur; G V, 44, b.

barbarus, ausländisch, fremd, roh, ungesittet, wild: A. bei Substantiven: alqs: non se tam barbarum neque tam imperitum esse rerum, ut non sciret ..; G I, 44, c. (Aquinum) Iubae barbaro potius obedientem fuisse; Af 57.

arrogantia: stulta ac barbara arrogantia elati despiciebant suos; C III, 59.

auxilia: multo etiam acrius (castra defendebantur) a Thracibus barbarisque auxiliis; C III, 95.

consuetudo: Numidae . . quadam barbara consuetudine nullis ordinibus passim consederant; C II, 38.

equites: cum ... barbaris .. equitibus paucis, beneficiariis suis, quos suae custodiae causa habere consuerat; C I, 75. equites barbari levisque armaturae proeliis minutis comminus dimicabant; Af 51.

homo: posteaquam agros ... Gallorum homines feri ac barbari adamassent; G I, 31, b. Ariovistum ... hominem esse barbarum, iracundum, temerarium; G I, 31, d. neque sibi homines feros ac barbaros temperaturos existimabat, quin ..; G I, 33. cui rationi contra homines barbaros atque imperitos locus fuisset; G I, 40, c. quod homines barbari et nostrae consuetudinis imperiti bellum populo Romano fecissent; G III, 22. tantum apud homines barbaros valuit esse aliquos repertos principes inferendi belli, ut ..; G V, 54. sperans barbaros atque imperitos homines inopia cibariorum adductos ad iniquam pugnandi condicionem posse deduci; G VI, 10. Albicos, barbaros homines, ... ad se vocaverant; C I, 34. Caecilium Nigrum, hominem barbarum, ad Lennium (Philo) convenit; H 35.

nationes: quarum (insularum) pars magna a feris barbarisque nationibus incolitur; G IV, 10.

naves: turribus .. excitatis tamen has altitudo puppium ex barbaris navibus superabat; G III, 14, a.

reges: provincias .. populi Romani a barbaris atque inimicis regibus interposito amicissimo rege munivit; A 78.

B. allein: I. Subject: adhortantur: se ipsi (barbari) adhortantur, ne tantam fortunam ex manibus dimittant; G VI, 37.

animadvertunt: quod postquam barbari fieri animadverterunt; G III, 15.

coeperunt, cognoscunt: barbari commoti, quod oppidum ... expugnatum cognoverant, ... copias parare coeperunt; G III, 23.

confidunt: barbari confisi loci natura ... in acie permanserunt; G VIII, 15.

consistunt: barbari constiterunt ac paulum modo pedem retulerunt; G IV, 25.

conspicantur: barbari signa procul conspicati oppugnatione desistunt; G VI, 39.

contendunt: (barbari) fuga salutem petere contenderunt; G III, 15.

desistunt: f. conspicantur.

dimittunt: interim barbari nuntios in omnes partes dimiserunt; G IV, 34. (cum barbari) paulatim copias distributas dimittere non possent, ne dispersi perturbarentur; G VIII, 15. f. adhortantur.

discedunt: ut discedere ex eo loco sine periculo barbari militibus instantibus non possent; G VIII, 14.

nituntur: Germanorum adventu barbari nitebantur; G VIII, 10.

parant: f. coeperunt. — permanent: f. confidunt. — pertinent: f. II, 2. impero. — possunt: f. dimittunt; G VIII, 15. discedunt.

prohibent: barbari ... reliquis copiis subsecuti nostros navibus egredi prohibebant; G IV, 24.

referunt: f. consistunt.

refugiunt: quod ubi accidit, barbari vehementissimo cursu refugerunt; G VIII, 15.

subsequuntur: f. prohibent.

sunt: magno pecoris numero, cuius sunt cupidissimi barbari, potiuntur; G VI, 35, a.

veniunt: alius deleto exercitu atque imperatore victores barbaros venisse contendit; G VI, 37.

II. nach Verben: 1. Accusativ: averte: quod (fortuna) paene ab ipso vallo portisque castrorum barbaros avertisset; G VI, 42.

commoveo: f. I. coeperunt.

concito: ibi concitatis Dalmatis reliquisque barbaris; C III, 9, a.

deduco: f. adduco.

permoveo: inusitato genere tormentorum permoti barbari; G IV, 25.

2. Dativ: affero: et operum magnitudinem et timorem suum sperabat fiduciam barbaris allaturum; G VIII, 10.

committo: qui navi egredi ac se barbaris committere non auderet; G IV, 21.

confirmo: confirmatur opinio barbaris, ... nullum esse intus praesidium; G VI, 37.

desum: barbaris consilium non defuit; G V, 34.
impero: equites auxiliaque ... Cantabris barbarisque omnibus, qui ad Oceanum pertinent, ab Afranio imperantur; C I, 38.
sum: locus ipse erat praesidio barbaris; G VI, 34, b.
tollo: ne omnino metum reditus sui barbaris tolleret; G VI, 29.
3. **mit Präposition:** perfero ad: tanta huius belli ad barbaros opinio perlata est, uti ..; G II, 35.
III. **nach Adjectiv;** inusitatus: naves longas, quarum .. species erat barbaris inusitatior; G IV, 25.
IV. **nach Substantiven: 1. Genetiv:** auxilia: et eorum (barbarorum) auxilia tardaret; G VI, 29:
cogitationes: quae res ... stultas cogitationes incitabat barbarorum; G VIII, 10.
consuetudo: castra eorum, ut barbarorum fere consuetudo est, relictis locis superioribus ad ripas fluminis esse demissa; G VIII, 36.
decursio: ne quod simile incommodum accideret decursione barbarorum; G VIII, 24.
excursiones: propter barbarorum crebras excursiones; H 8.
mos: vos ... more barbarorum populi Romani magistratibus sacrosanctis manus ... attulistis; H 42, b.
numerus: quem numerum barbarorum ad castra venisse constabat; G III, 6.
pertinacia: quorum (barbarorum) pertinacia cognita; G VIII, 15.
temeritas: cum ... ea ... consilia plena prudentiae longeque a temeritate barbarorum remota esse iudicaret; G VIII, 8.
turmae: quibus (legionibus) visis perculsae barbarorum turmae ... fugae se mandant; G VIII, 29.
2. **mit Präpositionen:** auctoritas apud: cum ... semper .. auctor novorum consiliorum magnam apud barbaros auctoritatem haberet; G VIII, 32.
foedera cum: cum ... M. Octavium audiret cum barbaris foedera percussisse; A 44, a.
V. **Umstand:** a: quo diligentius in reliquum tempus a barbaris ius legatorum conservaretur; G III, 16. si arborum trunci sive naves deiiciendi operis essent a barbaris missae; G IV, 17. aliquid novi a barbaris initum consilii; G IV, 32. pars (militum) a barbaris circumventa periit; G VI, 40. (Gabinius) adeo .. est a barbaris contemptus, ut ... in agmine dimicare sit coactus; A 43.
apud: in conspectu .. nostro hospites ... iugulare et de muro praecipites mittere coeperunt, sicuti apud barbaros; H 15.
cum: (milites) cum Lusitanis reliquisque barbaris || barbaro || genere quodam pugnae assuefacti; C I, 44. Considius ... se .. clam cum paucis barbaris pecunia onustus subducit; Af 93.
in: Caesaris .. erat in barbaris nomen obscurius; C I, 61.
per: M. Octavium ... nostrorum militum oppugnare praesidia ... pedestribus copiis per barbaros; A 44, a.

basilica, Gerichtshalle: cum (Cassius) in basilicam iret; A 52.

bellator, Kriegsmann: inter bellatores principes dubia erat posita victoria; H 25, b.

belle, wohl: P. Caucilius ... eius (Pompeii) verbis nuntium mittit, eum minus belle habere; H 32, b.

bellicosus, kriegerisch, streitbar: gens: Suevorum gens est longe maxima et bellicosissima Germanorum omnium; G IV, 1.
homines: futurum, ut homines bellicosos ... locis patentibus maximeque frumentariis finitimos haberet; G I, 10. quod duas Hispanias bellicosissimorum hominum peritissimis ... ducibus pacavissent; C III, 73, a.
provinciae: ut idem ... duas bellicosissimas provincias absens tot annis obtineat; C I, 85, c.

bellicus, den Krieg betreffend: laus: quae gens ... summam .. habet iustitiae et bellicae laudis opinionem; G VI, 24.
porta: quae (porta) appellatur bellica; C II, 25, a. ante portam bellicam castris fossaque parvula duntaxat munierat; Af 87, a.

bello, Krieg führen, kämpfen: 1, 1, a. confero ad: ex utroque genere pugnae cum parem virtutem ad bellandum contulissent; H 31, a.
b. cupidus: qua ex parte homines bellandi cupidi magno dolore adficiebantur; G I, 2.
c. condicio: pari .. condicione ex muro ac turribus bellandi data; C II, 16.
consuetudo: Caesar ... ex pristina bellandi consuetudine celeritateque excesserat; Af 73.
finis: maioribus .. coactis copiis reversuros neque finem bellandi facturos; G VII, 66, a. ut prope videretur finem bellandi duorum dirimere pugna; H 25, b.
rationes: in novo genere belli novae ab utrisque bellandi rationes reperiebantur; C III, 50.
scientia: mirabili peritus (Caesar) scientia bellandi; Af 31, a.
studium: quos (homines) spes praedandi studiumque bellandi ab agricultura et cotidiano labore revocabat; G III, 17.
tempus: Caesar cum a superiore aestate nullum bellandi tempus intermisisset; G VIII, 1.
d. causa: ex quibus (pagis) quotannis singula milia armatorum bellandi causa ex finibus educunt; G IV, 1.
2. consuetus: copias .. habebat in Gallia bellare consuetas locis campestribus et contra Gallos; Af 73.
II. alqs: quod || sed || proprium gaudium [bellantibus] fortuna tribuere non decrevit; Af 61, b.

bellum, Krieg: I. **Subject:** coorîtur: subitum bellum in Gallia coortum est; G III, 7.
est: quae bella quamquam ex parte nobis Caesaris sermone sunt nota, tamen ..; G VIII, pr. b. qui non tantum bellum ipsum ac dimicationem, sed etiam talem adventum eius felicem fuisse laetabantur; A 32.
incidit: quorum auxiliis atque opibus, si qua bella inciderint, sustentare consuerint; G II, 14. cum ... aliquod bellum incidit; G VI, 15.
instat: quod aestivum tempus instantis belli, non quaestionis esse arbitrabatur; G VI, 4.
intercedunt: huic superiore tempore cum reliquis civitatibus continentia bella intercesserant; G V, 11.
intercludit, videtur: s. II, 1. conficio; A 56. C I, 53.
ohne Verb: civile bellum; C II, 29.
II. **nach Verben: 1. Accusativ:** administro: s. **administro,** II. bellum (7 St.) S. 43, b.
augeo: defectione Haeduorum cognita bellum augetur; G VII, 63.
concito: s. gero; G VIII, 22.
conficio: bello Helvetiorum confecto; G I, 30. una aestate duobus maximis bellis confectis; G I, 54. quo proelio bellum Venetorum totiusque orae maritimae confectum est; G III, 16. arbitratus id bellum celeriter confici posse; G III, 28. Germanico bello confecto; G IV, 16. ut paene bel-

lnm coufectum videretur; C I, 53. bec uuum [inopia uavium] Caesari ad celeritatem couficiendi belli defuit; C III, 2. se ... labore et patientia maximum bellnm confecisse; C III, 47. ut postea confectu bello reperiebamus; C III, 57. nt postea bello confecto cognitum est; C III, 60. bello confecto; C III, 83. ita sine periculo legionnm et paeue sine vulnere bellum conficiemus; C III, 86. bello .. coufecto; C III, 103. coufectum bellum licentiam temporum intercludebat; A 56. quod maximum bellum tanta celeritate coufecerat; A 77. qui (veterani milites equitesque) multa terra marique bella confecisseut; Af 24. † multis iterante diebus coniectis cum ceteris festinationem bellum couficiendum; H 2. celerius, quam vestra opinio fert, bellum confecissem; H 26. quare ... bellum primo quoque tempore couficiam; H 26. [. gero; G I, 44, d.

couflo: sub tempus aestivorum uullum snmmnm bellum posse conflari; G VIII, 6. bello Alexaudrinu couflatu; A 1.

defeudo: [. iufero; G I. 44, b. II, 29, VI, 23.

duco: ut magnam ad dncendum bellum daret facultatem; G I, 38. suis locis bellum in hiemem ducere cogitabaut; C I, 61. bellum *non* necessario longius dnei; C I, 64. bellum duci non difficile existimabat; C II, 18, b. castra erant ad bellom duceudum aptissima uatura loci et muuitione; C II, 37. Curio reliquas copias exspectare et bellum ducere parabat; C II, 37. Caesar longius bellum ductum iri existimaus; C III, 42. accidebat boc, ut lougius bellum duceret Pompeius, quod ..; H 8. uostris .. adbuo fixi praesidiis bellum ducuut; H 26.

facio: (in) rellquis item civitatibus, qnae proxime bellum fecerant, (exercitum) in bibernis collocavit; G III, 29. quod bomiues barbari et nostrae cousuetudinis imperiti bellum populo Romano fecissent; G IV, 22. civitatem ... Eburouum sua spoute populo Romano bellum facere ausam; G V, 28. principes .. (se) ex omnibns bellum facturos pollicentur; G VII, 2. qui (CCC) pecuniam Scipioni ad bellum facieudum coutulerant; Af 88, a.

fiuio: plerique existimant, si acrius iusequi voluisset, bellum eo die potuisse finire; C III, 51, a.

gero: quibuscum (Germanis) continenter bellum gerunt; G I, 1. cum aut suis finibus eos probibeut aut ipsi in eorum finibus bellum gerunt; G I, 1. summa .. alacritas et cupiditas belli gerendi innata est; G I, 41. se .. esse ad bellum gerendum paratissimam (legio) confirmavit; G I, 41. illum ... quaecumque bella geri vellet sine ullo eius labore et perieulo confecturum; G I, 44, d. qui (Remi) magno uobis usui ad bellum gerendum erant; G II, 9. nou existimare Romanos sine ope divina bellum gerere; G II, 31. Carnutes, Andes Turouesque, quae civitates propinquae bis locis erant, ubi bellum gesserat; G II, 35. neque (Romanos) eorum locorum, ubi bellum gesturi essent, vada, portus, insulas uovisse; G III, 9, b. ubi Caesarem primum esse bellum gesturum coustabat; G III, 9, b. erant hae difficultates belli gerendi, quas supra ostendimus; G III, 10. cum intellegeret in iis locis sibi bellum gerendum; G III, 20. magna cum auctoritate et magna cum bominum multitudine bellum gerere couantur; G III, 23. qui (Moriui Menapiique) louge alia ratione ac reliqui Galli bellum gerere coeperuut; G III, 28. bellum cum Germanis gerere constituit; G IV, 6. si tempus anni ad bellum gerendum deficeret; G IV, 20. quod ... ueque belli gerendi propter anni tempus facultatem habebat; G IV, 22. ne assidua cousuetudine capti studium belli gerendi agricultura commutent; G VI, 22. docet louge alia ratione esse bellum gerendum, atque antea gestum sit; G VII, 14, a. qnod, quorum in fiuibus bellum geratur, eorum opibus subleventur; G VII, 14, b. quibus (impedimentis) amissis bellum geri non possit; G VII, 14, b. petuut a Vercingetorige Haedni, ut ad se veniat rationesque belli gerendi communicet; G VII, 63. quod se suo nomine atque arbitrio cum Romanis bellum gesturos dicebaut; G VII, 75. neque enim ulla alia condicione bella gesserunt; G VII, 77, d. ut ... infirma manu plebis bellum concitare et gerere posset; G VIII, 22. uihil .. minus volebat, quam sub decessu suo necessitatem sibi aliquam imponi belli gerendi; G VIII, 49. quoad sibi spes aliqua relinqueretur iure potius disceptandi quam belli gereudi; G VIII, 55. constituunt .. communi consilio bellum ad Ilerdam propter ipsius loci opportuultatem gerere; C I, 38. quod una in Gallia bella gesserant; C III, 79, b. magnis copiis cum sorore Cleopatra bellum gerens; C III, 103. bella cum Aegyptiis gesserant; C III, 110. sin ... ducem ad bellum gerendum regem habere vellent, splendidius atque houestius se contra regem quam coutra couvenarum ac fugitivorum manum bellum esse gesturum; A 24, a. ille (rex) adeo coutra Caesarem acriter bellum gerere coepit; A 24, b. magnis .. difficultatibus coactus (Gabinius) non ut volebat, sed ut necesse erat bellum gerebat; A 43. cupiditate proficiscendi ad bellum gereudum non diutius moratur; A 66. legionem .. eam ... equitatumque omnem ad bellum gerendum adducere iussit; A 68. qui cum eo (Scipione) bellum coutra se gerebant; Af 8. * bellum cum suis adversariis gerere instituit; Af 26, a. in quod (castellum) Iuba belli gerendi gratia .. frumentum ... comportaverat; Af 36.

ineo: qnod .. (oppidum Zamam) inito bello operibus maximis muuierat; Af 91, a.

infero: (ut) minus facile finitimis bellnm inferre possent; G I, 2. ut toti Galliae bellum iuferrent imperioque potirentur; G I, 30. neve his sociisque eorum bellum inferret; G I, 35. neque iis neque eorum sociis (se) iniuria bellum illaturum; G I, 36. quod si furore atque amentia impulsus bellnm intulisset; G I, 40, a. postulavit, ... ne aut Haeduis aut eorum sociis bellum inferret; G I, 43. non sese Gallis, sed Gallos sibi bellum intulisse; G I, 44, a. quod bellum non intulerit, sed defenderit; G I, 44, b. impulsos ab suis principibus ... populo Romano bellum intulisse; G II, 14. cum alias bellum inferrent, alias illatum defenderent; G II, 29. Germanos neque priores populo Romano bellum inferre; G IV, 7. quicumque bellum inferant, resistere neque deprecari; G IV, 7. qui per dolum atque insidias petita pace ultro bellum intulissent, G IV, 13. qui sibi Galliaeque bellum intulissent; G IV, 16. Caesar questus, quod ... bellum sine causa intulissent; G IV, 27. quod ... neminem postea belli inferendi causa in Britanniam transiturum confidebant; G IV, 30. qui praedae ac belli inferendi causa ex Belgio transierunt et ... bello illato ibi permanserunt; G V, 12. tantum apud homines barbaros valuit esse aliquos repertos principes inferendi belli, ut ..; G V, 54. cum bellum civitas aut illatum defendit aut infert; G VI, 23. ac fuit antea tempus cum Germanos Galli virtute superarent, ultro bella inferrent; G VI, 24. bellum .. inferri Allobrogibus iubet; G VII, 64. si diversa bella complures eodem tempore intulissent civitates; G VIII, 1. quos (Carnutes) intulisse bellum sibi querebantur; G VIII, 4. cum his (XV primis) agit, ne initium inferendi belli ab Massiliensibus oriatur; C I, 35. quorum (castellorum) opportunitas castellanos impellebat ad ... bellum infe-

rendam; A 42, a. qui (Caesar) ultro consuesset bellum inferre; Af 35, a. ut mihi rursus bellum inferrent; F 15.

instauro: omnem .. illam partem regionemque vivo Cn. Pompeio bellum instauraturam esse credebat; A 42, b.

paro: Veneti ... bellum parare ... instituunt; G III, 9. a. bellum parare instituit; G V, 3. altera (ex parte) Nervios Aduatucosque bellum Romanis parare; G V, 56. cum undique bellum parari videret; G VI, 2. Bellovaci ... manus cogere atque aperte bellum parare coeperunt; G VII, 59. quin bellum pararent coniurationesque facerent; G VIII, 2. cum videret nullam iam esse civitatem, quae bellum pararet; G VIII, 24. cognitis iis rebus, quae sunt gestae in citeriore Hispania, bellum parabat; C II, 18, b.

perficio: bello perfecto; C III, 18.

rego: Martem bella regere; G VI, 17.

relinquo: ne, cum exercitum deducturus esset, bellum aliquod relinqueretur; G VIII, 49.

renovo: ut subito Galli belli renovandi legionisque opprimendae consilium caperent; G III, 2. ne rursus copias comparare alias et bellum renovare posset; C III, 102, a.

sequor: qui (timor) fere bella et civiles dissensiones sequi consuevit; C III, 1.

suscipio: praesertim cum magna ex parte eorum precibus adductus bellum susceperit; G I, 16. ut ad bella suscipienda Gallorum alacer ac promptus est animus; G III, 19. quod civitatem temere ad suscipiendum bellum adduci posse non confidebant; G VII, 37. neque tamen suscepto bello suum consilium ab reliquis separare audent; G VII, 63. Vercingetorix ... id bellum se suscepisse non suarum necessitatium, sed communis libertatis causa demonstrat; G VII, 89. haec orantibus legatis commemorat Caesar ... Bellovacos ... suscepisse bellum; G VIII, 22. quod (bellum) omnis Gallia libenter sine praesenti periculo susciperet; G VIII, 49. qui (Pompeius) omnibus rebus imparatissimis non necessarium bellum suscepisset; C I, 30, b. ut potius privato paucorum et latronum quam regio consilio susceptum bellum videretur; C III, 109. bello contra populum Romanum suscepto; Af 91, a.

transfero: praesertim eum videat omne ad se bellum translatum; G VII, 8. constituunt ... in Celtiberiam bellum transferre; C I, 61.

2. **Dativ:** intersum: mihi ne illud quidem accidit, ut Alexandrino atque Africano bello interessem; G VIII, pr. b. qui ... bello .. una cum ipsis interfuissent; C III, 83.

occurro: ne gravieri bello occurreret; G IV, 6.

praeficio: Britanni hunc toti bello imperioque praefecerant; G V, 11.

praesum: magistratus, qui ei bello praesint, ... deliguntur; G VI, 23.

servio: ut ... omnibus omissis rebus huic bello servirent; G VII, 34.

3. **Ablativ:** absum: quae fuit causa, quare (Treveri) toto abessent bello et neutris auxilia mitterent; G VII, 63.

4. **mit Präpositionen:** absum a: druides a bello abesse consuerunt; G VI, 14.

ago de: saepius rem frustra tentatam Caesar aliquando dimittendam sibi iudicat et de bello agendum; C I, 26, b.

ascisco ad: socios sibi ad id bellum Osismos, ... Menapios asciscunt; G III, 9, b.

cogito de: Caesar .. maturius sibi de bello cogitandum putavit; G VI, 2. nihil se de bello cogitavisse; G VI, 32. quin hostes eo proelio audito nihil iam de bello essent cogitaturi; A 32.

cogo ad: ut ... omnes .., qui per aetatem arma ferre possint, ad bellum cogant; G VII, 71.

comparo ad: omnibus ad Britannicum bellum rebus comparatis; G V, 4.

consulto de: omnes fere Galliae civitates de bello consultabant; G V, 53.

decerno de: cupiebat Caesar ... primo quoque tempore de bello decernere; H 6.

discedo a: etsi (Caesar) a bello atque hoste discedere detrimentosum esse existimabat; G VII, 33.

duco ad: quae (legiones) ex senatusconsulto deberent ad Parthicum bellum duci; G VIII, 55.

efficio ad: quam superiore aestate ad Veneticum bellum effecerat classem; G IV, 21.

evoco ad: quorum (oppidanorum) magna pars erat ad bellum evocata; G VII, 58.

excito ad: Gallos ... ad bellum mobiliter celeriterque excitari; G III, 10.

incito ad: multa Caesarem tamen ad id bellum incitabant; G III, 10.

incumbo in: ut ... omnes .. et animo et opibus in id bellum incumberent; G VII, 76.

insisto in: totus (Caesar) et mente et animo in bellum Treverorum et Ambiorigis insistit; G VI, 5.

mitto ad: placuit, ut Litavicus decem illis milibus, quae Caesari ad bellum mitterentur, praeficeretur; G VII, 37. ut ad bellum Parthicum legio una a Cn. Pompeio, altera a C. Caesare mitteretur; G VIII, 54.

mutuor ad: Commius Atrebas ad eos confugit Germanos, a quibus ad id bellum auxilia mutuatus erat; G VIII, 24.

nascor in: non hos (Sugambros) palus in bello latrociniisque natos, non silvae morantur; G VI, 35, b.

paro ad: s. III, 3. aptus ad.

periclitor in: quam (virtutem, scientiam) saepe in bellis periclitatus magnas res ... gesserat; A 43.

polliceor ad: quantam quisque multitudinem in communi Belgarum concilio ad id bellum pollicitus sit; G II, 4, a.

possum in: quid in bello possent; G II, 4, a. quantum in bello fortuna possit; G VI, 35, a. quantum in bello fortuna posset; C III, 10, b. quae (fortuna) plurimum potest cum in reliquis rebus tum praecipue in bello; C III, 68. quae (fortuna) plurimum in bellis potest; A 43.

proficiscor ad: ipse (Caesar) ... ad bellum Ambiorigis profectus; G VI, 29.

requiro de: ut ab eo (Pompeio), quae vellent, de bello requirerent; H 32, b.

resido ab: quorum (Allobrogum) mentes nondum ab superiore bello resedisse sperabat; G VII, 64.

subduco ex: quas naves Uticae ex praedonum bello subductas P. Attius reficiendas huius belli causa curaverat; C II, 23.

timeo de: quod ... nihil de bello timendum existimaverat; G III, 3.

venio ab: tum primum enim veniebat ab illo universae Galliae bello; G VIII, 51.

versor in: hi (equites) omnes in bello versantur; G VI, 15.

III. **nach Adjectiven:** 1. insolens: erat in oppido multitudo insolens belli diuturnitate otii; C II, 36.

2. inutilis: qui valetudine aut aetate inutiles sunt bello; G VII, 78.

similis: quid illi simile bello fuit? G VII, 77, d.

utilis: se res complures, quae utiles bello sint, administraturos; Af 74.

3. aptus ad: qui (Pompeius) ... omnia sibi

esse ad bellum apta ac parata confirmavisset; C I, 30, b.

inutilis ad: qui aetate ad bellum inutiles videbantur; G VII, 77, c.

vacuus a: quod (spatium) vacuum a bello atque ab hoste otiosum fuerat; C III, 3.

IV. **nach Substantiven: 1. Genetiv:** administratio: omnis administratio belli consistit; C II, 12.

apparatus: quod omnem commeatum totiusque belli apparatum eo contulisset; C III, 41. quod omnem apparatum belli, tela, arma, tormenta ibi collocaverat; C III, 44, a.

auctor: quod auctores belli esse nolebant; G III, 17. complures esse principes belli auctores; G VIII, 7. quod Correus, auctor belli, ... esset interfectus; G VIII, 21.

casus: qui ... communem cum reliquis belli casum sustineant; G V, 30. non .. communis belli casus recordabantur; C III, 72. cum ... neque ullum belli tertium casum nossent, quo (Romani) possent esse firmiores; A 23. qui (di) .. omnibus casibus belli intersunt; A 75.

causa: eius belli haec fuit causa; G III, 7. civitati porro hanc fuisse belli causam, quod ..; G V, 27, a.

cogitatio: ad reliquam cogitationem belli sese recepit; C III, 17.

concitator: concitatorem belli, Gutruatum, ad supplicium depoposcit; G VIII, 38.

condicio: ut ... pari condicione belli (Pompeium) secum decertare cogeret; C III, 78, b.

consilia: complures eodem tempore civitates renovare belli consilia nuntiabantur; G VIII, 1. ne consilia belli quaerentibus auctor armorum duxque deesset; G VIII, 47.

crebritas: (legionem) multis .. militibus ... crebritate bellorum adeo deminutam, ut ..; A 67.

detrimenta: qui (milites) omnia pericula et detrimenta belli Gutruato accepta referebant; G VIII, 38.

diuturnitas: diuturnitate belli defatigatis Gallis; G I, 40, c.

eventus: ille (Caesar) eventus belli non ignorans; G VI, 42. ne eventum belli exspectasse ... viderentur; C I, 53. sui laboris milites semper eventu belli praemia petiverunt; C II, 32, e.

exercitatio: quae (copiae) numero atque exercitatione bellorum mediocres erant; A 69.

fortuna: quoniam belli fortunam tentassent; G I, 36. uti eandem belli fortunam experirentur; G II, 16. quibus (civibus) urbe capta eadem esset belli fortuna patienda; C II, 6. praestare dicebant per virtutem in pugna belli fortunam experiri; C II, 30. vos autem ... diiudicata iam belli fortuna victum sequamini? C II, 32, b.

genus: in novo genere belli novae ab utrisque bellandi rationes reperiebantur; C III, 50.

gloria: pro gloria belli atque fortitudinis angustos se finis habere arbitrabantur; G I, 2. propter multitudinem et veterem belli gloriam; G III, 24. non veterem belli gloriam libertatemque, quam a maioribus acceperint, recuperare; G VII, 1. qui (Bellovaci) belli gloria Gallos omnes Belgasque praestabant; G VIII, 6.

imperium: hos ... totius .. belli imperium sibi postulare; G II, 4, a.

initium: unde initium belli fieret, explorabant; G V, 53. hoc more Gallorum est initium belli; G V, 56. initium belli ac defectionis hoc esse arbitratus; G VI, 3. ut ... aliud initium belli capere possint; G VI, 33. praemiis deposcunt, qui belli initium faciant; G VII, 1. ne facto initio belli ab reliquis deserantur; G VII, 2. ne quod initium belli nasceretur; G VIII, 6. quorum (Carnutum) in civitate superiore commentario Caesar exposuit initium belli esse ortum; G VIII, 38. qui se illi (Caesari) initio civilis belli obtulerant, si sua opera in bello uti vellet; C III, 1. haec initia belli Alexandrini fuerunt; C III, 112, c. (Mithridates) missus ... initio belli Alexandrini; A 26.

ius: ius esse belli ut, qui vicissent, iis, quos vicissent, ... imperarent; G I, 36. stipendium capere iure belli; G I, 44, a. quos iure belli interficere potuisset; G VII, 41. gratias ago, ... quod mihi vitam incolumitatemque belli iure capto polliceris; Af 45.

labor: Catuvolcus ... cum laborem aut belli aut fugae ferre non posset; G VI, 31.

laus: tanta universae Galliae consensio fuit libertatis vindicandae et pristinae belli laudis recuperandae, ut ..; G VII, 76.

occupatio: neve occupatione belli civilis populi Romani ius maiestatemque tentaret; A 34, b.

officia: alteros (honore habuit) pro recentibus Gallici belli officiis; G V, 54.

opinio: tanta huius belli ad barbaros opinio perlata est, uti ..; G II, 35.

pars: constituerat nullam partem belli in Hispaniis relinquere; C II, 18, b.

pericula: s. detrimenta.

praeiudicia: Hispaniarum deditionem, Africi belli praeiudicia sequimini! C II, 32, d.

ratio: sic neque agricultura nec ratio atque usus belli intermittitur; G IV, 1. quantum hibernorum opportunitas bellique ratio postulabat; G VIII, 6. rem ad pristinam belli rationem redegit; C I, 76. ratio autem haec erat belli, ut se cum II legionibus Gadis conferret; C II, 18, b. sic belli rationem esse divisam, ut illi classe naves auxiliaque sua impedirent; C III, 17. relinquebatur, ut extremam rationem belli sequens quam plurimos colles occuparet; C III, 44, a. erat nova et inusitata belli ratio cum tot castellorum numero ... tum etiam reliquis rebus; C III, 47. commutata ratione belli; C III, 65. ut (Pompeiani) non de ratione belli cogitarent, sed vicisse iam viderentur; C III, 72. omnem sibi commutandam belli rationem existimavit; C III, 73, a. eo .. omnem belli rationem conferre constituit; C III, 81. hanc sibi commodissimam belli rationem iudicavit, uti ..; C III, 85.

simulatio: retineri legiones II, quae ab se simulatione Parthici belli sint abductae; C I, 9, b.

sollicitudo: s. timor; C III, 31.

spes: (hortabatur) spes Venetici belli; G III, 18.

summa: neque de summa belli suum iudicium, sed imperatoris esse existimavisse; G I, 41. ad hunc ... totius belli summam omnium voluntate deferri; G II, 4, b. quod de consilii sententia summam belli rerumque omnium Pompeio permiserint; C III, 16.

suspicio: neque ulla ad id tempus belli suspicione interposita; G IV, 32.

timor: nostri ad unum omnes incolumes ... ex tanti belli timore ... se in castra receperunt; G IV, 15. summam .. in sollicitudinem ac timorem Parthici belli provincia cum venisset; C III, 31.

virtus: qui virtute belli omnibus gentibus praeferebantur, G V, 54.

usus: quem usum belli haberent; G IV, 20. s. ratio; G IV, 1.

2. **mit Präpositionen:** apparatus ad: tanti erant antiquitus in oppido omnium rerum ad bellum apparatus, ... ut ..; C II, 2.

consilia de: audacius de bello consilia inire incipiunt; G VII, 1. timore poenae exterriti (Haedui) consilia clam de bello inire incipiunt; G VII, 43.

scientia, virtus in: Mithridates, .. magnae nobilitatis domi scientiaeque in bello et virtutis; A 26.

usus ad: omnium rerum, quae ad bellum usui erant, summa erat in eo oppido facultas; G I, 38. quae (res) ad bellum usui solent esse; Af 36.

V. **Umstand: 1. Ablativ:** capero: ut, quae bello ceperint, quibus vendant, habeant; G IV, 2. huic (Marti) ... ea, quae bello ceperint, plerumque devovent; G VI, 17.

confici: quamquam erat provincia ... finitimo bello ac dissensionibus confecta et vastata; A 42, a.

contendere: Eporedorix, quo duce ante adventum Caesaris Haedui cum Sequanis bello contenderant; G VII, 67.

deficere: quod multi Gallicis tot bellis defecerant; C III, 2.

distineri: Iuba distentus triplici bello necessitateque coactus; Af 55.

exercitatus: quorum (Treverorum) civitas ... quotidianis exercitata bellis; G VIII, 25.

experiri: bos (Ubios) cum Suevi multis saepe bellis experti ... finibus expellere non potuissent; G IV, 3. cum se bis expertos dicerent, Ariovisti bello et Tencterorum transitu; G V, 55.

inveterascere: inveteraverant hi omnes compluribus Alexandriae bellis; C III, 110.

lacessere: haec prius illi (Ambiorigi) detrahenda auxilia existimabat, quam ipsum bello lacesseret; G VI, 5.

persequi: sin bello persequi perseveraret; G I, 13. sese bello civitatem persecuturum demonstrat; G V, 1.

perspici: suam ... felicitatem Helvetiorum bello esse perspectam; G I, 40, d.

potens: quos fama nobiles potentesque bello cognoverunt; G VII, 77, d.

premi: quod ab Suevis complures annos exagitati bellu premebantur; G IV, 1. quod hae provinciae nullu bello premebantur; A 65, b.

probari: cum superioribus bellis probati ad obtinendos exercitus evocentur; C I, 84, e.

repetere: tametsi pro veteribus Helvetiorum iniuriis populi Romani ab bis poenas bello repeteret; G I, 30.

revocari: Iubam revocatum finitimo bello ... restitisse in regno; C II, 38.

superari: bello superatos esse Arvernos et Rutenos ab Quinto Fabio Maximo; G I, 45. si forte (rex Iuba) bello foret superatus; Af 91, a.

vastari: ſ. confici.

vincere: quam (Galliam) bello vicisset; G I, 34. quam (Galliam) bello victam suis legibus uti voluisset; G I, 45. quorum ... alter bello victos Sallyas attribuerit; C I, 35.

zum Satz: cuius legationis Divico princeps fuit, qui bello Cassiano dux Helvetiorum fuerat; G I, 13. neque bello Allobrogum proximo Haeduos Romanis auxilium tulisse; G I, 44, c. quod omnibus fere Gallicis bellis bostibus nostris inde subministrata auxilia intellegebat; G IV, 20. quod nostri maiores nequaquam pari bellu Cimbrorum Teutonumque fecerunt; G VII, 77, c. auxilia peditum * milia, equitum III milia omnibus superioribus bellis babuerat; C I, 39. quae superiore bello cum Sertorio steterant civitates; C I, 61. quorum opera Caesar omnibus Gallicis bellis optima fortissimaque erat usus; C III, 59. quod bello praedonum apud eum (Pompeium Septimius) ordinem duxerat; C III, 104. ut neque bello fortes neque pace buni aut utiles fueritis; Af 54, b. ingratos in se ... boc bello et praeterito tempore cognosse; H 42, a.

2. **Präpositionen:** ante: quanti quaeque earum (possessionum, rerum) ante bellum fuisset; C III, 1.

causa: quem (locum) domestici belli, ut videbantur, causa iam ante praeparaverant; G V, 9. huo magnum uumerum equorum huius belli causa in Italia atque Hispania coëmptum miserat; G VII, 55, a. ſ. II, 4. subduco ex.

in: quod in omnibus bellis singulari eius opera fuerat usus; G V, 25. si quid esset in bello detrimenti acceptum; G VI, 1. errare, si qui in bello omnis secundos rerum proventus exspectent; C VII, 29. quod saepe in bello parvis momentis magni casus intercederent; C I, 21. quod quisque eorum in bello amiserit; C I, 87. quod in bello accidere consuevit universis imperatis pecuniis; C III, 32, b. quarum (legionum) altera in bello Alexandrino non occurrit; A 34, b. id quod in boc contigit bello; H 8. ita neque in otio concordiam neque in bello virtutem ullo tempore retinere potuistis; H 42, b. ſ. IV, 1. initium; C III, 1.

propter: pecora ... propter bellum finitimae civitates longius removerant; C I, 48. b. ut ... id propter bella maxime bostiumque subitum adventum praepararent; Af 65.

bene, gut, wohl, recht, sehr: 1. **bei Verben:** cognosco: etsi fallacem gentem semperque alia cogitantem, alia simulantem bene cognitam habebat, tamen ..; A 24, a. bene enim tibi cognitus sum; F 15.

gero: conclamant omnes occasionem negotii bene gerendi amittendam non esse; G III, 18. — ne quam occasionem rei bene gerendae dimitteret, cogitabat; G V, 57. baec cogitanti accidere visa est facultas bene rei gerendae; G VII, 44. ita re beno gesta so recipiunt in castra; G VIII, 27. re bene gesta Caninius ex captivis comperit ..; G VIII, 36. cum in omnibus partibus Galliae bene res geri videret; G VIII, 46, a. erat occasio bene gerendae rei; C I, 71. multum ... adiuvat ... superioris temporis proventus, fiducia rei bene gerendae; C II, 38. magnam sibi facultatem fortunam obtulisse bene gerendae rei crediderunt; A 10. qui (Euphranor) unus ex omnibus eo proelio bene rem gessit; A 25, b. inde re bene gesta (Mithridates) Alexandream ad Caesarem contendit; A 26. Vatinius re bene gesta receptui cecinit; A 47. quae (munera, dona) bene rebus gestis imperatores ab amicis accipere consuessent; A 70.

mereor: neque suam neque populi Romani consuetudinem pati, uti optime merentes socios desereret; G I, 45. neu se optime de communi libertate meritum in cruciatum hostibus dedant; G VII, 71. nullam calamitatem socios optime de republica meritos accipere; G VIII, 6. cum ... bene meritis praemia tribuisset; G VIII, 46, b. C. Caesarem imperatorem, bene de republica meritum, ... oppido moenibusque prohiberi; C I, 13. cur vulnerari pateretur optime de se meritos milites? C I, 72. ut castellis vigiliisque bene meritae civitates tutae essent; C III, 13. optime .. eum (Crastinum) de se meritum iudicabat; C III, 99. praemia bene meritis et viritim et publice tribuit; A 65, b. cum bene meritus uterque eorum de republica esset; A 66. *cum* || quod || (Tbabenenses) bene meriti essent; Af 77. praemia fortissimo cuique ac bene merenti pro suggestu tribuit; Af 86. cum aliquis ex ea civitate optime [de Cn. Pompeio] meritus civis esset; H 1. eam civitatem omni tempore optime de populo Romano meritam esse; H 3, a. te ... bene de nomine ac dignitate populi Romani meritum esse; F 6.

munio: frumentum adversarios in pauca oppida et bene munita comportasse; Af 20, b.

perficio: quam bene atque emendate ... eos (commentarios) perfecerit; G VIII, pr. b.

II. **bei Adjectiven und Adverb:** longe: nostri ex humili convalle bene longe sunt egressi; H 25, a.

magnus: bene magna comparata manu provinciam vastare; H 1. ex oppido bene magna multitudo ad equitatum concidendum cum exissent; H 4. ignem .. telorumque multitudinem iactando bene magnum tempus consumpserunt; H 12. bene magna prioris muri parte deiecta *; H 13, a. cum bene magnam multitudinem telorum ignemque nostris defendentibus iniecissent; H 15. ita igne telorumque multitudine iacta eum bene magnam partem temporis consumpsissent; H 16, a. cum bene magnam manum fecisset; H 22, b. erat bene magna *manus* intra Pompeianarum partium, quae praesidium receptum indignaretur; H 35. qui (Caecilius Niger) bene magnam manum Lusitanorum haberet; H 35. bene magna manu comparata; H 40, a. inter se decernere facta caede bene magna faciunt; H 41.

multus: adversarii bene multis vulneribus affecti in oppidum se contulerunt; H 12. bene multis interfectis; H 34. Mundenses ... bene multi deditionem faciunt; H 36.

beneficiarius, Gefreiter: I. habeo: cum ... barbaris .. equitibus paucis, beneficiariis suis, quos suae custodiae causa habere consuerat; C I, 75.

II. ex: quae (duo milia evocatorum) ex beneficiariis superiorum exercituum ad eum convenerant; C III, 88.

beneficium, Wohlthat, Verdienst, Gunstbezeigung, Auszeichnung: I. sunt: Caesaris .. in se beneficia exponit; quae erant maxima; C I, 22. quare paribus eorum beneficiis parem se quoque voluntatem tribuere debere; C I, 35. quod magna esse Pompeii beneficia et magnas clientelas in citeriore provincia sciebat; C II, 18, b.

II, 1. commemoro: Caesar initio orationis sua senatusque in eum beneficia commemoravit; G I, 43.

expono: f. I. C I, 22.

extorqueo: doluisse se, quod populi Romani beneficium sibi per contumeliam ab inimicis extorqueretur; C I, 9, a.

habeo: „haec," inquit, „a me," Vercingetorix, „beneficia habetis"; G VII, 20, c. apud vos beneficia pro maleficiis, maleficia pro beneficiis habentur; H 42, b.

largior: quae potuisset eo tempore, beneficia largitum esse; H 42, a.

muto: etiam Caesaris beneficium mutaverat consuetudo; C II, 29.

offero: quod Germani ... ad castra Romanorum delati optatissimum Ambiorigi beneficium obtulerunt; G VI, 42.

praeripio: ne ... arrogans in praeripiendo populi beneficio videretur; C III, 1.

remitto: vestrum vobis beneficium remitto; C II, 32, d.

2. adiungo: si non ei (beneficio) summum scelus adiungeretur; Af 35.

concedo: tamen se concedere id factum superioribus suis beneficiis; A 68.

3. utor: si (Pompeius) probasset, cur se uti populi beneficio prohibuisset? C I, 32, a. ut duces adversariorum occasione et beneficio fortunae ad nostros opprimendos uterentur; C I, 40, b. nostri usi fortunae beneficio tamen impetum classis timebant; C III, 26. milites cohortatus est, ut beneficio fortunae uterentur; C III, 95. quod ipsi (Numidae Gaetulique) maioresque eorum beneficio C. Mari usi fuissent; Af 32. forsan uterer isto beneficio; Af 45.

4. debeo pro: sese pro Caesaris in se beneficiis plurimum ei confiteri debere; G V, 27, a.

habeo pro: f. 1. habeo.

III. amicus pro: (erant) Uticenses pro quibusdam Caesaris in se beneficiis illi amicissimi; C II, 36.

IV, 1. memoria: ne nova Caesaris officia veterum suorum beneficiorum in eos memoriam expellerent; C I, 34.

2. gratia pro: quod sibi a parte eorum gratia relata non sit pro suis in eos maximis beneficiis; C I, 23. pro suo beneficio sine dubio ab his (militibus, tironibus) gratias sibi actum iri; Af 45. „pro tuo," inquit, „summo beneficio, Scipio, tibi gratias ago"; Af 45.

officium pro: habere nunc se rationem officii pro beneficiis Caesaris; G V, 27, b.

V, 1. adduci: et beneficio suo et auctoritate adductum Ariovistum finem iniuriis facturum; G I, 33.

affici: tanto suo populique Romani beneficio affectus; G I, 35. esse nonnullo se Caesaris beneficio affectum; G VII, 37. quod ... quae (civitates) in amicitia manserant magnis affectae beneficiis eum (Pompeium) diligebant; C I, 61.

consequi: illum ... beneficio ac liberalitate sua ac senatus ea praemia consecutum; G I, 43. cum ordines in meo exercitu beneficio, non virtute consecuti ita vos gesseritis, ut ..; Af 54, b.

conservari: qui (nuntii) suo beneficio conservatos docerent, quos iure belli interficere potuisset; G VII, 41. nonne proditi per illum Caesaris beneficio estis conservati? C II, 32, c.

devinciri: quarum (Hispaniarum) erat altera maximis beneficiis Pompei devincta; C I, 29.

donari: quorum patres ... eius .. (Marii) beneficio agris finibusque donati; Af 56.

evitare: qui silvarum beneficio casum evitaverant; G VIII, 20.

expiari: beneficio deorum immortalium ... expiato incommodo; G V, 52.

facere: commemorat, ... ut magnam partem Italiae beneficio atque auctoritate eorum (militum) suam fecerit; C II, 32, a. illo beneficio suum maleficium existimabant se lucri facere; H 36.

gloriari: ne ... nimis eo gloriarentur beneficio; A 70.

habere: regnum illum Galliae malle Caesaris concessu quam ipsorum habere beneficio; G VII, 20, a. quam (vitam, civitatem) beneficio Caesaris habere videbor; C III, 18.

incolumis: sortium beneficio se esse incolumem; G I, 53.

moveri: ut neque beneficiis neque amicitiae memoria moverentur; G VII, 76.

obstringi: quod ... quam plurimas civitates suo beneficio habere obstrictas volebat; G I, 9.

ornare: quae (fortuna) plerumque eos, quos plurimis beneficiis ornavit, ad duriorem casum reservat; A 25, b.

recipi: prius hos indicio populi debere restitui, quam suo beneficio videri receptos; C III, 1.

servari: se a Nasidi classe captum ... beneficio Vari esse servatum; Af 64.

vitare: vix IV horarum spatio (Domitius) antecedens hostium beneficio periculum vitavit; C III, 79, b.

vivere: eorum se beneficio vivere; C I, 74, a.

2. pro: pro suis tantis populique Romani in eum beneficiis ... fore, uti pertinacia desisteret; G I, 42. hunc (L. Vibullium Rufum) pro suis beneficiis Caesar idoneum iudicaverat, quem ... mitteret; C III, 10, a.

propter: quod in Uticensibus propter beneficium legis Iuliae parum suis partibus praesidii esse existimaverat; Af 87, a.

benevolentia, Wohlwollen, Gewogenheit: I. est: tanta eius (Dolabellae) humanitas, is sensus, ea in me est benevolentia; F 15.

II, 1. colligo: quasi non felicitas rerum gestarum exercitus benevolentiam imperatoribus et res adversae odia colligant! C II, 31, a.

2. deminuo de: neque (se) de sua in Haeduos benevolentia deminuere; G VII, 43.

III. pro: huic Caesar pro eius virtute atque in se benevolentia ... maiorum locum restituerat; G V, 25. pro nostra benevolentia petendum (existimavi), ne quo progredereris; F 16.

benignitas, Güte: multum adiuvante natura loci, plurimum deorum immortalium benignitate; A 75.

bestia, Tier: I. contendunt, al.: quo facto bestiae stridore fundarum lapidumque perterritae sese convertere, et suos post se frequentes stipatosque proterere et in portas valli semifactas ruere contendunt; Af 83.

II, 1. circumeo: ita celeriter bestiis circumitis; Af 83.

pertracto: milites bestias manibus pertractabant; Af 72.

2. offero: miles hic non potuit pati, quin se armatus bestiae offerret; Af 84.

3. colloco contra: V legione in quarta acie ad ipsa cornua quinis cohortibus contra bestias collocatis; Af 81.

recipio ad: quo dolore adductus elephans ... ... ad reliquas bestias se recepit; Af 84.

III, 1. corpus: cognosceret .., cui parti corporis eius (bestiae) telum facile adigi posset; Af 72.

odor: ut iumenta bestiarum odorem stridoremque et speciem consuetudine capta non reformidarent; Af 72.

patientia: in consuetudinem equos patientia bestiarum adduxerat; Af 72.

species, virtus: quo .. miles noster speciemque et virtutem bestiae cognosceret; Af 72. f. odor.

stridor: f. odor.

tarditas: earum .. (bestiarum) tarditatem cognoscebant; Af 72.

2. consilia contra: ut ... consilia vestra contra easdem bestias comparationemque pugnae cognosceremus; Af 35, b.

bibo, trinken: parvo vero temporis spatio haec propior (aqua) bibi omnino non poterat; A 6.

biduum, zwei Tage: I. superest: quod omnino biduum supererat, cum exercitui frumentum metiri oporteret; G I, 23.

II. consumo: in his operibus consiliisque biduum consumitur; C I, 82. biduo .. et noctibus tribus navigatione consumptis; C II, 23.

excipio: biduo excepto comitiali; C I, 5.

III. iter: bidui .. iter progressus (Curio) ad flumen Bagradam pervenit; C II, 24.

via: iam ab eo (Labieno) non longius bidui via (Treveri) aberant; G VI, 7, a.

IV, 1. Accusativ: Caesar biduum in his locis moratus; G VII, 9. biduum .. Cordubae commoratus (Caesar) Gadis proficiscitur; C II, 21. Scipio biduum castris stativis moratus ad flumen ... Aliacmonem; C III, 37, a. (Pompeius) biduum tempestate retentus; C III, 102, b. biduum Mazacae commoratus (Caesar) Comana *venit;* A 66.

2. Ablativ: hanc (manum) affore biduo; G V, 27, b. neque ab nostris biduo animadversa (tragula); G V, 48. (Vellaunodunum) oppugnare instituit idque biduo circumvallavit; G VII, 11, a. huc biduo pervenit; G VII, 11, b. eo biduo Caesar cum equitibus DCCCC ... in castra pervenit; C I, 41. accidit etiam repentinum incommodum biduo quo haec gesta sunt; C I, 48, a. ex utraque parte pontem instituit, biduo perficit; C I, 54. parte circiter tertia exercitus eo biduo dimissa; C I, 87. eo biduo legio XXXVII ... imposita in naves a Domitio Calvino; A 9. Cassius eo biduo circiter IV milia passuum a Corduba ... facit castra; A 59.

post: biduo post Ariovistus ad Caesarem legatos mittit: velle se ..; G I, 47.

3. per: an poenitet vos, ... quod bis per biduum equestri proelio superaverim? C II, 32, d. auster, qui per biduum flaverat, in Africum se vertit; C III, 26.

biennium, zwei Jahre: I. est: ad eas res conficiendas biennium sibi satis esse duxerunt; G I, 3.

II. pecunia: ab publicanis suae provinciae debitam biennii pecuniam exegerat; C III, 31.

3. Ablativ: aes alienum provinciae eo biennio multiplicatum est; C III, 32, b.

bini, je zwei, zwei: A. castra: interim crebro paucis utrimque procurrentibus inter bina castra palude interiecta contendebatur; G VIII, 10. adeo ut una castra iam facta ex binis viderentur; C I, 74, b. inter bina castra Pompei atque Caesaris unum flumen tantum intererat Apsus; C III, 19, a. cum esset inter bina castra campus circiter milium passuum VI; C III, 37, a. Scipio ... milia passuum VIII a Thapso binis castris consedit; Af 79.

cohortes: binis cohortibus ad impedimenta tuenda relictis; G VIII, 2.

fibulae: haec utraque tigna binis utrimque fibulis ab extrema parte distinebantur; G IV, 17.

naves: cum singulas binae ac ternae naves circumsteterant; G III, 15. aequo animo singulas binis navibus obiiciebant; C I, 58.

pedes: trabes ... distantes inter se binos pedes; G VII, 23.

tabulata: in quarta quaque earum (ratium) turres binorum tabulatorum excitabat; C I, 25, b.

tigna: tigna bina sesquipedalia ... intervallo pedum duorum inter se iungebat; G IV, 17.

B. conscendunt: iubet binos equos conscendere; H 3, b.

bipartito (bipertito), in zwei Abteilungen: colloco: collocatis insidiis bipertito in silvis opportuno atque occulto loco; G V, 32.

infero: Romani conversa signa bipartito intulerunt; G I, 25.

bipedalis, von zwei Fuß: materia: musculum pedes LX longum ex materia bipedali ... facere instituerunt; C II, 10.

tigna: eo super tigna bipedalia iniiciunt; C II, 10.

trabes: insuper bipedalibus trabibus immissis; G IV, 17.

biremis, Zweiruderer: capio: capitur hoc proelio quinqueremis una et biremis cum defensoribus remigibusque; A 16.

traduco: IV biremes subiectis suculis || scutulis || impulsas vectibus in interiorem partem traduxit; C III, 40.

bis, zweimal: dimitto: L. Vibullium Rufum ... bis in potestatem pervenisse Caesaris atque ab eo esse dimissum; C III, 10, a.
exaudio: eodem .. die Antiochiae in Syria bis tantus exercitus clamor et signorum sonus exauditus est, ut ..; C III, 105.
experior: cum se bis expertos dicerent, Ariovisti bello et Tencterorum transitu; G V, 55.
perequito: qui non bis per agmen hostium perequitasset; G VII, 66, b.
pervenio: s. dimitto.
repello: bis magno cum detrimento repulsi Galli; G VII, 83.
supero: Massilienses ... bis navali proelio superati; C II, 22. an poenitet vos, ... quod bis per biduum equestri proelio superaverim? C II, 32, d.

blande, schmeichelnd, höflich: appello: hac necessitate Caesar coactus privatos ambiendo et blande appellando aliquantum numerum frumenti in sua praesidia congesserat; Af 21. (Caesar) blande .. appellans animos eorum (militum) excitabat; Af 81.

bonitas, Güte, Vortrefflichkeit: I. eludo: quod nimia bonitas eius (Caesaris) fallaciis pueri elusa esset; A 24, b.
II, 1. adduci: quasi vero id Caesar bonitate tantum adductus ac non prudentissimo consilio fecisset; A 24, b.
2. propter: ne propter bonitatem agrorum Germani ... e suis finibus in Helvetiorum fines transirent; G I, 28.

bonus, gut, tüchtig, wohlgesinnt; subst. u. Eigentum: A. bei Substantiven: alqs: ut neque bello fortes neque pace boni aut utiles fueritis; Af 54, b.
alqd: constituerunt optimum esse domum suam quemque reverti; G II, 10. optimum factu esse duxerunt ... prohibere; G IV, 30.
ager: quod ... tertiam .. partem agri Sequani, qui esset optimus totius Galliae, occupavisset; G I, 31, c.
animus: quod nondum bono animo in populum Romanum viderentur; G I, 6. s. spes; C II, 5.
civis: is et vir et civis optimus habebatur; C III, 32, b. quid viro bono et quieto et bono civi magis convenit quam abesse a civilibus controversiis? F 16.
coena: coenam afferri quam optimam imperavit; H 33.
condicio: quod hi ... meliore condicione ... se uti videbant; G VI, 12, b. Galliam condicione parendi meliore facile in pace continuit; G VIII, 49. qui etiam bona condicione ... confligere noluerit; C I, 85, a.
egressus: qua optimum esse egressum superiore aestate cognoverat; G V, 8.
equitatus: quo (equitatu) bono valebat; A 60.
genus: † hinc optimi generis hominum ex Aquitanis montanisque; C I, 39.
iudicium: quod de se optimum iudicium fecisset; G I, 41.
opera: quorum opera Caesar omnibus Gallicis bellis optima fortissimaque erat usus; C III, 59.
spes: plenus spei bonae atque animi adversus eos proficiscitur; C II, 5. reliquos in posterum bona spe complet; C II, 21.
tempus: quibus quotidie melius † subterere || quibus rebus ... se terere, al. || tempus ... videbant; C III, 49.
valetudo: uti autem ipsos valetudine non bona; C III, 49. Caesaris exercitus optima valetudine ... utebatur, C III, 49.
vestimenta: item optimis insternendum vestimentis (imperavit); H 33.
vir: s. civis.
voluntas: omnium .. esse Igavinorum optimam erga se voluntatem; C I, 12.
B. allein: a. masc.: I. carent: bonos .. aut interfectos aut exilio multatos patria civitateque carere; Af 22.
repugnant: omnibus bonis repugnantibus; G VIII, 22.
II, 1. consector: non vestra .. sponte vos ... optimum quemque nefarie consectari; Af 44.
interficio, multo: s. I. carent.
2. efflagito: nonne ... proficisceris ad paternas clientelas auxilium tibi ... atque optimo cuique efflagitatum? Af 22.
III. cum: si ... rempublicam cum optimo quoque defendetis; Af 44.
b. neutr.: I. veneunt: servi transfugae nuntiaverunt oppidanorum bona venire; H 22, b.
II, 1. addico: eorum (privatorum) bona in publicum addicebat; C II, 18, b.
defendo: civitates bonaque eorum ab omni iniuria rapinisque defendit; Af 97.
diripio: bona .. eorum (civium) diripiunt; G VII, 3. bona civium Romanorum diripiunt; G VII, 42. quaestionem de bonis direptis decernunt; G VII, 43. capti compendio ex direptis bonis; G VII, 43. hi (milites) bona locupletum diripere ... consuerant; C III, 110. bona civium Romanorum Poenticorumque diripuit; A 41. quorum (Leptitanorum) superioribus annis bona Iuba diripuerat; Af 97.
habeo: s. III, 1. alqd.
peto: alii domos bonaque eorum, qui in castris erant Caesaris, petebant; C III, 82, b.
publico: Cingetorigem ... hostem iudicat bonaque eius publicat; G V, 56. Litavici fratrumque bona publicant; G VII, 43.
redimo: qui eorum ipse sua bona redemisset; Af 90.
restituo: bona restituit iis, quos liberius locutos hanc poenam tulisse cognoverat; C II, 21.
vendo: * commoratus (Caesar) bona paucorum publice vendit; Af 2. bona quidem eorum se venditurum, ita tamen, ut ... incolumitatem retinere posset; Af 90. bonis .. eorum venditis, qui cives Romani contra populum Romanum arma tulerant; Af 97. ibi bonis venditis eorum, qui sub Iuba Petreioque ordines duxerant, Af 97. bona .. paucorum vendit; Af 98.
2. refugio ad: praeterea nautici homines ... ad naturale ac domesticum bonum refugere cupiebant; A 12.
verto in: detrimentum in bonum verteret; C III, 73, b.
III, 1. alqd: ex quo iudicari posse, quantum haberet in se boni constantia; G I, 40, b.
venditio: se bonorum venditionem inducturum; Af 90.
2. compendium ex, quaestio de: s. II, 1. diripio; G VII, 43.
IV. ex: viri ... tantas (pecunias) ex suis bonis aestimatione facta cum dotibus communicant; G VI, 19.

bos, Rind: est: est bos cervi figura, cuius a media fronte inter aures unum cornu exsistit; G VI, 26.
II. cornua: amplitudo cornuum et figura et species multum a nostrorum boum cornibus differt; G VI, 28.

brachium, Arm, Seitenwall: I. conveniunt: s. II. dirigo; Af 51.

sunt: ut brachia modo atque humeri ad sustinenda arma liberi ab aqua esse possent; G VII, 56.

II. circumduco: Caesar munitionibus Ateguam oppugnare et brachia circumducere coepit; H 6.

coepi: postero die Pompeius ex castris suis brachium coepit ad flumen Salsum; H 13, a.

dirigo: brachium .. medio iugo ab eo loco ... usque ad eum ... iubet dirigi ac muniri; Af 38. duo brachia instituit ... ita dirigere, ut ad angulum dextrum sinistrumque eius oppidi convenirent; Af 51.

duco: brachia protinus ducere et castella munire . . contendit; Af 49. ab suis maximis castris per medium campum e regione oppidi Uzittae ... duo brachia instituit duci; Af 51. Caesar ... brachium ad pontem ducere coepit; H 5. brachium ad flumen Salsum ducere coepit; H 23, a. nostri brachia ducere coeperunt; H 24.

iacto: multi ut diu iactato brachio praeoptarent scutum manu emittere et nudo corpore pugnare; G I, 25.

munio: s. dirigo; Af 38.

perficio, promoveo: brachiis perfectis promotisque usque eo, quo ..; Af 56.

III, 1. percuti: Pompeius Rufus brachium gladio percussus ... interfectus esset; Af 85, b.

2. coniungere: quod (castellum) ... brachiis .. cum opere castrorum coniunxerat vici obtinendi causa; A 30, a.

IV. Lücke: quamvis * essent, brachium *; H 40, a.

brevis, kurz: A. iter: celeriter ... cohortes breviore itinere ad eundem occupandum locum mittuntur; C I, 43. ut multo breviore itinere illi ad Hiberum pervenire possent; C I, 63. breviore itinere se occurrere ei (Caesari) posse sperans; C III, 41.

noctes: certis ex aqua mensuris breviores esse quam in continenti noctes videbamus; G V, 13.

occasio: brevem consulendi esse occasionem; G V, 29.

spatium: brevi spatio interiecto; G III, 4. ita brevissimo spatio re praeclarissime gesta; A 47.

tempus: de itinere ipsos brevi tempore indicaturos; G I, 40, c. brevi tempore intermisso in castra legiones reduxit; G IV, 34. ut ... non modo id (detrimentum) brevi tempore resarciri, sed etiam maioribus augeri copiis posset; G VI, 1. praesidium .. brevi tempore se missurum dixit; Af 36.

traiectus: quod inde erat brevissimus in Britanniam traiectus; G IV, 21.

B. do: cohortatus suos victoriam propriam se eis brevi daturum pollicetur; Af 32.

flecto, moderor: uti ... incitatos equos ... brevi moderari ac flectere ... consuerint; G IV, 33.

reconcilio: diuturni laboris detrimentum sollertia et virtute militum brevi reconciliatur; C II, 15.

brevitas, Kürze, Kleinheit: I. est: plerumque hominibus Gallis prae magnitudine corporum suorum brevitas nostra contemptui est; G II, 30.

impedit: quarum rerum magnam partem temporis brevitas et successus hostium impediebat; G II, 20.

iuvat: quod spatii brevitas etiam in fugam coniectis adversariis non multum ad summam victoriae iuvare poterat; C I, 82.

II. ignosco: festinationi meae brevitatique litterarum ignosces; F 14.

breviter, kurz: discedentibus his breviter sua in Haeduos merita exposuit; G VII, 54.

bruma, Wintersonnenwende: de quibus insulis nonnulli scripserunt dies continuos triginta sub bruma esse noctem; G V, 13.

brumalis, winterlich: qui (milites) brumalibus diebus itineribus difficillimis, frigoribus intolerandis studiosissime permanserant in labore; G VIII. 4.

bucinator, Hornist: bucinatore in castris et paucis ad speciem tabernaculis relictis; C II, 35, b.

Cacumen, Spitze: I. ardent: eadem nocte v legionis pilorum cacumina sua sponte arserunt; Af 47.

II. delibro: horum (ramorum) delibratis ac praeacutis cacuminibus; G VII, 73, a.

cadaver, Leichnam: I. coacervo: coacervatis cadaveribus; G II, 27.

colloco: ex hostium armis scuta et pila pro vallo, pro caespite cadavera collocabantur; H 32, a.

relinquo: relicto cadavere; Af 84.

II. multitudo: odore taetro ex multitudine cadaverum; C III, 49.

III. ex: ita Galli tragulis iaculisque oppidum ex hostium cadaveribus [sunt] circumplexi oppugnare coeperunt; H 32, a.

in: si paene in ipsis cadaveribus (propinqui) proelio decertare cogentur; G VII, 77, b.

cado, fallen, niederfallen, ausfallen, widerfahren: I. alqs: pauci de nostris cadunt; G I, 15. cum circumventus multis vulneribus acceptis cecidisset; G IV, 12. nostri in primo congressu circiter LXX ceciderunt, in his Q. Fulginius; C I, 46. ad duorum milium numero ex Pompeianis cecidisse reperiebamus; C III, 53. ex Pompeiano exercitu circiter milia XV cecidisse videbantur; C III, 99. reliquis etiam esset cadendum; A 16. in quo proelio adversariorum ceciderunt CXXIII; H 15. nostri ceciderunt III; H 15. ceciderunt ex levi armatura CCCXXIV; H 24. s. homines.

alqd: quamquam, si quid gravius illis accidisset, merito casurum iudicabat; A 11.

apparatus: ubi tantos suos labores et apparatus male cecidisse viderunt; C II, 15.

centuriones: evocatos centurionesque complures (cecidisse); C III, 53.

equites: ceciderunt eo proelio splendidi atque illustres viri nonnulli, equites Romani; A 40. item .. (ceciderunt) equites Romani ... ad milia III; H 31, b.

evocati: s. centuriones.

homines: in quo proelio ceciderunt milia hominum circiter XXX et si quid amplius, praeterea Labienus, Attius Varus; H 31, b.

hostes: cum primi eorum (hostium) cecidissent; G II, 27.

labores: s. apparatus.

legionarii: ceciderunt ... ex legionariis CXXXVIII; H 24.

numerus: ab ea parte magnus numerus hostium cadebat; G V, 34.

pars: si pars aliqua circumventa ceciderit; G VI, 40.

pila: levius .. casura pila sperabant in loco retentis militibus; C III, 92.

res: quae res aliter adversariis cecidit; Af 52.

viri: s. equites; A 40.

II. **doppelter Nominativ**: si non omnia caderent secunda; C III, 73, b.

caecus, verdeckt, verborgen: **stili**: extra vallum stili caeci mirabilem in modum consiti; Af 31, b.

vallus: moniti (milites) a Brundisinis, ut vallum caecum fossasque caveant; C I, 28.

caedes, Tötung, Gemetzel, Blutbad: I. **nach Verben**: 1. **administro**: ut ... illi caedem in castris administrarent; H 36. caedes a nostris undique administrabatur; H 39.

cognosoo: interitu Sabini et caede cohortium cognita; G V, 47. cognita caede suorum; Af 93.

conspicor: conspicati ex oppido caedem et fugam suorum; G VII, 88.

facio: si caedes facta, ... iidem (druides) decernunt; G VI, 13, a. caedes faciunt, in servitutem abstrahunt; G VII, 42. omnibus locis fit caedes; G VII, 67. fit magna caedes; G VII, 70. 88. ab iisdem (cohortibus) factae caedes sagittariorum ac funditorum; C III, 94. qui ad caedem faciendam subsequebantur; A 53. usque eo ut caedem proxime a vallo fecerint; H 15. ut ... illi caede facta ad praesidia Pompei se reciperent; H 16, a. ita cupidius dum intra praesidia illorum (adversariorum) student caedem facere; H 23, b. caedes fit magna; H 37. inter se decernere facta caede bene magna faciunt; H 41.

2. **desisto**: ut (equites) ... caede rapinisque desisterent; Af 87, b.

3. **absum ab**: quae (castra) non longius ab ea caede abesse plus minus octo milibus dicebantur; G VIII, 20.

cognosco de: ibi cognoscit de Clodii caede; G VII, 1.

fugio ex: haec ab ipsis cognoscite, qui ex ipsa caede fugerunt; G VII, 33, a. ipsos se ... ex media caede fugisse; G VII, 38, a.

refugio ex: magnae felicitatis esse arbitrabatur neminem ex caede refugisse in castra; G VIII, 36. qui ex caede eo refugerant; H 33.

versor in: non parum magna in caede (nostri) versabantur; H 24.

II. **nach Adjectiv**: **conscius**: Cassius eos, qui nominati erant conscii caedis, iubet comprehendi; A 55.

III. **nach Substantiven**: 1. **nuntii**: vix refugisse nuntios caedis; G VIII, 21.

2. **mendacium de**: eodem mendacio de caede equitum et principum permovet; G VII, 38, b.

IV. **Umstand**: **appropinquare**: iamque Pompeiani magna caede nostrorum castris Marcellini appropinquabant; C III, 65.

incitari: et Genabi caede et labore operis incitati (milites); G VII, 28.

perterreri: iidem perterriti fuga suorum et caede paucorum; A 18.

perverti: quae funditus *medius* fidius rapinis, incendiis, caedibus pervertuntur; F 26.

pracoocnpari: praeoccupatus animus Attianorum militum timore et fuga et caede suorum; C II, 34, b.

saginari: abducite istos ... caede civium saginatos; Af 46.

vastare: cum ... omnia caedibus, incendiis, rapinis vastasset; C VII, 25.

2. **in**: ut vix in ea caede pauci (equites) effugerent; H 7.

caedo, schlagen, fällen, töten: I. **valeo ad**: quantum equorum vires ad persequendum dextraeque ad caedendum valent; G VIII, 29.

vinci: ut etiam caedendo in ipsa victoriae defatigati (adversarii) ... vincerentur; Af 19, a.

II. **alqm**: non prius vidit turmas Iulianas, quam suos caedi a tergo sensit; Af 40.

cives: caesis eiusdem partis civibus; Af 57.

oorpora: horum (Gallorum Germanorumque) corpora mirifica specie amplitudineque caesa toto campo ac prostrata diverse iacebant; Af 40.

materiam: omnem eam materiam, quae erat caesa, conversam ad hostem collocabat; G III, 29. a qua die materia caesa est; C I, 36.

milites: ut ... praeda diripienda milites dissiparentur dispersique caederentur; A 36.

proboscidem: (miles) gladio proboscidem, qua erat circumdatus, caedere quantum viribus poterat non destitit; Af 84.

silvas: reliquis deinceps diebus Caesar silvas caedere instituit; G III, 29.

caelestis, himmlisch: Iovem imperium caelestium tenere, Martem bella regere; G VI, 17.

caelo, ciselieren: scutorum .. laudis insignia praefulgens opus caelatum; H 25, b.

caelum, Himmel: I. **albet**: s. **albeo** (3 St.) S. 61, a.

II, 1. **dirno**: quae (legiones) non solum vobis obsistere, sed etiam caelum diruere possent; H 42, b.

2. **tendo ad**: quae .. ‖ex‖ muro ad caelum manus tenderent; C II, 5.

caerimonia, Weihe, Feier: I. **est**: est ergo in genere et sanctitas regum ... et caerimonia deorum; F 2.

II. **contineo**: collatis militaribus signis, quo more eorum gravissima caerimonia continetur; G VII, 2.

caeruleus, dunkel, bläulich: omnes .. se Britanni vitro inficiunt, quod caeruleum efficit colorem; G V, 14.

calamitas, Unfall, Unglück, Niederlage, Untergang: I. **nach Verben**: 1. **accipio**: s. **accipio**, II. calamitatem (6 St.) S. 15.

cognosco: cognita calamitate; G VIII, 20. in commemoranda civitatis calamitate; G II, 28.

infero: quae pars civitatis Helvetiae insignem calamitatem populo Romano intulerat; G I, 12. quantam calamitatem civitati intulissent; G II, 14. depopulata Gallia .. magnaque illata calamitate; G VII, 77, d.

perfero: sic mollis ac minime resistens ad calamitates perferendas mens eorum (Gallorum) est; G III, 19.

pono: Cottae .. et Titurii calamitatem, qui in eodem occiderint castello, ante oculos ponunt; G VI, 37.

queror: calamitatem aut propriam suam aut temporum queri; C III, 20.

2. **capio ex**: ut is locus, ubi constitissent, ex calamitate populi Romani et internecione exercitus nomen caperet aut memoriam proderet; G I, 13.

II. **nach Substantiv**: **alqd**: cum aliquid cala-

mitatis in proximis hibernis esset acceptum; G V, 29.

III. **Umstand:** 1. deminuere: quod ... neque eius calamitate de tanta voluptate ... quicquam fortuna deminuerat; G I, 53.

duci: calamitate ceterorum ducti Carnutes ... dispersi profugiunt; G VIII, 5.

esse: nen enim dubitabat, qnin receuti calamitate summissiores essent futurae (civitates); G VIII, 31.

frangi: quibns proeliis calamitatibusque fractos ... coactos esse ..; G I, 31, b.

perterreri: bac calamitate perterritis hostibus; A 11.

vinci: nulla calamitate victus Correus; G VIII, 19, b. victos tanta calamitate .. bostes; G VIII, 20.

2. in: tamen magnum ut in tanta calamitate Bellovacos eo proelio commodum esse consecutos; G VIII, 21. ut ... Illius (Ptolemaei) opibus in calamitate (Pompeins) tegeretur; C III, 103. nt plerumque in calamitate ex amicis inimici exsistunt; C III, 104. nt ... banc virtutis constantiam in tua victoria, uon in illius (Pompei) calamitate praestarem; 11 17.

propter: nt odio suorum Ambiorix ... nullum reditum propter tantas calamitates baberet in civitatem; G VIII, 24.

calcar, Sporn: Commius incensum calcaribus eqnum coniungit eqno Quadrati; G VIII, 48, b.

caleo, aufgeregt sein: an ego, cum omues caleant, ignaviter aliquid faciam? F 26.

calidus, unbesonnen: Brutus et Cassius utinam ... per te exorentur, ue quod calidius || callidius || ineant consilium! F 26.

calliditas, Schlauheit: I. coguosco: cognita calliditate hominis; A 71.

II. plenus: fuga timoris simul calliditatisque plena; G VIII, 16.

callidus, schlau: idoneum queudam bominem et callidum delegit; G III, 18.

calo, Troßknecht: coniciunt: binc celeriter deiecti (calones) se iu signa manipulosque coniciunt; G VI, 40.

conspiciuut, al.: calones, qui ... nostros victores flumen transisse conspexerant, praedandi causa egressi, cum respexissent et hostes ... vidissent, praecipites fugae sese mandabant; G II, 24.

conspicantur: nt ... tum calones perterritos hostes conspicati etiam inermes armatis occurrerent; G II, 27.

egreditur: qui (Cicero) ... ne calonem quidem quemquam extra munitionem egredi passus esset; G VI, 36. f. conspiciunt.

fugiunt; cum ... calones ... diversos dissipatosque in omnes partes fugere vidissent; G II, 24.

occurrunt: f. conspicantur.

procurrnut: caloues in proximum tumulum procurrunt; G VI, 40.

subsequuntur: hos subsecuti calones equitesque eodem impetu militum virtute servantur; G VI, 40.

II. deicio: f. I. coniciunt.

dimitto: calones ad longinquiores civitates dimittebat; C I, 52.

dissipo: f. I. fugiunt.

servo: f. I. subsequuntur.

III. fuga: qui, cum ex equitum et calouum fuga, quo in loco res esset, ... cognovisseut; G II, 26.

multitudo: magna praeterea multitudo calonum ... sequitur; G VI, 36.

numerus: calounm atque impedimentorum non magnus numerus (desideratus est); C I, 51.

IV. eum: (Gaetuli nobiliores, praefecti) cum equis calonibusque suis circiter mille perfugiunt iu Caesaris castra; Af 56.

camelus, Kamel: camelis XXII regis abductis; Af 68.

campester, In flacher Gegend, auf freiem Felde: iter: V milia passuum proxima intercedere itineris campestris; C I, 66.

loca: quarum (fossarum) interiorem campestribus ac demissis locis aqua ex flumine derivata complevit; G VII, 72. desperatis campestribus locis propter magnitudiuem munitionum; G VII, 86. plures .. in locis campestribus subsistebant; C I, 79. copias .. babebat in Gallia bellare consuetas locis campestribus; Af 73.

munitiones: Galli ... ad campestres munitiones accedunt; G VII, 81. eqnitatus ad campestres muuitioues accedere (coepit); G VII, 83.

campus, Ebene, freies Feld: 1. **Subject:** est: cum esset inter bina castra campus circiter milium passuum VI; C III, 37, a.

patet: cum sibi delegissent campum ad rem gerendam non amplius patentem in omnes partes passibus mille; G VIII, 18. bic campus mirabili planicie patet milia passuum XII; Af 37.

II. **nach Verben:** 1. cingo: quem (campum) iugum cingens ... velut theatri efficit speciem; Af 37.

circumdo: bostes in insidiis dispositi ... velut indagine hunc (campum) iusidiis circumdederunt; G VIII, 18.

deligo: f. l. patet; G VIII, 18.

munio: (campum) silvis undique aut impeditissimo flumine munitum; G VIII, 18.

purgo: campo purgato; Af 40.

2. exturbo: Scipioue eiusque copiis campo collibusque exturbatis; Af 40.

pello: bostibus nullo negotio campo pulsis; Af 18.

3. confero ex: castris ex campo In collem ac tutiora loca collatis; Af 68.

consisto in: (Scipio) progressus baud ita longe a Caesaris castris constitit in campo; Af 30. (Scipionem) loco .. se magis defeudere ... quam in campo comminus consistere audere; Af 42. (Caesar) constitit in campo; Af 77.

deduco in: Caesar interim qnotidie legiones in campum deducere ... uou intermittit; Af 61, b. exercitum tironem non audent in campum deducere; H 26.

duco in: copias ex locis superioribus in campum ducit; C II, 40. — per: ab suis maximis castris per medium campum ... duo brachia instituit duci; Af 51. vallum .. et fossam per medium campum ducere ... uon intermittit; Af 61, b.

loco in: quae (castra) erant in campo proxime || locum || Usittae locata; Af 56.

pono in: ibi in campo castris nuis positis; Af 67.

sum in: erat in eo campo ... villa permagna turribus IV exstructa; Af 40. quae (munitiones) erant in campo; Af 58.

venio iu: In campum Mundensem cum esset ventum; H 27.

III. **nach Substantiven:** 1. pars: parvulam proclivitatem degressus sinistra parte campi propter mare (Caesar) legiones ducit; Af 37.

2. despectus in: erat ex oppido Alesia despectus in campum; G VII, 79.

IV. **Umstand:** 1. Ablativ: quos equitatus apertissimis campis consectatus; G III, 26. Caesar iubet medio campo redintegrari proelium; Af 18. horum corpora ... caesa toto campo ... diverse iacebant; Af 40. Scipionis copiis prostratis passimque toto campo fugientibus; Af 85, a.

2. in: Caesar in campis exercitum reficit; C I, 65. non ut in campo comminus (equites Mauri) depugnent; Af 7. milites in campo iubet galeari; Af 12. in campis planissimis purissimisque ... est decertatum; Af 19, b. omnes suas copias in campo instruxit: Af 41.

canalis, Wasserrinne: ne canalibus aqua immissa lateres diluere posset; C II, 10.

cancelli, Schranken, Ring: intra cancellos omnes coniecti pugnare cogebantur; Af 15.

cano, blasen: I, 1. unpersönlich: Caesar receptui cani iussit; G VII, 47, a. eum receptui Caesar cani iussisset; Af 40.

2. alqs: at Vatinius re bene gesta receptui cecinit; A 47.

tubicen: subito dextro cornu iniussu Caesaris tubicen a militibus coactus canere coepit; Af 82.

II. classicum: classicum .. apud eum (Scipionem) cani ... iubet; C III, 82, a.

cantus, Klang: concilio repente cantu tubarum convocato; G VIII, 20.

capillus, Haupthaar: ostento: matres familiae ... suos obtestari et more Gallico passum capillum ostentare ... coeperunt; G VII, 48.

promitto: (Britanni) capillo .. sunt promisso; G V, 14.

capio, fassen, ergreifen, erhalten, nehmen, einnehmen, gewinnen, erwählen, erbeuten, erobern, fangen, verleiten, nötigen: I. **absolut:** quorum (hominum) quisque aut oratione subdola aut amicitia facillime capere posset; G VII, 31.

II. **mit einfachem Object:** alqm: magno numero interfecto, compluribus captis; G VI, 8, b. ne assidua consuetudine capti studium belli gerendi agricultura commutent; G VI, 22. sed contaminati (Haedui) facinore et capti compendio ex direptis bonis; G VII, 43. tres nobilissimi Haedui capti ad Caesarem perducuntur; G VII, 67. aliter audimus ea, quae rerum novitate aut admiratione nos capiunt; G VIII, pr. b. omnibus .. aut interfectis aut captis; G VIII, 36. capitur ipse eo proelio Drappes; G VIII, 37. quem (Drappetem) captum esse a Caninio docui; G VIII, 44. quem (Vibullium Rufum) paucis ante diebus Corfinio captum ipse (Caesar) dimiserat; C I, 34. cum ... privatus et captus ipse (Domitius) in alienam venisset potestatem; C II, 32, c. reliquos omnes earum turmarum aut interfecerunt aut captos ad Domitium deduxerunt; C III, 38. multi tamen ex his capti interfectique sunt; A 18. postea ab eo capti (Gaetuli) interfectique sunt omnes; Af 25. qui (Galli Germanique) ex Curionis proelio capti conservatique; Af 40. gratias ago, ... quod mihi vitam incolumitatemque belli iure capto polliceris; Af 45. Iuba cum Labieno capti in potestatem Caesaris venissent; Af 52. captus est ... P. Ligarius Afranianus; Af 64. se a Nasidi classe captum ... beneficio Vari esse servatum; Af 64. existimabant prope ‖ [prope] ‖ magna pars hominum ... se prope captos esse; H 3, b. fuga perterriti multi sunt interfecti, complures capti; H 9. ex his capti L cum iumentis ad nostra adducti sunt castra; H 11. qui in oppido Ategua Ursavonenses capti sunt; H 22, a. s. equitem.

alqd: ut, quae bello ceperint, quibus vendant, habeant; G IV, 2. huic (Marti) ... ea, quae bello ceperint, plerumque devovent; G VI, 17. neque saepe accidit, ut neglecta quispiam religione .. capta apud se occultare ... auderet; G VI, 17.

Africam: inde ut Siciliam, deinde Africam caperet; A 47.

agros: agros .. in Gallia ex hostibus captos ... tribuerat; C III, 59.

animalia: cum superaverunt, animalia capta immolant; G VI, 17.

arma: s. **arma,** II, 1. capio (12 St.) S. 89.

arcem: arcem captam esse excludendi sui causa; C III, 102, b.

biremem: capitur hoc proelio quinqueremis una et biremis cum defensoribus remigibusque; A 16.

castra: alius iam castra capta pronuntiat; G VI, 37. tanta fuit in castris capiendis celeritas, ut ..; G VII, 46.

civitates: ut civitates Hispaniae non facile ab hoste capiantur; H 8.

cohortes: † captis quibusdam cohortibus, uti numerus legionum constare videretur; G VII, 35.

collem: subsidio suis ierunt collemque ceperunt; G VII, 62, b. proximos colles capere universos ... iubet; C II, 42. antequam ad eum collem, quem capere volebat, perveniretur; Af 50.

commeatus: inde sibi commeatus capiunt; H 26.

coniecturam: cum iam ex diei tempore coniecturam ceperat in castra perventum; G VII, 35.

consilium: ut subito Galli belli renovandi legionisque opprimendae consilium caperent; G III, 2. quid hostes consilii caperent, exspectabat; G III, 24. quod (Galli) sunt in consiliis capiendis mobiles; G IV, 5. quibus (hostibus) ad consilia capienda nihil spatii dandum existimabat; G IV, 13. ut ... consilium .. pro tempore et pro re caperet; G V, 8. auctore hoste de summis rebus capere consilium; G V, 28. neque aliter Carnutes interficiundi Tasgetii consilium fuisse capturos; G V, 29. quod plerumque iis accidere consuevit, qui in ipso negotio consilium capere coguntur; G V, 33. quid reliqui consilii caperent, ... explorabant; G V, 53. quod .. homines ... de summis rebus consilium capere cognitum est; G VI, 20. magnam haec res Caesari difficultatem ad consilium capiendum afferebat; G VII, 10. omnia experti Galli ... postero die consilium ceperunt ex oppido profugere; G VII, 26. quos (principes) sibi ad consilium capiendum delegerat; G VII, 36. ,Caesar ... magno coorto imbre non inutilem hanc ad capiendum consilium tempestatem arbitratus est; G VII, 27. Labienus ... longe aliud sibi capiendum consilium ... intellegebat; G VII, 59. Vercingetorix ... consilium capit, omnem ab se equitatum noctu dimittere; G VII, 71. in consilio capiendo omnem Galliam respiciamus; G VII, 77, b. Bellovaci ... tale consilium sui recipiendi ceperunt; G VIII, 15. ne qua rursus novorum consiliorum capiendorum Belgis facultas daretur; G VIII, 38. se sibi consilium capturum; C I, 1. consilium .. fugae capere constituit; C I, 19. ducem suum Domitium ... proiectis omnibus fugae consilium capere; C I, 20. neque (se) sibi separatim a reliquis consilium capturos; C I, 76. si id non fecisset, sibi consilium capturos; C II, 20, a. uti ad id consilium capere posset; C III, 11. cognita

.. re diversa sibi ambo consilia capiunt; C III, 30, a. aliud sibi consilium capiendum existimavit; C III, 41. Caesar consilium capit ex loci natura; C III, 43. ita necessario atque ex tempore capto consilio; C III, 51, b. eruptionis .. iam ante capto consilio; C III, 62. quod subito consilium profectionis ceperant; C III, 76. aliud sibi consilium capiendum existimavit; C III, 77. ut per se consilium caperet, quid faciendum videretur; A 10. quo capto consilio; A 17. dubitans, quid esset capiendum consilii; A 20, b. Iuba ... capit consilium, satius esse sibi suoque regno subsidio ire; Af 25. eiusdem collis occupandi [gratia] Labienus consilium ceperat; Af 49. praemiis .. Zamensibus, qui de rege excludendo consilium ceperant, tribuit; Af 97.

Cordubam: ne prius Caesar Cordubam caperet, quam ipse (frater) illo venisset; H 4.

custodes: hostium custodibus CXXX in ea nave captis; Af 63.

detrimentum: dent operam consules, praetores, tribuni plebis quique *pro* consulibus *sint* ad urbem, ne quid respublica detrimenti capiat; C I, 5. quotiescumque sit decretum, darent operam magistratus, ne quid respublica detrimenti caperet; C I, 7, b. ne ... maius .. detrimentum caperetur; C III, 46.

dicrotas: capit ... dicrotas VIII compluresque remiges Octavianos; A 47.

dolorem: nec quemquam ex eo plus quam se doloris capere; G I, 20.

ducem: capto etiam nobili duce Lugotorige; G V, 22.

elephantos: elephantos .. LX ornatos armatosque ... [capit] captos ante oppidum instructos constituit; Af 86.

equitem: in ea nave captus est P. Vestrius, eques Romanus; Af 64. capto C. Minucio Regino, equite Romano, Scipionis familiarissimo, ... et P. Atrio, equite Romano; Af 68. e quibus capti sunt equites VIII; H 21.

equos: multis interfectis, compluribus equis captis; G VII, 70. capti homines equique || equitesque || producebantur; C II, 39.

exercitum: hac (ratione) ne ipsum quidem sperare nostros exercitus capi posse; G I, 40, c.

familiarem: f. equitem; Af 68.

filiam: ibi Orgetorigis filia atque unus e filiis captus est; G I, 26. duae filiae harum, altera occisa, altera capta est; G I, 53.

filium: f. filiam; G I, 26.

fugam: quos (liberos) ad capiendam fugam naturae et virium infirmitas impediret; G VII, 26. reliquae (naves) propinquam fugam ad oppidum capiunt; A 16.

homines: multis hominum milibus captis; G VIII, 3. f. equos; C II, 39.

hostes: perpaucis ex hostium numero desideratis, quin cuncti caperentur; G VII, 11, b.

infamiam: ne ... magna infamia perditorum hominum latrociniis caperetur; G VIII, 30.

initium: eorom una pars ... initium capit a flumine Rhodano; G I, 1. ut ... aliud initium belli capere possint; G VI, 33.

insulam: quod equites cursum tenere atque insulam capere non potuerant; G IV, 26. praemiis magnis propositis, qui primus insulam cepisset; A 17.

Italiam: habendam fortunae gratiam, quod Italiam sine aliquo vulnere cepissent; C III, 73, a.

iumenta: ut iumenta bestiarum odorem ... consuetudine capta non reformidarent; Af 72.

locum: hi consuetudine populi Romani loca capere ... instituunt; G III, 23. loco castris idoneo capto; G V, 9. milites legionis septimae ... locum ceperunt; G V, 9. ut ... perpaucae (naves) locum caperent, reliquae fere omnes reiicerentur; G V, 23. quae (cohortes) ... ceperant locum superiorem; G VII, 51. ita repente omnibus ex partibus signo dato loca superiora capiuntur; G VIII, 36. L. Plancus ... necessaria re coactus locum capit superiorem; C I, 40, b. ut ... audacter locum caperent; C I, 44. neque sine gravi causa cum locum, quem ceperant, dimitti consuerant oportere; C I, 44. locum, quem petant, capi posse; C I, 67. quem locum reliquae (naves) cepissent; C III, 28, a. quae cum erunt loca Caesari capienda; C III, 44, b. quin ... ex omni prospectu locum spectaculo caperet; A 15. ut ... primi .. editissimum castrorum locum caperent; A 31. cum ... Marcellus locum idoneum castello cepisset; A 61. si modo ea loca hostes priores non cepissent; A 73. prima luce ... eum ipsum locum cepit; A 73. locum .. caperent; Af 39. propius .. Scipionem capiendo loco excelsa occupare contendit; Af 49. hostes ne intrare ad se ac loca interiora capere possent; Af 79.

milites: ex legione vernacula milites sunt capti ab equitibus nostris II; H 12.

montem: capto monte et succedentibus nostris; G I, 25. montem excelsum capiunt; C I, 80.

multitudinem: omnis multitudo capitur impedimentorum; G VIII, 29. interfecta multitudine omni suorum aut capta; A 76.

Mundam: a Munda, quam proxime ceperant; H 41.

navem: nonnullas (naves) cum hominibus capiunt; C I, 58. eo die naves Massiliensium cum iis, quae sunt captae, intereunt IX; C I, 58. ex Massiliensium classe (naves) V sunt depressae, IV captae; C II, 7. minores duas (naves) in angustiis portus cepit; C III, 100. multae (naves) praeterea capiuntur; A 46. altera navis trieris ex eadem classe errabunda ... a classe Vari et M. Octavi est capta; Af 44. naves incendit, nonnullas capit; H 37.

nomen: ut is locus ... ex calamitate populi Romani ... nomen caperet; G I, 13.

numerum magno pecoris atque hominum numero capto; G VI, 3. magnus numerus capitur atque interficitur; G VII, 88. magno numero hominum interfecto aut capto; G VIII, 25.

occasionem: occasione capta nocte iam luminibus accensis; Af 55. e quibus (equitibus) occasione capta se transfugisse; H 26.

opinionem: quae (legio) ... nondum eandem vetustatis ac virtutis ceperat opinionem; G VIII, 8.

oppidum: neque hostium fugam captis oppidis reprimi ... posse; G III, 14, a. Cirtam .., oppidum opulentissimum eius regni, ... pugnando capit et praeterea duo oppida Gaetulorum; Af 25. ex quibus si qua oppida vi ceperat; H 1. nocturno tempore oppidum Cordubam capi posse; H 2. ut oppidum capiant; H 3, b. quo die ad oppidum capiendum accederent; H. 13, a. quod (oppidum) fuit captum; H 20. ex quo die oppidum Ategua esset captum; H 22, b. si oppidum capere contenderet; H 36.

partem: ut eam partem insulae caperet, qua optimum esse egressum ... cognoverat; G V, 8.

penterem: capit ex eo proelio penterem unam, triremes duas; A 47. penteres duas vacuas a defensoribus nullo repugnante cepit; Af 62.

portum: ex iis onerariae duae eosdem, quos reliqui, portus capere non potuerunt; G IV, 36. hae naves euro ... portum capere prohibebantur; A 9.

praesidium: fuga sibi praesidium capiunt; H 39.

quietem: ad eas arbores (alces) se applicant atque ita paulum modo reclinatae quietem capiunt; G VI, 27,

quadriremem: primo .. impetu unam ex his quadriremem cum remigibus defensoribusque suis ceperunt; C III, 24. capta est una hostium quadriremis, depressa est altera; A 11.
quinquerem: ex his (navibus) longius productam unam quinqueremem ... cepit; C III, 100. quinqueremis duas ... ceperunt; C III, 101, c. f. biremem.
Siciliam: f. Africam.
signa: quae (signa) ab oppidanis cepit; H 10.
speculatorem: speculator de legione II Pompeiana captus a militibus et interfectus est; H 13, a.
stipendium: stipendium capere (sese) iure belli; G I, 44, a.
tabellarios: capti tabellarii ... praecisis manibus missi sunt facti; H 12.
triremem: triremem hostium proximam ... onustam remigum epibatarumque cepit; Af 63. f. penterem; A 47.
tumulum: * excelsum tumulum capiebat; H 24.
Uliam: Ulia prope capta; H 4.
voluptatem: mixtam dolere voluptatem capiebat; A 56. ex ipsa re magnam capio voluptatem; F 15.
urbem: quibus (civibus) urbe capta eadem esset belli fortuna patienda; C II, 6. tantus luctus excepit, ut urbs ab hostibus capta eodem vestigio videretur; C II, 7. captam suam urbem videre; C II, 12.
uros: hos (uros) studiose foveis captos interficiunt; G VI, 28.
III. **mit doppeltem Accusativ:** ducem: quae (legiones) Marcellum sibi ducem ceperant; A 60.
vivum: acries contra armatos incitati neminem ex eo numero vivum capi patiantur; G VIII, 35. qui missi celeriter Numidas adorti partim vivos capiunt; Af 39. Afranium et Faustum cum coniuge et liberis vivos capit; Af 95; vivos .. aliquos ceperunt, qui postero die sunt interfecti; H 16, b. quorum (equitum) nisi summa virtus fuisset, vivi capti essent; H 23, b. reliquos vivos capiunt, XIV milia; H 41.
IV. **Lücke:** † ... celeriter ad munitum locum natura ceperat sibi Pompeius; H 38.

capra, Ziege: harum (alcium) est consimilis capris figura et varietas pellium; G VI, 27.

capreolus, Strebe, Sparren: I. colloco in: ut trabes erant in capreolis collocatae; C II, 10.
II. coniungere: has (columellas) inter se capreolis molli fastigio coniungunt; C II, 10.

captivus, erbeutet, gefangen: A. **bei Substantiv:** naves: ad eas (naves), quae factae erant Arelate per Caesarem, captivae Massiliensium accesserant sex; C II, 5. ut vel classe dimicare posset adiunctis captivis navibus sociorum; A 42, b. postero .. ibi die, dum suas captivasque naves reficeret, *consumpto;* A 47.
B. **allein:** I. circumspiciunt: ut modo visum ab se Ambiorigem in fuga circumspicerent captivi; G VI, 43.
docent: quas (falces testudinesque) iidem captivi docuerant; G V, 42.
pervenit: quo simulatque captivus cum pervenisset; Af 4.
ohne Verb: tum captivus: „imperatore a Caesare"; Af 4.
II, 1. appello: omnes (captivos) productos ostentationis, ut videbatur, causa ... commilitones appellans ... in omnium conspectu interfecit; C III, 71.
habeo: quosdam de exercitu habebant captivos, ab his docebantur; G V, 42.
interficio: in conspectu suo statim captivum interfici iubet; Af 4. f. appello.
produco: quos (captivos) Caesar ad murum producendos curaverat; C III, 81. f. appello.
reddo: captivorum circiter viginti milia Haeduis Arvernisque reddit; G VII, 90.
reduco: captivos .. ad eum (Curionem) reducunt; C II, 38.
trado: ut sibi captivos tradi iuberet; C III, 71.
2. do: eas (litteras) captivo dat perferendas in oppidum ad Considium; Af 4.
3. audio ex: ut ex captivo audierant; G VI, 37.
cognosco a: his rebus cognitis a captivis perfugisque; G V, 18. — ex: ut postea ex captivis cognitum est; G II, 17. ut postea Caesar ex captivis cognovit; G V, 8. Caesar ... ubi ex captivis cognovit, quo in loco hostium copiae consedissent; G V, 9. ibi ex captivis cognoscit, quae apud Ciceronem gerantur; G V, 48. de casu Sabini et Cottae certius ex captivis cognoscit; G V, 52. quas (legiones) longius discessisse ex captivis cognoverant; G VI, 39. ex captivis Caesar cognovit Vercingetorigem consumpto pabulo castra movisse propius Avaricum; G VII, 18. quibus rebus cognitis ex perfugis et captivis; G VII, 72. cum ... ex captivis certius cognosceret ... Duratium ... oppugnari; G VIII, 26. casu civitatis Gomphensis cognito ex captivis; C III, 81.
comperio ex: (cum) neque, ut postea ex captivis comperit, aut ipsius adventus aut Labieni cognitus esset; G I, 22. ex captivo quodam comperit Caesar Correum ... fortissimorum milia sex peditum delegisse; G VIII, 17. Caninius ex captivis comperit partem copiarum ... esse ..; G VIII, 36.
distribuo ex: ex reliquis captivis toto exercitui capita singula praedae nomine distribuit; G VII, 89.
invenio ex: inveniebat ex captivis Sabim flumen ab castris suis non amplius milia passuum x abesse; G II, 16.
quaero ex: cum ex captivis quaereret Caesar, quamobrem Ariovistus proelio non decertaret; G I, 50. quibus in locis sit Caesar, ex captivis quaerunt; G VI, 35, b. e captivis quaerit, quis castris ad Bagradam praesit; C II, 39.
III, 1. indicium: ut (Pompeius) a nostris non facile inveniretur nisi captivorum indicio; H 39.
numerus: quod ... captivorum magnum numerum habebat; G V, 23. numerus captivorum omnino fuit sexcenti; A 18.
oratio: captivorum orationem cum perfugis convenire; C II, 39.
quaestio: explorata re quaestione captivorum; G VI, 32.
2. alqs ex: unus ex captivis „quid vos," inquit, „hanc ... sectamini praedam?" G VI, 35, b.
IV. ab: f. 1. habeo.

captus, Fassungskraft: quorum (Ubiorum) fuit civitas ampla atque florens, ut est captus Germanorum; G IV, 3.

caput, Kopf, Haupt, Leben, Recht, Ursprung, Mündung: I, 1. venit: Scapula, totius seditionis, familiae et libertinorum caput, ex proelio Cordubam cum venisset; H 33.
abl. absol.: Labienus in equo capite nudo versari in prima acie; Af 16.
2. sum: Cordubam, .. quod eius provinciae caput esse existimabatur; H 3, a.
II, 1. affero: Hispalim II Id. April. caput allatum et populo datum est in conspectum; H 39.

contego: scutis .. capita contegebant; Af 47.
converto: insuper [occisi] in gladiorum mucrone capita hominum ordinata ad oppidum conversa universa hostium timorem *; H 32, a.
demitto: Sequanos ... tristes capite demisso terram intueri; G 1, 32.
distribuo: ex reliquis captivis toto exercitui capita singula praedae nomine distribuit; G VII, 89.
do: f. affero. — ordino: f. converto.
percutio: graviter tamen primo ictu gladio caput percussit; G VIII, 23.
refero: caput .. eius (Indutiomari) refertur in castra; G V, 58. nobis nisi Caesaris capite relato pax esse nulla potest; C III, 19, b.
tego: ita ut capita tignorum extrema parietum structura tegerentur; C II, 9, a.
2. damno: alteram (fore tabellam), qui capitis damnarent; C III, 83. multi praeterea capitis damnati exulesque convenerant; C III, 110.
3. ago ad: cuniculos tectos ab vineis agunt ad caput fontis; G
deicio de: (miles) cassidem de capite deiecit, ut cognosci ab eo (Labieno) posset; Af 16.
impono in: in capita singula servorum ac liberorum tributum imponebatur; C III, 32, a.
III. deminutio: (sacramentum,) quod deditione ducis et capitis deminutione sublatum est; C II, 32, c.
numerus: ab iis, qui emerant, capitum numerus ad eum relatus est milium quinquaginta trium; G II, 33. eum hostium numerus capitum CCCCXXX milium fuisset; G IV, 15.
periculum: qui ... sui capitis periculo Galliam in libertatem vindicent; G VII, 1. id si fecissent, magno eorum capitis periculo futurum; C III, 102, b.
poena: capitis poenam iis, qui non paruerint, constituit; G VII, 71.
summa: quarum omnium rerum summa erat capitum Helvetiorum milia CCLXIII; G 1, 29.
IV, 1. Accusativ: Pacidius graviter pilo per cassidem caput ictus (est); A 78, b.
2. exstare: cum capite solo (milites) ex aqua exstarent; G V, 18.
influere: Rhenus ... multis .. capitibus in Oceanum influit; G IV, 10.
3. praeter: capillo .. sunt promisso atque omni parte corporis rasa praeter caput et labrum superius; G V, 14.

carceres, Schranken: ille (rex) ut ex carceribus in liberum cursum emissus adeo contra Caesarem acriter bellum gerere coepit; A 24, b.

careo, entbehren, meiden: cibo: diem iam quintum cibo caruerat; G VI, 38.
civitate: bonos .. aut interfectos aut exilio multatos patria civitateque carere; Af 22.
crimine: quo facilius caream stultitiae atque arrogantiae crimine; G VIII, pr. a.
frumento: ut complures dies frumento milites caruerint; G VII, 17, a.
militibus: quod ... tua .. opera militibus tempore necessario respublica caret; Af 54, a.
patria: f. civitate.

carina, Kiel: 1. absolut: carinae aliquanto planiores quam nostrarum navium; G III, 13, a.
II. facio: carinae ac prima statumina levi materia fiebant; C 1, 54.

caritas, Teuerung: propter annonae caritatem ante parta consumpserant; Af 47.

caro, Fleisch: I. consisto in: maior .. pars eorum (Germanorum) victus in lacte, caseo, carne consistit; G VI, 22.
II. vivere: lacte et carne vivunt pellibusque sunt vestiti; G V, 14.

carpo, tadeln, angreifen: alqm: ot ... (Sabinus) etiam nostrorum militum vocibus nonnihil carperetur; G III, 17.
agmen: f. **agmen,** II, 1. carpo (3 St.) S. 58, b.

carrus, Karren, Transportwagen: I, 1. abdo: illi (hostes) ... carros impedimentaque sua in artiores silvas abdiderant; G VII, 18.
duco: vix qua singuli carri ducerentur; G 1, 6.
iungo: has (naves) perfectas carris iunctis devehit noctu milia passuum a castris XXII; C 1, 54.
obicio: quod pro vallo carros obiecerant; G 1, 26.
retraho: † qua die facultatem et angustias carra complura mulos onustos ‖ multos lanistas ‖ retraxit; H 6.
2. confero ad: alteri ad impedimenta et carros suos se contulerunt; G 1, 26.
II. multitudo: magna .. multitudo carrorum etiam expeditos sequi Gallos consuevit; G VIII, 14, a.
numerus: iumentorum et carrorum quam maximum numerum coëmere (constituerunt); G 1, 3.
III, 1. circumdare: omnem .. aciem suam redis et carris circumdederunt; G 1, 51.
2. cum: Helvetii cum omnibus suis carris secuti impedimenta in unum locum contulerunt; G 1, 24. venerant eo ... equites ex Gallia cum multis carris magnisque impedimentis; C 1, 51.
inter: quod ... nonnulli inter carros rotasque mataras ac tragulas subiiciebant nostrosque vulnerabant; G 1, 26. inter carros impedimentaque proelium commiserunt; G IV, 14.

carus, lieb, teuer, wertvoll: alqs: quem sibi carissimum habuit; C II, 32, a. hi ... apud exercitum cari habebantur; C III, 59. suos quisque habet caros; F 8.
alqd: ut ... quae quisque eorum carissima haberet, ab impedimentis petere ... properaret; G V, 33.
possessiones: prius .., quam ... nobilissimae carissimaeque possessiones Cordobensium ... consumerentur; A 60.
res: quo ex cuncto regno omnem pecuniam carissimasque res comportaverat; Af 91, a.
vita: summae se iniquitatis condemnari debere, nisi eorum vitam sua salute habeat cariorem; G VII, 19.

casa, Hütte, Baracke: I. comprehendunt, al.: ferventes fusili ex argilla glandes fundis et fervefacta iacula in casas, quae more Gallico stramentis erant tectae, iacere coeperunt. hae celeriter ignem comprehenderunt et venti magnitudine in omnem locum castrorum distulerunt; G V, 43.
II. aedifico, al.: secum .. extulerunt ... barpagones ad casas, quae stramenticiae ab nostris hibernorum causa aedificatae erant, diruendas et incendendas; H 16, a.

caseus, Käse: maior .. pars eorum (Germanorum) victus in lacte, caseo, carne consistit; G VI, 22.

cassis, Helm: I. deicio: (miles) cassidem de capite deiecit, ut cognosci ab eo (Labieno) posset; Af 16.
II. cum: de .. his (mulis) stramenta detrahi

mulionesque cum cassidibus equitum specie ac simulatione collibus circumvehi iubet; G VII, 45, a.
per: in quo proelio Pacidius graviter pilo per cassidem caput ictus (est); Af 78, b.

castellanus, Burgbewohner: quorum (castellorum) opportunitas castellanos impellebat ad decursiones faciendas; A 42, a.

castellum, Befestigung, Festung, Burg, Schanze, Brückenkopf: I. **absolut:** 1. est: hoc (castellum) fere est in mediis Eburonum finibus; G VI, 32. quod (castellum) proximum erat regis castris; A 63, b.
2. sum: Tauroënta, quod est castellum Massiliensium, ad Nasidium perveniunt; C II, 4.
II. **nach Verben:** 1. adorior: nonnumquam autem expeditionibus nocturnis castella nostrorum adoriuntur; G VIII, 34.
aggredior: s. expugno; A 30, a.
colloco: castellis idoneis locis collocatis; A 61.
communio: castella communit; G I, 8. castella .. ibi communit; C III, 43. castellum .. ad pontem, qui propior erat Pharo, communivit; A 19.
confirmo: Alexandrini eo loco castellum magnis munitionibus multisque tormentis confirmarunt; A 21.
coniungo: quod (castellum) ... brachiis .. cum opere castrorum coniunxerat; A 30, a.
conservo: eius (Scaevae) .. opera castellum magna ex parte conservatum esse constabat; C III, 53.
constituo: ad extremas fossas castella constituit ibique tormenta collocavit; G II, 8. ibi praesidii causa castellum Caesar habuit constitutum; H 8, † eius ‖ eius diei ‖ praeteriti temporis Pompeius trans flumen Salsum castellum constituit; H 14.
desero: cunctis oppidis castellisque desertis; G II, 29. oppida castellaque dirui deserique; Af 26, b.
diruo: s. desero; Af 26, b.
dispono: circum ea loca castella disposuit; H 20.
efficio: castellis .. XXIV effectis XV milia passuum circuitu amplexus; C III, 44, a.
expugno: ut, si possent, castellum ... expugnarent pontemque interscinderent; G II, 9. castellis .. compluribus eorum expugnatis; G III, 1. postero die castellum ... Caesar aggressus omnibus copiis expugnat; A 30, a. castella complura locis editis posita ... expugnavit; A 42, a. ita cum durissimis tempestatibus propter inopiam castella aut oppida expugnare cogeretur; A 43.
facio: ibi castella viginti tria (erant) facta; G VII, 69. turres, castella facere molesque iacere in mare non intermittere; Af 26, b. in unumquemque collem turremque ‖ * turresque ‖ castella facere coepit; Af 38.
habeo: s. constituo; H 8.
inclusum: quod (castellum) erat inclusum maioribus castris; C III, 67.
loco: castellum in montis loco munito locatum ... vi expugnando est potitus; Af 36.
munio: castellum .. ibi muniri iussit; C III, 36, b. quod (castellum) rex in proximo vico non longe a suis castris munierat; A 30, a. brachia protinus ducere et castella munire ... contendit; Af 49. pridie in eo loco castello munito; Af 80.
occupo: cuius (Pompei) in adventum praesidii causa Caesar *cum* complura castella occupasset; H 6.
oppugno: (Pompeius) tertia vigilia profectus castellum oppugnare coepit; H 9.
pono: castella .. his locis posuit; C III, 58.
potior: s. loco.
relinquo: complura praeterea castella et oppida non longe a mari reliquit; Af 2.
removeo: quod (castellum) ... remotum erat a castris Caesaris; H 9.
tego: quod eodem iugo (castellum) tegebatur loci natura; H 9.
teneo: haec eadem (castella) noctu excubitoribus ac firmis praesidiis tenebantur; G VII, 69.
tento: plura castella Pompeius pariter distinendae manus causa tentaverat; C III, 52.
2. praeficio: non solum urbibus, sed paene vicis castellisque singulis cum imperio praeficiebantur; C III, 32, a.
praesum: cui (castello) praeerat Quintus Titurius legatus; G II, 9.
3. conquiro: Lisso Parthinisque et omnibus castellis quod esset frumenti conquiri iussit; C III, 42.
4. absum a: qui (tumulus) tantum aberat a nostro castello, ut .., C III, 51, b.
comporto in: in quod (castellum) Iuba belli gerendi gratia et frumentum et res ceteras ... comportaverat; Af 36.
concurro ex: ex proximis castellis eo concursum est; G II, 33.
conicio in: milia sagittarum circiter XXX in castellum coniecta Caesari renumeraverunt; C III, 53.
conveho ex: frumentum ex finitimis regionibus atque ex omnibus castellis in urbem convexerant; C I, 34.
deduco ex: his auxilio ex ulterioribus castellis deductos summittebant; G VII, 81. cohortes quattuor ex proximo castello deducit; G VII, 87.
dispono in: legiones equitesque ... divisos ‖ dimissos ‖ in castella munitionesque disponit; Af 34. — (abl.) reliquas cohortis VII in castris propinquisque castellis praesidio disposuerat; C III, 88.
elicio ex: nonnumquam (Didius) ex castello propter eorum crebras excursiones eliciebatur; H 40, a.
facio pro: si ibi pro castello ac receptaculo turrim ex latere sub muro fecissent; C II, 8.
irrumpo in: primo in maiora castra, post etiam in castellum ... (nostri) irruperunt; C III, 67.
perduco ex, in: inde ... ex castello in castellum perducta munitione circumvallare Pompeium instituit; C III, 43. ut nostri perpetuas munitiones † videbant ‖ addebant ‖ perductas ex castellis in proxima castella; C III, 44, b.
pono in: quibus in castellis interdiu stationes ponebantur; G VII, 69.
procedo ex: ita cum ex castello Didius ad propellendum processisset cum copiis; H 40, b. qui ex castello ad pugnam processerant; H 40, b.
refugio ex: quo (cursu) refugientes Alexandrinos ex castello in castra sunt milites insecuti; A 30, b.
repugno ex: cum ex castello repugnare coepissent; H 9.
sum in: in castello nemo fuit omnino militum, quin vulneraretur; C III, 53. cohortes, quae praesidio in castellis fuerant, sese Sullae dediderunt; C III, 99.
venio ex: interim in itinere ex oppidis et castellis legationes venire; Af 6.
video ex: hoc idem visum ex superioribus quibusdam castellis confirmaverunt; C III, 67.
III. **nach Adjectiv:** idoneus: eum ... Marcellus locum idoneum castello cepisset; A 61.
IV. **nach Substantiven;** 1. locus: ita minora castra inclusa maioribus castelli atque arcis locum obtinebant; C III, 66.

nomen: id castelli nomen est (Aduatuca); G VI, 32.

numerus: erat nova et inusitata belli ratio cum tot castellorum numero ... tum etiam reliquis rebus; C III, 47.

opportunitas: quorum (castellorum) opportunitas castellanos impellebat ad decursiones faciendas; A 42, a.

2. impetus ex: Caninius celeriter cum cohortibus armatis ex proximis castellis in frumentarios ... impetum fecit; G VIII, 35. — in: auxilia regis in id castellum Marcelli ... impetum fecerunt; A 63, b.

V. **Umstand:** 1. circummuniri: crebris .. castellis circummuniti oppido sese continebant; G II, 30.

circumvenire: oppidum vallo castellisque circumvenire instituit; C I, 18.

excludi: Pompeius cum animadverteret castello se excludi Aspavia; H 24.

recipere: Didius ... illa affectus laetitia proximo se recepit castello; H 40, a.

tutus: ut castellis vigiliisque bene meritae civitates tutae essent; C III, 13.

2. circum: Attium Varum circum castella praeesse; H 27.

in: Cottae .. et Titurii calamitatem, qui in eodem occiderint castello, ante oculos ponunt; G VI, 37.

per: significatione per castella fumo facta; C III, 65.

castigo, zurechtweisen, tadeln: alqm: segniores castigat atque incitat; C I, 3. crebris Pompei litteris castigabantur, ... ut impedirent; C III, 25. castigato Scipione a Favonio; C III, 57. illos secreto castigavit, quod quaestui equites haberent; C III, 60.

castra, Lager, Feldlager, Kriegsdienst, Tagesmarsch: I. **Subject:** absunt: quod neque longe ab oppido castra Vercingetorigis aberant; G VII, 26. quae (castra) non longius ab ea caede abesse plus minus octo milibus dicebantur; G VIII, 20. neque (castra) longius a mari passibus CCC aberant; C III, 66. quae (castra) aberant a portu milia passuum VI; Af 63.

contingunt: haec (castra) silvam quandam contingebant; C III, 66.

distant: non enim amplius pedum milibus duobus ab castris castra distabant; C I, 82. castra .. Cleopatrae non longo spatio ab eius (Ptolemaei) castris distabant; C III, 103.

habent: castra .. facilem .. aditum habere; G III, 25.

manent: ita complures dies manserant castra; C III, 66.

obtinent: ita minora castra inclusa maioribus castelli atque arcis locum obtinebant; C III, 66.

patent: quae castra ... amplius milibus passuum octo in latitudinem patebant; G II, 7.

sunt: quae (castra) hoc erant etiam angustiora, quod ..; G IV, 30. quoniam tam propinqua sint castra; G VI, 40. castra ... cum essent inter flumina duo, Sicorim et Cingam; C I, 48, a. castra erant ad bellum ducendum aptissima natura loci et munitione; C II, 37. quae (castra) erant in colle; Af 61, a.

tenent: erat ex omnibus castris, quae summum undique iugum tenebant, despectus; G VII, 80.

versantur: quanto .. in periculo et castra et legiones et imperator versaretur; G II, 26.

videntur: f. II, 1. facio; C I, 74, b.

II. **nach Verben:** 1. **Accusativ:** adorior: eodem impetu altera (castra) sunt adorti, inde tertia et quarta et deinceps reliqua; C III, 9, b. ut castra sua adoriri auderent; Af 31, b. f. expugno; Af. 87, b. oppugno; G. V, 22.

appello: qui (grumus) appellatur castra Postumiana; H 8.

capio: alius iam castra capta pronuntiat; G VI, 37. tanta fuit in castris capiendis celeritas, ut ..; G VII, 46.

circumeo: equites circumitis hostium castris Crasso renuntiaverunt ..; G III, 25. cohortes illo circumire castra et summam locum aggredi iussit; A 31.

communio: (Caesar) consedit et, quam aequissimo loco potest, castra communit; G V, 49. mille passuum intermisso spatio castra communit; G VI, 7, a. tertio die Caesar vallo castra communit; C I, 42. Caesar ... quam proxime potest hostium castris castra communit; C I, 72. edito loco, qui appellatur Petra, ... castra communit; C III, 42. quod Caesar ... in tertio quartoque die procedendo propiusque hostem accedendo castra communiebat; Af 47.

compleo: cum multitudine hostium castra compleri ... vidissent; G II, 24.

confero: Caesar ... castra castris hostium confert; G VIII, 9. qui (Domitius) dies complures castris Scipionis castra collata habuisset; C III, 79, a. castra .. oppido contulit; A 37. cum castra castris collata essent; A 61. quam proxime potest Uliam castra castris confert; A 61. postquam vero castra castris contulit; Af 48. castris ex campo in collem ne tutiora loca collatis; Af 68. Caesar movit et propius castra castris contulit; H 20. insequenti tempore Caesar castris castra contulit; H 23, a.

coniungo: Curio castra Vari conspicit muro oppidoque coniuncta ad portam; C II, 25, a. castra Marcellus cum Lepido coniungit; A 64.

conspicio: f. coniungo C II, 25, a.

conspicor: vacua castra hostium Caesar conspicatus; G VII, 45, b.

constituo: ibi castris constitutis; Af 11. trans flumen Salsum per convalles castra inter duo oppida Ateguam et Ucubim in monte constituit; H 7. cum inter Ateguam et Ucubim ... Pompeius habuit castra constituta in conspectu duorum oppidorum; H 8. *castra constituit; H 25, b. castra ... contra Hispalim in oliveto constituit; castra contra Pompeium constituit; H 27. ubi castra constituta; H 28.

contraho: nec fuit spatium tali tempore ad contrahenda castra; G VII, 40.

converto: illi ... castra .. castris convertunt; C I, 81.

defendo: maiori tamen parti placuit ... castra defendere; G III, 3. copiasne adversus hostem ducere, an castra defendere ... praestaret; G IV, 14. ut ab hostibus duplici fossa, duplici propugnatorum ordine (castra) defenderentur; G VIII, 9. parvis copiis castra munitione ipsa videbat posse defendi; G VIII, 10. cum ... illi castra defenderent fortissime; C III, 67. defendite (castra) diligenter; C III, 94. castra a cohortibus ... industrie defendebantur, multo etiam acrius a Thracibus barbarisque auxiliis; C III, 95. defendentibus .. iis cohortibus castra; A 76.

demitto: castra eorum, ut barbarorum fere consuetudo est, relictis locis superioribus ad ripas fluminis esse demissa; G VIII, 36.

demonstro: ad ea castra, quae supra demonstravimus, (Vercassivellaunus) contendit; G VII, 83.

divido: cum palude impedita a castris castra dividi videret; G VIII, 14, b. cum spatio non amplius passuum mille intercisa valles castra hostium divideret ab opere incepto Caesaris castrorum; A 73.

exploro: ipse (Curio) cum equitatu antecedit ad castra exploranda Corneliana; C II, 24.

expugno: his (castris) expugnatis; C III, 9, b. expugnatis iam castris Pompei; C III, 70. eorum castra hi equites adorti expugnare coeperunt; Af 87, b. f. munio; C II, 31, a.

facio: milibus passuum duobus ultra eum castra fecit; G I, 48. altero die ad Alesiam castra fecit; G VII, 68. necessario paene iniquo loco et leniter declivi castra fecerunt; G VII, 83. trina excelsissimo loco castra fecit; G VIII, 33. Caesar ... ab infimis radicibus montis intermissis circiter passibus CCCC castra facere constituit; C I, 41. adeo ut una castra iam facta ex binis viderentur; C I, 74, b. ut non longo inter se spatio castra facerent; C I, 87. Cassius eo biduo circiter IV milia passuum a Corduba citra flumen Baetim in oppidi conspectu loco excelso facit castra; A 59. non longe ab oppido secundum litus facit castra; Af 7. unis castris factis; Af 24. ibi castra duarum legionum facit; Af 65. Caesar ... ad aquam facit castra; Af 76.

habeo: omnes Galliae civitates ... contra se castra habuisse; G I, 44, a. ubi castra Petreius atque Afranius habebant; C I, 43. qui (Pompeius) castra in colle habebat; C III, 85. ubi Caesar castra habuerat; Af 34. cum ad oppidum Leptim castra haberet; A 57, a. quae (castra) ad Aggar habuerat; Af 76. nos ad portas castra habemus; F 20. f. confero; C III, 79, a. constituo; H 8. pono; H 7.

incendo: castris incensis; Af 67. insequenti nocte castra sua incendit Pompeius; H 7. ea nocte Pompeius castra sua incendit; H 10.

includo: f. I. obtinent.

iungo: cum duabus legionibus, quas superioribus diebus traduxerant, castra iungunt; C I, 63.

loco: quae (castra) erant in campo proxime ‖ locum ‖ Uzittae locata; Af 56.

metor: cum ... castra .. metari iussisset; C III, 13. f. munio; G VIII, 15.

moveo: postero die castra ex eo loco movent; G I, 15. Helvetios castra movisse; G I, 22. cum castra moveri ac signa ferri iussisset; G I, 39. se ... proxima nocte de quarta vigilia castra moturum; G I, 40, d. re frumentaria comparata castra movet; G II, 2. interea ne propius se castra moveret, petierunt; G IV, 9. postero die luce prima movet castra; G V, 49. sese ... postero die prima luce castra moturum; G VI, 7, b. maiore strepitu et tumultu, quam populi Romani fert consuetudo, castra moveri iubet; G VI, 7, b. quorum (Avernorum) ille (Vercingetorix) precibus permotus castra ex Biturigibus movet in Arvernos versus; G VII, 8. Vercingetorigem consumpto pabulo castra movisse propius Avaricum; G VII, 18. quod castra propius Romanos movisset; G VII, 20, a. quod castra movisset, factum inopia pabuli etiam ipsis hortantibus; G VII, 20, a. Caesar ... castra ad Gergoviam movit; G VII, 41. in Haeduos movit castra; G VII, 53. eo die castra movet iustumque iter conficit; C I, 23. cum de tertia vigilia Petreius atque Afranius castra movissent; C I, 63. Domitius ... simulavit sese angustiis rei frumentariae adductum castra movere; C III, 38. postero die castra movit; C III, 41. statim .. (Caesar) ab oppido castra movit; C III, 80, b. uti castra ex eo loco moveret; C III, 85. ut movendis castris pluribusque adeundis locis commodiore re frumentaria uteretur; C III, 85. Cassius his rebus incensus movet castra; A, 57, b. castra cum movere vellet; Af 6. Caesar a. d. III Non. Ian. castra movet; Af 9. postero .. die castra movet; Af 75. castra movit Ucubim versus; H 20. eo die Pompeius castra movit; H 27. ita castris motis Ucubim Pompeius praesidium, quod reliquit, iussit ut incenderent; H 27.

munio: primam et secundam aciem in armis esse, tertiam castra munire iussit; G I, 49. munitis castris duas ibi legiones reliquit; G I, 49. castra in altitudinem pedum XII vallo fossaque duodeviginti pedum munire iubet; G II, 5. castris munitis vineas agere ... coepit; G II, 12. interim legiones sex ... opere dimenso castra munire coeperunt; G II, 19. quod ab opere singulisque legionibus singulos legatos Caesar discedere nisi munitis castris vetuerat; G II, 20. castra munire ... instituunt; G III, 23. non eadem esse diligentia ab decumana porta castra munita; G III, 25. cum ... castra .. munire instituisset; G III, 28. subductis navibus castrisque egregie munitis; G V, 11. simul ex omnibus partibus castra altiore vallo muniri ... iubet; G V, 50. cum et loci natura et manu munitissimis castris sese teneret; G V, 57. aequum esse ab iis communis salutis causa impetrari, ut castra munire instituerent; G VII, 29. primum .. eo tempore Galli castra munire instituerunt; G VII, 30. haec (castra) imperat vallo pedum XII muniri; G VIII, 9. hostem complures dies castris palude et loci natura munitis se tenere; G VIII, 11. Caesar ... castris.. eo loco metatis muniri iubet castra; G VIII, 15. castra magnis operibus munire ... instituit; C I, 18. (castra) vallo muniri vetuit, quod eminere et procul videri necesse erat; C I, 41. sic omne prius est perfectum, quam intellegeretur ab Afranio castra muniri; C I, 41. castra muniunt vallo pedum XII; C I, 61. ibi .. una fronte contra hostem castra muniunt; C I, 80. admodum munita (castra) natura loci, una ex parte ipso oppido Utica, altera a theatro; C II, 25, a. „qua enim" inquit, „fiducia et opere et natura loci munitissima castra expugnari posse confidimus?" C II, 31, a. castra munire, materiam conferre coepit; C II, 37. castra secundum mare iuxta Pompeium munire iussit; C III, 65. castris munitis; C III, 80, b. haec (castra) cum et opere magno vallata et loci natura munita animadverteret; A 30, a. quae (castra) dum muniunt nostri; A 37. cum ... videret .. eas valles, quibus regia castra munirentur, eodem intervallo sua castra munituras; A 73. Caesar interim castra munire diligentius; Af 20, a. milites interim ... castra munire ... non intermittere; Af 26, b. in eo colle, quo erat potitus, castra munivit; Af 51. Caesar ... castra munit; Af 56. castra munire coepit; Af 90. nihilo minus partem militum castra non ignaviter munire; Af 81.

nudo: totis fere a fronte et ab sinistra parte nudatis castris; G II, 23. Vercingetorix iubet portas claudi, ne castra nudentur; G VII, 70.

obtineo: haec (castra) ... legati cum duabus legionibus obtinebant; G VII, 83.

occupo: eadem (castra) Pompeius occupaverat; C III, 66. acies instructa a nostris, qui castra occupaverant, cernebatur; C III, 69. castra ... occupant; Af 6.

oppono: itinera ... castris hostium oppositis tenebantur; C I, 68.

oppugno: Ariovistus partem suarum copiarum, quae castra minora oppugnaret, misit; G I, 50. uti coactis omnibus copiis castra navalia de improviso adoriantur atque oppugnent; G V, 22. hostes postero die multo maioribus coactis copiis castra oppugnant; G V, 40. Indutiomarus, qui postero die castra Labieni oppugnare decreverat, noctu profugit; G V, 53. priusquam id faciat, (se) castra Labieni oppugnaturum; G V, 56. ut ... neque incolumi exercitu Germanos castra oppugnaturos fuisse contenderent; G VI, 41. summis copiis castra oppugnata demonstrant; G VII,

41. neque oppugnari castra eorum (hostium) sine dimicatione perniciosa ... posse; G VIII, 11. Dumnacus ... castra Romanorum oppugnare instituit; G VIII, 26. erant sententiae, quae ... castra .. Vari oppugnanda censerent; C II, 30. ut sine spe castra oppugnanda censeam; C II, 31, b. ut ... castra .. oppugnarent; C III, 95. lassos itinere ac proeliando milites ad oppugnanda castra succedere noluit; A 30, a. ut ab ea victoria perterritis Alexandrinis protinus castra regis oppugnaret; A 30, b.

peto: qui postquam ad ea castra, quae petebant, perfugerunt; Af 85, a.

pono: milia passuum tria ab eorum castris castra ponit; G I, 22. flumen Axonam ... exercitum traducere maturavit atque ibi castra posuit; G II, 5. ab milibus passuum minus duobus (hostes) castra posuerunt; G II, 7. quod is collis, ubi castra posita erant, paululum ex planicie editus tantum ... patebat; G II, 8. cum ad oppidum accessisset castraque ibi poneret; G II, 13. positis castris a milibus passuum XV; G VI, 7, a. castris ante oppidum positis; G VII, 11, b. castris ad eam partem oppidi positis; G VII, 16. in conspectu fereque e regione castris castra ponebant; G VII, 35. silvestri loco castris positis e regione unius eorum pontium; G VII, 35. castris prope oppidum positis; G VII, 36. castra opportunis locis erant posita; G VII, 69. in oppido Carnutum Genabo castra ponit; G VIII, 5. castris .. in eorum (Bellovacorum) finibus positis; G VIII, 7. hostes loco munitissimo castra posuerunt; G VIII, 16. castra posuit loco munito; G VIII, 26. iuxta .. murum castra posuit; C I, 16. quorum (equitum) adventu altera castra ad alteram oppidi partem ponit; C I, 18. illi necessario maturius, quam constituerant, castra ponunt; C I, 65. Caesar quoque in proximo colle castra ponit; C I, 65. ubi Caesaris castra posita tabernaculaque constituta ... animum adverterunt; C I, 80. procul ab aqua et natura iniquo loco castra ponunt; C I, 81. prope oppidum castra ponit; C II, 26. castra .. ad flumen Apsum ponit in finibus Apolloniatium; C III, 13. trans flumen Apsum positis castris; C III, 13. ibi idoneo loco castra ponit; C III, 30, b. castris positis; C III, 37, a. ibi .. prope flumen edito natura loco castra posuit; C III, 37, b. iuxta eum (Pompeium) castra posuit; C III, 41. ibi castra posuit; C III, 41. superioribus diebus nona Caesaris legio ... castra eo loco posuit; C III, 66. castra posuit longe a Nicopoli circiter milia passuum VII; A 36. castris ad Cordubam positis; A 52. castra .. ad Cordubam posuerant; A 59. ibi adeo coniuncta ponit moenibus castra, ut ... tutus esset; A 61. ponit ad Uliam castra Lepidus; A 63, a. Caesar cum ab hoste milia passuum V castra posuisset; A 73. castris .. ante oppidum positis; Af 3. eo die castra posuit ad oppidum Ruspinam, Kal. Ianuariis; Af 6. Scipio interim cum iis copiis ... profectus primum Adrumeti castra ponit; Af 24. Acillitanos castris positis obsidere coepit; Af 33. castris regiis seorsum positis cum eis copiis, quas commemoravi; Af 48. ibi in campo castris unis positis; Af 67. ut se cogerent castra eo loco ponere; Af 69, b. postquam ... neque ipse (Caesar) propius hostem castra ponere propter aquae penuriam se posse animadvertebat; Af 79. XVI milia nocte (Caesar) progressus ad Thapsum ... castra ponit; Af 79. ex adverso pari ratione castra ponit; H 5. ex ea regione oppidi in montibus castra habuit posita Pompeius in conspectu utrorumque oppidorum; H 7. contra Pompeium castra posuit; H 87. Caesar flumen traiecit et castra posuit; H 33. simul Caesar castra contra oppidum posuit; H 34. ipse (Caesar) castra ad oppidum ponit; H 35. ad murum castra posui; F 19.

potior: qui in spem potiundorum castrorum venerant; G III, 6. posteaquam castra non potuerant potiri; Af 87, b.

praeoccupo: non ... angustias praeoccupatis castris ... causae fuisse cogitabant; C III, 72.

praetergredior: quae (castra) eum (Caesarem) necesse erat praetergredi; Af 69, a.

profero: quantum opere processerant et castra protulerant; C I, 81.

promoveo: eodem die castra promovit; G I, 48.

reficio: ut refectis castris rursus sese defenderent; Af 85, a.

teneo: ea quoque (castra) ab Iulianis teneri videut; Af 85, a. tenebat || tendebat, al. || adversus oppidum e regione pontis castra || [trabes] || ... tripartito; H 5.

transfero: Caesar paulo ultra eum locum castra transtulit; C III, 66. Marcellus castra Baetim transfert; A 60.

tueor: „tuemini“, inquit, „castra“; C III, 94.

vallo: quorum impetum Mithridates ... consuetudine nostra castris vallatis sustinuit; A 27.

2. Dativ: appropinquo: nec prius (Germani) sunt visi ..., quam castris appropinquarent; G VI, 37. iam Pompeiani magna caede nostrorum castris Marcellini appropinquabant; C III, 65. cum (Caesar) Pompei castris appropinquasset; C III, 88.

confero: ſ. 1. confero.

coniungo: quem (pontem) oppido castrisque coniunctum habebat; C I, 40, a. ex superioribus locis, quae Caesaris castris erant coniuncta; C I, 64.

deligo: quem locum nostri castris delegerant; G II, 17. locum castris deligit paludibus silvisque munitum; G VII, 16. locum castris excelsum in silva circumdata palude delegisse; G VIII, 7. vgl. III, 2. idoneus.

dispertio: ſ. III, 3. longe a; Af 67.

praeficio: ei legioni castrisque Quintum Tullium Ciceronem praeficit; G VI, 32. his castris Curionem praefecit; C I, 18. quem (P. Sullam) discedens castris praefecerat Caesar; C III, 51, a.

praepono: qui (P. Caucilius) castris antea Pompeii praepositus esset; H 32, b.

praesum: e captivis quaerit, quis castris ad Bagradam praesit; C II, 39.

relinquo: postridie eius diei Caesar praesidium utrisque castris, ... reliquit; G I, 51. hostem ... castris satis praesidii relinquere; G III, 23. eductis iis cohortibus, quae praesidio castris relictae intritae ab labore erant; G III, 26. Gaium Fabium legatum cum legionibus duabus castris praesidio relinquit; G VII, 40. quem (Sextium legatum) minoribus castris praesidio reliquerat; G VII, 49. quinque cohortes ... castris praesidio relinquit; G VII, 60. ipse (Caesar) ... ponti castrisque praesidio sex cohortes reliquit; C I, 41. hos (milites) cum legione una praesidio castris relinquit; C I, 64. cohortibus V castris praesidio relictis; C II, 39. Sulla a Caesare castris relictus libertatis suis hoc fuit contentus; C III, 51, b. cohortes II castris praesidio reliquerat; C II, 89. castris praesidio Asprenate proconsule cum legionibus duabus relicto; Af 80.

resisto: Drappes castris praesidio cum parte copiarum restitit; G VIII, 35.

subicio: Domitius castris Scipionis aciem suam subiecit; C III, 37, a. quod rivus difficilibus ripis subiectus castris Scipionis progressus nostrorum impediebat; C III, 37, b. ut paene castris Pompei legiones subiiceret; C III, 56.

sum: partim ubi equitatus partim ubi pedestris copia in statione et in excubitu castris praesidio esse possent; H 6.

3. **Ablativ:** educo: tum demum necessario Germani suas copias castris eduxerunt; G I, 51. ipse omnes copias castris eduxit; G IV, 13. duces adversariorum silentio copias castris educere; C I, 66. Caesar exploratis regionibus albente caelo omnes copias castris educit; C I, 68.

egredior: secunda vigilia magno cum strepitu ac tumultu castris egressi; G II, 11.

exeo: quin statim castris exeundum atque occurrendum putaret; C I, 69.

expello: si Romanos castris expulissent; G IV, 34. neque multum afuit, quin etiam castris expellerentur; C II, 35, a. omnibus .. eos (Octavianos) castris expulerunt; C III, 9, b.

potior: impedimentis castrisque nostri potiti sunt; G I, 26. castris impedimentisque eorum (Romanorum) hostes potitos civitati renuntiaverunt; G II, 24. Titus Labienus castris hostium potitus; G II, 26. eam .. (munitionem) transgressi trinis castris potiuntur; G VII, 46. se ... potitum esse hostium castris; C III, 73, b. Caesar castris potitus; C III, 97. celeriter castris hostium sunt potiti; A 76. Caesar trinis castris potitus; Af 86.

4. **mit Präpositionen:** absum a: (cum) ipse ab hostium castris non longius mille et quingentis passibus abesset; G I, 22. hic locus aequo fere spatio ab castris Ariovisti et Caesaris aberat; G I, 43. ab his castris oppidum Remorum nomine Bibrax aberat milia passuum octo; G II, 6. inveniebat ex captivis Sabim flumen ab castris suis non amplius milia passuum x abesse; G II, 16. daturum se operam, ne longius triduo ab castris absit; G VII, 9. oppidum (Octogesa) ... milia passuum a castris aberat xx; C I, 61. quae (munitiones) pertinebant ad mare longissimeque a maximis castris Caesaris aberant; C III, 62. is locus aberat a novis Pompeii castris circiter passus quingentos; C III, 67. aberat autem (flumen) ab regis castris milia passuum circiter VII; A 29. enim (Caesar) iam non longe a castris Scipionis abesset; Af 69, a.

accedo ad: ipse triplici instructa acie usque ad castra hostium accessit; G I, 51. prima luce hostium equitatus ad castra accedit; G V, 50. cum maiore in dies contemptione Indutiomarus ad castra accederet; G V, 58. interim ex consuetudine quotidiana Indutiomarus ad castra accedit; G V, 58.

accio e: e stativis castris aestate inita cunctis copiis auxiliisque accitis*; A 26, a.

accurro in: L. Laterensis ... accurrit laetus in castra; A 53.

adduco ad: ex his capti L cum iumentis ad nostra adducti sunt castra; H 11. — in: quem (numerum militum) et quam ante diem in castra adduci velit; G VII, 31. alii suos in castra invitandi causa adducunt; C I, 74, b.

advolo ad: eodem tempore equitatus regis Cotyis ad castra Cassi advolavit; C III, 36, b.

ago ex: huc omnem comportatum aggerem ex castris servitia agerent iussit; A, 73.

arcesso ex: Caesar celeriter iubet equitatum universum ... ex castris arcessiri; Af 12.

asporto in: (Mithridaten) propter nobilitatem Pergamo secum parvulum asportaverat in castra; A 78.

colloco ante: quas (legiones) ante castra in acie terroris gratia in conspectu Caesaris collocaverat; Af 70. — pro: qui erant in statione pro castris collocati; G V, 15. Vercingetorix copias, ut pro castris collocaverat, reduxit; G VII, 68.

compello in: Scipione eiusque copiis ... in castra compulsis; Af 40.

comporto in: (Caesar) tela tormentaque ex navibus in castra comportare; Af 20, a.

concurro ex: ut ... omnis vero ex castris multitudo ad restinguendum concurreret; G VII, 24.

conduco in: Caesar interim ... copias omnes in castra conducit; Af 67.

confero in: frumentum ex agris quotidie in castra conferebat; G IV, 31. ii (equites) ... sese incolumes in castra conferunt; C II, 42. protinus .. se in castra equo contulit; C III, 94. — prope: equitatus ... propius .. Caesaris castra ... se conferre coepit; Af 61, a.

confugio ex: Gaius Fundanius, eques Romanus, ex castris adversariorum ad nos confugit; H 11. — in: reliqui (hostes) concitati in castra, unde pridie erant egressi, confugiunt; Af 83.

coniungo cum: naves ... cum castris una munitione coniungi; G V, 11.

consido contra: ipsi (hostes) ... e regione Lutetiae contra Labieni castra considunt; G VII, 58. — in: Caesar ... in veteribus suis castris contra Asparagium consedit; C III, 76. simili ratione Pompeius ... in suis veteribus castris ad Asparagium consedit; C III, 76. — pro: ipse (Caesar) in munitione pro castris consedit; G VII, 89.

consisto in: his (munitionibus) prorutis prius in hostium castris constiterunt, quam ..; G III, 26. — sub: (Caesar) sub castris Afranii constitit; C I, 41.

conspicio ex: ne ex hostium castris (cohortes) conspici possent; G III, 26. — in: quos cum apud se in castris Ariovistus conspexisset; G I, 47.

constituo pro: omnia alarios in conspectu hostium pro castris minoribus constituit; G I, 51. reliquas sex legiones pro castris in acie constituit; G II, 8. legiones in acie pro castris constituit; G IV, 35. legiones .. pro castris constituit; G VII, 60. Pompeius ... sic pro castris exercitum constituebat, ut ..; C III, 56. — sub: (copias) in medio colle sub castris constituit; C I, 41.

contendo ad: ad castra Caesaris omnibus copiis (hostes) contenderunt; G II, 7. eadem .. celeritate adverso colle ad nostra castra ... contenderunt; G II, 19. arma uti capiant et ad castra contendant; G III, 18. Crassus ... cohortatus suos omnibus cupientibus ad hostium castra contendit; G III, 24. f. I. demonstro. — in: quibus ex navibus cum essent expositi milites circiter trecenti atque in castra contenderent; G IV, 37. ut (Curio) fuga salutem petat atque in castra contendat; C II, 42.

contineo in: quae (tempestates) .. nostros in castris continerent; G IV, 34. Cicero, qui omnes superiores dies praeceptis Caesaris cum summa diligentia milites in castris continuisset; G VI, 36. copias .. in castris continent; C I, 66. suos .. omnes in castris continuit; C III, 30, b. — intra: tanta diligentia omnes suos custodiis intra castra continuit, ut ..; G V, 58.

deduco ex: cohortes LX ex maximis castris praesidiisque deductas; C III, 62. eo .. quinque legiones ex superioribus castris deducit; Af 56.

defero ad: quod Germani ... ad castra Romanorum delati optatissimum Ambiorigi beneficium obtulerunt; G VI, 42.

deporto in: omnibus undique conquisitis iumentis in castra (frumentum) deportant; C I, 60.

deveho ab: has (naves) perfectas carris iunctis devehit noctu milia passuum a castris XXII; C I, 54.

devenio in: nobiles homines ... in castra Caesaris devenire ... coeperunt; Af 26, a.

diffugio ex: interim Numidae Gaetulique diffugere quotidie ex castris Scipionis ... uon intermittunt; Af 32. — in: milites diffugere partim in castra Caesaris; Af 52.

dirigo ad: se in bostium habiturum loco, qui non e vestigio ad castra Corneliana vela direxisset; C II, 25, b.

discedo a: Dumnerix cum equitibus Haeduorum a castris insciente Caesare domum discedere coepit; G V, 7. — ex: paulatim ex castris discedere ... coeperunt; G IV, 30. paucis aute diebus ex his castris Atrebatem Commium discessisse; G VIII, 7. — in: inde utrique in castra discedunt; C I, 83. servus ... ita clam a Caesaris praesidiis in Pompeii castra discessit; H 18, a.

dispono in: reliquas cobortis VII in castris propinquisque castellis praesidio disposuerat; C III, 88.

disto a: ſ. I. distant.

distribuo in: ipse (Caninius) legionem unam in trina castra distribuit; G VIII, 36.

divido a: ſ. I. divido; G VIII, 14, b.

dueo a: a quibus (castris) paulatim ... vallum in oppidi circuitum ducere instituit; G VIII, 33. (Caesar) vallum .. ab oppido Ruspina usque ad mare ducere et a castris alterum eodem; Af 20, a. ab suis maximis castris per medium campum e regione oppidi Uzittae ... duo brachia instituit duci; Af 51. — ex: vallum .. ex castris ad aquam ducere incipiunt; C I, 73. — in: cobortes quosdam ... in vetera castra duci; C III, 66. sagittariis ... ductis in castra compluribus frequentabat suas copias; Af 20, a.

eduro ad: (cobortes) ad legionem Pompei castraque minora dnplici acie eduxit; C III, 67. — de: postero die universas omnium copias de castris omnibus educunt; Af 58. — ex: proximo die instituto suo Caesar e castris ntrisque copias suas eduxit; G I, 50. bostes item snas copias ex castris edactas instruxerant; G II, 9. neqne longius abesse, quin proxima uocte Sabinns clam ex castris exercitum educat; G III, 18. Caesar ex castris equitatum educi iubet; G VII, 13. legiones expeditas quattuor equitatumque omnem ex castris educit; G VII, 40. ut cohortes ex castris celeriter educeret; G VII, 49. quae (cobortes) ex castris minoribus ednctae cum Tito Sextio legato ceperant locum superiorem; G VII, 51. legiones ex castris eduxit; G VII, 53. celeriter .. impedimenta ex castris educi et se subsequi iussit; G VII, 68. postero die equitatu ex castris educto; G VII, 79. Caesar ... equitatum ex castris educi et proelium committi iubet; G VII, 80. boc sperans legiones III ex castris educit; C I, 43. Varus postero die mane legiones ex castris educit; C II, 27. eodem .. die uterque eorum ex castris stativis a flumine Apso exercitum educunt; C III, 30, a. exercitum e castris eduxit; C III, 75. ex castris exercitum eduxit; C III, 84. Domitius ... ex propinqnis castris in aciem exercitum eduxit; A 39. vigilia tertia iubet omues legioues ex castris educi; Af 37. equitatu omni ex castris educto; Af 38. ipse (Scipio) legiones ex castris eductas ... in acie constituit; Af 78, a.

egredior ex: prima uocte e castris Helvetiorum egressi (homines) ad Rheuum finesque Germanorum contenderunt; G I, 27. siquidem ex castris egredi uon liceret; G VI, 36. silentio noctis Caesar ex castris egressus; G VII, 86. silentio e castris tertia vigilia (Lablenus) egressus; G VII, 58. ne cum periculo ex castris egredi cogatur; G VII, 74. Galli ... media nocte silentio ex castris egressi; G VII, 81. ille (Vercassivellaunus) ex castris prima vigilia egressus; G VII, 83. prima nocte aquandi causa nemo egreditur ex castris; C I, 81.

eicio ox: Germani ... se ox castris eiecerunt; G IV, 15. Pompeius ... equnm nactus ... decumana porta se ex castris ciecit; C III, 96.

eo ad: ad castra iri oportere; G III, 18. exspectari diutius nou oportere, quin ad castra iretur; G III, 24.

erumpo ex: dato signo ex castris (milites) eruppereut; G III, 5.

evoco iu: (Caesar) remigum partem ... armare et in castra evocare; Af 20, a.

excubo pro: qnod instituto Caesaris semper duae legiones pro castris excubabant; G VII, 24.

exeo ex: fame et inopia adductos clam ex castris exisse; G VII, 20, c.

fluo iuter: quod (flumen Aliacmou) inter eum (Scipiouem) et Domitii castra fiuebat; C III, 37, a.

fugio ex: qui paulo ante ex castris fugientes suos conspexerat; C III, 70. constat fugisse ex castris regem ipsum; A 31. — in: (equitatus) recta in castra fugere contendit; Af 40. (legiones) omnibus portis in sna castra fugere coeperunt; Af 40. protinus armis abiectis in regia castra fugere contendunt; Af 85, a.

babeo iu: convocatis eorum principibus, qnorum magnam copiam in castris babebat; G I, 16. quem quisqne iu castris notum aut municipem babebat conquirit; C I, 74, a. quos (principes) evocaverant et secum in castris habebant obsidum loco; C I, 74, b. frumento, cuius in castris copiam habuerat, inceuso; Af 43. — pro: copias se omnes pro castris habiturum et terrori bostibus futurum; G VII, 66, b.

incito ex: alii ex castris sese incitant; C II, 14.

inseqnor ad: uostri cedentes usque ad castra insecuti sui colligendi facultatem non dederunt; G VII, 80.

iustruo pro: copias instruunt pro castris; G VIII, 9. oppressi luce copias armatorum pro suis instruunt castris; G VIII, 14, a. Cassium .. pro suis castris aciem instruxisse; A 60. Pbarnaces ... copias suas omnes pro castris instruxit; A 74. quae (legiones) pro castris erant instructae; Af 40. — sub: illi ... aciem .. sub castris instruunt; C I, 82.

iutercedo inter: inter castra et Caesaris iter flumen intercedebat angustum; A 29. plunicies inter utraqno castra intercedebat circiter milia passuum V; H 29, a.

intercido a: cnm ... id iugum ... mediocri valle a castris eorum intercisnm animum adverteret; G VIII, 14, b.

intersum inter: quas inter (segetes) et castra unus omnino collis intererat; G VI, 36. inter bina castra Pompei atque Caesaris unum flumen tantum intererat Apsus; C III, 19, a.

irrumpo in: milites uostri pristini diei perfidia incitati in castra irruperunt; G IV, 14. eodem ... cursu ab decumana porta in castra irrumpere conantur; G VI, 37. ipsi ... in proxima Octavi castra irruperunt; C III, 9, b. primo in maiora castra, post etiam in castellum ... (nostri) irruperunt; C III, 67.

mitto ad: (Curio) equitatum omnem prima uocte ad castra bostium mittit; C II, 83. — ex: Caesar omnem ex castris equitatum suis auxilio misit; G IV, 37. — in: uaves oneraries ... in castra ad Caesarem mittit; Af 34. ex Gaetulis dnes ... pro perfugis speculandi gratia in castra Caesaris ‖ Caesaris castra ‖ mittunt; Af 35, a.

moror in: spes pacis Domitio in eisdem castris morandi attulit causam; A 37.

occurro ex: ex castris sibi legiones alias occurrere ... iussit; C III, 98.

osteudo pro: reliquae copiae pro castris sese ostendere coeperunt; G VII, 83.

perduco a: fossam .. duplicem duodenum pedum a maioribus castris ad minora perduxit; G VII, 36. munitiones .. a castris ad flumen perductae; C III, 70. — in: celeriter omnium cura quaesitus (Gutruatus) in castra perducitur; G VIII, 38.

perfugio ad: f. 1. peto. — ex: proxima nocte centuriones Marsi duo ex castris Curionis ... ad Attium Varum perfugiunt; C II, 27. — in: Numidae Gaetulique ... in eius (Caesaris) castra perfugere catervatim non intermittunt; Af 32. milites legionarii complures ab Scipione in castra Caesaris perfugerunt; Af 35, b. (Gaetuli nobiliores, praefecti) cum equis calonibusque suis circiter mille perfugiunt in Caesaris castra; Af 56.

pergo ad: sarmentis virgultisque collectis, quibus fossas Romanorum compleant, ad castra pergunt; G III, 18.

pertendo ad: Caesar ... protinus victor ad castra regis pertendit; A 30, a.

pertineo a: quum (munitionem) pertinere a castris ad flumen supra demonstravimus; C III, 68. — ad: quod (iugum) trans paludem paene ad hostium castra pertineret; G VIII, 14, b. qui (montes) ad castra pertinebant; C III, 95.

pervenio ad: prius ad hostium castra pervenit, quam, quid ageretur, Germani sentire possent; G IV, 14. media nocte silentio profectus ad hostium castra mane pervenit; G VII, 18. qui (tabellarii) ... perperam .. ad nostra castra pervenerant; H 12. — in: incolumes .. ad unum in castra perveniunt; G VI, 40. militum pars ... praeter spem incolumis in castra pervenit; G VI, 40. cum iam ex diei tempore coniecturam ceperat in castra perventum; G VII, 35. Caesar summo studio militum ante ortum solis in castra pervenit; G VII, 41. eo biduo Caesar cum equitibus DCCCC ... in castra pervenit; C I, 41. neque maximi commeatus ... in castra pervenire poterant; C I, 48, b. ut clamor in castra nostra perveniret fere; H 34.

pono inter: quod (oppidum) inter sua castra et Scipionis in planicie positum erat; Af 51.

porto ad: qui commeatus ad castra Pompei ex oppido portabant; H 11.

praemitto ad: equitatum omnem ... ad castra hostium praemittit; G VIII, 36. — ex: impedimenta omnia silentio prima nocte ex castris Apolloniam praemisit; C III, 75.

praetergredior propter; propter hostium castra (Caesar) praetergressus; Af 73.

procedo a: cum paulo longius a castris processisset; G IV, 32. Romanos ... magno periculo longius ab castris processuros; G VII, 14, b. qui adaquandi causa longius a castris processerant; C I, 66.

procurro ex: Afraniani milites visendi causa laeti ex castris procurrebant; C I, 69.

prodeo ex: cum ... neque ex Caesaris castris quisquam prodiret; Af 30.

produco ex: prima luce magnum numerum impedimentorum ex castris mulorumque produci ... iubet; G VII, 45, a. — pro: dies continuos quinque Caesar pro castris suas copias produxit; G I, 48.

proficiscor ex: de tertia vigilia cum legionibus tribus e castris profectus; G I, 12. prima luce sic ex castris proficiscuntur, ut ..; G V, 31. hoc probato consilio ex castris proficiscuntur; C I, 78. (Longinus) noctu silentio ex castris proficiscitur; A 61. — praeter: (Caesar) praeter hostium castra proficiscitur cum copiis; Af 68.

progredior: f. a, 1. progredior; G I, 50. VII, 73, a. C I, 59. III, 84. Af 12. 65. 75 (S. 5, a).

prospicio ex: facile erat ex castris C. Treboni ... prospicere in urbem; C II, 5.

recedo in: erant, qui censerent de tertia vigilia in castra Cornelia recedendum; C II, 30.

recipio ad: ipse (Caesar) se recipere coepit ad castra; Af 69, a. Caesar ... se ad sua castra recepit omnibus incolumibus; Af 78, b. — ex: multi .. (adversarii) ... ex castris in oppidum propter timorem sese recipiunt; C II, 35, b. — in: sub occasum .. solis destiterunt seque in castra ... receperunt; G II, 11. cum (equites, pedites) se in castra reciperent; G II, 24. se in castra munitionesque suas recipiunt; G III, 6. equitatus ... multa nocte se in castra recipit; G III, 26. nostri ad unum omnes incolumes ... ex tanti belli timore ... se in castra receperunt; G IV, 15. se in castra receperunt; G IV, 35. reliqui se in castra recipiunt, unde erant egressi; G V, 37. Caesar consulto equites cedere seque in castra recipere iubet; G V, 50. se in castra recipere conati iniquum in locum demiserunt; G VI, 40. qui (Romani) dimicare non ausi turpiter se in castra receperint; G VII, 20, b. pauci ex tanto numero se incolumes in castra recipiunt; G VII, 88. nec prius finem fugae fecerunt ... quam se aut in castra suorum reciperent, aut ..; G VIII, 13. quantum cum processisset, sine defatigatione equorum in eadem se reciperet castra; G VIII, 27. ita re bene gesta se recipiunt in castra; G VIII, 27. profugit inde cum paucis Lucterius nec se recipit in castra; G VIII, 35. se .. in castra recipit (Afranius); C I, 75. se .. in castra recipiunt; C I, 75. interfectis circiter CXX reliqui (equites) se in castra ad oppidum receperunt; C II, 25, b. Curio se in castra ad Bagradam recipit; C II, 26. omnis Vari acies terga vertit seque in castra recepit; C II, 34, b. sese in castra Cornelia recepit; C II, 37. duobus amissis in castra se receperunt; C III, 37, b. equitatum .. per causam pabulandi emissum confestim decumana porta in castra se recipere iussit; C III, 76. receptis .. omnibus in una castra legionibus; C III, 82, a. Marcellos militibus persuadet, ut se reciperent in castra; A 60. legionarios ... impedire coeperunt, quo minus in castra se reciperent; Af 18. reliqui perterriti fuga se in castra recipiunt; Af 29. Scipio ... rursus in castra se recipere; Af 30. copias haud ita diu commoratus se recipit in castra; Af 48. Caesar ... rursus se recepit in castra; Af 63. inde magno numero frumenti onustos recipit in castra; Af 65. qui (Numidae) loco amisso fuga se receperant in castra; Af 66. Caesar ... se recepit ... in castra; Af 86. ita metu perterriti (adversarii) ... multis amissis in castra se recipiunt; H 25, b. iussit ut ... in castra maiora se reciperent; H 27.

redeo ad: Caesar ... inde die quarto egressus redit rursus ad ea castra; Af 76. dum (equites) ad castra redeunt; H 25, b. — in: Caesar circum oppidum vectus natura loci perspecta rediit in castra; Af 3. (Caesar) redit in castra; Af 67.

redigo in: complures .. (adversarii) armis exuti ... in castra sunt redacti; H 15.

reduco in: quattuor reliquas (legiones) in castra maiora reduxit; G I, 49. circiter meridiem exercitum in castra reduxit; G I, 50. solis occasu suas copias Ariovistus multis et illatis et acceptis vulneribus in castra reduxit; G I, 50. secundiore equitum proelio nostris Caesar suos in castra reduxit; G II, 9. brevi tempore intermisso in castra legiones reduxit; G IV, 34. sic milites consolatus

eodem die reducit in castra; G VII, 19. in castra exercitum reduxit; G VII, 53. suas uterque legiones reducit in castra; C I, 40, b. illi (Afranius Petreiusque) non diu commorati ... copias in castra reducunt; C I, 42. Curio exercitum in castra reducit; C II, 35, b. reducto in castra exercitu; C III, 41. paulatim reducit suas copias in castra; Af 32. reductis suis copiis in castra; Af 42. Caesar ab eo opere cum iam sub vesperum copias in castra reduceret; Af 52. Scipio in castra laetus nocte copias reduxit; Af 61, b. ita Caesar ... noctis hora prima omnes suos ad unum in castra incolumes ... reduxit; Af 70. Scipio interim legiones productas cum elephantis ... reducit in castra; Af 70. reducit sub vesperum legiones in castra; Af 74. in antiqua castra copias reducit; Af 76.

refero in: caput .. eius (Indutiomari) refertur in castra; G V, 58. graviter ab eo vulneratus praefectus ... refertur in castra; G VIII, 48, c. Petreius atque Afranius oblata facultate in castra sese referunt; C I, 72.

refugio ex: L. Domitius ex castris in montem refugiens ... ab equitibus est interfectus; C III, 99. — in: magnae felicitatis esse arbitrabatur neminem ex caede refugisse in castra, qui ..; G VIII, 36. quo (cursu) refugientes Alexandrinos ex castello in castra sunt milites insecuti; A 30, b.

relinquo in: hoc facto duabus legionibus ... in castris relictis; G II, 8. quas (cohortes) in superioribus castris reliquerat; C I, 42. ut ... impedimenta totius exercitus cohortisque in castris relictas servare non possent; C I, 70. praesidio in castris relicto; C I, 81. bucinatore in castris et paucis ad speciem tabernaculis relictis; C II, 35, b. Marcius Rufus quaestor in castris relictus a Curione; C II, 43. impedimentis .. in castris relictis; A 73.

remaneo in: partem .. legionum in castris Pompei remanere iussit; C III, 97.

remitto in: partem (legionum) in sua castra remisit; C III, 97. legionem V in castra remittit; A 55.

removeo a: quod (castellum) ... remotum erat a castris Caesaris; H 9.

repello a: nostros repellit a castris; C I, 75. — in: eos (Numidas) convulneratos usque in castra regia repulerunt; Af 52.

reperio in: in castris Helvetiorum tabulae repertae sunt litteris Graecis confectae; G I, 29.

retineo in: Caesar iis, quos in castris retinuerat, discedendi potestatem fecit; G IV, 15. duas in castris legiones retinuit; C III, 75.

revertor in: incolumes .. cum magna praeda eodem ponte in castra revertuntur; C I, 55. iuravit se nisi victorem in castra non reversurum; C III, 87. (legiones) in castra reverti iussit; C III, 98.

revoco in: Pharnaces ... suos in castra revocavit; A 37.

subsido in: magna vis iumentorum, quae in castris subsederant; G VI, 36.

sum circum: erant .. circum castra Pompeii permulti editi atque asperi colles; C III, 43. — in: quorum (stramentorum ac virgultorum) summa erat in castris copia; G VIII, 15. partem copiarum cum Drappete esse in castris a milibus longe non amplius XII; G VIII, 36. qui in castris Caesaris fuissent; C I, 33. alii domos bonaque eorum, qui in castris erant Caesaris, petebant; C III, 82, b. cum duae legiones reliquae essent in castris; A 54. quod ... (Deiotarus) exercitibus imperiisque ‖exitus imperiis‖ in Cn. Pompei castris fuisset; A 67. erat in castris Caesaris superiore tempore magnus terror; Af 48. qui a servitiis puerisque, qui in castris erant, lapidibus pilisque prohibiti terram attingere; Af 85, a. qui (homines) in his castris fuissent; H 3, b. cuius (Auli Valgii) frater in castris Pompei fuisset; H 13, a. qui (homines) in castris nostris essent; H 13, b. cuius (servi) dominus in Caesaris castris fuisset; H 18, a. qui (equites Romani) in castris Pompei essent; H 26. — infra: erat oppidum infra castra Scipionis nomine Tegea; Af 78, a. — inter: cum esset inter bina castra campus circiter milium passuum VI; C III, 37, a. — post: quod (flumen) esse post nostra castra demonstratum est; G II, 9. — pro: quae in statione pro castris erant Afranii cohortes; C I, 43.

summitto ex: ex castris cohortes per oppidum crebro summittebantur; C I, 45. Marcellinus cohortes subsidio nostris laborantibus summittit ex castris; C III, 64. — in: delectus ... sub manum Scipioni in castra summittere non intermittit; Af 36.

tollo ex: his cognitis rebus altera ex duabus legionibus ... ex castris Varronis ... signa sustulit; C II, 20, a.

traduco ad: copias ad castra tripartito traduxit; H 5. — ex: raros milites ... ex maioribus castris in minora traducit; G VII, 45, b. — in: cohortes .. ad se in castra traducere; C I, 21. f. ex. — praeter: postridie eius diei praeter castra Caesaris suas copias traduxit; G I, 48.

transeo ex: quibus ex castris cum locus angustus atque impeditus esset transeundus; A 36.

transfugio ex: postero die equites cum levi armatura ex adversariorum castris ad nos transfugerunt; H 21.

vagor per: per castra passim vagabantur; Af 47. — sub: prope quotidie cum omni equitatu Indutiomarus sub castris eius vagabatur; G V, 57.

venio ad: quem numerum barbarorum ad castra venisse constabat; G III, 6. ad castra venerunt; G IV, 34. ii cum ad castra venissent; G V, 22. qui ... subito .. oppressis lignatoribus magna manu ad castra oppugnatum venerunt; G V, 26. neque Eburones, si ille (Caesar) adesset, tanta contemptione nostri ad castra venturos esse; G V, 29. cum Gaius Volusenus missus cum equitatu ad castra venisset; G VI, 41. — in: cum prima legio in castra venisset; G II, 17. quod postridie eius diei mane ... Germani frequentes ... ad eum in castra venerunt; G IV, 13. sese .., si Caesar permitteret, ad eum in castra venturum; G V, 3. cum in minora castra operis perspiciendi causa venisset; G VII, 44. quem (Commium) quia non arbitrabatur vocatum in castra venturum; G VIII, 23. qui milites adversariorum in castra per tempus colloquii venerant; C I, 77.

ventito in: cum pars hominum in agris remaneret, pars etiam in castra ventitaret; G IV, 32.

versor in: cum (calones) respexissent et hostes in nostris castris versari vidissent; G II, 24.

video ex: quae (naves) cum appropinquarent Britanniae et ex castris viderentur; G IV, 28. — in: in castris Pompei videre licuit trichilas structas; C III, 96. — prope: nisi ipsius copiae prope hostium castra visae essent; G I, 22.

III. **nach Adjectiven und Adverbien:** 1. **Genetiv:** incertus: naves ... vagabantur incertae locorum atque castrorum suorum; Af 21. naves singulas cum exercitu Caesaris incertas locorum atque castrorum suorum vagari; Af 28.

2. **Dativ:** idoneus: circiter passus sexcentos ab iis (Germanis) castris idoneum locum delegit; G I, 49. exploratores centurionesque praemittit, qui locum idoneum castris deligant; G II, 17. loco

castris idoneum capto; G V, 9. castris idoneum locum delegit; G VI, 10. loco castris idoneo delecto reliquas copias revocavit; G VII, 35. neque ad explorandum idoneum locum castris neque ad progrediendum data facultate; C I, 81.

peridoneus: quod is locus peridoneus castris habebatur; C II, 24.

prope: quod (castellum) proximum erat regis castris; A 63, b. quae (loca) multo erant propiora regis castris; A 73. quae (turris) proxima fuit castris adversariorum; Af 38, §. II, 1. communus, C I, 79.

3. **mit Präpositionen:** longe a: docet omnes equitatus peditatusque copias Treverorum tria milia passuum longe ab suis castris consedisse; G V, 47. aciem ... instruxit, primo suis locis paulloque a castris Pompei longius; C III, 84. quod (castellum) rex in proximo colle non longe a suis castris muniverat; A 30, a. Scipio interim fere cotidie non longe a suis castris, passibus CCC, instruere aciem; Af 30. (Scipio) progressus haud ita longe a Caesaris castris constitit in campo: Af 31. non longe a Caesaris castris aciem constituunt atque ibi consistunt. Af 38. ab eius (Caesaris) castris milia passuum VI longe ternis castris dispertitas copias (Scipio) consedit. Af 67. ab Scipionis ... castris ... milibus passuum longe (Caesar) [illegible] Af 77. [illegible] non longe a castris [illegible] mille passibus ad [illegible] Af 80 [illegible] C [illegible] Af 80 a. procedo a. progredior a. G VII, 79, a.

[illegible] a castris hostes [illegible] G V, 37.

[illegible]

3. **nach Substantiven:** 1) **Genetiv:** [illegible] ad [illegible] castrorum [illegible] C [illegible] 86.

[illegible]

munitio: quod magna parte diei consumpta munitioni castrorum tempus relinqui volebat; G V, 9. imprudentibus nostris atque occupatis in munitione castrorum; G V, 15. monet ut tragulam cum epistola ad amentum deligata intra munitionem castrorum abiiciat; G V, 48. quos non castrorum munitiones, ... non murus oppidi tardare potuisset; G VII, 52. ex his superiorum castrorum situs munitionesque cognoscunt; G VII, 83. loci natura et munitio castrorum aditum prohibebant; C II, 35, b. tametsi erant munitiones castrorum magnae; C III, 67. cum ... castrorum .. eam munitionem esse arbitrarentur; C III, 68. milites .. omnes intra castrorum munitionem continuit; C III, 76. egregiae munitiones castrorum atque valli fossarumque altitudo ... aditum .. prohibebant: Af 31, b. quod loca sunt edita et ad castrorum munitiones non parum idonea; H 8.

mutatio: castrorum .. mutatio quid habet nisi turpem fugam? C II, 31, a.

oppugnatio: quod fecerit de oppugnatione castrorum; G V, 27, a. si accepto magno detrimento ab oppugnatione castrorum discedimus; C II, 31, a. quae (res) ad oppugnationem castrorum erant usui; C II, 35, b. cui (Pharnaci) nisi castrorum oppugnatio facultatem attulisset liberius profugiendi; A 76.

opus: [illegible] opere castrorum perfecto; C [illegible] quod castellum ... [illegible] .. cum opere castrorum [illegible]: A 30, a. perfecit inceptum castrorum opus [illegible] parte copiarum pro vallo [illegible]: A 37. [illegible] felicium castrorum [illegible]: A 72 i. II, 1. divido; A 73.

pars: ut [illegible] pars castrorum nudata defensoribus [illegible]. G III, 4. quae cuique [illegible] pars castrorum [illegible]: G VII, [illegible] eam partem castrorum [illegible]: C III, 54. [illegible] ut partem castrorum [illegible] A [illegible] trepidantes in omnes partes castrorum [illegible] A [illegible] ad eum Scipionis [illegible] A 6[illegible].

[illegible]

vitium: illi animadverso vitio castrorum tota nocte munitiones proferunt; C I, 81.

2. **Dativ:** e regione: in conspectu fereque e regione castris castra ponebant; G VII, 35.

3. **mit Präpositionen:** aditus ad: aditu ad castra difficili et angusto; C II, 25, a.

conspectus ex: s. I. tenent.

despectus in: ut erat a Gergovia despectus in castra; G VII, 45, a.

eruptio ex: veriti (Galli), ne ab latere aperto ex superioribus castris eruptione circumvenirentur; G VII, 82. — in: equites clamore facto eruptionem in adversariorum castra fecerunt; H 3, b.

fuga ex: fit protinus hac re audita ex castris Gallorum fuga; G VII, 88.

intervallum inter: quae (pars) mediocre intervallum inter castra et flumen Nilum habebat; A 30, b.

locus pro: loco pro castris ad aciem instruendam natura opportuno; G II, 8.

praesidium contra: qui praesidio contra castra Labieni erant relicti; G VII, 62, b.

usus in: etiam ii, qui magnum in castris usum habebant, ... perturbabantur; G I, 39.

V. **Umstand:** 1. **Ablativ:** circumdare: Octavius quinis castris oppidum circumdedit; C III, 9, a.

circummunire: Ipse (Caesar) cum reliquis copiis lunatis castris Thapsum operibus circummunivit; Af 80.

complere: superiorem partem collis usque ad murum oppidi densissimis castris compleverant; G VII, 46.

considere: circiter milia passuum decem ab Romanis trinis castris Vercingetorix consedit; G VII, 66, a. Scipio ... milia passuum VIII a Thapso binis castris consedit; Af 79.

continere: Ariovistus his omnibus diebus exercitum castris continuit; G I, 48. exercitum equitatumque castris continuit; G II, 11. ut ... magna cum infamia castris se contineret; C III, 37, b. neque pro cauto ac diligente se castris continuit; F 13.

convertere: illi ... castra .. castris convertunt; C I, 81.

defendere: s. II, 1. reficio.

includi: quod (castellum) erat inclusum maioribus castris; C III, 67.

morari: Scipio biduum castris stativis moratus ad flumen ... Aliacmonem; C III, 37, a.

munire: plebem ... ante portam bellicam castris fossaque parvula dumtaxat munierat; Af 87, a.

pervenire: Caesar ex eo loco quintis castris Gergoviam pervenit; G VII, 36.

sustinere: s. II, 1. vallo.

tenere: cum multos menses castris se ac paludibus tenuisset; G I, 40, c. ubi eum castris se tenere Caesar intellexit; G I, 49. Sabinus idoneo omnibus rebus loco castris sese tenebat; G III, 17. hoc consilio probato ab ducibus productis Romanorum copiis sese castris tenebant; G III, 24. quod se castris tenuissent; C I, 69. ille ... unum diem sese castris tenuit; C III, 30, b. s. II, 1. munio; G V, 57. VIII, 11. oppono.

zum Satz: vulgo totis castris testamenta obsignabantur; G I, 39. totis trepidatur castris; G VI, 37. totis vero castris milites circulari et dolere hostem ex manibus dimitti; C I, 64. cum ... maioribus .. castris Caesari nuntius esset allatus; H 9. neque licere castris Cn. Pompei nuntiare neque dicere perisse quemquam; H 18, a.

2. **Präpositionen:** a: hostes ... consedisse milia passuum ab ipsius castris octo; G I, 21. milibus passuum sex a Caesaris castris sub monte consedit; G I, 48. legiones duas cum equitatu mittit ab castris suis milia passuum x; Af 65. Caesar ... a Scipionis (castris) circiter duum milium interiecto spatio in acie constitit; Af 75. V milibus passuum ab suis castris ... (Caesar) constitit in campo; Af 77. ab suis castris circiter milia passuum IV grumus est excellens natura; H 8. s. II, 1. pono; G I, 22. deveho ab.

ante: num quae fossae aut insidiae elephantis ante castra portasque valli factae essent; Af 35, b.

ex: hoc idem fit ex castris Caesaris; C I, 66. postero die Pompeius ex castris suis brachium coepit ad flumen Salsum; H 13, a.

in: ab eisdem nostra consilia quaeque in castris gerantur hostibus enuntiari; G I, 17. ex loco superiore, quae res in nostris castris gererentur, conspicatus; G II, 26. monet, ut ignes in castris fieri prohibeat; G VI, 29. veritus, ne qua in castris ex eorum concursu et misericordia vulgi seditio oreretur; G VII, 28. in castris Romanorum praeter consuetudinem tumultuari; G VII, 61. compluribus diebus iisdem in castris consumptis; G VIII, 14, a. alii, quod pridie noctu conclamatum esset in Caesaris castris, argumenti sumebant ..; C I, 67. in castris Curionis magnus omnium incessit timor; C II, 29. magnam multitudinem hostium in castris interfecerunt; A 31. Caesar interim celeriter per nuntios in castris ... certior factus; Af 63. miles .., qui fratrem suum in castris iugulasset, interceptus est; H 27. ut ... illi caedem in castris administrarent; H 36.

inter: paucis utrimque procurrentibus inter bina castra palude interiecta contendebatur; G VIII, 10.

pro: cum sub oculis omnium ac pro castris dimicaretur; G V, 16. ipse (aquilifer) pro castris fortissime pugnans occiditur; G V, 37. ut citra vallem pro castris proelio contenderet; G V, 50.

casus, Fall, Zufall, Unfall, Untergang: I. **Subject:** accidit: ut, quicumque accidisset casus, hunc quieto et aequo animo ferret; C I, 75. si durior accidisset casus; A 14.

avertit: avertit hic casus vaginam; G V, 44, b.

intercedunt: quod saepe in bello parvis momentis magni casus intercederent; C I, 21.

potest, recidit: posse hunc casum ad ipsos recidere demonstrant; G VII, 1.

tribuit: ut, quidquid post horam casus tribuisset, in dubio poneretur; H 29, b.

vindicat: quas (naves) casus ab illo periculo vindicarat; A 46.

II. **nach Verben:** 1. affero: hic, quantum in bello fortuna possit et quantos afferat casus, cognosci potuit; G VI, 35, a.

cognosco: casu civitatis Gompheusis cognito ex captivis; C III, 81.

evito: qui silvarum beneficio casum evitaverant; G VIII, 20.

exspecto: Cicero ... nullum eius modi casum exspectans, quo ... in milibus passuum tribus offendi posset; G VI, 36.

extimesco: quarum rerum omnium nostris navibus casus erat extimescendus; G III, 13, b. ut ... alii multo gravius extimescerent [casum]; Af 7.

fero: ut ... eundem casum una ferant; G III, 22. ut ... eundem omnes ferant casum; G VI, 40. s. I. accidit; C I, 75.

novi: cum ... neque ullum belli tertium casum nossent, quo (Romani) possent esse firmiores; A 23.

recipio: quo spatio plures rem posse casus re

cipere intellegebant; C I, 78. quae res tamen fortasse aliquem reciperet casum; C III, 51, b.

recordor: non denique communis belli casus recordabantur; C III, 72.

subeo: neque procurrere et casum subire tutum videbatur; C II, 41, b. se ... eundem .. casum subiturum, quemcumque ei (Pompeio) fortuna tribuisset; C III, 13. ut ... subitum casum expedito exercitu subiret; C III, 77.

sustineo: qui ... communem cum reliquis belli casum sustineant; G V, 30.

timeo: quae (incommoda) pro disciplina et praeceptis habere possent, ut reliquos casus timerent; C III, 10, a.

tribuo: s. subeo; C III, 13.

vereor: cum ... miserrima .. Alesiae memoria solliciti (oppidani) similem casum obsessionis vererentur; G VIII, 34.

2. **intersum:** qui (di) cum omnibus casibus belli intersunt tum praecipue quibus nihil ratione potuit administrari; A 75.

relinquo: ne minimo quidem casu locum relinqui debuisse; G VI, 42.

3. **apparo in:** Fabium ... se in posterum diem similemque || similem ad || casum apparare; G VII, 41.

cognosco de: de casu Sabini et Cottae certius ex captivis cognoscit; G V, 52.

comparo ad: ad omnes casus subsidia comparabat; G IV, 31. se .. ad eruptionem atque omnes casus comparant; G VII, 79.

confero cum: collata fortuna Metropolitum cum casu Gomphensium; C III, 81.

consisto in: quin in eius diei casu suarum omnium fortunarum eventum consistere existimaret; C II, 5.

deduco ad: ut ad extremum casum periculi omnes deducti viderentur; A 7. — **in:** si in eum casum deducerentur; G II, 31.

paro ad: quod (panicum, hordeum) ad huiusmodi casus antiquitus paratum in publicum contulerant; C II, 22.

perduco ad: cum res .. esset iam ad extremum perducta casum; G III, 5.

provideo ad: ad hos omnes casus provisa erant praesidia cohortium duarum et viginti; G VII, 65.

reservo ad: quae (fortuna) plerumque eos, quos plurimis beneficiis ornavit, ad duriorem casum reservat; A 25, b.

tueor ad: turrim ... militibus complevit tuendamque ad omnes repentinos casus tradidit; C III, 39.

III. **Umstand:** 1. **accidere:** *sicut* magno accidit casu ut in ipsum incautum ... incideret; G VI, 30.

adhaerescere: haec (tragula) casu ad turrim adhaesit; G V, 48.

admoneri: ita proximi diei casu admoniti omnia ad defensionem paraverant; C II, 14.

advenire: eodem .. naves onerariae et longae nonnullae casu advenerunt; Af 7.

affligi: neque, si quo afflictae casu conciderunt, (alces) erigere sese ... possunt, G VI, 27.

conservari: hoc casu aquila conservatur; C III, 64.

consistere: ita exiguo tempore magnoque casu totius exercitus salus constitit; C III, 14.

devenire: quam quisque ab opere in partem casu devenit; G II, 21.

esse: ibi casu rex erat Ptolemaeus, puer aetate; C III, 103.

expiari: haec superioris aetatis exempla expiata Saturnini atque Gracchorum casibus docet; C I, 7, b.

firmus: s. II, 1. exspecto.

incidere: ne casu imprudentes suae naves in classem adversariorum inciderent; Af 11.

intervenire: hoc ipso tempore et casu Germani equites interveniunt; G VI, 37. Romani si casu intervenerint; G VII, 20, b.

offendi: s. II, 1. exspecto.

persolvere: ita sive casu sive consilio deorum immortalium ... ea (pars) princeps poenas persolvit; G I, 12.

succurrere: equitatus subsidio uno tempore eis casu succurrit; Af 6.

timidus: an adverso mediocri casu timidiores essent; G VIII, 13.

venire: cum (cohortes) eo casu venissent; C II, 19.

zum Satz: s. II, 2. intersum.

2. **in:** quod consilium etsi in eiusmodi casu reprehendendum non est; G V, 33.

catapulta, Wurfmaschine: 1. **copia:** scorpionum, catapultarum ceterorumque telorum ... magnam copiam habebat; Af 31, c.

2. **saxa ex:** ne ... saxa ex catapultis latericium discuterent; C II, 9, b.

catascopus, Spähschiff: litteris .. celeriter in Siciliam ad Alienum et Rabirium Postumum conscriptis per catascopum mittit; Af 26, a.

catena, Kette: I. **conicio in:** conantis dicere prohibuit et in catenas coniecit; G I, 47.

teneo in: quos (filios) Aduatuci obsidum numero missos apud se in servitute et catenis tenuissent; G V, 27, a. principes civitatum aut interfici aut in catenis teneri; Af 26, b.

II. **revinciri:** ancorae pro funibus ferreis catenis revinctae; G III, 13, a.

vinciri: cum (Valerius) a custodibus in fuga trinis catenis vinctus traheretur; G I, 53.

catervatim, truppweise: Numidae Gaetulique ... in eius (Caesaris) castra perfugere catervatim non intermittunt; Af 32.

caveo, sich hüten, Sicherheit geben: I. 1. **unpersönlich:** non fuisse difficile cavere; G I, 14.

2. **alqs:** quoniam in praesentia obsidibus cavere inter se non possint; G VII, 2. tantum, si quid timent, caveant; F 26.

II, 1. **ab:** non solum ab eruptionibus (tribuni, praefecti) caveant, sed etiam singulorum hominum occultos exitus asservent; C I, 21.

2. **de:** obsidibus .. de pecunia cavent; G VI, 2.

3. **ne:** ne quid eis noceatur, neu quis invitus sacramentum dicere cogatur, a Caesare cavetur; C I, 86.

III. **fossas, vallum:** moniti (milites) a Brundisinis, ut vallum caecum fossasque caveant; C I, 28.

causa, Ursache, Grund, Vorwand, Sache, Rechtssache, Verhältnis: 1. **Subject:** **accedit:** accedebat etiam haec causa, quod ... detinebat; Af 72.

est: satis esse causae arbitrabatur, quare in eum ... animadverteret; G I, 19. eius rei quae causa esset, miratus ex ipsis quaesiit; G I, 32. quam (causam) sibi ad proficiscendum necessariam esse diceret; G I, 39. quod in eo peccandi Germanis causa non esset; G I, 47. coniurandi has esse causas; G II, 1. causa mittendi fuit, quod iter per Alpes ... patefieri volebat; G III, 1. eius belli haec fuit causa; G III, 7. causa transeundi fuit, quod ... agricultura prohibebantur; G IV, 1. quarum (causarum) illa fuit iustissima, quod

... suis quoque rebus eos (Germanos) timere voluit; G IV, 16. civitati porro hanc fuisse belli causam, quod ..; G V, 27, a. quarum (causarum) una erat, quod auxilia contra se Treveris miserant, altera, ne ..; G VI, 9. neve omnium Germanorum, qui essent citra Rhenum, unam esse causam iudicaret; G VI, 32. quae fuit causa, quare (Treveri) toto abessent bello et neutris auxilia mitterent; G VII, 63. ne qua esset armorum causa; C I, 2. quod ... initio locum tumulumque tenuissent, quae causa pugnandi fuerat; C I, 47. neque nunc, ut (res) memoriae prodantur, satis causae putamus; C III, 17. causa .. obsidionis haec fere esse consuevit, ut frumento hostes prohiberent; C III, 47. eadem .. (causa) tum fuit, cum ab eorum consiliis abesse iudicasti; F 16.

inferunt: quam parvulae saepe causae vel falsae suspicionis vel terroris repentini vel obiectae religionis magna detrimenta intulissent; C III, 72.

intercedunt: docebat etiam, quam veteres quamque iustae causae necessitudinis ipsis cum Haeduis intercederent; G I, 43.

tardat: praeterea haec quoque eum (Caesarem) causa tardavit, quod erat ..; Af 58.

videtur: colloquendi Caesari causa visa non est; G I, 47.

abl. absol.: principes civitatis ... insimulati proditionis ab Romanis indicta causa interfecti sunt; G VII, 38, a.

II. **nach Verben:** 1. affero: f. **affero,** II. causam (4 St.) S. 54, b.

cognosco: ut ... ipse de eo causa cognita statuat, vel civitatem statuere iubeat; G I, 19. cognita Caesar causa reperit ab Suevis auxilia missa esse; G VI, 9. quae (causae) sunt cognitae; C I, 82.

colligo: dum omnes excusationis causas colligo, ne cum Caesare conferar; G VIII, pr. b.

commemoro: quas (causas) supra commemoravi; Af 73. f. IV, 2. de; G IV, 17. C III, 66.

defendo: cum Caesaris causam dignitatemque defendendam suscepisset; G VIII, 52. qui (Marcellus) se Caesaris causam defensurum profitebatur; A 59.

delego: scire atque intellegere se causam peccati facillime mortuis delegari; G VIII, 22.

demonstro: quae (causae) supra sunt demonstratae; C I, 81.

dico: moribus suis Orgetorigem ex vinculis causam dicere coëgerunt; G I, 4. per eos, ne causam diceret, se eripuit; G I, 4. regem ad causam dicendam evocari; C III, 108.

do: nulli spem aut causam dare armorum; G VIII, 49.

existimo: non minus iustam sibi causam municipia et colonias adeundi existimavit, ut iis gratias ageret; G VIII, 50.

habeo: cum neque aditum neque causam postulandi iustam haberet; G I, 43. qui (duces principesque) aliquem sermonis aditum causamque amicitiae cum Cicerone habebant; G V, 41. decernere, utra pars iustiorem habeat causam; C I, 35.

infero: quorum alius alia causa illata ... petebat, ut eius voluntate discedere liceret; G I, 39. propter pecuniae magnitudinem aliqua ei (civi) inferebatur causa; H 1.

ingredior: ne frustra ingressus turpem causam videretur; C III, 20.

interpono: quod neque colloquium interposita causa tolli volebat; G I, 42. causa interposita, quod is (Cassius) in aequum non descenderet; A 60.

nanciscor: hanc nactus appellationis causam; C II, 28.

obtineo: ut iustissimam apud eum causam obtinuerit; G VII, 37. iudicabat .. liberis sententiis patrum conscriptorum causam suam facile obtineri; G VIII, 52.

probo: consurgunt ii, qui et causam et hominem probant; G VI, 23. quod ipse (P. Vestrius) suam causam probaverat Caesari; Af 64.

pronuntio: quam (causam) legatis pronuntiarunt; G VII, 5.

quaero: alius ex alio causam tumultus quaerit; G VI, 37. admiratus quaerit ex perfugis causam; G VII, 44.

reperio: hanc reperiebat causam, quod apud Germanos ea consuetudo esset, ut ..; G I, 50.

sequor: si non fortunae obsecutus videbere ||ut deberes|| ... nec causam secutus, ... sed meum aliquod factum condemnavisse; F 16.

suscipio: causa debitorum suscepta; C III, 20. f. defendo; G VIII, 52.

2. sum: non illi (Pompeiani) paucitatem nostrorum militum ... causae fuisse cogitabant; C III, 72.

3. accedo ad: accedebat etiam ad reliquas causas, quod is locus depressus erat; Af 51.

addo de: huc addit pauca de causa et de copiis auxiliisque suis; C III, 16.

perduco contra: neque se conventum neque M. Marcellum contra Caesaris causam posse perducere; A 59.

sum in: in eadem causa fuerunt Usipetes et Tencteri; G IV, 4.

III. **nach Substantiven:** alqd: f. I. est; G I, 19. C III, 17.

dictio: die constituta causae dictionis Orgetorix ad iudicium omnem suam familiam ... undique coëgit; G I, 4.

IV. **Umstand:** 1. suscipi: simul publicis privatisque causis multorum inimicitiis susceptis; H 42, a.

2. cum: ad eam sententiam cum reliquis causis haec quoque ratio eos deduxit, quod ..; G II, 10.

de: qua de causa Helvetii quoque reliquos Gallos virtute praecedunt; G I, 1. hostibus eadem de causa spes potiundi oppidi discessit; G II, 7. quod, qua de causa discederent, nondum perspexerat; G II, 11. id aliquot de causis acciderat; G III, 2. cum omnibus de causis Caesar pacatam Galliam existimaret; G II, 7. eadem de causa Trebium Terrasidiumque retinent; G III, 8. eadem de causa minus commode copulis continebantur (naves); G III, 13, b. id ea de causa faciebat, quod ..; G III, 17. multis de causis Caesar statuit sibi Rhenum esse transeundum; G IV, 16. Caesar his de causis, quas commemoravi, Rhenum transire decreverat; G IV, 17. Caesar, etsi intellegebat, qua de causa ea dicerentur; G V, 4. id .. adeo haud scio mirandumne sit, cum compluribus aliis de causis, tum maxime, quod ..; G V, 54. multis de causis Caesar maiorem Galliae motum exspectans; G VI, 1. Caesar ... duabus de causis Rhenum transire constituit; G VI, 9. id mihi duabus de causis instituisse videntur; G VI, 14. qui quacumque de causa ad eos venerunt; G VI, 23. leviore de causa auribus desectis aut singulis effossis oculis domum remittit; G VII, 4, b. id sane de causa ... an perfidia adducti fecerint; G VII, 5. his de causis aguntur omnia raptim atque turbate; C I, 5. hoc idem fere atque eadem de causa Pompeiani exercitus duces faciebant; C I, 40, a. iisdem de causis Caesar ... proelio non lacessit; C I, 81. eisdem de causis, ... quo minus dimicare vellet, (Caesar) movebatur; C I, 82. hac de causa constituerat signa inferentibus resistere; C I, 82. neque enim sex legiones alia de causa

missas in Hispaniam; C I, 85, b. quibus de causis consilio vocato; C II, 30. mutato consilio quibusdam de causis, quas commemorari necesse non est; C III, 66. his de causis uterque eorum celeritati studebat; C III, 79, a. qui (Caesar) duabus de causis eo die dimicare nolebat, quod ..; A 10. quibus de causis naves, quas potuit, Caesar ad terram detrahit; A 10. quibus de causis accidit, ut ... similia ... provinciales consilia inirent; A 50. plurimis de causis ad urbem Caesarem revocari; A 71. Quintum Aquilam cum XIII navibus longis Adrumetum eadem de causa praemittit; Af 62.

ob: ob eas causas ei munitioni, quam fecerat, T. Labienum legatum praefecit; G I, 10. sese ob eam causam, quam diu potuerit, tacuisse, G I. 17. ob eam causam minus commode frumentum commeatumque sibi supportari; G III, 23. erat ob has causas summa difficultas, quod ..; G IV, 24. qui ... ob eam causam profectionis auctor non fuisset; G V, 33. ob eam causam ... pro victimis homines immolant; G VI, 16, ob eam causam spatia omnis temporis non numero dierum, sed noctium finiunt; G VI, 18. cuius pater ... ob eam causam, quod regnum appetebat, ab civitate erat interfectus; G VII, 4, a. ne ob hanc causam animo permoverentur; G VII, 53. quam ob causam Gaius Caninius toto oppido munitiones circumdare moratur; G VIII, 34. ob eam causam (Bibulum) colloquium vitasse; C III, 16. neque vero ille (Coponius) ob eam causam conatu desistebat; C III, 26. neque minus ob eam causam civibus Romanis eius provinciae ... pecuniae imperabantur; C III, 32, b. crebra ob eam causam proelia fiebant; C III, 45. bis domi ob has causas amplissimos magistratus mandaverat; C III, 59. quam ob causam cunctum equitatum ... obiecerat; C III, 88. quam ob causam salsior paulo praeter consuetudinem aqua trahebatur ex proximis aedificiis; A 6. ob has causas (Salienus) sibi timebat; Af 28. ob has causas ... sollicitabatur Caesar; Af 73. quem (regem Iubam) antea oppidani ... ob has causas oppido prohibuerunt, quod ..; Af 91, a.

per: per causam supplementi equitatusque cogendi ab exercitu discedit; G VII, 9. naves .. triremes duas ... per causam exercendorum remigum ad fauces portus prodire iussit; C III, 24. equitatum .. per causam pabulandi emissum; C III, 76. qui per causam valetudinis remanserunt; C III, 87. per causam liberalitatis speciosam plura largitori quaerebantur; A 49. per causam munitionum tirones in labore defatigare non intermittit; Af 32. ut legiones ... per causam frumentandi huc atque illuc raptaret; Af 73.

sine: quod ... neque sine causa timendum putaret; G I, 14. quos aliquamdiu inermes sine causa timuissent; G I, 40, b. Caesar questus, quod ... bellum sine causa intulissent; G IV, 27. non sine causa fieri, ut Gallia omni nobilitate spoliaretur; G V, 6. neque sine gravi causa eum locum, quem ceperant, dimitti consuerant ‖ censuerant ‖ oportere; C I, 44. neque sine causa et Caesar amicissime de vobis et illi gravissime iudicaverunt; C II, 32, a. si condiciones, quas reiecerat, rursus appeteret aut † sine causa discederet ‖ si recusatis cederet ‖; A 39.

causa, wegen, um — willen, um zu; I. **nach Pronomen**; non sua, sed Caesaris absentis causa; A 57, b.

II. **nach Substantiven**: Caesaris causa; A 59 (f. 1). — amicitiae; G I, 39. animi voluptatisque; G V, 12. animine? G VII, 77, c. aquationis; G IV, 11. auxilii; G II, 24. III, 18. C II, 25, a. domestici belli; G V, 9. huius belli; G VII, 55, a. C II, 23. colloquii; C I, 26, b. rei frumentariae commeatusque; G I, 39. custodiae; C I, 28. 75. Af 46. disciplinae; G VI, 13, a. eruptionis; G VII, 84. C II, 15. frumenti; G III, 7. C I, 54. fugae; G VIII, 16. hibernorum; C I, 14. H 16, a. honoris Divitiaci atque Haeduorum; G II, 15. ignominiae; Af 46. 54, a. insidiarum; G VII, 18. itinerum; G III, 2. communis libertatis; G VII, 4, a. 89. libertatis; G VII, 77, d. lignationis munitionisque; G V, 39. maleficii; C I, 22. munitionis; G V, 40. VII, 48. (f. lignationis). non suarum necessitatium, sed communis libertatis; G VII, 89. ostentationis; G II, 45, a. ostentationis, ut videbatur; C III, 71. periculi, F 16. non solum itinerum causa, sed etiam perpetuae possessionis; G III, 2. huius potentiae; G I, 18. praedae ac belli inferendi; G V, 12. praesidii; C II, 18, a. 21. III, 4, b. 22. 40. 106. 111. H 6. 8. 13, b. 22, a. 25, b. quietis; G VI, 27. eius regni; A 35. eius rei; G IV, 9. VI, 11. eius .. rei; C III, 5. 105. cuius rei; C I, 8. III, 109. quarum rerum; G IV, 19. rei frumentariae; G VII, 34. 90. C I, 16. III, 42. 79, a. rei frumentariae commeatusque; V 1, 39. reipublicae; G VI, f. C I, 8. 9, a. 9, b. salutis; G VII, 14, a. suae salutis; G I, 48. communis salutis; G VII, 2. 29. vestrae salutis; G VII, 77, c. simultatium; A 49. timoris; C I, 33. virtutis; G VI, 40. animi voluptatisque; G V, 12.

III. **nach Gerundien**: adaquandi causa; C I, 66. aquandi; C I. 81. A. 10. bellandi; G IV, 1. cohortandi; G II, 21. colloquendi; G V, 27, a. colloquendi aut territandi; G V, 57. confirmandi et stabiliendi; G VII, 73, b. consiliandi; C I, 19. demigrandi; G V. 43. deprecandi; G V, 6. VI, 4. discendi; G VI, 13, b. frumentandi; G IV, 12. C I, 48, b. praedandi frumentandique; G IV, 9. 16. habitandi; C III, 112, b. hiemandi; G III, f. VI, 32. C I, 37. incolendi; G IV, 1. invitandi; C I, 74, b. iurandi; C III, 102, a. lignandi pabulandique; C III, 76. pabulandi aut lignandi *causa*; Af 31, a. negotiandi; G VII, 3. 42. 42. 55, b. pabulandi; G V, 17. VII, 14, a. C I, 80. pabulandi aut frumentandi; C I, 48, b (f. lignandi). praedandi; G II, 17. 24. praedandi frumentandique; G IV, 9. 16. praedandi vastandique; G V, 19. pugnandi; G II, 10. V, 51. recusandi aut deprecandi; G V, 6. satisfaciundi; G V, 54. speculandi; G I, 47. VIII, 7. stabiliendi; G VII, 73, b. terrendi; C I, 42. territandi; G V, 57. praedandi vastandique; G V, 19. visendi; C I, 69.

IV. **nach Gerundiven**: aequandi loci causa, C II, 2. avertendae suspicionis; C III, 102, a. stipendii augendi; C III, 110. agrorum colendorum; G VIII, 7. confirmandorum hominum; C I, 15, b. rei confirmandae; C III, 15. confirmandorum militum; C III, 31. manus distinendae; G VII, 50, a. distinendae manus; C III, 52. A 17. excludendi sui; C III, 102, b. iuventutis exercendae ac desidiae minuendae; G VI, 23. exigendi portorii; A 13. explicandae rei frumentariae; G VIII, 4. fidei faciundae; G V, 41. sui fallendi; G VII, 50, a. auxilii ferendi; G III, 18. delectus habendi; A 2. terrendi causa atque operis impediendi; C I, 42. impediendae rei; C I, 82. Galliae impugnandae; G I, 44, b. belli inferendi; G IV, 30. V, 12. iniiciendi timoris; G VII, 55, b. desidiae minuendae; G VI, 23. sui muniendi, non Galliae impugnandae; G I, 44, b. obtinendae Brundisii; C I, 25, a. vici obtinendi; A 30, a. provinciae ulterioris obtinendae; A 48. sui opprimendi; G I, 44 c. oppugnandi sui; G V, 53. navium parandarum; G IV, 22. perficiundi operis;

C I, 73. operis perspiciendi; G VII, 44. aggeris petendi; G II, 20. commeatus petendi; G III, 2. pacis petendae; G VI, 6. auxilii petendi; G VI, 12, b. procurandae hereditatis; C III, 18, a. sui purgandi; G IV, 13. purgandi sui; G VI, 9. reciperandorum suorum ;G VII, 43. equorum reficiendorum; C II, 42. musculi tegendi; C II, 10. tolerandae hiemis; G V, 47. VIII, 5. pontis tuendi; G VI, 29. Genabi tuendi; G VII, 11, a. tuendi oppidi; C II, 19. tuendae orae maritimae; C III, 34. oppidi tuendi; C III, 39. munitionum tuendarum; A 5. incursionis hostium vitandae; G V, 21. vitandi aestus; G VI, 30. praesentis periculi atque inopiae vitandae; C III, 17. noctis vitandae; A 64.

causula, geringe Veranlassung: parvulam modo causulam nactus Caesar; Af 54, a.

caute, vorsichtig: hunc (Gallum) admonet, iter caute diligenterque faciat; G V, 49.

cautes, Riff: ut ... ab aestu relictae (naves) nihil saxa et cautes timerent; G III, 13, b.

cautus, vorsichtig: alqs: ne tentando cautiorem (Commium) faceret; G VIII, 23. neque pro cauto ac diligente se castris continuit; F 13.

cedo, weichen, zurückgehen, sich fügen, nachstehen: I. unpersönlich: pudore cedendi ... fortissime contra pedites proeliantur; G VIII, 28. — quoniam sit fortunae cedendum; G VII, 89.

II. alqs: cum ... neque nostri longius ... cedentes insequi auderent; G II, 19. quod neque insequi cedentes possent; G V, 16. quod illi etiam consulto plerumque cederent; G V, 16. equestris autem proelii ratio et cedentibus et insequentibus par atque idem periculum inferebat; G V, 16. ut ... quam in partem Romani impetum fecerint, cedant; G V, 34. ab iis, qui cesserant, ... circumveniebantur; G V, 35. ne eo quidem tempore quisquam loco cessit; G VII, 62, b. qui (sagittarii) suis cedentibus auxilio succurrerent; G VII, 80. ex reliquis partibus nostri cedentes usque ad castra insecuti; G VII, 80. nostri equites ... cedentibus circumfusi; G VIII, 29. neque multum Albici nostris virtute cedebant; C I, 57. neque multum cedebant virtute nostris; C II, 6. reliqui (Pompeiani) se verterunt et loco cesserunt; C III, 51, a. quorum si qui aut animo aut virtute cessisset ‖ quoniam si ipsi ... cessissent ‖; A 16. postquam universos cedere animadvertit; A 21. longius quod nostris cedentibus prosequi coepissent; H 14. hic tum, ut ait Ennius, nostri cessere parumper; H 23, a. quibus cedentibus cupidius insequebantur adversarii; H 38. cedentes enim (Brutum et Cassium) haec ais scripsisse; F 26.

adversarii: undique cedentibus adversariis; H 24.

copiae: his (copiis) imperat, ut simulatione timoris paulatim cedant ac pedem referant; C II, 40.

equites: Caesar consulto equites cedere seque in castra recipere iubet; G V, 50. quae (multitudo peditum) nostros coëgit cedere equites; G VIII, 19, a. equites Iuliani pauci multitudine hostium defessi ... paulatim cedere; Af 15. equites Caesariani ... pulsi parumper cesserunt; Af 52. postquam equites ... a levi armatura Numidarum vulnerabantur minutatimque cedebant; Af 78, b.

equitatus: equitatus ... paulatim loco motus cessit; C III, 93, a.

finitimi: hoc proprium virtutis existimant, expulsos agris finitimos cedere; G VI, 23.
hostis: hi (equites) ... hostes loco cedere cogebant; C II, 41, a. nostri ... admonentur ... moderatius cedentem insequi hostem; G VIII, 12.
legio: cum (legio) paulum aversa hostibus cessisset; A 40.

celeber, volkreich: veteranas cohortes vacuas in celeberrimis urbis locis habebant; A 2.

celer, schnell: exitus: ita magnarum initia rerum ... celerem et facilem exitum habuerunt; C III, 22.
festinatio: pari .. et celeri festinatione circum munitiones iugo dirigunt; H 38.
iter: (Longinus) celeri .. itinere Uliam contendit; A 61.
motus: ut quae (res maritimae) celerem atque instabilem motum haberent; G IV, 23.
navigatio: celeriore fluminis Nili navigatione rex est usus; A 28.
navigium: (Caesar) vento certo celerique navigio vectus; Af 2.
receptus: ut celerem receptum haberent; C I, 59. propinquitas castrorum celerem superatis ex fuga receptum dabat; C I, 82. celerem eorum (equitum) receptum conspicati restiterunt; C III, 38.
reditus: reditus eius (Cassii) fuit celerior omnium opinione; A 51.
subsidium: legio Pompeiana celeris spe subsidii confirmata; C III, 69.
victoria: elati (milites) spe celeris victoriae; G VII, 47, a. cum illi celerem in ea re victoriam ... consistere viderent; C III, 111.

celeritas, Schnelligkeit, Eile: I. adfert: ita Cassio industria Domitii, Favonio Scipionis celeritas salutem attulit; C III, 36, b.
consequitur: qua in re summa felicitas celeritasque in recipiendis civitatibus Fabium consequitur; G VIII, 31.
est: tanta erat horum (peditum) exercitatione celeritas, ut iubis equorum sublevati cursum adaequarent; G I, 48. tanta fuit in castris capiendis celeritas, ut ..; G VII, 46.
prodest: neque eam quam prodesse aliis vim celeritatemque viderant imitari potuerunt; G VI, 40.
II, 2. adhibeo: Fabius ... adhibita celeritate praesidium ex saltu deiecit; C I, 37. qui (legatus) celeritatem in transportandis legionibus adhiberet; C III, 8.
imitor: s. I. prodest.
tardo: quae transeundi difficultas celeritatem insequendi tardare posset; G VIII, 14, b. eadem res celeritate insequentium tardata nostris salutem attulit; C III, 70.
2. studeo: his de causis uterque eorum celeritati studebat; C III, 79, a.
3. desum ad: hoc unum [inopia navium] Caesari ad celeritatem conficiendi belli defuit; C III, 2.
excedo ex: Caesar ... ex pristina bellandi consuetudine celeritateque excesserat; Af 73.
facio ad: ad celeritatem onerandi subductionesque paulo facit (naves) humiliores; G V, 1.
pono in: unam esse in celeritate positam salutem; G V, 29. quod omnem spem hostes in celeritate ponebant; G V, 39. Caesar ... tamen unum communis salutis auxilium in celeritate ponebat; G V, 48. quod res posita in celeritate videbatur; G VII, 40. erat in celeritate omne positum certamen; C I, 70.
remitto de: remittendum de celeritate existimabat; G V, 49.

III. **reliquus ad**: nihil ad celeritatem sibi reliqui fecerunt; G II, 26.

IV. **usus**: factae (naves) .. subito ex bumida materia nou eundem nsum celeritatis babebant; C I, 58.

V, 1. **adducere**: qua celeritate et fideles amicos retinebat et dubitantes terrore ad condiciones pacis adducebat; G VIII, 3.

commoveri: Varus celeritate Caesaris audaciaque commotus; Af 63.

conficere: incredibili celeritate magno spatio paucis diebus confecto; G III, 29. ut celeritate reliquas res conficeret; G VII, 12. quod maximum bellum tanta celeritate confecerat; A 77.

confidere: Massilienses et celeritate navium et scientia gubernatorum confisi; C I, 58.

consequi: qua (celeritate) pleraque erat consecutus; G VII, 12.

contendere: eadem .. celeritate adverso colle ad uostra castra ... contenderunt; G II, 19.

decurrere: incredibili celeritate ad flumen decucurrerunt; G II, 19.

docere: et celeritate et copiis docuit, quid populi Romani disciplina atque opes possent; G VI, 1.

effugere: ut ... celeritate periculum effugeront; G IV, 35. Numidae integri celeritate impetum uostrorum effugiebant; C II, 41, b.

eniti: tantum re provisa Brutus celeritate navis enisus est, ut parvo momento antecederet; C II, 6.

excitari: turres admodum CXX excitantur incredibili celeritate; G V, 40.

ferri, incitari: (Caesar) ad eum (Domitium) omni celeritate et studio incitatus ferebatur; C III, 78, a.

ire: ea celeritate atque eo impetu milites ierunt, ut ..; G V, 18.

mutari: hoc una celeritate posse mutari; G VII, 45, b.

nanciscı: eadem celeritate paucos suos ex fuga nactus; C III, 96.

perferri: ad Labienum per Remos incredibili celeritate de victoria Caesaris fama perfertur; G V, 53.

permoveri: magnitudine operum ... et celeritate Romauorum permoti; G II, 12.

perterreri: et celeritate adventus nostri et discessu suorum (perterriti); G IV, 14.

praecurrere: ut ... celeritate praecurreret; G VII, 9.

praestare: ut (classis) una celeritate et pulsu remorum praestaret; G III, 13, b.

proficere: si quid celeritate itineris ... proficere possit; G VI, 29.

promovere: qui (Romani) tantae altitudinis machinationes tanta celeritate promovere possent; G II, 31.

recipere: idem .. (pater tuus) Siciliam ... mirabili celeritate armis recepit; Af 22.

redire: summa celeritate ad exercitum Nemetocennam (Caesar) rediit; G VIII, 52.

retinere: f. adducere.

venire: quod eius discessu Romani tanta opportunitate et celeritate venissent; G VII, 20, a.

2. **ad**: mutatis ad celeritatem iumentis; C III, 11.

propter: hi propter propinquitatem et celeritatem hostium nihil iam Caesaris imperium exspectabant; G II, 20.

celeriter, schnell, eilig: **accurro**: Iubam regem celeriter cum copiis suis ... ad oppidum accucurrisse; Af 74. nisi (Pompeius Rufus) celeriter ad Caesarem accucurrisset; Af 85, b.

adduco: certum numerum militum ad se celeriter adduci iubet; G VII, 4, b. in conspectum hostium celerius opinione eorum exercitum adducit; G VIII, 8.

adiungo: celeriter sibi Senones, Parisios ... adiungit; G VII, 4, b.

administro: his rebus celeriter administratis; G III, 9, a. celeriter res administratur; C II, 15.

adorior: qui missi celeriter Numidas adorti partim vivos capiunt; Af 39.

adsum: se cum legionibus profectum celeriter affore; G V, 48.

advolo: ut ... alii classem hostium celeriter advolaturam suspicarentur; C II, 43.

aggredior; sinistro cornu ... celeriter aggressus Pompeianos ex vallo deturbavit; C III, 67.

ago: celeriter vineis ad oppidum actis; G II, 12.

appropinquo: ad quos (legatos) celerius, quam ipsi opinati sunt, appropinquavit; H 2.

arcesso: Caesar celeriter iubet equitatum universum ... ex castris arcessiri; Af 12.

ascendo: cum celeriter nostri arma cepissent vallumque ascendissent; G V, 36.

augeo: is (timor) variis hominum sermonibus celeriter augetur; C II, 29.

capio: nostri celeriter arma ceperunt eosque in silvas repulerunt; G III, 28. qui celeriter arma capere potuerunt; G IV, 14. celeriter .. cuncti (Gaetuli) arma capiunt; Af 55. † ... celeriter ad munitum locum natura ceperat sibi Pompeius; H 38. f. ascendo.

circumcludo: Lusitanus more militari ... celeriter equitatu cohortibusque circumcluditur; H 38.

circumeo: ita celeriter bestiis circumitis; Af 83.

cognosco: celeriter per exploratores adventu Caesaris cognito; G VII, 18.

cogo: celeriter magna multitudine peditatus equitatusque coacta; G IV, 34. his suppliciis celeriter coacto exercitu; G VII, 5.

committo: celeriter sese tamen Galli equites expediunt proeliumque committunt; C I, 51.

communio: hunc (collem) celeriter, priusquam ab adversariis sentiatur, communit; C I, 44.

compello: legionis nonae ... milites Atrebates ... celeriter ex loco superiore in flumen compulerunt; G II, 23.

compleo: illi subito ... evolaverunt murumque celeriter compleverunt; G VII, 27.

comprehendo: hae (casae) celeriter ignem comprehenderunt; G V, 43.

comprobo: quorum orationem celeriter veritas comprobavit; Af 35. b.

concipio: quo haec celerius conciperent; Af 73.

concurro: nostri celeriter ad arma concurrunt; G V, 39.

confero: Caesar celeriter sarcinas conferri, arma expediri iussit; G VII, 18. quo (aggere) celeriter collato; A 73.

conficio: arbitratus id bellum celeriter confici posse; G III, 28. celeriter octo milium itinere confecto; G IV, 14. celeriter confecto per suos delectu; G VI, 1. eo celeriter confecto negotio; G VI, 3. celeriter contraque omnium opinionem confecto itinere; G VI, 30. quam rem sicuti cetera celeriter feliciterque confecit; G VIII, 46, a. quas (copias) celeriter ... confecerat; A 26. haec ... celeriter se confecturum sperabat; A 65, b. rebus felicissime celerrimeque confectis; A 78. celerius itinere confecto; Af 33. celerius, quam vestra opinio fert, bellum confecissem; H 26.

conicio: coniectis celeriter stramentis tentoriorum integendorum gratia; G VIII, 5.

coniungo: deprensis navibus circiter quinquaginta celeriterque coniunctis; G VII, 58.
conscribo: litteris .. celeriter in Siciliam ad Alienum ... conscriptis; Af 26, a.
consero: ut celerius omnium opinione manum consereret; A 71.
consumo: alteri ... celeriter, quod habuerunt, consumpserunt; G VII, 17, a.
contendo: Considius Longus ... celeriter ... ad Acillam ire contendit; Af 33.
convenio: celeriter ad clamorem hominum circiter milia sex convenerunt; G IV, 37. magnus undique numerus celeriter convenit; G VI, 34, b. omnes equites, quindecim milia numero, celeriter convenire iubet; G VII, 64. quae copiae celeriter omnes iussu Domitii Comana convenerunt; A 34, b.
convoco: consilio celeriter convocato; G III, 3.
corripio: omnibus suis rebus celeriter correptis; A 64.
deduco: celeriter adolescentibus ... praemio deductis; G VII, 37. celeriter ab opere deductis legionibus; C II, 26. interim Varus classem ... celeriter deducit; Af 62.
defero: celeriter haec ad hostes deferuntur; G VI, 7, b.
deicio: hinc celeriter deiecti (calones); G VI, 40.
demitto: celeriter vela subduci demittique antemnas iubet; A 45.
deprimo: (Bruti naves) celeriter .. ambas (naves) deprimunt; C II, 7.
detraho: celeriter ex tertia acie singulas cohortes detraxit; C III, 89.
dimitto: celeriter concilium dimittit; G I, 18.
dirimo: quod nisi celeriter ... proelium esset diremptum; A 63, b.
discedo: (Caesar) celeriter ex conspectu castrorum discessit; C III, 75. cum discedendum Domitio celeriter putaret; A 38.
dispono: celeriter nocturno tempore insidiis dispositis; Af 95.
do: tum Caesar ... celeriter hostes in fugam dat; G V, 51. post Racilium ... celeriter dato loco (Minucius) cum se insinuasset; A 52.
educo: ut cohortes ex castris celeriter educeret; G VII, 49. celeriter .. impedimenta ex castris educi et se subsequi iussit; G VII, 68.
efficio: Caesar ... celeriter .. effectis pontibus adit tripertito; G VI, 6. celeriter effecto opere legionibusque traductis; G VII, 35. celeriter cives Romani ligneis effectis turribus his sese munierunt; C III, 9, a.
egredior: Caesar celeriter de navibus imperat omnes egredi; Af 11.
erumpo: celeriter ex proximis collibus erumpunt ... Numidae; Af 69, b.
exaresco: (puteos) celeriter aestibus exarescebant; C III, 49.
excedo: (naves) celeriter .. pugna excesserunt; C II, 7.
excito: Gallos ... ad bellum mobiliter celeriterque excitari; G III, 10.
expedio: ſ. committo. confero; G VII, 18.
expleo: his rebus celeriter id, quod Avarici deperierat, expletur; G VII, 31.
facio: celeriter ... phalange facta; G I, 52. celeriter ... ignibus significatione facta; G II, 33. celeriter milites certiores facit; G III, 5. illi imperata celeriter fecerunt; G V, 20. celeriter factum est, ut resisterent; G VII, 24. Caninius celeriter ... impetum fecit; G VIII, 25. fit celeriter concursus in praetorium; C I, 76. hoc (Scipio) adeo celeriter fecit, ut ..; C III, 36, a. id fieri celeriter; C III, 80, b. Caesar interim celeriter per nuntios in castris ... certior factus; Af 63. celeriter iter faciebant; H 37.
fero: quo celerius iis (Numidis) auxilium ferret; Af 39.
gero: re felicissime celerrimeque gesta; A 32. rem feliciter celeriterque gestam; A 78.
habeo: quod celeriter se habituros copiam confidebant; C III, 49. celeriter habito consilio; A 57, b.
immitto: celeriter nostri clamore sublato pila in hostes immittunt; G VI, 8, b.
impono: Alieno praetori ... praecipit ... de reliquo exercitu celeriter imponendo; Af 2.
infero: legionarios ... celeriter signa hostibus inferre; A 69, a.
insequor: parum celeriter insequentibus reliquis; A 25, b.
insinuo: ſ. do; A 52.
instruo: celeriter .. iis (copiis) instructis; Af 58.
interscindo: nostri ... celeriter opera flamma comprehensa partim restinguunt, partim interscindunt; G VIII, 43.
libero: quo celerius civitatem timore liberaret; G VIII, 38.
mitto: celeriter missis legatis; G III, 8. ut ... peditum milia decem sibi celeriter mitterent; G VII, 34. celeriter ... cohortes breviore itinere ad eundem occupandum locum mittuntur; C I, 43. nuntios .. ad eum (Caesarem) celeriter mittit; C III, 29.
muto: celeriter fortuna mutatur; C I, 59.
occupo: celeriter .. saltus Pyrenaeos occupari iubet; C I, 37. eum (collem) ... celeriter occupaverunt; Af 50.
occurro: quo propiore loco (Labienus) fuerat, eo celerius occurrerat; Af 49.
opprimo: quae (quadrigae) tamen celeriter multitudine telorum opprimuntur; A 75.
orior: celeriter est inter eos de principatu controversia orta; C III, 112, c.
pello: tam celeriter gradu pulsae (copiae) premebantur loci iniquitate; A 76.
percurro: cum (Caesar) celeriter omnes conventus percucurrisset; G VIII, 46, b.
perduco: omni ora maritima celeriter ad suam sententiam perducta; G III, 8. celeriter omnium cura quaesitus (Gutruatus) in castra perducitur; G VIII, 38.
perfero: eae res in Galliam Transalpinam celeriter perferuntur; G VII, 1. celeriter ad omnes Galliae civitates fama perfertur; G VII, 3. celeriter haec fama ac nuntiis ad Vercingetorigem perferuntur; G VII, 8.
perficio: quam facile atque celeriter eos (commentarios) perfecerit; G VIII, pr. b.
perrumpo: cuneo facto ut celeriter perrumpant; G VI, 40.
perturbo: hostes ... impetu facto celeriter nostros perturbaverunt; G IV, 12.
pervenio: illi ... celeriter ad eas ... munitiones pervenerunt; G III, 26. milites dato signo celeriter ad munitionem perveniunt; G VII, 46. celeriter .. (Caesar) in summam planiciem iugi pervenit; G VIII, 14, b. celeriter Petreius per Vettones ad Afranium pervenit; C I, 38. Cispius quo erat missus celeriter pervenit; Af 62. Caesar ... celeriter pervenit Leptim; Af 63.
possum: re frumentaria quam celerrime potuit comparata; G I, 37. ut quam celerrime posset legionem XIII ... arcesseret; G VIII, 11. quam potest celerrime ad Caninium contendit; G VIII, 39. quin (Vatinius) quam celerrime posset ipsum Octavium persequeretur; A 44, b.
potior: celeriter castris hostium sunt potiti; A 76.
procurro: ita .. hostes repente celeriterque

procurrerunt, ut ..; G I, 52. illi celeriter procucurrerunt; C III, 93, b.

prodeo: quo celerius hostis ... prodiret in aciem; G VIII, 8.

proficisci: Lucium Plancum ... celeriter in Carnutes proficisci iubet; G V, 25. quo celerius honestiusque ad res magis necessarias (Caesar) proficisceretur; A 71. Caesar ... celeriter sex cohortis secunda vigilia iubet proficisci; H 3, a.

prohibeo: centurio ... celeriter a familiaribus prohibitus Commii; G VIII, 23.

recipero: se prope explorata victoria celeriter amissa reciperaturos; G VII, 15.

recipio: si quo erat longius prodeundum aut celerius recipiendum; G I, 48. ad quos (equos) se celeriter ... recipiunt; G IV, 2. quo facto perturbati celerius, quam consuetudo fert equestris proelii, se receperunt; G VIII, 12. quod (equitatus) se per litora celeriter in oppidum recepit; C II, 26. s. repello.

redeo: celeriter .. ad suos quisque ordines redit; C III, 37, b.

reficio: (Laterensis) reficit se celeriter; A 54.

remigo: celerrime fortissimeque contra illo (Octavio) remigante; A 46.

repello: celeriter Domitiani a ponte repulsi se in oppidum receperunt; C I, 16. s. capio; G III, 28.

restinguo: s. interscindo.

revertor: celeriter equitatus ad quotidianum itineris officium revertitur; C I, 80.

sano: id tamen se celeriter maioribus commodis sanaturum; G VII, 29.

stringo: celeriter ... gladios strinxerunt; C III, 93, a.

subduco: s. demitto.

subsequor: s. educo; G VII, 68.

subvenio: quibus celeriter subveniunt levis armaturae pedites; G VIII, 19, a. quod nisi celeriter sociis foret subventum; Af 26, b.

succurro: si celeriter succurratur; C III, 80, a. qui satagentibus celeriter succurrerent; Af 78, b.

sum: celeriter, si illa sentiret, fore eum (regem) secum affirmans; A 24, b.

traduco: s. efficio; G VII, 35.

traicio: celeriter ... legiones III equitatumque omnem traiecit; C I, 40, a.

transmitto: exercitus ... celeriter transmittitur; G VII, 61.

transporto: ut ... quam celerrime exercitus sibi transportaretur; Af 26, b.

venio: eo cum de improviso celeriusque omni opinione venisset; G II, 3. se .. celeriter eo venturum; G IV, 21. iubet ... legionem .. celeriter .. ad se venire; G V, 46. Pompeium celeriter subsidio venturum; C I, 19. (Caesar) in Italiam celerius omnium opinione venit; A 78. ut (frater) celeriter sibi subsidio veniret; H 4. quoniam confido me celeriter ad urbem venturum; F 14.

ohne Verb: magna celeriter commutatio rerum; C I, 60.

celo, verbergen, verheimlichen: alqm: quod neque celari Alexandrini possent in apparanda fuga; A 7.

arma: cum iis, quae retinuerant et celaverant, armis; G II, 33.

factum: quod ... neque recte ac turpiter factum celari poterat; G VII, 80.

milites: plerosque (milites) ii, qui receperant, celant; C I, 76.

partem: circiter parte tertia (armorum) celata atque in oppido retenta; G II, 32.

censeo, meinen, dafür stimmen, beschließen, verordnen: I. alqs: Galli ... non omnes eos, qui arma ferre possent, ut censuit Vercingetorix, convocandos statuunt; G VII, 75.

II, 1. ut: quoniam ... senatus censuisset, uti, quicumque Galliam provinciam obtineret, ... Haeduos ... defenderet; G I, 35. alii, cuneo facto ut celeriter perrumpant, censent, ... alii ut in iugo consistant; G VI, 40. ut M. Calidius, qui censebat, ut Pompeius in suas provincias proficisceretur; C I, 2. plerique censebant, ut noctu iter facerent; C I, 67.

2. Particip: nec solis Biturigibus communem salutem committendum censent; G VII, 21. quod re integra primo incendendum Avaricum, post deserendum censuerat; G VII, 30. Caesar maturandum sibi censuit; G VII, 56. neque hos habendos civium loco neque ad concilium adhibendos censeo; G VII, 77, a. erant sententiae, quae conandum omnibus modis castraque Vari oppugnanda censerent; C II, 30. erant, qui censerent de tertia vigilia in castra Cornelia recedendum; C II, 30. ut sine spe castra oppugnanda censeam; C II, 31, b. senatus .. Coelium republica removendum censuit; C III, 21. unam fore tabellam, qui liberandos omni periculo censerent; C III, 83.

3. acc. c. inf.: neque sine gravi causa eum locum, quem ceperant, dimitti consuerant ‖ censuerant ‖ oportere; C I, 44.

III. deditionem, eruptionem: variis dictis sententiis, quarum pars deditionem, pars ... eruptionem censebat; G VII, 77, a.

censor, Censor: pollicetur L. Piso censor sese iturum ad Caesarem; C I, 8.

census, Zählung: censu habito, ut Caesar imperaverat; G I, 29.

centeni, je hundert: milia: Leptitanos ... XXX centenis milibus pondo olei in annos singulos multat; Af 97.

sestertios: sestertios centenos militibus est pollicitus; A 48. sestertiis centenis milites donavit; A 48. pollicetur .. iis (militibus) ... sestertios centenos se daturum; A 52.

centiens, hundertmal, zehn Millionen: 1. polliceor: civis ... sibi ... HS CLXXX ... polliceri coëgit; C II, 18, a.

multare: ibi Suicitanos ... HS C multat; Af 98.

cento, Lappen: I, 1. inicio: centones .. insuper iniecerunt; C II, 9, b.

2. facio ex: omnes fere milites aut ex coactis aut ex centonibus ... tunicas aut tegimenta fecerant; C III, 44, b.

II. contegi: coria ... centonibus conteguntur; C II, 10.

centum, hundert: alqs: circiter C (Numidas Gaetulosque) partim occiderunt, partim vivorum potiti sunt; Af 61, b.

adversarii: adversariorum ... ceciderunt CXXIII; H 15.

cohortes: (amissis) cohortibus ..., centum atque XXX; C III, 10, a. numero .. cohortes CX expleverat; C III, 88.

custodes: hostium custodibus CXXX in ea nave captis; Af 63.

elephanti: cum ... nuntiarentur ... elephanti CXX ... esse; Af 1. quod haberet ... elephantis CXX; Af 19, b.

equites: interfectis circiter CXX (equitibus); C II, 25, b. cuius (exercitus) numerus ... fuit ... equites CL; Af 3.

foramina: inventa sunt in eo (scuto) foramina CXX; C III, 53.
homines: ex quibus (hominibus) effugerunt CXX; H 21.
legionarii: ceciderunt ... ex legionariis CXXXVIII; H 24.
milites: eum electi milites circiter CXX ... sunt prosecuti; C III, 91.
milia: qui (fines) ... in latitudinem (milia passuum) CLXXX patebant; G I, 2. repertus est numerus milium C et X; G I, 29. nunc esse in Gallia ad centum et XX milium numerum; G I, 31, b. hos posse conficere armata milia centum; G II, 4, a. omnis insula est in circuitu vicies centum milium passuum; G V, 13. legionum hiberna ... milibus passuum centum continebantur; G V, 24. quod spatium est milium passuum circiter centum LX; G VII, 3. civis ... tritici modios CXX milia polliceri coëgit; C II, 18, a. quod oppidum (Carteia) abest a Corduba milia passuum CLXX; H 32, b.
naves: (erat) M. Bibulus cum navibus CX Corcyrae; C III, 7. ut .. naves .. C praepararentur; A 51.
obsides: obsidibus imperatis centum hos Haeduis custodiendos tradit; G VI, 4.
pagi: pagos centum Suevorum ad ripam Rheni consedisse; G I, 37. hi (Suevi) centum pagos habere dicuntur; G IV, 1.
passus: cum ... non totos C passus in horam (Caesar) esset progressus; Af 70.
sagittarii: cum ... sagittariis CL; Af 12.
HS: singulis (equitibus) C divisit; Af 87, b.
signa: signa .. militaria ... sunt relata CLXXX; C III, 99.
turres: turres admodum CXX excitantur; G V, 40.

centuria, Centurie: I. deligo ex: infirmiores milites ex omnibus centuriis deligi iubet; C I, 64.
II. milites: eum (Crastinum) electi milites circiter CXX voluntarii eiusdem centuriae sunt prosecuti; C III, 91.

centuriatim, centurienweise: centuriatim producti milites idem iurant; C I, 76.

centurio, Centurio, Hauptmann: I. **Subject**: accurrit: primi pili centurio, quem Nervico proelio compluribus confectum vulneribus diximus, ... ad Galbam (accurrit); G III, 5.
amittunt: quattuor .. ex una cohorte centuriones oculos amiserunt; C III, 53.
appropinquant: erant in ea legione fortissimi viri, centuriones, qui primis ordinibus appropinquarent, Titus Pulio et Lucius Vorenus; G V, 44, a.
ascendit: Lucius Fabius, centurio legionis VIII ... tres suos nactus manipulares atque ab iis sublevatus murum ascendit; G VII, 47, b.
cadunt: evocatos centurionesque complures (cecidisse); C III, 53.
commendant: complures .. tribuni militum et centuriones ad Caesarem veniunt seque ei commendant; C I, 74, b.
conatur: Marcus Petronius, eiusdem legionis centurio, cum portas excidere conatus esset, a multitudine oppressus ac sibi desperans ... manipularibus suis, qui illum secuti erant, „quoniam," inquit, „me una vobiscum servare non possum ..;" G VII, 50, b.
concidit: centuriones ... fortissime pugnantes conciderunt; G VI, 40. ex superiore loco multitudine telorum alter eorum (centurionum) concidit; H 23, a. in huius concidentis, centurionis ac viri fortis, insignia cum complures adversariorum concursum facerent; H 23, b.
concurrunt: concurrebant legati, centuriones tribunique militum; C I, 71.
conferunt: dat centurionibus negotium, ut ... ad fodiendos puteos animum conferant neve quam partem nocturni temporis intermittant; A 9.
conficit: centurio vel insueta re permotus vel celeriter a familiaribus prohibitus Commii conficere hominem non potuit; G VIII, 23.
confirmant: hi (centuriones) ... confirmant quidem certe totius exercitus animos alienos esse a Curione; C II, 27. f. II, 2. ago.
conquirunt: centurionibus et paucis militibus intromissis, qui arma iumentaque conquirerent; G VII, 12.
consequuntur: consequuntur hunc centuriones eius cohortis, quae in statione erat; G VII, 38.
continent: cum centuriones pectore adverso resisterent vique continerent milites ... nec quicquam proficerent; Af 82.
deligunt: exploratores centurionesque praemittit, qui locum idoneum castris deligant; G II, 17.
desperat: f. conatur.
dicit: quem (centurionem) inter suos eo die dixisse constabat excitari se Avaricensibus praemiis; G VII, 47, b.
ducit: qui (centurio) hunc eundem ordinem in exercitu Cn. Pompeii antea duxerat; C I, 13.
efferunt: f. IV, 2. praeter.
est: cum bis (tribunus erat) Titus Salienus, centurio legionis eiusdem; Af 28. f. appropinquant.
excidit: f. conatur.
existimant: complures .. tribuni militum et primorum ordinum centuriones nihil temere agendum ... existimabant; G V, 28.
ingreditur: (centurio) ingressus pedem offendit; H 23, a.
inquit: ex eis (militibus, tironibus) centurio legionis XIV ... inquit ..; Af 45. f. conatur.
interficiunt: petisse dicitur maior Titius a centurionibus, uti se priorem quam fratrem interficerent; Af 28.
intermittunt: f. conferunt.
laetantur: accidisse hoc complures Caesaris ... centuriones militesque laetabantur; A 24, b.
loquitur: postquam haec centurio praesenti animo adversus opinionem eius (Scipionis) est locutus; Af 46.
meretur: ut erat (Scaeva centurio) de se meritus et de republica; C III, 53.
nanciscitur: f. I, ascendit.
occupant: centuriones in oppido ... gladiis destrictis portas occupaverunt; G VII, 12.
offendit: f. ingreditur.
patiuntur: qui (centuriones) signa tolli non patiebantur; A 57, a.
perfugiunt: proxima nocte centuriones Marsi duo ex castris Curionis ... ad Attium Varum perfugiunt; C II, 27.
potest: f. conficit. — proficiunt: f. continent.
pugnant: f. concidit; G VI, 40.
recedunt: tertiae cohortis centuriones ex eo, quo stabant, loco recesserunt; G V, 43.
remanent: ex numero tribunorum militum centurionumque nonnulli sua voluntate apud eum (Caesarem) remanserunt; C I, 77.
resistunt: f. continent.
restituunt: centuriones ex legione V flumen transgressi duo restituerunt aciem; H 23, a.
sequuntur: primorum ordinum centuriones se sequi iubet; G V, 37. tribuni militum centurionesque sequuntur; C III, 13.
stant: f. recedunt.

subsequuntur: subsequuntur tribuni militum centurionesque; C I, 76.

transfugiunt: centuriones loricati VIII ad Caesarem transfugerunt ex legione vernacula; H 20.

transgrediuntur: ſ. restituunt.

veniunt: qui (tribuni, centuriones) eo praesidii causa venerant; C II, 21. ſ. commendant.

II. **nach Verben**: 1. **Accusativ**: **adduco**: una cum iis (militibus) depreosus L. Popius, primi pili centurio, adducitur; C I, 13.

adeo: centuriones tribunosque militum adire atque obsecrare, ut per eos Caesar certior fieret, ne ..; C I, 64.

adhibeo: convocato consilio omniumque ordinum ad id consilium adhibitis centurionibus; G I, 40, a.

amitto: ſ. **amitto** centuriones (4 St.) S 69, b.

appello: centurionibus .. nominatim appellatis; G II, 25. centuriones singillatim tribunosque militum appellat; G V, 52.

attribuo: electos ex omnibus legionibus fortissimos viros antesignanos, centuriones, Caesar ei classi attribuerat; C I, 57.

circumvenio: Lucius Fabius centurio quique una murum ascenderant circumventi atque interfecti muro praecipitabantur; G VII, 50, a.

conficio: ſ. I. accurrit.

convoco: convocatis centurionibus celeriter milites certiores facit ..; G III, 5. convocatis omnium legionum tribunis centurionibusque; Af 54, a.

deligo: ad eam rem delectos idoneos ei (Voluseno) tradit centuriones; G VIII, 23.

deprendo: ſ. adduco.

dono: quem (Scaevam centorionem) Caesar ... donatum milibus CC † atque ab octavis ordinibus ad primipilum se traducere pronuntiavit; C III, 53.

eligo: ſ. attribuo.

habeo: quos (tribunos, centuriones) ille postea magno in honore habuit; C I, 77.

impono: centurionibus ad portas oppidi et custodiis impositis; Af 7.

interficio: ex Afranianis interficiuntur T. Caecilius, primi pili centurio, et praeter eum centuriones IV; C I, 46. complores .. milites, etiam nonnulli centuriones, interficiuntur; C I, 80. omnibus primae cohortis centorionibus interfectis praeter principem priorem; C III, 64. ante pedes centurionem interfecit; Af 46. ſ. circumvenio.

intromitto: ſ. I. conquirunt.

mitto: legatos .. de pace primorum ordinum centuriones ad Caesarem mittunt; C I, 74, b. missis ad Varum noctu legatorum numero centurionibus; C II, 44.

muto: ut paucis mutatis centurionibus iidem ordines manipulique constarent; C II, 28.

obsecro: ſ. adeo.

occido: quartae cohortis omnibus centurionibus occisis; G II, 25. reliquarum cohortium omnibus fere centurionibus aut vulneratis aut occisis; G II, 25. centurionibus aliquot occisis; A 57, a.

opprimo: ſ. I. conatur. — **permoveo**: ſ. I. conficit.

perturbo: milites centurionesque ... perturbabantur; G I, 39.

pono: quos (centuriones) in statione ad praetoriam portam posuerat; C III, 94.

praecipito: ſ. circumvenio. — **praemitto**: ſ. I. deligunt. — **prohibeo**: ſ. I. conficit.

restituo: centuriones in priores ordines ... restituit; C I, 77.

sequor: ſ. I. conatur. — **sublevo**: ſ. I. ascendit. — **trado**: ſ. deligo.

traduco: quorum centurionum nonnulli ex inferioribus ordinibus reliquarum legionum virtutis causa in superiores erant huius ordines legionis traducti; G VI, 40. ſ. dono.

vulnero: centuriones militesque nonnulli (vulnerantur); C III, 19, b. ſ. occido; G II, 25.

2. **Dativ**; **ago**: tribunis militum centurionibusque (gratias agit), ... quod eorum (Gaditanorum) consilia sua virtute confirmassent; C II, 21.

annuo: annuit centurionibus, quid fieri vellet; Af 46.

attribuo: neque satis ... tribunis militum centurionibusque, quibus singulae naves erant attributae, constabat ..; G III, 14. a.

condono: centurionibus † tot milia nummum praedae nomine condonanda pollicetur; G VIII, 4.

consto: ſ attribuo. — **do**. ſ. I. conferunt.

inquam: iis centurionibus ... clare ... „tuemini“, inquit, „castra“; C III, 94.

mando: haec eadem centurionibus tribunisque militum mandabant, ut per eos ad Caesarem deferrentur; G VII, 17, d.

polliceor: pollicetur quaterna in singules (milites) iogera et pro rata parte centurionibus evocatisque; C I, 17. ſ. condono.

trado: tradit eos centurionibus; Af 54, b.

3. **Ablativ**: **utor**: ducibus usi centurionibus tribunisque militum; C III, 95.

4. **mit Präpositionen**; **ago cum**: reliquae legiones cum tribunis militum et primorum ordinum centurionibus egerunt; G I, 41.

converto ad: modo conscripti ad tribunum militum centurionesque ora convertunt; G VI, 39.

impetro ab: id .. ab eis (centurionibus) facile impetrasse; Af 28.

peto a: ſ. I. interficiunt.

sumo a: simul a tribunis militum centurionibusque mutuas pecunias sumpsit; C I, 39.

III. **nach Substantiven**: **alqs**: ſ. I. concidit; H 23, a. — II, I. traduco.

animi: quod pignore animos centurionum devinxit; C I, 39.

compar: cum eius (centurionis) compar *impar* proelium facere coepisset; H 23, a.

imperium: ut nemo aut tribuni aut centurionis imperium desideraret; C III, 74.

insignia: ſ. I. concidit; H 23 b.

interitio: ita pridie duorum centuriooum interitio hac adversariorum poena est litata; H 24.

numerus: ſ. I. remanent.

praesentia: multum (pudorem) etiam tribunorum militum et centurionum praesentiam afferre; C I, 67.

scutum: scuto .. ad eum (Caesarem) relato Scaevae centurionis; C III, 53.

virtus: quorum (centurionum) egregiam fuisse virtutem; G V, 52.

IV. **Umstand**: I. **compleri**: completur urbs † et ius, comitium tribunis, centurionibus, evocatis; C I, 3.

2. **ab**: quid ab his (centurionibus) praecipiatur, exspectant; G VI, 39.

cum: in qua (nave) milites veterani cum uno centurione ... foerunt; Af 44.

in: in his (centurionibus) primipilo P. Sextio Baculo ... gravibus .. vulneribus confecto; G II, 25.

per: inter se per ... centuriones ... colloquuntur; C I, 20. ſ. II, I. adeo. II, 2. mando.

praeter: ut ex nostris praeter duos centuriones sit nemo desideratus gloria se efferentes; H 23, b.

cerno, sehen, wahrnehmen: I. acc. c. inf.: cernebatur equitatus nostri proelio novissimos illorum premi vehementer; C I, 64. cum ex vallo Pompeium adesse ... cernerent; C III, 69.

II. alqm: simul ab sinistro cornu P. Attii equitatus omnis et una levis armaturae interiecti complures ... cernebantur; C II, 34, a. M. Antonius ... cum cohortibus XII descendens ex loco superiore cernebatur; C III, 65.

alqd: illum (imperatorem) adesse et haec coram cernere existimate; G VI, 8, b.

aciem: prima luce ... hostium acies cernebatur; G VII, 62, a. acies instructa a nostris ... cernebatur; C III, 69.

agmen: cum primum agmen Pompeii procul cerneretur; C III, 41.

collem: qui (collis) superioribus diebus vix prae multitudine cerni poterat; G VII, 44.

copias: cum ... foris tantae copiae equitatus peditatusque cernerentur; G VII, 76.

declivia, devexa: ut de locis superioribus haec declivia et devexa cernebantur; G VII, 88.

equitatum: repente post tergum equitatus cernitur; G VII, 88. f. alqm; C II, 34, a.

Lunam. deorum numero eos solos ducunt, quos cernunt, ... Solem et Vulcanum et Lunam; G VI, 21.

pulverem: iam .. se pulverem venientium cernere; C II, 43. ut simul Domitiani exercitus pulvis cerneretur; C III, 36, b.

Solem, Vulcanum: f. Lunam.

vim: eodem .. tempore vis magna pulveris cernebatur; C II, 26.

certamen, Kampf, Wettstreit: I. consistit: omne certamen in virtute constitit; A 15.

est: minime .. par erat proelii certamen; A 16.

II. 1. pono. reliquum erat certamen positum in virtute; G III, 14, b. erat in celeritate omne positum certamen; C I, 70.

2. verso in: sic fortuna in contentione et certamine utrumque versavit, ut ..; G V, 44, b.

III. initium: initio certaminis paulo longius eius (Scipionis) equitatus circumvectus; Af 59.

periculum: sive certaminis periculo sive subito adventu ... copias instruunt pro castris; G VIII, 9.

IV fieri: fit proelium acri certamine; G VIII, 28.

geri: dum pari certamine res geri potuit; C I, 51.

pugnare: ita vario certamine pugnatum est; C I, 46.

certe, gewiß, sicherlich, wenigstens: I. allein: ego certe meum rei publicae ... officium praestitero; G IV, 25. quoa certe inde decedendum esset Afranio; C I, 71. quod certe saepe flaverant venti, quibus necessario committendum existimabat; C III, 25. certe hoc prae se Thorius ferebat; A 58.

II. at: in quo (consilio) si non praesens periculum, at certe longinqua obsidione fames esset timenda; G V, 29.

aut: ut (imperatores) ... aut cum honore aliquo aut certe sine ignominia domum revertantur; C I, 85, c. quae quidem ego aut omnino falsa aut certe minora opinione esse confido; C II, 31, b.

quidem: vestrae quidem certe vitae prospiciam; G VII, 50, b. hi (centuriones) ... confirmant quidem certe totius exercitus animos alienos esse a Curione; C II, 27.

sed: sed certe dimissis per agros nuntiis sibi quemque consulere iussit; G VI, 31.

certo, sicher: non vestra .. sponte vos certo scio ... civis ... consectari; Af 44.

certo, streiten, wetteifern: I. unpersönlich: quod tam diu pari proelio cum Alexandrinis certaretur; A 29.

II. crudelitas: crudelitatem cum avaritia certasse; A 55.

certus, sicher, gewiß, zuverlässig, bestimmt, entschieden: A. **bei Substantiven:** alqs (certiorem facio): Haedui ... Caesarem certiorem faciunt sese ... prohibere; G I, 11. ubi per exploratores Caesar certior factus est tres iam partes ... id flumen traduxisse; G I, 12. ab exploratoribus certior factus hostes sub monte consedisse G I, 21. ab exploratoribus certior factus est Ariovisti copias ... abesse; G I, 41. litteris ... item Labieni certior fiebat omnes Belgas ... coniurare; G II, 1. *Caesar* certior factus ab Titurio ... ad eos contendit; G II, 10. a Publio Crasso certior factus est omnes ... esse; G II, 34. subito per exploratores certior factus est ... omnes .. discessisse; G III, 2. certior factus est in hiberna perventum; G V, 25. Caesar ... suos facit certiores; G V, 49. ab Lucio Roscio ... certior factus est magnas Gallorum copias ... convenisse; G V, 53. fit ab Ubiis certior Suevos ... cogere; G VI, 10. senatus ... consulto certior factus, ut omnes iuniores Italiae coniurarent; G VII, 1. Labienus ... Caesarem per nuntios facit certiorem, quid faciendum existimet; G VII, 87. cum crebris legationibus Remorum (Caesar) certior fieret Bellovacos ... exercitus comparare; G VIII, 6. legatus ... litteris .. Gai Canini Rebili fit certior, quae in Pictonibus gerantur; G VIII, 27 ibi crebris litteris Caninii fit certior, quae de Drappete et Lucterio gesta essent; G VIII, 39. quamquam ... (Caesar) certior .. fiebat id agi ..; G VIII, 52. certior factus Iguvium Thermum praetorem cohortibus V tenere; C I, 11. a quo (Lentulo Spinthere) factus Vibullius certior, quae res in Piceno gererentur; C I, 15, b. ut per eos Caesar certior fieret, ne ... parceret; C I, 64. fit ab his certior Caesar duces ... copias castris educere; C I, 66. (Varro) certior ab suis factus est praeclusas esse portas; II, 20, b. quibus (litteris) est certior factus (Calenus) ... portus ... teneri; C III, 14. postea (Pompeius) per exploratores certior factus; C III, 41. interim certior factus P. Sulla ... auxilio cohorti venit; C III, 51, a. a quibus Domitius certior factus; C III, 79, b. navigio actuario Caesarem faciunt certiorem; A 9. Caesar interim celeriter per nuntios in castris ... certior factus; Af 63. per quod (indicium) certior fieret Caesar, quae ... compararentur; H 18, a. statim vos certiores faciam; F 19. — de: uti ... se .. de his rebus certiorem faciant; G II, 2. quibus de rebus Caesar ab Crasso certior factus; G III, 9, a. sic uno tempore et de navali pugna Sabinus et de Sabini victoria Caesar certior factus est; G III, 19. de Germanorum discessu per exploratores certiores facti; G IV, 4. his de rebus Caesar certior factus; G III, 5. cum de rebus gestis certiorem faciunt; G V, 37. Iuba certior factus a Saburra de nocturno proelio; C II, 40. ibi certior ab Acilio et Murco per litteras factus (Caesar) de postulatis Libonis; C III, 16. rex interim Iuba de equestri proelio Scipionis certior factus; Af 48. qua de re Caesar per indicem certior factus; Af 65. Caesar interim de insidiis Labieni ex perfugis certior factus; Af 66. de adventu:

§. **adventus,** III, 2. certiorem facio de (7 St.) S. 47, a.

alqd: cum ... ex captivis certius cognosceret ... Duratium ... oppugnari; G VIII, 26. neque certum inveniri poterat, obtinendine Brundisii causa (Pompeius) ibi remansisset; C I, 25, a. dum certum cognosceret, confectusne Cassius esset; A 53. certum est vobis vitam et pecuniam donare; Af 44. qui cum certum comperisset legatorum responsa ita esse gesta; H 22, b. vgl. B.

animus: Scipionem ad dimicandum paratum ad se certo animo venire; Af 41.

auctores: haec se certis nuntiis, certis auctoribus comperisse; C II, 18, a. ubi certis auctoribus comperit ... copias abesse; C II, 37.

cives: transfuga suos cives facit certiores Iubam ... accucurrisse; Af 74.

civitates: Caesar ... omnes civitates facit de suo adventu certiores; Af 26, a.

cohortes: equites et cohortes ... speculatoribus antemissis certiores fiunt; H 38.

condicio: haec quo facilius certisque condicionibus fiant; C I, 9, b. fugitivis omnibus nostris certus erat Alexandriae receptus certaque vitae condicio; C III, 10.

dies: uti sibi concilium totius Galliae in diem certam indicere ... liceret; G I, 30. eos .. (obsides) ad certam diem adduci iubet; G V, 1. bis (equitibus) certum diem conveniendi dicit; G V, 57. uti ante certam diem Caesar exercitum dimittat; C I, 2. certa .. eius rei die constituta; C III, 33.

equites: §. cohortes.

exploratores: ibi per certos exploratores ..., quae ad Avaricum agerentur, cognoscebat; G VII, 16.

gradus: cum repente instructas velut in acie certo gradu legiones accedere Galli viderent; G VIII, 9.

homo: certis hominibus dat negotium, ut ..; A 51. litteras ... dat homini certo ad Scipionem perferendas; Af 4. (Caesar) memor ... rapinarum certorum hominum; Af 54, a.

imperium: egressi nullo certo ordine neque imperio; G II, 11. nullus ordo, nullum imperium certum (erat); C I, 51.

iter: magno .. circuitu nullo certo itinere exercitum ducit; C I, 68.

locus: civitatibus milites imperat certumque in locum convenire iubet; G V, 1. locis certis horrea constituit; C III, 42. quod neque certum locum gubernatoribus ... praeceperat; Af 3. ut in tempore his (tabellis) perlectis locum certum peterent universi; Af 3. sagittarios ... locis certis ... collocaverat; Af 60.

manus: erat ... manus certa nulla; G VI, 34, a.

mensurae: nisi certis ex aqua mensuris breviores esse quam in continenti noctes videbamus; G V, 13.

milites: milites certiores facit, paulisper intermitterent proelium; G III, 5.

modus: neque quisquam agri modum certum ... habet; G VI, 22.

naves: certas sibi deposcit naves Domitius; C I, 56.

numerus: certum numerum militum ad se celeriter adduci iubet; G VII, 4, b. imperat certum numerum militum civitatibus; G VII, 31. certum numerum cuique ex civitate imperandum (statuunt); G VII, 75. equitum peditumque certum numerum a civitatibus Siciliae exigebat; C I, 30, b. Thisdritanos ... certo numero frumenti multat; Af 97.

nuntii: posteaquam certiores nuntii de exercitu Romanorum venerint; G VI, 10. §. auctores; C II, 18, a.

opportunitates: cuius itineris has esse certas opportunitates; A 35.

ordines: nullis custodiis neque ordinibus certis; C III, 101, a. ut sine signis certisque ordinibus ... prodierant; A 20, a. §. imperium.

pars: priusquam ea pars Menapiorum ... certior fieret; G IV, 4. certas .. cuique partes ad custodiam urbis attribuit; C I, 17.

pecuniae: in singulos conventus ... certae pecuniae imperabantur; C III, 32, b.

pernicies: cum ... nec se sine certa pernicie ... putarent provinciae fines intrare posse; G VIII, 32.

pondus: utuntur ... taleis ferreis ad certum pondus examinatis; G V, 12.

pons: certiorem illum (pontem) propioremque oppido Alexandrini tuebantur; A 19.

receptus: §. condicio; C III, 110.

res: cum ad has suspiciones certissimae res accederent; G I, 19. sine certa re Ambiorigem ad eius modi consilium descendisse; G V, 29.

signum: hos (expeditos) certo signo revocare constituit; C I, 27.

spatia: milites disponit non certis spatiis intermissis; C I, 21.

subsidia: neque certa subsidia collocari (poterant); G II, 22.

tempus: hi certo anni tempore in finibus Carnutum considunt; G VI, 13, b. certum .. ei rei tempus constituitur; C III, 19, b.

ventus: (Caesar) vento certo celerique navigio vectus; Af 2.

victoria: unam esse Haeduorum civitatem, quae certissimam Galliae victoriam detineat; G VII, 37.

B. **allein;** 1. est: neque tanto spatio, certi quid esset, explorari poterat; G VII, 45, a.

II. cognosco: de casu Sabini et Cottae certius ex captivis cognoscit; G V, 52.

III. pro: id eane de causa ... fecerint, ... non videtur pro certo esse proponendum; G VII, 5. nullum portum ... pro certo tutum ab hostium praesidio fore suspicabatur; Af 3.

cervices, Nacken, Hals: servi sunt in crucem sublati, militi cervices abscisae; H 20.

cervus, Hirsch, Gabel: I. eminent, tardant: huic (vallo) loricam pinnasque adiecit grandibus cervis eminentibus ad commissuras pluteorum atque aggeris, qui ascensum hostium tardarent; G VII, 72.

II. figura: est bos cervi figura; G VI, 26.

cespes, Rasenstück: I. circumcido: gladiis cespites circumcidere ... nitebantur; G V, 42.

comporto: ad aggerem cespitibus comportandis; G III, 25.

II. ordines: obstructis in speciem portis singulis ordinibus cespitum; G 5, 51.

III, 1. consterni: (videre licuit) recentibus cespitibus tabernacula constrata; C III, 96.

2. pro: pro cespite cadavera collocabantur; H 32, a.

cesso, zögern: qui (Euphranor) ubi Caesaris ‖ cessari, al. ‖ animum advertit; A 15.

ceterus, übrig, andere: A. **bei Substantiven:** amici: uti ... Haeduos ceterosque amicos populi Romani defenderet; G I, 35.

auxilia: sinistrum (cornu teoebant) III et V legio itemque et cetera auxilia et equitatus; H 30.

civitates: in Carnutes ceterasque proficiscitur civitates; G VIII, 31. ceterae .. civitates ... imperata ... faciunt; G VIII, 31. neve ... ceterae civitates ... se vindicarent in libertatem; G VIII 39.

cohortes: quae (cohors) temere ante ceteras extra aciem procurrerat; C I, 55.
genera: quae (genera ferarum) maxime differunt ab ceteris; G VI, 25.
legiones: ceteras (legiones) in Italiam mittit; C II, 22. legiones ibi ... ceteras reliquit; A 33.
portae: duabus relictis portis obstruere ceteras; G VII, 41.
res: frumento ceterisque rebus iuvare; G II, 3. in quod (castellum) ... et frumentum et res ceteras ... comportaverat; Af 36. vino, oleo ceterisque rebus, quae ad victum parari solent, corruptis; Af 43. ubi Scipio magnum frumenti numerum, armorum, telorum ceterarumque rerum ... habuerat; Af 89.
tela: scorpionum, catapultarum ceterorumque telorum ... magnam copiam habebat; Af 31, c.
tetrarchae: quod ei neque legibus neque moribus concessum esse ceteri tetrarchae contendebant; A 67.
B. **allein: a. masc.:** I. erumpunt: erumpunt ceteri Correo proeliante ex silvis; G VIII, 19, a.
existimant: ut ceteri existimabant; A 64.
faciunt: quas (res) ceteri facerent; G I, 32.
gerunt: quo ceteri dissimiliter se gerant; Af 54, a.
habent: ceteri faciliorem fugam habuerunt; A 31.
mittunt: ceteri e vestigio mittunt ad Caesarem legatos; G VIII, 21.
sciunt: ceteri .., quam bene ..., nos etiam, quam facile ... eos (commentarios) perfecerit, scimus; G VIII, pr. b.
II. I. intercludo: a quibus (evocatis) ceteri intercluduntur; A 53.
2. permitto a: converso .. equo se a ceteris incautius permittit in praefectum; G VIII, 48, h.
III. longe ab: qui ... non reiecti et relegati longe ab ceteris ... intereant; G V, 30.
una cum: erat una cum ceteris Dumnorix Haeduus; G V, 6.
IV. calamitas: calamitate ceterorum ducti Carnutes ... dispersi profugiunt; G VIII, 5.
V. abl. comp.: (Ubii) paulo sunt eiusdem generis ceteris humaniores; G IV, 3.
b. neutr.: I, 1. conficio: quam rem sicuti cetera celeriter feliciterque confecit; G VIII, 46, a.
restituo: cetera .. restitueret sociis civibusque Romanis, A 70.
2. addo ad: ad cetera addiderunt falsum ab his equitum numerum deferri; C III, 59.
II. in: † in munitionibus ceterisque, quae ad oppidum || oppugnandum || opus fuerunt; H 7.
C. **Lücke:** † multis iterante diebus coniectis cum ceteris festinationem bellum conficiendum; H 2.

cetratus, leichtbeschildet: A. cohortes: praeterea scutatae [citerioris provinciae] et cetratae [ulterioris Hispaniae] cohortes circiter LXXX (erant); C I, 39. cohortibus .. cetratis subsidio missis; C I, 55.
B. I. consectantur: hos ... cetrati citerioris Hispaniae consectabantur; C I, 48, b.
habent: frumenti copiam legionarii nonnullam habebant, ... cetrati auxiliaresque nullam; C I, 78.
petunt: hunc (montem) cum obliquo itinere cetrati peterent; C I, 70.
possunt: nec minimam partem temporis equitum vim cetrati sustinere potuerunt; C I, 70.
II, 1. circumvenio: omnes .. (cetrati) ab eis (equitibus) circumventi ... interficiuntur; C I, 70.
2. defendo a: ita se a cetratis equitibusque defendunt; C I, 75.

III. cohors: ex eo loco IV cetratorum cohortis in montem ... mittit; C I, 70. cum hac (familia) et praetoria cohorte cetratorum ... improviso ad vallum advolat; C I, 75.
corpora, facultates: quorum (cetratorum) erant et facultates ad parandum exiguae et corpora insueta ad onera portanda; C I, 78.
numerus: magnus eorum (cetratorum) quotidie numerus ad Caesarem perfugiebat; C I, 78.

chara, Kümmelwurzel: quod (genus radicis) appellatur chara; C III, 48.

cibaria, Mundvorrat: I. effero: trium mensum molita cibaria sibi quemque domo efferre iubent; G I, 5.
II. inopia: (hortabatur) inopia cibariorum; G III, 18. imperitos homines inopia cibariorum adductos ad iniquam pugnandi condicionem posse deduci; G VI, 10.

cibus, Speise: I. abstineo: Drappes ... paucis diebus cibo se abstinuit atque ita interiit; G VIII, 44.
careo: diem iam quintum cibo caruerat; G VI, 38.
II. genus: quae res .. cibi genere ... vires alit; G IV, 1.
III. iuvare: orabant, ut se ... cibo iuvarent; G VII, 78.

cingo, umgeben, einschließen, besetzen: campum: quem (campum) iugum cingens ... velut theatri efficit speciem; Af 37.
collem: hunc (collem) ex omnibus fere partibus palus difficilis atque impedita cingebat; G VII, 19.
copias: equitum .. copiae ... coronae .. in modum cingere multitudine sua Caesaris copias; Af 70.
corpus: quoniam ... nec facile totum corpus corona militum cingeretur; G VII, 72.
hiberna: vallo pedum IX et fossa pedum XV hiberna cingunt; G V, 42.
latus: equitatus latera cingebat; C I, 83. tertium (latus) palude cingebatur; A 28.
montem: quae (vallis) totum paene montem cingebat; G VIII, 40.
murum: praesidii tantum est, ut ne murus quidem cingi possit; G VI, 35, h.
oppidum: quod flumen Dubis ut circino circumductum paene totum oppidum cingit; G I, 38. colles mediocri interiecto spatio pari altitudinis fastigio oppidum cingebant; G VII, 69.
Thessaliam: qui (montes) Thessaliam cingunt; C III, 36, b.

cippus, Spitzsäule: hos cippos appellabant. ante quos ... scrobes ... fodiebantur; G VII, 73, a.

circa, um: I. trepido: hostes circa vallum trepidare; Af 82.
II. zum Satz: detrimentis quibusdam circa montem Amanum acceptis; C III, 31. delectus circa urbem intermittuntur; C I, 14.

circinus, Zirkel: quod flumen Dubis ut circino circumductum paene totum oppidum cingit; G I, 38.

circiter, ungefähr, gegen: I. **bei Zahlen:** 1. **Grundzahlen:** dies circiter quindecim; G I, 15. c. mille passuum; G I, 25. hominum milibus c. XV; G I, 25. c. hominum milia CXXX; G

1, 26. c. hominum milia VI; G I, 27. horum .. c. milia XV; G I, 31, b. c. passus sexcentos; G I, 49. ><. c. hominum numero sedecim milia; G I, 49. milia passuum ... c. quinquaginta; G I, 53. diebus .. c. quindecim; G II, 2. fossam .. c. passuum quadringentorum; G II, 8. c. milia passuum quinque; G II, 13. passus c. docentos; G II, 18. altitudo pedum c. trium; G II, 18. c. CCXX naves; G III, 14, a. acclivis c. passus mille; G III, 19. c. milia passuum sexcenta; G IV, 3. navibus c. LXXX onerariis; G IV, 22. c. milia passuum septem; G IV, 23. equites c. XXX; G IV, 35. milites c. trecenti; G IV, 37. hominum c. milia sex; G IV, 47. c. sexcentas ... naves; G V, 2. (traiectum) c. milium passuum XXX; G V, 2. dies c. XXV; G V, 7. milia passuum c. XII; G V, 9. amissis c. XL navibus; G V, 11. c. dies x; G V, 11. milia passuum quingenta; G V, 13. milibus c. quattuor essedariorum relictis; G V, 19. diebus c. XV; G V, 26. milia passuum c. quinquaginta; G V, 27, b. a milibus passuum c. duobus; G V, 32. equites c. quadringentos; G V, 46. hae (copiae) erant armata c. milia LX; G V, 49. c. milia passuum quattuor; G V, 49. milia passuum .. c. LX; G V, 53. qui ... convaluerant, c. CCC; G VI, 36. spatium .. milium passuum c. centum LX; G VII, 3. equites c. CCCC summittit; G VII, 13. qui (numerus) fuit c. milium XL; G VII, 28. milia passuum c. XXX; G VII, 38, a. deprensis navibus c. quinquaginta; G VII, 58. c. milia passuum decem; G VII, 66, a. c. tribus milibus hostium ... interfectis; G VII, 68. c. milia passuum tria; G VII, 69. coactis equitum VIII milibus et peditum c. CCL; G VII, 76. captivorum c. viginti milia; G VII, 90. c. XX cohortes; C I, 15, b. milia passuum c. III; C I, 16. equites ... c. CCC; C I, 18. c. CCC equites; C I, 24. cohortes c. LXXX; C I, 39. equitum ... c. V milia; C I, 39. intermissis c. passibus CCCC; C I, 41. planicies c. passuum CCC; C I, 43. in longitudinem passuum c. CCCC; C I, 45. nostri ... c. LXX; C I, 46. hominum milia c. VI; C I, 51. sagittarii c. CC; C I, 51. cohortes c. XXX; C II, 18, a. interfectis c. CXX reliqui (equites) ..; C II, 25, b. (naves) numero c. CC; C II, 25, b. ex numero adversariorum c. DC interfectis; C II, 35, b. nactus c. XXX (naves); C III, 9. scaphas ... c. LX; C III, 24. missis ... equitibus ... c. CCCC; C III, 28, b. campus c. milium passuum VI; C III, 37, a. c. LXXX (hostibus) interfectis; C III, 37, b. milia sagittarum c. XXX; C III, 53. c. passus CCCC; C III, 66. c. passus quingentos; C III, 67. milia XLV, evocatorum c. duo; C III, 88. milites c. CXX voluntarii; C III, 91. centuriones ... c. XXX amisit; C III, 99. c. milia XV cecidisse videbantur; C III, 99. applicatis ... navibus c. XL; C III, 101, b. desiderati sunt ... c. CCCC; A 21. milia passuum c. VII; A 29. c. milia passuum VII; A 36 c. IV milia passuum; A 59. cum Maurorum c. tribus milibus; Af 3. milia passuum III; Af 12. c. passus mille; Af 38. (Gaetuli) c. mille perfugiunt; Af 56. c. C (Numidas Gaetulosque) .. occiderunt; Af 61, b. insidiatores ... concidit c. D; Af 66. c. CCC amissis; Af 70. c. duum milium interiecto spatio; Af 75. c. milia passuum IV; Af 76. praesidium equestre c. II milium numero; Af 78, a. qui ... erant numero c. mille; Af 95. c. passuum duo milia; H 7. c. milia passuum IV; H 8. c. XL equites; H 21. c. milia passuum V; H 29, a. ceciderunt milia hominum c. XXX; H 31, b.

2. **Ordnungszahlen:** circiter parte tertia celata; G II, 32. hora c. diei quarta; G IV, 23. hora c. XI diei; G V, 46. hora c. tertia; G V, 47. hora noctis c. decima; G VIII, 35. quarta vigilia c.; C I, 22. hora c. sexta eiusdem diei; C I, 80. hora c. IX; C I, 82. parte c. tertia ... dimissa; C I, 87. c. vigilia prima; Af 37. c. vigilia secunda noctis; Af 47. luna hora c. sexta visa est; H 27.

II. **Zeit:** 1. **Ablativ** (vgl. I, 2): media circiter nocte; G V, 8. C I, 66. c. media nocte; G V, 49. circiter luminibus accensis Uticam pervenit; Af 89.

2. **Accusativ:** circiter meridiem exercitum in castra reduxit; G I, 50.

circueo s. **circumeo.**

circuitus, Umkreis, Umfang, Umweg: I. accedit, auget: s. III. alqd.

teuet: eius munitionis ... circuitus XI milia passuum teuebat; G VII, 69.

II, 1. addo: milium sex ad iter addito circuitu; C I, 64.

habeo: pons ... magnum circuitum habebat; C I, 63. quod ... interiore spatio minurem circuitum habebant; C III, 44, b.

2. vaco: quae (pars) fere pedum CCC intervallo fluminis circuitu vacabat; G VIII, 41.

3. duco in: a quibus (castris) ... vallum in oppidi circuitum ducere instituit; G VIII, 33.

III. alqd: quidquid huc circuitus ad molliendum clivum accesserat, id spatium itineris augebat; G VII, 46.

magnitudo: quem (collem) propter magnitudinem circuitus opere circumplecti non potuerant nostri; G VII, 83.

IV, 1. amplecti: castellis .. XXIV effectis XV milia passuum circuitu amplexus; C III, 44, a.

ducere: ut milium amplius quinquaginta circuitu locis apertis exercitum duceret; G I, 41. magno ... circuitu nullo certo itinere exercitum ducit; C I, 68.

longus: Caesari circuitu maiore iter erat longius; C III, 30, b.

mittere: ne semper magno circuitu per pontem equitatus esset mitteudus; C I, 61.

occupare: Pompeius (nitebatur), ut quam plurimos colles quam maximo circuitu occuparet; C III, 45.

pervenire: sex milium circuitu in oppidum pervenit ‖ perveniunt ‖; C II, 24.

petere: longo circuitu easdem omnes iubet petere regiones; G VII, 45, a.

proficisci: (Caesar) magno circuitu difficili angustoque itinere Dyrrbachium profectus est; C III, 41.

vitare: longiore circuitu custodias stationesque equitum vitabant; C I, 59.

2. in: qualis esset natura montis et qualis in circuitu ascensus; G I, 21. quod (oppidum) cum ex omnibus in circuitu partibus altissimas rupes despectusque haberet; G II, 29. vallo pedum XII in circuitu quindecim milium ... circummuniti; G II, 30. insula est in circuitu vicies centum milium passuum; G V, 13. milium passuum XV in circuitu munitionem perfecerunt; G V, 42. quod milia passuum in circuitu XVII erat complexus; C III, 63, a. operibus .. in circuitu oppidi cotidianis; A 61.

circulor, sich versammeln: totis .. castris milites circulari et dolere hostem ex manibus dimitti; C I, 64.

circum, um, herum, ringsum: A. **Präposition:** I. colloco: Vercingetorix ... mediocribus circum se intervallis separatim singularum civitatium copias collocaverat; G VII, 36.

concurso: ipse (Caesar) ... pedibus circum milites concursans; Af 81.
conscribo: Caesar ... conscriptis litteris circum provinciam omnes civitates facit de suo adventu certiores; Af 26, a.
constituo: praesidia in Rutenis ... circumque Narbonem ... constituit; G VII, 7.
dimitto: dimissis circum municipia litteris; C II, 22. dimisit ... circum omnes propinquas provincias; C III, 112, b.
dirigo: celeri festinatione circum munitiones iugo dirigunt; H 38.
dispono: quas (legiones) Narbone circumque ea loca hiemandi causa disposuerat; C I, 37. Caesar classes circum insulas portusque disposuit; Af 21. circum ea loca castella disposuit; H 20.
distribno: quos (gladiatores) postea ... circum familias conventus Campaniae custodiae distribuit; C I, 14.
habeo: magnum numerum equitatus suo sumptu semper alere et circum se habere; G I, 18. Sabinus quos in praesentia tribunos militum circum se habebat; G V, 37. ita plurimus circum se ambactos clientesque habet; G VI, 15. civitatibus maxima laus est quam latissime circum se vastatis finibus solitudines habere; G VI, 23. militari instrumento, quod circum se habebat, erepto; G VI, 30.
proficiscor: ipse (Caesar) ... proficiscitur circum villas frumentatum; Af 9. ipse (Caesar) frumentatum circum villas ... profectus; Af 67.
sum: qui (rex Cotys) circum Thessaliam esse consuerat; C III, 36, b. erant .. circum castra Pompei permulti ... colles; C III, 43.
vagor: equitatus interim eorum circum Caesaris munitiones vagari; Af 24.
vehor: Caesar circum oppidum vectus natura loci perspecta rediit in castra; Af 3.
II. loca: ea, quae fertilissima Germaniae sunt loca circum Hercyniam silvam; G VI, 24.
materies: omnem materiem circum oppidum succisam intro congessit; H 41.
III. zum Sa h: tres (legiones), quae circum Aquileiam hiemabant; G I, 10. ipse (Caesar) cum tribus legionibus circum Samarobrivam trinis hibernis hiemare constituit; G V, 53. eas .. (storias) ex tribus partibus ... eminentibus trabibus circum turrim praependentes religaverunt; C II, 9, b, quod ... gravis autumnus in Apulia circumque Brundisium ... omnem exercitum valetudine temptaverat; C III, 2. dum haec circum Uzittam ab utrisque ducibus administrantur; Af 53. Attium Varum circum castella praeesse; H 27. operibus assiduis † lurnisque circum se interclosis; H 41.
B. Adverb: sum: ubi ex ea turri quae circum essent opera tueri se posse confisi sunt; C II, 10.

circumcido, ringsum abschneiden: cespites: gladiis cespites circumcidere ... nitebantur: G V, 42.
collem: erat ... collis ... ex omni parte circumcisus; G VIII, 36.

circumcirca, ringsumher: huc accedebat, ut aqua praeterquam in ipso oppido [nam] circumcirca nusquam reperiretur propius milia passuum VIII; H 41.

circumcludo, einschließen, einfassen: alqm: Pompeius, ne duobus circumcluderetur exercitibus, ex eo loco discedit; C III, 30, b. Lusitanus more militari ... celeriter equitatu cohortibusque circumcluditur; H 38.
adversarios: vallo circumcluderentur adversarii; H 32, a.
cornua: haec (cornua) studiose conquisita ab labris argento circumcludunt; G VI, 28.
equites: eum aliquot cohortibus et equitum turmis circumcludunt Caesaris equites et concidont; H 6.

circumdo, herumlegen, umgeben, einschließen: alqm: reliquos .. simul equitatu atque essedis circumdederant; G IV, 32. hi (Remi) ... cupidius insecuti peditibus undique sunt circumdati; G VIII, 12.
aciem: omnem .. aciem suam redis et carris circumdederunt; G I, 51, quod tota acies equitatu hostium circumdata tenebatur; C II, 41, b.
aedificium: aedificio circumdato silva; G VI, 30.
campum: hostes ... velut indagine hunc (campum) insidiis circumdederunt; G VIII, 18.
cohortes: cohortibus equitibus circumdatis; Af 18.
coronam: ita corona circumdata pugnatum est aliquamdiu vehementissime; H 13, b.
custodias: ibi .. custodiis circumdatis (plebem) habitare coëgerat; Af 87, a.
exercitum: exercitum sustinere non posse, praesertim circumdatum undique equitatu; C I, 71.
legionem: magnis copiis hostium circumdata (legio); A 40.
militem: elephans ... militem proboscide circumdat; Af 84. qua (proboscide miles) erat circumdatus; Af 84.
multitudinem: Iubam ... advenientem multitudine circumdata eo (oppido) potitum; Af 74.
munitionem: Caninius toto oppido munitiones circumdare muratur; G VIII, 34. Caesar ex proelio munitione circumdata Cordubam venit; H 33.
murum: hunc montem murus circumdatus arcem efficit; G I, 38.
oppidanos: munitione oppidanos circumdare prohibitus erat; G VIII, 37.
oppidum: Octavius quinis castris oppidum circumdedit; C III, 9, a. (oppidum) repente magnis circumdatum copiis; A 26.
silvam: locum castris excelsum in silva circumdata palude delegisse; G VIII, 7.
turres: turres toto opere circumdedit; G VII, 72.
urbem: quod ... flumine et palude circumdata (urbs) unum habeat ... aditum; G VII, 15.

circumduco, herumführen: I. brachia: Caesar munitionibus Ateguam oppugnare et brachia circumducere coepit; H 6.
cohortes: (cohortibus) longiore itinere circumductis; G III, 26.
flumen: quod flumen Dubis ut circino circumductum paene totum oppidum cingit; G I, 38.
milites: (milites) subsistunt et longo itinere ab his circumducti ad portum perveniunt; C I, 28.
II. alqm — praesidia: quos Pompeius ... omnia sua praesidia circumduxit atque ostentavit; C III, 61.

circumeo (circueo), umgehen, herumgehen, besichtigen, einschließen, überflügeln: I. comparo ad: adversariorum equitatus ... simul .. ad circumeundum comparare se coeperunt; Af 14.
II. alqm: circumiri enim sese ab aperto latere procurrentibus singulis arbitrabantur; C I, 44. Numidae ... ad ordines suos se recipientes circuibant; C II, 41, b.
aciem: s. **acies,** II, 1. circumeo (4 St.) S. 18, a.
bestias: ita celeriter bestiis circumitis; Af 83.
castra: equites circumitis hostium castris Crasso

renuntiaverunt ..; G III, 25. cohortes illo circumire castra ... iussit; A 31.
cornu: eodem impetu cohortes sinistrum cornu ... circumierunt; C III, 93, b.
exercitum: in circumeundo exercitu ‖ exercitum ‖ animadvertit hostes circa vallum trepidare; Af 82.
fossam: cum (legio) ... fossam .. circumire ac transcendere conata esset; A 40.
hiberna: circuitis omnibus hibernis; G V, 2.
hostes: reliqui (hostes), ne circumirentur, veriti se fugae mandant; G VII, 67.
manipulos: flens Petreius manipulos circumit militesque appellat; C I, 76.
munitiones: equitum ... partem circumire exteriores munitiones et ab tergo hostes adoriri iubet; G VII, 87.
opera: opera iterim ipse (Caesar) cotidie circuire; Af 21. cum (Caesar) opera circumiret; Af 63.
ordines: circumire ordines atque hortari incipit; C II, 41, a.
paucitatem: equitatus interim Labieni ... Caesaris paucitatem circuire non moratur; Af 15.
portas: ego reliquas portas circumeo; C III, 94.
urbem: totam urbem ... muro turribusque circummuniri ‖ circumiri ‖ posse; C II, 16.

circumfundo, verbreiten, umgeben: alqm: ubi neminem in aequum locum sese demittere, sed toto undique muro circumfundi viderunt; G VII, 28.
equites: nostri equites ... cedentibus circumfusi; G VIII, 29.
equitatum: circumfundi noctu equitatum Caesaris; C I, 67.
hostes: circumfunduntur ex reliquis hostes partibus; G VI, 37.
multitudinem: ut magna multitudine circumfusa ... nomen civitatis tollatur; G VI, 34, b. equites ... magna multitudine circumfusa morari atque iter impedire incipiunt; C I, 63. magna .. multitudo sagittariorum ab utraque parte circumfundebatur; C III, 63, b.
praesidia: ut ne magna quidem multitudine ... munitionum praesidia circumfundi possent; G VII, 74.
turmas: ut haberent facultatem turmas Iulianas circumfundi; Af 78, a.

circumicio, herumstellen: funditores: sagittariis funditoribusque circumiectis; C III, 45.
multitudinem: circumiecta multitudine hominum totis moenibus; G II, 6.

circummitto, umherschicken: legationes: legationes in omnes partes circummittuntur; G VII, 64. reliquas civitates circummissis legationibus amicitia Caesari conciliare studebat; C III, 55.
praecones: praeconibus .. circummissis pronuntiari iubent ..; G V, 51.
praefectos, tribunos: tribunos militum et praefectos circummittit atque hortatur, ... caveant; C I, 21.
senatores: delectum .. toto Piceno circummissis senatoribus habebat; C I, 12.

circummunio, einschließen: I. alqs: opere circummunire instituunt; H 38.
II. alqm: vallo pedum XII ... crebrisque castellis circummuniti oppido sese continebant; G II, 30. conatur .. eos vallo fossaque circummunire; C I, 81. ex proelio quos circummunitos superius demonstravimus; H 34.
copias: cum (legio) se obiecisset Pompeianis copiis atque operis ... circummuniret; C III, 66.
milites: paene ut feras circummunitos (milites) prohiberi aqua; C I, 84.
montem: montem opere circummunire instituit; C III, 97.
oppidum: oppidum .. eo die circummunire coepit; Af 79.
Thapsum: ipse (Caesar) ... Innatis castris Thapsum operibus circummunivit; Af 80.
urbem: totam urbem ... muro turribusque circummuniri ‖ circumiri ‖ posse; C II, 16.
Uticam: Curio obsidere Uticam et vallo circummunire instituit; C II, 36.

circummunitio, Einschließung: id ne fieri posset, obsidione atque oppidi circummunitione fiebat; C I, 19.

circumplector, umfassen, einschließen: collem: quem (collem) propter magnitudinem circuitus opere circumplecti non potuerant nostri; G VII, 83.
oppidum: Galli tragulis iaculisque oppidum ex hostium cadaveribus [sunt] circumplexi oppugnare coeperunt; H 32, a.

circumpono, herumlegen: circumpositi sunt huic oppido magni multique intercisi vallibus colles; A 72.

circumscribo, beschränken: crudelitatem et insolentiam in circumscribendis tribunis plebis (praedicat); C I, 32, b.

circumsedeo, umlagern: singulas civitates circumsederunt; H 26.

circumsido, umlagern: cum (Mundenses) diutius circumsiderentur; H 36.

circumsisto, sich herumstellen, umringen, bedrängen: I. alqs: cum essent expositi milites, ... Morini ... non ita magno suorum numero circumsteterunt; G IV, 37. hortatur Curionem Cn. Domitius, praefectus equitum, cum paucis equitibus circumsistens, ut ..; C II, 42.
pedites: si qui graviore vulnere accepto equo deciderat, (pedites) circumsistebant; G I, 48.
II. alqm: plures paucos circumsistebant; G IV, 26. impeditum .. hostes circumsistunt, G V, 44, b. ut, si flumen transissent, ... Arverni se circumsisterent; G VII, 5. quem perterriti omnes Arverni circumsistunt; G VII, 8. ne (Caesar) ab omnibus civitatibus circumsisteretur; G VII, 43. omnes uno consilio Domitium productum in publicum circumsistunt et custodiunt; C I, 20.
hominem: illi ... circumsistunt hominem atque interficiunt; G V, 7.
mercatores: uti ... mercatores in oppidis vulgus circumsistat; G IV, 5.
naves: cum singulas binae ac ternae naves circumsteterant; G III, 15. IV Rhodias naves circumsistunt Alexandrini; A 15.

circumspicio, sich umschauen nach, berücksichtigen, erwägen: alqm: ut modo visum ab se Ambiorigem in fuga circumspicerent captivi; G VI, 43. (omnes) circumspicere .. Caesarem; Af 16. quod ... opere .. faciendo milites se circumspiciendi non habebant facultatem; Af 47. cum sua quisque miles circumspiceret; G V, 31. reliqua eius (Ambiorigis) consilia animo circumspiciebat; G VI, 5.

circumvallo, einschließen: I. 1. unpersönlich: circumvallare loci natura probibebat; G VII, 17, a.

2. alqs: perspecto urbis situ ... adbortatus ad laborem milites circumvallare instituit; G VII, 68.

II. alqm: quin paene circumvallati atque omni exitu et pabulatione interclusi viderentur; G VII, 44. ex castello in castellum perducta munitione circumvallare Pompeium instituit; C III, 43. nostri .. cogebantur necessario eos circumvallare; H 32, a.

Vellaunodunum: id .. (Vellaunodunum) biduo circumvallavit; G VII, 11, a.

circumvehor, herumfahren, herumreiten, umfahren: I. alqs: Caesar ... circumvectus est eo mari, quod Africae partis esse dicitur; A 28. equo circumvectus (Caesar) legionesque cobortatus; Af 58.

equitatus: paulo longius eius (Scipionis) equitatus circumvectus; Af 59.

milites: navibus circumvecti milites; C III, 63, b.

muliones: muliones .. cum cassidibus equitum specie ac simulatione collibus circumvehi iubet; G VII, 45, a.

II. Pharon: Caesar Pharon classe circumvehitur; A 14.

circumvenio, umringen, umzingeln, überfallen, gefährden: I. alqm: Boii et Tulingi ... nostros ... circumvenire ... coeperunt; G I, 25. vereri se, ne per insidias ab eo circumveniretur; G I, 42. eos ab se per fidem in colloquio circumventos; G I, 46. ne ... bostes ... suos circumvenire possent; G II, 8. primos, qui transierant, equitatu circumventos interfecerunt; G II, 10. ne aversi ab boste circumvenirentur; G II, 26. eos .. undique circumventos interficiunt; G III, 6. cum circumventus multis vulneribus acceptis cecidisset; G IV, 12. ab iis, qui proximi steterant, circumveniebantur; G V, 35. paulatim circumventus interficitur; G V, 37. his circumventis; G V, 39. buic rursus circumvento fert subsidium Pulio; G V, 44, b. suos enim quisque opprimi et circumveniri non patitur; G VI, 11. neque ... dispersos circumveniendi singulis deerat audacia; G VI, 34, b. Lucius Fabius centurio quique una murum ascenderant circumventi atque interfecti muro praecipitabantur; G VII, 50, a. circumventi omnes interfectique sunt; G VII, 52. b. veriti (Galli), ne ab latere aperto ex superioribus castris eruptione circumvenirentur; G VII, 82. qui (equites) primum elicerent nostros, deinde circumventos aggrederentur; G VIII, 12. eum .. neque ab lateribus circumveniri suos paterentur; G VIII, 19, a. circumvenire nostros ... contendebant; C I, 58. desertos et circumventos ab suis gravissimum supplicium perpeti; C II, 30. quid .. est illis optatius, quam ... nos circumvenire? C II, 32, a. qui una procurrerant levis armaturae circumveniebantur; C II, 34, a. omnes .. se iam ab equitatu circumveniri arbitrabantur; C II, 34, b. Fabius a proximis militibus circumventus interficitur; C II, 35, a. ne ... nostri ... ipsos a tergo circumvenire possent; C III, 44, b. timens Caesar, ne navibus nostri circumvenirentur; C III, 63, a. (Euphranor) ... circumventus ab Alexandrinis est; A 25, b. ne ... circumventus (Caesar) a tergo ab equitatu bostium laboraret; Af 5. ut providerent, ne multitudine equitatus bostium circumvenirentur; Af 13. Galli Germanique ... post tergum circumventi; Af 70. ne ab equitatus multitudine circumventus ab oppugnatione deterreretur; Af 51. P. Cornelio ... a multitudine circumvento interfectoque; Af 76. cum undique se circumveniri animum advertisset; H 23, a. qui ... processerant, ... a tergo insidiae clamore sublato circumveniunt; H 40, b. s. exercitum.

aciem: diversam .. aciem in duas partes (L. Plancus) constituit, ne ab equitatu circumveniri posset; C I, 40, b. circumventa ab tergo acie; C III, 86.

centurionem: s. alqm; G VII, 50, a.

cetratos: omnes .. (cetrati) ab eis (equitibus) circumventi in conspectu utriusque exercitus interficiuntur; C I, 70.

cohortem: unam .. cohortem ... seclusam ab reliquis circumveniunt atque interficiunt; C I, 55.

cornu: timens, ne a multitudine equitum dextrum cornu circumveniretur; C III, 89.

exercitum: ut ... Caesar eiusque exercitus ... circumventus concideretur; Af 50.

filium: dum circumvento filio subvenit; G V, 35.

homines: quibus (simulacris) succensis circumventi flamma exanimantur bomines; G VI, 16.

bostes: bostes undique circumventi; G III, 26.

legionarios: omnibus legionariis ab bostium equitatu circumventis; Af 15.

legiones: quorum pars aperto latere legiones circumvenire ... coepit; G II, 23. cum ... legiones premi et paene circumventas teneri ... vidissent; G II, 24.

milites: veriti (milites), ne ab tergo circumvenirentur; A 20, b.

navigia: a qua (classe) panciora ab amplioribus circumventa navigia deprimuntur; Af 96.

oppidum: oppidum vallo castellisque circumvenire instituit; C I, 18.

pabulatores: ut impeditis locis dispersi pabulatores circumvenirentur; G VIII, 10.

partem: si pars aliqua circumventa ceciderit; G VI, 40. pars (militum) a barbaris circumventa periit; G VI, 40.

sagittarios: sagittarii circumventi interfectique sunt; G VII, 80.

tirones: uti ... tirones ... Curionis exemplo ab equitatu circumventi opprimerentur; Af 19, a.

cis, diesseits: Germanos .. qui cis Rhenum incolant, sese cum bis coniunxisse; G II, 3. cis Rhenum dispositis praesidiis Germanos transire probibebunt; G IV, 4.

citatim, schnell: ipse (Caesar) cum expedita copia in eum locum citatim contendit; Af 80.

citatus, schnell: equos: (Pompeius) protinus .. equo citato Larisam contendit; C III, 96.

Rhenus: Rhenus ... longo spatio per fines Nantuatium, Helvetiorum ... citatus fertur; G IV, 10.

citerior, diesseitig: Gallia: quas (legiones) in Gallia citeriore proxime conscripserat; G I, 24. ipse in citeriorem Galliam ad conventus agendos profectus est; G I, 54. cum esset Caesar in citeriore Gallia [in bibernis]; G II, 1. Caesar duas legiones in citeriore Gallia novas conscripsit; G II, 2. conventibus Galliae citerioris peractis; G V, 1. in citeriorem Galliam revertitur; G V, 2. Caesare in Gallia citeriore ius dicente; G VIII, 23. quam (legionem) in Gallia citeriore habuerat; G VIII, 54. bae copiae ... ex delectibus borum annorum in citeriore Gallia sunt refectae; C III, 87.

Hispania: quae (civitates) sunt citerioris Hispaniae finitimae Aquitaniae; G III, 23. quorum

(legatorum) unus Hispaniam citeriorem ... obtinebat; C I, 38. hos ... cetrati citerioris Hispaniae consectabantur; C 1, 48, b. quae (naves) omnes citeriorem Hispaniam petiverunt; C II, 7. quae (res) sunt gestae in citeriore Hispania; C II, 18, b, litteras ... in Hispaniam citeriorem mittit; A 59.

provincia: ab Ocelo, quod est citerioris provinciae extremum; G I, 10. scutatae [citerioris provinciae] ... cohortes; C 1, 39. consentire omnem citeriorem provinciam; C II, 17, magnas (esse Pompeii) clientelas in citeriore provincia; C II, 18, b. ibi totius fere citeriores provinciae legationes Caesaris adventum exspectabant; C II, 21. Lepidus ex citeriore provincia ... venit; A 63, a.

cito, schnell: uti ... se inde in currus citissime recipere consuerint; G IV, 33.

citra, diesseits: I. depono: impedimentis ... citra flumen Rhenum depositis; G II, 29.

elicio: ut omnes citra flumen eliceret; G VI, 8, a.

sum: quartam fere partem citra flumen Ararim reliquam esse; G I, 12. ea pars Menapiorum, quae citra Rhenum erat; G IV, 4. qui (Germani) essent citra Rhenum; G VI, 32. ea, quae citra flumen fuerant; C I, 40, a.

II. zum Satz: ut citra vallem pro castris proelio contenderet; G V, 50. nihil citra Capuam tutum esse; C 1, 14. paulo .. citra eum locum ... munitiones perfecerunt; C III, 46. citra flumen Baetim ... facit castra; A 59.

citro, hierher: accipio: quorum responsis ultro citroque acceptis et redditis; H 22, a.

commeo: quo tutius ultro citroque commeare auxiliaque sine periculo sibi succurrere possent; Af 20, a.

concurso: hostes ... ultro citroque pavidos concursare; Af 82.

mitto: saepe ultro citroque cum legati inter eos mitterentur; G 1, 42. internuntiis ultro citroque missis; C I, 20.

reddo: ſ. accipio. — succurro: ſ. commeo.

civilis, bürgerlich, unter Bürgern: bellum: civile bellum; C II, 39. qui se illi (Caesari) initio civilis belli obtulerant; C III, 1. neve occupatione belli civilis populi Romani ius ... temptaret; A 34, b.

controversiae: quid ... bono civi magis convenit quam abesse a civilibus controversiis? F 16.

dissensio: usque ad exitum non quidem civilis dissensionis, ... sed vitae Caesaris; G VIII, pr. a. quod perterritus miles in civili dissensione timori magis quam religioni consulere consueverit; C 1, 67. qui (timor) fere bella et civiles dissensiones sequi consuevit; C III, 1. ut in civilibus dissensionibus accidere consuevit; A 62.

civis, Bürger, Mitbürger: I. absolut: 1. Subject: accipit: qui (civis) ab populo Romano honores accepisset; Af 57.

comprobant: quod factum adeo eius conventus cives Romani comprobaverunt, ut ..; C II, 20, b.

confugiunt: propemodum omnes cives Romani (ad te voluerunt confugere); Af 35, a.

consistunt: cives .. Romanos, qui negotiandi causa ibi constiterant, ... interficiunt; G VII, 3.

convenit: non (fuit) civis Romanus paulo notior, quin ad diem conveniret; C II, 19. uti omnes eius provinciae iuniores, Graeci civesque Romani, iurandi causa convenirent; C III, 102, a.

decertant: ne cives cum civibus armis decertarent; C III, 19, a.

defendunt: defendentibus civibus Romanis, qui eius conventus erant; C III, 40.

descendunt: ad extremum auxilium (cives) descenderunt; C III, 9, a.

est, sunt: ostendit cives Romanos, qui eius praesidii fiducia una erant; G VII, 38, b. quibus (civibus) salvis atque incolumibus rem obtinere malebat; C I, 72. cum (cives) essent infirmi ad resistendum propter paucitatem hominum crebris confecti vulneribus; C III, 9, a. qui (cives Romani) sunt in legione IV et VI; Af 35, a. ſ. convenit; C II, 19. defendunt.

ferunt: bonis .. eorum venditis, qui cives Romani contra populum Romanum arma tulerant; Af 97.

incolunt: quod (oppidum Salonam) cives Romani fortissimi fidelissimique incolebant; A 43.

indigent: ut cives Romani indigentes praesidii *; H 17.

intereunt: qui (cives) Genabi perfidia Gallorum interissent; G VII, 17, b.

merentur: cum aliquis ex ea civitate optime [de Cn. Pompeio] meritus civis esset; H 1.

muniunt: celeriter cives Romani ligneis effectis turribus his sese munierunt; C III, 9, a.

negotiantur: qui (cives Romani) illic negotiarentur; C III, 102, b. qui (cives) in Ponto negotiati essent; A 70.

obtinent: qui (cives) Lissum obtinebant; C III, 29.

patiuntur: quibus (civibus) urbe capta eadem esset belli fortuna patienda; C II, 6.

pollicentur: quibus rebus perterritos civis Romanos eius provinciae ... tritici modios CXX milia polliceri coëgit; C II, 18, a. pecunias, quas erant in publicum Varroni cives Romani polliciti, remittit; C II, 21.

student: ſ. II, 2. ago.

subeunt: quod quidem supplicium gravius morte cives Romani subissent; A 70.

volunt: ſ. confugiunt.

2. Prädicat: sum: quod tribunus militum seditiosus malusque civis fuisti; Af 54, b.

II. nach Verben: 1. Accusativ: accuso: cives .. Romanos negotiatores ... multis verbis accusatos; Af 90.

caedo: caesis eiusdem partis civibus; Af 57.

conficio: ſ. I, 1. est; C III, 9, a.

consector: non vestra .. sponte vos certo scio ... cives ... consectari; Af 44.

conservo: regem cohortatus, ut ... cives suos primum ad sanitatem revocaret, deinde conservaret; A 24, a.

excrucio: ſ. interficio; G VII, 38, b.

facio: transfuga suos cives facit certiores Iubam ... accucurrisse; Af 74.

habeo: is et vir et civis optimus habebatur; C III, 32, b.

interficio: ipsos (cives) crudeliter excruciatos interficit; G VII, 38, b. (Caesar) movebatur etiam misericordia civium, quos interficiendos videbat; C I, 72. civibus cunctis interfectis eodemque proiectis; Af 91, a. multis interfectis civibus; H 42, b. ſ. 1, 1. consistunt.

ostendo: ſ. 1, 1. est; G VII, 38, b. — perterreo: ſ. 1, 1. pollicentur; C II, 18, a. — proicio: ſ. interficio; Af 91, a. — revoco: ſ. conservo.

tollo: ut eo (cive) de medio sublato ex eius pecunia latronum largitio fieret; H 1.

2. Dativ: ago: civibus Romanis (gratias agit), quod oppidum in sua potestate studuissent habere; C II, 21.

attribuo: quod oppidum iis (civibus) antea Caesar attribuerat; C III, 29.
committo: qui (Gutruatus) etsi ne civibus quidem suis se committebat; G VIII, 38.
convenio: quid ... bono civi magis convenit quam abesse a civilibus controversiis? F 16.
impero: neque minus ob eam causam civibus Romanis eius provinciae ... pecuniae imperabantur; C III, 32, b.
infero: propter pecuniae magnitudinem aliqua ei (civi) inferebatur causa; H I.
licet: liceretne civibus ad cives de pace legatos mittere; C III, 19, a.
paratus: qui (Commius) ... semper ad omnes motus paratus suis civibus esse consuesset; G VII, 47.
parento: praestare omnes perferre acerbitates, quam non civibus Romanis ... parentarent; G VII, 17, b.
pateo: se ... eo fuisse contentum, quod omnibus civibus pateret; C I, 32, a.
restituo: cetera .. restitueret sociis civibusque Romanis; A 70.
usu venio: usu venisse hoc civi Romano et ei, qui ..; Af 57.
3. **Ablativ:** vasto: adeo fines eius vastare civibus, aedificiis, pecore, ut ..; G VIII, 24.
4. **mit Präpositionen:** decerto cum: f. I, 1. decertant.
do ad: litteris ad suos cives datis; Af 32.
fero contra: sese ... contra civem et consulem arma non laturos; C III, 31.
mitto ad: f. 2. licet.
pervenio ad: Gaetuli interim perfugae ... ad suos cives perveniunt; Af 55.
possum apud: ibi cum Lucterius apud suos cives quondam integris rebus multum potuisset; G VIII, 32.
proficiscor ad: cohortatus .. (legatos) ad suos cives iubet proficisci; Af 36.
III. **nach Adverb:** una cum: ut (rex Iuba) ... una cum liberis, coniugibus, civibus ... cremaretur; Af 91, a.
IV. **nach Substantiven:** bona: bona .. eorum (civium) diripiunt; G VII, 3. bona civium Romanorum diripiunt; G VII, 42. bona civium Romanorum Ponticorumque diripuit; A 41.
caedes: abducite istos ... caede civium saginatos; Af 46.
cohortes: (amissis) cohortibus ... civium Romanorum centum atque xxx; C III, 10, a.
coloniae: legionem .. xv ... in togatam Galliam mittit ad colonias civium Romanorum tuendas; G VIII, 24.
consensus: consensu omnium Antiochensium civiumque Romanorum ... arcem captam esse; C III 102, b.
conventus: conventus civium Romanorum ... Antonium recipit; C III, 29.
deditio: * gentibus me praestiti, similem in civium deditione praestabo; H 17.
delectus: in Lucanis Bruttiisque per legatos suos civium Romanorum delectus habebat; C I, 30, b.
fatum: ut ... non ita multo se reliquorum civium fatum antecedere existimarent; C II, b.
genus: quam (legionem) ex genere civium suorum Deiotarus ... habebat; A 68.
iniuriae: graves iniurias civium Romanorum ... quoniam in integrum restituere non posset; A 70.
instituta: civium .. Romanorum institutis cognitis; H 42, b.
legiones: legiones effecerat civium Romanorum IX; C III, 4, a.
locus: neque hos habendos civium loco ... censeo; G VII, 77, a.
misericordia: f. II, 1. interficio; C I, 72.
pecunia: f. II, 1. tollo.
V. **Umstand:** ab: rempublicam ab perditis sceleratisque civibus oppressam; Af 22.
cum: eum cum civibus in patria in suis fortunis esse incolumes; Af 8.
in: in his (civibus) Gaium Fufium Citam ... interficiunt; G VII, 3.

civitas, Bürgerschaft, Gemeinde, Staat, Bürgerrecht: I. **Subject:** accedunt: neque civitates, quae ad Caesaris amicitiam accesserant, frumentum supportare ... poterant; C I, 48, a. Caesar iis civitatibus, quae ad eius amicitiam accesserant, ... pecus imperabat; C I, 52.
administrant: quae civitates commodius suam rempublicam administrare existimantur; G VI, 20.
aestimat: quorum (hominum) salutem ... neque civitas levi momento aestimare posset; G VII, 39.
animadvertit: quare in eum ... civitatem animadvertere iuberet; G I, 19.
attingunt: Aulercos, Redones, quae sunt maritimae civitates Oceanumque attingunt; G II, 34. f. II, 3. impero; G VII, 75.
audet: civitatem ignobilem atque humilem Eburonum ... bellum facere ausam; G V, 28.
claudunt: nonnullae (civitates) portas contra cludebant; H I.
comparant: finitimas .. his (Bellovacis) civitates ... exercitus comparare; G VIII, 6.
conatur: cum civitas ob eam rem incitata armis ius suum exsequi conaretur; G I, 4.
conclamant: Bellovaci reliquaeque civitates repente ... conclamant, legati ... mittantur; G VIII, 20.
conspirant: priusquam plures civitates conspirarent; G III, 10.
consultant: omnes fere Galliae civitates de bello consultabant; G V. 53.
convenit: cum prope omnis civitas eo convenisset; G VII, 32.
dant: finitimas .. civitates sine ulla poena dedisse obsides; G VIII, 3. omnes Aquitaniae civitatis legatos ad Caesarem miserunt obsidesque ei dederunt; G VIII, 46, a.
dedunt: civitates .. omnes se statim Titurio dediderunt; G III, 19.
defendit: cum bellum civitas aut illatum defendit aut infert; G VI, 23.
deficit: summam imperii tenebat earum omnium civitatum, quae defecerant; G III, 17. ille veritus, ... ne civitas eorum impulsu deficeret; G V, 25. orat, ne patiatur civitatem pravis adolescentium consiliis ab amicitia populi Romani deficere; G VII, 39. quae (civitates) defecerant Octavioque se tradiderant; A 44, b.
depostulant: civitates contrariae Pompeio auxilia sibi depostulabant; H 1.
descendit: ne tanta et tam coniuncta populo Romano civitas ... ad vim atque arma descenderet; G VII, 33.
desciscunt: multae longinquiores civitates ab Afranio desciscunt et Caesaris amicitiam sequuntur; C I, 60.
detinet: unam esse Haeduorum civitatem, quae certissimam Galliae victoriam detineat; G VII, 37.
differt: quorum (Treverorum) civitas ... cultu et feritate non multum a Germanis differebat; G VIII, 25.
diligunt: quod ... quae (civitates) in amicitia manserant magnis affectae beneficiis eum (Pompeium) diligebant; C I, 61.

discurrit: ut in muris armata civitas discurreret; C III, 105.

dissentiunt: quae ab reliquis Gallis civitates dissentirent, has sua diligentia adiuncturum; G VII, 29.

efficit: armorum quantum quaeque civitas domi ... efficiat, constituit; G VII, 4, b.

eicit: iisdem diebus Carmonenses, quae est longe firmissima totius provinciae civitas, ... per se cohortes eiecit portasque praeclusit; C II, 19.

est: quae (Tolosatium) civitas est in provincia; G I, 10. quae civitates quantaeque in armis essent; G II, 4, a. quod erat civitas magna inter Belgas auctoritate atque hominum multitudine praestabat; G II, 15. Carnutes, Andes Turonesque, quae civitates propinquae his locis erant; G II, 35. quae (Tolosa et Narbo) sunt civitates Galliae provinciae finitimae his regionibus; G III, 20. quae (civitates) sunt citerioris Hispaniae finitimae Aquitaniae; G III, 23. quorum (Ubiorum) fuit civitas ampla atque florens; G IV, 3. esse civitatem in sua potestate; G V, 3. Senones quae est civitas imprimis firma et magnae inter Gallos auctoritatis; G V, 54. ut praeter Haeduos et Remos ... nulla fere civitas fuerit non suspecta nobis; G V, 54. adeunt per Haeduos, quorum antiquitus erat in fide civitas; G VI, 4. quod civitas erat exigua et infirma; G VII, 17, a. civitatem esse omnem in armis; G VII, 32. quibus ille pro meritis civitatem eius immunem esse iusserat; G VII, 76. cum videret nullam iam esse civitatem, quae bellum pararet, quae sibi resisteret; G VIII, 24. quod ibi quasdam civitates in armis esse audiebat; G VIII, 24. non .. dubitabat, quin recenti calamitate summissiores essent futurae (civitates); G VIII, 31. cum ... civitas Atrebatum in officio esset; G VIII, 47. fore eo facto liberam et sui iuris civitatem; G VIII, 52. civitatem esse in armis; C I, 9, b. quas Caesari esse amicas civitates arbitrabatur; C II, 18, b. nulla fuit civitas, quin ad id tempus partem senatus Cordubam mitteret; C II, 19. ut castellis vigiliisque bene meritae civitates tutae essent; C III, 13. nulla Thessaliae fuit civitas, ... quin Caesari parerent; C III, 81. quae (civitates) maiore sunt dignitate; A 65, b. ſ. attingunt. detinet. eicit.

exsequitur: ſ. conatur.

facit: (in) reliquis item civitatibus, quae proxime bellum fecerant, (exercitum) in hibernis collocavit; G III, 29. complures eodem tempore civitates renovare belli consilia nuntiabantur coniurationesque facere; G VIII, 1. neque (Treverorum civitas) imperata umquam nisi exercitu coacta faciebat; G VIII, 25. ceterae .. civitates ... auctoritate adductae Carnutum ... imperata sine mora faciunt; G VIII, 31. earum gentium civitates imperata facturas; C III, 34. ſ. audet.

fovent: plures (civitates) Marcellum fovebant; A 62.

habet; omnes Galliae civitates ad se oppugnandum venisse ac contra se castra habuisse; G I, 44, a. civitas ... magnas .. habet copias peditum; G V, 3. quae civitas (Bellovacorum) in Gallia maximam habet opinionem virtutis; G VII, 59. quae (civitates) maximam virtutis opinionem habebant; G VII, 83.

inferunt: si diversa bella complures eodem tempore intulissent civitates; G VIII, 1. ſ. defendit.

instituunt: Veneti reliquaeque item civitates bellum parare ... instituunt; G III, 9, a.

malunt: reliquas .. civitates sollicitant, ut in ea libertate ... permanere ... mallent; G III, 8.

manent: ſ. diligunt.

meretur: eam civitatem omni tempore optime de populo Romano meritam esse; H 3, a.

mittunt: eo duae omnino civitates ex Britannia obsides miserunt, reliquae neglexerunt; G IV, 38. Trinobantes, prope firmissima earum regionum civitas, ... legatos ... mittunt; G V, 20. nonnullae civitates sua sponte auxilia mittebant; H 1. ſ. dant; G VIII, 46, a. est; C II, 19.

neglegunt: ſ. mittunt; G IV, 38.

parat: ſ. est; G VIII, 24. instituunt.

paret: parente Romanis civitate; G VIII, 47.

patiuntur: ne plures civitates ea paterentur; A 61.

permanent: ſ. malunt.

possunt: si tali mora reliquae (civitates) possent se vindicare in libertatem; G VIII, 1. ſ. accedunt. aestimat.

praecindit: ſ. eicit. — **praestat**: ſ. est; G II, 15.

queritur: quae civitas queratur, proponit; G I, 20.

recipit: quem turpiter se ex fuga recipientem ne qua civitas suis finibus recipiat; G VII, 20, c.

recusat: non esse .. alicui civitati sortem incommodi recusandam; G VIII, 1.

remanent: remanentes (civitates) in suo consilio (Vatinius) praetervehebatur; A 44, b.

removent: pecora ... propter bellum finitimae civitates longius removerant; C I, 48, b.

renovant: ſ. facit; G VIII, 1.

resistit: ſ. est; G VIII, 24.

sequuntur: hos (Apolloniates) sequuntur Bullidenses, Amantini et reliquae finitimae civitates; C III, 12. ſ. desciscunt.

speculantur: ſ. III, 1. legati.

stant: quae superiore bello cum Sertorio steterant civitates; C I, 61.

statuit: ut ... de eo ... civitatem statuere iubeat; G I, 19.

student: in Hispania nonnullae civitates rebus Cassi studebant; A 62.

supportant: ſ. accedunt.

tangit: civitas ... Rhenum ... tangit; G V, 3.

timent: quod ... civitates victae nomen atque imperium absentis Pompeii timebant; C I, 61.

tradunt: ſ. deficit; A 44, b.

transit: neque tamen ulli civitati Germanorum persuaderi potuit, ut Rhenum transiret; G V, 55.

valet: haec civitas longe plurimum totius Galliae equitatu valet; G V, 3.

veniunt: ſ. habet; G I, 44, a.

vindicant: neve ... ceterae civitates ... se vindicarent in libertatem; G VIII, 39. ſ. possunt.

II. **nach Verben: 1. Accusativ**: **adduco**: civitatem temere ad suscipiendum bellum adduci posse; G VII, 37. ſ. 1. facit; G VIII, 31.

adeo: ſ. **adeo**, II. civitatem (3 St.) S. 41, a.

adiungo: ſ. **adiungo** civitates (4 St.) S. 43, a. — **afficio**: ſ. 1. diligunt.

allicio: eas (civitates) donis pollicitationibusque alliciebat; G VII, 31.

alo: quam (civitatem Caesar) ipse semper aluisset omnibusque rebus ornasset; G VII, 33.

appello: copias earum civitatum, quae Armoricae appellantur, oppugnandi sui causa convenisse; G V, 53. quae .. (civitates) eorum consuetudine Armoricae appellantur; G VII, 75. civitates positae in ultimis Galliae finibus, Oceano coniunctae, quae Armoricae appellantur; G VIII, 31. honorifice civitates appellando ... Galliam ... continuit; G VIII, 49.

armo: ſ. 1. discurrit.

averto: haec (fama) civitates nonnullas ab eius (Caesaris) amicitia avertebat; C III, 79, b.

capio: ut civitates Hispaniae non facile ab hoste capiantur; H 8.

circumsedeo: singulas civitates circumsederunt; H 26.
cogo: f. I. facit; G VIII, 25.
commendo: principes ... se civitatesque suas Caesari commendare coeperunt; G IV, 27.
compleo: adventus .. L. Nasidii summa spe et voluntate civitatem compleverat; C II, 4.
concilio: Lucterius Cadurcus in Rutenos missus eam civitatem Arvernis conciliat; G VII, 7, reliquas civitates circummissis legationibus amicitia Caesari conciliare studebat; C III, 55.
concito: quin (civitates) ... possent concitari; G VIII, 31.
confirmo: opus esse ipsos antecedere ad confirmandam civitatem; G VII, 44.
coniungo: confines erant hi (Parisii) Senonibus civitatemque patrum memoria coniunxerant; G VI, 3. f. appello; G VIII, 31. — I. descendit.
conservo: se magis consuetudine sua quam merito eorum civitatem conservaturum; G II, 32. civitates nostrarum partium conservabo; H 26.
contineo: quo facilius civitatem in officio contineret; G V, 3. eius (civitatis) auctoritate reliquas contineri; G VII, 37. continere in amicitia civitates; G VIII, 49.
defendo: civitates bonaque eorum ab omni iniuria rapinisque defendit; Af 97.
diripio, do: confirmandorum militum causa diripiendas his civitates dedit; C III, 31.
divido: omnis civitas Helvetia in quattuor pagos divisa est; G I, 12. uamque omnes civitates in partes divisae sunt duas; G VI, 11.
evoco: cuius provinciae (Ciliciae) civitates omnes evocat Tarsum; A 66.
exinanio: civitates exinanitae (erant); C I, 48, b.
facio: Caesar .. omnes civitates facit de suo adventu certiores; Af 26, a.
firmo: f. recipio; G VIII, 27.
habeo: quod ... quam plurimas civitates suo beneficio habere obstrictas volebat; G I, 9. uti ... reliquas .. civitates stipendiarias haberent; G I, 30. quam (vitam, civitatem) beneficio Caesaris habere videbor; C III, 18.
incito: f. I. conatur.
invenio: inventis nonnullis civitatibus; G VI, 2.
levo: civitati sese consulere, quod hibernis levetur; G V, 27, b.
libero: quo celerius civitatem timore liberaret; G VIII, 38.
obstringo: coactos esse ... iureiurando civitatem obstringere, sese neque obsides repetituros; G I, 31, b. f. habeo; G I, 9.
occupo: ne Caesar orae maritimae civitates occuparet; C III, 11.
oro: f. alo.
paco: f. 5. mitto ad; G VIII, 65.
persequor: sese bello civitatem persecuturum; G V, 1.
pono: f. appello; G VIII, 31.
praetervehor: f. I. remanent.
recipero: si per eos (Haeduos et Arvernos) civitates reciperare posset; G VII, 89.
recipio: paucis post diebus civitatem recepit; G VI, 8, b. civitatem recipit; G VII, 90. civitates ..., in fidem receptas esse; G VIII, 3. C. Fabius legatus complures civitates in fidem recipit, obsidibus firmat; G VIII, 27. summa felicitas celeritasque in recipiendis civitatibus Fabium consequitur; G VIII, 31. Caesar ... profectus ad recipiendas ulteriores civitates; C III, 16. (Vatinius) maritimas nonnullas civitates ... partim recipiebat, partim ... praetervehebatur; A 44, b.
redigo: omnes eas civitates in dicionem potestatemque populi Romani esse redactas; G II, 34. quod eo oppido recepto civitatem Biturigum se in potestatem redactorum confidebat; G VII, 43.
sollicito: quin ... civitates sollicitarent; G V, 55. civitates .. reliquas legationibus sollicitant; G VII, 43. quantum gratia, auctoritate, pecunia valent, ad sollicitandas civitates nituntur; G VII, 63. cum Commium comperisset sollicitare civitates; G VIII, 23. f. I. malunt.
traduco: qua (civitate) traducta locum consistendi Romanis in Gallia non fore; G VII, 37.
vinco: f. timent.
2. **Genetiv:** sum: liberum se liberaeque esse civitatis; G V, 7. qui eius civitatis fuissent; H 22, a.
3. **Dativ:** consulo: quoniam civitati consulere non possent; G V, 3. f. 1. levo.
describo: vecturas .. frumenti finitimis civitatibus descripsit; C III, 42.
do: nec dat ulli civitati spatium de aliena ... salute cogitandi; G VIII, 3.
habeo: privatim ac publice quibusdam civitatibus habitis honoribus; C II, 21.
impero: civitatibus milites imperat; G V, 1. Caesar equites .. imperat civitatibus; G VI, 4. omnibus his civitatibus obsides imperat; G VII, 4, b. imperat certum numerum militum civitatibus; G VII, 31. ipse imperat reliquis civitatibus obsides; G VII, 64. xxx universis civitatibus (imperant), quae Oceanum attingunt; G VII, 75. Cato in Sicilia naves ... novas civitatibus imperabat; C I, 30, b. civitatibus tyrannisque magnas imperaverat pecunias; C III, 31. f. I. accedunt; C I, 52.
indulgeo: quod semper Haeduorum civitati praecipue indulserat; G VII. 40.
infero: quantam calamitatem civitati intulissent; G II, 14. simul reliquis civitatibus huius urbis exemplo inferre terrorem; C III, 80, b.
iniungo: his (civitatibus) graviora onera iniungebat; C II, 18, b.
mitto: quod Ursaonensium civitati ... antea litteras miserat; H 28.
obvenio: quae cuique civitati pars castrorum ab initio obvenerat; G VII, 28.
persuadeo: (Orgetorix) civitati persuasit, ut de finibus ... exirent; G I, 2. f. I. transit.
polliceor: civitati .. imperium totius provinciae pollicetur; G VII, 64.
renuntio: Romanos pulsos ... civitati renuntiaverunt; G II, 24.
subvenio: ut (Caesar) maxime necessario tempore civitati subveniat; G VII, 32. excitati, ex tremo tempore civitati subvenirent; C II, 4.
sum: civitati porro hanc fuisse belli causam, quod ..; G V, 27, a. civitatibus maxima laus est quam latissime circum se vastatis finibus solitudines habere; G VI, 23. quae (urbs) praesidio et ornamento sit civitati; G VII, 15.
tribuo: quod tantum civitati Haeduae dignitatis tribuebat; G V, 7.
4. **Ablativ:** careo: bonos ... patria civitateque carere; Af 22.
opus est: „quid mihi," inquit, „aut vita aut civitate opus est?" C III, 18.
5. **mit Präpositionen:** arcesso ab: equites .. ab his (civitatibus) arcessit; G VII, 65.
cogo ex: ex quibus (civitatibus) exercitum magnasque copias coëgerat; G III, 17. magno coacto numero ex finitimis civitatibus; G VI, 43.
colloco in: f. I. facit; G III, 29.
commoror in: (Caesar) commoratus fere in omnibus civitatibus; A 65, b.
communico cum: Senones ... cum Carnutibus finitimisque civitatibus consilia communicare; G VI, 2.

confugio in: perterriti Bituriges ... in finitimas civitates ... confugerant; G VIII, 3.
consido in: horum in agris civitatibusque considere; G VII, 77, d.
conspicor in: multis in civitatibus harum rerum exstructos tumulos locis consecratis conspicari licet; G VI, 17.
convenio ex: principes .. ex omnibus civitatibus (convenerunt); G V, 5. magnae ex finitimis civitatibus copiae convenerunt; G VII, 57.
deligo ex: bis delecti ex civitatibus attribuuntur; G VII, 76.
dimitto ad: dimittit ad finitimas civitates nuntios Caesar; G VI, 34, b. calones ad longinquiores civitates dimittebat; C I, 52. — in: is ... praefectos tribunosque militum complures in finitimas civitates frumenti causa dimisit; G III, 7. — per: a Pompeio litteris per omnes provincias civitatesque dimissis; C III, 79, a.
discedo in: reliqui (Galli) ex fuga in civitates discedunt; G VII, 88.
dissipo in: Carnutes ... dissipantur in finitimas civitates; G VIII, 5.
distribuo in: coactus est ... legiones .. in plures civitates distribuere; G V, 24. generatim .. distributi in civitates; G VII, 19. inra in tetrarchas, reges, civitates distribuit; A 78.
divido a: cuius (Cassivellauni) fines a maritimis civitatibus flumen dividit; G V, 11.
duco ex: Dumnorix ... Helvetiis erat amicus, quod ex ea civitate Orgetorigis filiam in matrimonium duxerat; G I, 9.
evoco ex: nominatim ex omnibus civitatibus nobilissimo quoque evocato; C I, 39.
excedo ex: cum bis (Germanis) propinqui Indutiomari ... comitati eos ex civitate excesserunt; G VI, 8, b.
exigo a: equitum peditumque certum numerum a civitatibus Siciliae exigebat; C I, 30, b.
expello ex: adversarios suos ... expellit ex civitate; G VII, 4, a. tribunos plebis in ea re ex civitate expulsos; C I, 22.
habeo ex: sagittarios Creta, Lacedaemone, ex Ponto ... reliquisque civitatibus ... habebat; C III, 4, a.
impero in: in singulos conventus singulasque civitates certae pecuniae imperabantur; C III, 32, b.
iudico de: nihil se propter inscientiam levitatemque vulgi gravius de civitate iudicare; G VII, 43.
mitto ad: mittuntur etiam ad eas civitates legati; G III, 23. nuntios mittit ad finitimas civitates; G V, 57. nuntiis ad civitatem Haeduorum missis; G VII, 41. Caesar ... trans Rhenum in Germaniam mittit ad eas civitates, quas superioribus annis pacaverat; G VII, 65. — ex: neque auxilia ex sua civitate in Treveros missa; G VI, 9. — in: ut Mandubracium ... in civitatem mittat; G V, 20.
nubo in: sororem ex matre et propinquas suas nuptum in alias civitates collocasse; G I, 18.
obtineo in: qui eo tempore principatum in civitate obtinebat; G I, 3, cuius (Pisonis) avus in civitate sua regnum obtinuerat; G IV, 12. cuius pater in ea civitate regnum obtinuerat; G V, 20. cuius (Tasgetii) maiores in sua civitate regnum obtinuerant; G V, 25. qui principatum in civitate multis annis obtinuerat; C III, 59.
occupo in: persuadet ..., ut regnum in civitate sua occuparet; G I, 3,
orior ex: qui omnes fere iis nominibus civitatum appellantur, quibus orti ex civitatibus eo pervenerunt; G V, 12.
perfero ad: celeriter ad omnes Galliae civitates fama perfertur; G VII, 3. de Caesaris adventu fama ad civitates perferebatur; C III, 102, b.
pervenio ad: (Caesar) pervenit ad oppidum Leptin, liberam civitatem et immunem; Af 7.
porto ab: commeatus ab Remis reliquisque civitatibus ut sine periculo ad eum portari posset; G II, 5.
possum apud: apud finitimas civitates largiter posse; G I, 18. — in: numquam .. senatum tantum in civitate ... potuisse; G VIII, 21.
proficiscor in: Fabius ... in Carnutes ceterasque proficiscitur civitates; G VIII, 31.
profugio ex: ob eam rem se ex civitate profugisse; G I, 31, c.
recipio in: qui se ex fuga in finitimas civitates receptos dicerentur; C III, 102, b.
refugio in: multi praeterea in finitimas civitates refugerunt; C III, 99.
sum in: in Gallia ... in omnibus civitatibus ... factiones sunt; G VI, 11.
tollo e: metus e civitate tollatur; C I, 9, b.
venio a: a compluribus civitatibus ad eum legati veniunt; G IV, 18. a compluribus insulae civitatibus ad eum legati veniunt; G IV, 21. — ex: posteaquam nonnulli principes ex ea civitate ... ad Caesarem venerunt; G V, 3. ex qua (civitate) Mandubracius ... ad eum in continentem Galliam venerat; G V, 20. legati ex Acilla, civitate libera et immuni, ad Caesarem veniunt; Af 33. ex qua civitate legati ad deditionem venerunt; H 36.

III. **nach Substantiven: 1. Genetiv:** amicitia: Bellovacos omni tempore in fide atque amicitia civitatis Haeduae fuisse; G II, 14.
amplitudo: propter amplitudinem gravitatemque civitatis; G IV, 3.
animi: Fabius finitimarum civitatum animos litteris nuntiisque tentabat; C I, 40, a.
auctoritas: huius est civitatis longe amplissima auctoritas; G III, 8. f. II, 1. contineo; G VII, 37.
calamitas: in commemoranda civitatis calamitate; G II, 28.
casus: casu civitatis Gompbensis cognito; C III, 81.
coactus: neque id ... voluntate sua fecisse, sed coactu civitatis; G V, 27, a.
coniuratio: (incitabat) tot civitatum coniuratio; G III, 10.
consilium: cognito civitatis consilio; C I, 60.
copiae: Vercingetorix ... separatim singularum civitatium copias collocaverat; G VII, 36. quarum (civitatum) eo proelio ... copias esse accisas sciebat; G VIII, 31. f. II, 1. appello; G V, 53.
defectio: Cassivellaunus ... maxime etiam permotus defectione civitatum; G V, 22. etsi ... horum discessu admaturari defectionem civitatis existimabat; G VII, 54.
equites: nocte una intromissis equitibus omnium finitimarum civitatum; G V, 58. equites in vicem Remorum ac Lingonum reliquarumque civitatum ... praesidio pabulationibus mittit; G VIII, 11. Thessalos ac reliquarum gentium et civitatum, (equites) adiecerat; C III, 4, b.
exules: exulibus omnium civitatum ascitis; G VIII, 30.
fides: (Pompeius) in fidem uniuscuiusque civitatis confugere coepit; H 1. f. amicitia.
fines: latrocinia nullam habent infamiam, quae extra fines cuiusque civitatis fiunt; G VI, 23.
fortunae: sese ... suas civitatisque fortunas eius fidei permissurum; G V, 4.
gravitas: f. amplitudo.

humilitas: Thisdritanos propter humilitatem civitatis certo numero frumenti multat; Af 97.

imperium: quod ipse suae civitatis imperium obtenturus esset; G I, 3. f. I. deficit; G III, 17.

iniussu: quod ea ... iniussu suo et civitatis ... fecisset; G I, 19.

legationes: erant legationes civitatum; C I, 51. cum ad eum (Domitium) frequentes civitatum legationes convenire coepissent; C III, 36, a.

legati: concurrunt reliquarum civitatium legati, quae Bellovacorum speculabantur eventum; G VIII, 23.

merita: Caesar magis eos (Massilienses) pro nomine et vetustate quam pro meritis in se civitatis conservans; C II, 22.

mos: qui (Convictolitavis) per sacerdotes more civitatis intermissis magistratibus esset creatus; G VII, 33.

nobiles: legatos ad eum mittunt nobilissimos civitatis; G I, 7. coactos esse Sequanis obsides dare nobilissimos civitatis; G I, 31, b.

nomen: ut ... stirps ac nomen civitatis tollatur; G VI, 34, b. f. II, 5. orior ex.

numerus: hac re significari magnum numerum civitatium suam vim sustinere non posse; G IV, 8. duces hostium LX milia ex omni numero deligunt earum civitatum; G VII, 83.

obsides: quod ibi ... obsides civitatum ... relinquebat; G V, 47. obsides civitatum Bibracte ad magistratum deducendos curaverunt; G VII, 55, b.

odium: ne quis ... ex eo ... odio civitatis motus exsistat; G VI, 15.

pars: quae pars civitatis Helvetiae insignem calamitatem populo Romano intulerat; G I, 12. fore, uti pars cum parte civitatis confligat; G VII, 32. cum pars quaedam civitatis eius defecisset; G VIII, 26.

patroni: principes vero esse earum partium Cn. Pompeium et Caesarem, patronos civitatis; C I, 35.

primi: Remi ... ad eum legatos Iccium et Andocumborium, primos civitatis, miserunt; G II, 3. obsidibus acceptis primis civitatis; G II, 13.

princeps: totius fere Galliae legati, principes civitatum, ad Caesarem gratulatum convenerunt; G I, 30. iidem principes civitatum, qui ante fuerant, ad Caesarem reverterunt; G I, 31, a. principibus cuiusque civitatis ad se evocatis; G V, 54. procul in via dispositis familiaribus suis principibusque civitatum; G VII, 28. principes .. earum civitatium ... prima luce quotidie ad se convenire iubebat; G VII, 36. principes civitatis, Eporedorix et Viridomarus, insimulati proditionis; G VII, 38, a. Gaio Valerio Donnotauro, ... principe civitatis, compluribusque aliis interfectis; G VII, 65. amisso Vertisco, principe civitatis; G VIII, 12. ad quam diem magistratus principesque omnium civitatum sibi esse praesto Cordubae vellet; C II, 19. principes civitatum aut interfici aut in catenis teneri; Af 26, b.

regnum: quod in concilio Haeduorum Dumnorix dixerat sibi a Caesare regnum civitatis deferri; G V, 6.

res: ibi rebus omnibus provinciae et finitimarum civitatum constitutis; A 66.

status: cum ... de statu civitatis cognovissent; G VII, 55, a.

stirps: f. nomen.

voluntas: hic cum essent factiones duae, varia voluntate civitatum utebatur; C III, 35. Thebas, Orchomenum voluntate ipsarum civitatum recepit; C III, 55. quas (copias) ... propensissima civitatum voluntate ... confecerat; A 26.

2. **mit Präpositionen**: alqs ex: unum se esse ex omni civitate Haeduorum, qui adduci non potuerit, ut ..; G I, 31, b. inimicis multis palam ex civitate et iis auctoribus eum interfecerunt; G V, 25. quoscumque adit ex civitate; G VII, 4, a.

amicitia cum: cum proximis civitatibus pacem et amicitiam confirmare (constituerunt); G I, 3.

arbitri inter: arbitros inter civitates dat; G V, 1.

bella cum: huic superiore tempore cum reliquis civitatibus continentia bella intercesserant; G V, 11.

civis ex: cum aliquis ex ea civitate optime [de Cn. Pompeio] meritus civis esset; H 1.

legatio ad: is sibi legationem ad civitates suscepit; G I, 3.

numerus ex: certum numerum cuique ex civitate imperandum (statuunt); G VII, 75.

pax cum: f amicitia cum.

reditus in: ut ... Ambiorix ... nullum reditum ... haberet in civitatem; G VIII. 24.

IV. **Umstand**: 1. **Ablativ**: donari: cuius pater a Gaio Valerio Flacco civitate donatus erat; G I, 47.

zum Satz: nuntios tota civitate Haeduorum dimittit; G VII, 38, b.

2. **Präpositionen**: a: qui (equites) auxilii causa ab civitate ad Caesarem missi venerant; G II, 24. missas legationes ab nonnullis civitatibus ad Germanos; G IV, 6. arcessitum se a ... Carnutibus aliisque compluribus Galliae civitatibus; G V, 56. cuius pater ... ob eam causam, quod regnum appetebat, ab civitate erat interfectus; G VII, 4, a. ne ab omnibus civitatibus circumsisteretur; G VII, 43. rex interim ab omnibus civitatibus exclusus; Af 94.

in: in ea civitate duo de principatu inter se contendebant; G V, 3. hoc idem fit in reliquis civitatibus; G VII, 15. quorum (Carnutum) in civitate superiore commentario Caesar exposuit initium belli esse ortum; G VIII, 38. referunt consules de republica [in civitate] || infinite ||; C I, 1.

clam, heimlich: A, I. vobis: nonne sibi clam vobis salutem fuga petivit? C II, 32, c.

hostibus: illum (Caesarem) cum classe navibus onerariis ... subsidio ire clam hostibus voluisse; Af 11

II. nostros: f. B. mitto; H 16, a.

praesidia: legati clam praesidia Cn. Pompei Caesarem cum adissent; H 3, a. clam quendam Philonem ... —, hic clam praesidia in Lusitaniam proficiscitur; H 35.

B. convoco: paucis clam convocatis alio loco, alio tempore, atque oportuerit; G VII, 33.

deduco: suos clam ex agris deducere coeperunt; G IV, 30.

discedo: servus ... ita clam a Caesaris praesidiis in Pompeii castra discessit; H 18, a.

educo: quin proxima nocte Sabinus clam ex castris exercitum educat; G III, 18. Pompeius clam et noctu (exercitum educit), Caesar palam atque interdiu; C III, 30, b.

evoco: exercitum a Pelusio clam Alexandriam evocavit; C III, 108.

exeo: fame et inopia adductos clam ex castris exisse; G VII, 20, c. loco non posse clam exiri; C I, 67.

fero: ferrum intro in cubiculum tulit; Af 88, a.

habeo: ut ... sub terra specus frumenti condendi gratia clam habeant; Af 65.

ineo: consilia clam de bello inire incipiunt; G VII, 43. clam consilio inito; C III, 104.

mitto: clam nuntiis ad Milonem missis; C III, 21.

bnius diei extremo tempore a Pompeianis clam [ad] nostres tabellarius est missus, ut ... incenderent; H 16, a.
praemitto: praemissa .. clam navicula; C II, 3.
profugio: clam prefugit Apollonia Staberios; C III, 12.
subduco: Considius ... se .. clam cum paucis barbaris pecunia onostus subducit; Af 93.
transeo: cum ... neque clam transire ... possent; G IV, 4.

clamito, laut rufen: saepe clamitans liberum se liberaeque esse civitatis; G V, 7. contra ea Titurius sero facturos clamitabat; G V, 29. Caesare ... sibi .. eruptione pugnari non placere clamitante; Af 82.

clamo, ausrufen: Iuninm ... clamasse facinus se nefandum et scelus fecisse; H 16, b.

clamor, Geschrei, Ruf, Kriegsgeschrei, Lärm, Getöse: I. **Subject:** affert: si quid ... clamor et flamma nostris terroris afferre possent; A, 14.
est: congressus enim et clamor ... in collatu pari erant condicione; H 31, a.
excipit: f. II. tollo; G VII, 88.
exsistit: qui (clamor) post tergum pugnantibus exstitit; G VII, 84.
oritur: simul eorum, qui cum impedimentis veniebant, clamor fremitusque oriebatur; G II, 24. ut ... ante mediam noctem ad portas castrorum clamor oreretur; G V, 53. magnus .. utrimque clamor oriebatur; G VIII, 42. ex omnibus urbis partibus orto clamore; G VII, 47, b.
pervenit: ut clamor in castra nostra perveniret fere inter Caesarianos et inter Pompeianos; H 34.
potest: f. affert.
valet: multum ad terrendos nostros valet clamor; G VII, 84.
II. **nach Verben:** audio: f. **audio,** III. clamorem (4 St.) S. 112, a.
exaudio: exaudito clamore perturbatis ordinibus; G II, 11, milites nostri clamorem exaudiont; G VI, 39. primo exaudito clamore, inde etiam crebris nuntiis incitati, oppidum a Romanis teneri; G VII, 48. eodem tempore clamore exaudito dat tuba signum suis Vercingetorix; G VII, 81. eodem .. die Antiochiae in Syria bis tantus exercitos clamor et signorum sonus exauditus est, ut ..; C III, 105. cum post se clamorem exaudirent; A 20, b.
excipio: hunc (clamorem) alii deinceps excipiunt et proximis tradunt; G VII, 3.
facio: sobito clamore facto; Af 80. equites clamore facto eruptionem ... fecerunt; H 3, b. ex simili virtute clamore facto aversati sunt proelium facere; H 14. universi (equites) clamore facto impetum dederunt; H 25, b. preelium clamore facto committitur; H 30. vehemens fiebat ab utrisque clamor; H 31, a.
intermisceo: ita cum clamor esset intermixtus gemito; H 31, b.
tollo: clamore ab ea parte munitionis sublato; G III, 22. nostri clamore sublato pila in bostes immittunt; G VI, 8, b. clamore sublato arma capere ... coeperunt; G VII, 12. eodem .. tempore toto muro clamore sublato; G VII, 24. subito clamore sublato ... crates proiicere ... parant; G VII, 81. utrimqoe clamore sublato excipit rursus ex vallo atque omnibus monitionibus clamor; G VII, 88. nostri equites ... magno undique clamore sublato cedentibus circumfosi; G VIII, 29. simulatione moeniun occupandorum (cohortes) clamorem ondique inbet tollere; G VIII, 43. ut ... clamorem .. universi tollerent; C III, 92. clamore sublato fit a coniuratis impetus; A 52. clamore sublato confligitur; A 75. clamore sublato ... pugnare ... coeperunt; H 13, b. a tergo insidiae clamore sublato circumveniunt; H 40, b.
trado: f. excipio.
III. **Umstand:** I. agere, ascendere: hostes maximo clamore ... turres testudinesque agere et scalis vallum ascendere coeperunt; G V, 43.
compleri: ut ... clamore et fletu omnia complerentor; G V, 34.
confirmare: clamore et ululatu suorum animos confirmabant; G VII, 80.
facere: quo clamore significatio victoriae ... fieret; G V, 53. clamore repentino telorumque moltitudine iactus facere coeperunt; H 9.
mandare: acies hostium ... magno clamore discursoque passim fugae se mandant; G VIII, 29.
perterreri: diverso clamore et proelio perterriti Alexandrini; A 31.
significare: clamore per agros regionesque significant; G VII, 3.
2. ad: celeriter ad clamorem hominum circiter milia sex convenerunt; G IV, 37.

clanculum, heimlich: qui arbitrati sunt (Pompeium) clanculum venisse; H 32, b.

clandestinus, geheim, heimlich: consilia: priusquam eorum clandestina consilia efferantur; G VII, 1.
fuga: quae (impedimenta) si clandestina fuga subtrahere conarentur; G VIII, 33.
legationes, nuntii: nihilo minus clandestinis nuntiis legationibusque Allobrogas sollicitat; G VII, 64.

clare, laut: iis centurionibus ... clare, ut milites exaudirent, „tuemini", inquit, „castra"; C III, 94.

claritas, Berühmtheit: ille ... neque tantis clientelis nominisque claritate praeditus in rempublicam est ingressus; Af 22.

clarus, hell, glänzend, laut: dignitas: quae (dignitas) est per gentes clarissima; Af 22.
lux: vos ... luce clara Cassium in medio foro nefarie interficere voluistis; H 42, b.
victoriae: tot tam claris victoriis partis; Af 31, c.
vox: „vincite," inquit, „si ita vultis," Sabinus, et id clariore voce; G V, 30.

classiarius, Seesoldat: I. proficiunt, al.: hi (remiges, classarii) primum navigia hostium lapidibus ac fundis a mole repellebant ac multum proficere multitudine telorum videbantur; A 20, a.
II. desidero: paulo ultra eum nomerum classiarii et remiges (desiderati sunt); A 21.
probibeo: per equites dispositos aqua prohibere classiarios instituit; C III, 100.
III. numerus, pars: remigum magnus numerus et classiariorum ex longis navibus nostris in molem se eiecit. pars eorum studio spectandi ferebatur; A 20, a.
scientia: cum ... scientia classiariorum se victos viderent; A 12.

classicum, Signal: classicum .. apud eum (Scipionem) cani ... iubet; C III, 82, a.

classis, Flotte: I. **Subject:** advolat: ut ... alii classem hostium celeriter advolaturam suspicarentur; C II, 43.

confligit: ſ. II, 1. instruo; A 25, b.

convenit: quae (classis) ubi convenit ac primum ab hostibus visa est; G III, 14, a.

decurrunt: quo classes decurrerent; Af 3.

est: (Vatinius) victor se Brundisium incolumi exercitu et classe recepit; A 47. cum ... nuntiarentur ... Scipionis ... classes .. esse complures; Af 1. ubi classis P. Sitti per id tempus erat; Af 96.

moratur: quod ... classes .. ipsius (Caesaris), quas hieme in Sicilia, Gallia, Italia fecerat, morabantur; C III, 42. ut ... classem ... morari diceret; Af 26, b.

possunt: quod ... neque per anni tempus in mari classes sine periculo vagari poterant; Af 24.

praestat: ut (classis) una celeritate et pulsu remorum praestaret; G III, 13, b.

procedit: quo ex portu classis Octavi ad dimicandum processerat; A 47.

sequitur: Caesar ... omnem classem se sequi iussit; A 10.

stat: reliqua classis in salo ad Leptim ... vacua a defensoribus stabat; Af 62.

vagantur: ſ. possunt.

II. **nach Verben**: 1. **Accusativ**: **administro**: separatim suam quisque classem ad arbitrium suum administrabat; C III, 18.

aedifico: magnam (classem) omnibus locis aedificandam curaverat; C III, 3.

arcesso: Caesar Rhodo atque ex Syria Ciliciaque omnem classem arcessit; A 1.

cogo: magnam ex Asia Cycladibusque insulis, Corcyra, Athenis ... classem coëgerat; C III, 3.

compleo: ibi .. (classem) Gaetulis remigibus epibatisque complet; Af 62.

conficio: cum Vatinium classem magna ex parte confectam ex naviculis actuariis habere cognosset; A 45.

conscendo: ibi .. classem sub vesperum cum ea copia conscendit; Af 10. (Caesar) Idibus Iun. Uticae classem conscendit; Af 98.

converto: classem .. ad insulas Baleares versus convertit; Af 23.

deduco: Varus classem ... celeriter deducit; Af 62.

dimitto: eius (Domitii) imperio classem quoque versus dimittunt; C I, 36.

dispono: omni ora maritima classem disposuerat; C III, 5. Caesar classes circum insulas portusque disposuit; Af 21.

divido: cum esset Caesaris classis divisa in duas partes; C III, 101, a.

efficio: quam superiore aestate ad Veneticum bellum effecerat classem; G IV, 21.

eripio: classe Caesari erepta; C III, 111.

expedio: ſ. instruo; A 25, b.

expello: classe adversariorum ex illo toto sinu expulsa; A 47.

explico: quod ei ... ad explicandam classem ... impeditiores fore videbantur; A 14. ne prius dimicare cogaris, quam reliquam classem potueris explicare; A 15.

exspecto: Caesar ... statuit exspectandam classem; G III, 14, a.

habeo: quoniam ... neque hostes classem haberent; A 8. in quo (flumine Nilo) magnam et paratam classem habebat; A 28. ſ. conficio.

inspicio: ipse (Cassius) classem, quam parabat, ut inspiceret, Hispalim accedit; A 56.

instruo: sic omnibus rebus instructa classe; C I, 56. tali modo instructa classe; C II, 4. neu dubitanter Alexandrini classem producunt atque instruunt; A 14. suam classem iubet expediri atque instrui; A 25, b. cum ... instructa .. utrimque classis conflixisset; A 25, b.

iuvo: quod Nasidium eiusque classem receperant copiisque iuverant; Af 98.

mitto: litteras in Achaiam ad Q. Calenum misit, uti sibi classem mitteret; A 44, a.

paro: neque † tot tantasque classis (alia de causa) paratas; C I, 85, b. omni studio ad parandam classem incubuerunt; A 12. ſ. habeo; A 28. inspicio.

produco: ſ. instruo; A 14.

profligo: an poenitet vos, ... quod classem hostium primo impetu adveniens profligaverim? C II, 32, d.

recipio: ſ. iuvo.

reficio: muros, portas, classem reficiebant; C I, 34.

reparo: reparandae classis cogitationem non deposuerunt; A 12.

sequor: (Caesar) hostium classem sequi coepit; Af 63.

subduco: quam (classem) antea Uticae hiemis gratia subduxerat; Af 62.

terreo: ut ipsa multitudine nostra classis terreatur; C I, 56.

trado: Cispio Aquilaeque classe tradita; Af 67.

video: ſ. I. convenit.

2. **Dativ**: **attribuo**: electos ex omnibus legionibus fortissimos viros, antesignanos, centuriones, Caesar ei classi attribuerat; C I, 57.

praeficio: Decimum Brutum adolescentem classi Gallicisque navibus ... praeficit; G III, 11. praeficit huic (classi) Tiberium Neronem; A 25, b.

praesum: qui (Brutus) classi praeerat; G III, 14, a. Liburnicae atque Achaicae classi (praeerant) Scribonius Libo et M. Octavius; C III, 5. Libo profectus ab Orico cum classe, cui praeerat, navium L Brundisium venit; C III, 23. tanto erant alacriores ad custodias, qui classibus praeerant; C III, 25. Coponius, qui Dyrrhachi classi Rhodiae praeerat, naves ex portu educit; C III, 26. Cn. Pompeius filius, qui classi Aegyptiae praeerat, ad Oricum venit; C III, 40. qui (Didius) classi praefuisset; H 37.

sum: cum his navibus nostrae classi eiusmodi congressus erat, ut ..; G III. 13, b.

3. **Ablativ**: **potior**: tota classe hostium Caesar potitus esset; A 11.

4. **mit Präpositionen**: **abduco ab**: D. Laelium ab Asiatica classe abductum reliquit; C III, 40.

confligo cum: eos ... hortatur, ut .. cum Bruti classe ... confligant; C II, 3.

erro ab: navis una ... ab residua classe cum erravisset; Af 44.

immitto in: naves ... in Pomponianam classem immisit; C III, 101, a.

incido in: ne casu imprudentes suae naves in classem adversariorum inciderent; Af 11. veriti, ne in adversariorum ... classem inciderent; Af 53.

proficiscor ad: Cassius .. ad Sulpicianam inde classem profectus est Vibonem; C III, 101, b.

sum in: qui in classe erant, proficisci properabant; C II, 43. — **inter**: erant inter duas classes vada transitu angusto; A 14.

III. **nach Substantiven**: 1. **Genetiv**: **custodiae**: haec a custodiis classium loca maxime vacabant; C III, 25.

imperium: hic (Euphranor) ... delectus est ab Rhodiis, qui imperium classis obtineret; A 15.

impetus: nostri ... impetum classis timebant; C III, 26.

numerus: numero classis aucto; A 44, b.

oppugnatio: quod nostrae classis oppugnationem etiam ad terram verebantur; A 12.

pars: classis .. parte ad Thapsum relicta; Af 80.

pericolom: lovius .. tempestatis quam classis periculum aestimaverunt; C III, 26.

2. mit Präpositionen: impetus in: impetu .. facto in Cassianam classem; C III, 101, c.

navis ex: quae proximae ei loco ex Bruti classe naves erant; C II, 6. ex Massiliensium classe V (naves) sunt depressae, IV captae; C II. 7. altera navis trieris ex eadem classe errabunda ... e classe Vari et M. Octavi est capta; Af 44.

receptacula ad: ut ... praesidio firmata ad classim receptacula muniret; Af 9.

remiges ex: (Caesar) remigum partem ex classe, Gallorum, Rhodiorum, epibatarumque armare et in castra evocare; Af 20, a.

IV. Umstand; 1. Ablativ: accurrere: dum aquantur, Didius classe accurrit; H 37.

circumvehi: Caesar Pharon classe circumvehitor; A 14.

conferre: cum Octavius ... magna classe in illum se sinum contulisset; A 42, a.

confidere: Octavius ... confisus sua classe substitit ad insulam Tauridem; A 45.

dimicare: ut vel classe dimicare posset; A 42, b. Caesar ... paulisper commoratus, si forte vellent classe dimicare; Af 63.

impedire: ut illi classe naves auxiliaque sua impedirent, C III, 17.

mitti: L. Nasidius ab Cn. Pompeio classe navium XVI ... L. Domitio Massiliensibusque subsidio missus; C II, 3.

occupare: litora .. omnia longe lateque classibus occupavit; C III, 8.

oppugnare: M. Octavium ... nostrorum militum oppugnare praesidia .. classe; A 44. a.

praetervehor: Clupeam (Caesar) classe praetervehitur; Af 2.

proficisci: ipse (Caesar) eadem classe, qua venerat, proficiscitur in Ciliciam; A 66.

prohibere: sua classe auxilia sese Caesaris prohibiturum; C III, 23.

teneri: portus litoraque omnia classibus adversariorum teneri; C III, 14.

tentare: simul ex terra scalis et classe moenia oppidi tentans; C III, 40.

valere: si classe ipsi valerent; A 12.

vehi: Varus ... cum primo mane Leptim universa classe vectus; Af 62.

venire: ſ. proficisci.

2. Präpositionen: a: se a Nasidi classe captom; Af 64. a qua (classe) pauciora ab amplioribus circumventa navigia deprimuntur; Af 96. ſ. III, 2. navis ex; Af 44.

cum: (Marcius Rufus) ad Curionem cum classe redit; C II, 24. Gallos Germanosque ... Pompeius filius cum classe adduxerat; C III, 4, b. Bibulus ... erat cum classe ad Oricum; C III, 15. eodem tempore D. Laelius cum classe ad Brundisium venit; C III, 100. Cassius cum classe Syrorum et Phoenicum et Cilicum in Siciliam venit; C III, 101, a. ex his locis Cassius cum classe discessit; C III, 101, c. Caesari .. redeunti cum classe occurrerunt; A 10. illum (Caesarem) cum classe navibus onerariis ... subsidio ire clam hostibus voluisse; Af 11. quem (Sallustium) paucis ante diebus missum a Caesare cum classe demonstravimus; Af 34. cuius (Vari) adventus inscius Caesar Lucium Cispium cum classe XXVII navium ... mittit; Af 62. Aquila ... cum classe se longius a prospectu removit; Af 62. interim Varus ... cum universa classe conversis navibus Adrumetum versus fugere contendit; Af 63. ſ. II, 2. praesum; C III, 23.

in: cognoverunt Caesarem ipsum in classe venisse; A 10. proficiscuntur in ea classe Rhodiae naves; A 25, b. quae ex veteranis legionibus in classe cum Sulpicio et Vatinio rem gesserant; Af 10.

inter: qua felicitate inter medias hostium classes ... omnes incolumes essent transportati; C III, 73, b.

claudo (clodo: ſ. portas; H 1.), schließen, einschließen: alqm: quibus difficultatibus locorum Romanos claudere voluerant; G VIII, 19, b. multis hominum milibus a Dumnaco ... Duratium clausum Limono oppugnari; G VIII, 26. Longinus veritus, ne genere quodam obsidionis clauderetur in regionibus alienis; A 61. Uliam Cassiumque munitionibus clausit; A 61. (C. Vergilius) terra marique clausus; Af 93.

agmen: ſ. **agmen**, II, 1. claudo (3 St.) S. 58, b.

cornu: sinistrum .. cornu oppido Uzitta claudebatur; Af 59.

equitatum: (equitatus) clausus obsidione; A 61.

exercitum: ut ... equitatus .. ex improviso clauderet multitudine sua exercitum Caesaris; Af 59.

litora: praestare .. unum locum ... quam omnia litora ac portus custodia clausos teneri; C III, 23.

locum: nec locum munitionibus claudi nisi a maiore exercitu posse; G VIII, 11. ſ. litora.

oppidum: cum ... oppidum .. operibus clausum animadverteret; G VIII, 40.

portas: sub vesperum Caesar portas claudi ... iussit; G II, 33. Aulerci Eburovices Lexoviique senatu suo interfecto portas clauserunt; G III, 17. portas claudere ... coeperunt; G VII, 12. Vercingetorix iubet portas claudi; G VII, 70. Massilienses portas Caesari clauserant; C I, 34. Cordubae conventus per se portas Varroni clausit; C II, 19. conatus portis clausis oppidum defendere; C III, 11. iisdem permoti (Metropolitae) rumoribus portas clauserunt; C III, 81. nonnullae (civitates) portas contra cludebant; H 1. Pompeius oppidum, quod contra sua praesidia portas clausisset, incendit; H 27.

portus: ſ. litora. — Uliam: ſ. alqm; A 61.

claustra, Schloß: Aegyptus maritimo accessu Pharo, pedestri Pelusio velut claustris munita existimatur; A 26.

clavus, Nagel: configi: transtra pedalibus in altitudinem trabibus confixa clavis ferreis digiti pollicis crassitudine; G III, 13, a.

instrui: parum clavis aut materia ... instructis (navibus) ... utuntur; C I, 36.

religare: ea .. (tigna) laminis clavisque religant; C II, 10.

clementer, mild: qui (Trebonius) his temporibus clementer et moderate ius dicendum existimabat; C III, 20.

clementia, Milde, Gnade: I, 1. audio: si forte pro sua clementia ac mansuetudine, quam ipsi ab aliis audirent, statuisset Aduatucos esse conservandos; G II, 31.

commemoro: suam .. lenitatem et clementiam commemoravit; Af 86.

2. utor: ut sua clementia ac mansuetudine in eos utatur; G II, 14.

3. deposco a: salutem a tua clementia deposcimus; H 17.

habeo in: se in C. Caesaris clementia magnam spem habere; Af 88, b.

II. rumor de: rumore .. perlato de eius (Caesaris) lenitate clementiaque; Af 92.

III, 1. patere: cum sibi viderent clementia Caesaris reditum patere in eius amicitiam; G VIII, 3.

2. pro: quam (poenam) pro sua clementia atque humanitate numquam profecto esset illaturus; G VIII, 21. s. I, 1. audio.

cliens, Schützling, Höriger: I, 1. contendunt: cum his Haeduos eorumque clientes semel atque iterum armis contendisse; G I, 31, b.

oppugnant: Eburones, Nervii, Aduatuci atque horum omnium socii et clientes legionem oppugnare incipiunt; G V, 39.

tradit: Minucius Silo, cliens L. Racili, libellum ... tradidit; A 52.

2. sum: in fines Eburonum et Condrusorum, qui sunt Treverorum clientes, pervenerant; G IV, 6. qui sumus clientes C. Mari; Af 35, a.

II, 1. conduco: omnes clientes obaeratosque suos, quorum magnum numerum habebat, eodem conduxit; G I, 4.

convoco: convocatis suis clientibus; G VII, 4, a.

cremo, diligo: servi et clientes, quos ab iis dilectos esse constabat, ... una cremabantur; G VI, 19.

desero: neque clientes sine summa infamia deseri possunt; F 3.

habeo: plurimos circum se ambactos clientesque habet; G VI, 15.

2. committo: quibus (clientibus) tantum facinus committere audebant; C III, 60.

fero: quibus (clientibus) etiam a propinquis nostris opem ferre instituimus; F 3.

impero: imperant Haeduis atque eorum clientibus, Segusiavis, Ambluaretis, ... milia XXXV; G VII, 75.

sum: quibus (clientibus) more Gallorum nefas est ... deserere patronos; G VII, 40.

3. colloquor cum: cum paucis collocuti clientibus suis; C III, 60.

III. numerus: s. II, 1. conduco.

pars: ut magnam partem clientium ab Haeduis ad se traducerent; G VI, 12, a.

IV. cum: Litavicus cum suis clientibus ... Gergoviam profugit; G VII, 40.

clientela, Schutzgenossenschaft: I. sunt: magnae .. eorum (Haeduorum) erant clientelae; G VI, 12, a. divisum (esse) senatum, divisum populum, suas cuiusque eorum clientelas; G VII, 32. quod magna esse Pompeii beneficia et magnas clientelas in citeriore provincia sciebat; C II, 18, b.

II, 1. comparo, restituo: veteribus clientelis restitutis, novis per Caesarem comparatis; G VI, 12, b.

2. dico in: ii ... se Remis in clientelam dicabant; G VI, 12, b.

proficiscor ad: tu ... nonne ... proficisceris ad paternas clientelas? Af 22.

sum in: usi (Carnutes) deprecatoribus Remis, quorum erant in clientela; G VI, 4. quod (oppidum) in clientela fuerat eius (Lucterii); G VIII, 32.

III. praeditus: ille ... neque tantis clientelis nominisque claritate praeditus; Af 22.

clivus, Anhöhe: 1. mollio: quidquid hoc circuitus ad molliendum clivum accesserat; G VII, 46.

II. adversus: milites ex inferiore loco adversus clivum incitati cursu; C III, 46.

cludo s. **claudo.**

coacervo, anhäufen, drängen: cadavera: coacervatis cadaveribus; G II, 27.

hostes: hostes ... angustioribus portis relictis coacervantur; G VII, 70.

ligna: in medio foro lignis coacervatis ... ignem subiiciunt; Af 87, a.

res: omnibus rebus eo coacervatis; Af 91, a.

coacta, Filz: omnes fere milites aut ex coactis aut ex centonibus aut ex coriis tunicas aut tegimenta fecerant; C III, 44, b.

coactus, Zwang: neque id ... voluntate sua fecisse, sed coactu civitatis; G V, 27, a.

coagmento, zusammenfügen: bis (trabibus) collocatis et coagmentatis; G VII, 23.

coagmentum, Fuge: palma ... inter coagmenta lapidum ex pavimento exstitisse ostendebatur; C III, 105.

coangusto, zusammendrängen: alqm: propter pontem coangustabantur, fluminis ripas appropinquantes coangustati praecipitabantur; H 5.

equites: munitione praesidii ita (equites) coangustabantur, ut ..; H 23, b.

coarguo, erklären: cum .. defensionem eius nullam posse excusationem ... recipere coarguisset; A 68.

coartatio, Zusammendrängen: Caesar irridebat ... eo loco militum coartationem; A 74.

coëmo, auffaufen: equos: multis coëmptis equis ad Pompeium transierunt; C III, 60.

numerum: iumentorum et carrorum quam maximum numerum coëmere (constituerunt); G I, 3. huc magnum numerum equorum ... coëmptum miserat; G VII, 55, a.

coena, Mahlzeit: coenam afferri quam optimam imperavit; H 33.

coeno, speisen: alqs: Ipse (Scapula) de tempore coenare; H 33.

rex; cum ium (rex) coenatus esset cum Petreio; Af 94.

coëo, sich vereinigen: alqs: reliqui coëunt inter se; C I, 75.

homines: cognationibus .. hominum, qui una coierunt; G VI, 22.

coepi, angefangen haben: I. **absolut:** alteri se, ut coeperant, in montem receperunt; G I, 26.

II. **mit Infinitiv: 1. Activ:** equitatus ad campestres munitiones accedere (coepit); G VII, 83. ad oppidum Ascurum accedere coepit; Af 23. una .. bellum administrare coepit; C III, 112, c. hostes ... legionarios ... novissimos adoriri ... coeperunt; Af 18. castris munitis vineas agere ... coepit; G II, 12. hostes ... turres testudinesque agere et scalis vallum ascendere coeperunt; G V, 43. Caesar ... aggerem apparare, vineas agere, turres duas constituere coepit; G VII, 17, a. illi (Pompeiani) de deditione missis legatis agere coeperunt; C III, 97. at Pharnaces ... lentius agere ... coepit; A 71. equites nostri ... adversarios ad vallum agere coeperunt; H 23, b. adversarios ... nostri agere coeperunt; H 31, b. qui (Antistius Turpio) ... sibi parem esse neminem agitare coepit; H 25, a. exules damnatosque ... ad se allicere coepit; G V, 55. Massilienses ... reliqua apparare coeperunt; C II, 7. s. agere; G VII, 17, a. ubi signa legionum

appropinqoare coeperunt; C I, 51. cum interim Pharnaces ... ascendere adversus ardnum collem ... coepit; A 74. ſ. agere; G V, 43. — tubicen a militibus coactus canere coepit; Af 82. arma capere, portas claudere, nomerum complere coeperunt; G VII, 12. agmen eius (Caesaris) extremum carpere coepit; Af 75. Caesar munitionibus Ateguam oppugnare et brachia circomdncere coepit; H 6. Quintilins circnire aciem Curionis atqne obsecrare milites coepit; C II, 28. aciem .. nostram a latere aperto circumire coeperunt; C III, 93, a. oppidom .. eo die circnmmunire coepit; Af 79. Boii et Tulingi ... ex itinere nostros ... circnmvenire ... coeperunt; G I, 25. qoorum pars ... legionaes circumvenire ... coepit; G II, 23. clandere: ſ. capere. Indotiomarus nihilo minus copias cogere, exercere ... coepit; G V, 55. ipsi (Haedui) ex finitimis regionibus copias cogere ... coeperunt; G VII, 55, b. Bellovaci ... manus cogere atque aperte bellum parare coeperunt; G VII, 59. qui ... agros colere coeperunt; G V, 12. liberius cum militibus regis colloqoi coeperunt; C III, 103. nobiles homines ... de adversariorum .. crudelitate ... commemorare coeperunt; Af 26, a. principes undique convenire et se civitatesque suas Caesari commendare coeperunt; G IV, 27. ex loco superiore nostros pruhibere et proeliom committere coeperunt; G V, 9. bostes ... proelinm committere coeperunt; G V, 32. quae .. ad oppugnandnm usoi erant comparare coepit; G II, 12. adversariorum eqnitatus ... colles .. complecti et Caesaris equitatum extenuare simulque ad circumeundum comparare se coeperunt; Af 14. complecti: ſ. comparare. cum hostes ... vallnm scindere et fossas complere coepissent; G III, 5. ſ. capere. hoc frumentum comportare, castra monire, materiam conferre coepit; C II, 37. L. Staberius ... aquam comportare in arce atqoe eam muuire ... coepit; C III, 12. conelamare et significare de fuga Romanis coeperunt; G VII, 26. equitatus ... propins .. Caesaris castra ... se conferre coepit, frenatus autem Labieni eqoes in loco permanere legionesque detinere; Af 61 a. ſ. comportare. ipse (Caesar) iter inceptnm ... conficere coepit; A 66. (Pompeins) in fidem nniuscuiusqoe civitatis confugere coepit; H 1. legatos quoque versnm dimittere, coniurare ... coeperunt; G III, 23. singulas naves Caesarianas consectari coepit; Af 28. constitnere: ſ. agere; G VII, 17. Scipio ... intra suas continere se monitiones coepit; Af 41. cum ... medicus familiaresque continere atqne vulnos obligare coepissent; Af 88, b. munitionibus se continere coepit; H 20. cum ad eum ... legationes convenire coepissent; C III, 36, a. ſ. commendare. conviciari coeperunt; H 33 — dare: ſ. parare. ex castris discedere ac suos clam ex agris dedncere coeperunt; G IV, 30. ille ... resistere ac se mann defendere ... coepit; G V, 7. legio XIII oppidnm defendere coepit; H 34. ipsos (hostes) res frumentaria deficere coepit; G II, 10. eum locum definire coepit; H 30. at Pharnaces ... descendere praerupta valle coepit; A 74. si quando ... suis fortunis desperare coeperunt; G III, 12. detinere: ſ. conferre. nobiles bomines ... in castra Caesaris devenire ... coeperunt; Af 26, a. regem ... dimittere coepit; A 24, b. ſ. coniorare. Dumnorix ... domum discedere coepit; G V, 7. ſ. dedocere. praesidia custodiasque ... disponere ... coeperunt; G VII, 55, a oppidani ... discordare coeperunt; H 34. qui in Caesaris adventnm discordare ‖ *descendere ‖ coeperunt; H 34. Alexandrini trepidantes ... discurrere coeperunt; A 31. Carteienses ... propter Pompeium dissentire coeperunt; H 37. Caesar ... brachium ad pontem docere coepit; H 5. brachium ad flumen Salsom ducere coepit; H 23, a. nostri bracbia ducere coeperunt; H 24. — exercere: ſ. cogere; G V, 55. obsides .. ab Apolloniatibus exigere coepit; C III, 12. equites .. Pompei boc acrins instare et se turmatim explieare .. coeperunt; C III, 93, a. Pacidius suos equites exporrigere coepit in longitudinem; Af 78, a. eorum castra hi eqnites adorti expugnare coeperunt; Af 87, b. Galba ... sententias exqnirere coepit; G III, 3. subito adversariorum equitatus sese extendere et in latitudinem prumovere ... coeperunt; Af 14. extennare: ſ. comparare. — falces testudinesque ... parare ac facere coeperunt; G V, 42. per se discessionem facere coepit; G VIII, 52. in unnmquemque collem turremqne ‖* turresque ‖ castella facere coepit; Af 38. telorum .. multitudine iactus facere coeperunt; H 9. hi (oppidaoi) cum eruptionem facere coepissent; H 12. nonnulli ... ad murum opos facere coeperunt; H 13, a. eqoes pedestre [pedes equestre] pruelinm facere coepit; H 15. ita com eius (centurionis) compar *impar* pruelinm facere coepisset; H 23, a. equitum copiae concursus facere coeperunt; H 25, a. ſ. **facio** iter; G IV, 7. VII, 34. 58. 68. C III, 36, b. 78, b. Af 6. >< H 4. 10. 36. in hostes aquilam ferre coepit; G IV, 25. pactiones interponere, in summa frostrari coepit; A 71. reliqua multitndo ... passim fugere coepit; G IV, 14. temere in naves (remiges, classiarii) fugere coepernnt; A 20, a. (legiones) omnibus portis in sua castra fugere coeperunt; Af 40. — qui longe alia ratione ... bellom gerere coeperunt; G III, 28. (rex) adeo ... acriter bellum gerere coepit; A 24, b. — principes Galliae sollicitare, sevocare singulos hortarique coepit, nti ..; G V, 6. — iacula in casas ... iacere coeperunt; G V, 43. ona (acies) primo agimine iter impedire coepit; G VII, 67. legionarios ... impedire coeperunt; Af 18. suorum .. fidem implorare coepit; G V, 7. nostri ... acrius impugnare coeperunt; G III, 26. oppidum incendere coeperunt; H 34. is (Pothinos) ... queri atque indignari coepit regem ... evocari; C III, 108. Helvetii ... nostros a novissimo agmine inseqoi ac lacessere coeperunt; G I, 23. eius (Caesaris) agmen extremum insequi coeperunt; Af 6. Helvetii ... rursus instare et proelium redintegrare coeperunt; G I, 25. Pompeiani boc insolentius ... nostros premere et instare coeperunt; C III, 46. ſ. explicare. eum ... lapidare et ci manus intentare coeperunt; H 22, b. interponere: ſ. frustrari. milites ... iter inceptum ire coeperunt; Af 75. bospites ... iugulare et de muro praecipites mittere coeperunt; H 15. — Helvetii nostros lacessere coeperunt; G I, 15. hostes ... rari .. se ostendere et lenius quam pridie nostros equites pruelio lacessere coeperunt; G V, 17. lapidare: ſ. intentare. — mittere: ſ. iugulare. se quoque ad motus fortunae movere coepit; C II, 17. subito oniversus eqnitatus ... se movere ... coepit; Af 61, a. legiones sex ... castra munire coeperunt; G II, 19. cum legio .. nona praesidinm ... munire coepisset; C III, 45. castra munire coepit; Af 80. ſ. comportare. — obligare: ſ. continere; Af 88, b. Divitiacus ... Caesarem .. obsecrare coepit, ne ..; G I, 20. ſ. circuire. Acillitanos castris positis obsidere coepit; Af 33. in speluncam Pompeius se occultare coepit; H 39. loca .. idonea ... praesidiis occupare (coepit); Af 79. commodiore

.. itinere Pompeianis occurrere coepit; C III, 97. id (oppidum) ... Belgae oppugnare coeperunt; G II, 6. Crassus ... oppidum Sontiatum oppugnare coepit; G III, 21. Cosam in agro Thurino oppugnare coepit; C III, 22. oppugnare Mithridaten coeperunt; A 27. cum ... oppugnare .. coepisset; Af 51. (Pompeius) castellum oppugnare coepit; H 9. Ventiponem oppidum cum oppugnare coepisset; H 27. Galli ... oppidum ... oppugnare coeperunt; H 32, a. ſ. circumducere. regius animus ... flens orare contra Caesarem coepit, ne ..; A 24, b. reliquae copiae pro castris sese ostendere coeperunt; G VII, 83. ſ. lacessere. matres familiae ... suos obtestari et more Gallico passum capillum ostentare ... coeperunt; G VII, 48. equitatum ... ostentare coeperunt; G VII, 55, b. — obsides inter se dare. copias parare coeperunt; G III, 23. a finitimis equos parare ... coepit; G V, 55. ſ. cogere; G VII, 59. facere; G V, 42. pergere: ſ. III. iter. permanere: ſ. conferre. Domitius perseverare coepit, ut ..; A 35. omnes ... auxilium a Caesare petere coeperunt; G I, 32. pars summum castrorum locum petere coepit; G II, 23. posteaquam ... de suis privatim rebus ab eo petere coeperunt; G V, 3. (Pompeius) maioribus itineribus Apolloniam petere coepit; C III, 11. petere coeperunt, uti ..; H 3, a. pelagus remis petere coeperunt; H 40, b. si ... eorum agros populari coeperint; G II, 5. cum .. litteras ... Considio porrigere coepisset; Af 4. decedendi diem postulare longiorem ... coepit; A, 71. hostes ... novissimos .. premere et primos probibere ascensu ... coeperunt; G V, 32. oppugnationibus eos premere coepit; C III, 9, b. quod a suo loco hostes vehementer premere coeperunt; H 31, a. equitatus Caesaris sinistro cornu premere coepit; H 31, a. ſ. instare. (milites) acerrime .. eminus proeliari coeperunt; A 30, b. matres familiae ... liberos in conspectum proferre coeperunt; G VII, 48. nobiles homines ex suis oppidis profugere ... coeperunt; Af 26, a. si ex finibus suis progredi coepisset; G V, 56. Caesar ... cum copiis progredi coepit; Af 49. nostros .. opere prohibere coepit; C III, 45. ſ. committere. premere; G V, 32. promovere: ſ. extendere. longius quod nostris cedentibus prosequi coepissent; H 14. audacius resistere ac fortius pugnare coeperunt; G II, 26. acriter .. pugnare coeperunt; H 12. pugnare pro muro toto coeperunt; H 13, b. pugnare coeperunt de ponte; H 33. de integro pugnare coeperunt; H 36. — queri: ſ. indignari. — et pedem referre et ... eo se recipere coeperunt; G I, 25. si ... Romani sese recipere coepissent; G III, 24. ad suos se recipere coeperunt; C III, 38. Pompeiani ... Larisam versus se recipere coeperunt; C III, 97. ad sua praesidia sese (Caesar) ... recipere coepit; Af 17. ipse (Caesar) se recipere coepit ad castra; Af 69, a. redintegrare: ſ. instare. copias reducere coepit; A, 60. Caesar cum exercitum intra munitiones suas reducere coepisset; Af 61, a. referre: ſ. recipere; G I, 25. iisdem sublicis ... pontem reficere coepit; G VII, 35. cum ex castello repugnare coepissent; H 9. resistere: ſ. defendere. Suevi ... domum reverti coeperunt; G I, 54. cum in eum locum ... reverti coeperant; G V, 35. — cum saevire ventus coepisset; G III, 13, b. ipse triduo intermisso ... eos sequi coepit; G I, 26. hunc (Domitium) conspicatae naves ... sequi coeperunt; C II, 22. (Caesar) hostium classem sequi coepit; Af 63. Didius ... confestim sequi coepit; H 37. sevocare: ſ. hortari. maiores natu ... manus ad Caesarem tendere et voce significare coeperunt sese ... venire; G II, 13. (milites) significare coeperunt, ut statim dimitterentur; C I, 86. ſ. conclamare. sollicitare: ſ. hortari. Scipio interim ... Caesarem subsequi coepit; Af 67. turris tectum ... ex contignatione prima suspendere ac tollere coeperunt; C II, 9, c. — aqua probibere hostem temptare coepit; G VIII, 40. tendere: ſ. significare. tollere: ſ. suspendere. Genabenses ... flumen transire coeperunt; G VII, 11, b. — hostes, si introire vellent, vocare coeperunt; G V, 43.

2. **Paſſiv:** quae (res) inter eos agi coeptae neque perfectae essent; G I, 47. [non cum populo agi cooptum]; C I, 7, b. cum idem a pluribus animadverti coeptum esset; Af 82. quibus (diebus) materia coepta erat comportari; G IV, 18. pulvis ingens conspici coeptus est; Af 12. quod postquam coeptum est fieri; Af 69, a. quod ubi coeptum est fieri; Af 78, a. ubi ... undique in murum lapides iaci coepti sunt; G II, 6. ab universis cohortibus signa in hostem coepere inferri; Af 82. ex eo tempore, quo pons institui coeptus est; G IV, 18. cum ab adversariis lapides mitti coepissent; Af 27. pro muro pugnari coeptum est; H 15. ut ad subsidium ... legio adversariorum traduci coepta sit; H 31, a.

III. **mit Object:** brachium: Pompeius ex castris suis brachium coepit ad flumen Salsum; H 13, a.

iter: cum iam Caesar ... iter coeptum || inceptum || pergere coepisset; Af 69, b.

coërceo, zügeln, in Ordnung halten: I. absolut: ut praeter auctoritatem vires quoque ad coërcendum haberet; C III, 57.

II. alqm: hos a se coërceri non posse; G I, 17. Caesar ... coërcendum atque deterrendum ... Dumnorigem statuebat; G V, 7.

milites: quibus rebus coërceri milites et in officio contineri soleant; C I, 67.

reges: posse (reges) iisdem praesidiis coërceri; A 33.

cogitatio, Gedanke, Abſicht: 1. depono: reparandae classis cogitationem non deposuerunt; A 12.

incito: quae res ... stultas cogitationes incitabat barbarorum; G VIII, 10.

suscipio: de his rebus rogo vos ut cogitationem suscipiatis || suscipi illis ||; F 18.

2. recipio ad: ad reliquam cogitationem belli sese recepit; C III, 17.

cogito, denken, bedenken, erwägen, beabſichtigen: I. alqs: quoniam fieret dimicandi potestas, ut saepe cogitavissent; C III, 86.

II, 1. de: Caesar ... maturius sibi de bello cogitandum putavit; G VI, 2. nihil se de bello cogitavisse; G VI, 32. eadem de profectione cogitans; G VII, 53. nec dat ulli civitati spatium de aliena potius quam de domestica salute cogitandi; G VIII, 3. de sua salute septimo die (tribuni) cogitare coguntur; C I, 5. sed praeoccupatus animus Attianorum militum ... nihil de resistendo cogitabat; C II, 34, b. ut iam de praemiis vestris et de referenda gratia cogitare incipiamus; C II, 39. ut (Pompeiani) non de ratione belli cogitarent; C III, 72. de proelio cogitandum (est); C III, 85. plerique (milites) ... magis de reliqua fuga quam de castrorum defensione cogitabant; C III, 95 qui nihil praeterquam de vita cogitarent; A 8. quin hostes ... nihil iam de bello essent cogitaturi; A 32.

2. indir. Frage: quod, ... quo consilio ducerentur, sibi ... cogitandum putarent; G I, 40, a.

quemadmodum uti victoria deberent cogitabant; C III, 83.
3. ne: ne quam occasionem rei bene gerendae dimitteret, cogitabat; G V, 57.
4. ut: neque iam, ut aliquid acquireret ..., sed ut lucolumem exercitum Agedicum reduceret, cogitabat; G VII, 59.
5. ducere: bellum in hiemem ducere cogitabant; C I, 61.
6. acc. c. inf.: Cotta, qui cogitasset haec posse in itinere accidere; G V, 33. non illi (Pompeiani) paucitatem nostrorum militum ... causae fuisse cogitabant; C III, 72. omni ratione esse vincendum cogitarent; A 8.
III. alqd: haec cogitanti accidere visa est facultas bene rei gerendae; G VII, 44. quarum rerum illo tempore nihil factum, ne cogitatum quidem; C I, 7, b. fallacem gentem semperque alia cogitantem, alia simulantem: A 24, a. ut cogitata praeclare eloqui possent; F 6. §. II, I. G VI, 32. VII, 53. C II, 34, b. A 8. 32.
rem: quare sibi eam rem cogitandam ... putaret; G I, 33.

cognatio, Verwandtschaft: I. attribuo: principes ... gentibus cognationibusque hominum ... quantum ... visum est agri attribuunt; G VI, 22.
II. homo: alterum (esse) Cotum, ... hominem ... magnae cognationis; G VII, 32.
ius: (Mithridati) tetrarchian ... iure gentis et cognationis adiudicavit; A 78.

cognosco, kennen lernen, erkennen, erfahren, erforschen, entscheiden: I. **absolut**: 1. **unpersönlich**: Haedui ... nullum sibi ad cognoscendum spatium relinquunt; G VII, 42. milites ... ad studium audiendi et cognoscendi feruntur; C II, 12. — ut postea ex captivis cognitum est; G II, 17. ut ex ipsa significatione cognosci potuit; C I, 86. ut potea bello confecto cognitum est; C III, 60. ut postea cognitum est; C III, 86.
2. alqs: ut postea Caesar ex captivis cognovit; G V, 8. Caesar ut cognosceret, postulatum est; C I, 87.
hostes: hostes .. nihil amplius copiarum accessurum credentes, ut pridie cognoverant; G VIII, 28.
II. **mit Ergänzung**: 1. de: ut ... de communi re dicendum sibi et cognoscendum (non) putaret; G I, 35. quid quisque eorum de quaque re audierit aut cognoverit; G IV, 5. ut de eorum postulatis cognosceret; G IV, 11. ab eo de periculis Ciceronis legionisque cognoscitur; G V, 45. de casu Sabini et Cottae certius ex captivis cognoscit; G V, 52. ibi cognoscit de Clodii caede; G VII, 1. cum ... de statu civitatis cognovisset; G VII, 55, a. post paulo ... quae ignorabant, de L. Domitii fuga, cognoscunt; C I, 20. simulatque sit cognitum de edicto Caesaris; C II, 20, a. neque multo post de proelio facto in Thessalia cognitum est; C III, 101, a. Alexandriae de Pompei morte cognoscit; C III, 106. de controversiis veteribus cognoscit ac statuit; A 65, b. de controversiis tetrarcharum postea se cogniturum esse dixit; A 68. omnium .. earum provinciarum de controversiis cognoscit et statuit; A 78. de adventu: §. **adventus**, II, 3. cognosco de (5 St.) S. 46, b.
2. **indirecte Frage**: qualis esset natura montis ..., qui cognoscerent, misit; G I, 21. ut, quae diceret Ariovistus, cognoscerent; G I, 47. quod, ... quantam quisque multitudinem ... pollicitus sit, cognoverint; G II, 4, a. cum ex equitum ... fuga, quo in loco res esset, ... cognovissent; G II, 26. neque cognoscendi, quid fieret, ... facultatem relinquunt; G III, 6. prius ... quam plane ab bis videri aut, quid rei gereretur, cognosci posset; G III, 26. ut ... quae .. in Gallia gererentur cognosceret; G V, 8. Caesar ... ubi ex captivis cognovit, quo in loco hostium copiae consedissent; G V, 9. ibi ex captivis cognoscit, quae apud Ciceronem gerantur; G V, 48. ut ... quae .. apud eos gerantur cognoscant; G VI, 10. hic, quantum in bello fortuna possit ..., cognosci potuit; G VI, 35, a. quanto res sit in periculo, cognoscunt; G VI, 39. ibi per certos exploratores, ... quae ad Avaricum agerentur, cognoscebat; G VII, 16. Caesar, ... quid quaque ex parte geratur, cognoscit; G VII, 85. cognoscendi .. maximam facultatem habebat, quali quisque fuisset animo; G VIII, 46, b. hic cognosci licuit, quantum esset hominibus praesidii in animi firmitudine; C III, 28, a. priusquam audiret aut, cuius rei causa missi essent, cognosceret; C III, 109. degustando, quantum inter se differrent aquae, cognoscebant; A 6. dum certum cognosceret, confectusne Cassius esset; A 53. eum hoc detrimento, quid transitus fluminis viti difficultatisque haberet, cognitum esset; A 60. contra cuius .. copias contendas ... licet nunc cognoscas; Af 65. §. III. artificia. legiones. speciem.
2. **acous. c. inf.**: a. **vollständiger Infinitiv**: per exploratores Caesar cognovit .. montem a suis teneri; G I, 22. neque iam longe abesse ab iis, ... exploratoribus et ab Remis cognovit; G II, 5. quod ... Haeduos finibus Bellovacorum appropinquare cognoverant; G II, 10. rostro .. noceri non posse cognoverant; G III, 14, a. quod ... minus magnos ibi fluctus fieri cognoverat; G V, 1. quo ex portu commodissimum ... traiectum esse cognoverat; G V, 2. ibi cognoscit LX naves ... cursum tenere non potuisse; G V, 5. qua (parte) optimum esse egressum superiore aestate cognoverat; G V, 8. ab his cognoscit non longe ... oppidum Cassivellauni abesse; G V, 21. cognoscit non decimum quemque esse reliquum militum sine vulnere; G V, 52. quorum egregiam fuisse virtutem testimonio Ciceronis cognoverat; G V, 52. (Menapios) venisse Germanis in amicitiam cognoverat; G VI, 5. cum duas venisse legiones ... cognoscunt; G VI, 7, a. quod saepe homines temerarios ... ad facinus impelli ... cognitum est; G VI, 20. omnem .. exercitum discessisse cognoscunt; G VI, 35, b. quas (legiones) longius discessisse ex captivis cognoverant; G VI, 39. quibus (Biturigibus) id consilii fuisse cognoverint; G VII, 5. ex captivis Caesar cognovit Vercingetorigem ... castra movisse; G VII, 18. ut ... inani simulatione sese ostentare cognosceret; G VII, 19. prius suos discessisse cognoverunt, quam ..; G VII, 82. quod Gallis omnibus cognitum esset neque ... resisti posse Romanis; G VIII, 1. cum propius accessisse legiones ... cognossent; G VIII, 14, a. cum magnam multitudinem convenisse hostium ... litteris nuntiisque Durati cognosceret; G VIII, 26. cum ... ex captivis certius cognosceret ... Duratium ... oppugnari; G VIII, 26. cum appropinquare Caninium cognosset; G VIII, 26. quem ... facere ... voluisse impetum cognitum est; G VIII, 30. cum legiones ... adesse cognosceret; G VIII, 32. ab exploratoribus ... cognoscit castra ... esse demissa; G VIII, 36. eum ... magna .. cupia frumenti abundare oppidanos ex perfugis cognosset; G VIII, 40. ibi cognoscit Commium Atrebatem proelio ... contendisse; G VIII, 47. cognoscit per C. Marcellum consulem legiones duas ... retentas esse; G VIII, 55. cognitum compertumque sibi alieno esse animo in Caesarem milites; C I, 6, a. ubi cognovit

per Afranium stare, quo minus proelio dimicaretur; C I, 41. cum Caesarem ad Massiliam detineri cognovit; C II, 17. provinciam ... Caesaris rebus favere cognoverat; C II, 18, b. quos liberius locutos hanc poenam tulisse cognoverat; C II, 21. quos (exercitus) in Caesaris potestatem venisse cognoverant; C II, 22. quod rem postulare cognovisset; C II, 40. eum (Antonium) ubi appropinquare cognovit; C III, 30, b. postquam Pompeium ad Asparagium esse cognovit; C III, 41. ex perfugis cognoscebant equos eorum tolerari; C III, 49. ubi nihil profici equitatu cognovit; C III, 58. cognoscit ... arcem captam esse; C III, 102, b. ex his (remigibus) cognoverunt Caesarem ... venisse; A 10. cum appropinquare Mithridaten rex cognovisset; A 27. cognoscit ex suis eadem haec accidisse rex; A 28. (Domitius) cognoscit Caesarem magno in periculo versari; A 38. cum Vatinium classem ... habere cognosset; A 45. indicio Minuci cognoscit L. Racilium ... in eadem fuisse coniuratione; A 55. quibus (litteris) cognoscit Pompeium ... fugisse; A 56. quos (milites) cognoscit ... Caesaris absentis causa sibi fidissimos esse; A 57, b. cum ... Caesar ... ab iis ... cognosceret ... multa Romae male ... administrari; A 65. quoniam ibi praesidium grande Numidarum esse cognoverat; Af 42.

b. **Particip:** quod oppidum ... manu munitum ... expugnatum cognoverant; G III, 23. ea, quae fore suspicatus erat, facta cognovit; G IV, 6. cognoverat .. magnam partem equitatus ... missam; G IV, 9. quoad legiones collocatas munitaque hiberna cognovisset; G V, 24. quorum .. opera cognoverat Tasgetium interfectum; G V, 25. cognoscit missum a Pompeio Vibullium Rufum; C I, 34. ibi legem de dictatore latam seseque dictatorem dictum a M. Lepido praetore cognoscit; C II, 21. vgl. III. factum. proelium. rem; C II, 39. — iis regionibus, quibus nos iter facturos cognoverat; G V, 19.

III. **mit einfachem Object:** alqm: bis cognitis; G VII, 40. bene .. tibi cognitus sum; F 15.

alqd: id se a Gallicis armis ... cognovisse; G I, 22. uti ea, quae apud eos gerantur, cognoscant; G II, 2. ea, quae cognoverat; G IV, 6. haec ab iis cognovit; G IV, 19. ad haec cognoscenda ... idoneum esse .. Gaium Volusenum; G IV, 21. quae ex Voluseno cognosset; G IV, 23. quae ex nuntiis litterisque cognoverat; G V, 11. haec .. superiorum annorum consuetudine ab nobis cognoverant; G V, 42. cuius haec indicio cognoverant; G VI, 35, b. haec ab ipsis cognoscite; G VII, 38, a. quod iam ipse Caesar per exploratores cognoverat; G VII, 44. quae Caesar consentientibus pluribus cum cognosset; G VIII, 8. quo cognito a Petreio et Afranio ex aggere; C I, 40, a. quo cognito; C I, 66. III, 14. haec eodem fere tempore Caesar atque Pompeius cognoscunt; C III, 30, a. quibus .. cognitis; C III, 62. quod postquam Scipio quique cum eo erant cognoverant; Af 57. quod postquam Caesar ex perfuga cognovit; Af 68. reliqua ex Furnio cognosces; F 14. f. II, 1. G IV, 5. V, 52. C I, 20. — II, 2. A 53. — II, 3, a. G VIII. 26.

aditus: si ... loca, portus, aditus cognovisset; G IV, 20.

adventum: f. **adventus,** II, 1. cognosco (20 St.) S. 46, b.

alacritatem: quorum (nostrorum) studium alacritatemque pugnandi cum cognovisset Scipio; C III, 37, b.

artificia: ut consuefaceret milites hostium dolos, insidias, artificia cognoscere et quid sequi, quid vitare conveniret; Af 73.

caedem: interitu Sabini et caede cohortium cognita; G V, 47. cognita caede suorum; Af 93.

calamitatem: cognita calamitate; G VIII, 20.

calliditatem: cognita calliditate hominis; A 71.

casum: casu civitatis Gomphensis cognito ex captivis; C III, 81.

causam: f. **causa,** II, 1. cognosco (3 St.) S. 147. a. — comparationem: f. consilium; Af 35, b.

condiciones: ex perfugis et incolis cognitis condicionibus Scipionis; Af 8.

consilium: interim consilio eius cognito; G IV, 21. consilio Romanorum cognito; G IV, 24. etsi nondum eorum consilia cognoverat; G IV, 31. ut ... omnia eius consilia cognosceret; G V, 7. cognito consilio eorum; G V, 18. ne intercepta epistola nostra ab hostibus consilia cognoscantur; G V, 48. hostium cognito consilio; G VI, 7, a. cognito eius consilio; G VII, 4, a. ex quibus hostium consilia cognosceret; G VIII, 7. quo cognito consilio; G VIII, 17. ex iis .. cognito Litavici consilio; G VII, 39. cuius (Metelli) cognito consilio; C I, 33. cognito civitatis consilio; C I, 60. ut ... consilium .. Achillae cognosceret; C III, 109. ex eo est cognitum Caesaris consilium; Af 11. interim consilio hostium cognito; Af 17. ex quibus (equitibus, peditibus) cognitum est consilium hostium; Af 19, a. ut ... simul .. consilia vestra contra easdem bestias comparationemque pugnae cognosceremus; Af 35, b. cognitis Caesaris consiliis; Af 79.

consuetudinem: qua consuetudine cognita; G IV, 6.

controversias: cum ... publicas controversias cognosset; G VIII, 46, b.

copias: cognitis hostium copiis; A 13.

defectionem: defectione Haeduorum cognita; G VII, 59. 63.

detrimentum: cognito detrimento; C III, 65.

difficultatem: qua difficultate eorum (oppidanorum) cognita; G VIII, 40. cognitis Caesaris difficultatibus copiarumque paucitate; Af 25.

discessum: discessu exercituum ab Dyrrhachio cognito; C III, 80, b. cognito Caesaris discessu; Af 67.

dolos: f. artificia.

egressum: cognito regis Iubae egressu; Af 25.

factum: id factum ex suis hospitibus Caesar cognoverat; G V, 6. ab iis Caesar haec facta cognovit, qui sermoni interfuerunt; C III, 18.

fidem: quod Divitiaci fratris summum in populum Romanum studium, summam in se voluntatem, egregiam fidem, iustitiam, temperantiam cognoverat; G I, 19.

infirmitatem: cognita Gallorum infirmitate; G IV, 13.

insidias: insidiis cognitis; G VIII, 23. cognitis insidiis; C III, 38. *cum* vereretur, ne cognoscerentur insidiae; A 37. f. artificia.

instituta: iure gentium civiumque Romanorum institutis cognitis; H 42, b.

interitum: f. caedem.

iter: iis ducibus, qui iter cognoverant; G I, 21. equitum magnam partem ad explorandum iter Domitii et cognoscendum praemisit; C III, 38.

ius: f. instituta. — iustitiam: f. fidem.

legiones: quod nondum legiones hostium cognoverat et quonam modo sustinere se posset; Af 72.

lenitatem: cum suam lenitatem cognitam omnibus sciret; G VIII, 44.

litteras: † his litteris cognitis Romae dierum viginti supplicatio redditur; G VII, 90.

loca: locis cognitis vadisque pertentatis; A 17. f. aditus.

militem: (miles) cassidem de capito deiecit, nt cognosci ab eo (Labieno) posset; Af 16. cum (milites) venirent, cogniti sunt a militibus; H 12.

mnltitudinem: qna quidem ex re hominum multitedo cognosci potnit; G V, 42.

munitiones: ex his snperiorum castrorum situs munitionesqne cognoscunt; G VII, 83.

nationem: cum ... et natio eorum (Alexandrinorum) et natura cognoscatur; A 7.

naturam: cognita locorum natura; C I, 41. locorum .. cognita natura; A 61. ſ. nationem.

negotium: cognito hoc negotio; H 32, a.

orationem: a Cingetorige atque eius propinquis oratione Indutiomari cognita; G V, 57.

paucitatem: cum ... paucitatem militum ex castrorum exiguitate cognoscerent; G IV, 30. quod .. paucitatem eorum (Romanorum) ... cognoscere ... potuerint; G VII, 20, b. ſ. difficultatem.

pertinaciam: quorum (barbarorum) pertinacia cognita; G VIII, 15.

portus: ſ. aditus.

postelata: cognitis suis postulatis; G I, 40, a. 42. postulatis Caesaris cognitis; C III, 16.

proelium: ante proelium in Thessalia factum cognitum; C III, 100.

profectionem: cognita Pompeii profectione; C I, 28. nt ... quam serissime eius (Caesaris) profectio cognosceretur; C III, 75.

rogiones: quod eas ... regiones cognoscere volebat; G III, 7. cognitis per exploratores regionibus; G VII, 83.

rem: qnas .. ibi res cognoverint; G IV, 5. qui diligentius eam rem cognoscere volunt; G VI, 13, b. rem gestam cognovit; C II, 39. — re cognita; G VII, 35. C I, 16. II, 7. A 54. re cognita per exploratores; G V, 49. re cognita ab iis, qui ..; G VII, 58. per quos (Brundisinos) re cognita; C I, 28. cognita .. re; C III, 30, a. cognita re; A 57, a. hac re cognita; G V, 58. VII, 9. 45, a. Af. 11. 12. H 36. hac re statim .. per speculatores cognita; G II, 11. ea re cognita; G VIII, 46, a. qua re cognita; G V, 7. VII, 34. VIII, 4. 19, b. 36. C I, 43. 73. A 56. qua cognita re; A 38. qua re ex compluribus cognita; G VIII, 36. qea re per exploratores cognita; C I, 62. cognitis rebus, qnae gestae erant in Illyrico; A 44, a. his rebus cognitis; G I, 23. II, 17. V, 11. VII, 41. 86 C II, 43. his rebus cognitis a captivis perfugisque; G V, 18. his rebns cognitis, quae erant ad Corfinium gestae; C I, 24. cognitis his rebes, quae erant Orici atque Apolloniae gesta || gestae ||; C III, 13. his cognitis rebus; G VI, 10. C II, 20, a. his tnne cognitis rebus; C III, 104. cognitis iis rebus, quae sunt in Italia gestae; C II, 17. cognitis iis rebus, quae snnt gestae in eiteriore Hispania; C II, 18, b. quibus rebus cognitis; G I, 19. IV, 30. VI, 2. VII, 18. 56. VIII, 27. C I, 7, a 12. 21. III, 43, 101, c. Af 25. 31, a. 33. 55. 65. quibns cognitis rebus; C III, 40. 103. quibus rebus cognitis ex perfugis et captivis; G VII, 72. quibns rebns .. ex perfugis cognitis; Af 62. cognitis omnibns rebus; C III, 61.

sententiam: quorum cognita sentontia; C III, 9, a.

situm: nt situm castrorum cognosceret; G V, 57. ſ. munitiones.

speelem: qno .. miles noster speciemqne et virtutem bestiae cognosceret, et cui parti corporis eius (bestiae) telnm facile adigi posset; Af 72.

stationes: cognitis stationibus cotidianis eqnitum nostrorum; G VIII, 12.

studinm: ſ. alacritatem. fidem.

tarditatem: earum .. (bestiarum) tarditatem cognoscebant; Af 72.

temperantiam: ſ. fidem.

terrorem: terrore exercitus cognito; C II, 35, b.

virtutem: ſ. speciem.

vocabnla: neque dum etiam vocabulis armamentorum cognitis; C I, 58.

voluntatem. cognita militnm voluntate; C I, 8. cognita Massiliensinm voluntate; C II, 22. quorum (Apolloniatium) cognita voluntate; C III, 12. ſ fidem.

IV. **mit Object und prädicativem Zusatz:** quod oum cupidum rerum novarum, cupidum imperii ... cognoverat; G V, 6. quos fama nobiles pontentesqne bello cognoverunt; G VII, 77, d. etsi fallacem gentem semperqee alia cogitantem, alia simulantem bene cognitam habebat; A 24, a. eorum omnium commodorum et immemores et ingratos in se et in populum Romanum ... cognosse; H 42, a. — quod eum ... magni animi, magnae inter Gallos auctoritatis cognoverat; G V, 6. — quod (Boii) egregia virtute erant cogniti; G I, 28.

cogo, versammeln, aefbieten, eintreiben, schließen, zwingen, nötigen: I. **absolut:** res: si res cogat; G VII, 78. si res coëgisset; Af 42.

II. **mit Ergänzung:** 1. transire: anno post alio transire cogunt; G VI, 22.

2. acc c. Inf.: quas (pecunias) Longinns sibi expensas ferri ... cogebat; A 49.

III. **mit Object:** alqm: quod necessario rem coactus Caesari enuntiarit; G I, 17. quibus rebns coacti Menapii legatos ... mittunt; G VI, 6. magnitudine sepplicii dubitantes cogit; G VII, 4, b. Caesarem inopia frumenti coactum in provinciam contendisse; G VII, 59. nt ... omnes ... ad bellum cogant; G VII, 71. coactus assidnis tuis vocibus ... rem difficillimam snscepi; G VIII, pr. a. prius ... quam ... nonnulli pudore eoacti longius profugerent; G VIII, 13. cogitur in eins (Gutruati) supplicium Caesar ... concursu maximo militum; G VIII, 38. se necessitate coacti tradiderunt; G VIII, 43. pleriqee ... inviti et coacti Scipionis sententiam sequentur; C, I, 2. L. Plancus ... necessaria re coactns locnm capit superiorem; C I, 40, b. ne nisi coactus proelium committeret; C I, 83. magnis .. difficultatibus coactus (Gabinius) ... bellum gerebat; A 43. coninratorum .. numerum auget, ... nt nonnulli queruntur, coactns; A 55. hac necessitate Caesar coactus privatos ambiendo ... aliquantem numerum frumenti ... congesserat; Af 21. vos ... imperatoris impulsn et imperio coactos cives ... consectari; Af 44. Inba ... necessitate .. coactus ... sex cohortes ... mittit; Af 55.

alqd: ſ. naves; G III, 16.

agmen: ut ... omnium impedimentorum agmen ... cogeret undecima (legio); G VIII, 8.

amicos: omnes amici consulum, necessarii Pompoi ... in senatum coguntur; C I, 3.

auxilia: quibus (equitibus auxiliisqne) coactis; C I, 38.

civitatem: neque (Treverorum civitas) imperata umquam nisi exercitu coacta faciebat; G VIII, 25.

classem: magnam ex Asia Cycladibusque insulis, Corcyra, Athenis ... classem coëgerat; C III, 3.

cohortes: eoactis una XL eohortibus; G VII, 87. quibus (cohortibus) coactis XIII efficit; C I, 15, b. Domitius per se circiter XX cohortes Alba, ex Marsis ... coëgerat; C I, 15, b.

concilium: concilio coacto de exitu snarum fortunarum oonsultabant; G VII, 77, a.

copias: omnes Belgarum copias in nnum locum coactas; G II, 5. ex quibus (civitatibus)

exercitum magnasque copias coëgerat; G III, 17. magnis copiis coactis equitatuque; G III, 20. uti coactis omnibus copiis castra ... oppugneut; G V, 22. hostes ... multo maioribus coactis copiis castra oppugnant; G V, 40. Indutiomarus nihilo minus copias cogere, exercere ... coepit; G V, 55. magnis coactis peditatus equitatusque copiis; G VI, 7, a. Suevos omnes in unum locum copias cogere; G VI, 10. cum omnibus suis sociorumque copiis, quas coëgissent; G VI, 10. magnis .. coactis copiis; G VII, 4, a. Ipsi (Haedui) ex finitimis regionibus copias cogere ... coeperunt; G VII, 55, b. ut prius, quam essent maiores eo coactae copiae, dimicaret; G VII, 56. maioribus .. coactis copiis reversuros; G VII, 66, a. his copiis coactis; G VIII, 7. copias undique omnes ex novis delectibus ad se cogi iubet; C I, 24. cum ... copias .. omnes in unum locum coëgisset; A 69.

equites: cogunt equitum duo milia Sugambri; G VI, 35, a. coactis equitum VIII milibus et peditum circiter CCL; G VII, 76. DCCC (equites) ex † servis ... coëgerat; C III, 4, b. quibus (equitibus) coactis; C III, 31. qua uecessitate coacti veterani milites equitesque; Af 24. f. auxilia.

equitatum: quem (equitatum) ex omui provincia ... coactum habebat; G I, 15. Indutiomarus equitatum peditatumque cogere ... instituit; G V, 3. f. copias; G III, 20.

exercitum: his suppliciis celeriter coacto exercitu; G VII, 5. in unum locum (exercitus) cogere; G VIII, 6. coacto .. in unum locum exercitu; C III, 78, a. exercitu coacto in unum locum; A 52. f. copias; G III, 17.

familiam: Orgetorix ad iudicium omnem suam familiam ... undique coëgit; G I, 4.

homines: quos (homines) ... a negotiatoribus coëgerat; C III, 103.

legiones: proximis quattuor coactis legionibus; G VI, 3. prius omnes (legiones) in unum locum cogit; G VII, 9.

manum: nuntiaverunt manus cogi; G II, 2. quam maximas manus possunt cogunt; G V, 39. nulla coacta manu; G VI, 5. hac coacta manu; G VII, 4, a. magna coacta manu; G VII, 7. Bellovaci ... manus cogere ... coeperunt; G VII, 59.

milites: f. equites; Af 24.

multitudinem: (cum) multitudinem hominum ex agris magistratus cogerent; G I, 4. magna multitudine peditatus equitatusque coacta; G IV, 34. neque ulla multitudine in unum locum coacta resisti posse Romanis; G VIII, 1. Androsthenes ... omnem ex agris multitudinem servorum ac liberorum in oppidum cogit; C III, 80, a.

naves: naves in Venetiam ... cogunt; G III, 9, b. navium quod ubique fuerat in unum locum coëgerunt; G III, 16. navibus circiter LXXX onerariis coactis; G IV, 22. properabat coactis navibus mare transire; C I, 29. omnibus coactis navibus; C I, 29. quas (naves) Igili et in Cosano a privatis coactas; C I, 34.

necessarios: f. amicos.

numerum: magno coacto numero ex finitimis civitatibus; G VI, 43. magno horum (equitum) coacto numero; G VII, 66, a. frumenti magnum numerum coëgit; C II, 18, a.

pecunias: hoc satis esse ad cogendas pecunias videbatur; C III, 32, a.

pedites: f. equites; G VII, 76.

peditatum: f. equitatum.

senatum: coacto senatu; C I, 32, a.

tubicinem: tubicen a militibus coactus canere coepit; Af 82.

IV. **mit Object und Ergänzung:** 1. ut: (Allobroges sese) vi coacturos, ut ... paterentur; G I, 6. postquam nulla condicione cogere adversarios poterat, ut ... descenderent; Af 79.

2. **Infinitiv:** alqm: Orgetorigem ex vinculis causam dicere coëgerunt; G I, 4. quibus proeliis ... fractos ... coactos esse Sequanis obsides dare; G I, 31, b. ne aestatem in Treveris consumere cogeretur; G V, 4. coactus est aliter ... exercitum in hibernis collocare; G V, 24. quid ... relinquere cogeretur; G V, 31. qui in ipso negotio consilium capere coguntur; G V, 33. ut (Cicero) ultro militum concursu ... sibi parcere cogeretur; G V, 41. (Nervios) in deditionem venire ... coëgit; G VI, 3. ne (Ambiorix) ... cum Transrhenanis congredi cogeretur; G VI, 5. ut (Haeduos) ... publice iurare cogerent; G VI, 12, a. ne ... urbem ... succendere cogerentur; G VII, 15. Cotum imperium deponere coëgit; G VII, 33. Vercingetorix ... ne ... dimicare cogeretur; G VII, 35. idem facere cogunt eos; G VII, 42, ne ... ex castris egredi cogatur; G VII, 74. Mandubii ... exire coguntur; G VII, 78. ne ... cum toto exercitu decertare cogerentur; G VIII, 7. si ... coactus esset ... timere oppidanos; G VIII, 27. Dumnacus ... extremas Galliae regiones petere est coactus; G VIII, 31. hunc ... milites consistere coëgerunt; C I, 13. ut suae vitae durius consulere cogantur; C I, 22. (Tuberonem) excedere eo loco cogit; C I, 31. nostri ... terga vertere ... coguntur; C I, 43. hoc idem Caesar facere cogebatur; C I, 45. reliquos sese convertere cogunt; C I, 46. quod ... nostros ... terga vertere coëgissent; C I, 47. ne ... confligere cogerentur; C I, 66. necessarii victus inopia coactos fugere; C I, 69. neu quis invitus sacramentum dicere cogatur; C I, 86. Octavium in naves confugere coëgerunt; C III, 9, b. ut cogerentur ... aquam Corcyra navibus onerariis supportare; C III, 15. ut ... excipere rorem cogerentur; C III, 15. de suo (periculo) timere cogebantur; C III, 27. ut ... invitus dimicare cogeretur; C III, 37, b. Pompeianos ... terga vertere coëgerunt; C III, 46. illi ... puteos fodere cogebantur; C III, 49. cogebantur Corcyra ... pabulum supportare; C III, 58. deiectos terga vertere coëgerunt; C III, 63, b. ut ... (Pompeium) secum decertare cogeret; C III, 78, a. ut ... illum (Pompeium) suis auxilium ferre cogeret; C III, 78, b. neu dimicare invitus cogeretur; C III, 112, c. cui (navi) coactus est Caesar ferre subsidium; A 11. ne prius dimicare cogaris; A 15. cum ... oppida expugnare cogeretur; A 43. ut (Gabinius) ... in agmine dimicare sit coactus; A 43. (Octavium) adventu suo discedere ab oppugnatione coëgit; A 44, b. intra cancellos omnes coniecti pugnare cogebantur; Af 15. ut se cogerent castra eo loco ponere; Af 69, b. ut necessario cogeretur iniquum locum subire; H 24. nostri .. cogebantur necessario eos circumvallare; H 32, a. ut .. illum (Pompeium) ... traicere quod habet Brundisii copiarum cogamus; F 20.

adversarios: quod ... terga vertere adversarios coëgissent; C I, 47.

civis: civis ... tritici modios CXX milia polliceri coëgit; C II, 18, a.

equites: ut ... nonnullos (equites) Gallicis rebus favere natura cogebat; G VI, 7, b. quae (multitudo peditum) nostros coëgit cedere equites; G VIII, 19, a.

gubernatorem: gubernatorem in terram navem eiicere cogunt; C III, 28, b.

hostem: hostem ... sub muro consistere cogit; C I, 45. hi (equites) ... hostes loco cedere cogebant; C II, 41, a. ut (hostes) ... respicere ... cogerentur; Af 80.

incolas: adversarios ... incolas intra sua praesidia coëgisse commigrare; Af 20, h.
mercatores: uti ... viatores ... consistere cogant ... et mercatores ... pronuntiare cogant; G IV, 5.
naves: nun ... has (naves) ... propiuquorum praecepta ad ... periculum adire cogebant; C II, 7.
plebem: ibi ... (plebem) habitare coëgerat; Af 87, a.
propinquos: si ... (propinqui) proelio decertare cogentur; G VII, 77, h,
quadriremes: reliquas (quadriremes) turpiter refugere coëgerunt; C III, 34.
senatum: quibus necessitatibus cogi posset senatus id probare; G VIII, 53.
societates: magnam (pecuniam) societates ... sibi numerare coëgerat; C III, 3.
tribunos: de sua saluto septimo die (tribuni) cogitare coguntur; C I, 5.
viatores: f. mercatores.
victores: quin ... cogeret ... victores in se tela coniicere; G VIII, 19, h.

cohaereo, zusammenhangen: Caesaris .. commentarios ... non cohaerentibus superioribus atque insequentibus eius scriptis contexui; G VIII, pr. a.

cohibeo, zurückhalten: alqm: cohibet .. omnes a praeda; Af 3. quod (Caesar) tempestatibus in portibus cohibebatur; Af 98.

cohors, Schaar, Cohorte: I. **absolut**: 1. **Subject**: aggrediuntur: cohortes illo circumire castra et summum locum aggredi iussit; A 31.
appropinquant: cohortes aliae appropinquant; G VII, 88.
ascendunt: cohortes montem ascendere ... iubet; G VIII, 43
capiunt: f. II, 1. educo; G VII, 51.
circumeunt: cohortes sinistrum cornu ... circumierunt; C III, 93, h. f. aggrediuntur.
claudunt: expeditae cohortes novissimum agmen claudebant; C I, 79.
consistunt: cum hae (cohortes) ... constitissent; G V, 15. quae (cohortes) in ponte ... constiterant; A 20, b.
conspicantur: quae (cohortes) procul equitatum Caesaris conspicatae; C I, 24. quae (cohortes) fugientes conspicatae; C III, 64.
conveniunt: hic cum ... cohortes IV ... totusque convenisset equitatus; A 57, a.
dedunt: cohortes, quae praesidio in castellis fuerant, sese Sullae dediderunt; C III, 90.
defendunt: defendentibus .. iis cohortibus castra; A 76.
est, sunt: consequuntur hunc centuriones eius cohortis, quae in statione erat; G VI, 38. scutatae [citerioris provinciae] et cetratae [ulterioris Hispaniae] cohortes circiter LXXX (erant); C I, 39. quae in statione pro castris erant Afranii cohortes; C I, 43. ab iis cohortibus, quae erant in statione ad portas, defenduntur; C I, 75. quae (cohortes) essent ibi in praesidio; C II, 20, a. cohortes quasdam ... esse post silvam; C III, 66. quae (cohortes) fuerant Cordubae in praesidio; A 57, h. quam (cohortem) putas esse firmissimam; Af 45 quae (cohortes) essent praesidio contra Gaetulos; Af 55. quod in oppido Usittae ... hostium erant cohortes armatae; Af 58. f. dedunt. proficiscuntur; G IV, 32. — II, 1. relinquo; G VII, 60.
excedit: cum quaepiam cohors ex orbe excesserat atque impetum fecerat; G V, 35.
excipiunt: hanc (legionem) rursus XIII legionis cohortes exceperunt; G VII, 51.
excubant: nocte cohortes nostras ad munitiones excubare; C III, 50. ut ad mare nostrae cohortes nonae legionis excubuerant; C III, 63, b.
explent: ut tres instructae cohortes eum locum explerent; C I, 45.
faciunt: cohortes undique impetum faciunt; G VIII, 36. duas cohortes legionis V ... idem facere; A 57, h. f. excedit.
ferunt: neque ipsae (cohortes) hostium impetum tulerunt; C III, 64.
incidunt: nonnullae cohortes in agmen Caesaris, aliae in equites incidunt; C I, 24.
interrumpunt: cohortes V praemissae ... pontem fluminis interrumpebant; C I, 16.
obtinent: tertium in subsidiis locum alariae cohortes obtinebant; C I, 83.
patiuntur: neque ad ripam dispositae cohortes adversariorum perfici patiebantur; C I, 50.
perveniunt: f. II, 1. upprimo. — possunt: f. II, 1. conspicio. uppono.
praebent: quae (cohortes) speciem munitionis praeberent; C III, 67.
procurrit: quotiens quaeque cohors procurrerat; G V, 34. quae (cohors) temere ante ceteras extra aciem procurrerat; C I, 55. cum cohortes ex acie procucurrissent; C II, 41, b.
proficiscuntur: cohortes, quae in stationibus erant, secum in eam partem proficisci ... iussit; G IV, 32. quinque ... reliquas (cohortes) ... magno tumultu proficisci imperat; G VII, 60. celeriter sex cohortis secunda vigilia iubet proficisci; H 3, a.
sequuntur: cohortibus visis, quas se sequi iusserat; G VII, 88. munitionem ... dextri Caesaris cornus cohortes ... sunt secutae; C III, 68.
subsequuntur: reliquas (cohortes) armari et confestim sese subsequi iussit; G IV, 32. has (cohortes) subsidiariae ternae et rursus aliae totidem suae cuiusque legionis subsequebantur; C I, 83.
succedunt: duas in stationem cohortes succedere ... iussit; G IV, 32.
sustinet: vix primum impetum cohors in statione sustinet; G VI, 37.
tendit: alternis conversis cohortibus, ut una post, altera ante signa tenderet; Af 17.
tenent: primam aciem quaternae cohortes ex V legionibus tenebant; C I, 83.
tollunt: (cohortes) clamorem undique iubet tollere; G VIII, 43.
transcendunt: prorutis munitionibus ... (cohortes) transcenderunt; C III, 68.
transferunt: (cohortes) signa ad Curium transferunt atque ad eum transeunt; C I, 24.
transit: transit etiam cohors Illurgavonensis; C I, 60. f. transferunt.
veniunt: se cohortesque amplius XXX magnumque numerum senatorum ... in periculum esse venturum; C I, 17. cohortes .. ex novis Galliae delectibus XXII (venerunt); C I, 18. cum (cohortes) eo casu venissent; C II, 19.
2. **Prädicat**: sum: sibi .. eam (legionem) praetoriam cohortem futuram; G I, 40, d.
II. **nach Verben**: 1. **Accusativ**: addo: cohortes circiter XXX alarias addidit; C II, 18, a.
adduco: cohortes .. secum adducere conatus; C I, 15, h.
adhortor: Lucius Cotta legatus omnes cohortes ordinesque adhortans; G V, 35.
adicio: ex tironum paucas (cohortes) adiecerat; Af 60.
adiungo: adiungit .. ei legioni ... complures cohortes auxiliarias Hispanorum; A 62.

amitto: s. amitto cohortes (3 St.) S. 69, h.
appello: cohortes duas, quae colonicae appellabantur, ... apud se retinuit; C II, 19.
armo: s. I, 1. subsequuntur. — IV, 1. cum; G VIII, 35.
capio: † captis quibusdam cohortibus; G VII, 35.
circumdo: cohortibus equitibus circumdatis; Af 18.
circumduco: (cohortibus) longiore itinere circumductis; G III, 26.
circumvenio: unam .. cohortem ... seclusam ab reliquis circumveniunt atque interficiunt; C I, 55.
cogo: quibus (cohortibus) coactis XIII efficit; C I, 15, h. Domitius per se circiter XX cohortes ... coëgerat; C I, 15, h. s. deduco; G VII, 87.
colloco: Galba ... constituit cohortes duas in Nantuatibus collocare; G III, 1. quae (cohortes) contra equitatum in quarta acie collocatae essent; C III, 94. reliquis cohortibus in subsidiis collocatis; A 39. cohortibus paucis ex veteranis ... in extremo agmine collocatis; Af 6. ad ipsa cornua quinis cohortibus contra bestias collocatis; Af 83. s. 3. coniungo cum.
compello: cohortibus ... in oppidum compulsis; C I, 46.
coniungo: Caesar eas cohortes cum exercitu suo coniunxit; C I, 18.
conspicio: ne ex hostium castris (cohortes) conspici possent; G III, 26.
constituo: ut cohortes ... sub infimo colle ... constitueret; G VII, 49. cohortes in acie LXXV constitutas habebat; C III, 89. constitue (cohortem) contra me; Af 45.
contraho: ex finitimis regionibus quas potest contrahit cohortes ex delectibus Pompeianis; C I, 15, b.
converto: s. I, 1. tendit.
deduco: deductis cohortibus eruptione pugnaret; G VII, 86. cohortes quattuor ex primo castello deducit; G VII, 87. coactis una XL cohortibus, quas ex proximis praesidiis deductas fors obtulit; G VII, 87. Caesar cohortes legionis XIII ex praesidiis deducit; C I, 12. deductis tribus in arcem oppidi cohortibus a Varrone praesidio; C II, 19. cohortes LX ex maximis castris praesidiisque deductas ad eam partem munitionum ducit; C III, 62. deductis quibusdam cohortibus ex praesidiis; C III, 75. ex omnibus praesidiis cohortes deduxit; Af 41.
detraho: detractis cohortibus duabus; G III, 2. ex tertia acie singulas cohortes detraxit; C III, 89.
dispono: Titurius ... cohortes .. disponere; G V, 33. reliquas cohortis VII in castris propinquisque castellis praesidio disposuerat; C III, 88. dispositis per vias cohortibus; C III, 111.
divido: tripertito cohortibus divisis; G VIII, 33.
dono: cohortem ... militaribus .. donis amplissime donavit; C III, 53.
duco: cohortes quasdam ... in vetera castra duci; C III, 66. s. deduco; C III, 62.
educo: ut cohortes ex castris celeriter educeret; G VII, 49. quae (cohortes) ex castris minoribus eductae ... ceperant locum superiorem; G VII, 51. ipse (Caesar) ... reliquas cohortes, numero XXXIII, ... eduxit; C III, 67. s. relinquo; G III, 26.
efficio: s. cogo.
eicio: Carmonenses, quae est longe firmissima ... civitas, ... per se cohortes eiecit; C II, 19.
eligo: elige ex tuis cohortem unam; Af 45.
emitto: quod cohortes ex statione et praesidio essent emissae; G VI, 42.
expedio: s. I, 1. claudunt. — IV, 2. sum; Af 11.
expleo: numero .. cohortes CX expleverat; C III, 88.
facio: ex iis ... cohortes esse Brundisii factas; C III, 87. cohortes ... speculatoribus antemissis certiores fiunt; H 38.
habeo: Curionem cum tribus cohortibus, quas Pisauri et Arimini habebat, mittit; C I, 12. quas (cohortes) ibi in praesidio habuerat; C I, 15, b. funditorum cohortes sexcenarias II (habebat); C III, 4, a. has (cohortes) firmissimas se habere Pompeius existimabat; C III, 88. veteranas cohortes vacuas in celeberrimis urbis locis habebant; A 2. quas (cohortes) secum habebat; Af 6. s. constituo; C III, 89.
immitto: in hostes ... subito immittit cohortes turmasque suorum; Af 18.
impono: cohortes X ... in navigia minora scaphasque imponit; A 17.
instruo: XX cohortibus instructis; G VIII, 15. s. 1, 1 explent.
intercludo: quibus (cohortibus) interclusis; C I, 70.
interficio: s. circumvenio.
intericio: legionarias .. interiiciunt cohortis; C I, 73. reliquas (cohortes) inter aciem mediam cornuaque interiecerat; C III, 88.
introduco: oppidum ... cohortibus introductis tenebat; C I, 12.
mitto: duabus .. missis subsidio cohortibus a Caesare atque his primis legionum duarum; G V, 15. cohortes V in Eburones ... misit; G V, 34. Cicero ... quinque cohortes frumentatum ... mittit; G VI, 36. Domitianas .. cohortes ... in Siciliam miserat; C I, 25, a. cohortes breviore itinere ad eundem occupandum locum mittuntur; C I, 43. cohortibus .. cetratis subsidio missis; C I, 55. IV cetratorum cohortis in montem ... mittit; C I, 70. eo sex cohortes praesidii causa ex provincia misit; C II, 18, a. ad eos ... duas Marrucinorum cohortis mittit; C II, 34, a. Iuba sex cohortes in fines regni sui mittit; Af 55. cohortes in animo habeo ad vos mittere; H 26. quae (cohortes) ad persequendum missae essent; H 38.
offero: s. deduco; G VII, 87.
oppono: quae (cohortes) ... ad omnes partes opponebantur; G VII, 65. ut (cohortes) integris viribus ad auxilium ferendum opponi possent; A 2.
opprimo: IV cohortes a vernaculis oppressas ad Obuculum ... pervenisse; A 57, a.
praemitto: s. I, 1. interrumpunt.
reduco: Thermus cohortes ex urbe reducit; C I, 12.
relinquo: eductis iis cohortibus, quae praesidio castris relictae intritae ab labore erant; G III, 26. cohortibus decem ad mare relictis; G V, 9. quinque cohortes, quas minime firmas ad dimicandum esse existimabat, castris praesidio relinquit; G VII, 60. binis cohortibus ad impedimenta tuenda relictis; G VIII, 2. ipse (Caesar) ... ponti castrisque praesidio sex cohortes reliquit; C I, 41. quas (cohortes) in superioribus castris reliquerat; C I, 42. duabus auxiliaribus cohortibus Ilerdae praesidio relictis; C I, 63. paucis praesidio relictis cohortibus; C I, 69. ut ... cohortis .. in castris relictas servare non possent; C I, 70. praesidio impedimentis paucas cohortis relinquit; C I, 80. cohortibus V castris praesidio relictis; C II, 39. Caesar ... III cohortes Orici oppidi tuendi causa reliquit; C III, 39. reliquit in opere † cohortes duas; C III, 67. praesidio .. Apolloniae cohortibus IV, Lissi I, III Orici relictis; C III, 78. cohortes II castris praesidio reliquerat; C III, 89. quae (cohortes) ibi praesidio erant relictae; C III, 95. quas (cohortes) Pharoaces praesidio reliquerat; A 76.

rotineo: cohortibus xxx retentis; A 55.
secludo: ſ. circumvenio.
sequor: omnis .. noster equitatus eas cohortes est secutus; C III, 68.
servo: ſ. relinquo; C I, 70.
subsequor: ſ. I, 1. subsequuntur.
summitto: pluribus summissis cohortibus; G V, 16. summittit cohortes equitibus subsidio; G V, 58. ex castris cohortes per oppidum crebro summittebantur; C I, 45. summissis in eundem locum cohortibus; C I, 45. Marcellinus cohortes subsidio nostris laborantibus summittit ex castris; C III, 64.
summoveo: summotis sub murum cohortibus; C I, 46.
traduco: cohortes .. ad se in castra traducere; C I, 21. reliquas cohortes ... ad se traduci iubet; C I, 42. quas (cohortes) traductas ab Afranio docuimus; C III, 88.
video: ſ. I, 1. sequuntur.
2. **Dativ:** attribuo: alteram (partem) ... cohortibus attribuit; G III, 1.
infero: non mediocri terrore illato reliquis cohortibus; C III, 65.
praeficio: iis .. (cohortibus) Carfulenum praefecit; A 31. quibus (cohortibus) praefecit ... L. Iunium Paciaecum; H 3, b.
praesum: ubi C. Messius cohortibus praeerat; Af 43.
trado: iisdem .. (cohortibus) custodiam navium longarum tradidit; C III, 39.
venio: P.Sulla...auxilio cohorti venit; C III, 51, a.
3. **mit Präpositionen:** coniungo cum: Ciliciensis legio coniuncta cum cohortibus Hispanis ... in dextro cornu erant collocatae; C III, 88.
instituo ex: ex his (cohortibus) quartam (aciem) instituit; C III, 89.
orior ab: quin ab iis cohortibus ... initium victoriae oriretur; C III, 94.
sum in: in quibus (cohortibus) erat legio nona; C III, 67.
III. **nach Substantiven:** 1. **Genetiv:** acies: quartae aciei, quam instituerat sex cohortium, dedit signum; C III, 93, b.
caedes: caedo cohortium cognita; G V, 47.
centuriones: quartae cohortis omnibus centurionibus occisis signiferoque interfecto, signo amisso, reliquarum cohortium omnibus fere centurionibus aut vulneratis aut occisis; G II, 25. tertiae cohortis centoriones ex eo ... loco recesserunt; G V, 43. omnibus primae cohortis centurionibus interfectis; C III, 64. ſ. I, 1 est; G VI, 38.
damnum: exercitum Caesar duarum cohortium damno ... reducit; G VI, 44.
impetus: universarum cohortium impetu nostros propelli; C I, 64.
instar: cohortium trium instar in terram exposuerat; A 19.
locus: se in cohortis praetoriae loco decimam legionem habiturum; G I, 42.
milites: quarum cohortium milites ... luna conspicatus; C II, 44. perturbati milites nostri cohortium trium; A 20, h.
numerus: duplicato .. earum cohortium numero; G VI, 1. quorum (militum) omnino numerus fuit xxx cohortium; Af 12.
pars: in suo .. dextro cornu ... veteranarum legionum partem cohortium collocaverat; Af 60.
praesidium: praesidio quinque cohortium impedimentis relicto; G VI, 7, a. praesidium .. cohortium duodecim pontis tuendi causa ponit; G VI, 29. ad hos omnes casus provisa erant praesidia cohortium duarum et viginti; G VII, 65. praesidio cohortium confisi nostri; G VIII, 19, b. qui id oppidum VII cohortium praesidio tenebant C I, 18. Lepti sex cohortium praesidio ... relicto; Af 9.
signifer, signum: ſ. centuriones; G II, 25.
stationes: crebras stationes disponunt equitum et cohortium alariarum; C I, 73.
tribuni: consensisse Gaditanos principes cum tribunis cohortium; C II, 20, a.
virtus: eius diei victoriam in earum cohortium virtute constare; C III, 89.
2. **mit Präpositionen:** centuriones ex: quattuor ... ex una cohorte centuriones oculos amiserunt; C III, 53.
impetus in: impetum ... in cohortes faciunt; C I, 46. equitatus Caesaris in cohortis impetum fecit; C I, 70.
IV. **Umstand:** I. **Ablativ:** circumcludi: Lusitanus more militari ... celeriter equitatu cohortibusque circumcluditur; H 38.
constitui: erat acies XIII aquilis constituta ...; nostra praesidia LXXX cohortibus; H 30.
obsidere: qui (Considius) Acillam * et VIII cohortibus stipendiariis Numidis Gaetulisque obsidebat; Af 43.
occupaTO: Pisaurum, Fanum, Anconam singulis cohortibus occupat; C I, 11.
sustinere: Volcatius Tullus impetum legionis sustinuit cohortibus tribus; C III, 52.
tenere: Ignvium Thermum praetorem cohortibus V tenere; C I, 11. id oppidum (Asculum Picenum) Lentulus Spinther X cohortibus tenebat; C. 1, 15, a.
2. **Präpositionen:** a: ab his (cohortibus) .. primum equitatus est pulsus, ab iisdem factae caedes sagittariorum ..., ab iisdem acies Pompeiana ... circumita; C I, 94. castra a cohortibus ... industrie defendebantur; C III, 95. ab universis cohortibus signa in hostem coepere inferri; Af 82. ſ. I, 1. est; C I, 75.
ad: ad ternas cohortis (Caesar) in statione habere; Af 21.
cum: Sabinum legatum cum sex cohortibus relinquit; G II, 5. ipse cum reliquis eius legionis cohortibus in vico Veragrorum ... hiemare (constituit); G III, 1. Publium Crassum cum cohortibus legionariis XII ... in Aquitaniam proficisci iubet; G III, 11. Labienus ... cum viginti quinque cohortibus ... contra hostem proficiscitur; G VI, 7, a. Caesar Labienum cum cohortibus sex subsidio laborantibus mittit; G VII, 86. mittit primo Brutum adolescentem cum cohortibus Caesar, post cum aliis Gaium Fabium legatum; G VII. 87. C. Fabium legatum cum cohortibus XXV mittit; G VIII, 24. Caniuius .. cum cohortibus armatis ... impetum fecit; G VIII, 35. M. Antonium quaestorem cum cohortibus XV in Bellocavis relinquit; G VIII, 48. M. Antonium cum cohortibus V Arretium mittit; C 1, 11. in his (cohortibus) Camerium fugientem Lucilium Hirrum cum sex cohortibus ... excipit; C I, 15, b. cum his (cohortibus) ... Corfinium magnis itineribus pervenit; C I, 15, h. mittit eo M. Antonium cum legionis XIII cohortibus V; C I, 18. Antonius cum cohortibus ... revertitur; C I, 18. L. Manlius praetor Alba cum cohortibus sex profugit, Rutilius Lupus praetor Tarracina cum tribus; C I, 24. Pompeium remanere Brundisii cum cohortibus viginti; C I, 25, a. cum hac (familia) ot praetoria cohorte cetratorum ... improviso ad vallum advolat; C I, 75. C. Calvisium Sabinum cum cohortibus V ... in Aetoliam misit; C III, 34. M. Favonius ... cum cohortibus VIII praesidio impedimentis legionum reliquit; C III, 36, a. ei .. (Caleno) Sabinum et Cassium cum cohortibus adiungit; C III, 55. M. Antonius ... cum co-

hortibus XII descendens ... cernebatur; C III, 65. (Cassius) noctu cum V cohortibus unetvicessimanorum egreditur; A 57, a. Lepidus ... cum cohortibus legionariis XXXV ... venit; A 63, a. ipse (Caesar) cum cohortibus VII ... proficiscitur ad portum; Af 10. ipse (Caesar) cum cohortibus expeditis XXX frumentatum est profectus; Af 11. cui (oppido) praeerat Saserna cum cohortibus VI; Af 29. Considius Longus ... celeriter ... cum VIII cohortibus ad Acillam ire contendit. Messius ... prior Acillam cum cohortibus pervenit; Af 33. in quo (oppido Thisdra) Considius ... fuerat cum ... cohorte .. sua gladiatorum; Af 76. Marcium Crispum tribunum cum cohortibus tribus ... Thabenam mittit; Af 77. cum aliquot cohortibus ... circumcludunt Caesaris equites; H 6. f. II, 1. habeo; C I, 12.

in: f. cum; C I, 15, h.

cohortatio, Ermunterung, Ansprache: 1. audio: ubi ... neque cohortationes suas neque preces audiri intellegit; C II, 42.

2. proficiscor: ab: Caesar ab decimae legionis cohortatione ad dextrum cornu profectus; G II, 25.

cohortor, antreiben, ermahnen, ermuntern, Ansprache halten: I. **absolut**: 1. unpersönlich: in alteram partem item cohortandi causa profectus; G II, 21. Caesar ... cohortando magnam partem Galliae in officio tenuit; G V, 54. quoad potuit cohortando suos ... continere; A 21.

2. alqs: inter se cohortati ... perrumpunt; G VI, 40. cohortatus ... (legatos) iubet proficisci; Af 36.

II. **mit Ergänzung**: 1. ad: f. III. exercitum. — 2. de: f. III. alqm; G VII, 10. — 3. **Conjunctiv**: f. III. alqm; C II, 33.

4. ut: cohortatus, ut ... fructum victoriae perciperent; G VII, 27. cohortatus, ut ea ... administrarent; G VII, 60. cohortatus, ut ... retinerent memoriam; G VI, 62, a. cohortatur, ut uno ictu contenderent; Af 18. cohortatus, uti ... se ... defenderent, ne suis inimicis ... dicto audientes essent; Af 32. f. III. alqm; G VII, 34. C II, 5. Af 88, h. milites; C III, 82, a. 95. praefectos. regem.

5. ne: nostri cohortati inter se, ne tantum dedecus admitteretur; G IV, 25. Galli cohortati inter se, ne speratam praedam ... dimitterent; G VI, 8, a. consolatus cohortatusque est, ne se admodum animo demitterent, ne perturbarentur incommodo; G VII, 29. ipse (Caesar) adit reliquos, cohortatur, ne labori succumbant; G VII, 86. cohortantur, ... ne cubi dubitet proelium committere; C II, 33. f. ut; Af 32. — III. alqm; C II, 43.

III. **mit Object**: alqm: cohortatus suos; G I, 25. III, 24. C I, 45. Af 32. Caesar Remos cohortatus liberaliterque oratione prosecutus; G II, 4, b. ipse Divitiacum Haeduum magnopere cohortatus; G II, 5. cum procul Ambiorigem suos cohortantem conspexisset; G V, 36. cohortatus Haeduos de supportando commeatu; G VII, 10. cohortatus Haeduos, ut ... dissensionis obliviscerentur; G VII, 34. Camulogenus suis aderat atque eos cohortabatur; G VII, 62, a. suos cohortatus; C I, 17. suos cohortatus, quos integros superavissent ut victos contemnerent; C II, 5. discedentem (Curionem) ... universi cohortantur, magno sit animo; C II, 33. Marcius Rufus ... cohortatur suos, ne animo deficiant; C II, 43. suos per Antonium ... cohortatus; C III, 46. simul (Labienus) suos cohortari; Af 16. cohortatur omnes, ut portae aperirentur; Af 88, b.

exercitum: exercitum cum militari more ad pugnam cohortaretur; C III, 90.

incolas: contione .. advocata Uticenses incolas cohortatus; Af 90.

legiones: equo circumvectus (Caesar) legionesque cohortatus; Af 58.

milites: milites cohortandi; G II, 20. Caesar ... ad cohortandos milites ... decucurrit; G II, 21. milites non longiore oratione cohortatus; G II, 21. reliquos cohortatus milites; G II, 25. in appellandis cohortandisque militibus imperatoris ... officia praestabat; G V, 33. Labienus milites cohortatus; G VII, 62, a. cohortatus milites; G III, 80, h. Scipionis milites cohortatur, ut ... praemiorum velint esse participes; C III, 82, a. ut ipse in cohortandis militibus pronuntiaverat; C III, 94. milites cohortatus est, ut beneficio fortunae uterentur; C III, 95. Caesar milites cohortatus; C III, 97.

praefectos: Crassus equitum praefectos cohortatus, ut ... suos excitarent; G III, 26.

regem: regem cohortatus, ut consuleret regno paterno; A 24, a.

collabefio, zusammenbrechen: ut ... altera .. (navis) praefracto rostro tota collabefieret; C II, 6.

collatio, Vergleich: quae (legio) octavo iam stipendio tamen in collatione reliquarum nondum eandem ... virtutis ceperat opinionem; G VIII, 8.

collatus, Angriff: congressus .. et clamor ... in collatu pari erant condicione; H 31, a.

collaudo, beloben: alqm: ab multitudine collaudantur; G VI, 23. collaudatis Carnutis; G VII, 2. ut quisque acerbissime ... dixit, ita quam maxime ab inimicis Caesaris collaudatur; C I, 2. eos, qui venerant, collaudat; C I, 21. qui (Gaetuli) collaudati a Caesare; Af 35, b. f. legionem. milites; G V, 2.

constantiam: senatus virtutem constantiamque collaudat; C I, 6, a.

legatos: legatos collaudatos Caesar domum iubet antecedere; Af 92.

legionem: Ciceronem pro eius merito legionemque collaudat; G V, 52. G V, 52.

milites: collaudatis militibus atque iis, qui negotio praefuerant; G V, 2. Caesar milites Attianos collaudat; C I, 13. in conspectu oppidanorum milites collaudat; Af 86.

virtutem: f. constantiam.

collega, Amtsgenosse: hunc (Lentulum consulem) Marcellus collega et plerique magistratus consecuti sunt; C I, 14.

collegium, Genossenschaft: quod (Lentulus Spinther) per eum (Caesarem) in collegium pontificum venerat; C I, 22.

colligo, zusammenheften: pluribus eorum scutis uno ictu pilorum transfixis et colligatis; G I, 25.

colligo, sammeln, gewinnen, erholen: alqm: neque sui colligendi hostibus facultatem relinquunt; G III, 6. ut quam minimum spatii ad se colligendos ... Romanis daretur; G III, 19. neque sui colligendi ... facultatem dederunt; G V, 17. nostri ... sui colligendi facultatem non dederunt; G VII, 80. Capuae primum sese confirmant et colligunt; C I, 14. ut se ex maximo timore colligerent; C III, 65. (Numidae) rursus ... se colligebant; Af 70. Caesaris legiones .. spatium .. se non dare colligendi; Af 85, a.

algam: alga e litore eollecta et aqua dulci eluta; Af 24.

auctoritatem: ita et novam et repente collectam anctoritatem tenebant; G VI, 12, b.

benevolentiam: qnasi non felicitas rerum gestarum exercitus benevolentiam imperatoribus et res adversae odia colligant! C II. 30, a.

causas: dnm omnes excusationis causas colligo; G VIII, pr. b.

eopias: ab reliqnis copiis ... ex fuga collectis; Af 31, c.

eqnites: equites circiter quadringentos ex proximis hibernis colligit; G V, 46. legionibns collectis VI et eqnitum II milibns; Af 2.

homines: collectis nndiqne perditis hominibus; G VIII, 30. non amplius hominum milibus ex fuga quinque collectis; G VIII, 30.

legiones: ſ. eqnites.

manum: antequam rex manum colligeret; Af 92.

milites: huc accedebant (milites) collecti ex praedonibns latronibusqne; C III, 110.

odia: ſ. benevolentiam.

reliqnias: reliquias exercitus dissipati collegit; A 40. reliqniis ex fuga collectis; A 42, b. paterni exercitus reliquiis collectis; Af 22.

sarmenta, virgnlta: sarmentis virgultisqne collectis; G III, 18.

collis, Anhöhe, Hügel: I. **Subject:** **abest:** nec (collis) multo longius milibus passuum III abest ab Zela; A 72.

cingunt: colles ... pari altitudinis fastigio oppidum cingebant; G VII, 69.

est: collis erat leniter ab infimo acclivis; G VII, 19. erat e regione oppidi collis ... egregie mnnitus atque ex omni parte circnmcisus; G VII, 36. erat a septentrionibus collis; G VII, 83. erant .. circum castra Pompeii permulti ... colles; C III, 43. qnorum (collium est) editissimns nnns; A 72. in hoe iugo colles snnt excelsi pauci; Af 37.

habet: qnod is collis ... ex ntraque parte lateris deiectns habebat; G II, 8. enm ... (collis) prope aequum aditnm haberet; C III, 45. qui (collis) ... magnam ... habet nobilitatem; A 72.

interest: qnas inter (segetes) et castra nnus omnino collis intererat; G VI, 36.

nascitur: ab eo flumine pari acclivitate collis nascebatur adversus buie et contrarius; G II, 18.

patet, redit: quod is collis ... tantum adversus in latitudinem patebat ... et ... paulatim ad planiciem redibat; G II, 8.

vergit: collis ab snmmo aequaliter declivis ad flumen Sabim ... vergebat; G II, 18.

II. **nach Verben:** 1. **amitto:** ſ. occnpo; G VII, 44. — **capio:** ſ. **capio,** II. collem (3 St.) S. 132, b.

cerno: qui (collis) superioribus diebus vix prae multitudine cerni poterat; G VII, 44.

cingo: hunc (collem) ... palus ... impedita cingebat; G VII, 19.

circnmcido: ſ. I. est; G VII, 36.

circnmplector: qnem (collem) ... opere circumplecti non potnerant nostri; G VII, 83.

circnmpono: circumpositi snnt huic oppido magni multique intercisi vallibns colles; A 72.

communio: hunc (collem) celeriter communit; C I, 54.

complector: adversariorum equitatns ... colles .. complecti ... coeperunt; Af 14.

comprehendo: aliis comprehensis collibns munitiones perfecerunt; C III, 46.

coniungo: collis ... paene coniunctus oppido; A 72.

munio: ad hnnc (collem) muniendum omnes ... evocatos; G VII, 44. ſ. I. est; G VII, 36.

nanciscor: collem qnendam nactus ibi constitit; C I, 70.

nudo: ſ. teneo; G VII, 44.

occupo: omnibus eius iugi collibus occupatis; G VII, 36. nno colle ab Romanis occupato, si alterum amisissent; G VII, 44. colle exteriore occupato; G VII, 79. continentem .. ripae collem improviso occupat; C I, 54. relinqnebatur, nt ... quam plurimos colles occuparet; C III, 44, a. Pompeius (nitebatur), nt qnam plurimos colles ... occuparet; C III, 45. contrarium collem Pompeius occupavit; C III, 45. *ne* adversarii ... proximum collem occuparent; Af 49. eiusdem collis occupandi [gratia] Labienns consilium ceperat; Af 49. enm (collem) ... celeriter occupaverunt; Af 50.

peto: collem petere contenderunt; Af 50.

praeoccupo: hos .. (colles) praeoccupat ... equitatus; C II, 42.

subeo: si forte Romani subire collem conarentnr; G VIII, 15.

teneo: colles ac loca superiora ... ab exercitu tenebantur; G III, 14, b. quem (collem) si tenerent nostri; G VII, 36. animadvertit collem, qui ab hostibns tenebatur, nudatum hominibus; G VII, 44. hos (colles) primum praesidiis tenuit; C III, 43.

2. **potior:** donec ultra ultimos colles hostes repulissent atque eorum essent potiti; Af 18.

3. **subicio:** nt ... collibus .. Pompeianis aciem subiiceret; C III, 84.

4. **exturbo:** Scipione eiusqne copiie campo collibnsqne exturbatis; Af 40.

intermitto: (planiciem) intermissam collibus; G VII, 70.

potior: in eo colle, qno erat potitus, castra munivit; Af 51.

5. **adigo ad:** usqne ad colles hostibus adactis; Af 78, b.

ascendo adversus: Pharnaces eodem gradu ... ascendere adversus arduum collem ... coepit; A 74.

colloco in: in quibns (collibns) singulae turres ... erant collocatae; Af 37. — **post:** post montem [collesque Caesari subito se ostenderet] equites in occulto collocaverat; Af 50.

compello in: ut ... eos (hostes) in silvas collesque compulerint; G V, 15.

confero in: castris ex campo in collem ... collatis; Af 68.

consisto in: hostes in collibus constiterunt; G V, 17. in quodam colle consistunt; Af 85, b.

conspicio in: milites ... in summo colle ab hostibus conspiciebantnr; G II, 26. ibi in omnibus collibus expositas hostium copias armatas conspexit; G IV, 23.

constituo in: (copias) in medio colle sub castris constituit; C I, 41. — **sub:** nt cohortes ... sub infimo colle ... constitueret; G VII, 49.

decedo de: quod (Afraniani) de colle non decederent; C I, 71.

deduco in: impedimentis in proximum collem deductis; G VII, 68.

deicio de: levis armatnra ... deiecta est de colle; Af 69. — **post:** hostibus ... post collem deiectis; Af 18.

erumpo ex: ex proximis collibus erumpunt ... Numidae; Af 69, b.

exsisto ex: Labienns Afraniusque ex collibns primis exsistunt; Af 69, a.

facio in: in unnmquemqne collem turremque ‖* turresqne‖ castella facere coepit; Af 38.

habeo in: qui (Pompeius) castra in colle habebat; C III, 85.

instruo in: in colle medio triplicem aciem instruxit; G I, 24.
occurro ad: ad proximum collem propere occurrerent; Af 39.
ostendo ex: ut ... ex colle se equitatus ostenderet; Af 50.
pervenio ad: antequam ad eum collem, quem capere volebat, perveniretur; Af 50.
pono in: in proximo colle castra ponit; C I, 65.
praecurro per: copiae dextra sinistraque per colles praecurrere; Af 70.
praeduco a: a medio fere colle in longitudinem ... murum ... praeduxerant Galli; G VII, 46.
progredior per: Labienus progressus ... milia passuum VII per iugum et collem; Af 65.
recipio in: legio ... in proximum collem sese recepit; C I, 44.
repello ultra: f. 2. potior.
subduco in: Caesar suas copias in proximum collem subducit; G I, 22. copias suas Caesar in proximum collem subducit; G 1, 24.
sum in: ipsum erat oppidum Alesia in colle summo; G VII, 69. quae (castra) erant in colle; Af 61, a. — inter: erat inter oppidum Ilerdam et proximum collem ... planicies; C I, 43.
III. nach Adverbien: longe ab: nec longius ab infimo colle progressi; C I, 42. postquam (Caesar) non ita longe ab ultimo colle turrique fuit; Af 38.
neque ad: f. II, 5. adigo ad.
IV. nach Substantiven: 1. ascensus: neque resistentes aggrediundos tanto collis ascensu indicabat; G VIII, 14, a.
deiectus: instructo exercitu, magis ut loci natura deiectusque collis ... postulabat; G II, 22.
iugum: qui ab .. summo iugo collis nostros victores flumen transisse conspexerant; G II, 24. Labienus per iugum summum collis ... subsequi non desistit; Af 75.
latus: ab utroque latere eius collis transversam fossam obduxit; G II, 8.
pars: superiorem partem collis ... castris compleverant; G VII, 46. quae pars collis ad orientem solem spectabat; G VII, 69.
radices: Vercingetorix ab radicibus collis suos ... reduxit; G VII, 51. cuius collis radices duo ... flumina subluebant; G VII, 69. Numidas ... ad collis radices magis appulerat; Af 59.
summa: singuli ... summa petere collis; Af 60.
2. iter per: per quem (collem) Caesar pridie iter fecerat; Af 65.
V. Umstand: 1. muniri: est .. oppidum ... colle munitum; C III, 9, a.
zum Satz: hoc se colle ... Galli ... continebant; G VII, 19. muliones ... collibus circumvehi iubet; G VII, 45, a. eadem .. celeritate adverso colle ad nostra castra ... contenderunt; G II, 19.
2. in: f. II, 4. potior.

colloco, aufstellen, errichten, setzen, legen, unterbringen, verheiraten, ordnen: alqm: Boios petentibus Haeduis, ... ut in finibus suis collocarent, concessit; G I, 28. qui erant in statione pro castris collocati; G V, 15. quos (Boios) ibi ... Caesar collocaverat; G VII, 9. Gaium Fabium legatum et Lucium Minucium Basilum cum legionibus duabus in Remis collocat; G VII, 90. Quintum Tullium Ciceronem et Publium Sulpicium Cabilloni et Matiscone in Haeduis ... collocat; G VII, 90. Caesar ... Gaium Trebonium cum duabus legionibus ... in hibernis Genabi collocavit; G VIII, 6. C. Trebonium cum legionibus quattuor in Belgio collocat; G VIII, 54. qui erant in muro custodiae causa collocati; C I, 28. productos eodem loco ... in acie collocat; C II, 33. Numidas in subsidiaria acie (collocabat); Af 59.
aciem: f. **acies,** II, 1. colloco (3 St.) S. 18, a.
apparatum, arma: f. tormenta; C III, 44, a.
auxilia: f. legionem; G I, 24.
ballistas: ballistis scorpionibusque crebris ... contra oppidum collocatis; Af 56.
cadavera: ex hostium armis scuta et pila pro vallo, pro cespite cadavera collocabantur; H 32, a.
castella: castellis idoneis locis collocatis; A 61.
cohortes: Galba ... constituit cohortes duas in Nantuatibus collocare; G III, 1. quae (cohortes) contra equitatum in quarta acie collocatae essent; C III, 94. reliquis cohortibus in subsidiis collocatis; A 39. f. legionem; C III, 88. Af 91. partem.
copias: quas (copias) in convalle in insidiis collocaverant; G III, 20. separatim singularum civitatium copias collocaverat; G VII, 36. copias, ut pro castris collocaverat, reduxit; G VII, 68. quas (copias) pro oppido collocaverat; G VII, 71. idoneum locum nactus ibi copias collocavit; C III, 30, b.
currus: ita currus collocant, ut ..; G IV, 33.
elephantos: elephantos dextro sinistroque cornu collocaverat; Af 59.
equites: quos (equites) in insidiis eo loco collocaret; G VIII, 17. equites in occulto collocaverat; Af 50.
equitatum: equitatum .. omnem ab lateribus extra fossam collocabat; A 38. f. exercitum; C III, 38.
exercitum: Caesar exercitum ... in Aulercis Lexoviisque ... in hibernis collocavit; G III, 29. coactus est aliter ac superioribus annis exercitum in hibernis collocare; G V, 24. loco idoneo et occulto omnem exercitum equitatumque collocavit; C III, 38.
fasces: fasces ... ante aciem collocarunt; G VIII, 15.
impedimenta: post eas (legiones) totius exercitus impedimenta collocarat; G II, 19. impedimentis .. in tumulo quodam collocatis; G VI, 8, a. impedimentis in sinistra parte collocatis; Af 67.
insidias: collocatis insidiis bipertito in silvis opportuno atque occulto loco; G V, 32. noctu insidias equitum collocavit; C III, 37, b.
legatum: f. alqm; G VII, 90.
legionem: in summo iugo duas legiones ... et omnia auxilia collocari (iussit); G I, 24. uti in his locis legionem hiemandi causa collocaret; G III, 1. tres (legiones) in Belgis collocavit; G V, 24. quoad legiones collocatas ... cognovisset; G V, 24. duas legiones ad fines Treverorum, duas in Lingonibus, sex reliquas in Senonum finibus Agedici in hibernis collocavit; G VI, 44. potitus loco duas ibi legiones collocavit; G VII, 36. quam (legionem) ... collocaverat in finibus Biturigum; G VIII, 2. quas (legiones) ibi collocatas ... demonstratum est; G VIII, 4. pro vallo legiones instructas collocat; G VIII, 15. quattuor legiones in Belgio collocavit; G VIII, 46, b. Ciliciensis legio coniuncta cum cohortibus Hispanis ... in dextro cornu erant collocatae; C III, 88. X legionem in dextro cornu, nonam in sinistro collocaverat; C III, 89. XXXVI legionem in dextro cornu collocavit, Ponticam in sinistro; A 39. quo (cornu) veterana legio sexta erat collocata; A 76. collocabat in fronte suas et Iubae legiones; Af 59. quas (legiones) ante castra in acie terroris gratia

in conspectu Caesaris collocaverat; Af 70. v legioue in quarta acie ad ipsa cornua quinis cohortibus contra bestias collocatis; Af 81. vgl. alqm; G VII, 90. VIII, 6. 54.

matrem: matrem in Biturigibus homini ... potentissimo collocasse; G 1, 18.

materiam: omuem eam materiam ... conversam ad bostem collocabat; G III, 29.

milites: angustius milites collocavit; G V, 23.

multitudinem: cum ... confertam ... armatorum mnltitudinem collocatam in vallo videret; A 30, a.

navem: erat una navis Rhodia in dextro Caesaris cornn ... collocata; A 11. In dextro cornu Rhodias (naves) collocat, in sinistro Ponticas; A 14. in fronte collocant (naves) XXII; A 14.

oppidum: (oppidum Zeta) ad eius (Scipionis) regionem ... collocatum; A 68.

ordo: (propugnatorum ordo) alter, qui propior hostem in ipso vallo collocatus esset; G VIII, 9.

partem: cohortibns paucis ... in extremo agmiue collocatis et parte equitatus; Af 6. in suo dextro cornu ... partem cobortium collocaverat; Af 60.

pila: ſ. cadavera.

praesidinm: occupato .. oppido ibi praesidium collocat; G 1, 38. praesidiis .. in angustiis collocatis; C 1, 65. pracsidinm .. ibi suum collocavit; A 26.

propinquas: sororem ex matre et propinquas suas nuptum in alias civitates collocasse; G 1, 18.

rates: rates dnplices ... e regione molis collocabat; ... bis perfectis collocatisqne ..; C 1, 25, b.

res: vix ut iis rebus ... collocandis atque administrandis tempns daretur; G III, 4. rebus omnibus confectis et collocatis; A 33.

sagittarios: sagittarios ... locis certis maximeqne in cornibus collocaverat; Af 60.

saxa: ſ. trabes; G II, 29. — scorpiones: ſ. ballistas. — scuta: ſ. cadavera.

simnlacrum: quod (simulacrum Victoriae) ante ipsam Minervam collocatum esset; C III, 105.

sororem: ſ. propinquas.

specnlas: ſ. turrim.

spem: ut in fuga spem salutis collocarent; A 29.

snbsidia: neque certa subsidia collocari (poterant); G II, 22. haec (subsidia) media collocabantur acie; A 37.

tela: ſ. tormenta; C III, 44, a.

tigna: ubi tigna ... collocentur; C II, 10.

tormenta: ad extremas fossas castella constituit ibique tormenta collocavit; G II, 8. tormentis etiam quibnsdam locis contra facillimos descensus collocatis; G VIII, 40. quod omnem apparatnm belli, tela, arma, tormenta ibi collocaverat; C III, 44, a.

trabes: saxa et praeacutas trabes in mnro collocabant; G II, 29. trabes directae perpetnae ... in solo collocantur; ... bis collocatis ..; G VII, 23. duae primum trabes in solo aeqne longae ... collocantur; C II, 10. nt trabes erant in capreolis collocatae; C II, 10.

tribunal: M. Coelius Rufus praetor ... tribunal suum iuxta C. Treboni, praetoris urbani, sellam collocavit; C III, 20.

turrim: quibus viribus ... tanti oneris turrim in muro sese collocare confiderent; G II, 30. collocatur in eo (aggere) turris decem tabulatorum; G VIII, 41. in quibns (collibus) singulae turres specnlaeque singulae perveteres erant collocatae; Af 37.

colloquium, Unterredung: I. **nach Verben:** 1. deuego, expeto: expetita colloquia et denegata commemorat; C 1, 32, b.

dirimo: ea .. res colloquium ut diremisset; G 1, 46.

facio: quo facilins colloqnia fieri possent; Af 51.

habeo: crebra .. inter se colloquia milites habebant; C III, 19, a.

interrumpo: colloquia militum interrumpit; C I, 75.

peto: colloquium petunt et id, si fieri possit, semoto a militibus loco; C 1, 84.

tollo: quod neqne colloquinm interposita causa tolli volebat; G 1. 42.

vito: ob eam causam (Bibnlum) colloquium vitasse; C III, 16.

2. coustituo: uti .. iterum colloquio diem coustitueret; G I, 47.

deligo: nti aliquem locum medium utriusque colloquio deligeret; G 1, 34.

dico: dies colloquio dictus est ex eo die quintus; G 1, 42.

do: tempus .. colloquio non dare ... pacis desperationem afferebat; C 1, 11.

3. addnco ad: ne qnem peditem ad colloquium Caesar adduceret; G I, 42. praeter se denos ut ad colloquium adducerent; G 1, 43.

admitto ad: ad colloquinm non admittitur; C III, 57.

digredior a: Libo a colloquio Caninii digressns; C I, 26, b.

evoco ad: evocantur illi ad colloquium; C III, 16.

postulo de: qnod antea de colloquio postulasset, id per se fieri licere; G I, 42.

prodeo ad: conclamaverunt, nti aliqui ex nostris ad colloqnium prodiret; G V, 26.

venio ad: eo ... ad colloquium venerunt; G I, 43. Aulum Varronem profiteri se altera die ad colloquium venturum; C III, 19, a. — in: ut in colloquium venire invitatus gravaretur; G I, 35. cum in colloquinm ventum esset; G VIII, 23.

II. **nach Substantiven:** facultas: liberam nacti milites colloqniorum facultatem vulgo procedunt; C 1, 74, a.

iura: eos (dnces) neqne colloqui neqne indutiarum iura servasse; C 1, 85, a.

simulatio: qui enm (Comminm) per simulationem colloqui curaret interficiendum; G VIII, 23.

tempus: qui milites adversariorum in castra per tempus colloqnii venerant; C I, 77.

III. **Präpositionen:** causa: Caninium Rebilum legatnm, familiarem ... Scribonii Libonis, mittit ad enm colloqnii causa; C 1, 26, b.

in: dum haec in colloquio geruntur; G I, 46. eos ab se per fidem in colloquio circumventos; G I, 46. qna arrogantia in colloquio Ariovistus nsns; G I, 46. Galli .. in colloquiis ... Caesarem ... in provinciam contendisse confirmabant; G VII, 59. cum in colloquiis Pompeiani famem nostris obiectarent; C III, 48. crebrae .. voces militum in vigiliis colloquiisque audiebantur se ... victnros; C III, 49. quae per Vatinium in colloquiis ... egisset; C III, 90. quas (lacrimas rex) in colloquio proiecerat; A 24, b.

per: fore, uti per colloqnia omues controversiae componantur; C I, 9, b. eos (duces) homines ... per colloquium deceptos crudelissime interfecisse; C 1, 85, a. couatus ... est aliis rationibus [per colloquia] de pace agere; C III, 18.

colloquor, sich unterreden, besprechen, unterhandeln: I, 1. canaa: colloquendi Caesari causa visa non est; G 1, 47.

facnltas: quoniam ad id tempns facultas colloquendi non fnerit; C I, 24. opus esse ... colloquendi dare facultatem; C II, 27.

2. causa: mittitur ad eos colloquendi causa Gaius Arpineius; G V, 27, a. Indutiomarus ... vagabatur ... colloquendi aut territandi causa; G V, 57.

II. alqs: Ariovistus, ex equis ut colloquerentur, ... postulavit; G I, 43. palam si colloqui vellent, concessum est; C 1, 84. vetat te rex colloqui; At 57. — cum: per C. Valerium Procillum ... cum eo colloquitur; G I, 19. si velit secum colloqui, licere; G V, 36. cum Ambiorige una colloquantur; G V, 36. Convictolitavis Haeduus ... cum quibusdam adolescentibus colloquitur; G VII, 37. ipse (Domitius) arcano cum paucis familiaribus suis colloquitur; C I, 19. cum ... multum .. cum suis consiliandi causa secreto praeter consuetudinem colloqueretur; C I, 19. Lentulus Spinther de muro cum vigiliis custodibusque nostris colloquitur; C I, 22. interesse reipublicae ... se cum Pompeio colloqui; C I, 24. ut ipse (Caesar) cum Pompeio colloqueretur, postulat; C I, 26, b. cum paucis collocuti clientibus suis; C III, 60. liberius cum militibus regis colloqui coeperunt; C III, 103. nonnumquam etiam Germani Gallique Labieniani cum Caesaris equitibus fide data inter se colloquebantur; Af 29. M. Aquinum cum C. Saserna colloquentem viderunt; Af 57. nihil attinere eum (Aquinum) cum adversariis colloqui; Af 57. ſ. equites. — inter: illustriores notissimique ... inter se colloquebantur; Af 56. ſ. cum; Af 29. milites. principes.

duces: duces principesque Nerviorum ... colloqui sese velle dicunt; G V, 41.

equites: equites Haeduorum interfectos, quod collocuti cum Arvernis dicerentur; G VII, 38, a.

milites: ita inter se per tribunos militum ... (milites) colloquuntur; C 1, 20.

principes: principes ... inter se collocuti; G IV, 30. ſ. duces.

colo, bebauen, verehren: agros: qui ... agros colere coeperunt; G V, 12. qui agrorum colendorum causa remansissent; G VIII, 7.

deum: deum maxime Mercurium colunt ...; post hunc Apollinem et Martem et Iovem et Minervam; G VI, 17.

rura: ut sine timore ullo rura colentes .. ab equitatu opprimerentur; G VIII, 3.

templum: quod (templum) tanta religione colitur, ut ..; A 66.

colonia, Ansiedlung, Niederlassung: I. sunt: quae (coloniae) fuerunt in his regionibus; H 7.

II, 1. adeo: causam municipia et colonias adeundi; G VIII, 50.

appello: ut municipia et colonias appellaret, quibus M. Antonii ... commendaverat sacerdotii petitionem; G VIII, 50.

mitto: cum .. Galli ... trans Rhenum colonias mitterent; G VI, 24.

tueor: legionem .. xv ... in togatam Galliam mittit ad colonias civium Romanorum tuendas; G VIII, 24.

2. commendo: ſ. 1. appello.

3. conscribo ex: (equites) ex omnibus conventibus coloniisque conscriptos; A 56.

facio ex: una (legio) facta ex coloniis; H 7.

sum ex: plerique sunt ex coloniis Transpadanis; C III, 87.

III. ab: exceptus est Caesaris adventus ab omnibus municipiis et coloniis incredibili honore; G VIII, 51.

colonicus, aus Ansiedlungen: quae (cohortes) colonicae appellabantur; C II, 19.

colonus, Ansiedler: I. adduco: has (naves) colonis pastoribusque, quos secum adduxerat, complet; C I, 56.

deduco: delectum .. colonorum, qui lege Iulia Capuam deducti erant, habere instituunt; C 1, 14.

II. complere: quas (naves) ... servis, libertis, colonis suis compleverat; C I, 34. ſ. I. adduco.

color, Farbe: I. efficio: omnes .. se Britanni vitro inficiunt, quod caeruleum efficit colorem; G V, 14.

2. sum: (uri sunt) specie et colore et figura tauri; G VI. 28.

3. cognosco ex: eius (Caesaris) adventu ex colore vestitus cognito; G VII, 88.

columella, Pfosten: in .. eis (trabibus) columellae pedum in altitudinem v defiguntur; bas inter se capreolis molli fastigio coniungunt; C II, 10.

columnarium, Säulensteuer: columnaria, ostiaria ... imperabantur; C III, 32, a.

comburo, verbrennen: frumentum: frumentum omne ... comburunt; G I, 5.

naves: naves sunt combustae quinque; C III, 101, c.

servum: is (servus) vivus est combustus; H 20.

comes, Begleiter: I. concidunt: quem (Considium) Gaetuli, sui comites, in itinere praedae cupidi concidunt; Af 93.

sustinent: quod ... comites familiaresque eius (Ambiorigis) ... paulisper equitum nostrorum vim sustinuerunt; G VI, 30.

2. sum: cum se victoriae Pompei comitem esse mallet; C III, 80.

comicus, komisch: comica ut aequato virtus polleret honore cum Graecis; F 23.

comitatus, Gefolge: quod ... magno .. comitatu et multis iumentis venerant; C III, 61. comitatu equitum xxx (Pompeius) ad mare pervenit; C III, 96.

comitialis, den Comitien gehörig: biduo excepto comitiali; C I, 5.

comitium, Versammlungsplatz, pl. Volksversammlung: I. compleo: completur urbs † et ius, comitium tribunis, centurionibus, evocatis; C I, 3.

habeo: dictatore habente comitia Caesare consules creantur Iulius Caesar et Servilius; C III, 1.

perficio: feriis Latinis comitiisque omnibus perficiendis xi dies tribuit; C III, 2.

permitto: libera comitia atque omnis respublica senatui populoque Romano permittatur; C I, 9, b.

II. habere: Cotus, ... qui controversiam cum Convictolitavi proximis comitiis habuerat; G VII, 67. cuius absentis rationem haberi proximis comitiis populus iussisset; C I, 9, a. oporteretne Lucilii Hirri ... proximis comitiis praetoriis absentis rationem haberi; C III, 82, b.

comitor, begleiten: cum his (Germanis) propinqui Indutiomari ... comitati eos ex civitate excesserunt; G VI, 8, b.

commeatus, Zug, Transport, Sendung, Zufuhr, Gepäck, Urlaub: I. Subject: consistunt, habent: nuntiatur Afranio magnos commeatus, qui iter habebant ad Caesarem, ad flumen constitisse; C I, 51.

perveniant, veniunt: neque maximi commeatus, qui ex Italia Galliaque veniebant, in castra pervenire poterant; C I, 48, b.

II. **nach Verben:** 1. arcesso: Rabirium Postumum in Siciliam ad secundum commeatum arcessendum mittit; Af 8.

capio: inde sibi commeatus capiunt; H 26.

comporto: commeatus complures, qui comportabantur in hiberna Romanorum, intercipiebat; G VIII, 47. eo ... frumentum commeatumque ... comportari imperat; C III, 42.

confero: quem (commeatum) in oppidum contulerant; C I, 43. quod omnem commeatum ... eo contulisset; C III, 41.

do: qui (milites) ... commeatu dato cum signis non potuerant ante transire in Africam; Af 77.

importo: qui (D. Laelius) commeatus Bullide atque Amantia importari in oppidum prohibeat; C III, 40.

intercipio: qui (Drappes) ... commeatus Romanorum interceperat; G VIII, 30. f. comporto. supporto; A 25. a.

intercludo: obsessis viis commeatu intercluso; G III, 24.

mitto: ut sibi auxilia, commeatus, frumentum ... mittenda curarent; Af 8. secundum commeatum in Africam mittit ad Caesarem; Af 34. quem (commeatum) a Sicilia miserat Alienus; Af 44.

peto: qui commeatus petendi causa missi erant; G III, 2.

porto: commeatus ... ut sine periculo ad eum portari posset; G II, 5. qui commeatus ad castra Pompeii ex oppido portabant; H 11.

recipio: commeatus ... tuto ad se recipit; C I, 54.

reservo: reliquas merces commeatusque ad obsidionem urbis ... reservant; C I, 36.

supporto: qui (commeatus) ex Sequanis et Haeduis supportaretur; G I, 48. cum ... neque commeatus supportari interclusis itineribus possent; G III, 3. minus commode frumentum commeatumque sibi supportari; G III, 23. cohortatus Haeduos de supportando commeatu; G VII, 10. ut cogerentur sicuti reliquum commeatum ita ligna ... Corcyra navibus onerariis supportare; C III, 15. quo minore periculo undique frumentum commeatumque exercitui supportare posset; C III, 43. non commeatus supportari posse; A 12. commeatum, qui mari nostris supportabatur, intercipere statuerunt; A 25, a. neque navibus intercluso mari tempestatibus commeatus supportare poterat; A 43. quo tutius commeatus supportari posset; Af 21. quod nondum neque ab Sicilia neque ab Sardinia commeatus supportatus erat; Af 24.

2. insidior: navibus insidiabantur nostris commeatu*que* || commeatibus ||; A 25, a.

praesum: qui (C. Decimius) ibi cum grandi familia praeerat praesidio commeatui; Af 34.

3. abstraho: (Pompeium) frumento ac commeatu abstractum; C III, 78, a.

intercludo: uti frumento commeatuque ... Caesarem intercluderet; G I, 48. commeatibus nostros intercludere instituunt; G III, 23.

privo: nostro commeatu privati necessario ad dimicandum descendent; H 26.

prohibeo: ne diutius commeatu prohiberetur; G I, 48. (ut) commeatu nostros prohiberent; G II, 9. rebellione facta frumento commeatuque nostros prohibere; G IV, 30. ut pabulatione et commeatu Romani prohibeantur; G VII, 14, a. pabulatione ... et frumentatione et reliquo commeatu ex insidiis prohibere Romanos; G VIII, 7. commeatu auxiliisque Caesarem prohiberent; C III, 111.

4. augeo ex: postquam legionibus veteranis duabus ... copias suas ex secundo commeatu auxerat; Af 37.

despero de: de Italicis commeatibus desperans; C III, 42.

excludo ab: ut eum (Pompeium) ab oppido commeatuque excluderet; H 5.

intercludo ab: ab oppido et ponte et commeatu omni ... se interclusurum adversarios confidebat; C I, 43.

provideo de: cum ... neque de frumento reliquoque commeatu satis esset provisum; G III, 3.

III. **nach Substantiven:** 1. copia: (oppida) proposita ad copiam commeatus ... tollendam; G VII, 14, b. summam .. ibi copiam frumenti et reliqui commeatus nanctus; G VII, 32. quod Cappadocia ... magnam commeatus copiam erat subministratura; A 35.

genus: commeatus omni genere praeter frumentum (exercitus) abundabat; C III, 49.

inopia: maxime frumenti commeatusque inopia permotus; G III, 6.

milites: prioris commeatus expositis militibus; G V, 23.

numerus: magnum numerum frumenti commeatusque diripit; G VII, 38, b.

praesidium: Lucium Cispium cum classe ... in stationem praesidii gratia commeatus sui mittit; Af 62.

2. navis ex: ex secundo commeatu ... navis una ... excepta est; Af 44.

IV. **Umstand:** 1. iuvari: ut neque pedestri itinere neque navibus commeatu iuvari possint; C II, 32, d.

occupare: quod C. Avienus ... navem || ex || commeatu, familia sua atque iumentis, occupavisset; Af 54, a.

occurrere: ex legionibus omnibus milites ... uno commeatu Caesari occurrerunt; Af 77.

reportare: duobus commeatibus exercitum reportare instituit; G V, 23.

2. causa: dum paucos dies ad Vesontionem rei frumentariae commeatusque causa moratur; G I, 39.

in: donec sibi veteranarum legionum pars aliqua in secundo commeatu occurrisset; Af 31, c.

sine: neque (se) exercitum sine magno commeatu atque molimento in unum locum contrahere posse; G I, 34.

commemoro, erwähnen, anführen: I. alqs: Caesar ... in eo loco, quo paulo ante commemoravi, ante oppidum constitit *; Af 41.

II, 1. de: nobiles homines ... de adversariorum eius (Caesaris) crudelitate acerbitateque commemorare coeperunt; Af 26, a.

2. indir. Frage: commemorat, quo sit eorum (militum) usus studio ad Corfinium Caesar; C II, 32, a.

3. acc. c. inf.: quam (partem) supra commemoravi ... Mosam transisse; G IV, 16. commemorat Caesar: ... Bellovacos ... suscepisse bellum; G VIII, 22. imprimis commemoravit ... se ... posse; C III, 90. maxime .. commemorabant nulla Pharnacem auxilia ... dare voluisse; A 69. Caesar ... insequenti die contione advocata commemorat: ... constituisse; H 42, a. — condiciones a se latas, expetita colloquia et denegata commemorat; C I, 32, b.

III. alqd: eadem ... commemorant; G V, 41. eadem ... sibi .. Pompeium commemorasse demonstrat; C I, 8. reliqua ... commemorat; C I, 35. haec .. ab ipsis (equitibus) inflatius commemorabantur; C II, 39.

amicitiam: veterem amicitiam commemorat; C I, 22.
beneficia: Caesar initio orationis sua senatusque in eum beneficia commemoravit; G I, 43.
calamitatem: in commemoranda civitatis calamitate; G II, 28.
causas: his de causis, quas commemoravi; G IV, 17. quas (causas) commemorari necesse non est; C III, 66. quas (causas) supra commemoravi; Af 73.
clementiam: suam .. lenitatem et clementiam commemoravit; Af 86.
copias: cum eis copiis, quas commemoravi; Af 48.
iniurias: iniurias inimicorum in se commemorat; C I, 7, a. iniurias inimicorum commemorat; C I, 32, a.
lenitatem: f. clementiam.
officium: contra quem (Deiotarum) Caesar cum plurima sua commemorasset officia; A 68. id ipsum, quod commemorarent, officium fuisse utilius Pharnaci; A 70.
praesidium: quod (praesidium) supra commemoravi; Af 80.
proelia: virtutes .. veteranorum proeliaque superiora commemorans; Af 81.
res: eas res, quas legati Helvetii commemorassent; G I, 14.
virtutes: f. proelia.
vulnerationem: quam (vulnerationem) supra commemoravi; G VIII, 48.

commendatio, Empfehlung: I. habeo: qui aliquam formae atque aetatis commendationem habebant; A 41.
II. aditus: per quem quisque eorum aditum commendationis haberet ad Caesarem; C I, 74, b.
III. conciliari: quo maiore commendatione (Gallia) conciliaretur ad consulatus petitionem; G VIII, 52.

commendo, empfehlen, anvertrauen: I. ne: militibus .. suis commendavit, ne qui eorum violaretur, neu quid sui desiderarent; C III, 98.
II. alqm: complures .. tribuni militum et centuriones ad Caesarem veniunt seque ei commendant; C I, 74, b. quem (Clodium) ab illo (Scipione) traditum initio et commendatum; C III, 57. C. Decimius ... se fugae commendat; Af 34. quem mihi commendas; F 11. f. civitates. honorem.
civitates: principes ... se civitatesque suas Caesari commendare coeperunt; G IV, 27.
honorem: ut ... simul .. se et honorem suum sequentis anni commendaret; G VIII, 50.
liberos: liberis suis Lucio Caesari ... commendatis; Af 88, a.
parentes: parentes suos commendabant; C II, 41, b.
petitionem: quibus (municipiis, coloniis) M. Antonii ... commendaverat sacerdotii petitionem; G VIII, 50.
salutem: quod omnium salutem sibi commendatam viderent; A 16.

commentarius, Denkwürdigkeiten: 1. 1. conficio: scio Caesarem singulorum annorum singulos commentarios confecisse; G VIII, 48, c.
contexo, al.: Caesaris nostri commentarios rerum gestarum Galliae non cohaerentibus superioribus atque insequentibus eius scriptis contexui; ... quos utinam qui legent scire possint quam invitus susceperim scribendos; G VIII, pr. a.
2. coniungo: pauca esse scribenda coniungendaque huic commentario statui; G VIII, 48, c.
II. elegantia: quod non horum elegantia commentariorum superetur; G VIII, pr. a.
III. cognosci: superiore commentario ... cognitum est; G III, 30.
declarari: [superioribus commentariis Caesaris declaratum est]; G VIII, 15.
demonstrari: superiore commentario demonstratum est; G VIII, 4.
exponere: superiore commentario Caesar exposuit; G VIII, 38.

commeo, gehen, wandern: alqs: ut tuto ab repentino hostium incursu etiam singuli commeare possent; G VII, 36. quo tutius ultro citroque commeare ... possent; Af 20, a. existimans Caesarem eadem saepe frumentandi gratia commeaturum; Af 65.
mercatores: quod ... minime .. ad eos (Belgas) mercatores saepe commeant; G I, 1.

commigro, einziehen: adversarios ... eorum (oppidorum) incolas intra sua praesidia coëgisse commigrare; Af 20, b.

commiles, Mitsoldat: * in contuberniis † commilitesque nonnulli graviora *; C II, 29.

commilito, Kriegsgefährte: appello: omnes (captivos) productos ostentationis, ut videbatur, causa ... commilitones appellans; C III, 71.
teneo: ego autem ex meis commilitonibus, quos nunc in tua potestate tenes, non amplius x sumam; Af 45.

comminor, drohen: quemadmodum ... comminarentur .. impetum; Af 71.

comminus, im Handgemenge, handgemein: I. consisto: (Scipionem) loco .. se magis defendere ... quam in campo comminus consistere audere; Af 42.
depugno: non ut in campo comminus (equites Mauri) depugnent; Af 7.
dimico: equites barbari ... proeliis minutis comminus dimicabant; Af 51.
facio: magnum comminus in angusto mari proelium factum est; A 46. acri proelio comminus facto; A 76.
gero: gladio comminus rem gerit Vorenus; G V, 44, b.
opprimo: qui aut comminus opprimebantur aut eminus vulnerabantur; G VIII, 13.
pugno: reiectis pilis comminus gladiis pugnatum est; G I, 52. cum acerrime comminus pugnaretur; G VII, 50, a. dum locus comminus pugnandi daretur; C I, 58. neque ... comminus pugnando deficiebant; C II, 6. inter quos ita comminus est pugnatum, ut ..; H 23, b.
redeo: cum ... nec comminus ad manus rediretur; Af 18.
sto: quod ... comminus tam diu stetissent; C I, 47.
II. pugna: ab utrisque comminus pugna iniqua ... propter pontem coangustabantur; H 5.

commissura, Fuge: grandibus cervis eminentibus ad commissuras pluteorum atque aggeris; G VII, 72.

committo, verbinden, beginnen, liefern, anvertrauen, preisgeben, zulassen, verschulden: I. absolut: quod neque (populus Romanus) commissum a se intellegeret, quare timeret; G I, 14. quod .. saepe flaverant venti, quibus necessario committendum existimabat; C III, 25.

II. ut: quare no committeret, ut ... memoriam proderet; G 1, 13. committendum non putabat, ut ... dici posset ..; G 1, 46. nequo (se) commissurum, ut prius quisquam murum ascenderet; G VII, 47, b. nolito, obsecro, committere, ut rei militaris dedecus admittatur; C III, 64. animadvertebat ... non esso commissurum Caesarem, ut ... ad subsidium mittendum so committeret; H 9.

III. alqm: qui navi egredi ac se barbaris committere non auderet; G IV, 21. qui (Gutruatus) etsi no civibus quidom suis so committebat; G VIII, 38. multorum fidei se committebat; G VIII, 44. imperatoris fidem quaerunt, rectene se illi sint commissuri; C 1, 74, a. cum se longius a porticibus committere non auderent; C III, 25. ne se Lepido ... committeret; A 64. praeter equites nullo loco aequo so committere audobant; H 25, a. ſ. provinciam. — II. H 9.

alqd: nihil his committendum existimavit; G IV, 5. nihil, quod ipsis esset indignum, committebant; G V, 35.

delictum: maiore commisso delicto igni ... necut; G VII, 4, b.

exercitum: quem (exercitum) a Caesare fidei commissum acceperit; C II, 42.

facinus: quibus (clientibus) tantum facinus committere audebant; C III, 60.

legiones: cum ... neque infirmas legiones bostibus committere auderet; G VIII, 26.

malos: nostrarum turrium altitudinem ... commissis suarum turrium malis adaequabant; G VII, 22.

proelium: qui alieno loco cum equitatu Helvetiorum proelium committunt; G 1, 15. ne proelium committeret; G 1, 22. quod pridie ... proelium non comisissent; G I, 23. Caesar ... cohortatus suos proelium commisit; G 1, 25. utrum proelium committi ex usu esset, necne; G 1, 50. ipse a dextro cornu ... proelium commisit; G 1, 52. equites ... cum hostium equitatu proelium commiserunt; G II, 19. quod tempus inter eos committendi proelii convenerat; G II, 19. proelii committendi signum dedit; G II, 21. equestro proelium commiserunt; G III, 20. quod ... proelium pridio commisissent; G IV, 13. inter carros impedimentaque proelium commiserunt; G IV, 14. ad committendum proelium alienum esse tempus arbitratus; G IV, 34. commisso proelio; G IV, 35. C 1, 13. II, 6. ex looo superioro proelium committere coeperunt; G V, 9. bostes ... iniquissimo nostris loco proelium committere coeperunt; G V, 32. proelium .. cum nostris equitibus committit; G V, 50. iniquo loco committere proelium non dubitant; G VI, 8, a. proelium equestre committit; G VII, 13. cum proelium commissum audissent; G VII, 62, b. Caesar ... proelium committi iubet; G VII, 80. nostri proelium committunt; G VII, 88. agmen .. hostium consecutus ... parte equitum proelium committit; G VIII, 28. Germanos equitesque ... de improviso advolasse proeliumque commisisse; G VIII, 36. ibi cum antecursoribus Caesaris proelio commisso; C 1, 16. celeriter sese tamen Galli equites expediunt proeliumque committunt; C I, 51. commisso ab equitibus proelio; C 1, 40, b. ne dubitaret proelium committere; C I, 71. si proelium oommitteretur; C I, 82. Caesar (tenere propusitum videbatur), no nisi coactus proelium committeret; C I, 83. equites .. committunt proelium; C II, 26. ne cubi dubitet proelium committere; C II, 33. quo aequiore loco proelium committeret; C II, 34, a. equestri proelio commisso; C III, 75. proelium commissum est magna contentiono Rhodiorum; A 11. cum ... sua consuetudino Euphranor primus proelium commisisset; A 25, b. (copiae) proelium commiserunt; A 27. committitur acriter reliquis locis proelium; A 46. quodcumque proelium quoties erat commissum; Af 72. ut ... tempus prope ab diis immortalibus illud tributum esset ad proelium committendum; H 28, a. Caesaris copias timore impediri ad committendum proelium; H 30. proelium clamore facto committitur; H 30. proelium commissum; F 27.

provinciam: Caesar me, ... provinciam Siciliam atque Africam ... vestrae fidei commisit; C I, 32, a.

rem: constituit Curio ... proelio rem committere; C II, 33. proelio rem committere constituit; C II, 38. cum ... rem proelio committendam existimarent; C III, 74. nobis rem committo; A 15. Vatinius ... fortunae || fortuitae dimicationi, al. || rem committere noluit; A 46.

salutem: quod ... neque salutem suam Gallorum equitatui committere audebat; G I, 42. ne iis quidem ... suam salutem recte committi videbat; G VII, 6. uec solis Biturigibus communem salutem committendam censent; G VII, 21. quem (Commium) timor prohibebat cuiusquam fidei suam committero salutem; G VIII, 23.

vitam: quibus (equitibus) solis vitam suam committere audebat; G VI, 43.

commode, bequem, angemessen, zweckmäßig: adicio: ut neque ex inferioro loco satis commode tela adiici possent; G III, 14, a.

administro: quae civitates commodius suam rempublicam administrare existimantur; G VI, 20.

consulo: tibi minus commode consulueris; F 16.

contineo: minus commode copulis continebantur (naves); G III, 13, b.

defendo: quo commodius ab impetu navium incendiisque (rates) defenderet; C I, 25, b.

gero: neque ullam partem reipublicae satis commode geri; A 65, a.

navigo: reliquis (navibus) ut navigari commode possot, effecit; G IV, 31.

praescribo: quod ... quid fieri oporteret (milites) non minus commode ipsi sibi praescribere ... puterant; G II, 20.

pugno: quod ... neque sinistra impedita satis commode pugnare poterant; G I, 25.

rogo: quod ... tanta onera navium regi velis non satis commode posse arbitrabantur; G III, 13, a.

supporto: rem frumentariam, ut satis commode supportari posset, timere dicebant; G 1, 39. minus commode frumentum commeatumque sibi supportari; G III, 23.

sustineo: ita vim hostium ... per legionarium militem commodius sustinebat; Af 70.

transeo: explorat, quo commodissime itinere vallem transire possit; G V, 49.

commodum, Bequemlichkeit, Vorteil, Nutzen: I, 1. consequor: magnum ... Bellovacos eo proelio commodum esse consecutos; G VIII, 21.

habeo: semper se reipublicae commoda privatis necessitudinibus habuisse potiora; C I, 8.

neglego: salutis causa rei familiaris commoda neglegenda; G VII, 14, a.

praetermitto: non praetermittendum tantum commodum existimaverunt; G VII, 55, a.

tribuo: suo .. in consulatu absentem, quae potuisset, commoda provinciae tribuisse; H 42, a.

2. fruor: ut (soldurii) omnibus in vita commodis una cum iis fruantur, quorum se amicitiae dediderint; G III, 22.

3. pertineo ad: ipsis, ad quorum commodum pertinebat, durior inventus est Coelius; C III, 20.

II. immemor: eorum omnium commodorum .. immemores ... cognosse; H 42, a.
III. naves: quas (naves) sui quisque commodi fecerat; G V, 8.
IV. audire: cum ... neque loqui neque audire meo commodo potuissem; F 14.
facere: quod commodo reipublicae facere posset; G I, 35. si reipublicae commodo facere posset; G V, 46. si reipublicae commodo facere possint; G VI, 33.
loqui: f. audire.
sanare: id .. se celeriter maioribus commodis sanaturum; G VII, 29.
V. Lücke: ita † paucis commoda boste bortato maiores augebantur copiae; H 1.

commodus, bequem, zweckmäßig, günstig: alqd: Caesar ... commodissimum esse statuit ... eo legionarios milites ... imponere; G 1, 42. commodissimum visum est Gaium Valerium Procillum ... mittere; G 1, 47. commodissimum esse statuit omnes naves subduci; G V, 11.
iter: commodiore .. itinere Pompeianis occurrere coepit; C III, 97.
ratio: hanc sibi commodissimam belli rationem indicavit; C III, 85.
receptus: equitatus ... commodiorem ac tutiorem nostris receptum dat; C 1, 46.
res: ut ... commodiore re frumentaria uteretur; C 111, 85.
status: urbanas res ... commodiorem in statum pervenisse; G VIi, 6.
tempus: Laelius tempore anni commodiore usus ad navigandum; C 111, 100.
traiectus: quo ex portu commodissimum in Britanniam traiectum esse cognoverat; G V, 2.
valetudo: quod valetudine minus commoda utebatur; C III, 62, a.

commonefacio, vorhalten: simul commonefacit, quae ... de Dumnorige sint dicta; G 1, 19.

commoror, verweilen, bleiben, sich aufhalten: I. ratio: non est visa ratio ad oppugnandum oppidum commorandi; Af 5.
alqs: dies circiter XXV in eo loco commoratus; G V, 7. Caesar Avarici complures dies commoratus; G VII, 32. quod (Lucterius) nusquam diutius sine periculo commoraturus videbatur; G VIII, 44. VII omnino dies ad Corfinium (Caesar) commoratus; C I, 23. illi (Afranius Petreiusque) non diu commorati; C I, 42. biduum .. Cordubae commoratus (Caesar); C II, 21. neque morte Pompeii quicquam profectum, quo minus apud se Caesar commoraretur; A 3. (Caesar) commoratus fere in omnibus civitatibus; A 65, b. biduum Mazacae commoratus (Caesar); A 66. * commoratus (Caesar); Af 2. ibi paulisper Caesar ante portum commoratus; Af 3. nacti locum atque ibi paulisper commorati; Af 18. ibi paucos dies (Scipio) commoratus; Af 24. Scipio interim paulisper ... in eo loco commoratus; Af 32. Caesar paulisper commoratus; Af 38. haud ita diu commoratus; Af 48. Caesar ... in salo in ancoris ea nocte commoratus; Af 63. Caesar ... paulisper commoratus, si forte vellent classe dimicare; Af 63. Caesar ... paucos dies [ibi com]moratus; Af 66. postquam diutius in uno loco Scipio commorabatur; Af 78, a. Caesar in horam x commoratus; Af 78. b.
adversarii: veriti, ne in adversariorum ut insidiandi gratia ibi commorantium classem inciderent; Af 53.
triremis: quae (triremis) in repugnando erat commorata; Af 63.

commoveo, bewegen, erregen, reizen, beunruhigen: alqm: Helvetii repentino eius adventu commoti ... legatos ... mittunt; G 1, 13. se .. et amore fraterno et existimatione vulgi commoveri; G 1, 20. quibus rebus Caesar vehementer commotus maturandum sibi existimavit; G 1, 37. si quos adversum proelium et fuga Gallorum commoveret; G I, 40, c. nihil se ea re commoveri; G I, 40, d. his nuntiis litterisque commotus Caesar; G II, 2. nova atque inusitata specie commoti; G II, 31. tanta ... tranquillitas exstitit, ut se ex loco commovere non possent; G III, 15. compressis pueri lacrimis Caesar ipse commotus; A 24, b. cum (Domitius) Caesaris magis periculo quam suo commoveretur; A 39. Caesar incredibili eius vel temeritate vel fiducia commotus; A 75. quorum lacrimis querelisque Caesar commotus; Af 26, a. non hostium vi et metu (Caesar) commotus patientem se ... praebebat; Af 31, c. (Considius) subito nuntio de equestri proelio allato commotus; Af 43. qua ex re Caesar commmotus; Af 46. cum commoti ex tali incommodo essent; Af 57. Varus celeritate Caesaris audaciaque commotus; Af 63. quibus ex rebus Caesar vehementer commovebatur; Af 72.
barbaros: barbari commoti, quod ... cognoverant; G III, 23.
exercitum: tantae multitudinis precibus et lacrimis exercitus commotus; A 59. exspectatione copiarum regiarum exercitus eius (Caesaris) magis suspensiore animo ante adventum Iubae commovebatur; Af 48.
legatus: quibus rebus commoti legati milites ex opere deducunt; C II, 13.

communico, mitteilen, zulegen, Anteil gewähren: I. alqs: quibus*cum* communicare de maximis rebus Pompeius consueverat; C III, 18.
II, ut: ille cum Cotta saucio communicat, si videatur, pugna ut excedant; G V, 36.
III. alqd: si quis quid ... acceperit, uti ad magistratum deferat neve cum quo alio communicet; G Vi, 20. seu quid communicandum ... videretur; G VII, 36.
consilium: consilio cum legatis et quaestore communicato; G IV, 13. rursus communicato consilio; G V1, 33. Senones ... cum Carnutibus finitimisque civitatibus consilia commnnicare; G VI, 2. consilia commnnicant; C II, 4.
gloriam: ne ... victoriae gloriam communicasse cum legionibus viderentur; G VIII, 19, b.
honorem: neque his petentibus ius redditur neque honos ullus communicatur; G VI, 13, b.
pecunias: viri ... tantas (pecunias) ex suis bonis ... cum dotibus communicant; G VI, 19.
praemium: cum his praemium communicat; G VII, 37.
rationes: petunt a Vercingetorige Haedui, ut ... rationes .. belli gerendi communicet; G VII, 63.
victum: his .. omnium domus patent victusque communicatur; G VI, 23.

communio, befestigen, verschanzen: castellum: castella communit; G 1, 8. castella .. ibi communit; C III, 43. castellum .. ad pontem ... communivit; A 19.
castra: f. **castra,** II, 1. communio (6 St.) S. 137, b.
collem: hunc (collem) celeriter ..., communit; C 1, 54.
locum: hoc consedit loco atque eum communivit; C III, 51, b.
tumulum: quem (tumulum) si occupavisset Caesar et communisset; C I, 43.

communis, gemeinsam, gemeinschaftlich, gewöhnlich: amicus, arbiter: cum ... is .. (Caesar) maxime vellet pro communi amico atque arbitro controversias regum componere; C III, 109.
casus: qui ... communem cum reliquis belli casum sustineant; G V, 30. non .. communis belli casus recordabantur; C III, 72.
concilium: quantam quisque multitudinem in communi Belgarum concilio ... pollicitus sit; G II, 4, a. deliberatur de Avarico in communi concilio; G VII, 15.
coniectura: communis erat coniectura; A 58.
consensus: quas (res) communi ex consensu ab eo petere vellent; G I, 30.
consilium: quibus communi consilio mandatum esset; G I, 30. coniurant nihil nisi communi consilio acturos; G III, 8. ut ... communi consilio administrarent; G V, 6. summa imperii ... communi consilio permissa Cassivellauno; G V, 11. esse Galliae commune consilium; G V, 27, b. constituunt .. communi consilio bellum ad Ilerdam ... gerere; C I, 38,
fortuna: miserantur communem Galliae fortunam; G VII, 1.
inimici: cum communibus inimicis in gratiam redierat; C I, 4.
legatio: communem legationem ad Publium Crassum mittunt; G III, 8.
lex: quo lege communi omnes puberes armati convenire consuerunt; G V, 56.
liberi: ne se et communes liberos hostibus ... dederent; G VII, 26.
libertas: de recuperanda communi libertate; G V, 27, b. ut communis libertatis causa arma capiant; G VII, 4, a. plus (se) communi libertati tribuere; G VII, 37. se optime de communi libertate meritum; G VII, 71. id bellum se suscepisse ... communis libertatis causa; G VII, 89.
magistratus: in pace nullus est communis magistratus; G VI, 23.
odium: ne communi odio Germanorum innocentes pro nocentibus poenas pendant; G VI, 9.
periculum: commune periculum miserabantur; G I, 39. elephanti ... communi periculo in aciem producuntur; Af 27.
res: de communi re dicendum sibi; G I, 35. quae de re communi dicere vellent; G V, 26.
salus: quanto opere rei publicae communisque salutis intersit; G II, 5. Cotta ... nulla in re communi saluti deerat; G V, 33. Caesar ... unum communis salutis auxilium in celeritate ponebat; G V, 48. nec solis Biturigibus communem salutem committendam censent; G VII, 21. ab iis communis salutis causa impetrari, ut ..; G VII, 29. interesse ... communis salutis se cum Pompeio colloqui; C I, 24. se .. frumentum communis salutis gratia subministraturos; Af 33.
vitium: communi .. fit vitio naturae ut ..; C II, 4.
uxores: uxores habent deni duodenique inter se communes; G V, 14.

commutatio, Veränderung, Wechsel: I. accidit: proinde ac si virtute vicissent, neque ulla commutatio rerum posset accidere; C III, 72.
abl. absol.: tanta rerum commutatione; G VII, 59.
ohne Verb: magna celeriter commutatio rerum; C I, 60.
II. affero: tantam .. omnibus voluntatum commutationem attulit, ut ..; G V, 54.
efficio: fortuna ... parvis momentis magnas rerum commutationes efficit; C III, 68.
facio: horum adventu tanta rerum commutatio est facta, ut ..; G II, 27. adventu Caesaris facta commutatione rerum; G VI, 12, b. ne qua ... falsis nuntiis commutatio fieret voluntatis; C I, 21. magna erat rerum facta commutatio; C I, 52.
queror: queruntur fortunae commutationem; G VII, 63.
sequor: aestus commutationem secutus remis contendit, ut ..; G V. 8.
video: hic subitam commutationem fortunae videre licuit; C III, 27.
III. ex: quo gravius homines ex commutatione rerum doleant; G I, 14.
propter: propter crebras commutationes aestuum; G V, 1.

commuto, ändern, vertauschen: alqm: C. Caesarem ... subito commutatum non sine magno consilio suspicabantur; Af 35, a.
consilium: Helvetii commutato consilio ... nostros ... lacessere coeperunt; G I, 23. ne commutato consilio iter in provinciam converteret; G VII, 56. (Curio) consilium commutat; C II, 38. consilium Scipio iterque commutat; C III, 36, b.
fortunam: ita commutata fortuna; G III, 6.
iter: s. consilium; C III, 36, b.
ius, leges: iure et legibus commutatis; G VII, 77, d. in se iura magistratuum commutari; C I, 85, c.
opinionem: quo facto commutata omnium et voluntate et opinione; C II, 33.
rationem: commutata ratione belli; C III, 65. omnem sibi commutandam belli rationem existimavit; C III, 73, a.
studium: ne assidua consuetudine capti studium belli gerendi agricultura commutent; G VI, 22.
tempus: tempore commutato tempestas .. nostros texit; C III, 27.
voluntatem: s. opinionem.

compar, Gefährte: cum eius (centurionis) compar *impar* proelium facere coepisset; H 23, a.

comparatio, Zurüstung: ut ... comparationem .. pugnae cognosceremus atque iis renuntiaremus; Af 35, b.

comparo, beschaffen, besorgen, vorbereiten, rüsten, gewinnen: alqm: se .. ad eruptionem atque omnes casus comparant; G VII, 79. adversariorum equitatus ... ad circumeundum comparare se coeperunt; Af 14. Dardanos, Bessos ... imperio aut gratia comparatos ... adiecerat; C III, 4, b.
alqd: ea, quae ad proficiscendum pertinerent, comparare; G I, 3. quae .. ad oppugnandum usui erant, comparare coepit; G II, 12. quaecumque ad proximi diei oppugnationem opus sunt, noctu comparantur; G V, 40. quae in oppido ad defendendum compararentur; H 18, a.
auctoritatem: tantam sibi iam his rebus in Gallia auctoritatem comparaverat, ut ..; G V, 55.
auxilia: auxiliis equitatuque comparato; G III, 20. auxilia contra populum Romanum comparavit; H 42, b.
clientelas: veteribus clientelis restitutis, novis per Caesarem comparatis; G VI, 12, b.
copiam: magna copia frumenti comparata; G VIII, 35. — copias: Pompeius annuum spatium ad comparandas copias nactus; C III, 3. abductum (Pompeium) ab iis copiis, quas Dyrrhachii comparaverat; C III, 78, a. ne rursus copias comparare alias ... posset; C III, 102, a. comparatis equitum magnis peditumque copiis; Af 25.
equitatum: s. alqm; Af 14. auxilia.

exercitus: Bellovacos ... exercitus comparare; G VIII, 6.
facultates: his rebus ... facultates ad largiendum magnas comparasse; G I, 18.
frumentum: frumento navibusque comparatis; C II, 18, b.
fugam: fuga comparata bortantibus iis; G IV, 18.
gubernatores: nautas gubernatoresque comparari iubet; G III, 9, a.
manum: partim precibus partim vi bene magna comparata manu; H I. bene magna manu comparata; H 40, a.
naves: navibus III comparatis; C II, 22. ſ. frumentum.
nautas: ſ. gubernatores.
numerum: ex finibus Cadurcorum ... magnum numerum frumenti comparant; G VIII, 34.
praesidium: qui (Carnutes) ... praesidium Genabi tuendi causa ... comparabant; G VII, 11, a. * quo facilius praesidia contra compararet Pompeius; H 1. praesidio comparato; H 22, b.
rem: omnibus rebus ad profectionem comparatis; G I, 6. re frumentaria quam celerrime potuit comparata; G I, 37. re frumentaria comparata; G II, 2. IV, 7. omnibus ad Britannicum bellum rebus comparatis; G V, 4. his rebus comparatis; G VII, 8. quibus comparatis rebus; C II, 1.
subsidia: ad omnes casus subsidia comparabat; G IV, 31.
sudes: (Caesar) sudes comparare; Af 20, b.
vim: frumenti vim maximam ex Thessalia, Asia ... comparaverat; C III, 5.

comparo, vergleichen: alqm: ne se quidem ipsi (Galli) cum illis (Germanis) virtute comparant; G VI, 24. quod me iudicio cuiusquam existimem posse cum Caesare comparari; G VIII, pr. b. Euphranor, animi magnitudine ac virtute magis cum nostris hominibus quam cum Graecis comparandus; A 15.
consuetudinem: neque hanc consuetudinem victus cum illa comparandam; G I, 31, d.

compello, treiben, antreiben, zusammentreiben, drängen: alqm: legionis nonae et decimae milites Atrebates ... celeriter ex loco superiore in flumen compulerunt; G II, 23. compulsos (Haeduos) in oppida; G VII, 54. Helvii ... intra oppida ac muros compelluntur; G VII, 65. sic ... minis amicorum Pompei plerique compulsi; C I, 2. sperans Pompeium .. Dyrrhachium compelli ... posse; C III, 41. angustiis rei frumentariae compulsum (Caesarem) discessisse existimabat; C III, 41. ut ... ex magna parte compellere atque errantem regere posset; C III, 57. Pompeianis ex fuga intra vallum compulsis; C III, 95. prostratos ... Pompeianos in mare navesque passim compulerunt; Af 23. ſ. copias; Af 40.
adversarios: quod ... adversarios ... in oppidum compulissent; C I, 47. quod ... eo .. illos (adversarios) compulerim, ut neque ... commeatu iuvari possint; C II, 32, d.
cohortes: cohortibus ... in oppidum compulsis; C I, 46.
copiam: pecus, cuius magna erat copia ab Mandubiis compulsa; G VII, 71. — copias: Caesaris .. copiis in orbem compulsis; Af 15. Scipione eiusque copiis ... in castra compulsis; Af 40.
homines: pecora atque homines ex agris in silvas compellebat; G V, 19.
hostes: ut ... eos (hostes) in silvas collesque compulerint; G V, 15.
maiores: qui (maiores) in oppida compulsi; G VII, 77, e.
naves: reliquas (naves) in portum compellunt; C I, 58. reliquis (navibus) ab iis aut subductis aut in cothonem compulsis; Af 63,
pecora: ſ. homines.

compendium, Gewinn: I. servio: qui (praefecti, exactores) praeter imperatas pecunias suo etiam privato compendio serviebant; C III, 32, b.
II. capi: (Haedui) capti compendio ex direptis bonis; G VII, 43.

compenso, ausgleichen: compensare offensionem provinciae exercitus amore cupiebat; A 48.

comperio, erfahren, erweisen: I, 1. unpersönlich: si compertum est, (uxores) igni ... excruciatas interficiunt; G VI, 19.
2. alqs: ut postea ex captivis comperit; G I, 22.
II. acc. c. inf.: posteaquam per exploratores pontem fieri comperissent; G IV, 19. postquam per Ubios exploratores comperit Suevos sese in silvas recepisse; G VI, 29. ex captivo quodam comperit Caesar Correum ... milia sex peditum delegisse; G VIII, 17. cum Commium comperisset sollicitare civitates; G VIII, 23. Caninius ex captivis comperit partem copiarum ... esse ..; G VIII, 36. cognitum compertumque sibi alieno esse animo in Caesarem milites; C I, 6, a. ubi certis auctoribus comperit ... copias abesse; C II, 37. rex cum hoc itinere venire Caesarem comperisset; A 29. comperit .. ipsum Octavium ... regionem Graeciae petisse; A 47. legiones Scipionis comperit longius in agris frumentari; Af 68. ſ. III. certum.
III. alqd: id se ab ipsis per eorum nuntios compertum habere; G I, 44, d. quod ubi Caesar comperit; G IV, 19. haec se certis nuntiis, certis auctoribus comperisse; C II, 18, a.
certum: qui cum certum comperissent legatorum responsa ita esse gesta; H 22, b.
facinus: aliquo facinore comperto; G I, 40, d.
paucitatem: paucitate nostrorum ... comperta; A 74.
rem: ut levem auditionem habeant pro re comperta; G VII, 42. qua re comperta; A 10.

compingo, zusammendrängen: in tecta .. Gallorum ... milites coniecit ‖ compegit ‖; G VIII, 5.

complano, niederreißen: opera *cum* complanarent; A 63, b.

complector, umfassen, umgeben, einnehmen: alqm: Divitiacus multis cum lacrimis Caesarem complexus obsecrare coepit; G I, 20.
colles: adversariorum equitatus .,. colles .. complecti ... coeperunt; Af 14.
loca: Caesar loca maxime necessaria complexus noctu praemuniit; C III, 112, b.
passus: quattuordecim milia passuum complexus; G VII, 74. quod milia passuum in circuitu XVII erat complexus; C III, 63, a.
spatium: quoniam tantum esset necessario spatium complexus; G VII, 72.

compleo, erfüllen, anfüllen, ausfüllen, besetzen, ergänzen, vollzählig machen, vollenden: alqm: reliquos in posterum bona spe complet; C II, 21.
alqd: ut ... clamore et fletu omnia complerentur; G V, 34.
castra: cum multitudine hostium castra compleri ... vidissent; G II, 24.

civitatem: adventus .. L. Nasidii summa spe et voluntate civitatem compleverat; C II, 4.

classem: ibi .. (classem) Gaetulis remigibus epibatisque complet; Af 62.

· comitium: completur urbs † et ius ‖ ipsum, al. ‖ comitium tribunis, centurionibus, evocatis; C I, 3.

cupas: oppidani cupas sevo, pice, scandulis complent; G VIII, 42.

exercitum: quae res omnium rerum copia complevit exercitum; C II, 25, b.

fossam: (cum hostes) fossas complere coepissent; G III, 5. sarmentis virgultisque collectis, quibus fossas Romanorum compleant; G III, 18. ibi cum alii fossas complerent; G III, 25. hostes ... fossam complent; G V, 40. ut ... alii (hostes) fossas complere inciperent; G V, 51. quarum (fossarum) interiorem ... aqua ex flumine derivata complevit; G VII, 72. fossae .. aggere complebantur; C III, 63, b. extulerunt virgulta, crates ad fossas complendas; H 16, a.

ius: ſ. comitium.

legiones: quas (legiones) ... in itinere compleverat; C I, 25, a. legionibus completis duabus; C 18, a.

litora: tanta erat completis litoribus contentio; C II, 43.

locum: cum ... superiora loca multitudine armatorum completa conspicerentur; G III, 3. hunc omnem locum copiae Gallorum compleverant; G VII, 69.

membra: quorum (simulacrorum) contexta viminibus membra vivis hominibus complent; G VI, 16.

milia: complentur equitum III milia; A 50.

montem: totum montem hominibus compleri (iussit); G I, 24.

murum: murum complere coeperunt; G VII, 12. murum .. celeriter compleverunt; G VII, 27. muros .. armatis compleverunt; C III, 81. oppidani interim muros armatis complent; Af 3.

navigia: scaphas longarum navium, item speculatoria navigia militibus compleri iussit; G IV, 26.

navem: quae (naves) .. ancoris iactis cum fluctibus complerentur; G IV, 28. longas naves ... aestus compleverat; G IV, 29. eas ... (naves) multis tormentis et omni genere telorum completas; C I, 26, a. quas (naves) Igili et in Cosano a privatis coactas servis, libertis, colonis suis compleverat; C I, 34. has (naves) colonis pastoribusque ... complet; C I, 56. has (piscatorias naves) sagittariis tormentisque compleverunt; C II, 4. quas (naves) demonstravimus aggere et levis armaturae militibus completas; C III, 62. completas onerarias naves taeda et pice et stupa reliquisque rebus; C III, 101, a. navem quam ibi habuit actuariam complet militibus et sagittariis; Af 28. magno numero frumenti invento naves onerarias ... complet; Af 34.

numerum: ex his Bellovaci suum numerum non compleverunt; G VII, 75.

partem: superiorem partem collis ... densissimis castris compleverant; G VII, 46. omnem eam planiciem ... complent; G VII, 79.

res: his rebus † completis; C III, 46.

scaphas: ſ. navigia.

turrim: turrim ... militibus complevit; C III, 39.

urbem: ſ. comitium.

complures, mehrere: A. **bei Substantiven: 1. in gleichem Casus:** complures Gaetuli; Af 35, a. compluribus Treveris .. et Germanis; G VIII, 45. alii .. complures adolescentes; C I, 23. complures honesti adolescentes, senatorum filii; C I, 51. complures adversarios; A 42, b. complures (adversarii); H 15. complures Caesaris legati, amici, centuriones militesque; A 24, b. compluris annos; G I, 18. complures annos; G IV, 1. 4. VII, 17, b. A 34, b. compluribus .. bellis; C III, 110. carra complura; H 6. castellis .. compluribus; G III, 1. castella complura; A 42, a. complura .. castella et oppida; Af 2. complura castella; H 6. compluribus aliis de causis; G V, 54. complures .. tribuni militum et primorum ordinum centuriones; G V, 28. complures .. tribuni militum et centuriones; C I, 74, b. evocatos centurionesque complures; C III, 53. ſ. amici. a compluribus civitatibus; G IV, 18. a compluribus insulae civitatibus; G IV, 21. a Senonibus ... aliisque compluribus Galliae civitatibus; G V, 56. complures ... civitates; G VIII, 1. ✕. complures civitates; G VIII, 27. classes .. esse complures; Af 1. complures cohortes; A 62. commeatus complures; G VIII, 47. dies .. complures; G III, 1. continuos complures dies; G IV, 34. complures dies; G VII, 17, a. 32. VIII, 11. 26. C III, 66. compluribus diebus; G VIII, 19, a. dies complures; C I, 50. III, 79, a. diebus compluribus; H 5. complures .. duces; Af 78, b. duces complures; Af 92. complures equites peditesque; Af 19, a. equites ... complures; Af 52. complures equites Romani senatoresque; Af 85, b. complures (equites); H 15. compluribus equis; G VII, 70. complures .. evocatos; A 53. ſ. centuriones. filii: ſ. adolescentes. fossas ... complures; C I, 61. sagittariis ac funditoribus hippotoxotisque compluribus; Af 19, b. hippotoxotae: ſ. funditores. complures (hostes); G VII, 67. occisis .. hostium L milibus fugatisque compluribus; Af 86. complures ... insulae; G V, 13. compluribus .. lapidibus; C II, 11. complures .. legationes; A 36. legati: ſ. amici. complures (legionarios); A 60. compluribus .. locis; A 44, a. loca ... complura; Af 79. complures nostri milites; G I, 52. complures .. milites; C I, 80. III, 103. 106. complures ... milites; A 63, b. milites legionarii complures; Af 35, b. ſ. amici. scaphis minoribusque navigiis compluribus; C III, 28, a. compluribus navibus; G III, 15. IV, 29. complures (naves); C II, 18, a. A 11. 13. Af 1. compluribus .. oppidis; G III, 14, a. complura oppida; G VIII, 2. 5. ſ. castella. pedites: ſ. equites. compluribus portis; C III, 75. praefectos tribunosque militum complures; G III, 7. complures .. principes; G VIII, 7. compluribus .. proeliis; G I, 10. proeliis .. compluribus; G VI, 12, a. putei ... complures; Af 51. ratibus .. compluribus; G I, 8. complures .. remiges; A 47. res complures; Af 74. sagittae: ſ. tela. sagittariis ... compluribus; Af 20, a. sagittariis tormentisque compluribus; Af 77. ſ. funditores. scaphae .. complures; Af 21. ſ. navigia. compluribus .. senatoribus; C II, 44. ſ. equites. complura .. tela; G VII, 81. sagittas telaque uti fierent complura curare; Af 20, b. tormenta: ſ. sagittarii. tribuni: ſ. centuriones, praefecti. complures .. turmas; G VII, 45, a. urbanos ... complures; Af 85, b. compluribus .. vulneribus; G III, 5.

2. **mit Genetiv und Präpositionen:** complures ... adversariorum decucurrerunt; H 23, a. cum complures adversariorum concursum facerent; H 23, b. complures hostium ... vulnerantur; G VIII, 48, b. complures ex iis (hostibus) occiderunt; G IV, 35. complures ex his (hostibus) occiderunt; G IV, 37.

B. **mit Pronomen:** compluribus nostris deiectis; G IV, 12. compluribus .. aliis interfectis; G VII, 65. complures suos vulnerari; G VIII, 43.

C. **adiect. masc.**: I. complures ... vulnerati proelio excedebant; G VII, 80. iter facerent; G II, 17. perveniunt; Af 88, a. profugere; H 22, b. arma proicerent; C III, 13. se recipiunt; H 40, b.

II, 1. adhibitis compluribus; C III, 33. complures .. vulneribus affecerunt; H 12. vulneribus affecere; H 23, a. sunt vulneribus affecti; H 23, b. compluribus captis; G VI, 8, b. complures capti; H 9. complures ... cernebantur; C II, 34, a. detractis ... compluribus; G III, 2. compluribus interfectis; G III, 28. V, 15. 44, b. C III, 46. 52. complures interficerent; C III, 75. complures erant ... aegri relicti; G VI, 36. complures .. vulnerando; G VIII, 19, b, vulnerantur .. complures; C III, 19, b. compluribus vulneratis; Af 75. 78, b.

2. re ex compluribus cognita; G VIII, 36.

III. a compluribus ... deferebantur; G V, 6. cum compluribus interficitur; H 40, b.

b. neutr.: eiusdem generis complura ... pronuntiantur; C II, 12.

compono, beilegen, Frieden machen: I. Pompei summam esse ... voluntatem, ut componeretur; C III, 16.

contentiones: ut ... contentiones Cassi Marcellique componeret; A 63, a.

controversias: fore, uti per colloquia omnes controversiae componantur; C I, 9, b. cum ... (Caesar) maxime vellet ... controversias regum componere; C III, 109.

comporto, zusammentragen, bringen, herbeischaffen: alqd: quae ad eas res erant usui ex continenti comportari iubebat; G IV, 31.

aggerem: f. **agger**, II, 1. comporto (4 St.) S. 57, a.

aquam: L. Staberius ... aquam comportare in arce ... coepit; C III, 12. aquam in naves iubet comportari; Af 7.

commeatus: qui (commeatus) comportabantur in hiberna Romanorum; G VIII, 47. f. frumentum; C III, 42.

caespites: ad aggerem caespitibus comportandis, G III, 25.

frumentum: (frumentum) conferri, comportari, adesse dicere; G I, 16. cum ... frumentum .. eo comportari iussisset; G III, 1. frumenta ex agris in oppida comportant; G III, 9, b. cum ... frumentum .. in hiberna comportavissent; G V, 26. ex finitimis municipiis frumentum comportare ... instituit; C I, 18. multum (frumentum) ex omni provincia comportabatur; C I, 49. hoc frumentum comportare ... coepit; C II, 37. eo ... frumentum commeatumque ... comportari imperat; C III, 42. quod ... frumentum .. omne conquisitum per equites comportarat; C III, 42. ex omni Africa frumentum adversarios in pauca oppida ... comportasse; Af 20, b. in quod (castellum) Inha ... et frumentum et res ceteras ... comportaverat; Af 36. ubi Scipio Numidarum habuerat praesidium frumentumque comportaverat; Af 75.

ligna: iubet comportari ligna in oppidum quam plurima; Af 10.

materiam: quibus (diebus) materia coepta erat comportari; G IV, 18. quam (materiam) munitionis causa comportaverant; G V, 40. vimina materiamque comportari iubet; C II, 1.

modios: in quo (oppido) tritici modium milia CCC comportata fuerant; Af 36.

pecuniam: quo ex cuncto regno omnem pecuniam carissimasque res comportaverat; Af 91, a. res: f. frumentum; Af 36. pecuniam.

sarcinas: sarcinas legionarios in acervum iubet comportare; Af 69, a.

tela, tormenta: (Caesar) tela tormentaque ex navibus in castra comportare; Af 20, a.

vimina: f. materiam; C II, 1.

compositio, Vergleich, Aussöhnung: I. ago de: non posse agi de compositione; C I, 26, b. ut de compositione acturi viderentur; C III, 15. agi posse de compositione; C III, 17.

loquor de: desinite ergo de compositione loqui; C III, 19, b.

mitto de: legatos ad Pompeium de compositione mitti oportere; C I, 32, b.

II. spes de: cum in spem venero de compositione [aliquid me conficere]; F 19.

comprehendo (comprendo), ergreifen, festhalten, festnehmen, sich bemächtigen: alqm: hunc illi e navi egressum ... comprehenderant; G IV, 27. multi .. in fuga sunt comprehensi; G V, 21. hos comprehensos ad se mittere; G V, 25. comprehendunt utrumque et orant, ne ..; G V, 31. qui in furto aut in latrocinio aut aliqua noxia sint comprehensi; G VI, 16. comprehensos eos ... ad Caesarem perduxerunt; G VII, 13. Vercassivellaunus Arvernus vivus in fuga comprehenditur; G VII, 88. L. Lentulus comprehenditur ab rege; C III, 104. Cassius eos, qui nominati erant conscii caedis, iubet comprehendi; A 55.

alqd: ea ... comprehendebant id ipsum, quod morabatur; G VIII, 42. * comprehendi multum operibus *; A 22.

arma: cum ... signa eius (Coelii) militaria atque arma Capuae essent comprensa et familia Neapoli; C III, 21.

colles: aliis comprehensis collibus munitiones perfecerunt; C III, 46.

equos: redis equisque comprehensis; G VI, 30.

familiam: f. arma.

flammam: flamma ab utroque cornu comprensa; C III, 101, b.

fratres: fratres Litavici cum comprehendi iussisset; G VII, 40.

funes: his (falcibus) cum funes ... comprehensi adductique erant; G III, 14, b.

ignem: hae (casae) celeriter ignem comprehenderunt; G V, 43.

opera: nostri ... celeriter opera flamma comprehensa .. restinguunt; G VIII, 43.

redas: f. equos. — signa: f. arma.

comprimo, unterdrücken, hemmen: alqm: cuius (M. Antonii) adventus Pompeianos compressit nostrosque firmavit; C III, 65.

infidelitatem: infidelitatem eius (Commii) ... comprimi posse; G VIII, 23.

lacrimas: compressis pueri lacrimis Caesar ipse commotus; A 24, b.

comprobo, billigen, bestätigen: alqd: quod nonnulli cum probarent || comprobarent ||; F 16.

consilium: comprobat hominis consilium fortuna; G V, 58.

factum: quod factum adeo eius conventus cives Romani comprobaverunt, ut ..; C II, 20, b.

orationem: quorum orationem celeriter veritas comprobavit; Af 35, b.

conatum, Unternehmen: perfacile factu esse illis probat conata perficere; G I, 3. vgl. **conatus**, I, 1. II, 2.

conatus, Versuch, Unternehmen: I, 1. efficio: eos posse conatum efficere; H 16, a.

infringo: qnod conatus adversariorum infregissent; C II, 21.
2. occurro: ita operosis Alexandrinorum machinationibus maximisque conatibus non longi temporis labore occursum est; A 9.
3. desisto: telis repulsi (Helvetii) boc conatu destiterunt; G I, 8. neque .. ille (Coponius) ... conatu desistebat; C III, 26.
II, 1. venire: eos (bostes) bac mente et conatu venisse, uti ..; Af 19, a.
2. ad: quod ille (Varus) periculum sublato ad eius conatum scuto vitavit; C II, 35, a.

concedo, nachstehen, nachgeben, nachsehen, gewähren, bewilligen, überlassen, schenken: I, 1. unpersönlich: Caesar ... concedendum non putabat; G I, 7. ut ipsi concedi non oporteret, si in nostros fines impetum faceret; G I, 44, c. ubi id a Caesare negatum et, palam si colloqui vellent, concessum est; C I, 84.
2. alqs: sese unis Suevis concedere; G IV, 7. datur petentibus venia dissuadente primo Vercingetorige, post concedente; G VII, 15.
II, 1. ne: orat, ut timori suo concedatur, ne in conspectum veniat; C VIII, 48, c.
2. ut: Boios petentibus Haeduis, ... ut in finibus suis collocarent, concessit; G I, 28. non prius ... quam ab bis sit concessum, arma uti capiant; G III, 18.
3. loqui: de republica nisi per concilium loqui non conceditur; G VI, 20.
III. alqd: Caesar ... multa virtuti eorum concedens; C III, 60. Gallograeciae ..., quod ei (Deiotaro) neque legibus neque moribus concessum esse ... contendebant; A 67. ei promisit omnia concessurum; H 18, b. ſ. incolumitatem.
agros: quorum alter agros ... Helviorum publice iis (Massiliensibus) concesserit; C I, 35.
factam: se concedere id factum superioribus suis beneficiis; A 68.
impunitatem: consuesse .. deos ... his secundiores interdum res et diuturniorem impunitatem concedere; G I, 14.
incolumitatem: Pompeiae ... Caesar incolumitatem suaque omnia concessit; Af 95.
iniurias: (se) iniurias ... concedere Pharnaci; A 70.
libertatem: bis Caesar libertatem concessit; G IV, 15.
oppidum: (oppidum) ad diripiendum militibus concessit; C III, 80, b.
partem: alteram partem eius vici Gallis ad hiemandum concessit; G III, 1. quam (partem vici) Gallis concesserat; G III, 2.
praedam: praeda militibus concessa; G VI, 3. A 19.
praemia: magna praemia singulis concedebat; A 48.
rem: qua re concessa; G III, 18. ſ. impunitatem.
sedes: sedes habere in Gallia ab ipsis concessas; G I, 44, a.
vitam: omnibus, qui arma tulerant, manus praecidit vitamque concessit; G VIII, 44. saepe a se fugatis ... concessam vitam; Af 31, b. Q. Ligario, C. Considio filio, ... vitam concessit; Af 89. cui (L. Caesari) Caesar facile ... (vitam) concessit; Af 89. se eis duntaxat vitam concessurum; Af 90. si sibi vitam concederet; H 19.

concelebro, rühmen: fama ac litteris victoriam eius diei concelebrabant; C III, 72.

concerto, kämpfen: Ambiorigem proelio non esse concertaturum; G VI, 5.

concessus, Einwilligung, Annäherung: 1. habere: regnum illum Galliae malle Caesaris concessu quam ipsorum habere beneficio; G VII, 20, a.
2. propter: propter equitum concessum || congressum ||; H 25, b.

concido, durchschneiden, niederhauen: alqm: hue tota Vari conversa acies suos fugere et concidi videbat; C II, 34, a. Galli Germanique ... fortiter .. restantes conciduntur universi; Af 40. verebatur .. (Caesar), ne ... ab latere eum adorti conciderent; Af 58. quem (Considium) Gaetuli, sui comites, ... concidunt; Af 93. * illi ... ab equitibus conciduntur; H 36. extra vallum omnes (Mundenses) sunt concisi; H 36. ſ. exercitum.
equitatum: bene magna multitudo ad equitatum concidendum cum exissent; H 4. illa obscuratione ... circumcludunt Caesaris equites et concidunt; H 6.
exercitum: ut ... Caesar eiusque exercitus ... circumventus concideretur; Af 50.
insidiatores: insidiatores subito ... concidit circiter D; Af 66.
itinera: pedestria esse itinera concisa aestuariis; G III, 9, a.
multitudinem: magnam multitudinem eorum fugientium conciderunt; G II, 11.
partem: eos impeditos ... aggressus magnam partem eorum concidit; G I, 12.

concido, fallen, sinken, niedersinken, einstürzen: alqs: (Vorenus) in locum deiectus inferiorem concidit; G V, 44, b. scorpione ... traiectus (Gallus) exanimatusque concidit; G VII, 25. (Petronius) pugnans post paulum concidit; G VII, 50, b. qui (Cato) cum anima nondum expirata concidisset; Af 88, b.
alces: si quo afflictae casu conciderunt (alces); G VI, 27. infirmas arbores (alces) pondere affligunt atque una ipsae concidunt; G VI, 27.
antemnae: quibus (funibus) abscisis antemnae necessario concidebant; G III, 14, b.
centurio: centuriones ... fortissime pugnantes conciderunt; G VI, 40. multitudine telorum alter eorum (centurionum) concidit; H 23, a. *in* huius concidentis, centurionis ac viri fortis, insignia cum complures adversariorum concursum facerent; H 23, b.
hostes: hostes concidunt animis; G VIII, 19, b.
multitudo: pilarum missu fixa cumulatur et concidit adversariorum multitudo; H 31, a.
ordines: cum primi ordines hostium transfixi telis concidissent; G VII, 62, a.
pars: repentina ruina pars eius turris concidit; C II, 11.
turris: si omnino turris concidisset; C II, 12.
vir: ſ. centurio; H 23, b.

concieo, schnell bewegen: funditores sagittariique concita tela in elephantos frequentes iniciunt; Af 83.

concilio, gewinnen, zu Stande bringen: amicitiam: ſ. pacem; G VII, 55, a.
animos: magnis .. iacturis sibi quisque eorum (militum) animos conciliabat; C III, 112, c.
civitatem: Lucterius Cadurcus in Rutenos missus eam civitatem Arvernis conciliat; G VII, 7. reliquas civitates circummissis legationibus amicitia Caesari conciliare studebat; C III, 55.
dignitatem: quibus ex rebus sibi eam dignitatem ... conciliavit; Af 22.
Galliam: quo maiore commendatione (Gallia) conciliaretur ad consulatus petitionem; G VIII, 52.

pacem: legatos ... de pace et amicitia conciliandа publice missos; G VII, 55, a. ut Libonem de conciliandа pace bortetur; C I, 26, b. qui per se de conciliandа pace egerint; C I, 85, a.

principes: bos (principes) singillatim Cingetorigi conciliavit; G V, 4.

regna: se suis copiis ... illis regna coucilia turum; G I, 3.

concilium, Zusammenkunft, Versammlung, Tagsatzung: I, 1. advoco: concilio advocato; G VIII, 8.

cogo: concilio coacto do exitu suarum fortunarum consultabant; G VII, 77, a.

convoco: concilio convocato; G II, 10. VII, 29. 89. concilio repente cantu tubarum couvocato; G VIII, 20.

dimitto: celeriter concilium dimittit; G I, 18. eo concilio dimisso; G I, 31, a. hac oratione habita coucilium dimisit; G I, 33.

fugio: cum ... concilia conventusque bominum fugeret; C I, 19.

babeo: more suo concilio babito; G IV, 19. nocturna .. in locis desertis concilia babebant; G V, 53.

indico: petierunt, uti sibi concilium totius Galliae in diem certam indicere ... liceret; G I, 30. armatum concilium indicit; G V, 56. concilio Galliae primo vere ... indicto; G VI, 3. concilio .. in eum locum Galliae indicto; G VI, 44. indictis inter se principes Galliae conciliis silvestribus ac remotis locis queruntur de Acconis morte; G VII, 1. totius Galliae concilium Bibracte indicitur; G VII, 63. concilio principum indicto; G VII, 75.

perago: concilio .. Gallorum Samarobrivae peracto; G V, 24. peragit concilium Caesar; G VI, 4.

transfero: concilium Lutetiam Parisiorum transfert; G VI, 3.

2. constituo: diem concilio constituerunt; G I, 30.

3. absum a: ab boc concilio Remi, Lingones, Treveri afuerunt; G VII, 63.

adhibeo ad: neque bos ... ad concilium adhibendos censeo; G VII, 77, a.

convoco ad: Vercingetorix ... suos ad concilium convocat; G VII, 14, a. convocatis .. ad concilium praefectis equitum; G VII, 66, a.

dimitto ex: non prius Viridovicem ... ex concilio dimittunt, quam ..; G III, 18.

discedo ab: tempore eius rei constituto ab concilio disceditur; G VII, 2.

venio ad: quod bi (Treveri) neque ad concilia veniebant; G V, 2.

II. in: quae ipso praesente in concilio Gallorum de Dumnorige sint dicta; G I, 19. quantam quisque multitudinem in communi Belgarum concilio ad id bellum pollicitus sit; G II, 4, a. quod in concilio Haeduorum Dumnorix dixerat sibi a Caesare regnum civitatis deferri; G V, 6. in eo concilio Cingetorigem ... bostem iudicat; G V, 56. in concilio pronuntiat arcessitum se a Senonibus; G V, 56. oratione Indutiomari cognita, quam in concilio habuerat; G V, 57. loquitur in concilio palam; G VI, 7, b. ubi quis ex principibus in concilio dixit se ducem fore; G VI, 23. deliberatur de Avarico in communi concilio; G VII, 15. Domitius dissimulans in concilio pronuntiat Pompeium celeriter subsidio venturum; C I, 19. postea quam Ganymedes in concilio confirmavit sese ... restiturum; A 12.

per: de republica nisi per concilium loqui non conceditur; G VI, 20.

concino, ertönen: neque frustra antiquitus institutum est, ut signa undique concinerent; C III, 92.

concipio, auffangen, aufnehmen, auf sich laden: alqd: quo haec celerius conciperent; Af 73.

flammam: uti uno tempore agger, plutei, testudo, turris, tormenta flammam conciperent; C II, 14.

inimicitias: quod is (Bibulus) ... inimicitias .. habebat ... cum Caesare ex aedilitate et praetura conceptas; C III, 16.

scelus: ne quod in se scelus concepisse ... videantur; C I, 74, a.

concitatio, Unruhe: crebrae continuis diebus ex concursu multitudinis concitationes fiebant; C III, 106.

concitator, Aufwiegler, Anstifter: deposco: concitatorem belli, Gutruatum, ad supplicium depoposcit; G VIII, 38.

interficio: quod Correus, auctor belli, concitator multitudinis, esset interfectus; G VIII, 21.

concito, antreiben, erregen, aufregen, aufwiegeln: alqm: qui ... Indutiomari Treveri nuntiis impulsi suos concitaverunt; G V, 26. Aduatucis .. concitatis; G V, 38. huno (montem) magno cursu concitatos iubet occupare; C I, 70. s. barbaros.

barbaros: ibi concitatis Dalmatis reliquisque barbaris; C III, 9, a.

bellum: ut ... infirma manu plebis bellum concitare et gerere posset; G VIII, 22.

civitates: quin (civitates) ... possent concitari; G VIII, 31.

elephantem: elephans vulnore ictus et dolore concitatus; Af 84.

equos: ubi ... equis concitatis Iuliani impetum fecissent; Af 78, a.

Galliam: quam (Galliam) ad nostrum auxilium concitavimus; G VII, 77, b.

bostes: reliqui (hostes) concitati in castra ... confugiunt; Af 83.

milites: in ... concitandis .. militibus advorsum vostrum imperatorem; Af 54, b.

multitudinem: maiorem multitudinem armatorum concitant; G VII, 42.

plebem: quorum opera plebem concitatam existimabant; G VII, 13.

seditionem: seditione concitata portas occupant; H 37.

tumultum: sedato tumultu, quem repentinus adventus Caesaris concitaverat; C III, 18.

conclamatio, Zuruf: Curio ... universi exercitus conclamatione imperator appellatur; C II, 26.

conclamo, ausrufen, rufen, schreien: I, 1. unpersönlich: alii, quod pridie noctu conclamatum esset in Caesaris castris, argumenti sumebant ..; C I, 67. conclamatur ad arma; C I, 69. conclamari iussit; C III, 75.

2. alqs: conclamant Haedui et Litavicum obsecrant, ut sibi consulat; G VII, 38, b. ad arma conclamant; G VII, 70.

matresfamiliae: (matresfamiliae) conclamare et significare de fuga Romanis coeperunt; G VII, 26.

multitudo: conclamat omnis multitudo; G VII, 21.

II, 1. Conjunctiv: Bellovaci reliquaeque civitates

repente ... conclamant, legati ... mittantur; G VIII, 20. conclamantibus omnibus (militibus) imperaret, quod vellet; C III, 6.

2. indir. Frage: exercitu suo praesente conclamavit: quid ad se venirent; G I, 47.

3. ut: suo more conclamaverunt, uti aliqui ex nostris ad colloquium prodiret; G V, 26.

4. acc. c. inf.: conclamant omnes occasionem negotii bene gerendi mittendam non esse; G III, 18. conclamant equites: sanctissimo iureiurando confirmari oportere, ne ..; G VII, 66, b. conclamant legionis XIII ... milites ...: sese paratos esse ..; C I, 7, b.

vasa: signum dari iubet et vasa militari more conclamari; C I, 66. noctu ne conclamatis quidem vasis (Scipio) flumen transit; C III, 37, b. vasis .. militari more conclamatis; C III, 38.

victoriam: suo more victoriam conclamant; G V, 37.

concludo, einschließen, absperren: mare: longe aliam esse navigationem in concluso mari atque in vastissimo ... Oceano; G III, 9, b.

munitionem: conclusa munitione; H 39.

conclusio, Blockade: Massilienses ... gravi etiam pestilentia conflictati ex diutina conclusione; C II, 22.

concordia, Eintracht: ita neque in otio concordiam ... retinere potuistis; H 42, b.

concrepo, rasseln: suo more (multitudo) armis concrepuit, quod facere in eo consuerunt, cuius orationem approbant; G VII, 21.

concubinus, Beischläfer: qui (libertus) fuisset eius (Scapulae) concubinus; H 33.

concurro, zusammenlaufen, herbeieilen, zusammentreffen, angreifen: I. unpersönlich: vexillum proponendum, quod erat insigne, cum ad arma concurri oporteret; G II, 20. ex proximis castollis eo concursum est; G II, 33. ad arma concurritur; G VII, 4, a. quae minime visa pars firma est, huc concurritur; G VII, 84. cum ... animadvertissent non concurri a Pompeianis; C III, 93, a. signo sub idem tempus ab utroque datu concurritur; A 40. concurritur ad duces maxime; A 46. concurritur ad Cassium defendendum; A 53.

II. alqs: nostri celeriter ad arma concurrunt; G V, 39. Carnutes ... Genabum signo dato concurrunt; G VII, 3. an dubitamus, quin ... Romani iam ad nos interficiendos concurrant? G VII, 38, b. (Haedui) concurrunt ad Aristium; G VII, 43. concurrunt his auxiliis visis; G VII, 79.

acies: tertiae aciei totique exercitui imperavit, ne iniussu suo concurreret; C III, 89. ſ. **acies**, 1. concurrunt (3 St). S. 17, b.

adversarii: ultro adversarios ... ante se ‖ eas secum ‖ concursuros; Af 58.

amici: qui frequentes concurrissent hospites atque amici Deiotari ad deprecandum; A 68.

auxilia: priusquam auxilia concurrerent; C III, 80, b.

centuriones: concurrebant legati, centuriones tribunique militum; C I, 71.

dynastae: reges, tyrannos, dynastas provinciae finitimos, qui omnes ad eum (Caesarem) concurrerant, receptos in fidem ... dimittit; A 65, b.

equites: concurrunt equites inter se; C II, 25, b. equites ... contra tantam multitudinem audacissime concurrunt; Af 6.

exercitus: ſ. acies. — hospites: ſ. amici.

legationes: ut undique ad eum (Indutiomarum) legationes concurrerent; G V, 55.

legati: concurrunt reliquarum civitatium legati; G VIII, 23. ſ. centuriones.

legiones: cuius rei deformitate ... legiones ... ad eum (Marcellum) concurrunt; A 60.

milites: cum ad arma milites concurrissent; G III, 22. cum centuriones ... vi .. continerent milites, ne iniussu imperatoris concurrerent; Af 82.

multitudo: ut ... ex castris multitudo ad restinguendum concurreret; G VII, 24.

naves: naves adversae rostris concurrerunt adeo vehementer, ut ..; A 46. (naves) onerariae complures eodem concurrere; Af 1.

numerus: ad eos (druides) magnus adolescentium numerus disciplinae causa concurrit; G VI, 13, a.

pedites: hi (pedites), si quid erat durius, concurrebant; G I, 48.

reges, tyranni: ſ. dynastae.

tribuni: ſ. centuriones.

concurso, hin- und herlaufen: I. unpersönlich: in his administrandis rebus quam maxime concursari ... iubet; G V, 50.

II. alqs: Titurius ... trepidare et concursare; G V, 33. concursantibus illis; C I, 28. ipse (Caesar) pedibus circum milites concursans; Af 81.

hostes: hostes ... ultro citroque pavidos concursare; Af 82.

concursus, Zusammenlaufen, Auflauf, Angriff: I, 1. facio: magni domum concursus ad Afranium ... fiebant; C I, 53. fit celeriter concursus in praetorium; C I, 76. non concursu acri facto ... dimicatum; C III, 72. concursum ad se fieri videt; C III, 106. ab oppidanis concursu facto; H 22, b. in huius concidentis ... insignia cum complures adversariorum concursum facerent; H 23, b. equitum copiae concursus facere coeperunt; H 25, a. vehemens fiebat ab utrisque clamor telorumque missu concursus; H 31, a.

2. accipio ex: ex eo concursu navium magnum esse incommodum acceptum; G V, 10.

facio ex: crebrae continuis diebus ex concursu multitudinis concitationes fiebant; C III, 106.

laboro ex: ut vehementissime utraque (navis) ex concursu laborarent; C II, 6.

orior ex: ne qua in castris ex eorum concursu ... seditio oreretur; G VII, 28.

II. satis ad: ut satis esset (spatii) ad concursum utriusque exercitus; C III, 92.

III. cogi: ut (Cicero) ultro militum concursu ac vocibus sibi parcere cogeretur; G V, 41. cogitur in eius (Gutruati) supplicium Caesar ... concursu maximo militum; G VIII, 38.

confirmari: quorum vocibus et concursu terrentur infirmiores, dubii confirmantur; C I, 3.

conici: illi (hostes) ... primo concursu in fugam coniecti; G VI, 8, b. ſ. pelli.

contendere: ii ... magno concursu eo contenderunt; G VII, 48.

pelli: primo concursu ... hostes pelluntur atque in fugam coniciuntur; G VII, 62.

perterreri: duo (navigia) perterrita concursu nostrarum navium; C II, 22

repelli: militum concursu ... repulsi (Helvetii); G I, 8.

significari: quorum timor cum fremitu et concursu significaretur; G IV, 14.

terreri: ſ. confirmari.

condemno, verurteilen: alqm: summae se iniquitatis condemnari debere, nisi ..; G VII, 19

factum: si ... videbere || ut deberes || ... meum aliquod factum condemnavisse; F 16.

condenso, zusammendrängen: ita (Numidas et sagitterios pedites) condensaverant, nt ..; Af 13.

condensus, dicht: olivetum: olivetum vetus (erat) crebris arboribus condensum; Af 50.
turmae: ex condensis turmis pedites Numidae ... procurrunt; Af 14.

condicio, Lage, Zustand, Bedingung, Vorschlag: I. **Subject:** est: deditionis nullam esse condicionem nisi armis traditis; G II, 32. quorum (soldurioram) haec est condicio, nt ... fruantur; G III, 22. erat iniqua condicio postulare, ut Caesar Arimino excederet; C I, 11. bane unam atque extremam esse pacis condicionem; C I, 85, c. fugitivis ... erat Alexandriae .. certa .. vitae condicio; C III, 110.
II. **nach Verben:** 1. accipio: s. **accipio,** II. condicionem (5 St.) S. 15, b.
affero: neque ullam spem aut condicionem pacis (Libonem) afferre; C III, 17.
appeto: si condiciones, quas reiecerat, rursus appeteret; A 39.
cognosco: cognitis condicionibus Scipionis; Af 8.
dimitto: nt condiciones pacis dimittendas non existimaret; C 1, 26, a.
do: pari .. condicione ex muro ac turribns bellandi data; C II, 16. se condiciones dare, non accipere consnevisse; H 13, b.
fero: ea condicione, quae a Caesare ferretur, se usuros ostendebant; G IV, 11. cum per alios condiciones ferantur; C I, 24. condiciones a se latas ... commemorat; C I, 32, b. quibus (Gaetulis) cum condicionem ferret, ut oppido excederent; Af 25.
impono: condicionibus impositis provinciae tuendae ac defendendae; A 65, b.
odi: omnes .. homines natura ... condicionem servitutis odisse; G III, 10.
peto: condiciones pacis ... Romae ab senatu ... peti debere; C III, 10, b.
propono: tali condicione proposita; G VIII, 3.
reicio: s. appeto.
repudio: cum ... condicionem .. repndiassent; Af 25.
respuo: non respnit condicionem Caesar; G 1, 42.
subeo: potius ..., qnam ant deditionis ant pacis subeundam condicionem; G VII, 78.
tracto: tractandis condicionibus ... extracto primo noctis tempore; C III, 28, b.
2. sum: congressus .. et clamor ... in collatu pari erant condicione; H 31, a.
utor: uti eadem deditionis condicione uterctur, ab Crasso impetravit; G III, 22. qnod hi ... meliore condicione ... se uti videbant; G VI, 12, b. non esse nsurum condicionibns pacis eum, qui superior videretur; C III, 10, b. s. 1. fero; G IV, 11.
3. adduco ad: qna celeritate ... dubitantes terrore ad condiciones pacis adducebat; G VIII, 3.
ago de: dum de condicionibus inter se agunt; G V, 37.
deduco ad: barbaros ... ad iniquam pugnandi condicionem posse deduci; G VI, 10.
discepto de: si coram de omnibus condicionibus disceptetur; C 1, 24.
recipio in: qnos ... (Boios) postea in parem iuris libertatisque condicionem ... receperunt; G I, 28.
recurro ad: ad easdem deditionis condiciones recurrunt; C II, 16.
III. **nach Substantiven:** aequitas: aequitate condicionum perspecta; G 1, 40, a.
iniquitatem: qui iniquitatem condicionis perspiceret; G VII, 19.
IV. **Umstand:** cogere: postquam nulla condicione cogere adversarios poterat, ut in aeqnum locum descenderent; Af 79.
confligere: qui etiam bona condicione ... confligere noluerit; C 1, 85, a.
contendere: ut tali condicione contenderent ad victoriam; H 29, b.
continere: Galliam condicione parendi meliore facile in pace continuit; G VIII, 49.
decertare: ne miseriore ac duriore postea condicione cum toto exercitu decertare cogerentur; G VIII, 7. ut ... pari condicione belli (Pompeium) secum decertare cogeret; C III, 78, b.
discedi: fore, nt aeqnis condicionibus ab armis discedatur; C 1, 26, b.
fieri: haec quo facilius certisque condicionibus fiant; C 1, 9, b.
gerere: neqne .. ulla alia condicione bella gesserunt; G VII, 77, d.
posse: cupiebat Caesar, si qua condicione posset, adversarios ... deducere; H 5.
recedi: neque ab oppugnatione recedi .. ulla condicione posse; G VIII, 40.
ohne Verb: pari idem condicione Pompeius; H 5.

condo, bergen: ut in agris ... sub terra specus frumenti condendi gratia clam habeant; Af 65.

condocefacio, einüben, abrichten: copias, al.: Caesar ... copias snas non ut imperator exercitum veteranum ..., sed ut lanista tirones gladiatores condocefacere; Af 71.
elephantos: Scipio .. elephantos hoc modo condocefacere instituit; Af 27.

condoceo, einüben: qnos ... uti frenatos constituerat ||uti frenato condocuerat||; Af 19.

condono, schenken, vergeben: alqd: praeterita se Divitiaco fratri condonare dicit; G I, 20.
dolorem: uti et reipublicae iniuriam et suum dolorem eius voluntati ac precibus condonet; G 1, 20.
iniurias: neqne (se) provinciarum publicas iniurias condonare iis posse; A 70. s. dolorem.
nummos, sestertios: Caesar militibus ... ducenos sestertios, centurionibus † tot milia nummum praedae nomine condonanda pollicetur; G VIII, 4.
praedam: praeda omni regia militibus condonata; A 77.

conduco, versammeln, zusammenziehen, anwerben: auxilia: s. copias; C III, 13.
clientes: omnes clientes obaeratoresqne snos ... eodem conduxit; G I, 4.
copias: Ambiorix copias snas indicione non conduxerit ... dubium est; G VI, 31. eo copias omnes auxiliaque conduxit; C III, 13. Caesar ... copias omnes in castra conducit; Af 67.
equites: quos (equites) ex Aquitania conduxerat; G VII, 31.
exercitum: exercitum in unum locum conduci; G II, 2. cum primum in unum locum exercitum conduxit; A 48.
homines: qui ad conducendos homines facultates habebant; G II, 1.

manum: magnam manum Germanorum conductam Rhenum transisse; G V, 27, b.
obaeratos: s. clientes.

conductor, Mieter: unam (legem promulgavit), qua mercedes habitationum annuas conductoribus donavit; C III, 21.

confercio, zusammendrängen, schließen: **alqm**: accedebat huc, ut numquam conferti, sed rari magnisque intervallis proeliarentur; G V, 16. neque ... tela conferti vitare poterant; G V, 35. silvae ... confertos adire prohibebant; G VI, 34, a. quod (Afraniani) ... conferti neque ordines neque signa servarent; C I, 71.
aciem: ipsi confertissima acie ... successerunt; G I, 24. hostes ... aciem dirigunt ... equitum confertam; Af 13.
agmen: Nervii confertissimo agmine ... ad eum locum contenderunt; G II, 23.
legionem: conferta legione; G IV, 32. eum repente confertae legiones in conspectum hostium veniunt; G VIII, 29.
milites: confertos milites sibi ipsos ad pugnam esse impedimento; G II, 25.
multitudinem: cum ... confertam .. armatorum multitudinem collocatam in vallo videret; A 30, a.
partem: qua .. pars hostium confertissima est visa; G V, 44, a.
turmas: Germani ... confertis turmis in hostes impetum fecerunt; G VII, 80.

confero, zusammenbringen, beitragen, vereinigen, vergleichen, zuwenden, wenden, begeben, aufschieben, schieben: **alqm**: dum omnes excusationis causas colligo, ne cum Caesare conferar; G VIII, pr. b. — **se**: alteri ad impedimenta et carros suos se contulerunt; G I, 26. qui (Bellovaci) cum se suaque omnia in oppidum Bratuspantium contulissent; G II, 13. eo se suaque omnia contulerunt; G III, 28. neque suo consilio ... Domitium se in oppidum Corfinium contulisse; C I, 19. ut se cum II legionibus Gadis conferret; C II, 18, b. protinus .. se in castra equo contulit; C III, 94. se in praetorium contulit; C III, 94. cum Octavius ex fuga Pharsalici proelii ... in illum se sinum contulisset; A 42, a. ipse Octavius se in scapham confert; A 46. Racilius in proximam se domum familiaris sui confert; A 53. cum in Hiberum flumen ... (Cassius) se contulisset; A 64. Numidae Gaetulique ... in regnum se conferre ... non intermittunt; Af 32. qui (Galli Germanique) ... ad eum (Labienum) se contulerant; Af 40. (P. Ligarius) postea se ad Pompeium contulerat; Af 64. Gaetuli ... se .. in quascumque potuere partis conferunt; Af 93. cum ad dimicandum in planiciem se contulissent; H 25, b. complures .. **adversarios** in Illyricum ... se . . contulisse; A 42, b. adversarii ... se ad sua praesidia contulerunt; Af 18. adversarii ... in oppidum se contulerunt; H 12. ii (**equites**) ... sese in proximos montes conferunt; C I, 51. ii (equites) ... sese incolumes in castra conferunt; C II, 42. equites Curioniani ... complures se eodem conferebant; Af 52. **equitatus** ... propius .. Caesaris castra ... se conferre coepit; Af 61, a. XXXVI **legio** in loca se superiora contulit; A 40. reliquae **naves** ... Adrumetum in cothonem se universae contulerunt; Af 63. (**rex** Iuba) ad villam suam ... se confert; Af 91, b. **tribuni** plebis sese .. ad Caesarem conferunt; C I, 5.
alqd: dum ea conquiruntur et conferuntur; G I, 27. se, quod in longiorem diem collaturus fuisset, repraesentaturum; G I, 40, d. sua omnia in unum oppidum ... contulerunt; G II, 29. sua eodem conferunt; G VI, 5. ut ... sua .. omnia ex agris in oppida conferant; G VI, 10. huc ea, quae paraverant, conferunt; G VII, 86. quae repentini tumultus timore ex agris in urbem conferantur; C II, 25, a. ut minora maioribus conferantur; A 18. s. alqm; G II, 13. III, 28.
aciem: tertiam .. aciem in sinistrum suum cornu contulerat; Af 60.
agrum: neque .. conferendum esse Gallicum cum Germanorum agro; G I, 31, c.
aggerem: quo (aggere) celeriter collato; A 73.
animum: ut ... ad fodiendos puteos animum conferant; A 9.
apparatum: quod omnem commeatum totiusque belli apparatum eo contulisset; C III, 41.
aquam: vulgo .. inter se (aquam) conferebant; A 6.
arma: s. **arma**, II, 1. confero (5 St. G VII, 11, a) S. 89, b. — **castra**: s. **castra**, II, 1. confero (9 St.) S. 137, b.
commeatum: quem (commeatum) in oppidum contulerant; C I, 43. s. apparatum.
equitatum: eodem .. suum omnem equitatum contulerat; Af 60.
fortunam: huc omnes suas fortunas exercitus Romanorum contulit; G VI, 35, b. collata fortuna Metropolitum cum casu Gomphensium; C III, 81.
frumentum: (frumentum) conferri; G I, 16. ne frumentum conferant; G I, 17. frumentum ex agris cotidie in castra conferebat; G IV, 31. huc Caesar omnes obsides Galliae, frumentum, pecuniam publicam, ... impedimentorum magnam partem contulerat; G VII, 55, a. frumenti quod inventum est in publicum conferunt; C I, 36.
hordeum: quod (panicum, hordeum) ... in publicum contulerant; C II, 22.
impedimenta: Helvetii ... impedimenta in unum locum contulerunt; G I, 24. impedimenta omnium legionum Aduatucam contulit; G VI, 32. impedimenta omnia in ulteriores silvas contulisse; G VIII, 7.
legiones: Deiotari legiones in mediam aciem contulit; A 39.
materiam: materiam conferre coepit; C II, 37.
monumenta: s. pecuniam; C II, 21.
numerum: cum eorum (equitum) exiguus numerus cum tanta multitudine Numidarum conferretur; C II, 39.
obsides: s. frumentum; G V, 55, a. — **ornamenta**: s. pecuniam; C II, 18, a. — **panicum**: s. hordeum.
partem: navium pars ... ex errore eodem conferebatur; Af 11. s. frumentum; G V, 55, a.
pecuniam: pecuniam omnem omniaque ornamenta ex fano Herculis in oppidum Gadis contulit; C II, 18, a. quae (pecuniae monumentaque) ex fano Herculis collata erant in privatam domum; C II, 21. quibus pecunias imperasset, neque contulissent, se adirent; A 56. qui (CCC) pecuniam Scipioni ad bellum faciendum contulerant; Af 88, a. qui inter CCC pecunias contulerant Varo et Scipioni; Af 90. s. frumentum; G V. 55, a.
rationem: eo .. omnem belli rationem conferre constituit; C III, 81.
res: reliquas .. res in unum locum conferunt; G VI, 17.
sarcinas: sarcinas in unum locum conferri (iussit); G I, 24. Caesar celeriter sarcinas conferri ... iussit; G VII, 18.
signa: signis .. in unum locum collatis; G II, 25. collatis militaribus signis, quo more eorum gravissima caerimonia continetur; G VII, 2. (Afra-

nianі) ... collatis .. in unum locum signis conferti; C I, 71.

timorem: qui suum timorem in rei frumentariae simulationem ... conferrent; G I, 40, c.

virtutem: ex utroque genere pugnae eum parem virtutem ad bellandum contulissent; H 31, a.

confestim, unverzüglich, sofort: consequor: Scipio ... confestim Caesarem per superiora loca consecutus; Af 79. confestim Caesaris legiones consequi; Af 85, a. celeriter iter faciebant item confestim consequentes; H 37.

converto: ad hunc se confestim a Pulione omnis multitudo convertit; G V, 44, b.

decedo: Ponto .. (Pharnaces) decederet confestim; A 70.

dimitto: confestim dimissis nuntiis; G V, 39.

educo: confestim .. expeditas copias educit; C III, 85.

expono: confestim .. ad Pharum navibus milites exposuit; C III, 111.

facio: confestim cohortes undique impetum faciunt; G VIII, 36.

mitto: mittuntur ad Caesarem confestim ab Cicerone litterae; G V, 40. Domitius ... nuntios confestim ad Pharnacem misit; A 34, a.

recipio: se confestim ad suos recipiebant; C III, 50. equitatum ... confestim ... in castra se recipere iussit; C III, 76.

refero: refertur confestim de intercessione tribunorum; C I, 2.

sequor: Didius ... confestim sequi coepit; H 37.

subsequor: reliquas (cohortes) ... confestim sese subsequi iussit; G IV, 32. Caesar ... confestim legiones subsequi iussit; G V, 18. sese confestim subsequi dicit; G VI, 29.

tardo: confestim tardabant ab accessu; H 38.

venio: veniri ad se confestim existimantes; G VII, 70. quo cum confestim Gaius Caninius venisset; G VIII, 33. Pompeium ... confestim .. esse venturum; C I, 39.

conficio, beendigen, erledigen, aufbringen, anfertigen, entkräften, aufreiben, töten: alqm: vulneribus confectos Atrebates; G II, 23. qui vulneribus confecti procubuissent; G II, 27. Catuvolcus ... aetate iam confectus; G VI, 31. non aetate confectis ... pepercerunt; G VII, 28. qui (Camulogenus) prope confectus aetate; G VII, 57. qui .. in fuga a nostris acriter insequentibus conficiuntur; G VIII, 19, b. confecti vulneribus locum reliquerunt; C III, 95. reliqui vulneribus ex proeliis et labore ac magnitudine itineris confecti consequi non potuerant; C III, 106. confectusne Cassius esset; A 53. siti inopiaque confecti ad Caesarem perveniunt; Af 53.

alqd: quod ipsi diebus xx aegerrime confecerant, ut flumen transirent; G I, 13. ea qui conficeret; G VII, 11, a. haec in Syria, Cilicia, Asia celeriter se confecturum sperabat; A 65, b. cum in spem venero de compositione [aliquid me conficere]; F 19.

alutas: pelles pro velis alutaeque tenuiter confectae; G III, 13, a.

bellum: s. **bellum**, II, 1. conficio (20 St.) S. 121, b.

centurionem: quem (centurionem) Nervico proelio compluribus confectum vulneribus diximus; G III, 5.

cives: (cives) crebris confecti vulneribus; C III, 9, a.

classem: Vatinium classem magna ex parte confectam ex naviculis actuariis habere; A 45.

commentarium: novissimum .. imperfectum (commentarium) ab rebus gestis Alexandriae confeci; G VIII, pr. a. scio Caesarem singulorum annorum singulos commentarios confecisse; G VIII, 48, c.

copias: quas (copias) celeriter ... sua diligentia confecerat; A 26.

cursum: tardius cursu confecto; C III, 28, a.

delectum: celeriter confecto per suos delectu; G VI, 1.

diem: supra stagnum postero die et nocte confecto; Af 80.

dimicationem: sine quo (Euphranore) nulla umquam dimicatio maritima, nulla etiam parum feliciter confecta erat; A 25, b.

equites: ex his circiter CCC equites conficit; C I, 24. equitibus ... labore confectis; C II, 41, a.

exercitum: confecto iam labore exercitu; C II, 41, a.

frumentationem: interim confecta frumentatione; G VI, 39.

funera: iustis funeribus confectis; G VI, 19.

hiemem: nondum hieme confecta; G VI, 3. iam prope hieme confecta; G VII, 32.

hominem: centurio ... conficere hominem non potuit; G VIII, 23.

hostes: confecti vulneribus hostes terga vertere; G III, 21.

iter: magno itinere [confecto] ad oppidum Noviodunum contendit; G II, 12. omni hoc itinere una nocte equitatu confecto; G IV, 4. celeriter octo milium itinere confecto; G IV, 14 celeriter ... confecto itinere; G VI, 30. admodum magnis diurnis nocturnisque itineribus confectis; G VII, 56. prope confecto sub lucem itinere; G VII, 83. eo die castra movet iustumque iter conficit; C I, 23. confecit prior iter Caesar; C I, 70. equites missi nocte iter conficiunt; C II, 38. reliqua studio itineris conficiendi quaerere praetermittit; C II, 39. haec (impedimenta) conquiescere ante iter confectum vetuit; C III, 75. confecto iusto itinere eius diei; C III, 76. confecto eius diei itinere; C III, 76. ut ... nulla ratione iter conficere possent; C III, 79, b. magnis et continuis itineribus confectis; A 36. magnis .. itineribus per Cappadociam confectis; A 66. ipse (Caesar) iter inceptum simili velocitate conficere coepit; A 66. itineribus iustis confectis; Af 1. celerius itinere confecto; Af 33. tardius itinere confecto; Af 70. Iuba ... tandem nocturnis itineribus confectis in regnum pervenit; Af 91, a.

legionem: confectam (legionem) ex delectu provinciae Caesaris; G VIII, 54. quas (legiones) ex Pompeianis militibus confecerat; C III, 107. quae (legio) ex tumultuariis militibus in Ponto confecta erat; A 34, b. quinta legio nuper erat ibi confecta; A 53.

milia: hos posse conficere armata milia centum; G II, 4, a.

milites: illi (milites) itinere totius noctis confecti subsequi non poterant; C II, 39. ut ... Caesaris milites ... lassitudine conficerentur; C III, 92. milites et animo perterriti et lassitudine confecti; C III, 95. etsi totius diei continenti labore (milites) erant confecti; C III, 97.

multitudinem: multitudinem .. confectam taedio puellae fiduciaria dominatione crudelissima Ganymedis; A 23.

negotium: quae .. res ad negotium conficiendum maxime fuit opportuna; G III, 15. eo celeriter confecto negotio; G VI, 3. si negotium confici ... vellet; G VI, 34, a. hoc negotio confecto; G VII, 62, b. etsi ad spem conficiendi negotii maxime probabat coactis navibus mare transire; C I, 29. hoc confecto negotio; C III, 8. 40.

spe .. conficiendi negotii prope in noctem rem duxerant; C III, 51, b.

noctem: f. diem.

obsides: obsides conficiunt; G VIII, 23.

officium: confecto legationis officio; C III, 103.

partem: magna parte militum confecta vulneribus; G V, 45. ut ... milites ... magnam partem itineris conficerent; C I, 68. ipsi (milites) ... reliquam noctis partem ibi confecerunt; C III, 28, b.

pecuniam: pecunia illa ex infinitis rapinis confecta; A 64.

primipilum: primipilo P. Sextio Baculo, fortissimo viro, multis gravibusque vulneribus confecto; G II, 25.

proelium: cupiditate per se conficiendi proelii; G VIII, 28. quo (proelio) confecto; C III, 91. impediri, quo minus proelium conficere possent; H 30.

provinciam: quamquam erat provincia ... finitimo bello ac dissensionibus confecta; A 42, a.

quadriremes, quinqueremes: paucis diebus contra omnium opinionem quadriremes XXII, quinqueremes V confecerunt; A 13.

rationem: quibus in tabulis nominatim ratio confecta erat; G I, 29.

rem: ad eas res conficiendas biennium sibi satis esse duxerunt; G I, 3. ad eas res conficiendas Orgetorix deligitur; G 1, 3. ad has res conficiendas sibi tridui spatium daret; G IV, 11. omnibus rebus iis confectis; G IV, 19. his confectis rebus; G V, 2. VIII, 46, b. his rebus confectis; G V, 56. VII, 90. C 1, 32, a. III, 1. A 56. ut celeritate reliquas res conficeret; G VII, 12. quibus rebus confectis; G VII, 13. C I, 76. II, 22. quam rem ... celeriter feliciterque confecit; G VIII, 46, a. sex dies ad eam rem conficiendam spatii postulant; C 1, 3. se sine pugna et sine vulnere suorum rem conficere posse; C I, 72. eorum, qui sine vulnere tantas res confecisse videbantur; C 1, 74, b. ut re confecta omnes curam et diligentiam remittunt; C II, 13. sic rebus omnibus confectis; A 33. rebus felicissime celerrimeque confectis; A 78.

sermonem: reliquo sermone confecto; C I, 8.

signum: vergiliarum signo confecto; Af 47.

spatium: incredibili celeritate magno spatio paucis diebus confecto; G III, 29.

tabulas: in castris Helvetiorum tabulae repertae sunt litteris Graecis confectae; G I, 29.

tirones: tirones ... salo nauseaque confecti; C III, 28, a.

vigiliam: ante primam confectam vigiliam; G VII, 3. prima confecta vigilia; G VII, 60.

virum: f. primipilum.

confidentia, Verwegenheit: T. Vasius et L. Mergilio simili confidentia Flaccum ... adiuvant; A 52.

confido, vertrauen, sich verlassen, sicher hoffen: I. **absolut:** pars: ne ... ea pars, quae minus confideret, auxilia a Vercingetorige arcesseret; G VII, 33.

II. **mit accus. c. infin.:** 1. **vollständiger Infinitiv:** quod re frumentaria intercludi posse confiderent; G I, 23. quibus viribus .. homines tantulae staturae ... turrim in muro sese collocare confiderent; G II, 30. neque nostros exercitus ... diutius apud se morari posse confidebant; G III, 9, a. ut suis copiis populum Romanum superari posse confidat; G V, 27, a. quod ... hostes ... in perpetuum se fore victores confidebant; G V, 39. reliquos servari posse confidunt; G VI, 40. quod civitatem temere ad suscipiendum bellum adduci posse non confidebant; G VII, 37. cum suos pugna superiores esse Galli confiderent; G VII, 80. magnopere sese confidere demonstrat, ... fore, ut ... ab armis discedatur; C 1. 26, b. ut non posse inopiam diutius sustinere confiderent; C I, 69. ubi ... opera tueri se posse confisi sunt; C II, 10. qua ... fiducia ... castra expugnari posse confidimus? C II, 31, a. quae .. ego ... minora opinione esse confido; C II, 31. b. urbem ... tentari posse confidebat; A 17. qui se ... pares esse confidebant; A 18.

2. **Particip:** quod ... neminem postea ... in Britanniam transiturum confidebant; G IV, 30. quod ... civitatem Biturigum se in potestatem redacturum confidebat; G VII, 13. quod se ... celeriter amissa reciperaturos confidebant; G VII, 15. id quod magis futurum confidat; G VII, 66. b. ab oppido ... se interclusurum adversarios confidebat; C I, 43. ibi se reliquum consilium explicaturos confidebant; C I, 78. me una vobiscum de re iudicium facturum confido; C II, 31, b. qui se omnia habiturum confideret; C III, 10, b. quod celeriter se habituros copiam confidebant; C III, 49. quoniam confido me celeriter ad urbem venturum; F 14.

III. **mit Casus:** 1. **Dativ:** sibi: neque illi sibi confisi ex portu prodire sunt ausi; C III, 7. dum sibi uterque confideret; C III, 10, b. ut sibi uterquo confideret; A 14. quippe qui † in illorum sibi confideret; A 19, a.

equitatui: quod ei (equitatui) parum confidebat; Af 60.

fidei: Cassius fidei magis quam virtuti legionum confidebat; A 61.

legioni: huic legioni Caesar ... confidebat maxime; G 1, 40, d. milites legionis decimae, cui quam ‖ cui ‖ maxime confidebat; G I, 42.

parti: peditum eam partem, cui maxime confidebat; C II, 40. eam partem, cui maxime confidebat; C III, 94.

virtuti: f. fidei.

2. **Ablativ:** affinitate: cum ... Scipio affinitate Pompei confideret; C III, 83.

animo: (Caesar) non deterrebatur animoque et spe confidebat; Af 1.

celeritate: Massilienses et celeritate navium et scientia gubernatorum confisi; C I, 58.

classe: Octavius ... confisus sua classe; A 45.

fama: Caesar confisus fama rerum gestarum; C III, 106.

hospitiis: Bituriges ... in finitimas civitates aut privatis hospitiis confisi aut societate consiliorum confugerant; G VIII, 3.

loco: f. virtute; G VII, 50, a.

magnitudine: *ne* adversarii magnitudine copiarum confisi proximum collem occuparent; Af 49.

multitudine: equitatus .. Labieni suorum multitudine confisus; Af 15.

munitione: confisus (Caesar) praesidio legionum trium et munitione fossae; C I, 42.

natura: quod multum natura loci confidebant; G III, 9, a. barbari confisi loci natura; G VIII, 15.

notitia: qui locorum notitia confidebant; A 10.

numero: f. virtute; G VII, 50. a.

parte: quod equitatu, qua maxime parte exercitus confidebant, erant pulsi; G VII, 68.

praesidio: f. munitione.

propinquitate: castrorum propinquitate confisi; C I, 75.

scientia: f. celeritate. virtute; A 43. — societate: f. hospitiis. — spe: f. animo.

tempore: paucae ultimae nationes anni tempore confisae; G III, 27.

virtute: cum ... hostes loco et numero, nostri virtute confiderent; G VII, 50, a. virtute militum confisus; C III, 24. A 13. sive virtute et scientia sua confisus; A 43. adversarios non virtute eorum confidere; Af 79.

3. **Dativ oder Ablativ:** armis: dispositis armis auxiliisque, quibus nunc confiderent; C III, 10, b.

auxiliaribus: quibus (auxiliaribus) ad pugnam non multum Crassus confidebat; G III, 25.

auxiliis: ut, ... si superavissent, vel domesticis opibus vel externis auxiliis de salute urbis confiderent; C II, 5. f. armis.

copiis: ut eis (copiis) extra oppidum ... confideret; C III, 109.

litteris: eos, qui discunt, litteris confisos minus memoriae studere; G VI, 14.

militibus: Caesar neque satis militibus perterritis confidebat; C III, 74.

munitionibus: se confidere munitionibus oppidi; C III, 80, a.

opibus: f. auxiliis.

praesidio: praesidio cohortium confisi; G VIII, 19, b.

rebus: ut invisis atque incognitis rebus magis confidamus; C II, 4.

subsidio: quoad subsidio confisi equites ... praecipites hostes egerunt; G V, 17.

viribus: perpauci .. viribus confisi tranare contenderunt; G I, 53.

voluntatibus: confisus municipiorum voluntatibus Caesar; C I, 12.

configo, zusammenfügen, angreifen: exercitum: ut ... equitatus .. perturbatum (exercitum) iaculis configeret; Af 59.

legionem: legio ... in ipso transitu fossae confixa et oppressa est; A 40.

transtra: transtra pedalibus in altitudinem trabibus confixa clavis ferreis; G III, 13, a.

turres: alias (turres) ambulatorias totidem tabulatorum confixerant; A 2.

confinis, benachbart: confines erant hi (Parisii) Senonibus; G VI, 3.

confinium, Nachbarschaft: quartam (legionem) in Remis ... in confinio Treverorum hiemare iussit; G V, 24.

confio, ausgeführt werden: postqeam id difficilius confie i animadvertit; G VII, 58.

confirmatio, Versicherung, Ermutigung: I. hortatur: (hortabatur) perfugae confirmatio; G III, 18.

II. fieri: ne qua ... animi 'confirmatione ... commutatio fieret voluntatis; C I, 21.

confirmo, befestigen, bekräftigen, bestätigen, versichern, festsetzen, stärken, ermutigen: I. **absolut:** 1. causa: confirmandi et stabiliendi causa singuli ab infimo solo pedes terra exculcabantur; G VII, 73, b.

2. alqs: iureiurando inter se confirmant; G VI, 2. laudat Pompeius atque in posterum confirmat; C I, 3.

II. **mit Ergänzung:** 1. ne: sanctissimo iureiurando confirmari oportere, ne tecto recipiatur, ... qui ..; G VII, 66, b. f. III. milites; G VII, 53.

2. acc. c. infin.: se .. esse ad bellum gerendum paratissimam (legio) confirmavit; G I, 41. Galli ... Caesarem ... in provinciam contendisse confirmabant; G VII, 59. qui (Pompeius) ... omnia sibi esse ad bellum apta ... confirmavisset; C I, 30, b. hi (centuriones) ... confirmant ... animos alienos esse a Curione; C II, 27. — se ... illis regna conciliaturum confirmant; G I, 3. confirmare sese neque legatos missuros; G II, 15. se suosque omnes in officio futuros ... confirmavit; G V, 3. illud se polliceri et inreiurando confirmare tutum iter per fines daturum; G V, 27, b. ille (Caesar) ... hostium se habiturum numero confirmat, si ..; G VI, 6. discedens post diem septimum sese reversurum confirmat; G VI, 33. se statim signa translaturos confirmant; C I, 74, a. Curio numquam se ... in eius (Caesaris) conspectum reversurum confirmat; C II, 42. hoc idem visum ex superioribus quibusdam castellis confirmaverunt; C III, 67. id mihi facturos confirmaverunt; C III, 86. posteaquam Ganymedes in concilio confirmavit sese ... restituturum; A 12.

III. **mit Object:** alqm: ut ... ipsi sese confirmaverant; G II, 19. reliqui sese confirmant tantum, ut ..; G VI, 38. timentes confirmat; G VII, 7. sic sunt (Galli) animo confirmati, homines insueti laboris, ut ..; G VII, 30. quae res ... nostros spe auxilii confirmabat; G VII, 67. si illorum nuntiis confirmari non potestis; G VII, 77, c. quorum vocibus et concursu ... dubii confirmantur; C I, 3. Capuae primum sese confirmant et colligunt; C I, 14. cuius oratione confirmatus Lentulus; C I, 22. priusquam ille (Pompeius) sese transmarinis auxiliis confirmaret; C I, 29. rursus .. se ad confligendum animo confirmant; C II, 4. neque illos suo adventu confirmare potuerunt; C III, 64. cum Romanos .. secundis rebus confirmari ... viderent; A 23.

alqd: quanto haec ... occultari, quam per nos confirmari praestet? C II, 31, b. ut memoria tenerent milites ea, quae pridie confirmassent; C II, 34, b. quod de re tanta et a tam perito imperatore nihil frustra confirmari videbatur; C III, 87. f. II, 2. G V, 27, b.

amicitiam: cum proximis civitatibus pacem et amicitiam confirmare (constituerunt); G I, 3.

animos: f. **animus,** II, 1. confirmo (6 St.) S. 75, a.

castellum: castellum magnis munitionibus multisque tormentis confirmarunt; A 21.

civitatem: opus esse ipsos antecedere ad confirmandam civitatem; G VII, 54.

consilia: quod eorum (Gaditanorum) consilia sua virtute confirmassent; C II, 21.

exercitum: interea veterem exercitum, duas Hispanias confirmari ... nolebat; C I, 29. quae res in dies confirmatiorem eius (Caesaris) exercitum efficiebat; C III, 84.

gladiatores: gladiatores ... Lentulus *spe* libertatis confirmat; C I, 14.

Hispanias: f. exercitum.

homines: Vibullium Rufum missum ... confirmandorum hominum causa; C I, 15, b. f. alqm; G VII, 30.

imperia: priusquam diuturnitate confirmarentur regum imperia; A 33.

legionem: legio Pompeiana celeris spe subsidii confirmata; C III, 69.

mentes: hae litterae vehementer confirmabant mentes oppidanorum; H 28.

milites: milites consolatur et confirmat; G V, 52. confirmatis militibus, ne ... animo permoverentur; G VII, 53. confirmandorum militum causa diripiendas his civitates dedit; C III, 31. confirmatis .. militibus; C III, 84.

nervos: hoc ... ali vires nervosque confirmari putant; G VI, 21.

odium: borum (provincialinm) odium confirmabant nonnulli familiares eins (Longini); A 50.
opinionem: bac confirmata opinione timoris; G III, 18. confirmatur opinio barbaris, … nullum esse intus praesidium; G VI, 37. quae ne opinio Gallorum confirmaretur; G VIII, 2. pristina omnium confirmatur opinio; C III, 82, a.
pacem: bis rebus pace confirmata; G IV, 28. ſ. amicitiam.
praesidia: castrorum praesidia confirmo; C III, 94.
profectionem: in tertinm annum profectionem lege confirmant; G I, 3.
rem: confirmata re ab exploratoribus; G II, 11. bis confirmatis rebus; G VI, 6. quibus confirmatis rebns; C I, 74, a. buc addunt pauca rei conflamandae cansa; C III, 15.
socios: Caesari ad … socios confirmandos … necesse erat adire Apolloniam; C III, 78, a.

confiteor, zugeſtehen: sese pro Caesaris in se beneficiis plurimum ei confiteri debere; G V, 27, a. — se victos confiteri; C I, 84.

conflagro, verbrennen: onm … sua .. omnia impedimenta atque omnes fortunas conflagrare intellegerent; G V, 43.

conflicto, bedrängen, heimſuchen: alqm: tot incommodis conflictati; G V, 35. nt nostri magna inopia necessariarum rerum conflictarentur; C I, 52. Massilienses … gravi etiam pestilentia conflictati; C II, 22. Caesariani gravi annona sunt conflictati; Af 24.
equites: qni (veterani milites equitesqne) … periculis inopiaque tali saepe essent conflictati; Af 24.
milites: veteranae legionis milites item conflictati et tempestatis et sentinae vitiis; C III, 28, b. ſ. equites.

confligo, zuſammentreffen, kämpfen: I. **unperſönlich:** 1, a. confirmo ad: se ad confligendam animo confirmant; C II, 4.
paro ad: se .. ad confligendnm omnibus rebus paraverunt; A 13.
b. potestas: quanto .. coniunctis magis navibus confligendi potestas dabatur; A 46. nt … prius .. confligendi sibi potestas fieret; A 60.
2. **verbal:** ne cum tanta multitudine uno tempore confligendnm sit; G II, 5. cum in loco aequo atqne aperto confligeretur; C I, 71. in ipso portu confligendum videbant; A 13. cum confligere miserrimnm pntaret; A 60. neqne tamen confligitur; A 60. clamore sublato confligitnr; A 75.
II. **perſönlich:** alqs: magno cum periculo nostrornm eqnitnm cum iis confligebat; G V, 19. cum Massiliensibus confligunt; C I, 57. ne noctu impediti snb onere confligere cogerentur; C I, 66. qni etiam bona condicione … confligere nolnerit; C I, 85, a. nt rursus cum Bruti classe additis suis auxiliis confligant; C II, 3. nt neque (Marcellus) confligeret; A 61.
olassis: cum … instructa .. ntrimqne classis conflixisset; A 25, b.
eqnites: eqnites hostium essedariique acriter proelio cnm eqnitatu nostro … conflixernnt; G V, 15. Fabius equites praemittit sic paratos, ut confligerent; G VIII, 28. qni (equites) paulo ante cum resistentibns fortissimo conflixerant; G VIII, 29.
eqnitatns: confligit audacins eqnitatus hostinm; G VIII, 28.
essedarii: ſ. eqnites; G V, 15.
exercitns: qnem (exercitnm) XXII in acie conflixisse … gloriabantur; A 74.

naves: illae (naves) adeo graviter inter se incitatae conflixerunt, nt ..; C II, 6.
pars: fore, uti pars cum parte civitatis confligat; G VII, 32.

conflo, anfachen: bellum: snb tempus aestivorum nullum summum bollum posse conflari; G VIII, 6. bello Alexandrino conflato; A 1.

confluens, Zuſammenfluß: cum ad confinentem Mosae et Rheni pervonissent; G IV, 15.

confluo, zuſammenſtrömen: quorum (perfugarum) magnns ad eum cotidio numerus confluebat; G VII, 44.

confugio, flüchten, ſeine Zuflucht nehmen: alqs: illi (Menapii) … in silvas paludesque confngiunt; G VI, 5. ut … rura colentes prius ab eqnitatu opprimerentnr, quam confngere in oppida possent; G VIII, 3. perterriti Bituriges … in finitimas civitates … confugerant; G VIII, 3. reliquos (Octavianos) atqne ipsum Octavinm in naves confugere coëgerunt; C III, 9, b. nt … alii […] eundem cnrsum coninngerent ‖ confugerent * ‖; C III, 69. omnes … in altissimos montes … confugerunt; C III, 95. in quam (scapbam) plnres cum confugerent; A 46. qno Medobregenses confugerant; A 48. (Pompeius) in fidem nniuscuinsque civitatis confugere coepit; H 1. de lectica Pompeius eorum in fidem confugit; H 32, b. qui (Mundenses) ex proelio in oppidum confugerant; H 36. ſ. **ad,** I. confugio (4 St.) S. 22, b.
adversarii: nisi (adversarii) in eum locum confugissent; H 31, b.
cives: propemodum omnes cives Romani (ad te volnerunt confugere); Af 35, a.
bostes: reliqui (hostes) concitati in castra … confugiunt; Af 83.
tribuni: tribunos plebis, qni ad eum confugerant, convenit; C I, 8.

confundo, vereinigen, verwirren: agmen: quorum perturbatum et confusum dum explicant agmen; G VIII, 14, a.
multitndinem: tanta mnltitudine confusa; G VII, 75.

congero, zuſammenbringen, anhäufen: crates: nt sibi crates materiemque congererent ad arietes; Af 20, b.
ligna: qnod … in oppido Zamae lignis congestis … pyram coustruxerat; Af 91, a.
materiem: omnem materiem circnm oppidam succisam intro congessit; H 41. ſ. crates.
numernm: aliqnantum nnmerum frumenti in sua praesidia congesserat; Af 21.
res: omnibus .. rebus eorum (incolarum) congestis; Af 87, a.
vim: cuins (salis) magna vis iam ex proximis erat salinis eo congesta; C II, 37.

congesticius, aufgeſchüttet: aequa fere altitndine, atqne ille congesticius ex materia fuerat agger; C II, 15.

congredior, zuſammentreffen, ſich vereinigen, kämpfen: I. unperſönlich: illi … ad congrediendum in aeqnum locum non sunt ausi descendere; H 25, a. Q. Pompeius Niger, eqnes Romanns Italicensis, ex acie nostra ad congrediendum progressus est; H 25, a.
II. alqs: qnoniam … armis congressi ac superati essent; G I, 36. cum vellet, congrederetur; G I, 36. saepenumero sese cum his congressos;

G I, 39. quibuscum saepenumero Helvetii congressi ... superarint; G I, 40, b. profligatis Veromanduis, quibuscum erant congressi; G II, 23. ne (Ambiorix) ... cum Transrhenanis congredi cogeretur; G VI, 5. Helvii sua sponte cum finitimis proelio congressi pelluntur; G VII, 65. (L. Plancus) congressus impari numero; C I, 40, b. nostri ... impari congressi numero; C I, 47. ut aequo pede cum adversariis congredi possent; H 38.

equos: cum eques ad dimicandum [dimisso equo] cum pedite congreditur, nequaquam par habetur; H 15. equites nostri cum adversariorum equitibus congressi sunt; H 20.

legati: qui (legati) in itinere congressi; G IV, 11.

legiones: egressae || congressae || pabulatoribus praesidio ... legiones; C I, 40.

congressus, Zusammentreffen, Angriff: I. est: cum his navibus nostrae classi eiusmodi congressus erat, ut ..; G III, 13, b. congressus .. et clamor ... in collatu pari erant condicione; H 31, a.

II. fero: ut fertur Achillis Memnonisque congressus; H 25, a.

III, 1. cogere: quod ... nostros primo congressu terga vertere coëgissent; C I, 47.

2. in: nostri in primo congressu circiter LXX ceciderunt; C I, 46.

propter: propter equitum concessum || congressum ||; H 25, b.

conicio, werfen, schleudern, treiben, ausdehnen: alqm: conantis dicere prohibuit et in catenas coniecit; G I, 47. maiores natu, quos ... in aestuaria ac paludes coniectos dixeramus; G II, 28. reliquos perterritos in fugam coniciunt; G III, 6. reliquos in fugam coniecerunt atque ita perterritos egerunt, ut ..; G IV, 12. hunc illi ... in vincula coniecerant; G IV, 27. (calones) se in signa manipulosque coniciunt; G VI, 40. in fugam coniecti (Galli); G VII, 13. in gregem locupletium simultatium causa tenues coniciebantur; A 49. Intra cancellos omnes coniecti pugnare cogebantur; Af 15. ex eius (Caesaris) patientia in magnum timorem coniecti; Af 35, a. (equites) Uticam se in oppidum coniecerunt; Af 87, b. (eum) in levem armaturam conici; H 22, b. s. mulieres.

adversarios: in fugam coniectis adversariis; C I, 82.

aggerem: agger ab universis in munitionem coniectus; G VII, 85.

animos: omnium .. animi in terrorem coniecti; Af 16.

auxilia: auxiliis in mediam aciem coniectis; G III, 24. tota auxilia regis ... in fugam coniciunt; C II, 26.

culpam: eius rei culpam in multitudinem coniecerunt; G IV, 27.

equites: postquam (equites) repulsi et coniecti erant intra munitiones; Af 6. omnes (equites Romanos) in custodiam esse coniectos; H 26.

gaesa: s. lapides; G III, 4.

gladium: gladio in os adversum coniecto; C III, 99.

hostes: rursus resistentes hostes redintegrato proelio in fugam coniecerunt; G II, 23. proterritis hostibus atque in fugam coniectis, G V, 58. illi (hostes) ... primo concursu in fugam coniecti; G VI, 8, b. primo concursu ab dextro cornu ... hostes ... in fugam coniciuntur; G VII, 62. hostes in fugam coniecti; G VII, 70 quibus (hostibus) in fugam coniectis; G VII, 80. reliquis (hostibus) in fugam coniectis; C III, 37, b.

iacula: inter legionarios [pedites] iacula coniciunt; Af 14. (Numidae) iacula in legionarios coniciebant; Af 70.

incolas: eius oppidi incolas ... vivos constrictosque in flammam coniciunt; Af 87, a.

insidiatores: reliquos (insidiatores) in fugam turpissimam coniecit; Af 66.

lapides: equites ... lapides telaque in nostros conicere; G I, 46. cum tanta multitudo lapides ac tela conicerent; G II, 6. hostes ... lapides gaesaque in vallum conicere; G III, 4. ex omni parte lapidibus coniectis (hostes) deturbati; G V, 43.

legatos: legatos ... retentos ab eo et in vincula coniectos; G III, 9, a.

milites: in tecta .. Gallorum ... milites coniecit; G VIII, 5.

mulieres: mulieres quique per aetatem ad pugnam inutiles viderentur in eum locum coniecisse; G II, 16.

naves: nostrae naves duae tardius cursu confecto in noctem coniectae; C III, 28, a.

pila: ut spatium pila in hostes coniciendi non daretur; G I, 52. milites legionis IX subito conspirati pila coniecerunt; C III, 46. si ... pila viribus contorta in Numidas infestos coniecissent; Af 70. equites .. in eos pila praepilata coniciebant; Af 72.

proelium: quod nisi in noctem proelium esset coniectum; Af 52.

sagittas: intra multitudinem sagittas coniciebant; C III, 50. milia sagittarum circiter XXX in castellum coniecta Caesari renumeraverunt; C III, 53.

stramenta: quae (tecta) coniectis celeriter stramentis ... erant inaedificata; G VIII, 5.

tela: quod ... e loco superiore in nostros venientes tela coniciebant; G I, 26. quod ... Germani retineri non poterant, quin in nostros tela conicerent; G I, 47. ut ex tumulo tela in nostros conicerent; G II, 27. cum ipsi ex montibus in vallem decurrerent et tela conicerent; G III, 2. multis telis coniectis; G III, 25. cum illi ... notissimis locis audacter tela conicerent; G IV, 24. alii ab latere aperto in universos tela coniciebant; G IV, 26. conferta legione ex omnibus partibus tela conici animadvertit; G IV, 32. primo per omnes partes perequitant et tela coniciunt; G IV, 33. ut procul tela coniciant; G V, 34. neque ab tanta multitudine coniecta tela conferti vitare poterant, G V, 35. in hostem tela universi coniciunt; G V, 44, a. tela intra munitionem ex omnibus partibus coniciunt; G V, 51. equites plerumque omnes tela intra vallum coniciebant; G V, 57. equites tela coniciunt; G V, 58. ne ... interdiu tela in nostros operi destinatos conicere possent; G VII, 72. complura tormentis tela coniciuntur; G VII, 81. alii tela coniciunt; G VII, 85. unde tormento missa tela in hostium cuneos conici possent; G VIII, 14, b. quin ... cogeret ... victores in se tela conicere; G VIII, 19, b. cum ... equites .. ex loco superiore in aversos tela coniciebant; C I, 79. cum ... telum manu coniceretur; C II, 16. unam partem ... telis coniectis in fugam vertit; Af 17. ut eo tela conicerentur; Af 72. s. lapides; G I, 46. II, 6.

Lücke: † multis iterante diebus coniectis; H 2.

coniecto, vermuten: coniectans eum (Pompeium) Aegyptum iter habere; C III, 106.

coniectura, Vermutung: I. est: sed id, qua mente, communis erat coniectura; A 58.

II. capio: cum iam ex diei tempore coniecturam ceperat in castra perventum; G VII, 35.

III. consoqoi: ut coniectura consequi possunus; A 23. qoantum .. coniectura couseqoebar; F 17.
iodicare: de Caesaris consilio coniectura iudicans; C III, 78, b.

conitor, emporklimmen: eqoitatus ... in summum iugum virtute conititur; C I, 46.

coniunctim, gemeinschaftlich: hnius omnis pecuniae coniunctim ratio habetur fructusque servantur; G VI, 19.

coniungo, verbinden, vereinigen: alqm: propinquitatibus affinitatibusque coniuncti; G II, 4, a. qui ... nullo modo cum Haeduis coniungi poterant; G VI, 12, b. cum Arvernis nosmet coniungere; G VII, 38, b. M. Antonium quaestorem cum legione duodecima sibi coniungit; G VIII, 24. quod sibi coniunctus (Galba) et familiaritate et consoetudine legationis esset; G VIII, 50. neque vero coniuncti Albicis comminus pugnando deficiebant; C II, 6. sibi (Milonem) coniunxit; C III, 21. — se: Germanos ... sese cum his coniunxisse; G II, 3. so .. cum Viridovice coniunxerunt; G III, 17. neqoe (Fabius) se Caninio coniunxerat; G VIII, 27. com ... se Libo cum Bibulo coniunxisset; C III, 15. Caesar (consilinm capit), ot qnam primum se cum Antonio coniungeret; C III, 30, a. qui se cum iis (Pompeianis) coniunxerant; C III, 97. omnes .. ibi se coniunxisse; A 57, a. cum Labieni ot Petrei copiis (Scipio) so coniungit; Af 24. si se tot hominum milia cum hostibus coniunxerint; G VII, 39. tribunos militum monnit, nt paulatim sese legiones coniungerent; G II, 26. si nova manns Suevorum cum veteribos copiis Ariovisti sese conionxisset; G 1, 37. quod illa pars se .. com iis coniunxerat; G IV, 16.
alqd: pauca esse scribenda coniungendaque hnic commentario statui; G VIII, 48, c. pauca einsdem generis addit cum excusatione Pompei coniuncta; C I, 8.
Acgyptum: quo (itioere) coniungitor Aegyptus Syriae; A 26.
castollum: quod (castellum) ... brachiis .. cum opere castrorum coniunxerat; A 30, a.
castra: Curio castra Vari conspicit muro oppidoque coniuncta ad portam; C II, 25, a. adeo coniuncta ponit moenibus castra, ut ..; A 61. castra Marcellos cum Lepido coniungit; A 64.
civitatem: civitatem .. patrum memoria coninnxerant; G VI, 3. tam coniuncta populo Romano civitas; G VII, 33. civitates ... Oceano coniunctae; G VIII, 31.
cohortes: Caesar eas cohortes cum exercito suo coniunxit; C I, 18.
collem: (collis) superioribus locis atqne itineribus paene coniunctus oppido; A 72.
colomellas: has (colomellas) inter se capreolis molli fastigio coniungunt; C II, 10.
copias: copias Petrei cum exercitu Afranii esse coniunctas; C II, 17. conionctis .. copiis cum Q. Cornificio; A 42, b. copias suas cum Labieno et Petreio coniungere; Af 20, b. coniunctis suis copiis; Af 25.
cursum: ot ... alii [dimissis equis] || signis, al. || eundem cursom coniungerent || confugerent ||; C III, 69.
equum: Commius incensum calcaribus eqnnm coniungit equo Quadrati; G VIII, 48, b.
exercitum: Antonii exercitu coniuncto; C III, 34. coniuncto exercitu cum Domitio; C III, 78, b. coniuncto exercitu; C III, 80, a. duobus .. magnis exercitibus coniunctis; C III, 82, a.
genus: paternum (genus) cum diis immortalibus coniunctum est; F 2.
hominem: contendebat (Caesar) ... pro homino sibi coniunctissimo; G VIII, 50.
insulam: (insula) ... angusto itinere et ponte cum oppido coniungitur; C III, 112, a.
logionem: Ciliciensis legio coniuncta cum cohortibus Hispanis; C III, 88.
ligna: pedalibus lignis coniunctis inter se porticus integebantur; C II, 2.
loca: ex soperioribus locis, quae Caesaris castris erant coniuncta; C I, 64.
montem: hunc (montem) murus circumdatus arcem efficit et cum oppido coniungit; G I, 38.
municipia: * municipia etiam adversis partibos coniuncta; C II, 29.
monitionem: qui (vallus) has duas munitiones coniongeret; C III, 63, a. (munitionem) coniunctam esse flumini; C III, 68.
nationes: ne ... tantae nationes coniungantur; G III, 11.
navem: naves ... cum castris una munitione coniungi; G V, 11. deprensis navibus circiter quinquaginta celeriterque coniunctis; G VII, 58. faucibus .. portus navem onerariam submersam obiecit et huic alteram coniunxit; C III, 39. quanto .. coniunctis magis navibos confligendi potestas dabatur; A 46.
noctem: quod properans noctem diei coniunxerat; C III, 13.
oppidanos: oppidanos .. sibi coniungit; G VIII, 32.
oppidum: erat in ea (insula) ... oppidum coniunctissimum .. Octavio; A 47.
ordines: quini erant ordines coniuncti inter se atque implicati; G VII, 73, a.
partem: pars quaedam flnminis Nili derivata ... diversissimo ad litus intervallo mari coniungitur; A 27.
pontem: quem (pontem) oppido castrisque coniunctum habebat; C I, 40, a.
qoaestorem: s. alqm; G VIII, 24.
regionem: qoae (legiones) omnem illam regionem coniunctam Oceano continerent; G VIII, 46, b.
soblicas: (soblicae) cum omni opere coniunctae; G IV, 17.
theatrum: theatrum coniunctum domui; C III, 112, b.
turris: pontibus traiectis constratisqoe (turris) coniungi (imperat); G VIII, 9. turres .. editae et coniunctae muri locum obtinebaot; A 18.

coniuratio, Verschwörung: I. incitat: (incitabat) tot civitatum coniuratio; G III, 10.
II, 1. facio: is (Orgetorix) ... regni copiditate indoctos coniurationem nobilitatis fecit; G I, 2. rursus coniuratione facta; G IV, 30. complures eodem tempore civitates renovare belli consilia nuntiabantur coniurationesque facere; G VIII, 1. quin bellom pararent coniurationesque facerent; G VIII, 2. cum Commium comperisset sollicitare civitates et coniurationem contra Caesarem facere; G VIII, 23.
2. resisto: quod repentinae Gallorum coniurationi resistere non potuerit; G V, 27, a.
3. sum in: Annium Scapulam ..., in eadem fuisse coniuratione; A 55.
III. quaestio de: de coniuratione Senonum et Carnutum quaestionem habere instituit; G VI, 44.

coniuratus, Verschworener: I. nomerus: coniuratorum .. numerum auget; A 55.
II. a: fit a coniuratis impetus universis; A 52.

coniuro, sich verschwören, den Fahneneid

kriften: I, 1. causae: coniurandi has esse causas; G II, 1.

2. alqs: Belgas ... contra populum Romanum coniurare; G II, 1. neque se ... contra populum Romanum coniurasse; G II, 3. coniurare ... coeperunt; G III, 23.

iuniores: senatus .. consulto certior factus, ut omnes iuniores Italiae coniurarent; G VII, 1.

II, 1. ut: equites Romanos coniurasse omnes, ... ut transitionem facerent; H 26. (Mundenses) coniurant inter sese, ut noctu ... eruptionem facerent; H 36.

2. acc. c. inf.: per suos principes inter se coniurant nihil nisi communi consilio acturos; G III, 8.

coniunx, Gattin: I. abstraho: multo illa gravius aestimare, liberos, coniuges in servitutem abstrahi, ipsos interfici; G VII, 14, b.

asporto, reddo: tertio petit ab eis (Zamensibus), ut sibi coniuges liberosque redderent, ut secum eos asportaret; Af 91, b.

habeo: ubi ipse (rex Iuba) domicilium, coniuges liberosque habebat; Af 91, a.

II. una cum: ut (rex Iuba) ... una cum liberis, coniugibus ... cremaretur; Af 91, a.

III. cum: Afranium et Faustum cum coniuge et liberis vivos capit; Af 95.

conl— f. **coll—.**

conor, versuchen, unternehmen, wagen: I. **absolut:** 1, a. ad: ne ad conandum quidem sibi quicquam reliqui fore; C II, 5. ut nullum aliud tempus ad conandum habituri viderentur; G II, 6. pauci (milites) ... animo ad conandum nisi ad proxima navigia adnatarunt; A 20, a.

b. conandum .. atque experiendum iudicat; C I, 64. erant sententiae, quae conandum omnibus modis ... censerent; C II, 30.

2. alqs: conantibus ... adesse Romanos nuntiatur; G VI, 4.

II. **mit Ergänzung:** 1. si: nonnumquam interdiu, saepius noctu, si perrumpere possent, conati; G I, 8.

2. ut: f. III. alqd; Af 69, b.

3. Infinitiv: conari ad murum accedere; H 3, b. cohortes .. secum adducere conatus; C I, 15, b. Labienus primo vineas agere ... conatur; G VII, 58. conatus tamen nihilo minus est ... de pace agere; C III, 18. conantibus auxiliari suis, „frustra," inquit, „meae vitae subvenire conamini;" G VII, 50, b. cum (legio) ... fossam .. circumire ac transcendere conata esset; A 40. conatur .. eos vallo fossaque circummunire; C I, 81. acies interim mediae cum concurrere conarentur; Af 14. ut manum conserere atque armis dimicare conentur; C I, 20. cum eo contendere conaretur; Af 68. contionari conantem (Coelium) de rostris deduxit; C III, 21. conatus portis clausis oppidum defendere; C III, 11. conantis dicere prohibuit; G I, 47. dimicare: f. conserere. gladium educere conanti dextram moratur manum; G V, 44, b. ne forte ... subsistere hostis atque elicere nostros in locum conaretur iniquum; G VIII, 16. Marcus Petronius ... cum portas excidere conatus esset; G VII, 50, b. si (Pompeius) ... se omni maritima ora excludere conaretur; C III, 78, b. aggere paludem explere atque iter munire conabatur; G VII, 58. Lissum expugnare conatus; C III, 40. cum civitas ... ius suum exsequi conaretur; G I, 4. Helvetii id, quod constituerant, facere conantur; G I, 5. eos per provinciam nostram iter facere conari; G I, 7. si vim facere conentur; G I, 8. cum his (soldariis) Adiatunnus eruptionem facere conatus; G III, 22. nonnumquam opera nostra Galli tentare atque eruptionem ... facere conabantur; G VII, 73, a. quas (angustias) Scipio intrare et Thapsitanis auxilium ferre conabatur; Af 80. bellum gerere conantur; G III, 23. Senones ... Cavarinum ... interficere publico consilio conati; G V, 54. conati sunt praefectum equitum C. Volusenum interficere; C III, 60. intrare; f. ferre. in castra irrumpere conantur; G VI, 37. cum irrumpere nostri conarentur; C III, 67. domum eius (Caesaris) irrumpere conatus; C III, 111. Leptim ... oppidum ... oppugnare ac vi irrumpere conabatur; Af 29. munire: f. explere. quicumque alterum obsidere conati sunt; C III, 47. Romanos ... culmina Alpium occupare conari; G III, 2. navis longas occupare hostes conabantur; C III, 111. id (oppidum) ex itinere oppugnare conatus; G II, 12. si (Pompeius) Apolloniam Oricumque oppugnare ... conaretur; C III, 78, b. f. irrumpere; Af 29. qui peccare conentur; C II, 31, b. si eam paludem Romani perrumpere conarentur; G VII, 19. Caesar ... cum proficisci conaretur; Af 11. rursus conantes progredi insequitur; C I, 65. Caturiges itinere exercitum prohibere conantur; G I, 10. se in castra recipere conati; G VI, 40. cum ... oppidani ... Caesarem recipere conarentur; C III, 11. conatus est Caesar reficere pontes; C I, 50. legio ... resistere conabatur; C III, 69. si forte Romani subire collem conarentur; G VIII, 15. subsistere: f. elicere. quae (impedimenta) si clandestina fuga subtrahere conarentur; G VIII, 33. subvenire: f. auxiliari. an ... Macedoniam tenere conaretur; C III, 102, a. tentare: f. facere; G VII, 73. T. Ampium conatum esse pecunias tollere Epheso ex fano Dianae; C III, 105. partem suarum copiarum traducere conati sunt; G II, 9. ipse sibi cum conaretur gladio traicere pectus nec posset; Af 94. nonnulli relictis equis fossam transire maceriam transcendere conantur; G VII, 70. f. circumire. si se invito transire conarentur; G I, 8. qui Rhenum transire conarentur; G I, 37. per eorum corpora reliquos audacissime transire conantes ... repulerunt; G II, 10. (milites) transire conantes insecuti; G II, 23. si (Germani) per vim navibus flumen transire conentur; G III, 11. hanc (vallem) uterque, si adversariorum copiae transire conarentur, exspectabat; C II, 34, a. f. transcendere.

III. **mit Object:** alqd: Dumnorigi Haeduo, fratri Divitiaci, ... ut idem conaretur, persuadet; G I, 3. prius, quam quicquam conaretur; G I, 19. id silentio noctis conati; G VII, 26. nactus aditus ad ea conanda; C I, 31. quod fuit illis conandum atque omni ratione efficiendum; C I, 65. conandum sibi aliquid Pompeius de eruptione existimavit; C III, 58. Caesar intellexit nihil aliud eos conari, nisi ut se cogerent castra ... ponere; Af 69, b.

opus: conamur opus magnum et multorum dierum; F 20.

conquiesco, ruhen, rasten: alqs: in tabernaculo oppressus (Teutomatus), ut meridie conquieverat; G VII, 46. neque .. tam ... languido animo quisquam omnium fuit, qui ea nocte conquieverit; C I, 21. ibi sub armis proxima nocte (Caesar) conquiescit; C I, 41.

impedimenta: haec (impedimenta) conquiescere ante iter confectum vetuit; C III, 75.

conquiro, aufsuchen, sammeln, aufbringen, anwerben: alqm: quorum per fines ierant, his, uti conquirerent, ... imperavit; G I, 28.

alqd: dum ea conquiruntur et conferuntur; G I, 27.
arma: qui (milites) arma iumentaque conquirerent; G VII, 12.
cornua: haec (cornua) studiose conquisita ab labris argento circumcludunt; G VI, 28.
frumentum: Lisso Parthinisque et omnibus castellis quod esset frumenti conquiri iussit; C III, 42. frumentum .. omne conquisitum; C III, 42.
iumenta: omnibus undique conquisitis iumentis; C I, 60. s. arma.
lintres: conquirit etiam lintres; G VII, 60.
milites: Caesar conquiri milites ... iubet; C I, 16. Caesar ... summa diligentia (milites) conquiri et remitti iubet; C I, 77.
municipem, notum: quem quisque in castris notum aut municipem habebat conquirit; C I, 74, a.
naves: duumviris municipiorum omnium imperat, ut naves conquirant; C I, 30, a. toto flumine Hibero naves conquirere ... iubent; C I, 61. ad reliquas naves onerarias conquirendas; Af 8.
pabulum: cum raris disiectisque ex aedificiis pabulum conquireretur; G VIII, 10.
sagittarios: sagittarios omnes ... conquiri ... iubet; G VII, 31.
tormenta: tormenta undique conquiri ... iubet; A 1.
voluptates: qui non necessarias conquirerent voluptates; C III, 96.

conquisitor, Werber: in omnes partes ... legatos conquisitoresque delectus habendi causa miserant; A 2.

conr— s. **corr—**

consanguineus, blutsverwandt: A. homines: quod ... arma cum hominibus necessariis et consanguineis contulerint, queruntur; C I, 74, a.
B, 1. faciunt: Haedui Ambarri, necessarii et consanguinei Haeduorum, Caesarem certiorem faciunt ..; G I, 11.
II, 1. appello: (Haeduos) fratres consanguineosque saepenumero a senatu appellatos; G I, 33.
deterreo: ut ne Suessiones quidem, fratres consanguineosque, suos ... deterrere potuerint, quin cum his consentirent; G II, 3.
2. sum: quid ... propinquis consanguineisque nostris animi fore existimatis? G VII, 77, b.

conscendo, einsteigen, besteigen: I. alqs: tanta erat ... contentio, qui potissimum ex magno numero conscenderent, ut ..; C II, 43.
equites, milites: milites equitesque conscendere in naves iubet; G V, 7.
II. classem: ibi .. classem sub vesperum ... conscendit; Af 10. (Caesar) Idibus Iun. Uticae classem conscendit; Af 98.
equum: iubet binos equos conscendere; H 3, b. Aulus Valgius ... equum conscendit et fugit; H 13, a.
naviculam: naviculam parvulam (Pompeius) conscendit; C III, 104.
navigiolum: ipse (Caesar) parvulum navigiolum conscendit; Af 63.
navigium: cuius (Sallustii) adventu C. Decimius quaestorius ... parvulum navigium nactus conscendit; Af 34.
navem: equites in ulteriorem portum progredi et naves conscendere ... iussit; G IV, 23. milites silentio naves conscendere iubet; C I, 27. cum omnes milites naves conscendissent; C I, 27. non minore animo ac fiducia ... naves conscendunt; C II, 4. cuiusque aetatis amplissimi nominatim evocati atque obsecrati navis conscenderant; C II, 5. unam (navem) ipse (Domitius) conscenderat, C II, 22. ipsi (milites) expediti naves conscenderent; C III, 6. navem .. frumentariam conscendit; C III, 96. sua sponte naves conscenderant, C III, 101, c. morari Caesarem .., quin ‖qui non‖ naves conscendere iuberet; A 7. Caesar ... navem conscendit; A 10. ibi .. adverso tempore navigandi (Cassius) navis conscendit; A 64. statim .. ostendit sese naves velle conscendere; Af 1. datis *mandatis* ipse (Caesar) navem conscendit a. d. VI Kal. Ian.; Af 2. ante diem IV Kal. Quintil. (Caesar) naves conscendit; Af 98.
vallum: vallum conscendunt; G V, 39.

conscientia, Einverständnis, Bewußtsein, Gewissen: I. animum adverto ex: quod .. ex conscientia sua ... animum advertere poterat; A 48.
dubito de: de huius (Cassii) conscientia dubitabatur; A 63, b.
intellego ex: id .. ita esse ... etiam ex domestico iudicio atque animi conscientia intellegebant; C III, 60.
suppeto ex: numquam tanta suppeteret ex ipsorum inertia conscientiaque animi victoriae fiducia, ut ..; Af 31, b.
II, 1. instigari: Senones Carnutesque conscientia facinoris instigari; G V, 56.
2. propter: quod praecipue eos (Carnutes) propter conscientiam facti timere animadvertebat; G VIII, 38. hic (Salienus) propter conscientiam peccatorum suorum persuasit adolescentibus, ne repugnarent; Af 28.

conscisco, geben: mortem: quin ipse sibi mortem consciverit; G I, 4. ut ... sibi mortem consciscant; G III, 22.

conscius, mitwissend, bewußt: alqs: qui si alicuius iniuriae sibi conscius fuisset; G I, 14. cum sibi conscius esset, quam inimicum deberet Caesarem habere; G VIII, 44. qui nominati erant conscii caedis; A 55.

conscribo, abfassen, ausheben, versammeln: alqm: modo conscripti atque usus militaris imperiti; G VI, 39.
epistolam: hanc (epistolam) Graecis conscriptam litteris mittit; G V, 48.
equites: (equites) ex omnibus conventibus coloniisque conscriptos; A 56. quos (equites) ... ex hibridis, libertinis servisque conscripserat; Af 19, b.
exercitus: ante ... quam ... exercitus conscripti essent; C I, 2.
legionem: duas .. ibi legiones conscribit; G I, 10. quas (legiones) in Gallia citeriore proxime conscripserat; G I, 24. Caesar duas legiones in citeriore Gallia novas conscripsit; G II, 2. quas (legiones) proxime conscripserat; G II, 8. quae (legiones) proxime conscriptae erant; G II, 19. unam legionem, quam proxime trans Padum conscripserat; G V, 24. unam ex his tribus (legionibus), quas proxime conscriptas ex Italia traduxerat; G VI, 32. neque .. sex legiones alia de causa missas in Hispaniam septimamque ibi conscriptam; C I, 85, b. quas (legiones) Lentulus consul conscribendas curaverat; C III, 4. a. quae (legiones) nuper erant conscriptae; A 42, b. quintam legionem conscribit novam; A 50. quod ... haberet ... deinde legiones conscriptas ex cuiusquemodi generis amplius XII milibus; Af 19, b. erant hic legiones, quae ex perfugis conscriptae; H 34.
litterae: litteras conscribit; Af 4. conscriptis

litteris circum provinciam; Af 26, a. litteris .. celeriter in Siciliam ad Alienum et Rabirium Postumum conscriptis; Af 26, a.

milites: cum ... in Epiro atque Aetolia conscripti milites (perfugerent); C III, 61.

patres: liberis sententiis patrum conscriptorum; G VIII, 52.

consecro, weihen: locum: hi certo anni tempore in finibus Carnutum ... considunt in loco consecrato; G VI, 13, b. multis in civitatibus harum rerum exstructos tumulos locis consecratis conspicari licet; G VI, 17.

statuam: ubi Caesaris statuam consecraverant; C III, 105.

consector, nachsetzen, verfolgen: alqm: quos equitatus apertissimis campis consectatus; G III, 26. ad quos consectandos Caesar equitatum misit; G IV, 14. redeuntes equites, quos possunt, consectantur atque occidunt; G V, 58. hos ... cetrati citerioris Hispaniae consectabantur; C I, 48, b.

cives: non vestra .. sponte vos ... cives et optimum quemque nefarie consectari; Af 44.

hostes: reliquos (hostes) equites consectati; G III, 19. quos (hostes) Labienus equitatu consectatus; G VI, 8, b.

naves: singulas (naves) nostri consectati expugnaverunt; G III, 15. singulas naves Caesarianas consectari coepit; Af 28.

consensio, Einmütigkeit: tanta universae Galliae consensio fuit libertatis vindicandae; G VII, 76.

consensus, Einverständnis, Zustimmung: I. obsisto: cuius (consilii) consensui ne orbis quidem terrarum possit obsistere; G VII, 29.

II, 1. capi: consensu omnium Antiochensium civiumque Romanorum ... arcem captam esse excludendi sui causa; C III, 102, b.

constituere: constituunt omnium concensu ... ipsi ... proficisci; G VIII, 34. consensu summo constituit Curio ... proelio rem committere; C II, 33. constituisse .. Bellovacos omnium principum consensu ... offerre se ad dimicandum; G VIII, 7.

deferri: omnium consensu ad eum (Vercingetorigem) defertur imperium; G VII, 4, b.

deligere: consensu eorum omnium pace facta hunc sibi domicilio locum delegerunt; G II, 29.

eripi: si quis a domino prehenderetur, consensu militum eripiebatur; C III, 110.

haberi: ut sacerdos ... secundus a rege consensu gentis illius habeatur; A 66.

mittere: omnium ... consensu legatos ad Caesarem miserunt; G II, 28.

parare: omnium suorum consensu Curio ... bellum ducere parabat; C II, 37.

probari: omnium consensu hac sententia probata; G VII, 15.

videri: quorum in consilio omnium vestrum consensu pristinae residere virtutis memoria videtur; G VII, 77, a.

2. ex: quas (res) ex communi consensu ab eo petere vellent; G I, 30.

consentio, übereinstimmen, einverstanden sein: 1. alqs: neque se cum Belgis reliquis consensisse; G II, 3. quae Caesar consentientibus pluribus cum cognosset; G VIII, 8. nemo ... non cum omni provincia consenserat in odio Cassi; A 53. Marcellum ... consentire cum Corduensibus; A 57, b.

consanguinei, fratres: ut ne Suessiones quidem, fratres consanguineosque suos ... deterrere potuerint, quin cum his consentirent; G II, 3.

Gallia: si Gallia omnis cum Germanis consentiret; G V, 29.

provincia: quod omnem provinciam consentire intellegebat; C I, 30, b. consentire omnem citeriorem provinciam; C II, 17.

vultus: cum vultus Domitii cum oratione non consentiret; C I, 19.

II. ut: consensisse Gaditanos principes cum tribunis cohortium, ... ut Gallonium ex oppido expellerent; C II, 20, a.

consequor, folgen, verfolgen, einholen, erreichen, gewinnen: I. **absolut:** 1. unpersönlich: spe consequendi illata; G VI, 43. non quod minore numero militum consequi difficile factu putaret; A 30, a.

alqs: suis omnibus consecutis; G IV, 26. dum consequeretur ipse (Fabius); G VIII, 28. reliqui ... consequi non potuerant; C III, 106. ut coniectura consequi possumus; A 23. eodem .. iubet levis armaturae paucos consequi subsidio; Af 39. (Numidae) in spatio consequebantur; Af 70. quibus ex rebus largiter erat consecutus; Af 72. iter faciebant item confestim consequentes; H 37.

equites: consequuntur equites nostri; G VIII, 27.

grando, imber: subito imbre grandineque consecuta; Af 47.

legiones: confestim Caesaris legiones consequi; Af 85, a.

pars: pars reliqua consequens procumbebat; C II, 12.

tempestates: eiusmodi sunt tempestates consecutae, ut ..; G III, 29.

tranquillitas: summa tranquillitate consecuta; G V, 23.

II. **mit Object:** alqm: reliquos omnes equitatu consecuti nostri interfecerunt; G I, 53. consequuntur hunc centuriones; G VI, 38. summa felicitas celeritasque in recipiendis civitatibus Fabium consequitur; G VIII, 31. hunc ex primo ordine pauci Caesaris consecuti milites consistere coëgerunt; C I, 13. hunc (Lentulum consulem) Marcellus collega et plerique magistratus consecuti sunt; C I, 14. legio XII Caesarem consequitur; C I, 15, a. ut ... eos, qui de tertia vigilia exissent, ante horam diei IX consequerentur; C I, 64. Scipionem properantem sequi litterae sunt consecutae a M. Favonio; C III, 36, b. consecutus equitatus novissimos proelio detinebat; C III, 75. cum ... praegressos consequi cuperet; C III, 77. iubet ... ordinatim signa se leniter consequi; Af 12. iubet ... legiones ... se consequi; Af 37. quos Caesaris equites consecuti; Af 50. hortatur, omnes ut se naves consequerentur; Af 63. quem (Varum) Caesar in milibus passuum IV consecutus; Af 63. Scipio ... confestim Caesarem per superiora loca consecutus; Af 79.

alqd: qua (celeritate) pleraque erat consecutus; G VII, 12. consecutus id, quod animo proposuerat; G VII, 47, a. quod non virtute consequi possent; G VII, 47, a. quantum autem coniectura consequebar; F 17. non ... acerrimis consiliis plus ... consequentur; F 26. s. auctoritatem.

agmen: equitatum .. praemisit ad novissimum agmen demorandum neque consequi potuit; C III, 75. s. **agmen,** II, 1 consequor (4 St.) S. 58, b.

auctoritatem: quantum iam apud eos hostes uno proelio auctoritatis essent consecuti; G IV, 13.

commodum: magnum ... Bellovacos eo proelio commodum esse consecutos; G VIII, 21.

copias: reliquas copias Helvetiorum ut consequi posset; G I, 13.

hostes: quos (hostes) impeditos integris viribus milites nostri cousecuti; G III, 19.
imperium, libertatem: qua rei familiaris iactura perpetuum imperium libertatemque se consequi videant; G VII, 64.
naves: nonnulli (milites) ... expeditas ad ancoram naves cousecuti; A 20, b. reliquas naves (Caesar) statim est consecutus; Af 2.
ordines: ordines in meo exercitu beneficio, non virtute consecuti; Af 54, b.
praemia: illum ... beneficio ac liberalitate sua ac senatus ea praemia consecutum; G I, 43.
rem: qui minus facile eam rem imperio nostro consequi poterant; G II, 1. quo facto duas res consecutus est; C I, 39.

consero, einlegen: extra vallum stili caeci mirabilem in modum consiti; Af 31, b.

consero: **manum**, handgemein werden: ut manum conserere atque armis dimicare conentur; C I, 20. ut celerius omnium opinione manum consereret; A 71.

conservo, bewahren, schonen, retten, begnadigen, beobachten: I. **alqm**: petentibus Remis, ut couservarentur, impetrant; G II, 12. Caesar ... sese eos ... conservaturum dixit; G II, 15. quos Caesar diligentissime conservavit; G II, 28. Aduatucos esse conservandos; G II, 31. qui (nuntii) suo beneficio conservatos docerent; G VII, 41. qui (exercitus) ... quos in sua potestate habuerit conservarit; C I, 85, a. Caesar magis eos (Massilienses) pro nomine et vetustate ... civitatis couservans; C II, 22. nonne proditi per illum Caesaris beneficio estis conservati? C II, 32, c. quos omnes conservatos Caesar domum remisit; C III, 27. quibus (Metropolitis) diligentissime conservatis; C III, 81. consolatus consurgere iussit et ... omnes conservavit; C III, 98. nonnullos conservavit; A 21. qui (Galli Germanique) ex Curionis proelio capti conservatique; Af 40. ab oppidanis, ac si suarum partium essent, conservati *; H 13, b.
aquilam: hoc casu aquila conservatur; C III, 64.
castellum: eius (Scaevae) .. opera castellum magna ex parte conservatum esse constabat; C III, 53.
cives: regem cohortatus, ut ... cives suos ... conservaret; A 24, a.
civitatem: se magis consuetudine sua quam merito eorum civitatem conservaturum; G II, 32. civitates nostrarum partium conservabo; H 26.
copias, frumentum: quo facilius et frumentum et copiae suae conserventur; Af 36.
fidem: quod fidem erga imperatorem suum Cn. Pompeium conservare voluerint; C I, 84.
ius: quo diligentius in reliquum tempus a barbaris ius legatorum conservaretur; G III, 16.
milites: res diligentiam requirebat ... in singulis militibus conservandis; G VI, a.
ordines: ordines conservarunt; C III, 93, a.
II. mit doppeltem Accusativ: L. Torquatus ... incolumis .. ab eo (Caesare) conservatus est; C III, 11.

considerate, bedächtig: si quando quid Pompeius tardius aut consideratius faceret; C III, 82, a.

consideratus, bedächtig: Caesar tardior .. et consideratior erat factus; Af 73.

considero, besichtigen: armis, frumento pecuniaque considerata; Af 89.

consido, sich niederlassen, festsetzen, lagern, Sitzung halten: **alqs**: milibus passuum sex a Caesaris castris sub monte consedit; G I, 48. quo in loco Germani consederant; G I, 49. (Belgas) propter loci fertilitatem ibi consedisse; G II, 4, a. trans id flumen omnes Nervios consedisse; G II, 16. cum Viridovix contra eum duum milium spatio consedisset; G III, 17. licere ... in Ubiorum finibus considere; G IV, 8. (Caesar) consedit; G V, 49. Volcae Tectosages ... ibi consederunt; G VI, 24. ubi Titurius atque Aurunculeius hiemandi causa consederant; G VI, 32. ubi cuique ... palus impedita spem praesidii aut salutis aliquam offerebat, consederat; G VI, 34, a. hic (Camulogenus) consedit; G VII, 57. circiter milia passuum decem ab Romanis trinis castris Vercingetorix consedit; G VII, 66, a. ubi Vercingetorix cum pedestribus copiis cousederat; G VII, 67. Romani ... quid volunt, nisi ... horum in agris civitatibusque considere? G VII, 77, d. productis copiis ante oppidum considunt; G VII, 79. ipse (Caesar) in munitione pro castris consedit; G VII, 89. considunt Drappes et Lucterius non longius ab oppido x milibus; G VIII, 35. Numidae .. quadam barbara cousuetudine nullis ordinibus passim consederant; C II, 38. hoc consedit loco; C III, 51, b. Caesar ... in veteribus suis castris contra Asparagium consedit; C III, 76. Pompeius ... in suis veteribus castris ad Asparagium consedit; C III, 76. qui in monte consederant; C III, 98. sine iniuria cuiusquam (Caesar) consedit; Af 3. III milia passuum longe considunt; Af 24. (Labienus) ... in insidiis ... cousedit; Af 50. ipse (Labienus) cotidie ... insidiaturus locis idoneis considit; Af 65. trinis castris dispertitis copiis (Scipio) consedit; Af 67. Scipio ... milia passuum VIII a Thapso binis castris consedit; Af 79. Scipio ... ad mare versus consedit; Af 80.
copiae: quo in loco hostium copiae consedissent; G V, 9. copias Treverorum tria milia passuum longe ab suis castris consedisse; G V, 47.
druides: hi (druides) certo anni tempore in finibus Carnutum ... cousidunt in loco consecrato; G VI, 13, b.
duces: duces ... non longius mille passibus ab nostris munitionibus considunt; G VII, 79.
hostes: hostes sub monte consedisse; G I, 21. ipsi (hostes) ... ad ripas Sequanae e regione Lutetiae contra Labieni castra considunt; G VII, 58.
legio: (legio) in foro et porticibus sine maleficio consedit; C II, 20, a.
milites: qui (milites) ... in his provinciis consederant; C III, 4, a.
oppidani: ante portam (oppidani) frequentes considunt; Af 3.
pagi: pagos centum Suevorum ad ripam Rheni consedisse; G I, 37.
rex: quod Ariovistus, rex Germanorum, in eorum finibus consedisset; G I, 31, c. rex ... sex milium passuum intervallo a Saburra consederat; C II, 38. consederat cum copiis rex loco natura munito; A 28. haud ita longe ab Scipione (rex Iuba) consedit; Af 48.

consilior, beraten: I. **causa**: cum ... multum .. cum suis consiliandi causa secreto praeter consuetudinem colloqueretur; C I, 19.
II. **alqd**: haec consiliantibus eis nuntiantur ..; C I, 78.

consilium, Rat, Versammlung, Kriegsrat, Ratschlag, Einsicht, Plan, Absicht, Maßregel, Entschluß: I. Subject: **accidit**: quod consilium etsi in eiusmodi casu reprehendendum non est, tamen incommode accidit: nam et nostris militibus spem

minuit et hostes ad pugnam alacriores effecit; G V, 33.

adiuvat: adiuvabat etiam eorum consilium; G II, 17.

deest: barbaris consilium non defuit; G V, 34.

efficit: f. accidit.

est: ut sunt Gallorum subita et repentina consilia; G III, 8. in quibus aliquid consilii aut dignitatis fuit; G III, 16. id esse consilium Caesaris, ut ... hos omnes ... necaret; G V, 6. esse Galliae commune consilium; G V, 27, b. ipsorum esse consilium, velintne prius, quam finitimi sentiant, ... deducere; G V, 27, b. quibus (Biturigibus) id consilii fuisse cognoverint, ut ... circumsisterent; G VII, 5. quod .. esset consilium eorum (Bellovacorum); G VIII, 7. huius munitionis duplex erat consilium; G VIII, 10. non tam pugnandi quam diffugiendi fuit utrorumque consilium; G VIII, 23. fugae .. nullum esse consilium; A 8.

fallit: neque eum (Caesarem) consilium suum fefellit, quin ..; A 32.

habet: Cottae quidem ... consilium quem habere exitum? G V, 29.

manit: f. accidit.

occurrunt: singulari militum nostrorum virtuti consilia cuiusquemodi Gallorum occurrebant; G VII, 22.

II. **nach Verben: 1. Accusativ:** 1. advoco: concilio ‖ consilio ‖ advocato; G VIII, 8.

capio: una .. consilium cum eo (Drappete) Lucterium Cadurcum cepisse; G VIII, 30. f. **capio,** II. consilium (38 St.) S. 132, b.

circumspicio: reliqua eius (Ambiorigis) consilia animo circumspiciebat; G VI, 5.

cognosco: f. **cognosco,** III. consilium (19 St.) S. 175, b. — communico: f. **communico,** III. consilium (4 St.) S. 189, b. — commuto: f. **commuto** consilium (4 St.) S. 190, b.

comprobo: comprobat hominis consilium fortuna; G V, 58.

confirmo: quod eorum (Gaditanorum) consilia sua virtute confirmassent; C II, 21.

convoco: convocato consilio omniumque ordinum ad id consilium adhibitis centurionibus; G I, 40, a. Galba ... consilio celeriter convocato sententias exquirere coepit; G III, 3. sub vesperum consilio convocato; G VII, 60. f. voco.

depono: deposito adeundae Syriae consilio; C III, 103.

dimitto: dimisso consilio; C II, 32, a.

divulgo: divulgato Domitii consilio; C I, 20.

do: ab homine amicissimo Ambiorige consilium datum; G V, 31.

effero: priusquam eorum clandestina consilia efferantur; G VII, 1. cum ... Pompei consilium summis laudibus efferret; C III, 87.

efficio: (se) unum consilium totius Galliae effecturum, cuius consensui ne orbis quidem terrarum possit obsistere; G VII, 29.

enuntio: ab eisdem nostra consilia ... hostibus enuntiari; G I, 17.

eripio: terror hominibus mentem consiliumque eripit; A 18.

explico: erat .. in Caesare ... verissima scientia suorum consiliorum explicandorum; G VIII, pr. b. ibi se reliquum consilium explicaturos confidebant; C I, 78. totius .. rei consilium his rationibus explicabat; C III, 78, a. f. propono.

exploro: explorato hostium consilio; G VIII, 18.

fero: duces vero eorum consilium suum laudibus ferebant; C I, 69.

habeo: neque consilii habendi ... spatio dato; G IV, 14. celeriter habito consilio; A 57, b. ita consilio habito; H 36.

ignoro: Pompeius ... ignorans eius (Caesaris) consilium; C III, 41.

improbo: Curio utrumque improbans consilium; C II, 31, a.

ineo: ante inito ... consilio; G II, 33. his initis consiliis; G III, 9, b. de summis saepe rebus consilia ineunt; G IV, 5. aliquid novi a barbaris initum consilii; G IV, 32. cum de recuperanda communi libertate consilium initum videretur; G V, 27, b. hoc inito consilio; G VI, 5. C I, 61. II, 20, a. nihil se contra Sequanos consilii inituros; G VI, 12, a. qui (Catuvolcus) una cum Ambiorige consilium inierat; G VI, 31. audacius de bello consilia inire incipiunt; G VII, 1. si quid etiam de sua salute ab Haeduis iniretur consilii; G VII, 9. novi aliquid ab iis iniri consilii; G VII, 12. (Haedui) consilia clam de bello inire incipiunt; G VII, 43. consilia inibat, quemadmodum ab Gergovia discederet; G VII, 43. id consilium cum fugae causa initum suspicaretur; G VIII, 16. si tali ratione diversis in locis plures consilia inissent; G VIII, 44. clam consilio inito; C III, 104. ut ... similia rursus de morte eius (Longini) provinciales consilia inirent; A 50. inito consilio dimicandi; A 74. ne quod calidius ‖ callidius ‖ ineant consilium; F 26.

instituo: quae .. cum res ab instituto consilio deterreret; G V, 4.

muto: mutant consilium; C II, 11. mutato consilio quibusdam de causis; C III, 66. ⨯.

occulto: ut ... quam diutissime longioris fugae consilium occultaret; C III, 102, a.

omitto: non omittendum sibi consilium Nervii existimaverunt; G II, 17.

patefacio: patefactis consiliis; C III, 21.

perfero: consilio eius ... per mercatores perlato ad Britannos; G IV, 21. quorum (Gallorum) erant ad Caesarem plena fiduciae consilia perlata; G VIII, 9.

probo: hoc consilio probato ab ducibus; G III, 24. cuius (Commii) et virtutem et consilium probabat; G IV, 21. consilio eius probato; G V, 48. neque in eo, quod probaverant, consilio permanere ... potuerunt; G VI, 40. hoc omnibus probato consilio; G VIII, 21. eo consilio probato; G VIII, 34. hoc consilium Caesaris plerisque non probatur; C I, 72. consilium .. eius a cunctis probabatur; C I, 74, b. hoc probato consilio; C I, 78. A 6. his constitutis rebus probatisque consiliis; C II, 37. suo priore consilio per occultos nuntios regi probato; A 23. eorum (Thabenensium) consilio probato; Af 77.

propono: cum ... ea, quae proponerentur, consilia plena prudentiae longeque a temeritate barbarorum remota esse indicaret; G VIII, 8. ex propositis consiliis duobus explicitius videbatur Ilerdam reverti; C I, 78.

quaero: ne consilia belli quaerentibus auctor armorum duxque deesset; G VIII, 47.

removeo: f. propono.

renovo: complures ... civitates renovare belli consilia nuntiabantur; G VIII, 1.

renuntio: ut ... consilia vestra ... iis renuntiaremus; Af 35, b.

reprehendo: cuius (Sullae) consilium reprehendendum non videtur; C III, 51, a. f. I. accidit.

requiro: omnibus ... requirentibus imperatoris consilium; Af 10.

reservo: hoc reservato ad extremum consilio; G III, 3.

separo: neque ... suum consilium ab reliquis separare audent; G VII, 63.

tardo: ea res ... etsi .. eius (Caesaris) consilia .. tardabat; C I, 26, a.

voco: quibus de causis consilio vocato || convocato ||; C II, 30.

2. Genetiv: obliviscor: proinde eius consilii obliviscerentur; A 8.

poenitet: quorum (consiliorum) eos in vestigio poenitere necesse est; G IV, 5.

sum: quid sui consilii sit, ostendit; G I, 21. Labienus ... quid sui sit consilii, proponit; G VI, 7, b. „quasi vero," inquit ille, „consilii sit res"; G VII, 38, b. quid ergo mei consilii est? G VII, 77, c.

3. Dativ: adhibeo: quae (plebes) ... nullo adhibetur consilio; G VI, 13, a.

anteverto: Caesar omnibus consiliis antevertendum existimavit, ut Narbonem proficisceretur; G VII, 7.

suffragor: huic consilio suffragabatur etiam illa res, quod ..; C I, 61.

4. Ablativ: desisto: Galli ... consilio destiterunt; G VII, 26. (Coelius) consilio destitit; C III, 21.

utor: eodem usi consilio; G I, 5. illo .. potius utendum consilio; G VII, 78. cum suo quisque consilio uteretur; C I, 51. Massilienses usi L. Domitii consilio; C I, 56. secundo usus consilio; C III, 42. Metropolitae primum eodem usi consilio; C III, 81. ut tuo consilio ... uti possim; F 14. ut tuis consiliis atque opibus ... utar; F 15. consilio vestro utar lubenter || lib. ||; F 18.

5. mit Präpositionen: absum ab: ab hoc consilio (Parisii) afuisse existimabantur; G VI, 3. tum .., cum ab eorum consiliis abesse iudicasti; F 16.

adhibeo ad: s. I. convoco; G I, 40, a.

animum adverto in: neque quicquam solatii ... in suorum consilio animum advertebant; Af 10.

consumo in: in his operibus consiliisque biduum consumitur; C I, 82.

consurgo ex: consurgitur ex consilio; G V, 31.

defero ad: hac re ad consilium delata; G III, 23. ad consilium rem deferunt; G V, 28.

depello a: Caesar a superioribus consiliis depulsus; C III, 73, a.

descendo ad: sine certa re Ambiorigem ad eiusmodi consilium descendisse; G V, 29.

deterreo ab: s. I. instituo.

excuso de: qui (legati) se de superioris temporis consilio excusarent; G IV, 22.

hortor ad: multae res ad hoc consilium Gallos hortabantur; G III, 18.

iudico de: de Caesaris consilio coniectura iudicans; C III, 78, b.

permaneo in: quo ... in consilio permanerent oppidani; G VIII, 39. s. 1. probo: G VI, 40.

remaneo in: remanentes (civitates) in suo consilio (Vatinius) praetervehebatur; A 44, b.

resideo in: quorum in consilio ... pristinae residere virtutis memoria videtur; G VII, 77, a.

III. nach Adjectiv: particeps: quos sui consilii participes habebant; C III, 60.

IV. nach Substantiven: 1. Genetiv: alqd: quid hostes consilii caperent; G III, 24. quid reliqui consilii caperent; G V, 53. quid esset capiendum consilii; A 20, b. s. I. est; G III, 16. VII, 5. — II, I. ineo; G IV, 32. VI, 12, a. VII, 9. 12.

adiutores: adiutores quosdam consilii sui nactus ex regis amicis; C III, 108.

auctor: qui eius consilii auctor fuisset; G VI, 31. cum ... semper .. auctor novorum consiliorum magnam apud barbaros auctoritatem haberet; G VIII, 32.

consensus: s. II, 1, efficio.

exitus: cum neque exitum consiliorum suorum animadverteret; G VIII, 44. cum ... neque ullum exitum consilii sui reperiret; A 63, b.

exspectatio: exspectatione nostri consilii copias instruunt pro castris; G VIII, 9.

princeps: qui eius consilii principes fuissent; G II, 14. qui princeps eius consilii fuerat; G VI, 4. 44. se vel principes eius consilii fore; G VII, 37.

ratio: rationem consilii mei accipite; C III, 86.

sententia: quod de consilii sententia summam belli ... Pompeio permiserint; C III, 16.

societas: Bituriges ... confisi .. societate consiliorum; G VIII, 3.

summa: quorum ad arbitrium iudiciumque summa omnium rerum consiliorumque redeat; G VI, 11.

vir: tribunus militum, vir et consilii magni et virtutis; G III, 5.

2. mit Präposition: nuntius de: quin aliquem de consiliis ac motu Gallorum nuntium acciperet; G V, 53.

V. Umstand: I. Ablativ: administrare: ut, quod esse ex usu Galliae intellexissent, communi consilio administrarent; G V, 6. quorum consilio bellum administraretur; G VII, 76. quod (navis) ... privato .. consilio administrabatur; C III, 14. ut ... acies uno consilio atque imperio administraretur; A 1.

agere: nihil nisi communi consilio acturos; G III, 8. id agi paucorum consiliis, ut ... spoliaretur; G VIII, 52.

conferre: neque suo consilio ... Domitium se in oppidum Corfinium contulisse; C I, 19.

consequi: non ... acerrimis consiliis plus quam etiam inertissimis, dum modo diligentibus, consequentur; F 26.

constituere: constituunt .. communi consilio bellum ad Ilerdam ... gerere; C I, 38.

deficere: ne patiatur civitatem pravis adolescentium consiliis ... deficere; G VII, 39.

duci: quo consilio ducerentur; G I, 40, a.

facere: nihil earum rerum publico factum consilio; G V, 1. nihil publico factum consilio demonstrant; G VII, 43. ut id non hominum consilio, sed deorum voluntate factum putarent; G VIII, 43. quasi vero id Caesar ... non prudentissimo consilio fecisset; A 24, b. hoc eo consilio fecit, ne quis sibi morae quicquam fore speraret, et ut omnes ... parati essent; Af 1. id eo consilio fecerat, quod suum dextrum latus munitionibus adiuvabatur; Af 60.

interficere: Senones ... Cavarinum ... interficere publico consilio conati; G V, 54.

mandari: ne quis enuntiaret, nisi quibus communi consilio mandatum esset; G I, 30.

permitti: summa imperii ... communi consilio permissa Cassivellauno; G V, 11.

persolvere: consilio deorum ... ea (pars) princeps poenas persolvit; G I, 12.

praeteriri: † Philippus et Cotta privato consilio praetereuntur; C I, 6, b.

relinquere: quod eo consilio ... domos suas Helvetii reliquissent, uti ... inferrent; G I, 30.

superare: cum non minus esset imperatoris consilio superare quam gladio; C I, 72.

suscipi: ut potius privato paucorum ... quam regio consilio susceptum bellum videretur; C III, 109.

transire: qui (Germani) eo consilio Rhenum transierant, ut Ambiorigis fines depopularentur; G VI, 42.

venire: alio se in hiberna consilio venisse; G III, 6.

vincere: Ariovistum ... magis ratione et consilio quam virtute vicisse; G I, 40, c.

zum Satz: eo consilio, uti frumento ... Caesarem intercluderet; G I, 48. eo consilio, ut ... castellum expugnarent; G II, 9. eo consilio, ut

in summam contemptionem hostibus veniat; G V, 49. id hoc consilio, ... ne ... advolaret; G VII, 72. (montem) occupare, co consilio, uti ... contenderet; C I, 70. hoc consilio, nt ... facultatem haberet; C III, 29. id boc consilio, nt ... clauderet; Af 59. id hoc consilio, si posset Vergilius ... a pertinacia deduci; Af 86.

2. **Präpositionen:** de: Haedu ide consilio legatorum ... copias ... Biturigibns mittunt; G VII, 5.

in: quo in consilio ... nonnullae buiusmodi sententiae dicebantur; G III, 3. in quo (consilio) ... fames esset timenda; G V, 29. disputatur in consilio ab Petreio atque Afranio; C I, 67. haec vincit in consilio sententia; C I, 67. quod *in* huiusmodi militum consiliis otium maxime contrarium esse arbitrarentur; C II, 30. magna .. inter eos in consilio fuit controversia, oporteretne ..; C III, 82, b. L. Domitius in consilio dixit placere sibi ..; C III, 83. in consilio superioribus diebns dixerat, ... fore ..; C III, 86. haec cum facta sunt in consilio; C III, 87. haec principes in consiliis contionibusque agitabant; A 3. in eius (imperatoris) scientia et consilio omnia sibi proclivia omnes fore sperabant; Af 10.

sine: non haec omnia fortuito aut sine consilio accidere potuisse; G VII, 20, a. C. Caesarem ... subito commutatum non sine magno consilio suspicabantur; Af 35, a.

consimilis, sehr ähnlich: ificia: creberrima .. aedificia fere Gallicis consimilia (sunt); G V, 12.

figura, varietas: harum (alcium) est consimilis capris figura et varietas pellium; G VI, 27.

profectio: ut consimilis fugae profectio videretur; G II, 11.

consisto, stehen bleiben, Halt machen, sich aufstellen, stocken, festen Fuß fassen, beruhen: I, 1. facultas: neque consistendi ... facultatem dederunt; G V, 17.

locus: locum consistendi Romanis in Gallia non fore; G VII, 37. ut ipsis consistendi in suis munitionibus locus non esset; C II, 16.

potestas: in muro consistendi potestas erat nulli; G II, 6.

2. verbal: cum Caesar ... consistere iuberet; C III, 69.

II. alqs: ubi constitissent; G I, 13. qui in superiore acie constiterant; G I, 24. cum ab extremo agmine, ad qnos ventum erat, consisterent; G II, 11. quae .. (quisque) prima signa conspexit, ad haec constitit; G II, 21. ne saucio quidem eius loci, nbi constiterat, relinquendi ... facultas dabatur; G III, 4. ne in locis quidem superioribus (reliquos) consistere patinntur; G III, 6. prius in hostium castris constiterunt, quam ..; G III, 26. nostri simul in arido constiterunt; G IV, 26. iusserunt pronuntiare, ut ... in orbem consisterent; G V, 33. neque quemquam prope audere consistere; G VI, 23. (Baculus) in porta consistit; G VI, 38. nt in munitiouibns consistere audeant; G VI, 38. ut in iugo consistant; G VI, 40. qui in iugo constiterant; G VI, 40. quod nostros iam constitisse in munitionibns videbant; G VI, 41. qui negotiandi causa ibi constiterant; G VII, 42. eorum nt quisque primus venerat, sub muro consistebat; G VII, 48. ubi (Caesar) constiterat; G VII, 49. cum tectis expulsi nullo loco diutius consistere auderent; G VIII, 5. Drappes unaque Lucterius ... in finibus consistunt Cadurcorum; G VIII, 32. huno ... pauci Caesaris consecuti milites consistere coëgerunt; C I, 13. Caesar ... ad oppidum constitit; C I, 16. (Caesar) sub castris Afranii constitit; C I, 41. qnod sub ipsis radicibus montis (nostri) constiterant; C I, 45. Afranius ... locis superioribus constitit; C, I, 65. Afranins ... collem quendam nactus ibi constitit; C I, 70. ut ... in locis superioribus consisterent; C I, 79. consistunt necessario; C I, 81. quo (loco Curio) superioribus diebus constiterat; C II, 33. XVI milium spatio (Curio) constitit; C II, 41, a. cum prope Dyrrhachium Pompeius constitisset; C III, 13. ex iniquo progressi (Pompeiani) loco in summo constiterant; C III, 51, b. ut ... neque quisquam omnino consisteret; C III, 69. ipse (Caesar) contra Pompeium constitit; C III, 89. qui in vallo constiterant; C III, 95. neque ibi (Pompeius) constitit; C III, 96. Pompeiani in quodam monte constiterunt; C III, 97. ipse (Pompeins) ad ancoram una nocte constitit; C III, 102, a. nbi primum ... pauci nostri in litore constiterunt; A 17. in aedificiis consistere ausi non sunt; A 18. non .. plures consistere angustiae loci patiebantur; A 19. (Scipio) constitit in campo; Af 30. Caesar ... in eo loco ... ante oppidum constitit; Af 41. quo (loco Scipio) constiterat; Af 42. (Scipionem) loco .. se magis defendere ... quam in campo comminns consistere audere; Af 42. egone contra Caesarem ... adversus armatnsque consistam? Af 45. ibi consistunt; Af 58. Caesar ... in acie constitit; Af 75. V milibus passuum ab suis castris ... (Caesar) constitit in campo; Af 77. in quodam colle consistunt; Af 85, b. Caesar ... statim ex itinere ante oppidum Thapsum constitit; Af 86. nostri ... planicie iniquiore loco constiterunt; H 25, a.

administratio: omnis administratio belli consistit; C II, 12.

agmen: consistit agmen; G VII, 67.

barbari: barbari constiterunt; G IV, 25.

certamen: omne certamen in virtute consistit; A 15.

cives: qui (cives Romani) negotiandi causa ibi constiterant; G VII, 3.

cohortes: cum hae (cohortes) perexiguo intermisso [loci] spatio inter se constitissent; G V, 15. quae (cohortes) in ponte ac prima mole constiterant; A 20, b.

commeatus: magnos commeatus ... ad flumen constitisse; C I, 51.

copiae: copiae ... contra munitiones pontis latiore loco constiterunt; A 19.

equites: equites Ariovisti pari intervallo constiterunt; G I, 43. ut eorum (equitum) nemo consisteret; C III, 93, b. in quo (loco equites) paulo ante constitissent; Af 31, a.

equitatus: etsi (equitatus) deiectis atque inferioribns locis constiterat; C I, 46.

eventus: in eius diei casu suarum omnium fortunarum eventum consistere; C II, 5.

fructus: omnium superiorum dimicationum fructum in eo die atque hora docet consistere; G VII, 86.

hostis: eius adventu hostes constiterunt; G IV, 34. procul a castris hostes in collibns constiterunt; G V, 17. hostes ... in foro ac locis patentioribns cuneatim constiterunt; G VII, 28. hostem ... sub muro consistere cogit; C I, 45.

legio: futurum, nt reliquae (legiones) contra consistere non auderent; G II, 17. cum in dextro cornu legio duodecima ... constitisset; G II, 23. ... quae (legio) iuxta constiterat; G II, 26. quae (legio) pro subsidio paulo aequiore loco constiterat; G VII, 51. legiones ... infestis contra hostes signis constiterunt; G VII, 51. ubi septima legio constiterat; G VII, 62, a. quae (legio) in eo cornu constiterat; C I, 44. priusquam plano legiones explicari et consistere possent; C II, 26. quae (legio) ei proelio in acie constiterat; Af 78, b.

reliquae (legiones) ex fugitivis † auxiliares consistebant; H 7.
legionarii: snbito legionarii consistunt; Af 6.
miles: nt in sinistra parte acie (milites) constiterant; G II, 23. militibus ... simul ... in flnctibns consistendum ... erat; G IV, 24. qnod (milites) ... neque signo recipiendl dato constitissent; G VII, 52. nbi (milites) constiterant; C I, 86. ad medium fere spatium (milites) constiterunt; C III, 93, a. inbet milites ... in opere consistere; Af 31, a. qui (milites, tirones) postquam ... ante suggestnm constiterunt; Af 44. gravis .. armatnrae miles simnlatque ab iis ‖ bis ‖ insectatns constiterat; Af 71.
naves: nt ... in vadis (naves) consisterent tutius; G III, 13, b. profectae (naves) ex portu nostris adversae constiterunt; G III, 14, a. nostrae naves dnae ... contra Lissnm in ancoris constiterunt; C III, 28, a. (Caesar) ad eas, quae longius constiterant, naves adnatavit; A 21.
officium: quorum (Iadertinorum) semper in rempnblicam singulare constiterat officinm; A 42, a.
pars: maior .. pars eorum (Germanorum) victns in lacte, caseo, carne consistit; G VI, 22. sic omninm ordinum partis in misericordia constitisse; C I, 85, a.
salns: ita exiguo tempore magnoqne casn totius exercitus salus constitit; C III, 14. cum illi celerem in ea re vietoriam, bi salntem suam consistere viderent; C III, 111.
signn: nt ... legiounm signa consistere inberent; C I, 79.
spes: cum in nna virtnte omnis spes salutis consisteret; G II, 33. cum omnis Gallicis navibns spes in velis armamentisque consisteret; G III, 14, b.
tirones: ſ. miles; Af 44.
viatores: nti .. viatores etiam invitos consistere cogant; G IV, 5.
victoria: ſ. salns.
vita: vita omnis in venationibns atqne in studiis rei militaris consistit; G VI, 19.

consobrinus, Vetter: Vercassivellauno Arverno, consobrino Vercingetorigis, summa imperii traditur; G VII, 76.

consolatio, Trost, Beruhigung: minuere: Caesar suorum timorem consolatiene et ratione minuebat; A 8.
sanare: timentes omnium animos consolatione sanat; G VIII, 38.

consolor, ermutigen, beruhigen: I. alqs: consolatns rogat, finem orandi faciat; G I, 20. consolatus cohortatusqne est, ne se admodum animo dimitterent; G VII, 29. consolatus consurgere iussit; C III, 98.
II. alqm: consolatns Indutiomarum hortatnsqne est, nti in officio maneret; G V, 4. Caesar in fidem receptos consolatus; A 32.
milites: milites consolatnr et confirmat; G V, 52. sic milites consolatns; G VII, 19.

conspectus, Anblick, Aussicht, Gesichtskreis: I. Subject: cogit: non enim has (naves) aut conspectus patriae ant propinqnorum praecepta ad extremnm vitae periculum adire cogebant; C II, 7.
patet: dextrum sinistrumque corun ... in conspectu patenti adversariorum constituit; Af 42.
II. nach Verben: 1. efflagito. illnstriores notissimique conspectnm amicorum propinqnorumqne efflagitabant; Af 56.
fero: neqne vero conspectum aut impetum nostrorum tulerunt; C III, 51, a.
fngio: qnod (non) ... conspectnm multitudinis fugerat; G VII, 30.
perfero: indignantes milites, .. qnod conspectum suum bostes perferre possent; G VII, 19.
2. aboo ex: nec plane etiam abisse (Ambiorigem) ex conspectu; G VI, 43. navigium ... auxilio .. tempestatis ex conspecta abiit; C II, 22.
addnco in: in conspectum hostium celerius opinione eorum exercitum addncit; G VIII, 8. Cominium ... in conspectnm suum prohibet addnci; Af 46.
assisto ln: filium puerili aetate in pnblico in conspectu patris assistere turpe ducunt; G VI, 18.
colloco in: qnas (iegiones) ... terroris gratia in conspectn Caesaris collocaverat; Af 70.
constitno in: omnis nlarios in conspecta hostium ... constituit; G I, 51. Pompeius habuit castra constituta in conspectn dnorum oppidorum; H 8. ſ. I. patet.
dednco ex: noctu ex adversariorum conspectu se dedncerent; H 18, b. — in: prins ... quam (Lentulus) in conspectum Caesaris dedncatur; C I, 22.
discedo ex: (Caesar) celeriter ex conspecta castrorum discessit; C III, 75.
do in: qui (loricati viri) simul in conspectum oppidi se dederunt; H 4. caput allatum st populo datum est in conspectum; H 39.
pono in: in conspectn fereque e regione castris castra ponebant; G VII, 35. in montibus castra habuit posita Pompeins in conspectu utrorumque oppidorum; H 7.
profero in: matresfamiliae ... liberos in conspectum proferre coeperunt; G VII, 48.
removeo ex: omnium ex conspectu remotis equis; G I, 25.
revertor in: numquam se amisso exercitu ... ln eius (Caesaris) conspectnm reversurum; C II, 42.
snm in: qui (mons) erat in conspectu omnium excelsissimns; C I, 70. vestigio temporis primum agmen erat in conspectn; C II, 26. portam, quae ... in conspectu Pompei castrorum fuerat, aperuerunt; H 16, a. boc erat in omnium conspectu; H 29, a.
tego a: flamma copias omnes repente a conspectu texit Romanorum; G VIII, 15.
venio in: nt non prius fuga desisterent, quam in eonspectnm agminis nostri venissent; G IV, 12. postea .. quam equitatns noster in conspectum venit; G IV, 37. qno facto statuisse Commius dicebatnr numquam in conspectum cuiusquam Romani venire; G VIII, 23. etsi (Fabins) nondum in conspectnm venerat hostibns; G VIII, 27. cum repente confertae legiones in conspectum bostinm veninnt; G VIII, 29. ne in conspectum veniat cuinsquam Romani; G VIII, 48, c. opus esse in conspectum exercitum venire; C II, 27. haec acta diebus XL, qnibns in conspectum adversariorum venerit Caesar; C II, 32, b. ne quod subsidinm expectanti Caesari in conspectum venire posset; C III, 8. cum in conspectum eius (Achillas) venissent; C III, 109. (Caesar) post diem quartum cum longis paucis navibns in conspectum Africae venit; Af 2.
III. Umstand: 1. perterreri: Labiennus ... signorum conspectu perterritus; Af 75.
abl. comp.: non sibi regnum ipsum conspectu Caesaris esse iucnndins; A 24, b.
2. in: nt paene in conspectu exercitns nostri agri vastari ... non debuerint; G I, 11. cum pro se quisque in conspectu imperatoris ... operam navare cuperet; G II, 25. qnod in conspectu Caesaris atque omnis exercitus res gerebatur; G III, 14, b. quos in conspectu Galliae interficere vereretur; G V, 6. quorum (nuntiorum) pars

deprehensa in conspectu nostrorum militum ... necabatur; G V, 45. in conspectu multitudinis ... necatur; G V, 56. quod in conspectu omnium res gerebatur; G VII, 80. non intermittunt .. cotidiana proelia in conspectu utrorumque castrorum; G VIII, 13. res .. gerebatur ... in conspectu exercitus nostri; G VIII, 42. omnes .. (cetrati) ... in conspectu utriusque exercitus interficiuntur; C I, 70. in eius (Otacilii) conspectu crudelissime interficiuntur; C III, 28, b. Labienus ... in omnium conspectu (captivos) interfecit; C III, 71. ne turpem in conspectu contumeliam acciperet; A 11. hos .. diutius in nostro conspectu gloriari; A 15. in oppidi conspectu loco excelso facit castra; A 59. prius, ... quam ... possessiones .. in conspectu suo rapinis ... consumerentur; A 60. in conspectu suo statim captivum interfici iubet; Af 4. in conspectu oppidanorum milites collaudat; Af 86. hoc in conspectu utrorumque castrorum gerebatur; H 14. in conspectu .. nostro hospites ... iugulare ... coeperunt; H 15.

IV. Lücken: † nam idcirco propter suo praesidio fuisset conspectus; H 38. * conspectu omnium ad pugnam contendunt; H 40, a.

conspicio, erblicken, gewahren, sehen: I, 1. acc. c. inf.: qui (calones) ... nostros victores flumen transisse conspexerant; G II, 24. ubi paulatim retorqueri agmen ad dextram conspexerunt; C I, 69.

2. acc. c. partic.: ubi ex litore aliquos singulares ex navi egredientes conspexerant; G IV, 26. quos (milites) laborantes conspexerat; G IV, 26. cum procul Ambiorigem suos cohortantem conspexisset; G V, 36. qui paulo ante ex castris fugientes suos conspexerant; C III, 70. — cum ... superiora loca multitudine armatorum completa conspicerentur; G III, 3. ibi in omnibus collibus expositas hostium copias armatas conspexit; G IV, 23. sub sinistra Britanniam relictam conspexit; G V, 8. quos (milites) ubi Afranius procul visos cum Petreio conspexit; C I, 65. postquam in litore relictam navem conspexit; C II, 23. Curio castra Vari conspicit muro oppidoque coniuncta ad portam; C II. 25, a.

II. alqm: quos cum apud se in castris Ariovistus conspexisset; G I, 47. hos item ex proximis navibus cum conspexissent; G IV, 25. cum (Lusitanus) a Caesaris praesidio fuisset conspectus; H 38.

alqd: quod ubi conspexit; A 45. quod ubi Caesar conspexit; Af 39.

aedificia: omnes vici atque omnia aedificia, quae quisque conspexerat, incendebantur; G VI, 43.

cohortes: ne ex hostium castris (cohortes) conspici possent; G III, 26.

equites: ubi primum nostros equites conspexerunt; G IV, 12.

equitatum: quem (equitatum) simulatque oppidani conspexerunt; G VII, 12.

feras: neque ferae, quam conspexerunt, (uri) parcunt; G VI, 28.

hostem: cum procul hostis conspici posset; Af 12.

incendia: in omnibus partibus incendia conspiciuntur; G VII, 15.

milites: milites ... in summo colle ab hostibus conspiciebantur; G II, 26.

pulverem: pulvis ingens conspici coeptus est; Af 12.

signa: quae .. (quisque) prima signa conspexit; G II, 21. signa legionum duarum procul ab utrisque conspiciuntur; C I, 40, b.

tragulam: tertio die a quodam milite (tragula) conspicitur; G V, 48.

vicos: s. aedificia.

conspicor, erblicken, gewahren: I. equitatus: conspicatus equitatus Caesaris in cohortis impetum fecit; C I, 70.

II, 1. indir. Frage: ex loco superiore, quae res in nostris castris gererentur, conspicatus; G II, 26.

2. acc. c. part.: calones perterritos hostes conspicati; G II, 27.

III. alqm: Vercingetorix ex arce Alesiae suos conspicatus; G VII, 84. hunc (Domitium) conspicatae naves; C II, 22. quae (cohortes) fugientes conspicatae; C III, 64.

alqd: id conspicati Helvetii; G I, 25.

agmen: agmen Haeduorum conspicatus; G VII, 40.

caedem: conspicati ex oppido caedem et fugam suorum; G VII, 88.

copias: hostium copias conspicatus est; G V, 9.

equites: conspicatus (aquilifer) equites nostros; C III, 64.

equitatum: quae (cohortes) procul equitatum Caesaris conspicatae; C I, 24.

exploratores: Allobroges .. conspicati in itinere exploratores Domitii; C III, 79, b.

fugam: s. caedem.

milites: quarum cohortium milites postero die ante oppidum Iuba conspicatus; C II, 44.

multitudinem: multitudinem hostium conspicatur; G V, 49.

navem: conspicatae .. naves triremes duae navem D. Bruti; C II, 6. hanc (navem) conspicati hostes; A 11. legiones duae ... conspicatae Caesarianas naves; Af 53.

receptum: celerem eorum (equitum) receptum conspicati; C III, 38.

signa: barbari signa procul conspicati oppugnatione desistunt; G VI, 39.

tumulos: multis in civitatibus harum rerum exstructos tumulos ... conspicari licet; G VI, 17.

IV. mit doppeltem Accusativ: vacua castra hostium Caesar conspicatus; G VII, 45, h.

conspiro, übereinstimmen, sich verschwören: civitates: priusquam plures civitates conspirarent; G III, 10.

milites: milites legionis IX subito conspirati pila coniecerunt; C III, 46.

constanter, standhaft, mutig, einstimmig: ago: qui (miles) ... cum constanter agendum sibi videret; Af 84.

aspernor: ea (munera) constanter omnia aspernabatur; A 36.

facio: ubi ... constanter .. in eos ... impetum fecerunt; A 17.

nuntio: hi constanter omnes nuntiaverunt manus cogi; G II, 2.

proelior: (pedites) constanter proeliantur; G VIII, 19, a.

pugno: cum item ab hostibus constanter ... pugnaretur; G III, 25.

sustineo: nostri constanter incursum sustinent insidiatorum; G VIII, 18.

transeo: Germani ... cum constantius universi paludem transissent; G VIII, 13.

constantia, Ausdauer, Standhaftigkeit: I. deest: non sibi vires defuisse ad resistendum Romanis, sed constantiam; G VIII, 39.

habet: quantum haberet in se boni constantia; G I, 40, h.

II, 1. collando: senatus virtutem constantiamque collaudat; C I, 6, a.

praesto: ut ... bano virtutis constantiam in tua victoria ... praestarem; H 17.

2. praesto: tali virtute et constantia [futurum] me in te praestabo; H 19.

3. dubito de: an ... de eorum fide constantiaque dubitatis? G VII, 77, c.

III. redigere: oppidum ... perseverantia constantiaque oppugnandi ... in suam redegit potestatem; A 26.

2. cum: impetum Mithridates magna cum prudentia [constantiaque virtutum] ... sustinuit; A 27.

consterno, bedecken, decken, belegen: alqd: quidquid est contignatum cratibus consternitur; C II, 15.

contabulationem: eam .. contabulationem summam lateribes lutoque constraverunt; C II, 9, b.

naves: in quibus (navibus) erant constratae IV; C III, 7. (naves) constratae numero XVI; C III, 27. e quibus (navibes) erant XX constratae; C III, 101, a. praeter has (naves) ... constratae omnes; C III, 111. IV ad eam (navem) constratae naves et complures apertae contenderunt; A 11. alteram insulae partem ... constratis uavibus aggreditur; A 17.

paludem: pontibus palude constrata; G VIII, 14, b.

pontes: pontibus traiectis constratisquo; G VIII, 9.

tabernacula: (videre licuit) recentibus cespitibus tabernacula constrata; C III, 96.

tigna: baec (tigna) ... longuriis cratibusque consternebantur; G IV, 17.

triremem: appulsa .. ad proximum litus trireme constrata; C II, 23.

consterno, erschrecken, aufregen: alqm: Galli ... sic sunt animo confirmati || consternati ||, ut ..; G VII, 30.

bostes: (hostes) consternati profugiunt; G VIII, 19, b.

constipo, zusammendrängen: ut (hostes) se sub ipso vallo constipaverant; G V, 43.

coustituo, aufstellen, hinweisen, einsetzen, einrichten, gründen, festsetzen, ordnen beschließen, erklären: I. **absolut:** 1. **unpersönlich:** ut erat constitutum, ... legati revertuntur; G IV, 11.

2. alqs: Caesar, ut ante constituerat, duas acies bostem propelsare ... iussit; G I, 49. Caesar, ut constituerat, in Italiam ... proficiscitur; G VII, 1. illi .. maturius, quam coustituerant, castra ponunt; C I, 65. quae per arbitrum fierent, ut Caesar praesens constituerat; C III, 20.

II. **mit Ergänzung:** 1. de: nam fere de omnibus controversiis publicis privatisque (druides) constituunt; G VI, 13, a.

2. ut: sententiis dictis constituunt, ut ii ... oppido excedant; G VII, 78. constituit, ut arbitri darentur; C III, 1. se cum familia constitutum habuisse, ut una transfugerent; H 19.

3. **indirecte Frage:** quid ... vectigalis populo Romano Britannia penderet, constituit; G V, 22. armorum quantum quaeque civitas ... efficiat, constituit; G VII, 4, b. reliqua qua ratione agi placeat, constituunt; G VII, 37. quid quoque pacto agi placeat, occulte inter se constituunt; G VII, 83. paucis, quae fieri vellet, Uticae constituit atque imperavit; C II, 44. quae (navis) ... cui subveniat, constituit atque imperat; A 14.

4. **Infinitiv:** consilium .. fugae capere constituit; C I, 19. constituerunt ea ... comparare, iumentorum ... numerum coëmere, sementes ... facere, ... amicitiam confirmare; G I, 3. Galba ... constituit cobortes duas in Nantuatibus collocare; G III, 1. constituit Curio ... proelio rem committere; C II, 33. proelio rem committere constituit; C II, 38. comparare, confirmare: s. coëmere. eo .. omnem belli rationem couferre constituit; C III, 81. hic Romanorum adventum exspectare atque ibi decertare constituisse; G IV, 19. Massilienses ... sese dedere sine fraude constituunt; C II, 22. cum proelio dimicare constituerunt; G VI, 17. etsi prohibere Pompeius ... et dimicare non constituerat; C III, 44, b. Caesar ... plures in partes exercitum dimittere constituit; G VIII, 24. discedere a nobis et novam tentare fortunam ... constituerunt; C III, 60. navigia ... emittere ... constituerunt; A 19. quod ... Italia excedere constituerat; C I, 27. constituunt ipsi *his* locis excedere; C I, 61. aes alienum ... constituit exsolvere; A 49. auxilia Germanorum exspectare constituunt; G VI, 7, a. Suevos adventum Romanorum exspectare constituisse; G VI, 10. ibi ... legionum adventum exspectare ... constituit; C III, 13. ibi adventum exspectare Pompei ... constituit; C III, 81. s. decertare. castra facere constituit; C I, 41. quod mea sponte facere constitueram; F 18. s. coëmere. bellum cum Germanis gerere constituit; G IV, 6. constituent .. communi consilio bellum ad Ilerdam ... gerere; C I, 38. huno secum babere in primis constituerat; G V, 6. ipse ... in vico Veragrorum ... biemare (constituit); G III, 1. cum constituisset hiemare in continenti; G V, 22. ipse ... circum Samarobrivam trinis hibernis hiemare constituit; G V, 53. ipse Bibracte hiemare constituit; G VII, 90. hiemare Dyrrhachii ... constituerat; C III, 5. plures intermittere dies ... constituerant; C I, 59. ipse ... ad flumen Scaldem ... ire constituit; G VI, 33. constituerat ... prior proelio non lacessere; C I, 82. ipse interea ... in Gallia morari constituit; G V, 24. constituisse .. Bellovacos omnium principum consensu ... offerre se ad dimicandum; G VIII, 7. noctu constituerant pabulari; C I, 59. constituerat gloriam ... eorum (adversariorum) pati; Af 31, c. in eo loco permanere (constituisse); G VIII, 7. longius constituerat suam non producere aciem; A 38. cum (Caesar) ... ad bostem proficisci constituisset; G VII, 32. constituunt omnium concensu ... proficisci; G VIII, 34. in Hispaniam proficisci constituit; C I, 30, a. postridie constituunt proficisci; C I, 67. Caesar ... constituit non progredi longius; G VI, 29. prohibere. s. dimicare. constituerat nullam partem belli in Hispaniis relinquere; C II, 18, b. constituerat signa inferentibus resistere; C I, 82. quem ad diem Caesar ... reverti constituerat; G VI, 35, a. bos (expeditos) certo signo revocare constituit; C I, 27. tentare: s. discedere. quarum rerum causa traducere exercitum constituerat; G IV, 19. coustituunt ... in Celtiberiam bellum transferre; C I, 61. Caesar ... duabus de causis Rhenum transire constituit; G VI, 9.

5. **accus. c. infin.:** concilio convocato constituerunt optimum esse domum suam quemque reverti; G II, 10.

6. **Gerundiv:** de obsessione non prius agendum constituit; G VII, 36. eos retinendos non constituit; G VII, 54. † in quo || neque || sibi prope murum adversariis || cum adversariis proeliandum || constituebant; H 29, b.

III. **mit einfachem Object:** alqm: ubi eos

(Helvetios) Caesar constituisset; G I, 13. neque se praesidium, ubi constitutus esset, ... tenere posse; C III, 36, b. ſ. copias; G I, 51.

alqd: Helvetii id, quod constituerant, facere conantur; G I, 5. quod ipsi (inimici) constituissent; G VIII, 53.

aciem: ſ. **acies,** II, 1. constituo (10 St.) S. 18, a.

aedificia: constitutis repente exiguis ad necessitatem aedificiis; G VIII, 5.

alarios: omnis alarios in conspectu hostium pro castris minoribus constituit; G I, 51.

castellum: ſ. **castellum,** II, 1. constituo (3 St.) S. 136, a. — castra: ſ. **castra,** II, 1, constituo (7 St.) S. 137, b.

cohortem: ut cohortes ... sub infimo colle ab dextro latere hostium constitueret; G VII, 49. cohortes in acie LXXV constitutas habebat; C III, 89. constitue (cohortem) contra me; Af 45.

copiam, copias: generatim .. (copias) constituerunt paribus intervallis, Harudes, Marcomanos, Triboces ..; G I, 51. pedestres .. copias ... in locis superioribus constituunt; G VII, 79. (copias) in medio colle sub castris constituit; C I, 41. pedestrem .. copiam in secunda acie minus CCCC passus constituunt; Af 38. celeriter .. iis (copiis) instructis ante suas munitiones ... constituit; Af 58.

cornu: dextrum sinistrumque cornu ... in conspectu patenti adversariorum constituit; Af 42.

diem: die constituta causae dictionis; G I, 4. ubi ea dies, quam constituerat cum legatis, venit; G I, 8. diem concilio constituerunt; G I, 30. uti .. iterum colloquio diem constitueret; G I, 47. posterum diem pugnae constituit; G III, 23. † denique || diemque || ei rei constituit diem huc || constituit ||; G VII, 64. certa .. eius rei die constituta; C III, 33.

documentum: egomet ipse documentum more militari constituam; Af 54, a.

elephantos: in ordinem elephantos constituit; Af 27. elephantos .. LX ... ante oppidum instructos constituit; Af 86.

equites: quos (equites) ... uti frenatos constituerat || frenato condocuerat ||; Af 19, b.

exercitum: Pompeius ... sic pro castris exercitum constituebat, ut .. C III, 56.

hiberna: Caesar in Belgis omnium legionum hiberna constituit; G IV, 38.

horrea: locis certis horrea constituit; C III, 42.

imperia: in se novi generis imperia constitui; C I, 85, b.

iter: Caesar iter constitutum ire contendit; Af 6.

legionem: legionem Caesar ... passibus ducentis ab eo tumulo constituit; G I, 43. reliquas sex legiones pro castris in acie constituit; G II, 8. legiones in acie pro castris constituit; G IV, 35. tribus ante exactam hiemem et constitutis et adductis legionibus; G VI, 1. paulum progressam (legionem) inferiore constituit loco; G VII, 45, b. legiones .. pro castris constituit; G VII, 70. quas (legiones) pro vallo constituerat; G VII, 70. reliquas legiones in armis expeditas contra hostem constituit; C I, 42. quam (legionem) ex genere civium suorum Deiotarus armatura disciplinaque nostra constitutam habebat; A 68. quas (legiones) ille (Deiotarus) disciplina atque armatura nostra complures annos constitutas habebat; A 34, b. ipse (Scipio) legiones ... in acie constituit; Af 78, a.

modum: quoniam (homines) ipsi sibi neque modum neque terminum constituunt; Af 54, a.

naves: aperto ac plano litore naves constituit; G IV, 23. quod naves propter magnitudinem nisi in alto constitui non poterant; G IV, 24. naves longas ... ad latus apertum hostium constitui ... iussit; G IV, 25. reliquas (naves) subsidiarias in secundo ordine constituunt; A 14.

numerum: magno numero iumentorum in flumine ... constituto; C I, 64.

operam: vestro imperatori quam constituistis operam date; C III, 91.

oppidum: quod oppidum (Cingulum) Labienus constituerat suaque pecunia exaedificaverat; C I, 15, a.

ordinem: ut intra silvas aciem ordinesque constituerant; G II, 19. agminis ordinem ita constituit, ut ..; G VIII, 8.

partem: parte copiarum pro vallo constituta; A 37. oppidorum magna pars ... natura excellentibus locis est constituta; H 8.

pacem: prope iam *pace* constituta; A 63, b.

poenam: arbitros inter civitates dat, qui litem aestiment poenamque constituant; G V, 1. praemia poenasque (druides) constituunt; G VI, 13, a. capitis poenam iis, qui non paruerint, constituit; G VII, 71.

praesidia: praesidia in Rutenis ... constituit; G VII, 7.

praefectos: praefecti constituebantur; G VII, 76.

praemia: ſ. poenam; G VI, 13, a.

provincias, regiones: quas in provincias regionesque (Caesar) venisset, eas ita reliquere constitutas, ut ..; A 65, a.

rem: ea re constituta; G II, 11. quas (res) constituissent; G III, 4. his constitutis rebus; G IV, 18. 23. VI, 9. VII, 9. 64. C II, 37. III, 85. his rebus constitutis; G V, 5. VI, 5. C I, 38. ibi rebus omnibus provinciae et finitimarum civitatum constitutis; A 66. omnibus rebus diligentissime constitutis; Af 88, a.

sagittarios: sagittarios ante aciem constituit; Af 13.

signa: legieni || legionis || .. decimae ... signa constituit; G VII, 47, a.

supplicium: gravissimum .. ei rei supplicium cum cruciatu constitutum est; G VI, 17. supplicia constituit in eos ... ea, quae morte essent miseriora; A 41.

tabernaculum: ubi Caesaris castra posita tabernaculaque constituta ... animum adverterunt; C I, 80. tabernaculum secundum litus ipsum constituit; Af 1.

tempus: tempore eius rei constituto; G VII, 2. certum .. ei rei tempus constituitur; C III, 19, b.

terminum: ſ. modum.

turrim: turribus .. constitutis; G II, 12. ubi ... turrim procul constitui viderunt; G II, 30. in extremo ponte turrim tabulatorum quattuor constituit; G VI, 29. Caesar ... turres duas constituere coepit; G VII, 17, a.

IV. **mit doppeltem Accusativ:** quem (Commium) ipse Atrebatibus superatis regem ibi constituerat; G IV, 21. Cavarinum, quem Caesar apud eos regem constituerat; G V, 54. Caesar Aegypto atque Alexandria potitus reges constituit, quos Ptolemaeus testamento scripserat; A 33. qui ... paucis diebus reges constituti; A 33. Mithridaten Pergamenum ... regem Bospori constituit; A 78. qui oppidum Mundam sibi constituissent praesidium; H 32, a. — adversas .. naves hostibus constituit; A 14. initio quaesturae suae eam provinciam ex omnibus provinciis sibi peculiarem constituisse; H 42, a.

V. **Lücke:** cum antea constituisset ... copiis ... accitis *; Af 26, a.

consto, feststehen, bestehen, fortbestehen, beruhen, kosten: I, 1. **indirecte Frage:** neque satis Bruto ... vel tribunis militom centurionibusque ... constabat, quid agerent; G III, 14, a.

2. accos. c. inf.: quem numerum barbarorum ad castra venisse constabat; G III, 6. nbi Caesarem primum esse bellum gesturum constabat; G III, 9, b. quae (milia L) ... convenisse constabat; G III, 26. qood omnibus constabat hiemari in Gallia oportere; G IV, 29. quos (servos et clientes) ab iis dilectos esse coustabat; G VI, 19. multa .. in ea (silva Hercynia) genera ferarum nasci constat; G VI, 25. constabat inter omnes ... dorsum esse eius logi prope aequum; G VII, 44. qoem (centurionem) inter suos eo die dixisse constabat ..; G VII, 47, b. coustat .. inter omnes nihil tam operose ab aliis esse perfectum; G VIII, pr. a. cum coustaret Drappetem ... provinciam petere; G VIII, 30. etsi eam pecuuiam publicam esse constabat; C I, 23. ot numquam ... maiores aquas fuisse constaret; C I, 48, a. eius .. opera castellum ... conservatum esse constabat; C III, 58. cum ... Scipionem .. in Macedoniam venisse coustaret; C III, 57. coustabat Elide ... simulacrum Victoriae ... se ... convertisse; C III, 105. constat fugisse ex castris regem ipsum; A, 31.

II. alqd: qood nihil aobis constat; G VII, 5.

conventos: conventus is, qui ex variis generibus constaret; C II, 36.

mauipuli: ut paucis mutatis centurionibns iidem ordines manipulique constarent; C II, 28.

milia: haec (milia xx) constabant ex Gabinianis militibus; C III, 110.

numerus: nti numerus legionom constare videretur; G VII, 35.

ordiues; s. manipuli.

pericolom: qnod suum periculum in aliena vident salote constare; G VII, 84.

summa: paene in eo, si id oppidum retiuuissent, summam victoriae constare; G VII, 21.

victoria: quanto detrimento et quot virorum fortium morte uecesse sit constare victoriam; G VII, 19. victoriam in earum cobortium virtute constare; C III, 89.

constringo. fesseln: eius oppidi incolas ... vivos constrictosque in flammam coniciunt; Af 87, a.

construo. errichten: quod ... in oppido Zamae lignis congestis ... pyram construxerat; Af 91, a.

consuefacio. gewöhnen: ut consuefaceret milites hostium dolos, insidias, artificia cognoscere; Af 73.

consuesco. sich gewöhnen, perf. pflegen: I. **absolut:** alqs: quo consuerat intervallo hostes sequitur; G I, 22. Caesar ... maturius, quam consuerat, ad exercitum proficiscitur; G IV, 6. reliquas copias cum omnibus impedimentis, ut consueverat, misit; G VII, 35. fasces, ut consueverant, ... per manus ... traditos ante aciem collocarunt; G VIII, 15. cum ... omnia trepidantius ... ageret, quam superioribus diebus consuesset; C I, 19. cum se inferiores eiusdem ... saporis aqua dicerent uti, atque ante consuessent; A 6. quae consueverant navigia ... emittere ad molem constituerant; A 19. † ut consuessent, ... aversati sunt proelium facere; H 14. ut tuis consiliis ..., ut consuevi, ... utar; F 15.

II. **mit Infinitiv:** druides a bello abesse consuerunt; G VI, 14. quod plerumque in spe victoriae accidere cousuevit; G III, 26. quod plerumque iis accidere consuevit; G V, 33. quod in bello accidere consuevit; C III, 32, b. ut in civilibus dissensionibus accidere cousuevit; A 62. uti obsides accipere, non dare, consuerint; G I, 14. qoae (munera, dona) ... imperatores ab amicis accipere consuessent; A 70. se condiciones dare, uou accipere consuevisse; H 13, b. qui ... cum equitibus accurrere et refugere consueverant; Af 69, b. unde aquari reliqoisque rebus soblevari .. exercitus consuerat; Af 41. hi (milites) regum amicos ad mortem deposcere, hi bona locopletiom diripere, ... regis domum obsidere, regno expellere, alios arcessere ... consuerant; C III, 110. copias .. habebat ... bellare consuetas; Af 73. quibuscum communicare de maximis rebus Pompeius consueverat; C III, 18. cousuesse .. deos ... his ... impunitatem concedere; G I, 14. quod .. miles ... timori magis qoam religioni consolere consueverit: C I, 67. qoo ... conveuire cousueruut; G V, 21. qoo ... poberes armati convenire cousuerunt; G V, 56. com siuguli magistratus antiquitus creari atque regiam potestatem annum obtinere consuessent; G VII, 32. dare: s. accipere. deposcere: s. arcessere. qua (veste) supplices dominantes deprecari consuerunt; A 32. qoi (homines) per virtutem ... dimicare consuerunt; Af 73. has (naves) more praedonum diripere consuerunt; C III, 112, a. s. arcessere. inter quos dominari consuessent; G II, 31. quas (insulas) aestus efficere consuerunt; G VI, 31. qui dies maritimos aestus maximos in Oceano efficere consuevit; G IV, 29. quod insigne pacatum esse consuerat; G VII, 50, a. qui (Vellavii) sub imperio Arvernorum esse consuerunt; G VII, 75. ut (agmen) in expeditionibus esse consuevit; G VIII, 8. qui (Commius) ... ad omnes motus paratus ... esse consuesset; G VIII, 47. qui (rex Cotys) circum Thessaliam esse consuerat; C III, 36, b. causa .. obsidionis haec fere esse consuevit; C III, 47. quae (naves) praesidii causa Alexandriae esse consuerant; C III, 111. quae (res) usui militi esse consuevit; Af 47. qui (Thabenenses) sub dicione ... Iubae esse consuessent; Af 77. expellere: s. arcessere. ut quotannis facere consuerat; G V, 1. quod facere in eo consuerunt, cuius orationem approbant; G VII, 21. ut extremo vitae tempore homines facere consuerunt; C II, 41, b. quod (Caesar) aliis temporibus natura facere consuerat; A 71. qui (ventus) magnam partem omnis temporis in his locis flare consuevit; G V, 7. uti in declivi ... loco incitatos equos sustinere et brevi moderari ac flectere et per temonem percurrere et in iugo insistere et se ... citissime recipere consuerint; G G IV, 33. quos (equites) suae custodiae causa habere consuerat; C I, 75. evocatos cum telis secum habere consuerat; A 53. ubi (Scipio) praesidium equestre ... habere consuerat; Af 78, a. quos (CCC) ex legionibus habere expeditos consuerat; Af 78, b. populum Romanum victis ... ad suum arbitrium imperare consuesse; G I, 36. quod (stipendium) victores victis imponere consuerint; G I, 44, a. qui (Caesar) ultro consuesset bellum inferre ac lacessere proelio; Af 35, a. quae fere res ... futuri temporis timore ingravescere consuevit; C I, 52. † ut consueti insequi ‖ insequi: ‖ existimare posses paratissimos esse ad dimicandum; H 25, a. insistere: s. flectere. incursionis hostium signum, quod incendiis aedificiorum intellegi consuevit; G VIII, 3. quo itinere magno cum periculo ... mercatores ire consuerant; G III, 1. lacessere: s. inferre

equitatum .., qua consuetudine pabulatoribus mittere praesidio consuerat, praemittit; G VIII, 17. moderari: f. flectere. quibus (navibus) in Britanniam navigare consuerunt; G III, 8. obsidere: f. arcessere. obtinere: f. creari. neque ... eum locum ... dimitti consuerant ‖ censuerant ‖ oportere; C I, 44. quanta ex dissensionibus incommoda oriri consuessent; G VII, 33. quo in loco ... nostri pabulari consuerant; C III, 37, b. quod (stipendium) Aduatucis ... pendere consuesset; G V, 27, a. percurrere: f. flectere. qui (expediti) inter equites proeliari consuessent; G VII, 18. qui (pedites) inter eos (equites) proeliari consuerant; G VII, 65. quo (alces) se recipere consuerint; G VI, 27. f. flectere. refugere: f. accurrere. quod ... tribuni plebis VIII denique mense suarum actionum respicere ac timere consuerant; C I, 5. [in acie sedere Gallos consuesse]; G VIII, 15. qui (timor) fere bella ... sequi consuevit; C III, 1. multitudo carrorum etiam expeditos sequi Gallos consuevit; G VIII, 14, a. sublevari: f. aquari. qui longius subsidiari consuerant; G VIII, 13. quorum auxiliis, ... si qua bella inciderint, sustentaro consuerint; G II, 14. timere: f. respicere. Germanos consuescere Rhenum transire; G 1, 33. quam rem ... pro magnis hominum officiis consuesse tribui docebat; G 1, 43. qui iam ante ... ad Ambiorigem ventitare consuerat; G V, 27, a. qui eo mari uti consuerunt; G III, 8. quo plerumque genere in proeliis uti consuerunt; G IV, 24. quo (studio) in pedestribus uti proeliis consuerant; G IV, 24. humiliores, quam quibus (navibus) in nostro mari uti consuevimus; G V, 1. quo insigni in proeliis uti cousuerat; G VII, 88. hac (aqua) uti domini aedificiorum atque eorum familiae consuerunt; A. 5.

consuetudo, Gewöhnung, Gewohnheit, Herkommen, Brauch, Lebensweise, Umgang: 1. **Subject:** est: populi Romani hanc esse consuetudinem, ut socios ... auctiores velit esse; G 1, 43. quod apud Germanos ea consuetudo esset, ut matresfamiliae ... declararent ..; G 1, 50. non esse consuetudinem populi Romani accipere ab hoste armato condicionem; G V, 41. castra eorum, ut barbarorum fere consuetudo est, ... ad ripas fluminis esse domissa; G VIII, 36. non certis spatiis intermissis, ut erat superiorum dierum consuetudo; C I, 21. quod consuetudo eorum omnium est, ut sine utribus ad exercitum non eant; C I, 48, b. significatione ... fumo facta, ut erat superioris temporis consuetudo; C III, 65. neque, ut more ipsius (Caesaris) consuetudo superioribus temporibus fuerat, tabellas signatas dederat; Af 3. est in Africa consuetudo incolarum, ut in agris ... specus ... babeant; Af 65. fere apud exercitus haec est equestris proelii consuetudo; H 15.

fert: pulverem maiorem, quam consuetudo ferret, ... videri; G III, 32. maiore strepitu, ... quam populi Romani fert consuetudo, castra moveri iubet; G VI, 7, b. celerius, quam consuetudo fert equestris proelii, se receperunt; G VIII, 12. venerant ... cum multis carris, ... ut fert Gallica consuetudo; C I, 51.

inveterascit: ut ... hanc inveterascere consuetudinem nolint; G V, 41.

mutat: Caesaris beneficium mutaverat consuetudo, qua offerrentur *; C II, 29.

patitur: neque suam neque populi Romani consuetudinem pati, uti optime merentes socios desereret; G I, 45.

postulat: ut instituta ratio et consuetudo exercitus Romani postulabat; G VI, 34, b. ut largitionis postulat consuetudo; A 49.

II. **nach Verben:** 1. cognosco: qua consuetudine cognita; G IV, 6.

comparo: neque banc consuetudinem victus cum illa comparandam; G I, 31, d.

desidero: f. IV.

perspicio: eorum dierum consuetudine itineris nostri exercitus perspecta; G II, 17.

pervulgo: f. V, 1. instrui.

trado: quod Germanorum consuetudo haec sit a maioribus tradita, ... resistere; G IV, 7.

2. sum: est .. hoc Gallicae consuetudinis, uti .. viatores ... consistere cogant; G IV, 5.

3. adduco in: in eam se consuetudinem adduxerunt, ut ... neque vestitus praeter pellis haberent quicquam; G IV, 1. in consuetudinem equos patientia bestiarum adduxerat; Af 72.

differo a: neque multum a Gallica differunt consuetudine; G V, 14. Germani multum ab bac consuetudine differunt; G VI, 21.

discedo a: neque .. illi (adversarii) a sua consuetudine discedebant; H 29, b.

excedo ex: Caesar ... ex pristina bellandi consuetudine ... excesserat; Af 73.

facio contra: quod ... multa contra morem consuetudinemque militarem fierent; A 65, a.

venio in: qui (milites) iam in consuetudinem Alexandrinae vitae ac licentiae venerant; C III, 110. populum Romanum paulatim in consuetudinem eius regni occupandi venire; A 3.

III. **nach Adjectiv:** imperitus: homines barbari et nostrae consuetudinis imperiti; G IV, 22.

IV. **nach Substantiv:** alqd: ne quid cotidianae consuetudinis desideraretur; C III, 9, b.

V. **Umstand:** 1. appellari: quae .. (civitates) eorum consuetudine Armoricae appellantur; G VII, 75.

capere: hi consuetudine populi Romani loca capere ... instituunt; G III, 23. ne assidua consuetudine capti studium belli gerendi agricultura commutent; G VI, 22. ut iumenta bestiarum ... speciem consuetudine capta non reformidarent; Af 75.

cognoscere: haec .. superiorum annorum consuetudine ab nobis cognoverant; G V, 42.

committere: cum ... sua consuetudine Euphranor primus proelium commisisset; A, 25, b.

coniungi: quod sibi coniunctus (Galba) ... consuetudine legationis esset; G VIII, 50.

conservare: eo magis consuetudine sua quam merito eorum civitatem conservaturum; G II, 32.

considere: Numidae .. quadam barbara consuetudine nullis ordinibus passim consederant; C II, 38.

desilire: consuetudine sua ad pedes desiluerunt; G IV, 12.

ducere: consuetudine sua Caesar sex legiones expeditas ducebat; G II, 19.

egredi: cotidiana consuetudine egressae ... legiones; C I, 40, a.

excubare: cum ... Caesar ad opus consuetudine excubaret; G VII, 24. quae (naves) ... consuetudine cotidiana ad portum excubabant; C II, 22.

exponere: pristina sua consuetudine, quod una in Gallia bella gesserant, ... cuncta ... exposuerunt; C III, 79, b.

extrahere: Catone ... pristina consuetudine dicendi mora dies extrahente; C 1, 32, a.

facere: Q. Cassius Longinus ... consuetudine naturae suae ... magnas odii sui fecerat accessiones; A 48.

iactare: pari consuetudine ... telorum .. multitudinem iactando; H 12.

instrui: quas (copias) ... consuetudine magis pervulgata militari credebat instrui Caesar; A 74.
minui: cum ... iam consuetudine diligentia minueretur; G VIII, 12.
mittere: equitatum .., qua consuetudine pabulatoribus mittere praesidio consuerat, praemittit; G VIII, 17.
moveri: ut (miles) multum earum regionum consuetudine moveatur; C I, 44.
percipere: qui (equites) cotidiana consuetudine usum ... proeliorum perciperent; C III, 84.
prosequi: eadem consuetudine dum (Pompeius) longius prosequitur; H 14.
pugnare: pristina consuetudine pro muro pugnari coeptum est; H 15.
reclinare: hue cum se (alces) consuetudine reclinaverunt; G VI, 27.
retineri: triennio in Africa suos milites consuetudine retentos || retentos consuetudine ||; Af 19, b.
vallari: consuetudine nostra castris vallatis; A 27.
venire: cum cotidiana consuetudine Q. Varus ... venisset; C III, 37, b. pari consuetudine cum ad eundem locum .. praesidium venisset; H 25, a.
uti: qua (lingua) multa iam Ariovistus longinqua consuetudine utebatur; G I, 47. consuetudine Gallorum neque aetatis excusatione in suscipienda praefectura usus erat; G VIII, 12.
2. contra: contra consuetudinem in Italiam ... est profectus; G VIII, 50.
ex: Germani celeriter ex consuetudine sua phalange facta impetus gladiorum exceperunt; G I, 52. legione ex consuetudine una frumentatum missa; G IV, 32. ex consuetudine cotidiana Indutiomarus ad castra accedit; G V, 58. M. Aquino ... ex sua consuetudine (vitam) tribuit; Af 89.
extra: extra cotidianam consuetudinem longius a vallo esse aciem Pompei progressam; C III, 85.
praeter: in castris Romanorum praeter consuetudinem tumultuari; G VII, 61. cum ... multum ... secreto praeter consuetudinem colloqueretur; C I, 19. quod praeter opinionem consuetudinemque acciderat; C I, 45. praeter consuetudinem omnium noctu constituerant pabulari; C I, 59. quod .. novum et praeter consuetudinem acciderat; C III, 61. salsior paulo praeter consuetudinem aqua trahebatur; A 6. praeter consuetudinem cum nostris animadversum esset accidere || nostros ... cedere ||; H 23, a.

consuetus f. **consuesco.**

consul, Consul: 1, 1. absunt: quod consules absint; C I, 26, b.
curat: quas (legiones) Lentulus consul conscribendas curaverat; C III, 4, a.
dant: dent operam consules, ... quique *pro* consulibus *sint* ad urbem, ne quid respublica detrimenti capiat; C I, 5.
intermittunt: non intermissuros consules Pompeiumque delectus; C I, 10.
iubent: quod ne fieret, consules amicique Pompei iusserunt; G VIII, 52.
pollicetur: L. Lentulus consul senatui reique publicae se non defuturum pollicetur; C I, 1.
proficiscuntur: consules ... ex urbe proficiscuntur; C I, 6, b. consules Dyrrhachium profectos cum magna parte exercitus; C I, 25, a.
profugit: ut (Lentulus consul) ... ex urbe profugeret; C I, 14.
prohibet: hue decreto eum (Coelium) consul senatu prohibuit; C III, 21.
refert: referunt consules de republica; C I, 1. de quibus rebus Servilius consul ad senatum rettulit; C III, 21.
resistit: cum resisteret Servilius consul; C III, 21.
spoliant: qui (consules) omnem honorem et dignitatem Caesaris spoliarent; G VIII, 50.
tribuit: quae (officia Caesar) consul ei (Deiotaro) decretis publicis tribuisset; A 68.
venit: cum Lentulus consul ad aperiendum aerarium venisset; C I, 14.
2. sum: qui (P. Lentulus) superiore anno consul fuerat; C III, 102, b. quod esset consul; C III, 107. qui .. post L. Lentulum, C. Marcellum consules (essent); A 68.
abl. absol.: M. Messala et M. Pisone consulibus; G I, 2. L. Pisone, A. Gabinio consulibus; G I, 6. M. Messala, M. Pisone consulibus; G I, 35. se consule; G I, 40, a. Gneo Pompeio, Marco Crasso consulibus; G IV, 1. L. Domitio, Ap. Claudio consulibus; G V, 1. L. Paulo, C. Marcello consulibus; G VIII, 48, c. ipso consule Pompeio; C I, 32, a.
II, 1. consequor: hunc (Lentulum consulem) Marcellus collega et plerique magistratus consecuti sunt; C I, 14.
creo: L. Lentulum et C. Marcellum consules creatos; G VIII, 50. dictatore habente comitia Caesare consules creantur Iulius Caesar et P. Servilius; C III, 1.
designo: Caesar dictator tertio, *consul* designatus quarto; H 2.
facio: quo (anno) per leges ei consulem fieri liceret; C III, 1.
interficio: hic pagus unus ... L. Cassium consulem interfecerat; G I, 12.
invenio: ibi .. consules Pompeiumque invenit; C I, 10.
occido: L. Cassium consulem occisum; G I. 7.
2. praecludo: neque (se) portas consuli praeclusuros; C III, 12.
reddo: litteris [a Fabio C.] Caesaris consulibus redditis; C I, 1.
3. fero contra: sese ... contra civem et consulem arma non laturos; C III, 31.
impetro ab: aegre ab his (consulibus) impetratum est, ... ut (litterae) ... recitarentur; C I, 1.
III. amici: omnes amici consulum ... in senatum coguntur; C I, 3.
convicium: hi omnes convicio L. Lentuli consulis correpti exagitabantur; C I, 2.
oratio: omnibus .. oratio consulis ... opponitur; C I, 4.
sacramentum: quos ex Cisalpina Gallia consulis sacramento rogavisset; G VI, 1.
voces: sic vocibus consulis ... plerique compulsi; C I, 2.
IV. a: naves a consulibus Dyrrhachio remissae; C I, 27.
per: cognoscit per C. Marcellum consulem legiones ... retentas esse; G VIII, 55.
pro: ibi Sallustio pro consule cum imperio relicto; Af 97. f. I, 1. dant.

consularis, consularisch, gewesener Consul: A. alqs: idem hoc ... P. Lentulo consulari ... acciderat; C III, 102, b.
provinciae: provinciae privatis decernuntur, duae consulares, reliquae praetoriae; C I, 6.
B. habeo: ut ... (Pompeium) consulares praetoriosque servorum habere numero dicerent; C III, 82, b.

consulatus, Consulat: I, 1. definio: in annos ... consulatum definiebant; C III, 82, b.

eripio: ereptum Ser. Galbae consulatum; G VIII, 50.

ineu: qua ex die consulatum iniit Lentulus; C I, 5.

perago: peracto consulatn Caesaris; C I, 11.

2. mitto ex: ne ex praetura et consulatu, nt semper, ... in provincias mittantur; C I, 85, c.

II. petitio: quo maiore commendatiune (Gallia) conciliaretur ad consulatus petitionem; G VIII, 52. quod (Lentulus Spinther) in petitiune consnlatus erat sublevatus; C I, 22.

tempus: exspectato legitimo tempore consulatus; C I, 32, a.

III, 1. Ablativ: quod superiore consulatu cum patre Ptolemaeo ... societas erat facta; C III, 107.

2. in: cum in consulatn suo rex ... appellatus esset; G I, 35. suo .. in consulatu absentem ... commoda provinciae tribuisse; H 42, a.

consulo, beraten, ſorgen, bedacht ſein, berückſichtigen: I, 1. occasio: brevem consulendi esse occasionem; G V, 29.

2. imperator: (imperator) libere ad summam rerum consulere debet; C III, 51, b.

II, 1. de: de se ter sortibus consultum dicebat; G I, 53.

2. indir. Frage: Galli, quid agant, cousuluut; G VII, 83.

III. alicui: sibi quemque consulere iussit; G VI, 31. Litavicum obsecrant, ut sibi consulat; G VII, 38, b. vos data facultate vobis consulite; G VII, 50, b. sibi quisque consulebat; C II, 43. milites ... eodem, qno venerant, receptu sibi consulebant; C III, 69. tibi minns commode cousulueris; F 16.

civitati: quoniam civitati consulere non possent; G V, 3. civitati sese consulere; G V, 27, b.

fortnnis: obsecrant, nt suis fortunis consulat; G VII, 8.

regnu: regem cohortatus, ut consuleret regno paternu; A 24, a.

religioni: quod perterritus miles in civili dissensione timori magis quam religioni consulere consueverit; C I, 67.

saluti: ut suae ac militum saluti consulat; G V, 27, b. si ... suae saluti cousulant; G VII, 66, b.

timori: ſ. religioni.

vitae: ut ... suae .. vitae consuleret; G VII, 12. adeo esse perterritos nonnullos, nt suae vitae durius consulere cogantur; C I, 22. qua in re omnium snorum vitae consulendum putarint; C I, 85, a.

consulte, abſichtlich: cedo: qnod illi etiam consulto plerumque cederent; G V, 16. Caesar consulto eqnites cedere ... iubet; G V, 50.

facio: id quod consulto non existimabant fieri; H 36.

instituo: dum ... longior .. consulto ab Ambiorige instituitur sermo; G V, 37.

traicio: qui (Tullius Rufus) pilo traiectus consulto a milite interiit; Af 85, b.

trado: summam imperii se consulto nulli discedentem tradidisse; G VII, 20, b.

consulto, beraten: de: civitates de bellu consultabant; G V, 53. concilio coacto de exitu suarum furtunarum consultabant; G VII, 77, a. duces adversariurum perturbati ... de reliquis rebus consultabant; C I, 73.

consultum, Beſchluß: I, 1. facio: quae senatusconsulta quoties quamque bonorifica in eos facta essent; G I, 43. fit deinde senatusconsultum, ut ad bellum Parthicum legio una ... mitteretur; G VIII, 54.

perscribo: de reliquis rebus senatnsconsulta perscribuntur; C I, 6, b.

2. decurro ad: decurritur ad illud extremnm atque ultimum senatuscousultum; C I, 5.

II, 1. fieri: senatusque cousulto certior factus, ut omnes iuniures Italiae couiurareut; G VII, 1. quod superiore consulatu cnm patre Ptolemaeo et lege et senatusconsulto societas erat facta; C III, 107.

perscribi: baec senatusconsulto perscribuntur a. d. VII Id. Ian.; C I, 5.

vocari: qno senatuscousulto populus Romanus ad urma sit vocatns; C I, 7, b.

2. ex: sno nomine qnintamdecimam (legionem) ... ex senatusconsulto iubet tradi; G VIII, 54. quae (legiones) ex senatusconsnlto deberent ad Parthicnm bellum duci; G VIII, 55. cum Lentulus consul ad aperiendnm aerarium venisset ad pecuniam Pompeio ex senatnsconsulto pruferendam; C I, 14. mutuas .. illas (pecunias) ex senatusconsulto exigi dictitabant; C III, 32, b. (legiones) traditae a Caesare initio dissensiunis ex senatuscousulto; C III, 88.

consumo, verzehren, verbrauchen, verbringen, aufreiben, vernichten: alqm: multos autumni pestilentia in Italia consnmpsit; C III, 87. firmiur imbecilliorem Iuba Petreium facile ferro consumpsit; Af 94.

alqd: celeriter, quod habuerunt, consumpserunt; G VII, 17, a. quod ea, quae citra flumen fuerant, superioribus diebus consnmpserat; C I, 40, a. uti ... tormenta flammam conciperent et prius baec omnia consumerentur, quam ..; C II, 4. propter annunae caritatem ante parta consumpserant; Af 47.

aestatem: ne aestutem in Treveris consumere cogeretur; G V, 4.

biduum: in bis operibus consiliisque biduum consumitur; C I, 82. biduo .. et noctibus tribus navigatione consumptis; C II, 23.

diem: diebus omnino decem et octo trans Rhenum consumptis; G IV, 19. in bis rebus circiter dies X consumit; G V, 11. compluribus diebus iisdem in castris cousnmptis; G VIII, 14, a. cum complures dies in oppngnatione consumpsisset; G VIII, 26. diebus .. in ea re consumptis IX; C I, 27. frustra diebus aliqnut consumptis; C I, 33. totum .. in ea re diem consumunt; C I, 81. postero .. ibi die, dum ... naves reficeret, *consumpto;* A 47. paucis diebus in ea provincia consumptis; A 66. una nocte et die ad oppidum cousumpta; Af 5.

exercitum: exercitum victorem fame consumptum videtis; G VII, 20, c.

fortnnas: omnibus furtunis sociorum cousumptis; G I, 11.

frumentnm: frumenta ... tanta multitudine iumentorum atque hominum consumebantur; G VI, 43. consumpto omni frumento; G VII, 77, a. quod ..., reliqui si quid fuerat (frumenti), Caesar superiuribus diebus consnmpserat; C I, 48, b. consumptis omnibus lunge lateque frumentis; C III, 47. frumenta, .. qnae fnerant ... sata, consumpserant; C III, 58. si (equitatus) ... necessarinm cousumeret frumentum; A 61.

iumenta, multitudinem: non tantum pecora atqne iumenta, sed etiam magna bostium multitudo siti cousumebatur; G VIII, 41.

noctem: nna nocte in navibus consumpta; Af 10. ſ. biduum. diem; Af 5.

pabulum: consumpto pabulo; G VII, 18.

partem: magna parte diei consumpta; G V, 9. consumitur vigiliis reliqua pars noctis; G V, 31. magna parte diei consumpta; G V, 35. ibi magnam partem diei consumit; G V, 58. consumpta iam reliqua parte noctis; G VII, 25. maiore parte diei consumpta; Af 30. cum bene magnam partem temporis consumpsisset; H 16, a.

pecora: f. iumenta.

possessiones: prius, ..., quam ... possessiones ... rapinis, ferro flammaque consumerentur; A 60.

tela: consumptis omnibus telis; C I, 46.

tempus: ut ibi extremum tempus consumeret aestivorum; G VIII, 46, a. postquam ... tempus diei in otio consumebatur; Af 78, a. ignem ... iactando bene magnum tempus consumpserunt; H 12.

vires: ne (milites) consumptis viribus appropinquarent; C III, 93, a.

consurgo, sich erheben, aufstehen: I. unpersönlich: consurgitur ex consilio; G V, 31.

II. alqs: consurgunt ii, qui et causam et hominem probant; G VI, 23. subito illi ex insidiis consurrexerunt; C III, 37, b. consolatus consurgere iussit et ... omnes conservavit; C III, 98.

contabulatio, Balkenlage, Decke, Stockwerk: I, 1. construo: eam .. contabulationem summam lateribus lutoque constraverunt; C II, 9, b.

elevo: ex .. ea contignatione rursus summam contabulationem storiasque elevabant; C II, 9, c.

instruo: eam (contabulationem) in parietes instruxerunt; C II, 9, a.

2. perduco ad: ubi turris altitudo perducta est ad contabulationem; C II, 9, a.

II. tempus: ubi tempus alterius contabulationis videbatur; C II, 9, c.

contabulo, mit Stockwerken versehen, erhöhen: murum: totum .. murum ... turribus contabulaverant; G VII, 22.

turres: turres contabulantur; G V 40.

contagio, Berührung: ne quid ex contagione incommodi accipiant; G VI, 13, b.

contamino, beflecken, entehren: alqm: contaminati (Haedui) facinore; G VII, 43. abducite istos .. nefario scelere contaminatos; Af 46.

hospitium: eos .. hospitium scelere contaminasse; H 16, b.

contego, bedecken, decken, schützen: alqd: agger ... ea, quae in terra occultaverant Romani, contegit; G VII, 85.

arma: cum ... arma vere omnia reposita contectaque essent; C II, 14.

capita: scutis .. capita contegebant; Af 47.

coria: coria ... centoribus conteguntur; C II, 10.

naves: piscatorias .. (naves) ... contexerant; C II, 4.

musculum: lateribus lutoque musculus, ut ab igni ... tutus esset, contegitur; C II, 10.

scaphas: scaphas navium magnarum circiter LX cratibus pluteisque contexit; C III, 24.

contemno, verachten: alqm: sic nostros contempserunt, ut ..; G V, 51. quos integros superavissent ut victos contemnerent; C II, 5. (Gabinius) adeo .. est a barbaris contemptus, ut ..; A 43.

alqd: quod paulo ante contempserint; C I, 85, b.

copias: ut neque numero ... (copiae) contemnendae viderentur; C III, 110.

hostes: contemptis pridie superatis hostibus; G VIII, 28.

paucitatem: quo celerius hostis contempta sua paucitate prodiret in aciem; G VIII, 8. cum repente hostium equites animadvertissent ac numero superiores paucitatem contempsissent; G VIII, 12. quorum (oppidanorum) etsi paucitatem contemnebat; G VIII, 39.

contemptio, Geringschätzung, Verachtung: I, 1. affero: magnam .. haec res illis offensionem et contemptionem ad omnes attulit; C III, 60.

2. venio in: ut iam non solum hostibus in contemptionem Sabinus veniret; G III, 17. ut in summam contemptionem hostibus veniat; G V, 49.

II. accedere: cum maiore in dies contemptione Indutiomarus ad castra accederet; G V, 58.

permoveri: gravius permoti milites ... contemptione sui; C II, 13.

venire: neque Eburones ... tanta contemptione nostri ad castra venturos esse; G V, 29.

contemptus, Verachtung: I. sum: hominibus Gallis prae magnitudine corporum suorum brevitas nostra contemptui est; G II, 30.

descendere: contemptu exercitus nostri ... descendere coepit; A 74.

contendo, anstrengen, streben, verlangen, eilen, streiten, kämpfen, behaupten; I. absolut: 1. unpersönlich: unum esse illud tempus, quo maxime contendi conveniat; G VII, 85. interim crebro paucis utrimque procurrentibus ... contendebatur; G VIII, 10. cum vehementius contenderetur; G VIII, 48, a. — interim proelio equestri inter duas acies contendebatur; G II, 9. contenditur proelio; C I, 43. ne proelio contenderetur; C III, 37, a.

2. persönlich; alqs: ut magis virtute quam dolo contenderent; G I, 13. ipse eo pedestribus copiis contendit; G III, 11. huc magno cursu contenderunt; G III, 19. illi (Usipetes et Tencteri) omnia experti cum neque vi contendere ... possent; G IV, 4. neque .. (Germanos) recusare, ... quin armis contendant; G IV, 7. ipsi (Germani) Aduatucam contendunt; G VI, 35, b. quasi vero ..., non necesse sit nobis Gergoviam contendere; G VII, 38, b. ii ... magno concursu eo contenderunt; G VII, 48. summa vi ab utrisque contenditur; G VII, 70. (Caesar) eo, quo Labienum miserat, contendit; G VII, 87. contendit (Caesar) *; G VIII, 55. ipse (Caesar) unum diem ibi rei frumentariae causa moratus Corfinium contendit; C I, 16. uti ipse (Afranius) eodem omnibus copiis contenderet; C I, 70. eodem Brutus contendit aucto navium numero; C II, 5. ut cum legionibus quam primum Gadis contenderet; C II, 20, a. submersam .. navim remulco multisque contendens funibus adduxit; C III, 40. si Pompeius eodem contenderet; C III, 78, a. (Pompeius) protinus .. equo citato Larisam contendit; C III, 96. ut hoc maiore animo contenderent, quod ..; A 16. (Cassius) Carmonem contendit; A 57, a. ipse (Cassius) ... Malacam contendit; A 64. cohortatur, ut uno ictu contenderent; Af 18. cum eo contendere conaretur; Af 68. Caesar Hispalim cum contendisset; H 35. quam maximis potest itineribus in Galliam ulteriorem contendit; G I, 7. ipse in Italiam magnis itineribus contendit; G I, 10. huc Caesar magnis nocturnis diurnisque itineribus contendit; G I, 38. Pompeius ...

Dyrrhachio timens diurnis eo nocturnisque itineribus contendit; C III, 13. Pompeius ... magnis itineribus ad Antonium contendit; C III, 30, b. Caesar ... proximo terrestri itinere Alexandream cum equitibus contendit; A 32. (Longinus) celeri .. itinere Uliam contendit; A 61. ſ. copiae. si vellet Ariovistus proelio contendere; G I, 48. equestri proelio cotidie contendit; G I, 48. si ante novam lunam proelio contendissent; G I, 50. parvulis .. proeliis cum nostris contendebant; G II, 30. quae (nationes) proelio contendissent; G III, 28. quod ... pedibus dispari proelio contenderent; G V, 16. ut citra vallem pro castris proelio contenderet; G V, 50. Commium Atrobatem proelio cum equitatu suo contendisse; G VIII, 47. crebro .. inter se equestribus proeliis contendebant; C I, 40, a. — ad: ſ. **ad**, 1. contendo (29 St.) S. 23, a. — contra: neque (sese) contra populum Romanum armis contendere; G II, 13. contendebat .. (Caesar) gratia cum libenter pro homine sibi coniunctissimo, ... tum acriter contra factionem ... paucorum; G VIII, 50. contra cuius .. copias contendas, si minus antea expertus es; Af 45. — cum: cum his Haeduos eorumque clientes semel atque iterum armis contendisse; G I, 31, b. neminem secum sine sua pernicie contendisse; G I, 36. neque post id tempus umquam summis nobiscum copiis hostes contenderent; G V, 17. Eporedorix, quo duce ... Haedui cum Sequanis bello contenderant; G VII, 67. ſ. proelio; G II, 30. VIII, 47. — II, 1. C III, 90. — in: quin ... inde in Italiam contenderent; G I, 33. Caesar ... in fines Sugambrorum contendit; G IV, 18. de improviso in fines Nerviorum contendit; G VI, 3. per fines Haeduorum in Lingones contendit; G VII, 9. Caesarem inopia frumenti coactum in provinciam contendisse confirmabant; G VII, 59. nonnulli protinus eodem cursu in oppidum contenderunt; C II, 35, a. ut (Curio) ... in castra contendat; C II, 42. (Vatinius) contendit in insulam Issam; A 47. ipse (Caesar) cum expedita copia in eum locum citatim contendit; Af 80. ſ. itinere; G I, 7. 10. milites.

clientes: ſ. alqs cum; G I, 31. b.

copiae: omnes copiae ... exeunt rectoque ad Hiberum itinere contendunt; C I, 69.

equites: equites Treveri ... domum contenderunt; G II, 24.

homines: circiter hominum milia VI .. ad Rhenum ... contenderunt; G I, 27.

hostes: ad castra Caesaris omnibus copiis (hostes) contenderunt; G II, 7. hostes protinus ex eo loco ad flumen Axonam contenderunt; G II, 9.

legio: (legionem vernaculam) ad secundam legionem contendisse; A 57, a.

milites: cum ... milites circiter trecenti .. in castra contenderent; G IV, 37. (milites) magno cursu incitati ad naves contenderunt; A 20, b.

navigium: unum ipsius (Domitii) navigium contendit et fugere perseveravit; C II, 22.

naves: magno .. impetu IV ad eam (navem) constratae naves et complures apertae contenderunt; A 11.

II. **mit Ergänzung:** 1. de: hi cum tantopere de potentatu inter se multos annos contenderent; G I, 31, a. in ea civitate duo de principatu inter se contendebant, Indutiomarus et Cingetorix; G V, 3. omnibus .. annis de locis summis simultatibus contendebant; G V, 44, a. si sunt plures pares, suffragio druidum, nonnumquam etiam armis de principatu contendunt; G VI, 13, b. ille (Libo) ... unum instare de indutiis vehementissimeque contendere; C III, 17. iam .. inter se palam de praemiis ac sacerdotiis contendebant; C III, 82, b. quibus modis ad Oricum cum Libone de mittendis legatis contendisset; C III, 90.

2. ne: Caesar castris potitus a militibus contendit, ne ... facultatem dimitterent; C III, 97. ſ. III. G I, 31, a.

3. ut: remis contendit, ut eam partem insulae caperet; G V, 8. re impetrata contendunt, ut ipsis summa imperii tradatur; G VII, 63. omni ratione Caesar contendendum existimavit, ut insulam ... in suam redigeret potestatem; A 17. ſ. III. G I, 31, a.

4. **Infinitiv:** circumvenire nostros aut pluribus navibus adoriri singulas ... contendebant; C I, 58. si oppidum capere contenderet; H 36. circumvenire: ſ. adoriri. bestiae ... sese convertere et suos ... proterere et in portas ... ruere contendunt; Af 83. remos transcurrentes detergere ... contendebant; C I, 58. brachia protinus ducere et castella munire ... contendit; Af 49. aquae magnam vim ex mari rotis ac machinationibus exprimere contendit; A 6. in provinciam Narbonem versus eruptionem facere contendit; G VII, 7. ipse (Caesar) eodem iter facere contendit; Af 86. (Scipio) Favonio auxilium ferre contendit; C III, 36, b. (equitatus) recta in castra fugere contendit; Af 40. Varus ... Adrumetum versus fugere contendit; Af 63. Labienus ... turpissime fugere contendit; Af 75. in regia castra fugere contendunt; Af 85, a. Considius ... in regnum fugere contendit; Af 93. cum his quinque legionibus ire contendit; G I, 10. Bibracte ire contendit; G I, 23. Caesar iter constitutum ire contendit; Af 6. (Iuba) e regno ire contendit; Af 25. Considius Longus ... celeriter ... ad Acillam ire contendit; Af 33. Labienus ... suis fugientibus suppetias ire contendit; Af 39. cum Scipio ... suppetias ire contendit; Af 41. Caesar ... ad oppidum Sarsuram ... ire contendit; Af 75. Caesar ... equo admisso in hostem contra principes ire contendit; Af 83. (Caesar) Uticam ire contendit; Af 89. ipse (Caesar) ... cum equitatu in regnum ire contendit; Af 92. dum (pilum) in Labienum mittere contendit; Af 16. munire: ſ. ducere. propius .. Scipionem capiendo loco excelsa occupare contendit; Af 49. tamen bene duabus ex partibus oppugnare contendit; G V, 21. (barbari) fuga salutem petere contenderunt; G III, 15. ille omnibus primo precibus petere contendit, ut in Gallia relinqueretur; G V, 6. collem petere contenderunt; Af 50. Caesar ... tamen in Britanniam proficisci contendit; G IV, 20. proterere, ruere: ſ. convertere. in provinciam reverti contendit; G III, 6. perpauci ... tranare contenderunt; G I, 53. milites summa vi transcendere in hostium naves contendebant; G III, 15.

5. **acc. c. infin.:** alius ... victores barbaros venisse contendit; G VI, 37. ut ... neque incolumi exercitu Germanos castra oppugnaturos fuisse contenderent; G VI, 41. ut ... nec plane etiam abisse (Ambiorigem) ex conspectu contenderent; G VI, 43. quod ei neque legibus neque moribus concessum esse ceteri tetrarchae contendebant; A 67.

III. **mit Object:** alqd: non minus se id contendere et laborare, ne ea, quae dixissent, enuntiarentur, quam uti ea, quae vellent, impetrarent; G I, 31, a. id sibi contendendum ... existimabat; G IV, 17. vgl. II, 1. C III, 17.

contentio, Anstrengung, Wettstreit, Streit, Kampf: 1. est: his erat inter se de principatu contentio; G VII, 39. erat Romanis nec loco nec numero aequa contentio; G VII, 48. tanta

erat complotis litoribus contentio, ... nt ..; C II, 43.

II, 1. compono: ut sine ullo studio coutentiones Cassi Marcellique componeret; A 63, a.

faeio: hio inter duces duos fit contentio, uter prius pontem occuparet; H 5.

babeo: quas (couteutioues) Haedui secum et cum Sequanis habuissent; G 1, 44, o.

remitto: ut superioris temporis contentionom nostri omnem remiserant; C II, 14.

2. absum ab: neque bonestius reperies quicquam qnam ab omni contentione abesse; F 16.

faeio ex: ex qna contentiouo cotidiana minuta proelia fiebant; H 5.

vonio ad: quae res cum ad maiorem contentionem venisset; H 5.

verso in: sie fortuna iu coutentioue et certamlne utrumque versavit, ut ..; G V, 44, b.

III. spos: omni deposita spe contentionis; G V, 19.

IV, 1. agi: tanta est contentione actum, quanta agi debuit; C III, 111,

oommitti: proelium commissum est magna contentione Rhodiorum; A 11.

descendere: do sacerdotio Caesaris Domitius, Scipio Spintherque Lentulus cotidianis contentionibus ad gravissimas verborum coutumelias palam descenderunt; C III, 83.

dimicari: cum aliquamdiu summa coutentione dimicaretur; G VIII, 29.

fieri: fit magna contentione diversum proelium; G VIII, 19, a.

impetrari: impetratum est summa tribunorum plebis contentione, ut ..; C 1, 1.

oriri: quod .. contentionibus tribuniciis peruiciosae seditiones orerentur; A 65, a.

pnguari: pugnatur aliquamdiu pari conteutiono; G VIII, 19, a.

transiro: qua contentioue Germani ... cum constantius universi paludem transisseut; G VIII, 13.

2. in: neque ipsos in his contentionibus ... auxilio populi Romani usos esse; G 1, 44, c. no parvum modo detrimeutum in contentiono accideret; G VII, 52. in contentione praesentes ad nocendum babent vires; F 26.

sino: sine coutentione oppido potitur; G VII, 58.

contentus, zufrieden: alqs: se ... exspecteto legitimo tempore consulatus eo fuisse couteutum, qnod omuibus eivibus pateret; C 1, 32, a. eo .. utrique, quod statnit, contenti fuerunt; C 1, 87. Sulla ... liberatis suis boe fuit contentus; C III, 51, b. necessario populi senatusque indicio fore ntrumque contentum; C III, 10, b. neque fore aequa parte contentum, qui se omuia habiturum confideret; C III, 10, b. peditatu, quem antea habnerat, se fore contentum dicit; G VII, 64. ut ea pocua sit contentus bostium; G VIII, 21. se conteutum fore ea poena; G VIII, 22.

multitudo, plebes: ea (aqua) plebes ac multitudo contenta est necessario; A 5.

conterreo, einschüchtern: alqm: metu conterritos complures profugere in Baeturiam; H 22, b.

hostom: quibus rebus maxime hostis couterretur; H 31, a.

contestor, beschwören: contestatus deos, ut ea res legioni feliciter eveniret; G IV, 25.

contexo, zusammenflechten, fortsetzen, verbinden: arundinos: reliqui ex vestimentis tentoriolis factis atque arundinibus scopisque contextis permanebant; Af 47.

oommentarios: Caesaris nostri commentarios ... contexui; G VIII, pr. a.

corpus: reliquum corpus navium viminibus contextum coriis integebatur; C I, 54.

membra: quorum (simulacrorum) coutexta viminibus membra vivis hominibus complent; G VI, 16. sic deinceps omne opus contexitur; G VIII, 23.

scopas: s. arundiues.

tigna: haec (tigna) directa materia iniecta contexebantur; G IV, 17.

vineas: nt corum (tormentorum) vim uullae contextae viminibus vineae sustinere possent; C II, 2.

contignatio, Balkenwerk: I. est: quibus (tignis) suspenderent eam contignationem, quae turri tegimeuto esset futura; C II, 9, a.

II, 1. astruo: hanc insuper contignationem ... latericulo astruxerunt; C II, 9, a.

suspondo: s. I.

2. olevo ex: ex .. ea contignatiene rursus summam contabulationom storiasque elevabant; C II, 9, c.

exstruo iuter: cum inter eam contignationem paristes exstruerentur; C II, 9, b.

sum sino: quod sine coutignatione ac materia sunt aedificia; A 1.

suspendo, tollo ox: turris tectum ... pressiouibus ex contignatione prima suspendere ac tollere coeperant; C II, 9, c.

III. faoero: aggerem ... eorum murorum coutignationo facere institnerunt aequa fere altitudine; C II, 15.

contigno, mit Balken belegen: quidquid est contignatum cratibus consternitur; C II, 15.

continens, angrenzend, folgend, ununterbrochen, enthaltsam, Festland: A. alqs: ne (Caesar) continentior in vita bominum quam in pecunia fuisse videatur; C 1, 23.

bella: continentia bella intercesseraut; G V, 11.

collis: continentem .. ripae collem improviso occupat; C 1, 54.

dies: continentibus .. diebus (aciem instruxit); C III, 84.

flamma: coutinons flamma copias ... a conspectu texit Romanorum; G VIII, 15.

Gallia: Mandubracins ... in contineutem Galliam venerat; G V, 20.

impetus: ultimas oppidi partes coutinenti impetu petiveruut; G VII, 28.

labor: continenti labore omnia haec superaverunt; G VII, 24. continens omnium dierum labor ... perficiendi spatium non dabat; C III, 63, a. etsi totius diei coutinenti labore (milites) erant coufecti; C III, 97.

paludes, silvae: quod ... continentes .. silvas ac paludes habebant; G III, 28. pars in contiuentes paludes profugit; G VI, 31.

B, I, 1. poto: (naves) coutinentem petierunt; G IV, 28.

2. adduoo iu: eos .. (obsides) in coutinentem addnci iussit; G IV, 36.

areesso ox: ex contiuenti alios (fabros) arcessi iubet; G V, 11.

comporto ox: quae ad eas res erant usui ex continenti comportari iubebat; G IV, 31.

biemo in: cum constituisset hiomare in continenti; G V, 22.

mitto in: ultro iu continentem legatis missis; G IV, 27.

porvenio ad: quae (naves) omnes incolumes ad continentem pervenorunt; G IV, 36.

relinquo in: Labienu in continente ... relicto; G V, 8. pari numero equitum, quem in continenti reliquerat; G V, 8. multi sunt relicti in continenti; C III, 87.
remaneo in: uti in continenti remanerent; G V, 6.
remitto ex: quae (naves) inanes ex continenti ad eum remitterentur; G V, 23.
video ad: quod prius ad continentem visus est Caesar; C III, 7. — ex: qui cum essent ex continenti visi; C III, 26.
II. a: (traiectum) circiter milium passuum xxx a continenti; G V, 2.
in: breviores esse quam in continenti noctes videbamus; G V, 13.

continenter, beständig, ununterbrochen: eo: tota nocte continenter ierunt; G I, 26.
flo: qui (eurus) multos dies continenter flabat; A 9.
gero: quibuscum continenter bellum gerunt; G I, 1.
pugno: cum iam amplius boris sex continenter pugnaretur; G III, 5. hoc cum esset modo pugnatum continenter boris quinque; C I, 46.

continentia, Selbstbeherrschung: nec minus se ab milite modestiam et continentiam ... desiderare; G VII, 52.

contineo, halten, festhalten, aufhalten, zusammenhalten, zurückhalten, umfassen, einschließen, in Schranken halten, zügeln: alqm: quod undique loci natura Helvetii continentur; G I, 2. Caesar suos a proelio continebat; G I, 15. cum ... neque ulla necessitate neque imperio continerentur; G II, 11. Remos reliquosque Belgas adeat atque in officio contineat; G III, 11. quae (tempestates) .. nostros in castris continerent; G IV, 34. dabat operam, ut in officio Dumnorigem contineret; G V, 7. Labienus suos intra munitionem continebat; G V, 57. tanta diligentia omnes suos custodiis intra castra continuit, ut ..; G V, 58. qui munitionibus continebantur; G VII, 80. qui ... unius legionis hibernis non potuerint contineri, quin bellum pararent; G VIII, 2. si Belgae, ... Haedui ... exercitibus continerentur; G VIII, 54. necessario .. omnes his angustiis continebantur; C 1, 48, a. hos omnes flumina continebant; C I, 51. suos .. omnes in castris continuit; C III, 30, b. Caesar (nitebatur), ut quam angustissime Pompeium contineret; C III, 45. quoad potuit cohortando suos ad pontem ac munitiones continere; A 21. cum ... medicus familiaresque continere atque vulnus obligare coepissent; Af 88, b. — se: oppido sese continebant; G II, 30. suo se loco continuit; G IV, 34. ne Vorenus quidem tum sese vallo continet; G V, 44, a. utrique sese suo loco continent; G V, 50. hoc se colle interruptis pontibus Galli fiducia loci continebant; G VII, 19. ut ... magna cum infamia castris se contineret; C III, 37, b. neque vero diutius ea munitione se continere potuerunt; A 18. Scipio ... intra suas continere se munitiones coepit; Af 41. munitionibus se continere coepit; H 20. neque pro cauto ac diligente se castris continuit; F 13. quae gens ad hoc tempus bis sedibus sese continet; G VI, 24. intra eas silvas bostes in occulto sese continebant; G II, 18.
acies: acies .. ad solis occasum continentur; C I, 83.
adversarios: ita omnes adversarios intra munitiones continere; Af 24.
aedificia: (quod aedificia) structuris ac fornicibus contineutur; A I.
aggerem: cum agger altiore aqua contineri non posset; C I, 25, b.
aquam: ut aquam contineret; C III, 49.
caerimoniam: collatis militaribus signis, quo more eorum gravissima caerimonia continetur; G VII, 2.
civitatem: quo facilius civitatem in officio contineret; G V, 3. eius (civitatis) auctoritate reliquas contineri; G VII, 37. continere in amicitia civitates; G VIII, 49.
copias: copias .. in castris continent; C I, 66 integras atque incolumes copias Caesar inferiore militum numero continebat; C III, 47. omnes ibi copias continuit; C III, 51, b.
equitatum: quo facilius equitatum Pompeianum ad Dyrrhachium contineret; C III, 58. (Caesar) equitatum .. in navibus omnem continere; Af 7. §. exercitum; G II, 11.
exercitum: Ariovistus his omnibus diebus exercitum castris continuit; G I, 48. exercitum equitatumque castris continuit; G II, 11. omnem exercitum intra fossam continet; C I, 42. quod Caesar non more superiorum temporum in hibernis exercitum continebat; Af 47.
frumentum: ut ... naves frumentumque omne ibi contineret; C II, 18, b.
fundamenta: quibus (saxis) fundamenta continebantur; C II, 11.
funditores: sagittarii funditoresque media continebantur acie; C I, 83.
Galliam: honorifice civitates appellando ... Galliam condicione parendi meliore facile in pace continuit; G VIII, 49.
hiberna: hiberna ... milibus passuum centum continebantur; G V, 24.
hostes: aut proelio superatos (hostes) aut aliqua offensione permotos continuerunt; C III, 47.
lateres: quae (regulae) lateres, qui super [musculo] struantur, contineant; C II, 10.
legiones: si ... uno loco legiones contineret; G VII, 10. ut legiones non in uno loco contineret; Af 73.
locum: hic locus ... duobus eminentibus promontoriis continetur; C II, 23. loca excellentia tumulis contineri; H 28.
manipulos: si continere ad signa manipulos vellet; G VI, 34, b.
mare: ita montibus angustis mare continebatur, uti ..; G IV, 23.
milites: uti ... continuatione imbrium diutius sub pellibus milites contineri non possent; G III, 29. qui ... milites in castris continuisset; G VI, 36. ut contineant milites, ne studio pugnandi ... longius progrediantur; G VII, 45, b. quibus rebus coërceri milites et in officio contineri soleant; C I, 67. non posse milites contineri, quin ... delerent; C II, 12. milites .. omnes intra castrorum munitionem continuit; C III, 76. ut (milites) magis deterrendi et continendi a periculosissimis essent dimicationibus; A 22. nihilo tamen minus in navibus remiges militesque continere; Af I. cum centuriones ... vi .. continerent milites, ne iniussu imperatoris concurrerent; Af 82.
navem: minus commode copulis continebantur (naves); G III, 13, b. ut navis Octaviana rostro discusso ligno contineretur; A 46. §. frumentum.
oppidum: quod oppidum Genabum pons fluminis Ligeris continebat; G VII, 11, b. quod oppidum magna munitione continebatur; H 41.
partem: una pars ... continetur Garumna flumine, Oceano, finibus Belgarum; G I, 1.
plebem: ut animi aequitate plebem contineant G VI, 22.
pollicitationem: recentem eorum pollicitationem animis continebant; C I, 57.

regionem: quae (legiones) omnem illam regionem conieuctam Oceano coutinerent; G VIII, 46, b.
remiges: f. milites; Af 1.
sagittarios: f. fuuditores.
spatium: reliquum spatium ... mons continet magna altitudine; G I, 38.
trabes: ut ... (trabes) saxis interiectis arte contineantur; G VII, 23.
vicum: qui vicus ... altissimis moutibus undique continetur; G III, 1.

contingo, berühren, erreichen, eintreten, widerfahren: I. alqd: id quod in boc coutigit bello; H 8.
milites: ut (milites) contingant iuter se; C I, 21.
res: quam rem .. pancis contigisse; G I, 43.
trabes: ut idem illud intervallum servetur, neque inter se contingant trabes; G VII, 23.
II. fines: qui (Helvii) fines Arvernorum contingunt; G VII, 7.
murum: cum is (agger) murum bostium paene coutingeret; G VII, 24.
radices: ut radices montis ex utraque parte ripae fluminis coutingant; G I, 38.
ripam: quae (pars poutis) ripas Ubiorum contingebat; G VI, 29. quae (arbores) longitudine utrumque ripam coutingerent; A 29.
silvam: haec (castra) silvam quandam contingebant; C III, 66.
vallum: turri adacta et contingeute vallum; G V, 43. ut tertia acies vallum coutiugeret; C III, 56.

continuatio, Fortdauer: uti ... continuatioue imbrium diutius sub pellibus milites contineri uon possent; G III, 29.

continuo, sogleich: adorior: bos continuo iu itinere adorti; G VII, 42.
coustituo: legionique || legiouisquo || decimae ... contionatus || continuo || signu coustitnit; G VII, 47, a.

continuo, fortsetzen, ausdehnen: iter: continuato nocte ac die itinere; C III, 11. die ac nocte continuato itinere; C III, 36, b.
opus: summo labore militum .. coutinuato diem noctemque opere in flumine avertendo; C I, 62. operibus .. in circuitu oppidi coutiuuatis; A 61.

continuus, ununterbrochen, nacheinander: dies: ex eo die dies coutinuos quinque Caesar ... copias produxit; G I, 48. secutae suut coutinuos complures dies tempestates; G IV, 34. dies coutiuuos trigiuta sub bruma esse uoctem; G V, 13. crebrae coutinuis diebus ... concitatioues flebant; C III, 106.
dimicatio: aggerem instruere coepit ... coutiuua dimicatione; G VIII, 41.
incommoda: tot coutinuis incommodis ... acceptis; G VII, 14, a.
itinera: magnis et continuis itiueribus confectis; A 36.

contio, Versammlung, Rede, Ansprache: I, 1. advoco: f. **advoco** coutionem (6 St.) S. 50, b.
babeo: coutioue babita rem gestam proponit; G V, 52. bac babita contioue; G VII, 53. C III, 74. ipse babuit graves in Caesarem coutiones; C II, 18, a. Caesar coutioue babita Cordubae omnibes generatim gratias agit; C II, 21. contionem apud milites babuit; C III, 73, a. ibi habita coutioue; A 57, b. contione babita cobortatur omnes, ut portae aperirentur; Af 88, b. quam Pompeies coutionem habuisset; H 18, b.
2. discedo ex: discedentem (Curionem) .. ex coutione universi cobortautur, magno sit animo; C II, 33.
recipio ex: ex contione (Cassius) se Cordebam recepit; A 52.
II. in: militibus in contioue agros ex suis possessiouibus pollicetur; C I, 17. queritur (Cato) in coutioue sese ... proditum a Cu. Pompeio; C I, 30, b. baec in contioue questus (Cato); C I, 31. si uterque iu contioue statim iuravisset se triduo proximo exercitum dimissurum; C III, 10, b. haec principes in consiliis contiouibusqee agitabant; A 3.
pro: pro contioue militibus exponit, qeas res Caesaris iussu gerere deberet; A 52. Labienum dixisse pro contione, .. sese ... sumministraturum; Af 19, a.

contionor, reden, eine Ansprache halten: I. alqs: legiouique || legionisque || decimae ... coutionatus || continno || signa constituit; G VII, 47, a. Caesar apud milites contionatur; C I, 7, a. coutiouari conantem (Coelium) de rostris deduxit; C III, 21. (Pompeius) contiouatus .. apud cas ctum exercitum; C III, 85, a.
II. Conjunctiv: Caesar ... contiouatus apud milites, ... impedimenta ... reliuquereut; C III, 6.

contorqueo, schwingen: pilum: pilum viribus contortum ... adfixit; Af 16. si ... pila viribus contorta ... couiecissent; Af 70.

contra, gegen, entgegen, gegenüber, dagegen, anders: A. **Präposition:** 1. **nach Verben:** adduco: quas (copias) coutra Caesarem adduxerat; Af 55.
adorno: coutra baec Pompeius uavis magnas onerarias ... adornabat; C I, 26, a.
alo: quos (exercitus) coutra se multos iam annos aluerint; C I, 85, b.
audeo: (Curio) nibil contra se regem ausurum existimabat; C II, 37.
bello: copias .. habebat ... bellare consuetas ... coutra Gallos; Af 73.
claudo: quod coutra sua praesidia portas clausisset; H 27.
colloco: tormeutis ... coutra facillimos descensus collocatis; G VIII, 40. quae (cohortes) coetra equitatum iu quarta acie collocatae essent; C III, 94. ballistis scorpionibusque ... coutra oppidum collocatis; Af 56. quinis cobortibus coutra bestias collocatis; Af 81.
comparo: auxilia contra populum Romanum comparavit; H 42, b.
concurro: equites ... coutra tantam multitedinem audacissime concurrunt; Af 6.
condocefacio: Caesar coutra eiusmodi bostium genera copias suas ... condocefacere; Af 71.
coniuro: Belgas ... contra populum Romauum coniurare; G II, 1. uoqee se ... coutra populum Romanum couiurasse; G II, 3.
consido: cum Viridovix contra eum ... coesedisset; G III, 17. ipsi (hostes) ... contra Labieni castra cousiduut; G VII, 58. Caesar ... in veteribus suis castris contra Asparagium cousedit; C III, 76.
consisto: legiones ... infestis contra hostes siguis coustiterunt; G VII, 51. nostrae naves duae ... coutra Lissum in ancoris coestiteruut; C III, 28, a. ipse (Caesar) contra Pompeium coustitit; C III, 89. copiae ... coetra munitiones poutis latiore loco constiterunt;

A 19. egone contra Caesarem ... adversus ... consistam? Af 45.

constituo: reliquas legiones ... contra hostem constituit; C I, 42. constitue (cohortem) contra me; Af 45. castra ... contra Hispalim in oliveto constituit; H 27. castra contra Pompeium constitutant; H 27.

contendo: neque (sese) contra populum Romanum armis contendere; G II, 13. contendebat (Caesar) ... contra factionem ... paucorum; G VIII, 50. contra cuius .. copias contendas; Af 45.

converto: contra vim atque impetum fluminis conversa (tigna) statuebat; G IV, 17.

decerno: contra magnam vim hostium artificio ... decernendum; Af 14.

duco: copias contra Labienum duxerunt; G VII, 61. sese, contra hostem si ducerentur, ituros; C III, 31.

eo: Caesar ... equitatum ... contra hostem ire iubet; G VII, 67. Caesar ... in hostem contra principes ire contendit; Af 83.

expono: contra magnas copias ... se expositos videbant; Af 10.

facio: cum ... nihil omnino contra voluntatem faciant; G IV, 1. Commium ... coniurationem contra Caesarem facere; G VIII, 23. (Caesar) contra senatus auctoritatem ut aliquid faceret; G VIII, 52. contra hostem pedum XV fossam fieri iussit; C I, 41. contra Caesarem ne facerent, orare; A 58. quod ... multa contra morem consuetudinemque militarem fierent; A 65, a. quod (proelium) contra Domitium Calvinum fecerat; A 65, b. contra .. regem facere non dubitant; Af 55.

fero: neu contra eos arma ferrent; C II, 28. esse ... contra civem et consulem arma non laturos; C III, 31. qui cives Romani contra populum Romanum arma tulerant; Af 97.

gero: honestius se contra regem quam contra ... fugitivorum manum bellum esse gesturum; A 24, a. (rex) contra Caesarem acriter bellum gerere coepit; A 24, b. qui cum eo (Scipione) bellum contra se gerebant; Af 8.

habeo: omnes Galliae civitates ... contra se castra habuisse; G I, 44, a.

incito: acrius contra armatos incitati; G VIII, 35.

ineo: nihil se contra Sequanos consilii inituros; G VI, 12, a.

instigo: quod ... milites ... contra rem publicam instigasti; Af 54, a.

instruo: nactus planiciem in hac contra hostem aciem instruit; C I, 70. duas instruxit acies, unam funditorum contra elephantos; Af 27.

iuvo: neutrum eorum contra alterum iuvare; C I, 35.

loco: f. profero.

mitto: quae (acies) ... contra eorum (elephantorum) frontem adversam lapillos minutos mitteret; Af 27.

munio: contra hostem castra muniunt; C I, 80.

oppono: ut contra Q. Cassium ... opponeret dignitatem; A 58.

oro: regius animus ... flens orare contra Caesarem coepit; A 24, b.

paro: quidnam contra Caesarem pararetur; G VIII, 55. omnia haec iam pridem contra se parari; C I, 85, b.

perduco: neque se conventum ... contra Caesaris causam posse perducere; A 59.

pono: quae (Britannia) contra eas regiones posita est; G III, 9, b. contra Pompeium castra posuit; H 27. Caesar castra contra oppidum posuit; H 34.

proelior: fortissime contra pedites proeliantur; G VIII, 28.

profero: crates ... contra hostem proferri et adversus locari ... iussit; C III, 46.

proficiscor: Labienus ... contra hostem proficiscitur; G VI, 7, a.

progredior: pars equitatus Caesaris cum levi armatura contra Gaetulos ... progressi; Af 61, a.

pugno: ut a viris fortibus ... contra eos ... pugnari debuit; G II, 33. se contra imperium populi Romani pugnaturos esse; C III, 11. pugnabatur ... ex navibus contra molem; A 19.

relinquo: praefecto Saburra ... contra Sittium relicto; Af 48.

sentio: se contra Cassium sentire; A 58.

sum: quas (regiones) sunt contra Gallias; G IV, 20. insula natura triquetra, cuius unum latus est contra Galliam; G V, 13. tertium (latus) est contra septentriones; G V, 13. quae (insula) est contra Massiliam; C I, 56. quae (insula) contra portum Brundisinum est; C III, 23. erat ... vallum contra hostem; C III, 63, a.

suscipio: bello contra populum Romanum suscepto; Af 91, a.

utor: quo (exercitu) contra se uti possint; C I, 85, e.

II. **nach Substantiven:** auxilium: quod auxilia contra se Treveris miserant; G VI, 9. ne quis ex plebe contra potentiorem auxilii egeret; G VI, 11. legatos mittunt auxilium petitum contra Carnutes; G VIII, 4. qui ... equitibus suis contra nostros ferunt auxilium; G VIII, 28. nulla Pharnacem auxilia contra Caesarem Pompeio dare voluisse; A 69. f. I. comparo.

bellum: f. I. gero. suscipio.

coniuratio: f. I. facio.

consilia: ut ... consilia vestra contra easdem bestias ... cognosceremus; Af 35, b. f. I. ineo.

locus: cui rationi contra homines barbaros ... locus fuisset; G I, 40, c.

munitiones: paris ... munitiones ... contra exteriorem hostem perfecit; G VII, 74.

officia: contra quem (Deiotarum) Caesar cum plurima sua commemorasset officia; A 68.

praesidium: qui praesidio contra castra Labieni erant relicti; G VII, 62, b. quae (cohortes) essent praesidio contra Gaetulos; Af 55.

vallus: contra mare transversum vallum ... nondum perfecerat; C III, 33, a.

III. **zum Satz:** contra ea; G V, 29. C III, 74. auctoritatem; f. I. facio; G VIII, 52. consuetudinem; G VIII, 50. f. I. facio; A 65, a. omnia vetustatis exempla; C I, 6, b. exspectationem omnium; G VIII, 40. opinionem .. militum famamque omnium; C I, 82. legem; G VIII, 53. morem: f. I. facio; A 65, a. suam naturam; G VIII, 38. opinionem; G III, 9, b. omnium opinionem; G VI, 30. VII, 56. A 13. f. famam. religionem iurisiurandi; C III, 28, b. suam voluntatem; G VII, 35. voluntatem suam; C III, 102, b. f. I. facio; G IV, 1.

B. **Adverb:** I. cludo: nonnullae (civitates) portas contra cludebant; H 1.

committo: quod contra atque esset dictum, ... proelium .. commisissent; G IV, 13.

comparo: * quo facilius praesidia contra compararet Pompeius; H 1.

consisto: futurum, ut reliquae (legiones) contra consistere non auderent; G II, 17.

facio: Scipio item munitiones contra facere; Af 61, b.

liceor: quod illo licente contra liceri audeat nemo; G I, 18.

remigo: celerrime fortissimeque contra illo (Octavio) remigante; A 46.

sumo: neque (se) sibi iudicium sumpturos contra atque omnis Italia ... iudicavisset; C III, 72.

venio: si qua ex parte obviam contra veniretur; G VII, 28.

II. zum Satz: contra in dissensione nullam se salutem perspicere; G V, 31. milites contra nostri ... omnia fortissimo sustinebant animo; G VIII, 42. Afranianos contra multis rebus sui timoris signa misisse; C I, 71. summam esse contra in Alexandrinis velocitatem; A 8. nostris contra militibus acerrime pugnantibus; A 31. cum Cassium contra pro suis castris aciem instruxisse ... *videret;* A 60. Cassius contra suis se tenet praesidiis; A 63, a. tu contra ... satis animi magnitudine ... praeditus; Af 22. — at contra spes pacis Domitio ... morandi attulit causam; A 37.

contradico, widersprechen: latum ab x tribunis plebis contradicentibus inimicis; C I, 32, a.

contraho, zusammenziehen, zuziehen, eingehen: aes: contractum ... aes alienum ... constituit exsolvere; A 49.

castra: haec (castra) ... angustiis viarum ... contrahit; G V, 49. nec fuit spatium ... ad contrahenda castra; G VII, 40.

cohortes: ex finitimis regionibus quas potest contrahit cohortes; C I, 15, b.

exercitum: neque (se) exercitum ... in unum locum contrahere posse; G I, 34. quemadmodum .. omnem exercitum contraheret; G VII, 43.

naves: navibus circiter LXXX onerariis coactis contractisque; G IV, 22.

poenam: quam (poenam) sibi ipsi contraxissent; G VIII, 22.

contrarius, gegenüberliegend, entgegengesetzt, feindlich, verderblich: A. civitates: civitate contrariae Pompeio auxilia sibi depostulabant; H 1.

collis: collis nascebatur adversus huic et contrarius; G II, 18. huic loco propinquum et contrarium collem Pompeius occupavit; C III, 45.

genera: quod ex duobus contrariis generibus ... civitates ... timebant, ... diligebant; C I, 61.

otium: *in* huiusmodi militum consiliis otium maxime contrarium esse; C II, 30.

pars: (fibulis) in contrariam partem revinctis; G IV, 17. contrariam .. in partem iri videbatur; C I, 69. alter conversus in contrariam partem erat vallus; C III, 63, a.

principes: principibus .., qui sibi contrarii fuissent, interfectis; H 22, b.

tigna: his (tignis) item contraria duo ... statuebat; G IV, 17.

B. ex: huius (imperatoris) ex contrario dignitas incommodo accepto in dies augebatur; G VII, 30.

contribuo, einverleiben: Calagurritani, qui erant cum Oscensibus contributi; C I, 60.

controversia, Streit, Streitigkeit, Streitfrage: I. conveniunt: controversias regum ... ad se ... pertinere existimans atque eo magis officio suo convenire, quod ..; C III, 107.

est: si de hereditate, de finibus controversia est; G VI, 13, a. quos inter controversia esset; G VII, 33. magna .. inter eos in consilio fuit controversia; C III, 82, b.

exsistit: magna .. inter eos exsistit controversia; G V, 28.

oritur: est inter eos de principatu controversia orta; C III, 112, c.

pertinent: f. conveniunt.

II, 1. alo: si diutius alatur controversia; G VII, 32.

cognosco: cum ... publicas controversias cognosset; G VIII, 46, b.

compono: fore, uti per colloquia omnes controversiae componantur; C I, 9, b. cum ... is .. (Caesar) maxime vellet ... controversias regum componere; C III, 109.

habeo: hi perpetuas inter se controversias habebant, quinam anteferretur; G V, 44, a. qui controversias habent, conveniunt; G VI, 13, b. Cotus, ... qui controversiam cum Convictolitavi proximis comitiis habuerat; G VII, 67. quascumque postea controversias inter se milites habuerunt; C I, 87.

infero: cum de loco et tempore eius rei controversia inferretur; C I, 86.

minuo: quibus rebus controversias minui posse sperarent; G V, 26. principes ... controversias .. minuunt; G VI, 23.

tollo: si parvo labore magnas controversias tollere ... possint; C I, 9, a.

2. obliviscor: ut controversiarum ac dissensionis obliviscerentur; G VII, 34.

3. absum a: quid ... bono civi magis convenit quam abesse a civilibus controversiis? F 16.

cognosco de: de controversiis veteribus cognoscit ac statuit; A 65, b. de controversiis tetrarcharum postea se cogniturum esse; A 68. omnium .. earum provinciarum de controversiis cognoscit et statuit; A 78.

constituo de: fere de omnibus controversiis publicis privatisque (druides) constituunt; G VI, 13, a.

deduco in: re in controversiam deducta; G VII, 63.

discepto de: de controversiis iure apud se ... disceptare; C III, 107.

iudico de: hic dies de nostris controversiis iudicabit; G V, 44, a.

statuo de: f. cognosco de.

III. iudex: neque .. se debuisse iudicem esse controversiarum populi Romani; A 67.

IV, 1. revocari: Iubam revocatum ... controversiis Leptitanorum; C II, 38.

2. in: in illa magistratuum controversia; G VII, 39.

contubernalis, Zeltgenosse: suum quisque contubernalem ... prosequens erat obtestatus; A 16.

contubernium, gemeinsames Zelt: *in contuberniis; C II, 29. depositis in contubernio armis; C III, 76.

contumelia, Schmach, Schmähung, Beschimpfung, Ungemach: I, 1. accipio: tot contumeliis acceptis; G V, 29. tanta contumelia accepta; G VII, 10. ne turpem in conspectu contumeliam acciperet; A. 11.

perfero: Haedues ... omnes .. contumelias .. perferre; G II, 14. naves totae factae ex robore ad quamvis vim et contumeliam perferendam; G III, 13, a.

2. obliviscor: si veteris contumeliae oblivisci vellet; G I, 14.

3. defendo a: uti se a contumeliis inimicorum defenderet; C I, 22.

descendo ad: ad gravissimas verborum contumelias palam descenderunt; C III, 83.

do ad: ne ad contumeliam honorem dedisse videamini; C II, 32, d.

prohibeo a: hos ... a contumeliis militum conviciisque prohibet; C I, 23. ne ea ... in suam contumeliam vertat; C I, 8.

II, 1. interrogare: magna verborum contumelia (captivos) interrogans; C III, 71.

permoveri: Brundisini ... Pompei contumeliis permoti; C I, 28.

2. cum: magna cum contumelia verborum nostros ad pugnam evocant; G V, 58. obsidibus summa cum contumelia extortis; G VII, 54. a quibus cum contumelia perfugae appellarentur; C II, 28. prius ..., quam cum tanta contumelia nobilissimae ... possessiones Cordubensium ... consumerentur; A 60.

per: quod populi Romani beneficium sibi per contumeliam ... extorqueretur; C I, 9, a.

sine: quos (milites, tirones) Varus asservatos sine contumelia deducendos curavit; Af 44.

contumeliosus, schmähend: contumeliosis .., vocibus prosequebantur; C I, 69.

contundo, zerstoßen: ut ... teneris harundinum radicibus contusis equos alerent; C III, 58.

convalesco, genesen, erstarken: I. spatium: non est visum dari spatium convalescendi; Af 25.

II. aegri: ex quibus (aegris) qui hoc spatio dierum convaluerant; G VI, 36.

convallis, Thal, Thalkessel: I. est: erat convallis satis magna latitudine; Af 50.

II, 1. transgredior: quae (convallis) erat transgredienda Caesari; A 50. Caesarem ... prius necesse esse convallem olivetumque transgredi; Af 50.

2. colloco in: quas (copias) in convalle in insidiis collocaverant; G III, 20.

demitto in: cum se maior pars agminis in magnam convallem demisisset; G V, 32.

descendo in: Caesarem nolle in convallem descendere; H 28.

egredior ex: nostri ex humili convalle bene longe sunt egressi; H 25, a.

lateo in: insidiatores .. in convallibus latentes; Af 66. — inter: latent .. in insidiis (equites Mauri) ... inter convalles; Af 7.

sum ultra: ultra .. eam convallem olivetum vetus (erat); Af 50.

III. ad: ad convallem exesumque locum ... Pompeius se occultare coepit; H 39.

per: per convalles castra ... in monte constituit; H 7.

conveho, zusammenbringen: arbores: omnibus arboribus ... excisis et convectis; C II, 15.

frumentum: dierum triginta pabulum frumentumque habere omnes convectum iubet; G VII, 74. frumentum ex finitimis regionibus .. in urbem convexerant; C I, 34. quod Afranius paene omne frumentum ... Ilerdam convexerat; C I, 48, b. multum erat frumentum provisum et convectum superioribus temporibus; C I, 49.

numerum: magnum .. numerum in oppidum telorum atque tormentorum convexerant; A 2.

convello, losreißen, erschüttern: gratiam: qui M. Antonii repulsa Caesaris decedentis gratiam convellere cupiebant; G VIII, 50.

partem: cum ... nullam partem munitionum convellere potuisset; G VIII, 26.

saxa: milites vectibus infima saxa turris hostium ... convellunt; C II, 11.

convenae, zusammengelaufenes Volk: honestius se contra regem quam contra convenarum ac fugitivorum manum bellum esse gesturum; A 24, a.

convenio, zusammenkommen, zusammentreffen, eintreffen, passen, sich eignen, übereinkommen, sich einigen, treffen: I. **unpersönlich:** 1. **absolut:** his (equitibus) certum diem conveniendi dicit; G V, 57. cum ..., ut convenerat, manum Commii Volusenus arripuisset; G VIII, 23.

2. **mit Infinitiv:** unum esse illud tempus, quo maxime contendi conveniat; G VII, 85. milites ... cognoscere .. quid sequi, quid vitare conveniret; Af 73. s. II. alqd; F 16.

II. **persönlich:** alqs: qua die ad ripam Rhodani omnes conveniant; G I, 6. ad eos defendendos undique convenirent; G II, 10. omnis iuventus, omnes etiam gravioris aetatis ... eo convenerant; G III, 16. huc postero die quam frequentissimi convenirent; G IV, 11. uti ... omnes, qui arma ferre possent, unum in locum convenirent; G IV, 19. omnes ad portum Itium convenire iubet; G V, 2. quo incursionis hostium vitandae causa convenire consuerunt; G V, 21. quo lege communi omnes puberes armati convenire consuerunt; qui ex iis novissimus convenit ..; G V, 56. quos ... rogavisset, ad signa convenire ... iuberet; G VI, 1. priusquam illi (Nervii) .. convenire ... possent; G VI, 3. huc omnes undique, qui controversias habent, conveniunt; G VI, 13, b. multi in disciplinam conveniunt; G VI, 14. si qui ad eos Eburones ex fuga convenissent; G VI, 32. neque quam in partem quisque conveniat, provident; G VI, 37. Eporedorix Haeduus ... et una Viridomarus ... in equitum numero convenerant; G VII, 39. qui ad alteram partem oppidi ... munitionis causa convenerant; G VII, 48. qui .. eo negotiandi causa convenerant; G VII, 55, a. eodem conveniunt undique frequentes; G VII, 63. qui ad auxilium convenerant; G VII, 80. Bellovacos omnes ... in unum locum convenisse; G VIII, 7. neque plures in unum locum conveniunt; G VIII, 18. quoniam antea convenire non potuissent; C III, 10, b. uti omnes eius provinciae iuniores, Graeci civesque Romani, iurandi causa convenirent; C III, 102, a. multi .. capitis damnati exulesque convenerant; C III, 110.

alqd: si in eo manerent, quod convenisset; G I, 36. id quod magis illorum naturae conveniebat; A 24, a. quid viro bono ... et bono civi magis convenit quam abesse a civilibus controversiis? F 16.

auxilia: quae undique convenerant, auxilia discesserunt; G V, 17. magna auxilia convenisse; C II, 17. Scipioni auxilia fere ... omnia convenisse; Af 49.

brachia: ut (brachia) ad angulum dextrum sinistrumque eius oppidi convenirent; Af 51.

civis: non (fuit) civis Romanus paulo notior, quin ad diem conveniret; C II, 19. s. alqs; C III, 102, a.

civitas: cum prope omnis civitas eo convenisset; G VII, 33.

classis: quae (classis) ubi convenit; G III, 14, a.

cohortes: hic cum legio XXX et XXI et cohortes IV ex V legione totusque convenisset equitatus; A 57, a

controversiae: controversias ... eo magis officio suo convenire, quod ..; C III, 107.

copiae: maiores iam undique in eum locum copiae Britannorum convenerant; G V, 11. quae (copiae) nondum convenerant; G V, 50. magnas Gallorum copias ... oppugnandi sui causa convenisse; G V, 53. quae convenerant, copiae discedunt; G V, 58. magnae ex finitimis civitatibus copiae convenerunt; G VII, 57. hostium copiae ex Arvernis ... conveniunt; G VII, 66, a. quae copiae celeriter omnes ... Comana convenerunt; A 34, b. ad Soricam utrorumque convenere copiae; H 24.

decuriones: decuriones Auximi ad Attium Varum frequentes conveniunt; C I, 13.
equites: omnes equites ... celeriter convenire iubet; G VII, 64. equites ... conveniunt; G VII, 66, a. ſ. legio.
equitatus: eodem equitatus totius Galliae convenit; G V, 5. equitatum omnem convenire iubet; C I, 82. ſ. cohortes.
evocati: quae (duo milia evocatorum) ex beneficiariis superiorum exercituum ad eum convenerant; C III, 88.
exules: ſ. alqs; C III, 110.
fautores: qui illarum partium fautores essent, conveniunt in domum, quo ..; H 32, b.
frequentia: cum frequentia convenisset; H 32, b.
homines: hominum circiter milia sex convenerunt; G IV, 37.
inventus: ſ. alqs; G III, 16.
legationes: cum ad eum ... legationes convenire coepissent; C III, 36, a.
legati: legati, principes civitatum, ad Caesarem gratulatum convenerunt; G I, 30.
legio: legiones tironum convenire, in his veterana legio quinta, equitum ad II milia; Af 1. ſ. cohortes.
lenunculi: pauci lenunculi ad officium imperiumque conveniebant; C II, 43.
magistratus: Convictolitavim magistratum magnamque partem senatus ad eum convenisse; G VII, 55, a.
manus: cum magnae manus eo convenissent; G V, 8. cum maiores manus hostium ... convenissent; G V, 29. convenientes manus dissipare; G VIII, 6.
milites: dum milites ... convenirent; G I, 7. qui (milites) ex provincia convenerant; G I, 8. milites .. certum .. in locum convenire iubet; G V, 1.
milia: ex milium L numero, quae ex Aquitania Cantabrisque convenisse constabat; G III, 26. ſ. evocati. homines. legio.
multitudo: omnis ex fuga Suessionum multitudo in oppidum ... convenit; G II, 12. magna ... multitudo undique ex Gallia perditorum hominum latronumque convenerat; G III, 17. iubet in oppida multitudinem convenire; G VI, 4. quorum cum magna multitudo convenisset; G VII, 48. magnam multitudinem convenisse hostium in fines Pictonum; G VIII, 26. multitudo aquatorum unum in locum conveniebat sub ipsius oppidi murum; G VIII, 41. magna utrimque multitudo convenit; C III, 19, b.
naves: quas (naves) ex Pictonibus convenire iusserat; G III, 11. huc naves undique ex finitimis regionibus ... iubet convenire; G IV, 21. dum reliquae naves eo convenirent; G IV, 23. dum reliquae naves convenirent; Af 3.
numerus: quo satis magnus hominum pecorisque numerus convenerit; G V, 21. magnus undique numerus celeriter convenit; G VI, 34, h. magnus undique navium numerus conveniebat; C III, 47.
oratio: captivorum orationem cum perfugis convenire; C II, 39.
pars: partem copiarum ex provincia suplementumque ... in Helvios ... convenire iubet; G VII, 7. nulli omnium has partis ... miserationis minus convenisse; C I, 85, a. eo partem navium longarum convenire .. imperat; C III, 42. ſ. magistratus.
principes: principes undique convenire ... coeperunt; G IV, 27. principes Britanniae, qui post proelium ad Caesarem convenerant; G IV, 30. principes .. ex omnibus civitatibus (convenerunt); G V, 5. principes ... cotidie ad se convenire iubebat; G VII, 36, ſ. legati.
propinqui: eius (patrisfamiliae) propinqui conveniunt; G VI, 19.
puberes: ſ. alqs; G V, 56.
senatus: omnem senatum ad se convenire ... iussit; G II, 5.
signum: eo signo, quod convenerat, revocantur; C I, 28.
subsidia: et ex proximis hibernis et a Caesare conventura subsidia; G V, 28.
supplementum: ſ. pars; G VII, 7.
tempus: quod tempus inter eos committendi proelii convenerat; G II, 19.
testimonium: magnum hoc testimonium senatus erat universi conveniensque superiori facto; G VIII, 53.
III. **mit Object:** alqm: qui cum eum in itinere convenissent; G I, 27. velle, si sibi fiat potestas, Caesarem convenire; C I, 22. ſ. hominem.
equites: progressus (Curio) milia passuum VI equites convenit; C II, 39.
hominem: Caecilium Nigrum, hominem barbarum, ad Lennium (Philo) convenit; H 35.
tribunos: ibi .. tribunos plebis, qui ad eum confugerant, convenit; C I, 8.

conventus, Versammlung, Gerichtstag, Bezirk, Gemeinde: 1. capit: quod conventus arma ceperat atque eum (Coelium) hostis loco habendum existimabat; C III, 21.
claudit: Cordubae conventus per se portas Varroni clausit; C II, 19.
constat: (erat) conventus is, qui ex variis generibus constaret; C II, 36.
deficit: conventum Corduhensem ab eo defecisse; A 57, b.
deprecatur, prodit: frequens legionibus conventus obviam prodit neque tantum virorum, sed etiam matrum familias ac praetextatorum deprecaturque, ne ..; A 58.
est: ſ. constat. — existimat: ſ. capit.
iuvat, recipit: conventus civium Romanorum ... Antonium recipit omnibusque rebus iuvit; C III, 29.
II, 1. adiungo: conventum sibi adiunxerunt; A 59.
ago: ſ. **ago**, III. conventus (3 St.) S. 60, a.
fugio: cum .. concilia conventusque hominum fugeret; C I, 19.
perago: conventibus Galliae citerioris peractis; G V, 1. conventibus .. peractis; G V, 2.
percurro: cum (Caesar) celeriter omnes conventus percucurrisset; G VIII, 46, b.
perduco: neque se conventum ... contra Caesaris causam posse perducere; A 59.
permoveo: conventum Salonis eum neque pollicitationibus ... permovere posset; C III, 9, a.
2. sum: defendentibus civibus Romanis, qui eius conventus erant; C III, 40.
3. impono: Thapsitanis HS XX, conventui eorum HS XXX, itemque Adrumetinis HS XXX, conventui eorum HS L multae nomine imponit; Af 97.
4. conscribo ex: quos (equites) ex omnibus conventibus coloniisque conscriptos ... vocabat; A 56.
impero in: in singulos conventus ... certae pecuniae imperabantur; C III, 32, b.
III, 1. cives: quod factum adeo eius conventus cives Romani comprobaverunt, ut ..; C II, 20, b.
familiae: quos (gladiatores) postea ... circum familias conventus Campaniae custodiae causa distribuit; C I, 14.
2. eques de: capto ... P. Atrio, equite Romano de conventu Uticensi; Af 68.

IV. in: quae in conventu dixerat; G I, 18. ille perlectam (epistolam) in conventu militum recitat; G V, 48.

converto, wenden, umwenden, verwenden, richten, umwandeln, umstimmen: I. alqs: ipse (Caesar) rursus ... Ruspinam cum reliquis copiis convertit; Af 9.

II. alqm: paucos .. nostros convertunt; G VIII, 48, b. rursus conversos (nostros) insequi; C I, 64. — se: reliquos sese convertere cogunt; C I, 46. se ad Cassium Longinum in Thessaliam convertit; C III, 36, a. Cassius ... ad montes se convertit; C III, 36, b. bestiae ... sese convertere ... contendunt; Af 83. regiae copiae ... converterunt se ad XXXVI legionem; A 40. cum ... elephanti perterriti se ad suos convertissent; Af 27. IV milites veterani si se convertissent; Af 70. ad hunc se confestim a Pulione omnis multitudo convertit; G V, 44, b. simulacrum Victoriae ... ad valvas se templi ... convertisse; C III, 105.

aciem: cum hostium acies ... in fugam conversa esset; G I, 52. huc tota Vari conversa acies; C II, 34, a.

capita: capita hominum ordinata ad oppidum conversa; H 32, a.

castra: castra .. castris convertunt; C I, 81.

classem: classem .. ad insulas Baleares versus convertit; Af 23.

cohortes: alternis conversis cohortibus; Af 17.

copias: copiis omnibus ad legiones conversis; G VIII, 26.

elephantum: ut ... lapidibus missis eos (elephantos) converterent adversus hostem; Af 27. elephans ... maximo cum stridore cursuque conversus ... se recepit; Af 84.

equites: omnes .. (equites) conversi; C III, 93, b. legionarios conversis equitibus recipientes; Af 18.

equitatum: in terrorem converso equitatu Numidarum; Af 40.

equum: converso .. equo se ... permittit in praefectum; G VIII, 48, b. conversis equis hostem pellere; G VIII, 48, b. conversis equis in Numidas ... impetum fecerunt; Af 52. conversis equis se colligebant; Af 70. tum Labienus conversis equis ... turpissime fugere contendit; Af 75.

harenam: quod ... neque harenam multitudinis appellatione convertere possimus; F 7.

iter: Helvetii ... itinere converso nostros ... lacessere coeperunt; G I, 23. ne ... iter in provinciam converteret; G VII, 56. itinere converso sese Italicam venturum; C II, 20, b.

legiones: quas (legiones) ab itinere Asiae Syriaeque ad suam potentiam ... converterat; C I, 4.

materiam: omnem eam materiam ... conversam ad hostem collocabat; G III, 29.

mentes: mirum in modum conversae sunt omnium mentes; G I, 41. crudelitas, ... religio ... mentes .. militum convertit; C I, 76. quoniam ferocitas Antisti omnium mentes converterat ab opere ad spectandum; H 25, b.

multitudinem: hostes ab se discessisse omnemque ad eum multitudinem convertisse; G V, 41.

naves: conversis in eam partem navibus; G III, 15. conversis navibus Adrumetum versus fugere contendit; Af 63.

ora: ad tribunum militum centurionesque ora convertunt; G VI, 39.

signa: Romani conversa signa bipartito intulerunt; G I, 25. ut ... conversa signa in hostes inferrent; G II, 26. signa ad hostem converti ... iubet; G VI, 8, b. Caesar iubet signa converti; Af 18.

terga: ut paene terga convertant; C I, 80.

tigna: contra vim ... fluminis conversa (tigna) statuebat; G IV, 17.

vallum: conversus in contrariam partem erat vallus; C III, 63, a.

convicior, schmähen: conviciari coeperunt; H 33.

convicium, Vorwurf, Schmähung: I. prohibeo a: productos a contumeliis militum conviciisque prohibet; C I, 23.

II. corripi: hi omnes convicio L. Lentuli consulis correpti exagitabantur; C I, 2.

perterreri: Marcellus perterritus conviciis a sua sententia discessit; C I, 2.

convinco, beweisen: aliquo facinore comperto avaritiam esse convictam; G I, 40, d.

convoco, zusammenrufen, berufen: alqm: Vercingetorix ... eos ad concilium convocat; G VII, 14, a. paucis clam convocatis; G VII, 33. Galli ... non omnes eos, qui arma ferre possent, ... convocandos statuunt; G VII, 75. quos omnes Cato convocatos ... hortatur; Af 88, a. f. principes.

centuriones: convocatis centurionibus celeriter milites certiores facit ..; G III, 5. convocatis omnium legionum tribunis centurionibusque; Af 54, a.

clientes: convocatis suis clientibus; G VII, 4, a.

concilium: concilio convocato; G II, 10. VII, 29. 89. concilio repente cantu tubarum convocato; G VIII, 20.

consilium: f. **consilium**, II, 1. convoco (3 St.) S. 209, a.

familiam, liberos: Scapula ... familiam et libertos convocavit; H 33.

legatos: legatis tribunisque militum convocatis; G IV, 23.

milites: convocatis subito militibus; G VII, 38, a.

oppidanos: Pompeium oppidanos Ucubenses convocasse; H 20.

ordines: noctu tribunis militum primisque ordinibus convocatis; G VI, 7, b.

populum: convocato populo; Af 88, b.

praefectos: convocatis .. ad concilium praefectis equitum; G VII, 66, a.

principes: convocatis eorum principibus, ... in his Divitiaco et Lisco; G I, 16. principibus Treverorum ad se convocatis; G V, 4.

tribunus: f. centuriones. legatos. ordines.

convolvo, umwickeln: testudo ... convoluta omnibus rebus, quibus ignis iactus et lapides defendi possent; C II, 2.

convulnero, verwunden: alqm: suis ... occisis convulneratisque; Af 41. eos (Numidas) convulneratos ... repulerunt; Af 52. eos .. (Iulianoe) iaculis convulnerare; Af 69, b.

equites: nonnullos equites fugientes convulneraverunt; Af 39. f. partem.

equos: equites Iuliani ... equis convulneratis .. cedere; Af 15.

exercitum: neque primo adventu convulnerari exercitum volebat; Af 5.

hostes: procul hostibus repulsis convulneratisque; Af 17.

partem: pars equitatus ... cum levi armatura ... pulsi convulneratique ... refugerunt; Af 61, a.

romigos: multos (remiges) iaculis convulnerarunt; Af 7.

coorior, sich erheben, ausbrechen, losbrechen: bollnm: subitum bellum in Gallia coortum est; G III, 7.

imber: magno coorto imbre; G VII, 27.

tempestas: tanta tempestas subito coorta est, ut ..; G IV, 28. maxima coorta tempestate; G V, 10. qnod magna subito erat coorta tempestas; G VII, 61. tanta .. tempestas cooritur, ut ..; C 1, 48, a.

ventus: maximo coorto vento; G V, 43.

copia, Menge, Fülle, Reichtum, Überfluß, Vorrat, Gelegenheit, Mannschaft, Truppen: A. **sing.** (vgl. B, II, 1. adamo. conservo. eripio. — II, 3. — V, 1. alere. amplus): I. **Subject:** doficit: cum eius geueris copia deficit; G VI, 16.

ost: cum primnm pabnli copia esse inciperet; G II, 2. eius (ferri) exigua est copia; G V, 12. nulla ferramentorum copia, qnae esset ad bnnc usnm idonea; G V, 42. cuius (taxi) magna in Gallia Germaniaque copia est; G VI, 31. |quorum (strameutorum ac virgultorum) summa erat in castris copia; G VIII, 15. qnod minor erat frumenti copia; C 1, 52. ouius rei summa erat ex Epiro copia; C III, 47. eius (radicis) erat magna copia; C III, 48. quod .. erat eius rei minor copia; C III, 58. qnarum (navium onerariarum) ibi satis magna copia fuit; Af 34. qnanta .. copia frumenti apnd se sit; Af 36. partim ubi equitatus, partim nbi pedestris copia ... castris praesidio esse possent; H 6.

incipit, potest: f. est; G II, 2. H 6.

sumministrat: aliud urbis copia sumministrabat; A 13.

suppotit: ut in itinere copia frumenti suppeteret; G 1, 3. ne pabuli quidem satis magna copia suppetebat; G I, 16. barum ipsis rerum copiam suppetere; G VII, 14, b. magna copia pabuli suppetebat; C I, 49. remigum, gubernatorum magna copia suppetebat; C II, 4.

II. **nach Verben:** 1. augoo: augebatur illis copia; C I, 45.

comparo: magna copia frumenti comparata; G VIII, 35.

compello: pecus, cuius magna erat copia nb Maudnbiis compulsa; G VII, 71.

coustituo: pedestrem .. copiam in secunda acie ... constituunt; Af 38.

expodio, expouo: f. IV, 2. cum; Af 80. 10.

faoio: Allobrogibus imperavit, ut iis frumonti copiam facerent; G I, 28.

haboo: couvocatis .. principibus, qnorum magnam copiam in castris habebat; G I, 16. frumenti copiam legionarii nonnullam habebant, ... cetrati auxiliaresqne nullam; C I, 78. quod celeriter se babituros copiam confidebant; C III, 49. quarum alterins rei copiam exiguam ... babebat; A 1. militibus veteranis impositis, quorum magnam copiam hnbebat ex omnibus legionibus; A 44, b. cuius (equitatus) copiam babuit in praesentia non magnnm; Af 12. scorpionum, catapultarum ceterorumqne telorum ... magnam copiam habebat; Af 31, c. frumento, cuius in castris copiam babuerat, incenso; Af 43.

uanciscor: summam .. ibi copiam frumenti et reliqui commeatus nanctus; G VII, 32. frumentnm .. in agris ct pecoris copiam nactus; G VII, 56. navium magnam copiam ... pollicebantur; G IV, 16.

sumministro: quod Cappadocia ... magnam commeatus copiam erat sumministratura; A 35.

tollo: nou Romanis (oppida sint) proposita ad copiam commeatus praedamque tollendam; G VII, 14, b.

2. abundo: f. **abundo** copia (3 St.) S. 12, b.

utor: Caesaris exercitus ... summa .. aquae copia utebatur; C III, 49.

3. deligo ex: uti ... locum ... domicilio ex magna copia deligerent; G I, 30. quos (pedites) ex omni copia ... delegerant; G I, 48.

largior ad: Gallis .. provinciarum propinquitas ... multa ad copiam largitur; G VI, 24.

III. **nach Substantiven:** inventor, princeps: cuius te paene principem copiae atque inventorem ... beno ... meritum esse; F 6.

IV. **Umstand:** 1. aptus: castra erant ... aptissima ... aquao et salis copia; C II, 37.

complere: quae res omnium rerum copia complevit exercitum; C II, 25, b.

defici: uo .. copia pabuli frumentique ... deficeretur; G VIII, 3.

2. cum: classem snb vesporum cnm ea copia conscendit; Af 10. parva .. cum copia et ea tironnm neqno omni exposita in Africa; Af 10. ipse (Caesar) cnm expedita copia in eum locum citatim contendit; Af 80.

proptor: qnem iu locum propter copiam frumenti ac pabuli Romanos missnros suspicaretur; G VIII, 17.

B. **plur.** (vgl. A, I. ost; H 6. — II, 1. constituo. habeo; A 44, b. Af 12. — IV, 2. cum): I. **Subject:** absunt: f. **absum,** II. copiae (4 St.) S. 12, a. — accednut: f. IV. alqd; G VIII, 28.

adsnut: ut alii adesse copias Iubae dicerent; C II, 43.

codnnt: his (copiis) imperat, ut simulatione timoris paulatim codant ac pedem referant; C II, 40.

cinguut: equitum .. copiae ... cingere multitndine sua Caesaris copias; Af 70.

coeperunt: reliquae copiae pro castris sese ostendere coeperunt; G VII, 83. equitum copiae concursus facere coeperunt; H 25, a.

oommittnnt: (copiae) proelium commiserunt festinantes praeripere subsequentibus victoriae societatem; A 27.

compleut: buuc omnom locum copiae Gallorum complevorant; G VII, 69.

connutur: hanc (vallem) .. si adversariorum copiae transire conarentur; C II, 34, a.

considunt: quo in loco hostium copiae consedisseut; G V, 9. omnes equitatus peditatusque copias Treverorum tria milia passuum longe ab suis castris consedisse; G V, 47.

consistunt: copias ... contra munitiones pontis latiore loco constiteruut; A 19.

contendnnt: omnes copiae ... exeunt rectoque ad Hiberum itinere contendnut; C I, 29.

conveniunt: f. **convenio,** II. copiae (8 St.) S. 227, b.

convertuut: regiae copiae ... converterunt se ad XXXVI legionem; A 40.

dednnt: reliquae copiao ... sese ei (Varo) dediderunt; C II, 44.

desnnt: neque sibi voluntariorum copias defore; G V, 56.

discednnt: (Gallorum copias) discessisse; G V, 53. omnes Ebnronum ... copiae discedunt; G V, 58. quod hostinm copias ab se ... non discessuras existimabat; Af 73.

egrediuntur: his (copiis) quam longissime possent egredi iussis; G VII, 35.

eiciunt: omnes Alexandrinorum copiae ex oppido se eiecerunt; A 19.

exeunt: f. coutendunt.

faciunt: copiae .. totae eruptionem fecerunt; H 16, a. s. coeperunt.

festinant: s. committunt.

fugiunt: Scipionis copiis prostratis passimque toto campo fugientibus; Af 85, a.

obtinent: reliquae copiae in navibus stationem obtinebant; A 19.

occurrunt: quae primae copiae flumen a Delta transire et Mithridati occurrere potuerunt; A 27. copias hostium his legionibus occurrere suppetias; Af 68.

ostendunt: s. coeperunt.

patiuntur: quantum copiae patiebantur, vallum ... ducere instituit; G VIII, 33.

perterrent: quae copiae nostros perterrerent et munitione prohiberent; G I, 49.

petunt: cum utrorumque copiae tumulum excellentem petissent; H 24.

possunt: s. egrediuntur. occurrunt. — II, 1. deleo; G VII, 88.

praecurrunt: equitum Numidarum copiae ... per colles praecurrere; Af 70.

praeripiunt: s. committunt.

progrediuntur: deminutis nostris copiis, quae longius ab castris progrediebantur; G VII, 73, a.

prohibent: s. perterrent. — referunt: s. cedunt.

subeunt: quae (copiae) quam facile subierant iniquum locum, tam celeriter gradu pulsae premebantur loci iniquitate; A 76.

succurrunt: neque ei reliquae copiae succurrebant; Af 5.

sunt: hae (copiae) erant armata circiter milia LX; G V, 49. omnibus suis incolumibus copiis eodem die ad Ciceronem pervenit; G V, 52. utrum ... insolentiores (copiae), an ... timidiores essent; G VIII, 13. quae (copiae) paucis equitibus pares esse non potuerint; C II, 39. Caesaris copiae nequaquam erant tantae, ut ..; C III, 109. erant cum Achilla copiae, ut ..; C III, 110. quae (copiae) numero ... mediocres erant; A 69. cum ... nuntiarentur adversariorum copiae equitatus infinitus ... esse; Af 1. cuius (Scipionis) copiae legionum VIII et equitum III milium esse nuntiabantur; Af 20, b. s. II, 2. exspecto; G II, 16.

transeunt: s. conantur. occurrunt.

veniunt: omnes Belgarum copias in unum locum coactas ad se venire; G II, 5. cum omnes ad eum Treverorum copiae venissent; G V, 47.

videntur: s. II, 1. contemno.

II. **nach Verben:** 1. **Accusativ:** abdo: pedestres .. copias paulum ab eo loco abditas ... constituunt; G VII, 79.

accido: quarum (civitatum) ... copias esse accisas; G VIII, 31.

accio: cunctis copiis auxiliisque accitis*; Af 26, a.

accipio: s. V, 2. cum; G III, 17.

adamo: posteaquam agros et cultum et copias Gallorum homines feri ... adamassent; G I, 31, b.

adduco: s. **adduco,** I. copias (5 St.) S. 38, b.

admoveo: P. Sittius interim et rex Bocchus ... propius eius (Iubae) regnum copias suas admovere. Af 25. cum propius oppidum copias admovisset; Af 51.

adveho: advectis militum equitumque copiis; Af 11.

amitto: paene omnibus copiis amissis; C III, 79, a. Pompeium ... amissis copiis fugisse; A 56.

armo: in omnibus collibus expositas hostium copias armatas conspexit; G IV, 23.

arbitror: ita (Numidas) condensaverant, ut procul Caesariani pedestres copias arbitrarentur; Af 13.

augeo: s. **augeo** copias (6 St.) S. 112, b.

cerno: cum ... foris tantae copiae equitatus peditatusque cernerentur; G VII, 76.

cingo: s. I. cingunt.

cognosco: cognitis hostium copiis; A 13.

cogo: s. **cogo,** III. copias (16 St.) S. 176 b.

colloco: s. **colloco** copias (5 St.) S. 183, b.

commemoro: s. V, 2. cum; Af 48. — comparo: s. **comparo** copias (4 St.) S. 190, b.

compello: Caesaris .. copiis in orbem compulsis; Af 15. Scipione eiusque copiis campo collibusque exturbatis atque in castra compulsis; Af 40.

condocefacio: Caesar contra eiusmodi hostium genera copias suas ... condocefacere; Af 71.

conduco: s. **conduco** copias (3 St.) S. 197, b.

conficio: quas (copias) celeriter ... sua diligentia confecerat; A 26.

coniungo: s. **coniungo** copias (4 St.) S. 204, a.

consequor: reliquas copias Helvetiorum ut consequi posset; G I, 13.

conservo: quo facilius et frumentum et copiae suae conserventur; Af 36.

conspicio: s. armo.

conspicor: hostium copias conspicatus est; G V, 9.

constituo: s. **constituo,** III. copias (4 St.) S. 215, a.

contemno: ut neque numero ... (copiae) contemnendae viderentur; C III, 110.

contineo: s. **contineo** copias (3 St.) S. 223, b.

converto: copiis omnibus ad legiones conversis; G VIII, 26.

deleo: deletis omnibus copiis; G VI, 41. omnes hostium copiae deleri potuissent; G VII, 88. Saburram eiusque copias ab Sittio esse deletas; Af 93.

deminuo: ut deminutae copiae redintegrarentur; G VII, 21. s. I. progrediuntur.

demonstro: s. V, 2. cum; Af 24.

despicio: copias P. Atti Vari despiciens; C II, 23. cum Caesaris copias despiceret; C III, 87. despectis eius copiis; Af 48.

diduco: suas copias propter exiguitatem non facile diduci; G III, 23. diductis copiis pluribus viis pugnabatur; C III, 111.

dimitto: dimissis Haeduorum copiis; G II, 14. dimissis amplioribus copiis G V, 19. (cum barbari) paulatim copias distributas dimittere non possent; G VIII, 15. omnes suas terrestres † urbiumque copias dimissurum; C III, 10, b.

dispertio: trinis castris dispertitis copiis; Af 67.

distineo: ut ... Caesaris .. copias ... distineret; C III, 44, a.

distribuo: copiis in tris partes distributis; G VI, 32. suas .. copias in tres partes distribuerunt; G VII, 61. s. dimitto; G VIII, 15.

divido: Caesar copias suas divisit; C III, 97.

duco: copiasne adversus hostem ducere ... praestaret; G IV, 14. reliquas copias contra Labienum duxerunt; G VII, 61. copias ex locis superioribus in campum ducit; C II, 40.

educo: Caesar e castris utrisque copias suas eduxit; G I, 50. Germani suas copias castris eduxerunt; G I, 51. hostes item suas copias ex castris eductas instruxerant; G II, 9. ipse omnes copias castris eduxit; G IV, 13. Afranius copias educit; C I, 41. duces adversariorum silentio copias castris educere; C I, 66. Caesar omnes copias castris educit; C I, 68. universas ad aquam copias educunt; C I, 81. eductis omnibus copiis; C III, 41. Af 41. confestim .. expeditas copias educit; C III, 85. neque idcirco copias ... non educebat in aciem, quod ..; Af 31, c. universas omnium copias de castris omnibus educunt; Af 58. idcirco .. copias eduxerat, quod ..; H 28.

eripio: (Haeduos) multatos agris omnibus ereptis copiis; G VII, 54.
exerceo: Indutiomarus nihilo minus copias cogere, exercere ... coepit; G V, 55.
expedio: f. educo; C III, 85.
expono: copias suas exponit; C I, 6, a. *expositis* omnibus copiis; C III, 29. f. armo.
exspecto: exspectari etiam ab his Aduatucorum copias atque esse in itinere; G II, 16. quod ampliores copias ... exspectabant; G V, 50. reliquas .. copias exspectare instituit; C I, 18. Curio reliquas copias exspectare ... parabat; C II, 37.
exuo: omnibus hostium copiis fusis armisque exutis; G III, 6.
frequento: sagittariis ... compluribus frequentabat suas copias; A 20, a.
habeo: civitas ... magnas .. habet copias peditum; G V, 3. copias se omnes pro castris habiturum; G VII, 66, b. nec ... satis auxilii ... aut copiarum habiturum exercitum populi Romani ad omnia persequenda; VIII, 1. ad oppidum oppugnandum non satis copiarum habebat et eas tironum; Af 5. copias .. habebat in Gallia bellare consuetas ... contra Gallos; Af 73. ut .. illum (Pompeium) ... traicere quod habet Brundisii copiarum cogamus; F 20.
impedio: Caesaris copias timore impediri ad committendum proelium; H 30.
impono: hae ipsae copiae hoc infrequentiores imponuntur, quod ..; C III, 2.
insequor: f. moror.
instruo: ad alteram fluminis ripam magnas esse copias hostium instructas; G V, 18. copias omnis in loco edito atque aperto instruxerunt; G VII, 18. copias instruunt pro castris; G VIII, 9. copias armatorum pro suis instruunt castris; G VII, 14, a. imperatorem instructis copiis adesse; G VIII, 19, b. copias instruit; C I, 64. suas uterque copias instruit; C II, 28. Saburra copias equitum peditumque instruit; C II, 40. copias ante frontem castrorum instruit; C III, 37, a. Pharnaces ... copias suas omnes pro castris instruxit. quas ... consuetudine magis pervulgata militari credebat instrui Caesar; A 74. cum interim Pharnaces ... ascendere adversus arduum collem instructis copiis coepit; A 74. omnes suas copias in campo instruxit; Af 41. universas suas regiasque copias ... quam speciosissime potuit instruxit; Af 48. celeriter .. iis (copiis) instructis ante suas munitiones ... constituit; Af 58. productas accuratius suas copias sicut instruxerat; Af 73. f. educo; G II, 9.
introduco: si suas copias Haedui in fines Bellovacorum introduxerint; G II, 5.
mitto: Haedui ... copias equitatus peditatusque subsidio Biturigibus mittunt; G VII, 5. reliquas copias cum omnibus impedimentis ... misit; G VII, 35. exiguas esse copias missas; C II, 39. magnas adversus eum (Mithridaten) copias misit; A 27.
moror: Afranii copiis equitatus Caesaris insequens morabatur; C I, 70.
ostendo: subito pedestres copias ... ostenderunt; G III, 20.
paro: copias parare coeperunt; G III, 23.
partior: partitis copiis cum Gaio Fabio legato; G VI, 6. (Considius) copias cum Scipione partitus; Af 43.
pello: eas omnes copias a se uno proelio pulsas ac superatas esse; G I, 44, a. f. I. subeunt.
perturbo: sic omnes copiae sunt perturbatae, ut ..; G VIII, 13.
premo: f. I. subeunt.
produco: Caesar pro castris suas copias produxit; G I, 48. cum ... cotidie .. productis copiis pugnandi potestatem faceret; G III, 17. prima luce productis omnibus copiis; G III, 24. productis Romanorum copiis; G III, 24. productis copiis ante oppidum considunt; G VII, 79. Afranius Petreiusque ... copias suas ad infimas montis radices producunt; C I, 42. ne Varus quidem Attius dubitat copias producere; C II, 33. universis copiis productis; Af 30. copias cum elephantis LX productas in aciem; Af 48. Caesar item producit copias; Af 58. productis universis copiis; Af 75. f. instruo; Af 73.
profligo: totae profligantur copiae regis; A 76.
prosterno: f. I. fugiunt.
recipio: copias omnes ... in oppidum recepit; G VII, 71.
redintegro: f. deminuo.
reduco: solis occasu suas copias Ariovistus ... in castra reduxit; G I, 50. copias .. omnes in Treveros reducit; G V, 53. Vercingetorix copias, ut pro castris collocaverat, reduxit; G VII, 68. copias a munitionibus reducunt; G VII, 88. copias in castra reducunt; C I, 42. suas uterque copias reducit; C II, 28. copias reducere coepit; A 60. paulatim reducit suas copias in castra; Af 32. reductis suis copiis in castra; Af 42. Caesar ab eo opere cum iam sub vesperum copias in castra reduceret; Af 52. ex medio itinere copiis reductis; Af 52. Scipio in castra laetus nocte copias reduxit; Af 61, b. reducit copias; Af 75. in antiqua castra copias reducit; Af 76.
reficio: hae copiae, quas videtis, ex delectibus horum annorum ... sunt refectae; C III, 87.
relinquo: easdem copias, quas ante, praesidio navibus reliquit; G V, 11. quod sine imperio tantas copias reliquisset; G VII, 20, a.
revoco: reliquas copias revocavit; G VII, 35.
scribo: f. V, 2. cum; A 35.
subduco: Caesar suas copias in proximum collem subducit; G I, 22. copias suas Caesar in proximum collem subducit; G I, 24.
subicio: quas (copias) integras vulneratis defessisque subiciebat; A 26.
sustineo: quantasvis, magnas etiam, copias Germanorum sustineri posse; G V, 28. quo facilius hostium copias sustinere possint; G VII, 5.
tego: flamma copias omnes repente a conspectu texit Romanorum; G VIII, 15.
traduco: Helvetii iam per angustias et fines Sequanorum suas copias traduxerant; G I, 11. praeter castra Caesaris suas copias traduxit; G I, 48. hostes .. copias traducunt; G V, 51. reliquas copias equitatumque traducit; G VI, 9. omnes illo munitionum copiae traducuntur; G VII, 45, b. ne cubi effecto ponte Romani copias traducerent; G VII, 35. nisi flumini Ligeri ... copias traduxisset; G VIII, 27. ut ... ipsi ... Hiberum copias traducerent; C I, 65. copias ad castra tripartito traduxit; H 5. copiis flumine traductis; H 6.
traicio: f. habeo; F 20.
video: nisi ipsius copiae prope hostium castra visae essent; G I, 22. copias hostium haud longe ab sese visas; Af 12. f. reficio.
vinco: ut semel Gallorum copias proelio vicerit; G I, 31, d.
2. Dativ: diffido: equites Curioniani diffisi Scipioni eiusque copiis; Af 52.
impero: f. I. cedunt.
obicio: cum (legio) se obiecisset Pompeianis copiis; C III, 66.
occurro: prius .. (Caesar) regis copiis occurrit; A 28.
ostendo: Caesar instructas legiones hostium copiis ostendit; Af 66.
praeficio: Brutum adolescentem his copiis

praeficit; G VII, 9. his copiis Vercassivellaunum ... praeficiunt; G VII, 83. Achillam ... omnibus copiis praeficit; C III, 108.

praesum: Cavarillus, qui post defectionem Litavici pedestribus copiis praefuerat; G VII, 67.

3. **Ablativ:** (confido, fido ſ. V, 1.) utor: ut ... domesticis copiis rei frumentariae uterentur; G II, 10.

4. **mit Präpositionen:** abduco ab: abductum (Pompeium) ab iis copiis, quas Dyrrhachii comparaverat; C III, 78, a.

abscedo ab: Labienum ab suis copiis longius iam abscessisse; Af 39.

accedo prope: cum ... neque propius eius (Scipionis) copias accederet; Af 30.

addo de: hue addit pauca ... de copiis auxiliisque suis; C III, 16.

adipiscor ab: ab reliquis copiis advorsariorum ... se cruentam adeptum existimari victoriam; Af 31, c.

coniungo cum: si nova manus Suevorum cum veteribus copiis Ariovisti sese coniunxisset; G I, 37. cum Labieni ... copiis (Scipio) se coniungit; Af 24.

contendo contra: contra cuius ... copias contendas; Af 45.

deligo ex: ut x milia hominum delecta ex omnibus copiis ... mittantur; G VII, 21.

dimico cum: se ... cum pedestribus copiis dimicaturum; Af 13.

expono contra: contra magnas copias ... se expositos videbant; Af 10.

mitto de: Iuba ... de suis copiis ... sex cohortes in fines regni sui mittit; Af 55.

promoveo ab: Numidas ... longius .. ab adversariorum suisque copiis promovebat; Af 59.

spero ex: quid ex tuis copiis sperare debeas; Af 45.

venio ex: ex regiis copiis duces complures ad Caesarem veniunt; Af 92.

III. **nach Adjectiven:** fretus: quamquam magnis essent copiis advorsarii freti; Af 31, b.

praeditus: cum (adversarii) tam magnis copiis auxiliisque regis essent praediti; Af 58.

IV. **nach Substantiven:** alqd: nihil amplius copiarum accessurum; G VIII, 28. ſ. II, 1. habeo; G VIII, 1. Af 5. F 20.

exspectatio: exspectatione copiarum regiarum; Af 48.

magnitudo: oppidum (Pelusium) .. copiarum magnitudine ... in suam redegit potestatem; A 26. adversarii magnitudine copiarum confisi; Af 49.

pars: tres iam partes copiarum Helvetios id flumen traduxisse; G I, 12. Ariovistus partem suarum copiarum ... misit; G I, 50. partem suarum copiarum traducere conati sunt; G II, 9. Lucterium ... cum parte copiarum in Rutenos mittit; G VII, 5. partem copiarum ex provincia ... convenire iubet; G VII, 7. parte ibi relicta copiarum; G VIII, 34. Drappes castris praesidio cum parte copiarum restitit; G VIII, 35. partem copiarum cum Drappete esse in castris; G VIII, 36. parte copiarum pro vallo constituta; A 37.

paucitas: cognitis Caesaris difficultatibus copiarumque paucitate; Af 25. iis se ... auxilio propter copiarum paucitatem esse non posse; Af 26, b.

summa: quarum (copiarum) erat summa veteranarum trium legionum ..; C III, 29.

V. **Umstand: 1. Ablativ:** adoriri: ut tantis copiis tam exiguam manum ... adoriri non audeant; G VI, 8, a.

aggredi: ipse (Pompeius) ut omnibus copiis Domitium aggrederetur; C III, 78, b. castellum ... Caesar aggressus omnibus copiis expugnat; A 30, a.

alere: reliquam partem hiemis se eorum copiis aluerunt; G IV, 4.

amplus: eorum (equitum) ut quisque est genere copiisque amplissimus; G VI, 15.

augeri: ut ... non modo id (detrimentum) ... resarciri, sed etiam maioribus augeri copiis posset; G VI, 1.

circumdari: (oppidum) repente magnis circumdatum copiis; A 26. magnis copiis hostium circumdata (legio); A 40.

conciliare: se suis copiis suoque exercitu illis regna conciliaturum; G I, 3.

confidere: ut eis (copiis) extra oppidum ... confideret; C III, 109.

contendere: ad castra Caesaris omnibus copiis (hostes) contenderunt; G II, 7. ipse eo pedestribus copiis contendit; G III, 11. neque post id tempus umquam summis nobiscum copiis hostes contenderunt; G V, 17. Galli ... ad Caesarem omnibus copiis contendunt; G V, 49. uti ipse (Afranius) eodem omnibus copiis contenderet; C I, 70.

decertare: his copiis II d. Non. Ian. ... est decertatum; Af 19, b.

defendi: parvis copiis castra munitione ipsa videbat posse defendi; G VIII, 10.

deleri: quibus (copiis) vel superari delerique Mithridaten vel ... retineri posse; A 27.

dimicare: tantulis copiis iniquo loco dimicare; G V, 49. ſ. prohibere.

docere: et celeritate et copiis docuit, quid populi Romani ... opes possent; G VI, 1.

facere: illi ... omnibus copiis eruptionem fecerunt; G II, 33. ſ. provolare.

fidere: his copiis fidens Achillas; C III, 111.

firmare: dextrum ac sinistrum cornu magnis equitum copiis firmaverant; Af 13. praesidia firmare copiis maioribus; Af 20, a.

firmus: erat copiis pedestribus multo firmior Marcellus; A 61.

gerere: magnis copiis cum sorore Cleopatra bellum gerens; C III, 103.

insequi: rex omnibus copiis insequebatur; C II, 38.

iuvare: quod Nasidium eiusque classem .. copiis .. iuverant; Af 98.

moveri: Caesar ... neque adversariorum copiis moveri; Af 39.

occupare: oppidum Uxellodunum ... occupat suis et Drappetis copiis; G VIII, 32. Pharnaces ... Pontum omnibus copiis occupavit; A 41. hunc locum Pharnaces ... copiis suis omnibus occupavit; A 72.

oppugnare: summis copiis castra oppugnata demonstrant; G VII, 41. M. Octavium ... oppugnare praesidia ... pedestribus copiis; A 44, a.

pervenire: Pompeius ... omnibus .. copiis ad Asparagium Dyrrhachinorum pervenit; C III, 30, b. ſ. I. sunt; G V, 52.

proficisci: omnibus copiis ... (Caesar) ad Ilerdam proficiscitur; C I, 41. (Caesar) postero die omnibus copiis ... Dyrrhachium profectus est; C III, 41.

prohibere: etsi prohibere Pompeius totis copiis et dimicare non constituerat; C III, 44, b.

provolare: omnibus copiis provolaverunt impetumque in nostros equites fecerunt; G II, 19.

retineri: ſ. deleri.

subsequi: Caesar ... subsequebatur omnibus copiis; G II, 19. barbari ... reliquis copiis subsecuti; G IV, 24.

superari: suis copiis populum Romanum superari posse; G V, 27, a. ſ. deleri.

transire: omnibus copiis Sicorim transeunt; C I, 63.
tutus: sin ea (provincia) non magnis copiis tuta esse posset; A 42, b.
valere: quidquid possunt, pedestribus valent copiis; G II, 17.
2. **Präposition:** cum: ut de finibus suis cum omnibus copiis exirent; G I, 2. cum omnibus copiis eos sequi coepit; G I, 26. Ariovistum cum suis omnibus copiis ad occupandum Vesontionem ... contendere; G I, 38. Aduatuci ... cum omnibus copiis auxilio Nerviis venirent; G II, 29. Sabinus cum iis copiis ... in finis Unellorum pervenit; G III, 17. ipse cum omnibus copiis in Morinos proficiscitur; G IV, 21. Suevos ... cum omnibus suis sociorumque copiis ... se recepisse; G VI, 10. inde cum omnibus copiis ad Caesarem pervenit; G VII, 62, b. ubi Vercingetorix cum pedestribus copiis consederat; G VII, 67. cum omnibus copiis ad Alesiam perveniunt; G VII, 79. Dumnacus ... repente ex eo loco cum copiis recedit; G VIII, 27. (Fabius) cum copiis ad eundem pontem contendit; G VIII, 27. venit eodem cum suis copiis postero die Gaius Fabius; G VIII, 37. ad se cum omnibus copiis (Domitius) veniret; C I, 19. uti Petreius ... cum omnibus copiis ad Afranium proficiscatur; C I, 38. illum (Iubam) adesse cum magnis copiis; C II, 36. Saburram ... cum mediocribus copiis missum Uticae appropinquare; C II, 38. Curio cum omnibus copiis quarta vigilia exierat; C II, 39. ipse (Iuba) cum reliquis copiis ... lentius subsequitur; C II, 40. (Iuba) se in regnum cum omnibus copiis recepit; C II, 44. Caesarem venisse cum copiis; A 3. Mithridates ... cum magnis copiis ... Pelusium adducit ‖ * adducit ‖; A 26. consederat cum copiis rex loco natura munito; A 28. cum iis copiis, quas supra scripsi, (Domitius) profectus est in Armeniam; A 35. (Gabinius) cum reliquis copiis Salonam se recepit; A 43. rex Bogud cum copiis venit; A 62. accedit cum copiis Bogud ad exteriores Marcelli munitiones; A 62. ipse (Caesar) rursus ... Ruspinam cum reliquis copiis convertit; Af 9. Scipio .. cum iis copiis, quas paulo ante demonstravimus, ... profectus; Af 24. cum (Considius) ad urbem cum copiis accessisset; Af 33. P. Sittius .. cum copiis Numidiae fines ingressus; Af 36. castris regiis seorsum positis cum eis copiis, quas commemoravi; Af 48. Caesar ... per iugum summum cum copiis progredi coepit; Af 49. Scipio ... cum universis copiis ... Caesarem subsequi coepit; A 67. (Caesar) praeter hostium castra proficiscitur cum copiis; Af 68. Iubam regem celeriter cum copiis suis ... ad oppidum accucurrisse; Af 74. cum his copiis omnibus legionibus eductis; Af 77. ipse (Caesar) cum reliquis copiis ... Thapsum operibus circummunivit; Af 80. (Cn. Pompeius) cum copiis ad Cordubam iter facere coepit; H 4. huc cum Pompeius cum suis copiis venisset; H 5. cum iter facere Caesar cum copiis vellet; H 24. cum ex castello Didius ... processisset cum copiis; H 40, b.

copiosus, reich, wohlhabend, reichlich: agri: reliquum exercitum in copiosissimos agros Biturigum inducit; G VIII, 2.
aquatio: regio ... habet ... non minus copiosam aquationem; H 8.
oppidum: a Bibracte oppido Haeduorum longe maximo et copiosissimo; G I, 23.
provincia: quamquam erat provincia minime copiosa ad exercitus alendos; A 42, a. copiosiorem provinciam existimans; A 43.
urbs: urbs fertilissima et copiosissima omnium rerum apparatus suggerebat; A 3.

copula, Enterhaken: (naves) minus commode copulis continebantur; G III, 13, b.

cor, Herz: quae vivis cordi fuisse arbitrantur; G VI, 19.

coram, persönlich, selbst: assum: quod ... absentis .. Ariovisti crudelitatem, velut si coram adesset, horrerent; G I, 32.
cerno: illum (imperatorem) ... haec coram cernere existimate; G VI, 8, b.
discepto: si coram de omnibus condicionibus disceptetur; C I, 24.
impero: haec non ipse (Caesar) per se coram, sed ... per speculatores ... imperabat; Af 31, a.
perspicio: eadem fere, quae ex nuntiis litterisque cognoverat, coram perspicit; G V, 11.

corbis, Korb: Caesar ... lapidibus corbes plenos demisit; H 5.

corium, Fell, Leder: I, 1. contego, corrumpo: coria, .. ne rursus igni ac lapidibus corrumpantur, centonibus conteguntur; C II, 10.
induco: super lateres coria inducuntur; C II, 10.
2. facio ex: milites ... ex coriis tunicas aut tegimenta fecerant; C III, 44, b.
II. integere: has (turres) coriis intexerant; G VII, 22. reliquum corpus navium viminibus contextum coriis integebatur; C I, 54.

cornu, Horn, Gehörn, Spitze, Flügel: I. **Subject:** est, exsistit: a media fronte inter aures unum cornu exsistit excelsius magisque directum his, quae nobis nota sunt, cornibus; G VI, 26. uti sinistrum suum cornu triplex esset; Af 60.
proruit, recipit: dextrum cornu, quod erat a sinistro seclusum, ... ea parte, quam proruerat, sese recipiebat; C III, 69.
II. **nach Verben:** 1. aggredior: ut ... dextrum Caesaris cornu ab latere aperto aggrederentur; C III, 86.
averto: ex acie instructa equitatus sui prope totum dextrum cornu avertit; Af 39.
circumcludo: haec (cornua) studiose conquisita ab labris argento circumcludunt atque in amplissimis epulis pro poculis utuntur; G VI, 28.
circumeo: eodem impetu cohortes sinistrum cornu ... circumierunt; C III, 93, b.
circumvenio: ne a multitudine equitum dextrum cornu circumveniretur; C III, 89.
claudo: sinistrum .. cornu oppido Uzitta claudebatur; Af 59.
conquiro: f. circumcludo.
constituo: dextrum sinistrumque cornu ... in conspectu patenti adversariorum constituit; Af 42.
firmo: cornua trinis firmabantur subsidiis; A 37. dextrum ac sinistrum cornu magnis equitum copiis firmaverant; Af 13.
munio: dextrum cornu eius (Pompei) rivus quidam impeditis ripis muniebat; C III, 88.
oppono: oppido ad dextrum latus eius (Caesaris) cornu erat oppositum; Af 58.
opprimo: ne (cornu) intra munitionem opprimeretur; C III, 69.
secludo: f. 1. proruit.
teneo: hic decumani suum locum, cornu dextrum, tenebant, sinistrum III et V legio; H 30. dextrum demonstravimus decumanos cornu tenuisse; H 31, a.
2. utor: f. I. circumcludo.
3. colloco ad: V legione ... ad ipsa cornua quinis cohortibus contra bestias collocatis; Af 81.

— in: Ciliciensis legio coniuncta cum cohortibus Hispanis ... in dextro cornu erant collocatae; C III, 88. x legionem in dextro cornu, nonam in sinistro collocaverat; C III, 89. erat una navis Rhodia in dextro Caesaris cornu ... collocata; A 11. in dextro cornu Rhodias (naves) collocat, in sinistro Ponticas; A 14. XXXVI legionum in dextro cornu collocavit, Ponticam in sinistro; A 39. in suo .. dextro cornu e secunda acie veteranorum legionum partem cohortium collocaverat; Af 60. sagittarios maxime .. in cornibus collocaverat; Af 60.

confero in: tertiam .. aciem in sinistrum suum cornu contulerat; Af 60.

consisto in: cum in dextro cornu legio duodecima constitisset; G II, 23. quae (legio) in eo cornu constiterat; C I, 44.

differo a: s. III. amplitudo.

dispono in: equitatum frenatum universum in suo dextro cornu disposuerat; Af 59. sagittariis, funditoribus in utrisque cornibus dispositis; Af 81.

habeo in: habuit legionem x, IX in sinistro cornu; Af 60.

intericio inter: reliquas (cohortes) inter aciem mediam cornuaque interiecerat; C III, 88.

ordior ab, pervenio ad: ut ab sinistro eius (Caesaris) cornu ordiar et ad dextrum perveniam; Af 70.

procurro ab: equites ab sinistro Pompei cornu ... universi procucurrerunt; C III, 93, a. — ex: primus (Crastinus) ex dextro cornu procucurrit; C III, 91.

proficiscor ad: Caesar ab decimae legionis cohortatione ad dextrum cornu profectus; G II, 25.

sum in: erant in sinistro cornu legiones duae; C III, 88.

III. nach Substantiven: amplitudo, al.: amplitudo cornuum et figura et species multum a nostrorum boum cornibus differt; G VI, 28.

cohortes: munitionem ... dextri Caesaris cornus cohortes ignorantia loci sunt secutae; C III, 68.

forma, magnitudo: eadem est feminae marisque natura, eadem forma magnitudoque cornuum; G VI, 26.

summum: ab eius (cornus) summo sicut palmae ramique late diffunduntur; G VI, 26.

IV. Umstand: 1. mutilus: magnitudine (alces) paulo antecedunt mutilaeque sunt cornibus; G VI, 27.

abl. comp.: s. I. exsistit.

zum Satz: sinistro cornu ... celeriter aggressus Pompeianos; C III, 67. sinistro cornu milites ... sibi consulebant; C III, 69. sagittarios funditoresque omnes || in || sinistro cornu obiecerat; C III, 88. sinistro cornu Antonium, dextro P. Sullam ... praeposuerat; C III, 89. regiae copiae cornu suo dextro mediaque acie converterunt se ad XXXVI legionem; A 40. dextro cornu, quo veterana legio sexta erat collocata, initium victoriae natum est; A 76. sinistro cornu mediaque acie totae profligantur copiae regis; A 76. equites dextro sinistroque cornu opponit; Af 13. coronam hostium dextro sinistroque cornu mediam dividit; Af 17. elephantos dextro sinistroque cornu collocaverat; Af 59. legione x XIIIque dextro cornu, XIV et IX sinistro oppositis; Af 81. subito dextro cornu iniussu Caesaris tubicen a militibus coactus canere coepit; Af 82. equitatus Caesaris sinistro cornu premere coepit; H 31, a.

2. e: a dextro interim cornu funditores ... tela in elephantos frequentes iniciunt; Af 83. s. a, V, 1. cornu (7 St.) S. 7, b.

in: quae in sinistro cornu gererentur; G VII, 62, b. in acie in cornu dextro ac sinistro ex iniquiore loco pugnare; Af 42. [in cornibus .. (acies) duplex esse existimabatur]; Af 59. qui (Mauri equites) in eodem cornu elephantis erant praesidio; Af 83. cum in sinistro cornu elephans ... in lixam inermem impetum fecisset; Af 84.

corona, Kranz, Kreis: I. circumdo: corona circumdata pugnatum est ... vehementissimo; H 13, b.

divido: coronam hostium dextro sinistroque cornu mediam dividit; Af 17.

mitto: miserat .. Pharnaces coronam auream; A 70.

II. modus: equitum .. copiae ... coronae .. in modum cingere multitudine sua Caesaris copias; Af 70.

III, 1. cingi: quoniam ... nec facile totum corpus corona militum cingeretur; G VII, 72.

sub: senatu necato reliquos sub corona vendidit; G III, 16.

corpus, Körper, Leichnam, Rumpf, Gesamtheit: 1. est: multi ut ... praeoptarent ... nudo corpore pugnare; G I, 25. quorum (cetratorum auxiliariumque) erant ... corpora insueta ad onera portanda; C I, 78.

iacent: horum (Gallorum Germanorumque) corpora mirifica specie amplitudineque caesa toto campo ac prostrata diverse iacebant; Af 40.

II, 1. animadverto: animadvertit mirifica corpora Gallorum Germanorumque; Af 40.

caedo, prosterno: s. I. iacent.

cingo: quoniam ... nec facile totum corpus corona militum cingeretur; G VII, 72.

contexo, intego: reliquum corpus navium viminibus contextum coriis integebantur; C I, 54.

exanimo, ferio: ut verberibus exanimatum corpus securi feriretur; G VIII, 38.

ungo: corpus .. suavi telino ungimus; F 25.

2. transeo per: per eorum corpora reliquos audacissime transire conantes; G II, 10.

III. cultus: eodem victu et cultu corporis utuntur; G VI, 24.

magnitudo: ingenti magnitudine corporum Germanos .. esse; G I, 39. hominibus Gallis prae magnitudine corporum suorum brevitas nostra contemptui est; G II, 30. quae res ... immani corporum magnitudine homines efficit; G IV, 1.

pars: magna est corporis pars aperta; G IV, 1. omni parti corporis rasa; G V, 14. magna corporis parte nuda; G VI, 21. superiore corporis parte nudata vulnerato equo; G VII, 46. cui parti corporis eius (bestiae) telum facile adigi posset; Af 72. quae pars corporis eius (elephanti) sine tegmine nuda relinqueretur; Af 72.

vires: etsi (Vatinius) vix corporis viribus animum sequebatur; A 44, a.

vulnera: an non, uti corporis vulnera, ita exercitus incommoda sunt tegenda? C II, 31, b.

IV, 1. ferre: neque (milites) corpore dolorem ... ferre posse; C I, 84.

tolerare: qui (maiores) ... eorum corporibus ... vitam toleraverunt; C III, 77, c.

2. ex: ut proximi (hostes) iacentibus insisterent atque ex eorum corporibus pugnarent; G II, 27.

per: primis .. oppressis reliqui per horum corpora salutem sibi ... pariebant; C III, 69.

corripio, ergreifen, zusammenraffen, angreifen: alqm: hi omnes convicio L. Lentuli consulis correpti exagitabantur; C I, 2. iis, qui ... processerant, ... ab equitibus correptis; C I, 66. quos ille (Achillas) ... corripi atque interfici ius-

sit; C III, 109. sinistra corripit versum (Cassium); A 52.
res: omnibus suis rebus celeriter correptis; A 64.

corrogo, aufbringen: pecunia ad necessarios sumptus corrogata; C III, 102, a.

corrumpo, verderben, vernichten, herunterbringen, vereiteln: alqd: quodcumque addebatur subsidio, id corruptum timore fugientium terrorem ... augebat; C III, 64.
aquam: inferior (aqua) corruptior iam salsiorque reperiebatur; A 6.
coria: ne (coria) rursus igni ac lapidibus corrumpantur; C II, 10.
equos: corruptis equis macie; C III, 58.
frumentum: reliquum (frumentum) flumine atque incendio corruperunt; G VII, 55, b. sua ipsi frumenta corrumpant; G VII, 64.
bordeum: hordeo corrupto omnes alebantur; C II, 22.
oleum, res, vinum: vino, oleo ceterisque rebus, quae ad victum parari solent, corruptis; Af 43. rebus, quae ad victum pertinent, omnibus corruptis; Af 47.

cortex, Rinde: I. facio ex: scutis ex cortice factis; G II, 33.
II. vivere: prius se cortice ex arboribus victuros; C III, 49.

cothon, innerer Hafen: compello in: reliquis (navibus) ... in cothonem compulsis; Af 63.
confero in: reliquae naves ... Adrumetum in cothonem se universae contulerunt; Af 63.
egredior ex: Varus ... Adrumeto ex cothone egressus; Af 62.
sum extra: navibus onerariis, quae erant extra cothonem, incensis; Af 63.

cotidianus, täglich, gewöhnlich: agger: quantum has (turres) cotidianus agger expresserat; G VII, 22.
bella: (Treverorum) civitas ... cotidianis exercitata bellis; G VIII, 25.
consuetudo: ex consuetudine cotidiana Indutiomarus ad castra accedit; G V, 58. cotidiana consuetudine egressae ... legiones; C I, 40, a. quae (naves) .. consuetudine cotidiana ad portum excubabant; C II, 22. ne quid cotidianae consuetudinis desideraretur; C III, 9, b. cum cotidiana consuetudine Q. Varus ... venisset; C III, 37, b. qui (equites) cotidianu consuetudine usum quoque eius generis proeliorum perciperent; C III, 84. extra cotidianam consuetudinem longius a vallo esse aciem Pompei progressam; C III, 85.
contentiones: de sacerdotio Caesaris ... cotidianis contentionibus ad gravissimas verborum contumelias palam descenderunt; C III, 83.
exercitatio: quae res ... cotidiana exercitatione ... vires alit; G IV, 1. haec (iumenta) cotidiana exercitatione summi ut sint laboris efficiunt; G IV, 2. cotidiana exercitatione nihil iis noceri posse; G V, 34. f. usus.
institutum: dum hostes cotidiano instituto saepe idem faciendo in neglegentiam adducerentur; Af 66.
interpretes: cotidianis interpretibus remotis; G I, 19.
itinera: ut ... Pompei exercitum cotidianis itineribus defatigaret; C III, 85.
labor: quos (homines) spes praedandi ab agricultura et cotidiano labore revocabat; G III, 17. uti .. ipsos valetudine non bona ... cotidianis laboribus insuetos operum; C III, 49.
officium: celeriter equitatus ad cotidianum itineris officium revertitur; C I, 80.
opus: hunc laborem ad cotidiana opera addebant; C III, 49. cum more operis cotidiani ... servorum multitudinem ... militum esse credidisset; A 74.
pabulatione: accidebat .. cotidianis pabulationibus, ... ut ... pabulatores circumvenirentur; G VIII, 10.
proelia: non intermittunt interim cotidiana proelia; G VIII, 13. ut ... accessiones fecerint in operibus hostium expugnandis in proeliis cotidianis, A 22. ex qua contentione cotidiana minuta proelia fiebant; H 5.
pugnae: prope cotidianis pugnis * insidias ponunt; H 40, a.
recusatio: cum cotidiana mea recusatio ... inertiae videretur deprecationem habere; G VIII, pr. a.
stationes: cognitis stationibus cotidianis equitum nostrorum; G VIII, 12.
stipendium, victum: quibus (servis) domini locupletiores victum cotidianum stipendiumque praebebant; A 2.
usus: tantum usu cotidiano et exercitatione efficiunt, uti ..; G IV, 33. nautici homines, urbis et regionis maritimae cotidianoque usu a pueris exercitati; A 12.

cotidie, täglich: I. augeo: augebatur auxiliorum cotidie spes; G VI, 7, b. interim munitiones cotidie operibus augentur; A 1.
circueo: opera interim ipse (Caesar) cotidie circuire; Af 21.
confero: frumentum ex agris cotidie in castra conferebat; G IV, 31.
confluo: quorum (perfugarum) magnus ad eum cotidie numerus confluebat; G VII, 44.
consido: ipse (Labienus) cotidie ... insidiaturus locis idoneis considit; Af 65.
contendo: equestri proelio cotidie contendit; G I, 48.
convenio: principes ... prima luce cotidie ad se convenire iubebat; G VII, 36. cotidie .. magnus undique navium numerus conveniebat; C III, 47.
deduco: Caesar interim cotidie legiones in campum deducere ... non intermittit; Af 61, b.
deleo: hos omnes cotidie ab equitibus deleri posse; G VII, 14, a.
depugno: turmae interim equitum ... cotidie minutis proeliis inter se depugnare non intermittunt; Af 29.
diffugio: interim Numidae Gaetulique diffugere cotidie ex castris Scipionis ... non intermittunt; Af 32.
dimico: duces utrique ... equestribus proeliis inter se cotidie dimicabant; Af 61, b.
exerceo: Romanos ... animine causa cotidie exerceri putatis? G VII, 77, c.
facio: cum ... cotidie ... productis copiis pugnandi potestatem faceret; G III, 17. quod cum cotidie fieret; G VIII, 12.
flagito: interim cotidie Caesar Haeduos frumentum ... flagitare; G I, 16.
habeo: delectus cotidie ... habere ... non intermittit; Af 36.
instruo: Scipio interim fere cotidie ... instruere aciem; Af 30.
perfugio: magnus eorum cotidie numerus ad Caesarem perfugiebat; C I, 87. cum paene cotidie a Pompeio ad Caesarem perfugerent; C III, 61.
periclitor: cotidie .. equestribus proeliis, ... quid nostri auderent, periclitabatur; G II, 8.

peto: quo minus cotidie navibus aquam peterent; A 8.
produco: f. facio.
progredior: (Caesar) quantumcumque itineris equitatu efficere poterat cotidie progrediebatur; C III, 102, a.
pugno: sic cotidie utrimque eminus ... pugnabatur; C I, 26, a.
vagor: interim prope cotidie ... Indutiomarus sub castris eius vagabatur; G V, 57.
II. Comparativ: durius .. cotidie tempus ad transportandum lenioribus ventis non spectabat ‖ exspectabant ‖; C III, 25. quibus cotidie melius † subterere ‖ quibus rebus ... se terere, al. ‖ tempus ... videbant; C III, 49.

crassitudo, Dicke: I. absolut: parietum crassitudo pedes v; C II, 8.
II. clavi: transtra ... confixa clavis ferreis digiti pollicis crassitudine, G III, 13, a.
muri: aggerem ... ex latericiis duobus muris senum pedum crassitudine ... facere instituerunt; C II, 15.
stipites: stipites feminis crassitudine ... demittebantur; G VII, 73, b.

crassus, dicht: incidit, ut matutino tempore nebula esset crassissima; H 6.

cratis, Flechtwerk, Faschine: I. sunt: quibus (Pompeianis) ad recipiendum crates directae longuriique obiecti ... impedimento fuerunt; C III, 46.
II, 1. congero: ut sibi crates materiemque congererent ad arietes; Af 20, b.
effero: secum .. extulerunt virgulta, crates ad fossas complendas; H 16, a.
fero: f. 2.
intego: crates luto integuntur; C II, 15.
loco: crates ... contra hostem proferri et adversas locari ... iussit; C III, 46.
obicio: crates .. pro munitione obiectas propulerunt; C III, 46.
paro: crates parari iussit; C III, 80, b.
profero: cratis ... profert; G VII, 84. f. loco.
proicio: crates proicere ... parant; G VII, 81.
propello: f. obicio.
2. cognosco ex: quo cognito ... ex aggere atque cratibus, quae flumine ferebantur; C I, 40, a.
III, 1. numerus: magno cratium ... numero effecto; G VII, 81.
ordines: asseres per IV ordines cratium in terra defigebantur; C II, 2.
2. loricae ex: pinnae loricaeque ex cratibus attexuntur; G V, 40.
IV, 1. consterno: haec (tignu) ... longuriis cratibusque consternebantur; G IV, 17. quidquid est contignatum cratibus consternitur; C II, 15.
contegere: (Antonius) ... scaphas ... cratibus pluteisque contexit; C III, 24.
explere: cratibus atque aggere paludem explere atque iter munire conabatur; G VII, 58. aggere et cratibus fossas explent; G VII, 86.
inaequare: haec levibus cratibus terraque inaequat; C I, 27.
integere: fossam cratibus integunt atque aggere explent; G VII, 79.
munire: f. explere.
paratus: neque nostri ... cratibus ... parati venerant ad oppugnandum; A 18.
pretegere: a fronte atque ab utroque latere cratibus ac pluteis (rates) protegebat; C I, 25, b.
2. intra: intra has (crates) ... fossam ... obduci iussit; C III, 46.

creber, zahlreich, dicht, häufig, oft wiederholt: aedificia: creberrima .. aedificia fere Gallicis consimilia (sunt); G V, 12.
arbores: crebris arboribus succisis; G V, 9. olivetum vetus (erat) crebris arboribus condensum; Af 50.
ballistae: ballistis scorpionibusque crebris ante frontem castrorum ... collocatis; Af 56.
castella: crebris .. castellis circummuniti; G II, 30.
colloquia: crebra .. inter se colloquia milites habebant; C III, 19, a.
commutationes: propter crebras commutationes aestuum; G V, 1.
concitationes: crebrae continuis diebus ... concitationes fiebant; C III, 106.
custodiae: crebras .. in ripis custodias disponit; C I, 83.
eruptiones: crebris diurnis nocturnisque eruptionibus; G VII, 22. crebrae etiam per Albicos eruptiones fiebant ex oppido; C II, 2. est unimadversum ... ex crebris hostium eruptionibus; C II, 8. Massilienses .. crebris eruptionibus fusi; C II, 22.
excursiones: crebras ex oppido excursiones faciebant; G II, 30. propter barbarorum crebras excursiones; H 8. propter eorum crebras excursiones; H 40, a.
exploratores: ut crebros exploratores in Suevos mittant; G VI, 10.
legationes: a Treveris Germanos crebris legationibus sollicitari; G VI, 2. cum crebris legationibus Remorum (Caesar) certior fieret ..; G VIII, 6.
litterae: tanto crebriores litterae nuntiique ad Caesarem mittebantur; G V, 45. crebris litteris Caninii fit certior; G VIII, 39. crebris Pompei litteris castigabantur; C III, 25. cum (Vatinius) crebris litteris Cornificii ... evocaretur A 44, a.
loca: crebris locis speluncae in modum subrutis; Af 50.
nuntii: crebri ... nuntii afferuntur; G VIII, 19, b. crebris nuntiis incitati; G VIII, 48. f. litterae; G V, 45.
praesidia: crebris ad Rhodanum dispositis praesidiis; G VII, 65.
proelia: crebra ob eam causam proelia fiebant; C III, 45.
rami: crebris ... ramis enatis; G II, 17.
rumores: crebri ... rumores afferebantur, G II, 1.
scorpiones: f. ballistae.
stationes: crebras stationes disponunt; C I, 73.
subsidia: nisi crebris subsidiis milites essent defessi; G VII, 88.
turres: turris excitari crebras (imperat); G VIII, 9.
voces: crebrae .. voces militum ... audiebantur; C III, 49.
vulnera: (cevis) crebris confecti vulneribus; C III, 9. a.

crebritas, Häufigkeit: (legionem) crebritate bellorum adeo deminutam, ut ..; A 69.

crebro, häufig, wiederholt: accido: quod cum crebrius accideret; G VIII, 17. crebro .. id accidit; A 62,
accipio: crebro incommoda accipiebat; A 43.
audio: ibi quamquam crebro audiebat Labienum ... sollicitari; G VIII, 52.
augeo: hostium copiae ... crebro augebantur; C II, 41, b.

contendo: crebro paucis utrimque procurrentibus ... contendebatur; G VIII, 10. crebro .. inter se equestribus proeliis contendebant; C I, 40, a.

educo: crebro .. uterque legiones in aciem educit; A 60.

interpello: milites crebro etiam interpellabant; C II, 33.

mitto: hoc crebrius nuntiis in Italiam missis; H 1.

muto: crebro .. mutandis locis multorum fidei se committebat; G VIII, 44.

pronuntio: qui (P. Vatinius) crebro magna voce pronuntiaret ..; C III, 19, a.

subsisto: crebro .., ut sint auxilio suis, subsistunt; C I, 80.

succedo: cum crebro integri defessis succederent; G VII, 41.

summitto: ex castris cohortes per oppidum crebro summittebantur; C I, 45.

creditor, Gläubiger: hae (possessiones, res) creditoribus traderentur; C III, 1.

credo, glauben, vertrauen, leihen: I. alqs: quo maiorem, credo, licentiam habeant, qui peccare conentur; C II, 31, b. at, credo, si Caesarem probatis, in me offenditis; C II, 32, c. insidias timens, credo, quod haec praeter spem acciderant eius; C III, 70.

II, 1. alicui: sibi parum credi; C II, 31, a. nec satis sibi ipsi credebant; A 6. vgl. III. alqd; A 24, a.

auctoribus: his auctoribus temere credens (Curio); C II, 38.

promissis: Caesarem .. libentius etiam creditorum suis promissis; A 71.

2. acc. c. inf.: quos fugere credebant; G VI, 8, b. cum reliquum exercitum subsequi crederet; G VI, 31. redisse primo legiones credunt; G VI, 39. sibi facultatem fortunam obtulisse ... crediderunt; A 10. quibus (copiis) ... Mithridaten ... retineri posse credebat; A 27. cum hoc ipso crederet facilius eum (Domitium) decipi posse; A 37. illam partem ... bellum instauraturam esse credebat; A 42, b. quod eo se recepisse ex fuga credebat Octavium; A 47. eum de se mutuo sentire provinciam crederet; A 48. quod sibi fidele esse oppidum credebat; A 61. quem (equitatum) sibi usui fore credebat; A 61. quas (copias) ... consuetudine ... credebat instrui Caesar; A 74. cum ... magnam illam servorum multitudinem ... militum esse credidisset; A 74. cum ... neque quisquam crederet ipsum ... venisse; Af 26, a.

3. acc. c. partic.: quod civitatem ... sua sponte populo Romano bellum facere ausam vix erat credendum; G V, 28. quod mortifero vulnere Commium credebant affectum; G VIII, 23. — quod ... nostros praesidia deducturos ... crediderant; G II, 33. Fabius ... credidit hostes ... eum locum ... petituros; G VIII, 27. hostes .. nihil amplius copiarum accessurum credentes; G VIII, 28. quod ... mansurum in fide dimissum regem credebat; A 24, a. nihilo periculosius se navigaturum credens (Cassius); A 64.

III. alqm: multi ... se suaque omnia alienissimis crediderunt; G VI, 31. huic (Lepido) venienti sine dubitatione Marcellus se credit atque offert; A 63, a.

alqd: quod fere libenter homines id, quod volunt, credunt; G III, 18. neque de Labieno credidit quicquam; G VIII, 52. quae volumus, .. credimus libenter; C II, 27. cum ipse (Caesar) tantum ei crederet, ut ... eum mitteret; A 24, a. cum diu dubitasset Cassius, quid ... Lepido esset credendum; A 63, b.

pecunias: cum ... neque creditae pecuniae solverentur; C III, 1.

cremo, verbrennen: clientes, servos: paulo supra hanc memoriam servi et clientes ... una cremabantur; G VI, 19.

damnatum: damnatum poenam sequi oportebat, ut igni cremaretur; G I, 4.

regem: ut (rex Iuba) ... una cum liberis, coniugibus, civibus cunctaque gaza regia cremaretur; Af 91, a.

creo, erzeugen, wählen: I. alqm: quod ... se utrque eorum legibus creatum esse dicat; G VII, 32. qui (Convictolitavis) per sacerdotes more civitatis ... esset creatus; G VII, 33.

magistratus: cum singuli magistratus antiquitus creari ... consuessent; G VII, 32.

odium: magnum hoc fuit vectigal, maius tamen creabat odium; A 56.

vergobretum: qui (vergobretus) creatur annuus; G I, 16.

II. doppelter Accusativ: cum leges duo ex una familia vivo utroque ... magistratus creari vetarent; G VII, 33. quod ... gloriarentur L. Lentulum et C. Marcellum consules creatos; G VIII, 50. consules creantur Iulius Caesar et P. Servilius; C III, 1.

crepitus, Klirren: cum ... esset ... gladiorum .. crepitus auribus oblatus; H 31,

cresco, wachsen, steigen: alqs: quod ... ille per se crevisset; G I, 20.

annona: his tamen omnibus annona crevit; C I, 52.

Liger: quod Liger ex nivibus creverat; G VII, 55, h.

crimen, Vorwurf: 1. subeo: hoc ipsum crimen arrogantiae subeo; G VIII, pr. b.

2. careo: quo facilius caream stultitiae atque arrogantiae crimine; G VIII, pr. a.

crinis, Haar: praesectis omnium mulierum crinibus tormenta effecerunt; C III, 9, a.

cruciabiliter, martervoll: (veterani) extra vallum deducti sunt et cruciabiliter interfecti; Af 46.

cruciatus, Marter: I, 1. edo: Ariovistum ... in eos omnia exempla cruciatusque edere; G I, 31, d.

perfero: quod ... Sequanis ... omnes cruciatus essent perferendi; G I, 32.

vereor: illi supplicia cruciatusque Gallorum veriti; G IV, 15.

2. dodo in: neu se optime de communi libertate meritum in cruciatum hostibus dedant; G VII, 71.

venio in: quod ... summum in cruciatum se venturos viderent; G I, 31, a.

II, 1. affici: omnibus cruciatibus affectus necatur; G V, 56. iisdem cruciatibus affectus L. Mergilio † Squillus nominat plures; A 55.

2. cum: quorum (nuntiorum) pars deprehensa ... cum cruciatu necabatur; G V. 45. gravissimum .. ei rei supplicium cum cruciatu constitutum est; G VI, 17.

per: ab his per cruciatum interfici; G II, 31.

crudelis, grausam: dominatio: multitu-

diaem .. confectam taedio puellae fiduciaria dominatione crudelissima Ganymedis; A 23.
facinus: nefandum crudelissimumque facinus sunt aggressi; H 15.
rex: (Pharnaces) et victor et crudelissimus rex; A 41.

crudelitas, Grausamkeit, Härte: 1. certat: crudelitatem cum avaritia certasse; A 55.
convertit, tollit: crudelitas in supplicio ... spem praesentis deditionis sustulit mentesque militum convertit; C 1, 76.
II, 1. borreo: quod ... absentis .. Ariovisti crudelitatem ... borrerent; G I, 32.
praedico: crudelitatem et insolentiam in circumscribendis tribunis plebis (praedicat); C 1, 32, b.
2. commemoro de: nobiles homiues ... de adversariorum eius (Caesaris) crudelitate acerbitateque commemorare coeperunt; Af 26, a.
III, 1. effugere: quoniam reliqui crudelitate odium effugere non potuerunt; F 18.
facere: ne quid crudelitate naturae videretur asperius fecisse; G VIII, 44.
abl. comp.: nihil a me abesse longius crudelitate; F 15.
2. propter: non praetereunda oratio Critognati videtur propter eius singularem et nefariam crudelitatem; G VII, 77, a.

crudeliter, grausam, schonungslos, unbarmherzig: dico: ut quisque acerbissime crudelissimeque dixit; C 1, 2.
divello: ipse (Cato) suis manibus vulnus crudelissime divellit; Af 88, b.
excrucio: ipsos (cives) crudeliter excruciatos interficit; G VII, 38, b.
facio: qui borum quid acerbissime crudelissimeque fecerat; C III, 32, a.
impero: Ariovistum ... superbe et crudeliter imperare; G 1, 31, d.
interficio: eos (duces) homines imperitos ... crudelissime interfecisse; C I, 85, a. qui (tirones) ... crudelissime interficiuntur; C III, 28, b. s. excrucio.

cruentus, blutig: se cruentam adeptam existimari victoriam; Af 31, c.

crus, Bein: 1. habeo: (alces) crura sine nodis articulisque babent; G VI, 27.
II. saucius: Pompeius humero et sinistro crure vehementer erat saucius; H 38.
Lücke: ita † fune crure de ligno cum propius accessisset; H 18, b.

crux, Kreuz: suffigo in: postero die Iuba Numidas eos ... in cruce omnes suffixit; Af 66.
tollo in: servi sunt in crucem sublati, militi cervices abscisae; H 20.

cubi, irgendwo: dispositis exploratoribus, ne cubi effecto ponte Romani copias traducerent; G VII, 35. cobortantur, ... ne cubi dubitet proelium committere; C II, 33.

cubiculum, Schlafgemach: ferrum intro clam in cubiculum tulit; Af 88, a. impetu facto in cubiculum ex suspicione; Af 88, b.

cubile, Lager: his (alcibus) sunt arbores pro cubilibus; G VI, 27.

cuiusmodi, von welcher Art: referre arbitrabatur, cuiusmodi victoria esset futura; Af 31, c.

cuiusquemodi, von jeder Art: consilia: singulari militum nostrorum virtuti consilia cuiusquemodi Gallorum occurrebant; G VII, 22.
genus: legiones conscriptas ex cuiusquemodi generis amplius XII milibus; Af 19, b. cum naviculis cuiusquemodi generis xxx, inibi paucis rostratis; Af 23. delectus ... servorum .. et cuiusquemodi generis bominum ... habere; Af 36.

culmen, Höhe: Romanos ... perpetuae possessionis (causa) culmina Alpium occupare conari; G III, 2.

culpa, Schuld, Verschuldung: I, 1. conicio: eius rei culpam in multitudinem coniecerunt; G IV, 27.
2. assigno: nonnemo culpae eius (Caesaris) imprudentiaeque assignabat, quod ..; Af 3.
tribuo: quod esset acceptum detrimenti, cuiusvis potius quam suae culpae debere tribui; C III, 73, b.
3. versor in: quod (milites) in simili culpa versabantur; C III, 110.
II. accipi: quod detrimentum culpa et temeritate legati sit acceptum; G V, 52. ne quod suorum culpa detrimentum acceptum videretur; A 11.
admitti: ne quid temere culpa secus admitteretur; H 30.
offendi: quoties .. culpa ducis ... in exercitu esset offensum; C III, 72.

cultus, Pflege, Lebensweise: I, 1. adamo: posteaquam agros et cultum ... Gallorum homines feri ... adamassent; G 1, 31, b.
2. utor: eodem victu et cultu corporis utuntur; G VI, 24.
3. absum a: quod (Belgae) a cultu atque humanitate provinciae longissime absunt; G I, 1.
II, 1. differre: (Treverorum) civitas ... cultu et feritate non multum a Germanis differebat; G VIII, 25.
2. pro: funera sunt pro cultu Gallorum magnifica; G VI, 19.

cum (quom: s. B; C I, 58), als, wann, so oft als, seit, während, da, weil, obgleich, sowohl, nicht nur: A. **temporal, causal, concessiv**: 1. **allein**: 1. **Indicativ**: a. **Präsens**: cognoscunt; G VI, 7, a. congreditur; H 15. defendit; G VI, 23. bellum gerunt; G 1, 1. incidit; G VI, 15. infert; G VI, 23. premuntur; G VI, 13, a. probibent; G 1, 1. proripiunt; C II, 12. usus est; G IV, 2. est usus; G VI, 15. — quod ... cum ... accidit, tum ... accipitur; G VIII, 18. vix ... processerat, cum .. cobortati ... non dubitant; G VI, 8, a.
b. **Perfect**: adoleverunt; G VI, 18. est animadversum; G VI, 27. animadvertit; H 18, a. conspici coeptus est; Af 12. constituerunt; G VI, 17. decessit; G VI, 19. facta sunt; C III, 87. insinuaverunt; G IV, 33. munierunt; G V, 21. sustinere non potuerunt; Af 61, a. reclinaverunt; G VI, 27. superaverunt; G VI, 17. venit; G VI, 12, a. venerunt; H 3, b. — iam ... apparabant, cum ... procurrerunt, ... petierunt; G VII, 26. iam ... aberant, ... cum ... contendit; Af 41. postea vero, cum ... cognovit, ... accepit, atque ... perscribebat; C II, 17. tum fuit, cum ... indicasti; F 16.
c. **Imperfect**: erant ... capienda; C III, 44, b. neque ... opem ferre poterant; C I, 79. videbatur; G I, 40, b. s. b. C II, 17. — vallis ... suberat, equites vero ... coniciebant, tum magno erat in periculo res; C I, 79.

d. **Plusquamperfect:** comprehensi adductique erant; G III, 14, b. defixerat fistucisque adegerat; G IV, 17, a. circumsteterant; G III, 15. reverti coeperant; G V, 35. destinaverant; G VII, 22. eiecerat; G V, 19. excesserat atque .. fecerat; G V, 35. erat .. ventum; C I, 58.

e. **erstes Fut.:** reductus existimabor; C III, 18.

f. **zweites Fut.:** in spem venero; F 19.

2. **Conjunctiv:** a. **Präsens:** caleant; F 26. debeatis; C II, 32, b. evocentur; C I, 85, c. faciant; G IV, 1. faciat; G V, 27, b. ferantur; C I, 24. serviant et ... respondeant; G IV, 5. speret; C I, 8. sint; G I, 14. valeamus; C III, 86. videat; G VI, 22. VII, 19. videatur; G VII, 83. utantur; G VI, 14.

b. **Perfect:** sit accessum; C III, 86. gesseritis; Af 54, b. miserit; C I, 9, a. processerit; G VI, 25. pugnatum sit; G I, 26.

c. **Imperfect:** abesset; G I, 22. II, 13. IV, 7. 11. V, 6. 53. VII, 38, a. abessent; G II, 17. abundarent; III, 47. accederent; G I, 19. Af 69, b. accederet; G V, 58. Af 30. acciderent; G III, 25. accideret; G VIII, 17. acciperent; A 25, a. adesset; C III, 84. administraretur; G IV, 31. administrarentur; G VII, 12. administraret; A 37. adventaret; G VIII, 26. A 36. ageret; C I, 19. agerentur; C II, 36. ageretur; C III, 109. agerent; H 23, a. animadverteret; G VIII, 11. 33. 40. 44. A 30, a. 35. 36. 65, a. Af 28. H 6. 24. animum adverteret; G VIII, 14, b. A 31. 46. Af 15. animadverterent; G VIII, 16. 34. A 25, a. H 34. appareret; C III, 21. appellaret; G VII, 17, b. appeteret; G VII, 82. appropinquarent; G IV, 28. arbitrarentur; G II, 28. VII, 25. C III, 68. arbitraretur; A 39. auderent; G II, 19. VIII, 5. C III, 25. Af 76. auderet; G VIII, 26. C II, 44. audirentur; G III, 24. C III, 31. audiret; A 42, b. 44, a. — cerneretur; C III, 41. cernerent; C III, 69. circumiret; Af 63. circummuniret; C III, 66. circumsiderentur; H 36. circumspiceret; G V, 31. cognoscerent; G IV, 30. VIII, 32. cognosceret; G VIII, 26. A 65, a. cogerent; G I, 4. cogeretur; A 43. cohortaretur; C III, 90. colloqueretur; C I, 19. commoveretur; A 39. *cum* complanarent; A 63, b. complerent; G III, 25. complerentur; G IV, 28. confiderent; G VII, 50, a. 80. confideret; C III, 83. confligeretur; C I, 71. confugerent; A 46. conicerent; G II, 6. III, 2. IV, 24. coniceretur; C II, 16. conaretur; G I, 4. Af 11. 68. conarentur; C III, 67. conquireretur; G VIII, 10. consentiret; C I, 19. consisterent; G II, 11. consisteret; G II, 33. III, 14, b. constaret; G VIII, 30. C III, 57. contenderent; G I, 31, a. IV, 37. contenderetur; G VIII, 48, a. continerentur; G II, 11. continerent; Af 82. contingeret; G VII, 24. crederet; G VI, 31. A 24, a. 37. 48. Af 26, a. cuperet; G II, 25. C III, 77. — decurrerent; G III, 2. deducturus esset; G VIII, 49. defatigarent; G VII, 41. defenderent; G II, 29. IV, 37. C III, 67. deferret; G IV, 27. deficerent; G III, 5. deficeretur; C III, 64. demitterent; C II, 34, a. denuntiarent; G V, 54. depellerent; G III, 25. descenderet; G VII, 53. desisteret; Af 28. despiceret; C III, 87. destinaret; A 41. detruderentur; A 76. dicerent; G V, 55. A 6. diceret; G VII, 17, b. VIII, 4. dimicaretur; G V, 16. VIII, 29. dirimeret; A 46. discederet; A 10. disponerent; G VIII, 16. distarent; A 7. divideretur; G III, 1. divideret; A 73. daretur; C III, 47. A 21. doceretur; G VII, 33. dubitaret; A 53. ducerentur; Af 28, duceretur; Af 64. — efferret; C III, 87. efficeret; C III, 21. efflagitarent; H 25, a. enecaret; Af 84. iret; A 52. evocaretur; A 44, a. exaudirent; A 20, b. excubaret; G VII, 24. existimaret; G III, 7. VIII, 18. 20. A 34, b. existimarent; G VII, 11, a. 47, b. VIII, 20. C III, 74. Af 69, b. exsisterent; A 25, a. extarent; G V, 18. exstruerentur; C II, 9, b. extenderet; C III, 77. — facerent; G II, 17. 19. 29. C I, 51. Af 6. 69, b. 87, a. H 23, b. faceret; G III, 17. VII, 66, a. A 50. Af 95. fieret; G I, 42. VIII, 6. 12. A 44, a. Af 14. 30. fierent; Af 25. ferret; G II, 26. IV, 12. Af 25. flagitarentur; C I, 87. fugeret; C I, 19. — gererentur; C III, 57. — haberet; G I, 43. II, 29. VIII, 6. 32. C III, 45. A 57, a. Af 1. satis baberet; G VIII, 6. necesse .. haberet; Af 39. haberent; G IV, 12. 38. VIII, 2. 32. C III, 69. Af 18. haberetur; C III, 53. hiemaret; G VIII, 49. bortaretur; G VII, 24. C III, 112, c. — iacerentur; G VIII, 41. iactaret; C III, 83. ignorarent; C III, 29, a. impediretur; G II, 17. 22. implorarent; C III, 82, b. Af 85, b. inciperent; G VI, 29. incitarent; G IV, 24. iniretur; G VIII, 19, a. inferrent; G II, 29. inferretur; C I, 86. insequerentur; Af 6. 69, b. instarent; G III, 5. intellegerent; G I, 13. IV, 16. 30. V, 43 intellegeret; G III, 20, V, 22. VII, 6. VIII, 36. intermitteret; G I, 41. irrumperet; A 21. iuberet; C III, 11. 69. iudicaret; G VIII, 6. 8. 46, a. 48, c. A 30, a. 34, a. — mallet; C III, 80, a. mitterent; G VI, 24. mitteret; C III, 112, c. moveret; Af 14. — nollet; G VIII, 5. nuntiarentur; Af 1. — obiectarent; C III, 48. obsiderentur; C I, 54. oporteret; G II, 20. optarent; G VIII, 41. opus esset; C II, 40. ostentaret; C III, 83. — paterentur; G VIII, 19, a. perfugerent; C III, 61. permanerent; G VIII, 43. peteret; G I, 20. II, 11. peterent; G III, 29. V, 58. C I, 70. Af 96. polliceretur; G I, 42. C III, 22. ponerent; G II, 11. poneret; G II, 13. possent; G I, 9. 11. 13. 26. II, 17. III, 3. IV, 4. V, 33. VI, 2. VIII, 5. 15. × . 41. C I, 54. posset; G I, 16. 20. 32. VI, 31. VIII, 12. C I, 25, b. III, 9, a. 18. 22. 72. A 64. H 5. praeberent; G III, 25. praedicaret; C III, 90. praestarent; G I, 2. C III, 47. praeesset; C III, 101, a. prenderet; C III, 69. premeretur; G V, 37, C I, 70. premerentur; G V, 43. VII, 51. C I, 46. A 9. premerent; G VII, 28. premeret; Af 84. probarent || comprobarent ||; F 16. procederent; G VII, 16. prodiret; Af 30. proeliarentur; G VIII, 19, a. proficeret; Af 43. proficerent; Af 82. proficisceretur; G III, 1. esset proficiscendum; G VIII, 10. profiterentur; G VII, 37. prohiberent; G VII, 33. properaret; G II, 11. preperarem; F 14. prospecularetur; Af 31 a. pugnaretur; G III, 15. 25. V 35. 44, a. VII, 50, a. 80. Af 18. putarent; G III, 21. VIII, 32. putaret; A 38. 60. — quaereret; G I, 32. 50. II, 4, a. 15. VIII, 7. quaererent; C III, 68. quiret; Af 87, b. quereretur; C II, 44. — reciperent; G II, 19. 24. H 22, a. reciperentur; Af 87, a. recusarent; G VIII, 15. 18. C III, 82, b. rediretur; Af 18. redintegraretur; G VII, 25. referret; Af 57. refugerent; Af 69, b. remaneret; G IV, 32. repellerentur; Af 6. reperiretur; G III, 15. reperiret; A 63, b. resisterent; G II, 22. VIII, 43. Af 82. resisteretur; G V, 30. resisteret; C III, 21. retinerentur; A 9. — sciret; G VIII, 39. 44. A 27. Af 87, b. sequeretur; C I, 40, a. A 42, b. sequerentur; C III, 102, b. serperet; C III, 101, c. significaretur; G IV, 14. sollicitaret; C III, 22. solverentur; C III, 1. speraret; A 41. 71. statueret; A 34, a. succederent; G VII, 25. 41. esset; G II, 1. V, 40. VIII, 44. 47. 54. C I, 54. III, 1. 101, b. A 44, a. 60. Af 22. 26, a. 72. essent; G IV, 29. V, 10. C I, 48, a. III, 9, a. 10, b. 35. A 54. Af 58. H 25, a. b. essent *; H 3, b. essem; F 14. superessent; G V, 22. su-

spicaretur; G VIII, 16. sustinerent; G II, 11. A 20, b. — tardarentur; G VII, 24. teneret; G I, 20. V, 57. timerent; G II, 26. VIII, 16. torrerentur; G V, 43. traheretur; G I, 53. esset transeundus; A 36. transportaretur; A 44, b. — valerent; G VI, 12, a. venirent; G II, 29. H 12. veniret; G VIII, 11. ventitaret; G IV, 32. vererentur; G VIII, 34. vereretur; G VIII, 44. *cum* vereretur; A 37. versarentur; C III, 96. A 50. vetarent; G VII, 33. videret; G IV, 16. VI, 2. VII, 49. VIII, 14. b. 24. 33. 40. 41. 43. 46, a. C I, 70. III, 45. A 30, a. 31. 59. 65, a. 73. Af 14. 84. cum ... *videret*; A 60. viderent; G IV, 15. V, 17. VII, 80. VIII, 3. 15. C III, 111. A 12. 20, b. 23. 25, a. H 22, a. viderentur; G I, 40. c. IV, 28. C I, 47. II, 16. III, 60. videretur; G VIII, pr. a. C III, 13. vocaretur; G VII, 52. vellet; G I, 36. VIII, 1. C I, 72. III, 18. 89. A 4. vellent; C I, 45. III, 53. uteretur; C I, 51.

biduum supererat, cum ... oporteret; G I, 23. sequenti die cum ... vellet; H 28. prima luce, cum ... teneretur; G I, 22. postremo, .. cum ... pugnaretur; G VII, 87. fuit antea tempus, cum ... superarent, ... inferrent; G VI, 24.

d. **Plusquamperfect**; afuisset; C III, 36, a. accessisset; G II, 13. V, 37. VIII, 36 A 10. 45. 67. Af 51. H 18, b. accessissent; G VII, 78. accidisset; G III, 8. H 3, b. esset acceptum; G V, 29. adisset; G VIII, 46, a. adissent; H 3, a. esset administratum; G IV, 23. essent .. admirati; C III, 86. admovisset; Af 51. adortus esset; Af 28. 50. esset allatus; H 8. 9. 38. esset affectus; C III, 64. animadvertisset; G I, 40, a. 52. IV, 12. 26. VII, 57. C III, 46. 65. Af 22. 33. 42. 50. animum advertisset; H 23, a. animadvertissent. C III, 50. 93, a. animadversa esset; Af 6. animadversum esset; H 15. 38. esset animadversum; H 30. appellatus esset; G I, 35. esset appellatus; A 48. esset appropinquatum; C I, 79. appropinquasset; C III, 88. H 9. *ap*propinquassent; C III, 24. appropinquassent; H 3, b. 9. 29, b. 30. arripuisset; G VIII, 23. ascendissent; G V, 26. astitisset; Af 29. audissent; G VII, 62, b. audisset; C III, 106. A 35. — cecidissent; G II, 27. cecidisset, G IV, 12. cepissent; G V, 26. cepisset; A 61. cessisset; A 40. coarguisset; A 68. coepisset; G III, 13, b. III, 45. Af 4. 51. H 23, a. coepissent; G III, 5. C III, 36, a. Af 27. 58, b. H 9, 12. coeptum esset; Af 82. cognitus esset: G I, 22. cognovissent; G II, 26. VII, 55, a. cognosset: G VIII, 8. 26. 40. 46, b. A 45. cognossent, G VIII, 14, a. cognovisset; C III, 37, b. A 27. cognitum esset; A 60. coëgisset; A 69. commemorasset; A 68. commisisset; A 25, b. commoti ... essent; Af 57. comperisset; G VIII, 23. A 29. comperissent; H 22, b. comportavissent; G V, 26. essent compressa; C III, 21. concidissent; G VII, 62, a. concidisset; Af 88, b. concurrissent; G III, 22. Af 59. contulissent; G II, 13. H 25, b. contulisset; A 42, a. 64. collata essent; A 61. conflixisset; A 25, b. coniunxisset; C III. 15. conatus esset; G VII, 50, b. conscendissent; C I, 27. consedisset; G III, 17. constitisset; G II, 23. constitissent; G V, 15. conspexisset; G I, 47. V, 36. conspexissent; G IV, 25. constituisset; G V, 22. VII, 32. Af 26, a. consuessent; G VII, 32. consumpsisset; G VIII, 26. consumpsissent; H 16, a. contendisset; H 35. convenissent; G I, 27. V, 8. 29. convenisset; G VII, 33. 48. A 57, a. H 32, b. conversa esset; G I, 52. convertissent; Af 27. credidisset; A 74. — essent deductae; A 63, b. delata .. esset; Af 44. defecisset; G VIII, 26. defecissent; C III, 99. delegissent; G VIII, 18. demersisset; A 25, b. demisisset; G V, 32. desperasset; G VIII, 24. destricti essent; G VIII, 23. dixisset; G IV, 25. V, 44, a. C III, 87. 91. 94. dimisisset; G VII, 52. VIII, 25. discessisset; C II, 14. Af 28. esset ... disputatum; C I, 86. distenti essent; H 12. 23, a. essent ... distributi; H 36. esset ... divisa; C 101, a. esset .. divisa; A 1. dedissent; G III, 13, b. dedisset; C II, 14. dubitasset; A 63, b. duxisset; C III, 7. — effecissent; G III, 24. effecisset; C III, 9, b. isset; Af 88, a. erravisset; Af 44. exisset; G I, 12. VII, 35. exissent; H 4. existimasset; Af 45. essent expositi; G IV, 37. exposuisset; A 10. expugnasset; A 48. exspectasset; G V, 23. — fecisset; G I, 40, c. II, 6. 16. VII, 53. A 40. H 22, b. fecissent; Af 14. — impetrassent; G IV, 11. impetravisset; C III, 71. incitavisset; G III, 12. inflexisset; G I, 25. esset inflatus; A 65, b. iniecissent; H 15. essent insecuti; G VIII, 13. insecutus esset; G VIII, 48, a. insecutus .. esset; H 18, a. insinuasset; A 52. instituisset; G III, 28. instruxisset; G II, 8. intellexisset; Af 39. 88, a. 91, b. intellexissent; G VII, 12. interdixisset; G VI, 44. esset intermixtus; H 31, b. intermisisset; G VIII, 1. intravissent; C III, 38. introisset; Af 89. iussisset; G I, 27. 39. III, 1. V, 54. VII, 40. C III, 13. — meminissent; G VIII, 28. meritus ... esset; A 66. meriti essent; Af 77. meritus .. esset; H 1. misisset; G IV, 16. V, 17. esset moratus; G VIII, 4. movisset; C I, 63. — nossent; A 23. nuntiatum esset; G I, 7. esset nuntiatum; G VII, 62, b. — obiecisset; C III, 66. esset obiectum; H 30 occupavissent; G I, 33. occupavisset; C III, 45. occupasset; H 6. esset ... oblatus; H 31, b. — patefactum esset; A 64. pulsa .. esset; G I, 52. percrebuisset; C III, 43. percucurrisset; G VIII, 46, b. 52. esset perlata; G VIII, 5. perforasset; A 25, b. essent perfectae; G III, 3. pervenisset; G III, 28. V, 53. VII, 9. pervenissent; G IV, 15. petissent; G I, 27. IV, 27. H 24. posuisset; A 73. potuissent; G I, 26. IV, 3. C III, 108. potuisset; G VIII, 26. 32. potuissem; F 14. postulavisset; C I, 32, a. potitus esset; H 1. praemisisset; C II, 20, b. praesensisset; G V, 54. processisset; G I, 38. IV, 32. VIII, 27. H 40, b. processissent; A 10. procucurrissent; C II, 41, b. III, 93, a. profectus esset; G III, 7. esset profectus; H 22, b. profugisset; G V, 54. profugissent; H 1. esset progressus; C II, 41, a. Af 70. essent progressi; C III, 38. proiecissent; G I. 27. esset provisum; G III, 3. esset pugnatum; G I, 26. pugnatum esset; G III, 22. esset .. pugnatum; C I, 46. — recepisset; C I, 30, a. Af 40. H 62, a. recepti essent; H 14. esset receptus; H 22, b. redisset; G VII, 20, a. A 51. removissent; G V, 16. renuntiassent; G VIII, 35. repudiasset; Af 25. rescissent; H 6. respexissent; G II, 24. revertissent; H 13, b. — sensissent; G VIII, 35. solvisset; G V, 23. successissent; C III, 94. fuisset; G IV, 15. H 39. fuissent; G V, 26. × suscepisset; G VIII, 52. — tenuisset; G I, 40, c. traiecisset; A 52. transissent; G III, 2. VIII, 13. C I, 40, a. tribuisset; G VI, 1. VIII, 46, b. — valuisset; G VIII, 50. vastasset; G VIII, 25. venisset; G II, 3. 17. IV, 6. V, 1. 2. 11. 18. VI, 41. VII, 6. 7. VIII, 33. 38. 40. 44. 55. C I, 14. 16. 31. 34. II, 12. 32, c. III, 11. 16. 21. 31. 37, b. 105. A 65. 69. H 2. 3, b. 5. ×. ×. 32, b. 33. venissent; G V, 22. 47. VI, 3. VII, 5. 12. 55, a. C II, 19. C III, 34. 102, b. 109. H 2. 15. 18, a. 22, a. esset ventum; G VII, 61. H 27. 35. esset ... ventum; C III, 19, b. ventum esset; G VIII, 23. C III, 33. A 25. b. H 33. vidissent; G II, 24. × vidisset; G II, 26. C III, 26. H 29, a. vidissem; F 14. essent visi; C III, 26.

altero die cum ... venisset; G VII, 11, a. insequenti die ... cum ... venisset; H 25, a. eodem fere tempore ..., cum ... pervenissot; G III, 20. insequeuti tempore cum ... distenti essent; H 27. iusequenti tempore ... cum .. coepisset; H 27.

e. **Particip mit fuissem:** fuisset couspectus; H 38. fuisseut ... reperti; H 13, a.

3. **Lücke:** eo cum a Q. Pedio praetore cum legione*; C III, 22.

II. **Verbindungen:** autem: cum Sontiates ... putarent, nostri autem ... cupcreut; G III, 21. cum ... insecutus esset, ille autem ... produxisset longins; G VIII, 48, a. cum ... iuberot, illi antem ... uegareut, oppidani antem ... conarentur; C III, 11. cnm recontes ... successissent, alii autem a tergo adorirentur; C III, 94. legio, cum ... cessisset, fossam autem circumire ... couata esset; A 40.

deinde ipse sibi cum couaretur gladio traicere pectus neo posset; Af 94.

iam: enm iam ... coniecturam ceperat; G VII, 35. — abosset; Af 25. 69, a. abessent; Af 53. appropinquaret; C II, 7. defenderet; G II, 33. pugnaretur; G III, 5. reduceret; Af 52. esset; C III, 85. Af 70. tenerentur; G III, 29. appropinqnare videretur; G VII, 83. — appropinquassent; G VII, 18. appropinquasset; C III, 26. coenatus esset; Af 94. existimasset ... et ... coepisset; Af 69, b. exspectavisset; Af 42. f. interim; Af 12. nam; H 34. cum ... iam ... conspicerentur; G III, 3. minueretur; G VIII, 12. possent; Af 66. pugnaretur; G VII, 25. esset; Af 18. — esset iam ... perducta; G III, 5. — iam oum ... auimadvertisset; Af 39. iamque cnm ... posset; Af 12. iam ... cum ... coepisset; Af 61, a.

iuterim: cum interim ... potuit adduci; G VII, 19, b. ascendere coepit; Af 74. cum ... instituisset, neqne hostis interim visus esset; G III, 28. — interim oum iam .. progressus esset; i. .. c. .. conarentur; Af 14. i. ... c. .. mitterentur; G I, 42. cognosceret; G VIII, 26.

itaqne oum intellegeret; G III, 10. premerentnr, ... resistereut; C III, 63, b. i. .. o. .. vellet; Af 6. i. ... c. .. animadversum esset; H 23, a. oontulissent; H 31, a.

maxime: cum ... maxime ... moueret; G VIII, 34. vellet; C III, 109.

uam cum ... babuit .. coustitnta; H 8. — iam depngnarent ‖ repognarent ‖; H 34. ferret; A 46. haberet; A 44, a. — fecissot; Af 84. veuisset; G VII, 44. VIII, 47.

namque cum ... solitus esset; Af 57. n. ... c. ... misisset; Af 61, b.

postquam ... cum ... iussisset, ... recepisset; Af 40. venisset; Af 50.

praesertim cum videut; G VII, 8. susceperit; G I, 16. agerent; C III, 19, a. conferretnr; C II, 39. divideret; G I, 33. esset; C I, 72. videretur; G V, 27, b. stetisseut; Af 42. p. aucipiti proelio, cum ... pugnaretur; G VII, 76. — cum praesertim ... nuutiarentnr; Af 1.

primum: cum primum ... conduxit; A 48. potnit; G III, 9, a. sit data; C II, 33. iuciporet; G II, 2. posset; G III, 11.

qnod Caesar cum animadverteret, ... ‖ fore ‖ ut ... incenderent; H 36. quod cum esset animadversum (munitiouem) coniunctam esse flumini; C III, 68. quod Pompeius ... cum deditionem oppidi factam esse scisset; H 20.

repeute: cum repente ... veniunt; G VIII, 29. videreut; G VIII, 9. animadvertissent ac ... contempsissent; G VIII, 12. c. id r. animadvertisset; A 74.

sed cum ... defecit; G VI, 16. videret; G VIII, 36. essent; C III, 15. esset; C III, 37, a. constitisset; C III, 13. ventum esset; C III, 75.

simnlatque: quo simulatque captivns cum pervenisset; Af 4.

subito: cnm snbito ... progressi ... sustinere non potuerunt; Af 61, a.

tamen: cum Deiotarus ... tamen ei satisfecisset; A 69.

vero: cum vero ... cognoscatur; A 7. videret; A 27. cum paene cotidie ... perfngerent, vulgo vero nniversi; C III, 61. cum alius discessisset, ... arma vero .. reposita ... essent; C II, 14. f. I, 1, c; C I, 79.

B. **copulativ:** quod cum merito eius a se fieri intellegebat, tum magni interesse arbitrabatur; G V, 4. multum cum in omnibus rebus tum in re militari potest fortuna; G VI, 30. bunc cum reliquis rebus locum probarat, tum quod ... munitiones integrae manebant; G VI, 32. hoc cum iu speciem varietatemque opus deforme non est, ... tum ad utilitatem ... summam habet opportunitatem; G VII, 23. erat .. in Caesare cum facultas atque elegantia summa scribendi, tum verissima scientia suorum consiliorum explioandorum; G VIII, pr. b. quae (pabulatio) propter anni tempus cum exigua tum disiecta esset; G VIII, 7. contendebat .. (Caesar) gratia cum libenter pro bomine sibi coniunctissimo, ... tum acriter contra factiouem ... paucorum; G VIII, 50. quod illis prohibere erat facile cum ipsius fluminis natura, ... tum quod ... tela iaciebantur; C I, 50. cum loci uatura et munitio castrorum aditum prohibebant, tum quod ... iis rebus indigebant; C II, 35, b. id (frumentum) erat perexiguum cum ipsius agri natura, ... tum quod Pompeius baec providerat; C III, 42. ego cum ex ipsu re magnam capio voluptatem, tum meum factum probari abs te triumpho; F 15. — qui (Divitiacus) cum magnae partis harum regiouum tum etiam Britanniae imperium obtiuuerit; G II, 4, b. *nostri* quom ‖ cum ‖ minus exercitatis remigibus ... ntebantur, ... tum etiam tarditate ... impediebantur; C I, 58. nt ... pedites ... cum altitudine aquae tum etiam rapiditate fluminis ad transeundum impedirentur; C I, 62. erat uova et iuusitata belli ratio cum tot castellorum uumero ... tum otiam reliquis rebus; C III, 47. quibus (temporibus) Caesar ... Alexandriae .. cum periculo magno tum etiam maiore periculi fama dimicabat; A 48. — id .. adeo haud scio mirandumne sit, cum compluribus aliis de causis, tum maxime, quod ... dolebant; G V, 54. cum ... viarum .. difficultas impediebat, tnm maxime quod ... legionibus ... timebat; G VII, 56. qui (Rhodii) cum in omnibus dimicationibus ... virtute praestitissent, tum maxime illo tempore totnm onus sustinere uou recusabant; A 11. — quae (fortunu) plurimum potest cum in reliquis rebus tum pruecipue in bello; C III, 68. qui (di) cum omuibus casibns belli intersuut tum praecipue quibus uihil ratioue potuit administrari; A 75.

cum, mit, bei, unter, zu: I. **bei Verben:** adduoo: cobortes .. secum udducere conatus; C I, 15, b. quos (colouos pastoresqne) secum adduxerat; C I, 56. quam (legiouem) secum adduxerat; A 62. 69. H 7.

aequo: cum suas quisque opes cum potentissimis aequari videat; G VI, 22. comica ut aequato virtus polleret houore cum Graecis; F 23.

ago: is ita cum Caesare egit; G I, 13. ut sibi secreto ... cum eo agere liceret; G I, 31, a. velle sese de re publica ... cum eo agere; G I. 34. legioues cum tribunis militum ... egerunt;

G I, 41. velle se de his rebus ... agere cum eo; G I, 47. quae Ambiorix cum Titurio egerat; G V 41. [non cum populo agi coeptum]; C I, 7, b. eadem fere atque eisdem verbis praetor Roscius agit cum Caesare; C I, 8. cum eo (Caesare) de salute sua *agit*; C I, 22. cum bis (XV primis) agit ne initium inferendi belli ab Massiliensibus oriatur; C I, 35. Afranii etiam filius adolescens de sua ... salute cum Caesare per Sulpicium legatum agebat; C I, 74, b. cum P. Attio agebant, ne sua pertinacia omnium fortunas perturbari vellet; C II, 36. quae per Aulum Clodium cum Scipione egisset; C III, 90. uti sibi daret potestatem cum Considio agendi; Af 4. dicitur Iuba cum eo (Scipione) egisse non oportere ..; Af 57. postquam Iuba ... multum ... egisset cum Zamensibus; Af 91, b. — iis impedimentis, quae secum agere ac portare non poterant, ... depositis; G II, 29.

altercor: Titus Labienus ... summissa oratione loqui de pace atque altercari cum Vatinio incipit; C III, 19, b.

asporto: (Mithridaten) secum parvulum asportaverat in castra; A 78. ut secum eos (coniuges liberosque) asportaret; Af 91, b.

certo: quod tam diu pari proelio cum Alexandrinis certaretur; A 29. crudelitatem cum avaritia certasse; A 55.

colloquor: f. **colloquor,** II. alqs. equites (16 St.) S. 185, a.

committo: qui ... alieno loco cum equitatu Helvetiorum proelium committunt; G I, 15. equites ... cum hostium equitatu proelium commiserunt; G II, 19. proelium .. cum nostris equitibus committit; G V, 50. ibi cum antecursoribus Caesaris proelio commisso; C I, 16.

communico: f. **communico** (8 St.) S. 189, b.

comparo: f. **comparo** (4 St.) S. 191, a.

concipio: f. III. inimicitiae; C III, 16.

confero: neque .. conferendum esse Gallicum cum Germanorum agro; G I, 31, c. ne cum Caesare conferar; G VIII, pr. b. quod ... arma cum hominibus necessariis ... contulerint; C I, 74, a. cum eorum (equitum) exiguus numerus cum tanta multitudine Numidarum conferretur; C II, 39. collata fortuna Metropolitum cum casu Gomphensium; C III, 81.

confligo: ne cum tanta multitudine uno tempore confligendum sit; G II, 5. equites hostium ... acriter proelio cum equitatu nostro in itineri conflixerunt; G V, 15. magno cum periculo nostrorum equitum cum iis confligebat; G V, 19. fore, uti pars cum parte civitatis confligat; G VII, 32. qui (equites) paulo ante cum resistentibus fortissime conflixerant; G VIII, 29. cum Massiliensibus confligunt; C I, 57. ut rursus cum Bruti classe additis suis auxiliis confligant; C II. 3.

congredior: f. **congredior** (8 St.) S. 202, b.

coniungo: f. **coniungo** (26 St.) S. 204.

consentio: f. **consentio** (7 St.) S. 207.

constituo: ubi ea dies, quam constituerat cum legatis, venit; G I, 8. se cum familia constitutum habuisse, ut una transfugerent ad Caesarem; H 19.

contendo: f. **contendo,** I, 2. alqs (7 St.) S. 221. a.

contribuo: Calagurritani, qui erant cum Oscensibus contributi; C I, 60.

convenio: videtisne ... captivorum orationem cum perfugis convenire? C II, 39.

decerto: ne miseriere ... condicione cum toto exercitu decertare cogerentur; G VIII, 7. ne cives cum civibus armis decertarent; C III, 19, a. ut ... pari condicione belli (Pompeium) secum decertare cogeret; C III, 78, a.

dimico: quod cum tanta multitudine hostium . dimicandum non existimabat; G III, 17. se acie instructa cum pedestribus copiis dimicaturum; Af 13.

duco: quam (uxorem) domo secum duxerat; G I, 53. reliquos (principes) obsidum loco secum ducere decreverat; G V, 5. legionem ... alteram secum expeditam ducit; G VIII, 36. quem (Rebilum) Curio secum ex Sicilia duxerat; C II, 34, b. IV secum legiones duxit; C III, 97. quas (legiones) secum duxerat; C III, 98. unam (legionem) ... secum ducit; A 34, b.

effero: secum .. extulerunt *virgulta*; H 16, a.

exaequo: quod neminem dignitate secum exaequari volebat; C I, 4.

facio: f. III. pax. proelium. societas.

gero: f. III. bellum. inimicitiae. res.

habeo: quam (legionem) secum habebat; G I, 8. quos auxilii causa secum habebat; G III, 18. hunc secum habere in primis constituerat; G V, 6. quos (equites) ab initio habere secum instituerat; G VII, 13. quas (legiones) secum habebat; G VIII, 6. quos (principes) evocaverant et secum in castris habebant obsidum loco; C I, 74, b. evocatos cum telis secum habere consuerat; A 53. legiones, quas secum habuerat; A 64. quas (cohortes) secum habebat; Af 6. quos equites secum habuit, quod pecuniae secum habuit, eis distribuit: H 32, a. f. III. amicitia. contentio. controversia.

ineo: f. III. societas. — intercedo: f. III. bellum. hospitium. necessitudo.

iungo: Bituriges eorum discessu statim cum Arvernis iunguntur; G VII, 5.

loquor: quibuscum (Dumnorix) loquatur; G I, 20. loquuntur ambo ex navibus cum M'. Acilio et Statio Murco legatis; C III, 15. velle se de maximis rebus cum Caesare loqui; C III, 15.

mereor: quorum (praefectorum) patres cum Mario ante meruerant; Af 56.

paciscor: palam HS LX cum Calpurnio paciscitur et cum Q. Sestio L; A 55.

partior: partitis copiis cum Gaio Fabio legato et Marco Crasso quaestore; G VI, 6. quos (exercitus) se pro necessitudine partiturum cum Pompeio arbitratur; C I, 4. suum cum Scipione honorem partitur; C III, 82, a. (Considius) copias cum Scipione partitus; Af 43.

percutio: f. III. foedus.

permisceo: sic cum suis fugientibus permixti; G VII, 62, b.

porto: quod (frumentum) secum portaturi erant; G I, 5. quid secum portare posset; G V, 31. f. ago; G II, 29.

proelior: nullum intercedebat tempus, quin extremi cum equitibus proeliarentur; C I, 78.

pugno: militibus ... simul ... cum hostibus erat pugnandum; G IV, 24.

reddo: f. III. gratia.

reduco: sexta (legione) secum reducta ceteras reliquit; A 33.

sentio: se contra Cassium sentire cum omnibus; A 58.

sto: quae superiore bello cum Sertorio steterant civitates; C I, 61.

sum: legionique ‖ legionisque ‖ decimae, quacum erat. contionatus ‖ continuo ‖ signa constituit; G VII, 47, a. erant cum Achilla copiae, ut ..; C III, 110. celeriter ... fore eum (puerum) secum affirmans (Caesar); A 24, b. quibus rebus Scipio quique cum eo essent mirari; Af 35, a. quod postquam Scipio quique cum eo erant cognoverunt; Af 57. qui (milites) antea cum Fabio et Pedio fuerant; H 12. f. III. amicitia. congressus. hospitium. proelium. res.

transporto: quos (equites) Commius ... secum transportaverat; G IV, 35. quos secum a Brundisio transportaverat equites; Af 19. b.

II. **nach Adjectiven und Adverbien:** communis: uxores habent deni duodenique inter se communes et maxime fratres cum fratribus parentesque cum liberis; G V, 14. qui ... communem cum reliquis belli casum sustineant; G V, 30.

pariter: s. una; Af 69, b.

simul: propter paucitatem nostrorum equitum simul cum levi armatura ... (sunt) protriti; H 14.

una: uti ... una cum iis proficiscantur; G I, 5. neque dubitare, quin ... una cum reliqua Gallia Haeduis libertatem sint erepturi; G I, 17. Nervios .. adventum .. ibi Romanorum exspectare una cum Atrebatis et Veromanduis, finitimis suis; G II, 16. qui (equites, pedites) cum iis una fuerant; G II, 24. maiores natu, quos una cum pueris mulieribusque in aestuaria ac paludes coniectos dixeramus; G II, 28. ut omnibus in vita commodis una cum iis fruantur, quorum se amicitiae dediderint; G III, 22. qui una cum Quinto Sertorio omnes annos fuerant; G III, 23. eos (legatos) demum remittit et cum iis una Commium ... mittit; G IV, 21. una cum his legatis Commius Atrebas venit; G IV, 27. erat una cum ceteris Dumnorix Haeduus; G V, 6. neque (druides) tributa una cum reliquis pendunt; G VI, 14. qui (Catuvolcus) una cum Ambiorige consilium inierat; G VI, 31. quoniam .. me una vobiscum servare non possum; G VII, 50, b. milia hominum delecta octoginta una secum interitura demonstrat; G VII, 71. una .. consilium cum eo Lucterium Cadurcum cepisse; G VIII, 30. una cum iis (militibus) deprensus L. Pupius ... adducitur; C I, 13. ut rempublicam ... una secum administrent; C I, 32, b. me una vobiscum de re iudicium facturum confido; C II, 31, b. qui ... bello .. una cum ipsis interfuissent; C III, 83. navigium ... una cum hominibus interiit; A 21. qui (levis armaturae) ... una pariterque cum equitibus accurrere et refugere consueverant; Af 69, b. Sulla Faustus ... una .. cum iis (equitibus) ab Utica proficiscitur; Af 87, b. quos omnes Cato convocatos una cum CCC ... hortatur, ut ..; Af 88, a. una cum Petreio interdiu in villis latitando; Af 91, a. ut (rex Iuba) ... una cum liberis, coniugibus, civibus cunctaque gaza regia cremaretur; Af 91, a.

unus: qui (Suessiones) ... unum imperium unumque magistratum cum ipsis habeant; G II, 3.

III. **nach Substantiven:** amicitia: cum proximis civitatibus pacem et amicitiam confirmare (constituerunt); G I, 3. qui (duces principesque) aliquem sermonis aditum causamque amicitiae cum Cicerone habebant; G V 41. sibi populoque Romano perpetuam gratiam atque amicitiam cum eo futuram; G I, 35. sibi nullam cum his amicitiam esse posse; G IV, 8.

bellum: quibuscum (Germanis) continenter bellum gerunt; G I, 1. bellum cum Germanis gerere constituit; G IV, 6. quod se suo nomine atque arbitrio cum Romanis bellum gesturos dicebant; G VII, 75. magnis copiis cum sorore Cleopatra bellum gerens; C III, 103. bella cum Aegyptiis gesserant; C III, 110. qui cum eo (Scipione) bellum contra se gerebant; Af 8. * bellum cum suis adversariis gerere instituit; Af 26, a. huic superiore tempore cum reliquis civitatibus continentia bella intercesserant; G V, 11.

congressus: cum his navibus nostrae classi eiusmodi congressus erat, ut ..; G III, 13, b.

contentiones: quas (contentiones) Haedui secum et cum Sequanis habuissent; G I, 44, c.

controversia: Cotus, ... qui controversiam cum Convictolitavi proximis comitiis habuerat; G VII, 67.

foedera: cum ... M. Octavium audiret cum barbaris foedera percussisse; A 44, a.

gratia: cum communibus inimicis in gratiam redierat; C I, 4. s. amicitia; G I, 35.

hospitium: huic (Iubae) et paternum hospitium cum Pompeio et simultas cum Curione intercedebat; C II, 25, b. cum his (Menapiis) esse hospitium Ambiorigi sciebat; G VI, 5.

inimicitiae: qui veteres inimicitias cum Caesare gerebant; C I, 3. quod is (Bibulus) ... inimicitias .. habebat etiam privatas cum Caesare ex aedilitate et praetura conceptas; C III, 16.

necessitudo: quam veteres ... causae necessitudinis ipsis cum Haeduis intercederent; G I, 43. necessitudinem quidem sibi nihilo minorem cum Caesare intercedere; C II, 17.

pax: si pacem populus Romanus cum Helvetiis faceret; G I, 13. sese cum iis pacem esse facturum; G I, 14. s. amicitia; G I, 3.

proelium: quod (proelium) cum Dumnaco fecerat; G VIII, 31. quod (proelium) Cn. Domitium fecisse cum Pharnace scripsimus; A 69. etsi sine ullo periculo legionis delectae cum equitatu proelium fore videbat; G I, 46. s. I. committo.

res: quae ex veteranis legionibus in classe cum Sulpicio et Vatinio rem gesserant; Af 10. cum his mihi res sit, qui eruptionem probant; G VII, 77, a.

simultas: s. hospitium.

societas: quod superiore consulatu cum patre Ptolemaeo ... societas erat facta; C III, 107. quod initio per dissensionem principum societatem cum Iuba inierant; Af 97.

IV. **zum ganzen Satz gehörige Bestimmungen:** 1. **Pronomina:** cum compluribus; H 40, b. his; G VI, 8, b. eo; G VIII, 24. 48, a. Af 86. iis; C III, 9, b. 60. nostris; H 22, a. paucis; G VIII, 18. 35. 48, a. C I, 15. 66. Af 95. H 38. Scipio cum quibus paulo ante nominavi interiit; Af 96. quibusdam; C III, 84. reliquis; Af 6. 64. secum: proficisci; G IV, 32. IV, 5. ipse aliquid auctoritatis adderet exercitui; Af 48. defenderent; Af 87, b. suis; A 64. omnibus suis; G IV, 14. paucis suis; C III, 104.

2. **Eigennamen:** cum M. Antonio et C. Trebonio et P. Vatinio legatis; G VIII, 46, b. Asprenate; H 10. cohortibus et Attio; C I, 18. Q. Cassio, tribuno plebis; C II, 19. Catone Lusitano; H 17. Cicerone; G V, 38. Coelio Viniciano; A 77. C. Coponio; C III, 5. Drappete; G VIII, 36. cum ... Gaetulis; Af 93. Tito Labieno; G V, 24. Lusitanis; C I, 44. Maurorum circiter tribus milibus; Af 3. cum ... Numidarum sine frenis VII milibus; Af 19, b. cum ... Numidis; Af 48. Oppio legato; Af 68. Petreio; C I, 65. Af 94. M. Petreio; Af 91, b. Pompeio; C I, 60. Saserna; Af 9. Scipione; C III, 4, a. Tito Sextio legato; G VII, 51. T. Sextio legato; G VIII, 11. Tito Silio; G III, 7. Cominium cum Ticida ... prohibet adduci; Af 46. Q. Titurio; G VI, 1. Gaio Trebonio legato; G V, 17.

3. **Appellativa:** cum iis, quae ... celaverant, armis; G II, 33. cum .. armis; A 9. armatura (10 St.) S. 92. paucis armatis; Af 12. magna cum auctoritate; G III, 23. — Lusitanis reliquisque barbaris || barbaro ||; C I, 44. paucis barbaris; Af 93. cum ... equitibus paucis, beneficiariis suis; C I, 75. optimo quoque; Af 44. — equis calonibusque suis; Af 56. omnibus suis carris; G I, 24. multis carris; C I, 51. mulieres .. cum cassidibus; G VII, 45, a. reliquis causis; G II, 10. uno centurione; Af 44. civibus; Af 8. classe (12 St.) S. 170, a. suis clientibus; G VII, 40. cohorte (33 St.) S. 180, b. coniuge; Af 95.

contumelia (4 St.) S. 227, a. ea copia; Af 10. parva .. cum copia; Af 10. expedita copia; Af 80. copiis (42 St.) S. 234, a. cruciatu; V, 45. supplicium cum cruciatu; G VI, 17. magna cum cura; G VII, 65. — remigibus defensoribusque; C III, 24. defensoribus remigibusque; A 16. aliquo militum detrimento; G VI, 34, b. magno cum detrimento; G VII, 83. DC devotis; G III, 22. minore cum dignitate; A 64. summa diligentia; G VI, 36. magna cum cura et diligentia; G VII, 65. magno cum dolore; G VII, 15. C II, 33. cum ... iis ducibus; G I, 21. — elephantis (4 St.) suis omnibus epibatis; Af 63. tragulam cum epistola ... deligata; G V, 48. equitibus (26 St.). equitatu (30 St.). equis; Af 7. 56. exercitu (11 St.). equitatu expeditisque; G VII, 18. expeditis; G VIII, 34. exploratoribus; G I, 21. — hac (familia): C I, 75. grandi familia; Af 34. familia sua; Af 93. familiaribus suis; G I, 39. fide; C II, 20, b. maiore cum fiducia; C II, 14. magna cum misericordia fletuque; C II, 12. fructibus; G VII. 19. frumento; A 9. funditoribus; G II, 19 — nimbus cum saxea grandine; Af 47. — cum hominibus; C I, 58. honore aliquo; C I, 85, c. — malleolis ignibusque; A 14. impedimentis; G II, 24. omnibus impedimentis; G VII, 35. 60. cum ... magnis .. impedimentis; C I, 51. imperio; G VI, 1. C I, 31. III, 32. a. Af 97. magna cum infamia; C III, 37, b. infulis; C II, 12. iumentis; H 11. — multis cum lacrimis; G I, 20. summa cum laude; G V, 44, b. laude; A 42, a. legato (5 St. vgl. 2). legione (85 St.). liberis atque uxoribus; G VII, 78. C II, 5. liberis; G VIII, 51. servis liberisque; C I, 51. coniuge et liberis; Af 95. Pompeiae cum Fausti liberis; Af 95. litteris; C I, 17. Af 8. 55. prima luce; Af 95. — malleolis; A 14. his mandatis; G I, 35. mandatis; C I, 24. litteris mandatisque; Af 55. primo mane; Af 62. manipularibus suis; C II, 26. expedita manu; Af 9. cum ... gladiatoria manu; Af 93. militibus; C I, 28. III, 111. misericordia; C II, 12. magna cum hominum multitudine; G III, 23. magna cum multitudine hominum; G IV, 1. — naviculis; Af 23. navi, navibus (15 St.). cum ... magno numero equitatus; G III, 11. pari legionum numero; G VI, 33. magno equitum suorum numero; G VII, 31. cum ... magno .. numero equitum; A 63, a. nuntio; G V, 46. — CC obsidibus; G V, 4. turribus ornamentisque; Af 86. — parte (12 St.). his (peditibus); G I, 48. cum ... peditibus; Af 48. cum ... nonnullis .. peditibus; H 32, b. peditatu; Af 17. cum ... peditatu ... grandi; Af 18. periculo (12 St.). magnis .. cum portoriis; G III, 1. ea praeda; G VI, 41. magna praeda; C I, 55. praesidio (7 St.). magna cum prudentia; A 27. — sua quadriremi; A 26, b. — remigibus defensoribusque; C III, 24. defensoribus remigibusque; Af 16. — funditoribus sagittariisque; G II, 19. cum ... sagitariis CL; Af 12. cum ... sagittariis ... compluribus; Af 77. servis; C I, 31. signis; Af 77. simulatione .. timoris; G V, 50. his (solduriis); G III, 22. spe defensionis; G II, 7. magno cum strepitu; G II, 11. maximo cum stridore; Af 84. — turres cum ternis tabulatis; C I, 26, a. cum ... telis; A 9. telis; A 53. cum ... tormentis; A 9. cum ... tormentis .. compluribus; Af 77. Q. Cassio, tribuno plebis; C II, 19. his (tribunis); Af 28. magno cum ... tumultu; G II, 11. aliquot ... equitum turmis; H 6. turribus; Af 86. — his (vernaculis); A 57, a. quanta cum virtute; G V, 52. virtute; Af 94. magna cum virtute; H 40, b. liberis atque uxoribus; G VII, 78. C II, 5.

4. **mit Verben im Plural:** Iuba cum Labieno capti in potestatem Caesaris venissent; Af 52. cum subito pars equitatus .. cum levi armatura ... progressi ... multitudinem hostium pauci sustinere non potuerunt; Af 61, a. Scipio .. cum Damasippo et Torquato et Plaetorio Rustiano ... diu ... iactati ... ad Hipponem Regium deferuntur; Af 96. (vgl. 2. cum Ticida).

V. **Lücke:** † ... cum ceteris festinationem || celeri festinatione ||; H 2.

cumulo, aufhäufen: pilorum missu fixa cumulatur et concidit adversariorum multitudo; H 31, a.

cunctatio, Zögerung: I. hortatur: (hortabatur) superiorum dierum Sabini cunctatio; G III, 18.

II. infero: neque .. Alexandrinis in gerendis negotiis cunctatio ulla aut mora inferebatur; A 2.

III. efficere: cum sua cunctatione ,.. hostes nostros milites alacriores ad pugnandum effecissent; G III, 24.

cunctor, zögern: I. milites: nostris militibus cunctantibus; G IV, 25.

senatus: si (senatus) cunctetur; C I, 1.

II. quin: non cunctandam existimavit, quin pugna decertaret; G III, 23.

cunctus, gesamt, alle: A. alqs: cuncti (Gaetuli) arma capiunt; Af 55.

auxilia, copiae: cunctis copiis auxiliisque accitis *; Af 26, a.

castella: cunctis oppidis castellisque desertis; G II, 29.

cives: civibus cunctis interfectis; Af 91, a.

equitatus: cunctum equitatum ... obiecerat; C III, 88.

exercitus: (Pompeius) contionatus .. apud cunctum exercitum; C III, 82, a.

Gallia: ne ... cuncta Gallia deficeret; G VII, 10.

gaza: ut (rex Iuba) ... una cum liberis ... cunctaque gaza regia cremaretur; Af 91, a.

hostes: perpaucis ex hostium numero desideratis, quin cuncti caperentur; G VII, 11, b.

materia: materiam cunctam obicerent; A 12.

oppida: s. castella.

praefecturae: cunctae earum regionum praefecturae ... eum (Caesarem) recipiunt; C I, 15, a.

regnum: quo ex cuncto regno omnem pecuniam ... comportaverat: Af 91, a.

B. **a.** masc.: consilium .. eius a cunctis probabatur; C I, 74, b.

b. administro: M. Bibulus .. cuncta administrabat; C III, 5.

expono: cuncta, ut erant acta, exposuerunt; C III, 79, b.

cuneatim, geschlossen: hostes ... in foro ... cuneatim constiterunt; G VII, 28.

cuneus, keilförmige Schlachtordnung: 1. facio: cuneo facto ut celeriter perrumpant; G VI, 40.

2. conicio in: aciem .. eo loco constituit, unde tormento missa tela in hostium cuneos conici possent; G VIII, 14, b.

cuniculus, Gang, Mine: I, 1. ago, tego: cuniculis ad aggerem vineasque actis; G III, 21. cuniculos tectos ab vineis agunt ad caput fontis; G VIII, 41.

aperio, moror: apertos cuniculos praeusta ... materia et pice fervefacta et maximi ponderis saxis morabantur; G VII, 22.

2. prendo in: servus est prensus in cuniculo; H 20.

sum in: qui (Iunius) in cuniculo fuisset; H 16, b.

II. genus: quod apud eos ... omne genus cuniculorum notum atque usitatum est; G VII, 22.

III. averti, intercidi: cuniculis venae fontis intercisae sunt atque aversae; C VIII, 43.

subtrahere: aggerem cuniculis subtrahebant; G VII, 22.

succendere: quem (aggerem) cuniculo hostes succenderant; G VII, 24.

cupa, Faß: I. delabuntur, al.: cupas taeda ac pice refertas incendunt easque de muro in musculum devolvunt. involutae labuntur, delapsae a lateribus longuriis furcisque ab opere removentur; C II, 11.

II. compleo, al.: oppidani cupas sevo, pice, scandulis complent; eas ardentes in opera provolvunt; G VIII, 42.

cupide, eifrig, heftig, gern: appeto: Ariovistum se consule cupidissime populi Romani amicitiam appetisse; G I, 40, a.

facio: quae .. imperaverit se cupidissime facturos pollicentur; C I, 15, a.

insequor: qui cupidius novissimum agmen insecuti; G I, 15. cupidius insecuti nonnullos ex suis amiserunt; G V, 15. (Remi) cupidius insecuti peditibus undique sunt circumdati; G VIII, 12. equites ... in Numidas cupide insequentes ... impetum fecerunt; Af 52. dum (rex Indo) cupidius agmen adversariorum insequitur; H 10. ut nostros equites ... adversarii cupidius sunt insecuti; H 25, b. quibus cedentibus cupidius insequebantur adversarii; H 38.

insto: dum cupidius instat; G V, 44, b.

intro: si qui (equites) cupidius intraverunt; G VIII, 76.

peto: uti ... id cupidissime petant, quod paulo ante contempserint; C I, 85, a.

recipio: ut domum ad se quisque hospitio cupidissime reciperet; C II, 20, b.

studeo: dum cupidius locum student tenere; H 5. cupidius dum ... student caedem facere; H 23, b.

venio: ad te cupidissime venimus; Af 35, b.

cupiditas, Begierde, Verlangen, Leidenschaft: I. est: constituisse .. Bellovacos ... summa plebis cupiditate ... offerre se ad dimicandum; G VIII, 7. tanta erat ... cupiditas apud humiliores; G VIII, 51.

evocat: praedae cupiditas multos longius evocabat; G VI, 34, a.

excitat: utrosque et laudis cupiditas et timor ignominiae ad virtutem excitabant; G VII, 80.

innascitur: summa ... cupiditas belli gerendi innata est; G I, 41.

oritur: ne qua oriatur pecuniae cupiditas; G VI, 22.

II, 1. reprehendo: Caesar .. temeritatem cupiditatemque militum reprehendit; G VII, 52.

subsequor: neu .. Caesaris hortatio subsequi legionum ... pugnandi poterat cupiditatem; A 22.

2. resisto: Caesare eorum (legatorum) studio cupiditatique resistente; Af 82.

III. adduci: quod ... cupiditate regni adductus novis rebus studebat; G I, 9. quos cupiditate gloriae adductus in periculum deduxi; G VII, 50, b.

ardere: ut ... simul omnes arderent cupiditate pugnandi; C III, 74.

ferri: pars eorum (remigum) ... ferebatur ... cupiditate pugnandi; A 20, a.

induci: (Orgetorix) regni cupiditate inductus coniurationem nobilitatis fecit; G I, 2.

insequi: cum ... Volusenus ipsius intercipiendi Commii cupiditate pertinacius eum cum paucis insecutus esset; G VIII, 48, a.

proeliari: cupiditate per se conficiendi proelii fortissime contra pedites proeliantur; G VIII, 28.

zum Satz: cupiditate proficiscendi ad bellum gerendum non diutius moratur; A 66.

cupidus, begierig, bereitwillig: alqs: esse Dumnorigem ... cupidum rerum novarum; G I, 18. quod eum cupidum rerum novarum, cupidum imperii ... cognoverat; G V, 6. libentes cupidique condicionem acceperunt; Af 90. ita avidi cupidique † suarum quisque ex partium ..; H 25, b.

barbari: magno pecoris numero, cuius sunt cupidissimi barbari, potiuntur; G VI, 35, a.

comites: quem (Considium) Gaetuli, sui comites, in itinere praedae cupidi concidunt; Af 93.

homines: homines bellandi cupidi magno dolore afficiebantur; G I, 2.

milites: cupidissimis omnibus (militibus) progressus; G VII, 40.

cupio, wünschen, verlangen, geneigt sein: I. alqs: Sabinus suos hortatus cupientibus signum dat; G III, 19. Crassus ... cohortatus suos omnibus cupientibus ad hostium castra contendit; G III 24.

II, 1. Helvetiis: (Dumnorigem) favere et cupere Helvetiis; G I, 18.

2. Infinitiv: compensare offensionem provinciae exercitus amore cupiebat; A 48. cum ... praegressos consequi cuperet; C III, 77. qui ... Caesaris decedentis gratiam convellere cupiebant; G VIII, 50. cupiebat Caesar ... primo quoque tempore de bello decernere; H 5. cupiebat Caesar ... adversarios in aequum locum deducere; H 5. Sulmonenses ... cupere ea facere, quae vellet; C I, 18. hos montes intrare cupiebant; C I, 65. cum pro se quisque ... operam navare cuperet; G II, 25. cum ... nostri .. quid ... possent perspici cuperent; G III, 21. ut (tirones) eorum .. (veteranorum) famam ... cuperent possidere; Af 81. nautici homines ... ad naturale ... bonum refugere cupiebant; A 12. cupiens eius diei detrimentum sarcire; C III, 67. qui (Cadurci) .. re frumentaria sublevare eos cupiebant; G VIII, 34.

III. alqd: Caesarem id summe sciebant cupere; C III, 15. non ... vigilantia cupienti praesertim aliquid Cassio deerat; A 51.

cur, warum, weshalb: I. direct: diligentiam quidem nostram ... cur praeteream? C II, 32, c.

II. indirect: cur enim potius Haedui ... ad Caesarem disceptatorem veniant? G VII, 37. — cur etiam secundo proelio aliquos ex suis amitteret? C I, 72. cur de sua virtute ... desperarent? G I, 40, a. cur hunc tam temere quisquam ab officio discessurum iudicaret; G I, 40, a. cur vulnerari pateretur optime de se meritos milites? C I, 72. cur denique fortunam periclitaretur? C I, 72. cur sui quicquam esse imperii ... trans Rhenum postularet? G IV, 16. cur in suas possessiones veniret; G I, 44, c. — qui (Pompeius) si improbasset, cur ferri passus esset? si probasset, cur se uti populi beneficio prohibuisset? C I, 32, a.

cura, Sorge, Sorgfalt: I, 1. remitto: ut re confecta omnes curam et diligentiam remittunt; C II, 13.

suscipio: quod magnam curam suscipiebat, ne quo temere progrederetur; A 42, a.

2. sum: sibi eam rem curae futuram; G I, 33. haec sibi esse curae; G I, 40, o.

3. opus est: nihil enim iam video opus esse nostra cura; F 26.

II. 1. quaeri: omnium cura quaesitus (Gutruatus) in castra perducitur; G VIII, 38.

2. cum: Allobroges ... magna cum cura et diligentia suos fines tuentur; G VII, 65.

curatio, Verwaltung: qui (amici regis) propter aetatem eius in curatione erant regni; C III, 104.

curo, sorgen, besorgen, Sorge tragen, heilen: I. alqm: Bibulos ... cum neque curari posset; C III, 18.

II. 1. Object und ut: Caesar .. sagittas telaque uti fierent complura curare; Af 20, b.

2. Gerundiv: uti ... naves aedificandas veteresque reficiendas curarent; G V, 1. magnam (classem) omnibus locis aedificandam curaverat; C III, 3. quos (equites) arcessendos curaverat; G V, 58. qui Avarico expugnato refugerant, armandos vestiendosque curat; G VII, 31. quas (legiones) Lentulus consul conscribendas curaverat; C III. 4, a. ornamenta triumphi Caesaris retinenda et custodienda curarat; Af 28. (quos) ut ... disparandos deducendosque ad suos curaret; G VII, 28. obsides civitatum Bibracte ad magistratum deducendos curaverunt; G VII, 55, b. duumviris ... imperat, ut naves conquirant Brundisiumque deducendas curent; C I, 30, a. quos (milites, tirones) Varus asservatos ... deducendos curavit ad Scipionem; Af 44. eos ... ignominiae causa dimittendos ab exercitu ... curavit; Af 46. disparandos: s. deducendos; G VII, 28. qui (Titurius) eam manum distinendam curet; G III, 11. quod obsides inter eos dandos curasset; G I, 19. ut ... ea (decem milia) ducenda curaret; G VII, 37. pontem in Arare faciendum curat; G I, 13. quas (naves) postea Labienus faciendas curaverat; G V, 23. complures (naves longas) praeterea Hispali faciendas curavit; C II, 18, a. quas (naves triremes) Brundisi faciendas curaverat; C III, 24. servos in navem imponendos separatim curavit; Af 54, b. qui eum (Commium) per simulationem colloqui curaret interficiendum; G VIII, 23. eos extra ordinem in senatum legendos curaverat; C III, 59. ut sibi auxilia, commeatus, frumentum ... mittenda curarent; Af 8. quod oppidum ... Caesar ... muniendum .. curaverat; C III, 29. quos (captivos) Caesar ad murum producendos curaverat; C III, 81. gravissimum .. in eos edictum proponendum curavit; Af 46. quas naves ... P. Attius reficiendas ... curaverat; C II, 23. s. aedificandas. quos (pontes) Vercingetorix rescindendos curaverat; G VII, 35. retinenda: s. custodienda qoibus (navibus) Caesar exercitum transportandum curaverat; G IV, 28. vestiendos: s. armandos.

curro, eilen, fließen: I. unpersönlich: ut, quo primum curreretur, ... vix ratio iniri posset; G VII, 24.

II. rivus: voraginoso solo (rivus) currens erat ad dextram; H 29, a.

currus, Wagen: 1. colloco: ita currus collocant, ut ... receptum habeant; G IV, 33.

2. recipio in: uti ... se inde in currus citissime recipere consuerint; G IV, 33.

cursus, Lauf, Eile, Fahrt, Bahn, Richtung: I. nach Verben: 1. adaequo: tanta erat horum (peditum) exercitatione celeritas, ut iubis equorum sublevati cursum adaequarent; G I, 48. qui (milites) vectoriis gravibusque navigiis ... longarum navium cursum adaequarunt; G V, 8.

conficio: naves duae tardius cursu confecto in noctem coniectae; C III, 28, a.

coniungo: ut ... alii [dimissis equis] || signis, al. || eundem cursum coniungerent || confugerent ||; C III, 69.

dirigo: si vel ad litora Apolloniatium cursum dirigere ... possent; C III, 25.

duplico: fore, ut duplicato cursu Caesaris milites exanimarentur; C III, 92.

habeo: quae (naves) aliqua ex parte secundum cursum haberent; C III, 47.

incito: milites ... proelio nuntiato cursu incitato in summo colle ab hostibus conspiciebantur; G II, 26.

perficio: hac adiuncta ad reliquas naves cursum Massiliam versus perficit; C II, 3.

persevero: cum ... equites iumenta ... ad insequendum hostem perseverandumque cursum tardiora haberent; Af 18.

renovo: rursus renovato cursu; C III, 93, a. dum equites rursus cursu renovato peditibus suis succurrerent; Af 14.

reprimo: sua sponte cursum represserunt; C III, 93, a.

teneo: quod equites cursum tenere ... non potuerant; G IV, 26. ut nulla earum (navium) cursum tenere posset; G IV, 28. LX naves ... tempestate reiectas cursum tenere non potuisse; G V, 5. media circiter nocte vento intermisso cursum non tenuit; G V, 8.

2. decedo: quae .. ibi cumque naves ... paulum suo cursu decesserunt; C III, 112, a.

3. emitto in: ille (rex) ut ex carceribus in liberum cursum emissus ... bellum gerere coepit; A 24, b.

sum in: in hoc medio cursu est insula, quae appellatur Mona; G V, 13.

II. Umstand: 1. concitari: hunc (montem) magno cursu concitatos iubet occupare; C I, 70.

contendere: huc magno cursu contenderunt; G III, 19. nonnulli protinus eodem cursu in oppidum contenderunt; C II, 35, a. s. incitari; A 20, b.

defatigari: et cursu et spatio pugnae defatigati; G VII, 48.

efficere: tanto spatio secuti, quantum cursu et viribus efficere potuerunt; G IV, 35.

exanimari: cursu ac lassitudine exanimatos ... Atrebates; G II, 23.

incitari: ut ... repente incitati cursu sese in vallis universi demitterent; C I, 79. milites ex inferiore loco adversus clivum incitati cursu; C III, 46. (milites) magno cursu incitati ad naves contenderunt; A 20, b.

insequi: eo cursu, quo refugientes Alexandrinos ... sunt milites insecuti, munitionibus successerunt; A 30, b.

irrumpere: eodem illo, quo venerant, cursu ... in castra irrumpere conantur; G VI, 37.

refugere: barbari vehementissimo cursu refugerunt; G VIII, 15.

succedere: s. insequi — venire: s. irrumpere.

vitare: equites .. hostium pilum militis cursu facile vitabant; Af 15. illi veloci cursu periculum facile vitabant; Af 72.

2. cum: elephans ... maximo cum stridore cursuque conversus ad reliquas bestias se recepit; Af 84.

in: una (navis) in cursu [litore] Aegyptio de-

fecerat; A 13. (Caesar) iu cursu Aquilam multitudine naviom perterritum ... nactus; Af 63.

cuspis, Spitze: asseres pedum XII cuspidibus praefixi; C II, 2.

custodia, Wache, Bewachung, Wachtposten, Haft: 1. Subject: nullis custodiis neque ordinibos certis; C III, 101, a.

II, 1. circumdo: ibi .. costodiis circumdatis (plebem) habitare coëgerat; Af 87, a.
deduco: *cum* .. custodiae .. munitionum essent deductae; A 63, b.

dispono: quod paulo incautios custodias in muro dispositas videbat; G VII, 27. praesidia custodiasque ad ripas Ligeris disuouere ... coeperuut; G VII, 55, b. crebras .. iu ripis custodias disponit; C 1, 83. custodias vigiliasque in turribus muroque disposuit; C II, 19. custodiis .. diligentius dispositis; C III, 8. erant omuibus ostiis Nili costodiae exigendi portorii causa dispositae; A 13.
impouo: centorionibus ad portas oppidi et eustodiis impesitis; Af 7.
pono: omnibos .. portis custodias ponit; Af 88, b.
relinquo: qui (Cimbri Teutouique) ... custodiam ex suis ac praesidium sex milia beminum una reliquerunt; G II, 29. operibus custodias relinquunt; C II, 13.
revoco: illas (custodias) Alexandriam revocabant; A 13.
trado: iisdem .. (cohortibus) custodiam naviom longarum tradidit; C III, 39.
vito: lougiore circuitu custodias stationesque equitom vitabant; C I, 59.
2. relinquo: custodiae portus relicti naves ad litora ... upplicarunt; A 17.
remaneo: quae (iuventus) iu oppido ‖ excubiis custodiisque ‖ remanserat; C II, 5.

3. attribuo ad: certas .. cuiquo partes ad custodiam urbis attribnit; C I, 17.
conicio in: servi indicio omnes (equites Romanos) in custodiam esse coniectos; H 26.
bortor de: qui (uuntii) ... de custodia uc defensiono nrbis bortareutur; C II, 36.

pono ad: quae (uavis) crat ad custodiam ab Acilio posita; C III, 40.
remitto de: remittereut ipsi de maritimis custodiis; C III, 17.
vaco u: haec a custodiis classium loca maxime vacubant; C III, 25.

III. alacer ad: tanto erant alacriores ad custodias; C III, 25.
IV. diligentia: custodiarum varia diligentia animadversa; C III, 61.
V, 1. elaodi: litora ac portus custodia clausos teneri; C III, 23.
coutiuere: omues suos custodiis intra castra continuit; G V, 58.
impediri: costodlis equitum Numidarum ... impediebamur; Af 35, b.
teuere: senatum .. oppidi custodia tenebat; Af 87, a. s. claudi.
2. causu: quos (gladiatores) ... circum familias couventus Campaniae custodiae causa distribuit; C I, 14. qui erant in muro custodiae causa collocati; C 1, 28. quos (equites) suae custodiae causa babere consuerat; C 1, 75. quos in stationibus cum lougis navibus apud Thapsum custodiae causa iu salo esse iosserat; Af 46.
ex: ut ... omues ... † ex publicis custodiis ... manus teudereut; C II, 5.
in: L. Lentulus comprebenditur ab rege et in custodia necatur; C III, 104.
propter: cum ... ueque clam transire propter custodias Menapiorum possent; G IV, 4.

custodio, bewachen, aufbewahren: alqm: Domitium productum in publicum circumsistunt et custodiunt; C I, 20.
obsides: bos (obsides) Haeduis custodiendos tradit; G VI, 4.
ornamenta, pecuuiam: (Salienos) pecuniam et ornamcuta triumpbi Caesaris retinenda et custodienda curarat; Af 28.

custos, Wächter, Aufseher: capio: bostium custodibus CXXX in ea nave captis; Af 63.
dispouo: Caesar dispositis in vallo custodibus recipi prohibebat; G VII, 78.
iuterficio: interfectis Noviodunl custodibus; G VII, 55, b.
pono: Domnorigi custodes ponit; G 1, 20.
2. trado: (adolescentes) custodibus sunt traditi; Af 28.
3. oolloquor eum: Lentulus Spinther de muro cum vigiliis custodibusqoe nostris colloquitur; C 1, 22.
II. locus: Commium Attrebatem cum equitatu custodis loco in Menapiis relinquit; G VI, 6.
III. a: cum a custodibus iu fuga trinis catenis vinctus traheretur; G 1. 53.
sine: sine ullo socio et custode ipsa (Arsinoë) omne imperium obtiuebat; A 4.

Damno, verurteilen: 1. alqs: alteram (fore tabellam), qui capitis damnaront; C III, 83.

II. alqm: damnatum poenam sequi oportebut, ut igni cremaretur; G I, 4. exules damuatosque tota Gallia magnis praemiis ad se allicere coepit; G V, 55. uonnullos umbitus Pompeia lege damnutos ... iu integrum restituit; C III, 1. qui (Milo) Clodio interfecto eo nomine erat damnatns; C III, 21. multi .. capitis damnati exulesque couvenerant; C III, 110.

damnum, Verlust: exercitum Caesar duarum cobortium damno ... reducit; G VI, 44.

de, von, von — herab, aus, wegen, über, nach: I. nach Verben: accipio: si quis quid de re publica a finitimis rumore aut fama acceperit; G VI, 20. cum ... quae .. postea acciderant, de angustiis ad Ilerdam rei frumeutariae, accepit; C II, 17.
addo: addunt etiam de Sabini morte; G V, 41. huc addit pauca de causa et de copiis auxiliisque suis; C III, 16.
adhortor: de re frumentaria ... Haedoos adbortari nen destitit; G VII, 17, a.
ago: s. **ago** II, 1. (22 St. C III, 28, a) S. 59, b.
appello: si quis appellavisset de aestimatione et de solutionibus; C III, 20.
audio: quid quisque eorum de quaque re audierit aut cogneverit; G IV, 5. de quo (Saburra) ante erat auditum; C II, 38.
auguror: recte auguraris ‖ auguraturi ‖ de me ... uibil a me abesse longius crudelitate; F 15.

caveo: obsidibus .. de pecunia cavent; G VI, 2.
cerno: ut de locis superioribus haec declivia et devexa cernebantur; G VII, 88.
cogito: f. **cogito**, II, I (12 St.) S. 173, b.
cognosco: f. **cognosco**, II, 1. (13 St.) S. 174, a. **adventus**, II, 3. cognosco de (5 St.) S 46, b.
cohortor: cohortatus Haedoos de supportando commeatu; G VII, 10.
commemoro: nobiles homines ... de adversariorum eius (Caesaris) crudelitate acerbitateque commemorare coeperunt; Af 26, a.
communico: quibuscum communicare de maximis rebus Pompeius consueverat; C III, 18.
conficio: f. III. spes; F 19.
confido: ut ... externis auxiliis de salute urbis confiderent; C II, 5.
confugio: de lectica Pompeius eorum in fidem confugit; H 32, b.
confirmo: quod de re tanta et a tam perito imperatore nihil frustra confirmari videbatur; C III, 87.
conor: conandum sibi aliquid Pompeius de eruptione existimavit; C III, 58.
constituo: fere de omnibus controversiis ... (druides) constituunt; G VI, 13, a.
consulo: de se ter sortibus consultum dicebat; G I, 53.
consulto: f. **consulto**, (3 St.) S. 219, a.
contendo: f. **contendo**, II, I. (7 St.) S. 221.
credo: neque de Labieno credidit quicquam; G VIII, 52.
decedo: quod ... nunc de altera parte tertia Sequanos decedere iuberet; G I, 31, c. ut de vallo decederet nemo; G V, 43. quod (Afraniani) de colle non decederent; C I, 71.
decerno: et de imperio Caesaris et de amplissimis viris, tribunis plebis, gravissime ... decernitur; C I, 5. cupiebat Caesar ... primo quoque tempore de bello decernere; H 5.
decerto: perpaucos de summa rerum ac de salute omnium decertare; A 16.
deduco: nostris ... de vallo deductis; G V, 51. contionari conantem (Coellum) de rostris deduxit; C III, 21.
deicio: Lucretius et Attius de muro se deiecerunt; C I, 18. neque ullo timore (legio) de gradu deiecta est; A 54. (miles) cassidem de capite deiecit; Af 16. levis armatura hostium nullo negotio loco pulsa et deiecta est de colle; Af 69, a. de statione (equites) sunt deiecti et occisi tres; H 13, a. materfamilias de muro se deiecit; H 19. tabellae de muro sunt deiectae; H 19.
delibero: deliberatur de Avarico in communi concilio; G VII, 15. de summa rerum deliberare incipit; C II, 30.
demigro: uti de oppidis demigrarent; G IV, 19.
deminuo: f. **deminuo** alqd (3 St.).
demitto: nonnullae (matresfamiliae) de muris per manus demissae; G VII, 47, b.
demonstro: de quibus (navibus) supra demonstratum est; G IV, 28. de quibus (Albicis) supra demonstratum est; C I, 56.
desilio: militibus ... de navibus desiliendum ... erat; G IV, 24.
desisto: te magnopere, ut de negotio desistas, adhortor; Af 45.
despero: imperio populi Romani non modo de regno, sed etiam de ea, quam habeat, gratia desperare; G I, 18, b. cur de sua virtute aut de ipsius diligentia desperarent? G I, 40, a. Ariovistum ... desperantes iam de pugna viciese; G I, 40, c. cum aut de officio imperatoris desperare aut praescribere viderentur; G I, 40, c. de expugnatione desperavit; G VII, 36. Galli, nisi perfregerint munitiones, de omni salute desperant; G VII, 85. hi de sua salute desperantes; C II, 41, b. de Italicis commeatibus desperans; C III, 42. quibus metu exsanguibus de vitaque ex suo promerito desperantibus; Af 90.
detraho: de .. bis (mulis) stramenta detrahi ... iubet; G VII, 45, a.
deturbo: eum (Treboniuim) de tribunali deturbavit; C III, 21.
devolvo: eas .. (cupas) de muro in musculum devolvunt; C II, 11.
dico: f. **dico**, II, I (4 St.) — III. alqd de (4 St.).
discepto: si coram de omnibus condicionibus disceptetur; C I, 24. (Ptolemaeum, Cleopatram) de controversiis iure apud se ... disceptare; C III, 107.
disputo: multa praeterea de sideribus atque eorum motu, de mundi ac terrarum magnitudine, de rerum natura, de deorum immortalium vi ac potestate disputant et iuventuti tradunt; G VI, 14.
doceo: qui (Haedui) de suo adventu doceant; G VII, 10. qui de his rebus eum (Caesarem) doceant; C I, 3. de quo (ingo) doceri; Af 38.
dubito: de qua (legione) non dubitaret; G I, 40, d. nec de eius (Vercingetorigis) fide dubitandum; G VII, 21. de equitibus hostium ... ipsos .. non debere dubitare; G VII, 66, b. an ... de eorum fide constantiaque dubitatis? G VII, 77, c. de huius (Cassii) conscientia dubitabatur; A 63, b.
educo: universas omnium copias de castris omnibus educunt; Af 58.
egredior: Caesar celeriter de navibus imperat omnes egredi; Af 11.
excuso: qui (legati) se de superioris temporis consilio excusarent; G IV, 22.
exeo: ut de finibus suis cum omnibus copiis exirent; G I, 2.
experior: sese omnia de pace expertum; C III, 57.
exploro: de numero eorum omnia se habere explorata Remi dicebant; G II, 4, a.
facio: quod fecerit de oppugnatione castrorum; G V, 27, a.
fero: ut de eorum imperio ad populum feratur; C I, 6, b. f. III. sententia.
gero: quae de Drappete et Lucterio gesta essent; G VIII, 39.
hortor: mandat, ut Libonem de concilianda pace hortetur; C I, 26, b. qui (nuntii) ... de custodia ac defensione urbis hortarentur; C II, 36.
iacio: armorum magna multitudine de muro in fossam ... iacta; G II, 32. alii faces atque aridam materiem de muro ... iaciebant; G VII, 24.
iacto: matresfamiliae de muro vestem argentumque iactabant; G VII, 47, b.
ignoro: quae ignorabant, de L. Domitii fuga, cognoscunt; C I, 20.
impedio: de Fausto impedit Philippus, tribunus plebis; C I, 6, a.
impetro: ut, si quid possent, de indutiis fallendo impetrarent; G IV, 13. sperare ab eo de sua ac militum salute impetrari posse; G V, 36. quod de sua salute impetraverit; C I, 22. quam facile a ‖ ad ‖ te de me impetrare possunt; F 26.
indignor: Pompeium et Labienum de iugulatione oppidanorum indignatos esse; H 18, b.
iudico: de itinere ipsos brevi tempore iudicaturos; G I, 40, c. hic dies de nostris controversiis iudicabit; G V, 44, a. nihil se ... gravius de civitate iudicare; G VII, 43. et Caesar amicissime de vobis et illi gravissime iudicaverunt; C II, 32, a. de Caesaris consilio coniectura iudicans; C III, 78, b.

loquor: de republica nisi per concilium loqui non conceditur; G VI, 20. M. Varro ... amicissime de Caesare loquebatur; C II, 17. de deditione omnes palam loquebantur; C II, 36. velle se de maximis rebus cum Caesare loqui; C III, 15. multa suppliciter locutus *est*, ut de sua atque omnium salute debebat; C III, 19, a. Labienus ... loqui de pace ... incipit; C III, 19, b. desinite ergo de compositione loqui; C III, 19, b. pauca apud eos de lenitate sua locutus; C III, 98. de sua pecunia largitus est; Af 87, b.

mereor: ita se omni tempore de populo Romano meritos esse, ut ..; G I, 11. ut erat (Scaeva centurio) de se meritus et de republica; C III, 53. ita de me mereris; F 14. ſ. **bene,** 1. mereor (9 St.) S. 125, b.

mitto: Iuba ... de suis copiis ... sex cohortes in fines regni sui mittit; Af 55. hospites ... iugulare et de muro praecipites mittere coeperunt; H 15. misit (Pompeius) ad me N. Magium || Magnum || de pace; F 19.

nuntio: prius ... quam de eius adventu Arvernis nuntiari posset; G VII, 9.

perfero: illo incommodo de Sabini morte perlato; G V, 53.

perscribo: de reliquis rebus senatusconsulta perscribuntur; C I, 6, b.

peto: posteaquam ... de suis privatim rebus ab eo petere coeperunt; G V, 3.

postulo: quod antea de colloquio postulasset; G I, 42. cum de exercitibus dimittendis ultro postulavisset; C I, 32, a.

praecipio: Alieno praetori ... de omnibus rebus praecipit et de reliquo exercitu celeriter imponendo; Af 2.

praecipito: Alexandrini .. acervatim se de vallo praecipitarunt; A 31.

praedico: de suis virtutibus multa praedicavit; G I, 44, a. qui de meis in vos meritis praedicaturus non sum; C II, 32, c. ut de suis hominees laudibus libenter praedicant; C II, 39.

praescribo: ſ. despero; G I, 40, c.

praesto: ille (Libo) ... neque periculum praestare de indutiis; C III, 17.

praetermitto: non videtur esse praetermittendum de virtute militis veterani v legionis; Af 84.

probo: probat rem senatus de mittendis legatis; C I, 33.

prodeo: abditi ... rari ac singuli de rupe prodire; Af 50.

proficiscor: se de pace ad Caesarem proficisci; H 32.

propono: non alienum esse videtur de Galliae Germaniaeque moribus ... proponere; G VI, 11.

prospeculor: cum (Caesar) de vallo prospecularetur; Af 31, a.

proturbo: lapidibus nostros de vallo proturbare ... parant; G VII, 81.

provideo: cum ... neque de frumento reliquoque commeatu satis esset provisum; G III, 3. eos, ... de re frumentaria ut providerent, hortatus est; C III, 34.

pugno: ita pugnare coeperunt de ponte; H 33.

quaero: quorum (Nerviorum) de natura moribusque Caesar cum quaereret; G II, 15.

queror: quorum legati ... de Sueverum iniuriis querantur; G IV, 8. principes Galliae ... queruntur de Acconis morte; G VII, 1. de eorum iniuriis sunt questi; C III, 59.

recuso: si pace uti velint, iniquum esse de stipendio recusare; G I, 44, a.

refero: Marcellus ... rettulerat ante tempus ad senatum de Caesaris provinciis; G VIII, 53. referunt consules de republica [in civitate]; C I, 1. non oportere ante de ea re ad senatum referri, quam ..; C I, 2. refertur confestim de intercessione tribunorum; C I, 2. de reliquis rebus ad senatum refertur; C I, 6, a. refertur etiam de rege Iuba, ut socius sit atque amicus; C I, 6, a. de quibus rebus Servilius consul ad senatum retulit; C III, 21.

remitto: remittendum de celeritate existimabat; G V, 49. remitterent ipsi de maritimis custodiis; C III, 17.

reperio: nos nihil de eo percontationibus reperiebamus, nisi ..; G V, 13.

requiro: ut ab eo (Pompeio), quae vellent, de bello requirerent; H 32, b.

satisfacio: si Haeduis de iniuriis ... satisfaciant; G I, 14. sese .. paratos esse demonstrant ... de iniuriis satisfacere; G V, 1.

scribo: Aduatuci, de quibus supra scripsimus; G II, 29. de quibus insulis nonnulli scripserunt dies continuos triginta sub bruma esse noctem; G V, 13. de Cicerone te video quiddam scripsisse, quod ego non intellexi; F 17.

sentio: posteaquam ex nocturno fremitu vigiliisque de profectione eorum senserunt; G V, 32. quod plus se quam imperatorem de victoria atque exitu rerum sentire existimarent; G VII, 52. quid irati gravius de vobis sentire possunt? C II, 32, b. cum de se mutuo sentire provinciam crederet; A 48. quid speres de illis (Bruto, Cassio), in Tusculanum ad me scribe; F 26.

significo: conclamare et significare de fuga Romanis coeperunt; G VII, 26.

spero: cum de Caesare ea, quae optabat, speraret; A 41. quid sperarent de Cn. Pompeio; H 22, a.

statuo: ut ... ipse de eo causa cognita statuat; G I, 19. de controversiis veteribus cognoscit ac statuit; A 65, b.

sumo: non dubitare, quin de omnibus obsidibus ... gravissimum supplicium sumat; G I, 31, d. de Accone ... graviore sententia pronuntiata ... supplicium sumpsit; G VI, 44. qui (Bibulus) de servis liberisque omnibus ... supplicium sumit; C III, 14.

suspicor: ut ... nihil de insidiis suspicaretur; A 36.

timeo: quod ... nihil de bello timendum existimaverat; G III, 3. Labienus ... de suo ac legionis periculo nihil timebat; G V, 57. de suo (periculo) timere cogebantur; C III, 27. nihil eos de eventu eius diei timuisse; C III, 96. navium pars, de qua timebat; Af 11.

tollo: eo (cive) de medio sublato; H 1.

trado: ſ. disputo.

usu venio: haec de Vercingetorige usu ventura; G VII, 9.

II. **nach Adjectiven:** alter: sed de his duobus generibus alterum est druidum, alterum equitum; G VI, 13, a.

certiorem facio: ſ. **certus,** A. alqs de (11 St.) S. 155, b. — **adventus,** III, 2 (8 St.) S. 47, a.

dubius: cum de voluntate minime dubium esset adversariorum suorum; G VIII, 54.

pauci: pauci de nostris cadunt; G I. 15.

III. **nach Substantiven:** captivi: quosdam de exercitu habebant captivos; G V, 42.

cogitatio: de his rebus rogo vos ut cogitationem suscipiatis || suscipi illis ||; F 18.

cohortes: ſ I. mitto.

consilium: auctore hoste de summis rebus capere consilium; G V, 28. homines ... de summis rebus consilium capere; G VI, 20. qui de rege excludendo consilium ceperant; Af 97. — de summis saepe rebus consilia ineunt; G IV, 5. cum de recuperanda communi libertate consilium

initum videretur; G V, 27, b. audacins de bello consilia inire incipiunt; G VII, 1. si quid etiam de sua salute ab Haeduis iniretur cousilii; G VII, 2. (Haedui) consilia clam de belle inire incipient; G VII, 43. ut ... similia rursus de merte eius (Longini) provinciales consilia inirent; A 50.

consultnm: ſ. I. perscribe.

cententio: his erat inter se de principatu contentio; G VII, 39. iam de sacerdotie Caesaris ... cotidianis contentionibus ad gravissimas verborum contumelias palam descenderunt; C III, 83.

centreversia: si de hereditate, de finibes controversia est; G VI, 13, a. cum de loco et tempore eius rei controversia inferretur; C I, 86. celeriter est inter eos de principatu controversia orta; C III. 112, c.

disceptator: cur enim potius Haedui de sue iure et de legibus ad Caesarem disceptatorem, quam Romani ad Haeduos veniant? G VII, 37.

dabitatio: cum de suo adventu dubitatio in provincia esset; Af 26, a.

eques: capto ... P. Atrio, equite Romane de conventu Uticensi; Af 68.

fama: quod ... neque ulla de reditu eius (Caesaris) fama afferebatur; G VI, 36. — nendum ad eum fama de Titurii morte perlata; G V, 39. ad Labienum per Remes incredibili celeritate de victoria Caesaris fama perfertur; G V, 53. prius, ... quam de eius (Caesaris) adventu fama omnino in eas regiones perferretur; C III, 7. iam .. de Caesaris adventu fama ad civitates perferebatur; C III, 102, b. — eo fama iam praecurrerat ... de proelio Dyrrhachine; C III, 80, a. quod fama de victoria Caesaris praecucurrisset; Af 87, a.

fides: Cicero ... diffidens de numero dierum Caesarem fidem servaturum; G VI, 36. fidem ab imperatore de Petrei atque Afranii vita petunt; C I, 74, a.

iudicinm: quod de se optimum iudicium fecissent; G I, 41. neqee de summa belli suum iudicium, sed imperatoris esse existimavisse; G I, 41. me una vebiscum de re iudicium facturum confido; C II, 31. b.

legatii: Helvetii omnium rerum inepia adducti legatos de deditiene ad eum miserunt; G I, 27. legatos ad Caesarem de deditieue mittunt; G II, 12. legatos ad Caesarem de pace miserunt; G II, 31. qui ... neque ad eum umquam legatos de pace misissent; G III, 28. bostes proelio superati ... statim ad Caesarem iegatos de pace miserunt; G IV, 27. legati ab bestibus missi ad Caesarem de pace venerunt; G IV, 36. Cassivellauuus ... legatos per Atrebatem Commium de deditiene ad Caesarem mittit; G V, 22. qui (Menapii) nui ex Gallia de pace ad Caesarem legatos numquam miserant; G VI, 5. tertie die missis ex eppide legatis de deditiene; G VII, 11, a. legatos ad Vercingetorigem de pace et amicitia cencilianda publice missos; G VII, 55, a. mittuntur de bis rebus ad Caesarem legati; G VII, 89. legatos .. de pace primerum erdinum centurieues ad Caesarem mittunt; C I, 74, b. legatos ad Pempeium de compositione mitti oportere; C I, 32, b. licentne civibus ad cives de pace legatos mittere; C III, 19, a. numquam .. intermittebat legatos de pace atque amicitia mittere ad Domitium; A 37. Zamenses interim legates de his rebus ad Caesarem Uticam mittunt; Af 92. — qui legati de pace ad Caesarem venerant; G II, 6. ſ. G IV, 36.

lex: ibi legem de dictatore latam ... cognoscit; C II, 21.

litterae: qui (tabellarii) de Alexandrinis rebus litteras ad Domitium ferebant; A 38.

mendacium: eodem mendacie de caede equitum et principum permovet; G VII, 38, b.

nuntius: quin aliquem de consiliis ac motu Gallorum nuntium acciperet; G V, 53. — nuntio allato de victoria Caesaris; G V, 53. allato nuutie de eppugnatioue Vellauuodnui; G VII, 11, a. nisi ... quidam nuntii de Caesaris victoria ... essent allati; C III, 101, b. (Considius) subito nuntio de equestri proelio allato commetus; Af 43. — qui de accepta calamitate nuntium Drappeti perferret; G VIII, 36. — posteaquam certieres nuntii de exercitu Romanorum venerint; G VI, 10.

epinie: de his eandem fere, quam reliqnae gentes, habent opinienem; G VI, 17.

eratie: de eorum sceleribus leugiere habita ertatiene; Af 90.

erdines: Fabius Pelignus quidam ex infimis ordinibus de exercitu Curiouis; C II, 35, a.

periculum: ſ. I. praesto.

quaestie: de uxoribus in servilem modum quaestienem habent; G VI, 19. de coniuratione Senenum et Carnutum quaestienem babere instituit; G VI, 44. quaestionem de bonis direptis decernunt; G VII, 43.

reliquiae: de tanto exercitu reliquias esse nullas; Af 93.

rumer: de Haeduerum defectione ... rumores afferebantur; G VII, 59. exstinctis rumeribus de auxiliis legienum; C I, 60. rumore exeptato de Caesaris victoria audito; Af 91, a. rumore interim perlato de eius (Caesaris) lenitate clementiaque; Af 92.

scapbae: eisdem (militibus, sagittariis) scaphas de navibus adiungit; Af 28.

sententia: sententias .. de singulis ferrent, qui Romae remansissent; C III, 83. ſ. I. sumo; G VI, 44.

signifer: signifer de legione prima transfugit; H 18, a.

speculater: speculator de legieue II Pompeiana captus ... et interfectus est; H 13, a.

spes: hostes ubi et de expugnande eppide et de flumine transeundo spem se fefellisse intellexerunt; G II, 10. simul in spem veniebant eius affirmatiene de reliqnis adiungendis civitatibus; G VII, 30. cum in spem venero de compesitione [aliquid me conficere]; F 19.

suspicie: de morte si res in suspicionem venit; G VI, 19.

verba: de terrore suo desperationeque exercitus Caesaris facit verba; Af 32.

veteranus: nen sum .. tire, .. sed de legiene X veteranus; Af 16.

IV. **zum ganzen Satz gehörige Bestimmungen:** de levi armatura et equitatu leuge et virtute et numero nostri erant superieres; H 7. de causa: ſ. **causa,** IV, 2. de (32 S.) S. 147, b. consilio legatorum; G VII, 5. quo de facto; H 24. improvise; G II, 3. V, 22. 39. VI, 3. VII, 72. 80. VIII, 36. C II, 6. integro; H 36. muro; G VII, 48. C I, 22. media nocte; G II, 7. VII, 45, a. 60. 88. C III, 62. nocte; C I, 51. consilii sententia; C III, 16. suggestu; Af 54, a. tempere coenare; H 33. tertia vigilia; G I, 12. 21. V, 9. C I, 63. 64. II, 30. 35, b. H 28. quarta vigilia; G I, 21. 40, d. 41. C III, 75. 77.

V. **Lücke**: ita † fuue crure de ligno cum propius accessisset; H 18, b.

dea, Göttin: ut sacerdes eius deae (Bellonae) maiestate, imperie, potentia secundus a rege consensu gentis illius habeatur; A 66.

debeo, schulden, verdanken, verpflichtet sein, sollen, müssen: I. **absolut:** integras vero tenere possessienes, qui se debere fateantur, cuius ...

impudentiae est? C III, 20. — multa suppliciter locutus *est*, ut de sua atque omnium salute debebat; C III, 19, a.

II. **Infinitiv:** ut ... agri vastari, liberi eorum in servitutem abduci, oppida expugnari non debuerint; G I, 11. alter omnia agere ad praescriptum, alter libere ad summam rerum consulere debet; C III, 51, b. tanta est contentione actum, quanta agi debuit; C III, 111. hanc (incitationem, alacritem) non reprimere, sed augere inperatores debent; C III, 92. summae se iniquitatis condemnari debere, nisi ..; G VII, 19. consulere: ſ. agere. neque buminum morte memoria deleri debet; F 3. equitum .. operam neque in loco palustri desiderari debuisse; G VII, 20, b. Caesarem ... debere ... iracundiam suam reipublicae dimittere neque adeo graviter irasci inimicis; C I, 8. debere utrumque pertinaciae finem facere et ab armis discedere neque amplius fortunam periclitari; C III, 10, a. de equitibus bostium ... ipsos .. non debere dubitare; G VII, 66, b. quae (legiones) ex senatusconsulto deberent ad Parthicum bellum duci; G VIII, 55. liberam debere esse Galliam; G I, 45. neque .. se debuisse iudicem esse controversiarum populi Romani, sed parere praesentibus imperiis; A 67. te ... bene ... meritum esse existimare debemus; F 6. expugnari: ſ. abduci. quae ab sua liberalitate ... exspectare deberent; C II, 28. id quod facere debetis; Af 44. ſ. discedere. quas res Caesaris iussu gerere deberet; A 52. quam inimicum deberet Caesarem babere; G VIII, 44. debere se suae salutis rationem habere; C I, 20. debebunt (praefecti fabrum) Pompeium hortari, ut ..; F 18. irasci: ſ. dimittere. ut non nequiquam tantae virtutis bomines iudicari deberet ausos esse transire latissimum flumen; G II, 27. parem se .. voluntatem tribuere debere et neutrum eorum ... iuvare aut urbe ... recipere; C I, 35. loqui: ſ. l. debere eos (Massilienses) Italiae totius auctoritatem sequi potius, quam unius bominis voluntati obtemperare; C I, 35. Africam surte Tubero obtinere debebat; C I, 30, a. quam (Armeniam) paterno nomine iure obtinere deberet; A 35. parere: ſ. esse. cum vestri officii praemia percipere debeatis; C II, 32, b. periclitari: ſ. discedere. condiciones pacis ... Romae ab senatu ... peti debere; C III, 10, b. ne frumentum conferant, quod praestare debeant; G I, 17. pugnatum .. ab bostibus ita acriter est, ut a viris fortibus ... pugnari debuit; G II, 33. recipere: ſ. iuvare. recordari debere, qua felicitate ... essent transportati; C III, 73, b. ne minimo quidem casu locum relinqui debuisse; G VI, 42. reprimere: ſ. augere. prius hos iudicio populi debere restitui, quam suo beneficio videri receptos; C III, 1. intelleges, ... quid ex tuis copiis sperare debeas; Af 45. debere se suspicari simulata Caesarem amicitia ... sui opprimendi causa (exercitum) babere; G I, 44, c. quod esset acceptum detrimenti, cuiusvis potius quam suae culpae debere tribui; C III 73, b. ſ. iuvare. vastari: ſ. abduci. videri: ſ. restitui, quemadmodum uti victoria deberent, cogitabant; C III, 83.

III. **mit Object:** alqd: sese pro Caesaris in se beneficiis plurimum ei confiteri debere; G V, 27, a. qui se vobis omnia debere iudicant; C II, 32, b. ſ. ius.

frumentum: quam ad diem ei legioni ... deberi frumentum sciebat; G VI, 33.

ius: quod plus sibi iuris deberi quam Marcello existimabat; A 63, a.

pecuniam: ab publicanis suae provinciae debitam biennii pecuniam exegerat; C III, 31.

debilito, lähmen: terrer hominibus mentem ... eripit et membra debilitat; A 18.

debitor, Schuldner: causa: causa debitorum suscepta; C III, 20.

existimatio: boc ... ad debitorum tuendam existimationem esse aptissimum existimavit; C III, 1.

decedo, weggehen, fortziehen, räumen, ausweichen, sterben: I. dies: decedendi diem postulare longiorem ... coepit; A 71.

II. alqs: quod ... nunc de alterea parte tertia Sequanus decedere iuberet; G I, 31, c. qui (Caesar) nisi decedat atque exercitum deducat ex his regionibus; G I, 44, d. ut ... demigrandi causa de vallo decederet nemo; G V, 43. his omnes decedunt, aditum sermonemque defugiunt; G VI, 13, b. nec (Galli) loco superiore decedunt; G VIII, 9. qui ... Caesaris decedentis gratiam convellere cupiebant; G VIII, 50. quod (Afraniani) de colle non decederent; C I, 71. quod certe inde decedendum esset Afranio; C I, 71. Domitius ... nuntios confestim ad Pharnacem misit, Armenia, Capadociaque decederet; A 34, a. Cappadocia se decessisse; A 35. eum (Pharnacem) Cappodocia decessisse; A 35. Domitius ... perseverare coepit ut (Pharnares) eo quoque regno decederet; A 35. Ponto .. (Pharnaces) decederet confestim; A 70.

legio: legionem sextam decedere ad praemia atque honores accipiendos in Italiam iubet; A 77.

naves: quae .. ibi cumque naves imprudentia aut tempestate paulum suo cursu decesserunt; C III, 112, a.

paterfamiliae: eum paterfamiliae illustriore loco natus decessit; G VI, 19.

decem, zehn: alqs: saucüs *x* factis; Af 70. ſ. milia.

cobortes: cobortibus decem ad mare relictis; G V, 9. id oppidum (Asculum Picenum) Lentulus Spinther x cobortibus tenebat; C I, 15, a. numero .. cohortes CX expleverat; C III, 88. cobortes x ... in navigia minora scaphasque imponit; A 17.

commilitones: ex meis commilitonibus ... non amplius x sumam; Af 45.

dies: diebus decem ... omni opere effecto; G IV, 18. diebus omnine decem et octo trans Rhenum consumptis; G IV, 19. in his rebus circiter dies x consumit; G V, 11. cum dies non amplius decem et octo (Caesar) in hibernis esset moratus; G VIII, 4.

bomines: ſ. milia.

legiones: cum nuntiarentur ... Scipionis legiones x ... esse; Af 1. an me delecto non animadvertebatis [decem] babere legiones populum Romanum? H 42, b.

milia: eorum, qui domum redierunt, ... repertus est numerus milium C et x; G I, 29. Ambianos decem milia, ... Caletos x milia, ... Aduatucos decem et novem milia (polliceri); G II, 4, b. placuit, ut Litavicus decem illis milibus ... praeficeretur; G VII, 37. Bellovacis x; totidem Lemevicibus (imperant); G VII, 75. — suam familiam, ad hominum milia decem; G I, 4. statuunt, ut x milia bominum ... in oppidum mittantur; G VII, 21. — milia passuum decem novem murum ... perducit; G I, 8. Sabim flumen ab castris suis non amplius milia passuum x abesse; G II, 16. circiter milia passuum decem ab Romanis trinis castris Vercingetorix consedit; G VII, 66, a. milia non amplius decem progressi bostes; G VIII, 16. considunt Drappes et Lucterius non

longius ab oppido x milibus; G VIII, 35. legiones duas cum equitatu mittit ab castris suis milia passuum x; Af 65. quod (oppidum Zeta) aberat a Scipione milia passuum x; Af 68. — ut ... peditum milia decem sibi celeriter mitterent; G VII, 34. Haeduis Segusiavisque ... decem milia peditum imperat; G VII, 64.

naves: naves longas x Gaditanis ut facerent imperavit; C II, 18, a. huius adventum L. Caesar filius cum x longis navibus ad Clupeam praestolans; C II, 23. (erat) M. Bibulus cum navibus cx Corcyrae; C III, 7. cum ... navibus longis Rhodiis x; C III, 106. tametsi amplius cx navibus longius ... amiserant; A 12. decem (navibus) missis; A 13. ex his (navibus) erant quinqueremes et quadriremes x; A 13. * interim cum x navibus longis ... iubet proficisci; Af 8.

passus, pedites: f. milia.

pedes: erat ... vallum contra hostem in altitudinem pedum x; C III, 63, a. plerique ... ex x pedum munitione se in fossas praecipitabant; C III, 69.

tabolata: collocator in eo (aggere) turris decem tabulatorum; G VIII, 41.

tribuni: latum ab x tribunis plebis, ... ut sui ratio absentis haberetur; C I, 32, a.

decerno, entscheiden, bestimmen, beschließen, entscheiden, kämpfen: I, I. unpersönlich: plerisque .. libere decernendi potestas eripitur; C I, 3. acie instructa decernendi potestatem Pompeio fecit; C III, 41. cum ... contra magnam vim hostium artificio magis quam viribus decernendum videret; Af 14.

2. alqs: inter se decernere facta caede bene magna faciunt; H 41.

druides: si caedes facta, si de hereditate, de finibus controversia est, iidem (druides) decernunt; G VI, 13, a.

II, 1. de: et de imperio Caesaris et de amplissimis viris, tribunis plebis, gravissime acerbissimeque decernitur; C I, 5. cupiebat Caesar ... primo quoque tempore de bello decernere; H 5.

2. Conjunctiv: neque sui indicii ... esse ... decernere, utra pars iustiorem habeat causam; C I, 35. quotienscumque sit decretum, darent operam magistratus, ne quid respublica detrimenti caperet; C I, 7, b.

3. Infinitiv: reliquos (principes) obsidum loco secum ducere decreverat; G V, 5. quod eum (Octavium) longius progressum insequi decreverat; A 45. ipse ad exercitum manere decrevit; G V, 53. Indutiomarus, qui ... castra Labieni eppugnare decreverat; G V, 53. ex quibus (principibus) perpaucos ... relinquere in Gallia ... decreverat; G V, 5. Caesar his de causis ... Rhenum transire decreverat; G IV, 17. quod || sed || proprium gaudium [bellantibus] fortuna tribuere non decrevit; Af 61, b.

III. alqd: quo praesidio tuto et libere senatus, quae vellet, decernere auderet; C I, 2.

provincias: provinciae privatis decernuntur; C I, 6, b.

quaestionem: quaestionem de bonis direptis decernunt; G VII, 43.

supplicationem: ex litteris Caesaris dies quindecim supplicatio decreta est; G II, 35. ex litteris Caesaris dierum viginti supplicatio a senatu decreta est; G IV, 38.

decerto, kämpfen, den Entscheidungskampf wagen: I. unpersönlich: hoc animo est decertatum, ut ... ferret; A 16. his copiis ... ab hora diei quinta usque ad solis occasum est decertatum; Af 19, b.

II. alqs: se iterum paratum esse decertare; G I, 44, a. ut potius in suis quam in alienis finibus decertarent; G II, 10. ibi decertare constituisse; G IV, 19. ne miseriore ac duriore postea condicione cum toto exercitu decertare cogerentur; G VIII, 7. hoc animo decertabant, ut nullum aliud tempus ad conandum habituri viderentur; C II, 6. ut ... pari condicione belli (Pompeium) secum decertare cogeret; C III, 78, a. — quamobrem Ariovistus proelio non decertaret; G I, 50. si paene in ipsis cadaveribus (propinqui) proelio decertare cogentur; G VII, 77, b. eos ... necessariam subire deditionem quam proelio decertare malebat; C I, 81. quin productis legionibus proelio decertaret; C III, 37, a. nisi proelio decertare vellet; C III, 44, a. neque proelio decertare voluit; C III, 51, b. si Pompeius proelio decertare vellet; C III, 56. Pompeius quoque ... statuerat proelio decertare; C III, 86. — non cunctandum existimavit, quin pugna decertaret; G III, 23.

cives: cum id agerent, ne cives cum civibus armis decertarent; C III, 19, a.

III. de: perpaucos de summa rerum ac de salute omnium decertare; A 16.

decessus, Abgang, Zurücktreten: I. excipio: quo facilius (naves) vada ac decessum aestus excipere possent; G III, 13, a.

II. sub: sub decessu suo necessitatem sibi aliquam imponi belli gerendi; G VIII, 49.

decido, herabfallen: si qui graviore vulnere accepto equo deciderat, (pedites) circumsistebant; G I, 48.

decimus (decumus), zehnte: A. dies: Caesar ... a. d. XIII Kal. Ian. Lilybaeum pervenit; Af 1. XV Kal. Maias ex itinere; F 16.

hora: hora noctis circiter decima ... frumentum importare in oppidum instituit; G VIII, 35. hora x subsequi pabulatores ... iubet; C I, 80. quod ... post horam x diei res agebatur; A 10. sic utrorumque exercitus instructi ... a mane usque ad horam x die perstiterunt; Af 61, a. qui (exercitus) a quarta vigilia usque ad horam x diei nihil gustasset; Af 69, b. Caesar in horam x commoratus; Af 78, b.

legio: se cum sola decima legione iturum; G I, 40, d. princeps decima legio per tribunos militum ei gratias egit; G I, 41. statuit ... milites legionis decimae, cui quam maxime confidebat imponere; G I, 42. non irridicule quidam ex militibus decimae legionis dixit ..; G I, 42. se in cohortis praetoriae loco decimam legionem habiturum; G I, 42. ad legionem decimam devenit; G II, 21. legionis nonae et decimae milites Atrebates ... in flumen compulerunt; G II, 23. Caesar ab decimae legionis cohortatione ad dextrum cornu profectus; G II, 25. decimam legionem subsidio nostris misit; G II, 26. qui decimae legionis aquilam ferebat; G IV, 25. quem (Roscium) legioni tertiaedecimae praefecerat; G V, 53. praesidio impedimentis legionem quartamdecimam reliquit; G VI, 32. legionique || legionisque || decimae, quacum erat, contionatus || continuo || signa constituit; G VII, 47, a. Gallos insequentes legio decima tardavit; VII, 51. hanc (legionem) rursus XIII legionis cohortes exceperunt; G VII, 51. ipse (Caesar) ... ab oppido Bibracte proficiscitur ad legionem XIII; G VIII, 2. legiones XIV et VI ex hibernis ab Arare educit; G VIII, 4. ut quam celerrime posset legionem XIII ...

arcesseret; G VIII, 11. legionem .. XV ... in togatam Galliam mittit; C VIII, 24. quintamdecimam (legionem) ... iubet tradi. in eius locum tertiamdecimam legionem in Italiam mittit, quae praesidia tueretur, ex quibus praesidiis quintadecima deducebatur; G VIII, 54. conclamant legionis XIII, quae aderat, milites ..; C 1, 7, b. Caesar cohortes legionis XIII ex praesidiis deducit; C 1, 12. mittit eo M. Antonium cum legionis XIII cohortibus V; C I, 18. in his Q. Fulginius (cecidit) ex primo hastato legionis XIV; C I, 46. x legionem in dextro cornu, nonam in sinistro collocaverat; C III, 89. qui (Crastinus) ... primum pilum in legione x duxerat; C III, 91. sum ... de legione x veteranus; Af 16. Alienus ... in navis onerarias imponit legiones XIII et XIV; Af 34. ex eis (militibus, tironibus) centurio legionis XIV ... inquit ..; Af 45. legiones duae, x et XIV, ex Sicilia navibus onerariis profectae; Af 53. C. Avienus, tribunus militum x legionis; Af 54, a. habuit legionem x, IX in sinistro cornu, XXV. XXVIII, XIII, XIV XXIX. XXVI in media acie; Af 60. cognito legionis XIII et XIV ex Sicilia adventu; A 62. legione x XIIIque dextro cornu, XIV et IX sinistro oppositis; Af 81. legio XIII oppidum defendere coepit; H 34.

miles: cognoscit non decimum quemquo esse reliquum militem sine vulnere; G V, 52.

B. pro: Sulcitanos ... pro decumis octavas pendere iubet; Af 98.

decipio, täuschen, vereiteln: alqm: eo deceptum, quod neque commissum a se intellegeret, quare timeret; G I, 14. ne per eius (Pompei) auctoritatem deceptus videretur; C III, 82, b. cum hoc ipso crederet facilius eum (Domitium) decipi posse; A 37.

homines: eos (duces) homines imperitos et per colloquium deceptos crudelissime interfecisse; C I, 85, a.

impetus: impetus .. eorum decipiebant; C I, 58.

declaro, erklären: ut matresfamiliae eorum sortibus et vaticinationibus declararent, utrum proelium committi ex usu esset, necne; G I, 50. — [in acie sedere Gallos consuesse superioribus commentariis Caesaris declaratum est;] G VIII, 15.

declivis, abschüssig, abfallend: A. collis: collis ab summo aequaliter declivis ad flumen Sabim ... vergebat; G II, 18.

fastigium: quae (planicies) declivi fastigio duobus ab lateribus muniebatur; G VIII, 14, b.

locus: uti in declivi ac praecipiti loco incitatos equos sustinere ... consuerint; G IV, 33. necessario paene iniquo loco et leniter declivi castra fecerunt; G VII, 81. ab oppido .. declivis locus tenui fastigio vergebat in longitudinem passuum circiter CCCC; C I, 45. cum vallis aut locus declivis suberat; C 1, 79.

B. I. cerno: ut de locis superioribus haec declivia et devexa cernebantur; G VII, 88.

II. per: erat per declive receptus; C III, 45. si per declive sese reciperent; C III, 51, b.

declivitas, Abschüssigkeit: iniquum loci ad declivitatem fastigium magnum habet momentum; G VII, 85.

decretum, Beschluß, Entscheidung, Verordnung: I, 1. interpono: hoc decreto interposito; G VII, 34.

2. pareo: eorum (druidum) .. decretis iudiciisque parent; G VI, 13, b.

II. aequitas: fiebat aequitate decreti et humanitate Treboni, ... ut ..; C III, 20.

III. prohibere: hoc decreto eum (Coelium) consul senatu prohibuit; C III, 21.

stare: si qui aut privatus aut populus eorum (druidum) decreto non stetit, sacrificiis interdicunt; G VI, 13, a.

tribuere: quae (officia Caesar) consul ei (Deiotaro) decretis publicis tribuisset; A 68.

decuma s. **decimus**, B.

decumanus, zur zehnten Legion, Kohorte gehörig: A. miles: decumanum militem, qui te petit, scito esse; Af 16.

porta: calones, qui ab decumana porta ... nostros victores flumen transisse conspexerant; G II, 24. non eadem esse diligentia ab decumana porta castra munita; G III, 25. ab decumana porta in castra irrumpere conantur; G VI, 37. legio Pompeiana ... ab decumana porta resistere conabatur; C III, 69. equitatum ... confestim decumana porta in castra se recipere iussit; C III, 76. Pompeius ... decumana porta se ex castris eiecit; C III, 96. subito mane imperat porta decumana legiones se ... sequi; Af 66.

B, I. tenent: hic decumani suum locum, cornu dextrum, tenebant; H 30. dextrum demonstravimus decumanos cornu tenuisse, qui etsi erant pauci ..; H 31, a.

II. signa: tum Labienus „non agnosco", inquit, „signa decumanorum"; Af 16.

decurio, Decurienführer, Gemeindevorsteher; I. conveniunt: decuriones Auximi ad Attium Varum frequentes conveniunt; C I, 13.

II. defigo, percutio: scorpione accuratius misso atque eorum decurione percusso et ad equum defixo; Af 29.

evoco: magnus numerus equitum Romanorum et decurionum (erat), quos ex municipiis Domitius evocaverat; C I, 23.

III. fugitivi: ea res per fugitivos L. Aemilii, decurionis equitum Gallorum, hostibus nuntiatur; G I, 23.

numerus: s. II. evoco.

decurro, herabeilen, eilen, schreiten: I. unpersönlich: decurritur ad illud extremum atque ultimum senatusconsultum; C I, 5.

II. alqs: incredibili celeritate ad flumen decucurrerunt; G II, 19. Caesar ... ad cohortandos milites, quam in partem fors obtulit, decucurrit; G II, 21. cum ipsi ex montibus in vallem decurrerent; G III, 2. notis .. itineribus ad naves decurrunt; C I, 28. ex quo (loco) decurrentes (nostri); A 31.

adversarii: complures ex superiore loco adversariorum decucurrerunt; H 23, a.

classes: quo classes decurrerent; Af 3.

hostes: hostes ex omnibus partibus signo dato decurrere; G III, 4.

milites: quod ... studio ... spectandi (milites) decucurrissent in eum locum; A 31.

oppidani: oppidani .. loco superiore decurrunt; G VIII, 41.

decursio, Überfall, Einfall: 1. facio: quorum (castellorum) opportunitas castellanos impellebat ad decursiones faciendas; A 42, a.

II. accidere: ne quod simile incommodum accideret decursione barbarorum; G VIII, 24.

decursus, Senkung: cuius (planiciei) decursum antecedebat rivus; H 29, a.

decutio, herabwerfen: eum (collem) decusso Labieni praesidio celeriter occupaverunt; Af 50.

dedecus, Schande, Schmach: I, 1. admitto: nostri cohortati inter se, ne tantum dedecus admitteretur; G IV, 25. nolite, obsecro, committere, ut rei militaris dedecus admittatur; C III, 64.

2. sum: hos ... diutius in nostro conspectu gloriari magno nobis .. dedecori ... est; A 15.

II. per: se per summum dedecus fidissimos suis rebus Thapsitanus ... amitteret; Af 79.

dedisco, verlernen, sich entwöhnen: qui (milites) ... numen disciplinamque populi Romani dedidicerant; C III, 110.

dediticius, unterworfen, ergeben: A. alqs: cum ex dediticiis Belgis ... complures Caesarem secuti una iter facerent; G II, 17.

milites: legio XXXVII ex dediticiis Pompeianis militibus ... imposita in naves; A 9.

B, I, 1. subtraho: si per populum Romanum ... dediticii subtrahantur; G I, 44, b.

2. infero: ne quam dediticiis populi Romani iniuriam inferrent; G II, 32.

II. multitudo: quod in tanta multitudine dediticiorum suam fugam ... ignorari posse existimarent; G I, 27.

deditio, Unterwerfung, Übergabe: I, 1. censeo: variis dictis sententiis, quarum pars deditionem ... censebat; G VII, 77, a.

facio: deditione facta nostros praesidia deducturos; G II, 33. deditione facta obsidibusque acceptis; G III, 3. cum deditionem oppidi factam esse scisset; H 20. deditione facta; H 27. Mundenses ... bene multi deditionem faciunt; H 36.

sequor: Hispaniarum deditionem ... sequimini! C II, 32, d.

significo: deditionem significare ... incipiunt; G VII, 40.

subeo: eos ... necessariam subire deditionem quam proelio decertare malebat; C I, 81.

2. accipio in: reliquos omnes ... in deditionem accepit; G I, 28. Caesar ... in deditionem Suessiones accepit; G II, 13. reliquos aut interfecit aut in deditionem accipit; Af 95.

ago de: de deditione eorum agebat; C III, 28, a. illi (Pompeiani) de deditione missis legatis agere coeperunt; C III, 97.

invito ad: invitantibus nostris ad deditionem; G VIII, 19, b. ipse Vergilium appellavit invitatque ad deditionem; Af 86.

loquor de: de deditione omnes palam loquebantur; C II, 46.

recipio in: se .. in deditionem ut recipiat, petunt; G III, 21.

venio ad: ex qua civitate legati ad deditionem venerunt; H 36. — in: (Nervios) in deditionem venire atque obsides sibi dare coëgit; G VI, 3. qui (Ubii) ante obsides dederant atque in deditionem venerant; G VI, 9. Carnutes ... datis obsidibus veniunt in deditionem; G VIII, 31. in deditionem venerunt amplius milia XXIV; C III, 99.

II, 1. condicio: deditionis nullam esse condicionem nisi armis traditis; G II, 32. uti eadem deditionis condicione uteretur, ab Crasso impetravit; G III, 22. potius ..., quam aut deditionis aut pacis subeundam condicionem; G VII, 78. ad easdem deditionis condiciones recurrunt; C II, 16.

nomen: qui turpissimam servitutem deditionis nomine appellant; G VII, 77, a.

simulatio: simulatione deditionis extracto primo noctis tempore; C III, 28, b.

spes: nova religio iurisiurandi spem praesentis deditionis sustulit; C I, 76.

2. legati de: Helvetii omnium rerum inopia adducti legatos de deditione ad eum miserunt; G I, 27. legatos ad Caesarem de deditione mittunt; G II, 12. Cassivellaunus ... legatos ... de deditione ad Caesarem mittit; G V, 22. missis ex oppido legatis de deditione; G VII, 11, a.

III, 1. accipere: se (incommoda accepisse) militum deditione ad Corcyram || Curictam ||; C III, 10, b.

perduci: neque ad sanitatem reliquorum deditione (Bellovacos) esse perductos; G VIII, 22.

tolli: ut respiciatis illud (sacramentum), quod deditione ducis ... sublatum est; C II, 32, c.

2. in: * gentibus me praestiti, similem in civium deditione praestabo; H 17.

post: (incitabat) rebellio facta post deditionem; G III, 10.

dedo, ergeben, übergeben, unterwerfen, ausliefern: alqm: qui (nuntii) postularent, eos ... sibi dederent; G IV, 16. Vercingetorix deditur; G VII, 89. incolumitatem deditis pollicebatur; C III, 28, a. * et propter patriae luctuosam perniciem dedimur hostium numero; H 17. — se: qui (Ambiani) se suaque omnia sine mora dediderunt; G II, 15. qui (Belgae) se populo Romano dedidissent; G II, 15. se .. ei dediderunt; G II, 28. si prius, quam murum aries attigisset, se dedidissent; G II, 32. se suaque omnia Caesari dediderunt; G III, 16. Trinobantes ... pollicentur .. sese ei (Caesari) dedituros; G V, 20. Bibroci, Cassi legationibus missis sese Caesari dedunt; G V, 21. sese .. ei dediderunt; G VII, 13. Massilienses ... sese dedere sine fraude constituunt; C II, 22. L. Torquatus ... se atque oppidum Caesari dedidit; C III, 11. civitates .. omnes se statim Titurio dediderunt; G III, 19. cohortes ... sese Sullae dediderunt; C III, 99. reliquae copiae ... sese ei (Varo) dediderunt; C II, 44. nullius periculi timorem multitudini fore impedimento, quo minus se dederent; A 23. multitudo oppidanorum ... advenienti Caesari occurrerunt seque ei dediderunt; A 32. cum ... se vento (naves) dedissent; G III, 13, b. oppidani supplices se Vatinio dediderunt; A 47. maxima pars Aquitaniae sese Crasso dedidit; G III, 27. quorum se amicitiae (soldurii) dediderint; G III, 22. tirones ... se Otacilio dediderunt; C III, 28, a. — neu se optime de communi libertate meritum in cruciatum hostibus dedant; G VII, 71. cum matresfamiliae ... petierunt, ne se et communes liberos hostibus ad supplicium dederent; G VII, 26

alqd: f. se; G II, 15. III, 16. —, liberos: f. se; G VII, 26.

nationem: natio est omnis Gallorum admodum dedita religionibus; G VI, 16.

oppidum: sese insequenti luce oppidum esse, dedituros; H 19. f. se; C III, 11.

deduco, führen, wegführen, ablenken, verleiten, bringen, treiben: alqm: ad eam sententiam cum reliquis causis haec quoque ratio eos deduxit; quod ..; G II, 10. si in eum casum deducerentur; G II, 31. suos clam ex agris deducere coeperunt G IV, 30. nostris ... de vallo deductis; G V, 51. ut procul in via dispositis familiaribus suis ... deducendus .. ad suos curaret; G VII, 28. quos cupiditate gloriae adductus in periculum deduxi; G VII, 50, b. quam in fortunam quamque in amplitudinem (Haeduos) deduxisset; G VII, 54. his auxilio ex ulterioribus castellis deductos summittebant; G VII, 81. hunc (Lucterium) Epasnactus ... vinctum ad Caesarem deduxit; G VIII

44. C. Fabium cum totidem (legionibus) in Haednos deducit; G VIII, 54. a quibus (inimicis) deductum ac depravatum Pompeium queritur invidia atque obtrectatione laudis suae; C I, 7, a. Attius ad Antonium deductus; C I. 18. neque ab eo (Lentulo) prius Domitiani milites discedunt, quam in conspectum Caesaris deducuntur; C I, 22. contionari conantem (Coelium) de rostris deduxit; C III, 21. reliquos omnes earum turmarum ... captos ad Domitium deduxerunt; C III, 38. ut ad extremum casum periculi omnes deducti viderentur; A 7. minorem (filium), Arsinoën, ... deducere ex regno statuit; A 33. reluto domum Cassio ad eum (Minucius) deducitur; A 53. qui (Gaetuli) simul ad eum (Caesarem) sunt deducti; Af 35, a. qui (Gaetuli) ... ad reliquos perfugas deducuntur; Af 35, b. si posset Vergilius ... rei male gestae suorum indicio a pertinacia deduci; Af 86. ut Pompeium ab ea oppugnatione deduceret; H 4. noctu ex adversariorum conspectu se deducerent ad mare versum; H 18, b. f. rem; A 61.

adolescentes: celeriter adolescentibus et oratione magistratus et praemio deductis; G VII, 37. deducti (adolescentes) a Vergilio ad Scipionem; Af 28.

adversarios: cupiebat Caesar ... adversarios in aequum locum deducere; H 5. quo eos (adversarios) ... in aequum deduceret; H 6.

classem: Varus classem ... celeriter deducit; Af 62.

cohortes: f. **cohors**, II, 1. deduco (8 St.) S. 179, a.

colonos: qui (coloni) lege Iulia Capuam deducti erant; C I, 14.

custodias: *cum* .. custodiae .. munitionum essent deductae; A 63, b.

equites: f. legionem; C III, 31.

exercitum: qui (Caesar) nisi decedat atque exercitum deducat ex his regionibus; G I, 44, d. Caesar ... maturius paulo, quam tempus anni postulabat, in hiberna in Sequanos exercitum deduxit; G I, 54. ut ... his deducto exercitu rerum omnium inopia pereundum videretur; G VI, 43. statuisse imperatorem ... triduo exercitum deducere; G VII, 20, c. exercitum per legatos in hiberna deduxit; G VIII, 46, b. cum exercitum deducturus esset; G VIII, 49. exercitum tironem non audent in campum deducere; H 26.

filiam: f. alqm; A 33.

fortunas: f. rem; H 29, b.

fossas: ab oppido ... fossas duas directas ... in eum locum deduxit; A 38.

gladiatores: gladiatores ... ad forum deductos Lentulus *spe* libertatis confirmat; C I, 14.

homines: sperans barbaros atque imperitos homines inopia cibariorum adductos ad iniquam pugnandi condicionem posse deduci; G VI, 10. reliquos (homines) versum oppidum iussit deduci; H 21. † ... quamvis magna multitudine deducti homines ex superiore loco defendere possent; H 38.

impedimenta: impedimentis in proximum collem deductis; G VII, 68.

legionem: in interiorem Galliam qui (legiones) deduceret, Quintum Pedium legatum misit; G II, 2. in Carnutes, Andes Turonesque ... legionibus in hibernacula deductis; G II, 35. duas legiones in Haeduos deduxit; G VIII, 46, b. quae (legio) praesidia tueretur, ex quibus praesidiis quintadecima deducebatur; G VIII, 54. ipse (Curio) celeriter ab opere deductis legionibus aciem instruit; C II, 26. legiones equitesque ex Syria deduxerat; C III, 31. deductis Pergamum atque in locupletissimas urbes in hiberna legionibus; C III, 31. deducta Orico legione; C III, 34. Pompeius ... V legiones ab opere deductas subsidio suis duxit; C III, 69. cum ... necesse .. haberet legiones a munitionibus deducere; Af 39. eo .. quinque legiones ex superioribus castris deducit; Af 56. Caesar interim cotidie legiones in campum deducere ... non intermittit; Af 61, b.

militem: velintne ... eductos ex hibernis milites aut ad Ciceronem aut ad Labienum deducere; G V, 27, b. Caesar ... milites in proxima municipia deducit; C I, 32, a. quibus rebus commoti legati milites ex opere deducunt; C II, 13. quos (milites, tirones) Varus asservatos sine contumelia deducendos curavit ad Scipionem; Af 44. milite ab opere deducto; Af 80.

naves: neque multum abesse ab eo, quin paucis diebus (naves) deduci possint; G V, 2. his (navibus) deductis; G V, 23. naves, quas Meloduno deduxerat; G VII, 60. duumviris municipiorum omnium imperat, ut naves conquirant Brundisiumque deducendas curent; C I, 30, a. onerarias naves ... in portum deducunt; C I, 36. naves onerarias Caesar remulco victricibus suis navibus Alexandriam deducit; A 11.

obsides: obsides civitatum Bibracte ad magistratum deducendos curaverunt; G VII, 55, b.

pecora: Ubiis imperat, ut pecora deducant; G VI, 10.

praesidia: quod deditione facta nostros praesidia deducturos ... crediderant; G II, 33. praesidiu .. eo deducebat; C II, 18, b. deductis orae maritimae praesidiis; C III, 39. uno tempore praesidiis omnibus deductis; C III, 73, a.

rem: ne sua dissensione et pertinacia rem in summum periculum deducant; G V, 31. re in controversium deducta; G VII, 63. (Pompeius) infamia duarum legionum permotus ... rem ad arma deduci studebat; C I, 4. si qua hominum aequitate res ad otium deduci posset; C I, 5. Pompeius .. rescripserat: sese rem in summum periculum deducturum non esse; C I, 19. res .. ab Afranianis huc erat necessario deducta, ut ... vitaret; C I, 70. res huc deducitur, ut ei, qui habeant domicilium ... in Hispania, statim ... dimittantur; C I, 86. quo (Marcellus) maxime rem deducere volebat, necessitate est deductus, ut neque confligeret; A 61. quod in eum locum res fortunaeque omnium deducerentur, ut ... in dubio poneretur; H 29, b.

tirones: f. militem; Af 44.

veteranos: sic (veterani) extra vallum deducti sunt et cruciabiliter interfecti; Af 46.

virginem: qui sunt ex his nati, eorum habentur liberi, quo primum virgo quaeque deducta est; G V, 14.

Lücke: inde ... † ex navalibus eorum deducit; C II, 3.

deerro, vom Wege abkommen: naves: ad reliquas naves onerarias conquirendas, quae deerrassent; Af 8. illum ... navibus onerariis, quae deerrassent, subsidio ire ... voluisse; Af 11.

defatigatio (defet.), Ermüdung, Erschöpfung: 1. fieri: factum est ... hostium ... defatigatione, ... ut ne unum quidem nostrorum impetum ferrent; G III, 19.

2. sine: quantum cum processisset, sine defetigatione equorum in eadem se reciperet castra; G VIII, 27.

defatigo, ermüden, erschöpfen: alqm: diuturnitate belli defatigatis Gallis; G I, 40, e. ut ... integri .. et recentes defatigatis succederent; G V, 16. cum crebro integri defessis succederent

nostrosque assiduo labore defatigarent; G VII, 41. simul et cursu et spatio pugnae defatigati non facile recentes atque integros sustinebant; G VII, 48. defatigatis in vicem integri succedunt; G VII, 85. integros .. semper defatigatis summittens; C III, 40.

adversarios: ut etiam caedendo in ipsa victoria defatigati (adversarii) ... vincerentur; Af 19, a.

equites: Labienus ... sauciis .. ac defatigatis integros recentioribusque viribus equites subministrare; Af 78, b.

exercitum: ut ... Pompei exercitum cotidianis itineribus defatigaret; C III, 85.

iumenta: cum ... Caesaris .. equites iumenta ex nausea recenti, siti, languore, paucitate, vulneribus defatigata ... haberent; Af 18.

militem: cum milites a mane diei ieiuni sub armis stetissent [defatigati]; Af 42. quia ... legionarium militem defatigabat propter velocitatem; Af 71. milites sub onere ac sub sarcinis defatigatos pugnare non posse; Af 75.

tirones: per causam munitionum tirones in labore defatigare non intermittit; Af 32.

defectio, Abfall, Empörung: I. incitat: (incitabat) defectio datis obsidibus; G III, 10.

II. admaturo: etsi ... horum discessu admaturari defectionem civitatis existimabat; G VII, 54.

cognosco: defectione Haeduorum cognita; G VII, 59. 63.

sustineo: quam (defectionem) sustinuerat fidelitate atque auxiliis provinciae illius; G VIII, 46, b.

III. 1. auctores: qui (propinqui) defectionis auctores fuerant; G VI, 8, b.

initium: initium repentini tumultus ac defectionis ortum est ab Ambiorige; G V, 26. initium belli ac defectionis hoc esse arbitratus; G VI, 3.

odium: gravius permoti milites .. defectionis odio; C II, 13.

timor: ne profectio nata ab timore defectionis similis fugae videretur; G VII, 43.

2. rumores de: iam de Haeduorum defectione ... rumores afferebantur; G VII, 59.

IV, 1. permoveri: Cassivellaunus ... maxime etiam permotus defectione civitatum; G V, 22.

perturbari: omnes perturbatos defectione Haeduorum fugam parare; G VII, 61.

zum Satz: quem (Lucterium) superiore commentario prima defectione Galliae facere in provinciam voluisse impetum cognitum est; G VIII, 30.

2. in: quali quisque fuisset animo in totius Galliae defectione; G VIII, 46, b.

post: Cavarillus, qui post defectionem Litavici pedestribus copiis praefuerat; G VII, 67.

defendo, abwehren, vertheidigen, schützen: I. absolut: 1. comparo ad: quae in oppido ad defendendum compararentur; H 18, a.

impedio ad: ne aditus atque incursus ad defendendum impediretur; C I, 25, b.

obvenio ad: quibus (legatis) hae partes ad defendendum obvenerant; G VII, 81.

paro ad: quae (tela) ad defendendum solent parari; Af 31, c.

2. alqs: paucis defendentibus (oppidum) expugnare non potuit; G II, 12. refractis portis, cum iam defenderet nemo; G II, 33. quo defendente nullo tamen armatis ascendere esset difficile; G VIII, 33. prorutis munitionibus defendente nullo (cohortes) transcenderunt; C III, 68. Pharnaces ... Pontum .. nullo defendente ... obtinebat; A 41. cum hoc magnam multitudinem telorum ignemque nostris defendentibus iniecissent; H 15.

cives: Lissum expugnare conatus defendentibus civibus Romanis ... militibusque; C III, 40.

homines: † ... quamvis magna multitudine dedocti homines ex superiore loco defendere possent; H 38.

lapis, materia: quod et ab incendio lapis et ab ariete materia defendit; G VII, 23.

milites: s. cives.

tegimenta: multum .. ab ictu lapidum ... viminea tegimenta galeis imposita defendebant; C III, 63, b.

II. **mit Ergänzung:** nom. c. inf.: ut ‖si‖ mihi defendendi essent Alexandrini neque fallaces esse neque temerarii; A 7.

III. **mit Object:** alqm: uti ... Haeduos ceterosque amicos populi Romani defenderet; G I, 35. ad eos defendendos undique convenirent; G II, 10. petunt, ut Mandubracium ab iniuria Cassivellauni defendat; G V, 20. Trinobantibus defensis atque ab omni militum iniuria prohibitis; G V, 21. neque iis (militibus) posse persuaderi, uti eum (Caesarem) defendant; C I, 6, a. ab iis cohortibus ... defenduntur; C I, 75. ut ex aedificiis defendi possent; A 12. concurritur ad Cassium defendendum; A 53. et natura loci (Pompeius) defendebatur et ipsius oppidi munitione; H 28. s. se; Af 32. — se: cum se suaque ab iis defendere non possent; G I, 11. a quibus se defendere traditis armis non possent; G II, 31. ibi se rursus iisdem opportunitatibus loci defendebant; G III, 12. cum illi orbe facto sese defenderent; G IV, 37. ille ... resistere ac se manu defendere ... coepit; G V, 7. ut se loco superiore defenderent; G VI, 40. uti se a contumeliis inimicorum defenderet; C I, 22. gladios .. destringunt atque ita se a cetratis equitibusque defendunt; C I, 75. cohortatus, uti manu facta se suosque defenderent; Af 32. (Scipionem) loco .. se magis defendere; Af 42. ut refectis castris rursus sese defenderet; Af 85, a. adversarii loco superiore se defendebant acerrime; H 31, a. ut eques spatio intercluso vix se defendere posset; H 23, b. qui (locus) se † ipsum munitione defenderet; G VII, 20, a. (milites) se defenderunt; C III, 28, b. ante portam (oppidani) frequentes considunt ad se ‖[se]‖ defendendum; Af 3. non oppidum, non praesidium (erat), quod se armis defenderet; G VI, 34, a.

alqd: s. se; G I, 11.

aditus: reliquos aditus locus ipse per se munitioque defendit; G VI, 37.

amicos: s. alqm; G I, 35.

aquilam: hanc (aquilam) ... vivus multos per annos magna diligentia defendi; C III, 64.

Armeniam: quod facilius Armeniam defendere posset subiectam regno suo quam Cappadociam longius remotam; A 35.

Avaricum: deliberatur de Avarico in communi concilio, incendi placeret, an defendi; G VII, 15. sibi numquam placuisse Avaricum defendi; G VII, 29.

auxilia: ut † auxilia ‖praesidia‖ Pompei duabus defenderentur rebus, oppido et excelsi loci natura; H 29, a.

bellum: quod bellum non intulerit, sed defenderit; G I, 44, b. cum alias bellum inferrent, alias illatum defenderent; G II, 29. cum bellum civitas aut illatum defendit aut infert; G VI, 23.

bona: civitates bonaque eorum ab omni iniuria rapinisque defendit; Af 97.

Cappadociam: s. Armeniam. — castra: s. **castra**, II, 1. defendo (8 St.) S. 137, b.

causam: cum Caesaris causam dignitatemque defendendam suscepisset; G VIII, 52. qui (Marcellus) se Caesaris causam defensurum profitebatur; A 59.

dignitatem, existimationem: hortatur, ... ut eius (imperatoris) existimationem dignitatemque ab inimicis defendant; C I, 7, b. ſ. causam.

Galliam: (Caesarem) Galliam .. omnem ab Ariovisti iniuria posse defendere; G I, 31, d.

ictus: ubi tegimenta praependere possent ad defendendos ictus ac repellendos; C II, 9, b.

ignem: testudo ... convoluta omnibus rebus, quibus ignis iactus et lapides defendi possent; C II, 2.

iniurias: sese paratos esse imperatoris sui tribunorumque plebis iniurias defendere; C I, 7, b.

lapides: ſ. ignem.

litora: litora armati defendebant; A 17.

locum: ne munitione magis quam manu defendere locum Pharnaces videretur; A 74.

munitionem: quo minore numero militum munitiones defendi possent; G VII, 73, a. uno .. tempore et nostras munitiones infestabant et suas defendebant; A 3. paucis defendentibus munitionem; A 31.

murum: [non datur libera muri defendendi facultas]; C II, 11.

musculum: musculus ... a nostris telis tormentisque defenditur; C II, 11.

oppidanos: etsi oppidani superiore loco defendebantur; H 12.

oppidum: reliqui ... neque quemadmodum oppida defenderent, habebant; G III, 16. quae .. usui ad defendendum oppidum sint parent; C I, 19. conatus portis clausis oppidum defendere; C III, 11. tantus .. eo facto timor incessit, ut ... vix oppidum defenderetur; C III, 101, b. opportunissime nuntiis allatis oppidum est defensum; C III, 101, b. quod (oppidum) ab defensoribus ... facile et sine periculo defendebatur; Af 29. summa .. vi per ipsos oppidanos (oppidum Aggar) erat defensum; Af 67. quibus cum Cato persuadere nulla ratione quiret, ut secum oppidum defenderent; Af 87, b. ut ... oppidum .. defenderent; Af 88, a. legio XIII oppidum defendere coepit; H 34.

partem: maxima ... multitudo Alexandrinorum defendebat eam partem; A 30, b.

provinciam: Q. Cornificius ... prudentia ac diligentia sua ... (provinciam) defendit; A 42, a. condicionibus impositis provinciae tuendae ac defendendae; A 65, b. patrocinio suscepto ... (provinciam) defendisse; H 42, a.

rates: quo commodius ab impetu navium incendiisque (rates) defenderet; C I, 25, b.

rempublicam: si ... rempublicam eam optimo quoque defendetis; Af 44.

vim: qui (milites) vim suorum ... ipsi pro suo periculo defendebant; C III, 110.

urbem: facile se loci natura (urbem) defensuros dicunt; G VII, 15.

defensio, Verteidigung, Rechtfertigung: I. recipit: cum .. defensionem ‖ defectionem ‖ eius (Deiotari) nullam posse excusationem eius imprudentiae recipere coarguisset; A 68.

II. apparo ad: Massilienses ... ad defensionem urbis reliqua apparare coeperunt; C II, 7.

cogito de: plerique (milites) ... magis de reliqua fuga quam de castrorum defensione cogitabant; C III, 95.

desisto de: (se) ab defensione desistere; C II, 12.

hortor de: qui (nuntii) ... de custodia ac defensione urbis hortarentur; C II, 36.

paro ad: omnia ad defensionem paraverant; C II, 14.

III, 1. spes: Remis cum spe defensionis studium propugnandi accessit; G II, 7.

2. opportunitas ad: opus ... ad utilitatem et defensionum urbium summam habet opportunitatem; G VII, 23.

defensor, Verteidiger, Schützer: I, 1. refugiunt: deiectis .. defensoribus, qui omnes scaphis excepti refugerant; C III, 40.

2. sum: clam quendam Philonem, illum, qui Pompeianarum partium fuisset defensor acerrimus; H 35.

II, 1. deicio, excipio: ſ. I, 1.

deligo: defensores oppido idonei deliguntur; G VII, 15.

depello: ibi cum alii ... defensores vallo munitionibusque depellerent; G III, 25.

deterreo: defensores muri deterrere non intermittit; Af 56.

terreo: legionarii interioris munitionis defensores scalis admotis tormentis ... terrebant; C III, 63, b.

2. nudo: ubi ... murus .. defensoribus nudatus est; G II, 6. ut quaeque pars castrorum nudata defensoribus premi videbatur; G III, 4.

III. vacuus a: quod vacuum (oppidum) ab defensoribus esse audiebat; G II, 12. reliqua classis in salo ad Leptim ... vacua a defensoribus stabat; Af 62. penteres duas vacuas a defensoribus nullo repugnante cepit; Af 62.

IV. paucitas: quod .. res ad paucitatem defensorum pervenerat; G V, 45.

species: ut ... speciem .. defensorum praebeant; G VI, 38.

V, 1. minoi: ut ... his defensoribus earum rerum vis minueretur; G IV, 17, b.

2. ab: quod (oppidum) ab defensoribus ... facile ... defendebatur; Af 29.

cum: quadriremem cum remigibus defensoribusque suis ceperunt; C III, 24. capitur ... biremis cum defensoribus; A 16.

sine: stili ... vel sine defensoribus aditum adversariis prohibebant; Af 31, b.

defero, hintragen, hinbringen, treiben, verschlagen, übertragen, hinterbringen, melden, anzeigen: I. alqs: ratio ordoque agminis aliter se habebat, ac Belgae ad Nervios detulerant; G II, 19.

II. alqm: (Caesar) longius delatus aestu orta luce sub sinistra Britanniam relictam conspexit; G V, 8. Germani ... ad castra Romanorum delati; G VI, 42. (Galli) in scrobes delati transfodiebantur; G VII, 82. quos quoniam fortuna in nostram detulit potestatem; Af 44. Scipio ... cum Damasippo . . . ad Hipponem regiom deferuntur; Af 96. ut mitterent lecticam, qua (Cn. Pompeius) in oppidum deferri posset. litteris missis Pompeius Carteiam defertur; H 32, b. (fautores) conveniunt in domum, quo (Cn. Pompeius) erat delatus; H 32, b.

alqd: haec a compluribus ad Caesarem deferebantur; G V, 6. Arpineius et Iunius, quae audierunt, ad legatos deferunt; G V, 28. celeriter haec ad hostes deferuntur; G VI, 7, b. haec quoque per exploratores ... ad hostes deferuntur; G VI, 7, b. habent legibus sanctum, si quis quid de republica ... acceperit, uti ad magistratum deferat; G VI, 20. haec eadem centurionibus tribunisque militum mandabant, ut per eos ad Caesarem deferrentur; G VII, 17, b. haec ad Pompeium omnia detulerunt; C III, 61.

aquilam: incolumem .. (aquilam) ad eum (Caesarem) deferte; C III, 64.

epistolam: uti ad Ciceronem epistolam deferat; G V, 48. dempta (epistola) ad Ciceronem defertur; G V, 48.

imperium: ad eius (Indutiomari) propinquos

a Treveris imperium defertur; G VI, 2. omnium consensu ad eum (Vercingetorigem) defertur imperium; G VII, 4, b.

legionem: legio XXXVII ad litora Africae paulo ultra Alexandriam delata est; A 9.

litteras: ut litteras ad Caesarem deferat; G V, 45. qui (Gallus) litteras ad Caesarem deferat; G V, 49.

mandata: cum ad eos oratoris modo Caesaris mandata deferret; G IV, 27. quoniam Pompei mandata ad se detulerint; C I, 9, a. quae mandata ad se per Vibullium delata essent; C III, 22.

navem: (naves) onerariae duae ... paulo infra delatae sunt; G IV, 36. una ex his (navibus) ... delata Oricum ... est; C III, 14. quo essent eae (naves) delatae, primis diebus ignorabant; C III, 30, a. navis una ... ab residua classe cum erravisset delataque esset vento ad Thapsum; Af 44. navis ... tempestate delata ad Aegimurum; Af 44.

numerum: falsum ab his equitum numerum deferri; C III, 59.

postulata: ne gravarentur sua quoque ad eum (Pompeium) postulata deferre; C I, 9, a.

regnum: quod ... Dumnorix dixerat sibi a Caesare regnum civitatis deferri; G V, 6.

rem: qui rem deferebant; G II, 17. hac re ad consilium delata; G III, 23. defertur ea res ad Caesarem; G V, 25. ad consilium rem deferunt; G V, 28. media fere nocte rem ad Caesarem defert; G VII, 39. rebus iis, quae ad se essent delatae, omnibus expositis; G VIII, 8. quae res nota erat Pompeio, delata per Allobrogas perfugas; C III, 63, a. Caesari rem gestam detulerunt*; H 22, a.

summam: ad hunc ... totius belli summam omnium voluntate deferri; G II, 4, b.

defetiscor, ermüden, ermatten: alqs: tandem vulneribus defessi .. pedem referre ... coeperunt; G I, 25. neu modo defesso ex pugna excedendi ... facultas (non) dabatur; G III, 4. cum crebro integri defessis succederent; G VII, 41. ut integri defessis succederent; C I, 45. ut summissis in eundem locum cohortibus defessos reciperet; C I, 45. totius diei pugna atque itineris labore defessi; C I, 65. Massilienses omnibus defessi malis; C II, 22. cum recentes atque integri defessis successissent; C III, 94. quas (copias) integras vulneratis defessisque subiciebat; A 26. multis vulneratis ac defessis instando omnibus; Af 70.

equites: equites Iuliani pauci multitudine hostium defessi ... paulatim cedere; Af 15.

exercitus: ne defessum (exercitum) proelio obiciat; C I, 65.

Gallia: nulla onera iniungendo defessam tot adversis proeliis Galliam ... in pace continuit; G VIII, 49.

hostes: quod diuturnitate pugnae hostes defessi proelio excedebant; G III, 4. cum ... semper .. ipsi (hostes) recentes defessis succederent; G VII, 25.

milites: quod nisi crebris subsidiis ac totius diei labore milites essent defessi; G VII, 88. ne militibus quidem ut defessis ... studium ... deerat; C II, 41, a.

deficio, abfallen, schwinden, fehlen, ausgehen, verlassen, schwach, mutlos, aufgerieben werden: I. **absolut**: alqs: Bellovacos ... impulsos ab suis principibus ... ab Haeduis defecisse; G II, 14. se suosque omnes in officio futuros neque ab amicitia populi Romani defecturos confirmavit; G V, 3. neque vero coniuncti Albicis comminus pugnando deficiebant; C II, 6. neque tanti timoris (sum), ut ipse deficiam; C II, 31, b. quod multi Gallicis tot bellis defecerant; C III, 2. animus: ſ. **animus**, V, 1. deficere (4 St.) S. 76, b.

civitas: ſ. **civitas**, I. deficit (4 St.) S. 163, b.

conventus: paucis ei (Cassio) diebus affertur conventum Cordubensem ab eo defecisse; A 57, b.

copia: cum eius generis copia defecit, etiam ad innocentium supplicia descendunt; G VI, 16.

frons: postquam ... etiam frons ex arboribus deficiebat; C III, 58.

frumentum: non materia multitudine arborum, non frumentum ... deficere poterat; C II, 37.

Gallia: ne stipendiariis Haeduorum expugnatis cuncta Gallia deficeret; G VII, 10. ut primum defecerat Gallia; G VIII, 30.

materia: ſ. frumentum.

milites: ne hi (milites) propter suorum paucitatem ... metu deficerent; Af 11.

navis: decem (navibus) missis una in cursu [litore] Aegyptio defecerat; A 13.

pars: cum pars quaedam civitatis eius defecisset; G VIII, 26. cuius (provinciae) magna pars ab eo defecerat; A 64.

tempus: si tempus anni ad bellum gerendum deficeret; G IV, 20.

II. **mit Object**; alqm: cum ... non solum vires, sed etiam tela nostros deficerent; G III, 5. haec tamen ipsa timide atque ut eum omnia deficere viderentur; G V, 33. frustra .. meae vitae subvenire conamini, quem iam sanguis viresque deficiunt; G VII, 50, b. ne (Caesar) .. copia pabuli frumentique ... deficeretur; G VIII, 3. nostros vires lassitudine deficiebant; C II, 41, b. cum vires eum (L. Domitium) lassitudine defecissent; C III, 99.

aquiliferum: cum ... aquilifer .. a viribus deficeretur; C III, 64.

hostes: ipsos (hostes) res frumentaria deficere coepit; G II, 10.

defigo, befestigen, einschlagen: asseres: asseres ... per IV ordines cratium in terra defigebantur; C II, 2.

columellas: in .. eis (trabibus) columellae pedum in altitudinem V defiguntur; C II, 10.

decurionem: scorpione accuratius misso atque eorum decurione percusso et ad equum defixo; Af 29.

regulas: ad extremum musculi tectum ... quadratas regulas IV patentis digitos defigunt; C II, 10.

stipites, sudes: eiusdem .. generis sub aqua defixae sudes flumine tegebantur; G V, 18. ibi sudes stipitesque praeacutos defigit; C I, 27.

tigna: haec (tigna) cum machinationibus immissa in flumen defixerat; G IV, 17, a.

trabes: itinera duo ... maximis defixis trabibus ... praesepit; C I, 27.

verutum: verutum in balteo defigitur; G V, 44, b.

definio, bestimmen, festsetzen: I. ind. Frage: polliceri se in provinciam iturum neque, ante quem diem iturus sit, definire; C I, 11.

II. consulatum: in annos .. consulatum definiebant; C III, 82, b.

locum: cum locum definire coepit; H 30.

tempus: adeundi tempus definiunt, cum meridies esse videatur; G VII, 83.

defluo, abfließen: ubi Rhenus ... Oceano appropinquavit, in plures defluit partes; G IV, 10.

deformis, häßlich: iumenta: quae (iumenta) sunt apud eos nata, parva atque deformia; G IV, 2.

opns: in speciem varietatemqne opus deforme non est alternis trabibus ac saxis; G VII, 23.

deformitas, Schändlichkeit: enins rei deformitate atqne indignitate legiones ... ad eum (Marcellum) concurrerunt; A 60.

deformo, entstellen: quae (patria) turpibus incendiis et ruinis esset deformata; A 24, a.

defugio, meiden, ausweichen: I. alqs: postnlat, ut rempublicam ... administrent. sin timore defugiant ..; C I, 32, b.

II. aditnm, sermonem: bis omnes decednnt, aditum sermonemque defuginnt; G VI, 13, b.

mnnus: defngere boo munus ... non potui; F 3.

proelinm: contra opinionem .. militnm ... videri proelium defugisse magnnm detrimentnm afferebat; C I, 82.

degenero, ausarten: ne (regius animns) a gentis suae moribus degeneraret; A 24, b.

degredior, weggehen, hinabsteigen: I. alqs: (Caesar) paulnm ex eo loco degreditur; C I, 72.

II. proclivitatem: inde parvulam proclivitatem degressus ... propter mare (Caesar) legiones ducit; Af 37.

degusto, kosten: degustando, qnantum inter se differrent aquae, cognoscebant; A 6.

deicio, herabwerfen, herabstürzen, niederwerfen, senken, vertreiben, verdrängen, berauben, verschlagen: alqm: Helvetii ea spe deiecti ... conatn destiterunt; G I, 8. suffossis equis compluribnsqne nostris deiectis; G IV, 12. ipse eqno vnlnerato deiectns; G IV, 12. in locum deiectus inferiorem concidit; G V, 44, b. etsi opinione trinm legionnm deiectus ad duas redierat; G V, 48. nostri ... XLVI centurionibus amissis deiecti sunt loco; G VII, 51. paucis .. deiectis reliqnos sese convertere cogunt; C I, 46. primis deiectis reliqni (Pompeiani) se verterunt; C III, 51, a. ex ntraque munitione deiectos terga vertere coëgerunt; C III, 63, b. impetu facto loco sunt deiecti; H 14. probibiti a nostris sunt, deiecti planicie; H 24. — se: magno dolore Haedui ferunt se deiectos principatn; G VII, 63. Lncretins et Attius de mnro se deiecerunt; C I, 18. hostes nndiqne circumventi ... se per munitiones deicere ... intenderunt; G III, 26. materfamilias de mnro se deiecit; H 19.

alqd: qnantnm .. ant ruinis deicitur aut per vim recipitur loci; A 1.

adversarios: qna (ballista) adversariorum ... quinqne deiecti sunt et pner; H 13, b.

armatorum: primo impetu legionum equitatus et levis armatura bostium ... deiecta est de colle; Af 69, a.

calones: hinc celeriter deiecti (calones); G VI, 40.

cassidem: simnl (miles) cassidem de capite deiecit; Af 16.

defensores: deiectis .. defensoribus; C III, 40.

eqnites: de statione (eqnites) sunt deiecti et occisi tres; H 13, a.

eqnitatnm: s. armaturam.

bostes: his bostibus deiectis; G II, 27. bostes re nova perterriti mnro turribusqne deiecti; G VII, 28. bostibus ... post collem deiectis; Af 18.

legionem: neqne nllo timore (legio) de gradn deiecta est; A 54.

loca: etsi (equitatns) deiectis atque inferioribus locis constiterat; C I, 46. s. alqd.

naves: (nt) aliae (naves) nd inferiorem partem insulae ... magno sui cum periculo deicerentur; G IV, 28.

opus: si ... naves deiciendi operis essent a barbaris missae; G IV, 17, b.

partem: bene magna prioris muri parte deiecta; H 13, a.

praesidinm: Caesar ... deiecto praesidio potitns loco; G VII, 36. Fabins ... adhibita celeritate praesidium ex saltu deiecit; C I, 37. praesidium equitnm deiecit; C III, 23. deieci praesidinm, Claterna petitus sum; F 27.

pnernm: s. adversarios.

sortes: † Philippus et Cotta privato consilio praetereuntur, neque eorum sortes deiciuntur; C I, 6, b.

tabellas: tabellae de mnro sunt deiectae; H 19.

tnrrem: deiecta turri; C II, 22. ballista missa a nostris turrem deiecit; H 13, b.

deiectus, Abhang: I. postulat: instructo exercitn, magis nt loei natura deiectnsque collis ... postulabat; G II, 22.

II. babeo: qnod is collis ... ex ntraque parte lateris deiectus habebat; G II, 8.

deinceps, nach einander, der Reihe nach: parati deinceps Octaviani ex portu procedebant; A 45. nt ... alios alii deinceps exciperent; G V, 16. bunc (clamorem) alii deinceps excipiunt et proximis tradunt; G VII, 3. his (ratibus) perfectis collocatisqne alias deinceps pari magnitudine rates inngebat; C I, 25, b. sic deinceps omne opus contexitur; G VII, 23. vos ... omnia .. deinceps municipia sunt secuta; C II, 32, a. omnibns deinceps diebus Caesar exercitum in aciem produxit; C III, 56. reliquis deinceps diebus Caesar silvas caedere instituit; G III, 29. hoc idem reliqnis deinceps fit diebns; G V, 40. inde tertia et quarta et deinceps reliqua (castra sunt adorti); C III, 9, b.

deinde, dein, darauf, alsdann: A. einmal: 1. allein: 1. ohne vorangehende Zahlenbestimmung: postulavit deinde eadem, quae legatis in mandatis dederat; G I, 43. deinde ... se in castra receperunt; G IV, 35. ut ... deinde omnium impedimentorum agmen ... cogeret undecima (legio); G VIII, 8. deinde ... hoc ipso fiunt superiores, qnod ..; G VIII, 19, a. fit deinde senatusconsultum, nt ..; G VIII, 54. inde ut Siciliam, deinde Africam caperet; A 47. deinde post Racilium ... cum se insinuasset; A 52. deinde Alieno praetori ... de omnibus rebus praecipit; Af 2. Clnpeam (Caesar) classe praetervehitur, dein Neapolim; Af 2. deinde in ordinem elephantos constituit; Af 27. deinde ab suis maximis castris ... duo brachia instituit duci; Af 51. eum ... elephans ... eum .. (lixam) sub pedem subditum dein genu innixus pondere suo ... premeret; Af 84. deinde ipse Vergilium appellavit invitavitque ad deditionem; Af 86. deinde (Caesar) Adrumetum pervenit; Af 89. deinde eodem die Adrumeto (Caesar) egressus ... Uticam ire contendit; Af 89. dein civibus cunctis interfectis eodemqne proiectis; Af 91, a. deinde ipse sibi cum conaretur gladio traicere pectus; Af 94.

2. nach Zahlenangaben: primo: postquam Iuba ... primo minis ... egisset ..., dein ... precibus orasset; Af 91, b.

primnm: Caesar primnm suo, deinde omnium ex conspectu remotis equis ... proelium commisit;

G I, 25 primum, ne quam multitudinem ... traduceret; deinde obsides, quos haberet ah Haeduis, redderet; G I, 35. primum, quod vererentur ...; deinde, quod (Belgao) ab nonnullis Gallis sollicitarentur; G II, 1. primum equestre proelium commiserunt, deinde ... subito pedestres copias ... ostenderunt; G III, 20. eodem .. equites postero die mittunt, qui primum elicerent nostros, deinde circumventos aggrederentur; G VIII, 12. primum agunt gratias omnes omnihus ...; deinde imperatoris fidem quaerunt, rectene se illi sint commissuri; C I, 74, a. is primum inter suos queri ... coepit ...; deinde adiutores quosdam consilii sui nactus ex regis amicis; C III, 108. illud spectans, primum, ut ... administraretur, deinde, ut ... posset, imprimis vero, ut ... abundaret; L 1. regem cohortatus, ut ... cives suos primum ad sanitatem revocaret, deinde conservaret; A 24, a. primum Adrumeti castra ponit, deinde ibi paucos dies (Scipio) commoratus; Af 24.

princeps: princeps .. decima legio ... gratias egit; ... deinde reliquae legiones cum ... centurionibus egerunt, G I, 41.

tunc: tunc Considius ... inquit ...; deinde in conspectu suo statim captivum interfici iubet; Af 4.

II. **Verbindungen:** protinus: deinde protinus collem petere contenderunt; Af 50. deinde protinus (equites) Uticam perveniunt; Af 87, a.

rursus: dein rursus conversos (nostros) insequi; C I, 64. deinde ... rursus Acillitanos castris positis obsidere coepit; Af 33.

B. **wiederholt:** primum, quod audierat ..; deinde, quod ... suos milites ... fideles sibi iam effecisset; ... haberet ... praeterea regia auxilia ..., deinde legiones; Af 19, b.

delabor, herabrollen: involutae (cupae) labantur, delapsae a lateribus longuriis furcisque ab opere removentur; C II, 11.

delecto, erfreuen: alqm: quibus (iumentis) maxime Galli delectantur; G IV, 2. illum (Pompeium) delectari imperio; C III, 82, a.

delectus, Aushebung: I, 1. conficio: celeriter confecto per suos delectu; G VI, 1.

habeo: per ... legatos delectum habere instituit; G VI, 1. delectum tota provincia habere instituit; G VII, 1. (Vercingetorix) in agris habet delectum egentium ac perditorum; G VII, 4, a. ante, ... quam delectus tota Italia habiti ... essent; C I, 2. tota Italia delectus habeatur; C I, 6, a. tota Italia delectus habentur, arma imperantur; C I, 6, b. tota Italia delectus haberi; C I, 9, b. exercitum Caesaris velle dimitti, delectus habere; C I, 11. ibi .. delectum habere instituit; C I, 11. delectum .. toto Piceno circummissis senatoribus habebat; C I, 12. delectum .. colonorum, qui lege Iulia Capuam deducti erant, habere instituunt; C I, 14. in Lucanis Bruttiisque per legatos suos civium Romanorum delectus habebat; C I, 30, h. qui (Attius Varus) ... delectu habito duas legiones effecerat; C I, 31. delectum habuit tota provincia; C II, 18, a. in omnes partes ... legatos conquisitoresque delectus habendi causa miserant; A 2. delectus cotidie libertinorum, Afrorum, servorum denique et cuiusquemodi generis hominum ... habere atque sub manum Scipioni in castra summittere non intermittit; Af 36.

instituo: Caesar ... delectum .. institui iubet; C I, 16. equitum .. Romanorum delectum instituit; A 56.

intermitto: non intermissuros consules Pompeiumque delectus; C I, 10. delectus circa urbem intermittuntur; C I, 14.

2. augeo ex: augetur odium .. ex ipso delectu; A 50.

cogo ex: copias undique omnes ex novis delectibus ad se cogi iubet; C I, 24.

conficio ex: confectam (legionem) ex delectu provinciae Caesaris; G VIII, 54. quas (legiones) ex novo delectu confecerat; C I, 25, a.

contraho ex: ex finitimis regionibus quas potest contrahit cohortes ex delectibus Pompeianis; C I, 15, b.

reficio ex: hae copiae, quas videtis, ex delectibus horum annorum in citeriore Gallia sunt refectae; C III, 87.

venio ex: cohortes .. ex novis Galliae delectibus XXII (venerunt); C I, 18.

II. cohortes, copiae ex: §. I, 2. cogo, contraho, venio ex.

III, 1. teneo: an novis delectibus ... Macedoniam tenere conaretur; C III, 102, a.

2. propter: priore .. anno propter adversariorum delectus ... messem non esse factam; Af 20, h.

delego, zuweisen, aufbürden: alqm: hunc † Leptae delega, si vis; F 11.

causam: scire ... se causam peccati facillime mortuis delegari; G VIII, 22.

deleo, tilgen, vernichten, zerstören: alqm: hos omnes cotidie ab equitibus deleri posse; G VII 14, a. quibus (copiis) .. superari delerique Mithridaten ... posse; A 27. reliqui ... funditus deleti essent; A 27. an me deleto non animadvertebatis [decem] habere legiones populum Romanum? H 42, h. §. copias; Af 93.

copias: deletis omnibus copiis; G VI, 41. omnes hostium copiae deleri potuissent; G VII, 88. Sahurram eiusque copias ah Sittio esse deletas; Af 93.

equitatum: hostes ... delendi equitatus nostri nancti occasionem videbantur; G VII, 28. equitatus . cum levi armatura funditus ad internecionem deletus esset; Af 52.

exercitum: deleto exercitu atque imperatore victores barbaros venisse; G VI, 37. quo minus omnis deleretur exercitus; C III, 70.

hostem: paene deletis hostibus; G VI, 36. externo .. hoste deleto; G VIII, 37.

imperatorem: §. exercitum.

Italiam: paene oppressam funditus*que* deletam Italiam urhemque Romanam in libertatem vindicavit; Af 22.

moenia: ut homines perditi (oppidum) incenderent et moenia delerent; H 36.

memoriam: neque hominum morte memoria deleri debet; F 3.

oppidum: oppida ... dirui atque deleri; Af 20, h. Iubam ... dedisse oppidum diripiendum delendumque militibus; Af 74.

turpitudinem: ut turpitudinem fugae virtute delerent; G II, 27.

urhem: quin (milites) spe praedae in urbem irrumperent urhemque delerent; C II, 12. § Italiam.

delibero, erwägen, beraten: I. absolut legatis respondit diem se ad deliberandum sumpturum; G I, 7.

II. de: deliberatur de Avarico in communi concilio, incendi placeret, an defendi; G VII, 15. de summa rerum deliberare incipit; C II, 30.

II. rem: re deliberata post diem tertium ad Caesarem reversuros; G IV, 9. illi deliberata *re* respondent; C I, 10.

delibro, abschälen: truncis arhorum admo-

dum firmis ramis abscisis atque horum delibratis ac praeacutis cacuminibus; G VII, 73, a.

delictum, Vergehen: maiore commisso delicto igni atque omnibus tormentis necat; G VII, 4, b.

deligo, anbinden, verbinden: epistolam; G V, 48. naviculam; G I, 53. naves; G IV, 29. V, 9. C III, 39. 40: s. **ad**, I. deligo (S. 24, a.).

saucios: Labienus saucios suos ... iubet in plostris deligatos Adrumetum deportari; Af 21.

deligo, auswählen, wählen, auslesen: I. **mit einfachem Object**: alqm: ad eas res conficiendas Orgetorix deligitur; G I, 3. bis delecti ex civitatibus attribuuntur, quorum consilio bellum administraretur; G VII, 76. duces hostium LX milia ex omni numero deligunt; G VII, 83. hic (Euphranor) ... delectus est ab Rhodiis, qui imperium classis obtineret; A 15. quorum iudicio delectus ad pugnam proficisceretur; A 16.

campum: cum sibi delegissent campum ad rem gerendam; G VIII, 18.

centuriones: ad eam rem delectos idoneos ei (Voluseno) tradit centuriones; G VIII, 23.

defensores: defensores oppido idonei deliguntur; G VII, 15.

equites; equitibus .. delectis; G IV, 7. s. pedites; G VIII, 17.

fabros: ex legionibus fabros deligit; G V, 11.

hominem: idoneum quendam hominem et callidum delegit, Gallum, ex iis, quos ..; G III, 18. statuunt, ut X milia hominum delecta ex omnibus copiis in oppidum mittantur, G VII, 21. huic rei idoneos homines deligebat; G VII, 31. milia hominum delecta octoginta una secum interitura demonstrat; G VII, 71. quos (homines) ex familiis societatum delegerat; C III, 103.

iuventutem: summae spei delectaeque iuventutis XI (legionem habebat); G VIII, 8.

legionem: etsi sine ullo periculo legionis delectae cum equitatu proelium fore videbat; G I, 46.

locum: uti ... locum .. domicilio ex magna copia deligerent; G I, 30. qui (legati) ab eo postularent, uti aliquem locum medium utriusque colloquio deligeret; G I, 34. consensu eorum omnium pace facta hunc sibi domicilio locum delegerunt; G II, 29. hunc (locum) esse delectum medium fere regionum earum, quas Suevi obtinerent; G IV, 19. in eo loco permanere (constituisse), quem delegissent; G VIII, 7. venitur in eum locum, quem Caesar delegit; C I, 84. s. **castra**, II, 2. deligo (3 St.) S. 139, b. — III, 2. idoneus (4 St.) S. 143, b.

magistratus: magistratus, qui ei bello praesint, ... deliguntur; G VI, 23.

manum: Bellovaci delecta manu peditum ... silvestribus locis insidias disponunt; G VIII, 12.

milites: infirmiores milites ex omnibus centuriis deligi iubet; C I, 64. eo .. milites delectos imposuit; C III, 24.

pedites: quos (pedites) ex omni copia singuli singulos suae salutis causa delegerant; G I, 48. Correum ... fortissimorum milia sex peditum delegisse equitesque ex omni numero mille; G VIII, 17. delectorum peditum multa milia interisse; G VIII, 21. expeditos .. delectos pedites ad id flumen misit; A 29. Pharnaces in insidiis delectos pedites ... disposuit; A 36.

principes: quos (principes) sibi ad consilium capiendum delegerat; G VII, 36.

II. **mit doppeltem Accusativ**: duces .. ii deliguntur, qui una cum Quinto Sertorio omnes annos fuerant; G III, 23. omnes T. ‖ M. ‖ Thorium Italicensem ducem delegisse; A 57, b.

delitisco, sich verbergen: hostes ... noctu in silvis delituerant; G IV, 32.

dementia, Thorheit: sum: exspectare .., dum ... reverterentur, summae dementiae esse indicabat; G IV, 13. — ipse (Caesar) ... mirari ... tanta homines esse dementia; Af 8.

demergo, versenken: navigium: multitudine eorum, qui ad proximas naves adnatabant, demerso navigio; A 32.

navem: in ipsis faucibus ... demersa nave (Cassius) periit; A 64.

triremem: cum ... triremem hostium perforasset ac demersisset; A 25, b.

demeto, abmähen: omni ex reliquis partibus demesso frumento; G IV, 32.

demigro, weggehen, auswandern: I. unpersönlich: ut ... demigrandi causa de vallo decederet nemo; G V, 43. esse undique diligenter demigratum; G VIII, 7.

II. alqs: tantae multitudinis aditu perterriti ex iis aedificiis ... demigraverunt; G IV, 4. uti de oppidis demigrarent; G IV, 19. nonnullos ex oppidis demigrare; G VIII, 24.

deminuo, vermindern, schmälern: alqd: quod ... neque eius calamitate de tanta voluptate et gratulatione quicquam fortuna deminuerat; G I, 53. ne quid de iure aut de legibus eorum (Haeduorum) deminuisse videretur; G VII, 33. nihil se ... gravius de civitate iudicare neque de sua in Haeduos benevolentia deminuere G VII, 43.

copias: ut deminutae copiae redintegrarentur; G VII, 31. deminutis nostris copiis; G VII, 73, a.

legionem: (legionem) multis .. militibus ... crebritate bellorum adeo deminutam, ut ..; A 69.

numerum: quod ... longum .. iter ex Hispania magnum numerum deminuerat; C III, 2. deminuto .. militum numero; C III, 67.

potentiam: quod eorum adventu potentia eius deminuta (sit); G I, 18.

studia: quod illis licentiam timor augeat noster, his studia deminuat; C II, 31, a.

vires: militum vires inopia frumenti deminuerat; C I, 52.

deminutio, Verlust: ut respiciatis illud (sacramentum), quod deditione ducis et capitis deminutione sublatum est; C II, 32, c.

demisse, demütig: haec quam potest demississime et subiectissime exponit; C I, 84.

demissio, Herablassen: ubi, quantum storiarum demissio patiebatur, tantum elevabant ‖ elevarant ‖; C II, 9, c.

demitto, demissus, herablassen, senken, einsenken, herabstimmen: se: se in castra recipere conati iniquum in locum demiserunt; G VI, 40. ubi neminem in aequum locum sese demittere ... viderunt; G VII, 28. cohortatus .. est, ne se admodum animo demitterent; G VII, 29. ut ... repente incitati cursu sese in vallis universi demitterent; C I, 79. cum se in vallem demitterent; C II, 34, a. cum se maior pars agminis in magnam convallem demisisset; G V, 32.

antemnas: antemnis ad medium malum demissis; A 45. celeriter vela subduci demittique antemnas iubet; A 45.

arma: armis demissis salutationem more militari faciunt; Af 85, b.

caput: Sequanos ... tristes capite demisso terram intueri; G I, 32.

castra: castra eorum ... ad ripas fluminis esse demissa; G VIII, 36.

corbes: Caesar ... lapidibus corbes plenos demisit; H 5.

loca: interiorem (fossam) campestribus ac demissis locis aqua ex flumine derivata complevit; G VII, 72. illi uecessario loca sequi demissa ac palustria ... cogebantur; C III, 49.

matresfamiliae: nonnullae (matresfamiliae) de muris per manus demissae sese militibus tradebant; G VII, 77, b.

ripas: equites Germani ... demissioribus ripis flumen tranarunt; A 29.

stipites: huc illi stipites demissi ... ab ramis eminebant; G VII, 73, a. huc teretes stipites feminis crassitudine ... demittebantur G VII, 73, a. has (angustias) sublicis in terram demissis praesepserat; C III, 49.

demo, herabnehmen: dempta (epistola) ad Ciceronem defertur; G V, 48.

demonstro, angeben, erklären, darlegen, erwähnen, anführen: I. **absolut:** 1. unpersönlich: ut supra demoustratum est; C I, 39. 48, a. II, 34, a. III, 6. 15. 39. A 4. ut demoustratum est; C III, 62.

2. alqs: ita uti supra demoustravimus; G II, 1. ut ante demonstravimus; G II, 22. ut supra demonstravimus; G V, 3. 19. VI, 29. 34, a. VII, 48. C I, 31. H 25, b. 39. ut demoustravimus; G VI, 35, a. C III, 55. 66. ut autea demonstravimus; G VII, 76. sicuti supra demonstravimus; A 28. — sexcentas eius generis, cuius supra demonstravimus, naves ... inveuit instructas; G V, 2. cum essent in quibus demoustravi angustiis; C III, 15.

II. **mit Ergänzung:** 1. de: de quibus (uavibus) supra demonstratum est; G IV, 28. de quibus (Albicis) supra demoustratum est; C I, 56.

2. ind. Frage: quanta praedae faciendae ... facultas daretur, ... demonstraverunt; G IV, 34.

3. acc. c. infin.: a. vollständiger Infinitiv: demonstrant sibi ... nibil esse reliqui; G I, 11. quod (flumen) esse post uostra castra demonstratum est; G II, 9. . his demonstrarunt iuter singulas legiones impedimentorum magnum uumerum intercedere; G II, 17. sese..paratos esse demonstrant ... de iniuriis satisfacere; G V, 1. quod (Cantium) esse ad mare supra demonstravimus; G V, 13. magnam .. partem exercitus iuterisse demoustrat; G V, 38. quem (Cingetorigem) supra demonstravimus Caesaris secutum fidem ab eo uou discessisse; G V, 56. quem (Cingetorigem) ab initio permansisse in officio demonstravimus; G VI, 8, b. posse hunc casum ad ipsos recidere demonstrant; G VII, 1. venisse tempus victoriae demonstrat; G VII, 66, a. quam (planiciem) ... tria milia passuum in longitudinem patere supra demonstravimus; G VII, 70. planiciem, quam in longitudinem tria milia passuum patere demoustravimus; G VII, 79. Vercingetorix ... id bellum se suscepisse ... communis libertatis causa demonstrat; G VII, 89. is (L. Caesar) ... habere se a Pompeio ... mandata demoustrat; C I, 8. eadem ... sibi .. Pompeium commemorasse demonstrat; C I, 8. magnopere sese coufidere demonstrat, ... fore, ut ..; C I, 26, b. quem (Sextum Quintilium Varum) fuisse Corfini supra demonstratum est; C II, 28. quos (equites) ad novissimum agmen ... substitisse demonstratum est; C II, 42. demonstravimus L. Vibullium Rufum ... bis in potestatem perveuisse Caesaris; C III, 10, a. quos (aditus) esse angustos demoustravimus; C III, 58. quam (muuitionem) pertinere a castris ad flumen supra demoustravimus; C III, 68. quos perfugisse ad Pompeium demonstravimus; C III, 79, b. quam (partem) liberum accessum habere demoustravi; A 30, b. cuius (Zetae) Caesarem potitum esse demonstravimus; Af 74. quem (servum) supra demonstravimus dominum iugulasse; H 20. superius demoustravimus loca excelleutia tumulis coutiueri; H 28. dextrum demoostravimus decumanos cornu tenuisse; H 31, a.

b. **Particip:** quem (Commium) supra demonstraveram a Caesare in Britanuiam praemissum; G IV, 27. cui (Convictolitavi) magistratum adiudicatum a Caesare demonstravimus; G VII, 37. summis copiis castra oppugnata demoustrant; G VII, 41. nihil publico factum cousilio domonstrant; G VII, 43. quo Vercassivellaunum missum demoustravimus; G VII, 85. quas (legioues) ibi collocatas ... superiore commentario demoustratum est; G VIII, 4. quem (L. Vibullium Rufum) a Pompeio missum in Hispauiam demonstratum est; C I, 38. quas (naves) demonstravimus aggere ... completas; C III, 62. cuius opera proditum exercitum C. Antoni demoustravimus; C III, 67. eadem .. ratioue, qua factum a Libone antea demonstravimus; C III, 100. quem (Sallustium) paucis antea diebus missum a Caesare cum classe demonstravimus; Af 34. quos circummunitos superius demoustravimus; H 34. — sese bello civitatem persecuturum demoustrat; G V, 1. milia hominum delecta octoginta una secum interitura demonstrat; G VII, 71.

III. **mit Object:** alqm: ab eodem Verticoue, quem supra demonstravimus; G V, 49. Didius, quem supra demonstravimus; H 40, a.

castra: ad ea castra, quae supra demonstravimus, (Vercassivellanus) contendit; G VII, 83.

causas: quae (causae) supra sunt demonstratae; C I, 81.

copias: quas (copias) paulo ante demonstravimus; Af 24.

formam, modum: earum (navium) modum formamque demonstrat; G V, 1.

institutum: superius .. institutum in equitibus, quod demonstravimus, servabat; C III, 84.

numerum: eum, quem supra demonstravimus, numerum expleverat; C III, 4, b.

rem: re demoustrata; G V, 38. his rebus animadversis, quas demoustravimus; C III, 89.

silvam: quae (silva Hercynia) supra demonstrata est; G VI, 25.

vitiam: animadversum est vitium munitiouis, quod supra demonstratum est; C III, 63, b.

demoror, aufhalten, verzögern: agmen: equitatum .. praemisit ad uovissimum agmen demorandum; C III, 75.

eruptiones: ut quam maxime repentinas eorum eruptiones demoretur; C I, 81.

iter: uullo hoste prohibente aut iter demorante; G III, 6.

demoveo, verdrängen: Pompeius .. uullo proelio pulsus vestri facti praeiudicio demotus Italia excessit; C II, 32, a.

demum, nun, erst: is: se eo die demum uatos praedicantes; Af 90.

tum: tum demum Liscus oratiune Caesaris adductus, quod antea tacuerit, proponit; G I, 17. Ariovistus partem suarum copiarum ... misit; G I, 50. uecessario Germani suas copias castris

eduxerunt; G I, 51. Titurius ... trepidare; G V, 33. adversarii male accepti tum demum se ad sua praesidia contulerunt; Af 18. ut ... igne subiecto tum demum ipse (rex Iuba) se insuper interficeret; Af 91, a.

denarius, Denar: iam .. ad denarios L in singulos modios annona pervenerat; C I, 52.

denego, verweigern, versagen: alqd: eum id, quod antea petenti denegasset, ultro pollicere-tur; G I, 42.
auxilia: qui (Germani) nullis adversus Romanos auxilia denegabant; G VIII, 45.
colloquia: expetita colloquia et denegata commemorat; C I, 32, b.

deni, je zehn: alqs: praeter se denos ut ad colloquium adducerent, postulavit; G I, 43. uxores habent deni duodenique inter se communes; G V, 14.
pedes: fossam duplicem pedum denum quinum lateribus deprimi directis (imperat); G VIII, 9.
tabulata: has (partes) altissimis turribus denorum tabulatorum munierant; A 2.

denique, endlich, zuletzt, überhaupt, kurz: I. Reihenfolge: 1. in unmittelbarem Zusammenhang: quod deditione facta nostros praesidia deducturos aut denique indiligentius servaturos crediderant; G II, 33. cur vulnerari pateretur ... milites? cur denique fortunam periclitaretur? C I, 72. omnis officium suum praestitisse: *se* ..., exercitum suum ...; illius denique exercitus milites; C I, 85, a. ubi respublica esset, qui denique post L. Lentulum, C. Marcellum consules; A 68. non ad haec addebant ...; non denique communis belli casus recordabantur; C III, 72. delectus cotidie libertinorum, Afrorum, servorum denique ... habere ... non intermittit; Af 36.
2. bei vollständigen Sätzen: denique hos esse eosdem, quibuscum saepenumero Helvetii congressi ... superarint; G I, 40, b. denique ex omni numero ... vix DCCC ... incolumes ad Vercingetorigem pervenerunt; G VII, 28. imperat reliquis civitatibus obsides † denique ‖ diemque ‖ ei rei constituit diem huc ‖ constituit ‖; G VII, 64. denique recordari debere, qua felicitate ... omnes incolumes essent transportati; C III, 73, b. denique eius regni causa integra Caesari servaretur; A 35. denique legatos ad Caesarem mittunt; H 34.
II. Zeit: multo denique die per exploratores Caesar cognovit .. montem a suis teneri; G I, 22. quod illi ... tribuni plebis VIII denique mense ... timere consuerant; C I, 5.

densus, dicht, dicht gedrängt: castra: superiorem partem collis ... densissimis castris compleverant; G VII, 46.
flamma: equites cum intrare ... flammam densissimam timerent; G VIII, 16.
sepes: cum ... sepibus .. densissimis ... interiectis prospectus impediretur; G II, 22.
silvae: cum ... ipsi densiores silvas peterent; G III, 29. quod Menapii se omnes in densissimas silvas abdiderant; G IV, 38.
turma: cum forte ante portam turma densa astitisset; Af 29.

denuntiatio, Ankündigung, Androhung: I. habet: hanc denuntiationem eum maiorem vim habituram existimaret, si ..; A 24, b.
II. permovere: conventum Salonis cum neque pollicitationibus neque denuntiatione periculi permovere posset; C III, 9, a.

denuntio, ankündigen, bedeuten, erklären: 1. ut: Suevos ... iis nationibus ... denuntiare, et auxilia ... mittant; G VI, 10. denuntiavisse Gallonio, ut sponte sua .. excederet Gadibus; C II, 20, a. denuntiavit, ut essent animo parati in posterum; C III, 86.
2. acc. c. inf.: quod sibi Caesar denuntiaret se Haeduorum iniurias non neglecturum; G I, 36. cum se scire, quae fierent, denuntiaret; G V, 54.

denuo, von neuem: rursus (Philo) Hispalim in oppidum denuo noctu per murum recipitur; H 35.

depello, vertreiben, entfernen, abwenden, abbringen: alqm: si nostros loco depulsos vidisset; G VII, 49. Caesar a superioribus consiliis depulsus; C III, 73, a. eos ... tormentis ex navibus sagittisque depulerat; A 19. nec tamen umquam ab operibus depellitur Marcellus; A 62. † .. subeunt in adventu nos depellunt qui telis; H 38.
defensores: cum ... alii ... defensores vallo munitionibusque depellerent; G III, 25.
hostem: tandem Germani ... hostes loco depellunt; G VII, 67.
milites: ad impediendos milites suos et ab opere depellendos hostem propius accedere; Af 39.
legionem: eam (legionem) loco depulit; C III, 52.
morbos: Apollinem morbos depellere; G VI, 17.
periculum: uti ... si quod periculum provinciae inferretur, depelleret; A 42, b.

deperdo, verlieren, einbüßen: alqm: (nostri) paucos ex suis deperdiderunt, G III, 28.
alqd: ut socios atque amicos ... sui nihil deperdere ... velit; G I, 43.
opinionem: tantum se eius opinionis deperdidisse; G V, 54.

depereo, umkommen, zu Grunde gehen: alqd: his rebus celeriter id, quod Avarici deperierat, expletur; G VII, 31.
naves: quod ... nonnullae tempestate deperierant naves; G V, 23.
pars: magna pars (illius exercitus) deperiit; C III, 87.

depono, ablegen, niederlegen, unterbringen, aufgeben: alqm: qui .. erant ex vulneribus aegri depositis; C III, 87, b.
alqd: uti ... liberos, uxores seaque omnia in silvis deponerent; G IV, 19.
arma: dispersos depositis armis ... adorti; G IV, 32. desposítis armis auxiliisque, quibus nunc confiderent; C III, 10, b. depositis in contubernio armis; C III, 76.
auxilia: s. arma; C III, 10, b.
cogitationem: reparandae classis cogitationem non deposuerunt; A 12.
consilium: deposito adeundae Syriae consilio; C III, 103.
impedimenta: impedimentis ... citra flumen Rhenum depositis; G II, 28.
imperium: Cotum imperium deponere coëgit; G VII, 33. proiectis fascibus et deposito imperio; C II, 32, c.
insignia: depositis regiis insignibus; A 67.
liberos: s. alqd.
memoriam: num etiam recentium iniuriarum ... memoriam deponere posse? G I, 14. ne primam sacramenti ... memoriam deponerent; C II, 28.
metum: ut (provinciae regionesque) ... externorum hostium metum deponerent; A 65, b.

obsides: nacti obsides, quos Caesar apud eos deposuerat; G VII, 63.
onera: neque iumentis onera deponunt; C I, 80.
pecunias: Ephesi a fano Dianae depositas antiquitus pecunias Scipio tolli iubebat; C III, 33.
praedam: cum ea praeda, quam in silvis deposuerant; G VI, 41.
saucios: Caesari ad saucios deponendos ... necesse erat adire Apolloniam; C III, 78, a.
HS: quod (HSLX) advexerat Domitius atque in publico deposuerat; C I, 23.
sollicitudinem: Caesar ... tandem ... sollicitudinem deponit; Af 34.
spem: omni deposita spe contentionis; G V, 19.
tabulae: hae (tabulae) ... apud Pompeium sunt depositae; C III, 108.
timorem: despectis eius copiis (exercitus) omnem timorem deponit; Af 48.
uxores: s. alqd.

depopulor (depopulo), plündern, verheeren, verwüsten: **agros**: depopulatis agris; G I, 11. (hostes) agros .. Remorum depopulati; G II, 7. agros provinciamque vestro impulsu depopulavit; H 42, b.
fines: qui (Germani) eo consilio Rhenum transierunt, ut Ambiorigis fines depopularentur; G VI, 42. Rutenos Cadurcosque ad fines Volcarum Arecomicorum depopulandos mittit; G VII, 64. ipse (Caesar) ad vastandos depopulandosque fines Ambiorigis proficiscitur; G VIII, 24.
Galliam: depopulata Gallia; G VII, 77, d.
provinciam: s. agros; H 42, b.
regionem: Gaium Trebonium cum pari legionum numero ad eam regionem ... depopulandam mittit; G VI, 33.

deporto, hinbringen, fortschaffen: **alqd**: sua deportabant omnia; G III, 12.
frumentum: omnibus undique conquisitis iumentis (frumentum) in castra deportant; C I, 60.
materiem: ut (nostri) a Munda ... materiem illo deportarent; H 41.
partem: quae (naves) priorem partem exercitus eo deportaverant; C I, 27.
saucios: Labienus saucios suos ... iubet in plostris deligatos Adrumetum deportari; Af 21.

deposco, fordern, verlangen: I. **alqs**: est ... nobis .. de proelio cogitandum, sicut semper depoposcimus; C III, 85. ne maioris multitudinis species accidere hostibus posset, quam ipsi depoposcissent; G VIII, 8.
II. **Conjunctiv**: praemiis deposcunt, qui belli initium faciant; G VII, 1.
II. **alqm**: principem sceleris et concitatorem belli Gutruatum, ad supplicium depoposcit; G VIII, 38, i.
amicos: hi (milites) regum amicos ad mortem deposcere ... consuerant; C III, 110.
concitatorem, principem: s. alqm.
munus: qui (viri) sibi id muneris depoposcerant; C I, 57.
naves: certas sibi deposcit naves Domitius; C I, 56.
salutem: salutem a tua clementia deposcimus; H 17.

depostulo, verlangen: civitates contrariae Pompeio auxilia sibi depostulabant; H 1.

depravo, verderben: a quibus (inimicis) deductum ac depravatum Pompeium queritur invidia atque obtrectatione laudis suae; C I, 7, a.

deprecatio, Ablehnung: cum cotidiana mea recusatio ... inertiae videretur deprecationem habere; G VIII, pr. a.

deprecator, Fürsprecher: I. **absolut**: ut eo deprecatore a Sequanis impetrarent; G I, 9.
II. **utor**: usi (Carnutes) deprecatoribus Remis; G VI, 4.

deprecor, erflehen, um Gnade bitten, durch Bitten abwenden, anflehen: I. **absolut**: quicumque bellum inferant, resistere neque deprecari; G IV, 7. neque recusandi aut deprecandi causa legatos ad Caesarem mittere audebant; G V, 6. legatos .. deprecandi causa ad Caesarem mittunt; G VI, 4. qui frequentes concurrissent hospites atque amici Deiotari ad deprecandum; A 68. legati deprecatum venerunt; H 35.
II, 1. **ne**: deprecatur .. (conventus), ne hostili adventu Cordubam diriperent; A 58. imprimis deprecantur, ne eius (Caesaris) adventus hostilis esset; A 69.
2. **ut**: Caesare .. a militibus deprecante, eis uti parcerent; Af 85, b.
III. **alqm**: veste ea sumpta, qua supplices dominantes deprecari consuerunt; A 32.
alqd: unum petere ac deprecari; G II, 31. s. vitam.
mortem: proiectis armis mortem deprecari incipiunt; G VII, 40.
periculum: nec tribunis plebis sui periculi deprecandi ... facultas tribuitur; C I, 5. nullum .. periculum (milites) deprecaturos; A 57, b.
vitam: vitam .. sibi neque amplius quicquam deprecatur; A 89.

deprehendo (deprendo), überraschen, antreffen, ergreifen, auffangen: **alqm**: in ipso fluminis vado deprehensus Indutiomarus interficitur; G V, 58. multos in agris inopinantes deprehendit; G VI, 30. quos deprendit interficit; C I, 75. si itinere impeditos perterritos deprehendere posset; C III, 75. putares non ab illis Catonem, sed illos a Catone deprehensos; F 10. s. centurionem. praefectum.
centurionem: deprensus L. Pupius, primi pili centurio, adducitur; C I, 13.
hostes: sine duce et sine equitatu deprehensis hostibus, G VII, 52.
internuntios: indicatis deprehensisque internuntiis; C III, 112, c.
litteras: hoc die litterae sunt deprensae; H 26.
naves: deprensis navibus circiter quinquaginta; G VII, 58. Pompeius navis magnas onerarias, quas in portu Brundisino deprehenderat, adornabat; C I, 26, a. onerarias naves, quas ubique possunt, deprehendunt; C I, 36.
partem: quorum (nuntiorum) pars deprehensa ... cum cruciatu necabatur; G V, 45.
praefectum: reducitur ad eum deprensus ex itinere C. Magius Cremona, praefectus fabrum Cn. Pompei; C I, 24. N. Magium || Magnum ||, Pompei praefectum, deprehendi; F 18.
tabellarios: eodem tempore tabellarii eius (Pompei) deprehensi; H 18, b.

deprimo, niederdrücken, einsenken, versenken, in den Grund bohren: **alqm**: ut multitudine atque onere nonnulli deprimerentur; C II, 43.
fossam: fossam duplicem pedum denum quinum lateribus deprimi directis (imperat); G VIII, 9. ut nullam in partem depressis fossis (flumen) derivari posset; G VIII, 40.

locum: quod is locus depressus erat; Af 51.
navigium: navigium .. cius (Caesaris) multitudine depressum militum; A 21. a qua (classe) pauciora ab amplioribus circumventa navigia deprimuntur; Af 96.
naves: (Bruti naves) celeriter .. ambas (naves) deprimunt; C II, 6. ex Massiliensium classe V (naves) sunt depressae; C II, 7. deprimuntur tres (naves); A 16.
partem: partem navium deprimunt; C I, 58. (militum) pars proximas nacta naves multitudine hominum atque onere depressa est; A 20, b.
quadriremem: capta est una hostium quadriremis, depressa est altera; A 11. deprimitur ipsius Octavi quadriremis; A 46.
scapham: depressa scapha; A 46.
triremes: duae sunt depressae triremes; C III, 101, e.
vallem: valle intermissa magis in altitudinem depressa quam late patente; G VII, 9.

depugno, kämpfen: alqs: ut ... acie instructa depugnarent; G VII, 28. pro cuius (imperatoris) dignitate victoriaque amplius † XXXVI annis depugnavi; Af 45. ferro inter se depugnant; Af 94. cum iam depugnarent ‖ repugnarent ‖; H 34.
equites: non ut in campo comminus (equites Mauri) depugnent; Af 7.
turmae: turmae .. equitum ... cotidie minutis proeliis inter se depugnare non intermittunt; Af 29.

derivo, ableiten: aquam: interiorem (fossam) ... aqua ex flumine derivata complevit; G VII, 72.
flumen: ut nullam in partem depressis fossis (flumen) derivari posset; G VIII, 40.
partem: pars quaedam fluminis Nili derivata inter se [inter se] duobus itineribus; A 27.

derogo, entziehen: omnium .. bis rerum postea fides derogatur; G VI, 23.

descendo, herabsteigen, marschieren, schreiten, sich entschließen: I. unpersönlich: quo nisi paene ... in desperatione omnium salutis † latorum audacia numquam ante descensum est; C I, 5.
II. alqs: quo necessario descensuros existimabat; C I, 81. at Pharnaces ... descendere praerupta valle coepit; A 74. — ad: s. ad, I. descendo (8 St.) S. 24. — ex: M. Antonius ... cum cohortibus XII descendens ex loco superiore cernebatur; C III, 65. Caesar prima luce omnes eos ... ex superioribus locis in planiciem descendere ... iussit; C III, 98. loricati ... ex equis descenderunt; H 4. complures (equites) ex equis descenderunt; H 15. — in: cum Vercingetorix nihilo magis in aequum locum descenderet; G VII, 53. causa interposita, quod is (Cassius) in aequum non descenderet; A 60. quo (grado) in proclivem (Pharnaces) descenderat vallem; A 74. illi ... ad congrediendum in aequum locum non sunt ausi descendere; H 25, a. Caesarem nolle in convallem descendere; H 28. s. ex; C III, 98.
adversarii: postquam nulla condicione cogere adversarios poterat, ut in aequum locum descenderent; Af 79.
cives: ad extremum auxilium (cives) descenderunt; C III, 9, a.
civitas: ne tanta ... civitas ... ad vim atque arma descenderet; G VII, 33.

descensus, abwärtsführender Weg: I. est: erat .. oppidanis difficilis et praeruptus eo descensus; G VIII, 40.
II. collocо contra: tormentis etiam quibusdam locis contra facillimos descensus collocatis; G VIII, 40.

descisco, abfallen: alqs; C II, 32, a. Af 55. — civitates: C I, 60. — multitudo; A 7: s. a, I. descisco (S. 2, b).

describo, auferlegen: pecunias: certis hominibus dat negotium, ut ... pecuniae .. describerentur atque imperarentur; A 51.
vecturas: vecturas .. frumenti finitimis civitatibus descripsit; C III, 42.

deseco, abschneiden: aures: leviore de causa auribus desectis aut singulis effossis oculis domum remittit; G VII, 4, b.
herbas, al.: postquam ... hordeum pabulumque omnibus locis herbaeque desectae; C III, 58.

désero, verlassen, im Stiche lassen, aufgeben: alqm: veritus, ne ab omnibus desereretur, Indutiomarus legatos ... mittit; G V, 3. tametsi (nostri) ab duce et a fortuna deserebantur; G V, 34. ne facto initio belli ab reliquis desereantur; G VII, 2. commisso proelio deseritur a suis Varus; C I, 13. (Lentulus Spinther) magna parte militum deseritur; C I, 15, b. Petreius .. non deserit sese; C I, 75. desertos et circumventos ab suis gravissimum supplicium perpeti; C II, 30. desertos ... se ac proditos a vobis dicunt; C II, 32, b. vosne vero L. Domitium, an vos Domitius deseruit? C II, 32, c. Labienus .. iurat .. se eum (Pompeium) non deserturum; C III, 13. relicti et deserti a Pompeio; H 17. quoniam ab Cn. Pompeio sum desertus; H 19.
Acillam: Considius ... Acillam, quam obsidebat, deseruit; Af 43.
agros: agros desertos ac vastatos esse; Af 20, b.
armaturam: levi .. armatura deserta; Af 61, a.
Avaricum: quod ... Avaricum .. deserendum censuerat; G VII, 30.
castella: s. oppidum; G II, 29. Af 26, b.
clientes: neque clientes sine summa infamia deseri possunt; F 3.
duces, exercitum: postulat, ut iurent omnes se exercitum ducesque non deserturos; C I, 76.
equites: Mauri equites ... deserti principes fugiunt; Af 83.
loca: nocturna .. in locis desertis concilia habebant; G V, 53.
officium: (Bibulus) cum ... neque susceptum officium deserere vellet; C III, 18.
oppidum: cunctis oppidis castellisque desertis; G II, 29. desertis vicis oppidisque; G VIII, 5. oppida castellaque dirui deserique; Af 26, b. ut oppido deserto fuga salutem sibi pararent; Af 85, a. desperata salute oppidum deserit; Af 93.
patronos: quibus (clientibus) more Gallorum nefas est etiam in extrema fortuna deserere patronos; G VII, 40.
proelium: nonnullos ab novissimis deserto proelio excedere; G II, 25.
regem: regem vagum a suisque desertum ab omnibus aspernari; Af 93.
socios: neque populi Romani consuetudinem pati, uti optime merentes socios desereret; G I, 45.
vicos: s. oppidum; G VIII, 5.

desertor, Ausreißer: in desertorum ac proditorum numero ducuntur; G VI 23.

desidero, verlangen, begehren, vermissen, verlieren: I. acc. c. inf.: magis ... quam quo ullam rem ad se importari desiderent; G IV, 2.

II. alqm: nostri non amplius xx omnibus sunt proeliis desiderati; C III, 53. non amplius CCL desideratis; A 40. ut ex nostris praeter duos centuriones sit nemo desideratus gloria se efferentes; H 23, b. nostri desiderati ad hominum mille partim equitum partim peditum; H 31, b. f. equites.

alqd: seu quid a peritioribus rei militaris desiderari videbatur; C III, 61. ne qui eorum violaretur, neu quid sui desiderarent; C III, 98. f. consuetudinem.

auxilium: quae (provincia) propter diuturnitatem pacis nullum auxilium desiderarit; C I, 85, b.

centuriones: f. equites.

classiarios: hoc proelio desiderati sunt ex numero legionariorum militum circiter CCCC et paulo *ultra* eum numerum classiarii et remiges; A 21.

consuetudinem: ne quid cotidianae consuetudinis desideraretur; C III, 9, b,

continentiam: nec minus se ab milite modestiam et continentiam quam virtutem atque animi magnitudinem desiderare; G VII, 52.

equites: desiderati sunt eo die sagittarii circiter CC, equites pauci; C I, 51. duobus his unius diei proeliis Caesar desideravit milites DCCCCLX et equites * Tuticanum Gallum, senatoris filium, notos equites Romanos ..., tribunos militum et centuriones XXXII; C III, 71.

filium: f. equites.

hostes: perpaucis ex hostium numero desideratis, quin cuncti caperentur; G VII, 11, b.

imperium: imperium se ab Caesare per proditionem nullum desiderare; G VII, 20, b. ut nemo aut tribuni aut centurionis imperium desideraret; C III, 74.

magnitudinem, modestiam: f. continentiam.

milites: eo die milites sunt paulo minus septingenti desiderati; G VII, 51. in eo proelio non amplius CC milites desideravit; C III, 99. f. classiarios, equites.

navem: uti ex tanto navium numero ... ulla omnino navis ... desideraretur; G V, 23. ex eo numero navium nulla desiderata est; C II, 7. quod exercitum nulla omnino nave desiderata traduxerim; C II, 32, d.

numerum: calonum atque impedimentorum non magnus numerus (desideratus est); C I, 51.

operam: equitum .. operam neque in loco palustri desiderari debuisse; G VII, 20, b.

remiges: f. classiarios. — sagittarios, tribunos: f. equites. — virtutem: f. continentiam.

desidia, Unthätigkeit: ea iuventutis exercendae ac desidiae minuendae causa fieri praedicant; G VI, 23.

designo, bezeichnen, andeuten, ernennen: I. alqm: Caesar hac oratione Lisci Dumnorigem, Divitiaci fratrem, designari sentiebat; G I, 18.

fiduciam, luxuriam: multa .. praeterea (videre licuit), quae nimiam luxuriam et victoriae fiduciam designarent; C III, 96.

II. alqm — consulem: Caesar dictator tertio, *consul* designatus quarto; H 2.

desilio, herabspringen: I. facultas: neque ... ex essedis desiliendi facultatem dederunt; G V, 17.

II. alqs: equestribus proeliis saepe ex equis desiliunt ac pedibus proeliantur; G IV, 2. rursus resistentibus consuetudine sua ad pedes desiluerunt; G IV, 12. universi ex navi desiluerunt; G IV, 25. ex essedis desiliunt et pedibus proeliantur; G IV, 33. quod ... ex essedis desilirent et pedibus dispari proelio contenderent; G V, 16.

milites: militibus ... de navibus desiliendum ... erat; G IV, 24. „desilite", inquit, „milites"; G IV, 25.

desino, aufhören: ut nullo tempore legiones desitae populi Romani in hac provincia haberi; H 42, b. desinite ergo de compositione loqui; C III, 19, b. adversarii patrocinari loco iniquo non desinunt; H 29, b.

desisto, abstehen, ablassen, aufhören: I. alqs: sub occasum .. solis destiterunt seque in castra ... receperunt; G II, 11. non destitit tamen (Vercingetorix) atque in agris habet delectum egentium; G VII, 4, a.

II, 1. caede: ut (equites) ... caede rapinisque desisterent; Af 87, b.

conatu: telis repulsi (Helvetii) hoc conatu destiterunt; G I, 8. neque ... (Coponius) conatu desistebat; C III, 26.

consilio: quo timore perterriti Galli ... consilio destiterunt; G VII, 26. (Coelius) consilio destitit; C III, 21.

fuga: ut non prius fuga desisterent, quam ..; G IV, 12.

negotio: quare negotio desistere non posset; G I, 45. cum ad Achillam nuntios mitteret hortareturque, ne negotio desisteret; C III, 112, c.

oppugnatione: barbari signa procul conspicati oppugnatione desistunt; G VI, 39. Vercingetorix ... oppugnatione destitit; G VII, 12. legati ... oppugnatione desistunt; C II, 13.

pertinacia: fore, uti (Ariovistus) pertinacia desisteret; G I, 42.

rapinis: f. caede.

sententia: necessario sententia desistunt; G VI, 4.

2. ab: (se) ab defensione desistere; C II, 12.

3. de: te magnopere, ut de negotio desistas, adhortor; Af 45.

III. Infinitiv: de re frumentaria Boios atque Haeduos adhortari non destitit; G VII, 17, a. amplius de ea re agere destitit, Af 88, a. (miles) gladio proboscidem ... caedere ... non destitit; Af 84. neque prius (hostes) fugere destiterunt, quam ad flumen Rhenum ... pervenerunt; G I, 53. M. Cato interim ... Cn. Pompeium filium ... obiurgare non desistebat; Af 22. cum (C. Vergilius) ... pulsus ... inde discessisset nec tamen desisteret periclitari; Af 28. illi (propinqui) finitimos Germanos sollicitare et pecuniam polliceri non desistunt; G VI, 2. Lusitani Hispali pugnare nullo tempore desistebant; H 36. (Scipio) Cassium sequi desistit; C III, 36, b. sollicitare: f. polliceri. Labienus ... procul subsequi non desistit; Af 75. agros oppidaque vexare non destitit; Af 25.

despectus, Aussicht, Fernsicht: I. est: unde erat propinquus despectus in mare; G III, 15. ut erat a Gergovia despectus in castra; G VII, 45, a. erat ex oppido Alesia despectus in campum; G VII, 79. erat ex omnibus castris, quae summum undique iugum tenebant, despectus; G VII, 80.

II. habeo: quod (oppidum) cum ex omnibus in circuitu partibus altissimas rupes despectusque haberet; G II, 29.

desperatio, Hoffnungslosigkeit, Verzweiflung: I, 1. affero: tantam .. attulit oppidanis salutis desperationem, ut ..; G VIII, 43. tempus ..

colloqulo non dare ... magnam pacis desperationem afferebat; C I, 11.

babeo: castrorum .. mutatio quid habet nisi ... desperationem omnium? C II, 31, a.

2. pervenio ad: ad summam desperationem uostri perveniunt; C II, 42.

II. verba de: de terrore suo desperationeque exercitus Caesaris facit verba; Af 32.

III. in: quo nisi paene ... in desperatione omnium salutis ... numquam ante descensum est; C I, 5. (praeda) in tanta provinciae desperatione erat grata; A 42, a.

sine: quod non sine summo timore et desperatione id factum videbatur; G V, 33.

despero, die Hoffnung verlieren, verzweifeln, aufgeben: I, 1. de: s. **de,** 1. despero (9 St.) S. 249.

2. sibi: Petronius ... centurio ... a multitudine oppressus ac sibi desperans; G VII, 50, b.

fortunis: si quando magnitudine operis forte superati suis fortunis desperare coeperant; G III, 12.

3. acc. c. inf.: quem (Ambiorigem) ... cum redigi posse in suam potestatem desperasset; G VIII, 24.

II. auxilia: auxiliis provinciarum et exercituum desperatis ... sese dedere ... constituunt; C II, 22. desperatis omnibus auxiliis portas aperuit; C III, 11.

expugnationem: Germani desperata expugnatione castrorum ... sese receperunt; G VI, 41.

fugam: reliqua fuga desperata ... se in flumen praecipitaverunt; G IV, 15.

homines: Carnutes Cotuato et Conetodunno ducibus, desperatis hominibus, Genabum ... concurrunt; G VII, 3.

loca: desperatis campestribus locis propter magnitudinem munitionum loca praerupta ... temptant; G VII, 86.

oppugnationem: Octavius desperata oppugnatione oppidi Dyrrhachium sese ad Pompeium recepit; C III, 9, b.

rem: desperatis nostris rebus domum contenderunt; G II, 24. bostes ... desperatis omnibus rebus se per munitiones deicere ... intenderunt; G III, 26. desperata re bostes suos ab oppugnatioue reduxerunt; G V, 26.

salutem; prope iam desperata salute nounullae buiusmodi sententiae dicebantur, ut ..; G III, 3. noctu ad unum omnes desperata salute se ipsi interficiunt; G V, 37. ne desperata salute (Ambiorix) .. se in Meuapios abderet; G VI, 5. desperata salute copias a munitionibus reducunt; G VII, 88. Dumnacus ... desperata salute ... recedit; G VIII, 27. desperata salute iu quodam colle cousistunt; Af 85, b. desperata salute oppidum deserit; Af 93. desperata salute ... ferro inter se depugnant; Af 94.

victoriam: maesti prope victoria desperata se in oppidum receperunt; G VII, 80.

despicio, herabblicken, gering achten, verachten: I. unpersönlich: omnibus eius iugi collibus occupatis, qua despici poterat; G VII, 36.

II. alqm: ne ... ipsos despiceret; G I, 13. barbara arrogantia elati despiciebant suos; C III, 59. ut quasi despexisse Caesarem videretur; Af 32. adversarios ... aquarum inopia fretos despicere se intellexit; Af 79. neque in || neve || bac despectus parte iaceres; F 23.

copias: copias P. Atti Vari despiciens; C II, 23. cum Caesaris copias despiceret; C III, 87. despectis eius copiis (exercitus) omnem timorem deponit; Af 48.

fortunam: eos .. (milites) bortari, ut suum officium Pompeio praestareut neve eius fortunam despicerent; C III, 103. despecta eius (Pompei) fortuna; C III, 104.

laborem, munus: neque ullum laborem aut munus despiciens; C III, 8.

legionem: quod legionem neque eam plenissimam propter paucitatem despiciebant; G III, 2.

patientiam: despecta patientia Caesaris exercitusque eius; Af 30.

paucitatem: despecta paucitate ex omnibus partibus impetum faciunt; G VI, 39. paucitatem militum Caesaris despiciens; C III, 111. quod et paucitatem eorum (Romanorum) ex loco superiore cognoscere et virtutem despicere potuerint; G VII, 20, b.

despolio, berauben: ne se armis despoliaret; G II, 31.

destino, befestigen, bestimmen, beschließen, erwarten: I. agere: infectis iis, quae agere destinaverat; C I, 33.

II. alqm: ne ... interdiu tela in nostros operi destinatos conicere posseut; G VII, 72.

animum: partem animum mentemque perterritam atque in fugam destinatam babere; Af 88, a.

antemnas: funes, qui antemnas ad malos destinabant; G III, 14, b.

falces: laqueis falces avertebant, quas, cum destinaverant, tormentis introrsus reducebant; G VII, 22.

fortunam: cum sibi fortunam paternam feliciore eventu destinaret; A 41.

mentem: s. animum.

rates: bas (rates) quaternis ancoris ex IV angulis destiuabat; C I, 25, b.

destituo, im Stiche lassen: alqm: (Caesar) multo etiam gravius, quod sit destitutus, queritur; G I, 16.

fuuditores: omnes sagittarii funditoresque destituti inermes sine praesidio interfecti sunt; C III, 93, b.

destringo, ziehen, zücken: gladios: gladiis destrictis in eos impetum fecerunt; G I, 25. ceuturioues in oppido ... gladiis destrictis portas occupaverunt; G VII, 12. cum utrimque gladii destricti essent; G VIII, 23. gladiis destrictis impetum adversus moutem in cobortes faciunt; C I, 46, quod montem gladiis destrictis ascendissent; C I, 47. gladios .. destringunt atque ita se a cetratis equitibusque defendunt; C I, 75.

desum, fehlen, im Stiche lassen, den Beistand versagen, versäumen: alqs: Cotta ... nulla in re communi saluti deerat; G V, 33. L. Lentulus consul senatui reique publicae se non defuturum pollicetur; C I, 1. Pompeio esse in animo reipublicae non deesse, si senatus sequatur; C I, 1. non deest negotio Curio; C II, 41, a. uterque .. celeritati studebat, ... ad opprimendos adversarios ne occasioni temporis deesset; C III, 79, a. neque vero Pompeiani buic rei defuerant; C III, 93, a. eqnidem mihi videor pro nostra necessitate non labore, non opera, non industria defuisse; F 1, b.

alqd: boc unum ad pristinam fortunam Caesari defuit; G IV, 26. omnia deerant, quae ad reficiendas naves erant usui; G IV, 29. quae deesse operi videbantur, perficiuntur; G V, 40. ut ... semper .. paulum ad summam felicitatem defuisse videretur; G VI, 43. hoc unum [inopia navium] Caesari ad celeritatem conficiendi belli defuit; C III, 2. cui (exercitui) semper omnia ad necessa-

rium usum defuissent; C III, 96. unum hoc maceror et doleo tibi deesse, Terenti; F 23. f. animus.

animus: quantum alteri sententiae deesset animi, tantum alteri superesse dicebat; C II, 31, a.

auctor: ne consilia belli quaerentibus auctor armorum duxque deesset; G VIII, 47.

audacia: neque ex occulto insidiandi et dispersos circumveniendi singulis deerat audacia; G VI, 34, b.

auxilium: sibi etiam hortandi suos auxilium defuturum; A 10.

consilium: barbaris consilium non defuit; G V, 34.

constantia: non sibi vires defuisse ad resistendum Romanis, sed constantiam; G VIII, 39.

copiae: neque sibi voluntariorum copias defore; G V, 56.

dux: f. auctor.

equites, frumentum: cum equites et naves et frumentum Romanis deesse intellegerent; G IV, 30.

fortuna: male re gesta fortunam defuisse; G I, 40, d.

inopia: f. alqd; C III, 2.

labor: non .. labor aut vigilantia cupienti praesertim aliquid Cassio deerat; A 51.

naves: f. equites.

potestas: ut, si vellet Ariovistus proelio contendere, ei potestas non deesset; G I, 48.

remi: deerant remi: porticus ... detegebant; A 13.

res: Massiliensibus res nulla ad virtutem defuit; C II, 6.

scientia: qui (commentarii) sunt editi, ne scientia tantarum rerum scriptoribus deesset; G VIII, pr. b.

studium: spei Curionis militum studia non deerant; C II, 39. ne militibus quidem ut defessis neque equitibus ut paucis ... studium ad pugnandum virtusque deerat; C II, 41, a.

tempus: ut ... etiam ad galeas induendas ... tempus defuerit; G II, 21.

vigilantia: f. labor. — vires: f. constantia.

virtus: f. studium.

desuper, von oben: milites, qui ... scuta manibus revellerent et desuper vulnerarent; G I, 52.

detego, abdecken: deerant remi: porticus, gymnasia, publica aedificia detegebant; A 13.

detendo, abbrechen: tabernaculis .. detensis; C III, 85.

detergeo, abstreifen, abbrechen: remos: remos transcurrentes detergere, si possent, contendebant; C I, 58. ut ... nullius (navis) remi detergerentur; A 15.

deterior, geringer: magnam Caesarem iniuriam facere, qui suo adventu vectigalia sibi deteriora faceret; G I, 36.

deterreo, abschrecken, zurückschrecken, hindern: I. ne: Caesarem vel auctoritate sua ... vel recenti victoria vel nomine populi Romani deterrere posse, ne maior multitudo Germanorum Rhenum traducatur; G I, 31, d. f. II. multitudinem.

II. alqm: Caesar ... coërcendum atque deterrendum, quibuscumque rebus posset, Dumnorigem statuebat; G V, 7. Caesar ... exemplo supplicii deterrendos reliquos existimavit; G VIII, 44. tamen (Caesar) non deterrebatur; Af 1. qua oratione deterritos amplius iugulationem non fecisse; H 16, b. — ab: f. ab, I. deterreo (5 St.) S. 2, b. — quin: ut ne Suessiones quidem, fratres consanguineosque suos, ... deterrere potuerint, quin cum his consentirent; G II, 3. — quo minus: (Caesar) deterritus non est, quo minus ... reliqua pars exercitus opus faceret; A 74. — Infinitiv: quo facto postea sunt deterriti oppidum tentare; Af 30. f. equites, milites.

consanguineos, fratres: f. alqm; G II, 3.

defensores: defensores muri deterrere non intermittit; Af 56.

equites: quia .. (levis armatura) equites deterrebat proelium inire propter equorum interitum; Af 71.

hostes: hostes pulsos deterritosque finem lacessendi facturos; Af 69, b.

milites: non deterrentur tamen milites nostri vineas proferre; G VIII, 41. ut (milites) magis deterrendi et continendi a periculosissimis essent dimicationibus; A 22.

multitudinem: hos seditiosa ... oratione multitudinem deterrere, ne frumentum conferant; G I, 17.

vigiles: partim (vigiles) illo responso deterrebantur; H 3, b.

detestor, verwünschen: omnibus precibus detestatus Ambiorigem; G VI, 31.

detineo, festhalten, beschäftigen, aufhalten, fesseln: I. alqs: neo detinentibus || defugientibus || nostris; H 23, a.

II. alqm: cum Caesarem ad Massiliam detineri cognovit; C II, 17. consecutus equitatus novissimos proelio detinebat; C III, 75. dum Caesar muneribus dandis in Italia detinetur *; H 1. Cn. Pompeius adolescens ... fere iam aliquot mensibus ibi detinebatur; H 3, a. dum nostri in praeda detinentur; H 16, a. dum hic (Caesar) detinetur; H 34. nostri, dum incendio detinentur *; H 36.

animos: quod elephantorum magnitudo multitudoque animos militum detinebat in terrore; Af 72.

legiones: frenatus .. Labieni eques in loco permanere (coepit) legionesque detinere; Af 61, a.

naves: quod nostrae naves tempestatibus detinebantur; G III, 12.

victoriam: unam esse Haeduorum civitatem, quae certissimam Galliae victoriam detineat; G VII, 37.

detracto, verweigern: neu (oppida) suis sint ad detractandam militiam receptacula; G VII, 14, b.

detraho, abnehmen, entziehen, fortschaffen; auxilia: haec prius illi (Ambiorigi) detrahenda auxilia existimabat; G VI, 5.

cohortes: detractis cohortibus duabus et compluribus singillatim; G III, 2. celeriter ex tertia acie singulas cohortes detraxit; C III, 89.

equos: omnibus equis Gallis equitibus detractis; G I, 42.

insignia: detractis insignibus imperatoris; C III, 96.

legiones: neque obscure duae legiones uni detrahuntur; G VIII, 54.

naves: naves, quas potuit, Caesar ad terram detrahit; A 10.

nomen: nomen Pompei ex scutis detraxerunt; A 59.

partem: ut ... ex magno remigum propugnatorumque numero pars ad scopulos allisa interficeretur, pars ab nostris detraheretur; C III, 27.

scutum: scuto ab novissimis uni militi detracto; G II, 25.
stramenta: de .. bis (mulis) stramenta detrahi ... iubet; G VII, 45, a.

detrimentosus, nachteilig: Caesar, etsi a bello atque hoste discedere detrimentosum esse existimabat; G VII, 33.

detrimentum, Schaden, Verlust, Nachteil, Niederlage: I. accidit: ne parvum modo detrimentum in contentione propter iniquitatem loci accideret; G VII, 52.
redundat: quod et victoris et victi detrimentum ad eundem Caesarem esset redundaturum; A 60.
videtur: ne quod suorum culpa detrimentum acceptum videretur; A 11.
II, 1. accipio: f. **accipio**, II. detrimentum (15 St.) S. 15, b. — affero: f. **affero**, II. detrimentum (3 St.) S. 54, b.
augeo: ut ... non modo id (detrimentum) brevi tempore resarciri, sed etiam maioribus augeri copiis posset; G VI, 1.
capio: f. **capio**, II. detrimentum (3 St.) S. 133, a.
cognosco: cognito detrimento; C III, 65.
fero: hoc aequiore animo (detrimentum) ferundum docet, quod ..; G V, 52.
infero: magna detrimenta Romanis in pabulationibus inferebant; G VIII, 16. magnis .. ultro illatis detrimentis; C II, 1. quam parvulae saepe causae ... magna detrimenta intulissent; C III, 72.
recipio: tantis detrimentis receptis; C III, 9, b.
reconcilio: diuturni laboris detrimentum ... virtute militum brevi reconciliatur; C II, 15.
refero: qui (milites) omnia pericula et detrimenta belli Gnturuato accepta referebant; G VIII, 38.
resarcio: f. augeo.
sarcio: dum sarcire acceptum detrimentum volunt; C I, 45. cupiens eius diei detrimentum sarcire; C III, 67.
tribuo: quod esset acceptum detrimenti, cuiusvis potius quam suae culpae debere tribui; C III, 73, b.
verto: detrimentum in bonum verteret; C III, 73, b.
2. relinquo: quod ... neque etiam parvulo detrimento illorum locum relinqui videbat; G V, 52.
sum: amicitiam populi Romani sibi non detrimento esse oportere; C I, 44, b.
3. accedo ad: ad hoc detrimentum accessit, ut ..; C III, 24.
adiungo ad: sollicitudo periculorum ad iacturas et detrimenta rei familiaris adiungebatur; A 49.
III. alqd: si quid esset in bello detrimenti acceptum; G VI, 1. ne quid respublica detrimenti capiat; C I, 5. caperet; C I, 7, b. f. II, 1. tribuo.
IV, 1. accipero: se (incommoda accepisse) ... detrimento Africani exercitus; C III, 10, a.
admoneri: nostri .. detrimento admonentur diligentius exploratis locis stationes disponere; G VIII, 12.
capi: ne detrimento ... provinciae magna infamia ... caperetur; G VIII, 30.
cognosci: cum hoc detrimento, quid transitus fluminis viti ... haberet, cognitum esset; A 60.
constare: quanto detrimento ... necesse sit constare victoriam; G VII, 19.
convellere: cum ... magno suorum detrimento nullam partem munitionum convellere potuisset; G VIII, 26.
frangi: eo detrimento adeo sunt fracti Alexandrini; A 12.
perturbari: hoc detrimento milites nostri tantum afuerunt ut perturbarentur, ut ..; A 22.
2. cum: potius, ... quam cum aliquo militum detrimento noceretur; VI, 34, b. bis magno cum detrimento repulsi Galli, quid agant, consulunt; G VII, 83.
propter: (collis) propter ... detrimentum .. exercitus nostri ... habet nobilitatem; A 72.
sine: sine ullo detrimento ... progressi hostes; G VIII, 16. si sine maximo detrimento legio Caesaris sese recepisset inde; C III, 45. qui (nostri) satis habebant sine detrimento discedere; C III, 46.

detrudo, verdrängen, abnehmen: hostes: ab ea parte cum proclivi detruderentur hostes; A 76.
tegimenta: ut ... etiam ad galeas induendas scutisque tegimenta detrudenda tempus defuerit; G II, 21.

deturbo, vertreiben: alqm: multitudine telorum ex turribus propugnantes deturbant; G VII, 86. eum (Trebonium) de tribunali deturbavit; C III, 21. celeriter aggressus Pompeianos ex vallo deturbavit; C III, 67.
hostes: ex omni parte lapidibus coniectis (hostes) deturbati; G V, 43.
praesidium: praesidium .. inde deturbarent; Af 39.

deveho, fortschaffen, hinschaffen: frumentum: quod (frumentum) eo tolerandae hiemis causa devexerat; G V, 47.
legionem: quam (legionem Caesar) equis devexerat; G I, 43.
naves: has (naves) perfectas carris iunctis devehit noctu milia passuum a castris xxII; C I, 54.

devenio, hinkommen: alqs: ad legionem decimam devenit; G II, 21. quam quisque ab opere in partem casu devenit; G II, 21. nostri ... turmatim in eum locum devenerunt; G VIII, 18.
homines: nobiles homines ... in castra Caesaris devenire ... coeperunt; Af 26, a.

devexus, abschüssig: ut de locis superioribus haec declivia et devexa cernebantur; G VII, 88.

devincio, verpflichten: animos: quod pignore animos centurionum devinxit; C I, 39.
Hispaniam: quarum (Hispaniarum) erat altera maximis beneficiis Pompei devincta; C I, 29.

devinco, völlig besiegen: alqm: nuper .. devicti (Carnutes) complura oppida dimiserant; G VIII, 5.
Aquitaniam: cum Aquitaniam ... per Publium Crassum quadam ex parte devicisset; G VIII, 46, a.
exercitus: tantis .. exercitibus devictis; Af 31, c.
Galliam: ut ... praemia ab se devicta Gallia exspectarent; G VII, 34. omni Gallia devicta; G VIII, 1. superioribus aestivis Galliam devictam subactamque esse; G VIII, 46, a. qui (exercitus) Galliam Germaniamque devicerit; C III, 87.
gentes: bellicosissimis gentibus devictis; G VIII, 24.
Germaniam: f. Galliam; C III, 87.

devoco, verleiten, bringen: 1. ut: haec res necessario devocabat, ut (Pompeius) ad dimicandum descenderet; H 24.
II. fortunas: sese suas exercitusque fortunas in dubium non devocaturum; G VI, 7, b.

devolvo, herabrollen: cupas: eas .. (cupas) de muro in musculum devolvunt; C II, 11.
saxa: (saxa) praecipitata .. muro in musculum devolvunt; C II, 11.

devoveo, weihen: alqm: cum DC devotis, quos illi soldurios appellant; G III, 22. cuius se amicitiae devovisset; G III, 22.
alqd: huic (Marti) ... ea, quae bello ceperint, plerumque devovent; G VI, 17.

deuro, verbrennen: oppidum: deusto oppido; H 27.
pluteos: quod deustos pluteos turrium videbant; G VII, 25.

deus, Gott: I. adiuvant: eisdem diis adiuvantibus ... profligantur copiae regis; A 76.
consuescunt: consuesse .. deos immortales ... his ... diuturniorem impunitatem concedere; G I, 14.
faciunt: utinam quidem dii immortales fecissent, ut tuus . miles ... factus essem! H 17.
intersunt: qui (dii) .. omnibus casibus belli intersunt; A 75.
possunt: quibus (Suevis) ne dii quidem immortales pares esse possint; G IV, 7.
tribuunt: cui dii immortales victoriam tribuissent; A 70.
II, 1. accipio: reliquos (deos) ne fama quidem acceperunt, G VI, 21.
colo: deum maxime Mercurium colunt; G VI, 17.
contestor: contestatus deos, ut ea res legioni feliciter eveniret; G IV, 25.
2. admitto ad: uti se ad suos deos penates admitterent; Af 91, b.
coniungo cum: paternum (genus) cum diis immortalibus coniunctum est; F 2.
exposco ab: ut ... omnes ... ante simulacra proiecti victoriam ab dis exposcerent; C II, 5. quin ... victoriam suis ab diis immortalibus exposceret; A 15.
obtestor per: haec uti fierent, per omnes deos ... Ptolemaeus populum Romanum obtestabatur; C III, 108.
III. gratus: supplicia eorum, qui in ... aliqua noxia sint comprehensi, gratiora dis immortalibus esse arbitrantur; G VI, 16.
IV. beneficium: beneficio deorum immortalium ... expiato incommodo; G V, 52.
benignitas: multum adiuvante natura loci, plurimum deorum immortalium benignitate; A 75.
caerimonia: est .. in genere ... caerimonia deorum; F 2.
consilium: sive casu sive consilio deorum immortalium ... ea (pars) princeps poenas persolvit; G I, 12.
numen: quod, pro vita hominis nisi hominis vita reddatur, non posse deorum immortalium numen placari arbitrantur; G VI, 16.
numerus, opes: deorum numero eos solos ducunt, quos cernunt et quorum aperte opibus iuvantur, Solem et Vulcanum et Lunam; G VI, 21.
potestas: multa ... de deorum immortalium vi ac potestate disputant et iuventuti tradunt; G VI, 14. quorum (deorum) ipsi in potestate sunt reges; F 2.
studium: s. voluntas.
templa: ut ... templa deorum immortalium adirent; C II, 5.
vis: s. potestas.
voluntas: ut id non hominum consilio, sed deorum voluntate factum putarent; G VIII, 43. per idem tempus deorum voluntate studioque erga Caesarem transfuga suos cives facit certiores Iubam ... accucurrisse; Af 74.
V. a: victoriam sibi propriam a dis immortalibus portandi; Af 82. ut ... optandum tempus prope ab diis immortalibus illud tributum esset ad proelium committendum; H 29, a.

dexter, recht: A. bei Substantiven: angulus: ut (brachia) ad angulum dextrum sinistrumque eius oppidi convenirent; Af 51.
cornu: ipse a dextro cornu ... proelium commisit; G I, 52. cum hostium acies a sinistro cornu pulsa ... esset, a dextro cornu vehementer multitudine suorum nostram aciem premebant; G I, 52. ab dextro cornu ... hostes pelluntur, ... ab sinistro ... acerrime reliqui resistebant; G VII, 62, a. a dextro interim cornu funditores ... tela in elephantos frequentes iniciunt; Af 83. ut ad subsidium ... legio adversariorum traduci coepta sit a dextro (cornu); H 31, a. s. **cornu** (30 St.) S. 234, f.
humeri: tametsi (Haedui) dextris humeris exsertis animadvertebantur; G VII, 50, a.
latus: scorpione ab latere dextro traiectus (Gallus); G VII, 25. ut cohortes ... ab dextro latere hostium constitueret; G VII, 49. Germani ab dextro latere summum iugum nancti; G VII, 67. oppido ad dextrum latus eius (Caesaris) cornu erat oppositum; Af 58. quod suum dextrum latus munitionibus adiuvabatur; Af 60.
manus: gladium educere conanti dextram moratur manum; G V, 44, b.
pars: ab dextra parte ... Haeduos mittit; G VII, 45, b. quos (Haeduos) Caesar ab dextra parte ... miserat; G VII, 50, a. dextra pars attribuitur Massiliensibus, sinistra Nasidio; C II, 4. qui (legionarii) dextram partem operis administrabant; C II, 8. aquam peterent vel a sinistra parte a Paraetonio vel a dextra ab insula; A 8. Numidas ... ad dextram partem suae aciei opposuerat; Af 59. equitatus ... ab dextra parte se movere ... coepit; Af 61, a.
B. allein: I. valent: quantum ... dextrae .. ad caedendum valent; G VIII, 29.
II, 1. prendo: Caesar eius dextram prendit; G I, 20.
teneo: regem ... dextra dextram tenens dimittere coepit; A 24, b.
2. retorqueo ad: ubi paulatim retorqueri agmen ad dextram conspexerunt; C I, 69.
sum ad: (rivus) currens erat ad dextram; H 29, a.
III, 1. ferire: sinistra corripit versum (Cassium) dextraque bis ferit pugione; A 52.
tenere: s. II, 1. teneo.
zum Satz: sub tecto miles dextra ac sinistra muro tectus; C II, 15. duobus dextra sinistraque intervallis simplicibus ordinibus instructis; A 37. equitum Numidarum copiae dextra sinistraque per colles praecurrere; Af 70. eo equitatu dextra sinistra directo ab oppidi lateribus; Af 78, a.

dextrorsus, nach rechts hin: Labienus per iugum summum collis dextrorsus procul subsequi non desistit; A 75.

dicio, Botmäßigkeit, Gewalt: redigo in: omnes eas civitates in dicionem potestatemque populi Romani esse redactas; G II, 34.
sum sub: neque (sese) recusaturos, quo minus perpetuo sub illorum dicione atque imperio essent; G I, 31, b. * Ariobarzani adtribuit, qui sub eius imperio ac dicione esset; A 66. qui (Thabenenses) sub dicione et potestate Iubae esse consuessent; Af 77.

teneo in: quod Haeduos ... in servitute atque in diuiono videbat Germanorum teneri; G I, 33.

dico, weihen, aufnehmen lassen: **se**: ii ... se Remis in olientelam dicabant; G VI, 12, b. plerique ... sese in servitutem dicant nobilibus; G VI, 13, a.

dico, sagen, sprechen, aussprechen, reden, erklären, behaupten, bestimmen, gewähren, nennen, ernennen: I. **absolut: 1. unpersönlich:** a. **mora**: Catono ... pristina consuetudine dicendi mora dies extrahente; C I, 32, a.

potestas: Scipio ... potestatem iis (militibus, tironibus) dicendi fecit; Af 45.

b. **verbal**: quod Gallia sub septentrionibus, ut ante dictum est, posita est; G 1, 16. eo, ut erat dictum, ad colloquium venerunt; G 1, 43. hic locus ab hoste circiter passos sexcentos, uti dictum est, aberat; G 1, 49. quae pars, ut ante dictum est, ... ex tertia parte Galliae est aestimanda; G III, 20. simul, ut dicebatur, sui purgandi causa, quod contra atque esset dictum et ipsi petissent, proeliom pridie commisissent; G IV, 13. si, ut diceretur, Caesar cum tribus legionibus veniret; G VIII, 7. proinde, ut esset dictum, provinciis excederent; C I, 85, c. saepe, ut dicebatur, querens tantum se opinionem fefellisse, ut ... videretur; C III, 96.

2. **persönlich**: **alqs**: dicit liberius atque audacius; G 1, 18. de quarta vigilia, ut dixerat, profectus est; G I, 41. conantis dicere prohibuit et in catenas coniecit; G 1, 47. disiectis, ut diximus, antemnis; G III, 15. quae (pars) ... aditum, ut supra diximus, angustum habebat; G VII, 17, a. ut quisque acerbissime crudelissimeque dixit, ita quam maxime ab inimicis Caesaris collaudatur; C I, 2. Scipio .. paulisper, ut antea dixi, in eo loco commoratus; Af 32. eadem ratione, qua ante dixi, ... impetum faciunt Numidae; Af 69, b.

II. **mit Ergänzung: 1. de**: ut ... de communi re dicendum sibi ... (non) putaret; G I, 35. Commius Atrebas, de quo ante dictum est; G IV, 35. de quo (Dumnorige) ante ab nobis dictum est; G V, 6. ut paulo ante de Lutotia diximus; G VII, 58.

2. **directe Rede**: qui (viator) diceret audiente Saserna: „vetat te rex colloqui"; Af 57.

3. **nomin. c. infin.: a. vollständiger Infinitiv**: quod non fore dicto audientes neque signa laturi dicantur; G 1, 40, d. hi (Suevi) centum pagos habere dicuntur; G IV, 1. a Suevis circiter milia passuum sexcenta agri vacare dicuntur; G IV, 3. quod ... Germanos .. Transrhenanos sollicitare dicebantur; G V, 2. quoniam Germani appropinquare dicantur; G VI, 7, b. magnum ibi numerum versuum ediscere dicuntur; G VI, 14. quo in loco cum paucis equitibus (Ambiorix) esse dicebatur; G VI, 30. quascumque (partes) petisse dicebantur hostes; G VIII, 5. quae (castra) non longius ab ea caede abesse plus minus octo milibus dicebantur; G VIII, 20. quo facto statuisse Commius dicebatur numquam in conspectum cuiusquam Romani venire; G VIII, 23. quae (legiones) cum Pompeio per Mauritaniam venire dicebantur; C I, 60. simul Caesar appropinquare dicebatur; C III, 13. dicitur eo tempore glorians apud suos Pompeius dixisse: non recusare se ..; C III, 45. id .. admonitu C. Triarii (Pompeius) fecisse dicebatur; C III, 92. qui se ex fuga in finitimas civitates recepisse dicerentur; C III, 102, b. quod (mare) Africae partis esse dicitur; A 28. petisse dicitur maior Titius a centurionibus, uti se priorem ... interficerent; Af 28. dicitur Iuba cum eo (Scipione) egisse non oportere ..; Af 57. qui (homines) dicebantur esse fautores Caesaris victoriae; H 21. quod ii ... discessisse ‖ se ‖ dicantur, ut ..; F 15.

b. **Particip**: qui (Germani) auxilio a Belgis arcessiti dicebantur; G III, 11. equites Haeduorum interfectos, quod collocuti cum Arvernis dicerentur; G VII, 38, a.

4. **accus. c. infin.: a. vollständiger Infinitiv**: quam (partem) Gallos obtinere dictum est; G I, 1. qui dicerent sibi esse in animo ..; G 1, 7. (frumentum) conferri, comportari, adesse dicere; G I, 16. praeterita se Divitiaco fratri condonare dicit; G 1, 20. dicit montem ... ab hostibus teneri; G I, 22. sese ... ne vultum quidem ... dicebant ferre potuisse; G I, 39. quam (causam) sibi ad proficiscendum necessariam esse diceret; G I, 39. non se hostem vereri ... dicebant; G 1, 39. nos irridicule quidam ex militibus dixit: plus ... Caesarem facere; G I, 42. eas (matresfamiliae) ita dicere: non esse fas ..; G I, 50. quam tertiam esse Galliae partem dixeramus; G II, 1. qui dicerent se suaque omnia in fidem ... populi Romani permittere; G II, 3. de numero eorum omnia se habere explorata Remi dicebant; G II, 4, a. qui (principes) dicerent Haeduos ... omnes indignitates ... perferre; G II, 14 vix ad quingentos, qui arma ferre possent, sese redactos esse dixerunt; G II, 28. se suaque omnia eorum potestati permittere dixerunt; G II, 31. re nuntiata ad suos, quae imperarentur, facere dixerunt, G II, 32. ne id quidem Caesar ab se impetrari posse dixit; G IV, 9. illi ... remanere se apud eum velle dixerunt; G IV, 15. ignoscere imprudentiae dixit; G IV, 27. quod in concilio Haeduorum Dumnorix dixerat sibi a Caesare regnum civitatis deferri; G V, 6. quod religionibus impediri sese diceret; G V, 6. duces principesque Nerviorum ... colloqui sese velle dicunt, G V. 41. errare eos dicunt, si ... sperent; G V, 41. quin ... multo minorem superesse dicerent partem; G V, 55. ubi quis ex principibus in concilio dixit se ducem fore, G VI, 23. qui se .. adisse ad initium eius silvae dicat; G VI, 25. sese confestim subsequi dicit; G VI, 29. ut ... equitatum se ... recipisse dicerent; G VI, 41. rationem esse habendam dicunt, ... ut ..; G VII, 1. milites se esse legionarios dicunt; G VII, 20, c. quod ... se uterque eorum legibus creatum esse dicat; G VII, 32. quem (centurionem) inter suos eo die dixisse constabat excitari se Avaricensibus praemiis; G VII, 47, b. peditatu, quem antea habuerat, se fore contentum dicit; G VII, 64. quod in senatu Pompeius paulo ante dixisset, ad quos legati mitterentur, his auctoritatem attribui; C I, 32, b. cuius (stipendii) illi diem nondum venisse dicerent; C I, 87. postremo praestare dicebant ... fortunam experiri; C II, 30. quantum alteri sententiae deesset animi, tantum alteri superesse dicebat; C II, 31, a. qui (nuntii) illum (Iubam) adesse ... dicerent; C II, 36. ut alii adesse copias Iubae dicerent; C II, 43. prolationem diei donationem esse dicebant; C III, 32, b. ut ... (Pompeium) consulares praetoriosque servorum habere numero dicerent; C III, 82, b. L. Domitius in consilio dixit placere sibi ..; C III, 83. in consilio ... dixerat ... fore, uti exercitus Caesaris pelleretur; C III, 86. cum se inferiores eiusdem ... saporis aqua dicerent uti; A 6. ut ... alii morari Caesarem dicerent; A 7. de controversiis tetrarcharum postea se cogniturum esse dixit; A 68. ut ... classem ... morari diceret; Af 26, b. qui (milites) dixerunt se servos esse; H 12. neque licere castris Cn. Pompei nuntiare neque dicere perisse quemquam; H 18, a. dixit .. se cum familia constitutum habuisse, ut una transfugerent

ad Caesarem; H 19. oppidanis dixit se de pace ad Caesarem proficisci; H 32, a. ſ. 3, a. C III, 45. III. alqd; G IV, 7.

b. **Particip**: α. **Perfect**: quod fratres Haeduos appellatos diceret; G I, 44, c. ut pulsis hostibus dici posset eos ab se per fidem in colloquio circumventos; G I, 46. is se praesente de se ter sortibus consultum dicebat; G I, 53. quos primo hostium impetu pulsos dixeram; G II, 24. maiores natu, quos ... in aestuaria ac paludes coniectos dixeramus; G II, 28. primi pili centurio, quem Nervico proelio compluribus confectum vulneribus diximus; G III, 5. quos natos in insula ipsi memoria proditum dicunt; G V, 12. cum se bis expertos dicerent; G V, 55. id .. ab druidibus proditum dicunt; G VI, 18. desertos .. se ac proditos a vobis dicunt; C II, 32, b. quod gestum in Hispania diceret; C III, 83.

β. **Futurum**: Caesar ... sese eos in fidem recepturum et conservaturum dixit; G II, 15. legati haec se ad suos relaturos dixerunt; G IV, 9. sese non longius ... processurum eo die dixit; G IV, 11. partem (obsidum) ... paucis diebus sese daturos dixerunt; G IV, 27. facile se loci natura (urbem) defensuros dicunt; G VII, 15. cum ... se dimissurum oppugnationem diceret; G VII, 17, b. quod se suo nomine ... cum Romanis bellum gesturos dicebant; G VII, 75. Pompeius ... in senatu dixerat eodem se habiturum loco, qui .. remansissent; C I, 33. ita Labienum dixisse pro contione, tantam sese multitudinem ... subministraturum; Af 19, a. praesidium .. brevi tempore se missurum dixit; Af 36.

III. **mit einfachem Object**: alqm: in eadem causa fuerunt Usipetes et Tencteri, quos supra diximus; G IV, 4.

alqd: quaerit ex solo ea, quae in conventu dixerat; G I, 18. ne ea, quae dixissent, enuntiarentur; G I, 31, a. multa ab Caesare in eam sententiam dicta sunt; G I, 45. ut, quae diceret Ariovistus, cognoscerent; G I, 47. haec tamen dicere, venisse invitos, eiectos domo; G IV, 7. hoc cum voce magna dixisset; G IV, 25. qua de causa ea dicerentur; G V, 4. etsi ab hoste ea dicebantur; G V, 28. haec cum dixisset; G V, 44, a. C III, 87. 91. 94. quos ille edocuerat, quae dici vellet; G VII, 38, a. quae pro testimonio sumus dicturi; G VIII, pr. b. uti ... monere velle aliquid ac dicere videretur; C II, 35, a. quod ille (Crastinus) in pugnam proficiscens dixerat; C III, 99. multa (Iunium) praeterea dixisse; H 16, b. — quod unam terram et plures terras ot urbem et urbes et imperium et imperia dicamus; F 7. — das commonefacit, quae ipso praesente in concilio Gallorum de Dumnorige sint dicta, et ostendit, quae separatim quisque de eo apud se dixerit; G I, 19. habere sese, quae de re communi dicere vellent; G V, 26. „nihil," inquit, „de eorum sententia dicturus sum"; G VII, 77, a. quae de exercitus alienatione dicuntur; C II, 31, b.

causam: ſ. **causa**, II, 1. dico (3 St.) S. 147, a.

diem: diem dicunt, qua die ad ripam Rhodani omnes conveniant; G I, 6. dies colloquio dictus est ex eo die quintus; G I, 42. omnibus hibernis Caesaris oppugnandis hunc esse dictum diem; G V, 27, b. his (equitibus) certum diem conveniendi dicit; G V, 57.

imperium: ſ. alqd; F 7.

intervalla: ea, .. quae diximus, intervalla ... saxis effarciuntur; G VII, 23.

ius: principes regionum atque pagorum inter suos ius dicunt; G VI, 23. ibi cum ius diceret; G VIII, 4. Caesare in Gallia citeriore ius dicente; G VIII, 23. qui (Trebonius) his temporibus clementer et moderate ius dicendum existimabat; C III, 20. Cassius ... ad ius dicendum Cordubam se recepit; A 49.

munitiones: illi ... celeriter ad eas, quas diximus, munitiones pervenerunt; G III, 26.

opera: dum haec opera, quae ante dixi, fiebant a legionibus; Af 51.

sacramentum: milites Domitianos sacramentum apud se dicere iubet; C I, 23. neu quis invitus sacramentum dicere cogatur, a Caesare cavetur; C I, 86. quod (sacramentum) apud Domitium atque apud se quaestorem dixissent; C II, 28.

salutem: Caesar imp. s. d. Ciceroni imp.; F 14. Caesar imp. Ciceroni imp. s. d.; F 15. 16. Caesar Oppio Cornelio s.; F 18. 19. Hirtius Ciceroni suo s.; F 26.

sententiam: quo in consilio ... nonnullae huiusmodi sententiae dicebantur, ut ... contenderent; G III, 3. variis dictis sententiis; G VII, 77, a. sententiis dictis constituunt, ut ii ... excedant; G VII, 78. sententiis .. dictis discessionem faciente Marcello; G VIII, 53. si audacter ac fortiter sententias dicere velint; C I, 1. dixerat aliquis leniorem sententiam, ut primo M. Marcellus; C I, 2. dicuntur sententiae graves; C I, 2. dicuntur etiam ab nonnullis sententiae, ut legati ad Caesarem mittantur; C I, 3.

terram, urbem: ſ. alqd; F 7.

IV. **mit doppeltem Accusativ**: sese .. dictatorem dictum a M. Lepido praetore cognoscit; C II, 21. equidem me Caesaris militem dici volui; C II, 32, d.

dicrota, Zweiruderer; (Vatinius) capit ... dicrotas VIII; A 47.

dictator, unumschränkter Gewalthaber: 1. habet: dictatore habente comitia Caesare consules creantur Iulius Caesar et P. Servilius; C III, 1.

venit: Caesar dictator tertio, *consul* designatus quarto † ... in Hispaniam cum venisset; H 2.

II. dico: sese .. dictatorem dictum a M. Lepido praetore cognoscit; C II, 21.

III. lex de: ibi legem de dictatore latam ... cognoscit; C II, 21.

dictatura, Dictatoramt: Caesar (dictatura) .. se abdicat; C III, 2.

dictio, Verhandlung, Verteidigung: die constituta causae dictionis Orgetorix ... familiam ... coëgit; G I, 4.

dictito, äußern, vorgeben: I. alqs: Coelius profectus, ut dictitabat, ad Caesarem pervenit Thurios; C III, 22.

amici: ut amici eius dictitabant, ne ... minore cum dignitate iter faceret; A 64.

II. acc. c. inf.: dictitabant enim se ... omnibus necessariis egere rebus; C III, 32, b. mutuas illas (pecunias) ex senatus consulto exigi dictitabant; C III, 32, b. Cn. Pompeio se provinciam reciperare velle palam dictitabat; A 58.

dictum, Wort, Befehl: 1. fero: quod dictum Haedui graviter ferebant; G V, 6.

2. audiens: ſ. **audio**, I, 2 (6 St.) S. 111.

diduco, teilen, ausdehnen, zersplittern: alqm: necessario diducebantur nostri; H 41.

copias: suas copias propter exiguitatem non facile diduci; G III, 23. simul .. diductis copiis pluribus viis pugnabatur; C III, 111.

manus: uti adversariorum manus diduceret; C III, 40.

milites: dimittendae plures manus diducendique erant milites; G VI, 34, b.

naves· diductis .. nostris paulatim navibus; C II, 6.

dies, Tag, Termin, Zeit, Frist: I. **Subject**: **appetit**: dies .. appetebat septimus, quem ad diem Caesar ad impedimenta legionemque reverti constituerat; G VI, 35, a.

consuescit, efficit: qui dies maritimos aestus maximos in Oceano efficere consuevit; G IV, 29.

continent: continentibus vero diebus (aciem instruxit), ut progrederetur a castris suis; C III, 84.

est: is dies erat a. d. v. Kal. Apr. L. Pisone, A. Gabinio consulibus; G I, 6. multo denique die per exploratores Caesar cognovit ... montem a suis teneri; G I, 22. propinqua die aequinoctii; G IV, 36. hic dies nostris longe gravissimus fuit; G V, 43.

insequitur: has munitiones insequentibus auxit diebus; C III, 112, b. insequenti die eadem consuetudine dum (Pompeios) longius prosequitur; H 14. insequenti die Pompeius securi percussit homines LXXIV; H 21. insequenti die pari consuetudine cum ad eundem locum eius (Pompei) praesidium venisset; H 25, a. Caesar ... insequenti die contione advocata commemorat: ... constituisse; H 42, a.

instat; ubi se diutius duci intellexit et diem instare, quo die frumentum militibus metiri oporteret; G I, 16.

iudicat: hic dies de nostris controversiis iudicabit; G V, 44, a.

obvenit: quibus (Remis) ille dies fungendi muneris obvenerat; G VIII, 12.

sequitur: sequenti die cum iter facere Caesar cum copiis vellet; H 28.

subsequitur: dies natales et mensium et annorum initia sic observant, ut noctem dies subsequatur; G VI, 18.

transeunt: cum dies hibernorum complures transissent; G III, 2.

venit: ubi ea dies, quam constituerat cum legatis, venit; G I, 8. ubi ea dies venit; G VII, 3. cuius (stipendii) illi diem nondum venisse dicerent; C I, 87.

II. **nach Verben**: 1. **Accusativ**: **conficio**: supra stagnum postero die et nocte confecto; Af 80.

constituo: ſ. **constituo**, III. diem (7 St.) S. 215, a. — **consumo**: ſ. **consumo** diem (10 St.) S. 219, b.

dico: diem dicunt, qua die ad ripam Rhodani omnes conveniant; G I, 6. dies colloquio dictus est ex eo die quintus; G I, 42. omnibus hibernis Caesaris oppugnandis hunc esse dictum diem; G V, 27, b. his (equitibus) certum diem conveniendi dicit; G V, 57.

duco: diem ex die ducere Haedui; G I, 16.

enumero: repetitis atque enumeratis diebus; C III, 105.

extraho: Catone ... pristina consuetudine dicendi mora dies extrahente; C I, 32, a.

intericio: interiectis .. aliquot diebus; C II, 14.

intermitto: neque noctem neque diem intermittit peditatumque subsequi iubet; G V, 38. paucis diebus intermissis referunt Suevos ... se recepisse; G VI, 10. neque ullum fere diem intermittebat, quin ... perspiceret; G VII, 36. uno die intermisso Galli ... accedunt; G VII, 81. plures intermittere dies ... constituerant; C I, 59. quinque intermissis diebus alteram noctem subnubilam nactus; C III, 54. paucis intermissis diebus rursum eum ... recepit; C III, 58. paucis ... intermissis diebus eadem (castra) Pompeius occupaverat; C III, 66. nullo die intermisso a. d. XIV Kal. Ian. Lilybaeum pervenit; Af 1.

interpono: paucis diebus interpositis noctu insidias equitum collocavit; C III, 37, b.

observo: ſ. I. subsequitur.

peto: quod ... is dies indutiis erat ab his petitus; G IV, 12.

postulo: sex dies ad eam rem conficiendam spatii postulant; C I, 3. decedendi diem postulare longiorem ... coepit; A 71.

praetereo: praeterita die, qua auxilia suorum exspectaverant; G VII, 77, a.

praetermitto: ne quem diem pugnae praetermitteret; G IV, 13.

repeto: ſ. enumero.

sumo: legatis respondit diem se ad deliberandum sumpturum; G I, 7.

sustento: aegre is dies sustentatur; G V, 39.

tribuo: his rebus et feriis Latinis comitiisque omnibus perficiendis XI dies tribuit; C III, 2.

2. **Dativ**: **coniungo**: quod properans noctem diei coniunxerat neque iter intermiserat; C III, 13.

3. **mit Präpositionen**: **appuro in**: Fabium ... se in posterum diem similemque || similem ad || casum apparare; G VII, 41.

confero in: se, quod in longiorem diem collaturus fuisset, repraesentaturum; G I, 40, d.

consisto in: omnium superiorum dimicationum fructum in eo die atque hora docet consistere; G VII, 86.

differo in: rem in posterum diem distulerunt; C I, 65.

duco ex: ſ. 1. duco.

indico in: petierunt, uti sibi concilium totius Galliae in diem certam indicere idque Caesaris voluntate facere liceret; G I, 30.

paro in: ut omnes in dies horasque parati essent; Af 1.

III. **nach Substantiven**: **casus**: quin in eius diei casu suarum omnium fortunarum eventum consistere existimaret; C II, 5. proximi diei casu admoniti omnia ad defensionem paraverant; C II, 14.

consuetudo: eorum dierum consuetudine itineris nostri exercitus perspecta; G II, 17. ut erat superiorum dierum consuetudo; C I, 21.

cunctatio: (hortabatur) superiorum dierum Sabini cunctatio; G III, 18.

detrimentum: cupiens eius diei detrimentum sarcire; C III, 67.

dies: audiebat .. Scipionem post diem tertium eius diei, quo proelium factum erat, appropinquare; Af 20, a.

eventus: nihil eos de eventu eius diei timuisse; C III, 96.

frumentum: se exigue dierum triginta habere frumentum; G VII, 71. dierum triginta pabulum frumentumque habere omnes convectum iubet; G VII, 74. quod (legionarii) dierum XXII ab Ilerda frumentum iussi erant efferre; C I, 78.

hora: ipse (Caesar) hora circiter diei quarta cum primis navibus Britanniam attigit; G IV, 23. acceptis litteris hora circiter XI diei; G V, 46. cum ... eo .. post horam nonam diei Caesar pervenisset; G V, 53. ut ... eos, qui de tertia vigilia exissent, ante horam diei IX consequerentur; C I, 64. sese subito proripiunt hora circiter sexta eiusdem diei; C I, 80. quod ... post horam X diei res agebatur; A 10. ab hora diei quinta

usque ad solis occasum est decertatum; Af 19, b. sic utrorumque exercitus instructi ... a mane usque ad horam x die perstiterunt; Af 61, a. qui (exercitus) a quarta vigilia usque ad horam x diei nihil gustasset; Af 69, b.

iter: a quibus (Germanis) cum paucorum dierum iter abesset; G IV, 7. huius Hercyniae silvae ... latitudo novem dierum iter expedito patet; G VI, 25. cum dierum iter LX processerit; G VI, 25. confecto iusto itinere eius diei; C III, 76. confecto eius diei itinere; C III, 76. duplicato .. eius diei itinere; C III, 76.

labor: nisi ... totius diei labore milites essent defessi; G VII, 88. ea ... paucorum dierum opera et labore ita refecta, ut ..; C II, 16. continens omnium dierum labor ... perficiendi spatium non dabat; C III, 63, a. reliquorum dierum frustra labore suscepto; C III, 77. etsi totius diei continenti labore (milites) erant confecti; C III, 97.

mane: cum milites a mane diei ieiuni sub armis stetissent; Af 42.

mora: primi diei mora illata; C III, 77.

negotium: unius esse negotium diei; C III, 82, a.

numerus: spatia omnis temporis non numero dierum, sed noctium finiunt; G VI, 18. Cicero ... septimo die diffidens de numero dierum Caesarem fidem servaturum; G VI, 36.

opera: ſ. labor; C II, 16.

opinio: haec eius diei praefertur opinio, ut se utrique superiores discessisse existimarent; C I, 47.

oppugnatio: quaecumque ad proximi diei oppugnationem opus sunt; G V, 40.

opus: conamur opus magnum et multorum dierum; F 20.

pabulum: ſ. frumentum; G VII, 74.

pars: magna parte diei consumpta; G V, 9. 35. ibi magnam partem diei consumit; G V, 58. cum ... diei pars exigua iam reliqua esset; Af 18. maiore parte diei consumpta; Af 30.

perfidia: milites nostri pristini diei perfidia incitati in castra irruperunt; G IV, 14.

postridie: postridie eius diei ... rei frumentariae prospiciendum existimavit; G I, 23. p. e. d. praeter castra Caesaris suas copias traduxit; G I, 48. p. e. d. Caesar praesidium utrisque castris ... reliquit; G I, 51. p. e. d. Caesar in fines Suessionum ... exercitum duxit; G II, 12. p. e. d. ... sectionem eius oppidi universam Caesar vendidit; G II, 33. quod p. e. d. mane ... Germani frequentes ... ad eum in castra venerunt; G IV, 13 p. e. d. mane tripertito milites equitesque in expeditionem misit; G V, 10.

pridie: quod pridie eius diei Germani retineri non poterant, quin in nostros tela conicerent; G I, 47. Cn. Pompeius pridie eius diei ex urbe profectus; C I, 14.

proelia: duobus his unius diei proeliis Caesar desiderarit milites DCCCCLX; C III, 71.

prolatio: quibus in rebus prolationem diei donationem esse dicebant; C III. 32, b.

pugna: totius diei pugna atque itineris labore defessi; C I, 65.

serenitas: huc accedebat, ut locus illa planicie aequitatem ornaret || equitatum evocaret || diei solisque serenitate || serenitatem ||; H 29, a.

spatium: tantam eorum multitudinem nostri interfecerunt, quantum fuit diei spatium; G II, 11. ex quibus (aegris) qui hoc spatio dierum convaluerant; G VI, 36.

supplicatio: dierum viginti supplicatio a senatu decreta est; G IV, 38. Romae dierum viginti supplicatio redditur; G VII, 90.

tempus: diei tempore exclusus in posterum oppugnationem differt; G VII, 11, b. per certos exploratores in singula diei tempora, quae ad Avaricum gererentur, cognoscebat; G VII, 16. cum iam ex diei tempore coniecturam ceperat in castra perventum; G VII, 35. Caesar ... secutus, quantum diei tempus est passum; G VII, 68. fasces ... extremo tempore diei ... incenderunt; G VIII, 15. postquam ... tempus diei in otio consumebatur; Af 78, a. eius diei insequenti tempore ... pro muro pugnari coeptum est; H 15. huius diei extremo tempore ... tabellarius est missus; H 16, a.

victoria: fama ac litteris victoriam eius diei concelebrabant; C III, 72. eius diei victoriam in earum cohortium virtute constare; C III, 89.

IV. **Umstand: 1. Accusativ:** ita dies circiter quindecim iter fecerunt, uti ..; G I, 15. ex eo die dies continuos quinque Caesar pro castris suas copias produxit; G I, 48. ex litteris Caesaris dies quindecim supplicatio decreta est; G II, 35. secutae sunt continuos complures dies tempestates; G IV, 34. de quibus insulis nonnulli scripserunt dies continuos triginta sub bruma esse noctem; G V, 13. Cicero, qui omnes superiores dies ... milites in castris continuisset; G VI, 36. diem iam quintum cibo caruerat; G VI, 38. ut complures dies frumento milites caruerint; G VII, 17, a. repugnantes diem noctemque obsident; G VII, 42. (Romani) diem noctemque in opere versantur; G VII, 77, c. hostem complures dies castris ... se tenere; G VIII, 11. hae permanserunt aquae dies complures; C I, 50. continuato diem noctemque opere in flumine avertendo; C I, 62. quartum iam diem sine pabulo retentis iumentis; C I, 84. Bibulus multos dies terra prohibitus; C III, 18. ille ... unum diem sese castris tenuit; C III, 30, b. ita complures dies manserant castra; C III, 66. qui (Domitius) dies complures castris Scipionis castra collata habuisset; C III, 79, a. qui (eurus) multos dies continenter flabat; A 9. ut ... dies noctesque oculos mentemque ad mare dispositos ... haberet; Af 26, b. diem et noctem iter faciunt; H 38. — commoror: dies circiter XXV in eo loco commoratus; G V, 7. Caesar Avarici complures dies commoratus; G VII, 32. VII omnino dies ad Corfinium (Caesar) commoratus; C I, 23. ibi paucos dies (Scipio) commoratus; Af 24. Caesar ... paucos dies [ibi com]moratus; Af 66. — moror: dum paucos dies ad Vesontionem rei frumentariae ... causa moratur; G I, 39. Caesar paucos dies in eorum finibus moratus; G IV, 19. paucos dies ibi morati; G VII, 5. cum dies non amplius decem et octo (Caesar) in hibernis esset moratus; G VIII, 4. hi paucos dies morati; G VIII, 34. paucos dies ipse in provincia (Caesar) moratus; G VIII, 46, b. ipse (Caesar) unum diem ibi rei frumentariae causa moratus; C I, 16. Caesar paucos dies in Asia moratus; C III, 106. ibi unum diem ... moratus (Cassius); A 57, a. ſ. commoror; Af 66.

2. **Ablativ:** ante: quod proelium equestre adversum paucis ante diebus esset factum; G I, 18, b. ſ. **ante,** B, 1, 3. diebus (8 St.) S. 80, a.

post: paucis post diebus civitatem recepit; G VI, 8, b. paucis post diebus fit ab Ubiis certior Suebos ... cogere; G VI, 10. hos ... paucis post diebus Illurgavonenses ... insequuntur; C I, 60. diebus .. post paucis (Iuba) se in regnum ... recepit; C II, 44. paucis .. post diebus (Scipio) est profectus; C III, 33. Pompeius paucis post diebus in Thessaliam pervenit; C III, 82, a. aliquot post diebus litteras a Caesare missas accepit; A 56. paucis post diebus equestribus copiis ab Labieno adductis; Af 33. tandem multis post diebus ... ad Caesarem perveniunt; Af 53. pau-

cis post diebus dissensione in exercitu orta; Af 95.

zum Saþ: continuato nocte ac die itinere; C III, 11. die ac nocte continuato itinere; C III, 36, b. altero die cum ad oppidum Senonum Vellaunodunum venisset; G VII, 11, a. altero die ad Alesiam castra fecit; G VII, 68. altero die Apolloniam [Dyrrhachium] praetervehuntur; C III, 26. altero die ad eum (Antonium) pervenit Caesar; C III, 30, b. se altera die ad colloquium venturum; C III, 19, a. qui (milites) brumalibus diebus ... studiosissime permanserant in labore; G VIII, 4. diebus compluribus cupiebat Caesar ... adverserarios in aequum locum deducere; H 5. continentibus: f. 1. continent. crebrae continuis diebus ex concursu multitudinis concitationes fiebant; C III, 106. diebus decem ... omni opere effecto; G IV, 18. (Caesar) duodetricesimo die ... ad urbem Romam venit; Af 98. Ariovistus bis omnibus diebus exercitum castris continuit; G I, 48. his paucis diebus Aulerci Eburovices ... portas clauserunt; G III, 17. hoc die A. Baebius et C. Flavius ... transfugerunt; H 26. item hoc die litterae sunt deprensae; H 26. eodem die ab exploratoribus certior factus; G I, 21. eodem dia castra promovit; G I, 48. eodem die legati ab hostibus missi ... venerunt; G IV, 36. eodem die ad Ciceronem pervenit; G V, 52. eodem die cum legionibus in Senones proficiscitur; G VI, 3. milites consolatus eodem die reducit in castra; G VII, 19. Antonius cum cohortibus et Attio eodem die, quo profectus erat, revertitur; C I, 18. eodem die equitum magnam partem flumen traiecit; C I, 55. iisdem diebus Carmonenses, quae est longe firmissima totius provinciae civitas, ... per se cohortes eiecit; C II, 19. (Caesar) expositis militibus eodem die Oricum proficiscitur; C III, 11. eodem .. die uterque eorum ex castris stativis ... exercitum educunt; C III, 30, a. eodem, quo venerat, die ... oppidum ... oppugnare aggressus; C III, 80, b. eodem .. die (Caesar) Larisam pervenit; C III, 98. eodem .. die Antiochiae in Syria bis tantus exercitus clamor ... exauditus est, ut ..; C III, 105. deinde eodem die Adrumeto (Caesar) egressus; Af 89. eodem die Q. Marcius ... ad nos transfugit; H 11. insequenti: f. 1. insequitur. eo .. ipso die tempore postmeridiano ... quidam Minucius Silo ... libellum ... tradidit; A 52. eo die quo consuerat intervallo hostes sequitur; G I, 22. aegre eo die sustentatum est; G II, 6. eo die pace sunt usi; G II, 32. sese non longius ... processurum eo die; G IV, 11. eo die Quintus Laberius Durus ... interficitur; G V, 15. ut eo die maximus numerus hostium vulneraretur; G V, 43. eo die milia passuum xx procedit; G V, 47. eo die parvulis equestribus proeliis ad aquam factis; G V, 50. equestri .. eo die proelio levi facto; G VII, 36. quem (centurionem) inter suos eo die dixisse constabat excitari se Avaricensibus praemiis; G VII, 47, b. eo die milites sunt paulo minus septingenti desiderati; G VII, 51. eo die castra movet iustumque iter conficit; C I, 23. desiderati sunt eo die sagittarii circiter ∞; C I, 51. eo die naves Massiliensium ... intereunt IX; C I, 58. eo die tabernacula statui passus non est; C I, 81. bellum eo die potuisse finire; C III, 51, a. qui (Caesar) duabus de causis eo die dimicare nolebat; A 10. eo die castra posuit ad oppidum Ruspinam, Kal. Ianuariis; Af 6. non est visa ratio propius accedendi eo die ad oppidum; Af 42. haec fuit ratio Scipionis eo die proeliandi; Af Af 59. oppidum .. eo die circummunire coepit; 79. se eo die demum natos praedicantes; Af 90. eo die (Pompeius) proficiscitur; H 6. eo die Aulus Valgius ... fugit; H 13, a. quin eruptionem eo die essent facturi; H 13, b. eo die Pompeius castra movit; H 27. f. ipso. omnibus deinceps diebus Caesar exercitum ... produxit; C III, 56. f. bis; G I, 48. paucis diebus, quibus eo ventum erat; G III, 23. magno spatio paucis diebus confecto; G III, 29. partem obsidum ... paucis diebus sese daturos dixerunt; G IV, 27. neque multum abesse ab eo, quin paucis diebus (naves) deduci possint; G V, 2. magno militum studio paucis diebus opus efficitur; G VI, 9. Drappes ... paucis diebus cibo se abstinuit; G VIII, 44. tam paucis diebus magna erat rerum facta commutatio; C I, 52. ipse (Caesar) iis navibus ... Tarraconem paucis diebus pervenit; C II, 21. (Pompeius) Mytilenas paucis diebus venit; C III, 102, b. paucis diebus ... quadriremes XXII, quinqueremes V confecerunt; A 13. paucis diebus reges constituti; A 33. paucis ei (Cassio) diebus affertur conventum Cordubensem ab eo defecisse; A 57, b. paucis .. diebus Cassi litteris acceptis; A 62. Cirtam ... adortus paucis diebus pugnando capit; Af 25. f. his; G III, 17. perendine die cum proximis hibernis coniuncti; G V, 30. postero die castra ex eo loco movent; G I, 15. huc p. d. quam frequentissimi convenirent; G IV, 11. Caesar p. d. Titum Labienum legatum ... in Morinos ... misit; G IV, 38. p. d. procul a castris hostes in collibus constiterunt; G V, 17. p. d. in Nervios pervenit; G V, 38. hostes p. d. multo maioribus coactis copiis castra, oppugnant; G V, 40. p. d luce prima movet castra; G V, 49. p. d. contione habita rem gestam proponit; G V, 52. Indutiomarus, qui p. d. castra Labieni oppugnare decreverat; G V, 58. sese ... p. d. prima luce castra moturum; G VI, 7, b. quo nostros pabulatum venturos arbitraretur; G VII, 18. Galli ... p. d. consilium ceperunt ex oppido profugere; G VII, 26. p. d. .. promota turri; G VII, 27. p. d. concilio convocato; G VII, 29. p. d. cum duabus legionibus in occulto restitit; G VII, 35. p. d. Caesar contione advocata temeritatem ... militum reprehendit; G VII, 52. cum hoc idem p. d. fecisset; G VII, 53. p. d. in tres partes distributo equitatu; G VII, 67. p. d. equitatu ex castris educto; G VII, 79. p. d. .. concilio convocato; G VII, 89. eodem equites p. d. mittunt; G VIII, 12. venit eodem cum suis copiis p. d. Gaius Fabius; G VIII, 37. p. d. omnibus copiis triplici instructa acie (Caesar) ad Ilerdam proficiscitur; C I, 41. p. d. omnem exercitum intra fossam continet; C I, 42. p. d. Petreius cum paucis equitibus occulte ad exploranda loca proficiscitur; C I, 66. p. d. duces adversariorum perturbati ... de reliquis rebus consultabant; C I, 73. hoc idem p. d. a prima luce faciunt; C. I, 81. p. d. munitiones institutas Caesar parat perficere; C I, 83. temptaverunt hoc idem Massilienses p. d.; C II, 14. postero .. die exercitum Uticam ducit; C II, 26. qua opinione adductus Varus p. d. mane legiones ex castris educit; C II, 27. postero .. die productos eodem loco ... in acie collocat; C II, 33. p. d. Curio obsidere Uticam et vallo circummunire instituit; C II, 36. quarum cohortium milites p. d. ante oppidum Iuba conspicatus; C II, 44. quo cum esset p. d. ventum; C III, 19, b. p. d. mane copias ante frontem castrorum instruit; C III, 37, a. suspicatus fore, ut p. d. .. invitus dimicare cogeretur; C III, 37, b. (Caesar) p. d. omnibus copiis ... Dyrrhachium profectus est; C III, 41. p. d. castra movit; C III, 41. p. d. .. similiter praemissis prima nocte impedimentis; C III, 77. eum (pontem) p. d. simili ratione aggreditur; A 19.

p. d. castellum ... Caesar aggressus omnibus copiis expugnat; A 30, a. Dumitius p. d. propius Nicopolim accessit; A 37. (Cassius) p. d. Segoviam ad flumen Siciliense venit; A 57, b. p. d. cum expeditis equitibus ipse (Caesar) proficiscitur; A 77. ut p. die, quam misisset litteras nuntiumque, classem exercitumque morari diceret; Af 26, b. p. d. ex legionibus his ... milites legiunarii ... in castra Caesaris perfugerunt; Af 35, b. Caesar p. d. ex omnibus praesidiis cohortes deduxit; Af 41. p. d. propius eorum aciem instituit exporrigere munitiunes; Af 42. p. d. universas suas regiasque copias ... instruxit; Af 48. Caesar ... p. d. de suggestu ... „maxime vellem", inquit ..; Af 54, a. p. d. universas omnium copias de castris omnibus educunt; Af 58. p. d. Caesar cum partem equitatus sui Leptim misisset; Af 61, b. p. d. productis universis copiis; Af 75. p. d. Iuba Numidas eos ... in cruce omnes suffixit; Af 66. postero .. die castra movet; A. 75. p. d. (Caesar) ad oppidum Thisdram pervenit; Af 76. p. d. divina re facta contione advocata; Af 86. p. d. (Caesar) mane in oppidom introiit; Af 90. ipse (Caesar) p. d. Utica egressus; Af 92. p. d. equites nostri longius ad Cordubam versus prosecuti sunt eos; H 11. p. d. ex legione vernacula milites sunt capti ... II; H 12. qua spe nonnulli ... p. d. ad murum opus facere coeperunt; H 13, a. p. d. Pompeius ex castris suis brachium coepit ad flumen Salsum; H 13, a. viros .. aliquos ceperunt, qui p. d. sunt interfecti; H 16, b. ita p. d. Tollius legatus cum Catone Lusitano venit; H 17. p. d. equites cum levi armatura ex adversariorum castris ad nos transfugerunt; H 21. p. d. ad Soricam utrorumque convenere copiae; H 24. V primis diebus ... de imperio Caesaris ... gravissime ... decernitur; C 1, 5. Caesar primis diebus castra magnis operibus munire ... instituit; C 1, 18. quo essent eae (naves) delatae, primis diebus ignorabant; C III, 30, a. primis diebus, ut videbatur, libenter auditus (Clodius); C III, 57. proximo die instituto suo Caesar ... copias suas eduxit; G I, 50. proximis diebus habetur extra urbem senatus; C I, 6, a. proximo die ... universas ad aquam copias edocunt; C I, 81. ipse (Caesar) se recipit die XXXX Bibracte; G VIII, 4. haec acta diebus XL, quibus in conspectum adversariorum venerit Caesar; C II, 32, h. in fines Lingonum die quarto pervenerunt; G 1, 26. Pompeius ... quarto die finem sequendi fecit; C III, 77. naves ... quarto die in portum ad Ruspinam ... pervenerunt; Af 34. Caesar ... inde die quarto egressus; Af 76. quarto die navigationis ... ad terram applicant; H 37. quibus (diebus) materia coepta erat comportari; G IV, 18. quo die proelium secundum Caesar fecisset; C III, 105. quo die (oppidum) est aggressus; A 26. quo die ad oppidum capiendum accederent; H 13, a. quo die equestre proelium factum esset; H 18, a. f. eodem; C I, 18. III, 80, h. paucis; G III, 23. quadraginta. quindecim. I. instat. III. dies. † qua die facultatem et angustias carra complura ... retraxit; H 6. f. II, 1. dico; G 1, 6. praetereo. diebus .. circiter quindecim ad fines Belgarum pervenit; G II, 2. diebus circiter XV, quibus in hiberna ventum est; G V, 26. quinque: f. primis; C I, 5. Volusenus ... quinto die ad Caesarem revertitur; G IV, 21. reliquis deinceps diebus Caesar silvas caedere instituit; G III, 29. hoc idem reliquis deinceps fit diebus; G V, 40. reliquis .. diebus turres ... facere coeperunt; G V, 42. reliquis diebus oppidum vallo castellisque circumvenire instituit; C I, 18. Pompeius ... reliquis diebus turres exstruxit; C III, 54. reliquis (diebus) ad colluquium nun admittitur; C III, 57. hoc idem reliquis fecit diebus; C III, 77. ab Ocelu ... in fines Vocontiorum ... die septimo pervenit; G 1, 10. septimo die ... ab exploratoribus certior factus est Ariovisti copias ... abesse; G I, 41. septimo oppugnationis die maximo coorto vento; G V, 43. de sua salute septimo die (tribuni) cogitare coguntur; C I, 5. f. III. numerus. sequenti: f. I. sequitur. quae iudicia ... singulis diebus erant perfecta; C III, 1. quod superioribus diebus acciderat; G IV, 35. qui (collis) superioribus diebus vix prae multitudine cerni poterat; G VII, 44. refecto ponte, quem superioribus diebus hostes resciderant; G VII, 58. nostri ut superioribus diebus ... ad munitiones accedunt; G VII, 81. cum ... umnia trepidantius timidiusque ageret, quam superioribus diebus consuesset; C I, 19. quod ea, quae citra flumen fuerant, superiuribus diebus consumpserat; C 1, 40, a. quod ..., reliqui si qoid fuerat (frumenti), Caesar superioribus diebus consumpserat; C I, 48, b. cum duabus legionibus, quas superiuribus diebus traduxerant; C I, 63. has (naves) superiuribus diebus refecerat; C II, 5. quo (loco Curio) superiorihus diebus constiterat; C II, 33. quo in loco superioribus fere diebus nostri pabulari consuerant; C III, 37, b. quod ... superioribus diebus praedae loco Parthinos habuerat; C III, 42. hoc .. superioribos diebos timens Caesar, ne navibus nostri circumvenirentur; C III, 63, a. superioribus diebus nona Caesaris legio ... castra eu loco posuit; C III, 66. in consilio superioribus diebus dixerat ..; C III, 86. haec superioribus diebus saepenumero Caesar suis exposuerat; A 16. tertio die a quodam milite (tragula) conspicitur; G V, 48. tertio die missis ex oppido legatis; G VII, 11, a. tertio die ad flumen Elaver pontes reficit; G VII, 53. tertio die Caesar vallo castra communit; C I, 42. tertio die magna iam pars operis Caesaris processerat; C I, 82. tertio die prima luce exercitum vado traducit; C III, 37, a. Caesar ... tertio die in Macedoniam ad Pompeium pervenit; C III, 41. XXX: f. 3, a. cum id, quod ipsi diebus XX aegerrime confecerant, ... illom uno die fecisse intellegerent; G I, 13. diebus XXV aggerem ... exstruxerunt; G VII, 24. uno die amplius XX urbes Biturigum incenduntur; G VII, 15. (tempestas) pontis .. ambo ... ono die interrupit; C I, 48, a. ita uno die VI proeliis factis; C III, 53. f. viginti.

2. Präpositionen: a: quibus (navibus) effectis armatisque diebus XXX, a qua die materia caesa est; C 1, 36.

ad: qoae omnia ab his diligenter ad diem facta sunt; G II, 5. eos .. (obsides) ad certam diem adduci iubet; G V, 1. iis (obsidibus) ad diem addoctis; G V, 1. quam ad diem ei legioni ... deberi frumentum sciebat; G VI, 33. ad eum diem revertantur; G VI, 33. quod ad diem non venerunt; G VII, 77, c. edictum .. praemittit, ad quam diem magistratus ... sibi esse praesto Cordubae vellet; C II, 19. non (fuit) civis Romanus paulo notior, quin ad diem conveniret; C II, 19. f. 1. appetit.

ante: f. post; Af 19, b. — **ante**, A, 11. diem (14 St.) S. 79, a.

ex: quibus (diebus) haberi senatus potuit, qua ex die consulatum iniit Lentulus; C 1, 5. ex quo die oppidum Ategua esset captum; H 22, b. f. 1. G I, 48. — II, 1. dico; G I, 42. — II, 3.

in: in dies hostium numerum augeri; G III, 23. quanto erat in dies gravior ... oppugnatio; G V, 45. cum maiore in dies contemptione Indutiomarus ad castra accederet; G V, 58. huius (imperatoris) ex contrario dignitas incommodo accepto in dies augebatur; G VII, 30. In-

commoda in dies augebantur; C I, 52. quae res in dies confirmatiorem eius (Caesaris) exercitum efficiebat; C III, 84. in dies .. naves longae adangeri; Af 1. vgl. II, 3. — quod Caesar ... in tertio quartoque die procedendo ... castra communiebat; Af 47.

per: per eos dies proelium secundum equestre fecit; C III, 84. item Trallibus in templo Victoriae ... palma per eos dies .. exstitisse ostendebatur; C III, 105.

post: post diem tertium ad Caesarem reversuros; G IV, 9. post diem quartum, quam est in Britanniam ventum; G IV, 28. discedens post diem septimum sese reversurum confirmat; G VI, 33. post diem tertium (Vatinius) contendit in insulam Issam; A 47. (Caesar) post diem quartum ... in conspectum Africae venit; Af 2. his copiis II d. Non. Ian. post diem VI, quam Africam attigit, ... est decertatum; Af 19, b. audiebat enim Scipionem post diem tertium eius diei, quo proelium factum erat, appropinquare; Af 20, a. (adolescentes) custodibus sunt traditi et post diem tertium interfecti; Af 28. post diem tertium productas accuratius suas copias sicut instruxerat; Af 73. post diem tertium (Caesar) Caralis in Sardiniam pervenit; Af 98.

V. Lücke: † multis iterante diebus coniectis || itineribus nocte dieque confectis, al. || cum ceteris festinationem bellum conficiendum; H 2.

differo, aufschieben, verbreiten, sich unterscheiden, verschieden sein: I. alqs: hi omnes lingua, institutis, legibus inter se differunt; G I, 1. neque multum a Gallica differunt consuetudine; G V, 14. in reliquis vitae institutis hoc fere ab reliquis differunt, quod ..; G VI, 18. Germani multum ab hac consuetudine differunt; G VI, 21.

amplitudo, al.: amplitudo cornuum et figura et species multum a nostrorum boum cornibus differt; G VI, 28.

aquae: degustando, quantum inter se differrent aquae, cognoscebant; A 6.

civitas: (Treverorum) civitas ... cultu et feritate non multum a Germanis differebat; G VIII 25.

genera: ex quibus quae (genera ferarum) maxime differant ab ceteris, ... haec sunt; G VI, 25.

nationes: quo differant hae nationes inter sese; G VI, 11.

II. alqd: neque ... firmum esse posse, si in aliud tempus differretur; C I, 86.

ignem: hae (casae) celeriter ignem comprehenderunt et venti magnitudine in omnem locum castrorum distulerunt; G V, 43. hunc (ignem) sic distulit ventus, uti ..; C II, 14.

iter: differendum est .. iter in praesentia nobis; C III, 85.

rem: rem in posterum diem distulerunt; C I, 65. rem totam distulit; C III, 60. ut in Caesaris adventum res integra differretur; A 35.

differtus, voll: erat ... provincia differta praefectis atque exactoribus; C III, 32, b.

difficilis, schwer, schwierig, beschwerlich, ungünstig: alqd: non fuisse difficile cavere; G I, 14. quae facilia ex difficillimis animi magnitudo redegerat; G II, 27. quo defendente nullo tamen armatis ascendere esset difficile; G VIII, 33. erat difficile eodem tempore rapidissimo flumine opera perficere et tela vitare; C I, 50. quod tamen sibi difficile non sit; C I, 85, c. bellum duci non difficile existimabat; C II, 18, b. postquam id difficilius visum est; C III, 60, id .. difficile non est; C III, 86. non quod minore numero militum consequi difficile factu putaret; A 30, a. sibi difficile factu esse intellexit ... oppugnare; Af 42. quod difficile erat factu, ut eam turrem ... qua incenderet; H 18, b.

accessus: oppidi ... difficilis ad oppugnandum erat accessus; Af 5.

aditus: quae (urbs) posita in altissimo monte omnis aditus difficiles habebat; G VII, 36. adita ad castra difficili et angusto; C II, 25, a. ut (oppidorum magna pars) simul aditus ascensusque habeat difficiles; H 8.

ascensus: erat vallis inter duas acies ... difficili et arduo ascensu; C II, 34, a. [. aditus; H 8.

descensus: erat .. oppidanis difficilis et praeruptus eo descensus; G VIII, 40.

iter: unum (iter erat) per Sequanos, angustum et difficile; G I, 6. qui (milites) brumalibus diebus itineribus difficillimis permanserant in labore; G VIII, 4. a milibus passuum V itinera difficilia atque angusta excipiebant; C I, 65. difficili angustoque itinere Dyrrhachium profectus est; C III, 41.

oppugnatio: huius quoque spatii pars ... longam et difficilem habet oppugnationem; C II, 1. ulterioris Hispaniae regio ... † inopem difficilemque habet oppugnationem; H 8.

opus: magnum ac difficile opus aggreditur; A 6.

palus: hunc (collem) ... palus difficilis atque impedita cingebat; G VII, 19.

res: rem difficillimam suscepi; G VIII, pr. a. quod victoria facilis ex difficillimis rebus acciderat; A 77.

ripae: rivus difficilibus ripis subiectus castris Scipionis; C III, 37, b.

tempestates: difficilioribus usi tempestatibus; C III, 15.

tempus: tempore anni difficillimo; G VIII, 6. tempus erat .. difficillimum; C I, 48, b. hiberno tempore anni ac difficili; A 43.

transitus: erat inter Labienum atque hostem difficili transitu flumen; G VI, 7, a.

valles: (Caesari) erant transcendendae valles maximae ac difficillimae; C I, 68.

difficultas, Schwierigkeit, Beschwerlichkeit, Verlegenheit: I. est: erant hae difficultates belli gerendi, quas supra ostendimus; G III, 10. quod ... summa .. erat vasto atque aperto mari ... difficultas navigandi; G III, 12. erat ob has causas summa difficultas, quod ..; G IV, 24. erat accessus loci difficultas || difficillimus ||; H 38.

impedit: viarum .. difficultas impediebat; G VII, 56.

tardat: quae transeundi difficultas celeritatem insequendi tardare posset; G VIII, 14, b. exercitum Caesaris viarum difficultates tardabant; C I, 70.

II, 1. affero: [. **affero**, II. difficultatem (3 St.) S. 54, b.

animadverto: quod Pompeius ... animadvertebat loci difficultatem; H 9.

cognosco: qua difficultate eorum (oppidanorum) cognita; G VIII, 40. cognitis Caesaris difficultatibus; A 25.

fero: quas .. difficultates patienter atque aequo animo ferebant; C III, 15.

habeo: magnam .. moram et difficultatem ascensum in naves habere; A 8. quid transitus fluminis viti difficultatisque haberet; A 60.

obicio: tantis subito difficultatibus obiectis; G VII, 59.

ostendo: [. I. est; G III, 10.

perpetior: praestare visum est tamen omnis difficultates perpeti; G VII, 10.

propono: etsi summa difficultas faciendi pontis proponebatur; G IV, 17, a. fortasse ... diffi-

cultates auctionandi proponere etiam mediocris est animi; C III, 20.

vinco: non deterrentur .. milites ... labore ... vincere difficultates; G VIII, 41. virtute vicit ... difficultates .. et hiemis et subitae praeparationis; A 44, a.

2. sum: his difficultatibus duae res erant subsidio, scientia atque usus militum; G II, 20.

3. sum in: erat in magnis Caesaris difficultatibus res, ne ... flumine impediretur; G VII, 35. erat res in magna difficultate; C III, 15.

III. alqd: ſ. II, 1. habeo.

excusatio: cum cotidiana mea recusatio non difficultatis excusationem ... videretur .. habere; G VIII, pr. a.

IV, 1. affici: magna difficultate afficiebatur, qua ratione ad exercitum pervenire posset; G VII, 6. summa difficultate rei frumentariae affecto exercitu; G VII, 17, a.

claudere: quibus difficultatibus locorum Romanos claudere voluerant, iis ipsi (hostes) tenebantur; G VIII, 19, b.

cogi: magnis .. difficultatibus coactus (Gabinius) ... ut necesse erat bellum gerebat; A 43.

deminui: (legionem) multis .. militibus .. difficultate itinerum ac navigationum ... adeo deminutam, ut ..; A 69.

opprimi: oppressi Carnutes hiemis difficultate; G VIII, 5.

premi: summa .. ibi difficultate rerum omnium pressus (Gabinius) paucis mensibus morbo periit; A 43.

teneri: ſ. claudere.

2. in: ut in eiusmodi difficultatibus, quantum diligentia provideri poterat, providebatur; G VI, 34, b. ut in tanta loci difficultate ad subsidium mittendum se committeret; H 9.

propter: nec tamen multum profici propter locorum difficultatem; A 31. neque tamen confligitur propter locorum difficultates; A 60. propter loci difficultatem neque equo neque vehiculo saluti suae praesidium parare poterat; H 39.

difficulter, ſchwer, kaum: confio: postquam id difficilius confieri animadvertit; G VII, 58.

dissimulo: qui difficulter odia dissimulabant; A 48.

fio: ut equites, etsi difficulter atque aegre fiebat, possent tamen atque auderent flumen transire; C I, 62.

diffido, mißtrauen, kein Vertrauen haben: I. acc. c. inf.: Cicero ... septimo die diffidens de numero dierum Caesarem fidem servaturum; G VI, 36.

II. alicui: Pompeius ... aliis quoque diffisus acie excessit; C III, 94. ſ. copiis.

copiis: equites Curioniani diffisi Scipioni eiusque copiis; Af 52.

loco: Pompeiani, quod is mons erat sine aqua, diffisi ei loco; C III, 97.

rei: si quicquam ab his praesidii sperent, qui suis rebus diffidant; G V, 41. M. Varro ... diffidens Pompeianis rebus amicissime de Caesare loquebatur; C II, 17. summae rei diffidens et tamen eventum exspectans; C III, 94.

saluti: hic (Baculus) diffisus suae atque omnium saluti; G VI, 38.

victoriae: quod victoriae suorum diffideret; Al 31, c. ut prope nostri diffiderent victoriae; H 31, a.

voluntati: diffisus municipii voluntati Thermus cohortes ex urbe reducit; C I, 12.

diffugio, entfliehen, flüchten: I. consilium: non tam pugnandi quam diffugiendi fuit utrorumque consilium; G VIII, 23.

II. alqs: nonnullos ex oppidis demigrare, ex agris diffugere ad praesens imperium evitandum; G VIII, 24. Numidae Gaetulique diffugere cotidie ex castris Scipionis ... non intermittunt; Af 32.

frumentarii: ii (frumentarii) repentino malo perterriti diffugiunt ad sua praesidia; G VIII, 35.

milites: ex legionibus IV et VI Scipionis milites diffugere .. in castra Caesaris; A 52.

diffundo, ausbreiten: ab eius (cornus) summo sicut palmae ramique late diffunduntur; G VI, 26.

digitus, Finger, Zoll: 1. crassitudo: transtra ... confixa clavis ferreis digiti pollicis crassitudine; G III, 13, a.

II, 1. acc.: ad extremum musculi tectum trabesque extremas quadratas regulas IV patentis digitos defigunt; C II, 10.

2. abl.: ita ut (stipites) non amplius digitis quattuor ex terra eminerent; G VII, 73, b.

dignitas, Würde, Ansehen, Ehre, Rang, Bedeutung: I. est: in quibus aliquid consilii aut dignitatis fuit; G III, 16. sibi semper primam reipublicae fuisse dignitatem vitaque potiorem; C I, 9, a. quae (dignitas) est per gentes clarissima notissimaque; Af 22.

patitur: neque suam pati dignitatem, ut ..; G VI, 8, a. tantum apud me dignitas potest; G VII, 77, b.

II, 1. amplifico: reliquis rebus eorum (Haeduorum) gratia dignitateque amplificata; G VI, 12, b.

antecedo: ut ... omnium temporum dignitatem et gratiam (Haedui) antecessisse viderentur; G VII, 54.

augeo: huius (imperatoris) ex contrario dignitas incommodo accepto in dies augebatur; G VII, 30.

concilio: quibus ex rebus sibi eam dignitatem ... conciliavit; Af 22.

defendo: cum Caesaris causam dignitatemque defendendam suscepisset; G VIII, 52. hortatur, ... ut eius (imperatoris) existimationem dignitatemque ab inimicis defendant; C I, 7, b.

habeo: fugae .. nullum esse consilium ... iis, qui primam dignitatem haberent; A 8.

iacto: cum ... Domitius urbanam gratiam dignitatemque iactaret; C III, 83.

oppono: ut contra Q. Cassium ... aeque potentem opponeret dignitatem; A 58.

pario: neque tam excellenti maiorum dignitate parta; Af 22.

quaero: qui (Marcellos) sibi omnem dignitatem ex Caesaris invidia quaerebat; G VIII, 53.

recupero: quo (proelio) confecto et ille (imperator) suam dignitatem et nos nostram libertatem recuperabimus; C III, 91. nec sibi quicquam fore antiquius quam dignitatem populi Romani ... reciperare; A 36.

spolio: qui (consules) omnem honorem et dignitatem Caesaris spoliarent; G VIII, 50.

suscipio: ſ. defendo.

tribuo: quod tantum civitati Haeduae dignitatis tribuebat; G V, 7.

2. sum: navibus transire ... neque suae neque populi Romani dignitatis esse statuebat; G V, 17, a. proximum suae dignitatis esse ducebat, adeo fines eius vastare ..; G VIII, 24.

3. concedo: se concedere id factum ... dignitati aetatique hominis; A 68.

faveo: cuius (Pompei Caesar) ipse bonori et dignitati semper faverit; C I, 7, a.
4. spolio: (Romanos) et usu rerum necessariarum et dignitate spoliatum iri; G VII, 66, b.
sum: quae (civitates) maiore sunt dignitate; A 65, b.
utor: ut tuo consilio, gratia, dignitate ... uti possim; F 14.
5. depugno pro: pro cuius (imperatoris) dignitate victoriaque amplius † XXXVI annis depugnavi; Af 45
mereor de: te ... bene de nomine ac dignitate populi Romani meritum esse; F 6.
perduco ad: quem (Viridomarum) Caesar ... ex humili loco ad summam dignitatem perduxerat; G VII, 39.
pertineo ad: cum ... pertinere ... ad dignitatem ... suam iudicaret nullam calamitatem socios ... accipere; G VIII, 6. ad imperii nostri dignitatem ... pertinere existimabat ... eos esse tutos; A 33.
restituo in: ut tribunos plebis ... in suam dignitatem restitueret; C I, 22.
III. praeditus: tu .. et patris nobilitate et dignitate et per te ipse satis animi magnitudine ... praeditus; Af 22.
IV. alqs: Mithridates, .. magnae ... fidei dignitatisque in amicitia Caesaris; A 26.
alqd: f. I. est; G III, 16. — II, 1. tribuo. — 2. sum; G VIII, 24.
homo: Scapulam, maximae dignitatis et gratiae provincialem hominem; A 55.
iactura: in quo iacturam dignitatis atque honoris ipse (Caesar) facturus esset; C I, 32, a.
locus: ut ... secundum locum dignitatis Remi obtinerent; G VI, 12, b.
V, 1. augeri: ut socios atque amicos ... gratia, dignitate, honore auctiores velit esse; G I, 43.
ex aequari: quod neminem dignitate secum exaequari volebat; C I, 4.
excellere: si qui ex reliquis excellit dignitate, succedit; G V, 13, b.
praestans: superbius .. factum ... in Scipionem, hominem illa familia, dignitate, honoribus praestantem; Af 57.
2. cum: ne per eam provinciam minore cum dignitate iter faceret; A 64.
pro: Caesarem quoque pro sua dignitate debere ... iracundiam suam reipublicae dimittere; C I, 8.

dignus, wert, angemessen: alqd: quod dignum memoria visum praetereundum non existimavimus; G VII, 25.
fructus: dignum (Caesar) adveniens fructum virtutis ... tulit; A 32.

digredior, sich entfernen, weggehen: alqs: Libo a colloquio Caninii digressus ad Pompeium proficiscitur; C I, 26, b. hi (Albici) modo digressi a Massiliensibus; C I, 57. interim Caesar a mari non digredi; Af 7. (Caesar) statim inde digressus Af 36.

diiudico, entscheiden: I. ind. Frage: ut ... neque diiudicari posset, uter utri virtute anteferendus videretur; G V, 44, b.
II. fortunam: diiudicata iam belli fortuna; C II, 32, b.

diligens, wachsam, umsichtig: alqs: nonnulli (sermones) etiam ab iis, qui diligentiores videri volebant, fingebantur; C II, 29. neque pro cauto ac diligente se castris continuit; F 13.
consilia: non ... acerrimis consiliis plus quam etiam inertissimis, dum modo diligentibus, consequentur; F 26.

diligenter, sorgfältig, gewissenhaft, genau: administro: cohortatus, ut ea, quae imperasset, diligenter industrieque administrarent; G VII, 60.
cognosco: qui diligentius eam rem cognoscere volunt; G VI, 13, b.
conservo: quos Caesar diligentissime conservavit; G II, 28. quo diligentius in reliquum tempus a barbaris ius legatorum conservaretur; G III, 16. quibus (Metropolitis) diligentissime conservatis; C III, 81.
constituo: omnibus rebus diligentissime constitutis; Af 88, a.
defendo: defendite (castra) diligenter; C III, 94.
demigro: esse undique diligenter demigratum; G VIII, 7.
dispono: custodiis .. diligentius dispositis; C III, 8.
exploro: nostri .. detrimento admonentur diligentius exploratis locis stationes disponere; G VIII, 12.
facio: quae omnia ab his diligenter ad diem facta sunt; G II, 5. iter caute diligenterque faciat; G V, 49.
munio: Caesar interim castra munire diligentius; Af 20, a.
observo: quo praecepto ab iis diligentissime observato; G V, 35.
provideo: cui rei parum diligenter ab iis erat provisum; G III, 18.
tueor: hos illi (Remi) diligenter tuebantur; G VI, 12, b.

diligentia, Sorgfalt, Umsicht, Achtsamkeit: I. abest: huic (Didio) etsi non aberat diligentia ad naves tuendas, tamen ..; H 40, a.
patitur: quem (Octavium) .. diutius in rebus secundis ... diligentia ... Cornificii ... versari passa non est; A 43.
II, 1. adhibeo: non mediocrem sibi diligentiam adhibendam intellegebat; G III, 20. hac adhibita diligentia; C III, 98. ut diligentia adhibita perquirerent, qui essent suarum partium ... fautores; H 20.
animadverto: custodiarum varia diligentia animadversa; C III, 61.
minuo: cum ... iam consuetudine diligentia minueretur; G VIII, 12.
praesto: tempestate impediti vigiles non poterant diligentiam praestare; H III, b.
praetereo: diligentiam quidem nostram ... cur praeteream? C II, 32, c.
remitto: ut praesidio litterarum diligentiam in perdiscendo ac memoriam remittant; G VI, 14. ut re confecta omnes curam et diligentiam remittunt; C II, 13.
requiro: magnam .. res diligentiam requirebat ... in singulis militibus conservandis; G VI, 34, a.
2. addo: summae diligentiae summam imperii severitatem addit; G VII, 4, b.
3. despero de: cur de sua virtute aut de ipsius diligentia desperarent? G I, 40, a.
pono in: id ne accidat, positum in eius diligentia atque auctoritate; G VII, 32.
III. praeditus: tu ... satis animi magnitudine diligentiaque praeditus; Af 22.
IV. homo: quod homo tantae prudentiae ac diligentiae scire potuisset, quis ... teneret; A 68.
V, 1. adiungere: quae ab reliquis Gallis civitates dissentirent, has sua diligentia adiunctarum; G VII, 29.

administrare: reliqua pari diligentia administrat; A 4.

conficere: quas (copiae) celeriter ... sua diligentia confecerat; A 26.

conquiri: Caesar ... summa diligentia (milites) conquiri et remitti iubet; C I, 77.

continere: tanta diligentia omnes suos custodiis intra castra continuit, ut ..; G V, 58.

defendere: hanc (aquilam) ... vivus multos per annos magna diligentia defendi; C III, 64. Q. Cornificius ... diligentia sua ... (provinciam) et recepit et defendit; A 42, a.

muniri: non eadem esse diligentia ab decumana porta castra munita; G III, 25.

provideri: quantum diligentia provideri poterat; G VI, 34, b.

recipere: f. defendere — remitti: f. conquiri.

teneri: quod tanta diligentia omnia litora a Pompeianis tenebantur; C III, 42.

zum Satz: illi ... ubi diligentia nostrorum nihil his rebus profici posse intellexerunt; G III, 21.

2. cum: Cicero, qui ... cum summa diligentia milites in castris continuisset; G VI, 36. Allobroges ... magna cum cura et diligentia suos fines tuentur; G VII, 65.

diligo, lieben: alqm: quod ... quae (civitates) in amicitia manserant magnis affectae beneficiis eum (Pompeium) diligebant; C I, 61.

clientes: quos (servos et clientes) ab iis dilectos esse constabat; G VI, 19.

diluo, aufweichen: ne canalibus aqua immissa lateres diluere posset; C II, 10.

dimetior, abmessen: opus: legiones sex ... opere dimenso castra munire coeperunt; G II, 19.

tigna: tigna ... dimensa ad altitudinem fluminis; G IV, 17, a.

dimicatio, Kampf: I. est: non tantum bellum ipsum ac dimicationem ... felicem fuisse; A 32.

II, 1. aequo: dimicatione aequata longe superiores virtute rem feliciter gerebant; A 46.

affero: longe maximam ea res attulit dimicationem; C III, 111.

conficio: sine quo (Euphranore) nulla umquam dimicatio maritima, nulla etiam parum feliciter confecta erat; A 25, b.

recuso: cum subsequentibus legionibus nullam dimicationem recusarent; G VIII, 18.

2. committo: Vatinius ... fortunae || fortuitae dimicationi, al. || rem committere noluit; A 46.

3. contineo, deterreo a: ut (milites) magis deterrendi et continendi a periculosissimis essent dimicationibus; A 22.

III. fructus: omnium superiorum dimicationum fructum in eo die ... consistere; G VII, 86.

periculum: ut ab incendio restinguendo dimicationis periculo deterreant Romanos; G VIII, 42.

IV. in: qui (Rhodii) cum in omnibus dimicationibus ... virtute praestitissent, tum ..; A 11.

sine: neque oppugnari castra eorum (hostium) sine dimicatione perniciosa ... posse; G VIII, 11. quam (poenam) si sine dimicatione inferre integris posset; G VIII, 21.

dimico, kämpfen: I. **unpersönlich: 1. substantivisch:** a. confero ad: cum ad dimicandum in planiciem se contulissent; H 25, b.

confirmo ad: Caesar .. suos ... ad dimicandum animo confirmat; G V, 49.

congredior ad: cum eques ad dimicandum [dimisso equo] cum pedite congreditur; H 15.

descendo ad: ut potius ad dimicandum descenderent; H 18, b. ut (Pompeius) ad dimicandum descenderet; H 24. nostro commeatu privati necessario ad dimicandum descendent; H 26.

elicio ad: si forte hostes trium legionum numero posset elicere ad dimicandum; G VIII, 8.

impello ad: ne is multitudinis studio ad dimicandum impelleretur; G VII, 20, b.

invito ad: propter hostium castra (Caesar) praetergressus aequo loco invitat ad dimicandum; Af 73. postquam satis diuque adversarios ab se ad dimicandum invitatos supersedere pugnae animadvertit; Af 75.

offero ad: constituisse .. Bellovacos ... offerre se ad dimicandum; G VIII, 7.

paro ad: hostium .. (fuit) tam paratus ad dimicandum animus, ut ..; G II, 21. ut ... paratos prope aequo Marte ad dimicandum existimaret; G VII, 19. animo simus ad dimicandum parati; C III, 85. (Caesar) se ad dimicandum parabat; A 13. arbitratus Scipionem ad dimicandum paratum ad se certo animo venire; Af 41. † ut consueti insequi || insequi; || existimare posses paratissimos esse ad dimicandum; H 25, a.

procedo ad: sic utrimque acie instructa processum est ad dimicandum; A 39. quo ex portu classis Octavi ad dimicandum processerat; A 47. quin media planicie in aequum ad dimicandum adversarii procederent; H 29, a. nostri ad dimicandum procedunt; H 29, b.

b. aequus ad: locum se aequum ad dimicandum dedisse; C III, 73, b. qua facillimum accessum et aequissimum ad dimicandum nostris videbat; A 38.

firmus ad: quas (cohortes) minime firmas ad dimicandum esse existimabat; C VII, 60.

c, α. consilium: inito consilio dimicandi; A 74.

facultas: Labienus ... sperans temeritate eorum fore aliquam dimicandi facultatem; G VI, 7, a.

necessitas: si qua esset imposita dimicandi necessitas; C III, 77. Scipio interim ... ad necessitatem adductus dimicandi; Af 79.

occasio: sive aequo loco dimicandi detur occasio; C II, 33. in itinere ut aliquam occasionem dimicandi nancisceretur; C III, 85.

potestas: quoniam fieret dimicandi potestas; C III, 86.

β. voluntas ad: quidnam Pompeius propositi aut voluntatis ad dimicandum haberet; C III, 84.

2. **verbal:** cum sub oculis omnium ac pro castris dimicaretur; G V, 16. erat magni periculi res tantulis copiis iniquo loco dimicare; G V, 49. quod proelio dimicandum non existimarit; G VI, 31. neque dimicari sine se voluerat; G VIII, 12, cum aliquamdiu summa contentione dimicaretur; G VIII, 29. ubi cognovit per Afranium stare, quo minus proelio dimicaretur; C I, 41. illos etiam iniquo loco dimicandum putare; C II, 31, a. si ancipiti proelio dimicaretur; C III, 63, a. non ad haec addebant ... non proelio dimicatum; C III, 72. ut non iniquo loco posse dimicari videretur; C III, 85. ut eis (copiis) extra oppidum, si esset dimicandum, confideret; C III, 109. quod forsitan ante id tempus acciderit numquam, quin dimicaretur; Af 61, a.

II. **persönlich:** alqs: etsi ... se tuto dimicaturos existimabant; G III, 24. cum proelio dimicare constituerant; G VI, 17. qui (Romani) dimicare non ausi turpiter se in castra receperint; G VII, 20, b. ne (Vercingetorix) contra suam voluntatem dimicare cogeretur; G VII, 35. ut prius, quam essent maiores eo coactae copiae, dimica-

ret; G VII, 56. neque (se) fortunam temptaturum aut in acie dimicaturum; G VII, 64. etsi dimicare optaverat; G VIII, 9. cum dimicare non recusarent; G VIII, 15. tanta .. inter eos dissensio exsistit, ut manum conserere atque armis dimicare conentur; C I, 20. eisdem de causis, ... quo minus dimicare vellet, (Caesar) movebatur; C I, 82. non minore animo ac fiducia, quam ante dimicaverant, naves conscendunt; C II, 4. suspicatus fore, ut postero die .. invitus dimicare cogeretur; C III, 37, b. illum (Pompeium) a Caesare obsideri neque audere proelio dimicare; C III, 43. etsi prohibere Pompeius totis copiis et dimicare non constituerat; C III, 44, b. qui ante dimicare timuissent; C III, 73, b. nen dimicare invitus cogeretur; C III, 112, c. qui (Caesar) duabus de causis eo die dimicare nolebat; A 10. ne prius dimicare cogaris, quam reliquam classem potueris explicare; A 15. ne navibus in flumine dimicaret; A 28. ut vel classe dimicare posset; A 42, b. (Gabinius) adeo .. est a barbaris contemptus, ut ... in agmine dimicare sit coactus; A 43. quibus (temporibus) Caesar ... Alexandriae .. cum periculo magno tum etiam maiore periculi fama dimicabat; A 48. existimabat .. se acie instructa cum pedestribus copiis dimicaturum; Af 13. Caesar ... paulisper commoratus, si forte vellent classe dimicare; Af 63.

duces: duces utrique ... equestribus proeliis inter se cotidie dimicabant; Af 61, b.

equites: equites magno cum periculo proelio dimicare; G V, 16. equites barbari levisque armaturae proeliis minutis comminus dimicabant; Af 51.

homines: qui (homines) per virtutem, non per dolum dimicare consuerunt; Af 73.

hostis: voluit etiam experiri ... haberetne (hostis) in animo dimicare; Af 51.

legatus: quod cum tanta multitudine hostium ... nisi aequo loco legato dimicandum non existimabat; G III, 17.

legiones: se absente in itinere (legiones) proelio dimicaturas intellegebat; G VII, 6.

tirones: qui (tirones) numquam in acie dimicassent; Af 81.

dimidiatus, halb: tu quoque, tu in summis, o dimidiate Menander, poneris; F 23.

dimidius, halb: A. pars: Catuvolcus, rex dimidiae partis Eburonum, se exanimavit; G VI, 31. prope dimidia parte operis a Caesare effecta; C I, 27. cum dimidiae parti (classis) praeesset P. Sulpicius praetor, ... dimidiae M. Pomponius; C III, 101, a. sic enim praedicant, partem esse Alexandriae dimidiam Africae; A 14.

B. minor: qua ex parte est Hibernia, dimidio minor, ut aestimatur, quam Britannia; G V, 13.

dimitto, entsenden, umherschicken, entlassen, aufgeben, verzichten, verlieren: I. alqs: magno coacto numero ex finitimis civitatibus in omnes partes dimittit; G VI, 43. dimisit .. circum omnes propinquas provincias; C III, 112, b.

II. alqm: bis mandatis eum ab se dimittit; G II, 5. bis datis mandatis eos ab se dimisit; G VII, 54. duces Bellovacorum ... noctu dimittunt eos, quos ..; G VIII, 14, a. Pupium dimittit; C I, 13. milites ab eo (Lentulo Spinthere) accipit, ipsum dimittit; C I, 15, b. eos, qui venerant, collaudat atque in oppidum dimittit; C I, 21. quem (Vibullium Rufum) paucis ante diebus Corfinio captum ipse (Caesar) dimiserat; C I, 34. res huc deducitur, ut ei, qui habeant ... possessionem in Hispania, statim, reliqui ad Varum flumen dimittantur; C I, 86. hic (Sextus Quintilius Varus) dimissus a Caesare in Africam venerat; C II, 28. ab eo (Caesare L. Vibullium Rufum bis) esse dimissum, semel ad Corfinium, iterum in Hispania; C III, 10, a. quos advocaverat dimittit; C III, 33. prius se cortice ex arboribus victuros, quam Pompeium e manibus dimissuros; C III, 49. ut pluribus dimissi itineribus a Caesare ad Domitium et a Domitio ad Caesarem nulla ratione iter conficere possent; C III, 79, b. eos ... ob neglegentiam ignominiae causa dimittendos ab exercitu ... curavit; Af 46. itemque te, Aule Fontei, ... te ab exercitu dimitto; Af 54, b. captus est ... P. Ligarius Afranianus, quem Caesar in Hispania cum reliquis dimiserat; Af 64. qui a ‖ad‖ me dimissi sunt; F 15. s. duces. — III.

auctoritatem: ita quam antea absens (Iuba) habuerat auctoritatem, eam omnem praesens dimiserat; Af 48.

auxilia: cum in omnes partes finium Ambiorigis aut legiones aut auxilia dimisisset; G VIII, 25.

calones: calones ad longinquiores civitates dimittebat; C I, 52.

classem: eius (Domitii) imperio classem quoque versus dimittunt; C I, 36.

concilium: celeriter concilium dimittit, Liscum retinet; G I, 18. eo concilio dimisso; G I, 31, a. hac oratione habita concilium dimisit; G I, 33.

condiciones: haec Caesar ita administrabat, ut condiciones pacis dimittendas non existimaret; C I, 26, a.

consilium: dimisso consilio; C II, 32, a.

copias: s. **copia**, B, II, 1. dimitto (4 St.) S. 231, b.

duces: his rebus adducti non prius Viridovicem reliquosque duces ex concilio dimittunt quam ..; G III, 18.

dynastas: s. III. A 65, b.

equites: ubi ... dimissos equites pabulandi causa animum adverterunt; C I, 80.

equitatum: Vercingetorix ... consilium capit, omnem ab se equitatum noctu dimittere; G VII, 71.

equum: adeo ut ... alii [dimissis equis] ‖signis, al.‖ eundem cursum coniungerent ‖confugerent‖, alii ex metu etiam signa dimitterent; C III, 69. cum eques ad dimicandum [dimisso equo] cum pedite congreditur; H 15.

exercitum: Caesar ... plures in partes exercitum dimittere constituit; G VIII, 24. discederet uterque ab armis exercitusque dimitteret; G VIII, 52. uti ante certam diem Caesar exercitum dimittat; C I, 2. ipsi exercitus dimittant; C I, 9, b. Caesar ... Arimino excederet, exercitus dimitteret; C I, 10. exercitum Caesaris velle dimitti; C I, 11. patientiam proponit suam, cum de exercitibus dimittendis ultro postulavisset; C I, 32, a. qui (inimici) omnia permisceri mallent, quam imperium exercitusque dimittere; C I, 32, b. eos exercitus, quos contra se multos iam annos aluerint, (se) velle dimitti; C I, 85, b. ut (imperatores) ... exercitum .. dimittant; C I, 85, c. proinde ... exercitum dimitterent; C I, 85, c. si uterque in contione statim iuravisset se triduo proximo exercitum dimissurum; C III, 10, b. ostendit sibi placere regem Ptolemaeum atque eius sororem Cleopatram exercitus ... dimittere; C III, 107.

facultatem: ne quam rei gerendae facultatem dimittat; C I, 28. ne in praeda occupati (milites) reliqui negotii gerendi facultatem dimitterent; C III, 97.

fortunam: se ipsi (barbari) adhortantur, ne tantam fortunam ex manibus dimittant; G VI, 37.

hostem: milites ... dolere hostem ex manibus dimitti; C I, 64.

impedimenta: una .. reliqua impedimenta (dimittunt); G VIII, 14, a.
imperium: f. exercitum; C I, 32, b.
iracundiam: Caesarem ... debere et studium et iracundiam suam reipublicae dimittere; C I, 8.
Italiam: veritus .., ne ille (Pompeius) Italiam dimittendam non existimaret; C I, 25, a.
legationes: dimittit quoque versus legationes; G VII, 4, a. f. nuntios; G V, 53.
legatos: legatos quoque versum dimittere, conaurare ..., coeperunt; G III, 23. his (legatis, tribunis) dimissis; G IV, 23.
legiones: f. auxilia.
litteras: dimissis circum municipia litteris; C III, 22. a Pompeio litteris per omnes provincias civitatesque dimissis; C III, 79, a.
locum: ipsi ... neque sine gravi causa eum locum, quem ceperant, dimitti consuerant || censuerant || oportere; C I, 44.
manus: dimittendae plures manus diducendique erant milites; G VI, 34, b.
milites: universi (milites) ... significare coeperant, ut statim dimitterentur; C I, 86. qui (milites) dimissi a superioribus imperatoribus in his provinciis consederant; C III, 4, a.
nuntios: Suevos ... more suo concilio habito nuntios in omnes partes dimisisse; G IV, 19. barbari nuntios in omnes partes dimiserunt; G IV, 34. confestim dimissis nuntiis ad Ceutrones, Grudios; G V, 39. dimissis per agros nuntiis sibi quemque consulere iussit; G VI, 31. dimittit ad finitimas civitates nuntios Caesar; G VI, 34, b. nuntios legationesque in omnes partes dimittebant; G V, 53. nuntios tota civitate Haeduorum dimittit; G VII, 38, b. nuntios .. dimissos ad eos, ... ne Antiochiam adirent; C III, 102, b. Caesar interim in Sardiniam nuntios cum litteris et in reliquas provincias finitimas dimisit, ut ... curarent; Af 8.
occasionem: hortatur .., ne ... ulciscendi Romanos pro iis, quas acceperint, iniuriis occasionem dimittant; G V, 38. ne quam occasionem rei bene gerendae dimitteret, cogitabat; G V, 57. quoniam talis occasio victoriae dimitteretur; C I, 72. nacti idoneum ventum ne occasionem navigandi dimitterent; C III, 25.
oppida: neque devicti (Carnutes) complura oppida dimiserant; G VIII, 5.
oppugnationem: cum ..., si acerbius inopiam ferrent, se dimissurum oppugnationem diceret; G VII, 17, b. oppugnatione dimissa; C III, 73, a.
partem: parte circiter tertia exercitus eo biduo dimissa; C I, 87. ibi reliqua pars exercitus dimissa est; C I, 87.
praedam: Galli cohortati inter se, ne speratam praedam ex manibus dimitterent; G VI, 8, a.
praefectos: is ... praefectos tribunosque militum complures in finitimas civitates frumenti causa dimisit; G III, 7.
principatum: Sequani principatum dimiserant; G VI, 12, b.
puerum: f. regem; A 24, b.
rem: ita saepius rem frustra tentatam Caesar aliquando dimittendam sibi iudicat; C I, 26, b.
regem: Alexandrini ... legatos ad Caesarem miserunt, ut dimitteret regem; A 23. quod ... mansurum in fide dimissum regem credebat; A 24, a. regem ... dextra dextram tenens dimittere coepit adulta iam aetate puerum; A 24, b. (Caesar regem, puerum) ad suos dimisit; A 24, b. f. III. A 65, b.
ripas: ut ... ripas .. dimitterent ac se fugae mandarent; G V, 18.
signa: f. equum.
speculatores: speculatoribus in omnes partes dimissis; G V, 49.
spem: quod omnem rei frumentariae ... spem dimiserant; C I, 73.
studium: f. iracundiam.
tempus: ne in quaerendis suis (signis) pugnandi tempus dimitteret; G II, 21.
tribunos: f. legatos. praefectos.
turmas: paucis turmis praesidio ad impedimenta dimissis; G VI, 8, b. equitum turmas dimittit in omnes partes ad aliquos excipiendos; G VIII, 7.
tyrannos: f. III. A 65, b.
victoriam: cum sine duce ... deprehensis hostibus exploratam victoriam dimisisset; G VII, 52.
III. mit doppeltem Accusativ: Attium .. incolumem dimisit; C I, 18. dimittit omnes incolumes; C I, 23. reges, tyrannos, dynastas ... receptos in fidem ... dimittit ... populo Romano amicissimos; A 65, b.

directe, gerade: haec (tigna) cum ... adegerat, non sublicae modo directe ad perpendiculum, sed prone ac fastgate; G IV, 17, a.

directo, in gerader Richtung: supra .. ea tigna directo transversas trabes iniecerunt; C II, 9, a.

directus, gerade, in gerader Richtung:
cornu: cornu exsistit excelsius magisque directum his, quae nobis nota sunt, cornibus; G VI, 26.
crates: quibus (Pompeianis) ad recipiendum crates directae || disiectae || ... impedimento fuerunt; C III, 46.
fossae: fossas duas directas ... IV pedum altitudinis in eum locum deduxit; A 38.
iter: abest (iugum) directo itinere ab Utica paulo amplius passus mille; C II, 24. Caesarem Apollonia a directo itinere averterat; C III, 79, a.
iugum: id .. est iugum directum eminens in mare; C II, 24.
latera: fossam pedum viginti directis lateribus duxit; G VII, 72. fossam duplicem pedum denum quinum lateribus deprimi directis (imperat); G VIII, 9.
locus: utraque ex parte directus (locus erat); C I, 45.
materia: haec directa materia iniecta contexebantur; G IV, 17, b.
plateae: (turres) directis plateis in quamcumque erat visum partem movebant; A 2.
trabes: trabes directae perpetuae ... in solo collocantur; G VII, 23.

direptio, Plünderung: cum hostes urbis direptione poterriti inermes cum infulis se ... proripiunt; C II, 12.

dirigo, richten, Richtung geben, sich erstrecken:
I. planicies: hinc dirigens proxima planicies aequabatur; H 29, a.
II. alqm: Numidas ... ita extenuatos et in longitudinem directos (collocabat), ut ..; Af 59.
aciem: f. **acies**, II, 1. dirigo 7 (St.) S. 18, a.
brachium: brachium .. medio iugo ab eo loco ... usque ad eum ... iubet dirigi ac muniri; Af 38. duo brachia instituit ... ita dirigere, ut ..; Af 51.
cursum: si vel ad litora Apolloniatium cursum dirigere ... possent; C III, 25
equitatum: eo equitatu dextra sinistra directo ab oppidi lateribus; Af 78, a.
iter: ipsi iter secundum eas (naves) terra direxerant; C III, 30, a.
mentem: f. oculos.
munitiones: pari ... festinatione circum munitiones iugo dirigunt; H 38.

navim: cum neque flectere navim ... neque directam tantis fluctibus tenere posset; A 64.
oculos: ut ... dies noctesque oculos meotemque ad mare dispositis directosque haberet; Af 26, b.
opera: postero die .. promota turri directisque operibus; G VII, 27.
vela: se in hostium habiturum loco, qui non e vestigio ad castra Corneliana vela direxisset; C II, 25, b.

dirimo, trennen, beendigen: colloquium: ea res colloquium ut diremisset; G I, 46.
finem: ut prope videretur finem bellandi duorum dirimere pugna; H 25, b.
proelium: quarum (legionum) adventu proelium dirimitur; C I, 40, b. quod nisi nox proelium diremisset; A 11. cum proelium nox dirimeret; A 46. quod nisi celeriter indignatione et auxilio Lepidi proelium esset diremptum; A 63, b. proelio dirempto; Af 19, a.
pugnam: * quorum pugna esset prope profecto dirempta; H 25, b.

diripio, rauben, plündern, berauben: I, 1. ad: oppidum ... ad diripiendum militibus concessit; C III, 80, b.
2. equitatus: huc equitatum mittit, ut diriperet atque haberet loco praedae; C II, 25, a.
II. alqm: omnes ad se vocat spe praedae ad diripiendos Eburones; G VI, 34, b. diripi Eburones atque ultro omnes ad praedam evocari; G VI, 35, a. neve ab hostibus diripiantur; G VII, 8. nullam exoriri moram posse, quo minus, cum (Caesar) venisset, ... e vestigio diriperentur; C II, 12.
aedificia: Caesar ... aedificia diripi iussit; A 19.
bona: f. **bonus**, B, **b**, II, I. diripio (7 St.) S. 128, b.
civitates: confirmandorum militum causa diripiendas his civitates dedit; C III, 31.
Cordubam: deprecatur .. (conventus), ne hostili adventu Cordubam diriperent; A 58.
domos: domos .. eorum (Uticensium) expugnaverunt ac diripuerunt; Af 87, b.
impedimenta: qua (legione) pulsa impedimentisque direptis; G II, 17.
naves: has (naves) more praedonum diripere consuerunt; C III, 112, a.
numerum: magnum numerum frumenti commeatusque diripit; G VII, 38, b.
oppidum: oppidum diripit atque incendit; G VII, 11, b. Caesar ... veritus, ne militum introitu ... oppidum diriperetur; C I, 21. Iubam ... dedisse oppidum diripiendum delendumque militibus; A 74.
pecus: pecus diripi, trucidari; Af 26, b.
praedam: ut ... praeda diripienda milites dissiparentur; A 36.
Uticam: qui eam manum habebant, quae Uticam diripuerat; Af 95.

diruo, zerstören, niederreißen: caelum: quae (legiones) non solum vobis obsistere, sed etiam caelum diruere possent; H 42, b.
casas: secum .. extulerunt ... harpagones ad casas ... diruendas et incendendas; H 16, a.
castella, oppida: oppida ... reliqua dirui atque deleri; Af 20, b. oppida castellaque dirui deserique; Af 26, b.

discedo, sich trennen, weggehen, abziehen, sich entfernen, davonkommen, abfallen, ablassen, schwinden, stimmen: I. **unpersönlich**: 1. potestas: Caesar iis, quos in castris retinuerat, discedendi potestatem fecit; G IV, 15.

2. **verbal**: ut neque longius ab agmine legionum discedi Caesar pateretur; G V, 19. neque ex hibernis iniussu Caesaris discedendum existimabant; G V, 28. tempore eius rei constituto ab concilio disceditur; G VII, 2. fore, ut aequis condicionibus ab armis discedatur; C I, 26, b. si illo (Libone) auctore atque agente ab armis sit discessum; C I, 26, b. Pompei summam esse ... voluntatem, ut componeretur atque ab armis discederetur; C III, 16. magna spe et laetitia omnium discessum est; C III, 87. reliquis oppidi partibus sic est pugnatum, ut aequo proelio discederetur; C III, 112, b. tum necessario discessum ab arte est propter angustias loci; A 15. quanto longius ab oppido discedebatur; Af 6. — quorum alius alia causa illata ... petebat, ut eius voluntate discedere liceret; G I, 39. (nostri) suos ordines servare neque ab signis discedere ... consuerant || censuerant || oportere; C I, 44. qui (nostri) satis habebant sine detrimento discedere; C III, 46.

II. **mit einfachem Subject**: alqs: hoc responso dato discessit; G I, 14. quod si discessisset et liberam possessionem Galliae sibi tradidisset; G I, 44, d. quod, qua de causa discederent, nondum perspexerat; G II, 11. qui erant in agris reliqui discesserunt; G IV, 34. hac oratione habita discedit Ambiorix; G V, 28. discedens post diem septimum sese reversurum confirmat; G VI, 33. ut ... nusquam infecta re discederent; G VII, 17, b. quod cum omni equitatu discessisset; G VII, 20, a. suomam imperii se consulto nulli discedentem tradidisse; G VII, 20, b. discedentibus his breviter sua in Haeduos merita exposuit; G VII, 54. discedentibus mandat, ut suam quisque eorum civitatem adeat; G VII, 71. prius suos discessisse cognoverunt, quam munitionibus appropinquarent; G VII, 82. ita rem moderando discesserunt || at *reliqui tamen omnes eo* discesserunt ||; G VIII, 52. facta potestate (Lentulus Spinther) discedit; C I, 23. cum alius discessisset, alius ... quieti se dedisset; C II, 14. (Caesar) Tarracone discedit; C II, 21. angustiis rei frumentariae compulsum (Caesarem) discessisse existimabat; C III, 41. quem (P. Sullam) discedens castris praefecerat Caesar; C III, 51, a. multi domum discesserunt; C III, 87. cum (Caesar) longius paulo discederet; A 10. cum discedendum Domitio celeriter putaret; A 38. cum ... neque se tuto discessurum arbitraretur, si ... † sine causa discederet || si recusatis cederet ||; A 39. quo nuntio perterritus (Aquinus) discessit; Af 57. quod ii, qui a me || dii qui ad me || dimissi sunt, discessisse || se || dicuntur, ut ..; F 15. — ab: quod iter ab Arare Helvetii averterant, a quibus discedere nolebat; G I, 16. quod timore perterritos Romanos discedere a se existimarent; G I, 23. cur hunc tam temere quisquam ab officio discessurum indicaret? G I, 40, a. invitatos .. eos (Germanos), ut ab Rheno discederent; G IV, 6. discedens ab hibernis Caesar in Italiam; G V, 1. sese idcirco ab suis discedere ... noluisse, quo ..; G V, 3. Dumnorix cum equitibus Haeduorum a castris insciente Caesare domum discedere coepit; G V, 7. a litore discesserant; G V, 8. quod neque insequi cedentes possent neque ab signis discedere auderent; G V, 16. duces eorum tota acie pronuntiare iusserunt, ne quis ab loco discederet; G V, 34. si ab armis discedere velint; G V, 41. quem (Cingetorigem) supra demonstravimus Caesaris secutum fidem ab eo non discessisse; G V, 56. per causam supplementi equitatusque cogendi ab exercito discedit; G VII, 9. Caesar, etsi a bello atque hoste discedere detrimentosum esse existimabat, tamen ..; G VII, 33.

consilia inibat, quemadmodum ab Gergovia discederet; G VII, 43. iam Caesar a Gergovia discessisse audiebatur; G VII, 59. discederet uterque ab armis; G VIII, 52. Marcellus perterritus conviciis a sua senteutia discessit; C I, 2. cum litteras ad senatum miserit, ut omnes ab exercitibus discederent; C I, 9, a. discedant in Italia omnes ab armis; C I, 9, b. Pompeius .. discedens ab urbe in senatu dixerat ..; C I, 33. quos (legatos) ab urbe discedens Pompeius erat adhortatus, ne ... expellerent; C I, 34. quibus rebus nuntiatis Afranio ab instituto opere discedit; C I, 75. si accepto magno detrimento ab oppugnatione castrorum discedimus; C II, 31, a. se ab eo (Curione) non discessurum pollicetur; C II, 42. debere utrumque .. ab armis discedere; C III, 10, a. qua necessitate et ignominia permotus Libu discessit a Brundisio; C III, 24. ille (Scipio) a vallo non discedere perseveravit; C III, 37, a. Pompeius neque a mari Dyrrhachioque discedere volebat; C III, 44, a. discedere a nobis et novam tentare fortunam ... constituerunt; C III, 60. si (Caesar) ab ora maritima Oricoque discedere nollet; C III, 78, b. quod Domitius ... rei frumentariae causa ab eo (Scipione) discesserat; C III, 79, a. (Octavium) adventu suu discedere ab oppugnatione coëgit; A 44, b. (Caesar) ab oppido discessit; Af 86. Sex. Pompeius ... seconda vigilia ab oppido discessit; H 32, a. — ex: ex ea parte vici, quam Gallis concesserat, omnes noctu discessisse; G III, 2. paulatim ex castris discedere ... coeperunt; G IV, 30. reliqui (Galli) ex fuga in civitates discedunt; G VII, 88. paucis ante diebus ex his castris Atrebatem Commium discessisse ad auxilia Germanorum adducenda; G VIII, 7. discedentem (Curionem) vero ex contione nuiversi cohortantur, magnu sit animo; C II, 33. Pompeius, ne duubus circumcluderetur exercitibus, ex eo loco discedit; C III, 30, b. (Caesar) celeriter ex conspectu castrorum discessit; C III, 75. ex bis lecis Cassius cum classe discessit; C III, 101, c. (Pompeius) ex eo loco discessit; C III, 102, b. missis .. ad eos nuntiis, ut ex bis locis discederent; C III, 102, b. — inde: inde utrique in castra discedunt; C I, 83. (Cn. Pompeius filius) triduum muratus ... re infecta inde discessit; C III, 40. cum (C. Vergilius) ... pulsus fugatusque inde discessisset; Af 28. — unde: quod noluit eum locum, unde Helvetii discesserant, vacare; G I, 28.

adversarii: neque tamen illi (adversarii) a sua consuetudine discedebant, ut aut ab excelso loco aut ab oppido discederent; H 29, b.

auxilia: ex bac fuga protinus, quae undique convenerant, auxilia discesserunt; G V, 17.

barbari: ut discedere ex eo loco sine periculo barbari militibus instantibus non possent; G VIII, 14.

copiae: nuntio allato de victoria Caesaris (Gallorum copias) discessisse; G V, 53. omnes Eburonum et Nerviurum, quae convenerant, copiae discedunt; G V, 58. quod bostium copias ab se neque vestigio non discessuras existimabat; Af 78.

exercitus: omnem .. exercitum discessisse cognoscunt; G VI, 35, b.

hostes: perscribit in litteris hostes ab se discessisse; G V, 49.

legati: quod ab opere singulisque legionibus singulos legatos Caesar discedere nisi munitis castris vetuerat; G II, 20. quod legati eorum paulo ante a Caesare discesserant; G IV, 12. cum ... legati .. Cordubenses, qui a Cn. Pompeio discessissent, Caesari obviam venissent; H 2.

legio: redisse primo legiones credunt, quas longius discessisse ex captivis cognoverant; G VI, 39. nuntiat eam (legionem vernaculam) a legione xxx ... discessisse; A 57, a.

miles: accidit, ... ut vulgo milites ab signis discederent; G V, 33. qui (milites) lignationis munitionisque causa in silvas discessissent; G V, 39. milites in itinere ab eo (Thermo) discedunt; C I, 12. Caesar conquiri milites, qui ab eo discesserant, delectumque institui iubet; C I, 16. neque ab eo (Lentulo) prius Domitiani milites discedunt, quam in conspectum Caesaris deducatur; C I, 22. ne quis ab opere miles discederet; A 73. s. III. A 20, b.

pars: nonnulla pars militum domum discedit; C I, 13.

rex: (rex Iuba) ab Zama discedit; Af 91, b.

servus: servus ... ita clam a Caesaris praesidiis in Pompei castra discessit; H 18, a.

spes: bostibus eadem de causa spes potiundi oppidi discessit; G II, 7.

III. **mit doppeltem Nominativ:** licere illis incolumibus per se ex hibernis discedere; G V, 41. ubi visum est, sub vesperum dispersi ac dissipati discedunt; G V, 58. haec eius diei praefertur opinio, ut se utrique superiores discessisse existimarent; C I, 47. multo etiam maiorem (se inopiam perpessos) ad Avaricum maximarum gentium victores discessisse; C III, 47. nonnulli (milites) ... naves consecuti incolumes discesserunt; A 20, b. ut modo hi, nonnumquam illi superiores discederent; H 5.

disceptator, Schiedsrichter: cur enim potius Haedui de suo iure ... ad Caesarem disceptatorem, quam Romani ad Haeduos veniant? G VII, 37.

discepto, verhandeln, entscheiden: I. spes: quoad sibi spes aliqua relinqueretur iure potius disceptandi quam belli gerundi; G VIII, 55.

II. de: si coram de omnibus condicionibus disceptetur; C I, 24. (Ptolemaeum, Cleopatram) de controversiis iure apud se potius quam inter se armis disceptare; C III, 107.

discerno, sondern, unterscheiden: I. ind. Frage: neque sui iudicii ... esse .. decernere || discernere ||, utra pars iustiorem babeat causam; C I, 35.

II. alqm: ne tanta multitudine confusa nec moderari uec discernere suos ... possent; G VII, 75.

discessio, Abstimmung: facio: per se discessionem facere coepit; G VIII, 52. sententiis .. dictis discessionem faciente Marcello; G VIII, 53.

discessus, Entfernung, Abzug, Abmarsch: I. videtur: adeo ut fugae similis discessus videretur; G V, 53.

II. animadverto: etsi discessum hostium animadvertere non poterat incendiis oppositis; G VIII, 16.

cognosco: discessu exercituum ab Dyrrhachio cognito; C III, 80, b. cognito Caesaris discessu; Af 67.

III. certus de: de Germanorum discessus per exploratores certiores facti; G IV, 4.

IV, 1. admaturari: etsi ... horum discessu admaturari defectionem civitatis existimabat; G VII, 54.

intercludo: veriti, ne ... discessu navium omnino reditu intercluderentur; A 20, b.

labi: ne omnis nobilitatis discessu plebs propter imprudentiam laberetur; G V, 3.

nanciscei: quorum discessu liberam nacti milites colloquiorum facultatem; C I, 74, a. spem nacti morae discessu nostrorum equitum; C I, 80. nacti occasionem meridiani temporis discessu eorum (Octavianorum); C III, 9, b.

perterreri: discessu suorum (perterriti); G IV, 14.

zum Satz: Bituriges eorum discessu statim cum Arvernis iunguntur; G VII, 5 quod eius discessu Romani tanta ... celeritate venissent; G VII, 20, a. Fabium discessu eorum duabus relictis portis obstruere ceteras; G VII, 41. ut ne magna quidem multitudine ... eius † discessu munitionum praesidia circumfundi possent; G VII, 74. qui (adversarii) omnes discessu Curionis ... sese recipiunt; C II, 35, b. discessu Liburnarum ex Illyrico M. Octavius ... Salonas pervenit; C III, 9, a. quod facere Pompeius discessu militum non potuit; C III, 76.

2. post: post discessum Belgarum dimissis Haeduorum copiis ad eum reverterat; G II, 14. tantus fuit etiam post discessum hostium terror, ut ..; G VI, 41.

discingo, entwaffnen: neque extra vallum licere exire nisi discinctum; H 22, b.

disciplina, Unterweisung, Lehre, Kunst, Zucht, Kriegszucht: 1. potest: et celeritate et copiis docuit, quid populi Romani disciplina atque opes possent; G VI, 1.

sublevat: quos .. aliquid usus ac disciplina, quae a nobis accepissent, sublevarent; G I, 40, b.

II, 1. accipio: f. I. sublevat.

dedisco: qui (milites) ... nomen disciplinamque populi Romani dedidicerant; C III, 110.

dissolvo: quae dissolvendae disciplinae severitatisque essent; A 65, a.

effero: quod neque in vulgum disciplinam efferri velint; G VI, 14.

minuo: quae (praemia) ... occulte militarem disciplinam severitatemque minuebant; A 48.

reperio, transfero: disciplina in Britannia reperta atque inde in Galliam translata esse existimatur; G VI, 13, b.

2. convenio, mitto in: et sua sponte multi in disciplinam conveniunt et a parentibus propinquisque mittuntur; G VI, 14.

habeo pro: quae (incommoda) pro disciplina et praeceptis habere possent, ut reliquos casus timerent; C III, 10, a.

permaneo in: annos nonnulli vicenos in disciplina permanent; G VI, 14.

III, 1. assuefieri: a pueris nullo officio aut disciplina assuefacti; G IV, 1.

constitui: quas (legiones) ille (Deiotarus) disciplina atque armatura nostra complures annos constitutas habebat; A 34, b. quam (legionem) ex genere civium suorum Deiotarus armatura disciplinaque nostra constitutam habebat; A 68.

educari: Mithridaten, ... disciplinis .. regiis educatum, ... regem Bospori constituit; A 78.

erudiri: regius animus disciplinis fallacissimis eruditus; A 24, b.

2. causa: ad eos (druides) magnus adolescentium numerus disciplinae causa concurrit; G VI, 13, a.

discludo, trennen, abschließen: alqm: qui (mons Cevenna) Arvernos ab Helviis discludit; G VII, 8.

tigna: quibus (tignis) disclusis atque in contrariam partem revinctis; G IV, 17, b.

disco, lernen, erfahren: I, 1. causa: plerumque illo discendi causa proficiscuntur; G VI, 13, b.

2. alqs: se ita a patribus maioribusque suis didicisse, ut ..; G I. 13. quod ... neque eos, qui discunt, litteris confisos minus memoriae studere (velint); G VI, 14.

II. acc. c. part.: discit cum omni equitatu Litavicum ... profectum; G VII, 54.

discordo, uneinig sein: alqs: qui in Caesaris adventum discordare ‖* descendere ‖ coeperunt; H 34.

oppidani: oppidani .. discordare coeperunt; H 34.

discrimen, Gefahr: videt ... in summo esse rem discrimine; G VI, 38.

discurro, umherlaufen, sich zerstreuen: alqs: Alexandrini trepidantes in omnes partes castrorum discurrere coeperunt; A 31.

civitas: ut in muris armata civitas dicurreret; C III, 105.

discursus, Umherlaufen: perterritae acies hostium ... magno clamore discursuque passim fugae se mandant; G VIII, 29.

discutio, zerschlagen, durchstechen, vereiteln: latericium: ne ... saxa ex catapultis latericium discuterent; C II, 9, b.

lignum: ut navis Octaviana rostro discusso ligno contineretur; A 46.

nivem: discussa nive sex in altitudinem pedum atque ita viis patefactis; G VII, 8.

rem: ita rem moderando discusserunt ‖ at *reliqui tamen omnes eo* discesserunt ‖; G VIII, 52.

disicio, abreißen, zerstören, zerstreuen: alqm: bi nostros disiectos adorti proelium renovarunt; G III, 20. quod imparatis disiectisque accidere fuit necesse; G VIII, 3.

aedificia: cum raris disiectisque ex aedificiis pabulum conquireretur; G VIII, 10.

antemnas: diesiectis, ut diximus, antemnis; G III, 15.

crates: quibus ... crates directae ‖ disiectae ‖ ... impedimento fuerunt; C III, 46.

munitiones: postulat uti munitiones disicerentur; A 63, b.

pabulationem: quae (pabulatio) propter anni tempus cum exigua tum disiecta esset; G VIII, 7.

phalangem: ea (phalange) disiecta; G I, 25.

tentoria: gravatis pondere tentoriis aquaeque vi subrutis disiectisque; Af 47.

dispar, ungleich: genus: Viridomarus, pari aetate et gratia, sed genere dispari; G VII, 39.

numerus: ut in dispari numero nulla (navis) transversa hosti obiceretur; A 15.

proelium: quod ... ex essedis desilirent et pedibus dispari proelio contenderent; G V, 16.

disparo, trennen: ut ... disparandos deducendosque ad suos curaret; G VII, 28.

dispergo, zerstreuen, verteilen: alqm: Ariovistum ... dispersos ... vicisse; G I, 40, c. dispersis in opere nostris; G III, 28. dispersos ... in metendo occupatos subito adorti; G IV, 32. sub vesperum dispersi ac dissipati discedunt; G V, 58. nullum .. poterat universis *ab* ... dispersis periculum accidere; G VI, 34, a. neque ... dispersos circumveniendi singulis deerat audacia; G VI, 34, b. multos ex fuga dispersos excipiunt; G VI, 35, a. dispersos ... adoriebatur; G VII, 16. calamitate ceterorum ducti Carnutes ... dispersi profugiunt; G VIII, 5. Carnutes ... dispersi

... dissipantur in finitimas civitates; G VIII, 5. ne dispersi perturbarentur; G VIII, 15. hos (Numidas) oppressos somno et dispersos adorti; C II, 38. ut ... in suis ordinibus dispositi dispersos adorirentur; C III, 92. equites ... in Numidas ... dispersos .. impetum fecerunt; Af 52.

equites: equites Germani dispersi vada quaerentes; A 29.

evocatos: quae (duo milia evocatorum) tota acie disperserat; C III, 88.

hostes: dispersis ac paene deletis hostibus; G VI, 36. necessario dispersos hostes (pabulum) ex aedificiis petere; G VII, 14, a.

milites: ut ... rari dispersique (milites) pugnarent; C I, 44. ut ... praeda diripienda milites dissiparentur dispersique caederentur; A 36.

multitudinem: (erat) omnis in partis dispersa multitudo; G VI, 34, a.

naves: dispersis Octavianis navibus erat potitus; A 42, a. cum (Vatinius) propius Tauridem accessisset dispersis suis navibus; A 45. onerariae reliquaeque (naves) ... vento dispersae; Af 2.

pabulatores: accidebat, ... ut impeditis locis dispersi pabulatores circumvenirentur; G VIII, 10.

remiges: impeditis navibus dispersisque remigibus; C III, 7.

dispertio, verteilen: copias: trinis castris dispertitis copiis (Scipio) consedit; Af 67.

tirones: tirones .. iubet inter legiones dispertiri; Af 46.

dispono, aufstellen, ordnen, verteilen, richten: alqm: ut ... in suis ordinibus dispositi dispersos adorirentur; C III, 92. hi sic dispositi erant, ut a nullo *; H 40, a.

aciem: instruitur utrimque acies, ordine disposita magis Octaviana; A 45. acies sunt dispositae; H 25, b.

armatos: oppidani ... armatos muris .. disponunt; G VIII, 43.

castella: circum ea loca castella disposuit; H 20.

classem: omni ora maritima classem disposuerat; C III, 5. Caesar classes circum insulas portusque disposuit; Af 21.

cohortes: neque ad ripam dispositae cohortes adversariorum perfici patiebantur; C I, 50. s. **cohors,** II, 1. dispono (3 St.) S. 179, a.

custodias: s. **custodia,** II, 1. dispono (6 St.) S. 248, a.

custodes: Caesar dispositis in vallo custodibus recipi prohibebat; G VII, 78.

equites: reliquos equites ad latera disponit; G VI, 8, b. equites frenatis equis in statione disponit; G VIII, 15. inde cum saepe in insidiis equites peditesque disponerent; G VIII, 16. ut equitibus per oram maritimam ab Antonio dispositis aquari prohiberentur; C III, 24. per equites dispositos aqua prohibere classiarios instituit; C III, 100. nisi eo ipso tempore quidam nuntii de Caesaris victoria per dispositos equites essent allati; C III, 101, b. Pharnaces in insidiis delectos pedites omnesque paene disposuit equites; A 36. legiones equitesque ... divisos || dimissos || in castella munitionesque disponit; Af 34.

equitatum: ut ... equitatum .. omnem et peditum milia decem sibi celeriter mitterent, quae in praesidiis rei frumentariae causa disponeret; G VII, 34. disposito equitatu, qui vim fluminis refringeret; G VII, 56. equitatu in statione disposito; Af 38. equitatum frenatum universum in uno dextro cornu disposuerat; Af 59.

exercitum: omni exercitu ut utramque partem munitionum disposito; G VII, 80.

expeditos: expeditos .. ex evocatis, sagittariis funditoribusque raros in muro turribusque disponit; C I, 27.

exploratores: dispositis exploratoribus, ne cubi effecto ponte Romani copias traducerent; G VII, 35. exploratores hostium, ut omni fluminis parte erant dispositi, ... ab nostris opprimuntur; G VII, 61.

familiares: procul in via dispositis familiaribus suis principibusque civitatum; G VII, 28.

fundas: s. sudes.

funditores: sagittariis funditoribusque dispositis; G VIII, 40. sagittariis, funditoribus in utrisque cornibus dispositis; Af 31.

hostes: hostes in insidiis dispositi ... (campum) circumdederunt; G VIII, 18.

insidias: Bellovaci delecta manu peditum ... silvestribus locis insidias disponunt; G VIII, 12. dispositis insidiis saepius equites eius aggressus; G VIII, 48, a. celeriter nocturno tempore insidiis dispositis; Af 95.

legiones: quas (legiones) a Caesare acceptas in Apulia hibernorum causa disposuerat; C I, 14. quas (legiones) Narbone circumque ea loca hiemandi causa disposuerat; C I, 37. legionibus in hiberna dispositis; A 49. s. equites; Af 34.

mentem: s. oculos.

milites: ipse (Caesar) iis operibus ... milites disponit non certis spatiis intermissis, ... sed perpetuis vigiliis stationibusque; C I, 21.

mulieres: pueris mulieribusque in muro dispositis; C III, 9, b.

multitudinem: hac multitudine disposita munitiones semotarum partium tuebantur; A 2.

navigia: expeditis navigiis locis idoneis ad Canopum in statione dispositis; A 25, a.

oculos: ut ... dies noctesque oculos mentemque ad mare dispositos directosque haberet; Af 26, b.

ordines: ante quos (cippos) obliquis ordinibus in quincuncem dispositis scrobes ... fodiebantur; G VII, 73, b.

pedites: pedites dispositi partim ibi remanserunt; H 3, b. s. equites; G VIII, 16. A 36. equitatum; G VII, 34.

praesidia: eo opere perfecto praesidia disponit; G I, 8. cis Rhenum dispositis praesidiis Germanos transire prohibebant; G IV, 4. praesidia custodiasque ad ripas Ligeris disponere ... coeperunt; G VII, 55, b. crebris ad Rhodanum dispositis praesidiis; G VII, 65. ne ... plurimis in locis infirma disponat praesidia; G VIII, 34. dispositis ibi praesidiis; G VIII, 35. praesidiis montibus dispositis omni ad Hiberum intercluso itinere; C I, 72. praesidiis .. dispositis omnia litora a Caesare tenebantur; C III, 15.

principes: s. familiares. — pueros: s. mulieres. — sagittarios: s. funditores.

scaphas: eas (scaphas) in litore pluribus locis separatim disposuit; C III, 24.

stationes: ut ... stationes .. dispositas haberent; G V, 16. nostri .. detrimento admonentur diligentius exploratis locis stationes disponere; G VIII, 12. crebras stationes disponunt equitum et cohortium alariarum; C I, 73.

sudes: fundis librilibus sudibusque, quas in opere disposuerant, ... Gallos proterrent; G VII, 81.

tabellarios: qui (tabellarii) a Cn. Pompeio dispositi omnibus locis essent; H 2.

tormenta: tormenta in muris disponit; C I, 17.

turmas: cum dispositis turmis in vicem rari

proeliarentur; G VIII, 19, a. agmen .. hostium consecutus turmas partim idoneis locis disponit; G VIII, 28.

vigilias: custodias vigiliasque in turribus muroque disposuit; C II, 19.

disputatio, Auseinandersetzung, Erörterung: I. habeo: hac in utramque partem disputatione habita; G V, 30.

II. extrahi: sic tridnum disputationibus excusationibusque extrahitur; C I, 33.

perduci: res disputatione ad mediam noctem perducitur; G V, 31.

disputo, vortragen, erörtern: I. unpersönlich: disputatur in consilio ab Petreio atque Afranio; C I, 67. paucis cum esset in utramque partem verbis disputatum; C I, 86.

II. alqd: multa .. de sideribus atque eorum motu, de mundi ac terrarum magnitudine, de rerum natura, de deorum immortalium vi ac potestate disputant; G VI, 14.

dissensio, Uneinigkeit, Zwietracht, Spaltung: I. exsistit: tanta .. inter eos dissensio exsistit, ut ... armis dimicare conentur; C I, 20.

nascitur: ne qua oriatur pecuniae cupiditas, qua ex re factiones dissensionesque nascuntur; G VI, 22. ne qua rursus dissensio ... per homines seditiosos nasceretur; A 33.

oritur: interim dissensione orta inter Achillan ... et Arsinoën; A 4. paucis post diebus dissensione in exercitu orta; Af 95.

II, 1. sequor: qui (timor) fere bella et civiles dissensiones sequi consuevit; C III, 1.

2. obliviscor: cohortatus Haeduos, ut controversiarum ac dissensionis obliviscerentur; G VII, 34.

3. libero: ut (provinciae regionesque) domesticis dissensionibus liberarentur; A 65, a.

4. orior ex: non ignorans, quanta ex dissensionibus incommoda oriri consuessent; G VII, 33.

perspicio in: in dissensione nullam se salutem perspicere; G V, 31.

III. exitus, finis: neque ad exitum non quidem civilis dissensionis, cuius finem nullum videmus, sed vitae Caesaris; G VIII, pr. a.

initium: (legiones) traditae a Caesare initio dissensionis; C III, 88. ne dissensionis initium natum seditiosa militum suaque natura videretur; A 58.

IV, 1. conficio, vastari: quamquam erat provincia ... finitimo bello ac dissensionibus confecta et vastata; A 42, a.

deducere: ne sua dissensione et pertinacia rem in summum periculum deducant; G V, 31.

2. in: neque (Caesarem) in tantis dissensionibus ad exercitum venire posse; G VII, 1. quod perterritus miles in civili dissensione timori magis quam religioni consulere consueverit; C I, 67. ut in civilibus dissensionibus accidere consuevit; A 62.

per: quod initio per dissensionem principum societatem cum Iuba inierant; Af 97.

dissentio, verschiedener Meinung sein, widersprechen: alqs: eorum, qui dissentirent, consilium quem habere exitum? G V, 29. ab his (militibus) primo Marsi dissentire incipiunt; C I, 20. Carteienses ... propter Pompeium dissentire coeperunt; H 37.

civitates: quae ab reliquis Galliis civitates dissentirent; G VII, 29.

legiones: quod audierat Romae legiones veteranas dissentire; Af 19, a.

dissero, einlegen: taleae ... mediocribus .. intermissis spatiis omnibus locis disserebantur; G VII, 73, b.

dissimilis, verschieden: alqs: quod (Cato) dissimillimus reliquorum ducum fuerat; Af 88, b.

fortuna: fortuna ... superiorum temporum dissimilis Euphranorem prosequebatur; A 25, b.

genus: etsi erat non dissimile atque Alexandriae genus aedificiorum; A 18.

dissimiliter, anders: quo ceteri dissimiliter se gerant; Af 54, a.

dissimulo, verhehlen, verbergen: I. alqs: litteris perlectis Domitius dissimulans in concilio pronuntiat Pompeium celeriter subsidio venturum; C I, 19.

II. alqd: Caesar ea, quae cognoverat, dissimulanda sibi existimavit; G IV, 6. quanto haec dissimulare et occultari, quam per nos confirmari praestet? C II, 31, b.

odia: qui difficulter odia dissimulabant; A 48.

rem: res diutius tegi dissimularique non potuit; C I, 19.

dissipo, zerstreuen: alqm: sub vesperum dispersi ac dissipati discedunt; G V, 58. Carnutes ... dispersi ... dissipantur in finitimas civitates; G VIII, 5. f. calones.

calones, al.: cum ... calones, equites, funditores, Numidas diversos dissipatosque in omnes partes fugere vidissent; C II, 24.

exercitum: Domitius .. reliquias exercitus dissipati collegit; A 40.

hostes: dissipatis ac perterritis hostibus; G VI, 35, a.

manus: cum satis haberet convenientes manus dissipare; G VIII, 6.

milites: ut ... praeda diripienda milites dissiparentur; A 36.

multitudinem: magnam .. multitudinem pecoris intra eas fauces dissipari iussit; A 36.

pabulatores: qui inopinantis pabulatores et sine ullo dissipatos timore aggressi; C I, 55.

dissolvo, auflösen, bezahlen: disciplinam, severitatem: quae dissolvendae disciplinae severitatisque essent; A 65, a.

pecuniam: militibus aeque facta aestimatione pecuniam pro his rebus dissolvit; C I, 87.

dissuadeo, widerraten: datur petentibus venia dissuadente primo Vercingetorige, post concedente; G VII, 15.

distendo, ausdehnen: ut ... acies .. distenderetur; C III, 92.

distineo, trennen, hindern, fichern, in Anspruch nehmen: alqm: Iuba distentus triplici bello; Af 55. cum in opere nostri distenti essent; H 12. 23, a. insequenti tempore cum nostri in opere distenti essent; H 27.

copias: ut ... Caesaris .. copias, quam maxime posset, distineret; C III, 44, a.

legiones: legiones a praesidio ... interclusas maximum flumen distinebat; G VII, 59.

manum: docet, quanto opere rei publicae communisque salutis intersit manus hostium distineri; G II, 5. qui (Titurius) eam manum distinendam curet; G III, 11. quos (Haeduos) Caesar ... manus distinendae causa miserat; G VII, 50, a. Ro-

manorum manus tantis munitionibus distinetur; G VII, 84. plura castella Pompeius pariter distinendae manus causa tentaverat; C III, 52. alteram insulae partem distinendae manus causa constratis navibus aggreditur; A 17.

oppida: ita (oppida) ab oppugnationibus natura loci distinentur, ut ... non ... capiantur; H 8.

tigna: haec utraque (tigna) binis utrimque fibulis ab extrema parte distinebantur; G IV, 17, b.

disto, entfernt sein, abstehen: alqs: cum tam parvo spatio (Alexandrini) distarent ab ipsis; A 7.

castra: non .. amplius pedum milibus duobus ab castris castra distabant; C I, 82. castra .. Cleopatrae non longo spatio ab eius (Ptolemaei) castris distabant; C III, 103.

iunctura: quantum eorum tignorum iunctura distabat; G IV, 17, b.

labra: ut eius fossae solum tantundem pateret, quantum summae fossae labra distarent; C II, 72.

ordines: huius generis octoni ordines ducti ternos inter se pedes distabant; G VII, 73, b.

pontes: in Sicore flumine pontes effecerat duos distantes inter se milia passuum IV; C I, 40, a.

trabes: trabes ... distantes inter se binos pedes; G VII, 23. duae primum trabes in solo aeque longae distantes inter se pedes IV collocantur; C II, 10.

turres: turres toto opere circumdedit, quae pedes LXXX inter se distarent; G VII, 72.

distraho, zerreißen, vereiteln: aciem: ut ... aciem .. eius (Caesaris) distrahi paterentur; C III, 92.

materiam: quae (materia) ... neque perrumpi neque distrahi potest; G VII, 23.

rem: subicitur etiam L. Metellus, tribunus plebis, ab inimicis Caesaris, qui hanc rem distrahat; C I, 33.

distribuo, verteilen, zuteilen, einteilen: alqm: generatim .. distributi (Galli) in civitates omnia vada ... obtinebant; G VII, 19. scienter in duas partes sese distribuunt; C I, 55. distributi (nostri) munitionum tuendarum causa vicatim; A 5. cum (Mundenses) essent in legionem distributi; H 36.

alqd: s. naves; G IV, 22. pecuniam.

capita: ex reliquis captivis toto exercitui capita singula praedae nomine distribuit; G VII, 89.

copias: copiis in tris partes distributis; G VI, 32. suas quoque copias in tres partes distribuerunt; G VII, 61. (cum barbari) paulatim copias distributas dimittere non possent; G VIII, 15.

equitatum: postero die in tres partes distributo equitatu; G VII, 67. s. legionem; A 64.

equos: a tribunis militum reliquisque equitibus Romanis atque evocatis equos sumit Germanisque distribuit; G VII, 65.

exercitum: partiendum sibi ac latius distribuendum exercitum putavit; G III, 10.

gladiatores: quos (gladiatores) postea ... circum familias conventus Campaniae custodiae causa distribuit; C I, 14.

hiberna: ipse exercitui distribuit hiberna; G VIII, 54.

iura: iura in tetrarchas, reges, civitates distribuit; A 78.

legionem: coactus est ... legiones .. in plures civitates distribuere; G V, 24. ad hunc modum distributis legionibus; G V, 24. ipse (Caninius) legionem unam in trina castra distribuit; G VIII, 36. legiones, quas secum habuerat, equitatumque in hiberna distribuit; A 64.

naves: quod praeterea navium longarum habebat, quaestori, legatis praefectisque distribuit; G IV, 22. has (naves) equitibus distribuit; G IV, 22. post hunc ordinem reliquas naves subsidio distribuit; A 14.

numerum: magnum numerum ex Thessalia, Boeotia ... supplementi nomine in legiones distribuerat; C III, 4, a.

opera: Caesar legionibus opera distribuit; Af 51.

pecuniam: has (pecunias) exercitui distribuit; C I, 39. quos equites secum habuit, quod pecuniae secum habuit, eis distribuit; H 32, a.

pecus: pecus ... viritim distribuit; G VII, 71.

signa: tripartito signa distribuunt; H 40, a.

disturbo, zerstören: ut rates perrumperet atque opera disturbaret; C I, 26, a.

diu, lange: 1. allein: postquam Ioba ante portas diu multumque primo minis pro imperio egisset cum Zamensibus; Af 91, b. quod si diutius alatur controversia; G VII, 32. cum (Mundenses) diutius circumsiderentur; H 36. quod (Lucterius) nusquam diutius sine periculo commoratus videbatur; G VIII, 44. illi (Afranius Petreiusque) non diu commorati ... copias in castra reducunt; C I, 42. postquam diutius in uno loco Scipio commorabatur; Af 78, a. cum tectis expulsi nullo loco diutius consistere auderent; G VIII, 5. uti ... continuatione imbrium diutius sub pellibus milites contineri non possent; G III, 29. neque vero diutius ea munitione se continere potuerunt; A 18. res diutius tegi dissimularique non potuit; C I, 19. cum diu dubitasset Cassios, quid sibi faciendum ... esset; A 63, b. ubi se diutius duci intellexit; G I, 16. (Considius) diu multumque expertus ... cum proficeret nihil; Af 43. exspectari diutius non oportere, quin ad castra iretur; G III, 24. diutius nostrorum militum impetum hostes ferre non potuerunt; G IV, 35. quod diutius laborem ferre non possent; G VII, 20, b. hos quidem diutius in nostro conspectu gloriari; A 15. multi ut diu iactato brachio praeoptarent scutum manu emittere; G I, 25. diu multumque iactati; Af 53. Scipio interim cum Damasippo ... navibus longis diu multumque iactati; Af 96. quod (proelium) cum diutius pari Marte iniretur; G VIII, 19, a. postquam satis diuque adversarios ab se ad dimicandum invitatos supersedere pugnae animadvertit; Af 75. his persuaderi, ut diutius morarentur, ... non poterat; G II, 10. neque nostros exercitus ... diutius apud se morari posse confidebant; G III, 9, a. diutius in his rebus administrandis morati; G VII, 82. nec diu moratur dolorem suum, quin eos interfici iubeat; A 55. cupiditate proficiscendi ad bellum gerendum non diutius moratur; A 66. neque tamen (Caesar) usquam diutius moratus est, quam necessitas urbanarum seditionum pati videbatur; A 78. ut ... quam diutissime longioris fugae consilium occultaret; C III, 102, a. qui diutissime impuberes permanserunt, maximam inter suos ferunt laudem; G VI, 21. ne diutius commeatu prohiberetur; G I, 49. ita ancipiti proelio diu atque acriter pugnatum est; G I, 26. diu cum esset pugnatum; G I, 26. pugnatum est diu atque acriter; G III, 21. ea, quae diu longoque spatio refici non posse sperassent; C II, 16. cuius (Arsinoës) nomine diu regnasse impotenter Ganymeden docuimus; A 33. hi cum diu retinerentur; A 9. diutius cum sustinere nostrorum impetus non possent; G I, 26. non posse eius (Ariovisti)

imperia diutius sustinere; G I, 31, d. nisi subsidium sibi summittatur, sese diutius sustinere non posse; G II, 6. ut non posse inopiam diutius sustinere confiderent; C I, 69. neque vero diutius ... multitudinem telorum sustinere potuerunt; C III, 95. tego: f. dissimulo. quoniam reliqui ... neque victoriam diutius tenere (potuerunt); F 18. ut Germanos diutius in Gallia versari noluerant; G II, 1. quem (Octavium) tamen diutius in rebus secundis ... virtus Vatini versari passa non est; A 43.

II. **Verbindungen:** ita: baud ita diu commoratus se recipit in castra; Af 48.

quam: sese ob eam causam, quam diu potuerit, tacuisse; G I, 17. (vgl. I. occulto).

satis: satis .. diu inter ipsos est exspectatum, ab utris fieret transeundi initium; A 14.

tam: quod .. tam diu se impune iniurias tulisse admirarentur; G I, 14. quod ... comminus tam diu stetissent; C I, 47. quod tam diu pari proelio cum Alexandrinis certaretur; A 29.

divello, aufreißen: ipse (Cato) suis manibus vulnus crudelissime divellit; Af 88, b.

diverse, zerstreut: borum (Gallorum Germanorumque) corpora ... caesa toto campo ac prostrata diverse iacebant; Af 40.

diversus, verschieden, entgegengesetzt, getrennt, entfernt: alqs: retenta utraque nave diversi pugnabant; C I, 58. f. calones.

acies: diversam .. aciem in duas partes (L. Plancus) constituit; C I, 40, b.

bella: si diversa bella complures eodem tempore intulissent civitates; G VIII, 1.

calones: cum ... calones, equites, funditores, Numidas diversos dissipatosque in omnes partes fugere vidissent; G II, 24.

clamor: diverso clamore et proelio perterriti Alexandrini; A 31.

consilia: diversa sibi ambo consilia capiunt; C III, 30, a.

equites, funditores: f. calones.

intervallum: pars quaedam fluminis Nili derivata ... diversissimo ad litus intervallo mari coniungitur; A 27.

iter: ut incertis temporibus diversisque itineribus iretur; G VII, 16. bostes ... itineribus diversis fugam quaerunt nequiquam; G VIII, 19, b. erat ... iter a proposito diversum; C I, 69. quod diverso ab ea regione itinere (Caesarem) profectum videbat; C III, 41. ipse (Caesar) diverso itinere ... reliquas cobortes ... eduxit; C III, 67.

legiones: cum diversis legionibus aliae alia in parte hostibus resisterent; G II, 22. alia in parte diversae duae legiones, undecima et octava, ... proeliabantur; G II, 23.

loca: si tali ratione diversis in locis plures consilia inissent; G VIII, 44. onerariae (naves) ... vento dispersae ... diversa loca petierunt; Af 2.

munitiones: paris eiusdem generis munitiones diversas ab his contra exteriorem hostem perfecit; G VII, 74.

navigationes: quae diversae navigationes numquam uno tempore adversis ventis praecluderentur; A 8.

oppidum: a Caesare .. (oppidum Zeta) diversum ac remotum; Af 68.

pars: C. Fabium legatum ... mittit in diversissimam partem Galliae; G VIII, 24. cum diversissima parte orbis terrarum Cn. Pompeium Caesar victor sequeretur; A 42, b.

proelium: fit magna contentione diversum proelium; G VIII, 19, a. f. clamor.

regiones: hinc (silva Hercynia) se flectit sinistrorsus diversis ab flumine regionibus; G VI, 25.

tela: diversis .. telis nostri figebantur, adversi ex vallo castrorum, aversi ex flumine; A 30, b.

dives, reich: apud Helvetios longe nobilissimus fuit et ditissimus Orgetorix; G I, 2.

divido, teilen, trennen, scheiden, spalten, verteilen: alqm: Gallos ab Aquitanis Garumna flumen, a Belgis Matrona et Sequana dividit; G I, 1. cum Sequanos a provincia nostra Rhodanus divideret; G I, 33. qui cum ad flumen Ligerim venissent, quod Bituriges ab Haeduis dividit; G VII, 5.

alqd: neque (Lepidus) habet a Marcello quicquam divisi; A 63, a.

agrum: qui (Rhenus) agrum Helvetium a Germanis dividit; G I, 2.

castra: cum palude impedita a castris castra dividi videret; G VIII, 14, b. cum ... valles castra hostium divideret ab opere incepto Caesaris castrorum; A 73.

civitatem: omnis civitas Helvetia in quattuor pagos divisa est; G I, 12. omnes civitates in partes divisae sunt duas; G VI, 11.

classem: cum esset Caesaris classis divisa in duas partes; C III, 101, a.

cobortes: tripertito cobortibus divisis, G VIII, 33.

copias: Caesar copias suas divisit; C III, 97.

coronam: coronam hostium dextro sinistroque cornu mediam dividit; Af 17.

equites: legiones equitesque ... divisos ‖ dimissos ‖ in castella munitionesque disponit; Af 34.

equitatum: tanto in omnis partis diviso equitatu; G VI, 43. Caesar suum quoque equitatum tripertito divisum contra bostem ire iubet; G VII, 67.

exercitum: exercitum in duas partes divisit; G VII, 34.

fines: qui (mons Iura) fines Sequanorum ab Helvetiis dividit; G I, 8. cuius (Cassivellauni) fines a maritimis civitatibus flumen dividit; G V, 11.

Galliam: Gallia est omnis divisa in partes tres; G I, 1.

legiones: f. equites.

loca: quae (loca) planicie dividuntur, Salso flumine; H 7. loca ... intervallo ‖ intervallum ‖ planicie dividi; H 28.

Macedoniam: quod (flumen Aliacmon) Macedoniam a Thessalia dividit; C III, 36, a.

populum: divisum (esse) senatum, divisum populum, suas cuiusque eorum clientelas; G VII, 32. intellegere se divisum esse populum Romanum in duas partes; C I, 35.

praesidia: cuius (hostis) timore antea dividere praesidia ... prohibitus erat; G VIII, 37.

provinciam: qui (Rhodanus) provinciam nostram ab Helvetiis dividit; G I, 2.

rationem: sic belli rationem esse divisam, ut ..; C III, 17.

senatum; f. populum.

HS: sedandae eorum (equitum) importunitatis gratia singulis c divisit; Af 87, b.

vallem: flumen infimam vallem dividebat; G VIII, 40.

vicum: cum hic (vicus) in duas partes flumine divideretur; G III, 1.

urbem: cum in duas partes esset urbs divisa; A 1.

divinus, göttlich, die Götter betreffend: iura: omnia divina humanaque iura permiscentur; C I, 6, b.

ops: non existimare Romanos sine ope divina bellum gerere; G II, 31.

res: illi (druides) rebus divinis intersunt; G VI, 13, a. (Germani) neque druides habent, qui rebus divinis praesint; G VI, 21. postero die divina re facta contione advocata; Af 86.

diurnus, bei Tage: eruptiones: crebris diurnis nocturnisque eruptionibus .. aggeri ignem inferebant; G VII, 22.

iter: huc Caesar magnis nocturnis diurnisque itineribus contendit; G I, 38. neque diurno neque nocturno itinere intermissu; G VII, 9. admodum magnis diurnis nocturnisque itineribus confectis; G VII, 56. Pompeius ... Dyrrhachiu timens diurnis eo nocturnisque itineribus contendit; C III, 13.

tempora: nocturnis diurnisque temporibus || operibus || gladiorum ictus ... exspectantes; H 17.

diutinus, langwierig, lange: conclusio: Massilienses ... gravi etiam pestilentia conflictati ex diutina conclusione; C II, 22.

labor: ne gravius permuti milites ... diutino labore omnes puberes interficerent; C II, 13. cum .. alius ex diutino labore in ipsis operibus quieti se dedisset; C II, 14.

lactatio: quod ... neque bustibus diutina lactatio neque ipsis longior dolor relinquatur; G V, 52.

diuturnitas, lange Dauer: I. efficit: cum diuturnitas oppugnationis neglegentiores Octavianos effecisset; C III, 9, b.

II. 1. accidere: cum ... iam consuetudine diligentia minueretur, quod plerumque accidit diuturnitate; G VIII, 12.

confirmari: priusquam diuturnitate confirmarentur regum imperia; A 33.

defatigari: diuturnitate belli defatigatis Gallis; G I, 40, c.

defetisci: diuturnitate pugnae hostes defessi; G III, 4.

fieri: nemo .. aut in provincia natus ... aut diuturnitate iam factus provincialis ... non ... consenserat; A 53.

insolens: erat in oppido multitudo insolens belli diuturnitate otii; C II, 36.

2. propter: quae (provincia) propter diuturnitatem pacis nullum auxilium desiderarit; C I, 85, b.

diuturnus, lange dauernd, lange bestehend: alqd: haec enim, quae fluunt, per se diuturna non sunt; F 26.

impunitas: consuesse .. deos ... his ... diuturniorem impunitatem concedere; G I, 14.

labor: diuturni laboris detrimentum ... virtute militum brevi reconciliatur; C II, 15.

victoria: si possimus || possumus || ... diuturna victoria uti; F 18.

divulgo, bekannt machen, verbreiten: consilium: divulgato Domitii consilio; C I, 20.

hortationem: nec divulgata Caesaris hortatio subsequi legionum ... pugnandi poterat cupiditatem; A 22.

do, geben, übertragen, überlassen, preisgeben, einräumen, gestatten, verursachen, treiben: I. **mit ut:** s. II. alqd; C I, 85, c.

II. **mit einfachem Object:** se: cum ... alius ex diutino labore in ipsis operibus quieti se dedisset; C II, 14. cum ... se vento (naves) dedissent; G III, 13, b. qui (loricati viri) simul in conspectum oppidi se dederunt, equis recipiuntur; H 4.

alqd: postulavit deinde eadem, quae legatis in mandatis dederat; G I, 43. in se uno non servari, quod sit omnibus datum semper imperatoribus, ut ... cum honore aliquo ... revertantur; C I, 85, c. s. dubitationem. facultatem; G IV, 21. obsides; G VI, 9. spatium; G III, 19. IV, 13.

aditum: quo propter asperitatem loci non facilis nostris aditus dabatur; A 17. duabus ex partibus aditus oppugnationis nostris dabatur; A 30, b.

adversarios: in fugam adversarios dederunt; Af 78, b.

agros: quibus (Boiis) illi agros dederunt; G I, 28. qui (agri) dari tantae praesertim multitudini sine iniuria possint; G IV, 8.

algam: alga ... ita iumentis esurientibus data vitam eorum producebant; Af 24.

arbitros: s. **arbiter,** 1. II (3 St.) S. 87, b.

ascensum: agger ... ascensum dat Gallis; G VII, 75.

auxilia: nulla Pharnacem auxilia contra Caesarem Pompeio dare voluisse, cum Deiotarus, qui dedisset, tamen ei satisfecisset; A 69.

caput: Hispalim II Id. April. caput allatum et populo datum est in conspectum; H 39.

causam: nulli spem aut causam dare armorum; G VIII, 49.

commeatum: qui (milites) ... commeatu dato ... non potuerant ante transire in Africam; Af 77.

condicionem: pari .. condicione ex muro ac turribus bellandi data; C II, 16. se condiciones dare, non accipere consuevisse; H 13, b.

consilium: non ab hoste, sed ab homine amicissimo Ambiorige consilium datum; G V, 31.

dubitationem: eo sibi minus dubitationis dari, quod eas res ... memoria teneret; G I, 14.

effugium: nostris .. neque terra neque mari effugium dabatur victis; A 16.

equites: ad eundem numerum Cotys ex Thracia (equites) dederat; C III, 4, a. CCC (equites) Tarcondarius Castor et Donnilaus ex Gallograecia dederant; C III, 4, b.

exitum: postulat, uti ... sibi .. liber exitus daretur; A 63, b.

facultatem: data facultate per provinciam itineris faciundi; G I, 7. quod reliquis tamen fugae facultas daretur; G I, 32. ut magnam ad ducendum bellum daret facultatem; G I, 38. non modo defesso ex pugna excedendi, sed ne saucio quidem eius loci, ubi constiterat, relinquendi ac sui recipiendi facultas dabatur; G III, 4. quantum ei facultatis dari potuit; G IV, 21. neque ulla nostris facultas aut administrandi aut auxiliandi dabatur; G IV, 29. quanta praedae faciendae atque in perpetuum sui liberandi facultas daretur, ... demonstraverunt; G IV, 34. neque sui colligendi neque consistendi aut ex essedis desiliendi facultatem dederunt; G V, 17. non aegris, non vulneratis facultas quietis datur; G V, 40. neque dant regrediendi facultatem; G V, 44, a. Cicero data facultate Gallum ab eodem Verticone ... repetit; G V, 49. vos data facultate vobis consulite; G VII, 50, b. nostri cedentes usque ad castra insecuti sui colligendi facultatem non dederunt; G VII, 80. insidias veriti (equites) liberam facultatem sui recipiendi Bellovacis dederunt; G VIII, 16. ne qua rursus novorum consiliorum capiendorum Belgis facultas daretur; G VIII, 38. datum iri tamen aliquo loco pugnandi facultatem;

C l, 71. ueque ad explorandum idoneum locum castris neque ad progrediendum data facultate; C 1, 81. [non datur libera muri defendendi facultas]; C II, 11. opus esse ... colloquendi dare facultatem; C II, 27. velle se de maximis rebus cum Caesare loqui, si els facultas detur; C III, 15. postquam ... neque facultas perficiendi dabatur; C III, 60. cum ... neque administrandi neque repellendi a terra facultas daretur; A 21. data facultate litteras conscribit; Af 4. nunc data facultate pro speculatoribus missi a Scipione; Af 35, b. postea sibi facultatem nullam datam transeundi; Af 64. eis (militibus) ad ignescendum nulla facultas est data; H 12.

fidem: hac oratione adducti inter se fidem et iusiurandum dant; G I, 3. Marcum Aristium ... fide data ex oppido Cabilleno educunt; G VII, 42. quoad fides esset data Caesarem facturum, quae polliceretur; C I, 10. nonnumquam etiam Germani Gallique Labieniani cum Caesaris equitibus fide data inter se colloquebantur; Af 29.

filiam: ei .. filiam suam in matrimonium dat; G 1, 3.

filium: datur obsidis loco Caesari filius Afranli; C 1, 84.

frumentum: Caesar ... se frumentum daturum pollicetur; C 1, 87. ibi frumento exercitui dato; Af 76.

honorem: ne ad contumeliam honorem dedisse videamini; C II, 32, d.

horas: tribus .. horis noctis exercitui ad quietem datis; G VII, 41.

hordeum: uen, illis (militibus) hordeum cum daretur, ... recusabant; C III, 47.

hostes: eos (hostes) in fugam dederunt; G IV, 26. Caesar ... celeriter hostes in fugam dat: G V, 51.

impetum: universi (equites) clamore facto impetum dederunt; H 25, b.

iter: negat se more et exemplo populi Romani posse iter ulli per provinciam dare; G 1, 8. illud se polliceri ... tutum iter per fines daturum; G V, 27, b.

iusiurandum: dato iureiurando ab omnibus, qui aderant; G VII, 2. ſ. fidem; G I, 3.

legionem: Cn. Pompeius legionem primam ... tamquam ex suo numero dedit; G VIII, 54.

litteras: litteris ad suos cives datis; Af 32. ſ. mandata; C III, 57.

locum: dum locus comminus pugnandi daretur; C l, 58. diductis .. nostris paulatim navibus || et || artificio gubernatorum || et || mobilitati navium locus dabatur; C II, 6. post Racilium ... celeriter dato loco (Minucius) cum se insinuasset; A 52. ut locus in aciem ad subsidium veniundi non daretur; H 31, a.

mandata: his datis mandatis; G VII, 57. 71. C 1, 25, a. huic (Clodio) dat litteras mandataque ad eum (Scipionem); C III, 57. datis *mandatis* ipse (Caesar) navem conscendit; Af 2.

manus: tandem dat Cotta permotus manus; G V, 31.

munera: quod magnis muneribus datis gladiatoriae familiae reliquias habebat; C III, 21. dum Caesar muneribus dandis in Italia detinetur *; H 1.

negotium: dat negotium Senonibus reliquisque Gallis, ... uti ... cognoscant; G II, 2. dat centurionibus negotium, ut ... ad fodiendos puteos animum conferant; A 9. certis hominibus dat negotium, ut frumentum navesque C praepararentur; A 51.

nomen: ut dato nomine militum essent numero; C III, 110.

obsides: obsides .. uti inter sese dent, perficit; G I, 9. si obsides ab iis sibi dentur; G 1, 14. ita Helvetios a maioribus suis institutos esse uti obsides accipere, non dare, consuerint; G I, 14. quod obsides inter eos dandos curasset; G I, 19. sese ne obsidibus quidem datis pacem Ariovisti redimere potuisse; G I, 37. obsides ipsorum voluntate datos; G 1, 44, a. Belgas ... contra populum Romanum coniurare obsidesque inter se dare; G II, 1. paratos .. (se) esse et obsides dare et imperata facere; G II, 3. qui (legati) se obsides daturas, imperata facturas pollicerentur; G II, 35. obsidibus .. datis et pace facta; G III, 1. quod per eos suos se obsides, quos Crasso dedissent, reciperaturos existimabant; G III, 8. (incitabat) defectio datis obsidibus; G III, 10. obsides inter se dare, copias parare coeperunt; G III, 23. qui (Ubii) uni ex Transrhenanis ... obsides dederant; G IV, 16. qui (legati) polliceantur obsides dare atque imperio populi Romani obtemperare; G IV, 21. obsides daturos quaeque imperasset facturos esse polliciti sunt; G IV, 27. ex eo, quod obsides dare intermiserant; G IV, 31. (Nervios) in deditionem venire atque obsides sibi dare coëgit; G VI, 3. qui (Ubii) ante obsides dederant atque in deditionem venerant; G VI, 9. si amplius obsidum vellet, dare pollicentur; G VI, 9. arma conferri, iumenta produci, sexcentos obsides dari iubet; G VII, 11, a. arma conferri, equos produci, obsides dari iubet; G VII, 12. finitimas .. civitates sine ulla poena dedisse obsides; G VIII, 3. obsides dant; G VIII, 23. Carnutes ... datis obsidibus veniunt in deditionem; G VIII, 31. omnes Aquitaniae civitates legatos ad Caesarem miserunt obsidesque ei dederunt; G VIII, 46, a. illi (Apolloniates) vero daturos se (obsides) negare; C III, 12.

occasionem: sive sollicitandi milites sive aequo loco dimicandi detur occasio; C II, 33.

operam: dabat operam, ut in officio Dumnorigem contineret; G V, 7. daturum se operam, ne longius triduo ab castris abesit; G VII, 9. dent operam consules, praetores, tribuni plebis quique *pro* consulibus *sint* ad urbem, ne quid respublica detrimenti capiat; C I, 5. quotiescumque sit decretum, darent operam magistratus, ne quid respublica detrimenti caperet; C I, 7, b. dandam omnibus operam, ut acceptum incommodum virtute sarciretur; C III, 73, b. vestro imperatori quam constituistis operam date; C III, 91. dabat operam, ut legiones non in uno loco contineret, sed ... raptaret; Af 73. ut ... Pompeium darem operam ut reconciliarem; F 18.

opportunitatem: quod ... nisi ... opportunitate aliqua data legato dimicandum non existimabat; G III, 17.

partem: quorum (obsidum) illi partem statim dederunt, partem ... paucis diebus sese daturos dixerunt; G IV, 27.

patres: quorum patres ... post Sullae victoriam sub Hiempsalis regis erant dati potestatem; Af 56.

pecuniam: pecunia uti ex aerario Pompeio detur; C I, 6, a. etsi eam pecuniam publicam esse constabat datamque a Pompeio in stipendium; C 1, 23.

potestatem: cum primum sit data potestas; C II, 33. quanto .. coniunctis magis navibus confligendi potestas dabatur, tanto superiores erant Vatiniani; A 46. uti sibi daret potestatem cum Considio agendi; Af 4. potestate data cum inde esset profectus; H 22, b.

praesidium: petere ab eo (Caesare), ut sibi praesidium daret; Af 33. praesidio .. dato; Af 33.

receptum: facilis est nostris receptus datus. equitatus ... inter duas acies perequitans com-

mediorem se tutiorem nostris receptum dat; C I, 46. propinquitas castrorum celerem superatis ex fuga receptum dabat; C I, 82. simul (ut) ... magna multitudine navium et tutius et facilius in Siciliam receptus daretur; C II, 30. quod neque ... ullus in naves receptus daretur; A 7.

recessum: ut (hostes) se sub ipso vallo constipaverant recessumque primis ultimi non dabant; G V, 43.

remedia: praesenti malo aliis malis remedia dabantur; C I, 81.

requiem: nec provinciae datur ulla requies; A 50.

responsum: hoc responso dato discessit; G I, 14. nullo ab nostris dato responso; G V, 48. his responsis datis; A 35. 70. postquam ... neque responsum ullum a Considio dabatur; Af 5. quem postquam animadvertit responsum sibi non dare; Af 86.

sestertios: pollicetur .. iis (militibus) ... sestertios centenos se daturum; A 52.

signum: ita nostri acriter in hostes signo dato impetum fecerunt; G I. 52. signum tuba dandum; G II, 20. signum dandum; G II, 20. proelii committendi signum dedit; G II, 21. hostes ex omnibus partibus signo dato decurrere; G III, 4. dato signo ex castris (milites) erumperent; G III, 5. Sabinus suos hortatus cupientibus signum dat; G III, 19. dato signo et sublatis ancoris; G IV, 23. Carnutes ... Genabum signo dato concurrunt; G VII, 3. militibus .. signum dedit; G VII, 27. his rebus expositis signum dat; G VII, 45, b. milites dato signo celeriter ad munitionem perveniunt; G VII, 46. quod (milites) ... neque signo recipiendi dato constitissent; G VII, 52. Labienus milites cohortatus ... dat signum proelii; G VII, 62, a. eodem tempore clamore exaudito dat tuba signum suis Vercingetorix; G VII, 81. ita repente omnibus ex partibus signo dato loca superiora capiantur; G VIII, 36. signum dari iubet et vasa militari more conclamari; C I, 66. illi impediendae rei causa hora circiter IX signo dato legiones educunt; C I, 82. sese, cum opus esset, signum proelii daturum; C II, 40. dat suis signum Saburra; C II, 41, a. iam ex omnibus partibus subito Antonianae scaphae signo dato se in hostes incitaverunt; C III, 24. tuba signum dari ... iubet; C III, 46. meridiano fere tempore signo profectionis dato; C III, 76. signo iam profectionis dato; C III, 85. se, cum id fieri vellet, vexillo signum daturum, C III, 89. tuba signum dedit; C III, 90. hic (Crastinus) signo dato, „sequimini me," inquit, „manipulares mei qui fuistis"; C III, 91. nostri milites dato signo cum infestis pilis procucurrissent; C III, 93, a. quartae aciei ... dedit signum; C III, 93, b. dat signum pugnae; A 15. signo sub idem tempus ab utroque dato concurritur; A 40. quo (vexillo) pugnandi dabat signum; A 45. signo dato in hostes ... subito immittit cohortes turmasque suorum; Af 18. signo dato accessum hostium aucupabatur; Af 58. quo signo dato ... ex improviso hostibus aversis incuterent terrorem; Af 80. subito legati evocatique obsecrare Caesarem, ne dubitaret signum dare; Af 82. signo Felicitatis dato; Af 83. signo dato ab oppidanis sunt recepti; H 3, b. (Mundenses) coniurant inter sese, ut noctu signo dato ... eruptionem facerent; H 36.

spatium: ut spatium pila in hostes coniciendi non daretur; G I, 52. ut quam minimum spatii ad se colligendos armandosque Romanis daretur; G III, 19. ad has res conficiendas sibi tridui spatium daret; G IV, 11. quibus (hostibus) ad consilia capienda nihil spatii dandum existimabat; G IV, 13. neque consilii habendi neque arma capiendi spatio dato perturbantur; G IV, 14. nec dat ulli civitati spatium de aliena potius quam de domestica salute cogitandi; G VIII, 3. quin (civitates) ... dato .. spatio ac tempore eodem instigante Dumnaco possent concitari; G VIII, 31. nec docendi Caesaris propinquis eius spatium datur; C I, 5. operum magnitudo et continens omnium dierum labor ... perficiendi spatium non dabat; C III, 63 a. Caesar ... nullum spatium perterritis dare oportere existimans; C III, 95. rex Iuba ... non est visum dari spatium convalescendi augendarumque eius (Caesaris) opum; Af 25. confestim Caesaris legiones consequi spatiumque se non dare colligendi; Af 85, a.

spem: s. causam.

stipendium: Caesari ad ... stipendium exercitui dandum ... necesse erat adire Apolloniam; C III, 78, a.

suspicionem: quo facilius hostibus timoris det suspicionem; G VI, 7, b. ne ... videretur .. dare timoris aliquam suspicionem; G VII, 54. nec dabat suspicionem fugae quisquam; G VII, 62, a.

tabellas: placere sibi bello confecto ternas tabellas dari ad indicandum iis, qui ..; C III, 83. quod ... neque ... tabellas signatas dederat; Af 3.

tempus: vix ut iis rebus ... administrandis tempus daretur; G III, 4. tempus vero colloquio non dare ... magnam pacis desperationem afferebat; C I, 11. s. spatium; G VIII, 31.

tesseram: insequenti nocte vigilia tertia tessera data extra vallum omnes (Mundenses) sunt concisi; H 36.

vela: imprudentes vela in altum dederunt; Af 53.

veniam: libenter Caesar petentibus Haeduis dat veniam; G VI, 4. datur petentibus venia dissuadente primo Vercingetorige, post concedente; G VII, 15. Antonius ... veniam petenti dedit, obsides accipit; G VIII, 48, c. Caesar ... petentibus dare veniam utile esse statuit; A 24, a. quibus supplicibus venia data; Af 92.

III. **mit Object und Zusatz: 1. Gerundiv:** reliquum exercitum Quinto Titurio Sabino et Lucio Aurunculeio Cottae legatis in Menapios ... ducendum dedit; G IV, 22. ex quibus (legionibus) unam in Morinos ducendam Gaio Fabio legato dedit, alteram ..., tertiam ..; G V, 24. praeter eam (legionem), quam Lucio Roscio in pacatissimam ... partem ducendam dederat; G V, 24. quattuor legiones in Senones Parisiosque Labieno ducendas dedit; G VII, 34. confirmandorum militum causa diripiendas his civitates dedit; C III, 31. eas (litteras) captivo dat perferendas in oppidum ad Considium; Af 4. litteras .. nondum perlectas ... dat homini certo ad Scipionem perferendas; Af 4. Iubam ... dedisse oppidum diripiendum delendumque militibus; Af 74.

2. **doppelter Accusativ:** coactos esse Sequanis obsides dare nobilissimos civitatis; G I, 31, b. qui adduci non potuerit, ut iuraret aut liberos suos obsides daret; G I, 31, c. — cohortatus suos victoriam propriam se eis brevi daturum pollicetur; Af 32.

doceo, lehren, unterweisen, unterrichten, mitteilen, erwähnen, erklären; part. gebildet (s. III. homines): I. alqs: interfecto Indutiomaro, ut docuimus; G VI, 2.

II, 1. de: qui (Haedui) de suo adventu doceant; G VII, 10. Caesar ad iugum, de quo docui, ascendit; Af 38. s. IV. C I, 3.

2. **indirecte Frage:** docebat etiam, quam veteres ... causae necessitudinis ipsis cum Haeduis intercederent; G I, 43. ipse ... docet, quanto

opere rei publicae ... intersit manus bostinm distinori; G II, 5. quibus angustiis ipso Caesar a Venetis prematur, docet; G III, 18. et celeritate et copiis docuit, quid popnli Romani ... opes possent; G VI, 1. cobortatus milites docuit, quantum nsnm baberet ..; C III, 80, b. quanta .. copia frumenti apnd se sit, (legati) doceut; Af 36.

3. accus. c. infin.: quam rem .. pancis contigisse ... docebat; G I, 43. nnam esse spem salutis docent; G III, 5. quantasvis ... copias Germanorum sustineri posse munitis biberuis docebant rem esse testimonio, quod ..; G V, 28. docet omnes equitatus peditatusque copias Treverorum ... consedisse; G V, 47. docet longe alia ratione esse bellum gerendum; G VII, 14, a. omnium superiorum dimicationum fructum in eo die ... docet consistere; G VII, 86. quem (Drappetem) captum esse a Caninio docui; G VIII, 44. docent sui indicii rem nou esse; C I, 13. docet se nullum extraordinarium bonorem appetisse; C I, 32, a. docent, si omnino turris concidisset, non posse milites contineri, quin ..; C II, 12. quos (Allobroges) porfugisse ad Pompeium supra docnimus; C III, 84. cuius (Arsinoës) nomine diu regnasse impotenter Ganymeden docuimus; A 33. in qua turri docui esse praesidinm stationemque Numidarum; Af 38.

4. accus. c. partic.: qui (legati) doceant nihil earum rerum publico factum consilio; G V, 1. qui legati doceant neque auxilia ... missa neque ab se fidem laesam; G VI, 9. a quibus (Sugambris) receptos ex fuga Tencteros ... supra docuimus; G VI. 35, a. boc veteres non probant milites, quos sub vexillo una profectos docuimus; G VI, 40. cum ... doceretur ... fratrem a fratre renuntiatum; G VII, 33. qui (nuntii) suo beneficio conservatos docerent, quos iure belli interficere potuisset; G VII, 41. quem (Commium) profectum ad auxilia Germanorum arcesseuda docui; G VIII, 10. quos (pedites) ante legiones missos docui; G VIII, 19, a. baec superioris aetatis exempla expiata Saturnini atque Graccborum casibus docet; C I, 7, b. quas (cobortes) traductas ab Afranio docuimus; C III, 88. quos (Gaetulos perfugas) ... a Caesare missos supra docuimus; Af 55. rem a se gestam docent; Af 77. — hoc aequiore animo (detrimentum) ferundum docet, quod ..; G V, 52.

III. alqm: qnosdam de exercitu habebant captivos, ab bis docebautur; G V, 42. Fabius ... doctus ab iis, qui locorum noverant naturam, potissimum creditit bostes ... petituros; G VIII, 27. nec docendi Caesaris propinquis eius spatium datur nec ..; C I, 5. quibus rebns nostri usu docti; C III, 50.

acerbitatem: acerbitatem inimicorum docet; C I, 32, a.

adventum: Caesaris profectionem, adventum Pompei docuerunt; C III, 79, b.

falces: quas (falces testudinesque) iidem captivi docuerant; G V, 42.

famam: eo fama iam praecurrerat, quam supra docuimus, de proelio Dyrrhachino; C III, 80, a.

bomines: baec atque eiusdem generis complura ut ab bominibus doctis magna cum misericordia fletuque pronuntiantur; C II, 12.

profectionem: ſ. adventum. — testudines: ſ. falces.

IV. mit Object und Zusatz: qui eum (Caesarem) de his rebus doceant; C I, 3. — quod ... quid fieri oporteret milites non minus commode ipsi sibi praescribere, quam ab aliis doceri poterant; G II, 20. — imperat militibus Caesar, ut naves faciant, cuius generis eum superioribus annis usus Britanniae docuerat; C I, 54.

doctrina, Unterricht, Abrichtung: 1. potest: tantum doctrina potuit, ut ... semper venientibus (naves) adversae occurrerent; A 15.

II. edoceri: rudes .. elepbanti multorum annorum doctrina usuque vetusto vix edocti; Af 27.

documentum, Beweis, warnendes Beispiel: 1. constituo: egomet ipse documentum more militari constitutam; Af 54, a.

2. sum: ut sint reliquis documento et magnitudine poenae perterreant alios; G VII, 4, b. cum quantum in bello fortuna posset, iam ipsi incommodis suis satis essent documento; C III, 10, b.

doleo, Schmerz empfinden, bedauern, unwillig sein: 1. bomines: quo gravius homines ex commutatione rerum doleant; G I, 14.

II, 1. quod: doluisse se, quod popnli Romani beneficium sibi ... extorqueretur; C I, 9, a.

2. acc. c. inf.: qnod ei ... tantum se eius opinionis deperdidisse ... gravissime dolebant; G V, 54. totis vero castris milites circulari et dolere bostem ex manibns dimitti; C I, 64. unum boc maceror et doleo tibi deesse, Terenti; P 23.

3. acc. c. part.: accedebat, qnod suos ab se liberos abstractos obsidum nomine dolebant; G III, 2. qui (Galli) iam ante se populi Romani imperio subiectos dolerent; G VII, 1.

dolor, Schmerz, Kummer, Unwille, Ärger: I. incedit: exercitu ‖ exercitui ‖ quidem omni tantus incessit ex incommodo dolor, nt ..; C III, 74.

incitat: Catonem veteres inimicitiae Caesaris incitant et dolor repulsae; C I, 4.

significat: dolor .. vulnerum pecuniae remissus crudelitatem cum avaritia certasse significabat; A 55.

II, 1. accipio: cum ... Alexandrini ... magnum dolorem acciperent; A 25, a.

capio: nec quemquam ex eo plus quam se doloris capere; G I, 20.

condono: uti ... suum dolorem eius voluntati ac precibus condonet; G I, 20.

expio: expiato suo dolore; G VIII, 48, c.

fero: qui se ultro morti offerant, facilius reperiuntur, quam qui dolorem patienter ferant; G VII, 77, b. neque (ipsos, milites) corpore dolorem neque animo ignominiam ferre posse; C I, 84.

moror: nec diu moratur dolorem suum, quin eos interfici iubeat; A 55.

relinquo: quod ... neque bostibus diutina laetatio neque ipsis longior dolor relinquatur; G V, 52.

remitto: ſ. significat.

ulciscor: ut eis interfectis eorum pernicie dolorem suum ulciscerentur; Af 87, b.

2. sum: magno esse Germanis dolori Ariovisti mortem; G V, 29. bos .. diutius ... gloriari magno nobis et dedecori et dolori est; A 15.

III. alqd: ſ. II, 1. capio.

iracundia: nactus circiter xxx (naves) in eas indiligentiae suae ac doloris iracundiam erupit; C III, 8.

IV, 1. abstinere: Drappes ... indignitate et dolore vinculorum ... cibo se abstinuit atque ita interiit; G VIII, 44.

adduci: quo dolore adductus elephans ... ad reliquas bestias se recepit; Af 84.

affici: qua ex parte bomines bellandi cupidi magno dolore afficiebantur; G I, 2.

concitari: elephans vulnere ictus et dolore concitatus; Af 84.

exardescere: Indutiomarus ... multo gravius hoc dolore exarsit; G V, 4.

ferre: magno dolore Haedui ferunt se deiectos principatu; G VII, 63.
incendere: quae res incendit dolore milites equitesque nostros; A 29. ira percitus Scipio atque animi dolore incensus; Af 46. milites veterani ira et dolore incensi; Af 85, b.
misceri: mixtam dolore voluptatem capiebat; A 56.
permoveri: ille (Coelius) ignominia et dolore permotus; C III, 21. quo nuntio dolore magis permotus (Laterensis) quam animo perturbatus redeit se celeriter; A 54.
prohiberi: ego ... dolore prohibeor, quae gesta sunt, pronuntiare; G VII, 38, a.
2. cum: quae etsi magno cum dolore omnes ferebant; G VII, 15. ut magno cum dolore infidelitatis suspicionem sustinere viderentur; C II, 33.

dolus, List, Hinterlist, Täuschung: I. cognosco: ut consuefaceret milites hostium dolos, insidias, artificia cognoscere; Af 73.
II. occasio, tempus: hostes sine fide tempus atque occasionem fraudis ac doli quaerunt; C II, 14.
III. 1. contendere: ut magis virtute quam dolo contenderent; G I, 13.
2. per: qui per dolum atque insidias petita pace ultro bellum intulissent; G IV, 13. qui (homines) per virtutem, non per dolum dimicare consuerunt; Af 73.

domesticus, zur Familie gehörig, heimatlich, innere: bellum: quem (locum) domestici belli ... causa iam ante praeparaverant; G V, 9.
bonum: nautici homines ... ad naturale ac domesticum bonum refugere cupiebant; A 12.
copiae: ut ... domesticis copiis rei frumentariae uterentur; G II, 10.
dissensiones: ut (provinciae regionesque) domesticis dissensionibus liberarentur; A 65, a.
iudicium: id .. ita esse ... etiam ex domestico iudicio atque animi conscientia intellegebant; C III, 60.
opes: ut ... vel domesticis opibus vel externis auxiliis de salute urbis confiderent; C II, 5.
salus: nec dat ulli civitati spatium de aliena potius quam de domestica salute cogitandi; G VIII, 3.

domicilium, Wohnsitz: I. sunt: aedificio circumdato silva, ut sunt fere domicilia Gallorum; G VI, 30. in hac sunt insula domicilia Aegyptiorum; C III, 112, a.
II. 1. habeo: qui habeant domicilium aut possessionem in Hispania; C I, 86. ubi ipse (rex Iuba) domicilium, coniuges liberosque habebat; Af 91, a.
peto: ut ... aliud domicilium, alias sedes, remotas a Germanis, petant; G I, 31, d.
2. deligo: uti ... locum .. domicilio ex magna copia deligerent; G I, 30. consensu eorum omnium pace facta hunc sibi domicilio locum delegerunt; G II, 29.
3. moveo: quam (multitudinem) domiciliis ipsorum non moverat; A 7.

dominatio, Herrschaft: I. infert: quoniam Pompei dominatio atque arma non minimum terrorem foro inferrent; G VIII, 52.
II. confici: multitudinem .. confectam taedio puellae fiduciariae dominatione crudelissima Ganymedis; A 23.

dominatus, Herrschaft: I. converto ad: quas (legiones) ... ad suam potentiam dominatumque converterat; C I, 4.
II. Fragment: unius arrogantiae superbiaeque dominatuque; F 9.

dominor, herrschen: alqs: ab his per cruciatum interfici, inter quos dominari consuessent; G II, 31. veste ea sumpta, qua supplices dominantes deprecari consuerunt; A 32.

dominus, Herr: I. consuescunt: hac (aqua) uti domini aedificiorum atque eorum familiae consuerunt; A 5.
est: cuius (servi) dominus in Caesaris castris fuisset; H 18, a.
praebent: quibus (servis) domini locupletiores victum cotidianum stipendiumque praebebant; A 2.
II, 1. interficio: eodem .. igne nautas dominosque navium interfecit; C III, 8.
iugulo: servus ... dominum iugulavit; H 18, a. quem (servum) supra demonstravimus dominum iugulasse; H 20.
2. sum: in hos eadem omnia sunt iura, quae dominis in servos; G VI, 13, a.
III. oculi: pastores ... sub oculis domini suam probare operam studebant; C I, 57.
IV. a: si quis a domino prehenderetur; C III, 110.

domus, Haus, Hauswesen, Familie, Heimat: I. Subject: patent: his omnium domus patent victusque communicatur; G VI, 23.
vacat: quo (genere quaestus) domus et tribunal imperatoris vacaret; A 49.
II. nach Verben: 1. diripio, expugno: domos .. eorum (Uticensium) expugnaverunt ac diripuerunt; Af 87, b.
effodio: spoliatis effossisque eorum (Parthinorum) domibus; C III, 43.
irrumpo: primo impetu domum eius (Caesaris) irrumpere conatus; C III, 111.
obsideo: (milites) stipendii augendi causa regis domum obsidere ... consuerant; C III, 110.
peto: alii domos bonaque eorum, qui in castris erant Caesaris, petebant; C III, 82, b.
relinquo: quod eo consilio florentissimis rebus domos suas Helvetii reliquissent; G I, 30. non sine magna spe ... domum propinquosque reliquisse; G I, 44, a.
2. coniungo: hac ||nec, in hoc|| tractu oppidi pars erat regiae exigua ... et theatrum coniunctum domui; C III, 112, b.
3. expello: s. III, 3.
4. confero in: arma omnia ... in domum Galloni contulit; C II, 18, a. quae (pecuniae monumentaque) ex fano Herculis collata erant in privatam domum; C II, 21. Racilius in proximam se domum familiaris sui confert; A 53.
convenio in: (fautores) conveniunt in domum, quo (Cn. Pompeius) erat delatus; H 32, b.
induco in: quibus (specubus) aqua in privatas domos inducitur; A 5.
sum in: in Gallia ... paene etiam in singulis domibus factiones sunt; G VI, 11.
III. adverbielle Formen: 1. domi: reliqui, qui domi manserunt, se atque illos alunt. hi rursus in vicem anno post in armis sunt, illi domi remanent; G IV, 1. quod omnibus fructibus amissis domi nihil erat, quo famem tolerarent; G I, 28. — Mithridates, .. magnae nobilitatis domi; A 26. Eporedorix, ... summae domi potentiae; G VII, 39. — neque solum domi sed etiam apud finitimas civitates (Dumnorigem) largiter posse; G I, 18, a. cum ipse gratia plurimum domi atque in reliqua Gallia ... posset; G I, 20. armorum quantum quaeque civitas domi

... efficiat, constituit; G VII, 4, b. his domi ... amplissimos magistratus mandaverat; C III, 59.

2. domum: legatos collaudatos Caesar domum iubet antecedere; Af 92. praedam omnem domum avertebant; C III, 59. equites Treveri ... domum contenderunt; G II, 24. Dumnorix cum equitibus Haeduorum a castris ... domum discedere coepit; G V, 7. nonnulla pars militum domum discedit; C I, 13. multi domum discesserunt; C III, 87. irrumpo: ſ. II, 1. cum sibi quisque primum itineris locum peteret et domum pervenire properaret; G II, 11. praemissos etiam legatos Massilienses domum; C I, 34. Germani ... sese domum receperunt; G VI, 8, b. ut domum ad se quisque hospitio cupidissime reciperet; C II, 20, b. qui domum redierunt; G I, 29. (naves) domum redierant; C III, 111. cuius orationem legati domum referunt; C I, 35. relato domum Cassio; A 53. si nullam partem Germanorum domum remittere posset; G I, 43. eos (legatos) domum remittit; G IV, 21. leviore de causa auribus desectis ... domum remittit; G VII, 4, b. quos omnes conservatos Caesar domum remisit; C III, 27. auxilia Deiotari domum remittit; A 77. Suevi ... domum reverti coeperunt; G I, 54. optimum esse domum suam quemque ... reverti; G II, 10. Aduacuti ... ex itinere domum reverterunt; G II, 29. paucos dies ibi morati ... domum revertuntur; G VII, 5. milites in itinere ab eo (Thermo) discedunt ac domum revertuntur; C I, 12. ut (imperatores) ... cum honore aliquo ... domum revertantur; C I, 85, c. — magni domum concursus ad Afranium ... fiebant; C I, 53. domum reditionis spe sublata; G I, 5.

3. domo: una (uxor fuit) Sueva natione, quam domo secum duxerat; G I, 53. trium mensum molita cibaria sibi quemque domo efferre iubent; G I, 5. haec tamen dicere, venisse invitos, eiectos domo; G IV, 7. omnibus Gallis idem esse faciendum, quod Helvetii fecerint, ut domo emigrent; G I, 31, d. cum omnibus suis domo excesserant; G IV, 14. quibus itineribus domo exire possent; G I, 6. cum (pagus) domo exisset patrum nostrorum memoria; G I, 12. qui numerus domo exisset; G I, 29. Senones ... Cavarinum ... regno domoque expulerunt; G V, 54. se domo patriaque expulsos omnibus necessariis egere rebus; C III, 32, b.

donatio, Schenkung: quibus in rebus prolationem diei donationem esse dicebant; C III, 32, b.

donec, bis: cohortatur, ut uno ictu contenderent neque remitterent, donec ... hostes reppulissent; Af 18. constituerat gloriam ... eorum pati, donec sibi veteranarum legionum pars aliqua ... occurrisset; Af 31, c.

usque eo: Pompeio adveniente oppidani usque eo passi propius accedere, donec ad ipsas portas ... appropinquaret; Af 23. ut (equites) usque eo locum obtinerent, ... donec ab hoste telum missum ad se perveniret; Af 31, a.

dono, schenken, beschenken: alqm: qui (Gaetuli) collaudati a Caesare stipendioque donati; Af 35, b.

argentum: pecuniam et argentum in praesentia familiae donavit; H 33.

centurionem: quem (Scaevam centurionem) Caesar ... donatum milibus CC † atque ... ad primipilum se traducere pronuntiavit; C III, 53.

cohortem: cohortem .. postea duplici stipendio, frumento † vespeciariis ‖ frumentoque et pecuniariis, al. ‖ militaribusque donis amplissime donavit; C III, 53.

exercitum: totum .. exercitum veteranum donavit; Af 86.

mercedes: unam (legem promulgavit), qua mercedes habitationum annuas conductoribus donavit; C III, 21.

milites: ea .. praeda milites donavit; A 42, a. sestertiis centenis milites donavit; A 48.

patrem: cuius pater a Gaio Valerio Flacco civitate donatus erat; G I, 47. quorum patres ... eius .. (Marii) beneficio agris finibusque donati; Af 56.

pecuniam: certum est vobis vitam et pecuniam donare; Af 44. ſ. argentum.

praedam: praedam militibus donat; G VII, 41, b.

HS, torques: Caesar ob virtutem turmae Cassianae donavit milia XIII et praefecto torques aureos V et levi armaturae milia XII; H 26.

vitam: ſ. pecuniam.

donum, Geschenk: I. accipio, mitto: sibi mitteret munera ac dona, quae bene rebus gestis imperatores ab amicis accipere consuessent; A 70.

adimo, habeo: Pompeium, qui amissa restituisse videatur, [dona etiam, quae ante habuerint,] ademisse; C I, 7, b.

allicere: eas (civitates) donis pollicitationibusque alliciebat; G VII, 31.

donare: cohortem ... militaribus .. donis amplissime donavit; C III, 53.

dormio, schlafen: ipse (Cato) sine suspicione ... cum dormitum isset; Af 88, a.

dorsus, Rücken: constabat inter omnes ... dorsum esse eius iugi prope aequum, sed hunc silvestrem et angustum; G VII, 44.

dos, Mitgift: viri, quantas pecunias ab uxoribus dotis nomine acceperunt, tantas ex suis bonis aestimatione facta cum dotibus communicant; G VI, 19.

druides, Druiden, Priester: I. absunt, al.: druides a bello abesse consuerunt neque tributa una cum reliquis pendunt, militiae vacationem omniumque rerum habent immunitatem; G VI, 14.

constituunt, al.: illi (druides) rebus divinis intersunt, sacrificia publica ac privata procurant, religiones interpretantur; ... magnoque hi sunt apud eos (Galles) honore; nam fere de omnibus controversiis publicis privatisque constituunt, et, ... si caedes facta, si de hereditate, de finibus controversia est, iidem praemia poenasque constituunt; G VI, 13, a.

interdicunt: ſ. III. decretum. — praesunt: ſ. II, 1. habeo.

II, 1. habeo: (Germani) neque druides habent, qui rebus divinis praesint; G VI, 21.

2. praesum: hi .. omnibus druidibus praeest unus, qui summam inter eos habet auctoritatem; G VI, 13, b.

3. utor: administris .. ad ea sacrificia druidibus utuntur; G VI, 16.

4. concurro ad: ad eos (druides) magnus adulescentium numerus disciplinae causa concurrit; G VI, 13, a.

III. decretum, iudicia: si qui aut privatus aut populus eorum (druidum) decreto non stetit, sacrificiis interdicunt; G VI, 13, a. eorum (druidum) decretis iudiciisque parent; G VI, 13, b.

genus: de his duobus generibus alterum est druidum, alterum equitum; G VI, 13, a.

suffragium: si sunt plures pares, suffragio druidum, nonnumquam etiam armis de principatu contendunt; G VI, 13, b.

IV. ab: Galli se omnes ab Dite patre prognatos praedicant idque ab druidibus proditum dicunt; G VI, 18.

dubitanter, zögernd: non dubitanter Alexandrini classem producunt atque instruunt; A 14.

dubitatio, Zweifel, Ungewißheit, Bedenken: I. est: cum de suo adventu dubitatio in provincia esset; Af 26, a.

II. do: eo sibi minus dubitationis dari, quod eas res ... memoria teneret; G I, 14.

expello: quae res omnem dubitationem adventus legionum expulit; G V, 48.

interpono: nulla interposita dubitatione legiones ... ex castris educit; G VII, 40.

tollo: quo facto dubitatione sublata tantus incessit timor, ut ..; A 7.

III. alqd: f. II. do.

IV. sine: hunc (Lucterium) Epasnactus ... sine dubitatione ulla vinctum ad Caesarem deduxit; G VIII, 44. huic (Lepido) venienti sine dubitatione Marcellus se credit; A 63, a.

dubito, zweifeln, unentschlossen sein, Bedenken tragen, zögern: I. alqs: se neque umquam dubitasse neque timuisse; G I, 41. ex his Pulio ... „quid dubitas", inquit, „Vorene"? G V, 44, a. magnitudine supplicii dubitantes cogit; G VII, 4, b. horum (obsidum) supplicio dubitantes territant; G VII, 63. qua celeritate ... dubitantes terrore ad condiciones pacis adducebat; G VIII, 3. dubitante Caesare atque eorum studio cupiditatique resistente; Af 82.

II, 1. de: f. **de** I. dubito (4 St.) S. 249, b.

2. quin: neque dubitare, quin ... una cum reliqua Gallia Haeduis libertatem sint erepturi; G I, 17. non dubitare, quin de omnibus obsidibus ... gravissimum supplicium sumat; G I, 31, d. tum vero dubitandum non existimavit, quin ad eos proficisceretur; G II, 2. an dubitamus, quin ... Romani iam ad nos interficiendos concurrant? G VII, 38, b. non .. dubitabat, quin recenti calamitate summissiores essent futurae (civitates); G VIII, 31. Domitius tum quoque sibi dubitandum non putavit, quin ... decertaret; C III, 37, a. magna pars hominum ... non dubitarunt, quin eruptionem ... essent facturi; H 13, b.

3. de und quin: de equitibus hostium, quin nemo eorum progredi modo extra agmen audeat, et ipsos quidem non debere dubitare, et ..; G VII, 66, b.

4. indirecte Frage: qui (eventus) qualis sit futurus, ne vos quidem dubitatis; C II, 32, c. pars (militum) resistens et dubitans, quid esset capiendum consilii; A 20, b. cum diu dubitasset Cassius, quid sibi faciendum ... esset; A 63, b.

5. Infinitiv: nostri victoria elati subire iniquum locum munitionesque aggredi non dubitarunt; A 76. flumen transire et iniquo loco committere proelium non dubitant; G VI, 8, a. ne dubitaret proelium committere; C I, 71. cohortantur, ... ne cubi dubitet proelium committere et suam fidem virtutemque experiri; C II, 33. legati evocatique obsecrare Caesarem, ne dubitaret signum dare; Af 82. experiri: f. committere; C II, 33. contra .. regem facere non dubitant; Af 55. nec vero ex reliquis fuit quisquam, qui iscare dubitaret; C III, 87. non dubitant nostri resistere et conversis equis hostem pellere; G VIII, 48, b. ne Varus quidem Attius dubitat copias producere; C II, 33. Caesar ... infirmis auxiliis proficisci non dubitaverat; C III, 106. resistere: f. pellere. subire: f. aggredi. ipsi (milites) transire flumen non dubitaverunt; G II, 23. f. committere; G VI, 8, a. qui (Vatiniani) ... in hostium naves transilire non dubitabant; A 46. quid dubitas uti temporis opportunitate? C II, 34, b.

6. acc. c. inf.: aptissimum esse hoc genus ad proditionem dubitare nemo potest; A 7.

III. alqd: L. Laterensis, cum id non dubitaret, accurrit laetus; A 53.

dubius, zweifelhaft, unentschieden, bedenklich: A. alqs: quorum vocibus et concursu terrentur infirmiores, dubii confirmantur; C I, 3. sic erat (Cassius) dubius animi, utrum nihil timere an omnia licere mallet; A 56.

alqd: cum de voluntate minime dubium esset adversariorum suorum; G VIII, 54. — non esse dubium, quin totius Galliae plurimum Helvetii possent; G I, 3. Caesar ... non habuit dubium quin ... procederent; H 29, a. — indir. Frage: Ambiorix copias suas iudicione non conduxerit ... an tempore exclusus ... dubium est; G VI, 31. quamquam nulli erat dubium, quidnam contra Caesarem pararetur; G VIII, 55.

ius: iure minime dubio vetustate tamen intermisso; A 66.

sermones: * sermones militum dubii durius accipiebantur; C II, 29.

victoria: cum a meridie prope ad solis occasum dubia victoria pugnaretur; G VII, 80. inter bellatores principes dubia erat posita victoria; H 25, b.

B. I. devoco in: sese suas exercitusque fortunas in dubium non devocaturum; G VI, 7, b.

pono in: ut, quidquid post horam casus tribuisset, in dubio poneretur; H 29, b.

II. procul: illi tamen procul dubio ad congrediendum in aequum locum non sunt ausi descendere; H 25, a.

III. sine: quibus (copiis) ... Mithridaten .. sine dubio retineri posse credebat; A 27. Deiotarus ... sine dubio .. rex Armeniae minoris ab senatu appellatus; A 67. pro suo beneficio sine dubio ab his gratias sibi actum iri; Af 45. sine dubio existimans ultro adversarios ... ante se || eas secum || concursuros; Af 58.

duceni, je zweihundert: Caesar militibus pro tanto labore ... ducenos sestertios (condonandos pollicetur); G VIII, 4.

ducenti, zweihundert: alqs: horum altera navis CCXX e legione tironum sustulerat, altera ex veterana paulo minus CC; C III, 28, a. non amplius CCL desideratis; A 40.

capita: summa erat capitum Helvetiorum milia CCLXIII; G I, 29.

equites: ducentos .. equites attribuit; G VI, 32. hi (equites) erant numero CC; C II, 41, a. ex Macedonia CC (equites) erant; C III, 4, b. CC (equites) ex Syria a Commageno Antiocho ... missi erant; C III, 4, b. L. Cassium Longinum cum ... equitibus CC in Thessaliam ... misit; C III, 34.

milites: milites amplius CC (interficiuntur); C I, 46. in eo proelio non amplius CC milites desideravit; C III, 99.

milia: f. capita. passus; G I, 2. pedites. HS.

naves: circiter CCXX naves eorum paratissimae ... constiterunt; G III, 14, a. quae (onerariae naves) stabant ad Uticam numero circiter CC; C II, 25, b. an poenitet vos, ... quod ex portu

sinuquo adversariorum CC naves onerarias adduxerim? C II, 32, d.

obsidos: Indutiomarum ad se cum CC obsidibus veuire iussit; G V, 4.

passus: qui (fines) in lougitudiuem mllia passuum CCXL ... patebant; G I, 2. legiouom Caesar ... passibus ducentis ab oo tumulo coustituit; G I, 43. passus circiter ducoutos (collis) infimus apertus; G II, 18. oppidi murus ab planicio ... MCC passus aberat; G VII, 46.

pedites: coactis equitum VIII milibus ot peditum eirciter CCL; G VII, 76.

podes: aditus iu latitudinem uun amplius duceutorum pedum relinquebatur; G II, 29. partem ultimam poutis ... iu lougitudinem pedum docentorum rescindit; G VI, 29.

sagittarii: desiderati sunt eo die sagittarii circiter CC; C I, 51.

HS: (Scaevam centuriouom) donatum milibus CC; C III, 53.

duco, führen, bringen, heimführen, ziehen, bestimmen, verzögern, hinhalten, rechnen, meinen, glauben: I. **mit acc. c. inf.:** ad eas res conficiendas biennium sibi satis esse doxeruut; G I, 3. optimum factu esse duxeruut ... commeatu .. uustros probibere; G IV, 30. proximum suae dignitatis esse ducebat, adeo fiues eius vastare ..., ut ..; G VIII, 24.

II. **mit einfachem Object:** alqm: nbi se diutius duci intellexit et diem iustare, quo die ..; G I, 16. quam iu partem aut quu cousilio ducerentur; G I, 40, a. calamitate coterorum ducti Carnutes ... dispersi profugiunt; G VIII, 5. quem (Rebilum) Curiu secum ex Sicilia duxerat; C II, 34, b. sese, coutra hostem si ducerentur, itoros; C III, 31. cum (C. Vestrius) ad necem duceretur; Af 64. s. milia.

aciem: triplicem .. uciem ducere incipit; C I, 64.

adolescentes: qui (adolesceutes) cum ducerentur ad necem; Af 28.

agmen: Lucterius agmen iumeutorum ad oppidum ducit; G VIII, 35.

bellum: s. **bellum,** II, I. ducu (9 St.) S. 122, a. — brachium: s. **brachium,** II. duco (5 St.) S. 129, a.

carros: vix qua singuli carri ducerentur; G I, 6.

cohortes: cobortes LX ... ad eam partem muuitiouum ducit; C III, 62. cobortes quasdam ... in vetera castra duci; C III, 66.

copias: copiasne adversus hostem ducere ... praestaret; G IV, 14. reliquas copias coutra Labienum duxerunt; G VII, 61. copias ex lucis superioribus in campum ducit; C II, 40.

diem: diem ex die ducere Haedoi; G I, 16.

exercitum: inde in Allobrogum fines, ab Allobrogibus in Segusiavos exercitum ducit; G I, 10. ut milium amplius quinquaginta circuitu locis apertis exercitum duceret; G I, 41. postridie eios diei Caesar ... in fiues Suessionum ... exercitum duxit; G II, 12. oxercitum .. in Bellovacos ducit; G II, 13. reliquum exercitum Quinto Titurio Sabino et Lucio Auruuculeio Cottae legatis in Meuapios ... ducendum dedit; G IV, 22. Caesar ... ad flumen Tamesim in fiues Cassivellauni exercitum duxit; G V, 18. magno .. circuitu uullo certo itinore exercitum ducit; C I, 68. postero .. die exercitum Uticam ducit; C II, 26.

filiam: Dumnorix ... Helvetiis erat amicus, quod ex ea civitate Orgetorigis filiam iu matrimonium duxerat; G I, 9.

fossam: fossam pedum vigiuti directis lateribus duxit; G VII, 72. perpetuae fossao quinos pedos altae ducebautur; G VII, 73, a. vallum .. et fossam per medium campum ducere ... nos intermittit; Af 61, b.

latus: alterum (latus erat) editissimo loco duotum, ut partem castrorum obtiueret; A 28.

legiouem: ut, si quo opus esset, (legiones) subsidio duci possent; G II, 8. consuetudine sua Caesar sex legiones expeditas ducebat; G II, 19. Q. Titurius et L. Cotta logati, qui in Menapiorum fines legioues duxeraut; G IV, 38. ex quibus (legionibus) uuam in Morinos ducendam Gaio Fabio legato dedit, alteram in Nervios Quinto Ciceroni, tertiam in Esuvios Lucio Roscio; G V, 24. praeter eam (legiouom), quam Lucio Roscio in pacatissimam ot quiotissimam partem ducendam dederat; G V, 24. quattuor legioues in Senones Parisiosque Labieno ducendas dedit, sex ipse in Arvernos ad oppidum Gergoviam secuudum flumen Elaver duxit; G VII, 34. ipse (Caninius) ... alteram (legiouem) secum expeditam ducit; G VIII, 36. quao (legiuues) ex senatus cousulto doberent ad Parthicum bellum duci; G VIII, 55. Caesar ... cohortatus suos legiouem uonam subsidio ducit; C I, 45. interim Pompeius ... V legiones ab opere deductas subsidio suis duxit; C III, 69. IV secum legioues duxit; C III, 97. eas (legiones), quas secum duxerat, iu vicem requiescere ... iussit; C III, 98. ad legiones profectus (Domitius) uuam ex tribus XXXVI secum ducit; A 34, b. quas (legioues) in Africam ducturus erat; A 56. quam (legionem) Q. Cassius legatus simul ducebat; A 57, a. quae (legio) ad fretum alio itinere ducebatur; A 57, a. sinistra parto campi propter mare (Caesar) legiones ducit; Af 37.

milia: ut Litavicus ... ea (decem milia) duceuda curaret; G VII, 37.

naves: cum Caesar omnino XII naves longas praesidio duxisset; C III, 7.

ordinem: huius geueris octoni ordines ducti ternos luter se pedes distabant; G VII, 73, b. qui (ceuturio) huno euudem ordinem in exercitu Cu. Pumpei antea duxerat; C I, 13. quod bello praedouum apud eum (Pompeium Septimius) ordinom duxerat; C III, 104. apud quem (imperatorem) ordinem duxi; Af 45. iudignos vos esse arbitror, qui in meo exercitu ordiues ducatis; Af 54, b. ibi bonis veuditis eorum, qui sub Iuba Petreioque ordines duxerant; Af 97.

pilum: qui superiure anno primum pilum duxerat; G V, 35. qui (Baculus) primum pilum ad Caesarem duxerat; G VI, 38. qui (Crastinus) superiore auno apud eum (Caesarem) primum pilum in legioue X duxerat; C III, 91.

principes: reliquos (principes) obsidum loco secum ducere docreverat; G V, 5.

rem: cum longius eam rem duotum iri existimareut; G VII, 11, a. spe .. conficiendi negotii prope in noctem rem duxerant; C III, 51, b.

sagittarios: sagittariis .. ex omnibus navibus Ityreis, Syris et cuiusque generis ductis in castra compluribus; Af 20, a.

vallum: a quibus (castris) paulatim ... vallum in oppidi circuitum ducere instituit; G VIII, 33. vallum .. ex castris ad aquam ducere incipiunt; C I, 73. (Caesar) vallum .. ab oppido Ruspina usquo ad mare ducere et a castris alterum eodem; Af 20, a. s. fossam; Af 61, b.

uxorem: una (uxor fuit) Sueva natioue, quam domu secum duxerat, altera Norica, ... quam iu Gallia duxerat a fratro missam; G I, 53. qui (milites) ... uxores .. duxerant; C III, 110.

III. **mit doppelter Bestimmung:** Pharnaces victoriae loco ducebat, si trahere tempus posset; A 38. deorum numero eos solos ducunt, quos cernuut, ... Solem et Vulcauum et Luuam; G VI, 21.

qui ... secuti non sunt, in desertorum ac proditorum numero ducuntur; G VI, 23. Segni Condrusique .. legatos ad Caesarem miserunt oratum, ne se in hostium numero duceret; G VI, 32. filium .. puerili aetate in publico in conspectu patris assistere turpe ducunt; G VI, 18.

ductus, Führung: gerere, al.: cuius imperatoris ductu IX annis rempublicam felicissime gesserint plurimaque proelia secunda fecerint, omnem Galliam Germaniamque pacaverint; C I, 7, b. quam (virtutem Gabinius) saepe in bellis periclitatus magnas res ... ductu ausuque suo gesserat; A 43.

superare: cuius (Caesaris) ductu saepenumero hostes superassent; G VII, 62, a.

dulcis, süß: aqua: puteis fossis aquam dulcem reperiri posse affirmabat. omnia litora naturaliter aquae dulcis venas habere; A 8. magna una nocte vis aquae dulcis inventa est; A 9. alga e litore collecta et aqua dulci eluta; Af 24.

dum, während, so lange bis, wenn nur, noch: I. allein: 1. Indicativ: a. Präsens: administrat; C I, 37. administrantur; Af 28. 53. agunt; G V, 37. aguntur; C I, 36. aquantur; H 37. colligo; G VIII, pr. b. conquiruntur et conferuntur; G I, 27. contendit; Af 16. detinetur *; H 1. detinetur; H 34. detinentur; H 16, a. detinentur *; H 36. explicant; G VIII, 14, a. fiunt; Af 33. geruntur; G I, 46. III, 17. IV, 32. 34. V, 22. VI, 7, a. VII, 37. 42. 57. 66, a. 75. C I, 56. II, 1. III, 112, c. A 34, a. Af 36. 93. H 36. 42, a. insequitur; H 10. instat; G V, 44, b. instituitur; G V, 37. lignantur; H 27. moratur; G I, 39. IV, 22. muniunt; A 37. oppugnat; H 37. parat; C I, 37. persequuntur; A 15. H 40, b. proferunt; G VII, 82. prosequitur; H 14. pugnatur; C I, 80. redeunt; H 25, b. sperant; H 13, a. student; H 5. 23, b. subvenit; G V, 35. est facultas; G VII, 50, b. est occupatus; Af 5. volunt; C I, 45.

b. Imperfect: aberant; G VII, 82. fiebant; Af 51.

c. Perfect: geri potuit; C I, 51. (est occupatus; Af 5).

2. Conjunctiv: a. Präsens: contexitur, dum ... expleatur; G VII, 23. sustinebimus, ... dum .. subsequantur; A 15. ex eo tempore, dum ... veniatur; C I, 87.

b. Imperfect: [com]moratus, dum ... adducerentur; Af 66. cognosceret; A 53. confideret; C III, 10, b. ut ... morarentur, dum consequerentur, G VIII, 28. ut spatium intercedere posset, dum ... convenirent; G I, 7. dum ... convenirent, ... exspectant; G IV, 23. commoratus, dum ... convenirent; Af 3. daretur; C I, 58. fieret; C II, 20, a. non exspectandum ..., dum ... pervenirent; G I, 11. manerent indutiae, dum ... posset, C III, 16. proficisceretur; Af 25. postero ... die, dum ... reficeret, consumpto; A 47. restitueretur; A 57, b. exspectare .., dum ... reverterentur; G IV, 13. resistebant, dum ... succurrerent; Af 14. suppeterent; G VII, 77, a. viderentur; C III, 10, b.

II. Verbindungen: modo: non ... acerrimis consiliis plus quam etiam inertissimis, dum modo diligentibus, consequentur; F 26.

neque: neque dum etiam vocabulis armamentorum cognitis; C I, 58.

duntaxat, lediglich, nur: peditatu duntaxat procul ad speciem utitur; C II, 41, a. plebem ... castris fossaque parvula duntaxat muniérat; Af 87, a. eo eis duntaxat vitam concessurum; Af 90.

duo, zwei, beide: A. bei Substantiven: alqs: unum Allobrogem ex duobus ... interficit; C III, 84. quorum (hostium) dux erat Labienus et duo Pacidii; Af 13. in qua (nave) erant duo Titii; Af 28. ex Gaetulis duos ... in castra Caesaris || Caesaris castra || mittunt; Af 35, a. ſ. milia.

acies: Caesar ... duas acies hostem propulsare, tertiam opus perficere iussit; G I, 49. proelio equestri inter duas acies contendebatur; G II, 9. duae se acies ab duobus lateribus ostendunt; G VII, 67. equitatus ... inter duas acies perequitans; C I, 46. hinc duas partes acies occupabant duae; C I, 82. erat vallis inter duas acies; C II, 34, a. inter duas acies tantum erat relictum spatii, ut ..; C III, 92. duas instruxit acies, unam funditorum contra elephantos; Af 27. cum acies duae inter se concurrissent; Af 59.

aditus: Caesar ... aditus duos ... magnis operibus praemunivit; C III, 58.

armati: ſ. milia.

bella: una aestate duobus maximis bellis confectis; G I, 54.

brachia: duo brachia instituit duci; Af 51.

cameli: camelis XXII regis abductis; Af 68.

causae: Caesar ... duabus de causis Rhenum transire constituit; G VI, 9. id mihi duabus de causis instituisse videntur; G VI, 14. qui (Caesar) duabus de causis eo die dimicare nolebat; A 10.

centuriones: centuriones Marsi duo ... ad Attium Varum perfugiunt; C II, 27. Caesar desideravit ... tribunos militum et centuriones XXXII; C III, 71. centuriones ex legione V flumen transgressi duo restituerunt aciem; H 23, a. ut ex nostris praeter duos centuriones sit nemo desideratus; H 23, b. ita pridie duorum centurionum interitio hac adversariorum poena est litata; H 24.

civitates: eo duae omnino civitates ex Britannia obsides miserunt; G IV, 38.

classes: erant inter duas classes vada transitu angusto; A 14.

cohortes: Galba ... constituit cohortes duas in Nantuatibus collocare; G III, 1. detractis cohortibus duabus; G III, 2. ex reliquis duas in stationem cohortes succedere ... iussit; G IV, 32. duabus ... missis subsidio cohortibus a Caesare; G V, 15. exercitum Caesar duarum cohortium damno Durocotorum Remorum reducit; G VI, 44. ad hos omnes casus provisa erant praesidia cohortium duarum et viginti; G VII, 65. cohortes .. ex novis Galliae delectibus XXII (venerunt); C I, 18. duabus auxiliaribus cohortibus Ilerdae praesidio relictis; C I, 63. cohortes duas, quae colonicae appellabantur, ... tuendi oppidi causa apud se retinuit; C II, 19. ad eos Curio ... duas Marrucinorum cohortis mittit; C II, 34, a. funditorum cohortes sexcenarias II (habebat); C III, 4, a. reliquit in opere † cohortes duas; C III, 67. cohortes II castris praesidio reliquerat; C III, 89. duas cohortes legionis V ... idem facere; A 57, b.

commeatus: duobus commeatibus exercitum reportare instituit; G V, 23.

consilia: ex propositis consiliis duobus explicitius videbatur Ilerdam reverti; C I, 78.

dies: quod (legionarii) dierum XXII ab Ilerda frumentum iussi erant efferre; C I, 78.

duces: duos superatos duces; C II, 32, b. hic inter duces duos fit contentio, uter prius pontem occuparet; H 5.

equites, evocati: ſ. milia.

exercitus: Caesarem duobus exercitibus ... facile intercludi posse; C I, 17. duos pulsos exercitus; C II, 32, b. ne duobus circumcluderetur

exercitibus; C III, 30, b. duobus .. magnis exercitibus coniunctis; C III, 82, a.

factiones: Galliae totius factiones esse duas; G I, 31, a. bic cum essent factiones duae; C III, 35.

filiae: duae filiae harum, altera occisa altera capta est; G I, 53. in testamento Ptolemaei patris beredes erant scripti ex duobus filiis maior et ex duabus filiabus ea, quae aetate antecedebat; C III, 108. minori (puero) tradidit regnum maiorique ex duabus filiis, Cleopatrae; A 33.

filii: obsidibus acceptis ... ipsius Galbae regis duobus filiis; G II, 13. Bibuli filios duos interfecerant; C III, 110. f. filiae; C III, 108.

flumina: cuius collis radices duo duabus ex partibus flumina subluebant; G VII, 69. castra ... cum essent inter flumina duo; C I. 48, a.

fossae: duas fossas quindecim pedes latas eadem altitudine perduxit; G VII, 72. fossas duas directas ... deduxit; A 38.

fratres: erant apud Caesarem equitum numero Allobroges II fratres, Raucillus et Egus; C III, 59. duo Lusitani fratres transfugae nuntiarunt, quam Pompeius contionem babuisset; H 18, b.

genora: in omni Gallia eorum bominum ... genora sunt duo; G VI, 13, a. de bis duobus generibus alterum est druidum, alterum equitum; G VI, 13, a. quod ex duobus contrariis generibus ... civitates ... timebant, ... diligebant; C I, 61.

Hispaniae: duas Hispanias confirmari ... nolebat; C I, 29. amissa Sicilia et Sardinia duabusque Hispaniis; C III, 10, a. quod duas Hispanias ... pacavissent; C III, 73, a.

homines: f. milia.

bostes: duobus .. (hostibus) interfectis; G VII, 50, b.

intervalla: duobus dextra sinistraque intervallis simplicibus ordinibus instructis; A 37.

itinera: erant omnino itinera duo; G I, 6. itinera duo ... maximis defixis trabibus ... praesepit; C I, 27. (pars Nili) inter se duobus itineribus paulatim medium inter se spatium relinquens; A 27.

latera: duae se acies ab duobus lateribus ostendant; G VII, 67. quae (planicies) declivi fastigio duobus ab lateribus muniebatur; G VIII, 14, b. montibus .. altis ab duobus lateribus obiectis; A 36.

legati: interfectos esse legatos duos; G V, 38. duo reliqui ex eis (legatis) fugerunt; H 22, a.

legiones: duas .. ibi legiones conscribit; G I, 10. cum duabus legionibus; G I, 21. VII, 35. 83. VIII, 4. 6. 25. 46, a. A 42, a. Af 33. in summo iugo duas legiones ... collocari (iussit); G I, 24. munitis castris duas ibi legiones reliquit; G I, 49. Caesar duas legiones in citeriore Gallia novas conscripsit; G II, 2. duabus legionibus ... in castris relictis; G II, 8. duae legiones ... totum agmen claudebant; G II, 19. alia in parte diversae duae legiones, undecima et octava, ... proeliabantur; G II, 23. milites legionum duarum ... conspiciebantur; G II, 26. quot (naves) satis esse ad duas transportandas legiones existimabat; G IV, 22. duabus .. missis subsidio cobortibus a Caesare atque his primis legionum duarum; G V, 15. etsi opinione trium legionum deiectus ad duas redierat; G V, 48. duas .. legiones ad eum (Labienum) proficisci iubet; G VI, 5. eum duas venisse legiones missu Caesaris cognoscunt; G VI, 7, a. duas legiones ad fines Treverorum, duas in Lingonibus ... in hibernis collocavit; G VI, 44. ubi duae legiones hiemabant; G VII, 9. duabus Agedici legionibus ... relictis; G VII, 10. duas legiones in armis excubare iubet; G VII, 11, b. quod instituto Caesaris semper duae legiones pro castris excubabant; G VII, 24. duas ibi legiones collocavit; G VII, 36. cum legionibus duabus; G VII, 40. 90. VIII, 30. C I, 15, b. III, 34. 51, a. Af 80. duabus legionibus praesidio relictis; G VII, 68. duabus cum legionibus; G VII, 90. ut in fines Suessionum legiones duas ... adduceret; G VIII, 6. alteram .. ex duabus (legionibus) ab Labieno arcessit; G VIII, 6. quod ... neque C. Caninium Rebilum legatum ... satis firmas duas legiones babere existimabat; G VIII, 24. duas legiones in Haeduos deduxit, ... duas in Turonis ... posuit, ... duas reliquas in Lemovicum finibus; G VIII, 46, b. neque obscure duae legiones uni detrabuntur; G VIII, 54. legiones duas ... in Italia retentas esse; G VIII, 55. ereptis ab eo duabus legionibus; C I, 2. multi ex duabus legionibus ... arcessuntur; C, I, 3. (Pompeius) infamia duarum legionum permotus; C I, 4. retineri legiones II; C I, 9, b. cum duabus [legionibus]; C I, 11. cum bis duabus (legionibus); C I, 15, a. qui (Attius Varus) ... delectu babito duas legiones effecerat; C I, 31. quorum (legatorum) *alter ulteriorem* (Hispaniam) ... duabus legionibus ... obtinebat; C I, 38. erant ... legiones Afranii III, Petrei duae; C I, 39. cum ... legiones Fabianae duae flumen transissent; C I, 40, a. Afranius ... duabus .. Fabianis occurrit legionibus; C I, 40, a. signa legionum duarum procul ab utrisque conspiciuntur; C I, 40, b. legiones duas flumen Sicorim traducunt, C I, 61. cum duabus legionibus, quas ... traduxerant, castra iungunt; C I, 63. duas legiones suas antecedere ... iussit; C I, 87. legionibus completis duabus; C II, 18, a. cum II legionibus; C II, 18, b. duabus legionibus missis in ulteriorem Hispaniam; C II, 19. altera ex duabus legionibus ... ex castris Varronis .. signa sustulit; C II, 20, a. duas ibi legiones praesidio reliquit; C II, 22. duas legiones ex IV, quas a Caesare acceperat, ... transportabat; C II, 23. uti duae legiones reliquusque equitatus ad se mitteretur; C II, 37. duas (legiones effecerat) ex Asia; C III, 4, a. expectabat cum Scipione ex Syria legiones II; C III, 4, a. duas in castris legiones retinuit; C III, 75. erant in sinistro cornu legiones duae; C III, 88. huic (legioni) sic adiunxit octavam, ut paene unam ex duabus efficeret; C III, 89. duas (legiones) in Aegyptum ad Caesarem mittit; A 34, b. adiungit [Cn.] Domitius legioni XXXVI duas ab Deiotaro; A 34, b. ex quibus (legionibus) cum duas ad Caesarem missas audisset; A 35. cum duae legiones reliquae essent in castris; A 54. reliquae erant tres legiones, una Deiotari, duae, quas in eo proelio ... fuerant; A 69. duas legiones cum Coelio Viniciano in Ponto reliquit; A 77. quorum (oppidanorum) numerus duarum legionum instar erat; Af 3. postquam legionibus veteranis duabus ... copias suas ... auxerat; Af 37. legiones duae, X et IX, ex Sicilia navibus onerariis profectae; Af 53. tertia vigilia legiones duas cum equitatu mittit; Af 65. ibi castra duarum legionum facit; Af 65. buo Scipio legiones duas frumentandi gratia misit; Af 68. cum duabus (legionibus); Af 86. duae (legiones) fuerunt vernaculae; H 7.

leges: sublata priore lege duas promulgavit; C III, 21.

liberi: f. milia.

loca: eodem tempore duobus praeterea locis pugnatum est; C III, 52.

manipulares: cum manipularibus suis XXII ... perfugiunt; C II, 27.

milites: ex legione vernacula milites sunt capti ab equitibus nostris II; H 12. f. milia.

milia: ex his, qui arma ferre possent, ad milia nonaginta duo; G I, 29. summa erat capitum … Boiorum (milia) XXXII; G I, 29. (Bellovaci) duo milia una miserunt; G VII, 75. ad duorum milium numero ex Pompeianis cecidisse reperiebamus; C III, 53. quae summa erat milium XXII; C III, 89. amplius duum milium numero ad unum terga vertebant; Af 70. ubi (Scipio) praesidium equestre circiter II milium numero habere consuerat; Af 78, a. duobus milibus armatorum relictis; G VIII, 34. Labieno in continente cum … equitum milibus duobus relicto; G V, 8. cogunt equitum duo milia Sugambri; G VI, 35, a. II milia Hispanorum et Gallorum equitum … Saburrae summisit; C II, 40 erant praeterea equitum milia duo; C III, 110. equitum ad II milia (convenire); Af 1. legionibus collectis VI et equitum II milibus; Af 2. ut equites minus † XXX Galli Maurorum equitum II milia loco pellerent; Af 6. haec erant milia XLV, evocatorum circiter duo; C III, 88. duobus .. milibus hominum armatis; C III, 103. qui superati a nostris sunt interfecti hominum milia XXII; H 34. expedito .. exercitu numero servorum, liberorum II milium … accedere coepit; Af 23. quo proelio duobus milibus militum amplius amissis; A 43. milibus passuum duobus ultra eum castra fecit; G I, 48. ab milibus passuum minus duobus (hostes) castra posuerunt; G II, 7. cum Viridovix contra eum duum milium spatio consedisset; G III, 17. hostes … a milibus passuum circiter duobus Romanorum adventum exspectabat; G V, 32. has (naves) … derexit noctu milia passuum a castris XXII; C I, 54. hic locus abest a Clupeis passuum XXII milia; C II, 23. qui (portus) abest ab oppido milia passuum duo; Af 10. Caesar … a Scipionis (castris) circiter duum milium interiecto spatio in acie constitit; Af 75. ab Scipionis vero (castris) II milibus passuum longe (Caesar) constitit; Af 77. proxime .. Ateguam ut flumen sit, circiter passuum duo milia; H 7. non .. amplius pedum milibus duobus ab castris castra distabant; C I, 82.

munitiones: qui (vallus) has duas munitiones coniungeret; C III, 63, a.

muri: aggerem … ex latericiis duobus muris … facere instituerunt; C II, 15.

navigia: duo (navigia) … sese in portum receperunt; C II, 22.

naves: ex iis (navibus) onerariae duae eosdem … portus capere non potuerunt; G IV, 36. duas .. naves cum militibus … scaphis lintribusque reprehendunt; C I, 28. conspicatae .. naves triremes duae navem D. Bruti, … duabus ex partibus sese in eam incitaverant; C II, 6, b. ex quibus (navibus) duas familiaribus suis attribuerat; C II, 22. naves .. triremes duas … prodire iussit; C III, 24. nostrae naves duae … contra Lissum in ancoris constiterunt; C III, 28, a. minores duas (naves) in angustiis portus cepit; C III, 100. praeter has (naves erant) XXII, … constratae omnes; C III, 111. in fronte collocant (naves) XXII; A 14.

oppida: duo oppida Gaetulorum (capit); Af 25. castra inter duo oppida Ateguam et Ucubim … constituit; H 7. castra constituta in conspectu duorum oppidorum; H 8.

partes: cum hic (vicus) in duas partes flumine divideretur; G III, 1. hunc duabus ex partibus oppugnare contendit; G V, 21. omnes civitates in partes divisae sunt duas; G VI, 11. exercitum in duas partes divisit; G VII, 34. divisum esse populum Romanum in duas partes; C I, 35. diversam .. aciem in duas partes (L. Plancus) constituit; C I, 40, b. scienter in duas partes sese distribuunt; C I, 55. duabus ex partibus aggerem, vineas turresque ad oppidum agere instituit; C II, 1. abscisum in duas partes exercitum; C III, 72. cum esset Caesaris classis divisa in duas partes; C III, 101, a. cum in duas partes esset urbs divisa; A 1. duabus ex partibus aditus oppugnationis nostris dabatur. una, … altera ..; A 30, b. ſ. acies; C I, 82. flumina. naves; C II, 6.

passus: ſ. milia.

penteres: penteres duas … cepit; Af 62.

pedes: tigna bina sesquipedalia … intervallo pedum duorum inter se iungebat; G IV, 17, a. ſ. milia.

pontes: in Sicore flumine pontes effecerat duos; C I, 40, a. his (pontibus) obtentis duobus; A 19.

portae: subito duabus portis eruptionem fieri iubet; G III, 19. subito Labienus duabus portis omnem equitatum emittit; G V, 58. duabus portis ab utroque latere turrium eruptio fiebat; G VII, 24. Fabium … duabus relictis portis obstruere ceteras; G VII, 41.

praefecti: iam duo praefecti fabrum Pompei in meam potestatem venerunt; F 18.

proelia: duobus his unius diei proeliis Caesar desideravit milites DCCCCLX; C III, 71. quod fuit roboris duobus proeliis Dyrrhachinis interiit; C III, 87.

promontoria: hic locus … duobus eminentibus promontoriis continetur; C II, 23.

provinciae: provinciae privatis decernuntur, duae consulares, reliquae praetoriae; C I, 6, b. ut idem … duas bellicosissimas provincias absens tot annis obtineat; C I, 85, c. duas receptas provincias; C II, 32, b.

pueri: maiore ex duobus pueris, rege, amisso; A 33.

quadriremes: duae (quadriremes sunt) omnibus epibatis nudatae; A 11. quadriremes XXII … confecerunt; A 13.

quinqueremes: quinqueremis duas … ceperunt; C III, 101, c.

res: his difficultatibus duae res erant subsidio; G II, 20. quo facto duas res consecutus est; C I, 39. ut † auxilia ‖ praesidia ‖ Pompei duabus defenderentur rebus; H 29, a.

servi: ſ. milia liberorum.

signa: signa .. sunt militaria amissa XXXII; C III, 71.

tempora: ita duobus temporibus Ephesiae pecuniae Caesar auxilium tulit; C III, 105.

tigna: his (tignis) item contraria duo … statuebat; G IV, 17, a.

trabes: duae primum trabes in solo … collocantur; C II, 10.

triremes: duae sunt depressae triremes; C III, 101, c. capit … triremes duas; A 47.

turmae: nostri … duas nacti turmas exceperunt; C III, 38.

turres: Caesar … turres duas constituere coepit; G VII, 17, a.

valli: inter duos vallos … in aversos nostros impetum fecerunt; C III, 63, b.

uxores: duae fuerunt Ariovisti uxores; G I, 53.

Lücke: complures capti, in quibus duo * ‖ *tribuni militum* ‖; H 9.

B. **allein**: I. contendunt: duo de principatu inter se contendebant, Indutiomarus et Cingetorix; G V, 3.

gerunt: quod … duo magistratum gerant; G VII, 32.

sunt: cum leges duo ex una familia vivo utroque non solum magistratus creari vetarent, sed etiam in senatu esse prohiberent; G VII, 33.

II. amitto: duobus amissis in castra se receperunt; C III, 37, h.
creo: f. I. sunt.
III. pugna: ut prope videretur finem bellandi duorum dirimere pugna; H 25, b.

duodecim, zwölf: armati: f. milia.
cohortes: Publium Crassum cum cohortibus legionariis XII ... proficisci iubet; G III, 11. praesidium cohortium duodecim pontis tuendi causa ponit; G VI, 29. M. Antonius ... cum cohortibus XII descendens cernebatur; C III, 65.
horae: quod [bis] accidit semper horarum XII spatio; G III, 12.
legiones: eo legiones XII ... venire iusserat; C III, 2.
milia: quod ... haberet ... legiones conscriptas ex cuiusquemodi generis amplius XII milibus; Af 19, h. amplius milibus XII aut armatorum aut eorum, qui ... arma proiecerant, interfectis; G VIII, 29. Caesar cum ab hoste non amplius passuum XII milibus abesset; G IV, 11. ipse noctu progressus milia passuum circiter XII; G V, 9. hic campus mirabili planicie patet milia passuum XII; Af 37. (HS:) levi armaturae (donavit) milia XII; H 26.
naves: XII navibus amissis; G IV, 31. naves longas Arelate numero XII facere instituit; C I, 36. hunc secutus Marcius Rufus quaestor navibus XII; C II, 23. cum Caesar omnino XII naves longas praesidio duxisset; C III, 7. Caesar ... naves .. habebat ... ex Asia XII; A 13.
oppida: oppida sua omnia, numero ad duodecim, (incendunt); G I, 5. oppida habere numero XII; G II, 4, h.
passus: f. milia.
pedites: saucii XII pedites; H 15.
pedes: castra in altitudinem pedum XII vallo ... muniri iubet; G II, 5. vallo pedum XII ... circummuniti; G II, 30. vallum duodecim pedum exstruxit; G VII, 72. haec (castra) imperat vallo pedum XII muniri; G VIII, 9. castra muniunt vallo pedum XII; C I, 61. asseres .. pedum XII cuspidibus praefixi; C II, 2.

duodecimus, zwölfte: dies: lustrato exercitu a. d. XII Kal. April.; Af 75.
legio: cum in dextro cornu legio duodecima ... constitisset; G II, 23. ubi ... duodecimae legionis confertos milites sibi ipsos ... esse impedimento vidit; G II, 25. Servium Galbam cum legione XII ... misit; G III, 1. quem locum duodecima legio tenebat; G VII, 62, a. M. Antonium quaestorem cum legione duodecima sibi coniungit; G VIII, 24. legio XII Caesarem consequitur; C I, 15, a. Cn. Domitium Calvinum cum legionibus duabus, XI et XII, ... proficisci iussit; C III, 34.

duodeni, je zwölf: A. milia: Sequanis, Senonibus, Biturigibus ... duodena milia (imperant); G VII, 75.
pedes: fossam .. duplicem duodenum pedum a maioribus castris ad minora perduxit; G VII, 36.
B. habent: uxores habent deni duodenique inter se communes; G V, 14.

duodequadraginta, achtunddreißig: centuriones: centurionibus XXXVIII (amissis); A 43.
legionarii: ceciderunt ... ex legionariis CXXXVIII; H 24.

duodetricesimus, achtundzwanzigste: dies: (Caesar) duodetricesimo die ... ad urbem Romam venit; Af 98.

legio: habuit legionem ... XXVIII ... in media acie; Af 60.

duodetriginta, achtundzwanzig: singulari militum studio ... circiter sexcentas eius generis ... naves et longas XXVIII invenit instructas; G V, 2.

duodeviginti, achtzehn: milia: quod a Bibracte ... non amplius milibus passuum XVIII aberat; G I, 23.
naves: huc accedebant XVIII onerariae naves; G IV, 22. naves XVIII ... ex superiore portu leni vento solverunt; G IV, 28. cum Asiaticis navibus XVIII; C III, 7.
pedes: castra ... fossa .. duodeviginti pedum munire iubet; G II, 5.

duplex, doppelt: acies: duplici acie instituta; G III, 24. acies erat Afraniana duplex legionum V; C I, 83. cohortes ... duplici acie eduxit; C III, 67. [in cornibus .. (acies) duplex esse existimabatur]; Af 59.
consilium: huius munitionis duplex erat consilium; G VIII, 10.
fossa: fossam .. duplicem duodenum pedum a maioribus castris ad minora perduxit; G VII, 36. fossam duplicem pedum denum quinum lateribus deprimi directis (imperat); G VIII, 9. ut ab hostibus duplici fossa, duplici propugnatorum ordine (castra) defenderentur; G VIII, 9.
laetitia: ita Caesar duplici laetitia ac voluptate uno tempore auctus; Af 34.
murus: quem locum duplici altissimo muro munierant; G II, 29.
ordo: f. fossa; G VIII, 9.
rates: (Caesar) rates duplices quoque versus ... collocabat; C I, 25. h.
res: ut ... re duplici perturbatus Caesar eiusque exercitus ... circumventus concideretur; Af 50.
stipendium: cohortem .. postea duplici stipendio ... donavit; C III, 53.
vallus: duplicem eo loco fecerat vallum; C III, 63, a.

duplico, verdoppeln: cursum: fore, ut duplicato cursu Caesaris milites exanimarentur; C III, 92.
iter: duplicato .. eius diei itinere; C III, 76.
numerum: his Caesar numerum obsidum ... duplicavit; G IV, 36. duplicato .. earum cohortium numero, quas cum Q. Titurio amiserat; G VI, 1.

duritia, Abhärtung: ab parvulis labori ac duritiae student; G VI, 21.

durius, härter, strenger: accipio: * sermones militum dubii durius accipiebantur; C II, 29.
consulo: adeo esse perterritos nonnullos, ut suae vitae durius consulere cogantur; C I, 22.

duro, abhärten: hoc se labore durant adolescentes; G VI, 28.

durus, hart, streng, rauh, schwierig, schlimm: alqs: ipsis, ad quorum commodum pertinebat, durior inventus est Coelius; C III, 20.
alqd: hi (pedites) si quid erat durius, concurrebant; G I, 48. si nihil esset durius; G V, 29. si quid durius acciderit; C III, 94.
casus: si durior accidisset casus; A 14. quae (fortuna) plerumque eos, quos plurimis beneficiis ornavit, ad duriorem casum reservat; A 25, b.

condicio: ne miseriore ac duriore postea condicione cum toto exercitu decertare cogerentur; G VIII, 7.
subvectiones: ne ab re frumentaria duris subvectionibus laboraret; G VII, 10.
tempestates: cum ... nec silvarum praesidio tempestatibus durissimis tegi possent; G VIII, 5. cum durissimis tempestatibus ... oppida expugnare cogeretur; A 43.
tempus: etsi mons Cevenna ... durissimo tempore anni altissima nive iter impediebat; G VII, 8. durius .. cotidie tempus ad transportandum lenioribus ventis non spectabat || exspectabant ||; C III, 25.

duumvir, Gemeindevorsteher: I. impero: duumviris municipiorum omnium imperat, ut naves conquirant Brundisiumque deducendas curent; C I, 30, a.
II. ab: HS LX ... allatum ad se ab II viris Corfiniensibus Domitio reddit; C I, 23.

dux, Führer, Anführer: 1. absolut: 1. abhorrent: ipsos duces a pace abhorruisse; eos aeque colloqui neque indutiarum iura servasse et homines imperitos ... crudelissime interfecisse; C I, 85, a.
adest: ipse dux hostium Camulogenus suis aderat atque eos cohortabatur; G VII, 62, a.
capit: ducem suum Domitium ... proiectis omnibus fugae consilium capere; C I, 20.
cognoscunt: Labienum ... cum ... iis ducibus, qui iter cognoverant, summum iugum montis ascendere iubet; G I, 21.
cohortatur: f. adest.
considunt: duces ... non longius mille passibus ab nostris munitionibus considunt; G VII, 79.
consultant: duces adversariorum perturbati ... de reliquis rebus consultabant; C I, 73.
contemnunt: accidisse igitur bis (ducibus), ... uti eo recurrant et id cupidissime petant, quod paulo ante contempserint; C I, 85, a.
deest: ut consilia belli quaerentibus auctor armorum duxque deesset; G VIII, 47.
deligunt: duces hostium LX milia ex omni numero deligunt earum civitatum, quae ..; G VII, 83. Correum, Bellovacorum ducem, fortissimorum milia sex peditum delegisse; G VIII, 17.
dicunt: tunc duces principesque Nerviorum, qui ... causam ... amicitiae cum Cicerone habebant, colloqui sese velle dicunt; G V, 41.
dimicant: ita duces utrique et in operibus occupati esse, et nihilo minus equestribus procliis inter se cotidie dimicabant; Af 61, b.
dimittunt: duces Bellovacorum veriti similem obsessionem Alesiae noctu dimittunt eos, quos ..; G VIII, 14, a.
educunt: duces adversariorum silentio copias castris educere; C I, 66.
evitat: quod malum dux equi velocitate evitavit; G VIII, 48, b.
faciunt: hoc idem fere ... Pompeiani exercitus duces faciebant; C I, 40, a.
ferunt: duces .. eorum consilium suum laudibus ferebant, quod ..; C I, 69.
habent: f. dicunt. — interficiunt: f. abhorrent.
iubent: duces eorum tota acie pronuntiare iusserunt, ne quis ab loco discederet; G V, 34.
perveniunt: interea Commius reliquique || et reliqui || duces ... ad Alesiam perveniunt; G VII, 79.
petunt, recurrunt: f. contemnunt.
servant: f. abhorrent.
veniunt: interim in itinere ex regiis copiis duces complures ad Caesarem veniunt; Af 92.
utuntur: ut duces adversariorum occasione et beneficio fortunae ad nostros opprimendos uterentur; C I, 40, b.
ohne Verb: quod duas Hispanias bellicosissimorum hominum peritissimis atque exercitatissimis ducibus pacavissent; C III, 73, a.
2. sum: qui (Divico) bello Cassiano dux Helvetiorum fuerat; G I, 13. ubi quis ex principibus in concilio dixit se ducem fore; G VI, 23. summum esse Vercingetorigem ducem; G VII, 21. quorum (hostium) dux erat Labienus et duo Pacidii; Af 13.
abl. absol.: Nervii ... duce Boduognato ... ad eum locum contenderunt; G II, 23. quid ... adulescentulo duce efficere possent; G III, 21. duce Gaio Trebonio ... perrumpunt; G VI, 40. Carnutes Cotuato et Conetodunno ducibus ... Genabum ... concurrunt; G VII, 3. Eporedorix, quo duce ... Haedui ... contenderant; G VII, 67. civitates duce Correo Bellovaco et Commio Atrebate exercitus comparare; G VIII, 6. quem (exercitum) pulsum a se Domitio duce sciebat; A 74.
II. nach Verben: 1. arcesso: inde auxilia ducesque arcessuntur; G III, 23.
ascisco: Marcellum ... ducem asciverunt; A 59.
assumo: cum duce assumpto Alexandrini nihilo se firmiores factos ... animadverterent; A 25, a.
capio: capto etiam nobili duce Lugotorige; G V, 22. quae (legiones) Marcellum sibi ducem ceperant; A 60.
deligo: duces .. ii deliguntur, qui una cum Quinto Sertorio omnes annos fuerant; G III, 23. omnes .. T. || M. || Thorium Italicensem ducem delegisse; A 57, b.
desero: postulat, ut iurent omnes se exercitum ducesque non deserturos neque prodituros neque ..; C I, 76.
dimitto: non prius Viridovicem reliquosque duces ex concilio dimittunt, quam ..; G III, 18.
fero: hunc (Mercurium) viarum atque itinerum ducem (ferunt); G VI, 17.
fugo: fugato duce altero; G VIII, 36.
habeo: sin ... ducem ad bellum gerendum regem habere vellent; A 24, a.
interficio: complures .. duces ac fortissimus quisque interfecti vulneratique sunt; Af 78, b.
occido: Sedulius, dux et princeps Lemovicum, occiditur; G VII, 88.
occupo: f. I, 1. dimicant. — perturbo: f. I, 1. consultant. — prodo: f. desero.
produco: eo duces producuntur; G VII, 89.
repudio: his ducibus repudiatis; C II, 32, d.
requiro, respicio: ut ... ducem .. aliquem requirerent, quem respicerent; Af 85, a.
submitto: neque (alia de causa) submissos duces rei militaris peritos; C I, 85, b.
supero: duos superatos duces; C II, 32, b.
vulnero: f. interficio.
2. accido: f. I, 1. contemnunt.
permitto: quibus (ducibus) summa imperii permissa erat; G VII, 79.
praesto: praestate eandem nobis ducibus virtutem, quam saepenumero imperatori praestitistis; G VI, 8, a.
3. utor: iisdem ducibus usus, qui nuntii ab Iccio venerant; G II, 7. ipsi (Germani) Aduatucam contendunt usi eodem duce, cuius haec indicio cognoverant; G VI, 35, b. ducibus usi centurionibus tribunisque militum; C III, 95.
4. absum ab: cum (Iuba) iam non longe ab Scipione atque eius ducibus abesset; Af 25.
concurro ad: concurritur ad duces maxime; A 46.

III. nach Adjectiv: dissimilis: quod (Cato) dissimillimus reliquorum ducum fuerat; Af 88, b.

IV. nach Substantiven: 1. anotoritas, imperium: coius (ducis) auctoritate imperioque rem gererent; Af 85, a.

culpa: quotiens .. culpa ducis ... in exercitu esset offensum; C III, 72.

doditio, dominutio: nt respiciatis illnd (sacramentum), quod deditiono ducis ot capitis deminutione sublatum est; C II, 32. c.

2. alqs ex: bis copiis Vercassivellaunnm Arverunm, unum ex quattuor docibus, ... praeficiunt; G VII, 83.

contentio inter: hic inter duces duos fit contentio, uter prius pontem occuparet; H 5.

V. Präpositionen: a: boc consilio probato ab docibus; G III, 24. tametsi ab duce et a fortuna deserebantur; G V, 34. a Dumnaco, duce Andium, Duratium clausum Limono oppugnari; G VIII, 26. sic terrore oblato a ducibus; C I, 76. dum haec ad Ruspinam ab utrisque ducibus administrantur; Af 28. quae (turmae equitum) pro vallo in stationibus esse solebant [ab ntrisquo docibus]; Af 29. dum baec circum Uzittam ab ntrisque ducibus administrantur; Af 53.

cum: f. I, 1. cognoscont.

sine: sine duce et sino equitatu deprehensis hostibus; G VII, 52.

dynastes, Machthaber: I. concurrunt, al.: reges, tyrannos, dynastas provinciae finitimos, qui omnes ad eum (Caesarem) coucurrerant, receptos in fidem ... dimittit et sibi et popolo Romano amicissimos; A 65, b.

II. imporo: magnam imperatam Asiae, Syriae regibusque omnibus et dynastis et tetrarchis ... pecuniam exegerat; C III, 3.

E f. ex.

ea, da: introrumpo: quod ea nou posse introrumpere videbantur; G V, 51.

transeo: posse et audere (seso) ea transire flumen, qua traductus esset eqoitatus; C I, 64.

eadem, ebenda: commeo: existimans Caesarem eadem saepo frumentandi gratia commeatorum; Af 65.

transgredior: hostes eadem transgressi nostros longius summovebant; G VIII, 10.

edera, Epheu: videro licuit ... Lucii etiam Lentuli et nonnullorum tabernacula protecta edera; C III, 96.

edico, verordnen, verfügen: 1. ne: Caesar ... edicit per ordines, ne quis ... procederet; Af 15.

2. ut: edicunt, penes quem quisque sit Caesaris miles, ut producatur; C I, 76. alii quoque equitatui edicit, uti suo quisque loco paratus armatusque praesto esset; Af 31, a ad extremum, nt sino metu prodirent, edicit; Af 90.

edictum, Verordnung, Verfügung: 1. pervulgo: qno edicto tota provincia pervulgato; C II, 19.

praemitto: edictum .. praemittit, ad quam diem magistratus principesquo omnium civitatum sibi esse praesto Cordubae vellet; C II, 19.

propono: erat edictum Pompei nomine Amphipoli propositum, uti omnos ... iuniores ... iurandi causa couvenirent; C III, 102, a. quod edictum tota provincia proposuerat; A 56. gravissimum .. in eos edictum proponendum curavit; Af 46.

2. cognosco de: simulatquo sit cognitum do edicto Caesaris; C II, 20, a.

edisco, auswendig lernen: magnum ibi numerum versuum ediscere dicuntur; G VI, 14.

editus, hoch, hervorragend: collis: quod is collis, ubi castra posita erant, paululum ox planicie editus tantum ... patebat; G II, 8. erant .. circum castra Pompei permulti editi atque asperi colles; C III, 43. quorum (collium est) editissimus unus; A 72.

iugum: ex Ponto a Comanis iugum editum silvestre est; A 35.

locus, locus erat castrorum editus; G III, 19. copias omnis in loco edito atque aperto instruxerunt; G VII, 18. ipsum erat oppidum Alesia in colle summo admodum edito loco; G VII, 69. factum ... in secessione populi templis locisque editioribus occupatis; C I, 7, b. ibi .. prope flumen edito natura loco castra posuit; C III, 37, b. edito loco, qui appellatur Petra, ... castra communit; C III, 42. alterum (latus erat) editissimo loco ductum; A 28. nt ... primi .. editissimum castrorum locum caperent; A 31. castella complura locis editis posita ... expugnavit; A 42, a. haec loca sunt montuosa et natura edita ad rem militarem; H 7. qnod loca sunt edita et ad castrorum munitiones non parum idonea; H 8.

mons: Ulia in edito monte posita est; A 61.

tumulus: in hoc fero medio spatiu tumulus erat paulo editior; C I, 43.

turres: torres .. editae et coniunctae muri locum obtinebant; A 18.

edo, herausgeben, verbreiten, veranstalten: commentarios: qui (commentarii) sunt editi, ne scientia tantarum rerum scriptoribus deesset; G VIII, pr. b.

cruciatus, exempla: Ariovistum ... in eos omnia exempla cruciatusque edore; G I, 31, d.

opinionem: quae opinio erat edita iu vulgus; C III, 29.

edoceo, belehren, mitteilen, abrichten: I. indir. Frage: huic ... persuadet ... ot, quid fieri velit, edocet; G III, 18. f. II.

II. alqm: producuntur hi, quos illo edocuerat, quae dici vellet; G VII, 38, a. hunc (Achillam) qoae fieri vellet, litteris nuntiisquo edocuit; C III, 108.

elephantos: rudes .. elephanti multorum annorum doctrina usuque vetusto vix edocti; Af 27.

milites: Caesar ... signum proelii exposcentes (milites) edocet, quanto detrimento ... necesse sit constare victoriam; G VII, 19.

servos: hi (servi) iam ante edocti, quae interrogati pronuntiarent; G VII, 20, c.

educo, erziehen: Mithridaten Pergamenum, ... disciplinis .. regils educatum, regem Bospori constituit; A 78.

educo, herausführen, herausziehen, zücken: alqm: Marcum Aristium, tribunum militum, iter ad legionem facientem fide data ex oppido Cabillono educunt; G VII, 42. suos ... ex oppido educit; G VII, 81.

armatos: ex quibus (pagis) quotannis singula milia armatorum bellandi causa ex finibus educunt; G IV, 1. duobus milibus armatorum relictis reliquos ex oppido Drappes et Lucterius educunt; G VIII, 34.

cohortes: eductis iis cohortibus, quae ... intritae ab labore erant; G III, 26. ut cohortes ex castris celeriter educeret; G VII, 49. quae (cohortes) ex castris minoribus eductae ... ceperant locum superiorem; G VII, 51. ipse (Caesar) ... reliquas cohortes, numero XXXIII, ... eduxit; C III, 67.

copias: s. **copia,** B, II, 1. educo (14 St. G II, 8.) S. 231, b.

equitatum: Caesar ex castris equitatum educi iubet; G VII, 13. postero die equitatu ex castris educto; G VII, 79. Caesar ... equitatum ex castris educi ... iubet; G VII, 80. equitatu omni ex castris educto; Af 38. s. legionem; G VII, 40.

exercitum: neque longius abesse, quin proxima nocte Sabinus clam ex castris exercitum educat; G III, 18. eodem .. die uterque eorum ex castris stativis a flumine Apso exercitum educunt; C III, 30, a. tertia inita vigilia silentio exercitum eduxit, C III, 54. exercitum e castris eduxit; C III, 75. Caesar ... exercitum educit; C III, 76. ex castris exercitum eduxit; C III, 84. Domitius ... ex propinquis castris in aciem exercitum eduxit; A 39.

gladium: gladium educere conanti dextram moratur manum; G V, 44, b.

impedimenta: celeriter .. impedimenta ex castris educi et se subsequi iussit; G VII, 68.

legionem: tres (legiones), quae circum Aquileiam hiemabant, ex hibernis educit; G I, 10. litteras Caesari remittit, quanto cum periculo legionem ex hibernis educturus esset; G V, 47. si (legiones) maturius ex hibernis educeret; G VII, 10. legiones expeditas quattuor equitatumque omnem ex castris educit; G VII, 40. legiones ex castris eduxit; G VII, 53. legiones XIV et VI ex hibernis ab Arare educit; G VIII, 4. legiones plures, quam solebat, educit; G VIII, 17. legiones III ex castris educit; C I, 43. reliquas legiones expeditas educit; C I, 64. illi impediendae rei causa hora circiter IX signo dato legiones educunt; C I, 82. Varus postero die mane legiones ex castris educit; C II, 27. reliquas (legiones) de quarta vigilia compluribus portis eductas eodem itinere praemisit; C III, 75. ut (legiones) in aciem educerentur; A 60. crebro .. uterque legiones in aciem educit; A 60. vigilia tertia iubet omnes legiones ex castris educi; Af 37. cum his copiis omnibus legionibus eductis; Af 77. ipse (Scipio) legiones ex castris eductas ... in acie constituit; Af 78, a.

milites: velintne ... eductos ex hibernis milites ... ad Labienum deducere; G V, 27, b.

naves: suas naves ex portu educunt; C I, 57. navis ex portu navalibusque educunt; C II, 22. quas (naves) praesidio onerariis navibus Curio ex Sicilia eduxerat; C II, 23. Coponius ... naves ex portu educit; C III, 26.

praesidium: Varus praesidium ... ex oppido educit ac profugit; C I, 13.

pugionem: simul pugionem eduxit et manum eius incidit; H 18, a.

tribunum: s. alqm.

effarcio, ausfüllen: ea ... intervalla grandibus in fronte saxis effarciuntur; G VII, 23.

effemino, verweichlichen: animos: quod ... minime ... ea, quae ad effeminandos animos pertinent, important; G I, 1.

homines: quod ea re ad laborem ferendum remollescere homines atque effeminari arbitrantur; G IV, 2.

effero, forttragen, emporheben, erhöhen, erheben, hinreißen, übermütig machen, verbreiten: I. indir. Frage: posteaquam in vulgus militum elatum est, qua arrogantia ... Ariovistus usus omni Gallia Romanis interdixisset; G I, 46.

II. alqm: (Allobroges) stulta ac barbara arrogantia elati despiciebant suos; C III, 59. Allobroges ... gloria elati cuncta ... exposuerunt; C III, 79, b. Pharnaces rebus secundis elatus ... Pontum omnibus copiis occupavit; A 41. (Cassius) insolenti voluptate efferebatur, quod ..; A 51. nostri victoria elati subire iniquum locum ... non dubitarunt; A 76. — se: ita (adversarii) se efferentes iniquo loco sui potestatem efficiebant; H 30. ut ex nostris praeter duos centuriones sit nemo desideratus gloria se efferentes; H 23, b.

adolescentulum: s. patrem.

argentum: secum .. extulerunt virgulta, crates ad fossas complendas et harpagones ad casas ... diruendas, ... praeterea argentum, vestimenta; H 16, a.

cibaria: trium mensum molita cibaria sibi quemque domo efferre iubent; G I, 5.

consilium: priusquam eorum clandestina consilia efferantur; G VII, 1. cum ... Pompei consilium summis laudibus efferret; C III, 87.

crates: s. argentum.

disciplinam: quod neque in vulgum disciplinam efferri velint; G VI, 14.

equites: nostri equites ... laetitia victoriae elati; G VIII, 29.

frumentum: quod (legionarii) dierum XXII ab Ilerda frumentum iussi erant efferre; C I, 78.

harpagones: s. argentum.

hostes: quos (hostes) recenti victoria efferri sciret; G V, 47.

litteras: has (litteras) ille in iaculo illigatas effert; G V, 45.

manipulares: hos (manipulares Fabius) ipse rursus singulos exceptans in murum extulit; G VII, 47, b.

milites: nonae legionis milites elati studio ... temere insecuti longius fugientis; C I, 45. elati (milites) spe celeris victoriae et hostium fuga et superiorum temporum secundis proeliis; G VII, 47, a.

patrem: tuus .. pater ... gloria et animi magnitudine elatus privatus atque adolescentulus ... vindicavit; Af 22.

rem: ne res efferatur, ut iureiurando ac fide sanciatur, petunt; G VII, 2.

turrim: si haec esset in altitudinem turris elata; C II, 8.

vestimenta, virgulta: s. argentum.

victores: quin ... cogeret elatos iracundia victores in se tela conicere; G VIII, 19, b.

efficio, bewirken, durchsetzen, hervorrufen, erregen, bilden, machen, aufbringen: I. **mit Ergänzung:** ut: quae res ..., commeatus ab Remis ... ut sine periculo ad eum portari posset, efficiebat; G II, 5. quod Nervii antiquitus ... effecerant, ut instar muri hae sepes munimenta praeberent; G

II, 17. baec (iumenta) cotidiana exercitatione summi nt sint laboris efficiunt; G IV, 2. reliquis (navibns) nt navigari commude posset, effecit; G IV, 31. bis crat rebus effectum, nt ... impetum ... snstinero auderent; C III, 84. regem nt in sua potestate baberet, Caesar efficit; C III, 109. qnibns est rebus effectnm, uti ... auxilia snpportari possent; C III, 112, b. qnorum artificiis effectum est, ut respnblica in bunc statnm perveniret; F 18.

II. **mit einfachem Object:** alqd: quid sine imperatore ... efficere possent; G III, 21. tantum usu cotidiano et exercitatione efficiunt, nti ..; G IV, 33. qnos (hostes) tanto spatio secuti quantum cursu et viribus efficere potuerunt; G IV, 35. nt ... tantum ... noceretnr, quantnm labore atqne itinere legionarii milites efficere poterant; G V, 19. si id efficere non posset; G V, 50. conantibns, priusqnam id effici posset, adesse Romanos nuntiatur; G VI, 4. nt est summae genus solertiae atque ad omnia ... efficienda ... aptissimum; G VII, 22. id silentio noctis conati non magua iactura snorum sese effecturus sperabant; G VII, 26. id .. se prope iam effectum babere; G VII, 29. id .. nnllis operibus effici poterat; G VIII, 41. quod fuit illis conandum atque omni ratione efficiendum; C I, 65. cnm ... minns opinione sna efficeret; C III, 21. id efficiebant angustiae loci; C III, 112, b. bomines ingeniosissimi ..., quae a nostris fieri viderant, ea solertia efficiebant, nt ..; A 3. in portn periclitati remigio, qnid quaeque earum (navium) efficere posset; A 13. etsi hoe et feci || effecit, al. || saepe; F 14. ſ. arma. iter.

aestus: qui dies maritimos aestus maximos in Oceano efficere consuevit; G IV, 29.

arma: armorum quantum qnaeqne civitas domi qnodque ante tempus efficiat, coustitnit; G VII, 4, b.

castella: castellis .. XXIV effectis XV milia passnum circuitu amplexus; C III, 44, a. ea (castella) minus semihora efficit; Af 38.

classem: qnam superiore aestate ad Veniticum bellum effecerat classem; G IV, 21.

cohortes: quibns (cobortibus) coactis XIII efficit; C I, 15, b.

colorem: omnes .. se Britanni vitro inficinnt, qnod caeruleum efficit colorem; G V, 14.

commntationes: fortuna ... parvis momentis magnas rerum commutationes efficit; C III, 68.

conatum: qnod existimabat eos posse conatnm efficere; H 16, a.

consilinm: (se) unnm consilinm totius Galliae effectnrum, cuius consensui ne orbis quidem terrarum possit obsistere; G VII, 29.

fossas: bis (fossis) paene effectis; C I, 61.

genus: id (genus radicis) ad similitudinem panis efficiebant; C III, 48.

homines: qnae res et cibi genere et cotidiana exercitatione et libertate vitae ... immani corporum magnitudine bomines efficit; G IV, 1.

iniqnitatem: qui (rivus) ad eorum accessum snmmam efficiebat loci iniqnitatem; H 29, a.

insnlam: quae (pars Rheni) appellatnr Vacalns † insulamque efficit Batavorum; G IV, 10. mnltis ingentibusqne insulis effectis; G IV, 10. bis insnlis sesc occultaverunt, quas aestns efficere consuerunt; G VI, 31.

iter: (Caesar) quantnmcnmque itineris equitatn efficere puterat cotidie progrediebatur; C III, 102, a.

legionem: qui (Attins Varus) ... delectu .. habito dnas legiones effecerat; C I, 31. legiones effecerat civium Romanorum IX: V ex Italia ...; nnam ex Cilicia veteranam, ...; nnam ex Creta et Macedonia ex veteranis militibus ...; duas ex Asia; C III, 4, a. buic (legioni) sic adiunxit octavam, ut paene unam ex duabus efficeret; C III, 89.

morbos: qoae (aqna) flumine Nilo fertur, adeo est limusa ac turbida, nt multos variusque morbos efficiat; A 5.

mnnitiones: illi (Pompeiani) interiore spatio perpetuas munitiones efficiebant; C III, 44, b.

naves: quibos (navibus) effectis armatisque diebus XXX; C I, 36.

numerum: hoc spatio magno cratinm, scalarum, harpagonnm numero effecto; G VII, 81.

opns: diebus decem ... omni opere effecto exercitus traducitur; G IV, 18. magno militum studio paucis diebus opus efficitur; G VI, 9. celeriter effecto opere legiunibusqne traductis; G VII, 35. ne .. opns effectum tueri non possit; G VIII, 34. in altitudinem pedum XV effectis operibus; C III, 54. quorum altero opere effecto, ... altero instituto; A 19.

panes: ex hoo (genere radicis) effectos panes ... vulgu in eos (Pompeianos) iaciebant; C III, 48.

partem: cuius operis maxima parte effecta; C I, 18. prope dimidia parte operis a Caesare effecta; C I, 27.

pontem: Caesar ... celeriter .. effectis pontibus adit tripertito; G VI, 6. dispositis exploratoribns, ne cnbi effecto ponte Romani copias traducerent; G VII, 35. in Sicore flumine pontes effecerat duus; C I, 40, a. eodem fere tempore pons in Hibero prope effectus nuntiabatur; C I, 62.

portnm: hacc insula obiecta Alexandriae portum efficit; C III, 112, a.

potestatem: ita (adversarii) se efferentes iniqno loco sui potestatem efficiebant; H 30.

res: quibus rebus effectis; C III, 80, b.

speciem: quem (campnm) ingum cingens a mari ortum ... velnt tbeatri efficit speciem; Af 37.

tormenta: praesectis omninm mulierum crinibus tormenta effecerunt; C III, 9, a.

tnrrim: celeriter cives Romani ligneis effectis turribus his sese mnnierunt; C III, 9, a. super qnas (naves) turrim effectam ad ipsum introitum portus opposuit; C III, 39.

vadum: quibns (fossis) partem aliquam Sicoris averteret vadumque in eo flumine efficeret; C I, 61.

III. **mit doppeltem Accusativ:** 1. **Adjectiv:** cum sua cunctatione atque opinione timoris hostes nostros milites alacriures ad pugnandnm effecissent; G III, 24. hostes (consilium) ad pugnam alacriores effecit; G V, 33. bis rebus fugae similem profectionem effecit; G VI, 7, b. has (trabes) paulo longiores atqne eminentiores, qnam extremi parietes eraut, effecerant; C II, 9, b. cum diuturnitas oppugnationis neglegentiores Octavianos effecisset; C III, 9, b. uti ... equitatum .. eius (Pompei) ad rem gerendam inutilem efficeret; C III, 43. quae res in dies confirmatiorem eius (Caesaris) exercitum efficiebat; C III, 84. quam angustissimam partem oppidi palus a meridie interiecta efficiebat; A 1. quod triennio in Africa snos milites consuetudine retentos || retentos cossuetudine || fideles sibi iam effecisset; Af 19, b. qnae res secundnm nostris efficiebat proelinm; H 24. haec mora adversarios alacriores efficiebat; H 30. † ac Pompeius ad oppidum oppugnationem tutiorem efficeret; H 41. vgl. II. aestus. colorem. consilinm.

2. **Substantiv:** buno (montem) murus circumdatus arcem efficit; G I, 38. quae (moles) paene insnlam || paeneinsulam || oppidum effecerat; C III, 40.

efflagito, verlangen, auffordern: 1. auxilium: tu ... nonne eniteris et proficisceris ad paternas clientelas auxilium tibi reique publicae atque optimo cuique efflagitatum? Af 22.

conspectum: illustriores notissimique conspectum amicorum propinquorumque efflagitabant; Af 56.

locum: cum locum efflagitarent † ut consueti insequi ‖ *manum* conserendi ‖; H 25, a.

II. Object und ut: interdum aequitas loci adversarios efflagitabat, ut tali condicione contenderent ad victoriam; H 29, b.

effodio, ausstechen, durchwühlen: domos: spoliatis effossisque eorum (Parthinorum) domibus; C III, 43.

oculos: leviore de causa auribus desectis aut singulis effossis oculis domum remittit; G VII, 4, b.

effugio, entfliehen, entrinnen, entgehen: I. alqs: quod mora reliquorum spatium nactum illum effugere nolebat; G V, 58. qui velocitate effugere poterant; A 76 (P. Ligarius) inde ex proelio effugerat; Af 64.

equites: ut vix in ea caede pauci (equites) effugerent; H 6.

homines: ex quibus (hominibus) effugerunt cxx; H 21.

II. adventum: qui (Bituriges) primum adventum potuerant effugere Romanorum; G VIII, 8.

equitatum: quae (impedimenta) si .., subtrahere (oppidani) conarentur, effugere non modo equitatum, sed ne legiones quidem possent; G VIII, 33. ut equitatum effugerent Caesaris; C I, 65.

impetum: Numidae integri celeritate impetum nostrorum effugiebant; C II, 41, b.

legiones: f. equitatum.

mortem: sic magnae fuit fortunae .. ipsum (Ambiorigem) effugere mortem; G VI, 30.

odium: quoniam reliqui crudelitate odium effugere non potuerunt; F 18.

periculum: ut, si essent hostes pulsi, celeritate periculum effugerent; G IV, 35.

effugium, Flucht: nostris .. neque terra neque mari effugium dabatur victis; A 16.

effundo, ergießen, herausströmen: omnis sese multitudo effudit; C II, 7.

egeo, Mangel leiden, bedürfen: I. alqs: (Vercingetorix) in agris habet delectum egentium ac perditorum; G VII, 4, a. eos ... locupletes .. ex egentibus fecerat; C III, 59.

II, 1. auxilii: ne quis ex plebe contra potentiorem auxilii egeret; G VI, 11.

2. rebus: se domo patriaque expulsos omnibus necessariis egere rebus; C III, 32, b.

egero, herausschaffen: egestis ex mari lapidibus libere sunt usi postea ad mittenda navigia; A 21.

egestas, Armut: nunc quidem in eadem inopia, egestate patientiaque Germani permanent; G VI, 24.

ego, ich: A. allein: 1. Singular: 1. ego: adhortor; Af 45. capio; F 15. circumeo; C III, 94. confido; C II, 31, b. egone ... adversus armatusque consistam? Af 45. defendi; C III, 64. existimavi; G VIII, 48, c. facturus sum; Af 45. an ego ... faciam? F 26. intellexi; F 17. certe praestitero; G IV, 25. probarem; G VII, 77, b. prohibeor; G VII, 38, a. restituo; C III, 64. nimirum ... subeo; G VIII, pr. b. autem ... sumam; Af 45. triumpho; F 15. E. V. (ego valeo); H 26.

2. me (acc.): [me conficere]; F 19. iudicium facturum; C II, 31, b. polliceri; C III, 86. mei similem esse; F 15. venturum; F 14. posse comparari; G VIII, pr. b. Caesaris militem dici; C II, 32, d. — appellavistis; C II, 32, d. commisit; C II, 32, a. me, qui sim, intelleges; Af 16. interposuerim; G VIII, pr. a. movet; F 15. lenissimum me praeberem; F 18. praestiti; H 17. qualem me illi praestiti, tali virtute ... [futurum] me in te praestabo; H 19. tam strenuum putare; F 26. sequimini; C III, 91. servare; G VII, 50. b. — ad me .. mitte; F 11. misit; F 19. scribe; F 26. tantum apud me dignitas potest; G VII, 77, b. constitue (cohortem) contra me; Af 45.

3. mei: me mei similem esse; F 15.

4. mihi: accidit; G VIII, pr. b. accidere potest; F 16. ut aut vivo mihi aut mortuo gratias agas; C III, 91. commendas; F 11. confirmaverunt; C III, 86. credant; F 4, b. bellum inferrent; F 15. opus est; C III, 18. belli iure capto pollicearis; Af 45. restituite; C II, 32, d. res sit; G VII, 77, a. tribues; H 19. in mentem veniunt; F 18. videntur; G VI, 14. videris; A 15. videor; F 1, b. 14. — esse amicus; F 18. fuerunt inimicissimi; F 18. inutilis fuisti; Af 54, a. esse iucundius; F 15. praesto sis; F 15. — defendendi essent; A 7. esse faciendum; G VIII, 48, c.

5, me (abl.): deleto; H 42, b. — nihil a me abesse longius; F 15. a ‖ad‖ me dimissi sunt; F 15. beneficia habetis; G VII, 20, c. missi sunt; F 18. pronuntiari; G VII, 20, b. provisum est; G VII, 20, c. recte auguraris ‖augraturi‖ de me; F 15. mereris; F 14. impetrare possunt; F 26. in me offendistis; C II, 32, c. est benevolentia; F 15.

II. Plural: 1. nos (nom.): habemus; F 20. recuperabimus; C III, 91. reperiebamus; G V, 13. scimus; G VIII, pr. b. sustinebimus; A 15.

nos (acc.): iter facturos; G V, 19. esse iniquos; G I, 44, c. paucos superesse; H 33. — capiunt; G VIII, pr. b. circumvenire; C II, 32, a. † ... nos depellunt qui telis; H 38. ad nos interficiendos concurrant; G VII, 38, b. — ad nos confugit; H 11. transfugit; H 11. 20. transfugerunt; H 21. transiliit; H 19. inimico in nos animo fuisset; G V, 4. per nos confirmari; C II, 31, b.

nobis (dat.): secundissima ... accidisse; F 16. committe; A 15. constat; G VII, 5. necesse sit nobis contendere; G VII, 38, b. praestate eandem nobis ducibus virtutem; G VI, 8, a. reliquerunt; G VII, 77, d. usui ... erant; G II, 9. pax esse nulla potest; C III, 19, b. et dedecori et dolori est; A 15. videtur; C III, 92. — nota sunt; G VI, 26. sunt nota; G VIII, pr. b. fuerit non suspecta; G V, 54. — differendum est .. iter; C III, 85.

nobis (abl.): inspectantibus nobis; G VII, 25. — a nobis accepissent; G I, 40, b. ab nobis cognoverant; G V, 42. a nobis desciscatis; C II, 32, a. discedere a nobis; C III, 60. ab nobis dictum est; G V, 6. a nostris ‖nobis‖ fieri; A 3. a nobis ... iaceretur; C III, 86. nobiscum ... contenderunt; G V, 17. si quid in nobis animi est; G VII, 38, b.

B. mit Affix: egomet ipse documentum ... constituam; Af 54, a. cum Arvernis nosmet coniungere; G VII, 38, b.

egredior, hinausgehen, sich entfernen, ausrücken, aufbrechen, absegeln, ans Land steigen, überschreiten: I. idoneus ad: bunc ad egrediendum neqnaquam idonenm locum arbitratns; G IV, 23.

II. alqs: egressi nullo certo ordine neqne imperio; G II, 11. cum in enm locum, unde erant egressi, reverti coeperant; G V; 35. reliqni se in castra recipiunt, unde crant egressi; G V, 37. Ipse (Labienus) post paulo silentio egressus; G VII, 60. statim .. (Caesar) egressns et novissimnm agmen consecntus; C III, 75. Caesar ... do quarta vigilia ipse egreditur; C III, 77. (Cassius) noctu cum V cobortibus unetvicesimanorum egreditur; A 57, a. unde Caesar egressus iter facere coeperat; Af 6. unde (Caesar) egressus erat; Af 38. ipse (Caesar) qnarta vigilia egressus; Af 68. Caesar ... inde die quarto egressus redit rursus ad ea castra; Af 76. Thapso qui erant praesidio ex oppido eruptionem porta maritima faciunt et ... egrediuntur; Af 85, a. — Ablativ: secnnda vigilia magno cum strepitu ac tumultn castris egressi; G II, 11. qui navi egredi ... non auderet; G IV, 21. barbari ... nostros navibus egredi prohibebant; G IV, 24. Utica egressus (L. Caesar) Caesari imperatori obviam proficiscitur; Af 88, b. deinde eodem die Adrumcto (Caesar) egressns ... Uticam ire contendit; Af 89. ipse (Caesar) postero die Utica egressus; Af 92. Caesar ... ipse Zama egressus Uticam se recepit; Af 97. s. exercitus. pars. — ab: II Non. Apr. tertia vigilia (Caesar) egressns ab Aggar; Af 79. — de: Caesar ... celeriter de navibus imperat omnes egredi; Af 11. — ex: omnes maiores natu ex oppido egressi; G II, 13. nbi ex litore aliquos singulares ea navi egredientes conspexerant; G IV, 26. hunc illi e navi egressum ... comprehenderant; G IV, 27. multi ex suis finibns egressi se suaque omnia alienissimis crediderunt; G VI, 31. Genabenses paulo ante mediam noctem silentio ex oppido egressi flnmen transire coeperunt; G VII, 11, b. Vercingetorix ex arce Alesiae suos conspicatus ex oppido egreditur; G VII, 84. se non maleficii causa ex provincia egressum; C I, 22. ibi primum e nave egrediens clamorem militum audit; C III, 106. postquam ... ausi sunt egredi ex navibus Alexandrini pauci; A 20, a. quorum fuga incitati Alexandrini plures ex navibus egrediebantur; A 20, a. ipse (Caesar) cum cobortibus VII ... ex oppido Rnspina egressns proficiscitur ad portum; Af 10. (Inba) subsidio suis egressus e regno ire contendit; Af 25. rex .. Inba egressus e reguo ad Scipionem est profectns; Af 48. Varus ... vigilia secunda Adrumeto ex cotbone egressus; Af 62. nostri ex bnmili convalle benc longe snnt egressi; H 25, a. s. adversarii. equites. bomines. legiones. **castra,** II, 4. egredior ex (7 St. G VII, 36.) S. 141. — extra: praesidii tantum est, nt ... neqne quisquam egredi extra mnnitiones audeat; G VI, 35, b. qui (Caesar) cnm animadvertisset Pompeium extra mnnitiones egressnm; C III, 65. s. calones.

adversarii: ex qno (loco adversarii) erant egressi; H 31, b.

calones: (calones) praedandi causa egressi; G II, 24. qni (Cicero) ... ne calonem quidem quemqnam extra munitionem egredI passus esset; G VI, 36.

copiae: bis (copiis) qnam longissime possent egredi iussis; G VII, 35.

equites: legiones eqnitesqne ex navibns egressos iubet ex languore nauseaque reficere; Af 34.

exercitns: numquam ante hoc tempns exercitnm populi Romani Galliae provinciae finibns || fines || egressum; G I, 44, b,

bomines: prima nocte e castris Helvetiorum egressi (homines) ad Rhenum ... contenderunt; G I, 27.

hostes: reliqni (hostes) concitati in castra, unde pridie erant egressi, confugiunt; Af 83.

legiones: quod neque legiones audeant absente imperatore ex hibernis egredi; G VII, 1. huc cum cotidiana consuetudine egressae || egressis || pabulatoribus praesidio ... legiones Fabianae duas flumen transissent; C I, 40, a. s. equites.

milites: quod ad proelinm egressi Curionis milites iis rebus indigebant, quae ..; C II, 35, b.

pars: pars iam egressa portis ab equitibus est interfecta; G VII, 28.

remiges: egressis remigibus passimque in litore vagantibus; Af 62.

scapba: ut nulla omnino scapba egredi posset; A 19.

III. mnnitiones: altero (loco) Germani munitiones nostras egressi; C III, 52.

egregie, vortrefflich, vorzüglich: munis: sua omnia in nnum oppidum egregie natnra munitum contulerunt; G II, 29. locum nancti egregie et natura et opere munitnm; G V, 9. castris .. egregie munitis; G V, 11. locnm repcrit egregie natura atqne opere munitum; G V, 21. erat ... collis ... egregie mnnitus atque ex omni parte circumcisus; G VII, 36. oppidum Uxellodunum, ... egregie natnra loci munitum, occupat; G VIII, 32.

egregius, ausgezeichnet, vorzüglich: fides, iustitia: qnod Divitiaci fratris ... egregiam fidem, iustitiam, temperantiam cognoverat; G I, 19.

loca: loca snnt egregia omni illa regione ad tenendas ancoras; A 9.

munitio: oppidi egregia munitio ... erat; Af 5. propter egregiam munitionem oppidi; Af 29. egregiae munitiones castrorum ... aditum .. prohibebant; Af 31, b.

temperantia: s. fides.

virtus: qnod (Boii) egregia virtute erant cogniti; G I, 28. quorum (centnrionum, tribunorum) egregiam fuisse virtutem testimonio Ciceronis cognoverat; G V, 52.

voluntas: cuius tum egregiam in se voluntatem perspexisset; G V, 4.

egressus, Ausgang, Aufbruch, Landung: I. est: ut eam partem insulae caperet, qua optimum esse egressum superiore aestate cognoverat; G V, 8. qua necessarius nostris erat egressus; C III, 23.

II. cognosco: cognito regis Iubae egressu; Af 25.

III. occasio: fortuito oblatam occasionem egressus (Caesar) aucupabatur; Af 3.

eicio, vertreiben, anlegen, ans Land treiben. se: hervorbrechen: alqm: haec tamen dicere, venisse invitos, eiectos domo; G IV, 7. adversarios suos, a qnibus paulo ante erat eiectus, expellit ex civitate; G VII, 4, a. Caralitani ... sua sponte Cottam ex oppido eiciunt; C I, 30, a. — se: Germani ... se ex castris eiecerunt; G IV, 15. qui primo clamore audito se ex oppido eiecerunt; G VII, 28. qni longius aberant repentino tumultu perterriti ... sese ex oppido eiecerunt; G VII, 47, b. Pompeius ... eqnum nactus .. decumana porta se ex castris eiecit; C III, 96. se .. ex navibus ad tuenda aedificia eiecerunt; A 17. (Caesar) sese ex navigio eiecit; A 21. omnes Alexandrinorum copiae ex oppido se eiecerunt; A 19. cum eqnitatus noster liberius praedandi vastandi-

que causa se in agros eiecerat; G V, 19. illi (hostes) ... subito se ex silvis eiecerunt; G V, 15. hostes ... sese .. alia ex parte oppidi eiecerunt; G V, 21. remigum magnus numerus et classiariorum ex longis navibus nostris in molem se eiecit; A 20, a.

cohortes: Carmonenses, quae est longe firmissima ... civitas, ... per se cohortes eiecit; C II, 19.

navem: prope omnes naves afflictas atque in litore eiectas esse; G V, 10. si vel ad litora Apolloniatium cursum dirigere atque eo naves eicere possent; C III, 25. gubernatorem in terram navem eicere cogunt; C III, 28, b.

plebem: superiore tempore M. Cato ... plebem inermem oppido eiecerat; Af 87, a.

eiusmodi, von der Art, so beschaffen: alqd: id erat eiusmodi, ut magis optandum quam sperandum putarem; F 17.

casus: quod consilium etsi in eiusmodi casu reprehendendum non est; G V, 33. Cicero nullum eiusmodi casum exspectans; G VI, 36.

congressus: cum his navibus nostrae classi eiusmodi congressus erat, ut ... praestaret; G III, 13, b.

consilium: sine certa re Ambiorigem ad eiusmodi consilium descendisse; G V, 29.

difficultates: ut in eiusmodi difficultatibus, quantum diligentia provideri poterat, providebatur; G VI, 34, b.

genera: Caesar contra eiusmodi hostium genera copias suas ... condocefacere; Af 71.

imperia: sua .. esse eiusmodi imperia, ut ... haberet; G V, 27, a.

loca: cum eiusmodi locis esset appropinquatum; C I, 79.

periculum: || armatus || qui (miles) in eiusmodi periculo cum || periculo || constanter agendum sibi videret; Af 84.

situs: erant eiusmodi fere situs oppidorum, ut ... haberent; G III, 12.

tempestates: eiusmodi sunt tempestates consecutae, uti opus necessario intermitteretur; G III, 29.

elabor, herabgleiten, entrinnen: alqs: pauci ex proelio lapsi || elapsi ||; G V, 37.

alqd: quidquid incidit fastigio musculi elabitur; C II, 11.

elaboro, sich bemühen: si, ut cogitata praeclare eloqui possent, nonnulli studio et usu elaboraverunt; F 6.

elegantia, Feinheit: I. est: erat .. in Caesare .. facultas atque elegantia summa scribendi; G VIII, pr. b.

II. superari: nihil, ... quod non horum elegantia commentariorum superetur; G VIII, pr. a.

elephans, Elefant: I. animadvertit, al.: quem (militem) postquam elephans ad se telo infesto venire animadvertit, ... militem proboscide circumdat atque in sublime extollit armatum; Af 84.

fecit, al.: cum ... elephans vulnere ictus et dolore concitatus in lixam inermem impetum fecisset eumque ... genu innixus pondere suo ... premeret atque enecaret; Af 84.

recipit, al.: quo dolore adductus elephans ... maximo cum stridore cursuque conversus ad reliquas bestias se recepit; Af 84.

II. habeo: quod ... haberet .. regia auxilia elephantis CXX; Af 19, b.

elephantus, Elefant: I. convertunt: cum ... elephanti perterriti se ad suos convertissent; Af 27.

sunt: cum ... nuntiarentur ... Scipionis ... elephanti CXX ... esse; Af 1. ubi elephanti erant; Af 42. ſ. II, 1. orno.

II, 1. armo: elephantis .. turritis interpositis armatisque; Af 41. elephantos .. LX ornatos armatosque cum turribus ornamentisque [capit] captos ante oppidum instructos constituit; Af 86.

capio: ſ. armo; Af 86.

colloco: elephantos dextro sinistroque cornu collocaverat; Af 59.

condocefacio: Scipio interim elephantos hoc modo condocefacere instituit; Af 27.

constituo: in ordinem elephantos constituit; Af 27. ſ. armo.

converto: ut ... rursus ab sua acie lapidibus missis eos (elephantos) converterent adversus hostem; Af 27.

edoceo: rudes .. elephanti multorum annorum doctrina usuque vetusto vix edocti tamen communi periculo in aciem producuntur; Af 27.

instruo: elephantis .. turritis xxx ante aciem instructis; Af 30. ſ. armo.

interpono: ſ. armo.

orno: ornatus .. ac loricatus cum esset elephantus; Af 72. ſ. armo.

perterreo: ſ. I. convertunt.

produco: ſ. edoceo.

relinquo: elephantis .. xxx relictis; Af 25.

transporto: elephantos ex Italia transportari iusserat; Af 72.

2. facio: num quae fossae aut insidiae elephantis ... factae essent; Af 35, b.

sum: qui (Mauri equites) in eodem cornu elephantis erant praesidio; Af 83.

3. inicio in: funditores sagittariique concita tela in elephantos frequentes iniciunt; Af 83.

instruo contra: duas instruxit acies, unam funditorum contra elephantos; Af 27. — post: post illos (elephantos) .. suam aciem instruxit; Af 27.

intericio inter: aequalibus inter eos (elephantos) intervallis interiectis; Af 59.

sum infra: hi (uri) sunt magnitudine paulo infra elephantos; G VI. 28.

substituo post: post .. elephantos armaturas leves ... substituerat; Af 59.

III. corpus: quae pars corporis eius (elephanti) sine tegmine nuda relinqueretur; Af 72.

frons: quae (acies) ... contra eorum (elephantorum) frontem adversum lapillos minutos mitteret; Af 27.

magnitudo, multitudo: quod elephantorum magnitudo multitudoque animos militum detinebat in terrore; Af 72.

IV. cum: ipse (Iuba) cum reliquis copiis elephantisque LX lentius subsequitur; C II, 40. rex .. Iuba ... cum ... elephantis .. xxx egressus e regno; Af 48. copias cum elephantis LX productas in aciem; Af 48. Scipio .. legiones productas cum elephantis ... reducit in castra; Af 70. regem adfuturum cum ... elephantis CCC; F 4, b.

elevo, emporheben: contabulationem, storias: ex .. ea contignatione rursus summam contabulationem storiasque elevabant; C II, 9, c.

tectum: ubi, quantum storiarum demissio patiebatur, tantum (tectum) elevabant || elevarant ||; C II, 9, c.

elicio, heraus-, hervorlocken: alqm: ut omnes citra flumen eliceret; G VI, 8, a. equites ... mittunt, qui primum elicerent nostros, deinde circumventos aggrederentur; G VIII, 12. ne forte

in eodem loco subsistere hostis atque elicere nostros in locum conaretur iniquum; G VIII, 16. Domitius sperans Scipionem ad pugnam elici posse; C III, 38. Caesar nulla ratione ad pugnam elici posse Pompeium existimans; C III, 85. nonnumquam (Didius) ex castello propter eorum crebras excursiones eliciebatur; H 40 a.

hostem: Caesar (sese continet), si forte timoris simulatione hostes in suum locum elicere posset; G V, 50. sive eum (hostem) ex paludibus silvisque elicere sive obsidione premere posset; G VII, 32. si forte hostes trium legionum numero posset elicere ad dimicandum; G VIII, 8.

naves: similiter Vatinius ... elicuit naves Laelianas; C III, 100.

elido, zerschlagen: ita ut (naves) ad unam omnes ... eliderentur et naufragio interirent; C III, 27.

eligo, auswählen, auslesen: alqm: ne ex praetura et consulatu, ut semper, sed per paucos probati et electi in provincias mittantur; C I, 85, c. levis armaturae electos ... in navigia minora scaphasque imponit; A 17.

arma: ut ... expeditos ex antesignanis electis ad pernicitatem armis inter equites proeliari iuberet; C III, 84.

cohortem: elige ex tuis cohortem unam; Af 45.

equites: cum equitibus Numidis MDC electis; Af 18.

homines: quorum (Numidarum Gaetulorumque) ex numero electis hominibus illustrioribus; Af 32.

milites: paucos (milites) electos in regnum remisit; C II, 44. eum (Crastinum) electi milites circiter CXX voluntarii eiusdem centuriae sunt prosecuti; C III, 91.

milia: pollicitos ex eo numero electa sexaginta (milia); G II, 4, a.

multitudinem: maxima et electissima multitudo Alexandrinorum defendebat eam partem; A 30, b.

viros: electos ex omnibus legionibus fortissimos viros, antesignanos, centuriones, Caesar ei classi attribuerat; C I, 57. ut ... neque flexi || electi, al. || ad virtutem e tanta multitudine viri virtuti nostrorum possent adaequare; A 16.

eloquor, aussprechen: alqd: ille (Curio) unum elocutus, ut memoria tenerent milites ea, quae pridie confirmassent; C II, 34, b.

cogitata: si, ut cogitata praeclare eloqui possent, nonnulli studio et usu elaboraverunt; F 6.

eludo, verspotten, verhöhnen: alqm: ipsi Massilienses et celeritate navium et scientia gubernatorum confisi nostros eludebant; C I, 58.

aetatem, infirmitatem: eludentibus .. militibus regis aetatem atque infirmitatem; A 25, a.

bonitatem: quod nimia bonitas eius (Caesaris) fallacils pueri elusa esset; A 24, b.

eluo, abwaschen: alga e litore collecta et aqua dulci eluta; Af 24.

emendate, richtig: quam bene atque emendate eos (commentarios Caesar) perfecerit; G VIII, pr. b.

emetior, zurücklegen: quod ... tribuni plebis VIII denique mense || toto denique emenso spatio || suarum actionum respicere ... consuerant; C I, 5.

emigro, auswandern: omnibus Gallis idem esse faciendum, quod Helvetii fecerint, ut domo emigrent; G I, 31, d.

emineo, hervortreten, hervorragen: alqd: ne quid emineret, ubi ignis hostium adhaeresceret; C II, 9, a.

cervi: grandibus cervis eminentibus ad commissuras pluteorum atque aggeris; G VII, 72.

iugum: id .. est iugum directum eminens in mare; C II, 24.

promontoria: hic locus ... duobus eminentibus promontoriis continetur; C II, 23.

stipites: huc illi stipites demissi ... ab ramis eminebant; G VII, 73, a. ita ut (stipites) non amplius digitis quattuor ex terra eminerent; G VII, 73, b.

trabes: has (trabes) paulo longiores atque eminentiores, quam extremi parietes erant, effecerant; C II, 9, b. eas .. (storias) ex tribus partibus ... eminentibus trabibus circum turrim praependentes religaverunt; C II, 9, b.

vallum: (castra) vallo muniri vetuit, quod eminere et procul videri necesse erat; C I, 41.

eminus, aus der Ferne: **iacio:** alii faces atque aridam materiem de muro in aggerem eminus iaciebant; G VII, 24.

ineo proelium: qui (pedites) ... eminus ex ripis proelium impar inirent; A 29.

mitto: ex minoribus navibus magna vis eminus missa telorum; C II, 6.

proelior: oppidani ... eminns sine periculo proeliantur; G VIII, 41. (milites) acerrime .. eminns proeliari coeperunt; A 30, b.

pngno: sic cotidie utrimque eminns fundis, sagittis reliquisque telis pugnabatnr; C I, 26, a.

vulnero: qui aut comminus opprimebantur aut eminus vulnerabantur; G VIII, 13.

emitto, abschicken, herauslassen, entlassen, werfen: alqm: pabulatum emittitur nemo; C I, 81.

cohortes: unum, quod cohortes ex statione et praesidio essent emissae, questus; G VI, 42.

eqnites: una ex parte Hispanis equitibus emissis; G V, 26.

equitatum: omnibus portis eruptione facta eqnitatuque emisso; G V, 51. subito Labienus duabus portis omnem equitatum emittit; G V, 58. equitatum .. per causam pabulandi emissum ... in castra se recipere iussit; C III, 76. Longinus omnem suum eqnitatum emisit; A 61.

essedarios: omnibus viis semitisque essedarios ex silvis emittebat; G V, 19.

genus: omni genere telorum emisso; H 13, b.

milites: noctu .. per vallum (milites) emittunt; C I, 76.

navigia: quae consueverant navigia per pontes ad incendia onerariarum emittere ad molem constituerunt; A 19.

pila: pilis emissis; G II, 23.

regem: ille (rex) ut ex carceribus in liberum cursum emissus adeo ... acriter bellum gerere coepit; A 24, b.

scutum: multi ut diu iactato brachio praeoptarent scutum manu emittere et nudo corpore pugnare; G I, 25.

emo, kaufen: **frumentum:** cum (frumentum) neque emi neque ex agris sumi posset; G I, 16.

sectionem: ab iis, qui (sectionem) emerant, capitum numerus ad eum relatus est milium quinquaginta trium; G II, 33.

enascor, hervorwachsen: crebris .. in latitudinem ramis enatis; G II, 17.

enato, schwimmend entkommen: DCCC passuum intervallum ad oppidum enataverunt; A 18.

eneco, töten: cum ... elephans ... eum (lixam) ... pondere suo ... premeret atque enecaret; Af 84.

enim, denn, nämlich, freilich: 1. **an zweiter Stelle:** 1. **nach Substantiven:** Bibulus enim Corcyrae certior factus; C III, 8. Caesar enim adventare iam (nuntiabatur); C I, 14. Caesar enim per litteras Trebonio magnopere mandaverat, ne ..; C II, 13. Massilia enim fere ex tribus oppidi partibus mari alluitur; C II, 1. Numidae enim quadam barbara consuetudine nullis ordinibus passim consederant; C II, 38. Pompeius enim rescripserat ..; C I, 19. Pompeius enim discedens ab urbe in senatu dixerat ..; C I, 33. Pompeius enim nullo proelio pulsus Italia excessit; C II, 32, a. Pompeius enim primo ignorans eius (Caesaris) consilium; C III, 41. — adventus enim L. Nasidii summa spe ... civitatem compleverat; C II, 4. animum enim altum ... prae se gerebat; Af 10. aquatione enim longa ... utebatur; Af 51. asseres enim pedum XII ... maximis ballistis missi; C II, 2. castellis enim XXIV effectis XV milia passuum circuitu amplexus; C III, 44, a. castra enim ... cum essent inter flumina duo; C I, 48, a. congressus enim et clamor ... in collatu pari erant condicione; H 31, a. copias enim habebat in Gallia bellare consuetas locis campestribus; Af 73. frumenta enim ... consumpserant; C III, 58. hominum enim multitudine receptus impediebatur; C III, 64. munitiones enim a castris ad flumen perductae ... victoriam interpellaverunt; C III, 70. oppidani enim loco superiore decurrunt; G VIII, 41. panico enim vetere ... alebantur; C II, 22. pedites enim ... iaculis vulnerabantur; Af 15. pons enim ipsius (Caesaris) magnum circuitum habebat; C I, 63. praesidiis enim dispositis omnia litora a Caesare tenebantur; C III, 15. provinciam enim omnem Caesaris rebus favere cognoverat; C II, 18, b. res enim gerebatur .. excelso loco; G VIII, 42. rostro enim noceri non posse cognoverant; G III, 14, a. spe enim conficiendi negotii prope in noctem rem duxerant; C III, 51, b. tirones enim multitudine navium perterriti ... se Otacilio dediderunt; C III, 28, a. tumulus enim naturalis .. sustinet murum; A 72.

2. **nach Adjectiven und Zahlen:** Domitianas enim cohortes ... miserat; C I, 25, a. — aliae enim sunt legati partes atque imperatoris; C III, 51, a. ceteri enim (sciunt); G VIII, pr. b. communi enim fit vitio naturae, ut ... confidamus; C II, 4. diversis enim telis nostri figebantur; A 30, b. gravis enim armaturae miles simulatque ... constiterat; Af 71. maioribus enim coactis copiis (Romanos) reversuros; G VII, 66, a. magna enim multitudo carrorum etiam ... sequi Gallos consuevit; G VIII, 14, a. magnum enim quod afferebant, videbatur; C III, 15. magnis enim iacturis sibi quisque eorum (militum) animos conciliabat; C III, 112, c. milia enim progressi IV; C I, 80. milia enim XX in armis habebat; C III, 110. nullum enim poterat universis ... periculum accidere; G VI, 34, a. nullum enim processum virtus habebat; A 29. omnes enim colles ... ab exercitu tenebantur; G III, 14, b. omnia enim plerumque, quae absunt, vehementius hominum mentes perturbant; G VII, 84. omnia enim flumina ... magnis operibus obstruxerat; C III, 49. omnis enim multitudo oppidanorum ... Caesari occurrerunt; A 32. omnem enim illam partem ... bellum instauraturam esse credebat; A 42, b. omnia enim secundissima nobis ... accidisse videntur; F 16. parva enim cum copia et ea tironum; Af 10. priore enim anno ... messem non esse factam; Af 20, b. regium enim equitatum Scipio ex provincia Africa alebat; Af 8. reliquos enim omnis officium suum praestitisse; C I, 85, a. rudes enim elephanti ... communi periculo ... producuntur; Af 27. singularis enim virtutis veterrimas legiones ... habebat; G VIII, 8. sinistrum enim cornu oppido Uzitta claudebatur; Af 59. tanta enim tempestas cooritur, ut ..; C I, 48, a. turpe enim sibi existimabat ..; Af 31, c. uno enim tempore et ... propugnabant et ... defendebant; A 17. uno enim excepto ... suos quisque habet carros; F 8. utilius enim statui abesse; F 26.

3. **nach Pronomina:** hanc enim (legionem) initio tumultus evocaverat; C I, 7, b. hoc enim superioribus diebus timens Caesar; C III, 63 a. haec enim, quae fiunt, per se diuturna non sunt; F 26. eadem enim (causa) tum fuit, cum ..; F 16. ille enim revocatus resistere ... coepit; G V, 7. ipse enim (Caesar) necessario etesiis tenebatur; C III, 107. ipse enim (Caesar) a suis munitionibus ... *non* procedebat; Af 58. id enim nullis operibus effici poterat; G VIII, 41. is enim erat annus, quo ..; C III, 1. eius enim (Scaevae) opera castellum ... conservatum esse constabat; C III, 53. id enim esse integrum; A 35. nemo enim .. in provincia natus ... non ... consenserat; A 53. nemini enim erat ignotum ... ad urbem Caesarem revocari; A 71. nihil enim minus volebat, quam ... necessitatem sibi aliquam imponi belli gerendi; G VIII, 49. nihil enim malo quam .. mei similem esse; F 15. nihil enim iam video opus esse nostra cura; F 26. nostris enim neque terra neque mari effugium dabatur victis; A 16. quaecumque enim per locum praecipitem missa erant; G VIII, 42. „qua enim", inquit „fiducia ... castra expugnari posse confidimus?" C II, 31, a. quid enim est illis optatius, quam ..? C II, 32, a. suos enim quisque opprimi ... non patitur; G VI, 11. vos enim ... municipia sunt secuta; C II, 32, a. unusquisque enim opiniones fingebat; C II, 29.

4. **nach Verben:** animadvertebat enim villes exori; Af 26, b. animadvertebat enim ... concessam vitam; Af 31, b. audiebat enim Scipionem ... appropinquare; Af 20, a. cedentes enim (Brutum et Cassium) haec ais scripsisse; F 26. circumiri enim sese ... arbitrabantur; C I, 44. circumspicere enim Caesarem; Af 16. cognoverat enim magnam partem equitatus ... trans Mosam missam; G IV, 9. cognoscendi enim maximam facultatem habebat; G VIII, 46, b. constat enim inter omnes nihil tam operose ab aliis esse perfectum, quod non ... superetur; G VIII, pr. a. consuesse enim deos immortales ... his secundiores interdum res ... concedere; G I, 14. contendebat enim (Caesar) gratia; G VIII, 50. desertos enim se ... dicunt; C II, 32, b. dictitabant enim se ... omnibus necessariis egere rebus; C III, 32, b. dimisit enim circum ... provincias; C III, 112, b. existimabat enim se acie instructa ... dimicaturum; Af 13. factae enim (naves) subito ex humida materia non eundem usum celeritatis habebant; C I, 58. facturum enim omnia Pharnacem; A 69. habebat enim veteranas ... legiones; A 61. interseptis enim specubus ... aquae magnam vim ... exprimere contendit; A 6. iudicabat enim ... causam suam facile obtineri; G VIII, 52. latent enim in insidiis (equites Mauri); Af 7. miserat enim Pharnaces coronam auream; A 70. nacti enim spatium se in loca superiora receperunt; C I, 51. paratam enim

|| enim omnem || multitudinem esse ... facere id; A 23. paratum enim se facere, quod is (Caesar) statuisset; A 35. perfectis enim ... munitionibus; A 17. recordabantur enim eadem se superiore anno in Hispania perpessos ... confecisse; C III, 47. scire enim ... male re gesta fortunam defuisse; G I, 40, d. statuerat enim prius hos iudicio populi debere restitui, quam ..; C III, 1. suberant enim montes; C I, 65. est enim hoc Gallicae consuetudinis, uti ..; G IV, 5. erat enim iter a proposito diversum; C I, 69. erant enim circum castra Pompei permulti ... colles; C III, 43. erant enim omnes Italienses; A 52. videbant enim ... non commeatus supportari posse; A 12.

5. **nach Partikeln:** bene enim tibi cognitus sum; F 15. cotidie enim magnus undique navium numerus conveniebat; C III, 47. crebro enim mutandis locis multorum fidei se committebat; G VIII, 44. cur enim potius Haedui ... ad Caesarem disceptatorem ... veniant? G VII, 37. idcirco enim copias eduxerat, quod ..; H 28. mirifice enim hostium levis armatura anxium exercitum nostrum ... habebat; Af 71. neque enim conferendum esse Gallicum cum Germanorum agro; G I, 31, c. ad hoc tempus ei rei student; G II, 17. his nostrae (naves) rostro nocere poterant; G III, 13, b. temere praeter mercatores illo adit quisquam; G IV, 20. naves erant aliae; G IV, 29. ulla alia condicione bella gesserunt; G VII, 77, d. sex legiones alia de causa missas in Hispaniam; C I, 85, b. † neque enim ex Marsis Pelignisque veniebant; C II, 29. aliud ius esse Cappadociae atque Armeniae; A 35. se debuisse iudicem esse controversiarum populi Romani; A 67. aliter facere poterit; F 15. non enim (silva Hercynia) aliter finiri potest; G VI, 25. dubitabat, quin ... summissiores essent futurae (civitates); G VIII, 31. amplius pedum milibus duobus ab castris castra distabant; C I, 82. has (naves) ... propinquorum praecepta ad extremum vitae periculum adire cogebant; C II, 7. plures consistere angustiae loci patiebantur; A 19. sibi regnum ipsum conspectu Caesaris esse iucundius; A 24, b. labor ... Cassio deerat; A 51. imperatorem te appello; Af 45. numquam enim senatum tantum in civitate ... potuisse; G VIII, 21. nuper enim devicti (Carnutes) complura oppida dimiserant; G VIII, 5. semper enim Berones ... secum habere consuerat; A 53. sic enim existimabat tutissimam fore Galliam; G VIII, 54. sic enim Caesar existimabat; C III, 99. sic enim praedicant; A 14. simul enim diductis copiis pluribus viis pugnabatur; C III, 111.

II. **an dritter Stelle:** in infimis enim sic radicibus montis (flumen) ferebatur, ut ..; G VIII, 40. tum primum enim veniebat ab illo universae Galliae bello; G VIII, 51. contra opinionem enim militum ... videri proelium defugisse magnum detrimentum afferebat; C I, 82. ab his enim (cohortibus) primum equitatus est pulsus; C III, 94. in fronte enim simplici directa acie cornua trinis firmabantur subsidiis; A 37. non excessisse enim Ponto Pharnacem audiebat; A 65, b. contra cuius enim copias contendas ... licet nunc cognoscas; Af 45.

enitor, emporklimmen, sich bemühen, erreichen: I. alqs: adeo erat impedita vallis, ut in ascensu nisi sublevati a suis primi non facile eniterentur; C II, 34, b. tu ... nonne eniteris et proficisceris ad paternas clientelas auxilium ... efflagitatum? Af 22.

II. alqd: tantum re provisa Brutus celeritate navis enisus est, ut parvo momento antecederet; C II, 6.

enixe, eifrig: Petraeos .. suis ac suorum opibus Caesarem enixe iuvabat; C III, 35.

enumero, abzählen: repetitis atque enumeratis diebus; C III, 105.

enuntio, verbreiten, mitteilen, verraten: I. alqs: iureiurando, ne quis enuntiaret, ... inter se sanxerunt; G I, 30.

II. ind. Frage: s. III. consilia.

III. alqd: non minus se id contendere et laborare, ne ea, quae dixissent, enuntiarentur; G I, 31, a. si enuntiatum esset; G I, 31, a. haec si enuntiata Ariovisto sint; G I, 31, d.

consilia: ab eisdem nostra consilia quaeque in castris gerantur hostibus enuntiari; G I, 17.

rem: ea res est Helvetiis per indicium enuntiata; G I, 4. quod necessario rem coactus Caesari enuntiarit; G I, 17. ut nulla ratione ea res enuntiari ... posset; G V, 58.

eo, gehen, reisen, marschieren, ziehen, vorrücken: I. unpersönlich: ad castra iri oportere; G III, 18. exspectari diutius non oportere, quin ad castra iretur; G III, 24. ut incertis temporibus diversisque itineribus iretur; G VII, 16. contrariam .. in partem iri videbatur; C I, 69. quo simulatque intro est itum; C III, 26. (actum iri; Af 45. datum; C I, 71. doctum; G VII, 11, a. C III, 42. nocitum; G V, 36. spoliatum; G VII, 66, b. sublatum; A 19.).

II. alqs: qua (via) Sequanis invitis propter angustias ire non poterant; G I, 9. se cum sola decima legione iturum; G I, 40, d. pronuntiatur prima luce ituros; G V, 31. qua Caesar iturus erat; G VIII, 51. sese, contra hostem si ducerentur, ituros; C III, 31. — Acc.: Bibracte ire contendit; G I, 23. Adrumeto (Caesar) egressus ... Uticam ire contendit; Af 89. — ad: s. **ad,** I. eo (10 St.) S. 25, a. — contra: s. in; Af 83. equitatus. — in: in eam partem ituros ... Helvetios, ubi ..; G I, 13. Pompeium in Hispanias iturum; C I, 10. polliceri se in provinciam iturum neque, ante quem diem iturus sit, definire; C I, 11. cum (Cassius) in basilicam iret; A 52. Caesar ... equo admisso in hostem contra principes ire contendit; Af 83. Sulla Faustus ... in regnum ire intendit; Af 87, b. ipse (Caesar) ... cum equitatu in regnum ire contendit; Af 92. s. 1. C I, 69. — intro: s. 1. C III, 26. — per: (Allobroges sese) vi coacturos, ut per suos fines eos ire paterentur; G I, 6. a Sequanis impetrat, ut per fines suos Helvetios ire patiantur; G I, 9. quorum per fines ierant; G I, 28. hoc (se) iturum per fines Remorum; G V, 56. — trans: qui frumentandi causa ierant trans Mosam; G IV, 12. — ultra: (Pompeius) nocte tota ultra ibat flumen Salsum in acie; H 16, a. — subsidio: ii ... subsidio suis ierunt; G VII, 62, b. illum (Caesarem) cum classe navibus onerariis ... subsidio ire clam hostibus voluisse; Af 11. (Iuba) subsidio suis egressus e regno ire contendit; Af 25. Iuba ... capit consilium, satius esse sibi suoque regno subsidio ire; Af 25.

agmen: magnum ire agmen adverso flumine; G VII, 61.

equitatus: Caesar suum quoque equitatum tripertito divisum contra hostem ire iubet; G VII, 67.

homines: ex eo proelio circiter hominum milia CXXX superfuerunt eaque tota nocte continenter ierunt; G I, 26.

hostes: ipse ... eodem itinere, quo hostes ierant, ad eos contendit; G I, 21.

legio: agminis ordinem ita constituit, ut legio septima, octava, nona ante omnia irent impedimenta; G VIII, 8.

mercatores: quo itinere magno cum periculo magnisque cum portoriis mercatores ire consuerant; G III, 1.

milites: ea celeritate atque eo impetu milites ierunt, ut ..; G V, 18.

praetor: C. Sallustium Crispum praetorem ad Cercinam insulam versus ... cum parte navium ire iubet; Af 8.

III. dormitum: ipse (Cato) sine suspicione ... cum dormitum isset; Af 88, a.

iter: Caesar iter constitutum ire contendit; Af 6. milites ... iter inceptum ire coeperunt; Af 75.

suppetias: Labienus ... suis fugientibus suppetias ire contendit; Af 39. cum Scipio veritus, ne oppidum amitteret, ... suppetias ire contendit; Af 41.

eo, A. dahin, darauf, so weit, bis zu dem Grade: I. adduco: Caesar ... eo exercitum adduxit; G III, 23.

admoveo: neque non usque eo legiones admovendas (iudicabat), ut ..; G VIII, 14, a.

coacervo: omnibus rebus eo coacervatis; Af 91, a.

cogo: ut prius, quam essent maiores eo coactae copiae, dimicaret; G VII, 56.

compello: quod ... eo .. illos (adversarios) compulerim, ut ..; C II, 32, d.

comporto: cum ... frumentum .. eo comportari iussisset; G III, 1. eo ... frumentum commeatumque ... comportari imperat; C III, 42.

concurro: ex proximis castellis eo concursum est; G II, 33.

conduco: eo copias omnes auxiliaque conduxit; C III, 13.

confero: eo se suaque omnia contulerunt; G III, 28. quod omnem commeatum totiusque belli apparatum eo contulisset; C III, 41. eo .. omnem belli rationem conferre constituit; C III, 81.

congero: cuius (salis) magna vis iam ex proximis erat salinis eo congesta; C II, 37.

conicio: ut eo tela conicerentur; Af 72.

contendo: ipse eo pedestribus copiis contendit; G III, 11. interim ii ... magno concursu eo contenderunt; G VII, 48. (Caesar) eo, quo Labienum miserat, contendit; G VII, 87. Pompeius ... Dyrrhachio timens diurnis eo nocturnisque itineribus contendit; C III, 13. cum eo contendere conaretur; Af 68.

convenio: omnes etiam gravioris aetatis ... eo convenerant; G III, 16. dum reliquae naves eo convenirent; G IV, 23. cum magnae manus eo convenissent; G V, 8. cum prope omnis civitas eo convenisset; G VII, 33. interfectis Novioduni custodibus quique eo negotiandi causa convenerant; G VII, 55, b. eo partem navium longarum convenire ... imperat; C III, 42.

deduco: praesidia .. eo deducebat; C II, 18, b. eo .. quinque legiones ex superioribus castris deducit; Af 56.

deporto: quae (naves) priorem partem exercitus eo deportaverant; C I, 27.

deveho: quod (frumentum) eo tolerandae hiemis causa devexerat; G V, 47.

discedo: ita rem moderando discusserunt || *at reliqui tamen omnes eo* discesserunt ||; G VIII, 52.

eicio: si vel ad litora Apolloniatium cursum dirigere atque eo naves eicere possent; C III, 25.

fero; s. occurro.

impono: Caesar ... commodissimum esse statuit omnibus equis Gallis equitibus detractis eo legionarios milites ... imponere; G I, 42. eo mulieres imposuerunt; G I, 51. eo .. milites delectos imposuit; C III, 24.

infero: eo signa inferri Caesar aciemque constitui iubebat; G VII, 67. proximos colles capere universos atque eo signa inferri iubet; C II, 42.

inicio: eo militibus iniectis; G VII, 58. eo super tigna bipedalia iniciunt; C II, 10.

introduco: nacti portum, qui appellatur Nymphaeum, ... eo naves introduxerunt; C III, 26.

mitto: eo circiter hominum numero sedecim milia ... Ariovistus misit; G I, 49. eo de media nocte Caesar ... Numidas ... subsidio oppidanis mittit; G II, 7. eo duae omnino civitates ex Britannia obsides miserunt; G IV, 38. qui (Carnutes) ... praesidium Genabi tuendi causa, quod eo mitterent, comparabant; G VII, 11, a. eo legati ab Arvernis missi; G VII, 90. mittit eo M. Antonium cum legionis XIII cohortibus V; C I, 18. eo sex cohortes praesidii causa ex provincia misit; C II, 18, a. qui (equites) eo praesidii causa missi erant; C III, 22. eo Calenum misit; C III, 55. eo missus aestate cum duabus legionibus Q. Cornificius; A 42, a.

occurro: eo occurrere et auxilium ferre; G III, 4.

pervenio: eo postquam Caesar pervenit; G I, 27. ut ... iisdem itineribus, quibus eo pervenissent, ad salutem contenderent; G III, 3. qui omnes fere iis nominibus civitatum appellantur, quibus orti ex civitatibus eo pervenerunt; G V, 12. cum ... eo .. post horam nonam diei Caesar pervenisset; G V, 53. magnis .. itineribus eo pervenit; G VI, 3. eo cum pervenisset; G VII, 9. cum exercitibus (Valerius, Curio) eo perveniunt; C I, 31. antequam Caesaris praesidium eo perveniret; Af 74.

praecurro: eo fama iam praecurrerat ... de proelio Dyrrhachino; C III, 80, a.

praemitto: quem multis ante diebus eo praemiserat; G VII, 9.

produco: eo duces producuntur; G VII, 89.

proficiscor: eo proficiscitur cum legionibus; G V, 21. (Vercingetorigem) insidiarum causa eo profectum, quo nostros ... venturos arbitraretur; G VII, 18. eo (Caesar) profectus est; G VIII, 52.

promoveo: brachiis perfectis promotisque usque eo, quo telum ... adici non posset; Af 56.

recipio: vulneribus defessi ... eo se recipere coeperunt; G I, 25. quod eo pulsa legio sese receperat; C III, 67. eo receptus (Octavius) ... tempestate magna velis profugit; A 46. quod eo se recepisse ex fuga credebat Octavium; A 47.

recurro: accidisse .. bis (ducibus), ... uti eo recurrant et id cupidissime petant, quod ..; C I, 85, a.

refugio: qui ex caede eo refugerant, pontem occuparunt; H 33.

traicio: si forte Pompeius vacuam existimans Italiam eo traiecisset exercitum; C III, 29.

venio: eo, ut erat dictum, ad colloquium venerunt; G I, 43. ubi eo ventum est; G I, 43. eo cum de improviso . . venisset; G II, 3. quod ipse eo sine scuto venerat; G II, 25. paucis diebus, quibus eo ventum erat; G III, 23. eo cum venisset; G IV, 6. V, 1. 2. 11. 18. VII, 6. 7. C I, 16. III, 16. se .. celeriter eo venturum; G IV, 21. eo cum esset ventum; G VII, 61. eo cum Eporedorix Viridomarusque venissent; G VII, 55, a. eo L. Caesar adolescens venit; C I, 8. venerant eo sagittarii ex Rutenis; C I, 51. qui (Gallonius) eo procurandae hereditatis causa venerat missus a Domitio; C II, 18, a. cum (cohortes) eo casu venissent; C II, 19. qui (tribuni, centuriones) eo praesidii causa venerant; C II, 21. eo legiones XII, equitatum omnem venire iusserat; C III, 2. postquam eo ventum est, ut sibi uterque confideret; A 14. cum eo ventum esset; H 33.

Lücke: eo cum a Q. Pedio praetore cum legione * lapide ictus ex muro (Milo) periit; C III, 22.

II. descensns: erat .. oppidanis difficilis et pracruptus eo descensus; G VIII, 40.

III. usque: nec prius sunt visi ..., usque eo nt ... mercatores recipiendi sui facultatem non haberent; G VI, 37. summa difficultate rei frumentariae affecto exercitu ..., usque eo nt complures dics frumento milites caruerint; G VII, 17, a. Pompeio advenieate oppidani nsqne eo passi propius accedere, donec ... appropinquaret; Af 23. ut (equites) usque eo locum obtinerent, in quo paulo ante constitissent, donec ... perveniret; Af 31, a. ita exiguo tempore eqnes pedestre [...] proelium facere coepit, usque eo nt caedem proxime a vallo fecerint; H 15. * exselsum tumulum capiebat, usque eo nt necessario cogeretur iniquum locum subire; H 24. oppidani ... discordare coeperunt, usque eo ut clamor in castra nostra perveniret; H 34. ſ. I. admoveo. promoveo.

B. deswegen, deſto: I. bei Verben: (populum Romanum) co deceptnm, qnod neque commissnm a se intellegeret, quare timeret; G I, 14. eo, qnod re frumentaria intercludi posse confiderent, ... nostros ... lacessere coeperunt; G I, 23. pelles pro velis ... eo, ... quod ... tanta onera navium regi velis non satis commode posse arbitrabantur; G III, 13, a. mercatoribns est aditus magis eo, ut ..., quibus vendant, habeant; G IV, 2. Cassius ... suis se tenet praesidiis, sive eo qnod plus sibi iuris deberi quam Marcello existimabat, sive eo, quod, ne praeoccupatus animus Lepidi esset obsequio adversari, verebatur; A 63, a.

II. bei Comporativen: quo propiore loco (Labienus) fuerat, eo celerius accurrerat; Af 49. haec eo facilius magnam partem aestatis faciebant, quod nostrae naves tempestatibus detinebantur; G III, 12. (se) eo gravius ferre, quo minus merito populi Romani accidissent; G I, 14. in quos eo gravius Caesar vindicandum statuit, quo diligentius ... ius legatorum conservaretur; G III, 16. quod timore perterritos Romanos discedere a se existimarent, eo magis, quod pridie ... proelium non commisissent; G I, 23. colloquendi Caesari causa visa non est, et eo magis, quod pridie ... Germani retineri non poterant, quin ..; G I, 47. qua (virtute) nostri milites facile superabant, atque eo magis, quod in conspectu Caesaris ... ... res gerebatur; G III, 14, b. (naves) paulo facit humiliores, ... atque id eo magis, quod ... minus magnos ibi fluctns fieri cognoverat; G V, 1. eo magis timidos perterrent milites; G VI, 40. cum ... semper hostibus spes victoriae redintegraretur, co magis, quod deustos pluteos turrium videbant; G VII, 25. quae res ... stultas cogitationes incitabat barbarorum, atque eo magis, quod Commius ... cum eqnitibus venerat; G VIII, 10. iam vero eo magis illi maturandum iter existimabant; C I, 63. controversias ... eo magis officio sno convenire, qnod societas erat facta; C III, 107. eo sibi minus dubitationis dari, quod eas res ... memoria teneret; G I, 14. eo minus veritus navibus, quod in litore molli atqne aperto deligatas ad ancoram relinquebat; G V, 9. aggerem cuniculis subtrahebant, eo scientius, quod apud eos magnae sunt ferrariae; G VII, 22.

eodem, eben dahin: I. advenio: eodem .. naves onerariae et longae nonnullae casu advenerunt; Af 7.

concurro: onerariae complnres eodem concurrere; Af 1.

conduco: omnes clientes obaeratosqne snos ... eodem conduxit; G I, 4.

confero: sua eodem conferunt; G VI, 5. subito navium pars, de qua timebat, ex errore eodem conferebatur; Af 11. equites Curioniani ... complures se eodem conferebant; Af 52. eodem .. suum omnem equitatnm contulerat; Af 60.

consequor: eodem .. iubet levis armaturae paucos consequi subsidio; Af 39.

contendo: uti ipse (Afranius) eodem omnibus copiis contenderet; C I, 70. eodem Brutus contendit aucto navium numero; C II, 5. si Pompeius eodem contenderet; C III, 78, a.

convenio: eodem eqnitatus totius Galliae convenit; G V, 5. eodem conveniunt undique frequentes; G VII, 63.

duco: (Caesar) vallum .. ab oppido Ruspina usque ad mare ducere et a castris alterum eodem, Af 20, a.

mitto: eodem Carnutes legatos obsidesque mittunt; G VI, 4. eodem .. equites postero die mittunt; G VIII, 12. eodem naves ... mittit; C III, 62.

pertineo: quod .. tam diu se impune iniurias tulisse admirarentur, eodem pertinere, G I, 14. haec omnia Caesar eodem illo pertinere arbitrabatur, ut ..; G IV, 11.

proficiscor: ipse eodem, unde redierat, proficiscitur; G V, 11. Ipse (Curio) eodem cum exercitu proficiscitur; C II, 24. Caesar ... eodem cum exercitu profectus; C III, 41. Caesar priusquam eodem est profectus; H 27.

proicio: civibus cunctis interfectis eodemque proiectis; Af 91, a.

recipio: Pompeium se ex fugu eodem recepisse; A 3.

refero: ut ... aliae (naves) eodem, unde erant profectae, referrentur; G IV, 28.

revertor: naves ... eodem, unde erant profectae, revertisse; G V, 5.

summitto: levem .. armaturam, sagittarios funditoresque eodem summittit; Af 78, a.

venio: venit eodem cum suis copiis postero die Gaius Fabius; G VIII, 37. neque multo post Caesar ... eodem venit; C III, 75.

II. iter facio: ipse (Caesar) eodem iter facere contendit; Af 86.

ephippiatus, mit gesatteltem Pferde: ad quemvis numerum ephippiatorum equitum quamvis pauci adire audent; G IV, 2.

ephippium, Sattel: neque eorum moribus turpius quicquam aut inertius habetur, quam ephippiis uti; G IV, 2.

epibata, Schiffssoldat: I. nudo: duae (quadriremes sunt) omnibus epibatis nudatae; A 11.

II. onustus: triremem hostium proximam ... onustam remigum epibatarumque cepit; Af 63.

III. pars: (Caesar) remigum partem ex classe, Gallorum, Rhodiorum, epibatarumque armare et in castra evocare; Af 20, a.

IV, 1. complere: ibi .. (classem) Gaetulis remigibus epibatisque complet; Af 62.

2. cum: reciperata quinqueremi cum suis omnibus epibatis; Af 63.

epistola, Brief: cuidam ex equitibus Gallis ... persuadet, uti ad Ciceronem epistolam deferat. hanc Graecis conscriptam litteris mittit, ne intercepta epistola nostra ab hostibus consilia cognoscantur. ... monet, ut tragulam cum epistola ad amentum deligata intra munitionem castrorum abiciat. ... dempta (epistola) ad Ciceronem defertur. ille perlectam in conventu militum recitat; G V, 48.

epulae, Gastmahl: (his cornibus) in amplissimis epulis pro poculis utuntur; G VI, 28.

eques, Reiter, Ritter: I. **absolut:** I. **Subject:** absunt: ut tridul mora interposita equites eorum, qui abessent, reverterentur; G IV, 11.

accedunt: Caesari nuntiatum est equites Ariovisti propius tumulum accedere; G I, 46.

adeunt: quibus illi (equites) rebus permoti universi Caesarem adierunt; C III, 59.

adequitant: equites ... ad nostros adequitare, lapides telaque in nostros conicere; G I, 46.

administrant: exercitus ... equitibus Romanis administrantibus ... celeriter transmittitur; G VII, 61.

adoriuntur: remiges ... subito equites Mauri ... adorti multos iaculis convulnerarunt, nonnullos interfecerunt; Af 7. eorum castra hi equites adorti expugnare coeperunt; Af 87, b.

advolant: Germanos equitesque imprudentibus omnibus de improviso advolasse proeliumque commisisse; G VIII, 36.

aggrediuntur: fugientes ... aggressi (equites) magna praeda ... potiuntur; G VIII, 27. persuasi equitibus nostris, ut ... dextrum Caesaris cornu ... aggrederentur et ... perturbatum exercitum pellerent; C III, 86. f. II, I. mitto; G VIII, 12.

agunt: quoad subsidio confisi equites ... praecipites hostes egerunt; G V, 17. equites nostri transgressi inferiore loco adversarios ad vallum agere coeperunt; H 23, b.

animadvertunt: f. intrant.

antecedunt: f. II, 4. praemitto ad.

asservant: qui (equites) eam partem orae maritimae asservabant; C III, 28, b.

assunt: adesse eius (Caesaris) equites falso sentiebantur; C I, 14.

audet: de equitibus hostium, quin nemo eorum progredi modo extra agmen audeat, et ipsos quidem non debere dubitare, et ..; G VII, 66, b. ut equites ... possent .. atque auderent flumen transire; C I, 62. ut equitum mille etiam apertioribus locis VII milium Pompeianorum impetum sustinere auderent; C III, 84.

cadunt: ceciderunt eo proelio splendidi atque illustres viri nonnulli, equites Romani; A 40. ceciderunt ... equites Romani partim ex urbe partim ex provincia ad milia III; H 31, b.

capiunt: quod equites cursum tenere atque insulam capere non potuerunt; G IV, 26.

cedunt: Caesar consulto equites cedere seque in castra recipere iubet; G V, 50. quae (multitudo peditum) nostros coëgit cedere equites; G VIII, 19, a. equites Iuliani pauci multitudine hostium defessi equis convulneratis paulatim cedere; Af 15. equites Caesariani vi ... hostium multitudinis pulsi parumper cesserunt; Af 52. postquam equites Iuliani CCCC vim hostium ... sustinere non poterant et a levi armatura Numidarum vulnerabantur minutatimque cedebant; Af 78, b.

coepit: equites .. Pompei hoc acrius instare et se turmatim explicare ... coeperunt; C III, 93, a. ita exiguo tempore eques pedestre [pedes equestre] proelium facere coepit; H 15. f. adoriuntur. agunt.

cogunt: hi (equites), quamcumque in partem impetum fecerant, hostes loco cedere cogebant; C II, 41, a.

colloquuntur: equites Haeduorum interfectos, quod collocuti cum Arvernis dicerentur; G VII, 38, a.

committunt: equites nostri ... flumen transgressi cum hostium equitatu proelium commiserunt; G II, 19. celeriter sese .. Galli equites expediunt proeliumque committunt; C I, 51. equites .. committunt proelium; C II, 26. f. advolant.

conclamant: conclamant equites: sanctissimo iureiurando confirmari oportere, ne ..; G VII, 66, b.

concurrunt: concurrunt equites inter se; C II, 25, b. equites, quamquam erant pauci, tamen contra tantam multitudinem audacissime concurrunt; Af 6.

conferunt: ii (equites) ... paucis amissis sese in proximos montes conferunt; C I, 51. ii (equites) ... sese incolumes in castra conferunt; C II, 42. equites Curioniani ... complures se eodem conferebant; Af 52.

conficiunt: qui (equites) multa terra marique bella confecissent; Af 24. f. II, I. mitto; C II, 38.

confidunt: f. agunt.

confligunt: equites hostium ... acriter proelio cum equitatu nostro in itinere conflixerunt; G V, 15. qui (equites) paulo ante cum resistentibus fortissime conflixerant; G VIII, 29. f. II, I. praemitto; G VIII, 28.

confugit: Gaius Fundanius, eques Romanus, ex castris adversariorum ad nos confugit; H 11.

congreditur: cum eques ad dimicandum [dimisso equo] cum pedite congreditur, nequaquam par habetur; H 15. equites nostri cum adversariorum equitibus congressi sunt; H 20.

coniciunt: equites plerumque omnes tela intra vallum coniciebant; G V, 57. equites tela coniciunt; G V, 58. cum ... equites .. ex loco superiore in aversos tela coniciebant; C I, 79. equites ... in eos pila praepilata coniciebant; Af 72. (equites) Uticam se in oppidum coniecerunt; Af 87, b. f. adequitant.

coniurant: equites Romanos coniurasse omnes, ... ut transitionem facerent; H 26.

conscendunt: equites in ulteriorem portum progredi et naves conscendere et se sequi iussit; G IV, 23. milites equitesque conscendere in naves inbet; G V, 7.

consectantur: reliquos (hostes) equites consectati paucos, qui ex fuga evaserant, reliquerunt; G III, 19. redeuntes equites, quos possunt, consectantur atque occidunt; G V, 58.

consequuntur: consequuntur equites nostri ... invaduntque Dumnaci agmen; G VIII, 27. quos Caesaris equites consecuti partim interfecerunt, partim vivorum sunt potiti; Af 50.

consistit: equites Ariovisti pari intervallo constiterunt; G I, 43. infestis .. signis tanta vi in Pompei equites impetum fecerunt, ut eorum nemo consisteret; C III, 93, b. ut (equites) usque eo locum obtinerent, in quo paulo ante constitissent, donec ..; Af 31, a.

contendunt: quibus omnibus rebus permoti equites Treveri ... domum contenderunt: G II, 24.

conveniunt: omnes equites, quindecim milia numero, celeriter convenire iubet; G VII, 64. equites .., qui toti Galliae erant imperati, conveniunt; G VII, 66, a. legiones tironum convenire, in his veterana legio quinta, equitum ad II milia; Af 1.

convulnerant: f. adoriuntur.

dant: insidias veriti (equites) liberam facultatem sui recipiendi Bellovacis dederunt; G VIII, 16. universi (equites) clamore facto impetum dederunt H 25, b.

deficiuntur: f. cedunt; Af 15.

defendit: ut eques spatio intercluso vix se defendere posset; H 23, b.

defert: f. II, 2. persuadeo.

depugnant: non ut in campo comminus (equites Mauri) depugnent *; Af 7.

descendunt: complures (equites) ex equis descenderunt; H 15.

desistunt: ut (equites) caede rapinisque desisterent; Af 87, b.

desunt: com equites et neves ot frumentum Romanis deesse intellegerent; G IV, 30.

detinet: equitatus ... propins .. Caesaris castra ... se conferre coepit, frenatns autem Labieni eques in loco permanere legionesque detinere; Af 61, a.

diffidunt: equites Curioniani diffisi Scipioni eiusque copiis; Af 52.

dimicant: eqnites .. magno cum periculo proelio dimicare; G V, 16. eqnites barbari levisque armaturae proeliis minutis comminus dimicabant; Af 51.

effugiunt: ut vix in ea caede pauci (eqnites) effugerent; H 6.

ogrodinntur: legiones equitesque ex navibns egressos inbet ex languore nauseaque reficere; Af 34.

oliciunt: ſ. II, 1. mitto; G VIII, 12.

est, sunt: equitum milia erant sex; G I, 48. qui (equites, pedites) cum iis una fuerant; G II, 24. qui (eqnites) praesidio navibus essent; G V, 9. eorum (equitum) nt quisqne est genere copiisque amplissimus, ita plnrimos circum se ambactos clientesque babet; G VI, 15. duce Gaio Trebonio, equite Romano; G VI, 40. qui (eqnites) tametsi numero non amplius erant quingenti; G VIII, 10. equitum [ntrinsque provinciae] circiter V milia (erant); C I, 39. nt ... neque eqnites laborantibus usui esse possent; C I, 45. hi (equites) erant nomero CC, reliqui in itinere substiterant; C II, 41, a. ex Macedonia CC (eqnites) erant, quibus Rhascypolis praeerat, excellenti virtute; D ex Gabinianis Alexandria; C III, 4, b. visis .. equitibus, quos Scipionis esse arbitrabatur; C III, 36, b. erant praeterea equitum milia duo; C III, 110. equitibus, .. qui in statione fuerant, praecipit, ut ... obtinerent; Af 31, a. in qna (nave) fuerat Q. Cominius et L. Ticida, eques Romanus; Af 44. qni (Mauri equites) in eodem cornu elephantis erant praesidio; Af 83. cum pedites ... ad pngnam equitibus nostris necopinantibus venissent; H 15. qui (equites Romani) in castris Pompei essent; H 26. ſ. concurrunt.

excedit: quorum (equitnm) nulli ex itinere excedere licebat, quin ab equitatu Caesaris exciperetur; C I, 79. ut ... omnes .. (equites) conversi non solnm loco excederent, sed protinus incitati fuga montes altissimos peterent; C III, 93, b.

excurrunt: eo tempore circiter XL equites ad aquatores nostros excucurrerunt; H 21.

expediunt: ſ. committunt; C I, 51. — **explicant**: ſ. coepit. — **exponunt**: ſ. II, 1. mitto; G VII, 41. — **expugnant**: ſ. adoriuntur.

exsistunt: latent .. in insidiis (eqoites Mauri) ... et subito exsistunt; Af 7.

facinnt: qua arrogantia ... impetum .. in nostros eius equites fecissent; G I, 46. faciunt boo idem omnes eius equites; G VIII, 48, b. equites ... conversis eqnis in Numidas cnpide insequentes dispersosque impetum fecerunt; Af 52. cnm (eqnites) Uticam versns iter facerent; Af 87, a. equites clamore facto eruptionem in adversariorum castra fecerunt; H 3, b. ſ. coepit. cogunt. coniurant.

favent: ut ex magno Gallorum equitum numero nonnullos Gallicis rebns favere natura cogebat; G VI, 7, b.

ferunt: quorum primum impetum equites bostinm non tulerunt, sed admissis equis ad suos refugerunt; C II, 34, a.

fugiunt: eum ... calones, equites ... diversos dissipatosque in omnes partes fugere vidissent; G II, 24. qui ... nonnullos equites fugientes convulneraverunt; Af 39. Mauri equites ... deserti principes fugiunt; Af 83. qui (equites) ex proelio fugerant; Af 87, a. qui (equites) ex primo agmine fugerant; Af 95.

fugant: nt equites minus † xxx Galli Maurorum eqnitum II milia loco pellerent fugarentque in oppidum; Af 6.

funguntur: equites officio functi renuntiant pancos in aedificiis esse inventos; G VIII, 7.

gerunt: erant per se magna, quae gesserant eqnites; C II, 39.

habent: cum ... Caesaris .. equites iumenta ... vulneribus defatigata ... haberent; Af 18. quo loco equites nostri stationem habnerant; H 14. ſ. est; G VI, 15.

impediunt, incipinnt: eqnitee ... magna multitndine circumfusa morari atque iter impedire incipiunt; C I, 63.

inennt: quia .. (levis armatnra) equites deterrebat proelium inire propter eqnorum interitum; Af 71.

insequuntur: cum (equites) ... modo insequerentur, modo rursus ab equitibus in oppidum repellerentur; Af 6.

instant: ſ. coepit.

interficiunt: ſ. ndoriuntur. consequuntur.

interveniunt: hoc ipso tempore et casu Germaci eqnites interveniunt; G VI, 37.

intrant: equites cnm intrare summum iugum et flammam densissimam timerent ac, si qui cupidius intraverant, vix suorum ipsi priores partes animadverterent equorum; G VIII, 16.

invadunt: ſ. conseqnuntur.

latent: ſ. exsistunt.

lignantnr: equites in oliveto, dum lignantur, interfecti sunt aliquot; H 27.

morantur: ſ. impediunt. — II, 1. praemitto; G VIII, 28. C II, 26.

nuntiant: qui (equites) nuntiarent ... prope omnes naves afflictas ... esse; G V, 10. equites ex statione nuntiant .. auxilia ... venire; C II, 26.

obtinent: ſ. consistit; Af 31, a.

occidunt: ſ. consectantnr.

ocourrunt: equites nostri ... adversis hostibus occurrebant; G II, 24. fugientibus equites occurrunt; G VII, 88. equites CCCC ... Caesari occurrerunt; Af 77.

ostendunt: eqnites ... repente sese ad novissimum agmen ostendunt; C I, 63.

pellunt: ſ. aggrediuntur; C III, 86. fugant.

percipiunt: qui (equitee) cotidiana consuetudine usum quoque eius generis proeliorum perciperent; C III, 84.

permanet: ſ. detinet.

pervagantnr: hunc (Brutum) monet, ut in omnis partes equites qoam latissimo pervagentur; G VII, 9.

perveniunt: equites interim Scipionis ... perveniunt ad oppidum Paradam; Af 87, a. deinde (eqnites) protinus Uticam perveniunt; Af 87, a. propemodum omnes regni equites Zamam perveniunt ad Caesarem; Af 92.

petunt: (equites) rursus aliam in partem fugam petebant; G II, 24. ſ. excedit.

possunt: cuius vim multitudinis cum equites pauci Caesariani iam sustinere non possent; Af 66. ſ. audet; C I, 62. capiunt. cedunt; Af 78, b. consectantur. defendit.

potiuntur: (equites) vi oppido potiti; Af 87, a. ſ. aggrediuntur; G VIII, 27. conseqnuntur.

praccurrunt: praecurrunt equites; G VI, 39.

praeferunt: ut ... equites ... omnibus in locis se legionariis militibus praeferrent; G II, 27.

procnrrunt: equites ab sinistro Pompei cornu ... noiversi procucurrerunt; C III, 93, a.

producunt: qua necessitate coacti ... equites alga ... collecta ... vitam eorum (iumentorum) producebant; Af 24.

proeliantur: nostri (equites) ... fortissime proeliantur; G VIII, 28. Germani equitesque signis legionis visis vehementissime proeliantur; G VIII, 36.

proficiscuntur: Caesar ... sex cohortis ... iubet proficisci, pari equites numero, H 3, a. ſ. IV, 1. opera.

progreditur: qui (equites) cum essent progressi; C III, 38. hic ... Q. Pompeius Niger, eques Romanus Italicensis, ex acie nostra ad congrediendum progressus est; H 25, a. ſ. audet; G VII, 66, b. conscendunt.

prosequuntur: equites nostri longius ad Cordubam versus prosecuti sunt eos; H 11.

provident: equites dextro sinistroque cornu opponit et ita praecipit, ut providerent, ne ... circumvenirentur; Af 13.

quaerunt: equites Germani dispersi vada quaerentes partim demissioribus ripis flumen tranarunt; A 29.

recipiunt: ad eos (pedites) se equites recipiebant; G I, 48. cum (equites) se in castra reciperent; G II, 24. interfectis circiter CXX reliqui (equites) se in castra ad oppidum receperunt; C II, 25, b. equites ex proelio perpauci se recipiunt; C II, 42. quam honestissime (equites) se intra munitiones reciperent; Af 31, a. complures equites Romani senatoresque perterriti ex proelio se receperunt; Af 85, b. ſ. cedunt; G V, 50.

redeunt: dum (equites) ad castra redeunt; H 25, b. ſ. consectantur.

refugiunt: illorum equites refugiebant; Af 14. ſ. ferunt.

relinquunt: ſ. consectantur.

renuntiant: equites circumitis hostium castris Crasso renuntiaverunt ... castra ... aditum habere; G III, 25. ſ. funguntur.

revertuntur: equites Haedui ad Caesarem omnes revertuntur; G V, 7. quo facto ad Curionem equites revertuntur; C II, 38. ſ. absunt.

sequuntur: equites sequi iubet sese; C II, 39. ſ. conscendunt.

subsequuntur: hos subsecuti calones equitesque eodem impetu militum virtute servantur; G VI, 40.

subsistunt: quos (equites) ad novissimum agmen equorum reficiendorum causa substitisse demonstratum est; C II, 42. ſ. est; C II, 41, a.

succurrunt: dum equites rursus cursu renovato peditibus suis succurrerent; Af 14.

sunt: ſ. est.

sustinent: qui (equites) subitas hostium incursiones sustinerent; G VIII, 11. ii (equites) ... magnum hostium numerum pauci sustinuere; C I, 51. Caesarini equites eorum multitudinem aegre sustinebant; Af 14. ſ. audet; C III, 84. est; Af 78, b. — II, 1. praemitto; C II, 26.

tenent: ſ. capiunt. — timent: ſ. intrant.

tranant: ſ. quaerunt.

transit: ante id tempus nemo aut miles aut eques a Caesare ad Pompeium transierat; C III, 61. ſ. audet; C I, 62. — II, 1. mitto; C I, 63.

transfugiunt: postero die equites cum levi armatura ex adversariorum castris ad nos transfugerunt; H 21. hoc die A. Baebius et C. Flavius et A. Trebellius, equites Romani Astenses, ... transfugerunt; H 26.

transgrediuntur: ſ. agunt. committunt; G II, 19.

triumphat: tuus .. pater ... adolescentulus .. atque eques Romanus triumphavit; Af 22.

vagantur: hoc metu (equites) latius vagari prohibebat; G V, 19. equitibus imperat, ut quam latissime possint vagentur; G VII, 8. eis (equitibus) de media nocte imperat, ut paulo tumultuosius omnibus locis vagarentur; G VII, 45, a. his (mulionibus) paucos addit equites, qui latius ostentationis causa vagarentur; G VII, 45, a.

veniunt: equites a Quinto Atrio ad Caesarem venerunt; G V, 10. equites .. ab rege Norico circiter CCC (venerunt): C I, 18. venerant eo ... equites ex Gallia cum multis carris magnisque impedimentis; C I, 51. quod equites ex Italia cum Asprenate ad Caesarem venissent; H 10. ſ. II, 1. mitto; G II, 24.

verentur: ſ. dant.

versantur: hi (equites) omnes in bello versantur; G VI, 15.

vitant: equites .. hostium pilum militis cursu facile vitabant; Af 15.

utuntur: quod minus idoneis equis (equites) utebantur; G VII, 65.

ohne Verb: saucii XII pedites et equites V; H 15.

2. Prädicat: sum: cuius (exercitus) numerus in praesentia fuit peditum III milia, equites CL; Af 3. cuius (Scipionis) copiae legionum VIII et equitum III milium esse nuntiabantur; Af 20, b. nostri, qui fuissent equites Romani et senatores, non sunt ausi introire in oppidum; H 22, a.

II. **nach Verben: 1. Accusativ:** addo: huc addit equites octingentos; G VII, 64. ſ. I, 1. vagantur; G VII, 45, a.

adduco: ex quibus (equitibus) DC Gallos Deiotarus adduxerat, D Ariobarzanes ex Cappadocia; C III, 4, a.

adhibeo: Petreiano auxilio adhibito equitibus MDC; Af 19, b.

adicio: huc Dardanos (equites), Bessos partim mercenarios, partim imperio aut gratia comparatos ... adiecerat; C III, 4, b.

adorior: in itinere praedatores equites Numidas Gaetulosque ex improviso adorti circiter C partim occiderunt, partim vivorum potiti sunt; Af 61, b.

aggredior: saepius equites eius aggressus secunda proelia faciebat; G VIII, 48, a.

amitto: uno equite amisso; Af 61, a. ſ. I, 1. conferunt; C I, 51.

animadverto: cum repente hostium equites animadvertissent ac numero superiores paucitatem contempsissent; G VIII, 12. ubi ... dimissos equites pabulandi causa animum adverterunt; C I, 80.

arbitror: quos .. idoneos ex equitibus Gallis arbitrabatur; A 17.

arcesso: equites .. ab his (civitatibus) arcessit et levis armaturae pedites, qui inter eos proeliari consuerant; G VII, 65. ſ. intromitto.

attribuo: ducentos .. equites attribuit; G VI, 32.

capio: in ea nave captus est P. Vestrius, eques Romanus; Af 64. capto C. Minucio Regino, equite Romano, Scipionis familiarissimo, ... et P. Atrio, equite Romano de conventu Uticensi; Af 68. e quibus capti sunt equites VIII; H 21. quorum (equitum) nisi summa virtus fuisset, vivi capti essent; H 23, b.

circumcludo: cum aliquot ... equitum turmis circumcludunt Caesaris equites et concidunt; H 6.

circumfundo: nostri equites ... laetitia victoriae elati ... cedentibus circumfusi; G VIII, 29.

circumvenio: ſ. I, 1. provident.

coangusto: munitione praesidii ita (equites) coangustabantur, ut ..; H 23, b.

cogo: cogunt equitum duo milia Sugambri; G VI, 35, a. coactis equitum VIII milibus ... haec in Haeduorum finibus recensebantur; G VII, 76. quibus (equitibus auxiliisque) coactis; C I, 38. DCCC (equites) ex † servis ... coëgerat; C III, 4, b. quibus (equitibus) coactis; C III, 31. ſ. I, 1. cedunt; G VIII, 19, a. favent. producunt.

colligo: equites circiter quadringentos ex

proximis hibernis colligit; G V, 46. legionibus collectis VI et equitum II milibus; Af 2.

colloco: equites .. ex omni numero mille (Correum delegisse), quos in insidiis eo loco collocaret; G VIII, 17. post montem [collesque Caesari subito se ostenderet] equites in occulto collocaverat; Af 50.

comparo: f. adicio.

comploo: complentur equitum III milia maximisque ornantur impensis; A 50.

concido: f. circumcludo.

conficio: ex his circiter CCC equites conficit; C I, 24. neque equitibus ut paucis et labore confectis studium ad pugnandum virtusque deerat; C II, 41, a.

conflicto: qui (equites) ... periculis inopiaque tali saepe essent conflictati; Af 24.

conieio: postquam (equites) repulsi et coniecti erant intra munitiones; Af 6. servi indicio omnes (equites Romanos) in custodiam esse coniectos; H 26.

conscribo: quos (equites Romanos) ex omnibus conventibus coloniisque conscriptos transmarina militia perterritos ad sacramenti redemptionem vocabat; A 56.

conspioio: ubi primum nostros equites conspexerunt, quorum erat V milium numerus; G IV, 12.

conspicor: conspicatus (aquilifer) equites nostros; C III, 64.

contemno: f. animadverto.

convonio: progressus (Curio) milia passuum VI equites convenit; C II, 39.

converto: hostes ... legionarios conversis equitibus .. novissimos adoriri ... coeperunt; Af 18. f. I, 1. excedit.

convulnero: f. I, 1. fugiunt; Af 39.

deduco: legiones equitesque ex Syria deduxerat; C III, 31.

deicio: de statione (equites) sunt deiecti et occisi tres; H 13, a.

deligo: equitibus .. delectis; G IV, 7. f. colloco.

desero: f. I, 1. fugiunt; Af 83.

desidero: desiderati sunt eo die ... equites pauci; C I, 51. duobus his unius diei proeliis Caesar desideravit ... *equites* *, ... notos equites Romanos C. Fleginatem Placentia, A. Granium Puteolis; C III, 71. nostri desiderati ad hominum mille partim equitum partim peditum; H 31, b.

deterreo: f. I, 1. ineunt. — dimitto: f. animadverto. divido. — dispergo: f. I, 1. quaerunt.

dispono: f. **dispono** equites (8 St.) S. 287, a. — dissipo: f. I, I. fugiunt; G II, 24.

divido: legiones equitesque ... divisos || dimissos || in castella munitionesque disponit; Af 34.

do: ad eundem numerum Cotys ex Thracia (equites) dederat; C III, 4, a. CCC (equites) Tarcondarius Castor et Donnilaus ex Gallograecia dederant; C III, 4, b.

offoro: f. circumfundo.

eligo: cum equitibus Numidis MDC electis; Af 18.

emitto: una ex parte Hispanis equitibus emissis; G V, 26.

ovoco: equites .. undique evocat; G V, 57. magnus numerus equitum Romanorum et decurionum (erat), quos ex municipiis Domitius evocaverat; C I, 23. equites ab rege Nabataeorum Malcho evocat; A 1.

excipio: f. I, 1. excedit.

expeditus: f. V. cum; A 77.

exporrigo: Pacidius suos equites exporrigere coepit in longitudinem; Af 78, a.

oxspeoto: hos exspectari equites; G IV, 9.

facio: equites ... speculatoribus antemissis certiores fiunt; H 38.

fugo: fugati equites; F 27. f. I, I. fugant.

habeo: cum ipsi non amplius octingentos equites haberent; G IV, 12. quos (equites) ab initio habere secum instituerat; G VII, 13. auxilia ... equitum III milia omnibus superioribus bellis habuerat; C I, 39. cum ... barbaris .. equitibus paucis, beneficiariis suis, quos suae custodiae causa habere consuerat; C I, 75. equitum VII milia (habebat); C III, 4, a. illos secreto castigavit, quod quaestui equites haberent; C III, 60. cum ... haberet .. equites vix DC; Af 1. quod ... haberet ... auxilia elephantis CXX equitatusque innumerabilis || equitesque innumerabiles ||; Af 19, b. quos equites secum habuit, quod pecuniae secum habuit, eis distribuit; H 32, a. multa milia equitum atque essedariorum habet; F 12. f. I, 1. congreditur.

impero: Caesar equites .. imperat civitatibus; G VI, 4. equites auxiliaque toti Lusitaniae a Petreio ... imperantur; C I, 38. equites .. toti provinciae imperaverat; C III, 31. f. I, 1. conveniunt; G VII, 66, a.

impono: legionibus equitibusque Brundisi in naves impositis; C III, 14. equites .. in onerarias (imponebantur); Af 2. equites Gallos DCCC (in navis imponit); Af 34.

incendo: quae res incendit dolore milites equitesque nostros; A 29.

incito: f. I, I. excedit.

insequor: ut nostros equites in receptu ... adversarii cupidius sunt insecuti; H 25, b.

intercipio: intercepti [hostium] complures equites peditesquo; Af 19, a.

intercludo: a turmis et levi armatura (equites) sunt interclusi; H 23, b.

interficio: in eo proelio ex equitibus nostris interficiuntur quattuor et septuaginta; G IV, 12. Gaium Fufium Citam, honestum equitem Romanum, ... interficiunt; G VII, 3. nonnullis eorum (equitum) interfectis; C III, 28, b. ne a militibus ... ipsi (equites, senatores) quoque interficerentur; Af 85, b. f. I, 1. colloquuntur. lignantur. recipiunt; C II, 25, b.

intromitto: nocte una intromissis equitibus omnium finitimarum civitatum, quos arcessendos curaverat; G V, 58.

lacesso: hostes ... nostros equites proelio lacessere coeperunt; G V, 17.

libero: ab eo .. (Caesare equites) sunt metu periculoque liberati; Af 92.

mitto: qui (equites) auxilii causa ab civitate ad Caesarem missi venerant; G II, 24. tripertito milites equitesque in expeditionem misit; G V, 10. mittitur ad eos colloquendi causa Gaius Arpineius, eques Romanus; G V, 27, a. medio fere itinere equites a Fabio missi, quanto res in periculo fuerit, exponunt; G VII, 41. equites ... in omnes partes mittit; G VIII, 5. ipse (Caesar) equites in vicem Remorum ac Lingonum ... praesidio pabulationibus mittit; G VIII, 11. eodem .. equites postero die mittunt, qui primum elicerent nostros, deinde circumventos aggrederentur; G VIII, 12. imprudentes .. ante missis equitibus aggreditur: C I, 51. equites ab eo (Caesare) missi flumen transeunt; C I, 63. his rebus subsidio DC equites Numidae ... mittuntur a Varo, quos auxilii causa rex Iuba paucis diebus ante Uticam miserat; C II, 25, a. equites missi nocte iter conficiunt; C II, 38. equites in aciem mittit; C II, 41, a. CC equites) ex Syria a Commageno Antiocho ... missi erant, in his plerique hippotoxotae; C III, 4, b. qui (equites) eo praesidii causa missi erant; C III,

22. luce prima missis ad eos (milites) ab Otacilio equitibus ... circiter CCCC; C III, 28, b.
nanciscor: Caesar ... tamen nactus equites circiter XXX; G IV, 35.
occido: f. adorior. deicio.
oppono: huic (equitatui) suos Caesar equites opposuit; C III, 75. equitibus suis hostium vi oppositis; Af 69, a. f. 1, 1. provident
orno: f. compleo. — paro: f. praemitto; G VIII, 28. — pello: f. I, 1. cedunt; Af 52. fugant.
permoveo: f. I, 1. adeunt. contendunt.
persequor: dum equites longius ab signis persequuntur; Af 15.
perterreo: ut eos (equites) superioribus perterritos proeliis in medium reciperent agmen; C I, 79. f. conscribo. — I, 1. recipiunt; Af 85, b.
praeficio: quos (equites) ei negotio praefecerat; G VII, 61. Gaium .. Gallonium, equitem Romanum, ... oppido Gadibus praefecit; C II, 18, a.
praemitto: praemissis equitibus magno concursu eo contenderunt; G VII, 48. Fabius equites praemittit sic paratos, ut confligerent atque omne agmen morarentur; G VIII, 28. novitate rei Curio permotus praemittit equites, qui primum impetum sustineant ac morentur; C II, 26. suspicatus praemissis equitibus ipsum affore Curionem Saburra copias ... instruit; C II, 40. equitibus praemissis neque opinantes insidiatores ... concidit; Af 66.
produco: Caesar ... omnes ... tribunos militum equitesque Romanos ad se produci iubet; C I, 23.
prohibeo: uti ... eos (equites) .. pugna prohiberet; G IV, 11. f. I, 1. vagantur; G V, 19.
recipio: suos equites recepit incolumes; Af 66. ubi cum ab incolis (equites) non reciperentur; Af 87, a. f. perterreo.
reficio: f. 1, 1. egrediuntur.
relinquo: cohortibus decem ad mare relictis et equitibus trecentis; G V, 9. quos (equites) sibi praesidio reliquerat; C 1, 41.
repello: Uticenses ... lapidibus fustibusque equites reppulerunt; Af 87, b. f. conicio. — I, 1. insequuntur.
reperio: cum nostri equites pauci in statione fuissent a pluribus reperti; H 13, a.
restituo: equites Romanos in tribunicium restituit honorem; C I, 77.
retineo: (incitabant) iniuriae retentorum equitum Romanorum; G III, 10.
revoco: equites .. revocari iubet; C 1, 80.
sequor: qui ... eos (equites) armati ex praesidio secuti sunt; C III, 28, b.
servo: f. I, 1. subsequuntur.
subministro: Labienus ... defatigatis integros recentioribusque viribus equites subministrare; Af 78, b.
summitto: laborantibus iam suis Germanos equites circiter CCCC summittit; G VII, 13. II milia Hispanorum et Gallorum equitum ... Saburrae summisit; C II, 40.
summoveo: quibus (equitibus) summotis; C III, 93, b.
sumo: equites .. C totidemque ab Ariobarzane sumit; A 34, b.
tardo: equites .. eius (Pompei) angustiis [portis] ... ad insequendum tardabantur; C III, 70.
terreo: ut ... neque magnopere eorum (Pompeianorum) multitudine (equites) terrerentur; C III, 84.
tollo: quae (naves) equites sustulerant; G IV, 28.
transporto: quos (equites) Commius Atrebas ... secum transportaverat; G IV, 35. C. Curio ... D equites transportabat; C II, 23. ut anguste ... DC equites transportare possent; C III, 2. Antonius ... pleraque naves in Italiam remittit ad reliquos milites equitesque transportandos; C III, 29. quos secum a Brundisio transportaverat equites Germanos Gallosque; Af 19, b.
tueor: ut ... ultro .. eos (equites) tuerentur; C 1, 79.
video: f. 1, 1. est; C III, 36, b. — voco: f. conscribo. — vulnero: f. 1, 1. cedunt; Af 78, b.
2. **Genetiv:** potior: f. 1. adorior.
3. **Dativ:** appropinquo: equitatus eius (Pompei) nostris equitibus appropinquabat; C III, 69.
attribuo: naves, quas Melodunо doduxerat, singulas equitibus Romanis attribuit; G VII, 60.
circumdo: cohortibus equitibus circumdatis; Af 18.
committo: quibus (equitibus) solis vitam suam committere audebat; G VI, 43.
desum: f. conficio.
detraho: omnibus equis Gallis equitibus detractis; G 1, 42.
dico: his (equitibus) certum diem conveniendi dicit; G V, 57.
distribuo: has (naves) equitibus distribuit; G IV, 22. f. I. habeo; H 32, a.
fero: qui (pedites) toto agmine subsistentes equitibus suis contra nostros (equites) ferunt auxilium; G VIII, 28. Caesar ... equitibus suis auxilium tulit; Af 52.
impero: f. 1, 1. vagantur; G VII, 8. 45, a.
interpono: quos (Germanos) propterea Caesar traduxerat Rhenum, ut equitibus interpositi proeliarentur; G VIII, 13.
licet: f. I, 1, excedit.
persuadeo: quidam ex equitibus Gallis magnis praemiis persuadet, uti ad Ciceronem epistolam deferat; G V, 48. f. I, 1. aggrediuntur; C III, 86.
polliceor: cum ... equitibus .. Caesaris Gallis atque Hispanis ... pecuniam polliceretur, ab his (Coelius) est interfectus; C III, 22.
praecipio: f. 1, 1. est; Af 31, b.
praeficio: quibus (equitibus) praefecit ... L. Iunium Paciaecum; H 3, b.
praemitto: praesidio his equitibus legionem V praemiserat; Af 60.
praesum: f. I, 1. est; C III, 4, b.
sum: Dumnacus instruit aciem, quae suis esset equitibus in vicem praesidio; G VIII, 29.
summitto: summittit cohortes equitibus subsidio; G V, 58. Labienus interim suis equitibus auxilia equestria summittere; Af 78, b.
4. **mit Präpositionen:** cognosco ex: ex quibus (equitibus) cognitum est consilium hostium; Af 19, a.
colloquor cum: Germani Gallique Labieniani cum Caesaris equitibus fide data inter se colloquebantur; Af 29.
committo cum: proelium .. cum nostris equitibus committit; G V, 50.
congredior cum: f. 1, 1. congreditur.
defendo a: gladios .. destringunt atque ita se a cetratis equitibusque defendunt; C 1, 75.
dubito de: f. 1, 1. audet; G VII, 66, b.
incido in: aliae (cohortes) in equites incidunt; C I, 24.
intericio inter: Galli inter equites raros sagittarios expeditosque levis armaturae interiecerant; G VII, 80. levi .. armatura inter equites interiecta; Af 81. f. interpono inter; Af 20, a.
interpono inter: inter eos (equites) levis armaturae Numidas et sagittarios pedites interposuerant; Af 13. uti ... levis armatura interiecta inter equites suos interponeretur; Af 20, a. levem .. armaturam inter equites interposuerat; Af 60.
praemitto ad: petebant, uti ad eos equites, qui agmen antecessissent, praemitteret; G IV, 11.

proelior cum: nullum intercedebat tempus, quin extremi cum equitibns proeliarentur; C I, 78.

servo in: superius .. iustitutum in equitibus, quod demonstravimus, servabat, ut ..; C III, 84.

sumo a: eorum (equitum) adventu ... a tribuuis militum reliquisque equitibus Romauis atque evocatis eqoos sumit Germanisque distribuit; G VII, 65.

versor inter: Eporedorigem et Viridomarum ... inter equites versari ... iubet; G VII, 40.

III. **nach Adjectiv und Adverbien:** 1. **par:** quae (copiae) paucis equitibus pares esse uou potuerint; C II, 39.

2. **pariter, una cum:** qui ... una pariterque cum equitibus accurrere et refugere cousueveraut; Af 69, b. Sulla Faustus ... uua .. cum iis (equitibus) ab Utica proficiscitur; Af 87, b.

IV. **nach Substantiven:** 1. **Genetiv:** **alqs:** f. I, 1. consistit; C III, 93, b. est; G VI, 15. — II, 1. interficio; C III, 28, b.

acies: hostes ... aciem diriguut mirabili longitudine || mirabilem in lougitudinem || nou peditum, sed equitum coufertam; Af 13.

adventus: accidit, ... ut uonnulli milites ... repentiuo equitum adventu interciperentur; G V, 39. repentiuo equitom adventu prohibitus; G VI, 31. quorum (equitum) adventu altera castra ... ponit; C I, 18. f. II, 4. sumo a.

auxilia: tantum ab equitum suorum auxiliis aberant, ... ut ..; C I, 79. magna auxilia equitum peditumque ab rege missa Uticam venire; C II, 26. quod ... maxima .. ouxilia haberet Numidarum equitum; Af 19, b.

caedes: eodem meudacio de caede equitum et principum permovet; G VII, 38, b.

comitatus: comitatu equitum xxx (Pompeius) ad mare pervenit; C III, 96.

concessus: propter equitum concessum || congressum ||; H 25, b.

copiae: Saburra copias equitum peditumquo lnstruit; C II, 40. advectis militum equitumque copiis; Af 11. dextrum ac sinistrum cornu magnis equitum copiis firmaveraut; Af 13. comparatis equitum magnis peditumque copiis; Af 25. interim equitum Numidarum copiae dextra sinistraque per colles praecurrere; Af 70. equitum copiae coucursus facere coeperuut; H 25, a.

custodiae: alias lougiore circuitu custodias statiouesque equitum vitabant; C I, 59. custodiis equitum Numidarum ... impediobamur; Af 35, b.

decurio: per fugitivos L. Aemilii, decurionis equitum Gallorum; G I, 23.

delectus: equitum .. Romanorum delectum instituit; A 56.

discessus: spem nacti morae discessu nostrorum equitum iter facere incipiuut; C I, 80.

fuga: cum ex equitum et calouom fuga, quo in loco res esset, ... cognovisseut; G II, 26.

genus: de his duobus generibus alterum est druidum, alterum equitum; G VI, 13, a. alterum genus est equitum; G VI, 15.

impetus: ut bostes impetum legiouum atque equitum sustinere uon possent; G V, 18. qui (sagittarii) nostrorum equitum impetus sustinerent; G VII, 80. quorum (equitum) impetum adeo pertimuerunt hostes, ut ..; A 29.

importunitas: sedandae eorom (equitum) importunitatis gratia singulis c divisit; Af 87, b.

incursus: quod (Afrauiani) vix equitum incursus sustinerent; C I, 71.

iniuriae: f. II, 1. retineo.

insidiae: noctu insidias equitum collocavit; C III, 37, b.

milia: Labieuo ... cum ... equitum milibus duobns relicto; G V, 8. erat acies xiii aquilis constituta ...; nostra praesidia ... ix milibus equitum; H 30. regem adfoturum cum ... equitum xxx ... milibus; F 4, b. f. I, 1. audet; C III, 84. couveniuut; Af 1. est; G I, 48. C I, 39. fugant. — 2. Af 20, b. — II, 1. cogo; G VI, 35, a. VII, 76. colligo compleo. desidero; H 31, b. habeo; C I, 39. III, 4, a. F 12.

mobilitas: ita mobilitatem equitum, stabilitatem peditum in proeliis praestant; G IV, 33.

multitudo: quod quingentis equitibos tantam multitudinem equitum propulerant; G I, 15. reliqua multitudo equitum interclusa (est); C I, 40, a. quod .. Pompeius multitudiue equitum valebat; C III, 43. timens, ue a multitudine equitum dextrum cornu circumveniretur; C III, 89. quam latissime potuit porrecta equitum peditumque multitudine; Af 30.

numerus: ad quemvis numerum ephippiatorum equitum quamvis pauci adire audent; G IV, 2. pari numero equitum, quem in continenti reliquerat; G V, 8. cum magno equitum suorum uumero; G VII, 31. Eporedorix Haeduus ... et una Viridomaros ... in equitum uumero conveuerant; G VII, 39. magno horum (equitum) coacto numero; G VII, 66, a. quorum (equitum) magnum numerum evocaverat; G VIII, 11. magnum .. numerum senatorum atque equitum Romanorum in periculum esse veuturum; C I, 17. equitum peditumque certum numerum a civitatibus Siciliae exigebat; C I, 30, b. quorum (equitum) numerum habebant magnum; C I, 79. cum eorum (equitum) exiguus numerus cum tauta multitudine Nomidarum conferretur; C II, 39. com ipsi uumero equitum militumque praestareut; C III, 47. erant apud Caesarem equitum uumero Allobroges ii fratres; C III, 59. falsum ab bis equitum uumerum deferri; C III, 59. Lepidus ... cum ... magno .. nomero equitum ... venit; A 63, a. f. I, 1. faveut. — II, 1. conspicio. evoco; C I, 23.

opera: equitum .. operam ... illic fuisse utilem, quo sint profecti; G VII, 20, a.

pars: equitum partem sequi, partem circumire exteriores munitioues et ab tergo bostes adoriri iubet; G VII, 87. Caesar ... parte equitum proelium committit; G VIII, 28. equitum magnam partem flumen traiecit; C I, 55. Caesar ... equitum .. partem flumen traicit; C I, 83. equitum magnam partem ad explorandum iter Domitii ... praemisit; C III, 38. idem altera pars equitum peditumque Caesaris facit; Af 17. Labienus cum parte equitum vix fuga sibi peperit salutem; Af 51.

paucitas: propter paucitatem uostrorum equitum simul cum levi armatura inter turmas adversariorum (sunt) protriti; H 14.

periculum: magno cum periculo uostrorum equitum cum iis coufligebat; G V, 19.

praefectus: Crassus equitum praefectos cohortatus, ut ..; G III, 26. convocatis .. ad coucilium praefectis equitum; G VII, 66, a. Cotus, praefectus equitum, (perducitur); G VII, 67. amisso Vertisco, ... praefecto equitum; G VIII, 12. Quiutus Atios Varus, praefectos equitum, ... suos hortatur; G VIII, 28. erat attributus Autonio praefectus equitum C. Volusenus Quadratus; G VIII, 48, a. hortatur Curiouem Cu. Domitius, praefectus equitum, cum paocis equitibus circumsistens, ut ... petat; C II, 42. cum ... Q. Varus, praefectus equitum Domitii, venisset; C III, 37, b. in his (turmis) fuit M. Opimius, praefectus equitum; C III, 38. conati sunt praefectum equitum C. Voluseuum interficere; C III, 60. Gaetuli ex equitatu regio nobiliores equitumque praefecti ... perfugiuut; Af 56.

praesidium: non maiore equitum praesidio quam quattuor; G VI, 43. ipse (Caesar) equitum

praesidio ... proficiscitur ad legionem XIII; G VIII, 2. ipse (Caesar) equitum praesidio Narbonem profectus est; G VIII, 46, a. praesidium equitum deiecit; C III, 23.

proelium: secundiore equitum proelio nostris Caesar suos in castra reduxit; G II, 9.

receptus: celerem eorum (equitum) receptum conspicati restiterunt; C III, 38.

simulatio, species: muliones .. cum cassidibus equitum specie ac simulatione collibus circumvehi iubet; G VII, 45, a.

stationes: in aperto loco secundum flumen paucae stationes equitum videbantur; G II, 18. cognitis stationibus cotidianis equitum nostrorum; G VIII, 12. crebras stationes disponunt equitum et cohortium alariarum; C I, 73. f. custodiae.

stipendium: stipendium .. equitum fraudabant; C III, 59. quorum (equitum) stipendium averterent; C III, 59.

summa: quarum copiarum erat summa .. trium legionum ... et equitum DCCC; C III, 29.

terror: terrore equitum animadverso; C III, 69.

turmae: cum se inter equitum turmas insinuaverunt; G IV, 33. Caesar mittit complures equitum turmas; G VII, 45, a. turmis .. equitum et cohortibus visis; G VII, 88. equitum turmas dimittit in omnes partes ad aliquos excipiendos; G VIII, 7. turmae interim equitum ... cotidie minutis proeliis inter se depugnare non intermittunt; Af 29. Caesar equitum turmas suorum iubet in hostium equitatum ... facere impressionem; Af 78, a. cum aliquot cohortibus et equitum turmis circumcludunt Caesaris equites; H 6.

virtus: quorum (equitum) inter Gallos virtutis opinio est singularis; G II, 24. illi perterriti virtute equitum; C I, 59. f. II, 1. capio; H 23, b.

vis: quod ... paulisper equitum nostrorum vim sustinuerunt; G VI, 30. nec minimam partem temporis equitum vim cetrati sustinere potuerunt; C I, 70.

2. mit **Präpositionen:** alqs ex: f. II, 1. adduco. arbitror. interficio; G IV, 12.

auxilium contra: f. II, 2. fero.

impetus in: subito ... impetum .. in nostros equites fecerunt; G II, 19. cum (legio) extra fossam in equites regis impetum fecisset; A 40. f. I, 1. consistit; C III, 93, b.

proelium cum: f. II, 4. committo cum.

V. **Umstand:** 1. **Ablativ:** adoriri: unam partem ab altera exclusam equitibus in trinsecus adortus cum peditatu; Af 17.

constitui: f. IV, 1. milia; H 30.

progredi: ipse (Caesar) DC equitibus magnis itineribus progreditur; C II, 19.

propellere: f. IV, 1. multitudo; G I, 15.

2. **Präpositionen:** ab: initium eius fugae factum a Dumnorige atque eius equitibus; G I, 18. a quibus (equitibus) cum paulo tardius esset administratum; G IV, 23. hos omnes cotidie ab equitibus deleri posse; G VII, 14, a. pars iam egressa portis ab equitibus est interfecta; G VII, 28. commisso ab equitibus proelio; C I, 40, b. cum ... omnes viae ab Afranianis militibus equitibusque obsiderentur; C I, 54. media circiter nocte iis, qui ... processerant, ... ab equitibus correptis; C I, 66. omnes .. (cetrati) ab eis (equitibus) circumventi ... interficiuntur; C I, 70. relicti ab his (equitibus) qui una procurrerant levis armaturae circumveniebantur; C II, 34, a. haec .. ab ipsis (equitibus) inflatius commemorabantur; C II, 39. L. Domitius ex castris in montem refugiens ... ab equitibus est interfectus; C III, 99. nonnulli (remiges) ... ab equitibus hostium sunt excepti; A 10. veriti, ne in fossa ab equitibus opprimerentur; Af 50. ex legione vernacula milites sunt capti ab equitibus nostris II; H 12. * illi ... ab equitibus conciduntur; H 36. f. I, 1. insequuntur. — II, 2. polliceor.

cum: ipse cum legionibus expeditis IV et equitibus DCCC in fines Treverorum proficiscitur; G V, 2. Dumnorix cum equitibus Haeduorum ... domum discedere coepit; G V, 7. quo in loco cum paucis equitibus (Ambiorix) esse dicebatur; G VI, 30. quo cum paucis equitibus profectum Ambiorigem audiebat; G VI, 33. quod Commius ... cum equitibus venerat; G VIII, 10. Commius ... cum suis equitibus latrociniis se suosque alebat; G VIII, 47. Caesar cum equitibus DCCCC ... in castra pervenit; C I, 41. Petreius cum paucis equitibus occulte ad exploranda loca proficiscitur; C I, 66. L. Cassium Longinum cum legione tironum ... atque equitibus CC in Thessaliam, C. Calvisium Sabinum cum cohortibus V paucisque equitibus in Aetoliam misit; C III, 34. Cn. Domitium Calvinum cum legionibus duabus ... et equitibus D in Macedoniam proficisci iussit; C III, 34. Caesar ... cum legione una ... et altera ... equitibusque DCCC ... Alexandriam pervenit; C III, 106. Caesar ... Alexandream cum equitibus contendit; A 32. Pharnaces cum paucis equitibus profugit; A 76. cum expeditis equitibus ipse (Caesar) proficiscitur; A 77. quorum (militum) omnino numerus fuit XXX cohortium cum equitibus CCCC, sagittariis CL; Af 12. pedites Numidae levis armaturae cum equitibus procurrunt; Af 14. Labienus cum equitibus Gallis Germanisque MDC, Numidarum sine frenis VII milibus; Af 19, b. qui (Considius Longus) Adrumeti cum duabus legionibus et equitibus DCC praeerat; Af 33. Iuba ... cum tribus legionibus equitibusque frenatis DCCC ... ad Scipionem est profectus; Af 48. (rex Iuba) ad villam suam cum M. Petreio paucisque equitibus se confert; Af 91, b. ex hoc proelio Valerius adolescens Cordubam cum paucis equitibus fugit; H 32. a. Cn. Pompeius cum equitibus paucis nonnullisque peditibus ... Carteiam contendit; H 32, b. f. II, 1. eligo. habeo; C I, 75 — IV, 1. milia. praefectus; C II, 42.

ex: e quibus (equitibus) occasione capta se transfugisse; H 26.

in: f. II, 1. mitto; C III, 4, b.

inter: qui (expediti) inter equites proeliari consuessent; G VII, 18. ut ... adolescentes atque expeditos ... inter equites proeliari iuberet; C III, 84. Numidae levisque armaturae mirabili velocitate praediti, qui inter equites pugnabant; Af 69, b. f. II, 1. arcesso.

per: vado .. per equites invento; G VII, 56. quod ... frumentum .. omne conquisitum ... per equites comportarat; C III, 42. per equites dispositos aqua prohibere classiarios instituit; C III, 100. nisi eo ipso tempore quidam nuntii de Casaris victoria per dispositos equites essent allati; C III, 101, b. per speculatores et antecessores equites nuntiatur ei (Caesari) copias ... visas; Af 12. hac re per equites gesta; Af 51.

praeter: praeter paucos equites ... reliquos aut interficit aut in deditionem accipit; Af 95. nam praeter equites nullo loco aequo se committere audebant; H 25, a.

equester, aus Reitern bestehend, zu Pferde, ritterlich: acies: acie .. equestri instructa; Af 38. prima (acie) equestri turmatim directa; Af 41.

auxilia: Labienus interim suis equitibus auxilia equestria summittere; Af 78, b.

copiae: equestribus copiis ab Labieno adductis; Af 33.

ordo: erant complures honesti adolescentes, senatorum filii et ordinis equestris; C I, 51.

praesidium: ubi (Scipio) praesidium equestre circiter II milium numero habere consuerat; Af 78, a.

proelium: quod proelium equestre adversum paucis ante diebus esset factum; G I, 18. equestri proelio cotidie contendit; G I, 48. cotidie tamen equestribus proeliis, ... quid nostri auderent, periclitabatur; G II, 8. interim proelio equestri inter duas acies contendebatur; G II, 9. primum equestre proelium commiserunt; G III, 20. equestribus proeliis saepe ex equis desiliunt ac pedibus proeliantur; G IV, 2. equestris .. proelii ratio et cedentibus et insequentibus ... idem periculum inferebat; G V, 16. cum ... equestri proelio superiores fuissent; G V, 26. eo die parvulis equestribus proeliis ad aquam factis; G V, 50. proelium equestre committit; G VII, 13. equestri .. eo die proelio levi facto; G VII, 36. quin equestri proelio interiectis sagittariis, quid in quoque esset animi ... suorum, perspiceret; G VII, 36. levi facto equestri proelio; G VII, 53. fit equestre proelium in ea planicie; G VII, 70. perturbati celerius, quam consuctudo fert equestris proelii, se receperunt; G VIII, 12. quod plerumque equestribus proeliis cum ... accidit, tum multitudine ipsorum detrimentum accipitur; G VIII, 18. afflictas opes equestri proelio Bellovacorum esse; G VIII, 21. Labienus interim in Treveris equestre proelium facit secundum; G VIII, 45. crebro .. inter se equestribus proeliis contendebant; C I, 40, a. an poenitet vos, ... quod bis per biduum equestri proelio superaverim? C II, 32, d. equestri proelio commisso; C III, 75. per eos dies proelium secundum equestre fecit; C III, 84. (Considius) subito nuntio de equestri proelio allato commotus; Af 43. rex interim Iuba de equestri proelio Scipionis certior factus; Af 48. quo secundo equestri proelio facto; Af 61, b. duces utrique ... nihilo minus equestribus proeliis inter se cotidie dimicabant; Af 61, b. fere apud exercitus haec est equestris proelii consuetudo; H 15. ita exiguo tempore eques pedestre [pedes equestre] proelium facere coepit; H 15. quo die equestre proelium factum esset; H 18, a.

equidem, wahrlich, meinerseits: equidem me Caesaris militem dici volui; C II, 32, d. equidem mihi videor pro nostra necessitate non labore ... defuisse; F 1, b.

equitatus, Reiterei, Reiterschar: 1. **absolut**: 1. **Subject**: **accedit**: hostium equitatus ad castra accedit; G V, 50. equitatus ad campestres munitiones accedere (coepit); G VII, 83.

advolat: equitatus regis Cotyis ad castra Cassi advolavit; C III, 36, b.

antecedit: equitatus hostium procul visus est, qui agmen Vercingetorigis antecesserat; G VII, 12.

anteit: qui (equitatus) neque aliter utilis esse poterat, et multum numero anteibat nostrum equitatum; A 38.

appropinquat: equitatus eius (Pompei) nostris equitibus appropinquabat; C III, 69.

ascendit: quod (equitatus) angusto itinere per aggeres ascendebat; C III, 69.

carpit: ſ. II, 1. praemitto; C I, 78.

cedit: equitatus ... paulatim loco motus cessit; C III, 93, a.

cingit: equitatus latera cingebat; C I, 83.

circuit: equitatus hostium ab utroque cornu circuire aciem nostram et aversos proterere incipit; C II, 41, b. equitatus interim Labieni suorum multitudine confisus Caesaris paucitatem circuire non moratur; Af 15.

claudit: ut ... paulo longius eius (Scipionis) equitatus circumvectus ex improviso clauderet multitudine sua exercitum Caesaris; Af 59.

coepit: subito adversariorum equitatus sese extendere et in latitudinem promovere collesque complecti et Caesaris equitatum extenuare simulque ad circumeundum comparare se coeperunt; Af 14. subito universus equitatus ulterior Numidarum Gaetulorumque sine frenis ab dextra parte se movere propiusque Caesaris castra ... se conferre coepit; Af 61, a. equitatus Caesaris sinistro cornu premere coepit; H 31, a. ſ. accedit.

comparat, complectitur: ſ. coepit; Af 14.

confert: ſ. coepit; Af 61, a.

confidit: ſ. circuit.

configo: ut ... equitatus .. perturbatum (exercitum) iaculis configeret; Af 59.

confligit: confligit audacius equitatus hostium succedentibus sibi peditibus; G VIII, 28.

conititur: equitatus .. noster ab utroque latere ... in summum iugum virtute conititur; C I, 46.

consectatur: quos equitatus apertissimis campis consectatus; G III, 26.

consequitur: consecutus equitatus novissimos proelio detinebat; C III, 75. partim pedibus [et equitatus] ad persequendum celeriter iter faciebant item confestim consequentes; H 37. ſ. II, 1. mitto; G VII, 88.

consistit: etsi (equitatus) deiectis atque inferioribus locis constiterat; C I, 46.

conspicatur: conspicatus equitatus Caesaris in cohortis impetum fecit; C I, 70.

consumit: quem (equitatum) sibi usui fore credebat, si pabulari ... Marcellum non pateretur, magno autem fore impedimento, si clausus obsidione et inutilis necessarium consumeret frumentum; A 61.

contendit: (equitatus) recta in castra fugere contendit; Af 40.

convenit: eodem equitatus totius Galliae convenit numero milium quattuor; G V, 5. Caesar ... equitatum omnem convenire iubet; C I, 82. hic cum ... totus .. convenisset equitatus; A 57, a.

dat: equitatus ... inter duas acies perequitans ... tutiorem nostris receptum dat; C I, 46.

detinet: ſ. consequitur.

diripit: ſ. II, 1. mitto; C II, 25, a.

eicit: cum equitatus noster liberius praedandi vastandique causa se in agros eiecerat; G V, 19.

est: equitatu .. omni fere incolumi; C II, 26. in hostium equitatum, qui ad oppidum in statione erant; Af 78, a. ut .. sibi equitatus, qui ex provincia fuisset, praesidio esset; H 2. partim ubi equitatus partim ubi pedestris copia in statione et in excubitu castris praesidio esse possent; H 6. ſ. anteit. consumit.

excipit: equitatus ... eos, qui ... extra vallum progressi essent, excipere; Af 24.

extendit, extenuat: ſ. coepit; A 14.

facit: equitatus Caesaris ... receptui suo timens initium fugae faciebat; C III, 69. quod ubi saepius eius (Labieni) equitatus facere non intermittebat; Af 29. ſ. consequitur. conspicatur.

fert: quorum impetum noster equitatus non tulit; C III, 93, a.

fugit: ſ. contendit. — **habet**: ſ. II, 1. mitto; C II, 25, a. — **impedit**: ſ. II, 1. praemitto; C I, 78. — **incipit**: ſ. circuit.

insequitur: Afranii copias equitatus Caesaris insequens morabatur; C I, 70.

interit: omnis noster equitatus, omnis nobilitas interiit; G VII, 38, a.

intermittit: ſ. facit.

it: Caesar suum quoque equitatum tripertito divisum contra hostem ire iubet; G VII, 67.

moratur: ſ. circuit. insequitur. — II, 1. praemitto; G II, 11. — movet: ſ. coepit; Af 61, a.

obsidet: equitatum ... omnia loca atque itinera obsidere; C I, 67.

ostendit: ut ... ex colle se equitatus ostenderet: Af 50

patitur: ſ. consumit. — possunt: ſ. est; H 6.

praeoccupat: ſ. II, 1. mitto; C II, 47.

premit: ſ. coepit; H 31, a. — procedit: ſ. II, 2. impero. — proterit: ſ. circuit.

recipit: equitatus ... multa nocte se in castra recipit; G III, 26. ut ... equitatum se ex fuga recepisse dicerent; G VI, 41. quod (equitatus) se per litora celeriter in oppidum recepit; C II, 26. equitatum .. per causam pabulandi emissum confestim decumana porta in castra se recipere iussit; C III, 76.

refringit: disposito equitatu, qui vim fluminis refringeret; G VII, 56.

resistit: Caesar legiones equitatumque revocari atque in itinere resistere iubet; G V, 11.

revertitur: dum hostium ... equitatus .. reverteretur; G IV, 13. celeriter equitatus ad cotidianum itineris officium revertitur; C I, 80.

sequitur: eum ... impedimenta .. et omnis equitatus sequeretur; C I, 40, a. omnis .. noster equitatus eas cohortes est secutus; C III, 68.

subsequitur: equitatum .., quod recenti proelio perterritum esse existimabat, agmen subsequi iussit; G IV, 13.

succurrit: equitatus subsidio uno tempore cis casa succurrit; Af 6.

sustinet: ſ. II, 1. mitto; G I, 24.

tenet: sinistrum (cornu tenebant) ... cetera auxilia et equitatus; H 30.

timet: ſ. facit.

vagatur: equitatus interim eorum circum Caesaris munitiones vagari; Af 24.

venit: postea .. quam equitatus noster in conspectum venit; G IV, 37. eo legiones XII, equitatum omnem venire iusserat; C III, 2. subito exercitus regius equitatusque omnis venire Alexandriam nuntiatur; C III, 109.

2. **Prädicat:** sum: cum .. ab incolis eius provinciae nuntiarentur adversariorum copiae || copiae. || equitatus infinitus ... esse; Af 1.

II. **nach Verben: 1. Accusativ;** adduco: legionem .. eam ... equitatumque omnem ad bellum gerendum adducere iussit; A 68.

alo: regium .. equitatum Scipio ex provincia Africa alebat; Af 8.

amitto: (Haeduos) omnem nobilitatem, omnem senatum, omnem equitatum amisisse; G I, 31, b. amisso equitatu et fortissimis peditibus; G VIII, 29.

anteeo: ſ. I, 1. anteit.

arcesso: Caesar celeriter iubet equitatum universum ... ex castris arcessiri; Af 12.

cerno: repente post tergum equitatus cernitur; G VII, 88. simul ab sinistro cornu P. Attii equitatus omnis (cernebatur); C II, 34. a.

circumfundo: circumfundi noctu equitatum Caesaris; C I, 67.

circumveho: ſ. I, 1. claudit.

claudo: ſ. I, 1. consumit.

cogo: quem (equitatum) ex omni provincia et Haeduis atque eorum sociis coactum habebat; G I, 15. Sontiates magnis copiis coactis equitatuque ... in itinere agmen nostrum adorti; G III, 20. Indutiomarus equitatum peditatumque cogere ... instituit; G V, 3. per causam supplementi equitatusque cogendi ab exercitu discedit; G VII, 9.

colloco: loco idoneo et occulto omnem exercitum equitatumque collocavit; C III, 38. equitatum .. omnem ab lateribus extra fossam collocabat; A 38.

comparo: auxiliis equitatuque comparato; G III, 20.

concido: appropinquantibus ex oppido bene magna multitudo ad equitatum concidendum cum exissent; H 4.

confero: eodem .. suum omnem equitatum contulerat; Af 60.

conspicio: quem (equitatum) simulatque oppidani conspexerunt; G VII, 12.

conspicor: quae (cohortes) procul equitatum Caesaris conspicatae; C I, 24.

contineo: exercitum equitatumque castris continuit; G II, 11. quo facilius equitatum Pompeianum ad Dyrrhachium contineret et pabulatione prohiberet; C III, 58. (Caesar) equitatum .. in navibus omnem continere; Af 7.

converto: in terrorem converso equitatu Numidarum; Af 40.

deicio: ſ. pello; Af 69, a.

deleo: hostes ... delendi equitatus nostri nancti occasionem videbantur; G VIII, 28. equitatus .. eum levi armatura funditus ad internecionem deletus esset; Af 52.

dimitto: Vercingetorix ... consilium capit, omnem ab se equitatum noctu dimittere; G VII, 71.

dirigo: eo equitatu dextra sinistra directo ab oppidi lateribus; Af 78, a.

dispono: ſ. **dispono** equitatum (4 St.) S. 287, a.

distribuo: in tres partes distributo equitatu; G VII, 67. equitatum .. in hiberna distribuit; A 64.

divido: tanto in omnis partis diviso equitatu; G VI, 43. ſ. I, 1. it.

educo: ſ. **educo** equitatum (5 St.) S. 305, a.

efficio: uti ... equitatum .. eius (Pompei) ad rem gerendam inutilem efficeret; C III, 43.

effugio: cum .. magna impedimenta oppidanorum videret, quae si ... subtrahere conarentur, effugere non modo equitatum, sed ne legiones quidem possent; G VIII, 33. ut equitatum effugerent Caesaris; C I, 65.

emitto: ſ. **emitto** equitatum (4 St.) S. 310, b.

explico: neque erat spatium equitatus explicandi; Af 59.

exspecto: hic magnos equitatus magnaque auxilia exspectabant; C I, 61. quod legiones equitatumque ex Italia exspectaret; C III, 78, b.

extenuo: ſ. I, 1. coepit; Af 14.

fugo: fugato omni equitatu; G VII, 68.

habeo: quod ... haberet ... praeterea regia auxilia elephantis CXX equitatusque innumerabilis || equitesque innumerabiles ||; Af 19, b. neque, ut ipse voluit, equitatum sibi praesidio habuit; H 2. ſ. cogo; G I, 15.

immitto: immisso equitatu iter eorum (Haeduorum) moratur; G VII, 40.

impedio: quo facilius finitimorum equitatum impedirent; G II, 17.

impero: equitatu .. imperato; G IV, 6.

mitto: equitatui, quem auxilio Caesari Haedui miserant, Dumnorix praeerat; G I, 18. equitatum .. omnem ante se mittit; G I, 21. equitatum, .. qui sustineret hostium impetum, misit; G I, 24. Caesar omnem ex castris equitatum suis auxilio misit; G IV, 37. cum Caesar pabulandi causa tres legiones atque omnem equitatum cum Gaio Trebonio legato misisset; G V, 17. ut ... equi-

tatum .. omnem et peditum milia decem sibi celeriter mitterent; G VII, 34. secunda vigilia silentio equitatum mittit; G VII, 71. de media nocte missus equitatus novissimum agmen consequitur; G VII, 88. ne semper magno circuitu per pontem equitatus esset mittendus; C I, 61. huc equitatum mittit, ut diriperet atque haberet loco praedae; C II, 25, a. statim .. in Siciliam misit, uti duae legiones reliquusque equitatus ad se mitteretur; C II, 37. hos quoque (colles) praeoccupat missus a Saburra equitatus; C II, 42. ſ. praemitto; G VIII, 17. — **ad**, I, mitto equitatum (5 St.) S. 27, a.

moveo: ſ. 1, 1. cedit.

nanciscor: ibi nanctus recentem equitatum; G VII, 9.

nuntio: ſ. 1, 2.

obicio: quam ob causam cunctum equitatum ... obiecerat; C III, 88.

oppono: novem oppositis legionibus maximoque equitatu; G VI, 36.

ostento: equitatum .. omnibus locis iniciendi timoris causa ostentare coeperunt; G VII, 55, b.

paro: auxilia, equitatum parari ... nolebat; C I, 29.

pello: equitatu suo pulso ... subito pedestres copias ... ostenderunt; G III, 20. ab his (cohortibus) .. primum equitatus est pulsus; C III, 94. ut equitatum suum pulsum vidit; C III, 94. primo impetu legionum equitatus et levis armatura hostium nullo negotio loco pulsa et deiecta est de colle; Af 69, a.

persequor: hunc (Volusenum) Antonius ad persequendum equitatum hostium mittit; G VIII, 48, a.

perterreo: eorum fuga reliquum esse equitatum perterritum; G I, 18. ſ. 1, 1. subsequitur.

praemitto: Caesar equitatum .. omnem, ad numerum quattuor milium, praemittit; G I, 15. omnem equitatum, qui novissimum agmen moraretur, praemisit; G II, 11. Caesar equitatu praemisso subsequebatur omnibus copiis; G II, 19. praemisso equitatu et essedariis; G IV, 24. Caesar praemisso equitatu confestim legiones subsequi iussit; G V, 18. equitatum .., qua consuetudine pabulatoribus mittere praesidio consuerat, praemittit; G VIII, 17. equitatum omnem Germanosque pedites ... ad castra hostium praemittit; G VIII, 36. equitatu praemisso, qui novissimum agmen carperet atque impediret; C I, 78. equitatum .. praemisit ad novissimum agmen demorandum; C III, 75. Caesar postquam equitatu ante praemisso ... cum ad eum locum venisset; Af 50.

prohibeo: ſ. contineo.

recipio: Pompeius ... rursum eum (equitatum) navibus ad se intra munitiones recipit; C III, 58. cum ... equitatum .. omnem intra suas munitiones recepisset; Af 40.

reicio: reiecto nostro equitatu; G I, 24.

removeo: equitatu suo propter equorum interitum extremo agmine remoto; Af 70.

repello: ut ... magno .. impetu equitatum repellerent; C I, 79.

revoco: ſ. I, 1. resistit.

summoveo: eo (equitatu) summoto; C I, 79.

tolero: (cogebantur pabulum) hordeo adaugere atque his rationibus equitatum tolerare; C III, 58.

traduco: omnem equitatum ... pontem traducit; G II, 10. reliquas copias equitatumque traducit; G VI, 9. audere (sese) ea transire flumen, qua traductus esset equitatus; C I, 64.

traicio: celeriter suo ponte Afranius ... legiones III equitatumque omnem traiecit; C I, 40, a.

transmitto: exercitus equitatusque equitibus Romanis administrantibus ... celeriter transmittitur; G VII, 61.

transporto: ut reliquae legiones equitatusque transportari possent; C III, 8.

video: procul equitatu viso; C I, 59. ſ. pello. C III, 94. — I, 1. antecedit.

2. **Dativ:** committo: quod ... neque salutem suam Gallorum equitatui committere audebat; G I, 42.

confido: quod ei (equitatui) parum confidebat; Af 60.

edico: alii quoque equitatui edicit, uti suo quisque loco paratus ... praesto esset; Af 31, a.

impero: equitatuque ‖ equitatumque ‖ tantum procedere ante agmen imperat legionum, quantum ..; G VIII, 27.

interpono: huic (equitatui) interponit auxilia levis armaturae; G VIII, 17.

oppono: huic (equitatui) suos Caesar equites opposuit; C III, 75. ex his (cohortibus) quartam (aciem) instituit equitatuique opposuit; C III, 89.

praesum: qui .. equitatui praeerant perturbabantur; G I, 39. id cum animadvertisset Publius Crassus adulescens, qui equitatui praeerat, G I, 52. cui (equitatui) praeerat Vibius Curius. C I, 24. ſ. 1. mitto; G I, 18.

studeo: imprimis equitatui studet; G VII, 4, b.

succurro: CCC ... ex proxima legione .. iubet equitatui succurrere; Af 78, b.

3. **Ablativ:** abundo: id esse facile, quod equitatu ipsi abundent; G VII, 14, a. quoniam abundet equitatu; G VII, 64. neque equitatu abundabat; Af 5.

4. **mit Präpositionen:** colloco contra: quae (cohortes) contra equitatum in quarta acie collocatae essent; C III, 94.

committo cum: qui ... alieno loco cum equitatu Helvetiorum proelium committunt; G I, 15. equites ... cum hostium equitatu proelium commiserunt; G II, 19.

confligo cum: equites hostium essedariique acriter proelio cum equitatu nostro in itinere conflixerunt; G V, 15.

contendo cum: Commium Atrobatem proelio cum equitatu suo contendisse; G VIII, 47.

expono contra: contra magnas copias et insidiosae nationis equitatumque innumerabilem se expositos videbant; Af 10.

immitto in: eos (milites) in equitatum Labieni immissos turmis suorum suppetias mittit; Af 75.

sustineo ab: quonam modo sustinere se posset ab eorum (hostium) equitatu levique armatura; Af 72.

III. **nach Adjectiv:** par: quia (Caesar) ... equitatu suo sine legionario milite hostium equitatui levique armaturae eorum nullo modo par esse poterat; Af 72.

IV. **nach Substantiven:** 1. **Genetiv:** ala: equitatus sui alam sinistram ad intercludendos hostes immisit; Af 39.

auxilia: ut auxilia peditatus equitatusque mittant; G VI, 10. nuntiabatur auxilia magna equitatus oppidanis suppetias venire; Af 5.

copia, copiae: cuius (equitatus) copiam habuit in praesentia non magnam; Af 12. — docet omnes equitatus peditatusque copias Treverorum ... consedisse; G V, 47. magnis coactis peditatus equitatusque copiis; G VI, 7, a. Haedui ... copias equitatus peditatusque subsidio Biturigibus mittunt; G VII, 5. cum ... foris tantae copiae equitatus peditatusque cernerentur; G VII, 76.

cornu: ex acie instructa equitatus sui prope totum dextrum cornu avertit; Af 39.

impetus: ita (L. Plancus) congressus impari

numero magnos impetus legionum equitatusque sustinet; C I, 40, b.

multitudo: celeriter magna multitudine peditatus equitatusque coacta; G IV, 34. ut providerent, ne multitudine equitatus hostium circumvenirentur; Af 13. ne ab equitatus multitudine circumventus ab oppugnatione deterreretur; Af 51. equitatus hostium multitudini uti resisti posset; Af 60.

numerus: magnum numerum equitatus suo sumptu semper alere; G I, 18. Publium Crassum cum cohortibus legionariis XII et magno numero equitatus in Aquitaniam proficisci iubet; G III, 11.

pars: Servium Galbum cum legione XII et parte equitatus in Nantuatis ... misit; G III, 1. magnam partem equitatus ab iis ... ad Ambivaritos trans Mosam missam; G IV, 9. quod illa pars equitatus Usipetum et Tencterorum ... se ... receperat; G IV, 16. Caesar ... magnam partem equitatus ad eum insequendum mittit; G V, 7. equitatus partem illi (Labieno) attribuit, partem sibi reliquit; G VII, 34. cohortibus paucis ... in extremo agmine collocatis et parte equitatus; Af 6. Labienus .. cum parte equitatus Leptim oppidum ... oppugnare ... conabatur; Af 29. (Labienus) in insidiis cum parte equitatus levique armatura consedit; Af 50. cum subito pars equitatus Caesaris cum levi armatura ... pulsi ... ad suos refugerunt; Af 61, a. Caesar cum partem equitatus sui Leptim misisset; Af 61, b. imperat porta decumana legiones se † VIII || III || veteranas cum parte equitatus sequi; Af 66.

proelium: cernebatur equitatus nostri proelio novissimos illorum premi vehementer; C I, 64.

2. **mit Präpositionen:** alqs ex: Gaetuli ex equitatu regio nobiliores ... perfugiunt; Af 56.

impressio in: Caesar equitum turmas suorum iubet in hostium equitatum ... facere impressionem; Af 78, a.

proelium cum: etsi sine ullo periculo legionis delectae cum equitatu proelium fore videbat; G I, 46. f. II, 4. committo cum.

V. **Umstand: 1. Ablativ;** adoriri: f. II, 1. cogo; G III, 20.

aggredi: Cassius ... aggressus equitatu legionarios se recipientes; A 60.

augere: postquam ... equitatu levique armatura copias suas ex secundo commeatu auxerat; Af 37.

carpere: uti equitatu agmen adversariorum male haberet et carperet; C I, 63.

circumcludi: Lusitanus more militari ... celeriter equitatu cohortibusque circumcluditur; H 38.

circumdare: reliquos ... simul equitatu atque essedis circumdederant; G IV, 32. exercitum sustinere non posse, praesertim circumdatum undique equitatu; C I, 71. quod tuta acies equitatu hostium circumdata tenebatur; C II, 41, b.

circumveniri: primos, qui transierant, equitatu circumventos interfecerunt; G II, 10.

confici: omni hoc itinere una nocte equitatu confecto; G IV, 4.

consectari: quos (hostes) Labienus equitatu consectatus; G VI, 8, b.

consequi: reliquos omnes equitatu consecuti nostri interfecerunt; G I, 53.

efficere: (Caesar) quantumcumque itineris equitatu efficere poterat cotidie progrediebatur; C III, 102, a.

male habere: f. carpere. — infirmus: f. valere; A 60. — morari: f. II, 1. immitto. — par: f. III.

pelli: perterritis .. hostibus, quod equitatu, qua maxime parte exercitus confidebant, erant pulsi; G VII, 68.

persequi: Gaius Valerius Procillus ... in ipsum Caesarem hostis equitatu persequentem incidit; G I, 53.

posse: cum (Nervii) equitatu nihil possent; G II, 17.

profici: ubi nihil profici equitatu cognovit; C III, 58.

progredi: illi (hostes) equitatu atque essedis ad flumen progressi; G V, 9.

superior: quod hostes equitatu superiores esse intellegebat; G VII, 65.

tegi: quae (acies) lateribus equitatu tegebatur cum levi armatura milibus sex; H 30.

valere: quo (equitatu) plurimum valebant; G III, 20. haec civitas longe plurimum totius Galliae equitatu valet; G V, 3. quod multum Caesar equitatu valebat; C I, 61. cum tantum equitatu valeamus; C III, 86. quo (equitatu) bono valebat Marcellumque infirmum esse sciebat; A 60.

2. **Präpositionen:** ab: repulsi (hostes) ab equitatu se in silvas abdiderunt; G V, 9. ne ab equitatu Romanorum viae praeoccuparentur; G VII, 26. sic cum suis fugientibus permixti ... ab equitatu sunt interfecti; G VII, 62, b. ut sine timore ullo rura colentes prius ab equitatu opprimerentur, quam confugere in oppida possent; G VIII, 3. diversam .. aciem in duas partes (L. Plancus) constituit, ne ab equitatu circumveniri posset; C I, 40, b. pauci ex his militibus abrepti vi fluminis ab equitatu excipiuntur ac sublevantur; C I, 64. veriti, ... ne ab equitatu Caesaris in angustiis tenerentur; C I, 66. cum ab equitatu novissimum agmen premeretur; C I, 70. nuntiantur aquatores ab equitatu premi nostro; C I, 73. quorum (equitum) nulli ex itinere excedere licebat, quin ab equitatu Caesaris exciperetur; C I, 79. vehementius .. peragitati ab equitatu; C I, 80. omnes ... se iam ab equitatu circumveniri arbitrabantur; C II, 34, b. nostri ... fugientes ab equitatu interficiuntur; C II, 42. ne ... circumventus (Caesar) a tergo ab equitatu hostium laboraret; Af 5. ita punctu temporis omnibus legionariis ab hostium equitatu circumventis; Af 15. uti ... tirones ... Curionis exemplo ab equitatu circumventi opprimerentur; Af 19, a. ne posset animum advertere ab equitatu Caesaris se intercludi; Af 40.

cum: uterque cum equitatu veniret; G I, 42. eo circiter hominum numero sedecim milia expedita cum omni equitatu Ariovistus misit; G I, 49. Titum Labienum legatum in Treveros ... cum equitatu mittit; G III, 11. qui (praefecti) cum omni equitatu antecesserant; G IV, 11. Ambiorix statim cum equitatu in Aduatucos ... proficiscitur; G V, 38. prope cotidie cum omni equitatu Indutiomarus sub castris eius vagabatur; G V, 57. Cavarinum cum equitatu Senonum secum proficisci iubet; G VI, 5. Commium Atrebatem cum equitatu custodis loco in Menapiis relinquit; G VI, 6. Labienus ... cum viginti quinque cohortibus magnoque equitatu contra hostem proficiscitur; G VI, 7, a. Lucium Minucium Basilum cum omni equitatu praemittit; G VI, 29. cum Gaius Volusenus missus cum equitatu ad castra venisset; G VI, 41. ipsum (Vercingetorigem) cum equitatu expeditisque ... eo profectum; G VII, 18. quod cum omni equitatu discessisset; G VII, 20, a. discit cum omni equitatu Litavicum ad sollicitandos Haeduos profectum; G VII, 54. Titum Labienum duabus cum legionibus et equitatu in Sequanos proficisci iubet; G VII, 90. ipse cum omni equitatu quam potest celerrime ad Caninium contendit; G VIII, 39. ad hos opprimendos cum omni equitatu tribusque legionibus Afranius de nocte proficiscitur; C I, 51. ipse (Curio) cum equitatu

autecedit ad castra exploranda Corneliaua; C II, 24. postquam ... a Clupeis ... cum equitatu Adrumetum Cn. Piso ... apparuit || † apparuit ||; Af 3. cum omui equitatu levique armatura Iuba ... impetum (fecit); Af 52. tertia vigilia legiones doas cum equitatu mittit; Af 65. ipse (Labienus) cotidie ... cum magno equitatu levique armatura insidiatorus locis idoncis cousidit; Af 65. Labienus cum uuiverso equitatu fugientibus suis suppetias occurrit; Af 66. Labienus Afraniusque cum omui equitatu levique armatura ex insidiis adorti; Af 69, a. cum equitatu leviqoe armatura agmeu eius (Caesaris) extremum carpere coepit; Af 75. M. Messala Uticam ante praemisso cum equitato; Af 86. ipse (Caesar) ... cum equitatu iu regnum ire contendit; Af 92. ex .. itinere loricatos viros fortes cum equitatu ante praemisit; H 4. inseqoenti luce Arguetius ex Italia cum equitatu venit; H 10. qui (rex ludo) cum equitatu soas copias adduxerat; H 10.

de: de levi armatura et equitatu longe et virtute et numero uostri erant superiores; H 7.

siue: sine duce et siuc equitatu deprebensis bostibus; G VII, 52.

equus, Pferd, Roß: I. **Subject:** remauent: equos .. eodem remanere vestigio assuefeceruut; G IV, 2.

abl. abs.: multis equis sauciis; Af 61, a.

II. **nach Verben:** I. adduco: in cousuetudinem equos patientia bestiarum adduxerat; Af 72.

admitto: s. **admitto,** equum (4 St.) S. 44.

alo: ut foliis ex arboribus strictis et teueris baruudinum radicibus coutusis equos alereut; C III, 58.

assuefacio: s. I. remanent.

attribuo: bis (gladiatoribus) equos attribuit; C I, 14. servos, pastores armat atque iis equos attribuit; C I, 24.

capio: compluribus equis captis Germani sese recipiunt; G VII, 70. capti bomines equique || equitesque || producebantur; C II, 39.

oitatus: s. IV, 1. coutendere.

coëmo: multis coëmptis equis ad Pompeium transieruut; C III, 60.

comprcbendo: redis equisque comprebensis; G VI, 30.

coucito: ubi ... equis coucitatis Iuliani impetum fecisseut; Af 78, a.

eouiungo: Commius inceusum calcaribus equum coniuugit equo Quadrati; G VIII, 48, b.

cousceudo: iubet binos equos conscendere; H 3, b. eo die Aulus Valgius ... equum cousceudit et fugit; H 13, a.

converto: s. **converto,** II. equum (5 St.) S. 229, a.

couvuluero: eqoites Iuliani ... equis convulneratis paulatim cedere; Af 15.

corrumpo: corruptis équis macie; C III, 58.

detrabo: Caesar ... commodissimum esse statuit omuibus equis Gallis equitibus detractis eo legiouarios milites ... impouere; G I, 42.

dimittu: ut ... alii [dimissis equis] || signis, al. || eundem cursum couiongerent || coufugereut ||; C III, 69. cum eques ad dimicandum [dimisso equo] cum pedite cougreditur; H 15.

distribuo: a tribuuis militum reliquisque equitibus Romanis atque evocatis equos sumit Germanisque distribuit; G VII, 65.

fleeto: s. incito; G IV, 33.

freuo: equites freuatis equis in statione disponit; G VIII, 15.

iucendo: s. coniungo.

iucito: incitato equo se bostibus obtulit; G IV, 12. cum illi ... equos insucfactos iucitareut; G IV, 24. bostes ... incitatis equis impeditos adoriebantur; G IV, 26. uti in declivi ... loco incitatos eqoos sustiuere et brevi moderari ac flectere ... cousuerint; G IV, 33. neque longius fugieutes (bostes) prosequi uec vehemeutius equos iucitare poterant; C II, 41, a.

iusuefactus: s. iucito; G IV, 24.

iuterficio: quod eos (equos) iacolis interficiebat; Af 71.

moderor: s. iucito; G IV, 33.

uancisoor: Pompeius ... equum uactus ... decumana porta se ex castris eiecit; C III, 96.

paro: a finitimis equos parare ... coepit; G V, 55.

partior: pecuniam atque equos inter se partiti sunt; G VII, 55, b.

produco: equos produci ... iubet; G VII, 12. s. capio.

reficio: quos (equites) ad novissimum agmen equorum reficieudorum causa substitisse demonstratum est; C II, 42.

reliuquo: uonuulli relictis equis fossam transire ... couantur; G VII, 70.

removeo: Caesar primum suo, deinde omnium ex couspectu remotis equis ... proelium commisit; G I, 25.

suffodio: suffossis equis compluribusquc nostris deiectis; G IV, 12.

sumo: s. distribuo.

sustiueo: s. iucito; G IV, 33.

tolero: libeuter etiam ex perfugis cognoscebaut equos eorum tolerari; C III, 49.

vuluero: ipse equo vulnerato deiectus; G IV, 12. ut Teutomatus ... vulnerato equo vix se ... eriperet; G VII, 46.

2. coniuugo: s. I. couiuugo.

3. decido: si qui graviore vulnere accepto equo deciderat, (pedites) circumsistebant; G I, 48.

deicio: vgl. 1. suffodio. vuluero.

utor: quod minus idoueis equis (equites) utebautur; G VII, 65. qui cum vix equo propter aetatem posset uti; G VIII, 12.

4. oolloquor ex: Ariovistus, ex equis ot colloquereutur, ... postulavit; G I, 43.

defigo ad: eorum decurione percusso et ad equum defixo; Af 29.

desceudo ex: loricati ... ex equis descenderuut; H 4. complures (equites) ex equis descenderuut; H 15.

desilio ex: equestribos proeliis saepe es equis desiliuut ac pedibus proeliautur; G IV, 2.

iufero iu: illum (Ambiorigem) iu equum quidam ex suis iutulit; G VI, 30.

recipio ad: ad quos (equos) se celeriter, cum usus est, recipiuut; G IV, 2.

resoribo ad: pollicitum (Caesarem) se iu cobortis praetoriae loco decimam legiouem habiturum ad equum rescribere; G I, 42.

III. **nach Substantiven:** defetigatio: sine defetigatioue equorum iu eadem se reciperet castra; G VIII, 27.

fremitus: ex fremitu equorum illata supicioue; C III, 38.

interitus: equitatu suo propter equorum interitum extremo agminc remoto; Af 70. quia .. (levis armatura) equites deterrebat proclium inire propter equorum interitum; Af 71.

iubae: tanta erat borum (peditum) exercitatione celeritas, ut iubis equorum sublevati cursum adaequarent; G I, 48.

numerus: buc magnum uumerum eqoorum buius belli causa iu Italia atque Hispania coëmptum miserat; G VII, 55, a.

partes: cum ... vix suorum ipsi (equites) priores partes auimadverterent equorum; G VIII, 16.

pectus: ita pilum viribus coutortum ... equi graviter adverso pectori adfixit; Af 16.

terror: ipso terrore equurum ... ordines plerumque perturbaut; G IV, 33.

velocitas: quod malum dux equi velocitate evitavit; G VIII, 48, b.

vires: quantum equorum vires ad persequendum ... valent; G VIII, 29.

IV. **Umstand:** 1. accurrere: Cunsidius equo admisso ad eum accurrit; G I, 22.

aduriri: s. II, 1. incito; G IV, 26.

circumvehi: equo circumvectus (Caesar) legionesque cubortatus; Af 58.

culligere: (Numidae) rursns ad aciem passim conversis equis se colligebant; Af 70.

couferre: protinus .. se in castra eqnu contulit; C III, 94.

contendere: (Pumpeius) protinus .. eqno citato Larisam contendit; C III, 96.

devebere: qnam (legionem Caesar) equis devexerat; G 1, 43.

facere: equites ... conversis equis in Numidas ... impetum feceruut; Af 52. s. II, 1. cuncito.

fugere: tum Labienus conversis equis ... turpissime fugere contendit; Af 75.

ire: Caesar ... eqno admissu in bustem euntra principes ire contendit; Af 83.

offerre: s. II, 1. incito; G IV, 12.

parare: propter luci difficultatem neque eqno neque vehiculo saluti suae praesidium parare putarat; H 39.

pellere: non dubitant nustri resistere et cunversis equis bostem pellere; G VIII, 48, b.

permittere: couverso equu se a ceteris incautius permittit in praefectum; G VIII, 48, b.

pervenire: Caesar ... eqnu admisso umissis omnibus rebus celeriter pervenit Leptim; Af 63.

recipi: qui (loricati viri) simul in conspectum oppidi se dederunt, equis recipiuntur; H 4.

refugere: equites ... admissis equis ad suos refugeruut; C II, 34, a.

trausfugere: equites Romani ... eqnis ad Caesarem transfugerunt; H 26.

vehi: ipse (Inba) equu in oppidum vectus; C II, 44.

2. cum: latent .. in insidiis (equites Mauri) cum equis inter convalles; Af 7. (Gaetuli nubiliores. praefecti) cum equis calunibusque suis circiter mille perfugiunt in Caesaris castra; Af 56.

in: Labienus in equo capite nudo versari in prima acie; Af 16.

erga, gegen: fides: alterus (honure habnit) pro vetere ac perpetua erga populum Rumannm fide; G V, 54. qnod fidem erga imperatorem suum Cn. Pumpeinm conservare vulucrint; C I, 84.

studium: per idem tempus deorum vuluntate studioqne erga Caesarem transfuga suus cives facit certiores Inbam ... accucnrrisse; Af 74. gratias pro eorum (Uticensium) erga se studio agit; Af 90.

voluntas: omnium .. esse Iguvinurum optimam erga se voluntatem; C I, 12. quue vuluntas erga Caesarem totius provinciae (esset); C II, 17. s. studium; Af 74.

ergastulum, Sklavenzwinger: (Milu) quibusdam solutis ergastulis Cosam iu agro Thurino oppugnare coepit; C III, 22.

ergo, also: est ergo iu genere et sanctitas regum ... et caerimunia deorum; F 2. tum Labienus „desinite ergo de compositione loqui"; C III, 19, b. — qnid ergo? Romanos ... animine causa cotidie exerceri putatis? G VII, 77, c. qnid ergo mei consilii est? G VII, 77, c. qnid ergu? syngraphae nun sunt? F 4, a.

ericius, Igel, spanischer Reiter: excido: excisu .. ericio; C III, 67.

ubicio: erat ubiectus portis ericius; C III, 67.

erigo, aufrichten, ermutigen: se: neque, si quu afflictae casu cunciderunt, (alces) erigere sese aut sublevare possunt; G VI, 27.

animum: animum .. altum et erectum prae se gerebat; Af 10.

pruhuscidem: proboscide erecta vibrautiqne stridure maximu; Af 84.

pruras: prorae admudum erectae; G III, 13, a.

turres: ibi turres cum ternis tabulatis erigebat; C I, 26, a.

eripio, entreißen, nehmen, befreien, retten: I. ne: s. II. alqm; G I, 4.

II. alqm: si quis a duminu prehenderetur, consensu militum eripiebatur; C III, 110. — se: per eos, ne causam diceret, se eripuit; G I, 4. ut ... ille (Ambiurix) latebris aut saltibus se eriperet; G VI, 43. ut Teutomatus, rex Nitiobrigum, ... vix se ex manibus praedantium militum eriperet; G VII, 46.

alqd: quod vero ad amicitiam pupnli Romani attulissent, id iis eripi quis pati posset? G I, 43, b.

armamenta: ut ... his (velis armamentisque) ereptis umnis usus navium unu tempore eriperetur; G III, 14, h.

cunsilium: terror bominibus mentem consiliumque eripit; A 18.

cunsulatum: ereptum Ser. Galbae consulatum; G VIII, 50.

copias: multatos (Haeduos) agris omnibus ereptis copiis; G VII, 54.

facultatem: *ne* ... ita lungius sibi progrediendi eriperent facultatem; Af 49.

familiarem, hominem, huspitem: qnod bominem hunestissimum provinciae Galliae, suum familiarem et huspitem, ereptum e manibus hustium sibi restitutum videbat; G I, 53.

fratrem: illum (fratrem) ex periculo eripuit; G IV, 12.

imperium: quod ... erepto .. semestri imperio in urbem retraheretur; C I, 9, a.

instrumentum: umni militari instrumento ... erepto; G VI, 30.

legiones: ereptis ab eo (Caesare) duabus legionibus; C I, 2. iniuriam in eripiendis legiunibus praedicat; C I, 32, b.

libertatem: neque dubitare, qnin ... una cum reliqua Gallia Haeduis libertatem sint erepturi; G I, 17.

mentem: s. consilium.

putestatem: plerisqne .. libere decernendi putestas eripitur; C I, 3.

vela, nsum: s. armamenta.

erogo, eintreiben: vectigalibus .. regiis erogatis; Af 97.

errabundus, *umherirrend: navis: unerariae (naves) reliquaeque ... vento dispersae atque errabundae diversa luca petierunt; Af 2. naves interim Caesaris unerariae errabundae male vagabantur; Af 21. altera navis trieris ex eadem classe errabunda ... est capta; Af 44.

erro, irren, umherirren: alqs: errare eos dicunt, si quicquam ab his praesidii sperent, qui suis rebus diffidant; G V, 41. errare, si qui in bellu umnis secundus rerum provantus exspectent; G VII, 29. Dumnacus suis finibus expulsus errans latitansque sulus extremas Galliae regiones petere est coactus; G VIII, 31. ut ... (Scipiu Pumpeium) compellere utque errantem regere posset; C III, 57.

navis: navis una ... ab residua classe cum erravisset; Af 44.

error, Irrfahrt, Irrtum: I. interpellat: sive error aliquis ... partam iam ... victoriam interpellavisset; C III, 73, b.

II. confero ex: subito navium pars, de qua timebat, ex errore eodem conferebatur; Af 11.

III. propter: neque (Caesar) mediterranea petere propter navium errorem; Af 7.

erudio, unterrichten: regina animus disciplinis fallacissimis eruditus; A 24, b.

erumpo, hervorstürmen, losbrechen, hervorbrechen lassen, auslassen: I. unpersönlich: ita erumpendo navis, quae ad Baetim flumen fuissent, incendunt; H 36.

II. alqs: erumpunt ceteri Correo proeliante ex silvis; G VIII, 19, a. sive noctu sive interdiu erumperent; C I, 81. ne quo loco erumperent Pompeiani; C III, 44, b. procurrentibus et erumpentibus Alexandrinis; A 22. iterum celeriter ex proximis collibus erumpunt ... Numidae; Af 69, b.

milites: dato signo ex castris (milites) erumperent; G III, 5.

multitudo: subito ex oppido erupit multitudo; Af 6.

tempestates: Caesar erumpentes eo maximo tempore acerrimas tempestates cum subire milites nollet; G VIII, 5.

II. se: hostes ... subito meridiano tempore ... portis se foras erumpunt; C II, 14.

iracundiam: in eas (naves) indiligentiae suae ac doloris iracundiam erupit omnesque incendit; C III, 8.

eruptio, Ausfall: I, I. censeo: variis dictis sententiis, quarum pars deditionem, pars dum vires suppeterent, eruptionem censebat; G VII, 77, a.

demoror: ut quam maxime repentinas eorum eruptiones demoretur; C I, 81.

facio: illi ... tertia vigilia ... omnibus copiis repentino ex oppido eruptionem fecerunt; G II, 33. impedimentis relictis eruptione facta; G III, 3. si eruptione facta extremum auxilium experirentur; G III, 5. subito omnibus portis eruptione facta; G III, 6. subito duabus portis eruptionem fieri iubet; G III, 19. alia ex parte oppidi Adiatunnus ... — cum his (soldurii) Adiatunnus eruptionem facere conatus; G III, 22. eruptione facta multis eorum interfectis; G V, 22. omnibus portis eruptione facta equitatoque emisso; G V, 51. in provinciam Narbonem versus eruptionem facere contendit; G VII, 7. duabus portis ab utroque latere turrium eruptio fiebat; G VII, 24. ne qua subito eruptio fieret; G VII, 69. Galli ... eruptionem ex oppido pluribus portis summa vi facere conabantur; G VII, 73, a. crebrae etiam per Albicos eruptiones fiebant ex oppido; C II, 2. eos, qui eruptionem fecerant, in oppidum reiciebant; C II, 2. eruptione undique facta magnum numerum eorum interficit; A 27. subito eruptione facta; Af 23. ex oppido eruptione facta; Af 58. Thapso qui erant praesidio ex oppido eruptionem porta maritima faciunt; Af 85, a. equites clamore facto eruptionem in adversariorum castra fecerunt; H 3, b. praeterito tempore noctis eruptionem ad legionem VI fecerunt; H 12. hi (oppidani) cum eruptionem facere coepissent; H 12. quin eruptionem eo die essent facturi; H 13, b. ut ... tertia vigilia eruptionem facerent; H 16, a. copiae .. totae eruptionem fecerunt; H 16, a. ex proelio quos circummunitos superius demonstravimus, eruptionem fecerunt; H 34. ita consilio habito noctu patitur Lusitanos eruptionem facere; H 36. (Mundenses) coniurant inter sese, ut noctu signo dato, qui in oppido fuissent, eruptionem facerent; H 36. facta caede bene magna || eruptionem || faciunt; H 41.

probo: cum bis mihi res sit, qui eruptionem probant; G VII, 77, a.

tento: alias eruptione tentata, alias cuniculis ... actis; G III, 21.

2. resisto: ut alii eruptionibus resisterent; G VII, 24.

sum: ut nullus perfidiae neque eruptioni locus esset; C II, 16.

3. animadverto ex: est animadversum ab legionariis ... ex crebris hostium eruptionibus magno sibi esse praesidio posse, si ..; C II, 8.

caveo ab: ab eruptionibus (tribuni, praefecti) caveant; C I, 21.

comparo ad: se .. ad eruptionem atque omnes casus comparant; G VII, 79.

conor de: conandum sibi aliquid Pompeius de eruptione existimavit; C III, 58.

praeparo ad: dum ea, quae a Vercingetorige ad eruptionem praeparata erant, proferunt; G VII, 82.

II. consilium: eruptionis .. iam ante capto consilio; C III, 62.

III, 1. adoriri: crebris diurnis nocturnisque eruptionibus aut aggeri ignem inferebant aut milites ... adoriebantur; G VII, 22.

circumveniri: veriti (Galli) ne ab latere aperto ex superioribus castris eruptione circumvenirentur; G VII, 82.

fundi: Massilienses ... crebris eruptionibus fusi; C II, 22.

inferre: f. adoriri.

pugnare: cum ex oppido eruptione pugnaretur; G VII, 76. imperat, si sustinere non posset, deductis cohortibus eruptione pugnaret; G VII, 86. eandem nacti tempestatem (Massilienses) ... ad alteram turrim aggeremque eruptione pugnaverant; C II, 14. Caesare ... sibi .. eruptione pugnari non placere clamitante; Af 82.

2. causa: cratis, longurios, musculos, falces reliquaque, quae eruptionis causa paraverat, profert; G VII, 84. portae quibus locis videtur eruptionis causa in muro relinquuntur; C II, 15.

essedarius, Wagenkämpfer: I. confligunt: equites hostium essedariique acriter proelio cum equitatu nostro in itinere conflixerunt; G V, 15.

II. emitto: omnibus viis semitisque essedarios ex silvis emittebat; G V, 19.

habeo: multa milia equitum atque essedariorum habet; F 12.

praemitto: praemisso equitatu et essedariis; G IV, 24.

relinquo: milibus circiter quattuor essedariorum relictis; G V, 19.

essedum, Streitwagen: I. desilio ex: ex essedis desiliunt et pedibus proeliantur; G IV, 33. quod ... ex essedis desilirent et pedibus dispari proelio contenderent; G V, 16. neque consistendi aut ex essedis desiliendi facultatem dederunt; G V, 17.

II. pugna ex: genus hoc est ex essedis pugnae; G IV, 33.

III. circumdare: reliquos ... simul equitatu atque essedis circumdederant; G IV, 32.

progredi: illi (hostes) equitatu atque essedis ad flumen progressi; G V, 9.

esurio, hungern: alga ... ita iumentis esurientibus data vitam eorum producebant; Af 24.

et, und, auch, und zwar, sowohl — als auch: A. **am Anfang des Satzes:** et pauci de nostris cadunt; G I, 15. et secundum ea multae res eum hortabantur, quare ... putaret; G I, 33. et longo interposito spatio cum diuturnitas oppugnationis neglegentiores Octavianos effecisset; C III, 9, b. et Coelius ... pervenit Thurios; C III, 22. et cum ... Q. Varus ... venisset; C III, 37, b. et cum laboris sui ... testimonium afferre vellent; C III, 53. et eum paucis collocuti clientibus suis; C III, 60. et L. Domitius in consilio dixit ..; C III, 83. et cum plures (naves) adortus esset; Af 28. et eo tempore ... equites ... excucurrerunt; H 21. — eodemque tempore Domitius ... venit; et cum ... legationes convenire coepissent, nuntiatum est ..; C III, 36, a. ad ... domesticum bonum refugere cupiebant; et quantum parvulis navigiis profecissent, sentiebant; A 12. se recepit contractumque ... aes alienum ... constituit exsolvere; et ... plura largitori quaerebantur; A 49. est profectus ...; et cum ad eos appropinquasset; H 9. Q. Marcius ... transfugit; et ... acerrime pugnatum est; H 11. bracbium coepit ...; et cum .. equites ... fuissent ... reperti; H 13, a.

et forsitan **etiam** hoc fecerit odio Caesaris et amore Pompei; A 58.

et **hercule** cum eo nuntio pulvis ingens conspici coeptus est; Af 12.

et ... impediti vigiles **non** poterant diligentiam praestare; H 3, b.

B. **im Satz: I. hervorhebend** (= etiam): nam et munitione praesidii ita (equites) coangustabantur, ut ..; H 23, b.

II. **anreihend: a. ohne andere Copulativpartikel: 1. einmal: a. Substantiva und substantivische Pronomina:** Achillam, praefectum regium, .. et L. Septimium, tribunum militum; C III, 104. ab Achilla et Septimio; C III, 104. inter Achillam .. et Arsinoën; A 4. cum M'. Acilio et Statio Murco legatis; C III, 15. ab Acilio et Murco; C III, 16. Afranium et Faustum; Af 95. Albicorum et pastorum; C I, 58. ad Alienum et Rabirium Postumum; Af 26, a. Ambiorigis et Catuvolci; G V, 24. ab Ambiorige et Catuvolco; G V, 26. Gaius Antistius Reginus et Gaius Caninius Rebilus legati; G VII, 83. Marcus Antonius et Gaius Trebonius legati; G VII, 81. M. Antonio et Fufio Caleno; C III, 26. Ariovisti et Caesaris; G I, 43. Gaius Arpineius, eques Romanus, et Quintus Iunius; G IV, 27, a. Arpineius et Iunius; G V, 28. Arvernos et Rutenos; G I, 45. inter duo oppida Ateguam et Ucubim; H 7. inter Ateguam et Ucubim; H 8. cum Atrebatis et Veromanduis; G II, 16. — ad regem Bogudem in Mauritaniam et M. Lepidum proconsulem in Hispaniam citeriorem; A 59. Boii et Tulingi; G I, 25. Brutus et Cassius; F 26. — Cabilloni et Matiscone; G VII, 90. Caesarem et Romanos; G I, 18. inter Caesarianos et inter Pompeianos; H 34. Calpurnius Salvianus et Manilius Tusculus; A 53. Calydone et Naupacto; C III, 35. per Cassium Longinum et Calvisium Sabinum; C III, 55. Castor: f. Tarcondarius. Cimbris et Teutonis; G I, 40, b. Q. Cominius et L. Ticida, eques Romanus; Af 44. Commius reliquique || et reliqui || duces; G VII, 79. Correo Bellovaco et Commio Atrebate; G VIII, 6. Cottae .. et Titurii; G VI, 37. Cotuato et Conetodunno; G VII, 3. ex Creta et Macedonia; C III, 4, a. — Dacorum et Anartium; G VI, 25. Dioscorides et Serapion; C III, 109. Divitiaco et Lisco; G I, 16. Domitii et legionum; Af 93. Drappes et Lucterius; G VIII, 34. 35. de Drappete et Lucterio; G VIII, 39. — Eburonum et Condrusorum; G IV, 6. Eburonum et Nerviorum; G V, 58. Eporedorix et Viridomarus; G VII, 38, a. 63. Eporedorigem et Viridomarum; G VII, 40. Eratostheni et quibusdam Graecis; G VI, 24. — cum Gaio Fabio legato et Marco Crasso quaestore; G VI, 6. Gaium Fabium legatum et Lucium Minucium Basilum; G VII, 90. Faustus et Afranius; Af 95. — complures Gaetuli ... et propemodum omnes cives Romani; Af 35, a. — Haeduorum et Sequanorum; G I, 12. ab Haeduis et a Treveris; G I, 37. praeter Haeduos et Remos; G V, 54. Helvetiorum et Allobrogum; G I, 6. — Iccium et Andocumborium; G II, 3. Igili et in Cosano; C I, 34. inter oppidum Ilerdam et proximum collem; C I, 43. Indutiomarus et Cingetorix; G V, 3. Iulius Caesar et P. Servilius; C III, 1. inter montem Iuram et flumen Rhodanum; G I, 6. — Labienus et duo Pacidii; Af 13. cum Labieno et Petreio; Af 20, b. Labieni et Petrei; Af 24. D. Laelius et C. Triarius; C III, 5. Laterensem et Racilium; A 55. lacu Lemanno et flumine Rhodano; G I, 2. L. Lentulum et C. Marcellum; G VIII, 50. Lucii .. Lentuli et nonnullorum; C III, 96. Velliocassis, Lexoviis et Aulercis Eburovicibus; G VII, 75. Libonis et Bibuli; C III, 16. a Q. Lucretio senatore et Attio Peligno; C I, 18. Lucretius et Attius; C I, 18. Lucretius Vespillo et Minucius Rufus; C III, 7. — Marcellus collega et plerique magistratus; C I, 14. Alba, ex Marsis et Pelignis; C I, 15, b. Matrona et Sequana; G I, 1. M. Messala et M. Pisone consulibus; G I, 2. C. Minucio Regino ... et P. Atrio; Af 68. Mosae et Rheni; G IV, 15. ad Mundam .. et Ursaonem; H 42, a. — Nammeius et Verucloetius; G I, 7. Nasnam et Cimberium; G I, 37. in Nitiobriges et Gabalos; G VII, 7. levis armaturae Numidas et sagittarios pedites; Af 13. — Oscenses et Calagurritani; C I, 60. — Q. Pedium et Lucium Aurunculeium Cottam legatos; G II, 11. Q. Pedium et Q. Fabium Maximum; H 2. a Petreio et Afranio; C I, 40, a. M. Petreius et Cn. Piso; Af 18. † Philippus et Cotta; C I, 6, b. Pisauri et Arimini; C I, 12. Pompei et Crassi; G VIII, 53. Cn. Pompeium et C. Caesarem; C I, 35. Pompeium et Labienum; H 18, b. Titus Pulio et Lucius Vorenus; G V, 44, a. ad Pyrenaeos montes et eam partem Oceani; G I, 1. — Raucillus et Egus; C III, 59. Rauracis et Boiis; G VII, 75. — Sabini et Cottae; G V, 52. Sabinum et Cassium; C III, 55. in Sardiniam ... et in reliquas provincias; Af 8. Scipionis et qui ... bellum ... gerebant; Af 8. Scribonius Libo et M. Octavius; C III, 5. Seduuorum et Veragrorum; G III, 2. Senonum et Carnutum; G VI, 44. ab Sequanis et Helvetiis; G I, 1. inter Sequanos et Helvetios; G I, 2. Sequanorum et Haeduorum; G I, 10. ex Sequanis et Haeduis; G I, 48. inter flumina duo, Sicorim et Cingam; C I, 48, a. P. Sittius .. et rex Bocchus; Af 25. L. Sullae et ... M. Crassi; G I, 21. Ser. Sulpicius et Licinius Damasippus; C II, 44. cum Sulpicio et Vatinio; Af 10. — Tarcondarius Castor et Domnilaus; C III, 4, b. Thapsitanos et Vergilium; Af 79. Q. Tillium et L. Canuleium legatum; C III, 42. duo Titii ... et cum his Titus Salienus; Af 28. Quinto Titurio Sabino et Lucio Aurunculeio Cottae legatis; G IV, 22. Q. Titurius et L. Cotta legati; G IV, 38. Quintum Titurium Sabinum et Lucium Aurunculeium Cottam legatos; G V, 24. Tolosa et Narbone; G III, 20. Treverorum et Ambiorigis; G VI, 5. Treveris .. et Germanis; G VIII, 45. Quintum Tullium Ciceronem et Publium Sulpicium; G VII, 90. — Gaium Valerium Procillum ... et Marcum Metium, G I, 47. Vari et M. Octavi; Af 44. Varo et Scipioni; Af 90. T. Vasius et L.

Mergilio; A 52. Velocasses et Veromanduos; G II, 4, b. P. Vestrius, eques Romanus, et P. Ligarius Afranianus; Af 64. Viridomaro et Eporedorigi Haeduis; G VII, 76. Vocatium et Tarusatium; G III, 23. Volcarum Arecomicorum et Helviorum; C I, 35. Usipetes et Tencteri; G IV, 4. Usipetum et Tencterorum; G IV, 16.

eorum, qui ... vitasse, et eorum, qui ... confecisse videbantur; C I, 74, b. inter eum (Scipionem) et Domitii castra; C III, 37, a. sibi et reipublicae; G I, 33. secum et cum Sequanis; G I, 44, c. se et communes liberos; G VII, 26. se et honorem suum; G VIII, 50. adulatio atque ostentatio sui et potentium; C I, 4. se et populum Romanum; C I, 22. de se meritus et de republica; C III, 53. ingratos in se et in populum Romanum; H 42, a.

adversariorum ... quinque ... et puer; H 13, b. ex aedilitate et praetura; C III, 16. aequitate decreti et humanitate Treboni; C III, 20. de aestimatione et de solutionibus; C III, 20. pari aetate et gratia; G VII, 39. in agris et in omnibus fere villis; Af 65. aggere et cratibus; G VII, 86. aggeri et turribus; C II, 2. aggere et levis armaturae militibus; C III, 62. in agmine et sub sarcinis; G III, 24. ab agricultura et cotidiano labore; G III, 17. alacritas et cupiditas belli gerendi; G I, 41. amicum et necessarium; A 66. per angustias et fines Sequanorum; G I, 11. animo .. et spe; Af 1. aquae et salis copia; C II, 37. aquilas et signa; H 7. ad aras et focos; H 16, b. ex area ... et ex navibus; A 19. arma et spolia; H 24. levis armaturae et sagittariorum; C III, 62. de levi armatura et equitatu; H 7. artificio quodam et scientia oppugnationis; G VII, 29. magna cum auctoritate et magna cum hominum multitudine; G III, 23. audacia et virtute; C III, 26. auspiciis et religionibus; A 74. — Ariovisti bello et Tencterorum transitu; G V, 55. finitimo bello et controversiis Leptitanorum; C II, 38. bella et civiles dissensiones; C III, 1. hoc bello et praeterito tempore; H 42, a. beneficio deorum immortalium et virtute eorum; G V, 52. magna esse Pompei beneficia et magnas clientelas; C II, 18, b. biduo .. et noctibus tribus; C II, 23. temporis brevitas et successus hostium; G II, 20. bucinatore ... et paucis ... tabernaculis; C II, 35, b. — caedem et fugam; G VII, 88. ex calamitate populi Romani et internecione exercitus; G I, 13. praeter caput et labrum superius; G V, 14. castella et oppida; Af 2. inter castra et Caesaris iter; A 29. inter castra et flumen Nilum; A 30, b. de causa et de copiis auxiliisque suis; C III, 16. una celeritate et pulsu remorum; G III, 13, b. omni celeritate et studio; C III, 78, a. centurionibus et paucis militibus; G VII, 12. centurionibus ... et custodiis; Af 7. contra civem et consulem; C III, 31. cives et optimum quemque; Af 44. clamore et fletu; G V, 33. clamore et ululatu; G VII, 80. exercitus clamor et signorum sonus; C III, 105. diverso clamore et proelio; A 31. classiarii et remiges; A 21. cum cohortibus legionariis XII et magno numero equitatus; G III, 11. cohortibus decem ... et equitibus trecentis; G V, 9. cum cohortibus et Attio; C I, 18. cohortes X et levis armaturae electos; A 17. cohortibus paucis ... et parte equitatus; Af 6. cum aliquot cohortibus et equitum turmis; H 6. LXXX cohortibus et IX milibus equitum; H 30. magno comitatu et multis iumentis; C III, 61. commeatus et qui frumenti causa processerant; C I, 54. ex diutina conclusione et mutatione victus; C II, 22. ex eorum concursu et misericordia vulgi; G VII, 28. congressus .. et clamor; H 31, a. cum coniuge et liberis; Af 95. consolatione et ratione; A 8. in contentione et certamine; G V, 44, b. crudelitatem et insolentiam; C I, 32, b. culpa et temeritate; G V, 52. cultu et feritate; G VIII, 25. magna cum cura et diligentia; G VII, 65. curam et diligentiam; C II, 13. cursu et viribus; G IV, 35. — deditione ducis et capitis deminutione; C II, 32, c. de Haeduorum defectione et secundo Galliae motu; G VII, 59. quanto detrimento et quot virorum fortium morte; G VII, 19. sub dicione et potestate; Af 77. *dies natales et mensium et annorum initia; G V, 18. postero die et nocte; Af 80. diem et noctem; H 38. dignitatem et gratiam; G VII, 54. dignitatem populi Romani et regna sociorum; A 36. maximae dignitatis et gratiae; A 55. pro disciplina et praeceptis; C III, 10, a. dissensione et pertinacia; G V, 31. domicilia Aegyptiorum et vicus; C III, 112, a. domus et tribunal imperatoris; A 49. ab duce et a fortuna; G V, 34. sine duce et sine equitatu; G VII, 52. dux et princeps; G VII, 88. — equitum et calonum; G II, 26. equitum et principum; G VII, 38, b. equites ... et levis armaturae pedites; G VII, 65. equitum VIII milibus et peditum circiter CCL; G VII, 76. equites .. et auxiliarios pedites; G VIII, 5. equitum Romanorum et decurionum; C I, 23. equitum III milia ... et parem ex Gallia numerum; C I, 39. equitum et cohortium alariarum; C I, 73. II milia Hispanorum et Gallorum equitum ... et peditum eam partem; C II, 40. equitum et reliquorum auxiliorum; A 63, a. equites Romani et senatores; H 22, a. equites et cohortes; H 38. omnem equitatum et levis armaturae Numidas; G II, 10. equitatu et essedariis; G IV, 24. equitatum .. omnem et peditum milia decem; G VII, 34. equitatu et fortissimis peditibus; G VIII, 20. equitatum et duas Marrucinorum cohortis; C II, 34, a. equitatum universum ... et sagittarios; Af 12. equitatos et levis armatura; Af 69, a. omnem navigiorum excursum et repentina latrocinia; A 19. duobus exercitibus et locorum angustiis; C I, 17. exercitu et classe; A 47. omni exitu et pabulatione; G VII, 44. ab iis ... exploratoribus et ab Remis; G II, 5. — facinus .. nefandum et scelus; H 16, b. contra factionem et potentiam; G VIII, 50. fame et inopia; G VII, 20, c. cum hac (familia) et praetoria cohorte cetratorum; C I, 75. familiae et libertinorum; H 33. familiam et libertos; H 33. familiarem et hospitem; G I, 53. festinatione et exspectatione; Af 26, b. fidem et iusiurandum; G I, 3. figura et varietas pellium; G VI, 27. senatorum filii et ordinis equestris; C I, 51. ex duobus filiis maior et ex duabus filiabus ea; C III, 108. latos fines et complura oppida; G VIII, 2. flumine et palude; G VII, 15. a flumine et a paludibus; G VII, 17, a. foliis ex arboribus strictis et teneris harundinum radicibus contusis; C III, 58. in foro et porticibus; C II, 20, a. fossam .. et maceriam; G VII, 69. fossa pedum XV et vallum ... pedum X; C III, 63, a. fremitu et concursu; G IV, 14. frigore et assiduis imbribus; G VII, 24. a fronte et ab sinistra parte; G II, 23. frumenti et reliqui commeatus; G VII, 32. frumentum ... et pecoris copiam; G VII, 56. frumenti et navium; C II, 20, b. fuga suorum et caede paucorum; A 18. funditoribus et sagittariis; A 30, b. — ex gente et numero Germanorum; G VI, 32. gentium et civitatum; C III, 4, b. iure gentis et cognationis; A 78. ferventes ... glandes .. et fervefacta iacula; G V, 43. gloria et animi magnitudine; Af 22. gratia et largitione; G I, 9. — hominum et locorum; C I, 31. milia hominum circiter XXX et si quid amplius; H 31, b. honorem et dignitatem; G VIII, 50. honori et dignitati; C I, 7, a.

humero et sinistro crure; H 38. — ad iacturas et detrimenta; A 49. ignis iactus et lapides; C II, 2. ignominia et dolore; C III, 21. ad impedimenta et carros; G I, 26. impedimenta et commeatus; G VIII, 30. impedimenta .. et omnis equitatus; C I, 40, a. impedimentorum et sarcinarum; C III, 76. sine imperatore et sine reliquis legionibus; G III, 21. imprudentia Biturigum et nimia obsequentia reliquorum; G VII, 29. impulsu et imperio; Af 44. incendiis et ruinis; A 24, a. indignatione et auxilio; A 63, b. indignitate et dolore vinculorum; G VIII, 44. inimicitiae Caesaris .. et dolor repulsae; C I, 4. ab iniuria et maleficio; G I, 7. II, 28. interitu Sabini et caede cohortium; G V, 47. militum introitu et nocturni temporis licentiu; C I, 21. ira et dolore. Af 85, b. iracundia et temeritas; G VII, 42. itinere et Ligeri; G VII, 59. angusto itinere et ponte; C III, 112, a. summum iugum et flammam densissimam; G VIII, 16. per iugum et collem; Af 65. iumentorum et carrorum; G I, 3. eodem iure et iisdem legibus; G II, 3. de suo inre et de legibus; G VII, 37. iure et legibus; G VII, 77, d. iustitiae et bellicae laudis; G VI, 24. institia et aequitate; C I, 32, b. — sine ... labore et periculo; G I, 44, d. labores et apparatus; C II, 15. labore et perseverantia; C III, 26. labore et multitudine telorum; C III, 40. labore et patientia; C III, 47. lacte et carne; G V, 14. lacu Lemanno et flumine Rhodano; G I, 2. laetitia et gratulatione; C I, 74, b. languore militum et vigiliis; G V, 31. laudibus et virtute *; H 42, b. singulos legatos et qnaestorem; G I, 42. eum legatis et quaestore; G IV, 13. cum duabus legionibus et iis ducibus; G I, 21. duas legiones ... et omnia auxilia; G I, 24. duas .. legiones .. et partem auxiliorum; G I, 49. cum legione XII et parte equitatus; G III, 1. cum legionibus expeditis IV et equitibus DCCC; G V, 2. cum tribus legionibus et equitum milibus duobus; G V, 8. eum quinque legiunibus et pari numero equitum; G V, 8. unam legionem ... et cohortes V; G V, 24. duabus cum legionibus et eqnitatu; G VII, 90. legiones et Gaium Trebonium legatum; G VIII, 14, a. cum legionibus duabus, XI et XII, et equitibus D; C III, 34. legiones ... et auxilia; A 56. legionibus .. VI et equitum II milibus; Af 2. legionum VIII et equitum III milium; Af 20, b. cum duabus legionibus et eqnitibus DCC; Af 33. legiones XIII et XIV et eqnites Gallos DCCC; Af 34. lenitatem et clementiam; Af 86. levitate armorum et cotidiana exercitatione; G V, 34. lictorum et imperiorum; C III, 32, b. ad litora et vicum; A 17. loco et nnmero; G VII, 50, a. de loco et tempere; C I, 86. locorum .. et aedificiorum; A 8. ex superiore loco et post tergum; Af 40. nimiam luxuriam et victoriae fiduciam; C III, 96. — occupatione magistratuum et temporum; C III, 22. magnitudine operum ... et celeritate Romanorum; G II, 12. operum magnitudo et continens umnium dierum labor; C III, 63, a. vox ... popnli Romani maiestate et superioribus victoriis indigna; G VII, 17, b. sine maleficio et iniuria; G I, 9. bac mente et conatu; Af 19, a. mensium et annorum; G VI, 18. milites DCCCCLX et *equites* *; C III, 71. legionariorum militum circiter CCCC et paulo *ultra* eum numerum classiarii et remiges; A 21. militibns et sagittariis; Af 28. milites veterani ... et nonnulli tirones; Af 44. praeter ipsum militem et arma; Af 47. misericordia et liberalitate; F 18. mobilitate et levitate animi; G II, 1. modestiam et continentiam; G VII, 52. inter montem Iuram et flumen Rhodanum; G I, 6. moram et difficultatem; A 8. Ariovisti mortem et superiores nostras victorias; G V, 29. morte Curionis et detrimento Africani exercitus; C III, 10, a. mure et exemplo; G I, 8. pro multitudine .. buminum et pro gloria belli atque fortitudinis; G I, 2. municipia et colonias; G VIII, 50. ><. ab omnibns municipiis et coluniis; G VIII, 51. munitione et loci natura; G VII, 14, b. prupter egregiam muuitionem oppidi et multitudinem tormentorum; Af 29. — qualis esset natura montis et qualis in circuitu ascensus; G I, 21. naturae et virium infirmitas; G VII, 26. loci natura et valle altissima; C II, 1. loci natura et munitio castrorum; C II, 35, b. minorum navigiorum et scapbarum; A 14. naves ... et quam ... effecerat classem; G IV, 21. necessarii et consanguinei; G I, 11. necessitate et ignominia; C III, 24. cives .. Romanos negotiatores et eos, qui ..; Af 90. nobilitate et gratiu; G II, 6. nobilitate et dignitate; Af 22. pro nomine et vetustate; C II, 22. nomine et memoria; A 59. bominnm et locorum nutitia et non eius provinciae; C I, 81. una nocte et die; Af 5. quem (numerum militum) et quam ante diem; G VII, 31. cum magno eqnitum suorum numero et quos ... conduxerat; G VII, 31. nuntiis et litteris; C II, 37. nntricius pueri et procurator regni; C III, 112, e. ad nutum et ad tempus; G IV, 23. — obsidione et oppngnationibus; C III, 9, a. occasione et beneficio fortunae; C I, 40, b. inter occasum solis et septentriones; G I, 1. odio Caesaris et amore Pompei; A 58. offensionem et contemptionem; C III, 60. opera et labore; C II, 16. opinione et amicitia populi Romani; G IV, 16. magna opinione et fama omnium; C III, 36, a. inter oppidum Ilerdam et proximum collem; C I, 43. ex uppidis et castellis; Af 6. oppidu et excelsi luci natura; H 29, a. opportunitate et celeritate; G VII, 20, a. nullu ordine et sine timore; C II, 26. ornamento et praesidio; G I, 44, b. cuius (Pharnacis) ... inanem ostentationem et eo loco militum coartationem; A 74. — pabulatione et commeatu; G VII, 14, a. pagunos .. et oppidanos; A 36. palude et loci natura; G VIII, 11. patri et filio; Af 89. paucorum et latronum; C III, 109. propter suorum pancitatem et hostinm multitudinem; Af 11. prupter exercitus ... paucitatem et tirocinium; Af 31, e. pacem et amicitiam; G I, 8. de pace et amicitia conciliauda; G VII, 55, a. pecuniam et ornamenta; Af 28. pecuniam et argentum; H 33. XII pedites et equites V; H 15. pedibus [et eqnitatus]; H 37. bostium perfidia et vi tempestatis; C II, 14. ex perfugis et captivis; G VII, 72. ex perfugia et incolis; Af 8. qnanto cum periculo et quanta cum virtute; G V, 52. pericula et detrimenta; G VIII, 38. pons Ilerdae .. et loca trans flumen integra; C I, 49. ad populum Rumanum et ad se; C III, 107. populo Romano et C. Caesari victori; A 34, a. ad portum et ad reliqua navalia; C III, 112, b. possessionum et rerum; C III, I. posteritatis et periculi sui; C I, 13. summae potentiae et magnae cognationis; G VII, 32. de praemiis vestris et de referenda gratia; C II, 39. praesidio et urnamento; G VII, 15. praesidio legionum trium et munitione fossae; C I, 42. praesidium et statio; Af 37. ex praetura et consulatu; C I, 85, c. precibus et fletu; C II, 4. precibus .. et vutis; A 15. precibus et lacrimis; A 59. principe et praefecto; G VIII, 12. principem sceleris illius et concitatorem belli; G VIII, 38. adversum proelium et fuga Gallorum; G I, 40, c. propter propinquitatem et celeritatem hostium; G II, 20. provinciarum propinqnitas et transmarinarum rerum notitia; G VI, 24. maris propinqnitate et aquae et salis copiu; C II, 37. provinciarum et exercituum; C II, 22. novarum pro-

vinciarum et fertilissimi regni; A 51. provinciae et finitimarum civitatum; A 66. sine pugna et sine vulnere suorum; C I, 72. — unam quinqueremem et minores duas (naves); C III, 100. quinqueremes et quadriremes x: A 13. quinqueremis una et biremis; A 16. — ratione et consilio; G I, 40, e. instituta ratio et consuetudo; G VI, 34, b. redis et carris; G I, 51. ad eius (Scipionis) regionem et partem castrorum; Af 68. e regione et in conspectu; H 16, a. remigum … et classiariorum; A 20, a. secundiores .. res et diuturniorem impunitatem; G I, 14. de re publica et summis utriusque rebus; G I, 34. de re tanta et a tam perito imperatore; C III, 87. reipublicae et communis salutis; C I, 24. *resinam* et nardum; H 33. — magni ponderis saxa et praeacutas trabes; G II, 29. saxa et cautes; G III, 13, b. saxa inter et alia loca periculosa; C III, 6. in scaphas et naves actuarias; C III, 62. magnae … scientiae .. in bello et virtutis; A 26. in eius scientia et consilio; Af 10. scuta et pila; H 32, a. quas inter (segetes) et castra; G VI, 36. senatum .. omnem et quos inter controversia esset; G VII, 33. ab senatu et a populo; C III, 10, b. in septentrionem et orientem solem; G I, 1. in servitute et catenis; G V, 27, a. servi et clientes; G VI, 19. servorum .. et cuiusquemodi generis hominum; Af 36. servi III et unus ex legione vernacula; H 20. servum .. et libertum; H 33. HS CLXXX et argenti pondo XX milia; C II, 18, a. signa .. militaria … CLXXX et aquilae IX; C III, 99. signis et testimoniis; A 48. societate et foedere; G VI, 2. socii et clientes; G V, 39. sine ullo socio et custode; A 4. sollertia et virtute; C II, 15. sororem ex matre et propinquas; G I, 18. sortibus et vaticinationibus; G I, 50. per speculatores et antecessores equites; Af 12. speculatores et nuntios; Af 31, b. summa spe et voluntate; C II, 4. magna spe et laetitia; C III, 37. magna spe et fiducia; A 12. inter quod (stagnum) et mare; Af 80. ex statione et praesidio; G VI, 42. in statione et in excubitu; H 6. strepitu et tumultu; G VI, 7, b. studio et vocibus; C I, 64. studio et usu; F 6. — tarditate et gravitate navium; C I, 58. pro tempore et pro re; G V, 8. hoc ipso tempore et casu; G VI, 37. ex terra scalis et classe; C III, 40. terrore equorum et strepitu rotarum; G IV, 33. terrorem et periculum; C III, 64. sine summo timore et desperatione; G V, 33. timoris et luctus; C II, 41, b. multis tormentis et omni genere telorum; C I, 26, a. cum tribunis militum et primorum ordinum centurionibus; G I, 41. tribunos militum … et primorum ordinum centuriones; G V, 37. tribunos militum et praefectos; C I, 21. tribunorum militum et centurionum; C I, 67. tribuni militum et centuriones; C I, 74, b. tribunos militum et centuriones XXXII; C III, 71. tribunorum militum et qui legionibus praeerant; A 65, a. triremes omnes et quinqueremes; C III, 111. turmis .. equitum et cohortibus; G VII, 88. a turmis et levi armatura; H 23, b. turribus et munitionibus; H 8. turres … et murum; H 34. — trans vallem et rivum; G V, 49. vallo pedum IX et fossa pedum XV; G V, 42. vallum et fossam; Af 61, b. ex victoria et ex sua liberalitate; C III, 6. victu et cultu; G VI, 24. vineis et aggere; G VIII, 42. viro bono et quieto et bono civi; F 16. virtute et humanitate; G I, 47. virtute militum et superiorum pugnarum exercitatione; G III, 19. suae pristinae virtutis et secundissimorum proeliorum; G VII, 62, a. virtute et patientia; C I, 45. virtutis et animi magnitudinis; A 32. virtute et scientia sua; A 43. virtute et constantia; H 19. vim et contumeliam; G III, 13, a. magna vis … et magna velocitas; G VI, 28. vi ventorum et aquae magnitudine; C I, 40, a. hostium vi et metu; Af 31, c. vitam et pecuniam; Af 44. de tanta voluptate et gratulatione; G I, 53. vocibus et concursu; C I, 3. qua voce et quo senatosconsulto; C I, 7, b. urbs † et ius || urbs et [ius] || comitium; C I, 3. in urbe et Capitolio; C I, 6, b. urbis et regionis maritimae; A 12. usu cotidiano et exercitatione; G IV, 33. ad utilitatem et defensionem urbium; G VII, 23. uxorem et filios; H 18, a.

b. **Adjectiva, adjectivische Participien, attributiver Genetiv und Ablativ:** Hispanorum et Gallorum equitum; C II, 40. sagittariis … Ityreis, Syris et cuiusque generis; Af 20, a. — collis .. adversus .. et contrarius; G II, 18. omnes alacres et fiduciae pleni; G VII, 76. animum .. altum et erectum; Af 10. (iter) angustum et difficile; G I, 6. reliqua aptiora et accommodatiora; G III, 13, b. homines asperi et montani; C I, 57. loca aspera et montuosa; C I, 66. III, 42. homines barbari et nostrae consuetudinis imperiti; G IV, 22. viro bono et quieto; F 16. celerem et facilem exitum; C III, 22. IV … constratae naves et complures apertae; A 11. haec declivia et devexa; G VII, 88. difficilis et praeruptus eo descensus; G VIII, 40. aditu … difficili et angusto; C II, 25, a. difficili et arduo ascensu; C II, 34, a. locus … editus et paulatim ab imo acclivis; G III, 19. turres .. editae et coniunctae; A 13. civitas .. exigua et infirma; G VII, 17, a. facillimum accessum et aequissimum ad dimicandum; A 38. urbs fertilissima et copiosissima; A 3. civitas imprimis firma et magnae inter Gallos auctoritatis; G V, 54. florentem et illustrem adolescentem; G VII, 32. viro forti et magnae auctoritatis; G V, 35. circiter sexcentas eius generis … naves et longas XXVIII; G V, 2. idoneum .. hominem et callidum; G III, 18. loco idoneo et occulto; C III, 38. eos impeditos et inopinantes; G I, 12. homines imperitos et per colloquium deceptos; C I, 35, a. paene iniquo loco et leniter declivi; G VII, 83. inopinantis pabulatores et sine ullo dissipatos timore; C I, 55. omnibus … insciis et requirentibus imperatoris consilium; Af 10. integri .. et recentes; G V, 16. plerique … inviti et coacti; C I, 2. omnes .. eas naves et reliquas, quae ..; C III, 111. liberam et sui iuris civitatem; G VIII, 52. liberam civitatem et immunem; Af 7. civitate libera et immuni; Af 33. longam et difficilem .. oppugnationem; C II, 1. aquatione .. longa et angusta; Af 51. funera … magnifica et sumptuosa; G VI, 19. oppido .. longe maximo et copiosissimo; G I, 23. gens .. longe maxima et bellicosissima; G IV, 1. magno et gravi onere; G IV, 24. magno vento et secundo; C III, 101, a. magnam et paratam classem; A 28. maxima et electissima multitudo; A 30, b. magnis et continuis itineribus; A 36. magnas res et secundas; A 43. quaestus .. magni et evidentis; A 49. magnas et graves iniurias; A 70. contra magnas copias et insidiosae nationis; Af 10. opus magnum et multorum dierum; F 20. mirificum et optandum tempus; H 29, a. miseriorem et graviorem fortunam; G I, 32. loca .. montuosa et natura edita ad rem militarem; H 7. multa .. et magna praemia; A 48. cum hominibus necessariis et consanguineis; C I, 74, a. cives … negotiatores et eos, qui ..; Af 90. longe nobilissimus .. et ditissimus Orgetorix; G I, 2. inter novissimum hostium agmen et nostrum primum; G I, 15. nova et inusitata belli ratio; C III, 47. naves onerariae et longae nonnullae; Af 7. in pacatissimam et quietissimam partem; G V, 24.

paludestri et voraginoso solo; H 29, a. pari .. et celeri festinatione; H 38. se .. paratos ... et libenti animo facturos; Af 33. quaestus ... minimi et sordidi; A 49. equitibus nt paucis et labore confectis; C II, 41, a. in pauea oppida et bene munita; Af 20, b. id ... pergratum et iucundum; C I, 86. privatns et captus ipse (Domitius) C II, 32, c. propinquum et contrarium collem; C III, 45. quos (Haeduos) et quam humiles accepisset; G VII, 54. quieto et aequo animo; C I, 75. sauciorum .. et aegrorum; C III, 75. Pompeius ... saucius et intorto talo; H 39. scutatae [citerioris provinciae] et cetratae [ulterioris Hispaniae] cobortes; C I, 39. bnue (dorsum) silvestrem et angustum; G VII, 44. propter singularem et nefariam crudelitatem; G VII, 77, a. subita et repentina consilia; G III, 8. iniussu suo et civitatis; G I, 19. suis et Drappetis copiis; G VIII, 32. in sua et Pompei verba; C II, 18, b. inter sua castra et Scipionis; Al 51. suas et Iubae legiones; Af 59. tanta et tam coninncta populo Romano civitas; G VII, 33. Caesar tardior .. et consideratior erat factus; Af 73. militibns .. vernsculis et secnudae legionis; A 53. vetustissimum et sanctissimum ... templum; A 66. unum .. et perangustum aditum; G VII, 15.

c. **Adverbia:** clam et noctu (edneit); C III, 30, a. clementer et moderate ius diceudum; C III, 20. demississime et subiectissime exponit; C I, 84. cum extra et intus hostem haberent; C III, 69. facile et sine periculo defendebatur; Af 29. f. et s. p. feret; Af 51. male et inutiliter administrari; A 65, a. mobiliter et scienter ... tuebantur; A 17. moleste et acerbe accipiebant; H 30. parce et paulatim metiri; G VII, 71. paulatim .. et occulte ... minuebant; A 48. quemadmodum obversi adversariis et in quantulo spatio resisterent; Af 71. quo loco et quemadmodum tela mitterent; Af 71. superbe et crudeliter imperare; G I, 31, d. tuto et libere ... decernere; C I, 2. quo tutius id et sine periculo facere possent; Af 33.

d. **Zahlwörter:** mille et quingeutis passibus G I, 22. numerus milium C et X; G I, 29. ad centum et XX milium uumerum; G I, 31, b. milibus passuum quattnor et XX; G I, 41. decem et novem milia (pollieeri); G II, 4, b. ex equitibus ... quattuor et septuaginta; G IV, 12. diebus .. decem et octo; G IV, 19. cobortium duarum et viginti; G VII, 65. dies uon amplius decem et octo; G VIII, 4. cum legiouibus ... veteranis III et reliquis, quas confecerat; C I, 25, a. minus V et XX milibns; C II, 37. uon amplius mille et D passus; Af 80. milia bominum circiter XXX et si quid amplius; H 31, b. — prima et secunda acies; G I, 25. C I, 41. primam et secundam aciem; G I, 49. legionis nouae et decimae; G II, 23. duae legiones, uudecima et octava; G II, 23. legiones XIV et VI; G VIII, 4. cum legionibus duabus, XI et XII; C III, 34. legiones XXX et XXI; A 53. legioues XIII et XIV; Af 34. in legione IV et VI; Af 35, a. ex legionibns IV et VI; Af 52. legiones duae, X et IX; Af 53. legiouis XIII et XIV; Af 62. legione ... XIV et IX; Af 81. usque ad tabulatum secuudum et tertium; H 19. — manus semel et saepius attulistis; H 42, b.

e. **Verba:** ut simul abisse et venire nuntiaretur; C III, 36, a. acceptis et redditis; H 22, a. accurrere et refugere; Af 69, b. addunt .. et affingunt; G VII, 1. turri adacta et coutingeute vallum; G V, 43. administrare et reficere; C II, 15. adorti et multa milia passuum prosecuti; G II, 11. caput allatum et populo datum est in conspectum; H 39. praecipites .. egerunt et terga vertere coëgerunt; C III, 46. alere et circum se habere; G I, 18. ambiendo et blande appellando; Af 21. autecedere .. et insulam petere Aponianam; Af 2. appulsa .. ad proximum litns ... et in litore relicta; C II, 23. armari et coufestim sese subsequi; G IV, 32. armare et in castra evocare; Af 20, a. astaute et inspectante; C II, 20, a. assuescere ad bomines et mansuefieri; G VI, 28. adesse et baec coram eernere; G VI, 8, b. audiendi et cognosceudi; C II, 12. — captns ... et interfectus est; H 13, a. circuibaut et ab acie exeludebant; C II, 41, b. eircumcludunt ... et concidunt; H 6. circumsistuut et custodiunt; C I, 20. coërceri .. et in officio coutineri; C I, 67. cogitandam et suscipiendam; G I, 33. cognoscerent et ad se referrent; G I, 47. coguito et per mercatores perlato ad Britannos; G IV, 21. cognoscit et statuit; A 78. collocatis et coagmentatis; G VII, 23. comprebcuderunt et ... distuleruut; G V, 43. bellum concitare et gerere; G VIII, 22. eouclamat ... et ... armis concrepat; G VII, 21. conclamare et significare; G VII, 26. conclamant .. et Litavicum obsecrant; G VII, 38, b. confectis et collocatis; A 33. erat ... confecta et vastata; A 42, a. eonfixa et oppressa est; A 40. simul confirmandi et stabiliendi causa; G VII, 73, b. sese coufirmant et colligunt; C I, 14. conflixisse et vicisse; A 74. couquiruntur et couferuntur; G I, 27. conquirerent et reducerent; G I, 28. conquiri et ad se mitti; G VII, 31. naves couquirere et Octogesam adduci; C I, 61. conquiri et remitti; C I, 77. conservarit et teserit; C I, 85, a. consedit et ... castra communit; G V, 49. consolatur et confirmat; G V, 52. contendere et laborare; G I, 31, a. cumulatur et coneidit; H 31, a. — extra vallum deducti suut et crueiabiliter interfecti; Af 46. se defenderuut et ... incolumes se ... receperunt; C III, 28, b. buo ... demissi et ab infimo revincti; G VII, 73, a. desertos et circumventos; C II, 30. desperantes iam de pugna et dispersos; G I, 40, c. deterrendi et coutinendi; A 22. dicendum et cognoscendum; G I, 35. diruendas et inceudeudas; H 16, a. discessisset et liberam possessionem Galliae sibi tradidisset; G I, 44, d. discessisse et ad secundam legiouom couteudisse; A 57, a. discessit et dieto audiens fuit regi; Af 57. dispntant et inventuti tradunt; G VI, 14. dissimulare et occultari; C II, 31, b. — educi et se subsequi; G VII, 68. effugerunt ... et ad Caesarem venerunt; H 21. egressus et novissimum agmeu cousecntus; C III, 75. eliderentur et naufragio interirent; C III, 27. eminere et procul videri; C I, 41. eniteris et proficisceris; Af 22. evocat et subsequi inbet; C I, 8. evocaverant et secum in castris babebant; C I, 74. b. excisis et couvectis; C II, 15. excipiunt et proximis tradunt; G VII, 3. excepta est et abducta; Af 44. exceptus est et interfectus; H 10. expetita .. et denegata; C I, 32, b. explicari et eunsistere; C II, 26. explorandum ... et cognoscendum; C III, 38. exposcentibus .. et stndio pugnae ardentibus; C III, 90. exteuuatos et in longitudinem directos; Af 59. — libere facere et sequi; C II, 29. favere et cupere; G I, 18, b. fugere et concidi; C II, 34, a. — bortaute et iubente; G VII, 26. — imitanda et efficienda; G VII, 22. impediendos ... et ab opere depellendos; Af 39. insequitur et moratur; C I, 65. insidiandi et dispersos circumveniendi; G VI, 34, b. inspectante ... et a militibns deprecante; Af 85, b. institui et posteris prodi; G VII, 77, d. rursus instare et proelinm redintegrare; G I, 25. instare et se turmatim explicare; C III, 93, a. interceptus est ... et fusti pereussus; H 27. ingulare et de muro praecipites mittere; H 15. — ad lacessendnm et ad eommittendum proelium; G IV, 34. lateut

... et subito existunt; Af 7. — maeror et doleo; F 23. male haberet et carperet; C I, 63. mirari et requirere; Af 35, a. moveri et appropinquare; G II, 31. castra movit et contra Hispalim ... constituit; H 27. — obsidere .. et vallo circummunire; C II, 36. occupavisset .. et communisset; C I, 43. occupavisset et munire coepisset; C III, 45. occupatam et possessam; A 78. occurrere et auxilium ferre; G III, 4. opprimi et circumveniri non patitur; G VI, 11. oppressos somno et dispersos; C II, 38. opprimitur et ... ad eum deducitur; A 53. oppressam et iugulatam; H 19. orare et petere; Af 33. — pulsum et sub iugum missum; G I, 7. pelluntur et ... intra oppida ... compelluntur; G VII, 65. percusso et exanimato; G V, 44, a. percusso et ad equum defixo; Af 29. permulsis et confirmatis; G IV, 6. perterrerent et munitione probiberent; G I, 49. perturbatum et confusum; G VIII, 14, a. petunt et obsecrant; Af 74. polliceri et iureiurando confirmare; G V, 27, b. posse et audere; C I, 64. praecuti et praeosti; G VII, 73, b. praecursuros et loca excelsiora ... occupaturos; A 8. praevallari et ... obstrui; A 19. praeusta et praeacuta; G VII, 22. nostros premere et instare; C III, 46. probati et electi; C I, 85. e. procurrere et casum subire; C II, 41, b. procurrentibus et erumpentibus; A 22. contra hostem proferri et adversas locari; C III, 46. profugiunt et ab equitibus conciduntur; H 36. etsi probibere ... et dimicare non constituerat; C III, 44, b. uno tempore propugnare et munire; C III, 45. providere et praesentire; G VII, 30. erat .. provisum et convectum; C I, 49. — in fidem recepturum et conservaturum; G II, 15. recipere se .. et loco excedere; C III, 45. provincia recepta et Cornificio reddita; A 47. reduxit et ... in hibernis collocavit; G III, 29. reiecti et relegati; G V, 30. relicti et deserti; H 17. repellendum et prosequendum; C II, 8. repulsi et coniecti erant; Af 6. tabulae repertae sunt ... et ad Caesarem relatae; G I, 29. repertus et ad eum reductus est; G I, 53. represso ... et remoto; G VII, 8. reservare et retinere; C I, 2. resistens et dubitans, quid ..; A 20, b. retinuerant et celaverant; G II, 33. retentos ... et in vincula coniectos; G III, 9, a. retinenda et custodienda; Af 28. rogatum et arcessitum; G I, 44, a. — subduci et refici; C III, 23. subsistunt et ... circumducti ad portum perveniunt; C I, 28. — locum teneat et noverit; G VII, 80. traditum .. et commendatum; C III, 57. transfixis et colligatis; G I, 25. tuemini .. et defendite; C III, 94. — se verterunt et loco cesserunt; C III, 51, a.

f. **ausgeführtere Satzteile und Sätze:** α. **mit demselben Subject und Prädicat:** pollicetur quaterna in singulos (milites) iugera et pro rata parte centurionibus evocatisque; C I, 17. pluribus dimissi itineribus a Caesare ad Domitium et a Domitio ad Caesarem; C III, 79, b. HS LX cum Calpurnio paciscitur et cum Q. Sestio L; A 55. (Caesar) vallum .. ab oppido Rospina usque ad mare ducere et a castris alterum eodem; Af 20, a. — β. **mit verschiedenen Subjecten und demselben Prädicat:** alteri successit tertius et tertio quartus; G VII, 25. cum ... uno .. tempore signa eius (Coelii) militaria atque arma Capuae essent comprensa et familia Neapoli || visa, al. ||; C III, 21. oppidi egregia munitio et difficilis ad oppugnandum erat accessus; Af 5. Rebilo ... ad Thapsum .. et Cn. Domitio ... Thisdrae ... relictis; Af 86. — γ. **mit demselben Subject und verschiedenen Prädicaten** (vgl. e): **Ind. Praes.:** iusiurandum dant et ... Galliae sese potiri posse sperant; G I, 3. Allobroges ... fuga se ad Caesarem recipiunt et demonstrant ..; G I, 11. qui (Vergobretus) creatur annuus et vitae necisque in suos habet potestatem; G I, 16. Divitiacum ad se vocari iubet et ... cum eo colloquitur; G I, 19. simul commonefacit, quae ... sint dicta, et ostendit, quae ... dixerit; G I, 19. hostem sequitur et ... castra ponit; G I, 22. hunc (montem) murus circumdatus arcem efficit et cum oppido coniungit; G I, 38. ibi praesidium ponit et in altera parte fluminis ... Sabinum .. relinquit; G II, 5. legatos ... mittunt et ..., ut conservarentur, impetrant; G II, 12. Brutum ... praeficit et, cum primum posset, ... proficisci iubet; G III, 11. huic ... persuadet ... et, quid fieri velit, edocet; G III, 18. succedunt Ubii, ... et paulo sunt ... humaniores; G IV, 3. quod (Galli) sunt in consiliis capiendis mobiles et novis plerumque rebus student; G IV, 5. eos (legatos) domum remittit et cum iis una Commium ... mittit; G IV, 21. ex legionibus fabros deligit et ex continenti alios arcessi iubet; G V, 11. comprehendunt utrumque et orant, ne ..; G V, 31. munus .. cogunt et de improviso ... advolant; G V, 39. transfigitur scutum Pulioni et verutum in balteo defigitur; G V, 44, b. succurrit inimicus illi Vorenus et laboranti subvenit; G V, 44, b. has (litteras) ille ... effert et ... ad Caesarem pervenit; G V, 45. movet castra et ... progressus ... multitudinem hostium conspicatur; G V, 49. propius accedunt et tela ... coniciunt; G V, 51. equites tela coniciunt et ... nostros ad pugnam evocant; G V, 58. in fines Nerviorum contendit et ... obsides sibi dare coëgit; G VI, 3. contra hostem proficiscitur et ... castra communit; G VI, 7, a. quid sui sit consilii, proponit et ... castra moveri iubet; G VI, 7, b. simul signa ... converti aciemque dirigi iubet et ... equites ad latera disponit; G VI, 8, b. illi imperata faciunt et ... referunt ..; G VI, 10. fere de omnibus controversiis ... constituunt, et, si quod est admissum facinus, ... iidem decernunt; G VI, 13, a. quos (deos) cernunt et quorum aperte opibus iuvantur; G VI, 21. ut celeriter perrumpant, censent, ... et si pars ... ceciderit, at reliquos servari posse confidunt; G VI, 40. obsides accipit et ... eruptionem facere contendit; G VII, 7. Vercingetorix .. Caesarem .. subsequitur et locum castris deligit; G VII, 16. hae (trabes) revinciuntur introrsus et multo aggere vestiuntur; G VII, 23. signum dat et ab dextra parte ... Haeduos mittit; G VII, 45, b. exercitum traducit et ... ad Lutetiam iter facere coepit; G VII, 58. naves ... equitibus Romanis attribuit et ... silentio progredi ibique se exspectari iubet; G VII, 60. queruntur fortunae commutationem et Caesaris indulgentiam in se requirunt; G VII, 63. Thermus cohortes ex urbe reducit et profugit; C I, 12. profectionem parare incipit et ... portas obstruit; C I, 27. Afranius copias educit et in medio colle ... constituit; C I, 41. Afranius Petreiusque ... copias suas ... producunt et proelio lacessunt; C I, 42. in locum iniquum progrediuntur et sub montem ... succedunt; C I, 45. commeatus ... tuto ad se recipit et rem frumentariam expedire incipit; C I, 54. transit etiam cohors Illurgavonensis ... et signa ex statione transfert; C I, 60. multae longinquiores civitates ab Afranio desciscunt et Caesaris amicitiam sequuntur; C I, 60. Sicorim transeunt et cum duabus legionibus ... castra iungunt; C I, 63. ille in sua sententia perseverat et paulum ex eo loco degreditur; C I, 72. imperatoris fidem quaerunt ... et, quod ... arma ... contulerint, queruntur; C I, 74, a. sese subito proripiunt ... et ... iter facere incipiunt; C I, 80. consistunt

necessario et procul ab aqua et natura iniquo loco castra ponunt; C I, 81. omnes (onerariae naves) Uticam relinqnunt et quo imperatum est transeont; C II, 25, b. desertos .. se ... a vobis dicnnt et prioris sacramenti mentionem faciunt; C II, 32, b. (milites) sequi sese iubet et praecurrit ante omnes; C II, 34, b. consilium commntat et proebio rem committere constituit; C II, 38. aciem coustitnit et circumire ordines atque bortari incipit; C II, 41, a. ad summam desperationem nostri perveniunt et partim fugientes .. interficiuntur, partim integri procumbont; C II, 42. hos seqoutur Bullidenses ... et ..., quae imperaret, factoros pollicentur; C III, 12. qui (Bibulus) de servis liberisque ... supplicium sumit et ad unom interficit; C III, 14. Otacilius ... ex oppido fugit et ad Pompeium pervenit; C III, 29. exercitom vado traducit et copias ... instruit; C III, 37, a. magnum numerum ... imponit et ... cohortes LX ... docit; C III, 62. naves ... mittit et, quid a quoque fieri velit, praecipit; C III, 62. ego reliqnas portas circumeo et castrorum praesidia confirmo; C III, 94. item L. Lentulus conprebenditnr ab rege et in custodia necatur; C III, 104. qnod sine contignatione ac materia sunt aedificia et structuris ac fornicibus continentur; A 1. largitionem .. auget et reliqua ... administrat; A 4. terror hominibus mentem consiliumque eripit et membra debilitat; A 18. reficit se celeriter et ad Cassium visendum proficiscitur; A 54. movet castra et ... Segoviam ... venit; A 57, b. pedites ... procorrunt et ... iacnla coniciunt; Af 14. tiroues .. inbet ... dispertiri et Cominium ... probibet addoci; Af 46. vos .. missos .. facio et qoantum pote abesse ex Africa iubeo; Af 54, b. ex eo loco proficiscitur et pervenit ad oppidom Aggar; Af 67. (Caesar) proficiscitur cum copiis et oppidum potitur; Af 68. legiones .. comperit ... frumentari et ... animadvertit copias ... occurrere; Af 68. classem conscendit et ... in Sardiniam pervenit; Af 98. castra sua incendit Pompeius et ... castra ... in monte constitnit; H 7. habent speculas et ... longe lateque prospiciunt; H 8. in Lusitaniam proficiscitur et Caecilinm Nigrum ... convenit; H 35. deditionem faciunt, et ... couiurant inter sese; H 36. Pompeius naves xx occupat longas et profogit; H 37. Pompeius ... profugit et locum ... occupat; H 38. * insidias ponuut et tripartito signa distribuont; H 40, a. — **Ind. Imperf.:** qui ... agmen bostiom claudebant et novissimis praesidio erant; G I, 25. haec eodem tempore Caesari mandata referebantur, et legati ... veniebant; G I, 37. tutius esse arbitrabantur ... et ... impeditos ... adoriri cogitabant; G III, 24. quod ... bello premebantur et agricultura prohibebantur; G IV, 1. qoas regiones Menapii incolebant et ad utramqoe ripam fluminis agros ... habebant; G IV, 4. summae dementiae esse iudicabat, et ..., quantum ... auctoritatis essent consecnti, sentiebat; G IV, 13. quae ... agerentur, cognoscebat et, quid fieri vellet, imperabat; G VII, 16. matresfamiliae ... vestem ... iactabant et ... obtestabantur Romanos ..; G VII, 47, b. quod (Treveri) aberant longius et ab Germanis premebantur; G VII, 63. timorem suum sperabat fiduciam barbaris allaturum, et ... parvis copiis castra ... videbat posse defendi; G VIII, 10. auxilia exspectabant et ... bellum ... docere cogitabant; C I, 61. unusquisque .. opiniones fingebat et ad id ... sui aliquid timoris addebat; C II, 29. de deditione omnes palam loquebantur et cum P. Attio agebant, ne ..; C II, 36. Bibulus ... erat cum classe ad Oricom et ... omni terra ... prohibebatur; C III, 15. simul de deditione eorum agebat et incolumitatem deditis pollicebatnr; C III, 28, a. qui tamen fontes ... aberant longins et celeriter aestibus exarescebant; C III, 49. sagittas coniciebant et se ... recipiebant; C III, 50. qood ea (multitudo) ... simulabat et descivisse a suis videbatur; A 7. temporis uecessitati serviebant et in ipso portn confligeudum videbant; A 13. vela subdoci ... inbet et, ... idem ot facereut, significabat; A 45. buic acquiescebant homines et in eius scientia ... omnia sibi proclivia omnes fore sperabont; Af 10. qoi ... iter .. iu Hispaniam intendebant ot eraot unmero circiter mille; Af 95. quod ... tegebator (castellum) loci natnra et remotum erat a castris; H 9. insequebantur adversarii et confestim tardabant ab accessu; H 38. — **Ind. Perf.:** familiam ... coëgit et omnes clientes ... conduxit; G 1, 4. Helvetios ... reverti iussit, et ... Allobrogibus imperavit, ut ..; G I, 28. diem concilio constitoerunt et iureiurando ... inter se sanxerunt; G 1, 30. couantis dicere prohibuit et in catenas coniecit; G 1, 47. castra promovit et ... sub monte consedit; G I, 48. suas copias traduxit et ... castra fecit; G I, 48. copias produxit et aciem instructam habuit; G I, 48. duas legiones ... couscripsit et ... Qointum Pedium legatum misit; G II, 2. ad castra Caesaris ... contenderunt et ... castra posuerunt; G II, 7. fossam obduxit ... et ... castella constituit; G II, 8. In fines Suessionom ... exercitum duxit et ... ad oppidum Noviodonum contendit; G II, 12. ad cohortandos milites ... decucurrit et ad legionem decimam devenit; G II, 21. Atrebates ... compulerunt et ... partem ... ioterfeceront; G II, 23. ex omnibus partibus silvae evolaveruut et iu uostros impetum fecerunt; G III, 28. posteaquam uonnulli principes ... veneruut et de suis .. rebos ... petere coeperunt; G V, 3. id tulit factum graviter Indutiomarus ... et ... multo gravius boc dolore exarsit; G V, 4. ad bostes contendit, ... et praesidio ... Quintom Atrium praefecit; G V, 9. trinis hibernis biemare constituit et ... ad exercitum manere decrevit; G V, 53. buic (vallo) loricam pinnasque adiecit ... et turres toto opere circumdedit; G VII, 72. his (gladiatoribus) equos attribnit et se sequi iussit; C I, 14. qnod pignore animos centuriouum devinxit et largitiono militum voluntates redemit; C I, 39. ubi id a Caesare negatum et, palam si colloqui vellent, coucessum est; C I, 84. Vibullios ... ad Pompeiom contendit et adesse Caesarem nuntiavit; C III, 11. idem Pompeios fecit et ... eo copias ... condnxit; C III, 13. quem ... Pompeios interpellavit et loqni plura probibnit; C III, 18. eum consol seoatu probibuit et contionari conantem de rostris deduxit; C III, 21. largitiones fecit et ... diripiendas bis (militibos) civitates dedit; C III, 31. tetendit ad Domitium et ... subito se ... couvertit; C III, 36, a. pila coniecerunt et ... praecipites Pompeianos egerunt; C III, 46. cuncta ... exposueruut et Caesaris profectionem ... docueruut; C III, 79, b. Domitius ... periculum vitavit et ... Caesari veoienti occurrit; C III, 79, b. hunc Labienus excepit et ... inquit ..; C III, 87. cursum represserunt et ... constiteruot; C III, 93, a. Pompeianis occurrere coepit et ... aciem instruxit; C III, 97. consolatus consurgero iossit et ... omnes conservavit; C III, 98. naves couscenderunt et a terra solverunt; C III, 101, c. quas (naves) protexerunt ... et nostros adire propius prohiboerunt; A 16. munitionem ... reliqnerunt et ... ad uaves contenderunt; A 20, b. eodem tempore eqnites ... tranarunt, et legio-

narii ... flumen transierunt; A 29. navem conscendit ... et reliquas naves statim est consecutus; Af 2. inde (Caesar) movit et pervenit ad oppidum Leptin; Af 7. (adolescentes) custodibus sunt traditi et post diem tertium interfecti; Af 28. qui postquam ad eum (Scipionem) pervenerunt et ante suggestum constiterunt; Af 44. naves onerarias ... incendit et penteres duas ... cepit; Af 62. consedit et castra munire coepit; Af 80. ex equis descenderunt et magnum proelium fecerunt; H 4. oppidorum .. pars ... montibus fere munita et natura excellentibus locis est constituta; H 8. castra sua incendit et ... iter facere coepit; H 10. Aulus Valgius ... equum conscendit et fugit; H 13, a. loco sunt deiecti et ... inter turmas adversariorum protriti; H 14. Tullius ... venit et apud Caesarem verba fecit; H 17. revertit ad portam et hominem apprehendit; H 18, a. simul pugionem eduxit et manum eius incidit; H 18, a. eodem .. tempore signifer ... transfugit et nuntiavit ... perisse ..; H 18, a. litteras ... abiecit et ... iussit turrem ... incendere; H 18, b. pugnarunt acerrime et turrim ... incenderunt; H 19. Caesar movit et propius castra castris contulit; H 20. eodem tempore unus ... ad nos transfugit et nuntiavit ..; H 20. castris castra contulit et brachium ... ducere coepit; H 23, a. longe sunt egressi et planicie ... constiterunt; H 25, a. Caesar flumen traiecit et castra posuit; H 33. eruptionem fecerunt et ... in oppidum sunt redacti; H 34. magistratibus .. manus ... attulistis et ... Cassium ... interficere voluistis; H 42, b. meo instituto usus sum et eum statim missum feci; F 18. duo praefecti fabrum .. in meam potestatem venerunt et a me missi sunt; F 18. vgl. Ind. Praes.; Af 98. H 7. — **Ind. Plusquamp.:** cuius pater regnum ... obtinuerat et ... amicus appellatus erat; G I, 3. hic pagus ... L. Cassium consulem interfecerat et eius exercitum sub iugum miserat; G I, 12. cuius pater principatum ... obtinuerat et ... ab civitate erat interfectus; G VII, 4, a. quos (servos) ... exceperat et fame vinculisque excruciaverat; G VII, 20, b. Pompeius ... se ... averterat et cum communibus inimicis in gratiam redierat; C I, 4. quantum opere processerant et castra protulerant; C I, 81. (equites) ad eundem numerum Cotys ... dederat et Sadalam filium miserat; C III, 4, a. qui ... M. Crassum .. interfecerant et M. Bibulum in obsidione habuerant; C III, 31. quod erant honesto loco nati et instructi liberaliter; C III, 61. eadem (castra) Pompeius occupaverat et ... maiorem adiecerat munitionem; C III, 66. quod Domitius ... discesserat et Heracliam ... iter fecerat; C III, 79, a. quae (acies) quieta fuerat et se ... loco tenuerat; C III, 94. consilium ceperat et ... celerius occurrerat; Af 49. — **Coni. Praes.:** quin ... exercitum educat et ad Caesarem ... proficiscatur; G III, 18. arma uti capiant et ad castra contendant; G III, 18. cum incertis rumoribus serviant, et plerique ... ficta respondeant; G IV, 5. pugna ut excedant et cum Ambiorige una colloquantur; G V, 36. quae (genera ferarum) maxime differant ab ceteris et memoriae prodenda videantur; G VI, 25. quantum ... fortuna possit et quantos afferat casus; G VI, 35, a. qui belli initium faciant et ... Galliam in libertatem vindicent; G VII, 1. ut sint reliquis documento et ... perterreant alios; G VII, 4, b. ut ... vagentur et ... hostibus terrorem inferant; G VII, 8. quod equitatu ipsi abundent et quod anni tempore subleventur; G VII, 14, a. haec quo facilius certisque condicionibus fiant et iureiurando sanciantur; C I, 9, b. uti eo recurrant et id cupidissime petant; C I, 85, a. ut idem ... urbanis praesideat rebus et duas .. provincias ... obtineat; C I, 85, c. quae (navis) quamque earum (navium) sequatur et cui subveniat; A 14. ut ab sinistro eius (Caesaris) cornu ordiar et ad dextrum perveniam; Af 60. — **Coni. Imperf.:** ex equis ut colloquerentur et ... denos ut ... adducerent; G I, 43. qui ... scuta manibus revellerent et desuper vulnerarent; G I, 52. quae civitates ... in armis essent et quid ... possent; G II, 4, a. ut ... in suis ... finibus decertarent et domesticis copiis ... uterentur; G II, 10. cum sibi quisque primum itineris locum peteret et domum pervenire properaret; G II, 11. ut .. sese legiones coniungerent et conversa signa ... inferrent; G II, 26. ut ... tela ... conicerent et pila intercepta remitterent; G II, 27. cum ipsi ... in vallem decurrerent et tela conicerent; G III, 2. cum illi ... tela conicerent et equos insuefactos incitarent; G IV, 24. quae (naves) cum appropinquarent Britanniae et ex castris viderentur; G IV, 28. cum equites ... deesse intellegerent et paucitatem militum ... cognoscerent; G IV, 30. ut portus tueretur et rem frumentariam provideret; G V, 8. Caesar cum ... legiones appellaret et ... se dimissurum oppugnationem diceret; G VII, 17, b. cum suos pugna superiores esse Galli confiderent et nostros multitudine premi viderent; G VII, 80. ut ... pedites ... humeris ... exstare (possent) ‖ exstarent ‖ et ... ad transeundum impedirentur; C I, 62. uti ipse eodem ... contenderet et ... iugis Octogesam perveniret; C I, 70. qui illum adesse ... dicerent et de custodia ac defensione urbis hortarentur; C II, 36. qui ea ... ageret et crebro ... pronuntiaret, liceretne ..; C III, 19, a. quo facilius equitatum Pompeianum ad Dyrrhachium contineret et pabulatione prohiberet; C III, 58. ut ... omnia exspectarent et ... reliqua sperarent; C III, 60. cum Caesar signa fugientium manu prenderet et consistere iuberet; C III, 69. cum se ... extenderet et praegressos consequi cuperet; C III, 77. ut ... dextrum .. cornu ... aggrederentur et ... exercitum pellerent; C III, 86. ut .. cursu .. milites exanimarentur et lassitudine conficerentur; C III, 92. ut ... legatos ... mitteret et, quid esset suae voluntatis, ostenderet; C III, 109. cum uterque utrique insidiaretur et summam imperii ipse obtinere vellet; A 4. * ..., ut ... defendi possent et materiam cunctam obicerent; A 12. qui transitu Caesarem prohiberent et eminus ... proelium impar inirent; A 29. cum ... evocaretur et M. Octavium audiret ... foedera percussisse; A 44, a. quod cum saepius facerent et modo insequerentur, modo ... repellerentur; Af 6. quae (acies) quasi adversariorum locum obtineret et ... lapillos .. mitteret; Af 27. ut Scipio ad album sese vestitum transferret et Iubae ... obtemperaret; Af 57. cum hoc saepius facerent et proficiscentes Iulianos insequerentur; Af 69, b. quo pede se reciperent ... et quemadmodum ... resisterent; Af 71. ut ... oppidum defenderent et caede ... desisterent; Af 87, b. ut ... turres ... incenderent et ... eruptionem facerent; H 16. Ucubim ... ut incenderent et ... se reciperent; H 27. ut homines perditi (oppidum) incenderent et moenia delerent; H 36. ut quam levissimum me praeberem et .. darem operam ut ..; F 18. — **Coni. Perf.:** si suas copias ... introduxerint et eorum agros populari coeperint; G II, 5. — **Coni. Plusquamp.:** quoniam belli fortunam tentassent et armis congressi ac superati essent; G I, 36. cum (calones) respexissent et hostes in nostris castris versari vidissent; G II, 24. si modo insulam adisset et genus hominum perspexisset; G IV, 20. quam humiles (Haeduos)

accepisset ... et quam in fortunam quamque in amplitudinem deduxisset; G VII, 54. eo cum Eporedorix Viridomarusque venissent et de statu civitatis cognnvissent; G VII, 55, a. qni ... bellum suscepisset et ... omnia sibi esso ... parata confirmavisset; C I, 30, b. quibus regionibus exercitum exposnisset et qnid militum transvexisset; C III, 29. qnod (simulacrum) ante ipsam Minervam collocatum esset et ante ad simulacrum Minervae spectavisset; C III, 105. qni multa ... bella confecissent et periculis ... saepe essent conflictati; Af 24. cum iam Caesar existimasset ... etiter coeptnm pergere coepisset; Af 69, b. si se convertissent et pila ... coniecissent; Af 70. cum ... manum fecisset et ... in oppidnm esset receptus; H 22, b. — **Imperat.:** sequimini me, ... et vestro imperatori ... operam date; C III, 91. elige ex tuis cohortem ... et constitue contra me; Af 45. — **Partic.:** turri adacta et contingente vallnm; G V, 43. indignantes milites ... et signum proelii exposcentes; G VII, 19. Catone .. acerrime repugnante et ... dicendi mora dies extrahente; C I, 32, a. C. Curio in Africam profectns ... et iam ab initio copias P. Atti Vari despiciens; C II, 23. quietam nactns stationem et portus omnes timens; C III, 6. Caesar longius bellum dnctnm iri existimans et de Italicis commeatibus desperans; C III, 42. hanc legionem sperans Caesar se opprimere posse et cnpiens ... detrimentum sarcire; C III, 67. commilitones appellans et magna verbnrom contumelia interrngans; C III, 71. — his rebus addncti et auctoritate Orgetorigis permoti; G I, 3. Labiennus castris potitus et ex loco superiore, qnae res ... gererentur, conspicatus; G II, 26. ednctis iis cobortibns ... et lnngiore itinere circumdnctis; G III, 26. agris expulsi et mnltis locis ... vagati; G IV, 4. his de rebus Caesar certior factus et infirmitatem Gallorum veritus; G IV, 5. quae (snblicne) prn ariete subiectae et cum nmni opere coniunctae; G IV, 17, b. tempore exclnsns et repentino eqnitnm adventu probibitus; G VI, 31. contaminati (Haedui) facinore et capti compendio ex direptis bonis; G VII, 43. hic summo ... ortus loco et magnae habitus auctoritatis; G VII, 77, a. Bibulus multos dies terra probibitus et graviore morbo ... implicitus; C III, 18. exclusus (Coelius) Capna et periculum veritus; C III, 21. tirones .. multitudine navium perterriti et salo nauseaque confecti; C III, 28, a. nbstructis omnibns *rebus* castrorum portis et ad impediendum obiectis; C III, 54. freti amicitia Caesaris et stulta ac barbara arrogantia elati; C III, 59. ab his liberaliter ipse appellatus et quadam nntitia Septimii productus; C III, 104. hunc (Achillam) incitatum suis et regis inflatum || [inflatum] || pollicitationibns; C III, 108. istos ... scelere contaminntos et caede civium saginatos; Af 46. elepbans vulnere ictus et dolore concitatus; Af 84. — se ... repraesentaturum et proxima nocte ... castra moturum; G I, 40, d. magno se illnm praemio remuneraturum et quaecumque bella geri vellet ... confecturum; G I, 44, d. legatnm e suis sese magno cum periculo ad eum missurum et bominibns feris obiecturum; G I, 47. haec se ... relaturos dixerunt et re deliberata ... reversuros; G IV, 9. copias se omnes pro castris habiturum et terrori hnstibus futurom; G VII, 66, b. sese ... signnm proelii daturum et quod rem postulare cognovisset imperaturum; C II, 40. se bonorum venditinnem indncturum et ... pecuniam relaturum; Af 90. — scribendum ad te existimavi et prn nostra benevolentia petendum, ne ..; F 16. — **Infin.:** audacins snbsistere nonnumquam et novissimo agmine proelio nostros lacessere coeperunt; G I, 15. intellegere sese, quanto id cum periculo fecerit, et ob eam causam ... tacuisse; G I, 17. multi ut ... praeoptarent scutum manu emittere et nudo corpore pugnare; G I, 25. obsides dare ... et inreinrando civitatem obstringere; G I, 31, b. se ex civitate profugisse et Romam ... venisse; G I, 31, c. obsides ... poscere et in eos omnia exempla cruciatusque edere; G I, 31, d. eqnites Ariovisti propius tnmulnm accedere et ad nostros adequitare; G I, 46. mainres natu ... manns ad Caesarem tendere et voce significare coeperunt ..; G II, 13. signa inferre et manipnlos laxare iussit; G II, 25. constituit cohurtes ... collocare et ipse ... biemare; G III, 1. Romanos ... culmina Alpinm occupare conari et ea loca .. provinciae adiungere; G III, 2. placuit interim rei eventum experiri et castra defendere; G III, 3. (cum hostes) vallum scindere et fossas complere coepissent; G III, 5. qnod ... nationes adire et regiones cognnscere volebat; G III, 7. Gallos novis rebus stndere et ad bellnm mobiliter celeriterqne excitari; G III, 10. homines natura libertati studere et conditionem servitutis odisse; G III, 10. se per mnnitiones deicere et fnga salntem petere; G III, 26. naves lnngas ... remis incitari et ad latus apertnm hnstium constitui ... iussit; G IV, 25. principes undique convenire et se civitatesque suas Caesari commendare coeperunt; G IV, 27. frumentn commeatnqne nostros prohibere et rem in biemem producere; G IV, 30. nostros probibere et proelium committere coeperunt; G V, 9. naves subduci et cum castris ... coniungi; G V, 11. bostes ... rari .. se ostendere et ... nostros equites proelio lacessere coeperunt; G V, 17. cum ... minus facile omnia per se obire et, qnid ... faciendnm esset, providere possent; G V, 33. ex bibernis discedere et ... sine metn proficisci; G V, 41. hostes ... turres testndinesque agere et scalis vallum ascendere coeperunt; G V, 43. ad signa convenire et ad se proficisci iuberet; G VI, 1. deditionem significare et proiectis armis mortem deprecari incipiunt; G VII, 40. matres familiae ... suos obtestari et ... passum capillnm ostentare ... coeperont; G VII, 48. nonnulli ... fossam transire et maceriam transcendere conantur; G VII, 70. auxilia Galliae exspectare et bellum parat administrare; G VII, 71. equitum ... partem circumire exteriores munitiones et ab tergo bostes adoriri inbet; G VII, 87. id bellum se suscepisse ... et ... ad ntramque rem se illis offerre; G VII, 89. Commium .. sollicitare civitates et coniurationem contra Caesarem facere; G VIII, 23. dividere praesidia et mnnitione oppidanos circnmdare probibitus erat; G VIII, 37. vineas agere ... et aggerem instruere coepit; G VIII, 41. cohnrtes montem ascendere et ... clamorem nndiqne inbet tnllere; G VIII, 43. mare transire et Pompeium seqni; C I, 29. eodem tempore ... opera perficere et tela vitare; C I, 50. *his* lncis excedere et in Celtiberiam bellnm transferre; C I, 61. milites circnlari et dolere hostem ... dimitti; C I, 64. si hostem Hibero intercludere et frumento prohibere potnissent; C I, 68. bis eos snpplicis || supplices || malis habere || male haberi || Caesar et necessariam subire deditionem ... malebat; C I, 81. npus esse in conspectum exercitum venire et colloqnendi dare facnltatem; C II, 27. nti nnus esse ex eius militibns et monere velle aliqnid ac dicere videretur; C II, 35, a. Cnrio reliqnas copias exspectare et bellum ducere parabat; C II, 37. equitatus ... circuire aciem nostram et aversos proterere incipit; C II, 41, b. leginnnm adventum exspectare et sub pellibus biemare constituit; C III, 13. quemadmodum tuto legati venire et quae vellent ex-

ponere posseut; C III, 19, a. inopiam excusare et calamitatem ... temporum queri; C III. 20. loca sequi demissa ... et puteos fodere; C III, 49. proinde ac snis satisfacere et fraudata restituere vellent; C III, 60. cohortes ... esse post silvam et in vetera castra duci; C III, 66. Apolloniam Oricumque oppugnare et se omni maritima ora exclndere; C III, 78, b. illum delectari imperio et cousulares praetoriosque servorum habere numero; C III, 82, a. exercitus ... dimittere et de controversiis iure ... disceptare; C III, 107. quae .. copiae flumen ... transire et Mithridati occurrere potucrunt; A 27. cohortes illo circumire castra et summum locum aggredi iussit; A 31. turpe populo Romano et C. Caesari victori sibique infame esse .. regna ... occupari; A 34, a. opera ... circuire et ad ternas cohortis in statione habere; Af 21. singuli de rupe prodire et summa petere collis; Af 50. (te) ex Africa abesse et quantum pote proficisci iubeo; Af 54, b. quas (angustias) Scipio intrare et Thapsitanis auxilium ferre conabatur; Af 80. Caesar munitionlbus Ateguam oppugnare et brachia circumducere coepit; H 6. murum ascendere et oppido potiri posse se; H 13, a. eum ... lapidare et ei mauus intentare coeperunt; H 22, b. eam provinciam ... sibi peculiarem constituisse et ... beneficia largitum esse; H 42, a. temptemus ... omnium voluntates recuperare et diuturna victoria nti; F 18. — **ungleiche Formen:** qui rei militaris peritissimus habebatur et iu exercitu L. Sullae ... fuerat; G I, 21. ex iis aedificiis ... demigraverunt et ... Germanos transire prohibebant; G IV, 4. Germani latius vagabantur et in fines Eburonum ... pervenerant; G IV, 6. scaphas ... militibus compleri iussit et, quos laborantes conspexerat, his subsidia summittebat; G IV, 26. ut ... frumento milites caruerint et pecore ... famem sustentarent; G VII, 17, a. cum ... ad gerendum bellum vocaretur et ad bostem proficisci constituisset; G VII, 32. Pompeio legiouem remisit et ... quintamdecimam ... iubet tradi; G VIII, 54. rex ... insequebatur et sex milium passuum intervallo ... cousederat; C II, 38. tribunal suum ... collocavit et ... fore auxilium pollicebatur; C III, 20. tentandas sibi provincias ... existimabat et .. L. Cassium Louginum ... misit; C III, 34. quod viri .. fortes habebautur et iu honore apud Caesarem fuerant; C III, 61. cum gravi vulnere esset affectus aquilifer et a viribus deficeretur; C III, 64. nonam (legionem) in sinistro (cornu) collocaverat ... et huic sic adiunxit octavam, nt ..; C III, 89. cum appropinquare Mithridaten rex cognovisset et trauseundam ei flumen sciret; A 27. iubet .. milites armari et, ... idem ut facerent, significabut; A 45. odii sui fecerat accessiones ... et compensare offensionem ... cupiebat; A 48. numerum frumenti ... cougesserat et eo parce utebatur; Af 21. pater istuc aetatis cum esset et animadvertisset ..; Af 22. tibi gratias ago ..., et forsan uterer isto beneficio; Af 45. qui inter equites pugnabant et una ... accurrere ... consueverant; Af 69, b. itaque facit: ‖ facit et, ut ‖ ... iter facere coepit; H 4. ut tuns .. miles ... factus essem et hano .. constantiam ... praestarem; H 17. ad siguum se receperunt et ... ad Didium se reportant; H 40, a. — d. **mit verschiedenen Subjecten und Prädicaten: Ind. Praes.:** disciplina in Britannia reperta atque inde in Galliam translata esse existimatur, et nunc ... illo ... proficiscuntur; G VI, 13, b. contendunt, ut ipsis summa imperii tradatur, et ... concilium Bibracte indicitur; G VII, 63. disputatur in consilio ... et tempus profectionis quaeritur; C I, 67. haec vincit in consilio sententia et prima luce postridie constituunt proficisci; C I, 67. milites ... vulgo procedunt, et quem quisque in castris notum habebat conquirit atque evocat; C I, 74, a. ictum firmitas materiae sustinet, et quidquid incidit fastigio musculi elabitur; C II, 11. traversaria tigna iniciuntur ..., et quidquid est contignatum cratibus consternitur; C II, 15. omnium confirmatur opinio, et spes victoriae augetur; C III, 82, a. differendum est .. iter ... et de proelio cogitandum; C III, 85. capitur ... quinqueremis una ... et deprimuntur tres (naves); A 16. insequitur .. acies hostium, et clamore sublato confligitur; A 75. legionarii consistunt, et equites ... concurrunt; Af 6. nonnulla mihi in mentem veniunt et multa reperiri possunt; F 18. — **Ind. Imperf.:** equites ... fugam petebant, et calones ... fugae sese mandabant; G II, 24. omnem spem salutis in virtute ponebant, et quotiens quaeque cohors procurrerat, ... magnus numerus hostium cadebat; G V, 34. eodem fere tempore pons ... prope effectus nuntiabatur et ... vadum reperiebatur; C I, 62. tanto aberant ab aqua longius, et praesenti malo aliis malis remedia dabantur; C I, 81. mobilitati navium locus dabatur, et ... undique ... succurrebant; C II, 6, a. ut erant loca montuosa et ad specus angustiae vallium; C III, 49. simul ... pugnabatur, et ... navis longas occupare hostes conabantur; C III, 111. erat ... magnus terror et ... exercitus ... commovebatur; Af 48. postquam ... Scipio commorabatur, et tempus ... consumebatur; Af 78, a. hoc ... gerebatur, et .. Pompeiani exsultabant; H 14. adversarii ... *se* defendebant acerrime, et vehemens fiebat ... concursus; H 31, a. — **Ind. Perf.:** ubi ea dies ... venit, et legati ... reverterunt; G I, 8. pons est interruptus et reliqua multitudo equitum interclusa; C I, 40, a. omnis sese multitudo effudit, et re cognita tantus luctus excepit, ut ..; C II, 7. onerarias naves ... immisit, et ... naves sunt combustae quinque; C III, 101, b. postquam (Caesar) Adrumetum accessit ..., et ... Cn. Piso ... apparuit; Af 3. in quo (oppido) ipse praesidium habuit et quod primum ad amicitiam eius accessit; Af 37. sunt recepti, et pedites ... ibi remanserunt; H 3, b. de statione (equites) sunt deiecti et occisi tres; H 13, a. — **Ind. Plusquamp.:** quem Caesar ... dimiserat, et postea se ad Pompeium contulerat; Af 64. quod eius frater .. pecuniam .. numeraverat, et quod ipse suam causam probaverat; Af 64. quorum ... bona Iuba diripuerat et ... questi ... sua receperant; Af 97. — **Coni. Praes.:** si ... stipendium remittatur et dediticii subtrahantur; G I, 44, b. quod ... duo magistratum gerant et se uterque eorum legibus creatum esse dicat; G VII, 32. — **Coni. Imperf.:** quid hostis virtute posset et quid nostri auderent; G II, 8. cum is (agger) murum hostium paene contingeret et Caesar ... excubaret militesque hortaretur; G VII, 24. uti uno tempore agger, plutei ... flammam conciperent et prius haec omnia consumerentur, quam ..; C II, 14. dum sibi uterque confideret et pares ambo viderentur; C III, 10, b. cum resisteret Servilius ..., et (Coelius) minus ... efficeret; C III, 21. ut ... (naves) interirent et ex magno remigum ... numero pars ... interficeretur; C III, 27. ut simul Domitiani exercitus pulvis cerneretur, et primi antecursores Scipionis viderentur; C III, 36, b. ut ... id morari reditum ... videretur, et ... illum delectari imperio ... dicerent; C III, 82, a. ut ... se equitatus ostenderet, et ... exercitus ... concideretur; Af 50. quo facilius colloquia fieri possent, et si qui perfugere vellent, ... facile ... fieret; Af 51. — **Coni. Perf.:** quod ... potentia eius deminuta et

Divitiacus ... sit restitutus; G I, 18, b. — **Coni. Plusquamp.:** cum saevire ventus coepisset et se vento (naves) dedissent; G III, 13, b. contra atque esset dictum et ipsi petissent; G IV, 13. cum in colloquium ventum esset, et ... manum Commii Volusenus arripuisset; G VIII, 23. ante .. quam delectus ... habiti et exercitus conscripti essent; C I, 2. eodem se habiturum loco, qui Romae remansissent et qui in castris Caesaris fuissent; C I, 33. cum castra castris collata essent, et Marcellus locum ... cepisset; A 61. cum ... lapides mitti coepissent, et elephanti .. se ... convertissent; Af 27. qui cum ... concidisset et ... familiares ... vuluus obligare coepissent; Af 88, b. — **Partic. (abl. absol.):** capto monte et succedentibus nostris; G I, 25. intermissa flamma et ... turri adacta et contingente vallum; G V, 43. — eorum satisfactione accepta et itinere exquisito per Divitiacum; G I, 41 bis (hostibus) deiectis et coacervatis cadaveribus; G II, 27. his constitutis rebus et consilio eum legatis .. communicato; G IV, 13. acie triplici instituta et celeriter octo milium itinere confecto; G IV, 14. Ariovisto pulso et boe novissimo proelio facto; G IV, 16. dato signo et sublatis ancoris; G IV, 23. exposito exercitu et loco castris idoneo capto; G V, 9. testudine facta et aggere ad munitiones adiecto; G V, 9. his cognitis et Litavici fraude perspecta; G VII, 40. hac habita contione et ... confirmatis militibus; G VII, 53. eo militibus iniectis et rei novitate perterritis oppidanis; G VII, 58. praesidio ... relicto et parva manu ... missa; G VII, 61. iniecta manu ferrea et retenta utraque nave; C I, 58. proiectis fascibus et deposito imperio; C II, 32, c. qua re animadversa .. et terrore exercitus cognito; C II, 35, b. impetu .. multitudinis in C. Trebonium facto et nonnullis vulneratis; C III, 21. interiecta mora et re nuntiata; C III, 69. primi diei mora illata et reliquorum dierum frustra labore suscepto; C III, 77. vocatis ... hospitibus et pecunia ... corrogata; C III, 102, a. adiunctis navibus longis et numero classis aucto militibus veteranis impositis; A 44, b. navibus ... receptis et advectis ... copiis; Af 11. ea re gesta et proelio dirempto; Af 19, a. electis hominibus illustrioribus et litteris ... datis; Af 32. capto C. Minucio Regino ... et P. Atrio ... et camelis XXII regis abductis; Af 68. — lapidibus telisque sumministrandis et ad aggerem cespitibus comportandis; G III, 25. consensio ... libertatis vindicandae et pristinae belli laudis recuperandae; G VII, 76. rem ... dimittendam sibi indicat et de bello agendum; C I, 26, b. ad recipiendas ulteriores civitates et rem frumentariam expediendam; C III, 16. manendum eo loco et rem proelio committendam; C III, 74. ad decursiones faciendas et bellum inferendum; A 42, a. — **Infin.:** se diutius duci .. et diem instare, quo ..; G I, 16. Germanos consuescere Rhenum transire et in Galliam magnam eorum multitudinem venire; G I, 33. iis rebus relanguescere animos [eorum] et remitti virtutem; G II, 15. reliquos esse tardiores et nonnullos ... excedere ac tela vitare; G II, 25. suos ... premi atque aegre sustinere et conferta legione ... tela conici; G IV, 32. eam partem nudari necesse erat et ab latere aperto tela recipi; G V, 35. Caesar ... equitatum ex castris educi et proelium committi iubet; G VII, 80. equitatus ... accedere et reliquae copiae ... sese ostendere coeperunt; G VII, 83. Caesar .. adventare iam iamque et adesse eius equites falso nuntiabantur; C I, 14. inferri signa et ... nostros propelli; C I, 64. signum dari iubet et vasa militari more conclamari; C I, 66. magna (auxilia) esse in spe atque exspectari et consentire ... provinciam; C II, 17. Pompeium adesse et suos fugere; C III, 69. scalas ... fieri et crates parari iussit; C III, 80, b. classicum .. apud eum cani et alterum illi iubet praetorium tendi; C III, 82, a. tormenta undique conquiri et frumentum mitti ... iubet; A 1. iubet signa converti et ... redintegrari proelium; Af 18. adversarios ... oppida ... deleri et eorum incolas ... coëgisse commigrare; Af 20, b. hostes ... aciem texisse et sibi difficile factu esse ..; Af 42. metum esse magnum, et Attium Varum ... praeesse; H 27. — **ungleiche Formen:** constituerunt optimum esse domum suam quemque reverti et ... undique convenirent; G II, 10. quod ... sibi praescribere ... poterant, et quod ... legatos Caesar discedere ... vetuerat; G II, 20. milites ... conspiciebantur, et Titus Labienus ... legionem ... misit; G II, 26. his erat ... contentio, et ... summis opibus pugnaverant; G VII, 39. multi iam menses erant et hiems praecipitaverat; C III, 25. naves ex portu educit, et cum ... appropinquasset, idem auster increbuit; C III, 26. (milites) allevatis scutis et animo ad conandum nisi ... adnatarunt; A 20, b. perfugere plures ..., et praeterea intercepti ... equites peditesque; Af 19, a. quod ubi coeptum est fieri, et ... impetum fecissent; Af 78, a. legiones vallo hostium sunt potitae, et ... reliqui .. in castra ... confugiunt; Af 83. cives ... accusatos et ... longiore habita oratione; Af 90.

g. **ungleiche Wortarten, Satzteile und Sätze:** detractis cohortibus duabus et compluribus singillatim; G III, 2. (hortabatur) spes Venetici belli et quod fere libenter homines id, quod volunt, credunt; G III, 18. de Galliae Germaniaeque moribus et, quo differant hae nationes inter sese, proponere; G VI, 11. quantum et quo loco visum est agri attribuunt; G VI, 22. ut se liberos et imperio natos meminerint; G VII, 37. summo loco natus adolescens et summae domi potentiae; G VII, 39. procul ab aqua et natura iniquo loco; C I, 81. tractandis condicionibus et simulatione deditionis; C III, 28, b. quod .. novum et praeter consuetudinem acciderat; C III, 61. impetus hostium adversos || et ex || munitionibus sustinere; A 8. (equitatus) clausus obsidione et inutilis; A 61. de omnibus rebus praecipit et de reliquo exercitu .. imponendo; Af 2. quod nondum legiones hostium cognoverat et quonam modo sustinere se posset ..; Af 72. bellare .. locis campestribus et contra Gallos; Af 73. ut consuefaceret milites hostium dolos ... cognoscere et quid sequi ... conveniret; Af 73. liberis ... commendatis et sine suspicione ... cum dormitum isset; Af 88, a.

h. **besondere Verbindungen:** eo: colloquendi Caesari causa visa non est, et eo magis, quod ..; G I, 47.

hic: magnis .. operibus saepe admotis et his ab oppidanis incensis; Af 43.

hoc: consilio vestro utar lubenter || lib. ||, et hoc lubentius || lib. ||, quod ... constitueram; F 18.

is: Tulingi ... nostros ... circumvenire, et id conspicati Helvetii ... proelium redintegrare coeperunt; G I, 25. planicies erat magna et in ea tumulus terrenus; G I, 43, a. inimicis multis palam ex civitate et iis auctoribus eum interfecerunt; G V, 25. „vincite“, inquit, „si ita vultis“, Sabinus, et id clariore voce; G V, 30. colloquium petunt et id, si fieri possit, semoto a militibus loco; C I, 84. multis .. secundis proeliis unum adversum et id mediocre opponerent; C III, 73, a. simul ... civitatibus ... inferre terrorem et id fieri celeriter; C III, 80, b. litteras conscribit et

eas captivo dat perferendas; Af 4. uon satis copiarum habehat et eas tironum; Af 5. parva .. eum copia et ea tironum neqne omni exposita lu Africa; Af 10. usu venisse hoc civi Romano et ei, qui ..; Af 57. ſ. f, γ. ungleiche Formen: Af 21.

ita: eqnites ... opponit et ita praecipit, ut providerent ..; Af 13. eos hac meute ... venisse ..., et ita Labienum dixisse; Af 19, a. duo brachia instituit duci et ita dirigere, ut ..; Af 51.

item: numerus ... eorum, qui arma ferre possent, et item separatim pueri, senes mulieresque; G 1, 29. Puhlius Sextius Baculus ... et item Gaius Volusenus; G Ill, 5. Usipetes Germani et item Tenoteri; G lV, 1.

maxime: bellum parare et maxime ea ... providere instituunt; G lII, 9, a. uxores habent deni duodenique inter se commuues et maxime fratres cum fratribus; G V, 14. quanto erat ... asperior oppugnatio, et maxime quod ... res ad paucitatem defensorum pervenerat; G V, 45. fuit haec oratio uon ingrata Gallis, et maxime, quod ..; G VII, 30. est factum, ue proelio coutenderetur, et maxime, quod rivus ... impediehat; C Ill, 37, b. omnium tamen auimi in terrorem coniecti et maxime tirouum; Af 16.

merito: tu in summis, o dimidiate Meuander, poneris, et merito; F 23.

nach elner Negatlon: provincia minime copiosa ... et ... dissensionibus confecta; A 42, a. ue ... Germani ... transirent et finitimi ... essent; G 1, 28. ne hostes proelio lacessereut et, si ipsi lacesserentur, sustinereut; G 1V, 11. ue sua dissensione et pertinacia rem in summum periculum deducant; G V, 31. ne se et communes liberos ... dederent; G VlI, 26. ne qua in castris ex eorum concursu et misericordia vulgi seditio oreretur; G Vll, 28. ne tanta et tam coniuncta populo Romauo civitas ... ad vim ... descenderet; G VII, 33. ne ... reservare et retinere ... videretnr; C I, 2. ue ex praetnra et consulatn ... mittautur; C 1, 85, c. ne cubi dubitet proelium committere et suam fidem virtutemque experiri; C 11, 33. ne rursus copias comparare alias et bellum renovare posset; C III, 102, a. ne ... circumvenireutur et ... reditu intercluderentur; A 20, h. ne quis ... speraret, et ut omues ... parati essent; Af 1. ne hi (milites) propter suorum paucitatem et hostium multitudinem metu deficerent; Af 11. ne ... Thapsitanos et Vergilium amitteret; Af 79. — neque homines ... temperaturos ab iniuria et maleficio; G I, }7. quod ... neque ... de tanta voluptate et gratulatione qnicquam fortuna deminuerat; G 1, 53. neque ex occulto insidiandi et dispersos circumveniendi singulis deerat audacia; G VI, 34, b. nec minus se ab milito modestiam et continentiam ... desiderare; G VII, 52. uolite hos vestro auxilio exspoliare ... uec ... Galliam prosteruere et perpetuae servituti subicere; G VII, 77, c. neque equitibus nt paucis et labore confectis studium ... deerat; C II, 41, a. neque procurrere et casum subire tutum videhatur; C Il, 41, b. neque sibi nndanda litora et relinquendos portus existimahant; C III, 15. neque erat facile uostris uuo tempore propugnare et munire; C IiI, 45. neque ullum genus quaestus aut magni et evideutis aut minime et sordidi praetermittehatur; A 49. — negat se more et exemplo populi Romani posse iter ... dare et ... prohibiturum ostendit; G 1, 8. — ut ... uihil saxa et cautes timerent; G III, 13, b. nihil opus esse Cn. Pompei nomine et memoria; A 59. — uon modo iniussu suo et eivitatis; G 1, 19. nou lougius milie et quingentis passibus; G 1, 22. non minus se id contendere et laborare; G 1, 31, a. ipsi transire flumen non dubitaverunt et ... hostes ... in fugam coniecerunt; G II, 23. portus capere non potuerunt et paulo infra delatae sunt; G IV, 36. qui ... non reiecti et relegati ... intereant; G V, 30. non sine summo timore et desperatioue; G V, 33. Senones ... uon veuire et cum Carnutibus finitimisque civitatihus consilia communicare; G VI, 2. quae (oppida) non munitioue et loci natura ... sint .. tuta; G VII, 14, b. quasi vero ... non necesse sit nobis Gergoviam couteudere et cum Arvernis uosmet ooniungere; G Vll, 38, b. dies uon amplius decem et octo; G VIII, 4. non deterrentur vineas proferre et labore atque operibus locorum vincere difficultates; G VlII, 41. nou dubitant nostri resistere et ... hostem pellere; G Vlll, 48, b. illis se oneri uou futurum et per se rempublicam administraturum; C l, 32, b. quasi non felicitas ... benevolentiam imperatoribus et res adversae odia colligant! C II, 31, a. qui ... transilire non duhitabant et ... rem feliciter gerebant; A 46. tamen (Caesar) non deterrebatur animoque et spe coufidebat; Af 1. nou hostium vi et metu (Caesar) commotus; Af 31, c. non vestra .. spoute vos ... cives et optimum quemque .. consectari; Af 44. uou amplius mille et D passus; Af 80. occasiouem non praetermittunt et reliquos vivos capiuut; H 41. ſ. eo. maxime; G VII, 30. — nondum: ſ. g. Af 72. — nonne eniteris et proficisceris? Af 22. — nulla .. vox ... populi Romani maiestate et superioribus victoriis iudigna; G VIl, 17, h. quod ... uullus impetus .. accidere .. potorat, et qnod Cappadocia ... commeatus copiam erat sumministratura; A 35. levis \armatura hostium uullo negotio loco pulsa et deiecta est de colle; Af 69, a. quibus cum Cato persuadere nulla ratioue quiret ..., et quid sibi velleut sciret, Af 87, b. nulla facultas est data, et ... interfecti sunt; H 12. — quin ... exitu et pabulatione interclusi viderentur; G VII, 44. qnin ... precibus .. et votis victoriam ... exposceret; A 15. — sine nllo eius labore et periculo; G 1, 44, d. sine ullo socio et custode; A 4.

vor einer Negation: silvas caedere instituit, et ne quis ... impetus fieri posset, ... materiam ... collocabat et pro vallo ... exstruebat; G IIl, 29. castra facere constituit et, ne ... milites ... probibereutur, vallo muniri vetuit; C 1, 41. ut essent animo parati ... et ... ne ... opinionem fallerent; C llI, 86. munitiones contra facere et, ue ... excluderetur, approperare; Af 61, b. — Pompeius ... incitatus et quod neminem dignitate secum exaequari volebat; C I, 4. — quare (Treveri) toto ahessent bello et neutris auxilia mitterent; G Vll, 63. parem se quoque voluntatem tribuere debere et neutrum eorum contra alterum iuvare; C 1, 35. nt aequo proelio discederetur, et neutri pellerentur; C III, 112, b. — hi propter propinquitatem et celeritatem hostium nihil iam Caesaris imperium exspectabaut; G II, 20. levitate armorum et cotidiaua exercitatione nihil iis noceri posse; G V, 34. resistebant et ... uihil, quod ipsis esset indignum, committebant; G V, 35. de re tanta et a tam perito imperatore uihil frustra confirmari; C 1ll, 87. ut haberent facultatem turmas lulianas circumfundi, et nihilo minus fortissime ... pugnare; Af 78, a. ſ. non; Af 81. — retine ... illos et noli siuere haec omnia perire; F 26. — quod .. hidunm supererat ... et quod ... nou amplius milibus passuum XVIII aberat; G 1, 23. cum ... legio duodecima et non magno ab ea intervallo septima constitisset; C II, 23. quod ... dolebant et Romanos non solum itinerum causa ... culmina Alpium occupare conari ... sibi persuasum habebant; G

III, 2. uti opus .. intermitteretor et ... milites contineri non possent; G III, 29. Cavarinum ... expulerunt et missis ... legatis ... dicto audientes non fuerunt; G V, 54 illi .. Germanus sollicitare et pecuniam pulliceri non desistunt; G VI, 2. flumen transire et iniqnu loco committere proelium non dobitant; G VI, 8, a. suus .. quisqoe opprimi et circumveniri non patitur, neqoe ..; G VI, 11. civitas ... cultu et feritato non multum ... differebat; G VIII, 25. ut ... pedem referre et loco excedere non turpe existimarent; C I, 44. hortatur Curionem Cn. Domitius ..., et se ab eo non discessurum pollicetur; C II, 42. etsi prohibere ... et dimicare non constituerat; C III, 44, b. qoo pndore adducti et fortasse non se liberari, sed ... reservari arbitrati; C III, 60. castella et oppida non longe a mari reliquit; Af 2. iubet milites ... redire et ... tirones ... defatigare non intermittit; Af 32. Numidae ... diffugere ... et .. in regnom se conferre ... non intermittunt; Af 32. delectus ... servurum .. et cuiusquemodi generis hominom ... habere .. non intermittit; Af 36. tradit eos centuriunibos et singulis non amplius singulus additos servos in navem imponendos .. euravit; Af 54, b. cum iam ad solis occasum esset, et non totos C passus in horam esset progressus; Af 70. quo postqnam Caesar pervenit et animadvertit aciem ... et nihilo minus partem militum castra non ignaviter munire; Af 81. bominem eius provinciae nutum et non parum scientem; H 3, b. quod luca sont edita et ad castrorum munitiones non parum idonea; H 8. † .. difficilem .. babet oppognationem et non minus copiosam aquatiouem; H 8. animadvertebat loci difficultatem et ... non esse commissurum Caesarem, ut ..; H 9. — quud bostes equitatu superiures esse intellegebat et ... nulla re ... sublevari poterat; G VII, 65. cum complures dies in uppugnatione consnmpsisset et ... nullam partem munitiuoum convelleru potuisset; G VIII, 26.

nach und vor einer Negotion: qood nisi rogatus non venerit et qnod bellum non intolerit; G I, 44, b. quare negotio desistere non posset, et neque ... consuetudinem pati, uti ..; G I, 45. Caesar ... proelio non lacessit et eo die tabernacula statui passus non est; C I, 81. ut nullum aliud tempus ad eunandum babituri viderentur, et quibus in pugna vitae periculum accideret nun ita multo se reliquorum eivium fatum antecedere existimarent; C II, 6, a. nihilo .. minos ... remiges ... continere et nollam praetermittere occasionem profectionis; Af 1.

paene: legiunes premi et paene circumventas teneri; G II, 24. sine periculo legionnm et paene sine vulnere; C III, 86.

plerique: bae copiae ... ex delectibus ... sunt refectae, et pleriqoe sunt ex coloniis Transpadanis; C III, 87. reliqnae (naves erant) infra hanc magnitudinem et pleraeque apertae; A 13.

praeterea: in insidiis ... eonsedit et praeterea ... equites ... collocaverat: Af 50.

prope: hoc proelio facto et prope ad internecionem gente ac nomine Nerviorum redacto; G II, 28. eliciebatur et prope cotidianis pugnis *; B 40, a.

rursos: has (cobortes) subsidiariae ternae et rursus aliae totidem ... subsequebantur; C I, 83.

simol: ad .. naves .. conquirendas ... et simul mare tuendum; Af 8. — ut ... simnl .. se et honorem suum ... commendaret; G VIII, 50. simul (Scipionem impellit) ... ostentatio sui et potentiam; C I, 4. simol ex terra scalis et classe moenia .. tentans; C III, 40. [. is; C III, 80, b. suus; C II, 34, a. — e. abeo. confirmo. — f, γ. Ind. Praes.; G I, 19. VI, 8, b. Ind. Perf.; H 18, a. — δ. Ind. Imperf.; C III, 111. Coni. Imperf.; C III, 36, b.

tamen: armorum magna multitudine ... iacta ..., et tamen circiter parte tertia ... celata; G II, 32. summae rei diffidens et tamen eventum exspectans; C III, 94.

una: servi et clientes ... una cremabantur; G VI, 19. Epuredorix Haeduus ... et nna Viridomarus ... convenerant; G VII, 39. simul ... equitatus omnis et nna levis armaturae interiecti complures ... cernebantur; C II, 34, a. [. f, γ. Ind. Praes.; G IV, 21. Coni. Praes.; G V, 36. ungleiche Formen; Af 69, b.

2. **zweimal**: a. **Substantiva**: Rauracis et Tulingis et Latobrigis; G I, 5. Centrones || Ceutr. || et Graioceli et Caturiges; G I, 10. Numidas et Cretas sagittarios et funditores Baleares; G II, 7. Marcum Crassum quaestorem et Lucinm Munacium Plaueum et Gaium Trebonium legatos; G V, 24. Solem et Vulcanum et Lunam; G VI, 21. Helvetiorum et Nemetum et Rauracurum; G VI, 25. Cotus ... et Cavarillus ... et Eporedorix; G VII, 67. eum M. Antoniu et C. Treboniu et P. Vatinio legatis; G VIII, 46, h. Afranius et Petreius et Varro; C I, 38. Libone et L. Lucceiu et Theophane; C III, 18. Syrorum et Phoenicum et Cilicum; C III, 101, a. L. Racilium et L. Laterensem et Annium Scapulam; A 55. Lepido et Trebonio et Marcello; A 64. com Damasippo et Torquato et Plaetorio Rustiano; Af 96. cum Fabio et Pediu fuerant et Trebonio [transfugerant]; H 12. A. Baebius et C. Flavius et A. Trebellius; H 26. — se .. et sua ómnia et oppidum; Af 94. — uperis munitione et militum concursn et telis repulsi; G I, 8. agros et cultum et copias Gallorum; G I, 31, b. ab finibus Allobrogum et lacu Lemanno et flumine Rhodano; G III, 1. equites et naves et frumentum; G IV, 30. specie et colore et figura tauri; G VI, 28. amplitudo cornuum et figura et species; G VI, 28. praeusta et praeacuta materia et pice fervefacta et maximi ponderis saxis; G VII, 22. elati spe celeris victoriae et hostium fuga et superiorum temporum secnndis proeliis; G VII, 47, a. pabulatione ... et frumentatione et reliquo commeato; G VIII, 7. aeris alieni magnitudine et spe exercitus ac provinciarum et regnm appellandorum largitiouibus movetur; C I, 4. ab oppido et ponte et commeatu omni; C I, 43. turpem fogam et desperationem omnium et alienationem exercitus; C II, 31, a. angustiis loci et odore taetro ... et cotidianis laboribus; C III, 49. ipsa multitudo et clamor et flamma; A 14. (vgl. 5).

b. **Verba, ausgeführtere Satzteile, Sätze**: maturat ab urbe proficisci et ... in Galliam ulteriorem contendit et ad Genuam pervenit; G I, 7. qui in phalangas insilirent et scuta manibus revellerent et desuper vulnerarent; G I, 52. quorum sint legati apud se et de Suevorum iniuriis querantur et a se auxilium petant; G IV, 8. equites in ulteriorem purtum progredi et naves conscendere et se sequi iussit; G IV, 23. (Commlum) remiserunt et ... culpam in multitndinem coniecerunt et, ... ut ignosceretur, petiverunt; G IV, 27. qood illi ... cederent et ... ex essedis desilirent et pedibos ... contenderent; G V, 16. homines temerarios ... falsis rumoribus terreri et ad facinns impelli et de summis rebos consilium capere; G VI, 20. equites ... flumen transeunt et ... repente sese ... ostendunt et ... iter impedire incipiunt; C I, 63. magnum .., qood afferebant, videbatur, et Caesarem id summe sciebant cupere, et profectum aliquid Vibullii mandatis existimabatur; C III, 15. noctis partem ibi confecerunt

et ... se defenderunt et ... incolumes se ... receperunt; C III, 28, b. ad ancoram ... constitit et ... discessit et Mytilenas ... venit; C III, 102, a. nobiles homines ex suis castris profugere et in castra Caesaris devenire et de adversariorum eius crudelitate ... commemorare coeperunt; Af 26, a. reducit suas copias ... et ... facit verba et ... se ... daturum pollicetur; Af 32. bestiae ... sese convertere et suos ... proterere et in portas ... ruere contendunt; Af 83. castra movit ... et ... castella disposuit et munitionibus se continere coepit; H 20. turmae Cassianae donavit milia XIII et praefecto torques aureos V et levi armaturae milia XII; H 26. (pecuniam) eis distribuit et oppidanis dixit se ... proficisci et ... discessit; H 32, a.

c. **besondere Verbindungen:** inde tertia et quarta et deinceps reliqua (castra sunt adorti); C III, 9, b. — aciem dirigunt ... equitum confertam et inter eos ... pedites interposuerant et ita condensaverant, ut ..; Af 13. alga ... collecta et aqua dulci eluta et ita iumentis .. data; Af 24. tertiam .. aciem in sinistrum suum cornu contulerat et usque ad ... mediam legionem porrexerat et ita collocaverat, uti ..; Af 60. dominum iugulavit et ita clam ... discessit et indicium ... misit; H 18, a. — praeoccupatus animus Attianorum militum timore et fuga et caede suorum nihil de resistendo cogitabat; C II, 34, b. — qui etiam bona condicione, et loco et tempore aequo, confligere noluerit; C I, 85, a. — naves solvit et leni Africo provectus ... cursum non tenuit et longius delatus ... Britanniam relictam conspexit; G V, 8. leporem et gallinam et anserem gustare fas non putant; G V, 12. — * adversariorum aquilae sunt ablatae XIII et signa et fasces || * || praeterea hos habuit *; H 31, b.

3. **dreimal:** Dumnorix ... apud Sequanos plurimum poterat et Helvetiis erat amicus ... et ... novis rebus studebat et quam plurimas civitates ... habere obstrictas volebat; G I, 9. Apollinem et Martem et Iovem et Minervam (colunt); G VI, 17. viri in uxores ... vitae necisque habent potestatem; et ... propinqui conveniunt et ... de uxoribus ... quaestionem habent et, si compertum est, ... interficiunt; G VI, 19. octona (milia) Pictonibus et Turonis et Parisiis et Helvetiis (imperant); G VII, 75. sex cohortis reliquit atque omnia impedimenta et postero die ... ad Ilerdam proficiscitur et sub castris Afranii constitit et ibi ... moratus facit ... pugnandi potestatem; C I, 41. quod ... comminus tam diu stetissent et nostrorum impetum sustinuissent et initio locum ... tenuissent et nostros ... terga vertere coëgissent; C I, 47. hos Tarraconenses et Iacetani et Ausetani et paucis post diebus Illurgavonenses ... insequuntur; C I, 60. castra erant ... aptissima natura loci et munitione et maris propinquitate et aquae et salis copia; C II, 37. Pompeius ... turres exstruxit et ... vineis eam partem castrorum obtexit et ... exercitum eduxit et se ... recepit; C III, 54.

4. **viermal:** uti ... equos sustinere et brevi moderari ac flectere et per temonem percurrere et in iugo insistere et se inde ... recipere consuerint; G IV, 33.

5. **fünfmal:** quod unam terram et plures terras et urbem et urbes et imperium et imperia dicamus; F 7.

b. mit andern Copulativpartikeln: 1. affirmativ: a. zwei Partikeln: ac, atque: (equitatum) ex omni provincia et Haeduis atque eorum sociis coactum; G I, 15. circumventos interficiunt et ... reliquos .. in fugam coniciunt ac ne in locis quidem superioribus consistere patiuntur; G III, 6. reverti se ... simulaverunt et ... reverterunt atque ... inscios ... oppresserunt; G IV, 4. Germani ... se ex castris eiecerunt, et ... se in flumen praecipitaverunt atque ibi ... perierunt; G IV, 5. contenditur proelio et ... nostri repelluntur atque ... terga vertere seque ... recipere coguntur; C I, 43. hoc L. Lentulo ... et P. Lentulo consulari ac nonnullis aliis acciderat; C III, 102, b. reliqui vulneribus ex proeliis et labore ac magnitudine itineris confecti; C III, 106. navem ... complet militibus ... et eisdem scaphas ... adiungit ac .. naves .. consectari coepit; Af 28. eruptionem ... faciunt et ... egrediuntur atque ita ... terram petebant; Af 85, a. qui ... ex Belgio transierunt ... et bello illato ibi permanserunt atque agros colere coeperunt; G V, 12. copias ... educunt et ... non longe a Caesaris castris aciem constituunt atque ibi consistunt; Af 58. — quod is collis ... patebat ... atque ... deiectus habebat et ... paulatim ad planiciem redibat; G II, 8. impetum hostium sustinuerunt atque ... fortissime pugnaverunt et ... complures ex his occiderunt; G IV, 37. ubi ille ... aspexit ac restitit et, quis esset ..., quaesivit; C II, 35, a. Alexandriae de Pompei morte cognoscit atque ibi ... clamorem militum audit ... et concursum ad se fieri videt; C III, 106. cassidem ... deiecit ..., atque ita pilum ... adfixit et ait ..; Af 16. munitiones castrorum atque valli ... altitudo et extra vallum stili ... consiti; Af 31, b. hostes ... trepidare atque ... pavidos concursare et .. se ... recipere; Af 82. non iniquitatem loci atque angustias praeoccupatis castris et ancipitem terrorem ... causae fuisse cogitabant; C III, 72.

item: si obsides ... dentur ..., et si Haeduis ..., item si Allobrogibus satisfaciant; G I, 14. — que; H 39.

que: qui trans Rhenum incoluerant et in agrum Noricum transierant Noreiamque oppugnarant; G I, 5. rem suscipit et a Sequanis impetrat, ut ... Helvetios ire patiantur, obsidesque uti inter se dent, perficit; G I, 9. Helvetii ... copias traduxerant et in Haeduorum fines pervenerant eorumque agros populabantur; G I, 11. fossam obduxit ... et ... castella constituit ibique tormenta collocavit; G II, 8. Trebium ... retinent, ... et ... inter se coniurant ..., reliquasque civitates sollicitant; G III, 8. ex Pictonibus et Santonis reliquisque pacatis regionibus; G III, 11. propter multitudinem et veterem belli gloriam paucitatemque nostrorum; G III, 24. cuius et virtutem et consilium probabat et quem sibi fidelem esse arbitrabatur, cuiusque auctoritas ... magni habebatur; G IV, 21. Titurius ... trepidare et concursare cohortesque disponere; G V, 33. centuriones se sequi iubet et ... imperatum facit suisque, ut idem faciant, imperat; G V, 37. avertit hic casus vaginam et ... moratur manum impeditumque hostes circumsistunt; G V, 44, b. civitates ... nuntios ... dimittebant et, quid reliqui consilii caperent, ... explorabant nocturnaque ... concilia habebant; G V, 53. arcessitum se a Senonibus et Carnutibus aliisque compluribus Galliae civitatibus; G V, 56. comprobat hominis consilium fortuna, et ... Indutiomarus interficitur, caputque eius refertur; G V, 58. huic rei praevertendum existimavit et ... ipse in Haeduos proficisci statuit senatumque omnem et quos inter controversia esset, ... evocavit; G VII, 33. legionem ... mittit et paulum progressam inferiore constituit loco silvisque occultat; G VII, 45, b. oppidani ... decurrunt et eminus sine periculo proeliantur multosque ... vulnerant; G VIII, 41. castra ... munire et ... frumentum comportare reliquasque copias exspectare instituit;

C I, 18. ex his unum ipsius navigium contendit et fugere perseveravit auxilioque tempestatis ex conspectu abiit; C II, 22. his rebus et feriis Latinis comitiisque omnibus perficiendis; C III, 2. portas aperuit et se atque oppidum Caesari dedidit incolnmisqoe ab eo conservatus est; C III, 11. sequuntur Bullidenses, Amantini et reliquae finitimae civitates totaque Epiros; C III, 12. hoc adeo celeriter fecit, ut ..., et ... M. Favonium .. reliquit castellumque ibi muniri iussit; C III, 36, a. turrim ... opposuit et militibus complevit tuendamque ... tradidit; C III, 39. quod Pompeius haec providerat et ... praedae loco Parthinos habuerat frumentumque ... comportarat; C III, 42. ut ... quam plurimos colles occuparet et quam latissimas regiones praesidiis teneret Caesarisque copias, quam maxime posset, distineret; C III, 44, a. discedere a nobis et novum temptare fortunam novasque amicitias experiri constituerunt; C III, 60. uno tempore praesidiis omnibus deductis et oppugnatione dimissa coactoque ... exercitu; C III, 73, a. ad Cn. Domitium Caesar scripsit et, quid fieri vellet, ostendit praesidioque .. cohortibus IV ... relictis quique erant ... aegri depositis ... iter facere coepit; C III, 78, b. (aciem) opposuit et, quid fieri vellet, ostendit monuitque ... victoriam ... constare; C III, 89. sibi legiones alias occurrere et eas, quas secum duxerat, ... reverti iussit eodemque die Larisum pervenit; C III, 98. persequendum .. Pompeium existimavit et ... progrediebatur legionemque suam ... subsequi iussit; C III, 102, u. qui iam in consuetudinem Alexandrinae vitae ... venerant et nomen ... populi Romani dedidicerant uxoresque duxerant; C III, 110. quae ... fieri viderant, ... efficiebant ..., et sua sponte multa reperiebant unoque tempore ... infestabunt; A 3. complures (naves) adiecerunt et ... milites imposuerunt seque ad confligendum ... paraverunt; A 13. copias ... se eiecerunt et contra munitiones ... constiterunt, eodemque tempore ... navigia ... emittere ... constituerunt; A 19. quibus (temporibus) Caesar ... Pompeium obsidebat et .. rem feliciter gerebat Alexandriaeque ... dimicatat; A 48. huno Marcellus insequitur et ... castra castris confert locorumque cognita natura ... necessitate est deductus, ut ..; A 61. propter victoriam Mithridatis et infelicitatem Triari detrimentumque exercitus nostri; A 72. legationes venire et polliceri frumentum paratosque esse ..; Af 6. Numidas ... opposuerat ... et ad collis radices magis appulerat longiusque ... promovebat; Af 59. cum cohortibus tribus et sagittariis tormentisque compluribus; Af 77. se recepit ... in castra et ... ante oppidum Thapsum constitit elephantosque ... constituit; Af 86. plebem ... eiecerat et ante portam ... munierat ibique ... habitare coëgerat; Af 87, a. fit obvius L. Caesar et subito se ... proiecit vitamque ... deprecatur; Af 89. sinistrum (cornu tenebant) III et V legio itemque et cetera auxilia et equitatus; H 30. vectigalia ... a senatu petisse et ... provinciam liberasse, simulque ... defendisse; H 42, a. ut nemo ... imperium desideraret, et sibi quisque etiam poenae loco graviores imponeret labores, simulque omnes arderent cupiditate pugnandi; C III, 74. cum ... propius non accederent et singulari genere pugnae uterentur eosque eminus convulnerare satis esse existimarent; Af 69, b. postquam ... vim hostium ... sustinere non poterant et ... vulnerabantur minutatimque cedebant; Af 78, b. — quod Ariovistus ... consedisset tertiamque partem agri ... occupavisset et nunc ... iuberet; G I, 31, c. arboribus incisis atque inflexis crebrisque ... ramis enatis et rubis sentibusque interiectis; G II, 17. loci natura deiectusque collis et necessitas temporis; G II, 22. legatos ad Caesarem miserunt seque ei dediderunt et ... seso reductos esse dixerunt; G II, 28. quos Caesar ... conservavit suisque finibus atque oppidis uti iussit et finitimis imperavit, ut ..; G II, 28. missis legatis obsidibusque datis et pace facta; G III, 1. nostri celeriter arma ceperunt eosque in silvas reppulerunt et ... paucos ex suis deperdiderunt; G III, 28. quod Rhenum attingunt, multumque ad eos mercatores ventitant, et ipsi ... Gallicis sunt moribus assuefacti; G IV, 3. nuntios ... dimiserunt paucitatemque nostrorum militum suis praedicaverunt et, quanta ... facultas daretur, ... demonstraverunt; G IV, 34. Lucius Aurunculeius compluresque tribuni militom et primorum ordinum centuriones; G V, 28. exercitum Caesar ... reducit concilioque ... indicto ... quaestionem habere instituit et de Accone ... supplicium sumpsit; G VI, 44. oppugnationem differt quaeque ad eam rem usui sint militibus imperat et ... duas legiones in armis excubare iubet; G VII, 11, b. celeriter effecto opere legionibusque traductis et loco castris idoneo delecto; G VII, 35. Fabium ... obstruere ceteras (portas) pinteosque vallo addere et se in posterum diem similemque casum apparare; G VII, 41. consequuntur equites nostri ... invaduntque Dumnaci agmen et ... magna praeda ... potiuntur; G VIII, 27. sese paratos esse portas aperire quaeque imperaverit facere et L. Domitium ... tradere; C I, 20. filius Domitii aliique complures adolescentes et magnus numerus equitum Romanorum et decurionum; C I, 23. ut ex longinquioribus regionibus Galliae Picenique et a freto naves essent exspectandae; C I, 29. Afranius Petreiusque et eorum amici; C I, 53. nova religio iurisiurandi spem ... sustulit mentesque militum convertit et rem ad pristinam belli rationem redegit; C I, 76. ubi Caesaris castra posita tabernaculaque constituta et dimissos equites ... animum adverterunt; C I, 80. bis (civitatibus) graviora onera iniungebat praesidiaque eo deducebat et indicia in privatos reddebat; C II, 18, b. nuntiant .. auxilia ... venire; eodemque tempore vis magna pulveris cernebatur, et vestigio temporis primum agmen erat in conspectu; C II, 26. quod multi ... defecerant longumque iter ... magnum numerum deminuerat et gravis autumnus ... omnem exercitum valetudine tentaverat; C III, 2. reliqua (castra sunt adorti) omnibusque eos castris expulerunt et ... reliquos ... in naves confugere coëgerunt; C III, 9, b. erat summa veteranarum trium legionum uniusque tironum et equitum DCCC; C III, 29. ex superiore pugnans loco integrosque ... summittens et ... moenia oppidi tentans; C III, 40. ad Pompeium pervenit iuxtaque eum castra posuit et ... decernendi potestatem Pompeio fecit; C III, 41. item Lisso Parthinisque et omnibus castellis; C III, 42. collem Pompeius occupavit nostrosque opere prohibere coepit et ... munitiones impediebat; C III, 45. crates directae longuriique obiecti et institutae fossae; C III, 46. duplici stipendio, frumento † vespeciariis || frumentoque et pecuniariis || militaribusque donis; C III, 53. despiciebant suos stipendiumque equitum fraudabant et praedam ... avertebant; C III, 59. Caesarem adierunt palamque ... sunt questi et ad cetera addiderunt ..; C III, 59. cognitis omnibus rebus ... temporibusque rerum et spatiis locorum, || et || custodiarum varia diligentia animadversa; C III, 61. nostri virtute vicerunt excisoque ericio ... irruperunt et ... nonnullos ... interfecerunt; C III, 67. in fossis munitionibusque et fluminis ripis; C III, 71. multitudinem

... in oppidum cogit portasque praecludit et ad Scipionem ... nuntios mittit; C III, 80, a. re frumentaria praeparata confirmatisque militibns et ... spatio tempuris ... intermisso; C III, 84. nt ... commodiore re frumentaria uteretnr, simulqne ... nt aliquam occasionem dimicandi nancisceretur et ... Pompei exercitum ... defatigaret; C III, 85. acie excessit protinusque se in castra equo contulit et iis centurionibns ... inquit ..; C III, 94. legatos ... miserant, magnumque numerum ... tormentorum convexerant et innumerabilem multitudinem adduxerant; A 2. magna cum prudentia [constantiaque virtutum et Alexandrinorum imprudentia]; A 27. vela subduci demittiqne antemnas inbet et milites armari; A 45. IV cohortes ... pervenisse omnesque lbi se coninnxisse et T. || M. || Thorium .. ducem delegisse; A 57, a. qui M. Messalam .. obsederat idemque ... ornamenta ... custodienda curarat et ob has cansas sibi timebat; Af 28. indignos vos esse arbitror ... missosque facio et ... abesse iubeo; Af 54, b. sullicitabatur Caesar tardiorque ... erat factus et ex ... consuetudiue ... excesserat; Af 73. * virtutisqne insignia propusita viderent et vallo circumcluderentur adversarii; H 32, a. non inntilem banc ... tempestatem arbitratus est ... suosque languidius in opere versari iussit et, quid fieri vellet, ostendit; G VII, 27. hic locus abest a Clupeis passuum XXII milia habetque non incommodam aestate stationem et duobus eminentibus promontoriis continetnr; C II, 23. consistere ausi non sunt seque ... praecipitaverunt et ... ad oppidum enataverunt; A 18. ut iumenta bestiarum udorem stridoremque et speciem ... non reformidarent; Af 72. profitentur Carnntes se nullum periculum ... recusare principesque ... bellum facturos pollicentur et, ... ut ... fide sanciatur, petnut; G VII, 2. cupias suas admovere, Cirtamque ... capit et praeterea duo oppida; Af 25. simul in spem veniebant ...; primumque eo tempore Galli castra mnnire instituerunt et sic sunt animo confirmati, nt ..; G VII, 30. que am Anfang des Satzes: iamqne biems appropiuquabat, et ... Octavius ... sese ... recepit; C III, 9, b. iamque Pompeiani ... appropinquabant ..., et M. Antonius ... cernebatur; C III, 65. tantusqne ... timor incessit, nt ..., et nisi ... nnntii ... essent allati, existimabant plerique ..; C III, 101, b.

b. **drei Partikeln:** *α.* einmal et: castra ... muniri portasque ubstrui atque ... quam maxime concursari et cnm simulatione agi timoris iubet; G V, 50. infamia atque indignitas rei et oppositus mons Cevenna viarumque difficultas impediebat; G VII, 56. ante oppidum considunt et proximam fossam cratibus integunt atqne aggere explent seque ad eruptionem atqne omnes casus comparant; G VII, 79. milites Domitianos sacramentum apud se dicere iubet atque eo die castra movet iustumque iter conficit ... et ... in Apuliam pervenit; C I, 23. exercitum intra fossam continet et ... similem rationem operis instituit singulaque latera castrorum singulis attribuit legionibus munienda fossasque ad eandem magnitudinem perfici iubet; C I, 42. bostem ... supprimit rursusque terga vertere seqne ad oppidum Ilerdam recipere et sub muro consistere cogit; C I, 45. singulas binis navibus obiciebant atque ... diversi pugnabant atque in bostium naves transcendebant et ... partem navium deprimunt; C I, 58. Curio se ... recipit atque ... imperator appellatur posteroque die exercitum Uticam ducit et prope oppidum castra ponit; C II, 26. his rebus ... XI dies tribuit dictaturaquo se abdicat et ab urbe proficiscitur Brundisiumquo pervenit; C III, 2. inanibus (navibus) occurrit et ... in eas indiligentiae suae ... iracundiam erupit omnesque incendit eodemque igne nautas dominosque navium interfecit; C III, 8. civitatibus ... imperaverat pecunias, item ab publicanis ... pecuniam exegerat et ab iisdem ... mutuam praeceperat equitesque toti provinciae imperaverat; C III, 31. turpem habuit exitum et noctu ... flumen transit atque in eandem partem ... redit ibique ... castra pusuit; C III, 37, b. simul ... milites ... tela iaciebant, fossaeque aggere complebautur, et legiouarii ... defensores ... terrebant magnaqne multitudo ... circumfundebatur; C III, 63, b. V legiunes ... subsidio suis duxit eodemqne tempure equitatus ... appropinquabat, et acies ... cernebatur, omniaque sunt subito mntata; C III, 69. Cassius ... in Siciliam venit, et cum esset Caesaris classis divisa ..., prius Cassius ... advulavit, perturbatumque eum nactus ... onerarias naves ... immisit atqne omnes naves incendit; C III, 101, a. Marcellum ... ducem asciverunt praetoremque appellarunt et conventum sibi adiunxerunt castraque ... posuerunt; A 59. erupit multitudo, atque equitatus ... succurrit, ... castraque ... occupant et eius agmen extremum iusequi coeperunt; Af 6. id eo consilio fecerat, quud ..., eodemque ... eqnitatum contulerat et ... legiunes V praemiserat levemque armaturam ... interposnerat; Af 60. terga vertebant ac rursus ... se colligebant atque in spatio consequebantur et iacula ... coniciebant; Af 70. dubitante Caesare atque eorum studio ... resistente sibique eruptiune puguari non placere clamitante et ... aciem sustentante; Af 82. propter ... integritatem et quod dissimillimus ... fuerat quudque Uticam ... munierat turresque auxerat; Af 88, b. — que am Anfang des Satzes: equitesque committunt proelium et ... auxilia ... in fugam coniciunt equitatuque omni fere incolumi ... magnum peditum numerum interficiunt; C II, 26. quantoque eius amplius processerat temporis, tanto eraut alacriores ..., maioremque fiduciam pruhibendi babebant, et crebris Pompei litteris castigabantur; C III, 25. equitesque Pompei ... instare et se turmatim explicare aciemque ... circumire coeperunt; C III, 93, a. iamque eos .. depulerat atque in oppidum redegerat et cohortium trium iustar ... exposuerat; A 19.

β. zweimal et: in Italiam ... contendit duasque ibi legiones conscribit et tres ... ex hibernis educit et ... ire cuntendlt; G I, 10. duas legiunes ... et omnia auxilia collocari ac totum montem bominibus compleri et interea sarcinas in nuum locum conferri et cum ab bis ... muniri iussit; G I, 24. quod ... carros obiecerant et ... tela couiciebant et nonnulli ... tragulas subiciebant nostrosque vulnerabant; G I, 26. Rheuus .. oritur ex Lepontiis, et lungu spatio ... citatus fertur et ... in plures defiuit partes, ... multisque capitibus ln Oceanum influit; G IV, 10. naves longas ... paulum removeri ... et remis incitari et ad latns apertum hostium constitui atque inde ... bostes propelli ... iussit; G IV, 25. eruptionibus ... milites ... adoriebantur et nostrarum turrium altitudinem ... adaequabant et apertos cuniculus ... morabantur moenibusque appropinquare prohibebant; G VII, 22. in castris Romanorum ... tumnltuari et magnum ire agmen adverso fluminc sonitnmque remorum ... exaudiri et paulo infra milites navibus transportari; G VII, 61. his (turribus cives) sese munierunt et ... ad extremum auxilium descenderunt servosque omnes puberes liberaverunt et praesectis omnium mulierum crinibus tormenta effecerunt; C III, 9 a. amissa Sicilia et Sardinia duabusque Hispaniis et

cohortibus ... centum atque xxx; C III, 10, a. in naves ... reduxit et ad terram deligavit faucibusque portus navem ... obiecit et huic alteram coniunxit; C III, 39. tot castellorum numero tantoque spatio et tantis munitionibus et toto obsidionis genere; C III, 47. oppidum ... expugnavit et ad diripiendum militibus concessit statimque ab oppido castra movit et Metropolim venit; C III, 80, b. completas onerarias naves taeda et pice et stupa reliquisque rebus; C III, 101, a. pecunia societatis sublata et a quibusdam privatis sumpta et aeris magno pondere ... in naves imposito duobusque milibus hominum armatis; C III, 103. cum ... ventum esset, instructaque utrimque classis conflixisset, et ... Euphranor .. proelium commisisset et triremem hostium perforasset ac demersisset; A 25, b. legio xxx et xxi et cohortes iv ex v legione totusque .. equitatus; A 57, a. progredi coepit et brachia . ducere et castella munire propiusque Scipionem capiendo loca excelsa occupare contendit; Af 49. — que am Anfang des Satzes: idemque temporis centuriones ... transfugerunt ..., et equites ... congressi sunt, et saucii aliquot occiderunt; H 20.

c. vier Partikeln: perequitant et tela coniciunt atque ... ordines .. perturbant, et cum se ... insinuaverunt, ex essedis desiliunt et pedibus proeliantur; G IV, 33. hostes ... Romanorum adventum exspectabant, et ... se ostenderunt novissimosque premere et primos prohibere ascensu atque ... proelium committere coeperunt; G V, 32. ut magnam partem clientium ... traducerent obsidesque ... acciperent et publice iurare cogerent ... et partem finitimi agri ... possiderent Galliaeque totius principatum obtinerent; G VI, 12, a. ex portu exeunt et Tauroenta ... perveniunt ibique naves expediunt rursusque se ... animo confirmant et consilia communicant; C II, 4. magnam imperatam Asiae, Syriae regibusque omnibus et dynastis et tetrarchis et liberis Achaiae populis pecuniam exegerat; C III, 3. naves ... ascendit et unam ... abduxit magnumque nostris terrorem iniecit et ... praesidium equitum deiecit et adeo loci opportunitate profecit, uti ..; C III, 23. cum legione una ... et altera ... equitibusque DCCC et navibus longis Rhodiis x et Asiaticis paucis; C III, 106. equitatus sese extendere et in latitudinem promovere collesque complecti et Caesaris equitatum extenuare simulque ad circumeundum comparare se coeperunt; Af 14. quod ... milites ... instigasti rapinasque ... fecisti quodque ... inutilis fuisti et ... tuam familiam ... imposuisti, tuaque opera militibus ... respublica caret; Af 54, a. Sulcitanos ... multat et ... octavas pendere iubet bonaque paucorum vendit et naves conscendit et ... Romam venit; Af 98.

d. fünf Partikeln: reliqui coëunt inter se et sinistras sagis involvunt gladiosque destringunt atque ita se .. defendunt ... seque in castra recipiunt et ab iis cohortibus ... defenduntur; C I, 75. vgl. a, 5. — que am Anfang des Satzes: iamque ad denarios L in singulos modios annona pervenerat, et militum vires inopia frumenti deminuerat, atque incommoda in dies augebantur, et tam paucis diebus magna erat rerum facta commutatio ac se fortuna inclinaverat, ut .., C I, 52.

e. sechs Partikeln: itinera nostra servabat paulumque ex via excedebat locisque impeditis ... sese occultabat atque iis regionibus ... pecora ... in silvas compellebat et ... essedarios emittebat et ... cum iis (equitibus) confligebat atque ... latius vagari prohibebat; G V, 19.

2. negativ: neque: Mosa profluit ex monte Vosego ..., et ... in Oceanum influit || [in O. inf.] || neque longius ab Oceano milibus passuum LXXX in Rhenum influit; G IV, 10. quod ipse animo non defecerat neque se in occultum abdiderat et conspectum multitudinis fugerat; G VII, 30. debere utrumque pertinaciae finem facere et ab armis discedere neque amplius fortunam periclitari; C III, 10, a. cum .. exspectatio fieret neque Caesar sese moveret et eum ... artificio ... decernendum videret; Af 14. s. a, 1, h. is; Af 10. — iubet aciem ... porrigi et ... ita coronam hostium ... dividit et unam partem ... in fugam vertit neque longius progressus ... se ... recipit; Af 17. — postquam ... neque responsum ... dabatur, neque ... copiae succurrebant, neque equitatu abundabat et ... non satis copiarum habebat et eas tironum neque ... convulnerari exercitum volebat, et oppidi egregia munitio et difficilis ... erat accessus, et nuntiabatur ..; Af 5.

non: ut procul tela coniciant non propius accedant et ... cedant; G V, 34.

3. affirmativ und negativ: (alces) magnitudine paulo antecedunt mutilaeque sunt cornibus et crura sine nodis articulisque habent neque quietis causa procumbunt neque ... erigere sese ... possunt; G VI, 27. salsior ... aqua trahebatur ... magnamque .. admirationem praebebat ..., nec satis sibi ipsi credebant ..., vulgoque inter se conferebant et degustando, quantum ... differrent aquae, cognoscebant; A 6. bona venire neque ... licere exire ...; neque ... spem ... habere, et si qui ... transfugerit, in levem armaturam conici eumque non amplius XVII accipere; H 22, b.

III. correspondierend: a. mit et: 1. zweimal; a. Substantiva, substant. Pronomina: et ab iis, qui cesserant, et ab iis, qui proximi steterant; G V, 35. et ii, qui munitionibus continebantur, et hi, qui ... convenerant; G VII, 80. et nostris et hostibus; G VIII, 19, b. et sibi et populo Romano; A 65, b. et illi et mihi; F 18. — et amore fraterno et existimatione vulgi; G I, 20. et animo et opibus; G VII, 76. singularis et animi et prudentiae; G VIII, 28. et aquae magna parte et pabulatione libera; G VII, 36. et cetera auxilia et equitatus; H 30. et beneficio suo et auctoritate; G I, 33. et Genabi caede et labore operis; G VII, 28. et causam et hominem; G VI, 23. et celeritate adventus nostri et discessu suorum; G IV, 14. et celeritate et copiis; G VI, 1. et celeritate navium et scientia gubernatorum; C I, 58. et ad explicandam classem et ad receptum; A 14. et consilii magni et virtutis; G III, 5. et laudis cupiditas et timor ignominiae; G VII, 80. simul et cursu et spatio pugnae defatigati; G VII, 48. magno .. et dedecori et dolori; A 15. et ex ipso delectu et sumptu additae legionis; A 50. et familiaritate et consuetudine legationis; G VIII, 50. et filius et fratris filius; G V, 27, a. et frumentum et quaecumque res eis suppeteret; Af 33. et frumentum et copiae suae; Af 36. et frumentum et res ceteras; A 36. et ex proximis hibernis et a Caesare; G V, 28. difficultates .. et hiemis et subitae praeparationis; A 44, a. et paternum hospitium cum Pompeio et simultas cum Curione; C II, 25, b. et de imperio Caesaris et de amplissimis viris; C I, 5. et veteris incommodi populi Romani et pristinae virtutis Helvetiorum; G I, 13. cuius (Gabinii) et infelicitas vivi et subita mors; A 43. et languore militum et vigiliis; G V, 31. et regionum latitudine et multitudine hominum; G III, 20. et ad laudem et ad utilitatem; G IV, 19. et lege et senatusconsulto; C III, 107. et

excelso loco et in conspectu exercitus nostri; G VIII, 42. et operum magnitudinem et timorem suum; G VIII, 10. et copiarum magnitudine ... et perseverantia constantiaque oppugnandi; A 26. et animi magnitudine et rei militaris scientia; A 31. et mente et animo; G VI, 5. et propter multitudinem hostium et propter eximiam opinionem virtutis; G II, 8. cum .. uno tempore et natio eorum et natura cognoscatur; A 7. et natura loci et manu; G III, 23. et natura et opere; G V, 9. et loci natura et manu; G V, 57. et loci natura ... et ipsa munitione urbis; A 61. et loci natura et colle; C III, 9, a. et pro natura sua et pro instituto; Af 89. et natura loci .. et ipsius oppidi munitione; H 28. et naves et frumentum; G IV, 30. et oppidani et milites; C I, 18. et opere et natura loci; C II, 31, a. et oratione magistratus et praemio; G VII, 37. et patris nobilitate et dignitate et per te ipse; Af 22. et pecora et homines; A 36. eadem et perfidia et simulatione; G IV, 13. et precibus ipsorum et misericordia vulgi; G VII, 15. et provincias et legiones alienas; C I, 11. et pudore cedendi et cupiditate per se conficiendi proelii; G VIII, 28. et reipublicae et amicitiae; G VI, 1. et reipublicae et ipsis; C III, 10, b. et sanctitas regum ... et caerimonia deorum; F 2. et scientia et virtute; A 11. et studium et iracundiam suam; C I, 8. item conflictati et tempestatis et sentinae vitiis; C III, 28, b. et vitae meae testimonio et amicitiae indicio; F 16. et sine timore et sine stationibus; C I, 73. et ventum et aestum uno tempore nactus secundum; G IV, 23. et victor et crudelissimus rex; A 41. et victoris et victi; A 60. et vir et civis optimus; C III, 32, b. et sua virtute et populi Romani hospitio atque amicitia; G I, 31, b. et virtutem et consilium; G IV, 21. et virtute et numero; G V, 34. H 7. et virtutis et generis .. nobilitatem; G VIII, 45. et mea voluntate et vestra explicatione; C II, 32, c. et voluntate et opinione; C II, 33. et propensissima civitatum voluntate et sua diligentia; A 26. et voce et manibus; C I, 86. et usu rerum necessariarum et dignitate; G VII, 66, b.

b. **Adjectiva:** et honesti ex iuventute et cuiusque aetatis amplissimi; C II, 5. et novam et repente collectam auctoritatem; G VI, 12. b.

c. **Adverbia:** et tutius et facilius; C II, 30. et viritim et publice; A 65, b.

d. **Verba:** et cedentibus et insequentibus par atque idem periculum; G V, 16. et consitutis et adductis legionibus; G VI, 1. et indulserat praecipue et propter virtutem confidebat maxime; G I, 40, d. et illatis et acceptis vulneribus; G I, 50. et posse et audere; G IV, 16. et recepit et defendit; A 42, a. et ad subeundum periculum et ad vitandum; G VI, 30.

e. **Wiederholung desselben Wortes:** et feci || effecit, al. || saepe et saepius mihi facturus videor; F 14. et se tulisse patienter et esse laturum; C I 85, c.

f. **verschiedene Wortarten:** et ex eventu navium suarum et ex eo, quod obsides dare intermiserant; G IV, 31. (naves) et prioris commeatus ... et quas postea Labienus faciendas curaverat; G V, 23. loco et propter angustias iniquo et quod sub ipsis radicibus montis constiterant; C I, 45.

g. **ausgeführtere Satztelle und Sätze:** α. **mit demselben Subject und Prädicat:** uti et reipublicae iniuriam et suum dolorem eius voluntati ac precibus condonet; G I, 20. et in appellandis cohortandisque militibus imperatoris et in pugna militis officia praestabat; G V, 33. eorum omnium commodorum et immemores et ingratos in se et in populum Romanum ... cognosse; H 42, a.

β. **mit verschiedenen Subjecten und demselben Prädicat:** sic uno tempore et de navali pugna Sabinus et de Sabini victoria Caesar certior factus est, civitatesque omnes se ... dediderunt; G III, 19. quod et ab incendio lapis et ab ariete materia defendit; G VII, 23. ita paene sub idem tempus et rex ad opprimendum Mithridaten proficiscitur et Caesar ad recipiendum; A 28. et ille (imperator) suam dignitatem et nos nostram libertatem recuperabimus; C III, 91. nihil .. malo quam et me mei similem esse et illos sui || sui is ||; F 15.

γ. **mit demselben Subject und verschiedenen Prädicaten:** Indic.: quae res ... et vires alit et immani corporum magnitudine homines efficit; G IV, 1. et sua sponte multi in disciplinam conveniunt et a parentibus propinquisque mittuntur; G VI, 14. quod et promiscue in fluminibus perluuntur et pellibus ... utuntur; G VI, 21. agger ... et ascensum dat Gallis et ea, quae in terra occultaverant Romani, contegit; G VII, 85. nam, quae volumus, et credimus libenter et, quae sentimus ipsi, reliquos sentire speramus; C II, 27. — et quod loci naturam ignorabat et quod ... munitioni castrorum tempus relinqui volebat; G V, 9. nam et praedae cupiditas multos longius evocabat et silvae ... confertos adire prohibebant; G VI, 34, a. nam et laqueis falces avertebant ... et aggerem cuniculis subtrahebant; G VII, 22. quae res et hostes ad insequendum tardabat et nostros spe auxilii confirmabat; G VII, 67. qua celeritate et fideles amicos retinebat et dubitantes terrore ad condiciones pacis adducebat; G VIII, 3. quod et numero militum praestabant et ... minorem circuitum habebant; C III, 44, b. uno .. tempore et nostras munitiones infestabant et suas defendebant; A 3. quia et equites deterrebat ... et legionarium militem defatigabat; Af 71. — nam (consilium) et nostris militibus spem minuit et hostes ad pugnam alacriores effecit; G V, 33. tempestas et nostros texit et naves Rhodias afflixit; C III, 27. nam et pervenit prius ..., et tametsi ..., tamen ... Pompeianos ... deturbavit; C III, 67. — et civitates ... conservabo et bellum ... conficiam; H 26. — namque et amicitiae graviorem iniuriam feceris et tibi minus commode consulueris; F 16. — Coniunct.: ut et minus late vagarentur, et minus facile finitimis bellum inferre possent; G I, 2. quae (tempestates) et nostros in castris continerent et hostem a pugna prohiberent; G IV, 34. ut et militare institutum servaretur, et quam serissime eius profectio cognosceretur; C III, 75. — Partic.: principes ... et familiaritate Cingetorigis adducti et adventu nostri exercitus perterriti; G V, 3. milites et animo perterriti et lassitudine confecti; C III, 95. (castra) et opere magno vallata et loci natura munita; A 30, a. — se .. et ibi futurum ... et ea facturum; G VIII, 48, c. sese et eas (naves) ... restituturum et numerum adaucturum; A 12. — Infin.: tandem vulneribus defessi et pedem referre et ... eo se recipere coeperunt; G I, 25. et civitati sese consulere ... et Caesari pro eius meritis gratiam referre; G V, 27, b. quod et paucitatem eorum ... cognoscere et virtutem despicere potuerint; G VII, 20, b. eodem tempore ... et Romanum externum sustinere hostem et respicere ac timere oppidanos; G VIII, 27. et plures intermittere dies et ... noctu constituerant pabulari; C I, 59. uno tempore et nos circumvenire et vos nefario scelere obstringere; C II, 32. a. Romanos et secundis rebus confirmari et adversis incitari; A 23. simul et oppidum uno

tempore oppugnare et in acie ... pugnare; Af 42. — his rebus et suam rem familiarem auxisse et facultates ad largiendum magnas comparasse; G I, 18. quam rem et paucis contigisse et pro magnis hominum officiis consuesse tribui; G I, 43. et ab Haeduis defecisse et populo Romano bellum intulisse; G II, 14. — ungleiche Formen: haec et superiorum annorum consuetudine ab nobis cognoverant et quosdam ... habebant captivos; G V, 42. illi et inopia pabuli adducti et quo essent ad id expeditiores; C I, 81. hanc (aquilam) ... et vivus ... defendi et nunc moriens ... restituo; C III, 64.

δ. mit verschiedenen Subjecten und Prädikaten: quorum adventu et Remis ... studium propugnandi accessit et hostibus ... spes ... discessit, G II, 7. naves longas, quarum et species erat barbaris inusitatior et motus ad usum expeditior; G IV, 25. quorum (Germanorum) et vicinitas propinqua et multitudo esset infinita; G VIII, 7. quorum erant et facultates ad parandum exiguae et corpora insueta ad onera portanda; C I, 78. quod (locus) et per se munitus esset, et ... decurrissent; A 31. — et de expugnando oppido et de flumine transeundo; G II, 10. et ad timorem novarum tabularum tollendum ... et ad debitorum tuendam existimationem; C III, 1 saepe a se fugatis ... et concessam vitam et ignota peccata; Af 31, b. — et hostes terreri et suos incitari; C III, 92. — et quae ex Voluseno cognosset, et quae fieri vellet, ostendit; G IV, 23. quod et captivorum magnum numerum habebat et nonnullae tempestate deperierant naves; G V, 23. et nostri omnes erant transportati, et hostium acies cernebatur; G VII, 62, a.

h. mit Negation: neque sine causa et Caesar amicissime de vobis et illi gravissime iudicaverunt; C II, 32, a. ac nihilo secius sublicae et ad inferiorem partem fluminis oblique agebantur ... et aliae item supra pontem; G IV, 17, h. — et suis ut esset auxilio, et ... ne occasioni temporis deesset; C III, 79, a. ita duces utrique et in operibus occupati esse, et nihilo minus ... cotidie dimicabant; Af 61, b. cum et propter vulnera militum et propter sepulturam occisorum ... sequi eos potuissent; G I, 26. simul et cursu et spatio pugnae defatigati non facile recentes atque integros sustinebant; G VII, 48. et ipsos quidem non debere dubitare, et ... copias se omnes pro castris habiturum; G VI, 66, b. quod et nullos milites in navibus habebat, et post horam x diei res agebatur; A 10. quod et tempestas erat turbulenta et nulla suspicio hostis; A 48.

2. dreimal: et virtute et auctoritate et hominum numero; G II, 4, a. ut paene uno tempore et ad silvas et in flumine et iam in manibus nostris hostes viderentur; G II, 19. et castra et legiones et imperator; G II, 26. et cibi genere et cotidiana exercitatione et libertate vitae; G IV, 1. nam et navium figura et remorum motu et inusitato genere tormentorum permoti; G IV, 25. — erat eodem tempore et materiari et frumentari et tantas munitiones fieri necesse; G VII, 73, a. et montem a suis teneri et Helvetios castra movisse et Considium timore perterritum ... renuntiasse; G I, 22. quae res et latus unum ... muniebat et, post eum quae essent, tuta ab hostibus reddebat et, commeatus ... ut ... portari posset, efficiebat; G II, 5. quod et naves habent Veneti plurimas ... et scientia atque usu nauticarum rerum reliquos antecedunt et ... omnes fere ... habent vectigales; G III, 8. hostem et vagari et vias obsidere et castris satis praesidii relinquere; G III, 23. militibus ... simul et de navibus desiliendum et in fluctibus consistendum et cum hostibus erat pugnandum; G IV, 24. nam et frumentum ... conferebat et ... earum (navium) materia ... utebatur et quae ... erant usui ... comportari iubebat; G IV, 31. uno .. tempore et ex tectis aedificiorum propugnabant et litora armati defendebant ... et scaphis ... angustias loci tuebantur; A 17. et naves longae adangeri, et onerariae ... concurrere, et legiones tironum convenire; Af 1. — ne gravius permoti milites et defectionis odio et contemptione sui et diutino labore omnes puberes interficerent; C II, 13. ut ... et tempestatem ferrent facilius et in vadis consisterent tutius et ab aestu relictae nihil saxa ... timerent; G III, 13, b. et propter fidem et propter linguae Gallicae scientiam ... et quod in eo peccandi Germanis causa non esset; G I, 47.

3. viermal: se ... paratos .. esse et obsides dare et imperata facere et oppidis recipere et frumento ceterisque rebus iuvare; G II, 3.

b. mit atque: nam et milites bestias manibus pertractabant ... equitesque in eos pila .. coniciebant, atque in consuetudinem equos patientia bestiarum adduxerat; Af 72.

c. mit praeterea: quo et miles ... virtutem bestiae cognosceret . . . praeterea, ut iumenta bestiarum odorem ... non reformidarent; Af 72.

d. mit que: et || se || vim tempestatis superari || superare || posse sperabat praetervectosque ... nihilo secius sequebatur; C III, 26. speciemque et virtutem; Af 72. — namque et castella ... expugnavit eaque praeda milites donavit ... et ... navibus erat potitus; A 42, a. quem ... in rebus secundis et fortuna ... diligentiaque Cornificii et virtus Vatini versari passa non est; A 43. quod et ... seditiones orerentur, et ... multa contra morem ... militarem fierent, ... eaque omnia flagitare adventum suum videret; A 65, a. quin et scriberem ad te et illum (Furnium) mitterem gratiasque agerem; F 14. s. atque. vgl. **a,** 1, g, β. G III, 19. — uti et viatores etiam invitos consistere cogant et, quid quisque ... cognoverit, quaerant, et mercatores ... vulgus circumsistat quibusque ex regionibus veniant quasque ibi res cognoverint, pronuntiare cogant; G IV, 5. nam et tela missa exceperunt et impetum legionum tulerunt et ordines conservarunt pilisque missis ad gladios redierunt; C III, 93, a. quo .. miles noster speciemque et virtutem bestiae cognosceret, et cui parti corporis eius telum .. adigi posset, ornatusque cum esset elephantus, quae pars ... nuda relinqueretur; Af 72. vgl. 1, **b,** 1, a u. b. que am Anfang des Satzes.

e. mit neque: ut neque ... tela adici possent et missa ... gravius acciderent; G III, 14, a. ut ... neque vestitus praeter pellis haberent quicquam ... et lavarentur in fluminibus; G IV, 1. relinquebatur, ut neque longius ... discedi Caesar pateretur, et tantum ... hostibus noceretur; G V, 19. quare nec sine periculo maneatur, et languore militum et vigiliis periculum augeatur; G V, 31. equitum .. operam neque in loco palustri desiderari debuisse et illic fuisse utilem; G VII, 20, a. quod neque longe ... castra Vercingetorigis aberant, et palus ... Romanos ad insequendum tardabat; G VII, 26. neque ... remittendum aliquid putaverunt et ... gubernatorem in terram navem eicere cogunt; C III, 28, b. Caesar neque tempus illud animadversionis esse existimans et multa virtuti eorum concedens; C III, 60. Caesar neque satis ... confidebat spatiumque interponendum ... putabat, *et* ... rei frumentariae timebat; C III, 74. qui (equitatus) neque aliter utilis esse poterat et multum numero anteibat nostrum equitatum; A 38. neque ego istud facturus sum

et te magnopere ... adhortor; Af 45. — ita uno tempore et longas naves ... aestus compleverat, et onerarias ... tempestas afflictabat, neque ulla nostris facultas ... auxiliandi dabatur; G IV, 29. neque enim naves erant aliae ..., et omnia deerant ..., et ... frumentum ... provisum non erat; G IV, 29. — ueque ... rostro nocere poterant ..., neque ... facile telum adiciebatur et ... minus commode copulis continebantur; G III, 13, b. eos (duces) neque colloqui neque indutiarum iura servasse et homines imperitos et per colloquium deceptos ... interfecisse; C I, 85, a. ut neque bello fortes neque pace boui ... fueritis et magis in seditioue ... fueritis studiosiores; Af 54, b. — hostis ueque ... subeuntes intermittere et ab utroque latere instare et rem esse in angusto vidit neque ullum esse subsidium; G II, 25.

C. **Lücken:** * et superioribus locis sublevabantur; A 12. * et ardentibus studiis militum; A 22. qui (Considius) Acillam * et VIII cohortibus stipendiariis Numidis Gaetulisque obsidebat; Af 43. cum et ulterioris Hispaniae potitus esset ... *; H 1. † qua die facultatem ‖ propter difficultatem ‖ et angustias carra complura mulos onustos ‖ multos lanistas ‖ retraxit et ad Cordubam se recepit; H 6. opus facere coeperunt et ... parte deiecta *; H 13, a. * et propter patriae luctuosam perniciem dedimur hostium uumero; H 17. † Ti. Tullius et cum introeuntem C. Antonius insecutus nou esset; H 18, a. * et speculatores ad oppidum Ateguam miserunt; H 22, a. proxime se recepit castello nonnullasque naves ... subduxit et, quamvis * essent, brachium *; H 40, a.

etenim, nämlich: etenim et uatura loci (Pompeius) defeudebatur et ipsius oppidi munitione; H 28.

etesiae, Passatwinde: ipse (Caesar) enim necessario etesiis tenebatur; qui navigantibus Alexandria sunt adversissimi venti; C III, 107.

etiam, auch, noch, sogar, selbst, wieder: I. **vorangestellt:** num etiam recentium iniuriarum ... memoriam deponere posse? G I, 14. horum ... timore paulatim etiam ii, qui magnum in castris usum habebant, ... perturbabantur; G I, 39, b. cum pro se quisque ... etiam in extremis suis rebus operam navare cuperet; G II, 25. ut nostri etiam qui vulneribus confecti procubuissent, ... proelium redintegrarent; G II, 27. uti et viatores etiam invitos consistere cogant et ..; G IV, 5. tantum esse nomen ... eius exercitus ... etiam ad ultimas Germanorum nationes, uti ..; G IV, 16. cum pars hominum in agris remaneret, pars etiam in castra ventitaret; G IV, 32. quod illi etiam consulto plerumque cederent; G V, 16. suffragio druidum, nonnumquam etiam armis de principatu coutendunt; G VI, 13, b. cum eius generis copia defecit, etiam ad innocentium supplicia descendunt; G VI, 16. omnia ... in ignem inferunt, etiam animalia; G VI, 19. si quid etiam de sua salute ab Haeduis iniretur consilii; G VII, 9. quod castra movisset, factum inopia pabuli etiam ipsis hortantibus; G VII, 20, a. ut tuto ... etiam singuli commeare possent; G VII, 36. quibus (clientibus) more Gallorum nefas est etiam in extrema fortuna deserere patronos; G VII, 40. primo exaudito clamore, inde etiam crebris nuntiis incitati; G VII, 48. ceteri .., quam bene ..., nos etiam, quam facile ... eos (commentarios) perfecerit, scimus; G VIII, pr. b. magna .. multitudo carrorum etiam expeditos sequi Gallos consuevit; G VIII, 14, a. etiam Cingulo ... ad eum legati veniunt; C I, 15, a. quod de sua salute impetraverit, fore etiam reliquis ad suam spem solatio; C I, 22. cur etiam secundo proelio aliquos ex suis amitteret? C I, 72. complures .. milites, etiam nonnulli centuriones, interficiuntur; C I, 80. quod spatii brevitas etiam in fugam coniectis adversariis non multum ... iuvare poterat; C I, 82. *se* (officium suum praestitisse), qui etiam bona condicione ... confligere noluerit; C I, 85, a. * municipia etiam adversis partibus coniuncta; C II, 29. nonnulli (sermones) etiam ab iis, qui diligentiores videri volebant, fingebantur; C II, 29. illos etiam iniquo loco dimicandum putare; C II, 31, a. ueque multum afuit, quin etiam castris expellerentur; C II, 35, a. cum ... oppidani autem etiam sua sponte Caesarem recipere conarentur; C III, 11. quod is (Bibulus) ... inimicitias .. habebat etiam privatas cum Caesare; C III, 16. quod etiam fugitivis ... licuisset; C III, 19, a. difficultates auctionandi proponere etiam mediocris est animi; C III, 20. libenter etiam ex perfugis cognoscebant equos eorum tolerari; C III, 49. primo in maiora castra, post etiam in castellum ... (nostri) irruperunt; C III, 67. ut ... alii [...] eundem cursum coniungerent ‖ confugerent ‖, alii ex metu etiam signa dimitterent; C III, 69. ut ... sibi quisque etiam poenae loco graviores imponeret labores; C III, 74. sibi etiam hortandi suos auxilium defuturum; A 10. quod nostrae classis oppugnationem etiam ad terram verebantur; A 12. etiam illa ‖ in ‖ urbem uno tempore tentari ‖ iutrari ‖ posse coufidebat; A 17. pars eorum studio spectandi ferebatur, pars etiam cupiditate pugnandi; A 20. a. sine quo (Euphranore) nulla umquam dimicatio maritima, nulla etiam parum feliciter confecta erat; A 25, b. ut etiam caedendo in ipsa victoria defatigati (adversarii) ... vincerentur; Af 19, a. etiam animadvertebat frumento se in Africa nisi importato uti non posse; Af 20, b. complures sunt vulneribus affecti, in quis etiam Clodius Arquitius; H 23, b. uostri laetari, nonnulli etiam timere; H 29, b. huc accedebat, ut etiam talum intorsisset; H 38. quibus (clientibus) etiam a propinquis nostris spem ferre instituimus; F 3. etiam ex urbe sum profectus; F 26. non ... acerrimis consiliis plus quam etiam inertissimis ... cousequentur; F 26.

II. **eingeschaltet und nachgestellt:** una pars ... attingit etiam ab Sequanis et Helvetiis flumen Rhenum; G I, 1. (Dumnorigem) odisse etiam suo nomine Caesarem; G I, 18, b. reperiebat etiam in quaerendo Caesar, ... initium eius fugae factum a Dumnorige; G I, 18, b. ad multam uoctem etiam ad impedimenta pugnatum est; G I, 26. nonnulli etiam Caesari uuntiabant ... nou fore dicto audientes milites; G I, 39, b. factum (periculum) etiam nuper in Italia servili tumultu; G I, 40, b. docebat etiam, quam veteres ... causae necessitudinis ... intercederent; G I, 43, b. ab nonnullis (Gallis) etiam, quod in Gallia a potentioribus ... vulgo regna occupabantur; G II, 1. apud eos fuisse regem nostra etiam memoria Divitiacum; G II, 4, b. expectari etiam ab his Aduatucorum copias; G II, 16. adiuvabat etiam eorum consilium, qui rem deferebant; G II, 17. mittuntur etiam ad eas civitates legati, quae ..; G III, 23. accessit etiam, quod illa pars equitatus ... se ... receperat; G IV, 16. capto etiam nobili duce Lugotorige; G V, 22. Cassivellaunus ... maxime etiam permotus defectione civitatum; G V, 22. quantasvis, magnas etiam, copias Germanorum sustineri posse; G V, 28. addunt etiam de Sabini morte; G V, 41. magni interesse etiam in reliquum tempus ad opinionem Galliae existimans ..; G VI, 1. ut in ipsum incautum etiam

atque imparatum incideret; G VI, 30. conquirit etiam lintres; G VII, 60. tormentis etiam quibusdam locis ... collocatis; G VIII, 40. magna etiam parte amissa siti suorum; G VIII, 43. dicuntur etiam ab nonnullis sententiae, ut legati ad Caesarem mittantur; C I, 3. refertur etiam de rege Iuba; C I, 6, a. Pompeium, qui amissa restituisse videatur, [dona etiam, quae ante habuerint,] ademisse; C I, 7, b. subicitur etiam L. Metellus, tribunus plebis, ab inimicis Caesaris; C I, 33. praemissos etiam legatos Massilienses domum; C I, 34. accidit etiam repentinum incommodum; C I, 48, a. transit etiam cohors Illurgavonensis ad eum (Caesarem); C I, 60. huic consilio suffragabatur etiam illa res, quod ..; C I, 61. multum (pudorem) etiam tribunorum militum et centurionum praesentiam afferre; C I, 67. (Caesar) movebatur etiam misericordia civium; C I, 72. Afranii etiam filius adolescens de sua ... salute cum Caesare .. agebat; C I, 74, b. iniuria etiam accepta suisque interfectis; C I, 85, a. addit etiam, ut ... restituatur; C I, 87. crebrae etiam per Albicos eruptiones fiebant ex oppido; C II, 2. Massilienses ... gravi etiam pestilentia conflictati; C II, 22. qua oratione permoti milites crebro etiam interpellabant; C II, 33. qui (praefecti, exactores) praeter imperatas pecunias suo etiam privato compendio serviebant; C III, 32, b. est etiam genus radicis inventum ab iis, qui ..; C III, 48. accessit etiam ex improviso aliud incommodum; C III, 79, a. postulavit etiam L. Afranium proditionis exercitus Acutius Rufus apud Pompeium; C III, 83. (videre licuit) Lucii etiam Lentuli et nonnullorum tabernacula protecta edera; C III, 96. interfectus est etiam fortissime pugnans Crastinus; C III, 99. reliquis etiam esset cadendum; A 16. ita magna etiam sollicitudo periculorum ad iacturas ... rei familiaris adiungebatur; A 49. Mithridaten Pergamenum ... regio genere ortum, disciplinis etiam regiis educatum; A 78. nonnumquam etiam Germani Gallique Labieniani cum Caesaris equitibus ... colloquebantur; Af 29. voluit etiam experiri ... haberetne (hostis) in animo dimicare; Af 51. accedebat etiam ad reliquas causas, quod is locus depressus erat; Af 51. accedebat etiam haec causa, quod ... detinebat; Af 72. hic etiam ... omnia loca ... turribus et munitionibus retinentur; H 8. quo || qua || integra etiam (re) progrediendum tibi non existimasses; F 16. vgl. I. G IV, 32. A 20, a.

III. **bei Comparativen:** multo etiam gravius, quod sit destitutus, queritur; G I, 16. ut omni tempore ... principatum Haedui tenuissent, prius etiam, quam nostram amicitiam appetissent; G I, 43, b. omnis iuventus, omnes etiam gravioris aetatis ... eo convenerant; G III, 16. quae (castra) hoc erant etiam angustiora, quod ..; G IV, 30. multo etiam amplius (fortunam) potuisse, quod ... barbaros avertisset; G VI, 42. sed paulo etiam longius tolerari posse parcendo; G VII, 71. haec Afranius Petreiusque ... pleniora etiam atque uberiora Romam ad suos perscribebant; C I, 53. movebatur, atque hoc etiam magis, quod ..; C I, 82. multo etiam maiorem (se inopiam perpessos) ad Avaricum; C III, 47. cum superioris etiam ordinis nonnulli ... existimarent; C III, 74. ut equitum mille etiam apertioribus locis VII milium Pompeianorum impetum ... sustinere auderent; C III, 84. multo etiam acrius (castra defendebantur) a Thracibus; C III, 95. eum festinantem ... Caesarem speraret libentius etiam crediturum suis promissis; A 71. atque etiam superbius Iubae factum non in M. Aquinum ... sed in Scipionem; Af 57.

IV. **Verbindungen:** at: at hostes etiam in extrema spe salutis tantam virtutem praestiterunt, ut ..; G II, 27. at etiam, ut media nocte proficiscamur, addunt; C II, 31, b.

ac, atque: ac tantus fuit etiam post discessum hostium terror, ut ..; G VI, 41. Caesare ... etiam atque etiam aciem sustentante; Af 82. s. III. C I, 82. Af 57. — **atque,** II, 2, b. etiam (3 St.) S. 104, b.

aut: qui (milites) extra munitiones processerant pabulandi aut lignandi *causa* aut etiam muniendi gratia vallum petierant; Af 31, a.

cum: etiam cum vellet Caesar, sese non esse pugnaturos; C I, 72.

dum: neque dum etiam vocabulis armamentorum cognitis; C I, 58.

forsitan: et forsitan etiam hoc fecerit odio Caesaris et amore Pompei; A 58.

nam etiam Caesaris beneficium mutaverat consuetudo; C II, 29.

namque etiam illud vulgare incursionis hostium signum ... Caesaris erat interdicto sublatum; G VIII, 3. per eos dies proelium secundum equestre fecit; C III, 84. in consilio superioribus diebus dixerat ..; C III, 86. cohortes ... sese Sullae dediderunt; C III, 99.

neque: quod ... neque etiam parvulo detrimento illorum locum relinqui videbat; G V, 52. ut ... nec plane etiam abisse (Ambiorigem) ex conspectu contenderent; G VI, 43. neque etiam extremi iuris intercessione retinendi facultas tribuitur, sed ..; C I, 5. s. dum.

nunc: nullo etiam nunc usu rei militaris percepto; G VI, 40. incerto nunc etiam exitu victoriae; G VII, 62, b.

nihil: in se etiam aetatis excusationem nihil valere; C I, 85, c.

quin etiam ... intellegere sese, quanto id cum periculo fecerit; G I, 17. iumentis ... Germani importatis non utuntur; G IV, 2. Caesar cum ... legiones appellaret, ... universi ... petebant; G VII, 17, b. ipsis (imperium) remittere; G VII, 20, b.

sed: s. III. G VII, 71. — imperio populi Romani non modo de regno, sed etiam de ea, quam habeat, gratia desperare; G I, 18. quod ea omnia n. m. iniussu suo et civitatis, s. e. inscientibus ipsis fecisset; G I, 19. ut n. m. ad insignia accommodanda, s. e. ad galeas induendas ... tempus defuerit; G II, 21. ut ... n. m. id (detrimentum) brevi tempore resarciri, s. e. maioribus augeri copiis posset; G VI, 1. sed postquam n. m. ... herbae .. desectae, s. e. frons ex arboribus deficiebat; C III, 58. in Africa autem n. m. sibi quicquam non acquisierant, ... s. e. ... ante parta consumpserant; Af 47. namque milites ... n. m., ut parcerent hosti, non poterant adduci, s. e. ... urbanos ... interfecerunt; Af 85, b. — neque solum domi, sed etiam apud finitimas civitates (Dumnorigem) largiter posse; G I, 18, a. Caesar non solum publicas, s. e. privatas iniurias ultus est; G I, 12. (quos) n. s. in suis, s. e. in illorum finibus plerumque superarint; G I, 40, b. petere n. s. Bellovacos, s. e. pro his Haeduos, ut ..; G II, 14. Romanos n. s. itinerum causa, s. e. perpetuae possessionis culmina Alpium occupare conari; G III, 2. cum ... n. s. vires, s. e. tela nostros deficerent; G III, 5. ut iam n. s. hostibus in contemptionem Sabinus veniret, s. e. nostrorum militum vocibus nonnihil carperetur; G III, 17. in Gallia n. s. in omnibus civitatibus ..., sed paene etiam in singulis domibus factiones sunt; G VI, 11. frumenta n. s. tanta multitudine ... hominum consumebantur, s. e. anni tempore ... procubuerant; G VI, 43. cum leges duo ex una familia ... n. s. magistratus creari vetarent, s. e. in senatu esse prohiberent; G VII, 33.

perterriti n. s. ii, qui ... vulnerabantur, s. e., qui longius subsidiari consuerant, turpiter refugerunt; G VIII, 13. n. s. ab eruptionibus caveant, s. e. singulorum hominum occultos exitus asservent; C I, 21. quae fere res n. s. inopia praesentis, s. e. futuri temporis timore ingravescere consuevit; C I, 52. ut n. s. libere quae probasset expouere, s. e. ... errautem regere posset; C III, 57. hi ... n. s. apud Caesarem in bonore erant, s. s. apud exercitum cari habebautur; C III, 59. oppletis n. s. portibus, s. e. litoribus; C III, 73, a. nt ipse locus n. s. opere, s. e. natura aditus ad oppngnandum † hostem appeteret || impediret ||; H 41. quae (legioues) n. s. nobis obsistere, s. e. caelum diruere possent; H 42, b. — **n e q u e h o c t a n t u m** pollicitus est, s. e. per se discessionem facere coepit; G VIII, 52. conventus obviam prodit n. t. virorum, s. e. matrum familias ac praetextatorum; A 58. n. t. privato vestitu, s. e. reorum habitu (Deiotarus) ... venit; A 67. pertinere .. **n o n t a n t u m** ad dignitatem, s. e. ad salutem suam; G VIII, 6. n. t. pecora atque lumenta, s. e. magna hostium multitudo siti consumebatur; G VIII, 41. n. t. bellum ipsum ..., s s. talem adventum eius felicem fuisse; A 32. Domitius n. t. ad explicandos sumptus ... cum pecuniam necessariam esse iodicaret, s. e. turpe ... esse statueret regna ... occupari; A 34, a. quae provincia ... retenta n. t. sine ignominia, s. e. cum laude erat; A 42, a. quas (pecunias) Longinus sibi expensas ferri n. t. patiebatur, s. e. oogebat; A 49.

s i: ut, si qui etiam in praesentia se occultassent, tamen his ... pereundum videretur; G VI, 43.

s i v e: Pompeius sive operibus Caesaris permotus sive etiam quod ab initio Italia excedere constituerat; C I, 27. sive vere quam babuerant opinionem ad eum perferunt, siva etiom auribus Vari serviunt; C II, 27. sed sive ipsorum perturbatio sive error aliquis sive etiam fortuua ... victoriam interpellavisset; C III, 73, b. impulsus sive loci felicitate sive auspiciis ... inductus ... sive paucitate nostrorum ... comperta ... sive etiam fiducia veterani exercitus sui; A 74.

t n m: ut ... tum calones perterritos hostes conspicati etiam inermes armatis occurrerent; G II, 27. id aliquod de causis acciderat: primum, quod legionem ... despiciebant; tum etiam, quod ... existimabant; G III, 2. id .. ita esse eum ex aliorum obiectationibus tom etiam ex domestico iudicio ... intellegebant; C III, 60. [. **cum,** B. (5 St.) S. 242, b. — perterrito etiam tum exercitu; C III, 13. pugnantibus etiam tum ac resistentibus in acie Pompeianis; C III, 93, b.

v e r o: nostris vero etiam de vallo deductis (hostes) propius accedunt; G V, 51.

etsi, obgleich, obwohl: I. **allein:** ut potius in nocendo aliquid praetermitteretur, etsi omnium animi ad ulciscendum ardebant; G VI, 34, b. dispersos ... incommodo afficiebat, etsi, quantum ratione provideri poterat, ab nostris occurrebatur; G VII, 16. HS LX ... reddit, ... etsi eam pecuniam publicam esse constabat; C I, 23. neque vero diutius ea munitione se continere potuerunt, etsi erat non dissimile atque Alexandriae genus aedificiorum; A 18. quorum vis repressa a nostris, etsi oppidani superiore loco defendebantur; H 12. etsi, prout nostra felicitas, ex sententia adversarios adhuc propulsos *; H 26. hic etsi virtute nostri antecedebant, adversarii ... se defendebant acerrime; H 31, a. etsi hoc et feci || effecit, al. || saepe et saepius mihi facturus videor; F 14.

II. **mit tamen;** illi, etsi ... se tuto dimicaturos existimabant, tamen tutius esse arbitrabantur ..; G III, 24. Caesar, etsi prope exacta iam aestas erat, tamen ... eo ercrcitum adduxit; G III, 28. Caesar, etsi in his locis ... matorae sunt hiemes, tamen ... proficisci contendit; G IV, 20 at Caesar, etsi nondum eorum consilia cognoverat, tamen ... fore id ... suspicabatur; G IV, 31. Caesar, etsi idem ... fore videbat, ... tamen ... legiones ... constituit; G IV, 35. Caesar, etsi intellegebat, qua de causa ea dicerentur, ... tamen ... Indutiomarum ad se ... venire iussit; G V, 4. ipse, etsi res erat multae operae ac laboris, tamen commodissimum esse statuit ..; G V, 11. illi ..., etsi ab hoste ea dicebantur, tamen nou neglegenda existimabant; G V, 28. quod consilium etsi in eiusmodi casu reprehendendum non est, tameu incommode accidit; G V, 33. Caesar ..., etsi opinione trium legionum deiectus ad duas redierat, tamen ... auxilium in celeritate ponebot; G V, 48. baec (castra), etsi erant exigua per se, ... tamen ... contrahit; G V, 49 etsi mons Cevenna ... iter impediebat, tamen ... pervenit; G VII, 8. quae etsi magno cum dolore omnes ferebant, tamen hoo sibi solatii proponebant, quod ..; G VII, 15. Caesar, etsi a bello atque hoste discedere detrimentosum esse existimabat, tamen ... existimavit; G VII, 33. etsi multis iam rebus perfidiam Haedoorum perspectam habebat ..., tamen eos retinendos non constituit; G VII, 54. Caesar, etsi dimicare optaverat, tameu admiratus tantam multitudinem hostium ... castra castris hostium confert; G VIII, 9. quae res, etsi mediocre detrimentum ... nostris afferebot, tamen stultas cogitatioues incitabat barbarorum; G VIII, 10. Caesar, etsi discessum hostium animadvertere non poterat ..., tamen ... legiones promovet; G VIII, 16. Fabius, etsi nondum in conspectum venerat hostibus ..., tamen ... credidit ..; G VIII, 27. qui (Gutruatus) etsi ne civibus quidem suis se committebat, tamen ... in castra perducitur; G VIII, 38. quorum (oppidanorum) etsi paucitatem coutemnebat, tamen pertinaciam magna poena esse afficiendam iudicabat; G VIII, 39. bunc (Antonium) etsi aogurem .. factum ... audierat, tamen nou minus iustam sibi causam ... existimavit ..; G VIII, 50. quae res etsi nihil ad levandas iniurias pertinere videbantur, tamen ... petit ab utroque ..; C I, 9, a. Caesar, etsi magni interesse arbitrabatur quam primum oppido potiri, ... tamen ... eos ... collaudat; C I, 21. ac tametsi .. admirabatur .., atque ea res ... etsi impetus eius (Caesaris) ... tardabat, tamen ... in eo perseverandum putabat; C I, 26, a. Caesar, etsi ... maxime probabat ... Pompeium sequi ..., tamen eius rei moram ... timebat; C I, 29. equitatus ..., etsi deiectis ... locis constiterat, tamen in summum iugum virtnte conititur; C I, 46. ut equites, etsi difficulter atqua aegre fiebat, possent tamen atque auderent flumen trausire; C I, 62. Caesar, etsi timebat tautae magnitudini fluminis exercitom obicere, conandum tamen ... iudicabat; C I, 64. etsi aliquo accepto detrimento, tamen summa exercitus salva; C I, 67. Caesar, etsi multis necessariisque rebus in Italiam revocabatur, tamen constituerat ..; C II, 18, b. etsi prohibere Pompeius totis copiis et dimicare nou constituerat, tamen ... sagittarios ... mittebat; C III, 44, b. qui (milites), etsi magno aestu, ... tamen ad omnem laborem animo parati imperio paruerunt; C III, 95. Caesar milites cohortatus, etsi totius diei continenti labore erant coufecti noxque iam suberat, tamen munitione flumen a monte seclusit; C III, 97. Caesar, etsi fallacem gentem ... bene cognitam habebat, tamen petentibus dare veniam utile

esse statuit; A 24, a. quae (praeda) etsi erat tenuis, tamen ... erat grata praesertim virtute parta; A 42, a. Vatinius ..., etsi gravi valetudine affectus vix corporis viribus animum sequebatur, tamen virtute vicit incommodum naturae; A 44, a. hi cum eruptionem facere coepissent, tamen virtute militum nostrorum, etsi inferiore loco premebantur, tamen ‖ [tamen] ‖ repulsi adversarii ... se contulerunt; H 12. qui (decumani) etsi erant pauci, tamen ... magno adversarios timore eorum opera afficiebant; H 31, a. bnio (Didio) etsi non aberat diligentia ..., tamen nonnumquam ... eicicbatur; H 40, a. etsi te nihil temere ... facturum indicaram, tamen ... scribendum ad te existimavi; F 16. — itaque, etsi summa difficultas faciendi pontis proponebatur ..., tamen id sibi contendendum ... existimabat; G IV, 17, a. — nam etsi sine ullo periculo ... proelium fore videbat, tamen committendum non putabat, ut ..; G I, 46.

evado, entkommen: equites .. paucos (hostes), qui ex fuga cvaserant, reliquerunt; G III, 19.

evello, herausreißen: quod pluribus eorum scutis uno ictu pilorum transfixis ..., cum ferrum se inflexisset, neque evellere ... poterant; G I, 25.

evenio, ausfallen: contestatus deos, ut ea res legioni feliciter eveniret; G IV, 25.

eventus, Ausgang, Erfolg, Schicksal: I. consistit: quin in eius diei casu suarum omnium fortunarum eventum consistere existimaret; C II, 5.

est: qui (eventus) qualis sit futurus, ne vos quidem dubitatis; C II, 32, c.

excipiunt: qui quosque eventus exciperent; C I, 21.

sequantur: in tanta rerum iniquitate fortunae quoque eventus varii sequebantur; G II, 22.

II, 1. experior: placuit interim rei eventum experiri; G III, 3.

exspecto: eventum pugnae exspectabat; G VII, 49. ne eventum belli exspectasse ... viderentur; C I, 53. summae rei diffidens et tamen eventum exspectans; C III, 94.

habeo: hic dies ... hunc habuit eventum, ut ..; G V, 43.

ignoro: ille (Caesar) eventus belli non ignorans; G VI, 42.

speculor: quae (civitates) Bellovacorum speculabantur eventum; G VIII, 23.

2. suspicor ex: Caesar ... ex eventu navium suarum ... fore id ... suspicabatur; G IV, 31.

timeo de: nihil eos de eventu eius diei timuisse; C III, 96.

III. Ablativ: sui laboris milites semper eventu belli praemia petiverunt; C II, 32, c. cum sibi fortunam paternam feliciore eventu destinaret; A 41.

everto, zu Grunde richten: Africam provinciam perire funditusque everti ab suis inimicis; Af 26, b.

evidens, offenbar: neque ullum genus quaestus .. magni et evidentis ... praetermittebatur; A 49.

evito, entgehen: casum: qui silvarum beneficio casum evitaverant; G VIII, 20.

imperium: nonnullos ... ex agris diffugere ad praesens imperium evitandum; G VIII, 24.

malum: quod malum dux equi velocitate evitavit; G VIII, 48, b.

eunuchus, Eunuch: I. est: erat in procuratione regni propter aetatem pueri nutricius eius, eunuchus nomine Pothinus; C III, 108.

II. per: praeoccupat Arsinoë per Ganymedcn eunuchum, nutricium suum, atque Achillan interficit; A 4.

evocatio, Vorladung: quae evocatio vehementer omnes turbavit; A 57, a.

evoco, berufen, aufbieten, verlongen, vorladen, hervorlocken, herausfordern, part. Freiwilliger: A. **substantivisch:** I. cadunt: evocatos centurionesque complures (cecidisse); C III, 53.

conveniunt: haec erant milia XLV evocatorum circiter duo, quae ex beneficiariis superiorum exercituum ad eum convenerant; quae totaacie disperserat; C III, 88.

est: erat Crastinus evocatus in exercitu Caesaris; C III, 91. f. conveniunt.

obsecrant: subito legati evocatique obsecrare Caesarem, ne dubitaret signum dare; Af 82.

praeest, repugnat: fortiter repugnante P. Cornelio, evocato Scipionis, qui ibi praeerat; Af 76.

II, 1. dispergo: f. I. conveniunt.

habeo: complures evocatos cum telis secum habere consuerat; A 53.

2. polliceor: pollicetur quaterna in singulos (milites) iugera et pro rata parte centurionibus evocatisque; C I, 17.

3. sumo ab: a tribunis militum reliquisque equitibus Romanis atque evocatis equos sumit; G VII, 65.

III. alqs ex: expeditos .. ex evocatis, sagittariis funditoribusque raros in muro turribusque disponit; C I, 27.

IV, 1. compleri: completur urbs † et ius, comitium tribunis, centurionibus, evocatis; C I, 3.

2. ab: a quibus (evocatis) ceteri intercluduntur; A 53.

B. **verbal:** alqm: magna cum contumelia verborum nostros ad pugnam evocant; G V, 58. praedae cupiditas multos longius evocabat; G VI, 34, a. ultro omnes ad praedam evocari; G VI, 35, a. senatum .. omnem et quos inter controversiis esset ad se Decetiam evocavit; G VII, 33. Eporedorix Haeduus ... et una Viridomarus ... in equitum numero convenerant nominatim ab eo (Caesare) evocati; G VII, 39. ad hunc (collem) muniendum omnes a Vercingetorige evocatos; G VII, 44. qui (Camulogenus) ... ad eum est honorem evocatus; G VII, 57. Titum Labienum ad se evocat; G VIII, 24. misso ... senatu omnes, qui sunt eius ordinis, a Pompeio evocantur; C I, 3. multi undique ex veteribus Pompei exercitibus spe praemiorum atque ordinum evocantur; C I, 3. cum superioribus bellis probati ad obtinendos exercitus evocentur; C I, 85, c. evocantur illi ad colloquium; C III, 16. eo (Milone) in Italiam evocato; C III, 21. cum (Vatinius) crebris litteris Cornificii ad auxilium provinciae ferendum evocaretur; A 44, a.

amplissimos: et honesti ex iuventute et cuiusque aetatis amplissimi nominatim evocati atque obsecrati navis conscenderant; C II, 5.

auxilia: inde auxilia evocavit; C III, 112, b.

civitates: cuius provinciae (Ciliciae) civitates omnes evocat Tarsum; A 66.

decuriones magnus numerus equitum Romanorum et decurionum (erat), quos ex municipiis Domitius evocaverat; C I, 23.

equites: equites undique evocat; G V, 57. Creta sagittarios, equites ab rege Nabataeorum Malcho evocat; A 1. f. decuriones.

exercitum: exercitum a Pelusio clam Alexandriam evocavit; C III, 108.
honestos: f. amplissimos.
legionem: ipse (Caesar) ... legionem ex hibernis evocat rursus undecimam; G VIII, 6. legionibus .. ex omnibus hibernis ad fines Treverorum evocatis; G VIII, 52. hanc (legionem) .. initio tumultus evocaverat; C 1, 7, b. reliquas legiones ex hibernis evocat; C I, 8. quam (legionem) ex Achaia a Q. Fufio legato evocaverat; C III, 106. duas (legiones) in Aegyptum ad Caesarem mittit litteris eius evocatas; A 34, b. legiones in vicem ad extremum agmen evocabat; Af 70.
municipem, notum: quem quisque in castris notum aut municipem habebat conquirit atque evocat; C I, 74, a.
nobilissimum: nominatim ex omnibus civitatibus nobilissimo quoque evocato; C 1, 39.
numerum: quorum (equitum) magnum numerum evocaverat, G VIII, 11.
partem: quorum (oppidanorum) magna pars erat ad bellum evocata; G VII, 58. Caesar ... remigum partem ex classe, Gallorum, Rhodiorum epibatarumque armare et in castra evocare; Af 20, a.
primos: evocat ad se Caesar Massilia XV primos; C 1, 35.
principes: principibus Galliae evocatis; G IV, 6. principibus cuiusque civitatis ad se evocatis; G V, 54. quos (principes) evocaverant et secum in castris habebant obsidum loco; C I, 74, b.
propinquos: his (obsidibus) adductis, in iis filio propinquisque eius omnibus, quos nominatim evocaverat; G V, 4.
regem: regem ad causam dicendam evocari; C III, 108. rex .. Iuba ... evocatus .. ab eodem (Scipione) litteris; Af 48.
sagittarios: f. equites.
senatores: (T. Ampium) eius .. rei causa senatores omnes ex provincia evocasse; C III, 105.
senatum: f. alqm; G VII, 33.
viros: multis .. viris fortibus Tolosa et Narbone ... nominatim evocatis; G III, 20.

evolo, hervorbrechen: alqs: subito ex omnibus partibus silvae evolaverunt; G III, 28. illi subito ex omnibus partibus evolaverunt; G VII, 27.

eurus, Südostwind: hac naves euro, qui multos dies continenter flabat, portum capere prohibebantur; A 9.

ex, e, aus, von, seit, wegen, nach, gemäß: I. **bei Verben:** abeo: nec plane etiam abisse (Ambiorigem) ex conspectu; G VI, 43. navigium ... ex conspectu abiit; C II, 22.
abicio: telis ex vallo abiectis; C III, 56.
absum: non longe ex eo loco oppidum Cassivellauni abesse; G V, 21. hodie .. (te) ex Africa abesse ... iubeo; Af 54, b. vos ... quantum pote abesse ex Africa iubeo; Af 54, b.
accido: quod victoria facilis ex difficillimis rebus acciderat; A 77.
accio: e stativis castris ... cunctis copiis auxiliisque accitis *; Af 26, a.
accipio: ex eo concursu navium magnum esse incommodum acceptum; G V, 10. ne quid ex contagione incommodi accipiant; G VI, 13, b. quos .. (milites) ex eius exercitu acceptos ... Alexandriam traduxerat; C III, 103.
adduco: quod (supplementum) ex Italia adduxerat; G VII, 7. quod ex portu sinuque adversariorum CC naves onerarias adduxerim; C II, 32, d. ex quibus (equitibus) CC Gallos Deiotarus adduxerat, D Ariobarzanes ex Cappadocia; C III, 4, a. legiones sibi alias ex Asia adduci iussit; C III, 107.
adeo: quo ex oppido ... legati ... Caesarem cum adissent; H 3, a.
adicio: ut neque ex inferiore loco satis commode tela adici possent; G III, 14, a. quo telum ex oppido adici non posset; Af 56. ex tironum paucas (cohortes) adiecerat; Af 60.
adigo: uti ex locis superioribus in litus telum adigi posset; G IV, 23. pecore ex longinquioribus vicis adacto; G VII, 17, a.
adorior: si imprudentes ex insidiis adoriri posset; C III, 30, a. Labienus Afraniusque ... ex insidiis adorti; Af 69, a.
advolo: repente ex omnibus partibus (hostes) ad pabulatores advolaverunt; G V, 17.
aestimo: quae pars ... ex tertia parte Galliae est aestimanda; G III, 20.
aggredior: Boii et Tulingi ... ex itinere nostros latere aperto aggressi; G I, 25. ita ex utraque parte naves longas aggressus; C III, 40.
agnosco: quae (navis) ex insigni facile agnosci poterat; C II, 6.
ago: praeda ex omnibus locis agebatur; G VI, 43. huc ... aggerem ex castris servitia agerent iussit; A 73.
alo: regium .. equitatum Scipio ex provincia Africa alebat; Af 8.
amitto: nonnullos ex suis amiserunt; G V, 15. cur etiam secundo proelio aliquos ex suis amitteret? C 1, 72.
animadverto: quarum (alcium) ex vestigiis cum est animadversum a venatoribus, quo se recipere consuerint; G VI, 27. raros milites, ne ex oppido animadverterentur, ex maioribus castris in minora traducit; G VII, 45, b. est animadversum ab legionariis ... ex crebris hostium eruptionibus magno sibi esse praesidio posse, si ..; C II, 8. cum animadvertissent ex ignibus nocte cohortes nostras ad munitiones excubare; C III, 50. quod .. ex conscientia sua ... animum advertere poterat; A 48.
apporto: ea ... ex Hispania apportari iubet; G V, 1.
arcesso: auxilia ex Britannia ... arcessunt; G III, 9, b. partem (obsidum) ex longinquioribus locis arcessitam; G IV, 27. ex legionibus fabros deligit et ex continenti alios arcessi iubet; G V, 11. multi ex duabus legionibus ... arcessuntur; C I, 3. Caesar ... ex Syria Ciliciaque omnem classem arcessit; A 1. Caesar celeriter iubet equitatum universum ... ex castris arcessiri; Af 12.
audio: ut ex captivo audierant; G VI, 37. ex perfugis quibusdam oppidanis audit Iubam ... restitisse; C II, 38. an non audistis ex iis ..? C III, 87.
averto: ex acie instructa equitatus sui prope totum dextrum cornu avertit; Af 39.
augeo: augetur odium .. ex ipso delectu; A 50. postquam legionibus veteranis duabus ... copias suas ex secundo commeatu auxerat; Af 37.
bello: pari .. condicione ex muro ac turribus bellandi data; C II, 16.
capio: ut is locus ... ex calamitate populi Romani et internecione exercitus nomen caperet; G I, 13. nec quemquam ex eo plus quam se doloris capere; G I, 20. cum iam ex diei tempore coniecturam ceperat in castra perventum; G VII, 35. agros .. in Gallia ex hostibus captos ... tribuerat; C III, 59. quin ... ex omni prospectu locum spectaculo caperet; A 15. ex ipsa re magnam capio voluptatem; F 15.
cerno: ex superioribus locis ... cernebatur ... novissimos .. premi; C I, 64. cum ex vallo Pompeium adesse ... cernerent; C III, 69.

circumvenio: veriti (Galli), ne ab latere aperto ex superioribus castris eruptione circumvenirentur; G VII, 82. Galli Germanique ... ex superiore loco ... circumventi; Af 40.

cognosco: quod .. paucitatem eorum ex loco superiore cognoscere ... potuerint; G VII, 20, b. quibus rebus cognitis ex perfugis et captivis; G VII, 72. eius (Caesaris) adventu ex colore vestitus cognito; G VII, 88. qua re ex compluribus cognita; G VIII, 36. quibus rebus .. ex perfugis cognitis; Af 62. f. **cognosco,** I, 1. G II, 17. C I, 86. — 2. alqs; G V, 8. — II, 1. G V, 52. — 2. G II, 26. V, 9. 48. — 3, a. G VI, 39. VII, 18. VIII, 26. 40. C III, 49. A 10. 28. — III. alqd; G IV, 23. V. 11. C I, 40, a. Af 68. F 14. casum. condiciones. consilium; G VII, 39. VIII, 7. Af 11. 19, a. factum; G V, 6. multitudinem. munitiones. paucitatem; G IV, 30 (S. 174 f.) vgl. **captivus,** B, II, 3. cognosco ex (10 St.) S. 134, b.

cogo: f. **cogo,** III. classem. cohortes; C I, 15, b. copias; G III, 17. VII, 55, b. C I, 24. equites; C III, 4, b. equitatum; G I, 15. multitudinem; G I, 4. C III, 80, a. numerum; G VI, 43. (S. 176 f.).

colligo: f. **colligo** alqm; C III, 65. algam. copias. equites; G V, 46. homines; G VIII, 30. milites. reliquias; A 42, b. (S. 181 f.).

colloquor: Ariovistus, ex equis ut colloquerentur, ... postulavit; G I, 43.

commoveo: ut se ex loco commovere non possent; G III, 15. qua ex re Caesar commotus; Af 46. cum commoti ex tali incommodo essent; Af 57. quibus ex rebus Caesar vehementer commovebatur; Af 72.

communico: viri ... tantas (pecunias) ex suis bonis aestimatione facta cum dotibus communicant; G VI, 19.

comparo: ex finibus Cadurcorum ... magnum numerum frumenti comparant; G VIII, 34. frumenti vim maximam ex Thessalia, Asia, Aegypto, Creta, Cyrenis reliquisque regionibus comparaverat; C III, 5.

compello: legionis ... decimae milites Atrebates ... ex loco superiore in flumen compulerunt; G II, 23. pecora atque homines ex agris in silvas compellebat; G V, 19. Pompeianis ex fuga intra vallum compulsis; C III, 95.

comperio: f. **captivus,** B, II, 3. comperio ex (3 St.) S. 134, b.

comporto: f. **comporto** alqd. frumentum; G III, 9, b. C I, 18. 49. Af 20, b. pecuniam. tela (S. 198).

concilio: quibus ex rebus sibi eam dignitatem ... conciliavit; Af 22.

concipio: quod is (Bibulus) ... inimicitias .. habebat etiam privatas cum Caesare ex aedilitate et praetura conceptas; C III, 16.

concurro: ex proximis castellis eo concursum est; G II, 33. ut ... omnis .. ex castris multitudo ad restinguendum concurreret; G VII, 24.

conduco: quos ex Aquitania conduxerat; G VII, 31.

confero: armis ex oppido collatis; G II, 15. castris ex campo in collem ... collatis; Af 68. f. **confero:** se; A 42, a. alqd; G VI, 10. C II, 25, a. frumentum; G IV, 31. partem. pecuniam. C II, 18, a. 21 (S. 198).

conficio: quas (legiones) ex novo delectu confecerat; C I, 25, a. f. **conficio** classem. equites; C I, 24. legionem (3 St.). pecuniam (S. 199 f.).

confugio: Gaius Fundanius ... ex castris adversariorum ad nos confugit; H 11. qui (Mundenses) ex proelio in oppidum confugerant; H 36.

congero: cuius (salis) magna vis iam ex proximis erat salinis eo congesta; C II, 37.

conicio: quod ... e loco superiore in nostros venientes tela coniciebant; G I, 26. ut ex tumulo tela in nostros conicerent; G II, 27. cum illi .. ex arido ... tela conicerent; G IV, 24. ex omnibus partibus tela conici animadvertit; G IV, 32. ex omni parte lapidibus coniectis; G V, 43. tela intra munitionem ex omnibus partibus coniciunt; G V, 51. cum ... equites .. ex loco superiore in aversos tela coniciebant; C I, 79.

conquiro: cum raris disiectisque ex aedificiis pabulum conquireretur; G VIII, 10.

conscribo: quos (equites) ex omnibus conventibus coloniisque conscriptos; A 56. quos ... ibi .. postea ex hibridis, libertinis servisque conscripserat, armaverat; Af 19, b. quod ... haberet ... legiones conscriptas ex cuiusquemodi generis amplius XII milibus; Af 19, b. erant hic legiones, quae ex perfugis conscriptae; H 34.

consequor: quibus ex rebus largiter erat consecutus; Af 72.

consisto: Caesar ... statim ex itinere ante oppidum Thapsum constitit; Af 86. — reliquae (legiones) ex fugitivis † auxillares consistebant; H 7.

conspicio: ne ex hostium castris (cohortes) conspici possent; G III, 26. hos item ex proximis navibus cum conspexissent; G IV, 25. ubi ex litore aliquos singulares ex navi egredientes conspexerant; G IV, 26.

conspicor: ex loco superiore, quae res ... gererentur, conspicatus; G II, 26. Vercingetorix ex arce Alesiae suos conspicatus ex oppido egreditur; G VII, 84. conspicati ex oppido caedem et fugam suorum; G VII, 88.

constituo: quam (legionem) ex genere civium suorum Deiotarus armatura ... nostra constitutam habebat; A 68.

consto: (erat) conventus is, qui ex variis generibus constaret; C II, 36. haec (milia xx) constabant ex Gabinianis militibus; C III, 110.

consurgo: consurgitur ex consilio; G V, 31. subito illi ex insidiis consurrexerunt; C III, 37, b.

contendo: hostes protinus ex eo loco ad flumen Axonam contenderunt; G II, 9.

contraho: ex finitimis regionibus quas potest contrahit cohortes ex delectibus Pompeianis; C I, 15, b.

conveho: frumentum ex finitimis regionibus atque ex omnibus castellis in urbem convexerant; C I, 34.

convenio: f. **convenio,** II. alqs; G VI, 32. copiae; G VII, 57. 66, a. evocati. milites; G I, 8. milia. multitudo; G II, 12. III, 17. naves; G III, 11. IV, 21. pars; G VII, 7. principes; G V, 5. subsidia (S. 227 f.).

cresco: quod Liger ex nivibus creverat; G VII, 55, b.

decurro: f. **decurro,** II. alqs; G III, 2. A 31. adversarii. hostes (S. 254, b).

deduco: f. **deduco** alqm; G IV, 30. VII, 81. A 33. H 18, b. exercitum; G I, 44, d. legionem; G VIII, 54. C III, 31. Af 56. militem; C II, 13. Lücke (S. 255 f.). — **cohors,** II, 1. deduco (6 St.) S. 179, a.

defatigo: cum ... Caesaris .. equites iumenta ex nausea recenti, siti, languore, paucitate, vulneribus defatigata ... haberent; Af 18.

defendo: musculus ex turri latericia a nostris telis tormentisque defenditur; C II, 11. ut ex aedificiis defendi possent; A 12. † ... quamvis magna multitudine deducti homines ex superiore loco defendere possent; H 38.

degredior: (Caesar) paulum ex eo loco degreditur; C I, 72.

deicio: Fabius ... praesidium ex saltu deie-

cit; C I, 37. ex utraque munitione deiectos terga vertere coëgerunt; C III, 63, b.

deligo: s. **deilgo,** I. alqm; G VII, 76. 83. fabros. hominem; G III, 18. VII, 21. C III, 103. locum; G 1, 30. milites; C I, 64. pedites; G 1, 48. VIII, 17 (S. 262, a).

demeto: omni ex reliquis partibus demesso frumento; G IV, 32.

demigro: ex iis aedificiis ... demigraverunt; G IV, 4. nonnullos ex oppidis demigrare, ex agris diffugere; G IV, 24.

depello: eos ... tormentis ex navibus sagittisque depulerat; A 19.

deperdo: (nostri) paucos ex suis deperdiderunt; G III, 28.

deprendo: reducitur ad eum deprensus ex itinere N. Magius Cremona; C I, 24.

derivo: quarum (fossarum) interiorem ... aqua ex flumine derivata complevit; G VII, 72.

descendo: s. **descendo** II. alqs (equites) ex (4 St.) S. 266, a.

desidero: uti ex tanto navium numero ... neque hoc neque superiore anno ulla omnino navis ... desideraretur; G V, 23. perpaucis ex hostium numero desideratis, quin cuncti caperentur; G VII, 11, b. ex eo numero navium nulla desiderata est; C II, 7. hoc proelio desiderati sunt ex numero legionariorum militum circiter CCCC; A 21. ut ex nostris praeter duos centuriones sit. nemo desideratus; H 23, b.

desilio: s. **desilio** (5 St.) S. 267.

detraho: celeriter ex tertia acie singulas cohortes detraxit; C III, 89. nomen Pompei ex scutis detraxerunt; A 59.

deturbo: Pompeianos ex vallo deturbavit; C III, 67.

dico: moribus suis Orgetorigem ex vinculis causam dicere coëgerunt; G I, 4.

diffugio: interim Numidae Gaetulique diffugere cotidie ex castris Scipionis ... non intermittunt; Af 32. interim incredibiliter ex legionibus IV et VI Scipionis milites diffugere; Af 52. s. demigro.

dimitto: non prius Viridovicem reliquosque duces ex concilio dimittunt, quam ..; G III, 18. ne speratam praedam ex manibus dimitterent; G VI, 8, a. ne tantam fortunam ex manibus dimittant; G VI, 37. milites ... dolere hostem ex manibus dimitti; C I, 64. prius se cortice ex arboribus victuros, quam Pompeium e manibus dimissuros; C III, 49.

discedo: s. **discedo,** 1, 2. G V, 28. — II. alqs ex (10 St.) auxilia. barbari. — III. G V, 41. (S. 284 s.).

distribuo: ex reliquis captivis toto exercitui capita singula praedae nomine distribuit; G VII, 89.

do: Cn. Pompeius legionem ... eam tamquam ex suo numero dedit; G VIII, 54. pecunia uti ex aerario Pompeio detur; C I, 6, a. ad eundem numerum Cotys ex Thracia (equites) dederat; C III, 4, a. CCC (equites) Tarcondarius Castor et Donnilaus ex Gallograecia dederant; C III, 4, b.

doleo: quo gravius homines ex commutatione rerum doleant; G I, 14.

duco: quod ex ea civitate Orgetorigis filiam in matrimonium duxerat; G I, 9. diem ex die ducere Haedui; G I, 16. vallum .. ex castris ad aquam ducere incipiunt; C I, 73. quem (Rebilum) Curio secum ex Sicilia duxerat; C II, 34, b. copias ex locis superioribus in campum ducit; C II, 40. sagittariis .. ex omnibus navibus Ityreis, Syris et cuiusque generis ductis in castra compluribus; Af 20, a.

educo: Caesar e castris utrisque copias suas eduxit; G I, 50. hostes item suas copias ex castris eductas instruxerant; G II, 9. s. **educo** (31 St.) S. 305, a. vgl. **castra,** II, 4. educo ex (20 St.) S. 141, a.

efficio: legiones effecerat civium Romanorum IX: V ex Italia ...; unam ex Cilicia veteranam ...; unam Creta et Macedonia ex veteranis militibus ...; duas ex Asia; C III, 4, a. ex hoc (genere radicis) effectos panes ... vulgo in eos (Pompeianos) iaciebant; C III, 48. huic (legioni) sic adiunxit octavam, ut paene unam ex duabus efficeret; C III, 89.

effugio: (P. Ligarius) inde ex proelio effugerat; Af 64. ex quibus (hominibus) effugerunt CXX; H 21.

egero: egestis ex mari lapidibus; A 21.

egredior: s. **egredior,** II. alqs ex (26 St.) S. 308. 141.

eicio: s. **eicio** alqm; C I, 30, b. se (10 St.) S. 308, b.

elevo: ex .. ea contignatione rursus summam contabulationem storiasque elevabat; C II, 9, c.

elicio: sive eum (hostem) ex paludibus silvisque elicere ... posset; G VII, 32. nonnumquam (Didius) ex castello ... eliciebatur; H 40, a.

eligo: s. **eligo** cohortem. homines. milia. viros. (S. 310, a).

emineo: ita ut (stipites) non amplius digitis quattuor ex terra eminerent; G VII, 73, b.

emitto: essedarios ex silvis emittebat; G V, 19. una ex parte Hispanis equitibus emissis; G V, 26. quod cohortes ex statione et praesidio essent emissae; G VI, 42. ille (rex) ut ex carceribus in liberum cursum emissus; A 24, b.

eripio: hominem honestissimum ... ereptum e manibus hostium; G I, 53. illum (fratrem) ex periculo eripuit; G IV, 12. ut Teutomatus, rex Nitiobrigum, ... vix se ex manibus praedantium militum eriperet; G VII, 46.

erumpo: ex castris (milites) erumperent; G III, 5. erumpunt ceteri Correo proeliante ex silvis; G VIII, 19, a. ex oppido erupit multitudo; Af 6. ex proximis collibus erumpunt ... Numidae; Af 69, b.

evado: qui ex fuga evaserant; G III, 19.

evoco: s. **evoco,** B. decuriones. legionem (4 St.). nobilissimum. partem. senatores (S. 351, b).

evolo: s. **evolo** (2 St.) S. 352, a.

excedo: non modo defesso ex pugna excedendi ... facultas (non) dabatur; G III, 4. s. **excedo,** II. alqs ex (7 St.)

excipio: multos ex fuga dispersos excipiunt; G VI, 35, a. quos ille ... ex fuga excepit; G VII, 28. utrimque clamore sublato excipit rursus ex vallo atque omnibus munitionibus clamor; G VII, 88. ut ... ex pellibus ... nocturnum excipere rorem cogerentur; C III, 15.

excito: noctu ex materia ... turres admodum CXX excitantur; G V, 40.

exeo: s. **exeo,** II. alqs; G 1, 5. VII, 20, e. C II, 4. milites; G II, 33. multitudo. remiges.

expello: s. **expello,** II. alqm ex (7 St.).

expono: quibus ex navibus cum essent expositi milites; G IV, 37.

exprimo: aquae magnam vim ex mari rotis ac machinationibus exprimere contendit; A 6.

exsisto: ne quis aut ex huius (Cavarini) iracundia aut ex eo, quod meruerat, odio civitatis motus exsistat; G VI, 5. ut plerumque in calamitate ex amicis inimici exsistunt; C III, 104. palma ... ex pavimento exstitisse ostendebatur; C III, 105. Labienus Afraniusque ... ex collibus primis exsistunt; Af 69, a.

exspecto: relinquebatur, ut ex longinquioribus regionibus Galliae Picenique et a freto naves

essent exspectandae; C I, 29. expectabat cum Scipione ex Syria legiones II; C III, 4, a. illos ... monuit ..., ut ex sua amicitia omnia expectarent; C III, 60. quod legiones equitatumque ex Italia exspectaret; C III, 78, b.

exsto: cum capite solu (milites) ex aqua extarent; G V, 18.

extraho: qui ... ex privatis aedificiis specubus ac puteis extracta aqua utebantur; A 5.

facio: scutis ex cortice factis; G II, 33. naves totae factae ex robore; G III, 13, a. factae (naves) .. subito ex bumida materia; C I, 58. ut una castra iam facta ex binis viderentur; C I, 74, b. testudo ... facta .. ex fortissimis lignis; C II, 2. si ibi pro castelln ac receptaculo turrim ex latere sub muro fecissent; C II, 8. storias .. ex funibus ancorariis tres ... fecerunt; C II, 9, b. musculum pedes LX longum ex materia bipedali ... facere instituerunt; C II, 10. aggerem novi generis ... ex latericiis duobus muris ... facere instituerunt aequa fere altitudine, atque ille congesticius ex materia fuerat agger; C II, 15. quam (legionem) factam ex duabus gemellam appellabat; C III, 4, a. omnes fere milites aut ex coactis aut ex centonibus aut ex coriis tunicas aut tegimenta fecerant; C III, 44, b. eos ... locupletes .. ex egentibus fecerat; C III, 59. ille ... tegimenta galeis milites ex viminibus facere ... iubet; C III, 62. crebrae continuis diebus ex concursu multitudinis concitationes fiebant; C III, 106. ex vestimentis tentoriolis factis; Af 47. ex regno .. provincia facta; Af 97. ex qua contentione cotidiana minuta proelia fiebant; H 5. una (legio) facta ex coloniis; H 7.

fero: ut laborantibus succurri atque ex altera oppidi parte auxilium ferri posset; A 1.

fingo: plerique novas sibi ex loco religiones fingunt; G VI, 37.

firmo: suis ex terrore firmatis rursusque renovatis animis; Af 18.

fugio: qui ex ipsa caede fugerunt; G VII, 38, a. ipsos ... ex media caede fugisse; G VII, 38, a. (Cato) ex provincia fugit; C I, 30, b. illi ... ex medio itinere proiectis sarcinis fugiebant; C I, 59. Otacilius sibi timens ex oppido fugit; C III, 29. qui paulo ante ex castris fugientes suos conspexerat; C III, 70. constat fugisse ex castris regem ipsum; A 31. qui (equites) ex proelio fugerant; Af 87, a. ut (rex Iuba) ex proelio fugerat; Af 91, a. qui (equites) ex primo agmine fugerant; Af 95. ex hoc proelio Valerius adulescens Cordubam cum paucis equitibus fugit; H 32, a.

habeo: ipsum ex Helvetiis uxorem habere; G I, 18, a. quos ex Tencteris atque Usipetibus apud se habebant; G IV, 18. quod provinciam Hispaniam ex praetura habuerat; C I, 22. parem ex Gallia numerum (habuerat); C I, 39. sagittarios Creta, Lacedaemone, ex Ponto atque Syria reliquisque civitatibus III milia numero habebat; C III, 4, a. qui (milites) ... uxores .. duxerant, ex quibus plerique liberos habebant; C III, 110. Caesar Rhodias naves IX habebat, ... ex Asia XII; A 13. militibus veteranis impositis, quorum magnam copiam habebat ex omnibus legionibus; A 44, b. quod ... haberet ... ex fuga proelioque Pompeiano [Labienus] quos ... transportaverat equites; Af 19, b. quos (CCC) ex legionibus habere expeditos consuerat; Af 78, b. ex quibus (legionibus) aliquid firmamenti se existimabat habere; H 7.

iacio: qui ex vallo turribusque tela iacerent; G II, 33. ex ea (turri) cum tela tormentis iacerentur ad fontis aditum; G VIII, 41. quod ex totis ripis in unum ... locum tela iaciebantur; C I, 50. qui (ignis) ex muro iaceretur; C II, 10.

iacto: ex oppido ignem multum telorumque multitudinem iactando; H 12.

ico: lapide ictus ex muro (Milo) periit; C III, 22.

immitto: ex aedificiis .. per foramina in proxima aedificia arietes immittuntur; A 1.

incedo: exercitu || exercitui || .. omni tantus incessit ex incommodo dolor, ut ..; C III, 74.

incito: cum ex alto se aestus incitavisset; G III, 12. naves ... duabus ex partibus sese in eam (navem) incitaverant; C II, 6, b. alii ex castris sese incitant; C II, 14. iam ex omnibus partibus subito Antonianae scaphae signo dato se in hostes incitaverunt; C III, 24. milites ex inferiore loco adversos clivum incitati cursu; C III, 46.

infero: ex fremitu equorum illata suspicione; C III, 38.

insequor: nostros ex superiore insequentes loco verebantur; C III, 51, b.

insidior: neque ex occulto insidiandi ... singulis deerat audacia; G VI, 34, b.

instituo: remiges ex provincia institui, nautas ... comparari iubet; G III, 9, a. ex his (cohortibus) quartam (aciem) instituit; C III, 89.

intellego: cum ex significatione Gallorum novi aliquid ab iis iniri consilii intellexissent; G VII, 12. id .. ita esse cum ex aliorum obiectationibus, tum etiam ex domestico iudicio atque animi conscientia intellegebant; C III, 60. tunc intelleges ex virtute nostra, quid ex tuis copiis sperare debeas; Af 45.

invenio: inveniebat ex captivis Sabim flumen ... non amplius milia passuum X abesse; G II, 16.

irrideo: irridere ex muro atque increpitare vocibus; G II, 30.

iudico: ex quo iudicari posse, quantum haberet in se boni constantia; G I, 40, b. ex his omnibus iudicat rebus, quanto cum periculo ... res sint administratae; G V, 52. veriti, ne ... ex eo, quid sensissent, iudicaretur; A 54.

labor: pauci ex proelio lapsi; G V, 37.

laboro: ut vehementissime utraque (navis) ex concursu laborarent; C II, 6, b. quos ex aere alieno laborare arbitrabatur; C III, 22.

loquor: loquuntur ambo ex navibus cum M'. Acilio et Statio Murco legatis; C III, 15.

mitto: e loco superiore pilis missis; G I, 25. legatum e suis sese magno cum periculo ad eum missurum; G I, 47. neque ullum frustra telum ex loco superiore mittere; G III, 4. ne ex his nationibus auxilia in Galliam mittantur; G III, 11. cum ... tela .. ex loco superiore missa non frustra acciderent; G III, 25. Caesar omnem ex castris equitatum suis auxilio misit; G IV, 37. eo duae omnino civitates ex Britannia obsides miserunt; G IV, 38. mittitur ... Quintus Iunius ex Hispania quidam; G V, 27, a. neque auxilia ex sua civitate in Treveros missa; G VI, 9. missis ex oppido legatis de deditione; G VII, 11, a. haec Scipionis oratio ... ex ipsius ore Pompei mitti videbatur; C I, 2. legatos .. ex suo numero ad Caesarem mittunt; C I, 20. (Lentulus Spinther) ex oppido mittitur; C I, 23. ex eo loco IV cetratorum cohortis in montem ... mittit; C I, 70. ne ex praetura et consulatu, ut semper, sed per paucos probati et electi in provincias mittantur; C I, 85, c. ex minoribus navibus magna vis eminus missa telorum; C II, 6. nullum ex muro, nullum a nostris mittitur telum; C II, 13. eo sex cohortes praesidii causa ex provincia misit; C II, 18, a. his rebus subsidio DC equites Numidae ex oppido peditesque CCCC mittuntur a Varo; C II, 25, a. CC (equites) ex Syria a Commageno Antiocho ... missi erant; C III, 4, b.

moveo: postero die castra ex eo loco movent; G 1, 15. castra ex Biturigibus movet in Arvernos versus; G VII, 8. uti castra ex eo loco moveret; C III, 85.
nanciscor: paucos suos ex fuga nactus; C III, 96. adiutores quosdam consilii sui nactus ex regis amicis; C III, 108. — ex magnis rupibus nactus planiciem; C 1, 70.
nascor: qui sunt ex his nati; G V, 14. qua ex re factiones dissensionesque nascuntur; G VI, 22.
nuntio: equites ex statione nuntiant .. auxilia ... venire; C II, 26. transfuga nuntiavit ex oppido Iunium ... clamasse ..; H 16, b.
obtineo: quod paucis ante annis ex praetura eam provinciam obtinuerat; C I, 31.
occurro: ex castris sibi legiones alias occurrere ... iussit; C III, 98. M. Petreius et Cn. Piso ... ex itinere recta subsidio suis occurrunt; Af 18.
oppono: quae (cohortes) ex ipsa provincia ab Lucio Caesare legato ad omnes partes opponebantur; G VII, 65.
oppugno: id (oppidum) ex itinere magno impetu Belgae oppugnare coeperunt; G II, 6. id (oppidum) ex itinere oppugnare conatus; G II, 12. Crassus ex itinere oppidum Sontiatum oppugnare coepit; G III, 21. Galli tragulis iaculisque oppidum ex hostium cadaveribus [sunt] circumplexi oppugnare coeperunt; H 32, a.
orior: Rhenus .. oritur ex Lepontiis; G IV, 10. quibus orti ex civitatibus eo pervenerunt; G V, 12. quo ex loco (silva Hercynia) oriatur; G VI, 25. veritus, ne qua in castris ex eorum concursu et misericordia vulgi seditio oreretur; G VII, 28. non ignorans, quanta ex dissensionibus incommoda oriri consuessent; G VII, 33. ex omnibus urbis partibus orto clamore; G VII, 47, b.
ostendo: hostes ... ex utraque parte eius vallis subito se ostenderunt; G V, 32. ut ... ex colle se equitatus ostenderet; Af 50.
pello: uti omnes ex Galliae finibus pellerentur; G I, 31, c.
perduco: quem (Viridomarum) Caesar ... ex humili loco ad summam dignitatem perduxerat; G VII, 39. inde ... ex castello in castellum perducta munitione; C III, 43. munitiones .. perductas ex castellis in proxima castella; C III, 44, b.
perfugio: centuriones Marsi duo ex castris Curionis ... ad Attium Varum perfugiunt; C II, 27. ex adversariis perfugere plures ex omni genere hominum; Af 19, a. ex legionibus his ... milites legionarii complures ab Scipione in castra Caesaris perfugerunt; Af 35, b.
permitto: quorum (propugnatorum ordo) alter ex pontibus ... permitteret tela; G VIII, 9.
perterreo: ut quam maxime ex fuga perterritos adoriri posset; C II, 39.
pertineo: ex eo oppido pons ad Helvetios pertinet; G I, 6.
pervenio: prius ... quam ad flumen Rhenum milia passuum ex eo loco circiter quinquaginta pervenerunt; G I, 53. Caesar ex eo loco quintis castris Gergoviam pervenit; G VII, 36. qui (Attius Varus) ... protinus ex fuga in Africam pervenerat; C I, 31. qui (Q. Fulginius) propter eximiam virtutem ex inferioribus ordinibus in eum locum pervenerat; C I, 46. complures interim ex fuga Uticam perveniunt; Af 88, a.
peto: necessario dispersos hostes (pabulum) ex aedificiis petere; G VII, 14, a. qua ex fuga cum constaret Drappetem Senonem ... provinciam petere; G VIII, 30.
polliceor: militibus in contione agros ex suis possessionibus pollicetur; C I, 17.
porto: qui commeatus ad castra Pompei ex oppido portabant; H 11.
praecipito: plerique ex his ... ex x pedum munitione se in fossas praecipitabant; C III, 69.
praedico: saepe ex tribunali praedicavit adversa Caesarem proelia fecisse; C II, 18, a.
praemitto: cohortes v praemissae a Domitio ex oppido; C I, 16. impedimenta omnia silentio prima nocte ex castris Apolloniam praemisit; C III, 75. ex .. itinere loricatos viros fortes cum equitatu ante praemisit; H 4.
probo: id se facile ex humilitate sua probare posse; G V, 27, a.
procedo: ex silvis instructa multitudo procedit peditum; G VIII, 19, a. Caesar ... VIII milia passuum ex eo loco procedit; C III, 76. Octaviani ex portu procedebant; A 45. quo ex portu classis Octavi ad dimicandum processerat; A 47. ita cum ex castello Didius ... processisset; H 40, b. qui ex castello ad pugnam processerant; H 40, b.
procurro: unum ex multitudine procurrentem traicit; G V, 44, a. Afraniani milites visendi causa laeti ex castris procurrebant; C I, 69. cum cohortes ex acie procucurrissent; C II, 41, b. primus (Crastinus) ex dextro cornu procucurrit; C III, 91. subito ex condensis turmis pedites Numidae ... procurrunt; Af 14.
prodeo: conclamaverunt, uti aliqui ex nostris ad colloquium prodiret; G V, 26. hic (Baculus) ... inermis ex tabernaculo prodit; G VI, 38. neque illi sibi confisi ex portu prodire sunt ausi; C III, 7. qua ex frequentia Titus Labienus prodit; C III, 19, b. cum ... neque ex Caesaris castris quisquam prodiret; Af 30.
produco: prima luce magnum numerum impedimentorum ex castris mulorumque produci ... iubet; G VII, 45, a. qui (remiges, gubernatores) repente ex onerariis navibus erant producti; C I, 58. Massilienses ... veteres ad eundem numerum ex navalibus productas navis refecerant; C II, 4.
profero: Massilienses arma tormentaque ex oppido ... proferunt; C II, 22.
proficio: nihil ex loco superiore inermi proficere poterant; A 76.
proficiscor: Caesar ... cum legionibus tribus e castris profectus; G I, 12. profectae (naves) ex portu; G III, 14, a. Lucium Plancum cum legione ex Belgio celeriter in Carnutes proficisci iubet; G V, 25. sic ex castris proficiscuntur, ut ..; G V, 31. consules ... ex urbe proficiscuntur; C I, 6, b. Cn. Pompeius pridie eius diei ex urbe profectus iter ad legiones habebat; C I, 14. nondum profecto (Valerio) ex Italia; C I, 30, a. uti Petreius ex Lusitania per Vettones cum omnibus copiis ad Afranium proficiscatur; C I, 38. multi ex Italia ad Cn. Pompeium proficiscebantur; C I, 53. hoc probato consilio ex castris proficiscuntur; C I, 78. C. Curio in Africam profectos ex Sicilia; C II, 23. cum in Italiam, ex qua profectus sum, reductus existimabor; C III, 18. (Longinus) noctu silentio ex castris proficiscitur; A 61. legiones duae, x et IX, ex Sicilia navibus onerariis profectae; Af 53. ipse (Caesar) ... quarta noctis vigilia ... ex eo loco proficiscitur; Af 67. ex urbe sum profectus; F 26.
profligo: profligatis Veromandius, quibuscum erant congressi, ex loco superiore; G II, 23.
profluo: Mosa profluit ex monte Vosego; G IV, 10.
profugio: ob eam rem se ex civitate profugisse; G I, 31, c. veritus, ne noctu ex oppido profugerent; G VII, 11, b. Galli ... postero die consilium ceperunt ex oppido profugere; G VII, 26. quem (Lucterium) profugisse ex proelio scripsi;

G VIII, 44. profugiunt statim ex urbe tribuni plebis; C I, 5. tantus repente terror invasit, ut ... (Lentulus consul) protinus aperto sanctiore aerario ex urbe profugeret; C I, 14. qui (Lentulus Spinther) Caesaris adventu cognito profugit ex oppido; C I, 15, a. (Cotta) ex Sardinia in Africam profugit; C I, 30, b. interim nobiles homines ex suis oppidis profugere ... coeperunt; Af 26, a. qui ex his proeliis ‖ profugissent ‖ † cum adolescentes Cn. Pompeio profugissent; H I.

progredior: si ex finibus suis progredi coepisset; G V, 56. ipse (Caesar) paulum ex eo loco cum legione progressus, ubi constiterat; G VII, 49. quibus ex locis cum (Curio) longius esset progressus; C II, 41, a. ex iniquo progressi (Pompeiani) loco in summo constiterant; C III, 51, b. cum ... neque ex eo loco, quo constiterat, Scipionem progredi propius se animadvertisset; Af 42. Q. Pompeius Niger ... ex acie nostra ad congrediendum progressus est; H 25, a.

prohibeo: commeatu ex insidiis prohibere Romanos; G VIII, 7.

proicio: se ex navi proiecit; G IV, 25.

proluo: ex omnibus montibus (tempestas) nives proluit; C I, 48, a.

propugno: ipsi ex silvis rari propugnabant; G V, 9. multitudine telorum ex turribus propugnantes deturbant; G VII, 86. Tito Pulione ... e loco propugnante; C III, 67. ex tectis aedificiorum propugnabant; A 17.

prospicio: facile erat ex castris C. Treboni atque omnibus superioribus locis prospicere in urbem; C II, 5.

protego: quod ex locis superioribus qui antecesserant suos ascendentes protegebant; C I, 79. quas (naves) protexerunt ex molibus atque aedificiis imminentibus; A 16.

pugno: ut proximi (hostes) iacentibus insisterent atque ex eorum corporibus pugnarent; G II, 27. ancipiti proelio, cum ex oppido eruptione pugnaretur, foris tantae copiae ... cernerentur; G VII, 76. pugnabatur a nostris ex ponte, ex mole; ab illis ex area, quae erat adversus pontem, et ex navibus contra molem; A 19. in acie in cornu dextro ac sinistro ex iniquiore loco pugnare; Af 42.

quaero. quaerit ex solo ea, quae in conventu dixerat; G I, 18, a. eius rei quae causa esset, miratus ex ipsis quaesiit; G I, 32. cum ex captivis quaereret Caesar, quamobrem Ariovistus proelio non decertaret; G I, 50. quibus in locis sit Caesar, ex captivis quaerunt; G VI, 35, b. alios ex alio causam tumultus quaerit; G VI, 37. admiratus quaerit ex perfugis causam; G VII, 44. qui (Marcellus) sibi omnem dignitatem ex Caesaris invidia quaerebat; G VIII, 53. e captivis quaerit, quis castris ad Bagradam praesit; C II, 39.

recedo: tertiae cohortis centuriones ex eo, quo stabant, loco recesserunt; G V, 43. Dumnacus ... repente ex eo loco cum copiis recedit; G VIII, 27. Petreius graviter ictus ex acie recessit; Af 19, b.

recipio: parte quadam ex Rheno recepta, quae appellatur Vacalus; G IV, 10. nostri ad unum omnes incolumes ... ex tanti belli timore ... se in castra receperunt; G IV, 15. nostri se ex timore receperunt, G IV, 34. multi .. (adversarii) ... ex castris in oppidum propter timorem sese recipiunt; C II, 35, b. equites ex proelio perpauci se recipiunt; C II, 42. ex contione (Cassius) se Cordubam recepit; A 52. complures equites Romani senatoresque perterriti ex proelio se receperunt; Af 85, b. — ex fuga: priusquam se hostes ex terrore ac fuga reciperent; G II, 12. simul atque se ex fuga receperunt; G IV, 27. a quibus (Sugambris) receptos ex fuga Tencteros atque Usipetes supra docuimus; G VI, 35, a. ut ... equitatum se ex fuga recepisse dicerent; G VI, 41. quem turpiter se ex fuga recipientem ne qua civitas suis finibus recipiat, a me provisum est; G VII, 20, c. ex fuga paucis atque bis vulneratis receptis; G VIII, 20. quaecumque in partes (Pompeius) se ex fuga recepisset; C III, 102, a. qui se ex fuga in finitimas civitates recepisse dicerentur; C III, 102, b. Pompeium se ex fuga eodem recepisse; A 3. quod eo se recepisse ex fuga credebat Octavium; A 47. privatus ex fuga Cn. Pompeius adolescens a vobis receptus; H 42, b.

redigo: quae facilia ex difficillimis animi magnitudo redegerat; G II, 27. ex sexcentis ad tres senatores, ex hominum milibus LX vix ad quingentos, qui arma ferre possent, sese redactos esse dixerunt; G II, 28.

reduco: cum iis legionibus, quas ex Britannia reduxerat; G IV, 38. Thermus cohortes ex urbe reducit; C I, 12. ex medio itinere copiis reductis; Af 52. vgl. deprendo.

refero: ut .. ex litteris ad senatum referretur, impetrari non potuit; C I, 1. signa .. militaria ex proelio ad Caesarem sunt relata CLXXX; C III, 99.

reficio: se .. ex labore (milites) reficerent; G III, 5. Caesar Avarici complures dies commoratus ... exercitum ex labore atque inopia refecit; G VII, 32. milites .. ex nocturno labore sese reficere iussit; G VII, 83. hae copiae ... ex delectibus horum annorum in citeriore Gallia sunt refectae; C III, 87. legiones equitesque ex navibus egressos iubet ex languore nauseaque reficere; Af 34.

refugio: neminem ex caede refugisse in castra, qui ..; G VIII, 36. L. Caesar veritus navium multitudinem ex alto refugerat; C II, 23. qui *ex* acie refugerant milites; C III, 95. L. Domitius ex castris in montem refugiens; C III, 99. ex ea fuga pauci ad regem refugerunt; A 29. quo (cursu) refugientes Alexandrinos ex castello in castra sunt milites insecuti; A 30, b. qui ex caede eo refugerant; H 33.

relinquo: ex milium L numero ... vix quarta parte relicta; G III, 26. ex quibus (principibus) perpaucos ... relinquere in Gallia ... decreverat; G V, 5. quid ex instrumento hibernorum relinquere cogeretur; G V, 31. complures erant ex legionibus aegri relicti; G VI, 36. qui (milites) ex veteribus legionibus erant relicti praesidio navibus ex numero aegrorum; C III, 101, c.

remitto: uti ... ex iis (navibus), quae inanes ex continenti ad eum remitterentur, ... perpaucae locum caperent; G V, 23. neque (milites) ex pristina virtute remittendum aliquid putaverunt; C III, 28, b.

removeo: ex conspectu remotis equis; G I, 25.

renovo: f. firmo.

repugno: cum ex castello repugnare coepissent; H 9.

rescisco: id cum Pompeius ex perfugis rescisset; H 6.

revertor: Aduatuci ... ex itinere domum reverterunt; G II, 29.

rogo: quos ex Cisalpina Gallia consulis sacramento rogavisset; G VI, 1.

scisco: quod Pompeius ex perfugis cum deditionem oppidi factam esse scisset; H 20.

sentio: posteaquam ex nocturno fremitu vigiliisque de profectione eorum senserunt; G V, 32.

sequor: qui ex urbe amicitiae causa Caesarem secuti; G I, 39, a. qui .. eos (equites) armati ex praesidio secuti sunt; C III, 28, b. qui cum ex

fuga Pompeium sequereutur; C III, 102, b. cum legione una, quam se ex Thessalia sequi iusserat; C III, 106. qui (Galli Germanique) partim eius || * eius || auctoritatem erant ex Gallia secuti; Af 40.

servo: si qoos ex eo periculo fortuna servare potuisset; C II, 41, b.

siguifieo: (Bruudisini) ... vulgo ex tectis significabant; C I, 28. et voce et manibus universi (milites) ex vallo ... significare coeperunt, ut ..; C I, 86.

solvo: uaves XVIII ... ex superiore portu leni veuto solverunt; G IV, 28.

spero: omnia .. ex victoria et ex sua liberalitate sperarent; C III, 6. ut ... ex praeteritis sois officiis reliqua sperarent; C III, 60. ſ. intellego; Af 45.

striugo: foliis ex arboribus strictis; C III, 58.

subdooo: compluribus iam lapidibus ex ea, quae suberat, turri subdoctis; C II, 11. quas naves Uticae ex praedonum bello sobductas P. Attius reficieudas ... curaverat; C II, 23.

subeo: hostis neqoe a froute ex inferiore loco subeuntes intermittere; G II, 25.

sublevo: quod ... iuterclusis omnibus itineribus uulla re ex provincia atque Italia soblevari poterat; G VII, 65.

submitto: ex castris cohortes per oppidum crebro summittebantur; C I, 45. Marcellinus cohortes subsidio nostris laborantibus summittit ex castris; C III, 64.

sobmoveo: omni ex parte summotis bostibus; G VII, 25. hostes ex muro ac turribus submoventur; C II, 11.

succurro: ne ex proximis praesidiis soccurri posset; C III, 52. ooo ... ex proxima legione ... iobet equitatui succurrere; Af 78, b.

sum: qua ex re futurum, uti totios Galliae animi a se averterentur; G I, 20. ex quibus (uationibus) suut, qui piscibus ... vivere existimantur; G IV, 10. qoa ex parte est Hibernia; G V, 13. ex Macedouia CC (equites) eraut; ... D ex Gabinianis Alexandria; C III, 4, b. coius rei summa erat ex Epiro copia; C III, 47. plerique sunt ex colouiis Transpadanis; C III, 87. futuram ex regno provinciam; A 3. ex Pouto a Comanis iugum editum silvestre est; A 35. ut .. sibi equitatus, qui ex provincia foisset, praesidio esset; H 2. — utrum proelium committi ex osu esset, necne; G I, 50. quod esse ex usu Galliae intellexisseut; G V, 6. quae .. esse ex usu iudicaverunt multitudini produnt; G VI, 20.

sumo: cum (frumentum) ueque emi neque ex agris somi posset; G I, 16. ego .. ex meis commilitonibus ... nou amplius x sumam; Af 45.

supersum: ex eo proelio circiter bominum milia CXXX superfueruut; G I, 26. nos ex proelio paucos superesse; H 33. Lusitani, qui ex pogna superfuerunt; H 40, a.

suppeto: uumquam tanta suppeteret ex ipsorum (adversariorum) inertia couscieotiaque animi victoriae fiducia, ut ..; Af 31, b.

supporto: qui (commeatos) ex Sequanis et Haeduis supportaretur; G I, 48.

suspoudo: turris tectum per se ipsum pressionibus ex contignatioue prima suspendere ac tollere coeperuut; C II, 9, c.

suspieor: Caesar ... ex eveutu uavium suarum et ex eo, quod obsidee dare intermiserant, fore id, quod accidit, suspicabatur; G IV, 31.

sustiueo: magno negotio impetus bostium adversos || et ex || munitionibus sustinere; A 8.

tempto: interiores ... loca praerupta ex ascensu temptant; G VII, 86. ex terra scalis et classe moenia oppidi teutaus; C III, 40.

tollo: pecuuiae a municipiis exiguntur, e fanis tolluutur; C I, 6, b. metus e civitate tollatur; C I, 9, b. altera ex duabus legionibus ... ex castris Varrouis ... signa sustulit; C II, 20, a. harum altera navis CCXX e legione tirouum sustulerat, altera ex veteraua paulo minus CC; C III, 28, a. T. Ampium conatum esse pecunias tellere Epheso ex fano Dianae; C III, 105.

trado: armis .. omnibus ex oppido traditis; G II, 13. ‘pecuniam ex poblico tradunt; C II, 22.

traduco: quas (legiones) proxime couscriptas ex Italia traduxerat; G VI, 32. centuriooes, quorum uonnulli ex inferioribus ordinibus reliquarum legiouum virtutis causa in superiores erant ordiues legionis traducti; G VI, 40. quas (naves longas) ex Italia traduxerat; C III, 39. ſ. animadverto; G VII, 45, b.

trabo: salsior paulo ... aqua trahebatur ex proximis aedificiis; A 6.

traicio: filia miuor Ptolemaei ... ad Achillam sese ex regia traiecit; C III, 112, c.

trauseo: ue ... Germani ... e suis finibus iu Helvetiorum fines transirent; G I, 28. qui ... ex Belgio transierunt; G V, 12. quibos ex castris eum locus angustus ... esset transeundus; A 36.

trausfero: signa ex statioue transfert; C I, 60.

trausfugio: loricatus unus ex legione vernacula ad nos transfogit; H 20. ceuturiooes loricati VIII ad Caesarem trausfugerunt ex legiooe vernacula; H 20. equites cum levi armatura ex adversariorum castris ad nos transfugerunt; H 21. si qui ex uostris transfugerit; H 22, b. e quibus (equitibus) occasioue capta se transfugisse; H 26.

trausilio: qui (Vatioiani) ... ex suis navibus in bostium uaves transilire nou dubitabant; A 46.

transporto: ita ex Sicilia exercitom transportabat, ut ..; Af 47. elepbautos ex Italia transportari iusserat; Af 72.

tueor: ubi ex ea turri quae circum essent opera tueri se posse confisi suut; C II, 10.

veuio: quibos .. ex regiouibos veniant; G IV, 5. ex magna parte Morinorum ad eum legati venerunt; G IV, 22. posteaqoam nonnulli principes ex ea civitate ... ad Caesarem veneruut; G V, 3. ex qua (civitate) Maudubracius adolescens Caesaris fidem secutus ad eum in coutiuentem Galliam venerat; G V, 20. postquam (Caesar) ex Menapiis in Treveros venit, G VI, 9. qoo ex oppido eum legati ad eum venissent; G VII, 12. si qua ex parte obviam coutra veniretur; G VII, 28. priusquam subsidio ex oppido veniri posset; G VII, 36. quod (sopplementum) uoper ex Italia venerat; G VII, 57. cobortes .. ex novis Galliae delectibus XXII (veueruut); C I, 18. commeatus, qoi ex Italia Galliaque veniebant; C I, 48, b. veuerant eo sagittarii ex Ruteuis, eqoites ex Gallia; C I, 51. † neqoe enim ex Marsis Pelignisque veniebant; C II, 29. cum ad eum (Caesarem) ex Tbessalia Aetoliaque legati venissent; C III, 34. (Scipio) in eaudem partem, ex qua veuerat, redit; C III, 37, b. Lepidus ex citeriore proviocia ... venit ... Uliam; A 63, a. eum in Syriam Caesar ex Aegypto venisset; A 65, a. ex oppidis et castellis legationes venire; Af 6. legati ex oppido obviam veniunt; Af 7. legati ex Acilla, civitate libera et immuni, ad Caesarem veniuut; Af 33. legati interim ex oppido Thisdra || Thisdrae || ... ad Caesarem veuere; Af 36. legati interim ex oppido Vaga ... veniunt; Af 74. ex regiis copiis doces complures ad Caesarem veniuut; Af 92. insequenti loce Arguetius ex Italia cum equitatu venit; H 10. qood equites ex Italia eum Aspreuate ad Caesarem venissent; H 10. Caesar ex proelio munitione eircumdata Cordubam venit; H 33. Scapula ... ex proelio Cordubam

cum venisset; H 33. ex qua civitate legati ad deditionem venerunt; H 36.

video: quae (naves) cum ... ex castris viderentur; G IV, 28. haec procul ex oppido videbantur; G VII, 45, a. qui cum essent ex continenti visi; C III, 26. hoc idem visum ex superioribus quibusdam castellis confirmaverunt; C III, 67.

voco: C. Trebonius magnam iumentorum atque hominum multitudinem ex omni provincia vocat; C II, 1.

vulnero: cum suos ex omnibus partibus vulnerari videret; C III, 45. quaestor ex insidiis ibi vulneratus; A 48.

ohne Verb: XV Kal. Maias ex itinere; F 16.

II. **nach Adjectiven, Zahlwörtern, Pronomina und Adverb:** aeger: qui .. erant ex vulneribus aegri depositis; C III, 78, b.

aliqui(s): si id minus vellet, uti e suis legatis aliquem ad se mitteret; G I, 47. cum aliquis ex ea civitate optime [de Cn. Pompeio] meritus civis esset; H I. s. I. amitto. prodeo; G V, 26.

alter: e quibus alter ... ad eum venit; G V, 3. alteram .. (legionem) ex duabus ab Labieno arcessit; G VIII, 6. s. I. tollo; C II, 20, a.

alius: quod ... alius alia ex navi, quibuscumque signis occurrerat, se aggregabat; G IV, 26.

certus: Caesar interim de insidiis Labieni ex perfugis certior factus; Af 66.

complures: ex dediticiis Belgis reliquisque Gallis complures Caesarem secuti; G II, 17. complures ex iis (hostibus) occiderunt; G IV, 35. complures ex his (hostibus) occiderunt; G IV, 37. ex suo exercitu illustres urbanos ... complures ... interfecerunt; Af 85, b. s. I. perfugio; Af 35, b. relinquo; G VI, 36.

editus: is collis ... paululum ex planicie editus; G II, 8.

is: quod ex aliis ei (Divitiaco) maximam fidem habebat; G I, 41. heredes erant scripti ex duobus filiis maior et ex duabus filiabus ea, quae aetate antecedebat; C III, 108.

longe: s. I. absum; G V, 21.

multi: inimicis multis palam ex civitate; G V, 25. multi undique ex veteribus Pompei exercitibus spe praemiorum ... evocantur; C I, 3. multi .. ex nostris vulnerabantur; C III, 44, b. multi .. ex his capti interfectique sunt; A 18. multos .. ex iis (Numidis) interfecerunt; Af 52. plures: s. I. perfugio; Af 19, a. — qui plurimos ex his (uris) interfecerunt; G VI, 28.

nemo: neminem ex eo numero vivum capi patiuntur; G VIII, 35. ex adversariis sibi parem esse neminem agitare coepit; H 25, a. s. I. desidero; H 23, b.

nonnulli: ut ex magno Gallorum equitum numero nonnullos Gallicis rebus favere natura cogebat; G VI, 7, b. ex numero tribunorum militum centurionumque nonnulli sua voluntate apud eum (Caesarem) remanserunt; C I, 77.

nullus: s. I. desidero; C II, 7.

omnes: ut paene omnes ex Epiro finitimisque regionibus signa relinquerent; C III, 13.

pauci: pauci ex tanto numero se incolumes in castra recipiunt; G VII, 88. pauci ex his militibus abrepti vi fluminis; C I, 64. cohortibus paucis ex veteranis ... in extremo agmine collocatis; Af 6. uti ex infinita hominum multitudine pauci in oppidum se reciperent; H 4. s. I. adicio; Af 60. deperdo.

peculiaris: eam provinciam ex omnibus provinciis (se) sibi peculiarem constituisse; H 42, a.

perpauci: ut perpaucae (naves) ex omni numero noctis interventu ad terram pervenerint; G III, 15. s. I. desidero; G VII, 11, b. relinquo; G V, 5. remitto; G V, 23.

plerique: s. I. praecipito.

princeps: principes .. (se) ex omnibus bellum facturos pollicentur; G VII, 2.

prognatus: ipsi erant ex Cimbris Teutonisque prognati; G II, 29.

qui: ex his, qui arma ferre possent, ad milia nonaginta duo; G I, 29. qui se ex his minus timidos existimari volebant; G I, 39. Remi, qui proximi Galliae ex Belgis sunt; G II, 3. qui ex his secuti non sunt; G VI, 23. ex quibus quae (genera ferarum) maxime differant ab ceteris ..., haec sunt; G VI, 25. ex quibus (aegris) qui hoc spatio dierum convaluerant, circiter CCC; G VI, 36. ex duobus contrariis generibus quae ... cum L. Sertorio steterant civitates; C I, 61. quae proximae ei loco ex Bruti classe naves erant; C II, 6. qui potissimum ex magno numero conscenderent; C II, 43. quos .. ex suis quisque ad hanc rem idoneos existimabat; C III, 103. ut ex suis necessariis quos haberet maximae auctoritatis legatos ad Achillam mitteret; C III, 109. quos .. idoneos ex equitibus Gallis arbitrabatur; A 17. quae ex veteranis legionibus in classe ... rem gesserant; Af 10.

quicumque: quoscumque adit ex civitate, ad suam sententiam perducit; G VII, 4, a.

quidam: non irridicule quidam ex militibus decimae legionis dixit ... Caesarem facere; G I, 42. quidam ex his ... nocte ad Nervios pervenerunt; G II, 17. cuidam ex equitibus Gallis magnis praemiis persuadet, uti ..; G V, 48. illum (Ambiorigem) in equum quidam ex suis intulit; G VI, 30. vgl. I. nanciscor; C III, 108.

quis, qui: ne quis ex plebe contra potentiorem auxilii egeret; G VI, 11. si qui ex reliquis excellit dignitate; G VI, 13, b. ubi quis ex principibus in concilio dixit se ducem fore; G VI, 23. vgl. I. transfugio; H 22, b.

quid? vgl. I. relinquo; G V, 31.

quisquam: nec vero ex reliquis fuit quisquam, qui iurare dubitaret; C III, 87.

reliquus: duo reliqui ex eis (legatis) fugerunt; H 22, a.

singuli: ex quibus (pagis) quotannis singula milia armatorum bellandi causa ex finibus educunt; G IV, 1. s. I. distribuo.

solus: qui (Surus) ... solus .. ex Haeduis ad id tempus permanserat in armis; G VIII, 45.

ullus: s. I. desidero; G V, 23.

unus: unus e filiis captus est; G I, 26. unum se esse ex omni civitate Haeduorum, qui ..; G I, 31, b. animadvertit Caesar unos ex omnibus Sequanos nihil earum rerum facere; G I, 32. Iccius Remus, ... unus ex iis, qui legati de pace ad Caesarem venerant; G II, 6. qui (Ubii) uni ex Transrhenanis ad Caesarem legatos miserant; G IV, 16. ex quibus (legionibus) unam in Morinos ducendam Gaio Fabio legato dedit; G V, 24. qui (Menapii) uni ex Gallia de pace ad Caesarem legatos numquam miserant; G VI, 5. unam ex his tribus (legionibus), quas proxime conscriptas ex Italia traduxerat; G VI, 32. unus ex captivis . . inquit ..; G VI, 35, b. hunc (Gallum) ex proximis unus iacentem transgressus; G VII, 25. his copiis Vercassivellaunum Arvernum, unum ex quattuor ducibus, ... praeficiunt; G VII, 83. ex reliquis (navibus) una praemissa Massiliam; C II, 7. ex quibus (navibus) duas familiaribus suis attribuerat, unam ipse (Domitius) conscenderat; C II, 22. ex his unum ipsius (Domitii) navigium contendit; C II, 22. uti unus esse ex eius militibus ... videretur; C II, 35, a. una ex his (navibus) ... delata Oricum; C III, 14. unam ex his quadriremem cum remigibus ... ceperunt; C III, 24. unum Allobrogem ex duobus ... cum qui-

busdam interfecit; C III, 84. ex his (navibus) longius productam unam quinqueremem ... cepit; C III, 100. qui (Eupbranor) unus ex omnibus eo proelio bene rem gessit; A 25, b. ad legiones profectus (Domitius) unam ex tribus XXXVI secum ducit; A 34, b. ex secundo commeatu ... navis una ... excepta est; Af 44. * unus ex nostris respondit; H 3, b. speculatores prensi servi III et unus ex legione vernacula; H 20. f. III. navis; C II, 7.

andere Zahlen: ex equitibus nostris interficiuntur quattuor et septuaginta; G IV, 12. ex reliquis duas in stationem cohortes succedere ... iussit; G IV, 32. ex iis (navibus) onerariae duae eosdem ... portus capere non potuerunt; G IV, 36. ex omni numero, qui fuit circiter milium XL, vix DCCC ... incolumes ad Vercingetorigem pervenerunt; G VII, 28. cum leges duo ex una familia ... in senatu esse prohiberent; G VII, 33. circiter tribus milibus hostium ex novissimo agmine interfectis; G VII, 68. duas legiones ex IV, quas a Caesare acceperat, ... transportabat; C II, 23. ex numero adversariorum circiter DC interfectis; C II, 35, b. ex his (hostibus) circiter LXXX interfectis; C III, 37, b. IV ex his (navibus longis) abduxit, reliquas incendit; C III, 40. ad duorum milium numero ex Pompeianis cecidisse reperiebamus; C III, 53. ex Pompeiano exercitu circiter milia XV cecidisse videbantur; C III, 99. e quibus (navibus) erant XX constratae; C III, 101, a. ex his (navibus) erant quinqueremes et quadriremes X; A 13. ex quibus (legionibus) cum duas ad Caesarem missas audisset; A 35. ex Gaetulis duos ... pro perfugis speculandi gratia in castra Caesaris || Caesaris castra || mittunt; Af 35, a. insidiatores subito in convallibus latentes ex levi armatura concidit circiter D; Af 66. expeditos ex singulis legionibus tricenos milites esse iusserat; Af 75. ex his capti L; H 11. ceciderunt ex levi armatura CCCXXIV, ex legionariis CXXXVIII, H 24. f. unus; C II, 22. — I. adduco; C III, 4, a. desidero; A 21. effugio. succurro. tollo; C III, 28, a. — III. alqs; C I, 46. centurio. cohortes. equites. navis.

Comparative und Superlative: (plures, plurimi: f. multi): ex propositis consiliis duobus explicitius videbatur Ilerdam reverti; C I, 78. maiore ex duobus pueris, rege, amisso minori tradidit regnum maiorique ex duabus filiis, Cleopatrae; A 33. f. is; C III, 108. — quem (locum) ex omni Gallia opportunissimum ac fructuosissimum indicassent; G I, 30. ex his omnibus longe sunt humanissimi, qui Cantium incolunt; G V, 14. „neque is sum", inquit, „qui gravissime ex vobis mortis periculo terrear"; G V, 30. qui ex iis (puberibus) novissimus convenit; G V, 56. pertinacissime hos (Bellovacos) ex omnibus in sententia permansisse; G VIII, 22. cum ... maxime .. ex omnibus Lucterius ... moneret frumenti rationem esse habendam; G VIII, 34. ne ... ex omnibus novissimi venisse viderentur; C I, 53. vgl. is; G I, 41. qui; G II, 3. C II, 6. 43. III, 109.

III. **nach Substantiven:** alqs: ex quibus Lucius Petrosidius aquilifer ... aquilam intra vallum proiecit; G V, 37. ex his Pulio ... „quid dubitas", inquit, „Vorene"? G V, 44, a. Segni Condrusique, ex gente et numero Germanorum, ... legatos ... miserunt; G VI, 32. ex his Bellovaci suum numerum non compleverunt; G VII, 75. expeditos .. ex evocatis, sagittariis funditoribusque disponit; C I, 27. in his Q. Fulginius (cecidit) ex primo hastato legionis XIV; C I, 46. ex Afranianis interficiuntur T. Caelius ... et ... centuriones IV, milites amplius CC; C I, 46. et honesti ex iuventute et cuiusque aetatis amplissimi ... navis conscenderant; C II, 5. Fabius Pelignus quidam ex infimis ordinibus de exercitu Curionis ... Varum ... requirebat; C II, 35, a. ex his Calvisius primo adventu summa omnium Aetolorum receptus voluntate; C III, 35. ut ... expeditos ex antesignanis ... inter equites proeliari iuberet; C III, 84. Gaetuli ex equitatu regio nobiliores ... perfugiunt; Af 56.

aditus: ad partem, qua est aditus ex Gallia atque Hispania; C II, 1.

adventus: ibi .. reliquarum ex Italia legionum adventum exspectare ... constituit; C III, 13. cognito legionis XIII et XIV ex Sicilia adventu; Af 62.

agger: f. I, facio; C II, 15.

ascensus: magnum ... difficultatem ascensus in naves habere praesertim ex scaphis; A 8.

auxilium: L. Caesar aliquid sibi ex ea re auxili ratus || ut aliquid ... pararet ||; Af 88, b.

centurio: quattuor .. ex una cohorte centuriones oculos amiserunt; C III, 53. ex eis (militibus, tironibus) centurio legionis XIV ... inquit ..; Af 45. centuriones ex legione V flumen transgressi duo restituerunt aciem; H 23, a. f. alqs; C I, 46.

cohortes: primam aciem quaternae cohortes ex V legionibus tenebant; C I, 83. hic cum ... cohortes IV ex V legione (convenissent); A 57, a. in suo .. dextro cornu e secunda acie veteranarum legionum partem cohurtium collocaverat; Af 60. f. I. contraho. venio; C I, 18.

coniectura: f. I. capio; G VII, 35.

compendium: (Haedui) capti compendio ex direptis bonis; G VII, 43.

cortex: prius se cortice ex arboribus victuros; C III, 49.

custodia: qui (Cimbri Teutonique) ... custodiam ex suis ac praesidium sex milia hominum una reliquerunt; G II, 29.

despectus: erat ex oppido Alesia despectus in campum; G VII, 79. erat ex omnibus castris, quae summum undique iugum tenebant, despectus; G VII, 80.

discessus: discessu Liburnarum ex Illyrico; C III, 9, a.

equites: e quibus capti sunt equites VIII; H 21. (ceciderunt) equites Romani partim ex urbe partim ex provincia ad milia III; H 31, b.

eruptio: f. I. circumvenio; G VII, 82. pugno; G VII, 76. **eruptio**, I, 1. facio; G II, 33. III, 22. VII, 73, a. C II, 2. Af 58. 85, a. (S. 328).

excursio: crebras ex oppido excursiones faciebant; G II, 30.

frons: postquam ... etiam frons ex arboribus deficiebat; C III, 58.

fuga: fit protinus hac re audita ex castris Gallorum fuga; G VII, 88.

glandes: ferventes fusili ex argilla glandes fundis ... iacere coeperunt; G V, 43.

impetus: cum ... rursus ex silva in nostros impetum facerent; G II, 19. Caninius ... ex proximis castellis in frumentarios ... impetum fecit; G VIII, 35.

iter: ex Hispania ad Varum flumen est iter factum; C I, 87. quod ... longum .. iter ex Hispania magnum numerum deminuerat; C III, 2. Pompeius ... iter .. ex Macedonia in hiberna Apolloniam ... habebat; C III, 11. ex his locis Ambraciam versus iter facere coepit; C III, 36, b.

largitio: ut eo (cive) de medio sublato ex eius pecunia latronum largitio fieret; H 1.

legatus: f. I. mitto; G I, 47.

legio: legio XXXVII ex dediticiis Pompeianis militibus ... imposita in naves; A 9. quarta (legio) fuit Afraniana ex Africa; H 7.

loricae: pinnae loricaeque ex cratibus attexuntur; G V, 40.

mensurae: nisi certis ex aqua mensuris breviores esse quam in continenti noctes videbamus; G V, 13.

milites: hunc ex primo ordine pauci Caesaris consecuti milites consistere coëgerunt; C I, 13. ex legionibus omnibus milites ... uno commeatu Caesari occurrerunt; Af 77. ex legione vernacula milites sunt capti ab equitibus nostris II; H 12. ſ. alqs; C I, 46. — relinquo; C III, 101, c. — ſ. Zahlen; Af 75.

morbus: (Bibulus) graviore morbo ex frigore ac labore implicitus; C III, 18.

murus: ex grandibus saxis sex pedum murum .. praeduxerant Galli; G VII, 46.

navis: quo fere omnes ex Gallia naves appellantur; G V, 13. ex Massiliensium classe V (naves) sunt depressae, IV captae, una ... profugit; C II, 7. altera navis trieris ex eadem classe errabunda ... est capta; Af 44.

numerus: magnum ex his numerum occiderunt; G I, 54. magnum .. ex eis (hostibus) numerum occidit; G V, 51. certum numerum cuique ex civitate imperandum (statuunt); G VII, 75. magnum numerum ex Thessalia, Boeotia, Achaia Epiroque ... in legiones distribuerat; C III, 4, a.

odor: odore taetro ex multitudine cadaverum; C III, 49.

oppida: ex quibus (civitatibus) si qua oppida vi ceperat; H 1.

pars: ex hominum milibus amplius XXX ... plus tertia parte interfecta; G III, 6. ut ... ex magno remigum ... numero pars ... interficeretur, C III, 27.

passus: quae (naves) ex eo loco ab milibus passuum octo vento tenebantur; G IV, 22. ſ. I. pervenio; G I, 53.

pila: ex hostium armis scuta et pila pro vallo, pro caespite cadavera collocabantur; H 32, a.

pinnae: ſ. loricae.

profectio: si ex hibernis fugae similem profectionem fecisset; G V, 47.

pugna: genus hoc est ex essedis pugnae; G IV, 33.

puppes: turribus .. excitatis tamen has altitudo puppium ex barbaris navibus superabat; G III, 14, a.

receptus: propinquitas castrorum celerem superatis ex fuga receptum dabat; C I, 82.

remiges: nonnulli (remiges) ex eo numero ... ab equitibus hostium sunt excepti; A 10. (Caesar) remigum partem ex classe ... armare; Af 20, a.

saxa: ne ... saxa ex catapultis latericium discuterent; C II, 9, b.

soror: (Dumnorigem) sororem ex matre ... nuptum in alias civitates collocasse; G I, 18, a.

tela: ex superiore loco multitudine telorum alter eorum (centurionum) concidit; H 23, a. ſ. pila.

terror: (erat) terror ex superioribus proeliis magnus; C II, 36.

traiectus: quo ex portu commodissimum in Britanniam traiectum esse cognoverat; G V, 2.

transmissus: pari spatio transmissus atque ex Gallia est in Britanniam; G V, 13.

viri: ut ... neque flexi ‖ electi, al. ‖ ad virtutem e tanta multitudine viri virtuti nostrorum possent adaequare; A 16.

vulnera: reliqui vulneribus ex proeliis et labore ... confecti; C III, 106.

IV. **zum ganzen Satz gehörige Bestimmungen:** ex adverso; H 5. ex IV angulis; C I, 25, b. ex hostium armis; H 32, a. ex auctoritate; C I, 35. ex eversione; H 22, a. ex castris; C I, 66. H 13, a. ex diutina conclusione; C II, 22. ex communi consensu; G I, 30. ex consuetudine (4 St.). ex senatus consulto (5 St.). ex contrario; G VII, 30. ex publicis custodiis; C II, 5. dies ... ex eo die quintus; G I, 42. ex eo die dies continuos quinque; G I, 48. qua ex die; C I, 5. ex quo die; H 22, b. ex flumine; A 30, b. ex fuga hac; H 32, a. ex utroque genere pugnae; H 23, b. 31, a. ex grumo *; H 24. ex improviso; C III, 79. Af 50. 59. 61, b. 80. ex instituto suo; Af 41. ex diutino labore; C II, 14. tribus .. ex lateribus; A 28. ex litteris; G II, 35. IV, 38. ex loco superiore; G V, 9. VII, 19. C I, 45. 47. ex superiore .. loco; C III, 40. ex metu; C III, 69. ex muro; G II, 13. C II, 5. ſ. I. irrideo. e muro; C II, 14. ex diutina conclusione et mutatione victus; C II, 22. ex loci natura; C III, 43. ex parte, partibus (55 St.). ex eius patientia; Af 35, a. ex percontatione nostrorum; G I, 39. ex praetura: ſ. I. habeo; C I, 22. mitto; C I, 85. obtineo. ex eo proelio; A 47. ex Curionis proelio; Af 40. ex proelio; H 34. ex suo promerito; Af 90. e regione; G VII, 25. 35. ✂ 36. 58. 61. C I, 25, b. Af 51. H 5. 16, a. ex ea regione; H 7. qua ex re; G II, 4, a. ex qua re; Af 40. ex ripis, A 29. ex rupibus; ſ. I. nanciscor; C I, 70. ex sententia; H 26. ex similitudine; G VII, 73, b. ex suspicione; Af 88, b. ex eo tempore; G IV, 18. C I, 87. H 27. ex tempore; C III, 51, b. ex vallo ac turribus; G VII, 82. ex vallo; A 30, b. e vestigio; G VIII, 21. C II, 12. 25, b. ex tanta victoria; Af 85, b. ex Caesaris victoria; Af 87, b. ex simili virtute; H 14. ex percontatione nostrorum vocibusque Gallorum; G I, 39. ex usu; G I, 30. ſ. I. sum.

V. **Lücken:** † hinc optimi generis hominum ex Aquitania montanisque; C I 39. † suarum quisque ex partium virorum fautorumque voluntas habebatur; H 25, b.

exactor, Eintreiber: erat ... provincia differta praefectis atque exactoribus; qui praeter imperatas pecunias suo etiam privato compendio serviebant; C III, 82, b.

exaedifico, erbauen: quod oppidum (Cingulum) Labienus constituerat suaque pecunia exaedificaverat; C I, 15, a.

exaequo, gleich machen, gleich stellen: alqm: quod neminem dignitate secum exaequari volebat; C I, 4.

tumulos: ſ. **exaggero.**

exaggero, aufhäufen: hic alternis non solum morti mortem exaggerabant, sed tumulis exaequabant; H 5.

exagito, beunruhigen, tadeln: alqm: hi ... multos annos a finitimis exagitati; G II, 29. quod ab Suevis complures annos exagitati bello premebantur; G IV, 1. hi omnes convicio L. Lentuli consulis correpti exagitabantur; C I, 2.

examino, abwägen: utuntur aut aere aut taleis ferreis ad certum pondus examinatis pro nummo; G V, 12.

exanimo, erschöpfen, töten: alqm: cursu ac lassitudine exanimatos ... Atrebates; G II, 23. exanimati .. pervenerunt; G III, 19. quo percusso et exanimato hunc scutis protegunt; G V, 44, a. scorpione ab latere dextro traiectus (Gallus) exanimatusque concidit; G VII, 25. eadem ratione ictu scorpionis exanimato alteri successit tertius;

G VII, 25. — **se**: Catuvolcus, rex dimidiae partis Eburonum, ... taxo ... se exanimavit; G VI, 31.
corpus: adeo ut verberibus exanimatum corpus securi feriretur; G VIII, 38.
homines: quibus (simulacris) succensis circumventi flamma exanimantur homines; G VI, 16.
milites: fore, ut duplicato cursu Caesaris milites exanimarentur; C III, 92.

exardesco, entbrennen, erregt werden: Indutiomarus ... multo gravius hoc dolore exarsit; G V, 4.

exaresco, austrocknen, versiegen: **fons**: quo facto repente perennis exaruit fons; G VIII, 43. (fontes) celeriter aestibus exarescebant; C III, 49.

exaudio, hören, vernehmen: I. **milites**: iis centurionibus ... clare, ut milites exaudirent, „tuemini", inquit, „castra"; C III, 94.
pars: „vincite", inquit, ... et id clariore voce, ut magna pars militum exaudiret; G V, 30.
II. **clamorem**: f. **clamor,** II. audio (6 St.) S. 168, a.
sonitum: sonitum .. remorum in eadem parte exaudiri; G VII, 61.
sonum: non exaudito sono tubae, quod satis magna valles intercedebat; G VII, 47, a. eodem .. die Antiochiae in Syria bis tantus ... signorum sonus exauditus est, ut ..; C III, 105.

excedo, sich entfernen, räumen, verlassen, weichen, abweichen, übertreffen: I. **facultas**: non modo defesso ex pugna excedendi ... facultas (non) dabatur; G III, 4.
II. **alqs**: ii, qui vulnera acceperant, neque acie excedere ... poterant; C II, 41, b. Pompeius ... aliis quoque diffisus acie excessit; C III, 94. Caesar ... Arimino excederet; C I, 10. erat iniqua condicio postulare, ut Caesar Arimino excederet; C I, 11. cum omnibus suis domo excesserant; G IV, 14. Sugambri ... finibus suis excesserant; G IV, 18. Cimbri ... finibus quidem nostris aliquando excesserunt; G VII, 77, d. denuntiavisse Gallonio, ut sponte sua ... excederet Gadibus; C II, 20, a. hoc timore adductum Gallonium Gadibus excessisse; C II, 20, a. fugere in provinciam Romanos Galliaque excedere; G VII, 66, a. sive .. quod (Pompeius) ab initio Italia excedere constituerat; C I, 27. Pompeius ... vestri facti praeiudicio demotus Italia excessit; C II, 32, a. sublatis ancoris (Tuberonem) excedere eo loco cogit; C I, 31. constituunt ipsi (Afranius Petreiusque) *his* locis excedere; C I, 61. Caesar ... (suos) recipere se iussit et loco excedere; C III, 45. is (Pompeius) quoque ... eo loco excesserat; C III, 66. f. eques. milites. constituunt, ut ii, qui valetudine aut aetate inutiles sunt bello, oppido excedant; G VII, 78. quibus (Gaetulis) cum condicionem ferret, ut oppido excederent; Af 25. non excessisse .. Ponto Pharnacem audiebat neque excessurum putabat; A 65, b. nonnullos ab novissimis deserto proelio excedere ac tela vitare; G II, 25. ab his (sagittariis) complures de improviso vulnerati proelio excedebant; G VII, 80. cum interim nulla calamitate victus Correus excedere proelio ... potuit; G VIII, 19, b. f. frater. hostes. proinde, ut esset dictum, provinciis excederent; C I, 85, c. ille cum Cotta saucio communicat, si videatur, pugna ut excedant; G V, 36. — **ex**: Cassivellaunus ... paulum .. ex via excedebat; G V, 19. quod legibus Haeduorum iis, qui summum magistratum obtinerent, excedere ex finibus non liceret; G VII, 33. Caesar ... ex pristina bellandi consuetudine celeritateque excesserat; Af 73. f. aurigae. cohors. eques. propinqui.
aurigae: aurigae interim paulatim ex proelio excedunt; G IV, 33.
cohors: cum quaepiam cohors ex orbe excesserat atque impetum fecerat; G V, 35.
eques: quorum (equitum) nulli ex itinere excedere licebat, quin ab equitatu Caesaris exciperetur; C I, 79. ut ... omnes .. (equites) conversi non solum loco excederent, sed ..; C III, 93, b.
frater: frater, qui iam proelio excesserat; G IV, 12.
hostes: quod diuturnitate pugnae hostes defessi proelio excedebant; G III, 4.
milites: ut, ... si (milites) premerentur, pedem referre et loco excedere non turpe existimarent; C I, 44.
naves: (naves) celeriter .. pugna excesserunt; C II, 7.
propinqui: cum his (Germanis) propinqui Indutiomari ... ex civitate excesserunt; G VI, 8, b.
III. **rem**: plerumque in novitate fama rem excedit ‖ rei fama antecedit ‖; C III, 36, a.

excello, excellens, hervorragen, vorzüglich: **alqs**: si qui ex reliquis excellit dignitate; G VI, 13, b.
dignitas: neque tam excellenti maiorum dignitate parta; Af 22.
grumus: ab suis castris circiter milia passuum IV grumus est excellens natura; H 8.
loca: oppidorum magna pars ... natura excellentibus locis est constituta; H 8. superius demonstravimus loca excellentia tumulis contineri; H 28.
studium: Menedemus ... omnium suorum excellens studium profitebatur; C III, 34.
tumulus: cum utrorumque copiae tumulum excellentem petissent; H 24.
virtus: ex Macedonia CC (equites) erant, quibus Rhascypolis praeerat, excellenti virtute; C III, 4, b. eo proelio excellentissimam virtutem Crastini fuisse; C III, 99.

excelsus, emporragend, hoch: **colles**: in hoc iugo colles sunt excelsi pauci; Af 37.
cornu: cornu exsistit excelsius ... his, quae nobis nota sunt, cornibus; G VI, 26.
fastigium: tumulus ... excelsiore undique fastigio sustinet murum; A 72.
locus: locum castris excelsum in silva circumdata palude delegisse; G VIII, 7. trina excelsissimo loco castra fecit; G VIII, 33. res .. gerebatur .. excelso loco; G VIII, 42. hos ... loca excelsiora atque aedificia occupaturos; A 8. quod erat ipse (locus) excelsior planicie ex omnibus partibus subiecta; A 28. excelsissimum locum castrorum relictum esse ab Alexandrinis; A 31. citra flumen Baetim ... loco excelso facit castra; A 59. loca excelsa occupare contendit; Af 49. ut † auxilia ‖ praesidia ‖ Pompei .. defenderentur ... excelsi loci natura; H 29, a. ut .. ab excelso loco ... (adversarii) discederent; H 29, b.
mons: qui (mons) erat in conspectu omnium excelsissimus; C I, 70. montem excelsum capiunt; C I, 80.
supercilium: supercilium quoddam excelsum nacti; Af 58.
tumulus: * excelsum tumulum capiebat; H 24.

excepto, aufnehmen: **ictus, missus**: nocturnis diurnisque temporibus ‖ operibus ‖ gla-

diorum ictus telorumque missus exspectantes ‖ exceptantes ‖; H 17.

manipulares: hos (manipulares Fabius) ipse rursus singulos exceptans in murum extulit; G VII, 47, b.

excido, abhauen, einschlagen: **arbores:** omnibus arboribus longe lateque in finibus Massiliensium excisis et convectis; C II, 15. legionarii magnis arboribus excisis ... proiectis iis ... flumen transierunt; A 29.

ericium: exciso .. ericio; C III, 67.

portas: Marcus Petronius ... cum portas excidere conatus esset; G VII, 50, b.

excieo, herbeirufen: **alqm:** quod ... Deiotarus) exercitibus imperiisque ‖ excitus imperiis, al. ‖ in Cn. Pompei castris fuisset; A 67. litteris fratris excitus (Cn. Pompeius) cum copiis ad Cordubam iter facere coepit; H 4.

excipio, ausnehmen, aufnehmen, auffangen, aufheben, aushalten, folgen, erfolgen: I. **absolut:** **clamor:** utrimque clamore sublato excipit rursus ex vallo ... clamor; G VII, 88.

itinera: a milibus passuum v itinera difficilia atque angusta excipiebant; C I, 65.

loca: inde excipere loca aspera et montuosa; C I, 66.

luctus: tantus luctus excepit, ut urbs ab hostibus capta ... videretur; C II, 7.

II. **mit Object:** **alqm:** ut ... alios alii deinceps exciperent; G V, 16. multos ex fuga dispersos excipiunt; G VI, 35, a. quos illa multa iam nocte silentio ex fuga excepit; G VII, 28. equitum turmas dimittit in omnes partes ad aliquos excipiendos; G VIII, 7. imperata faciunt excepto Commio; G VIII, 23. Camerino fugientem Lucilium Hirrum cum sex cohortibus ... excipit; C I, 15, b. qui quosque eventus exciperent; C I, 21. hunc (Pompeium) Labienus excepit; C III, 87. Cassius exceptus scapha refugit; C III, 101, c. exceptis iis, qui se pecunia redemerunt; A 55. equitatus ... eos, qui ... extra vallum progressi essent, excipere; Af 24. uno .. excepto, quem aliusmodi ... natura finxit, suos quisque habet caros; F 8.

adventum: exceptus est Caesaris adventus ab omnibus municipiis et coloniis incredibili honore atque amore; G VIII, 51.

biduum: biduo excepto comitiali; C I, 5.

clamorem: hunc (clamorem) alii deinceps excipiunt et proximis tradunt; G VII, 3.

decessum: quo facilius vada ac decessum aestus excipere possent; G III, 13, a.

defensores: qui (defensores) omnes scaphis excepti refugerant; C III, 40.

equitem: quorum (equitum) nulli ex itinere excedere licebat, quin ab equitatu Caesaris exciperetur; C I, 79.

impetum: Germani celeriter ... phalange facta impetus gladiorum exceperunt; G I, 52. Pompeius suis praedixerat, ut Caesaris impetum exciperent; C III, 92.

legionem: hanc (legionem) rursus XIII legionis cohortes exceperunt; G VII, 51.

milites: pauci ex his militibus abrepti vi fluminis ab equitatu excipiuntur ac sublevantur; C I, 64.

navem: reprehensas (naves) excipiunt; C I, 28. navis una ... a Vergilio scaphis naviculisque actuariis excepta est et abducta; Af 44.

remiges: nonnulli (remiges) ex eo numero ... ab equitibus hostium sunt excepti; A 10.

regem: rex nomine Indo ... a vernaculis legionariis exceptus est et interfectus; H 10.

rorem: ut ... ex pellibus ... nocturnum excipere rorem cogerentur; C III, 15.

servos: producit servos, quos in pabulatione paucis ante diebus exceperat; G VII, 20, b.

tela: tela missa (milites) exciperent; G III, 5. tela missa exceperunt; C III, 93, a.

turmas: nostri ... duas nacti turmas exceperunt; C III, 38.

vada: s. decessum.

vim: quae (sublicae) ... vim fluminis exciperent; G IV, 17, b.

uros: (uri) mansuefieri ne parvuli quidem excepti possunt; G VI, 28.

excito, antreiben, anfachen, errichten: I. **unpersönlich:** hoc maxime ad virtutem excitari putant metu mortis neglecto; G VI, 14.

II. **alqm:** Gallos ... ad bellum mobiliter celeriterque excitari; G III, 10. Crassus equitum praefectos cohortatus, ut magnis praemiis pollicitationibusque suos excitarent; G III, 26. tantis excitati praemiis ... multi in disciplinam conveniunt; G VI, 14. quem (centurionem) ... dixisse constabat excitari se Avaricensibus praemiis; G VII, 47, b. utrosque et laudis cupiditas et timor ignominiae ad virtutem excitabant; G VII, 80. quorum (militum) studio et vocibus excitatus Caesar; C I, 64. omnium seniorum, matrum familiae, virginum precibus et fletu excitati, extremo tempore civitati subvenirent; C II, 4.

animos: omnium animi ad laetitiam excitantur; G VII, 79. (Caesar) blande .. appellans animos eorum (militum) excitabat; Af 81.

ignem: picem reliquasque res, quibus ignis excitari potest, fundebant; G VII, 24.

mentes: omnium mentibus excitatis; A 9.

pastores: pastores .. indomiti spe libertatis excitati; C I, 57.

studia: ad hominum excitanda studia sublata priore lege duas promulgavit; C III, 21.

turres: turribus .. excitatis .. has altitudo puppium ... superabat; G III, 14, a. noctu ex materia ... turres admodum CXX excitantur incredibili celeritate; G V, 40. turris excitari crebras in altitudinem trium tabulatorum (imperat); G VIII, 9. in quarta quaque earum (ratium) turres binorum tabulatorum excitabat; C I, 25, b.

excludo, ausschließen, absperren, fernhalten, hindern, abschneiden: **alqm:** Ambiorix copias suas iudicione non conduxerit an tempore exclusus, ... dubium est; G VI, 31. diei tempore exclusus in posterum oppugnationem differt; G VII, 11, b. patefactis consiliis exclusus (Coelius) Capua; C III, 21. si (Pompeius) ... se omni maritima ora excludere conaretur; C III, 78, b. cognoscit consensu omnium Antiochensium ... arcem captam esse excludendi sui causa; C III, 102, b. Pompeius cum animadverteret castello se excludi Aspavia; H 24. s. a, I. excludo (5 St.) S. 3, a.

cohortes: Numidae ... se recipientes (cohortes) ... ab acie excludebant; C II, 41, b.

partem: Caesar maxime studebat, ut ... hanc (partem) operibus vineisque agendis ab reliqua parte urbis excluderet; A 1. omnibus urbis partibus exclusis, quae ab ipso (Ganymede) tenebantur; A 6. unam partem ab altera exclusam equitibus intrinsecus adortus; Af 17.

regem: rex interim ab omnibus civitatibus exclusus; Af 94. praemiis .. Zamensibus, qui de rege excludendo consilium ceperant, tributis; Af 97.

excogito, erſinnen, ausdenken: alqd: omnia excogitantur, quare nec sine periculo maneatur, et ..; G V, 31. nihil relinquebatur, quod ad ornatum portarum, itinerum ... excogitari poterat; G VIII, 51. multa praeterea generatim ad avaritiam excogitabantur; C III, 32, a.

excrucio, foltern, martern: alqm: Minucium libertis tradit excruciandum, item Calpurnium Salvianum; A 55.

cives: ipsos (cives) crudeliter excruciatos interficit; G VII, 38, b.

servos: quos (servos) ... fame vinculisque excruciaverat; G VII, 20, c.

uxores: igni atque omnibus tormentis excruciatas (uxores) interficiunt; G VI, 19.

excubiae, Wache: omnis iuventus, quae in oppido ‖ excubiis custodiisque ‖ remanserat; C II, 5.

excubitor, Wachtpoſten: haec eadem (castella) noctu excubitoribus ac firmis praesidiis tenebantur; G VII, 69.

excubitus, Wache: partim ubi equitatus partim ubi pedestris copia in statione et in excubitu castris praesidio esse possent; H 6.

excubo, Wache halten: alqs: cum ... Caesar ad opus consuetudine excubaret; G VII, 24. ipse (Bibulus) gravissima hieme in navibus excubans; C III, 8.

cohortes: cum animadvertissent ex ignibus nocte cohortes nostras ad munitiones excubare; C III, 50. ut ad mare nostrae cohortes nonae legionis excubuerant; C III, 63, b.

legiones: duas legiones in armis excubare iubet; G VII, 11, b. quod instituto Caesaris semper duae legiones pro castris excubabant; G VII, 24.

naves: quae (naves) missu Bruti consuetudine cotidiana ad portum excubabant; C II, 22

exculco, feſttreten: confirmandi et stabiliendi causa singuli ab infimo solo pedes terra exculcabantur; G VII, 73, b.

excurro, hervorbrechen: eo tempore circiter XL equites ad aquatores nostros excucurrerunt; H 21.

excursio, Ausfall, Streifzug: I, 1. facio: primo adventu exercitus nostri crebras ex oppido excursiones faciebant; G II, 30.

2. officio: adversariorum .. excursionibus ‖ iter ‖ officere non intermittit; Af 61, b.

II. propter: propter barbarorum crebras excursiones omnia loca ... munitionibus retinentur; H 8. nonnumquam (Didius) ex castello propter eorum crebras excursiones eliciebatur; H 40, a.

excursus, Auslaufen, Angriff: infringo: ut primus excursus visque militum infringeretur; C III, 92.

tollo: quod his (pontibus) obtentis duobus omnem navigiorum excursum ... sublatum iri videbat; A 19.

excusatio, Entſchuldigung: I. habet: uti fieri *non* posse neque locum excusatio ullum haberet nec moram tergiversatio; Af 8.

valet: in se etiam aetatis excusationem nihil valere; C I, 85, c.

ohne Verb: ut sine mora ac nulla excusatione hiemis ventorumque exercitus .. transportaretur; Af 26, a.

II, 1. accipio: libenter Caesar petentibus Haeduis dat veniam excusationemque accipit; G VI, 4.

habeo: cum cotidiana mea recusatio non difficultatis excusationem, sed inertiae videretur deprecationem habere; G VIII, pr. a.

recipio: cum .. defensionem eius (Deiotari) nullam posse excusationem eius imprudentiae recipere coarguisset; A 68.

2. utor: consuetudine Gallorum neque aetatis excusatione in suscipienda praefectura usus erat; G VIII, 12.

3. coniungo cum: pauca eiusdem generis addit cum excusatione Pompei coniuncta; C I, 8.

III. causae: dum omnes excusationis causas colligo, ne cum Caesare conferar; G VIII, pr. b.

IV. extrahi: sic triduum disputationibus excusationibusque extrahitur; C I, 33.

excuso, entſchuldigen, vorſchützen: alqm: prodit Libo atque excusat Bibulum; C III, 16. — se: qui (legati) se de superioris temporis consilio excusarent; G IV, 22.

inopiam: inopiam excusare ... etiam mediocris est animi; C III, 20.

exedo, aushöhlen: ad convallem exesumque locum in speluncam Pompeius se occultare coepit; H 39.

exemplum, Beiſpiel, Abſchrift, Vorbild, Warnung, Strafe, Vorgang, Art: I. edo: Ariovistum ... in eos omnia exempla cruciatusque edere; G I, 31, d.

expio: haec superioris aetatis exempla expiata Saturnini atque Gracchorum casibus docet; C I, 7, b.

habeo, instituo, prodo: cuius rei si exemplum non haberemus, tamen libertatis causa institui et posteris prodi pulcherrimum iudicarem; G VII, 77, d.

introduco: novum in republica introductum exemplum queritur, ut tribunicia intercessio armis notaretur; C I, 7, a.

II. tabulae: alterae (tabulae) eodem exemplo relictae atque obsignatae Alexandriae proferebantur; C III, 108.

III, 1. circummunire: ubi ... eodem .. exemplo sentiunt totam urbem ... muro turribusque circummuniri posse; C II, 16.

circumveniri: uti ... tirones ... Curionis exemplo ab equitatu circumventi opprimerentur; Af 19, a.

dare: negat se more et exemplo populi Romani posse iter ulli per provinciam dare; G I, 8.

deterrere: Caesar ... exemplo supplicii deterrendos reliquos existimavit; G VIII, 44.

inferre: reliquis civitatibus huius urbis exemplo inferre terrorem; C III, 80, b.

vindicare: neve hoc exemplo ceterae civitates locorum opportunitate fretae se vindicarent in libertatem; G VIII, 39.

2. contra: lictores .. habent in urbe et Capitolio privati contra omnia vetustatis exempla; C I, 6, b.

exeo, herausgehen, auswandern, ausrücken, ausziehen: I. unperſönlich: non posse clam exiri; C I, 67. quin statim castris exeundum atque occurrendum putaret; C I, 69. ad exeundum Cassium invitat; A 63, a.

II. alqs: ut (Helvetii) e finibus suis exeant; G I, 5. exit cum nuntio Crassus; G V, 46. fame et

inopia adductos clam ex castris exisse; G VII, 20, c. Mandubii, qui eos oppido receperant, cum liberis atque uxoribus exire coguntur; G VII, 78. paludati .. votis nuncupatis exeunt; C I, 6, b. qui de tertia vigilia exissent; C I, 64. nacti idoneum ventum ex portu exeunt; C II, 4. Curio cum omnibus copiis quarta vigilia exierat; C II, 39. neque extra vallum licere exire nisi discinctum; H 22, b. has tibi litteras exiens in Tusculanum scripsi; F 26.

civitas: (Orgetorix) civitati persuasit, ut de finibus suis cum omnibus copiis exirent; G I, 2.

copiae: omnes copiae ... exeunt; C I, 69.

exercitus: cum uterque utrimque exisset exercitus; G VII, 35.

homines: quin ... (homines feri) in provinciam exirent; G I, 33.

legati: qui (legati) antea exierant; H 19.

milites: sub vesperum Caesar ... milites .. ex oppido exire iussit; G II, 33. universi .. (Salmonenses) et oppidani et milites, obviam gratulantes Antonio exierunt; C I, 18.

multitudo: appropinquantibus ex oppido bene magna multitudo ad equitatum concidendum cum exissent; H 4.

numerus: ratio confecta erat, qui numerus domo exisset eorum, qui arma ferre possent; G I, 29.

oppidani: ſ. milites.

pagus: cum (pagus) domo exisset patrum nostrorum memoria; G I, 12.

remiges: qui (remiges) aquatum e navibus exierant; Af 7.

exerceo, üben, beſchäftigen: alqm: Romanos in illis ulterioribus munitionibus animine causa cotidie exerceri putatis? G VII, 77, c. — se: genus hoc erat pugnae, quo se Germani exercuerant; G I, 48. hoc se labore durant adolescentes atque hoc genere venationis exercent; G VI, 28.

copias: Indutiomarus nihilo minus copias cogere, exercere ... coepit; C V, 55.

iuventutem: ea iuventutis exercendae ... causa fieri praedicant; G VI, 23.

milites: milites interim in opere exercere ... non intermittere; Af 26, b.

remiges: naves .. triremes duas ... per causam exercendorum remigum ad fauces portus prodire iussit; C III, 24.

exercitatio, Übung: I. sum: Germanos incredibili virtute atque exercitatione in armis esse; G I, 39, a.

II. alere: quae res ... cotidiana exercitatione .. et vires alit et immani corporum magnitudine homines efficit; G IV, 1.

efficere: haec (iumenta) cotidiana exercitatione summi ut sint laboris efficiunt; G IV, 2. tantum usu cotidiano et exercitatione efficiunt, uti ..; G IV, 33. ſ. alere.

fieri: factum est ... superiorum pugnarum exercitatione, ut ... terga verterent; G III, 19.

mediocris: quae (copiae) numero atque exercitatione bellorum mediocres erant; A 69.

zum Satz: tanta erat horum (peditum) exercitatione celeritas, ut iubis equorum sublevati cursum adaequarent; G I, 48. levitate armorum et cotidiana exercitatione nihil iis noceri posse; G V, 34.

exercitatus, geübt, erfahren: alqs: quid invicti Germani, exercitatissimi in armis, ... virtute possent; G I, 36.

civitas: (Treverorum) civitas propter Germanicae vicinitatem cotidianis exercitata bellis; G VIII, 25.

duces: quod duas Hispanias ... peritissimis atque exercitatissimis ducibus pacavissent; C III, 73, a.

homines: Albici, ... homines asperi et montani, exercitati in armis; C I, 57. nautici homines, urbis et regionis maritimae cotidianoque usu a pueris exercitati; A 12.

milites: (milites) superioribus proeliis exercitati; G II, 20. (milites) usu periti ac superioribus pugnis exercitati; C III, 93, a.

remiges: *nostri* .. minus exercitatis remigibus ... utebantur; C I, 58.

exercitus, Heer, Kriegsheer, Fußvolk: I. Subject: abundat: exercitus Afrani omnium rerum abundabat copia; C I, 49. Caesaris exercitus optima valetudine summaque aquae copia utebatur, tum commeatus omni genere praeter frumentum abundabat; C III, 49.

aquatur: unde aquari reliquisque rebus sublevari eius (Scipionis) exercitus consuerat; Af 41.

audet: cum intellegerent et posse et audere populi Romani exercitum Rhenum transire; G IV, 16.

audit: audiente utroque exercitu loquitur Afranius; C I, 84.

concurrit: tertiae aciei totique exercitui imperavit, ne iniussu suo concurreret; C III, 89.

confert: huc omnes suas fortunas exercitus Romanorum contulit; G VI, 35, b.

confligit: quem (exercitum) XXII in acie conflixisse et vicisse legati eius (Pharnacis) gloriabantur; A 74.

conservat: exercitum suum (officium suum praestitisse), qui ... quos in sua potestate habuerit conservarit et texerit; C I, 85, a.

consuescit: ſ. aquatur.

deponit: despectis eius copiis (exercitus) omnem timorem deponit; Af 48.

devincit: „noli", inquit, „existimare, Pompei, hunc esse exercitum, qui Galliam Germaniamque devicerit"; C III, 87.

discedit: omnem .. exercitum discessisse cognoscunt; G VI, 35, b.

egreditur: numquam ante hoc tempus exercitum populi Romani Galliae provinciae finibus egressum; G I, 44, b.

est: quibuscumque exercitus dicto audiens non fuerit; G I, 40, d. exercitu suo praesente conclamavit: quid ad se venirent; G I, 47. ut ... neque incolumi exercitu Germanos castra oppugnaturos fuisse contenderent; G VI, 41. quibus in locis Caesar exercitusque eo tempore fuissent; G VIII, 48, c. non abscisum in duas partes exercitum ... causae fuisse cogitabant; C III, 72. eum .. (Mithridaten) ad se victorem incolumi exercitu recepit; A 28. (Vatinius) victor se Brundisium incolumi exercitu et classe recepit; A 47. ſ. devincit.

exit: cum uterque utrimque exisset exercitus; G VII, 35.

gustat: ut exercitus eius ieiunus, qui a quarta vigilia usque ad horam x diei nihil gustasset, ac iumenta siti perirent; Af 69, b.

habet: nec ... satis auxilii aut spatii aut copiarum habiturum exercitum populi Romani ad omnia persequenda; G VIII, 1. ſ. conservat.

hiemat, inveterascit: populi Romani exercitum hiemare atque inveterascere in Gallia moleste ferebant; G II, 1.

iurat: idem omnis exercitus iurat; C III, 13.

meretur: cum ... non minorem laudem exercitus quam ipse imperator meritus videbatur; G I, 40, b.

moratur: ueque uostros exercitus propter frumenti inopiam diutius apud se morari posse coufidebaut; G III, 9, a. ut postero die, quam misisset litteras nuntiumque, classem exercitumque morari diceret; Af 26, b.

perit: f. gustat.

persequitur: cum ... nec se sine certa pernicie persequente exercitu putarent provinciae fines intrare posse; G VIII, 32.

perstant: f. II, 1. instruo; Af 61, a.

potest: f. moratur. sustinet. — II, 1. capio. instruo; C III, 56. — **praestat:** f. conservat.

subsequitur: cum reliquum exercitum subsequi crederet; G VI, 31.

sustinet: exercitum sustinere uou posse, praesertim circumdatum undique equitatu; C I, 71.

tegit: f. conservat.

venit: quos (exercitus) in Caesaris potestatem venisse cognoverant; C II, 22. maxime .. opus esse in conspectum exercitum venire; C II, 27. subito exercitus regius equitatusque omnis venire Alexandriam uuutiatur; C III, 109.

videt: tantae multitudinis precibus et lacrimis exercitus commotus cum videret ... nihil opus esse Cn. Pompei uomine ..; A 59.

videtur: f. meretur. — **vincit:** f. confligit.

utitur: f. abundat.

II. **nach Verben: 1. Accusativ: abduco:** neque uunc (se) id agere, ut ab illis abductum exercitum teneat ipse, ... sed ne illi habeant, quo contra se uti possint; C I, 85, c.

abscido: f. I. est; C III, 72.

accipio: accepto exercitu; G VII, 38, a. Curio unmquam se amisso exercitu, quem a Caesare fidei commissum acceperit, in eius conspectum reversurum confirmat; C II, 42.

adduco: f. **adduco,** I. exercitum (3 St.) S. 39, b.

afficio: summa difficultate rei frumentariae affecto exercitu; G VII, 17, a.

alo: eos exercitus, quos contra se multos iam annos aluerint, (se) velle dimitti; C I, 85, b. quamquam erat provincia minime copiosa ad exercitus alendos; A 42, a.

amitto: f. accipio.

capio: hac (ratione) ne ipsum quidem sperare uostros exercitus capi posse; G I, 40, c.

circumdo: f. I. sustinet.

circumeo: in circumeundo exercitu || exercitum || animadvertit hostes circa vallum trepidare; Af 82.

circumvenio: ut ... re duplici perturbatus Caesar eiusque exercitus ... circumventus conciderettur; Af 50.

claudo: ut ... equitatus ... clauderet multitudine sua exercitum Caesaris; Af 59.

cogo: f. **cogo,** III. exercitum (5 St.) S. 177, a.

cohortor: exercitum cum militari more ad pugnam cohortaretur; C III, 90.

colloco: f. **colloco** exercitum (8 St.) S. 183, b.

committo: f. accipio.

commoveo: exspectatione copiarum regiarum exercitus eius (Caesaris) magis suspensiore animo ante adventum Iubae commovebatur; Af 48. f. I. videt.

comparo: Bellovacos ... finitimasque his civitates ... exercitus comparare; G VIII, 6.

compleo: quae res omnium rerum copia complevit exercitum; C II, 25, b.

concido: f. circumvenio.

condocefacio: Caesar ... copias suas uou ut imperator exercitum veteranum victoremque, ... sed ut lanista tirones gladiatores condocefacere; Af 71.

conduco: exercitum in unum locum conduci; G II, 2. cum primum in unum locum exercitum conduxit; A 48.

conficio: confecto iam labore exercitu; C II, 41, a.

configo: ut ... equitatus .. perturbatum (exercitum) iaculis configeret; Af 59.

confirmo: interea veterem exercitum, duas Hispanias confirmari ... nolebat; C I, 29. quae res in dies confirmatiorem eius (Caesaris) exercitum efficiebat; C III, 84.

coniungo: Antoni exercitu coniuncto; C III, 34. coniuncto exercitu cum Domitio; C III, 78, b. coniuncto exercitu; C III, 80, a. duobus .. magnis exercitibus coniunctis; C III, 82, a.

conscribo: ante ... quam ... exercitus conscripti essent; C I, 2.

constituo: Pompeius ... sic pro castris exercitum constituebat, ut ..; C III, 56.

consumo: cuius opera sine vestro sanguine tantum exercitum victorem fame consumptum videtis; G VII, 20, c.

contineo: f. **contineo** exercitum (4 St.) S. 223, b.

contraho: neque (se) exercitum sine magno commeatu ... in unum locum coutrahere posse; G I, 34. consilia inibat, quemadmodum ... rursus omnem exercitum contraheret; G VII, 43.

convulnero: neque primo adventu convulnerari exercitum volebat; Af 5.

deduco: f. **deduco** exercitum (7 St.) S. 256, a.

defatigo: ut ... insuetum ad laborem Pompei exercitum cotidianis itineribus defatigaret; C III, 85.

deleo: alius deleto exercitu atque imperatore victores barbaros venisse contendit; G VI, 37. quo minus omnis deleretur exercitus; C III, 70.

desero: postulat, ut iurent omnes se exercitum ducesque non deserturos neque proditurus; C I, 76.

devinco: tantis .. exercitibus devictis; Af 31, c.

dimitto: f. **dimitto,** II. exercitum (13 St.) S. 282, b.

dispono: omni exercitu ad utramque partem munitionum disposito; G VII, 80.

dissipo: Domitius .. reliquias exercitus dissipati collegit; A 40.

distribuo: partiendum sibi ac latius distribuendum exercitum putavit; G III, 10.

divido: exercitum in duas partes divisit; G VII, 34.

do: reliquum exercitum ... legatis in Menapios ... ducendum dedit; G IV, 22.

dono: totum .. exercitum veteranum donavit; Af 86.

duco: f. **duco,** II. exercitum (8 St.) S. 298, a.

educo: f. **educo** exercitum (7 St.) S. 305, a.

efficio: f. confirmo.

evoco: exercitum a Pelusio clam Alexandriam evocavit; C III, 108.

expeditus: f. V, 1. accedere. subire.

expono: Caesar exposito exercitu ... ad hostes contendit; G V, 9. nuntios ad eum (Caesarem) celeriter mittit, quibus regionibus exercitum exposuisset; C III, 29. ibi paulisper Caesar ante portum commoratus ... exponit exercitum; Af 8.

habeo: debere se suspicari simulata Caesarem amicitia, quod exercitum in Gallia habeat, sui opprimendi causa habere; G I, 44, c. quos (exercitus) haberent; C III, 107. mirifice .. hostium levis armatura anxium exercitum nostrum atque sollicitum habebat; Af 71. f. abduco.

impedio: ut reliquos eius (Caesaris) exercitus impedirent; C III, 25.

impono: Alieno praetori ... praecipit ... de reliquo exercitu celeriter imponendo; Af 2.

induco: reliquom exercitum in copiosissimos agros Biturigum inducit; G VIII, 2.

instruo: instructo erercitu, magis ut loci natura ... postulabat; G II, 22. alteram (partem) Camulogenus parato atque instructo exercitu tenebat; G VII, 59. ut ... omnis quidem instructus exercitus telis ex vallo abiectis protegi posset; C III, 56. non arbitror esse praetermittendum, quemadmodum exercitus utriusque fuerint in aciem instructi; Af 59. sic utrorumque exercitus instructi ... a mane usque ad horam x die perstiterunt; Af 61, a.

introduco: quorum in fines primum Romani exercitum introduxissent; G II, 10. in Sontiatum fines exercitum introduxit; G III, 20.

iuvo: exercitum .. eius (Caesaris) omnibus rebus iuvant; C I, 15, a.

lustro: eo profectus (Caesar) est ibique exercitum lustravit; G VIII, 52. totum exercitum lustrat; A 56. lustrato exercitu a. d. XII Kal. April.; Af 75.

mitto: hic pagus ... eius exercitum sub iogum miserat; G I, 12. ſ. pello; G I, 7.

obicio: etsi timebat tantae magnitudini fluminis exercitum obicere; C I, 64. ne defessum (exercitum) proelio obiciat; C I, 65.

obtineo: eum superioribus bellis probati ad obtinendos exercitus evocentur; C I, 85, c.

occupo: tantus subito timor omnem exercitum occupavit, ut ..; G I, 39, a.

paro: ſ instruo; G VII, 59.

partior: partito exercitu Titum Labienum cum legionibus tribus ad Oceanum versus ... proficisci iubet; G VI, 33. quos (exercitus) se pro necessitudine partiturum cum Pompeio arbitratur; C I, 4. ſ. distribuo.

pello: exercitum .. eius ab Helvetiis pulsum et sub iugum missum; G I, 7. ubi paucis ante annis Lucius Valerius Praeconinus legatus exercitu pulso interfectus esset; G III, 20. duos pulsos exercitus; C II, 32, b. fore, uti exercitus Caesaris pelleretur; C III, 86. ut ... prius perturbatum exercitum pellerent, quam ..; C III, 86. quem (exercitum) pulsum a se Domitio duce sciebat; A 74. pulso exercitu Saburrae, praefecti Iubae; Af 95.

perterreo: perterritum exercitum; C I, 71. perterrito etiam tum exercitu; C III, 13.

perturbo: ſ. circumvenio. pello; C III, 86.

premo: simili omnem exercitum inopia premi; G VII, 20, c.

prodo: Tito Pulione, cuius opera proditum exercitum C. Antonii demonstravimus, ... propugnante; C III, 67. ſ. desero.

produco: omnibus deinceps diebus Caesar exercitum in aciem aequum in locum produxit; C III, 56.

prohibeo: ibi Centrones et Graioceli et Caturiges ... itinere exercitum prohibere conantur; G I, 10. ut ... praesidiis .. in angustiis collocatis exercitum itinere prohiberent; C I, 65.

protego: ſ. instruo; C III, 56.

recreo: recreato exercitu; Af 67.

reduco: circiter meridiem exercitum in castra reduxit; G I, 50. Caesar exercitum reduxit; G III, 29. obsidibus acceptis exercitum reducit ad mare; G V, 23. reducto exercitu; G VI, 29. exercitum Caesar duarum cohortium damno Durocortorum Remorum reducit; G VI, 44. Vercingetorix rursus in Bituriges exercitum reducit; G VII, 9. in castra exercitum reduxit; G VII, 53. ut incolumem exercitum Agedicum reduceret, cogitabat; G VII, 59. Curio exercitum in castra reducit; C II, 35, b. Varus ... de tertia vigilia silentio exercitum in oppidum reducit; C II, 35, b. reducto in castra exercitu; C III, 41. iam .. Caesar cum exercitum intra munitiones suas reducere coepisset; Af 61, a.

reficio: Caesar Avarici complures dies commoratus ... exercitum ex labore atque inopia refecit; G VII, 32. Caesar in campis exercitum reficit; C I, 65.

repleo: repleto his rebus exercitu iter in Senones facere instituit; G VII, 56.

reporto: duebus commeatibus exercitum reportare instituit; G V, 23.

sollicito: sollicitato exercitu regio ne Pompeius Alexandriam ... occuparet; C III, 104.

sublevo: ſ. 1. aquatur.

tardo: exercitum Caesaris viarum difficultates tardabant; C I, 70.

tento: quod ... gravis autumnus in Apulia circumque Brundisium ... omnem exercitum valetudine tentaverat; C III, 2.

trado: exercitus Ganymedi traditur; A 4.

traduco: pontem in Arare faciendum curat atque ita exercitum traducit; G I, 13. flumen Axonam ... exercitum traducere maturavit; G II, 5. id sibi contendendum aut aliter non traducendum exercitum existimabat; G IV, 17, a. diebus decem ... omni opere effecto exercitus traducitur; G IV, 18. quarum rerum causa traducere exercitum constituerat; G IV, 19. paulum supra eum locum, quo ante exercitum traduxerat, facere pontem instituit; G VI, 9. exercitum Ligerem traducit; G VII, 11, b. ad flumen Elaver pontes reficit eoque exercitum traducit; G VII, 53. incolumen exercitum traduxit; G VII, 56. refecto ponte ... exercitum traducit; G VII, 58. Caesar ... exercitu tradocto progreditur; G VIII, 20. eundem (Curionem) ... protinus in Africam traducere exercitum iubet; C I, 30, a. magno .. numero iumentorum in flumine supra atque infra constituto traducit exercitum; C I, 64. traducto incolumi exercito; C I, 64. an poenitet vos, quod salvum atque incolumem exercitum nulla omnino nave desiderata traduxerim? C II, 32, d. tertio die prima luce exercitum vado traducit; C III, 37, a. traducto .. exercitu flumen Genusum; C III, 76.

traicio: si forte Pompeius vacuam existimans Italiam eo traiecisset exercitum; C III, 29. litteras accepit a Caesare, ut in Africam exercitum traiceret; A 51.

transmitto: exercitus equitatusque equitibus Romanis administrantibus ... celeriter transmittitur; G VII, 61.

transporto: exercitum modo Rhenum transportaret; G IV, 16. navium magnam copiam ad transportandum exercitum pollicebantur; G IV, 16. quibus (navibus) Caesar exercitum transportandum curaverat; G IV, 29. eum exercitus in Graeciam transportaretur; A 44, b. (litteras) mittit, ut ... quam celerrime exercitus sibi transportaretur; Af 26, b. Caesar ... naves [VI] onerarias statim iubet Lilybaeum ad reliquum exercitum transportandum proficisci; Af 37. ita ex Sicilia exercitum transportabat, ut ..; Af 47.

video: ſ. consumo.

2. **Dativ:** accido: per id tempus fere Caesaris exercitui res accidit incredibilis auditu; Af 47.

addo: ut secum ipse aliquid auctoritatis adderet exercitui Scipionis ac terrorem Caesaris; Af 48.

affero: quae res magnas difficultates exercitui Caesaris attulit; C I, 48, a.

desum: hi miserrimo ac patientissimo exercitu Caesaris luxuriem obiciebant, cui semper omnia ad necessarium usum defuissent; C III, 96.

distribuo: ex reliquis captivis toto exercitui capita singula praedae nomine distribuit; G VII, 89. ipse exercitui distribuit biberna; G VIII, 54. has (pecunias) exercitui distribuit; C I, 39.

do: tribus .. horis noctis exercitui ad quietem datis; G VII, 41. Caesari ad saucios deponendos, stipendium exercitui dandum ... necesse erat adire Apolloniam; C III, 78, a. ibi frumento exercitui dato; Af 76.

impero: f. I. concurrit (vgl. IV, 2).

incedo: exercitu || exercitui || quidem omni tantus incessit ex incommodo dolor, ut ..; C III, 74.

incido: tantus .. terror incidit eius (Pompei) exercitui, ut ..; C III, 13.

inicio: multo maior alacritas studiumque pugnandi maius exercitui iniectum est; G I, 46.

metior: quod omnino biduum supererat, cum exercitui frumentum metiri oporteret; G I, 23.

obicio: f. desnm.

praeficio: quos legatos ante exercitui praefecerat; H 2.

praesum: praeesse autem (Scipionem) suo nomine exercitui; C III, 57. qui (Achillas) veterano exercitui praeerat; A 4.

provideo: frumento .. exercitui proviso; G VI, 44.

sum: quo propter paludes exercitui aditus non esset; G II, 16.

supporto: quo minore periculo undique frumentum commeatumque exercitui supportare posset; C III, 43. quod ... frumentum .. exercitui navibus supportabat; C III, 44, a.

3. **Ablativ:** privo: neque (se) rempublicam alterutro exercitu privare voluisse; C III, 90.

utor: f. 1. abduco.

4. **mit Präpositionen:** accipio ex: quos .. (milites) ex eius exercitu acceptos in Syria Gabinius Alexandriam traduxerat; C III, 103.

coniungo cum: Caesar eas cohortes cum exercitu suo coniunxit; C I, 18. copias Petrei cum exercitu Afranii esse coniunctas; C II, 17.

consisto contra: egone contra Caesarem ... eiusque exercitum ... adversus armatusque consistam? Af 45.

contendo ad: ipse (Caeser) ... ad exercitum contendit; G III, 9, a. si ipse (Caesar) ad exercitum contenderet; G VII, 6. Fabius ... magnis .. itineribus ad exercitum Afranii contendit; C I, 37.

contionor apud: (Pompeius) contionatus .. apud cunctum exercitum suis agit gratias; C III, 82, a.

decerto cum: ne miseriore ac duriore postea condicione cum toto exercitu decertare cogerentur; G VIII, 7.

dimitto ab: eos ... ob neglegentiam ignominiae causa dimittendos ab exercitu ... curavit; Af 46. te, Aule Fontei, ... te ab exercitu dimitto; Af 54, b.

discedo ab: per causam supplementi equitatusque cogendi ab exercitu discedit; G VII, 9. cum litteras ad senatum miserit, ut omnes ab exercitibus discederent; C I, 9, a.

eo ad: quod consuetudo eorum omnium est, ut sine utribus ad exercitum non eant; C I, 48, b.

intercludo ab: rationem esse habendam, ... ut Caesar ab exercitu intercludatur; G VII, 1.

maneo ad: totam hiemem ipse ad exercitum manere decrevit; G V, 53.

orior in: paucis post diebus dissensione in exercitu orta; Af 95.

pervenio ad: magna difficultate afficiebatur, qua ratione ad exercitum pervenire posset; G VII, 6. ubi hostes ad legatos exercitumque pervenerunt; C II, 12.

proficiscor ad: Caesar ... maturius, quam consuerat, ad exercitum proficiscitor; G IV, 6. inde ad exercitum proficiscitur; G V, 2.

redeo ad: summa celeritate ad exercitum Nemetocennam (Caesar) rediit; G VIII, 52.

relinquo ad: quos (legatos) Caesar ad exercitum reliquerat; G VII, 5.

removeo ab: ob eas res ignominiae causa ab exercitu meo te removeo; Af 54, a.

sum apud: fere apud exercitus haec est equestris proelii consuetudo; H 15. — in: qui ... in exercitu L. Sullae et postea in M. Crassi fuerat; G I, 21. erat in exercitu Vari Sextus Quintilius Varus; C II, 28. erat Crastinus evocatus in exercitu Caesaris; C III, 91. — inter: palus erat non magna inter nostrum atque hostium exercitum; G II, 9.

tendo ad: ad legatos atque exercitum supplices manus tendunt; C II, 12.

venio ad: ipse, cum primum pabuli copia esse inciperet, ad exercitum venit; G II, 2. neque (Caesarem) in tantis dissensionibus ad exercitum venire posse; G VII, 1.

III. **nach Adjectiven:** 1. par: qui tamen pares esse nostro exercitui non potuerint; G I, 40, h.

2. carus apud: hi ... apud exercitum cari habebantur; C III, 59.

vacuus ab: ne qua pars Galliae vacua ab exercitu esset; G VIII, 46, b.

IV. **nach Substantiven:** 1. **Genetiv:** adventus: primo adventu exercitus nostri crebras ex oppido excursiones faciebant; G II, 30. principes ... adventu nostri exercitus perterriti; G V, 3.

alienatio: castrorum .. mutatio quid habet nisi ... alienationem exercitus? C II, 31, a. quae de exercitus alienatione dicuntur; C II, 31, b.

amor: compensare offensionem provinciae exercitus amore cupiebat; A 48. quae (praemia) speciosum reddebant praesentem exercitus amorem; A 48.

animi: totius exercitus animos alienos esse a Curione; C II, 27.

auctoritas: Caesarem .. auctoritate sua atque exercitus ... deterrere posse; G I, 31, d.

audacia: ipsius (Caesaris) nomen ... eorum (adversariorum) exercitus minuebat audaciam; Af 31, b.

auxilia: auxiliis provinciarum et exercituum desperatis; C II, 22.

beneficiarii: quae (duo milia evocatorum) ex beneficiariis superiorum exercituum ad eum convenerant; C III, 88.

benevolentia: quasi non felicitas rerum gestarum exercitus benevolentiam imperatoribus et res adversae odia colligant! C II, 31, a.

clamor: eodem .. die Antiochiae in Syria bis tantus exercitus clamor et signorum sonus exauditus est, ut .., C III, 105.

conclamatio: Curio ... universi exercitus conclamatione imperator appellatur; C II, 26.

concursus: ut satis esset (spatii) ad concursum utriusque exercitus; C III, 92.

conspectus: ut paene in conspectu exercitus nostri agri vastari ... non debuerint; G I, 11. quod in conspectu ... omnis exercitus res gerebatur; G III, 14, b. res .. gerebatur ... in conspectu exercitus nostri; G VIII, 42. omnes .. (cetrati) ab eis (equitibus) circumventi in conspectu utriusque exercitus interficiuntur; C I, 70.

consuetudo: eorum dierum consuetudine itineris nostri exercitus perspecta; G II, 17. ut instituta ratio et consuetudo exercitus Romani postulabat; G VI, 34, b.

contemptus: fiducia veterani exercitus sui, ...

simul contemptu exercitus nostri ... descendere coepit; A 74.

desperatio: de terrore suo desperationeque exercitus Caesaris facit verba; Af 32.

detrimentum: se (incommoda accepisse) ... detrimento Africani exercitus; C III, 10, a. qui (collis) propter ... detrimentum exercitus nostri ... habet nobilitatem; A 72.

dignitas: pro cuius (exercitus) dignitate victoriaque amplius † XXXVI annis depugnavi; Af 45.

discessus: discessu exercituum ab Dyrrbachio cognito; C III, 80, b.

duces: hoc idem fere ... Pompeiani exercitus duces faciebant; C I, 40, a.

fama: cum fama exercitus ad hostes esset perlata; G VIII, 5.

fiducia: f. contemptus.

fortunae: sese suas exercitusque fortunas in dubium non devocaturum; G VI, 7, b.

fuga: fuga totius exercitus procul animadversa; C II, 42.

impedimenta: post eas (legiones) totius exercitus impedimenta collocarat; G II, 19. nbi prima impedimenta nostri exercitus ab iis ... visa sunt; G II, 19. quod ibi impedimenta exercitus ... relinquebat; G V, 47. totius exercitus impedimenta ad Labienum in Treveros mittit; G VI, 5. Agedici ... impedimentis totius exercitus relictis; G VII, 10. huc ... suorum atque exercitus impedimentorum magnam partem contulerat; G VII, 55, a. ubi impedimenta totius exercitus relicta erant; G VII, 62, b. ut ... impedimenta totius exercitus ... serrare non possent; C I, 70.

incommoda: an non, uti corporis vulnera, ita exercitus incommoda sunt tegenda? C II, 31, b.

institutum: hi (milites) ... alios arcessere vetere quodam Alexandrini exercitus instituto consuerant; C III, 110.

internecio: ut is locus ... ex ... internecione exercitus nomen caperet; G I, 13.

milites: illius ... exercitus milites (officium suum praestitisse), qui per se de conciliandа pace egerant; C I, 85, a.

nomen: tantum esse nomen atque opinionem eius exercitus ... etiam ad ultimas Germanorum nationes, uti ..; G IV, 16.

numerus: cuius (exercitus) numerus in praesentia fuit peditum III milia, equites CI; Af 3.

odium: f. benevolentia. — opinio: f. nomen.

pars: magnam .. partem exercitus interisse demonstrat; G V, 38. reliquam partem exercitus ... non putat exspectandam; G V, 46. quin ... magna parte exercitus nostri interfecta multo miserem superesse dicerent partem; G V, 55. perterritis .. hostibus, quod equitatu, qua maxime parte exercitus confidebant, erant pulsi; G VII, 68. ut interposita senatus auctoritate aliqua parte exercitus (Caesar) spoliaretur; G VIII, 52. reperit consules Dyrrhachium profectos cum magna parte exercitus; C I, 25, a. quae (naves) priorem partem exercitus eo deportaverant; C I, 27. parte circiter tertia exercitus eo biduo dimissa; C I, 87. ibi reliqua pars exercitus dimissa est; C I, 87. perexigua pars illius exercitus superest; C III, 87. quo minus ... reliqua pars exercitus opus faceret; A 74. cuius (exercitus) partem inermem, partem armatam habuerat; Af 23. praefecto Saburra cum parte exercitus contra Sittium relicto; Af 48. ipse (Caesar) frumentatum circum villas cum parte exercitus profectus; Af 67. quod (Caesar) maiorem partem exercitus tironem haberet; H 23.

patientia: despecta patientia Caesaris exercitusque eius; Af 30.

paucitas: haec propter exercitus sui praesentis paucitatem et tirocinium praeparaverat; Af 31, c.

perturbatio: magna ... totius exercitus perturbatio facta est; G IV, 29.

proditio: postulavit etiam L. Afranium proditionis exercitus Acutius Rufus apud Pompeium; C III, 83.

pulvis: ut simul Domitiani exercitus pulvis cerneretur; C III, 36, b.

ratio: f. consuetudo.

reliquiae: paterni exercitus reliquiis collectis; Af 22. f. II, 1. dissipo.

salus: quae ... res ad salutem exercitus pertinebat; G VI, 34, a. ita exiguo tempore magnoque casu totius exercitus salus constitit; C III, 14.

sarcinae; ibi .. sarcinis exercitus relictis; Af 9.

spes: Lentulus ... spe exercitus ac provinciarum ... movetur; C I, 4. Scipionem eadem spes provinciae atque exercituum impellit; C I, 4.

summa: magnam .. res diligentiam requirebat non in summa exercitus tuenda ..., sed ..; G VI, 34, a. etsi aliquo accepto detrimento, tamen summa exercitus salva; C I, 67.

terror: terrore praesentis exercitus ... plerique compulsi; C I, 2. terrore exercitus cognito; C II, 35, b.

tirocinium: f. paucitas. — victoria: f. dignitas.

2. **Dativ:** frumentum: bis Caesar imperat obsides quadraginta frumentumque exercitui; G V, 20.

3. **mit Präpositionen:** alqs ex: multi undique ex veteribus Pompei exercitibus spe praemiorum ... evocantur; C I, 3. ex Pompeiano exercitu circiter milia XV cecidisse videbantur; C III, 99.

consuetudo apud: f. II, 4. sum apud.

captivi de: quosdam de exercitu habebant captivos, ab bis docebantur; G V, 42.

nuntii de: posteaquam certiores nuntii de exercitu Romanorum venerint; G VI, 10.

officia in: cum ... sua .. in eum (exercitum) perpetui temporis officia praedicaret; C III, 90.

ordines de: Fabius Pelignus quidam ex infimis ordinibus de exercitu Curionis; C II, 35, a.

reliquiae de: de tanto exercitu reliquias esse nullas; Af 93.

urbani ex: ex suo exercitu illustres urbanos ... complures ... interfecerunt; Af 85, b.

V. **Umstand:** 1. **Ablativ:** accedere: expedito .. exercitu numero servorum, liberorum II milium ... (adolescentulus) ad oppidum Ascurum accedere coepit; Af 23.

circumcludi: ne (Pompeius) duobus circumcluderetur exercitibus; C III, 30, b.

cogi: neque (Treverorum civitas) imperata umquam nisi exercitu coacta faciebat; G VIII, 25.

conciliare: se suis copiis suoque exercitu illis regna conciliaturum confirmant; G I, 3.

contineri: si Belgae ... exercitibus continerentur; G VIII, 54.

esse: quod ... (Deiotarus) exercitibus imperiisque || excitus imperiis, al. || in Cn. Pompei castris fuisset; A 67.

intercludi, prohiberi: quibus (cohortibus) interclusis exercitu Caesaris; C I, 70. Caesarem duobus exercitibus ... facile intercludi posse frumentoque prohiberi; C I, 17.

subire: ut ... subitum casum expedito exercitu subiret; C III, 77.

teneri: praeter Lariseos, qui † magnis exercitibus Scipionis tenebantur; C III, 81. f. II, 1. instruo; G VII, 59.

2. **Präpositionen:** ab: loca superiora ... ab exercitu tenebantur; G III, 14, b. nec locum munitionibus claudi nisi a maiore exercitu posse; G VII, 11. cum paene inaedificata in muris ab exercitu nostro moenia viderentur; C II, 16. nullam

in partem ab exercitu Curionis fit significatio; C II, 28.
cum: cum ... ab eo eppide Caesar cum exercitu circiter milia passuum quinque abesset; G II, 13. quoad ipse cum exercitu propius accessisset; G IV, 11. adesse cum incolumi Caesarem exercitu; G VI, 41. Gaius Fabius cum reliquo exercitu in Carnutes ... proficiscitur; G VIII, 31. cum exercitibus (Valerius, Curio) eo perveniunt; C I, 31. ipse (Curio) eodem cum exercitu proficiscitur; C II, 24. properaret ad se cum exercitu venire; C III, 33. Caesar ... eodem cum exercitu profectus; C III, 41. paucis annis antea Gabinium cum exercitu fuisse in Aegypto; A 3. si (Domitius) propios eas regiones cum exercitu accessisset; A 34, b. naves singulas cum exercitu Caesaris ... vagari; Af 28.
in: qui (centurio) hunc eundem ordinem in exercitu Cn. Pompei antea duxerat; C I, 13. quod ante in exercitu Caesaris non accidit; C III, 64. quoties .. culpa ducis ... in exercitu esset offensum; C III, 72. omnibus in exercitu insciis et requirentibus imperatoris consilium; Af 10. cum ordines in meo exercitu beneficio, nen virtute consecuti ita vos gesseritis, ut ..; Af 54, b. qui in mee exercitu ordines ducatis; Af 54, b.
sine: se neque sine exercitu in eas partes Galliae venire audere; G I, 34.

exhaurio, herausschaffen: manibus sagulisque terram exhaurire nitebantur; G V, 42.

exhilaro, aufheitern: Caesar ... tandem suis hilaratis || exhilaratis || annonaque levata sollicitudinem deponit; Af 34.

exigo, fordern, erheben, eintreiben, zurücklegen, vollenden: aestatem: etsi prope exacta iam aestas erat; G III, 28.
hiemem: tribus ante exactam hiemem ... adductis legionibus; G VI, 1.
numerum: equitum peditumque certum numerum a civitatibus Siciliae exigebat; C I, 30, b.
obsides: obsides .. ab Apolloniatibus exigere coepit; C III, 12.
pecuniam: pecuniae a municipiis exiguntur; C I, 6, b. magnam imperatam Asiae, Syriae ... pecuniam exegerat; C III, 3. ab publicanis suae provinciae debitam biennii pecuniam exegerat; C III, 31. interim acerbissime imperatae pecuniae tota provincia exigebantur; C III, 32, a. mutuas .. illas (pecunias) ex senatus consulto exigi dictitabant; C III, 32, b.
portorium: erant omnibus ostiis Nili custodiae exigendi portorii causa dispositae; A 13.

exigue, knapp: ratione inita se exigue dierum triginta habere frumentum; G VII, 71.

exiguitas, Kleinheit, Kürze: I. est: temporis tanta fuit exiguitas, ... ut ..; G II, 21.
postulat: quae (scuta) subito, ut temporis exiguitas postulabat, pellibus induxerant; G II, 33.
II. cognosco ex: cum ... paucitatem militum ex castrorum exiguitate cognoscerent; G IV, 30.
III. propter: suas copias propter exiguitatem non facile diduci; G III, 23. quarum (pellium) propter exiguitatem magna est corporis pars aperta; G IV, 1.

exiguus, klein, gering, kurz, unbedeutend: aedificia: quae (oppida) tolerandae hiemis causa constitutis repente exiguis ad necessitatem aedificiis incolebant; G VIII, 5.
castra: etsi (castra) erant exigua per se, ... tamen ... centrahit; G V, 49.
civitas: quod civitas erat exigua et infirma; G VII, 17, a.
copia: eius (ferri) exigua est copia; G V, 12. quarum alterius rei copiam exiguam, alterius nullam omnino facultatem habebat; A 1. — exiguas esse copias missas; C II, 39.
facultates: quorum (cetratorum auxiliariumque) erant .. facultates ad parandum exiguae; C I, 78.
manus: ut tantis copiis tam exiguam manum ... adoriri non audeant; G VI, 8, a.
numerus: cum eorum (equitum) exiguus numerus cum tanta multitudine Numidarum conferretur; C II, 39.
pabulatio: quae (pabulatio) propter anni tempus cum exigua tum disiecta esset; G VIII, 7.
pars: exigua parte aestatis reliqua; G IV, 20. haec || nec, in hoc || tractu oppidi pars erat regiae exigua; C III, 112, b. cum ... diei .. pars exigua iam reliqua esset; Af 18.
tempus: ita exiguo tempore ... totius exercitus salus constitit; C III, 14. ita exiguo tempore eques pedestre [pedes equestre] proelium facere coepit; H 15.

exilium s. **exsilium.**

eximius, ausgezeichnet: opinio: Caesar ... propter eximiam opinionem virtutis proelio supersedere statuit; G II, 8.
virtus: qui (Q. Fulginius) propter eximiam virtutem ex inferioribus ordinibus in eum locum pervenerat; C I, 46. acriter .. eximia virtute plures cum agerent; H 23, a. illi eximia virtute proelium facere; H 31, a.

exinanio, erschöpfen, berauben: civitates: civitates exinanitae (erant); C I, 48, b.
provinciam: quae (provincia) partim erat exinanita partim infidelis; A 43.
regionem: adversarios ... omnem .. regionem Africae exinanisse frumento; Af 20, b.

existimatio, Meinung, Urteil, Ruf, Kredit: I. defendo: hortatur, ... ut eius (imperatoris) existimationem dignitatemque ab inimicis defendant; C I, 7, b.
tueor: hoc ... ad debitorum tuendam existimationem esse aptissimum existimavit; C III, 1.
vereor: ne Veronus quidem tum sese vallo continet, sed omnium veritus existimationem subsequitur; G V, 44, a.
II. pars: cuius rei magnam partem laudis atque existimationis ad Libonem perventuram; C I, 26, b.
III. commoveri: sese ... existimatione vulgi commoveri; G I, 20.

existimo, glauben, meinen, halten, urteilen, erachten, entscheiden: I. **absolut:** alqs: coniuratorum .. numerum auget, vere, ut quidam existimant; A 55. Malacam contendit, ... ut ceteri existimabant, ne pecunia ... in potestatem cuiusquam veniret; A 64.
II. **mit Ergänzung: 1. indir. Frage:** utrum avertendae suspicionis causa Pompeius proposuisset, ... an ... Macedoniam tenere conaretur, existimari non poterat; C III, 102, a.
2. **nomin. c. infin.:** qui ... summam .. scientiam rei militaris habere existimabantur; G III, 23. qui piscibus ... vivere existimantur; G IV, 10. hoc (latus) milia passuum octingenta in longitudinem esse existimatur; G V, 13. ab hoc consilio (Parisii) afuisse existimabantur; G VI, 3. qui summam auctoritatem eorum indicio habere

existimantur; G VI, 11. disciplina in Britannia reperta atque inde in Galliam translata esse existimatur; G VI, 13, b. quae civitates commodius suam rempublicam administrare existimantur; G VI, 20. plus .. animo providere et praesentire existimabatur; G VII, 30. [in cornibus .. (acies) duplex esse existimabatur]; Af 59. Cordubam, .. quod eius provinciae caput esse existimabatur; H 3, a. — complures praeterea minores subiectae insulae existimantur; G V, 13. cum in Italiam ... reductus existimabor; C III, 18. tota Aegyptos ... velut claustris munita existimatur; A 26. [. III. Af 31, c. — quod magna Cn. Pompeiu Iuba miserat auxilia maioraque missurus existimabatur; A 51.

3. **accus. c. infin.:** I. **vollständiger Infinitiv:** quod timore perterritos Romanos discedere a se existimarent; G I, 23. quod ... suam fugam ... ignorari posse existimarent; G I, 27. se ... neque de summa belli suum iudicium ... esse existimavisse; G I, 41. se .. id sine periculu facere posse existimare; G I, 42. qnod iis rebus relanguescere animos [eorum] et remitti virtntem existimarent; G II, 15. nun existimare Romanus sine ope divina bellum gerere; G II, 31. qnud ... ne primum quidem posse impetum suum sustineri existimabant; G III, 2. quod (equitatum) ... perterritum esse existimabat; G IV, 13. quot (naves) satis esse ad duas transpurtandas legiones existimabat; G IV, 22. facillime inopiae frumentariae sese mederi posse existimavit; G V, 24. magni interesse ... ad opinionem Galliae existimans ..; G VI, 1. illum (imperatorem) adesse ... existimate; G VI, 8, b. neque fas esse existimant ea litteris mandare; G VI, 14. cum longius eam rem ductum iri existimarent; G VII, 11, a. Caesar, etsi a bellu atque hoste discedere detrimentosum esse existimabat; G VII, 33. nihil adeo ardnum sibi esse existimaverant; G VII, 47, a. cum hostem intra portas esse existimarent; G VII, 47, b. quud plus se quam imperatorem de victoria ... sentire existimarent; G VII, 52. etsi ... borum discessu admaturari defectionem civitatis existimabat; G VII, 54. quinque cohortes, quas minime firmas ad dimicandum esse existimabat; G VII, 60. quod existimabant tribus locis transire legiones; G VII, 61. ut ... ipsum Caesarem ... praesentem adesse existimarent; G VII, 62, a. veniri ad se confestim existimantes; G VII, 70. qnid ... propinquis consanguineisque nustris animi fore existimatis? G VII, 77, b. qnod me iudicio cuiusquam existimem posse cum Caesare comparari; G VIII, pr. b. cum adventare Romanos existimarent; G VIII, 20. quod ... neque C. Caninium Rebilum legatum ... satis firmas duas legiones habere existimabat; G VIII, 24. qnod ego non existimavi mihi esse faciendum; G VIII, 48, c. quantum satis esse ... existimabat; G VIII, 52. sic enim existimabat tutissimam fure Galliam; G VIII, 54. sed haec eius diei praefertur upinio, ut se utrique superiores discessisse existimarent; C I, 47. quod eum omnium laborum finem fore existimabant; C I, 68. neque erat quisquam omnium, quin in eius diei casu suarum omnium furtunarum eventum consistere existimaret; C II, 5. ut ... non ita multo se reliquorum civium fatum antecedere existimarent; C II, 6, a. qui se per vus perisse existimant; C II, 32, b. boc ... ad debitorum tuendam existimationem esse aptissimum existimavit; C III, 1. Vibullius ... non minus necessarium esse existimavit ... Pompeium fieri certiorem; C III, 11. angustiis rei frumentariae compulsum (Caesarem) discessisse existimabat; C III, 41. Caesar longius bellum ductum iri existimans; C III, 42. plerique existimant ... bellum eo die putuisse finire; C III, 51, a. Caesar neque tempns illnd animadversiunis esse existimans; C III, 60. Caesar nulla ratiune ad pugnam elici posse Pompeium existimans; C III, 85. „noli", inquit, „existimare, Pumpei, hunc esse exercitum, qui ..;" C III, 87. has (cobortes) firmissimas se habere Pompeius existimabat; C III, 88. quibus rebus ... suos incitari existimaverunt; C III, 92. Caesar ... nullum spatium perterritis dare upurtere existimans; C III, 95. ut facile existimari posset nihil eos de eventu eius diei timuisse; C III, 96. sic enim Caesar existimabat, ... excellentissimam virtutem Crastini fuisse; C III, 99. existimabant plerique futurum fnisse nti (oppidum) amitteretur; C III, 101, b. aeque omnem sibi locum tutum fore existimans; C III, 106. controversias regum ... ad se ... pertinere existimans; C III, 107. magnam regium numen apud suus anctoritatem habere existimans; C III, 109. ad imperii nostri dignitatem ... pertinere existimabat ... eos .. esse tutos; A 33. quud plus sibi iuris deberi ... existimabat; A 63, a. huc eum (Caesarem) idcirco existimo recepisse, nt ..; Af 9. cum existimasset ... gratias .. actum iri; Af 45. quem (locum) suis impedimento ... fore existimabat; Af 58. cum ... eos .. (Iulianos) iaculis convulnerare satis esse existimarent; Af 69, b. quod existimabat milites sub onere ... defatigatos pugnare nun posse; Af 75. quod in Uticensibus ... parum suis partibus praesidii esse existimaverat; Af 87, a. existimabant prope ‖ [prope] ‖ magna pars hominum ... se prope captos esse; H 3, b. ex quibus (legionibus) aliquid firmamenti se existimabat habere; H 7. quod existimabat eos posse conatum efficere; H 16, a. † ut consueti insequi ‖ insequi; ‖ existimare posses paratissimus esse ad dimicandum; H 25, a. hac upiniune fretus (Pumpeius) tnto ‖ totos, al. ‖ se facere posse existimabat; H 28. id quud adversarius existimabamus esse facturos; H 29, b. illo beneficio suum maleficium existimabant se lucri facere; H 36. id quod consulto non existimabant fieri; H 36. te ... bene ... meritum esse existimare debemus; F 6.

2. **Particip:** a. **Perfect:** neminem existimaturum nun sua vuluntate factum; G I, 20. cum ... Caesar pacatam Galliam existimaret; G III, 7. proinde umnia in victuria posita existimarent; G V, 34. quod se Cevenna ut muro munitos existimabant; G VII, 8. quorum opera plebem concitatam existimabant; G VII, 13. quos illi interfectos existimabant; G VII, 40. id ipsum sui fallendi causa milites ab hostibus factum existimabant; G VII, 50, a. satis ad Gallicam ustentationem minuendam ... factum existimans; G VII, 53. cum sibi Correus oblatam occasiunem rei gerendae existimaret; G VIII, 18. profectum aliquid Vibullii mandatis existimabatur; C III, 15.

b. **Futurum:** Allobrogibus sese .. persuasuros ... existimabant; G I, 6. neque bumines inimico animu ... temperaturos ab iniuria ... existimabat; G I, 7. neque sibi homines feros ... temperaturos existimabat, quin ... exirent; G I, 33. legatum e snis sese magnu cum periculu ad eum missurum et hominibus feris ubiecturum existimabat; G I, 47. quod per eos suos se obsides ... reciperaturos existimabant; G III, 8. etsi ... se tuto dimicaturus existimabant; G III, 24. boc (flumen) ... neque hustes transituros existimabat; G VI, 7, b. cum ... existimaret hostes ... locum castrorum relicturos; G VIII, 20. quu necessario descensuros existimabat; C I, 81. (Curio) nihil contra se regem ausurum existimabat; C II, 37. quem in locum illos successuros nun existi-

mabat; A 10. hanc denuntiationem cum maiorem vim habituram existimaret; A 34, b. existimabat enim se acie instructa cum pedestribus copiis dimicaturum; Af 13. existimans ultro adversarios ... ante se || eas secum || concursuros propiusque se accessuros; Af 58. existimans Caesarem eadem saepe ... commeaturum; Af 65. cum iam Caesar existimasset hostes ... finem lacessendi facturos Af 69, b. quod hostium copias ab se ... non discessuras existimabat; Af 73.

c. **Gerundiv:** rei frumentariae prospiciendum existimavit; G I, 23. Caesar ... maturandum sibi existimavit; G I, 37. id ne accideret, magnopere sibi praecavendum Caesar existimabat; G I, 38. dubitandum non existimavit, quin ad eos proficisceretur; G II, 2. non omittendum sibi consilium Nervii existimaverunt; G II, 17. quod ... nihil de bello timendum existimaverat; G III, 3. quod cum tanta multitudine hostium ... legato dimicandum non existimabat; G III, 17. non cunctandum existimavit, quin pugna decertaret; G III, 23. nihil his committendum existimavit; G IV, 5. Caesar ea ... dissimulanda sibi existimavit; G IV, 6. quibus (hostibus) ad consilia capienda nihil spatii dandum existimabat; G IV, 13. id sibi contendendum aut aliter non traducendum exercitum existimabat; G IV, 17, a. quod ... hiemi navigationem subiciendam non existimabat; G IV, 36. etsi ab hoste ea dicebantur, tamen non neglegenda existimabant; G V, 28. tribuni .. et ... centuriones nihil temere agendum neque ex hibernis iniussu Caesaris discedendum existimabant; G V, 28. remittendum de celeritate existimabat; G V, 49. haec prius illi (Ambiorigi) detrahenda auxilia existimabat, quam ..; G VI, 5. quod proelio dimicandum non existimarit; G VI, 31. qui (principes) hanc tentandam fortunam non existimabant; G VII, 4, a. Caesar omnibus consiliis antevertendum existimavit, ut ..; G VII, 7. quod ... praetereundum non existimavimus; G VII, 25. ut omnia ... sibi patienda existimarent; G VII, 30. huic rei praevertendum existimavit; G VII, 33. non praetermittendum tantum commodum existimaverunt; G VII, 55, a. ut nemo non tum quidem necessario faciundum existimabat; G VII, 56. Labienus ... Caesarem ... facit certiorem, quid faciendum existimet; G VII, 87. Caesar ... deterrendos reliquos existimavit; G VIII, 44. veritus .., ne ille (Pompeius) Italiam dimittendam non existimaret; C I, 25, a. ut condiciones pacis dimittendas non existimaret; C I, 26, a. eo magis illi maturandum iter existimabant, C I, 63. neque sibi nudanda litora et relinquendos portus existimabant; C III, 15. quibus rebus neque tum respondendum Caesar existimavit; C III, 17. qui (Trebonius) ... moderate ius dicendum existimabat; C III, 20. quod conventus ... eum (Coelium) hostis loco habendum existimabat; C III, 21. quibus (ventis) necessario committendum existimabat; C III, 25. Caesar ... tentandas sibi provinciae longiusque procedendum existimabat; C III, 34. aliud sibi consilium capiendum existimavit; C III, 41. tentandam sibi Achaiam ac paulo longius progrediendum existimabat Caesar; C III, 55. conandum sibi aliquid Pompeius de eruptione existimavit; C III, 58. omnem sibi commutandam belli rationem existimavit; C III, 73, a. cum ... manendum eo loco et rem proelio committendam existimarent; C III, 74. aliud sibi consilium capiendum existimavit; C III, 77. Pompeius ... ad Scipionem properandum sibi existimabat; C III, 78, b. tentandum Caesar existimavit, quidnam ... haberet; C III, 84. Caesar ... persequendum sibi Pompeium existimavit; C III, 102, a. Caesar contendendum existimavit, ut ..; A 17. praeferendum existimavit, ... eas (provincias) ita relinquere constitutas, ut ..; A 65, a. scribendum ad te existimavi et ... petendum, ne ..; F 16. quo || qua || ... progrediendum tibi non existimasses; F 16. vgl. I. G VIII, 48, c.

III. **mit doppelter Bestimmung:** si se invito Germanos in Galliam transire non aequum existimaret; G IV, 16. hoc proprium virtutis existimant, expulsos agris finitimos cedere; G VI, 23. ut ... (milites) pedem referre ... non turpe existimarent; C I, 44. bellum duci non difficile existimabat; C II, 18, b. turpe .. sibi existimabat ... se cruentam adeptum existimari victoriam; Af 31, c. — non minus iustam sibi causam municipia ... adeundi existimavit, ut iis gratias ageret; G VIII, 50. — qui se ex his minus timidos existimari volebant; G I, 39. ut, qui propinquitatem loci videret, (Gallos) paratos ... ad dimicandum existimaret; G VII, 19. si forte Pompeius vacuam existimans Italiam eo traiecisset exercitum; C III, 29. quos .. ex suis quisque ad hanc rem idoneos existimabat; C III, 103. copiosiorem provinciam existimans; A 43. — non recusare se, quin nullius usus imperator existimaretur, si ..; C III, 45. in quo vos victores existimabatis? H 42, b.

exitus, Ausgang, Ende, Ergebnis: I. est: exitus fuit orationis: sibi nullam cum his amicitiam esse posse; G IV, 8. incerto nunc etiam exitu victoriae; G VII, 62, b. hic fuit oppugnationis exitus; C III, 9, b. qua exitus navibus erat fornice exstructo; A 19.

II, 1. animadverto: cum neque exitum consiliorum suorum animadverteret; G VIII, 44.

asservo: singulorum hominum occultos exitus asservent; C I, 21.

do: postulat, uti munitiones disicerentur, sibique liber exitus daretur; A 63, b.

fero: eundem .. omnis fortunae exitum esse laturos; G III, 8.

habeo: eorum, qui dissentirent, consilium quem habere exitum? G V, 29. ita magnarum initia rerum ... celerem et facilem exitum habuerunt; C III, 22. temere progressus (Scipio) turpem habuit exitum; C III, 37, b.

impedio: (Caesar) exitus administrationesque Brundisini portus impedire instituit; C I, 25, a.

pario: primis oppressis reliqui per horum corpora salutem sibi atque exitum pariebant; C III, 69.

reperio: cum ... neque ullum exitum consilii sui reperiret; A 63, b.

2. intercludo: quin ... omni exitu et pabulatione interclusi viderentur; G VII, 44.

prohibeo: ut .. illum (Pompeium) ... exitu prohibeamus; F 20.

3. consulto de: ii, qui Alesiae obsidebantur, ... concilio coacto de exitu suarum fortunarum consultabant; G VII, 77, a.

sentio de: quod plus se quam imperatorem de victoria atque exitu rerum sentire existimarent; G VII, 52.

III. usque ad: novissimum (commentarium) ... confeci usque ad exitum non quidem civilis dissensionis, ... sed vitae Caesaris; G VIII, pr. a.

IV. consequi: nonnulli (milites) feliciore exitu expeditas ad ancoram naves consecuti incolumes discesserunt; A 20, b.

premere: cum angusto exitu portarum se ipsi premerent; G VII, 28.

exonero, ausladen: exoneratis partim navibus longis; Af 8.

exopto, ersehnen: rumore exoptato de Caesaris victoria audito; Af 91, a.

exorior, eintreten, sich erheben: mora: nullam exoriri moram posse, quo minus ... diriperentur; C II, 12.

nimbus: nimbus cum saxea grandine subito est exortus ingens; Af 47.

exoro, durch Bitten bewegen: Brutus et Cassius utinam ... per te exorentur, ne quod calidius ‖ callidius ‖ ineant consilium! F 26.

expedio, expeditus, fördern, erledigen, bereit machen; part. frei, unbehindert, bereit, kampfbereit: A. **substantivisch**: 1. consuescunt, proeliantur: Vercingetorigem ... cum .. expeditis ..., qui inter equites proeliari consuessent, ... eo profectum; G VII, 18. ut ... expeditos ex antesignanis ... inter equites proeliari iuberet; C III, 84.

II. 1. dispono, revoco: expeditos .. ex evocatis, sagittariis funditoribusque raros in muro ... disponit. hos certo signo revocare constituit; C I, 27.

interioio: Galli inter equites raros sagittarios expeditosque levis armaturae interiecerant; G VII, 80.

2. pateo: huius Hercyniae silvae ... latitudo novem dierum iter expedito patet; G VI, 25.

relinquo: s. B. locus.

III. cum: constituunt ... ipsi cum expeditis ad importandum frumentum proficisci; G VIII, 34. s. I.

B. **verbal und adjectivisch**: alqm: quod (Publius Crassus) expeditior erat quam ii, qui inter aciem versabantur; G 1, 52. magna .. multitudo carrorum etiam expeditos sequi Gallos consuevit; G VIII, 14, a. celeriter sese .. Galli equites expediunt proeliumque committunt; C 1, 51. illi ... quo essent ad id expeditiores omnia sarcinaria iumenta interfici iubent; C I, 81. quos (CCC) ex legionibus habere expeditos consuerat; Af 78, b.

antesignanos: expeditos .. antesignanos admiscuit CCCC; C III, 75. s. A, I.

arma: Caesar celeriter sarcinas conferri, arma expediri iussit; G VII, 18.

classem: suam classem iubet expediri atque instrui; A 25, b.

cohortes: expeditae cohortes novissimum agmen claudebant; C I, 79. ipse (Caesar) cum cohortibus expeditis XXX frumentatum est profectus; Af 11.

copiam: ipse (Caesar) cum expedita copia in eum locum citatim contendit; Af 80. — confestim .. expeditas copias educit; C III, 85.

equites: cum expeditis equitibus ipse (Caesar) proficiscitur; A 77.

evocatus, funditores: s. A II, 1. dispono.

exercitum: ut ... subitum casum expedito exercitu subiret; C III, 77. expedito .. exercitu ... (adolescentulus) ad oppidum Ascurum accedere coepit; Af 23.

homines: eo circiter hominum numero sedecim milia expedita cum omni equitatu Ariovistus misit; G I, 49.

iter: alterum (iter erat) ... multo facilius atque expeditius; G I, 6. quia expedito itinere flumen ei (Pompeio) transeundum non erat; C III, 30, b. quo iter expeditius faceret; C III, 36, a. quod multum expedito itinere antecesserat Caesar; C III, 75. Pompeius per Candaviam iter in Macedoniam expeditum habebat; C III, 79, a.

legionem: consuetudine sua Caesar sex legiones expeditas ducebat; G II, 19. ipse cum legionibus expeditis IV ... in fines Treverorum proficiscitur; G V, 2. ipse (Caesar) cum legionibus expeditis quinque in Menapios proficiscitur; G VI, 5. quas (legiones) expeditas esse iusserat; G VII, 11, b. legionibus .. intra vineas in occulto expeditis; G VII, 27. legiones expeditas quattuor ... ex castris educit; G VII, 40. ipse (Caninius) legionem ... alteram secum expeditam ducit; G VIII, 36. reliquas legiones in armis expeditas contra hostem constituit; C I, 42. reliquas legiones expeditas educit; C I, 64. legionibus omnibus expeditis; A 73.

locum: iis (expeditis) expedito loco actuaria navigia relinquit; C I, 27. rursus .. alia pressione ad aedificandum sibi locum expediebant; C II, 9, c.

manum: ipse (Caesar) cum expedita manu proficiscitur; Af 9.

membra: omnibus membris expeditis; G IV, 24.

milites: ipsi (milites) expediti naves conscenderent; C III, 6. expeditos ex singulis legionibus tricenos milites esse iusserat; Af 75.

motus: quarum (navium) ... erat ... motus ad usum expeditior; G IV, 25.

navigia: expeditis navigiis ... in statione dispositis; A 25, a.

naves: Massilienses ... navis longas expediunt numero XVII; C I, 56. ibi .. naves expediunt; C II, 4. nonnulli (milites) feliciore exitu expeditas ad ancoram naves conscenti; A 20, b.

pedites: expeditos .. delectos pedites ad id flumen misit; A 29.

receptum: ut ... expeditum ad suos receptum habeant; G IV, 33.

rem: quo expeditiore re frumentaria uteretur; G VII, 11, a. prius ..., quam rem frumentariam expedisset; G VII, 36. rem frumentariam expedire incipit; C I, 54. expedita re frumentaria; C I, 60. Caesar ... profectus ad ... rem frumentariam expediendam; C III, 16.

sagittarios: s. A, II, 1. dispono.

victoriam: munitiones ... propriam expeditamque Caesaris victoriam interpellaverunt; C III, 70.

expeditio, Streifzug: I. mitto in: tripertito milites equitesque in expeditionem misit; G V, 10.

sum in: quod (impedimentorum agmen) tamen erat mediocre, ut in expeditionibus esse consuevit; G VIII, 8.

II. onus: in vicem legionibus expeditionum onus iniungebat; G VIII, 6.

III. adoriri: nonnumquam .. expeditionibus nocturnis castella nostrorum adoriuntur; G VIII, 34.

expello, vertreiben, verdrängen, beseitigen: I. absolut: (milites) stipendii augendi causa regis domum obsidere, regno expellere ... consuerant; C III, 110.

II. alqm: Gallos .., qui ea loca incolerent, (Belgas) expulisse; G II, 4, a. expulsis Germanis; G III, 7. expulso .. Lentulo; C I, 16. se ... expulisse ac superasse pugnantes; C III, 73, b. quem (Caesarem) si non expulissent; A 3. — Abl.: Usipetes et Tencteri ... agris expulsi; G IV, 4. hoc proprium virtutis existimant, expulsos agris finitimos cedere; G VI, 23. si Romanos castris expulissent; G IV, 34. neque multum afuit, quin etiam castris expellerentur; C II, 35, a. omnibus .. eos (Octavianos) castris expulerunt; C III, 9, b. Senones ... Cavarinum ... regno domoque expulerunt; G V, 54. se domo patriaque expulsos omnibus necessariis egere rebus; C III, 32, b. hos (Ubios) cum Suevi multis saepe bellis experti ... finibus expellere non potuissent; G IV, 3. Dumnacus suis finibus expulsus; G VIII, 31. illum

(Pompeium) Italia expulsum; C III, 10, a. patria: f. domo. possessionibus: f. bumiliores. satius esse ..., quam ... ipse suo regno expulsus (Iuba) forsitan utraque re expelleretur; Af 25. f. domo. sororem. cum teotis expulsi nullo loco diutius consistere auderent; G VIII, 5. — ex: (Vercingerorix) expellitur ex oppido Gergovia; G VII, 4, a. ut Gallonium ex oppido expellerent; C II, 20, a. neque (Laelius) ... aut ignominia amissarum navium aut necessariarum rerum inopia ex portu insulaque expelli potuit; C III, 100. f. adversarios. classem. hostes. tribunos. — in: si ... Romanos ... in provinciam expellere possent; G VII, 55, b.

adversarios: adversarios suos ... expellit ex civitate; G VII, 4, a.

classem: classe adversariorum ex illo toto sinu expulsa; A 47.

dubitationem: quae res omnem dubitationem adventus legionum expulit; G V, 48.

bumiliores: ne ... potentiores .. bumiliores possessionibus expellant; G VI, 22.

bostes: eos .. (hostes) ex silvis expulerunt; G V, 9.

memoriam: ne nova Caesaris officia veterum suorum beneficiorum in eos memeriam expellerent; C I, 34.

praesidia: Hispanis (gratias agit), quod praesidia expulissent; C II, 21.

sororem: quam (sororem Cleopatram) paucis ante mensibus per suos propinquos atque amicos regno expulerat; C III, 103.

tribunos: nt tribunos plebis in ea re ex civitate expulsos in suam dignitatem restitueret; C I, 22.

expendo, auszahlen: pecunias: quas (pecunias) Longinus sibi expensas ferri non tantum patiebatur, sed etiam cogebat; A 49. accessit omnes, qui sibi pecunias expensas tulerant; A 56.

experior, versuchen, den Versuch machen, erproben, kennen lernen: I, 1. unpersönlich: in experiundo cum periculum nullum videret; G VIII, 36. Caesar, etsi timebat tantae magnitudini fluminis exercitum obicere, conandum tamen atque experiendum iudicat; C I, 64.

2. alqs: si iterum experiri velint, se iterum paratum esse decertare; G I, 44, a. bos (Ubios) cum Suevi multis saepe bellis experti ... finibus expellere non potuissent; G IV, 3. cum se bis expertos dicerent, Ariovisti bello et Tencterorum transitu; G V, 55. (Considius) diu multumque expertus ... cum proficeret nihil; Af 43.

II, 1. indir. Frage: contra cuius .. copias contendas, si minus antea expertus es; Af 45. voluit etiam experiri, ... haberetne (hostis) in animo dimicare; Af 51.

2. acc. c. inf.: quod unum genus tegimenti aliis locis erant experti nullo telo ... traici posse; C II, 9, b.

III. omnia: illi (Usipetes et Tencteri) omnia experti cum neque vi contendere ... possent; G IV, 4. omnia experti Galli ... consilium ceperunt ex oppido profugere; G VII, 26. ut ... omnia prius experiantur, quam ad Critognati sententiam descendant; G VII, 78. omnia prius experienda arbitror; C II, 31, b. sese omnia de pace expertum; C III, 57.

amicitias: novas .. amicitias experiri constituerunt; C III, 60.

auxilium: si eruptione facta extremum auxilium experirentur; G III, 5.

eventum: maiori .. parti placuit interim rei eventum experiri; G III, 3.

fidem: cohortantur, ... ne cubi dubitet ... suam fidem virtutemqoe experiri; C II, 33.

fortunam: ut ... fortunam, .. quaecumque accidat, experiantur; G I, 31, d. his utrisque persuaserant, uti eandem belli fortunam experirentur; G II, 16. praestare .. per virtutem in pugna belli fortunam experiri; C II, 30.

legiones: habebat .. (Marcellus) veteranas multisque proeliis expertas legiones; A 61.

virtutem: f. fidem.

expeto, verlangen: expetita colloquia et denegata commemorat; C I, 32, b.

expio, sühnen, ausgleichen: dolorem: expiato suo dolore; G VIII, 48, c.

exempla: haec superieris aetatis exempla expiata Saturnini atque Gracchorum casibus docet; C I, 7, b.

incommodum: beneficio deorum immortalium et virtute eorum expiato incommodo; G V, 52.

expleo, ausfüllen, besetzen, ergänzen, erreichen: alqd: his rebus celeriter id, quod Avarici deperierat, expletur; G VII, 31.

altitudinem: sic deinceps omne opus contexitur, dum iusta muri altitudo expleatur; G VII, 23.

cohortes: numero .. cohortes CX expleverat; C III, 88.

fossam: proximam fossam cratibus integunt atque aggere explent; G VII, 79. interiores, dum ... priores fossas explent; G VII, 82. aggere et cratibus fossas explent; G VII, 86.

locum: ut tres instructae cohortes eum locum explerent; C I, 45.

munitionem: ut (milites) contingant inter se atque omnem munitionem expleant; C I, 21.

numerum: eum, quem supra demonstravimus, numerum expleverat; C III, 4, b.

paludem: cratibus atque aggere paludem explere atque iter munire conabatur; G VII, 58.

explico, entfalten, entwickeln, darlegen, erledigen, ordnen, part. leicht ausführbar: se: equites .. Pompei hoc acrius instare et se turmatim explicare .. coeperunt; C III, 93, a. sustinent illi atque arte sollertiaque se explicant; A 15.

agmen: quorum perturbatum et confusum dum explicant agmen; G VIII, 14, a.

classem: quod ei, qui intrassent, .. ad explicandam classem ... impeditiores fore videbantur; A 14. ne prius dimicare cogaris, quam reliquam classem potueris explicare; A 15.

consilium: ex propositis consiliis duobus explicitius videbatur Ilerdam reverti; C I, 78. f. **consilium.** II, 1. explico (3 St.) S. 209, a.

equitatum: neque erat spatium equitatus explicandi; Af 59.

legiones: priusquam plane legiones explicari et consistere possent; C II, 26.

naves: quod satis esse ad explicandas naves videbatur; A 14.

rem: quas (legiones) ibi collocatas explicandae rei frumentariae causa superiore commentario demonstratum est; G VIII, 4. his explicitis rebus; C III, 75.

sumptus: ad explicandos sumptus rei militaris cum pecuniam necessariam esse iudicaret; A 34, a.

explorator, Kundschafter, Vortruppen, Streifscharen: I. deligunt: f. II, 1. praemitto.

renuntiant: cum ... exploratores .. missi, quae gererentur, renuntiassent; G VIII, 35.

II, 1. conspicor: Allobroges ..., conspicati in itinere exploratores Domitii; C III, 79, b.

dispono: dispositis exploratoribus, ne cubi effecto ponte Romani copias traducerent; G VII, 35. exploratores hostium, ut omni fluminis parte erant dispositi, inupinantes ab nostris opprimuntur; G VII, 61.

mitto: postquam .. Belgarum copias ... neque iam longe abesse ab iis, quos miserat, exploratoribus et ab Remis cognovit; G II, 5. mandat, ut crebros exploratores in Suevos mittant; G VI, 10. ſ. I. renuntiant.

opprimo: ſ. dispono.

praemitto: exploratores centurionesque praemittit, qui locum idoneum castris deligant; G II, 17. ab exploratoribus, quos praemiserat, cognoscit castra ... esse demissa; G VIII, 36.

2. cognosco ab: ſ. I. mitto. praemitto.

III. ab: eodem die ab exploratoribus certior factus hostes sub monte consedisse; G I, 21. septimo die ... ab exploratoribus certior factus est Ariovisti copias ... abesse; G I, 41. prima luce confirmata re ab exploratoribus; G II, 11.. a quibus (exploratoribus) Domitius certior factus; C III, 79, b.

cum: P. Considius ... cum exploratoribus praemittitur; G I, 21.

per: ubi per exploratores Caesar certior factus est ..; G I, 12. subito per exploratores certior factus est ... omnes .. discessisse; G III, 2. de Germanorum discessu per exploratores certiores facti; G IV, 4. postea (Pompeius) per exploratores certior factus; C III, 41. multo denique die per exploratores Caesar cognovit .. montem a suis teneri; G I, 22. Galli re cognita per exploratores obsidionem relinquunt; G V, 49. ibi per certos exploratores in singula diei tempora, quae ad Avaricum agerentur, cognoscebat; G VII, 16. celeriter per exploratores adventu Caesaris cognito; G VII, 18. quod iam ipse Caesar per exploratores cognoverat; G VII, 44. cognitis per exploratores regionibus; G VII, 83. qua re per exploratores cognita; C I, 62. posteaquam per exploratores pontem fieri comperissent; G IV, 19. postquam per Ubios exploratores comperit Suevos sese in silvas recepisse; G VI, 29. haec .. per exploratores ... ad hostes deferuntur; G VI, 7, b. qua re per exploratoros nuntiata; G VII, 11, b.

exploro, erforschen, auskundschaften, part. sicher, gewiß: I. 1. indir. Frage: explorat, quo commodissime itinere vallem transire possit; G V, 49. unde initium belli fieret, explorabant; G V, 53. neque tanto spatio, certi quid esset, explorari poterat; G VII, 45, a.

2. acc. c. inf.: quod pro explorato habebat Ambiorigem proelio non esse concertaturum; G VI, 5. cum, ... quantum .. in ratione esset, exploratum haberet sub tempus aestivorum nullum summum bellum posse conflari; G VIII, 6.

II. alqd: de numero eorum omnia se habere explorata Remi dicebant; G II, 4, a. „quod si iam“, inquit, „haec explorata habeamus“; C II, 31, b.

castra: ipse (Curio) cum equitatu antecedit ad castra exploranda Corneliana; C II, 24.

consilium: explorato hostium consilio; G VIII, 18.

iter: ut exploratis itineribus minore cum periculo vallem rivumque transiret; G V, 50. equitum magnam partem ad explorandum iter Domitii et cognoscendum praemisit; C III, 38.

iudicium: explorato ‖ quo et plorato ‖ et vitae meae testimonio et amicitiae iudicio; F 16.

locum: nostri .. detrimento admonentur diligentius exploratis locis stationes disponere; G VIII, 12. Petreius cum paucis equitibus occulte ad exploranda loca proficiscitur; C I, 66. neque ad explorandum idoneum locum castris ... data facultate; C I, 81. hoc explorato loco; C II, 25, a.

rationes: exploratis .. hostium rationibus; G VI, 33.

regiones: Caesar exploratis regionibus albente caelo omnes copias castris educit; C I, 68.

rem: huic mandat, ut exploratis omnibus rebus ad se quam primum revertatur; G IV, 21. explorata re quaestione captivorum; G VI, 32.

testimonium: ſ. iudicium.

victoriam: qua re concessa laeti ut explorata victoria; G III, 18. sicuti parta iam atque explorata victoria; G V, 43. quod se prope explorata victoria celeriter amissa reciperaturos confidebant; G VII, 15. quae (victoria) iam esset sibi atque omnibus Gallis explorata; G VII, 20, b. cum sine duce ... deprehensis hostibus exploratam victoriam dimisisset; G VII, 52.

expono, aussetzen, aufstellen, preisgeben, ans Land setzen, darlegen, erörtern: I, 1. Conjunctiv: medio fere itinere equites a Fabio missi, quanto res in periculo fuerit, exponunt; G VII, 41. exposuit, quid iniquitas loci posset; G VII, 52. quemadmodum tuto legati venire et quae vellent exponere possent; C III, 19, a. ut ... libere quae probasset exponere ... posset; C III, 57. pro contione militibus exponit, quas res Caesaris iussu gerere deberet; A 52.

2. acc. c. inf.: quorum (Carnutum) in civitate superiore commentario Caesar exposuit initium belli esse ortum; G VIII, 38.

II. alqm: inter duos vallos ... per mare navibus expositi in aversos nostros impetum fecerunt; C III, 63, b. contra magnas copias ... se expositos videbant; Af 10.

alqd: eadem, quae Litavicus pronuntiaverat, multitudini exponunt; G VII, 38, a. haec quam potest demississime et subiectissime exponit; C I, 84. his expositis; C III, 11. Allobroges ... gloria elati cuncta, ut erant acta, exposuerunt; C III, 79, b. haec ... saepenumero Caesar suis exposuerat; A 16.

beneficia: Caesaris .. in se beneficia exponit; C I, 22.

cohortes: ſ. instar.

copiam: parva .. cum copia et ea tironum neque omni exposita in Africa; Af 10. — ibi in omnibus collibus expositas hostium copias armatas conspexit; G IV, 23. copias suas exponit; C I, 6, a. ex*positis* omnibus copiis Antonius ... naves ... remittit; C III, 29.

exercitum: ſ. **exercitus,** II, 1. expono (3 St.) S. 366, b.

filium: neque affectum valetudine filium exponere in terram patitur; C I, 31.

instar: cohortium trium instar in terram exposuerat; A 19.

legiones: quibus legionibus expositis; Af 54, a.

merita: discedentibus his breviter sua in Haeduos merita exposuit; G VII, 54.

milites: quibus ex navibus cum essent expositi milites circiter trecenti; G IV, 37. prioris commeatus expositis militibus; G V, 23. ad eum locum, qui appellabatur † Pharsalia, ... milites exposuit; C III, 6. expositis militibus naves ... remittuntur; C III, 8. ille (Caesar) expositis militibus ... Oricum proficiscitur; C III, 11. noctu militibus ac sagittariis in terram expositis; C III, 23. confestim .. ad Pharum navibus milites ex-

posuit; C III, 111. (Caesar) militibus expositis Pharum prehendit; C III, 112, b.
pondus: (videre licuit) magnum argenti pondus expositum; C III, 96.
remiges: cum ... aquandi .. causa remiges in terram exposuisset; A 10.
res: bis rebus expositis signum dat; G VII, 45, b. rebus iis, quae ad se essent delatae, omnibus expositis; G VIII, 8.
sagittarios: ſ. milites; C III, 23.

exporrigo, ausdehnen: equites: Pacidius suos equites exporrigere coepit in longitudinem; Af 78, a.
munitiones: propius eorum aciem instituit exporrigere munitiones; Af 42.

exporto, fortschaffen: sua .. omnia exportaverant; G IV, 18.

exposco, verlangen, erflehen: I. absolut: exposcentibus militibus et studio pugnae ardentibus; C III, 90.
II. signum: milites Caesar ... signum proelii exposcentes edocet ..; G VII, 19.
victoriam: facile erat ... prospicere, ... ut ... omnes ... ante simulacra proiecti victoriam ab dis exposcerent; C II, 5. quia ... votis victoriam suis ab diis immortalibus exposceret; A 15.

exprimo, herausbringen, entlocken, emporheben: laetitiam: victoriae nuntius laetitiam exprimebat; A 56.
turres: quantum has (turres) cotidianus agger expresserat; G VII, 22.
vim: aquae magnam vim ex mari rotis ac machinationibus exprimere contendit; A 6.
vocem: cum ab his saepius quaereret neque ullam omnino vocem exprimere posset; G I, 32.

expugnatio, Eroberung, Erstürmung: 1. despero: Germani desperata expugnatione castrorum ... sese receperunt; G VI, 41.
2. despero de: Caesar ... perspecto urbis situ ... de expugnatione desperavit; G VII, 36.

expugno, erobern, erstürmen: I. potiri: castellum in montis loco munito locatum ... vi expugnando est potitus; Af 36.
II. Avaricum: qui Avarico expugnato refugerant; G VII, 31.
castellum: ſ. **castellum**, II, 1. expugno (5 St.) S. 136, a.
castra: qua ... fiducia ... munitissima castra expugnari posse confidimus? C II, 31, a. bis (castris) expugnatis; C III, 9, b. expugnatis iam castris Pompei; C III, 70. eorum castra hi equites adorti expugnare coeperunt; Af 87, b.
domos: domos .. eorum (Uticensium) expugnaverunt ac diripuerunt; Af 87, b.
Lissum: Lissum expugnare conatus; C III, 40.
montem: ſ. oppidum; A 48.
navem: expugnatis compluribus navibus; G III, 15. (naves) singulas nostri consectati expugnaverunt; G III, 15. una ex his (navibus) ... delata Oricum atque a Bibulo expugnata est; C III, 14. has (naves) ... Otacilius Crassus ... expugnare parabat; C III, 28, a. eam navem expugnavit; C III, 40. quas (naves) singulas scaphae adversariorum complures adortae incendebant atque expugnabant; Af 21.
oppidum: ut ... oppida expugnari non deberint; G I, 11. hostes ubi ... de expugnando oppido ... spem se fefellisse intellexerunt; G II, 10. paucis defendentibus (oppidum) expugnare non potuit; G II, 12. compluribus expugnatis oppidis; G III, 14, a. quod oppidum et natura loci et manu munitum ... expugnatum cognoverant; G III, 23. ut (oppidum Alesia) nisi obsidione expugnari non posse videretur; G VII, 69. Caesar .. per litteras Trebonio magnopere mandaverat, ne per vim oppidum expugnari pateretur; C II, 13. expugnato in itinere oppido Parthinorum; C III, 41. eodem ... die post horam nonam oppidum altissimis moenibus oppugnare aggressus ante solis occasum expugnavit; C III, 80, b. sic ut (Caesar) nuntius expugnati oppidi famamque antecederet; C III, 80, b. ibi (Pharnaces) ... multa oppida expugnavit; A 41. ita cum durissimis tempestatibus propter inopiam castella aut oppida expugnare cogeretur; A 43. cum in Lusitania Medubregam oppidum montemque Herminium expugnasset; A 48.
opera: ut ... (milites) magnas accessiones fecerint in operibus hostium expugnandis; A 22.
stipendiarios: ne stipendiariis Haeduorum expugnatis cuncta Gallia deficeret; G VII, 10.
urbes: nonnullas urbes per vim expugnavit; C III, 55.

exquiro, erforschen, ausfindig machen: iter: itinere exquisito per Divitiacum; G I, 41.
sententias: Galba ... consilio celeriter convocato sententias exquirere coepit; G III, 3.

exsanguis, leichenblaß: quibus metu exsanguibus de vitaque ex suo promerito desperantibus; Af 90.

exseco, entmannen: neque (se) exsectis virilitatem restituere posse; A 70.

exsequor, geltend machen: cum civitas ob eam rem incitata armis ius suum exsequi conaretur; G I, 4.

exsero, entblößen: tametsi (Haedui) dextris humeris exsertis animadvertebantur, quod insigne pacatum esse consuerat; G VII, 50, a.

exsilium, Verbannung: bonos .. aut interfectos aut exilio multatos patria civitateque carere; Af 22.

exsisto, hervortreten, hervorbrechen, sich erheben, entstehen: alqs: Labienus Afraniusque ... ex collibus primis exsistunt; Af 69, a.
clamor: qui (clamor) post tergum pugnantibus exstitit; G VII, 84.
controversia: magna .. inter eos exsistit controversia; G V, 28.
cornu: est bos cervi figura, cuius a media fronte inter aures unum cornu exsistit; G VI, 26.
dissensio: tanta .. inter eos dissensio exsistit, ut ... armis dimicare conentur; C I, 20.
equites: latent .. in insidiis (equites Mauri) cum equis inter convalles et subito existunt; Af 7.
flamma: magna repente in ipsis operibus flamma exstitit; G VIII, 42.
inimici: ut plerumque in calamitate ex amicis inimici exsistunt; C III, 104.
malacia: tanta subito malacia ac tranquillitas exstitit, ut se ex loco commovere non possent; G III, 15.
motus: quod tanti motus Galliae exstiterant; G V, 53. ne quis aut ex huius (Cavarini) iracundia aut ex eo, quod meruerat, odio civitatis motus exsistat; G VI, 5.
palma: Trallibus in templo Victoriae ... palma per eos dies inter coagmenta lapidum ex pavimento exstitisse ostendebatur; C III, 105.

rumores: cum ... rumores .. exsisterent, magna Caesari praesidia ... adduci; A 25, a.
tranquillitas: f. malacia.

exsolvo, bezahlen: contractum .. in ea aes alienum gravissimis oneribus provinciae constituit exsolvere; A 49.

exspectatio, Erwartung, Spannung: I. est: tanta erat summae rerum exspectatio, ut ..; C I, 21. magna .. erat exspectatio eius rei; C III, 19, b.
II. 1. facio: cum utrimque exspectatio fieret; Af 14.
2. sum in: ipse (Caesar) in tanta erat festinatione et exspectatione, ut ..; Af 26, b.
III. 1. commoveri: exspectatione copiarum regiarum exercitus eius (Caesaris) magis suspensiore animo ante adventum Iubae commovebatur; Af 48.
instruere: exspectatione nostri consilii copias instruunt pro castris; G VIII, 9.
venire: ut ... magna cum infamia castris se contineret, qui magna ‖ cum ‖ expectatione venisset; C III, 37, b.
abl. comp.: quae (merita) sunt adhuc ... vestra exspectatione leviora; C II, 32, c.
2. contra: cum contra expectationem omnium Caesar Uxellodunum venisset; G VIII, 40.

exspecto, warten, erwarten, abwarten: I. absolut: alqs: ne quod subsidium exspectanti Caesari in conspectum venire posset ‖ neque subsidium exspectans, si in Caesaris complexum venire posset ‖ *; C III, 8. cum iam prope solis occasum Caesar exspectavisset; Af 42.
II. 1. dum: quibus rebus adductus Caesar non exspectandum sibi statuit, dum ... in Santonos Helvetii pervenirent; G I, 11. exspectare vero, dum ... reverterentur, summae dementiae esse iudicabat; G IV, 13. dum reliquae naves eo convenirent, ad horam nonam in ancoris exspectavit; G IV, 23.
2. quin: cum ... omnium voces audirentur, exspectari diutius non oportere, quin ad castra iretur; G III, 24.
3. si: hanc (paludem) si nostri transirent, hostes exspectabant; G II, 9. hanc (vallem) uterque, si adversariorum copiae transire conarentur, exspectabat; C II, 34, a. semper ... exspectans, si iniquis locis Caesar se subiceret; C III, 85.
4. ut: neque exspectant, ... ut de eorum imperio ad populum feratur; C I, 6, b.
5. indir. Frage: quid hostes consilii caperent, exspectabat; G III, 24. quid ab his (tribunis centurionibusque) praecipiatur, exspectant; G VI, 39. satis .. diu inter ipsos est exspectatum, ab utris fieret transeundi initium; A 14.
III. alqm: monte occupato nostros exspectabat; G I, 22. ibi se exspectari iubet; G VII, 60. ne frustra reliquos exspectarent; C III, 38.
alqd: quae ab sua liberalitate ... exspectare deberent; C II, 28. illos ... monuit .., ut ex sua amicitia omnia exspectarent; C III, 60. f. incommodum.
adventum: f. **adventus,** II, 1. exspecto (10 St.) S. 46, b. — auxilium: f. **auxilium,** II, 1. exspecto (7 St.) S. 118, b.
casum: Cicero ... nullum eiusmodi casum exspectans; G VI, 36.
classem: Caesar ... statuit exspectandam classem; G III, 14, a.
copias: f. **copia,** B, II, 1. exspecto (4 St.) S. 232, a.
equites: hos exspectari equites; G IV, 9.
equitatum: hic magnos equitatus magnaque auxilia exspectabant; C I, 61. quod legiones equitatumque ex Italia exspectaret; C III, 78, b.
eventum: eventum pugnae exspectabat; G VII, 49. ne eventum belli exspectasse ... viderentur; C I, 53. summae rei diffidens et tamen eventum exspectans; C III, 94.
finem: Romani, si rem obtinuerint, finem laborum omnium exspectant; G VII, 85.
ictus: nocturnis diurnisque temporibus ‖ operibus ‖ gladiorum ictus telorumque missus exspectantes ‖ exceptantes ‖; H 17.
imperium: hi propter propinquitatem et celeritatem hostium nihil iam Caesaris imperium exspectabant; G II, 20.
incommodum: qui aliquid iusti incommodi exspectavissent; C I, 86.
legiones: praeter has (legiones) exspectabat cum Scipione ex Syria legiones II; C III, 4, a. f. equitatum.
locum: quem locum tuae probandae virtutis exspectas? G V, 44, a.
milites: imperat omnes ... in litore armatos reliquos advenientis milites exspectare; Af 11.
missus: f. ictus.
motum: Caesar maiorem Galliae motum exspectans; G VI, 1. ipse (Caesar) maiorem Galliae motum exspectans; G VII, 43.
naves: quas (naves) cum aliquamdiu Caesar frustra exspectasset; G V, 23. relinquebatur, ut ex longinquioribus regionibus Galliae Picenique et a freto naves essent exspectandae; C I, 29.
partem: reliquam partem exercitus ... non putat exspectandam; G V, 46.
praemia: ut ... ea .., quae meruissent, praemia ab se devicta Gallia exspectarent; G VII, 34.
proventum: errare, si qui in bello omnis secundos rerum proventus exspectent; G VII, 29. omnes milites intenti pugnae proventum exspectabant; G VII, 80.
responsa: exspectabat .. suis lenissimis postulatis responsa; C I, 5.
subsidium: f. I.
tempus: se ... exspectato legitimo tempore consulatus eo fuisse contentum, quod omnibus civibus pateret; C I, 32, a. durius ‖ cupidius ‖ .. cotidie tempus ad transportandum lenioribus ventis non spectabat ‖ exspectabant ‖; C III, 25.

exspiro (exp.), aushauchen: qui (Cato) cum anima nondum expirata concidisset; Af 88, b.

exspolio, berauben: nolite hos vestro auxilio exspoliare, qui vestrae salutis causa suum periculum neglexerunt; G VII, 77, c.

exstinguo (ext.), auslöschen, vernichten: gloriam: superiore gloria rei militaris extincta; G V, 29.
ignes: nocte intempesta ignibus exstinctis; Af 47.
rumores: exstinctis rumoribus de auxiliis legionum; C I, 60.

exsto, hervorragen: milites: cum capite solo (milites) ex aqua extarent; G V, 18.
pedites: ut ... pedites .. tantummodo humeris ac summo pectore exstare (possent) ‖ exstarent ‖; C I, 62.

exstruo, erbauen, errichten: aggerem: f. **agger,** II, 1. exstruo (5 St.) S. 57, a.
fornicem: qua exitus navibus erat fornice exstructo; A 19.
materiam: materiam ... pro vallo ad utrumque latus exstruebat; G III, 29.

parietes: cum inter eam contignationem parietes exstruerentur; C II, 9, b. intra haec tegimenta abditi atque muniti parietes lateribus exstruebant; C II, 9, c.

pyram: Scapula ... pyram sibi exstruxit; H 33.

tabulata: ita tuto ... sex tabulata exstruxerunt; C II, 9, c.

turrem: Pompeius ... reliquis diebus turres exstruxit; C III, 54. Pharus est in insula turris magna altitudine, mirificis operibus exstructa; C III, 112, a.

tumulos: multis in civitatibus harum rerum exstructos tumulos locis consecratis conspicari licet; G VI, 17.

vallum: post eas (fossas) aggerem ac vallum duodecim pedum exstruxit; G VII, 72. — erat autem (vallus) quadrato exstructus saxo; A 2.

villam: erat in eo campo ... villa permagna turribus IV exstructa; Af 40.

exsul, verbannt: allicio: exules damnatosque tota Gallia magnis praemiis ad se allicere coepit; G V, 55.

ascisco: exulibus omnium civitatum ascitis; G VIII, 30.

exsultatio, Prahlerei: constituerat gloriam exsultationemque eorum (adversariorum) pati; Af 31, c.

exsulto, prahlen: maiore Pompeiani exsultabant gloria, longius quod ... prosequi coepissent; H 14.

extendo, ausdehnen: se: eum (Pompeius) se magnis itineribus extenderet; C III, 77. subito adversariorum equitatus sese extendere et in latitudinem promovere ... coeperunt; Af 14.

extenuo, ausdehnen: alqm: Numidas ... ita extenuatos et in longitudinem directos (collocabat), ut ..; Af 59.

equitatum: adversariorum equitatus ... colles .. complecti et Caesaris equitatum extenuare ... coeperunt; Af 14.

externus, äußere, auswärtig: auxilia: ut ... vel domesticis opibus vel externis auxiliis de salute urbis confiderent; C II, 5.

hostis: si tempore eodem coactus esset et Romanum externum sustinere hostem et ... timere oppidanos; G VIII, 27. externo .. hoste deleto; G VIII, 37. ut (provinciae regionesque) ... externorum hostium metum deponerent; A 65, a.

rex: regna sociorum atque amicorum ab externo rege occupari; A 34, a.

exterreo, in Schrecken setzen: alqm: timore poenae exterriti (Haedui) consilia clam de bello inire incipiunt; G VII, 43. cuius rei timore exterriti (Romani) diem noctemque in opere versantur; G VII, 77, c. repentino periculo exterriti sinistras sagis involvunt; C I, 75. ut invisis atque incognitis rebus magis confidamus vehementiusque exterreamur; C II, 4.

milites: ne in opere faciundo milites repentino hostium incursu exterrerentur; C I, 41.

exterus, exterior, äußere, auswärtig: collis: colle exteriore occupato; G VII, 79.

hostis: paris eiusdem generis munitiones ... contra exteriorem hostem perfecit; G VII, 74.

munitiones: equitum partem sequi, partem circumire exteriores munitiones ... iubet; G VII, 87. accedit cum copiis Bogud ad exteriores Marcelli munitiones; A 62.

nationes: qua (auctoritate) ille (Pompeius) maxime apud exteras nationes niti videbatur; C III, 43.

vallus: milites in exteriorem vallum tela iaciebant; C III, 63, b.

extremus, äußerste, letzte: A. bei Substantiven: agmen: cum ab extremo agmine, ad quos ventum erat, consisterent; G II, 11. nonnumquam sustinere extremum agmen; C I, 64. eius (Caesaris) agmen extremum insequi coeperunt; Af 6. cohortibus paucis ex veteranis ... in extremo agmine collocatis; Af 6. Labienus Afraniusque ... agmini eius (Caesaris) extremo se offerunt; Af 69, a. equitatu suo propter equorum interitum extremo agmine remoto legiones in vicem ad extremum agmen evocabat; Af 70. pars agmen extremum insequi; Af 70. cum equitatu levique armatura agmen eius (Caesaris) extremum carpere coepit; Af 75.

auxilium: si eruptione facta extremum auxilium experirentur; G III, 5. ad extremum auxilium (cives) descenderunt; C III, 9, a.

casus: cum res .. esset iam ad extremum perducta casum; G III, 5. ut ad extremum casum periculi omnes deducti viderentur; A 7.

condicio: hanc unam atque extremam esse pacis condicionem; C I, 85, c.

consultum: decurritur ad illud extremum atque ultimum senatusconsultum; C I, 5.

fames: ut ... pecore ex longinquioribus vicis adacto extremam famem sustentarent; G VII, 17, a.

fines: Belgae ab extremis Galliae finibus oriuntur; G I, 1. flumen Axonam, quod est in extremis Remorum finibus; G II, 5. Suevos omnes ... penitus ad extremos fines se recepisse; G VI, 10. cum Caesar in Sequanos per extremos Lingonum fines iter faceret; G VII, 66, a.

fortuna: quibus (clientibus) more Gallorum nefas est etiam in extrema fortuna deserere patronos; G VII, 40. nonne extremam pati fortunam paratos proiecit ille (Domitius)? C II, 32, c.

fossae: ad extremas fossas castella constituit; G II, 8.

impedimenta: cum iam ... extrema impedimenta ab nostris tenerentur; G III, 29.

ius: neque etiam extremi iuris intercessione retinendi ... facultas tribuitur; C I, 5.

latera: tigna item ut primo tecta extremis lateribus instruebant; C II, 9, c.

lingulae: (oppida) posita in extremis lingulis promontoriisque; G III, 12.

oppidum: extremum oppidum Allobrogum est ... Genua; G I, 6.

oratio: ad extremam orationem confirmatis militibus; G VII, 53.

parietes: II tigna transversa iniecerunt non longe ab extremis parietibus; C II, 9, a. has (trabes) paulo longiores atque eminentiores, quam extremi parietes erant, effecerant; C II, 9, b.

pars: haec utraque (tigna) binis utrimque fibulis ab extrema parte distinebantur; G IV, 17, b. ipse (Caesar) ... ad ... extremas .. Arduennae partis ire constituit; G VI, 33. quo facilius omne Hadriaticum mare extremis Italiae partibus regionibusque Graeciae in potestate haberet; C I, 25, a.

periculum: non enim has (naves) ... propinquorum praecepta ad extremum vitae periculum adire cogebant; C II, 7.

planicies: cum in extrema planicie iniquum in locum nostri appropinquassent; H 30.

pons: in extremo ponte turrim tabulatorum quattuor constituit; G VI, 29.

ratio: relinquebatur, ut extremam rationem belli sequens quam plurimos colles occuparet; C III, 44, a.

regio· Dumnacus ... extremas Galliae regiones petere est coactus; G VIII, 31. (Thabenenses) in extrema eius (Iubae) regni regione maritima locati; Af 77.

res: cum pro se quisque ... etiam in extremis suis rebus operam navare cuperet; G II, 25.

spes: hostes etiam in extrema spe salutis tantam virtutem praestiterunt, ut ..; G II, 27. ut a viris fortibus in extrema spe salutis ... pugnari debuit; G II, 33.

structura: ut capita tignorum extrema parietum structura tegerentur; C II, 9, a.

tectum: ad extremum musculi tectum trabesque extremas quadratas regulas IV patentis digitos defigunt; C II, 10.

tempus: fasces ... extremo .. tempore diei ... incenderunt; G VIII, 15. ut ibi extremum tempus consumeret aestiverum; G VIII, 46, a. excitati, extremo tempore civitati subvenirent; C II, 4. ut extremo vitae tempore homines facere consuerunt; C II, 41, b. huius diei extremo tempore a Pompeianis clam [ad] nostros tabellarius est missus; H 16, a.

trabes: ſ. tectum.

tumulus: crates ad extremum tumulum contra hostem proferri ... iussit; C III, 46.

B. **allein; m.** proeliantur: nullum intercedebat tempus, quin extremi cum equitibus proeliarentur; C I, 78.

sunt: cum iam extremi essent in prospectu; G V, 10.

b, I. sum: ab Ocelo, quod est citerioris provinciae extremum; G I, 10.

II. reservo ad: hoc reservato ad extremum consilio; G III, 3.

III. ad: ad extremum tamen agris expulsi; G IV, 4. ad extremum, ut sine metu prodirent, edicit; Af 90.

extimesco, ſich fürchten, befürchten: I. alqs: ut ... alii multo gravius extimescerent [casum]; A 7.

II. alqd: quod insidiis cognitis plura, quam videbant, extimescebant; G VIII, 23.

casum: quarum rerum omnium nostris navibus casus erat extimescendus; G III, 13, b. ſ. I.

extollo, emporheben: elephans ... militem proboscide circumdat atque in sublime extollit armatum ‖ extollit ‖; Af 84.

extorqueo, entreißen: beneficium: doluisse se, quod populi Romani beneficium sibi per contumeliam ab inimicis extorqueretur; C I, 9, a.

obsides: obsidibus summa cum contumelia extortis; G VII, 54.

extra, außer, außerhalb; A. **Präposition:** I. colloco: equitatum ... ab lateribus extra fossam collocabat; A 38.

deduco: sic (veterani) extra vallum deducti sunt; Af 46.

egredior: ut ... neque quisquam egredi extra munitiones audeat; G VI, 35, b. qui (Cicero) ... ne calonem quidem quemquam extra munitionem egredi passus esset; G VI, 36. qui (Caesar) cum animadvertisset Pompeium extra munitiones egressum; C III, 65.

exeo: neque extra vallum licere exire nisi discinctum; H 22, b.

maneo. extra oppidum ea nocte (Caesar) mansit; Af 89.

procedo: procedit extra munitiones; G V, 44, a. vix agmen novissimum extra munitiones processerat; G VI, 8, a. qui (milites) extra munitiones processerant pabulandi aut lignandi *causa;* Af 31, a.

procurro: quae (cohors) temere ante ceteras extra aciem procurrerat; C I, 55.

progredior: quin nemo eorum (equitum) progredi modo extra agmen audeat; G VII, 66, b. qui pabulandi aut aquandi gratia extra vallum progressi essent; Af 24.

sum: navibus onerariis, quae erant extra cothonem, incensis; Af 63. cum ad nostros se reciperent, qui extra oppidum fuissent; H 22, a.

II. terror: ancipitem terrorem intra extraque munitiones ... causae fuisse; C III, 72.

III. zum Saß: extra cotidianam consuetudinem longius a vallo esse aciem Pompei progressam; C III, 85. cum (legio) extra fossam in equites regis impetum fecisset; A 40. latrocinia nullam habent infamiam, quae extra fines cuiusque civitatis fiunt; G VI, 23. quae (itinera) extra murum ad portum ferebant; C I, 27. praeterquam extra murum qui perierunt; H 34. ut eis (copiis) extra oppidum, si esset dimicandum, confideret; C III, 109. eos extra ordinem in senatum legendos curaverat; C III, 59. hi (Segusiavi) sunt extra provinciam trans Rhodanum primi; G I, 10. extra vallum stili caeci mirabilem in modum consiti; Af 31, b. extra vallum omnes (Mundenses) sunt concisi; H 36. proximis diebus habetur extra urbem senatus; C I, 6, a.

B. **Adverb:** cum extra et intus hostem haberent; C III, 69.

extraho, herausziehen, verbringen, verschleppen: alqd aestatis: cum ... neque multum aestatis superesset, atque id facile extrahi posse intellegeret; G V, 22.

aquam: qui (nostri) ... ex privatis aedificiis speeubus ac puteis extracta aqua utebantur; A 5.

dies: Catone ... pristina consuetudine dicendi mora dies extrahente; C I, 32, a.

tempus: et tractandis condicionibus et simulatione deditionis extracto primo noctis tempore; C III, 28, b.

triduum: sic triduum disputationibus excusationibusque extrahitur; C I, 33.

extraordinarius, außergewöhnlich: docet se nullum extraordinarium honorem appetisse; C I, 32, a.

extrudo, zurückdrängen: extruso mari aggere ac molibus; G III, 12.

exturbo, vertreiben: Scipione eiusque copiis campo collibusque exturbatis ; Af 40.

exul ſ. **exsul.**

exuo, abnehmen, berauben: alqm: * multi praeterea armis exuti fugerunt; H 9. neque interesse, ipsosne interficiant, impedimentisne exuant; G VII, 14, b. hos continuo in itinere adorti omnibus impedimentis exuunt; G VII, 42.

adversarios: complures .. (adversarii) armis exuti, multi vulneribus affecti in castra sunt redacti; H 15.

copias: hostium copiis fusis armisque exutis; G III, 6.

hostes: magnum .. ex eis (hostibus) numerum occidit atque omnes armis exuit; G V, 51.

exuro, verbrennen: oppida, vicos: uti eodem usi consilio oppidis suis vicisque exustis una cum iis proficiscantur; G I, 5.

villas: animadvertebat .. villas exuri; Af 26, b.

Faber, Handwerker: I. arcesso, doligo: ex legionibus fabros deligit ot ex continenti alios arcessi inbet; G V, 11.

II. praofectns: reducitur ad eum deprensus ex itincre N. Magins Cremona, praefectus fabrum Cn. Pompei; C 1, 24. iam dno praefecti fabrum Pompei in mcam potestatem veuerunt ot a mo missi sunt; F 18.

facile, leicht, ohne Mühe, unbedenklich, gern: addnco: qnorum (perfngarum) auctoritate (Gaetuli) facile adducti; Af 55.

adoo: quod ... nec facile adire apertos ad anxiliandnm animadvertebant; G VII, 25.

adicio: neqne propter altitndinem facile telem adiciebatur; G III, 13, b.

adigo: cui parti corporis eies (bestiae) telum facile adigi posset; Af 72.

administro: quo facilius ... ex ntraqno parte bellum administrare pessct; C 1, 25, a.

agnosco: quae (navis) ex insigni facilo agnosci poterat; C II, 6.

capio: quorum (hominnm) quisqne aut oratione subdola aut amicitia facillime capcre posset; G VII, 31. nt civitates Hispaniao non facile ab hoste capiantnr; H 8.

careo: quo facilins caream stnltitiae atqne arrogantiae crimine; G VIII, pr. a.

cingo: qnoniam ... nec facile totum corpns corona militum cingeretnr; G VII, 72.

comparo: * quo facilius praesidia contra compararet Pompcius; H 1.

concedo: cui (L. Caesari) Cacsar facile ... (vitam) concessit; Af 89.

conseqnor: qui minns facile eam rem imperio nostro conseqni poterant; G II, 1.

conservo: quo facilius et frumentum et copiae snae conserventur; Af 36.

consumo: firmior imbecilliorem Iuba Petreinm facile ferro consumpsit; Af 94.

contineo: qno facilius civitatem in officio contineret; G V, 3. Galliam ... facile in pace continuit; G VIII, 49. quo facilins equitatum Pompeiannm ad Dyrrhachinm contineret et pabulatione prohiberet; C III, 58.

decipio: cum hoo ipso credcret facilins oum (Domitinm) decipi posso; A 37.

defendo: facile se loci natura (nrbem) defensuros dieunt; G VII, 15. quod facilius Armeniam defendere possct; A 35. qnod (oppidnm) ab dofensoribus ... facilo et sine periculo defendobatur; Af 29.

dologo: causam peccati facillimo mertuis delegari; G VIII, 22.

didnco: suas copias propter exiguitatem non facile diduci; G III, 23.

do: qno facilius bostibus timoris det suspicionem; G VI, 7, b. ut ... magna multitudine navium et tutius et facilins in Siciliam receptus daretnr; C II, 30.

enitor: nt in ascensn ... primi non facile eniterentnr; C II, 34, b.

excipio: qno facilius vada ac decessum aestus excipere possent; G III, 13, a.

existimo: nt facile existimari posset nihil ees ... timnisse; C III. 96.

oxtraho: cum ... noqne mnltum aestatis supercsset, atqne id facile extrahi posse intellegeret; G V, 22.

facio: quod tnm facile ficbat; G II, 6. haec eo facilins magnam partem aestatis faciebant, qnod ..; G III, 12. baec quo facilius ... fiant; C I, 9, b. quo facilins colloqnia fieri possent; Af 51. ut ... tum facile et sine periculo fieret; Af 51.

fero: nt ... (naves) tempestatem ferrent facilius; G III, 13, b. qno facilius subsidium provinciao ferri possct; G VII, 66, a.

babeo: qno facilins omne Hadriaticum mare ... in potestate haberet; C I, 25, a.

impodio: qno facilius finitimorum eqnitatum impedirent; G II, 17.

impello: Germanos tam facilo impelli, ut in Gallinm venirent; G IV, 16.

impetro: id .. ab eis (centurionibus) facile impetrasse; Af 28. qnibns rebus facile a Caesare impetratis; Af 33. Brutus ot Cassius ntinam, quam facile a ‖ ad ‖ te de mo impetrare possunt, ita per te exorentur, ne ..! F 26.

incendo: Vercingetorix ... convocatis suis clicntibns facile incendit; G VII, 4, a.

infero: nt ... minus facile finitimis bellum inferre possent; G I, 2.

intorclndo: Caesarem ... facilo intercludi posso frumentoqne prehiberi; C I, 17.

invenio: nt (Pompeius) a nostris non facile inveniretur; H 39.

medoor: facillime inopiae frumentariae sese mederi posse existimavit; G V, 24.

nego: non facilo Gallos Gallis negare potuisse; G V, 27, b.

oboo: cum ... minus facile omnia per se obire ... possent; G V, 33.

obtinoo: cansam suam facilo obtineri; G VIII, 52.

occnrro: Romanorum manns ... distinetur uec facilo pluribns locis occurrit; G VII, 84.

opprimo: perterritos reliqnos facile opprimi posse; G VIII, 36.

pello: his facilc pulsis ac proturbatis; G II, 19.

perficio: qnam facile ... eos (commentarios Caesar) perfecerit; G VIII, pr. b.

perfringo: milites ... facilo hostium phalangem perfregerunt; G I, 25.

porspicio: nt non facilo introrsus perspici posset; G II, 18.

persnadoo: id boc facilius eis persuasit, quod ..; G I, 2. facilo hac oratione Nerviis persuadet; G V, 38.

possnm: s. adigo, administro u. a.

probo: id se facile ex bnmilitate sua probare posso; G V, 27, a. baec qno facilins Pompeio probari possent; C III, 10, b.

prohibeo: nt facile perpauci prohibere possent; G I, 6. quo facilius, si ... transire conaretur, probibere possit; G I, 8. seso ... nou facile ab oppidis vim bostinm prohibere; G I, 11. s. contineo; C III, 58. interclndo.

protnrbo: s. pello.

providoo: cum ... minus facile ..., quid quoqno loco faciendem essot, providere possent; G V, 33.

repello: facile ipsa loci natura periculum repcllebat; C I, 79. quae facile nostri milites repcllebant; C II, 2. facile sunt repulsi Pompeiani; C III, 51, a.

reperio: qui se ultro morti offerant, facilius reperiuntur, quam qui dolorem patienter ferant; G VII, 77, b. non facile occasionem postea reperiomns; C III, 85.

resisto: ne ... minns facilo resisti posset; G I, 37.

snboo: qnae (copiae) quam facile subierant iniqnnm loonm, tam ..; A 76.

snporo: qna (virtnte) nostri milites facile superabant; G III, 14, b.

snstineo: quo facilius bostium copias sustinere possint; G VII, 5. quo facilins repentinos hostium impetus snstinerent; G VII, 29. defatigati non facilo recentes atqne integros sustinebant; G VII, 48.

tardo: quo facilius impetum Caesaris tardaret; C I, 27.

vito: equites .. hostium pilum militis cursu facile vitabant; Af 15. illi veloci cursu periculum facile vitabant; Af 71.

utor: quo facilius (milites) gladiis uti possent; G II, 25.

facilis, leicht, bequem, gangbar: alqd: quae facilia ex difficillimis animi magnitudo redegerat; G II, 27. id esse facile, quod ..; G VII, 1. 14, a. quod illis prohibere erat facile; C I, 50. facile erat ... prospicere in urbem; C II, 5. neque erat facile nostris uno tempore propugnare et munire; C III, 45. quo facto cuivis facile fuit intellectu .. additum animum; Af 48.

accessus: qua facillimum accessum et aequissimum ad dimicandum nostris videbat; A 38.

aditus: castra .. facilem .. aditum habere; G III, 25. quo ... non facilis nostris aditus dabatur; A 17. quae (pars) facillimum aditum habebat; A 30, b.

ascensus: renuntiatum est (ascensum) facilem esse; G I, 21.

descensus: tormentis ... contra facillimos descensus collocatis; G VIII, 40.

exitus: ita magnarum initia rerum ... celerem et facilem exitum habuerunt; C III, 22.

fuga: ceteri faciliorem fugam habuerunt; A 31.

iter: alterum (iter erat) per provinciam nostram, multo facilius atque expeditius; G I, 6.

receptus: facilis est nostris receptus datus; C I, 46.

res: facilem esse rem; G V, 31.

victoria: quod victoria facilis ex difficillimis rebus acciderat; A 77.

facinus, That, Frevelthat: I, 1. admitto: f. **admitto** facinus (4 St.) S. 44, b.

aggredior: nefandum crudelissimumque facinus sunt aggressi; H 15.

committo: quibus (clientibus) tantum facinus committere audebant; C III, 60.

comperio: aliquo facinore comperto avaritiam esse convictam; G I, 40, d.

facio: facinus se nefandum et scelus fecisse; H 16, b.

2. impello ad: homines ... falsis rumoribus .. ad facinus impelli; G VI, 20.

II. conscientia: Senones Carnutesque conscientia facinoris instigari; G V, 56.

III, 1. contaminari: contaminati (Haedui) facinore; G VII, 43.

2. pro: ut ... pro tali facinore stirps ac nomen civitatis tollatur; G VI, 34, b.

facio, machen, thun, handeln, bewirken, veranlassen, erregen, bilden: I. **absolut**: 1. **substantivisch**: a. optimus: optimum factu esse duxerunt ... frumento ... nostros prohibere; G IV, 30.

difficilis: non quod minore numero militum consequi difficile factu putaret, sed ut ..; A 30, a. sibi difficile factu esse intellexit ... oppidum .. oppugnare; Af 42. quod difficile erat factu, ut eam turrem sine periculo quis incenderet; H 18, b.

perfacilis: perfacile factu esse illis probat conata perficere; G I, 3. perfacile esse factu frumentationibus ... Romanos prohibere; G VII, 64.

b. opus est: ut praesidium quam amicissimum, si quid opus facto esset, haberet; G I, 42.

2. **verbal**: a. **unpersönlich**: ut nemo non tum quidem necessario faciundum existimabat; G VII, 56. colloquium petunt et id, si fieri possit, semoto a militibus loco; C I, 84.

b. alqs: ut ante Cimbri Teutonique fecissent; G I, 33. facere arroganter, cum ..; G I, 40, c. ut (Caesar) quotannis facere consuerat; G V, 1. nisi ita fecerint, sese bello civitatem persecuturum demonstrat; G V, 1. contra ea Titurius sero facturos clamitabat; G V, 29. neque, aliter si faciat, ullam ... habet auctoritatem; G VI, 11. Basilus, ut imperatum est, facit; G VI, 30. si ita fecissent, fines eorum se violaturum negavit; G VI, 32. hortatur, ut simili ratione, atque ipse fecerit, suas iniurias persequantur; G VII, 38, b. obtestabantur, ... ne, sicut Avarici fecissent, ne a mulieribus quidem atque infantibus abstinerent; G VII, 47, b. quo maiore faciant animo, copias se omnes pro castris habiturum et terrori hostibus futurum; G VII, 66, b. ut superioribus fecerint temporibus; C I, 1. si (Caesar) non faciat, eum adversus rempublicam facturum videri; C I, 2. ut in Syria fecerant; C III, 32, b. contra Caesarem ne facerent, orare; A 58. contra .. regem facere non dubitant; Af 55. itaque facit; H 4. ita hac opinione fretus (Pompeius) tuto ‖ totos, al. ‖ se facere posse existimabat; H 28. neque enim aliter facere poterit (Dolabella); F 15.

homines: ut extremo vitae tempore homines facere consuerunt; C II, 41, b.

II. **mit Ergänzung**: 1, ut: his rebus fiebat, ut .. minus late vagarentur; G I, 2. factum esse, uti ... Germani .. arcesserentur; G I, 31, b. qua ex re fieri, uti ... magnam sibi auctoritatem sumerent; G II, 4, a. fecerunt, ut consimilis fugae profectio videretur; G II, 11. factum est opportunitate loci, hostium inscientia ac defatigatione, virtute militum et superiorum pugnarum exercitatione, ut ne unum quidem nostrorum impetum ferrent; G III, 19. non sine causa fieri, ut Gallia omni nobilitate spoliaretur; G V, 6. celeriter factum est, ut resisterent; G VII, 24. factum imprudentia Biturigum et nimia obsequentia reliquorum, uti hoc incommodum acciperetur; G VII, 29. quod fere fit, quibus quisque in locis miles inveteravit, ut multum earum regionum consuetudine moveatur; C I, 44. communi .. fit vitio naturae, ut ... incognitis rebus magis confidamus; C II, 4. fiebat aequitate decreti et humanitate Treboni, ... ut reperiri non possent ..; C III, 20. faciam, ... ut ... mihi ... gratias agas; C III, 91. itaque factum est, ut Scipio ad album sese vestitum transferret; Af 57. utinam quidem dii immortales fecissent, ut tuus potius miles ... factus essem! H 17. quod mea sponte facere constitueram, ut quam lenissimum me praeberem; F 18.

2. ne: id ne fieri posset, obsidione atque oppidi circummunitione fiebat; C I, 19. aegre retentis Domitianis militibus est factum, ne proelio contenderetur; C III, 37, b.

III. **mit einfachem Object**: alqd (vgl. **factum**): neminem existimaturum non sua voluntate factum; G I, 20. uti, ... quod commodo reipublicae facere posset, Haeduos ... defenderet; G I, 35. arma tradere iussi faciunt; G III, 21. si reipublicae commodo facere posset; G V, 46. hoc quoque factum est, quod ..; G VI, 30. si reipublicae commodo facere possint; G VI, 33. quod castra movisset, factum inopia pabuli; G VII, 20, a. uti ... Caesar exercitum dimittat; si non faciat ..; C I, 2. quotiescumque sit decretum ..., factum in perniciosis legibus, in vi tribunicia; C I, 7, b. ut equites, etsi difficulter atque aegre fiebat, possent tamen flumen transire; C I, 62. quod non ab initio fecerint, ... queruntur; C I, 74, a. eadem .. ratione, qua factum a Libone antea demonstravimus, insulam ... tenuit; C III, 100. Ponto .. decederet ..; si fecisset ..; A 70. fieri

non posse; Af 8. ot, ... si qui perfugere vellent, ... tum facile et sine periculo fieret; Af 51. ſ. quod; G VII, 77, c. A 71. — re nuntiata ad suos, quae imperarentur, facere dixerunt; G II, 32. quod (milites) iussi sunt, faciunt; G III, 6. quae .. imperasset facturos esse polliciti sunt; G IV, 27. legati ... quae imperaret se facturos pollicentur; G VII, 90. Caesarem facturum, quae polliceretur; C I, 10. quae .. imperaverit se cupidissime facturos pollicentur; C I, 15, a. sese paratos esse ... quae .. imperaverit facere; C I, 20. genus hominum, cui liceret libere facere et sequi, quod vellet; C II, 29. quodcumque imperavisset, se aequo animo esse facturos; C III, 6. quae imperaret, facturos pollicentur; C III, 12. paratum .. se facere, quod is (Caesar) statuisset; A 35. paratos .. esse quae imperasset facere; Af 6. se .. paratos, quaecumque imperasset, et libenti animo facturos (legati) pollicentur; Af 33. — (Caesar) contra senatus auctoritatem ut aliquid faceret; G VIII, 52. an ego, cum omnes caleant, ignaviter aliquid faciam? F 26. — neque amplius facere nisi hostium iacula vitare; Af 16. — multis sese nobilibus principibusque populi Romani gratum esse facturum; G I, 44, d. — hoc facto duabus legionibus ... in castris relictis; G II, 8. paucae ultimae nationes ... hoc facere neglexerunt; G III, 27. hoc facere noctu apparabant; G VII, 26. hoc facto quamquam nulli erat dubium, quidnam contra Caesarem pararetur; G VIII, 55. hoc (Scipio) adeo celeriter fecit, ut ..; C III, 36, a. et forsitan etiam hoc fecerit odio Caesaris et amore Pompei; A 58. hoc eo consilio fecit, ne ..; Af 1. cum hoc saepius facerent; Af 69, b. hoc saepius facto; H 38. etsi hoc et feci ‖ effecit, al. ‖ saepe et saepius mihi facturus videor; F 14. haec eo facilius magnam partem aestatis faciebant, quod ..; G III, 12. haec faciunt reciperandorum suorum causa; G VII, 43. haec quo facilius certisque condicionibus fiant; C I, 9, b. haec cum facta sunt in consilio; C III, 87. haec uti fierent; C III, 108. cum haec ita fierent; Af 25. dum haec ad Ruspinam fiunt; Af 33. — hoc idem reliquis deinceps fit diebus; G V, 40. h. i. fit in reliquis civitatibus; G VII, 15. cum h. i. postero die fecisset; G VII, 53. faciunt h. i. omnes eius equites; G VIII, 48, b. h. i. fere atque eadem de causa Pompeiani exercitus duces faciebant; C I, 40, a. h. i. Caesar facere cogebatur; C I, 45. h. i. fit ex castris Caesaris; C I, 66. h. i. postero die a prima luce faciunt; C I, 81. h. i. Pompeius fecit; C III, 13. h. i. reliquis fecit diebus; C III, 77. facit h. i. XXI (legio); A 54. idem hoc fit a principibus Hispaniae; C I, 74, b. — idem facit Caesar; G I, 15. omnibus Gallis idem esse faciendum, quod Helvetii fecerint, ut domo emigrent; G I, 31, d. suis .., ut idem faciant, imperat; G V, 37. idem facere cogunt eos, qui negotiandi causa ibi constiterant; G VII, 42. Bituriges ... idem fecerunt; G VIII, 8. facit idem Curio; C II, 27. reliquos .., ut idem facerent, hortatus est; C III, 87. quae primae naves subsequebantur idem ut facerent, significabat; A 45. duas cohortes legionis V ... idem facere; A 57, b. idem altera pars equitum peditumque Caesaris facit; Af 17. dum hostes ... saepe idem faciendo in neglegentiam adducerentur; Af 66. idem facit Scipio; Af 76. idem Sulla Faustus fecit; Af 87, b. cum Longinus imperator eadem faceret, quae fecerat quaestor; A 50. — ipsum: ſ. id; G VII, 50, a. — nihilo minus Helvetii id, quod constituerant, facere conantur, ut ... exeant; G I, 5. rogare, ut eius voluntate id sibi facere liceat; G I, 7. id si fieret; G I, 10. cum id, quod ipsi diebus XX aegerrime confecerant, ut flumen transirent, illum uno die fecisse intellegerent; G I, 13. quanto id cum periculo fecerit; G I, 17. id ea maxime ratione fecit, quod ..; G I, 28. petierunt, uti sibi concilium ... indicere idque Caesaris voluntate facere liceret; G I, 30. si id ita fecisset; G I, 35. si id non fecissent; G I, 36. quod antea de colloquio postulasset, id per se fieri licere; G I, 42. se .. id sine periculo facere posse existimare; G I, 42. id se sui muniendi, non Galliae impugnandae causa facere; G I, 44, b. id fieri posse, si ..; G II, 5. se id, quod in Nerviis fecisset, facturum; G II, 32. id ea de causa faciebat, quod ..; G III, 17. si id facere occupationibus reipublicae prohiberetur; G IV, 16. neque id ... aut iudicio aut voluntate sua fecisse, sed coactu civitatis; G V, 27, a. quod non sine summo timore ... id factum videbatur; G V, 33. priusquam id faciat; G V, 56. id eane de causa ... an perfidia adducti fecerint; G VII, 5. universi ab eo (Caesare), ne id faceret, petebant; G VII, 17, b. id ipsum sui fallendi causa milites ab hostibus factum existimabant; G VII, 50, a. id nisi necessario ne faciat; G VII, 86. ut id non hominum consilio, sed deorum voluntate factum putarent; G VIII, 43. quo libentius id faceret, quod imperabatur; G VIII, 48, a. fore eo facto liberam et sui iuris civitatem; G VIII, 52. id ne fieri posset, obsidione ... fiebat; C I, 19. si id sit factum; C I, 85, c. si id non fecisset; C II, 20, a. id fieri celeriter; C III, 80, b. id .. mihi facturos confirmaverunt; C III, 86. se, cum id fieri vellet, vexillo signum daturum; C III, 89. id .. admonitu C. Triarii (Pompeius) fecisse dicebatur; C III, 92. tantus .. eo facto timor incessit, ut ..; C III, 101, b. id si fecissent; C III, 102, b. paratam .. multitudinem esse ... facere id, quod rex imperasset; A 23. quasi vero id Caesar ... non prudentissimo consilio fecisset; A 24, b. quo tutius id et sine periculo facere possent; Af 33. quo id sine periculo minus faceremus, impediebamur; Af 35, b. id eo consilio fecerat, quod ..; Af 60. id si fecisset; H 18. nostro magno id fieri periculo; H 38. id quem ad modum fieri possit; F 18. uti ea, quae pollicerentur, facturos intellegat; G I, 14. quod ea omnia non modo iniussu suo et civitatis, sed etiam inscientibus ipsis fecisset; G I, 19. ea, quae fore suspicatus erat, facta cognovit; G IV, 6. qui (legati) se .. ea, quae imperasset, facturos pollicerentur; G IV, 22. ea iuventutis exercendae ... causa fieri; G VI, 23. se .. ea facturum, quae imperarit; G VIII, 48, c. Sulmonenses ... cupere ea facere, quae vellet; C I, 18. ea, quae faceret, iussu atque imperio facere Pompei; C III, 22. — neque ego istud facturus sum; Af 45. — plus, quam pollicitus esset, Caesarem facere; G I, 42. quod ... ambitione atque indulgentia tribunorum militum ... multa contra morem consuetudinemque militarem fierent; A 65, a. — animadvertit Caesar unos ex omnibus Sequanos nihil earum rerum facere; G I, 32. nihil ad celeritatem sibi reliqui fecerunt; G II, 26. quarum rerum a nostris ... fieri nihil poterat; G III, 4. cum a pueris nullo officio ... assuefacti nihil omnino contra voluntatem faciant; G IV, 1. qui (legati) doceant nihil earum rerum publico factum consilio; G V, 1. nihil hoc se absente pro sano facturum arbitratus; G V, 7. nihil publico factum consilio demonstrant; G VII, 43. quarum rerum illo tempore nihil factum, ne cogitatum quidem; C I, 7, b. sese ... nihil adhuc arbitrari vitio factum eorum, quos ..; C III, 57. etsi te nihil temere, nihil imprudenter facturum iudicaram; F 16. — facturum .. omnia Pharnacen, quae impe-

rata essent; A 69. libenter se omnia facturos, quae vellet, pollicentur; Af 7. ſ. ea; G I, 19. quae; G II, 5. — quod cum fieret; G I, 42. quod tam facile fiebat; G II, 6. quod si fecerit; G II, 14. quod postquam barbari fieri animadverterunt; G III, 15. quod .. merito eius a se fieri intellegebat; G V, 4. quod fecerit de oppugnatione castrorum; G V, 27, a. quod cum faciat; G V, 27, b. quod fieri necesse erat; G V, 33. (multitudo) armis concrepat, quod facere in eo consuerunt, cuius orationem approbant; G VII, 21. quae facere instituerat; G VII, 27. quid .. mei consilii est? facere, quod nostri maiores nequaquam pari bello Cimbrorum Teutonumque fecerunt; G VII, 77, c. quod cum cotidie fieret; G VIII, 12. quod ego non existimavi mihi esse faciendum; G VIII, 48, c. quod ne fieret, consules ... inserunt; G VIII, 52. quod nisi fecerit; C I, 17. quod se facturos minabantur; C II, 18. quod eo tempore statuerat non esse faciendum; C III, 44, a. quod si fecisset; C III, 57. quod si esset factum; C III, 73, b. quod facere Pompeius discessu militum non potuit; C III, 76. quod nobis quidem nulla ratione factum a Pompeio videtur; C III, 92. quod ubi sine recusatione fecerunt; C III, 98. quod cum tardius fieret, quam periculum nostrorum flagitabat; A 44, a. Caesar, ... quod aliis temporibus natura facere consuerat, tunc necessitate fecit adductus, ut ... manum consererent; A 71. quod cum saepius facerent; Af 6. quod aegre tardeque fiebat; Af 27. quod ubi saepius eius (Labieni) equitatus facere non intermittebat; Af 29. quod cum saepius fieret; Af 30. id quod facere debetis; Af 44. quod postquam coeptum est fieri; Af 69, a. quod ubi coeptum est fieri; Af 78, a. quod post hominum memoriam numquam est factum; H 15. quod Tiberius cum fieri animadvertit; H 18, a. id quod adversarios existimabamus esse facturos; H 29, b. id quod consulto non existimabant fieri; H 36. quod ne facias, pro iure nostrae amicitiae a te peto || puto ||; F 16. nihil est quod potius faciamus; F 20. ſ. idem; G I, 31, d. id; G II, 32. quo facto cum alius alii subsidium ferret; G II, 26. quo facto ... alienum esse tempus arbitratus; G IV, 34. perturbati ... se receperunt; G VIII, 12. statuisse Commius dicebatur ..; G VIII, 23. perterriti oppidani ... revocant ... armatos; G VIII, 43. repente perennis exaruit fons; G VIII, 43. duas res consecutus est; C I, 39. commutata omnium et voluntate et opinione; C II, 33. ad Curionem equites revertuntur; C II, 38. conventus civium Romanorum ... Antonium recipit; C III, 29. civitatibus tyrannisque magnas imperaverat pecunias; C III, 31. regem ut in sua potestate haberet, Caesar efficit; C III, 109. est admonitus Ganymedes posse nostros aqua intercludi; A 5. dubitatione sublata; A 7. imperat pontem ... praevallari; A 19. postea sunt deterriti oppidum tentare; Af 30. cuivis facile fuit intellectu .. additum animum; Af 48. perterrito Labieno ac retardato; Af 66. sui sublati universi ... in fugam adversarios dederunt; Af 78, b. ab universis cohortibus signa in hostem coepere inferri; Af 82. bestiae stridore fundarum lapidumque perterritae sese convertere ... contendunt; Af 83. complures equites Romani senatoresque perterriti ex proelio se receperunt; Af 85, b. * quo facto ab oppidanis ... conservati *; H 13, b. oppido recuperato; H 36. quas omnia ab his diligenter ad diem facta sunt; G II, 5. quae si fecisset; C I, 10. ea, quae faceret, iussu atque imperio facere Pompei; C III, 22. quae a nostris fieri viderant, ea sollertia efficiebant, ut ..; A 3. imperabat, quae fieri volebat; Af 31, a. ſ. ea; C III, 22. eadem. — cum neque vereretur, ne quid crudelitate naturae videretur asperius fecisse; G VIII, 44. qui horum quid acerbissime crudelissimeque fecerat; C III, 32, a. si quando quid Pompeius tardius aut consideratius faceret; C III, 82, a. — quod ... quid fieri oporteret (milites) non minus commode ipsi sibi praescribere, quam ab aliis doceri poterant; G II, 20. neque cognoscendi, quid fieret, ... hostibus facultatem relinquunt; G III, 6. quid fieri velit, edocet; G III, 18. quid fieri velit, ostendit; G III, 26. V, 2. cum ... minus facile ..., quid quoque loco faciendum esset, providere possent; G V, 33. quid fieri vellet, imperabat; G VII, 16. quid fieri vellet, ostendit; G VII, 27. C III, 78, b. 89. legatis ... quid fieri velit, ostendit; G VII, 45, b. Labienus ... Caesarem ... facit certiorem, quid faciendum existimet; G VII, 87. quid a quoque fieri velit, praecipit; C III, 62. ut per se consilium caperet, quid faciendum videretur; A 10. cum diu dubitasset Cassius, quid sibi faciendum ... esset; A 63, b. annuit centurionibus, quid fieri vellet; Af 46. quae fieri vellet, ostendit; G IV, 23. cum se scire, quae fierent, denuntiaret; G V, 54. quae fieri velit, praecipit; G V, 56. paucis, quae fieri vellet, Uticae constituit atque imperavit; C II, 44. hunc (Achillam) ... quae fieri vellet, litteris nuntiisque edocuit; C III, 108. — se neque libentius facere quicquam quam supplicibus ignoscere; A 70. — nihil reliqui: ſ. nihil; G II, 26. — tantum: ſ. iter; G VIII, 52.

accessionem: ſ. **accessio** (2 St.) S. 13, b.

aestimationem: ſ. **aestimatio** (4 St.) S. 53, b.

aggerem: aggerem novi generis atque inauditum ex latericiis duobus muris senum pedum crassitudine atque eorum murorum contignatione facere instituerunt aequa fere altitudine; C II, 15.

amicitiam: qui (Ubii) uni ex Transrhenanis ... amicitiam fecerant; G IV, 16.

auctionem: interim Zamae auctione regia facta; Af 97.

bellum: ſ. **bellum,** II, 1. facio (5 St.) S. 122, a. — caedem: ſ. **caedes,** II, 1. facio (12 St.) S. 130, a.

carinas: carinae ac prima statumina levi materia fiebant; C I, 54.

castella, ſ. **castellum,** II, 1. facio (3 St.) S. 186, a. — castra: ſ. **castra,** II, 1. facio (12 St.) S. 138, a. — clamorem: ſ. **clamor,** II. facio (6 St.) S. 168, a.

classes: quas (classes Caesar) hieme in Sicilia, Gallia, Italia fecerat; C III, 42.

cohortes: ex iis, qui ... remanserunt, cohortes esse Brundisii factas; C III, 87.

colloquia: quo facilius colloquia fieri possent; Af 51.

commutationem: ſ. **commutatio,** II. facio (4 St.) S. 190.

concitationes: crebrae continuis diebus ex concursu multitudinis concitationes fiebant; C III, 106.

concursum: ſ. **concursus,** I, 1. (8 St.) S. 198, b. — coniurationem: ſ. **coniuratio,** II, 1. (5 St.) S. 204, b.

consultum: quae senatusconsulta quotiens quamque honorifica in eos facta essent; G I, 43. fit deinde senatusconsultum, ut ad bellum Parthicum legio ... mitteretur; G VIII, 54.

contentionem: hic inter duces duos fit contentio, uter prius pontem occuparet; H 5.

copiam: Allobrogibus imperavit, ut iis frumenti copiam facerent; G I, 28.

cuneum: cuneo facto ut celeriter perrumpant; G VI, 40.

decursiones: quorum (castellorum) opportuni-

tas castellanos impellebat ad decursiones faciendas; A 42, a.

deditiouem: ſ. **deditio,** I, 1. facio (5 St.) S. 255, a.

discessionem: (Curio) per se discessiouem facere coepit; G VIII, 52. sententiis .. dictis discessionem facieute Marcello; G VIII, 53.

eruptiouem: ſ. **eruptio,** II, 1. facio (28 St.) S. 328, a.

excursiones: primo adventu exercitus nostri crebras ex oppido excursiones faciebant; G II, 30.

exspectationem: cum utrimque exspectatio fieret; Af 14.

facinus: Iuulum ... clamasse facinus se nefandum et scelus fecisse; H 16, b.

falces: ſ. testudinem; G V, 42.

fidem: quorum (Ubiorum) si principes ac senatus sibi iureiurando fidem fecisset; G IV, 11. Ambiorigem ostentant fidei faciundae causa; G V, 41. ut ea nocte ... fidem non faceret adesse ... Caesarem; G VI, 41. aliquamdiu fides fieri non poterat; C II, 37. ut ipsis Pompeiauis fides fieret; C III, 101, c.

finem: consolatus rogat, finem orandi faciat; G I, 20. Ariovistum finem iniuriis facturum; G I, 33. Caesar loqueudi finem faciat; G I, 46. cum finem oppugnandi nox fecisset; G II, 6. neque finem sequendi fecerunt; G V, 17. nec prius ille est a propugnatoribus vacuus relictus locus, quam ... finis est pugnandi factus; G VII, 25. neque finem prius sequendi fecerunt, quam moro oppidi ... appropinquarunt; G VII, 47, a. reversuros neque finem bellandi facturos; G VII, 66, a. nec prius finem fugae fecerunt ... quam se .. in castra suorum reciperent; G VIII, 13. ita .. fine proelii facto; G VIII, 43. debere utrumque pertinaciae finem facere; C III, 10, a. Caesar ... finem properandi facit; C III, 13. Pompeius ... quarto die fiuem sequendi fecit; C III, 77. vellem ... bomines suae petulantiae uimiaeque libertatis aliqnaudo finem fecissent; Af 54, a. hostes pulsos deterritosque finem lacessendi facturos; Af 69, b.

fluctus: quod ... minus magnos ibi fiuctus fieri cognoverat; G V, 1.

foedera: per .. foedera, quae Romae fecisset, ... obtestabatur; C III, 108.

fossam: a fronte contra bostem pedum XV fossam fieri iussit; C I, 41. Caesar ... fossas pedum XXX in latitudinem complures facere instituit; C I, 61. num quae fossae aut insidiae elepbantis ante castra ... factae essent; Af 35, b.

fugam: fit protinus bac re audita ex castris Gallorum fuga; G VII, 88. propter repentinum terrorem principum ac senatus fuga facta; C II, 3.

funus: (cecidernnt) Labieuus, Attius Varus, quibus occisis utrisque funus et factum; H 31, b.

genus: quod genus operis sine ullo periculo ... facere licebat; G VIII, 41. indutiarum quodam genere misericordia facto adventus Caesaris exspectator; C II, 13.

gratulationem: quo clamore significatio victoriae gratulatioque ab Remis Labieno fieret; G V, 53. fit gratulatio iuter eos; G VII, 79. magui domum concursus ad Afranium magnaeque gratulationes fiebant; C I, 53.

gratum: ſ. alqd.

iacturam: si nullam praeterquam vitae nostrae iacturam fieri viderem; G VII, 77, b. in quo iacturam dignitatis atque bonoris ipse (Caesar) facturus esset; C I, 32, a. uemo erat, qui modo aliquam iacturam facere posset, quin ... teneretur; A 49.

iactus: telorum .. multitudine iactus facere coeperunt; H 9.

ignes: monet, ut ignes iu castris fieri prohibeat; G VI, 29. ignes .. fieri probibuit; C III, 30, b. ut alio loco ignes facereut; C III, 50. noctu iubet ignes fieri magnos; H 6.

impetum: ut undique uno tempore in hostes impetus fieret; G I, 22. ea (phalauge) disiecta gladiis destrictis in eos impetum fecerunt; G I, 25. nt ipsi coucedi nou oporteret, si in nostros fines impetum faceret, sic ..; G I, 44, c. qua arrogantia ... impetum .. in nostros eius equites fecissent; G I, 46. ita nostri acriter iu hostes signo dato impetum fecerunt; G I, 52. cum ... rursus ex silva in nostros impetum facerent; G II, 19. subito omnibus copiis provolaverunt impetumque in nostros equites fecerunt; G II, 19. subito ex omnibus partibus silvae evolaverunt et in nostros impetum fecerunt; G III, 28. ne quis inermibus imprudentibusqoe militibus ab latere impetus fieri posset; G III, 29. hostes ... impetu facto celeriter nostros perturbaverunt; G IV, 12. suis omnibus consecutis iu bostes impetum fecerunt; G IV, 26. impetu .. in eos facto, qui erant in statione pro castris collocati; G V, 15. nostri acriter in eos impetu facto reppulerunt; G V, 17. ut ..., quam in partem Romani impetum fecerint, cedaut; G V, 34. cum quaepiam cohors ex orbe excesserat atque impetum fecerat; G V, 35. impetu .. in uostros facto ordines perturbant; G V, 37. ex omnibus partibus impetum faciunt; G VI, 39. Germani una lu parte confertis turmis in bostes impetum fecerunt; G VII, 80. in proximas turmas impetum fecit; G VIII, 18. quem (Lucteriom) superiore commentario ... facere in provinciam voluisse impetum cognitum est; G VIII, 30. Caninius celeriter cum cohortibus armatis ex proximis castellis in frumentarios ... impetum fecit; G VIII, 35. confestim cohortes undique impetum faciont; G VIII, 36. gladiis destrictis impetum adversus montem in cohortes faciunt; C I, 46. conspicatus equitatus Caesaris in cobortis impetum fecit; C I, 70. (Bruti naves) in eas (naves) impeditas impetum faciunt; C II, 6. fit in bostis impetus; C II, 14. bi (equites), quamcumque in partem impetum fecerant, hostes loco cedere cogebant; C II, 41, a. impetu .. multitudinis iu C. Trebonium facto; C III, 21. ultro universi in bostes impetum fecerunt; C III, 37, b. in bostes impetum fieri iussit; C III, 46. navibus expositi iu aversos nostros impetum fecerunt; C III, 63, b. legio ... ultro in uostros impetum faciebat; C III, 69. infestis .. signis tauta vi in Pompei equites impetum fecerunt, ut eorum nemo consisteret; C III, 93, b. impetu ... facto in Cassianam classem; C III, 101, c. in eas (naves) impetum faciunt; A 15. ubi ... coustanter .. in eos, qui in litore aequo iustiterant, impetum fecerunt; A 17. cum (legio) extra fossam in equites regis impetum fecisset; A 40. primus (Vatinius) sua qoinqneremi iu quadriremem ipsius Octavi impetnm fecit; A 46. fit a couiuratis impetus universis; A 52. auxilia regis iu id castellum Marcelli ... impetum fecerunt; A 63, b. hic cum Caesariani in eos (legionarios) impetum fecissent; Af 14. magno incursu ... Iuba, Scipio, Labienus in legionarios impetum fecerunt; Af 52. equites ... conversis equis in Numidas cupide insequentes dispersosque impetum fecerunt; Af 52. eadem ratione ... in Caesaris legionarios impetum faciunt Numidae levisque armatorae mirabili velocitate praediti; Af 69, b. simulatque ... in eos .. impetum fecerat; Af 71. ubi ... equis concitatis Iuliani impetum fecissent; Af 78, a. cum ... elephans ... in lixam inermem impetum fecisset; Af 84. impetu facto in cubiculum ex suspicione; Af 88, b. impetu facto loco sunt deiecti; H 14.

imperatum: paratos .. (se) esse et obsides dare et imperata facere; G II, 3. uti ab iis nationibus ... mitterentur legati ..., qui se obsides daturas, imperata facturas pollicerentur; G II, 35. sese ... imperata facturos; G V, 20. illi imperata celeriter fecerunt; G V, 20. iussus arma abicere imperatum facit; G V, 37. illi imperata faciunt; G VI, 10. imperata faciunt excepto Commio; G VIII, 23. neque (Treverorum civitas) imperata umquam nisi exercitu coacta faciebat; G VIII, 25. ceterae .. civitates ... imperata sine mora faciunt; G VIII, 31. sese .. imperata facturos pollicentur; C I, 60. si imperata non fecerent ad nutum; C II, 12. qui (legati) ... pollicerentur earum gentium civitates imperata facturas; C III, 34. quin ... imperata facerent; C III, 81. imperata se facere ... non posse; A 34, a.

impressionem: ut omni multitudine in fines Suessionum ... facerent impressionem; G VIII, 6. Caesar equitum turmas suorum iubet in hostium equitatum ... facere impressionem; Af 78, a. in hostes impressione facta; Af 78, b.

incendia: ut ... tantum in agris vastandis incendiisque faciendis hostibus noceretur; G V, 19.

indutias: non tantum indutiis factis, sed prope iam pace constituta; A 63, b.

initium. initium eius fugae factum a Dumnorige atque eius equitibus; G I, 18, b. si ab illis initium transeundi fieret; G II, 9. ubi neutri transeundi initium faciunt; G II, 9. ab his fit initium retinendi Silii atque Velanii; G III, 8. unde initium belli fieret, explorabant; G V, 53. praemiis deposcunt, qui belli initium faciant; G VII, 1. se facto initio belli ab reliquis deserantur; G VII, 2. equitatus Caesaris ... initium fugae faciebat; C III, 69. ab iisdem (cohortibus) acies Pompeiana a sinistra parte circumita atque initium fugae factum; C III, 94. ab eo (genere hominum) initio fugae facto; C III, 96. est exspectatum, ab utris fieret transeundi initium; A 14.

iniuriam: magnam Caesarem iniuriam facere, qui suo adventu vectigalia sibi deteriora faceret; G I, 36 ne quis miles ... iniuriam faceret cuiquam incolae; Af 7. amicitiae graviorem iniuriam feceris; F 16.

insidias: †. fossam; Af 35, b.

irruptionem: ne qua subito irruptio ab hostium peditatu fiat; G VII, 70.

iter: eos per provinciam nostram iter facere conari; G I, 7. sibi esse in animo sine ullo maleficio iter per provinciam facere; G I, 7. data facultate per provinciam itineris faciundi; G I, 7. Caesari renuntiatur Helvetiis esse in animo per agrum Sequanorum et Haeduorum iter in Santonum fines facere; G I, 10. qui videant, quas in partes hostes iter faciant; G I, 15. ita dies circiter quindecim iter fecerunt, uti ..; G I, 15. cum per eorum fines triduum iter fecisset; G II, 16. cum ex dediticiis Belgis ... complures Caesarem secuti una iter facerent; G II, 17. eum iter in provinciam nostram atque Italiam facerent; G II, 29. iter in ea loca facere coepit; G IV, 7. quam in partem legio iter fecisset; G IV, 32. iis regionibus, quibus nos iter facturos cognoverat; G V, 19. qua sibi iter faciendum sciebat; G V, 46. hunc (Gallum) admonet, iter caute diligenterque faciat; G V, 49. ut quam primum iter faceret; G VII, 11, a. Vercingetorix ... ab altera fluminis parte iter facere coepit; G VII, 34. Marcum Aristium, tribunum militum, iter ad legionem facientem fide data ex oppido Cabillono educunt; G VII, 42. iter in Senones facere instituit; G VII, 56. secundo flumine ad Lutetiam iter facere coepit; G VII, 58. cum Caesar in Sequanos per extremos Lingonum fines iter faceret; G VII, 66, a. si pedites suis auxilium ferant atque in eo morentur, (Romanos) iter facere non posse; G VII, 66, b. protinus .. Alesiam ... iter facere coepit, G VII, 68. ipse (Caesar) tantum itinerum faciebat, quantum satis esse ... existimabat; G VIII, 52. † audierat Pompeium per Mauritaniam cum legionibus iter in Hispaniam facere; C I, 39. cum ... omnes sine timore iter facerent; C I, 51. plerique censebant, ut noctu iter facerent; C I, 67. spem nacti morae discessu nostrorum equitum iter facere incipiunt; C I, 80. hoc eius (Caesaris) praescripto ex Hispania ad Varum flumen est iter factum; C I, 87. quod nullo ordine et sine timore iter fecerant; C II, 26. quo iter expeditius faceret; C III, 36, a. ex his locis Ambraciam versus iter facere coepit; C III, 36, b. per Epirum atque Athamaniam iter facere coepit; C III, 78, b. quod ... Heracliam [Senticam] ... iter fecerat; C III, 79, a. per quas (regiones) iter faciebat; A 26. locis .. superioribus iter facere instituit; A 35. ne per eam provinciam minore cum dignitate iter faceret; A 64. ita per Gallograeciam Bithyniamque in Asiam iter facit; A 78. unde Caesar egressus iter facere coeperat; Af 6. iter leniter cum reliquis facere coepit; Af 6. noctu itinere facto; Af 24. itinere per regnum Iubae facto; Af 43. per quem (collem) Caesar pridie iter fecerat; Af 65. ipse (Caesar) eodem iter facere contendit; Af 86. cum (equites) Uticam versus iter facerent; Af 87, a. eum iter cum paucis per Mauritaniam ad Caesarem faceret; Af 95. litteris fratris excitus (Cn. Pompeius) cum copiis ad Cordubam iter facere coepit; H 4 Pompeius ... ad Cordubam versus iter facere coepit; H 10. iter fecit in Carrucam; H 27. hinc itinere facto in campum Mundensem cum esset ventum; H 27. sequenti die cum iter facere Caesar cum copiis vellet; H 28. Astam iter facere coepit; H 36. partim pedibus [et equitatus] ad persequendum celeriter iter faciebant item confestim consequentes; H 37. diem et noctem iter faciunt; H 38.

iudicium: decima legio ... ei (Caesari) gratias egit, quod de se optimum iudicium fecisset; G 1, 41. iam me una vobiscum de re iudicium facturum confido; C II, 31, b.

iugulationem: iugulatione oppidanorum facta; H 16, b. qua oratione deterritos amplius iugulationem non fecisse; H 16, b. iugulationem magnam facit; H 22, b.

largitionem: maximas largitiones fecit; C III, 31. ut eo (cive) de medio sublato ex eius pecunia latronum largitio fieret; H 1.

latrocinia: latrocinia nullam habent infamiam, quae extra fines cuiusque civitatis fiunt; G VI, 23. eum ... nec iam libere vagandi latrociniorumque faciendorum facultatem haberent; G VIII, 32.

legionem: quam (legionem) factam ex duabus gemellam appellabat; C III, 4, a. una (legio) facta ex colonis; H 7.

manum: ipsi manu facta cum iis, quos nuper liberaverant, in proxima Octavi castra irruperunt; C III, 9, b. cohortatus, uti manu facta se suosque defenderent; Af 32. cum bene magnam manum fecisset; H 22. b.

mentionem: cuius (Baculi) mentionem superioribus proeliis fecimus; G VI, 38. qui (Carnutes) saepe vexati numquam pacis fecerant mentionem; G VIII, 31. prioris sacramenti mentionem faciunt; C II, 32, b. cuius (Crastini) mentionem supra fecimus; C III, 99.

messem: priore .. anno ... messem non esse factam; Af 20, b.

munitionem: ei munitioni, quam fecerat, T. Labienum legatum praefecit; G I, 10. erat eodem

tempore ... tantas munitiones fieri necesse; G VII, 73, a. Scipio item munitiones contra facere; Af 61. b.

musculum: musculum pedes LX longum ex materia bipedali ... facere instituerunt; C II, 10. Caesar ... scalas musculosque ad repentinam oppugnationem fieri ... iussit; C III, 80, b.

naves: Ipsorum naves ad hunc modum factae armataeque erant; G III, 13, a. naves totae factae ex robore ad quamvis vim ... perferendam; G III, 13, a. quae (naves) in Meldis factae erant; G V, 5. quas (naves) sui quisque commodi fecerat; G V, 8. quas (naves) postea Labienus faciendas curaverat numero LX; G V, 23. naves longas Arelate numero XII facere instituit; C I, 36. imperat militibus Caesar, ut naves faciant; C I, 54. factae (naves) .. subito ex humida materia non eundem usum celeritatis habebant; C I, 58. quae (naves) factae erant Arelate per Caesarem; C II, 5. naves longas X Gaditanis ut facerent imperavit, complures praeterea Hispali faciendas curavit; C II, 18, a. quas (naves) M. Varro quasque Gaditani iussu Varronis fecerant; C II, 21. quas (naves triremes) Brundisi faciendas curaverat; C III, 24.

opus: ipse (Caesar) iis operibus, quae facere instituerat, milites disponit; C I, 21. ne in opere faciundo milites repentino hostium incursu exterrerentur; C I, 41. post hos opus in occulto a III acie fiebat; C I, 41. (Caesar) deterritus non est, quo minus ... reliqua pars exercitus opus faceret; A 74. quod ... opere .. faciendo milites se circumspiciendi non habebant facultatem; Af 47. dum haec opera ... fiebant a legionibus; Af 51. opus facere ... non intermittit; Af 61, b. qua spe nonnulli ... postero die ad murum opus facere coeperunt; H 13, a.

orbem: cum illi orbe facto sese defenderent; G IV, 37.

pacem: si pacem populus Romanus cum Helvetiis faceret; G I, 13. sese cum iis pacem esse facturum; G I, 14, consensu eorum omnium pace facta; G II, 29. obsidibus .. datis et pace facta; G III, 1.

periculum: factum eius hostis periculum patrum nostrorum memoria ...; factum etiam nuper in Italia servili tumultu; G I, 40, b. priusquam periculum faceret; G IV, 21. Considius ... non ausus periculum suorum facere; Af 33. nt ... legionum .. periculum facerent; Af 79.

perturbationem: magna ... totius exercitus perturbatio facta est; G IV, 29.

phalangem: ipsi (Helvetii) ... phalange facta sub primam nostram aciem successerunt; G I, 24. Germani celeriter ex consuetudine sua phalange facta impetus gladiorum exceperunt; G I, 52.

pontem: pontem in Arare faciendum curat; G I, 13. etsi summa difficultas faciendi pontis proponebatur; G IV, 17, a. posteaquam per exploratores pontem fieri comperissent; G IV, 19. paulum supra eum locum, quo ante exercitum traduxerat, facere pontem instituit; G VI, 9. (tempestas) pontis .. ambo, quos C. Fabius fecerat, uno die interrupit; C I, 48, a. ad eum locum fluminis navibus iunctis pontem imperant fieri; C I, 61. ita insuper ponte facto; H 5.

potestatem: cum multos menses castris se ... tenuisset neque sui potestatem fecisset; G I, 40, c. hostibus pugnandi potestatem fecit; G I, 50. cum ... cotidie .. productis copiis pugnandi potestatem faceret; G III, 17. sibi .. ut potestatem faceret in Ubios legatos mittendi; G IV, 11. Caesar iis, quos in castris retinuerat, discedendi potestatem fecit; G IV, 15. facta potestate eadem, quae Ambiorix cum Titurio egerat, commemorant; G V, 41. magna vis iumentorum ... facta potestate sequitur; G VI, 36. velle, si sibi fiat potestas, Caesarem convenire; C I, 22. facta potestate (Lentulus Spiuther) ex oppido mittitur; C I, 22. facta potestate (Lentulus Spinther) discedit; C I, 22. si eius rei sit potestas facta; C I, 26, b. (Caesar) ibi paulisper sub armis moratus facit nequo loco pugnandi potestatem. potestate facta Afranius copias educit; C I, 41. quoniam sui fecissent potestatem; C III, 1. neque lignandi atque aquandi neque naves ad terram religandi potestas fiebat; C III, 15. acie instructa decernendi potestatem Pompeio fecit; C III, 41. quoniam fieret dimicandi potestas; C III, 86. nt ... prius .. confligendi sibi potestas fieret, quam ..; A 60. petierunt, nt sibi liceret verba ... proloqui. potestate facta .. inquiunt ..; Af 35, a. Scipio ... potestatem iis dicendi fecit; Af 45. neque tamen aequo loquo sui potestatem faciebat; H 24. *qui si aequo loco sui potestatem facerent; H 26.

prnedam: quanta praedae faciendae ... facultas daretur, ... demonstraverunt; G IV, 34.

proelium: hoc proelio facto; G I, 13. II, 28. quod proelium equestre adversum pnucis ante diebus esset factum; G I, 18, b. quod proelium factum sit ad Magetobriam; G I, 31, d. secundis aliquot proeliis factis; G III, 1. quo proelio facto; G III, 6. hoc facto proelio; G IV, 13. hoc novissimo proelio facto; G IV, 16. tum proelio fncto (Commium) remiserunt; G IV, 27. eo die parvulis equestribus proeliis ad aquam factis; G V, 50. proeliis .. compluribus factis secundis; G VI, 12, a. equestri .. eo die proelio levi facto; G VII, 36. levi facto equestri proelio atque secundo; G VII, 53. fit equestre proelium in ea planicie; G VII, 70. quae (proelia) ad vada transitusque fiebant paludis; G VIII, 13. fit magna contentione diversum proelium; G VIII, 19, a. fit proelium acri certamine; G VIII, 28. quod (proelium) cum Dumnaco fecerat; G VIII, 31. Labienus interim in Treveris equestre proelium facit secundum; G VIII, 45. dispositis insidiis saepius equites eius nggressus secunda proelia faciebat; G VIII, 48, a. cuius imperatoris ductu ... plurima .. proelia secunda fecerint; C I, 7, b. saepe ex tribunali praedicavit adversa Caesarem proelia fecisse; C II, 18, a. crebra .. ob eam causam proelia fiebant; C III, 45. ita uno die VI proeliis factis, tribus ad Dyrrhachium, tribus ad munitiones; C III, 53. proelio ad Dyrrhachium facto; C III, 79, a. etiam per eos dies proelium secundum equestre fecit; C III, 84. ante proelium in Thessalin factum cognitum; C III, 100. neque multo post de proelio facto in Thessalia cognitum est; C III, 101, c. quo die proelium secundum Caesar fecisset; C III, 105. proelio .. in Thessalia facto; C III, 111. ita proelium secundissimum est factum; A 11. XXXVI legio ... adeo secundum proelium fecit, ut ..; A 40. magnum comminus in angusto mari proelium factum est; A 46. quod (proelium) contra Domitium Calvinum fecerat; A 65, b. quod (proelium) Cn. Domitium fecisse cum Pharnace scripsimus; A 69. in quo (loco) Mithridates secundum proelium adversus Triarium fecerat; A 73. magno atque acri proelio comminus facto; A 76. quo (die) proelium factum erat; Af 20, a. quo secundo equestri proelio facto; Af 61, b. magnum proelium fecerunt; H 4. ex qua contentione cotidiana minuta proelia fiebant; H 5. ex simili virtute clamore facto aversati sunt proelium facere; H 14. ita exiguo tempore eques pedestre [pedes equestre] proelium facere coepit; H 15. quo die eqoestre proelium factum esset; H 18, a. ita cum eius (centurionis) compar *impar* proelium facere coepisset; H 23, a.

a. d. III Non. Mart. proelium ad Soricam quod factum est; H 27. illi eximia virtute proelium facere; H 31, a.

profectionem: si ex hibernis fugae similem profectionem fecisset; G V, 47.

pronuntiationem: qua pronuntiatione facta; C II, 25, b.

provinciam: ex regno .. provincia facta; Af 97.

puteos: quod ... putei .. ibi fieri complures poterant; Af 51.

rapinas: quod ... rapinas .. per municipia fecisti; Af 54, a.

rates: ratibus .. compluribus factis; G I, 8.

rebellionem: (incitabat) rebellio facta post deditionem; G III, 10. rebellione facta frumento commeatuque nostros prohibere; G IV, 30. qui (Morini) rebellionem fecerant; G IV, 38.

rem: si qua res non ad nutum aut ad voluntatem eius facta sit; G I, 31, d. quas (res) ceteri facerent; G I, 32. postero die divina re facta contione advocata; Af 86. nihil rerum: ſ. alqd, nihil (4 St.).

sagittas: (Caesar) sagittas telaque uti fierent complura curare; Af 20, b.

salutationem: armis demissis salutationem more militari faciunt; Af 85, b.

satis: si Haeduis de iniuriis, ... item si Allobrogibus satisfaciant; G I, 14. uti Caesari (legiones) satisfacerent; G I, 41. sese .. paratos esse demonstrant omnibus rationibus de iniuriis satisfacere; G V, 1. quibus (Gallis) quoniam pro pietate satisfecerit; G V, 27, b. missis ad Caesarem satisfaciundi causa legatis; G V, 54. satis ad Gallicam ostentationem minuendam militumque animos confirmandos factum existimans; G VII, 53. seu morte sua Romanis satisfacere seu vivum tradere velint; G VII, 89. (ipsos, milites) satis iam fecisse officio; C I, 84. proinde ac suis satisfacere et fraudata restituere vellent; C III, 60. cum Deiotarus, qui auxilia dedisset, tamen ei (Caesari) satisfecisset; A 69. illi (Caesari) se satisfacturum; H 22, b.

scalas: ſ. musculum; C III, 80, b.

scelera: multa scelera ab iis fieri, qui ..; H 22, a. ſ. facinus.

scuta: scutis ex cortice factis aut viminibus intextis; G II, 33.

secessionem: [nulla secessio facta]; C I, 7, b. milites, qui erant Corfinii, prima vesperi secessionem faciunt; C I, 20.

seditionem: Petreius atque Afranius cum stipendium ab legionibus paene seditione facta flagitarentur; C I, 87. seditione facta centurionibus aliquot occisis; A 57, a.

sementes: sementes quam maximas facere (constituerunt); G I, 3.

senatusconsultum: ſ. consultum.

significationem: celeriter, ut ante Caesar imperarat, ignibus significatione facta; G II, 33. ne qua eius adventus procul significatio fiat; G VI, 29. nullam in partem ab exercitu Curionis fit significatio; C II, 28. significatione per castella fumo facta; C III, 65. ſ. gratulationem; G V, 58.

societatem: quod superiore consulatu cum patre Ptolemaeo et lege et senatus consulto societas erat facta; C III, 107.

solutiones: si quis appellavisset de aestimatione et de solutionibus, quae per arbitrum fierent; C III, 20.

statumina: ſ. carinas.

storias: storias .. ex funibus ancorariis tres in longitudinem parietum turris latas IV pedes fecerunt; C II, 9, b.

tegimenta: omnes fere milites aut ex coactis aut ex centonibus aut ex coriis tunicas aut tegimenta fecerant; C III, 44, b. ille ... tegimenta galeis milites ex viminibus facere ... iubet; C III, 62.

tela: ſ. sagittas.

tentoriola: ex vestimentis tentoriolis factis; Af 47.

testudinem: testudine facta portas succedunt murumque subruunt; G II, 6. testudine facta et aggere ad munitiones adiecto; G V, 9. reliquis .. diebus turres ad altitudinem valli, falces testudinesque ... parare ac facere coeperunt; G V, 42. alii tela coniciunt, alii testudine facta subeunt; G VII, 85. antecedebat testudo pedum LX aequandi loci causa facta item ex fortissimis lignis; C II, 2.

transitionem: equites Romanos coniurasse omnes, ... ut transitionem facerent; H 26.

tumulum: tumulus .. naturalis veluti manu factus ... sustinet murum; A 72.

tunicas: ſ. tegimenta; C III, 44, b.

turrim: si ibi pro castello ac receptaculo turrim ex latere sub muro fecissent; C II, 8. in quibus (navibus) ad libram fecerat turres; C III, 40. turres, castella facere ... non intermittere; Af 26, b. ſ. testudinem; G V, 42.

vallum: duplicem eo loco fecerat vallum; C III, 63, a.

verba: pro his Divitiacus ... facit verba; G II, 14. de terrore suo desperationeque exercitus Caesaris facit verba; Af 32. * unus ex nostris respondit, ut sileat verbum facere; H 3, b. apud Caesarem verba fecit; H 17.

vim: si vim facere conentur; G I, 8. si vim faciat neque pareat; G V, 7.

vitium: propter multitudinem telorum turris lignea ... ab imo vitium fecit usque ad tabulatum secundum et tertium; H 19.

IV. **mit Object und prädicativem Zusatz: 1. in demselben Casus: a. Substantiva:** augurem: hunc (Antonium) etsi augurem prius factum ... audierat; G VIII, 50.

consulem: is .. erat annus, quo per leges ei consulem fieri liceret; C III, 1.

militem: quod stipendiarii aratores milites essent facti; Af 20, b. ut tuus potius miles quam Cn. Pompei factus essem; H 17.

regem: † M. Afivium || M. Orfium ||, quem mihi commendas, vel regem Galliae faciam, vel ..; F 11.

b. **Adjectiva und Participia:** cautiorem: ne tentando cautiorem (Commium) faceret; G VIII, 23.

certiorem: ſ. **certus**, A. alqs (42 St. his de rebus Caesar certior factus; G IV, 5. certior factus; C I, 12.) cives. civitates. cohortes. milites spars; G IV, 4 (S. 155, ſ.). — **adventus**, 1 2. certiorem facio de (7 St.) S. 47, a.

consideratiorem: Caesar tardior .. et consideratior erat factus; Af 73.

deteriora: magnam Caesarem iniuriam facere, qui suo adventu vectigalia sibi deteriora faceret; G I, 36.

firmiores: cum duce assumpto Alexandrini nihilo se firmiores factos aut languidiores Romanos animadverterent; A 25, a.

humilem: ad celeritatem onerandi ... paulo facit (naves) humiliores; G V, 1. quam (turrim) primo ad repentinos incursus humilem parvamque fecerunt; C II, 8.

languidiores: ſ. firmiores.

locupletes: eos ... locupletes .. ex egentibus fecerat; C III, 59.

missum: vos ... missos .. facio; Af 54, b. Idem temporis capti tabellarii ... praecisis manibus missi sunt facti; H 12. * missos facere loricatos ... orabant; H 13, b. eum (N. Magium) statim missum feci; F 18.

obvium: cui (Caesari) in itinere fit obvius L. Caesar; Af 89.
parvam: f. humilem; C II, 8.
provincialem: nemo .. aut in provincia natus ... aut diuturnitate iam factus provincialis ... non ... consenserat; A 53.
reliquos: si quos fortuna reliquos fecisset; G VIII, 24.
saucios: sauciis x factis; Af 70.
stipendiarios: Haeduos sibi ... stipendiarios esse factos; G I, 36.
superiores: hoc ipso fiunt superiores, quod ..; G VIII, 19, a.
suam: commemorat, ... ut magnam partem Italiae beneficio atque auctoritate eorum (militum) suam fecerit; C II, 32, a.
tardiorem: f. consideratiorem.
vectigales: vectigales (Ubios) sibi fecerunt ac multo humiliores infirmioresque redegerunt; G IV, 3.
2. **Genetiv:** lucri: illo beneficio suum maleficium existimabant se lucri facere; H 36.

factio, Partei: I. nascuntur: ne qua oriatur pecuniae cupiditas, qua ex re factiones dissensionesque nascuntur; G VI, 22.
sunt: Galliae totius factiones esse duas; G I, 31, a. in Gallia non solum in omnibus civitatibus atque in omnibus pagis [partibusque], sed paene etiam || in || singulis domibus factiones sunt; G VI, 11. hic cum essent factiones duae; C III, 35.
II. contendo contra: contendebat (Caesar) ... acriter contra factionem et potentiam paucorum; G VIII, 50.
III. princeps: in eo concilio Cingetorigem, alterius principem factionis, ... hostem iudicat; G V, 56. earum .. factionum principes sunt qui summam auctoritatem eorum iudicio habere existimantur; G VI, 11. alterius factionis principes erant Huedui, alterius Sequani; G VI, 12, a.
principatus: harum (factionum) alterius principatum tenere Haeduos, alterius Arvernos; G I, 31, a.
IV. opprimi: ut se et populum Romanum factione paucorum oppressum in libertatem vindicaret; C I, 22.

factum, That, Ereignis, Vorfall, Benehmen (vgl. **facio,** III. alqd): I. accidit: sie in illo facto, cum insolentibus accidisset, existimabant prope || [prope] || magna pars hominum ... se prope captos esse; H 3, b.
est: etiam superbius Iubae factum non in M. Aquinum, ... sed in Scipionem; Af 57.
latet, potest: ut nullum paulo fortius factum latere posset; G III, 14, b. f. II, 1. celo.
II, 1. celo: quod ... neque recte ac turpiter factum celari poterat; G VII, 80.
cognosco: id factum ex suis hospitibus Caesar cognoverat; G V, 6. ab iis Caesar haec facta cognovit; C III, 18.
comprobo: quod factum adeo eius conventus cives Romani comprobaverunt, ut ..; C II, 20, b.
concedo: se concedere id factum superioribus suis beneficiis, veteri hospitio atque amicitiae; A 68.
condemno: si ... videbere || ut deberes || ... meum aliquod factum condemnavisse; F 16.
fero: id tulit factum graviter Indutiomarus; G V, 4.
gero: quod factum licet necopinantibus nostris esset gestum; H 16, b.
probo: meum factum probari abs te triumpho gaudio || gaudeo ||; F 15.
sequor: „vos .. vestrumque factum omnia", inquit, „deinceps municipia sunt secuta"; C II, 32, a. secundani ... secuti sunt factum superiorum; A 54.
2. convenio: magnum hoc testimonium senatus erat universi conveniensque supriori facto; G VIII, 53.
III. memor: se .. eorum (Auximatium) facti memorem fore pollicetur; C I, 13.
IV. conscientia: eos (Carnutes) propter conscientiam facti timere; G VIII, 38.
praeiudicium: Pompeius ... vestri facti praeiudicio demotus Italia excessit; C II, 32, a.
V. de: quo de facto eum utrorumque copiae tumulum excellentem petissent; H 24.
in. f. I. accidit.
post: paulo .. habuit post id factum Caesar quietiorem Galliam; G V, 58.

facultas, Fähigkeit, Möglichkeit, Gelegenheit, Mittel, Vorrat, Stoff: I. accidit: haec cogitanti accidere visa est facultas bene rei gerendae; G VII, 44.
est: omnium rerum, quae ad bellum usui erant, summa erat in eo oppido facultas; G I, 38. Labienus ... sperans temeritate eorum fore aliquam dimicandi facultatem; G VI, 7, a. alteri non magnis facultatibus ... celeriter, quod habuerunt, consumpserunt; G VII, 17, a. proinde abite, dum est facultas; G VII, 50, b. erat .. in Caesare .. facultas atque elegantia summa scribendi; G VIII, pr. b. proinde, si qua fuisset facultas, ad se cum omnibus copiis (Domitius) veniret; C I, 19. quoniam ad id tempus facultas colloquendi non fuerit; C I, 24. quorum (cetratorum auxiliariumque) erant .. facultates ad parandum exiguae; C I, 78. quibus pro se pugnandi facultas non fuisset; A 16. cuius si rei facultas esset; A 61. tantas videri Italiae facultates, ut ..; G VI, 1. f. accidit.
II, 1. adimo: quod omnibus coactis navibus Pompeius praesentem facultatem insequendi sui ademerat; C I, 29.
affero: cui (Pharnaci) nisi castrorum oppugnatio facultatem attulisset liberius profugiendi; A 76.
comparo: his rebus (Dumnorigem) ... facultates ad largiendum magnas comparasse; G I, 18, a.
dimitto: ne quam rei gerendae facultatem dimittat; C I, 28. ne in praeda occupati (milites) reliqui negotii gerendi facultatem dimitterent; C III, 97.
do: f. **do,** II. facultatem (26 St.) S. 291, b.
eripio: ne ... ita longius sibi progrediendi eriperent facultatem; Af 49.
habeo: (quod ab) iis, qui ad conducendos homines facultates habebant, vulgo regna occupabantur; G II, 1. Romanos neque ullam facultatem habere navium; G III, 9, b. cuius rei summam facultatem habebant; G III, 12. quod ... neque belli gerendi propter anni tempus facultatem habebat; G IV, 22. „habetis", inquit, „milites, quam petistis, facultatem"; G VI, 8, a. ut ... mercatores recipiendi sui facultatem non haberent; G VI, 37. cum ... nec iam libere vagandi latrociniorumque faciendorum facultatem haberent; G VIII, 32. cognoscendi .. maximam facultatem habebat, quali quisque fuisset animo in totius Galliae defectione; G VIII, 46, b. legionibus ... in naves impositis, ... quantum navium facultatem habebat; C III, 14. ut ... aliquam Caesar ad insequendum facultatem haberet; C III, 29. quarum alterius rei copiam exiguam, alterius nullam omnino facultatem habebat; A 1. quod ... opere .. faciendo milites se circumspiciendi

non habebant facultatem; Af 47. ut haberent facultatem turmas Iulianas circumfundi, et nihilo minus fortissime ... pugnare; Af 78, a.

nanciscor: quorum discessu liberam nacti milites colloquiorum facultatem vulgo procedunt; C I, 74, a. si quando nostri facultatem nacti ferreis manibus iniectis navem religaverant; C II, 6.

offero: Petreius atque Afranius oblata facultate in castra sese referunt; C I, 72. magnam sibi facultatem fortunam obtulisse bene gerendae rei crediderunt; A 10. quod sibi novarum provinciarum et fertilissimi regni tanta oblata esset facultas; A 51. neque retro regrediundi neque ultra procedendi oblata facultate; Af 50. qua facultate oblata illustriores ... conspectum amicorum ... efflagitabant; Af 56.

praebeo: adeo .. (commentarii) probantur omnium iudicio, ut praerepta, non praebita facultas scriptoribus videatur; G VIII, pr. b. harum omnium rerum facultates sine ullo periculo pons Ilerdae praebebat; C I, 49.

praetermitto: sive sollicitandi milites sive aequo loco dimicandi detur occasio, ne facultatem praetermittat; C II, 33.

relinquo: neque cognoscendi, quid fieret, neque sui colligendi hostibus facultatem relinquunt; G III, 6.

tribuo: nec tribunis plebis sui periculi deprecandi neque etiam extremi iuris intercessione retinendi ... facultas tribuitur; C I, 5.

2. utor: ut suis omnibus facultatibus uteretur; C III, 80, a.

III. alqd: quantum ei facultatis dari potuit; G IV, 21.

IV. sublevari: Gabinius ... neque provinciae facultatibus sublevatur; A 43.

V. Lücke: † qua die facultatem et angustias carra complura || propter difficultatem et angustias locorum complures || mulos onustos || multos lautas || retraxit; H 6.

fagus, Buche: materia cuiusque generis ut in Gallia est praeter fagum atque abietem; G V, 12.

falcatus, mit Sicheln: falcatae regiae quadrigae permixtos milites perturbant; A 75.

fallacia, Verstellung, Betrug: I. eludi: quod nimia bonitas eius (Caesaris) fallaciis pueri elusa esset; A 24, b.

2. per: cum ... nocturno tempore per fallaciam in oppidum esset receptus; H 22, b.

fallax, betrügerisch, ränkevoll: alqs: ut || si || sibi defendendi essent Alexandrini neque fallaces esse neque temerarii; A 7.

disciplinae: regius animus disciplinis fallacissimis eruditus; A 24, b.

gens: etsi fallacem gentem ... bene cognitam habebat; A 24, a.

fallo, täuschen, betrügen, entgehen: I. impetrare: ut, si quid possent, de indutiis fallendo impetrarent; G IV, 13.

III. alqm: hostes, ubi et de expugnando oppido et de flumine transeundo spem se fefellisse intellexerunt; G II, 10. id ipsum sui fallendi causa milites ab hostibus factum existimabant; G VII, 50, a. neque eum (Caesarem) prima opinio fefellit; C III, 67. neque vero Caesarem fefellit, quin ab iis cohortibus ... initium victoriae oriretur; C III, 94. querens tantum se opinionem fefellisse, ut ..; C III, 96. neque eum (Caesarem) consilium suum fefellit, quin hostes ... nihil iam de bello essent cogitaturi; A 32. quod minime Caesarem fefellerat; Af 3. quae res quid utilitatis haberet, Caesarem non fallebat; Af 56. quae res Caesarem non fefellerat; Af 75. quod futurum Caesarem non fefellerat; Af 80.

indicium: neque tuum indicium fallemus; A 15.

opinionem: ne usu manuque reliquorum opinionem fallerent; C III, 86. ne suam atque omnium falleret opinionem; A 16.

falso, fälschlich: adesse eius (Caesaris) equites falso nuntiabantur; C I, 14.

falsus, falsch, unwahr: alqd: quae quidem ego aut omnino falsa aut certe minora opinione esse confido; C II, 31, b. neque id fuit falsum; C III, 99.

numerus: falsum ab his equitum numerum deferri; C III, 59.

nuntii: ne qua ... falsis nuntiis commutatio fieret voluntatis; C I, 21.

opinio: falsa .. illa opinione (Pompeius) gloriatus est, quod ..; H 14.

rumores: saepe homines ... imperitos falsis rumoribus terreri; G VI, 20.

suspicio: quam parvulae saepe causae .. falsae suspicionis ... magna detrimenta intulissent; C III, 72.

falx, Sichel, Haken: I. sunt, al.: una erat magno usui res ..., falces praeacutae insertae affixaeque longuriis, non absimili forma muralium falcium; G III, 14, b.

II. averto, al.: laqueis falces avertebant, quas, cum destinaverant, tormentis introrsus reducebant; G VII, 22.

doceo, al.: falces testudinesque, quas iidem captivi docuerant, parare ac facere coeperunt; G V, 42.

profero: falces reliquaque, quae eruptionis causa paraverat, profert; G VII, 84.

III. forma: f. I.

IV. adduci, comprehendi: his (falcibus) cum funes ... comprehensi adductique erant; G III, 14, b.

rescindere: falcibus vallum ac loricam rescindunt; G VII, 86.

fama, Gerücht, Gerede, Ruf, Ruhm: I. avertit: haec (fama) civitates nonnullas ab eius (Caesaris) amicitia avertebat; C III, 79, b.

auget: quod (proelium fama) multis auxerat partibus; C III, 80, a.

(est:) nuntiatum est adesse Scipionem cum legionibus magna opinione et fama omnium; C III, 36, a. quibus (temporibus) Caesar ... Alexandriae .. cum periculo magno tum etiam maiore periculi fama dimicabat; A 48.

excedit: plerumque in novitate fama rem excedit || rei fama antecedit ||; C III, 36, a.

percrebescit: cum fama per orbem terrarum percrebuisset, illum ... obsideri; C III, 43. latius inflatiusque multo, quam res erat gesta, fama percrebuerat; C III, 79, a.

pervenit: ad Germanos pervenit fama diripi Eburones; G VI, 35, a.

praecurrit: eo fama iam praecurrerat, quam supra docuimus, de proelio Dyrrhachino; C III, 80, a. quod fama de victoria Caesaris praecucurrisset; Af 87, a.

reddit: haec (fama) itinera infesta reddiderat; C III, 79, a.

II. affero: ut ... prius .. eius adventus ... videretur, quam fama ac nuntius afferretur; G VI, 30. quod ... neque ulla de reditu eius fama afferebatur; G VI, 36.

antecedo: ut (Caesar) nuntios expognati oppidi famamqoe antecederet; C III, 80, b.
doceo: s. I. praecurrit; C I, 80, a.
perfero: hac fama ad Treveros perlata; G V, 53. celeriter ad omnes Galliae civitates fama perfertur; G VII, 3. cum fama exercitus ad bostes esset perlata; G VIII, 5. s. **de,** III. fama (4 St.) S. 251, a.
possideo: ut (tirones) ... eorum .. (veteranorum) famam, locum, nomen victoria parta cuperent possidere; Af 81.
teneo: ut famam opinionemque hominum teneret; C III, 56.
III, I. accipere: si quis quid de republica a finitimis rumore aut fama acceperit; G VI, 20. reliquos (deos) ne fama quidem acceperunt; G VI, 21.
celebrare: fama eo litteris victoriam eius diei concelebrabant; C III, 72.
confidere: Caesar confisus fama rerum gestarum; C III, 106.
dimicare: vgl. I. est; A 48.
nobilis: quos fama nobiles potentesque bello cognoverunt; G VII, 77, d.
notus: qoam (silvam Hercyniam) Eratostbeni ... fama notam esse video; G VI, 24.
perferri: celeriter haec fama ac nuntiis ad Vercingetorigem perferuntur; G VII, 8.
permoveri: permotus hominum fama scribendum ad te existimavi; F 16.
2. contra: contra opinionem .. militum famamqoe omnium videri proeliom defogisse magnum detrimentum afferebat; C I, 82.

fames, Hunger, Hungersnot: I. obiecto: cum in colloquiis Pompeiaui famem nostris obiectarent; G III, 48.
sustento: ut ... pecore ... adacto extremam famem sustentarent; G VII, 17, a.
timeo: in qoo (consilio) ... longinqua obsidione fames esset timenda; G V, 29.
tolero: quod ... domi nihil erat, quo famem tolerarent; G I, 28.
II. adduci: fame et inopia adductos clam ex castris exisse; G VII, 20, c.
consumi: cuios opera ... tantum exercitum victorem fame consumptum videtis; G VII, 20, c.
excruciare: quos (servos) ... fame vinculisque excruciaverat; G VII, 20, c.
interire: qui ... non ... relegati longe ab ceteris aut ferro aot fame intereant; G V, 30.

familia, Dienerschaft, Gesinde, Hausstand, Familie: I. consuescunt, utontur: hac (aqua) uti domini aedificiorum atqne eorum familiae consoerunt; A 5.
est: a Venere (sunt) Iolii, cuius gentis familia est nostra; F 2.
II, 1. armo: Petreius ... armat familiam; C I, 75.
cogo: Orgetorix ad iudicium omnem soam familiam, ad hominum milia decem, ondiqoe coëgit; G I. 4.
comprendo: cum ... signa eius (Coelii) militaria ... Capuae essent compreusa et familia Neapoli ‖ visa, al. ‖; C III, 21.
convoco: Scapula ... familiam et libertos convocavit; H 33.
impono: quod ... pro militibus tuam familiam iumentaqoe in naves imposuisti; Af 54, a.
iugolo, opprimo: illam (familiam) oppressam et iogulatam; H 19.
remitto: familias .. publicanorum remitteret; A 70.
2. dono: pecuniam et argentum in praesentia familiae donavit; H 33.
3. nascor: alterum (esse) Cotum, antiquissima familia natum; G VII, 32. eius (Litavici) fratres, amplissima familia nati adolescentes; G VII, 37.
4. constituo cum: materfamilias ... dixit .. se cum familia constitutum habuisse, ut una transfogerent ad Caesarem; H 19.
deligo ex: quos (bomines) ex familiis societatum delegerat; C III, 103.
distribuo circum: quos (gladiatores) postea ... circum familias conventus Campaniae custodiae causa distribuit; C I, 14.
III, 1. caput: Scapula, totius seditionis, familiae et libertinorum caput, ... Cordubam cum venisset; H 33.
mater: ut matresfamiliae eorum sortibus ... declararent ..; G I, 50. cum matresfamiliae repente in publicum procurrerunt; G VII, 26. matresfamiliae de muro vestem argentumque iactabant; G VII, 47, b. matresfamiliae ... suos obtestari ... coeperunt; G VII, 48. omnium seniorom, matrum familiae, virginum precibus et fletu excitati; C II, 4. conventus obviam prodit neque tantum virorum, sed etiam matrum familias ac praetextatorum; A 58. materfamilias de muro se deiecit; H 19.
pater: cum paterfamiliae illustriore loco natus decessit; G VI, 19. accidit, ut panci milites patresque familiae ... incolumes pervenirent; C II, 44.
reliquiae: quod magnis muneribus datis gladiatoriae familiae reliquias habebat; C III, 21.
2. alqs ex: cum leges duo ex una familia vivo utroque ... magistratus ... creari vetarent; G VII, 33.
IV, 1. occopare: quod C. Avienus ... navem ‖ ex ‖ commeatu, familia sua atqne iumentis, occupavisset; Af 54, a.
praestare: superbius .. factum ... in Scipionem, hominem illa familia, dignitate, honoribus praestantem; Af 57.
2. cum: cum hac (familia) ... improviso ad vallum advolat; C I, 75. qui (C. Decimius) ibi cum grandi familia praeerat praesidio commeatui; Af 34. qui (Considius) Thisdrae cum familia sua, gladiatoria manu Gaetulisque praeerat; Af 93.

familiaris, zum Hause gehörig, vertraut, befreundet, Freund: A. **bei Substantiven:** homo: Annium Scapulam, maximae dignitatis ... provincialem bominem sibique tam familiarem quam Laterensem; A 55.
res: his rebus (Dumnorigem) .. suam rem familiarem auxisse; G I, 18, a. salutis causa rei familiaris commoda neglegenda; G VII, 14, a. qua rei familiaris iactura perpetuum imperium ... se cousequi videant; G VII, 64. sollicitudo periculorum ad iacturas et detrimenta rei familiaris adiungebatur; A 49.
B. **allein:** I. confirmant: borum (provincialium) odium confirmabant nonnulli familiares eius (Longini); A 50.
continent: cum ... medicus familiaresque continere atque vulnus obligare coepisseot; Af 88, b.
exponunt: Allobroges, Raucilli atque Egi familiares, quos perfugisse ad Pompeium demonstravimus, ... cuncta ... exposuerunt; C III, 79, b.
sustinent: quod ... comites familiaresque eius ... equitum .. vim sustinuerunt; G VI, 30.
versantur: cum (familiares) in illa societate versarentur rapinarum; A 50.
II, I. capio: capto C. Minucio Regino, equite Romano, Scipionis familiarissimo; Af 68.
dispono: procul in via dispositis familiaribus suis; G VII, 28.

eripio: quod ... suum familiarem et hospitem ereptum e manibus hostium sibi restitutum videbat; G I, 53.
mitto: mittitur ad eos colloquendi causa Gaius Arpineius, ... familiaris Quinti Titurii; G V, 27, a. Caninium Rebilum legatum, familiarem necessariumque Scribonii Libonis, mittit ad eum colloquii causa; C I, 26, b. mittit ad eum (Scipionem) A. Clodium, suum atque illius familiarem; C III, 57.
praeficio: Gaium .. Gallonium, ... familiarem Domitii, ... oppido Gadibus praefecit; C II, 18, a.
2. attribuo: ex quibus (navibus) duas familiaribus suis attribuerat; C II, 22.
3. colloquor cum: ipse (Domitius) arcano cum paucis familiaribus suis colloquitur; C I, 19.
III. domus: Racilius in proximam se domum familiaris sui confert; A 53.
IV. a. centurio ... celeriter a familiaribus prohibitus Commii, G VIII, 23.
cum: cum familiaribus suis commune periculum miserabantur; G I, 39.
per: per C. Valerium Procillum, ... familiarem suum, ... cum eo colloquitur; G I, 19.

familiaritas, Freundschaft: adduci: principes ... familiaritate Cingetorigis adducti; G V, 3.
coniungi: quod sibi coniunctus (Galba) et familiaritate et consuetudine legationis esset; G VIII, 50.

fanum, Tempel: confero ex: pecuniam omnem omniaque ornamenta ex fano Herculis in oppidum Gadis contulit; C II, 18, a. quae (pecuniae monumentaque) ex fano Herculis collata erant in privatam domum; C II, 21.
tollo a: Ephesi a fano Dianae depositas antiquitus pecunias Scipio tolli iubebat; C III, 33. — ex: pecuniae ... e fanis tolluntur; C I, 6, b. T. Ampium conatum esse pecunias tollere Epheso ex fano Dianae; C III, 105.
venio in: cum in fanum ventum esset; C III, 33.

fas, Recht, erlaubt, möglich: est: non esse fas Germanos superare; G 1, 50. leporem et gallinam et anserem gustare fas non putant; G V, 12. neque fas esse existimant ea litteris mandare; G VI, 14. hospitem violare fas non putant; G VI, 23. quo praeter sacerdotes adire fas non est; C III, 105.

fascis, Rutenbündel: I. antefero: concurrunt ad se fieri videt, quod fasces anteferreutur; C III, 106.
arripio: privatus ... Cn. Pompeius adolescens ... fasces imperiumque sibi arripuit; H 42, b.
colloco, incendo: fasces, ut consueverant, [...] per manus stramentorum ac virgultorum ... inter se traditos ante aciem collocarunt extremoque tempore diei signo pronuntiatio uno tempore incenderunt; G VIII, 15.
habeo: adversariorum aquilae sunt ablatae XIII et signa et fasces praeterea ‖ * praeterea* ‖ hos habuit; H 31, b.
proicio: proiectis fascibus et deposito imperio; C II, 32, c.
trado: f. colloco.
II. in: neque in litteris ... neque in fascibus insignia laurea praetulit; C III, 71.

fastigate, giebelförmig: adigo: haec (tigna) cum ... adegerat, non ... directe ad perpendiculum, sed prone ac fastigate; G IV, 17, a.
struo: † ita fastigato atque ordinatim structo ‖ tecto, fastigate ... structae trabes ‖; C II, 10.

fastigatus, abgedacht: quod is collis ... in frontem leniter fastigatus paulatim ad planiciem redibat; G II, 8. f. fastigate.

fastigium, Abdachung, Spitze, Höhe: I. habet: iniquum loci ad declivitatem fastigium magnum habet momentum; G VII, 85.
II, 1. supero; quae (turris) superare fontis fastigium posset; G VIII, 41.
2. elabor: quidquid incidit fastigio musculi elabitur; C II, 11.
sum: paulo leniore fastigio (est iugum) ab ea parte, quae ad Uticam vergit; C II, 24.
III. capreoli: bas (columellas) inter se capreolis molli fastigio coniungunt; C II, 10.
colles: vgl. IV. cingere.
scrobes: scrobes ... fodiebantur paulatim angustiore ad infimum fastigio; G VII, 73, b.
IV. cingere: reliquis ex omnibus partibus colles mediocri interiecto spatio pari altitudinis fastigio oppidum cingebant; G VII, 69.
muniri: quae (planicies) declivi fastigio duobus ab lateribus muniebatur; G VIII, 14, b.
sustinere: tumulus ... excelsiore undique fastigio sustinet murum; A 72.
vergere: ab oppido .. declivis locus tenui fastigio vergebat in longitudinem passuum circiter CCCC; C I, 45.

fateor, bekennen, zugeben: 1. acc. c. inf.: qui se debere fateantur; C III, 20.
II. alqd: hoc prae se Thorius ferebat; milites adeo fatebantur, ut Cn. Pompei nomen in scutis inscriptum haberent; A 58.

fatum, Schicksal: antecedo: ut ... non ita multo se reliquorum civium fatum antecedere existimarent; C II, 6.
queror: abditi in tabernaculis ... suum fatum querebantur; G I, 39, b.

faveo, geneigt sein, begünstigen: alicui: (Dumnorigem) favere et cupere Helvetiis propter eam affinitatem; G I, 18, b.
dignitati, honori: cuius (Pompei Caesar) ipse honori et dignitati semper faverit; C 1, 7, a.
partibus: quod eos Caesaris partibus favisse sciebant; Af 87, b.
rebus: ut ex magno Gallorum equitum numero nonnullos Gallicis rebus facere natura cogebat; G VI, 7, b. Brundisini ... Caesaris rebus favebant; C 1, 28. provinciam .. omnem Caesaris rebus favere cognoverat; C II, 18, b.

fautor, Begünstiger, Beförderer: I. sum: ut ... perquirerent, qui essent suarum partium itemque adversariorum victoriae fautores; H 20. qui (homines) dicebantur esse fautores Caesaris victoriae; H 21. *qui sui* fuissent fautores; H 28. qui illarum partium fautores essent; H 32, b. pars erat, qui Pompeianorum partium fautores essent; H 37.
II. Lücke: ita avidi cupidique † suarum quisque ex partium virorum fautorumque voluntas habebatur; H 25, b.

faux, Eingang, Mündung, Engpaß: 1. sunt: qua fauces erant angustissimae portus; C I, 25, b.
II, 1. obicio: faucibus .. portus navem onerariam submersam obiecit; C III, 39.
2. prodeo ad: naves .. triremes duas ... ad fauces portus prodire iussit; C III, 24.
III. in: in ipsis faucibus ... demersa nave (Cassius) periit; A 64.

intra: multitudinem pecoris intra eas fauces dissipari iussit; A 36.

fax, Fackel: alii faces ... de muro in aggerem eminus iaciebant; G VII, 24.

fecunditas, Fruchtbarkeit: fere totius ulterioris Hispaniae regio propter terrae fecunditatem † inopem || ... impeditam || difficilemque habet oppugnationem; H 8.

felicitas, Glück: I. colligit: quasi non felicitas rerum gestarum exercitus benevolentiam imperatoribus et res adversae odia colligant; C II, 31, a.

consequitur: summa felicitas celeritasque in recipiendis civitatibus Fabium consequitur; G VIII, 31.

ohne Verb: etsi, prout nostra felicitas, ex sententia adversarios adhuc propulsos *; H 26.

II, 1. perspicio: suam ... felicitatem Helvetiorum bello esse perspectam; G I, 40, d.

2. sum: magnae felicitatis esse arbitrabatur neminem ... refugisse ..., qui ..; G VIII, 36.

3. desum ad: ut ... semper .. paulum ad summam felicitatem defuisse videretur; G VI, 43.

III. signum: signo Felicitatis dato ... in hostem ... ire contendit; Af 83.

IV, 1. impelli: Pharnaces impulsus .. loci felicitate; A 74.

transportari: qua felicitate inter medias hostium classes ... omnes incolumes essent transportati; C III, 73, b.

zum Satz: incredibili felicitate auster ... in Africum se vertit; C III, 26.

2. pro: quod in ipso (Euphranore) satis praesidii pro virtute ac felicitate eius putarent esse; A 25, b.

feliciter, glücklich: conficio: quam rem ... celeriter feliciterque confecit; G VIII, 46, a. sine quo (Euphranore) nulla umquam dimicatio maritima, nulla etiam parum feliciter confecta erat; A 25, b. rebus felicissime celerrimeque confectis; A 78.

evenio: contestatus deos, ut ea res legioni feliciter eveniret; G IV, 25.

gero: Caninius felicissime re gesta ... ad obsidendos oppidanos revertitur; G VIII, 37. cuius imperatoris ductu IX annis rempublicam felicissime gesserint; C I, 7, b. ut rebus feliciter gestis ... domum revertantur; C I, 85, c. re felicissime celerrimeque gesta Caesar ... Alexandream ... contendit; A 32. dimicatione aequata longe superiores virtute rem feliciter gerebant; A 46. quibus (temporibus) Caesar ... Palaepharsali rem feliciter gerebat; A 48. a quo (Mithridate) rem feliciter celeriterque gestam in Aegypto supra scripsimus; A 78.

felix, glücklich, Glück bringend: adventus, bellum: qui non tantum bellum ipsum ac dimicationem, sed etiam talem adventum eius felicem fuisse laetabantur; A 32.

castra: veteribus paternorum felicium castrorum refectis operibus; A 72.

dimicatio: s. adventus.

eventus: cum sibi fortunam paternam feliciore eventu destinaret; A 41.

exitus: nonnulli (milites) feliciore exitu ... naves consecuti incolumes discesserunt; A 20, b.

femina, Frau, Weibchen: natura: eadem est feminae marisque natura, eadem forma magnitudoque cornuum; G VI, 26.

notitia: intra annum .. vicesimum feminae notitiam habuisse in turpissimis habent rebus; G VI, 21.

femur, Oberschenkel: I. traicio: Tito Balventio ... utrumque femur tragula traicitur; G V, 35. Commius ... lancea .. infesta magnis viribus medium femur traicit Voluseni; G VIII, 48, b.

II. crassitudo: duo teretes stipites feminis crassitudine ab summo praeacuti ... demittebantur; G VII, 73, b.

fenestra, Öffnung: fenestras .. quibus in locis visum est ad tormenta mittenda in struendo reliquerunt; C II, 9, c.

fera, s. **ferus,** B.

ferax, fruchtbar: (Bellovacos) latissimos feracissimosque agros possidere; G II, 4, b.

fere, fast, beinahe, ungefähr, meistens: I. **bei Substantiv:** e regione: in conspectu fereque e regione castris castra ponebant; G VII, 35.

II. **bei Zahlwörtern:** mille: fere interiecto non minus mille passuum spatio; Af 59. non longius fere mille passus ab suis munitionibus (Scipio) progressus; Af 78, a.

quartus: quartam fere partem citra flumen Ararim reliquam esse; G I, 12. cum ab hora fere quarta usque ad solis occasum pugnaretur; G III, 15.

tertius: tertia fere vigilia solvit; G IV, 23.

trecenti: quae (pars) fere pedum CCC intervallo fluminis circuitu vacabat; G VIII, 41.

tres: Massilia .. fere ex tribus oppidi partibus mari alluitur; C II, 1.

unus: uno fere tempore sub lucem hostibus nuntiatur ..; G VII, 61.

III. **bei Pronomina, Adjectiven und Adverbien:** aequus: hic locus aequo fere spatio ab castris Ariovisti et Caesaris aberat; G I, 43. aggerem ... facere instituerunt aequa fere altitudine, atque ille ... fuerat agger; C II, 15.

aliquot: Cn. Pompeius adolescens ... fere iam aliquot mensibus ibi detinebatur; H 3, a.

cotidie: Scipio interim fere cotidie ... instruere aciem; Af 30.

eiusmodi: erant eiusmodi fere situs oppidorum, ut ..; G III, 12.

hic: in reliquis vitae institutis hoc fere ab reliquis differunt, quod ..; G VI, 18. muri .. omnes Gallici hac fere forma sunt; G VII, 23. causa .. obsidionis haec fere esse consuevit, ut ..: C III, 47. in his rebus fere erat Fufius occupatus: C III, 55. fere apud exercitus haec est equestris proelii consuetudo; H 15. s. idem; C I, 40, a.

idem: eodem fere tempore Publius Crassus cum in Aquitaniam pervenisset; G III, 20. eodem fere tempore Caesar ... eo exercitum adduxit; G III, 28. eadem fere, quae ex nuntiis litterisque cognoverat, coram perspicit; G V, 11. de his eandem fere, quam reliquae gentes, habent opinionem; G VI, 17. eadem fere atque eisdem verbis praetor Roscius agit cum Caesare; C I, 8. eodem fere tempore missi a Pompeio revertuntur; C I, 18. hoc idem fere atque eadem de causa Pompeiani exercitus duces faciebant; C I, 40, a. eodem fere tempore pons in Hibero prope effectus nuntiabatur et ..; C I, 62. haec eodem fere tempore Caesar atque Pompeius cognoscunt; C III, 30, a. iisdem fere temporibus Cassius ... venit; C III, 101, a.

is: per id tempus fere Caesaris exercitui res accidit incredibilis auditu; Af 47. fere per id

tempus M. Aquinum cum C. Saserna colloquentem viderunt; Af 57.

magnus: propter quod fere magna pars hominum ... non dubitarunt, quin ..; H 13, b.

medius: hunc (locum) esse delectum medium fere regionum earum; G IV, 19. hoc (castellum) fere est in mediis Eburonum finibus; G VI, 32. media fere nocte rem ad Caesarem defert; G VII, 39. medio fere itinere equites ... quanto res in periculo fuerit, exponunt; G VII, 41. a medio fere colle in longitudinem ... sex pedum murum ... praeduxerant Galli; G VII, 46. in hoc fere medio spatio tumulus erat paulo editior; C I, 43. a medio fere spatio suos per Antonium ... cohortatus; C III, 46. ad medium fere spatium (milites) constiterunt; C III, 93, a.

meridianus: accessum est ad Britanniam omnibus navibus meridiano fere tempore; G V, 8. meridiano fere tempore signo profectionis dato; C III, 76.

nobilissimus: locus est fere regionum illarum nobilissimus .... qui nominatur Delta; A 27.

nullus: ut praeter Haeduos et Remos ... nulla fere civitas fuerit non suspecta nobis; G V, 54.

omnis: omnibus fere centurionibus aut vulneratis aut occisis; G II, 25. sibi omnes fere finitimos esse inimicos; G II, 31 cum ... iam omnia fere superiora loca multitudine armatorum completa conspicerentur; G III, 3. quod ... omnes fere, qui eo mari uti consuerunt, habent vectigales; G III, 8. omnes fere Gallos novis rebus studere; G III, 10. omnibus fere Gallicis bellis hostibus nostris inde sumministrata auxilia; G IV, 20. quae omnia fere Gallis erant incognita; G IV, 20. omnes fere in potestatem Labieni pervenerunt; G IV, 38. qui omnes fere iis nominibus civitatum appellantur, quibus ..; G V, 12. quo fere omnes ex Gallia naves appelluntur; G V, 13. ut ... perpaucae (naves) locum caperent, reliquae fere omnes reicerentur; G V, 23. omnes fere Galliae civitates de bello consultabant, G V, 53. fere de omnibus controversiis ... (druides) constituunt; G VI, 13, a. hunc (collem) ex omnibus fere partibus palus ... cingebat; G VII, 19. equitatu .. omni fere incolumi; C II, 26. omnes fere milites ... tunicas aut tegimenta fecerant; C III, 44. b. (Caesar) commoratus fere in omnibus civitatibus; A 65, b. Scipioni auxilia fere, quae exspectasset, omnia convenisse; Af 49. ut in agris et in omnibus fere villis sub terra specus ... habeant; Af 65.

pauci: M. Rufus, qui sententiam Calidii paucis fere mutatis rebus sequebatur; C I, 2.

plerique: quod fere plerisque accidit, ut praesidio litterarum ... memoriam remittant; G VI, 14.

quotannis: quod fere ante Caesaris adventum quotannis accidere solebat, uti ..; G VI, 15.

reliqui: cum in reliquis fere rebus ... Graecis litteris utantur; G VI, 14.

totus: totius fere Galliae legati ... convenerunt; G I, 30. totis fere a fronte et ab sinistra parte nudatis castris; G II, 23. ibi totius fere citerioris provinciae legationes Caesaris adventum exspectabant; C II, 21. Alexandria est fere tota suffossa; A 5. quod oppidum (Tarsus) fere totius Ciliciae nobilissimum fortissimumque est; A 66. nam fere totius ulterioris Hispaniae regio ... difficilem .. habet oppugnationem; H 8. s. ullus; G V, 53.

tutus: nam incendio fere tuta est Alexandria; A 1.

ullus: neque ullum fere totius hiemis tempus sine sollicitudine Caesaris intercessit, quin ..; G V, 53. neque ullum fere diem intermittebat, quin ... perspiceret; G VII, 36.

IV. **bei Verben und Sätzen:** quod fere libenter homines id, quod volunt, credunt; G III, 18. creberrima .. aedificia fere Gallicis consimilia (sunt); G V, 12. aedificio circumdato silva, ut sunt fere domicilia Gallorum; G VI, 30. quod non fere ante autumnum Elaver vado transiri solet; G VII, 35. castra eorum, ut barbarorum fere consuetudo est, ... ad ripas fluminis esse demissa; G VIII, 36. quod fere fit, quibus quisque in locis miles inveteraverit, ut multum earum regionum consuetudine moveatur; C I, 44. quae fere res non solum inopia praesentis, sed etiam futuri temporis timore ingravescere consuevit; C I, 52. qui (timor) fere bella et civiles dissensiones sequi consuevit; C III, 1. quo in loco superioribus fere diebus nostri pabulari consuerant; C III, 37, b. oppidorum magna pars eius provinciae montibus fere munita ... est; H 8. ut clamor in castra nostra perveniret fere inter Caesarianos et inter Pompeianos; H 34.

feriae, Feiertage: his rebus et feriis Latinis comitiisque omnibus perficiendis XI dies tribuit; C III, 2.

ferio, stechen, köpfen: alqm: sinistra corripit versum (Cassium) dextraque bis ferit pugione; A 52.

corpus: ut verberibus exanimatum corpus securi feriretur; G VIII, 38.

feritas, Wildheit: quorum (Treverorum) civitas ... cultu et feritate non multum a Germanis differebat; G VIII, 25.

fero, tragen, bringen, mit sich bringen, führen, erhalten, ertragen, beantragen, hinreißen, erzählen, rühmen: I. **absolut:** consuetudo: s. **consuetudo,** 1. fert (4 St. G IV, 32.) S. 217, a.

itinera: quae (itinera) extra murum ad portum ferebant; C I, 27.

natura: ut natura montis ferebat; G VII, 46. ut loci cuiusque natura ferebat; C III, 43. prout cuiusque eorum, qui negotiis praeerant, aut natura aut studium ferebat; C III, 61.

opinio: huius est longitudo lateris, ut fert illorum opinio, septingentorum milium; G V, 13. celerius, quam vestra opinio fert, bellum confecissem; H 26.

studium: s. natura; C III, 61.

ventus: conversis in eam partem navibus, quo ventus ferebat; G III, 15.

II. **mit Ergänzung:** 1. de: neque exspectant, ... ut de eorum imperio ad populum feratur; C I, 6, b.

2. ut: latum ab x tribunis plebis contradicentibus inimicis, ... ut sui ratio absentis haberetur, ipso consule Pompeio; qui si improbasset, cur ferri passus esset? C I, 32, a.

3. acc. c. inf.: populi Romani exercitum hiemare atque inveterascere in Gallia moleste ferebant; G II, 1. magno dolore Haedui ferunt se deiectos principatu; G VII, 63.

III. **mit einfachem Object:** alqm: Ariovistus ... tantam arrogantiam sumpserat, ut ferendus non videretur; G I, 33. alii .. aliam in partem perterriti ferebantur; G II, 24. (Caesar) ad eum (Domitium) omni celeritate et studio incitatus ferebatur; C III, 78, a.

alqd: quae etsi magno cum dolore omnes ferebant; G VII, 15. hoc se ignominiae laturos loco, si inceptam oppugnationem reliquissent; G VII, 17, b. quae tamen omnia et se tulisse patienter et esse laturum; C I, 85, c. haec omnibus ferebat sermonibus; C II, 17. haec singulari patientia

milites ferebant; C III, 47. hortatus est, ne (milites) ea, qoae accidissent, graviter ferrent; C III, 73, a. certe hoc prae se Thorius ferebat; A 58. ſ. supplicium.

aciem: saepenumero sese cum his congressos ne vultum quidem atque aciem oculorum dicebant ferre potuisse; G I, 39, a.

aggerem: ſ. crates.

aquam: quae (aqoa) flumine Nilo fertur, adeo est limosa ac turbida, ut ..; A 5

aquilam: qui decimae legionis aquilam ferebat; G IV, 25. in hostes aquilam ferre coepit; G IV, 25.

arma: ſ. **arma,** II, 1. fero (12 St.) S. 90, a.

auxilium: ſ. **auxilium,** II, 1. fero (27 St.) S. 118, b.

casum: ut ... eundem casum una ferant; G III, 22. ut ... eundem omnes ferant casum; G VI, 40. ut, quicomque accidisset casus, hunc quieto et aeque anime ferret; C I, 75.

condicionem. ſ. **condicio,** II, 1. fero (4 St.) S. 197, a.

congressum: ut fertur Achillis Memnonisque congressus; H 25, a.

consilium: duces .. eorum consilium suum laudibus ferebant, quod ..; C I, 69.

conspectum: ſ. impetum; C III, 51, a.

crates: que cognito a Petreie et Afranio ex aggere atque cratibus, quae flumine ferebantur; C I, 40, a.

detrimentum: hoc aequiore animo (detrimentum) ferundum docet, quod ..; G V, 52.

dictum: quod dictum Haedui graviter ferebant; G V, 6.

difficultates: quas tamen difficultates patienter atque aeque anime ferebant; C III, 15.

dolorem: neqoe (ipsos, milites) corpore dolorem neqoe animo ignominiam ferre posse; C I, 84. qui se ultro morti offerant, facilius reperiuntur, quam qui dolorem patienter ferant; G VII, 77, b.

exitum: eundem .. omnis fortunae exitum esse laturos; G III, 8.

factum: id tulit factum graviter Indutiemarus; G V, 4.

ferrum: ferrum intro clam in cubiculum tulit; Af 88, a.

flumen: in infimis .. sic radicibus montis flumen ferebatur, ut ..; G VIII, 40.

fortunam: eandem fortunam tulit Camulogenus; G VII, 62, h.

fructum: magnum .. fructum suae pristinae lenitatis omnium iudicio Caesar ferebat; C I, 74, b. dignum (Caesar) adveniens fructum virtutis et animi magnitudinis tulit; A 32.

iacturam: tamen hanc iacturam honeris sui (se) reipublicae causa aequo anime tulisse; C I, 9, a.

ignominiam: milites ... ignominiam non tulerunt; C III, 101, c. ſ. dolorem; C I, 84.

impetum: factum est, ... ut ne unum quidem nostrorum impetum (hostes) ferrent; G III, 19. diutius nostrorum militom impetum hostes ferre non potuerunt; G IV, 35. hostes paulisper morati militum nostrorum impetum non tulerunt; G V, 21. illi (hostes) ... impetum modo ferre non potuerunt; G VI, 8, b. neque vero primum impetum nostrorum Numidae ferre potuerunt; C II, 25, b. quorum primum impetum equites hostium non tulerunt; C II, 34, a. nostri fortiter impetum eorum tulerunt; C III, 37, b. neque vero conspectum aut impetum nostrorum tulerunt; C III, 51, a. neque ipsae (cohortes) hostium impetum tulerunt; C III, 64. impetum legionum tulerunt; C III, 93, a. quorum impetum noster equitatus non tulit; C III, 93, a.

iniurias: quod .. tam diu se impune iniurias tulisse admirarentur, eodem pertinere; G I, 14.

inopiam: Romanos aut inopiam non laturos aut ..; G VII, 14, b. si acerbius inopiam ferrent; G VII, 17, b. animi est ista mollitia, non virtus, paulisper inopiam ferre non posse; G VII, 77, b.

laborem: quod ea re ad laborem ferendum remollescere homines ... arbitrantur; G IV, 2. Catuvolcus ... cum laborem aut belli aut fugae ferre non posset; G VI, 31. quod diotius laborem ferre non possent; G VII, 20, b. nec iam vires sufficere cuiusqoam nec ferre operis laborem posse; G VII, 20, c. milites .. adhortatus, ut aeqoo animo laborem ferrent; C III, 41.

laudem: qui diutissime impuberes permanserunt, maximam inter suos ferunt laudem; G VI, 21. qui plurimos ex his (uris) interfecerunt, ... magnam ferunt laudem; G VI, 28.

legem: ibi legem de dictatore latam ... cognoscit; C II, 21.

litteras: qui (tabellarii) de Alexandrinis rebus litteras ad Domitium ferebant; A 38.

milites: milites .. aversi a proelio ad studium audiendi et cognoscendi feruntor; C II, 12.

munera: quae (legationes) ... regia .. munera Domitio ferrent; A 36.

onera: impeditis hostibus propter ea, quae ferebant, onera; G III, 19.

opem: cum ... neque ii, qui antecesserant, morantibus opem ferre poterant; C I, 79. quibus (clientibos) etiam a propinquis nostris opem ferre instituimus; F 3.

partem: pars eorum (remigum, classiariorum) stodio spectandi ferebatur, pars etiam cupiditate pugnandi; A 20, a.

poenam: bona restituit iis, quos liberius locutos hanc poenam tulisse cognoverat; C II, 21.

praemium: ut, qui aliquid iusti incommodi exspectavissent, ultro praemium missionis ferrent; C I, 86.

praesidium: ut neque maritimis nauticisque sollertia atque ars praesidiom ferret; A 16.

rem: (se eas res) eo gravius ferre, quo minus merito populi Romani accidissent; G I, 14. graviter .. eam rem tulerunt; C II, 13.

responsa: eadem ferunt (Carnutes) responsa; G VI, 4.

Rhenum: Rhenus ... longo spatio per fines Nantuatium, Helvetiorum ... citatus fertur; G IV, 10.

rogationes: praetoribus tribunisque plebis rogationes ad populom ferentibus; C III, 1.

sententiam: quae iudicia aliis audientibus iudicibus, aliis sententiam ferentibus singulis diebus erant perfecta; C III, 1. (placere) sententias .. de singulis ferrent, qui Romae remansissent; C III, 83.

signa: cum castra moveri ac signa ferri iussisset, non fore dicto audientes milites neque propter timorem signa laturos; G I, 39, h. quod ... neque signa laturi dicantur; G I, 40, d. neqoe quo signa ferantur, ... provident; G VI, 37.

subsidiom: cum alios alii subsidium ferret; G II, 26. huic rursus circumvento fert subsidium Pulio; G V, 44, h. qoo facilius subsidium provinciae ferri posset; G VII, 66, a. ut subsidium Scipioni ferret; C III, 78, b. cui (navi) coactus est Caesar ferre subsidium; A 11. cui (Euphranori) subsidium nemo tulit; A 25, b.

supplicium: (ipsos, milites) satis .. supplicii tulisse; C I, 84.

tempestatem: accedebat, ut ... (naves) tempestatem ferrent facilius; G III, 13, b.

vultum: ſ. aciem.

IV. **mit doppeltem Accusativ:** hunc (Mercurium) omnium inventorem artium ferunt, hunc viarum atque itinerum ducem; G VI, 17. quas

(pecunias) Longinus sibi expensas ferri non tantum patiebatur, sed etiam cogebat; A 49. arcessit omnes, qui sibi pecunias expensas tulerant; A 56. vgl. III. alqm. Rhenum.

ferocitas, Wildheit: quoniam ferocitas Antisti omnium mentes converterat ab opere ad spectandum; H 25, b.

feroculus, wild: „quid tu", inquit, „miles tiro? tam feroculus es?" Af 16.

ferramentum, eisernes Werkzeug: nulla ferramentorum copia, quae esset ad hunc usum idonea; G V, 42.

ferrarius, zum Eisen gehörig: A. officinae: (Caesar) officinas ferrarias instruere; Af 20, b.
B. sunt: quod apud eos magnae sunt ferrariae; G VII, 22.

ferreus, eisern: catenae: ancorae pro funibus ferreis catenis revinctae; G III, 13, a.
clavi: transtra ... confixa clavis ferreis digiti pollicis crassitudine; G III, 13, a.
hami: taleae pedem longae ferreis hamis infixis totae in terram infodiebantur; G VII, 73, b.
manus: hi manus ferreas atque harpagones paraverant; C I, 57. iniecta manu ferrea et retenta utraque nave; C 1, 58. si quando nostri facultatem nacti ferreis manibus iniectis navem religaverant; C II, 6.
taleae: utuntur aut aere aut taleis ferreis ... pro nummo; G V, 12.

ferrum, Eisen, Schwert: I. inflectit: quod, ... cum ferrum se inflexisset, neque evellere ... poterant; G 1, 25.
nascitur: in maritimis (regionibus) ferrum (nascitur), sed eius exigua est copia; G V, 12.
II. evello: f. I. inflecto.
fero: ferrum intro clam in cubiculum tulit atque ita se traiecit; Af 88, a.
mitto: ut ... ferrum, plumbum mitteretur; Af 20, b.
III. copia: f. I. nascitur.
IV. consumere: prius, ... quam ... possessiones ... ferro flammaque consumerentur; A 60.
f. depugnare.
depugnare: ferro inter se depugnant atque firmior imbecilliorem Iuba Petreium facile ferro consumpsit; Af 94.
interire: qui ... non ... relegati longe ab ceteris aut ferro aut fame intereant; G V, 30.

fertilis, fruchtbar, reich: loca: ea, quae fertilissima Germaniae sunt, loca circum Hercyniam silvam; G VI, 24.
regio: quod (oppidum) erat maximum ... atque agri fertilissima regione; G VII, 13.
regnum: quod sibi ... fertilissimi regni tanta oblata esset facultas; A 51.
urbs: urbs fertilissima et copiosissima omnium rerum apparatus suggerebat; A 3.

fertilitas, Fruchtbarkeit: Rhenum .. antiquitus traductos (Belgas) propter loci fertilitatem ibi consedisse; G II, 4, a.

fervefacio, heiß, glühend machen: iacula: fervefacta iacula in casas ... iacere coeperunt; G V, 43.
pices: apertos cuniculos ... pice fervefacta ... morabantur; G VII, 22.

ferveo, glühen: ferventes fusili ex argilla glandes fundis ... in casas ... iacere coeperunt; G V, 43.

ferus, wild, unbändig: A. alqs: qui (Nervii) maxime feri inter ipsos habeantur; G II, 4, b.
homines: posteaquam ... copias Gallorum homines feri ac barbari adamassent; G I, 31, b. neque sibi homines feros ac barbaros temperaturos existimabat, quin ... exirent; G I, 33. legatum e suis sese magno cum periculo ... hominibus feris obiecturum existimabat; G 1, 47. (Nervios) esse homines feros magnaeque virtutis; G II, 15.
nationes: quarum (insularum) pars magna a feris barbarisque nationibus incolitur; G IV, 10.
B, 1. circummunio: paene ut feras circummunitos (ipsos, milites) prohiberi aqua, prohiberi ingressu; C 1, 84.
II. parco: neque homini neque ferae, quam conspexerunt, (uri) parcunt; G VI, 28.
III. genera: multa .. in ea (silva Hercynia) genera ferarum nasci constat; G VI, 25.

festinatio, Eile: I, 1. ignosco: festinationi meae brevitatique litterarum ignosces; F 14.
2. sum in: ipse (Caesar) in tanta erat festinatione et exspectatione, ut ..; Af 26, b.
II. dirigere: pari .. et celeri festinatione circum munitiones iugo dirigunt; H 38.
III. Lücke: † ... cum ceteris festinationem ‖ celeri festinatione ad ‖ bellum conficiendum in Hispaniam cum venisset; H 2.

festino, eilen: I. alqs: cum festinantem ac † praecurrentem ‖ properantem, al. ‖ Caesarem speraret libentius etiam crediturum suis promissis; A 71.
II. praeripere: (copiae) proelium commiserunt festinantes praeripere subsequentibus victoriae societatem; A 27.

fibula, Klammer, Bolzen: haec utraque (tigna) binis utrimque fibulis ab extrema parte distinebantur; G IV, 17, b.

ficus, Feige: magno invento ordei, olei, vini, fici numero; Af 67.

fidelis, treu, zuverlässig: alqs: quem (Commium) sibi fidelem esse arbitrabatur; G IV, 21.
amici: qua celeritate .. fideles amicos retinebat; G VIII, 3.
cives: quod (oppidum Salonam) cives Romani fortissimi fidelissimique incolebant; A 43.
milites: quod ... suos milites ... fideles sibi iam effecisset; Af 19, b.
multitudo: quod ea (multitudo) se fidelem palam nostris esse simulabat; A 7.
opera: huius opera Commii ... fideli atque utili ... erat usus in Britannia Caesar; G VII, 76.
oppidum: quod sibi fidele esse oppidum credebat; A 61.

fidelitas, Treue: quam (defectionem) sustinuerat fidelitate atque auxiliis provinciae illius; G VIII, 46, b.

fideliter, treu: quod (reges) fideliter permanserant in Caesaris amicitia; A 33.

fides, Glauben, Treue, Vertrauen, Zusage, Zuverlässigkeit, Sicherheit, Schutz, Credit: I. Subject: est: cum fides tota Italia esset angustior neque creditae pecuniae solverentur; C III, 1.

II. **nach Verben:** 1. accipio: sibi suisque liberis a Caninio proconsule ... fide accepta; Af 93.
cognosco: quod Divitiaci ... summam in se voluntatem, egregiam fidem ... cognoverat; G I, 19.
conservo: quod fidem erga imperatorem suum Cn. Pompeium couservare voluerint; C I, 84.
derogo: omnium .. his rerum postea fides derogatur; G VI, 23.
do: s. **do**, II. fidem (4 St.) S. 292, a.
experior: cohortantur, ... ne cubi dubitet ... suam fidem virtutemque experiri; C II, 33.
facio: s. **facio**, III. fidem (5 St.) S. 384, a.
habeo: cui summam omnium rerum fidem habebat; G I, 19. quod ex aliis ei (Divitiaco) maximam fidem habebat; G I, 41. quo maior perfugae fides haberetur; C III, 71.
imploro: suorum .. fidem implorare coepit; G V, 7. cum eius necessarii fidem implorarent Pompei; C III, 82, b. iis ... suam .. fidem implorantibus; Af 26, b. cum fidem Caesaris implorarent; Af 85. b.
interpono: fidem reliquis interponere, iusiurandum poscere, ut ..; G V, 6. in .. eam rem se suam fidem interponere; G V, 36. neque omni interposita fide firmum esse posse, si ..; C I, 86. fidem .. suam in re omni interponit; A 63, b.
invoco: suorum invocat fidem atque auxilium, ne sua vulnera ... paterentur impunita; G VIII, 48, a.
laedo: neque ab se fidem laesam; G VI, 9. cum Varus suam fidem ab eo (Iuba) laedi quereretur; C II, 44.
perspicio: quorum in se fidem perspexerat; G V, 5.
peto: his provocati sermonibus fidem ab imperatore de Petrei atque Afranii vita petunt; C I, 74, a.
praesto: qui (Vertico) ... suam .. ei fidem praestiterat; G V, 45. regem cohortatus, ut ... fidem populo Romano sibique praestaret; A 24, a. se Caesarem esse fidemque praestaturum; H 19.
quaero: imperatoris fidem quaerunt, rectene se illi sint commissuri; C I, 74, a.
sequor: ut populi Romani fidem sequantur; G IV, 21. Mandubracius adolescens Caesaris fidem secutus; G V, 20. quem (Cingetorigem) ... Caesaris secutum fidem ab eo non discessisse; G V, 56.
servo: de numero dierum Caesarem fidem servaturum; G VI, 36. qui ... parem gratiam in fide servanda praestare voluerant; Af 40.
2. committo: quem (Commium) timor prohibebat cuiusquam fidei suam committere salutem; G VIII, 23. crebro .. mutandis locis multorum fidei se committebat; G VIII, 44. Caesar me, ... provinciam Siciliam atque Africam ... vestrae fidei commisit; C II, 32, a. quem (exercitum) a Caesare fidei commissum acceperit; C II, 42. s. 1, quaero.
confido: Cassius fidei magis quam virtuti legionum confidebat; A 61.
permitto: sese ... suas civitatisque fortunas eius (Caesaris) fidei permissurum; G V, 3.
3. confugio in: (Pompeius) in fidem uniuscuiusque civitatis confugere coepit; H 1. de lectica Pompeius eorum in fidem confugit; H 32, b.
dubito de: nec de eius (Vercingetorigis) fide dubitandum; G VII, 21. an, quod ad diem non venerunt, de eorum fide constantiaque dubitatis? G VII, 77, e.
maneo in: obtestatur, ut in fide maneant; G VII, 4, b. qui ... hortentur .., ut (Boii) in fide maneant; G VII, 10. quod ... mansurum in fide dimissum regem credebat; A 24, a. quae (Cleopatra) manserat in fide praesidiisque eius (Caesaris); A 33.
permaneo in: si permanerent in fide regis; A 33.
permitto in: qui dicerent se suaque omnia in fidem atque in potestatem populi Romani permittere; G II, 3.
recipio in: Caesar ... sese eos in fidem recepturum ... dixit; G II, 15. eos in fidem recepit; G IV, 22. civitates ... in fidem receptas esse; G VIII, 3. C. Fabius legatus complures civitates in fidem recipit; G VIII, 27. Caesar in fidem receptos consolatus; A 32. reges, tyrannos, dynastas provinciae finitimos ... receptos in fidem ... dimittit; A 65, b.
sum in: Bellovacos omni tempore in fide atque amicitia civitatis Haeduae fuisse; G II, 14. adeunt per Haeduos, quorum antiquitus erat in fide civitas; G VI, 4. Bituriges ad Haeduos, quorum erant in fide, legatos mittunt; G VII, 5. qui (Albici) in eorum (Massiliensium) fide antiquitus erant; C I, 34.
venio in: sese in eius fidem ac potestatem venire; G II, 13. quo (rege) si auctore in Caesaris fidem amicitiamque venturi essent; A 23.
III. **bei Substantiv:** alqs: Mithridates, .. magnae ... fidei dignitatisque in amicitia Caesaris; A 26.
IV. **Umstand:** 1. obstringi: praeoccupatam sese legatione ab Cn. Pompeio, teneri obstrictam fide; C II, 17.
restituere: hanc (aquilam) ... nunc moriens eadem fide Caesari restituo; C III, 64.
sancire: ne res efferatur, ut iureiurando ac fide sanciatur, petunt; G VII, 2.
2. cum: relatis ad eum publicis cum fide rationibus; C II, 20, b.
per: ut ... dici posset eos ab se per fidem in colloquio circumventos; G I, 46. ne sua vulnera per fidem imposita paterentur impunita; G VIII, 48, a.
pro: alteros (honore habuit) pro vetere ac perpetua erga populum Romanum fide; G V, 54.
propter: commodissimum visum est Gaium Valerium Procillum ... propter fidem ... mittere; G V, 47.
sine: hostes sine fide ... occasionem fraudis ... quaerunt; C II, 14.

fidius, mediusfidius, wahrlich: quae funditus *medius*fidius rapinis ... pervertuntur; F 26. non mediusfidius acerrimis consiliis plus ... consequentur; F 26.

fido, vertrauen: copiis: his copiis fidens Achillas ... occupabat Alexandriam; C III, 111.
viribus: qui (Antistius Turpio) fidens viribus ex adversariis sibi parem esse neminem agitare coepit; H 25, a.

fiducia, Vertrauen, Zuversicht, Mut: I. accedit: his rebus tantum fiduciae ac spiritus Pompeianis accessit, ut .., C III, 72.
adiuvat: multum ... adiuvat ... fiducia rei bene gerendae; C II, 38.
suppetit: numquam tanta suppeteret ex ipsorum inertia ... victoriae fiducia, ut ..; Af 31, b.
II. addo: Scipioni additum animum fiduciamque regis adventu; Af 48.
affero: timorem suum sperabat fiduciam barbaris allaturum; G VIII, 10. nox .. allatura videbatur maiorem fiduciam illis; A 10.
designo: multa ... (videre licuit), quae nimiam luxuriam et victoriae fiduciam designarent; C III, 96.

habeo: tantam habebat suarum rerum fiduciam; C II, 37. maiorem .. fiduciam prohibendi habebant; C III, 25.
III. plenus: omnes alacres et fiduciae pleni ad Alesiam proficiscuntur; G VII, 76. quorum (Gallorum) erant ad Caesarem plena fiduciae consilia perlata; G VIII, 9.
IV. alqd: ſ. accedit.
ostentatio: (copias instrui) ad ostentationem regiae fiduciae; A 74.
V, 1. commoveri: Caesar incredibili eius vel temeritate vel fiducia commotus; A 75.
confidere: „qua enim", inquit, „fiducia ... munitissima castra expugnari posse confidimus?" C II, 31, a.
conscendere: non minore animo ac fiducia, quam ante dimicaverant, naves conscendunt; C II, 4.
contendere: Caesar magnae victoriae fiducia ... Alexandream cum equitibus contendit; A 32.
continere: hoc se colle ... Galli fiducia loci continebant; G VII, 19.
descendere: sive etiam fiducia veterani exercitus sui ... (Pharnaces) descendere ... coepit; A 74.
dimicare: ſ. conscendere.
esse: ostendit cives Romanos, qui eius praesidii fiducia una erant; G VII, 38, b.
instituere: magna spe et fiducia veteres reficere naves ... instituerunt; A 12.
procedere: magna fiducia ad nostras naves procedunt; C I, 56.
2. cum: (Massilienses) maiore cum fiducia ad alteram turrim aggeremque eruptione pugnaverunt; C II, 14.

fiduciarius, zeitweilig anvertraut: domiestio: multitudinem ... confectam taedio puellae fiduciaria dominatione crudelissima Ganymedis; A 23. neque se ignorare, quod esset officium legati, qui fiduciariam operam obtineret; C II, 17.

fidus, treu ergeben: alqs: ne per summum dedecus fidissimos suis rebus Thapsitanos ... amitteret; Af 79.
milites: quos (milites) cognoscit non sua, sed Caesaris absentis causa sibi fidissimos esse; A 57, b.

figo, festhalten, durchbohren: alqm: diversis .. telis nostri figebantur, adversi ex vallo castrorum, aversi ex flumine; A 30, b. nostris .. adhuc fixi praesidiis bellum ducunt; H 26.
multitudinem: pilorum missu fixa cumulatur et concidit adversariorum multitudo; H 31, a.

figura, Gestalt: I. differt: amplitudo cornuum et figura et species multum a nostrorum boum cornibus differt; G VI, 28.
est: harum (alcium) est consimilis capris figura; G VI, 27.
II, 1. sum: (uri sunt) specie et colore et figura tauri; G VI, 28.
2. redigo in: quod ... neque quadrigas in unam nominis figuram redigere ... possimus; F 7.
III. bos: est bos cervi figura; G VI, 26.
IV. permoveri: navium figura ... permoti barbari; G IV, 25.

filia, Tochter: I. administrat, al.: filia minor Ptolemaei regis vacuam possessionem regni sperans ad Achillam sese ex regia traiecit unaque bellum administrare coepit; C III, 112, c.
antecedit, al.: in testamento Ptolemaei patris heredes erant scripti ex duobus filiis maior et ex duabus filiabus ea, quae aetate antecedebat; C III, 108.
II, 1. capio: ibi Orgetorigis filia atque unus e filiis captus est; G I, 26. duae filiae harum, altera occisa, altera capta est; G I, 53.
deduco: minorem (filiam), Arsinoën, ... deducere ex regno statuit; A 33.
do: ei .. filiam suam in matrimonium dat; G I, 3.
duco: Dumnorix ... Helvetiis erat amicus, quod ex ea civitate Orgetorigis filiam in matrimonium duxerat; G I, 9.
occido: ſ. capio; G I, 53.
2. trado: minori (puero) tradidit regnum maiorique ex duabus filiis, Cleopatrae; A 33.
3. orior inter: dissensione orta inter Achillan ... et Arsinoën, regis Ptolemaei minorem filiam; A 4.

filius, Sohn: I. adducit: Gallos Germanosque ... Pompeius filius cum classe adduxerat; C III, 4, b.
agit: Afranii etiam filius adolescens de sua ac parentis sui salute cum Caesare ... agebat; C I, 74, b.
assistit: filium .. puerili aetate in publico in conspectu patris assistere turpe ducunt; G VI, 18.
avertit: Gneus Pompeius filius naves inde avertit; Af 23.
conscendit: Aulus Valgius, senatoris filius, ... equum conscendit et fugit; H 13, a.
est: filius Domitii aliique complures adolescentes (erant); C I, 23. erant complures honesti adolescentes, senatorum filii; C I, 51. in eo fuit numero Valerius Flaccus, L. filius; C III, 53. erant apud Caesarem equitum numero Allobroges II fratres, Raucillus et Egus, Adbucilli filii; C III, 59. Q. Ligario, C. Considio filio, qui tum ibi fuerant, vitam concessit; Af 89.
fugit: ſ. conscendit.
incendit: Vercingetorix, Celtilli filius, ... convocatis suis clientibus facile incendit; G VII, 4, a.
pervenit: Teutomatus, Ollovieonis filius, ... ad eum pervenit; G VII, 31.
praeest: praeerat Aegyptiis navibus Pompeius filius; C III, 5. Cn. Pompeius filius, qui classi Aegyptiae praeerat, ad Oricum venit; C III, 40.
praestolatur: huius adventum L. Caesar filius cum x longis navibus ad Clupeam praestolans; C II, 23.
venit: ſ. praeest.
II, 1. accipio: obsidibus acceptis primis civitatis atque ipsius Galbae regis duobus filiis; G II, 13. ut ... obsides ... principum filios acciperent; G VI, 12, a.
adduco: his (obsidibus) adductis, in iis filio propinquisque eius omnibus; G V, 4.
afficio: neque affectum valetudine filium exponere in terram patitur; C I, 31.
capio: ibi Orgetorigis filia atque unus e filiis captus est; G I, 26.
circumvenio: dum circumvento filio subvenit; G V, 35.
desidero: Tuticanum Gallum, senatoris filium (desideravit); C III, 71.
do: datur obsidis loco Caesari filius Afranii; C I, 84.
expono: ſ. afficio.
interficio: Gaio Valerio Donnotauro, Caburi filio, compluribusque aliis interfectis; G VII, 65. Bibuli filios duos interfecerant; C III, 110.
mitto: commodissimum visum est Gaium Valerium Procillum, C Valeri Caburi filium, ... mittere; G I, 47. quos (filios) Aduatuci obsidum nu-

mero missos apud se in servitute ... tenuissent; G V, 27, a. Cotys ... Sadalam filium miserat; C III, 4, b. alter filium miserat; C III, 4, b.

obiurgo: M. Cato interim ... Cn. Pompeium filium ... obinrgare non desistebat; Af 22.

relinqno: uxorem et filios in oppido reliquerat; H 18, a.

remitto: qnod .. ei et filius et fratris filius ab Caesare remissi essent; G V, 27, a.

scribo: in testamento Ptolemaei patris heredes erant scripti ex dnobus filiis maior et ... ea (filia); C III, 108.

teneo: s. mitto; G V, 27, a.

2. eoncedo: s. I. est; Af 89.

persuadeo: persuadet Castieo, Catamantaloedis filio, nt ..; G I, 8.

snbvenie: s. I. circumvenio.

tribno: L. Cellae pratri et filio, ... Catonis filio ... (vitam) tribuit; Af 89.

fingo, bilden, erdichten, verstellen: alqm: quem aliusmodi atque omnis natura finxit; F 8.

alqd: cum ... plerique ad voluntatem eorum ficta respondeant; G IV, 5.

opiniones: unnsquisque .. opiniones fingebat; C II, 29.

proelium: (proelium) fingi a legatis amicisque Caesaris arbitrabantur; C III, 101, c.

religiones: plerique novas sibl ex loco religiones fingunt; G VI, 37.

sermones: nonnulli (sermones) etiam ab iis, qui diligentiores videri volebant, fingebantur; C II, 29.

vultum: hi neque vultum fingere neque interdnm lacrimas tenere poterant; G I, 39.

finio, begrenzen, abschließen, beendigen: bellnm: si acrius insequi voluisset, bellum eo die potuisse finire; C III, 51, a.

Cappadooiam: quo (iugo) Cappadocia finitur ab Armenia; A 35.

imperinm: populi Romani imperium Rbenum finire; G IV, 16.

silvam: non .. (silva Hercynia) aliter finiri potest; G VI, 25.

spatia: spatia omnis temperis nou numero dierum, sed noctium finiunt; G VI, 18.

finis, Ende, Grenze, pl. Gebiet: I. **absolut**: est: quod eum omnium laborum finem fore existimabant; C I, 68.

patent: qni (fines) in longitudinem milia passuum CCXL, in latitudinem CLXXX patebant; G I, 2.

pertiuent: per quas (partes) fines Aegypti regnumque pertinet; A 2.

II. **nach Verben**: 1. **Accusativ**: adeo: (Sugambri) primos Eburonum fines adeunt; G VI, 35, a.

attingo: eorum fines Nervii attingebant; G II, 15. multarum .. gentium fines (silva Hercynia) propter magnitudinem attingit; G VI, 25.

oontingo: qui (Helvii) fines Arvernorum contingunt; G VII, 7.

depopulor: s. **depopulor** fines (3 St.) S. 265, a.

dirimo: ut prope videretur finem bellandi doorum dirimere pugna; H 25, b.

divido: qui (mous Iura) fines Sequanorum ab Helvetiis dividit; G I, 8. cuius (Cassivellauni) fines a maritimis civitatibns flumen dividit; G V, 11.

exspecto: Romani, si rem obtinuerint, fiuem laborum omnium exspectant; G VII, 85.

faeio: s. **facio**, III. finem (15 St.) S. 384, a.

babeo: angustos se finis babere arbitrabantur; G I, 2. neque quisquam agri modum certum aut fines habet proprios; G VI, 22. cum latos fines et complura oppida baberent; G VIII, 2.

ingredior: P. Sittius interim cum copiis Numidiae fines ingressus; Af 36.

intro: nec se sine certa pernicie ... provinciae fines intrare posse; G VIII, 32.

ocoupo: neqne verum esse, qui suos fines tueri non potuerint, alienos occupare; G IV, 8.

paro: ue latos fines parare studeant; G VI, 22.

populor: Haedui (veniebant) questum, quod Harudes ... fines eorum popularentur; G I, 37.

tueor: Allobroges ... magna cum cura et diligentia suos fines tuentur; G VII, 65. s. occupo.

vasto: Cassivellaunus ... vastatis finibus ... legatos ... mittit; G V, 22. civitatibus maxima laus est quam latissime circum se vastatis finibus solitudines habere; G VI, 23. Ipse (Caesar) ad vastandos depopulandosque fines Ambiorigis proficiscitnr; G VIII, 24. proximnm suae dignitatis esse ducebat, adeo fines eius vastare civibus, aedificiis, pecore, ut ..; G VIII, 24.

video: cuius (civilis dissensionis) finem nullum videmus; G VIII, pr. a.

violo: fines eorum se violaturum negavit; G VI, 32.

2. **Dativ**: appropinquo: quod Divitiacum atque Haedues finibus Bellovacorum appropinquare cognoverant; G II, 10.

proficiscor: (Iuba) suis finlbus oppidisque suppetias profectus est; Af 25.

3. **Ablativ**: egredior: nnmquam ante hoc tempus exercitum populi Romani Galliae provinciae finibus egressum; G I, 44, b.

excedo: Sugambri ... finibus suis excesserant; G IV, 18. Cimbri ... finibus quidem nostris aliqnando excesserunt; G VII, 77, d.

expello: bos (Ubios) cum Suevi ... finibus expellere non potuissent; G IV, 3. Dumnacus suis finibus expnlsns; G VIII, 31.

probibeo: cnm aut suis finlbus eos prohibent aut ipsi in eorum finibus bellum gerunt; G I, 1.

utor: quos ... suis .. finibus atque oppidis uti iussit; G II, 28.

4. **mit Präpositionen**: absum a: qui (Santones) non longe a Tolosatium finibus absunt; G I, 10.

aocedo prope: cum (Caesar) propius Pontum finesque Gallograeciae accessisset; A 67.

addnco in: ut in Atrebatium fines legionem adducat; G V, 46. ut in fines Suessionum legiones duas, quas habebat, adduceret; G VIII, 6.

oolloeo ad: duas legiones ad fines Treverorum, dnas in Lingonibus, sex reliqnas in Senonum finibus Agedici in hibernis collocavit; G VI, 44. — in: Boios petentibus Haeduis, ... nt in finibus suis collocarent, concessit; G I, 28. quam (legionem) non longe a finibus Haednorum collocaverat in finibus Biturigum; G VIII, 2. s. ad.

comparo ex: ex finibus Cadnrcorum ... magnum nnmerum frumenti comparant; G VIII, 34.

consido in: qnod Ariovistus ... in eorum finibus consedisset; G I, 31, c. licere, si velint, in Ubiorum finibus considere; G IV, 8. hi ... in finibus Carnutnm ... considunt in loco consecrato; G VI, 13, b.

consisto in: Drappes nnaqne Lucterius ... in finibus cousistunt Cadurcorum; G VIII, 32.

oontendo ad: ad Rbenum finesque Germanorum contenderunt; G I, 27. — in: Caesar ... in fines Sugambrorum contendit; G IV, 18. de improviso in fines Nerviorum coutendit; G VI, 3. — per: per fines Haeduorum in Lingones contendit; G VII, 9.

convenio in: magnam multitudinem convenisse hostium in fines Pictonum; G VIII, 26.

duco in: inde in Allobrogum fines ... exercitum ducit; G I, 10. Caesar ... in fines Suessionum ... exercitum duxit; G II, 12. qui in Menapiorum fines legiones duxerant; G IV, 38. Caesar ... ad flumen Tamesim in fines Cassivellauni exercitum duxit; G V, 18.

educo ex: ex quibus (pagis) quotannis singula milia armatorum bellandi causa ex finibus educunt; G IV, 1.

egredior ex: multi ex suis finibus egressi; G VI, 31.

eo per: (Allobroges sese) vi coacturos, ut per suos fines eos ire paterentur; G I, 6. a Sequanis impetrat, ut per fines suos Helvetios ire patiantur; G I, 9. quorum per fines ierant; G I, 28. hac (se) iturum per fines Remorum; G V, 56.

evoco ad: legionibus .. ex omnibus hibernis ad fines Treverorum evocatis; G VIII, 52.

excedo ex: quod legibus Haeduorum iis ... excedere ex finibus non liceret; G VII, 33.

exeo de: ut de finibus suis cum omnibus copiis exirent; G I, 2. — **e:** ut e finibus suis exeant; G I, 5.

fero per: Rhenus ... longo spatio per fines Nantuatium, Helvetiorum ... citatus fertur; G IV, 10.

fluo inter: quod inter fines Helvetiorum et Allobrogum ... Rhodanus fluit; G I, 6.

hiemo in: quae (legio) in eorum finibus hiemaverat; G VI, 7, a.

influo per: flumen est Arar, quod per fines Haeduorum et Sequanorum in Rhodanum influit; G I, 12.

ingredior intra: solos .. esse (Belgas), qui ... Teutonos Cimbrosque intra fines suos ingredi prohibuerint; G II, 4, a.

insequor ad: Senones ... Cavarinum ... usque ad fines insecuti; G V, 54.

introduco in: si suas copias Haedui in fines Bellovacorum introduxerint; G II, 5. quorum in fines primum Romani exercitum introduxissent; G II, 10. in Sontiatum fines exercitum introduxit; G III, 20.

mitto in: Iuba ... sex cohortes in fines regni sui mittit; Af 55.

moror in: Caesar paucos dies in eorum finibus moratus; G IV, 19.

orior: ab: Belgae ab extremis Galliae finibus oriuntur; G I, 1. oritur (silva Hercynia) ab Helvetiorum ... finibus; G VI, 25.

pello ex: futurum esse paucis annis, uti omnes ex Galliae finibus pellerentur; G I, 31, c.

pertineo ab: qui ab finibus Allobrogum ... ad summas Alpes pertinent; G III, 1. quae (Arduenna silva) ab ripis Rheni finibusque Treverorum ad Nervios pertinet; G VI, 29. — **ad:** quem ad finem porrecta loca aperta pertinebant; G II, 19. (silva Hercynia) pertinet ad fines Dacorum; G VI, 25. — **per:** quae (silva Arduenna) ... per medios fines Treverorum a flumine Rheno ad initium Remorum pertinet; G V, 3.

pervenio ad: ad fines Belgarum pervenit; G II, 2. ad fines Arvernorum pervenit; G VII, 8. quoniam prope ad finem laborum ac periculorum esset perventum; C III, 6. ut (Cassius) ... per .. Mauritaniam ad fines Numidiae perveniret; A 51. — **in:** ab Ocelo ... in fines Vocontiorum ulterioris provinciae die septimo pervenit; G I, 10. in Haeduorum fines pervenerant; G I, 11. in fines Lingonum die quarto pervenerunt; G I, 26. ab eo loco in fines Ambianorum pervenit; G II, 15. Quintus Titurius Sabinus ... in fines Unellorum pervenit; G III, 17. in fines Eburonum ... pervenerant; G I, 6. in Biturigum fines pervenit; G VII, 11, b. — **per:** per fines Marrucinorum ... in Apuliam (Caesar) pervenit; C I, 23.

pono ad: duas (legiones) in Turonis ad fines Carnutum posuit, ... duas reliquas in Lemovicum finibus; G VIII, 46, b. — **in:** castris .. in eorum (Bellovacorum) finibus positis; G VIII, 7. civitates positae in ultimis Galliae finibus; G VIII, 31. castra .. ad flumen Apsum ponit in finibus Apolloniatium; C III, 13. ſ. ad.

procedo ad: quem ad finem adhuc res processit; C II, 32, c.

proficiscor in: Crassus in fines Vocatium et Tarusatium profectus est; G III, 23. ipse ... in fines Treverorum proficiscitur; G V, 2.

progredior ex: si ex finibus suis progredi coepisset; G V, 56.

recipio ad: Suevos omnes ... penitus ad extremos fines se recepisse; G VI, 10. — **in:** quod illa pars ... se ... in fines Sugambrorum receperat; G IV, 16. se in fines Ubiorum recepit; G IV, 19. — **intra:** qui (Sequani) intra fines suos Ariovistum recepissent; G I, 32.

revertor in: Helvetios ... in fines suos ... reverti iussit; G I, 28.

sum in: flumen Axonam, quod est in extremis Remorum finibus; G II, 5. Mosa profluit ex monte Vosego, qui est in finibus Lingonum; G IV, 10. hoc (castellum) fere est in mediis Eburonum finibus; G VI, 32.

traduco per: Helvetii iam per angustias et fines Sequanorum suas copias traduxerant; G I, 11. quod per fines Sequanorum Helvetios traduxisset; G I, 19.

transeo e, in: ne propter bonitatem agrorum Germani ... e suis finibus in Helvetiorum fines transirent; G I, 28.

venio ad: cum legione ad fines Nerviorum veniat; G V, 46. — **in:** venit magnis itineribus in Nerviorum fines; G V, 48. ut in hostium fines veniret; A 36.

III. **nach Adjectiven und Adverbien:** 1. **propinquus:** erant Menapii propinqui Eburonum finibus; G VI, 5.

proximus: extremum oppidum Allobrogum est proximumque Helvetiorum finibus Genua; G I, 6.

2. **late a:** maximam putant esse laudem, quam latissime a suis finibus vacare agros; G IV, 3.

longe a: ſ. II, 4. colloco in; G VIII, 2.

praesto ad: cum ad fines regni sui Sabino Cottaeque praesto fuissent; G V, 26.

usque ad: ſ. II, 4. insequor ad.

IV. **nach Substantiven:** 1. **partes:** cum in omnes partes finium Ambiorigis .. legiones ... dimisisset; G VIII, 25.

2. **suppetias proficiscor:** ſ. II, 2.

3. **controversia de:** si ... de finibus controversia est; G VI, 13, a.

impetus in: si in nostros fines impetum faceret; G I, 44, c.

impressio in: ut omni multitudine in fines Suessionum ... facerent impressionem; G VIII, 6.

iter in: Helvetiis esse in animo ... iter in Santonum fines facere; G I, 10. — **per:** cum per eorum fines triduum iter fecisset; G II, 16. illud se polliceri ... tutum iter per fines daturum; G V, 27, b. cum Caesar in Sequanos per extremos Lingonum fines iter faceret; G VII, 66, a.

V. **Umstand:** 1. **contineri:** (una pars) continetur ... Oceano, finibus Belgarum; G I, 1.

donari: quorum patres ... eius .. (Marii) beneficio agris finibusque donati; Af 56.

recipere: si .. Ambiorigem ... finibus suis recepissent; G VI, 6. quem ... ne qua civitas suis finibus recipiat; G VII, 20, c.

zum Satz: per mare umbilici fine ingressi terram petebant; Af 85, a.

2. a: Ariovistum ... tridui .. viam a suis finibus profecisse; G I, 38.

extra: latrocinia nullam habent infamiam, quae extra fines cuiusque civitatis fiunt; G VI, 23.

in: (quos) non solum in suis, sed etiam in illorum finibus plerumque superarint; G I, 40, b. ut potius in suis quam in alienis finibus decertarent; G II, 10. ante primam confectam vigiliam in finibus Arvernorum audita sunt; G VII, 3. quod (oppidum) erat maximum ... in finibus Biturigum; G VII, 13. quorum in finibus bellum geratur; G VII, 14, b. haec in Haeduorum finibus recensebantur; G VII, 76. omnibus arboribus longe lateque in finibus Massiliensium excisis; C II, 15.

finitimus, angrenzend, benachbart, Grenznachbar: A. **bei Substantiven:** alqs: persuadent Rauracis et Tulingis et Latobrigis finitimis, uti ..; G I, 5. ne ... Germani ... finitimi Galliae provinciae Allobrogibusque essent; G I, 28. dat negotium Senonibus reliquisque Gallis, qui finitimi Belgis erant, uti ..; G II, 2. qui (Aduatuci) erant eius regno finitimi; G V. 38. illi (propinqui) finitimos Germanos sollicitare ... non desistunt; G VI, 2. Haeduis Segusiavisque, qui sunt finitimi provinciae, decem milia peditum imperat; G VII, 64. ne quam ab finitimis Bellovacis calamitatem (Remi) accipiant; G VII, 90. finitimis hostibus Parthis post se relictis; C III. 31.

ager: ut ... partem finitimi agri per vim occupatam possiderent; G VI, 12, a.

bellum: Iubam revocatum finitimo bello ... restitisse in regno; C II, 38. quamquam erat provincia ... finitimo bello ... confecta; A 42, a.

civitates: (Dumnorigem) apud finitimas civitates largiter posse; G I, 18. praefectos ... in finitimas civitates frumenti causa dimisit; G III, 7. quae (Tolosa et Narbo) sunt civitates Galliae provinciae finitimae his regionibus; G III, 20. quae (civitates) sunt citerioris Hispaniae finitimae Aquitaniae; G III, 23. nuntios mittit ad finitimas civitates; G V, 57. intromissis equitibus omnium finitimarum civitatum; G V, 58. Senones ... cum Carnutibus finitimisque civitatibus consilia communicare; G VI, 2. dimittit ad finitimas civitates nuntios Caesar; G VI, 34, b. magno coacto numero ex finitimis civitatibus; G VI, 43. magnae ex finitimis civitatibus copiae convenerunt; G VII, 57. perterriti Bituriges ... in finitimas civitates ... confugerant; G VIII, 3. finitimas .. civitates sine ulla poena dedisse obsides; G VIII, 3. Carnutes ... dissipantur in finitimas civitates; G VIII, 5. finitimas .. bis (Bellovacis) civitates ... exercitus comparare; G VIII, 6. Fabius finitimarum civitatum animos litteris nuntiisque tentabat; C I, 40, a. pecora ..., propter bellum finitimae civitates longius removerant; C I, 48, b. hos (Apolloniates) sequuntur ... reliquae finitimae civitates; C III, 12. vecturas .. frumenti finitimis civitatibus descripsit; C III, 42. multi praeterea in finitimas civitates refugerunt; C III, 99. qui se ex fuga in finitimas civitates recepisse dicerentur; C III, 102, b. ibi rebus omnibus provinciae et finitimarum civitatum constitutis; A 66.

dynastae: reges, tyrannos, dynastas provinciae finitimos ... receptos in fidem ... dimittit; A 65, b.

Gallia: respicite finitimam Galliam; G VII, 77, d.

homines: magno cum periculo provinciae futurum, ut homines bellicosos ... locis .. maxime .. frumentariis finitimos haberet; G I, 10.

hostes: f. alqs; C III, 31.

loca: quae loca hostibus erant finitima; G VII, 7.

municipia: ex finitimis municipiis frumentum comportare ... instituit; C I, 18.

oppidum: quod (oppidum Vaga) finitimum fuit Zetae; Af 74.

pars: a Pirustis finitimam partem provinciae incursionibus vastari; G V, 1.

provincia: Romanos ... ea loca finitimae provinciae adiungere (conari); G III, 2. quod finitimas frumentariasque provincias in potestatem redegissent; C III, 78, a. cui (Domitio) Caesar Asiam finitimasque provincias administrandas tradiderat; A 34, a. nuntios cum litteris .. in reliquas provincias finitimas dimisit; Af 8.

regiones: bus naves undique ex finitimis regionibus ... iubet convenire; G IV, 21. ipsi (Haedui) ex finitimis regionibus copias cogere ... coeperunt; G VII, 55, b. ex finitimis regionibus quas potest contrahit cohortes; C I, 15, b. Domitius per se circiter xx cohortes Alba, ex Marsis et Pelignis, finitimis ab regionibus coëgerat; C I, 15, b. frumentum ex finitimis regionibus ... in urbem convexerant; C I, 34. ut paene omnes ex Epiro finitimisque regionibus signa relinquerent; C III, 13. (milites) collecti ex praedonibus ... Syriae Ciliciaeque provinciae finitimarumque regionum; C III, 110.

reges, tyranni: f. dynastae.

B. **allein:** I, 1. cedunt: hoc proprium virtutis existimant, expulsos agris finitimos cedere; G VI, 23.

inferunt, prohibent: f. II, 2. impero.

invident, sunt: sibi omnes fere finitimos esse inimicos ac suae virtuti invidere; G II, 31.

retinent: horum auctoritate finitimi adducti ... Trebium Terrasidiumque retinent; G III, 8

sentiunt: velintne prius, quam finitimi sentiant, ... milites ... deducere; G V, 27, b.

veniunt: si praedandi causa ad eos (finitimi) venissent; G II, 17.

2. sum: Suessiones suos esse finitimos; G II, 4, b.

II, 1. adduco: f. I, 1. retinent.

2. impero: finitimis imperavit, ut ab iniuria et maleficio se suosque prohiberent; G II, 28. finitimis .. se ... imperaturum, ne quam dediticiis populi Romani iniuriam inferrent; G II, 32.

infero: ut ... minus facile finitimis bellum inferre possent; G I, 2.

pendo: quod (stipendium) Aduatucis, finitimis suis, pendere consuesset; G V, 27, a.

3. accipio a: si quis quid de republica a finitimis rumore ... acceperit; G VI, 20.

congredior cum: Helvii sua sponte cum finitimis proelio congressi pelluntur; G VII, 65.

paro a: a finitimis equos parare ... coepit; G V, 55.

III. una cum: Nervios consedisse ... una cum Atrebatis et Veromanduis, finitimis suis; G II, 16.

IV. equitatus: quo facilius finitimorum equitatum impedirent; G II, 17.

V. a: hi ... multos annos a finitimis exagitati; G II, 29.

firmamentum, Stütze, Stärke: I. habeo: ex quibus (legionibus) aliquid firmamenti se existimabat habere; H 7.

2. sum: pilae interponuntur, traversaria tigna iniciuntur, quae firmamento esse possint; C II, 15.

firmitas, Festigkeit: ictum firmitas materiae sustinet; C II, 11.

firmiter, fest: quod neque ordines servare neque firmiter insistere ... poterant; G IV, 26.

firmitudo, Dauerhaftigkeit, Standhaftigkeit: I. est: tanta in iis (navibus) erat firmitudo; G III, 13, a. tanta erat operis firmitudo ..., ut ..; G IV, 17, b.

II. esse in: hic cognosci licuit, quantum esset hominibus praesidii in animi firmitudine; C III, 28, a.

firmo, befestigen, verstärken, ermutigen, versichern: I. acc. c. inf.: se ... ea facturum, quae imperarit, obsidibus firmat; G VIII, 48, c.

II. alqm: cuius (Antonii) adventus ... nostros .. firmavit; C III, 65. suis ex terrore firmatis; Af 18.

civitates: C. Fabius legatus complures civitates in fidem recipit, obsidibus firmat; G VIII, 27.

cornu: cornua trinis firmabantur subsidiis; A 37. dextrum ac sinistrum cornu magnis equitum copiis firmaverant; Af 13.

locum: magnis .. eum locum munitionibus firmat; G VI, 29.

praesidia: Caesar ... praesidia firmare copiis maioribus; Af 20, a.

receptacula: ut ... praesidio .. firmata ad classim receptacula muniret; Af 9.

firmus, stark, fest, sicher: alqs: cum ... neque ullum belli tertium casum nossent, quo (Romani) possent esse firmiores; A 23. cum duce assumpto Alexandrini nihilo se firmiores factos ... animadverterent; A 25, a. erat copiis pedestribus multo firmior Marcellus; A 61. firmior imbecilliorem Iuba Petreium facile ferro consumpsit; Af 94.

alqd: neque omni interposita fide firmum esse posse, si in aliud tempus differretur; C I, 86.

animus: quo firmiore animo in proelium prodeatis; C III, 86.

civitas: Trinobantes, prope firmissima earum regionum civitas; G V, 20. Senones, quae est civitas imprimis firma; G V, 54. Carmonenses, quae est longe firmissima totius provinciae civitas; C II, 19.

cohors: quinque cohortes, quas minime firmas ad dimicandum esse existimabant; G VII, 60. has (cohortes) firmissimas se habere Pompeius existimabat; C III, 88. quam (cohortem) putas esse firmissimam; Af 45.

imperium: quo firmius esset eorum regum imperium; A 33.

legiones: neque C. Caninium Rebilum ... satis firmas duas legiones habere; G VIII, 24.

pars: quod eam partem minime firmam hostium esse animadverterat; G I, 52. quae minime visa pars firma est, huc concurritur; G VII, 84. oppidi partes, quae minus esse firmae videntur; A I.

populi: per tres potentissimos ac firmissimos populos totius Galliae sese potiri posse sperant; G I, 3.

praesidium: ad utramque partem pontis firmo praesidio relicto; G IV, 18. firmo in Treveris ad pontem praesidio relicto; G VI, 9. is locus praesidio ab his (hostibus) non nimis firmo tenebatur; G VII, 36. haec eadem (castella) noctu excubitoribus ac firmis praesidiis tenebantur; G VII, 69. id .. oppidum (Pelusium) firmo praesidio occupatum Achillae; A 26. ita firmissimum eius praesidium Ateguam proficiscitur; H 6.

rami: truncis arborum admodum firmis ramis abscisis; G VII, 73, a.

fistuca, Ramme: haec (tigna) cum machinationibus immissa in flumen defixerat fistucisque adegerat; G IV, 17, a.

flagito, fordern, mahnen: I. periculum: quod cum tardius fieret, quam periculum nostrorum flagitabat; A 44, a.

II. ut: flagitari .. ab Domitio, ut quam primum Caesari subsidia mitteret; A 38.

III. alqd: id .. ex omnibus partibus ab eo flagitabatur; C I, 71.

adventum: cum ... Caesar ... ea .. omnia flagitare adventum suum videret; A 65, a.

IV. mit doppeltem Acc.: cotidie Caesar Haeduos frumentum, quod essent publice polliciti, flagitare; G I, 16. Petreius atque Afranius cum stipendium ab legionibus paene seditione facta flagitarentur; C I, 87.

flamma, Flamme, Feuer: I. afferre: si quid ... clamor et flamma nostris terroris afferre possent; A 14.

exsistit: magna repente in ipsis operibus flamma exstitit; G VIII, 42.

tegit: ita continens flamma copias omnes repente a conspectu texit Romanorum; G VIII, 15.

II, 1. comprendo: flamma ab utroque cornu comprensa; C III, 101, b.

concipio: uti uno tempore agger, plutei, testudo, turris, tormenta flammam conciperent; C II, 14.

intermitto: paulum quidem intermissa flamma; G V, 43.

intro: equites cum intrare ... flammam densissimam timerent; G VIII, 16.

2. offero: ita quisque, ut erat maxime insignis, ... telis hostium flammaeque se offerebat; G VIII, 42.

3. conicio in: eius oppidi incolas ... vivos constrictosque in flammam coniciunt; Af 87, a.

III. circumveniri: quibus (simulacris) succensis circumventi flamma exanimantur homines; G VI, 16.

comprehendi: nostri ... celeriter opera flamma comprehensa .. restinguunt; G VIII, 43.

consumi: prius, ... quam ... possessiones .. in conspectu suo rapinis, ferro flammaque consumerentur; A 60.

torreri: cum (milites) undique flamma torrerentur; G V, 43.

flecto, wenden: se: hinc (silva Hercynia) se flectit sinistrorsus; G VI, 25.

equos: uti in declivi ... loco incitatos equos ... flectere ... consuerint; G IV, 33.

navim: cum neque flectere navim propter vim fluminis ... posset; A 64.

viros: ut ... neque flexi || electi, al. || ad virtutem e tanta multitudine viri virtuti nostrorum possent adaequare; A 16.

fleo, weinen: alqs: haec cum pluribus verbis flens a Caesare peteret; G I, 20. (cum) suppliciter .. locuti flentes pacem petissent; G I, 27. sese omnes flentes Caesari ad pedes proiecerunt; G I, 31, a. hi (Mandubii) ... flentes omnibus precibus orabant, ut se ... cibo iuvarent; G VII, 78. flens Petreius manipulos circumit militesque appellat; C I, 76. passis .. palmis proiecti ad terram flentes ab eo (Caesare) salutem petiverunt; C III, 98.

animus: regius animus ... flens orare contra Caesarem coepit, ne se dimitteret; A 24, b.

matresfamiliae: cum matresfamiliae ... flentes proiectae ad pedes suorum omnibus precibus petierunt, ne ..; G VII, 26.

mulieres: quae (mulieres) in proelium proficiscentes passis manibus flentes implorabant, ne ..; G I, 51.

fletus, Weinen, Jammer: I. compleri: ut ... clamore et fletu omnia complerentur; G V, 33.

excitari: omnium seniorum, matrum familiae, virginum precibus et fletu excitati; C II, 4.
petere: omnes ... magno fletu auxilium a Caesare petere cooperunt; G I, 32.
2. cum: haec ... ut ab hominibus doctis magna cum misericordia fletuque pronuntiantur; C II, 12.

flo, wehen, aufwehen: I. auster; auster, qui per biduum flaverat, in Africum|se vertit; C III, 26.
eurus: qui (eurus) multos dies continenter flabat; A 9.
ventus: qui (ventus) magnam partem omnis temporis in bis locis flare consuevit; G V, 7. quod certe saepe flaverant venti, quibus necessario committendum existimabat; C III, 25. adverso vento leniter flante; A 11.
II. pulverem: nisi ... pulvis .. vento flatus omnium prospectu offecisset; Af 52.

florens, blühend, angesehen: adolescens: horum esse alterum Convictolitavem, florentem et illustrem adolescentem; G VII, 32.
civitas: quorum (Ubiorum) fuit civitas ampla atque florens, ut est captus Germanorum; G IV, 3.
res: quod eo consilio florentissimis rebus domos suas Helvetii reliquissent, uti ..; G I, 30.

flos, Blume: id ex similitudine floris lilium appellabant; G VII, 73, b.

fluctus, Flut, Woge: I. occurrunt: adversis fluctibus occurrentibus ostio fluminis; A 64.
(sunt): cum neque .. navim ... directam tantis fluctibus tenere posset; A 64.
verberat: tabernaculum secundum litus ipsum constituit, ut prope fluctus verberaret; Af I.
II, 1. facio: quod ... minus magnos ibi fluctus fieri cognoverat; G V, I.
2. consisto in: militibus ... in fluctibus consistendum ... erat; G IV, 24.
III. magnitudo: puppes ad magnitudinem fluctuum tempestatumque accommodatae; G III, 13, a.
IV. compleri: quae (naves) .. ancoris iactis cum fluctibus complerentur; G IV, 28.
moveri: has (rates) quaternis ancoris ... destinabat, ne fluctibus moverentur; C I, 25, b.

flumen, Fluß, Strom: I. Subject: abest: inveniebat ex captivis Sabim flumen ab castris suis non amplius milia passuum x abesse; G II, 16. aberat .. (flumen) ab regis castris milia passuum circiter VII; A 29.
cingit: quod flumen Dubis ut circino circumductum paene totum oppidum cingit; G I, 38.
continent: hos omnes flumina continebant; C I, 51.
distinet: legiones a praesidio atque impedimentis interclusas maximum flumen distinebat; G VII, 59.
dividit: Gallos ab Aquitanis Garumna flumen ... dividit; G I, I. cuius (Cassivellauni) fines a maritimis civitatibus flumen dividit; G V, 11. flumen infimam vallem dividebat; G VIII, 40. M. Favunium ad flumen Aliacmonem, quod Macedoniam a Thessalia dividit, ... reliquit; C III, 36, a. f. II, 3. venio ad; G VII, 5.
est: flumen est Arar, quod per fines Haeduorum et Sequanorum in Rhodanum influit, incredibili lenitate; G I, 12. flumen Axonam, quod est in extremis Remorum finibus, exercitum traducere maturavit; G II, 5. quod (flumen) esse post nostra castra demonstratum est; G II, 9. erat inter Labienum atque hostem difficili transitu flumen ripisque praeruptis; G VI, 7, a. quod (flumen Genusum) ripis erat impeditis; C III, 75. hoc .. flumen in ea parte erat urbis, quae ab Alexandrinis tenebatur; A 5. proxime .. Ateguam ut flumen sit; H 7. — exercitum traducit et secundo flumine ad Lutetiam iter facere coepit; G VII, 58. secundo flumine silentio (naves) progredi ... iubet; G VII, 60. reliquas (cohortes) ... adverso flumine magno tumultu proficisci imperat; G VII, 60. magnum ire agmen adverso flumine; G VII, 61. erat difficile eodem tempore rapidissimo flumine opera perficere et tela vitare; C I, 50. Caesari ... iter erat longius, adverso flumine, ut vado transire posset; C III, 30, b. ut altissimis fluminibus ... nullum acciperet incommodum; C III, 77.
fluit: ita ut oculis, in utram partem (flumen Arar) fluat, iudicari non possit; G I, 12. quod (flumen Aliacmon) inter eum (Scipionem) et Domitii castra fluebat; C III, 37, a.
influit: quod (flumen Liger) influit in Oceanum; G III, 9, a. quod (flumen Scaldis) influit in Mosam; G VI, 33. quod (flumen) in Nilum influebat; A 29. f. est; G I, 12.
intercedit: inter castra et Caesaris iter flumen intercedebat angustum altissimis ripis; A 29.
interest: inter bina castra Pompei atque Caesaris unum flumen tantum intererat Apsus; C III, 19, a.
intermittit: qua flumen intermittit; G I, 38.
subluit: cuius collis radices duo duabus ex partibus flumina subluebant; G VII, 69. hunc montem flumen subluebat; C III, 97.
II. nach Verben: I. Accusativ: adeo: ut ... (oppidani) neque adire flumen ... possent; G VIII, 40.
appello: quod (flumen) appellatur Tamesis; G V, 11.
attingo: (una pars) attingit etiam ab Sequanis et Helvetiis flumen Rhenum; G 1, I. qui (Ilergavonenses) flumen Hiberum attingunt; C I, 60.
averto: hoc (flumen) avertere loci natura prohibebat; G VIII, 40. summo labore militum .. continuato diem noctemque opere in flumine avertendo; C I, 62. f. obstruo.
circumduco: f. I. cingit.
derivo, fero: is infimis .. sic radicibus montis (flumen) ferebatur, ut nullam in partem depressis fossis derivari posset; G VIII, 40.
impeditum: f. V, I. muniri.
nomino: quod (flumen) supra nominavimus; G II, 18.
obstruo: omnia .. flumina ... Caesar aut averterat aut magnis operibus obstruxerat; C III, 49.
peto: profugiunt partim silvis petitis, partim flumine; G VIII, 19, b.
secludo: munitione flumen a monte seclusit; C III, 97.
traduco: tres iam partes copiarum Helvetios id flumen traduxisse; G I, 12. legiones duas flumen Sicorim traducunt; C I, 61. traducto .. exercitu flumen Genusum; C III, 76. f. I. est; G II, 5.
traicio: eodem die equitum magnam partem flumen traiecit; C I, 55. Caesar Germanos levis armaturae equitumque partem flumen traicit; C I, 83. Caesar flumen traiecit; H 33.
trano: quibus erat proclive tranare flumen; C I, 48, b. equites Germani ... partim demissioribus ripis flumen tranarunt; A 29.
transeo: quae (pars) nondum flumen transierat; G I, 12. quod ipsi diebus xx aegerrime confecerant, ut flumen transirent; G I, 13. cum ii, qui flumen transissent, suis auxilium ferre non possent; G I, 18. hostes ubi ... de flumine transeundo

spem se fefellisse intellexerunt; G II, 10. ipsi (milites) transire flumen non dubitaverunt; G II, 23. calones, qui ... nostros victores flumen transisse conspexerant; G II, 24. ut non nequiquam tantae virtutis homines iudicari deberet ausos esse transire latissimum flumen; G II, 27. si (Germani) per vim navibus flumen transire conentur; G III, 11. Usipetes Germani et item Tencteri magna cum multitudine hominum flumen Rhenum transierunt; G IV, 1. priusquam ea pars Menapiorum ... certior fieret, flumen transierunt; G IV, 4. quod flumen (Tamesis) uno omnino loco pedibus, atque hoc aegre, transiri potest; G V, 18. hoc (flumen) neque ipse transire habebat in animo neque hostes transituros existimabat; G VI, 7, b. flumen transire ... non dubitant; G VI, 8, a. neque flumen transire ausi domum revertuntur; G VII, 5. si flumen transissent; G VII, 5. Genabenses paulo ante mediam noctem silentio ex oppido egressi flumen transire coeperunt; G VII, 11, b. quod (flumen) erat ponte propter magnitudinem transeundum; G VIII, 27. huc cum ... propiore ponte legiones Fabianae duae flumen transissent; C I, 40, a. neutrum horum (fluminum) transiri poterat; C I, 48, a. ut equites ... possent tamen atque auderent flumen transire; C I, 62. equites ab eo (Caesare) missi flumen transeunt; C I, 63. posse et audere (sese) ea transire flumen, qua traductus esset equitatus; C I, 64. quia expedito itinere flumen ei (Pompeio) transeundum non erat; C III, 30, b. noctu ne conclamatis quidem vasis (Scipio) flumen transit; C III, 37, b. cum ... transeundum ei (Mithridati) flumen sciret; A 27. quae primae copiae flumen a Delta transire ... potuerunt; A 27. quibus (navibus) flumen transierunt; A 27. legionarii magnis arboribus excisis ... proiectis iis repentinoque aggere iniecto flumen transierunt; A 29. vgl. 3. venio ad; H 5. — I. est; C III, 30, b. — IV, 1. vadum; C III, 83.

transgredior: equites nostri ... flumen transgressi ... proelium commiserunt; G II, 19. centuriones ex legione V flumen transgressi duo restituerunt aciem; H 23, a.

transporto: milites .. his navibus flumen transportat; C I, 54.

2. Dativ: adicio: unum latus erat adiectum flumini Nilo; A 28.

adiungo: quae (pars) flumini erat adiuncta; A 31.

coniungo: (munitionem) coniunctam esse flumini; C III, 68.

3. mit Präpositionen: capio a: eorum una pars ... initium capit a flumine Rhodano; G I, 1.

compello in: legionis nonae et decimae milites Atrebates ... in flumen compulerunt; G II, 23.

confero in: cum in Hiberum flumen ... (Cassius) se contulisset; A 64.

consido trans: trans id flumen omnes Nervios consedisse; G II, 16.

consisto ad: nuntiatur Afranio magnos commeatus ... ad flumen constitisse; C I, 51.

constituo in: magno .. numero iumentorum in flumine supra atque infra constituto; C I, 64. — trans: trans flumen Salsum per convalles castra inter duo oppida Ateguam et Ucubim in monte constituit; H 7. Pompeius trans flumen Salsum castellum constituit; H 14.

contendo ad: hostes protinus ex eo loco ad flumen Axonam contenderunt; G II, 9.

decurro ad: incredibili celeritate ad flumen decucurrerunt; G II, 19.

depono citra: iis impedimentis ... citra flumen Rhenum depositis; G II, 29.

derivo ex: quarum (fossarum) interiorem ... aqua ex flumine derivata complevit; G VII, 72.

duco ad: Caesar ... ad flumen Tamesim in fines Cassivellauni exercitum duxit; G V, 18. brachium ad flumen Salsum ducere coepit; H 23, a. f. IV, 2. brachium ad. — secundum: sex (legiones Caesar) ipse in Arvernos ad oppidum Gergoviam secundum flumen Elaver duxit; G VII, 34.

educo a: uterque eorum ex castris stativis a flumine Apso exercitum educunt; C III, 30, a.

elicio citra: ut omnes citra flumen eliceret; G VI, 8, a.

eo ad: ipse (Caesar) ... ad flumen Scaldem ... ire constituit; G VI, 33. — ultra: (Pompeius) nocte tota ultra ibat flumen Salsum in acie; H 16, a.

habeo in: in quo (flumine Nilo) magnam ... classem habebat; A 28. — inter: quae (pars) mediocre intervallum inter castra et flumen Nilum habebat; A 30, b. — trans: quae (aedificia) trans flumen habuerant; G IV, 4.

immitto in: haec (tigna) cum machinationibus immissa in flumen defixerat; G IV, 17, a.

influo in: a lacu Lemanno, † qui in flumen Rhodanum influit; G I, 8.

lavor in: ut ... lavarentur in fluminibus; G IV, 1.

mitto ad: equitatum omnem ... ad id flumen misit; A 29. (Curio) equitatum omnem ... ad castra hostium mittit ad flumen Bagradam; C II, 38.

moror ad: Scipio biduum castris stativis moratus ad flumen ... Aliacmonem; C III, 37, a.

nascor ab: ab eo flumine pari acclivitate collis nascebatur; G II, 18.

perduco ad: ab angulo castrorum sinistro munitionem ad flumen perduxerat; C III, 66. munitiones .. a castris ad flumen perductae; C III, 70.

perluor in: quod .. promiscue in fluminibus perluuntur; G VI, 21.

persequor ad: fugientes (hostes) usque ad flumen ... persequuntur; G VII, 67.

pertineo a: Aquitania a Garumna flumine ad Pyrenaeos montes ... pertinet; G I, 1. qui ab ... flumine Rhodano ad summas Alpes pertinent; G III, 1. quae (silva) ingenti magnitudine ... a flumine Rheno ad initium Remorum pertinet; G V, 3. — ad: quam (munitionem) pertinere a castris ad flumen supra demonstravimus; C III, 68.

pervenio ad: neque prius (hostes) fugere destiterunt, quam ad flumen Rhenum ... pervenenerunt; G I, 53. (Curio) ad flumen Bagradam pervenit; C II, 24.

pono ad: castra .. ad flumen Apsum ponit in finibus Apolloniatium; C III, 13. — prope: ibi .. prope flumen edito natura loco castra posuit; C III, 37, b. — trans: trans flumen Apsum positis castris; C III, 13.

praecipito in: reliqui se in flumen praecipitaverunt; G IV, 15.

progredior ad: illi (hostes) equitatu atque essedis ad flumen progressi; G V, 9.

relinquo ad: f. I. dividit; C III, 36, a.

sum ad: navis, quae ad Baetim flumen fuissent, incendunt; H 36. — citra: quod ea, quae citra flumen fuerant, superioribus diebus consumpserat; C I, 40, a. — in: in eo flumine pons erat; G II, 5. — inter: (unum iter erat) inter montem Iuram et flumen Rhodanum; G I, 6. castra ... cum essent inter flumina duo, Sicorim et Cingam; C I, 48, a.

venio ad: qui cum ad flumen Ligerim venissent, quod Bituriges ab Haeduis dividit; G VII, 5. dum ad flumen Varum veniatur; C I, 87. cum ventum esset ad flumen Genusum; C III, 75. (Cassius) postero die Segoviam ad flumen Siciliense venit;

A 57, b. cum (Caesar) ad flumen Baetim venisset neque propter altitudinem fluminis transire posset; H 5.

vergo ad: collis ab summo aequaliter declivis ad flumen Sabim ... vergebat; G II, 18.

video in: ut paeno uno tempore et ad silvas et in flemine ... hostes viderentur; G II, 19.

III. **nach Adjectiven und Adverb**: 1. proximus: qui (Treveri) proximi flumini Rhene sunt; G III, 11.

2. diversus ab: hinc (silva Hercynia) se flectit sinistrorsus diversis ab flumine regionibus; G VI, 25.

usque ad: ſ. II, 3. persequor ad.

IV. **nach Substantiven**: 1. **Genetiv**: altitudo: qua minima altitude fluminis erat; G I, 8. fluminis erat altitude pedum circiter trium; G II, 18. etsi summa difficultas faciendi pentis propenebatur propter latitudinem, rapiditatem altitudinemqee fluminis; G IV, 17, a. (tigna) dimensa ad altitudinem fluminis; G IV, 17, a. ſ. II, 3. venio ad; H 5.

aqua: Caesar ... aqua fluminis prohibebat oppidanes; G VIII, 40.

circuitus: quae (pars) fere pedum CCC intervallo fluminis circuitu vacabat; G VIII, 41.

impetus: cuntra vim atque impetum fleminis conversa (tigna) statuebat; G IV, 17, a.

insula: id est oppidum Parisiorum (Lutetia), quod positum est in insula fleminis Sequanae; G VII, 57.

latitudo: ſ. altitude; G IV, 17, a.

locus: ad eem locum fluminis navibus iunctis pontem imperant fieri; C I, 61.

magnitudo: nec magnitudo fluminis permittebat; C 1, 50. etsi timebat tantae magnitudini fluminis exercitum obicere; C I, 64.

natura: ut (tigna) secundum naturam fluminis procumberent; G IV, 17, a. quod illis prohibere erat facile .. ipsius fleminis natura; C I, 50.

navigatio: celeriore fluminis Nili navigatione rex est usus; A 28.

ostium: adversis fluctibus occurrentibus ostio fluminis; A 64.

pars: Belgae ... pertinent ad inferiorem partem fluminis Rheni; G I, 1. in altera parte fluminis Quintum Titurium Sabinum ... relinquit; G II, 5. sublicae .. ad inferiorem partem fluminis oblique agebantur; G IV, 17, b. Vercingetorix ... ab altera fluminis parte iter facere coepit; G VII, 34. exploratores hostium, ut omni fluminis parte erant dispositi, ... opprimuntur; G VII, 61. pars quaedam fluminis Nili derivata ... mari coniungitur; A 27.

pons: qued eppidum Genabum pens fluminis Ligeris continebat; G VII, 11. omnibus interruptis eius fluminis pontibus; G VII, 34. cohortes V ... pontem fluminis interrumpebant; C I, 16.

propinquitates: qui (Galli) vitandi aestus causa plerumque silvarum atque fluminum petunt propinquitates; G VI, 30.

rapiditas: ut ... pedites ... rapiditate fluminis ad transeundum impedirentur; C 1, 62. ſ. altitudo; G IV, 17, a.

regio: recta .. fluminis Danubii regione (silva Hercynia) pertinet ad fines Dacorum; G VI, 25. qui (nostri) regione fleminis Nili propugnabant; A 30, b.

ripa: ita, ut radices montis ex utraque parte ripae fluminis contingant; G I, 38. quae res .. latus unum castrorum ripis fleminis muniebat; G II, 5. in ipsis fluminis ripis (legiones) proeliabantur; G II, 23. ad utramque ripam fluminis agros ... habebant; G IV, 4. animum advertit ad alteram fluminis ripam magnas esse copias hostium instructas; G V, 18. castra eorum ... ad ripas fluminis esse demissa; G VIII, 36. (tempestas) summas ripas fluminis superavit; C I, 48, a. mittit P. Vatinium legatum ad ripam ipsam fluminis; C III, 19, a. horum .. pars magna in ... fluminis ripis oppressa; C III, 71. complures (legionarios) novissimos in fluminis ripis interfecit; A 60. fluminis ripas appropinquantes coangustati praecipitabantur; H 5.

spes: quod omnem rei frumentariae fluminisque Hiberi spem dimiserant; C I, 73.

transitus: quid transitus fluminis viti difficultatisque haberet; A 60.

vadum: in ipso fluminis vado deprehensus Indutiomarus interficitur; G V, 58. magna .. ad vadum fluminis mora interposita; C I, 64. illi vadum fluminis Sicoris tentare, si transire possent; C I, 83.

vis: ibi timore, lassitudine, vi fluminis oppressi perierunt; G IV, 15. quae (sublicae) ... vim fluminis exciperent; G IV, 17, b. disposito equitatu, qui vim fleminis refringeret; G VII, 56. pauci ex his militibus abrepti vi fluminis; C I, 64. cum neque flectere navim propter vim fluminis ... posset; A 64. ſ. impetus.

2. **mit Präpositionen**: brachium ad: postero die Pompeius ex castris suis brachium || *ducere* || coepit ad flumen Salsum; H 13, a.

initium a: ſ. II, 3. capio a.

intervallum inter: ſ. II, 3. habeo inter.

iter ad: ex Hispania ad Varum flumen est iter factum; C I, 87.

loca trans: harum omnium rerum facultates ... pons Ilerdae praebebat et loca trans flumen integra; C I, 49.

pontes ad: tertio die ad flumen Elaver pontes reficit; G VII, 53.

V. **Umstand**: 1. **Ablativ**: circumdari: prope ex omnibus partibus flumine et palude circumdata (urbs); G VII, 15.

contineri: una pars ... continetur Garumna flumine; G I, 1. una ex parte (Helvetii continentur) flumine Rheno latissime atque altissimo; ... tertia lacu Lemanno et flumine Rhodane; G I, 2.

corrumpere: reliquum (frumentum) flemine atque incendio corruperunt; G VII, 55, b.

dividi: cum hic (vicus) in duas partes flumine divideretur; G III, 1. quae (loca) planicie dividuntur, Salso flumine; H 7.

ferri: quo cognito a Petreio et Afranio ex aggere atque cratibus, quae flumine ferebantur; C I, 40, a. quae (aqua) flumine Nilo fertur, adeo est limosa ac turbida, ut ..; A 5.

impediri: ne maiorem aestatis partem flumine impediretur; G VII, 35. tametsi flumine impeditum transitum videbat; G VIII, 20.

intercludi: neque ii ... interclusi fluminibus reverti ... poterant; C I, 48, a. quia (Caesar) flumine Salso intercludebatur; H 9.

muniri: (campum) silvis undique aut impeditissimo flumine munitum; G VIII, 18.

subvehi: qued (frumentum) flumine Arare navibus subvexerat; G 1, 16.

tegi: eiusdem .. generis sub aqua defixae sudes flumine tegebantur; G V, 18.

traducere: nisi flumine Ligeri ... copias traduxisset; G VIII, 27. copiis flemine traductis; *H 6.*

zum Satz: toto flumine Hibero naves conquirere et Octogesam adduci iubent; C I, 61.

2. **Präpositionen**: a: quae (pars) intermissa a flumine ... aditum ... angustum habebat; G VII, 17, a.

ad: ut ... reliqui ad Varum flumen dimittantur; C I, 86.

citra: quartam fere partem citra flumen Ararim reliquam esse; G I, 12. citra flumen Baetim ... facit castra; A 59.

ex: diversis .. telis nostri figebantur, adversi ex vallo castrorum, aversi ex flumine; A 30. b.

in: hostes impeditos nostri in flumine agressi; G II, 10. naves interim longas aedificari in flumine Ligere ... iubet; G III, 9, a. in Sicore flumine pontes effecerat duos; C I, 40, a. quibus (fossis) partem aliquam Sicoris averteret vadumque in eo flumine efficeret; C I, 61. ne navibus in flumine dimicaret; A 28. in quo (flumine) multae naves ... nostros impugnabant; A 30, b.

secundum: in aperto loco secundum flumen paucae stationes equitum videbantur; G II, 18.

fluo, fließen, in Bewegung sein: alqd: haec enim, quae fluunt, per se diuturna non sunt; F 26.

flumen: s. **flumen,** I. fluit (2 St.) S. 402, b.

Rhodanus: quod inter fines Helvetiorum et Allobrogum ... Rhodanus fluit; G I, 6.

focus, Herd: qui eos ad aras et focos suos recepissent; H 16, b.

fodio, graben: puteos: puteos fodere cogebantur; C III, 49. puteis fossis aquam dulcem reperiri posse affirmabat; A 8. dat centurionibus negotium, ut ... ad fodiendos puteos animum conferant; A 9.

scrobes: ante quos (cippos) obliquis ordinibus in quincuncem dispositis scrobes tres in altitudinem pedes fodiebantur; G VII, 73, b.

foedus, Bündnis, Vertrag: I, 1. percutio: cum ... M. Octavium audiret cum barbaris foedera percussisse; A 44, a.

2. obtestor per: per omnes deos perque foedera, quae Romae fecisset, ... obtestabatur; C III, 108.

II. adiungere: Ambiorigem sibi societate et foedere adiungunt; G VI, 2.

folium, Blatt: adeo ut foliis ex arboribus strictis ... equos alerent; C III, 58.

fons, Quelle: I. absunt: qui tamen fontes a quibusdam praesidiis aberant longius; C III, 49.

est: hoc itinere est fons, quo mare succedit longius; C II, 24. quod fons urbe tota nullus est; A 5.

exarescit: quo facto repente perennis exaruit fons; G VIII, 43. (fontes) celeriter aestibus exarescebant; C III, 49.

prorumpit: ubi magnus fons aquae prorumpebat ab ea parte, quae ..; G VIII, 41.

II. prohibeo a: hoc fonte prohiberi posse oppidanos cum optarent reliqui, Caesar unus videret; G VIII, 41.

III. aditus: ex ea (turri) cum tela tormentis iacerentur ad fontis aditum; G VIII, 41.

caput: cuniculos tectos ab vineis agunt ad caput fontis; G VIII, 41.

fastigium: quae (turris) superare fontis fastigium posset; G VIII, 41.

venae: cuniculis venae fontis intercisae sunt atque aversae; G VIII, 43.

foramen, Öffnung, Loch: 1. invenio: inventa sunt in eo (scuto) foramina CXX; C III, 53.

2. immitto per: ex aedificiis .. per foramina in proxima aedificia arietes immittuntur; A 1.

foras, hinaus: erumpo: hostes ... subito meridiano tempore ... portis se foras erumpunt; C II, 14.

proripio: cum hostes urbis direptione perterriti inermes cum infulis se porta foras universi proripiunt; C II, 12 (11).

foris, Thürflügel: portis fores altioresque turres imposuit; G VIII, 9.

foris, draußen: ancipiti proelio, cum ex oppido eruptione pugnaretur, foris tantae copiae ... cernerentur; G VII, 76.

forma, Gestalt, Schönheit: I. est: eadem est feminae marisque natura, eadem forma magnitudoque cornuum; G VI, 26. cuius musculi haec erat forma; C II, 10.

II, 1. demonstro: earum (navium) modum formamque demonstrat; G V, 1.

2. sum: falces (erant usui) praeacutae insertae affixaeque longuriis, non absimili forma muralium falcium; G III, 14, b. muri .. omnes Gallici hac fere forma sunt; G VII, 23.

III. commendatio: qui aliquam formae atque aetatis commendationem habebant; A 41.

fornix, Bogen, Gewölbe: I. exstruo: qua exitus navibus erat fornice exstructo, quo pons sustinebatur; A 19.

II. contineri: quod ... aedificia .. structuris ac fornicibus continentur; A 1.

fors, Zufall; abl. zufällig, etwa, vielleicht: I. offert: Caesar ... ad cohortandos milites, quam in partem fors obtulit, decucurrit; G II, 21. quas (cohortes) ex proximis praesidiis deductas fors obtulit; G VII, 87. in proeliis cotidianis, quandocumque fors obtulerat, procurrentibus ... Alexandrinis; A 22.

II. forte: (C. Vergilius) forte incidit in navem; Af 28. P. Sittius interim ... forte incidit in Faustum Afraniumque; Af 95.

cum forte ante portam turma densa astitisset; Af 29.

ne forte in eodem loco subsistere hostis ... conaretur; G VIII, 16.

si forte pro sua clementia ... statuisset Aduatucos esse conservandos; G II, 31. ac si quando magnitudine operis forte superati suis fortunis desperare coeperant; G III, 12. Caesar (sese continet), si forte timoris simulatione hostes ... elicere posset; G V, 50. si forte hostes trium legionum numero posset elicere ad dimicandum, agminis ordinem ita constituit, ut ..; G VIII, 8. cum dimicare non recusarent, si forte Romani subire collem conarentur; G VIII, 15. impetum classis timebant, si forte ventus remisisset; C III, 26. si forte Pompeius vacuam existimans Italiam eo traiecisset exercitum; C III, 29. Caesar ... paulisper commoratus, si forte vellent classe dimicare; Af 63. si forte (rex Iuba) bello foret superatus; Af 91, a.

forsan, vielleicht: forsan uterer isto beneficio; Af 45.

forsitan, vielleicht: accido: quod forsitan ante id tempus acciderit numquam, quin dimicaretur; Af 61, a.

expello: satius esse ..., quam ... ipse (Iuba) ... forsitan utraque re expelleretur; Af 25.

facio: et forsitan etiam hoc fecerit odio Caesaris et amore Pompei; A 58.

fortasse, vielleicht, etwa: arbitror: for-

tasse non se liberari, sed in aliud tempus reservari arbitrati; C III, 60.
excuso: nam fortasse inopiam excusare ... etiam mediocris est animi; C III, 20.
recipio: quae res tamen fortasse aliquem reciperet casum; C III, 51, b.

fortis, stark, tapfer, mutig, dauerhaft: alqs: horum omnium fortissimi sunt Belgae; G I, 1. nemo est tam fortis, quin rei novitate perturbetur; G VI, 39. ut neque bello fortes ... fueritis; Af 54, b. complures .. duces ac fortissimus quisque interfecti vulneratique sunt; Af 78, b. praemia fortissimo cuique ac bene merenti pro suggestu tribuit; Al 86.
animus: milites ... omnia fortissimo sustinebant animo; G VIII, 42.
cives: quod (oppidum Salonam) cives Romani fortissimi ... incolebant; A 43.
factum: ut nullum paulo fortius factum latere posset; G III, 14, b.
ligna: antecedebat testudo ... facta item ex fortissimis lignis; C II, 2.
opera: quorum opera Caesar ... optima fortissimaque erat usus; C III, 59.
oppidum: quod oppidum (Tarsus) fere totius Ciliciae nobilissimum fortissimumque est; A 66.
pedites: equitum milia erant sex, totidem numero pedites velocissimi ac fortissimi; G I, 48. Correum, Bellovacorum ducem, fortissimorum milia sex peditum delegisse; G VIII, 17. amisso equitatu et fortissimis peditibus; G VIII, 20.
vir: primipilo P. Sextio Baculo, fortissimo viro, multis .. vulneribus confecto; G II, 25. ut a viris fortibus ... pugnari debuit; G II, 33. multis .. viris fortibus ... nominatim evocatis; G III, 20. in his vir fortissimus Piso Aquitanus; G IV, 12. viro forti et magnae auctoritatis ... femur .. traicitur; G V, 35. erant in ea legione fortissimi viri, centuriones, ... Titus Pulio et Lucius Vorenus; G V, 44, a. quot virorum fortium morte necesse sit constare victoriam; G VII, 19. electos ex omnibus legionibus fortissimos viros, antesignanos, centuriones, Caesar ei classi attribuerat; C I, 57. quod viri .. fortes habebantur; C III, 61. centuriones, fortes viros, circiter xxx amisit; C III, 99. ex .. itinere loricatos viros fortes ... ante praemisit; H 4. *in* huius concidentis, centurionis ac viri fortis, insignia cum ... concursum facerent; H 23, b.

fortiter, tapfer, mutig, kräftig: confligo: qui (equites) paulo ante cum resistentibus fortissime conflixerant; G VIII, 29.
defendo: cum ... illi castra defenderent fortissime; C III, 67.
dico: si audacter ac fortiter sententias dicere velint; C I, 1.
fero: nostri fortiter impetum eorum tulerunt; C III, 37, b.
proelior: quin fortissime proeliando ... cogeret ... victores in se tela conicere; G VIII, 19, b. nostri (equites) ... fortissime contra pedites proeliantur; G VIII, 28.
pugno: fortius pugnare coeperunt; G II, 26. milites ... amplius horis quattuor fortissime pugnaverunt; G IV, 37. Quintus Lucanius ... fortissime pugnans ... interficitur; G V, 35. ipse (aquilifer) pro castris fortissime pugnans occiditur; G V, 37. ut ... tum omnes acerrime fortissimeque pugnarent; G V, 43. centuriones ... fortissime pugnantes conciderunt; G VI, 40. pugnatum est utrimque fortissime atque acerrime; C I, 57. interfectus est etiam fortissime pugnans Crastinus; C III, 99. ut haberent facultatem ... nihilo minus fortissime acerrimeque pugnare; Af 78, a.
remigo: celerrime fortissimeque contra illo (Octavio) remigante; A 46.
repugno: nostri primo integris viribus fortiter repugnare; G III, 4. fortiter repugnante P. Cornelio; Af 76.
resisto: quibus (Sontiatibus) fortiter resistentibus; G III, 21. ipse equo vulnerato deiectus, quoad potuit, fortissime restitit; G IV, 12.
resto: Galli Germanique ... fortiter .. restantes conciduntur universi; Af 40.
sustineo: cum ... fortiter .. impetum nostrorum militum sustinerent; G II, 11. (uti) hostium .. impetum fortiter sustinerent; G II, 21. quod primum hostium impetum ... fortissime sustinuerint; G V, 28. quae (legio) tamen fortiter vincentium impetum sustinuit; A 40.

fortitudo, Tapferkeit: pro gloria belli atque fortitudinis angustos se finis habere arbitrabantur; G I, 2.

fortuito, zufällig: accido: non haec omnia fortuito aut sine consilio accidere potuisse; G VII, 20, a.
offero: fortuito oblatam occasionem (Caesar) egressus aucupabatur; Af 3.

fortuitus, vom Zufall abhängig: Vatinius ... fortunae || fortuitae dimicationi, al. || rem committere noluit; A 46.

fortuna, Schicksal, Geschick, Glück, Unglück, Los, Lage, Habe, Vermögen: I. Subject: accidit: ut ... fortunam, .. quaecumque accidat, experiantur; G I, 31, d.
affert: hic, quantum in bello fortuna possit et quantos afferat casus, cognosci potuit; G VI, 35, a.
avertit: multum fortunam in repentino hostium adventu potuisse iudicavit, multo etiam amplius, quod paene ab ipso vallo portisque castrorum barbaros avertisset; G VI, 42.
comprobat: comprobat hominis consilium fortuna; G V, 58.
conflagrant: cum ... sua .. omnia impedimenta atque omnes fortunas conflagrare intellegerent; G V, 43.
decernit: quod || sed || proprium gaudium [bellantibus] fortuna tribuere non decrevit; Af 61, b.
deest: male re gesta fortunam defuisse; G I, 40, d.
defert: quos quoniam fortuna in nostram detulit potestatem; Af 44.
deminuit: quod ... neque eius calamitate de tanta voluptate et gratulatione quicquam fortuna deminueret; G I, 53.
efficit: fortuna ... parvis momentis magnas rerum commutationes efficit; C III, 68.
est: hoc esse miseriorem et graviorem fortunam Sequanorum quam reliquorum; G I, 32. incolumi patria fortunisque omnibus; Af 57.
facit: si quos fortuna reliquos fecisset; G VIII, 24.
inclinat: tam paucis diebus magna erat rerum facta commutatio ac se fortuna inclinaverat, ut ..; C I, 52.
interpellat: sive etiam fortuna partam iam ... victoriam interpellavisset; C III, 73, b.
obicit: ut ipsa fortuna illum (Domitium) obicere Pompeio videretur; C III, 79, a.
offert: magnam sibi facultatem fortunam obtulisse bene gerendae rei crediderunt; A 10.
ornat: quae (fortuna) plerumque eos, quos

plurimis beneficiis ornavit, ad duriorem casum reservat; A 25, b.

patitur: quem (Octavium) .. diutius in rebus secundis .. fortuna, quae plurimum in bellis potest, ... versari passa non est; A 43.

potest: multum cum in omnibus rebus tum in re militari potest fortuna; G VI, 30. si quos ex eo periculo fortuna servare potuisset; C II, 41, b. quantum in bello fortuna posset; C III, 10, b. quae (fortuna) plurimum potest cum in reliquis rebus tum praecipue in bello; C III, 68. ſ. affert. avertit. patitur.

prosequitur: at fortuna ... superiorum temporum dissimilis Euphranorem prosequebatur; A 25, b.

reservat: ſ. ornat.

servat: ſ. potest; C II, 41, b.

transfert: fortuna saepe ad utrumque victoriam transferente; A 62.

tribuit: si vero alteri paulum modo tribuisset fortuna; C III, 10, b. se ... eundem .. casum subiturum, quemcumque ei (Pompeio) fortuna tribuisset; C III, 13. ſ. decernit.

valet: sic et ad subeundum periculum et ad vitandum multum fortuna valuit; G VI, 30.

versat: sic fortuna in contentione et certamine utrumque versavit, ut ..; G V, 44, b.

videtur: ſ. obicit.

II. **nach Verben:** 1. commuto: ita commutata fortuna; G III, 6.

confero: huc omnes suas fortunas exercitus Romanorum contulit; G VI, 35, b. collata fortuna Metropolitum cum casu Gomphensium; C III, 81.

consumo: dum omnibus fortunis sociorum consumptis in Santonos Helvetii pervenirent; G I, 11.

deduco: quod in eum locum res fortunaeque omnium deducerentur, ut; H 29, b.

despicio: eos .. (milites) hortari, ut suum officium Pompeio praestarent neve eius fortunam despicerent; C III, 103. despecta eius (Pompei) fortuna; C III, 104.

devoco: sese suas exercitusque fortunas in dubium non devocaturum; G VI, 7, b.

destino: cum sibi fortunam paternam feliciore eventu destinaret; A 41.

diiudico: vos ... diiudicata iam belli fortuna victum sequamini? C II, 32, b.

dimitto: se ipsi (barbari) adhortantur ne tantam fortunam ex manibus dimittant; G VI, 37.

experior: his utrisque persuaserant, uti eandem belli fortunam experirentur; G II, 16. praestare dicebant per virtutem in pugna belli fortunam experiri; C II, 30. ſ. I. accidit.

fero: eandem fortunam tulit Camulogenus; G VII, 62, b.

miseror: miserantur communem Galliae fortunam; G VII, 1.

muto: simul perfecto ponte celeriter fortuna mutatur; C I, 59.

obtineo: qui neque in illius prospera acie primam fortunam, neque in adversa secundam obtinuimus [victoriam]; H 17.

patior: sibi praestare ... quamvis fortunam a populo Romano pati; G II, 31. quibus (civibus) urbe capta eadem esset belli fortuna patienda; C II, 6. nonne extremam pati fortunam paratos proiecit ille (Domitius)? C II, 32, c.

periclitor: cur denique fortunam periclitaretur? C I, 72. debere utrumque ... ab armis discedere neque amplius fortunam periclitari; C III, 10, a. si inferiores fuissent, reliquam tamen fortunam periclitarentur; A 16.

permitto: sese ... suas civitatisque fortunas eius fidei permissurum; G V, 3.

perturbo: cum P. Attio agebant, ne sua pertinacia omnium fortunas perturbari vellet; C II, 36.

praetereo: diligentiam quidem nostram aut ... fortunam cur praeteream? C II, 32, c.

repudio: hac .. fortuna atque his ducibus repudiatis; C II, 32, d.

sublevo: fortunam esse industria sublevandam; C III, 73, b.

tempto: quoniam belli fortunam tentassent et armis congressi ac superati essent; G I, 36. quod saepius fortunam temptare Galba nolebat; G III, 6. (se) non amplius fortunam tentaturos; G V, 55. qui (principes) hanc tentandam fortunam non existimabant; G VII, 4, a. neque (se) fortunam temptaturum aut in acie dimicaturum; G VII, 64. discedere a nobis et novam tentare fortunam ... constituerunt; C III, 60.

2. sum: sic magnae fuit fortunae ... ipsum (Ambiorigem) effugere mortem; G VI, 30.

3. cedo: quoniam sit fortunae cedendum; G VII, 89.

committo: Vatinius ... fortunae ‖ fortuitae dimicationi, al. ‖ rem committere noluit; A 46.

consulo: quem ... Arverni ... obsecrant, ut suis fortunis consulat; G VII, 8.

despero: si quando magnitudine operis forte superati suis fortunis desperare coeperant; G III, 12.

fero: (Thabenenses) petunt orantque, ut suis fortunis populus Romanus ... auxilium ferret; Af 77.

habeo: Romani si casu intervenerint, fortunae ... habendam gratiam; G VII, 20, b. habendam fortunae gratiam, quod Italiam sine aliquo vulnere cepissent; C III, 73, a.

obsequor: si non fortunae obsecutus videbere ‖ ut deberes ‖ ... nec causam secutus, ... sed meum aliquod factum condemnavisse; F 16.

tribuo: multum fortunae victoris Caesaris tribuens; A 43.

4. utor: neu contra eos arma ferrent, qui eadem essent usi fortuna; C II, 28.

5. deduco in: quam in fortunam quamque in amplitudinem (Haeduos) deduxisset; G VII, 54.

desum ad: hoc unum ad pristinam fortunam Caesari defuit; G IV, 26.

recido ad: cuius (Pompei) funestae laudes quoniam ad hanc fortunam reciderunt, ut ..; H 17.

sum in: cum civibus in patria in suis fortunis (homines) esse incolumes; Af 8.

III. **nach Substantiven:** beneficium: ut duces adversariorum occasione et beneficio fortunae ad nostros opprimendos uterentur; C I, 40, b. nostri usi fortunae beneficio tamen impetum classis timebant; C III, 26. milites cohortatus est, ut beneficio fortunae uterentur; C III, 95.

commutatio: queruntur fortunae commutationem; G VII, 63. hic subitam commutationem fortunae videre licuit; C III, 27.

eventus: in tanta rerum iniquitate fortunae quoque eventus varii sequebantur; G II, 22. quin in eius diei casu suarum omnium fortunarum eventum consistere existimaret; C II, 5.

exitus: eundem .. omnis fortunae exitum esse laturos; G III, 8. concilio coacto de exitu suarum fortunarum consultabant; G VII, 77, a.

motus: se quoque ad motus fortunae movere coepit; C II, 17.

IV. **Umstand:** 1. permoveri: nostri repentina fortuna permoti arma ... arripiunt; C II, 14.

2. a: tametsi ab duce et a fortuna deserebantur; G V, 34.

in: quibus (clientibus) more Gallorum nefas est etiam in extrema fortuna deserere patronos; G VII, 40.

propter: propter adversam fortunam maiorum suorum ... iure ... intermisso; A 66.

fortunatus, wohlhabend: quibus licet iam esse fortunatissimis; G VI, 35, b.

forum, Markt: I, 1. occupo: tricliniis stratis fora templaque occupabantur; G VIII, 51.

2. infero: quoniam Pompei dominatio atque arma non minimum terrorem foro inferrent; G VIII, 52.

3. coacervo in: in medio foro lignis coacervatis; Af 87, a.

consido in: (legio) in foro et porticibus sine maleficio consedit; C II, 20, a.

consisto in: hostes ... in foro ac locis patentioribus cuneatim constiterunt; G VII, 28.

construo in: quod ... in oppido Zamae lignis congestis maximam in medio foro pyram construxerat; Af 91, a.

deduco ad: gladiatores ... ad forum deductos Lentulus *spe* libertatis confirmat; C I, 14.

II. in: vos ... luce clara Cassium in medio foro nefarie interficere voluistis; H 42, b.

fossa, Graben: I. est: quae (fossa) erat ante oppidum; G II, 32. quibus (Pompeianis) ... institutae fossae magno impedimento fuerunt; C III, 46. erat eo loco fossa pedum XV; C III, 68, a.

possunt, sustinent: postquam neque aggeres neque fossae vim hostium sustinere poterant; G VII, 87.

II, 1. caveo: moniti (milites) a Brundisinis, ut vallum caecum fossasque caveant; C I, 28.

circumeo: cum (legio) ... fossam autem circumire ac transcendere conata esset; A 40.

compleo: s. **compleo** fossam (8 St.) S. 192, a.

deduco: ab oppido ... fossas duas directas ... IV pedum altitudinis in eum locum deduxit; A 38.

deprimo: fossam duplicem pedum denum quinum lateribus deprimi directis (imperat); G VIII, 9. ut nullam in partem depressis fossis (flumen) derivari posset; G VIII, 40.

duco: s. **duco,** II. fossam (3 St.) S. 298.

efficio: his (fossis) paene effectis; C I, 61.

expleo: proximam fossam cratibus integunt atque aggere explent; G VII, 79. interiores, dum ... priores fossas explent; G VII, 82. aggere et cratibus fossas explent; G VII, 86.

facio: s. **facio,** III. fossam (8 St.) S. 384, a.

intego: s. expleo; G VII, 79.

obduco: ab utroque latere eius collis transversam fossam obduxit circiter passuum quadringentorum; G II, 8. intra has (crates) mediocri latitudine fossam tectis militibus obduci iussit; C III, 46.

perduco: milia passuum decem novem murum in altitudinem pedum sedecim fossamque perducit; G I, 8. fossam .. duplicem duodenum pedum a maioribus castris ad minora perduxit; G VII, 36. duas fossas quindecim pedes latas eadem altitudine perduxit; G VII, 72.

perficio: fossas .. ad eandem magnitudinem perfici iubet; C I, 42.

praeduco: fossam .. et maceriam sex in altitudinem pedum praeduxerant; G VII, 69. fossas transversas viis praeducit; C I, 27.

transcendo: ut fossas transcenderent; C III, 46. s. circumeo.

transeo: nonnulli relictis equis fossam transire et maceriam transcendere conantur; G VII, 70. ut (legio) moenibus oppidi succederet fossamque transiret; A 40.

2. colloco extra: equitatum .. omnem ab lateribus extra fossam collocabat; A 38.

constituo ad: ad extremas fossas castella constituit; G II, 8.

contineo intra: omnem exercitum intra fossam continet; C I, 42.

exstruo post: post eas (fossas) aggerem ac vallum duodecim pedum exstruxit; G VII, 72.

iacio in: armorum magna multitudine de muro in fossam ... iacta; G II, 32.

instruo inter: inter has fossas aciem semper instruebat; A 38.

opprimo in: horum .. pars magna in fossis munitionibusque ... oppressa; C III, 71. horum (Alexandrinorum) primis in ipsa fossa munitionis magna ruina oppressis; A 31. veriti, ne in fossa ab equitibus opprimerentur; Af 50.

praecipito in: plerique ... ex X pedum munitione se in fossas praecipitabant; C III, 69.

reduco ab: reliquas omnes munitiones ab ea fossa pedes quadringentos reduxit; G VII, 72. — intra: Caesar intra hanc fossam legiones reducit; C I, 41.

III. alq: quarum (fossarum) interiorem ... aqua ex flumine derivata complevit; G VII, 72.

altitudo: valli fossarumque altitudo ... aditum .. prohibebant; Af 81, b.

labra: ut eius fossae solum tantundem pateret, quantum summae fossae labra distarent; G VII, 72.

latitudo: id (oppidum) ... propter latitudinem fossae murique altitudinem ... expugnare non potuit; G II, 12.

munitio: confisus (Caesar) ... munitione fossae; C I, 42.

solum: s. labra.

transitus: Pontica ... legio ... in ipso transitu fossae confixa ... est; A 40.

IV, 1. avertere: quibus (fossis) partem aliquam Sicoris averteret; C I, 61.

cingere: vallo pedum IX et fossa pedum XV hiberna cingunt; G V, 42.

circummunire: conatur tamen eos vallo fossaque circummunire; C I, 81.

defendi: ut ab hostibus duplici fossa, duplici propugnatorum ordine (castra) defenderentur; G VIII, 9.

derivari: s. II, 1. deprimo.

munire: castra in altitudinem pedum XII vallo fossaque duodeviginti pedum munire iubet; G II, 5. eum locum vallo fossaque munivit; G III, 1. oppidum .. Britanni vocant, cum silvas impeditas vallo atque fossa munierunt; G V, 21. plebem ... ante portam bellicam castris fossaque parvula duntaxat munierat; Af 87, a.

2. extra: cum (legio) extra fossam in equites regis impetum fecisset; A 40.

fovea, Grube: hos (uros) studiose foveis captos interficiunt; G VI, 28.

foveo, begünstigen: plures (civitates) Marcellum fovebant; A 62.

frango, brechen, zerbrechen, schwächen, entmutigen: quibus proeliis calamitatibusque fractos (Haeduos); G I, 31, b. eo detrimento adeo sunt fracti Alexandrini; A 12.

animos: quibus non frangebantur animi inimicorum Caesaris; G VIII, 53.

naves: compluribus navibus fractis; G IV, 29.

frater, Bruder: I. animadvertit: cum ... id frater, qui iam proelio excesserat, procul animadvertisset; G IV, 12.

conatur: Dumnorigi Haeduo, fratri Divitiaci, ... ut idem conaretur, persuadet; G I, 3.

consentiunt: ut ne Suessiones quidem, fratres consanguineosque suos, ... deterrere potuerint, quin cum his consentirent; G II, 3.

est: quorum (adolescentium) erat princeps Litaviccus atque eius fratres; G VII, 37. erant apud Caesarem equitum numero Allobroges II fratres, Raucillus et Egus; C III, 59. erat idem temporis Sex. Pompeius frater, qui cum praesidio Cordubam tenebat; H 3, a. cuius (Auli Valgii) frater in castris Pompei fuisset; H 13, a.

excedit: s. animadvertit.

fugiunt: fratres Litavici cum comprehendi iussisset, paulo ante reperit ad hostes fugisse; G VII, 40.

gerit: cuius (Coti) frater Valetiacus proximo anno eundem magistratum gesserit; G VII, 32.

habent: uxores habent deni duodenique inter se communes et maxime fratres cum fratribus; G V, 14.

numerat: quod eius (P. Vestrii) frater Romae pecuniam imperatam numeraverat; A 64.

nuntiant: duo Lusitani fratres transfugae nuntiarunt, quam Pompeius contionem habuisset; H 18, b.

obtinet: cuius (Cavarini) frater Moritasgus ... cuiusque maiores regnum obtinuerant; G V, 54.

praecurrunt: ut ... fratres .. eius (Litavici) ad Caesarem praecurrerent; G VII, 37.

praesunt: his praeesse Nasuam et Cimberium fratres; G I, 37.

tenet: s. est; H 3, a.

venit: hoc timore adductus Sex. Pompeius litteras fratri misit, ut celeriter sibi subsidio veniret, ne prius Caesar Cordubam caperet, quam ipse illo venisset; H 4.

II, 1. adhibeo: Dumnorigem ad se vocat, fratrem adhibet; G I, 20.

appello: (Haeduos) fratres consanguineosque saepenumero a senatu appellatos; G I, 33. quod fratres Haeduos appellatos diceret; G I, 44, c.

comprehendo: s. I. fugiunt.

designo: Caesar hac oratione Lisci Dumnorigem, Divitiaci fratrem, designari sentiebat; G I, 18, a.

deterreo: s. I. consentiunt.

eripio: illum (fratrem) ex periculo eripuit; G IV, 12.

intercludo: hic cum fratri intercluso ab hostibus auxilium ferret; G IV, 12.

interficio: fratribus atque omnibus meis propinquis interfectis; G VII, 38, a. petisse dicitur maior Titius a centurionibus, uti se priorem quam fratrem interficerent; Af 28.

iugulo: miles .., qui fratrem suum in castris iugulasset, interceptus est; H 27.

praeficio: bis praeficit fratrem Eporedorigis G VII, 64.

relinquo: ibi relicto P. Saserna, fratre eius, quem Lepti ... reliquerat; Af 10.

renuntio: cum ... doceretur ... fratrem a fratre renuntiatum; G VII, 33.

restituo: quod ... Divitiacus frater in antiquum locum gratiae ... sit restitutus; G I, 18, b.

2. condono: praeterita se Divitiaco fratri condonare dicit; G I, 20.

fero: s. 1. intercludo. — mitto: s. I. venit.

persuadeo: s. 1. conatur.

3. statuo in: Divitiacus ... Caesarem complexus obsecrare coepit, ne quid gravius in fratrem statueret; G I, 20.

III. communis cum: s. I. habent.

IV. bona: Litavici fratrumque bona publicant; G VII, 43.

fides, al.: quod Divitiaci fratris summum in populum Romanum studium, summam in se voluntatem, egregiam fidem, iustitiam, temperantiam cognoverat; G I, 19.

filius: quod .. ei et filius et fratris filius ab Caesare remissi essent; G V, 27, a.

litterae: litteris fratris excitus (Cn. Pompeius) cum copiis ad Cordubam iter facere coepit; H 4.

V. a: quam (uxorem) in Gallia duxerat a fratre missam; G I, 53. s. II, 1. renuntio.

VI. Lücke: fratri autem Ariobarzanis Ariarathi ... * || ... adtribuit, quod ..; || A 66.

fraternus, brüderlich: amor: sese ... amore fraterno ... commoveri; G I, 20.

nomen: longe iis fraternum populi Romani afuturum; G I, 36.

fraudo, unterschlagen: alqd: proinde ac ... fraudata restituere vellent; C III, 60.

stipendium: stipendium ... equitum fraudabant; C III, 59.

fraus, Betrug, Täuschung: 1. perspicio: Litavici fraude perspecta Haedui manus tendere ... incipiunt; G VII, 40.

II. occasio: hostes sine fide tempus atque occasionem fraudis ac doli quaerunt; C II, 14.

III. sine: Massilienses ... sese dedere sine fraude constituunt; C II, 22.

fremitus, Lärm: 1. oritur: simul eorum, qui cum impedimentis veniebant, clamor, fremitusque oriebatur; G II, 24.

II. infero ex: ex fremitu equorum illata suspicione; C III, 38.

sentio ex: posteaquam ex nocturno fremitu vigiliisque de profectione eorum senserunt; G V, 32.

III. significari: quorum timor cum fremitu et concursu significaretur; G IV, 14.

freno, zäumen, mit Zaum versehen: alqm: (quos) uti frenatos constituerat || frenato condocuerat || ; Af 19, b.

equitem: cum tribus legionibus equitibusque frenatis DCCC; Af 48. equitatus ... propius .. Caesaris castra ... se conferre coepit, frenatus autem Labieni eques in loco permanere; Af 61, a.

equitatum: equitatum frenatum universum in suo dextro cornu disposuerat; Af 59.

equos: equites frenatis equis in statione disponit; G VIII, 15.

frenum, Zaum: Numidae (Gaetuli) sine: cum ... Numidarum sine frenis VII milibus; Af 19, b. cum ... Numidis sine frenis; Af 48. subito universus equitatus ulterior Numidarum Gaetulorumque sine frenis ... se movere ... coepit; Af 61, a.

frequens, zahlreich: ulqs: huo postero die quam frequentissimi convenirent; G IV, 11. quod ... Germani frequentes ... ad eum in castra venerunt; G IV, 13. eodem conveniunt undique frequentes; G VII, 63. bestiae ... suos post se frequentes stipatosque proterere ... contenderunt; Af 83.

amici: qui frequentes concurrissent hospites atque amici Deiotari ad deprecandum; A 68.

conventus: frequens legionibus conventus obviam prodit; A 58.

decuriones: decuriones Auximi ad Attium Varum frequentes conveniunt; C I, 13.

elephanti: funditores sagittariique concita tela in elephantos frequentes iniciunt; Af 83.

hospites: s. amici.

legationes: cum ad eum (Domitium) frequentes civitatum legationes convenire coepissent; C III, 36, a.
oppidani: ante portam (oppidani) frequentes considunt ad se ‖ [se] ‖ defendendum; Af 3.
senatus: senatus frequens in alia omnia transiit; G VIII, 53.

frequentia, zahlreiche Versammlung, Anwesenheit: 1. convenit: cum frequentia convenisset; H 32, b.
II, 1. praesto: ut iis gratias ageret, quod frequentiam atque officium suum Antonio praestitissent; G VIII, 50.
2. prodeo ex: qua ex frequentia Titus Labienus prodit; C III, 19, b.

frequento, zahlreich machen: sagittariis .. ex omnibus navibus ... ductis in castra compluribus frequentabat suas copias; Af 20, a.

fretum, Meerenge: I. duco ad: quae (legio) ad fretum alio itinere ducebatur; A 57, a.
exspecto a: relinquebatur, ut ... a freto naves essent exspectandae; C 1, 29.
II, 1. pervehi: L. Nasidius ... freto Siciliae ... inopinante Curione pervehitur; C II, 3.
2. ad: cum ... dimidiae parti praeesset P. Sulpicius praetor Vibone ad fretum; C III, 101, a.

fretus, vertrauend, trotzend: alqs: cum Sontiates superioribus victoriis freti in sua virtute totius Aquitaniae salutem positam putarent; G III, 21. illi (Menapii) ... loci praesidio freti in silvas ... confugiunt; G VI, 5. freti amicitia Caesaris ... despiciebant suos; C III, 59. ita ‖ ista ‖ Pompeius fretus opinione ... castellum oppugnare coepit; H 9. virtute freti (nostri) repulsos ... oppido represserunt; H 16, b. ita hac opinione fretus (Pompeius) tuto ‖ totos, al. ‖ se facere posse existimabat; H 28.
adversarii: quamquam magnis essent copiis adversarii freti; Af 31, b. adversarios ... aquarum inopia fretos despicere se intellexit; Af 79.
civitates: neve ... ceterae civitates locorum opportunitate fretae se vindicarent in libertatem; G VIII, 39.

frigidus, kalt: ut locis frigidissimis neque vestitus praeter pellis haberent quicquam; G IV, 1.

frigus, Kälte, Frost: I. abl. abs.: loca sunt temperatiora quam in Gallia remissioribus frigoribus; G V, 12. qui (milites) brumalibus diebus itineribus difficillimis, frigoribus intolerandis studiosissime permanserant in labore; G VIII, 4.
II. vito: ne accuratius ad frigora atque aestus vitandos aedificent; G VI, 22.
III, 1. tardari: milites, cum toto tempore frigore et assiduis imbribus tardarentur; G VII, 24.
2. ex: (Bibulus) graviore morbo ex frigore ac labore implicitus; C III, 18.
propter: propter frigora ... frumenta ... matura non erant; G I, 16.

frons, Laub, postquam ... etiam frons ex arboribus deficiebat; C III, 58.

frons, Stirn, Vorderseite: I, 1. munio: pontibus traiectis constratisque (turris) coniungi (imperat), quorum frontes viminea loricula munirentur; G VIII, 9.
2. colloco ante: ballistis scorpionibusque crebris ante frontem castrorum contra oppidum collocatis; Af 56. — in: in fronte collocant (naves) xxII; A 14. collocabat in fronte suas et lubae legiones; Af 59.
exsisto a: est bos cervi figura, cuius a media fronte inter aures unum cornu exsistit; G VI, 26.
instruo ante: copias ante frontem castrorum instruit; C III, 37, a.
mitto contra: quae (acies) ... contra eorum (elephantorum) frontem adversam lapillos minutos mitteret; Af 27.
II. fastigatus in: quod is collis ... in frontem leniter fastigatus paulatim ad planiciem redibat; G II, 8.
III. intervallum: quibus (legionibus) .. angustissimum intervallum frontis reliquit; A 39.
IV, 1. munire: una fronte contra hostem castra muniunt; C I, 80.
2. a: f. a, V, 1. fronte (4 St.) S. 7, b.
in: intervalla grandibus in fronte saxis efficiuntur; G VII, 23. in fronte .. simplici directa acie cornua trinis firmabantur subsidiis; A 37.

fructuosus, fruchtbar: uti ... locum .. domicilio ... deligerent, quem ex omni Gallia opportunissimum ac fructuosissimum indicassent; G I, 30.

fructus, Ertrag, Frucht, Gewinn, Zinsen: I. consistit: omnium superiorum dimicationum fructum in eo die atque hora docet consistere; G VII, 86.
II. amitto: quod omnibus fructibus amissis domi nihil erat, quo famem tolerarent; G I, 28.
fero: magnum .. fructum suae pristinae lenitatis omnium iudicio Caesar ferebat; C I, 74, b. dignum (Caesar) adveniens fructum virtutis et animi magnitudinis tulit; A 32.
percipio: cohortatus, ut aliquando pro tantis laboribus fructum victoriae perciperent; G VII, 27.
servo: huius omnis pecuniae coniunctim ratio habetur fructusque servantur: uter eorum vita superarit, ad eum pars utriusque cum fructibus superiorum temporum pervenit; G VI, 19.
III. cum: f. II. servo.

frumentarius, das Getreide betreffend, getreidereich, Proviantkolonne: A. dona: cohortem ... frumento † vespeciariis, ‖ frumentariis, pecuariis, al. ‖ ... donis .. donavit; C III, 53.
inopia: facillime inopiae frumentariae sese mederi posse existimavit; G V, 24.
loca: futurum, ut homines bellicosos ... locis patentibus maximeque frumentariis finitimos haberet; G I, 10.
navis: navem .. frumentariam conscendit; C III, 96.
provinciae: quod finitimas frumentariasque provincias in potestatem redegissent; C III, 73, a.
res: rei frumentariae prospiciendum existimavit; G I, 23. quod (Romanos) re f. intercludi posse confiderent; G I, 23. re f. quam celerrime potuit comparata; G I, 37. dum paucos dies ad Vesontionem rei f. commeatusque causa moratur; G I, 39, a. rem f., ut satis commode supportari posset, timere dicebant; G I, 39, b. qui suum timorem in rei f. simulationem ... conferrent; G I, 40, c. re f. comparata; G II, 2. IV, 7. ipsos (hostes) res f. deficere coepit; G II, 10. ut ... domesticis copiis rei f. uterentur; G II, 10. re f. provisa; G III, 20. si propter inopiam rei f. Romani sese recipere coepissent; G III, 24. ut rem f. provideret; G V, 8. re f. non premi; G V, 28. rem f. providet; G VI, 10. qui (Fufius) rei f. ... praeerat; G VII, 3. ne ab re f. ... laborarent; G VII, 10. quo expeditiore re f. uteretur; G VII, 11, a

de re f. Boios atque Haeduos adhortari non destitit; G VII, 17, a. summa difficultate rei f. affecto exercitu; G VII, 17, a. quae (milia decem) in praesidiis rei f. causa dispoueret; G VII, 34. de obsessione non prius agendum constituit, quam rem f. expedisset; G VII, 36. si ab re f. Romanes excludere ... possent; G VII, 55, b. Quintum Tullium Cicerouem et Publium Sulpicium Cabilloni et Matiscone in Haeduis ad Ararim rei f. causa collocat; G VII, 90. (legiones) ibi collocatas explicandae rei f. causa; G VIII, 4. qui (Cadurci) partim re f. sublevare eos cupiebant; G VIII, 34. ipse (Caesar) unum diem ibi rei f. causa moratus; C I, 16. rem f. expedire incipit; C 1, 54. expedita re f.; C I, 60. quod re f. adversarios interclusisset; C 1, 72. quod omnem rei f. fluminisque liberi spem dimiserant; C 1, 73. cum ... quae .. postea acciderant, de angustiis ad Ilerdam rei f. accepit; C II, 17. Massilienses ... rei f. ad summam inopiam adducti; C II, 22. illi ... maxime a re f. laborabant; C III, 9, b. Caesar ... profectus ad ... rem f. expediendam, qua anguste utebatur; C III, 16. de re f. nt providerent; C III, 34. Domitius ... simulavit sese angustiis rei f. adductum castra movere; C III, 38. angustiis rei f. compulsum (Caesarem) discessisse existimabat; C III, 41. in Epirum rei f. causa Q. Tillium ... misit; C III, 42. quod angusta re f. utebatur; C III, 43. (Caesar) magnepere rei f. timebat; C III, 74. quod Domitius ... rei f. causa ab eo (Scipione) discesserat; C III, 79, a. re f. praeparata; C III, 84. ut ... commodiore re f. uteretur; C III, 85.

B. diffugiunt, al.: Caninius celeriter ... in frumentarios sub ipsam lucem impetum fecit. ii repentino malo perterriti diffugiunt ad sua praesidia; G VIII, 35.

frumentatio, Zug, Abteilung zur Getreidebeschaffung: 1. conficio: confecta frumentatione milites nostri clamorem exaudiunt; G VI, 39.

observo: omnis nostras pabulationes frumentationesque observabat; G VII, 16.

2. prohibeo: perfacile esse factu frumentationibus pabulationibusque Romanos prohibere; G VII, 64. pabulatione ... et frumentatiene et reliquo commeatu ex insidiis prohibere Romanos; G VIII, 7.

frumentor, Getreide, Proviant holen: I, 1, a. causa: ut legiones ... per causam frumentandi huc atque illeo raptaret; Af 73.

ratio: se tanta multitudine confusa ... nec frumentandi rationem habere possent; G VII, 75.

b. causa: magnam partem equitatus ... praedandi frumentandique causa ... trans Mosam misisse; G IV, 9. qui frumentandi causa ierant trans Mosam; G IV, 12. quam (partem) supra commemoravi praedaudi frumentandique causa Mosam transisse; G IV, 16. qui erant pabulandi aut frumentandi causa progressi; C I, 48, b.

gratia: existimans Caesarem eadem saepe frumentandi gratia commeaturum; Af 65. huc Scipio legiones duas frumentandi gratia misit; Af 68.

2. mitto: legione ... una frumentatum missa; G IV, 32. Cicero ... quinqoe cohortes frumentatum in proximas segetes mittit; G VI, 36.

proficiscor: cum pabulatum frumentatumque longius esset proficiscendum; G VIII, 10. ipse (Caesar) cum expedita manu proficiscitur circum villas frumentatum; Af 9. ipse (Caesar) cum cohortibus expeditis xxx frumentatum est profectus; Af 11. ipse (Caesar) frumentatum circum villas cum parte exercitus profectus; Af 67.

3. necesse est: erat eodem tempore et materiari et frumentari ... necesse; G VII, 73, a.

II. alqs: si (equitatus) pabulari frumentarique Marcellum non pateretur; A 61.

legiones: legiones Scipionis comperit longius in agris frumentari; Af 68.

frumentum, Getreide: 1. Subject: absunt: quo (tempore) neque frumenta in hibernis || acervis, al. || erant neque multum a maturitate aberant; C I, 48, b.

deest: cum ... frumentum Romanis deesse intellegerent; G IV, 30.

deficit: non frumentum, cuius erant pleoissimi agri, deficere poterat; C II, 37.

est: propter frigora ... frumenta ... matura non erant; G I, 16. iam .. esse in agris frumenta matura; G I, 40, c. quod ..., reliqui si quid fuerat (frumenti), Caesar superioribus diebus consumpserat; C 1, 48, b. Lisse Parthinisque et omnibus castellis quod esset frumenti conquiri iussit. id erat perexiguum; C III, 42. ſ. absunt.

incipit, maturescit: eum maturescere frumenta inciperent; G VI, 29. iam .. frumenta maturescere incipiebant; C III, 49.

potest: ſ. deficit. — II, 1. supporto; C III, 112, b.

procumbunt: frumenta ... anni tempore atque imbribus procubuerant; G VI, 43.

provenit: quod eo anno frumentum in Gallia propter siccitates angustius provenerat; G V, 24.

II. nach Verben: 1. Accusativ: aveho: frumenti qued subito potuerunt navibus avexerunt; G VII, 55, b.

comburo: frumentum omne, praeterquam quod secum portaturi erant, comburunt; G I, 5.

comparo: in insola frumento navibusque comparatis bellum duci nen difficile existimabat; C II, 18, b.

comporto: ſ. **comporto** frumentum (12 St.) S. 193, a.

condo: ut in agris et in omnibus fere villis sub terra specus frumenti condendi gratia clam habeant; Af 65.

confero: ſ. **confero** frumentum (5 St.) S. 198, b.

conquiro: quod ... frumentum .. omne conquisitum ... per equites comportarat; C III, 42. ſ. I. est; C III, 42.

conservo: quo facilius et frumentum et copiae suae conserventur; Af 36.

considero: armis, frumento pecuniaque considerata; Af 89.

consumo: ſ. **consumo** frumentum (6 St.) S. 219, b.

contineo: ut ... naves frumentumque omne ibi contineret; C II, 18, b.

conveho: ſ. **conveho** frumentum (4 St.) S. 227, a.

corrumpo: reliquum (frumentum) flumine atque incendie corruperunt; G VII, 55, b. aequo modo animo sua ipsi frumenta corrumpant aedificiaque incendant; G VII, 64.

debeo: quam ad diem ei legioni ... deberi frumentum sciebat; G VI, 33.

demeto: omni ex reliquis partibus demesso frumento; G IV, 32.

deveho: quod (frumentum) eo tolerandae hiemis causa devexerat; G V, 47.

do: Caesar ... se frumentum daturum pollicetur; C I, 87. ibi frumento exercitui dato; Af 76.

effero: qeod (legienarii) dierum XXII ab Ilerda frumentum iussi erant efferre; C I, 78.

flagito: interim cotidie Caesar Haeduos fru-

mentum, quod essent publice polliciti, flagitare; G I, 16.

habeo: ratione inita se exigue dierum triginta habere frumentum; G VII, 71. dierum triginta pabulum frumentumque habere omnes convectum iubet; G VII, 74. quid ubique habeat frumenti et navium, ostendit; C II, 20, b.

impero: his Caesar imperat obsides quadraginta frumentumque exercitui; G V, 20. frumentum, milites ... imperabantur; C III, 32, a.

importo: constituunt ... ipsi eum expeditis ad importandum frumentum proficisci; G VIII, 34. silvestribus ... itineribus frumentum importare in oppidum instituit; G VIII, 35. quod ... plerumque frumento utuntur importato; C III, 42. animadvertebat frumento se in Africa nisi importato uti non posse; Af 20, b.

incendo: frumento, cuius in castris copiam habuerat, incenso; Af 43.

metior: diem instare, quo die frumentum militibus metiri oporteret; G I, 16. quod omnino biduum superat, cum exercitui frumentum metiri oporteret; G I, 23. frumentum parce et paulatim metiri instituit; G VII, 71.

mitto: obsides ad numerum frumentumque miserunt; G V, 20. quod (frumentum) Massiliensibus, item quod Afranio Petreioque mitteret; C II, 18, a. frumentum mitti ... iubet; A 1. ut sibi auxilia, commeatus, frumentum ... mittenda curarent; Af 8.

nanciscor: frumentum .. in agris et pecoris copiam nactus; G VII, 56.

polliceor: legationes venire et polliceri frumentum; Af 6. f. flagito.

porto: f. comburo.

praeparo: certis hominibus dat negotium, ut frumentum navesque † praepararentur; A 51.

praesto: ne frumentum conferant, quod praestare debeant; G I, 17.

provideo: frumentum his in locis in hiemem provisum non erat; G IV, 29. frumento .. exercitui proviso; G VI, 44. multum erat frumentum provisum et convectum superioribus temporibus; C I, 49.

refero: frumentum omne ad se referri iubet; G VII, 71.

relinquo: quod ibi ... frumentum .. omne ... relinquebat; G V, 47. quod ibi paulum frumenti reliquerant; C I, 78.

reperio: si quid frumenti aut pecoris in agris reperire possent; G VII, 20, c.

sero: interiores plerique frumenta non serunt; G V, 14. frumenta, .. quae fuerant intra munitiones sata, consumpserant; C III, 58.

subveho: eo .. frumento, quod flumine Arare navibus subvexerat, propterea uti minus poterat, quod ..; G I, 16.

succido: frumentis .. succisis; G IV, 19. frumentis succisis; G IV, 38.

sumministro: frumentum Sequanos, Leucos, Lingones sumministrare; G I, 40, c. se .. frumentum ... sumministraturos; Af 33.

supporto: ob eam causam minus commode frumentum commeatumque sibi supportari; G III, 23. unde paulatim frumentum in oppidum supportarent; G VIII, 35. neque civitates, quae ad Caesaris amicitiam accesserant, frumentum supportare ... poterant; C I, 48, a. quo minore periculo undique frumentum commeatumque exercitui supportare posset; C III, 43. quod ... frumentum .. exercitui navibus supportabat; C III, 44, a. uti tuto frumentum auxiliaque navibus ad eum (Caesarem) supportari possent; C III, 112, b.

2. **Ablativ:** abstraho: (Pompeium) frumento ac commeatu abstractum; C III, 78, a.

careo: ut complures dies frumento milites caruerint; G VII, 17, a.

exinanio: adversarios ... omnem .. regionem Africae exinanisse frumento; Af 20, b.

intercludo: uti frumento commeatuque ... Caesarem intercluderet; G I, 48. ne omnino frumento pabuloque intercluderentur; C I, 61.

prohibeo: rebellione facta frumento commeatuque nostros prohibere; G IV, 30. Caesarem ... facile intercludi posse frumentoque prohiberi; C I, 17. si hostem Hibero intercludere et frumento prohibere potuissent; C I, 68. ut frumento hostes prohiberent; C III, 47.

utor: eo (frumento) parce utebatur; Af 21. f. 1. importo; C III, 42. Af 20, b. subveho.

3. **mit Präposition:** provideo de: cum ... neque de frumento reliquoque commeatu satis esset provisum; G III, 3.

III. **nach Adjectiv:** plenus: f. I. deficit.

IV. **nach Substantiven:** alqd: f. I. est; C III, 42. — II, 1. aveho. habeo; C II, 21. relinquo, reperio.

copia: ut in itinere copia frumenti suppeteret, G I, 3. Allobrogibus imperavit, ut iis frumenti copiam facerent; G I, 28. summam .. ibi copiam frumenti et reliqui commeatus nanctus; G VII, 32. ne .. copia pabuli frumentique ... deficeretur; G VIII, 3. quem in locum propter copiam frumenti ac pabuli Romanos missuros suspicaretur; G VIII, 17. magna copia frumenti comparata; G VIII, 35. magna .. copia frumenti abundare oppidanos; G VIII, 40. quod minor erat frumenti copia; C I, 52. frumenti copiam legionarii nonnullam habebant; C I, 78. quanta .. copia frumenti apud se sit, (legati) docent; Af 36. f. II, 1. incendo.

inopia: maxime frumenti commeatusque inopia permotus; G III, 6. quod in his locis inopia frumenti erat; G III, 7. neque nostros exercitus propter frumenti inopiam diutius apud se morari posse confidebant; G III, 9, a. inopiam frumenti veritus; G VI, 29. Caesarem inopia frumenti coactum in provinciam contendisse; G VII, 59. militum vires inopia frumenti deminuerat; C I, 52. omnibus rebus obsessi, ... aquae, lignorum, frumenti inopia colloquium petunt; C I, 84. quoniam (Caesar) inopia frumenti premebatur; Af 67.

maturitas: maiorem .. spem maturitate frumentorum proponi videbant; C III, 49.

numerus: magnum numerum frumenti commeatusque diripit; G VII, 38, b. ex finibus Cadurcorum ... magnum numerum frumenti comparant; G VIII, 34. frumenti magnum numerum coëgit; C II, 18, a. quod ibi magnum numerum frumenti esse audiebat; Af 8. magno numero frumenti invento; Af 9. Caesar .. privatos ambiendo et blande appellando aliquantum numerum frumenti in sua praesidia congesserat; Af 21. magno numero frumenti invento naves onerarias ... complet; Af 34. magno numero frumenti onustos recipit in castra; Af 65. ubi Scipio magnum frumenti numerum ... habuerat; Af 89. Thisdritanos propter humilitatem civitatis certo numero frumenti multat; Af 97.

ratio: cum ... Lucterius ... moneret frumenti rationem esse habendam; G VIII, 34.

vecturae: vecturas .. frumenti finitimis civitatibus descripsit; C III, 42.

vis: frumenti vim maximam ex Thessalia, Asia ... reliquisque regionibus comparaverat; C III, 5.

V. **Umstand:** 1. **Ablativ:** augeri: Caesar duplici laetitia ... auctus, frumento auxiliisque; Af 34.

donare: cohortem ... duplici stipendio, frumento † vespeciariis || frumentariis, pecuariis, al || militaribusque donis amplissimo donavit; C III, 53.

iuvare: ne eos frumento neve alia re iuvarent; G I, 26. se ... paratos .. esse ... frumento ceterisque rebus iuvare; G II, 3. petit ab his omnibus, ut se frumento iuvent; C I, 60.
onustus: unam (navem) frumento onustam abduxit; C III, 23.
vivere: neque multum frumento, sed maximam partem lacte atque pecore vivunt; G IV, 1.
2. **Präpositionen:** causa: is ... praefectos tribunosque militum complures in finitimas civitates frumenti causa dimisit; G III, 7. qui frumenti causa processerant; C I, 54.
cum: legio XXXVII ... cum frumento ... imposita in naves; A 9.
praeter: commeatus omni genere praeter frumentum (exercitus) abundabat; C III, 49.

fruor, genießen: quorum (soldariorum) haec est condicio, ut omnibus in vita commodis una cum iis fruantur, quorum se amicitiae dediderint; G III, 22.

frustra, vergebens, erfolglos: absumo: ut .. multa .. oratio frustra absumeretur; A 7.
accido: cum ... tela .. ex loco superiore missa non frustra acciderent; G III, 25.
colloco: ut in fuga spem salutis collocarent, sed id frustra; A 29.
confirmo: quod de re tanta et a tam perito imperatore nihil frustra confirmari videbatur; C III, 87.
confugio: Bituriges ... in finitimas civitates ... confugerant frustra; G VIII, 3.
conor: frustra .. meae vitae subvenire conamini; G VII, 50, b.
consumo: frustra diebus aliquot consumptis; C I, 33.
exspecto: quas (naves) cum aliquamdiu Caesar frustra exspectasset; G V, 23. ne frustra reliquos exspectarent; C III, 38.
ingredior: ne frustra ingressus turpem causam videretur; C III, 20.
instituo: neque frustra antiquitus institutum est, ut signa undique concinerent; C III, 92.
mitto: neque ullum frustra telum ex loco superiore mittere; G III, 4. equites ... in omnes partes mittit ...; nec frustra; G VIII, 5. ut nullum frustra telum in eos mitteretur; C I, 45.
sumo: ubi intellexit frustra tantum laborem sumi; G III, 14, a.
suscipio: reliquorum dierum frustra labore suscepto; C III, 77.
tento: ita saepius rem frustra tentatam Caesar aliquando dimittendam sibi indicat; C I, 26, b.

frustro(r), hinhalten, täuschen: I. alqs: Pharnaces liberaliter omnia pollicitus ... pactiones interponere, in summa frustrari coepit; A 71.
II. milites: non frustrabo vos, milites; F 5.

fuga, Flucht: 1. **Subject:** commovet: si quos adversum proelium et fuga Gallorum commoveret; G I, 40, c.
incitat: horum fuga navium onerariarum magistros incitabat; C II, 43.
II. **nach Verben:** 1. animadverto: fuga totius exercitus procul animadversa; C II, 42.
appparo: quod neque celari Alexandrini possent in apparanda fuga; A 7.
capio: quos (liberos) ad capiendam fugam naturae et virium infirmitas impediret; G VII, 26. reliquae (naves) propinquam fugam ad oppidum capiunt; A 16.
comparo: fuga comparata hortantibus iis, quos ..; G IV, 18.
conspicor: conspicati ex oppido caedem et fugam suorum; G VII, 88.
despero: reliqua fuga desperata ... reliqui se in flumen praecipitaverunt; G IV, 15.
facio: fit protinus hac re audita ex castris Gallorum fuga; G VII, 88. propter repentinum terrorem principum ac senatus fuga facta; C II, 3.
habeo: castrorum .. mutatio quid habet nisi turpem fugam? C II, 31, a. ceteri faciliorem fugam habuerunt; A 31.
ignoro: quod in tanta multitudine dediticiorum suam fugam aut occultari aut omnino ignorari posse existimarent; G I, 27.
intercludo: quod pontis atque itinerum angustiae multitudinis fugam intercluserant; G VII, 11, b.
occulto: f. ignoro.
paro: omnes perturbatos defectione Haeduorum fugam parare; G VII, 61.
percipio: Germani ... percepta Treverorum fuga sese domum receperunt; G VI, 8, b.
peto: (equites, pedites) rursus aliam in partem fugam petebant; G II, 24.
quaero: hostes ... itineribus diversis fugam quaerunt. nequiquam; G VIII, 19, b.
reprimo: neque hostium fugam captis oppidis reprimi ... posse; G III, 14, a.
sequor: vos ... Corfiniensem ignominiam, Italiae fugam ... sequimini! C II, 32, d.
video: cum ... fugam suorum viderent; A 20, b.
2. commendo: C. Decimius quaestorius ... se fugae commendat; Af 34.
mando: reliqui sese fugae mandarunt; G I, 12. calones praecipites fugae sese mandabant; G II, 24. ut hostes ... se fugae mandarent; G V, 18. reliqui (hostes), ne circumirentur, veriti se fugae mandant; G VII, 67. quibus (legionibus) visis perculsae barbarorum turmae ac perterritae acies hostium ... passim fugae se mandant; G VIII, 29.
3. desisto: ut non prius fuga desisterent, quam in conspectum agminis nostri venissent; G IV, 12.
prohibeo: ita tamen fuga navibusque nostros prohibituros; A 8.
4. cogito de: plerique (milites) ... magis de reliqua fuga quam de castrorum defensione cogitabant; C III, 95.
cognosco de: quae ignorabant, de L. Domitii fuga, cognoscunt; C I, 20. — ex: qui, cum ex equitum et calonum fuga, quo in loco res esset, ... cognovissent; G II, 26.
colligo ex: non amplius hominum milibus ex fuga quinque collectis; G VIII, 30. reliquiis ex fuga collectis; A 42, b. ab reliquis copiis adversariorum suorum ex fuga collectis se cruentam adeptum existimari victoriam; Af 31, c.
colloco in: ut in fuga spem salutis collocarent; A 29.
compello ex: Pompeianis ex fuga intra vallum compulsis; C III, 95.
comprehendo in: multi .. in fuga sunt comprehensi; G V, 21. Vercassivellaunus Arvernus vivus in fuga comprehenditur; G VII, 88.
confero ex: cum Octavius ex fuga Pharsalici proelii magna classe in illum se sinum contulisset; A 42, a.
conicio in: f. **conicio** alqm; G III, 6. IV, 12. VII, 13. adversarios. auxilia. hostes (7 St.) insidiatores (S. 203).
convenio ex: omnis ex fuga Suessionum multitudo in oppidum proxima nocte convenit; G II, 12. si qui ad eos Eburones ex fuga convenissent; G VI, 32.
converto in: cum hostium acies ... in fugam conversa esset; G I, 52.

destino in: partem animum mentemque ... in fugam destinatam habere; Af 88, a.

discedo ex: ex hac fuga protinus ... auxilia discesserunt; G V, 17. reliqui (Galli) ex fuga in civitates discedunt; G VII, 88.

do in: eos (hostes) in fugam dederunt; G IV, 26. Caesar ... celeriter hostes in fugam dat; G V, 51. quo facto sui sublati universi ... in fugam adversarios dederunt; Af 78, b.

evado ex: paucos, qui ex fuga evaserant, reliquerunt; G III, 19.

excipio ex: multos ex fuga dispersos excipiunt; G VI, 35, a. quos ille multa iam nocte silentio ex fuga excepit; G VII, 28.

habeo ex: quod ... haberet ... ex fuga proelioque Pompeiano [Labienus] quos ... transportaverat equites; Af 19, b.

nanciscor ex: eadem celeritate paucos suos ex fuga nactus; C III, 96.

perterreo ex: ut quam maxime ex fuga perterritos adoriri posset; C II, 39.

pervenio ex: qui (Attius Varus) ... protinus ex fuga in Africam pervenerat; C I, 31. complures interim ex fuga Uticam perveniunt; Af 88, a.

peto ex: qua ex fuga cum constaret Drappetem ... provinciam petere; G VIII, 30.

pono in: cum ... priures ... omnes in fuga sibi praesidinm ponerent; G II, 11.

recipio ex: ſ. **ex**, I. recipio ex fuga (11 St.) S. 357.

refugio ex: ex ea fuga pauci ad regem refugerunt; A 29.

relinquo in: ne qua spes in fuga reliqueretur; G 1, 51.

sequor ex: qui cum ex fuga Pompeium sequerentur; C III, 102, b.

significo de: conclamare et significare de fuga Romanis coeperunt; G VII, 26.

sum in: cum (adversarii) in fuga essent; H 25, b.

verto in: unam partem ... telis coniectis in fugam vertit; Af 17.

video in: ut modo visum ab se Ambiorigem in fuga circumspicerent captivi; G VI, 43.

III. **nach Adjectiven:** 1. plenus: omnia .. erant tumultus, timoris, fugae plena; C III, 69.

2. consimilis: fecerunt, ut consimilis fugae profectio videretur; G II, 11.

similis: si ex hibernis fugae similem profectionem fecisset; G V, 47. adeo ut fugae similis discessus videretur; G V, 53. his rebus fugae similem profectionem effecit; G VI, 7, b. ne profectio nata ab timore defectionis similis fugae videretur; G VII, 43. cum ... fugae simile iter videretur; C III, 13.

IV. **nach Substantiven:** 1. consilium: consilium .. fugae capere constituit; C I, 19. ducem suum Domitium ... proiectis omnibus fugae consilium capere; C I, 20. ut ... quam diutissime longioris fugae consilium occultaret; C III, 102, a. fugae vero nullum esse consilium ... iis; A 8.

facultas: quod reliquis tamen fugae facultas daretur; G I, 32.

finis: nec prius finem fugae fecerunt ... quam ..; G VIII, 13.

initium: ſ. **facio** III. initium; G I, 18, b. C III, 69. 94. 96 (S. 385, a).

labor: Catuvolcus ... cum laborem ... fugae ferre non posset, G VI, 31.

ratio: hos turpissimae fugae rationem habere; C II, 31, a.

signum: ut potius ad dimicandum descenderent, quam signum fugae ostenderent; H 18, b.

spes: ut aequato omnium periculo spem fugae tolleret; G I, 25. hostes ... veriti, ne omnino spes fugae tolleretur; G VII, 28.

suspicio: nec dabat suspicionem fugae quisquam; G VII, 62, a.

turpitudo: ut turpitudinem fugae virtute delerent; G II, 27.

2. praesidium ex: * ex fuga hac qui oppidum Mundam sibi constituissent praesidium; H 32, a.

receptus ex: propinquitas castrorum celerem superatis ex fuga receptum dabat; C 1, 82.

V. **Umstand:** 1. capere: fuga sibi praesidium capiunt; H 38.

efferri: elati (milites) spe celeris victoriae et hostium fuga; G VII, 47, a.

incitari: ut ... protinus (equites) incitati fuga montes altissimos peterent; C III, 93, b. quorum fuga incitati Alexandrini plures ex navibus egrediebantur; A 20, a.

parere: Labienus cum parte equitum vix fuga sibi peperit salutem; Af 50. ut oppido deserto fuga salutem sibi pararent; Af 85, a.

perterreri: eorum fuga reliquum esse equitatum perterritum; G 1, 18, b. iidem perterriti fuga suorum; A 18. fuga perterriti multi sunt interfecti; H 9.

petere: (barbari) fuga salutem petere contenderunt; G III, 15. fuga salutem petere intenderunt; G III, 26. an fuga salutem petere praestaret; G IV, 14. nonne sibi clam vobis salutem fuga petivit? C II, 32, c. ut (Curio) fuga salutem petat; C II, 42. pauci ordinis senatorii ... *nocte* fuga salutem petiverunt; C III, 97. ſ. incitari; C III, 93, b.

praeoccupari: praeoccupatus animus Attianorum militum timore et fuga et caede suorum; C II, 34, b.

producere: cum ... ille .. fuga vehementi Volusenum produxisset longius; G VIII, 48, a.

progredi: ita fuga timoris simul calliditatisque plena ... milia non amplius decem progressi hostes; G VIII, 16.

recipere: Allobroges ... fuga se ad Caesarem recipiunt; G I, 11. reliquae Caesaris naves eius fuga se Adrumetum receperunt; C II, 23. reliqui perterriti fuga se in castra recipiunt; Af 29. qui (Numidae) loco amisso fuga se receperant in castra; Af 66.

relinquere: hunc (pontem) fuga Pharitae reliquerant; A 19.

subtrahere: quae (impedimenta) si clandestina fuga subtrahere conarentur; G VIII, 33.

vitare: ipse fuga mortem vitaverat; G V, 20.

2. causa: id consilium cum fugae causa initum suspicaretur; G VIII, 16.

in: utraeque (uxores) in ea fuga perierunt; G I, 53. cum a custodibus in fuga trinis *catenis* vinctus traheretur; G I, 53. qui .. in fuga a nostris ... conficiuntur; G VIII, 19, b. complures hostium ... in fuga proteruntur; G VIII, 48, b. qua in fuga Fabius Pelignus quidam ... magna voce Varum nomine appellans requirebat; C II, 35, a. plures .. in eo loco sine vulnere quam in proelio aut fuga intereunt; C II, 35, a. horum omnium pars magna ... suorum in terrore ac fuga sine ullo vulnere interiit; C III, 71.

post: quod illa pars post fugam suorum se trans Rhenum ... receperat; G IV, 16.

fugio, fliehen, entfliehen, entgehen, ausweichen: I. **absolut:** 1. tardo ad: Pompeius ... *saucius* et intorto talo idcirco tardabatur ad fugiendum; H 39.

2. alqs: magnam multitudinem eorum fugientium conciderunt; G II, 11. ut eos, qui fugerant, persequerentur; G V, 10. ubi praeter spem quos

fugere credebant infestis signis ad se ire viderunt; G VI, 8, b. fugientem (Ambiorigem) silvae texerunt; G VI, 30. haec ab ipsis cognoscite, qui ex ipsa caede fugerunt; G VII, 38, a. ipsos ... ex media caede fugisse; G VII, 38, a. re cognita ab iis, qui Melodnno fugerant; G VII, 58. sic cum suis fugientibus permixti ... ab equitatu sunt interfecti; G VII, 62, b. fugere in provinciam Romanos; G VII, 66, a. fugientibus equites occurrunt; G VII, 88. quem (Ambinrigem) perterritum ac fugientem cum redigi posse in suam potestatem desperasset; G VIII, 24. fugientes perterritosque sub sarcinis in itinere aggressi (eqnites); G VIII, 27. Camerino fugientem Lucilium Hirrum cum sex cohortibus ... excipit; C I, 15, b. haec in contione qnestus (Cato) ex provincia fugit; C I, 30, b. nonae leginnis milites elati studio ... temere insecuti longius fugientis in locum iniquum progrediuntur; C I, 45. illi ... ex medio itinere proiectis sarcinis fugiebant; C I, 59. necessarii victus inopia coactos fugere; C I, 69. e muro sagittis tormentisque fugientes persequi (nostri) prohibentur; C II, 14. hnc tota Vari conversa acies suos fugere et concidi videbat; C II, 34, a. primum agmen fugientium consecutus magna vnce Varum nomine appellans reqnirebat; C II, 35, a. hac fugientinm multitudine ac turba portae castrorum occupantur; C II, 35, a. nnstri ... fugientes ab equitatu interficiuntur; C II, 42. Otacilius sibi timens ex oppido fugit; C III, 29. quae (cohortes) fugientes conspicatae; C III, 64. qundcumqne addebatur subsidio, id corruptum timore fugientium terrorem augebat; C III, 64. cum ex vallo ... suos fugere cernerent; C III, 69. cum Caesar signa fugientium manu prenderet et consistere inberet; C III, 69. qui paulo ante ex castris fugientes suos conspexerat; C III, 70. pulsum fugere Caesarem; C III, 79, a. Minucius inter saxa ... fugiens opprimitur; A 53. qnibns (litteris) cognoscit Pompeium in acie victnm amissis copiis fugisse; A 56. Labienns ... suis fugientibus suppetias ire contendit; Af 39. Varus ... cum universa classe ... Adrumetum versus fugere contendit; Af 63. Labienus cum universo equitatu fugientibus suis suppetias occurrit; Af 66. Labienus conversis eqnis signorum conspectu perterritus turpissime fugere contendit; Af 75. protinus armis abiectis in regia castra fugere contendunt; Af 85, a. Considius ... in regnnm fugere contendit; Af 93. * multi praeterea armis exuti fugerunt; H 9. ex hoc proelio Valerius adolescens Cordnbam cum paucis eqnitibns fngit; H 32, a. conviciari coeperunt: nos ex proelio paucos superesse; quo fngeremus? H 33. s. calones. filius.

calones: cum ... calones, equites, funditores, Numidas diversos dissipatosque in omnes partes fugere vidissent; G II, 24.

classiarii: temere in naves (remiges, classiarii) fugere coeperunt; A 20, a.

copiae: Scipionis copiis prostratis passimque toto campo fugientibus; Af 85, a.

equites: s. **eques**, I, 1. fugiunt (5 St.) S. 316, a.

equitatus: (equitatus) recta in castra fugere contendit; Af 40.

filius: eo die Aulus Valgius, senatoris filius, ... equum conscendit et fugit; H 13, a.

fratres: fratres Litavici cum comprehendi iussisset, paulo ante reperit ad hostes fugisse; G VII, 40.

funditores: s. calones.

hostes: neque prius (hostes) fugere destiterunt, quam ad flumen Rheunm ... pervenerunt; G I, 53. eos (hostes) fugientes longius Caesar prosequi vetuit; G V, 9. fugientes (hostes) usque ad flumen ... persequuntur; G VII, 67. Curio ... hnstes fugere arbitratus; C II, 40. neque longius fugientes (hostes) prosequi ... poterant; C II, 41, a.

latrones: fugientes latrones dum persequuntur; H 40, b.

legati: duo reliqui ex eis (legatis) fugerunt; H 22, a.

leginnes: legiones ... nmnibus portis in sua castra fugere coeperunt; Af 40.

manus: ut tantis copiis tam exiguam manum praesertim fugientem ... adoriri non audeant; G VI, 8, a.

milites: (captivos) interrogans, solerentne veterani milites fugere; C III, 71.

mnltitudo: reliqua multitndo puerorum mulierumqne ... passim fugere coepit; G IV, 14.

navigium: unum ipsius (Domitii) navigium contendit et fugere perseveravit; C II, 22.

remiges: s. classiarii.

rex: constat fugisse ex castris regem ipsum; A 31. ut (rex Iuba) ex proelio fugerat; Af 91, a.

II. **mit Object:** 1. laboris: nemo erat adeo tardus aut fugiens laboris, quin ... occurrendum pntaret; C I, 69.

2. alqm: neque vero id Caesarem fugiebat; C I, 71.

concilia, conventus: cum ... concilia conventusqne hominum fugeret; C I, 19.

conspectum: quod (non) ... conspectum multitodinis fugerat; G VII, 30.

periculnm: qnod periculum plerique Alexandrini fugientes .. se de vallo praecipitarunt; A 31.

fugitivus, flüchtig, Ausreißer, entlaufener Sklav: A. homines: hoc cum animadverterent homines fugitivi; H 34.

B, I, 1. licet: qund etiam fngitivis ab saltu Pyrenaeo praedonibusqne licuisset; C III, 19, a.

sum: fngitivis omnibus nostris certus erat Alexandriae receptus; C III, 110.

2. consisto ex: reliqnae (legiones) ex fngitivis * auxiliares cousistebant; H 7.

II. manus: honestius se contra regem qnam contra convenarum ac fugitivorum manum bellum esse gesturum; A 24, a.

III. per: ea res per fugitivos L. Aemilii ... hostibus nuntiatur; G I, 23.

fugo, in die Flucht schlagen, vertreiben: alqm: cum (C. Vergilius) ... pnlsus fugatusque inde discessisset; Af 28. suos .. interfectos aut fugatos; Af 93.

adversarios: saepe a se fugatis, pulsis perterritisque (adversariis) .. concessam vitam; Af 31, b. ita ipsis Liberalibus (adversarii) fusi fugatique non superfuissent; H 31, b.

ducem: fugato duce altero perterritos reliquos facile opprimi posse; G VIII, 36.

equites: ut equites minus † xxx Galli Maurorum equitum II milia loco pellerent fugarentqne in oppidum; Af 6. fugati equites; F 27.

equitatum: fugato omni equitatu; G VII, 68.

hostes: occisis .. hostium L milibus fugatisque compluribus; Af 86.

fumo, rauchen: paulo ante tertiam vigiliam et animadyersum fumare aggerem; G VII, 24.

fumus, Rauch: I. video: tum fumi incendiorum procul videbantur; G V, 48.

II. fieri: significatione per castella fumo facta; C III, 65.

significari: quae castra, ut fumo atque igni-

bus significabatur, amplius milibus passuum octu in latitudinem patebant; G II, 7.

funda, Schleuder: I. dispouo: fundis librilibus sudibusque, quas in opere disposuerant, ac glandibus Gallos proterrent; G VII, 81.
II. stridor: bestiae stridore fundarum lapidumque perterritae; Af 83.
III. iacere: ferventes fusili ex argilla glandes fundis ... in casas ... iacere coeperunt; G V, 43.
propelli: inde fundis, sagittis, tormentis bostes propelli ac summoveri iussit; G IV, 25.
proterrere: f. I.
pruturbare: fundis, sagittis, lapidibus nostros de vallo proturbare ... parant; G VII, 81.
pugnari: utrimque eminus fundis, sagittis reliquisque telis pugnabatur; C I, 26, a.
repellere: navigia hostium lapidibus ac fundis a mole repellebant; A 20, a.
summoveri: f. propelli.
vulnerari: Lucius Cotta legatus ... in adversum os funda vulueratur; G V, 35.

fundamentum, Grundlage: quibus (saxis) fundamenta coutinebantur; C II, 11.

funditor, Schleuderer: I. fugiunt: cum ... fuuditores, Numidas diversos dissipatosque iu omnes partes fugere vidissent; G II, 24.
iniciunt: a dextro .. coruu funditores sagittariique coucita tela in elephantos frequentes iniciunt; Af 83.
occurrunt: funditores sagittariiqne mille ... Caesari occurrerunt; Af 77.
sunt: nt (funditores) praesidio nostris se recipieutibus essent; C III, 46.
II. adhibeo: Petreiano auxilio adhibito ... sagittariis ac funditoribus bippotoxotisque compluribus; A 19, b.
circumicio: sagittariis funditoribusque circumiectis; C III, 45.
contineo: sagittarii funditoresque media continebantur acie; C I, 83.
destituo: omnes sagittarii funditoresque destituti inermes sine praesidio interfecti sunt; C III, 93, b.
dispouo: sagittariis fuuditoribusque dispostis; G VIII, 40. sagittariis, fuuditoribus in utrisque cornibus dispositis; Af 81.
dissipo: f. 1. fugiunt.
impono: funditorum sagittariorumque mille (in navis impouit); Af 34.
instruo: ipse idoueis locis funditores instruxit; C III, 46.
interficio: f destituo.
mitto: Caesar ... Numidas et Cretas sagittarius et fuuditores Baleares subsidio oppidanis mittit; G II, 7. suis locis sagittarios funditoresque mittebat, quorum magnum babebat numerum; C III, 44, b.
obicio: sagittarius funditoresque omnes sinistro cornu obiecerat; C III, 88.
summitto: levem .. armaturam, sagittarios funditoresque eodem summittit; Af 78, a.
traduco: levis armaturae Numidas, funditores sagittariosque pontem traducit; G II, 10.
III, 1. acies: duas instruxit acies, unam funditorum coutra elepbautos; Af 27.
caedes: ab iisdem (coburtibus) factae caedes sagittariorum ac funditorum; C III, 94.
cohortes: funditorum cohortes sexcenarias II (habebat); C III, 4, a.
mille: f. II. impunu. — numerus: f. II. mitto.
2. expediti ex: expeditos .. ex evocatis, sagittariis fuuditoribusque raros in muro turribusque disponit; C I, 27.
IV, 1. instrui: multae naves, instructae funditoribus et sagittariis, nostros impugnabant; A 30, b.
2. eum: equites nostri cum funditoribus sagittariisque flumen transgressi; G II, 19.

funditus, von Grund aus, gänzlich: deleo: funditus deleti essent; A 27. paene oppressam funditatus*que* deletam Italiam urbemque Romam in libertatem vindicavit; Af 22. equitatus .. cum levi armatura funditus ad internecionem deletus esset; Af 52.
everto: Africam provinciam perire funditusque everti ab suis inimicis; Af 26, b.
perverto: quae funditus *medius*fidius rapinis, incendiis, caedibus pervertuntur; F 26.

fundo, gießen, werfen, schlagen: alqm: Massilienses ... crebris eruptionibus fusi; C II, 22.
adversarios: ita ipsis Liberalibus (adversarii) fusi fugatique nou superfuissent; H 31, b.
aquam: hanc (aquam) locis superioribus fundere in partem Caesaris uon iutermittebat; A 6.
copias: sic omnibus bostium copiis fusis; G III, 6.
glandes: (Caesar) glaudes fundere; Af 20, b.
picem, res: picem reliquasque res, quibus ignis excitari potest, fundebant; G VII, 24.

funestus, trauervoll: cuius (Pumpei) funestae laudes quoniam ad banc fortunam reciderunt, ut ..; H 17.

fungor, verrichten, verwalten, leisten, bestehen: I. munus: cuius mali sors incidit Remis, quibus ille dies fugendi muneris obvenerat; G VIII, 12.
II. laboribus, periculis: (legiouem) multis laboribus periculisque functam; A 69.
munere: bunc (Gallum) ex proximis unus iacentem transgressus eodem illo muuere fungebatur; G VII, 25.
officio: equites officio functi renuntiant paucos in aedificiis esse inventos; G VIII, 7.
potestate: C. Messium, aedilicia fuuctum potestate, Acillam iubet proficisci; Af 33.

funis, Seil, Tau: I. destinant, al.: his (falcibus) cum fuues, qui antemuas ad malos destinabant, comprebensi adductique erant, navigio remis incitato praerumpebantur. quibus abscisis antemnae necessario concidebant; G III, 14, b.
subsistunt: naves afflictas ... esse, quod neque ancorae funesque subsisterent; G V, 10.
II, 1. amitto: funibus, ancoris reliquisque armamentis amissis; G IV, 29.
2. facio ex: storias .. ex funibus ancorariis tres in longitudinem parietum turris latas IV pedes fecerunt; C II, 9, b.
III, 1. adducere: submersam .. uavim remulco multisque contendens funibus adduxit; C III, 40.
movere: subiectis .. eas (turres) rotis funibus iumentisque obiectis ... movebant; A 2.
2. pro: ancorae pro funibus ferreis catenis revinctae; G III, 13, a.
IV. Lücke: ita † fune crure de ligno || ita fune crure deligato || cum propius accessisset; H 18, b.

funus, Leichenbegängnis, Bestattung: 1. sunt: funera sunt pro cultu Gallorum magnifica et sumptuosa; G VI, 19.
II, 1. conficio: iustis fuueribus coufectis; G VI, 19.

facio: praeterea (ceciderunt) Labienus, Attius Varus, quibus occisis utrisque funus est factum; H 31, b.

furca, Gabel: delapsae (cupae) a lateribus longuriis furcisque ab opere removentur; C II, 11.

furor, Wut, Leidenschaft: I. est: tantum .. esse eorum omnium furorem, ut ..; G II, 3.
II. impello ad: plebem .. ad furorem impellit; G VII, 42.
III. impelli: quod si furore atque amentia impulsus bellum intulisset; G I, 40, a.

furtum, Diebstahl: qui in furto aut in latrocinio ... sint comprehensi; G VI, 16.

fusilis, flüssig: ferventes fusili ex argilla glandes fundis ... in casas ... iacere coeperunt; G V, 43.

fustis, Knüttel: percuti: miles, .. qui fratrem suum ... iugulasset, ... fusti percussus (est); H 27.
repellere: Uticenses ... lapidibus fustibusque equites reppulerunt; Af 87, b.

futurus, künftig (vgl. **sum**): A. tempus: quae fere res non solum inopia praesentis, sed etiam futuri temporis timore ingravescere consuevit; C I, 52.
B. sunt: nostris ... omnia .. victoribus erant futura in incerto; A 16.

Gaesum, Wurfspieß: hostes ... lapides gaesaque in vallum conicere; G III, 4.

galea, Helm: 1. induo: ut ... etiam ad galeas induendas ... tempus defuerit; G II, 21.
2. facio: ille ... tegimenta galeis milites ex viminibus facere ... iubet; C III, 62.
impono: multum .. ab ictu lapidum ... viminea tegimenta galeis imposita defendebant; C III, 63, b.

galeo, mit dem Helm bedecken: milites in campo iubet galeari; Af 12.

gallina, Huhn: leporem et gallinam et anserem gustare fas non putant; G V, 12.

gaudeo, sich freuen: I. alqs: S. V. G. E. V.; H 26.
II. acc. c. inf.: quos sibi Caesar oblatos gavisus illos retineri iussit; G IV, 13. gaudeo mehercule vos significare litteris, quam valde probetis ea, quae apud Corfinium sunt gesta; F 18. s. **gaudium,** II. triumphare.

gaudium, Freude: I. tribuo: quod || sed || proprium gaudium [bellantibus] fortuna tribuere non decrevit; Af 61, b.
II. profundere: ut (rex) lacrimas ... gaudio videretur profodisse; A 24, b.
triomphare: meum factum probari abs te triumpho gaudio || gaudeo ||; F 15.

gaza, Schatz: ut (rex Iuba) ... una cum liberis, coniugibus, civibus cunctaque gaza regia cremaretur; Af 91, a.

gemellus, doppelt: quam (legionem) factam ex duabus gemellam appellabat; C III, 4, a.

gemitus, Seufzen: ita cum clamor esset intermixtus gemitu; H 31, b.

gener, Schwiegersohn: in eo concilio Cingetorigem, ... generum suum, ... hostem iudicat; G V, 56.

generatim, nach Klassen, Völkerschaften: ago: Caesar contione habita Cordubae omnibus generatim gratias agit; C II, 21.
constituo: generatim .. (copias) constituerunt paribus intervallis; G I, 51.
distribuo: generatim .. distributi in civitates omnia vada ... obtinebant; G VII, 19.

excogito: multa praeterea generatim ad avaritiam excogitabantur; C III, 32, a.

gens, Geschlecht, Stamm, Völkerschaft, Gemeinde: I. cogitat: etsi fallacem gentem semperque alia cogitantem, alia simulantem bene cognitam habebat; A 24, a.
continet: quae gens ad hoc tempus his sedibus sese continet; G VI, 24.
est: Suevorum gens est longe maxima et bellicosissima Germanorum omnium; G IV, 1.
habet: de his (dis) eandem fere, quam reliquae gentes, habent opinionem; G VI, 17. quae gens ... summam .. habet iustitiae et bellicae laudis opinionem; G VI, 24.
mittit, petit: quae gens paucis ante mensibus ultro ad Caesarem legatos miserat ... praesidiumque ab eo militum petierat; C III, 80, a.
simulat: s. cogitat.
II, 1. cognosco: s. 1. cogitat.
devinco: bellicosissimis gentibus devictis; G VIII, 24.
redigo: prope ad internecionem gente ac nomine Nerviorum redacto; G II, 28.
2. sum: a Venere (sunt) Iulii, cuius gentis familia est nostra; F 2.
3. attribuo: magistratus ac principes in annos singulos gentibus cognationibusque hominum, qui una coierunt, quantum ... visum est agri attribuunt; G VI, 22.
praefero: qui virtute belli omnibus gentibus praeferebantur; G V, 54.
praesto: qualem * gentibus me praestiti, similem in civium deditione praestabo; H 17.
III, 1. civitates: qui (legati) praesidio misso pollicerentur earum gentium civitates imperata facturas; C III, 34.
consensus: ut sacerdos eius deae (Bellonae) ... secundus a rege consensu gentis illius habeatur; A 66.
equites: Macedones, Thessalos ac reliquarum gentium et civitatum (equites) adiecerat; C III, 4, b.
fines: multarum .. gentium fines (silva Hercynia) propter magnitudinem attingit; G VI, 25.
ius: eidem (Mithridati) tetrarchian [legibus] Gallograecorum iure gentis et cognationis adiudicavit; A 78. iure gentium civiumque Romanorum institutis cognitis; H 42, b.
mores: ne (regius animus) a gentis suae moribus degeneraret; A 24, b.
victores: se ... maximarum gentium victores discessisse; C III, 47.

2. alqs ex: Segni Condrusique, ex gente et numero Germanorum; G VI, 32.

IV. per: quae (dignitas) est per gentes clarissima notissimaque; Af 22.

genu, Knie: I. proicio ad: subito se ad genua proiecit; Af 89.

II. innitl: cum ... elephans ... eum (lixam) ... genu innixus pondere suo .... enecaret; Af 84.

genus, Geschlecht, Stamm, Gattung, Art: I. **absolut:** 1. differunt: multa .. in ea (silva Hercynia) genera ferarum nasci constat, quae reliquis in locis visa non sint; ex quibus quae maxime differant ab ceteris et memoriae prodenda videantur, haec sunt; G VI, 25.

est: genus hoc erat pugnae, quo se Germani exercuerant; G I, 48. genus hoc est ex essedis pugnae; G IV, 33. in omni Gallia eorum hominum, qui aliquo sunt numero atque honore, genera sunt duo; G VI, 13, a. de his duobus generibus alterum est druidum, alterum equitum; G VI, 13, a. alterum genus est equitum; G VI, 15. tertium est genus eorum, qui uri appellantur; G VI, 28. ut est summae genus sollertiae atque ad omnia imitanda et efficienda ... aptissimum; G VII, 22. quod apud eos ... omne genus cuniculorum notum atque usitatum est; G VII, 22. genus erat pugnae militum illorum, ut ..; C I, 44. genus erat hoc pugnae; C I, 79. aptissimum esse hoc genus ad proditionem dubitare nemo potest; A 7. etsi erat non dissimile atque Alexandriae genus aedificiorum; A 18. f. differunt.

facit: genus hominum, cui liceret libere facere et sequi, quod vellet; C II, 29.

levat: est etiam genus radicis inventum, ... quod appellatur chara, quod admixtum lacte multum inopiam levabat; C III, 48.

nascuntur: f. differunt.

oritur: amitae meae Iuliae maternum genus ab regibus ortum, paternum cum diis immortalibus coniunctum est; F 2.

sequitur, vult: f. facit.

2. sum: pontones, quod est genus navium Gallicarum, Lissi reliquit; C III, 29.

II. **nach Verben:** 1. admisceo, appello: f. I, 1. levat. — coniungo: f. 1, I. oritur.

efficio: id (genus radicis) ad similitudinem panis efficiebant; C III, 48.

emitto: omni genere telorum emisso; H 13, h.

facio: quod genus operis sine ullo periculo ... facere licebat; G VIII, 41. indutiarum quodam genere misericordia facto adventus Caesaris exspectatur; C II, 13.

instituo: Caesar haec genera munitionis instituit; G VII, 72.

invenio: f. I, I. levat.

offero: novo genere pugnae oblato; Af 15.

perspicio: si modo insulam adisset et genus hominum perspexisset; G IV, 20.

praetermitto: neque ullum genus quaestus ... praetermittebatur; A 49.

prodo: f. 1, I. differunt.

traicio: quod unum genus tegimenti ... erant experti nullo telo ... traici posse; C II, 9, h.

video: f. I, 1. differunt.

2. innascor: quae (temeritas) maxime illi hominum generi est innata; G VII, 42.

licet: f. I, I. facit.

3. abundo: commeatus omni genere praeter frumentum (exercitus) abundabat; C III, 49.

nascor: Piso Aquitanus, amplissimo genere natus; G IV, 12.

orior: qui (Lycomedes) regio Cappadocum genere ortus ... sacerdotium id repetebat; A 66. Mithridatem Pergamenum, ... regio genere ortum, regem Bospori constituit; A 78.

vaco: quo (genere quaestus) domus et tribunal imperatoris vacaret; A 49.

utor: praemisso equitatu et essedariis, quo plerumque genere in proeliis uti consuerunt; G IV, 24. cum ... propius non accederent et singulari genere pugnae uterentur; Af 69, b.

4. condocefacio contra: Caesar contra eiusmodi hostium genera copias suas ... condocefacere; Af 71.

constituo ex: quam (legionem) ex genere civium suorum Deiotarus armatura ... nostra constitutam habebat; A 68.

consto ex: (erat) conventus is, qui ex variis generibus constaret; C II, 36.

efficio ex: ex hoc (genere radicis) effectos panes ... iaciebant; C III, 48.

spero a: ut, a quo genere hominum victoriam sperasset, ab eo initio fugae facto paene proditus videretur; C III, 96.

sum in: est ergo in genere et sanctitas regum ... et caerimonia deorum; F 2.

III. **nach Adjectiven:** imperitus: nostri ... huius omnino generis pugnae imperiti; G IV, 24.

insuetus: haec tum ratio nostros perturbavit insuetos huius generis pugnae; C I, 44.

IV. **nach Substantiven:** 1. alqs: (Ubii) paulo sunt eiusdem generis ceteris humaniores; G IV, 3. milites ... inter se per ... centuriones .. atque honestissimos sui generis colloquuntur; C I, 20. quod ... haberet ... deinde legiones conscriptas ex cuiusquemodi generis amplius XII milibus; Af 19, h.

alqd: pauca eiusdem generis addit cum excusatione Pompei coniuncta; C I, 8. haec atque eiusdem generis complura ... magna cum misericordia ... pronuntiantur; C II, 12.

agger: aggerem novi generis atque inauditum ... facere instituerunt; C II, 15.

aqua: cum se inferiores eiusdem generis ac saporis aqua dicerent uti; A 6.

copia: cum eius generis copia defecit, etiam ad innocentium supplicia descendunt; G VI, 16.

homines: † hinc optimi generis hominum ex Aquitanis montanisque; C I, 39. erant praeterea cuiusque generis hominum milia circiter VI; C I, 51. delectus ... servorum .. et cuiusquemodi generis hominum ... habere ... non intermittit; Af 36.

hostis: nostros propter gravitatem armorum ... minus aptos esse ad huius generis hostem; G V, 16.

imperia: in se novi generis imperia constitui; C I, 85, h.

incolae: eius oppidi incolas cuiusque generis aetatisque vivos ... in flammam coniciunt; Af 87, a.

materia: materia cuiusque generis ut in Gallia est praeter fagum atque abietem; G V, 12.

milia: f. alqs; Af 19, b.

munitiones: paris eiusdem generis munitiones ... perfecit; G VII, 74.

mutatio: propter ... mutationem .. generis iure ... intermisso; A 66.

naviculae: adolescentulus cum naviculis cuiusquemodi generis XXX ... profectus ab Utica; Af 23.

naves: circiter sexcentas eius generis, cuius supra demonstravimus, naves ... invenit instructas; G V, 2. imperat militibus Caesar, ut naves faciant, cuius generis eum superioribus annis usus Britanniae docuerat; C I, 54.

nobilitas: qui (Surus) et virtutis et generis summam nobilitatem habebat; G VIII, 45.

ordines: huius generis octoni ordines ducti ternos inter se pedes distabant; G VII, 73, b.
peditatus: cum equitibus Numidis MDC electis peditatuque eiusdem generis satis grandi; Af 18.
proelia: qui (equites) cotidiana consuetudine usum quoque eius generis proeliorum perciperent; C III, 84.
sacrificia: publice .. eiusdem generis habent instituta sacrificia; G VI, 16.
sagittarii: sagittariis ... Ityreis, Syris et cuiusque generis ductis in castra compluribus; Af 20, a.
sudes: eiusdem .. generis sub aqua defixae sudes flumine tegebantur; G V, 18.
tela: multitudine sagittarum atque omnis generis telorum multos vulneratos; G VII, 41.
tormenta: legionarii ... defensores ... tormentis cuiusque generis telisque terrebant; C III, 63, b.
Lücke: variis † generum munitionibus ‖ generibus munitionum ‖ (rex) tegebatur; A 28.
2. alqs: Viridumarus, pari aetate et gratia, sed genere dispari; G VII, 39.
3. alqs ex: ex adversariis perfugere plures ex omni genere hominum; Af 19, a.
V. Umstand: 1. alere: quae res .. cibi genere ... et vires alit et immani corporum magnitudine homines efficit; G IV, 1.
amplus: eorum (equitum) ut quisque est genere copiisque amplissimus, ita ..; G VI, 15.
assuefieri: (milites) cum Lusitanis reliquisque barbaris ‖ barbaro ‖ genere quodam pugnae assuefacti; C I, 44.
claudi: Longinus veritus, ne genere quodam obsidionis clauderetur; A 61.
compleri: (naves) multis tormentis et omni genere telorum completas; C I, 26, a.
contemni: ut neque numero neque genere bonorum ... (copiae) contemnendae viderentur; C III, 110.
efficere: f. alere.
exercere: hoc se labore durant adolescentes atque hoc genere venationis exercent; G VI, 28.
inusitatus, novus: erat nova et inusitata belli ratio ... toto obsidionis genere; C III, 47.
ornari: naves ... omni genere armorum ornatissimae; G III, 14, a.
permoveri: inusitato genere tormentorum permoti barbari; G IV, 25.
perterreri: novo genere pugnae perterritis nostris; G V, 15.
perturbari: uti novo atque inusitato genere proelii tirones legionarii paucique perturbati ... opprimerentur; Af 19, a.
premi: quamquam periculoso genere proelii ... (milites) premebantur; G VIII, 42.
tegi: f. IV, 1. Lücke.
2. ab: f. II, 4. spero a.
ex: quod ex duobus contrariis generibus ... civitates ... timebant, ... diligebant; C I, 61. ex utroque genere pugnae complures sunt vulnerati affecti; H 23, b. ex utroque genere pugnae cum parem virtutem ad bellandum contulissent; H 31, a.
in: toto hoc in genere pugnae ... intellectum est nostros ... minus aptos esse; G V, 16. in novo genere belli novae ab utrisque bellandi rationes reperiebantur; C III, 50.
VI. Lücke: ignemque multum miserunt, sic ut cum genus * ‖ genus ‖ ignis per iactus solitus est mitti; H 11.

gero, tragen, führen, ausführen, verwalten, verbreiten, (sich) betragen: se: quo ceteri dissimiliter se gerant; Af 54, a. cum ordines in meo exercitu beneficio, non virtute consecuti ita vos gesseritis, ut ..; Af 54, b.

alqd: hoc in conspectu utrorumque castrorum gerebatur; H 14. dum haec in colloquio geruntur; G I, 46. dum haec in Venetis geruntur; G III, 17. dum haec geruntur; G IV, 34. VII, 66, a. H 36. dum haec in his locis geruntur; G V, 22. dum haec a Caesare geruntur; G VI, 7, a. haec in omnibus Eburonum partibus gerebantur; G VI, 35, a. dum haec ad Gergoviam geruntur; G VII, 37. 42. dum haec apud Caesarem geruntur; G VII, 57. dum haec apud Alesiam geruntur; G VII, 75. accidit etiam repentinum incommodum biduo quo haec gesta sunt; C I, 48, a. dum haec ad Ilerdam geruntur; C I, 56. dum haec in Hispania geruntur; C II, 1. haec cum in Achaia atque apud Dyrrachium gererentur; C III, 57. haec dum apud hostes geruntur; C III, 112, c. dum haec in Aegypto geruntur; A 34, a. dum haec ad Ruspinam geruntur; Af 36. dum haec utrobique geruntur; Af 93. dum haec ad Mundam geruntur et Ursaonem; H 42, a. — dum ea geruntur; G IV, 32. — quod gestum in Hispania diceret; C III, 83. uti ea, quae apud eos gerantur, cognoscant; G II, 2. quae Genabi oriente sole gesta essent; G VII, 3. dolore prohibeor, quae gesta sunt, pronuntiare; G VII, 38, a. si ea, quae in longinquis nationibus geruntur, ignoratis; G VII, 77, d. erant per se magna, quae gesserant equites; C II, 39. quae apud Corfinium sunt gesta; F 18. f. rem; C III, 13. — inscii, quid in Haeduis gereretur; G VII, 77, a. Caesar idoneum locum nactus, quid quaque ex parte geratur, cognoscit; G VII, 85. f. rem; G III, 26. ab eisdem nostra consilia quaeque in castris gerantur hostibus enuntiari; G I, 17. quae .. in Treveris gererentur ostendit; G V, 3. ut ... quae .. in Gallia gererentur cognosceret; G V, 8. ex captivis cognoscit, quae apud Ciceronem gerantur; G V, 48. ut ... quae .. apud eos gerantur cognoscant; G VI, 10. cum septimae legionis tribunis esset nuntiatum, quae in sinistro cornu gererentur; G VII, 62, b. legatus ... litteris ... fit certior, quae in Pictonibus gerantur; G VIII, 27. cum ... exploratores .. missi, quae gererentur, renuntiassent; G VIII, 35. litteris Caninii fit certior, quae de Drappete et Lucterio gesta essent; G VIII, 39.
animum: animum .. (imperator) altum et erectum prae se gerebat; Af 10.
bellum: cum (Caesar) ipso anni tempore ad gerendum bellum vocaretur; G VII, 32. f. **bellum**, II, 1. gero (39 St.) S. 122.
factum: quod factum licet necopinantibus nostris esset gestum; H 16, b.
inimicitias: qui veteres inimicitias cum Caesare gerebant; C I, 3.
magistratum: quod ... duo magistratum gerant et se uterque eorum legibus creatum esse dicat; G VII, 32. cuius (Coti) frater Valetiacus proximo anno eundem magistratum gesserit; G VII, 32.
negotium: conclamant omnes occasionem negotii bene gerendi amittendam non esse; G III, 18. ne in praeda occupati (milites) reliqui negotii gerendi facultatem dimitterent; C III, 97. neque vero Alexandrinis in gerendis negotiis cunctatio ulla aut mora inferebatur; A 2.
partem: neque ullam partem reipublicae satis commode geri; A 65, a.
rem: quibuscumque exercitus dicto audiens non fuerit, .. male re gesta fortunam defuisse, G I, 40, d. ex loco superiore, quae res in nostris castris gererentur, conspicatus; G II, 26. his rebus gestis omni Gallia pacata; G II, 35. his rebus gestis cum ... Caesar pacatam Galliam existi-

maret; G III, 7. quod in conspectu Caesaris ... res gerebatur; G III, 14, b. prius ... quam plane ab his videri aut, quid rei gereretur, cognosci posset; G III, 26. his rebus gestis ex litteris Caesaris dierum viginti supplicatio a senatu decreta est; G IV, 38. his rebus gestis Labieno ... relicto; G V, 8. eum de rebus gestis certiorem faciunt; G V, 37. gladio comminus rem gerit Vorenus; G V, 44, b. rem gestam in Eburonibus perscribit; G V, 47. postero die contione habita rem gestam proponit; G V, 52. quod in conspectu omnium res gerebatur; G VII, 80. nostri omissis pilis gladiis rem gerunt; G VII, 88. Caesaris nostri commentarios rerum gestarum Galliae ... contexui novissimumque imperfectum ab rebus gestis Alexandriae confeci usque ad exitum ... vitae Caesaris; G VIII, pr. a. cum sibi delegissent campum ad rem gerendam; G VIII, 18. quorum (nostrorum) adventu cum sibi Correus oblatam occasionem rei gerendae existimaret; G VIII, 18. si tardius rem gessissent; G VIII, 19, b. tali modo re gesta; G VIII, 20. cuius (Fabii) praeceptis ut res gereretur, Quintus Atius Varus ... suos hortatur; G VIII, 28. res .. gerebatur et excelso loco et in conspectu exercitus nostri; G VIII, 42. quibus rebus gestis ipse ... Narbonem profectus est; G VIII, 46, a. quod insequens annus ... nullas habet magnopere Galliae res gestas; G VIII, 48, c. C. Caesarem imperatorem ... tantis rebus gestis oppido ... prohiberi; C I, 13. a quo (Lentulo Spinthere) factus Vibullius certior, quae res in Piceno gererentur; C I, 15, b. his rebus cognitis, quae erant ad Corfinium gestae; C I, 24. ne quam rei gerendae facultatem dimittat; C I, 28. dum pari certamine res geri potuit; C I, 51. cognitis iis rebus, quae sunt in Italia gestae; C II, 17. cognitis iis rebus, quae sunt gestae in citeriore Hispania, bellum parabat; C II, 18, b. his rebus gestis Curio se in castra ... recipit; C II, 26. quasi non felicitas rerum gestarum exercitus benevolentiam imperatoribus et res adversae odia colligant! C II, 31, a. an vero in Hispania res gestas Caesaris non audistis? C II, 32, b. rem gestam cognovit; C II, 39. cognitis his rebus, quae erant Orici atque Apolloniae gesta || gestae ||; C III, 13. his rebus gestis Domitius ... simulavit ..; C III, 38. uti ... equitatum .. eius (Pompei) ad rem gerendam inutilem efficeret; C III, 43. latius inflatiusque multo, quam res erat gesta, fama percrebuerat; C III, 79, a. Caesar confisus fama rerum gestarum; C III, 106. mittitur a Mithridate nuntius Caesari, qui rem gestam perferret; A 28. Caesar re praeclarissime gesta ... ad castra regis pertendit; A 30, a. magnas res et secundas ductu ausuque suo gesserat; A 43. cognitis rebus, quae gestae erant in Illyrico; A 44, a. ita brevissimo spatio re praeclarissime gesta; A 47. pro contione militibus exponit, quas res Caesaris iussu gerere deberet; A 52. quae ex veteranis legionibus in classe cum Sulpicio et Vatinio rem gesserant; Af 10. his rebus gestis ... sese ... recipere coepit; Af 17. ea re gesta et proelio dirempto; Af 19, a. non ita amplis rebus patris gestis; Af 22. ita re male gesta; Af 23. tot rebus gestis ... se cruentam adeptum existimari victoriam; Af 31, c. nulla re gesta pro multitudine hominum; Af 33. ubi ea res gerebatur; Af 40. his rebus gestis Caesar ... cohortes deduxit; Af 41. hac re per equites gesta; Af 51. Caesar ... non ut imperator exercitum .. victorem .. maximis rebus gestis ... condocefacere; Af 71. rem a se gestam docent; Af 77. cuius (ducis) auctoritate imperioque rem gererent; Af 85, a. qui ... licentiam sibi assumpsissent immoderate peccandi impunitatis propter maximas res gestas spe; Af 85, b. id hoc consilio, si posset Vergilius ... rei male gestae suorum indicio a pertinacia deduci; Af 86. his rebus gestis ... classem conscendit; Af 98. uti rem gestam Ursavonensibus referrent; H 22, a. Caesari rem gestam detulerunt *; H 22, a. Sex. Pompeio, qui Cordubae fuisset, rem gestam refert; H 32, a. f. **bene**, I. gero (12 St.) S. 125, b. — **feliciter** gero (6 St.) S, 392, a.

responsa: qui cum certum comperissent legatorum responsa ita esse gesta; H 22, b.

rempublicam: cuius imperatoris ductu IX annis rempublicam felicissime gesserint; C I, 7, b.

gladiator, Fechter: I, 1. condocefacio: Caesar ... copias suas ... ut lanista tirones gladiatores condocefacere; A 71.

confirmo, al: gladiatores .., quos ibi Caesar in ludo habebat, ad forum deductos Lentulus spe libertatis confirmat; quos postea monitus ab suis ... circum familias conventus Campaniae custodiae causa distribuit; C I, 14.

2. attribuo: his (gladiatoribus) equos attribuit et se sequi iussit; C I, 14.

II. cohors: in quo (oppido Thisdra) Considius per id tempus fuerat cum ... cohorte .. sua gladiatorum; Af 76.

gladiatorius, aus Fechtern bestehend: familia: quod magnis muneribus datis gladiatoriae familiae reliquias habebat; C III, 21.

manus: qui (Considius) Thisdrae cum familia sua, gladiatoria manu Gaetulisque praeerat; Af 93.

gladius, Schwert: I, 1. conicio: gladio in os adversum coniecto; C III, 99.

destringo: f. **destringo** (6 St.) S. 268, b.

educo: gladium educere conanti dextram moratur manum; G V, 44, b.

stringo: celeriter ... gladios strinxerunt; C III, 93, a.

2. utor: quo facilius (milites) gladiis uti possent; G II, 25.

3. redeo a: (Pompeiani) pilis .. missis ad gladios redierunt; C III, 93, a.

II. crepitus: cum ... esset ... gladiorum .. crepitus auribus oblatus; H 31, b.

ictus: nocturnis diurnisque temporibus || operibus || gladiorum ictus telorumque missus exspectantes || exceptantes ||; H 17.

impetus: Germani celeriter ex consuetudine sua phalange facta impetus gladiorum exceperunt; G I, 52.

mucro: insuper [occisi] in gladiorum mucrones || praefixa ad gladiorum mucrones || capita hominum ordinata ad oppidum conversa; H 32, a.

III. appetere: humerum apertum gladio appetit; C II, 35, a.

caedere: (miles) gladio proboscidem, qua erat circumdatus, caedere ... non destitit; Af 84.

circumcidere: gladiis cespites circumcidere ... nitebantur; G V, 42.

impetum facere: gladiis destrictis in eos impetum fecerunt; G I, 25. gladiis destrictis impetum adversus montem in cohortes faciunt; C I, 46.

gerere: gladio comminus rem gerit Vorenus; G V, 44, b. nostri omissis pilis gladiis rem gerunt; G VII, 88.

insequi, interficere: (milites) transire conantes insecuti gladiis magnam partem eorum impeditam interfecerunt; G II, 23.

percutere: graviter .. primo ictu gladio caput percussit; G VIII, 23. Pompeius Rufus brachium gladio percussus ... interfectus esset; Af 85, b.

pugnare: reiectis pilis comminus gladiis pugnatum est; G I, 52.
superaro; cum non minus esset imperatoris consilio superare quam gladio; C 1, 72.
traicere: Munatius Flaccus proximum gladio traicit lictorem; A 52. ipse sibi cum conaretur gladio traicere pectus; Af 94.

glans, Schleuderkugel: I. fervent: ferventes fusili ex argilla glandes fundis ... in casas ... iacere coeperunt; G V, 43.
II. fundo: (Caesar) glandes fundere; Af 20, b.
iacio: f. I.
inscribo, mitto: idem .. temporis glans missa est inscripta: quo die ..; H 13, a. qui mittere glandem inscriptam solebat; H 18, a.
III. mittere: servus ... indicium glande scriptum misit; H 18, a.
proterrere: fundis librilibus sudibusque ... ac glandibus Gallos proterrent; G VII, 81.

gleba, Stück, Klumpen: quidam ... Gallus per manus sevi ac picis traditas glebas in ignem ... proiciebat; G VII, 25.

gloria, Ruhm, Ruhmbegierde, Prahlerei: I, 1. accipio: non veterem belli gloriam libertatemque, quam a maioribus acceperint, recuperare; G VII, 1.
communico: ne ... victoriae gloriam communicasse cum legionibus viderentur; G VIII, 19, b.
exstinguo: superiore gloria rei militaris exstincta; G V, 29.
patior: constituerat gloriam exsultationemque eorum (adversariorum) pati; Af 31, c.
recupero: f. accipio.
2. propero ad: proinde ad praedam, ad gloriam properate; C II, 39.
II. cupiditas: quos cupiditate gloriae adductus in periculum deduxi; G VII, 50, b.
III, 1. efferre: seu gloria elati cuncta, ut erant acta, exposuerunt; C III, 79, b. gloria et animi magnitudine elatus privatus atque adolescentulus ... Italiam ... in libertatem vindicavit; Af 22. ut ex nostris praeter duos centuriones sit nemo desideratus gloria se efferentes; H 23, b.
exsultare: maiore Pompeiani exsultabant gloria, .. quod ..; H 14.
praestare: qui (Bellovaci) belli gloria Gallos omnes Belgasque praestabant; G VIII, 6.
2. pro: pro gloria belli atque fortitudinis angustos se finis habere arbitrabantur; G I, 2.
propter: etsi propter ... veterem belli gloriam ... se tuto dimicaturos existimabant; G III, 24.

glorior, sich rühmen, prahlen: I. alqs: dicitur eo tempore glorians apud suos Pompeius dixisse ..; C III, 45. hos quidem diutius in nostro conspectu gloriari magno nobis ... dolori est; A 15.
II, 1. quod: falsa .. illa opinione (Pompeius) gloriatus est, quod prope in nostris partibus locum tenuisset; H 14.
2. acc. c. inf.: se .. alterum fore Sullam inter suos gloriatur; C I, 4. Pontum .. nullo defendente paternum regnum glorians se recepisse obtinebat; A 41. quem (exercitum) XXII in acie conflixisse et vicisse legati eius (Pharnacis) gloriabantur; A 74. — quod insolenter adversarii sui gloriarentur L. Lentulum et C. Marcellum consules creatos; G VIII, 50.
III. beneficio: ne ... nimis eo gloriarentur beneficio, quod auxilia Pompeio non misisset; A 70.

victoria: quod sua victoria tam insolenter gloriarentur; G I, 14.

gradus, Schritt, Stellung: I, 1. pello: quae (copiae) quam facile subierant iniquum locum, tam celeriter gradu pulsae premebantur loci iniquitate; A 76.
2. deicio de: neque ullo timore (legio) de gradu deiecta est; A 54.
II. accedere: cum repente instructas velut in acie certo gradu legiones accedere Galli viderent; G VIII, 9.
ascendere, descendere: cum interim Pharnaces eodem gradu, quo in proclivem descenderat vallem, ascendere adversus arduum collem instructis copiis coepit; A 74.

grandis, groß, ansehnlich, zahlreich: cervi: grandibus cervis eminentibus ad commissuras pluteorum atque aggeris; G VII, 72.
familia: qui (C. Decimius) ibi cum grandi familia praeerat praesidio commeatui; Af 34.
numerus: cum ... peditibus .. levis armaturae grandi numero ... egressus; Af 48.
peditatus: cum equitibus Numidis MDC electis peditatuque eiusdem generis satis grandi; Af 18.
praesidium: Uticae grandi praesidio relicto; Af 24. quoniam ibi praesidium grande Numidarum esso cognoverat; Af 42. in quo (oppido Thisdra) Cousidius per id tempus fuerat cum grandi praesidio; Af 76. ubi Vergilius cum grandi praesidio praeerat; Af 79.
saxa: intervalla grandibus in fronte saxis effarciuntur; G VII, 23. ex grandibus saxis sex pedum murum ... praeduxerant Galli; G VII, 46.
tumulus: planicies erat magna et in ea tumulus terrenus satis grandis; G I, 43.

grando, Hagelwetter: I. consequitur: subito imbre grandineque consecuta; Af 47.
II. cum: circiter vigilia secunda noctis nimbus cum saxea grandine subito est exortus ingens; Af 47.

gratia, Gunst, Wohlwollen, Einvernehmen, Einfluß, Beliebtheit, Dank: I. est: tanti eius apud se gratiam esse osteudit, uti ..; G I, 20. sibi populoque Romano perpetuam gratiam atque amicitiam cum eo futuram; G I, 35.
II, 1. ago: f. **ago**, III. gratias (13 St.) S. 60, a.
amplifico: reliquis rebus eorum (Haeduorum) gratia dignitateque amplificata; G VI, 12, b.
antecedo: ut ... omnium temporum dignitatem et gratiam (Haedui) antecessisse viderentur; G VII, 54.
convello: qui (pauci) M. Antonii repulsa Caesaris decedentis gratiam convellere cupiebant; G VIII, 50.
habeo: imperio populi Romani (Dumnorigem) ... de ea, quam habeat, gratia desperare; G I, 18, b. Romani si casu iuterveuerint, fortunae, si alicuius indicio vocati, huic habendam gratiam, quod .. paucitatem eorum ... cognoscere ... potuerint; G VII, 20, b. habendam fortunae gratiam, quod Italiam sine aliquo vulnere cepissent; C III, 73, a. hanc adeo habebo gratiam illi (Dolabellae); F 15.
iacto: cum ... Domitius urbanam gratiam dignitatemque iactaret; C III, 83.
ineo: qui se summam ab Caesare gratiam inituros putareut; G VI, 43.
minuo: quibus opibus ac nervis non solum ad minuendam gratiam, sed paene ad perniciem suam uteretur; G I, 20. suam gratiam inter suos minui; G V, 4.

novi: hanc unam gratiam potentiamque noverunt; G VI, 15.
peto: ut ... gratiam atque amicitiam publice privatimque peterent; G V, 55.
praesto: qui ex Curionis proelio capti conservatique parem gratiam in fide servanda praestare voluerant; Af 40.
redimo: quorum omnium gratiam atque amicitiam eius morte redimere posset; G I, 44, d.
refero: quoniam ... hanc sibi populoque Romano gratiam referret, ut ... gravaretur; G I, 35. Caesari pro eius meritis gratiam referre; G V, 27, b. quod sibi a parte eorum gratia relata non sit pro suis in eos maximis beneficiis; C I, 23. ut iam de praemiis vestris et de referenda gratia cogitare incipiamus; C II, 39. ne .. ingratus in referenda gratia ... videretur; C III, 1.
repudio: cum neque suam neque populi Romani gratiam repudiaturum; G I, 40, a.
sequor: sin Caesarem respiciant atque eius gratiam sequantur; C I, 1.
volo: si suam gratiam Romani velint, posse iis utiles esse amicos; G IV, 7.
2. utor: ut tuo consilio, gratia, dignitate ... uti possim; F 14.
despero de; s. I. habeo; G I, 18, b.
redeo in: cum communibus inimicis in gratiam redierat; C I, 4.
III, 1. homo: Scapulam, maximae dignitatis et gratiae provincialem hominem; A 55.
locus: quod ... Divitiacus frater in antiquum locum gratiae atque honoris sit restitutus; G I, 18, b.
2. alqs: ipsum esse Dumnorigem, ... magna apud plebem propter liberalitatem gratia; G I, 18, a. Iccius Remus, summa nobilitate et gratia inter suos; G II, 6. Viridomarus, pari aetate et gratia, sed genere dispari; G VII, 39.
3. receptus ad: habere se quoque ad Caesaris gratiam atque amicitiam receptum; C I, 1.
IV. adaequare: quos (Remos) quod adaequare apud Caesarem gratia intellegebatur; G VI, 12, b.
augeri: ut socios atque amicos ... gratia, dignitate, honore auctiores velit esse; G I, 43.
comparari: Bessos (equites) partim mercenarios, partim imperio aut gratia comparatos ... adiecerat; C III, 4, b.
contendere: contendebat .. (Caesar) gratia .. libenter pro homine sibi coniunctissimo; G VIII, 50.
posse: Dumnorix gratia et largitione apud Sequanos plurimum poterat; G I, 9. cum ipse gratia plurimum domi atque in reliqua Gallia ... posset; G I, 20.
valere: quantum gratia, auctoritate, pecunia valent, ad sollicitandas civitates nituntur; G VII, 63. ereptum Ser. Galbae consulatum, cum is multo plus gratia suffragiisque valuisset; G VIII, 50. qui (milites, patres) aut gratia aut misericordia valerent; C II, 44.

gratia, wegen, um — willen: I. nach Substantiven: hiemis gratia; Af 62. partium; Af 88, b. praesidii g. commeatus sui; Af 62. communis salutis; Af 33. terroris; Af 70.
II. nach Gerundien: pabulandi aut aquandi; Af 24. frumentandi; Af 65. 68. insidiandi; Af 53. insidiandique; Af 62. muniendi; Af 31, a. speculandi; Af 35, a.
III. nach Gerundiven: sui purgandi; G VII, 43. tentoriorum integendorum; G VIII, 5. huius nuntii perferendi; C II, 7. belli gerendi; Af 36. eiusdem collis occupandi [gratia] Labienus consilium ceperat; Af 49. victus sui mercandi; Af 62. frumenti condendi; Af 65. sedandae eorum (equitum) importunitatis; Af 87, b.

gratulatio, Freudenbezeigung, Glückwunsch: I, 1. facio: s. **facio**, III. gratulationem (3 St.) S. 384, a.
2. deminuo de: quod ... neque eius calamitate de tanta voluptate et gratulatione quicquam fortuna deminuerat; G I, 53.
II. plenus: erant plena laetitia et gratulatione omnia; C I, 74, b.
III. venire: Caesar ... per hostium munitiones in suam partem oppidi magna gratulatione venit suorum; A 32.

gratulor, beglückwünschen, begrüßen: I. legati: totius fere Galliae legati, principes civitatum, ad Caesarem gratulatum convenerunt; G I, 30.
II. alicui: universi .. (Sulmonenses), et oppidani et milites, obviam gratulantes Antonio exierunt; C I, 18.
militibus: militibus .. vernaculis et secundae legionis ... gratulatur; A 53.

gratus, angenehm, erwünscht, dankbar: alqd: multis sese nobilibus principibusque populi Romani gratum esse facturum; G I, 44, d.
praeda: quae (praeda) etsi erat tenuis, tamen ... erat grata; A 42, a.
praefecti: si volent (praefecti fabrum) grati esse; F 18.
supplicia: supplicia eorum, qui in ... aliqua noxia sint comprehensi, gratiora dis immortalibus esse arbitrantur; G VI, 16.

gravis, schwer, beschwerlich, drückend, hart, gefährlich, wichtig, ernst: alqd: Divitiacus ... Caesarem complexus obsecrare coepit, ne quid gravius in fratrem statueret; G I, 20. si quid ei a Caesare gravius accidisset; G I, 20. si gravius quid acciderit, abs te rationem reposcent; G V, 30. haec si gravia aut acerba videantur; G VII, 14, b. si quid gravius accidisset; C II, 30. quid irati gravius de vobis sentire possunt, quam ut eos prodatis, qui ..? C II, 32, b. quamquam, si quid gravius illis accidisset, merito casurum indicabat; A 11. simul illud grave ac miserum videbatur, perpaucos ... decertare; A 16. quo mihi gravius abs te nil || obstent nihil || accidere potest; F 16.
aetas: omnis iuventus, omnes etiam gravioris aetatis ... eo convenerant; G III, 16.
annona: qua re Caesariani gravi annona sunt conflictati; Af 24.
armatura: gravis .. armaturae miles simulatque ab iis || his || insectatus constiterat; Af 71.
autumnus: quod ... gravis autumnus in Apulia circumque Brundisium ... omnem exercitum valetudine tentaverat; C III, 2.
bellum: ne graviori bello occurreret; G IV, 6.
caerimonia: collatis militaribus signis, quo more eorum gravissima caerimonia continetur; G VII, 2.
causa: neque sine gravi causa eum locum, quem ceperant, dimitti consuerant || censuerant || oportere; C I, 44.
contiones: ipse habuit graves in Caesarem contiones; C II, 18, a.
contumeliae: ad gravissimas verborum contumelias palam descenderunt; C III, 83.
dies: hic dies nostris longe gravissimus fuit; G V, 43.
edictum: gravissimum .. in eos edictum proponendum curavit; Af 46.
fortuna: hoc esse miseriorem et graviorem fortunam Sequanorum quam reliquorum; G I, 32.

hiems: ipse (Bibulus) gravissima hieme in navibus excubans; C III, 8.
homo: his verbis hominis gravissimi incitatus adolescentulus; Af 23.
iniuria: magnas et graves iniurias civium Romanorum, ... quoniam in integrum restituere non posset, concedere Pharnaci; A 70. amicitiae graviorem iniuriam ceris; F 16.
labores: ut ... sibi quisque etiam poenae loco graviores imponeret labores; C III, 74.
morbus: qui sunt affecti gravioribus morbis; G VI, 16. (Bibulus) graviore morbo ex frigore ac labore implicitus; C III, 18.
navigia: qui (milites) vectoriis gravibusque navigiis ... longarum navium cursum adaequarunt; G V, 8.
onus: militibus ... impeditis manibus magno et gravi onere armorum oppressis; G IV, 24. his (civitatibus) graviora onera iniungebat; C II, 18, b. contractum .. in ea aes alienum gravissimis oneribus provinciae constituit exsolvere; A 49.
oppugnatio: quanto erat in dies gravior atque asperior oppugnatio; G V, 45.
pestilentia: Massilienses ... gravi etiam pestilentia conflictati; C II, 22.
poena: haec poena apud eos est gravissima; G VI, 13, b.
sententia: de Accone .. graviore sententia pronuntiata; G VI, 44. dicuntur sententiae graves; C I, 2.
supplicium: quin de omnibus obsidibus ... gravissimum supplicium sumat; G I, 31, d. gravissimum .. ei rei supplicium cum cruciatu constitutum est; G VI, 17. Drappes ... timore gravioris supplicii ... cibo se abstinuit; G VIII, 44. desertos et circumventos ab suis gravissimum supplicium perpeti; C II, 30. quod quidem supplicium gravius morte cives Romani subissent; A 70.
valetudo: Vatinius ... etsi gravi valetudine affectus vix corporis viribus animum sequebatur; A 44, a.
usurae: accedebant ad haec gravissimae usurae; C III, 32, b.
vulnus: si qui graviore vulnere accepto equo deciderat; G I, 48. primipilo P. Sextio Baculo ... multis gravibusque vulneribus confecto; G II, 25. relinquit animus Sextium gravibus acceptis vulneribus; G VI, 38. in eo proelio cum gravi vulnere esset affectus aquilifer; C III, 64.
Lücke: * in contuberniis † commilitesque nonnulli graviora * ‖ graviores ‖ sermones militum .. durius accipiebantur; C II, 29.

gravitas, Schwere, Bedeutung: 1. impediri: nostri ... etiam tarditate et gravitate navium impediebantur; C I, 58.
2. propter: hos (Ubios) cum Suevi ... propter amplitudinem gravitatemque civitatis finibus expellere non potuissent; G IV, 3. intellectum est nostros propter gravitatem armorum ... minus aptos esse ad huius generis hostem; G V, 16.

graviter, schwer, hart, heftig, nachdrücklich, empfindlich, ungern: accido; ut ... tela ... missa ab Gallia gravius acciderent; G III, 14, a.
accuso: graviter eos accusat, quod ... ab iis non sublevetur; G I, 16.
aestimo: multo illa gravius aestimare, liberos, coniuges in servitutem abstrahi, ipsos interfici; G VII, 14, b.
affigo: ita pilum viribus contortum ... equi graviter adverso pectori adfixit; Af 16.
affligo: quae gravissime afflictae erant naves; G IV, 31.
confligo: illae (naves) adeo graviter inter se incitatae conflixerunt, ut ..; C II, 6.
decerno: de imperio Caesaris ... gravissime acerbissimeque decernitur; C I, 5.
doleo: quo gravius homines ex commutatione rerum doleant; G 1, 14. quod ei, ... tantum se eius opinionis deperdidisse, ... gravissime dolebant; G V, 54.
exardesco: multo gravius hoc dolore exarsit; G V, 4.
extimesco: ut ... alii multo gravius extimescerent [casum]; A 7.
fero: (se eas res) eo gravius ferre, quo minus merito populi Romani accidissent; G I, 14. id tulit factum graviter Indutiomarus; G V, 4. quod dictum Haedui graviter ferebant; G V, 6. graviter .. eam rem tulerunt; C II, 13. hortatus .. est, ne (milites) ea, quae accidissent, graviter ferrent; C III, 73, a.
ico: in eo proelio Petreius graviter ictus ex acie recessit; Af 19, b. in quo proelio Pacidius graviter pilo per cassidem caput ictus (est); Af 78, b.
irascor: neque (Caesarem debere) adeo graviter irasci inimicis, ut ..; C I, 8.
iudico: nihil se propter inscientiam levitatemque vulgi gravius de civitate iudicare; G VII, 43. neque sine causa et Caesar amicissime de vobis et illi gravissime iudicaverunt; C II, 32, a.
percutio: graviter .. primo ictu gladio caput percussit; G VIII, 23.
permoveo: ne gravius permoti milites ... diutine labore omnes puberes interficerent; C II, 13.
premo: quod graviter ab Suevis premerentur; G IV, 16. si qua in parte nostri laborare aut gravius premi videbantur; G VII, 67. cum ... nostri .. gravius a multitudine premerentur; C I, 46.
queror: multo etiam gravius, quod sit destitutus, queritur; G I, 16.
terreo: neque is sum, .. qui gravissime ex vobis mortis periculo terrear; G V, 30.
vindico: in quos eo gravius Caesar vindicandum statuit, quo diligentius ...; G III, 16.
vulnero: graviter ab eo vulneratos praefectus; G VIII, 48, c.

gravo, beschweren, pass. obgeneigt sein: I. tentoria: subito imbre grandineque consecuta gravatis pondere tentoriis; Af 47.
II. deferre: petit ab utroque, ... ne graventur sua quoque ad eum (Pompeium) postulata deferre; C I, 9, a.
venire: ut in colloquium venire invitatus gravaretur; G I, 35.

grex, Schar: in gregem locupletium simultatium causa tenues coniciebantur; A 49.

grumus, Hügel: I. est: ab suis castris circiter milia passuum IV grumus est excellens natura, qui appellatur castra Postumiana; H 8.
II. ex: neque tamen aequo loco sui potestatem faciebat, sed ex grumo * ‖ grumo ‖ excelsum tumulum capiebat; H 24.

gubernator, Steuermann: I. eicit: gubernatorem in terram navem eicere cogunt; C III, 28, b.
patiuntur: quod ... neque nautae gubernatoresque vim tempestatis pati possent; G V, 10.
petunt: quod neque certum locum gubernatoribus praefectisque, quem peterent, praeceperat; Af 8.
II, 1. cogo: s. I. eiecit.

comparo: nautas gubernatoresque comparari iubet; G III, 9, a.

produco: *nostri* ... minus .. peritis gubernatoribus utebantur, qui repente ex onerariis navibus erant producti; C I, 58.

2. praescribo: ſ. I. petunt.

3. utor: ſ. 1. produco.

III. artificium: diductis .. nostris paulatim navibus artificio gubernatorum mobilitati navium locus dabatur; C II, 6.

copia: remigum, gubernatorum magna copia suppetebat; C II, 4.

scientia: ipsi Massilienses ... scientia gubernatorum confisi nostros eludebant; C I, 58. ab scientia gubernatorum atque artificiis ad virtutem montanorum confugiebant; C I, 58.

gusto, genießen: alqd: qui (exercitus) a quarta vigilia usque ad horam x diei nihil gustasset; Af 69, b.

anserem, al.: leporem et gallinam et anserem gustare fas non putant; G V, 12.

gymnasium, Turnanstalt: deerant remi: porticus, gymnasia, publica aedificia detegebant; A 13.

Habeo, haben, besitzen, halten, (sich) verhalten, befinden, erfordern, behandeln, rechnen, meinen, glauben, schätzen: I. **absolut:** alqs: P. Caucilius ... eius (Pompei) verbis nuntium mittit, eum minus belle habere; H 32, b.

equitatus: hnc equitatum mittit, nt diriperet atque haberet loco praedae; C II, 25, a.

II. **mit Ergänzung:** 1. **einfach:** a. indirecte Frage: reliqui neque quo se reciperent, neque quemadmodum oppida defenderent, habebant; G III, 16. qui cum propter siccitates paludum, quo se reciperent non haberent; G IV, 38.

b. Infinitiv: voluit etiam experiri ... haberetne (hostis) in animo dimicare; Af 51. cohortes *in* animo habeo ad vos mittere; H 26. hoc (flumen) neque ipse transire habebat in animo neque hostes transituros existimabat; G VI, 7, b.

2. **mit prädicativem Zusatz:** a. quin: itaque Caesar ... non habuit dubium, quin ... ad dimicandum adversarii procederent; H 29, a.

b. Infinitiv: cum ... necesse .. haberet legiones a munitionibus deducere; Af 39. qui (nostri) satis habebant sine detrimento discedere; C III, 46. cum satis haberet convenientes manus dissipare; G VIII, 6. (se) orare atque obsecrare, ... ne ad ultimum supplicium progredi necesse habeant; C I, 84. satis habebat in praesentia hostem rapinis ... prohibere; G I, 15.

c. acc. c. inf.: quod pro explorato habebat Ambiorigem proelio non esse concertaturum; G VI, 5. satis habebat interclusum (Mithridaten) a Caesare a se retineri; A 27.

III. **mit einfachem Object** (in, pro, loco, numero): alqm: qui si luvissent, se eodem loco quo Helvetios, habiturum; G I, 26. reductos in hostium numero habuit; G I, 28. sese illum non pro amico, sed hoste habiturum; G I, 44, d. quos (Gallos) auxilii causa secum habebat; G III, 18. mercatoribus est aditus magis eo, ut, quae bello ceperint, quibus vendant, habeant; G IV, 2. fuga comparata hortantibus iis, quos ex Tencteris atque Usipetibus apud se habebant; G IV, 18. hunc (Dumnorigem) secum habere in primis constituerat; G V, 6. quos (Haeduos et Remos) praecipuo semper honore Caesar habuit, alteros pro vetere ... fide, alteros pro recentibus ... officiis; G V, 54. ille (Caesar) ... hostium se habiturum numero confirmat, si .. Ambiorigem ... recepissent; G VI, 6. quibus ita est interdictum, hi numero impiorum ac sceleratorum habentur; G VI, 13, b. neque hos habendos civium loco ... censeo; G VII, 77, a. Pompeius .. discedens ab urbe in senatu dixerat eodem se habiturum loco, qui Romae remansissent; C I, 33. qui (exercitus) ... quos in sua potestate habuerit conservarit; C I, 85, a. se in hostium habiturum loco, qui non e vestigio ad castra Corneliana vela direxisset; C II, 25, b. quod conventos ... eum (Coelium) hostis loco habendum existimabat; C III, 21. qui (Parthi) ... M. Bibulum in obsidione habuerant; C III, 31. quod ... praedae loco Parthinos habuerat; C III, 42. quem (Clodium) ... in suorum necessariorum numero habere instituerat; C III, 57. legati Carteienses renuntiaverunt, quod Pompeium in potestate haberent; H 36. ſ. evocatos.

se: ratio ordoque agminis aliter se habebat, ac Belgae ad Nervios detulerant; G II, 19.

alqd: habere sese, quae de re communi dicere vellent; G V, 26. alteri non magnis facultatibus ... celeriter, quod habuerunt, consumpserunt; G VII, 17, a. neque fore aequa parte contentum, qui se omnia habiturum confideret; C III, 10, b. neque habet a Marcello quicquam divisi; A 63, a. ad oppidum oppugnandum non satis copiarum habebat; Af 5. quod habet Brundisii copiarum; F 20. ſ. notitiam. auxilia; G VIII, 1. bonum. difficultatem. firmamentum. incommodum. ius. naves, G IV, 22. C II, 21. pecuniam. propositum. vestitum.

accessum: quam (partem) liberum accessum habere demonstravi; A 30, b. ut magno tamen periculo accessus eorum (adversariorum) haberetur; H 30.

aditum: ſ. **aditus,** II, 1, habeo (16 St.) S. 42.

aedificia, agros: ad utramque ripam fluminis agros, aedificia vicosque habebant; G IV, 4. quae (aedificia) trans flumen habuerant; G IV, 4.

agmen: relinquebatur Caesari nihil, nisi uti equitatu agmen adversariorum male haberet et carperet; C I, 63.

alienationem: castrorum .. mutatio quid habet nisi turpem fugam et desperationem omnium et alienationem exercitus? C II, 31, a.

ambactos: ita plurimos circum se ambactos clientesque habet; G VI, 15.

amorem: qui (reges) neque amorem suorum habere poterant ... neque vetustatis auctoritatem; A 33.

aquationem: regio ... habet ... non minus copiosam aquationem; H 8.

aquilas: aquilas et signa habuit XIII legionum; H 7.

ascensus: ut (oppidorum magna pars) simul aditus ascensusque habeat difficiles; H 8.

auctoritatem: ſ. **auctoritas,** II, 1. habeo (9 St.) S. 109, b.

auditionem: ut levem auditionem habeant pro re comperta; G VII, 42.

auxilia: nec ... satis auxilii aut spatii aut copiarum habiturum exercitum populi Romani ad omnia persequenda; G VIII, 1. auxilia peditum ͦ milia, equitum III milia omnibus superioribus bellis habuerat; C I, 39. quod ... maxima .. auxilia

haberet Numidarum equitum levisque armaturae, praeterea ... quos ... transportaverat equites Germanos Gallosque ..., praeterea regia auxilia elephantis CXX equitatusque innumerabilis || equitesque innumerabiles ||; Af 19, b.

beneficia: haec .. a me .. beneficia habetis; G VII, 20, c. apud vos beneficia pro maleficiis, maleficia pro beneficiis habentur; H 42, b.

bonum: ex quo iudicari posse, quantum haberet in se boni constantia; G I, 40, h.

captivos: quosdam de exercitu habebant captivos, ab his docebantur; G V, 42.

castra: f. **castra,** II, 1. habeo (7 St.) S. 138, a.

causam: cum neque aditum neque causam postulandi iustam haberet; G I, 43. qui (duces principesque) aliquem sermonis aditum causamque amicitiae cum Cicerone habebant; G V, 41. decernere utra pars iustiorem habeat causam; C I, 35.

censum: censu habito, ut Caesar imperaverat; G I, 29.

centuriones: quos (tribunos, centuriones) ille postea magno in honore habuit; C I, 77.

circuitum: pons .. ipsius (Caesaris) magnum circuitum habebat; C I, 63. quod ... interiore spatio minorem circuitum habebant; C III, 44, b.

civitatem: quam (vitam, civitatem) beneficio Caesaris habere videbor; C III, 18.

classem: quoniam ... neque hostes classem haberent; A 8. in quo (flumine Nilo) magnam et paratam classem habebat; A 28.

clientes: f. ambactos.

cohortes: ad ternas cohortis (Caesar) in statione habere propter hostium multitudinem; Af 21. f. **cohors,** II, 1. habeo (4 St.) S. 179, h.

colloquia: crebra .. inter se colloquia milites habebant; C III, 19, a.

comitia: dictatore habente comitia Caesare consules creantur Iulius Caesar et P. Servilius; C III, 1.

commendationem: qui aliquam formae atque aetatis commendationem habebant; A 41.

concilium: Suevos ... more suo concilio habito nuntios ... dimisisse; G IV, 19. nocturna .. in locis desertis concilia habebant; G V, 53.

coniuges: ubi ipse (rex Iuba) domicilium, coniuges liberosque habebat; Af 91, a.

consilium: neque consilii habendi ... spatio dato; G IV, 14. celeriter habito consilio; A 57, b. ita consilio habito; H 36.

consulares: ut ... (Pompeium) consulares praetoriosque servorum habere numero dicerent; C III, 82, b.

contentiones: quas (contentiones) Haedui secum et cum Sequanis habuissent; G I, 44, c.

contionem: f. **contio,** I, 1. babeo (9 St.) S. 224, b. — controversiam: f. **controversia,** II, 1. babeo (4 St.) S. 226, h. — copiam, copias: f. **copia,** A. B. II, 1. habeo (8, 6 St.) S. 230, a. 232, a.

crura: (alces) crura sine nodis articulisque habent; G VI, 27.

cursum: quin (naves) aliqua ex parte secundum cursum haberent; C III, 47.

deiectus: quod is collis ... ex utraque parte lateris deiectus habebat; G II, 8.

delectum: f. **delectus,** I, 1. habeo (16 St.) S. 261, a.

despectus: quod (oppidum) cum ex omnibus in circuitu partibus altissimas rupes despectusque haberet; G II, 29.

deprecationem: cum cotidiana mea recusatio non difficultatis excusationem, sed inertiae videretur deprecationem habere; G VIII, pr. a.

desperationem: f. alienationem.

difficultatem: magnam .. moram et difficultatem ascensum in naves habere, praesertim ex scaphis; A 8. cum hoc detrimento, quid transitus fluminis viti difficultatisque haberet, cognitum esset; A 60.

dignitatem: qui primam dignitatem haberent; A 8.

disputationem: hac in utramque partem disputatione habita; G V, 30.

domicilium: ut ei, qui habeant domicilium aut possessionem in Hispania, statim ... dimittantur; C I, 86. f. coniuges.

dona: Pompeium, qui amissa restituisse videatur, [dona etiam, quae ante habuerint,] ademisse; C I, 7, b.

druides: (Germani) neque druides habent ... neque sacrificiis student; G VI, 21.

equites: f. **eques,** II, 1. habeo (9 St.) S. 318, b.

equitatum: f. auxilia; Af 19, b.

essedarios: multa milia equitum atque essedariorum habet; F 12.

eventum: hic dies ... hunc habuit eventum, ut ..; G V, 43.

evocatos: semper .. Berones compluresque evocatos cum telis secum habere consuerat; A 53.

excusationem: f. deprecationem.

exemplum: cuius rei si exemplum non haberemus; G VII, 77, d.

exercitum: f. **exercitus,** II, 1. habeo (3 St.) S. 366, b. — exitum: f. **exitus,** II, 1. habeo (3 St.) S. 372, h. — facultatem: f. **facultas,** II, 1. habeo (13 St.) S. 388, b.

fasces: * adversariorum aquilae sunt ablatae XIII et signa et fasces praeterea || * praeterea * || hos habuit; H 31, b.

fidem: cui summam omnium rerum fidem habebat; G I, 19. quod ex aliis ei (Divitiaco) maximam fidem habebat; G I, 41. quo maior perfugae fides haberetur; C III, 71.

fiduciam: tantam habebat suarum rerum fiduciam; C II, 37. maiorem . fiduciam prohibendi habebant; C III, 25.

fines: pro gloria belli atque fortitudinis angustos se finis habere arbitrabantur; G I, 2. neque quisquam agri modum certum aut fines habet proprios; G VI, 22. f. oppidum; G VIII, 2.

firmamentum: ex quibus (legionibus) aliquid firmamenti se existimabat habere; H 7.

frumentum: se exigue dierum triginta habere frumentum; G VII, 71. f. naves; C II, 21.

fugam: ceteri faciliorem fugam habuerunt; A 31. f. alienationem.

gladiatores: quos (gladiatores) ibi Caesar in ludo habebat; C I, 14.

gratiam: f. **gratia,** II, 1. habeo (4 St.) S. 421, h.

honores: eadem ratione privatim ac publice quibusdam civitatibus habitis honoribus; C II, 21.

hostem: cum extra et intus hostem haberent; C III, 69.

immunitatem: militiae vacationem omniumque rerum (druides) habent immunitatem; G VI, 14.

imperium: qui (Suessiones) ... unum imperium unumque magistratum cum ipsis habeant; G II, 3. quod (imperium) habere victoria posset; G VII, 20, b.

incommodum: quid iniquitas loci habeat incommodi, proponit; G VII, 45, b. quae (incommoda) pro disciplina et praeceptis habere possent, ut reliquos casus timerent; C III, 10, a.

inermes, inferiores: quos aut aetate aut viribus inferiores aut inermes habebant; G VIII, 14, a.

infamiam: latrocinia nullam habent infamiam, quae extra fines cuiusque civitatis fiunt; G VI, 23.

instrumentum: omni militari instrumento, quod circum se habebat, erepto; G VI, 30.

intervallum: quae (pars) mediocre intervallum inter castra et flumen Nilum habebat; A 30, b.

iter: quod aliud iter haberent nullum; G I, 7. Cn. Pompeius pridie eius diei ex urbe profectus iter ad legiones habebat; C 1, 14. qui (commeatus) iter habebant ad Caesarem; C I, 51. Pompeius ... iter .. ex Macedonia in hiberna Apolloniam Dyrrhachiumque habebat; C III, 11. si Caesar iter illo haberet; C III, 78, b. coniectans eum (Pompeium) Aegyptum iter habere; C III, 106.

ius: ut non minus haberet iuris in se multitudo, quam ipse in multitudinem; G V, 27, a.

legionem: ea legione, quam secum habebat, ... murum ... perducit; G I, 8. pollicitum se in cohortis praetoriae loco decimam legionem habiturum ad equum rescribere; G 1, 42. quas (legiones) secum habebat; G VIII, 6. ut in fines Suessionum legiones duas, quas habebat, adduceret; G VIII, 6. singularis virtutis veterrimas legiones VII, VIII, IX habebat, summae spei delectaeque iuventutis XI; G VIII, 8. quod ... neque C. Caninium Rebilum legatum ... satis firmas duas legiones habere existimabat; G VIII, 24. quam (legionem) in Gallia citeriore habuerat; G VIII, 54. uti ... Varro cum iis, quas habebat, legionibus omnem ulteriorem Hispaniam tueatur; C 1, 38. quod eo loco plures erat legiones habiturus; C III, 66. habebat .. veteranas multisque proeliis expertas legiones; A 61. legiones, quas secum habuerat, equitatumque in hiberna distribuit; A 64. cum non amplius legionem tironum haberet unam, equites vix DC; Af 1. quod ... haberet ... legiones conscriptas ex cuiusquemodi generis amplius XII milibus; Af 19, b. habuit legionem X, IX in sinistro cornu, XXV, XXVIII, XIII, XIV, XXIX, XXVI in media acie; Af 60. ut nullo tempore legiones desltae populi Romani in hac provincia haberi; H 42, b. an me deleto non animadvertebatis [decem] habere legiones populum Romanum? H 42, b.

liberos: qui (milites) ... uxores .. duxerant, ex quibus plerique liberos habebant; C III, 110. ſ. coniuges.

licentiam: quo maiorem, credo, licentiam habeant, qui peccare conentur; C II, 31, b.

lictores: lictores .. habent in urbe et Capitolio privati contra omnia vetustatis exempla; C I, 6, b.

locum: uti fieri *non* posse neque locum excusatio ullum haberet nec moram tergiversatio; Af. 8.

magistratum: ſ. imperium.

maleficia: ſ. beneficia.

mandata: is (L. Caesar) ... habere se a Pompeio ad eum (Caesarem) privati officii mandata demonstrat; C I, 8.

manum: qui eam manum habebant, quae Uticam diripuerat; Af 95. qui (Caecilius Niger) bene magnam manum Lusitanorum haberet; H 35.

mare. quo facilius omne Hadriaticum mare ... in potestate haberet; C 1, 25, a. portum ac mare totum in sua potestate haberent; C III, 111.

milites: neque (Caesarem) ullos milites in navibus habere; A 10. quod .. nullos milites in navibus habebat; A 10.

milia: equitum VII milia (habebat); C III, 4, a. milia enim XX in armis habebat; C III, 110. ſ. essedarios.

modum: ſ. fines.

momentum: iniquum loci ad declivitatem fastigium magnum habet momentum; G VII, 85. ita parvae res magnum in utramque partem momentum habuerunt; C III, 70.

moram: ſ. difficultatem. locum.

motum: ut quae (res maritimae) celerem atque instabilem motum haberent; G IV, 23.

municipem: quem quisque in castris notum aut municipem habebat conquirit atque evocat; C I, 74, a.

naves: quod .. naves habent Veneti plurimas; G III, 8. quod praeterea navium longarum habebat, quaestori, legatis praefectisque distribuit; G IV, 22. quid ubique habeat frumenti et navium, ostendit; C II, 20, b. M. Octavius cum iis, quas habebat, navibus Salonas pervenit; C III, 9, a. quas .. ad Dyrrhachium naves longas habebat; C III, 62. Caesar Rhodias naves IX habebat, ... Ponticas VIII, Lycias V, ex Asia XII; A 13. cum ipse (Vatinius) paucas in portu naves longas haberet; A 44, a. navem quam ibi habuit actuariam complet militibus et sagittariis; Af 28.

nobilitatem: qui (Surus) et virtutis et generis summam nobilitatem habebat; G VIII, 45. qui (collis) ... magnam in illis partibus habet nobilitatem; A 72.

notitiam: intra annum .. vicesimum feminae notitiam habuisse in turpissimis habent rebus; G VI, 21.

notum: ſ. municipem.

numerum: omnes clientes obaeratosque suos, quorum magnum numerum habebat, eodem conduxit; G 1, 4. magnum numerum equitatus suo sumptu semper alere et circum se habere; G I, 18, a. quod .. captivorum magnum numerum habebat; G V, 23. parem ex Gallia numerum (equitum habuerat); C I, 39. quorum (equitum) numerum habebant magnum; C 1, 79. suis locis sagittarios funditoresque mittebat, quorum magnum habebat numerum; C III, 44, b. ubi Scipio magnum frumenti numerum, armorum, telorum ceterarumque rerum cum parvo praesidio habuerat; Af 89.

obsides: obsides, quos haberet ab Haeduis, redderet Sequanisque permitteret, ut, quos illi haberent, voluntate eius reddere illis liceret; G I, 35.

opinionem: de his (dis) eandem fere, quam reliquae gentes, habent opinionem; G VI, 17. quae gens ... summam .. habet iustitiae et bellicae laudis opinionem; G VI, 24. quae civitas (Bellovacorum) in Gallia maximam habet opinionem virtutis; G VII, 59. quae (civitates) maximam virtutis opinionem habebant; G VII, 83. sive vere quam habuerant opinionem ad eum perferunt; C II, 27.

oppidum: Suessiones ... oppida habere numero XII; G II, 4, b. cum latos fines et complura oppida haberent; G VIII, 2. civibus Romanis (gratias agit), quod oppidum in sua potestate studuissent habere; C II, 21.

opportunitatem: opus ... ad utilitatem et defensionem urbium summam habet opportunitatem; G VII, 23.

oppugnationem: huius quoque spatii pars ... longam et difficilem habet oppugnationem; C II, 1. fere totius ulterioris Hispaniae regio propter terrae fecunditatem † inopem || ... impeditam || difficilemque habet oppugnationem; H 8.

orationem: hac oratione ab Divitiaco habita; G I, 32. hac oratione habita concilium dimisit; G I, 33. hac oratione habita mirum in modum conversae sunt omnium mentes; G I, 41. hac oratione habita discedit Ambiorix; G V, 27. oratione Indutiomari cognita, quam in concilio habuerat; G V, 57. qui (privati) verba atque orationem adversus rempublicam habuissent; C II, 18, b. hac habita oratione nullam in partem ...

fit significatio; C II, 28. hac habita oratione ... tuba signum dedit; C III, 90. hac oratione apud suos habita; A 9. hac habita oratione Scipio ... potestatem iis dicendi fecit; Af 45. de eorum sceleribus longiore habita oratione; Af 90.

pagos: hi (Suevi) centum pagos habere dicuntur; G IV, 1.

paludes: quod ... continentes .. silvas ac paludes habebant; G III, 28.

pecuniam: quos equites secum habuit, quod pecuniae secum habuit, eis distribuit; H 32, a.

pecus: pecus ... magno in honore habebant; C III, 47.

peditatum: peditatu, quem antea habuerat, se fore contentum dicit; G VII, 64.

pedes: neque (vallus) minus XL pedes altitudinis habebat; A 2.

plebem, plebes paene servorum habetur loco; G VI, 13, a.

portum: f. mare.

possessiones: qui (Allobroges) trans Rhodanum vicos possessionesque habebant; G I, 11. f. domicilium.

potestatem: qui (Vergobretus) creatur annuus et vitae necisque in suos habet potestatem; G I, 16. viri in uxores, sicuti in liberos, vitae necisque habent potestatem; G VI, 19. magistratus, qui ei bello praesint, ut vitae necisque habeant potestatem, deliguntur; G VI, 23. potestatem eius rei (se) nullam habere; C III, 16.

praesidium: ut praesidium quam amicissimum si quid opus facto esset, haberet; G I, 42. quibus (temporibus) in urbe praesidia legionum Pompeius habuerat; C III, 1. qui (L. Torquatus) ... praesidium .. ibi Parthinorum habebat; C III, 11. in quo (oppido Parthinorum) Pompeius praesidium habebat; C III, 41. (Deiotarus) in ea parte positus terrarum, quae nulla praesidia Caesaris habuisset; A 67. in quo (oppido Caesar) ipse praesidium habuit; Af 37. ubi Scipio Numidarum habuerat praesidium; Af 75. ubi (Scipio) praesidium equestre circiter II milium numero habere consuerat; Af 78, a.

praetorios: f. consulares.

principes: quos (principes) evocaverant et secum in castris habebant obsidum loco; C I, 74, b.

processum: nullum .. processum virtus habebat aut periculum ignavia subibat; A 29.

propositum: quidnam Pompeius propositi aut voluntatis ad dimicandum haberet; C III, 84.

provinciam: quod provinciam Hispaniam ex praetura habuerat; C I, 22.

quaestionem: de uxoribus in servilem modum quaestionem habent; G VI, 19. de coniuratione Senonum et Carnutum quaestionem habere instituit; G VI, 44.

rationem: habere nunc se rationem officii pro beneficiis Caesaris; G V, 27, b. huius omnis pecuniae coniunctim ratio habetur fructusque servantur; G VI, 19. imprimis rationem esse habendam dicunt, ... ut Caesar ab exercitu intercludatur; G VII, 1. obtestatur .. (Vercingetorix), ut suae salutis rationem habeant; G VII, 71. ne tanta multitudine confusa nec moderari nec discernere suos nec frumentandi rationem habere possent; G VII, 75. cum ... maxime .. ex omnibus Lucterius ... moneret frumenti rationem esse habendam; G VIII, 34. cuius absentis rationem haberi proximis comitiis populus iussisset; C I, 9, a. proinde habeat rationem posteritatis et periculi sui; C I, 13. debere se suae salutis rationem habere; C I, 20. latum ab x tribunis plebis, ... ut sui ratio absentis haberetur; C I, 32, a. hos turpissimae fugae rationem habere; C II, 31, a. cum horum omnium (proeliorum) ratio haberetur; C III, 53. sauciorum modo et aegrorum habita ratione; C III, 75. oporteretne Lucilii Hirri ... proximis comitiis praetoriis absentis rationem haberi; C III, 82, b. vellem .. homines ... meae .. lenitatis, modestiae patientiaeque rationem habuissent; Af 54, a.

receptum: ne ad eos Ambiorix receptum haberet; G VI, 9. habere se quoque ad Caesaris gratiam atque amicitiam receptum; C I, 1. ut celerem receptum haberent; C I, 59.

reditum: ut odio suorum Ambiorix ... nullum reditum ... haberet in civitatem; G VIII, 24.

regnum: quod (regnum) pater ante habuerat; G I, 3. regnum illum Galliae malle Caesaris concessu quam ipsorum habere beneficio; G VII, 20, a.

reliquias: quod magnis muneribus datis gladiatoriae familiae reliquias habebat; C III, 21.

res: sese habere quasdam res, quas ex communi consensu ab eo petere vellent; G I, 30. quod insequens annus ... nullas habet magnopere Galliae res gestas; G VIII, 48, c.

regem: regem ut in sua potestate haberet, Caesar efficit; C III, 109.

rupes: f. despectus.

sagittarios: sagittarios Creta, Lacedaemone ... III milia numero habebat; C III, 4, a.

scientiam: qui ... summam .. scientiam rei militaris habere existimabantur; G III, 23.

senatum: quod senatus in urbe habebatur Pompeiusque aderat; C I, 2. quibus (diebus) haberi senatus potuit, qua ex die consulatum iniit Lentulus; C I, 5. proximis diebus habetur extra urbem senatus; C I, 6, a.

signa: f. aquilas. fasces.

silvas: f. paludes.

simulacra: alii immani magnitudine simulacra habent; G VI, 16.

solitudines: civitatibus maxima laus est quam latissime circum se vastatis finibus solitudines habere; G VI, 23.

spatium: f. auxilia; G VIII, 1.

speculas: in his (turribus) habent speculas; H 8.

specus: Alexandria ... specus .. habet a Nilo pertinentes; A 5. ut in agris et in omnibus fere villis sub terra specus frumenti condendi gratia clam habeant; Af 65.

spem: magnam se habere spem ... Ariovistum finem iniuriis facturum; G I, 33. se in C. Caesaris clementia magnam spem habere; Af 88, b.

stationem: hic locus .. habet .. non incommodam aestate stationem; C II, 23. quo loco equites nostri stationem habuerant; H 14.

tempestates: incidit per id tempus, ut tempestates ad navigandum idoneas non haberet; Af 1.

tempus: ut nullum aliud tempus ad conandum habituri viderentur; C II, 6.

tribunos: Sabinus quos in praesentia tribunos militum circum se habebat ... se sequi iubet; G V, 37. f. centuriones.

vacationem: f. immunitatem.

venas: omnia litora naturaliter aquae dulcis venas habere; A 8.

verba: f. orationem; C II, 18, b.

vestitum: ut locis frigidissimis neque vestitus praeter pellis haberent quicquam; G IV, 1.

vicos: f. aedificia. possessiones.

vim: hunc (Mercurium) ad quaestus pecuniae mercaturasque habere vim maximam arbitrantur; G VI, 17. ut praeter auctoritatem vires quoque ad coërcendum haberet; C III, 57. hanc denuntiationem cum maiorem vim habituram existimaret, si ..; A 34, b.

vitam: f. civitatem. — vitium; f. difficultatem.

voluntatem: ita avidi cupidique † suarum quisque ex partium virorum fautorumque voluntas habebatur; H 25, b. ſ. propositum.

usum: qui ex nrbe amicitiae causa Caesarem secuti non magnum in re militari nsum habebant; G 1, 39, a. borum vocibns ... etiam ii, qui magnnm in castris nsum babebant, ... perturbabantur; G 1, 39, b. quem nsum bclli haberent; G IV, 20. factae (naves) .. subito ex bnmida materia non eundum nsum celeritatis babebant; C I, 58. quod (Rebilum) magnum babere nsum in re militari sciebat; C II, 34, b. quantum usum haberet ad sublevandam omnium rerum inopiam potiri oppido pleno atqne opnlento; C III, 80, b. bunc usum rei militaris babebant; C III, 110.

utilitatem: quae res quid ntilitatis baberet, Caesarem non fallebat; Af 56.

nxorem: ipsnm ex Helvctiis nxorem babere; G I, 18, a. nxores babent deni duodeniqne inter se commnnes et maxime fratres cum fratribns parentesque cum liberis; G V, 14.

IV. **mit Object und prädicativem Zusatz: 1. in gleichem Casus;** a. **Substantiva:** is et vir et civis optimus habebatur; C III, 32, b. sin ... dncem ad bellum gerendum regem babere vellent; A 24, a. qui sunt ex bis nati, eorum habentur liberi, quo primum virgo quaeque deducta est; G V, 14. uti eos testis suae quisque virtutis baberet; G 1, 52. sibi nnmquam placnisse Avaricum defendi, cuius rei testes ipsos haberet; G VII, 29. qnod viri .. fortes habebantnr; C III, 61. ſ. civem.

b. **Adjectiva** (vgl. III. aditum S. 42. fines. fugam. incrmes): mirifice .. bostinm levis armatura anxinm exercitnm nostrum atque sollicitum babebat; Af 71. nt, ... qnae quisque eorum carissima baberet, ab impedimentis petere ... properaret; G V, 33. nisi eorum vitam sua salnte habeat cariorem; G VII, 19. quem sibi carissimum habuit; C II, 32, a. hi ... apud exercitum cari babebantur; C III, 59. uno enim excepto ... snos quisque habet caros; F 8. qui (Nervii) maxime feri inter ipsos habeantur; G II, 4, b. nt (proviucia) bomines bellicosos ... locis ... frumentariis finitimos haberet; G I, 10. has (cobortes) firmissimas se habere Pompeins existimabat; C III, 88. cuius (exercitus) partem inermem, partem armatam habuerat; Af 23. neque eorum moribus turpius quicquam aut inertius habetur, quam ephippiis uti; G IV, 2. cum sibi conscins esset, quam inimicum deberet Caesarem babere; G VIII, 44. quae regio totius Galliae media babetur; G VI, 13, b. cum eques ad dimicandum [dimisso eqno] eum pedite congreditur, nequaqnum par babetur; H 15. quos sui consilii participes habebant; C III, 60. quod is locus peridoneus castris habebatnr; C II, 24. qui rei militaris peritissimns babebatur; G 1, 21. semper se reipublicae commoda privatis necessitndinibns habnisse potiora; C I, 8. in contentione pracsentes ad nocendnm habent vires; F 26. ut longe principes haberentur Haedui; G VI, 12, b. puulo .. habuit post id factum Caesar quietiorem Galliam; G V, 58. qui qnaecumque de causa ad eos venerunt, ... sanctos babent; G VI, 23. quod ventum oppidani seonndum babuerunt; H 19. nt sacerdos ... potentia secundus a rege ... babeatur; A 66. qnae (initia) occupatione magistratnum et temporum sollicitam Italiam babebant; C III, 22. ſ. anxius. uti ... reliquas .. civitates stipendiarias baberent; G I, 30. nt ... illi omnibus abundarent rebus superioresque haberentur; C I, 52. bis eos supplicis malis babere ‖ suppliciis malo baberi ‖ Caesar ... malebat; C I, 81. cum ... Caesaris .. equites iumenta ... vulneribus defatigata ad insequendum hostem ... tardiora haberent; Af 18. quod maiorem partem exercitus tironem haberet; H 28. turpis: ſ. iners. veteranas cohortes vacnas in celeberrimis urbis locis habebant; A 2. quod ... omnes fere, qui eo mari uti consuerunt, habent vectigales; G III, 8.

c. **Participia:** ut primo vespere omnes scaphas ad litus appulsas babeant; C II, 43. armatus: ſ. b. inermis. etsi fallacem gentem ... bene cognitam babebat; A 24, a. quem (equitatum) ex omni provincia ... coactum habebat; G I, 15. id se ab ipsis per eorum nuntios compertum babere; G I, 44, d. mihi .., qui compertum habeo, credant; F 4, b. sese ... sedes habere in Gallia ab ipsis concessas; G I, 44, a. quod is (Bibulus) ... inimicitias .. habebat etiam privatas cum Caesare ex aedilitate et praetura conceptas; C III, 16. qui (Domitius) dies complures castris Scipionis castra collata habuisset; C III, 79, a. cum Vatininm classem magna ex parte confectam ex naviculis actuariis habere cognosset; A 45. qnem (pontem) oppido castrisque coninnctnm habebat; C I, 40, a. cobortes in acie LXXV constitutas babebat; C III, 89. quas (legiones) ille (Deiotarus) disciplina atque armatura nostra complures annos constitutas habebat; A 34, b. qnam (legionem) ex genere civium suorum Deiotarus armatura disciplinaque nostra constitutam habebat; A 68. cum inter Ateguam et Ucubim ... Pompeius babuit castra constituta; H 8. ibi praesidii causa castellnm Caesar habuit constitutnm; H 8. se cum familia constitutum habuisse, ut nna transfugerent ad Caesarem; H 19. dierum triginta pabulum frumentumque habere omnes convectnm inbet; G VII, 74. partem animum mentemque perterritam atque in fugam destinatam habere; Af 88, a. ut ... dies noctesqne oculos mentemqne ad mare dispositos directosqne haberet; Af 26, b. ut ... stationes .. dispositas haberent; G V, 16. ſ. directus. id .. se prope iam effectum habere; G VII, 29. ita currus collocant, nt ... expeditum ad suos receptum babeant; G IV, 33. Pompeius per Candaviam iter in Macedoniam expeditum habebat; C III, 79, a. quos (CCC) ex legionibus habere expeditos consuerat; Af 78, b. expertus: ſ. III. legionem; A 61. de numero eorum omnia se habere explorata Remi dicebant; G II, 4, a. cum ... exploratum haberet sub tempus aestivorum uullum summum bellum posse conflari; G VIII, 6. „qnod si iam“, inquit, „haec explorata habeamus;“ C II, 31, b. milites adeo fatebantnr, ut Cn. Pompei nomen in scutis inscriptum baberent; A 58. publice .. eiusdem generis habent instituta sacrificia; G VI, 16. aciem instructam habuit; G I, 48. ut pro muro obiectas (munitiones) haberet; C III, 112, b. qnam plurimas civitates suo beneficio babere obstrictas volebat; G I, 9. qui aut in opere aut in pugna occupatum animum baberent; A 15. legiones habere sese paratas IX; C 1, 6, a. qnas (naves) paratas habuerant ad navigandnm; A 10. etsi multis iam rebus perfidiam Haeduorum perspectam habebat; G VII, 54. quo (spatio temporis) satis perspectum habere militum animum videretur; C III, 84. quod ... Romanos ... conari .. ea loca finitimae provinciae adiungere sibi persuasnm habebant; G III, 2. perterritns: ſ. destinatus. ad eas munitiones Caesar Lentulum Marcellinum quaestorem cum legione IX positum babebat; C III, 62. in montibus castra babuit posita Pompeius in conspectu utrorumque oppidorum; H 7. unum illud propositnm habebat, continere in amicitia civitates; G VIII, 49. neque sibi ullam spem victo-

rise propositam habere; H 22, b. (Dumnorigem) compluris annos ... vectigalia parvo pretio redempta habere; G I, 18, a. habent legibus sanctum, ... uti ad magistratum deferat; G VI, 20. ut ... tecta latera suis munitionibus haberet; Af 51.

2. in verschiedenen Casus: a. auctoritatis: hic summo in Arvernis ortus loco et magnae habitus auctoritatis, „nihil", inquit ..; G VII, 77, a. et ex suis necessariis quos haberet maximae auctoritatis legatos ad Achillam mitteret; C III, 109.
magni: cuius (Commii) auctoritas in his regionibus magni habebatur; G IV, 21.
b. praesidio: neque ... equitatum sibi praesidio habuit; H 2.
quaestui: illos secreto castigavit, quod quaestui equites haberent; C III, 60.

habitatio, Wohnung: unam (legem promulgavit), qua mercedes habitationum annuas conductoribus donavit, aliam tabularum novarum; C III, 21.

habito, wohnen: I. causa: in quam (regiam Caesar) ipse habitandi causa initio erat inductus; C III, 112, b.
plebe: ibi .. custodiis circumdatis (plebem) habitare coëgerat; Af 87, a.

habitus, Tracht: neque tantum privato vestitu, sed etiam reorum habitu (Deiotarus) ... venit; A 67.

hac, hier: hac nostris erat receptus; C I, 45. hac agger inter manus proferebatur; C II, 2.

haesito, stecken bleiben: ut ... haesitantes (Romanos) premerent ex loco superiore; G VII, 19.

hamus, Haken: ante haec (lilia) taleae pedem longae ferreis hamis infixis totae in terram infodiebantur; G VII, 73, b.

harena, Sand: quod ... neque harenam multitudinis appellatione convertere possimus; F 7.

harundo s. **arundo.**

harpago, Haken: 1. effero: secum .. extulerunt ... harpagones ad casas ... diruendas et incendendas; H 16, a.
paro: hi manus ferreas atque harpagones paraverant; C I, 57.
II. numerus: hoc spatio magno cratium, scalarum, harpagonum numero effecto; G VII, 81.

hastatus, Abteilung der Speerträger: in his Q. Fulginius (cecidit) ex primo hastato legionis XIV; C I, 46.

haud, nicht: I. diu: haud ita diu commeratus se recipit in castra; Af 48.
longe: copias hostium haud longe ab sese visas; Af 12. (Scipio) haud ita longe a Caesaris castris constitit in campo; Af 30. haud ita longe ab Scipione (rex Iuba) consedit; Af 48.
II. scio: id .. adeo haud scio mirandumne sit; G V, 54.

hedera s. **edera.**

herba, Halm, Gras: postquam ... hordeum pabulumque omnibus locis herbaeque desectae; C III, 58.

hercule, wirklich: et hercule cum eo nuntio pulvis ingens conspici coeptus est; Af 12. s. **mehercule.**

hereditas (haer.), Erbschaft: I. sollicitat: ne .. regni haereditas Ariarathen sollicitaret; A 66.
II. procuro: qui (Gallonius) eo procurandae hereditatis causa venerat; C II, 18, a.
III. controversia de: si de hereditate ... controversia est; G VI, 13, a.

heres (haer.), Erbe: I. terret: ne ... haeres regni terreret * Ariobarzani ‖ Ariobarzanen ‖; A 66.
II. scribo: in testamento Ptolomaei patris heredes erant scripti ex duobus filiis maior et ex duabus filiabus ea, quae aetate antecedebat; C III, 108.

hibernaculum, Winterquartier: in Carnutes, Andes Turonesque ... legionibus in hibernacula deductis; G II, 35.

hiberno, überwintern: alqs: hibernat (Caesar) .. Nemetocennae; G VIII, 46, b. qui (Volusenus) cum eo (Antonio) hibernaret; G VIII, 48, a.

hibernus, winterlich, n. pl. Winterlager, Winterquartiere: A. tempestas: (Cassius) progressus secunda ut hiberna tempestate; A 64.
tempus: ut (Gabinius) in Illyricum venit, hiberno tempore anni ac difficili; A 43.
B, 1. Subject: absunt: cuius (Crassi) hiberna aberant ab eo milia passuum XXV; G V, 46.
II. nach Verben: 1. cingo: valle pedum IX et fossa pedum XV hiberna cingunt; G V, 42.
circueo: circuitis omnibus hibernis; G V, 2.
constituo: Caesar in Belgis omnium legionum hiberna constituit; G IV, 38.
contineo: harum .. omnium legionum hiberna ... milibus passuum centum continebantur; G V, 24.
distribuo: ipse exercitui distribuit hiberna; G VIII, 54.
munio: quoad legiones collocatas munitaque hiberna cognovisset; G V, 24. quantasvis ... copias Germanorum sustineri posse munitis hibernis; G V, 28.
oppugno: omnibus hibernis Caesaris oppugnandis hunc esse dictum diem; G V, 27, b. Caesaris reliquorumque hiberna oppugnari; G V, 41.
perago: ipse (Caesar) hibernis peractis ... in Italiam ... est profectus; G VIII, 50.
recuso: ut nihil nisi hiberna recusent; G V, 41.
2. munio: s. III, 2.
praeficio: Caesar Marcum Antonium quaestorem suis praefecit hibernis; G VIII, 2.
praepono: hibernis Labienum praeposuit; G I, 54.
3. levo: civitati sese consulere, quod hibernis levetur; G V, 27, b.
4. absum ab: cum ab hibernis Ciceronis milia passuum (Caesar) abesset circiter LX; G V, 53. neque (Gallorum copias) longius milia passuum octo ab hibernis suis afuisse; G V, 53.
advolo ad: de improviso ad Ciceronis hiberna advolant; G V, 39.
colligo ex: equites circiter quadringentos ex proximis hibernis colligit; G V, 46.
colloco in: Caesar exercitum reduxit et in Aulercis Lexoviisque ... in hibernis collocavit;

G III, 29. coactus est aliter ac superioribus annis exercitum in hibernis collocare; G V, 24. sex reliquas (legiones) in Senonum finibus Agedici in hibernis collocavit; G VI, 44. Caesar ... Gaium Trebonium cum duabus legionibus, ... in hibernis Genabi collocavit; G VIII, 6.

comporto in: cum ... frumentum .. in hiberna comportavissent; G V, 26. commeatus complures, qui comportabantur in hiberna Romanorum, intercipiebat; G VIII, 47.

conlungo cum: qui ... perendino die cum proximis hibernis coniuncti; G V, 30.

contineo in: quod Caesar non more superiorum temporum in hibernis exercitum continebat; Af 47.

convenio ex: ex proximis hibernis ... conventura subsidia; G V, 28.

deduco in: Caesar ... maturius paulo, quam tempus anni postulabat, in hiberna in Sequanos exercitum deduxit; G I, 54. exercitum per legatos in hiberna deduxit; G VIII, 46, b. deductis Pergamum atque in locupletissimas urbes in hiberna legionibus; C III, 31.

discedo ab: discedens ab hibernis Caesar in Italiam; G V, 1. — ex: neque ex hibernis iniussu Caesaris discedendum existimabant; G V, 28. licere illis incolumibus per se ex hibernis discedere; G V, 41.

dispono in: legionibus in hiberna dispositis; A 49.

distribuo in: legiones, quas secum habuerat, equitatumque in hiberna distribuit; A 64.

educo ex: velintne ... eductos ex hibernis milites ... ad Labienum deducere; G V, 27, b. s. **educo** legionem; G I, 10. V, 47. VII, 10. VIII, 4 (S. 305, a).

egredior ex: quod neque legiones audeant absente imperatore ex hibernis egredi; G VII, 1.

evoco ex: ipse (Caesar) ... legionem ex hibernis evocat rursus undecimam; G VIII, 6. legionibus .. ex omnibus hibernis ad fines Treverorum evocatis; G VIII, 52. reliquas legiones ex hibernis evocat; C I, 8.

mitto in: legiones in hiberna mittit; G VII, 89.

moror in: cum dies non amplius decem et octo (Caesar) in hibernis esset moratus; G VIII, 4.

pervenio in: ab omnibus legatis quaestoreque ... certior factus est in hiberna perventum; G V, 25. pauci ex proelio lapsi ... ad Titum Labienum legatum in hiberna perveniunt; G V, 37.

reduco in: rursus in hiberna legiones reduxit; G VI, 3.

remitto in: Caesar Fabium cum sua legione remittit in hiberna; G V, 53. legionibus .. in hiberna remissis; G VIII, 4.

sum in: cum esset Caesar in citeriore Gallia [in hibernis]; G II, 1. quae (legio) cum eo (Labieno) fuerat in hibernis; G VIII, 24. quo (tempore) neque frumenta in hibernis || acervis, al. || erant neque multum a maturitate aberant; C I, 48, b.

venio in: quod ... alio se in hiberna consilio venisse meminerat; G III, 6. diebus circiter xv, quibus in hiberna ventum est; G V, 26. cum Antonius in hiberna venisset; G VIII, 47.

III. **nach Substantiven:** 1. dies: cum dies hibernorum complures transissent; G III, 2.

instrumentum: quid ex instrumento hibernorum relinquere cogeretur; G V, 31.

munitiones: s. opus.

opportunitas: quantum hibernorum opportunitas ... postulabat, ... legionibus expeditionum onus iniungebat; G VIII, 6.

opus: cum neque opus hibernorum munitionesque plene essent perfectae; G III, 3.

quies: cum ... milites ... hibernorum quiete reficere a tantis laboribus vellet; G VIII, 1.

2. locus: locum .. hibernis esse munitum; G V, 25.

3. iter in: Pompeius ... iter .. ex Macedonia in hiberna Apolloniam Dyrrhachiumque habebat; C III, 11.

profectio ex: si ex hibernis fugae similem profectionem fecisset; G V, 47.

V. **Umstand**: 1. contineri: qui ... unius legionis hibernis non potuerint contineri, quin bellum pararent; G VIII, 2.

hiemare: ipse (Caesar) cum tribus legionibus circum Samarobrivam trinis hibernis hiemare constituit; G V, 53.

sustinere: s. II, 1. munio.

2. causa: quas (legiones) ... in Apulia hibernorum causa disposuerat; C 1, 14. quae (casae) stramenticiae ab nostris hibernorum causa aedificatae erant; H 16, a.

in: cum aliquid calamitatis in proximis hibernis esset acceptum; G V, 29.

hibrida, Halbbürger: quos ... ibi .. postea ex hibridis, libertinis servisque conscripserat, armaverat; Af 19, b.

hic, dieser, solcher, folgend: A. **bei Substantiven: I. attributiv: 1. ohne Zusatz: a. Eigennamen:** huius opera Commii ... erat usus; G VII, 76. provinciam suam hanc esse Galliam, sicut illam nostram; G I, 44. c. neque quisquam est huius Germaniae, qui ..; G VI, 25.

b. **Gattungsnamen:** hanc (alacritatem); C III, 92. harum (alcium); G VI, 27. his (alcibus); G VI, 27. hae (alutae); G III, 13, a. his angustiis; C I, 48, a. in his angustiis; C I, 54. has angustias; C I, 66. in his .. angustiis; C 1, 78. has (angustias); C III, 49. his (angustiis [portis]); C III, 70. hoc ... animo; G V, 41. hoc animo; G VII, 28. C II, 6. A 16. hoc ... anno; G V, 28. horum annorum; C III, 87. hae .. aquae; C I, 50. hac (aqua); A 5. hanc (aquam); A 6. hanc (aquilam); C III, 64. his (armamentis); G III, 14, b. hi (asseres); C II, 2. his auctoribus; C II, 33. hac spe atque || atque ea || audacia; Af 19, b. his ... auditionibus; G IV, 5. haec auxilia; G VI, 5. his auxiliis; G VII, 79. — huius belli; G II, 35. huius belli causa; G VII, 35, a. C II, 23. huic bello; G VII, 34. in hoc .. bello; H 8. hoc bello; H 42, a. haec ... beneficia; G VII, 20, c. — hac calamitate; A 11. hunc (campum); G VIII, 18. hic campus; Af 37. ab his (captivis); G V, 42. hae (causae); G V, 43. hoc (castellum); G VI, 32. ab his castris; G II, 6. haec (castra); G V, 49. VII, 83. VIII, 9. C III, 66. A 30, a. his castris; C I, 18. his (castris); C III, 9, b. in his castris; H 3, b. hic casus; G V, 44, b. hunc casum; G VII, 1. hunc (casum); C 1, 75. hoc casu; C III, 64. hanc .. causam; G I, 50. his de causis; G IV, 17, a. C 1, 5. III, 79, a. ob has causas; G IV, 24. C III, 59. Af 28. 73. 91, a. ob hanc causam; G VII, 53. hac de causa; C I, 82. hanc ... causam; C II, 28. haec ... causa; Af 58. haec causa; Af 72. in his (centurionibus); G II, 25. ab his (centurionibus); G VI, 39. hi (centuriones); C II, 27. in his (civibus); G VII, 3. huius .. civitatis; G III, 8. haec civitas; G V, 3. has (civitates); G VII, 29. ab his (civitatibus); G VII, 65. his (civitatibus); C II, 18, b. hunc (clamorem); G VII, 3. hi (classiarii); A 20, a. huic (classi), A 25, b. hae (cohortes); G V, 15. in his (cohortibus); C I, 15, b. cum his (cohortibus); C 1, 15, b. has (cohortes); C I, 83. III, 88. ex his (cohortibus); C III, 89. ab his (cohortibus); C III, 94. huic (colli); G II, 18. hunc (collem); G VII, 19. C I,

54. hoc .. colle; G VII, 19. ad hunc (collem); G VII, 44. hos (colles); C II, 42. III, 43. has (columellas); C II, 10. his (comitibus); G VI, 30. horum .. commentariorum; G VIII, pr. a. hnic commentario; G VIII, 48, c. hoc conatu; G I, 8. hac mente et conatu; Af 19, a. ah hoo concilio; G VII, 63. hoc ... consilio; G III, 3. VIII, 21. his .. consiliis; G III, 9. b. ad hoc consilinm; G III, 18. hoo consilio; G III, 24. VII, 72. C III, 29. Af 59. 86. ah hoc consilio; G VI, 3. hoc .. consilio; G VI, 5. C I, 61. 78. II, 20, a. A 6, huic consilio; C I, 61. hoc consilinm; C I, 72. in his .. consiliis; C I, 82. his ... consiliis; C II, 37. hanc .. constantiam; H 17. hanc consuetudinem; G I, 31, d. hano .. consuetndinem; G V, 41. ab hac consuetndine; G VI, 21. ah his consulibus; C I, 1. in his contentionibus; G I, 44, c. hanc .. contignationem; C II, 9, a. hac .. contione; G VII, 53. C III, 74. hae (copiae); G V, 49. his copiis (dat.) G VII, 9. 83. his (copiis); C II, 40. his (copiis, ahl,); G VII, 35. his copiis; G VIII, 7. Af 19, h. hae copiae; C III, 37. his copiis fidens; C III, 111. cum his copiis; Af 77. his ... cornibos, G VI, 26. haec (cornua); G VI, 28. intra has (crates); C III, 46. — hoc decreto; G VII, 34. C III, 21. his defensoribus, G IV, 17, h. hanc denuntiationem; A 54, b. ad hoc detrimentnm; C III, 24. hoc detrimento; A 22. 60. hunc ... diem; G V, 27, h. hic dies; G V, 43. 44, a. huins diei; H 16, a. hoc die; H 26. ><. his difficultatibus; G II, 20. hac .. diligentia; C III, 98. hac ... disputatione; G V, 30. hoc dolore; G V, 4. hunc (dorsum); G VII, 44. hi (druides); G VI, 13, a. hoc (druide); G VI, 13, b. his (ducibus, dat.); C I, 85, a. his ducibus (abl.); C II, 32, d. — hanc (epistolam); G V, 48. hos .. equites; G IV, 9. in his (equitibus); G IV, 12. C III, 4, b. his (equitihus, dat.); G V, 57. his eqnitihus; Af 60. hi (equites); G VI, 15. C II, 41, a. ><. horum (equitnm); G VII, 66, a. ab his (eqmitibns); C II, 34, a. III, 22. hi equites; Af 87, b. huio (eqmitatui); G VIII, 17. C III, 75. huno .. eventum; G V, 43. hoc exemplo; G VIII, 39. haec ... exempla; C I, 7, b. hos (expeditos); C I, 27. — harum factionum; G I, 31, a. haec facta; C III, 18. his (falcibus); G III, 14, h. hac fama; G V, 53. haec (fama); C III, 79, a. ><. cum hac (familia); C I, 75. fasces praeterea hos habuit * || fasces * praeterea * hos habuit ||; H 31, h. hoc (flumen); G VI, 7, b. VIII, 40. horum (fluminum); C I, 48, a. hoc .. flumen; A 5. hoc fonte; G VIII, 41. hac .. forma; G VII, 23. hano .. fortunam; G VII, 4, a. hac .. fortuna; C II, 32, d. ad hanc fortunam; H 17. intra hano fossam; C I, 41. his fossis; C I, 61. inter has fossas; A 38. ex hac fuga; G V, 17. * ex fuga hac; H 32, a. — huius .. generis; G IV, 24. huins generis; G V, 16. VII, 73, h. C I, 44. hoo genere; G VI, 28. haec genera; G VII, 72. ex hoo (genere radicis); C III, 48. hoc genns; A 7. his gladiatoribus); C I, 14. hano ... gratiam; G I, 35. F 15. — his (hostihns); G II, 27. ex his (hostibus); G IV, 37. C III, 37, b. ah his (hostibus); G VII, 36. — hanc iactnram; C I, 9, a. hunc (ignem); C II, 14. haec (impedimenta); C III, 75. his (impedimentis); C III, 75. ad haec (impedimenta) repetenda; C III, 76. huius (imperatoris); G VII, 30. hano (incitationem); C III, 92. hoc incommodum; G VII, 29. ad hoc .. incommodum; Af 47. ab hoo .. initio; C III, 20. his insulis; G VI, 31. haec insula; C III, 112, a. in hac .. insula; C III, 112, a. hoc itinere; C II, 24. A 29. his ingis; A 35. in hoc iugo; Af 37. haec (iumenta); G IV, 2. — hoc .. lahore; G VI, 28. huno laborem; C I, 68. III, 49. hos latrones; G VII, 38, h. huius lateris; G V, 13. hoo (latos); G V, 13. ><. hnins ... lateris; G V, 13. his (legatis); G IV, 23. cum his legatis; G IV, 27. huio legioni; G I, 40, d. hanc (legionem); G II, 17. VII, 51. C I, 7, h. his (legionibus); G V, 24. C III, 4, a. hnins legionis; G VI, 40. praeter has (legiones); C III, 4, a. hano legionem; C III, 67. huic (legioni); C III, 89. in his .. legionihos; C III, 106. has (legiones); A 54. in his (legionihos), Af 1. ex legionibus his, quas Gaetuli nominarunt; Af 35, b. his legionibns; Af 68. hoo (lictore); A 52. ante haec (lilia); G VII, 73, h. has (lintres); G VII, 60. his ... litteris; G II, 2. has (litteras), G V, 45. † his litteris; G VII, 90. his litteris; C III, 33. hae litterae; H 28. has .. litteras; F 26. hic locus; G I, 43. 49. C II, 23. hunc ... locum; G II, 29. IV, 23. VI, 32. his locis (dat.); G II, 35. in his locis; G III, 1. 7. IV, 20. 22. V, 7. 22. VII, 9. A 36. hono (locum); G IV, 19. V, 21. his in locis; G IV, 29. ad hunc locum; G VI, 11. haec loca; G VI, 34, a. H 7. huio .. loco; G VII, 44. his locis (ahl.) C I, 25, b. III, 58. his locis; C I, 61. hoo .. looo; C I, 45. II, 25, a. III, 51, h. haec ... loca; C III, 25. ex his locis; C III, 36, h. 101, c. 102, h. huio loco; C III, 45. hunc locum; A 72. — infra hanc magnitudinem; A 13. his eos supplicis malis hahere || snppliciis male haheri ||; C I, 31. cum his mandatis; G I, 35. haec ... mandata; G I, 37. C III, 57. his mandatis; G II, 5. his .. mandatis; G VII, 54. 71. C I, 25, a. hos (manipulares); G VII, 47, h. hanc mannm; G V, 27, b. hac .. mano; G VII, 4, a. supra hanc memoriam; G VI, 19. hac mente; Af 19, a. hoc metu; G V, 19. his (militibus, dat.); G IV, 26. C III, 31. his militihus; G V, 24. hos (milites); G VI, 40. C I, 64. ah his (militihus); C I, 20. ex his militihns; C I, 64. hi (milites); C III, 110. ><. Af 11. ah his (militihus); Af 45. miles hic non potnit pati; Af 84. haec (milia); G VII, 76. C III, 110. ad hunc modnm; G II, 31. III, 13, a. V, 24. 27, a. C III, 88. hoc ... modo; C I, 46. hoc modo; Af 27. 59. 60. F 13. his (molibus); G III, 12. huno (montem); G I, 38. C I, 70. ><. hos montes; C I, 65. hnno montem; C III, 97. haec mora; H 30. his (mulionibus); G VII, 45, a. de .. his (mulis); G VII, 45, a. hac .. multitndine; C II, 35, a. hac mnltitudine; A 2. his (munitionibns); G III, 26. ah his (munitionihus); G VII, 74. huius munitionis; G VIII, 10. has mnnitiones; C III, 112, h. hoc munns; F 3. — ex his nationihne; G III, 11. hae nationes; G VI, 11. cnm his navibus; G III, 13, h. his (navihns, dat.); G III, 13, h. C I, 36. his (navibus actuariis); A 44, h. has (naves); G IV, 22. C I, 54. 56. II, 4. 5. 7. III, 28, a. 112, a. A 13. has (naves triremes); C III, 24. his (navibos, ahl.); G V, 23. his navibus; C I, 54. hae (naves); C I, 56. hac adiuncta ad reliqnas naves; C II, 3. ex his (navibus); C II, 22. III, 14. 100. A 13. ex his (navihus longis); C III, 40. hanc (navem); C II, 23. A 11. harum altera navis; C III, 28, a. huio (navi onerariae); C III, 39. hae naves; A 9. inter has (naves); A 14. in his (navibus); A 25, h. hac necessitate; Af 21. hoc negotio; G VII, 62, h. H 32, a. hoo .. negotio; C III, 3. 40. hoc nomen; C III, 71. in hoc .. nnmero; C III, 103. his nontiis; G II, 2. III, 3. in his (nuntiis); G V, 53. hoo nuntio; G VII, 40. H 28. huius nuntii perferendi gratia C II, 7. — his (ohsidihns); G II, 15. V, 4. hos (obsides); G VI, 4. horum (ohsidum); G VII, 63. hac .. occasione; G VII, 1. has ... occopationes; G IV, 22. huio officio; C III, 8. 39. hac .. opinione; G III, 18. haeo ... o pinio; C I, 47

hac opinione; H 28. ah his (oppidanis); Af 91, h. hi (oppidani); H 12. huic .. oppido; C III, 89. huic oppido; A 72. hoc ... opus; G VII, 23. ad haec .. opera; G VII, 73, a. in his operihus; C 1, 82. haec opera; Af 51. hac oratione; G I, 3. 18, a. 32. 33. 41. V, 27. 38. A 9. haec oratio; G VII, 30. haec .. oratio; C 1, 2. hac .. oratione; C II, 28. III, 90. Af 45. post hunc ordinem; A 14. — hic pagus; G I, 12. hanc (paludem); G II, 9. hac parte; G III, 10. VI. 5. hae partes; G VII, 81. has partis; C I, 85, a. hanc (partem); A 1. has (partes); A 2. neque in ‖ neve ‖ hac .. parte; F 23. has (pecunias); C 1, 39. cum his (peditihus); G I, 48. hi (pedites); G I, 48. horum (peditum); G I, 48. in hac (planicie); C I, 70. haec poena; G VI, 13, b. hanc poenam; C II, 21. hac .. poena; H 24. his pontihus; C I, 40, a. hunc (pontem); C I, 41. A 19. his (pontibus); A 19. hae (possessiones); C III, 1. huius potentiae causa; G I, 18, a. hoc .. praescripto; C I, 87. hoc ... praesidio; H 4. in his (principihus); G 1, 16. VIII, 45. hos (principes); G V, 4. hi (principes); C 1, 74, h. hoc proelio; G 1, 13. 54. II, 28. V, 22. A 16. 21. hoc .. proelio; G IV, 13. in his (proeliis); C III, 45. ex his proeliis; H I. in hoc .. proelio; H 15. ex hoc proelio; H 32, a. in his provinciis; C III, 4, a. hae provinciae; A 65, h. in hac provincia; H 42, b. horum (provincialium); A 50. hac pugna; G II, 28. 29. hac .. pugna; G III, 27. — has (quadrigas); A 75. unam ex his quadriremem; C III, 24. ad has (quadriremes); A 13. praeter has (quinqueremes); C III, 111. ad has (quinqueremes); A 13. — horum (ramorum); G VII, 73, a. hac (ratione); G 1, 40, c. haec .. ratio; G II, 10. C I, 44. rationem .. hanc instituit; G IV, 17, a. his rationihus; G VII, 71. C III, 58. 78, a. hac ratione; G VIII, 8. C II, 8. Af 51. † pro hac ratione; G VIII, 9. has (rates); C I, 25, h. ✕. his (ratibus); C I, 25, h. ex his regionihus; G 1, 44, d. harum regionum; G II, 4, h. his regionibus (dat.); G III, 20. in his regionihus; G IV, 21. H 7. hae regiones; C III, 42. haec .. remedia; C III, 50. ex his (remigibus); A 10. hi (remiges); A 20, a. haec res; G VII, 10. C III, 33. 60. H 24. huic rei; G V, 2. VII, 14, a. 81. 33. C III, 93, a. A 12. hanc rem; C I, 33. III, 17. hac re; G II, 11. III, 23. 24. IV, 3. V, 28. 58. VI, 3. VII, 9. 45, a. 88. Af 11. 12. 18. 21. 51. H 36. ad hanc rem prohandam; C II, 38. ad hanc rem; C III, 103. hae (res); C III, 1. harum rerum; G VI, 17. F 7. harum .. rerum; G VII, 14, h. his rehus (dat.); C II, 25, a. III, 2. 78, a. his rehus (ahl.); G I, 2. 8. 18, a. 33. II, 17. ✕. 35. III, 7. 9, a. 18. 21. IV, 5. 28. 34. 38. V, 5. 8 11. 18. 36. 55. 56. VI, 5. 7, h. VII, 2. 6. 8. 31. 41. 45, h. 56. 74. 86. 90. C I, 24. 32, a. 38. II, 26. 38. 43. III, 1. 13. 38. 46. 72. 73, a. 89. A 56. 57, h. Af 17. 41. 72. 98. his .. rehus; G IV, 18. 23. V, 2. VI, 6. 9. 10. VII. 9. 64. VIII, 46, h. C I, 27. II, 20, a. 38. III, 62. 75. 84. 85. his ... rehus; C III, 104. ad has res conficiendas; G IV, 11. de his rehus; G I, 47. II, 2. VII, 89. C 1, 3. III, 109. Af 92. F 18. his de rehus; G IV, 5. in his rehus; G V, 11. C III, 55. A 20, a. in his administrandis rehus; G V, 50. in his rehus administrandis; G VII, 82. pro his rehus; C 1, 87. hoc responso; G 1, 14. his responsis; G I, 35. A 35. 70. — ah his (sagittariis); G VII, 80. his sedihus; G VI, 24. ut his (senatorihus) testihus ... uteretur; C III, 105. hac sententia; G VII, 15. hanc sententiam; G VII, 77, h. haec ... sententia; C 1, 67. hae sepes; G II, 17. his .. sermonihus; C I, 74, a. hi (servi); G VII, 20, c. ad haec (signa); G II, 21. hanc (silvam); G VI, 10. huius Hercyniae silvae; G VI, 25. cum his (soldoriis); G III, 22. hoc spatio; G VI, 36. 38. VII, 14, a. 81. C III, 44, a. hoc .. spatio; G VII, 72. huius .. spatii; C II, 1. ah hac spe; G V, 42. hac spe; G V, 55. Af 19. h. in hunc statum; F 18. haec subsidia; C III, 70. haec (subsidia); A 37. his suppliciis; G VII, 5. ad has suspiciones; G I, 19. — his (tahellis); Af 3 hae (tahulae); C III, 108. intra haec tegimenta. C II, 9, c. hanc ... tempestatem; G VII, 27 ante hoc tempus; G I, 44, h. ad hoc tempus; G II, 17. hoc .. tempus; C I, 51. his temporibus. C III, 20. 31. hoc tempore; Af 4. hoc praeterito tempore; H 11. 19, 20. 22, a. h. haec (tigna); G IV, 17, a. h. his (tignis); G IV, 17, a. hic (timor); G 1, 39. hoc timore; C II, 20, a. 43. H 4. ab his (tironihus); Af 45. hae (trabes); G VII, 23. his (trahibus); G VII, 23. has (trabes); C II, 9, b. haec (tragula); G V, 48. his (trihunis); G IV, 23. ah his (trihunis), G VI, 39. cum his (tribunis); Af 28. praeter has (triremes); C III, 11. hac .. turba; C II, 35, a. hoc tumultu; C III, 64. hoc .. tumultu; C III, 106. in his (turmis); C III, 38. has (turres); G III, 14, a. G VII, 22. ✕. haec (turris); C II, 8. haec ... turris; C II, 8. his (turribus); C III, 9. a. in his (turrihus); H 8. — haec vada; A 15. hanc (vallem); C II, 34, a. huic (vallo); G VII, 72. his (velis); G III, 14, b. in haec verha; C 1, 76. his verhis; Af 23. cum his (vernaculis); A 57, a. hac victoria; G V, 38. hanc .. victoriam; G V, 39. hic (vicus); G III, 1. huius urhis; C III, 80, h. 106. hi (uri); G VI, 28. hos (uros); G VI, 28. ex his (uris); G VI, 28. ad hunc usum; G V, 42. hunc usum; C III, 110. harum (uxorum); G 1, 53. ex his (uxorihus); G V, 14.

2. **mit Zusatz: a. Adjectiva, Pronomina, Zahlen:** de his duohus generihus; G VI, 13, a. cum his duahus (legionihus); C I, 15, a. has duas munitiones; C III, 63, a. duohus his ... proeliis; C III, 71. haec eadem ratio; G VI, 11. haec eadem (castella); G VII, 69. hunc eundem ordinem; C I, 13. hoc ipso tempore et casu; G VI, 37. hoc ipsum crimen; G VIII, pr. h. hae ipsae copiae, C III, 2. hac satis longa interiecta mora; C III, 69. magnis .. operihus .. admotis et his .. incensis; Af 43. in hoc medio cursu; G V, 13. in hoc fere medio spatio; C 1, 43. hoc novissimo proelio; G IV, 16. ad hos omnes casus; G VII, 65. omnihus his civitatihus; G VII, 4, b. his omnihus diehus; G I, 48. his .. omnibus druidihus; G VI, 13, h. omni hoc itinere; G IV, 4. harum .. omnium legionum; G V, 24. hunc omnem locum; G VII, 69. has omnes (naves); G V, 1. hoc opus omne; C II, 10. huius omnis pecuniae; G VI, 19. horum omnium (proeliorum); C III, 53. his omnihus rebus; G I, 19. ex his omnibus .. rehus; G V, 52. harum omnium rerum; C 1, 49. ut, quidquid intercederet temporis, hoc omne victoriam morari videretur; C II, 39. his paucis diebus; G III, 17. paucissimis his diehus; F 4, h. missis .. cohortihus ... atque his primis; G V, 15. haec propior (aqua); A 6. evocat ... XV primos. cum his agit; C 1, 35. cum his quinque legionibus; G I, 10. his tantis malis; C I, 70. tertium iam hunc annum regnantem; G V, 25. his tot rehus; G VII, 24. hoc toto proelio; G I, 26. toto hoc in genere; G V, 16. ex his trihus (legionihus); G VI, 32. hanc unam gratiam potentiamque; G VI, 15. unum hoc proelium; C III, 91. haec utraque (tigna); G IV, 17, h. — hanc miseram ac tenuem .. praedam; G VI, 35, b.

b. **Genetiv:** hoc sibi solacii proponehant; G VII, 15.

II. **prädicativ: 1. in gleichem Casus:** hos cippos appellabant; G VII, 73, a. quorum (soldurorum) haec est condicio, ut ..; G III, 22.

haec unam atque extremam esse pacis condicionem; C I, 85, c. populi Romani hano esse consuetudinem, ut ..; G I, 43. quod Germanorum consuetudo haec sit a maioribus tradita; G IV, 7. fere apud exercitus haec est equestris proelii consuetudo; H 15. erant hae difficultates belli gerendi; G III, 10. nuli .. existimare .. hunc esse exercitum, qui ..; C III, 87. hio fuit oppugnationis exitus; C III, 9, h. cuius musculi haec erat forma; C II, 10. genus hoc erat pugnae; G I, 48. genus hoc est ex essedis pugnae; G IV, 33. quae (genera ferarum) maxime differant, ... haec sunt; G VI, 25. genus erat hoo pugnae; C I, 79. hoc more Gallorum est initium belli; G V, 56. initium belli ac defectionis hoc esse arbitratus; G VI, 3. haec initia belli Alexandrini fuerunt; C III, 112, c. haec erant milia XLV, evocatorum circiter duo; C III, 88. loci natura erat haec; G II, 18. cuius loci haec erat natura, ... uti ..; G IV, 23. cuius itineris has esse certas opportunitates, quod ..; A 35. Gallorum eadem atque Belgarum oppugnatio est haec; G II, 6. quorum (legatorum) haec fuit oratio; G IV, 7. haec || nec, in hoc || tractu oppidi pars erat regiae exigua; C III, 112, h. quorum operum haec erat ratio; C I, 25, h. ratio autem haec erat belli, ut ..; C II, 18, h. hano sibi commodissimam belli rationem indicavit, uti ..; C III, 85. haec fuit ratio Scipionis eo die proeliandi; Af 59. haec uuva sit ratio vincendi, ut ..; F 18. castrorum hic situs erat; C III, 66. quorum (mandatorum) haec erat summa; C I, 10. III, 57. erat autem haec summa mandatorum; C III, 10, a. hoc uuum esse tempus de pace agendi; C III, 10, h. magnum hoc testimonium senatus erat uuiversi conveniensque superiori facto; G VIII, 53. his utimini testibus appropinquare eorum adventum; G VII, 77, c. magnum hoo fuit vectigal; A 56.

2. **Genetiv:** est enim hoo Gallicae consuetudinis, uti ..; G IV, 5. infirmi haec animi videri; C I, 82, h.

B. **mit andern Pronomina und Adjectiven:** declivia devexa: ut de locis superioribus haec declivia et devexa cernebantur; G VII, 88.

idem: hos esse eosdem, quibuscum saepenumero Helvetii congressi ..; G I, 40, h. haeo eadem centurionibus ... mandabant; G VII, 17, h. temptaverunt hoc idem Massilienses postero die; C II, 14. nuntiabantur haec eadem Curioni; C II, 37. hoc idem reliqui iuraut legati; C III, 13. huc idem visum ... confirmaverunt; C III, 67. huc idem Ptolemaide accidit; C III, 105. idem hoc L. Lentulo ... acciderat; C III, 102, h. eadem haec accidisse; A 28. f. **facio,** III. alqd, hoc idem, idem hoc (12 St.) S. 382, a.

ipse: Titurius ... concursare cohortesque disponere, haec tamen ipsa timide; G V, 33. hoc ipso fiunt superiores, quod ..; G VIII, 19, a. hoo ipso .. facilius eum deripi posse; A 37.

omnis: hi omnes lingua, institutis, legibus inter se differunt; G I, 1. horum omnium fortissimi sunt Belgae; G I, 1. hi constanter omnes nuntiaverunt manus cogi; G II, 2. ut ... hos omnes in Britanniam traductos necaret; G V, 6. ex his omnibus longe sunt humanissimi, qui Cantium incolunt; G V, 14. Eburones, Nervii, Aduatuci atque horum omnium socii et clientes; G V, 39. hos omnes cotidie ab equitibus deleri posse; G VII, 14, a. hi omnes convicio L. Lentuli consulis correpti exagitabantur; C I, 2. omnibus his resistitur; C I, 4. hos omnes productos a contumeliis militum conviciisque prohibet; C I, 23. hos omnes flumina continebant; C I, 51. petit ab his omnibus, ut se frumento iuvent; C I, 60. horum omnium pars magna ... interiit; C III, 71. inveteraverant hi omnes compluribus Alexandriae bellis; C III, 110. — haec omnia Caesar eodem illo pertinere arbitrabatur, ut ..; G IV, 11. non haec omnia fortuito ... accidere potuisse; G VII, 20, a. continenti labore omnia haec superaverunt; G VII, 24. quonam haec omnia ... pertinere? C I, 9, h. his tamen omnibus annona crevit; C I, 52. omnia haec iam pridem contra se parari; C I, 85, h. uti ... prius haec omnia consumerentur, quam ..; C II, 14. haec ad Pompeium omnia detulerunt; C III, 61. noli sinere haec omnia perire; F 26.

proprium: hoo proprium virtutis existimant, expulsos agris finitimos cedere; G VI, 23.

unum: hoc uuum ad pristinam fortunam Caesari defuit; G IV, 26. hoo uuum [inopia navium] Caesari ad celeritatem conficiendi belli defuit; C III, 2. unum hoc ... doleo tibi deesse, Terenti; F 23.

uterque: his utrisque persuaserant, uti ..; G II, 16.

C. **allein und auf Eigennamen bezogen: a. masc.: I. Singular:** 1. hic: diffisus; G VI, 38. cum ... ferret; G IV, 12. inquit; G VII, 77, a. C III, 91. moratus; C III, 36, a. ortus; G VII, 77, a. persuadet; G V, 45. persuasit; Af 28. prodit; G VI, 38. prohibet; C I, 31. proficiscitur; H 35. tetendit; C III, 36, a. venerat; C II, 28. — delectus est; A 15. dimissus; C II, 28. habitus; G VII, 77, a.

2. hunc: discessurum; G I, 40, a. egressum; G IV, 27. facturum; G V, 7. hunc (Mercurium) ... habere vim maximam; G VI, 17. iacentem; G VII, 25. oppugnantem; A 44, h. — admonet; G V, 49. consistere coëgerunt; C I, 13. discedere coëgit; A 44, h. comprehenderant atque in vincula coniecerant; G IV, 27. consequuntur; G VI, 38. consecuti; C I, 13. consecuti sunt; C I, 14. conspicatae naves; C II, 22. deduxit; G VIII, 44. delega; F 11. edocuit; C III, 108. excepit; C III, 87. augurem .. factum, G VIII, 50. huno (Mercurium) omnium inventorem artium ferunt, hunc viarum ... ducem, huno ad quaestus ... habere vim maximam arbitrantur; G VI, 17. secum habere; G V, 6. incitatum suis et regis inflatum || [inflatum] || pollicitationibus; C III, 108. insequitur; A 61. idoneum iudicaverat; C III, 10, a. mittit; G VIII, 48, a. monet; G VII, 9. praefecerant; G V, 11. protegunt; G V, 44, a. sequi coeperunt; C II, 22. secutus; C II, 23. sequuntur; A 46. transgressus; G VII, 25. vinctum; G VIII, 44. — ad hunc se ... convertit; G V, 44, h. deferri; G II, 4, h. respiciebat; C III, 5. post hunc (Mercurium); G VI, 17.

3. huius: adventum; C II, 23. de h. conscientia; A 63, h. *in* h. concidentis ... insignia; H 23, h. ex h. iracundia; G VI, 5. h. (Mercurii) sunt plurima simulacra; G VI, 17.

4. huic: non aberat; H 40, a. accidit; G V, 39. attribuit; G VII, 90. C II, 21. venienti .. se credit; A 63, a. dat; C III, 57. (Marti) ea ... devovent; G VI, 17. circumvento fert subsidium; G V, 44, h. habendam gratiam; G VII, 20, h. imperat; G IV, 21. bella intercesserant; G V, 11. simultas ... intercedebat; C II, 25, h. mandat; G III, 11. IV, 21. venienti ... se ... offert; A 63, a. permisit; G III, 1. persuadet; G III, 18. restituerat; G V, 25. summiserat; C III, 62. tradi iubet; C II, 20, h.

5. hoc occiso; A 4. ab hoo hostem prohiberi; C I, 66.

II. **Plural:** 1. hi: adorti; G II, 11. III, 20. commendabant; C II, 41, h. comparant; G VIII, 34. conciderunt; G II, 11. confirmabant; G VII,

80. coniunxerant; G VI, 3. considunt; G VI, 13, b. cum ... contenderent; G I, 31, a. continebant; C 1, 57. detnlerunt; C III, 61. delegerunt; G II, 29. desperantes; C II, 41, b. digressi; C I, 57. nt ... snperiores discederent; H 5. exspectabant; G II, 20. flentes; G VII. 78. habere dicuntur; G IV, 1. habebant; G V, 44, a. insecuti; G VIII, 12. loca capere instituunt; G III, 23. miserabantur; C II, 41, b. morati; G VIII, 34. obiciebant; C III, 96. orabant; G VII, 78. neque .. parebant; G V, 2. paraverant; C I, 57. perterruerunt; G VII, 50, a. neqne vultum fingere neque interdum lacrimas tenere poterant; G I, 39. prosecuti; G II, 11. renovarunt; G III, 20. sapient; G V, 30. sunt ... trans Rhodanum primi; G 1, 10. in armis sunt; G IV, 1. confines erant; G VI, 3. in honore erant; C III, 59. cum ... minus valerent; G VI, 12, a. neque ... veniebant; G V, 2. videbant; G VI, 12, b. cum ... viderent; C III, 111. — snnt circumdati; G VIII, 12 dispositi erant; H 40, a. exagitati; G II, 29. numero impiorum ... habentur; G VI, 13, b. cari habebantur; C III, 59. prodncuntur; G VII, 38, a. cum .. retinerentor atqne ... premerentur; A 9.

2. hos: debere restitui; C III, 1. deterrere; G I, 17. gloriari; A 15. rationem habere; C II, 31, a. occupaturos; A 8. permansisse; G VIII, 22. coërceri non posse; G 1, 17. posse conficere; G II, 4, a. praecursuros; A 8. neque hos habendos civium loco neque ad concilium adhibendos censeo; G VII, 77, a. paucos ... esse inventos, atqne hos, ... qni speculandi causa essent remissi; G VIII, 7. — adorti; G VII, 42. C II, 38. armatos; G I, 40, b. comprehensos; G V, 25. consectabantur; C I, 48, b. cum conspexissent; G IV, 25. dispersos; C II, 38. expellere; G IV, 3. exspoliare; G VII, 77, c. exnunt; G VII, 42. incitant; C 1, 56. insequuntur; C I, 60. mittere; G V, 25. non hos .. in bello ... natos .. silvae morantur; G VI, 35, b. oppressos; C II, 38. recipiebat; C III, 27. sequuntur; C III, 12. sequebantur; C III, 38. sunt .. subsecuti; A 17. qnod ... superassent; G 1, 40, b. tuebantur; G VI, 12, b. vicisse; G I, 40, c. — ad hos opprimendos; C 1, 51. in hos eadem ... snnt iura; G VI, 13, a. post hos opus ... fiebat; C 1, 41.

3. horum esse alterum ..; G VII, 32. h. alter; C III, 4, b. h. primis; A 31. qni h.; C III, 32, a. — h. adventu; G II, 27. h. in agris civitatibusque; G VII, 77, d. h. auctoritate; G III, 8. per h. corpora; C III, 69. h. corpora; Af 40. h. discessu; G VII, 54. h. fnga; C II, 23. h. ... milia xv; G 1, 31, b. pro h. necessitate; F 3. h. .. pars; C III, 71. h. principibus, .. civitati; G VII, 64. h. virtute; G VI, 40. h. vocibns ac timore; G I, 39.

4. his (dat.): si ... accidat; G III, 22. adiuncti his; A 27. attribuuntur; G VII, 76. attribui; C 1, 32, b. committendnm; G IV, 5. communico: f. patent. redditur. concedere; G I, 14. concessit; G IV, 15. decedunt; G VI, 13, b. quod ... deminuat; C II, 31, a. demonstrarunt; G II, 17. derogatur; G VI, 23. duplicavit; G IV, 36. discedentibus his ... exposuit; G VII, 54. imperavit; G I, 28. imperat; G V, 20. 22. imposito; Af 90. neve ... bellum inferrent; G 1, 35. iniungere servitutem; G VII, 77, d. mandavit; G 1, 47. mandaverat; C III, 59. obvenerat; G II, 23. domus patent victusque communicatur; G VI, 23. persuadere; G I, 9. persuaderi; G II, 10. praefecit; G II, 11. praeficit; G VII, 64. praeesse; G 1, 37. praeerat; G III, 17. neqne his petentibus ius redditur neque honos ullus communicatur; G VI, 13, b. respondit; G 1, 14. responderunt; C III, 104. erat ... contentio; G VII, 39. summittebant; G VII, 81. — ut ... perenndnm videretur; G VI, 43. — finitimas .. his civitates; G VIII, 6.

5. his (abl.): progressis; G V, 10. circumventis; G V, 39. cognitis; G VII, 40. reditu interclusis; G IV, 30. interfectis; G IV, 4. pulsis; G I, 10. II, 19. A 17. proturbatis; G II, 19. superatis; G IV, 30. paucis atque his volneratis receptis; G VIII, 20. — ab his cognoscit; G V, 21. motns oreretur; G VI, 9. quaereret; G I, 32. II, 4, a. poenas ... repetisset; G 1, 30. si quicquam ab his praesidii sperent; G V, 41. appellatus; C III, 104. circnmducti; C I, 28. cognosci; G III, 26. sit concessum; G III, 18. deferri; C III, 59 exspectari; G II, 16. facta sunt; G II, 5. fit initium; G III, 8. fit ... certior; C I, 66. interfici; G II, 31. mnniri; G I, 24. erat ... petitus; G IV, 12. reciperentur; H 22, a. relictam; G III, 1. videri; G III, 26. cnm his .. communicat; G VII, 37. congressos; G 1, 39. sese ... coniunxisse; G II, 3. quin ... consentirent; G II, 3. contendisse; G 1, 31, b. sibi ... amicitiam esse posse; G IV, 8. esse hospitium Ambiorigi; G VI, 5. nihi res sit; G VII, 77, a. c. h. ... excesserunt; G VI, 8, b. de his (Apolline, Marte, Iove, Minerva) eandem fere ... habent opinionem; G VI, 17. ex his ... cognoscunt; G VII, 83. ex his circiter CCC equites conficit; C 1, 24. ex his Polio; G V, 44, a. ex his Bellovaci; G VII, 75. ex his Calvisius; C III, 85. multi .. ex his; A 18. plerique ex his; C III, 69. ex his, qoi arma ferre possent; G I, 29. qui .. ex his; G I, 39. qoi ex his; G VI, 23. qnidam ex his; G II, 17. ex his capti L; H 11. magnum ex his numerum; G I, 54. in his fnit Ariovistus; G I, 53. Q. Fulginius (cecidit); C I, 46. Cornelius Balbus (vulneratur); C III, 19, b. pro his ... facit verba; G II, 14. locutus est; G 1, 31, a. Haednos (petere); G II. 14. neu ... pugnarent; C II, 28.

b. neutr.: 1. Singular: 1. hoc ne ... accidere posset; A 17. accidebat; H 8. permanaverat; C II, 29. erat in .. conspectu; H 29, a. satis esse ... videbatur; C III, 32, a. — poterat animnm adverti; H 4. factum est; G VI, 30. gerebatnr; H 14. nuntiatur; C I, 59. — quod flumen uno omnino loco pedibus, atqne hoc aegre, transiri potest; G V, 18.

2. hoc (acc.): accidisse; G IV, 22. A 24, b. esse aptissimum; C III, 1. usu venisse; Af 57. posse mntari; G VII, 45, b. remitti; C III, 17. — cum animadverterent; H 34. cum ... dixisset; G IV, 25. facere; G III, 27. VII, 26. fecit; C III, 36, a. Af 1. fecerit; A 58. facerent; Af 69, b. feci || effecit, al. ||; F 14. laturos; G VII, 17, b. ferebat; A 58. imperaturum; G IV, 8. laudans; C III, 87. persuaderet; G V, 29. volunt persuadere; G VI, 14. pollicitus est; G VIII, 52. postularet; C III, 20. probant; G VI, 40. scire; F 19. sperans; C I, 43. timens; C III, 63, a. tradiderat; C II, 29. veritus; C III, 112, a.

3. huic acquiescebant; Af 10.

4. hoc (abl.): facto; G II, 8. VIII, 55. H 33. — differunt; G VI, 18. ali, confirmari; G VI, 21. excitari; G VI, 14. superari; G III, 4. — fuit contentns; C III, 51, b. — acrius; C III, 45. 93, a. aeqniore animo; G V, 52. angustiora; G IV, 30. artius; G IV, 17, b. audacius longiusque; G VIII, 9. crebrius; H 1. facilius; G 1, 2. horridiores; G V, 14. infrequentiores; C III, 2. insolentius atque audacius; C III, 46. lubentius || lib. ||; F 18. magis; C I, 82. II, 20, a. maiore; G III, 9, a. A 16. miseriorem; G 1, 32. tutiores; G VI, 23. — in hoc ... maiestatem .. minui; C III, 106.

II. **Plural:** haec (nom.): acciderant; C III, 70. morabantur; C II, 39. diuturna non sunt; F 26. si gravia ... videantur; G VII, 14, b. — administrantur; Af 28. 53. aguntur; C I, 36. acta; C II, 32, b. cum agerentur; C II, 36. commemorabantur; C II, 39. deferebantur; G V, 6. deferuntur; G VI, 7, b. ×. si enuntiata .. sint; G I, 31, d. fiant; C I, 9, b. facta sunt; C III, 87. fierent; C III, 108. Af 25. fiunt; Af 33. geruntur: f. **gero** alqd, haec (21 St.) S. 419, b. perferuntur; G VII, 8. perscribuntur; C I, 5. probari possent; C III, 10, b. pronuntiantur; C II, 12. ut ... remitterentur; C III, 17. videbantur; G VII, 45, a.

2. haec (acc.): posse accidere; G V, 33. esse, quae ... postularet; G I, 35. esse curae; G I, 40, c. usu ventura; G VII, 9. videri; C I, 32, b. confirmari, occultari; C II, 31, b. pronuntiari; G VII, 20, b. — administrabat; C I, 26, a. administrat; C I, 37. cum administraret; A 37. agitabant; A 3. agebat; C I, 30, b. haec (leporem, gallinam, anserem) .. alunt; G V, 12. animadvertisset; G I, 40, a. cernere; G VI, 8, b. cogitanti; G VII, 44. cognovit; G IV, 19. cognoverant; G V, 42. VI, 35, b. cognoscite; G VII, 38, a. cognoscunt; C III, 30, a. comperisse; C II, 18, a. conciperent; Af 73. se confecturum; A 65, b. conciliantibus; C I, 78. dicere; G IV, 7. cum dixisset; G V, 44, a. C III, 87. 91. 94. dissimulare; C II, 31, b. explorata habeamus; C II, 31, b. exponit; C I, 84. exposuerat; A 16. faciebant; G III, 12. faciunt; G VII, 43. ferebat; C II, 17. ferebant; C III, 47. ignorabat; C III, 79, a. imperabat; Af 8. 31, a. inaequat; C I, 27. est locutus; Af 46. orantibus; G VIII, 22. parat; C I, 37. pleniora ... perscribebant; C I, 53. perscribebat; C II, 17. eum ... peteret; G I, 20. praecipiebat; Af 8. praeparaverat; Af 31, c. providerat; C III, 42. questus; C I, 30, b. relaturos; G IV, 9. renuntiant; C I, 35. scripsisse; F 26. spectans; C III, 43. 85. — accedebant ad haec; C III, 32, b. addebant; C III, 72. respondit; G I, 36. II, 32. IV, 8. V, 41. VII, 20, a. ad haec cognoscenda; G IV, 21. ad haec sustinenda; G VII, 41. contra haec .. navis magnas ... adornabat; C I, 26, a.

3. horum: nihil h. ad pacandas Hispanias ... provisum; C I, 85, b.

4. his (abl.): his expositis; C III, 11.

hic, hier, hierbei, hierauf, bei dieser Gelegenheit: hic cum Labienus animadvertisset ... necesse esse ..; Af 50. hic etsi virtute nostri antecedebant; H 31, a. hic tum, ut ait Ennius, nostri cessere parumper; H 23, a. hic, quantum in bello fortuna possit, ... cognosci potuit; G VI, 35, a. hic cognosci licuit, quantum esset hominibus praesidii in animi firmitudine; C III, 28, a. hic (Camulogenus) consedit; G VII, 57. hic cum ... totus .. convenisset equitatus; A 57, a. dum hic (Caesar) detinetur; H 34. hic cum in opere nostri distenti essent; H 23, a. hic alternis non solum morti mortem exaggerabant, sed tumulos tumulis exaequabant; H 5. Suevos ... hic Romanorum adventum exspectare ... constituisse; G IV, 19. hic magnos equitatus magnaque auxilia exspectabant; C I, 61. hic inter duces duos fit contentio, uter prius pontem occuparet; H 5. hic cum Caesariani in eos (legionarios) impetum fecissent; Af 14. hic in adventu Pompei incidit, ut ... nebula esset crassissima; H 6. licet: f. cognosco. video. hic repentino adventu naves onerarias quasdam nactus incendit; C III, 23. hic, ut ait Ennius, pes pede premitur, armis teruntur arma; H 31, b. hic paulisper est pugnatum; C III, 67. hic ... Q. Pompeius Niger ... ex acie nostra ad congrediendum progressus est; H 35, a. hic etiam ... omnia loca ... turribus et munitionibus retinentur; H 8. hic vero nulla munitio est, quae perterritos recipiat; G VI, 39. hic cum essent factiones duae; C III, 35. erant hic legiones, quae ex perfugis conscriptae; H 34. hic decumani suum locum, cornu dextrum, tenebant; H 30. tero: f. premo. hic subitam commutationem fortunae videre licuit; C III, 27.

hiemo, überwintern, Winterquartier halten, I, 1. concedo ad: alteram partem eius vici Gallis ad hiemandum concessit; G III, 1.

causa: huic permisit, ... uti in his locis legionem hiemandi causa collocaret; G III, 1. ubi Titurius atque Aurunculeius hiemandi causa consederant; G VI, 32. quas (legiones) Narbone circumque ea loca hiemandi causa disposuerat; C I, 37.

2. oportet: quod omnibus constabat hiemari in Gallia oportere; G IV, 29.

II. alqs: ipse cum reliquis eius legionis cohortibus in vico Veragrorum ... hiemare (constituit); G III, 1. legionem ... in Allobroges perduxit ibique hiemavit; G III, 6. Publius Crassus adolescens cum legione septima proximus mare Oceanum in Andibus hiemarat; G III, 7. cum constituisset hiemare in continenti propter repentinos Galliae motus; G V, 22. Lucium Plancum cum legione ex Belgio celeriter in Carnutes proficisci iubet ibique hiemare; G V, 25. ipse (Caesar) cum tribus legionibus circum Samarobrivam trinis hibernis hiemare constituit; G V, 53. ipse Bibracte hiemare constituit; G VII, 90. Caesar in Belgio cum hiemaret; G VIII, 49. hiemare Dyrrhachii, Apolloniae omnibusque oppidis maritimis constituerat; C III, 5.

exercitus: populi Romani exercitum hiemare atque inveterascere in Gallia moleste ferebant; G II, 1.

legio: tres (legiones), quae circum Aquileiam hiemabant; G I, 10. quartam (legionem) in Remis cum Tito Labieno in confinio Treverorum hiemare iussit; G V, 24. quae (legio) cum Cicerone hiemet; G V, 38. quae (legio) in eorum finibus hiemaverat; G VI, 7, a. ubi duae legiones hiemabant; G VII, 9. quae (legio) cum T. Sextio legato in Biturigibus hiemabat; G VIII, 11. reliquas legiones, quae longius hiemabant, subsequi iubet; C I, 37.

hiems, Sturm, Winter: 1. appropinquat: iam .. hiems appropinquabat; C III, 9, b.

est: etsi in his locis ... maturae sunt hiemes; G IV, 20. ipse (Bibulus) gravissima hieme in navibus excubans; C III, 8.

praecipitat: multi iam menses erant et hiems praecipitaverat; C III, 25.

sequitur: ea, quae secuta est, hieme ... Usipetes Germani et item Tencteri ... flumen Rhenum transierunt; G IV, 1.

subest: quod hiems suberat; G III, 27.

II, 1. conficio: nondum hieme confecta ... de improviso in fines Nerviorum contendit; G VI, 3. iam prope hieme confecta ... legati ... principes Haeduorum veniunt; G VII, 32.

exigo: tribus ante exactam hiemem ... adductis legionibus; G VI, 1.

ineo: cum ... ita inita hieme Illyricum profectus esset; G III, 7.

tolero: quod (frumentum) eo tolerandae hiemis causa devexerat; G V, 47. quae (oppida) tole-

randae hiemis causa constitutis repente exiguis ad necessitatem aedificiis incolebant; G VIII, 5.

2. subicio: quod ... infirmis navibus hiemi navigationem subiciendam non existimabat; G IV, 36.

3. duco in: suis locis bellum in hiemem ducere cogitabant; C I, 61.

produco in: rem in hiemem producere; G IV, 30.

provideo in: frumentum his in locis in hiemem provisum non erat; G IV, 29.

III. difficultas: oppressi Carnutes hiemis difficultate, terrore perienli; G VIII, 5. virtute vicit incommodum naturae difficultatesque .. hiemis; A 44, a.

excusatio: nulla excusatione hiemis ventorumque; Af 26, a.

pars: reliquam partem hiemis se eorum copiis aluerunt; G IV, 4. si reliquam partem hiemis uno loco legiones contineret; G VII, 10.

tempus: neque ullum fere totius hiemis tempus sine sollicitudine Caesaris intercessit quin ..; G V, 53. Treveri .. atque Indutiomarus totius hiemis nullum tempus intermiserunt, quin ..; G V, 55.

IV, 1. Accuſ.: totam hiemem ipse ad exercitum manere decrevit; G V, 53.

2. Abl.: uti ... hieme naves aedificandas ... curarent; G V, 1. quas (classes Caesar) hieme in Sicilia, Gallia, Italia fecerat; C III, 42. ſ. I. est. sequitur.

3. gratia: quam (classem) antea Uticae hiemis gratia subduxerat; Af 62.

hilaritas, Heiterkeit: neque quicquam solatii ... animum advertebant nisi in ipsius imperatoris vultu, vigore mirabilique hilaritate; Af 10.

hilaro, aufheitern: Caesar ... suis hilaratis || exhilaratis || ... sollicitudinem deponit; Af 34.

hinc, von hier, davon: deicio: hinc celeriter deiecti (calones) se in signa manipulosque coniciunt; G VI, 40.

dirigo: hinc dirigens proxima planicies aequabatur; H 29, a.

flecto: hinc (silva Hercynia) se flectit sinistrorsus diversis ab flumine regionibus; G VI, 25.

mitto: hinc suis laborantibus subsidio scaphas mittens nonnullos conservavit; A 21.

occupo: hinc duas partes acies occupabant; duae; C I, 82.

procurro: hinc ad repellendum et prosequendum hostem procurrebant; C II, 8.

propugno: hinc, si qua maior oppresserat vis, propugnabant; C II, 8.

recipio: hinc se recipere cum vellent; C I, 45.

venio: hinc itinere facto in campum Mundensem cum esset ventum; H 27.

Lücke: † hinc optimi generis hominum ex Aquitanis montanisque, qui Galliam provinciam attingunt * || hnc ... *adiecerat* ||; C I, 39.

hippotoxota, berittener Bogenschütze: adhibeo: Petreiano auxilio adhibito equitibus MDC, ... sagittariis ac funditoribus hippotoxotisque compluribus; Af 19, b.

mitto: CC (equites) ex Syria a Commageno Antiocho ... missi erant, in his plerique hippotoxotae; C III, 4, b.

hodie, heute: absum: hodie .. (te) ex Africa abesse et quantum pote proficisci iubeo; Af 54, b.

faciam: faciam .. hodie, imperator, ut aut vivo mihi aut mortuo gratias agas; C III, 91.

homo, Mensch, Mann, pl. Leute: I. **absolut;** 1. Subject: acquiescunt: huic acquiescebant homines; Af 10.

adamant: posteaquam ... copias Gallorum homines feri ac barbari adamassent, traductos plures; G I, 31, b.

animadvertunt: hoc cum animadverterent homines fugitivi, oppidum incendere coeperunt; H 34.

audent: non nequiquam tantae virtutis homines ausos esse transire latissimum flumen; G II, 27.

cadunt: in quo proelio ceciderunt milia hominum circiter XXX et si quid amplius; H 31, b.

capit: quod .. homines ... ad facinus impelli et de summis rebus consilium capere cognitum est; G VI, 20. quorum (hominum) quisque aut oratione subdola aut amicitia facillime capere posset; G VII, 31.

cedunt: neque multum Albici nostris virtute cedebant, homines asperi et montani, exercitati in armis; C I, 57.

coëunt: ſ. IV, 1. cognationes.

coeperunt, commemorant: nobiles homines ex suis oppidis profugere et in castra Caesaris devenire et de adversariorum eius crudelitate ... commemorare coeperunt; Af 26, a. ſ. animadvertunt.

confidunt: quibus viribus praesertim homines tantulae staturae ... tanti oneris turrim in muro sese collocare confiderent; G II, 30.

coniungunt: si se tot hominum milia cum hostibus coniunxerint; G VII, 39.

constituunt: vellem .. homines suae petulantiae ... aliquando finem fecissent meaeque lenitatis ... rationem habuissent. sed quoniam ipsi sibi neque modum neque terminum constituunt ..; Af 54, a.

consuescunt: ut extremo vitae tempore homines facere consuerunt; C II, 41, b. qui (homines) per virtutem, non per dolum dimicare consuerunt; Af 73.

contendunt: circiter hominum milia VI ..., sive timore perterriti, ne ... supplicio afficerentur, sive spe salutis inducti, quod ... suam fugam ... ignorari posse existimarent, ... e castris Helvetiorum egressi ad Rhenum ... contenderunt; G I, 27. ſ. exeunt.

conveniunt: celeriter ad clamorem hominum circiter milia sex convenerant; G IV, 37.

credunt: quod fere libenter homines id, quod volunt, credunt; G III, 18.

cupiunt: nautici homines, urbis et regionis maritimae cotidianoque usu a pueris exercitati, ad naturale ... bonum refugere cupiebant; A 12.

defendunt: † ... quamvis magna multitudine deducti || *ut* ... deduct*a pauci* || homines ex superiore loco defendere possent; H 38.

delent: ut homines perditi (oppidum) incenderent et moenia delerent; H 36.

deveniunt: ſ. coeperunt.

dimicant: ſ. consuescunt.

dolent: quo gravius homines ex commotatione rerum doleant; G I, 14.

dubitant: ſ. est; H 13, b.

efficiunt: ipsi homines ingeniosissimi atque acutissimi, quae a nostris fieri viderant, ea sollertia efficiebant, ut ..; A 3.

effugiunt: ex quibus (hominibus) effugerunt CXX et ad Caesarem venerunt; H 21.

egrediuntur: ſ. contendunt.

est, sunt: in omni Gallia eorum hominum, qui

aliquo sunt numero atque honore, genera sunt duo; G VI, 13, a. Cotuato et Conetodunno ducibus, desperatis hominibus; G VII, 3 alterum (esse) Cotum, ... hominem summae potentiae et magnae cognationis; G VII, 32. erant praeterea cuiusque generis hominum milia circiter VI cum servis liberisque; C I, 51. erant apud Caesarem ... Raucillus et Egus, ... singulari virtute homines; C III, 59. in his erant legionibus hominum milia tria CC; C III, 106. Scapolam, maximae dignitatis et gratiae provincialem hominem sibique tam familiarem quam Laterensem, ... in eadem fuisse coniuratione; A 55. ut minus mille hominibus in ea (legione) esset; A 69. ipse (Caesar) ... miserari ... tanta homines esse dementia, ut malint regis esse vectigales, quam cum civibus ... esse incolumes; Af 8. existimabant prope magna pars hominum, qui in his castris fuissent, se prope captos esse; H 3, b. fere magna pars hominum, qui in castris nostris essent, non dubitarunt, quin eruptionem eo die essent facturi; H 13, b. Pompeius securi percussit homines LXXIV, qui dicebantur esse fautores Caesaris victoriae, reliquos versum oppidum iussit deduci; H 21.

erant: ex eo proelio circiter hominum milia CXXX superfuerunt eaque tota nocte continenter ierunt; G I, 26.

exeunt: neque sibi homines feros ac barbaros temperaturos existimabat, quin, cum omnem Galliam occupavissent, ... in provinciam exirent atque inde in Italiam contenderent; G I, 33.

existimant: ſ. contendunt. est; H 3, b.

faciunt: quod homines barbari et nostrae consuetudinis imperiti bellum populo Romano fecissent; G IV, 22. ſ. constituunt. consuescunt. est; H 13, b.

ferunt: ex hominum milibus LX vix ad quingentos, qui arma ferre possent, sese redactos esse dixerunt; G II, 28. ſ. IV, 1. delectus.

habent: ſ. constituunt.

incendunt: ſ. animadvertunt. delent.

intereunt: milia hominum delecta octoginta una secum interitura demonstrat; G VII, 71.

occupant: ſ. exeunt.

oderunt: omnes .. homines natura libertati studere et condicionem servitutis odisse; G III, 10.

pereunt: signifer ... nuntiavit ... suo signo perisse homines XXXV; H 18, a.

potest: sperans barbaros atque imperitos homines inopia cibariorum adductos ad iniquam pugnandi condicionem posse deduci; G VI, 10. quod homo tantae prudentiae ac diligentiae scire potuisset, quis urbem ... teneret; A 68. ſ. capit. defendunt. ferunt.

praedicant: ut de suis homines laudibus libenter praedicant; C II, 39.

praestat: ſ. IV, 2. factum in.

profugiunt: ſ. coeperunt.

remollescunt: quod ea re ad laborem ferendum remollescere homines atque effeminari arbitrantur; G IV, 2.

scit: ſ. potest.

studet: Hegesaretos, veteris homo potentiae, Pompeianis rebus studebat; C III, 35.

temperant: neque homines inimico animo ... temperaturos ab iniuria et maleficio existimabat; G I, 7. ſ. exeunt.

transeunt: ſ. audent.

veniunt: quod Harudum milia hominum XXIV ad eum venissent; G I, 31, c. ſ. effugiunt.

versantur: cum in agris et pecora et homines animadverteret versari tamquam amicorum adventu; A 36.

vident: ſ. efficiunt. — volunt: ſ. credunt.

2. **Prädicat:** sum: Ariovistum ... hominem esse barbarum, iracundum, temerarium; G I, 31, d. (Nervios) esse homines feros magnaeque virtutis; G II, 15.

II, **nach Verben: 1. Accusativ:** adduco: ſ. I, 1. potest.

afficio: qua ex parte homines bellandi cupidi magno dolore afficiebantur; G I, 2. ſ. I, 1. contendunt.

apprehendo: hominem apprehendit; H 18, a.

armo: duobus .. milibus hominum armatis; C III, 103.

capio: multis hominum milibus captis; G VIII, 3. capti homines equique ‖ equitesque ‖ producebantur; C II, 39.

circumsisto: ſ. interficio; G V, 7.

circumvenio: quibus (simulacris) succensis circumventi flamma exanimantur homines; G VI, 16.

cogo: partim quos (homines) ex familiis societatum delegerat, partim a negotiatoribus coëgerat; C III, 103.

colligo: collectis undique perditis hominibus; G VIII, 30. non amplius hominum milibus ex fuga quinque collectis; G VIII, 30.

compello: pecora atque homines ex agris in silvas compellebat; G V, 19.

conduco: qui ad conducendos homines facultates habebant; G II, 1.

conficio: centurio ... conficere hominem non potuit; G VIII, 23.

confirmo: sic sunt (Galli) animo confirmati, homines insueti laboris, ut ..; G VII, 30. incidit in Vibullium Rufum missum a Pompeio in agrum Picenum confirmandorum hominum causa; C I, 15, b.

coniungo: ſ. 4. contendo pro.

convenio: Caecilium Nigrum, hominem barbarum, ad Lennium (Philo) convenit; H 35.

decipio: ſ. interficio; C I, 85, a. — deduco: ſ. **deduco** homines (3 St.) S. 256, a. — deligo: ſ. **deligo** hominem (5 St.) S. 262, a.

effemino. ſ. I, 1. remollescunt.

efficio: quae res ... immani corporum magnitudine homines efficit; G IV, 1.

eligo: quorum (Numidarum Gaetulorumque) ex numero electis hominibus illustrioribus; Af 32.

eripio: quod hominem honestissimum provinciae Galliae ... ereptum e manibus hostium sibi restitutum videbat; G I, 53.

exanimo: ſ. circumvenio.

exercitatus: ſ. I, 1. cedunt.

habeo: magno cum periculo provinciae futurum, ut homines bellicosos ... locis patentibus ... finitimos haberet; G I, 10.

immolo: ob eam causam ... aut pro victimis homines immolant aut se immolaturos vovent; G VI, 16.

impello: ſ. I, 1. capit.

induco: ſ. I, 1. contendunt.

interficio: illi ... circumsistunt hominem atque interficiunt; G V, 7. quid hominum milibus LXXX uno loco interfectis propinquis ... nostris animi fore existimatis? G VII, 77, b. eos (duces) homines imperitos et per colloquium deceptos crudelissime interfecisse; C I, 85, a. qui (homines fugitivi) superati a nostris sunt interfecti hominum milia XXII; H 34.

mitto: eo circiter hominum numero sedecim milia expedita cum omni equitatu Ariovistus misit; G I, 49. Lucterium Cadurcum, summae hominem audaciae, cum parte copiarum in Rutenos mittit; G VII, 5. statuunt, ut X milia hominum delecta ex omnibus copiis in oppidum mittantur;

G VII, 21. ipsi (amici regis) ... Achillam, praefectum regium, singulari hominem audacia, ... ad interficiendum Pompeium miserunt; C III, 104.
nanciscor: idoneos nactus homines, per quos ea, quae vellet, ad eum (Pompeium) perferrentur; C I, 9, a.
occido: occisis ad hominum milibus quattuor reliqui in oppidum reiecti sunt; G II, 33.
percutio: f. I, 1. est; H 21.
perterreo: f. I, 1. contendunt.
praeficio: quibus (cohortibus, equitibus) praefecit hominem eius provinciae notum et non parum scientem, L. Iunium Paciaecum; H 3, b.
praemitto: Germanos .. pedites, summae velocitatis homines, ad castra hostium praemittit; G VIII, 36. quem (hominem) paulo ante praemiserat ad petitionem; G VIII, 50.
probo: consurgunt ii, qui et causam et hominem probant; G VI, 23.
produco: f. capio. — reicio: f. occido.
relinquo: qui (Cimbri Teutonique) ... custodiam ex suis ac praesidium sex milia hominum una reliquerunt; G II, 29.
restituo: f. eripio.
revoco: quos (homines) spes praedandi ... ab agricultura et cotidiano labore revocabat; G III, 17.
supero: f. interficio; H 34.
terreo: quod saepe homines temerarios atque imperitos falsis rumoribus terreri ... cognitum est; G VI, 20.
voco: Albicos, barbaros homines, ... ad se vocaverant; C I, 34.
2. **Dativ:** adiudico: id (templum) homini nobilissimo Lycomedi Bythynio adiudicavit; A 66.
colloco: (Dumnorigem) matrem in Biturigibus homini illic nobilissimo ac potentissimo collocasse; G I, 18, a.
debilito: f. eripio.
do: certis hominibus dat negotium, ut frumentum navesque c praepararentur; A 51. litteras ... dat homini certo ad Scipionem perferendas; Af 4.
eripio: terror hominibus mentem consiliumque eripit et membra debilitat; A 18.
obicio: legatum e suis sese magno cum periculo ... hominibus feris ubiecturum existimabat; G I, 47.
obtempero: ut Scipio ... Iubae, homini superbissimo inertissimoque, obtemperaret; Af 57.
parco: neque homini neque ferae, quam conspexerunt, (uri) parcunt; G VI, 28.
patent: quod ... ne singulari quidem umquam homini eo tempore anni semitae patuerunt; G VII, 8.
praebeo: magnam .. hominibus admirationem praebebat, quam ob rem id accidisset; A 6.
sum: plerumque hominibus Gallis prae magnitudine corporum suorum brevitas nostra contemptui est; G II, 30. hic cognosci licuit, quantum esset hominibus praesidii in animi firmitudine; C III, 28, a.
3. **Ablativ:** nudo: animadvertit collem, qui ab hostibus tenebatur, nudatum hominibus; G VII, 44.
4. **mit Präpositionen:** assuesco ad: (uri) assuescere ad homines et mansuefieri ne parvuli quidem excepti possunt; G VI, 28.
bello contra: copias .. habebat ... bellare consuetas ... contra .. homines apertos minimeque insidiosos; Af 73.
comparo cum: (Euphranor) virtute magis cum nostris hominibus quam cum Graecis comparandus; A 15.
confero cum: quod ... arma .. cum hominibus necessariis et consanguineis contulerint, querantur; C I, 74, h.
contendo pro: contendebat .. (Caesar) gratia .. libenter pro homine sibi coniunctissimo; G VIII, 50.
polleo inter: qui (reges) plurimum inter homines pollent; F 2.
redigo ad, ex: f. I. ferunt.
valeo apud: tantum apud homines barbaros valuit esse aliquos repertos principes inferendi belli, ut ..; G V, 54.
III. **nach Adjectiven und Adverb:** 1. inimicus: (Commius) inimicus homini suorum invocat fidem; G VIII, 48, a.
2. superbus in: f. factum in.
una cum: navigium .. eius (Caesaris) ... una cum hominibus interiit; A 21.
IV. **nach Substantiven:** 1. **Genetiv:** aequitas: si qua hominum aequitate res ad otium deduci posset; C I, 5.
aetas: se concedere id factum ... dignitati aetatique hominis; A 68.
arrogantia: quod plerumque hominum nimia pertinacia atque arrogantia accidere soleat, uti ..; C I, 85, a.
aures: quod cum hominum auribus esset obiectum; H 30.
calliditas: cognita calliditate hominis; A 71.
capita: [occisi] || praefixa || in gladiorum mucrone capita hominum ordinata ad oppidum conversa; H 32, a.
castra: etsi (castra) erant exigua per se, vix hominum milium septem praesertim nullis cum impedimentis; G V, 49.
cognationes: magistratus .. gentibus cognationibusque hominum, qui una coierunt, quantum ... visum est agri attribuunt; G VI, 22.
concilia: cum ... concilia conventusque hominum fugeret; C I, 19.
consilium: comprobat hominis consilium fortuna; G V, 58. ut id non hominum consilio, sed deorum voluntate factum putarent; G VIII, 43.
conventus: f. concilia.
delectus: delectus .. libertinorum, Afrorum, servorum denique et cuiusquamodi generis hominum, qui modo per aetatem arma ferre poterant, habere ... non intermittit; Af 36.
dignitas: f. aetas.
duces: quod duas Hispanias bellicosissimorum hominum peritissimis ... ducibus pacavissent; C III, 73, a.
exitus: etiam singulorum hominum occultos exitus asservent; C I, 21.
fama: ut famam opinionemque hominum teneret; C III, 56. permotus hominum fama scribendum ad te existimavi; F 16.
gentes: f. cognationes.
genus: si modo insulam adisset et genus hominum perspexisset; G IV, 20. quae (temeritas) maxime illi hominum generi est innata; G VII, 42. genus hominum, cui liceret libere facere et sequi, quod vellet; C II, 29. a quo genere hominum victoriam sperasset; C III, 96. ut neque numero neque genere hominum ... (copiae) contemnendae viderentur; C III, 110. ex adversariis perfugere plures ex omni genere hominum; Af 19, a. f. I, 1. est; G VI, 13, a.
latrocinia: ne ... timore provinciae magna infamia perditorum hominum latrociniis caperetur; G VIII, 30.
memoria: neque adhuc hominum memoria repertus est quisquam, qui ... mori recusaret; G III, 22. quod post hominum memoriam numquam est factum; H 15. vgl. mors.
mentes: omnia enim plerumque, quae absunt,

vehementius hominum mentes perturbant; G VII, 84.

mille: nostri desiderati ad hominum mille partim equitum partim peditum; H 31, b. — milia: suam familiam, ad hominum milia decem, undique coëgit; G I, 4. qui hominum milibus circiter xv agmen hostium claudebant et novissimis praesidio erant; G I, 25. ex hominum milibus amplius xxx ... plus tertia parte interfecta; G III, 6. multis hominum milibus a Dumnaco ... Duratium clausum Limone oppugnari; G VIII, 26. ſ. castra. — I, 1. cadunt. coniungunt. contendunt. conveniunt. est; C I, 51. III, 106. feruut. intereunt. — II, 1. armo capio. colligo. interficio. mitto; G I, 49. VII, 21. occido. relinquo.

mors: neque hominum morte memoria deleri debet, quin a proximis retineatur, neque ..; F 3.

multitudo: pro multitudine .. hominum ... angustos se finis habere arbitrabantur; G I, 2. cum ... multitudinem .. hominum ex agris magistratus cogerent; G I, 4. ne quam multitudinem hominum amplius trans Rhenum in Galliam traduceret; G I, 35. ubi circumiecta multitudine hominum totis moenibus undique in murum lapides iaci coepti sunt; G II, 6. quod .. civitas ... hominum multitudine praestabat; G II, 15. magna ... multitudo undique ex Gallia perditorum hominum latronumque convenerat; G III, 17. quae pars ... (Aquitania) ... multitudine hominum ex tertia parte Galliae est aestimanda; G III, 20. magna cum hominum multitudine bellum gerere conantur; G III, 23. Usipetes Germani et item Tencteri magna cum multitudine hominum flumen Rhenum transierunt; G IV, 1. hominum est infinita multitudo; G V, 12. qua quidem ex re hominum multitudo cognosci potuit; G V, 42. cum .. Galli ... propter hominum multitudinem ... trans Rhenum colonias mitterent; G VI, 24. frumenta ... tanta multitudine iumentorum atque hominum consumebantur; G VI, 43. ad ea perficienda opera C. Trebonius magnam iumentorum atque hominum multitudinem ex omni provincia vocat; C II, 1. hominum .. multitudine receptus impediebatur; C III, 64. quorum (militum) pars proximas nacta naves multitudine hominum atque onere depressa est; A 20, b. quo multitudo hominum insecuta cum irrumperet; A 21. nulla re gesta pro multitudine hominum; Af 33. uti ex infinita hominum multitudine pauci in oppidum se reciperent; H 4.

notitia: hominum et locorum notitia et usu eius provinciae (Attius Varus) nactus aditus ad ea conanda; C I, 31.

numerus: plurimum inter eos Bellovacos et virtute et auctoritate et hominum numero valere; G II, 4, a. quo satis magnus hominum pecorisque numerus convenerit; G V, 21. magno pecoris atque hominum numero capto; G VI, 3. magno pecoris atque hominum numero potitur; G VI, 6. magno numero hominum interfecto aut capto; G VIII, 25. qui ... magnum numerum iumentorum atque hominum intercipiunt; C I, 55.

officia: quam rem ... pro magnis hominum officiis consuesse tribui docebat; G I, 43.

opinio: ſ. fama.

pars: cum pars hominum in agris remaneret, pars etiam in castra ventitaret; G IV, 32. uti magnam partem hominum vulneribus afficerent; H 9. ſ. I. est; H 3, b. 13, b.

paucitas: cum (cives) essent infirmi ad resistendum propter paucitatem hominum; C III, 9, a.

pertinacia: ſ. arrogantia.

rapinae: (Caesar) memor ... rapinarum certorum hominum; Af 54, a.

salus: quorum (hominum) salutem neque propinqui neglegere, neque civitas levi momento aestimare posset; G VII, 39.

sermones: is (timor) variis hominum sermonibus celeriter augetur; C II, 29.

sollertia: hominum adhibita sollertia inventum est magno esse usui posse, si ..; C II, 8.

stirps: si ... stirpem .. hominum sceleratorum interfici vellet; G VI, 34, a.

studia: ad hominum excitanda studia sublata priore lege duas promulgavit; C III, 21.

verba: his verbis hominis gravissimi incitatus adolescentulus; Af 23.

vita: quod, pro vita hominis nisi hominis vita reddatur, non posse deorum immortalium nomen placari arbitrantur; G VI, 16. ne (Caesar) continentior in vita hominum quam in pecunia fuisse videatur; C I, 23.

voluntas: debere eos (Massilienses) Italiae totius auctoritatem sequi potius, quam unius hominis voluntati obtemperare; C I, 35.

2. **mit Präpositionen:** alqs ex: ſ. I, 1. effugiunt.

factum in: etiam superbius Iubae factum non in M. Aquinum, hominem novum parvumque senatorem, sed in Scipionem, hominem illa familia, dignitate, honoribus praestantem; Af 57.

locus est contra: cui rationi contra homines barbaros atque imperitos locus fuisset; G I, 40, e.

naves cum: nonnullas (naves) cum hominibus capiunt; C I, 58.

pars ex: ſ. IV, 1. milia; G III, 6.

V. **Umstand:** 1. **Ablativ:** claudere: ſ. IV, 1. milia; G I, 25. VIII, 26.

complere: totum montem hominibus compleri (iussit); G I, 24. quorum (simulacrorum) contexta viminibus membra vivis hominibus complent; G VI, 16.

esse, oppugnari: ſ. IV, 1. milia; G I, 25. VIII, 26. — abl. comp.: ſ, I, 1. est; A 69.

2. **Präpositionen:** ab: non ab hoste, sed ab homine amicissimo Ambiorige consilium datum; G V, 31. haec ... ut ab hominibus doctis magna cum misericordia fletuque pronuntiantur; C II, 12.

ad: ſ. IV, 1. mille. milia; G I, 4.

per: ne qua rursus dissensio ... per homines seditiosos nasceretur; A 33. ſ. II, 1. nanciscor.

VI. **Lücke:** hinc || huc || optimi generis hominum ex Aquitanis montanisque ... * || *adiecerat* * ||; C I, 39.

honeste, ehrenvoll, mit Ehren: gero: splendidius atque honestius se contra regem quam contra ... fugitivorum manum bellum esse gesturum; A 24, a.

proficiscor: quo celerius honestiusque ad res magis necessarias (Caesar) proficisceretur; A 71.

recipio: quam honestissime (equites) se intra munitiones reciperent; Af 31, a.

honestus, ehrenvoll, anständig, angesehen: A. alqd: tu ... neque tutius neque honestius reperies quicquam quam ab omni contentione abesse; F 16.

adolescentes: erant complures honesti adolescentes, senatorum filii et ordinis equestris; C I, 51.

eques: Gaium Fufium Citam, honestum equitem Romanum, ... interficiunt; G VII, 3.

homo: quod hominem honestissimum provinciae Galliae ... sibi restitutum videbat; G I, 53.

locus: Vertico, loco natus honesto; G V, 45. quod erant honesto loco nati; C III, 61.

praescriptio: ut honesta praescriptione rem turpissimam tegerent; C III, 32, b.

B, I. conscendunt: honesti ex iuventute ... nominatim evocati atque obsecrati navis conscenderant; C II, 5.

II. per: inter se per ... honestissimos sui generis (milites) colloquuntur; C I, 20.

honorifice, ehrenvoll: honorifice civitates appellando ... Galliam ... continuit; G VIII, 49.

honorificus, ehrenvoll: quae senatusconsulta quoties quamque honorifica in eos facta essent; G I, 43, h.

honos, Ehre, Auszeichnung, Ehrenamt, Ehrentitel: I, 1. accipio: legionem sextam decedere ad praemia atque bonores accipiendos in Italiam iubet; A 77. qui (civis) ah populo Romano honores accepisset; Af 57.

aequo: comica ut aequato virtus polleret honore cum Graecis; F 23.

amplio: insequenti praetura amplisto honore vectigalia ... (se) a senatu petisse; H 42, a.

appeto: docet se nullum extraordinarium honorem appetisse; C I, 32, a.

commendo: ut ... se et honorem suum sequentis anni commendaret; G VIII, 50.

communico: neque his petentihus ius redditur neque honos ullus communicatur; G VI, 13, h.

do: ne ad contumeliam honorem dedisse videamini; C II, 32, d.

haheo: privatim ac puhlice quibusdam civitatibus babitis honorihus; C II, 21.

ostento: cum Lentulus aetatis honorem ostentaret; C III, 83.

partior: suum eum Scipione honorem partitur; C III, 82, a.

spolio: qui (consules) omnem honorem et dignitatem Caesaris spoliarent; G VIII, 50.

trihuo: si sibi magis honorem trihuere, quam ah se salutem accipere videantur; G VII, 20, h.

2. faveo: cuius (Pompei Caesar) ipse bouori et dignitati semper faverit adiutorque fuerit; C I, 7, a.

3. habeo: quos (Haeduos et Remos) praecipuo semper bonore Caesar hahuit; G V, 54.

sum: in omni Gallia eorum hominum, qui aliquo sunt numero atque honore, genera suut duo; G VI, 13, a. magno .. hi (druides) sunt apud eos (Gallos) honore; G VI, 13, a.

4. ago de: omnes .. de bonorihus suis ... agebant; C III, 83.

evoco ad: qui (Camulogenus) propter singularem scientiam rei militaris ad eum est honorem evocatus; G VII, 57.

babeo in: quos (tribunos, centuriones) ille postea magno in honore habuit; C I, 77. pecus ... magno in honore hahehant; C III, 47.

restituo in: equites Romanos in tribunicium restituit honorem; C I, 77.

sum in: bi propter virtutem ... apud Caesarem in honore erant; C III, 59. quod ... in honore apud Caesarem fueraut; C III, 61.

II. iactura: (se) hanc iacturam honoris sui reipuhlicae causa aequo animo tulisse; C I, 9, a. in quo iacturam dignitatis atque honoris ipse (Caesar) facturus esset; C I, 32, a.

locus: quod ... Divitiacus frater in antiquum locum gratiae atque honoris sit restitutus; G 1, 18, h.

III, 1. angeri: ut socios atque amicos ... gratia, dignitate, honore auctiores velit esse; G I, 43, h.

excipi: exceptus est Caesaris adventus ab omnibus municipiis et coloniis incredibili honore; G VIII, 51.

pollere: ſ. I, 1. aequo.

praestare: superbius Iubae factum ... in Scipionem, hominem ... dignitate, bonoribus praestantem; Af 57.

2. causa: Caesar honoris Divitiaci atque Haeduorum causa sese eos ... conservaturum dixit; G II, 15.

cum: ut (imperatores) ... aut cum honore aliquo aut certe sine ignominia domum revertantur; C I, 85, c.

hora, Stunde: I, 1. do: tribus .. horis noctis exercitui ad quietem datis; G VII, 41.

2. consisto in: omnium superiorum dimicationum fructum in eo die atque bora docet consistere; G VII, 86.

II. usque ad: sic utrorumque exercitus instructi ... a mane usque ad horam x die perstiterunt; Af 61, a. qui (exercitus) a quarta vigilia usque ad boram x diei nihil gustasset; Af 69, h.

III. spatium: quod [bis] accidit semper horarum XII spatio; G III, 12. vix IV horarum spatio (Domitius) antecedens hostium beneficio periculum vitavit; C III, 79, b.

IV, 1. Ablativ: hora circiter diei quarta cum primis navihus Britanniam attigit; G IV, 23. acceptis litteris hora circiter XI diei; G V, 46. hora circiter tertia ab antecursoribus de Crassi adventu certior factus; G V, 47. tribus horis Adustucam venire potestis; G VI, 35, h. hora noctis circiter decima ... frumentum importare in oppidum instituit; G VIII, 35. hoc cum esset modo pugnatum continenter horis quinque; C I, 46. quod ... quinque horis proelium sustinuissent; C I, 47. sese suhito proripiunt hora circiter sexta eiusdem diei; C I, 80. hora x subsequi pahulatores ... iubet; C I, 80. illi impediendae rei causa hora circiter IX signo dato legiones educunt; C I, 82. Caesar ... noctis hora prima omnes suos ad unum in castra incolumes ... reduxit; Af 70. luna hora circiter sexta visa est; H 27. — cum iam amplius boris sex continenter pugnaretur; G III, 5. milites ... umplius horis quattuor fortissime pugnaverunt; G IV, 37. minus horis tribus milium passuum XV in circuitu munitionem perfecerunt; G V, 42.

2. ab: ſ. **ab**, V, 2. hora (3 St.) S. 8, b.

ad: dum reliquae naves eos convenirent, ad horam nonam in ancoris exspectavit; G IV, 23. cum a prima luce ad boram octavam pugnaretur; G V, 35. ſ. II.

ante: seu quis Gallus seu Romanus velit ante horam tertiam ad se transire, sine periculo licere; G V, 51. ut ... eos, qui de tertia vigilia exissent, ante horam diei IX consequerentur; C I, 64.

in: ut omnes in dies horasque parati essent; Af 1. cum ... non totos C passus in horam (Caesar) esset progressus; Af 70. Caesar in horam x commoratus; Af 78, b.

post: cum ... eo .. post horam nonam diei Caesar pervenisset; G V, 53. eodem ... die post boram nonam oppidum altissimis moenibus oppugnare aggressos ante solis occasum expugnavit; C III, 80, b. quod ... post horam x diei res agebatur; A 10. ut, quidquid post horam casus tribuisset, in duhio poneretur; H 29, b.

hordeum (ordeum), Gerste: I. confero, al.: panico .. vetere atque hordeo corrupto omnes alebantur, quod ad huiusmodi casus antiquitus paratum in publicum coutulerant; C II, 22.

deseco: postquam ... hordeum pabulumque omnibus locis herbaeque desectae; C III, 58.

do, recuso: non illis (militibus) hordeum cum daretur, nou legumina recusabant; C III, 47.

II. numerus: magno invento ordei, olei, vini, fri numero, pauco tritici; Af 67.

III. adaugere: (cogebantur pabulum) hordeo adaugere atque his rationibus equitatum tolerare; C III, 58.

ali: f. I. confero.

horreo, schaudern, fürchten: quod ... absentis .. Ariovisti crudelitatem, velut si coram adesset, horrerent; G I, 32.

horreum, Magazin: locis certis horrea constituit; C III, 42.

horribilis, furchtbar: Vercingetorix ... omnibus eius ingi collibus occupatis ... horribilem speciem praebebat; G VII, 36.

horridus, furchtbar: se Britanni vitro inficiunt ... atque hoc horridiores sunt in pugna aspectu; G V, 14.

hortatio, Ermunterung: est, al.: quod nulla satis idonea esset hortatio, quae neque virtutem posset notare neque inertiam; A 10.

potest: nec divulgata Caesaris hortatio subsequi legionum aut laborem aut pugnandi poterat cupiditatem; A 22. f. est.

hortatus, Antrieb: Pompeius ... suorum omnium hortatu statuerat proelio decertare; C III, 86.

hortor, ermuntern, antreiben, auffordern, ermahnen: I. **absolut:** alqs: fuga comparata hortantibus iis, quus ex Tencteris ... apud se habebant; G IV, 18. quod castra movisset, factum inopia pabuli etiam ipsis hortantibus; G VII, 20, a. consilium ceperunt ex oppido profugere hortante et iubente Vercingetorige; G VII, 26. illum reliqua per se acturum hortantibus ipsis; C III, 16.

milites: multum ipsis militibus hortantibus ... naves solvunt; C III, 26.

II. **mit Ergänzung:** 1. de: qui (nuntii) ... de custodia ac defensione urbis hortarentur; C II, 36.

2. ne: hortatur .., ne sui in perpetuum liberandi ... occasionem dimittant; G V, 38. hortatus .. est, ne (milites) ea, quae accidissent, graviter ferrent neve ... terrerentur; C III, 73, a. cum ad Achillam nuntios mitteret hortareturque, ne negotio desisteret neve animo deficeret; C III, 112, c.

3. ut: petit atque hortatur, ut ... statuat; G I, 19. hortatus .., ut in ea sententia permanerent; G IV, 21. hortatur, ut pristinam virtutem retineat; G V, 48. hortatur, ut communis libertatis causa arma capiant; G VII, 4, a. qui ... hortentor .., ut in fide maneant; G VII, 10. cum his praemium communicat hortaturque, ut se liberos ... natos meminerint: G VII, 37. hortatur, ut simili ratione ... suas iniurias persequantur; G VII, 38, b. hortatur, ... ut eius (imperatoris) existimationem ... ab inimicis defendant; C I, 7, b. pro quibus rebus hortatur ac postulat, ut rempublicam suscipiant; C I, 32, b. reliquos .., ut idem facerent, hortatus est; C III, 87. ibi .. hortatur, omnes ut se naves consequerentur; Af 63.

III. **mit Object:** alqm: multae res ad hoc consilium Gallos hortabantur; G III, 18. Sabinus suos hortatus cupientibus signum dat; G III, 19. cuius praeceptis ut res gereretur, Quintus Atios Varus ... suos hortatur; G VIII, 28. sibi etiam hortandi suos auxilium defuturum; A 10.

hostem: ita † paucis commoda hoste hortato || haud paucis compendio captis cotidie || maiores augebantur copiae; H 1.

milites: in his rebus occupato Caesare militesque hortante; A 20, a.

ordines: circumire ordines atque hortari incipit; C II, 41, a.

IV. **mit Object und Ergänzung:** 1. de: mandat, ut Libonem de concilianda pace hortetur; C I, 26, b.

2. indir. Frage: multae res eum hortabantur, quare ... putaret; G I, 33.

3. Conjunctiv: Labienum Treboniumque hortatur, ... ad eum diem revertantur; G VI. 33. f. ne; C I, 19. tribunos militum et praefectos circommittit atque hortatur, ... caveant; C I, 21.

4. ne: hortatur .. eos, ne animo deficiant quaeque usui ad defendendum oppidum sint parent; C I, 19. cum ... Caesar ... milites .. hortaretor, ne quod omnino tempus ab opere intermitteretur; G VII, 24. f. 5. milites.

5. ut: consolatus Indutiumarum hortatusque est, uti in officio maneret; G V, 4. eos .. (Domitium Massiliensisque) magnopere hortatur, ut rursus cum Bruti classe ... confligant; C II, 3. adsunt, qui vos hortentur, ut a nobis desciscatis; C II, 32, a. suos .. hortatur, ut spem omnem in virtute reponant; C II, 41, a. hortatur Curionem Cn. Domitius, ... ut fuga salutem petat; C II, 42. maxime eus, ... de re frumentaria ut providerent, hortatus est; C III, 34. quos omnes Cato convocatos una com CCC ... hortatur, ut servitia manumitterent; Af 88, a. debebunt (praefecti fabrum) Pompeium hortari, ut malit mihi esse amicus; F 18 (vgl. III. alqm; G VIII, 28). quas possit, adeat civitates horteturque, ut populi Romani fidem sequantur; G IV, 21. eos .. (milites) hortari (coeperunt), ut suum officium Pompeio praestarent neve eius furtunam despicerent; C III, 103. principes Galliae ... hortari .. coepit, uti in continenti remanerent; G V, 6. regem .. hortatus est, ut ... legatos ... mitteret; C III, 109. tirones ... hortabatur, ut veteranorum virtutem aemularentur; Af 81.

hospes, Gastfreund: I. concurrunt: qui frequentes concurrissent hospites atque amici Deiotari ad deprecandom; A 68.

sunt: in conspectu .. nostro hospites, qui in oppido erant, iugulare et de muro praecipites mittere coeperunt; H 15.

II, 1. eripio: quod ... suum familiarem et hospitem ereptum e manibus hostium sibi restitutum videbat; G I, 53.

iugulo: cum viderent hospites iugulari; H 22, a. f. I. sunt.

mitto: f. I. sunt.

quaero: hi (principes) suos notos hospitesque quaerebant; C I, 74, b.

restituo: f. eripio.

violo: hospitem violare fas non putant; G VI, 23.

voco: vocatis ad se Amphipoli hospitibus; C III, 102, a.

2. cognosco ex: id factum ex suis hospitibus Caesar cognoverat; G V, 6.

hospitium, Gastfreundschaft, gastliche Aufnahme: I. est: cum his (Menapiis) esse hospitium Ambiorigi sciebat; G VI, 5.

intercedit: huic (Iubae) .. paternum hospitium cum Pompeio ... intercedebat; C II, 25, b.

II, 1. contamino: eos .. hospitium scelere contaminasse; H 16, b.

2. concedo: se concedere id factum ... veteri hospitio atque amicitiae; A 68.

3. utor: ad eum mittere .. Marcum Metium, qui hospitio Ariovisti utebatur; G I, 47.

III, 1. confidere: perterriti Bituriges ... in finitimas civitates .. privatis hospitiis confisi ... confugerant; G VIII, 3.

posse: qui ... populi Romani hospitio atque amicitia plurimum ante in Gallia potuissent; G I, 31, b.

recipere: ut domum ad se quisque hospitio cupidissime reciperet; C II, 20, b.

2. pro: orare Titurium pro hospitio, ut suae ac militum saluti consulat; G V, 27, b. rogati tamen ab Commio (Bellovaci) pro eius hospitio duo milia una miserunt; G VII, 75. ut (Pompeius) pro hospitio atque amicitia patris Alexandria reciperetur; C III, 103. pro hospitio regis Nicomedis ... defugere hoc munus ... non potui; F 3.

hostia, Opfertier: hostiae omnibus locis immolabantur; G VIII, 51.

hostilis, feindlich: adventus: deprecatur .. (conventus), ne hostili adventu Cordubam diriperent; A 58. deprecantur, ne eius (Caesaris) adventus hostilis esset; A 69.

modus: ipse (Cassius) hostili modo Cordubensium agros vastat; A 59.

hostis, Feind: I. **Subject**: abdunt: repulsi (hostes) ab equitatu se in silvas abdiderunt; G V, 9. illi (hostes) ... carros impedimentaque sua in artiores silvas abdiderunt; G VII, 18.

abhorrent: postquam abhorrere eos (hostes) videt; Af 73.

absunt: quod non longius hostes aberant, quam quo telum adici posset; G II, 21.

accedit: ut iam ad vallum castrorum hostes accedere auderent; G III, 17. hostes ... propius accedunt; G V, 51. cum ... intellexisset .. ad impediendos milites suos ... hostem propius accedere; Af 39.

adeunt: omnibus vicis aedificiisque, quos (hostes) adire potuerant, incensis; G II, 7.

adipiscuntur: f. confidunt; G V, 39.

adoriuntur: hostes ... incitatis equis impeditos adoriebantur; G IV, 26. hostes ... legionarios ... novissimos adoriri ... coeperunt; Af 18.

advolant: repente ex omnibus partibus (hostes) ad pabulatores advolaverunt; G V, 17.

agunt: ascendunt: hostes maximo clamore ... turres testudinesque agere et scalis vallum ascendere coeperunt; G V, 43.

audent: f. accedit.

cadunt: cum primi eorum (hostium) cecidissent; G II, 27.

capiunt: quid hostes consilii caperent, exspectabat; G III, 24. si modo ea loca hostes priores non cepissent; A 73. hostes ne intrare ad se ac loca interiora capere possent; Af 79.

cedunt: hi (equites) ... hostes loco cedere cogebant; C II, 41, a. f. II, 1. insequor; G VIII, 12.

circumdant: hostes in insidiis dispositi ... velut indagine hunc (campum) insidiis circumdederunt; G VIII, 18.

circumsistunt: impeditum .. hostes circumsistunt; G V, 44, b.

circumveniunt: ne ... hostes ... ab lateribus pugnantes suos circumvenire possent; G II, 8.

claudunt: quibus difficultatibus locorum Romanos claudere voluerant, iis ipsi (hostes) tenebantur; G VIII, 19, b.

coeperunt: hostes ... rari .. se ostendere et lenius quam pridie nostros equites proelio lacessere coeperunt; G V, 17. hostes, posteaquam ... de profectione eorum senserunt, ... Romanorum adventum exspectabant, et ... subito se ostenderunt novissimosque premere et primos prohibere ascensu atque iniquissimo nostris loco proelium committere coeperunt; G V, 32. f. adoriuntur. agunt. complent; G III, 5.

cogitant: quin hostes eo proelio audito nihil iam de bello essent cogitaturi; A 32.

cognoscunt: hostes .. nihil amplius copiarum accessurum credentes, ut pridie cognoverant; G VIII, 28.

collocant: quorum impetum adeo pertimuerunt hostes, ut in fuga spem salutis collocarent; A 29.

committunt: f. coeperunt.

complent: (cum hostes) languidioribus .. nostris vallum scindere et fossas complere coepissent; G III, 5. hostes ... fossam complent; G V, 40. ut ... alii (hostes) vallum manu scindere, alii fossas complere inciperent; G V, 51.

conatur: ne forte in eodem loco subsistere hostis atque elicere nostros in locum conaretur iniquum; G VIII, 16. magna multitudine naves longas occupare hostes conabantur; C III, 111.

concidunt: hostes concidunt animis atque itineribus diversis fugam quaerunt. nequiquam; G VIII, 19, b.

concursant: animadvertit hostes circa vallum trepidare atque ultro citroque pavidos concursare; Af 82.

confidunt: quod ... hostes ... hanc adepti victoriam in perpetuum se fore victores confidebant; G V, 39. cum ... hostes loco et numero, nostri virtute confiderent; G VII, 50, a. perterritis .. hostibus, quod equitatu, qua maxime parte exercitus confidebant, erant pulsi; G VII, 68.

confugiunt: reliqui (hostes) concitati in castra, unde pridie erant egressi, confugiunt; Af 83.

coniciunt: hostes ... lapides gaesaque in vallum conicere; G III, 4.

consequuntur: quantum iam apud eos hostes uno proelio auctoritatis essent consecuti, sentiebat; G IV, 13.

considunt: hostes sub monte consedisse; G I, 21. ipsi (hostes) ... contra Labieni castra considunt; G VII, 58.

consistit: f. **consisto,** II. hostis (4 St.) S. 211, b.

conspicantur: hanc (navem) conspicati hostes non tenuerunt sese; A 11.

constipant: ut (hostes) se sub ipso vallo constipaverant recessumque primis ultimi non dabant; G V, 43.

contendunt: (hostes) paulisper apud oppidum morati agrosque Remorum depopulati ... ad castra Caesaris omnibus copiis contenderunt; G II, 7. hostes protinus ex eo loco ad flumen Axonam contenderunt; G II, 9. neque post id tempus umquam summis nobiscum copiis hostes contenderunt; G V, 17.

continent: intra eas silvas hostes in occulto sese continebant; G II, 18.

credunt: f. cognoscunt. — dant: f. constipant.

decurrunt: hostes ex omnibus partibus ... decurrere; G III, 4.

defetiscuntur: f. excedunt. succedunt.

deiciunt: hostes undique circumventi ... se per munitiones deicere et fuga salutem petere intenderunt; G III, 26.

delitiscunt: hostes ... noctu in silvis delituerant; G IV, 32.

demoratur: nullo hoste prohibente aut iter demorante; G III, 6.

depopulantur: f. contendunt; G II, 7.

deposcunt: ne maioris multitudinis species accidere hostibus posset, quam ipsi depoposcissent; G VIII, 8.

depugnant: hostes re nova perterriti muro turribusque deiecti in foro ... constiterunt, hoc animo, ut ... acie instructa depugnarent; G VII, 28.

desistunt: neque prius (hostes) fugere destiterunt, quam ad flumen Rhenum ... pervenerunt; G I, 53.

dimicat: voluit etiam experiri ... haberetne (hostis) in animo dimicare; Af 51.

dirigunt: hostes interim ... aciem dirigunt; Af 13.

discedunt: perscribit in litteris hostes ab se discessisse; G V, 49.

efficiunt: cum sua cunctatione ... hostes nostros milites alacriores ad pugnandum effecissent; G III, 24.

effugiunt: ut, si essent hostes pulsi, celeritate periculum effugerent; G IV, 35.

egrediuntur: ſ. confugiunt.

eiciunt: illi (hostes) ... subito se ex silvis eiecerunt; G V, 15. hostes ... sese .. alia ex parte oppidi eiecerunt; G V, 21.

elicit: ſ. conatur.

erumpunt: hostes ... occasionem fraudis ... quaerunt interiectisque aliquot diebus ... portis se foras erumpunt, ... ignem operibus inferunt; C II, 14.

est: tam propinquis hostibus; G I, 16. auctore hoste de summis rebus capere consilium; G V, 28. cum hostem intra portas esse existimarent; G VII, 47, b. quod hostes equitatu superiores esse intellegebat; G VII, 65. hoc opus ... subito .. inopinantibus hostibus ... ad turrim hostium admovent; C II, 10. paratus hostis erat superior; H 30.

evadunt: reliquos (hostes) equites consectati paucos, qui ex fuga evaserant, reliquerunt; G III, 19.

eunt: ipse de quarta vigilia eodem itinere, quo hostes ierant, ad eos contendit; G I, 21.

excedunt: (nostri) hoc superari, quod diuturnitate pugnae hostes defessi proelio excedebant; G III, 4.

exspectant: hanc (paludem) si nostri transirent, hostes exspectabant; G II, 9. ſ. coeperunt.

faciunt: qui videant, quas in partes hostes iter faciant; G I, 15. hostes pulsos deterritosque finem lacessendi facturos; Af 69, b.

ferunt: impeditis hostibus propter ea, quae ferebant, onera; G III, 19. factum est, ... ut ne unum quidem nostrorum impetum (hostes) ferrent ac statim terga verterent; G III, 19. diutius nostrorum militum impetum hostes ferre non potuerunt ac terga verterunt; G IV, 35. hostes paulisper morati militum nostrorum impetum non tulerunt; G V, 21. illi (hostes) ... impetum modo ferre non potuerunt; G VI, 8, b.

fugiunt: ſ. **fugio,** I. hostes (5 St.) S. 415.

habent: quoniam ... neque hostes classem haberent; A 8. ſ. dimicat.

iacent: ſ. insistunt.

imminent: videt imminere hostes; G VI, 38.

impediunt: hostes in fugam coniecti se ipsi multitudine impediunt atque angustioribus portis relictis coacervantur; G VII, 70.

incipiunt: ſ. complent; G V, 51.

inferunt: ſ. erumpunt.

insequuntur: ut, ... quo minus libere hostes insequerentur, terreret; G VII, 49. ne tum quidem insecutis hostibus; G VII, 53. hostem insolenter atque acriter nostros insequentem supprimit; C I, 45.

insistunt: hostes ... tantam virtutem praestiterunt, ut ... proximi iacentibus insisterent atque ex eorum corporibus pugnarent; G II, 27.

instant: hostis neque a fronte ex inferiore loco subeuntes intermittere et ab utroque latere instare; G II, 25. cum ... hostes acrius instarent; G III, 5. hostis magis magisque instare; Af 15.

instruunt: hostes item suas copias ex castris eductas instruxerant; G II, 8.

intellegunt: hostes ubi ... de flumine transeundo spem se fefellisse intellexerunt neque nostros in locum iniquiorem progredi pugnandi causa viderunt; G II, 10.

intendunt: ſ. deiciunt.

intermittunt: ſ. instant; G II, 25.

intrant: ſ. capiunt; Af 79.

introeunt: nutu vocibusque hostes, si introire vellent, vocare coeperunt; G V, 43.

iubent: hostes ... Lutetiam incendi pontesque eius oppidi rescindi iubent; G VII, 58.

lacessunt: ſ. coeperunt.

mandant: reliqui (hostes), ne circumirentur, veriti se fugae mandant; G VII, 67.

mittunt: hostes proelio superati ... statim ad Caesarem legatos de pace miserunt; G IV, 27. in hostes languide tela neglegenterque mittentis subito immittit cohortes turmasque suorum; Af 18.

morantur: ſ. contendunt; G II, 7. ferunt; G V, 21.

nanciscuntur: hostes ... delendi equitatus nostri nancti occasionem videbantur; G VIII, 28.

nocent: iureiurando accepto, nihil iis (tironibus) nocituros hostes; C III, 28, a.

obsidet: hostem et vagari et vias obsidere et castris satis praesidii relinquere; G III, 23.

occupant: ſ. conatur.

opinantur: prima luce neque opinantibus hostibus eum ipsum locum cepit; A 73.

oppugnant: hostes postero die multo maioribus coactis copiis castra oppugnant; G V, 40.

ostendunt: ſ. coeperunt.

perferunt: indignantes milites, ... quod conspectum suum hostes perferre possent tantulo spatio interiecto; G VII, 19.

pertimescunt: ſ. collocant.

perturbant: hostes ... impetu facto celeriter nostros perturbaverunt; G IV, 12.

perveniunt: ubi hostes ad legatos exercitumque pervenerunt; C II, 12. ſ. desistunt.

petunt: illi (hostes) ... primo concursu in fugam coniecti proximas silvas petierunt; G VI, 8, b. necessario dispersos hostes (pabulum) ex aedificiis petere; G VII, 14, a. hostes ... veriti, ne omnino spes fugae tolleretur, abiectis armis ultimas oppidi partes continenti impetu petiverunt; G VII, 28 quascumque (partes) petisse dicebantur hostes; G VIII, 5. hostes perterritos eum locum, quem petebant, petituros; G VIII, 27. ſ. deiciunt.

ponunt: ab milibus passuum minus duobus (hostes) castra posuerunt; G II, 7. quod omnem spem hostes in celeritate ponebant; G V, 39. hostes loco munitissimo castra posuerunt; G VIII, 16.

potest: quid hostis virtute posset; G II, 8. quod (hostes) tantum multitudine poterant; G II, 8. ut hostes impetum legionum atque equitum sustinere non possent; G V, 18. circumfunduntur ... hostes .., si quem aditum reperire possent; G VI, 37. iam ... cum procul hostis conspici posset; Af 12. ſ. capiunt; Af 79. circumveniunt. perferunt.

potiuntur: castris ... eorum (Romanorum) hostes potitos civitati renuntiaverunt; G II, 24. ne hostes navibus potirentur; A 20, h.

praestant: ſ. insistunt.

premunt: ſ. coeperunt.

procurrunt: ita .. hostes repente celeriterque procurrerunt, ut ..; G I, 52.

prodit: qno celerius hostis contempta sua pancitate prodiret in aciem; G VIII, 8. hostes ... modo se intra portas recipere modo inconstanter immoderateque prodire; Af 82.

profngiunt: victi .. (hostes) perculsiqne maiore parte amissa consternati profugiunt; G VIII, 19, b.

progredinntnr: illi (hostes) eqnitatu atqne essedis ad finmen progressi; G V, 9. fuga ... milia non amplius decem progressi hostes; G VIII, 16.

prohibet: ſ. coeperunt. demoratur.

proicinnt: hostes ... nniversi se ad pedes proicinnt; C II, 12.

proripiunt: cum hostes urbis direptione perterriti inermes cum infnlis se porta foras nniversi proripiunt; C II, 12 (11).

pngnant: ſ. insistnnt.

qnaerunt: ſ. concidunt. erumpnnt.

recipit: prinsqnam se hostes ex terrore ac fuga reciperent; G II, 12. hostem ... rursns .. terga vertere seqne ad oppidnm Ilerdam recipere et snb muro consistere cogit; C 1, 45. illi (hostes) snb murum se recipiunt; C II, 14. ſ. prodit.

rednennt: desperata re hostes suos ab oppngnatione reduxerunt; G V, 26.

refngiunt: hostes velocissime refngiebant; G V, 35.

relinqnnnt: victos tanta calamitate .. hostes ... locum castrorum relictnros; G VIII, 20.

reperinnt: ſ. potest; G VI, 37.

repngnant: ſ. II, 1. interficio; Af 83.

rescindunt: refecto ponte, qncm superioribus diebus hostes resciderant; G VII, 58.

resistnnt: rursus resistentes hostes redintegrato proelio in fugam coniecerunt; G II, 23.

respicinnt: nt (hostes) perturbati ac perterriti respicere post terga cogerentur; Af 80.

scindunt: ſ. complent.

sentiunt: ſ. coeperunt.

snbit: quem in locum nemo sanus hostis subiturus esset; A 74. ſ. instant; G II, 25.

snbsistit: ſ. conatnr.

snccednnt: cum ... semper .. ipsi (hostes) recentes defessis snccederent; G VII, 25.

sncoendunt: qnem (aggerem) cuniculo hostes succenderant; G VII, 24.

summovent: hostes cadem transgressi nostros longius summovebant; G VIII, 10.

snspicantnr: suspicati hostes huc nostros esse venturos; G IV, 32.

sustinent: ſ. potest; G V, 18.

tegnnt: hostes .. mediam aciem suam oppido texisse; Af 42.

tenet: hostem complures dies castris palude et loci natnra munitis se tenere; G VIII, 11. ſ. conspicantur.

traducunt: qnibus omnibus rebus hostes invitati copias traducunt; G V, 51.

transennt: hoc (flumen) ... neqne hostes transituros existimabat; G VI, 7, b.

transgrediuntnr: ſ. summovent.

trepidant: ſ. concursant.

veninnt: eos (hostes) hac mente et conatn venisse, uti ..; Af 19, a.

verentur: ſ. mandant. petunt; G VII, 28.

versantur: cum (calones) respexissent et hostes in nostris castris versari vidissent; G II, 24.

vertnnt: omnes hostes terga verterunt; G I, 53. tandem confecti vulneribus hostes terga vertere; G III, 21. hostes abiectis armis terga verterunt; G IV, 37. hostes terga vertunt; G VII, 88. ſ. ferunt; G III, 19. IV, 35. recipit; C 1, 45.

vident: qnod nbi hostes viderunt; C II, 16. ſ. intellegunt.

videntnr: ſ. nanciscuntur.

volnnt: ſ. claudunt. introeunt.

II. **nach Verben: 1. Accusativ:** addneo: dum hostes cotidiano instituto saepe idem faciendo in neglegentiam adducerentur; Af 66.

adigo: usqne ad colles hostibus adactis; Af 78, b.

adorior: eqnitnm partem ... ab tergo hostes adoriri inbet; G VII, 87. perculsos atque infirmos hostes adorti aut proelio superatos ant aliqua offensione permotos continnerunt; C III, 47.

aggredior: ſ. **aggredior,** III. hostem (4 St.) S. 58, a.

ago: qnoad subsidio confisi eqnites ... praecipites hostes egerunt; G V, 17.

armo: ſ. **armo,** B. hostem (3 St.) S. 93, a.

averto: ſ. **averto** hostem (3 St.) S. 122, b.

capio: ſ. IV, 1. nnmerus; G VII, 11, b.

circumfnndo: ſ. 1. potest; G VI, 37. — circumvenio: ſ. pello; G I, 46. I. deicinnt. mandant.

coacervo: ſ. I. impediunt.

cogo: ſ. 1. cedunt. recipit; C I, 45. respiciunt.

compello: ut ... eos (hostes) in silvas collesque compulerint; G V, 15.

concito: ſ. I. confugiunt. — conficio: ſ. I. vertunt; G III, 21. — conicio: ſ. **conicio** hostes (7 St.) S. 203, a.

consector: qnos (hostes) Labienns equitatu consectatus; G VI, 8, b. ſ. I. evadunt.

consequor: qnos (hostes) impeditos integris viribus milites nostri consecuti magnum numerum eorum occiderunt; G III, 19.

conspicio: ſ. potest; Af 12.

conspicor: nt ... calones perterritos hostes conspicati etiam inermes armatis occurrerent; G II, 27.

consterno: ſ. I. profugiunt.

contemno: contemptis pridie superatis hostibus; G VIII, 28.

conterreo: qnibus rebus maxime hostis conterretur; H 31, a.

contineo: ſ. adorior.

convulnero: procul hostibus repulsis convulneratisqne; Af 17.

deficio: ipsos (hostes) res frumentaria deficere coepit; G II, 10.

deicio: his (hostibus) deiectis; G II, 27. hostibns ... post collem deiectis; Af 18. ſ. 1. depugnant.

deleo: dispersis ac paene deletis hostibus; G VI, 36. externo .. hoste deleto; G VIII, 37.

depello: tandem Germani ... hostes loco depellunt; G VII, 67.

deprehendo: sine duce et sine eqnitatu deprehensis hostibus; G VII, 52.

deterreo: ſ. I. faciunt.

detrudo: ab ea parte cum proclivi detruderentur hostes; A 76.

detnrbo: tnm ex omni parte lapidibus coniectis (hostes) detnrbati; G V, 43.

dimitto: milites ... dolere hostem ex manibus dimitti; C 1, 64.

dispergo: ſ. deleo. — I. petunt; G VII, 14, a.

dispono: ſ. 1. circumdant.

dissipo: dissipatis ac perterritis hostibus; G VI, 35, a.

do: tum Caesar ... celeriter hostes in fugam dat; G V, 51. ſ. prosequor; G IV, 26.

effero: qnos (hostes) recenti victoria efferri sciret; G V, 47.

efficio: hostes (consilium) ad pugnam alacriores effecit; G V, 33.

elicio: ſ. **elicio** hostem (3 St.) S. 310, a.

expello: eos .. (hostes) ex silvis expulerunt; G V, 9.

exuo: ſ. IV, 2. numerus ex.

fugo: occisis .. hostium L milibus fugatisque compluribus; Af 86.

habeo: cum extra et intus hostem haberent; C III, 69.

hortor: ita † paucis commoda hoste hortato || haud paucis compendio captis cotidie || maiores augebantur copiae; H 1.

impedio: ſ. consequor. — I. ferunt; G III, 19.

insequor: nostra auxilia ... acrius .. hostes insequebantur; G VIII, 10. nostri ... admonentur ... moderatius cedentem insequi hostem; G VIII, 12. cum ... equites iumenta ... ad insequendum hostem tardiora haberent; Af 18.

intercipio: complures hostium ... partim in fuga proteruntur, partim intercipiuntur; G VIII, 48, b.

intercludo: equitatus sui alam sinistram ad intercludendos hostes immisit; Af 39. ſ. prohibeo: C I, 68.

interficio: duobus .. (hostibus) interfectis reliquos a porta paulum summovit; G VII, 50, b. fugientes (hostes) usque ad flumen ... persequuntur compluresque interficiunt; G VII, 67. circiter tribus milibus hostium ex novissimo agmine interfectis; G VII, 68. ex his (hostibus) circiter LXXX interfectis; C III, 37, b. paucis (hostibus) acriter repugnantibus interfectisque; Af 83.

invito: ſ. I. traducunt.

iudico: in eo concilio Cingetorigem ... hostem iudicat bonaque eius publicat; G V, 56.

lacesso: ne hostes proelio lacesserent; G IV, 11. neque iam, ut ... proelio .. hostes lacesseret, (cogitabat); G VII, 59.

occido: complures ex iis (hostibus) occiderunt; G IV, 35. complures ex his (hostibus) occiderunt; G IV, 37. ſ. fugo.

occupo: hostibus in pugna occupatis; C III, 112, a.

oppugno: ut ipse locus ... natura aditus ad oppugnandum † hostem appeteret || oppugnandum hostem impediret ||; H 41.

paro: ſ. I. est; H 30.

pello: ut pulsis hostibus dici posset eos ab se ... circumventos; G I, 46. primo concursu ab dextro cornu ... hostes pelluntur; G VII, 62. non dubitant nostri resistere et conversis equis hostem pellere; G VIII, 48, b. puncto temporis hostibus nullo negotio campo pulsis; Af 18. ſ. I. confidunt; G VII, 68. effugiunt. faciunt.

percello: complures hostium magno nostrorum impetu perculsi vulnerantur; G VIII, 48, b. ſ. adorior. — I, 1. profugiunt.

permoveo: ſ. adorior.

persequor: Gaius Valerius Procillus ... in ipsum Caesarem hostis equitatu persequentem incidit; G I, 53. ſ. interficio; G VII, 68.

perterreo: hac calamitate perterritis hostibus; A 11. ſ. dissipo. video; C II, 34, b. — I. confidunt; G VII, 68. petunt; G VIII, 27. depugnant. proripiunt. respiciunt.

perturbo: hostibus primo aspectu perturbatis; G VII, 56. ſ. I. respiciunt,

premo: sive eum (hostem) ... obsidione premere posset; G VII, 32. quod a suo loco hostes vehementer premere coeperunt; H 31, a.

prohibeo: satis habebat in praesentia hostem rapinis, pabulationibus populationibusque prohibere; G I, 15. quae (tempestates) ... hostem a pugna prohiberent; G IV, 34. et aquae magna parte et pabulatione libera (nostri) prohibituri hostes videbantur; G VII, 36. aqua prohibere hostem temptare coepit; G VIII, 40. ab hoc hostem prohiberi nihil esse negotii; C I, 66. si hostem libero intercludere et frumento prohibere potuissent; C I, 68. causa .. obsidionis haec fere esse consuevit, ut frumento hostes prohiberent; C III, 47.

propello: ſ. summoveo; G IV, 25.

propulso: Caesar ... duas acies hostem propulsare ... iussit; G I, 49.

prosequor: eos (hostes) in fugam dederunt neque longius prosequi potuerunt; G IV, 26. eos (hostes) fugientes longius Caesar prosequi vetuit; G V, 9. hinc ad repellendum et prosequendum hostem procurrebant; C II, 8. neque longius fugientes (hostes) prosequi ... poterant; C II, 41, a.

protero: ſ. II, 1. intercipio.

proterreo: proterritis hostibus atque in fugam coniectis; G V, 58.

relinquo: quod neque post tergum hostem relinquere volebat; G IV, 22. ne quem post se hostem relinqueret; G VII, 11, a. finitimis hostibus Parthis post se relictis; C III, 31. ſ. I. evadunt.

repello: repulsis hostibus; G VII, 87. donec ultra ultimos colles hostes reppulissent; Af 18. ſ. convulnero. prosequor; C II, 8. — I. abducunt.

sequor: eo die quo consuerat intervallo hostes sequitur; G I, 22. quos (hostes) tanto spatio secuti, quantum cursu et viribus efficere potuerunt; G IV, 35.

specto: non hostem auctorem, sed rem spectare; G V, 29.

summoveo: inde fundis, sagittis, tormentis hostes propelli ac summoveri iussit; G IV, 25. horum virtute summotis hostibus; G VI, 40. omni ex parte summotis hostibus; G VII, 25. hostes ex muro ac turribus submoventur; C II, 11. ſ. interficio; G VII, 50, b.

supero: cuius (Caesaris) ductu saepenumero hostes superassent; G VII, 62, a. ſ. adorior. contemno. — I. mittunt.

supprimo: ſ. I. insequitur; C I, 45.

sustineo: si tempore eodem coactus esset et Romanum externum sustinere hostem et ... timere oppidanos; G VIII, 27.

tardo: quae res .. hostes ad insequendum tardabat; G VII, 67.

teneo: hostem impedito atque iniquo loco tenetis; G VI, 8, a. ſ. I. claudunt.

terreo: ne ... hostes incendiis terrerentur; G VIII, 3. quibus rebus .. hostes terreri ... existimaverunt; C III, 92.

vereor: non se hostem vereri, sed angustias itineris ... timere dicebant; G I, 39.

vexo: Caesar rursus ad vexandos hostes profectus; G VI, 43.

video: hoc toto proelio ... aversum hostem videre nemo potuit; G I, 26. ut paene uno tempore et ad silvas et in flumine et iam in manibus nostris hostes viderentur; G II, 19. cum ... castra .. munire instituisset, neque hostis interim visus esset; G III, 28. neque in eo loco hostis est visus; G V, 8. cum ... ante se hostem videret; C I, 70. perterritum .. hostem vides, Curio; C II, 34, b.

vinco: ſ. I. profugiunt. relinquunt.

voco: ſ. I. introeunt.

2. Dativ: accido: ſ. I. deposcunt.

affero: crebri ... hostibus nuntii afferuntur, imperatorem ... adesse; G VIII, 19, b.

appropinquo: subsecuti hostibus appropinquarunt; G IV, 25.

cedo: cum (legio) paulum aversa hostibus cessisset; A 40.

committo: cum ... neque infirmas legiones hostibus committere auderet; G VIII, 26.

dedo: ne se et communes liberos hostibus ad supplicium dederent; G VII, 26. neu se ... in cruciatum hostibus dedant; G VII, 71.

discedo: hostibus eadem de causa spes potiundi oppidi discessit; G II, 7.

do: quibus (hostibus) ad consilia capienda nihil spatii dandum existimabat; G IV, 13. quo facilius hostibus timoris det suspicionem; G VI, 7, b.

enuntio: ab eisdem nostra consilia ... hostibus enuntiari; G I, 17.

facio: hostibus pugnandi potestatem fecit; G I, 50.

incutio: clamore facto ex improviso hostibus aversis incuterent terrorem; Af 80.

infero: ut ... quam maximum hostibus terrorem inferant; G VII, 8. legionarios ... celeriter signa hostibus inferre; Af 69, a.

noceo: ut ... tantum in agris vastandis incendiisque faciendis hostibus noceretur; G V, 19.

nuntio: ea res per fugitivos L. Aemilii ... hostibus nuntiatur; G I, 23. sub lucem hostibus nuntiatur in castris Romanorum ... tumultuari; G VII, 61.

obicio: ut in dispari numero nulla (navis) transversa hosti obiceretur; A 15.

occurro: equites nostri levisque armaturae pedites ... adversis hostibus occurrebant; G II, 24. f. l. conspicor.

offero: incitato equo se hostibus obtulit atque interfectus est; G IV, 12.

parco: milites, ... ut parcerent hosti, non poterant adduci; Af 85, b.

praesum: quibus (hostibus) praeerat Saburra; C II, 38.

prodo: „desilite", inquit, „milites, nisi vultis aquilam hostibus prodere"; G IV, 25.

redintegro: cum ... semper hostibus spes victoriae redintegraretur; G VII, 25.

relinquo: neque cognoscendi, quid fieret, neque sui colligendi hostibus facultatem relinquunt; G III, 6. quod ... neque hostibus diutina laetatio ... relinquatur; G V, 52.

resisto: cum diversis legionibus aliae alia in parte hostibus resisterent; G II, 22.

sum: copias se omnes pro castris habiturum et terrori hostibus futurum; G VII, 66, b.

subministro: quod ... hostibus nostris inde subministrata auxilia intellegebat; G IV, 20.

trado: neque (maiores) se hostibus tradiderunt; G VII, 77, c.

venio: ut iam non solum hostibus in contemptionem Sabinus veniret; G III, 17. ut in summam contemptionem hostibus veniat; G V, 49. etsi (Fabius) nondum in conspectum venerat hostibus; G VIII, 27.

3. **mit Präpositionen:** absum ab: hic locus ab hoste circiter passus sexcentos ... aberat; G I, 49. Caesar cum ab hoste non amplius passuum XII milibus abesset; G IV, 11.

accedo prope: cum (Caninius) propius hostis accessisset; G VIII, 36. quod Caesar ... in tertio quartoque die procedendo propiusque hostem accedendo castra communiebat; Af 47. cum (Caesar) propius hostem accessisset; Af 51.

accipio ab: non esse consuetudinem populi Romani accipere ab hoste armato condicionem; G V, 41. sibi .. ipsos multitudine atque angustiis maius attulisse detrimentum, quam ab hoste accepissent; C III, 72.

appropinquo ad: quod (Caesar) ad hostis appropinquabat; G II, 19.

capio ex: his ... agros .. in Gallia ex hostibus captos ... tribuerat; C III, 59.

conicio in: ut spatium pila in hostes coniciendi non daretur; G I, 52. in hostem tela universi coniciunt; G V, 44, a.

coniungo cum: si se tot hominum milia cum hostibus coniunxerint; G VII, 39.

consisto contra: legiones ... infestis contra hostes signis constiterunt; G VII, 51.

constituo contra: reliquas legiones in armis expeditas contra hostem constituit; C I, 42.

contendo ad: de tertia vigilia ad hostes contendit; G V, 9. f. l. eunt.

converto ad: omnem eam materiam ... conversam ad hostem collocabat; G III, 29. signa ad hostem converti ... iubet; G VI, 8, b. — adversus: ut ... rursus ab sua acie lapidibus missis eos (elephantos) converterent adversus hostem, Af 27.

defendo ab: ut ab hostibus duplici fossa ... (castra) defenderentur; G VIII, 9.

defero ad: celeriter haec ad hostes deferuntur; G VI, 7, b. haec quoque per exploratores ... ad hostes deferuntur; G VI, 7, b.

discedo ab: Caesar, etsi a bello atque hoste discedere detrimentosum esse existimabat, tamen ..; G VII, 33.

duco adversus: copiasne adversus hostem ducere, an castra defendere ... praestaret; G IV, 14. — contra: sese, contra hostem si ducerentur, ituros; C III, 31.

eo ad: Cotta se ad armatum hostem iturum negat; G V, 36. — contra: Caesar suum quoque equitatum ... contra hostem ire iubet; G VII, 67. — in: Caesar ... equo admisso in hostem contra principes ire contendit; Af 83.

facio contra: a fronte contra hostem pedum XV fossam fieri iussit; C I, 41.

fero in: in hostes aquilam ferre coepit; G IV, 25.

fugio ad: fratres Litavici ... paulo ante reperit ad hostes fugisse; G VII, 40.

gero apud: haec dum apud hostes geruntur; C III, 112, c.

habeo pro: sese illum non pro amico, sed hoste habiturum; G I, 44, d.

iacio in: prius, quam a nobis telum in hostem iaceretur; C III, 86.

immitto in: Pulio pilum in hostes immittit; G V, 44, a. nostri ... pila in hostes immittunt; G VI, 8, b. f. l. mittunt.

incito in: subito Antonianae scaphae ... se in hostes incitaverunt; C III, 24.

infero in: ut ... conversa signa in hostes inferrent; G II, 26. ab universis cohortibus signa in hostem coepere inferri; Af 82.

instruo contra: nactus planiciem in hac contra hostem aciem instruit; C I, 70.

irrumpo in: (Petronius) in medios hostis irrupit; G VII, 50, b.

mitto ad: ut ad hostes armatos (Caesar) eum mitteret; A 24, a.

munio contra: ibi .. una fronte contra hostem castra muniunt; C I, 80.

perfero ad: cum fama exercitus ad hostes esset perlata; G VIII, 5.

perrumpo per: inter se cohortati ... per medios hostes perrumpunt; G VI, 40.

pono prope: postquam ... neque ipse (Caesar) propius hostem castra ponere ... se posse animadvertebat; Af 79.

praevallo adversus: imperat pontem adversus hostem praevallari; A 19.

profero contra: crates ... contra hostem proferri et adversas locari ... iussit; C III, 46.

proficiscor ad: cum (Caesar) ... ad hostem proficisci constituisset; G VII, 32. — contra: Labienus ... contra hostem proficiscitur; G VI, 7, a.

pugno cum: militibus ... simul ... et in fluctibus consistendum et cum hostibus erat pugnandum; G IV, 24.

recipio ab: quo pede se reciperent ab hoste; Af 71.

reicio in: suis .. imperavit, ne quod omnino telum in hostes reicerent; G 1, 46.

sto sub: pars acie ante opus instructa sub hoste stabat; Af 51.

sum contra: erat ... vallum contra hostem in altitudinem pedum x; C III, 63, a. — inter: erat inter Labienum atque hostem difficili transitu flumen; G VI, 7, a.

transeo ad: huic ... persuadet, uti ad hostes transeat; G III, 18.

tueor ab: simul (ad) mare tuendum ab hostibus iubet proficisci; Af 8.

venio ad: qui ubi pro perfuga ad eos (hostes) venit; G III, 18.

vergo ad: quae (partes) ad hostes vergebant; C II, 9, b.

III. **nach Adjectiven:** 1. adversus; adversas .. naves hostibus constituit; A 14.

finitimus: quae loca hostibus erant finitima; G VII, 7.

2. propior: (propugnatorum ordo) alter, qui propior hostem in ipso vallo collocatus esset; G VIII, 9.

3. aptus ad: nostros propter gravitatem armorum ... minus aptos esse ad huius generis hostem; G V, 16.

otiosus ab: quod (annuum spatium) ... ab hoste otiosum fuerat; C III, 3.

tutus ab: quae res ..., post eum quae essent, tuta ab hostibus reddebat; G II, 5.

IV. **nach Substantiven:** 1. **Genetiv:** alqs: f. I. cadunt. — II, 1. intercipio percello.

accessus: accessum hostium aucupabatur; Af 58.

acies: cum hostium acies a sinistro cornu pulsa ... esset; G I, 52. prima luce ... hostium acies cernebatur; G VII, 62, a. perterritae acies hostium ... fugae se mandant; G VIII, 29. insequitur has (quadrigas) acies hostium; A 75. iam cum non amplius passus LD inter hostium aciem suasque munitiones esse animadvertisset; Af 39.

adventus: multum fortunam in repentino hostium adventu potuisse iudicavit; G VI, 42. cognito hostium adventu; C I, 57. ut ... id propter bella maxime hostiumque subitum adventum praeparent; Af 65.

agmen: uti inter novissimum hostium agmen et nostrorum primum non amplius ... senis milibus passuum interesset; G 1, 15. qui hominum milibus circiter XV agmen hostium claudebant; G I, 25. qui non bis per agmen hostium perequitasset; G VII, 66, h. agmen .. hostium consecutus; G VIII, 28.

animus; hostium .. tam paratus ad dimicandum animus (erat), ut ..; G II, 21. incitantur hostium animi secundo proelio; G VIII, 12.

arma: ex hostium armis scuta et pila pro vallo ... collocabantur; H 32, a.

armatura: primo impetu legionum equitatus et levis armatura hostium ... loco pulsa ... est; Af 69, a. mirifice .. hostium levis armatura anxium exercitum nostrum ... habebat; Af 71. quia (Caesar) ... hostium equitatui levique armaturae eorum nullo modo par esse poterat; Af 72. quod (Caesar) nondum legiones hostium cognoverat et quonam modo sustinere se posset ab eorum equitatu levique armatura; Af 72.

artificia: ut consuefaceret milites hostium dolos, insidias, artificia cognoscere; Af 73.

ascensus: qui (cervi) ascensum hostium tardarent; G VII, 72.

beneficium: (Domitius) hostium beneficio periculum vitavit; C III, 79, b.

cadavera: Galli tragulis ... oppidum ex hostium cadaveribus [sunt] circumplexi oppugnare coeperunt; H 32, a.

castra: cum ... ipse ab hostium castris non longius mille et quingentis passibus abesset; G I, 22. nisi ipsius copiae prope hostium castra visae essent; G I, 22. usque ad castra hostium accessit; G I, 51. Titus Labienus castris hostium potitus; G II, 26. Crassus ... ad hostium castra contendit; G III, 24. circumitis hostium castris; G III, 25. ne ex hostium castris (cohortes) conspici possent; G III, 26. prius in hostium castris constiterunt, quam ..; G III, 26. prius ad hostium castra pervenit, quam ..; G IV, 14. ad hostium castra manus pervenit; G VII, 18. vacua castra hostium Caesar conspicatus; G VII, 45, h. Caesar ... castra castris hostium confert; G VIII, 9. neque oppugnari castra eorum (hostium) sine dimicatione perniciosa ... posse; G VIII, 11. quod (iugum) trans paludem paene ad hostium castra pertineret; G VIII, 14, b. equitatum omnem ... ad castra hostium praemittit; G VIII, 36. itinera ... castris hostium oppositis tenebantur; C I, 68. Caesar ... quam proxime potest hostium castris castra communit; C 1, 72. (Curio) equitatum omnem ... ad castra hostium mittit; C II, 38. se ... potitum esse hostium castris; C III, 73, h. cum ... valles castra hostium divideret ab opere incepto Caesaris castrorum; A 73. celeriter castris hostium sunt potiti; A 76. (Caesar) praeter hostium castra proficiscitur; Af 68. propter hostium castra (Caesar) praetergressus; Af 73.

celeritas: hi propter propinquitatem et celeritatem hostium nihil iam Caesaris imperium exspectabant; G II, 20.

classis: an paenitet vos, ... quod classem hostium ... profligaverim? C II, 32, d. ut ... alii classem hostium celeriter advolaturam suspicarentur; C II, 43. qua felicitate inter medias hostium classes ... omnes incolumes essent transportati; C III, 73, b. tota classe hostium Caesar potitus esset; A 11. (Caesar) hostium classem sequi coepit; Af 63.

cohortes: quod in oppido Uzittae ... hostium erant cohortes armatae; Af 58.

consilium: hostium cognito consilio; G VI, 7, a. ex quibus hostium consilia cognosceret; G VIII, 7. explorato hostium consilio; G VIII, 18. interim consilio hostium cognito; Af 17. ex quibus cognitum est consilium hostium; Af 19, a.

conspectus: omnis alarios in conspectu hostium ... constituit; G 1, 51. in conspectum hostium celerius opinione eorum exercitum adducit; G VIII, 8. cum repente confertae legiones in conspectum hostium veniunt; G VIII, 29.

copiae: omnibus hostium copiis fusis; G III, 6. dum hostium copiae augerentur equitatusque reverteretur; G IV, 13. ibi in omnibus collibus expositas hostium copias armatas conspexit; G IV, 23. quo in loco hostium copiae consedissent; G V, 9. hostium copias conspicatus est; G V, 9. animum advertit ad alteram fluminis ripam magnas esse copias hostium instructas; G V, 18. quo facilius hostium copias sustinere possint; G VII, 5. cum ... hostium .. augeri copias videret; G VII, 49. hostium copiae ex Arvernis ... conveniunt; G VII, 66, a. omnes hostium copiae deleri potuissent; G VII, 88. hostium copiae summissis ab rege auxiliis crebro augebantur; C II, 41, h. cognitis hostium copiis; A 13. magnis copiis hostium circumdata (legio) praesentissimo animo pugnans; A 40. copias hostium haud longe ab sese visas; Af 12. Caesar instructas legiones hostium copiis ostendit; Af 66. animadvertit co-

pias hostium his legionihus occurrere suppetias; Af 68. quod hostium copias ah se ... non discessuras existimabat; Af 73.

corona: ita coronam hostium dextro sinistroque cornu mediam dividit; Af 17.

cunei: nnde tormento missa tela in hostium cuneos couici possent; G VIII, 14, b.

custodes: hostium custodibus CXXX in ea nave captis; Af 63.

defatigatio: factum est ... hostium inscientia ac defatigatione, ... ut ..; G III, 19.

discessus: tantus fuit etiam post discessum hostium terror, ut ..; G VI, 41. etsi discessum hostium animadvertere non poterat; G VIII, 16.

doli: ſ. artificia.

dux: ipse dux hostium Camulogenos suis aderat; G VII, 62, a. duces hostium LX milia ex omni numero deligunt earum civitatum, quae ..; G VII, 83. qnorum (hostium) dux erat Labiennus et duo Pacidii; Af 13.

equites: eqnites hostinm essedariique acriter proelio cum equitatu nostro in itinere conflixerunt; G V, 15. de equitihus hostium, quin nemo eorum progredi ... audeat, .. ipsos .. non debere dubitare; G VII, 66, b. cum repente hostium eqnites animadvertisseut; G VIII, 12 quorum primum impetum equites hostium non tulerunt; C II, 34, a. nonuulli (remiges) ... ab equitihus hostium sunt excepti; A 10. equites .. hostium pilum militis cursu facile vitabant; Af 15. intercepti [hostium] complures equites peditesque; Af 19, a.

equitatus: equites ... cum hostium equitatu proelium commiserunt; G II, 19. prima luce hostium equitatus ad castra accedit; G V, 50. equitatus hostium procul visus est; G VII, 12. confligit audacius equitatus hostium; G VIII, 28. hunc (Volusenum) Antonius ad persequendum equitatum hostium mittit; G VIII, 48, a. equitatus hostium ... circuire aciem nostram ... incipit; C II, 41, a. quod tota acies equitatu hostium circumdata tenebatur; C II, 41, b. ne ... circumventus (Caesar) a tergo ab equitatu hostium laboraret; Af 5. ut providerent, ne multitudine equitatus hostium circumvenirentur; Af 13. omnibus legionariis ah hostium equitatu circumventis; Af 15. quod ... sinistrum .. (latus), equitatus hostium multitudini uti resisti posset, laborabat; Af 60. ſ. armatura. copiae; G VI, 13.

eruptiones: est animadversum ah legionariis ex crebris hostium eruptionibus magno sihi esse praesidio posse, si ..; C II, 8.

essedarii: ſ. equites; G V, 15.

exercitus: palus erat non magua inter nostrum atque hostium exercitum; G II, 9.

exploratores: exploratores hostium ... ah nostris opprimontur; G VII, 61.

fines: sive (Domitius) inimicus ‖ sive ‖ ut in hostium fines veniret; A 36.

fuga: neque hostium fugam captis oppidis reprimi neque iis noceri posse; G III, 14, a. elati (milites) spe celeris victoriae et hostium fuga; G VII, 47, a.

genera: Caesar contra eiusmodi hostium genera copias suas ... condocefacere; Af 71.

iacula: neque amplius facere nisi hostium iacula vitare; Af 16.

ictus: uhi .. ea pars turris ... tecta atque munita est ah omni ictu hostiom; C II, 9, c.

ignis: ne quid emineret, ubi ignis hostium adhaeresceret; C II, 9, a. ne quid ignis hostium nocere posset; C II, 9, b.

impetus: equitatum, .. qui sustineret hostium impetum, misit; G I, 24. nti ... hostium .. impetum fortiter sustinerent; G II, 21. quos primo hostium impetu pulsos dixeram; G II, 24. paulum hostium impetus tardatus est; G II, 25. nostri milites impetum hostium sustinuerunt; G IV, 37. quod primum hostium impetum ... fortissime sustinuerint; G V, 28. Labieuus ... veritus, ... ut hostium impetum sustinere posset; G V, 47. ut (Haedui) ... hostium impetum magno animo sustineant; G VII, 10. quo facilius repentinos hostium impetus sostinerent; G VII, 29. neque ipsae (cohortes) hostium impetum tulerunt; C III, 64. magno negotio impetus hostium adversos ‖ et ex ‖ munitionibus sustinere; A 8. quod in locis superioribus nullus impetus repentinus accidere hostinm poterat; A 35.

incursio: qoo incursionis hostium vitandae causa convenire consuerunt; G V, 21. illud vulgare incursionis hostium signnm, quod incendiis aedificiorum intellegi consuevit, Caesaris erat interdicto snblatum; G VIII, 3. qoi (equites) subitas hostium incursiones sustinerent; G VIII, 11.

incursus: ut tnto ab repentino hostinm incursu etiam singuli commeare possent; G VII, 36. ne in opere faciundo milites repentino hostinm incursu exterrerentur; C I, 41.

inscientia: ſ. defatigatio.

insidiae: ſ. artificia.

latus: naves longas ... ad latus apertum hostium constitui ... iossit; G IV, 25. ut cohortes ... sub infimo colle ah dextro latere hostium constitueret; G VII, 49.

legiones: ſ. armatura; Af 72.

locus: se in hostium habiturum loco, qui non e vestigio ad castra Corneliana vela direxisset; C II, 25, b. quod conventus ... eum (Coelium) hostis loco habendum existimabat; C III, 21.

manus: quod ... suum familiarem et hospitem ereptum e manibus hostium sihi restitutum videbat; G I, 53. ipse ... docet, quanto opere rei publicae ... intersit manus hostium distineri; G II, 5. cum maiores manus hostium adiunctis Germanis convenissent; G V, 29.

metus: nt (provinciae regionesque) ... externorum hostium metum depouerent; A 65, a. ſ. opinio.

milia: ſ. II, 1. interficio; G VII, 68.

multitudo: Caesar ... propter multitudinem hostium ... proelio supersedere statuit; G II, 8. cum multitudine hostium castra compleri ... vidissent; G II, 24. qnod cum tanta multitudine hostium ... nisi aequo loco legato dimicandum non existimabat; G III, 17. si illi a multitudine hostium premautur; G IV, 33. cum (aquilifer) magna multitudine hostium premeretur; G V, 37. multitudinem hostium conspicatur; G V, 49. ne de improviso ... ad munitiones hostium multitudo advolaret; G VII, 72. admiratus tantam multitudinem hostium; G VIII, 9. cum magnam multitodinem convenisse hostium in fines Pictonum ... cognosceret; G VIII, 26. magna hostium multitudo siti consumebatur; G VIII, 41. (nostri) magnam multitudinem hostium in castris interfecerunt; A 31. ne hi (milites) propter suorum paucitatem et hostium multitudiuem metu deficerent; Af 11. equites Iuliani paoci moltitudine hostium defessi ... paulatim cedere; Af 15. ad ternas (cohortis) Caesar in statione habere propter hostium multitudinem; Af 21. equites Caesariani vi universae subitaeqoe hostium multitudinis pulsi parumper cesserunt; Af 52. cum ... paludem .. transgressi multitudinem hostium pauci sustinere non potuerunt; Af 61, a.

monitiones: institutas turres, testudines munitionesque hostium admiratur; G V, 52. Caesar ... per hostium munitiones in suam partem oppidi ... venit; A 32.

murns: cum is (agger) murum hostium paene contingeret; G VII, 24. quem (musculum) a turri

latericia ad hostium turrim murumque perducerent; C II, 10.

navigia: hi (remiges, classiarii) primum navigia hostium lapidibus ac fundis a mole repellebant; A 20, a.

naves: milites summa vi transcendere in hostium naves contendebant; G III, 15. (nostri) in hostium naves transcendebant; C I, 58. qui (Vatiniani) admiranda virtute ex suis navibus in hostium naves transilire non dubitabant; A 46. reliquae naves hostium promontorium superarunt; Af 63.

numerus: reductos in hostium numero habuit; G I, 28. quod minus multitudine militum legionariorum pro hostium numero valebat; G I, 51. hostes impeditos nostri in flumine aggressi magnum eorum numerum occiderunt; G II, 10. quorum (hostium) magno numero interfecto; G III, 21. in dies hostium numerum augeri; G III, 23. cum hostium numerus capitum CCCCXXX milium fuisset; G IV, 15. magnus .. eorum (hostium) numerus est occisus; G IV, 37. magno .. eorum (hostium) numero interfecto; G V, 17. ab ea parte magnus numerus hostium cadebat; G V, 34. ut eo die maximus numerus hostium vulneraretur atque interficeretur; G V, 43. illo (Caesar) ... hostium se habiturum numero confirmat, si .. Ambiorigem ... recepissent; G VI, 6. legatos ad Caesarem miserunt oratum, ne se in hostium numero duceret; G VI, 32. perpaucis ex hostium numero desideratis, quin cuncti caperentur; G VII, 11, b. ii (equites) ... magnum hostium numerum pauci sustinuere; C I, 51. * et propter patriae luctuosam perniciem dedimur hostium numero; H 17. ſ. II, 1. consequor.

opinio: non hostium vi et metu (Caesar) commotus patientem se timidumque hostium opinioni praebebat; Af 31, c.

opera: ut ... accessiones fecerint in operibus hostium expugnandis; A 22.

ordines: cum primi ordines hostium transfixi telis concidissent; G VII, 62, a.

pars: quod eam partem minime firmam hostium esse animadverterat; G I, 52. qua .. pars hostium confertissima est visa irrumpit; G V, 44, a.

pedites: ſ. equites; Af 19, a.

peditatus: ne qua subito irruptio ab hostium peditatu fiat; G VII, 70.

perfidia: ita multorum mensium labor hostium perfidia ... puncto temporis interiit; C II, 14.

periculum: factum eius hostis periculum patrum nostrorum memoria; G I, 40, b.

phalanx: milites ... facile hostium phalangem perfregerunt; G I, 25.

poena: petunt .., ut ea poena sit contentus hostium; G VIII, 21.

praesidium: quae (pars) praesidio hostium tenebatur; A 32. nullum portum terrae Africae ... pro certo tutum ab hostium praesidio fore suspicabatur; Af 3.

propinquitas: ſ. celeritas.

quadriremis: capta est una hostium quadriremis, depressa est altera; A 11.

rationes: exploratis .. hostium rationibus; G VI, 33.

successus: quarum rerum magnam partem ... successus hostium impediebat; G II, 20.

suspicio: quod genus operis ... sine suspicione hostium facere licebat; G VIII, 41. quod ... erat ... nulla suspicio hostis; A 45.

tela: ita quisque, ut erat maxime insignis, ... telis hostium ... se offerebat; G VIII, 42.

tergum: post tergum hostium legionem ostenderunt; G VII, 62, b. reliquas naves iubet post hostium tergum quam maxime ad litus appelli; Af 80.

testudines: ſ. munitiones.

timor: externo .. hoste deleto, cuius timore antea dividere praesidia ... prohibitus erat; G VIII, 37. in gladiorum mucrone capita hominum ordinata ad oppidum conversa universum hostium timorem * ‖ *augebant* ‖; H 32, a.

triremis: cum ... triremem hostium perforasset; A 25, b. triremem hostium proximam ... cepit; Af 63.

turris: milites vectibus infima saxa turris hostium ... convellunt; C II, 11. ſ. munitiones. — l. est; C II, 10.

vallum: legiones vallo hostium sunt potitae; Af 83.

virtus: neu, quod iniquitas loci attulisset, id virtuti hostium tribuerent; G VII, 53.

vis: sese depopulatis agris non facile ab oppidis vim hostium prohibere; G I, 11. postquam neque aggeres neque fossae vim hostium sustinere poterant; G VII, 87. cum suorum paucitate contra magnam vim hostium artificio magis quam viribus decernendum videret; Af 14. equitibus suis hostium vi oppositis; Af 69, a. vim hostium ... per legionarium militem commodius sustinebat; Af 70. postquam equites Iuliani CCCC vim hostium ad IV milia numero sustinere non poterant; Af 78, b. ſ. opinio.

2. **mit Präpositionen:** ulqs ex: ſ. II, 1. interficio; C III, 37, b. — impetus in: ſ. **facio,** III. impetum; G I, 22. 52. IV, 26. VII, 80. C II, 14. III, 37, b. 46 (S. 384, b).

impressio in: Caesar equitum turmas suorum iubet in hostium equitatum ... facere impressionem; Af 78, a. in hostes impressione facta; Af 78, b.

munitiones contra: paris eiusdem generis munitiones ... contra exteriorem hostem perfecit; G VII, 74.

numerus ex: magnum .. ex eis (hostibus) numerum occidit atque omnes armis exuit; G V, 51.

passus ab: Caesar cum ab hoste milia passuum V castra posuisset; A 73.

V. **Umstand:** ab: ut urbs ab hostibus capta ... videretur; C II, 7. ut civitates Hispaniae non facile ab hoste capiantur; H 8. cum ... neque timerent, ne aversi ab hoste circumvenirentur; G II, 26. ne intercepta epistola nostra ab hostibus consilia cognoscantur; G V, 48. cuius (Labieni) adventu ab hostibus cognito; G VII, 57. milites ... in summo colle ab hostibus conspiciebantur; G II, 26. etsi ab hoste ea dicebantur, tamen non neglegenda existimabant; G V, 28. neve ab hostibus diripiantur; G VII, 8. non ab hoste, sed ab homine amicissimo Ambiorige consilium datum; G V, 31. id ipsum sui fallendi causa milites ab hostibus factum existimabant; G VII, 50, a. hic cum fratri intercluso ab hostibus auxilium ferret; G IV, 12. legati ab hostibus missi ad Caesarem de pace venerunt; G IV, 36. donec ab hoste telum missum ad se perveniret; Af 31, a. suos ab hostibus premi (animadvertit); G IV, 32. pugnatum .. ab hostibus ita acriter est, ut ... debuit; G II, 33. cum item ab hostibus constanter ... pugnaretur; G III, 25. cum ab hostibus eodem modo pugnaretur; Af 18. dicit montem ... ab hostibus teneri; G I, 22. is locus praesidio ab his (hostibus) non nimis firmo tenebatur; G VII, 36. animadvertit collem, qui ab hostibus tenebatur, nudatum hominibus; G VII, 44. quae (classis) ubi ... ab hostibus visa est; G III, 14, a. Caesar cum septimam legionem item urgeri ab hoste vidisset; G II, 26.

clam: illum (Caesarem) cum classe navibus onerariis ... subsidio ire clam hostibus voluisse; Af 11.

huc, hierzu, hierher, dahin: accedo: f. **accedo,** II, 1. G V, 6. — 2 (4 St.). — III. alqd; G VII, 46. milites. naves; G IV, 22 (S. 13).
addo: huc addit equites octingentos; G VII, 64. multa huc minora navigia addunt; C I, 56. huc pauca ad spem largitionis addidit; C II, 28. huc addunt pauca rei confirmandae causa; C III, 15. huc addit pauca de causa et de copiis ... suis; C III, 16.
adicio: † hinc ‖ huc ‖ optimi generis hominum ... *adiecerat* *; C I, 39. huc Dardanos, Bessos ... adiecerat; C III, 4, b.
ago: huc omnem comportatum aggerem ex castris servitia agerent iussit; A 73.
comporto: huc frumentum comportare, castra munire, materiam conferre coepit; C II, 37.
concurro: quae minime visa pars firma est, huc concurritur; G VII, 84.
confero: huc omnes suas fortunas exercitus Romanorum contulit; G VI, 35, h. huc Caesar omnes obsides Galliae, frumentum, pecuniam publicam ... contulerat; G VII, 55, a. huc ea, quae paraverant, conferunt; G VII, 86. f. comporto.
contendo: huc Caesar magnis nocturnis diurnisque itineribus contendit; G I, 38. huc magno cursu contenderunt; G III, 19.
convenio: huc postero die quam frequentissimi convenirent; G IV, 11. huc naves undique ex finitimis regionibus ... iubet convenire; G IV, 21. huc omnes undique, qui controversias habent, conveniunt; G VI, 13, b. f. Lücke.
converto: huc tota Vari conversa acies suos fugere ... videbat; C II, 34, a.
deduco: res .. ab Afranianis huc erat necessario deducta, ut ..; C I, 70. res huc deducitur, ut ..; C I, 86.
demitto: huc illi stipites demissi ... ab ramis eminebant; G VII, 73, a. huc teretes stipites feminis crassitudine ... demittebantur; G VII, 73, h.
eo: huc (se) iturum per fines Remorum; G V, 56.
mitto: huc magnum numerum equorum ... miserat; G VII, 55, a. huc equitatum mittit; C II, 25, a. huc Scipio legiones duas frumentandi gratia misit; Af 68.
pervenio: huc biduo pervenit; G VII, 11, b.
rapto: ut legiones ... per causam frumentandi huc atque illuc raptaret; Af 73.
recipio: huc eum (Caesarem) idcirco existimo recepisse, ut ..; Af 9.
reclino: huc cum se (alces) consuetudine reclinaverunt; G VI, 27.
reduco: Caesar ... huc iam reduxerat rem, ut ..; C I, 62.
refero: huc se referebant; C II, 8.
traicio: huc legionem postea traicit; C I, 54.
transeo: huc cum ... legiones Fabianae duae flumen transissent; C I, 40, a.
venio: suspicati hostes huc nostros esse venturos; G IV, 32. huc cum Pompeius cum suis copiis venisset; H 5.
Lücke: † denique ‖ diemque ‖ ei rei constituit diem huc. ‖ [diem]. huc .. equites ... convenire iubet ‖; G VII, 64.

huiusmodi, von der Art: casus: quod (panicum, hordeum) ad huiusmodi casus antiquitus paratum in publicum contulerant; C II, 22.
consilia: quod *in* huiusmodi militum consiliis otium maxime contrarium esse arbitrarentur; C II, 30.

res: huiusmodi res aut pudore aut metu tenentur; C II, 31, b.
sententiae: quo in consilio .. nonnullae huiusmodi sententiae dicebantur; G III, 3.

humanitas, Milde, Bildung: I. est: tanta eius (Dolabellae) humanitas ... est; F 15.
II. absum ab: quod (Belgae) a cultu atque humanitate provinciae longissime absunt; G I, 1.
III. adolescens: summa virtute et humanitate adolescentem ... mittere; G I, 47.
IV, 1. fieri: fiebat aequitate decreti et humanitate Treboni, ut ..; C III, 20.
2. pro: quam (poenam) pro sua clementia atque humanitate numquam profecto esset illaturus; G VIII, 21.

humanus, menschlich, kultiviert: alqs: (Ubii) paulo sunt eiusdem generis ceteris humaniores; G IV, 3. ex his omnibus longe sunt humanissimi, qui Cantium incolunt; G V, 14.
iura: omnia divina humanaque iura permiscentur; C I, 6, b.

humerus, Schulter: I. possunt: ut brachia modo atque humeri ad sustinenda arma liberi ab aqua esse possent; G VII, 56.
II. appeto: humerum apertum gladio appetit; C II, 35, a.
exsero: tametsi (Haedui) dextris humeris exsertis animadvertebantur, quod insigne pacatum esse consuerat; G VII, 50, a.
III. exstare: ut ... pedites .. tantummodo humeris ac summo pectore exstaro (possent) ‖ exstarent ‖; C I, 62.
saucius: Pompeius humero et sinistro crure vehementer erat saucius; H 38.

humidus, naß: factae (naves) .. subito ex humida materia non eundem usum celeritatis habebant; C I, 58.

humilis, niedrig, gering, unbedeutend: A. alqs: (Ubios) multo humiliores infirmioresque [redegerunt; G IV, 3. quos (Haeduos) et quam humiles accepisset; G VII, 54.
civitas: civitatem ignobilem atque humilem Eburonum ... bellum facere ausam; G V, 28.
convallis: nostri ex humili convalle bene longe sunt egressi; H 25, a.
locus: quem (Viridomarum) Caesar ... ex humili loco ad summam dignitatem produxerat; G VII, 39.
munitio: alter ... erat vallus humiliore paulo munitione; C III, 63, a.
naves: ad celeritatem onerandi ... paulo facit (naves) humiliores; G V, 1.
turris: quam (turrim) primo ad repentinos incursus humilem parvamque fecerunt; C II, 8.
B, I. expello: ne ... potentiores .. humiliores possessionibus expellant; G VI, 22.
2. sum apud: tanta erat magnificentia apud opulentiores, cupiditas apud humiliores; G VIII, 51.

humilitas, Niedrigkeit, Erniedrigung, geringe Macht: I. adiuvat: has omnes (naves) actuarias imperat fieri, quam ad rem multum humilitas adiuvat; G V, 1.
II. probo ex: id se facile ex humilitate sua probare posse; G V, 27, a.
III, 1. Ablativ: neque nunc se illorum humilitate ... postulare, quibus rebus opes augeantur suae; C I, 85, b.
2. propter: Thisdritanos propter humilitatem civitatis certo numero frumenti multat; Af 97.

Iaceo, liegen, gefallen sein: alqs: ut proximi (hostes) iacentibus insisterent atque ex eorum corporibus pugnarent; G II, 27. hunc (Gallum) ex proximis unus iacentem transgressus; G VII, 25. iacentem .. (Longinum) levibus sauciat plagis; A 52. neve ‖ neque in ‖ hac despectus parte iaceres; F 23.
corpora: horum (Gallorum Germanorumque) corpora ... caesa ... diverse iacebant; Af 40.
saxa: quae (saxa) iacebant in itinere; A 53.

iacio, werfen, schleudern, errichten: aggerem: aggere iacto turribusque constitutis; G II, 12. f. moles; C I, 25, b.
ancoras: quae (naves) tamen ancoris iactis cum fluctibus complerentur; G IV, 28.
faces: alii faces atque aridam materiam de muro in aggerem eminus iaciebant; G VII, 24.
glandes, iacula: ferventes fusili ex argilla glandes fundis et fervefacta iacula in casas ... iacere coeperunt; G V, 43.
ignem: testudo ... convoluta omnibus rebus, quibus ignis iactus et lapides defendi possent; C II, 2. ut (musculus) ab igni, qui ex muro iaceretur, tutus esset; C II, 10. igne telorumque multitudine iacta; H 16, a.
lapides: ubi ... undique in murum lapides iaci coepti sunt; G II, 6.
materiam: f. faces.
moles: moles atque aggerem ab utraque parte litoris iaciebat; C I, 25, b. a superioribus regionibus in longitudinem passuum DCCCC in mare iactis molibus; C III, 112, a. moles .. iacere in mare non intermittere; Af 26, b. ab utroque portus cornu moles iacimus; F 20.
multitudinem: armorum magna multitudine de muro in fossam ... iacta; G II, 32. f. ignem; H 16, a.
panes: ex hoc (genere radicis) effectos panes ... vulgo in eos (Pompeianos) iaciebant; C III, 48.
telum: qui ex vallo turribusque tela iacerent; G II, 33. ex ea (turri) cum tela tormentis iacerentur ad fontis aditum; G VIII, 41. quod ex totis ripis in unum ... locum tela iaciebantur; C I, 50. milites in exteriorem vallum tela iaciebant; C III, 63, b. prius .., quam a nobis telum in hostem iaceretur; C III, 86.

iacto, werfen, umherwerfen, erörtern, rühmen: alqm: diu multumque iactati; Af 53. Aquila tempestate iactatus; Af 62. Scipio .. cum Damasippo ... diu multumque iactati; Af 96.
argentum: matresfamiliae de muro vestem argentumque iactabant; G VII, 47, b.
brachium: multi ut diu iactato brachio praeoptarent scutum manu emittere; G I, 25.
dignitatem, gratiam: cum ... Domitius urbanam gratiam dignitatemque iactaret; C III, 83.
ignem, multitudinem: ex oppido ignem multum telorumque multitudinem iactando bene magnum tempus consumpserunt; H 12.
res: quod pluribus praesentibus eas res iactari nolebat; G I, 18, a.
vestem: f. argentum.

iactura, Einbuße, Verlust, Opfer, Geschenk: I, 1. facio: f. **facio,** III. iacturam (3 St.) S. 384, a.
fero: hanc iacturam honoris sui (se) reipublicae causa aequo animo tulisse; C I, 9, a.
2. adiungo ad: magna etiam sollicitudo periculorum ad iacturas et detrimenta rei familiaris adiungebatur; A 49.
II. conciliare: magnis .. iacturis sibi quisque eorum (militum) animos conciliabat; C III, 112, c.
consequi: qua rei familiaris iactura perpetuum imperium libertatemque se consequi videant; G VII, 64.
efficere: id silentio noctis conati non magna iactura suorum sese effecturos sperabant; G VII, 26.
perducere: eos .. (Germanos) ad se magnis iacturis pollicitationibusque perduxerant; G VI, 12, a.

iactus, Werfen, Wurf: I. facio: clamore repentino telorumque multitudine iactus facere coeperunt; H 9.
II. per: sic ut omne genus * ignis per iactus solitus est mitti; H 11.

iaculum, Wurfspieß: I, 1. conicio: inter legionarios [pedites] iacula coniciunt; Af 14. (Numidae) iacula in legionarios coniciebant; Af 70.
fervefacio, iacio: fervefacta iacula in casas ... iacere coeperunt; G V, 43.
vito: neque amplius facere nisi hostium iacula vitare; Af 16.
2. illigo in: has (litteras) ille in iaculo illigatas effert; G V, 45.
II. configere: ut ... equitatus .. perturbatum (exercitum) iaculis configeret; Af 59.
convulnerare: multos (remiges) iaculis convulnerarunt, nonnullos interfecerunt; Af 7. cum ... eos .. (Iulianos) iaculis convulnerare satis esse existimarent; Af 69, b.
interficere: quod eos (equos) iaculis interficiebat; Af 71. f. convulnero.
oppugnare: ita Galli tragulis iaculisque oppidum ex hostium cadaveribus [sunt] circumplexi oppugnare coeperunt; H 32, a.
vulnerari: pedites ... a proximis Numidis iaculis vulnerabantur; Af 15.

iam, schon, bereits, noch, nun, nun gar, dann, sogar, neg. nicht mehr: 1. **im affirmativen Satz: 1. bei Verben (Sätzen) und Participien:** iam luminibus accensis; Af 56. ac iam ut omnia contra opinionem acciderent; G III, 9, b. iam de Haeduorum defectione ... rumores afferebantur; G VII, 59. iam caelo albente; Af 11. iam .. hoc facere noctu apparabant, cum ..; G VII, 26. cum iam muro turres appropinquassent; G VII, 18. cum iam meridies appropinquare videretur; G VII, 83. at ex reliquis (navibus) una ... cum iam appropinquaret urbi; C II, 7. iamque hiems appropinquabat; C III, 9, b. cum (Coponius) iam nostris remissiore vento appropinquasset; C III, 26. iamque Pompeiani magna caede nostrorum castris Marcellini appropinquabant; C III, 65. ut iam ad vallum castrorum hostes accedere auderent; G III, 17. iam Caesar a Gergovia discessisse audiebatur; G VII, 59. alius iam castra capta pronuntiat; G VI, 37. cum iam ex diei tempore coniecturam ceperat in castra perventum; G VII, 35. iam .. se pulverem venientium cernere; C II, 43. omnes .. se iam ab equitatu circumveniri arbitrabantur; C II, 34, b. cum iam (rex) coenatus esset cum Petreio; Af 94. iam .. Caesar cum exercitum intra munitiones suas reducere coepisset; Af 61, a. cum iam Caesar ... iter coeptum ‖ inceptum ‖ pergere coepisset; Af 69, b. quod iam ipse Caesar per exploratores cognoverat; G VII, 44. ac tantam sibi iam his rebus in Gallia auctoritatem comparaverat, ut ..; G V, 55. an dubitamus, quin ... Romani iam ad nos interficiendos concurrant? G VII, 38, b. Catuvolcus ... aetate iam confectus; G VI, 31. confecto iam labore exercitu; C II, 41, a. cuius (salis) magna vis iam

ox proximis erat salinis eo congesta; C II, 37. quuntum iam apud eos hostes uno proelio anctoritatis essent consecnti, sentiebat; G IV, 13. quod nostros iam constitisse in munitionibus videbant; G VI, 41. iamqne cum procul hostis conspici posset; Af 12. cum ... consumpta iam reliqua parte noctis pngnaretur; G VII, 25. iam .. inter se palam de praemiis ac sacerdotiis contendebant; C III, 82, b. maiores iam undique in eum locum copiae Britannorum convenerant; G V, 11. ac iam conversis in eam partem navibus; G III, 15. illa inferior (aqna) corruptior iam salsiorqne reperiebutnr; A 6. quem iam ..vires..deficiunt; G VII, 50, b. iamque eos, qui praesidio cum locum tenebant, ... depulerat; A 19. cum iam depugnurent ‖ repugnarent ‖; H 34. Ariovistum ... desperantes iam de pugna et dispersos subito adortum ... vicisse; G I, 40, c. iam de sacerdotio Caesaris ... ad gravissimas verborum contumelias palam descenderunt; C III, 83. diiudicata iam belli fortuna; C II, 32, b. dispersus: ſ. desperans. signo iam profectionis dato; C III, 85. quod ... suos milites ... fideles sibi iam effecisset; Af 19, b. pars iam egressa portis ab eqnitibus est interfecta; G VII, 28. qui iam proclio excesserat; G IV, 12. cum iam Caesar existimasset hostes ... finem lacessendi facturos; Af 69, b. quae (victoria) iam esset sibi ... explorata; G VII, 20, b. „quod si iam“, inquit, „haec explorata babeamus“; C II, 81, b. ſ. partus; G V, 43. expngnatis iam castris Pompei; C III, 70. adeo nt una castra iam facta ex binis viderentnr; C I, 74, b. magna .. ex parto iam me una vobiscum de re indicium facturum confido; C II, 31, b. nemo .. aut in provincia natus ... aut diuturnitate iam factus provincialis ... non ... consenserat; A 53. nt iam de praemiis vestris ... cogitare incipiamus; C II, 39. iamque frumenta maturescere incipicbant; C III, 49. iam ex omnibus partibus subito Antonianae scaphae signo dato se in bostes incitaverunt; C III, 24. tum miles: „iam me, qui sim, intelleges“; Af 16. laborantibus iam suis Germanos equites ... summittit; G VII, 13. cum ... iam cousuetudine diligentia minueretur; G VIII, 12. sicuti parta iam atque explorata victoria; G V, 43. sive .. fortuna partam iam praesentemque victoriam interpellavisset; C III, 73, b. ut parta iam victoria praedae ... velint esse participes; C III, 82, a. ubi iam se ad eam rem paratos esse arbitrati sunt; G I, 5. cum res .. esset iam ad extremum perducta casum; G III, 5. iam .. Cuesaris in Hispania res secundae in Africam nuntiis et litteris perferebantur; C II, 37. iam .. de Caesaris adventu fama ad civitates perferebutur; C III, 102, b. cum iam ille (Caesar) urbanas res virtute Cn. Pompei commodiorem in statnm porvenisse intellegeret; G VII, 6. iam animo victoriam praecipiebunt; C III, 87. pruecipito: vgl. 2. multus; C III, 25. eo fama iam praccurrerat; C III, 80, a. praemissis iam legionibus; F 14. procliuata ‖ inclinata ‖ iam re; F 16. rure iam redierim, quaeris; F 26. Caesar ... bue iam reduxerat rem, ut ..; C I, 62. Caesar ab eo opere com iam sub vesperum copias in castra reduceret; Af 52. represso iam Lucterio ct remoto; G VII, 8. iam .. eum ad sanitatem reverti arbitrabatur; G I, 42, etsi ... nox .. iam suberat; C III, 97. cnm iam extremi essent in prospectu; G V, 10. quibus licet iam esse fortunatissimis; G VI, 35, b. *cum*, qnantum in bello fortuna posset, iam ipsi incommodis suis satis essent documento; C III, 10, b. cum iam esset agmen in portis; C III, 85. cum iam ad solis occasum esset; Af 70. ubi ... iam .. primos superare regionem castrorum animum adverterunt; C I, 69. cum iam pecus atqne extrema impedimenta ab nostris tenerentnr; G III, 29. parte iam obsidum tradita; G VII, 12. Helvetii iam per angustias ... suas copias traduxerunt; G I, 11. qui (milites) iam in consuetudinem Alexandrinae vitae ... venerant; C III, 110. iam cum intra vallum nostri versarentur; C III, 96. ut paene nno tempore et ad silvas et in flumine et iam in manibus nostris hostes viderentur; G II, 19. ut (Pompeiani) ... vicisse iam viderentur; C III, 72.

2. **bei Adjectiven:** regem ... dimittere coepit adulta iam aetate puerum; A 24, b. compluriuus iam lapidibus ex ea ... turri subductis; C II, 11. cum ... diei .. pars exigua iam reliqua esset; Af 18. extremus: vgl. 1. perduco. sum, G V, 10. tertio die magna iam pars operis Caesaris processerat; C 1, 82. iam .. esse in agris frumenta matura; G 1, 40, c. qua (lingua) multa iam Ariovistus louginqua consuetudine utebatur; G 1, 47. quos ille multa iam nocte silentio ex fuga excepit; G VII, 28. multis iam vulneribus acceptis; G VII, 50, b. etsi multis iam rebus perfidiam Haednorum perspectam habebat; G VII, 54. quos (exercitns) contra se multos iam annos aluerint; C I, 85, b. multi iam menses erant et hiems praecipitaverat; C III, 25. praesens: ſ. I. partus; C III, 73, b.

3. **bei Zahlwörtern:** tres iam partes copiarum Helvetios id flumen traduxisse; G I, 12. tertium ium buuu annum regnantem ... interfecerunt; G V, 25. diem iam quintum cibo caruerat; G VI, 38. quae (legio) octavo iam stipendio ... nondum eandem ... virtutis ceperat opinionem; G VIII, 8. iamque ad denurios L in singulos modios annona pervenerat; C I, 52. quartum iam diem sine pabulo retentis iumentis; C I, 84. interim cum iam Caesar progressus esset a castris circiter milia passuum III; Af 12. iam duo praefecti fabrum Pompei iu meam potestatem venerunt et a me missi snnt; F 18. ſ. II. minus.

4. **bei Substantiv:** iam ab initio copias P. Atti Vari despicieus; C II, 23.

5. **bei Adverbien:** cum iam amplius horis sex contiuenter pugnaretur; G III, 5. ante: ſ. **ante,** B, I, 2. iam (6 St.) S. 79, b. cum ... iam omnia fere superiora loca multitudine armatorum completa conspicerentur; G III, 3. Cn. Pompeius adolescens ... fere iam aliqnot mensibus ibi detinebutur; H 3, a. Caesar enim adventare iam iamque et adesse eius equites falso nuntiubantur; C I, 14. Labienum ab suis copiis longius iam abscessisse; Af 39. omnia baec iam pridem contra se parari; C I, 85, b. prope iam desperata salute; G III, 3. etsi prope exacta iam aestas erat; G III, 28. id .. se prope iam effectum habere; G VII, 29. quae (‖ frumenta ‖) prope iam matura erant; C III, 81. prope iam *pace* constituta; A 63, b. iam prope bieme confecta; G VII, 32. cum iam prope solis occasum Caesar exspectavisset; Af 42. (ipsos, milites) satis iam fecisse officio; C I, 84. iam tuno sibi mitteret munera ac doua; A 70. iam vero eo magis illi maturandum iter existimabant; C 1, 63.

II. **im negativen Satz:** iamque minus mille passuum ab oppido Uzitta ... aberant legiones Iullanae; Af 41. refractis portis, eum iam defenderet nemo; G II, 33. neqne iam (Belgarum copias) longe abesse; G II, 5. Caesar neque iam sibi legatos andiendos ... arbitrabatur; G IV, 13. nec iam vires sufficere cuiusquam nec ferre operis laborem posso; G VII, 20, c. nec iam aliter (illos) sentire, ... quin paene circumvallati ... viderentur; G VII, 44. neque iam, ut aliquid

acquireret, (cogitabat); G VII, 59. nec iam arma nostris nec vires suppetunt; G VII, 85. cum ... nec iam libere vagandi ... facultatem baberent; G VIII, 32. hi ... nihil iam Caesaris imperium exspectabant; G II, 20. quin bostes eo proelio audito nihil iam de bello essent cogitaturi; A 32. nihil enim iam video opus esse nostra cura; F 26. ... iam principatum Galliae obtinere non possint; G I, 17. ut iam se sustiuere non posset; G II, 25. ut iam non solum bostibus in contemptionem Sabinus veniret, sed etiam ..; G III, 17. iam ab eo (Labieno) non longius bidui via (Treveri) aberant; G VI, 7, a. cum iam non virtute propugnatorum, sed scientia classiariorum se victos viderent; A 12. cum (Iuba) iam non longe ab Scipione ... abesset; Af 25. iam enm non amplius passus MD inter hostium aciem suasque muntiones esse animadvertisset; Af 39. legiones duae ... cum iam non longe a portu Ruspinae abessent; Af 53. cuius vim multitudinis cum equites panci Caesariani iam sustinere non possent; Af 66. cum (Caesar) iam non longe a castris Scipionis abesset; Af 69, a. cum videret nullam iam esse civitatem, quae bellum pararet; G VIII, 24.

ibi, dort, do, daselbst: ibi T. Vasius et L. Mergiho simili confidentia Flaccum ... adiuvant; A 52. ibi (Caesar) a Viridomaro atque Eporedorige Haeduis appellatus; G VII, 54. cum ... ibi .. (Cassius) imperator esset appellatus; A 48. quos ... ibi .. postea ex hibridis, libertinis servisque conscripserat, armaverat; Af 19, b. ibi quamquam crebro audiebat Labienum ab inimicis suis sollicitari; G VIII, 52. ibi primum e nave egrediens clamorem militum audit; C III, 106. ibi Orgetorigis filia atque unus e filiis captus est; G I, 26. quas .. ibi res cognoverint; IV, 5. ibi cognoscit LX naves ... tempestate reiectas cursum tenere non potuisse; G V, 5. ibi ex captivis cognoscit, quae apud Ciceronem gerantur; G V, 48. ibi cognoscit de Clodii caede; G VII, 1. ibi per certos exploratores in singula diei tempora, quae ad Avaricum agerentur, cognoscebat; G VII, 16. ibi cognoscit Commium Atrebatem proelio cum equitatu suo contendisse; G VIII, 47. ibi legem de dictatore latam ... cognoscit; C II, 21. ibi cognoscit cousensu omnium Antiochensium ... arcem captam esse; C III, 102, b. occupato .. oppido ibi praesidium collocat; G I, 38. ad extremas fossas castella constituit ibique tormenta collocavit; G II, 8. quos (Boios) ibi ... Caesar collocaverat; G VII, 9. Caesar ... duas ibi legiones collocavit; G VII, 36. quas (legiones) ibi collocatas ... demonstratum est; G VIII, 4. idoneum locum nactus ibi copias collocavit; C III, 30, b. quod omnem apparatum belli ... ibi collocaverat; C III, 44, a. praesidium .. ibi suum collocavit; A 26. ibi cum antecursoribus Caesaris proelio commisso; C I, 16. ibi paulisper Caesar ante portum commoratus; Af 3. ibi paulisper commorati; Af 18. ibi paucos dies (Scipio) commoratus; Af 24. ne in adversariorum ... ibi commorantium classem inciderent; Af 53. Caesar ... paucos dies [ibi com]moratus; Af 66. castella .. ibi communit; C III, 43. ibi cum alii fossas complerent, alii defensores ... depellerent; G III, 25. ibi (classem) Gaetulis remigibus epibatisque complet; Af 62. ibi concitatis Dalmatis reliquisque barbaris; C III, 9, a. ipsi (milites) idoneum locum nacti reliquam noctis partem ibi confecerunt; C III, 28 b. quinta legio nuper erat ibi confecta; A 53. omnes .. ibi se coniunxisse; A 37, a. ibi ... Caturiges ... itinere exercitum prohibere conantur; G I, 10. ibi sub armis proxima nocte (Caesar) conquioscit; C I, 41. ibi .. adverso tempore navigandi (Cassius) navis conscendit; A 64. ibi .. classem sub vesperum cum ea copia conscendit; Af 10. duas .. ibi legiones conscribit; G I, 10. neque ... alia de causa ... septimam .. (legionem) ibi conscriptam; C I, 85, b. f. armo. Rhenum .. antiquitus traductos (Belgas) propter loci fertilitatem ibi consedisse; G II, 4, a. ea ... loca ... Volcae Tectosages occupaverunt atque ibi consederunt; G VI, 24. qui negotiandi causa ibi constiterant; G VII, 3. 42. Afranius ... collem quendam nactus ibi constitit; C I, 70. neque ibi (Pompeius) constitit; C III, 96. non longe a Caesaris castris aciem constituunt atque ibi consistuut; Af 58. ibi in omnibus collibus expositas hostium copias armatas conspexit; G IV, 23. quem (Commium) ... regem ibi constituerat; G IV, 21. ibi rebus omnibus provinciae et finitimarum civitatum constitutis; A 66. ibi castris constitutis; Af 11. ibi praesidii causa castellum Caesar habuit constitutum; H 8. ibi magnam partem diei consumit; G V, 58. ut ibi extremum tempus consumeret aestivorum; G VIII, 46, a. postero .. ibi die ... *consumpto;* A 47. ibi perpauci aut ... tranare contenderunt aut lintribus inventis sibi salutem pepererunt; G I, 53. ut ... naves frumentumque omne ibi contineret; C II, 18, b. omues .. ibi copias continuit; C III, 51, b. ibi .. tribunos plebis ... convenit; C I, 8. quae .. ibi cumque naves imprudentia aut tempestate paulum suo cursu decessernnt; C III, 112, a. Suevos ... ibi decertare constituisse; G IV, 19. ibi se rursus iisdem opportunitatibus loci defendebant; G III, 12. ibi sudes stipitesque praeacutos defigit; C I, 27. depello; f. compleo. Cn. Pompeius adolescens ... fere iam aliquot mensibus ibi detinebatur; H 3, a. ibi cum ius diceret; G VIII, 4. ibi reliqua pars exercitus dimissa est; C I, 87. dispositis ibi praesidiis; G VIII, 35. ibi frumento exercitui dato; Af 76. magnum ibi numerum versuum ediscere dicuntur; G VI, 14. ibi turres cum ternis tabulatis erigebat; C I, 26, a. ibi .. naves expediunt; C II, 4. ibi se reliquum consilium explicaturos confidebant; C I, 78. ibi .. (Pharnaces) et victor et crudelissimus rex ... multa oppida expugnavit; A 41. trans id flumen omnes Nervios consedisse adventumque ibi Romanorum exspectare; G II, 16. ibi .. se exspectari iubet; G VII, 60. ibi totius fere citerioris provinciae legationes Caesaris adventum exspectabant; C II, 21. ibi .. reliquarum ex Italia legionum adventum exspectare ... constituit; C III, 13. ibi adventum exspectare Pompei ... constituit; C III, 81. quod ... minus magnos ibi fluctus fieri cognoverat; G V, 1 ibi castella viginti tria (erant) facta; G VII, 69. ibi crebris litteris Caninii fit certior, quae ... gesta essent; G VIII, 39. si ibi pro castello ac receptaculo turrim ... fecissent; C II, 8. ibi certior ... factus (Caesar) de postulatis Libonis; C III, 16. quod ... putei .. ibi fieri complures poterant; Af 51. Ibi castra duarum legionum facit; Af 65. ibi .. delectum habere instituit; C I, 11. quos (gladiatores) ibi Caesar in ludo babebat; C I, 14. quas (cohortes) ibi in praesidio habuerat; C I, 15, b. qui (L. Torquatus) ... praesidium .. ibi Parthinorum habebat; C III, 11. ibi habita contione; A 57, b. navem quam ibi habuit acturiam complet militibus; Af 28. ibi .. custodiis circumdatis (plebem) habitare coëgerat; Af 87, a. legionem ... in Allobroges perduxit ibique hiemavit; G III, 6. Lucium Plancum cum legione ... in Carnutes proficisci iubet ibique hiemare; G V, 25. ibi .. hortatur, omnes ut se naves conse-

querentur; Af 63. simili ratione ibi Verciugetorix ... convocatis suis elientibus facile incendit; G VII, 4, a. ibi .. musculum turrimque latericiam libere incendunt; C II, 14. ibi .. navibus onerariis ... incensis; Af 63. ibi .. Scipio cum quibus paulo ante nominavi interiit; Af 96. ibi Lucius Cotta pugnans interficitur; G V, 37. pars .. ibi ... a militibus ... est interfecta; G VII, 28. nonnullos ibi repugnantes interfecerunt; C III, 67. ibi ab Achilla et Septimio (Pompeius) interficitur; C III, 104. ibi multos Uticenses interfecerunt; Af 87, b. ita (Pompeius) ibi interficitur; H 39. ibi .. consules Pompeiumque invenit; C I, 10. ibi .. (Caesar) exercitum lustravit; G VIII, 52. paucos dies ibi morati ... domum revertuntur; G VII, 5. ipse (Caesar) unum diem ibi ... moratus Corfinium contendit; C I, 16. (Caesar) ibi paulisper sub armis moratus facit ... pugnandi potestatem; C I, 41. ibi .. Cassius moratur; A 56. ibi eum diem ... moratus (Cassius) Carmonem contendit; A 57, a. ibi Sulcitanos ... HS c multat; Af 98. ibi .. una fronte contra hostem castra muniunt; C I, 80. castellum .. ibi muniri iussit; C III, 36, b. ibi nanotus recentem equitatum; G VII, 9. summam .. ibi copiam frumenti ... nanctus; G VII, 32. nascitur ibi plumbum album in mediterraneis regionibus; G V, 12. complures .. ibi milites oppresserunt; A 63, b. pario: f. contendo. ibi timore, lassitudine, vi fluminis oppressi perierunt; G IV, 15. summa .. ibi difficultate rerum omnium pressus (Gabinius) paucis mensibus morbo periit; A 43. qui ... bello illato ibi permanserunt; G V, 12. quae ibi perspexisset renuntiat; G IV, 21. ibi legionibus instructis ad ultimum iugum pervenit; G VIII, 14, b. ibi castra posuit; G II, 5. C III, 41. ibi praesidium ponit; G II, 5. cum ad oppidum accessisset castraque ibi poneret; G II, 13. praesidium .. ibi posuerunt; C I, 47. ibi idoneo loco castra ponit; C III, 30, b. ibi prope flumen edito natura loco castra posuit; C III, 37, b. ibi praesidium posuit; C III, 112, b. A 19. ibi adeo coniuncta ponit moenibus castra, ut ..; A 61. ibi in campo castris unis positis; Af 67. ibi cum Lucterius apud suos cives quondam integris rebus multum potuisset; G VIII, 32. qui ibi praeerat; C III, 12. Af 76. qui (C. Decimius) ibi cum grandi familia praeerat praesidio commeatui; Af 34. prohibeo: f. conor. cum ... vehementer .. ibi pugnatum esset; G III, 22. munitis castris duas ibi legiones reliquit; G I, 49. quod ibi impedimenta exercitus ... relinquebat; G V, 47. quod ibi paulum frumenti reliquerant; C I, 78. parte ibi relicta copiarum; G VIII, 34. duas ibi legiones praesidio reliquit; C II, 22. ibi C. Caninium Rebilum legatum cum legionibus reliquit; C II, 24. quos (Gallos Germanosque) ibi A. Gabinius praesidii causa ... reliquerat; C III, 4, b. quae (cohortes) ibi praesidio erant relictae; C III, 95. legiones ibi ... ceteras reliquit; A 33. ibi .. sarcinis exercitus relictis; Af 9. ibi relicto P. Saserna; Af 10. ibi parte praesidii relicta; Af 33. ibi praesidio relicto; Af 68. praesidio ibi cum Oppio legato relicto; Af 68. ibi .. III legionum praesidio relicto; Af 80. Livineio Regulo cum legione ibi relicto; Af 89. ibi Sallustio pro consule cum imperio relicto; Af 97. obtinendine Brundisii causa (Pompeius) ibi remansisset; C I, 25, a. pedites dispositi partim ibi remanserunt; H 3, b. ibi vadis repertis partem suarum copiarum traducere conati sunt; G II, 9. magnus ibi numerus pecoris repertus; G V, 21. an (Pompeius) inopia navium ibi restitisset; C I, 25, a. non quo Octavium ibi restitisse sciret; A 45. ibi cum in oppidum revertissent; H 13, b. ibi futuros Helvetios, ubi ..; G I, 13. silvam esse ibi infinita magnitudine, quae appellatur Bacenis; G VI, 10. quod ibi quasdam civitates in armis esse audiebat; G VIII, 24. se ... ibi futurum, ubi praescripserit; G VIII, 48, c. quae (cohortes) essent ibi in praesidio; C II, 20, a. ibi casu rex erat Ptolemaeus; C III, 103. quod ibi magnum numerum frumenti esse audiebat; Af 8. cum ... animadvertisset praesidium Caesaris ibi esse; Af 33. quarum (navium onerariarum) ibi satis magna copia fuit; Af 34. quoniam ibi praesidium grande Numidarum esse cognoverat; Af 42. postquam animadverterunt neminem ibi esse [praesidio]; Af 85, a. Q. Ligario, C. Considio filio, qui tum ibi fuerant, vitam concessit; Af 89. trans: f. contendo. ibi bonis venditis eorum, qui ... ordines duxerant; Af 97. imprimis a te peto, ... ut te ibi videam; F 14. quod (odium) in illam provinciam (Cassius) susceperat quaestor ex insidiis ibi vulneratus; A 48.

ico, treffen: alqm: * lapide ictus ex muro (Milo) periit; C III, 22. in eo proelio Petreius graviter ictus ex acie recessit; Af 19, b. in quo proelio Pacidius graviter pilo per cassidem caput ictus (est); Af 78, b.

elephantem: elephans vulnere ictus et dolore concitatus; Af 84.

ictus, Stoß, Hieb, Wurf, Angriff: I, 1. defendo, repello: ut esset, ubi tegimenta praependere possent ad defendendos ictus ac repellendos; C II, 9, b.

exspecto: nocturnis diurnisque temporibus || operibus || gladiorum ictus telorumque missus exspectantes || exceptantes ||; H 17.

sustineo: ictum firmitas materiae sustinet; C II, 11.

2. defendo ab: multum ab ictu lapidum ... viminea tegimenta galeis imposita defendebant; C III, 63, b.

munio ab: ubi vero ea pars turris ... tecta atque munita est ab omni ictu hostium; C II, 9, c.

II. tutus ab: ut essent ab ictu telorum remiges tuti; C II, 4.

III. colligari: pluribus eorum scutis uno ictu pilorum transfixis et colligatis; G I, 25.

contendere: cohortatur, ut uno ictu contenderent neque remitterent, donec ..; Af 18.

exanimari: eadem ratione ictu scorpionis exanimato alteri successit tertius; G VII, 25.

percutere: graviter .. primo ictu gladio caput percussit; G VIII, 23.

transfigi: f. colligari.

idcirco, deswegen, deshalb: † nam idcirco ... munitum locum natura ceperat sibi Pompeius; H 38. neque idcirco copias ... non educebat in aciem, quod victoriae suorum diffideret; Af 31, c. idcirco enim copias eduxerat, quod ... litteras miserat; H 28. turrim ... incenderunt, idcirco quod ventum oppidani secundum habuerunt; H 19. neque idcirco Caesar opus intermittit, C I, 42. neque ... licere exire ..., idcirco quod ... metu conterritos complures profugere in Baeturiam; H 22, b. sese idcirco ab suis discedere atque ad eum venire noluisse, quo ..; G V, 3. huc eum (Caesarem) idcirco existimo recepisse, ut ... ne ... relinqueret; Af 9. Pompeius ... saucius et intorto talo idcirco tardabatur ad fugiendum; H 39.

idem. eben derselbe, eben dieser, zugleich: A. bei Substantiven: I. attributiv: 1. ohne Zusatz:

a. **Eigennamen**: eundem Achillam, cuius supra memoravimus; C III, 108. ad eundem Caesarem; A 60. idem Divitiacus Haeduus; G I, 32. eodem instigante Dumnaco; G VIII, 31. ab eodem Verticone, quem supra demonstravimus; G V, 49.

b. **Gattungsnamen**: eadem alacritate ac studio, quo ..; G IV, 24. eadem altitudine; G VII, 72. idem auster; C III, 26. contra easdem bestias; Af 35, b. iidem captivi; G V, 42. in eodem .. castello; G VI, 37. iisdem in castris; G VIII, 14, a. in eadem ... castra; G VIII, 27. eadem (castra); C III, 66. in eisdem castris; A 37. eundem casum; G III, 22. eundem ... casum; G VI, 40. eundem .. casum .., quemcumque ..; C III, 13. eadem de causa; G II, 7. III, 8. 13, b. C I, 40, a. Af 62. iisdem de causis .., quae ..; C I, 81. eisdem de causis, quae ..; C I, 82. eadem .. celeritate; G II, 19. eadem celeritate; C III, 96. eiusdem centuriae; C III, 91. eadem classe, qua ..; A 66. ex eadem classe; Af 44. iisdem (cohortibus); C III, 39. ab iisdem (cohortibus); C III, 94. ><. eiusdem collis occupandi [gratia]; Af 49. eadem .. condicione; G III, 22. ad easdem ... condiciones; C II, 16. in eadem .. coniuratione; A 55. eodem .. consilio; G I, 5. C III, 81. eadem consuetudine; H 14. easdem copias, quas ..; G V, 11. in eodem cornu; Af 83. iisdem cruciatibus; A 35. eodem victu et cultu corporis; G VI, 24. eodem cursu; C II, 35, a. eundem cursum; C III, 69. eodem die; G I, 21. 48. IV, 36. V, 52. VI, 3. VII, 19. C I, 55. III, 11. Af 89. H 11. eodem die, quo ..; C I, 18. eodem .. die; C III, 30, a. 98. 105. eodem, quo venerat, die; C III, 80, b. eiusdem diei; C I, 80. iisdem diebus; C II, 19. eisdem diis; A 76. eadem .. diligentia; G III, 25. iidem (druides); G VI, 13, a. in eadem inopia, egestate; G VI, 24. eodem .. exemplo; C II, 16. eodem exemplo; C III, 105. eadem fide; C III, 64. eandem belli fortunam; G II, 16. eandem fortunam; G VII, 62, b. eadem .. belli fortuna; C II, 6. eadem ... fortuna; C II, 28. eiusdem generis; G IV, 3. VI, 16. VII, 74. C I, 8. II, 12. A 6. Af 18. eiusdem .. generis; G V, 18. eodem gradu, quo ..; A 74. eodem .. igne; C III, 8. eodem impetu; G VI, 40. C III, 9, b. 93, b. in eadem inopia; G VI, 24. eodem intervallo; A 73. eodem itinere, quo ..; G I, 21. iisdem itineribus, quibus ..; G III, 3. eodem, quo venerat, itinere; G VII, 58. eodem itinere; A 28. eodem iugo; G VII, 45, b. H 9. eodem iure; G II, 3. idem iusiurandum; C I, 76. eiusdem legionis; G VII, 50, b. 60. legionis eiusdem; Af 28. iisdem legionibus; G II, 3. eodem loco, quo ..; G I, 26. eodem loco; G VIII, 15. C II, 33. in eodem loco; G VIII, 16. eodem ... loco; C I, 33. ad eundem occupandum locum; C I, 43. in eundem locum; C I, 45. ad eundem locum; H 25, a. eundem magistratum; G VII, 82. iidem ordines manipulique; C II, 28. eodem mendacio; G VII, 38, b. eisdem (militibus); Af 28. ad eundem modum; G IV, 17, a. eadem nocte; G IV, 29. C III, 8. Af 47. H 18, b. ad eundem numerum; C II, 4. III, 4, a. eandem fere, quam reliquae gentes, habent opinionem; G VI, 17. eandem ... opinionem; G VIII, 8. eidem .. oppido; Af 58. iisdem opportunitatibus; G III, 12. eiusdem ordinis; G V, 35. iidem ordines; C II, 28. in eandem partem; G VII, 60. in eadem parte; G VII, 61. in eandem partem, ex qua ..; C III, 37, b. eiusdem partis; Af 57. idem (tuus pater); Af 22. in eadem inopia, egestate patientiaque; G VI, 24. eadem .. perfidia; G IV, 13. eodem in periculo; A 21. par atque idem periculum; G V, 16. ad eundem pontem; G VIII, 27. eodem ponte; C I, 55. in eundem portum; G IV, 22. eosdem, quos reliqui, portus capere; G IV, 36. iisdem praesidiis; A 33. iidem principes civitatum, qui ..; G I, 31, a. ab iisdem (publicanis); C III, 31. eadem ratione, qua ..; G V, 40. Af 20, a. 69, b. eadem .. ratione, qua ..; C III, 100. eadem ratione; C II, 21. A 37. eodem, quo venerant, receptu; C III, 69. easdem ... regiones; G VII, 45, a. eadem res; C III, 70. eadem .. responsa; G VI, 4. iisdem .. rumoribus; C III, 81. eisdem (sagittariis); Af 28. eiusdem generis ac saporis; A 6. in eandem sententiam; C I, 1. eodem signo; H 40, b. eadem et perfidia et simulatione; G IV, 13. eadem .. simulatione; G VI, 8, a. eadem spes; C I, 4. eadem alacritate ac studio, quo ..; G IV, 24. iisdem sublicis, quarum ..; G VII, 35. eandem .. tempestatem; C II, 14. eodem tempore; G I, 11. 37. II, 24. 34. VII, 45, b. 50, a. 73, a. 81. VIII, 1. ><. 19, b. 27. 41. 44. C I, 50. III, 36, b. 52. 93, a. 94. 100. A 29. 31. 64. 75. Af 77. H 18, b. 19. ><. 20. eodem fere tempore; G III, 20. 28. C I, 18. 62. III, 30, a. eodem .. tempore; G VII, 24. 83. VIII, 42. C II, 25, a. 26. III, 36, a. 40. 69. 111. A 19. H 16, b. 18, a. tempore eodem; G VIII, 27. iisdem temporibus; C II, 23. III, 20. iisdem fere temporibus; C III, 101, a. sub idem tempus; A 26. 28. 40. 42, a. 64. per idem tempus; Af 74. eodem testamento; C III, 108. propter eundem timorem; C III, 101, b. in eadem tristitia; G I, 32. eodem vento; Af 63. eisdem verbis; C I, 8. eodem .. vestigio; G IV, 2. eodem vestigio; C II, 7. eodem .. vestitu; Af 57. eodem victu; G VI, 24. eandem ... virtutem; G VI, 8, a. eundem usum; C I, 58.

2. **mit Zusatz**: haec eadem ratio; G VI, 11. haec eadem (castella); G VII, 69. hunc eundem ordinem; C I, 13. eodem illo, quo venerat, cursu; G VI, 37. idem illud intervallum; G VII, 23. eodem illo munere; G VII, 25. in hos eadem omnia sunt iura; G VI, 13, a.

II. **prädicativ**: eadem .. (causa) tum fuit, cum ..; F 16. Gallorum eadem atque Belgarum oppugnatio est haec; G II, 6. iisdem ducibus usus qui nuntii ab Iccio venerant; G II, 7. eadem est feminae marisque natura, eadem forma magnitudoque cornuum; G VI, 26. usi eodem duce, cuius haec indicio cognoverant; G VI, 35, b.

B. **mit andern Pronomina und Genetiv**: I. hos esse eosdem, quibuscum .. Helvetii congressi ..; G I, 40, b. temptaverunt hoc idem; C II, 14. h. i. reliqui iuvant legati; C III, 13. h. i. visum ... confirmaverant; C III, 67. h. i. Ptolemaide accidit; C III, 105. s. **facio**. III. alqd, hoc idem (II St.) S. 382, a. idem hoc fit a principibus Hispaniae; C I, 74, b. i. h. L. Lentulo ... acciderat; C III, 102, b. haec eadem centurionibus ... mandabant; G VII, 17, b. nuntiabantur h. e. Curioni; C II, 37. eadem haec accidisse; A 28. eadem illa, quae ... ostenderat, agit; C I, 6, a. quibus (nostris) ... perpetuo esset iisdem in vallo permanendum; G VII, 41.

II. erat idem temporis Sex. Pompeius frater; H 3, a. incidit i. t., ut ... afflictaretur; H 8, b. i. t. capti tabellarii ... missi sunt facti; H 12. idem .. temporis glans missa est; H 13, a. idem .. temporis centuriones ... transfugerunt; H 20.

C. **allein und auf Eigennamen bezogen: a. masc.:** idem ... ornamenta ... custodienda curarat; Af 28. ut idem ... urbanis praesideat rebus et duas .. provincias ... obtineat; C I, 85, c. eundem ... auctoritatem habere; C III, 10, a. traducere exercitum iubet; C I, 30, a. visurum; C III, 19, a. eidem tetrarchian ... adiudicavit; A 78. evocatus .. ab eodem; Af 48. iidem perterriti ... consistere ausi non sunt; A 18. reficere naves ... instituerunt; A 12. ab eis-

dem nostra consilia ... hostibus enuutiari; G I, 17.

b. neutr.: sibi idem licere; G III, 10. idem, qnod superioribus diebns acciderat, fore; G IV, 35. cum idem a pluribus animadverti coeptnm esset; Af 82. idem profici ..., uc si ... disceptetur; C I, 24. ut idem conaretnr; G I, 3. facio: f. **facio,** III. alqd, idem (13 St.) S. 382, a. iurant C I, 76. iurat; C III, 13. inravit; C III, 87. nterque idem suis renuntiat; C I, 66. omnes idem sentire; G III, 23. pari idem condicione Pompeius; H 5. eadem fere ... agit; C I, 8. eadem ... cogitans, quae aute senserat; G VII, 53. eadem, quae Ambiorix ... egerat, commemorant; G V, 41. cum Longinus imperator eadem faceret, qnae fecerat quaestor; A 50. eadem suum qnisque contubernalem ... prosequens erat obtestatus A 16. (essent) perpessi; C II, 28. perpessos; C III, 47. eadem fere, quae ex nuntiis ... cognoverat, eoram perspicit; G V, 11. postulavit .. eadem, quae legatis in maudatis dederat; G I, 43. quaerit; G I, 18, a. † eadem || eodem || spectans C III, 75. ;

identidem, wiederholt, mehrmals: ipse (Scapula) ... resinam et nardum identidem sibi infundit; H 33. cum se illi identidem iu silvas ad suos reciperent; G II, 19.

ideo, deshalb, darum: I. allein: ideo continuato nocte ac die itinere ... ad Pompeium contendit; C III, 11.

II. mit quod: gravi annona sunt conflictati, ideo qnod nondum ... commeatus snpportatus erat; Af 24. dabat operam, ut legiones ... hno atqne illuo raptaret, ideo quod hostium copias ab se ... nou discessuras existimabat; Af 73. cum ... non reciperentur, ideo qnod fama de victoria Caesaris praecucurrisset; Af 87, a. eorum castra ... expugnare coeperunt, ideo qnod eos Caesaris partibus favisse sciebant; Af 87, b. Leptitanos ... multat, ideo quod ... societatem cnm Iuba inierant; Af 97. duodetricesimo die, ideo qnod tempestatibus in portibus cohibebatnr, (Caesar) ad urbem Romam venit; Af 98.

idoneus, geeignet, passend, tauglich, tüchtig: alqs: ad haec cognoscenda ... idoneum esse arbitratus Gaium Volusenum ... praemittit; G IV, 21. huno (L. Vibullium Rufum) pro suis beneficiis Caesar idoneum iudicaverat, quem ... mitteret; C III, 10, a. quos .. ex suis quisque ad hanc rem idoneos existimabat; C III, 103.

centuriones: ad eam rem delectos idoneos ei (Voluseno) tradit centuriones; G VIII, 23.

copia: nulla ferramentorum copia, quae esset ad hunc usnm idonea; G V, 42.

defensores: defensores oppido idonei deliguntur; G VII, 15.

equites: quos .. idoneos ex equitibus Gallis arbitrabatur; A 17.

equi: quod minus idoueis equis (equites) utebantur; G VII, 65.

homo: idonenm quendam hominem et callidum delegit, Gallum; G III, 18. huic rei idoneos homines deligebat; G VII, 31. idoneos nactus homines, per quos ea ... perferrentur; C I, 9, a.

hortatio: quod nulla satis idonea esset hortatio, qnae neque virtutem posset notare neque inertiam; A 10.

locus: castris idoneum locum delegit; G I, 49. loca pro castris ad aciem instruendam natnra opportuno atque idoneo; G II, 8. qni locum idoneum castris deligant; G II, 17. Sabinus idoneo omnibus rebus loco castris sese tenebat; G III, 17. huno ad egrediendum nequaquam idoneum locum arbitratus; G IV, 23. loco castris idoneo capto; G V, 9. castris idoneum locum deligit; G VI, 10. loco castris idoneo delecto reliquas copias revocavit; G VII, 35. aciem .. idoneo loco constituit; G VII, 53. Caesar idoneum locum nactus; G VII, 85. turmas .. idoneis locis disponit; G VIII, 25. acie .. in locis idoneis instructa; C I, 43. Caesar ... nactus idoneum locum fossas ... facere instituit; C I, 61. neque ad explorandum idoneum locnm castris ... data facultate; C I, 81. ipsi (milites) idoneum locum nacti reliquam noctis partem ibi confecerunt; C III, 28, b. idoneum locum nactns ibi copias collocavit; C III, 30, b. ibi idoneo loco castra ponit; C III, 30, b. loco idoneo et occulto omnem exercitum ... collocavit; C III, 38. ipse idoneis locis funditores instruxit; C III, 46. ille (Caesar) idonenm locum in agris nactus*; C III, 81. expeditis navigiis locis idoneis ad Canopum in statione dispositis; A 25, a. cum ... Marcellus locum idoueum castello cepisset; A 61. castellis idoneis locis collocatis; A 61. ipse (Labienus) cotidie ... insidiaturus locis idoneis considit; Af 65. loca .. idonea opportunaque complura praesidiis occupare (coepit); Af 79. quod loca sunt edita et ad castrorum munitiones non parum idonea; H 8.

milites: idoneos milites imposnerunt; A 18.

portus: qui essent ad maiorem navium multitudinem Idonei portus; G IV, 20.

tempestas: nactus idoneam ad navigandum tempestatem; G IV, 23. ipse idoneam tempestatem nanctus; G IV, 36. tandem idoneam nactus tempestatem; G V, 7. ut tempestates ad navigandnm idoneas non haberet; Af 1.

ventns: nacti idoneum ventum ex portu exeunt; C II, 4. nacti idoneum ventum ne occasionem navigendi dimitterent; C III, 25.

Idus, Idus: I. Accus.: haec senatusconsulto perscribuntur a. d. VII Id. Ian.; C I, 5. a. d. Id. Mart. Brundisium veni; F 19. — Hispalim II Id. April. capnt allatum et populo datum est in conspectum; H 39.

2. Abl.: (Caesar) Idibus Iun. Uticae classem conscendit; Af 98.

3. ad: si quid vellent, ad Id. April. reverterentur; G I, 7.

ieiunus, nüchtern: exercitus: ut exercitus eius ieiunus, qui ... nihil gustasset, ac iumenta siti perirent; Af 69, b.

milites: cum milites a mane diei ieiuni sub armis stetissent [defatigati]; Af 42.

igitur, also: accidisse igitur his (ducibus), ... uti ... id cupidissime petant, quod ..; C I, 85, a.

ignavia, Feigheit: nullum .. processum virtus habebat aut periculum ignavia subibat; A 29.

ignaviter, feige, träge: facio: an ego, cum omnes caleant, ignaviter aliquid faciam? F 26.

munio: nihilo minus partem militum castra non ignaviter munire; Af 81.

ignis, Feuer, Brand, Wachfeuer: I. adhaerescit: ne quid emineret, ubi ignis hostium adhaeresceret; C II, 9, a.

nocet, potest: ne quid ignis hostium nocere posset; C II, 9, b. f. II, I. defendo. excito.

serpit: cum ... ignis magnitudine venti latius serperet; C III, 101, c.

II, 1. comprehendo: hae (casae) celeriter ignem comprehenderunt et venti magnitudine in omnem locum castrorum distulerunt; G V, 43.

defendo: testudo ... convoluta omnibus rebus, quibus ignis iactus et lapides defendi possent; C II, 2.

differo: hunc (ignem) sic distulit ventus, uti ..; C II, 14. ſ. comprehendo.

excito: picem reliquasque res, quibus ignis excitari potest, fundebant; G VII, 24.

exstinguo: nocte intempesta ignibus exstinctis ... vagabantur; Af 47.

facio: ſ. **facio,** III. ignes (4 St.) S. 384, a.

iacio: lateribus lutoque musculus, ut ab igni, qui ex muro iaceretur, tutus esset, contegitur; C II, 10. ita igne telorumque multitudine iacta cum bene magnam partem temporis consumpsissent; H 16, a. ſ. defendo.

iacto: ex oppido ignem multum telorumque multitudinem iactando bene magnum tempus consumpserunt; H 12.

infero: crebris diurnis nocturnisque eruptionibus .. aggeri ignem inferebant; G VII, 22. ignes .. aggeri et turribus inferebantur; C II, 2. hostes ... secundo magnoque vento ignem operibus inferunt; C II, 14. multum .. ignem intulerunt; C II, 14.

inicio: cum bene magnam multitudinem telorum ignemque nostris defendentibus iniecissent; H 15.

mitto: ignem .. multum miserunt, sic ut omne genus * ignis || sicut omne genus ignis || per noctes solitus est mitti; H 11.

subicio: in medio foro lignis coacervatis ... ignem subiciunt; Af 87, a. (rex Iuba) pyram construxerat, ut ... igne subiecto tum demum ipse se insuper interficeret; Af 91, a.

2. interdico: quibus cum aqua atque igni interdixisset; G VI, 44.

3. animadverto ex: cum animadvertissent ex ignibus nocte cohortes nostras ad munitiones excubare; C III, 50.

infero in: omnia, .. quae vivis cordi fuisse arbitrantur, in ignem inferunt, etiam animalia; G VI, 19.

proicio in: quidam ... Gallus ... sevi ac picis .. glebas in ignem ... proiciebat; G VII, 25.

III. tutus ab: ſ. II, 1. iacio.

IV, 1. corrumpi: coria .., ne rursus igni ac lapidibus corrumpantur, centonibus conteguntur; C II, 10.

cremari: damnatum (Orgetorigem) poenam sequi oportebat, ut igni cremaretur; G I, 4.

fieri: celeriter ... ignibus significatione facta; G II, 33.

interficere: igni atque omnibus tormentis excruciatas (uxores) interficiunt; G VI, 19. eodem igne nautas dominosque navium interfecit; C III, 8.

necare: utrum (Gaius Valerius Procillus) igni statim necaretur, an in aliud tempus reservaretur; G I, 53. maiore commisso delicto igni atque omnibus tormentis necat; G VII, 4, b.

noceri: ut ... nec quicquam omnino relinqueretur, qua ... igni operibus noceri posset; C II, 16.

significari: ut fumo atque ignibus significabatur; G II, 7.

2. cum: magnum .. numerum ... scapharum producunt cum malleolis ignibusque; A 14.

ignobilis, unbedeutend: civitatem ignobilem atque humilem Eburonum ... bellum facere ausam; G V, 28.

ignominia, Schmach, Schimpf, Schande: 1. accipio: sic se complures annos ... meruisse, ut nullam ignominiam acciperent; G VII, 17, b.

fero: neque (ipsos, milites) animo ignominiam ferre posse; C I, 84. milites ... ignominiam non tulerunt; C III, 101, c.

sequor: vos ... Corfiniensem ignominiam, Italiae fugam ... sequimini! C II, 32, d.

II. locus: hoc se ignominiae laturos loco, si inceptam oppugnationem reliquissent; G VII, 17, b.

timor: utrosque et laudis cupiditas et timor ignominiae ad virtutem excitabant; G VII, 80.

III, 1. expelli: neque (Laelius) ... ignominia amissarum navium ex portu insulaque expelli potuit; C III, 100.

notare: nonnullos signiferos ignominia notavit ac loco movit; C III, 74.

permoveri: ille (Coelius) ignominia et dolore permotus; C III, 21. qua necessitate et ignominia permotus Libo discessit a Brundisio; C III, 24.

2. causa: eos ... ob neglegentiam ignominiae causa dimittendos ab exercitu ... curavit; Af 46. ob eas res ignominiae causa ab exercitu meo te removeo; Af 54, a.

sine: ut (imperatores) ... aut cum honore aliquo aut certe sine ignominia domum revertantur; C I, 85, e. quae provincia ... retenta non tantum sine ignominia, sed etiam cum laude erat; A 42, a.

ignorantia, Unkenntnis: munitionem ... dextri Caesaris cornus cohortes ignorantia loci sunt secutae; C III, 68.

ignoro, nicht wissen, nicht kennen: I. indirecte Frage: non ignorans, quanta ex dissensionibus incommoda oriri consuessent; G VII, 33. ne quis tamen ignoraret, quibus in locis Caesar exercitusque eo tempore fuissent; G VIII, 48, c. neque se ignorare, quod esset officium legati; C II, 17. cum (naves) ignorarent, quem locum reliquae cepissent; C III, 28, a. quo essent eae (naves) delatae, primis diebus ignorabant; C III, 30, a.

II. alqd: quod si ea, quae in longinquis nationibus geruntur, ignoratis; G VII, 77, d. quae ignorabant, de L. Domitii fuga, cognoscunt; C I, 20. haec ad id tempus Caesar ignorabat; C III, 79, a.

consilium: Pompeius .. primo ignorans eius (Caesaris) consilium; C III, 41.

eventus: ille (Caesar) eventus belli non ignorans; G VI, 42.

fugam: suam fugam aut occultari aut omnino ignorari posse; G I, 27.

naturam: quod loci naturam ignorabat; G V, 9.

ignosco, verzeihen: I. unpersönlich: eis (militibus) ad ignoscendum nulla facultas est data; H 12. — propter imprudentiam ut ignosceretur, petiverunt; G IV, 27.

II. alicui: quibus (Arvernis et Rutenis) populus Romanus ignovisset; G I, 45. cum legati ad eum venissent oratum, ut sibi ignosceret; G VII, 12. Deiotarus ... supplex ad Caesarem venit oratum, ut sibi ignosceret, quod ... in Cn. Pompei castris fuisset; A 67. P. Vestrio ... (Caesar) ignovit; Af 64. orant .., ut (Caesar) sibi ignoscat; Af 92.

brevitati, festinationi: festinationi meae brevitatique litterarum ignosces; F 14.

imprudentiae: Caesar ... ignoscere (se) imprudentiae dixit; G IV, 27.

supplicibus: se neque libentius facere quicquam quam supplicibus ignoscere; A 70.

III. peccata: saepe a se fugatis (adversariis) ... et concessam vitam et ignota peccata; Af 31, b.

ignotus, unbekannt: alqd: nemini .. erat ignotum plurimis de causis ad urbem Caesarem revocari; A 71.

luca: quod ... militibus .. ignotis locis (erat desiliendum); G IV, 24.

illa, dort, auf jener Seite: perfectis ... munitionibus in oppido etiam illa || in || nrbem uno tempore tentari || intrari || posse confidebat; A 17.

ille, jener: A. **bei Substantiven: I. attributiv: 1. ohne Zusatz:** a. Eigennomen: provinciam suam hanc esse Galliam, sicut illam nostram; G 1, 44, c. clam quendam Philonem, illum, qui Pumpeianarum partium fuisset defensor acerrimus —; H 35.

b. Gottungsnomen: illus (adversarios); C II, 32, d. illorum (adversariorum); H 23, b. illi (ad- (adversarii); H 29, b. illi .. bello; G VII, 77, d. ab illo nuiversae Galliae bello; G VIII, 51. illo beneficio; H 36. illa (causa); G IV, 16. illo ... cunsilio; G VII, 78. neque hanc cousuetudinem victus cum illa comparandam; G 1, 31, d. sine illis (consulibus); C I, 26, b. in illa .. controversia; G VII, 39. has (uaves) reficiebant, illas (custudias) Alexandriam revocabaut; A 13. ille dies; G VIII, 12. dignitas: f. familia. illi (druides); G VI, 13, a. post illos (elephantos); Af 27. illi (equites); C III, 59. illius .. exercitus; C I, 85, a. illius exercitus; C III, 87. in illo facto; H 3, b. hominem illa familia, dignitate, bonoribus praestantem; Af 57. illam (familiam); H 19. illi (fidei); C I, 74, a. illum (fratrem); G IV, 12. gentis illius; A 66. illi huminum generi; G VII, 42. bonores: f. familia. illi (hostes); G V, 9. 15. VI, 8, b. VII, 18. C II, 14. illum (imperatorem); G VI, 8, b. ille (imperator); C III, 91. illo incummudo; G V, 53. ut, cum illis (inimicis) nocere se speret, reipublicae uoceat; C I, 8. illa .. laetitia; H 40, a. illi (legati); H 22, b. ille est ... vacuus relictus lucus; G VII, 25. illis lucis; C I, 48, a. militum illurum; C I, 44. illi (milites); C II, 39. illis (militibus); C III, 47. illae (naves); C II, 6. illa obscruratione; H 6. illa pars; G IV, 16. in illis partibus; A 72. illarum partium; H 32, b. pecunia illa; A 64. ab illo periculo; A 46. illa planicie; H 29, a. illi (propinqui); G VI, 2. pruvinciae illius; G VIII, 46, b. in illam provinciam; A 48. iu illis regionibus; G VIII, 24. regiouum illarum; A 27. illa res; C 1, 61. in illorum || illa re ||; Af 19, a. illo responso; H 3, b. ille (rex); A 24, b. illud (sacramentum), quod ..; C II, 32, c. sceleris illius; G VIII, 38. in illum .. sinum; A 42, a. iu illa societate; A 50. illi stipites; G VII, 73, a. illo affinitatis tempore; C I, 4. illo tempore; C I, 7, b. A 11. illis temporibns, quibus ..; C III, 1. temporibns illis; A 62. ab illu timure; A 27. iu illo vestigio temporis; G VII, 25. post illam vulneratiouem, quam ..; G VIII, 47.

2. **mit Adjectiven, andern Pronomina und Zahlwörtern:** aequa fere altitudine, atque ille congesticius ex materia fuerat agger; C II, 15. illa inferior (aqua); A 6. illius scelerati vestri imperatoris impulsu; Af 44. pristino illu suo utebantur instituto; H 25, a. magnam illam servorum multitudinem ... militum esse; A 74. in illis ulteriuribus munitiunibus; G VII, 77, c. falsa .. illa opinione; H 14. mutuas .. illas (pecunias) ... exigi; C III, 32, b. certiorem || artiurem || illum (puntem) propioremque oppido; A 19. decurritur ad illud extremum atque ultimum senatusconsultum; C I, 5, illud vulgare incursionis hostium siguum, quud ..; G VIII, 3. nt mirificum et optandum tempus prope ab dis immortalibus illud tributum esset; H 29, a. illi turbulentissimi ... tribuni plebis; C I, 5. eodem illu, quo venerat, cursu; G VI, 37. idem illud intervallum; G VII, 23. eodem illo muuere; G VII, 25. illum omnem locum; G VII, 57. omuem .. illam partem regionemque; A 42, b. omuem illam regionem couiunctam Oceanu; G VIII, 46, b. omni illa regione; A 9. ex illo toto sinu; A 47. decem illis milibus, quae ..; G VII, 37.

II. **prädicativ:** uuum esse illud tempus, quo maxime contendi conveniat; G VII, 85. neque tempus illud animadversionis esse existimans; C III, 60. quarum (navium) erant L auxilio missae ..., illae triremes omues et quiuqueremes aptae instructaeque omnibus rebus; C III, 111.

B. **mit Adjectiv und andern Pronomina:** eadem illa, quae per Scipiunem ustenderat, agit; C 1, 6, a. illi ... sileutio aggressi nniversi; C III, 50. unum illud orat, ut ..; G VIII, 48, c. unum illud propositum babebat; G VIII, 49.

C. **allein und auf Eigennamen bezogen: a. masc.: I. Singular:** 1. ille: acciperet; Af 4. aspexit; C II, 35, a. adesset; G V, 29. resistere ac se manu defendere ... coepit; G V, 7. communicat; G V, 36. confirmat; G VI, 6. sese ... coufirmaret; C I, 29. constituit; C III, 81. petere contendit; G V, 6. desistebat; C III, 26. dixerat; C III, 99. edocuerat; G VII, 38, a. effert; G V, 45. egressus; G VII, 83. elocutus; C II, 34, b. se eriperet; G VI, 43. excepit; G VII, 28. existimaret; C 1, 25, a. maguo in honore habuit; C I, 77. constitutas habebat; A 34, b. non ignorans; G VI, 42. neque tantis clientelis ... praeditus ... est ingressus; Af 22. inquit; G VII, 38, b. Af 4. oppuguare instituerat; G VII, 12. intellegeret; G VII, 6. iubet; G V, 25. C II, 20, b. 34, b. III, 62. iusserat; G VII, 76. iussit; G VII, 83. C III, 109. indicavit; G VI, 42. mittit; C II, 20, b. muvet; G VII, 8. nactus; C III, 81. se occultavit; G VII, 83. iu sua sententia perseverat; C I, 72. nuu discedere perseveravit; C III, 37, a. cum ipse gratia plurimum, ... ille minimum ... posset; G 1, 20. praecurrit; C II, 34, b. praesensisset; G V, 54. produxisset; G VIII, 45, a. proficiscitur; C III, 11. proficiscens; C III, 99. profugisset; G V, 54. profugit; C I, 30, b. proiecit; C II, 32, c. questus; G VI, 42. recitat; G V, 48. restitit; C II, 35, a. respondit; G V, 36. reversns; G VI, 42. sequebatur; C III, 26. simulavit; C III, 21. sperabat; C III, 26. tenuit; C III, 30, b. veritus; G V, 25. (tenere prupositum videbatur); C I, 83. niti videbatur; C III, 43. vitavit; C II, 35, a. III, 19, b. velit; G I, 34. — ille neque legatos .. recipere ueque periculum praestare eorum, sed .. rem ... reicere: unum instare de indutiis vebemeutissimeque contendere; C III, 17. — appellatus; G V, 36. C II, 35, a. obtectus; C III, 19, b. permotus; G VII, 8. perterritus; C I, 30, b. revocatus; G V, 7.

2. illum: acturum; C III, 16. adesse; C II, 36. ueque audere proelio dimicare; C III, 43. confecturum; G I, 44, d. consecutum; G I, 43, a. effugere; G V, 58. fecisse; G I, 13. malle ... habere; G VII, 20, a. nactum; G V, 58. se tenere; C III, 41. venire; G I, 34. subsidio ire ... voluisse; Af 11. uti; Af 57. — delectari; C III, 82, a. expulsum; C III, 10, a. obsideri; C III, 43. occisum; G V, 44, b. — abductum; C III, 78, a. adhortatus; A 15. decertare cogeret; C 78, a. auxilium ferre cogeret; C III, 78, b. traieere quod habet .. copiarum cogamus; F 20. pro ... hoste habiturum; G I, 44, d. intulit; G

VI, 30. interfectum viderit; G V, 58. mitterem; F 14. obicere; C III, 79, a. prohibeamus; F 20, prosecutus; A 15. praemio remuneraturum; G I, 44, d. secuti erant; G VII, 50, b. — proditi per illum; C II, 32, c.

3. illius: in illius prospera acie; H 17. in illius calamitate; H 17. suum atque illius familiarem; C III, 57. illius opera; H 22, b. illius opibus; C III, 103. illius patientiam; G VI, 36.

4. illi: partem illi attribuit, partem sibi reliquit; G VII, 34. detrahenda auxilia; G VI, 5. habebo gratiam; F 15. se illi ... obtulerant; C III, 1. qualem me illi praestiti; H 19. se satisfacturum; H 22, b. praetorium tendi; C III, 82, a. succurrit .. illi et laboranti subvenit; G V, 44, b. — amicissimi (erant); C II, 36. qui et illi et mihi semper fuerunt inimicissimi; F 18.

5. illo auctore atque agente; C I, 26, b. imperante; G VII, 17, b. licente; G I, 18, a. contra illo remigante; A 46. vivo; G VIII, 21. — cum ab illo redire posset; C III, 16. quem (Clodium) ab illo traditum; C III, 57.

II. **Plural:** 1. illi (afuerunt); G VII, 63. abundarent; C I, 52. III, 47. administrarent; H 36. appellant; G III, 22. VI, 24. arbitrabantur; G III, 24. neque ... prodire sunt ausi; C III, 7. non sunt ausi descendere; H 25, a. cederent; G V, 16. circumsistunt; G V, 7. coeperunt; C III, 97. cogitabant; C III, 72. commorati; C I, 42. compleverunt; G VII, 27. comprehenderant; G IV, 27. loci praesidio freti ... confugiunt; G VI, 5. conicerent; G IV, 24. coniecerant; G IV, 27. concurrexerunt; C III, 37, b. copias ... continent; C I, 66. convertunt; C I, 81. sese defenderent; G IV, 37. castra defenderent; C III, 67. dixerunt; G IV, 15. dicerent; C I, 87. ut modo hi, nonnumquam illi superiores discederent; H 5. dederunt; G I, 28. IV, 27. educunt; C I, 82. efficiebant; C III, 44, b. evolaverunt; G VII, 27. existimabant; G V, 28. VII, 40. C I, 63. experti; G IV, 4. se explicant; A 15. impetum facerent; G II, 19. eruptionem fecerunt; G II, 33. imperata .. fecerunt; G V, 20. imperata faciunt; G VI, 10. fugiebant; C I, 59. haberent; G I, 35. habeant; C I, 85, c. impedirent; C III, 17. instarent; G IV, 24. insecuti; H 22, a. instabant; C III, 45. instruunt; C I, 82. interficiunt; G V, 7. ubi ... intellexerunt; G III, 21. iubent; C I, 61. et Caesar amicissime ... et illi gravissime iudicaverunt; C II, 32, a. iugularunt; H 22, a. laborabant; C III, 9, b. mittunt; G III, 21. C III, 12. munierunt; C I, 47. nacti; C III, 26. negarent; C III, 11. oppresserunt; G IV, 4. orant atque obsecrant; C II, 43. patiebantur; C III, 45. pervenerunt; G III, 26. petunt; G III, 21. castra ponunt; C I, 65. cum neque vi contendere ... neque clam transire ... possent; G IV, 4. priusquam illi aut convenire aut profugere possent; G VI, 3. pervenire possent; C I, 63. premebant; C I, 45. procucurrerunt; C III, 93, b. munitiones proferunt; C I, 81. profugiunt; H 36. progressi; G IV, 4. 24. se ... reciperent; G II, 19. recipiunt; C III, 12. se reciperent; H 16, a. redeunt; C I, 42. hi in armis sunt, illi domi remanent; G IV, 1. respondent; C I, 10. reverterunt; G IV, 4. sequebantur; C III, 24. simulaverunt; G IV, 4. solvunt; C III, 26. iter supprimunt; C I, 66. sustinent; G V, 37. A 15. omnia tenerent; A 16. tuebantur; G VI, 12, b. vagabantur; C I, 59. veriti; G IV, 15. C I, 66. cum illi celerem in ea re victoriam, hi salutem suam consistere viderent; C III, 111. operibus vincebant; C III, 44, b. vitabant; Af 71. — proelium facere; H 31, a. daturos se (obsides) negare; C III, 12. vadum ... temtare; C I, 83. — addocti; C I, 81. loca sequi demissa ... cogebantur; C III, 49. conciduntur; H 36. evocantur; C III, 16. superiores .. haberentur; C I, 52. studio incitati; C III, 24. omnia perpeti parati; C III, 9, b. permovebantur; G V, 28. perterriti; C I, 59. perturbati; G V, 28. premantur; G IV, 33. repellontur; G V, 15.

2. illos: putare; C II, 31, a. successuros; A 10. timere nec iam aliter sentire; G VII, 44. et me mei similem esse et illos sui || si is ||; F 15. putares non ab illis Catonem, sed illos a Catone deprehensos; F 10. quos sibi Caesar oblatos gavisus illos retineri iussit; G IV, 13. — se atque illos alunt; G IV, 1. castigavit; C III, 60. neque illos ... confirmare potuerant neque ipsae (cohortes) hostium impetum tulerunt; C III, 64. monuit; C III, 60. retine; F 26. — sua in illos merita proponit; G VII, 71.

3. illorum: novissimos il. premi; C I, 64. — detrimento il.; G V, 52. sub il. dicione atque imperio; G I, 31, b. il. equites; Af 14. non solum in suis, sed etiam in il. finibus; G I, 40, b. il. humilitate; C I, 85, b. latrocinio atque impetu il.; G VIII, 24. ab il. scelere insidiisque; Af 26, b. il. naturae; A 24, a. il nuntiis; G VII, 77, c. il. opinio; G V, 13. ut nostri illorum opera imitati viderentur; A 3. illorum esse praedam atque illis reservari, quaecumque ..; G V, 34. † in illorum || illa re ||; Af 19, a.

4. illis (dat.): uccidisset; A 11. omnia .. secundissima nobis, adversissima illis accidisse videntur; F 16. offensionem et contemptionem ... attulit; C III, 60. nox .. allatura videbatur maiorem fiduciam illis, qui ..; A 10. augebatur illis copia; C I, 45. quod illis licentiam timor augeat noster, his studia deminuat; C II, 31, a. se ... regna conciliaturum; G I, 3. ut ... (obsides) reddere illis liceret; G I, 35. licere illis incolumibus ... discedere; G V, 41. se illis offerre; G VII, 89. reservari; G V, 34. se oneri non futurum; C I, 32, b. — ut ... reliqua ... illis essent aptiora et accommodatiora; G III, 13, b. illis prohibere erat facile; C I, 50. quid est illis optatius? C II, 32, a. perfacile factu esse illis; G I, 3. — quod fuit illis conandum atque ... efficiendum; C I, 65.

5. illis (abl.): concursantibus illis atque in ea re occupatis; C I, 28. illis imminentibus atque insequentibus; A 7. — ab illis abductom exercitum; C I, 85, c. Catonem (deprehensum); F 10. initium transeundi fieret; G II, 9. pugnabatur; A 19. se ... cum illis .. comparant; G VI, 24. quid speres de illis; F 26.

b. neutr.: I. **Singular:** 1. illud (nom.): accidit; G VIII, pr. b. me movet; F 15. grave ac miserum videbatur; A 16.

2. illud (acc.): se polliceri et iureiurando confirmare; G V, 27, b. spectans; A 1. si illud tenerent, se quoque id retentorum; C III, 17.

II. **Plural:** illa esse vera; G I, 20. haec si gravia .. videantur, multo illa gravius aestimare; G VII, 14, b. si illa sentiret; A 24, b.

illic, dort: qui (cives Romani) illic negotiarentur; C III, 102, b. — (Dumnorigem) matrem in Biturigibus homini illic nobilissimo ac potentissimo collocasse; G I, 18, a. equitum .. operam ... illic fuisse utilem; G VII, 20, a.

illigo, anbinden, befestigen: litteras: has (litteras) ille in iaculo illigatas effert; G V, 45.

tigna: ut, quo maior vis aquae se incitavisset, hoc artius illigata (tigna) tenerentur; G IV, 17, b.

illo, dahin, dorthin: 1. adeo: neque .. temere praeter mercatores illo adit quisquam; G IV, 20.

circumeo: cohortes illo circumire castra ... iussit; A 31.
deporto: ut a Munda ... materiem illo deportarent; H 41.
pertineo: haec omnia Caesar eodem illo pertinere arbitrabatur, ut ..; G IV, 11.
proficiscor: illo discendi causa proficiscuntur; G VI, 13, b.
traduco: omnes illo munitionum copiae traducuntur; G VII, 45, b.
venio: ne prius Caesar Cordubam caperet, quam ipse (frater) illo venisset; H 4.
II. iter: si Caesar iter illo haberet; C III, 78, b.

illuc, dorthin: ut legiones ... per causam frumentandi huc atque illuc raptaret; Af 73.

illustris, angeſehen, vornehm, wichtig: A. adolescens: horum esse alterum Convictolitavem, florentem et illustrem adolescentem; G VII, 32.
homines: quorum (Numidarum Gaetulorumque) ex numero electis hominibus illustrioribus; Af 32.
locus: cum paterfamiliae illustriore loco natus decessit; G VI, 19.
res: ubicumque maior atque illustrior incidit res; G VII, 3.
viri: ceciderunt eo proelio splendidi atque illustres viri nonnulli, equites Romani; A 40.
urbani: ex suo exercitu illustres urbanos ... complures ... interfecerunt; Af 85, b.
B. colloquuntur: illustriores notissimique conspectum amicorum propinquorumque efflagitabant atque inter se colloquebantur; Af 56.

imbecillitas, Schwäche: I. postulat: ubi ... imbecillitas materiae postulare videretur, pilae interponuntur; C II, 15.
II. prosternere: nolite ... stultitia ac temeritate vestra aut animi imbecillitate omnem Galliam prosternere; G VII, 77, c.

imbecillus, ſchwach: firmior imbecillliorem Iuba Petreium facile ferro consumpsit; Af 94.

imber, Regen, Platzregen: I. consequitur: subito imbre grandineque consecuta; Af 47.
cooritur: magno coorto imbre; G VII, 27.
II. continuatio: uti ... continuatione imbrium diutius sub pellibus milites contineri non possent; G III, 29.
III. procumbere: frumenta ... imbribus procubuerant; G VI, 43.
tardari: milites, eum ... frigore et assiduis imbribus tardarentur; G VII, 24.

imitor, nachahmen: alqm: quem (L. Sullam) imitaturus non sum; F 18.
alqd: ut est summae genus sollertiae atque ad omnia imitanda ... aptissimum; G VII, 22.
celeritatem, vim: neque eam quam prodesse aliis vim celeritatemque viderant imitari potuerunt; G VI, 40.
opera: ut nostri illorum opera imitati viderentur; A 3.

immanis, ungeheuer: magnitudo: quae res ... immani corporum magnitudine homines efficit; G IV, 1. alii immani magnitudine simulacra habent; G VI, 16.

immemor, uneingedenk: eorum omnium commodorum .. immemores ... cognosse; H 42, a.

immineo, angrenzen, drohen, bedrängen: alqs: illis (Alexandrinis) imminentibus atque insequentibus; A 7.
aedificia: quas (naves) protexerunt ex molibus atque aedificiis imminentibus; A 16.
agmen: instabat agmen Caesaris atque universum imminebat; C I, 80.
hostes: videt imminere hostes; G VI, 38.

immitto, abſchicken, einlaſſen, ſchleudern, leiten: alam: equitatus sui alam sinistram ad intercludendos hostes immisit; Af 39.
aquam: ne canalibus aqua immissa lateres diluere posset; C II, 10.
arietes: ex aedificiis .. per foramina in proxima aedificia arietes immittuntur; A 1.
cohortes: in hostes ... subito immittit cohortes turmasque suorum; Af 18.
equitatum: immisso equitatu iter eorum (Haeduorum) moratur; G VII, 40.
milites: eos (milites) in equitatum Labieni immissos turmis suorum suppetias mittit; Af 75.
naves: completas onerarias naves taeda et pice ... in Pomponianam classem immissit; C III, 101, a. onerarias naves || [circiter XL] || praeparatas ad incendium immisit; C III, 101, b.
pilum: mediocri spatio relicto Pulio pilum in hostes immittit; G V, 44, a. celeriter nostri clamore sublato pila in hostes immittunt; G VI, 8, b.
tela: ne .. tela tormentis immissa tabulationem perfringerent; C II, 9, b. quorum mediam orationem interrumpunt subito undique tela immissa, C III, 19, b. si ipsi (milites) immissis telis occucurrissent; C III, 92.
tigna: haec (tigna) cum machinationibus immissa in flumen defixerat; G IV, 17, a.
trabes: insuper bipedalibus trabibus immissis, G IV, 17, b.
turmas: ſ. cohortes.

immoderate, regellos, zügellos: pecco. qui (milites) ex tanta victoria licentiam sibi assumpsissent immoderate peccandi; Af 85, b.
prodeo: hostes ... inconstanter immoderateque prodire; Af 82.

immolo, opfern: animalia: cum superaverunt, animalia capta immolant; G VI, 17.
homines: aut pro victimis homines immolant aut se immolaturos vovent; G VI, 16.
bestias: bestiae omnibus locis immolabantur, G VIII, 51.

immortalis, unſterblich: ſ. deus (15 St.) S. 271.

immunis, abgabenfrei: civitas: quibus ille pro meritis civitatem eius (Commii) immunem esse iusserat; G VII, 76. (Caesar) pervenit ad oppidum Leptin, liberam civitatem et immunem; Af 7. legati ex Acilla, civitate libera et immuni, ad Caesarem veniunt; Af 33.

immunitas, Abgabenfreiheit: militiae vacationem omniumque rerum (druides) habent immunitatem; G VI, 14.

impar, ungleich, geringer: numerus: ita (L. Plancus) congressus impari numero magnos impetus ... sustinet; C I, 40, b. quod iniquo loco atque impari congressi numero quinque horis proelium sustinuissent; C I, 47.
proelium: qui (pedites) ... eminus ex ripis proelium impar inirent; A 29. ita cum eius (centurionis) compar *impar* proelium facere coepisset; H 23, a.

imparatus, unvorbereitet, ungerüſtet: alqs:

accidit, .. ut in ipsum (Ambiorigem) incautum etiam atque imparatum incideret; G VI, 30. quod imparatis disiectisque accidere fuit necesse; G VIII, 3. neque (Caesar) opinans imparatusque oppressus; A 75. quod imparati a Carteia profecti sine aqua fuissent; H 37.

res: qui (Pompeius) omnibus rebus imparatissimis non necessarium bellum suscepisset; C I, 30, b.

impedimentum, Hindernis, pl. Gepäck, Troß: 1. **Subject:** conflagrant: cum ... eos .. omnia impedimenta atque omnes fortunas conflagrare intellegerent; G V, 43.

conquiescunt: haec (impedimenta) conquiescere ante iter confectum vetuit; C III, 75.

effugiunt, possunt: cum ... magna .. impedimenta oppidanorum videret, quae si clandestina fuga subtrahere conarentur, effugere non modo equitatum, sed ne legiones quidem possent; G VIII, 33.

sequuntur: cum ... impedimenta .. et omnis equitatus sequeretur; C I, 40, a.

subsequuntur: celeriter .. impedimenta ex castris educi et se subsequi iussit; G VII, 68.

sunt: proficiscuntur ... longissimo agmine maximisque impedimentis; G V, 31.

II **nach Verben:** 1. abdo: illi (hostes) ... carros impedimentaque sua in artiores silvas abdiderunt; G VII, 18.

ago: iis impedimentis, quae secum agere ac portare non poterant, citra flumen Rhenum depositis; G II, 29.

amitto: unde Lucius Mallius proconsul impedimentis amissis profugisset; G III, 20. quibus (impedimentis) amissis bellum geri non possit; G VII, 14, b.

colloco: s. **colloco** impedimenta (3 St.) S. 183, b. — confero: s. **confero** impedimenta (3 St.) S. 198, b.

deduco: impedimentis in proximum collem deductis; G VII, 68.

depono: s. ago.

dimitto: una .. reliqua impedimenta (dimittunt); G VIII, 14, a.

diripio: qua (legione) pulsa impedimentisque direptis; G II, 17.

educo: s. I. subsequuntur.

intercipio: qui (Drappes) ... impedimenta et commeatus Romanorum interceperat; G VIII, 30.

mitto: totius exercitus impedimenta ad Labienum in Treveros mittit; G VI, 5.

porto: s. ago.

praemitto: impedimenta omnia silentio prima nocte ex castris Apolloniam praemisit; C III, 75. postero die .. similiter praemissis prima nocte impedimentis; C III, 77.

recipio: impedimenta intra legiones recipiuntur; G VII, 67.

relinquo: impedimentis relictis eruptione facta; G III, 3. iusserunt pronuntiare, ut impedimenta relinquerent atque in orbem consisterent; G V, 33. quod ibi impedimenta exercitus ... relinquebat; G V, 47. duabus Agedici legionibus atque impedimentis totius exercitus relictis; G VII, 10. ubi impedimenta totius exercitus relicta erant; G VII, 62, b. si ... relictis impedimentis suae saluti consulant; G VII, 66, b. ipse (Caesar) ... ponti castrisque praesidio sex cohortis reliquit atque omnia impedimenta; C I, 41. ut ... impedimenta totius exercitus cohortisque in castris relictas servare non possent; C I, 70. aequo animo mancipia atque impedimenta in Italia relinquerent; C III, 6. impedimentis .. in castris relictis; A 73.

repeto: ad haec (impedimenta) repetenda (milites) invitati propinquitate superiorum castrorum; C III, 76.

servo: s. relinquo; C I, 70.

subtraho: s. I. effugiunt.

teneo: cum iam pecus atque extrema impedimenta ab nostris tenerentur; G III, 29.

traduco: reliquas cohortes ... impedimentaque ad se traduci iubet; C I, 42.

tueor: binis cohortibus ad impedimenta tuenda relictis; G VIII, 2.

video: ubi prima impedimenta nostri exercitus ab iis ... visa sunt; G II, 19. s. I. effugiunt.

2. mitto: his (impedimentis) una legio missa praesidio est; C III, 75.

relinquo: praesidio quinque cohortium impedimentis relicto; G VI, 7, a. praesidio impedimentis legionem quartamdecimam reliquit; G VI, 32. praesidio impedimentis paucas cohortis relinquit; C I, 80. M. Favonium ad flumen Aliacmonem ... cum cohortibus VIII praesidio impedimentis legionum reliquit; C III, 36, a.

sum: Gallis magno ad pugnam erat impedimento, quod ..; G I, 25. inde duae legiones ... totum agmen claudebant praesidioque impedimentis erant; G II, 19. ubi ... duodecimae legionis confertos milites sibi ipsos ad pugnam esse impedimento vidit; G II, 25. quae (legiones) in novissimo agmine praesidio impedimentis fuerant; G II, 26. eo supplemento ... relicto Agedici, ut esset impedimentis praesidio; G VII, 57. quibus (Pompeianis) ad recipiendum crates directae longuriique obiecti et institutae fossae magno impedimento fuerunt; C III, 46. nullius periculi timorem multitudini fore impedimento, quo minus se dederent; A 23. magno (equitatum) fore impedimento, si ..; A 61. quem (locum) suis impedimento ad ultra occurrendum fore existimabat; Af 58.

3. exuo: neque interesse, ipsosne interficiant, impedimentisne exuant; G VII, 14, b. hos continuo in itinere adorti omnibus impedimentis exuunt; G VII, 42.

potior: impedimentis castrisque nostri potiti sunt; G I, 26. castris impedimentisque eorum (Romanorum) hostes potitos civitati renuntiaverunt; G II, 24.

4. arripio ab: ut ... quae quisque eorum carissima haberet, ab impedimentis petere atque arripere properaret; G V, 33.

confero ad: alteri ad impedimenta et carros suos se contulerunt; G I, 26.

dimitto ad: paucis turmis praesidio ad impedimenta dimissis; G VI, 8, b.

eo ante: agminis ordinem ita constituit, ut legio septima, octava, nona ante omnia irent impedimenta; G VIII, 8.

intercludo a: legiones a praesidio atque impedimentis interclusas maximum flumen distinebat; G VII, 59.

peto ab: s. arripio ab.

revertor ab: quem ad diem Caesar ad impedimenta legionemque reverti constituerat; G VI, 35, a.

III. **nach Substantiven:** agmen: ut ... deinde omnium impedimentorum agmen, quod tamen erat mediocre, ut in expeditionibus esse consuevit, cogeret undecima (legio); G VIII, 8. prius, ... quam longius agmen impedimentorum suorum processisset; G VIII, 14, a.

locus: neque hanc rem esse impedimenti loco; C III, 17.

multitudo: omnis multitudo capitur impedimentorum; G VIII, 29.

numerus: his demonstrarunt inter singulas legiones impedimentorum magnum numerum intercedere; G II, 17. prima luce magnum numerum impedimentorum ex castris mulorumque produci

... iubet; G VII, 45, a. calonum atque impedimentorum non magnus numerus (desideratus est); C I, 51.

pars: huc ... suorum atque exercitus impedimentorum magnam partem contulerat; G VII, 55, a. magna parte impedimentorum et sarcinarum relicta; C III, 76.

IV. **Umſtand:** ad: ad multam noctem etiam ad impedimenta pugnatum est; G I, 26.

cum: simul eorum, qui cum impedimentis veniebant, clamor fremitusque oriebatur; G II, 24. etsi erant (castra) exigua per se, vix hominum milium septem praesertim nullis cum impedimentis; G V, 49. reliquas copias cum omnibus impedimentis, ut consueverat, misit; G VII, 35. quinque eiusdem legionis reliquas (cohortes) de media nocte cum omnibus impedimentis ... proficisci imperat; G VII, 60. venerant eo ... equites ex Gallia cum multis carris magnisque impedimentis; C I, 51.

inter: inter carros impedimentaque proelium commiserunt; G IV, 14.

sine: quod sine impedimentis Caesar legiones transportaverat; G IV, 30. quod sine iumentis impedimentisque ad iter profectos videbant; C I, 69.

impedio, impeditus, unzugänglich, unwegſam machen, hindern, behindern, ſchwierig: I, 1. ad: obstructis omnibus *rebus* castrorum portis et ad impediendum obiectis; C III, 54.

2. res: quae res maxime impediebat; H 38.

II, 1. de: de Fausto impedit Philippus, tribunus plebis; C I, 6, a.

2. ne: ne ... iter in provinciam converteret, ... cum infamia atque indignitas rei et oppositus mons Cevenna viarumque difficultas impediebat, tum maxime, quod ..; G VII, 56. ſ. III. prospectum.

3. quo minus: ſ. III. alqm; Af 35, b. H 30. legionarios.

III. alqm: eos impeditos et inopinantes aggressus magnam partem eorum concidit; G I, 12. non oportere sese a populo Romano in suo iure impediri; G I, 36. nostri, ... ut impeditos aggrederentur, parati in armis erant; G II, 9. impeditos (Romanos) in agmine ... adoriri cogitabant; G III, 24. hostes .. notis omnibus vadis ... incitatis equis impeditos adoriebantur; G IV, 26. quod religionibus impediri sese diceret; G V, 6. impeditum .. hostes circumsistunt; G V, 44, b. erat in magnis Caesaris difficultatibus res, ne maiorem aestatis partem flumine impediretur; G VII, 35. proinde agmine impeditos adorirentur || adoriantur ||; G VII, 66, a. hostes in fugam coniecti se ipsi multitudine impediunt; G VII, 70. *nostri* ... etiam tarditate et gravitate navium impediebantur; C I, 58. illi ... veriti, ne noctu impediti sub onere confligere cogerentur; C I, 66. vis ... telorum multa nostris de improviso imprudentibus atque impeditis vulnera inferebant; C II, 6, b. si itinere impeditos perterritos deprehendere posset; C III, 75. quibus ad sequendum impeditis; C III, 76. quod ei, qui intrassent, et ad explicandam classem et ad receptum ... impeditiores fore videbantur; A 14. custodiis equitum Numidarum, quo id sine periculo minus faceremus, impediebamur; Af 35, b. acerbe accipiebant impediri, quo minus proelium conficere possent; H 30.

alqd: cum victoribus nihil impeditum, victis nihil tutum arbitrarentur; G II, 28. id propter anni tempus longum atque impeditum videbatur; C I, 29.

aditum: ne aditus atque incursus ad defendendum impediretur; C I, 25, b.

administrationes: (Caesar) exitus administrationesque Brundisini portus impedire instituit; C I, 25, a.

agmen: equitato praemisso, qui novissimum agmen carperet atque impediret; C I, 78.

animos: omnium impeditis animis; G V, 7.

auxilia: tota auxilia regis impedita ac perturbata ... in fugam coniciunt; C II, 26. ut illi classe naves auxiliaque sua impedirent; C III, 17.

copias: Caesaris copias timore impediri ad committendum proelium; H 30.

equitatum: quo facilius finitimorum equitatum impedirent; G II, 17.

exercitus: ut reliquos eius (Caesaris) exercitus impedirent; C III, 25.

exitus: ſ. administrationes.

flumen: (campum) silvis undique aut impeditissimo flumine munitum; G VIII, 18.

hostem: hostes impeditos nostri in flumine aggressi magnum eorum numerum occiderunt; G II, 10. impeditis hostibus propter ea, quae ferebant, onera; G III, 19. quos (hostes) impeditos integris viribus milites nostri consecuti magnum numerum eorum occiderunt; G III, 19. ut ipse locus ... natura aditus ad oppugnandum † hostem appeteret || hostem impediret ||; H 41.

incursum: ſ. aditum.

iter: his rebus cum iter agminis nostri impediretur; G II, 17. etsi mons Cevenna ... durissimo tempore anni altissima nive iter impediebat, G VII, 8. immisso equitatu iter eorum (Haeduorum) moratur atque impedit; G VII, 40. una (acies) primo agmine iter impedire coepit; G VII, 67. equites ... magna multitudine circumfusa morari atque iter impedire incipiunt; C I, 63. saxa multis locis praerupta iter impediebant; C I, 68. hac fugientium multitudine ac turba ... iter impeditur; C II, 35, a. ut altissimis fluminibus atque impeditissimis itineribus nullum acciperet incommodum; C III, 77.

legionarios: legionarios ... impedire coeperunt, quo minus in castra se reciperent; Af 18.

liberos: quos (liberos) ad capiendam fugam naturae et virium infirmitas impediret; G VII, 26.

locum: (nostri) longius impeditioribus locis secuti; G III, 28. locis .. impeditis ac silvestribus sese occultabat; G V, 19. hostem impedito atque iniquo loco tenetis; G VI, 8, a. quae (palus) influeret in Sequanam atque illum omnem locum magnopere impediret; G VII, 57. accidebat, ... ut impeditis locis dispersi pabulatores circumvenirentur; G VIII, 10. locum .. in omnes partes quam maxime impediri (iussit); C III, 46. quibus ex castris cum locus angustus atque impeditus esset transeundus; A 36.

manum: militibus ... impeditis manibus magno ... onere armorum oppressis; G IV, 24. ut tantis copiis tam exiguam manum praesertim ... impeditam adoriri non audeant; G VI, 8, a. vgl. sinistram.

milites: cum ... intellexisset .. ad impediendos milites suos ... hostem propius accedere; Af 39. qui (milites) .. morbo impediti ... non potuerant ante transire in Africam; Af 77.

munitiones: tormentis .. prolatis munitiones impediebat; C III, 45.

navigationem: navigationem impeditam propter inscientiam locorum paucitatemque portuum sciebant; G III, 9, a. quod Corus ventus navigationem impediebat; G V, 7.

naves: (Bruti naves) in eas (naves) impeditas impetum faciunt; C II, 6. neque Bibulus impeditis navibus ... satis maturo occurrit; C III, 7. ſ. auxilia.

oppugnationem: ita utraque re oppidorum

oppugnatio impediebatur; G III, 12. his tot rebus impedita oppugnatione; G VII, 24. fere totius ulterioris Hispaniae regio ... † inopem || impeditam || difficilemque habet oppugnationem; H 8.

opus: terrendi causa atque operis impediendi; C I, 42. ille (tenere propositum videbatur), ut opera Caesaris impediret; C I, 83.

paludem: ubi enique ... palus impedita spem praesidii ... offerebat; G VI, 34, a. hunc (collem) ... palus difficilis atque impedita cingebat; G VII, 19. cum palude impedita a castris castra dividi videret; G VIII, 14, b.

partem: quarum rerum magnam partem temporis brevitas et successus hostium impediebat; G II, 20. (milites) transire conantes insecuti gladiis magnam partem eorum impeditam interfecerunt; G II, 23.

pedites: ut ... pedites ... cum altitudine aquae tum etiam rapiditate fluminis ad transeundum impedirentur; C I, 62.

progressus: quod rivus difficilibus ripis subiectus castris Scipionis progressus nostrorum impediebat; C III, 37, b.

prospectum: cum ... sepibus .. densissimis ... interiectis prospectus impediretur; G II, 22. quae (villa) Labieni prospectum impediebat, ne posset animum advertere ..; Af 40.

receptum: hominum .. multitudine receptus impediebatur; C III, 64.

rem: qui (L. Metellus) ... reliquas .. res ... impediat; C I, 33. illi impediendae rei causa ... legiones educunt; C I, 82. ne res maximae spei ... eius iracundia impedirentur; C III, 16.

ripas: quod (flumen Genusum) ripis erat impeditis; C III, 75. dextrum cornu eius (Pompei) rivus quidam impeditis ripis muniebat; C III, 88.

silvas: oppidum .. Britanni vocant, cum silvas impeditas vallo atque fossa munierunt; G V, 21.

sinistram: quod ... neque sinistra impedita satis commode pugnare poterant; G I, 25.

transitum: tametsi flumine impeditum transitum videbat; G VIII, 20.

vallem: adeo erat impedita vallis, ut ..; C II, 34, b.

vigiles: partim tempestate impediti vigiles non poterant diligentiam praestare; H 3, b.

impello, treiben, antreiben, bewegen, verleiten: alqm: quod si furore atque amentia impulsus bellum intulisset; G I, 40, a. Bellovacos .. impulsos ab suis principibus ... populo Romano bellum intulisse; G II, 14. qui ... Indutiomari Treveri nuntiis impulsi suos concitaverunt; G V, 26. hac (Galli) impulsi occasione ... audacius de bello consilia inire incipiunt; G VII, 1. se is multitudinis studio ad dimicandum impelleretur; G VII, 20, b. Scipionem eadem spes provinciae atque exercituum impellit, ... simul iudiciorum metus, adulatio atque ostentatio sui et potentium; C I, 4. his rebus impulsus (Curio) equitatum omnem prima nocte ad castra hostium mittit; C II, 38. Pharnaces impulsus sive loci felicitate sive ... religionibus inductus; A 74. in magnum mehercule vos periculum impulit; Af 16. — ut: cum videret Germanos tam facile impelli, ut in Galliam venirent; G IV, 16. impellit alios avaritia, alios iracundia et temeritas, ... ut levem auditionem habeant pro re comperta; G VII, 42.

biremes: IV biremes subiectis scutulis || scutulis || impulsas vectibus in interiorem partem traducit; C III, 40.

castellanos: quorum (castellorum) opportunitas castellanos impellebat ad incursiones faciendas; A 42, a.

homines: saepe homines temerarios ... falsis rumoribus ... ad facinus impelli; G VI, 20.

plebem: plebem .. ad furorem impellit; G VII, 42.

impendeo, herüberhangen, bevorstehen: mons .. altissimus impendebat; G I, 6. montes, ... qui impenderent, a maxima multitudine ... teneri; G III, 2.

onus: in Bithynia ac Ponto plus oneris videbat sibi impendere; A 65, b.

impensa, Kosten: complentur equitum III milia maximisque ornantur impensis; A 50.

impensus, bedeutend: quibus (iumentis) maxime Galli delectantur quaeque impenso parant pretio; G IV, 2.

imperator, Feldherr, Oberbefehlshaber: I. absolut: 1. absens: quod neque legiones audeant absente imperatore ex hibernis egredi; G VII, 1.

accipiunt: quae (munera, dona) bene rebus gestis imperatores ab amicis accipere consuessent; A 70.

adest, cernit: illum (imperatorem) adesse et haec coram cernere existimate; G VI, 8, b. nuntii afferuntur, imperatorem instructis copiis adesse; G VIII, 19, b.

angent: hanc (incitationem, alacritatem) non reprimere, sed augere imperatores debent; C III, 92.

condocefacit: Caesar ... copias suas non ut imperator exercitum veteranum ..., sed ut lanista tirones gladiatores condocefacere; Af 71.

consuescunt: f. accipiunt. — debent: f. augent.

deducit: statuisse imperatorem ... tridno exercitum deducere; G VII, 20, c.

dicit: Caesar imp. s. d. Ciceroni imp.; F 14. Caesar imp. Ciceroni imp. s. d.; F 15. 16.

dimittunt: quod sit omnibus datum semper imperatoribus, ut rebus feliciter gestis, aut cum honore aliquo aut certe sine ignominia domum revertantur exercitumque dimittant; C I, 85, c.

facit: cum Longinus imperator eadem faceret, quae fecerat quaestor; A 50.

meretur: cum ... non minorem laudem exercitus quam ipse imperator meritus videbatur; G I, 40, b. C. Caesarem imperatorem, bene de republica meritum, ... oppido moenibusque prohiberi; C I, 13.

pervenit, potest: quod ... neque imperator sine praesidio ad legiones pervenire possit; G VII, 1.

recuperat: quo (proelio) confecto et ille (imperator) suam dignitatem et nos nostram libertatem recuperabimus; C III, 91.

reprimunt: f. augent.

revertuntur: f. dimittunt.

sentit: quod plus se quam imperatorem de victoria atque exitu rerum sentire existimarent; G VII, 52.

statuit: f. deducit.

versatur: quanto .. in periculo ... imperator versaretur; G II, 26.

videtur: f. meretur.

2. num: unus est .. Scipio imperator hoc tempore populi Romani; Af 4.

3. Vocativ: respiciens Caesarem, „faciam“, inquit, „hodie, imperator, ut ..“; C III, 91. saepenumero .., imperator, ... ad te voluimus ... confugere; Af 35, a.

II. nach Verben: 1. appello: f. **appello**, IV. C II, 26. III, 31. 71. A 48. Af 45. H 19. (S. 83).

deleo: alius deleto exercitu atque imperatore victores barbaros venisse contendit; G VI, 37.
existimo: non recusare se, quin nullius usus imperator existimaretur, si ..; C III, 45.
interficio: qui (Parthi) paulo ante M. Crassum imperatorem interfecerant; C III, 31.
probo: ad unum omnes Vercingetorigem probant imperatorem; G VII, 63.
probibeo: s. I, I. meretur.
trado: neu se neu Pompeium, imperatorem suum, adversariis ad supplicium tradant, obsecrat; C I, 76.
2. **sum:** neque de summa belli suum iudicium, sed imperatoris esse existimavisse; G I, 41. cum non minus esset imperatoris consilio superare quam gladio; C I, 72.
3. **colligo:** quasi non felicitas rerum gestarum exercitus benevolentiam imperatoribus et res adversae odia colligant! C II, 31, a.
dico: s. I, I. dicit.
do: vestro imperatori quam constituistis operam date; C III, 91. s. I, I. dimittunt.
fero: xxx legio signa Cordubam infert ad auxilium ferendum imperatori suo; A 54.
praesto: ego certe meum reipublicae atque imperatori officium praestitero; G IV, 25. praestate eandem nobis ducibus virtutem, quam saepenumero imperatori praestitistis; G VI, 8, a.
4. **concito adversum:** in .. concitandis ... militibus adversum vestrum imperatorem; Af 54, b.
consisto contra: egone contra Caesarem, imperatorem meum, apud quem ordinem duxi, ... adversus armatusque consistam? Af 45.
peto ab: bis provocati sermonibus fidem ab imperatore de Petrei atque Afranii vita petunt; C I, 74, a.
elliptisch: „unde", inquit, „istas (litteras)?" tum captivus: „imperatore a Caesare"; Af 4.
III. **nach Adverb:** obviam: Utica egressus (L. Caesar) Caesari imperatori obviam proficiscitur; Af 88, b.
IV. **nach Substantiven:** 1. **auctoritas:** ut reliquorum imperatorum res adversae auctoritatem minuunt, sic huius ex contrario dignitas incommodo accepto in dies augebatur; G VII, 30.
consilium: omnibus in exercitu insciis et requirentibus imperatoris consilium; Af 10. in eius (imperatoris) scientia et consilio omnia sibi proclivia omnes fore sperabant; Af 10.
conspectus: cum pro se quisque in conspectu imperatoris etiam in extremis suis rebus operam navare cuperet; G II, 25.
dignitas: bortatur cuius imperatoris ductu IX annis rempublicam felicissime gesserint plurimaque proelia secunda fecerint, ... ut eius existimationem dignitatemque ab inimicis defendant; C I, 7, b. s. auctoritas.
domus: neque ullum genus quaestus ... praetermittebatur, quo domus et tribunal imperatoris vacaret; A 49.
ductus, existimatio: s. dignitas.
fides: imperatoris fidem quaerunt, rectene se illi sint commissuri; C I, 74, a.
bilaritas: neque quicquam solatii ... animum advertebant nisi in ipsius imperatoris vultu, vigore mirabilique hilaritate; Af 10.
imperium, impulsus: vos ... illius scelerati vestri imperatoris impulsu et imperio coactos cives ... consectari; Af 44.
iniuriae: sese paratos esse imperatoris sui tribunorumque plebis iniurias defendere; C I, 7, b.
iniussu: cum centuriones ... vi .. continerent milites, ne iniussu imperatoris concurrerent; Af 82.
insignia: Pompeius ... detractis insignibus imperatoris ... se ex castris eiecit; C III, 96.

nomen: vos me imperatoris nomine appellavistis; C II, 32, d.
officium: cum aut de officio imperatoris desperare aut praescribere viderentur; G I, 40, c. et in appellandis cobortandisque militibus imperatoris et in pugna militis officia praestabat; G V, 33.
partes: aliae enim sunt legati partes atque imperatoris; C III, 51, a.
scientia: s. consilium. — **tribunal:** s. domus. — **vigor, vultus:** s. bilaritas.
2. **fides erga:** quod fidem erga imperatorem suum Cn. Pompeium conservare voluerint; C I, 84.
V. **Umstand:** **ab:** qui (milites) dimissi a superioribus imperatoribus in bis provinciis consederant; C III, 4, a. quod de re tanta et a tam perito imperatore nihil frustra confirmari videbatur; C III, 87.
apud: s. II, 4. consisto contra.
sine: quid sine imperatore ... adulescentulo duce efficere possent; G III, 21.

imperatorius, des Feldherrn: ne imperatorias sibi partes sumpsisse videretur; C III, 51, b.

imperfectus, unvollendet: **commentarius:** novissimum .. (commentarium) imperfectum ab rebus gestis Alexandriae confeci usque ad exitum ..; G VIII, pr. a.
res: Divitiacus auxilii petendi causa Romam ad senatum profectus infecta || imperfecta || re redierat; G VI, 12.

imperitus, unerfahren, unkundig: A. **alqs:** non se tam barbarum neque tam imperitum esse rerum, ut non sciret ..; G I, 44, c. nostri ... huius omnino generis pugnae imperiti; G IV, 24. quod non adeo sit imperitus rerum, ut ..; G V, 27, a. modo conscripti atque usus militaris imperiti ad tribunum militum ... ora convertunt; G VI, 39. cuius rei fuerint ipsi imperiti; G VII, 29.
bomines: cui rationi contra bomines barbaros atque imperitos locus fuisset; G I, 40, c. quod bomines barbari et nostrae consuetudinis imperiti bellum populo Romano fecissent; G IV, 22. sperans barbaros atque imperitos bomines ... ad iniquam pugnandi condicionem posse deduci; G VI, 10. quod saepe bomines temerarios atque imperitos falsis rumoribus terreri ... cognitum est; G VI, 20. eos (duces) homines imperitos ... crudelissime interfecisse; C I, 85, a.
plebs: numquam .. senatum tantum in civitate illo vivo quantum imperitam plebem potuisse; G VIII, 21.
B. **mentes:** Imperitorum mentes timor praepediebat; H 31, b.

imperium, Befehl, Oberbefehl, Herrschaft, Gewalt, Regierung, Reich, Beamter: I. **Subject:** est: populi Romani iustissimum esse in Gallia imperium; G I, 45. egressi nullo certo ordine neque imperio; G II, 11. sua .. esse eiusmodi imperia, ut ..; G V, 27, a. sed nullus ordo, nullum imperium certum (erat); C I, 51. quo firmius esset eorum regum imperium; A 33.
II. **nach Verben:** 1. **administro:** neque ab uno omnia imperia administrari poterant; G II, 22.
arripio: privatus ... Cn. Pompeius adolescens ... fasces imperiumque sibi arripuit; H 42, b.
confirmo: priusquam diuturnitate confirmarentur regum || regibus, al. || imperia; A 33.
consequor: qua rei familiaris iactura perpe-

tuum imperium libertatemque se consequi videant; G VII, 64.
constituo: in se novi generis imperia constitui; C I, 85, b.
defero: ad eius (Indutiomari) propinquos a Treveris imperium defertur; G VI, 2. omnium consensu ad eum (Vercingetorigem) defertur imperium; G VII, 4, b.
depono: Cotum imperium deponere coëgit; G VII, 33. proiectis fascibus et deposito imperio; C II, 32, c.
desidero: imperium se ab Caesare per proditionem nullum desiderare; G VII, 20, b. ut nemo aut tribuni aut centurionis imperium desideraret; C III, 74.
dico: quod unam terram et plures terras ... et imperium et imperia dicamus; F 7.
dimitto: qui (inimici) omnia permisceri mallent, quam imperium exercitusque dimittere; C I, 32, b.
eripio: doluisse se, quod ... erepto .. semestri imperio in urbem retraheretur; C I, 9, a.
evito: nonnullos ex oppidis demigrare ... ad praesens imperium evitandum; G VIII, 24.
exspecto: hi propter propinquitatem ... hostium nihil iam Caesaris imperium exspectabant; G II, 20.
finio: populi Romani imperium Rhenum finire; G IV, 16.
habeo: qui (Suessiones) ... unum imperium unumque magistratum cum ipsis habeant; G II, 3. quod (imperium) habere victoria posset; G VII, 20. b.
neglego: nihil huuc se absente pro sano facturum arbitratus, qui praesentis imperium neglexisset; G V, 7.
obtineo: quod ipse suae civitatis imperium obtenturus esset; G 1, 3. qui (Divitiacus) cum magnae partis harum regionum, tum etiam Britanniae imperium obtinuerit; G II, 4, b. qui praesit imperiumque obtineat; G V, 20. sine ullo socio et custode ipsa (Arsinoë) omne imperium obtinebat; A 4. hic (Euphranor) ... delectus est ab Rhodiis, qui imperium classis obtineret; A 15.
perfero: ut a populo Romano imperia perferrent; G V, 54. f. praefero.
polliceor: civitati .. imperium totius provinciae pollicetur; G VII, 64.
postulo: Bellovacos ... totius .. belli imperium sibi postulare; G II, 4, a.
praefero: (se) Gallorum quam Romanorum imperia praeferre || praestare || ... perferre ||; G I, 17.
remitto: quin etiam ipsis (se imperium) remittere; G VII, 20. b.
sustineo: non posse eius (Ariovisti) imperia diutius sustinere; G I, 31, d.
teneo: Iovem imperium caelestium tenere; G VI, 17.
timeo: quod ... civitates victae nomen atque imperium absentis Pompei timebant; C I, 61.
trado: Cingetorigi ... principatus atque imperium est traditum; G VI, 8, b.
2. sum: cur sui quicquam esse imperii aut potestatis trans Rhenum postularet? G IV, 16.
3. nascor: hortatur, .. ut se liberos et imperio natos meminerint; G VII, 37.
obtempero: qui (legati) polliceantur ... imperio populi Romani obtemperare; G IV, 21. neque (se) cuiusquam imperio obtemperaturos; G VII, 75. quae (navis) perseveravit neque imperio Caleni obtemperavit; C III, 14.
pareo: quod hi (Treveri) neque ad concilia veniebant neque imperio parebant; G V, 2. qui (milites) ... ad omnem laborem animo parati imperio paruerunt; C III, 95. se debuisse ... parere praesentibus imperiis; A 67.

praeficio: Britanni hunc toti bello imperioque praefecerant; G V, 11.
studeo: qui (Galli) mobilitate et levitate animi novis imperiis studebant; G II, 1.
subicio: qui (Galli) iam ante se populi Romani imperio subiectos dolerent; G VII, 1.
4. potior: perfacile esse ... totius Galliae imperio potiri; G I, 2. uti toti Galliae bellum inferrent imperioque potirentur; G I, 30.
utor: quod hi ... meliore condicione atque aequiore imperio se uti videbant; G VI, 12, b.
5. convenio ad: pauci lenunculi ad officium imperiumque conveniebant; C II, 43.
decerno de: v primis diebus ... de imperio Caesaris ... gravissime ... decernitur; C 1, 5.
fero de: neque exspectant, ... ut de eorum imperio ad populum feratur; C I, 6, b.
pugno contra: cum ... illi (Graeci) .. se contra imperium populi Romani pugnaturos esse negarent; C III, 11.
redigo sub: ardere Galliam tot contumeliis acceptis sub populi Romani imperium redactam; G V, 29.
sum sub: neque (sese) recusaturos, quo minus perpetuo sub illorum dicione atque imperio essent; G I, 31, b. qui (Eburones) sub imperio Ambiorigis et Catuvolci erant; G V, 24. qui omnes sub eorum imperio sunt; G V, 39. Suevos ... iis nationibus, quae sub eorum sint imperio, denuntiare, ut ..; G VI, 10. qui (Vellavii) sub imperio Arvernorum esse consuerunt; G VII, 75. * Ariobarzani adtribuit, qui || quod || sub eius imperio ac dicione esset; A 66. † quod || qui || sub imperio Pharnacis fuerat; A 78.

III. **nach Adjectiven:** 1. cupidus: quod eum ... cupidum imperii ... cognoverat; G V, 6.
plenus: erat plena lictorum et imperiorum provincia; C III, 32, b.
2. vacuus ab: nacti vacuas ab imperiis Sardiniam Valerius, Curio Siciliam; C I, 31.

IV. **nach Substantiven:** dignitas: ad imperii nostri dignitatem ... pertinere existimabat ... eos .. esse tutos; A 33.
salus: salutem imperii uni omnes acceptam relaturos; C III, 57.
severitas: summae diligentiae summam imperii severitatem addit; G VII, 4, b.
summa: qui (Boduognatus) summam imperii tenebat; G II, 23. summam imperii tenebat earum omnium civitatum, quae defecerant; G III, 17. eo absente, qui summam imperii teneret; G III, 17. Adiatunnus, qui summam imperii tenebat; G III, 22. summa imperii bellique administrandi communi consilio permissa Cassivellauno; G V, 11. summam imperii se consulto nulli discedentem tradidisse; G VII, 20, b. summa imperii traditur Camulogeno Aulerco; G VII, 57. re impetrata contendunt, ut ipsis summa imperii tradatur; G VII, 63. Vercassivellauno Arverno, consobrino Vercingetorigis, summa imperii traditur; G VII, 76. quibus (ducibus) summa imperii permissa erat; G VII, 79. se .. alterum fore Sullam ..., ad quem summa imperii redeat; C I, 4. ad hunc (M. Bibulum) summa imperii respiciebat; C III, 5. ad neminem unum summa imperii redit; C III, 18. cum uterque ... summam imperii ipse obtinere vellet; A 4.

V. **Umstand:** 1. administrari: ut ... acies uno consilio atque imperio administraretur; A 1.
cogi: vos ... illius scelerati vestri imperatoris impulsu et imperio coactos cives ... consectari; Af 44.
comparari: huo .. Bessos ... partim imperio aut gratia comparatos ... adiecerat; C III, 4, b.

consequi: qui minus facile eam rem imperio nostro consequi poterant; G II, 1.

contineri: cum ... neque ulla necessitate neque imperio continerentur; G II, 11.

delectari: illum (Pompeium) delectari imperio; C III, 82, a.

desperare: (Dumnorigem) imperio populi Romani non modo de regno, sed etiam de ea, quam habeat, gratia desperare; G I, 18, b.

dimittere: eius (Domitii) imperio classem quoque versus dimittunt; C I, 36.

facere: ea, quae faceret, iussu atque imperio facere Pompei; C III, 22.

gerere: cuius (ducis) auctoritate imperioque rem gererent; Af 85, a.

secundus: ut sacerdos eius deae (Bellonae) maiestate, imperio, potentia secundas a rege consensu gentis illius habeatur; A 66.

zum Satz: quod ... (Deiotarus) exercitibus imperiisque ‖ excitus imperiis, al. ‖ in Cn. Pompei castris fuisset; A 67.

2. cum: quoniam ipse ad urbem cum imperio reipublicae causa remaneret; G VI, 1. Tubero ... invenit in provincia cum imperio Attium Varum; C I, 31. non solum urbibus, sed paene vicis castellisque singulis cum imperio praeficiebantur; C III, 32, a. ibi Sallustio pro consule cum imperio relicto; Af 97.

in: quod in tanto imperio populi Romani turpissimum sibi et reipublicae esse arbitrabatur; G I, 33.

pro: postquam Iuba ante portas diu multumque primo minis pro imperio egisset cum Zamensibus; Af 91, b.

sine: quod sine imperio tantas copias reliquisset; G VII, 20, a.

impero, befehlen, anbefehlen, auferlegen, kommandieren, herrschen: A. **substantivisch:** 1. facio: s. **facio,** III. imperatum (14 St.) S. 385, a.

II. ad: Senones ad imperatum non venire; G VI, 2.

B. **verbal:** I. **absolut:** 1. **unpersönlich:** se .. in castra, ut erat imperatum, receperunt; G II, 11. illi, ut erat imperatum, eductis iis cohortibus ... pervenerunt; G III, 26. illi, ut erat imperatum, circumsistunt hominem atque interficiunt; G V, 7. Fabius, ut imperatum erat, non ita multum moratus ... occurrit; G V, 47. Basilus, ut imperatum est, facit; G VI, 30. Fabius, ut erat imperatum, adhibita celeritate praesidium ex saltu deiecit; C I, 37. Massilienses arma ..., ut est imperatum, proferunt; C II, 22. omnes (onerariae naves) Uticam relinquunt et quo imperatum est transeunt; C II, 25, b. equites ..., ut erat imperatum, universi procucurrerunt; C III, 93, a. Messala, ut erat imperatum, Uticam pervenit; Af 88, b.

2. alqs: census habito, ut Caesar imperaverat; G I, 29. Ariovistum ... superbe et crudeliter imperare; G I, 31, d. ius esse belli, ut, qui vicissent, iis, quos vicissent, quemadmodum vellent, imperarent; G I, 36. celeriter, ut ante Caesar imperarat; ignibus significatione facta; G II, 33. iis (obsidibus) ad diem adductis, ut imperaverat; G V, 1. sic se complures annos illo imperante meruisse, ut nullam ignominiam acciperent; G VII, 17, b.

populus: populum Romanum victis non ad alterius praescriptum, sed ad suum arbitrium imperare consuesse; G I, 36.

II. **mit Ergänzung:** 1. **Conjunctiv:** huic (Commio) imperat, quas possit, adeat civitates; G IV, 21. quae .. ad eam rem usui sint militibus imperat; G VII, 11, b. quid fieri vellet, imperabat; G VII, 16. imperat, si sustinere non posset, deductis cohortibus eruptione pugnaret; G VII, 86. paucis, quae fieri vellet, Uticae constituit atque imperavit; C II, 44. quae (navis) quamque earum (navium) sequatur ..., constituit atque imperat; A 14. imperat turmae Hispanorum, ad proximum collem propere occurrerent; Af 39.

2. ne: suis ... imperavit, ne quod omnino telum in hostes reicerent; G I, 46. finitimis .. se ... imperaturum, ne quam dediticiis populi Romani iniuriam inferrent; G II, 32. interdicit atque imperat Cassivellauno, ne Mandubracio neu Trinobantibus noceat; G V, 22. tertiae aciei totique exercitui imperavit, ne iniussu suo concurreret; C III, 89.

3. ut: his, uti conquirerent et reducerent, .. imperavit; G I, 28. Allobrogibus imperavit, ut iis frumenti copiam facerent; G I, 28. finitimis imperavit, ut ab iniuria et maleficio se suosque prohiberent; G II, 28. legatis imperat, ... uti ... naves aedificandas ... curarent; G V, 1. Cassivellaunus ... his imperat, uti ... castra ... adoriantur; G V, 22. suis .., ut idem faciant, imperat; G V, 37. Ubiis imperat, ut pecora deducant; G VI, 10. si qui ad eos Eburones ex fuga convenissent, ad se ut reducerentur, imperavit; G VI, 32. equitibus imperat, ut quam latissime possint vagentur; G VII, 8. eis (equitibus) de media nocte imperat, ut paulo tumultuosius omnibus locis vagarentur; G VII, 45, a. duumviris municipiorum omnium imperat, ut naves conquirant; C I, 30, a. imperat militibus Caesar, ut naves faciant; C I, 54. naves longas x Gaditanis ut facerent imperavit; C II, 18, a. his (copiis) imperat, ut simulatione timoris paulatim cedant; C II, 40. magistris .. imperat navium, ut ... scaphas ad litus appulsas habeant; C II, 43. oppidanis .. imperat, ut plostra iumentaque omnia sequantur; Af 9. ipse (Caesar) ... imperat, speculatores ... omnes ut sibi praesto essent; Af 37. Pompeium ... eis .. (oppidanis) ita imperavisse, ut ... perquirerent, qui essent ... fautores; H 20.

4. accus. c. infin.: has omnes actuarias imperat fieri; G V, 1. Caesar ... magnam partem equitatus ad eum insequendum mittit retrahique imperat; G V, 7. quinque eiusdem legionis reliquas (cohortes) de media nocte cum omnibus impedimentis adverso flumine magno tumultu proficisci imperat; G VII, 60. haec (castra) imperat vallo pedum XII muniri; G VIII, 9. equitatuque ‖ equitatumque ‖ tantum procedere ante agmen imperat legionum, quantum ..; G VIII, 27. opera undique imperat administrari; G VIII, 37. ad eum locum fluminis navibus iunctis pontem imperant fieri; C I, 61. eo partem navium longarum convenire, frumentum ... comportari imperat; C III, 42. imperat pontem adversus hostem praevallari; A 19. Caesar celeriter de navibus imperat omnes egredi; Af 11. subito mane imperat ... legiones se ... sequi; Af 66. coenam afferri quam optimam imperavit; H 33.

III. **mit Object:** alqd (vgl. A): re nuntiata ad suos, quae imperarentur, facere dixerunt; G II, 32. hoc se Ubiis imperaturum; G IV, 8. qui (legati) se .. ea, quae imperasset, facturos pollicerentur; G IV, 22. obsides daturos quaeque imperasset facturos esse polliciti sunt; G IV, 27. ut omnia, quae imperarentur, sibi patienda existimarent; G VII, 30. cohortatus, ut ea, quae imperasset, diligenter ... administrarent; G VII, 60. eo legati ab Arvernis missi quae imperaret se facturos pollicentur; G VII, 90. quo libentius id faceret, quod imperabatur; G VIII, 48, a. se ... ea facturum, quae imperarit; G VIII, 48, c. quae .. imperaverit se cupidissime facturos pollicentur; C I, 15, a.

sese paratos esse portas aperire quaeque imperaverit facere; C I, 20. sese ... quod rem postulare cognovisset imperaturum; C II, 40. conclamantibus omnibus (militibus) imperaret, quod vellet, quodcumque imperavisset, se aequo animo esse facturos; C III, 6. quae imperaret, facturos pollicentur; C III, 12. facere id, quod rex imperasset; A 23. facturum .. omnia Pharnacen, quae imperata essent; A 69. paratos .. esse quae imperasset facere; Af 6. haec ita imperabat unicuique, ita praecipiebat, uti ..; Af 8. haec non per (Caesar) per se coram, sed ... per speculatores ... imperabat; Af 31, a. se .. paratos, quaecumque imperasset, et libenti animo facturos (legati) pollicentur; Af 33.

arma: tota Italia delectus habentur, arma imperantur; C I, 6, b. columnaria, ostiaria, frumentum, milites, arma, remiges, tormenta, vecturae imperabantur; C III, 32, a.

auxilia: equites auxiliaque toti Lusitaniae a Petreio, Celtiberiae, Cantabris barbarisque omnibus ... ab Afranio imperantur; C I, 38.

columnaria: f. arma.

equites: peragit concilium Caesar equitesque imperat civitatibus; G VI, 4. equites .., qui toti Galliae erant imperati, conveniunt; G VII, 66, a. equites .. toti provinciae imperaverat; C III, 31. f. auxilia.

equitatum: equitatu .. imperato; G IV, 6.

frumentum: f. arma. obsides; G V, 20.

milites: dum milites, quos imperaverat, convenirent; G I, 7. civitatibus milites imperat; G V, I. milites imperat: mittunt; C I, 15, a. f. arma.

milia: imperant Haeduis atque eorum clientibus, Segusiavis, Ambluaretis ... milia XXXV; ... XXX universis civitatibus, quae ..; G VII, 75. f. pedites.

naves: Cato in Sicilia naves longas veteres reficiebat, novas civitatibus imperabat; C I, 30, b.

numerum: provinciae toti quam maximum potest militum numerum imperat; G I, 7. magnum iis numerum obsidum imperat; G IV, 22. his Caesar numerum obsidum, quem ante imperaverat, duplicavit; G IV, 36. imperat certum numerum militum civitatibus; G VII, 31. certum numerum cuique ex civitate imperandum (statuunt); G VII, 75. parem numerum Arvernis (imperant); G VII, 75. imperat magnum numerum obsidum; G VII, 90.

obsides: obsides .. imperavit; G IV, 27. Caesar obsides imperat; G V, I. his Caesar imperat obsides quadraginta frumentumque exercitui; G V, 20. Caesar ... obsides imperat; G V, 22. obsidibus imperatis centum hos Haeduis custodiendos tradit; G VI, 4. omnibus his civitatibus obsides imperat; G VII, 4, b. ipse imperat reliquis civitatibus obsides; G VII, 64. obsides plures imperat; G VIII, 38.

ostiaria: f. arma.

pecuniam: magnam imperatam Asiae, Syriae regibusque omnibus et dynastis et tetrarchis et liberis Achaiae populis pecuniam exegerat; C III, 3. quo facto civitatibus tyrannisque magnas imperaverat pecunias; C III, 31. interim acerbissime imperatae pecuniae tota provincia exigebantur; C III, 32, a. qui (praefecti, exactores) praeter imperatas pecunias suo etiam privato compendio serviebant; C III, 32, b. quod in bello accidere consuevit universis imperatis pecuniis; C III, 32, b. neque minus ... civibus Romanis eius provinciae, sed in singulos conventus ... certae pecuniae imperabantur; C III, 32, b. pecuniae locupletibus imperabantur; A 49. dat negotium, ut ... pecuniae ... imperarentur; A 51. quibus parum videbatur imposuisse oneris, ampliorem pecuniam imperat; A 56. quibus pecunias imperasset, neque contulissent, se adirent; A 56. quod eius (P. Vestrii) frater Romae pecuniam imperatam numeraverat; Af 64. petierunt .. a Caesare, ut universis CCC uno nomine pecuniam imperaret; Af 90.

pecus: Caesar iis civitatibus, quae ad eius amicitiam accesserant, ... pecus imperabat; C I, 52.

pedites: Haeduis Segusiavisque ... decem milia peditum imperat; G VII, 64.

remiges: f. arma.

res: necessariis rebus imperatis; G II, 21.

tormenta, vectoras: f. arma.

vectigal: publicanis ... insequentis anni vectigal promutuum imperabatur; C III, 32, b.

impetro, erreichen, durchsetzen, Erfolg haben: I, 1. spes: omni spe impetrandi adempta; G V, 6.

2. alqs: ut eo (Dumnorige) deprecatore a Sequanis impetrarent; G I, 9. si non impetraret; G I, 35. cum ab proximis (Germanis) impetrare non possent, ulteriores tentant; G VI, 2. postulant, ut sint indutiae, atque ab iis impetrant; C III, 15.

II, 1. de: f. **de**, I. impetro (4 St.) S. 249, b.

2. ut: a Sequanis impetrat, ut per fines suos Helvetios ire patiantur; G I, 9. petentibus Remis, ut conservarentur, impetrant; G II, 12. repulsus in oppidum tamen uti eadem deditionis condicione uteretur, ab Crasso impetravit; G III, 22. interea aequum esse ab iis communis salutis causa impetrari, ut castra munire instituerent; G VII, 29. aegre ab his (consulibus) impetratum est summa tribunorum plebis contentione, ut in senatu (litterae) recitarentur; ut vero ex litteris ad senatum referretur, impetrari non potuit; C I, 1. cum ab eo (Pompeio) impetravisset, ut sibi captivos tradi iuberet; C III, 71. precibus a servo suo impetravit, ut se interficeret [idque obtinuit]; Af 94. vgl. I, 2. C III, 15.

III. alqd: uti ea, quae vellent, impetrarent; G I, 31, a. ne id quidem Caesar ab se impetrari posse dixit; G IV, 9. cum id non impetrassent; G IV, 11. ut, si quid possent, de indutiis fallendo impetrarent; G IV, 13. sperare a multitudine impetrari posse, quod ad militum salutem pertineat; G V, 36. sperare pro eius iustitia, quae petierint, impetraturos; G V, 41. ne id quidem impetravisse; C I, 9, b. id .. ab eis (centurionibus) facile impetrasse; Af 28.

rem: ea re impetrata sese omnes flentes Caesari ad pedes proiecerunt; G I, 31, a. qua re impetrata arma tradere iussi faciunt; G III, 21. re impetrata contendunt, ut ipsis summa imperii tradatur; G VII, 63. qua re impetrata montem opere circummunire instituit; C III, 97. quibus rebus facile a Caesare impetratis; Af 33. nulla re ab his (oppidanis) impetrata; Af 91, b.

impetus, Angriff, Andrang, Ungestüm: I. **Subject**: accidit, potest: quod in locis superioribus nullus impetus repentinus accidere hostium poterat; A 35.

II. **nach Verben**: 1. comminor: quemadmodum ... modo procurrerent modo recederent comminarenturque impetum; Af 71.

decipio: impetus .. eorum decipiebant; C I, 58.

do: universi (equites) clamore facto impetum dederunt; H 25, b.

effugio: Numidae integri celeritate impetum nostrorum effugiebant; C II, 41, b.

excipio: Germani celeriter ... phalange facta impetus gladiorum exceperunt; G I, 52. Pom-

peius suis praedixerat, ut Caesaris impetum exciperent; C III, 92.
facio: ſ. **facio,** III. impetum (49 St.) S. 384, b. — fero: ſ. **fero,** III. impetum (11 St.) S. 394, a. — moror: ſ. sustineo; C II, 26.
pertimesco: quorum (equitum, legionariorum) impetum adeo pertimuerunt hostes, ut ..; A 29.
retardo: quae res eius (Caesaris) impetum retardavit; Af 68.
sustento: legionum tot impetus sustentantes; H 17.
sustineo: equitatum, .. qui sustineret hostium impetum, misit; G I, 24. diutius cum sustinere nostrorum impetus non possent; G I, 26. cum ... fortiter .. impetum nostrorum militum sustinerent; G II, 11. uti ... hostium .. impetum fortiter sustinerent; G II, 21. quod ... ne primum quidem posse impetum suum sustineri existimabant; G III, 2. tantas tempestates Oceani tantosque impetus ventorum sustineri ... non ... posse; G III, 13, a. nostri milites impetum hostium sustinuerunt; G IV, 37. ut hostes impetum legionum atque equitum sustinere non possent; G V, 18. quod primum hostium impetum multis ultro vulneribus illatis fortissime sustinuerint; G V, 28. Labienus ... veritus, ... ut hostium impetum sustinere posset; G V, 47. vix primum impetum cohors in statione sustinet; G VI, 37. ut (Haedui) ... hostium impetum magno animo sustineant; G VII, 10. eorum impetum Galli sustinere non potuerunt; G VII, 13. quo facilius repentinos hostium impetus sustinerent; G VII, 29. neque nostrorum militum victorum impetum sustinere potuerunt; G VII, 62, h. qui (sagittarii) nostrorum equitum impetus sustinerent; G VII, 80. qui sustinuerant primos impetus insidiarum; G VIII, 19, a. ita (L. Plancus) congressus impari numero magnos impetus legionum equitatusque sustinet; C I, 40, h. quod ... nostrorum impetum sustinuissent; C I, 47. qui (equites) primum impetum sustineant ac morentur; C II, 26. uno loco Volcatius Tullus impetum legionis sustinuit cohortibus tribus; C III, 52. ut equitum mille etiam apertioribus locis VII militum Pompeianorum impetum ... sustinere auderent; C III, 84. Caesar dispositis per vias cohortibus impetum eius (Achillae) sustinuit; C III, 111. magno negotio impetus hostium adversos || et ex || munitionibus sustinere; A 8. ac primum impetum nostrorum pariter sustinuerunt; A 17. quorum impetum Mithridates magna cum prudentia [...] consuetudine nostra castris vallatis sustinuit; A 27. Deiotari vero legiones vix impetum sustinuerunt; A 40. quae (legio) tamen fortiter vincentium impetum sustinuit; A 40. qui (nostri) sustinere impetum Octavi non poterant; A 44, a.
tardo: paulum hostium impetus tardatus est; G II, 25. qui (murus) nostrorum impetum tardaret; G VII, 46. ea res saepe tentata etsi impetus eius (Caesaris) consiliaque tardabat, tamen ..; C I, 26, a. quo facilius impetum Caesaris tardaret; C I, 27.
timeo: nostri usi fortunae beneficio tamen impetum classis timebant; C III, 26.
2. converto contra: contra vim atque impetum fluminis conversa (tigna) statuebat; G IV, 17, a.
defendo ab: quo commodius ab impetu navium incendiisque (rates) defenderet; C I, 25, b.
relinquo ad: tertia (pars) vacabat ad incursum atque impetum militum relicta; C I, 82.
III. **Umstand:** adoriri: eodem impetu altera (castra) sunt adorti; C III, 9, b.
capere: primo .. impetu unam ex his quadriremem ... ceperunt; C III, 24.
circumire: eodem impetu cohortes sinistrum cornu ... circumierunt; C III, 93, h.
contendere: magno .. impetu IV ad eam (navem) constratae naves et complures apertae contenderunt; A 11.
deici: primo impetu legionum equitatus et levis armatura hostium nullo negotio loco pulsa et deiecta est de colle; Af 69, a.
ire: ea celeritate atque eo impetu milites ierunt, ut ..; G V, 18.
irrumpere: primo impetu domum eius (Caesaris) irrumpere conatus; C III, 111.
opprimi: qui (Tergestini) repentino latrocinio atque impetu illorum erant oppressi; G VIII, 24.
oppugnare: id (oppidum Bibrax) ex itinere magno impetu Belgae oppugnare coeperunt; G II, 6.
pelli: quos primo hostium impetu pulsos dixeram; G II, 24. ſ. deici.
percelli: complures hostium magno nostrorum impetu perculsi vulnerantur; G VIII, 48, h.
petere: hostes ... abiectis armis ultimas oppidi partes continenti impetu petiverunt; G VII, 28.
procurrere: ut (milites) magno impetu primo procurrerent; C I, 44.
profligare: an poenitet vos, ... quod classem hostium primo impetu adveniens profligaverim? C II, 32, d.
propelli: universarum cohortium impetu nostros propelli; C I, 64.
repellere: ut ... magno .. impetu equitatum repellerent; C I, 79.
subsequi: hos subsecuti calones equitesque eodem impetu militum virtute servantur; G VI, 40.
tendere: hic (Scipio) nullo in loco Macedoniae moratus magno impetu tetendit ad Domitium; C III, 36, a.

impius, gottlos: quibus ita est interdictum, hi numero impiorum ac sceleratorum habentur; G VI, 13, h.

implico, verschlingen, pass. verfallen: alqm: (Bibulus) graviore morbo ex frigore ac labore implicitus; C III, 18.
ordines: quini erant ordines coniuncti inter se atque implicati; G VII, 73, a.

imploro, anflehen: I. ne: quae (mulieres) in proelium proficiscentes passis manibus flentes implorabant, ne se in servitutem Romanis traderent; G I, 51.
II. auxilium: ſ. **auxilium,** II, 1. imploro (3 St.) S. 119, a. — fidem: ſ. **fides,** II, 1. imploro (4 St.) S. 396, a.

impono, hineinlegen, hineinsetzen, legen, auferlegen, zufügen: alqm: cohortes X et levis armaturae electos quosque idoneos ex equitibus Gallis arbitrabatur in navigia minora scaphasque imponit; A 17. vetustissima nave impositos ... iubebo avehi; F 4, h. ſ. servos.
alqd: ſ. onus.
aggerem: ſ. numerum; C III, 62.
centuriones: centurionibus ad portas oppidi et custodiis impositis; Af 7.
cohortes: ſ. alqm.
condiciones: condicionibus impositis provinciae tuendae ac defendendae; A 65, h.
copias: hae ipsae copiae hoc infrequentiores imponuntur, quod ..; C III, 2.
custodias: ſ. centuriones.
equites: ſ. alqm. legionem (3 St.)

exercitum: Alieno praetori ... praecipit ... de reliquo exercitu celeriter imponendo; Af 2.

familiam: quod ... pro militibus tuam familiam iumentaque in naves imposuisti; Af 54, a.

fores: portis fores altioresque turres imposuit; G VIII, 9.

funditores: s. legionem; Af 34.

iumenta: s. familiam.

labores: ut ... sibi quisque etiam poenae loco graviores imponeret labores; C III, 74.

legionem: impositae, ut supra demonstratum est, legiones VI; C III, 6. legionibus equitibusque Brundisi in naves impositis; C III, 14. eo biduo legio XXXVII ... cum frumento, armis, telis, tormentis imposita in naves; A 9. ut quaeque prima legio venerat, in naves longas imponebatur, equites autem in onerarias; Af 2. Alienus interim proconsul Lilybaeo in navis onerarias imponit legiones XIII et XIV et equites Gallos DCCC, funditorum sagittariorumque mille; Af 34.

mancipium: ut praeter ipsum militem et arma nec vas nec mancipium neque ullam rem ... in naves imponi pateretur; Af 47.

milites: Caesar ... commodissimum esse statuit omnibus equis Gallis equitibus detractis eo legionarios milites ... imponere; G I, 42. scaphas .. contexit eoque milites delectos imposuit; C III, 24. classem se sequi iussit nullis nostris militibus impositis; A 10. apertas .. complures (naves) adiecerunt et ... idoneos milites imposuerunt; A 13. numero classis aucto militibus veteranis impositis ... profectus est; A 44, b.

mulieres: eo mulieres imposuerunt; G I, 51.

necessitatem: nihil .. minus volebat, quam .. necessitatem sibi aliquam imponi belli gerendi; G VIII, 49. si qua esset imposita dimicandi necessitas; C III, 77.

numerum: magnum numerum sagittariorum, magnum Albicorum ... imponunt; C I, 56. quo maior numerus militum posset imponi; C III, 6. magnum numerum levis armaturae et sagittariorum aggeremque omnem noctu in scaphas et naves actuarias imponit; C III, 62.

onus: quibus parum videbatur imposuisse oneris, ampliorem pecuniam imperat; A 56.

pondus: aeris magno pondere ad militarem usum in naves imposito; C III, 103.

rem: s. mancipium.

rostra: navibus actuariis ... rostra imposuit; A 44, b.

sagittarios: s. legionem; Af 34.

servos: tradit eos centurionibus et singulis non amplius singulos additos servos in navem imponendos separatim curavit; Af 54, b.

sestertios: milies sestertio his imposito; Af 90. Thapsitanis HS xx, conventui eorum HS xxx, itemque Adrumetinis HS xxx, conventui eorum HS L multae nomine imponit; Af 97.

stipendium: sese ... stipendium capere iure belli, quod victores victis imponere consuerint; G I, 44, a. quibus (Arvernis et Rutenis) populus Romanus ... neque stipendium imposuisset; G I, 45. imposito stipendio; G VII, 54.

tegimenta: multum .. ab ictu lapidum ... viminea tegimenta galeis imposita defendebant; C III, 63, b.

tributum: in capita singula servorum ac liberorum tributum imponebatur; C III, 32, a.

turres: s. fores. — vas: s. mancipium.

vectigalia: quae (vectigalia) Metellus imposuisset; H 42, a.

vulnera: ne sua vulnera per fidem imposita paterentur impunita; G VIII, 48, a.

importo, einführen: alqd: quod ... minime ... (mercatores) ea, quae ad effeminandos animos pertinent, important; G I, 1.

aes: aere utuntur importato; G V, 12.

commeatus: qui (D. Laelius) commeatus Bullide atque Amantia importari in oppidum prohibeat; C III, 40.

frumentum: s. **frumentum,** II, 1. importo (4 St.) S. 412, a.

iumenta: quin etiam iumentis ... Germani importatis non utuntur; G IV, 2.

rem: magis, ... quam quo ullam rem ad se importari desiderent; G IV, 2.

vinum: vinum ad se omnino importari non sinunt; G IV, 2.

importunitas, Unverschämtheit: sedandae eorum (equitum) importunitatis gratia singulis C divisit; Af 87, b.

impotenter, zügellos, despotisch: cuius (Arsinoës) nomine diu regnasse impotenter Ganymeden docuimus; A 33.

impressio, Angriff: s. **facio,** III. impressionem (3 St.) S. 385, a.

imprimis (in pr.), besonders, vorzugsweise: imprimis commemoravit: .. se ... posse; C III, 90. imprimis deprecantur, ne eius (Caesaris) adventus hostilis esset; A 69. hunc secum habere in primis constituerat; G V, 6. imprimis rationem esse habendam dicunt, ... ut Caesar ab exercitu intercludatur; G VII, 1. multae res eum hortabantur, ... imprimis, quod Haeduos ... in servitute ... videbat Germanorum teneri; G I, 33. multa Caesarem ... incitabant: ... imprimis, ne ... reliquae nationes sibi idem licere arbitrarentur; G III, 10. imprimis monet, ut contineant milites; G VII, 45, b. imprimis a te peto, ... ut te ibi videam; F 14. imprimis, ut ipse (Caesar) cum Pompeio colloqueretur, postulat; C I, 26, b. illud spectans, primum ..., deinde ..., imprimis vero, ut aqua ... abundaret; A 1. — Senones, quae est civitas imprimis firma et magnae inter Gallos auctoritatis; G V, 54. imprimis hoc volunt persuadere, non interire animas; G VI, 14. — imprimis equitatui studet; G VII, 4, b.

improbo, verwerfen, mißbilligen: I. alqm: qui (Pompeius) si improbasset, cur ferri passus esset? si probasset, cur ..? C I, 32, a.

II. consilium: Curio utrumque improbans consilium; C II, 31, a.

improbus, böswillig, schlecht: A. oratio: hos seditiosa atque improba oratione multitudinem deterrere, ne frumentum conferant; G I, 17.

B, I. sciunt: neque pudentes suspicari oportet sibi parum credi, neque improbos scire sese timeri; C II, 31, a.

II. poena: quo testatior esset poena improborum; G VIII, 44.

improviso, unversehens, unvermutet: quod improviso unum pagum adortus esset; G I, 13. cum hac (familia) ... improviso ad vallum advolat; C I, 75. continentem .. ripae collem improviso occupat; C I, 54.

improvisus, unerwartet, unvermutet: A. res: fit ..., ut invisis || improvisis, al. || atque incognitis rebus magis confidamus vehementiusque exterreamur; C II, 4.

B. de: uti ... castra navalia de improviso adoriantur atque oppugnent; G V, 22. de i. ad

Ciceronis hiberna advolant; G V, 39. ne de i. aut noctu ad munitiones hostinm mnltitudo advolaret, aut ..; G VII, 72. Germanos ... de i. advolasse proeliumque commisisse; G VIII, 36. de i. in fines Nerviorum contendit; G VI, 3. vis ... telorum multa nostris de i. imprudentibus atqne impeditis vulnera inferebant; C II, 6, b. eo eum de i. celeriusque omni opinione venisset; G II, 3. ab his (sagittariis) complures de i. vnlnerati proelio excedebant; G VII, 80.

ox: accessit etiam ex improviso aliud incommodum, quod ..; C III, 79, a. cum ipse (Labienus) ex i. legionarios adortns esset; Af 50. in itinere praedatores equites Numidas ... ex i. adorti; Af 61, b. nt ... eqnitatus .. ex i. clauderet multitudine sua exercitum Caesaris; Af 59. ex i. hostibus aversis ineuterent terrorem; Af 80.

imprudens, nicht vermutend, nichts ahnend: alqs: imprudentibus nostris atque occupatis in munitione castrorum; G V, 15. quod nnllum ab insidiantibus imprudentes acceperant detrimentum; G VIII, 19. a. Germanos equitesque imprudentibus omnibus de improviso advolasse; G VIII, 36. imprudentes .. ante missis equitibus aggreditnr; C I, 51. L. Nasidins ... freto Siciliae imprudente atqne inopinante Curione pervehitur; C II, 3. vis ... telorum multa nostris de improviso imprudentibus atque impeditis vnlnera inferebant; C II, 6, b. si imprudentes ex insidiis adoriri posset; C III, 30, a. imprudentes vela in altum dederunt; Af 53.

hostes: imprudentis atqne inopinantis hostis aggrediuntur; C II, 38.

milites: ne qnis inermibus imprudentibasque militibus ab latere impetus fieri posset; G III, 29.

naves: ne casn imprudentes suae naves in classem adversariorum inciderent; Af 11.

imprudenter, unvorsichtig: etsi te nihil temere, nihil imprudenter facturum indicaram, tamen ... existimavi; F 16.

imprudentia, Unkenntnis, Unachtsamkeit, Unvorsichtigkeit: I. assigno: nonnemo enlpae eius (Caesaris) imprudentiaeque assignabat, quod ..; Af 3.

ignosco: Caesar ... ignoscere imprudentiae dixit; G IV, 27.

II. excnsatio: cum .. defensionem eius (Deiotari) nullam posse excusationem eius imprudentiae recipere coarguisset; A 68.

III, 1. decedere: quae .. ibi cumque naves imprudentia ant tempestate paulum suo cursu decessernnt; C III, 112, a.

fieri: factum imprudentia Biturigum, ... nti hoc incommodum acciperetur; G VII, 29.

snstinere: impetnm Mithridates magna cum prudentia [constantiaque virtutnm et Alexandrinorum imprudentia] ... sustinuit; A 27.

2. propter: propter imprudentiam ut ignosceretnr, petiverunt; G IV, 27. ne omnis nobilitatis discessu plebs propter imprudentiam laberetnr; G V, 3.

impubes, keusch, unerwachsen: A. alqs: qni diutissime impuberes permansernnt, maximam inter suos ferunt laudem; G VI, 21.

B. ad: qui (Bibulus) de servis liberisque omnibns ad impnberes supplicium sumit et ad nnum interficit; C III, 14.

impudentia, Schamlosigkeit: integras .. tenere possessiones, qni se debere fateantur, ... cuius impudentiae est? C III, 20.

impugno, angreifen, bekämpfen: I. alqs: nostri redintegratis viribns ... acrius impugnare coeperunt; G III, 26.

II. alqm: in quo (flumine) multae naves ... nostros impngnabant; A 30, b.

dignitatem: cnm (Metellus) impugnaret Caesaris dignitatem; G VIII, 53.

Galliam: id se sui muniendi, non Galliae impngnandae cansa facere; G I, 44, b.

opera: oppidani ... revocant ab impugnandis operibus armatos; G VIII, 43.

impulsus, Antrieb: cogi: vos ... illius scelerati vestri imperatoris impulsu et imperio coactos cives ... consectari; Af 44.

deficere: ille veritus, ... ne civitas eorum impulsu deficeret; G V, 25.

depopulo: agros provinciamque vestro impulsu depopulavit; H 42, b.

impune, ungestraft: quod .. tam diu se impune iniurias tulisse admirarentur, eodem pertinere; G I, 14.

impunitas, Straflosigkeit: I. concedo: consuesse .. deos immortales ..., quos ... ulcisci velint, his ... diuturniorem impunitatem concedere; G I, 14.

II. spes: qui ... licentiam sibi assnmpsissent ... impunitatis propter maximas res gestas spe; Af 85, b.

impunitus, ungerächt: ne sua vulnera per fidem imposita paterentur impunita; G VIII, 48, a.

imus s. **inferus.**

in, A. **mit Accusativ:** in, in — hinein, nach, auf, gegen, für, zu: I. **nach Verben:** abdo: s. **abdo** (9 St. alqm; G V, 8. carros: abdiderunt) S. 10, b.

abduoo: ut ... liberi eorum in servitutem abduci ... non debuerint; G I, 11.

abripio: liberos eorum (principum) obsidum nomine in servitutem abripi; Af 26, b.

abscido: non abscisum in duas partes exercitum ... eausae fuisse cogitabant; C III, 72.

abstraho: liberos, coniuges in servitutem abstrahi; G VII, 14, b. caedes faciunt, in servitutem abstrahnnt; G VII, 42.

accipio: s. **deditio,** I, 2. accipio in (3 St.) S. 255, a.

aocurro: L. Laterensis ... accnrrit laetus in castra; A 53.

addico: eorum (privatorum) bona in publicum addicebat; C II, 18, b.

adduco: qnem (nnmerum militum) et quam ante diem in eastra addnci velit; G VII, 31. alii snos in castra invitandi cansa addncunt; C I, 74. b. in conspectum hostinm celerius opinione eorum exercitum addncit; G VIII, 8. Cominium eum Ticida in conspectum suum prohibet adduci; Af 46. in eam se consuetndinem adduxerunt, ut ..; G IV, 1. in consnetudinem equos patientia bestiarum adduxerat; Af 72. eos .. (obsides) in continentem addnci iussit; G IV, 36. ut in Atrebatium fines legionem adducat; G V, 46. nt in fines Suessionum legiones duas, quas habebat, addnceret; G VIII, 6. nti ... in Macedoniam legiones adduceret; A 42, b. dnm hostes ... in neglegentiam adducerentur; Af 66. vivus (Pharnaces) in Caesaris potestatem adductus esset; A 76. cuius (Gabinii) ... more in magnam

spem Octavium adduxit provinciae potiundae; A 43.

adeo: sua sponte ad Caesarem in ius adierunt; C I, 87.

adigo: uti ex locis superioribus in litus telum adigi posset; G IV, 23. provinciam omnem in sua et Pompei verba iusiurandum adigebat; C II, 18, b.

admitto: quod, quantum in se facinus admisissent, intellegebant; G III, 9, a.

animadverto: quare in eum aut ipse animadverteret, aut civitatem animadvertere iuberet; G I, 19.

apparo: Fabium ... se in posterum diem similemque ‖ similem ad ‖ casum apparare; G VII, 41.

appropinquo: cum in extrema planicie iniquum in locum nostri appropinquassent; H 30.

arcesso: si legiones in provinciam arcesseret; G VII, 6.

asporto: (Mithridaten) secum parvulum asportaverat in castra; A 78.

attribuo: magistratus ... in annos singulos gentibus ... quantum ... visum est agri attribuunt; G VI, 22.

avebo: vetustissima nave impositos quocumque vento in quascumque terras iubebo avehi; F 4, b.

circummitto: legationes in omnes partes circummittuntur; G VII, 63.

cogo: postquam omnes Belgarum copias in unum locum coactas ad se venire vidit; G II, 5. navium quod ubique fuerat in unum locum coëgerant; G III, 16. Suevos omnes in unum locum copias cogere; G VI, 10. prius omnes (legiones) in unum locum cogit, quam ..; G VII, 9. neque ulla multitudine in unum locum coacta resisti posse Romanis; G VIII, 1. in unum locum (exercitus) cogere; G VIII, 6 coacto .. in unum locum exercitu; C III, 73, a. exercitu coacto in unum locum; A 52. eum ... copiis .. omnes in unum locum coëgisset; A 69. Androsthenes ... omnem ex agris multitudinem servorum ac liberorum in oppidum cogit; C III, 80, a. omnes amici consulum ... in senatum coguntur; C I, 3. cogitur in eius (Gutruati) supplicium Caesar contra suam naturam concursu maximo militum; G VIII, 38. naves in Venetiam, ... quam plurimas possunt, cogunt; G III, 9, b.

compello: s. **compello** (12 St.) S. 191.

comporto: L. Staberius ... aquam comportare in arce ‖ arcem ‖ ... coepit; C III, 12. s. **comporto** aquam; Af 7. commeatus. frumentum, G III, 9, b. V, 26. Af 20, b. 36. ligna. sarcinas. tela (S. 193).

concipio: ne quod in se scelus concepisse ... videantur; C I, 74, a.

conduco: exercitum in unum locum conduci; G II, 2. cum primum in unum locum exercitum conduxit; A 48. Caesar ... copias omnes in castra conducit; Af 67.

confero: arma omnia privata ac publica in domum Galloni contulit; C II, 18, a. castris ex campo in collem ac tutiora loca collatis; Af 68. s. **confero** (35 St.) S. 198.

confugio: saepenumero ... ad te voluimus in tuaque praesidia confugere; Af 35, a. s. **confugio** (11 St.) S. 202, b.

congero: Caesar ... aliquantum numerum frumenti in sua praesidia congesserat; Af 21.

conicio: s. **conicio** (48 St.) S. 203.

conitor: equitatus ... in summum ‖ summa in ‖ iugum virtute conititur; C I, 46.

conscendo: milites equitesque conscendere in naves iubet; G V, 7.

conscribo: litteris .. celeriter in Siciliam ad Alienum et Rabirium Postumum conscriptis per castascopum mittit, ut ..; Af 26, a.

conservo: s. vindico; G III, 16.

consisto: iusserunt pronuntiare, ut ... in orbem consisterent; G V, 33.

constituo: diversam .. aciem in duas partes (L. Plancus) constituit; C I, 40, b. in se novi generis imperia constitui; C I, 85, b. supplicia constituit in eos ... ea, quae morte essent miseriora; A 41. in ordinem elephantos constituit; Af 27.

contendo: s. **contendo**, I, 2. alqs in (12 St.) S. 221, a.

contraho: neque (se) exercitum sine magno commeatu atque molimento in unum locum contrahere posse; G I, 34.

conveho: frumentum ex finitimis regionibus ... in urbem convexerant; C I, 34. magnum .. numerum in oppidum telorum atque tormentorum convexerant; A 2.

convenio: partem copiarum ex provincia supplementumque ... in Helvios ... convenire iubet; G VII, 7. et sua sponte multi in disciplinam conveniunt et a parentibus propinquisque mittuntur; G VI, 14. (fautores) conveniunt in domum, quo (Cn. Pompeius) erat delatus; H 32, b. cum magnam multitudinem convenisse hostium in fines Pictonum ... cognosceret; G VIII, 26. uti ... omnes, qui arma ferre possent, unum in locum convenirent; G IV, 19. civitatibus milites imperat certumque in locum convenire iubet; G V, 1. maiores iam undique in eum locum copiae Britannorum convenerant; G V, 11. Bellovacos omnes, qui arma ferre possent, in unum locum convenisse; G VIII, 7. neque plures in unum locum conveniunt; G VIII, 18. multitudo aquatorum unum in locum conveniebat sub ipsius oppidi murum; G VIII, 41. omnis ex fuga Suessionum multitudo in oppidum proxima nocte convenit; G II, 12. Acco ... iubet in oppida multitudinem convenire; G VI, 4. neque quam in partem quisque conveniat, provident; G VI, 37.

converto: cum hostium acies ... in fugam conversa esset; G I, 52. conversis in eam partem navibus; G III, 15. ne ... iter in provinciam converteret; G VII, 56. subito se ad Cassium Longinum in Thessaliam convertit; C III, 36, a. ab eo (vallo) ... alter conversus in contrariam partem erat vallus humiliore paulo munitione; C III, 63, a. ex qua re subito in terrorem converso equitatu Numidarum; Af 40.

decedo: legionem sextam decedere ad praemia atque honores accipiendos in Italiam iubet; A 77.

decurro: Caesar ... ad cohortandos milites, quam in partem fors obtulit, decucurrit; G II, 21. cum ipsi ex montibus in vallem decurrerent; G III, 2. quod ... (milites) decucurrissent in eum locum; A 31.

dedo: neu se ... in cruciatum hostibus dedant; G VII, 71.

deduco: duas legiones in Haeduos deduxit; G VIII, 46, b. C. Fabium cum totidem (legionibus) in Haeduos deducit; G VIII, 54. quo eos (adversarios) ... in aequum deduceret; H 6. quam in fortunam quamque in amplitudinem (Haeduos) deduxisset; G VII, 54. deductis tribus in arcem oppidi cohortibus a Varrone praesidio; C II, 19. Caesar interim cotidie legiones in campum deducere ... non intermittit; Af 61, b. exercitum tironem non audent in campum deducere; H 26. si in eum casum deducerentur; G II, 31. impedimentis in proximum collem deductis; G VII, 68. neque ab eo (Lentulo) prius Domitiani milites discedunt, quam in conspectum Caesaris deducatur; C I, 22. re in controversiam de-

ducta; G VII, 63. fortunam: ſ. amplitudinem. in interiorem Galliam qui (legiones) deduceret; G II, 2. in Carnutes ... legionibus in hibernacula deductis; G II, 35. Caesar ... maturius paulo, quam tempus anni postulabat, in hiberna in Sequanos exercitum deduxit; G I, 54. exercitum per legatos in hiberna deduxit; G VIII, 46, b. deductis Pergamum atque in locupletissimas urbes in hiberna legionibus; C III, 31. ab oppido ... fossas duas ... in eum locum deduxit, quo ..; A 38. cupiebat Caesar ... adversarios in aequum locum deducere; H 5. quod in eum locum res fortunaeque omnium deducerentur, ut ..; H 29, b. Caesar ... milites in proxima municipia deducit; C I, 32, a. ne sua dissensione et pertinacia rem in summum periculum deducant; G V, 31. quos cupiditate gloriae adductus in periculum deduxi; G VII, 50, b. sese rem in summum periculum deducturum non esse; C I, 19. onerarias naves ... in portum deducunt; C I, 36. urbes: ſ. hiberna; C III, 31.

defero: (Galli) in scrobes delati transfodiebantur; G VII, 82. quos quoniam fortuna in nostram detulit potestatem; Af 44. ut mitterent lecticam, qua (Cn. Pompeius) in oppidum deferri posset; H 32, b.

defluo: ubi Rhenus ... Oceano appropinquavit, in plures defluit partes; G IV, 10.

deicio: dum cupidius instat, in locum deiectus inferiorem concidit; G V, 44, b.

demitto: cum se maior pars agminis in magnam convallem demisisset; G V, 32. se in castra recipere conati iniquum in locum demiserunt; G VI, 40. ubi neminem in aequum locum sese demittere ... viderunt; G VII, 28. has (angustias) sublicis in terram demissis praesepserat; C III, 49. ut ... repente incitati cursu sese in vallis universi demitterent; C I, 79. cum se in vallem demitterent; C II, 34, a.

deporto: (frumentum) in castra deportant; C I, 60.

deprimo: valle intermissa magis in altitudinem depressa quam late patente; G VIII, 9.

derivo: ut nullam in partem depressis fossis (flumen) derivari posset; G VIII, 40.

descendo: ſ. **descendo,** II. alqs in. adversarii (7 St.) S. 266, a.

destino: partem animum mentemque perterritam atque in fugam destinatam habere; Af 88, a

devenio: quam quisque ab opere in partem casu devenit; G II, 21. nostri ... turmatim in eum locum devenerunt; G VIII, 18. nobiles homines ... in castra Caesaris devenire ... coeperunt; Af 26, a.

devoco: sese suas exercitusque fortunas in dubium non devocaturum; G VI, 7, b.

devolvo: praecipitata .. (saxa) muro in musculum devolvunt; C II, 11. eas .. (cupas) de muro in musculum devolvunt; C II, 11.

dico: ii ... se Remis in clientelam dicabant; G VI, 12, b. plerique ... sese in servitutem dicant nobilibus; G VI, 13, a.

dico: multa ab Caesare in eam sententiam dicta sunt; G I, 45.

differo: nec iuste eum (Pharnacem) postulare, ut in Caesaris adventum res integra differetur; A 35. rem in posterum diem distulerunt; C I, 65. hae (casae) celeriter ignem comprehenderunt et venti magnitudine in omnem locum castrorum distulerunt; G V, 43. diei tempore exclusus in posterum oppugnationem differt; G VII, 11, b. neque omni interposita fide firmum esse posse, si in aliud tempus differretur; C I, 86.

diffugio: ſ. pervenio in regiones.

dimitto: is ... praefectos tribunosque militum complures in finitimas civitates frumenti causa dimisit; G III, 7. eos ... in oppidum dimittit; C I, 21. Suevos ... more suo concilio habito nuntios in omnes partes dimisisse; G IV, 19. interim barbari nuntios in omnes partes dimiserunt; G IV, 34. interim speculatoribus in omnes partes dimissis; G V, 49. nuntios legationesque in omnes partes dimittebant; G V, 53. magno coacto numero ex finitimis civitatibus in omnes partes dimittit; G VI, 43. equitum turmas dimittit in omnes partes ad aliquos excipiendos; G VIII, 7. Caesar ... plures in partes exercitum dimittere constituit; G VIII, 24. cum in omnes partes finium Ambiorigis aut legiones aut auxilia dimisisset; G VIII, 25. Caesar interim in Sardiniam nuntios cum litteris et in reliquas provincias finitimas dimisit, ut ..; Af 8.

dirigo: Numidas ... ita extenuatos et in longitudinem directos (collocabat), ut ... videretur; Af 59.

discedo: inde utrique in castra discedunt; C I, 83. servus ... ita clam a Caesaris praesidiis in Pompei castra discessit; H 18, a. reliqui (Galli) ex fuga in civitates discedunt; G VII, 88. discedens ab hibernis Caesar in Italiam; G V, 1. qui (milites) lignationis munitionisque causa in silvas discessissent; G V, 39.

discurro: Alexandrini trepidantes in omnes partes castrorum discurrere coeperunt; A 31.

dispergo: (erat) omnis in partis dispersa multitudo; G VI, 34, a.

dispono: ante quos (cippos) obliquis ordinibus in quincuncem dispositis scrobes ... fodiebantur; G VII, 73, b. legionibus in hiberna dispositis; A 49. legiones equitesque ... divisos || dimissos || in castella munitionesque disponit; Af 34.

dissipo: Carnutes ... dissipantur in finitimas civitates; G VIII, 5.

distribuo: ipse (Caninius) legionem unam in trina castra distribuit; G VIII, 36. coactus est ... legiones .. in plures civitates distribuere; G V, 24. generatim .. distributi in civitates omnia vada ... eius paludis obtinebant; G VII, 19. iura in tetrarchas, reges, civitates distribuit; A 78. legiones ... equitatumque in hiberna distribuit; A 64. cum (Mundenses) essent in legionem distributi; H 36. magnum numerum ex Thessalia ... supplementi nomine in legiones distribuerat; C III, 4, a. copiis in tris partes distributis; G VI, 32. suas quoque copias in tres partes distribuerunt; G VII, 61. postero die in tres partes distributo equitatu; G VII, 67. scienter in duas partes sese distribuunt; C I, 55. reges, tetrarchas: ſ. civitates; A 78.

divido: omnis civitas Helvetia in quattuor pagos divisa est; G I, 12. Gallia est omnis divisa in partes tres; G I, 1. cum hic (vicus) in duas partes flumine divideretur; G III, 1. omnes civitates in partes divisae sunt duas; G VI, 11. saepe in eum locum ventum est tanto in omnis partis diviso equitatu, ut ..; G VI, 43. exercitum in duas partes divisit; G VII, 34. intellegere se divisum esse populum Romanum in duas partes; C I, 35. cum esset Caesaris classis divisa in duas partes; C III, 101, a. cum in duas partes esset urbs divisa; A 1.

do: imprudentes vela in altum dederunt; Af 53. qui (loricati viri) simul in conspectum oppidi se dederunt, equis recipiuntur; H 4. Hispalim II Id. April. caput allatum et populo datum est in conspectum; H 39. fugam: ſ. **fuga,** II, 4. do in (3 St.) S. 414, a. ei .. filiam suam in matrimonium dat; G I, 3. etsi eam pecuniam publicam esse constabat datamque a Pompeio in stipendium; C I, 23.

duco: inde in Allobrogum fines, ab Allobrogibus in Segusiavos exercitum ducit; G I, 10. exercitum in Bellovacos ducit; G II, 13. ex quibus (legionibus) unam in Murinos dncendam Gaiu Fabio legato dedit, alteram in Nervios Quinto Ciceroni, tertiam in Esuvios Lucio Roscio; G V, 24. quattuor legiones in Senones Parisiosque Labieno ducendas dedit, sex (Caesar) ipse in Arvernos ad oppidum Gergoviam secundum flumen Elaver duxit; G VII, 34. ſ. pagos. quas (legiones) in Africam ducturus erat; A 56. copias ex locis superioribus in campum dncit; C II, 40. cohortes quasdam ... in vetera castra duci; C III, 66. sagittariis .. ex omnibus navibus ... dnctis in castra; Af 20, a. a qnibus (castris) paulatim ... vallum in oppidi circuitum dncere institnit; G VIII, 33. fines: ſ. **finis,** II, 4, duco in (4 St.) S. 399, a. bellum in biemem ducere cogitabant; C I, 61. Dumnorix ... Helvetiis erat amicus, quod ex ea civitate Orgetorigis filiam in matrimonium duxerat; G I, 9. prope in noutem rem duxerant; C III, 51, b. reliqunm exercitum Quinto Titurio Sabino et Lucio Aurunculeio Cottae legatis in Menapios atque in eos pagos Morinorum, ab qulbus ad eum legati non venerant, ducendum dedit; G IV, 22. quam in partem ... ducerentur; G I, 40, a. quam (legionem) Lucio Roscio in pacatissimam ... partem dncendam dederat; G V, 24.

edo: Ariovistum ... in eos omnia exempla cruciatusque edere; G I, 31, d. quae opinio erat edita in vulgus; C III, 29.

educo: in aciem: ſ. **acies,** II, 4. educo in (4 St.) S. 19, a.

effero: si haec esset in altitndinem turris elata; C II, 8. hos (manipulares Fabius) ipse rursus singulos exceptans in murnm extulit; G VII, 47, b. posteaqnam in vnlgus militum elatum est, qua arrogantia ... usus ... interdixisset; G I, 46. quod neque in vulgum disciplinam efferri velint; G VI, 14.

eicio: cum equitatus nuster liberius praedandi ... causa se in agros eiecerat; G V, 19. gubernatorem in terram navem eicere cogunt; C III, 28, b. remigum magnns numerus ... ex longis navibus nostris in molcm se eiecit; A 20, a.

elicio: si forte ... hostes in suum locum elicere posset; G V, 50. ne forte ... bostis .. elicere nostros in locum conaretur iniqnum; G VIII, 16.

emineo: id .. est lugum directnm eminens in mare; C II, 24.

emitto: ille (rex) nt ex carceribus in liberum cursum emissus; A 24, b.

eo: contrariam .. in partem iri videbatur; C I, 69. ſ. **eo,** II. alqs in (7 St.) S. 312, b.

erumpo: nactus circiter xxx (naves) in eas indiligentiae suae ac doloris iracundiam erupit; C III, 8.

evoco: eo (Milone) in Italiam evocato; C III, 21. (Caesar) remigum partem ex classe ... in castra evocare; Af 20, a.

exeo: quin (homines feri) ... in provinuiam exirent; G I, 33. has tibi litteras exiens in Tusculanum scripsi; F 26.

expello: si ... Romanos ... adductos inopia in provinciam expellere possent; G VII, 55, b.

expono: ueque affectum valetudine filium exponere in terram patitur; C I, 31. noctu militibus ac sagittariis in terram expositis; C III, 23. cum ... aquandi .. causa remiges in terram exposuisset; A 10. cohortium trium instar in terram exposuerat; A 19.

exporrigo: Pacidius snos equites oxporrigere coepit in longitudinem; Af 78, a.

exstruo: exstruitur agger in altitudinem pednm sexaginta; G VIII, 41. aggerem in altitudinem pedum LXXX exstruit; C II, 1.

extollo: elepbans ... militem ... in sublime extollit armatum ‖ extollit ‖; Af 84.

facio: quae seuatusconsulta qnoties quamque hunurifica in eos facta essent; G I, 43.

fero: alii .. aliam in partem perterriti ferebantur; G II, 24. in hustes aquilam ferre coepit; G IV, 25. ferrum intro clam in cubiculum tulit; Af 88, a.

fluo: ita ut oculis, in ntram partem (flumen Arar) fluat, iudicari non possit; G I, 12.

fugio: in castra: ſ. **castra,** II, 4. fugiu in (3 St.) S. 141, b. temere in naves (remiges, classiarii) fugere coeperunt; A 20, a. cum ... calones, equites, funditores, Nnmidas diversos dissipatosque iu omnes partes fugere vidissent; G II, 24. fugere in provinuiam Romanos Galliaqne excedere; G VII, 66, a. Considius ... in regnnm fugere contendit; Af 93.

fugo: nt equites minus † xxx Galli Maurorum equitum II milia loco pellerent fugarentqne in oppidum; Af 6.

fundo: hanc (aquam) locis superioribus fundere in partem Caesaris nun intermittebat; A 6.

iacio: ſ. **iacio** (10 St.) S. 451, a.

immitto: ſ. **immitto** arietes. cobortes. milites. naves. pilum. tigna (7 St.) S. 460, b.

impello: in magnnm mehercule vos periculum impulit; Af 16.

impero: in singulus conventns singulasqne civitates certae pecuniae imperabantur; C III, 32, b.

impono: in capita singula servorum ac liberorum tributum imponebantur; C III, 32, a. cohortes x ... in navigia minura scapbasque imponit; A 17. legiunibus equitibusqne Brundisi in naves impositis; C III, 14. aggerem .. omnem nuctu in scapbas et naves actuarias imponit; C III, 62. aeris magno pundere ad militarcm usum in naves imposito; C III, 103. legio XXXVII ... imposita in naves; A 9. nt quaeque prima legio venerat, in naves longas imponebatnr, equites antem in onerarias; Af 2. Alienus interim proconsul Lilybaeo in navis onerarias imponit legiones XIII et XIV; Af 34. nt praeter ipsum militem ct arma nec vas ncc mancipinm neque nllam rem ... in naves imponi pateretur; Af 47. quod ... pro militibus tuam familiam iumentaque in naves imposuisti; Af 54, a. singulis non amplius singulos additos servus in navem imponendos separatim curavit; Af 54, b. scaphas: ſ. navigia. naves; C III, 62.

importo: frumentum importare in oppidum instituit; G VIII, 35. qui (D. Laelius) commeatus Bullide atque Amantia importari in oppidnm prohibeat; C III, 40.

incido: ſ. **incido,** II. alqs. cobortes. naves (9 St.).

incito: couspicatae .. naves triremes duae navem D. Bruti ... duabus ex partibus sese in eam incitaverant; C II, 6, b. ex omnibus partibns subito Antonianae scaphae signo dato se in hostes incitaverunt; C III, 24.

incumbo: nt ... omnes .. et animo et opibus in id bellum incumberent; G VII, 76.

indico: petierunt, nti sibi concilium totius Galliae in diem certam indicere ... liceret; G I, 30. concilio .. in eum locum Galliae indicto; G VI, 44.

induco: reliqnum exercitum in copiosissimos agros Biturigum inducit; G VIII, 2. quibus (specubus) aqua in privatas domos indncitur; A 5. in quam (regiam Caesar) ipse habitandi causa

initio erat inductus; C III, 112, b. multis legationibus ab se in senatum inductis; H 42, a.

infero: illum (Ambiorigem) in equum quidam ex suis intulit; G VI, 30. ut ... conversa signa in hostes inferrent; G II, 26. quo facto ab universis cohortibus signa in hostem coepere inferri; Af 82. omnia .. quae vivis cordi fuisse arbitrantur, in ignem inferunt; G VI, 19.

influo: flumen est Arar, quod per fines Haeduorum et Sequanorum in Rhodanum influit, incredibili lenitate; G I, 12. ſ. **flumen**, I. influit (3 St.) S. 402, b. — **influo** (4 St.).

infodio: ante haec (lilia) taleae pedem longae ... totae in terram infodiebantur; G VII, 73, b.

ingredior: M. Marcellus, ingressus in eam orationem; C I, 2. adolescentulus ... in Mauritaniam regnumque Bogudis est ingressus; Af 23. ille ... neque tantis clientelis nominisque claritate praeditus in rempublicam est ingressus; Af 22. quem (Vibullium) ingressum in sermonem Pompeius interpellavit; C III, 18.

inicio: a dextro ... cornu funditores sagittariique concita tela in elephantos frequentes iniciunt; Af 83.

insilio: reperti sunt complures nostri milites, qui in phalangas insilirent; G I, 52.

insisto: totus (Caesar) et mente et animo in bellum Treverorum ... insistit; G VI, 5.

instruo: eam (contabulationem) in parietes instruxerunt; C II, 9, a. quemadmodum exercitus utriusque fuerint in aciem instructi; Af 59.

intendo: qui ... iter .. in Hispaniam intendebant; Af 95.

interpono: in .. eam rem se suam fidem interponere; G V, 36.

intro: etiam illa ‖ in ‖ urbem uno tempore tentari ‖ intrari ‖ posse confidebat; A 17.

introduco: ſ. **finis**, II, 4. introduco in (3 St.) S. 399, a.

introeo: ne quis miles in oppidum introiret; Af 7. postero die (Caesar) mane in oppidum introiit; Af 90. nostri, qui fuissent equites Romani et senatores, non sunt ausi introire in oppidum; H 22, a.

irrumpo: primo in maiora castra, post etiam in castellum ... (nostri) irruperunt; C III, 67. castra: ſ. **castra**, II, 4. irrumpo in (4 St.) S. 141, b. simul (Petronius) in medios hostis irrupit; G VII, 50, b. nonnulli (Galli) perterriti in oppidum irrumpunt; G VII, 70. quin (milites) spe praedae in urbem irrumperent; C II, 12.

iuro: princeps in haec verba iurat ipse (Petreius); C I, 76.

lego: eos extra ordinem in senatum legendos curaverat; C III, 59. quorum (Titiorum) patrem Caesar in senatum legerat; Af 28.

loquor: in eandem sententiam loquitur Scipio; C I, 1. Servium Galbam cum legione XII et parte equitatus in Nantuatis, Veragros Sedunosque misit; G III, 1.

mitto: quo in numero erat Titus Terrasidius missus in Esuvios, Marcus Trebius Gallus in Curiosolitas, Quintus Velanius cum Tito Silio in Venetos; G III, 7. Titum Labienum legatum in Treveros ... cum equitatu mittit; G III, 11. quintum Titurium Sabinum legatum cum legionibus tribus in Unellos, Curiosolites Lexoviosque mittit; G III, 11. sibi .. ut potestatem faceret in Ubios legatos mittendi; G IV, 11. Caesar postero die Titum Labienum legatum ... in Morinos ... misit; G IV, 38. unam legionem ... et cohortes V in Eburones ... misit; G V, 24. Caesar ... statim nuntium in Bellovacos M. Crassum quaestorem mittit; G V, 46. totius exercitus impedimenta ad Labienum in Treveros mittit; G VI, 5. neque auxilia ex sua civitate in Treveros missa; G VI, 9. mandat, ut crebros exploratores in Suevos mittant; G VI, 10. Lucterium Cadurcum ... cum parte copiarum in Rutenos mittit; G VII, 5. Lucterius Cadurcus in Rutenos missus; G VII, 7. altera ex parte Gabalos proximosque pagos Arvernorum in Helvios ... mittit; G VII, 64. Gaium Antistium Reginum in Ambilaretos, Titum Sextium in Bituriges, Gaium Caninium Rebilum in Rutenos cum singulis legionibus mittit; G VII, 90. Labienum cum duabus legionibus in Treveros mittit; G VIII, 25. ut nullum frustra telum in eos mitteretur; C I, 45. dum (pilum) in Labienum mittere contendit; Af 16. litteras in Achaiam ad Q. Calenum misit; A 44, a. equites in aciem mittit; C II, 41, a. duas (legiones) in Aegyptum ad Caesarem mittit; A 34, b. C. Calvisium Sabinum cum cohortibus V paucisque equitibus in Aetoliam misit; C III, 34. secundum commeatum in Africam mittit ad Caesarem; Af 34. incidit in Vibullium Rufum missum a Pompeio in agrum Picenum; C I, 15, b. Domitius ad Pompeium in Apuliam peritos regionum ... cum litteris mittit; C I, 17. naves onerarias ... in castra ad Caesarem mittit; Af 34. ex Gaetulis duos ... pro perfugis speculandi gratia in castra Caesaris ‖ Caesaris castra ‖ mittunt; Af 35, a. (Mithridates) missus in Syriam Ciliciamque initio belli Alexandrini ad auxilia arcessenda; A 26. Quintum .. Patisium in Ciliciam (mittit) ad auxilia arcessenda; A 34, b. petunt, ut Mandubracium ... in civitatem mittat; G V, 20. cum ultro in continentem legatis missis pacem ab se petissent; G IV, 27. disciplinam: ſ. convenio; G VI, 14. in Epirum rei frumentariae causa Q. Tillium et L. Canuleium legatum misit; C III, 42. tripertito milites equitesque in expeditionem misit; G V, 10. Iuba ... sex cohortes in fines regni sui mittit; Af 55. ne ex his nationibus auxilia in Galliam mittantur; G III, 11. legionem .. XV ... in togatam Galliam mittit ad colonias civium Romanorum tuendas; G VIII, 24. Caesar ... trans Rhenum in Germaniam mittit ad eas civitates, quas ... pacaverat; G VII, 65. legiones in hiberna mittit; G VII, 89. quem (L. Vibullium Rufum) a Pompeio missum in Hispaniam demonstratum est; C I, 38. neque enim sex legiones alia de causa missas in Hispaniam; C I, 85, b. duabus legionibus missis in ulteriorem Hispaniam cum Q. Cassio, tribuno plebis; C II, 19. litteras ad regem Bogudem in Mauritaniam et M. Lepidum proconsulem in Hispaniam citeriorem mittit; A 59. in eius (legionis) locum tertiam decimam legionem in Italiam mittit; G VIII, 54. ceteras (legiones) in Italiam mittit; C II, 22. hoc crebrius nuntiis in Italiam missis; H 1. quem in locum ... Romanos missuros suspicaretur; G VIII, 17. ſ. Italiam; G VIII, 54. Faustus Sulla propere in Mauritaniam mittatur; C I, 6, a. ſ. Hispaniam; A 59. ex eo loco IV cetratorum cohortis in montem ... mittit; C I, 70. statuunt, ut X milia hominum delecta ex omnibus copiis in oppidum mittantur; G VII, 21. has (lintres) magno sonitu remorum incitatas in eandem partem mittit; G VII, 60. equites .. et auxiliarios pedites in omnes partes mittit; G VIII, 5. C. Fabium legatum cum cohortibus XXV mittit in diversissimam partem Galliae; G VIII, 24. in omnes partes ... legatos conquisitoresque delectus habendi causa miserant; A 2. [in reliquas provincias praetores mittuntur]; C I, 6, b. ne ex praetura et consulatu, ut semper, sed per paucos probati et electi in provincias mittantur; C I, 85, c. Sardiniam: ſ. Siciliam; C I, 30, a. Cicero ... quinque cohortes

frumentatum in proximas segetes mittit; G VI, 36. Domitianas .. cohortes protinus a Corfinio in Siciliam miserat; C I, 25, a. mittit in Sardiniam cum legione una Valerium legatum, in Siciliam Curionem pro praetore cum legionibus IV; C I, 30, a. statim .. in Siciliam misit, uti duae legiones reliquaeque equitatus ad se mitteretur; C II, 37. Rabirium Postumum in Siciliam ad secundum commeatum arcessendum mittit *; Af 8. (Caesar) litteras in Siciliam nuntiosque mittere, uti ..; Af 20, b. Lucium Cispium cum classe ... ad Thapsum versus in stationem praesidii gratia commeatus sui mittit; Af 62. Syriam: f. Ciliciam. L. Cassium Longinum cum legione tironum .. in Thessaliam ... misit; C III, 34.

moveo: (Vercingetorix) castra ex Biturigibus movet in Arvernos versus; G VII, 8. in Haeduos movit castra; G VII, 53. neque se in ullam partem movebat; C II, 17. sobiectis .. eas (turres) rotis ... in quamcumque erat visum partem movebant; A 2.

navigo: quibus (navibus) in Britanniam navigare consuerunt; G III, 8.

nubo: (Dumnorigem) sororem ex matre et propinquas suas nuptum in alias civitates collocasse; G I, 18, a.

nuntio: his rebus in Italiam Caesari nuntiatis; G VII, 6.

occulto: ad convallem exesumque locum in speluncam Pompeius se occultare coepit; H 39.

pateo: qui (fines) in longitudinem milia passuum CCXL, in latitudinem CLXXX patebant; G I, 2. quae castra ... amplius milibus passuum octo in latitudinem patebant; G II, 7. quod is collis ... tantum adversus in latitudinem patebat, quantum loci acies instructa occupare poterat; G II, 8. utraque ex parte directus (locus erat) ac tantum in latitudinem patebat, ut ..; C I, 45. tantundem .. eius valli agger in latitudinem patebat; C III, 63, a. quae (Arduenna silva) milibus .. amplius quingentis in longitudinem patet; G VI, 29. ante id oppidum planicies circiter milia passuum tria in longitudinem patebat; G VII, 69. quam (planiciem) intermissam collibus tria milia passuum in longitudinem patere supra demonstravimus; G VII, 70. omnem eam planiciem, quam in longitudinem tria milia passuum patere demonstravimus, complent; G VII, 79. f. latitudinem; G I, 2. campum ... non amplius patentem in omnes partes passibus mille; G VIII, 18.

perduco: incolumem legionem in Nantuatis, inde in Allobroges perduxit; G III, 6. ex castello in castellum perducta munitione; C III, 43. ut nostri perpetuas munitiones † videbant || addebant || perductas ex castellis in proxima castella; C III, 44, b. (Gutruatus) in castra perducitur; G VIII, 38.

perfero: Caesaris in Hispania res secundae in Africam nuntiis et litteris perferebantur; C II, 37. eae res in Galliam Transalpinam celeriter perferuntur; G VII, 1. eas (litteras) captivo dat perferendas in oppidum ad Considium; Af 4. prius ... quam de eius (Caesaris) adventu fama omnino in eas regiones perferretur; C III, 7.

perfugio: f. **castra,** II, 4. perfugio in (3 St.) S. 142, a.

permitto: qui dicerent se suaque omnia in fidem atque in potestatem populi Romani permittere; G II, 3. converso .. equo se a ceteris incautius permittit in praefectum; G VIII, 48, b.

pertineo: iugum ... pertinens in Armeniam minorem; A 35.

pervagor: ut in omnis partes equites quam latissime pervagentur; G VII, 9.

pervenio: dum omnibus fortunis sociorum consumptis in Santonos Helvetii pervenirent; G I, 11. postero die in Nervios pervenit; G V, 38. qui (Attius Varus) ... protinus ex fuga in Africam pervenerat; C I, 31. per fines Marrucinorum, Frentanorum, Larinatium in Apuliam (Caesar) pervenit; C I, 23. Publius Crassus, cum in Aquitaniam pervenisset; G III, 20. castra: f. **castra,** II, 4. pervenio in (7 St.) S. 142, a. (Pompeius) in Ciliciam atque inde Cyprum pervenit; C III, 102, b. fines: f. **finis,** II, 4. pervenio in (7 St.) S. 399, a. Caesar ... in ulteriorem Galliam pervenit; C I, 33. pauci ... ad Titum Labienum legatum in hiberna perveniunt; G V, 37. certior factus est in hiberna perventum; G V, 25. qui (Q. Fulginius) propter eximiam virtutem ex inferioribus ordinibus in eum locum pervenerat; C I, 46. Caesar ... tertio die in Macedoniam ad Pompeium pervenit; C III, 41. quem (locum) si qui vitare voluerit || voluerunt ||, sex milium circuitu in oppidum pervenit || perveniunt ||; C II, 24. celeriter .. (Caesar) in summam planiciem iugi pervenit; G VIII, 14, b. naves ... quarto die in portum ad Ruspinam ... incolumes pervenerunt; Af 34. omnes fere in potestatem Labieni pervenerunt; G IV, 38. demonstravimus L. Vibullium Rufum ... bis in potestatem pervenisse Caesaris; C III, 10, a. milites diffugere partim in castra Caesaris, partim in quas quisque poterat regiones pervenire; Af 52. rex interim Iuba ... in regnum pervenit; Af 91, a. post diem tertium (Caesar) Caralis in Sardiniam pervenit; Af 98. accidit, ut pauci milites ... in Siciliam incolumes pervenirent; C II, 44. urbanas res virtute Cn. Pompei commodiorem in statum pervenisse; G VII, 6. quorum artificiis effectum est, ut res publica in hunc statum perveniret; F 18. Cassius in Thessaliam cum legione pervenit; C III, 35. Pompeius paucis post diebus in Thessaliam pervenit; C III, 82, a. magnum in timorem Afranius Petreiusque perveniunt, ne omnino frumento pabuloque intercluderentur; C I, 61.

polliceor: pecunias, quas erant in publicum Varroni cives Romani polliciti, remittit; C II, 21.

porrigo: Caesar ... iubet aciem in longitudinem quam maximam porrigi; Af 17.

praecipito: reliqui se in flumen praecipitaverunt; G IV, 15. plerique ... ex x pedum munitione se in fossas praecipitabant; C III, 69. se .. per molem in mare praecipitaverunt; A 18. propugnatores Octaviani ... partim in mare praecipitantur; A 46. Alexandrini .. acervatim se de vallo praecipitarunt in eam partem, quae flumini erat adiuncta; A 31.

praemitto: quem (Commium) supra demonstraveram a Caesare in Britanniam praemissum; G IV, 27. C. Fabium legatum cum legionibus III ... in Hispaniam praemittit; C I, 37. Caesar legiones in Hispaniam praemiserat [ad] VI [milia]; C I, 39. eum (Milonem) in Thurinum ad sollicitandos pastores praemisit; C III, 21.

praesto: qualem me illi praestiti, tali virtute et constantia [futurum] me in te praestabo; H 19.

procedo: in primam aciem processit; G II, 25. quin media planicie in aequum ad dimicandum adversarii procederent; H 29, a.

procurro: calones in proximum tumulum procurrunt; G VI, 40. cum matresfamiliae repente in publicum procurrerunt; G VII, 26.

prodeo: quo celerius hostis contempta sua paucitate prodiret in aciem; G VIII, 8. quo firmiore animo in proelium prodeatis; C III, 86.

produco: elephanti ... communi periculo in

aciem producnntur; Af 27. copias cum elephantis LX productas in aciem; Af 48. ſ. locum. rem in biemem producere; G IV, 30. omnibus deinceps diebus Caesar exercitum in aciem aequum in locum produxit; C III, 56. omnes uno consilio Domitinm productum in pnbllcum circumsistunt; C I, 20.

profero: matresfamiliae ... liberos in conspectum proferre coeperunt; G VII, 48. quantum ... per vim recipitur loci, in tantum munitiones proferuntur; A I.

proficiscor: Brutum ..., cum primum posset, in Venetos proficisci iubet; G III, 11. ipse eum omnibus copiis in Morinos proficiscitur; G IV, 21. Lucium Plancum cum legione ex Belgio celeriter in Carnutes proficisci iubet; G V, 25. Ambiurix statim cum equitatu in Aduatucos ... proficiscitur; G V, 38. eodem die cum legionibus ln Senones proficiscitur; G VI, 3. ipse (Caesar) cum legiunibus expeditis quiuque in Menapios proficiscitur; G VI, 5. ipse (Caesar) in Treveros proficiscitur; G VI, 6. ipse (Vercingetorix) in Bituriges profieiseitur; G VII, 5. in Helvios (Caesar) proficiscitnr; G VII, 8. Caesar ... ipse in Haeduus proficisci statuit; G VII, 33. his rebus confectis in Haeduos proficiscitur; G VII, 90. Titum Labienum duabus num legionibus et equitatu in Sequanos proficisci iubet; G VII, 90. Gaius Fabius cum reliquo exercitu in Carnutes ceterasque proficiscitur civitates; G VIII, 31. iisdem temporibus C. Curio in Africam profectus ex Sicilia; C II, 23. Publium Crassnm cum cohortibus legionariis XII ... in Aquitaniam profieisci iubet; G III, 11. cum iis copiis ... (Domitius) profectus est in Armeniam; A 35. Caesar ... in Britanniam proficisci contendit; G IV, 20. Morini, quos Caesar in Britanniam proficiscens pacatos reliquerat; G IV, 37. ipse (Caesar) eadem classe, qua venerat, proficiscitnr in Ciliciam; A 66. Crassus in fines Vocatium et Tarusatium profectus est; G III, 23. ipse cum legionibus expeditis IV et eqnitibus DCCC in fines Treverorum proficiscitur; G V, 2. ipse in citeriorem Galliam ad conventus agendos profectus est; G I, 54. in Transalpinam Galliam profectus est; G VII, 6. in Hispaniam proficisci constituit; C I, 30, a. cum ... Caesar ... inita hieme in Illyricum profectus esset; G III, 7. ipse (Caesar) ... in Illyricnm proficiscitnr; G V, I. nti (Gabinius) cum legionibus tironum ... proficisceretur in Illyricum; A 42, b. (Vatinius) profectns est in Illyricum; A 44, b. ipse ... in Italiam profectus est; G II, 35. eum in Italiam proficisceretur Caesar; G III, 1. Caesarem arbitrari profectum in Italiam; G V, 29. nt instituerat, in Italiam ad conventus agendos profectus est; G VI, 44. Caesar, ut constituerat, in Italiam ad conventus agendos proficiscitur; G VII, I. ipse (Caesar) ... in Italiam quam maximis itineribus est profectus; G VIII, 50. ipse (Caesar) in Italiam profectus est; G VIII, 54. ipse (Cassius) in Lusitaniam proficiscitur ad legiones arcessendas; A 51. hic (Philo) clam praesidia in Lusitaniam proficiscitnr; H 35. Cn. Domitinm Calvinum cum legionibus duabus ... in Maceduniam proficisci iussit; C III, 34. in alteram partem item cobortandi causa profectus pugnantibus occurrit; G II, 21. cobortes ... secum in eam partem proficisci ... iussit; G IV, 32. licere illis, ... quascumque in partes velint, sine metu proficisci; G V, 41. Labienum ... in eas partes, quae Menapios attingunt, proficisci iubet; G VI, 33. cum duabus legionibus in eam partem Galliae est profectus; G VIII, 46, a. naves .. iis attribuit, ut in quas quisque partes vellet proficisceretur; Af 88, a. quae (mulieres) in proelium proficiscentes passis manibus flentes implorabant, ne ..; G I, 51. qui (M. Calidius) censebat, ut Pompeius in suas provincias proficisceretur; C I, 2. proficiscatur Pompeius in suas provincias; C I, 9, b. quod ille (Crastinus) in pugnam proficiscens dixerat; C III, 99. ipse (Caesar) [itinere terrestri] profectus est in Syriam, A 33.

profugio: (Cotta) ex Sardinia in Africam profugit; C I, 30, b. quod ... metu conterritos complures profugere in Baeturiam; H 22, b. qui eius consilii principes fuissent, ... in Britanniam profugisse; G II, 14. quorum pars in Arduennam silvam, pars in continentes paludes profugit; G VI, 31.

progredior: progressus (Lucterius) in Nitiobriges et Gabalos ab utrisque obsides accipit; G VII, 7. cum illi aut ex arido aut paulum in aquam progressi ... tela conicerent; G IV, 24. hostes ubi ... neque nostros in locum iniquiorem progredi pugnandi causa viderunt; G II, 10. in locum iniquum (milites) progressi; G II, 23. nonae legionis milites ... in locum iniquum progrediuntur; C I, 45. remigibus ... partim in oppidum victus sui mercandi gratia progressis; Af 62. equites in ulteriorem portum progredi ... iussit; G IV, 23.

proicio: Gallus ... sevi ac picis .. glebas in ignem ... proiciebat; G VII, 25.

promoveo: adversariorum equitatus sese extendere et in latitudinem promovere ... coeperunt; Af 14.

propero: qnod (Caesar) in Italiam Illyricumque properabat; G II, 35.

propono: gravissimum .. in eos edictum proponendum curavit; Af 46.

prospicio: facile erat ex castris C. Treboni ... prospicere in urbem; C II, 5.

provehor: necessario adversa nocte in altum provectae (naves) continentem petierunt; G IV, 28.

provideo: frumentum his in locis in hiemem provisum non erat; G IV, 29. quoniam praesidia sunt in tot annos provisa; F 26.

provolvo: eas (cupas) ardentes in opera provolvunt; G VIII, 42.

recedo: erant, qui censerent de tertia vigilia in castra Cornelia recedendum; C II, 30.

recipio: ut eos (equites) superioribus perterritos proeliis in medium reciperent agmen; C I, 79. Domitius ... itineribus .. tutis per Cappadociam se in Asiam recepit; A 40. ad legiones in Belgium se recipit; G VIII, 46, b. castra: ſ. **castra,** II, 4. recipio in (35 St. (Scipio) haud ita diu commoratus se recipit in castra; Af 49) S. 142, b. qui se ex fuga in finitimas civitates recepisse dicerentur; C III, 102, b. legio ... in proximum collem sese recepit; C I, 44. quos .. (Boios) postea in parem iuris libertatisque condicionem, atque ipsi erant, receperunt; G I, 28. uti ... se inde in currus citissime recipere consuerint; G IV, 33. se .. in deditionem ut recipiat, petunt; G III, 21. fidem: ſ. **fides,** II, 3. recipio in (6 St.) S. 396, b. quod illa pars .. se trans Rhenum in fines Sugambrorum receperat; G IV, 16. se in fines Ubiorum recepit; G IV, 19. se in Galliam recepit pontemque rescidit; G IV, 19. se in loca superiora receperunt; C I, 51. qui in montem sese receperant; G I, 25. alteri se, ut coeperant, in montem receperunt; G I, 26. se in castra munitionesque suas recipiunt; G III, 6. se in antiquas munitiones recepit; C III, 54. (Caesar) in suum navigium se recepit; A 21. nisi ... reliqui se .. partim .. in naves ... recepissent; A 27. regem .. rece-

ptum .. in navem ... perisse; A 31. se .. in proxima oppida recipiebant; G III, 12. copias omnes, quas pro oppido collocaverat, in oppidum recepit; G VII, 71. maesti prope victoria desperata se in oppidum receperunt; G VII, 80. celeriter Domitiani a ponte repulsi se in oppidum receperunt; C I, 16. quod (equitatus) se per litora celeriter in oppidum recepit; C II, 26. multi (adversarii) ... ex castris in oppidum propter timorem sese recipiunt; C II, 35, b. (Gabinius) Salonam se recipiens in oppidum maritimum; A 43. qui ... rursus in oppidum se receperunt; Af 85, a. uti ex infinita hominum multitudine pauci in oppidum se reciperent; H 4. cum ... nocturno tempore per fallaciam in oppidum esset receptus; H 22, b. rursus (Philo) Hispalim in oppidum desso nocte per murum recipitur; H 35. in orbem (legio) se recepit ad radices montium; A 40. quascumque in partes (Pompeius) se ex fuga recepisset; C III, 102, a. duo (navigia) perterrita concursu nostrarum navium sese in portum receperunt; C II, 22. se in portum recipit; C III, 14. in eum se portum victor recepit, quo ex portu classis Octavi ad dimicandum processerat; A 47. sine mora navibus eis in portum receptis; Af II. oppidum in suam potestatem recipit; H 22, b. diebus .. post paucis (Iuba) se in regnum cum omnibus copiis recepit; C II, 44. hi (Mandubii) ... flentes omnibus precibus orabant, ut se in servitutem receptos cibo iuvarent; G VII, 78. cum se illi identidem in silvas ad suos reciperent; G II, 19. postquam per Ubios exploratores comperit Suevos sese in silvas recepisse; G VI, 29.

reddo: iudicia in privatos reddebat; C II, 18, b.

redeo: Caesar circum oppidum vectus natura loci perspecta rediit in castra; Af 3. (Caesar) rediit in castra; Af 67. cum communibus inimicis in gratiam redierat; C I, 4. (Scipio) in eandem partem, ex qua venerat, redit; C III, 37, b. ut non solum in pristinum statum (Haedui) redissent, sed ..; G VII, 54.

redigo: omnes ... regiones in amicitiam Caesaris redegerat; A 26. multi (adversarii) vulneribus affecti in castra sunt redacti; H 15. dicionem: f. potestatem; G II, 34. quod ... neque quadrigas in unam nominis figuram redigere ... possimus; F 7. eos ... in oppidum redegerat; A 19. in oppidum sunt redacti; H 34. omnes eas civitates in dicionem potestatemque populi Romani esse redactas; G II, 34. quod eo oppido recepto civitatem Biturigum se in potestatem redacturum confidebat; G VII, 13. quem (Ambiorigem) perterritum ac fugientem cum redigi posse in suam potestatem desperasset; G VIII, 24. principes eorum (Treverorum, Germanorum) vivos redegit in suam potestatem; G VIII, 45. quod finitimas frumentariasque provincias in potestatem redegissent; C III, 78, a. ut insulam molemque ad insulam pertinentem in suam redigeret potestatem; A 17. oppidum (Pelusium) et copiarum magnitudine ... et perseverantia constantiaque oppugnandi ... in suam redegit potestatem; A 26. quibus (Arvernis et Rutenis) populus Romanus ignovisset neque in provinciam redegisset; G I, 45. respicite finitimam Galliam, quae in provinciam redacta ..; G VII, 77, d. Haeduos ab Caesare in servitutem redactos omnes indignitates contumeliasque perferre; G II, 14.

reduco: copias .. omnes in Treveros reducit; G V, 58. Vercingetorix rursus in Bituriges exercitum reducit; G VII, 9. castra: f. **castra,** II, 4. reduco in (19 St.) S. 142, b. rursus in hiberna legiones reduxit; G VI, 3. cum in Italiam, ex qua profectus sum, reductus existimabor; C III, 18. Varus ... de tertia vigilia silentio exercitum in oppidum reducit; C II, 35, b. is (Manius Acilius legatus) naves nostras interiorem in portum post oppidum reduxit; C III, 39. Ptolemaeum patrem in regnum reduxerant; C III, 110.

refero: caput .. eius (Indutiomari) refertur in castra; G V, 58. graviter ... vulneratus praefectus ... refertur in castra; G VIII, 48, c. Petreius atque Afranius oblata facultate in castra sese referunt; C I, 72. ii, qui vulnera acceperant, neque acie excedere neque in locum tutum referri poterant; C II, 41, b. quin aut vadimonio teneretur, aut in reos referretur; A 49. pecunias monumentaque ... referri in templum iubet; C II, 21.

refugio: neminem ex caede refugisse in castra, qui ..; G VIII, 36. quo (cursu) refugientes Alexandrinos ex castello in castra sunt milites insecuti; A 30, b. multi praeterea in finitimas civitates refugerunt; C III, 99. L. Domitius ex castris in montem refugiens ... ab equitibus est interfectus; C III, 99. nostri veterani in portum refugiebant; C III, 24.

reicio: suis .. imperavit, ne quod omnino telum in hostes reicerent; G I, 46. occisis ad hominum milibus quattuor reliqui in oppidum reiecti sunt; G II, 33. eos, qui eruptionem fecerant, in oppidum reiciebant; C II, 2.

remigro: qui (Menapii) ... sine metu trans Rhenum in suos vicos remigraverant; G IV, 4. interea suos remigrare in agros iusserunt; G IV, 27.

remitto: partem (legionum) in sua castra remisit; C III, 97. legionem v in castra remittit cohortibus xxx retentis; A 55. Caesar Fabium cum sua legione remittit in hiberna; G V, 53. legionibus .. in hiberna remissis; G VIII, 4. Antonius ... plerasque naves in Italiam remittit ad reliquos milites equitesque transportandos; C III, 29. paucos (milites) electos in regnum remisit; C II, 44.

repello: eos (Numidas) convulneratos usque in castra regia reppulerunt; Af 52. repulsus in oppidum tamen, uti eadem deditionis condicione uteretur, ab Crasso impetravit; G III, 22. multis interfectis reliquos infecta re in oppidum repulerunt; C II, 14. cum (equites) ... modo insequerentur, modo rursus ab equitibus in oppidum repellerentur; Af 6. nostri celeriter arma ceperunt eosque in silvas reppulerunt; G III, 28.

reporto: illi erant atque obsecrant, ut in Siciliam navibus reportentur; C II, 43.

reservo: utrum igni statim necaretur, an in aliud tempus reservaretur; G I, 53. fortasse non se liberari, sed in aliud tempus reservari arbitrati; C III, 60.

restituo: ut tribunos plebis in ea re ex civitate expulsos in suam dignitatem restitueret; C I, 22. equites Romanos in tribunicium restituit honorem; C I, 77. nonnullos ambitus Pompeia lege damnatos ... in integrum restituit; C III, 1. iniurias civium Romanorum, ... quoniam in integrum restituere non posset, concedere Pharnaci; A 70. quod ... Divitiacus frater in antiquum locum gratiae atque honoris sit restitutus; G I, 18, b. centuriones in priores ordines ... restituit; C I, 77.

retraho: doluisse se, quod ... erepto .. semenstri imperio in urbem retraheretur; C I, 9, a.

revertor: in castra: f. **castra,** II, 4. revertor in (3 St.) S. 143, a. Curio numquam se amisso exercitu ... in eius (Caesaris) conspectum reversurum confirmat; C II, 42. Helvetios,

Tulingos, Latobrigos iu fiues suos, uude erant profecti, reverti iussit; G I, 28. in citeriorem Galliam revertitur; G V, 2. Caesar in Galliam reverteretur; C I, 10. rursus, cum in eum locum, unde erant egressi, reverti coeperant; G V, 35. ita re infecta in oppidum reverteruut; G VII, 82. Lentulus, ut in oppidum reverti liceat, petit; C I, 22. ibi cum in oppidum revertissent; H 13, b. cum iu oppidum revertisset; H 18, a. in provinciam reverti coutendit; G III, 6. postulare, ut Caesar ... in provinciam reverteretur; C I, 11. reverti se in suas sedes regionesque simnlaverunt; G IV, 4.

revincio: quibus (tignis) disclusis atque iu contrariam partem revinctis; G IV, 17, b.

revoco: Caesar, etsi multis uecessariisque rebus in Italiam revocabatur, tamen constituerat ..; C II, 18, b. Pharnaces ... suos in castra revocavit; A 37.

ruo: bestiae ... in portas valli semifactas ruere contendunt; Af 83.

scribo: quid speres de illis (Bruto, Cassio), in Tusculanum ad me scribe; F 26.

specto: Belgae ... spectant in septentrionem e orientem solem; G I, 1.

statuo: Divitiacus multis cum lacrimis Caesarem complexus obsecrare coepit, ne quid gravius in fratrem statueret; G I, 20.

subduco: Caesar suas copias in proximum collem subducit; G I, 22. copias suas Caesar in proximum collem subducit; G I, 24. quas .. (naves Caesar) in aridum subduxerat; G IV, 29.

subeo: quem in locum uemo sanus bostis subiturus esset; A 74.

succedo: ex reliquis duas iu statiouem cohortes succedere ... iussit; G IV, 32. in eorum (Sequanorum) locum Remi successerant; G VI, 12, b. quem in locum illos successuros non existimabat; A 10.

summitto: ut summissis iu euudem locum cobortibus defessos reciperet; C I, 45. delectus ... sub manum Scipioni in castra summittere nou intermittit; Af 36.

supporto: unde paulatim frumentum in oppidum supportarent; G VIII, 35.

suscipio: quod (odium) in illam provinciam (Cassius) susceperat quaestor ex insidiis ibi vulueratus; A 48.

tollo: (L. Laterensis) tollitur a multitudine in tribunal, praetor appellatur; A 53. servi sunt in crucem sublati; H 20.

trado: ne se in servitutem Romanis traderent; G I, 51.

traduco: eundem (Curionem) ... protinus iu Africam traducere exercitum iubet; C I, 30, a. id esse consilium Caesaris, ut ... bos omues in Britanniam traductos necaret; G V, 6. raros milites ... ex maioribus castris in minora traducit; G VII, 45, b. cohortes .. ad se in castra traducere; C I, 21. ne quam multitudinem hominum amplius trans Rbenum in Galliam traduceret; G I, 35. quod multitudinem Germanorum in Galliam traducat; G I, 44, b. quorum (ceuturionum) nonnulli ex inferioribus ordinibus reliquorum legiouum ... in superiores erant ordiues buius legiouis traducti; G VI, 40. IV biremes subiectis suculis ‖ scutulis ‖ impulsas vectibus in interiorem partem traduxit; C III, 40.

trabo: ut alius in aliam partem mente atque animo traberetur; C I, 21.

traicio: litteras accepit a Caesare, ut in Africam exercitum traiceret; A 51. pollicetur .. iis (militibus), cum in Mauritaniam traiecisset, sestertios centenos se daturum; A 52.

transcendo: milites summa vi transcendere in bostium naves coutendebant; G III, 15. (nostri) in bostium naves transceudebant; C I, 58.

transeo: neque (legioues) iu Africam velle transire; Af 19, a. qui (milites) ... cum signis non potuerant ante transire in Africam; Af 77. qui (Boii) iu agrum Noricum transierant; G I, 5. senatus frequens in alia omnia transiit; G VIII, 53. quod ... neminem postea belli inferendi causa in Britauuiam transiturum confidebant; G IV, 30. ne propter bonitatem agrorum Germani ... e suis finibus iu Helvetiorum fines transirent; G I, 28. si se invito Germanos in Galliam transire non aequum existimaret; G IV, 16. si (Pompeius) in Italiam transiret; C III, 78, b.

transfero: disciplina in Britannia reperta atque inde iu Galliam translata esse existimatur; G VI, 13, b. coustituuut ... in Celtiberiam bellum transferre; C I, 61.

transilio; qui (Vatiniani) admiranda virtute ex suis navibus in hostium naves transilire non dubitabant; A 46.

transporto: qui (Harudes) nuper in Galliam transportati essent; G I, 37. cum exercitus in Graeciam transportaretur; A 44, b.

vebor: ipse (Iuba) eqno in oppidum vectus; C II, 44.

veuio: postquam (Caesar) ex Menapiis in Treveros venit; G VI, 9. cum (Caesar) in Carnutes venisset; G VIII, 38. ut locus in aciem ad subsidium veniundi non daretur; H 31, a. cum (Tubero) in Africam veuisset; C I, 31. hic (Sextus Quintilius Varus) dimissus a Caesare in Africam veuerat; C II, 28. cum ... neque quisquam crederet ipsum, sed aliquem legatum in Africam cum copiis venisse; Af 26, a. (P. Ligarius) in Africam .. ad Varum venerat; Af 64. per Treveros (Menapios) venisse Germauis in amicitiam cognoverat; G VI, 5. quo (rege) si auctore in Caesaris fidem amicitiamqne venturi essent; A 23. cum (Caesar) in Asiam veuisset; C III, 105. post diem quartum, quam est in Britanuiam ventum; G IV, 28. in campum Mundensem cum esset veutum; H 27. castra: s. **castra,** II, 4. venio iu (6 St.) S. 143, b. quod (Lentulus Spinther) per eum (Caesarem) in collegium poutificum venerat; C I, 22. ut iu colloquium venire invitatus gravaretur; G I, 35. cum in colloquium ventum esset; G VIII, 23. conspectum: s. **conspectus,** II, 2. veuio in (11 St.) S. 212, b. qui (milites) iam in consuetudinem Alexaodrinae vitae ac licentiae venerant; C III, 110. populum Romauum paulatim in cousuetudinem eius regni occupandi veuire; A 3. ut iam uou solum bostibus in contemptiouem Sabinus veniret; G III, 17. eo cousilio, ut in summam coutemptiouem bostibus veniat; G V, 49. quod ... summum in cruciatum se venturos viderent; G I, 31, a. deditionem: s. **deditio,** I, 2. venio in (4 St.) S. 255 a. cum in fanum ventum esset; C III, 33. fidem: s. amicitiam. potestatem; G II, 13. venit magnis itineribus in Nerviorum fines; G V, 48. sive (Domitius) inimicus ‖ sive ‖ ut iu bostium fines veniret; A 36. in Galliam magnam eorum (Germanorum) multitudiuem venire populo Romano periculosum videbat; G I, 33. se prius in Galliam venisse quam populum Romauum; G I, 44, b. cum videret Germanos tam facile impelli, ut in Galliam venirent; G IV, 16. ex qua (civitate) Mandubracius adolescens Caesaris fidem secutus ad eum in continentem Galliam venerat; G V, 20. cum Caesar in Galliam venit; G VI, 12, a. quod ... alio se in biberna consilio venisse meminerat; G III, 6. diebus circiter XV, quibus in hiberna ventum est; G V, 26. cum Antonius in

hiberna venisset; G VIII, 47. Caesar ... in Hispaniam cum venisset; H 2. ut (Gabinius) in Illyricum venit; A 43. cum ... in insulam venissent; C III, 102, b. (Caesar) in Italiam celerius omnium opinione venit; A 78. saepe in eum locum ventum est tanto in omnis partis diviso equitatu, ut ..; G VI, 43. venitur in eum locum, quem Caesar delegit; C I, 84. eodem .. tempore Domitius in Macedoniam venit; C III, 36, a. cum ... Scipionem .. in Macedoniam venisse constaret; C III, 57. id quem ad modum fieri possit, nonnulla mihi in mentem veniunt; F 18. se neque sine exercitu in eas partes Galliae venire audere; G I, 34. Caesar ... per hostium munitiones in suam partem oppidi magna gratulatione venit suorum; A 32. magnum .. numerum senatorum atque equitum Romanorum in periculum esse venturum; C I, 17. (Caesar) cum in Pontum venisset; A 69. (naves) tenebantur, quo minus in eundem portum venire possent; G IV, 22. cur in suas possessiones veniret; G I, 44, c. sese in eius fidem ac potestatem venire; G II, 13. eodem tempore Lucterius ... cum in potestatem venisset Epasnacti Arverni; G VIII, 44. quos (exercitus) in Caesaris potestatem venisse cognoverant; C II, 22. et ... in eorum potestatem veniatis, qui se per vos perisse existimant; C II, 32, b. cum ... privatus et captus ipse (Domitius) in alienam venisset potestatem; C II, 32, c. ne pecunia illa ex infinitis rapinis confecta in potestatem cuiusquam veniret; A 64. Iuba cum Labieno capti in potestatem Caesaris venissent; Af 52. iam duo praefecti fabrum Pompei in meam potestatem venerunt; F 18. quas in provincias regionesque (Caesar) venisset, eas ita relinquere constitutas, ut ...; A 65, a. Cassius cum classe ... in Siciliam venit; C III, 101, a. summam .. in sollicitudinem ac timorem Parthici belli provincia cum venisset; C III, 31. (Dumnorigem) summam in spem per Helvetios regni obtinendi venire; G I, 18, b. magnam .. in spem veniebat ... fore, uti pertinacia desisteret; G I, 42. eos, qui in spem potiundorum castrorum venerant, undique circumventos interficiunt; G III, 6. quem (equitatum) simulatque oppidani conspexerunt atque in spem auxilii venerunt; G VII, 12. simul in spem veniebant eius affirmatione de reliquis adiungendis civitatibus; G VII, 30. Caesar in eam spem venerat, se ... rem conficere posse; C I, 72. cum in spem venero de compositione [aliquid me conficere]; F 19. de morte si res in suspicionem venit; G VI, 19. cum in Syriam Caesar ex Aegypto venisset; A 65, a. timorem: s. sollicitudinem. quod prius in tumulum Afraniani venerant; C I, 43.

ventito: cum pars hominum ... in castra ventitaret; G IV, 32.

verto: incredibili felicitate auster, qui per biduum flaverat in Africum se vertit; C III, 26. detrimentum in bonum verteret; C III, 73, b. ne ea, quae reipublicae causa egerit, in suam contumeliam vertat; C I, 8. unam partem ... telis coniectis in fugam vertit; Af 17.

vindico: in quos eo gravius Caesar vindicandum statuit, quo diligentius in reliquum tempus a barbaris ius legatorum conservaretur; G III, 16. qui ... sui capitis periculo Galliam in libertatem vindicent; G VII, 1. si tali mora reliquae (civitates) possent se vindicare in libertatem; G VIII, 1. neve hoc exemplo ceterae civitates locorum opportunitate fretae se vindicarent in libertatem; G VIII, 39. ut se et populum Romanum factione paucorum oppressum in libertatem vindicaret; C I, 22. Gaditanis (gratias agit), quod ... sese .. in libertatem vindicassent; C II, 21. paene oppressam funditus*que* deletam Italiam urbemque Romanam in libertatem vindicavit; Af 22.

utor: ut sua clementia ac mansuetudine in eos utatur; G II, 14. ut in miseros ac supplices usus misericordia videretur; G II, 28.

vulnero: Lucius Cotta legatus omnes cohortes ordinesque adhortans in adversum os funda vulneratur; G V, 35.

II. **nach Adjectiven und Adverbien**: ingratus: (se eos) ingratos in se et in populum Romanum ... cognosse; H 42, a.

inimicus: qui iam ante inimico in nos animo fuisset; G V, 4.

officiosus: qui fuissent in se officiosi; A 70.

versus: s. I. moveo; G VII, 8.

usque: s. I. repello in castra.

III. **mit Substantiven**: aditus: aditus viasque in Suevos perquirit; G VI, 9.

adventus: cuius (Cavarini) frater Moritasgus adventu in Galliam Caesaris cuiusque maiores regnum obtinuerant; G V, 54.

animus: quod (Allobroges) nondum bono animo in populum Romanum viderentur; G I, 6. sese tamen hoc esse in Ciceronem populumque Romanum animo, ut ..; G V, 41. cognitum compertumque sibi alieno esse animo in Caesarem milites; C I, 6, a. vgl. II. inimicus.

ascensus: magnam ... difficultatem ascensum in naves habere praesertim ex scaphis; A 8.

beneficia: pro suis tantis populique Romani in eum beneficiis cognitis suis postulatis fore, ut ..; G I, 42. Caesar initio orationis sua senatusque in eum beneficia commemoravit; G I, 43. sese pro Caesaris in se beneficiis plurimum ei confiteri debere; G V, 27, a. Caesaris in se beneficia exponit; C I, 22. quod sibi a parte eorum gratia relata non sit pro suis in eos maximis beneficiis; C I, 23. ne nova Caesaris officia veterum suorum beneficiorum in eos memoriam expellerent; C I, 34. (erant) Uticenses pro quibusdam Caesaris in se beneficiis illi amicissimi; C II, 36.

benevolentia: huic Caesar pro eius virtute atque in se benevolentia ... maiorum locum restituerat; G V, 25. neque (se) de sua in Haeduos benevolentia deminuere; G VII, 43. ea (Dolabellae) in me est benevolentia; F 15.

concursus: fit celeriter concursus in praetorium; C I, 76. *in* huius concidentis ... insignia cum complures adversariorum concursum facerent; H 23, b.

contiones: ipse habuit graves in Caesarem contiones; C II, 18, a.

despectus: unde erat propinquus despectus in mare; G III, 15. ut erat a Gergovia despectus in castra; G VII, 45, a. erat ex oppido Alesia despectus in campum; G VII, 79.

edictum: s. I. propono.

eruptio: in provinciam Narbonem versus eruptionem facere contendit; G VII, 7. equites clamore facto eruptionem in adversariorum castra fecerunt; H 3, b.

factum: etiam superbius Iubae factum non in M. Aquinum, hominem novum parvumque senatorem, sed in Scipionem; Af 57.

fides: quorum (principum) in se fidem perspexerat; G V, 5.

fuga: (equites, pedites) rursus aliam in partem fugam petebant; G II, 24.

impetus: s. **facio**, III. impetum (41 St.) S. 384, b. — impressio: s. **facio**, III. impressionem (3 St.) S. 385, a.

indulgentia: Caesaris indulgentiam in se requirunt; G VII, 63.

iniuriae: omnium temporum iniurias inimicorum in se commemorat; C I, 7, a.

introitus: iis .. invitis, a quibus Pharus tenetur, non potest esse propter angustias navibus introitus in portum; C III, 112, a.

iter: qua proximum iter in ulteriorem Galliam per Alpes erat; G I, 10. Pompeius ... iter .. ex Macedonia in hiberna Apolloniam Dyrrhachiumque habebat; C III, 11. ipse (Scipio) iter in Macedoniam parare incipit; C III, 33. Pompeius per Candaviam iter in Macedoniam expeditum habebat; C III, 79, a. ſ. **facio,** III. iter; G I, 10. 15. II, 29. IV, 7. 32. VII, 56. 66, a. C I, 39. A 78. H 27 (S. 385).

ius: ut non minus haberet iuris in se multitudo, quam ipse in multitudinem; G V, 27, a. in hos eadem omnia sunt iura, quae dominis in servos; G VI, 13, a.

iusiurandum: ſ. 1. adigo.

largitio: is (Ganymedes) suscepto officio largitionem in milites auget; A 4.

merita: discedentibus his breviter sua in Haeduos merita exposuit; G VII, 54. sua in illos merita proponit; G VII, 71. Caesar magis eos (Massilienses) pro nomine et vetustate quam pro meritis in se civitatis conservans; C II, 22. qui de meis in vos meritis praedicaturus non sum; C II, 32, c.

odium: ſ. 1. suscipio.

officium: cum ... sua .. in eum (exercitum) perpetui temporis officia praedicaret; C III, 90. quorum (Iadertinorum) semper in rempublicam singulare constiterat officium; A 42, a.

potestas: qui (Vergobretus) creatur annuus et vitae necisque in suos habet potestatem; G I, 16. viri in uxores, sicuti in liberos, vitae necisque habent potestatem; G VI, 19.

receptus: ut ... facilius in Siciliam receptus daretur; C II, 30. quod neque ... ullus in naves receptus daretur; A 7.

reditus: eum sibi viderent clementia Caesaris reditum patere in eius amicitiam; G VIII, 3. ut odio suorum Ambiorix ... nullum reditum ... haberet in civitatem; G VIII, 24. adeo ut, quidquid intercederet temporis, id morari reditum in Italiam videretur, C III, 82, a.

studium: quod Divitiaci fratris summum in populum Romanum studium, summam in se voluntatem, egregiam fidem, iustitiam, temperantiam cognoverat; G I, 19.

traiectus: quod inde erat brevissimus in Britanniam traiectus; G IV, 21. quo ex portu commodissimum in Britanniam traiectum esse cognoverat; G V, 2.

transmissus: pari spatio transmissus atque ex Gallia est in Britanniam; G V, 13.

viae: ſ. aditus.

voluntas: cuius tam egregiam in se voluntatem perspexisset; G V, 4. tanta ac tam secunda in Caesarem voluntas provinciae reperiebatur; C II, 20, a. ſ. studium.

IV. **zum ganzen Satz gehörige Bestimmungen:** 1. **Raum:** in altitudinem: ſ. **altitudo,** IV, 2. in (12 St.) S. 67, a. quod is collis ... in frontem leniter fastigatus paulatim ad planitiem redibat; G II, 8. crebris .. in latitudinem ramis enatis et rubis sentibusque interiectis; G II, 17. leniter acclivis aditus in latitudinem non amplius ducentorum pedum relinquebatur; G II, 29. Caesar ... fossas pedum xxx in latitudinem complures facere instituit; C I, 61. ſ. I. pateo. promoveo. hoc (latus) milia passuum octingenta in longitudinem esse existimatur; G V, 13. partem ultimam pontis ... in l. pedum ducentorum rescindit; G VI, 29. trabes directae perpetuae in l. paribus intervallis in solo collocantur; G VII, 23. a medio fere colle in l. ... ex grandibus saxis sex pedum murum ... praeduxerant Galli; G VII, 46. ab oppido .. declivis locus tenui fastigio vergebat in l. passuum circiter CCCC; C I, 45. storias .. ex funibus ancorariis tres in l. parietum turris latas IV pedes fecerunt; C II, 9, b. a superioribus regionibus in l. passuum DCCCC in mare iactis molibus; C III, 112, a. ſ. 1. dirigo. exporrigo. pateo. porrigo. suam sententiam in utramque partem esse tutam; G V, 29. hac in utramque partem disputatione habita; G V, 30. paucis cum esset in utramque partem verbis disputatum; C I, 86. nullam in partem ab exercitu Curionis fit significatio; C II, 28. locum .. in omnes partes quam maxime impediri (iussit); C III, 46. ita parvae res magnum in utramque partem momentum habuerunt; C III, 70. ſ. I. pateo. III. fuga.

2. **Zeit, Ereignis:** cuius (Pompei) in adventum praesidii causa Caesar *cum* complura castella occupasset; H 6. qui in Caesaris adventum discordare || * descendere || coeperunt; H 34. annum: ſ. **annus,** III, 3. in (6 St.) S. 78, a. ut omnes in dies horasque parati essent; Af 1. ſ. **dies,** IV, 3. in (7 St.) S. 277, b. cum ... non totos e passus in horam (Caesar) esset progressus; Af 70. Caesar in horam x commoratus; Af 78, b. ſ. dies. quanta praedae faciendae atque in perpetuum sui liberandi facultas daretur ... demonstraverunt; G IV, 34. ne sui in perpetuum liberandi ... occasionem dimittant; G V, 38. quod ... hostes ... hanc adepti victoriam in perpetuum se fore victores confidebant; G V, 39. laudat Pompeius atque in posterum confirmat; C I, 3. reliquos in posterum bona spe complet; C II, 21. denuntiavit, ut essent animo parati in posterum; C III, 86. praesentia: ſ. B. monet, ut in reliquum tempus omnes suspiciones vitet; G I, 20. magni interesse etiam in reliquum tempus ad opinionem Galliae existimans ..; G VI, 1. ibi per certos exploratores in singula diei tempora, quae ad Avaricum agerentur, cognoscebat; G VII, 16.

3. **Weise:** hac oratione habita mirum in modum conversae sunt omnium mentes; G I, 41. de uxoribus in servilem modum quaestionem habent; G VI, 19. extra vallum stili caeci mirabilem in modum consiti; Af 31, b. convallis ... altitudine praerupta crebris locis speluncae in modum subrutis; Af 50. equitum .. copiae ... coronae .. in modum cingere multitudine sua Caesaris copias; Af 70. partem: ſ. I. obstructis in speciem portis singulis ordinibus cespitum; G V, 51. hoc cum in speciem varietatemque opus deforme non est alternis trabibus ac saxis, ... tum ... habet; G VII, 23. hi rursus in vicem anno post in armis sunt, illi domi remanent; G IV, 1. defatigatis in vicem integri succedunt; G VII, 85. ita ... perpetuo suo labore in vicem legionibus expeditionum onus iniungebat; G VIII, 6. ipse (Caesar) equites in vicem Remorum ac Lingonum ... praesidio pabulationibus mittit; G VIII, 11. cum dispositis turmis in vicem rari proeliarentur; G VIII, 19, a. Dumnacus instruit aciem, quae suis esset equitibus in vicem praesidio; G VIII, 29. eas (legiones), quas secum duxerat, in vicem requiescere ... iussit; C III, 98. legiones in vicem ad extremum agmen evocabat; Af 70.

4. **distributiv:** pollicetur quaterna in singulos (milites) iugera et pro rata parte centurionibus evocatisque; C I, 17. iam .. ad denarios L in singulos modios annona pervenerat; C I, 52. in unumquemque collem turremque || * turresque || castella facere coepit; Af 38.

II. **mit Ablativ:** in, an, auf, unter, bei, während, hinsichtlich: I. **nach Verben und Participien:**

abditas: abditi in tabernaculis .. suum fatum querebantur; G 1, 39. qui in silvis abditi latebant; G II, 19.

animum adverto: neque quicquam solatii in praesentia neque auxilium in suorum consilio animum advertebant nisi in ipsius imperatoris vultu, vigore mirabilique hilaritate; Af 10.

assisto: filium .. puerili aetate in publico in conspectu patris assistere turpe ducunt; G VI, 18.

claudo: Longinus veritus, ne genere quodam obsidionis clauderetur in regionibus alienis sibique infestis; A 61.

coacervo: in medio foro lignis coacervatis ... ignem subiciunt; Af 87, a.

cohibeo: quod (Caesar) tempestatibus in portibus cohibebatur; Af 98.

colloco: **colloco** (45 St.) S. 183.

commoror: Caesar ... in salo in ancoris ea nocte commoratus; Af 63. (Caesar) commoratus fere in omnibus civitatibus; A 65, b. dies circiter XXV in eo loco commoratus; G V, 7. Scipio interim paulisper ... in eo loco commoratus; Af 32. postquam diutius in uno loco Scipio commorabatur; Af 78, a. quae (triremis) in repugnando erat commorata; Af 63. salo: f. ancoris.

comporto: vgl. sum in arce. A, comporto.

comprehendo: multi .. in fuga sunt comprehensi atque interfecti; G V, 21. qui in furto aut in latrocinio aut aliqua noxia sint comprehensi; G VI, 16. Vercassivellaunus Arvernus vivus in fuga comprehenditur; G VII, 88.

coagero: vgl. construo.

conscribo: quas (legiones) in Gallia citeriore proxime conscripserat; G I, 24. Caesar duas legiones in citeriore Gallia novas conscripsit; G II, 2. cum ... vulgo .. universi in Epiro atque Aetolia conscripti milites (perfugerent); C III, 61.

consentio: nemo ... non cum omni provincia consenserat in odio Cassi; A 53.

consido: horum in agris civitatibusque considere; G VII, 77, d. Caesar ... in veteribus suis castris contra Asparagium consedit; C III, 76. simili ratione Pompeius ... in suis veteribus castris ad Asparagium consedit; C III, 76. civitatibus: f. agris. quod Ariovistus ... in eorum finibus consedisset; G I, 31, c. licere, si velint, in Ubiorum finibus considere; G IV, 8. hi certo anni tempore in finibus Carnutum ... considunt in loco consecrato; G VI, 13, b. (legio) in foro et porticibus sine maleficio consedit; C II, 20, a. (Labienus) in insidiis cum parte equitatus levique armatura consedit; Af 50. quo in loco Germani consederant; G 1, 49. quo in loco hostium copiae consedissent; G V, 9. f. finibus; G VI, 13, b. qui in monte consederant; C III, 98. ipse (Caesar) in munitione pro castris consedit; G VII, 89. porticibus: f. foro. qui (milites) dimissi a superioribus imperatoribus in his provinciis consederant; C III, 4, a.

consisto: f. **consisto** (45 St.) S. 211.

conspicio: quos cum apud se in castris Ariovistus conspexisset; G I, 47. milites ... proelio nuntiato cursu incitato in summo colle ab hostibus conspiciebantur; G II, 26. ibi in omnibus collibus expositas hostium copias armatas conspexit; G IV, 23. in omnibus partibus incendia conspiciuntur; G VII, 15.

conspicor: multis in civitatibus harum rerum exstructos tumulos locis consecratis conspicari licet; G VI, 17.

constituo: Caesar in Belgis omnium legionum hiberna constituit; G IV, 38. praesidia in Rutenis provincialibus, Volcis Arecomicis, Tolosatibus circumque Narbonem ... constituit; G VII, 7. acie: f. **acies,** II, 4. constituo in (5 St.) S. 19, a. quod naves propter magnitudinem nisi in alto constitui non poterant; G IV, 24. (copias) in medio colle sub castris constituit; C I, 41. omnis alarios in conspectu hostium pro castris minoribus constituit; G 1, 51. dextrum sinistrumque cornu ... in conspectu patenti adversariorum constituit; Af 41. cum inter Ateguam et Ucubim ... Pompeius habuit castra constituta in conspectu duorum oppidorum; H 8. magno .. numero iumentorum in flumine supra atque infra constituto; C 1, 64. pedestres .. copias paulum ab eo loco abditas in locis superioribus constituunt; G VII, 79. castra inter duo oppida Ateguam et Ucubim in monte constituit; H 7. castra ... contra Hispalim in oliveto constituit; H 27. reliquas (naves) subsidiarias in secundo ordine constituunt; A 14. in extremo ponte turrim tabulatorum quattuor constituit; G VI, 29.

consto: quod paene in eo, si id oppidum retinuissent, summam victoriae constare intellegebant; G VII, 21. quod suum periculum in aliena vident salute constare; G VII, 84. monuit .. eius diei victoriam in earum cohortium virtute constare; C III, 89.

construo: quod ... in oppido Zamae lignis congestis maximam in medio foro pyram construxerat; Af 91, a.

consumo: ne aestatem in Treveris consumere cogeretur; G V, 4. compluribus diebus iisdem in castris consumptis; G VIII, 14, a. in his operibus consiliisque biduum consumitur; C I, 82. una nocte in navibus consumpta; Af 11. cum complures dies in oppugnatione consumpsisset; G VIII, 26. operibus: f. consiliis. postquam ... tempus diei in otio consumebatur; Af 78, a. paucis diebus in ea provincia consumptis; A 66. in his rebus circiter dies X consumit; G V, 11. diebus .. in ea re consumptis IX; C I, 27.

contineo: unum illud propositum habebat, continere in amicitia civitates; G VIII, 49. castris: f. **castra,** II, 4. contineo in (4 St.) S. 140, b. quod Caesar non more superiorum temporum in hibernis exercitum continebat; Af 47. dabat operam, ut legiones non in uno loco contineret; Af 73. nihilo tamen minus in navibus remiges militesque continere; Af 1. (Caesar) equitatum .. in navibus omnem continere; Af 7. intra eas silvas hostes in occulto sese continebant; G II, 18. Remus reliquosque Belgas adeat atque in officio contineat; G III, 11. quo facilius civitatem in officio contineret; G V, 3. dabat operam, ut in officio Dumnorigem contineret; G V, 7. quibus rebus coërceri milites et in officio contineri soleant; C 1, 67. Galliam condicione parendi meliore facile in pace continuit; G VIII, 49.

coorior: subitum bellum in Gallia coortum est; G III, 7.

defatigo: ut etiam caedendo in ipsa victoria defatigati (adversarii) ... vincerentur; Af 19, a. tirones in labore defatigare non intermittit; Af 32.

defigo: verutum in balteo defigitur; G V, 44, b. asseres ... per IV ordines cratium in terra defigebantur; C II, 2. in .. eis (trabibus) columellae pedum in altitudinem V defiguntur; C II, 10.

delitisco: hostes ... noctu in silvis delituerant; G IV, 32.

demergo: in ipsis faucibus ... demersa nave (Cassius) periit; A 64.

depono: depositis in contubernio armis; C III, 76. quod (HS LX) advexerat Domitius atque in publico deposuerat; C I, 23. uti ... liberos, uxores suaque omnia in silvis deponerent; G IV,

19. cum ea praedu, quam in silvis deposueraut; G VI, 41.

deporto: Lahieuus saucios suos ... iuhet in iu plostris deligatos Adrumetom deportari; Af 21.

deprchendo: in ipso fluminis vadu deprebensus Indutiumarus interficitur; G V, 58. multos in agris iuupinantes depreheodit; G Vl, 30. Pompeius uavis magnas onerarias, qnas in purtu Brundisiuo deprcheuderat, adornuhut; C I, 26, a.

detiueo: quod elephautorum magnitudo multitudoque animos militum detincbat iu terrure; Af 72. dum Caesar muneribus dandis in Italia detiuetur *; H 1. dum nostri iu praeda detineutur; H 16, a.

disourro: ut iu muris armuta civitas discurreret; C Ill, 105.

dispouo: quas (legiones) ... in Apulia hibernorum causa disposuerat; C I, 14. reliquas cohortis VII iu castris propinquisque castellis praesidio disposuerat; C Ifl, 88. equitatum freuatum universum in suo dextro coruu disposuerat; Af 59. sagittariis, fuuditoribus in utrisque cornibus dispositis; Af 81. cum saepe in iusidiis equites peditesque dispuuerent; G Vlll, 16. hostes iu insidiis dispositi; G VII, 18. Pharnaces in insidiis delectos pedites omnesque paeue disposuit equites; A 36. eas (scaphas) iu litore pluribus locis separatim disposuit; C III, 24. ne ... plurimis in locis infirma disponat praesidia; G VIII, 34. praesidiis ‖in‖ muntibus dispusitis; C I, 72. quod paulu incautius custodias in muru dispositas videbat; G VII, 27. tormeuta iu muris disponit; C I, 17. expeditos ... raros in muro turribusque disponit; C I, 27. custodias vigiliasque iu turribus muroque disposuit; C Il, 19. pueris uulierihusque in muro dispositis; C Ill, 9, h. fundis librilibus sudihusqoe, quas iu opere disposuerant, ... Gallos proterreut; G VII, 81. ut ... iu suis ordiuibus dispositi dispersos adorirentur; C Ill, 92. quae (milia decem) iu praesidiis rei frumentariae causa dispuneret; G V1l, 34. crebras .. in ripis custodias dispouit; C 1, 83. equites freuatis equis iu statioue disponit; G VIII, 15. expeditis uavigiis lucis idoueis ad Cauopum in statioue dispositis; A 25, a. equitatu in statioue disposito; Af 38. turribus: ſ. muru; C I, 27. ll, 19. dispositis in vallo custodibus, G VII, 78. procul iu viu dispositis familiaribus suis; G VII, 28.

distiueu: cum iu opere nostri disteuti esseut; H 12. 23, a. cum uostri iu opere distenti esseut; H 27.

duco: in desertorom ac proditorum numero ducuutur; G VI, 23. ue se iu hostium uumero doceret; G VI, 32.

eicio: prope omues naves afflictas atque in litore ciectas esse; G V, 10.

euitor: ut in asceusu nisi suhlevati a suis primi nou facile eniterentur; C II, 34, b.

exuudio: souitum .. remorum in eadem parte exaudiri; G VII, 61.

excipio: producit servos, quos in pabulatione paucis ante diehus exceperat; G VII, 20, h.

exeubo: ipse (Bibulos) gravissima hieme iu navihus excuhuns; C III, 8.

exerceu: Romanos in illis ulterioribus muuitionihus animine causa cotidie exerceri putatis? G VII, 77, c. milites interim iu opere exercere ... uou intermittere; Af 26, h.

expono: parva .. cum copia et ea tirouum ueque omni exposita in Africa; Af 10. ſ. conspicio; G IV, 23.

exsisto: magna repeute in ipsis operibus flamma exstitit; G VIII, 42. ut plerumque iu calamitate ex amicis inimici exsistunt; C III, 104.

habeo: ex quo indicari posse, quantum haberet in se houi constantia; G I, 40, h. habuit legionem ... XXV, ... XXVI in media acie; Af 60. ut iu agris et iu umnihus fere villis sub terra specus frumenti coudeudi gratia clam habeant; Af 65. animo: ſ. **animus,** II, 5. habeo in (3 St.) S. 75, b. milia euim xx in armis habebut; C lII, 110. lictores .. habent in urbe et Capitolio privati coutra omuia vetostatis exempla; C I, 6, b. castris: ſ. **castra,** II, 4. habeo iu (4 St.) S. 141, b. se in C. Caesaris olcmentia magnam spem hubere; Af 88, b. qui (Pompeius) castra in colle babcbat; C 1II, 85. conspectu: ſ. puno in monte; H 7. hasc ... in coutentioue praeseutes ad nocendum habent vires; F 26. habuit legionem x, IX iu sinistro coruu; Af 60. in quo (flumine Nilo) magnam et paratam classem habebat; A 28. sese ... sedes habere in Gallia ab ipsis concessas; G I, 44, a. qood exercitum iu Gallia hubeat; G I, 44, c. quae civitas (Bellovacorum) in Gallia maximam habet opiniouem virtutis; G VII, 59. quam (legiuuem) in Gullia citeriore hahuerat; G VIII, 54. qui habeant domicilium aut possessiouem in Hispauia; C I, 86. quos (tribunos, centuriones) ille postea magno iu honore habuit; C 1, 77. pecus vero ... magno in honore babebaut; C III, 47. pollicitum se iu cohurtis praetoriae loco decimam legiuuem habiturum ad equum rescribere; G I, 42. se in hostium habiturum loco, qui non e vestigio ad castra Corneliana velu direxisset; C II, 25, b. veteranas cohortes vacoas iu celeberrimis urbis locis habebaut; A 2. quos (gladiatores) ibi Caesar iu ludo habehut; C I, 14. montibus: ſ. pono in monte; H 7. ueque (Caesarem) ullos milites iu uavibus habere; A 10. quod .. nullus milites in navibus habebat; A 10. reductos in bustium uumero habuit; G 1, 28. quem (Clodium) ... in suorum necessariorum numero habere instituerat; C 1II, 57. qni (Parthi) ... M. Bibulum in ohsidiune habueraut; C III, 31. in quo (oppido Parthiuorum) Pompeius praesidium habebat; C III, 41. in quu (oppido Caesar) ipse praesidium hahuit; Af 37. qui (collis) ... magnum iu illis partibus habet uobilitatem; A 72. cum ipse (Vatiuius) paucas in porto naves luugas haberet; A 44, a. quo facilius omne Hadriuticum mare ... in potestate baberet; C I, 25, a. exercitum suum (ufficium suum praestitisse), qui ... quos in sua putestate habuerit conservarit; C I, 85, a. civibus Romanis (gratias agit), quud oppidum iu sua potestate studuissent habere; C II, 21. regem ut in sua potestate haberet, Caesar efficit; C Ill, 109. portum ac mare totum in sua potestate habereut; C 1II, I11. legati Carteicuses reuuutiuveruut, quod Pompeium in potestate habcreut; H 86. quas (cohortes) ibi in praesidio habuerat; C 1, 15. b. ut nullo tempore legioues desitae populi Romani in hac provincia haberi; H 42, b. intra annum .. vicesimum feminae uotitiam hahuisse in turpissimis habent rehus; G VI, 21. milites adeo fatebantur, ut Cu. Pumpei nomeu in scutis inscriptum haberent; A 58. ad ternas cohortis (Caesar) in stutioue hahere propter hostium multitudinem; Af 2I. iu his (turribus) habent speculas; H 8. villis: ſ. agris. quibus (temporibus) iu urbe praesidia legiounm Pompeius hahoerat; C III, I. ſ. Capitolio.

hiemo: Poblius Crassus adolescens cum legione septima proximus mare Oceanum in Andibus hiemarat; G III, 7. quae (legio) eum T. Sextio legato in Biturigibus biemabat; G VIII, 11. ſ. confinio. Caesar in Belgio cum hiemaret; G VIII, 49. quartam (legiouem) in Remis cum Tito Labieuo iu oonfinio Treverorum hiemare inssit; G

V, 24. cum constituisset hiemare in continenti; G V, 22. quae (legio) in eorum finibns hiemaverat; G VI, 7, a. populi Romani exercitum hiemare atque inveterascere in Gallia moleste ferebant; G II, 1. qnod omnibus constabut hiemari in Gallia oportere; G IV, 29. ipse cum reliquis unius legionis cobortibus in vico Veragrorum ... hiemare (constituit); G III, 1.

iaceo: quae (saxa) iacebant in itinere; A 53. neque in ||neve|| hac despectus parte iaceres; F 23.

illigo: has (litteras) ille in iaculo illigatas effert; G V, 45.

impedio: non oportere sese a populo Romano in suo iure impediri; G I, 36.

inaedifico: cnm paene inaedificata in muris ab exercitu nostro moenia viderentur; C II, 16.

inscribo: s. habeo in scutis.

insisto: uti ... per temonem percurrere et in iugo insistere ... consuerint; G IV, 33. qui in litore aequo institerant; A 17.

instituo: armorum officinas in urbe instituerant; C I, 34. neo minus in urbe maximae armorum erant institntae officinae; A 2. (milites) munitionem in ponte institutam reliqnerunt; A 20, b.

instruo: omnes suas copias in campo instruxit; Af 41. ipse .. in colle medio triplicem aciem instruxit legionum quattuor veteranarum; G I, 24. ipse (Scipio) legiones ... in iugo inferiore instructas ... in acie constituit; Af 78, a. copias omnis in loco edito atque aperto instruxerunt; G VII, 18. acie .. in locis idoneis instructa; C I, 43. ex magnis rupibus nactus planiciem in hac contra hostem aciem instruit; C I, 70.

intendo: in ea re omnium nostrorum intentis animis; G III, 22.

interpello: nos esse iniquos, qnod in suo iure se interpellaremns; G I, 44, c.

interpono: fidem .. suam in re omni interponit; A 63, b.

invenio: equites officio functi renuntiant paucos in aedificiis esse inventos; G VIII, 7. Tubero ... inveuit in provincia cum imperio Attium Varum; C I, 31. inventa sunt in eo (scuto) foramina CXX; C III, 53. in quibus (tabellis) scriptum est inventum: „L. Munatius Caesari“; H 19.

inveterasco: quibus quisque in locis miles inveteraverit; C I, 44. s. hiemo in Gallia.

lateo: latent .. in insidiis (eqnites Mauri); Af 7. insidiatores subito in convallibus latentes ex levi armatura concidit circiter D; Af 66. s. abditus; G II, 19.

latito: una cum Petreio interdiu in villis latitando. Af 91, a.

lavo: ut ... lavarentur in fluminibus; G IV, 1.

loco: castellnm in montis loco muuito locatum ... vi expugnando est potitus; Af 36. quae (castra) erant in campo proxime ||locum|| Uzittae locata; Af 56. (Thabenenses) in extrema eius (Iubae) regni regione maritima locati; Af 77.

maneo: si in eo manerent, quod convenisset; G I, 36. qui Duratius perpetuo in amicitia manserat Romanorum; G VIII, 26. quae (civitates) in amicitia manserant; C I, 61. fide: s. **fides,** II, 3. maneo in (4 St.) S. 496, a. neque in loco manere ordinesque servare ... tutum videbatur; C II, 41, b. consolatus Indutiomarum bortatusque est, uti in officio maneret; G V, 4.

moror: si pedites suis auxilium ferant atque in eo moreutur; G VII, 66, b. Caesar paucos dies in Asia moratus; C III, 106. spes pacis Domitio in eisdem castris morandi attulit causam; A 37. Caesar paucos dies in eorum finibus moratus; G IV, 19. ipse interea ... in Gallia morari constituit; G V, 24. cum dies non amplius decem et octo (Caesar) in hibernis esset moratus; G VIII, 4. dum in his locis Caesar navium parandarum causa moratur; G IV, 2. Caesar biduum in his locis moratus; G VII, 9. hic (Scipio) nullo in loco Mncedoniae moratus magno impetu tetendit ad Domitium; C III, 36, a. paucos dies ipso in provincia (Caesar) moratus; G VIII, 46, b. diutius in his rebus administrandis morati; G VII, 82.

nascor: erat in Carnutibus summo loco natus Tasgetius; G V, 25. bos (Sugambros) .. in bello latrociniisque natos; G VI, 35, b. quos natos in insnla ipsi memoria proditum dicunt; G V, 12. nemo ... in provincia natus ... non ... consenserat; A 53. nascitur ibi plumbum album in mediterraneis regionibus, in maritimis ferrum; G V, 12. multa .. in ea (silva Hercynia) genera ferarum nasci constat; G VI, 25.

nitor: in occupandis praesidiis magna vi uterque nitebatur; C III, 45.

obsideo: qui in oppido obsidebantur; G VII, 81.

obtineo: cuius pater regnum in Sequanis multos annos obtinuerat; G I, 3 qui neque in illius prospera acie primam fortunam, neque in adversa secundam obtinuimus [victoriam]; H 17. civitate: s. **civitas,** II, 5. obtineo in (5 St.) S. 166, a. reliquae copiae in navibus stationem obtinebant; A 19. tertium in subsidiis locum alariae cobortes obtinebant; C I, 83.

obversor: oppidanos in his locis obversari (iussit); A 36.

occulto: quod in tanta multitudine dediticiorum suam fugam aut occultari aut omnino ignorari posse existimarent; G I, 27. agger ... ea, quae in terra occultaverant Romani, contegit; G VII, 85.

occupatus: in metendo occupatos subito adorti; G IV, 32. imprudentibus nostris atque occupatis in munitione castrorum; G V, 15. qui in opere occupati erant; G II, 19. milites occupatos in opere adoriebantur; G VII, 22. qui aut in opere aut in pugna occupatum animum haberent; A 15. duces ntrique .. in operibus occupati esse; Af 61, b. ne in praeda occupati (milites) reliqni negotii gerendi facultatem dimitterent; C III, 97. bostibus in pngna occupatis; C III, 112, a. s. opere; A 15. concursantibus illis atque in ea re occupatis; C I, 28. in his rebus fere erat Fufius occupatus; C III, 55. in his rebus occupato Caesare; A 20, a. dum in ea re Caesar est occupatus; Af 5.

opprimo: horum .. pars magna in fossis munitionibusque et fluminis ripis oppressa; C III, 71. horum (Alexandrinorum) primis in ipsa fossa munitionis magna ruina oppressis; A 31. veriti, ne in fossa ab equitibus opprimerentur; Af 50. munitionibus, ripis: s. fossa; C III, 71. subito in tabernaculo oppressus (Toutomatus), ut meridie conquieverat; G VII, 46. Pontica ... legio ... in ipso transitu fossae confixa et oppressa est; A 40.

ordino: insuper [occisi] ||praefixa|| in gladiorum mucrone capita bominum ordinata ad oppidum conversa; H 32, a.

orior: hic summo in Arvernis ortus loco; G VII, 77, a. veritus, ne qua in castris ex eorum concursu ... vulgi seditio oreretur; G VII, 28. quorum (Carnutum) in civitate ... Caesar exposuit initium belli esse ortum; G VIII, 38. paucis post diebus dissensione in exercitu orta; Af 95.

perluo: quod .. promiscue in fluminibus perluuntur; G VI, 21.

permaneo: barbari confisi loci natura ... in acie permanserunt; G VIII, 15. qnod (reges) fideliter permanserant in Caesaris amicitia; A 33. qni (Surus) ... solus ... permanserat in armis; G VIII, 45. prima et secunda acies in armis ... permanebat; C I, 41. ii ... neque in eo, qnod probaverant, consilio permanere ... potuerunt; G VI, 40. qoo .. in consilio permanerent oppidani; G VIII, 39. annos nounulli vicenos in disciplina permanent; G VI, 14. nuno quidem in eadem inopia, egestate patientiaqoe Germanl permanent; G VI, 24. si permanerent in fide reges; A 33. inopia: ſ. egestate. qni (milites) ... studiosissime permanserant in labore; G VIII, 4. ot in ea libertate ... permanere ... mallent; G III, 8. in eo looo permanere (Bellovacos constituisse), qnem delegissent; G VIII, 7. eqnitatus ... propius .. Caesaris castra ... se conferre coepit, frenatos antem Labieni eqnes in looo permanere; Af 61, a. qnem (Cingetorigem) ab initio permansisse in officio demonstravimus; G VI, 8, b. patientia: ſ. inopia. bortatus .., ot in ea sententia permanerent; G IV, 21. pertinacissime bos (Bellovacos) ex omnibus ln sententia permaosisse; G VIII, 22. cum ... oppidani ... in sententia permanerent; G VIII, 43. permansit in sententia legio vernacula; A 54. si (Cassius) permaneret in sententia; A 63, b. nihil Sequani respondere, sed in eadem tristitia taciti permanere; G I, 32. qnibus (nostris) ... perpetoo esset iisdem in vallo permanendnm; G VII, 41.

perscribo: perscribit in lltteris bostes ab se discessisse; G V, 49.

persevero: Cotta se ad armatum bostem iturum negat atqoe in eo perseverat; G V, 36. omnibus rebus in eo perseverandom putabat; C I, 26, b. ille (Caesar) in sua sententia perseverat; C I, 72.

perspicio: in dissensione nullam se salotem perspicere; G V, 31.

persto: obi eos in sententia perstare viderunt; G VII, 26. ubi eos (Zamenses) perstare in sententia animadvertit; Af 91, b.

polleo: qni (potentes) in repnblica iudiciisque tum plurimum pollebant; C I, 4.

pono: qood nullum amicis in eo praesidiom videretur positum esse; G VII, 10. duas (legiones) in Turonis ad fines Carnutum posuit; G VIII, 46, b. ut (tabolae) in aerario ponerentur; C III, 108. quod oppidum (Nicopolis) positum in Armenia minore est plano ipsum loco; A 36. id ne accidat, positum in eius diligentia atque auctoritate; G VII, 32. ibi in campo castris unis positis; Af 67. qoibus in oastellis interdiu stationes ponebantur; G VII, 69. celeritate: ſ. **celeritas,** II, 3. pono in (5 St.) S. 149, b. Caesar qooqne in proximo colle castra ponlt; C I, 65. in conspectu fereque e regione castris castra ponebant; G VII, 35. ſ. monte; H 7. diligentia: ſ. auctoritate. ut, quidquid post boram casus tribuisset, in dobio poneretur; H 29, b. finibns: ſ. **finis,** II, 4. pono ad, in (4 St.) S. 399, b. cum ... priores ... omnes in fuga sibi praesidium ponerent; G II, 11. id est oppidum Parisiorum (Lotetia), qood positum est in insula fluminis Seqoanae; G VII, 57. id (Melodunum) est oppidum Senonum in insula Sequanae positnm; G VII, 58. (oppida) posita in extremis lingulis promontoriisqne; G III, 12. (oppidum) positum ipsum nt in plano loeo satis monito; A 72. quae (urbs) posita in altissimo monte omnis aditus difficiles habebat; G VII, 36. in quo (monte) positum erat praeruptum ondique oppidum Uxellodunum; G VIII, 40. in quo (monte) erat oppidum positum Ilerda; C I, 45. Ulia in edito monte posita est; A 61. ex ea regione oppidi in montibus castra habuit posita Pompeios in conspecto utrorumque oppidorum; H 7. in oppido Carnutum Genabo castra ponit; G VIII, 5. (Deiotarus) in ea parte positus terrarum, qoae nnlla praesidia Caesaris habnisset; A 67. quod (oppidnm) inter sua castra et Scipionis in planicie positum erat; Af 51. qoos (centuriones) in statione ad praetoriam portam posuerat; C III, 94. to in sommis, a dimidiate Menander, poneris; F 23. qni vicus positus in valle altissimis montibns undique continetur; G III, 1. cum ... omnem Galliae salutem ln illo vestigio temporis positam arbitrarentur; G VII, 25. ille (Caesar) oppidum Biturigum positum in via Noviodunom oppugnare instituerat; G VII, 12. proinde omnia in victoria posita existimarent; G V, 34. (milites) omnem spem salntis in virtote ponerent; G III, 5. reliquum erat certameo positum in virtnte; G III, 14, b. cum Sontiates ... in sua virtute totins Aquitaniae salutem positam putarent; G III, 21. omnem spem salutis in virtute ponebant; G V, 34.

possom: multum fortunam in repentino hostium advento potuisse indicavit; G VI, 42. bello: ſ. **bellum,** II, 4. possum in (5 St.) S. 123, b. nomqnam .. senatum tantum in civitate ... potuisse; G VIII, 21. cum ipse gratia plurimum domi atque in reliqna Gallia ... posset; G I, 20. qui ... plurimum ante in Gallia potuissent, G I, 31, b. multum cum in omnibus rebus tum ln re militari potest fortuna; G VI, 30. quae (fortuna) plurimum potest cum in reliquis rebus tnm praecipoe in bello; C III, 68.

praesto: ot ... hanc virtutis constantiam in tua victoria, non in illius (Pompei) calamitate praestarem; H 17. * gentibus me praestiti, similem in civinm deditione praestabo; H 17. nonnulli (Galli Germanique), qni ex Curionis proelio captl conservatique parem gratiam in fide servanda praestare voluerant; Af 40. et in appellandis cobortandisque militibos imperatoris et in pugna militis officia praestabat; G V, 33. qui .. intra praesidia Pompei fuissent neque operam in re militari praestitissent; C III, 83. victoria: ſ. calamitate.

praefero: neque in litteris ... neque in fascibus insignia laureae praetulit; C III, 71.

praefigo: ſ. ordino.

praetermitto: ot potius in nocendo aliquid praetermitteretur; G VI, 34, b.

prendo: in oppido ... servus est prensus in cuniculo; H 20.

profioio: si nihil in oppugnatione oppidi profecissent; G VII, 20, c. plurimnm proficiebant in repellendis vulnerandisque nostris; A 30, b.

relinquo: Commiom Atrebatem cum equitatu custodis loco in Menapiis relinquit; G VI, 6. firmo in Treveris ad pontem praesidio relicto; G VI, 9. Caesar interim M. Antoniom qoaestorem cum cobortibus XV in Bellocavis relinquit; G VIII, 38. castris: ſ. **castra,** II, 4. reliuqoo in (7 St.) S. 143, a. contineute: ſ. **continens,** B, I, 2. relinquo in (8 St.) S. 223, a. ne qua spes in foga relinqueretur; G I, 51. ex qnibus (principibos) perpaucos ... relinquere in Gallia ... decreverat; G V, 5. petere contendit, ut in Gallia relinqueretur; G V, 6. constituerat nullam partem belli in Hispaniis relinquere; C II, 18, b. Q. Cassius Longinns in Hispania pro praetore ... relictus; A 48. aequo animo mancipia atque impedimenta in Italia relinqoerent; C III, 6. eo minus veritus navibus, quod in litore molli atque aperto deligatas ad ancoram relinquebat; G V, 9. appulsa .. ad proximum litus trireme constrata et in litore

relicta; C II, 23. postquam in litore relictam navem conspexit; C II, 23. fenestras .. quibus In locis visum est ... in struendo reliquerunt; C II, 9. c. portae quibus locis videtur eruptionis causa in muro relinqnuntur; C II, 15. Germani quam nacti erant praedam in occulto relinqnunt; G VI, 35, b. quos (milites) rex in oppido praesidii causa reliquerat; C III, 106. uxorem et filios in oppido reliquerat; H 18, a. reliquit in opere † cohortes duas; C III, 67. in altera parte fluminis Quintum Titurium Sabinum legatum cum sex cohortibus relinquit; G II, 5. duas legiones cum Coelio Viniciano in Ponto reliquit; A 77. quae (legio) in praesidio relinquebatur; G VI, 38. qui in praesidiis relicti sui milites fuissent; Af 11.

remaneo: cum pars hominum in agris remaneret; G IV, 32. partem .. legionum in castris Pompei remanere iussit; C III, 97. remanentes (civitates) in suo consilio (Vatinins) praetervehebatur; A 44, b. sevocare singulos hortarique coepit, uti in continenti remanerent; G V, 6. si in Gallia remanerent; G IV, 8. neque longius anno remanere uno in loco incolendi causa licet; G IV, 1. qui in navibus longis remanserant; A 20, a. omnis iuventus, quae in oppido ‖ excubiis custodiisque ‖ remanserat; C II, 5.

reperio: si quid frumenti aut pecoris in agris reperire possent; G VII, 20, c. disciplina in Britannia reperta ... esse existimatur; G VI, 13, b. in castris Helvetiorum tabulae repertae sunt litteris Graecis confectae; G I, 29. in novo genere belli novae ab utrisque bellandi rationes reperiebantur; C III, 50. huc accedebat, ut aqua praeterquam in ipso oppido [nam] circumcirca nusquam reperiretur propius milia passuum VIII; H 41. reperiebat etiam in quaerendo Caesar, ... initium eius fugae factum a Dumnorige; G I, 18, b. in Sicuri vadum reperiebatur; C I, 62. cum nostri equites pauci in statione fuissent a pluribus reperti; H 13, a.

repono: suos .. hortatur, ut spem omnem in virtute reponant; C II, 41, a.

requiro: res diligentiam requirebat ... in singulis militibus conservandis; G VI, 34, a.

resideo: quorum in consilio ... pristinae residere virtutis memoria videtur; G VII, 77, a.

resisto: pugnantibus etiam tum ac resistentibus in acie Pompeianis; C III, 93, b. Caesar legiones equitatumque ... in itinere resistere iubet; G V, 11. postero die cum duabus legionibus in occulto restitit; G VII, 35. Iubam ... restitisse in regno; C II, 38. quemadmodum obversi adversariis et in quantulo spatio resisterent; Af 71.

retineo: quod triennio in Africa suos milites consuetudine retentos ‖ retentos consuetudine ‖ fideles sibi iam effecisset; Af 19, b. quos in castris retinuerat; G IV, 15. duas in castris legiones retinuit; C III, 75. legiones duas ... in Italia retentas esse; G VIII, 55. in loco retentis militibus; C III, 92. circiter parte tertia (armorum) celata atque in oppido retenta; G II, 32. ut eam (Cordubam) in potestate retineret; A 57, b.

scribo: in litteris scribit se ... celeriter affore; G V, 48. legiones XXX et XXI paucis mensibus in Italia scriptas Caesar attribuerat Longino; A 53.

sedeo: [in acie sedere Gallos consuesse]; G VIII, 15. in praetorio sedens (Caesar) per speculatores ..., imperabat, quae fieri volebat; Af 31, a.

servo: in se uno non servari, quod sit omnibus datum semper imperatoribus, ut ..; C I, 85, c. superius .. institutum in equitibus ... servabat, ut ..; C III, 84.

sto: Pompeium de tertia vigilia in acie stetisse; H 28. reliqua classis in salo ad Leptim ... stabat; Af 62. naves onerarias, quae longius a portu in salo stabant, incendit; Af 62. quae (naves) in statione apud Thapsum stabant; Af 53.

sublevo: quod (Lentulus Spinther) in petitione consulatus erat sublevatus; C I, 22.

subsido: quae (iumenta) in castris subsederant; G VI, 36.

subsisto: (Pharnacem) audacius in Armenia substitisse; A 35. reliqui (equites) in itinere substiterant; C II, 41, a. ne forte in eodem loco subsistere hostis ... conaretur; G VIII, 16. plures .. in locis campestribus subsistebant; C I, 79.

suffigo: Iuba Numidas eos ... in cruce omnes suffixit; Af 66.

sum (vgl. II. reliquus): quod in eo (Gaio Valerio Procillo) peccandi Germanis causa non esset; G I, 47. in his fuit Ariovistus; G I, 53. in quibus aliquid consilii aut dignitatis fuit; G III, 16. quod summa auctoritas antiquitus erat in Haeduis; G VI, 12, a. quid in quoque esset animi ac virtutis suorum; G VII, 36. si quid in nobis animi est; G VII, 38, b. erat .. in Caesare facultas atque elegantia summa scribendi; G VIII, pr. b. Volusenus ad eam virtutem, quae singularis erat in eo, magnum odium Commii adiungebat; G VIII, 48, a. summam esse contra in Alexandrinis velocitatem locorumque et aedificiorum notitiam; A 8. quod in ipso (Euphranore) satis praesidii ... putarent esse; A 25, b. si tamen in omnibus fuit Cassius; A 63, b. quod in Uticensibus ... parum suis partibus praesidii esse existimaverat; Af 87, a. f. populo; G I, 31, d. paucis annis antea Gabinium cum exercitu fuisse in Aegypto; A 3. cuius (materiae) inopia in Africa esset; Af 20, b. est in Africa consuetudo incolarum, ut ..; Af 65. iam .. esse in agris frumenta matura; G I, 40, c. quae (legiones) in novissimo agmine praesidio impedimentis fuerant; G II, 26. Bellovacos omni tempore in fide atque amicitia civitatis Haeduae fuisse; G II, 14. angustiis: f. **angustiae**, II, 2. sum in (4 St.) S. 72, b. rem esse in angusto vidit; G II, 25. animo: f. **animus**, II, 5. sum in (3 St. C I, 1.) S. 75, b. armis: f. **arma**, II, 3. sum in (14 St.) S. 90, b. erat in eo campo ... villa permagna turribus IV exstructa; Af 40. quae (munitiones) erant in campo; Af 58. Pompeius erat eo tempore in Candavia; C III, 11. in castello nemo fuit omnino militum, quin vulneraretur; C III, 53. cohortes, quae praesidio in castellis fuerant; C III, 99. castris: f. **castra**, II, 4. sum in (13 St.) S. 143. tanta fuit in castris capiendis celeritas, ut ..; G VII, 46. in eadem causa fuerunt Usipetes et Tencteri; G IV, 4. civitatibus: f. Gallia; G VI, 11. qui in classe erant, proficisci properabant; C II, 43. nisi (Carnutes) deprecatoribus Remis, quorum erant in clientela; G VI, 4. quod (oppidum) in clientela fuerat eius (Lucterii); G VIII, 32. in quibus (cohortibus) erat legio nona; C III, 67. erat oppidum Alesia in colle summo; G VII, 69. quae (castra) erant in colle; Af 61, a. L. Racilium et L. Laterensem ... in eadem fuisse coniuratione; A 55. conspectu: f. **conspectus**, II, 2. sum in (4 St.) S. 212, b. erant in sinistro cornu legiones duae; C III, 88. [in cornibus .. (acies) duplex esse existimabatur]; Af 59. qui (Mauri equites) in eodem cornu elephantis erant praesidio; Af 83. qui (Iunius) in cuniculo fuisset; H 16, b. qui (amici regis) propter aetatem eius in curatione erant regni; C III, 104. in hoc medio cursu est insula, quae appellatur Mona; G V, 13. erat in magnis Caesaris difficultatibus res; G VII,

35. erat res in magna difficultate; C III, 15. in summo esse rem discrimine; G VI, 38. domibus: ſ. Gallia; G VI, 11. excubitu: ſ. statione; H 6. qui ... in exercitu L. Sullae et postea in M. Crassi fuerat; G I, 21. erat in exercitu Vari Sextus Quintilius Varus; C II, 28. erat Crastinus evocatus in exercitu Caesaris; C III, 91. quod (impedimentorum agmen) .. erat mediocre, ut in expeditionibus esse consuevit; G VIII, 8. ipse (Caesar) in tanta erat festinatione et exspectatione, ut ..; Af 26, b. fide: ſ. **fides**, II, 3. sum in (4 St.) S. 396, b. quod (oppidum) erat maximum ... in finibus Biturigum; G VII, 13. ſ. **finis**, II, 4. sum in (3 St.) S. 399, b. hic cognosci licuit, quantum esset hominibus praesidii in animi firmitudine; C III, 28, a. in eo flumine pons erat; G II, 5. cum civibus in patria in suis fortunis (homines) esse incolumes; Af 8. cum (adversarii) in fuga essent; H 25, b. erat omnino in Gallia ulteriore legio una; G I, 7. nunc esse in Gallia ad centum et xx milium numerum; G I, 31, b. quid in sua Gallia ... Caesari ... negotii esset; G I, 34. cum esset Caesar in citeriore Gallia [in hibernis;] G II, 1. materia cuiusque generis ut in Gallia est praeter fagum atque abietem; G V, 12. in Gallia non solum in omnibus civitatibus atque in omnibus pagis [partibusque], sed paene etiam || in || singulis domibus factiones sunt; G VI, 11. in omni Gallia eorum hominum, qui aliquo sunt numero atque honore, genera sunt duo; G VI, 13, a. Catuvolcus ... taxo, cuius magna in Gallia Germaniaque copia est, se exanimavit; G VI, 31. sagittarios .. omnes, quorum erat permagnus numerus in Gallia, conquiri ... iubet; G VII, 31. qua (civitate) traducta locum consistendi Romanis in Gallia non fore; G VII, 37. est ergo in genere et sanctitas regum ... et caerimonia deorum; F 2. Germania: ſ. Gallia; G VI, 31. hibernis: ſ. **hibernus**, B, II, 4. sum in (3 St.) S. 430, a. quintam fore in Hispania legionem; A 52. hi ... apud Caesarem in honore erant; C III, 59. quod ... in honore apud Caesarem fuerant; C III, 61. nostris ... omnia .. victoribus erant futura in incerto; A 16. Pharus est in insula turris magna altitudine, mirificis operibus exstructa; C III, 112, a. in hac sunt insula domicilia Aegyptiorum et vicus oppidi magnitudine; C III, 112, a. erat in ea (insula) nobilissimum regionum earum oppidum; A 47. Aduatucorum copias .. esse in itinere; G II, 16. uti ... semper .. esset in itineribus; C III, 85. cum ... essem in itinere; F 14. in hoc iugo colles sunt excelsi pauci; Af 37. erant in ea legione fortissimi viri, ... Titus Pulio et Lucius Vorenus; G V, 44, a. in his erant legionibus hominum milia tria CC; C III, 106. L. Titius, qui eo tempore tribunus militum in legione vernacula fuerat; A 57, a. ut minus mille hominibus in ea (legione) esset; A 69. qui (cives Romani) sunt in legione IV et VI; Af 35, a. qui, cum ex equitum et calonum fuga, quo in loco res esset, ... cognovissent; G II, 26. quod in his locis inopia frumenti erat; G III, 7. quibus in locis esse Germanos audiebat; G IV, 7. quo in loco cum paucis equitibus (Ambiorix) esse dicebatur; G VI, 30. quibus in locis sit Caesar, ex captivis quaerunt; G VI, 35, b. ne quis tamen ignoraret, quibus in locis Caesar exercitusque eo tempore fuissent; G VIII, 48, c. in eo loco ipse erat Pompeius; C III, 88. longe aliam esse navigationem in concluso mari atque in vastissimo atque apertissimo Oceano perspiciebant; G III, 9, b. tantum fuit in militibus studii, ut ..; C I, 64. quae (naves) erant in navalibus; C III, 111. naves veteres erant in occultis regiae navalibus; A 13. tanta in iis (navibus) erat similitudo; G III, 13, b. in quibus (navibus) paene erant aeratae; C II, 3. in quibus (navibus) erant constratae IV; C III, 7. in qua (nave) erant duo Titii, Hispani adolescentes, tribuni legionis V; Af 28. in qua (nave) fuerat Q. Cominius et L. Ticida, eques Romanus; Af 44. in qua (nave) milites veterani cum uno centurione et nonnulli tirones fuerunt; Af 44. quo in numero erat || est || Titus Terrasidius missus in Esuvios; G III, 7. quo in numero fuerunt Tarbelli, Bigerriones, Ptianii; G III, 27. quo sunt in numero Curiosolites, Redones, Ambibarii; G VII, 75. quo in numero erat Ser. Sulpicius et Licinius Damasippus; C II, 44. in eo fuit numero Valerius Flaccus, L. filius; C III, 53. in hoc erant numero complures Pompei milites; C III, 103. quo in numero fuit Calpurnius Salvianus et Manilius Tusculus; A 53. quo in numero erat secunda legio; A 53. in quo numero fuit Tullius Rufus quaestorius; Af 85, b. Oceano: ſ. mari. tam .. omnibus Caesarianis quam Pompeianis Longinum esse in odio; A 59. se suosque omnes in officio futuros ... confirmavit; G V, 3. cum ... civitas .. Atrebatum in officio esset; G VIII, 47. omnium rerum, quae ad bellum usui erant, summa erat in eo oppido facultas; G I, 38. tanti erant antiquitus in oppido omnium rerum ad bellum apparatus, ... ut ..; C II, 2. erat in oppido multitudo insolens belli diuturnitate otii; C II, 36. in quo oppido praesidium fuit regium; Af 23. in quo (oppido) tritici modium milia CCC comportata fuerant a negotiatoribus Italicis aratoribusque; Af 36. quod in oppido Uzittae ... hostium erant cohortes armatae; Af 58. in quo (oppido Thisdra) Considius per id tempus fuerat cum grandi praesidio cohorteque sua gladiatorum; Af 76. qui (hospites) in oppido erant; H 15. (Mundenses) coniurant inter sese, ut nocte signo dato, qui in oppido fuissent, eruptionem facerent; H 36. quod ... plures .. partitis temporibus erant in opere; G VII, 24. cum nostri in opere essent; H 25, a. pagis: ſ. Gallia; G VI, 11. hoc .. flumen in ea parte erat urbis, quae ab Alexandrinis tenebatur; A 5. erat .. magna multitudo oppidanorum in parte Caesaris; A 7. ſ. Gallia; G VI, 11. patria: ſ. fortunis. quanto .. in periculo res sit; G V, 48. quanto res sit in periculo, cognoscunt; G VI, 39. summo esse in periculo rem; G VII, 32. equites a Fabio missi, quanto res in periculo fuerit, exponunt; G VII, 41. tum magno erat in periculo res; C I, 79. planicies erat magna et in ea tumulus terrenus satis grandis; G I, 43. Zela est oppidum in Ponto; A 72. si quid in Caesare populoque Romano sit auxilii; G I, 31, d. cum iam esset agmen in portis; C III, 85. quorum (Sequanorum) oppida omnia in potestate eius essent; G I, 32. esse civitatem in sua potestate; G V, 3. quorum (deorum) ipsi in potestate sunt reges; F 2. quae (cohortes) essent ibi in praesidio; C II, 20, a. qui (regis amici) in Caesaris erant praesidiis; A 23. quae (cohortes) fuerant Cordubae in praesidio; A 57, b. erat in procuratione regni propter aetatem pueri nutricius eius; C III, 108. quae (legiones) in eo proelio ... fuerant; A 69. cum iam extremi essent in prospectu; G V, 10. quae (Tolosatium) civitas est in provincia; G I, 10. quod magna esse Pompei beneficia et magnas clientelas in citeriore provincia sciebat; C II, 18, b. cum de suo adventu dubitatio in provincia esset; Af 26, a. quinqueremis duas, in quarum altera erat Cassius, ceperunt; C III, 101, c. cum, ... quantum .. in ratione esset, exploratum haberet ... nullum summum bellum posse conflari; G VIII, 6. qui (legatus) in illis regionibus erat;

; VIII, 24. quae (coloniae) fuerunt in his regionibus; H 7. quae (naves) in salo fuerunt; H 10, b. ſ. statione; Af 46. cum leges duo ex una familia vivo utroque ... in senatu esse prohiberent; G VII, 33. in hoc fere medio spatio tumulus erat paulo editior; C I, 43. magna (auxilia) esse in spe atque exspectari; C II, 17. ii, qui pro portis castrorum in statione erant; G IV, 32. cohortes, quae in stationibus erant; G IV, 32. consequuntur huno centuriones eius cohortis, quae in statione erat; G VI, 38. quae in statione pro castris erant Afranii cohortes; C I, 43. ab iis cohortibus, quae erant in statione ad portas, defenduntur; C I, 75. quae (turmae equitum) pro vallo in stationibus esse solebant; Af 29. equitibus, .. qui in statione fuerant, praecipit, ut ..; Af 31, a. quos in stationibus cum longis navibus apud Thapsum custodiae causa in salo esse iusserat; Af 46. qui (equitatus) ad oppidum in statione erant; Af 78, a. partim ubi equitatus partim ubi pedestris copia in statione et in excubitu castris praesidio esse possent; H 6. in his (turmis) fuit M. Opimius, praefectus equitum; C III, 38. in qua (turri) docui esse praesidium stationemque Numidarum; Af 38. qui (adversarii) in ea turre fuerant; H 13, b. est etiam genus radicis inventum ab iis, qui fuerant † valeribus ‖in vallibus, al‖; C III, 48. multum .. sunt in venationibus; G IV, 1.

teneo: veriti, ... ne ab equitatu Caesaris in angustiis tenerentur; C I, 66. quo plures in armis tenerentur; A 74. quos (filios) Aduatuci obsidum numero missos apud se in servitute et catenis tenuissent; G V, 27, a. principes civitatum aut interfici aut in catenis teneri; Af 26, b. quod Haeduos ... in servitute atque in dicione videbat Germanorum teneri; G I, 33. Caesar ... magnam partem Galliae in officio tenuit; G V, 54. (Pompeius) gloriatus est, quod prope in nostris partibus locum tenuisset; H 14. nuntio allato, omnes eorum milites in potestate Caesaris teneri; G VII, 43. quos (commilitones) nunc in tua potestate tenes; Af 45. servitute ſ. catenis. dicione. lectica ad turrem (Pompeius) cum esset allatus, in ea tenebatur; H 38.

vagor: quod ... neque per anni tempus in mari classes sine periculo vagari poterant; Af 24. egressis remigibus passimque in litore vagantibus; Af 62.

valeo: in se etiam aetatis excusationem nihil valere; C I, 85, c.

verso: sic fortuna in contentione et certamine utrumque versavit, ut ..; G V, 44, b.

versor; Labienus in equo capite nudo versari in prima acie; Af 16. cum in agris et pecora et homines animadverteret versari; A 36. hi (equites) omnes in bello versantur; G VI, 15. non parum magna in caede (nostri) versabantur; H 24. cum ... hostes in nostris castris versari vidissent; G II, 24. quod (milites) in simili culpa versabantur; C III, 110. ut Germanos diutius in Gallia versari noluerant; G II, 1. suos .. languidius in opere versari iussit; G VII, 27. (Romani) diem noctemque in opere versantur; G VII, 77, c. quanto .. in periculo et castra et legiones et imperator versaretur; G II, 26. qui .. in proeliis periculisque versantur; G VI, 16. Caesar ... eodem in periculo versatus est; A 21. (Domitius) cognoscit Caesarem magno in periculo versari; A 38. cum his (peditibus) in proeliis versabantur; G I, 48. ſ. periculo; G VI, 16. quem (Octavium) .. diutius in rebus secundis .. fortuna ... versari passa non est; A 43. cum (familiares) in illa societate versarentur rapinarum; A 56.

video: in castris Pompei videre licuit trichilas structas; C III, 96. in experiundo eum periculum nullum videret; G VIII, 36. ut paene uno tempore et ad silvas et in flumine et iam in manibus nostris hostes viderentur; G II, 19. ut modo visum ab se Ambiorigem in fuga circumspicerent captivi; G VI, 43. in aperto loco secundum flumen paucae stationes equitum videbantur; G II, 18. neque in eo loco hostis est visus; G V, 8. quae (genera ferarum) reliquis in locis visa non sint; G VI, 25. manibus: ſ. flumine. pulverem ... in ea parte videri; G IV, 32.

II. **nach Adjectiven:** arrogans: ne ... arrogans in praeripiendo populi beneficio videretur; C III, 1.

continens: ne (Caesar) continentior in vita hominum quam in pecunia fuisse videatur; C I, 23.

exercitatus: intellecturum, quid invicti Germani, exercitatissimi in armis, ... virtute possent; G I, 36. (Albici) homines asperi et montani, exercitati in armis; C I, 57.

ingratus: ne .. ingratus in referenda gratia ... videretur; C III, 1.

insolens: hos praecipue in victoria insolentes praecursuros; A 8.

mobilis: quod (Galli) sunt in consiliis capiendis mobiles; G IV, 5.

reliquus: nostris omnibus occupatis qui erant in agris reliqui discesserunt; G IV, 34. cum duae legiones reliquae essent in castris; A 54. Curio ... unam ut in miseris rebus spem reliquam salutis esse arbitratus; C II, 42. reliquum quidem in terris esse neminem, quem non superare possint; G IV, 7.

studiosus: ut ... magis in seditione concitandisque militibus adversum vestrum imperatorem quam pudoris modestiaeque fueritis studiosiores; Af 54, b.

III. **nach Substantiven:** accessiones: ut ... accessiones fecerint in operibus hostium expugnandis; A 22.

Antiochia: eodem .. die Antiochiae in Syria bis tantus exercitus clamor ... exauditus est, ut ..; C III, 105.

auctoritas: cuius (Commii) auctoritas in his regionibus magni habebatur; G IV, 21. quorum (Haeduorum) in omni Gallia summam esse auctoritatem sciebat; G VIII, 46, b. ſ. spiritus.

crudelitas: crudelitas in supplicio ... spem praesentis deditionis sustulit; C I, 76. ſ. iniuria.

diligentia: quod fere plerisque accidit, ut praesidio litterarum diligentiam in perdiscendo ... remittant; G VI, 14.

exercitatio: (Germanos) incredibili virtute atque exercitatione in armis esse; G I, 39, a.

iniuria, insolentia: iniuriam in eripendis legionibus praedicat, crudelitatem et insolentiam in circumscribendis tribunis plebis; C I, 32, b.

licentia, rapinae: (Caesar) memor in Italia pristinae licentiae militaris ac rapinarum certorum hominum; Af 54, a.

res: an vero in Hispania res gestas Caesaris non audistis? C II, 32, b. iam .. Caesaris in Hispania res secundae in Africam nuntiis et litteris perferebantur; C II, 37.

scientia: Mithridates, .. magnae nobilitatis domi scientiaeque in bello et virtutis; A 26.

socius: cum se victoriae Pompei comitem esse mallet quam socium Caesaris in rebus adversis; C III, 80, a.

spiritus: uti ... magnam sibi auctoritatem magnosque spiritus in re militari sumerent; G II, 4, a.

victor: in quo vos victores existimabatis; H 42, b

virtns: s. scieotia.

nsns: qui ... non magnum in re militari usom babebant; G I, 39, a. qui magnnm in castris usnm babcbant; G 1, 39, b. quod (Rebilum) magnum habere nsnm in re militari sciebat; C II, 34, b.

IV. **zum ganzen Satz gehörige Bestimmungen** (vgl. I. consnmo. coorior. discurro. obtinco. opprimo. reperio. requiro): 1. **Pronomina:** at, credo, si Caesarem probatis, in me offenditis; C II, 32, c. qui (inimici), qnod ab altero postularent, in se recosarent; C I, 32, a. in se iura magistratunm commutari; C 1, 85, c. in boo omnis multitndo maiestatem regiam minni praedicabat; C III, 106. nostri ... circiter LXX ceciderunt, in his Q. Fulginius; C I, 46. vulnerantur tamen complores, in his Cornelius Balbns; C III, 19, b. qnae in eo (Dumnorige) reprebendat, ostendit; G I, 20. (multitudo) armis concrepat, qnod facere in eo consuerunt, cuius orationem approbant; G VII, 21. in qno iactnram dignitatis atqne bonoris ipse (Caesar) facturus esset; C 1, 32, a. † in quo || neqne || sibi prope murum adversariis || cum adversariis proeliandum || constituebant; H 29, b. complures (sunt) capti, in quibos dno * || *tribuni militum* || multi praeterea ... fugerunt; H 9. complures snnt vulneribns affecti, in qnis etiam Clodins Arquitius; H 23, b. in munitionibus ceterisqne, qnae ... opus fnerunt; H 7.

2. **Eigennamen:** in Lucanis Bruttiisqoe; C 1, 30, b. Eburonibus; G V, 47. Haedois; G VII, 77, a. Meldis; G V, 5, Nerviis; G II, 32. Pictonibns; G VIII, 27. Treveris; G V, 3. VIII, 45. Venetis; G III, 17. — in Acbaia; C III, 57. Aegypto; A 34, a. 78. Africa; Af 20, b. 47. H 8. Alpibos; G III, 7. Apulia; C III, 2. Arare; G I, 13. in ... Asia, A 65, b. Bitbynia; A 65, b. Britannia; G VII, 76. Cappadocia; A 66. Cilicia; A 65, b. Cosano; C 1, 34. Gallia; G 1, 45. 53. II, 1. IV, 8. V, 8. 12. 24. 55. C III, 59. 79, b. Af 73. in .. Gallia; C III, 42. in Gallia citeriore; G VIII, 23. in citeriore Gallia; C III, 87. (vgl. III. auctoritas). Hibero; C I, 62. Hispania; C II, 1. III, 10, a. 47. 83. A 62. Af 64. in ... Hispania; G VII, 55, a. in nlteriore Hispania; C II, 17. in citeriore Hispania; C II, 18, b. *in* ... Hispania; C III, 10, a. (vgl. III. res). Illyrico; A 42, a. 44, a. Italia; G I, 40, b. VII, 55, a. C 1, 9, b. II, 17. III, 87. Af 54, a. *in* Italia; C III, 10, a. in ... Italia; C III, 42. Lnsitania; A 48. Oceano; G IV, 29. Piceno; C 1, 15, b. Ponto; A 34, b. 70. in ... Ponto; A 65, b. Sicilia; C I, 30, b. III, 42. Sicore flumine; C 1, 40, a. Syria; C III, 32, b. 103. A 65, b. Thessalia; C III, 100. 101, c. 111.

3. **Gattungsnamen:** in acie; G VIII, 9. H 16, a. 17. A 74 (configo). G VII, 64. Af 81 (dimico). G VII, 1 (interficio). Af 32 (pugno). G VII, 29. A 56 (vinco). adventu; G VI, 42. H 6. 38. agro (8 St.) S. 57, a. agmine; G II, 26. III, 24. A 43. amicitia; A 26. ancoris; G IV, 23. angustiis; C III, 100. armis; G VII, 11, b. C I, 42. arce || arcem ||; C III, 12. — barbaris; C I, 61. bellis; A 43. bello (10 St.) S. 125, b. — ipsis cadaveribus; G VII, 77, b. ea caede; H 6. calamitate (4 St.) S. 131, a. campo (5 St.) S. 131, a. castello; G VI, 37. castris (12 St.) S. 145, b. casn; G V, 33. omnibus fere centurionibus aut vulneratis aut occisis, in his primipilo P. Sextio Baculo; G II, 25. circuitu (7 St.) S. 158, b. cives .. Romanos, ... in bis Gaium Fnfium Citam ... interficiunt; G VII, 3. civitate; G I, 3. (4 St.) S. 167, b. classe; A 10. 25, b. Af 10. qnas potest contrahit cohortes ...; in his ... Lncilinm Hirrum cum sex cobortibus ... excipit; C 1, 15, b. collatione; G VIII, 8. collatu; H 31, a. eo colle; Af 51. colloqnio (8 St.) S. 184, b. secnndo commeatu; Af 31, c. concilio (11 St.) S. 195, a. primo congressn; C I, 46. consilio (11 St.) S. 211, a. conspectn (20 St.) S. 212, b. consulatu sno; G 1, 35. suo in consulatu; H 42, a. contentionibus; G 1, 44, c. contentione; G VII, 52. F 26. continenti; G V, 13. contione (5 St. C I, 30, b.) S. 224, b. illa magistratuum controversia; G VII, 39. * in contuberniis; C II, 29. conventu; G 1, 18, a. V, 48. cornn (5 St.) S. 325. cursu; A 13. Af 63. custodia; C III, 104. — totios Galliae defectione; G VIII, 46, b. desperatione omnium; C 1, 5. tanta provinciae desperatione; A 42, a. tertio quartoque die; Af 47. eiosmodi difficultatibus; G VI, 34, b. tanta loci difficultate; H 9. omnibos dimicationibus; A 11. taotis dissensionibus; G VII, 1. civili dissensione; C I, 67. civilibns dissensionibus; A 62. — amplissimis epnlis; G VI, 28. ex eqnitibus nostris interficinntur quattuor et septuagiota, in bis vir fortissimns Piso Aqnitanus; G IV, 12. CC (equites) ex Syria ... missi erant, in his pleriqne bippotoxotae; C III, 4, b. eqno; Af 18. exercitu (6 St.) S. 370, a. — illo facto; H 3, b. finibns (7 St.) S. 400, a. eorum finibns; G 1, 1. flomine (6 St.) S. 405, b. extrema fortuna; G VII, 40. medio foro; H 42, b. fronte; G VII, 23. A 37. fuga (7 St.) S. 414, b. — toto boc in genere pognae; G V, 16. in novo genere belli; H 11. — proximis bibernis; G V, 29. — tanto imperio; G I, 33. ipso urbis incendio; C I, 5. tanta rerum iniqnitate; G II, 22. somma omnium rerum inopia; G V, 2. reliqnis vitae institntis; G VI, 18. insula; C II, 18, b. itinere (25 St.) — labore pari; C III, 82, b. legione X; C III, 91. legiones tironom convenire, in his veterana legio qointa; Af 1. perniciosis legibus; C 1, 7, b. litore; Af 11. loco (22 St.) — maodatis; G I, 43. nostro mari; G V, 1. reliquis .. maribos; G V, 1. angusto mari; A 46. milibus passunm tribus; G VI, 36. milibus passnum IV; Af 63. iis .. in miseriis; Af 26, b. munitionibus; C III, 61. † in munitionibus; H 7. — longinquis nationibus; G VII, 77, d. in .. navalibus; A 12. nave (6 St.). ipso negotio; G V, 33. novitate; C III, 36, a. equitum numero; G VII, 39. dispari numero; A 15. vgl. III. sum in n.; G III, 7. quin aliqnem ... nuntinm acciperet. in his ... certior factus est ..; G V, 53. — his (obsidibns) addoctis, in iis filio; G V, 4. obsidione; C II, 28. occulto (5 St.). oliveto; H 27. oppido (6 St.). oppognatione; C III, 40. opere (4 St.). otio; H 42, b. — pabnlationibos; G VIII, 16. parte (9 St.). pace; G VI, 23. summo periculo; G VII, 26. labore pari ac periculo; C III, 82, b. eiusmodi periculo; Af 84. ea planicie; G VII, 70. extrema planicie; H 30. portu; A 12. 13. ipso portn; A 13. praesentia (12 St.). praetorio; C I, 76. convocatis .. principibus, ... in his Divitiaco; G 1, 16. principes .. vivos redegit in soam potestatem atque in his Surum Haedoum; G VIII, 45. proelio (16 St.). propinqoitate castrorum; G VI, 7, b. ea (provincia); A 49. pugna; G V, 14. C II, 6. 30. — infimis ... radicibns montis; G VIII, 40. qnarta quaque earum (ratium); C I, 25, b. receptu; H 25, b. occultis ac reconditis templi; C III, 105. re (13 St.). republica; C 1, 7, a. ipsis fluminis ripis; G II, 23. fluminis ripis; A 60. — eius (imperatoris) scientia; Af 10. secessione populi; C I, 7, b. senatu (4 St.). silvis; G VI, 34, b. silva; G VIII, 7. spatio; Af 70. extrema spe salotis; G II, 27. 33. spe victoriae; G III, 26. statione; G VI, 37. summa; G VI, 11. A 71. summa pecuniae; C III, 105. — quibus in tabnlis; G I, 29. templo Minervae; C III, 105. templo Victoriae; C III, 105.

tempore; Af 3. terrore; C III, 71. testamento Ptolemaei patris; C III, 108. — vadis; G III, 12. vestigio; G IV, 5. proximo vico; A 30, a. vigiliis; C III, 49. vi tribunicia; C I, 7, b. vita; G III, 22. urbe; C I, 2.

4. **Gerundium** (vgl. 1. video): fenestras ... ad tormenta mittenda in struendo reliquerunt; C II, 9, c. naves ... in redeundo offenderunt; G III, 9. cum animum adverteret ordines suorum in procurrendo turbari; Af 15.

5. **Gerundiv** (vgl. I. nitor. II. arrogans. mobilis. studiosus. III. accessiones. diligentia. iniuria): ne in quaerendis suis (signis) pugnandi tempus dimitteret; G II, 21. in commemoranda civitatis calamitate ... dixerunt; G II, 28. in petenda pace eius rei culpam in multitudinem coniecerunt; G IV, 27. ut ... tantum in agris vastandis incendiisque faciendis hostibus noceretur; G V, 19. portas .. obstrui atque in his administrandis rebus quam maxime concursari ... iubet; G V, 50. tanta fuit in castris capiendis celeritas, ut ..; G VII, 46. Caesar maturandum sibi censuit, si esset in perficiendis pontibus periclitandum, ut ..; G VII, 56. in consilio capiendo omnem Galliam respiciamus; G VII, 77, b. neque aetatis excusatione in suscipienda praefectura usus erat; G VIII, 12. summa felicitas celeritasque in recipiendis civitatibus Fabium consequitur; G VIII, 31. ne in opere faciundo milites repentino hostium incursu exterrerentur; C I, 41. summo labore militum .. continuato diem noctemque opere in flumine avertendo; C I, 62. qui (legatus) celeritatem in transportandis legionibus adhiberet; C III, 8. ut ipse in cohortandis militibus pronuntiaverat; C III, 94. neque .. Alexandrinis in gerendis negotiis cunctatio ulla aut mora inferebatur; A 2. quod neque celari Alexandrini possent in apparanda fuga; A 7. in circumeundo exercitu || exercitum || animadvertit hostes circa vallum trepidare; Af 82.

inaedifico, anbauen, verbauen: loriculam: loriculam † pro hac ratione eius altitudinis inaedificari (imperat); G VIII, 9.

moenia: cum paene inaedificata in muris ab exercitu nostro moenia viderentur; C II, 16.

plateas, vicos: vicos plateasque inaedificat; C I, 27.

tecta: quae (tecta) coniectis celeriter stramentis tentoriorum integendorum gratia erant inaedificata; G VIII, 5.

inaequo, gleich machen: haec levibus cratibus terraque inaequat; C I, 27.

inanis, leer, eitel: naves: ex iis (navibus), quae inanes ex continenti ad eum remitterentur; G V, 23. inanibus (navibus Bibulus) occurrit; C III, 8. quae (naves longae) erant deligatae ad terram atque inanes; C III, 40.

ostentatio: cuius (Pharnacis) aliquamdiu Caesar irridebat inanem ostentationem; A 74.

simulatio: ut ... inani simulatione sese ostentare cognosceret; G VII, 19.

inauditus, unerhört, unbekannt: aggerem novi generis atque inauditum ex latericiis duobus muris ... facere instituerunt; C II, 15.

incaute, unvorsichtig: dispono: quod paulo incautius custodias in muro dispositas videbat; G VII, 27.

permitto: converso .. equo se a ceteris incautius permittit in praefectum; G VIII, 48, b.

sequor: illi studio incitati incautius sequebantur; C III, 24.

succedo: cum .. incaute atque insolenter succedere eos munitionibus videret; A 27.

incautus, sorglos: accidit .., ut in ipsum (Ambiorigem) incautum etiam atque imparatum incideret; G VI, 30.

incedo, eintreten, überkommen: dolor, studium: exercitu || exercitui || quidem omni tantus incessit ex incommodo dolor tantumque studium infamiae sarciendae, ut nemo ... imperium desideraret; C III, 74.

timor: in castris Curionis magnus omnium incessit timor || animis ||; C II, 29. magnus .. incesserat timor sagittarum; C III, 44, b. tantus .. eo facto timor incessit, ut ... vix oppidum defenderetur; C III, 101, b. tantus incessit timor, ut ad extremum casum periculi omnes deducti viderentur; A 7.

incendium, Feuer, Brand, Feuersbrunst: I, 1. conspicio: in omnibus partibus incendia conspiciuntur; G VII, 15.

facio: ut ... tantum in agris vastandis incendiisque faciendis hostibus noceretur; G V, 19.

oppono: etsi discessum hostium animadvertere non poterat incendiis oppositis; G VIII, 16.

restinguo: ut ab incendio restinguendo dimicationis periculo deterreant Romanos; G VIII, 42.

2. defendo ab: quod et ab incendio lapis et ab ariete materia defendit; G VII, 23. quo commodius ab impetu navium incendiisque (rates) defenderet; C I, 25, b.

emitto ad: quae consueverant navigia per pontes ad incendia onerariarum emittere; A 19.

praeparo ad: onerarias naves || [circiter XL] || praeparatas ad incendium immisit; C III, 101, b.

sum ad: completas onerarias naves taeda et pice et stupa reliquisque rebus, quae sunt ad incendia; C III, 101, a.

II. tutus: incendio fere tuta est Alexandria; A 1.

III. fumi: fumi incendiorum procul videbantur; G V, 48.

IV, 1. affici: summa difficultate rei frumentariae affecto exercitu ... incendiis aedificiorum; G VII, 17, a.

corrumpere: reliquum (frumentum) flumine atque incendio corruperunt; G VII, 55, b.

deformari: quae (patria) turpibus incendiis et ruinis esset deformata; A 24, a.

detineri: nostri, dum incendio detinentur *; H 36.

intellegi: illud vulgare incursionis hostium signum, quod incendiis aedificiorum intellegi consuevit; G VIII, 3.

porverti: quae funditus *medius*fidius rapinis, incendiis, caedibus pervertuntur; F 26.

terreri: ne ... hostes incendiis terrerentur; G VIII, 3.

vastare: cum ... omnia caedibus, incendiis, rapinis vastasset; G VIII, 25.

2. in: quo nisi paene in ipso urbis incendio ... numquam ante descensum est; C I, 5.

incendo, anzünden, entzünden, entflammen, antreiben, erregen: alqm: Cassius his rebus incensus movet castra; A 57, b. ira percitus Scipio atque animi dolore incensus; Af 46.

aedificia: s. **aedificium**, II, 1. incendo (12 St.) S. 51, a. — aggerem: s. turrim; H 16, a.

alacritatem: quae (animi incitatio atque alacritas) studio pugnae incenditur; C III, 92.

Avarioom: deliberatur de Avarieo in communi concilio, inceudi placeret, an defendi; G VII, 15. quod re iutegra primo incendendum Avaricum, post deserendum censuerat; G VII, 30.
casas: secum .. extulerant ... harpagones ad casas ... diruendas et incendendas; H 16, a.
castra: castris incensis; Af 67. insequenti nocte castra sua iucendit Pompeius; H 7. ea nocte Pompeius castra sua incendit; H 10.
olientes: simili ratione ibi Vercingetorix ... convocatis suis clientibus facile iuceudit; G VII, 4, a.
cupas: cupas taeda ac pice refertas inceudunt; C II, 11.
eqoites: f. milites; A 29.
equum: Commius incensum calcaribos eqnom coniungit equo Quadrati; G VIII, 48, b.
fasces: fasces ... signo pronuntiato uno tempore incenderunt; G VIII, 15.
frumentum: frumento, cuius in castris copiam babuerat, incenso; Af 43.
iucitatiouem: f. alacritatem.
Lutetiam: hostes ... Lutetiam incendi pontesque eius oppidi rescindi iubent; G VII, 58.
milites: ut (milites) incensi atque incitati magnas accessiones fecerint in operibus bostium expugnandis; A 22. quae res incendit dolore milites equitesque nostros; A 29. milites veterani ira et dolore incensi; Af 85, b.
musculum: f. turrim; C II, 14.
naves: omnes .. (naves) incendit; C III, 8. bic repentino adventu uaves onerarias quasdam nactus incendit; C III, 23. IV ex bis (navibus longis) abduxit, reliquas incendit; C III, 40. uaves ouerarias XXX a M. Antonio relictas intra portum aggressus omues incendit; C III, 40. omnes naves incendit XXXV; C III, 101, a. omnes .. eas naves et reliquas, quae erant in navalibus, incendit; C III, 111. quas (naves) singulas scaphae adversariorum complures adortae incendebant atque expugnabant; Af 21. naves onerarias, quae longius a portu in salo stabant, incendit; Af 62. ibi .. navibus onerariis, quae erant extra cothonem, incensis; Af 63. ita erumpendo navis, quae ad Baetim flumen fuisseut, incendunt; H 36. naves incendit, nonnullas capit; H 37. erant parati, qui naves incenderent, incensisque † qui subsidium repeterent; H 40, a. naves incenduntur; H 40, b.
oppidum: oppida sua omnia, numero ad duodecim, ... incendunt; G I, 5. ipsos oppida vicosque, quos incenderant, restituere iussit; G I, 28. oppidum diripit atque incendit; G VII, 11, b. oppida incendi oportere; G VII, 14, b. oppidum, ... ne cui esset usui Romanis, incenderunt; G VII, 55, b. Pompeius oppidum, quod contra sua praesidia portas elausisset, incendit; H 27. oppidum incendere coeperunt; H 34. qood Caesar cum animadverteret, si oppidum capere contenderet, ut homines perditi inceuderent; H 36.
opera: magnis .. operibus saepe admotis et his ab oppidanis incensis; Af 43.
portas: Caesar legiones ... portis incensis intromittit; G VII, 11, b.
pyram: servum iussit et libertum ... alterum se iugulare, alterum pyram inceudere; H 33.
turrim: ibi .. musculum turrimque latericiam libere incendunt; C II, 14. ut ea nocte turres aggeremque incenderent; H 16, a. qoi vitam sibi peteret iussit turrem ligneam oppidanorum incendere; H 18, b. qood difficile erat factu, ot eam turrem sine periculo qois inceuderet; H 18, b. turrim nostram ut superiorem inceuderunt; H 19.
Ucubim: Ucubim Pompeios praesidium, quod reliquit, iussit ut incenderent; H 27.
vicos: f. oppida; G I, 28. — **aedificium,** II, 1. incendu; G I, 5. II, 7. III, 29. IV, 19. VI, 6. 43. VII, 14, a (S. 51, a.).
orbes: uno die amplius XX urbes Biturigum incendontur; G VII, 15.

incertus, unsicher, ungewiß, unkundig: A exitus: incerto nunc etiam exitu victoriae; G VII, 62, b.
itinera: paoci ex proelio lapsi incertis itineribus per silvas ... in biberna perveniunt; G V, 37. silvae iucertis occultisque itineribus confertos adire prohibebant; G VI, 34, a.
naves: reliqoae (naves) ... incertae locorum Uticam versus petere visae sunt; Af 7. naves interim Caesaris onerariae errabundae male vagabantur incertae locorum atque castrorum suorum; Af 21. naves singulas cum exercitu Caesaris incertas locorum atqoe castrorum suorum vagari; Af 28.
ordiues: reliquos incertis ordinibus perturbaverant; G IV, 32.
rumores: cum incertis rumoribus serviant; G IV, 5.
tempora: ut incertis temporibus diversisque itineribos iretor; G VII, 16.
victoria: vos .. incerta victoria Caesarem secuti; C II, 32, b.
B. sum in: nostris ... omnia .. victoribus erant fotora in incerto; A 16.

incido, fallen, geraten, eintreten, sich ereignen: I. ot: incidit per id tempus, ut tempestates ad navigandum idoneas non haberet; Af 1. incidit idem temporis, ut (L. Iunius Paciaecus) tempestate adversa ... afflictaretur; H 3, b. bic in adventu Pompei incidit, ut matutino tempore nebula esset crassissima; H 6.
II. alqs: Gaios Valerius Procillus ... in ipsum Caesarem ... incidit; G I, 53. accidit .., ut in ipsum (Ambiorigem) incautum etiam atque imparatum incideret; G VI, 30. (Lentulus Spinther) incidit in Vibullium Rufum; C I, 15. ue in angustias inciderent; C III, 69. (C. Vergilius) forte incidit in navem; Af 28. veriti, ne in adversariorum ... classem inciderent; Af 53. P. Sittius interim ... forte iucidit in Faustum Afraniumque; Af 95.
alqd: quidquid incidit fastigio musculi elabitor; C II, 11. id quod eo incidit tempore; H 28.
bellum: si qua bella inciderint; G II, 14. cum est usus atque aliquod bellum incidit; G VI, 15.
cobortes: nonnullae cobortes in agmen Caesaris, aliae in equites incidunt; C I, 24.
naves: ne casu improdentes suae naves in classem adversariorum inciderent; Af 11.
res: ubicumque maior atque illustrior incidit res; G VII, 3.
sors: coius mali sors incidit Remis; G VIII, 12.
tela: qnorum ... (propugnatorum ordo) alter ... ponte ab incidentibus telis tegeretur; G VIII, 9.
terror: tantus .. terror incidit eius (Pompei) exercitui, ut ..; C III, 13.

incido, einschneiden: arbores: teneris arboribus incisis atque inflexis; G II, 17.
manum: pugionem eduxit et manum eius incidit; H 18, a.

incipio, anfangen, beginnen: I. Infinitiv: Titus Labienus ... summissa oratione loqui de pace atque altercari cum Vatinio incipit; C III, 19, b. circumire ordines atque bortari incipit; C II, 41, a. equitatus hostium ... circuire aciem nostram et aversos proterere incipit; C II, 41, a.

et iam de praemiis vestris ... cogitare incipiamus: C II, 39. ut ... alii (hostes) vallum manu scindere, alii fossas complere inciperent; G V, 51. de summa rerum deliberare incipit; C II, 30. Haedui manus tendere, deditionem significare et proiectis armis mortem deprecari incipiunt; G VII, 40. ab his (militibus) primo Marsi dissentire incipiunt; C I, 20. triplicem .. aciem ducere incipit; C I, 64. vallum .. ex castris ad aquam ducere incipiunt; C I, 73. cum primum pabuli copia esse inciperet; G II, 2. rem frumentariam expedire incipit; C I, 54. spem nacti morae discessu nostrorum equitum iter facere incipiunt; C I, 80. hortari: s. circumire. equites ... magna multitudine circumfusa morari atque iter impedire incipiunt; C I, 63. timore poenae exterriti (Haedui) consilia clam de bello inire incipiunt; G VII, 43. (Galli) audacius de bello consilia inire incipiunt; G VII, I. loqui: s. altercari. cum maturescere frumenta inciperent; G VI, 29. iam .. frumenta maturescere incipiebant; C III, 49. morari: s. impedire. Aduatuci ... legionem oppugnare incipiunt; G V, 39. adventu navium profectionem parare incipit; C I, 27. ipse (Scipio) iter in Macedoniam parare incipit; C III, 33. ne prius Romani persequi se inciperent, quam ..; G VIII, I4, a. proterere: s. circumire. scindere: s. complere. significare, tendere: s. deprecari. — antequam de mandatis agi inciperetur; C III, II.

II. iter: ipse (Caesar) iter inceptum simili velocitate conficere coepit; A 66. milites ... iter inceptum ire coeperunt; Af 75. Scipio interim exclusus ab incepto itinere; Af 80.

oppugnationem: hoc se ignominiae laturos loco, si inceptam oppugnationem reliquissent; G VII, I7, b.

opus: perfecit inceptum castrorum opus Domitius; A 37. cum ... valles castra hostium divideret ab opere incepto Caesaris castrorum; A 73.

incitatio, Trieb: propterea quod est quaedam animi incitatio atque alacritas naturaliter innata omnibus, quae studio pugnae incenditur. hanc non reprimere, sed augere imperatores debent; C III, 92.

incito, antreiben, erregen, aufregen, beschleunigen: alqm: multa Caesarem tamen ad id bellum incitabant: iniuriae retentorum equitum Romanorum, rebellio facta post deditionem, defectio datis obsidibus, tot civitatum coniuratio, imprimis, ne ... arbitrarentur; G III, 10. crebris nuntiis incitati, oppidum a Romanis teneri; G VII, 48. acrius contra armatos incitati neminem ... vivum capi patiuntur; G VIII, 35. segniores castigat atque incitat; C I, 3. Catonem veteres inimicitiae Caesaris incitant et dolor repulsae; C I, 4. ipse Pompeius ab inimicis Caesaris incitatus ... totum se ab eius amicitia averterat; C I, 4. quod (nostri) eo incitati studio inconsultius processerant; C I, 45. hos (Albicos) praemiis pollicitationibusque incitant; C I, 56. ut ... repente incitati cursu sese in vallis universi demitterent; C I, 79. illi studio incitati incautius sequebantur; C III, 24. (Caesar) ad eum (Domitium) omni celeritate et studio incitatus ferebatur; C III, 78, a. quibus rebus et hostes terreri et suos incitari existimaverunt; C III, 92. hunc (Achillam) incitatum suis et regis inflatum || [inflatum] || pollicitationibus; C III, 108. quorum fuga incitati Alexandrini plures ex navibus egrediebantur; A 20, a. cum Romanos ... adversis (rebus) incitari viderent; A 23. — se: alii ex castris sese incitant; C II, I4. cum ex alto se aestus incitavisset; G III, 12. conspicatae .. naves triremes duae navem D. Bruti ... sese in eam incitaverunt; C II, 6, b. ex omnibus partibus subito Antonianae scaphae ... se in hostes incitaverunt; C III, 24. quo maior vis aquae se incitavisset; G IV, I7, b.

adolescentulum: his verbis hominis gravissimi incitatus adolescentulus; Af 23.

aestum: s. se. — animos: s. **animus,** II, 1. incito (4 St.) S. 75, a.

civitatem: cum civitas ob eam rem incitata armis ius suum exsequi conaretur; G I, 4.

cogitationes: quae res ... tamen stultas cogitationes incitabat barbarorum; G VIII, I0.

cursum: milites ... proelio nuntiato cursu incitato in summo colle ab hostibus conspiciebantur; G II, 26.

equites: ut ... protinus (equites) incitati fuga montes altissimos peterent; C III, 93, b.

equum: s. **equus,** II, I. incito (5 St.) S. 326.

lintres: has (lintres) magno sonitu remorum incitatas in eandem partem mittit; G VII, 60.

magistros: horum fuga navium onerariarum magistros incitabat; C II, 43.

milites: milites nostri pristini diei perfidia incitati in castra irruperunt; G IV, 14. et Genabi caede et labore operis incitati (milites) non ... pepercerunt; G VII, 28. milites ex inferiore loco adversus clivum incitati cursu praecipites Pompeianos egerunt; C III, 46. (milites) magno cursu incitati ad naves contenderunt; A 20, b. ut (milites) incensi atque incitati magnas accessiones fecerint in operibus hostium expugnandis; A 22. ut (milites) magis deterrendi et continendi a periculosissimis essent dimicationibus quam incitandi ad pugnandum; A 22. (Marcellus) resistere incitatis militibus non poterat; A 6I.

naves: naves longas ... remis incitari ... iussit; G IV, 25. illae (naves) adeo graviter inter se incitatae conflixerunt, ut ..; C II, 6, b. s. se.

navigium: navigio remis incitato (funes) praerumpebantur; G III, I4, b.

scaphas, vim aquae: s. se.

inclino, neigen, wenden: se: tam paucis diebus magna erat rerum facta commutatio ac se fortuna inclinaverat, ut ..; C I, 52.

rem: proclinata || inclinata || iam re; F I6.

includo, einschließen: castellum: quod (castellum) erat inclusum maioribus castris; C III, 67.

castra: minora castra inclusa maioribus ... arcis locum obtinebant; C III, 66.

incognitus, unbekannt: alqd: quae omnia fere Gallis erant incognita; G IV, 20. nostris id erat incognitum; G IV, 29.

rem: ut invisis || improvisis, al. || atque incognitis rebus magis confidamus; C II, 4. neque temere incognitam rem pronuntio; C III, 87.

incola, Bewohner, Einwohner: I. commigrant: s. II, I. cogo.

II, 1. afficio: incolas ... ita acerbissimo afficiunt supplicio; Af 87, a.

cogo: adversarios ... eorum (oppidorum) incolas intra sua praesidia coëgisse commigrare; Af 20, b.

cohortor: contione .. advocata Uticenses incolas cohortatus; Af 90.

conicio: eius oppidi incolas cuiusque generis aetatisque vivos constrictosque in flammam coniciunt; Af 87, a.

interficio: omnibus .. eius oppidi incolis ad unum interfectis; Af 74.

2. facio: ne quis miles ... iniuriam faceret cuipiam incolae; Af 7.

3. **cognosco ex**: ex perfugis et incolis cognitis condicionibus Scipionis; Af 3.

III. **consuetudo**: est in Africa consuetudo incolarum, ut ... specus ... habeant; Af 65.

res: omnibus .. rebus eorum (incolarum) congestis; Af 37, a.

IV. **ab**: cum praesertim ab incolis eius provinciae nuntiarentur adversariorum copiae equitatus infinitus ... esse; Af 1. ubi cum ab incolis (equites) non reciperentur; Af 37, a.

incolo, wohnen, bewohnen: I, 1. **causa**: neque longius anno remanere uno in loco incolendi causa licet; G IV, 1.

2. **alqs**: qui (Germani) trans Rhenum incolunt; G I, 1. 28. Boios .., qui trans Rhenum incoluerant, ... socios sibi asciscunt; G I, 5. qui (Ubii) proximi Rhenum incolunt; G I, 54. qui (Germani) cis Rhenum incolant; G II, 3.

nationes: uti ab iis nationibus, quae trans Rhenum incolerent, mitterentur legati; G II, 35.

II. **Alpes**: Rhenus .. oritur ex Lepontiis, qui Alpes incolunt; G IV, 10.

Cantium: ex his omnibus longe sunt humanissimi, qui Cantium incolunt; G V, 14.

insulam: neque quanta esset insulae magnitudo neque quae ... nationes incolerent, ... reperire poterat; G IV, 20.

loca: Gallos .., qui ea loca incolerent, (Belgas) expulisse; G II, 4, a.

montes; qui (Albici) ... montes .. supra Massiliam incolebant; C I, 34.

oppidum: quae (oppida) tolerandae hiemis causa constitutis repente exiguis ad necessitatem aedificiis incolebant; G VIII, 5. quod (oppidum Salonam) cives Romani fortissimi ... incolebant; A 43.

partem: quarum (partium) unam incolunt Belgae, aliam Aquitani, tertiam, qui ... Galli appellantur; G I, 1. quarum (insularum) pars magna a feris barbarisque nationibus incolitur; G IV, 10. Britanniae pars interior ab iis incolitur, quos ..., maritima pars ab iis, qui ..; G V, 12.

regiones: quas regiones Menapii incolebant; G IV, 4.

incolumis, unversehrt, wohlbehalten, ohne Verlust: **alqs**: sortium beneficio se esse incolumem; G I, 53. nostri ad unum omnes incolumes ... se in castra receperunt; G IV, 15. se .. inde incolumes receperunt; G V, 15. nostri ... suos incolumes reduxerunt; G V, 22. licere illis incolumibus per se ex hibernis discedere; G V, 41. ambo incolumes ... sese intra munitiones recipiunt; G V, 44, b. incolumes .. ad unum omnes in castra perveniunt; G VI, 40. suos .. omnes incolumes receperunt; G VII, 12. ex omni numero ... vix DCCC ... incolumes ad Vercingetorigem pervenerunt; G VII, 28. pauci ex tanto numero se incolumes in castra recipiunt; G VII, 88. Attium .. incolumem dimisit; C I, 13. dimittit omnes incolumes; C I, 23. incolumes ... in castra revertuntur; C I, 55. an, qui incolumes resistere non potuerunt, perditi resistant? C II, 32, b. suis omnibus praeter Fabium incolumibus; C II, 35, b. L. Torquatus ... incolumis .. ab eo (Caesare) conservatus est; C III, 11. compluribus interfectis (Germani) sese ad suos incolumes receperunt; C III, 52. qua felicitate ... omnes incolumes essent transportati; C III, 73, b. suis .. omnibus incolumibus; A 47. ita Caesar ... omnes suos ad unum in castra incolumes ... reduxit; Af 70. Caesar ... se ad sua castra recepit omnibus incolumibus; Af 78, b.

antesignani: ut ... ipsi .. (antesignani) incolumes se ad agmen reciperent; C III, 75.

aquila: incolumem .. (aquilam) ad eum (Caesarem) deferte; C III, 64.

civis: quibus (civibus) salvis atque incolumibus rem obtinere malebat; C I, 72. (civem Romanum) Iubae barbaro potius obedientem fuisse quam ... incolumem reverti malle; Af 57.

classis: s. exercitus; A 47.

copiae: omnibus suis incolumibus copiis eodem die ad Ciceronem pervenit; G V, 52. integras atque incolumes copias Caesar inferiore militum numero continebat; C III, 47.

equites: ii (equites) ... sese incolumes in castra conferunt; C II, 42. suos equites recepit incolumes; Af 66.

equitatus: equitatu .. omni fere incolumi; C II, 26.

exercitus: adesse cum incolumi Caesarem exercitu; G VI, 41. neque incolumi exercitu Germanos castra oppugnaturos fuisse; G VI, 41. incolumem exercitum traduxit; G VII, 56. ut incolumem exercitum Agedicum reduceret, cogitabat; G VII, 59. traducto incolumi exercitu; C I, 64. an poenitet vos, quod salvum atque incolumem exercitum ... traduxerim? C II, 32, d. eum .. (Mithridaten) ad se victorem incolumi exercitu recepit; A 28. (Vatinius) victor se Brundisium incolumi exercitu et classe recepit; A 47.

fortunae: s. patria.

homines: ut (homines) malint regis esse vectigales, quam cum civibus ... esse incolumes; Af 8.

legio: incolumem legionem in Nantuatis ... perduxit; G III, 6.

milites: accidit, ut pauci milites patresque familiae ... in Siciliam incolumes pervenirent; C II, 44. (milites) incolumes se ad nostros receperunt; C III, 28, b. nonnulli (milites) ... incolumes discesserunt; A 20, b.

naves: quae (naves) omnes incolumes ad continentem pervenerunt; G IV, 36. omnes .. incolumes naves perduxit; G V, 23. nostris (navibus) incolumibus omnibus; A 16. naves ... quarto die in portum ad Ruspinam incolumes pervenerunt; Af 34.

pars: militum pars ... praeter spem incolumis in castra pervenit; G VI, 40.

patres: s. milites; C II, 44.

patria: incolumi patria fortunisque omnibus; Af 57.

incolumitas, Schonung, Sicherheit, Amnestie: **concedo**: Pompeiae cum Fausti liberis Caesar incolumitatem suaque omnia concessit; Af 95.

polliceor: incolumitatem deditis pollicebatur; C III, 28, a. gratias ago, ... quod mihi vitam incolumitatemque belli iure capto pollicearis; Af 45.

retineo: bona quidem eorum se venditurum, ita tamen, qui ... bona redemisset, se bonorum venditionem inducturum, ... ut incolumitatem retinere posset; Af 90.

incommode, nachteilig: quod consilium etsi in eiusmodi casu reprehendendum non est, tamen incommode accidit; G V, 33.

incommodum, Nachteil, Schaden, Ungemach, Unglück, Niederlage: I. **accedit**: accessit etiam ex improviso aliud incommodum, quod Domitius ... discesserat; C III, 79, a.

accidit: ne quod simile incommodum accideret decursione barbarorum, ac superiore aestate Tergestinis acciderat; G VIII, 24. accidit etiam repentinum incommodum biduo quo haec gesta sunt; C I, 48, a.

consuescunt, oriuntur: non ignorans, quanta ex dissensionibus incommoda oriri consuessent; G VII, 33.

praebet: cuius (tempestatis) incommodum summam atilitatem ipsis praebebat; H 3, b.

II, 1. accipiu: s. **accipio,** II, incommodum (12 St.) S. 16, a.

afferо: quae res ... magnum .. nostris attulerat incommodum; C III, 63, h.

augco: incommoda in dies augebantur; C I, 52.

expio: beneficio deorum immortalium et virtute eorum expiato incommodo; G V, 52.

exspectu: nt, qui aliquid iusti incommodi exspectavissent, nltro praemium missionis ferrent; C I, 86.

habeo: quid iniquitas loci habeat incommodi, proponit; G VII, 45, b. quae (incommoda) pro disciplina et praeceptis habere possent, ut reliquos casus timerent; C III, 10, a.

perfero: illo incommodo de de Sabini morte perlato; G V, 53.

sarcio: dandam omnibus operam, ut acceptum incommodum virtute sarciretur; C III, 73, b.

sastineo: reliqua, ut poterant, incommoda per se sustinebant; C III, 9, b.

tego: an num, uti corporis vulnera, ita exercitus incommoda sunt tegenda? C II, 31, b.

vinco: virtute vicit incommodum naturae; A 44, a.

2. reminiscor: reminisceretur .. veteris incommodi populi Romani; G 1, 13.

3. accedo ad: ad hoc autem incommodum accesserat, quod Caesar ... communiebat; Af 47.

commuveo ex: cum commoti ex tali incommodo essent; Af 57.

incedo ex: exercitu || exercitui || quidem omni tantus incessit ex incommodo dolor, ut ..; C III, 74.

III. alqd: ne quid ex contagione incommodi accipiant; G VI, 13, h. s. II, 1. exspecto. habeo.

sors: non esse .. alicui civitati surtem incommodi recusandam; G VIII, 1.

IV, 1. afficere: dispersos ... adoriebatur magnoque incommodu afficiebat; G VII, 16.

conflictari: tamen tot incommudis conflictati .. resistebant; G V, 35.

esse: cum, quantum in hello fortuna posset, iam ipsi incommodis suis satis essent documento; C III, 10, h.

perturbari: cohortatus .. est, ... ne perturbarentur incommodo; G VII, 29.

2. post: Massilienses post superius incommodum ... navis refecerant; C II, 4.

incommodus, ungünstig: hic locus ... habet .. non incommodam aestate stationem; C II, 23.

inconstanter, unregelmäßig: hostes ... modo se intra portas recipere modo inconstanter immoderateque prodire; Af 82.

inconsulte, unüberlegt: quod (nostri) eo incitati studio inconsultius processerant; C 1, 45.

increbesco, zunehmen: idem auster increbuit nostrisque praesidio fuit; C III, 26.

incredibilis, unglaublich: amor: exceptus est Caesaris adventus ab omnibus municipiis et coloniis incredibili honore atque amore; G VIII, 51.

celeritas: incredibili celeritate ad flumen decucurrerunt; G II, 19. incredibili celeritate magno spatio paucis diebus confecto; G III, 29. noctu ex materia ... turres admudum CXX excitantur incredibili celeritate; G V, 40. ad Lahienum per Remos incredibili celeritate de victoria Caesaris fama perfertur; G V, 53.

exercitatio: (Germanos) incredibili virtute atque exercitatione in armis esse; G I, 39.

felicitas: incredibili felicitate auster ... in Africum se vertit; C III, 26.

fiducia: Caesar incredibili eius vel temeritate vel fiducia commotus; A 75.

honos: s. amor.

laetitia: Caesar incredibili est laetitia affectus; A 77.

lenitas: flumen est Arar ... incredibili lenitate; G I, 12.

res: „sic me," inquit, „paene incredibilem rem polliceri;" C III, 86. accidit res incredibilis, ut ... pellerent; Af 6. per id tempus fere Caesaris exercitui res accidit incredibilis auditu; Af 47.

temeritas: s. fiducia. — virtus: s. exercitatio.

incredibiliter, unglaublich: interim incredibiliter ex legionibus IV et VI Scipiunis milites diffugere; Af 52.

increpito, schmähen, höhnen: I. alqs: ubi ... turrim .. constitui viderunt, primum irridare ex muro atque iucrepitare vocihus; G II, 30.

II. alqm: (Nervios) increpitare atque incusare reliquos Belgas, qui se ... dedidissent; G II, 15.

incumbo, sich befleißigen, obliegen: alqs: ut ... omnes .. et animo et opibus in id hellum incumberent; G VII, 76. omni studio ad parandam classem incuhuerunt; A 12.

incursio, Einfall, Überfall, Streifzug: I, 1. sustineo: qui (equites) suhitas hostium incursiones sustinerent; G VIII, 11.

vito: quo incursionis hostium vitandae causa convenire consuerunt; G V, 21.

2. pruhibeo: (silvam) pro nativo muro ohiectam Cheruscos ab Suevis Suevusque ab Cheruscis iniuriis incursionibusque prohibere; G VI, 10.

II. signum: illud vulgare incursionis hostium signum, quod incendiis aedificiorum intellegi consuevit, Caesaris erat interdicto suhlatum; G VIII, 3.

timor: repentinae incursionis timore sublato; G VI, 23.

III. vastari: quod a Pirustis finitimam partem provinciae incursionibus vastari audiebat; G V, I.

incursus, Hervorbrechen, Herbeieilen, Angriff: I, 1. impedio: ne aditus atque incursus ad defendendum impediretur; C I, 25, b.

sustineo: nostri constanter incursum sustinent insidiatorum; G VIII, 18. quud (Afraniani) vix equitom incursus sustinerent; C I, 71.

2. facio ad: quam (turrim) primu ad repentinos incursus humilem parvamque fecerunt; C II, 8.

relinquo ad: tertia (pars) vacabat ad incursum atque impetum militum relicta; C I, 82.

II. tutu ab: ut tuto ab repentino hostium incursu etiam singuli commeare possent; G VII, 36.

III. exterreri, prohiberi: ne in opere faciundo milites repentino hostium incursu exterrerentur atque opere prohiberentur; C I, 41.

facere: magno incursu ... Iuba, Scipio, Labienus in legionarios impetum fecerunt; Af 52.

incuso, tadeln, Vorwürfe machen: alqm: vehementer eos incusavit: primum, quud ... putarent; G I, 40, a. (Nervios) increpitare atque incusare reliquos Belgas, qui se ... dedidissent; G II, 15.

incutio, einjagen: quo signo dato ... ex improviso hostibus aversis incuterent terrorem; Af 80.

indago, Umstellung, Einschließung: hostes in insidiis dispositi ... velut indagine hunc (campum) insidiis circumdederunt; G VIII, 18.

inde, von dort, von da, darauf: I. **bei Verben:** inde auxilia ducesque arcessuntur; G III, 23. Gneus Pompeius filius naves inde avertit; Af 23. inde sibi commeatus capiunt; H 26. quin (homines feri) ... in provinciam exirent atque inde in Italiam contenderent; G I, 33. inde re bene gesta (Mithridates) Alexandream ad Caesarem contendit; A 26. quod certe inde decedendum esset Afranio; C I, 71. inde ... † ex navalibus eorom deducit; C II, 3. inde parvulam proclivitatem degressus sinistra parte campi propter mare (Caesar) legiones docit; Af 37. praesidium .. inde deturbarent; Af 39. (Caesar) statim inde digressus; Af 86. inde utrique in castra discedunt; C I, 83. (Cn. Pompeius filius) tridnum moratus ... re infecta inde discessit; C III, 40. cum (C. Vergilius) ... pulsus fugatusqoe inde discessisset; Af 28. inde in Allobrogum fines, ab Allobrogibus in Segusiavos exercitum ducit; G I, 10. s. degredior. (P. Ligarius) inde ex proelio effngerat; Af 64. Caesar ... inde die quarto egressns redit rursus ad ea castra; Af 76. inde auxilia evocavit; C III, 112, b. inde excipere loca aspera et montuosa; C 1, 66. inde (Caesar) movit et pervenit ad oppidum Leptin; Af 7. incolumem legionem in Nsntuatis, inde in Allobroges perduxit; G III, 6. inde cum omnibus copiis ad Caesarem pervenit; G VII, 62, b. (Caesar) pedibus .. Narbonem atque inde Massiliam pervenit; C II, 21. (Pompeius) in Ciliciam atque inde Cyprum pervenit; C III, 102, b. s. moveo. inde ad exercitum proficiscitnr; G V, 2. inde profectus Gorgobinam, Boiorom oppidom, ... oppngnare institnit; G VII, 9. Pompeins ... Luceria proficiscitur Canusium atque inde Brundisinm; C I, 24. Cassius .. ad Sulpicianam inde classem profectns est Vibonem; C III, 101, b. inde paulo vehementiore tempestate nihilo periculosius se navigaturum credens (Cassius) profectus; A 64. cum inde esset profectus; H 22, b. profogit inde cum paucis Lucterins nec se recipit in castra; G VIII, 35. inde progressus agros oppidaque vexare non destitit; Af 25. inde fundis, sagittis, tormentis hostes propelli ac summoveri iussit; G IV, 25. nti ... se inde in currus citissime recipere cousnerint; G IV, 33. se .. inde incolomes receperunt; G V, 15. si sine maximo detrimento legio Caesaris sese recepisset inde, quo temere esset progressa; C III, 45. inde magno numero frumenti onustos recipit in castra; Af 65. quod ... hostibus nostris inde subministrata auxilia intellegebat; G IV, 20. snmmoveo: s. propello. disciplina in Britannia reperta atque inde in Galliam translata esse existimatur; G VI, 13, b.

II. **bei Substantiv:** quod inde erat brevissimus in Britanniam traiectus; G IV, 21.

III. **zum Satz:** inde duae legiones ... totum agmen claudebant; G II, 19. primo exaudito clamore, inde etiam crebris nuntiis incitati, oppidum a Romanis teneri; G VII, 48. inde cum saepe in insidiis equites peditesque disponerent; G VIII, 16. inde tertia et qoarta et deinceps reliqua (castra sunt adorti); C III, 9, b. inde ... ex castello in castellom perducta munitione circumvallare Pompeium instituit; C III, 43. Octavium .. regionem Graeciae petisse, inde nt Siciliam, deinde Africam caperet; A 47.

index, Angeber: qua de re Caesar per indicem certior factus; Af 65.

indicium, Anzeige, Angabe, Entdeckung. I. mitto, scribo: servus ... indicium glande scriptum misit, per quod certior fieret Caesar, quae in oppido ad defendendum compararentur; H 18, a.

profiteor: qui (Calpurnius) profitetur indicium; A 55.

II, 1. cognoscere: ipsi (Germani) Aduatucam contendunt usi eodem duce, cuius haec indicio cognoverant; G VI, 35, b. indicio Minuci cognoscit L. Racilium ... in eadem fuisse coniuratione; A 55.

conici: servi indicio omnes (equites Romanos) in custodiam esse coniectos; H 26.

contendere: eorum indicio ad ipsum Ambiorigem contendit; G VI, 30.

deduci: si posset Vergilius ... rei male gestae suorom indicio a pertinacia deduci; Af 86.

inveniri: nt (Pompeius) a nostris non facile inveniretur nisi captivorum indicio; H 39.

vocari: si alicuius indicio vocati (Romani intervenerint), huic habendam gratiam; G VII, 20, b.

2. per: ea res est Helvetiis per indicium enuntiata; G I, 4. s. 1. mitto.

indico, verraten: indicatis deprehensisque internuntiis; C III, 112, c.

indico, ansagen, festsetzen: s. **concilium,** I, 1. indico (7 St.) S. 195, a.

indictus, unverhört: principes civitatis ... insimulati proditionis ab Romanis indicta causa interfecti sunt; G VII, 38, a.

indigeo, bedürfen, ermangeln: I. praesidii: ut cives Romani indigentes praesidii *; H 17.

II. rebus: quod ad proelium egressi Curionis milites iis rebus indigebant, quae ..; C II, 35, b.

indignatio, Unwille: quod nisi celeriter indignatione et auxilio Lepidi proelium esset diremptum; A 63, b.

indigne, schmachvoll: proinde ... persequamur eorum mortem, qui indignissime interierunt; G VII, 38, b.

indignitas, Schmach, Unwille: I. impedit: ne ... iter in provinciam converteret, ... infamia atque indignitas rei ... impediebat; G VII, 56.

II. perfero: Haednos ab Caesare in servitutem redactos omnes indignitates contumeliasque perferre; G II, 14.

III. Abl.: Drappes ... indignitate et dolore vinculorum ... cibo se abstinuit atque ita interiit; G VIII, 44. cuius rei deformitate atque indignitate legiones ... ad eum (Marcellom) concurreront, nt ..; A 60.

indignor, unwillig, entrüstet sein: 1. de: Pompeium et Labienum de iugulatione oppidanorum indignatos esse, H 18, b.

2. quod: indignantes milites, .. quod conspectum suum hostes perferre possent; G VII, 19.

3. acc. c. inf.: is (Pothinus) primum inter suos qoeri atque indignari coepit regem ... evocari; C III, 108. erat bene magna *manus* intra Pompeianarum partium, quae praesidium receptum indignaretur; H 35.

indignus, unwürdig: alqs: indignos vos

esse arbitror, qui in meo exercitu ordines ducatis; Af 54, b.
alqd: nihil, quod ipsis esset indignum, committebant; G V, 35.
vox: nulla tamen vox est ab iis audita populi Romani maiestate et superioribus victoriis indigna; G VII, 17, b.

indiligens, nachlässig: quod si indiligentiores fuerint; G VII, 71.

indiligenter, nachlässig: quod deditione facta nostros praesidia ... indiligentius servaturos crediderant; G II, 33.

indiligentia, Nachlässigkeit: I. iracundia: nactus circiter xxx (naves) in eas indiligentiae suae ac doloris iracundiam erupit; C III, 8.
II. affici: summa difficultate rei frumentariae affecto exercitu ... indiligentia Haeduorum; G VII, 17, a.

indomitus, wild: pastores .. indomiti ... suam probare operam studebant; C I, 57.

induco, führen, einführen, überziehen, verleiten, aufheben: alqm: is (Orgetorix) ... regni cupiditate inductus coniurationem nobilitatis fecit; G I, 2. in quam (regiam Caesar) ipse habitandi causa initio erat inductus; C III, 112, b. Pharnaces ... auspiciis et religionibus inductus ... descendere ... coepit; A 74.
aquam: quibus (specubus) aqua in privatas domos inducitur; A 5.
coria: super lateres coria inducuntur; C II, 10.
exercitum: reliquum exercitum in copiosissimos agros Biturigum inducit; G VIII, 2.
homines: sive spe salutis inducti (homines) .. ad Rhenum ... contenderunt; G I, 27.
legationes: multis legationibus ab se in senatum inductis; H 42, a.
scuta: quae (scuta) subito ... pellibus induxerant; G II, 33.
venditionem: se bonorum venditionem induxturum; Af 90.

indulgentia, Nachsicht, Güte: I. requiro: Haedui .. Caesaris indulgentiam in se requirunt; G VII, 63.
II. fieri: quod ... ambitione atque indulgentia tribunorum militum ... multa contra morem consuetudinemque militarem fierent; A 65, a.

indulgeo, begünstigen: civitati: quod semper Haeduorum civitati praecipue indulserat; G VII, 40.
legioni: huic legioni Caesar .. indulserat praecipue; G I, 40, d.

induo, anlegen, hineingeroten: se: quo qui intraverant, se ipsi acutissimis vallis induebant; G VII, 73, a. se stimulis inopinantes (Galli) induebant; G VII, 82.
galeas: ut ... etiam ad galeas induendas ... tempus defuerit; G II, 21.

industria, Thätigkeit, Regsamkeit: I. affert: ita Cassio industria Domitii ... salutem attulit; C III, 36, b.
II. armare: navis ... summa .. industria armaverant; C II, 4.
deesse: equidem mihi videor pro nostra necessitate non labore, non opera, non industria defuisse; F I.
sublevari: fortunam esse industria sublevandam; C III, 73, b.

industrie, eifrig: administro: cohortatus, ut ea, quae imperasset, diligenter industrieque administrarent; G VII, 60.
defendo: castra a cohortibus ... industrie defendebantur; C III, 95.

indutiae, Waffenstillstand: I. maneut: interea manerent indutiae, dum ab illo redire posset; C III, 16.
sunt: interim postulant, ut sint indutiae; C III, 15.
II, 1. facio: non tantum indutiis factis, sed prope iam *pace* constituta; A 63, b.
violo: ubi ..., indutiis .. per scelus violatis suam virtutem irrisui fore perdoluerunt; C II, 15.
2. peto: quod ... is dies indutiis erat ab his petitus; G IV, 12.
3. contendo, insto de: ille (Libo) ... unum instare de indutiis vehementissimeque contendere; C III, 17.
impetro de: ut, si quid possent, de indutiis fallendi impetrarent; G IV, 13.
pertineo ad: quod ad indutias pertineret; C III, 17.
III. genus: indutiarum quodam genere misericordia facto adventus Caesaris exspectatur; C II, 13.
iura: eos (duces) neque colloqui neque indutiarum iura servasse; C I, 85, a.

ineo, eingehen, beginnen, anfangen, vornehmen: alqd: f. **consilium,** II, 1. ineo; G IV, 32. VI, 12. VII, 9. 12 (S. 209, b). — aestatem: f. **aestas,** II. ineo (3 St.) S. 53, a.
bellum: quod .. (oppidum Zamam) inito bello operibus maximis munierat; Af 91, a.
consilium: f. **consilium,** II, 1. ineo (21 St.) S. 209, b.
consulatum: qua ex die consulatum iniit Lentulus; C I, 5.
gratiam: qui se summam ab Caesare gratiam inituros putarent; G VI, 43.
hiemem: cum ... ita inita hieme in Illyricum profectus esset; G III, 7.
numerum: coactis ... peditum circiter CCL (milibus) haec ... recensebantur, numerus .. inibatur; G VII, 76.
proelium: quod (proelium) cum diutius pari Marte iniretur; G VIII, 19, a. qui (pedites) ... eminus ex ripis proelium impar inirent; A 29. quia .. (levis armatura) equites deterrebat proelium inire; Af 71.
rationem: ut, quo primum curreretur, ... vix ratio iniri posset; G VII, 24. ratione inita se exigue dierum triginta habere frumentum; G VII, 71.
societatem: quod ... societatem cum Iuba inierant; Af 97.
vigiliam: secunda inita cum solvisset vigilia; G V, 23. tertia inita vigilia silentio exercitum eduxit; C III, 54.

inermis, unbewaffnet, wehrlos: alqs: hic (Baculus) ... inermis ex tabernaculo prodit; G VI, 38. quos aut aetate aut viribus inferiores aut inermes habebant; G VIII, 14, a.
calones: ut ... tum calones perterritos hostes conspicati etiam inermes armatis occurrerent; G II, 27.
funditores: omnes sagittarii funditoresque destituti inermes sine praesidio interfecti sunt; C III, 93, b.
hostes: cum hostes ... inermes cum infulis se porta foras universi proripiunt; C II, 12 (II).
lixa: cum ... elephans ... in lixam inermem impetum fecisset; Af 84.

milites: ne quis inermibus imprudentibusque militibus ab latere impetus fieri posset; G III, 29.
pars: cuius (exercitus) partem inermem, partem armatam habuerat; Af 23.
plebs: M. Cato ... plebem inermem oppido eiecerat; Af 87, a.
sagittarii: s. funditores.

inermus, unbewaffnet: alqs: quos aliquamdiu inermos sine causa timuissent; G I, 40, b. nihil ex loco superiore inermi proficere poterant; A 76.
milites: ut ... milites .. inermi ... magnam partem itineris conficerent; C I, 68.

iners, feige, träge: alqd: neque eorum moribus turpius quicquam aut inertius habetur, quam ephippiis uti; G IV, 2.
consilia: non ... acerrimis consiliis plus quam etiam inertissimis, dummodo diligentibus, consequentur; F 26.
homo: ut Scipio ... Iubae, homini superbissimo inertissimoque, obtemperaret; Af 57.

inertia, Trägheit, Schlaffheit: I, 1. noto: quae (hortatio) neque virtutem posset notare neque inertiam; A 10.
2. suppeto ex: numquam tanta suppeteret ex ipsorum (adversariorum) inertia conscientiaque animi victoriae fiducia, ut ..; Af 31, b.
II. deprecatio: cum cotidiana mea recusatio ... inertiae videretur deprecationem habere; G VIII, pr. a.

infamia, Schande, Schmach, schlechter Ruf: v. impedit: ne commutato consilio iter in Provinciam converteret, ... infamia ... impediebat; G VII, 56.
II. capio: ne ... timore provinciae magna infamia perditorum hominum latrociniis caperetur; G VIII, 30.
habeo: latrocinia nullam habent infamiam, quae extra fines cuiusque civitatis fiunt; G VI. 23.
sarcio: exercitu || exercitui || .. omni ... incessit ... tantum .. studium infamiae sarciendae, ut ..; C III, 74.
III, 1. permoveri: (Pompeius) infamia duarum legionum permotus ... rem ad arma deduci studebat; C I, 4.
2. cum: ut ... magna cum infamia castris se contineret; C III, 37, b.
sine: neque clientes sine summa infamia deseri possunt; F 3.

infamis, schmachvoll: cum (Domitius) ... sibi .. infame esse statueret regna ... occupari; A 34, a.

infans, Kind: 1. pareo: non aetate confectis, non mulieribus, non infantibus pepercerunt; G VII, 28.
2. abstineo ab: obtestabantur, ... ne, sicut Avarici, fecissent, ne a mulieribus quidem atque infantibus abstinerent; G VII, 47, b.

infatuo, bethören: vos quoque iste (Caesar) verbis infatuavit? Af 16.

infectus, ungethan, unverrichtet: alqd: infectis iis, quae agere destinaverat; C I, 33.
res: Divitiacus auxilii petendi causa Romam ad senatum profectus infecta || imperfecta || re redierat; G VI, 12, b. ut ... umquam infecta re discederent; G VII, 17, b. ita re infecta in oppidum reverterunt; G VII, 82. multis interfectis reliquos infecta re in oppidum repulerunt; C II, 14. (Cn. Pompeius filius) triduum moratus ... re infecta inde discessit; C III, 40. infecta .. re (Clodius) sese ad Caesarem recepit; C III, 57.

infelicitas, Unglück: I. adducit: cuius (Gabinii) et infelicitas viri et subita mors in magnam spem Octavium adduxit provinciae potiundae; A 43.
II. propter: qui (collis) propter ... infelicitatem Triari detrimentumque exercitus nostri ... habet nobilitatem; A 72.

infero, bringen, tragen, werfen, hinbringen, verbringen, anthun, zufügen, erregen, angreifen: alqm: his (comitibus) pugnantibus illum (Ambiorigem) in equum quidam ex suis intulit; G VI, 30.
alqd, animalia: omnia .., quae vivis cordi fuisse arbitrantur, in ignem inferunt, etiam animalia; G VI, 19. s. res.
bellum: s. **bellum**, II, 1. infero (27 St.) S. 122, b. — calamitatem: s. **calamitas**, I, 1. infero (3 St.) S. 130, b.
causam: quorum alius alia causa illata ... petebat, ut eius voluntate discedere liceret; G I, 39. propter pecuniae magnitudinem aliqua a (civi) inferebatur causa; H 1.
controversiam: cum de loco et tempore eius rei controversia inferretur; C I, 86.
cunctationem: s. moram; A 2.
detrimenta: s. **detrimentum**, II, 1. infero (3 St.) S. 270, a. — ignem: s. **ignis**, II, 1. infero (4 St.) S. 457, a.
iniuriam: si Haeduis de iniuriis, quas ipsis sociisque eorum intulerint, ... satisfaciant; G I, 14. finitimis .. se ... imperaturum, ne quam dediticiis populi Romani iniuriam inferrent; G II, 32. uti aut ipsi iniurias inferrent aut illatas propulsarent; G VI, 15. ne .. inferre iniuriam videretur; G VII, 54.
moram: neque vero Pompeius ... moram ullam ad insequendum intulit; C III, 75. primi diei mora illata; C III, 77. neque vero Alexandrinis in gerendis negotiis cunctatio ulla aut mora inferebatur; A 2.
periculum: equestris .. proelii ratio et cedentibus et insequentibus par atque idem periculum inferebat; G V, 16. qui nostris navibus periculum intulerant; C III, 27. uti, ... si quod periculum provinciae inferretur, depelleret; A 42, b.
poenam: quam (poenam) si sine dimicatione inferre integris posset, pro sua clementia atque humanitate numquam profecto esset illaturus; G VIII, 21.
res: nihil pati vini reliquarumque rerum inferri; G II, 15.
signum: Romani conversa signa bipartito intulerunt: prima et secunda acies, ut victis ac summotis resisteret, tertia, ut venientes sustineret; G I, 25. reliquos cohortatus milites signa inferre et manipulos laxare iussit; G II, 25. ut ... conversa signa in hostes inferrent; G II, 26. post tergum hostium legionem ostenderunt signaque intulerunt; G VII, 62, b. eo signa inferri Caesar aciemque constitui iubebat; G VII, 67. alias inferri signa et universarum cohortium impetu nostros propelli; C I, 64. constituerat signa inferentibus resistere; C I, 82. proximos colles capere universos atque eo signa inferri iubet; C II, 42. eo signo legionis illato; C III, 67. xxx legio signa Cordubam infert ad auxilium ferendum imperatori suo; A 54. legionarios ... celeriter signa hostibus inferre; Af 69, a. quo facto ab universis cohortibus signa in hostem coepere inferri; Af 82.
spem: cuius adventu spe illata militibus; G II, 25. spe consequendi illata; G VI, 43.

suspicionem: ex fremitu equorum illata suspicione; C III, 38.
terrorem: ut ... quam maximum hostibus terrorem inferant; G VII, 8. quoniam Pompei dominatio atque arma non minimum terrorem foro inferrent; G VIII, 52. nun mediocri terrore illato reliquis cohortibus; C III, 65. simul reliquis civitatibus huius urbis exemplo inferre terrorem; C III, 80, b.
visum: f. res.
vulnera: solis occasu suas copias Ariovistus multis et illatis et acceptis vulneribus in castra reduxit; G I, 50. quod primum hostium impetum multis ultro vulneribus illatis fortissime sustinuerint; G V, 28. vis ... telorum multa nostris de improviso imprudentibus atque impeditis vulnera inferebant; C II, 6, b.

inferus, untere, niedere, schwach, gering, im Nachteil: A alqs: ubi nostros non esse inferiores intellexit; G II, 8. quos aut aetate aut viribus inferiores aut inermes habebant; G VIII, 14, a. cum (Afraniani) esse omnium indicio inferiores viderentur; C I, 47. erat multo inferior numero navium Brutus; C I, 57. quoniam (Caesar) numero multis partibus esset inferior; C III, 84. illi ... si inferiores fuissent, reliquam tamen fortunam periclitarentur; A 16.
angulus: huius lateris alter angulus ... ad orientem solem, inferior ad meridiem spectat; G V, 13.
aqua: illa inferior (aqua) corruptior iam salsiorque reperiebatur; A 6.
collis: passus circiter ducentos (collis) infimus apertus, ab superiore parte silvestris; G II, 18. ut cohortes ... sub infimo colle ab dextro latere hostium constitueret; G VII, 49. nec longius ab infimo colle (Afranius Petreiusque) progressi; C I, 42.
iugum: ipse (Scipio) legiones ... in iugo inferiore instructas ... in acie constituit; A 78, a.
locus: hostis neque a fronte ex inferiore loco subeuntes intermittere; G II, 25. ut neque ex inferiore loco satis commode tela adici possent; G III, 14, a. dum cupidius instat, in locum deiectus inferiorem concidit; G V, 44, b. paulum progressam (legionem) inferiore constituit loco; G VII, 45, b. etsi (equitatus) deiectis atque inferioribus locis constiterat; C I, 46. milites ex inferiore loco adversus clivum incitati cursu; C III, 46. etsi (milites nostri) inferiore loco premebantur; H 12. equites nostri transgressi inferiore loco adversarios ad vallum agere coeperunt; H 23, b.
numerus: incolumes copias Caesar inferiore militum numero continebat; C III, 47.
ordines: quorum (centurionum) nonnulli ex inferioribus ordinibus reliquarum legionum virtutis causa in superiores erant ordines huius legionis traducti; G VI, 40. qui (Q. Fulginius) propter eximiam virtutem ex inferioribus ordinibus in eum locum pervenerat; C I, 46. Fabius Pelignus quidam ex infimis ordinibus de exercitu Curionis; C II, 35, a.
pars: Belgae ... pertinent ad inferiorem partem fluminis Rheni; G I, 1. his (tignis) item contraria duo ... intervallo pedum quadragenum ab inferiore parte ... statuebat; G IV, 17, a. sublicae .. ad inferiorem partem fluminis oblique agebantur; G IV, 17, b. ut aliae (naves) ad inferiorem partem insulae ... deicerentur; G IV, 28. iisdem sublicis, quarum pars inferior integra remanebat, pontem reficere coepit; G VII, 35. quae .. partes urbis inferiores erant, has ... munierant; A 2.
radices: in infimis enim sic radicibus montis (flumen) ferebatur, ut ..; G VIII, 40. Caesar ab infimis radicibus montis intermissis circiter passibus CCCC castra facere constituit; C I, 41. Afranius Petreiusque ... copias suas ad infimas montis radices producunt; C I, 42. Pompeius ... ad infimas radices montis aciem instruebat; C III, 85. Caesar instructa acie secundum infimas iugi radices propius munitiones accessit leniter; Af 41.
saxa: milites vectibus infima saxa turris hostium ... convellunt; C II, 11.
solum: stabiliendi causa singuli ab infimo solo pedes terra exculcabantur; G VII, 73, b.
spatium: inferiore omni spatio vacuo relicto; G VII, 46.
vallis: flumen infimam vallem dividebat; G VIII, 40.
B, I. masc.: eum se inferioriores eiusdem generis ac saporis aqua dicerent uti; A 6.
II. neutr.: ab: f. a, II. acclivis (2 St.) S. 6, b. — V, 1. ab imo (3 St.) S. 8, a.
ad: scrobes ... paulatim angustiore ad infimum fastigio; G VII, 73, b.

infesto, angreifen: uno tempore et nostras munitiones infestabant et suas defendebant; A 3.

infestus, gefährdet, unsicher, feindlich, drohend: alqs: si ... pila viribus contorta in Numidas infestos coniecissent; Af 70.
itinera: infestis .. itineribus commeatus complures ... intercipiebat; G VIII, 47. haec (fama) itinera infesta reddiderat; C III, 79, a.
lancea: lancea .. infesta magnis viribus medium femur traicit Voluseni; G VIII, 48, b.
pila: nostri milites dato signo cum infestis pilis procucurrissent; C III, 93, a.
regiones: Longinus veritus, ne genere quodam obsidionis clauderetur in regionibus alienis sibique infestis; A 61.
signa: ubi ... quos fugere credebant infestis signis ad se ire viderunt; G VI, 8, b. legiones infestis ... contra hostes signis constiterunt; G VII, 51. infestis .. signis tanta vi in Pompei equites impetum fecerunt, ut ..; C III, 93, b.
telum: quem (militem) postquam elephans ad se telo infesto venire animadvertit; Af 84.

inficio, färben: omnes .. se Britanni vitro inficiunt, quod caeruleum efficit colorem; G V, 14.

infidelis, untreu, unzuverlässig: alqs: qui (Bellovaci) ante erant per se infideles; G VII, 59.
provincia: quae (provincia) partim erat exinanita partim infidelis; A 43.

infidelitas, Untreue: I. comprimo: superiore anno Titus Labienus ... infidelitatem eius (Commii) sine ulla perfidia iudicavit comprimi posse; G VIII, 23.
II. suspicio: ut (milites) magno cum dolore infidelitatis suspicionem sustinere viderentur; C II, 33.

infigo, einschlagen: taleae pedem longae ferreis hamis infixis totae in terram infodiebantur; G VII, 73, b.

infinite, allgemein: referunt consules de republica [in civitate] || infinite ||; C I, 1.

infinitus, unendlich, zahllos: equitatus: cum ... nuntiarentur adversariorum copiae equitatus infinitus ... esse; Af I.
labor: infinito labore suscepto; G VI, 43.
magnitudo: silvam esse ibi infinita magnitudine, quae appellatur Bacenis; G VI, 10.
multitudo: hominum est infinita multitudo; G V, 12. quorum (Germanorum) ... multitudo esset infinita; G VIII, 7. levis .. armaturae infinitam multitudinem ... opposuerat; Af 59. uti

ex infinita hominum multitudine pauci in oppidum se reciperent; H 4.
rapinae: pecunia illa ex infinitis rapinis confecta; A 64.

infirmitas, Schwäche, Wankelmut: I. impedit: quos (liberos) ad capiendam fugam naturae et virium infirmitas impediret; G VII, 26.
II. cognosco: cognita Gallorum infirmitate; G IV, 13.
eludo: eludentibus .. militibus regis aetatem atque infirmitatem; A 25, a.
vereor: Caesar ... infirmitatem Gallorum veritus; G IV, 5.

infirmus, schwach, zaghaft, mutlos: alqs: vectigales (Ubios) sibi fecerunt ac multo humiliores infirmioresque redegerunt; G IV, 3. quorum vocibus et concursu terrentur infirmiores; C I, 3. quo (equitatu) bono valebat Marcellumque infirmum esse sciebat; A 60.
animus: impeditos (Romanos) in agmine et sub sarcinis infirmiore animo adoriri cogitabant; G III, 24. tenuis atque infirmi haec animi videri; C I, 32, b.
arbores: infirmas arbores (alces) pondere affligunt; G VI, 27.
auxilia: Caesar ... infirmis auxiliis proficisci non dubitaverat; C III, 106.
cives: cum (cives Romani) essent infirmi ad resistendum propter paucitatem hominum; C III, 9, a.
civitas: quod civitas erat exigua et infirma; G VII, 17, a.
hostes: perculsos atque infirmos hostes adorti; C III, 47.
legiones: cum ... neque infirmas legiones hostibus committere auderet; G VIII, 26.
munus: ut ... infirma manu plebis bellum concitare et gerere posset; G VIII, 22.
milites: infirmiores milites ex omnibus centuriis deligi iubet; C I, 64.
naves: quod ... infirmis navibus hiemi navigationem subiciendam non existimabat; G IV, 36.
praesidia: ne ... plurimis in locis infirma disponat praesidia; G VIII, 34.

inflammo, entzünden: hac spe atque ‖atque ea‖ audacia inflammatus Labienus; Af 19, b.

inflate, ruhmredig, prahlerisch: commemoro: haec tamen ab ipsis (equitibus) inflatius commemorabantur; C II, 39.
percrebesco: latius inflatiusque multo, quam res erat gesta, fama percrebuerat; C III, 79, a.
perscribo: cum ... haec ad eum latius atque inflatius Afranius perscribebat; C II, 17.

inflecto, beugen, krümmen: se: cum ferrum se inflexisset, G I, 25.
arbores: teneris arboribus incisis atque inflexis; G II, 17.

inflo, aufblähen, übermütig machen: alqm hunc (Achillam) incitatum suis et regis inflatum ‖[inflatum]‖ pollicitationibus; C III, 108. cum (Pharnaces) secundo proelio vehementer esset inflatus; A 65, b.
animos: inflantur atque incitantur hostium animi secundo proelio; G VIII, 12.

influo, hineinfließen, münden: flumen: s. **flumen,** 1. influit (4 St.) S. 402, b.
lacus: a lacu Lemanno, † qui in flumen Rhodanum influit; G I, 8.
Mosa: Mosa ... in Oceanum influit neque longius ab Oceano milibus passuum LXXX in Rhenum influit; G IV, 10.
palus: quae (palus) influeret in Sequanam; G VII, 57.
Rhenus: non longe a mari, quo Rhenus influit; G IV, 1. Rhenus ... multis .. capitibus in Oceanum influit; G IV, 10.

infodio, eingraben: taleae pedem longae ferreis hamis infixis totae in terram infodiebantur; G VII, 73, b.

infra, unter, unterhalb, unten: A, I. sum: hi (uri) sunt magnitudine paulo infra elephantos; G VI, 28. reliquae (naves erant) infra hanc magnitudinem et pleraeque apertae; A 13. erat oppidum infra castra Scipionis nomine Tegea; Af 78, a.
II. zum Satz: (Sugambri) transeunt Rhenum navibus ratibusque triginta milibus passuum infra eum locum, ubi ..; G VI, 35, a.
B, I. constituo: magno .. numero iumentorum in flumine supra atque infra constituto; C I, 64.
defero: onerariae duae (naves) ... paulo infra delatae sunt; G IV, 36.
II. zum Satz: paulo infra milites navibus transportari; G VII, 61.

infrequens, in geringer Anzahl: hae ipsae copiae hoc infrequentiores imponuntur, quod ..; C III, 2.

infringo, brechen, hemmen: conatus: Gaditanis (gratias agit), quod conatus adversariorum infregissent; C II, 21.
excursum, vim: ut primus excursus visque militum infringeretur; C III, 92.

infula, Kopfbinde: cum hostes urbis direptione perterriti inermes cum infulis se porta foras universi proripiunt; C II, 12 (11).

infundo, übergießen: ipse (Scapula) de tempore coenare, resinam et nardum identidem sibi infundit; H 33.

ingeniosus, talentvoll, geschickt: ipsi homines ingeniosissimi atque acutissimi, quae a nostris fieri viderant, ea sollertia efficiebant, ut ..; A 3.

ingens, sehr groß, ungeheuer: insulae: multis ingentibusque insulis effectis; G IV, 10.
magnitudo: qui (mercatores) ingenti magnitudine corporum Germanos .. esse praedicabant; G I, 39. quae (silva) ingenti magnitudine ... a flumine Rheno ad initium Remorum pertinet; G V, 3.
nimbus: nimbus cum saxea grandine subito est exortus ingens; Af 47
pulvis: cum eo nuntio pulvis ingens conspici coeptus est; Af 12.

ingratus, unangenehm, undankbar: alqs: ne .. ingratus in referenda gratia ... videretur; C III, 1. (se eos) ingratos in se et in populum Romanum ... cognosse; H 42, a.
oratio: fuit haec oratio non ingrata Gallis; G VII, 30.
reges: si (reges) essent ingrati, posse iisdem praesidiis coërceri; A 33.

ingravesco, zunehmen: annona crevit; quae fere res non solum inopia praesentis, sed

etiam futuri temporis timore ingravescere consuevit; C I, 52.

ingredior, einherschreiten, eingehen, eintreten, eindringen: I. alqs: solos .. esse (Belgas), qui ... Teutonos Cimbrosque intra fines suos ingredi prohibuerint; G II, 4, a. nostros .. intra munitiones ingredi prohibebant; G V, 9. recentibus proelii vestigiis ingressus Caesar; G VIII, 20. dixerat aliquis leniorem sententiam, ut primo M. Marcellus, ingressus in eam orationem, non oportere ..; C I, 2. quem (Vibullium) ingressum in sermonem Pompeius interpellavit; C III, 18. ille ... neque tantis clientelis nominisque claritate praeditus in rempublicam est ingressus; Af 22. egrediuntur atque ita per mare umbilici fine ingressi terram petebant; Af 85, a.

adolescentulus: adolescentulus ... in Mauritaniam regnumque Bogudis est ingressus; Af 23.

compar: (eius compar) ingressus pedem offendit; H 23, a.

II. causam: ne frustra ingressus turpem causam videretur; C III, 20.

fines: P. Sittius interim cum copiis Numidiae fines ingressus; Af 36.

ingressus, Einherschreiten: paene ut feras circummunitos (ipsos milites) prohiberi aqua, prohiberi ingressu; C I, 84.

inibi, darunter: adolescentulus cum naviculis cuiusquemodi generis xxx, inibi paucis rostratis, profectus ab Utica; Af 23.

inicio, werfen, hineinwerfen, auflegen, einflößen: aggerem: legionarii ... proiectis iis (arboribus) repentinoque aggere iniecto flumen transierunt; A 29.

alacritatem: multo maior alacritas studiumque pugnandi maius exercitui iniectum est; G I, 46.

centones: centones .. insuper iniecerunt; C II, 9, b.

ignem: cum bene magnam multitudinem telorum ignemque nostris defendentibus iniecissent; H 13.

manum: iniecta manu ferrea et retenta utraque nave diversi pugnabant; C I, 58. si quando nostri facultatem nacti ferreis manibus iniectis navem religaverant; C II, 6, a.

materiam: haec (tigna) directa materia iniecta contexebantur; G IV, 17, b.

metum: ut Germanis metum iniceret; G IV, 19.

milites: deprensis navibus ... atque eo militibus iniectis; G VII, 58.

multitudinem: s. ignem.

studium: s. alacritatem.

tela: funditores sagittariique concita tela in elephantos frequentes iniciunt; Af 83. multis telis iniectis complures vulneribus affecere; H 23, a.

terrorem: magnum .. nostris terrorem iniecit; C III, 23. subitum adventum suum .. magnum terrorem Alexandrinis iniecturum; A 30, a.

tigna: supra .. eum locum II tigna transversa iniecerunt non longe ab extremis parietibus; C II, 9, a. eo super tigna bipedalia iniciunt; C II, 10. transversaria tigna iniciuntur, quae firmamento esse possint; C II, 15.

timorem: equitatum .. omnibus locis iniciendi timoris causa ostentare coeperunt; G VII, 55, b.

trabes: supra .. ea tigna directo transversas trabes iniecerunt; C II, 9, a.

inimicitiae, Feindschaft: I. incitant: Catonem veteres inimicitiae Caesaris incitant; C I, 4.

II. concipio, habeo: quod is (Bibulus) ... inimicitias .. habebat etiam privatas cum Caesare ex aedilitate et praetura conceptas; C III, 16.

gero: qui veteres inimicitias cum Caesare gerebant; C I, 3.

persequor: de persequendis inimicitiis agebant; C III, 83.

suscipio: publicis privatisque causis multorum inimicitiis susceptis; H 42, a.

III. propter: qui propter veteres inimicitias nullo modo cum Haeduis coniungi poterant; G VI, 12, b.

inimicus, feindlich, feindselig, Feind, Gegner: A. **bei Substantiven:** alqs: cum sibi conscius esset, quam inimicum deberet Caesarem habere; G VIII, 44. (Commius) inimicus homini suorum invocat fidem; G VIII, 48, a. qui et illi (Pompeio) et mihi semper fuerunt inimicissimi; F 18.

animus: neque homines inimico animo ... temperaturos ab iniuria ... existimabat; G I, 7. qui iam ante inimico in nos animo fuisset; G V, 4.

finitimi: sibi omnes fere finitimos esse inimicos; G II, 31.

reges: provincias .. populi Romani a barbaris atque inimicis regibus interposito amicissimo rege munivit; A 78.

B. **allein:** I. constituunt, parant: s. III, 1. animi.

contradicunt: latum ab x tribunis plebis contradicentibus inimicis, ... ut sui ratio absentis haberetur; C I, 32, a.

dimittunt, al.: s. III, 1. acerbitas.

est: inimicis multis palam ex civitate et iis auctoribus eum interfecerunt; G V, 25. ut alter alteri inimicus auxilio salutique esset; G V, 44, b.

exsistunt: ut plerumque in calamitate ex amicis inimici exsistunt; C III, 104.

subvenit, succurrit: succurrit inimicus illi Vorenus et laboranti subvenit; G V, 44, b.

venit: sive (Domitius) inimicus || sive || ut in hostium fines veniret; A 36.

II. admoneo: s. III, 1. animi.

habeo: ut (provincia) homines bellicosos, populi Romani inimicos, ... finitimos haberet; G I, 10.

2. audiens: (cohortatus) ne suis inimicis adversariisque dicto audientes essent; Af 32.

irascor, noceo: neque (Caesarem debere) adeo graviter irasci inimicis, ut, cum illis nocere se speret, reipublicae noceat; C I, 8.

3. defendo ab: hortatur, ... et eius (imperatoris) existimationem dignitatemque ab inimicis defendant; C I, 7, b.

III, 1. acerbitas: acerbitatem inimicorum docet, qui quod ab altero postularent, in se recusarent atque omnia permisceri mallent, quam imperium exercitusque dimittere; C I, 32, b.

animi: quibus non frangebantur animi inimicorum Caesaris, sed admonebantur, quo maiores pararent necessitates, quibus cogi posset senatus id probare, quod ipsi constituissent; G VIII, 53.

contumeliae: uti se a contumeliis inimicorum defenderet; C I, 22.

iniuriae: omnium temporum iniurias inimicorum in se commemorat; C I, 7, a. coacto senatu iniurias inimicorum commemorat; C I, 32, a.

pars: cum communibus inimicis in gratiam redierat, quorum ipse maximam partem illo affinitatis tempore iniunxerat Caesari; C I, 4.

2. gratia cum: s. 1. pars.

IV. ab: ut quisque acerbissime ... dixit, ita quam maxime ab inimicis Caesaris collaudatur; C I, 2. a quibus (inimicis) deductum ac depravatum Pompeium queritur; C I, 7, a. Afri-

cam provinciam perire funditusque evarti ab suis iuimicis; Af 26, b. doluisse se, quod pupuli Rumaui beueficium sibi per contumeliam ab inimicis extorqueretur; C I, 9, a. ipse Pompeius ab inimicis Caesaris incitatus; C I, 4. ibi quamquam crebro audiebat Labieuum ab inimicis suis sollicitari; G VIII, 52. subicitur etiam L. Metellus, tribunus plebis, ab inimicis Caesaris, qui bane rem distrabat; C I, 33.

iniquitas, Unebenheit, Schwierigkeit, Unbilligkeit: I. affert: neu, quud iniquitas loei attulisset, id virtuti bostium tribuerent; G VII, 53.

est: nun iniquitatem loci ... causae fuisse cogitabant; C III, 72

babet: quid iniquitas loci babeat incommodi, proponit; G VII, 45, b.

putest: exposuit, quid iniquitas loei posset; G VII, 52.

II, 1. effioiu: qui (rivus) ad eorum accessum summam efficiebat luci iuiquitatem; H 29, a.

interpouo: interposita tanta loeorum iniquitate; A 74.

parspieio: qui iniquitatem condicionis perspiceret; G VII, 19.

timeo: quod si iniquitatem loci timeret; C I, 71.

2. coudemuo: summae se iniquitatis coudemuari debere, nisi eorum vitam sua salute babeat cariorem; G VII, 19.

III, 1. premi: quae (copiae) quam facile subierant iniquum locum, tam celeriter gradu pulsae premebantur loei iniquitate; A 76.

2. iu: in tanta rerum iniquitate fortunae quoque eveutus varii sequabantur; G II, 22.

prupter: quod propter iuiquitatem loci ... ne primum quidem posse impetum suum sustiueri existimabaut; G III, 2. ne parvum modo detrimeutum in conteutioue propter iniqnitatem loci accideret; G VII, 52. quo Pharnaces iusequi propter iniquitatem loci noluit; A 40.

iniquus, uneben, ungleich, ungünstig, unbillig: alqs: nos esse iuiquos, quod in suo iure se interpellaremus; G 1, 44, c.

alqd: si pace uti velint, iniquum esse de stipendio recusare, G 1, 44, a.

eondicio: barbarus ... bomines ... ad iniquam pugnandi condicionem posse deduei; G VI, 10. erat iniqua condicio postulare, ut Caesar Arimiuo excederet; C I, 11.

fastigium: iniqnnm loci ad declivitatem fastigium magnum babet momentnm; G VII, 85.

locus: bostes ubi ... nequa nostros iu locum iniquiorem progredi pugnaudi causa viderunt; G II, 10. in loeum iniquum (milites) progressi; G II, 23. ausos esse ... subire iniquissiuum locum; G II, 27. ut a viris fortibus ... iniquo loco ... pugnari debuit; G II, 33. bostes ... iniquissimo nostris loco proelium committere cueperunt; G V, 32. erat magni periculi res tautulis copiis iniquo loco dimicare; G V, 49. aciem .. iniquo loco constituunt; G V, 51. iniquo loeo committere proelium non dnbitant; G VI, 8, a. bostem impedito atque iniquo loco tenetis; G VI, 8, a. se in castra recipere conati iniquum in locum demiserunt; G VI, 40. eum iuiquo loeo puguari ... videret; G VII, 49. ueeessario paene iniquo loco et leniter declivi castra fecerunt; G VII, 83. ue forte ... bostis .. elicere nostros in loeum conaretur iniquum; G VIII, 16. quamquam ... loeo .. iniquo (milites) premebantur; G VIII, 42. nonae legionis milites ... in loeum iniquum progrediuntur; C I, 45. boc pugnabatur loco, et propter angustias iniquo et quod ..; C I, 45. qnod iniqno loco ... quinque boris proelium sustinuissent; C I, 47. natura iniquo loco castra pouuut; C I, 81. illos etiam iniquo loco dimicandum putare; C II, 31, a. uam ex iniquo progressi (Pompeiani) loco in summo constiterant; C III, 51, b. semper ... exspectans, si iniquis locis Caesar se subiceret; C III, 85. ut non iniquo loou pusse dimicari videretur; C III, 85. quae (copiae) quam facile subierant iniqnum locum, tam celeriter gradu pulsae premebantur loci iniquitate; A 76. at uostri victoria elati subire iniquum locum ... nou dubitarunt; A 76. in acie in cornu dextro ac siuistro ex iniquiore loco pugnare; Af 42. ut uecessario cogeretur iniqunm locum subire; H 24. uustri ... planicie iniquiore loco constiteruut; H 25, a. adversarii patrocinari loco iniquo non desinunt; H 29, b. ita cum in extrema planicie iuiquum in locum nostri appropinquassent; H 30. ita (adversarii) se efferentes iniquo loco sui potestatem efficiebant; H 30.

pugna: ab utrisque comminus pugna iniqua ... propter poutem coangustabantur; H 5.

initium, Anfang, Anfangsgründe: I. est: boc more Gallorum est initium belli; G V, 56. iuitium belli ac defectionis boo esse arbitratus; G VI, 3. baec initia belli Alexandrini fuerunt; C III, 112, c.

babent: ita magnarum initia rerum, quae occupatioue magistratuum et temporum sollicitam Italiam babebant, celerem et facilem exitum babnerunt; C III, 22.

nascitur: ne quod initium belli nasceretur; G VIII, 6. nt reperiri non posseut, a quibus initium appellandi nasceretur; C III, 20. ne dissensionis initium natum seditiosa militum suaque natura videretur; A 58. dextro cornu ... iuitium victoriae uatum est; A 76.

oritur: initium repentini tumnltus ac defectionis ortum est ab Ambiorige et Catuvolco; G V, 26. quorum (Carnutum) in civitate ... initium belli esse ortum; G VIII, 38. cum bis (XV primis) agit, ne initium iuferendi belli ab Massiliensibus oriatur; C 1, 35. quin ab iis cobortibus ... initium victoriae oriretur; C III, 94.

videtur: s. nascitur; A 58.

II, 1. capio: eorum nna pars ... initium capit a flumine Rhodano; G I, 1. ut ... aliud initium belli capere possint; G VI, 33.

facio: s. **facio,** III. initium (II St.) S. 385, a.

observo: mensium et annorum initia sie observant, ut noctem dies subsequatur; G VI, 18.

trado: Minervam operum atqne artificiorum initia tradere; G VI, 17.

2. absum ab: oppidi murus ab planicie atque initio ascensus ... MCC passus aberat; G VII, 46.

adeo ad: neque quisquam est buius Germaniae, qui se .. adisse ad initinm eius silvae dicat; G VI, 25.

pertineo ad: quae (silva) ... a flumine Rheno ad initium Remurum pertinet; G V, 3.

perveniu ad: ad quarum initium silvarum cum Caesar pervenisset; G III, 28.

proficiscor ab: ab boe profectus initio ... legem promulgavit, ut ..; C III, 20.

III, 1. Ablativ: Caesar initio orationis sua senatusque in eum beneficia commemoravit; G I, 43. banc (legionem) .. initio tumultus evocaverat; C I, 7, b. quod ... initio locum tumulumque teuuissent; C I, 47. M. Varro ... initio ... diffidens Pompeianis rebus amicissime de Caesare luquebatur; C II, 17. qui se illi (Caesari) initio civilis belli obtulerant, si sua opera in bello uti vellet; C III, 1. M. Coelius Rufus praetor ... initio magistratus tribunal suum iuxta C. Trebonii

praetoris urbani, sellam collocavit; C III, 20. quem (Clodium) ab illo (Scipione) traditum initio .. in suorum necessariorum numero habere instituerat; C III, 57. (legiones) traditae a Caesare initio dissensionis ex senatusconsulto; C III, 88. in quam (regiam Caesar) ipse habitandi causa initio erat inductus; C III, 112, b. (Mithridates) missus in Syriam ... initio belli Alexandrini; A 26. initio certaminis paulo longius eius (Scipionis) equitatus circumvectus; Af 59. quod initio per dissensionem principum societatem cum Iuba inierant; Af 97. initio quaesturae suae eam provinciam ex omnibus provinciis sibi peculiarem constituisse; H 42, a.

2. ab: s. **ab,** V, 2. initio (7 St.) S. 9, a.

ad: ad eius initium silvae Suevos adventum Romanorum exspectare constituisse; G VI, 10.

iniungo, auflegen, aufbürden: munus, necessitatem: nec (Vatinius) sibi ullius rei munus necessitatemque iniungebat, quin ... persequeretur; A 44, b.

onus: in vicos legionibus expeditionum onus iniungebat; G VIII, 6. nulla onera iniungendo defessam ... Galliam ... facile in pace continuit; G VIII, 49. his (civitatibus) graviora onera iniungebat; C II, 18, b.

partem: quorum (inimicorum) ipse maximam partem ... iniunxerat Caesari; C I, 4.

servitutem: his aeternam iniungere servitutem; G VII, 77, d.

iniuria, Unrecht, Rechtsverletzung, Gewaltthat, Beleidigung: I. incitant: (incitabant) iniuriae retentorum equitum Romanorum: G III, 10.

II, 1. accipio: ne quam noctu oppidani ab militibus iniuriam acciperent; G II, 33. iniuria etiam accepta suisque interfectis; C I, 85, a. s. 4. ulciscor pro.

commemoro: omnium temporum iniurias inimicorum in se commemorat; C I, 7, a. coacto senatu iniurias inimicorum commemorat, C I, 32, a.

concedo: (se) magnas et graves iniurias civium Romanorum ... concedere Pharnaci; A 70.

condono: uti et reipublicae iniuriam et suum dolorem eius voluntati ac precibus condonet; G I, 20. neque (se) provinciarum publicas iniurias condonare iis posse, qui ..; A 70.

defendo; sese paratos esse imperatoris sui tribunorumque plebis iniurias defendere; C I, 7, h.

facio: s. **facio,** III. iniuriam (3 St.) S. 385, a.

fero: quod .. tam diu se impune iniurias tulisse admirarentur; G I, 14.

infero: s. **infero** iniuriam (4 St.) S. 496, b.

levo: quae res etsi nihil ad levandas iniurias pertinere videbantur; C I, 9, a.

neglego: se Haeduorum iniurias non neglecturum; G I, 35. 36.

persequor: hortatur, ut simili ratione, atque ipse fecerit, suas iniurias persequantur; G VII, 38, b.

praedico: iniuriam in eripiendis legionibus praedicat; C I, 32, b.

ulciscor: qua in re Caesar non solum publicas, sed etiam privatas iniurias ultus est; G I, 12.

2. facio: magnam se habere spem ... Ariovistum finem iniuriis facturum; G I, 33.

3. prohibeo: (silvam) Cheruscos ab Suevis Suevosque ab Cheruscis iniuriis ... prohibere; G VI, 10.

4. defendo ab: (Caesarem) Galliam .. omnem ab Ariovisti iniuria posse defendere; G I, 31, d. petunt, et Mandubracium ab iniuria Cassivellauni defendat; G V, 20. civitates bonaque eorum ab omni iniuria rapinisque defendit; Af 97.

prohibeo ab: finitimis imperavit, ut ab iniuria et maleficio se suosque prohiberent; G II, 28. Trinobantibus defensis atque ab omni militum iniuria prohibitis; G V, 21. qui quacumque de causa ad eos venerunt, ab iniuria prohibent, sanctos habent; G VI, 23.

queror de: quorum legati ... de Suevorum iniuriis querantur; G IV, 8. palam .. de eorum iniuriis sunt questi; C III, 59.

repeto pro: tametsi pro veteribus Helvetiorum iniuriis populi Romani ab his poenas bello repetisset, tamen ..; G I, 30.

satisfacio de: si Haeduis de iniuriis, quas ipsis sociisque eorum intulerint, ... satisfaciant; G I, 14. sese .. paratos esse demonstrant omnibus rationibus de iniuriis satisfacere; G V, 1.

tempero ab: neque homines inimico animo ... temperaturos ab iniuria et maleficio existimabat; G I, 7.

ulciscor pro: ne ... ulciscendi Romanus pro iis, quas acceperint, iniuriis occasionem dimittant; G V, 38.

III. conscius: qui si alicuius iniuriae sibi conscius fuisset; G I, 14.

IV. memoria: num etiam recentium iniuriarum ... memoriam deponere posse? G I, 14.

V, 1. inferre: neque (se) iis (Haeduis) neque eorum sociis iniuria bellum illaturum; G I, 36.

lacessere: neve Haeduos iniuria lacesseret; G I, 35.

permovori: Brundisini Pompeianorum militum iniuriis atque ipsius Pompei contumeliis permoti Caesaris rebus favebant; C I, 28. quibus iniuriis permotus Caesar legiones tres Massiliam adducit; C I, 36.

premi: cum aut aere alieno ... aut iniuria potentiorum premuntur; G VI, 13, a.

2. sine: ut (Helvetii) sine maleficio et iniuria transeant; G I, 9. qui (agri) dari tantae praesertim multitudini sine iniuria possint; G IV, 8. sine iniuria cuiusquam (Caesar) consedit; Af 3.

iniussu, ohne Befehl: subito dextro cornu iniussu Caesaris tubicen a militibus coactus canere coepit; Af 82. toti .. exercitui imperavit, ne iniussu suo concurrerent; C III, 89. cum centuriones ... vi .. continerent milites, ne iniussu imperatoris concurrerent; Af 82. neque ex hibernis iniussu Caesaris discedendum existimabant; G V, 28. quod ea omnia non modo iniussu suo et civitatis, sed etiam inscientibus ipsis fecisset; G I, 19. pars equitatus Caesaris cum levi armatura contra Gaetulos iniussu ac temere longius progressi; Af 61, a.

inl—, inm— s. **ill—, imm—.**

innascor, entstehen, part. angeboren: alacritas, cupiditas: summa .. alacritas et cupiditas belli gerendi innata est; G I, 41. s. incitatio.

incitatio: quod est quaedam animi incitatio atque alacritas naturaliter innata omnibus; C III, 92.

temeritas: quae (temeritas) maxime illi hominum generi est innata; G VII, 42.

innitor, sich stützen, stemmen: alqa: ut nostri etiam qui vulneribus confecti procubuissent scutis innixi proelium redintegrarent; G II, 27.

elephans: cum ... elephans ... eum (lixam) ... genu innixus pondere suo ... premeret atque enecaret; Af 84.

innocens, unschuldig: I. pendunt: ne

communi odio Germanorum innocentes per nocentibus poenas pendant; G VI, 9.
II. supplicia: cum eius generis copia defecit, etiam ad innocentium supplicia descendunt; G VI, 16.

innocentia, Uneigennützigkeit: suam innocentiam perpetua vita ... esse perspectam; G I, 40, d.

innumerabilis, unzählig: equitatus: contra ... equitatum .. innumerabilem se expositos videbant; Af 10. quod ... haberet ... regia auxilia elephantis CXX equitatusque innumerabilis || equitesque innumerabiles ||; Af 19, b.
multitudo: innumerabilem multitudinem adduxerant; A 2.

inopia, Mangel, Not: I. deest: hoc unum [inopia navium] Caesari ad celeritatem conficiendi belli defuit; C III, 2.
deminuit: militum vires inopia frumenti deminuerat; C I, 52.
est: quod in his locis inopia frumenti erat; G III, 7. erat summa inopia pabuli; C III, 58. cuius (materiae) inopia in Africa esset; Af 20, b.
hortatur: (Gallos hortabatur) inopia cibariorum, cui rei parum diligenter ab iis erat provisum; G III, 18.
II, 1. excuso: inopiam excusare ... etiam mediocris est animi; C III, 20.
fero: Romanos .. inopiam non laturos; G VII, 14, b. si acerbius inopiam ferrent, se dimissurum oppugnationem; G VII, 17, b. animi est ista mollitia, non virtus, paulisper inopiam ferre non posse; G VII, 77, h.
levo: quod (genus radicis) admixtum lacte multum inopiam levabat; C III, 48.
perpetior: perpessos omnium rerum inopiam; C I, 84. meminerant ad Alesiam magnam se inopiam perpessos, multo etiam maiorem ad Avaricum ... victores discessisse; C III, 47.
sublevo: quantum usum haberet ad sublevandam omnium rerum inopiam potiri oppido pleno atque opulento; C III, 80, b.
sustento: ipsa spes inopiam sustentabat, quod ... confidebant; C III, 49.
sustineo: ut non posse inopiam diutius sustinere confiderent; C I, 69.
tutor: ipse (Caesar) praesentem inopiam quibus poterat subsidiis tutabatur; C I, 52.
vereor: inopiam frumenti veritus; G VI, 29.
vito: quem ubi Caesar intellexit praesentis periculi atque inopiae vitandae causa omnem orationem instituisse; C III, 17.
2 medeor: facillime inopiae frumentariae sese mederi posse existimavit; G V, 24.
3. adduco ad: Massilienses ... rei frumentariae ad summam inopiam adducti, C II, 22.
permaneo in: nunc quidem in eadem inopia, egestate patientiaque Germani permanent; G VI, 24.
reficio ex: Caesar ... exercitum ex labore atque inopia refecit; G VII, 32.
III. fretus: adversarios ... aquarum inopia fretos despicere se intellexit; Af 79.
IV. subsidium: pecora, quod secundum puterat esse inopiae subsidium; C I, 48, b.
V, 1. adduci: Helvetii omnium rerum inopia adducti legatos ... miserunt; G I, 27. sperans barbaros ... homines inopia cibariorum adductos ad iniquam pugnandi condicionem posse deduci; G VI, 10. fame et inopia adductos clam ex castris exisse; G VII, 20, u. si ... Romanos adductos inopia in provinciam expellere possent; G VII, 55, h. illi .. inopia pabuli adducti; C I, 81.
affici: ipsos ... aquae summa inopia affectos; C III, 49.
cogi: Caesarem inopia frumenti coactum in provinciam contendisse confirmabant; G VII, 59. necessarii victus inopia coactos fugere; C I, 69
confici: siti inopiaque confecti ad Caesarem perveniunt; Af 53.
conflictari: ut nostri magna inopia necessariarum rerum conflictarentur; C I, 52. qui (veterani milites equitesque) ... periculis inopiaque tali saepe essent conflictati; Af 24.
deterreri: Caesar ... aquae inopia ab oppugnatione eius (oppidi) deterritus; Af 76.
expelli: neque (Laelius) ... necessariarum rerum inopia ex portu insulaque expelli potuit; C III, 100.
fieri: quod castra movisset, factum inopia pabuli; G VII, 20, a.
ingravescere: quae fere res non solum inopia praesentis, sed etiam futuri temporis timore ingravescere consuevit; C I, 52.
perire: ut ... his ... rerum omnium inopia pereundum videretur; G VI, 43.
permoveri: maxime frumenti commeatusque inopia permotus; G III, 6.
petere: tandem omnibus rebus obsessi, ... aquae, lignorum, frumenti inopia colloquium petunt; C I, 84.
premi: simili omnem exercitum inopia premi; G VII, 20, c. hi cum ... aquae inopia premerentur; A 9. pabuli .. inopia (Caesariani) premebantur; Af 24. quoniam (Caesar) inopia frumenti premebatur; Af 67.
resistere: an (Pompeius) inopia navium ibi restitisset; C I, 25, a.
subigi: qui (maiores) in oppida compulsi ac simili inopia subacti; G VII, 77, c.
2. in: in summa omnium rerum inopia ... naves .. longas XXVIII invenit instructas; G V, 2.
propter: neque nostros exercitus propter frumenti inopiam diutius apud se morari posse confidebant; G III, 9, a. pelles pro velis alutaeque tenuiter confectae, hae sive propter lini inopiam ..., sive ..; G III, 13, a. si propter inopiam rei frumentariae Romani sese recipere coepissent; G III, 24. cum neque vi contendere propter inopiam navium ... possent; G IV, 4. cum .. Galli ... propter hominum multitudinem agrique inopiam trans Rhenum colonias mitterent; G VI, 24. cum durissimis tempestatibus propter inopiam castella aut oppida expugnare cogeretur; A 43.

inopinans, nichts vermutend, unvermutet: alqs: eos impeditos et inopinantes aggressus; G I, 12. inscios inopinantesque Menapios oppresserunt; G IV, 4. multos in agris inopinantes deprehendit; G VI, 30. inopinantes nostri re nova perturbantur; G VI, 37. quibus (Arvernis) oppressis inopinantibus; G VII, 8. suis inopinantibus quam maximis potest itineribus Viennam pervenit; G VII, 9. se stimulis inopinantes (Galli) induebant; G VII, 82. L. Nasidius ... freto Siciliae imprudente atque inopinante Curione pervehitur; C II, 3.
exploratores: exploratores hostium ... inopinantes, quod magna subito erat coorta tempestas, ... opprimuntur; G VII, 61.
hostes: hoc opus ... subito .. inopinantibus hostibus ... ad turrim hostium admovent; C II, 10. imprudentis atque inopinantis hostis aggrediuntur; C II, 38.
pabulatores: qui inopinantis pabulatores et sine ullo dissipatos timore aggressi; C I, 55.

inops, dürftig, ohnmächtig: fere totius ulterioris Hispaniae regio propter terrae fecunditatem | inopem || inpeditam || difficilemque habet oppugnationem; H 8.

inp— s. **imp—**

inquam, sagen: inquit: „desilite," inquit, „milites, nisi vultis aquilam hostibus prodere"; G IV, 25. „vincite," inquit, „si ita vultis", Sabinus, et id clariore voce ...; „neque is sum", inquit, „qui gravissime ex vobis mortis periculo terrear;" G V, 30. ex his Pulio ... „quid dubitas," inquit, „Vorene"? G V, 44, a. tum ... „habetis," inquit, „milites, quam petistis, facultatem"; G VI, 8, a. unus ex captivis „quid vos," inquit, „hanc miseram ... sectamini praedam?" G VI, 35, b. „haec ut intellegatis," inquit, „a me sincere pronuntiari; G VII, 20, b. „haec," inquit, „a me," Vercingetorix, „beneficia habetis;" G VII, 20, c. convocatis subito militibus lacrimans, „quo proficiscimur," inquit, milites?" G VII, 38, a. „quasi vero," inquit ille, „consilii sit res"; G VII, 38, b. Petronius ... centurio ... manipularibus suis, qui illum secuti erant, „quoniam", inquit „me una vobiscum servare non possum .."; G VII, 50, b. conantibus auxiliari suis, „frustra," inquit, „meae vitae subvenire conamini"; G VII, 50, b. hic ... „nihil," inquit, „de eorum sententia dicturus sum, qui ..."; G VII, 77, a. „qua enim," inquit, „fiducia ... munitissima castra expugnari posse confidimus?" C II, 31, a. „quod si iam", inquit, „haec explorata habeamus"; C II, 31, b. „vos enim ... omnia", inquit, „deinceps municipia sunt secuta"; C II, 32, a. tunc Rebilus, legatus Caesaris, ... „perterritum," inquit, „hostem vides, Curio;" C II, 34, b. proxima .. respiciens (Curio) signa, „videtisne," inquit, „milites, captivorum orationem cum perfugis convenire?" C II, 39. „quid mihi," inquit, „.. vita ... opus est?" C III, 18. conspicatus (aquilifer) equites nostros, „hanc ego," inquit, ... „defendi"; C III, 64. tunc Caesar apud suos ... „differendum est," inquit, „iter in praesentia nobis"; C III, 85. „scio me," inquit, „paene incredibilem rem polliceri;" C III, 86. „noli," inquit, „existimare, Pompei, hunc esse exercitum, qui .."; C III, 87. hic (Crastinus) signo dato, „sequimini me," inquit, manipulares mei qui fuistis"; C III, 91. simul respiciens Caesarem, „faciam", inquit, „hodie imperator, ut .."; C III, 91. iis centurionibus, quos ... posuerat, ... clare, ut milites exaudirent „tuemini," inquit, „castra"; C III, 94. „videris mihi", inquit, „Caesar, vereri, ... ne ... cogaris"; A 15. priusquam (litteras) acciperet ille, „unde," inquit „istas"? Af 4. tunc Considius, „unus est," inquit, „Scipio imperator hoc tempore populi Romani"; Af 4. „quid tu", inquit, „miles tiro? tam feroculus es"? ... tum miles „non sum," inquit, „tiro, Labiene, sed de legione x veteranus". tum Labienus „non agnosco," inquit, „signa decumanorum". tum miles: „iam me, qui sim, intelleges"; Af 16. „tuus," inquit, „pater istuc aetatis cum esset"; Af 22. „non vestra", inquit, sponte vos certo scio ... cives et optimum quemque nefarie consectari"; Af 44. centurio legionis XIV „pro tuo", inquit, „summo beneficio, Scipio, tibi gratias ago"; Af 45. „abducite istos", inquit, nefario scelere contaminatos"; Af 46. Caesar ... postero die de suggestu ... „maxime vellem," inquit, „homines ... finem fecissent"; Af 54, a.

inquiunt: potestate facta, „saepenumero", inquiunt, „imperator, complures Gaetuli ... ad te volumus ... confugere"; Af 35, a.

inr— s. **irr—**

insciens, ohne Wissen: alqs: quod ea omnia non modo iniussu suo, ... sed etiam inscientibus ipsis fecisset; G I, 19. Dumnorix ... insciente Caesare domum discedere coepit; G V, 7. in illo facto, cum inscientibus accidisset; H 3, b.

inscientia, Unkenntnis, Unverstand: 1. fieri: factum est ... hostium inscientia, ... ut ... statim terga verterent; G III, 19.

2. propter: navigationem impeditam propter inscientiam locorum ... sciebant; G III, 9, a pelles pro velis alutaeque tenuiter confectae, hae sive propter lini inopiam atque eius usus inscientiam, sive ..; G III, 13, a. nihil se propter inscientiam levitatemque vulgi gravius de civitate iudicare; G VII, 43.

inscius, unwissend, unkundig: alqs: inscios inopinantesque Menapios oppresserunt; G IV, 4. omnibus in exercitu insciis et requirentibus imperatoris consilium; Af 10. omnibus insciis neque suspicantibus; Af 37. — ii ... inscii, quid in Haeduis gereretur; G VII, 77, a. — cuius (Vari) (adventus inscius Caesar Lucium Cispium ... mittit; Af 62. Caesar postquam equitatu ante praemisso inscius insidiarum cum ad eum locum venisset; Af 50.

inscribo, aufschreiben, beschreiben: glandem: glans missa est inscripta: quo die ..; H 13, a. qui mittere glandem inscriptam solebat *; H 18, a.

nomen: milites adeo fatebantur, ut Cn. Pompei nomen in scutis inscriptum haberent; A 58.

insector, verfolgen: gravis .. armaturae miles simulatque ab iis || his || insectatus constiterat; Af 71.

insequor, folgen, nachfolgen, verfolgen, nachsetzen: I. absolut: 1. unpersönlich: a. habeo: ad: ut ... aliquam Caesar ad insequendum facultatem haberet; C III, 29.

mitto ad: turmas mittit ad insequendum; G VIII, 16.

paratus ad: cum Romanos ad insequendum paratos viderent; G VIII, 15. quo paratiores essent ad insequendum omnes; C I, 81.

tardo ad: quod ... palus ... Romanos ad insequendum tardabat; G VII, 26. quae res .. hostes ad insequendum tardabat; G VII, 67. equites ... ad insequendum tardabantur; C III, 70.

b. tardus ad: tanto tardiores ad insequendum erant Numidae; Af 6.

c. celeritas: quae transeundi difficultas celeritatem insequendi tardare posset; G VIII, 14, b.

mora ad: neque vero Pompeius ... moram ullam ad insequendum intulit; C III, 75.

2. persönlich: alqs: equitatu suo pulso atque insequentibus nostris; G III, 20. nostri ... cupidius insecuti nonnullos ex suis amiserunt; G V, 15. equestris ... proelii ratio et cedentibus et insequentibus par atque idem periculum inferebat; G V, 16. Intolerantius Gallos insequentes legio decima tardavit; G VII, 51. hi (Remi) ... cupidius insecuti pedibus undique sunt circumdati; G VIII, 12. qui in fuga a nostris acriter insequentibus conficiuntur; G VIII, 19, b. dein rursus conversos (nostros) insequi; C I, 64. sed insequentes nostros, ne longius prosequerentur, Sulla revocavit. at plerique existimant, si acrius insequi voluisset, bellum eo die potuisse finire; C III, 51, a.

nostros ex superiore insequentes loco verebantur; C III, 51, b. eadem res celeritate insequentium tardata nostris salutem attulit; C III, 70. illis (Alexandrinis) imminentibus atque insequentibus; A 7. parum celeriter insequentibus reliquis; A 25, b. quo Pharnaces insequi propter iniquitatem loci noluit; A 40. qua regione Vatinius insequens navigabat; A 45. equites ... in Numidas cupide insequentes dispersosque impetum fecerunt; Af 52. insecuti per III milia passuum ... se ad suos recipiunt; Af 78, b. illi praesidio insecuti ex aversione legatos iugularunt; H 22, a. † ut consueti insequi || insequi; — manum conserendi, ut || existimare posses paratissimos esse ad dimicandum; H 25, a.

adversarii: quibus cedentibus cupidius insequebantur adversarii; H 38.

annus: quod insequens annus ... nullas habet magnopere Galliae res gestas; G VIII, 48, c. ab iisdem (publicanis) insequentis anni mutuam (pecuniam) praeceperat; C III, 31. publicanis ... insequentis anni vectigal promutuum imperabatur; C III, 32, b.

dies: s. **dies,** I. insequitur (5 St.) S. 274, a.

equites: cum (equites) ... modo insequerentur, modo rursus ab equitibus in oppidum repellerentur; Af 6.

equitatus: Afranii copias equitatus Caesaris insequens morabatur; C I, 70.

hostes: ut, ... quo minus libere hostes insequerentur, terreret; G VII, 49. ne tum quidem insecutis hostibus; G VII, 53.

lux: insequenti luce Arguetius ex Italia cum equitatu venit; H 10. insequenti luce materfamilias de muro se deiecit; H 19. sese insequenti luce oppidum esse dedituros; H 19.

multitudo: quo multitudo hominum insecuta cum irrumperet; A 21.

nox: nocte insequenti legati responsa ad suos referunt, obsides conficiunt; G VIII, 23. insequenti nocte Fabius equites praemittit sic paratos, ut confligerent; G VIII, 28. i. n. castra sua incendit Pompeius; H 7. i. n. vigilia tertia tessera data extra vallum omnes (Mundenses) sunt concisi; H 36.

praetura: insequenti praetura ampliato honore vectigalia ... a senatu petisse; H 42, a.

rex: rex omnibus copiis insequebatur; C II, 38.

scripta: non cohaerentibus superioribus atque insequentibus eius (Caesaris) scriptis; G VIII, pr. a.

tempus: eius diei insequenti tempore pristina consuetudine pro muro pugnari coeptum est; H 15. i. t. duo Lusitani fratres transfugae nuntiarunt, quam Pompeius contionem habuisset; H 18, b. i. t. Caesar castris castra contulit; H 23, a. i. t. cum nostri in opere distenti essent; H 27. i. t. Ventiponem oppidum cum oppugnare coepisset; H 27.

II. **mit Object:** alqm: Helvetii ... nostros a novissimo agmine insequi ac lacessere coeperunt; G I, 23. quos Ubii ... perterritos insecuti magnum ex his numerum occiderunt, G II, 54. cum ... neque nostri longius ... cedentes insequi auderent; G II, 19. milites ... transire conantes insecuti gladiis magnam partem eorum impeditam interfecerunt; G II, 23. Caesar ... magnam partem equitatus ad eum insequendum mittit; G V, 7. quod neque insequi cedentes possent; G V, 16. ut ... rursus se ad signa recipientes (Romanos) insequantur; G V, 34 Senones ... Cavarinum ... usque ad fines insecuti regno domoque expulerunt; G V, 54. nostri cedentes usque ad castra insecuti sui colligendi facultatem non dederunt; G VII, 80. cum ... Volusenus ... pertinacius eum (Commium) cum paucis insecutus esset; G VIII, 48, a. paucos .. nostros convertunt atque insequuntur; G VIII, 48, b. quod omnibus coactis navibus Pompeius praesentem facultatem insequendi sui ademerat; C I, 29. hostem insolenter atque acriter nostros insequentem supprimit; C I, 45. nonae legionis milites elati studio ... temere insecuti longius fugientis; C I, 45. hos Tarraconenses et Iacetani et Ausetani et paucis post diebus Illurgavonenses ... insequuntur; C I, 60. rursus conantes progredi insequitur et moratur; C I, 65. nostros .. acrius perturbatos insequebantur; A 20, a. quo (cursu) refugientes Alexandrinos ex castello in castra sunt milites insecuti; A 30, b. quod eum (Octavium) longius progressum insequi decreverat; A 45. hunc (Longinum) Marcellus insequitur; A 61. cum ... proficiscentes Iulianos insequerentur, refugerent instantes; Af 69, b. † Ti. Tullius et cum introëuntem C. Antonius insecutus non esset; H 18, a.

agmen: s. **agmen,** II, 1. insequor (4 St.) S. 58, b. — copias: vgl. I, 2. equitatus.

equites: ut nostros equites in receptu ... adversarii cupidius sunt insecuti; H 25, b.

hostem: s. **hostis,** II, 1. insequor (3 St.) S. 445, a.

multitudinem: cum ... pertinacius reliquam multitudinem essent insecuti; G VIII, 13.

quadrigas: insequitur has (quadrigas) acies hostium; A 75.

triremem: (Euphranor triremem) proximam longius insecutus; A 25, b.

insero, einfügen: falces (erant usui) praeacutae insertae affixaeque longuriis; G III, 14, b.

inservio, fördern, betreiben: I. mit Ergänzung: omnibus rebus inserviendum statuit, quo celerius hostis ... prodiret in aciem; G VIII, 3.

II. rei: accuratius .. huic rei studere atque inservire instituerunt; A 12.

insidiae, Hinterhalt, Hinterlist: 1. circumveniunt: qui ... processerant, ... a tergo insidiae clamore sublato circumveniunt; H 40, b.

II, 1. cognosco: quod (Galli) insidiis cognitis plura, quam videbant, extimescebant; G VIII, 23. nostri cognitis insidiis ... duas nacti turmas exceperunt; C III, 38. *cum* vereretur, ne cognoscerentur insidiae; A 37. ut consuefaceret milites hostium dolos, insidias, artificia cognoscere; Af 73.

colloco: collocatis insidiis bipertito in silvis opportuno atque occulto loco; G V, 32. noctu insidias equitum collocavit; C III, 37, b.

dispono: s. **dispono** insidias (3 St.) S. 287, b.

facio: ut perspiceremus, num quae fossae aut insidiae elephantis ante castra portasque valli factae essent; Af 35, b.

intro: cum ... primae .. turmae insidias intravissent; C III, 38.

occulto: reliqua pars scrobis ad occultandas insidias viminibus ... integebatur; G VII, 73, b.

pono: * insidias ponunt et tripartito signa distribuunt; H 40, a.

timeo: quod Pompeius insidias timens ... munitionibus appropinquare aliquamdiu non audebat; C III, 70.

vereor: hac re statim Caesar per speculatores cognita insidias veritus ... exercitum ... castris continuit; G II, 11. ipse (Caesar) veritus insidias ... tardius procedit; G VIII, 16. insidias veriti (equites) liberam facultatem sui recipiendi Bellovacis dederunt; G VIII, 16. neque longius (Caesar) progressus veritus insidias se ad suos recipit; Af 17.

2. adorior ex: si imprudentes ex insidiis ad

curri posset; C III, 30, a. Labienus Afraniusque cum omni equitatu leviqne armatura ex insidiis adorti; Af 69, a.

colloco in: quas (copias) in convalle in insidiis collocaverant; G III, 20. qnos (equites) in insidiis eo loco collocaret; G VIII, 17.

consido in: (Labienus) in insidiis cum parte equitatus leviqne armatnra consedit; Af 50.

consnrgo ex: subito illi ex insidiis consurrexerunt; C III, 37, b.

dispono in: cum saepe in insidiis eqnites peditesque disponerent; G VIII, 16. bostes in insidiis dispositi ... velnt indagine bnnc (campum) insidiis circumdederunt; G VIII, 18. Pbarnaces in insidiis delectos pedites omnesqne paene disposuit equites; A 36.

lateo in: latent .. in insidiis (equites Mauri) cum equis inter convalles; Af 7.

prohibeo ex: frumentatione et reliqno commeatu ex insidiis probibere Romanos; G VIII, 7.

suspicor de: nt ... nibil de insidiis suspicaretur; A 36.

vulnero ex: qnod (odium) in illam provinciam (Cassius) susceperat qnaestor ex insidiis ibi vulneratus; A 48.

III, 1. inscius: Caesar ... inscius insidiarum cum ad eum locum venisset; Af 50.

2. certus de: Caesar interim de insidiis Labieni ex perfugis certior factns; Af 66.

reliquus ab: praeter ipsam Africam terram nihil ... ab illorum scelere insidiisqne reliqunm futurum; Af 26, b.

IV. impetus: qui sustinnerant primos impetus insidiarum; G VIII, 19, a.

V. 1. circumdare: s. II, 2. dispono in; G VIII, 18.

niti: ut magis virtute qnam dolo contenderent aut insidiis niterentur; G I, 13.

2. causa: ipsum (Vercingetorigem) cum equitatu expeditisqne ... insidiarum causa eo profectum, quo ..; G VII, 18.

per: vereri se, ne per insidias ab eo circumveniretur; G I, 42. qui per dolum atqne insidias petita pace ultro bellnm intulissent; G IV, 13.

insidiator, im Hinterhalt liegend: I. latent, al.: eqnitibus praemissis neque opinantes insidiatores subito in convallibus latentes *ex* levi armatura concidit circiter D, reliqnos in fugam turpissimam coniecit; Af 66.

II. impetus: nostri constanter incursum sustinent insidiatorum; G VIII, 18.

insidior, auflauern, nachstellen: I, 1, a. audacia: neqne ex occulto insidiandi et dispersos circumveniendi singulis deerat audacia; G VI, 34, b.

b. gratia: veriti, ne in adversariorum nt insidiandi gratia ibi commorantinm classem inciderent; Af 53. Varus ... insidiandi .. gratia progressus Adrumetum cum LV navibus pervenit; Af 62.

2. alqs: quod nullum ab insidiantibus imprudentes acceperant detrimentum; G VIII, 19, a. ipse (Labienus) cotidie ... cum magno eqnitatu levique armatura insidiaturus locis idoneis considit; Af 65.

II. alicui: cum uterqne ntriqne insidiaretur et summam imperii ipse obtinere vellet; A 4.

commeatu, navibus: navibus insidiabantur nostris commeatu*que* || commeatibus ||; A 25, a.

insidiosus, hinterlistig, arglistig: homines: bellare ... contra .. homines apertos minimeque insidiosos; Af 73.

natio: contra magnas copias et insidiosae nationis .. se expositos videbant; Af 10.

insigne, Zeichen, Abzeichen, Ehrenzeichen, Zierat: I. sum: vexillnm proponendum, qnod erat insigne, cum ad arma concurri oporteret; G II, 20. tametsi (Haedui) dextris bumeris exsertis animadvertebantur, quod insigne pacatum esse consnerat; G VII, 50, a.

II, 1. accommodo: nt non modo ad insignia accommodanda ... tempns defuerit; G II, 21.

depono: depositis regiis insignibus; A 67.

detraho: detractis insignibus imperatoris; C III, 96.

praefero: neqne in litteris ... neqne in fascibus insignia laureae praetulit; C III, 71.

propono, video: * virtutisqne insignia proposita viderent; H 32, a.

tego: tectis insignibus suorum occultatisque signis militaribus; G VII, 45, b.

2. utor: eius (Caesaris) adventu ex colore vestitus cognito, quo insigni in proeliis uti consuerat; G VII, 88.

3. agnosco ex: quae (navis) ex insigni facile agnosci poterat; C II, 6, b.

cognosco a: id se a Gallicis armis atque insignibus cognovisse; G I, 22.

III. concursus in: *in* buius concidentis, centurionis ac viri fortis, insignia cum complures adversariorum concursnm facerent; H 23, b.

IV. Lücke: scutorumque landis insignia || et || praefulgens opus caelatum *; H 25, b.

insignis, kenntlich, bedeutend: alqs: ita qnisqne, ut erat maxime insignis, ... telis hostium ... se offerebat; G VIII, 42.

calamitas: qnae pars civitatis Helvetiae insignem calamitatem populo Romano intulerat; G I, 12.

insilio, heranspringen: reperti sunt complures nostri milites, qui in phalangas insilirent; G I, 52.

insimulo, beschuldigen: proditionis: Vercingetorix ... proditionis insimulatus, qnod castra propius Romanos movisset; G VII, 20, a. quem proditionis insimulatis; G VII, 20, c. principes civitatis, Eporedorix et Viridomarus, insimulati proditionis ab Romanis indicta causa interfecti sunt; G VII, 38, a.

insinuo, eindrängen: se: cum se inter equitum turmas insinuaverunt; G IV, 33. post Racilium ... celeriter dato loco (Minucius) cum se insinuasset; A 52.

insisto, sich stellen, auftreten, betreiben: I. alqs: quod neque ordines servare neqne firmiter insistere ... poterant; G IV, 26. uti ... per temonem percurrere et in iugo insistere ... consuerint; G IV, 33. totus (Caesar) et mente et animo in bellum Treverorum ... insistit; G VI, 5. in eos, qui in litore aequo institerant, impetum fecerunt; A 17.

hostes: nt proximi (hostes) iacentibus insisterent atque ex eorum corporibus pugnarent; G II, 27.

II. rationem: quam rationem pugnae insisterent; G III, 14, a.

insolens, ungewohnt, ungewöhnlich, übermütig: alqs: hos praecipue in victoria insolentes praecursuros; A 8.

copiae: utrum secundis minimisque rebus insolentiores (copiae), an adverso mediocri casu timidiores essent; G VIII, 13.

multitudo: erat in oppido multitudo insolens belli diuturnitate otii; C II, 36.
verbum: ut tamquam scopulum sic fugias inauditum atque insolens verbum; F 7, a.
volnptas: (Cassius) insolenti voluptate efferebatur, quod ..; A 51.

insolenter, übermütig, dreist: glorior: quod sua victoria tam insolenter gloriarentur; G I, 14. quod insolenter adversarii sui gloriarentur L. Lentulum et C. Marcellum consules creatos; G VIII, 50.
insequor: hostem insolenter atque acriter nostros insequentem supprimit; C I, 45.
insto, premo: Pompeiani hoc insolentius atque audacius nostros premere et instare coeperunt; C III, 46.
succedo: cum .. incaute atque insolenter succedere eos munitionibus videret; A 27.

insolentia, Überhebung: crudelitatem et insolentiam in circumscribendis tribunis plebis (praedicat); C I, 32, h.

insolitus, ungewohnt: ut ... insolitum ad laborem Pompei exercitum cotidianis itineribus defatigaret; C III, 85.

inspecto, zusehen: alqs: accidit inspectantibus nobis, quod dignum memoria visum praetereundem non existimavimus; G VII, 25. astante et inspectante ipso (Varrone); C II, 20, a. inspectante ipso Caesare et a militibus deprecante, eis uti parcerent; Af 85, b.
adversarii: inspectantibus adversariis interfectu praesidio Scipionis; Af 76.

inspicio, besichtigen: ipse (Cassius) classem, quam parabat, ut inspiceret, Hispalim accedit; A 56.

instabilis, unstät: ut quae (res maritimae) celerem atque instabilem motum haberent; G IV, 23.

instar, wie, so viel wie, ungefähr: cohortium trium instar in terram exposuerat; A 19. cohortes quasdam, quod instar legionis videretur; C III, 66. quorum (oppidanorum) numerus duarum legionum instar erat; Af 3. quod Nervii antiquitus ... effecerant, ut instar muri hae saepes munimenta praeberent; G II, 17.

instauro, erneuern: omnem .. illam partem regionemque vivo Cn. Pompeio bellum instauratum esse credebat; A 42, h.

insterno, bedecken: coenam afferri quam optimam imperavit, item optimis insternendum vestimentis; H 33.

instigo, aufreizen, aufwiegeln: I. alqs: quin (civitates) ... eodem instigante Dumnaco possent concitari; G VIII, 31.
II. alqm: Senones Carnutesque conscientia facinoris instigari; G V, 56.
milites: C. Aviene, quod in Italia milites populi Romani contra rempublicam instigasti; Af 54, a.

instituo, aufstellen, errichten, einrichten, anlegen, anordnen, anfangen, beginnen, einführen, unterrichten: I. **absolut**: 1. unpersönlich: itaque eius rei causa antiquitus institutum videtur, ne ..; G VI, 11.
alqs: concilio Galliae primo vere, ut instituerat, indicto; G VI, 3. ut instituerat, in Italiam ad conventus agendos profectus est; G VI, 44.
II. **mit Ergänzung**: 1. ut: neque frustra antiquitus institutum est, ut signa undique concinerent; C III, 92.
2. Infinitiv: reliqua .., quae ad oppugnationem pertinebant oppidi, administrare instituit; G VII, 19. Trebonius ea, quae sunt amissa, multo maiore militum studio administrare et reficere instituit; C II, 15. quascumque (res) agere instituerit; C I, 33. turres vineasque ad oppugnationem urbis agere ... instituit; C I, 36. C. Trebonius ... aggerem, vineas turresque ad oppidum agere instituit; C II, 1. Vibullius ... de mandatis Caesaris agere instituit; C III, 18. Caesar ... aggerem vineasque agere instituit; H 7. Caesar silvas caedere instituit; G III, 29. hi consuetudine populi Romani loca capere ... instituunt, G III, 23. postero die Curio obsidere Uticam et vallo circummunire instituit; C II, 36. montem opere circummunire instituit; C III, 97. opere circummunire instituunt; H 38. adhortatus ad laborem milites circumvallare instituit; G VII, 68. ex castello in castellum perducta munitione circumvallare Pompeium instituit; C III, 43. oppidum vallo castellisque circumvenire instituit; C I, 18. Indutiomarus equitatum peditatumque cogere ... instituit; G V, 3. Caesar primis diebus castra magnis operibus munire et ex finitimis municipiis frumentum comportare reliquasque copias exspectare instituit; C I, 18. Scipio interim elephantos hoc modo condocefacere instituit; Af 27. dirigere: s. 3. vallum in oppidi circuitum ducere instituit; G VIII, 33. postero die propius eorum aciem instituit exporrigere munitiones; Af 42. exspectare: s. comportare. paulum supra eum locum ... facere pontem instituit; G VI, 9. quae facere instituerat; G VII, 27. iter in Senones facere instituit; G VII, 56. quae (opera) facere instituerat; C I, 21. naves longas Arelate numero XII facere instituit; C I, 36. Caesar ... fossas ... complures facere instituit; C I, 61. musculum pedes LX longum ... facere instituerunt; C II, 10. aggerem novi generis ... facere instituerunt; C II, 15. locis .. superioribus iter facere instituit; A 35. quibus (clientibus) etiam a propinquis nostris opem ferre instituimus; F 3. * bellum cum suis adversariis gerere instituit; Af 26, a. per Marcum Silanum ... delectum habere instituit; G VI, 1. de coniuratione Senonum et Carnutum quaestionem habere instituit; G VI, 44. delectum tota provincia habere instituit; G VII, 1. quos (equites) ab initio habere secum instituerat; G VII, 13. ibi .. delectum habere instituit; C I, 11. delectum .. colonorum ... habere instituunt; C I, 14. quem (Clodium) ... in suorum necessariorum numero habere instituerat; C III, 57. (Caesar) exitus administrationesque Brundisini portus impedire instituit; C I, 25, a. frumentum importare in oppidum instituit; G VIII, 35. iidem ... veteres reficere naves accuratiusque huic rei studere atque inservire instituerunt; A 12. castra munire, commeatibus nostros intercludere instituunt; G III, 23. frumentum parce et paulatim metiri instituit; G VII, 71. cum ... castra .. munire instituisset; G III, 28. ut castra munire instituerent; G VII, 29. primum .. eo tempore Galli castra munire instituerunt; G VII, 30. s. comportare. intercludere. obsidere: s. circummunire; C II, 36. Gorgobinam, Boiorum oppidum, ... oppugnare instituit; G VII, 9. (Vellaunodunum) oppugnare instituit; G VII, 11, a. ille (Caesar) oppidum Biturigum ... Noviodunum oppugnare instituerat; G VII, 12. Dumnacus ... castra Romanorum oppugnare instituit; G VIII, 26. oppidum oppugnare instituit; C III, 9, a. Veneti reliquaeque item civitates ... bellum parare et

maxime ea, quae ad usum navium pertinent, providere instituunt; G III, 9, a. bellum parare instituit; G V, 3. Rutilius Lupus ... Isthmum praemunire instituit; C III, 55. hic (Camulogenus) consedit nostrosque transitu prohibere instituit; G VII, 57. item .. per equites dispositos aqua prohibere classiarios instituit; C III, 100. maxime ea, quae ad usum navium pertinent, providere instituunt; G III, 9, a. reficere, studere: f. inservire. duobus commeatibus exercitum reportare instituit; G V, 23.

3. acc. c. inf.: duo brachia instituit duci et ita dirigere, ut ..; Af 51.

III. **mit Object:** alqm: ita Helvetios a maioribus suis institutos esse, uti obsides accipere, non dare, consuerint; G I, 14.

alqd: id mihi duabus de causis instituisse videntur; G VI, 14.

aciem: f. **acies,** II, 1. instituo (4 St.) S. 18, a.

consilium: quae .. cum res ab instituto consilio deterreret; G V, 4.

delectum: Caesar conquiri milites ... delectumque institui iubet; C I, 16. equitum .. Romanorum delectum instituit; A 56.

exemplum: libertatis causa (exemplum) institui et posteris prodi pulcherrimum iudicarem; G VII, 77, d.

fossas: quibus (Pompeianis) . . . institutae fossae magno impedimento fuerunt; C III, 46.

genera: Caesar haec genera munitionis instituit; G VII, 72.

munitionem: institutas turres, testudines munitionesque hostium admiratur; G V, 52. eius munitionis, quae ab Romanis instituebatur, circuitus XI milia passuum tenebat; G VII, 69. postero die munitiones institutas Caesar parat perficere; C I, 83. (milites) munitionem in ponte institutam reliquerunt; A 20, b.

naves: Labieno scribit, ut, quam plurimas posset, ... naves instituat; G V, 11.

numerum: multae praeustae sudes, magnus muralium pilorum numerus instituitur; G V, 40.

officinas: armorum officinas in urbe instituerant; C I, 34. nec minus in urbe maximae armorum erant institutae officinae; A 2.

opus: opere instituto; G VII, 70. ab instituto opere discedit; C I, 75. quorum altero opere effecto, ut ... posset, altero instituto; A 19.

orationem: quem ubi Caesar intellexit ... inopiae vitandae causa omnem orationem instituisse; C III, 17.

pontem: ex eo tempore, quo pons institui coeptus est; G IV, 18. ex utraque parte pontem instituit, biduo perficit; C I, 54.

rationem: rationem pontis hanc instituit; G IV, 17, a. nota atque instituta ratione; G VI, 9. ut instituta ratio et consuetudo exercitus Romani postulabat; G VI, 34, b. in praesentia similem rationem operis instituit; C I, 42.

remiges: remiges ex provincia institui, nautas ... comparari iubet; G III, 9, a.

sacrificia: publice .. eiusdem generis habent instituta sacrificia; G VI, 16.

sermonem: dum ... longior .. consulto ab Ambiorige instituitur sermo; G V, 37.

sudes: f. numerum.

testudines, turres: f. munitionem; G V, 52.

institutum, Absicht, Einrichtung, Sitte, Gewohnheit: I, 1. cognosco: iure gentium civiumque Romanorum institutis cognitis; H 42, b.

demonstro: f. servo; C III, 84.

servo: parvo .. spatio intermisso, ut ... militare institutum servaretur; C III, 75. superius .. institutum in equitibus, quod demonstravimus, servabat, ut ... adolescentes atque expeditos ... inter equites proeliari iuberet; C III, 84. Caesar superius institutum servans X legionem in dextro cornu, nonam in sinistro collocaverat; C III, 89.

2. obliviscor: non oblitus pristini instituti Caesar mittit ad eum A. Clodium; C III, 57.

3. utor: quem usum belli haberent aut quibus institutis uterentur; G IV, 20. pristino illo suo utebantur instituto; H 25, a. scilicet meo instituto usus sum et eum (N. Magium) statim missum feci; F 18.

II, 1. consuescere: alios arcessere vetere quodam Alexandrini exercitus instituto (milites) consuerant; C III, 110.

differre: hi omnes lingua, institutis, legibus inter se differunt; G I, 1.

educere: instituto suo Caesar e castris utrisque copias suas eduxit; G I, 50.

excubare: quod instituto Caesaris semper duae legiones pro castris excubabant; G VII, 24.

facere: dum hostes cotidiano instituto saepe idem faciendo in neglegentiam adducerentur; Af 66.

instruere: Pharnaces aciem instruxit suo more atque instituto; A 87.

2. ex: quadruplici acie instructa ex instituto suo; Af 41.

in: in reliquis vitae institutis hoc fere ab reliquis (Galli) differunt, quod ..; G VI, 18.

pro: cui (L. Caesari) Caesar facile et pro natura sua et pro instituto (vitam) concessit; Af 89.

insto, bevorstehen, bedrängen, eindringen, verlangen: I, 1. unpersönlich: defessis instando omnibus; Af 70.

2. alqs: id conspicati Helvetii ... rursus instare ... coeperunt; G I, 25. dum (Vorenus) cupidius instat; G V, 44, b. altera ex parte Bellovaci ... instabant; G VII, 59. cum legionibus instare Varum; C II, 43. illi .. hoc acrius instabant; C III, 45. Pompeiani hoc insolentius atque audacius nostros premere et instare coeperunt; C III, 46. cum ... proficiscentes Iulianos insequerentur, refugerent instantes; Af 69, b.

agmen: instabat agmen Caesaris atque universum imminebat; C I, 80.

bellum: quod aestivum tempus instantis belli ... esse arbitrabatur; G VI, 4.

dies: diem instare, quo die frumentum militibus metiri oporteret; G I, 16.

equites: equites .. Pompei hoc acrius instare ... coeperunt; C III, 93, a.

hostes: hostis ... ab utroque latere instare; G II, 25. cum ... hostes acrius instarent; G III, 5. hostis magis magisque instare; Af 15.

milites: ut discedere ... barbari militibus instantibus non possent; G VIII, 14.

II. alqd: ille ... unum instare de indutiis; C III, 17.

instrumentum, Gerät: 1. eripio: omni militari instrumento, quod circum se habebat, erepto; G VI, 30.

2. relinquo ex: quid ex instrumento hibernorum relinquere cogeretur; G V, 31.

instruo, errichten, einrichten, ausrüsten, versehen, aufstellen: alqm: magno .. numero pilorum, tragularum reliquorumque telorum se instruxerant; C I, 57. quod erant honesto loco nati et instructi liberaliter; C III, 61. sicut (Caesar) erat instructus; Af 17. 77. 78, b. ita uti erant instructi; Af 18.

aciem: f. **acies,** II, 1. instruo (44 St.) S. 18.

agmen: bac 'ratione paene quadrato agmine instructo; G VIII, 8.

classem: f. **classis,** II, 1. instruo (5 St.) S. 169, a.

cohertes: xx cohertibus instructis; G VIII, 15. ut tres instructae cohortes eum lecum explerent; C I, 45.

contabulatienem: eam (contabulationem) in parietes instruxerunt; C II, 9, a.

copias: hostes item suas copias ex castris eductas instruxerant; G II, 8. copias armatorum pro suis instruunt castris; G VIII, 14, a. suas uterque copias instruit; C II, 27. f. **copia,** B, II, 1. instruo (13 St.) S. 232, a.

elephantes: elephantis .. turritis xxx ante aciem instructis; Af 30. elephantos .. LX ... captos ante oppidum instructos constituit; Af 86.

exercitum: f. **exercitus,** II, 1. instruo (5 St.) S. 367, a.

funditores: ipse idoneis locis funditores instruxit; C III, 46.

legionem: cum repente instructas velet in acie certo gradu legiones accedere Galli viderent; G VIII, 9. ibi legionibus instructis ad ultimum iugum pervenit; G VIII, 14, b. pro valle legiones instructas collecat; G VIII, 15. legienem armatam instructamque addecit; G VIII, 36. quae (legiones) pro castris erant instructae; Af 40. Caesar instructas legiones hostiem copiis ostendit; Af 66. ipse (Scipie) legienes ex castris eductas atque in iugo inferiore instructas ... in acie constituit; Af 78, a.

machinationem: quod tanta machinatio ab tanto spatie instrueretur; G II, 30.

multitudinem: paulatim ex silvis instructa multitude procedit peditum; G VIII, 19, a.

navem: circiter sexcentas eius generis ... naves et longas XXVIII invenit instructas; G V, 2. reliquas (naves) paratas ad navigandum atque omnibus rebus instructas invenit; G V, 5. (navibus) parum clavis aut materia atque armamentis instructis ad reliqeas armandas reficiendasque utuntur; C I, 36. has (naves) ... omnibus rebus instruxerat; C II, 5. naves omnes ... propugnatoribus instruxerunt; A 10. multae naves, instructae funditoribus et sagittariis, nostros impugnabant; A 30, b. adversam ad se venientem navem ... instructam propugnatoribus animadvertit; A 45.

officinas: (Caesar) officinas ferrarias instruere; Af 20, b.

opus: id hac ratiene opus instruebat, ut .. baberet; Af 51.

ordines: duobus dextra sinistraque ... ordinibus instructis; A 37. nendum ordinibus instructis; A 75.

quinqueremes: illae triremes omnes et quinqueremes aptae instructaeque omnibus rebus ad navigandum; C III, 111.

scaphas: tectis instructisque scaphis; C III, 100.

tigna: tigna item ut prime tecta extremis lateribus instruebant; C II, 9, c.

triremes: f. qeinqueremes.

insuefactus, abgerichtet: cum illi ... equos insuefactos incitarent; G IV, 24.

insuetus, ungewohnt, nicht gewöhnt, ungewöhnlich: alqs: quod insuetus navigandi mare timeret; G V, 6. haec tum ratie nostres perturbavit insuetos buius generis pugnae; C I, 44. uti .. ipsos valetudine non bona ... cotidianis laboribus insuetos eperum; C III, 49.

corpora: quorum (cetratorum auxiliariumqee) erant ... corpora insueta ad onera portanda; C I, 78.

homines: sic sunt (Galli) animo confirmati, bomiees insueti laboris, et ..; G VII, 30.

res: centurio .. insueta re permotus; G VIII, 23.

insula, Insel: I. abest: maiorem partem navium antecedere lussit et insulam petere Aponianam, quae abest a Lilybaeo *; Af 2.

efficit: haec insula obiecta Alexandriae portum efficit, sed ... angusto itinere et ponte cum oppido coniungitur; C III, 112, a.

est: insula natura triquetra, cuius unum latus est contra Galliam; G V, 13. in hoc medio cursu est insula, quae appellatur Mona; G V, 13. ita omnis insula est in circuitu vicies centum milium passuum; G V, 13. bae (naves) ad insulam, quae est contra Massiliam, statienes obtinebant; C I, 56. Libo ... insulam .., quae contra portum Brundisinum est, occupavit; C III, 23.

II, 1. adeo: si mode insulam adisset et genus hominum perspexisset; G IV, 20.

appello: f. I. est; G V, 13.

capio: qued equites cursum tenere atque insulam capere non potuerant; G IV, 26. praemiis magnis propositis, qui primus insulam cepisset; A 17.

coniungo: f. I. efficit.

efficio: qeae (pars Rbeni) appellatur Vacalus † insulamque efficit Batavorum; G IV, 10. multis ingentibusque insulis effectis; G IV, 10. his insulis sese occultaverunt, quas aestus efficere consuerunt; G VI, 31. quae (moles) paene insulam oppidum effecerat; C III, 40.

incolo: f. IV. magnitude.

novi: neque (Romanos) eorum locorum ... vada, portus, insulas novisse; G III, 9, b.

obicio: eadem .. ratione ... insulam obiectam portui Brundisino tenuit; C III, 100. f. I. efficit.

occupo: f. I. est; C III, 23.

peto: f. I. abest.

redigo: ut insulam molemqee ad insulam pertinentem in suam redigeret potestatem; A 17.

servo: ut ... urbem insulamque Caesari servarent; C II, 20, a.

subicio: complures praeterea minores subiectae insulae existimantur; G V, 13.

teneo: quam (insulam) adversarii tenebant; Af 8. f. obicio.

2. accipio ab: quae (turris) nomen ab insula accepit; C III, 112, a.

cogo ex: magnam ex Asia Cycladibusque insulis ... classem coëgerat; C III, 3.

contende in: post diem tertium (Vatinius) contendit in insulam Issam; A 47.

converto ad: classem .. ad insulas Baleares versus convertit; Af 23.

dispeno circum: Caesar classes circum insulas portusque disposuit; Af 21.

eo ad: C. Sallustium Crispum praetorem ad Cercinam insulam versus ... cum parte navium ire iubet; Af 8.

expello ex: neque (Laelius) ... ex portu insulaque expelli potuit; C III, 100.

nascor in: quos natos in insula ipsi memoria proditum dicunt; G V, 12.

pertineo ad: f. 1. redigo.

peto ab: aquam peterent ... a dextra (parte) ab insula; A 8.

pono in: id est oppidum Parisiorum (Lutetia), quod positum est in insula fluminis Sequanae; G VII, 57. id (Meledunum) est oppidum Senonum in insula Seqnanae positum; G VII, 58.

scribo de: de quibus insulis nonnulli scripserunt dies continues triginta sub bruma esse noctem; G V, 13.

subsisto ad: Octavius ... confisus sua classe substitit ad insulam Tauridem; A 45.

sum in: f. **in**, B, I. sum in insula (3 St.) S. 486, a.
venio in: eum ... in insulam venisset; C III, 102, b.
III. versus ad: f. II, 2. converto ad. eo ad.
IV. civitates: a compluribus insulae civitatibus ad eum legati veniunt; G IV, 21.
latus: f. I. est; G V, 13.
magnitudo: neque quanta esset insulae magnitudo, neque quae aut quantae nationes incolerent, ... reperire poterat; G IV, 20.
pars: quarum (insularum) pars magna a feris barbarisque nationibus incolitur; G IV, 10. ut ... aliae (naves) ad inferiorem partem insulae ... deicerentur; G IV, 28. ut eam partem insulae caperet, qua optimum esse egressum superiore aestate cognoverat; G V, 8. alteram insulae partem distinendae manus causa constratis navibus aggreditur; A 17.
V, 1. occultare: f. II, 1. efficio; G VI, 31.
2. ad: f. 1. est; C I, 56.
in: in insula frumento navibusque comparatis bellum duci non difficile existimabat; C II, 18, b.

insuper, oben darauf, darüber, überdies: his (trabibus) collocatis et coagmentatis alius insuper ordo additur; G VII, 23. bano insuper contignationem ... latericulo astruxerunt; C II, 9, a. ita insuper ponte facto; H 5. insuper bipedalibus trabibus immissis; G IV, 17, b. centones .. insuper iniecerunt; C II, 9, b. ut ... igne subiecto tum demum ipse (rex Iuba) se insuper interficeret; Af 91, a. insuper [occisi] || praefixa || in gladiorum mucrone capita hominum ordinata ... universa hostium timorem * || *augebant* ||; H 32, a.

integer, unverletzt, unbeschädigt, ungeschwächt, frisch, unentschieden: A. alqs: Numidae integri celeritate impetum nostrorum effugiebant; C II, 41, b. nostri ... partim fugientes ab equitatu interficiuntur, partim integri procumbunt; C II, 42.
alqd: ut quam integerrima essent ad pacem omnia; C I, 85, a. id enim esse integrum, quod ita esset, ut fuisset; A 35.
causa: eius regni causa integra Caesari servaretur; A 35.
copiae: integras atque incolumes copias Caesar inferiore militum numero continebat; C III, 47. quas (copias) integras vulneratis defessisque subiciebat; A 26.
equites: Labienus ... sauciis .. ac defatigatis integros recentioribusque viribus equites subministrare; Af 78, b.
loca: harum omnium rerum facultates ... pons Ilerdae praebebat et loca trans flumen integra; C I, 49.
munitiones: quod superioris anni munitiones integrae manebant; G VI, 32. munitiones .. omnes integrae erant; C III, 66. quod ab opere integris munitionibus (milites) vacabant; C III, 76.
pars: iisdem sublicis, quarum pars inferior integra remanebat, pontem reficere coepit; G VII, 35.
possessiones: integras .. tenere possessiones, qui se debere fateantur, ... cuius impudentiae est? C III, 20.
res: quod re integra .. incendendum Avaricum ... censuerat; G VII, 30. ibi cum Lucterius ... quondam integris rebus multum potuisset; G VIII, 32. et in Caesaris adventum res integra differretur; A 35. ne quo progredereris proclinata || inclinata || iam re, quo || qua || integra etiam progrediendum tibi non existimasses; F 16.
vires: nostri primo integris viribus fortiter repugnare; G III, 4. quod ... alii integris viribus succedebant; G III, 4. quos (hostes) impeditos integris viribus milites nostri consecuti; G III, 19. ut (cohortes) integris viribus ad auxilium ferendum opponi possent; A 2.
B. **a. masc.**: 1. succedunt: ut ... integri .. et recentes defatigatis succederent; G V, 16. cum crebro integri defessis succederent; G VII, 41. defatigatis in vicem integri succedunt; G VII, 85. ut integri defessis succederent; C I, 45. cum recentes atque integri defessis successissent; C III, 94.
II, 1. adduco: ipse (Caesar) ... integros subsidio adducit; G VII, 87.
summitto: integros .. semper defatigatis summittens; C III, 40.
supero: quos integros superavissent ut victos contemnerent; C II, 5.
sustineo: spatio pugnae defatigati non facile recentes atque integros sustinebant; G VII, 48.
2. infero: quam (poenam) si sine dimicatione inferre integris posset; G VIII, 21.
b. neutr.: I. restituo in: nonnullos ambitus Pompeia lege damnatos ... in integrum restituit; C III, 1. (se) iniurias civium Romanorum, quoniam in integrum restituere non posset, concedere Pharnaci; A 70.
II. de: de integro pugnare coeperunt; H 35.

intego, bedecken, überziehen: corpus: reliquum corpus navium viminibus contextum coriis integebatur; C I, 54.
crates: crates luto integuntur; C II, 15.
fossam: proximam fossam cratibus integunt atque aggere explent; G VII, 79.
partem: reliqua pars scrobis ... viminibus ac virgultis integebatur; G VII, 73, b.
porticus: pedalibus lignis coniunctis inter se porticus integebantur; C II, 2.
rates: has (rates) terra atque aggere integebat; C I, 25, b.
tentoria: quae (tecta) coniectis celeriter stramentis tentoriorum integendorum gratia erant inaedificata; G VIII, 5.
turres: totum .. murum ... turribus contabulaverant atque has coriis intexerant; G VII, 22.

integritas, Unbescholtenheit: quem (Catonem Uticenses ... propter eius singularem integritatem ... sepultura afficiunt; Af 88, b.

intellego, einsehen, merken, bemerken, erkennen, wissen: I. **absolut**: ante inito, ut intellectum est, consilio; G II, 33.
II. **mit Ergänzung**: 1. **indirecte Frage**: intellegere sese, quanto id cum periculo fecerit; G I, 17. (Caesarem) intellecturum, quid invicti Germani ... virtute possent; G I, 36. ut quam primum intellegere posset, utrum apud eos pudor atque officium, an timor valeret; G I, 40, d. quod intellegerent, quantam calamitatem civitati intulissent; G II, 14. quod, quantum in se facinus admisissent, intellegebant; G III, 9, a. Caesar, etsi intellegebat, qua de causa ea dicerentur; G V, 4. tum miles: „iam me, qui sim intelleges“; Af 16. tunc intelleges ex virtute nostra, quid ex tuis copiis sperare debeas; Af 45.
2. **acc. c. infin.**: a. **vollständiger Infinitiv**: cum id ... illum uno die fecisse intellegerent; G I, 13. ubi se diutius duci intellexit; G I, 16. intellegere sese, ... eam rem non minus ex usu terrae Galliae quam populi Romani accidisse; G I, 30. quod ... eorum obsides esse apud Ariovistum ... intellegebat; G I, 33. ubi eum castris se tenere Caesar intellexit; G I, 49. ubi ne tum quidem eos prodire intellexit; G I, 50. ubi no-

stros non esse inferiores intellexit; G II, 8. bostes ubi ... de flumine transeundo spem se fefellisse intellexerunt; G II, 10. cum intellegeret omnes fere Gallos novis rebus studere; G III, 10. ubi intellexit frustra tantum laborem sumi; G III, 14, a. illi ... ubi diligentia nostrorum nihil bis rebus profici posse intellexerunt; G III, 21. ubi omnes idem sentire intellexit; G III, 23. quod intellegebant maximas nationes ... pulsas ... esse; G III, 28. cum intellegerent et posse et audere populi Romani exercitum Rhenum transire; G IV, 16. cum ... frumentum Romanis deesse intellegerent; G IV, 30. quod .. merito eius a se fieri intellegebat; G V, 4. quod esse ex usu Galliae intellexissent; G V, 6. intellectum est nostros ... minus aptos esse ad huius generis hostem; G V, 16. cum ... neque multum aestatis superesset, atque id facile extrahi posse intellegeret; G V, 22. eum ... sua .. omnia impedimenta ... conflagrare intellegerent; G V, 43. ubi intellexit ultro ad se veniri; G V, 56. quos (Remos) quod adaequare apud Caesarem gratia intellegebatur; G VI, 12, b. cum iam ille (Caesar) urbanas res ... commodiorem in statum pervenisse intellegeret; G VII, 6. cum ex significatione Gallorum novi aliquid ab iis iniri consilii intellexissent; G VII, 12. „haec ut intellegatis," inquit, „a me sincere pronuntiari"; G VII, 20, b. quod paene in eo ... summam victoriae constare intellegebant; G VII, 21. quod hostes equitatu superiores esse intellegebat; G VII, 65. qua ex parte nostros premi intellexerant; G VII, 81. quod ei (Correo) summo esse odio nomen populi Romani intellexissent; G VIII, 7. scire atque intellegere se causam peccati facillime mortuis delegari; G VIII, 22. cum intellegeret fugato duce altero perterritos reliquos facile opprimi posse; G VIII, 36. ille (Cotta) perterritus, quod omnem provinciam consentire intellegebat; C I, 30, b. intellegere se divisum esse populum Romanum in duas partes; C I, 35. sic omne prius est perfectum, quam intellegeretur ab Afranio castra muniri; C I, 41. quo spatio plures rem posse casus recipere intellegebant; C I, 78. ubi ... se virtute nostris adaequare non posse intellegunt; C II, 16. ubi perterritis omnibus neque cohortationes suas neque preces audiri intellegit; C II, 42. eundem .. (L. Vibullium Rufum), apud Cn. Pompeium auctoritatem habere intellegebat; C III, 10, a. quem ubi Caesar intellexit ... inopiae vitandae causa omnem orationem instituisse; C III, 17. id .. ita esse ... etiam ex domestico iudicio atque animi conscientia intellegebant; C III, 60. cum ... intellexisset .. ad impediendos milites suos ... hostem propius accedere; Af 39. sibi difficile factu esse intellexit ... oppugnare; Af 42. Caesar intellexit nihil aliud eos conari, nisi ut se cogerent ..; Af 69, b. adversarios ... aquarum inopia fretos despicere se intellexit; Af 79. quod postquam Caesar intellexit incitatis militum animis resisti nullo modo posse; Af 83. quorum eum partem assentire ... intellexisset; Af 88, a. cum se parum proficere intellexisset; Af 91, b. postquam (C. Vergilius) terra marique clausus se nihil proficere intellexit; Af 93.

b. **Particip:** α. **Perfect:** (populum Romanum) eo deceptum, quod neque commissum a se intellegeret, quare timeret; G I, 14. quod ... hostibus nostris inde subministrata auxilia intellegebat; G IV, 20. quo facto cuivis facile fuit intellectu .. additum animum; Af 48. β. **Futurum:** intellegebat magno cum periculo provinciae futurum, ut ..; G I, 10. uti ea, quae pollicerentur, facturos intellegat; G I, 14. se absente in itinere (legiones) proelio dimicaturas intellegebat; G VII, 6. — γ. **Gerundiv:** cum intellegeret in iis locis sibi bellum gerendum, ... non mediocrem sibi diligentiam adhibendam intellegebat; G III, 20. Labienus ... longe aliud sibi capiendum consilium intellegebat; G VII, 59.

III. **mit Object:** alqd: quae ipse intellegat, quae civitas queratur, proponit; G I, 20. quae tametsi Caesar intellegebat; G VII, 43. de Cicerone te video quiddam scripsisse, quod ego non intellexi; F 17.

signum: illud vulgare incursionis hostium signum, quod incendiis aedificiorum intellegi consuevit; G VIII, 3.

intempestus, dunkel: nocte intempesta ignibus exstinctis; Af 47.

intendo, spannen, richten, streben, trachten: I. **Infinitiv:** hostes ... se per munitiones deicere et fuga salutem petere intenderunt; G III, 26. Sulla Faustus ... in regnum ire intendit; Af 87, b.

II. animum: omnium animi intenti esse ad pacem videbantur; C III, 19, b. in ea re omnium nostrorum intentis animis; G III, 22.

iter: qui ... iter .. in Hispaniam intendebant et erant numero circiter mille; Af 95.

mentes, oculos: omnium oculis mentibusque ad pugnam intentis; G III, 26.

milites: omnes milites intenti pugnae proventum exspectabant; G VII, 80.

intento, ausstrecken, erheben: ab oppidanis concursu facto eum ... lapidare et ei manus intentare coeperunt; H 22, b.

inter, zwischen, unter, während: I. **nach Verben:** ago: quae (res) inter eos agi coeptae neque perfectae essent; G I, 47. dum de condicionibus inter se agunt; G V, 37. haec dum inter eos aguntur; C I, 36.

caveo: quoniam in praesentia obsidibus cavere inter se non possint; G VII, 2.

coëo: reliqui coëunt inter se; C I, 75.

cohortor: nostri cohortati inter se, ne tantum dedecus admitteretur; G IV, 25. Galli cohortati inter se, ne speratam praedam ... dimitterent; G VI, 8, a. inter se cohortati ... per medios hostes perrumpunt; G VI, 40.

colloquor: principes ... inter se collocuti; G IV, 30. ita inter se per tribunos militum centurionesque ... (milites) colloquuntur; C I, 20. Germani Gallique Labieniani cum Caesaris equitibus fide data inter se colloquebantur; Af 29. illustriores notissimique ... inter se colloquebantur; Af 56.

concurro: concurrunt equites inter se; C II, 25, b. cum acies duae inter se concurrissent; Af 59.

confero: vulgo .. inter se (aquam) conferebant; A 6.

confirmo: iureiurando inter se confirmant; G VI, 2.

confligo: illae (naves) adeo graviter inter se incitatae conflixerunt, ut ..; C II, 6, b.

conicio: inter legionarios [pedites] iacula coniciunt; Af 14.

coniungo: quini erant ordines coniuncti inter se atque implicati; G VII, 73, a. pedalibus lignis coniunctis inter se porticus integebantur; C II, 2. bas (columellas) inter se capreolis molli fastigio coniungunt; C II, 10.

coniuro: per suos principes inter se coniurant nihil nisi communi consilio acturos; G III, 8. (Mundenses) coniurant inter sese, ut noctu ... eruptionem facerent; H 36.

consentio: nisi omnia consentiant inter se; F 7, c.

constituo: quid quoque pacto agi placeat, occulte inter se constituunt; G VII, 83. trans flumen Salsum per convalles castra inter duo oppida Ateguam et Ucubim in monte constituit; H 7. cum inter Ateguam et Ucubim ... Pompeius habuit castra constituta in conspectu duorum oppidorum; H 8.

consto: constabat inter omnes ... dorsum esse eius iugi prope aequum; G VII, 44. quem (centurionem) inter suos eo die dixisse constabat excitari se Avaricensibus praemiis; G VII, 47, b. constat .. inter omnes nihil tam operose ab aliis esse perfectum, quod non ... superetur; G VIII, pr. a.

contendo: hi cum tantopere de potentatu inter se multos annos contenderent; G I, 31, a. proelio equestri inter duas acies contendebatur; G II, 9. in ea civitate duo de principatu inter se contendebant; G V, 3. crebro .. inter se equestribus proeliis contendebant; C I, 40, a. iam .. inter se palam de praemiis ac sacerdotiis contendebant; C III, 82, b.

contingo: ut idem illud intervallum servetur, neque inter se contingant trabes; G VII, 23. ut (milites) contingant inter se; C I, 21.

convenio: quod tempus inter eos committendi proelii convenerat; G II, 19.

decerno: inter se decernere || discordare || facta caede bene magna faciunt; H 41.

depugno: turmae interim equitum ... cotidie minutis proeliis inter se depugnare non intermittunt; Af 29. ferro inter se depugnant; Af 94.

differo: hi omnes lingua, institutis, legibus inter se differunt; G I, 1. quo differant hae nationes inter sese, proponere; G VI, 11. degustando, quantum inter se differrent aquae, cognoscebant; A 6.

dimico: duces utrique ... nihilo minus equestribus proeliis inter se cotidie dimicabant; Af 61, b.

discepto: (Ptolemaeum, Cleopatram) de controversiis iure apud se potius quam inter se armis disceptare; C III, 107.

dispertio: tirones .. iubet inter legiones dispertiri; Af 46.

disto: §. **disto**, ordines, pontes, trabes, turres (S. 289, a).

do: hac oratione adducti inter se fidem et iusiurandum dant; G I, 3. obsides .. uti inter sese dent, perficit; G I, 9. quod obsides inter eos dandos curasset; G I, 19. Belgas ... contra populum Romanum coniurare obsidesque inter se dare; G II, 1. obsides inter se dare ... coeperunt; G III, 23. (vgl. colloquor; Af 29).

dominor: ab his per cruciatum interfici, inter quos dominari consuessent; G II, 31.

exsisto: est bos cervi figura, cuius a media fronte inter aures unum cornu exsistit; G VI, 26. Trallibus in templo Victoriae ... palma per eos dies inter coagmenta lapidum ex pavimento exstitisse ostendebatur; C III, 105.

exstruo: cum inter eam contignationem parietes exstruerentur; C II, 9, b.

fluo: quod inter fines Helvetiorum et Allobrogum ... Rhodanus fluit; G I, 6. quod (flumen Aliacmon) inter eum (Scipionem) et Domitii castra fluebat; C III, 37, a.

glorior: se .. alterum fore Sullam inter suos gloriatur; C I, 4.

implico: §. coniungo; G VII, 73, a.

indico: indictis inter se principes Galliae conciliis silvestribus ac remotis locis queruntur de Acconis morte; G VII, 1.

insinuo: cum se inter equitum turmas insinuaverunt; G IV, 33.

instruo: inter has fossas aciem semper instruebat; A 38.

intercedo: quae (silvae) intercederent inter ipsos atque Ariovistum; G I, 39, b. inter singulas legiones impedimentorum magnum numerum intercedere; G II, 17. inter castra et Caesaris iter flumen intercedebat angustum; A 29. planicies inter utraque castra intercedebat circiter milia passuum V; H 29, a.

intericio: Galli inter equites raros sagittarios ... interiecerant; G VII, 80. inter bina castra palude interiecta; G VIII, 10. reliquas (cohortes) inter aciem mediam cornuaque interiecerat; C III, 88. aequalibus inter eos (elephantos) intervallis interiectis; Af 59. levi .. armatura inter equites interiecta; Af 81. §. interpono; Af 20, a.

intermitto: cum hae (cohortes) perexiguo intermisso [loci] spatio inter se constitissent; G V, 15.

interpono: inter eos (equites) levis armaturae Numidas et sagittarios pedites interposuerant; Af 13. uti ... levis armatura interiecta inter equites suos interponeretur; Af 20, a. levem .. armaturam inter equites interposuerat; Af 60.

intersum: uti inter novissimum hostium agmen et nostrum primum non amplius quinis aut senis milibus passuum interesset; G I, 15. quas inter (segetes) et castra unus omnino collis intererat; G VI, 36. inter bina castra Pompei atque Caesaris unum flumen tantum intererat Apsus; C III, 19, a. inter quod (stagnum) et mare angustiae quaedam non amplius mille et D passus intercrant; Af 80.

iungo: tigna bina sesquipedalia ... intervallo pedum duorum inter se iungebat; G IV, 17, a.

lateo: latent .. in insidiis (equites Mauri) cum equis inter convalles; Af 7.

loquor: milites .. palam inter se loquebantur; C I, 72.

occulto: ipsos se inter multitudinem militum occultasse; G VII, 38, a.

orior: §. III. dissensio.

partior: pecuniam atque equos inter se partiti sunt; G VII, 55, b. ipsi inter se provincias partiuntur; G VIII, 35. Afranius et Petreius et Varro ... officia inter se partiuntur; C I, 38. id opus inter se Petreius atque Afranius partiuntur; C I, 73.

perequito: equitatus ... inter duas acies perequitans; C I, 46.

polleo: qui (reges) plurimum inter homines polleut; F 2.

pono: quod (oppidum) inter sua castra et Scipionis in planicie positum erat; Af 51. inter bellatores principes dubia erat posita victoria; H 25, b.

proelior: qui (expediti) inter equites proeliari consuessent; G VII, 18. equites .. ab his (civitatibus) arcessit et levis armaturae pedites, qui inter eos proeliari consuerant; G VII, 65. ut ... adolescentes ... electis ad pernicitatem armis inter equites proeliari iuberet; C III, 84.

pugno: inter quos ita comminus est pugnatum ut ..; H 23, b. qui (levis armaturae) inter equites pugnabant; Af 69, b.

queror: is (Pothinus) primum inter suos queri atque indignari coepit regem ... evocari; C III, 108.

relinquo: §. III. spatium.

sancio: iureiurando, ne quis enuntiaret, ... inter se sanxerunt; G I, 30.

specto: (Aquitania) spectat inter occasum solis et septentriones; G I, 1.

subicio: quod ... nonnulli inter carros rotasque mataras ac tragulas subiciebant; G I, 26.

sum: qui (mons Iura) est inter Sequanos et Hel-

vetios; G I, 2. unum (iter erat) ... inter montem Iuram et flumen Rbodanum; G I, 6. palos erat nou magna inter nostrum atque hostium exercitum; G II, 9. quorum (Eburouum) pars maxima est inter Mosam ac Rbenom; G V, 24. erat inter Labienum atque bostem difficili transitu flumen; G VI, 7, a. Segni Condrusique, ex gente et numero Germanorum, qui sunt inter Eburoues Treverosque; G VI, 32. erat inter oppidom Ilerdam et proximum collem ... planicies circiter passuum ccc; C I, 43. castra ... cum essent inter flumina duo, Sicorim et Cingam; C I, 48, a. erat vallis inter doas acies ... non ita magna; C II, 34, a. cum esset inter bina castra campus circiter milium passuum VI; C III, 37, a. erant inter doas classes vada transitu angusto; A 14. cum non amplius passus MD inter bostium aciem suasque munitiones esse animadvertisset; Af 39.

trado: fasces ... per manus stramentorum ... inter se traditos ante aciem collocarunt; G VIII, 15.

transporto: qua felicitate inter medias bostium classes ... omnes lucolumes essent transportati; C III, 73, b.

valeo: plurimum inter eos Bellovacos et virtute et auctoritate ... valere; G II, 4, a. magni interesse arbitrabatur eius auctoritatem inter suos quam plurimum valere, cuius ..; G V, 4.

versor: quod expeditior erat quam ii, qui inter aciem versabantur; G I, 52. Gallos inter Gallos sine ulla suspicione versatus ad Caesarem pervenit; G V, 45. Eporedorigem et Viridomarum ... inter equites versari ... iobet; G VII, 40.

II. **nach Adjectiv:** communis: uxores babent deni duodenique inter se communes; G I, 14.

III. **nach Substantiven:** arbitri: arbitros inter civitates dat, qui litem aestiment poenamque constituant; G V, 1.

auctoritas: quod erat civitas magna inter Belgas auctoritate; G II, 15. quod eum ... magni animi, magnae inter Gallos auctoritatis cognoverat; G V, 6. Senones, quae est civitas imprimis firma et magnae inter Gallos auctoritatis; G V, 54. neque ... ullam inter suos babet auctoritatem; G VI, 11. qui summam inter eos (druides) babet auctoritatem; G VI, 13, b.

clamor: oppidani ... discordare coeperunt, usqoe eo ut clamor in castra nostra perveniret fere inter Caesarianos et inter Pompeianos; H 34.

colloquium: crebra .. inter se colloquia milites habebaut; C III, 19, a.

contentio: his erat inter se de principatu contentio; G VII, 39. hio inter duces duos fit contentio, uter prius poutem occuparet; H 5.

controversia: magna .. inter eos exsistit controversia; G V, 28. hi perpetuas inter se controversias babebant, quinam anteferretur; G V, 44, a. senatum .. omuem et quos inter controversia esset ad se Decetiam evocavit; G VII, 33. quascumque postea controversias inter se milites habuerunt; C I, 87. magna .. inter eos in consilio fuit controversia, oporteretne ..; C III, 82, b. celeriter est inter eos de principatu controversia orta; C III, 112, c.

dissensio: tanta .. inter eos dissensio exsistit, ut ... armis dimicare conentur; C I, 20. Interim dissensione orta inter Achillan ... et Arsinoēn; A 4.

gratia: Iccius Remus, summa nobilitate et gratia inter suos; G II, 6. suam gratiam inter suos minui; G V, 4.

gratulatio: fit gratulatio inter eos; G VII, 79.

intervallum: quae (pars) mediocre intervallum inter castra et flomen Nilum babebat; A 30, b. vgl. I. intericio; Af 59.

ius dico: principes regionom atque pagorum inter suos ius dicunt controversiasque minuunt; G VI, 23.

laus: qui diutissime impuberes permanserunt, maximam inter suos ferunt laudem; G VI, 21.

nobilitas: ſ. gratia.

opinio: quorum (equitum) inter Gallos virtutis opinio est singularis; G II, 24.

spatium: ut non longo inter se spatio castra facerent; C I, 87. ubi aut spatium inter muros aut imbecillitas materiae postulare videretur; C II, 15. inter duas acies tantum erat relictum spatii, ut satis esset; C III, 92. inter has (naves) spatium CCCC passuum relinquit; A 14. pars ... Nili derivata inter se || [i. se] | duobus itineribus paulatim medium inter se spatium relinquens; A 27. ſ. I. intermitto.

IV. **zum Satz:** qui (Germani) inter annos XIV tectum non subissent; G I, 36. interim saepe ultro citroque cum legati inter eos mitterentur; G I, 42. qui (Nervii) maxime feri inter ipsos habeantur; G II, 4, b. inter carros impedimentaque proelium commiserunt; G IV, 14. hac agger inter manus proferebatur; C II, 2. saxa inter et alia loca periculosa quietam nactos stationem; C III, 6. inter duos vallos .. per mare navibus expositi in aversos nostros impetum fecerunt; C III, 63, b. satis .. dio inter ipsos est exspectatum, ab utris fieret transeundi initium; A 14. Minucius inter saxa ... fugiens opprimitur; A 53. qui inter CCC pecunias contulerant Varo et Scipioni; Af 90. propter paucitatem nostrorum equitum simul cum levi armatura inter turmas adversariorum (sunt) protriti; H 14.

intercedo, dazwischen treten, sein, liegen, eintreten, bestehen, vergehen, Einspruch erheben: alqs: ſ. tribuni. — alqd: ſ. tempus.

amfractus: recta regione, si nullus amfractus intercederet; G VII, 46.

casus: quod saepe in bello parvis momentis magni casus intercederent; C I, 21.

bella: huic superiore tempore cum reliquis civitatibus continentia bella intercesserant; G V, 11.

causae: docebat etiam, quam veteres quamque iustae causae necessitudinis ipsis cum Haeduis intercederent; G I, 43.

flumen: inter castra et Caesaris iter flumen intercedebat angustum; A 29.

hospitium: buio (Iobae) et paternum hospitium cum Pompeio et simultas cum Curione intercedebat; C II, 25, b.

milia passuum: V milia passuum proxima intercedere itineris campestris; C I, 66.

necessitudo: necessitudinem quidem sibi nihilo minorem cum Caesare intercedere; C II, 17.

numerus: inter singulas legiones impedimentorum magnum numerum intercedere; G II, 17.

palus: quod silvae paludesque intercedebant. G V, 52. quod ... palus, quae perpetua intercedebat, Romanos ad insequendum tardabat; G VII, 26.

planicies: .planicies inter utraque castra intercedebat circiter milia passuum V; H 29, a.

silvae: quae (silvae) intercederent inter ipsos atque Ariovistum; G I, 39, b. ſ. palus.

simultas: ſ. bospitium.

spatium: ut spatium intercedere posset, dum milites, quos imperaverat, convenirent; G I, 7.

tempus: neque ullum fere totius hiemis tempus sine sollicitudine Caesaris intercessit, quin ... nontium acciperet; G V, 53. nullum intercedebat tempus, quin extremi cum equitibus proeliarentur; C I, 78. ut, quidquid intercederet temporis, hoc omne victoriam morari videretur; C II, 39.

adeo at, quidquid intercederet temporis, id morari reditum in Italiam videretur; C III, 82, a.

tribuni: intercedit M. Antonius, Q. Cassius, tribuni plebis; C I, 2.

valles: non exaudito sono tubae, quod satis magna valles intercedebat; G VII, 47, a.

intercessio, Einsprache, Widerspruch: I, 1. acto, al.: novum ... introductum exemplum queritur, ut tribunicia intercessio armis notaretur atque opprimeretur, [quae superioribus annis armis esset restituta]. Sullam nudata omnibus rebus tribunicia potestate tamen intercessionem liberam reliquisse; C I, 7, a.

2. refero de: refertur confestim de intercessione tribunorum; C I, 2.

II. retinere: neque etiam extremi iuris intercessione retinendi, quod L. Sulla reliquerat, (tribunis) facultas tribuitur; C I, 5.

intercido, verloren gehen: qui (familiares) .. quod interciderat aut erat interpellatum Cassio assignabant; A 50.

intercido, durchschneiden, trennen: colles: circumpositi sunt huic oppido magni multique intercisi vallibus colles; A 72.

iugum: iugum ... mediocri valle a castris eorum intercisum; G VIII, 14, b.

vallem: spatio non amplius passuum mille intercisa valles; A 73.

venas: cuniculis venae fontis intercisae sunt; G VIII, 43.

intercipio, auffangen, wegfangen, gefangen nehmen: alqm: obsessis omnibus viis missi intercipiuntur; G V, 40. cum ... Volusenus ipsius intercipiendi Commii cupiditate pertinacius eum ... insecutus esset; G VIII, 48, a.

commeatum: qui (Drappes) ... impedimenta et commeatus Romanorum interceperat; G VIII, 30. infestis .. itineribus commeatus complures ... intercipiebat; G VIII, 47. commeatum ... intercipere statuerunt; A 25, a.

epistolam: ne intercepta epistola nostra ab hostibus consilia cognoscantur; G V, 48.

equites: praeterea intercepti [hostium] complures equites peditesque; Af 19, a.

hostes: complures hostium ... intercipiuntur; G VIII, 48, b.

impedimenta: s. commeatum; G VIII, 30.

militem: huic quoque accidit, ... ut nonnulli milites ... repentino equitum adventu interciperentur; G V, 39. miles .., qui fratrem suum in castris iugulasset, interceptus est a nostris; H 27.

naves: sperans (naves) intercipi posse quadriremes V ad eas misit; C III, 24.

numerum: qui ... magnum numerum iumentorum atque hominum intercipiunt; C I, 55.

pedites: s. equites.

pila: at ... pila intercepta remitterent; G II, 27.

sarcinas: lixarum mercatorumque ... interceptis sarcinis; Af 75.

tabellarios: proxima nocte .. interceptis tabellariis; A 38.

intercludo, versperren, abschneiden, abschließen, trennen, verhindern: alqm: eo, quod re frumentaria (Romanos) intercludi posse confiderent; G I, 23. uti frumento commeatuque ... Caesarem intercluderet; G I, 48. commeatibus nostros intercludere instituunt; G III, 23. his superatis aut reditu interclusis; G IV, 30. ut Caesar ab exercitu intercludatur; G VII, 1. quin paene circumvallati atque omni exitu et pabulatione interclusi viderentur; G VII, 44. interclusum itinere et Ligeri Caesarem inopia frumenti coactum in provinciam contendisse; G VII, 59. Caesarem duobus exercitibus et locorum angustiis facile intercludi posse; C I, 17. neque ii, qui pabulatum longius progressi erant, interclusi fluminibus reverti ... poterant; C I, 48, a. ne omnino frumento pabuloque intercluderentur; C I, 61. ne (Varro) itinere aut traiectu intercluderetur; C II, 20, a. (Varro) omni interclusus itinere ad Caesarem mittit paratum se esse ..; C II, 20, b. sperans Pompeium aut Dyrrhachium compelli aut ab eo intercludi posse; C III, 41. Pompeius interclusus Dyrrhachio; C III, 42. (milites) veriti, ne angustiis intercluderentur; C III, 69. eum (Caesarem) interclusum tempestatibus ... recipere transmarina auxilia non posse; A 3. posse nostros aqua intercludi; A 5. veriti, ne ... discessu navium omnino reditu intercluderentur; A 20, b. satis habebat interclusum (Mithridaten) a Caesare a se retineri; A 27. a quibus (evocatis) ceteri intercluduntur, qui ..; A 53. ne posset animum advertere ab equitatu Caesaris se intercludi; Af 40. quia (Caesar) flumine Salso intercludebatur; H 9.

adversarios: ab oppido et ponte et commeatu omni ... se interclusurum adversarios confidebat; C I, 43. quod re frumentaria adversarios interclusisset; C I, 72.

cohortes: quibus (cohortibus) interclusis exercitu Caesaris auxilium ferri nulla ratione poterat; C I, 70.

commeatum: obsessis viis commeatu intercluso; G III, 24.

equites: a turmis et levi armatura (equites) sunt interclusi; H 23, b.

fratrem: hic cum fratri intercluso ab hostibus auxilium ferret; G IV, 12.

fugam: quod pontis atque itinerum angustiae multitudinis fugam intercluserant; G VII, 11, b.

hostem: si hostem Hibero intercludere et frumento probibere potuissent; C I, 68. equitatus sui alam sinistram ad intercludendos hostes immisit; Af 39.

itinera: cum ... neque subsidio veniri neque commeatus supportari interclusis itineribus possent; G III, 3. quod ... interclusis omnibus itineribus nulla re ex provincia atque Italia sublevari poterat; G VII, 65. praesidiis || in || montibus dispositis omni ad Hiberum intercluso itinere; C I, 72.

legiones: legiones a praesidio atque impedimentis interclusas maximum flumen distinebat; G VII, 59.

licentiam: confectum bellum licentiam temporum intercludebat; A 56.

mare: neque navibus intercluso mari tempestatibus commeatus supportare poterat; A 43.

multitudinem: reliqua multitudo equitum interclusa (est); C I, 40, a.

opera: operibus assiduis † lurnisque circum se interclusis; H 41.

spatium: ut eques spatio intercluso vix se defendere posset; H 23, b.

interdico, untersagen, verbieten: I. absolut: quibus ita est interdictum, hi numero impiorum ac sceleratorum habentur; G VI, 13, h.

II, 1. Coniunctiv: vgl. 2. G V, 58.

2. ne: interdicit atque imperat Cassivellauno, ne Mandubracio neu Trinobantibus noceat; G V, 22. praecipit atque interdicit, ... unum omnes peterent Indutiomarum neu quis quem prius vulneret, quam ..; G V, 58. interdicit .. omnibus,

ne quemquam interficiant; G VII, 40. ne pugnetur, interdicit; A 63, a.

3. Ablativ: qua arrogantiu in collequio Ariovistus usus omni Gallia Romanis interdixisset; G I, 46. si qui aut privatus aut pupulus eurum (druidum) decreto nun stetit, sacrificiis interdicunt; G VI, 13, a. quibus cum aqua atque igni interdixisset; G VI, 44.

interdictum, Verbot: etiam illud vulgare incursionis hestium signum ... Caesaris erat interdicto sublatum; G VIII, 8.

interdiu, den Tag über, bei Tage: ne ... interdiu tela in nostros eperi destinatos oenicere possent; G VII, 72. nennnmquum interdiu, saepius nectu, si perrumpere possent, conatj; G I, 8. Pompeius clam et noctu (exercitum educit), Caesar palam atque interdin; C III, 30, a. sive noctu sive interdiu erumperent; C I, 81. nna cum Petreio interdiu in villis latitando; Af 91, a. quare omni ratione esse interdiu perrnmpendum; C I, 67. quibus in castellis interdiu stationes penebantur, ne ..; G VII, 69.

interdum, zuweilen: consuesse .. deos immortales ... his secundiores interdum res et diuturniorem impunitatem ooneedere; G I, 14. interdum aequitas loci adversarios efflagitubat, ut tali condicione contenderent ad victoriam; H 29, b. hi neque vultum fingere neque interdum lacrimas tenere peterant; G I, 39.

interea, inzwischen, unterdessen: intereu certior factus Ignvium Tbermum praetorem coburtibus V tenere; C I, 12. i. ex perfugis et incolis cognitis condicienibus Scipionis; Af 8. i. sarcinas in unum lucum conferri (iussit); G I, 24. i. veterem exercitum, duas Hispanias cenfirmuri ... nolebat; C I, 29. i. legio XII Caesarem consequitur; C I, 15, a. i. et ex proximis hibernis et a Caesare conventura subsidia; G V, 28. i., dum haec geruntur, hostium copiae ex Arvernis ... conveniunt; G VII, 66, a. i. ex secundo cummeatu ... navis una ... excepta est; Af 44. i. aequum esse ab iis .. impetrari, ut castra munire instituerent; G VII, 29. i., quoad fides esset data, ... non intermissuros consules Pompeiumque dalectus; C I, 10. i. munerent indutiue, dum ab illo redire posset; C III, 16. ipse i., qnoad legienes cellecatas ... cognevisset, in Gallia morari ceustituit; G V, 24. i. ne propius se castra moveret, petierunt; G IV, 9. i. eu legiune, quum secum habebat, ... murum ... perducit; G I, 8. i. Cemmius reliquique || et reliqoi || duces ... eum emnibus copiis ad Alesiam perveniunt; G VII, 79. i. || id interesse || et reipublicae et ipsis plucere oportere; C III, 10, b. i. suos remlgrare in agros iusserunt; G IV, 27.

intereo, untergehen, umkommen, zu Grunde gehen: alqs: qui ... non ... aut ferro aut fame intereant; G V, 30. proinde ... persequamur eorum mortem, qui indignissime interierunt; G VII, 38, b. ex valle ac turribus traiecti (Galli) pilis muralibus interibant; G VII, 82. Drappes ... paucis diebus cibo se abstinuit atque ita interiit; G VIII, 44. interit tamen nemo; C I, 64. plures .. in eo leco sine vulnere quam in preelie aut fuga intereunt; C II, 35, a. qui (Tullius Rufus) pilo traiectus consulto a milite interiit; Af 85, b. ibi .. Scipiu cum quibus paulo ante nominavi interiit; Af 96.

alqd: f. robur.

animae: nen interire animas, sed ab aliis post mortem trausire ad alios; G VI, 14.

cives: qui (cives) Genabi perfidia Gallorum interissent; G VII, 17, b.

equitatus: umnis noster equitatus, omnis nobilitas interiit; G VII, 38, a.

homines: f. milia.

iumenta: reliqna .. iumenta interisse; C III, 49.

labor: ita multorum mensium labor hostium perfidia et vi tempestatis puncto temperis interiit; C II, 14.

milia: milia hominum delecta octingenta una secum interitura demenstrat; G VII, 71. delectorum peditum multa milia interisse; G VIII, 21.

naves: eo die naves Massiliensium cum iis, quae suut captae, intereunt IX; C I, 58. ita ut (naves) ad unam omnes, constratae numero XVI, eliderentur et nanfragie interirent; C III, 27.

navigium: navigium .. eius (Caesaris) multitudine depressum militum una oum hominibus interiit; A 21.

nobilitas: f. equitatus.

pars: magnam .. partem exercitus interisse demonstrat; G V, 38, hurum omnium pars magna ... suerum in terrore ac fugu sine ullo vulnere interiit; C III, 71.

pedites: f. milia.

robur: quud fuit roboris duobus proeliis Dyrrhacbinis interiit; C III, 87.

usus: suerum .. tormentorum usum, quibus ipsi magna speravissent, spatie propinquitatis interire; C II, 16.

interficio, töten, niedermachen, umbringen, ermorden: I. absolut: in acie praestare interfici, G VII, 1. — quantum ... dextrae .. ad caedendum valent, tantum eo proelie interficiunt; G VIII, 29.

II. alqm: si enm interfecerit; G I, 44, d. reliquos omnes equitutu consecuti nostri interfecerunt; G I, 53. primos, qui transierant, equitatu circumventos interfecerunt; G II, 10. ab his per cruciatum interfici, inter quos duminari consuessent; G II, 31. ees, qui in spem petiundorum castrorum venerant, undiqoe circumventos interficiunt; G III, 6. eo interfecto, cuius se amicitiae devevisset; G III, 22. compluribus interfectis; G III, 28. V, 15. 44, b. C III, 46. 52. his interfectis; G IV, 4. incitato equo se bostibos obtulit atque interfectus est; G IV, 12. cum suos interfici viderent; G IV, 15. paucis interfectis; G IV, 32. si sese iuterfici nollent, arma punere iusserunt; G IV, 37. quos in couspectu Galliae interficere vereretur; G V, 6. (eum) interfici iubet; G V, 7. multi .. in fuga sunt comprehensi atque interfecti; G V, 21. eruptione facta multis eorum interfectis; G V, 22. Inimicis multis palam ex civitate et iis auctoribus eum interfecerunt; G V, 25. querum .. opera cognoverat Tasgetium interfectum; G V, 25. neque aliter Carnutes interficiundi Tasgetii consilium fulsse capturus; G V, 29. Quintus Lucanius ... fortissime pugnans ... interficitur; G V, 35. (Sabinus) paulatim circumventus interficitur; G V, 37. ibi Lucius Cotta pugnans interficitur cum maxima parte militum; G V, 37. noctu ad unum umnes desperata salute se ipsi interficiunt; G V, 37. uno interfecto reliquos paulum propellit; G V, 44, b. Senenes ... Cavarinum ... interficere publico consilio conati; G V, 54. neu quis quem prius vulneret, quam illum interfectum viderit; G V, 58. in ipso fluminis vade deprehensus Indutiomarus interficitur; G V, 58. interfecto Indutiomaro; G VI, 12. in his (civibus) Gaium Fufium Citam, honestum equitem Romanum, ... interficiunt; G VII, 3. neque interesse, ipsosne interficiant impedimentisne exuant; G VII, 14, b. liberos,

coniuges in servitutem abstrahi, ipsos interfici; G VII, 14, b. an dubitamus, quin ... Romani iam ad nos interficiendos concurrant? G VII, 38, b. interdicit .. omnibus, ne quemquam interficiant; G VII, 40. Eporedorigem et Viridomarum, quos illi interfectos existimabant, inter equites versari ... iubet; G VII, 40. qui (nuntii) suo beneficio conservatos docerent, quos iure belli interficere potuisset; G VII, 41. multis utrimque interfectis; G VII, 42. Lucius Fabius centurio quique una murum ascenderant circumventi atque interfecti muro praecipitabantur; G VII, 50, a. circumventi omnes interfectique sunt; G VII, 62, b. sic cum suis fugientibus permixti ... ab equitatu sunt interfecti; G VII, 62, b. multis interfectis, compluribus equis captis Germani sese recipiunt; G VII, 70. paucis .. resistentibus interfectis; G VIII, 18. interfecto Correo; G VIII, 20. qui eum (Commium) per simulationem colloqui curaret interficiendum; G VIII, 23. (equites) magna praeda multis interfectis potiuntur; G VIII, 27. omnibus .. aut interfectis aut captis magna praeda potiuntur; G VIII, 36. compluribus .. Treveris interfectis et Germanis; G VIII, 45. ex Afranianis interficiuntur T. Caecilius, primi pili centurio, et .. centuriones IV; C I, 46. quos deprendit interficit; C I, 75. productos palam in praetorio interficiunt; C I, 76. iniuria .. accepta suisque interfectis; C I, 85, a. multis interfectis reliquos .. repulerunt; C II, 14. qui una procurrerant levis armaturae circumveniebantur atque interficiebantur ab nostris; C II, 34, a. paulum .. afuit, quin Varum interficeret; C II, 35, a. Fabius a proximis militibus circumventus interficitur; C II, 35, a. nostri ... partim fugientes ab equitatu interficiuntur, partim integri procumbunt; C II, 42. qui (Milo) Clodio interfecto eo nomine erat damnatus; C III, 21. ab his (equitibus Coelius) est interfectus; C III, 22. qui (Parthi) paulo ante M. Crassum imperatorem interfecerant; C III, 31. reliquos omnes earum turmarum aut interfecerunt aut captos ad Domitium deduxerunt; C III, 38. nonnullos ibi repugnantes interfecerunt; C III, 67. ut ... complures .. interficerent; C III, 75. unum Allobrogem ex duobus ... cum quibusdam interfecit; C III, 84. interfectus est etiam fortissime pugnans Crastinus; C III, 99. L. Domitius ex castris in montem refugiens ... ab equitibus est interfectus; C III, 99. Achillam ... et L. Septimium ... ad interficiendum Pompeium miserunt; C III, 104. ibi ab Achilla et Septimio (Pompeius) interficitur; C III, 104. quos ille (Achillas) ... corripi atque interfici iussit; C III, 109. quorum alter accepto vulnere occupatus per suos pro occiso sublatus, alter interfectus est; C III, 109. paucis .. utrimque interfectis; C III, 112, b. praeoccupat Arsinoë ... atque Achillan interficit; A 4. multi .. ex his capti interfectique sunt; A 18. nec diu moratur dolorem suum, quin eos interfici iubeat; A 55. quos Cassius interfici iubet; A 55. (se) neque interfectis amissam vitam ... restituere posse; A 70. postea ab eo capti (Gaetuli) interfectique sunt omnes; Af 25. quos Caesaris equites consecuti partim interfecerunt, partim vivorum sunt potiti; Af 50. multos .. ex iis (Numidis) interfecerunt; Af 52. P. Cornelio ... a multitudine circumvento interfectoque; Af 76. Pompeius Rufus bracchium gladio percussus ... interfectus esset; Af 85, b. ut eis interfectis eorum pernicie dolorem suum ulciscerentur; Af 87, b. ibi multos Uticenses interfecerunt; Af 87, b. quo (Catone) interfecto; Af 88, b. ut ... igne subiecto tum demum ipse (rex Iuba) se insuper interficeret; Af 91, a. suos .. interfectos aut fugatos; Af 93. ut cum virtute interfecti esse viderentur; Af 94. precibus a servo suo impetravit, ut se interficeret; Af 94. reliquos aut interficit aut in deditionem accipit; Af 95. Faustus et Afranius interficiuntur; Af 95. fuga perterriti multi sunt interfecti, complures capti; H 9. vivos .. aliquos ceperunt, qui postero die sunt interfecti; H 16, b. bene multis interfectis; H 34. ita (Pompeius) ibi interficitur; H 39. interfecto Cn. Pompeio adolescente; H 40, a. Didius magna cum virtute cum compluribus interficitur; H 40, b. vos ... luce clara Cassium in medio foro nefarie interficere voluistis; H 42, b. f. auctorem. consulem. custodes. duces. fratrem. legatum. milia; G VIII, 29. praefectum. principem. tribunum.

adolescentes: (adolescentes) custodibus sunt traditi et post diem tertium interfecti; Af 28. ita (adolescentes) esse interfectos; Af 28.

adversarios: ex numero adversariorum circiter DC interfectis ac * vulneratis; C II, 35, b.

aquatores: nonnullos (aquatores) interfecerunt, item alios vivos abduxerunt; H 21.

armatos: f. milia; G VIII, 29.

auctorem: quod Correus, auctor belli, concitator multitudinis, esset interfectus; G VIII, 21.

avum: f. legatum; G I, 12.

bonos: bonos .. aut interfectos aut exilio multatos patria ... carere; Af 22.

captivum: Labienus ... in omnium conspectu (captivos) interfecit; C III, 71. deinde in conspectu suo statim captivum interfici iubet; Af 4.

centurionem: f. **centurio,** II, 1. interficio (5 St.) S. 154, a.

cetratos: omnes .. (cetrati) ab eis (equitibus) circumventi in conspectu utrinsque exercitus interficiuntur; C I, 70.

civem: f. **civis,** II, 1. interficio (5 St.) S. 162, b.

cohortem: unam .. cohortem .. seclusam ab reliquis circumveniunt atque interficiunt; C I, 55.

concitatorem: f. auctorem.

consulem: hic pugna nuos ... L. Cassium consulem interfecerat; G I, 12.

custodes: interfectis Noviodoni custodibus quique eo negotiandi causa convenerant; G VII, 55, b.

dominos: eodem .. igne nautas dominosque navium interfecit; C III, 8.

duces: complures .. duces ac fortissimus quisque interfecti vulneratique sunt; Af 78, b.

equites: equites Haeduorum interfectos, quod collocuti cum Arvernis dicerentur; G VII, 38, a. interfectis circiter CXX reliqui (equites) se in castra ad oppidum receperunt; C II, 25, b. equites in oliveto, dum lignantur, interfecti sunt aliquot; H 27. f. **eques,** II, 1. interficio (4 St.) S. 318, b.

equos: quod eos (equos) iaculis interficiebat; Af 71.

filios: Bibuli filios duos interfecerant; C III, 110. f. principem; G VII, 65.

fratrem: fratribus atque omnibus meis propinquis interfectis; G VII, 38, a. petisse dicitur maior Titius a centurionibus, uti se priorem quam fratrem interficerent; Af 28.

funditores: omnes sagittarii funditoresque destituti inermes sine praesidio interfecti sunt; C III, 93, b.

hominem: f. **homo,** II, 1. interficio (4 St.) S. 437, b. — hostem: f. **hostis,** II, 1. interficio (5 St.) S. 445, a.

incolas: omnibus .. eius oppidi incolis ad unum interfectis; Af 74.

iumenta: illi ... quo essent ad id expeditiores omnia sarcinaria iumenta interfici iubent; C I, 81.

latrones: hos latrones interficiamus; G VII, 38, b.

legatum: quod eius soceri L. Pisonis avum, L. Pisonem legatum, Tigurini eodem proelio, quo Cassium, interfeeerant; G I, 12. ubi paucis ante annis Lucius Valerius Praeconinus legatus exercitu pulso interfectus esset; G III, 20. interfectos esse legatos duos: G V, 38.

legionarios: complures (legionarios) novissimos in fluminis ripis interfecit; A 60.

legionem: nibil esse negotii subito oppressam legionem ... interfici; G V, 38.

liberos: qui (Bibulus) de servis liberisque omnibus ad impuberes supplicium sumit et ad unum interficit; C III, 14.

lictorem: boc (lictore) interfecto; A 52.

milia: circiter tribus milibus bostium ex novissimo agmine interfectis; G VII, 68. hominum milibus LXXX uno loco interfectis; G VII, 77, b. amplius milibus XII aut armatorum aut eorum, qui eo timore arma proiecerant, interfectis; G VIII, 29.

milites: praeter eum (T. Caecilium) centuriones IV, milites amplius CC (interficiuntur); C I, 46. complures milites, etiam nonnulli centuriones, interficiuntur; C I, 80. milites ad unum omnes interficiuntur; C II, 42. complures .. milites huius urbis omnibus partibus interficiebantur; C III, 106. multis militibus partim interfectis partim suorum ruina oppressis; A 76. ii omnes Scipionis milites ... ad unum sunt interfecti; Af 85, b. a militibus nostris (milites) interfecti sunt; H 12.

multitudinem: tantam eorum multitudinem nostri interfecerunt, quantum fuit diei spatium; G II, 11. magna praeterea multitudo in reliquis navibus propugnatorum est interfecta; A 11. paene omni reliqua multitudine interfecta; A 29. ex quo (loco) decurrentes (nostri) magnam multitudinem bostium in castris interfecerunt; A 31. interfecta multitudine omni suorum aut capta; A 76.

nautas: ſ. dominos.

nobilitatem: omni nobilitate Haeduorum interfecta; G VI, 12, a.

numerum: quorum (hostium) magno numero interfecto; G III, 21. magno numero interfecto; G IV, 15. C III, 9, b. magno .. eorum (hostium) numero interfecto; G V, 17. ut eo die maximus numerus hostium vulneraretur atque interficeretur; G V, 43. magno numero interfecto, compluribus captis; G VI, 8, b. magnus numerus capitur atque interficitur; G VII, 88. magno numero hominum interfecto aut capto; G VIII, 25. magno numero Albicorum et pastorum interfecto; C I, 58. magnum peditum numerum interficiunt; C II, 26. hos (Numidas) oppressos somno et dispersos adorti magnum eorum numerum interficiunt; C II, 38. eruptione undique facta magnum numerum eorum interficit; A 27.

nutricium: Pothinus, nutricius pueri et procurator regni, in parte Caesaris ... a Caesare est interfectus; C III, 112, c.

partem: (milites) transire conantes insecuti gladiis magnam partem eorum impeditam interfecerunt; G II, 23. ex hominum milibus amplius xxx ... plus tertia parte interfecta; G III, 6. quin ... magna parte exercitus nostri interfecta multo minorem superesse dicerent partem; G V, 55. pars .. ibi, cum angusto exitu portarum se ipsi premerent, a militibus, pars iam egressa portis ab equitibus est interfecta; G VII, 28. magnam partem eorum (militum) interfici iussit; C II, 44. ut ... ex magno remigum propugnatorumque numero pars ad scopulos allisa interficeretur; C III, 27. pars (militum) resistens ... interfecta est; A 20, b. magna parte Deiotari militum interfecta; A 40.

patrem: cuius pater in ea civitate regnum obtinuerat interfectusque erat a Cassivellauno; G V, 20. cuius pater ... ob eam causam, quod regnum appetebat, ab civitate erat interfectus; G VII, 4, a.

praefectum: conati sunt praefectum equitum C. Volusenum interficere; C III, 60. pulso exercitu Saburrae, praefecti Iubae, ipsoque interfecto; Af 95. ſ. principem; G VIII, 12.

praesidium: inspectantibus adversariis interfecto praesidio Scipionis; Af 76. interfecto regio praesidio; Af 77.

principem: principes civitatis, Eporedorix et Viridomarus, insimulati proditionis ab Romanis indicta causa interfecti sunt; G VII, 38, a. Gaio Valerio Donnotauro, Caburi filio, principe civitatis, compluribusque aliis interfectis; G VII, 65. principe et praefecto Remorum interfecto; G VIII, 12. principes civitatum aut interfici aut in catenis teneri; Af 26, b. principibus .., qui sibi contrarii fuissent, interfectis; H 22, b.

procuratorem: ſ. nutricium.

propinquos: ſ. fratrem.

puberes: ne gravius permoti milites ... omnes puberes interficerent; C II, 13.

regem: rex nomine Indo ... a vernaculis legionariis exceptus est et interfectus; H 10.

remiges: multos (remiges) iaculis convulnerarunt, nonnullos interfecerunt; Af 7.

sagittarios: sagittarii circumventi interfectique sunt; G VII, 80. ſ. funditores.

senatores: ne a militibus ... ipsi (equites, senatores) quoque interficerentur; Af 85, b.

senatum: Aulerci Eburovices Lexoviique senatu suo interfecto portas clauserunt; G III, 17.

servos: ſ. liberos.

signiferum: quartae cohortis omnibus centurionibus occisis signiferoque interfecto; G II, 25.

speculatorem: speculator de legione II Pompeiuna captus a militibus et interfectus est; H 13, n.

stirpem: si ... stirpem .. hominum sceleratorum interfici vellet; G VI, 34, a.

tirones: qui (tirones) omnes ... crudelissime interficiuntur; C III, 28, b.

tribunum: eo die Quintus Laberius Durus, tribunus militum, interficitur; G V, 15.

veteranos: sic (veterani) extra vallum deducti sunt et cruciabiliter interfecti; Af 46.

urbanos: ex suo exercitu illustres urbanos ... complures aut vulnerarunt aut interfecerunt; Af 85, b.

uros: hos (uros) studiose foveis captos interficiunt; G VI, 28. qui plurimos ex his (uris) interfecerunt, ... magnam ferunt laudem; G VI, 28.

uxores: igni atque omnibus tormentis excruciatas (uxores) interficiunt; G VI, 19.

intericio, dazwischenlegen, dazwischenstellen:

alqm: ab sinistro cornu P. Attii equitatus omnis et una levis armaturae interiecti complures .. cernebantur; C II, 34, a.

armaturam: uti ... levis armatura interiecta inter equites suos interponeretur; Af 20, a. levi .. armatura inter equites interiecta; Af 81.

cohortes: legionarias .. intericiunt cohortis; C I, 73. reliquas (cohortes) inter aciem mediam cornuaque interiecerat; C III, 88.

dies: interiectis .. aliquot diebus; C II, 14.

equitatum: ſ. alqm.

expeditos: Galli inter equites raros sagittarios expeditosque levis armaturae interiecerant; G VII, 80.

intervalla: aequalibus inter eos (elephantos) intervallis interiectis; Af 59.

moram: hac satis lenga interiecta mora; C III, 69.

paludem: inter bina castra palude interiecta; G VIII, 10. qnam angustissimam partem eppidi palus a meridie interiecta efficiebat; A 1.

rubos: crebris .. in latitudinem ramis enatis et rubis sentibusqne interiectis; G II, 17.

sagittarios: qnin equestri proelio interiectis sagittariis, quid in queqne esset animi, ... perspiceret; G VII, 36. ∫. expeditos.

saxa: ut ... singulae (trabes) singulis saxis interiectis arte contineantur; G VII, 23.

sentes: ∫. rubos.

sepes: cum ... sepibus .. densissimis ... interiectis prospectus impediretur; G II, 22.

spatium: brevi spatio interiecto, vix nt ... tempus daretur, hestes ... decnrrere; G III, 4. indignantes milites, .. qued conspectum snum hostes perferre pessent tantulo spatie interiecto; G VII, 19. colles mediocri interiecto spatie pari altitudinis fastigio oppidum cingebant; G VII, 69. ut maiore spatio temporis interiecto militum mentes sanarentur; C II, 30. cogebantur Cercyra atque Acarnania longo interiecto navigatienis spatio pabulum supportare; C III, 58. fere interiecto non minus mille passuum spatle; Af 59. nen plus passuum CCC interiecto spatie; Af 61, a. Caesar ... a Scipionis (castris) circiter dnum milium interiecte spatio in acie constitit; Af 75.

vallem: una valle non magna interiecta; C II, 27.

interim, unterdessen, mittlerweile: interim alii suos in castra invitandi causa addncunt, alii ab suis abdncnntur; C I, 74, b. i. ex consnetudine cotidiana Indutiomarus ad castra accedit; G V, 58. accedunt propius i. legienes; G VIII, 19, b. i. litteras accepit a Caesare; A 51. i. in dies .. naves longae adaugeri; Af 1. cum i. nulla calamitate victns Correes ... ad deditionem potuit addnei, quin ..; G VIII, 19, b. i. Thorius ad Cordubam veteres legienes addncit; A 58. Scipio i. cognitis Caesaris consiliis ad necessitatem adductus dimicandi; Af 79. ∫. abduco. P. Sittius i. et rex Bocchus ... propius eius (Iubae) regnnm copias suas admevere; Af 25. remiges i. ... subito equites Mauri ... aderti; Af 7. naves i. longas aedificari in flumine Ligere ... iubet; G III, 9, a. i. nnntio allato; G VII, 43. Considius i. ... nen ausus periculum suerum facere ... rursus se Adrumetum recepit; Af 33. i. munitiones cotidie operibus augentur; A 1. i. ab omnibus legatis ... certior factus est in hiberna perventum; G V, 25. i. paucis post diebus fit ab Ubiis certier Sueves ... cogere; G VI, 10. i. certier factns P. Sulla ... auxilie coborti venit; C III, 51, a. Caesar i. ... conscriptis litteris circum provinciam omnes civitates facit de sue adventu certiores; Af 26, a. rex i. Iuba de equestri proelio Scipionis certier factns; Af 48. Caesar i. celeriter per nunties in castris ... certier factus; Af 63. Caesar i. de insidiis Labieni ex perfugis certior factus; Af 66. epera i. ipse (Caesar) cotidie circuire; Af 21. i. ... paulatim circumventes interficitur; G V, 37. i. legiones sex ... opere dimenso castra munire coeperunt; G II, 19. cum i. Pharnaces eodem gradu ... ascendere adversus arduum collem instructis cepiis coepit; A 74. i. nobiles bemines ex suis oppidis profugere ... coeperunt; Af 26, a. Scipie i. cognito Caesaris discessu cum universis copiis per iegum Caesarem subsequi coepit; Af 67. i. consilio eius cognito et per mercatores perlato ad Britannes ... legati veniunt; G IV, 21. Caesar i. consilio hostium cognito iubet aciem ..., perrigi; Af 17. ∫. addnco. coepi; Af 67. i. snos cohertatus tormenta in mnris disponit; C I, 17. Scipie i. paulisper ... in eo loco commeratus; Af 32. eppidani i. muros armatis cemplent; Af 3. i. Lucterius Cadurcus in Rutenos missus eam civitatem Arvernis conciliat; G VII, 7. Caesar i. ... copias emnes in castra conducit; Af 67. i. confecta frumentatiene milites nestri clamerem exaudinnt; G VI, 39. acies i. mediae cum concurrere conarentnr; Af 14. Labienus i. cum parte equitatus Leptim oppidum ... oppugnare ... conabatur; Af 29. i. milites legionnm duarum ... censpiciebantur; G II, 26. i. proelie eqnestri inter duas acies centendebatur; G II, 9. i. ii ... praemissis equitibus magno concursu eo contenderunt; G VII, 48. i. crebra pancis utrimque procurrentibus inter bina castra palnde interiecta contendebatur; G VIII, 10. i. Gaius Caninius legatns ... ad eppidum Llmonem contendit; G VIII, 26. i. Varus ... conversis navibus Adrumetum versns fugere contendit; Af 63. i. sub muscule milites vectibus infima saxa turris bostium ... cenvellnnt; C II, 11. i. emnes ex fuga Snessionum multitude in eppidem proxima necte cenvenit; G II, 12. i. legatis tribunisque militnm cenvecatis; G IV, 23. i. Varus classem ... celeriter deducit; Af 62. maieri tamen parti placuit interim rei eventum experiri et castra defendere; G III, 3. Scipie i. cum Damasippe ... navibns lengis din multumqne iactati ... ad Hippenem reginm deferuntur; Af 96. i. Considius ... Acillam, qnam ebsidebat, deseruit; Af 43. M. Cato i. ... Cn. Pempeium filium ... ebiurgare non desistebat; Af 22. i. incredibiliter ex legienibus IV et VI Scipienis milites diffngere; Af 52. i. Caesar a mari non digredi; Af 7. i. barbari nunties in emnes partes dimisernnt; G IV, 34. i. speculatoribus in emnes partes dimissis; G V, 49. Caesar i. in Sardiniam nnntios ... dimisit; Af 8. I. Caesar aciem dirigit simplicem; Af 13. hestes i. ... aciem dirigunt mirabili lengitudine ‖ mirabilem in lengitudinem ‖; Af 13. dispeno: ∫. cobortor. i. Pompeius ... V legiones ab opere deductas snbsidie suis duxit; C III, 69. exaudie: ∫. conficie. aurigae i. paulatim ex preelie excedunt; G IV, 33. Scipie i. exclusns ab incepto itinere; Af 80. rex i. ab omnibus civitatibus exclusus; Af 94. i. acerbissime imperatae pecuniae tota provincia exigebantur; C III, 32, a. i. controversias regum ad pepnlum Romanum et ad se ... pertinere existimans; C III, 107. experier: ∫. defende. Labienns i. in Treveris eqnestre proelinm facit secundum; G VIII, 45. i. Thapso qui erant praesidie ex oppido eruptionem ... facinnt; Af 85, a. i. Zamae auctiene regia facta; Af 97. i. cotidie Caesar Haedues frumentum ... flagitare; G I, 16. i. Scipionis copiis prestratis passimque toto campo fugientibus; Af 85, a. iacte: ∫. defero. Alienns i. preeensnl Lilybaeo in navis onerarias imponit legienes XIII et XIV; Af 34. P. Sittius i. pulso exercitu Saburrae ... ferte incidit in Faustum Afraniumqne; Af 95. P. Sittius i. cum cepiis Numidiae fines ingressns castellum ... vi expugnande est potitns; Af 36. a dextro interim corun funditores ... tela in elepbantos frequentes inicinnt; Af 83. Scipio i. elepbantos hee mode condecefacere instituit; Af 27. Ipse i. in colle medio triplicem aciem instrnxit; G I, 24. Scipio i. fere cotidie ... instruere aciem; Af 30. non intermittunt i. cotidiana proelia in conspectu utrerumqne castrorum; G VIII, 13. milites i. in epere exercere atque castra munire ... non intermittere; Af 26, b. turmae i. equitum ... cotidie minutis proeliis inter se depugnare non intermit-

tunt; Af 29. i. Numidae Gaetulique diffugere cotidie ex castris Scipionis ... non intermittunt; Af 32. Caesar i. cotidie legiones in campum deducere ... non intermittit; Af 61, b. i. adventu longarum navium Curio pronuntiare onerariis navibus iubet, ... se ... habiturum; C II, 25, b. * i. eum x navibus longis ad reliquas navis onerarias conquirendas ... iubet proficisci; Af 8. f. aedifico. Caesar i. lustrato exercitu ... postero die ... in acie constitit; Af 75. i. saepe ultro citroque cum legati inter eos mitterentur; G I, 42. i. ad praefectos ... mittit qui nuntiarent, ne ..; G IV, 11. i. Trinobantes ... legatos ad Caesarem mittunt pollicenturque sese ei dedituros; G V, 20. i. Oscenses ... mittunt ad eum (Caesarem) legatos; C I, 60. complures i. legationes Pharnaces ad Domitium mittit; A 36. Thabenenses i. ... legatos ad Caesarem mittunt; Af 77. Zamenses i. legatos de bis rebus ad Caesarem Uticam mittunt; Af 92. f. concilio. equitatus i. Labieni suorum multitudine confisus Caesaris paucitatem circuire non moratur; Af 15. Caesar i. castra munire diligentius; Af 20, a. i. eam partem nudari necesse erat et ab latere aperto tela recipi; G V, 35. i. Caesari nuntiatur Sulmonenses ... cupere ea facere, quae vellet; C I, 18. i. nuntiatur Laterensi vivere Cassium; A 54. i. L. Titius ... nuntiat ..; A 57, a. i. M. Petreius et Cn. Piso ... ex itinere recta subsidio suis occurrunt; Af 18. i. Labienus cum universo equitatu fugientibus suis suppetias occurrit; Af 66. i. dissensione orta inter Achillan ... et Arsinoën; A 4. multa .. erant intra eum locum manu sata, quibus i. iumenta pasceret; C III, 44, a. pello: f. incido. i. ad Labienum per Remos incredibili celeritate de victoria Caesaris fama perfertur; G V, 53. rumore interim perlato de eius (Caesaris) lenitate; Af 92. f. cognosco; G IV, 21. i. ... ex adversariis perfugere plures; Af 19, a. i. L. Nasidius ... freto Siciliae imprudente atque inopinante Curione pervehitur; C II, 3. i. Tentomatus ... ad eum pervenit; G VII, 31. Gaetuli i. perfugae ... ad suos cives perveniunt; Af 55. equites i. Scipionis ... perveniunt ad oppidum Paradam; Af 87, a. complures i. ex fuga Uticam perveniunt; Af 88, a. Caesar i. a Thapso progressus Ussetam pervenit; Af 89. rex i. Iuba ... tandem nocturnis itineribus confectis in regnum pervenit; Af 91, a. L. Plancus i. legatus petit a Caesare, uti ..; Af 4. polliceor: f. mitto; G V, 20. possum: f. adduco; G VIII, 19, b. potior: f. ingredior. i. equitum Numidarum copiae dextra sinistraque per colles praecurrere; Af 70. Scipio i. cum iis copiis ... profectus primum Adrumeti castra ponit; Af 24. i. cum iam Caesar progressus esset a castris circiter milia passuum III; Af 12. f. pervenio; Af 89. prosterno: f. fugio. Sallustius i. praetor a Cercinitanis receptus ... naves ... mittit; Af 34. f. nudo. Scipio i. legiones productas cum elephantis ... reducit in castra; Af 70. i. legati a Pharnace responsa referunt; A 35. Caesar i. M. Antonium quaestorem cum cohortibus XV in Bellovacis relinquit; G VIII, 38. pedites i. resistebant; Af 14. i. Milo, ... quos ex aere alieno laborare arbitrabatur, sollicitabat; C III, 22. i. pars acie ante opus instructa sub hoste stabat; Af 51. i. sunt reliquae (naves) subsecutae; A 15. i. postulant, ut sint indutiae; C III, 15. Labienus i. suis equitibus auxilia equestria summittere; Af 78, b. i. nostri milites impetum hostium sustinuerunt; G IV, 37. C. i. Vergilius ... se ... proconsuli tradit; Af 94. neque ullum i. telum per pactiones loquentium traiciebatur; C III, 19, a. i. filia ... ad Achillam sese ex regia traiecit; C III, 112, c. i. prope cotidie cum omni equitatu Indutiomarus sub castris eius vagabatur; G V, 57. naves i. Caesaris onerariae errabundae male vagabantur; Af 21. equitatus i. eorum circum Caesaris munitiones vagari; Af 24. i. a compluribus civitatibus ad eum legati veniunt; G IV, 18. i. Lepidus ex citeriore provincia ... venit ea mente Uliam, ut ..; A 63, a. i. in itinere ex oppidis et castellis legationes venire; Af 6. legati i. ex oppido Thisdra ‖ Thisdrae ‖ ... ad Caesarem venere; Af 36. legati i. ex oppido Vaga ... veniunt; Af 74. i. in itinere ex regiis copiis duces complures ad Caesarem veniunt; Af 92. f. cognosco; G IV, 21. cum ... castra .. munire instituisset, neque hostis i. visus esset; G III, 28.

interimo, töten: animo praesenti (Cato) se interemit; Af 88, b.

interior, innere: A. fossa: quarum (fossarum) interiorem ... aqua ex flumine derivata complevit; G VII, 72.

Gallia: in interiorem Galliam qui (legiones) deduceret, Quintum Pedium legatum misit; G II, 2.

loca: hostes ne ... loca interiora capere possent; Af 79.

munitio: legionarii interioris munitionis defensores ... terrebant; C III, 63, b.

pars: Britanniae pars interior ab iis incolitur, quos ..; G V, 12. IV biremes ... in interiorem partem traduxit; C III, 40.

portus: is naves nostras interiorem in portum post oppidum reduxit; C III, 39.

spatium: ita illi (Pompeiani) interiore spatio perpetuas munitiones efficiebant; C III, 44, b. quod ... interiore spatio minorem circuitum habebant; C III, 44, b.

vallum: relicto interiore vallo maiorem adiecerat munitionem; C III, 66.

B. cognoscunt: at interiores ... prius suos discessisse cognoverunt, quam munitionibus appropinquarent; G VII, 82.

serunt: interiores plerique frumenta non serunt; G V, 14.

temptant: interiores ... loca praerupta ex ascensu temptant; G VII, 86.

interitio, Untergang: ita pridie duorum centurionum interitio hac adversariorum poena est litata; H 24.

interitus, Untergang, Tod: 1. cognosco: interitu Sabini et caede cohortium cognita; G V, 47.

2. propter: equitatu suo propter equorum interitum extremo agmine remoto; Af 70. quia .. (levis armatura) equites deterrebat proelium inire propter equorum interitum; Af 71.

intermisceo, vermischen: ita cum clamor esset intermixtus gemitu; H 31, b.

intermitto, dazwischen legen, leer lassen, unterbrechen, unterlassen, einstellen, verstreichen lassen, aufhören: 1. **absolut**: flumen: qua flumen intermittit; G I, 38.

hostes: hostis neque a fronte ex inferiore loco subeuntes intermittere; G II, 25.

proelia: non intermittunt interim cotidiana proelia in conspectu utrorumque castrorum; G VIII, 13.

II. **mit Infinitiv**: interim Numidae Gaetulique diffugere cotidie ... et partim in regnum se conferre, partim ... in eius (Caesaris) castra per-

fugere catervatim non intermittunt; Af 32. Caesar interim cotidie legiones in campum deducere atque opus facere vallumque et fossam per medium campum ducere adversariorumque excursionibus ‖ iter ‖ officere non intermittit; Af 61, b. per causam munitionum tirones in labore defatigare non intermittit; Af 32. turmae interim equitum ... cotidie minutis proeliis inter se depugnare non intermittunt; Af 29. defensores eum deterrere non intermittit; Af 56. diffugere: ſ. conferre. quod obsides dare intermiserant; G IV, 31. ducere: ſ. deducere. milites interim in opere exercere atque castra munire, turres, castella facere molesque iacere in mare non intermittere; Af 26, b. quod ubi saepius eius (Labieni) equitatus facere non intermittebat; Af 29. ſ. deducere. exercere. hanc (aquam) locis superioribus fundere in partem Caesaris non intermittebat; A 6. M. Cato ... delectus cotidie ... habere atque sub manum Scipioni in castra summittere non intermittit; Af 36. iacere: ſ. exercere. numquam tamen intermittebat legatos de pace ... mittere ad Domitium; A 37. officere: ſ. deducere. munire: ſ. exercere. perfugere: ſ. conferre. summittere: ſ. habere.

III. **mit Object:** agriculturam: sic neque agricultura nec ratio atque usus belli intermittitur; G IV, 1.

delectus: interea ... non intermissuros consules Pompeiumque delectus; C I, 10. delectus circa urbem intermittuntur; C I, 14.

diem: ſ. **dies**, II, 1. intermitto (9 St.) S. 274.

flammam: paulum quidem intermissa flamma; G V, 43.

iter: nullam partem noctis itinere intermisso; G I, 26. cum iter non intermitteret; G I, 41. neque diurno neque nocturno itinere intermisso; G VII, 9. quod properans noctem diei coniunxerat neque iter intermiserat; C III, 13. parva parte noctis itinere intermisso; C III, 41. nocturno itinere non intermisso; C III, 96.

ius: iure minime dubio vetustate tamen intermisso; A 66.

laborem: non intermisso remigandi labore; G V, 8.

magistratus: Convictolitavem, qui per sacerdotes more civitatis intermissis magistratibus esset creatus, potestatem obtinere iussit; G VII, 33.

noctem: nocte intermissa circiter hominum milia VI ... ad Rhenum ... contenderunt; G I, 27. neque noctem neque diem intermittit peditatumque subsequi iubet; G V, 38.

opus: eiusmodi sunt tempestates consecutae, uti opus necessario intermitteretur; G III, 29. qua opus erat intermissum; G VII, 71. neque idcirco Caesar opus intermittit; C I, 42. reliquis operibus intermissis; A 9.

partem: nulla pars nocturni temporis ad laborem intermittitur; G V, 40. quae (pars) intermissa a flumine et a paludibus aditum ... angustum habebat; G VII, 17, a. neve quam partem nocturni temporis intermittant; A 9.

passus: Caesar ... ab infimis radicibus montis intermissis circiter passibus ∞∞ castra facere constituit; C I, 41.

planiciem: quam (planiciem) intermissam collibus tria milia passuum ... patere supra demonstravimus; G VII, 70.

proelium: paulisper intermitterent proelium; G III, 5.

profectionem: intermissa profectione atque omnibus rebus postpositis; G V, 7.

rationem: ſ. agriculturam.

spatium: cum hae (cohortes) perexiguo intermisso [loci] spatio inter se constitissent; G V, 15. illi (hostes) intermisso spatio ... subito se ex silvis eiecerunt; G V, 15. mille passuum intermisso spatio castra communit; G VI, 7, a. hoc intermisso spatio duas fossas ... perduxit; G VII, 72. taleae ... medioeribus .. intermissis spatiis omnibus locis disserebantur; G VII, 73, b. milites disponit non certis spatiis intermissis, ... sed ..; C I, 21. intermisso spatio pedum DC; C III, 63, a. parvo .. spatio intermisso, ut .. militare institutum servaretur, ... conclamari iussit; C III, 75. satis longo spatio temporis a Dyrrhachinis proeliis intermisso; C III, 84. parvo .. intermisso temporis spatio; C III, 93, a.

tempus: brevi tempore intermisso in castra legiones reduxit; G IV, 34. ne nocturnis quidem temporibus ad laborem militum intermissis; G V, 11. Treveri ... totius hiemis nullum tempus intermiserunt, quin ..; G V, 55. cum ... Caesar ... milites .. hortaretur, ne quod omnino tempus ab opere intermitteretur; G VII, 24. Caesar cum a superiore aestate nullum bellandi tempus intermisisset; G VIII, 1. ut reliquum tempus a labore intermitteretur; C I, 32, a.

trabes: ut ... paribus (trabes) intermissae spatiis singulae singulis saxis interiectis arte continentur; G VII, 23.

triduum: ipse tridno intermisso cum omnibus copiis eos sequi coepit; G I, 26.

vallem: valle intermissa magis in altitudinem depressa quam late patente; G VIII, 9.

ventum: leni Africo provectus media circiter nocte vento intermisso cursum non tenuit; G V, 8.

usum: ſ. agriculturam.

internecio, Vernichtung, Untergang: I. capio ex: ut is locus ... ex ... internecione exercitus nomen caperet; G I, 13.

redigo ad: prope ad internecionem gente ac nomine Nerviorum redacto; G II, 28.

II. ad: equitatus .. cum levi armatura funditus ad internecionem deletus esset; Af 52.

internuntius, Bote, Unterhändler: deprehendo: indicatis deprehensisque internuntiis; C III, 112, c.

mitto: internuntiis ultro citroque missis; C I, 20.

interpello, unterbrechen, hindern: I. **absolut:** milites: qua oratione permoti milites crebro etiam interpellabant; C II, 33.

II. **mit Object:** alqm: nos esse iniquos, quod in suo iure se interpellaremus; G I, 44, c. quem (Vibullium) ingressum in sermonem Pompeius interpellavit; C III, 18. (T. Ampium) interpellatum adventu Caesaris profugisse; C III, 105.

alqd: qui (familiares) ... quod interciderat aut erat interpellatum Cassio assignabant; A 50.

orationem: cuius orationem Caesar interpellat; C I, 22.

victoriam: munitiones .. a castris ad flumen perductae ... propriam expeditamque Caesaris victoriam interpellaverunt; C III, 70. sive ipsorum perturbatio sive error aliquis sive etiam fortuna partam iam praesentemque victoriam interpellavisset; C III, 73, b.

interpono, dazwischenstellen, einschieben, eintreten lassen, verstreichen lassen, einsetzen, vorschützen: alqm: qui me mediis interposuerim Caesaris scriptis; G VIII, pr. a. quos (Germanos) propterea Caesar traduxerat Rhenum, ut equitibus interpositi proeliarentur; G VIII, 13. inter eos (equites) levis armaturae Numidas et sagittarios pedites interposuerant; Af 13.

armaturam: uti ... levis armatura interiecta inter eqnites suos interponeretur; Af 20, a. levem .. armaturam inter eqnites interposuerat; Af 60.

auotoritatem: ut interposita senatus anctoritate aliqna parte exercitos (Caesar) spoliaretur; G VIII, 52.

auxilia: huic (equitatui) interponit auxilia levis armaturae; G VIII, 17.

causam: qnod neqoe colloquinm interposita causa tolli vnlebat; G I, 42. causa interposita, qood is (Cassius) in aequum non descenderet; A 60.

decretum: hoc decreto interposito; G VII, 34.

dies: pancis diebus interpositis; C III, 37, b.

dubitationem: nulla interposita dubitatione; G VII, 40.

elepantns: elephantis .. turritis interpositis armatisque; Af 41.

fidem: f. **fides**, II, I. interpono (4 St.) S. 396, a.

iniquitatem: interposita tanta locorum iniquitate; A 74.

moram: hos exspectari equites atqne eius rei causa moram interponi arbitrabatur; G IV, 9. ut tridui mora interposita equites eorum, qui abessent, reverterentur; G IV, 11. magna .. ad vadum fluminis mora interposita; C I, 64. nulla interpnsita mora; C III, 12. 75.

pactinnes: pactiones interponere, in snmma frustrari coepit; A 71.

pedites: turmis .. nostrorum interpositi (pedites) constanter proeliantur; G VIII, 19, a. f. alqm; Af 13.

pilas: pilae interponuntur, traversaria tigna iniciuntur; C II, 15.

regem: provincias ... a barbaris ... interposito amicissimo rege munivit; A 78.

sagittarios: f. alqm; Af 13.

spatium: hoo spatio interposito reliqui sese confirmant tantum, ut ..; G VI, 38. longn interposito spatin cum diuturnitas oppngnationis neglegentiores Octavianos effecisset; C III, 9, b. spatium .. interponendum ad recreandos animos putabat; C III, 74.

snspicionem: neque ulla ad id tempus belli suspicinne interposita; G IV, 32.

interpres, Dolmetscher: mitto: interpretem suum Gneum Pnmpeium ad eum mittit rogatum, ut sibi militibusque parcat; G V, 36.

removeo: cotidianis interpretibus remotis; G I, 19.

interpretor, auslegen, deuten: (druides) sacrificia ... procurant, religiones interpretantur; G VI, 13, a.

interrogo, befragen: alqm: (Pompeius) ab se reliqnisque in senatu interrogatus; C I, 30, b.

captivos: magna verborum contumelia (captivos) interrogans, solerentne veterani milites fngere; C III, 71.

servos: hi (servi) iam ante edocti, quae interrogati pronuntiarent; G VII, 20, c.

interrumpo, unterbrechen, abbrechen: agmen: nonnumquam sustinere || sustineri || extremnm agmen atque irrumpi || interrumpi ||; C I, 64.

cnlloquia: colloquia militum interrumpit; C I, 75.

orationem: quorum mediam orationem interrumpnnt sobito undique tela immissa; C III, 19, b.

pontem: hoc se colle interruptis pontibus Galli fidncia loci continebant; G VII, 19. omnibus interruptis eius fluminis pontibus; G VII, 34. cohnrtes V praemissae a Domitio ex oppido pontem fluminis interrumpebant; C I, 16. subito vi ventorum et aquae magnitndine pons est interruptus; C I, 40, a. pons, qui fuerat tempestate interruptus, paene erat refectus; C I, 41. (tempestas) pontis .. ambo, quos C. Fabius fecerat, uno die interrupit; C I, 48, a.

interscindo, einreißen: aggerem: ut ... alii turres reducerent aggeremque interscinderent; G VII, 24.

opera: nostri ... celeriter opera flamma comprehensa partim restinguunt, partim interscindnnt; G VIII, 43.

pontem: ut ... castellum ... expugnarent pontemque interscinderent; G II, 9.

intersepio, verstopfen: interseptis .. specubus; A 6.

intersum, dazwischen sein, gegenwärtig sein, daran gelegen sein: I. alqd: interea || id interesse || et reipublicae et ipsis placere oportere; C III, 10, b.

II, 1. ind. Frage: neque interesse, ipsosne interficiant impedimentisne exuant; G VII, 14, b.

2. Infinitiv: etsi magni interesse arbitrabatur quam primum oppido potiri; C I, 21.

3. acc. c. inf.: ipse ... docet, quanto opere rei publicae communisque salutis intersit manus hostium distineri; G II, 5. magni interesse arbitrabatur eius auctoritatem inter suos quam plurimum valere, cuius ..; G V, 4. magni interesse ... ad opinionem Galliae existimans tantas videri Italiae facnltates, ut ..; G VI, I. interesse reipublicae et communis salutis se cum Pompeio colloqni; C I, 24.

III. bello: mihi ne illud quidem accidit, ut Alexandrino atqne Africann bello interessem; G VIII, pr. b. qui ... bello .. nna cum ipsis interfuissent; C III, 83.

casibus: qui (di) cum omnibus casibus belli intersunt tum praecipne quibus nihil ratione potuit administrari; A 75.

proelio: qnam (partem) supra commemoravi ... Mosam transisse neque proelin interfuisse; G IV, 16. accelerat Caesar, ut proelio intersit; G VII, 87. omnibus interfoi proeliis; C III, 87.

rebns: illi (druides) rebus divinis intersunt; G VI, 13, a.

sermoni: ab iis Caesar haec facta cognevit, qui sermoni interfuerunt; C III, 18.

IV. inter: f. **inter,** I. intersum (4 St.) S. 511, b.

intervallum, Zwischenraum, Entfernung: I. divido: f. II, 2. dividi.

effarcio: ea, .. quae diximos, intervalla grandibus in fronte saxis effarciuntnr; G VII, 23.

habeo: quae (pars) mediocre intervallum inter castra et flnmen Nilum habebat; A 30, b.

interioio: aeqnalibus inter eos (elephantos) intervallis interiectis; Af 59.

relinqno: non magno intervallo relicto ab hoste castra posuit; A 30, a. non ita magno medin intervallo relicto; A 38. quibos (legionibns) tamen angustissimum intervallum frontis reliqnit; A 39.

servo: nt idem illud intervallnm servetur, neqne inter se contingant trabes, sed ..; G VII, 23.

II, 1. Accusativ: DCCC passuum intervallom ad oppidum enataverunt; A 18.

2. **Ablativ**: quod oppidum (Sulmo) a Corfinio VII milium intervallo abest; C I, 18. trabes directae perpetuae in longitudinem paribus intervallis ... in solo oollocantur; G VII, 23. Vercingetorix ... mediocribus circum se intervallis separatim singularum civitatium copias collocaverat; G VII, 36. pars .. fluminis Nili derivata ... diversissimo ad litus intervallo mari coniungitur; A 27. rex ... sex milium passuum intervallo a Saburra consederat; C II, 38. equites Ariovisti pari intervallo constiterunt; G I, 43. cum in dextro cornu legio duodecima et non magno ab ea intervallo septima constitisset; G II, 23. generatim .. (copias) constituerunt paribus intervallis; G I, 51. loca ... intervallo ‖ intervallum ‖ planicie dividi; H 29, a. duobus dextra sinistraque intervallis simplicibus ordinibus instructis; A 37. tigna bina sesquipedalia ... intervallo pedum duorum inter se iungebat; G IV, 17, a. cum ... videret .. eas valles ... eodem intervallo sua castra munituras; A 73. accedebat huc, ut ... rari magnisque intervallis proeliarentur; G V, 16. montibus ... satis magno intervallo ab oppido remotir; A 36. eo die quo consuerat intervallo hostes sequitur; G I, 22. duo (tigna) ... intervallo pedum quadragenum ab inferiore parte ... statuebat; G IV, 17, a. quae (pars) fere pedum CCC intervallo fluminis circuitu vacabat; G VIII, 41.

intervenio, dazukommen, erscheinen: alqs: Romani si casu intervenerint, fortunae ... habendam gratiam; G VII, 20, b.
equites: hoc ipso tempore et casu Germani equites interveniunt; G VI, 37.

interventus, Dazwischenkunft: ut perpaucae (naves) ex omni numero noctis interventu ad terram pervenerint; G III, 15.

intexo, flechten: scutis ex cortice factis aut viminibus intextis; G II, 33.

intolerandus, unerträglich: qui (milites) brumalibus diebus .. frigoribus intolerandis studiosissime permanserant in labore; G VIII, 4.

intoleranter, unmäßig, heftig: intolerantius Gallos insequentes legio decima tardavit; G VII, 51.

intorqueo, verrenken: talum: huc accedebat, ut etiam talum intorsisset; H 38. Pompeius ... saucius et intorto talo idcirco tardabatur ad fugiendum; H 39.

intra, innerhalb, in — hinein, innen: A. **Präposition**: I. abdo: intra haec tegimenta abditi atque muniti parietes lateribus exstruebant; C II, 9, c.
abicio: mouet, ut tragulam cum epistola ad amentum deligata intra munitionem castrorum abiciat; G V, 48.
commigro: adversarios ... eorum (oppidorum) incolas intra sua praesidia coëgisse commigrare; Af 20, b.
compello: Helvii ... intra oppida ac muros compelluntur; G VII, 65. Pompeianis ex fuga intra vallum compulsis; C III, 95.
comporto: aggerem comportari iubet intra munitiones; A 73.
conicio: intra cancellos omnes coniecti pugnare cogebantur; Af 15. intra multitudinem sagittas coniciebant; C III, 50. tela intra munitionem ex omnibus partibus coniciunt; G V, 51. postquam (equites) repulsi et coniecti erant intra munitiones; Af 6. equites plerumque omnes tela intra vallum coniciebant; G V, 57.
constituo: ut intra silvas aciem ordinesque constituerant; G II, 19.
contineo: tanta diligentia omnes suos custodiis intra castra continuit, ut ..; G V, 58. postero die omnem exercitum intra fossam continet; C I, 42. Labienus suos intra munitionem continebat; G V, 57. milites .. omnes intra castrorum munitionem continuit; C III, 76. ita omnes adversarios intra munitiones continere; Af 24. Scipio ... intra suas continere se munitiones coepit; Af 41. intra eas silvas hostes in occulto sese continebant; G II, 18.
dissipo: magnam .. multitudinem pecoris intra eas fauces dissipari iussit; A 36.
ingredior: solos .. esse (Belgas), qui ... Teutones Cimbrosque intra fines suos ingredi prohibuerint; G II, 4, a. nostros .. intra munitiones ingredi prohibebant; G V, 9.
intro: quod intrare intra praesidia periculosum putabat; G VII, 8.
munio: s. abdo.
obduco: intra has (crates) mediocri latitudine fossam tectis militibus obduci iussit; C III, 46.
opprimo: ne (cornu) intra munitionem opprimeretur; C III, 69.
proicio: Lucius Petrosidius aquilifer ... aquilam intra vallum proiecit; G V, 37.
recipio: qui (Sequani) intra fines suos Ariovistum recepissent; G I, 32. impedimenta intra legiones recipiuntur; G VII, 67. ambo incolumes ... summa cum laude sese intra munitiones recipiunt; G V, 44, b. Pompeius ... rursum eum (equitatum) navibus ad se intra munitiones recipit; C III, 58. Caesar iubet milites ... omnes intra munitiones minutatim modesteque ... se recipere; Af 31, a. quam honestissime (equites) se intra munitiones reciperent; Af 31, a. cum ... equitatum .. omnem intra suas munitiones recepisset; Af 40. hostes ... modo se intra portas recipere; Af 82.
reduco: Vercingetorix ab radicibus collis suos intra munitiones reduxit; G VII, 51. sub vesperum Caesar intra hanc fossam legiones reducit; C I, 41. iam .. Caesar cum exercitum intra munitiones suas reducere coepisset; Af 61, a.
repello: s. conicio; Af 6.
sum: cum hostem intra portas esse existimarent; G VII, 47, b. non minus, qui intra munitiones erant, perturbantur Galli; G VII, 70. qui .. intra praesidia Pompei fuissent; C III, 83.
versor: iam cum intra vallum nostri versarentur; C III, 96.
II. terror: ancipitem terrorem intra extraque munitiones ... causae fuisse; C III, 72.
III. zum Satz: intra annum .. vicesimum feminae notitiam habuisse in turpissimis habent rebus; G VI, 21. multa .. erant intra eum locum manu sata; C III, 44, b. ut intra munitionem .. sine timore ... aquari possent; C I, 73. quae (frumenta) fuerant intra munitiones sata; C III, 58. naves onerarias XXX a M. Antonio relictas intra portum aggressus; C III, 40. dum intra praesidia illorum (adversariorum) student caedem facere; H 23, b. legionibus .. intra vineas in occulto expeditis; G VII, 27.
B. **Adverb**: erat bene magna *manus* intra Pompeianarum partium; H 35.

intrinsecus, inwendig: unam partem ab altera exclusam equitibus intrinsecus adortus cum peditatu; Af 17.

intritus, ungeschwächt: eductis iis cohorti-

bus, quae praesidio castris relictae intritae ab labore erant; G III, 26.

intro, hinein: congero: omnem materiem circum oppidum succisam intro congessit; H 41. eo: quo simulatque intro est itum; C III, 26. fero: ferrum intro clam in cubiculum tulit; Af 88, a.

intro, eintreten, eindringen, betreten: 1, 1. unpersönlich: quo non modo non intrari, sed ne perspici quidem posset; G II, 17. quod intrare intra praesidia periculosum putabat; G VII, 8. illa ‖ in ‖ urbem ... tentari ‖ intrari ‖ posse; A 17.

2. alqs: quo qui intraverant, se ipsi acutissimis vallis induebant; G VII, 73, a. quod ei, qui intrassent, .. ad explicandam classem ... impeditiores fore videbantur; A 14.

equites: si qui (equites) cupidius intraverant; G VIII, 16.

hostes: hostes ne intrare ad se ac loca interiora capere possent; Af 79.

II. angustias: quas (angustias) Scipio intrare ... conabatur; Af 80.

fines: nec se sine certa pernicie ... provinciae fines intrare posse; G VIII, 32.

flammam: equites cum intrare summum iugum et flammam densissimam timerent; G VIII, 16.

insidias: cum ... primae .. turmae insidias intravissent; C III, 38.

iugum: f. flammam.

locum: ne quem locum nostri intrare ... possent; C III, 44, b.

montes: hos montes intrare cupiebant; C I, 65.

vada: si haec vada primis navibus intraris; A 15.

introduco, hineinführen, einführen: cohortes: quod oppidum (Auximum) Attius cohortibus introductis tenebat; C I, 12.

copias: si suas copias Haedui in fines Bellovacorum introduxerint; G II, 5.

exemplum: novum in republica introductum exemplum queritur; C I, 7, a.

exercitum: quorum in fines primum Romani exercitum introduxissent; G II, 10. in Sontiatum fines exercitum introduxit; G III, 20.

naves: nacti portum ... ultra Lissum milia passuum III eo naves introduxerunt; C III, 26.

praesidium: Varus praesidium, quod introduxerat, ex oppido educit; C I, 13.

introeo, hineingehen, einrücken: alqs: Caesar ... ea parte victor introiit, quae praesidio hostium tenebatur; A 32. quo cum sine mora (Caesar) introisset; Af 89. postero die (Caesar) mane in oppidum introiit; Af 90. † Ti. Tullius et cum introeuntem C. Antonius insecutus non esset; H 18, a. nostri, qui fuissent equites Romani et senatores, non sunt ausi introire in oppidum; H 22, a.

hostes: nutu vocibusque hostes, si introire vellent, vocare coeperunt; G V, 43.

miles: ne quis miles in oppidum introiret; Af 7.

introitus, Eingang, Zugang, Einmarsch: I. est: iis .. invitis, a quibus Pharus tenetur, non potest esse propter angustias navibus introitus in portum; C III, 112, a.

II, 1. praecludo: crebris arboribus succisis omnes introitus erant praeclusi; G V, 9.

2. oppono ad: super quas (naves) turrim effectam ad ipsum introitum portus opposuit; C III, 39.

III. diripi: Caesar ... veritus, ne militum introitu ... oppidum diriperetur; C I, 21.

intromitto, hineinschicken, einlassen: centuriones: centurionibus et paucis militibus intromissis, qui arma ... conquirerent; G VII, 12.

equites: nocte una intromissis equitibus omnium finitimarum civitatum; G V, 58.

legatum: Caninium legatum cum praesidio intromittit; H 35.

legiones: Caesar legiones, quas expeditas esse iusserat, portis incensis intromittit; G VII, 11, b. legatos ad Caesarem mittunt, ut sibi legiones subsidio intromitteret; H 34.

milites: refractis portis ... atque intromissis militibus nostris; G II, 33. f. centuriones.

introrsus, hinein, nach innen: perspicio: ut non facile introrsus perspici posset; G II, 18.

pertineo: hanc (silvam) longe introrsus pertinere; G VI, 10.

reduco: laqueis falces avertebant, quas, cum destinaverant, tormentis introrsus reducebant; G VII, 22.

revincio: hae (trabes) revinciuntur introrsus; G VII, 23. quae (materia) perpetuis trabibus pedes quadragenos plerumque introrsus revincta, G VII, 23.

introrumpo, eindringen: quod ea non posse introrumpere videbantur; G V, 51.

intueor, hinblicken: Sequanos ... tristes capite demisso terram intueri; G 1, 32.

intus, innen: habeo: cum extra et intus hostem haberent; C III, 69.

sum: erat unus intus Nervius nomine Vertico; G V, 45. nullum esse intus praesidium; G VI, 37.

invado, hereinbrechen, angreifen: 1. terror: tantus repente terror invasit, ut ..; C I, 14.

II. agmen: consequuntur equites nostri ... invaduntque Dumnaci agmen; G VIII, 27.

invenio, finden, antreffen, entdecken, erfahren: I, 1. indir. Frage: f. II. certum.

2. acc. c. inf.: inveniebat ex captivis Sabim flumen ab castris suis non amplius milia passuum x abesse; G II, 16. inveniebat: Bellovacos omnes ... convenisse; G VIII, 7. postea ... hominum adhibita sollertia inventum est magno esse usui posse, si ..; C II, 8.

II. alqm: equites officio functi renuntiant paucos in aedificiis esse inventos, atque hos, ... qui speculandi causa essent remissi; G VIII, 7. Tubero ... invenit in provincia cum imperio Attium Varum; C I, 31. ut (Pompeius) a nostris non facile inveniretur nisi captivorum indicio; H 39. f. consules.

alqd: f. frumentum.

certum: neque certum inveniri poterat, obtinendine Brundisii causa (Pompeius) ibi remansisset, ... an ..; C 1, 25, a.

civitates: inventis nonnullis civitatibus iureiurando inter se confirmant; G VI, 2.

consules: ibi .. consules Pompeiumque invenit; C I, 10.

foramina: inventa sunt in eo (scuto) foramina CXX; C III, 53.

frumentum: frumenti quod inventum est in publicum conferunt; C I, 36.

genus: est etiam genus radicis inventum ab iis, qui ..; C III, 48.

lintres: lintribus inventis sibi salutem pepererunt; G 1, 53.

asmerum: magno numero frumenti invento Ruspinam redit; Af 9. magno numero frumenti invento naves onerarias ... complet; Af 34. magno invento ordei, olei, vini, fici numero, pauco tritici; Af 67.
remedium: cui uni rei tamen invenerat remedium; Af 72.
vadum: vado .. per equites invento pro rei necessitate opportuno; G VII, 56.
vim: magna una nocte vis aquae dulcis inventa est; A 9.
III. mit doppelter Bestimmung: singulari militum studio ... circiter sexcentas eius generis ... naves et longas XXVIII invenit instructas; G V, 2. reliquas (naves) paratas ad navigandum atque omnibus rebus instructas invenit; G V, 5. naves invenit refectas; G V, 23. ipsis, ad quorum commodum pertinebat, durior inventus est Coelius; C III, 20. in quibus (tabellis) scriptum est inventum: „L. Munatius Caesari"; H 19.

inventor, Erfinder: I. meretor: cuius te pacne principem copiae atque inventorem bene ... meritum esse existimare debemus; F 6.
II. fero: hunc (Mercurium) omnium inventorem artium ferunt; G VI, 17.

inveterasco, einwurzeln, sich einbürgern: alqs: inveteraverant hi omnes compluribus Alexandriae bellis; C III, 110.
consuetudo: ut nihil nisi hiberna recuseut atque hanc inveterascere consuetudinem nolint; G V, 41.
exercitus: populi Romani exercitum biemare atque inveterascere in Gallia moleste ferebant; G II, 1.
miles: quibus quisque in locis miles inveteraverit; C I, 44.

invicem s. **in,** A, IV, 3 (S. 480, b).

invictus, unbesiegt: intellectorum, quid invicti Germani ... virtute possent; G I, 36.

invideo, beneiden: sibi omnes fere finitimos esse inimicos ac suae virtuti invidere; G II, 31.

invidia, Neid, Haß: I. quaero ex: qui (Marcellus) sibi omnem dignitatem ex Caesaris invidia quaerebat; G VIII, 53.
II. adduci: Romani ... quid volunt, nisi invidia adducti ... horum in agris ... considere? G VII, 77, d.
deduci, depravari: a quibus (inimicis) deductum ac depravatum Pompeium queritur invidia atque obtrectatione laudis suae; C I, 7, a.

inviolatus, unverletzlich: quod nomen (legatorum) ad omnes nationes sanctum inviolatumque semper fuisset; G III, 9, a.

invisus, ungesehen: ut invisis || improvisis, al. || atque incognitis rebus magis confidamus vehementiusque exterreamur; C II, 4.

invito, einladen, auffordern, bewirten: I, 1. causa: interim alii suos in castra invitandi causa adducunt; C I, 74, h.
2. alqs: invitantibus nostris ad deditionem; G VIII, 19, b. propter hostium castra (Caesar) praetergressus aequo loco invitat ad dimicandum; Af 73.
II. ut: s. III. alqm; G IV, 6.
III. alqm: uti in colloquium venire invitatus gravaretur; G I, 35. invitatos .. eos (Germanos), uti ab Rheno discederent; G IV, 6. invitati praeda longius procedunt; G VI, 35, b: ad exeundum Cassium invitat; A 63, a. deinde ipse Vergilium appellavit invitavitque ad deditionem; Af 86.
adversarios: postquam satis diuque adversarios ab se ad dimicandum invitatos supersedere pugnae animadvertit; Af 75.
hostes: quibus omnibus rebus hostes invitati copias traducunt; G V, 51.
milites: ad haec (impedimenta) repetenda (milites) invitati propinquitate superiorum castrorum; C III, 76.

invitus, wider Willen, gezwungen, ungern: alqs: si se invito transire conarentur; G I, 8. via, qua Sequanis invitis ... ire non poterant; G I, 9. quod eo invito iter per provinciam per vim tentassent; G I, 14. haec tamen dicere, venisse invitos, eiectos domo; G IV, 7. si se invito Germanos in Galliam transire non aequum existimaret; G IV, 16. quos (commentarios) ... quam invitus susceperim scribendos; G VIII, pr. a. sic ... plerique ... inviti et coacti Scipionis sententiam sequuntur; C I, 2. neu quis invitus sacramentum dicere cogatur; C 1, 86. fore, ut postero die .. invitus dimicare cogeretur; C III, 37, b. iis .. invitis, a quibus Pharus tenetur, non potest esse ... navibus introitus in portum; C III, 112, a. neu dimicare invitus cogeretur; C III, 112, c.
adolescentes: inviti summae spei adolescentes Eporedorix et Viridomarus Vercingetorigi parent; G VII, 63.
principes: ut invitis principibus ... bellum concitare ..., posset; G VIII, 22.
viatores: uti .. viatores etiam invitos consistere cogant; G IV, 5.

invoco, anrufen: (Commius) inimicus homini suorum invocat fidem atque auxilium; G VIII, 48, a.

involo, losstürmen: ad ipsum Longinum L. Licinius Squillus involat; A 52.

involvo, wälzen, einwickeln: cupas: cupas taeda ... refertas ... de muro in musculum devolvunt. involutae labuntur; C II, 11.
sinistras: repentino periculo exterriti sinistras sagis involvunt; C 1, 75.

inusitatus, ungewöhnlich: genus: inusitato genere tormentorum permoti barbari; G IV, 25. uti novo atque inusitato genere proelii tirones legionarii ... perturbati ... opprimerentur; Af 19, a.
ratio: erat nova et inusitata belli ratio cum tot castellorum numero ... tum etiam reliquis rebus; C III, 47.
species: nova atque inusitata specie commoti; G II, 31. naves longas, quarum .. species erat barbaris inusitatior; G IV, 25.

inutilis, unbrauchbar, untauglich, schädlich: alqs: qui ... per aetatem ad pugnam inutiles viderentur; G II, 16. qui aetate ad bellum inutiles videbantur; G VII, 77, c. qui valetudine aut aetate inutiles sunt bello; G VII, 78. quod .. mihi reique publicae inutilis fuisti; Af 54, a.
equitatus: uti ... equitatum .. eius (Pompei) ad rem gerendam inutilem efficeret; C III, 43. si (equitatus) clausus obsidione et inutilis necessarium consumeret frumentum; A 61.
naves: reliquae (naves) cum essent ... ad navigandum inutiles; G IV, 29.

tempestas: Caesar ... magno coorto imbre non inutilem hanc ad capiendum consilium tempestatem arbitratus est; G VII, 27.

inutiliter, verderblich: cum ... Caesar ... litteris .. urbanis animadverteret multa Romae male et inutiliter administrari; A 65, a.

ipse, selbst, in eigener Person, eben, gerade, schon, allein: A. **bei Substantiven: I. ohne Zusatz:** a. **Eigennamen**: ad ipsum Ambiorigem; G VI, 30. ipse Caesar; G III, 18. VII, 44. Caesar ... ipse; G VII, 33. Af 97. Caesar ipse; A 24, b. ipsum Caesarem; G VII, 62, a. in ipsum Caesarem; G I, 53. Caesarem ipsum; A 10. ipso Caesare; Af 85, b. ipse Cicero; G V, 40. ipsius intercipiendi Commii cupiditate; G VIII, 48, a. ipsis Corfiniensibus; C I, 21. ipsum .. Curionem; C II, 40. ipso ... Drappes; G VIII, 36. ipsum esse Dumnorigem; G I, 18, a. ipsius Galbae regis; G II, 13. ipsis Liberalibus; H 31, b. ad ipsum Longinum; A 52. ipsis Massilienses; C I, 58. ante ipsam Minervam; C III, 105. ipsum Octavium; C III, 9, b. A 44, b. 47. ipsius Octavi; A 46. ><. Ipsis Pompeianis; C III, 101, c. ipse Pompeius; C I, 4. ipse .. Pompeius; C III, 88. ipse .. Cn. Pompeius adolescens; H 3, a. ex ipsius ore Pompei; C I, 2. ipsius Pompei; C I, 28. ipso consule Pompeio; C I, 32, a.

b. **Gattungsnamen**: ipsorum (adversariorum); Af 31, b. ipsius agri; C III, 42. ipsae (alces); G VI, 27. ipsi (amici regis); C III, 104. ipse (aquilifer); G V, 37. bellum ipsum; A 32. in ipsis cadaveribus; G VII, 77, b. ex ipsa caede; G VII, 38, a. ipsos (cives); G VII, 38, b. ipsarum civitatum; C III, 55. ipsa multitudo et clamor; A 14. ipsae cohortes; C III, 64. ad ipsa cornua; Af 81. ex ipso delectu; A 50. bellum ipsum ac dimicationem; A 32. ipse dux hostium Camulogenus; G VII, 62, a. ipsos duces; C I, 85, a. ipsi (equites); G VIII, 16. Af 85, b. ab ipsis (equitibus); C II, 39. in ipsis faucibus; A 64. ipsa ... flamma; A 14. ipsius fluminis; C I, 50. ipsa fortuna; C III, 79, a. in ipsa fossa; A 31. ipse (frater); H 4. ipsi (hostes); G VII, 58. VIII, 19, b. ipsos (hostes); G II, 10. ipse imperator; G I, 40, b. ipsius imperatoris; Af 10. in ipso urbis incendio; C I, 5. ipsi (inimici); G VIII, 53. ad ipsum introitum portus; C III, 39. secundum litus ipsum; Af 1. locus ipse; G VI, 34, b. ipse locus; H 41. ipse (locus); A 28. ipsius loci; C I, 38. sub ipsam lucem; G VIII, 35. ipsi magistratus; G I, 17. ipsi (milites); G II, 23. C III, 6. 28, b. 92. ipsis militibus; C III, 26. praeter ipsum militem; A 47. ipsa multitudo et clamor et flamma; A 14. ipsa multitudine; C I, 56. munitione ipsa; G VIII, 10. ipsa munitione; A 61. ad ipsas portas ac murum; Af 23. ipsa loci natura; C I, 79. in ipso negotio; G V, 33. per ipsos oppidanos; Af 67. ipsum .. oppidum Alesia; G VII, 69. ipsum (oppidum); A 36. 72. ipsius oppidi; G VIII, 41. H 28. ipso oppido Utica; C II, 25, a. in ipso oppido; H 41. in ipsis operibus; G VIII, 42. C II, 14. ab ipso vallo portisque; G VI, 42. ad ipsas portas; Af 23. in ipso portu; A 13. ipso (praefecto); Af 95. sub ipsa profectione; C I, 27. ex ipsa provincia; G VII, 65. sub ipsis radicibus montis; G VII, 36. C I, 45. regnum ipsum; A 24, b. ex ipsa re; F 15. ipse (rex Iuba); Af 91, a. regem ipsum; A 31. ipsius Galbae regis; G II, 13. ipsi ... reges; F 2. in ipsis fluminis ripis; G II, 23. ad ripam ipsam fluminis; C III, 19, a. ipsi (senatores); Af 85, b. ex ipsa significatione; C I, 86. ipsa spes; C III, 49. ipso terrore equorum et strepitu rotarum; G IV, 33. ipso anni tempore; G VII, 32. praeter ipsam Africam terram; Af 26, b. ipso terrore equorum; G IV, 33. in ipso transitu; A 40, ad ipsam turrim; C II, 10. in ipso fluminis vado; G V, 58. sub ipso vallo; G V, 43 ab ipso vallo; G VI, 42. in ipso vallo; G VIII, 9. ipsa victoria; G I, 53. in ipsa victoria; Af 19, a.

2. **mit Zusatz von andern Pronomina und Adjectiven:** ipsi homines ingeniosissimi atque acutissimi; A 3. eum ... ipsi (hostes) recentes .. succederent; G VII, 25. hae ipsae copiae; C III, 2. hoc ipsum crimen; G VIII, pr. b. hoc ipso tempore et casu; G VI, 37. eo .. ipso die; A 52. eum ipsum locum; A 73. id ipsum, quod commemorarent, officium; A 70. eo ipso tempore; C III, 101, b. qui (milites) vim suorum ... ipsi pro suo periculo defendebant; C III, 110. ipse Octavius se ... confert A 46. ut ... ipsi .. (antesignani, equites) incolumes se ... reciperent; C III, 75. se ipsi (barbari) adhortantur; G VI, 37. qui locus (se) † ipsum .. defenderet; G VII, 20, a. hostes ... se ipsi .. impediunt; G VII, 70. ut ... ipse (rex Iuba) se .. interficeret; Af 91, a. reliquos aditus locus ipse per se munitioque defendit; G VI, 37. tectum per se ipsum ... tollere coeperunt; C II, 9, c. ipse Cordubae conventus per se portas Varroni clausit; C II, 19. ipse .. Ariovistus tantos sibi spiritus ... sumpserat; G I, 33. Marcum Catonem Uticae sibi ipsum manus attulisse; Af 93. quoniam (homines) ipsi sibi neque modum ... constituunt; Af 54, a. quod ... (milites) ipsi sibi praescribere ... poterant; G II, 20. quod (milites) sibi ipsi indicavissent, quo ..; G VII, 52. confertos milites sibi ipsos ... esse impedimento; G II, 25. cum ... vix suorum ipsi (equites) priores partes animadverterent equorum; G VIII, 16. ſ. qui.

B. **mit andern Pronomina und Adjectiven:** ipsi ... rari propugnabant; G V, 9. ut in ipsum incautum .. atque imparatum incideret; G VI, 3. princeps ... iurat ipse; C I, 76. egomet ipse documentum ... constituam; Af 54, a. Titurius ... concursare cohortesque disponere, haec tamen ipsa timide; G V, 33. hoc ipso fiunt superiores, quod ..; G VIII, 19, a. hoc ipso .. facilius eum decipi posse; A 37. neque iis ipsis quicquam ... notum est; G IV, 20. id ipsum sui fallendi causa milites ... factum existimabant; G VII, 50, a. ea ... comprehendebant id ipsum, quod morabatur; G VIII, 42. qui eorum ipse sua bona redemisset; Af 90. quod ipse ... neque se ... abdiderat; G VII, 30. ne se quidem ipsi ... comparant; G VI, 24. ut ... ipsi sese confirmaverant; G II, 19. se ipsi .. vallis induebant; G VII, 73, a. ad unum omnes ... se ipsi interficiunt; G V, 37. ipsos se ... occultasse; G VII, 38, a. cum ... se ipsi premerent; G VII, 28. ipse se recipit; G VIII, 4. ipse ... se recipit; G VIII, 46, b. ipse ... se ... recepit; C II, 44. ipse se recipere coepit; Af 68. ipsi inter se provincias partiuntur; G VIII, 35. haec non ipse per se coram ... imperabat; Af 31, a. sibi .. ipsos ... maius attulisse detrimentum; C III, 72. quin ipse sibi mortem consciverit; G I, 4. quam (poenam) sibi ipsi contraxissent; G VIII, 22. nec satis sibi ipsi credebant; A 6. ipse ... nardum .. sibi infundit; H 33. quod ipsi sibi timebant; A 25, b. ipse sibi cum conaretur gladio traicere pectus; Af 94. sua ipsi frumenta corrumpant aedificiaque incendant; G VII, 64. quod ipse suae civitatis imperium obtenturus esset; G I, 3. quae (oppida) ipsi suis praesidiis tueri poterant; Af 20, b. satius esse, ... quam ... ipse suo regno expulsus forsitan utraque re expelleretur; Af 25. ſ. qui. ut ipsis consistendi in suis muni-

ticonibus locus non esset; C II, 16. tu ... per te ipse satis animi magnitudine praeditus; Af 22.

C. **allein und auf Eigennamen bezogen: a. masc.:** I. **Singular:** 1. ipse: abesset; G 1, 22. V, 5. aberat; G III, 9, a. accessit, G 1, 51. accessisset; G IV, 11. accedat; C 1, 9, b. accederet; A 38. accedit; A 56. adderet; Af 48. adducit; G VII, 87. adit; G VII, 86. VIII, 38. adortus esset; Af 50. aggressus; C III, 40. aggrederetur; C III, 78, b. aluisset; G VII, 33. animadverteret; G I, 19. animadvertebat; Af 79. antecedit; C II, 24. appellans; Af 81. appellavit; Af 86. appropinquat; G VIII, 17. attigit; G IV, 23. circummunivit; Af 80. sequi coepit; G 1, 26. conficere coepit; A 66. cohortatus; G II, 5. colloquitur; C I, 19. colloqueretur; C 1, 26, b. commemorans; Af 81. commisit; G 1, 52. conscenderat; C II, 22. conscendit; C III, 104. Af 2. 63. consequeretur; G VIII, 28. concursans; Af 81. consedit; G VII, 89. considit; Af 65. constitit; C III, 89. 102, a. conspicatus est; G V, 9. constituerat; G IV, 21. constituit; G VII, 64. C II, 44. Af 78, a. constituit ... hiemare; G III, 1. hiemare constituit; G V, 53. VII, 90. morari constituit; G V, 24. ire constituit; G VI, 33. contendit; G I, 10. 21. III, 9, a. 11. VIII, 39. C I, 16. A 64. Af 80. contenderet; G VII, 6. C I, 70. iter facere contendit; Af 86. ire contendit; Af 92. convertit; Af 9. crederet; A 24, a. manere decrevit; G V, 53. defecerat; G VII, 30. deficiam; C II, 31, b. despiciens; C III, 8. dimiserat; C I, 34. disponit; C I, 21. distribuit; G VIII, 36. 54. divellit; Af 88, b. docet; G II, 5. duxit; G VII, 34. ducit; G VIII, 36. eduxit; G IV, 13. C III, 67. extulit; G VII, 47, b. egressus; G VII, 60. Af 10. 68. 92. egreditur; C III, 77. dormitum isset; Af 88, a. evocat; G VIII, 6. exceptans; G VII, 47, b. excitabat; Af 81. excubans; C III, 8. exspectans; G VII, 43. exspectabat; G VII, 40. fecerit; G VII, 38, b. faciebat; G VIII, 52. facturus esset; C 1, 32, a. faverit; C I, 7, a. ut non minus haberet iuris in se multitudo, quam ipse in multitudinem; G V, 27, a. haberet; A 44, a. habuit; C II, 18, a. Af 57. habebat in animo; G VI, 7, b. hibernat; G VIII, 46, b. imperat; G VII, 64. Af 37. imperavit; C II, 44. incendit; C III, 40. parare incipit; C III, 33. inibat; G VII, 43. iniunxerat; C I, 4. inspiceret; A 56. instruxit; G I, 24. C III, 46. instruit; C II, 26. intellegat; G 1, 20. invitavit; Af 86. mittit; G VIII, 11. moratus; G VIII, 46, b. nanctus; G IV, 36. obtinebat; C III, 3. ornasset; G VII, 33. pacaverat; C I, 39. pervenisset; C I, 70. pervenit; C II, 21. petit; G VII, 60. posuit; H 35. posset; G 1, 20. praedicabat; A 64. praemittit; G VI, 29. praescriberet; G I, 36. probaverat; Af 64. procedit; G VIII, 16. procedebat; Af 58. proficiscitur; G IV, 21. V, 1. 2. 11. VI, 5. 6. VII, 5. 11, a. VIII, 2. 24. C I, 32, a. II, 22. 24. A 51. 66. 77. Af 9. 10. 67. 68. profectus est; G 1, 54. II, 35. VIII, 46, a. 54. A 33. est profectus; G VIII, 50. Af 11. profectus; G VI, 29. C III, 40. Af 67. progressus; G V, 9. VII, 49. progreditur; C II, 19. prohiberet; C III, 17. pronuntiaverat; C III, 94. redit; C II, 23. Af 67. reliquit; C I, 41. remaneret; G VI, 1. restitit; G IV, 12. revertitur; G V, 11. C III, 16. sensisset; G VII, 52. solvit; G V, 8. statuat; G I, 19. statuit; G V, 11. subsequitur, C I, 78. II, 40. subsistit; C I, 11. fuerit; C I, 7, a. erat; C III, 47. 67. Af 26, b. teneret; G I, 20. teneat; C I, 85, c. tutabatur; C 1, 52. vastat; A 59. vectus; C II, 44. venit; G II, 2. venerat; G II, 25. sit venturus; C I, 24. venisset; C II, 32, c. III, 21. obtinere vellet; A 4. voluit; H 2. uteretur; Af 57. — appellatus, pnoductus; C III, 104. captus; C II, 32, c. erat inductus; C III, 112, b. probibebatur; C III, 15. tenebatur; C III, 107. — ipse antecedere; Af 12. circuire, habere; Af 21. coenare; H 33. miserari; Af 8.

2. ipsum: effugere; G VI, 30. habere; G 1, 18, a. profectum; G VII, 18. sperare; G 1, 40, c. tenere; C 1, 11. venisse; Af 26, a. alterum (esse) Cotum, antiquissima familia natum atque ipsum hominem summae potentiae. — dimittit; C I, 15, b. lacesseret; G VI, 5.

3. ipsius adventus; G 1, 22. i. nomen auctoritasque; Af 31, b. ab i. castris; G 1, 21. classes .. i.; C III, 42. i. copiae; G 1, 22. de i. diligentia; G I, 40, a. more i. consuetudo ... fuerat; Af 3. unum i. navigium; C II, 22. pons .. i.; C I, 63.

4. ipsi: attribuerat; G VII, 76. concedi; G I, 44, c. nihil nocitum iri; G V, 36. opus esset; G I, 34. erant transcendendae valles; C I, 68.

5. ipso: astante et inspectante; C II, 20, a. interfecto; Af 95. praesente; G I, 19. ab ipso tenebantur; A 6. in ipso satis praesidii ... esse; A 25, b.

II. **Plural**; 1. ipsi: abundent; G VII, 14, a. addunt .. et affingunt; G VII, 1. audirent; G II, 31. si qui ... cessisset || si ipsi ... cessissent ||; A 16. circumsisterent; G VII, 5. cogere ... coeperunt; G VII, 55, b. confecerant; G I, 13. conicerent; G III, 2. constituunt ... ipsi ... proficisci; G VIII, 34. constituunt ipsi ... excedere; C I, 61. contendunt; G VI, 35, b. consuerant || censuerant || oportere; C 1, 44. decurrerent; G III, 2. depoposcissent; G VIII, 8. dicunt; G V, 12. dimittant; C 1, 9, b. direxerant; C III, 30, a. gerunt; G I, 1. haberent; G IV, 12. inferrent; G VI, 15. irruperunt; C III, 9, b. opinati sunt; H 2. peterent; G III, 29. petissent; G IV, 13. praestarent; C III, 47. progrediuntur; C 1, 73. propulsarent; G VI, 15. reciperent; C III, 17. remitterent; C III, 17. sentimus; C II, 27. speravissent; C II, 16. successerunt; G 1, 24. in parem ... condicionem, atque ipsi erant, receperunt; G I, 28. erant ... prognati; G II, 29. fuerint .. imperiti; G VII, 29. essent documento; C III, 10, b. traducerent; C 1, 65. valerent; A 12. vitarent; C I, 70. usi; G VI, 35, b. usi fuissent; Af 32. — sunt .. assuefacti; G IV, 3. lacesserentur; G IV, 11.

2. ipsos: opus esse i. antecedere; G VII, 54. non debere dubitare; G VII, 66, b. (ipsos) satis fecisse, tulisse, al.; C 1, 84. fugisse; G VII, 38, a. iudicaturos; G I, 40, c. restituere iussit; G 1, 28. usos esse; G I, 44, c. uti; C III, 49. interfici; G VII, 14, b. — circumvenire possent; C III, 44, b. despiceret; G I, 13. testes i. haberet; G VII, 29. interficiant; G VII, 14, b. ad ipsos recidere; G VII, 1. intercederent inter i. atque Ariovistum; G 1, 39, b. qui maxime feri inter i. habeantur; G II, 4, b. inter i. est exspectatum; A 14.

3. ipsorum .. beneficio; G VII, 20, a. i. esse consilium; G V, 27, b. domiciliis i.; A 7. i. lingua; G I, 1. multitudine i.; G VIII, 18. i. naves; G III, 13, a. i. perturbatio; C III, 73, b. precibus i.; G VII, 15. i. voluntate; G 1, 44, a.

4. ipsis (dat.): durior inventus est Coelius; C III, 20. intulerint; G I, 14. causae necessitudinis ... intercederent; G I, 43. placere; C III, 10, b. praebebat; H 3, b. relinquatur; G V, 52. remittere; G VII, 20, b. non esse ... succensendum; C 1, 84. suppetere; G VII, 14, b. tradatur; G VII, 63.

5. ipsis (abl.): hortantibus; G VII, 20, a. C III, 16. inscientibus; G I 19. esset indignum; G

V, 35. ab ipsis cognoscite; G VII, 38, a. compertum babere; G I, 44, d. distarent; A 7. concessas; G I, 44, a. unum imperium ... cum ipsis babeant; G II, 3. una cum ipsis interfuissent; C III, 83. ex ipsis quaesivit; G 1, 32.

b. femin.: sine ... custode ipsa (Arsinoë) omne imperium obtinebat; A 4.

ira, Zorn, Erbitterung: incendi: milites veterani ira et dolore incensi; Af 85, b.

percitus: ira percitus Scipio atque animi dolore incensus; Af 46.

iracundia, Zorn, Jähzorn, Heftigkeit: I. impellit: impellit alios avaritia, alios iracundia et temeritas, ... ut ..; G VII, 42.

II, 1. dimitto: Caesarem quoque pro sua dignitate debere et studium et iracundiam suam reipublicae dimittere; C I, 8.

erumpo: in eas (naves) indiligentiae suae ac doloris iracundiam erupit; C III, 8.

2. sum: quod is (Bibulus) iracundia summa erat; C III, 16.

3. exsisto ex: ne quis .. ex huius (Cavarini) iracundia ... civitatis motus exsistat; G VI, 5.

III. efferri: quin ... cogeret elatos iracundia victores in se tela conicere; G VIII, 19, b.

impediri: ne res maximae spei eius iracundia impedirentur; C III, 16.

iracundus, jähzornig: Ariovistum ... hominem esse barbarum, iracundum, temerarium; G I, 31, d.

irascor, zürnen: neque (Caesarem debere) adeo graviter irasci inimicis, ut ..; C I, 8.

iratus, zornig, erzürnt: alqs: quid irati gravius de vobis sentire possunt, quam ut eos prodatis, qui ..? C II, 32, b.

animi: sacris .. omnibus prolatis, quorum religione precari offensos iratosque animos regum erant soliti; A 32.

irrideo, spotten: I. alqs; primum irridere ex muro atque increpitare vocibus; G II, 30.

II. ostentationem: cuius (Pharnacis) aliquamdiu Caesar irridebat inanem ostentationem et eo loco militum coartationem; A 74.

irridicule, unwitzig: non irridicule quidam ex militibus decimae legionis dixit ..; G I, 42.

irrisus, Spott: ubi ... indutiis .. per scelus violatis suam virtutem irrisui fore perdoluerunt; C II, 15.

irrumpo, einbrechen, eindringen: I, 1. unpersönlich: novissimos illorum premi vehementer ac nonnumquam sustinere ‖ sustineri ‖ extremum agmen atque irrumpi ‖ interrumpi ‖; C I, 64.

2. alqs: qua .. pars hostium confertissima est visa irrumpit; G V, 44, a. eodem ... cursu ab decumana porta in castra irrumpere conantur; G VI, 37. simul (Petronius) in medios hostis irrupit; G VII, 50, b. nonnulli (Galli) perterriti in oppidum irrumpunt; G VII, 70. ipsi manu facta ... in proxima Octavi castra irruperunt; C III, 9, b. cum irrumpere nostri conarentur; C III, 67. primo in maiora castra, post etiam in castellum ... (nostri) irruperunt; C III, 67. Leptim oppidum ... oppugnare ac vi irrumpere conabatur; Af 29.

milites: milites nostri ... in castra irruperunt; G IV, 14. quin (milites) spe praedae in urbem irrumperent; C II, 12.

multitudo: quo multitudo hominum insecuta cum irrumperet; A 21.

II. domum: primo impetu domum eius (Caesaris) irrumpere conatus; C III, 111.

oppidum: ne sub ipsa profectione milites oppidum irrumperent; C I, 27. aegre .. tunc (milites) sunt retenti, quin oppidum irrumperent; C II, 13.

irruptio, Einfall: ne qua subito irruptio ab hostium peditatu fiat; G VII, 70.

is, er, derselbe, derjenige, so beschaffen: **A. bei Substantiven: I. attributiv: 1. ohne Zusatz: a. Eigennamen:** Valerius Flaccus, L. filius, eius, qui ..; C III, 53. ad eos confugit Germanos, a quibus ..; G VIII, 21.

b. **Gattungsnamen:** eorum (adversariorum); Af 31, b. c. H 30. eos (adversarios); H 6. ex iis aedificiis; G IV, 4. propter eam affinitatem; G I, 18, b. eos (agros); G IV, 7. is (agger); G VII, 24. in eo (aggere); G VIII, 41. eius altitudinis; G VIII, 9. eas angustias; A 36. eo anno; G V, 24. ea (aqua); A 5. per eos (arbitros); C III, 1. ad eas (arbores); G VI, 27. *iis* (arboribus); A 29. cum iis, quae retinuerant ..., armis; G II, 33. eam (arcem); C III, 12. iis auctoribus; G V, 25. ea ... auctoritate; C III, 57. auctoritate ea, quae ..; A 26. eorum (auxiliarium); C I, 78. — eorum (barbarorum); G VI, 29. id bellum; G III, 28. VII, 89. ad id bellum; G II, 4, a. III, 9, b. 10. VIII, 21. in id bellum; G VII, 76. eius belli; G III, 7. ei bello; G VI, 23. eo .. beneficio; A 70. ei (beneficio); Af 45. ea in me est benevolentia; F 15. eius (bestiae); Af 72. earum (bestiarum); Af 72. eo biduo; C I, 41. 87. A 9. 59. eo biennio; C III, 32, b. — ab ea caede; G VIII, 20. in ea caede; H 6, in eo campo; Af 40. in id castellum; A 63, b. ea (castella); Af 38. ea (castra); Af 85, a. ad ea castra; G VII, 83. Af 76. 85, a. ei legioni castrisque; G VI, 32. in eum casum; G II, 31. ob eam causam; G I, 17. III, 23. V, 33. VI, 16. 18. VII, 4, a. C III, 16. 26. 32, b. 45. ob eas causas; G I, 10. ea de causa; G III, 17. ea .. de causa; G VII, 5. ea celeritate; G V, 18. eam quam prodesse aliis vim celeritatemque viderant; G VI, 40. eius (centurionis); H 23, a. per eos (centuriones) C I, 64. eorum (centurionum); H 23, a. iis centurionibus; C III, 94. ab iis (centurionibus); Af 28. s. milites; G I, 39, b. eorum (cetratorum); C I, 78. eo (cive); H 1. usu venisse hoc civi Romano et ei, qui ..; Af 57. ei (civi); H 1. eorum (civium); G VII, 3. iis (civibus); C III, 29. eam civitatem; G VII, 7. H 3, a. eius (civitatis); G VII, 37. eius civitatis; H 22, a. ex ea civitate; G I, 9. V, 3. H 1. in ea civitate; G V, 3. 20. eas (civitates); G VII, 31. ad eas civitates; G III, 23. VII, 65. earum civitatum; G V, 53. VII, 83. earum civitatium; G VII, 36. iis civitatibus; C I, 52. eorum (classiariorum); A 20, a. ei classi; C I, 57. in ea classe; A 25, b. eius cohortis; G VI, 38. eas cohortes; C I, 18. III, 68. earum cohortium; G VI, 1. C III, 89. iis (cohortibus, dat.); A 31. iis cohortibus (abl.); G III, 26. A 76. ab iis cohortibus; C I, 75. III, 94. is collis; G II, 8. eum (collem); Af 50. ad eum collem; Af 50. eius collis; G II, 8. in eo colle; Af 51. eorum (collium); Af 18. colloquium petunt et id ... semoto a militibus loco; C I, 84. iis (coloniis); G VIII, 50. eos (commentarios); G VIII, pr. b. eo concilio; G 1, 31, a. in eo concilio; G V, 56. ex eo concursu; G V, 10. ea

condicione; G IV, 11. ut sibi coniuges liberosque redderent, ut secum eos asportaret; Af 91, b. id consilium; G VIII, 16. ad id consilium; G 1, 40, a. eius consilii; G II, 14. VI, 4. 31. 44. VII, 37. A 3. eo consilio; G I, 30. 48. II, 9. V, 49. VI, 42. VIII, 34. C I, 70. Af 1. 60. in eo, quod probaverant, consilio; G VI, 40. ea, quae proponerentur, consilia; G VIII, 8. ea consuetudo; G 1, 30. in eam .. consuetudinem; G IV, 1. eam (contabulationem); C II, 9, a. eam ... contabulationem; C II, 9, b. eam contignationem; C II, 9, a. inter eam contignationem; C II, 9, b. ex .. ea contignatione; C II, 9, c. ultra eam convallem; Af 50. eius conventus; C II, 20, b. III, 40. cum ea copia; Af 10. parva ... cum copia et ea tironum; Af 10. non satis copiarum habebat et eas tironum; Af 5. eis (copiis); C III, 109. iis (copiis); Af 58. ab iis copiis; C III, 78, a. cum iis copiis; G III, 17. A 35. Af 24. cum eis copiis; Af 48. ab eius (cornus) summo; G VI, 26. in eo cornu; G I, 44. eas (cupas); C II, 11. eo curru; A 30, b. — eius deae; A 66. eorum (decumanorum); H 31, a. eo detrimento; A 12. is dies; G I, 6. IV, 12. V, 39. ea dies; G 1, 8. VII, 3. eum diem; A 57, a. ad eum diem; G VI, 33. eius diei; G I, 23. 47. 48. 51. II, 12. 33. IV, 13. V, 10. C 1, 5. 14. 47. C III, 67, 72. 76. ×. ×. ×. 96. Af 20, a. H 15. † eius || eius diei ||; H 14. eo die: s. **dies,** IV, 2. zum Satz, eo (26 St.) S. 216, a. ex eo die; G 1, 42. 48. in eo die; G VII, 86. per eos dies; C III, 84. 105. eorum dierum; G II, 17. quibus difficultatibus locorum ..., iis ..; G VIII, 19, b. eam dignitatem; Af 22. eorum (dominorum); A 5. ad eos (druides); G VI, 13, a. inter eos (druides); G VI, 13, b. eorum (druidum); G VI, 13, a. b. eos (duces); C 1, 85, a. — eius (elephanti); Af 72. eos (elephantos); Af 27. inter eos (elephantos); Af 59. eorum (elephantorum); Af 27. ii (equites); C 1, 51. II, 42. eos (equites); G IV, 11. C 1, 79. III, 28, b. ad eos equites; G IV, 11. inter eos (equites); G VII, 65. Af 13. eorum (equitum); G VI, 15. VII, 66. C II, 39. III, 28, b. 38. Af 87, b. nemo eorum (equitum); G VII, 66, b. eorum (equitum) nemo; C III, 93, b. eis (equitibus, dat.); G VII, 45, a. H 32, a. ab eis (equitibus); C 1, 70. una .. cum iis (equitibus); Af 87, b. eum (equitatum); C III, 58. ei (equitatui); Af 60. eo (equitatu); C I, 79. eos (equos); Af 71. eorum (evocatorum); Af 82. in eum (exercitum); C III, 90. eos exercitus; C I, 85, b. iis (expeditis); C 1, 27. ab iis, quos miserat, exploratoribus; G II, 5. — earum .. factionum; G VI, 11. id factum; G V, 6. A 68. id .. factum; G V, 4. post id factum; G V, 58. eo facto; G VIII, 52. C III, 101, b. intra eas fauces; A 36. eius (ferri); G V, 12. ex duabus filiabus ea, quae ..; C III, 108. id (flumen); G I, 12. id flumen; G I, 12. ad id flumen; A 29. trans id flumen; G II, 16. eius fluminis; G VII, 34. eo (flumine) G VII, 53. ab eo flumine; G II, 18. in eo flumine; G II, 5. C I, 61. eius fossae; G VII, 72. ab ea fossa; G VII, 72. post eas (fossas); G VII, 72. ii (frumentarii); G VIII, 35. id (frumentum); C III, 42. eo .. frumento; G I, 16. eo (frumento); Af 21. eius fugae; G I, 18, b. ex ea fuga; A 29. in ea fuga; G 1, 53. — earum gentium; C III, 34. id (genus radicis); C III, 48. eius generis; G V, 2. VI, 16. C III, 84. eius (generis radicis); C III, 48. ab eo (genere hominum); C III, 96. de ea, quam habeat, gratia; G I, 18, b. — ea, quae secuta est, hieme; G IV, 1. eorum hominum; G VI, 13, a. ad eum .. honorem; G VII, 57. in eo die atque hora; G VII, 86. eum (hostem); G VII, 32. eius hostis; G 1, 40, b. eos (hostes); G IV, 26. V, 9. 15. VII, 80. Af 19, a. 73. ad eos (hostes); G 1, 21. III, 18. eorum (hostium); G II, 27. III, 19. IV, 37. V, 17. VIII, 11. Af 72. ×. iis (hostibus, dat.); G III, 14, a. ex iis (hostibus); G IV, 35. ex eis (hostibus); G V, 51. — iis impedimentis; G II, 29. eius (imperatoris); C 1, 7, b. Af 10. 45. eo impetu; G V, 18. eorum (incolarum); Af 87, a. id (incommodum); G VII, 29. iis (inimicis) auctoribus; G V, 25. pro iis, quas acceperint, iniuriis; G V, 38. in ea insula; A 47. ea .., quae diximus, intervalla; G VII, 23. eo itinere; C III, 21. in eo itinere; G 1, 8. id iugum; G VIII, 14, b. eius iugi; G VII, 36. 44. eorum (iumentorum); Af 24. — eius .. lateris; G V, 13. ei legationi; G I, 34. is (Manius Acilius legatus); C III, 39. eos (legatos); G IV, 21. eorum (legatorum); C III, 17. Af 82. cum iis (legatis) una; G IV, 21. ex eis (legatis); H 22, a. unus ex iis, qui legati ... venerant; G II, 6. eam (legionem); G 1, 40, d. VIII, 54. C III, 52. A 57, a. legionem .. eam, quam ..; A 68. praeter eam (legionem); G V, 24. eius legionis; G III, 1. eius (legionis); G VIII, 54. ei legioni; G VI, 32. 33. A 62. ei (legioni); G VIII, 2. ea legione; G 1, 8. ab ea (legione); G II, 23. cum ea legione; C 1, 8. in ea legione; G V, 44, a. in ea (legione); A 69. legiones eae, quae ..; C II, 29. eas (legiones); C 1, 2. III, 98. legiones .. eas ..., quas ..; C II, 28. apud eas legiones; A 58. post eas (legiones); G II, 19. Af 59. iis legionibus (dat.); G VII, 56. iis legionibus (abl.); G V, 11. cum iis legionibus; G IV, 38. cum iis, quas habebat, legionibus; C I, 38. in eos (legionarios); Af 14. in ea libertate; G III, 8. eius (lini): vgl. usus. eas litteras; Af 4. eum (lixam); Af 84. is locus; G 1, 13. VII, 36. C II, 24. ×. III, 67. Af 51. eum locum; G 1, 20. 28. III, 1. VI, 29. VII, 60. VIII, 27. C I, 44. 45. A 19. Af 50. H 30. eum (locum); G 1, 24. C III, 51, b. ad eum locum; G 1, 49. II, 23. C 1, 61. II, 23. III, 6. A 10. Af 50. usque ad eum (locum); Af 38. citra eum locum; C III, 46. in eum locum; G II, 16. V, 11. 35. VI, 43. 44. VIII, 18. C I, 46. 84. A 31. 38. Af 80. H 29, b. 31, b. infra eum locum; G VI, 35, a. intra eum locum; C III, 44, b. supra eum locum; G VI, 9. supra .. eum locum; C II, 9, a. ultra eum locum; G 1, 49. C III, 66. A 20, a. eius loci; G III, 4. C III, 106. ei loco; G VI, 29. C II, 6, b. III, 97. eo loco; G VI, 27. VIII, 14, b. 15. 17. C 1, 31. III, 63, a. ×. 66. ×. ×. 74. A 21. 74. Af 69, b. ab eo loco; G II, 15. IV, 23. VII, 79. Af 38. ex eo loco; G 1, 15. 53. II, 9. IV, 22. V, 21. VII, 36. 49. VIII, 14. 27. C I, 70. 72. III, 76. 85. 102, b. Af 42. 67. ex eo, quo stabant, loco; G V, 43. in eo loco; G I, 27. II, 10. 8. VIII, 7. C II, 35, a. III, 88. Af 32. 41. 80. ea loca (acc.); G II, 4, a. III, 2. A 73. ea, quae fertilissima Germaniae sunt, loca; G VI, 24. circum .. ea loca; C 1, 37. circum ea loca; H 20. in ea loca; G IV, 7. eorum locorum; G III, 9, b. Af 50. in iis locis; G III, 20. — ab iis (manipularibus); G VII, 47, b. eam manum; G III, 11. Af 95. ad id mare; C II, 1. eo mari; G III, 8. A 28. eas (matresfamiliae) G I, 50. ea mente; A 63, a. ii, qui magnum in castris usum habebant, milites centurionesque; G 1, 39, b. eos (milites); C III, 103. Af 75. ad eos (milites); C III, 28, b. per eos (milites); A 57, b. eorum (militum); G V, 33. C II, 32, a. ×. 44. III, 112, c. Af 81. iis (militibus, dat.); C 1, 6, a. A 52. Af 45. eis (militibus); G VI, 40. Af 85, b. una cum iis (militibus); C I, 13. ex eis (militibus) Af 45. ea (decem milia); G VII, 37. is mons; C III, 97. eius (montis); C III, 97. ea (multitudo); A 7. eius municipii; C III, 22. iis (municipiis);

G VIII, 50. eam (munitionem); G VII, 46. eius munitionis; G VII, 69. ei munitioni; G I, 10. ea munitione; A 18. ad eas munitiones; C III, 62. ad eas, quas diximus, munitiones; G III, 26. id munus; C I, 33. eorum murorum; C II, 15. — eas .. nationes; G III, 7. iis nationibus (dat.); G VI, 10. ab iis nationibus; G II, 35. ea (navicula); G I, 53. eam navem; C III, 40. ad eam (navem); A 11. in eam (navem); C II, 6. in ea nave; Af 63. 64. eae (naves); C III, 30, a. eas (naves); C III, 42. A 12. ad eas (naves); C II, 5. III, 24. ad eas, quae longius constiterant, naves; A 21. in eas (naves); C III, 8. A 15. secundum eas (naves); C III, 30, a. earum (navium); G IV, 28. 31. V, 1. A 13. 14. iis navibus (abl.); C II, 21. navibus eis; Af 11. cum iis (navibus); C I, 58. cum iis, quas habebat, navibus; C III, 9, a. ex iis (navibus); G IV, 36. V, 23. in iis (navibus); G III, 13, b. ei negotio; G VII, 61. ei .. negotio; C I, 87. eo ... negotio; G VI, 8. eo nomine; C III, 21. iis nominibus; G V, 12. ea nocte; G VI, 41. C I, 21. Af 63. 89. H 10. 16, a. 20. eum, quem supra demonstravimus, numerum; C III, 4 b. ultra eum numerum; A 21. ex eo numero; G II, 4, a. VIII, 35. C II, 7. A 10. in eo .. numero; C III, 53. cum eo nuntio; Af 12. — eos (obsides); G IV, 36. V, 1. iis (obsidibus, abl.); G V, 1. in iis (obsidibus); G V, 4. ex eo, quod meruerat, odio; G VI, 5. eius opinionis; G V, 54. propter ea, quae ferebant, onera; G III, 19. eis (oppidanis, dat.); H 20. id (oppidum, nom.); G I, 38. id oppidum (acc.); G VII, 11, a. 21. C I, 15, a. 18. II, 23. id .. oppidum; A 26. id (oppidum); G II, 6. 12. Ussetam pervenit ...; id adveniens potitur; Af 89. ante id oppidum; G VII, 69. eius oppidi; G II, 33. VII, 58. Af 51. 74. 87, a. eius (oppidi); Af 76. ei oppido; Af 68. eo oppido; G VII, 13. Af 41. eo (oppido); Af 74. ab eo oppido; G II, 13. ex eo oppido; G I, 6. in eo oppido; G I, 38. eorum (oppidorum); Af 20, b. ab ea oppugnatione; H 4. id opus; C I, 73. id ... opus; Af 51. eius operis; C II, 25, a. eo opere; G I, 8. ab eo opere; Af 52. ad ea perficienda opera; C II, 1. || in || iis operibus; C I, 21. in eam orationem; C I, 2. eius (orationis); G VII, 77, a. eius ordinis; C I, 3. — is pagus; G I, 12. eius pagi; G I, 27. in eos pagos; G IV, 22. eam paludem; G VII, 19. eius paludis; G VII, 19. ea pars; G II, 23. IV, 4. VII, 33. C II, 9, c. pars ea, quae ..; C II, 1. eam partem; G I, 52. V, 8. 35. C II, 40. III, 28, b. 54. 94. A 30, b. eam ... partem; C I, 20. ad eam partem; G I, 12. VII, 17. C III, 62. ad ... eam partem; G I, 1. in eam partem; G I, 13. III, 15. IV, 32. VIII, 46, a. A 31. praeter eam .. partem; C III, 111. ea parte; C III, 69. A 32. ab ea parte; G III, 22. 26. V, 34. VI, 37. VIII, 41. C II, 24. III, 34. A 76. ex ea parte; G III, 2. in ea parte; G IV, 32. A 5. 67. in eas partes; G I, 34. VI, 33. earum partium; C I, 65. iis (pastoribus); C I, 24. eius (patrisfamiliae); G VI, 19. eam pecuniam; C I, 23. ea pecunia (abl.); H 42, a. eas (pecunias); A 56. ad eos (pedites); G I, 48. ex eo periculo; C II, 41, b. ea (phalange); G I, 25. in ea (planicie); G I, 43. in ea planicie; G VII, 70. ea poena (abl.); G VIII, 21. 22. eum (pontem); A 19. eorum pontium; G VII, 35. in eum .. portum; A 47. eas (possessiones); F 24. earum (possessionum); C III, 1. eorum praeceptorum; C II, 6, a. ea praeda (abl.); G VI, 3. A 42, a. cum ea praeda; G VI, 41. ea praemia; G I, 43. ea .., quae meruissent, praemia; G VII, 34. ea praesentia animi; G V, 43. eius praesidii; G VII, 38, b. ei loco praesidioque; G VI, 29. cum eo praesidio; G IV, 22. eorum (principum); Af 26, b. eorum (privatorum); C II, 18, b. ei proelio; Af 78, b. eo proelio; G VIII, 21. 29. 31. 36. C III, 71. 99. A 25, b. 32. 40. ex eo proelio; G I, 26. A 47. in eo proelio; G IV, 12. C III, 64. 99. A 69. Af 19, b. ea (provincia); A 42, b. eam provinciam; C I, 31. H 42, a. per eam provinciam; A 64. eius provinciae; C I, 31. II, 18, a. III, 32, b. 102, a. Af 1. H 2. 3, a. b. 8. in ea (provincia); A 49. in ea provincia; A 66. eas (provincias); A 65, a. earum provinciarum; C III, 3. ex iis (puberibus); G V, 56. eum (puerum); A 24, b. eius (pueri); C III, 108. ad eam pugnam; Af 12. ea pugna (abl.); H 40. — ea .. ratione; G I, 28. earum (ratium); C I, 25, b. ad eam regionem; G VI, 33. ab ea regione; C III, 41. ex ea regione; H 7. eas (regiones); A 65, a. contra eas regiones; G III, 9, b. in eas regiones; C III, 7. praeter ... eas regiones, G IV, 20. propius eas regiones; A 34, b. earum regionum; G V, 20. C I, 15, a. 44. 48, b. III, 15. 34. regionum earum; G III, 8. A 47. regionum earum, quas ..; G IV, 19. iis regionibus (abl.); G V, 19. eius regni; A 35. Af 25. in consuetudinem eius regni occupandi venire; A 3. eo .. regno; A 35. eorum (remigum); A 20, a. ea res; G I, 4. 23. IV, 25. V, 25. 58. VII, 43. C III, 111. Af 40. 85, b. ea .. res; G I, 46. eam rem; G I, 30. 33. >< II, 1. VI, 13, b. VII, 11, a. C II, 13. Af 11. ad eam rem; G I, 5. V, 38. VII, 11, b. VIII, 23. Af 31, a. ad eam rem conficiendam; C I, 3. in .. eam rem; G V, 36. ob eam rem; G I, 4. 13. 31, c. eius rei; G I, 14. 32. 44, b. IV, 27. VI, 22. VII, 2. C I, 26. 29. 86. II, 29. III, 16. 19, b. 25. 33. 57. 58. eius rei causa; G IV, 9. VI, 11. eius .. rei causa; C III, 5. 105. ei rei; G II, 17. III, 15. VI, 17. VII, 64. C III, 19, b. ea re; G I, 30. 31, a. 40, d. II, 11. IV, 2. VIII, 46, a. C III, 65. Af 19, a. de ea re; C I, 2. Af 88, a. ex ea re; Af 88, b. in ea re; G III, 22. C I, 22. 27. 28. 81. III, 111. Af 5. eae res; G VII, 1. eas res; G I, 14. 18, a. ad eas res; G IV, 31. ad eas res conficiendas; G I, 3. >< ob eas .. res; G II, 35. ob eas res; Af 54, a. earum rerum; G I, 32. II, 4. a. IV, 17, b. V, 1. earum (rerum); C III, 1, iis rebus, quas constituissent, collocandis atque administrandis (dat.); G III, 4. iis rebus (abl.); G II, 15. C II, 17. 18, b. 35, b. rebus iis, quae ..; G VIII, 8. eum (regem); A 24, a. eius (regis); C II, 37. III, 104. 107. ei (regi); A 24, a. eos (reges); A 33. eorum regum; A 33. — sacerdotium id; A 66. eo .. sacramento; C II, 32, c. ad ea sacrificia; G VI, 16. eas (scaphas); C III, 24. in eo (scuto); C III, 53. is sensus; F 15. ad eam sententiam; G II, 10. in eam sententiam; G I, 45. in ea sententia; G IV, 21. is (servus); H 20. iis (servis); C I, 24. eorum (siderum); G VI, 14. eo signo; C I, 28. eius .. silvae; G VI, 10. eius silvae; G VI, 25. in ea (silva Hercynia); G VI, 25. intra eas silvas; G II, 18. ea sollertia; A 3. in eam spem; C I, 72. ea spe; G I, 8. 44, b. eo .. statu; G VI, 12, b. eas (storias); C II, 9, b. eo supplemento; G VII, 57. supplicia ... ea, quae ..; A 41. — id (templum); A 66. ad id tempus; G I, 44, a. IV, 32. VIII, 45. C I, 24. II, 19. III, 79, a. 94. ante id tempus; G II, 35. C III, 61. 101, c. Af 61, a. [ante id tempus]; C I, 6, b. per id tempus; Af 1. 34. 47. 57. 76. 96. post id tempus; G V, 17. 51. eius ... temporis; C III, 25. eo tempore; G I, 8. VII, 6. 80. VIII, 48, c. C I, 5. 37. III, 11. 16. 24. 44, a. 45. A 57, a. H 21. 42, a. eo tempore anni; G VII, 8. eo .. tempore; G VII, 62, b. VIII, 5. H 28. ex eo tempore; G IV, 18. C I, 87. H 27. iis .. temporibus; A 48. eaque || atque || (tigna, acc.); C II, 10. supra .. ea tigna; C II, 9, a.

eorum tignorum; G IV, 17, b. is (timor); C II, 29. eo timore; G VIII, 29. iis (tironibus, dat.); C III, 28, a. Af 45. eorum (tormentorum); C II, 2. eas (trabes); C II, 9, a. defixis trabibus atque eis praeacutis; C 1, 27. in .. eis (trabibus); C II, 10. per eos (tribunos); C I, 64. eo triduo; C 1, 18. eum tumulum; C I, 43. 47. ab eo tumulo; G I, 43. earum turmarum; C III, 38. eam turrem; H 18, b. eius turris; C II, 11. ex ea (turri); G VIII, 41. ex ea turri; C II, 10. ex ea, quae suberat, turri; C II, 11. in ea turre; H 13, b. in ea (turre); H 38. eas (turres); A 2. — eius vallis; G V, 32. eas valles; A 73. eius valli; C III, 63, a. ab eo (vallo); C III, 63, a. veste ea .., qua ..: A 32. eorum (veteranorum); Af 81. ab ea victoria; A 30, b. eius vici; G III, 1. 6. ad eam virtutem; G VIII, 48, a. eam quam prodesse aliis vim celeritatemque viderant; G VI, 40. tertium est genus eorum, qui uri appellantur; G VI, 28. eorum (urorum); G VI, 28. propter lini inopiam atque eius usus inscientiam; G III, 13, a.

2. **mit Zusatz: a. Adjectiva, Pronomina, Participia:** tantum ut summa species earum (arborum) stantium relinquatur; G VI, 27. eas (cupas) ardentes ... provolvunt; G VII, 42. eos (equites) superioribus perterritos proeliis; C I, 79. eos (hostes) fugientes; G V, 9. legionem neque eam plenissimam; G III, 2. eas .. (naves) multis tormentis ... completas; C I, 26. in eas (naves) impeditas; C II, 6, b. ut ... id .. (oppidum) sibi vacuum traderent; Af 25. ea (pars) princeps poenas persolvit; G 1, 12. unum adversum (proelium) et id mediocre; C III, 73, a. ea res saepe temptata; C I, 26, a. † eius praeteriti temporis || eius diei praeterito tempore ||; H 14. eo .. ipso die; A 52. eum ipsum locum; A 73. id ipsum, quod commemorarent, officium; A 70. eo ipso tempore; C III, 101, b. quam ... habuerat auctoritatem, eam omnem .. dimiserat; Af 48. omnes eas civitates; G II, 34. earum omnium civitatum; G III, 17. eorum omnium commodorum; H 42, a. eas omnes copias; G 1, 44, a. omnem eam materiam; G III, 29. ii omnes Scipionis milites; Af 85, b. ea (munera) .. omnia; A 36. omnes .. eas naves; C III, 111. omnem eam planiciem; G VII, 79. omnium .. earum provinciarum; A 78. earum .. regionum omnium; C III, 61. omnes .. eas regiones; A 26. omnibus rebus iis; G IV, 19. oppida praeter ea pauca, quae ... tueri poterant, reliqua dirui; Af 20, b. deorum numero eos solos ducunt, quos cernunt, ... Solem et Vulcanum et Lunam; G VI, 21. ea .. tota nocte; G I, 26.

b. **Genetiv:** cum neque multum aestatis superesset, atque id facile extrahi posse intellegeret; G V, 22. quibus id consilii fuisse cognoverint, ut ..; G VII, 5. ut, si quid esset ... detrimenti acceptum, ... id ... resarciri ... posset; G VI, 1. qui sibi id muneris depoposcerant; C I, 57. ut, quidquid intercederet temporis, id morari reditum ... videretur; C III, 82, a. id temporis conari ad murum accedere; H 3, b.

II. **prädicativ:** neque is sum, .. qui ... terrear; G V, 30. is .. erat annus, quo ..; C III, 1. id esse consilium Caesaris, ut ..; G V, 6. (erat) conventus is, qui ex variis generibus constaret; C II, 36. ut eo deprecatore ... impetrarent; G I, 9. cum ... iis ducibus, qui iter cognoverant; G I, 21. duces .. ii deliguntur, qui ..; G III, 23. eum omnium laborum finem fore; C I, 68. id .. est iugum directum; C II, 24. id ex similitudine floris lilium appellabant; G VII, 73, b. castrorum .. eam munitionem esse; C III, 68. ea (erat) rerum natura, ut ..; G IV, 17, b. impedimenta omnium legionum Aduatucam contulit. id castelli nomen est; G VI, 32. Lutetiam proficiscitur. id est oppidum Parisiorum, quod positum est in insula; G VII, 57. Melodunum pervenit. id est oppidum Senonum in insula Sequanae positum; G VII, 58. naves ... Octogesam adduci iubent. id erat oppidum positum ad Hiberum; C I, 61. uti eos testis suae quisque virtutis haberet; G 1, 52.

B. **mit andern Pronomina und Adjectiven:** eos impeditos et inopinantes aggressus; G I, 12. neque iis ipsis quicquam ... notum est; G IV, 20. id ipsum sui fallendi causa ... factum; G VII, 50, a. ea ... comprehendebant id ipsum, quod morabatur; G VIII, 42. quod ea omnia ... inscientibus ipsis fecisset; G I, 19. tantum .. esse eorum omnium furorem, ut ..; G II, 3. consensu eorum omnium pace facta; G II, 29. non omnes eos, qui arma ferre possent, ... convocandos statuunt; G VII, 75. quod consuetudo eorum omnium est, ut ..; C I, 48, b. omnes eos, qui in monte consederant, ... descendere ... iussit; C III, 98. ea .. omnia flagitare adventum suum; A 65, a. id quod necesse erat accidere; G IV, 29. accidere erat necesse; G VIII, 10. antea saepe accidebat; Af 51. in hoc accidit proelio; H 15. in hoc contigit bello; H 8. magis illorum naturae conveniebat; A 24, a. eo incidit tempore; H 28. magis futurum confidat; G VII, 66, b. facere debetis; Af 44. adversarios existimabamus esse facturos; H 29, b. consulto non existimabant fieri; H 36.

C. **allein und auf Eigennamen bezogen: a. masc.: I. Singular:** 1. **is:** egit; G I, 13. animadvertisset; G VII, 57. auget; A 4. queri atque indignari coepit; C III, 108. demonstrat; C I, 8. descenderet; A 60. dicebat; G I, 53. dimisit; G III, 7. excesserat; C III, 66. fecit; G I, 2. habebat; C III, 16. iussisset; G V, 54. aggredi posset; A 28. reduxit; C III, 39. rettulit; H 10. statuisset; A 35. erat Ravennae; C 1, 5. iracundia summa erat; C III, 16. notissimus erat; H 35. sibi ... suscepit; G I, 3. tegebat; A 52. valuisset; G VIII, 50. vellet ... componere; C III, 109. — et vir et civis optimus habebatur; C III, 32, b. impelleretur; G VII, 20, b. missus esset; C III, 82, b. is (Rhodanus) ... vado transitur; G 1, 6.

2. **eum:** accipere; H 22, b. appropinquare; C III, 30, b. colloqui; Af 57. decessisse; A 35. facturum videri; C I, 2. iter habere; C III, 106. minus bello habere; H 32, b. optime ... meritum iudicabat; C III, 99. obtemperasse; A 74. recipere ... non posse; A 3. decipi posse; A 37. postulare; A 35. praetergredi; Af 69, a. progressum; A 45. recepisse; Af 9. repudiaturum; G I, 40, a. reverti; G I, 42. se tenere; G I, 49. venire iusserunt; C III, 104. facturum videri; C 1, 2. esse usurum; C III, 10, b. — adductum; A 35. conici; H 22, b. hostis loco habendum; C III, 21. interclusum; A 3. curaret interficiendum; G VIII, 23. iugulatum; H 18, b. vinci; A 27. — eum adorti conciderent; Af 58. quod eum cupidum rerum novarum, cupidum imperii, magni animi, magnae ... auctoritatis cognoverat; G V, 6. convenissent; G 1, 27. defendant; C I, 6, a. deficere; G V, 33. defecissent; C III, 99. non deserturum; C III, 13. deterreret; G V, 4. deturbavit; C III, 21. diligebant; C I, 61. ab se dimittit; G II, 5. doceant; C I, 3. docuerat; C I, 54. excluderet; H 5. certiorem faciunt; G V, 37. fefellit; C III, 67. A 32. hortabantur; G I, 33. insecutus esset; G VIII, 48, a. insequi decreverat; A 45. interfecerit; G I, 44, d. interfecerunt; G V, 25. iuverant; Af 97. lapidare ... coeperunt; H 22, b. missum feci; F 18. per-

turbatum ... nactns; C III, 101, a. ebsidebat; Af 93. oderant; A 50. praemisit; C III, 21. probibuit; C III, 21. sunt prosecnti; C III, 91. reeipiunt; C I, 15, a. recepit; A 28. sequantnr; C I, 6, a. tardavit; Af 58. — ad eum accnrrit; G I, 22. afferebantur; G II, 1. concurrerent; G V, 55. concurrerunt; A 60. concurrerant; A 65, b. se contulerant; Af 40. confluebat; G VII, 44. confugerant; C I, 8. couvenisse; G VII, 55, a. convenire coepissent; C III, 36, a. convenerant; C III, 88. convertisse; G V, 49. dedncitur; A 53. snnt deducti; Af 35, a. defertur; G VII, 4, b. deferre; C I, 9, a. deferte; C III, 64. ferebatur; C III, 78, a. mittit; G I, 35. 42. II, 6. V, 36. C I, 26, b. II, 20, b. III, 29. 57. mittunt; G I, 7. 13. V, 1. VI, 6. 9. VIII, 4. C I, 60. misit; C III, 103. A 27. miserunt; G I, 27. II, 3. misissent; G III, 28. est missus; Af 57. mittere; G I, 47. missurum; G I, 47. missis; G III, 1. ad eum inseqnendnm mittit; G V, 7. perdncerent; C III, 17. perducti; C III, 28, b. perlata; G V, 39. perferrentur; C I, 9, a. perferunt; C II, 27 perscribebat; C II, 17. pervenit; G VI, 19. VII, 31. C III, 30, b. 36, b. Af 48. pervenerunt; Af 44. portari; G II, 5. proficisci; G VI, 5. reductus est; G I, 53. redncitur; C I, 24. redncunt; C II, 38. relatus est; G II, 33. relatis; C II, 20, b. relato; C III, 53. refert; C III, 57. remitterentur; G V, 23. remittunt; C I, 10. remittit; C I, 24. reverteruut; G I, 8. reverterat; G II, 14. revertnntur; G IV, 11. supportari; C III, 112, b. transeunt; C I, 24. transit; C I, 60. venit; G V, 3. C I, 18. veninnt; G IV, 18. 21. VII, 32. C I, 15, a. venerunt; G IV, 13. 22. H 3, b. venerat; G V, 20. veuerant; G IV, 22. A 65, a. venissent; G I, 31, e. V, 47. VII, 12. C III, 34. venire; G V, 3. venturum; G V, 3. venturum fnisse; G I, 34. babere se ... mandata; C I, 8. dat litteras mandataque; C III, 57. apud eum .. obtinuerit; G VII, 37. remanerc; G IV, 15. remanserunt; C I, 77. sint; G I, 31, d. snnt; G V, 11. teneret; G I, 20. oratieue ... usns; Af 28. zum Got: C III, 82, a. 91. 104. contra eum ... consedissot; G III, 17. in eum ... animadverteret; G I, 19. beneficiis; G I, 42. beneficia; G I, 43. inter enm et Domitii castra fluebat; C III, 37, a. inxta .. eum castra posuit; C III, 41. penes eum est; C II, 20, b. essent; A 70. por enm in collegium poutificum veuerat; C I, 22. post enm qnae essent; G II, 5. praeter eum centurioues IV; C I, 46. nltra eum castra fecit; G I, 48.

8. eius: aciem e.; C III, 88. aciem .. e.; C III, 92. e. adventus (nom.); G VI, 30. A 69. talem adveutum e.; A 32. e. adventus .. significatio; G VI, 29. e. adventu; G I, 18. IV, 34. VI, 4. VII, 5. 88. de e. adventu; G I, 7. VII, 9. C III, 7. 101, a. adversariorum e.; Af 26, a. e. affinem; Af 32. e. affirmatieue; G VII, 30, e. agmen extremum; Af 6. agmen e. extremum; Af 75. agminі e. extremo; Af 69, a. e. amentiam; G V, 7. ad e. amicitiam; C I, 52. ad amicitiam e.; Af 37. in e. amicitiam; G VIII, 8. ab e. amicitia; C I, 4. III, 79, b. amici e.; A 64. e. anctoritatem; G V, 4. || * eius ||; Af 40. per e. auctoritatem; C III, 82, b. in e. diligentia atqne auctoritate; G VII, 32. e. auxilium; C I, 1. e. .. beneficie; Af 56. pro e. virtute atqne in se beuevolentia; G V, 25. bouitas e.; A 24, b. boua .. e.; G V, 56. e. calamitate; G I, 53. capnt .. e.; G V, 58. in e. castra; Af 32. ab e. castris; C III, 103. Af 67. sub castris e.; G V, 57. f. regie. civitatem e.; G VII, 76. civitatis e.; G VII, 26. e. .. classem; Af 98. de e. lenitate clementiaque; Af 92. in clientela .. e.; G VIII, 32. comites familiaresqne e.; G VI, 30. ad e. conatum: C II, 35, a. e. concubinus; H 33. consilium .. e.; C I, 74, b. e. consilium; C III, 41. consilio e.; G IV, 21. V, 48. e. consilio; G VII, 4, a. omuia e. cousilia; G V, 7. reliqua e. consilia; G VI, 5. impetus e. consiliaque; C I, 26, a. in e. conspectum; C II, 42. in conspectum e.; C III, 109. in e. conspectu; C III, 28, b. e. copias; Af 93. propius e. copias; Af 30. e. .. copiis; Af 40. 52. e. copiis; Af 48. dextrum cornu e.; C III, 88. e. cornu; Af 58. ab sinistro e. cornu; Af 60. culpae e.; Af 3. defensionem e.; A 68. e. dextram; G I, 20. sub e. imperio ac dicione; A 66. in e. diligentia; G VII, 32. e. discessu; G VII, 20, a. eius † discessu; G VII, 74. domum e.; C III, 111. ab ... e. ducibus; Af 25. e. equites (nom.); G I, 46. equites e.; C III, 70. omnes e. equites; G VIII, 48, b. eqnites e. (acc.); G VIII, 48, a. e. equites; C I, 14. a Dumnorige atque e. eqnitibus; G I, 18, b. equitatus e.; C III, 69. e. equitatus; Af 29. 59. equitatnm .. e.; C III, 43. e. exercitus (nom.); Af 41. e. .. exercitus, Af 50. exercitus e.; Af 48. 69, b. exercitum .. e.; G I, 7. C I, 15, a. e. exercitum; G I, 12. C III, 84. e. .. exercitum; Af 45. opinionem e. (Caesaris) exercitns; G IV, 16. patientia Caesaris exercitusque e.; Af 30. e. exercitui; C III, 13. ex e. exercitu; C III, 103. reliquos e. exercitus: C III, 25. familiares .. e.; G VI, 30. familiares e.; A 50. pro ... felicitate e.; A 25, b. in e. fidem; G II, 13. e. fidei; G V, 3. de e. fide; G VII, 21. in fide praesidiisque e.; A 33. incredibili e. vel temeritate vel fidncia; A 75. filio propinqnisqne e.; G V. 4. fines e.; G VIII, 24. e. fortunam; C III, 103. e. fortuua; C III, 104. e. fratres; G VII, 37. fratres .. e.; G VII, 37. e. frater; Af 64. fratre e.; Af 10. e. fuga; C II, 28. e. ... gratiam; G I, 20. e. gratiam; C I, 1. pro e. hospitio; G VII, 75. e. humanitas; F 15. e. imperio; C I, 36. snb e. imperio; A 66. e. imperia; G I, 31, d. impetum e.; C III, 111. e. impetum; Af 68. impetus e. (pl.); C I, 26, a. excusatienem e. imprudentiae; A 68. culpae e. imprudentiaeque assignabat; Af 3. infidelitatem e.; G VIII, 23. propter e. singularem integritatem; Af 88, b. e. iracundia; C III, 16. pro e. iustitia; G V, 41. sine ullo e. labore; G I, 44, d. legati e.; A 74. e. legatos; G VI, 6. per legatos e.; C III, 108. de e. lenitate; Af 92. litteris e.; A 34, b. manum e.; H 18, a. merito e.; G V, 4. pro e. merito; G V, 52. pro e. meritis; G V, 27, o. e. milites; C III, 76. ex e. militibus; C II, 35, a. post e. mortem; G I, 5. e. morte; G I, 44, d. de morte e.; A 50. multis eius occisis; Af 75. navigium .. e.; A 21. e. necessarii; C III, 82, b. sine e. offensiene animi; G I, 19. singulari e. opera; G V, 25. e. epera; G V, 27, a. e. .. epera; C III, 53. adversus epinionem e.; Af 45. e. opum; Af 25. ex e. patientia; Af 35, a. ad e. periculum; C I, 2. sine ullo e. labore et periculo; G I, 44, d. potentia e.; G I, 18, b. in e. fidem ac potestatem; G II, 13. e. potestati; C I, 20. In potestate e.; G I, 32. e. praefectum; C II, 38. hoc e. praescripto; C I, 87. e. praesidium; H 25, a. firmissimnm e. praesidium; H 6. in fide praesidiisque e.; A 33. e. veluntati ac precibus; G I, 20. e. profectie; C III, 75. ad e. propinqnos; G VI, 2. propinquis e.; C I, 5. a Cingetorige atque e. propinquis; G V, 57. reditus e.; A 51. de reditu e.; G VI, 36. ad e. regionem et partem castrorum; Af 68. propius e. regnum; Af 25. in extrema e. (Inbae) regni regioua maritima; Af 77. e. regno; G V, 38. e. scriptis; G VIII, pr. a. e. sermonem; Af 57. signa e. militaria; C III, 21. e. soceri L. Pisonis avum; G I, 12. praeter spem

.. e., qui ..; C III, 70. in e. supplicium; G VIII, 38. e. supplicio; G I, 19. tabellarii e.; H 18, b. incredibili e. vel temeritate vel fiducia; A 75. a ...lle e.; C III, 56. e. verbis; H 32, b. virtus .. ; G VIII, 42. pro e. virtute; G V, 25. pro virtute ac felicitate e.; A 25, b. ad voluntatem e.; G I, 51, d. e. voluntati; G I, 20. e. voluntate; G I, 7. 39, a. voluntate e.; G I, 35.

4. ei: accidisset; G I, 20. adinngit; C III, 55. ...fertur; A 57, b. gratias egit; G I, 41. se ... ...mmendant; C I, 74, b. concessum esse; A 67. ...cessurum; H 18, b. debere; G V, 27, a. se ... dediderunt; G II, 28. A 32. sese ... dedide...nt; G VII, 13. C II, 44. sese .. dedituros; G V, 20. decesset; G I, 48. dat; G I, 3. dari po...it; G IV, 21. dederunt; G VIII, 46, a. fidem ...bebat; G I, 41. manus intentare; H 22, b. ...ceret; C III, 1. H 22, b. nuntiatum est; G I, ... est .. nuntiatum; Af 7. nuntiatur; Af 12. ...currere; C III, 41. permittitur; C I, 36. pla...uit; G I. 34. erat .. praeceptum; G I, 22. fidem ...estiterat; G V, 45. promisit; H 18, b. pro...nant; C I, 3. progresso ei ... litterae .. red...ntur; C II, 20, a. litterae .. redduntur; C III, ... remissi essent; G V, 27, a. se ... reservare; Af 92. restituit; A 68. satisfecisset; A 69. suc...rrebant; Af 5. summo esse odio; G VIII, 7. ...o quaestore fuerat; Af 88, a. tradit; G VIII, ... tradidit; A 52. tribuisset; C III, 13. A 68. ... erat .. laborandum; Af 73. transeundum non ...at; C III, 30, b. transeundum; A 27.

5. eo absente; G III, 17. invito; G I, 14. mor...o; C III, 18. evocato; C III, 21. interfecto; G III, 22. ab eo: aberant; G V, 46. VI, 7, a. afuis...et; C III, 36, a. accipit; C I, 15, b. cognosci...ur; G V, 45. defecisse; A 57, b. defecerat; A 64. non discessisse; G V, 56. discednnt; C I, 12. 22. discesserant; C I, 16. non discessurum; C II, 42. discesserat; C III, 79, a. ereptis ... legioni...us; C I, 2. flagitabatur; C I, 71. impetrari ...posse; G V, 36. impetravisset; C III, 71. orare; Af 33. perfugisse; C II, 18, a. petere vellent; G I, 30. petere coeperunt; G V, 3. petebant; G VII, 17, b. C III, 9, b. petierat; C III, 80, a. ...petiverunt; C III, 98. petere; Af 33. petunt; Af 92. postularent; G I, 34. postularet; G I, 35. A 52. requirerent; H 32, b. longe milia passuum xiv; Af 68. capti interfectique sunt; Af 25. cir...cumveniretur; G I, 42. cognosci ... posset; Af 16. conservatus est; C III, 11. esse dimissum; C III, 10, a. evocati; G VII, 39. laedi; C II, 44. ...unt ... liberati; Af 92. missi; C I, 63. missi ...erant; C III, 103. erant ... missi; C III, 104. ...vulneratus; G VIII, 48, c. cum eo: agere liceret; G I, 31, a. velle ... agere; G I, 34. 47. *agit*; C I, 22. egisse; Af 57. colloquitur; G I, 19. ...essent; Af 35, a. erant; Af 57. una; G VIII, 30, ...gratiam atque amicitiam ... futuram; G I, 35. ...pro Sab: fuerat in hibernis; G VIII, 24. hiberna...et; G VIII, 48, a. bellum contra se gerebant; Af 8. obsidebantur; Af 86. do eo: dixerit; G I, 19. statuat; G I, 19. in eo: positum esse; G VII, 10. esset; G I, 47. erat; G VIII, 48, a. ...pro Sab: reprehendat; G I, 20. facere; G VII, 21.

II. Plural: 1. II (ei): celant; C I, 76. con...firmabant; G VII, 80. consultabant; G VII, 77, a. ...consurgunt; G VI, 23. contenderunt; G VII, 48. se ... dicabant; G VI, 12, b. ei ... dolebant; G V, 54. ierunt; G VII, 62, b. excedant; G VII, 78. nuntiaverunt; G IV, 32. ei ... se .. offer...rent; C III, 73, b. auxilium ferre non possent; G I, 13. neque in eo ... consilio permanere ... ...neque eam ... vim ... imitari putuerunt; G VI, 40. reverti poterant; C I, 48, a. upem ferre poterant; C I, 79. neque acie excedere neque in locum tutum referri poterant; C II, 41, b. se ... receperunt; G VII, 80. nondum redierant; G IV, 12. refugerunt; G VIII, 13. quod expeditior erat quam ii, qui ..; G I, 52. quod ei ... impeditiores fore videbantur; A 14. venissent; G V, 22. — discessisse || se || dicuntur; F 15. ei ... dimittuntur; C I, 86. incitati; G VII, 48. interclusi; C I, 48, a. perterriti; G VIII, 13.

2. eos: confisos; G VI, 14. iter facere conari; Af 69, b. aliud .. conari; Af 69, b. contaminasse; H 16, b. debere sequi; C I, 35. subire deditionem quam proelio decertare malebat; C I, 81. ire paterentur; G I, 6. errare; G V, 41. exspectare iussisset; G I, 27. facere cogunt; G VII, 52. favisse; Af 87, b. meruisse; H 16, b. perstare; G VII, 26. Af 91, b. posse ... efficere; H 16, a. prodire; G I, 50. proicere iussit; C III, 98. scire; Af 11. studere; G VI, 14. succedere; A 27. esse voluisset; G I, 13. timere; G IV, 16. VIII, 38. timuisse; C III, 96. accusatos; Af 90. circumventos; G I, 46. iubet comprehendi; A 55. dimittendos ... curavit; Af 46. interfici iubeat; A 55. invitatos; G IV, 6. legendos curaverat; C III, 59. retinendos non constituit; G VII, 54. — accusat; G I, 16. adiuvabat; G VII, 55, b. sunt adorti; C III, 93, b. circummunire; C I, 81. circumvallare; H 32, a. circumventos; G III, 6. cohortabatur; G VII, 62, a. collaudat; C I, 21. comitati; G VI, 8, b. comprehensos; G VII, 13. confirmat; G V, 49. consequerentur; C I, 64. conservaturum; G II, 15. conservans; C II, 22. constituisset; G I, 13. convulneratos; Af 52. convulnerare; Af 69, b. dederent; G IV, 16. deduxit; G II, 10. depulerat; A 19. dimisit; G VII, 54. dimittunt; G VIII, 14, a. dimittit; C I, 21. excipere; Af 24. expnlerunt; C III, 9, b. locupletes ... fecerat; C III, 59. his eos suppliciis malis habere || suppliciis male haberi ||; C I, 81. hortatur; C I, 19. II, 3. hortatus est; C III, 34. incusavit; G I, 40, a. interficiunt; G III, 6. iuvarent; G I, 26. perduxerant; G VI, 12, a. perduxerunt; G VII, 13. persequerentur; G V, 10. poenitere necesse est; G IV, 5. premere; C III, 9, a. prodatis; C II, 32, b. prohiberet; G I, 1. prohiberet; C III, 17. propellant; C I, 55. prosecuti sunt; H 11. recepit; G IV, 22. receperant; G VII, 78. recepissent; H 16, b. redegerat; A 19. reiciebant; C II, 2. repulerunt; G III, 28. Af 52. reservat; A 25, b. sequi; G I, 26. >< sublevare; G VIII, 34. suffixit; Af 66. tradit; Af 54, b. — ad eos ... adduceretur; G II, 1. appropinquasset; H 9. commeant; G I, 1. contendit; G II, 10. contenderunt; G II, 19. persequendos contendit; G VIII, 30. defendendos ... convenirent; G II, 10. convenissent; G VI, 32. deferret; G IV, 27. dimissos; C III, 102, b. mittit; G V, 20. C II, 34, a. mittitur; G V, 27, a. missis; C III, 102, b. perfugissent; G I, 27. proficisceretur; G II, 2. venissent; G II, 17. venerunt; G VI, 23. ventitant; G IV, 23. nullum aditum esse; G II, 15. receptum haberet; G VI, 9. adversus eos proficiscitur; C II, 5. apud eos .. constituerat; G V, 54. deposuerat; G VII, 63. gerantur; G II, 2. VI, 10. loquitur; C I, 23. luctus; C III, 98. sunt ... uata; G IV, 2. fuisse; G II, 4, b. sunt; G III, 21. VII, 22. est; G IV, 1. valeret; G I, 40, d. quantum ... auctoritatis essent consecuti; G IV, 13. est ... maximae auctoritatis; G VII, 55, a. sunt ... honore; G VI, 13, a. contra eos arma ferrent; C II, 28. pugnari; G II, 33. in eos ... coniciebant; Af 72. constituit; A 41. edere; G I, 31, d. facta essent; G I, 43. iaciebant; C III, 48. mitteretur; C I, 45. proponendum; Af 46. utatur; G II, 14. pro ... beneficiis; C I, 23.

beneficiorum; C I, 34. impetum fecerunt; G I, 25. A 17. impetum fecerat; Af 71. impetu facto; G V, 15. 17. **inter** cos agi; G I, 47. aguntur; C I, 36. convenerat; G II, 19. obsides ... dandos; G I, 19. plurimem ... valere; G II, 4, a. exsistit controversia; G V, 28. fuit contreversia; C III, 82, b. est ... controversia erta; C III, 112, c. dissensie exsistit; C 1, 20. fit gratulatie; G VII, 79. legati ... mitterentur; G I, 42. **per** eos ... deferrentur; G VII, 17, b. se eripuit; G I, 4. reciperaturos; G III, 8. reciperare pesset; G VII, 89.

3. **eorum:** amplius milibus XII ... e.; G VIII, 29. multis e. interfectis; G V, 22. (nemu: f. A. equites). neutrum e. contra alterum iuvare; C I, 35. nelle e. recusante; Af 90. ne qui e. vielaretur; C III, 98. qui e. ... redemisset; Af 90. quid quisque e. ... aedierit; G IV, 5. quae quisque e. carissima haberet; G V, 33. suas cuiusque e. clientelas; G VII, 32. e. ut quisque primus venerat; G VII, 48. ut suam quisque e. civitatem adeat; G VII, 71. per quem quisque e. aditum commendatienis haberet ad Caesarem; C 1, 74, b. qeod qeisque e. in belle amiserit; C 1, 87. preet cuiusque e. ... studium ferebat; C III, 61. eter e. vita superarit; G VI, 19. quod ... se uterque e. legibus ereatum esse dicat; G VII, 32. uterque e. ... exercitum edecunt; C III, 30, a. uterque e. celeritati studebat; C III, 79, a. cum bene meritus uterque e. de republica esset; A 66. — ad e. accessum; H 29, a. propius e. aciem; Af 42. e. adventu; G I, 18, b. e. adventum; G VII, 77, c. omnibus e. aedificiis; G IV, 4. e. .. agros; G I, 11. V, 56. e. agros; G II, 5. emnibus e. agris; G III, 29. IV, 38. ad e. amieitiam; G VI, 12, b. e. amici; C I, 53. e. .. animis; G IV, 6. animos [eorum]; G II, 15. e. perterritos animes; C II, 36. arma .. e.; H 16, b. paribus e. beneficiis; C I, 35. e. .. beneficio; C I, 74, a. bona .. e.; C III, 82, b. Af 90. 97. benis .. e.; Af 97. ✕. e. gravissima caerimonia; G VII, 2. castellis compluribus e.; G III, 1. castra e.; G VIII, 36. e. castra; Af 87, b. castris impedimeetisque e.; G II, 24. ab e. castris; G 1, 22. e castris e.; G VIII, 14, b. civitates bonaqee e.; Af 97. e., qui ... veniebant, clamor; G II, 24. e. .. clientes; G I, 31, b. e. clientibus; G VII, 75. magnae e. erant clientelae; G VI, 12, a. ex e. euncursu; G VII, 28. e. consilium; G II, 17. e., qui dissentireet, consilium; G V, 29. quod .. esset consiliem e.; G VIII, 7. eousilie e.; G V, 18. e. consilie; Af 77. e. consilia; G IV, 31. C II, 21. e. clandestina consilia; G VII, 1. ab e. consiliis; F 16. de e. fide constantiaque; G VII, 77, c. e. eonsuetudine; G VII, 75. conventui e.; Af 97. ✕. e. copiis; G IV, 4. per e. corpora; G II, 10. ex e. corperibus; G II, 27. e. corporibus; G VII, 77, c. e. decurieue; Af 29. e. gratia dignitateque; G VI, 12, b. e. discessu; G VII, 5. discessu e.; G VII, 41. C III, 9, b. e. domibes; C III, 43. demes bonaque e.; C III, 82, b. demos .. e.; Af 87, b. duces e.; G V, 34. duces .. e.; C I, 69. equites e.; G IV, 11. equitatus .. e.; Af 24. eqees e.; C III, 49. repentinas e. eruptiones; C I, 81. prepter e. crebras excursieues; H 40, a. e. facti memerem; C I, 13. de e. fide; G VII, 77, c. in e. fide; C I, 34. e. in fidem; H 32, b. fines e.; G I, 87. VI, 32. e. fines; G II, 15. per e. fines; G II, 16. in e. fiuibus; G I, 31, c. IV, 19. VI, 7, a. VIII, 7. e., qui ... veuiebant, clamer fremitusqee; G II, 24. e. fuga; G I, 18, b. e. gratia; G VI, 12, b. erant plena laetitia et gratulatiene omnia, eerum, qei ..., et eorum, qui ..; C I, 74, b. impedimeeti .. e.; G II, 24. sub e. imperie; G V, 39. sub e. .. imperio; G VI, 10. de e. imperio; C I, 6, b. e. impetum; G VII, 13. impetum e.; C III, 37, b. impetus .. e.; C I, 58. e. impulsu; G V, 25. e. iudicie; G VI, 30. de e. iniuriis; C III, 59. iter e.; G VII, 40. e. iudicio; G VII, 40. de iure ... de legibus e.. G VII, 33. laetitia: f. gratulatio. ab latere e. aperto; A 20, a. legati e.; G IV, 12. de legibus e.; G VII, 33. liberi e.; G I, 11. e. habentur liberi; G V, 14. in e. locum; G VI, 12, b. e. animi magnitudinem; G VII, 52. maiores .. e.; Af 32. matresfamiliae e.; G I, 50. mes... e.; G III, 19. ad e. sanandas mentes; C I, 35. merito e.; G II, 32. emnes e. milites; G VII, ... e. mertem; G VII, 38, b. e. moribes; G IV, 2. magnam e. multitudinem; G I, 33. magnam multitudinem e. fugientium; G II, 11. tantam e. multitudinem; G II, 11. e. multitudinem; Af 14. ... multitudine; C III, 84. multitudiee e.; A 32. ... natie e. et natura; A 7. † ex navalibus e.; C II, 3. circiter CCXX naves e. paratissimae; G III, 14, a. navibus .. e.; G IV, 4. necessarii ... e.; G I, 3. qui numerus demo exisset e., qui ..; G I, 29. e., qui demum redierunt, ... repertus ... numerus ..; G I, 29. magnum e. numerum; G II, 10. C II, 38. magnem numerum e.; A 27. de numero e.; G II, 4, a. per e. nuntios; G I, 44. ... post e. obitum; G II, 29. e. ebsides; G I, 31. ... opiniene e.; G VIII, 8. e. epinionem; C I, 62. e. epibus; G VII, 14, b. eratione e.; G V, 1. ... una pars; G I, 1. maior .. pars e.; G VI, 22. magnam partem e.; G I, 12. II, 23. a parte e.; C I, 23. paucitatem e.; G VII, 20, b. magno e. capitis pericule; C III, 102, b. magno cum e. periculo; Af 51. e. pernicie; Af 87, b. recentem e. pellicitationem; C I, 57. de e. postulatis; G IV, 11. e. petestati; G II, 31. in e. petestatem; C II, 32, b. praedam armaque e.; H 16, b. media .. e. praesidiis; H 3, b. e. precibus; G I, 1... precibus e.; A 68. e. principibus; G I, 16. principes e.; G VIII, 45. de profectiene e.; G V, 32. e. satisfactione; G I, 41. pro scelere e.; G I, 14. de e. sceleribus; Af 90. pluribus e. scutis; G I, 25. de e. sententia; G VII, 77, a. multis signis et testimuniis e.; A 48. soeiis .. e.; G I, 14. 35. e. sociis; G I, 36. 43. ex ... e. sociis; G I, 13. e. sortes; C I, 6, b. spem e.; C III, 48. pro e. erga se studio; Af 90. supplicia e.; G VI, 16. temeritate e.; G VI, 7, a. timorem .. e.; C I, 32, b. virtutem ([eorum]); G II, 15. virtutem (eorum); G VII, 20, b. virtuti e.; C III, 60. virtute e.; G V, 52. Af 79. e. vitam; G VII, 19. e. vitae; H 40, b. vitio .. e.; C III, 57. ad voluntatem e.; G IV, 5. e. .. vocibus; G VI, 36.

4. **Iis (eis, dat.):** afuturum; G I, 36. accidere cousuevit; G V, 33. attribuit; Af 88, a. eemmitti; G VII, 6. concesserit; C I, 35. eis ... concessurum; Af 90. condenare; A 70. constituit; G VII, 71. velle se ... cum Caesare loqui, si eis ‖ ei, sibi eius, sibi ‖ facultas detur; C III, 15. dari; C III, 83. eis .. daturum; Af 32. eripi; G I, 43, b. frumenti copiam facerent; G I, 28. discedendi petestatem fecit; G IV, 15. auxilium ferret; Af 39. imperarent; G I, 36. imperat; G IV, 22. bellum illaturum; G I, 36. excedere ... neu liceret; G VII, 33. noceri posse; G V, 34. eis noceatur; C I, 86. haec consiliantibus eis nuntiatur; C I, 73. eis persuasit; G I, 2. pollicitus; G IV, 19. propouit; G V, 58. proposuit; G VII, 27. renuntiaremus; Af 35, b. restituatur; C I, 87. restituit; C II, 21. eis .. succurrit; Af 6. fugae .. nullum esse consilium non solum iis, qui ..., sed ne iis quidem, qui ..; A 8. auxilie ... esse non posse; Af 26, b. se ... quaecumqee res eis suppeteret ... subministraturos; Af 33. — utiles esse amicos; G IV, 7. ut

malit mihi esse amicus quam iis || his ||, qui ..; F 18.

5. **iis (eis, abl.):** hortantibus; G IV, 18. implorantibus; Af 26, b. invitis; C III, 112, a. abditis; G V, 3. collaudatis, G V, 2. correptis; C I, 66. exceptis; A 55. eis interfectis; Af 87, b. — ab iis absit; G V, 27, h. accipiendas; G IV, 13. acciperent; G VI, 12, a. vox est ... audita; G VII, 17, b. cognovit; G IV, 19. C III, 18. re cognita; G VII, 58. cognosceret; A 65, a. defendere; G I, 11. impetrari; G VII, 29. impetrant; C III, 15. petit ab eis; Af 91, b. legati ... venerunt; G IV, 7. circiter passus sexcentos; G I, 49. administrarentur; G IV, 23. et ab iis, qui cesserant, et ab iis, qui proximi steterant, circumveniebantur; G V, 35. aut subductis aut ... compulsis; Af 63. dilectos esse; G VI, 19. dentur; G I, 14. doctus; G VIII, 27. scelera ... fieri; H 22, a. fingebantur; C II, 29. pars interior ab iis incolitur, quos ..., maritima pars ab iis, qui ..; G V, 12. iniri; G VII, 12. ab iis || his || insectatus; Af 71. est ... inventum; C III, 48. missam; G IV, 9. observato; G V, 35. occupabantur; G II, 1. receptus urbi praeficitur; C I, 36. erat provisum; G III, 18, relatus est; G II, 33. sublevatur; G I, 16. visa sunt; G II, 19. se ... cum iis coniunxerat; G IV, 16. se ... coniunxerant; C III, 97. configebat; G V, 19. una; G I, 5. II, 24. III, 22. pacem esse facturum; G I, 14. in ... castra irruperunt; C III, 9, b. transierunt; C III, 60. audistis ex iis; C III, 87. hominem .. callidum delegit, Gallum, ex iis, quos ..; G III, 8. ex iis || his || Eporedorix cognito .. consilio ... defert; G VII, 39. multos; Af 32. unus ex iis, qui legati ... venerant; G II, 6.

b. femin.: qui ... eam (Africam) sua sponte vacuam occupaverat; C I, 31. Marcellum Cordubam, ut eam in potestate retineret, ... mittit; A 57, b.

c. neutr.: I. Singular: 1. id (nom.): accidit; C III, 44, a. A 62. accidat; G VII, 32. accideret; G I, 38. VII, 35. acciderat; G III, 2. accidisset; A 6. augebat; ;G VII, 46. corruptum ... augebat; C III, 64. difficile non est; C III, 86. erat incognitum; G IV, 29. erat eiusmodi; F 17. fuit pergratum et iucundum; C I, 86. fuit falsum; C III, 99. fugiebat; C I, 71. effici posset; G VI, 4. effici poterat; G VIII, 41. fieri posset; C I, 19. fieri possit; F 18. factum videbatur; G V, 33. longum atque impeditum videbatur; C I, 29. difficilius visum est; C III, 60. — animadversum esset; H 15. expletur; G VII, 31. fieret; G I, 10. sit factum; C I, 85, c. flagitabatur; C I, 71. negatum ... est; C I, 84. nuntiatum esset; G I, 7. nuntiabatur; A 57, b. perfectum est; C II, 8.

2. **id (acc.):** esse facile; G VII, 1. 14, a. satis esse; G VII, 66, a. ita esse; C III, 60. esse integrum; A 35. satis futurum; G IV, 16. fore; G IV, 31. C I, 40, b. III, 17. fieri posse; G II, 5. impetrari posse; G IV, 9. interea || id interesse ||; C III, 10, b. agi; G VIII, 52. agendum; A 3. confieri; G VII, 58, contendendum; G IV, 17, a. eripi; G I, 43, b. fieri licere; G I, 42. fieri; C III, 80, b. 89. H 38. factum; G VIII, 43. negari; G V, 6. proditum; G VI, 18. — essent .. admirati; C III, 86. agere; C I, 85, c. agerent; C III, 19, a. animum advertit; G I, 24. animadvertit; Af 39. animadvertisset; G I, 52. IV, 12. A 74. cognovisse; G I, 22. conati; G VII, 26. consecutus; G VII, 47, a. conspicati; G I, 25. contendere; G I, 31, a. id, quod volunt, credunt; G III, 18. cupere; C III, 15. dubitaret; A 53. efficere non posset; G V, 50. effecturos; G VII, 26. efficiebant; C III, 112, b. facio: s. **facio,** III. alqd, id (29 St.) S. 382. compertum habere; G I, 44, d. effectum habere; G VII, 29. impetrassent; G IV, 11. impetravisse; C I, 9, b. impetrasse; Af 28. instituisse; G VI, 14. laborare; G I, 31, a. mirandumne sit; G V, 54. [id .. obtinuit]; Af 94. persuasit; G I, 2. petisse; G I, 44, b. petant; C I, 85, a. polliceretur; G I, 42. praeparent; Af 65. probare; G V, 27, a. VIII, 53. rescisset; H 6. retenturum; C III, 17. id, quod erat, suspicatus; G IV, 32. tribuerent; G VII, 53. vellet; G I, 47. velle; H 6. vident; C II, 11. — ad id ... addebat; C II, 29. essent ... expeditiores; C I, 81. consilium capere posset; C III, 11.

3. **id elliptisch:** (naves) paulo facit humiliores, atque id eo magis, quod ..; G V, 1. „vincite," inquit ... Sabinus, et id clariore voce; G V, 30. munitiones ... reduxit, id hoc consilio, quoniam ..; G VII, 72. ut in fuga spem salutis collocarent, sed id frustra; A 29. sed id, qua mente, communis erat coniectura; A 58. Numidas ... promovebat, id hoc consilio, ut ..; Af 59. elephantos ... constituit, id hoc consilio, si ..; Af 86.

4. **eo:** neque multum abesse ab eo quin ..; G V, 2. Pompeium aut Dyrrhachium compelli aut ab eo intercludi posse; C III, 41. nihil de eo .. reperiebamus; G V, 13. ex eo plus ... doloris capere; G I, 20. est cognitum; Af 11. iudicaretur; A 54. in eo ... constare; G VII, 21. manerent; G I, 36. morentur; G VII, 66, b. perseverat; G V, 36. perseverandum; C I, 26, b.

II. **Plural: 1. ea (nom.):** suppressa comprehendebant; G VIII, 42. conquiruntur et conferuntur; G I, 27. dicerentur; G V, 4. dicebantur; G V, 28. enuntiarentur; G I, 31, a. geruntur G IV, 32. perferrentur; C I, 9, a. ita sint; G I, 14.

2. **ea (acc.):** apportari iubet; G V, 1. dissimulanda; G IV, 6. facta cognovit; G IV, 6. fieri; G VI, 23. refecta; C II, 16. — administrarent; G VII, 60. administrare; C II, 15. ageret; C III, 19, a. adimus; G VIII, pr. b. cognoscant; G II, 2. comparare; G I, 3. conferunt; G VII, 86. conficeret; G VII, 11, a. consumpserat; C I, 40, a. contegit; G VII. 35. devovent; G VI, 17. facturos; G I, 14. IV, 22. facturum; G VIII, 48, c. facere; C I, 18. III, 22. graviter ferrent; C III, 73, a. ignoratis; G VII, 77, d. important; G I, 1. litteris mandare; G VI, 14. paterentur; A 61. probetis; F 18. proferunt; G VII, 82. providere; G III, 9, a. quaerit ex eo; G I, 13, a. reficere; C II, 15. sentirent; A 24, a. speraret; A 41. memoria tenerent; C II, 34, b. in suam contumeliam vertat; C I, 8. — ad ea .. respondit; C I, 85, a. nactus aditus ad ea conanda; C I, 31. contra ea Titurius sero facturos clamitabat; G V, 29. Caesar neque satis militibus perterritis confidebat; C III, 74. secundum ea multae res eum hortabantur; G I, 33.

3. **iis (abl.):** infectis iis, quae agere destinaverat; C I, 32.

iste (istic), dieser, der da:

A, I. duae sunt Albae, alia ista, quam novimus in Aricia, et alia hic in Italia. volentes Romani discretionem facere istos Albanos dixerunt, illos Albenses; F 7, d. forsan uterer isto beneficio; Af 45. priusquam (litteras) acciperet ille, „unde", inquit „istas"? Af 4. ita || ista || fretus opinione; H 9.

II. **prädic.:** animi est ista mollitia, non virtus, paulisper inopiam ferre non posse; G VII, 77, b.

B. „tuus", inquit, „pater istuc aetatis cum esset"; Af 22.

C, **a.** vos quoque iste (Caesar) verbis infatuavit? Af 16. „abducite istos", inquit, „nefario scelere

contaminatos et cacde civium saginatos; Af 46. ſ. A, 1. F d, 4.

b. neque ego istud facturus sum; Af 45.

ita, so, also, auf diese Weise, so sehr, in dem Grade, in so fern, sodann, darauf: I. **allein: 1. bei Verben:** ita † funo crure de ligno cum propius accessisset; H 18, b. si ita aceidat; G VII, 74. ita litteris acceptis; H 18, a. ita magna etiam sollicitude periculorum ad iacturas ... rei familiaris adiungebatur; A 49. ita Cassie industria Domitii ... salutem attulit; C III, 36, b. ita lectica ad turrem (Pompeius) eum esset allatus, in ea tenebatur; H 38. afflicto: ſ. complee. ita ex utraque parte naves longas aggressus; C III, 40. is ita cum Caesare egit; G I, 13. ita .. amissa proximi temporis occasione; A 37. ita Pontica legione paenc tota amissa; A 40. nennumquam (Labienus) legionarios Caesaris ita appellare: „quid tu?" Af 16. ita cum in extrema plauicie iniquum in locum nostri appropinquassent; H 30. ita Caesar duplici laetitia ac voluptate uno tempore auctus, frumento auxiliisque, tandem ... sollicitudinem deponit; Af 34. ita † paucis commeda boste bortato maiores augobantur copiae; H 1. ita repente omnibus ex partibus signo dato loca superiora capiuntur; G VIII, 36. ita necessario atque ex tempere capto consilio; C III, 51, b. ita illa obscuratione cum aliquot cobortibus ... circumcludunt Caesaris equites et concidunt; H 6. ita celeriter bestiis circumitis; Af 83. ita Galli tragulis iaculisque oppidum ex bostium cadaveribus [sunt] circumploxi eppugnare coeperunt; H 32, a. ita puncto temporis omnibus legionariis ab hostium equitatu eircumventis; Af 15. munitione praesidii ita (equites) oeungustabantur, ut eques ... vix se dcfendere posset; H 23, b. eoepi: ſ. circumplector. facio; H 15. 23, u. proficiscor; H 9. ita cognito bostinm adventu; C I, 57. ita cum durissimis tempestatibus ... oppida expugnare cogeretur; A 43. ita commutata fortuna; G III, 6. ita uno temporo et leugas naves ... aestus complevorut, et onerarias ... tempestas afflictabat; G IV, 29. ita (Petronius) pugnans post puulum concidit ac suis saloti fuit; G VII, 50, b. concide: ſ. circumclude; H 6. ita sine pericule legionum ot paene sine vulnere bellum conficiemus; C III, 86. congredior: ſ. sustineo; C 1, 40, b. ita oxiguo tempore magnoque casu totius exorcitus salus eonstitit; C III, 14. agminis ordinem ita constituit, ut legio septima, octava, nena ante omnia ireut impedimenta; G VIII, 8. quas in provincias regionesque (Caesar) venissot, eas ita relinquero coustitutas, nt ... liberarentur; A 65, a. ita igne telorumquo multitudino iacta cum bone magnam portem temporis eonsumpsisset; H 16, a. ita omnes adversarios intra munitiones eontinero; Af 24. ita victrices regiae copiae ... converterunt se ad XXXVI legionom; A 40. ita diebus compluribus cupiebat Caesar ... adversarios in aequum locum deducere; H 5. dopeno: ſ. augee; Af 34. ita spei Curionis militum studia non deerant; C II, 39. ita quam uutea absens (Iuba) babuerat auctoritatem, oam omnem praesens dimlscrat; Af 48. eas (matresfamiliae) itu dicere: non esse fas Germanos superare; G I, 50. ita necossario diducebantur nostri, ut ... deportarent; H 41. dimico: ſ. occupe. Numidas ... ita extennatos et in longitudinom directos (collocabat), ut ... videretur; Af 59. se ita a patribus maieribusque suis didicisso, ut ... niterentur; G I, 13. ita (oppida) ab eppugnatienibus nutura leci distinentur, ut ... neu ... capiantur; H 8. ita corouam bostium dextro sinistroque cornu mediam dividit; Af 17. ita illi (Pempeiani) interiore spatie perpetuas munitiones effieiebant; C III, 44, b. ita (adversarii) se efferentes inique loco sui potestatem efficiebant; H 30. ita bac epinione fretus tuto ‖ totos, al. ‖ se facere posse existimabat; H 38. expugno: ſ. cogo. ita tuto ac sine ullo vulnere ... scx tabulata exstruxerunt; C II, 9, a. extenue: ſ. dirigo. ita dies circiter quindecim ita fecernnt, nti ... luteresset; G I, 15. si id ita fecisset; G I, 35. nisi ita fecerint', sese bello eivitatem persecuturum demonstrat; G V, 1. si ita fecissent, fines eorum se violaturum negavit; G VI, 32. ita .. fine proelii facto; G VIII, 48. ita uno die VI preeliis factis; C III, 53. ita proelium secundissimum est factum; A 11. ita per Gallograeciam Bithyniamque in Asiom iter facit; A 78. cum haec ita fierent; Af 25. ita insuper pente facto; H 5. ita exiguo tempore eques pedestre [pedes equestre] proelium facere coepit; H 15. ita cum eius (centurieuis) compar impar proclium facere coepisset; H 23, a. ita duobus temporibus Epbesiae pecuniae Caesar auxilium tulit; C III, 105. ita brevissimo spatio re praeclarissime gesta; A 47. ita re male gesta; Af 23. cum ... ita vos gesseritis, ut neque bello fortes ... fueritis; Af 54, b. qui cum certum comperissent legatorum responsa ita esse gesta; H 22, b. ita magnarum initia rerum ... celorem ot facilem exitum babuerunt; C II, 22. ita parvae res magnum in utramque partem momentum babuerunt; C III, 70. ita utraque re oppidorum eppugnatie impediebatur; G III, 12. haec ita imperabat unieuique, ita praecipiebat, nti ... haboret; Af 8. nuntiavit Pempeium oppidanos Ucubenses convocasse eisque ita imperavisse, ut ... perquirerent; H 20. ita erumpendo navis, quae ad Baetim flumen fuissent, incendunt; H 36. ita ... perpetuo sue labore in vicem legionibus expeditionum onus iniungebat; G VIII, 6. ita Helvetios a maioribus suis institutos esse, nti obsides accipere, non dare, consuerint; G 1, 14. quibus ita est Intordictum, hi numero impierum ... babentur; G VI, 13, b. ita multorum meusium labor bostium perfidia ... puucto temporis interiit; C II, 14. ita sine ullo periculo tantam corum multitudinem nestri interfeeerunt, quantum fuit diei spatium; G II, 11. ita (Pompeius) ibi interficitur; H 39. ita cum clamor esset intermixtus gemitu; H 31, b. ita maiorem partem uavium antecedere iussit; Af 2. ita castris motis Ucobim Pompeius praesidium, quod reliquit, iussit ut incenderent; H 27. ita novissimo tempore servum iussit et libertum ... alterum se iugulare, alterum pyram incendere; H 33. ita saepius rem frustra tentatam Caesar aliquando dimittendam sibi iodicat; C I, 26, b. ita vix periculo liberatus petiit ab oppidanis, ut .. liceret ..; H 22, b. ita pridic duorum centurionum interitie hac adversariorum poena est litata; H 24. cum, qui ita locutus esset, iugulatum; H 18, b. itu complures dies manserant castra; C III, 66. ita so omni tempore de populo Romano merites esse, ut ... non debuerint; G I, 11. ita do me mereris; F 14. quae vis tempestatis ita obscurabat, ut vix proximum agnoscere possent; H 3, b. ita minora castra inclosa maioribus castelli atque arcis locum obtinebant; C III, 66. ita duces utriquo et in operibus occupati esse, et ... cotidie dimicabant; Af 61, b. ita operosis Alexandrinorum machinationibus ... non longi temporis labore eccursum est; A 9. vos ita pacem semper odistis, ut nullo tempore legiones desitae ... baberi; H 42, b. oppugno: ſ. circumplector. proficiscer; H 9. ita proximi

diei casu admoniti omnia ad defensionem paraverant; C II, 14. ita consilio babito noctu patitur Lusitanos eruptionem facere; H 36. ita ... solus (Enphranor) cum sua qnadriremi victrice perit || periit ||; A 25, b. ita sive casn sive consilio deorum immortalium ... ea (pars) princeps poenas persulvit; G I, 12. ita neqne in otio concordiam neque in bello virtutem ullo tempore retinere potnistis; H 42, b. ita (Caesar) ante diem XI Kal. Mart. oppido potitus imperator est appellatus; H 19. ita Caesar oppido potitur; H 34. praecipio: f. impero; Af 8. ita mobilitatem equitum, stabilitatem peditum in prooliis praestant; G IV, 33. ita cum ex castello Didius ad propellendum processisset cum copiis; H 40, b. ita cum duabus legionibus ad persequendos Carnutes proficiscitur; G VIII, 4. ita paene sub idem tempus et rex ad opprimendum Mithridaten proficiscitur et Caesar ad recipiendum; A 28. ita firmissimnm eius praesidium Ateguam proficiscitur; H 6. ita || ista || (Pompeins) fretus opinione tertia vigilia profectus castellum oppugnare coepit; H 9. ita fuga timoris simul calliditatisque plena sine ullo detrimento milia non amplius decem progressi hostes; G VIII, 16. ita ancipiti proelio diu atque acriter pngnatum est; G I, 26. ita vario certamine pugnatum est; C I, 46. ita corona circumdata pugnatum est aliqnamdiu vehementissime; H 13, b. inter qnos ita comminus est pugnatum, ut ... sit .. desideratus; H 23, b. ita pugnare coeperunt de ponte; H 33. ita re bene gesta se recipinnt in castra; G VIII, 27. ita commeatus et qui frumenti causa processerant tuto ad se recipit; C I, 54. ita metu perterriti (adversarii) ... multis amissis in castra se recipiunt; H 25, b. ita Caesar ... noctis hora prima omnes suos ad nnum in castra incolumes ... reduxit; Af 70. ea ... paucorum dierum opera et labore ita refecta, ut nullus perfidiae ... locus esset; C II, 16. ita refngerunt ad Caesarem; H 18, a. his Caesar ita respondit; G I, 14. ita proelium restitutum est; G I, 53. retineo: f. possum; H 42, b. ita re infecta in oppidum reverternnt; G VII, 82. † Ita fastigato atqne ordinatim structo || *tecto*, fastigate ... structae trabes ||; C II, 10. ita temporibus illis in Hispania nonnullae civitates rebus Cassi stndebant; A 62. ita cupidius dum intra praesidia illorum (adversariorum) student caedem facere; H 23, b. ita cum recentes atque integri defessis successissent; C III, 94. cum ea ita sint; G I, 14. ita omnis insula est in circuitn vicies centum milium passuum; G V, 13. id .. ita esse ... etiam ex domestico iudicio ... intellegebant; C III, 60. f. concido. II. nt; A 35. ita Ipsis Liberalibus (adversarii) fusi fugatiqne non superfuissent; H 31, b. ita (L. Plancus) congressus impari numero magnos impetus legiounm equitatusque sustinet; C I, 40, b. ita vim bostium ... per legionarium militem commodius sustinebat; Af 70. ita continens flamma copias omnes repente a conspectu texit Romanorum; G VIII, 15. ita et novam et repente collectam auctoritatem tenebant; G VI, 12, b. ita ... pontibus palude constrata legiones traducit; G VIII, 14, b. ita ex Sicilia exercitum transportabat, ut ... pateretnr; Af 47. ita partim precibus partim vi bene magna comparata manu provinciam vastare; H 1. ita (Caesar) vento certo celerique naviglo vectus; Af 2. ita cum ad eum (Cn. Pompeium) venerunt; H 3, b. ita postero die Tullius legatus cum Catone Lusitano venit; H 17. ita cum ad oppidum esset ventum; H 35. „vincite," inquit, „si ita vultis", Sabinus, et id clariore voce; G V, 30.

2. **bei Adjectiven:** non ita amplis rebus patris gestis; Af 22. ita avidi cupidique † suarum qnisque ex partium virorum fautorumque volnntas habebatur; H 25, b. fastigatus: f. I. struo. Morini ... spe praedae adducti primo non ita magno suorum numero circumsteterunt; G IV, 37. erat vallis inter dnas acies ... non ita magna, at difficili et arduo ascensu; C II, 34, a. non ita magno medio intervallo relicto; A 38. quem (campum) ingum cingens a mari ortum neqne ita praealtum velut theatri officit speciem; Af 37.

3. **bei Adverbien:** acriter, celeriter: f. II. que; G I, 52. ut; G II, 33. (Scipio) haud ita diu commoratns se recipit in castra; Af 48. locus est fere regionum illarum nobilissimus non ita longe ab Alexandrea, qui nominatur Delta; A 27. uno tempore (Scipio) progressus haud ita longe a Caesaris castris constitit in campo; Af 30. postqnam (Caesar) non ita longe ab ultimo collo turriqne fuit; Af 38. haud ita longe ab Scipione (rex Iuba) consedit; Af 48. Fabius ... non ita multum moratus in itinere cum legione occurrit; G V, 47. nt ... non ita multo se reliquorum civium fatum antecedere existimarent; C II, 6, a. repente: f. II. que; G I, 52.

4. **zum Satz:** ita nt oculis, in ntram partem (Arar) fluat, iudicari non possit; G I, 12. ita, nt radices montis ex utraque parte ripae fluminis contingant; G I, 38. ita nt (stipites) non amplius digitis quattnor ex terra eminerent; G VII, 73, b. ita ut capita tignorum extrema parietum structura tegerentur; C II, 9, a. ita nt (naves) ad nnam omnes, constratae numero XVI, eliderentur et naufragio interirent; C III, 27. ita quanto longius ab oppido discedebatur, tanto tardiores ad insequendum erant Numidae; Af 6.

II. **Verbindungen:** atque: atque haec Caesar ita administrabat, nt condiciones pacis dimittendas non existimaret; C I, 26, a. f. **atque**, II, 2, h. ita (22 St.) S. 106, b. — et: f. **et**, B, II, **a**, I, b. ita (3 St.) S. 340, a. — 2, c. ita (4 St.) S. 342, a.

quam: Brutus et Cassius utinam, quam facile a || ad || te de me impetrare possunt, ita per te exorentur, ne ..! F 26.

que: ita nostri acriter ... impetum fecerunt, itaque hostes repente celeriterqne procurrerunt, ut spatinm ... non daretnr; G I, 52. itaque esse civitatem in sua potestate; G V, 3. itaque eius rei causa antiquitus institutum videtur, ne ..; G VI, 11. itaque facit; H 4.

sicuti: sicuti mari portibusque Caesarem prohibebat, ita ipse (Bibulus) omni terra earum regionum prohibebatur; C III, 15. adeo ut cogerentur sicuti reliqunm commeatnm ita ligna atqne aqnam Corcyra navibns onerariis supportare; C III, 15.

tamen: ita tamen fuga navibusque nostros prohibituros; A 8. bona qnidem eorum se venditurum, ita tamen, ... nt incolumitatem retinere posset; Af 90.

ut: triplicem aciem instruxit legiounm qnattuor veteranarum [ita, uti supra]; G I, 24. ita uti supra demonstravimus; G II, 1. partim qni (Galli) nt Germanos diutius in Gallia versari noluerant, ita ... moleste ferebant; G II, 1. pugnatum .. ab hostibus ita acriter est, ut a viris fortibus ... pugnari debuit; G II, 33. sed ut superioris temporis contentionem nostri omnem remiserant, ita ... paraverant; C II, 14. an non, uti corporis vulnera, ita exercitus incommoda sunt tegenda? C II, 31, b. id enim esse integrum, quod ita esset, ut fuisset; A 35. namque, nt in civilibus dissensionibus accidere consuevit, ita ... studebant; A 62. ita uti erant instructi; Af 18. — eorum (equitum) ut quisque est genere copiisque amplissimus, ita plurimos cir-

cum se ambactos clientesque habet; G VI, 15. ut quisque acerbissime crudelissimeque dixit, ita quam maxime ab inimicis Caesaris collaudatur; C I, 2. — itaquisque, ut erat maxime insignis, ... telis hostium flammaeque se offerebat; G VIII, 42.

itaque, daher, also: I. **allein**: 1. **direct**: itaque ... insidiis dispositis ... reliquos aut interficit aut in deditionem accipit; Af 95. tempore commutato tempestas et nostros texit et naves ... afflixit; C III, 27. est .. actum; C III, 111. milies sestertio his imposito ... gratias agunt; Af 90. animadvertit; Af 82. adire audent; G IV, 2. dignitas ... augebatur; G VII, 30. id ... periculum augebat; C III, 64. capitur; G VIII, 29. Domitium productum ... circumsistunt et custodiunt; C I, 20. coniuratione facta ... discedere ... coeperunt; G IV, 30. dimittere coepit ... puerum; A 24, b. copias reducere coepit; A 60. capto C. Minucio Regino ... se recipere coepit; Af 68. dimissis nuntiis ... manus .. cogunt; G V, 39. loca sequi demissa ... cogebantur; C III, 49. exercitum reduxit et ... in hibernis collocavit; G III, 29. subsidia comparabat; G IV, 31. omnibus ... manus praecidit vitamque concessit; G VIII, 44. quinqueremes V confecerunt; A 13. consilio advocato ... animos .. confirmat; G VIII, 8. data facultate litteras conscribit; Af 4. ea ... loca ... occupaverunt atque ibi consederunt; G VI, 24. productis copiis ... considunt; G VII, 79. omnibus legionibus eductis ... constitit; Af 77. constituunt ... excedere; C I, 61. constituerat gloriam ... eorum pati; Af 31, c. perterritis omnibus sibi quisque consulebat; C II, 43. re frumentaria ... comparata ... ad Ariovistum contendit; G I, 37. morati ... omnibus vicis ... incensis ad castra Caesaris ... contenderunt; G II, 7. nondum hieme confecta ... in fines Nerviorum contendit; G VI, 3. ad eundem pontem contendit; G VIII, 27. comparatis ... copiis subsidio ... ire contendit; Af 25. honorifice civitates appellando ... Galliam ... continuit; G VIII, 49. gravissime ... decernitur; C I, 5. hoc animo est decertatum; A 16. se ... dediderunt; G III, 16. fossas ... deduxit; A 38. rem deferunt; G V, 28. fabros deligit et ... arcessi iubet; G V, 11. nulla (navis) desiderata est; C II, 7. deterritus non est; A 74. agri vacare dicuntur; G IV, 3. commoratus ... dabat operam, ut ..; G V, 7. dabat operam, ut ..; Af 73. truncis arborum ... abscisis ... fossae ... ducebantur; G VII, 73, a. exercitum eduxit; C III, 84. oratione .. cognita ... nuntios mittit ... equitesque .. evocat; G V, 57. usus singulari militum studio ... oppidum expugnavit; C III, 80, b. convocatis centurionibus milites certiores facit; G III, 5. dispositis insidiis ... secunda proelia faciebat; G VIII, 48, a. impetum fecit; A 46. custodiis impositis ... facit castra; Af 7. factum est, ut ..; Af 57. contionem ... habuit; C III, 73, a. signo dato ... immittit cohortes; Af 18. omni studio ... incubuerunt; A 12. navigiis ... dispositis navibus insidiabatur nostris; A 25, a. reductis suis copiis ... instituit exporrigere munitiones; Af 42. naves ... propugnatoribus instruxerunt; A 10. lignis coniunctis ... porticus integebantur; C II, 2. deducti (adolescentes) ... custodibus sunt traditi et ... interfecti; Af 28. milites ... sunt interfecti; Af 85, b. re frumentaria provisa ... in Sontiatum fines exercitum introduxit; G III, 20. infirmiores milites ... deligi iubet; C I, 64. ibi relicto P. Saserna ... iubet comportari ligna; Af 10. omnibus insciis ... iubet .. legiones ... educi; Af 37. de deditione ... loquebantur; C II, 36. Titum Labienum ... mittit; G III, 11. M. Antonium ... mittit; C I, 11. Caninium Rebilum ... mittit; C I, 26, b. eo Calenum misit; C III, 55. in magnum timorem coniecti ex Gaetulis duos ... mittunt; Af 35, a. eos (milites) ... suppetias mittit; Af 75. aes alienum ... multiplicatum est; C III, 32, b. Pompei sequendi rationem omittit; C I, 30, a. Curio reliquas copias exspectare et bellum ducere parabat; C II, 37. vallum ... nondum perfecerat; C III, 63, a. magnus eorum cotidie numerus ad Caesarem perfugiebat; C I, 78. annos nonnulli vicenos in disciplina permanent; G VI, 14. inter se cohortati ... perrumpunt; G VI, 40. die ac nocte continuato itinere ad eum pervenit; C III, 36, b. non magno intervallo relicto ab hoste castra posuit; A 30, a. castra posuit ad oppidum Ruspinam; Af 6. vocatis ad se mercatoribus neque quanta esset insulae magnitudo ... reperire poterat; G IV, 20. multis militibus .. interfectis ... nihil ... proficere poterat; A 76. cohortatus Haeduos ... praemittit ad Boios; G VII, 10. nulla interposita mora ... impedimenta ... praemisit; C III, 75. nostri ad dimicandum procedunt; H 29, b. nostri procedunt; H 29, b. suos cohortatus ... adversus eos proficiscitur; C II, 5. postero die ... Dyrrhachium profectus est; C III, 41. ipse in Lusitaniam proficiscitur; A 51. portis patefactis ... Caesari obviam proficiscitur; Af 88, b. duabus legionibus missis in ulteriorem Hispaniam ... ipse ... progreditur edictumque praemittit; C II, 19. (Iuba) rursus se recipere, atque auxilia ... abduxit; Af 25. magno numero frumenti invento Ruspinam redit; Af 9. navibus ... receptis ... ad oppidum Ruspinam redit; Af 11. exercitum ... reduxit; C II, 35, b. Q. Calenum ... reliquit G VIII, 39. multis interfectis reliquos ... repulerunt; C II, 14. hoc qui postularet, reperiebatur nemo; C III, 20. praemissis nuntiis ad Cn. Domitium Caesar scripsit; C III, 78, b. eventus varii sequebantur; G II, 22. cognita Pompei profectione ... ex tectis significabant; C I, 28. eo cursu ... munitionibus successerunt; A 30, b. rem suscipit; G I, 9. perturbatis antesignanis legio ... locum non tenuit; C I, 44. se ... tradiderunt; G VIII, 43. tradit eos centurionibus; Af 54, b. equites Germani ... flumen tranarunt; A 29. duabus .. cohortibus ... relictis ... Sicorim transeunt; C I, 63. subito .. grandine .. consecuta ... per castra passim vagabantur; Af 47. omni senatu necato reliquos ... vendidit; G III, 16. admodum magnis ... itineribus confectis ... ad Ligerem venit; G VII, 56. non prius vidit turmas Iulianas, quam ..; Af 40.

2. **indirect**: itaque ... magnum esse incommodum acceptum; G V, 10. magnas ... iniurias ... (se) concedere Pharnaci; A 70. se victos confiteri; C I, 84. (se) ab defensione desistere; C II, 12. se, quod in longiorem diem collaturus fuisset, repraesentaturum; G I, 40, d. statuisse imperatorem ..; G VII, 20, c.

II. **Verbindungen**: cum: i. cum intellegeret ..., partiendum ... exercitum putavit; G III, 10. i., cum ... administraretur, ... ut navigari commode posset, effecit; G IV, 31. i. cum ... nostri premerentur, ... animadversum est vitium munitionis; C III, 63, b. i. Androsthenes ..., cum se ... comitem esse mallet ..., multitudinem servorum ... cogit; C III, 80. i., cum castra castris collata essent ..., Longinus ... proficiscitur; A 61. i. castra cum movere vellet, subito ... erupit multitudo; Af 6. i. praeter consuetudinem cum nostris animadversum esset accidere ‖ nostros ... cedere ‖, centuriones ... duo restituerunt aciem; H 23, a. i. Caesar, cum aciem directam vidisset, non habuit dubium, quin ..; H 29, a.

i. ex utroque genere pugnae cum parem virtutem ad bellandum contulissent, ... concidit adversariorum multitudo; H 31, a. i., cum primum ... exercitum conduxit, sestertios centenos militibus est pollicitus; A 48.

dum: i., dum locus comminus pugnandi daretur, ... singulas binis navibus obiciebant; C I, 58.

etsi: i., etsi summa difficoltas ... proponebatur ..., tamen id sibi contendendum ... existimabat; G IV, 17, a.

ne: i., ne id accideret, ... castris positis ... in occulto restitit; G VII, 35.

posteaquam: i. posteaquam castra nun potuerant potiri, Uticam se in oppidum coniecerunt; Af 87, b.

priusquam: i. prius, quam quicquam conaretur, Divitiacum ad se vocari iubet; G I, 19. i. priusquam telum abici posset ..., acies terga vertit; C II, 34, b.

item, ebenso, auf gleiche Art, desgleichen, ebenfalls, auch: I. **allein:** 1. **Substantiva:** item Allobroges ... fuga se ad Caesarem recipiunt; G I, 11. si Haeduis de iniuriis, ... item si Allobrogibus satisfaciant; G I, 14. item equites Ariovisti pari intervallo constiterunt; G I, 43. item Marcus Metius repertus et ad eum reductus est; G I, 53. item per Treveros (Menapios) venisse Germanos in amicitiam cognoverat; G VI, 5. item Rutenos Cadurcosque ad fines Volcarum Arecomicorum depopulandos mittit; G VII, 64. pollicetur L. Piso censor sese iturum ad Caesarem, item L. Roscius praetor; C I, 3. profectum item Domitium ad occupandam Massiliam navibus actuariis septem; C I, 34. quod (frumentum) Massiliensibus, item quod Afranio Petreioque mitteret; C II, 18, a. item L. Lentulus comprehenditur ab rege et in custodia necatur; C III, 104. Minocium libertis tradit excruciandum, item Calpurnium Salvianum; A 55. item C. Sallustium Crispum praetorem ad Cercinam insulam versus ... cum parte navium ire iubet; Af 8. Caesar item producit copias; Af 58. Scipio item monitiones contra facere; Af 61, b. item Pompeius Rufus brachium gladio percussus ... interfectus esset; Af 85, b. item Caecinae, † Ceteio, P. Atrio, L. Cellae patri et filio, M. Eppiu ... (vitam) tribuit; Af 89. Didius ... confestim sequi coepit; partim pedibus [et equitatus] ad persequendum celeriter iter faciebant item confestim consequentes; H 37. sic item nos esse iniquos, quod in suo iure se interpellaremus; G I, 44, c. sunt item, quae appellantur alces; G VI, 27. item ab angulo castrorum sinistro munitionem ad flumen perduxerat; C III, 66. me item in consulatu absentem, quae potuisset, commoda provinciae tribuisse; H 42, a. item constabat Elide in templo Minervae ... simulacrum Victoriae ... ad valvas se templi limenque convertisse; C III, 105. item Macedones, Thessalos ac reliquarum gentium et civitatum (equites) adiecerat; C III, 4, b. item Mauri equites ... deserti principes fugiunt; Af 83. hostes item suas copias ex castris eductas instruxerant; G II, 8. cum item ab hostibus constanter ac non timide pugnaretur; G III, 25. at veteranae legionis milites item conflictati et tempestatis et sentinae vitiis; C III, 28, b. item Lisso Parthinisque et omnibus castellis qood esset frumenti conquiri iussit; C III, 42. litteris .. item Labieni certior fiebat ..; G II, 1. item hoc die litterae sunt deprensae; H 26. item ... pueri mulieresque ex muro passis manibus suo more pacem ab Romanis petierunt; G II, 13. item oppidorum magna pars eius provinciae montibus fere munita ... est; H 8. item populum Romanum victis ... ad suum arbitrium imperare consuesse; G I, 36. item ab publicanis suae provinciae debitam biennii pecuniam exegerat; C III, 31. item ex finitimis regionibus quas potest contrahit cohortes ex delectibus Pompeianis; C I, 15, b. antecedebat testudo ... facta item ex fortissimis lignis; C II, 2. item Trallibus in templo Victoriae ... palma ... ex pavimento exstitisse ostendebatur; C III, 105. coenam afferri quam optimam imperavit, item optimis insternendum vestimentis; H 33.

2. **Adjectiva:** item alia in parte diversae duae legiones ... proeliabantur; G II, 23. nonnullos (aquatores) interfecerunt, item alios vivos abduxerunt; H 21. s. II. et. item altera navis trieris ex eadem classe errabunda ... a classe Vari et M. Octavi est capta; Af 44. item complures nando ad naves, quae in salo fuerunt, se recipiunt; H 40, b. his (tignis) item contraria duo ad eundem modum iuncta ... statuebat; G IV, 17, a. item insequenti die eadem consuetudine dum (Pompeius) longius prosequitur; H 14. item nonnullae (civitates) portas contra cludebant; H 1. hos item ex proximis navibus cum conspexissent; G IV, 25. Veneti reliquaeque item civitates ... bellum parare ... instituunt, G III, 9, a. in ... reliquis item civitatibus, quae proxime bellum fecerant, (exercitum) in hibernis collocavit; G III, 29. item ex reliquis partibus nostri cedentes usque ad castra insecuti sui colligendi facultatem non dederunt; G VII, 80. item reliquis itineribus nonnullae cohortes in agmen Caesaris, aliae in equites incidunt; C I, 24. Caesar cum septimam legionem item urgeri ab hoste vidisset; G II, 26. scaphas longarum navium, item speculatoria navigia militibus compleri iussit; G IV, 26.

II. **Verbindungen:** atque: atque in alteram partem item cohortandi causa profectus pugnantibus occurrit; G II, 21. prorae admodum erectae atque item puppes ad magnitudinem fluctuum tempestatumque accommodatae; G III, 13, a.

et: sublicae et ad inferiorem partem fluminis oblique agebantur ... et aliae item supra pontem; G IV, 17, b. s. **et,** B, II, **a,** 1, h. item (3 St.) S. 340, a.

que: itemque Dumnorigi, ... ut idem conaretur, persuadet; G I, 3. itemque Ambianos, Aulercos, Caletos, Velliocassis, Atrebatas (convenisse); G VIII, 7. itemque praetoribus ... rogationes ... ferentibus nonnullos ambitus Pompeia lege damnatos ... in integrum restituit; C III, 1. itemque per equites dispositos aqua prohibere classiarios instituit; C III, 100. itemque adversarii male accepti tum demum se ad sua praesidia contulerunt; Af 18. itemque equites Curioniani ... complures se eodem conferebant; Af 52. itemque te, Aule Fontei, ... te ab exercitu dimitto; Af 54, b. itemque Quintum Aquilam cum XIII navibus longis Adrumetum eadem de causa praemittit; Af 62. itemque Adrumetinis HS XXX ... multae nomine imposuit; Af 97. ut ... perquirerent, qui essent suarum partium itemque adversariorum victoriae fautores; H 20. sinistrum (cornu tenebant) III et V legio itemque et cetera auxilia et equitatus; H 30. itemque (ceciderunt) equites Romani partim ex urbe partim ex provincia ad milia III; H 31, b. itemque propter loci difficultatem neque equo neque vehiculo saluti suae praesidium parare poterat; H 39.

ut: tigna item ut primo tecta extremis lateribus instruebant; C II, 9, c.

iter, Weg, Straße, Reise, Fahrt, Marsch, Tagemarsch: I. **Subject:** deminuit: quod ... longum

.. iter ex Hispania magnum numerum deminuerat; C III, 2.

est: erant omnino itinera duo, quibus itineribus domo exire possent: unum per Sequanos, angustum et difficile, inter montem Iuram et flumen Rhodanum, ... alterum per provinciam nostram, multo facilius atque expeditius; G I, 6. qua proximum iter in ulteriorem Galliam per Alpes erat; G I, 10. qui (milites) brumalibus diebus itineribus difficillimis, frigoribus intolerandis studiosissime permanserant in labore; G VIII, 4. infestis .. itineribus commeatus complures intercipiebat; G VIII, 47. ipse (Caesar) tantum itinerum faciebat, quantum satis esse ad mutationem locorum propter salubritatem existimabat; G VIII, 52. erat enim iter a proposito diversum; C I, 69. erat unum iter, Ilerdam si reverti vellent; C I, 73. Caesari circuitu maiore iter erat longius; C III, 30, b. quia expedito itinere flumen ei (Pompeio) transeundum non erat; C III, 30, b. ut transeundum superius iter vehementer esset periculosum; H 30.

excipiunt: a milibus passuum V itinera difficilia atque angusta excipiebant; C I, 65.

ferunt: quae (itinera) extra murum ad portum ferebant; C I, 27.

pertinent: quae itinera ad Hiberum atque Octogesam pertinebant; C I, 68.

videtur: cum ... fugae simile iter videretur; C III, 13.

II. **nach Verben:** 1. **Accusativ:** accelero: equites sequi iubet sese iterque accelerat; C II, 39.

averto: quod iter ab Arare Helvetii averterant; G I, 16. iter ab Helvetiis avertit; G I, 23.

coepi: cum iam Caesar ... iter coeptum ‖ inceptum ‖ pergere coepisset; Af 69, b.

cognosco: Labienum ... cum ... iis ducibus, qui iter cognoverant, summum iugum montis ascendere iubet; G I, 21. s. exploro; C III, 38.

commuto: consilium Scipio iterque commutat; C III, 36, b.

concido: pedestria esse itinera concisa aestuariis; G III, 9, a.

conficio: † multis iterante diebus coniectis ‖ multis itineribus nocte dieque confectis ‖; H 2. s. **conficio** iter (21 St.) S. 199, b.

constituo: Caesar iter constitutum ire contendit; Af 6.

continuo: ideo continuato nocte ac die itinere; C III, 11. die ac nocte continuato itinere; C III, 36, b.

converto: s. **converto,** II. iter (3 St.) S. 229, a.

demoror: nullo hoste probibente aut iter demorante; G III, 6.

differo: differenum est .. iter in praesentia nobis; C III, 85.

dirigo: ipsi iter secundum eas (naves) terra direxerant; C III, 30, a.

do: negat se more et exemplo populi Romani posse iter ulli per provinciam dare; G I, 8. illud se polliceri et iureiurando confirmare tutum iter per fines daturum; G V, 27, b.

duplico: duplicato .. eius diei itinere; C III, 76.

efficio: (Caesar) quantumcumque itineris equitatu efficere poterat cotidie progrediebatur; C III, 102, a.

eo: milites ... iter inceptum ire coeperunt; Af 75. s. constituo.

exploro: ut exploratis itineribus minore cum periculo vallem rivumque transiret; G V, 50. equitum magnam partem ad explorandum iter Domitii et cognoscendum praemisit; C III, 38.

exquiro: itinere exquisito per Divitiacum ... profectus est; G I, 41.

facio: s. **facio,** III. iter (53 St.) S. 385.

habeo: Pompeius per Candaviam iter in Macedoniam expeditum habebat; C III, 79, a. s. **habeo,** III. iter (6 St.) S. 426, a.

impedio: s. **impedio,** III. iter (8 St.) S. 462, b. — incipio: s. **incipio,** II. iter (3 St.) S. 491, a.

intendo: qui ... iter .. in Hispaniam intendebant; Af 95.

intercludo: s. **intercludo** itinera (3 St.) S. 513, b. — intermitto: s. **intermitto,** III. iter (6 St.) S. 519, a.

maturo: iam vero eo magis illi maturandum iter existimabant; C I, 63.

moror: immisso equitatu iter eorum (Haeduorum) moratur atque impedit; G VII, 40.

munio: cratibus atque aggere paludem explere atque iter munire conabatur; G VII, 58.

muto: uti ipse (Afranius) ... mutato itinere iugis Octogesam perveniret; C I, 70.

obsideo: equitatum ... omnia loca atque itinera obsidere; C I, 67.

officio: adversariorum .. excursionibus ‖ iter ‖ officere non intermittit; Af 61, b.

paro: ipse (Scipio) iter in Macedoniam parare incipit; C III, 33.

patefacio: causa mittendi fuit, quod iter per Alpes ... patefieri volebat; G III, 1. cum iter Cassio patefactum esset; A 64.

pergo: s. coepi.

praeoccupo: Caesar praeoccupato itinere ad Dyrrbachium finem properandi facit; C III, 13.

praesepio: aditus autem atque itinera duo ... maximis defixis trabibus atque eis praeacutis praesepit; C I, 27.

procedo: unum dierum iter LX processerit; G VI, 25.

progredior: bis aliquantum itineris progressis; G V, 10. bidui .. iter progressus (Curio) ad flumen Bagradam pervenit; C II, 24.

propono: confecto iusto itinere eius diei, quod proposuerat; C III, 76. s. I. est; C I, 69.

reddo: haec (fama) itinera infesta reddiderat; C III, 79, a.

servo: Cassivellaunus ... itinera nostra servabat; G V, 19.

supprimo: iter supprimunt; C I, 66.

teneo: itinera ... castris hostium oppositis tenebantur; C I, 68.

tento: quod eo invito iter per provinciam per vim tentassent; G I, 14.

transeo: s. I. est; H 30.

2. **Ablativ:** averto: (Coelius) consilio destitit atque eo itinere sese avertit; C III, 21.

intercludo: interclusum itinere et Ligeri Caesarem ... in provinciam contendisse; G VII, 59. ne (Varro) itinere aut traiectu intercluderetur; C II, 20, a. tum vero (Varro) omni intercluso itinere ad Caesarem mittit paratum se esse ..; C II, 20, b.

prohibeo: ne itinere Helvetios prohibeant; G I, 9. ibi Centrones et Graioceli et Caturiges ... itinere exercitum prohibere conantur; G I, 10. ut ... praesidiis .. in angustiis collocatis exercitum itinere prohiberent; C I, 65.

utor: Caesar eodem itinere uti noluit; A 28.

3. **mit Präpositionen:** addo ad: milium sex ad iter addito circuitu; C I, 64.

aggredior ex: Boii et Tulingi ... ex itinere nostros latere aperto aggressi circumvenire ... coeperunt; G I, 25.

averto ab: Caesarem Apollonia a directo itinere averterat; C III, 79, a.

consisto ex: Caesar ... statim ex itinere ante oppidum Thapsum constitit; Af 86.

converto ab: quas (legiones) ab itinere Asiae Syriaeque ad suam potentiam dominatumque converterat; C 1, 4.

excedo ex: quorum (equitum) nulli ex itinere excedere licebat, quin ab equitatu Caesaris exciperetur; C I, 79.

excludo ab: Scipio interim exclusus ab incepto itinere; Af 80.

fugio ex: illi ... ex medio itinere proiectis sarcinis fugiebant; C I, 59.

iaceo in: quae (saxa) iacebant in itinere; A 53.

intercedo inter: inter castra et Caesaris iter flumen intercedebat angustum altissimis ripis; A 29.

iudico de: de itinere ipsos brevi tempore iudicaturos; G I, 40, c.

occurro ex: M. Petreius et Cn. Piso ... ex itinere recta subsidio suis occurrunt; Af 18.

oppugno ex: f. **ex,** l. oppugno (3 St.) S. 356, a.

praemitto ex: ex .. itinere loricatos viros fortes cum equitatu ante praemisit; H 4.

proficiscor ad: quod sine iumentis impedimentisque ad iter profectos videbant; C 1, 69.

reduco ex: reducitur ad eum deprensus ex itinere N. Magius Cremona, praefectus fabrum Cn. Pompei; C I, 24. Caesar ex medio itinere copiis reductis equitibus suis auxilium tulit; Af 52.

resisto in: Caesar legiones equitatumque revocari atque in itinere resistere iubet; G V, 11.

revertor ex: Aduatuci ... ex itinere domum reverterunt; G II, 29.

subsisto in: reliqui (equites) in itinere substiterant; C II, 41, a.

sum in: exspectari etiam ab his Aduatucorum copias atque esse in itinere; G II, 16. uti ... semper .. esset in itineribus; C III, 85. cum ... properarem atque essem in itinere; F 14.

III. **nach Substantiven:** alqd: f. I. est; G VIII, 52. — II, 1. efficio. progredior; G V, 10.

angustiae: non se hostem vereri, sed angustias itineris ... timere dicebant; G 1, 39. qui suum timorem in rei frumentariae simulationem angustiasque itineris conferrent; G I, 40, c. quod pontis atque itinerum angustiae multitudinis fugam intercluserant; G VII, 11, b.

celeritas: si quid celeritate itineris ... proficere possit; G VI, 29.

consuetudo: eorum dierum consuetudine itineris nostri exercitus perspecta; G II, 17.

difficultas: (legionem) multis .. militibus partim difficultate itinerum ac navigationum partim crebritate bellorum adeo deminutam, ut ..; A 69.

dux: hunc (Mercurium) viarum atque itinerum ducem (ferunt); G VI, 17.

labor: adhortatus milites, ne necessario tempore itineris labore permoveantur; G VII, 40. totius diei pugna atque itineris labore defessi; C I, 65. reliqui ... labore ac magnitudine itineris confecti consequi non potuerant; C III, 106.

licentia: cum ... omnes sine timore iter facerent usi superiorum temporum atque itinerum licentia; C I, 51.

locus: cum sibi quisque primum itineris locum peteret et domum pervenire properaret; G II, 11.

magnitudo: f. labor; C III, 106.

mensurae: neque mensuras itinerum noverunt; G VI, 25.

officium: celeriter equitatus ad cotidianum itineris officium revertitur; C 1, 80.

opportunitates: cuius itineris has esse certas opportunitates, quod ..; A 35.

ornatus: nihil relinquebatur, quod ad ornatum portarum, itinerum, locorum omnium ... excogitari poterat; G VIII, 51.

pars: ut ... milites .. inermi sublevatique alii ab aliis magnam partem itineris conficerent; C I, 68.

passus: V milia passuum proxima intercedere itineris campestris; C I, 66.

simulatio: eadem usus simulatione itineris (Labienus) placide progrediebatur; G VI, 8, a.

spatium: quidquid huc circuitus ad molliendum clivum accesserat, id spatium itineris augebat; G VII, 46. neque vero idem profici longo itineris spatio, ... ac si coram de omnibus condicionibus disceptetur; C I, 24.

IV. **Umstand:** 1. **Accusativ:** abesse: a quibus (Germanis) cum paucorum dierum iter abesset; G IV, 7.

patere: huius Hercyniae silvae ... latitudo novem dierum iter expedito patet; G VI, 25.

2. **Ablativ:** abesse: abest (iugum) directo itinere ab Utica paulo amplius passus mille; C II, 24.

accipere: ut altissimis fluminibus atque impeditissimis itineribus nullum acciperet incommodum; C III, 77.

adducere: magna Caesari praesidia terrestri itinere, Syria Ciliciaque, adduci; A 25, a. Mithridates Pergamenus ... cum magnis copiis ... itinere pedestri ... Pelusium adducit || * adducit ||; A 26.

antecedere: Vercingetorix re cognita, ne contra suam voluntatem dimicare cogeretur, magnis itineribus antecessit; G VII, 35. quod multum expedito itinere antecesserat Caesar; C III, 75.

ascendere: quod (equitatus) angusto itinere per aggeres ascendebat; C III, 69.

circumduci: (cohortibus) longiore itinere circumductis; G III, 26. (milites) subsistunt et longo itinere ab his circumducti ad portum perveniunt; C I, 28.

confici: at illi (milites) itinere totius noctis confecti subsequi non poterant; C II, 39.

coniungi: (insula) angusto itinere et ponto cum oppido coniungitur; C III, 112, a. quo (itinere) coniungitur Aegyptus Syriae; A 26. (collis) superioribus locis atque itineribus paene coniunctus oppido; A 72.

contendere: quam maximis potest itineribus in Galliam ulteriorem contendit; G I, 7. ipse in Italiam magnis itineribus contendit; G I, 10. ipse de quarta vigilia eodem itinere, quo hostes ierant, ad eos contendit; G 1, 21. magnis itineribus ad Ariovistum contendit; G 1, 37. huc Caesar magnis nocturnis diurnisque itineribus contendit; G I, 38. ut ... iisdem itineribus, quibus eo pervenissent, ad salutem contenderent; G III, 3. Fabius ... magnis .. itineribus ad exercitum Afranii contendit; C 1, 37. omnes copiae ... exeunt rectoque ad Hibérum itinere contendunt; C 1, 69. Pompeius ... Dyrrhachio timens diurnis eo nocturnisque itineribus contendit; C III, 13. Pompeius ... magnis itineribus ad Antonium contendit; C III, 30, b. Caesar magnae victoriae fiducia proximo terrestri itinere Alexandream cum equitibus contendit; A 32. (Longinus) celeri .. itinere Uliam contendit; A 61.

decurrere: notis .. itineribus ad naves decurrunt; C 1, 28.

defatigare: ut ... insolitum ad laborem Pompei exercitum cotidianis itineribus defatigaret; C III, 85.

dimitti: ut pluribus dimissi itineribus a Caesare ad Domitium et a Domitio ad Caesarem nulla ratione iter conficere possent; C III, 79, b.

ducere: magno .. circuitu nullo certo itinere exercitum ducit; C I, 68. quae (legio) ad fretum allo itinere ducebatur; A 57, a.

educere: Ipse (Caesar) diverso itinere quam potuit occultissime reliquas cohortes ... eduxit; C III, 67.

efficere: quantum labore atque itinere legionarii milites efficere poterant; G V, 19.

exire: ſ. I. est; G I, 6.

extendere: cum (Pompeius) se magnis itineribus extenderet; C III, 77.

impediri: si itinere impeditos perterritos deprehendere posset; C III, 75.

importare: hora noctis circiter decima silvestribus angustisque itineribus frumentum importare in oppidum instituit; G VIII, 35.

incidere: item reliquis itineribus nonnullae cohortes in agmen Caesaris, aliae in equites incidunt; C I, 24.

ire: quo (itinere) magno cum periculo magnisque cum portoriis mercatores ire consuerant; G III, 1. ut incertis temporibus diversisque itineribus iretur; G VII, 16. ſ. contendere; G I, 21.

iuvari: quod ... eo .. illos (adversarios) compulerim, ut neque pedestri itinere neque navibus commeatu iuvari possint; C II, 32, d.

lassus: lassus itinere ac proeliando milites ad oppugnanda castra succedere noluit; A 30, a.

mitti: celeriter ... cohortes breviore itinere ad eundem occupandum locum mittuntur; C I, 43. quod (legio) itinere terrestri per Syriam erat missa; A 34, b.

occurrere: Caesar magnis itineribus omnibus locis occurrit; G VIII, 3. breviore itinere se occurrere ei (Caesari) posse sperans; C III, 41. commodiore .. itinere Pompeianis occurrere coepit; C III, 97.

pervenire: pauci ex proelio lapsi incertis itineribus per silvas ad Titum Labienum legatum in hiberna perveniunt; G V, 37. magnis .. itineribus eo pervenit; G VI, 3. suis inopinantibus quam maximis potest itineribus Viennam pervenit; G VII, 9. eodem, quo venerat, itinere Melodunum (Labienus) pervenit; G VII, 58. cum bis (cohortibus) ad Domitium Ahenobarbum Corfinium magnis itineribus pervenit; C I, 15, b. ut multo breviore itinere illi ad Hiberum pervenire possunt; C I, 63. ſ. contendere; G III, 3.

petere: hunc (montem) cum obliquo itinere cetrati peterent; C I, 70. (Pompeius) maioribus itineribus Apolloniam petere coepit; C III, 11.

praemittere: reliquas (legiones) ... eodem itinere praemisit; C III, 75.

proficisci: ipse (Caesar) ... in Italiam quam maximis itineribus est profectus; G VIII, 50. (Caesar) postero die omnibus copiis magno circuitu difficili angustoque itinere Dyrrhachium profectus est; C III, 41. quod diverso ab ea regione itinere (Caesarem) profectum videbat; C III, 41. ipse (Caesar) [itinere terrestri] profectus est in Syriam; A 33.

progredi: ipse (Caesar) DC equitibus magnis itineribus progreditur; C II, 19.

prohibere: silvae incertis occultisque itineribus confertos adire prohibebant; G VI, 34, a.

quaerere: hostes concidunt animis atque itineribus diversis fugam quaerunt. nequiquam; G VIII, 19, b.

recipere: Domitius ... itineribus .. tutis per Cappadociam se in Asiam recepit; A 40.

relinquere: (pars Nili) inter se ‖ [inter se] ‖ duobus itineribus paulatim medium inter se spatium relinquens; A 27.

subsequi: Vercingetorix minoribus Caesarem itineribus subsequitur; G VII, 16. Q. Calenum legatum cum legionibus reliquit, qui iustis itineribus subsequeretur; G VIII, 39. legionem .. minoribus itineribus subsequi iussit; C III, 102, a.

supportari: cum ... neque subsidia ... neque commeatus supportari interclusis itineribus possent; G III, 3.

transire: explorat, quo commodissime itinere vallem transire possit; G V, 49. ſ. II, 1. explorare; G V, 50.

venire: venit magnis itineribus in Nerviorum fines; G V, 48. ut ... cum tribus legionibus magnis itineribus ad se veniret; G VIII, 11. ... cum hoc itinere venire Caesarem comperisset; A 29. ſ. pervenire; G VII, 58. supportari.

zum Satz: medio fere itinere equites a Fabio missi, quanto res in periculo fuerit, exponunt; G VII, 41. sed hoc itinere est fons, quo mare succedit longius; C II, 24.

3. Präpositionen: causa: Romanos non solum itinerum causa, sed etiam perpetuae possessionis culmina Alpium occupare conari; G III, 2.

ex: XV Kal. Maias ex itinere; F 16. vgl. II, 3. aggredior ex u. a.

in: ut in itinere copia frumenti suppeteret; G I, 3. in eo itinere persuadet Castico, ut ..; G I, 3. qui cum eum in itinere convenissent seque ad pedes proiecissent; G I, 27. Sontiates magnis copiis coactis equitatuque ... in itinere agmen nostrum adorti; G III, 20. qui (legati) in itinere congressi magnopere, ne longius progrederetur, orabant; G IV, 11. equites hostium essedariique acriter proelio cum equitatu nostro in itinere conflixerunt; G V, 15. Cotta, qui cogitasset haec posse in itinere accidere; G V, 33. Fabius ... non ita multum moratus in itinere cum legione occurrit; G V, 47. se absente in itinere (legiones) proelio dimicaturas intellegebat; G VII, 6. hos continuo in itinere adorti omnibus impedimentis exuunt; G VII, 42. fugientes perterritosque sub sarcinis in itinere aggressi (equites); G VIII, 27. hunc (Antonium) etsi augurem prius factum, quam Italiam attingeret, in itinere audierat; G VIII, 50. milites in itinere ab eo (Thermo) discedunt ac domum revertuntur; C I, 12. (Lentulus Spinther) relictus in itinere cum paucis incidit in Vibullium Rufum; C I, 15. quas (legiones) ex novo delectu confecerat atque in itinere compleverat; C I, 25, a. Pompeius (consilium capit), ut venientibus in itinere se opponeret; C III, 30, a. expugnato in itinere oppido Parthinorum; C III, 41. conspicati in itinere exploratores Domitii; C III, 79, b. in itinere ut aliquam occasionem dimicandi nancisceretur; C III, 85. interim in itinere ex oppidis et castellis legationes venire; Af 6. in itinere praedatores equites Numidas Gaetulosque ex improviso adorti; Af 61, b. cui (Caesari) in itinere fit obvius L. Caesar; Af 89. interim in itinere ex regiis copiis duces complures ad Caesarem veniunt; Af 92. quem (Considium) Gaetuli, sui comites, in itinere praedae cupidi concidunt; Af 93. dum Caesar in itinere reliqua oppida oppugnat; H 37.

iterum, abermals, zum zweiten Male, wiederholt: uti .. iterum colloquio diem constitueret; G I, 47. cum his Haeduos eorumque clientes semel atque iterum armis contendisse; G I, 31, b. ab eo (Caesare L. Vibullium Rufum bis) esse dimissum, semel ad Corfinium, iterum in Hispania; C III, 10, a. iterum celeriter ex proximis collibus erumpunt ... Numidae; Af 69, b. si iterum experiri velint, se iterum paratum esse decertare; G I, 44, a. bis responsis ad Caesarem relatis iterum ad eum Caesar legatos cum his mandatis mittit; G I, 35.

exercitatione celeritate erat horum (peditum) cursum adaequarent; G I, 48.

iubeo, befehlen, heißen, genehmigen, lassen:

I. **absolut: alqs:** hortante et iubente Vercingetorige; G VII, 26. paratum se esse legionem, cui iusserit, tradere; C II, 20, b.

II. **mit Ergänzung: 1. Conjunctiv:** hno omnem comportatnm aggerem ex castris servitia agerent iussit; A 73.

2. **ut:** ita castris motis Ucubim Pompeius praesidium, quod reliquit, iussit nt incenderent; H 27.

3. **ne:** quod ne fieret, consules amicique Pompei iusserunt; G VIII, 52.

4. **Infinitiv:** castra in altitudinem pedum XII vallo fossaque duodeviginti pedum munire iubet; G II, 5. reliquos cohortatus milites signa inferre et manipulos laxare iussit; G II, 25. si sese interfici nollent, arma ponere iusserunt; G IV, 37. civitatibus milites imperat certumque in locum convenire iubet; G V, 1. iusserunt pronuntiare, ut impedimenta relinquerent atque in orbem consisterent; G V, 33. duces eorum tota acie pronuntiare iusserunt, ne quis ab loco discederet; G V, 34. gladiatores ... confirmat atque his equos attribuit et se sequi iussit; C I, 14. toto flumine Hibero naves conquirere et Octogesam adduci iubent; C I, 61. Curio pronuntiare onerariis navibus iubet, ... se ... habiturum; C II, 25, b. ille suam elocutus, ut memoria tenerent milites ea, quae pridie confirmassent, sequi sese iubet; C II, 34, b. cum ... castra .. metari iussisset; C III, 13. castra secundum mare iuxta Pompeium munire iussit; C III, 65. cum Caesar signa fugientium manu prenderet et consistere iuberet; C III, 69. consolatus consurgere iussit et ... omnes conservavit; C III, 98. ut ... alii morari Caesarem dicerent, quin ‖ qui non ‖ naves conscendere iuberet; A 7. legionem .. eam ... equitatumque omnem ad bellum gerendum adducere iussit; A 68. legiones equitesque ex navibus egressos iubet ex languore nauseaque reficere; Af 34. iubet binos equos conscendere; H 3, b. qui vitam sibi peteret iussit turrem ligneam oppidanorum incendere; H 18, b.

5. **nomin. c. infin:** qua re impetrata arma tradere iussi faciunt; G III, 21. iussus arma abicere imperatum facit; G V, 37. his (copiis) quam longissime possent egredi iussis; G VII, 35. quod (legionarii) dierum XXII ab Ilerda frumentum iussi erant efferre; C I, 78.

6. **accus. c. infin: a. Activ:** trium mensum molita cibaria sibi quemque domo efferre iubent; G I, 5. quare in eum aut ipse animadverteret, aut civitatem animadvertere iuberet; G I, 19. ut ... vel ipse de eo causa cognita statuat, vel civitatem statuere iubeat; G I, 19. de tertia vigilia Titum Labienum ... iugum montis ascendere iubet; G I, 21. cum ... eos in eo loco, quo tum essent, suum adventum exspectare iussisset; G I, 27. Helvetios, Tulingos, Latobrigos in fines suos ... reverti iussit; G I, 28. ipsos oppida vicosque, quos incenderant, restituere iussit; G I, 28. quod ... nunc de altera parte tertia Sequanos decedere iuberet; G I, 31, c. primam et secundam aciem in armis esse, tertiam castra munire iussit; G I, 49. nihilo secius Caesar ... duas acies hostem propulsare, tertiam opus perficere iussit; G I, 49. omnem senatum ad se convenire principumque liberos obsides ad se adduci iussit; G II, 5. Titum Labienum legatum cum legionibus tribus subsequi iussit; G II, 11. quos ... suis .. finibus atque oppidis uti iussit; G II, 28. sub vesperum Caesar portas claudi militesque ex oppido exire iussit; G II, 33. quas legationes Caesar inita proxima aestate ad se reverti iussit; G II, 35. Publium Crassum cum cohortibus legionariis XII ..., cum ... iubet; G III, 11. Brutum iubet; G III, 11. quas (naves) ... convenire iusserat; G III, 11. proficisci Santonis reliquisque pacatis regionibus convenire iusserat; G III, 11. equitatum ... agmen subsequi iussit; G IV, 13. huc naves undique ex finitimis regionibus ... iubet convenire; G IV, 21. Publium Sulpicium Rufum legatum ... portum tenere iussit; G IV, 22. equites in ulteriorem portum progredi et naves conscendere et se sequi iussit; G IV, 23. interea suos remigrare in agros iusserunt; G IV, 27. cohortes, quae in stationibus erant, secum in eam partem proficisci ... iussit; G IV, 32. ex reliquis duas in stationem cohortes succedere, reliquas armari et confestim sese subsequi iussit; G IV, 32. omnes ad portum Itium convenire iubet; G V, 2. Indutiomarum ad se cum CC obsidibus venire iussit; G V, 4. milites equitesque conscendere in naves iubet; G V, 7. Caesar legiones equitatumque revocari atque in itinere resistere iubet; G V, 11. Caesar praemisso equitatu confestim legiones subsequi iussit; G V, 18. quartam (legionem) in Remis cum Tito Labieno in confinio Treverorum hiemare iussit; G V, 24. his militibus Quintum Titurium Sabinum et Lucium Aurunculeium Cottam legatos praeesse iussit; G V, 24. Lucium Plancum cum legione ex Belgio celeriter in Carnutes proficisci iubet ibique hiemare; G V, 25. Sabinus quos in praesentia tribunos militum circum se habebat ... se sequi iubet; G V, 37. neque noctem neque diem intermittit peditatumque subsequi iubet; G V, 38. iubet media nocte legionem proficisci celeriterque ad se venire; G V, 46. Caesar consulto equites cedere seque in castra recipere iubet; G V, 50. cum is (Caesar) omnem ad se senatum venire iussisset; G V, 54. quos ... rogavisset, ad signa convenire et ad se proficisci iuberet; G VI, 1. Acco ... iubet in oppida multitudinem convenire; G VI, 4. Cavarinum cum equitatu Senonum secum proficisci iubet; G VI, 5. duas .. legiones ad eum (Labienum) proficisci iubet; G VI, 5. dimissis per agros nuntiis sibi quemque consulere iussit; G VI, 31. Labienum ... in eas partes, quae Menapios attingunt, proficisci iubet; G VI, 33. partem copiarum ex provincia ... convenire iubet; G VII, 7. duas legiones in armis excubare iubet; G VII, 11, b. Caesar legiones, quas expeditas esse iusserat, portis incensis intromittit; G VII, 11, b. suos .. languidius in opere versari iussit; G VII, 27. Convictolitavem ... potestatem obtinere iussit; G VII, 33. principes .. earum civitatium ... prima luce cotidie ad se convenire iubebat; G VII, 36. Eporedorigem et Viridomarum ... inter equites versari suosque appellare iubet; G VII, 40. longo circuitu easdem omnes iubet petere regiones; G VII, 45, a. omnes equites, quindecim milia numero, celeriter convenire iubet; G VII, 64. Caesar suum quoque equitatum tripertito divisum contra hostem ire iubet; G VII, 67. dierum triginta pabulum frumentumque habere omnes convectum iubet; G VII, 74. quibus ille pro meritis civitatem eius immunem esse iusserat; G VII, 76. milites .. ex nocturno labore sese reficere iussit; G VII, 83. equitum partem sequi, partem circumire exteriores munitiones et ab tergo hostes adoriri iubet; G VII, 87. turmis .. equitum et cohortibus visis, quas se sequi iusserat; G VII, 88. Titum Labienum duabus cum legionibus et equitatu in Sequanos proficisci iubet; G VII, 90. ex omnibus oppidi partibus cohortes montem ascendere ... iubet; G VIII, 43. reliquas

legiones ex hibernis evocat et subsequi iubet; C 1, 8. milites Domitianos sacramentum apud se dicere iubet; C 1, 23. bis paratis rebus milites silentio naves conscendere iubet; C 1, 27. [illegible] (Curionem), cum Siciliam [illegible] C 1, 30, a. re- [illegible] quae longius hiemabant, subsequi [illegible] C 1, 37. unius legionis antesignanos procurrere atque eum tumulum occupare iubet; C 1, 43. hunc (montem) magno cursu concitatos iubet occupare; C 1, 70. relinquebatur, ut ... legionum signa consistere iuberent; C 1, 79. Caesar ... equitatum omnem convenire iubet; C 1, 82. duas legiones suas antecedere, reliquas subsequi iussit; C 1, 87. equites sequi iubet sese; C II, 39. proximos colles capere universos atque eo signa inferri iubet; C II, 42. eo legiones XII, equitatum omnem venire iusserat; C III, 2. cum Graecos murum ascendere atque arma capere iuberet; C III, 11. naves .. triremes duas ... ad fauces portus prodire iussit; C III, 24. Cn. Domitium Calvinum cum legionibus duabus ... in Macedoniam proficisci iussit; C III, 34. Caesar ... (suos) recipere se iussit et loco excedere; C III, 45. ille ... tegimenta galeis milites ex viminibus facere atque aggerem iubet comportare; C III, 62. equitatum ... confestim decumana porta in castra se recipere iussit; C III, 76. ut ... adolescentes atque expeditos ex antesignanis ... inter equites proeliari iuberet; C III, 84. alteram (legionem) alteri praesidio esse iusserat; C III, 89. eodem tempore tertiam aciem Caesar ... procurrere iussit; C III, 94. partem .. legionum in castris Pompei remanere iussit; C III, 97. Caesar prima luce omnes eos ... in planiciem descendere atque arma proicere iussit; C III, 98. eas (legiones) ... in castra reverti iussit; C III, 98. legionem .. unam minoribus itineribus subsequi iussit; C III, 102, a. eum .. (Pompeium) ad regem venire iusserunt; C III, 104. cum legione una, quam se ex Thessalia sequi iusserat; C III, 106. milites .. omnes in armis esse iussit; C III, 109. Caesar ... omnem classem se sequi iussit; A 10. cohortes illo circumire castra et summum locum aggredi iussit; A 31. magnam autem multitudinem pecoris intra eas fauces dissipari iussit paganosque et oppidanos in his locis obversari; A 36. Caesar ... eodem tempore milites ab opere vocat, arma capere iubet; A 75. legionem sextam decedere ad praemia atque honores accipiendos in Italiam iubet; A 77. ita maiorem partem navium antecedere iussit et insulam petere Aponianam; Af 2. C. Sallustium Crispum praetorem ad Cercinam insulam versus ... cum parte navium ire iubet; Af 8. Caesar celeriter iubet equitatum universum ... ex castris arcessiri atque .. signa se .. consequi; Af 12. Caesar iubet milites ... omnes intra munitiones minutatim modesteque ... se recipere atque in opere consistere; Af 31, a. Caesar iubet milites rursus ad opus redire; Af 32. C. Messium ... Acillam iubet proficisci; Af 33. cohortatus .. (legatos) ad suos cives iubet proficisci; Af 36. iubet ... legiones ... se consequi ad oppidum Ruspinam versus; Af 37. Caesar ... naves [VI] onerarias statim iubet Lilybaeum ... proficisci; Af 37. eodem .. iubet levis armaturae paucos consequi subsidio; Af 39. quos in stationibus cum longis navibus ... in salo esse iusserat; Af 46. hodie .. (te) ex Africa abesse et quantum pote proficisci iubeo; Af 54, b. vos ... quantum pote abesse ex Africa iubeo; Af 54, b. sarcinas legionarios in acervum iubet comportare; Af 69, a. elephantos ex Italia transportari iusserat; Af 72. expeditos ex singulis legionibus tricenos milites esse iusserat; Af 75. Caesar equitum turmas suorum iubet in hostium equitatum ... facere impressionem; Af 78, a. [illegible] Af 78, b. reliquas ... iubet [illegible] hostium tergum quam maxime ad litus appelli signumque suum observare; Af 80. legatos collaudatos Caesar domum iubet antecedere; Af 92. Sulcitanos ... pro decumis octavas pendere iubet; Af 98. Caesar ... celeriter sex cohortis secunda vigilia iubet proficisci; H 3, a. servum iussit et libertum ... alterum se iugulare, alterum pyram incendere; H 33. vgl. 4. C 1, 14 — **Lücke:** * interim eum x navibus longis ... iubet proficisci; Af 8.

b. **Passiv:** pontem, qui erat ad Genavam, iubet rescindi; G 1, 7. Divitiacum ad se vocari iubet; G 1, 19. eum (locum) ab his ... muniri iussit; G I, 24. cum castra moveri ac signa ferri iussisset; G 1, 39. cum ... frumentum .. eo comportari iussisset; G III, 2. remiges ex provincia institui, nautas gubernatoresque comparari iubet; G III, 9, a. subito duabus portis eruptionem fieri iubet; G III, 19. quos sibi Caesar oblatos gavisus illos retineri iussit; G IV, 13. obsides .. ad se adduci iubet; G IV, 18. inde fundis, sagittis, tormentis hostes propelli ac summoveri iussit; G IV, 25. scaphas longarum navium, item speculatoria navigia militibus compleri iussit; G IV, 26. quae ad eas res erant usui ex continenti comportari iubebat; G IV, 31. eos .. (obsides) in continentem adduci iussit G IV, 36. ea, quae sunt usui ad armandas naves, ex Hispania apportari iubet; G V, 1. eos .. (obsides) ad certam diem adduci iubet; G V, 1. (eum) interfici iubet; G V, 7. ex legionibus fabros deligit et ex continenti alios arcessi iubet; G V, 11. qua re animadversa Ambiorix pronuntiari iubet, ut ..; G V, 34. simul ex omnibus partibus castra altiore vallo muniri ... atque ... quam maxime concursari et cum simulatione agi timoris iubet; G V, 50. praeconibus .. circummissis pronuntiari iubent ..; G V, 51. maiore strepitu ... castra moveri iubet; G VI, 7, b. simul signa ad hostem converti aciemque dirigi iubet; G VI, 8, b. certum numerum militum ad se celeriter adduci iubet; G VII, 4, b. arma conferri, iumenta produci, sexcentos obsides dari iubet; G VII, 11, a. arma conferri, equos produci, obsides dari iubet; G VII, 12. Caesar ex castris equitatum educi iubet; G VII, 13. Caesar celeriter sarcinas conferri, arma expediri iussit; G VII, 18. sagittarios .. omnes ... conquiri et ad se mitti iubet; G VII, 31. fratres Litavici cum comprehendi iussisset; G VII, 40. de .. his (mulis) stramenta detrahi mulionesque cum cassidibus equitum specie ac simulatione collibus circumvehi iubet; G VII, 45, a. consecutus id, quod animo proposuerat, Caesar receptui cani iussit; G VII, 47, a. hostes ... Lutetiam incendi pontesque eius oppidi rescindi iubent; G VII, 58. ibi .. se exspectari iubet; G VII, 60. quo naves appelli iusserat; G VII, 60. bellum .. inferri Allobrogibus iubet; G VII, 64. eo signa inferri Caesar aciemque constitui iubebat; G VII, 67. celeriter .. impedimenta ex castris educi et se subsequi iussit; G VII, 68. paulum legiones Caesar ... promoveri iubet; G VII, 70. Vercingetorix iubet portas claudi; G VII, 70. frumentum omne ad se referri iubet; G VII, 71. Caesar ... equitatum ex castris educi et proelium committi iubet; G VII, 80. iubet arma tradi, principes produci; G VII, 89. Caesar ... castris .. eo loco metatis muniri iubet castra; G VIII, 15. suo nomine quintamdecimam (legionem) ... ex senatusconsulto iubet tradi; G VIII, 54. cuius absentis rationem haberi proximis comitiis populus iussisset; C I, 9, a. Caesar conquiri milites, qui ab eo discesse-

rant, delectumque instituí iubet; C I, 16. portas murosque asservari iubet; C I, 21. Caesar ... omnes ... tribunos militum equitesque Romanos ad se produci iubet; C 1, 23. copias undique omnes ex novis delectibus ad se cogi iubet; C I, 24. Caesar scalas parari militesque armari iubet; C I, 28. celeriter .. saltus Pyrenaeos occupari iubet; C I, 37. hunc (pontem) nocte perfici iussit; C I, 41. a fronte contra hostem pedum XV fossam fieri iussit; C I, 41. fossas .. ad eandem magnitudinem perfici iubet; C I, 42. reliquas cohortes ... impedimentaque ad se traduci iubet; C I, 42. itaque infirmiores milites ex omnibus centuriis deligi iubet; C I, 64. signum dari iubet et vasa militari more conclamari; C I, 66. Caesar ... summa diligentia (milites) conquiri et remitti iubet; C I, 77. hora x subsequi pabulatores equitesque revocari iubet; C 1, 80. illi ... omnia sarcinaria iumenta interfici iubent; C I, 81. vimina materiamque comportari iubet; C II, 1. ille (Caesar) ad eum Sextum Caesarem mittit atque huic (legionem) tradi iubet; C II, 20, b. pecunias monumentaque ... referri in templum iubet; C II, 21. magnam partem eorum (militum) interfici iussit; C II, 44. naves reliquas, si vellet, subduci et refici iuberet; C III, 23. praeterea Ephesi a fano Dianae depositas antiquitus pecunias Scipio tolli iubebat; C III, 33. castellum .. ibi muniri iussit; C III, 36, b. item Lisso Parthinisque et omnibus castellis quod esset frumenti conquiri iussit; C III, 42. intra has (crates) mediocri latitudine fossam tectis militibus obduci iussit; C III, 46. legionem reduci iussit; C III, 46. in hostes impetum fieri iussit; C III, 46. cum ab eo (Pompeio) impetravisset, ut sibi captivos tradi iuberet; C III, 71. conclamari iussit; C III, 75. crates parari iussit; C III, 80, b. alterum illi (Scipioni) iubet praetorium tendi; C III, 82, a. legiones sibi alias ex Asia adduci iussit; C III, 107. quos ille (Achillas) ... corripi atque interfici iussit; C III, 109. auxilia adduci iubet; A 1. Caesar ... aedificia diripi iussit; A 19. suam classem iubot expediri atque instrui; A 25, b. celeriter vela subduci demittique antemnas iubet et milites armari; A 45. Cassius eos, qui nominati erant conscii caedis, iubet comprehendi; A 55. nec diu moratur dolorem suum, quin eos interfici iubeat; A 55. quos Cassius interfici iubet; A 55. acceptas .. eas (pecunias) iubet referri; A 56. aggerem comportari iubet intra munitiones; A 78. in conspectu suo statim captivum interfici iubet; Af 4. aquam in naves iubet comportari; Af 7. iubet comportari ligna in oppidum quam plurima; Af 10. milites in campo iubet galeari et ad eam pugnam parari; Af 12. Caesar ... iubet aciem in longitudinem quam maximam porrigi; Af 17. Caesar iubet signa converti; Af 18. Labienus saucios suos ... iubet in plostris deligatos Adrumetum deportari; Af 21. vigilia tertia iubet omnes legiones ex castris educi; Af 37. brachium .. medio iugo ab eo loco ... usque ad eum ... iubet dirigi ac muniri; Af 38. postquam ... cum receptui Caesar cani iussisset; Af 40. reliquos .. veteranos a tironibus iubet secerni; Af 46. tirones .. iubet inter legiones dispertiri; Af 46. quem (P. Ligarium) ob periurii perfidiam || periurium perfidiamque || Caesar iussit necari; Af 64. copiis flumine traductis noctu iubet ignes fieri magnos; H 6. reliquos (homines) versum oppidum iussit deduci; H 21. vetustissima nave impositos ... iubebo avehi; F 4, b. ſ. a. G II, 5. 33. IV, 32. V, 11. C II, 42. A 36. Af 12. 80. — 4. C 1, 61.

III. **mit Object:** alqd: quod (milites) iussi sunt, faciunt; G III, 6.

iucundus, angenehm, erfreulich: alqd: id .. militibus fuit pergratum et iucundum; C I, 86. Dolabella tuo nihil scito mihi esse iucundius; F 15.

regnum: non .. sibi regnum ipsum conspectu Caesaris esse iucundius; A 24, b.

iudex, Richter: 1. audiunt: quae iudicia aliis audientibus iudicibus, aliis sententiam ferentibus singulis diebus erant perfecta; C III, 1.

2. sum: neque .. se debuisse iudicem esse controversiarum populi Romani; A 67.

iudicium, Urteil, Ansicht, Meinung, Entscheidung, Überlegung, Absicht, Gericht, Untersuchung: I. est: neque de summa belli suum iudicium, sed imperatoris esse existimavisse; G 1, 41.

II, 1. exploro: explorato || quo et plorato || et vitae meae testimonio et amicitiae iudicio; F 16.

facio: quod de so optimum iudicium fecisset; G 1, 41. magna .. ex parte iam me una vobiscum de re iudicium facturum confido; C II, 31, b.

fallo: neque tuum iudicium fallemus; A 15.

observo: si iudicium senatus observari oporteret, liberam debere esse Galliam; G I, 45.

perficio: quae iudicia aliis audientibus iudicibus, aliis sententiam ferentibus singulis diebus erant perfecta; C III, 1.

reddo: iudicia in privatos reddebat; C II, 18, b.

sumo: neque (se) sibi iudicium sumpturos contra atque omnis Italia populusque Romanus iudicavisset; C III, 12.

vereor: nonnulli iudicium veriti profugerunt; G VI, 44.

2. sum: docent sui iudicii rem non esse; C I, 13. neque sui iudicii nequo suarum esse virium decernere ..; C I, 35.

3. pareo: eorum (druidum) .. decretis iudiciisque parent; G VI, 13, b.

4. cogo ad: die constituta causae dictionis Orgetorix ad iudicium omnem suam familiam ... undique coëgit; G 1, 4.

intellego ex: id .. ita esso ... etiam ex domestico iudicio atque animi conscientia intellegebant; C III, 60.

polleo in: qui (potentes) in republica iudiciisque tum plurimum pollebant; C 1, 4.

redeo ad: quorum ad arbitrium iudiciumque summa omnium rerum consiliorumque redeat; G VI, 11.

III. contentus: necessario populi senatusque iudicio fore utrumque contentum; C III, 10, b.

IV. motus: simul (Scipionem impellit) iudiciorum motus; C I, 4.

V. comparari: quod me iudicio cuiusquam existimem posse cum Caesare comparari; G VIII, pr. b.

conducere: Ambiorix copias suas iudicione non conduxerit ... an tempore exclusus, ... dubium est; G VI, 31.

doligi: quorum iudicio delectus ad pugnam proficisceretur; A 16.

facero: neque id ... aut iudicio aut voluntate sua fecisse, sed coactu civitatis; G V, 27, a.

ferre: magnum .. fructum suae pristinae lenitatis omnium iudicio Caesar ferebat; C 1, 74, b.

habere: earum .. factionum principes sunt qui summam auctoritatem eorum iudicio habere existimantur; G VI, 11.

inferior: cum esse omnium iudicio inferiores viderentur; C I, 47.

probari: adeo .. (commentarii) probantur omnium iudicio, ut ..; G VIII, pr. b.

restitui: statuerat .. prios hos indiciu populi debere restitui, quam suo beneficio videri receptas; C III, 1.

iudico, urteilen, beschließen, entscheiden, bestimmen, glauben, halten, erklären: I, 1. do ad: bello confecto ternas tabellas dari ad iudicandum iis, qui ..; C III, 83.

2. Italia: neque (se) sibi iudicium sumpturus cuutra atque umnis Italia populusque Romanus indicavisset; C III, 12.

II, 1. de: s. **de,** I. iudico (5 St.) S. 249, b.

2. indirecte Frage: ita ut oculis, in utram partem (Arar) fluat, indicari nun pussit; G 1, 12. ex qun iudicari posse, quantum haberet in se boni constantia; G 1, 40, b. ex his omnibus iodicat rebus, quanto cum periculo ... res sint administratae; G V, 52. quod (milites) sibi ipsi iudicavissent, quu procedendum ... videretur; G VII, 52. sic omnes copiae sunt perturbatae, ut vix indicari posset, utrum ... insolentiures, an ... timidiures essent G VIII, 13. veriti, ne ... ex eo, quid seusissent, iudicaretur; A 54.

3. Infinitiv: cum ab eorum cousiliis abesse iudicasti; F 16.

4. accus. c. infin.: a. vollständiger Infinitiv: neque se iudicare Galliam potius esse Ariovisti quam populi Romani; G I, 45. ut nou neqniquum tantae virtutis homioes indicari deberet ausos esse transire latissimum flumen; G II, 27. exspectare ... summae dementiae esse iudicabat; G IV, 13. quae .. esse ex usu iodicaverunt multitudini prudunt; G VI, 20. neve omuium Germanorum ... unam esse causam indicaret; G VI, 32. multum fortunam in repentino hostium adventu potuisse iudicavit; G VI, 42. quod (oppidum) a se teneri non posse iodicabant; G VII, 55, b. cum ... pertinere .. non tantom ad dignitatem, sed etiam ad salutem suam indicaret nullam calamitatem socius ... accipere; G VIII, 6. cum ... ea ... consilia ... longe .. a temeritate barbarorum remota esse iudicaret; G VIII, 8. Titus Labienus ... infidelitatem eius (Commii) sine ulla perfidia iodicavit comprimi posse; G VIII, 23. cum ... iudicaret .. superioribus aestivis Galliam devictam subactamque esse; G VIII, 46, a. cuius postulationem Antonius cum iudicaret ab iusto nasci timore; G VIII, 48, c. indicabat .. liberis sententiis patrum conscriptorum causam suam facile obtineri; G VIII, 52. ut eos prodatis, qui se vobis umnia debere ||iudicant; C II, 32, b. ad explicandus sumptus rei militaris cum pecuniam necessariam esse indicaret; A 34, a.

b. Particip: optime .. eum (Crastinum) de se meritum iudicabat; C III, 99. — cur bunc tam temere quisquam ab ufficio discessurum indicaret? G I, 40, a. quamquam, si quid gravius illis accidisset, merito casurum iudicabat; A 11. cum subitum adventum suum indicaret magnum terrorem Alexandrinis iniecturum; A 30, a. etsi te nibil temere, nihil imprudenter facturum indicaram; F 16. — quod ... neque bas tantularum rerum occupatiunes Britanniae antepouendas iudicabat; G IV, 22. Caesar neque resistentes aggrediundos ... iudicabat, neque non usque eo legiones admovendas, ut ..; G VIII, 14, a, pertinaciam magna poena esse afficiendam indicabat; G VIII, 39. ita saepius rem frustra tentatam Caesar aliquando dimittendam sibi iudicat et de bello agendum; C I, 26, b. Caesar ... conandum .. atque experiendum iudicat; C 1, 64.

III, 1. alqd de: nihil se propter inscientiam levitatemque vulgi gravius de civitate indicare; G VII, 43.

2. mit doppeltem Accusativ: uti ... locum ... deligerent, quem ex omni Gallia opportunissimum ac fructuosissimum iudicassent; G I, 30. in eo concilio Cingetorigem, alterius principem factionis, generum suum, ... hostem indicat; G V, 56. hunc (L. Vibullium Rufum) pro suis beneficiis Caesar idoneum indicaverat, quem ... mitteret; C III, 10, a. banc sibi commodissimam belli rationem indicavit, uti ... moveret; C III, 85. — libertatis causa (exemplum) institui ... pulcherrimum iudicarem; G VII, 77, d.

iugerum, Morgen Landes: pollicetur quaterna in singulos (milites) iugera et pro rata parte centuriunibus evocatisque; C I, 17.

iugulatio, Ermordung: 1. facio: s. **facio,** III. iugulatiunem (8 St.) S. 385, b.

2. indignor de: Pompeium et Labienum de iugulatione oppidanorum indiguatos esse; H 18, b.

iugulo, ermorden, umbringen: alqm: eum, qui ita locutus esset, inguiatum; H 18, b. servum iussit et libertum ... alterum se iugulare, alterum pyram incendere; H 33.

dominum: servus ... dominum iugulavit; H 18, a. quem (servum) supra demonstravimus dominum iugulasse; H 20.

familiam: illam (familiam) oppressam et iugulatam; H 19.

fratrem: miles .., qui fratrem suum in castris iugulasset, interceptus est a nostris et fusti percusus; H 27.

hospites: in conspectu .. nostro hospites .. iogulare et de muro praecipites mittere coeperunt, sicuti apud barbaros; H 15. cum viderent hospites iugulari; H 22, a.

legatos: illi praesidio insecuti ex aversione legatos ingularunt; H 22. a. qui legatos iugulasset; H 22, b.

praesidium, vigiles: praesidium, vigiles iugulant; H 35.

propugnatores: propugnatores Octaviani partim in navibus iugulantur, partim in mare praecipitantur; A 46.

iugum, Joch, Bergrücken, Gebirgskamm: I, 1. abest: abest (iugum) directo itinere ab Utica paulo amplius passus mille; C II, 24.

cingit, efficit: quem (campum) iugum cingens a mari ortum neqoe ita praealtum velut theatri efficit speciem; Af 37.

est: id autem est iogum directum eminens in mare, utraque ex parte praeruptum atque asperum; C II, 24. ex Ponto a Comanis iugum editum silvestre est, pertinens in Armeniam minorem, quo Cappadocia finitur ab Armenia; A 35.

oritur: s. cingit.

pertinet: quod (iogum) trans paludem paene ad bostium castra pertineret; G VIII, 14, b. s. est; A 35.

2. sum: s. 1. est; C II, 24.

II, 1. ascendo: de tertia vigilia Titum Labienum ... cum duabus legiunibus ... summum iugum montis ascendere iubet; G 1, 21.

intercido: cum ... id iugum ... mediocri valle a castris eorum intercisum animum adverteret; G VIII, 14, b.

intro: equites cum intrare summum iugum || fumum || ... timerent; G VIII, 16.

nanciscor: tandem Germani ab dextro latere summum iugum nancti bostes loco depellunt; G VII, 67.

teneo: erat ex omnibus castris, quae summum undique iugum tenebant, despectus; G VII, 80.

2. subicio: Cappadocia his iugis subiecta; A 35.
3. ascendo ad: post Caesar ad iugum ... ascendit; Af 38.
colloco in: in summo iugo duas legiones ... collocari ... iussit; G I, 24.
certor in: equitatus .. noster ab utroque latere ... in summum ‖ summa in ‖ iugum virtute conititur; C I, 46.
consisto in: alii (censent), ut in iugo consistant; G VI, 40. qui in iugo constiterant; G VI, 40.
conspicio ab: calones, qui ab ... summo iugo collis nostros victores flumen transisse conspexerant; G II, 24.
doceo de: de quo (iugo) docui; Af 38.
insisto in: uti ... per temonem percurrere et in iugo insistere ... consuerint; G IV, 33.
instruo in: ipse (Scipio) legiones ... in iugo inferiore instructas ... in acie constituit; Af 78, a.
mitto sub: exercitum .. eius ab Helvetiis pulsum et sub iugum missum; G I, 7. hic pagus ... eius exercitum sub iugum miserat; G I, 12.
pervenio ad: ibi legionibus instructis ad ultimum iugum pervenit; G VIII, 14, b.
progredior per: Caesar ... per iugum summum cum copiis progredi coepit; Af 49. Labienus progressus a suis castris milia passuum VII per iugum et collem; Af 65.
subsequor per: Scipio interim ... cum universis copiis per iugum Caesarem subsequi coepit; Af 67. Labienus per iugum summum collis dextrorsus procul subsequi non desistit; Af 75.
sum in: in hoc iugo colles sunt excelsi pauci; Af 37.
III. colles: omnibus eius iugi collibus occupatis, qua despici poterat; G VII, 36.
dorsus: constabat inter omnes ... dorsum esse eius iugi prope aequum; G VII, 44.
planicies: celeriter .. (Caesar) in summam planiciem iugi pervenit; G VIII, 14, b.
radices: Caesar instructa acie secundum infimas iugi radices propius munitiones accessit leniter; Af 41.
IV. excludi: Scipio ..., ne iugo a Caesare excluderetur, approperare; Af 61, b.
finire: ʃ. I, 1. est; A 35.
mittere: legionem unam eodem iugo mittit; G VII, 45, b.
pervenire: uti ipse (Afranius) ... mutato itinere iugis Octogesam perveniret; C I, 70.
recipere: Pompeiani ... diffisi ei loco relicto monte universi iugis eius Larisam versus se recipere coeperunt; C III, 97.
tegi: quod eodem iugo (castellum) tegebatur loci natura; H 9.
zum Satz: brachium .. medio iugo ab eo loco ... usque ad eum ... iubet dirigi ac muniri; Af 38. pari autem et celeri festinatione circum munitiones iugo dirigunt; H 38.

iumentum, Saumtier, Lasttier, Zugtier, Vieh: I. esuriunt: alga ... ita iumentis esurientibus data vitam eorum producebant; Af 24.
intereunt: reliqua vero iumenta interisse; C III, 49.
nascuntur: quae (iumenta) sunt apud eos nata, parva atque deformia; G IV, 2.
pereunt: ut exercitus eius ieiunus ... ac iumenta siti perirent; Af 69, b.
reformidant: ut iumenta bestiarum odorem stridoremque et speciem consuetudine capta non reformidarent; Af 72.
sequuntur: oppidanis .. imperat, ut plostra iumentaque omnia sequantur; Af 9.
subsidunt: magna vis iumentorum, quae in castris subsederant, facta potestate sequitur; G VI, 36.
sunt: haec (iumenta) cotidiana exercitatione summi ut sint laboris efficiunt; G IV, 2.
II, 1. capio: ʃ. 1. reformidant.
conquiro: centurionibus et paucis militibus intromissis, qui arma iumentaque conquirerent; G VII, 12. omnibus undique conquisitis iumentis in castra deportant; C I, 60.
consumo: non tantum pecora atque iumenta, sed etiam magna hostium multitudo siti consumebatur; G VIII, 41.
defatigo: cum ... Caesaris .. equites iumenta ex nausea recenti, siti, languore, paucitate, vulneribus defatigata ad insequendum hostem perseverandumque cursum tardiora haberent; Af 18.
habeo: ʃ. defatigo.
deporto: ʃ. conquiro; C I, 60.
impono: quod ... pro militibus tuam familiam iumentaque in naves imposuisti; Af 54, a.
importo: quin etiam iumentis ... Germani importatis non utuntur; G IV, 2.
interficio: illi ... quo essent ad id expeditiores omnia sarcinaria iumenta interfici iubent; C I, 81.
muto: mutatis ad celeritatem iumentis; C III, 11.
obicio: subiectis .. eas (turres) rotis funibus iumentisque obiectis ... movebant; A 2.
paro: quibus (iumentis) maxime Galli delectantur quaeque impenso parant pretio; G IV, 2.
pasco: multa .. erant intra eum locum manu sata, quibus interim iumenta pasceret; C III, 44, a.
polliceor: ʃ. conquiro; C I, 60.
produco: arma conferri, iumenta produci ... iubet; G VII, 11, a.
retineo: quartum iam diem sine pabulo retentis iumentis; C I, 84.
2. depono: neque iumentis onera deponunt; C I, 80.
do: ʃ. I. esuriunt.
3. utor: ʃ. II, 1. importo.
III. agmen: Lucterius agmen iumentorum ad oppidum ducit; G VIII, 35.
detrimentum: etsi (res) mediocre detrimentum iumentorum ac servorum nostris afferebat; G VIII, 10.
multitudo: ad onera ac multitudinem iumentorum transportandam paulo latiores (naves); G V, 1. frumenta ... tanta multitudine iumentorum atque hominum consumebantur; G VI, 43. ad ea perficienda opera C. Trebonius magnam iumentorum atque hominum multitudinem ex omni provincia vocat; C II, 1.
numerus: iumentorum et carrorum quam maximum numerum coëmere (constituerunt); G I, 3. qui ... magnum numerum iumentorum atque hominum intercipiunt; C I, 55. magno .. numero iumentorum in flumine supra atque infra constituto; C I, 64.
vis: ʃ. I. subsidunt. — vita: ʃ. I. esuriunt.
IV, 1. delectari: ʃ. II, 1. paro.
occupare: quod C Avienus ... navem ‖ ex ‖ commeatu, familia sua atque iumentis, occupavisset; Af 54, a.
venire: quod ... magno .. comitatu et multis iumentis venerant; C III, 61.
2. cum: ex bis capti L cum iumentis ad nostra adducti sunt castra; H 11.
sine: quod sine iumentis impedimentisque ad iter profectos videbant; C I, 69.

iunctura, Verbindung, Riegel: quantum eorum tignorum iunctura distabat; G IV, 17, b.

iungo, verbinden, zusammenfügen: alqm: Bituriges eorum discessu statim cum Arvernis iunguntur; G VII, 5.

carros: has (naves) perfectas carris iunctis devehit noctu milia passuum a castris XXII; C I, 54.

castra: cum duabus legionibus, quas superioribus diebus traduxerant, castra iungunt; C I, 63.

lintres: id (flumen) Helvetii ratibus ac lintribus iunctis transibant; G I, 12.

naves: navibus iunctis ratibusque compluribus factis; G I, 8. ad eum locum fluminis navibus iunctis pontem imperant fieri; C I, 61.

opus: ut (opus) aedificio iungatur; C II, 10.

rates: his (ratibus) perfectis collatisque alias deinceps pari magnitudine rates iungebat; C I, 25, b. ſ. lintres.

tigna: tigna bina sesquipedalia ... intervallo pedum duorum inter se iungebat; G IV, 17, a. bis (tignis) item contraria duo ad eundem modum iuncta ... statuebat; G IV, 17, a.

iunior, jünger: coniurant: senatus .. consulto certior factus, ut omnes iuniores Italiae coniurarent; G VII, 1.

conveniunt: uti omnes eius provinciae iuniores, Graeci civesque Romani, iurandi causa convenirent; C III, 102, a.

iuro, schwören, den Eid leisten: I, 1. causa: ſ. **iunior;** C III, 112, a.

2. alqs: qui adduci non potuerit, ut iuraret aut liberos suos obsides daret; G I, 31, c. princeps in haec verba iurat ipse (Petreius); C I, 76. nec vero ex reliquis fuit quisquam, qui iurare dubitaret; C III, 87.

II. acc. c. infin: ut (Haeduos) ... publice iurare cogerent nihil se contra Sequanos consilii inituros; G VI, 12, a. postulat, ut iurent omnes se exercitum ducesque non deserturos neque prodituros neque ..; C I, 76. si uterque in contione statim iuravisset se triduo proximo exercitum dimissurum; C III, 10, b. princeps Labienus procedit iuratque se eum (Pompeium) non deserturum; C III, 13. iuravit se nisi victorem in castra non reversurum; C III, 87.

III. idem: centuriatim producti milites idem iurant; C I, 76. hoc idem reliqui iurant legati; C III, 13. idem omnis exercitus iurat; C III, 13. hoc laudans Pompeius idem iuravit; C III, 87.

ius, Recht, Gericht: I. est: ius esse belli, ut, qui vicissent, iis, quos vicissent, quemadmodum vellent, imperarent; G I, 36. in hos eadem omnia sunt iura, quae dominis in servos; G VI, 13, a. neque .. aliud ius esse Cappadociae atque Armeniae; A 35.

II, 1. accipio: ut (provinciae regionesque) ... iura legesque acciperent; A 65, a.

cognosco: iure gentium civiumque Romanorum institutis cognitis; H 42, b.

commuto: iure et legibus commutatis; G VII, 77, d. in se iura magistratuum commutari; C I, 85, c.

conservo: quo diligentius in reliquum tempus a barbaris ius legatorum conservaretur; G III, 16.

debeo: sive eo, quod plus sibi iuris deberi quam Marcello existimabat; A 63, a.

dico: ſ. **dico,** III. ius (5 St.) S. 273, a.

distribuo: iura in tetrarchas, reges, civitates distribuit; A 78.

exsequor: cum civitas ob eam rem incitata armis ius suum exsequi conaretur; G I, 4.

habeo: ut non minus haberet iuris in se multitudo, quam ipse in multitudinem; G V, 27, a.

intermitto: iure minime dubio vetustate tamen intermisso; A 66.

permisceo: omnia divina humanaque iura permiscentur; C I, 6, b.

reddo: neque his petentibus ius redditur; G VI, 13, b. iura legesque reddiderat; G VII, 76.

relinquo: iura, leges, agros, libertatem nobis reliquerunt; G VII, 77, d. ſ. retineo.

retineo: neque etiam extremi iuris intercessione retinendi, quod L. Sulla reliquerat, (tribunis) facultas tribuitur; C I, 5.

servo: eos (duces) neque colloqui neque indutiarum iura servasse; C I, 85, a.

tento: neve occupatione belli civilis populi Romani ius maiestatemque tentaret; A 34, a.

2. sum: fore eo facto liberam et sui iuris civitatem; G VIII, 52.

3. utor: si ipse populo Romano non praescriberet, quemadmodum suo iure uteretur; G I, 36. qui (Suessiones) eodem iure et iisdem legibus utantur; G II, 3.

4. adeo in: sua sponte ad Caesarem in ius adierunt; C I, 87.

deminuo de: ne quid de iure aut de legibus eorum (Haeduorum) deminuisse videretur; G VII, 33.

impedio in: non oportere sese a populo Romano in suo iure impediri; G I, 36.

interpello in: nos esse iniquos, quod in suo iure se interpellaremus; G I, 44, c.

III, 1. alqd: ſ. II, 1. debeo. habeo.

condicio: quos .. (Boios) postea in parem iuris libertatisque condicionem, atque ipsi erant, receperunt; G I, 28.

2. disceptator de: cur enim potius Haedui de suo iure et de legibus ad Caesarem disceptatorem, quam Romani ad Haeduos veniant? G VII, 37.

IV, 1. adiudicare: eidem (Mithridati) tetrarchian [legibus] Gallograecorum iure gentis et cognationis adiudicavit; A 78.

capere: stipendium (se) capere iure belli; G I, 44, a. gratias ago, ... quod mihi vitam incolumitatemque belli iure capto polliceris; Af 45.

disceptare: quoad sibi spes aliqua relinqueretur iure potius disceptandi quam belli gerundi; G VIII, 55. (Ptolemaeum, Cleopatram) de controversiis iure apud se potius quam inter se armis disceptare; C III, 107.

interficere: qui (nuntii) suo beneficio conservatos docerent, quos iure belli interficere potuisset; G VII, 41.

obtinere: quam (Armeniam) paterno nomine iure obtinere deberet; A 35.

2. pro: quod ne facias, pro iure nostrae amicitiae a te peto || puto ||; F 16.

V. Lücke: completur urbs † et ius, comitium tribunis, centurionibus, evocatis; C I, 3.

iusiurandum, Eid, Schwur: I. accipio: iureiurando accepto, nihil iis (tironibus) nocituros hostes; C III, 28, a.

adigo: idem iusiurandum adigit Afranium; C I, 76. provinciam omnem in sua et Pompei verba iusiurandum adigebat; C II, 18, b.

do: hac oratione adducti inter se fidem et ius iurandum dant; G I, 3. dato iureiurando ab omnibus, qui aderant; G VII, 2.

posco: fidem reliquis interponere, iusiurandum poscere, ut ..; G V, 6.

II. religio: nova religio iurisiurandi spem praesentis deditionis sustulit; C I, 76. qui (tirones) omnes ad eum (Otacilium) perducti contra religionem iurisiurandi in eius conspectu crudelissime interficiuntur; C III, 28, b.

III. adigi: probata re atque omnibus iureiurando adactis; G VII, 67.

confirmare: illud se polliceri et iureiurando

confirmare tutum iter per fines daturum; G V, 27, b. iureiurando inter se confirmant; G VI, 2. sanctissimo iureiurando confirmari oportere, ne ..; G VII, 66, b.

fidem facere: quorum (Ubiorum) si principes ac senatus sibi iureiurando fidem fecisset; G IV, 11.

obstringere: coactos esse ... iureiurando civitatem obstringere, sese neque obsides repetituros; G I, 31, b.

sancire: inreiurando, ne quis enuntiaret, nisi quibus communi consilio mandatum esset, inter se sanxerunt; G I, 30. ne res efferatur, ut iureiurando ac fide sanciatur, petunt; G VII, 2. haec quo facilius certisque condicionibus fiant et inreiurando sanciantur; C I, 9, b.

teneri: qnod solus neque iureiurando neque obsidibus teneretur; G 1, 31, c.

iussus, Befehl, Geheiß: convenire: quae copiae celeriter omnes iussu Domitii Comana convenerunt; A 34, b.

facere: quas (naves) M. Varro quasque Gaditani iussu Varronis fecerant; C II, 21. ea, quae faceret, iussu atque imperio facere Pompei; C III, 22.

gerere: pro contione militibus exponit, qnas res Caesaris iussu gerere deberet; A 52.

praeesse: qui (Fufius) rei frumentariae iussu Caesaris praeerat; G VII, 3. quibus (navibus) iussu D. Laelii praeerant; C III, 7. qui (L. Torquatus) iussu Pompei oppido praeerat; C III, 11.

iuste, mit Recht: nec iuste eum (Pharnacem) postulare, ut in Caesaris adventum res integra differretur; A 35.

iustitia, Gerechtigkeit: 1. cognosco: quod Divitiaci fratris ... egregiam fidem, iustitiam, temperantiam cognoverat; G I, 19.

II. opinio: quae gens ... summam .. habet iustitiae et bellicae laudis opinionem; G VI, 24.

III, 1. superare: se vero, ut operibus anteire studuerit, sic iustitia et aequitate velle superare; C I, 32, b.

2. pro: (se) sperare pro eius iustitia, quae petierint, impetraturos; G V, 41.

propter: ad hunc propter iustitiam prudentiamque suam totius belli summam omnium voluntate deferri; G II, 4, b.

iustus, gerecht, rechtmäßig, recht, gehörig: altitudo: sic deinceps omne opus contexitur, dum iusta muri altitudo expleatur; G VII, 23.

causa: cum neque aditum neque causam postulandi iustam haberet; G 1, 43, a. docebat etiam quam veteres quamque iustae causae necessitudinis ipsis cum Haeduis intercederent; G I, 43, b. quarum (causarum) illa fuit iustissima, quod ... suis quoque rebus eos (Germanos) timere voluit; G IV, 16. ut iustissimam apud eum causam obtinuerit; G VII, 37. non minus iustam sibi causam municipia et colonias adeundi existimavit, ut iis gratias ageret; G VIII, 50. decernere, utra pars iustiorem habeat causam; C I, 35.

funera: iustis funeribus confectis; G VI, 19.

imperium: populi Romani iustissimum esse in Gallia imperium; G I, 45.

incommodum: ut, qui aliquid iusti incommodi exspectavissent, ultro praemium missionis ferrent; C I, 86.

iter: qui (Q. Calenus) iustis itineribus subsequeretur; G VIII, 39. eo die castra movet iustumque iter conficit; C I, 23. confecto iusto itinere eius diei, quod proposuerat; C III, 76. itineribus iustis confectis; Af 1.

magnitudo: magnitudine (navium) quamquam non satis iusta ad proeliandum; A 44, a.

timor: cuius postulationem Antonius cum iudicaret ab iusto nasci timore; G VIII, 48, c.

iuventus, Jugend, junge Mannschaft: I. convenit: omnis iuventus, omnes etiam gravioris aetatis ... eo convenerant; G III, 16.

remanet, tendit: prospicere ..., ut omnis iuventus, quae in oppido ‖ excubiis custodiisque ‖ remanserat, (manus tenderet); C II, 5.

II, 1. deligo: summae spei delectaeque iuventutis XI (legionem habebat); G VIII, 8.

exerceo: ea iuventutis exercendae ac desidiae minuendae causa fieri praedicant; G VI, 23.

2. trado: multa ... de deorum immortalium vi ac potestate disputant et iuventuti tradunt; G VI, 14.

III. honesti ex: et honesti ex iuventute et cuiusque aetatis amplissimi nominatim evocati atque obsecrati navis conscenderant; C II, 5.

iuvo, helfen, unterstützen: I. alqs: (se paratos esse) oppidis recipere et frumento ceterisque rebus iuvare; G II, 3. vgl. II. alqm; G I, 26.

brevitas: quod spatii brevitas etiam in fugam coniectis adversariis non multum ad summam victoriae iuvare poterat; C I, 82.

II. alqm: Caesar ad Lingonas litteras nuntiosque misit, ne eos frumento neve alia re iuvarent: qui si iuvissent, se eodem loco, quo Helvetios, habiturum; G I, 26. quorum (deorum) aperte opibus iuvantur; G VI, 21. hi (Mandubii) ... orabant, ut se in servitutem receptos cibo iuvarent; G VII, 78. neutrum eorum contra alterum iuvare aut urbe aut portibus recipere (se debere); C I, 35. petit ab his omnibus, ut se frumento iuvent; C I, 60. conventus civium Romanorum ... Antonium recipit omnibusque rebus iuvit; C III, 29. Petraeus ... suis ac suorum opibus Caesarem enixe iuvabat; C III, 35. quod ... eum .. (Iubam) armis, militibus, pecunia iuverant; Af 97. quod Nasidium eiusque classem receperant copiisque iuverant; Af 98.

adversarios: quod ... eo .. illos (adversarios) compulerim, ut neque pedestri itinere neque navibus commeatu iuvari possint; C II, 32, d.

classem: s. alqm; Af 98.

exercitum: exercitum .. eius (Caesaris) omnibus rebus iuvant; C I, 15, a.

iuxta, neben, daneben: A, 1. colloco: M. Coelius Rufus praetor ... tribunal suum iuxta C. Treboni, praetoris urbani, sellam collocavit; C III, 20.

pono: iuxta .. murum castra posuit; C I, 16. iuxta .. eum (Pompeium) castra posuit; C III, 41.

II. zum Satz: castra secundum mare iuxta Pompeium munire iussit; C III, 65.

B. consisto: quae (legio) iuxta constiterat; G II, 26.

Kalendae, erster Tag des Monats: 1. ante diem: is dies erat. a. d. V. Kal. Apr. L. Pisone, A. Gabinio consulibus; G I, 6. Caesar ... a. d. XIV Kal. Ian. Lilybaeum pervenit; Af 1. datis *mandatis* ipse (Caesar) navem conscendit a. d. VI

Kal. Ian.; Af 2. ipse (Caesar) VI Kal. Febr. circiter vigilia prima imperat, speculatores ... ut sibl praesto essent; Af 37. lustrato oxercitu a. d. XII Kal. April.; Af 75. (Caesar) a. d. IV Kal. Quintil. naves conscendit; Af 98. ante diem XI Kal. Mart. oppido potitus (Caesar) imperator est appellatus; H 19. XV Kal. Maias ex itinere; F 16.

pridie: ipso (Caesar) equitum praesidio pridie Kal. Ianuarias ab oppido Bibracte proficiscitur ad legionem XIII; G VIII, 2.

2. Ablativ: eo die castra posuit ad oppidum Ruspinam, Kal. Ianuariis; Af 6.

Labefacio, erschüttern: labefacta magna parte muri; C II, 22.

labor, herabgleiten, entkommen, sich vergehen: alqs: paoci ex proelio lapsi incertis itineribus ... in hiberna perveniunt; G V, 37. hac spe lapsus Indotiomarus; G V, 55.

cupae: involutae (cupae) labuntur, delapsae ab opere removentur; C II, 11.

plebs: ne omnis nobilitatis discessu plebs propter imprudentiam laberetur; G V, 3.

labor, Arbeit, Mühe, Anstrengung, Arbeitskraft, Thätigkeit: I. **Subject:** cadunt: ubi tantos snos labores et apparatos malo cecidisse videruut; C II, 15.

dat: continens omnium dierum labor ... perficiondi spatium non dabat; C III, 63, a.

deest: non .. labor aut vigilantia ... Cassio deerat; A 51.

(est): ita ... perpetuo suo labore in vicem legionibos expeditionum onos iniuugebat; G VIII, 6.

interit: ita multorum monsium labor hostium perfidia et vi tempestatis puncto temporis interiit; C II, 14.

II. **nach Verben:** 1. addo: hunc laborem ad cotidiana opera addobant; C III, 49.

despicio: neque ullum laborom aut munus despiciens; C III, 8.

foro: s. **fero,** III. laborem (5 St.) S. 394, b.

impono: ot ... sibi quisque etiam poenae loco graviores imponeret labores; C III, 74.

intermitto: non intermisso remigandi labore; G V, 8.

recuso: hunc laborem recusabat nemo; C I, 68.

sublovo: ut militum laborem sublevaret; G VI, 32.

snbsequor: nec divulgata Caesaris hortatio subsequi legiouum ... laborem ... poterat; A 22.

sumo: obi intellexit frustra tantum laborem somi; G III, 14, a.

suscipio: spe consequendi illata atque infinito labore suscepto; G VI, 43. reliquorum dierum frustra labore snscepto; C III, 77.

2. sum: haec (iumenta) cotidiana exorcitationo summi ut sint laboris efficiont; G IV, 2.

3. pareo: ne labori suo neu periculo parceret; C I, 64.

studeo: ab parvulis labori ac duritiae student; G VI, 21.

succumbo: ipse (Caesar) adit reliquos, cohortatur, ne labori succumbant; G VII, 86.

4. fungor: (legionem) multis laboribus periculisquo functam; A 69.

5. adhortor ad: adhortatus ad laborem milites circumvallare instituit; G VII, 68.

condono pro: Caesar militibos pro tanto labore ac patientia ... docenos sestertios (condonandos pollicetor); G VIII, 4.

defatigo in: per caosam munitionum tirones in labore defatigare non intermittit; Af 32.

incito ad: omnium animis ad laborem incitatis; A 9.

intormitto a: ut reliquum tempus a labore intermitteretur; C I, 32, a. — ad: ne nocturnis quidem temporibos ad laborem militum intermissis; G V, 11. nulla pars nocturni temporis ad laborem intermittitur; G V, 40.

paratus ad: qui (milites) ... ad omnem laborem animo parati imperio paruerunt; C III, 25.

percipio pro: cobortatus, ut aliquando pro tantis laboribus fructum victoriae perciperent; G VII, 27.

permaneo in: qui (milites) brumalibus diebus ... studiosissime permanserant in labore; G VIII, 4.

reficio: cum ... milites .. hibernorum quiete reficere a tantis laboribos vellet; G VIII, 1. — ex: s. **ex,** I. reficio (3 St.) S. 357, b.

revoco ab: quos (homines) spes praedandi studiumque bellandi ab agricultura et cotidiano labore revocabat; G III, 17.

III. **nach Adjectiven:** 1. fugiens: nemo erat adeo tardus aut fugiens laboris, quin ..; C I, 69.

insuetus: sic sont (Galli) animo confirmati, homines insueti laboris, ut ..; G VII, 30.

2. insolitos ad: ot ... insolitum ad laborem Pompei exercitum cotidianis itineribus defatigaret; C III, 85.

intritus ab: qoae (cohortes) praesidio castris relictae intritae ab labore erant; G III, 26.

IV. **nach Substantiven:** 1. detrimentum: diuturni laboris detrimentum sollertia et virtute militom brevi reconciliatur; C II, 15.

finis: Romani, si rem obtinuerint, finem laborum omnium exspectant; G VII, 85. quod eum omnium laborum finem fore existimabant; C I, 68. quoniam prope ad finem laborum ac periculorum osset perventum; C III, 6.

praemia: sui laboris milites semper eventu belli praemia petiverunt; C II, 32, c.

res: etsi res erat multae operae ac laboris; G V, 11.

testimonium: cum laboris sui periculique testimonium afferre vellent; C III, 53.

2. morbus ex: (Bibulus) graviore morbo ex frigore ao labore implicitus; C III, 18.

V. **Umstand:** 1. conficere: confecto iam labore exercitu; C II, 41, a. neque equitibus et paucis et laboro confectis studium ad pugnandum ... deerat; C II, 41, a. se ... labore et patientia maximum bellum confecisse; C III, 47. etsi totius diei continenti labore (milites) erant confecti; C III, 97. reliqui vulneribus ex proeliis et labore ... confecti consequi non potuerant; C III, 106.

continuari: summo labore militum .. continuato diem noctemque opere in flumine avertendo; C I, 62.

deesse: equidem mihi videor pro nostra necessitate non labore, non opera, non industria defuisse; F 1.

defatigare: cum crebro integri defessis succederent nostrosque assiduo labore defatigarent; G VII, 41.

defetisci: nisi ... totius diei labore milites essent defessi; G VII, 88. itineris labore defessi; C I, 65.

durare: hoc se labore durant adolescentes; G VI, 28.
efficere: quantum labore atque itinere legionarii milites efficere poterant; G V, 19.
incitari: labore operis incitati (milites) ... non iufantibus pepercerunt; G VII, 28.
liberare: f. tollere.
occurri: Alexandrinorum machinationibus ... non longi temporis labore occursum est; A 9.
permoveri: adhortatus milites, ne necessario tempore itineris labore permoveantur; G VII, 40. ne gravius permoti milites ... diutino labore omnes puberes interficerent; C II, 13.
refici: ea ... paucorum dierum opera et labore ita refecta, ut ..; C II, 16.
superare: continenti labore omnia haec superaverunt; G VII, 24. labore et perseverantia nautarum .. vim tempestatis superari posse sperabat; C III, 26.
tollere: si parvo labore magnas controversias tollere atque omnem Italiam metu liberare possint; C I, 9, a.
vincere: non deterrentur .. milites ... labore atque operibus locorum vincere difficultates; G VIII, 41. labore et multitudine telorum nostros vicit; C III, 40.
ati: uti .. ipsos valetudine non bona ... cotidianis laboribus insuetos operum; C III, 49.
2. ex: cum alius discessisset, alius ex diutino labore in ipsis operibus quieti se dedisset; C II, 14.
in: cum ... reliqui, in labore pari ac periculo ne unus omnes antecederet, recusarent; C III, 82, b.
sine: illum ... quaecumque bella geri vellet sine ullo eius labore et periculo confecturum; G I, 44, d.

laboro, sich anstrengen, bemühen, in Not, Verlegenheit, Gefahr sein: I, 1. unpersönlich: maximo ad superiores munitiones laboratur; G VII, 85.
2. alqs: tertiam aciem laborantibus nostris subsidio misit; G I, 52. quos laborantes conspexerat, his subsidia summittebat; G IV, 26. succurrit inimicus illi Vorenus et laboranti subvenit; G V, 44, b. ne ab re frumentaria duris subvectionibus laboraret; G VII, 10. laborantibus iam suis Germanos equites circiter CCCC summittit; G VII, 13. si qua in parte nostri laborare aut gravius premi videbantur; G VII, 67. laborantibus nostris Caesar Germanos summittit; G VII, 70. laborantibus summittit; G VII, 85. Caesar Labienum cum cohortibus sex subsidio laborantibus mittit; G VII, 86. ut ... neque equites laborantibus usui esse possent; C I, 45. undique suis laborantibus succurrebant; C II, 6, a. illi ... maximo a re frumentaria laborabant; C III, 9, b. Milo, ... quos ex aere alieno laborare arbitrabatur, sollicitabat; C III, 22. Marcellinus cohortes subsidio nostris laborantibus summittit ex castris; C III, 64. ut laborantibus succurri ... posset; A 1. hinc suis laborantibus subsidio scaphas mittens nonnullos conservavit; A 21. ne ... circumventus (Caesar) a tergo ab equitatu hostium laboraret; Af 5. ut (Caesar) laborantibus succurreret nostris; H 9.
navis: ut vehementissime utraque (navis) ex concursu laborarent; C II, 6, b.
II, 1. ut: nec minus, quam est pollicitus, Vercingetorix animo laborabat, ut reliquas civitates adiungeret; G VII, 31. quod ... sinistrum autem (latus), equitatus hostium multitudini uti resisti posset, laborabat; Af 60. erat ei laborandum, ut consuefaceret milites hostium dolos ... cognoscere; Af 73. f. III.
2. ne: f. III.
III. alqd: non minus se id contendere et laborare, ne ea, quae dixissent, enuntiarentur, quam uti ea quae vellent, impetrarent; G I, 31, a.

labrum, Lippe, Rand: I. distant: ut eius fossae solum tantundem pateret, quantum summae fossae labra distarent; G VII, 72.
II. ab: haec (cornua) studiose conquisita ab labris argento circumcludunt; G VI, 28.
praeter: Britanni ... sunt ... omni parte corporis rasa praeter caput et labrum superius G V, 14.

lac, Milch: I. consisto in: maior .. pars eorum (Germanorum) victus in lacte, caseo, carne consistit; G VI, 22.
II. admisceri: quod (genus radicis) admixtum lacte multum inopiam levabat; C III, 48.
vivere: neque multum frumento, sed maximam partem lacte atque pecore vivunt; G IV, 1. (Suevi) lacte et carne vivunt; G V, 14.

lacesso, reizen, herausfordern: I, 1. alienus ad: ad lacessendum ... alienum esse tempus arbitratus; G IV, 34.
finis: hostes pulsos deterritosque finem lacessendi facturos; Af 69, b.
2. alqs: Afranius Petreiusque ... copias suas ... producunt et proelio lacessunt; C I, 42. iisdem de causis Caesar ... proelio non lacessit; C I, 81. constituerat ... prior proelio non lacessere; C I, 82. qui (Caesar) ultro consuesset bellum inferre ac lacessere proelio; Af 35, a.
II. alqm: quo proelio sublati Helvetii ... novissimo agmine proelio nostros lacessere coeperunt; G I, 15. Helvetii ... nostros a novissimo agmine insequi ac lacessere coeperunt; G I, 23. neve Haeduos iniuria lacesseret; G I, 35. neque tamen (Germanos) recusare, si lacessantur, quin armis contendant; G IV, 7. ne hostes proelio lacesserent et, si ipsi lacesserentur, sustinerent; G IV, 11. haec prius illi (Ambiorigi) detrahenda auxilia existimabat, quam ipsum bello lacesseret; G VI, 5.
equites: hostes ... lenius quam pridie nostros equites proelio lacessere coeperunt; G V, 17.
hostes: neque iam, ut aliquid acquireret proelioque hostes lacesseret, ... cogitabat; G VII, 59. f. alqm; G IV, 11.

lacrima, Träne: I. comprimo: compressis pueri lacrimis Caesar ipse commotus; A 24, b.
profundo, proicio: ut (rex) lacrimas, quas in colloquio proiecerat, gaudio videretur profudisse; A 24, b.
teneo: hi neque vultum fingere neque interdum lacrimas tenere poterant; G I, 39, b.
II, 1. commoveri: tantae multitudinis precibus et lacrimis exercitus commotus; A 59. quorum lacrimis querelisque Caesar commotus; Af 26, a. f. I. comprimo.
2. cum: Divitiacus multis cum lacrimis Caesarem complexus obsecrare coepit, ne quid gravius in fratrem statueret; G I, 20.

lacrimo, weinen: convocatis subito militibus lacrimans, „quo proficiscimur", inquit, „milites"? G VII, 38, a.

lacus, See: I. influit: a lacu Lemanno, † qui in flumen Rhodanum influit, ad montem Iuram ... murum ... perducit; G I, 8.
II. pertineo ab: qui ab finibus Allobrogum et lacu Lemanno ... ad summas Alpes pertinent; G III, 1.

III. contineri: tertia (ex parte Helvetii continentur) lacu Lemanno et flumine Rhodano; G I, 2.

laedo, verletzen, beunruhigen: alqm: si quem timor armorum Caesaris laederet; G VIII, 52.
fidem: qui (legati) doceant ... neque ab se fidem laesam; G VI, 9. cum Varus suam fidem ab eo (Iuba) laedi quereretur; C II, 44.

laetatio, Jubel: quod ... neque hostibus diutina laetatio neque ipsis longior dolor relinquatur; G V, 52.

laetitia, Freude: I. potest: s. II, 1. praecipio.
II, 1. exprimo: victoriae nuntius laetitiam exprimebat; A 56.
praecipio: ut vel spectatissimi triumphi laetitia praecipi posset; G VIII, 51.
2. excito ad: omnium animi ad laetitiam excitantur; G VII, 79.
III. plenus: erant plena laetitia et gratulatione omnia; C I, 74, b.
IV. afficere: ille ... maxima .. omnes laetitia afficit; G V, 48. tali victoria totiens victor Caesar incredibili est laetitia affectus; A 77. Didius ... illa affectus laetitia proximo se recepit castello; H 40, a.
augeri: ita Caesar duplici laetitia ac voluptate uno tempore auctus, frumento auxiliisque; Af 34.
discedere: magna spe et laetitia omnium discessum est; C III, 87.
efferri: nostri equites ... laetitia victoriae elati; G VIII, 29.

laetor, sich freuen: I. alqs: nostri laetari, nonnulli etiam timere; H 29, b.
II. acc. c. inf.: accidisse hoc complures Caesaris legati, amici, centuriones militesque laetabantur; A 24, b. qui ... talem adventum eius felicem fuisse laetabantur; A 32.

laetus, froh, freudig: alqs: qua re concessa laeti ut explorata victoria; G III, 18. L. Laterensis ... accurrit laetus in castra; A 53. Scipio in castra laetus nocte copias reduxit; Af 61, b. se eo die demum natos praedicantes laeti gratias agunt Caesari; Af 90.
milites: Afraniani milites visendi causa laeti ex castris procurrebant; C I, 69.
recordatio: quo .. subiti periculi recordatio est || quod ... recordatione || laetior; A 77.

lamina, Platte, Schiene: eo super tigna bipedalia iniciunt eaque || atque || laminis clavisque religant; C II, 10.

lancea, Lanze: lancea .. infesta magnis viribus medium femur traicit Voluseni; G VIII, 48, b.

langueo, lässig, matt sein: nostris languentibus atque animo remissis; C II, 14.

languide, matt, lässig: mitto: in hostes languide tela neglegenterque mittentis; Af 18.
versor: suos .. languidius in opere versari iussit; G VII, 27.

languidus, matt, lässig: alqs: cum ... hostes ... languidioribus .. nostris vallum scindere ... coepissent; G III, 5. cum duce assumpto Alexandrini nihilo se firmiores factos aut languidiores Romanos animadverterent; A 25, a.
animus: neque vero tam remisso ac languido animo quisquam omnium fuit, qui ea nocte conquieverit; C I, 21.

languor, Ermattung: I. reficio ex: legiones equitesque ex navibus egressos iubet ex languore nauseaque reficere; Af 34.
II. augeri: quare ... languore militum .. periculum augeatur; G V, 31.
defatigari: cum ... Caesaris .. equites iumenta ex nausea recenti, siti, languore ... defatigata ... haberent; Af 18.

lanista, Fechtmeister: I. condocefacit: Caesar ... copias suas ... ut lanista tirones gladiatores condocefacere; Af 71.
II. retrahо: † qua die facultatem et angustias carra complura mulos onustos || multos lanistas || retraxit; H 6.

lapido, mit Steinen werfen: ab oppidanis concursu facto eum ... lapidare et ei manus intentare coeperunt; H 22, b.

lapillus, Steinchen: quae (acies) ... contra eorum (elephantorum) frontem adversam lapillos minutos mitteret; Af 27.

lapis, Stein: I. defendit: quod et ab incendio lapis et ab ariete materia defendit; G VII, 23.
II. conicio: s. **conicio** lapides (4 St.) S. 203, b.
defendo: testudo ... convoluta omnibus rebus, quibus ignis iactus et lapides defendi possent; C II, 2.
egero: egestis ex mari lapidibus libere sunt usi postea ad mittenda navigia; A 21.
iacio: ubi ... undique in murum lapides iaci coepti sunt; G II, 6.
mitto: cum ab adversariis lapides mitti coepissent; Af 27. ut ... rursus ab sua acie lapidibus missis eos (elephantos) converterent adversus hostem; Af 27.
subduco: compluribus iam lapidibus ex ea ... turri subductis; C II, 11.
sumministro: cum ... auxiliares ... lapidibus telisque sumministrandis ... speciem ... pugnantium praeberent; G III, 25.
III. plenus: Caesar ... lapidibus corbes plenos demisit; H 5.
IV. coagmenta: Trallibus in templo Victoriae ... palma per eos dies inter coagmenta lapidum ex pavimento exstitisse ostendebatur; C III, 105.
ictus: multum .. ab ictu lapidum ... viminea tegimenta galeis imposita defendebant; C III, 63, b.
stridor: bestiae stridore fundarum lapidumque perterritae sese convertere ... contendunt; Af 83.
V. corrumpi: coria, .. ne rursus igni ac lapidibus corrumpantur, centonibus conteguntur; C II, 10.
ici: * lapide ictus ex muro (Milo) periit; C III, 22.
obstrui, oppleri: imperat pontem ... lapidibus oppleri atque obstrui; A 19.
prohiberi: qui a servitiis puerisque ... lapidibus pilisque prohibiti terram attingere; Af 85, a.
proturbare: fundis, sagittis, lapidibus nostros de vallo proturbare ... parant; G VII, 81.
repellere: hi (remiges, classiarii) .. navigia hostium lapidibus ac fundis a mole repellebant; A 20, a. Uticenses ... lapidibus fustibusque equites reppulerunt; Af 87, b.

laqueus, Schlinge: laqueis falces avertebant; G VII, 22.

large, reichlich: quod utrumque large palus praebere poterat; A 1.

largior, schenken, gewähren: I, 1. facultates ad: (Dumnorigem) his rebus ... facultates ad largiendum magnas comparasse; G I, 18, a.
2. alqs: de sua pecunia largitus est; Af 87, b.
II. alqd: Gallis .. provinciarum propinquitas et transmarinarum rerum notitia multa ad copiam atque usus largitur; G VI, 24.
beneficia: quae potuisset eo tempore, beneficia largitum esse; H 42, a.

largiter, viel, bedeutend: consequor: quibus ex rebus largiter erat consecutus; Af 72.
possum: neque solum domi, sed etiam apud finitimas civitates (Dumnorigem) largiter posse; G I, 18, a.

largitio, Freigebigkeit, Schenkung, Bestechung: I. augeo: quae res apud milites largitiones auxit; C III, 112, c. is (Ganymedes) suscepto officio largitionem in milites auget; A 4.
facio: maximas largitiones fecit; C III, 31. ut eo (cive) de medio sublato ex eius pecunia latronum largitio fieret; H 1.
II. consuetudo: ut largitionis postulat consuetudo; A 49.
spes: huc pauca ad spem largitionis addidit; C II, 28.
III. fieri: ne qua ... largitionibus ... commutatio fieret voluntatis; C I, 21.
moveri: Lentulus ... regum appellandorum largitionibus movetur; C I, 4.
posse: Dumnorix gratia et largitione apud Sequanos plurimum poterat; G I, 9.
redimere: quod ... largitione militum voluntates redemit; C I, 39.

largitor, Spender: per causam liberalitatis speciosam plura largitori quaerebantur; A 49.

lassitudo, Ermattung: confici: ut ... Caesaris milites ... lassitudine conficerentur; C III, 92. milites et animo perterriti et lassitudine confecti; C III, 95.
deficere: nostros vires lassitudine deficiebant; C II, 41, b. cum vires eum (L. Domitium) lassitudine defecissent; C III, 99.
exanimari: cursu ac lassitudine exanimatos vulneribusque confectos Atrebates; G II, 23.
opprimi: ibi timore, lassitudine, vi fluminis oppressi perierunt; G IV, 15.

lassus, ermattet: lassos itinere ac proeliando milites ad oppugnanda castra succedere noluit; A 30, a.

late, weit, breit, ausführlich: consumo: consumptis omnibus longe lateque frumentis; C III, 47.
diffundo: ab eius (cornus) summo sicut palmae ramique late diffunduntur; G VI, 26.
distribuo: partiendum sibi ac latius distribuendum exercitum putavit; G III, 10.
excido: omnibus arboribus longe lateque in finibus Massiliensium excisis; C II, 15.
habeo: civitatibus maxima laus est quam latissime circum se vastatis finibus solitudines habere; G VI, 23.
incendo: omnibus longe lateque aedificiis incensis; G IV, 35.
occupo: a Salonis ad Oricum portus ‖ Salonis ad Curici portum ‖ stationes literaque omnia longe lateque classibus occupavit; C III, 8.
pateo: valle intermissa magis in altitudinem depressa quam late patente; G VIII, 9.
percrebesco: latius inflatiusque multo, quam res erat gesta, fama percrebuerat; C III, 79, a.
perscribo: cum ... haec ad eum latius atque inflatius Afranius perscribebat; C II, 17.
porrigo: quam latissime potuit porrecta equitum peditumque multitudine; Af 30.
prospicio: propter altitudinem longe lateque prospiciunt; H 8.
restagno: late .. is locus restagnat; C II, 24.
serpo: cum ... ignis magnitudine venti latius serperet; C III, 101, c.
tueor: quod tam late tueri parva manu non poterat; C III, 111.
vaco: publice maximam putant esse laudem, quam latissime a suis finibus vacare agros; G IV, 3.
vagor: qua spe adducti Germani latius vagabantur; G IV, 6. hoc metu (equites) latius vagari prohibebat; G V, 19. equitibus imperat, ut quam latissime possint vagentur; G VII, 8. his (mulionibus) paucos addit equites, qui latius ostentationis causa vagarentur; G VII, 45, a. ut ... neque vagari Cassium latius pateretur; A 61.
vasto: s. habeo.

latebra, Schlupfwinkel: ut ... ille (Ambiorix) latebris aut saltibus se eriperet; G VI, 43.

lateo, verborgen sein, sich versteckt halten: alqs: qui in silvis abditi latebant; G II, 19.
equites: latent .. in insidiis (equites Mauri) cum equis inter convalles; Af 7.
factum: ut nullum paulo fortius factum latere posset; G III, 14, b.
insidiatores: insidiatores subito in convallibus latentes ex levi armatura concidit circiter D; Af 66.

later, Ziegel: I, 1. contineo, struo: quae (regulae) lateres, qui super [musculo] struantur, contineant; C II, 10.
diluo: ne canalibus aqua immissa lateres diluere posset; C II, 10.
2. facio ex: si ibi pro castello ac receptaculo turrim ex latere sub muro fecissent; C II, 8.
induco super: super lateres coria inducuntur; C II, 10.
II. consternere: eam .. contabulationem summam lateribus lutoque constraverunt; C II, 9, b.
contegi: lateribus lutoque musculus ... contegitur; C II, 10.
exstruere: parietes lateribus exstruebant; C II, 9, c.
tegi: tigna item ut primo tecta extremis lateribus instruebant; C II, 9, c.

latericius, aus Ziegeln: A. muri: aggerem ... ex latericiis duobus muris senum pedum crassitudine ... facere instituerunt; C II, 15.
turris: quem (musculum) a turri latericia ad hostium turrim ... perducerent; C II, 10. musculus ex turri latericia a nostris telis tormentisque defenditur; C II, 11. ibi .. musculum turrimque latericiam libere incendunt; C II, 14.
B. discutio: ne ... saxa ex catapultis latericium discuterent; C II, 9, b.

latericulus, Ziegel: hanc insuper contignationem ... latericulo astruxerunt; C II, 9, a.

latito, sich versteckt halten: rex .. Iuba ... una cum Petreio interdiu in villis latitando ... in regnum pervenit; Af 91, a. — Dumnacus ...

errans latitansque solus extremas Galliae regiones petere est coactus; G VIII, 31.

latitudo, Breite, Ausdehnung: I. patet: huius Hercyniae silvae ... latitudo novem dierum iter expedito patet; G VI, 25.

II. pateo in: s. **in**, A, I. pateo in latitudinem (5 St.) S. 475, a.

promoveo in: subito adversariorum equitatus sese extendere et in latitudinem promovere ... coeperunt; Af 14.

III. convallis: erat convallis satis magna latitudine; Af 50.

fossa: intra has (crates) mediocri latitudine fossam ... obduci iussit; C III, 46.

IV, 1. aestimari: quae pars ... regionum latitudine ... ex tertia parte Galliae est aestimanda; G III, 20.

2. in: s. **in**, A, IV, 1. in latitudinem (3 St.) S. 480, a.

propter: (Noviodunum) propter latitudinem fossae murique altitudinem ... expugnare non potuit; G II, 12. etsi summa difficultas faciendi pontis proponebatur propter latitudinem ... fluminis; G IV, 17, a.

lator, Antragsteller: quo nisi paene ... in desperatione omnium salutis † latorum audacia numquam ante descensum est; C I, 5.

latro, Straßenräuber, Freibeuter: I. fugiunt: fugientes latrones dum persequuntur; H 40, b.

II, 1. interficio: hos latrones interficiamus; G VII, 38, b.

persequor: s. I.

recipio: qui (Drappes) ... receptis latronibus impedimenta ... Romanorum interceperat; G VIII, 30.

2. colligo ex: huc accedebant (milites) collecti ex praedonibus latronibusque Syriae Ciliciaeque provinciae; C III, 110.

III. consilium: ut potius privato paucorum et latronum quam regio consilio susceptum bellum videretur; C III, 109.

largitio: ut eo (cive) de medio sublato ex eius pecunia latronum largitio fieret; H 1.

multitudo: magna ... multitudo undique ex Gallia perditorum hominum latronumque convenerat; G III, 17.

latrocinium, Räuberei, Raubzug: I. habent: latrocinia nullam habent infamiam, quae extra fines cuiusque civitatis fiunt; G VI, 23.

II, 1. facio: eum ... nec iam libere vagandi latrociniorumque faciendorum facultatem haberent; G VIII, 32. s. I.

tollo: his (pontibus) obtentis duobus ... repentina latrocinia sublatum iri; A 19.

2. comprehendo in: qui ... in latrocinio ... sint comprehensi; G VI, 16.

nascor in: non hos (Sugambros) palus in bello latrociniisque natos, non silvae morantur; G VI, 35, b.

III. alere: Commius ... cum suis equitibus latrociniis se suosque alebat; G VIII, 47.

capi: ne detrimento aut timore provinciae magna infamia perditorum hominum latrociniis caperetur; G VIII, 30.

opprimi: qui (Tergestini) repentino latrocinio ... illorum erant oppressi; G VIII, 24.

latus, breit, weit: agri: latissimos feracissimosque agros possidere; G II, 4, b.

agger: aggerem latum pedes CCCXXX ... exstruxerunt; G VII, 24.

fines: ne latos fines parare studeant; G VI, 22. cum latos fines ... haberent; G VIII, 2.

flumen: una ex parte (Helvetii continentur) flumine Rheno latissimo; G I, 2. non nequiquam tantae virtutis homines ... ausos esse transire latissimum flumen; G II, 27.

fossae: duas fossas quindecim pedes latas eadem altitudine perduxit; G VII, 72.

locus: copiae ... contra munitiones pontis latiore loco constiterunt; A 19.

naves: ad ... multitudinem iumentorum transportandam paulo latiores (facit naves); G V, 1.

palus: hunc (collem) ... palus ... cingebat non latior pedibus quinquaginta; G VII, 19.

regiones: ut ... quam latissimas regiones praesidiis teneret; C III, 44, a.

spatium: quoad licebat latiore uti spatio; C I, 58.

storiae: storias ... tres in longitudinem parietum turris latas IV pedes fecerunt; C II, 9, b.

latus, Seite, Flanke: I. est: insula natura triquetra, cuius unum latus est contra Galliam; G V, 13. tertium (latus) est contra septentriones; ... hoc milia passuum octingenta in longitudinem esse existimatur; G V, 13.

laborat: quod ... sinistrum (latus) .., equitatus hostium multitudini uti resisti posset, laborabat; Af 60.

obtinet: alterum (latus erat) editissimo loco ductum, ut partem castrorum obtineret; A 28.

pertinet: hoc (latus) pertinet circiter milia passuum quingenta; G V, 13.

vergit: alterum (latus) vergit ad Hispaniam atque occidentem solem; G V, 13.

II. adicio: unum latus erat adiectum flumini Nilo; A 28.

adiuvo: quod suum dextrum latus munitionibus adiuvabatur; Af 60.

attribuo: singula .. latera castrorum singulis attribuit legionibus munienda; C I, 42.

cingo: equitatus latera cingebat; C I, 83. tertium (latus) palude cingebatur; A 28.

duco: s. I. obtinet.

habeo: ut ... tecta latera suis munitionibus haberet; Af 51.

munio: quae res .. latus unum castrorum ripis fluminis muniebat; G II, 5. s. attribuo.

nudo: pedites ... latere nudato a proximis Numidis iaculis vulnerabantur; Af 15.

tego: is (Racilius) latus Cassi tegebat; A 52. s. habeo.

2. constituo ad: naves longas ... ad latus apertum hostium constitui ... iussit; G IV, 25.

dirigo ab: eo equitatu dextra sinistra directo ab oppidi lateribus; Af 78, a.

dispono ad: reliquos equites ad latera disponit; G VI, 8, b.

obduco ab: ab utroque latere eius collis transversam fossam obduxit; G II, 8.

oppono ad: eidem .. oppido ad dextrum latus eius (Caesaris) cornu erat oppositum; Af 58.

III, 1. angulus: huius lateris alter angulus ... ad orientem solem, inferior ad meridiem spectat; G V, 13. eius angulus lateris maxime ad Germaniam spectat; G V, 18.

deiectus: quod is collis ... ex utraque parte lateris deiectus habebat; G II, 8.

longitudo: huius est longitudo lateris ... septingentorum milium; G V, 13.

2. fossa: fossam pedum viginti directis lateribus duxit; G VII, 72. fossam duplicem pedum denum quinum lateribus deprimi directis (imperat); G VIII, 9.

IV, 1. aggredi: Boii et Tulingi ... ex itinere

nostros latere aperto aggressi circumvenire ... coeperunt; G I, 25. ut aperto latere aggrederetur hostem; A 40.

circumvenire: quorum pars aperto latere legiones circumvenire ... coepit; G II, 23.

tegi: quae (acies) lateribus equitatu tegebatur; H 30.

2. a: a fronte atque ab utroque latere cratibus ac pluteis (rates) protegebat; C I, 25, b. s. a, V, 1. latere (25 St.) S. 8, a.

ad: materiam ... pro vallo ad utrumque latus exstruebat; G III, 29.

ex: tribus .. ex lateribus variis † generum munitionibus (rex) tegebatur; A 28.

laudo, loben: I. alqs: laudat Pompeius atque in posterum confirmat; C I, 3.

II. alqd: hoc laudans Pompeius idem iuravit; C III, 87.

virtutem: qua in re admodum fuit militum virtus laudanda; G V, 8.

laurea, Lorbeer: neque in litteris ... neque in fascibus insignia laureae praetulit; C III, 71.

laus, Lob, Ruhm, Anerkennung, Verdienst: I, 1. recidunt: cuius (Pompei) funestae laudes quoniam ad hanc fortunam reciderunt, ut ..; H 17.

2. sum: publice maximam putant esse laudem, quam latissime a suis finibus vacare agros; G IV, 3. civitatibus maxima laus est quam latissime circum se vastatis finibus solitudines habere; G VI, 23.

II, 1. amitto: ne ante partam rei militaris laudem amitterent; G VI, 40.

fero: qui diutissime impuberes permanserunt, maximam inter suos ferunt laudem; G VI, 21. qui plurimos ex his (uris) interfecerunt, ... magnam ferunt laudem; G VI, 28.

mereor: cum ... non minorem laudem exercitus quam ipse imperator meritus videbatur; G I, 40, b.

pario: s. amitto.

recupero: tanta universae Galliae consensio fuit ... pristinae belli laudis recuperandae, ut ..; G VII, 76.

2. praedico de: ut de suis homines laudibus libenter praedicant; C II, 39.

proficio ad: satis et ad laudem et ad utilitatem profectum arbitratus; G IV, 19.

III. cupiditas: utrosque et laudis cupiditas et timor ignominiae ad virtutem excitabant; G VII, 80.

insignia: scutorum .. laudis insignia praefulgens opus caelatum *; H 25, b.

invidia, obtrectatio: a quibus (inimicis) ... depravatum Pompeium queritur invidia atque obtrectatione laudis suae; C I, 7, a.

opinio: quae gens ... summam .. habet iustitiae et bellicae laudis opinionem; G VI, 24.

pars: cuius rei magnam partem laudis ... ad Libonem perventuram; C I, 26, b.

IV, 1. efferre: cum ... Pompei consilium summis laudibus efferret; C III, 87.

ferre: duces .. eorum consilium suum laudibus ferebant, quod ..; C I, 69.

prosequi: Caesar illum adhortatus atque omnibus laudibus prosecutus; A 15.

2. cum: ambo incolumes compluribus interfectis summa cum laude sese intra munitiones recipiunt; G V, 44, b. quae provincia (Illyricum) ... retenta non tantum sine ignominia, sed etiam cum laude erat; A 42, a.

pro: ut (milites) nullum pro sua laude periculum recusent; G VII, 19.

V. Lücke: quarum (legionum) laudibus et virtute *; H 42, b.

lavo, baden: ut ... lavarentur in fluminibus; G IV, 1.

laxo, ausdehnen: signa inferre et manipulos laxare iussit; G II, 25.

lectica, Sänfte: I. mitto: ut mitterent lecticam, qua (Cn. Pompeius) in oppidum deferri posset; H 32, b.

II, 1. afferri: ita lectica ad turrem (Pompeius) cum esset allatus, in ea tenebatur; H 38.

deferri: s. I.

2. de: de lectica Pompeius eorum in fidem confugit; H 32, b.

legatio, Gesandtschaft, Legatenstelle: I. agunt: s. II, 1. mitto; A 36.

coeperunt, conveniunt: cum ad eum (Domitium) frequentes civitatum legationes convenire coepissent; C III, 36, a.

concurrunt: ut undique ad eum (Indutiomarum) legationes concurrerent; G V, 55.

exspectant: ibi totius fere citerioris provinciae legationes Caesaris adventum exspectabant; C II, 21.

ferunt: s. II, 1. mitto; A 36.

revertuntur: quas legationes Caesar ... inita proxima aestate ad se reverti iussit; G II, 35.

sunt: erant legationes civitatum; C I, 51.

veniunt: interim in itinere ex oppidis et castellis legationes venire; Af 6.

II, 1. circummitto: legationes in omnes partes circummittuntur; G VII, 63. reliquas civitates circummissis legationibus amicitia Caesari conciliare studebat; C III, 55.

dimitto: nuntios legationesque in omnes partes dimittebant; G V, 53. dimittit quoque versus legationes; G VII, 4, a.

induco: multis legationibus ab se in senatum inductis; H 42, a.

mitto: communem legationem ad Publium Crassum mittunt; G III, 8. missas legationes ab nonnullis civitatibus ad Germanos; G IV, 6. Bibroci, Cassi legationibus missis sese Caesari dedunt; G V, 21. complures interim legationes Pharnaces ad Domitium mittit, quae de pace agerent regiaque munera Domitio ferrent; A 36.

suscipio: is sibi legationem ad civitates suscepit; G I, 3.

2. respondeo: ei legationi Ariovistus respondit ... sese ... venturum fuisse; G I, 34.

III. consuetudo: quod sibi coniunctus (Galba) ... consuetudine legationis esset; G VIII, 50.

locus: cuius legationis Nammeius et Verucloetius principem locum obtinebant; G I, 7.

munus: maxime .. timoris causa pro se quisque id munus legationis recusabat; C I, 33.

officium: confecto legationis officio; C III, 103.

princeps: cuius legationis Divico princeps fuit; G I, 13.

IV. certiorem facere: cum crebris legationibus Remorum (Caesar) certior fieret Bellovacos ... exercitus comparare; G VIII, 6.

praeoccupari: praeoccupatum sese legatione ab Cn. Pompeio, teneri obstrictum fide; C II, 17.

sollicitare: a Treveris Germanos crebris legationibus sollicitari; G VI, 2. civitates .. reliquas legationibus sollicitant; G VII, 43. nihilo minus clandestinis nuntiis legationibusque Allobrogas sollicitat; G VII, 64.

legatus, Gesandter, Unterfeldherr, Legat:

I. absolut: 1. Subject: accedit: cum propius accessisse legiones et Gaium Trebonium legatum cognossent; G VIII, 14, a.

adeunt: quo ex oppido ... legati clam praesidia Cn. Pompei Caesarem cum adissent; H 3, a. eodem tempore oppidani legati ... Caesarem adierunt; H 19. ſ. II, 1. mitto; A 69.

adhibet: qui (legatus) celeritatem in transportandis legionibus adhiberet; C III, 8.

adhortatur: Lucius Cotta legatus omnes cohortes ordinesque adhortans in adversum os funda vulneratur; G V, 35.

agit: ſ. instituit.

antecedunt: legatos collaudatos Caesar domum iubet antecedere; Af 92.

ascendit: de tertia vigilia Titum Labienum, legatum pro praetore, cum duabus legionibus ... iugum montis ascendere iubet; G I, 21.

commemorant: quas (res) legati Helvetii commemorassent; G I, 14.

concurrunt: concurrunt reliquarum civitatium legati, quae Bellovacorum speculabantur eventum; G VIII, 23. concurrebant legati, centuriones tribunique militum; C I, 71.

conficiunt: nocte insequenti legati responsa ad suos referunt, obsides conficiunt; G VIII, 23. ſ. II, 1. relinquo; G VII, 11, a.

congrediuntur: qui (legati) in itinere congressi magnopere, ne longius progrederetur, orabant; G IV, 11.

contendit: interim Gaius Caninius legatus ... ad oppidum Limonem contendit; G VIII, 26. Caninius legatus cum legionibus duabus ad eos persequendos contendit; G VIII, 30.

conveniunt: totius fere Galliae legati, principes civitatum, ad Caesarem gratulatum convenerunt; G I, 30.

deducunt: quibus rebus commoti legati milites ex opere deducunt; C II, 13. ſ. II, 1. mitto; G II, 2.

desistunt: legati ... oppugnatione desistunt; C II, 13.

dicunt: legati haec se ad suos relaturos dixerunt; G IV, 9.

dimicat: quod cum tanta multitudine hostium ... nisi aequo loco legato dimicandum non existimabat; G III, 17.

discedunt: quod ab opere singulisque legionibus singulos legatos Caesar discedere nisi munitis castris vetuerat; G II, 20. quod legati eorum paulo ante a Caesare discesserant; G IV, 12. ſ. venit; H 2.

docent: qui (legati) doceant nihil earum rerum publico factum consilio; G V, 1. qui (legati) doceant neque auxilia ... missa, neque ab se fidem laesam; G VI, 9. quanta .. copia frumenti apud se sit, (legati) docent; Af 36.

ducit: Q. Titurius et L. Cotta legati, qui in Menapiorum fines legiones duxerant, ... se ad Caesarem receperunt; G IV, 38. quam (legionem) Q. Cassius legatus simul ducebat; A 57, a.

est: ſ. sunt.

excusant: qui (legati) se de superioris temporis consilio excusarent; G IV, 22.

exeunt: qui (legati) antea exierant; H 19.

exponunt: ſ. venit; C III, 19, a.

firmat: eodem tempore C. Fabius legatus complures civitates in fidem recipit, obsidibus firmat; G VIII, 27.

fugiunt: ſ. III. reliquus ex.

gloriantur: quem (exercitum) XXII in acie conflixisse et vicisse legati eius (Pharnacis) gloriabantur; A 74. ſ. obiciunt.

habet: quod ... neque C. Caninium Rebilum legatum ... satis firmas duas legiones habere existimabat; G VIII, 24.

inquit: tunc Rebilus, legatus Caesaris, ... „perterritum“, inquit, „hostem vides, Curio“; C II, 34, b.

instituit: C. Trebonius legatus ... aggerem, vineas turresque ad oppidum agere instituit; C II, 1

iurant: hoc idem reliqui iurant legati; C III, 13.

laetantur: accidisse hoc complures Caesaris legati, amici, centuriones militesque laetabantur; A 24, b.

loquuntur: legatos ad Caesarem de pace miserunt, qui ad hunc modum locuti; G II, 31.

obiciunt: monuit ... mitibus verbis legatos, ne aut Deiotarum sibi obicerent aut nimis eo gloriarentur beneficio, quod ..; A 70.

obsecrant: legati ... petunt et obsecrant, ut sibi praesidium mittat; Af 74. subito legati evocatique obsecrare Caesarem, ne dubitaret signum dare; Af 82.

obtinet: haec (castra) Gaius Antistius Reginus et Gaius Caninius Rebilus legati cum duabus legionibus obtinebant; G VII, 83. quorum (legatorum) unus Hispaniam citeriorem *tribus legionibus, alter ulteriorem* a saltu Castulonensi ad Anam duabus legionibus, tertius ab Ana Vettonum agrum Lusitaniamque pari numero legionum obtinebat; C I, 38. neque se ignorare, quod esset officium legati, qui fiduciariam operam obtineret; C II, 17.

orant: haec orantibus legatis commemorat Caesar ... Bellovacos ... suscepisse bellum; G VIII, 22. simul .. (legati) orant, ut sibi praesidium mittat; Af 36. ſ. congrediuntur.

partiuntur: adventu L. Vibulii Rufi ... Afranius et Petreius et Varro, legati Pompei, ... officia inter se partiuntur, uti ..; C I, 38.

petunt: quorum .. legati ... a se auxilium petant; G IV, 8. quibus (legatis) pacem atque amicitiam petentibus liberaliter respondit; G IV, 18. L. Plancus interim legatus petit a Caesare, uti ..; Af 4. ſ. obsecrant; Af 74.

pollicentur: uti ab iis nationibus ... mitterentur legati ..., qui se obsides daturas ... pollicerentur; G II, 35. qui (legati) polliceantur obsides dare; G IV, 21. qui (legati) se .. ea, quae imperasset, facturos pollicerentur; G IV, 22. qui (legati) praesidio misso pollicerentur earum gentium civitates imperata facturas; C III, 34. se .. paratos, quaecumque imperasset, et libenti animo facturos (legati) pollicentur; Af 33. ſ. II, 1. mitto; G VII, 90.

possunt: ſ. exponunt.

postulant: qui (legati) ab eo postularent, uti aliquem locum medium utriusque colloquio deligeret; G I, 34.

praeest: cui (castello) praeerat Quintus Titurius legatus; G II, 9. his militibus Quintum Titurium Sabinum et Lucium Aurunculeium Cottam legatos praeesse iussit; G V, 24. huic officio oppidoque Manius Acilius legatus praeerat; C III, 39.

praenuntiant: legatos ... iubet ... suum adventum praenuntiare; Af 92.

proficiscitur: legatus ... proficiscitur ad auxilium Duratio ferendum; G VIII, 27. cohortatus .. (legatos) ad suos cives iubet proficisci; Af 36. hoc praeterito tempore ... (Ursavonenses) legati profecti sunt cum nostris, uti ... referrent; H 22, a. ut ei liceret legatum ad Caesarem proficisci; H 22, b.

proponunt: qui (legati) voluntatem senatus ei (Caesari) proponant; C I, 3.

queruntur: quorum legati ... de Suevorum iniuriis querantur; G IV, 8.

recipit: ſ. firmat.

reducit: is (Manius Acilius legatus) naves

nostras interiorem in portum post oppidum reduxit; C III, 39.

referunt: cuius orationem legati domum referunt; C I, 35. interim legati n Pharnace responsa referunt; A 35. quemadmodum illi (legati) rettulissent; H 22, b. ſ. conficit. dicunt.

renuntiant: legati ... ex auctoritate haec Caesari renuntiant; C I, 35. legati Carteienses renuntiaverunt, quod Pompeium in potestate haberent; H 36.

revertuntur: ubi ... legati ad eum reverterunt; G I, 8. ad eum legati revertuntur; G IV, 11.

subsequitur: Titum Labienum legatum cum legionibus tribus subsequi iussit; G II, 11. ſ. II, I. relinquo; G VIII, 39.

summittunt: Marcus Antonius et Gaius Trebonius legati ... his auxilio ex ulterioribus castellis deductos summittebant; G VII, 81.

sunt: quorum (Ubiorum) sint legati apud se; G IV, 8. qui (legatus) in illis regionibus erat; G VIII, 24. erant legati Caesaris; C I, 51.

tenet: Publium Sulpicium Rufum legatum ... portum tenere iussit; G IV, 22.

venit: legati ab Haeduis et a Treveris veniebant; G I, 37. unus ex iis, qui legati de pace ad Caesarem venerant; G II, 6. legati ab iis venerunt, quorum haec fuit oratio; G IV, 7. interim a compluribus civitatibus ad eum legati veniunt; G IV, 18. a compluribus insulae civitatibus ad eum legati veniunt; G IV, 21. ex magna parte Morinorum ad eum legati venerunt; G IV, 22. in eos pagos Morinorum, ab quibus ad eum legati non venerant; G IV, 22. eodem die legati ab hostibus missi ad Caesarem de pace venerunt; G IV, 36. quo ex oppido cum legati ad eum venissent oratum, ut sibi ignosceret; G VII, 12. legati ad eum principes Haeduorum veniunt oratum, ut ..; G VII, 32. etiam Cingulo ... ad eum legati veniunt; C I, 15, a. eundem (Varronem) visurum, quemadmodum tuto legati venire et quae vellent exponere possent; C III, 19, a. cum ad eum (Caesarem) ex Thessalia Aetoliaque legati venissent; C III, 34. legati ex oppido obviam veniunt; Af 7. cum ... neque quisquam crederet ipsum, sed aliquem legatum in Africam cum copiis venisse; Af 26, a. legati ex Acilla ... ad Caesarem veniunt; Af 33. legati interim ex oppido Thisdra || Thisdrae || ... ad Caesarem venere; Af 36. legati interim ex oppido Vaga veniunt; Af 74. cum ... legati .. Cordubenses, qui a Cn. Pompeio discessissent, Caesari obviam venissent; H 2. postero die Tullius legatus cum Catone Lusitano venit; H 17. legati deprecatum venerunt; H 35. ex qua civitate legati ad deditionem venerunt; H 36.

veniunt: ſ. venit; C III, 19, a.

2. **Prädicat:** sum: eo L. Caesar adolescens venit, cuius pater Caesaris erat legatus; C I, 8. qui ambo legati Romae fuerant; C III, 109.

II. **nach Verben:** 1. **Accusativ:** accipio: (postulabat, ut) acceptos (legatos) per se ad eum (Pompeium) perducerent; C III, 17.

adhortor: quos (legatos) ab urbe discedens Pompeius erat adhortatus, ne ..; C I, 34.

appello: Caesar ... quam mitissime potest legatos appellat; G VII, 43.

audio: Caesar neque iam sibi legatos audiendos ... arbitrabatur; G IV, 13. quibus (legatis) auditis liberaliter pollicitus; G IV, 21.

cohortor: ſ. I, 1. proficiscitur; Af 36.

collaudo: ſ. I, 1. antecedunt.

colloco: Gaium Fabium legatum et Lucium Minucium Basilum cum legionibus duabus in Remis collocat; G VII, 90.

commoveo: ſ. I, 1. deducit.

conicio: legatos, quod nomen ad omnes nationes sanctum inviolatumque semper fuisset, retentos ab se et in vincula coniectos; G III, 9, a.

convoco: interim legatis tribunisque militum convocatis; G IV, 23.

dimitto: legatos quoque versum dimittere, coniurare ... coeperunt; G III, 23. his (legatis, tribunis) dimissis; G IV, 23.

facio certiorem: legatus ... litteris .. Gai Canini Rebili fit certior, quae in Pictonibus gerantur; G VIII, 27.

interficio: quod eius soceri L. Pisonis avum, L. Pisonem legatum, Tigurini eodem proelio, quo Cassium, interfecerant; G I, 12. ubi paucis ante annis Lucius Valerius Praeconinus legatus exercitu pulso interfectus esset; G III, 20. interfectos esse legatos duos; G V, 38.

intromitto: Caninium legatum cum praesidio intromittit; H 35.

iugulo: illi praesidio insecuti ex aversione legatos iugularunt; H 22, a. qui legatos iugulasset; H 22, b.

mitto: interim saepe ultro citroque cum legati inter eos mitterentur; G I, 42. uti, ... si id minus vellet, e suis legatis aliquem ad se mitteret; G I, 47. inita aestate, in interiorem Galliam qui (legiones) deduceret, Quintum Pedium legatum misit; G II, 2. confirmare sese neque legatos missuros neque ullam condicionem pacis accepturos; G II, 15. celeriter missis legatis; G III, 8. Titum Labienum legatum in Treveros ... cum equitatu mittit; G III, 11. Quintum Titurium Sabinum legatum cum legionibus tribus in Unellos, Curiosolites Lexoviosque mittit; G III, 11. sibi .. ut potestatem faceret in Ubios legatos mittendi; G IV, 11. cum ultro in continentem legatis missis pacem ab se petissent; G IV, 27. Caesar postero die Titum Labienum legatum ... in Morinos ... misit; G IV, 38. quin trans Rhenum legatos mitterent; G V, 55. eodem Carnutes legatos obsidesque mittunt; G VI, 4. tertio die missis ex oppido legatis de deditione; G VII, 11, a. mittit primo Brutum adolescentem cum cohortibus Caesar, post cum aliis Gaium Fabium legatum; G VII, 87. eo legati ab Arvernis missi quae imperaret se facturos pollicentur; G VII, 90. C. Fabium legatum cum cohortibus xxv mittit in diversissimam partem Galliae; G VIII, 24. mittit in Sardiniam cum legione una Valerium legatum; C I, 30, a. probat rem senatus de mittendis legatis; C I, 33. cuius provinciae ab ea parte, quae libera appellabatur, Menedemus, princeps earum regionum, missus legatus; C III, 34. in Epirum rei frumentariae causa Q. Tillium et L. Canuleium legatum misit; C III, 42. quibus modis ad Oricum cum Libone de mittendis legatis contendisset; C III, 90. illi (Pompeiani) de deditione missis legatis agere coeperunt; C III, 97. in omnes partes ... legatos conquisitoresque delectus habendi causa miserant; A 2. Q. Cassium legatum Hispalim mittit; A 57, b. legati a Pharnace missi Caesarem adeunt; A 69. ſ. I, I. venit; G IV, 36. **ad,** I. mitto legatum (64 St.) S. 27.

munio: ſ. I, 1. obiciunt.

obsideo: qui (Salienus) M. Messalam legatum obsederat Messanae; Af 28.

perduco: ſ. accipio.

praeficio: ob eas causas ei munitioni, quam fecerat, T. Labienum legatum praefecit; G I, 10. Caesar singulis legionibus singulos legatos et quaestorem praefecit; G I, 52. his Quintum Pedium et Lucium Aurunculeium Cottam legatos praefecit; G II, 11. legatis imperat, quos legionibus praefecerat, uti ..; G V, 1. his (legionibus) Marcum

Crassum quaestorem et Lucium Munatium Plancum et Gaium Trebonium legatos praefecit; G V, 24. legatis .., quos singulis legionibus praefecerat, quid fieri velit, ostendit; G VII, 45, b. ei .. negotio Q. Fufium Calenum legatum praeficit; C I, 87. quos legatos ante |exercitui praefecerat; H 2.

praemitto: praemissos etiam legatos Massilienses domum, nobiles adolescentes; C I, 34. C. Fabium legatum cum legionibus III ... in Hispaniam praemittit; C I, 37.

praepono: huic officio praepositus erat Fufius Calenus legatus; C III, 8.

recipio: si aut Ambiorigem aut eius legatos finibus suis recepissent; G VI, 6. ille (Libo) neque legatos Caesaris recipere neque periculum praestare eorum; C III, 17. f. accipio.

relinquo: in altera parte fluminis Quiutum Titurium Sabinum legatum cum sex cohortibus relinquit; G II, 5. quos (legatos) Caesar ad exercitum reliquerat; G VII, 5. ea qui conficeret, C. Trebonium legatum relinquit; G VII, 11, a. Gaium Fabium legatum cum legionibus duabus castris praesidio relinquit; G VII, 40. quem (Sextium legatum) minoribus castris praesidio reliquerat; G VII, 49. Q. Calenum legatum cum legionibus reliquit, qui iustis itineribus subsequeretur; G VIII, 39. C. Trebonium legatum ad oppugnationem Massiliae relinquit; C 1, 36. qui (C. Trebonius legatus) ad oppugnationem Massiliae relictus erat; C II, 1. ibi C. Caninium Rebilum legatum cum legionibus reliquit; C II, 24.

remitto: eos (legatos) domum remittit et cum iis una Comminm ... mittit; G IV, 21. his responsis datis legatos remisit; A 70. remissis legatis cum ad portam venissent; H 18, a.

retineo: f. conieio.

vulnero: C. Cassium legatum vulnerat; A 52. f. I, 1. adhortatur.

2. **Dativ:** distribuo: quod praeterea navium longarum habebat, quaestori, legatis praefectisque distribuit; G IV, 22.

do: postulavit deinde eadem, quae legatis in mandatis dederat; G I, 43, b. reliquum exercitum Quinto Titurio Sabino et Lucio Aurunculeio Cottae legatis in Menapios ... ducendum dedit; G IV, 22. ex quibus (legionibus) unam in Morinos ducendam Gaio Fabio legato dedit; G V, 24.

impero: f. 1. praeficio; G V, 1.

obvenio: quibus (legatis) hae partes ad defendendum obvenerant; G VII, 81.

ostendo: f. 1. praeficio; G VII, 45, b.

pronuntio: quam (causam) legatis pronuntiarunt; G VII, 5.

renuntio: legatis .. nostris renuntiant se Biturigum perfidiam veritos revertisse; G VII, 5.

respondeo: legatis respondit diem se ad deliberandam sumpturum; G I, 7. nec sibi quicquam fore antiquius quam ... regna sociorum reciperare legatis respondebat; A 36. f. 1, 1. petunt; G IV, 18.

trado: quibus (legatis) legiones tradiderat; G V, 25.

3. **mit Präpositionen:** appropinquo ad: ad quos (legatos) celerius, quam ipsi opinati sunt, appropinquavit; H 2.

communico cum: consilio cum legatis et quaestore communicato; G IV, 13.

constituo cum: ubi ea dies, quam constituerat cum legatis, venit; G I, 8.

defero ad: Arpineius et Iunius, quae audierunt, ad legatos deferunt; G V, 28.

evoco a: cum legione ... altera, quam ex Achaia a Q. Fufio legato evocaverat; C III, 106.

loquor cum: loquuntur ambo ex navibus cum M'. Acilio et Statio Murco legatis; C III, 15.

mitto ad: alterum (nuntium) ad Gaium Fabium legatum mittit; G V, 46.

partior cum: partitis copiis cum Gaio Fabio legato et Marco Crasso quaestore; G VI, 6.

pervenio ad: pauci ex proelio lapsi ... ad Titum Labienum legatum in hiberna perveniunt; G V, 37. ubi hostes ad legatos exercitumque pervenerunt; C II, 12.

tendo ad: cum hostes ... ad legatos atque exercitum supplices manus tendant; C II, 12 (11).

III. **nach Adjectiv und Adverb:** reliquus ex: duo reliqui ex eis (legatis) fugerunt; H 22, a.

una cum: una cum his legatis Commius Atrebas venit; G IV, 27. f. II, 1. remitto; G IV, 21.

IV. **nach Substantiven:** 1. alqs: f. I, 1. obtinet; C I, 38.

consilium: Haedui de consilio legatorum ... copias ... subsidio Biturigibus mittunt; G VII, 5.

culpa: quod detrimentum culpa et temeritate legati sit acceptum; G V, 52.

cupiditas: dubitante Caesare atque eorum (legatorum, evocatorum) studio cupiditatique resistente; Af 82.

ius: quo diligentius in reliquum tempus a barbaris ius legatorum conservaretur; G III, 16.

numerus: missis ad Varum noctu legatorum numero centurionibus; C II, 44.

officium: f. I, 1. obtinet; C II, 17.

oratio: f. 1, 1. venit; G IV, 7.

partes: aliae enim sunt legati partes atque imperatoris; C III, 51, a.

periculum: f. II, 1. recipio.

responsum: qui cum certum comperissent legatorum responsa ita esse gesta; H 22, b.

studium: f. cupiditas. — temeritas: f. culpa.

2. alqs ex: f. II, 1. mitto; G I, 47.

V. **Umstand:** a: interim ab omnibus legatis quaestoreque ... certior factus est in hiberna perventum; G V, 25. reliquarum legionum milites ... tamen ab tribunis militum legatisque ... retinebantur; G VII, 47, a. quod (milites) ... neque ab tribunis militum legatisque retineri potuissent; G VII, 52. quae (cohortes) ex ipsa provincia ab Lucio Caesare legato ad omnes partes opponebantur; G VII, 65. qui (saltus) eo tempore ab L. Afranio legato praesidiis tenebantur; C I, 37. ante id tempus (proelium) fingi a legatis amicisque Caesaris arbitrabantur; C III, 101, c. a quibus (legatis) nuntiabatur nocturno tempore oppidum Cordubam capi posse; H 2.

cum: cum Caesar pabulandi causa tres legiones ... cum Gaio Trebonio legato misisset; G V, 17. quae (cohortes) ... cum Tito Sextio legato ceperant locum superiorem; G VII, 51. quae (legio) cum T. Sextio legato in Biturigibus hiemabat; G VIII, 11. quattuor legiones in Belgio collocavit cum M. Antonio et C. Trebonio et P. Vatinio legatis; G VIII, 46, b. praesidio ibi cum Oppio legato relicto; Af 68.

per: per Marcum Silanum, Gaium Antistium Reginum, Titum Sextium legatos delectum habere instituit; G VI, 1. exercitum per legatos in hiberna deduxit; G VIII, 46, b. in Lucanis Brutiisque per legatos suos civium Romanorum delectus habebat; C I, 30, b. Afranii etiam filius adolescens de sua ... salute cum Caesare per Sulpicium legatum agebat; C I, 74, b. tabulae testamenti unae per legatos eius Romam erant allatae; C III, 108. (qui) ad senatum questi per legatos atque arbitris a senatu datis sua receperant; Af 97.

legio, Legion: I. **Subject:** absunt: f. **absum,** II. legiones (8 St.) S. 12, a. — accedunt f. **accedo,** III. legiones (4 St.) S. 13, b.

adsunt: cum legiones Caniniumque adesse cognoscerent; G VIII, 32. f. IV, 1. miles; C I, 7, b.
aggreditur: ut (legio) ... aversos .. hostes aggrederetur; A 40.
agit: princeps .. decima legio per tribunos militum ei gratias egit, quod ...; deinde reliquae legiones cum tribunis militum et primorum ordinum centurionibus egerunt, uti ..; G I, 41.
animum advertunt: quod ubi legiones Scipionis ... animum adverterunt; Af 40.
antecedunt: f. subsequitur; C I, 87.
attingunt: legiones, ubi primum planitiem attigerunt, infestis contra hostes signis constiterunt; G VII, 51.
audent: futurum, ut reliquae (legiones) contra consistere non auderent; G II, 17. quod neque legiones audeant absente imperatore ex hibernis egredi; G VII, 1.
capit: quae (legio) octavo iam stipendio tamen in collatione reliquarum nondum eandem vetustatis ac virtutis ceperat opinionem; G VIII, 8. quae (legiones) Marcellum sibi ducem ceperant; A 60.
cedit, circumit: cum (legio) paulum aversa hostibus cessisset, fossam autem circumire ac transcendere conata esset; A 40.
circummunit: cum (legio) se obiecisset Pompeianis copiis atque opere ... circummuniret; C III, 66.
claudunt: inde duae legiones ... totum agmen claudebant praesidioque impedimentis erant; G II, 19.
coepit: cum legio Caesaris nona praesidium quoddam occupavisset et munire coepisset; C III, 45. metu ac terrore occaecatae (legiones) omnibus portis in sua castra fugere coeperunt; Af 40. legio XIII oppidum defendere coepit; H 34. f. venit; G II, 19. — II, I. traduco; H 31, a.
cogit: ut ... omnium impedimentorum agmen ... cogeret undecima (legio); G VIII, 8.
conatur: legio Pompeiana celeris spe subsidii confirmata ab decumana porta resistere conabatur; C III, 69. f. cedit.
concurrunt: cuius rei ... indignitate legiones ... ad eum (Marcellum) concurrerunt, ut ..; A 60.
confert: XXXVI legio in loca se superiora contulit; A 40.
confirmat: se .. esse ad bellum gerendum paratissimam (legio) confirmavit; G I, 41.
coniungunt: tribunos militum monuit, ut paulatim sese legiones coniungerent; G II, 26.
consequitur: interea legio XII Caesarem consequitur; C I, 15, a. iubet ... legiones ... se consequi ad oppidum Ruspinam versus; Af 37. confestim Caesaris legiones consequi spatiumque se non dare colligendi; Af 85, a.
consedit: (legio) in foro et porticibus sine maleficio consedit; C II, 20, a.
consistit: cum in dextro cornu legio duodecima et non magno ab eo intervallo septima constitisset; G II, 23. f. **consisto**, II. legio (9 St.) S. 211, b.
conspicantur: legiones duae ... conspicatae Caesarianas naves, quae in statione apud Thapsum stabant; Af 53.
contendit: (legionem vernaculam) ad secundam legionem contendisse; A 57, a.
continent: quae (legiones) omnem illam regionem coniunctam Oceano continerent; G VIII, 46, b.
convenit: hic cum legio XXX et XXI et cohortes IV ex V legione totusque convenisset equitatus; A 57, a. legiones tironum convenire, in his veterana legio quinta, equitum ad II milia; Af 1.
dant: f. consequitur; Af 85, a.
debent: quae (legiones) ex senatusconsulto deberent ad Parthicum bellum duci; G VIII, 55.

decedit: legionem sextam decedere ad praemia atque honores accipiendos in Italiam iubet; A 77.
defendit: f. coepit; H 34.
desinunt: ut nullo tempore legiones desitae populi Romani in hac provincia haberi; H 42, b.
dimicant: se absente in itinere (legiones) proelio dimicaturas intellegebat; G VII, 6.
diruunt: quae (legiones) non solum vobis obsistere, sed etiam caelum diruere possent; H 42, b.
discedit: redisse primo legiones credunt, quas longius discessisse ex captivis cognoverant; G VI, 39. nuntiat eam (legionem vernaculam) a legione XXX ... discessisse; A 57, a.
dissentiunt: quod audierat Romae legiones veteranas dissentire; Af 19, a.
egrediuntur: huc cum cotidiana consuetudine egressae pabulatoribus praesidio propiore *ponte* legiones Fabianae duae flumen transissent; C I, 40, a. legiones equitesque ex navibus egressos iubet ex languore nauseaque reficere; Af 34. f. audent; G VII, I.
est: erat omnino in Gallia ulteriore legio una; G I, 7. sibi .. eam (legionem) praetoriam cohortem futuram; G I, 40, d. quae (legiones) in novissimo agmine praesidio impedimentis fuerant; G II, 26. Labieno scribit, ut, quam plurimas posset, iis legionibus, quae sunt apud eum, naves instituat; G V, 11. Caesar legiones, quas expeditas esse iusserat, portis incensis intromittit; G VII, 11, b. ei .. (legioni) adiungit legionem XI, quae proxima fuerat; G VIII, 2. quae (legio) cum eo (Labieno) fuerat in hibernis; G VIII, 24. erant ... legiones Afranii III, Petrei duae; C I, 39. legiones eae, quae paulo ante apud adversarios fuerant; C II, 29. in quibus (cohortibus) erat legio nona; C III, 67. erant in sinistro cornu legiones duae; C III, 88. alteram (legionem) alteri praesidio esse iusserat; C III, 89. cum esset legio praesidio Messanae; C III, 101, b. quintam fore in Hispania legionem; A 52. quo in numero erat secunda legio; A 53. cum duae legiones reliquae essent in castris; A 54. reliquae erant tres legiones, una Deiotari, duae, quae in eo proelio, quod Cn. Domitium fecisse cum Pharnace scripsimus, fuerant; A 69. cum ... nuntiarentur ... legiones regiae IV, levis armaturae magna vis, Scipionis legiones X ... esse; Af 1. duae (legiones) fuerunt vernaculae, quae a Trebonio transfugerant; H 7. quarta (legio) fuit Afraniana ex Africa, quam secum adduxerat; H 7. erant hic legiones, quae ex perfugis conscriptae; H 34. f. claudunt. confirmat.
eunt: agminis ordinem ita constituit, ut legio septima, octava, nona ante omnia irent impedimenta; G VIII, 8.
excubant: quod instituto Caesaris semper duae legiones pro castris excubabant; G VII, 24. duas legiones in armis excubare iubet; G VII, 11, b.
facit: pulverem ... in ea parte videri, quam in partem legio iter fecisset; G IV, 32. legio ... ultro in nostros impetum faciebat; C III, 69. cum (legio) extra fossam in equites regis impetum fecisset; A 40. nam XXXVI legio ... adeo secundum proelium fecit, ut ..; A 40. facit hoc idem XXI (legio); A 54.
frumentantur: legiones Scipionis comperit longius in agris frumentari; Af 68.
fugiunt: f. coepit; Af 40.
funguntur: (legionem) multis laboribus periculisque functam; A 69.
hiemat: f. **hiemo**, II. legio (7 St.) S. 435, b.
infert: XXX legio signa Cordobam infert ad auxilium ferendum imperatori suo; A 54.
munit: f. coepit; C III, 45. venit; G II, 19.

ebicit: f. circummunit. — obsistunt: f. diruunt.
occupat: f. coepit; C III, 45.

occurrit: ex castris sibi legiones alias occurrere ... iussit; C III, 98. quarum (legionum) altera in bello Alexandrino non occurrit; A 34, b.

permanet: permansit in sententia legio vernacula; A 54.

ponit: superioribus diebus nona Caesaris legio ... castra eo loco posuit; C III, 66.

possunt: priusquam plane legiones explicari et consistere possent; C II, 26. f. diruunt. — II, 1. transperto; C III, 8.

potiuntur: legiones valle hostium sunt potitae; Af 83.

proeliantur: alia in parte diversae duae legiones, undecima et octava, ... proeliabantur; G II, 23. in ipsis fluminis ripis (legiones) proeliabantur; G II, 23.

proficiscitur: duas .. legiones ad eum (Labienum) proficisci iubet; G VI, 5. legiones duae, X et IX, ex Sicilia navibus onerariis profectae; Af 53. f. venit; G V, 46.

progreditur: paulum progressam (legionem) inferiore constituit loco silvisque occultat; G VII, 45, b. quo (legio) temere esset progressa; C III, 45.

pugnat: magnis copiis hostium circumdata (legio) praesentissime animo pugnans; A 40.

recipit: legio ... locum non tenuit atque in proximum collem sese recepit; C I, 44. (legio) sese .. Hispalim recepit; C II, 20, a. si sine maximo detrimento legio Caesaris sese recepisset inde; C III, 45. quod eo pulsa legio sese receperat; C III, 67. in orbem (legio) se recepit ad radices montium; A 40.

redeunt: f. discedit; G VI, 39.

requiescunt: eas (legiones), quas secum duxerat, in vicem requiescere ... iussit; C III, 98.

resistunt: cum diversis legionibus aliae alia in parte hostibus resisterent; G II, 22. Caesar legiones equitatumque revocari atque in itinere resistere iubet; G V, 11. f. conatur.

revertuntur: (legiones) in castra reverti iussit; C III, 98.

satisfaciunt: uti Caesari (legiones) satisfacerent; G I, 41.

sequitur: cum legione una, quam se ex Thessalia sequi iusserat, et altera, quam ... evocaverat, equitibusque DCCC ... Alexandriam pervenit; C III, 106. subito mane imperat porta decumana legiones se † VIII ‖ III ‖ veteranas cum parte equitatus sequi; Af 66.

subsequitur: Caesar praemisso equitatu confestim legiones subsequi iussit; G V, 18. cum subsequentibus legionibus nullam dimicationem recusarent; G VIII, 18. cum subsequi legiones meminissent; G VIII, 28. reliquas legiones ex hibernis evocat et subsequi iubet; C I, 8. reliquas legiones, quae longius hiemabant, subsequi iubet; C I, 37. duas legiones suas antecedere, reliquas subsequi iussit; C I, 87. legionem .. unam minoribus itineribus subsequi iussit; C III, 102, a. subsequitur has (legiones) V; A 54.

succedit: ut (legio) moenibus oppidi succederet fossamque transiret; A 40.

sustinet: Deiotari vero legiones vix impetum sustinuerunt; A 40. quae (legio) tamen fortiter vincentium impetum sustinuit; A 40.

tardat: intolerantius Gallos insequentes legio decima tardavit; G VII, 51.

tenet: quem locum duodecima legio tenebat; G VII, 62, a. sinistrum (cornu tenebant) III et V legio itemque et cetera auxilia et equitatus; H 30. f. recipit; C I, 44.

tollit: his cognitis rebus altera ex duabus legionibus ... ex castris Varronis ... signa sustulit; C II, 20, a.

transcendit: f. cedit.

transeunt: quod existimabant tribus locis transire legiones; G VII, 61. neque (legiones) in Africam velle transire; Af 19, a. f. egrediuntur; C I, 40, a. succedit.

transfugiunt: f. est; H 7.

tuetur: quae (legio) praesidia tueretur, ex quibus praesidiis quintadecima deducebatur; G VIII, 54.

venit: cum prima legio in castra venisset; G II, 17. legiones sex, quae primae venerant, opere dimenso castra munire coeperunt; G II, 19. ea qua legio alterae legioni subsidio venire posset, G V, 27, b. iubet media nocte legionem proficisci celeriterque ad se venire; G V, 46. cum duas venisse legiones missu Caesaris cognoscunt; G VI, 7, a. cum repente confertae legiones in conspectum hostium veniunt; G VIII, 29. reliquae (legiones) nondum venerant; C I, 7, b. eo triduo legio VIII ad eum venit; C I, 18. quae (legiones) cum Pompeio per Mauritaniam venire dicebantur; C I, 60. eo legiones XII, equitatum omnem venire iusserat; C III, 2. neque Brundisio naves legionesque ad Caesarem veniebant; C III, 25.

versantur: quanto .. in periculo et castra et legiones et imperator versaretur; G II, 26.

II. nach Verben: 1. Accusativ: abduco: f. retineo; C I, 9, b.

accipio: quas (legiones) a Caesare acceptas in Apulia hibernorum causa disposuerat; C I, 14. duas leuiones ex IV, quas a Caesare acceperat, in equites transportabat; C II, 23.

addo: augetur odium ... sumptu additae legionis; A 50.

adduco: f. adduco, I. legionem (15 St.) E. 39, b.

adiungo: huic (legioni) sic adiunxit octavam, ut paene unam ex duabus efficeret; C III, 89. adiungit [Cn.] Domitius legioni XXXVI duas ab Deiotaro; A 34, b. f. I. est; G VIII, 2.

admoveo: neque non usque eo legiones admovendas (indicabat), ut ..; G VIII, 14, a.

aderior: neque esse quicquam negotii, ... hanc (legionem) sub sarcinis adoriri; G II, 17.

amitto: ita Pontica legione paene tota amissa; A 40.

appello: Caesar cum in opere singulas legiones appellaret; G VII, 17, b. quae (legio) vernacula appellabatur; C II, 20, a. quam (legionem) factam ex duabus gemellam appellabat; C III, 4, a. quae (legio) appellabatur XXVII; C III, 34. quarum (legionum) una prima, altera tertia appellabatur; C III, 88.

arcesso: f. arcesso legionem (4 St.) E. 89, a.

armo: legionem armatam instructamque adduxit; G VIII, 36.

attenuo: tametsi (nona legio) erat Dyrrhachinis proeliis vehementer attenuata; C III, 89.

attribuo: f. attribuo legionem (3 St.) E. 108, b. — averto: f. I. cedit. — circumdo: f. I. pugnat.

circumvenio: quorum pars aperto latere legiones circumvenire ... coepit; G II, 23. cum ... legiones premi et paene circumventas teneri ... vidissent; G II, 24.

cognosco: quod nondum legiones hostium cognoverat; Af 72.

cogo: proximis quattuor coactis legionibus; G VI, 3. prius omnes (legiones) in unum locum cogit, quam de eius adventu Arvernis nuntiari posset; G VII, 9.

cohortor: equo circumvectus (Caesar) legionesque cohortatus; Af 58.

collaudo: Ciceronem pro eius merito legionemque collaudat; G V, 52.
colligo: legionibus collectis VI et equitum II milibus; Af 2.
colloco: f. **colloco** legionem (17 St.) S. 183, b.
committo: cum ... neque infirmas legiones hostibus committere auderet; G VIII, 26.
compleo: quas (legiones) ex novo delectu confecerat atque in itinere compleverat; C I, 25, a. legionibus completis duabus; C II, 18, a.
conforcio: conferta legione ex omnibus partibus tela conici animadvertit; G IV, 32. f. I. venit; G VIII, 29.
conforo: Deiotari legiones in mediam aciem contulit; A 39.
conficio: f. **conficio** legionem (4 St.) S. 199, b. — configo: f. opprimo; A 40.
confirmo: f. I. conatur; C III, 69.
coniungo: Ciliciensis legio coniuncta cum cohortibus Hispanis ... in dextro cornu erant collocatae; C III, 88.
conscribo: f. **conscribo** legionem (13 St.) S. 206, b. — constituo: f. **constituo,** III. legionem (II St.) S. 215, a.
contineo: si ... uno loco legiones contineret; G VII, 10. itaque ... dabat operam, ut legiones non in uno loco contineret, sed per causam frumentandi huc atque illuc raptaret; Af 73.
converto: quas (legiones) ab itinere Asiae Syriaeque ad suam potentiam dominatumque converterat; C I, 4.
deduco: f. **deduco** legionem (12 St.) S. 256, a.
defero: legio XXXVII ... ad litora Africae paulo *ultra* Alexandriam delata est; A 9.
deicio: neque ullo timore (legio) de gradu deiecta est; A 54.
deligo: etsi sine ullo periculo legionis delectae cum equitatu proelium fore videbat; G I, 46.
deminuo: (legionem) multis .. militibus partim difficultate itinerum ac navigationum partim crebritate bellorum adeo deminutam, ut ..; A 69.
depello: eam (legionem) loco depulit; C III, 52.
despicio: quod legionem neque eam plenissimam propter paucitatem despiciebant; G III, 2.
detineo: equitatus ... propius .. Caesaris castra ... se conferre coepit, frenatus autem Labieni eques in loco permanere legionesque detinere; Af 61, a.
detraho: neque obscure duae legiones uni detrahuntur; G VIII, 54.
deveho: legionem Caesar, quam equis devexerat, passibus ducentis ab eo tumulo constituit; G I, 43.
dimitto: cum in omnes partes finium Ambiorigis aut legiones aut auxilia dimisisset; G VIII, 25. f. divido.
dispono: f. **dispono** legiones (4 St.) S. 287, b.
distineo: tum legiones a praesidio atque impedimentis interclusas maximum flumen distinebat; G VII, 59.
distribuo: f. **distribuo** legionem (4 St.) S. 289, a.
divido: legiones equitesque ... divisos || dimissos || in castella monitionesque disponit; Af 34.
do: ex quibus (legionibus) unam in Morinos ducendam Gaio Fabio legato dedit, alteram in Nervios Quinto Ciceroni, tertiam in Esuvios Lucio Roscio; G V, 24. praeter eam (legionem), quam Lucio Roscio in pacatissimam et quietissimam partem ducendam dederat; G V, 24. quattuor legiones in Senones Parisiosque Labieno ducendas dedit; G VII, 34. Cn. Pompeius legionem primam, quam ad Caesarem miserat, ... eam tamquam ex suo numero dedit; G VIII, 54.
duco: f. **duco,** II. legionem (17 St.) S. 298, b. — educo: f. **educo** legionem (17 St.) S. 305, a. — efficio: f. **efficio,** II. legionem (3 St.) S. 306, a.
effugio: cum ... magna .. impedimenta oppidanorum videret, quae ... effugere non modo equitatum, sed ne legiones quidem possent; G VIII, 33.
eripio: ereptis ab eo duabus legionibus; C I, 2. iniuriam in eripiendis legionibus praedicat; C I, 32, b.
evoco: f. **evoco,** B. legionem (7 St.) S. 352, a.
excipio: hanc (legionem) rursus XIII legionis cohortes exceperunt; G VII, 51.
expedio: f. **expedio,** B. legionem (10 St.) S. 373, a.
experior: habebat .. veteranas multisque proeliis expertas legiones; A 61.
explico: f. 1. possunt; C II, 26.
expono: quibus legionibus expositis; Af 54, a.
exspecto: praeter has (legiones) exspectabat cum Scipione ex Syria legiones II; C III, 4, a. quod legiones equitatumque ex Italia exspectaret; C III, 78, b.
facio: una (legio) facta ex coloniis; H 7. f. appello; C III, 4, a.
habeo: f. **habeo,** III. legionem (16 St.) S. 426, a. IV, I, c. constitutas; A 34, b. 68. paratas. (S. 428, h). — impono: f. **impono** legionem (5 St.) S. 469, a. — instruo: f. **instruo** legionem (7 St.) S. 508, a. — intercludo: f. distineo. — interficio: f. opprimo; G V, 38.
intromitto: legatos ad Caesarem mittunt, ut sibi legiones subsidio intromitteret; H 34. f. I. est; G VII, 11, h.
mitto: decimam legionem subsidio nostris misit; G II, 26. legione ex consuetudine una frumentatum missa, quae appellabatur septima; G IV, 32. cum Caesar pabulandi causa tres legiones atque omnem equitatum cum Gaio Trebonio legato misisset; G V, 17. unam legionem, quam proxime trans Padum conscripserat, et cohortes V in Eburones ... misit; G V, 24. legionem unam eodem iugo mittit; G VII, 45, h. quod abiuncto Labieno atque iis legionibus, quas ona miserat, vehementer timebat; G VII, 56. legiones in hiberna mittit; G VII, 89. in eius (legionis) locum tertiam decimam legionem in Italiam mittit; G VIII, 54. quas (legiones) C. Fabius ulteriore ponte subsidio nostris miserat; C I, 40, b. neque .. sex legiones alia de causa missas in Hispaniam; C I, 85, b. duabus legionibus missis in ulteriorem Hispaniam cum Q. Cassio, tribuno plebis; C II, 19. ceteras (legiones) in Italiam mittit; C II, 22. his (impedimentis) una legio missa praesidio est; C III, 75. quod (legio) itinere terrestri per Syriam erat missa; A 34, h. tertia vigilia legiones duas cum equitatu mittit ab castris suis milia passuum X; Af 65. hue Scipio legiones duas frumentandi gratia misit; Af 68. f. **ad,** I. mitto legionem (7 St.) S. 27, b.
moveo: quae (legio) simul est mota; H 31, a.
nomino: quas (legiones) Gaetuli nominarant; Af 35, h.
obtineo: quas (legiones) M. Varro obtinuerat; A 58.
occaeco: f. 1. coepit; Af 40.
occulto: f. I. progreditur; G VII, 45, h.
oppono: novem oppositis legionibus maximoque equitatu dispersis ... hostibus; G VI, 36. Caesar ... legiones opponit aciemque instruit; A 75. legione X XIIIque dextro cornu, XIV et IX sinistro oppositis; Af 81.

opprimo: ut subito Galli ... legionis .. opprimendae cousilinm caperent; G III, 2. nihil esse negotii subito oppressam legionem, quae cum Cicerone hiemet, interfici; G V, 38. hanc legionem sperans Caesar se opprimere posse; C III, 67. Pontica ex altera parte legio ... in ipso transitu fossae confixa et oppressa est; A 40.

oppuguo: magna manu Eburones ... legionem oppuguare incipiunt; G V, 39.

ostendo: post tergum hostium legionem ostenderunt signaque intulerunt; G VII, 62, b. Caesar instructas legiones hostinm copiis ostendit; Af 66.

paro: legiones habere sese paratas IX; C l, 6, a.

pello: qua (legione) pulsa impedimentisque direptis; G II, 17. ſ. I. recipit; C III, 67.

perduco: incolnmem legionem in Nantuatis, inde in Allobroges perdnxit ibique hiemavit; G III, 6.

pono: duas (legiones) in Turonis ad fines Carnutum posuit, ... duas reliquas in Lemovicnm finibns; G VIII, 46, b. quam (legionem) tuendae orae maritimae causa posuerat; C III, 34.

praemitto: Caesar legiones in Hispaniam praemiserat [ad] VI [milia]; C I, 39. reliquas (legiones) de quarta vigilia complnribns portis ednctas eodem itinere praemisit; C III, 75. praesidio his eqnitibns legionem V praemiserat; Af 60. praemissis iam legionibus; F I4.

premo: ſ. circumvenio; G II, 24.

produco: legione producta; G V, 52. quin productis legionibus proelio decertaret; C III, 37, a. ſ. reduco; Af 70.

promoveo: paulum legiones Caesar ... promoveri iubet; G VII, 70. Caesar ... legiones promovet; G VIII, I6.

rapto: ſ. contineo; Af 73.

recipio: receptis .. omnibus in una castra legionibus; C III, 82, a. ſ. traduco; C II, 28.

reduco: quattuor reliqnas (legiones) in castra maiora reduxit; G I, 49. brevi tempore intermisso in castra legiones reduxit; G IV, 34. Titum Labienum legatum cum iis legionibus, qnas ex Britannia reduxerat, in Morinos ... misit; G IV, 38. rursus in hiberna legiones reduxit; G VI, 3. suas uterque legiones rednciT in castra; C I, 40, b. sub vesperum Caesar intra hanc fossam legiones reducit; C l, 4I. legionem reduci iussit; C III, 46. Scipio interim legiones productas cum elephantis ... reducit in castra; Af 70. rednCit sub vesperum legiones in castra; Af 74. ſ. relinquo; A 33.

reficio: ſ. I. egrediuntur; Af 34.

relinquo: munitis castris duas ibi legiones reliqnit et partem auxiliorum; G I, 49. hoc facto duabus legionibus ... in castris relictis; G II, 8. praesidio impedimentis legionem quartamdecimam reliquit; G VI, 32. quam ad diem ei legioni, quae in praesidio relinqnebatur, deberi frumentum sciebat; G VI, 33. dnabus Agedici legionibus atque impedimentis totius exercitus relictis; G VII, I0. dnabus legionibus praesidio relictis; G VII, 68. Caesar † relictis legionibus subsequitur; C I, 80. duas ibi legiones praesidio reliquit; C II, 22. legionem relinqnit; C III, 16. legiones ibi veterana sexta secum reducta ceteras reliqnit; A 33. duas legiones cum Coelio Viniciano in Pouto reliqnit; A 77.

remitto: legionibus .. in hiberna remissis; G VIII, 4. Caesar tamen ... Pompeio legionem remisit; G VIII, 54. cognoscit per C. Marcellum consulem legiones duas ab se remissas ... Cn. Pompeio traditas atqne in Italia retentas esse; G VIII, 55. legionem V in castra remittit cohortibus XXX retentis; A 55.

rescribo: pollicitum se in cohortis praetoriae loco decimam legionem habiturum ad equum rescribere; G I, 42.

reservo: ſ. retineo; C I, 2.

retineo: timere Caesarem, ... ne ad eius periculum reservare et retinere eas (legiones) ad urbem Pompeius videretur; C I, 2. retineri legiones II, quae ab se simulatione Parthici belli sint abductae; C I, 9, b. duas in castris legiones retinuit; C III, 75.

revoco: Caesar ab opere legiones revocat; C I, 82. ſ. l. resistnnt; G V, II.

scribo: legiones XXX et XXI paucis mensibus in Italia scriptas Caesar attribuerat Longino; A 53.

subieio: ut paene castris Pompei legiones subiceret; C III, 56.

subsequor: ſ. l. subsequitur; A 54.

teneo: ipsum (Pompeium) et provincias et legiones alienas tenere; C I, 11. ſ. circuusvenio; G II, 24.

trado: quibus (legatis) legiones tradiderat; G V, 25. sno nomiue quintamdecimam (legionem) ... ex senatusconsulto iubet tradi; G VIII, 54. multi ex duabns legionibus, quae sunt traditae a Caesare, arcessuntur; C I, 3. Varro ... ad Caesarem mittit paratum se esse legionem, cui imserit, tradere. ille ad eum Sextum Caesarem mittit atque huic tradi iubet. tradita legione Varro Cordubam ... venit; C II, 20, b. (legiones) traditae a Caesare initio dissensionis ex senatusconsulto; C III, 88. ſ. remitto; G VIII, 55.

traduco: unam ex his tribus (legionibus), quas proxime conscriptas ex Italia traduxerat; G VI, 32. celeriter effecto opere legionibusque traductis; G VII, 35. ita ... pontibus palude constrata legiones traducit; G VIII, 14, b. Caesar legionibus tradnctis ad oppidnm constitit; C I, 16. legiones duas flumen Sicorim traducunt; C I, 61. cum duabus legionibus, quas superioribus diebus tradnxerant, castra iungunt; C I, 63. legiones .. eas traduxerat Curio, quas superioribus temporibns Corfinio receperat Caesar; C II, 28. legiones effecerat civium Romauorum VIII: V ex Italia, quas traduxerat; C III, 4, a. Marcellus ... legiones Baetim traducit aciemque instruit; A 60. ut ad subsidium ... legio adversariorum traduci coepta sit a dextro; H 31, a.

traicio: celeriter suo ponte Afranius ... legiones III eqnitatumque omnem traiecit; C I, 40, a. huc legionem postea traicit; C I, 54.

transporto: quot (naves) satis esse ad duas transportandas legiones existimabat; G IV, 22. qnod sine impedimentis Caesar legiones transportaverat; G IV, 30. ut reliquas legiones equitatusque transportari possent; C III, 8. qui (legatus) celeritatem in transportandis legionibus adhiberet; C III, 8. ſ. accipio; C II, 23.

video: cum post se legiones viderent; G V, 17. quibus (legionibus) visis perculsae barbarorum turmae ... passim fugae se mandant; G VIII, 29.

urgeo: Caesar cum septimam legionem item urgeri ab hoste vidisset; G II, 26.

2. **Genetiv:** sum: cuius (Scipionis) copias legionum VIII et equitum III milium esse nuntiabantur; Af 20, b.

3. **Dativ:** adiungo: adiungit .. ei legioni, quam secnm adduxerat, complures cohortes auxiliarias Hispanorum; A 62. ſ. I. adiungo. — I. est; G VIII, 2.

admisceo: his (legionibus) Antonianos milites admiscuerat; C III, 4, a.

attribuo: singula .. latera castrorum singulis attribnit legionibus munienda; C I, 42. Caesar paulisper commoratus ... legionibus opus attribuit; Af 38.

confido: huic legioni Caesar et indulserat praecipue et propter virtutem confidebat maxime; G I, 40, d.

contionor: legioni ‖ legionis ‖ .. decimae, quacum erat, contionatus ‖ continuo ‖ signa constituit; G VII, 47, a.

debeo: ſ. II, 1. relinquo; G VI, 33.

distribuo: Caesar legionibus opera distribuit; Af 51.

evenio: contestatus deos, ut ea res legioni feliciter eveniret; G IV, 25.

indulgeo: ſ. confido.

iniungo: ita ... perpetuo suo labore in vicem legionibus expeditionum onus iniungebat; G VIII, 6.

obviam prodeo: frequens legionibus conventus obviam prodit; A 58.

occurro: Afranius ... duabus Fabianis occurrit legionibus; C I, 40, a. animadvertit copias hostium his legionibus occurrere suppetias; Af 68.

praeficio: Caesar singulis legionibus singulos legatos et quaestorem praefecit; G I, 52. legatis imperat, quos legionibus praefecerat, uti ..; G V, 1. his (legionibus) Marcum Crassum quaestorem et Lucium Munatium Plancum et Gaium Trebonium legatos praefecit; G V, 24. quem (Roscium) legioni tertiaedecimae praefecerat; G V, 53. ei legioni castrisque Quintum Tullium Ciceronem praefecit; G VI, 32. legatis .., quos singulis legionibus praefecerat, quid fieri velit, ostendit; G VII, 45, b. Sextum Caesarem, amicum et necessarium suum, legionibus Syriaeque praefecit; A 66.

praesum: qui (L. Plancus) legionibus praeerat; C I, 40, b. qui legionibus praeerant; A 65, a.

relinquo: quibus (legionibus) tamen angustissimum intervallum frontis reliquit; A 39.

sum: ſ. I. est; C III, 89.

venio: ſ. I. venit; G V, 27, b.

4. **mit Präpositionen:** absisto a: uti ab signis legionibusque non absisterent; G V, 17.

accedo ad: addito animo propius audaciusque (Labienus) accedit ad legiones; Af 75.

colloco post: post eas (legiones) totius exercitus impedimenta collocarat; G II, 19. post eas (legiones) .. Numidas in subsidiaria acie (collocabat); Af 59.

communico cum: ne ... victoriae gloriam communicasse cum legionibus viderentur; G VIII, 19, b.

contendo ad: ſ. I. contendit.

converto ad: copiis omnibus ad legiones conversis; G VIII, 26. ita victrices regiae copiae cornu suo dextro mediaque acie converterunt se ad XXXVI legionem; A 40.

deligo ex: ex legionibus fabros deligit; G V, 11.

devenio ad: ad legionem decimam devenit; G II, 21.

diffugio ex: interim incredibiliter ex legionibus IV et VI Scipionis milites diffugere; Af 52.

discedo a: quod ab opere singulisque legionibus singulos legatos Caesar discedere nisi munitis castris vetuerat; G II, 20. ſ. I. discedit; A 57, a.

dispertio inter: tirones .. iubet inter legiones dispertiri; Af 46.

distribuo in: magnum numerum ex Thessalia, Boeotia ... supplementi nomine in legiones distribuerat; C III, 4, a. cum (Mundcuses) essent in legionem distributi; H 36.

dubito de: de qua (legione) non dubitaret; G I, 40, d.

educo ad: (cohortes) ad legionem Pompei castraque minora duplici acie eduxit; C III, 67.

efficio ex: ſ. I. adiungo; C III, 89.

eligo ex: electos ex omnibus legionibus fortissimos viros, antesignanos, centuriones, Caesar ei classi attribuerat; C I, 57.

habeo ex: militibus veteranis impositis, quorum magnam copiam habebat ex omnibus legionibus; A 44, b. quos (CCC) ex legionibus habere expeditos consuerat; Af 78, b. ex quibus (legionibus) aliquid firmamenti se existimabat habere; H 7.

facio ex: ſ. I. appello; C III, 4, a.

intercedo inter: inter singulas legiones impedimentorum magnum numerum intercedere; G II, 17.

iungo cum: ſ. II, 1. traduco; C I, 63.

mitto ad: ad reliquas legiones mittit; G VII, 9. — ante: quos (pedites) ante legiones missos docui; G VIII, 19, a.

perfugio ex: postero die ex legionibus his ... milites legionarii complures ab Scipione in castra Caesaris perfugerunt; Af 35, b.

pervenio ad: nullo cum periculo ad proximam legionem perventuros; G V, 29. quod ... neque imperator sine praesidio ad legiones pervenire possit; G VII, 1. audit IV cohortes a vernaculis oppressas ad Obuculum cum his ad secundam (legionem) pervenisse; A 57, a.

porrigo ad: tertiam aciem ... usque ad aciei suae mediam legionem porrexerat; Af 60.

possum apud: cuius nomen multum poterat apud eas legiones; A 58.

proficiscor ad: ipse (Caesar) equitum praesidio pridie Kal. Ianuarias ab oppido Bibracte proficiscitur ad legionem XIII; G VIII, 2. ad legiones profectus (Domitius) unam ex tribus XXXVI secum ducit; A 34, b.

recipio ad: proinde abite, dum est facultas, vosque ad legionem recipite; G VII, 50, b. ad legiones in Belgium se recipit; G VIII, 46, b. — intra: impedimenta intra legiones recipiuntur; G VII, 67.

relinquo ex: complures erant ex legionibus aegri relicti; G VI, 36. qui (milites) ex veteribus legionibus erant relicti praesidio navibus ex numero aegrorum; C III, 101, c.

removeo ab: cum paulum ab legionibus nostros removissent; G V, 16.

revertor ad: quem ad diem Caesar ad impedimenta legionemque reverti constituerat; G VI, 35, a.

succurro ex: CCC ... ex proxima legione ... iubet equitatui succurrere; Af 78, b.

sum cum: ſ. 3. contionor. — in: ſ. **in**, B, 1, sum in legione (5 St.) S. 486, a.

tollo ex: harum altera navis CCXX e legione tironum sustulerat, altera ex veterana paulo minus CC; C III, 28, a.

transfugio ex: eodem tempore mane loricatus unus ex legione vernacula ad nos transfugit; H 20. idem .. temporis centuriones loricati VIII ad Caesarem transfugerunt ex legione vernacula; H 20.

III. **nach Adjectiven:** 1. alter, unus: ſ. I. occurrit; A 34, b. — II, 1. appello; C III, 88.

2. alter, tertius ex: ſ. I. tollit. — II, 1. do; G V, 24.

duo ex: ex quibus (legionibus) cum duas ad Caesarem missas audisset; A 35. ſ. II, 1. accipio; C II, 23.

unus ex: ſ. II, 1. do; G V, 24. traduco; G VI, 32. — 4. proficiscor ad; A 34, b.

IV. **nach Substantiven:** 1. **Genetiv:** acies: ipse interim in colle medio triplicem aciem instruxit legionum quattuor veteranarum [ita, uti supra]; G I, 24. acies erat Afraniana duplex legionum V; C I, 83. in suo .. dextro cornu e secunda acie veteranarum legionum partem cohortium collocaverat; Af 60.

adventus: simulatque de Caesaris legionumque adventu cognitum est; G V, 3. quae res omnem dubitationem adventus legionum expulit; G V, 48. ceterae .. civitates ... adventu Fabii legionumque

imperata sine mora faciunt; G VIII, 31. quarum (legionum) adventu proelium dirimitur; C I, 40, b. ibi .. reliquarum ex Italia legionum adventum exspectare ... constituit; C III, 13. adventu legionum animo addito; Af 52. cognito legionis XIII et XIV ex Sicilia adventu; Af 62. (Considius) Domitii .. et legionum adventu perterritus; Af 93.

agmen: relinquebatur, ut neque longius ab agmine legionum discedi Caesar pateretur, et ..; G V, 19. equitatu || equitatum || .. tantum procedere ante agmen imperat legionum, quantum ..; G VIII, 27.

antesignani: unius legionis antesignanos procurrere atque eum tumulum occupare iubet; C I, 43.

aquila: qui decimae legionis aquilam ferebat; G IV, 25. aquilas et signa habuit XIII legionum; H 7.

auxilia: exstinctis rumoribus de auxiliis legionum; C I, 60.

castra: ibi castra duarum legionum facit; Af 65.

centurio: Lucius Fabius, centurio legionis VIII, ... murum ascendit; G VII, 47, b. Marcus Petronius, eiusdem legionis centurio, cum portas excidere conatus esset; G VII, 50, b. in qua (nave erat) ... Titus Salienus, centurio legionis eiusdem; Af 28. ex eis (militibus) centurio legionis XIV ... inquit ..; Af 45. convocatis omnium legionum tribunis centurionibusque; Af 54, a.

cohortes: ipse cum reliquis eius legionis cohortibus in vico Veragrorum ... hiemare (constituit); G III, 1. duabus .. missis subsidio cohortibus a Caesare atque his primis legionum duarum; G V, 15. quinque eiusdem legionis reliquas (cohortes) de media nocte ... magno tumultu proficisci imperat; G VII, 60. Caesar cohortes legionis XIII ex praesidiis deducit; C I, 12. mittit eo M. Antonium cum legionis XIII cohortibus V; C I, 18. has (cohortes) subsidiariae ternae et rursus aliae totidem suae cuiusque legionis subsequebantur; C I, 83. ut ad mare nostrae cohortes nonae legionis excubuerant; C III, 63. b. duas cohortes legionis V ... idem facere; A 57, b. ʃ. II, 1. excipio.

cohortatio: Caesar ab decimae legionis cohortatione ad dextrum cornu profectus; G II, 25.

cupiditas: nec divulgata Caesaris hortatio subsequi legionum aut laborem aut pugnandi poterat cupiditatem; A 22.

hastatus: In his Q. Fulginius (cecidit) ex primo hastato legionis XIV; C I, 46.

hiberna: Caesar in Belgis omnium legionum hiberna constituit; G IV, 38. harum .. omnium legionum hiberna ... milibus passuum centum continebantur; G V, 24. qui ... unius legionis hibernis non potuerint contineri, quin ..; G VIII, 2.

impedimenta: impedimenta omnium legionum Aduatucam contulit; G VI, 32. M. Favonium ... cum cohortibus VIII praesidio impedimentis legionum reliquit; C III, 36, a.

impetus: ut hostes impetum legionum atque equitum sustinere non possent; G V, 18. ita (L. Plancus) congressus impari numero magnos impetus legionum equitatusque sustinet; C I, 40, b. uno loco Volcatius Tullus impetum legionis sustinuit cohortibus tribus; C III, 52. Impetum legionum tulerunt; C III, 93, a. primo impetu legionum equitatus et levis armatura hostium ... deiecta est de colle; Af 69, a. qui legionum tot impetus sustentantes; H 17.

infamia: simul (Pompeius) infamia duarum legionum permotus ... rem ad arma deduci studebat; C I, 4.

instar: cohortes quasdam, quod instar legionis videretur; C III, 66. quorum (oppidanorum) numerus duarum legionum instar erat; Af 3.

labor: ʃ. cupiditas.

laudes: quarum (legionum) laudibus et virtute*; H 42, b.

locus: ʃ. II, 1. mitto; G VIII, 54.

miles: non irridicule quidam ex militibus decimae legionis dixit: plus ... Caesarem facere; G I, 42. eo legionarios milites legionis decimae, cui quam maxime confidebat, imponere; G I, 42. legionis nonae et decimae milites Atrebates ... celeriter ex loco superiore in flumen compulerunt; G II, 23. duodecimae legionis confertos milites sibi ipsos ad pugnam esse impedimento; G II, 25. interim milites legionum duarum ... conspiciebantur; G II, 26. milites legionis septimae ... locum ceperunt; G V, 9. reliquarum legionum milites ... ab tribunis militum legatisque ... retinebantur; G VII, 47, a. conclamant legionis XIII, quae aderat, milites ...: sese paratos esse ..; C I, 7, b. nonae legionis milites elati studio ... in locum iniquum progrediuntur; C I, 45. veteranae legionis milites item conflictati .. tempestatis ... vitiis; C III, 28, b. milites legionis IX subito conspirati pila coniecerunt; C III, 46. militibus .. vernaculis et secundae legionis ... gratulatur; A 53. in provincia natus, ut vernaculae legionis miles; A 53. non videtur esse praetermittendum de virtute militis veterani V legionis; Af 84.

numerus: Gaium Trebonium cum pari legionum numero ad eam regionem ... depopulandam mittit; G VI, 33. uti numerus legionum constare videretur; G VII, 35. si forte hostes trium legionum numero posset elicere ad dimicandum; G VIII, 8. quorum (legatorum) tertius ... Lusitaniam .. pari numero legionum obtinebat; C I, 38.

opinio: etsi opinione trium legionum deiectus ad duas redierat; G V, 48.

ordines: quorum (centurionum) nonnulli ex inferioribus ordinibus reliquarum legionum virtutis causa in superiores erant ordines huius legionis traducti; G VI, 40.

pars: partem .. legionum in castris Pompei remanere iussit, partem in sua castra remisit; C III, 97. donec sibi veteranarum legionum pars aliqua in secundo commeatu occurrisset; Af 31, c.

periculum: ab eo de periculis Ciceronis legionisque cognoscitur; G V, 45. Labienus ... de suo ac legionis periculo nihil timebat; G V, 57. ita sine periculo legionum ... bellum conficiemus; C III, 86. ut ... legionum .. periculum facerent; Af 79. ʃ. II, 1. deligo.

pila: eadem nocte V legionis pilorum cacumina sua sponte arserunt; Af 47.

praesidium: praesidio legionum addito nostris animus augetur; G VII, 70. confisus (Caesar) praesidio legionum trium; C I, 42. id oppidum (Adrumetum) C. Considius Longus unius legionis praesidio tenebatur; C II, 23. damnatos illis temporibus, quibus in urbe praesidia legionum Pompeius habuerat; C III, 1. ibi .. III *legionum* praesidio relicto; Af 80.

signum: Germani equitesque signis legionis visis vehementissime proeliantur; G VIII, 36. signa legionum duarum procul ab utrisque conspiciuntur; C I, 40, b. nostri ... terga vertere seque ad signa legionum recipere coguntur; C I, 43. ubi signa legionum appropinquare coeperunt; C I, 51. relinquebatur, ut ... legionum signa consistere iuberent; C I, 79. eo signo legionis illato; C III, 67. ʃ. aquila; H 7. — II, 3. contionor.

summa: quarum (copiarum) erat summa veteranarum trium legionum uniusque tironum et equitum DCCC; C III, 29.

sumptus: f. II, 1. addo.

tribunus: cum septimae legionis tribunis esset nuntiatum, quae in sinistro cornu gererentur; G VII, 62, b. in qua (nave) erant duo Titii, Hispani adolescentes, tribuni legionis V; Af 28. quod C. Avienus, tribunus militum X legionis, navem || ex || commeatu, familia sua atque iumentis, occupavisset; Af 54, a. f. centurio; Af 54, a.

virtus: Cassius fidei magis quam virtuti legionum confidebat; A 61. f. laudes.

2. **mit Präpositionen:** alqs ex: ea nocte speculatores prensi servi III et unus ex legione vernacula; H 20. f. II, 1. trado; C I, 3. — vgl. II, 4. habeo ex. relinquo ex; G VI, 36. succurro ex.

centuriones ex: centuriones ex legione V flumen transgressi duo restituerunt aciem; H 23, a.

cohortes ex: primam aciem quaternae cohortes ex V legionibus tenebant; C I, 83. quae (cohortes) ex veteranis legionibus in classe cum Sulpicio et Vatinio rem gesserant; Af 10. f. 1. convenit; A 57, a.

eruptio ad: praeterito tempore noctis eruptionem ad legionem VI fecerunt; H 12.

intervallum ab: f. 1. consistit.

iter ad: Marcum Aristium ... iter ad legionem facientem fide data ex oppido Cabillono educunt; G VII, 42. Cn. Pompeius ... ex urbe profectus iter ad legiones habebat; C I, 14.

loricatus ex: f. II, 4. transfugio ex.

miles ex: expeditos ex singulis legionibus trecenos milites esse iusserat; Af 75. eodem tempore ex legionibus omnibus milites ... uno commeatu Caesari occurrerunt; Af 77. postero die ex legione vernacula milites sunt capti ab equitibus nostris II; H 12. vgl. II, 4. perfugio ex. relinquo ex; C III, 101, c.

signifer de: eodem .. tempore signifer de legione prima transfugit; H 18, e.

speculator de: speculator de legione II Pompeiana captus a militibus et interfectus est; H 13, a.

veteranus de: tum miles „non sum," inquit, „tiro, Labiene, sed de legione X veteranus"; Af 16.

V. **Umstand: 1. Ablativ:** augere: postquam legionibus veteranis duabus, equitatu levique armatura copias suas ex secundo commeatu auxerat; Af 37.

instituere: f. I. est; G V, 11.

obtinere: quorum (legatorum) unus Hispaniam citeriorem *tribus legionibus, alter ulteriorem* a saltu Castulonensi ad Anam duabus legionibus ... obtinebat; C I, 38.

perducere: interea ea legione, quam secum habebat, ... murum ... perducit; G I, 8.

2. **Präpositionen:** a: Petreius atque Afranius cum stipendium ab legionibus paene seditione facta flagitarentur; C I, 87. dum haec opera, quae ante dixi, fiebant a legionibus; Af 51.

cum: cum his quinque legionibus ire contendit; G I, 10. de tertia vigilia cum legionibus tribus e castris profectus ad eam partem pervenit; G I, 12. de tertia vigilia Titum Labienum, legatum pro praetore, cum duabus legionibus ... iugum montis ascendere iubet; G I, 21. se cum sola decima legione iturum; G I, 40, d. Titum Labienum legatum cum legionibus tribus subsequi iussit; G II, 11. quem (Crassum) cum legione una miserat ad Venetos; G II, 34. Servium Galbam cum legione XII et parte equitatus in Nantuatis ... misit; G III, 1. Publius Crassus adolescens cum legione septima proximus mare Oceanum in Andibus hiemarat; G III, 7. Quintum Titurium Sabinum legatum cum legionibus tribus in Unellos ... mittit; G III, 11. ipse cum legionibus expeditis IV et equitibus DCCC in fines Treverorum proficiscitur; G V, 2. Caesar ad portum Itium cum legionibus pervenit; G V, 5. Labieno in continente cum tribus legionibus et equitum milibus duobus relicto; G V, 8. ipse cum quinque legionibus et pari numero equitum ... naves solvit; G V, 8. eo proficiscitur cum legionibus; G V, 21. Lucium Plancum cum legione ex Belgio celeriter in Carnutes proficisci iubet ibique hiemare; G V, 25. scribit Labieno, ... cum legione ad fines Nerviorum veniat; G V, 46. Fabius ... non ita multum moratus in itinere cum legione occurrit; G V, 47. in litteris scribit se cum legionibus profectum celeriter affore; G V, 48. Caesar Fabium cum sua legione remittit in hiberna, ipse cum tribus legionibus circum Samarobrivam trinis hibernis hiemare constituit; G V, 53. eodem die cum legionibus in Senones proficiscitur; G VI, 3. ipse (Caesar) cum legionibus expeditis quinque in Menapios proficiscitur; G VI, 5. Treveri ... Labienum cum una legione ... adoriri parabant; G VI, 7, a. partito exercitu Titum Labienum cum legionibus tribus ad Oceanum versus ... proficisci iubet; G VI, 33. ipse (Caesar) cum reliquis tribus (legionibus) ad flumen Scaldem ... ire constituit; G VI, 33. postero die cum duabus legionibus in occulto restitit; G VII, 35. Gaium Fabium legatum cum legionibus duabus castris praesidio relinquit; G VII, 40. ipse (Caesar) paulum ex eo loco cum legione progressus, ubi constiterat; G VII, 49. Labienus ... cum quattuor legionibus Lutetiam proficiscitur; G VII, 57. cum tribus legionibus eum locum petit, quo naves appelli iusserat; G VII, 60. haec (castra) Gaius Antistius Reginus et Gaius Caninius Rebilus legati cum duabus legionibus obtinebant; G VII, 83. Titum Labienum duabus cum legionibus et equitatu in Sequanos proficisci iubet; G VII, 90. Gaium Fabium legatum et Lucium Minucium Basilum cum legionibus duabus in Remis collocat; G VII, 90. Gaium Antistium Reginum in Ambiluaretos, Titum Sextium in Bituriges, Gaium Caninium Rebilum in Rutenos cum singulis legionibus mittit; G VII, 90. cum duabus legionibus ad persequendos Carnutes proficiscitur; G VIII, 4. Caesar ... Gaium Trebonium cum duabus legionibus ... in hibernis Genabi collocavit; G VIII, 6. si, ut diceretur, Caesar cum tribus legionibus veniret; G VIII, 7. ut ... cum tribus legionibus magnis itineribus ad se veniret; G VIII, 11. ipse (Caesar) cum legionibus quam potest maxime appropinquat; G VIII, 17. M. Antonium quaestorem cum legione duodecima sibi coniungit; G VIII, 24. Labienum cum duabus legionibus in Treveros mittit; G VIII, 25. Caninius legatus cum legionibus duabus ad eos persequendos contendit; G VIII, 30. Q. Calenum legatum cum legionibus reliquit, qui iustis itineribus subsequeretur; G VIII, 39. cum duabus legionibus in eam partem Galliae est profectus; G VIII, 46, a. Q. Trebonium cum legionibus quattuor in Belgio collocat, C. Fabium cum totidem in Haeduos deducit; G VIII, 54. (Caesar) Ariminum cum ea legione proficiscitur; C I, 8. ipse (Caesar) Arimini cum duabus [legionibus] subsistit; C I, 11. cum his duabus (legionibus) Asculum Picenum proficiscitur; C I, 15, a. Caesarem .. adesse cum legionibus duabus nuntiat; C I, 15, b. (Caesar) Brundisium cum legionibus VI pervenit, veteranis III et reliquis, quas ... confecerat; C I, 25, a. mittit in Sardiniam cum legione una Valerium legatum, in Siciliam Curionem pro praetore cum legionibus IV; C I, 30, a. C. Fabium legatum cum legionibus III ... in Hispaniam praemittit; C I, 37. uti ... Varro cum iis, quas habebat, legionibus omnem ulteriorem Hi-

spaniam tueatur; C 1, 38. † audierat Pompeium per Mauritaniam cum legionibus iter in Hispaniam facere; C 1, 39. ad hos opprimendos cum omni equitatu tribusque legionibus Afranius de nocte proficiscitur; C 1, 51. hos (milites) cum legione una praesidio castris relinquit; C 1, 64. Caesar ... ipse cum legionibus subsequitur; C I, 78. ratio autem haec erat belli, ut se cum II legionibus Gadis conferret; C II, 18, b. ut cum legionibus quam primum Gadis contenderet; C II, 20, a. ibi C. Caninium Rebilum legatum cum legionibus reliquit; C II, 24. cum legionibus instare Varum; C II, 43. Caesar eo tempore cum legione una profectus ad recipiendas ulteriores civitates; C III, 16. eo cum a Q. Pedio praetore cum legione * lapide ictus ex muro (Milo) periit; C III, 22. mare transisse cum legionibus Caesarem; C III, 33. L. Cassium Longinum cum legione tironum ... atque equitibus CC in Thessaliam ... misit; C III, 34. Cn. Domitium Calvinum cum legionibus duabus, XI et XII, et equitibus D in Macedoniam proficisci iussit; C III, 34. Cassius in Thessaliam cum legione pervenit; C III, 35. nuntiatum est adesse Scipionem cum legionibus; C III, 36, a. Domitium cum legionibus adesse; C III, 36, b. P. Sulla ... auxilio cohorti venit cum legionibus duabus; C III, 51, a. ad eas munitiones Caesar Lentulum Marcellinum quaestorem cum legione IX positum habebat; C III, 62. mediam aciem Scipio cum legionibus Syriacis tenebat; C III, 88. eo missus aestate cum duabus legionibus Q. Cornificius, Caesaris quaestor, pro praetore; A 42, a. litteras ad Gabinium mittit, uti cum legionibus tironum ... proficisceretur in Illyricum; A 42, b. ibi relicto P. Saserna ... cum legione; Af 10. qui (Considius Longus) Adrumeti cum duabus legionibus et equitibus DCC praeerat; Af 33. rex .. Iuba ... cum tribus legionibus equitibusque frenatis DCCC ... ad Scipionem est profectus; Af 48. castris praesidio Asprenate proconsule cum legionibus duabus relicto; Af 80. Rebilo proconsule cum III ad Thapsum legionibus et Cn. Domitio cum duabus Thisdrae ... ad obsidendum relictis; Af 86. Livineio Regulo cum legione ibi relicto; Af 89. cum III legionibus (Caesar) est profectus; H 9. regem adfuturum cum x legionibus; F 4, b. ∫. II, 1. reduco; G IV, 38.

in: qui (Crastinus) superiore anno apud eum (Caesarem) primum pilum in legione x duxerat; C III, 91. legiones tironum convenire, in his veterana legio quinta; Af 1.

praeter: ∫. II, 1, do; G V, 24. exspecto; C III, 4, a.

sine: quid sine imperatore et sine reliquis legionibus adolescentulo duce efficere possent; G III, 21.

legionarius, zur Legion gehörig, Legionssoldat: A. **bei Substantiven:** cohortes: Publium Crassum cum cohortibus legionariis XII et magno numero equitatus in Aquitaniam proficisci iubet; G III, 11. stationes disponunt equitum et cohortium alariarum legionariasque intericiunt cohortis; C I, 73. cum cohortibus legionariis XXXV magnoque numero equitum et reliquorum auxiliorum; A 63, a.

miles: Caesar ... commodissimum esse statuit omnibus equis Gallis equitibus detractis eo legionarios milites legionis decimae ... imponere; G I, 42. quod minus multitudine militum legionariorum pro hostium numero valebat; G I, 51. ut ... equites ... omnibus in locis se legionariis militibus praeferrent; G II, 27. quantum labore atque itinere legionarii milites efficere poterant; G V, 19. ut potius in silvis Gallorum vita quam legionarius miles periclitetur; G VI, 34, b. milites se esse legionarios dicunt; G VII, 20, c. ut anguste † XV milia legionariorum militum, DC equites transportare possent; C III, 2. hoc proelio desiderati sunt ex numero legionariorum militum circiter CCCC; A 21. ex legionibus his .. milites legionarii complures ab Scipione in castra Caesaris perfugerunt; Af 35, b. ut procul simplex esse acies media ab legionariis militibus videretur; Af 59. ita vim hostium ... per legionarium militem commodius sustinebat; Af 70. quia ... legionarium militem defatigabat propter velocitatem; Af 71. quia (Caesar) ... equitatu suo sine legionario milite hostium equitatui levique armaturae eorum nullo modo par esse poterat; Af 72. milites legionarii ad sua se recipiunt signa; Af 75.

pedites: inter legionarios [pedites] iacula coniciunt; Af 14.

tirones: uti novo ... genere proelii tirones legionarii paucique perturbati ... opprimerentur; Af 19, a.

vernaculi: rex nomine Iudo ... a vernaculis legionariis exceptus est et interfectus; H 10.

B. **allein:** I. administrant: qui (legionarii) dextram partem operis administrabant; C II, 8.

comportant: sarcinas legionarios in acervum iubet comportare atque celeriter signa hostibus inferre; Af 69, a.

consistunt: subito legionarii consistunt; Af 6.

efferunt, habent: frumenti copiam legionarii nonnullam habebant, quod dierum XXII ab Ilerda frumentum iussi erant efferre, cetrati auxiliaresque nullam; C 1, 78.

faciunt: ∫. IV. — inferunt: ∫. comportant.

recipiunt: Cassius ... aggressus equitatu legionarios se recipientes complures novissimos in fluminis ripis interfecit; A 60. hostes ... legionarios conversis equitibus recipientes novissimos adoriri et impedire coeperunt, quo minus in castra se reciperent; Af 18.

terrent: legionarii interioris munitionis defensores scalis admotis tormentis ... terrebant; C III, 63, b.

transeunt: legionarii magnis arboribus excisis ... proiectis iis repentinoque aggere iniecto flumen transierunt; A 29.

vociferant: simul .. vociferantibus legionariis; H 25, a.

II, 1. adorior: cum ipse (Labienus) ex improviso legionarios adortus esset; Af 50. ∫. I. recipiunt; Af 18.

aggredior: ∫. 1. recipiunt; A 60.

appello: nonnumquam (Labienus) legionarios Caesaris ita appellare: „quid tu?" Af 16.

circumvenio: ita puncto temporis omnibus legionariis ab hostium equitatu circumventis; Af 15.

impedio: ∫. I. recipiunt; Af 18.

interficio: ∫. 1. recipiunt; A 60.

opprimo, perturbo: ∫. A. tirones.

2. conicio in: (Numidae) iacula in legionarios coniciebant; Af 70. — inter: ∫. A. pedites.

III, 1. arma, spolia: ∫. 2. alqs ex.

impetus: quorum (equitum, legionariorum) impetum adeo pertimuerunt hostes, ut ..; A 29.

2. alqs ex: ceciderunt ... ex legionariis CXXXVIII, praeterquam quorum arma et spolia allata sunt; H 24.

impetus in: hic cum Caesariani in eos (legionarios) impetum fecissent; Af 14. magno incursu ... Iuba, Scipio, Labienus in legionarios impetum fecerunt; Af 52. eadem ratione, qua ante dixi, in Caesaris legionarios impetum faciunt Numidae; Af 69, b.

IV. ab: est animadversum ab legionariis ... magno sibi esse praesidio posse, si ... turrim ... fecissent; C II, 8. f. A. vernaculi.

legitimus, gesetzlich: se ... exspectato legitimo tempore consulatus eo fuisse contentum, quod omnibus civibus pateret; C I, 32, a.

lego, lesen, aussuchen, wählen: alqm: eos extra ordinem in senatum legendos curaverat; C III, 59.
commentarios: quos (commentarios) utinam qui legent scire possint quam invitus susceperim scribendos; G VIII, pr. a.
litteras: simulatque litteras legisset; Af 8.
patrem: quorum (Titiorum) patrem Caesar in senatum legerat; Af 28.
pedites: cum pedites levi armatura lecti ad pugnam equitibus nostris necopinantibus venissent; H 15.

legumen, Hülsenfrucht: non illis (militibus) hordeum cum daretur, non legumina recusabant; C III, 47.

lenis, sanft, mild, gemäßigt: alqs: quod mea sponte facere constitueram, ut quam lenissimum me praeberem; F 18.
Africus: leni Africo provectus; G V, 8.
fastigium: paulo leniore fastigio (est ingum) ab ea parte, quae ad Uticam vergit; C II, 24.
postulata: exspectabat ... suis lenissimis postulatis responsa; C I, 5.
scripta: lenibus atque utinam scriptis adiuncta foret vis! F 23.
sententia: dixerat aliquis leniorem sententiam, ut primo M. Marcellus; C I, 2.
ventus: naves XVIII ... ex superiore portu leni vento solverunt; G IV, 28. durius .. cotidie tempus ad transportandum lenioribus ventis non spectabat ‖ exspectabant, al. ‖; C III, 25.

lenitas, Milde, sanftes Gefälle, Langsamkeit: I, 1. cognosco: cum suam lenitatem cognitam omnibus sciret; G VIII, 44.
commemoro: suam .. lenitatem et clementiam commemoravit; Af 86.
2. sum: flumen est Arar ... incredibili lenitate; G I, 12.
3. loquor de: pauca apud eos de lenitate sua locutus; C III, 98.
II, 1. fructus: magnum .. fructum suae pristinae lenitatis omnium iudicio Caesar ferebat; C I, 74, b.
ratio: vellem, ... homines ... meae .. lenitatis, modestiae patientiaeque rationem habuissent; Af 54, a.
2. rumor de: rumore interim perlato de eius (Caesaris) lenitate clementiaque; Af 92.

leniter, sanft, mild, ruhig, langsam: 1. accedo: Caesar instructa acie ... propius munitiones accessit leniter; Af 41.
ago: si (senatus) cunctetur atque agat lenius; C I, 1.
consequor: ordinatim signa se leniter consequi (iubet); Af 12.
facio: iter leniter cum reliquis facere coepit; Af 6.
flo: adverso vento leniter flante; A 11.
lacesso: hostes ... lenius quam pridie nostros equites proelio lacessere coeperunt; G V, 17.
procedo: placide leniterque (Caesar) procedens; Af 70.
recipio: leniter se ad suas recipiunt munitiones; Af 18.
II. acclivis: una ex parte leniter acclivis aditus ... relinquebatur; G II, 29. collis erat leniter ab infimo acclivis; G VII, 19.
declivis: necessario paene iniquo loco et leniter declivi castra fecerunt; G VII, 83.
fastigatus: quod is collis ... in frontem leniter fastigatus paulatim ad planiciem redibat; G II, 8.

lente, langsam, bedächtig: ago: Pharnaces ... lentius agere ... coepit; A 71.
procedo: lente atque paulatim proceditur; C I, 80.
subsequor: ipse (Iuba) cum reliquis copiis ... lentius subsequitur; C II, 40.

lenunculus, Barke: pauci lenunculi ad officium imperiumque conveniebant; C II, 43.

lepus, Hase: leporem et gallinam et anserem gustare fas non putant; G V, 12.

levis, leicht, gering, unbedeutend, leichtsinnig: alqd: quid esse levius aut turpius, quam auctore hoste de summis rebus capere consilium? G V, 28.
armatura: regem adfuturum cum ... levis armaturae C milibus; F 4, b. f. **armatura** (58 St.) S. 91, f.
crates: haec levibus cratibus terraque inaequat; C I, 27.
auditio: ut levem auditionem habeant pro re comperta; G VII, 42.
causa: leviore de causa auribus desectis aut singulis effossis oculis domum remittit; G VII, 4, b.
materia: carinae ac prima statumina levi materia fiebant; C I, 54.
merita: quae (merita) sunt adhuc et mea voluntate et vestra exspectatione leviora; C II, 32, c.
momentum: quorum (hominum) salutem ... neque civitas levi momento aestimare posset; G VII, 39.
plagae: iacentem .. (Longinum) levibus sauciat plagis; A 52.
proelium: equestri .. eo die proelio levi facto; G VII, 36. levi facto equestri proelio atque secundo; G VII, 53.

levitas, Leichtigkeit, Leichtsinn, Unbeständigkeit: 1. studere: partim qui (Galli) mobilitate et levitate animi novis imperiis studebant; G II, 1.
zum Sg: levitate armorum et cotidiana exercitatione nihil iis noceri posse; G V, 34.
2. propter: nihil se propter inscientiam levitatemque vulgi gravius de civitate iudicare; G VII, 43.

leviter, leicht, gering: aestimo: levius .. tempestatis quam classis periculum aestimaverunt; C III, 26.
cado: levius .. casura pila sperabat in loco retentis militibus, quam si ... occucurrissent; C III, 92.

levo, erleichtern, abhelfen, befreien: annonam: annona .. levata sollicitudinem deponit; Af 34.
civitatem: civitati sese consulere, quod hibernis levetur; G V, 27, b.
iniurias: quae res etsi nihil ad levandas iniurias pertinere videbantur; C I, 9, a.
inopiam: quod (genus radicis) admixtum lacte multum inopiam levabat; C III, 48.

lex, Gesetz, Verordnung, Antrag, Beschluß: I. prohibent, vetant: cum leges doo ex una familia vivo utroque non solum magistratus creari vetarent, sed etiam in senatu esse prohiberent; G VII, 33.

II, 1. accipio: ut (provinciae regionesque) ... iura legesque acciperent; A 65, a.

commuto: iore et legibus commutatis; G VII, 77, d.

fero: ibi legem de dictatore latam ... cognoscit; C II, 21.

promolgo: [nulla lex promulgata]; C I, 7, b. quod (Curio) tribunus plebis legem promulgaverat, qua lege regnum Iobae publicaverat; C II, 25, b. ab hoc profectus initio ... legem promulgavit, ut ... peconiae solvantur; C III, 20. ad bominum excitanda studia sublata priore lege doas promulgavit, unam, qua mercedes babitationum annuas conductoribus dooavit, aliam tabularum novarum; C III, 21.

reddo: civitatem eius (Commii) immunem esse iusserat, iura legesque reddiderat; G VII, 76.

relinquo: iora, leges, agros, libertatem (Cimbri) nobis reliquerunt; G VII, 77, d.

tollo: f. promulgo; C III, 21.

2. utor: quam (Galliam) bello victam suis legibus uti voluisset; G I, 45. qoi (Soessiones) eodem iure et iisdem legibus utantor; G II, 3.

3. deminuo de: ne quid de iure aut de legibus eorum (Haeduorum) deminuisse videretur; G VII, 33.

licet per: is .. erat annus, quo per leges ei consulem fieri liceret; C III, 1.

III, 1. beneficiom: quod in Uticensibus propter beneficium legis Iuliae parum suis partibus praesidii esse existimaverat; Af 87, a.

2. disceptator de: cur enim potius Haedui de suo iure et de legibus ad Caesarem disceptatorem, quam Romani ad Haeduos veniant? G VII, 37.

IV, 1 adiudicare: eidem (Mithridati) tetrarchiau [legibus] Gallograecorum iure gentis et cognationis adiudicavit; A 78.

confirmare: in tertium annum profectionem lege confirmaot; G I, 3.

contendere: quod ei neque legibos neqoe moribus concessum esse ceteri tetrarchae contendebant; A 67.

convenire: quo lege communi omnes puberes armati convenire consuerunt; G V, 56.

creari: quod ... doo magistratom gerant et se uterque eorum legibus creatum esse dicat; G VII, 32.

damnari: noonullos ambitus Pompeia lege damnatos ... in integrum restituit; C III, 1.

deduci: delectum .. colonorum, qui lege Iulia Capuam deducti erant, habere instituunt; C I, 14.

differre: hi omnes lingua, institotis, legibus inter se differunt; G I, 1.

donare: f. II, 1. promulgo; C III, 21.

facere: quud superiore consulatu cum patre Ptolemaeo et lege et senatusconsolto societas erat facta; C III, 107.

licere: quod legibus Haeduorum iis, qui summom magistratum obtinerent, excedere ex finibus non liceret; G VII, 33.

poblicare: f. II, 1. promulgo; C II, 25, b.

sanciri: habent legibus sanctum, si quis quid de republica ... fama acceperit, uti ad magistratom deferat neve cum quo alio communicot; G VI, 20.

2. contra: Marcellos proximo anno ... contra legem Pompei et Crassi rettulerat ante tempus ad senatum de Caesaris provinciis; G VIII, 53.

in: quotiescumque sit decretom, darent operam magistratus ..., factum in perniciosis legibus, in vi tribonicia; C I, 7, b.

libellus, Bittschrift: Minucius Silo ... libellum, quasi aliquid ab eo postularet, ut miles ei (Cassio) tradidit; A 52.

libens, gern, willig, freudig: alqs: libentes cupidique condicionem acceperunt; Af 90.

animus: cunctae earum regionum praefecturae libentissimis animis eum (Caesarem) recipiunt; C I, 15, a. se .. paratos, quaecumque imperasset, et libenti animo factoros (legati) pollicentur; Af 33.

libenter, gern, bereitwillig: accipio: libenter Caesar petentibus Haeduis dat veniam excusationemque accipit; G VI, 4.

audio: primis diebus, ut videbatur, libenter auditus (Clodius); C III, 57.

cognosco: libenter etiam ex perfugis cognoscebant equos eorum tolerari; C III, 49.

contendo: contendebat .. (Caesar) gratia cum libenter pro homine sibi coniunctissimo, ... tum acriter contra factionem et potentiam paucorum; G VIII, 50.

credo: quod fere libenter bomines id, quod volunt, credunt; G III, 18. quae volomus, .. credimus libenter; C II, 27. cum festinantem ... Caesarem speraret libentius etiam crediturum suis promissis, quam res pateretur; A 71.

do: f. accipio.

facio: qoo libentius id faceret, quod imperabatur; G VIII, 48, a. se neque libentius facere quicquam quam supplicibus ignoscere; A 70. libenter se omnia facturos, quae vellet, pollicentur; Af 7.

praedico: ut de suis homines laudibus libenter praedicant; C II, 39.

recuso: non minus libenter sese recusaturum populi Romani amicitiam, quam appetierit; G I, 44, b.

suscipio: quod (bellum) omnis Gallia libenter sine praesenti periculo susciperet; G VIII, 49.

utor: consilio vestro utar lubenter || lib. ||, et boc lubentius || lib. ||, quod ..; F 18.

liber, frei, unabhängig, unbehindert: A. alqs: saepe clamitans liberum se liberaeque esse civitatis; G V, 7. cum his praemium communicat hortaturque, ut se liberos et imperio natos meminerint; G VII, 37.

accessos: quam (partem) liberum accessum habere demonstravi; A 30, b.

brachia: ot brachia modo atque humeri ad sustinenda arma liberi ab aqua esse possent; G VII, 56.

civitas: fore eo facto liberam et sui iuris civitatem; G VIII, 52. (Caesar) pervenit ad oppidum Leptin, liberam civitatem et immunem; Af 7. legati ex Acilla, civitate libera et immuni, ad Caesarem veniunt; Af 33. f. alqs; G V, 7.

comitia: libera comitia atque omnis respublica senatui populoque Romano permittatur; C I, 9, b.

cursus: ille (rex) ut ex carceribus in liberum cursum emissus adeo contra Caesarem acriter bellum gerere coepit; A 24, b.

exitus: postulat, uti munitiones disicerentur, sibique liber exitus daretur; A 63, b.

facultas: insidias veriti (equites) liberam facultatem sui recipiendi Bellovacis dederunt; G VIII, 16. quorum discessu liberam nacti milites colloqoiorum facoltatem vulgo procedunt; C I, 74, a. [non datur libera mori defendendi facultas]; C II, 11.

Gallia: si iudicium senatus observari oporteret, liberam debere esse Galliam; G 1, 45.
hameri: f. brachia.
intercessio: Sullam nudata omnibus rebus tribunicia potestate tamen intercessionem liberam reliquisse; C I, 7, a.
pabulatio: pabulatione libera (nostri) prohibituri hostes videbantur; G VII, 36.
pars: cuius provinciae ab ea parte, quae libera appellabatur, Menedemus ... missus legatus; C III, 34.
populi: imperatam ... liberis Acbaiae populis pecuniam exegerat; C III, 3.
possessio: si ... liberam possessionem Galliae sibi tradidisset; G I, 44. d.
sententiae: iudicabat .. liberis sententiis patrum conscriptorum causam suam facile obtineri; G VIII, 52.
B, I. sumo de: qui (Bibulus) de servis liberisque omnibus ad impuberes supplicium sumit et ad unum interficit; C III, 14.
II. capita: in capita singula servorum ac liberorum tributum imponebatur; C III, 32, a.
milia: expedito .. exercitu numero servorum, liberorum π milium ... (adolescentulus) ad oppidum Ascurum accedere coepit; Af 23.
multitudo: Androsthenes ... omnem ex agris multitudinem servorum ac liberorum in oppidum cogit; C III, 80, a.

liberalitas, Wohlwollen, Freigebigkeit: I. exspecto a: quae ab sua liberalitate ... exspectare deberent; C II, 28.
spero ex: omnia .. ex victoria et ex sua liberalitate sperarent; C III, 6.
II. causa: per causam liberalitatis speciosam plura largitori quaerebantur; A 49.
III, 1. consequi: illum ... beneficio ac liberalitate sua ac senatus ea praemia consecutum; G I, 43.
munire: haec nova sit ratio vincendi, ut misericordia et liberalitate nos muniamus; F 18.
2. propter: ipsum esse Dumnorigem, ... magna apud plebem propter liberalitatem gratia; G I, 18, a.

liberaliter, anständig, reichlich, freundlich, gütig: appello: ab his liberaliter ipse (Pompeius) appellatus; C III, 104.
instruo: quod erant honesto loco nati et instructi liberaliter; C III, 61.
polliceor: quibus (legatis) auditis liberaliter pollicitus; G IV, 21. Pharnaces liberaliter omnia pollicitus; A 71.
prosequor: Caesar Remos cohortatus liberaliterque oratione prosecutus; G II, 4, b.
respondeo: quibus (legatis) pacem atque amicitiam petentibus liberaliter respondit; G IV, 18. his, qui erant ab eo (Pompeio) missi, palam liberaliter (amici regis) responderunt; C III, 104.

libere, frei, unbehindert, freimütig, furchtlos, dreist: aquor: quo liberius a periculo milites aquarentur; C III, 66.
colloquor: liberius cum militibus regis colloqui coeperunt; C III, 108.
consulo: (imperator) libere ad summam rerum consulere debet; C III, 51, a.
decerno: quo praesidio tuto et libere senatus, quae vellet, decernere auderet; C I, 2. plerisque vero libere decernendi potestas eripitur; C I, 3.
dico: dicit liberius atque audacius; G I, 18, a.
eicio: cum equitatus noster liberius praedandi vastandique causa se in agros eiecerat; G V, 19.
expono: ut non solum libere quae probasset exponere ... posset; C III, 57.
facio: genus hominum, cui liceret libere facere et sequi, quod vellet; C II, 29. f. vagor.
incendo: ibi .. musculum turrimque latericiam libere incendunt; C II, 14.
ineo: (Galli) liberius atque audacius de bello consilia inire incipiunt; G VII, 1.
insequor: ut, ... quo minus libere hostes insequerentur, terreret; G VII, 49.
loquor: bona restituit iis, quos liberius locutos hanc poenam tulisse cognoverat; C II, 21.
pabulor: ut libere pabulari posset; C III, 65.
profugio: cui (Pharnaci) nisi castrorum oppugnatio facultatem attulisset liberius profugiendi; A 76.
sequor: f. facio.
teneo: quoniam mare libere tenerent; A 8.
vagor: cum ... nec iam libere vagandi latrociniorumque faciendorum facultatem haberent; G VIII, 32. illi perterriti virtute equitum minus libere, minus audacter vagabantur; C I, 59.
utor: egestis ex mari lapidibus libere sunt usi postea ad mittenda navigia; A 21.

liberi, Kinder: I. adeunt, adolescunt al.: quod suos liberos, nisi cum adoleverunt, ut munus militiae sustinere possint, palam ad se adire non patiuntur; G VI, 18.
debent: ut ... liberi eorum in servitutem abduci ... non debuerint; G I, 11.
nascuntur: f. II, 1. habeo; G V, 14.
II, 1. abduco: f. I. debent.
abripio: liberos eorum (principum) obsidum nomine in servitutem abripi; Af 26, b.
abstraho: accedebat, quod suos ab se liberos abstractos obsidum nomine dolebant; G III, 2. liberos, coniuges in servitutem abstrahi; G VII, 14, b.
adduco: principum .. liberos obsides ad se adduci iussit; G II, 5.
asporto: f. reddo.
commendo: liberis suis Lucio Caesari ... commendatis; Af 88, a.
dedo: ne se et communes liberos hostibus ad supplicium dederent; G VII, 26.
depono: uti ... liberos, uxores suaque omnia in silvis deponerent; G IV, 19.
do: qui adduci non potuerit, ut ... liberos suos obsides daret; G I, 31, c.
habeo: qui sunt ex his nati, eorum habentur liberi, quo primum virgo quaeque deducta est; G V, 14. qui (milites) ... uxores .. duxerant, ex quibus plerique liberos habebant; C III, 110. ubi ipse (rex Iuba) domicilium, coniuges liberosque habebat; Af 91, a.
impedio: quos (liberos) ad capiendam fugam naturae et virium infirmitas impediret; G VII, 26.
posco: Ariovistum ... obsides nobilissimi cuiusque liberos poscere; G I, 31, d.
produco: Caesar ... omnes senatores senatorumque liberos ... ad se produci iubet; C I, 23.
profero: matresfamiliae ... liberos in conspectum proferre coeperunt; G VII, 48.
reddo: petit ab eis (Zamensibus), ut sibi coniuges liberosque redderent, ut secum eos asportaret; Af 91, b.
2. accipio: sibi suisque liberis a Caninio proconsule, qui eum (C. Vergilium) obsidebat, fide accepta; Af 93.
tribuo: M. Aquino, Catonis filio Damasippique liberis ex sua consuetudine (vitam) tribuit; Af 89.
III. communis cum: uxores habent deni duodenique inter se communes et maxime fratres cum fratribus parentesque cum liberis; G V, 14.

una cum: ut (rex Iuba) ... una cum liberis, coniugibus ... cremaretur; Af 91, a.

IV. aditus ad: ne ad liberos, ne ad parentes ad uxorem aditum habeat, qui ..; G VII, 66, b.

potestas in: viri in uxores, sicuti in liberos, vitae necisque habent potestatem; G VI, 19.

V. cum: Mandubii, qui eos oppido receperant, cum liberis atque uxoribus exire coguntur; G VII, 78. cum liberis omnis multitudo obviam procedebat; G VIII, 51. erant praeterea cuiusque generis milia circiter VI cum servis liberisque; C I, 51. prospicere, ... ut ... omnes .. superioris aetatis cum liberis atque uxoribus ... ad caelum manus tenderent; C II, 5. Afranium et Faustum cum coniuge et liberis vivos capit; Af 95. Pompeiae cum Fausti liberis Caesar incolumitatem suaque omnia concessit; Af 95.

libero, befreien, in Freiheit setzen, freisprechen: alqm: ut Ubios obsidione liberaret; G IV, 19. quanta ... in perpetuum sui liberandi facultas daretur, ... demonstraverunt; G IV, 34. quod eius opera stipendio liberatus esset; G V, 27, a. hortatur .., ne sui in perpetuum liberandi ... occasionem dimittant; G V, 38. quoniam obsidione liberatum Ciceronem sciebat; G V, 49. quos nuper liberaverant; C III, 9, b. Sulla a Caesare castris relictus liberatis suis hoc fuit contentus; C III, 51, b. fortasse non se liberari, sed in aliud tempus reservari arbitrati; C III, 60. unam fore tabellam, qui liberandos omni periculo censerent; C III, 83. quo malo nisi liberarentur; A 34, a. ita vix periculo liberatus; H 22, b.

civitatem: quo celerius civitatem timore liberaret; G VIII, 38.

equites: ab eo .. (Caesare equites) sunt metu periculoque liberati; Af 92.

Italiam: si parvo labore ... omnem Italiam metu liberare possint; C I, 9, a.

provinciam, regiones: ut (provinciae regionesque) domesticis dissensionibus liberarentur; A 65, a. ea pecunia (se) provinciam liberasse; H 42, a.

servos: servos .. omnes puberes liberaverunt; C III, 9, a.

libertas, Freiheit, Ungebundenheit, Zügellosigkeit: I, 1. accipio: ut in ea libertate, quam a maioribus acceperant, permanere quam Romanorum servitutem perferre mallent; G III, 8. s. recupero; G VII, 1.

concedo: his Caesar libertatem concessit; G IV, 15.

consequor: qua rei familiaris iactura perpetuum imperium libertatemque se consequi videant; G VII, 64.

eripio: neque dubitare, quin ... una cum reliqua Gallia Haeduis libertatem sint erepturi; G I, 17.

obtineo: id sibi ad praesentem obtinendam libertatem satis esse; G VII, 66, a.

recupero: cum de recuperanda communi libertate consilium initum videretur; G V, 27, b. in acie praestare interfici, quam non veterem belli gloriam libertatemque, quam a maioribus acceperint, recuperare; G VII, 1. quo (proelio) confecto ... nos nostram libertatem recuperabimus; C III, 91.

relinquo: iura, leges, agros, libertatem (Cimbri) nobis reliquerunt; G VII, 77, d.

vindico: tanta universae Galliae consensio fuit libertatis vindicandae, ... ut ..; G VII, 76.

2. studeo: omnes .. homines natura libertati studere et condicionem servitutis odisse; G III, 10.

tribuo: plus (se) communi libertati tribuere; G VII, 37.

3. mereor de: neu se optime de communi libertate meritum in cruciatum hostibus dedant; G VII, 71.

permaneo in: s. I, 1. accipio. — vindico in: s. in, A, I. vindico in libertatem (6 St.) S. 479, a.

voco ad: servis ad libertatem vocatis; G VIII, 30.

II. condicio: quos .. (Boios) postea in parem iuris libertatisque condicionem, atque ipsi erant, receperunt; G I, 28.

finis: vellem ... homines suae petulantiae nimiaeque libertatis aliquando finem fecissent; Af 54, a.

spes: hic (Vertico) servo spe libertatis magnisque persuadet praemiis, ut litteras ... deferat; G V, 45. gladiatores ... ad forum deductos Lentulus *spe* libertatis confirmat; C I, 14. pastores .. indomiti spe libertatis excitati; C I, 57.

III, 1. alere, efficere: quae res ... libertate vitae ... et vires alit et immani corporum magnitudine homines efficit; G IV, 1.

2. causa: hortatur, ut communis libertatis causa arma capiant; G VII, 4, a. libertatis causa (exemplum) institui et posteris prodi pulcherrimum iudicarem; G VII, 77, d. Vercingetorix ... id bellum se suscepisse non suarum necessitatium, sed communis libertatis causa demonstrat; G VII, 89.

libertinus, Freigelassener: I. conscribo ex: quos ... ibi .. postea ex hibridis, libertinis servisque conscripserat, armaverat; Af 19, b.

II. caput: Scapula, totius seditionis, familiae et libertinorum caput, ex proelio Cordubam cum venisset; H 33.

delectus: delectus cotidie libertinorum, Afrorum, servorum denique ... habere ... non intermittit; Af 36.

libertus, Freigelassener: I. est, al.: servum iussit et libertum, qui fuisset eius concubinus, alterum se iugulare, alterum pyram incendere; H 33.

II, 1. convoco: Scapula ... familiam et libertos convocavit; H 33.

2. trado: Minucium libertis tradit excruciandum, item Calpurnium Salvianum; A 55.

III. complere: quas (naves) Igili et in Cosano a privatis coactas servis, libertis, colonis suis compleverat; C I, 34.

libra, Wage: in quibus (navibus) ad libram fecerat turres; C III, 40.

librilis, ein Pfund schwer: fundis librilibus sudibusque ... ac glandibus Gallos proterrent; G VII, 81.

licentia, Freiheit, Ungebundenheit, Zügellosigkeit: I, 1. assumo: qui (milites) ex tanta victoria licentiam sibi assumpsissent immoderate peccandi; Af 85, b.

augeo: quod illis licentiam timor augeat noster, his studia deminuat; C II, 31, a.

habeo: quo maiorem, credo, licentiam habeant, qui peccare conentur; C II, 31, b.

intercludo: confectum bellum licentiam temporum intercludebat; A 56.

reprehendo: tanto opere (se eorum) licentiam arrogantiamque reprehendere, quod ..; G VII, 52.

2. utor: cum ... omnes sine timore iter facerent

usi superiorum temporum atque itinerum licentia; C I, 51.

II. memor: (Caesar) memor in Italia pristinae licentiae militaris ac rapinarum certorum hominum; Af 54, a.

III. consuetudo: qui (milites) iam in consuetudinem Alexandrinae vitae ac licentiae venerant; C III, 110.

IV. diripi: Caesar ... veritus, ne militum introitu et nocturni temporis licentia oppidum diriperetur; C I, 21.

liceor, bieten: quod illo (Dumnorige) licente contra liceri audeat nemo; G I, 18, a.

licet, es steht frei, ist erlaubt, man kann, darf, möglich: I. **absolut:** qui, si per te liceat, perendino die cum proximis hibernis coniuncti ... belli casum sustineant; G V, 30. ille appellatus respondit: si velit secum colloqui, licere; G V, 36. pronuntiari iubent, seu quis Gallus seu Romanus velit ante horam tertiam ad se transire, sine periculo licere; G V, 51. denuntiavisse Gallonio, ut sponte sua, dum sine periculo liceret, excederet Gadibus; C II, 20, a.

II. **mit Subjectivsatz:** 1. Conjunctiv: contra cuius enim copias contendas ... licet nunc cognoscas; Af 45. — quod factum licet necopinantibus nostris esset gestum, tamen ..; H 16, b.

2. Infinitiv: petierunt .. (principes), ut sibi secreto in occulto de sua omniumque salute cum eo agere liceret; G I, 31, a. (colloqui: vgl. I. G V, 36). licere, si velint, in Ubiorum finibus considere; G IV, 8. multis in civitatibus harum rerum extructos tumulos locis consecratis conspicari licet; G VI, 17. neque licere castris Cn. Pompei nuntiare neque dicere perisse quemquam; H 18, a. quorum alius alia causa illata ... petebat, ut eius voluntate discedere liceret; G I, 39, a. siquidem ex castris egredi non liceret; G VI, 36. quod legibus Haeduorum iis, qui summum magistratum obtinerent, excedere ex finibus non liceret; G VII, 33. quorum (equitum) nulli ex itinere excedere licebat, quin ab equitatu Caesaris exciperetur; C I, 79. rogare, ut eius voluntate id sibi facere liceat; G I, 7. petierunt, ut sibi concilium totius Galliae in diem certam indicere idque Caesaris voluntate facere liceret; G I, 30. quod genus operis sine ullo periculo ... facere licebat; G VIII, 41. genus hominum, cui liceret libere facere et sequi, quod vellet; C II, 29. indicere: s. facere: G I, 30. postulabat Caesar, ut legatos sibi ad Pompeium sine periculo mittere liceret; C III, 17. liceretne civibus ad cives de pace legatos mittere; C III, 19, a. nuntiare: s. dicere. licere illis, ... quascumque in partes velint, sine metu proficisci; G V, 41. petierunt, ut sibi liceret verba sine periculo proloqui; Af 35, a. Sequanis .. permitteret, ut, quos (obsides) illi haberent, voluntate eius reddere illis liceret; G I, 35. usque longius anno remanere uno in loco incolendi causa licet; G IV, 1. Lentulus, ut in oppidum reverti liceat, petit; C I, 22. sequi: s. facere; C II, 29. hic subitam commutationem fortunae videre licuit; C III, 27. in castris Pompei videre licuit trichilas structas; C III, 96. quoad licebat latiore uti spatio; C I, 58. — hic cognosci licuit, quantum esset hominibus praesidii in animi firmitudine; C III, 28, a.

3. mit prädicativem Dativ: licere illis incolumibus per se ex hibernis discedere; G V, 41. quid vos .. hanc ... tenuem sectamini praedam, quibus licet iam esse fortunatissimis? G VI, 35, b.

4. accus. c. infin.: quod antea de colloquio postulasset, id per se fieri licere; G I, 42. neque extra vallum licere exire nisi discinctum; H 22, b.

5. vermischte Construction: is .. erat annus, quo per leges ei consulem fieri liceret; C III, 1. petiit ab oppidanis, ut ei liceret legatum ad Caesarem proficisci; H 22, b.

III. **mit Subject:** alqd: ne hac parte neglecta reliquae nationes sibi idem licere arbitrarentur; G III, 10. quod etiam fugitivis ab saltu Pyrenaeo praedonibusque licuisset; C III, 19, a. sic erat (Cassius) dubius animi, utrum nihil timere an omnia licere mallet; A 56.

lictor, Lictor: I. habeo: lictores .. habent in urbe et Capitolio privati contra omnia vetustatis exempla; C I, 6, b.

interficio: hoc (lictore) interfecto; A 52.

traicio: Munatius Flaccus proximum gladio traicit lictorem; A 52.

II. plenus: erat plena lictorum et imperiorum provincia; C III, 32, b.

lignatio, Holzholen: qui (milites) lignationis munitionisque causa in silvas discessissent; G V, 39.

lignator, Holzfäller: qui ... subito .. oppressis lignatoribus magna manu ad castra oppugnatum venerunt; G V, 26.

ligneus, hölzern: turris: celeriter cives Romani ligneis effectis turribus his sese munierunt; C III, 9, a. qui vitam sibi peteret iussit turrem ligneam oppidanorum incendere; H 18, b. vigilia secunda propter multitudinem telorum turris lignea ... vitium fecit; H 19.

lignor, Holz holen: I, 1. potestas: neque lignandi atque aquandi ... potestas fiebat; C III, 15.

2. causa: eius (Pompei) milites ... alii lignandi pabulandique causa longius progrediebantur, alii ..; C III, 76. qui (milites) extra munitiones processerant pabulandi aut lignandi *causa*; Af 31, a.

II. equites: equites in oliveto, dum lignantur, interfecti sunt aliquot; H 27.

lignum, Holz: I, 1. coacervo: in medio foro lignis coacervatis ... ignem subiciunt; Af 87, a.

comporto: iubet comportari ligna in oppidum quam plurima; Af 10.

congero: quod ... in oppido Zamae lignis congestis maximam in medio foro pyram construxerat; Af 91, a.

coniungo: pedalibus lignis coniunctis inter se porticus integebantur; C II, 2.

discutio: ut navis Octaviana rostro discusso ligno contineretur; A 46.

supporto: ut cogerentur sicuti reliquum commeatum ita ligna atque aquam Corcyra navibus onerariis supportare; C III, 15.

2. facio ex: antecedebat testudo pedum LX aequandi loci causa facta item ex fortissimis lignis; C II, 2.

II. inopia: tandem omnibus rebus obsessi, ... aquae, lignorum, frumenti inopia colloquium petunt; C I, 84.

III. de: ita † fune crure de ligno cum propius accessisset; H 18, b.

lilium, Lilie: scrobes ... fodiebantur. ... huc teretes stipites ... demittebantur. ... id ex similitudine floris lilium appellabant. ante haec taleae ... infodiebantur; G VII, 73, b.

limen, Schwelle: constabat Elide in templo Minervae ... simulacrum Victoriae ... ad valvas se templi limenque convertisse; C III, 105.

limosus, schlammig: quae (aqua) flumina Nilo fertur, adeo est limosa ac turbida, ut multos variosque morbos efficiat; A 5.

linea, Linie: quae (trabes, saxa) rectis lineis suos ordines servant; G VII, 23.

lingua, Sprache: I. scientia: commodissimum visum est Gaium Valerium Procillum propter linguae Gallicae scientiam, qua multa iam Ariovistus longinqua consuetudine utebatur, ... ad eum mittere; G I, 47.
II. appellari: qui ipsorum lingua Celtae, nostra Galli appellantur; G I, 1.
differre: hi omnes lingua, institutis, legibus inter se differunt; G I, 1.

lingula, Landzunge: ut (oppida) posita in extremis lingulis promontoriisque neque pedibus aditum haberent ... neque navibus; G III, 12.

linter, Kahn, Nachen: I. conquiro: conquirit etiam lintres; G VII, 60.
incito: has (lintres) magno sonitu remorum incitatas in eandem partem mittit; G VII, 60.
invenio: lintribus inventis sibi salutem pepererunt; G I, 53.
iungo: id (flumen) Helvetii ratibus ac lintribus iunctis transibant; G I, 12.
mitto: f. incito.
II. reprehendere: duas .. naves cum militibus ... scaphis lintribusque reprehendunt; C I, 28.
transire: f. I. iungo.

linum, Flachs: pelles pro velis alutaeque tenuiter confectae, hae sive propter lini inopiam atque eius usus inscientiam, sive ..; G III, 13, a.

liquesco, klar werden: quae (aqua) paulatim spatio temporis liquescit ac subsidit; A 5.

lis, Streitsache, Schaden: arbitros inter civitates dat, qui litem aestiment poenamque constituant; G V, 1.

lito, rächen: ita pridie duorum centurionum interitio hac adversariorum poena est litata; H 24.

littera, Buchstabe (f. III. similitudo), Schrift, Schreiben, Bericht, Befehl, Brief: I. **Subject**: confirmant: hae litterae vehementer confirmabant mentes oppidanorum; H 28.
consequuntur: Scipionem properantem sequi litterae sunt consecutae a M. Favonio, Domitium ... adesse; C III, 36, h.
II. **nach Verben**: I. abicio: quorum (tabellariorum) litteras Caesar oppidanis abiecit; H 18, b.
accipio: f. **accipio**, II. litteras (10 St.) S. 16, a.
affero: quibus litteris circiter media nocte .. allatis; G V, 49.
cognosco: † his litteris cognitis Romae dierum viginti supplicatio redditur; G VII, 90.
conscribo: itaque data facultate litteras conscribit; Af 4. Caesar interim ... conscriptis litteris circum provinciam omnes civitates facit de suo adventu certiores; Af 26, a. .litteris .. celeriter in Siciliam ad Alienum et Rabirium Postumum conscriptis per castascopum mittit, ut ..; Af 26, a.

defero: ut litteras ad Caesarem deferat; G V, 45. qui (Gallus) litteras ad Caesarem deferat; G V, 49.
deprendo: item hoc die litterae sunt deprensae; H 26.
dimitto: dimissis circum municipia litteris; C III, 22. simul a Pompeio litteris per omnes provincias civitatesque dimissis; C III, 79, a.
do: huic (Clodio) dat litteras mandataque ad eum (Scipionem); C III, 57. eas (litteras) captivo dat perferendas in oppidum ad Considium; Af 4. litteras .. nondum perlectas, sicut erant signatae, dat homini certo ad Scipionem perferendas; Af 4. litteris ad suos cives datis; Af 32.
effero: has (litteras) ille in iaculo illigatas effert; G V, 45.
fero: qui (tabellarii) de Alexandrinis rebus litteras ad Domitium ferebant; A 38.
illigo: f. effero.
lego: simulatque litteras legissent; Af 8.
mitto: aliquot post diebus litteras a Caesare missas accipit; A 56. (Caesar) litteras in Siciliam nuntiosque mittere, ut ... congererent; Af 20, b. (litteras) mittit, ut ... quam celerrime exercitus sibi transportaretur; Af 26, b. ut postero die, quam misisset litteras nuntiumque, classem exercitumque morari diceret; Af 26, b. hoc timore adductus Sex. Pompeius litteras fratri misit, ut ... veniret; H 4. quas (litteras) mittebat Ursaonem Cn. Pompeius: „S. V. G. E. V."; H 26. quod Ursaonensium civitati ... antea litteras miserat, Caesarem nolle ..; H 28. litteris missis Pompeius Carteiam defertur; H 32, b. f. **ad**, I. mitto litteras (10 St.) S. 27, b.
perfero: si (litteras) pertulissent; G V, 40. quibus litteris nuntiisque Romam perlatis; C I, 53. f. do; Af 4.
perlego: litteris perlectis Domitius dissimulans in concilio pronuntiat Pompeium celeriter subsidio venturum; C I, 19. f. do; Af 4.
porrigo: cum .. litteras .., ut erat mandatum, Considio porrigere coepisset; Af 4.
recito: aegre ab his (consulibus) impetratum est summa tribunorum plebis contentione, ut in senatu (litterae) recitarentur; C I, 1.
reddo: litteris [a Fabio C.] Caesaris consulibus redditis; C I, 1. progresso ei (Varroni) paulo longius litterae Gadibus redduntur; C II, 20, a. litterae ei (Scipioni) redduntur a Pompeio, mare transisse cum legionibus Caesarem; C III, 33.
relinquo: quod ibi ... litteras publicas frumentumque omne ... relinquebat; G V, 47.
remitto: litteras Caesari remittit, quanto cum periculo legionem ex hibernis educturus esset; G V, 47.
scribo: has tibi litteras exiens in Tusculanum scripsi; F 26.
signo: f. do; Af 4.
elliptisch: priusquam (litteras) acciperet ille, „unde", inquit „istas"? Af 4.
2. mando: neque fas esse existimant ea litteris mandare; G VI, 14.
3. utor: cum in reliquis fere rebus, publicis privatisque rationibus Graecis litteris utantur; G VI, 14.
4. cognosco ex: eadem fere, quae ex nuntiis litterisque cognoverat, coram perspicit; G V, 11.
perscribo in: perscribit in litteris hostes ab se discessisse; G V, 49.
praefero in: neque in litteris ... neque in fascibus insignia laureae praetulit; C III, 71.
refero ex: ut vero ex litteris ad senatum referretur, impetrari non potuit; C I, 1.
scribo in: in litteris scribit se cum legionibus profectum celeriter affore; G V, 48.

III. **nach Substantiven:** brevitas: festinationi meae brevitatique litterarum ignosces; F 14.
praesidium: quod fere plerisque accidit, ut praesidio litterarum diligentiam in perdiscendo ac memoriam remittant; G VI, 14.
similitudo: quod nomen (Delta) a similitudine litterae (locus) accepit; A 27.
IV. **Umstand:** 1. animadvertere: cum ... Caesar ... litteris .. urbanis animadverteret multa Romae male et inutiliter administrari; A 65, a.
castigari: crebris Pompei litteris castigabantur, ... impedirent; C III, 25.
certior fieri: litteris .. item Labieni certior fiebat omnes Belgas ... coniurare; G II, 1. legatus ... litteris .. Gai Canini Rebili fit certior, quae in Pictonibus gerantur; G VIII, 27. ibi crebris litteris Caninii fit certior, quae de Drappete et Lucterio gesta essent; G VIII, 39. quibus (litteris) est certior factus Calenus ... portus litoraque omnia classibus adversariorum teneri; C III, 14. f. II, 1. conscribo; Af 26, a.
cognoscere: cum magnam multitudinem convenisse hostium in fines Pictonum litteris nuntiisque Durati cognosceret; G VIII, 26. quibus (litteris) cognoscit Pompeium in acie victum ... fugisse; A 56.
commoveri: his nuntiis litterisque commotus Caesar duas legiones ... novas conscripsit; G II, 2.
concelebrare: per orbem terrarum fama ac litteris victoriam eius diei concelebrabant; C III, 72.
confici: in castris Helvetiorum tabulae repertae sunt litteris Graecis confectae; G I, 29.
confidere: quod ... neque eos, qui discunt, litteris confisos minus memoriae studere (velint); G VI, 14.
conscribere: hanc (epistolam) Graecis conscriptam litteris mittit; G V, 48.
edocere: hunc (Achillam), ... quae fieri vellet, litteris nuntiisque edocuit; C III, 108.
evocari: duas (legiones) in Aegyptum ad Caesarem mittit litteris eius evocatas; A 34, b. cum (Vatinius) crebris litteris Cornificii ad auxilium provinciae ferendum evocaretur; A 44, a. rex .. Iuba ... evocatus .. ab eodem (Scipione) litteris; Af 48.
exciri: litteris fratris excitus (Cn. Pompeius) cum copiis ad Cordubam iter facere coepit; H 4.
perferri: iam .. Caesaris in Hispania res secundae in Africam nuntiis et litteris perferebantur; C II, 37.
significare: gaudeo mehercule vos significare litteris, quam valde probetis ea, quae apud Corfinium sunt gesta; F 18.
tentare: Fabius finitimarum civitatum animos litteris nuntiisque tentabat; C I, 40, a.
2. cum: Domitius ad Pompeium in Apuliam peritos regionum magno proposito praemio cum litteris mittit; C I, 17. Caesar interim in Sardiniam nuntios cum litteris ... dimisit, ut ... curarent; Af 8. quos (Gaetulos perfugas) cum litteris mandatisque a Caesare missos supra docuimus; Af 55.
ex: ob eas .. res ex litteris Caesaris dies quindecim supplicatio decreta est; G II, 35. his rebus gestis ex litteris Caesaris dierum viginti supplicatio a senatu decreta est; G IV, 38.
per: Caesar .. per litteras Trebonio magnopere mandaverat, ne per vim oppidum expugnari pateretur; C II, 13. ibi certior ab Acilio et Murco per litteras factus (Caesar) de postulatis Libonis et Bibuli; C III, 16.

litus, Ufer, Strand, Gestade: I. **Subject:** habeat: omnia litora naturaliter aquae dulcis venas habere; A 8.

II. **nach Verben:** 1. attingo: neque postea litus attigit; Af 23.
claudo: quod praestare arbitrabatur unum locum ... quam omnia litora ac portus custodia clausos teneri; C III, 23.
compleo: tanta erat completis litoribus contentio, qui potissimum ex magno numero conscenderent, ut ... nonnulli deprimerentur; C II, 43.
defendo: litora armati defendebant; A 17.
nudo: neque sibi nudanda litora et relinquendos portus existimabant; C III, 15.
occupo: a Salonis ad Oricum portus ‖ Sasonis ad Curici portum ‖ stationes litoraque omnia ... classibus occupavit; C III, 8.
oppleo: oppletis non solum portibus, sed etiam litoribus; C III, 73, a.
teneo: quibus (litteris) est certior factus Calenus ... portus litoraque omnia classibus adversariorum teneri; C III, 14. praesidiis enim dispositis omnia litora a Caesare tenebantur; C III, 15. quod tanta diligentia omnia litora a Pompeianis tenebantur; C III, 42. f. claudo.
2. adigo in: uti ex locis superioribus in litus telum adigi posset; G IV, 23.
appello ad: appulsa .. ad proximum litus trireme constrata et in litore relicta; C II, 23. ut primo vespere omnes scaphas ad litus appulsas habeant; C II, 43. reliquas naves iubet post hostium tergum quam maxime ad litus appelli; Af 80.
applico ad: custodiae portus relicti naves ad litora et vicum applicarunt; A 17.
colligo ex: alga e litore collecta et aqua dulci eluta; Af 24.
consisto in: ubi primum ... pauci nostri in litore constiterunt; A 17.
conspicio ex: ubi ex litore aliquos singulares ex navi egredientes conspexerant; G IV, 26.
constituo secundum: tabernaculum secundum litus ipsum constituit, ut prope fluctus verberaret; Af 1.
defero ad: legio XXXVII ... ad litora Africae paulo *ultra* Alexandriam delata est; A 9.
dirigo ad: si vel ad litora Apolloniatium cursum dirigere atque eo naves eicere possent; C III, 25.
discedo a: a litore discesserant ac se in superiora loca abdiderant; G V, 8.
dispono in: eas (scaphas) in litore pluribus locis separatim disposuit; C III, 24.
eicio in: qui (equites) nuntiarent ... prope omnes naves afflictas atque in litore eiectas esse; G V, 10.
insisto in: ubi ... constanter .. in eos, qui in litore aequo institerant, impetum fecerunt; A 17.
recipio per: quod (equitatus) se per litora celeriter in oppidum recepit; C II, 26.
relinquo in: eo minus veritus navibus, quod in litore molli atque aperto deligatas ad ancoram relinquebat; G V, 9. postquam in litore relictam navem conspexit, hanc remulco abstraxit; C II, 23. f. appello ad; C II, 23.
sum ad: nonnulli ea pugna scaphas, quae ad litus fuerant, occupant; H 40, b.
vagor in: egressis remigibus passimque in litore vagantibus; Af 62.
III. **nach Substantiven:** natura: si alia esset litoris Aegyptii natura atque omnium reliquorum; A 8.
pars: moles atque aggerem ab utraque parte litoris iaciebat; C I, 25, b.
IV. **Umstand:** 1. **Ablativ:** aperto ac plano litore naves constituit; G IV, 23. decem (navibus) missis una in cursu [litore] Aegyptio defecerat; A 13.

2. abl.: pars quaedam fluminis Nili derivata ... diversissimo ad litus intervallo mari coniungitur; A 13.

acc.: imperat omnes ... in litora armatos reliquos advenientes milites expectare; Af 11.

secundum: non longe ab oppido secundum litus facit castra; Af 7.

lixa, Marketender: eneco, al.: cum ... elephantus ... in lixam inermem impetum fecisset eumque sub pedem subditum dein genu innixus pondere suo ... premeret atque enecaret; Af 84.

sarcinae: ita lixarum mercatorumque, qui plostris merces portabant, interceptis sarcinis; Af 75.

locellus, Fach: locellum tibi signatum remisi; F 21.

loco, legen, stellen, errichten: alqm: (Thabenenses) in extrema eius (Iubae) regni regione maritima locati; Af 77.

castellum: castellum in montis loco munito locatum ... vi expugnando est potitus; Af 36.

castra: quae (castra) erant in campo proxime ‖ locum ‖ Uzittae locata; Af 56.

crates: crates ... contra hostem proferri et adversas locari ... iussit; C III, 46.

locuples, wohlhabend, begütert: A. alqs: eos ... locupletes .. ex egentibus fecerat; C III, 59.

domini: quibus (servis) domini locupletiores victum cotidianum ... praebebant; A 2.

urbes: deductis Pergamum atque in locupletissimas urbes in hiberna legionibus; C III, 31.

B, I. impero: pecuniae locupletibus imperabantur; A 49.

II. bona: hi (milites) bona locupletum diripere ... consuerant; C III, 110.

grex: in gregem locupletium simulatium causa tenues coniciebantur; A 49.

locus, Ort, Stelle, Platz, Standpunkt, Stellung, Posten, Rang, Gelegenheit, Möglichkeit: I. **Subject:**
abest: f. **absum,** II. locus (4 St.) S. 12, a.

accipit: quod nomen (Delta) a similitudine litterae (locus) accepit; A 27.

appetit: sic ut ipse locus non solum opere, sed etiam natura aditus ad oppugnandum † hostem appeteret ‖ impediret ‖; H 41.

capit: ut is locus, ubi constitissent, ex calamitate populi Romani et internecione exercitus nomen caperet aut memoriam proderet; G I, 13.

defendit: reliquos aditus locus ipse per se munitioque defendit; G VI, 37. qui (locus) se † ipsum munitione defenderet; G VII, 20, a.

est: cui nationi contra homines barbaros atque imperitos locus fuisset; G I, 40, c. loco pro castris ad aciem instruendam natura opportuno atque idoneo; G II, 8. locus erat castrorum editus et paulatim ab imo acclivis circiter passus mille; G III, 19. loca sunt temperatiora quam in Gallia remissioribus frigoribus; G V, 12. ea, quae fertilissima Germaniae sunt, loca circum Hercyniam silvam; G VI, 24. haec loca vicinitatibus erant nota; G VI, 34, a. locus ipse erat praesidio barbaris; G VI, 34, b. quae loca hostibus erant finitima; G VII, 7. quam (civitate) traducta locum consistendi Romanis in Gallia non fore; G VII, 37. praeruptus locus erat; C I, 45. ut nullus perfidiae neque eruptioni locus esset; C II, 16. sic ut ipsis consistendi in suis munitionibus locus non esset; C II, 16. quod sunt loca aspera et montuosa; C III, 42. ut erant loca montuosa et ad specus angustiae vallium; C III, 49. neque omnem sibi locum tutum fore existimans; C III, 106. loca sunt egregia omni illa regione ad tenendas ancoras; A 9. locus est fere regionum illarum nobilissimus non ita longe ab Alexandrea, qui nominatur Delta; A 27. quod erat ipse (locus) excelsior planicie ex omnibus partibus subiecta; A 28. quae (loca) multo erant propiora regis castris; A 72. quod erat locus quidam perimpeditus ante aciem Scipionis, quem suis impedimento ad ultra occurrendum fore existimabat; Af 58. haec loca sunt montuosa et natura edita ad rem militarem; H 7. quod loca sunt edita et ad castrorum munitiones non parum idonea; H 8. quae (loca) sunt ab oppidis remota; H 8. vgl. II, 1. arbitror.

evocat: f. ornat.

excellent: oppidorum magna pars ... natura excellentibus locis est constituta; H 8. superius demonstravimus loca excellentia tumulis contineri; H 28.

excipiunt: inde excipere loca aspera et montuosa; C I, 66.

habet: hic locus ... habet .. non incommodam aestate stationem; C II, 23. qui (locus) ... aditum .. habet navibus mediocrem atque eas a quibusdam protegit ventis; C III, 42.

impedit: f. appetit.

offert: ubi cuique ... locus silvestris ... spem praesidii aut salutis aliquam offerebat, consederat. G VI, 34, a.

ornat: huc accedebat, ut locus illa planicie aequitatem ornaret ‖ equitatum evocaret ‖ diei solisque serenitate ‖ serenitatem ‖; H 29, a.

patent: futurum, ut homines bellicosos ... locis patentibus maximeque frumentariis finitimos haberet; G I, 10. utraque ex parte directus (locus erat) ac tantum in latitudinem patebat, ut ..; C I, 45.

pertinent: cum ... neque nostri longius, quam quem ad finem porrecta loca aperta pertinebant, cedentes insequi auderent; G II, 19.

praebent: harum omnium rerum facultates sine ullo periculo pons Ilerdae praebebat et loca trans flumen integra; C I, 49.

prodit: f. capit. — protegit: f. habet.

restagnat: late .. is locus restagnat; C II, 24.

subest: cum vallis aut locus declivis suberat, ... tum ..; C I, 79.

vacat: quod noluit eum locum, unde Helvetii discesserant, vacare; G I, 28. haec a custodiis classium loca maxime vacabant; C III, 25.

vergit: ab oppido .. declivis locus tenui fastigio vergebat in longitudinem passuum circiter cccc; C I, 45.

II. **nach Verben: 1. Accusativ:** adeo: ut movendis castris pluribusque adeundis locis commodiore re frumentaria uteretur; C III, 85.

adiungo: quod ... Romanos ... ea loca finitimae provinciae adiungere sibi persuasum habebant; G III, 2.

aequo: antecedebat testudo pedum LX aequandi loci causa; C II, 2.

aggredior: cohortes illo circumire castra et summum locum aggredi iussit; A 31.

amitto: qui (Numidae) loco amisso fuga se receperant in castra; Af 66.

appello: C. Curio ... appellit ad eum locum, qui appellatur Aquilaria; C II, 23. ad eum locum qui appellabatur † Pharsalia, ... milites exposuit; C III, 6. edito loco, qui appellatur Petra, ... castra communit; C III, 42. cum ... ad eum locum accessisset, qui appellatur Chersonesus; A 10.

arbitror: hunc ad egrediendum nequaquam idoneum locum arbitratus; G IV, 23.

attribuo: nostri ut superioribus diebus, ut cuique erat locus attributus, ad munitiones accedunt; G VII, 81.

capio: f. **capio,** II. locum (20 St.) S. 133.

claudo: nec locum munitionibus claudi nisi a maiore exercitu posse; G VIII, 11. f. teneo; C III, 23.

cognosco: si ... loca, portus, aditus cognovisset; G IV, 20. locis cognitis vadisque pertentatis; A 17.

communio: hoc consedit loco atque eum communivit; C III, 51, b.

complector: Caesar loca maxime necessaria complexus noctu praemuniit; C III, 112, b.

compleo: cum ... iam omnia fere superiora loca multitudine armatorum completa conspicerentur; G III, 3. sub muro ... hunc omnem locum copiae Gallorum compleverant; G VII, 69.

coniungo: prima luce ex superioribus locis, quae Caesaris castris erant coniuncta, cernebatur ... novissimos illorum premi; C I, 64.

consecro: hi certo anni tempore in finibus Carnutum ... considunt in loco consecrato; G VI, 13, b. multis in civitatibus harum rerum exstructos tumulos locis consecratis conspicari licet; G VI, 17.

conspicio: f. compleo; G III, 3.

contineo: hic locus ... duobus eminentibus promontoriis continetur; C II, 23. f. 1. excellent; H 28.

defendo: ne munitione magis quam manu defendere locum Pharnaces videretur; A 74.

definio: eum locum definire coepit; H 30.

deicio: quantum aut ruinis deicitur aut per vim recipitur loci; A 1. f. V, 1. consistere; C I, 46.

deligo: f. **deligo,** 1. locum (6 St.) S. 262, a. **castra,** II, 2. deligo (3 St. G II, 18) S. 139, b. III, 2. idoneus (4 St.) S. 143, b. — demissus: f. **demitto** loca (2 St.) S. 263, a.

deprimo: accedebat etiam ad reliquas causas, quod is locus depressus erat; Af 51.

despero: desperatis campestribus locis propter magnitudinem munitionum; G VII, 86.

dimitto: neque sine gravi causa eum locum, quem ceperant, dimitti consuerant || censuerant || oportere; C I, 44.

divido: quae (loca) planicie dividuntur, Salso flumine; H 7. loca ... intervallo || intervallum || planicie dividi; H 28.

do: locum se aequum ad dimicandum dedisse; C III, 73, b. f. **do,** II. locum (4 St.) S. 292, a.

efflagito: cum locum efflagitarent *; H 25, a.

exedo: ad convallem exesumque locum in speluncam Pompeius se occultare coepit; H 39.

expedio: iis (expeditis) expedito loco actuaria navigia relinquit; C I, 27. rursus .. alia pressione ad aedificandum sibi locum expediebant; C II, 9, c.

expleo: ut tres instructae cohortes eum locum explerent; C I, 45.

exploro: f. **exploro,** II. locum (4 St.) S. 375, b.

exspecto: quem locum tuae probandae virtutis exspectas? G V, 44, a.

firmo: magnis .. eum locum munitionibus firmat; G VI, 29.

habeo: quod is locus peridoneus castris habebatur; C II, 24. uti fieri *non* posse neque locum excusatio ullum haberet nec moram tergiversatio; Af 8.

impedio: f. **impedio,** III. locum (7 St.) S. 462, b.

incolo: Gallos .., qui ea loca incolerent, (Belgas) expulisse; G II, 4, a.

intro: ne quem locum nostri intrare atque ipsos a tergo circumvenire possent; C III, 44, b.

indico: uti ... locum .. domicilio ex magna copia deligerent, quem ex omni Gallia opportunissimum ac fructuosissimum indicassent; G I, 30.

munio: eum (locum) ab his, qui in superiore acie constiterant, muniri iussit; G I, 24. quem locum duplici altissimo muro munierant; G II, 29. eum locum vallo fossaque munivit; G III, 1. locum nancti egregie et natura et opere munitum; G V, 9. locum reperit egregie natura atque opere munitum; G V, 21. locum .. hibernis esse munitum; G V, 25. locum castris deligit paludibus silvisque munitum; G VII, 16. hostes loco munitissimo castra posuerunt; G VIII, 16. castra posuit loco munito; G VIII, 26. consederat eum copiis rex loco natura munito; A 28. quod (locus) .. per se munitus esset; A 31. (oppidum) positum ipsum ut in plano loco satis munito; A 72. castellum in montis loco munito locatum ... vi expugnando est potitus; Af 36. locum quendam munitum natura occupat; H 38. ad || [ad] || munitum locum natura ceperat sibi Pompeius; H 38.

muto: crebro .. mutandis locis multorum fidei se committebat; G VIII, 44.

nanciscor: Caesar idoneum locum nactus, quid quaque ex parte geratur, cognoscit; G VII, 85. Caesar ... nactus idoneum locum fossas ... complures facere instituit; C I, 61. ipsi (milites) idoneum locum nacti reliquam noctis partem ibi confecerunt; C III, 28, b. idoneum locum nactus ibi copias collocavit; C III, 30, b. ille (Caesar) idoneum locum in agris nactus * || plenis frumentorum ||; C III, 81. nacti locum atque ibi paulisper commorati; Af 18. f. munio; G V, 9.

nomino: f. I. est; A 27.

nosco: f. teneo; G VII, 80.

obsideo: equitatum ... omnia loca atque itinera obsidere; C I, 67.

obtineo: cuius legationis Nammeius et Verucloetius principem locum obtinebant; G I, 7. ut ... secundum locum dignitatis Remi obtinerent; G VI, 12, b. tertium in subsidiis locum alariae cohortes obtinebant; C I, 83. ita minora castra inclusa maioribus castelli atque arcis locum obtinebant; C III, 66. turres .. editae et coniunctae muri locum obtinebant; A 18. quae (acies) quasi adversariorum locum obtineret; A 27. ut (equites) neque eo locum obtinerent, in quo paulo ante constitissent, donec ..; Af 31, a.

occupo: locis superioribus occupatis; G I, 10. quod pridie superioribus locis occupatis proelium non commisissent; G I, 23. quod is collis ... tantum adversus in latitudinem patebat, quantum loci acies instructa occupare poterat; G II, 8. ea ... loca ... Volcae Tectosages occupaverunt atque ibi consederunt; G VI, 24. factum ... in secessione populi templis locisque editioribus occupatis; C I, 7, b. celeriter ... cohortes breviore itinere ad eundem occupandum locum mittuntur; C I, 43. hos ... loca excelsiora atque aedificia occupaturos; A 8. hunc locum Pharnaces ... copiis suis omnibus occupavit; A 72. propius .. Scipionem capiendo loca excelsa occupare contendit; Af 49. si vellet eum locum occupare; Af 50. loca .. idonea opportunaque complura praesidiis occupare (coepit); Af 79. f. munio; H 38.

paro: quibus locus ac sedes pararentur; G I, 31, c.

peto: cum sibi quisque primum itineris locum peteret et domum pervenire properaret; G II, 11. pars summum castrorum locum petere coepit; G II, 23. cum tribus legionibus eum locum petit, quo naves appelli iusserat; G VII, 60. hostes

perterritos eum locum, quem petebant, petituros; G VIII, 27. locum, quem petant, capi posse; C I, 67. onerariae (naves) reliquaeque praeter paucas vento dispersae atque errabundae diversa loca petierunt; Af 2. quod neque certum locum gubernatoribus praefectisque, quem peterent, praeceperat, neque ... tabellas signatas dederat, ut in tempore his perlectis locum certum peterent universi; Af 3.

porrigo: f. I. pertinent.

possideo: ut (tirones) ... eorum .. (veteranorum) famam, locum, nomen victoria parta cuperent possidere; Af 81.

potior: qui ... locum .. sunt potiti; Af 39.

praecipio: f. peto; Af 3.

praemunio: f. complector.

praeparo: quem (locum) domestici belli ... causa iam ante praeparaverant; G V, 9.

probo: hunc cum reliquis rebus locum probat, tum quod ..; G VI, 32.

recipio: f. deicio.

relinquo: ne saucio quidem eius loci, ubi constiterat, relinquendi ... facultas dabatur; G III, 4. nec virtuti locus relinquebatur, neque ..; G V, 35. quod ... neque etiam parvulo detrimento illorum locum relinqui videbat; G V, 52. ne minimo quidem casu locum relinqui debuisse; G VI, 42. nec prius ille est a propugnatoribus vacuus relictus locus, quam ... finis est pugnandi factus; G VII, 25. cum victos tanta calamitate existimaret hostes nuntio accepto locum castrorum relicturos; G VIII, 20. castra eorum, ut barbarorum fere consuetudo est, relictis locis superioribus ad ripas fluminis esse demissa; G VIII, 36. si qui locus misericordiae relinquatur; C I, 84. quod timore adducti locum relinquere videbantur; C III, 45. confecti vulneribus locum reliquerunt; C III, 95. cum .. animum adverteret excelsissimum locum castrorum relictum esse ab Alexandrinis; A 31.

remotus: f. V, I. zum Satz, b.

reperio: f. munio; G V, 21.

restituo: huic Caesar pro eius virtute atque in se benevolentia ... maiorum locum restituerat; G V, 25.

retineo: omnia loca ... turribus et munitionibus retinentur; H 8.

semotus: f. V, I. zum Satz, b.

sequor: illi necessario loca sequi demissa ac palustria ... cogebantur; C III, 49.

subeo: ausos esse ... ascendere altissimas ripas, subire iniquissimum locum; G II, 27. quae (copiae) quam facile subierant iniquum locum, tam celeriter gradu pulsae premebantur loci iniquitate; A 76. nostri victoria elati subire iniquum locum munitionesque aggredi non dubitarunt; A 76. ut necessario cogeretur iniquum locum subire; H 24.

subruo: convallis ... altitudine praerupta crebris locis speluncae in modum subrutis; Af 50.

tego: sicut in Africa, (loca) rudere, non tegulis teguntur; H 8.

tempto: interiores ... loca praerupta ex ascensu temptant; G VII, 86.

teneo: cum ipse eum locum amicitiae apud eum teneret; G I, 20. omnes .. colles ac loca superiora ... ab exercitu tenebantur; G III, 14, b. sin autem locum tenere vellent; G V, 35. is locus praesidio ab his (hostibus) non nimis firmo tenebatur; G VII, 36. quem locum duodecima legio tenebat; G VII, 62, a. ut, si usus veniat, suum quisque locum teneat et noverit; G VII, 80. legio ... locum non tenuit atque in proximum collem sese recepit; C I, 44. quod ... initio locum tumulumque tenuissent; C I, 47. quod praestare arbitrabatur unum locum ... quam omnia litora ac portus custodia clausos teneri; C III, 23. qui (M. Antonius) proximum locum praesidiorum tenebat; C III, 65. quod (theatrum) arcis tenebat locum; C III, 112, b. iam .. eos, qui praesidio eum locum tenebant, ... depulerat; A 19. duo cupidius locum student tenere; H 5. falsa .. illa opinione (Pompeius) gloriatus est, quod prope a nostris partibus locum tenuisset; H 14. hic decumani suum locum, cornu dextrum, tenebant; H 30.

transeo: quibus ex castris cum locus angustus atque impeditus esset transeundus; A 36.

vito: quem (locum) si qui vitare voluerit ‖ voluerunt ‖, sex milium circuitu in oppidum pervenit ‖ perveniunt ‖; C II, 24.

2. **Dativ**: appropinquo: cum eiusmodi locis esset appropinquatum; C I, 79. cui loco cum appropinquare Mithridaten rex cognovisset; A 27.

committo: praeter equites nullo loco aequo se committere audebant; H 25, a.

diffido: Pompeiani ... diffisi ei loco relicto monte universi iugis eius Larisam versus se recipere coeperunt; C III, 97.

patrocinor: adversarii patrocinari loco iniquo non desinunt; H 29, b.

praeficio: ei loco praesidioque Gaium Volcatium Tullum adulescentem praefecit; G VI, 29.

subicio: semper ... exspectans, si iniquis locis Caesar se subiceret; C III, 85.

timeo: vehementer huic illos loco timere; G VII, 44.

3. **Ablativ**: cedo: ne eo quidem tempore quisquam loco cessit, sed circumventi omnes interfectique sunt; G VII, 62, b. hi (equites), quamcumque in partem impetum fecerant, hostes loco cedere cogebant; C II, 41, a. primis deiectis reliqui (Pompeiani) se verterunt et loco cesserunt; C III, 51, a.

decedo: nec (Galli) loco superiore decedunt; G VIII, 9.

decurro: oppidani .. loco superiore decurrunt; G VIII, 41.

deicio: nostri ... XLVI centurionibus amissis deiecti sunt loco; G VII, 51. impetu facto loco sunt deiecti; H 14.

depello: si nostros loco depulsos vidisset; G VII, 49. tandem Germani ab dextro latere summum iugum nancti hostes loco depellunt; G VII, 67. eam (legionem) loco depulit; C III, 52.

erumpo: ne quo loco erumperent Pompeiani; C III, 44, b.

excedo: f. **excedo,** II. alqs loco (6 St.) S. 362, a.

moveo: nonnullos signiferos ignominia notavit ac loco movit; C III, 74. Pompeius suis praedixerat, ut Caesaris impetum exciperent neve se loco moverent; C III, 92. equitatus ... paulatim loco motus cessit; C III, 93, a.

pello: ut equites minus † XXX Galli Maurorum equitum II milia loco pellerent fugarentque in oppidum; Af 6. primo impetu legionum equitatus et levis armatura hostium nullo negotio loco pulsa et deiecta est de colle; Af 69, a.

potior: Caesar ... deiecto praesidio potitus loco duas ibi legiones collocavit; G VII, 36.

4. **mit Präpositionen**: abdo ab: pedestres .. copias paulum ab eo loco abditas in locis superioribus constituunt; G VII, 79. — in: a litore discesserant ac se in superiora loca abdiderant; G V, 8.

absum ex: ab his cognoscit non longe ex eo loco oppidum Cassivellauni abesse; G V, 21.

accedo ad: f. I. appello; A 10.

adicio ex: ut neque ex inferiore loco satis commode tela adici possent; G III, 14, a.

adigo ex: uti ex locis superioribus in litus telum adigi posset; G IV, 23.

ago ex: praeda ex omnibus locis agebatur; G VI, 43.

appello ad: f. 1. appello; C II, 23.

appropinquo in: ita cum in extrema planicie iniquum in locum nostri appropinquassent; H 30.

arcesso ex: partem (obsidum) ex longinquioribus locis arcessitam paucis diebus sese daturos dixerunt; G IV, 27.

cerno de: ut de locis superioribus haec declivia et devexa cernebantur; G VII, 88. — ex: f. 1. coniungo.

circumvenio ex: Galli Germanique, qui restiterant, ex superiore loco et post tergum circumventi; Af 40.

cognosco ex: quod et paucitatem eorum (Romanorum) ex loco superiore cognoscere et virtutem despicere potuerint; G VII, 20, b.

cogo in: f. **im**, A, I. cogo in locum (9 St.) S. 471, a.

colloco in: huic permisit, ... uti in his locis legionem hiemandi causa collocaret; G III, 1.

commoror in: itaque dies circiter XXV in eo loco commoratus; G V, 7. Scipio interim paulisper ... in eo loco commoratus; Af 32. postquam diutius in uno loco Scipio commorabatur; Af 78, a.

commoveo ex: tanta subito malacia ac tranquillitas exstitit, ut se ex loco commovere non possent; G III, 15.

compello ex: legionis nonae et decimae milites Atrebates ... celeriter ex loco superiore in flumen compulerunt; G II, 23.

conduco in: exercitum in unum locum conduci; G II, 2. cum primum in unum locum exercitum conduxit; A 48.

confero in: interea sarcinas in unum locum conferri (iussit); G I, 24. Helvetii cum omnibus suis carris secuti impedimenta in unum locum contulerunt; G I, 24. signis .. in unum locum collatis; G II, 25. reliquas .. res in unum locum conferunt; G VI, 17. quod (Afraniani) ... collatis .. in unum locum signis conferti neque ordines neque signa servarent; C I, 71. XXXVI legio in loca se superiora contulit; A 40. castris ex campo in collem ac tutiora loca collatis; Af 68.

confugio in: nisi (adversarii) in eum locum confugissent; H 31, b.

conicio ex: quod ... e loco superiore in nostros venientes tela coniciebant; G I, 26. cum ... equites vero ex loco superiore in aversos tela coniciebant; C I, 79. — in: mulieres quique per aetatem ad pugnam inutiles viderentur (Nervios) in eum locum coniecisse; G II, 16.

consequor per: Scipio ... confestim Caesarem per superiora loca consecutus; Af 79.

consido in: ultra eum locum, quo in loco Germani consederant, circiter passus sexcentos ab iis, castris idoneum locum delegit; G I, 49. Caesar ... ubi ex captivis cognovit, quo in loco hostium copiae consedissent; G V, 9. f. 1. consecro; G VI, 13, b.

consisto in: ne in locis quidem superioribus (reliquos) consistere patiuntur; G III, 6. hostes ... in foro ac locis patentioribus cuneatim constiterunt, hoc animo, ut ..; G VII, 28. ut ... ita transgressi rursus in locis superioribus consisterent; C I, 79. Caesar ... in eo loco, quo paulo ante commemoravi, ante oppidum constitit *; Af 41. f. 1. obtineo; Af 31, a.

conspicor ex: ex loco superiore, quae res in nostris castris gererentur, conspicatus; G II, 26.

constituo in: f. abdo in.

contendo ad: omnes Nervii confertissimo agmine ... ad eum locum contenderunt; G II, 23. — de: omnibus .. annis de locis summis simultatibus contendebant; G V, 44, a. — ex: hostes protinus ex eo loco ad flumen Axonam contenderunt; G II, 9. — in: ipse (Caesar) cum expedita copia in eum locum citatim contendit; Af 80.

contineo in: dabat operam, ut legiones non in uno loco contineret, sed ... raptaret; Af 73.

contraho in: neque (se) exercitum sine magno commeatu atque molimento in unum locum contrahere posse; G I, 34.

convenio in: f. **im**, A, I. convenio in locum (6 St.) S. 471, b.

decurro ex: ex quo (loco) decurrentes (nostri) magnam multitudinem hostium in castris interfecerunt; A 31. complures ex superiore loco adversariorum decucurrerunt; H 23, a. — in: quod ... studio partim pugnandi partim spectandi (milites) decucurrissent in eum locum; A 31.

deduco in: ab oppido ... fossas duas directas ... in eum locum deduxit, quo ..; A 38. ita diebus compluribus cupiebat Caesar ... adversarios in aequum locum deducere; H 5. quod in eum locum res fortunaeque omnium deducerentur, ut ..; H 29, b.

defendo ex: † ... quamvis magna multitudine deducti ‖ deducta pauci ‖ homines ex superiore loco defendere possent; H 38.

degredior ex: (Caesar) paulum ex eo loco degreditur; C I, 72.

deicio in: dum cupidius instat, in locum deiectus inferiorem concidit; G V, 44, b.

demitto in: se in castra recipere conati iniquum in locum demiserunt; G VI, 40. ubi neminem in aequum locum sese demittere, sed toto undique muro circumfundi viderunt; G VII, 28.

descendo ex: M. Antonius ... cum cohortibus XII descendens ex loco superiore cernebatur; C III, 65. Caesar prima luce omnes eos ... ex superioribus locis in planiciem descendere ... iussit; C III, 98. — in: cum Vercingetorix nihilo magis in aequum locum descenderet; G VII, 53. postquam nulla condicione cogere adversarios poterat, ut in aequum locum descenderent; Af 79. illi ... ad congrediendum in aequum locum non sunt ausi descendere; H 25, a.

devenio in: nostri ad proeliandum ... parati ... turmatim in eum locum devenerunt; G VIII, 18.

differo in: hae (casae) celeriter ignem comprehenderunt et venti magnitudine in omnem locum castrorum distulerunt; G V, 43.

dirigo ab: brachium .. medio iugo ab eo loco ... usque ad eum ... iubet dirigi ac muniri; Af 38.

discedo ab: duces eorum tota acie pronuntiare iusserunt, ne quis ab loco discederet; G V, 34. ut aut ab excelso loco aut ab oppido (adversarii) discederent; H 29, b. — ex: ut discedere ex eo loco sine periculo barbari militibus instantibus non possent; G VIII, 14. Pompeius, ne duobus circumcluderetur exercitibus, ex eo loco discedit; C III, 30, b. ex his locis Cassius cum classe discessit; C III, 101, e. (Pompeius) ex eo loco discessit; C III, 102, a. missis .. ad eos nuntiis, ut ex his locis discederent; C III, 102, b.

dispono circum: quas (legiones) Narbone circumque ea loca hiemandi causa disposuerat; C I, 37. circum ea loca castella disposuit; H 20. — in: ne ... plurimis in locis infirma disponat praesidia; G VIII, 34.

duco in: copias ex locis superioribus in campum ducit; C II, 40.

egredior ex: ex quo (loco adversarii) erant egressi; H 31, b.

elicio in: si forte timoris simulatione hostes in suum locum elicere posset; G V, 50. ne forte in eodem loco subsistere hostis atque elicere nostros in locum conaretur iniquum; G VIII, 16.

expono ad: f. 1. appello; C III, 6. — habeo in: f. Im, B, I. habeo in loco (8 St.) S. 482, b.

fingo ex: plerique novas sibi ex loco religiones fingunt; G VI, 37.

iacio in: quod ex totis ripis in unum atque angustum locum tela iaciebantur; C I, 50.

incito ex: milites ... ex inferiore loco adversus clivum incitati cursu; C III, 46.

indico in: concilio .. in eum locum Galliae indicto; G VI, 44.

inicio supra: supra .. eum locum II tigna transversa iniecerunt; C II, 9, a.

insequor ex: nostros ex superiore insequentes loco verebantur; C III, 51, b.

instruo in: copias omnis in loco edito atque aperto instruxerunt; G VII, 18. acie .. in locis idoneis instructa; C I, 43.

inveterasco in: quibus quisque in locis miles inveteraverit; C I, 44.

loco in: f. I. munio; Af 36.

maneo in: sic neque in loco manere ordinesque servare ... tutum videbatur; C II, 41, b.

mitto ex: milites e loco superiore pilis missis facile hostium phalangem perfregerunt; G I, 25. neque ullum frustra telum ex loco superiore mittere; G III, 4. cum ... tela .. ex loco superiore missa non frustra acciderent; G III, 25. ex eo loco IV cetratorum cohortis in montem ... mittit; C I, 70. — in: quem in locum propter copiam frumenti ac pabuli Romanos missuros suspicaretur; G VIII, 17. in eius (legionis) locum tertiamdecimam legionem in Italiam mittit; G VIII, 54. — per: quaecumque .. per locum praecipitem missa erant; G VIII, 42.

moror in: f. Im, B, I. moror in loco (8 St.) S. 483, b.

moveo ex: postero die castra ex eo loco movent; G I, 15. uti castra ex eo loco moveret; C III, 85.

obversor in: paganos .. et oppidanos in his locis obversari (iussit); A 36.

orior ex: quo ex loco (silva Hercynia) oriatur; G VI, 25.

perduco ex: quem (Viridomarum) Caesar ... ex humili loco ad summam dignitatem perduxerat, G VII, 39.

permaneo in: constituisse .. Bellovacos ... in eo loco permanere, quem delegissent; G VIII, 7. equitatus ... propius .. Caesaris castra ... se conferre coepit, frenatus autem Labieni eques in loco permanere; Af 61, a.

pervenio ab: ab eo loco in fines Ambianorum pervenit; G II, 15. — ad: quoniam ad hunc locum perventum est; G VI, 11. ad quem (locum Caesar) pervenerat; Af 38. — ex: prius ... quam ad flumen Rhenum milia passuum ex eo loco circiter quinquaginta pervenerunt; G I, 53. Caesar ex eo loco quintis castris Gergoviam pervenit; G VII, 36. — in: qui (Q. Fulginius) propter eximiam virtutem ex inferioribus ordinibus in eum locum pervenerat; C I, 46.

pono in: f. II, 1. munio; A 72.

procedo ex: Caesar ... VIII milia passuum ex eo loco procedit; C III, 76.

produco in: omnibus deinceps diebus Caesar exercitum in aciem aequum in locum produxit; C III, 56.

proficio ex: nihil ex loco superiore inermi proficere poterant; A 76.

proficiscor ex: ipse (Caesar) ... quarta noctis vigilia ... ex eo loco proficiscitur; Af 67.

profligo ex: profligatis Veromanduis, quibuscum erant congressi, ex loco superiore; G II, 23.

progredior a: circiter milia passuum septem ab eo loco progressus; G IV, 23. — ex: ipse (Caesar) paulum ex eo loco cum legione progressus, ubi constiterat; G VII, 49. quibus ex locis cum (Curio) longius esset progressus; C II, 41, a. ex iniquo progressi (Pompeiani) loco in summo constiterant; C III, 51, b. cum ... neque ex eo loco, quo constiterat, Scipionem progredi propius se animadvertisset; Af 42. — in: f. Im, A, I. progredior in locum (3 St.) S. 576, b.

propugno ex: Tito Pulione ... e loco propugnante; C III, 67.

prospicio ex: facile erat ex castris C. Treboni atque omnibus superioribus locis prospicere in urbem; C II, 5.

protego ex: quod ex locis superioribus qui antecesserant suos ascendentes protegebant; C I, 79.

pugno ex: ut ex superiore pugnans loco; C III, 40. in acie in cornu dextro ac sinistro ex iniquiore loco pugnare; Af 42.

recedo ex: tertiae cohortis centuriones ex eo, quo stabant, loco recesserunt; G V, 43. Dumnacus ... repente ex eo loco cum copiis recedit; G VIII, 27.

recipio in: nacti spatium se in loca superiora receperunt; C I, 51.

refero in: ii, qui vulnera acceperant, neque acie excedere neque in locum tutum referri poterant; C II, 41, b.

relinquo in: fenestras .. quibus in locis visum est ad tormenta mittenda in struendo reliquerunt; C II, 9, c.

remaneo in: neque longius anno remanere uno in loco incolendi causa licet; G IV, 1.

restituo in: quod ... Divitiacus frater in antiquum locum gratiae atque honoris sit restitutus; G I, 18, b.

retineo in: levius .. casura pila sperabat in loco retentis militibus, quam si ... occucurrissent; C III, 92.

revertor in: cum in eum locum, unde erant egressi, reverti coeperant; G V, 35.

subeo ex: hostis neque a fronte ex inferiore loco subeuntes intermittere; G II, 25. — in: quem in locum nemo sanus hostis subiturus esset; A 74.

subsisto in: plures .. in locis campestribus subsistebant; C I, 79. f. elicio in; G VIII, 16.

succedo in: in eorum (Sequanorum) locum Remi successerant; G VI, 12, b. quem in locum illos successuros non existimabat; A 10.

sum in: f. Im, B, I. sum in loco (7 St.) S. 486, a.

summitto in: ut summissis in eundem locum cohortibus defessos reciperet; C I, 45.

transfero ultra: Caesar paulo ultra eum locum castra transtulit; C III, 66.

venio ad: acie .. triplici instructa ad eum locum venit; G I, 49. Caesar postquam equitatu ante praemisso inscius insidiarum cum ad eum locum venisset; Af 50. insequenti die ... cum ad eundem locum eius (Pompei) praesidium venisset; H 25, a. — in: saepe in eum locum ventum est tanto in omnis partis diviso equitatu, ut ..; G VI, 43. venitur in eum locum, quem Caesar delegit; C I, 84.

video in: in aperto loco secundum flumen paucae stationes equitum videbantur; G II, 18. neque in eo loco hostis est visus; G V, 8. quae (genera ferarum) reliquis in locis visa non sint; G VI, 25.

III. nach Adjectiven: 1. Genetiv: incertus: reliquae (naves) ... incertae locorum Uticam ver-

..us petere visae sunt; Af 7. naves ... vagabantur incertae locorum atque castrorum suorum; Af 21. naves singulas cum exercitu Caesaris incertas locorum atque castrorum suorum vagari; Af 28.

peritus: locorum peritos adhibent; G VII, 83. (Labienus) eorum locorum peritus in insidiis cum parte equitatus levique armatura consedit; Af 50.

2. **Dativ**: contrarius: huic loco propinquum et contrarium collem Pompeius occupavit; C III, 45.

finitimus: f. I. patent; G 1, 10.

propinquus: Carnutes, Andes Turonesque, quae civitates propinquae his locis erant, ubi bellum gesserat; G II, 35. f. contrarius.

proximus: quas proximae ei loco ex Bruti classe naves erant; C II, 6, b.

IV. **nach Substantiven: 1. Genetiv**: alqd: f. II, 1. deicio. occupo; G II, 8.

accessus: erat accessus loci difficultas || difficillimus ||; H 38.

aequitas: interdum aequitas loci adversarios efflagitabat, ut tali condicione contenderent ad victoriam; H 29, b.

angustiae: Caesarem duobus exercitibus et locorum angustiis facile intercludi posse frumentoque prohiberi; C I, 17. uti .. ipsos valetudine non bona angustiis loci et odore taetro ex multitudine cadaverum; C III, 49. non iniquitatem loci atque angustias praeoccupatis castris ... causae fuisse cogitabant; C III, 72. id efficiebant angustiae loci; C III, 112, b. tum necessario discessum ab arte est propter angustias loci; A 15. scaphis navibusque longis quinque mobiliter et scienter angutias loci tuebantur; A 17. non .. plures consistere angustiae loci patiebantur; A 19.

asperitas: quo propter asperitatem loci non facilis nostris aditus dabatur; A 17.

difficultas: quibus difficultatibus locorum Romanos claudere voluerant, iis ipsi (hostes) tenebantur; G VIII, 19, b. non deterrentur .. milites ... labore atque operibus locorum vincere difficultates; G VIII, 41. nec tamen multum profici propter locorum difficultatem; A 31. neque tamen confligitur propter locorum difficultates; A 60. quod Pompeius ... animadvertebat loci difficultatem; H 9. ut in tanta loci difficultate ad subsidium mittendum se committeret; H 9. propter loci difficultatem neque equo neque vehiculo saluti suae praesidium parare poterat; H 39.

fastigium: iniquam loci ad declivitatem fastigium magnum habet momentum; G VII, 85.

felicitas: Pharnaces impulsus sive loci felicitate sive ... religionibus inductus; A 74.

fertilitas: Rhenum .. antiquitus traductos (Belgas) propter loci fertilitatem ibi consedisse; G II, 4, a.

fiducia: hoc se colle interruptis pontibus Galli fiducia loci continebant; G VII, 19.

ignorantia: munitionem ... dextri Caesaris cornus cohortes ignorantia loci sunt secutae; C III, 68.

iniquitas: f. **iniquitas** (11 St.) S. 500, a.

inscientia: navigationem impeditam propter inscientiam locorum ... sciebant; G III, 9, a.

insulae: neque (Romanos) eorum locorum, ubi bellum gesturi essent, vada, portus, insulas novisse; G III, 9, b.

mutatio: ipse (Caesar) tantum itinerum faciebat, quantum satis esse ad mutationem locorum propter salubritatem existimabat; G VIII, 52.

natura: id hoc facilius eis persuasit, quod undique loci natura Helvetii continentur; G I, 2. id .. (oppidum) natura loci sic muniebatur, ut ..; G I, 38. loci natura erat haec, quem locum nostri castris delegerant; G II, 18. instructo exercitu, magis ut loci natura deiectusque collis ... postulabat; G II, 22. quod multum natura loci confidebant; G III, 9, a. ut ... reliqua pro loci natura ... illis essent aptiora et accommodatiora; G III, 13, b. quod oppidum et natura loci et manu munitum ... expugnatum cognoverant; G III, 23. cuius loci haec erat natura, ... uti ..; G IV, 23. quod loci naturam ignorabat; G V, 9. cum et loci natura et manu munitissimis castris sese teneret; G V, 57. quae (oppida) non munitione et loci natura ab omni sint periculo tuta; G VII, 14, b. facile se loci natura (orbem) defensuros dicunt; G VII, 15. nam circumvallare loci natura prohibebat; G VII, 17, a. pro loci natura quattuordecim milia passuum complexus; G VII, 74. cum animadverteret hostem complures dies castris palude et loci natura munitis se tenere; G VIII, 11. barbari confisi loci natura ... in acie permanserunt; G VIII, 15. Fabius ... doctus ab iis, qui locorum noverant naturam; G VIII, 27. quod (oppidum) in clientela fuerat eius (Lucterii), egregie natura loci munitum; G VIII, 32. hoc (flumen) avertere loci natura prohibebat; G VIII, 40. cognita locorum natura; C 1, 41. mittitur L. Decidius Saxa cum paucis, qui loci naturam perspiciat; C 1, 66. facile ipsa loci natura periculum repellebat; C 1, 79. (pars) loci natura et valle altissima munita; C II, 1. admodum munita (castra) natura loci, una ex parte ipso oppido Utica, altera a theatro ... substructionibus eius operis maximis; C II, 25, a. qua ... fiducia et opere et natura loci munitissima castra expugnari posse confidimus? C II, 31, a. loci natura et munitio castrorum aditum prohibebant; C II, 35, b. castra erant ad bellum ducendum aptissima natura loci et munitione; C II, 37. est autem oppidum et loci natura et colle munitum; C III, 9, a. Caesar consilium capit ex loci natura; C III, 43. ut loci cuiusque natura ferebat; C III, 43. haec (castra) cum et opere magno vallata et loci natura munita animadverteret; A 30, a. ut et loci natura ... et ipsa munitione urbis undique ab oppugnatione (Longinus) tutus esset; A 61. locorum .. cognita natura; A 61. multum adiuvante natura loci, plurimum deorum immortalium benignitate; A 75. Caesar circum oppidum vectus natura loci perspecta rediit in castra; Af 3. Caesar ... perspecta .. natura loci ... legionibus opus attribuit; Af 38. ita (oppida) ab oppugnationibus natura loci distinentur, ut ... non ... capiantur; H 8. quod eodem iugo (castellum) tegebatur loci natura; H 9. et natura loci (Pompeius) defendebatur et ipsius oppidi munitione; H 28. ut † auxilia ‖ praesidia ‖ Pompei duabus defenderentur rebus, oppido et excelsi loci natura; H 29, a.

notitia: hominum et locorum notitia et usu eius provinciae (Attius Varus) nactus aditus ad ea conanda; C 1, 31. summam esse contra in Alexandrinis velocitatem locorumque et aedificiorum notitiam; A 8. nox .. allatura videbatur maiorem fiduciam illis, qui locorum notitia confidebant; A 10. quod nisi locorum notitia reliqui se texissent; A 27.

opportunitas: ibi se rursus iisdem opportunitatibus loci defendebant; G III, 12. factum est opportunitate loci, ... ut ..; G III, 19. quod propius Romanos accessisset, persuasum loci opportunitate; G VII, 20, a. neve hoc exemplo ceterae civitates locorum opportunitate fretae se vindicarent in libertatem; G VIII, 39. constituunt .. communi consilio bellum ad Ilerdam propter ipsius loci opportunitatem gerere; C 1, 38. adeo loci opportunitate profecit, uti ..; C III, 23. propter necessitudines regni reliquasque eius loci

opportunitates; C III, 106. id .. oppidum (Pelusium) firmo praesidio occupatum Achillae propter opportunitatem loci ... in suam redegit potestatem; A 26.

ornatus: nihil relinquebatur, quod ad ornatum portarum, itinerum, locorum omnium ... excogitari poterat; G VIII, 51.

portus: s. insulae.

praesidium: illi (Menapii) nulla coacta manu loci praesidio freti in silvas paludesque confugiunt; G VI, 5.

propinquitas: qui propinquitatem loci videret; G VII, 19.

spatium: cum hae (cohortes) perexiguo intermisso [loci] spatio inter se constitissent; G V, 15. temporibus .. rerum et spatiis locorum, custodiarum varia diligentia animadversa; C III, 61.

vada: s. insulae.

2. mit Präpositionen: controversia de: cum de loco et tempore eius rei controversia inferretur; C I, 86.

iter ex: ex his locis Ambraciam versus iter facere coepit; C III, 36, b. — in: iter in ea loca facere coepit; G IV, 7.

passus ex: quae (naves) ex eo loco ab milibus passuum octo vento tenebantur; G IV, 22.

tela ex: ex superiore loco multitudine telorum alter eorum (centurionum) concidit; H 23, a.

V. Umstand: 1. Ablativ: aequus: erat Romanis nec loco nec numero aequa contentio; G VII, 48.

collocare: collocatis insidiis bipertito in silvis opportuno atque occulto loco; G V, 32. quos (equites) in insidiis eo loco collocaret; G VIII, 17. tormentis etiam quibusdam locis contra facillimos descensus collocatis; G VIII, 40. postero .. die productos eodem loco ... in acie collocat; C II, 33. loco idoneo et occulto omnem exercitum ... collocavit; C III, 38. castellis idoneis locis collocatis; A 61. sagittarios varie passimque locis certis maximeque in cornibus collocaverat; Af 60.

confidere: cum ... hostes loco et numero, nostri virtute confiderent; G VII, 50, a.

coniungi: (collis) superioribus locis atque itineribus paene coniunctus oppido; A 72.

considere: ipse (Labienus) cotidie ... cum magno equitatu levique armatura insidiaturus locis idoneis considit; Af 65. s. II, 1. communio. munio; A 28.

consistere: quae (legio) pro subsidio paulo aequiore loco constiterat; G VII, 51. cum tectis expulsi nullo loco diutius consistere auderent; G VIII, 5. etsi (equitatus) deiectis atque inferioribus locis constiterat; C I, 46. Afranius ... nova re perterritus locis superioribus constitit aciemque instruit; C I, 65. quo (loco Curio) superioribus diebus constiterat; C II, 33. copiae ... contra munitiones pontis latiore loco constiterunt; A 19. nostri ... planicie iniquiore loco constiterunt; H 25, a. s. II, 4. progredior ex; Af 42.

constituere: aciem .. iniquo loco constituunt; G V, 51. paulum progressam (legionem) inferiore constituit loco silvisque occultat; G VII, 45, b. aciem .. idoneo loco constituit; G VII, 53. aciem .. eo loco constituit, unde tormento missa tela ... conici possent; G VIII, 14, b. locis certis horrea constituit; C III, 42. s. 1. excellent; H 8.

continere: suo se loco continuit; G IV, 34. utrique sese suo loco continent; G V, 50. si reliquam partem hiemis uno loco legiones contineret; G VII, 10.

defendere: ut se loco superiore defenderent; G VI, 40. (Scipionem) loco .. se magis defendere ... quam in campo comminus consistere audere; Af 42. etsi oppidani superiore loco defendebantur; H 12. adversarii loco superiore se defendebant acerrime; H 31, a.

disponere: Bellovaci delecta manu peditum ... silvestribus locis insidias disponunt; G VIII, 12. agmen .. hostium consecutus turmas partim idoneis locis disponit; G VIII, 28. eas (scaphas) in litore pluribus locis separatim disposuit; C III, 24. expeditis navigiis locis idoneis ad Canopum in statione dispositis; A 25, a. qui (tabellarii) a Cn. Pompeio dispositi omnibus locis essent; H 2.

disserere: taleae ... mediocribus .. intermissis spatiis omnibus locis disserebantur; G VII, 73, b.

esse: cum ... eos in eo loco, quo tum essent, suum adventum exspectare iussisset; G I, 27. quod multis locis apud eos aerariae † secturaeque sunt; G III, 21. ipsum erat oppidum Alesia in colle summo admodum edito loco; G VII, 69. a quibus cum quaereret Caesar, quo loco multitudo esset Bellovacorum; G VIII, 7. tanta .. tempestas cooritur, ut numquam illis locis maiores aquas fuisse constaret; C I, 48, a. erat eo loco fossa pedum XV; C III, 63, a. quo propiore loco (Labienus) fuerat, eo celerius occurrerat; Af 49.

habere: qui si iovissent, se eodem loco, quo Helvetios, habiturum; G I, 26. Pompeius .. discedens ab urbe in senatu dixerat eodem se habiturum loco, qui .. remansissent; C I, 33. quod eo loco plures erat legiones habiturus; C III, 66. quo loco equites nostri stationem habuerant; H 14. vgl. zum Satz, a.

instruere: ipse idoneis locis funditores instruxit; C III, 46. aciem .. instruxit, primo suis locis pauloque a castris Pompei longius; C III, 84. cum Cassium contra pro suis castris aciem instruxisse loco superiore *videret;* A 60.

manere: cum ... manendum eo loco ... existimarent; C III, 74.

nasci: erat in Carnutibus summo loco natus Tasgetius; G V, 25. Vertico, loco natus honesto; G V, 45. cum paterfamiliae illustriore loco natus decessit; G VI, 19. Eporedorix, .. summo loco natus adolescens et summae domi potentiae; G VII, 39. quod erant honesto loco nati et instructi liberaliter; C III, 61.

oriri: hic summo in Arvernis ortus loco et magnae habitus auctoritatis; G VII, 77, a.

par: quibus (munitionibus) relictis nec loco nec numero pares esse posse; A 8.

permanere: cum (Bellovaci) ... neque ... permanere sine periculo eodem loco possent; G VIII, 15.

ponere: silvestri loco castris positis e regione unius eorum pontium; G VII, 35. Noviodunum erat oppidum Haeduorum ad ripas Ligeris opportuno loco positum; G VII, 55, a. castra opportunis locis erant posita; G VII, 69. procul ab aqua et natura iniquo loco castra ponunt; C I, 81. ibi idoneo loco castra ponit; C III, 30, b. ibi .. prope flumen edito natura loco castra posuit; C III, 37, b. nona Caesaris legio ... castra eo loco posuit; C III, 66. quod oppidum (Nicopolis) positum in Armenia minore est plano ipsum loco, montibus tamen ... obiectis; A 36. castella complura locis editis posita ... expugnavit; A 42, a. ut se cogerent castra eo loco ponere; Af 69, b. s. II, 1. munio; G VIII, 16. 26.

praesto: equitatui edicit, uti suo quisque loco paratus armatusque praesto esset; Af 31, a.

premi: quamquam periculoso genere proelii locoque iniquo (milites) premebantur; G VIII, 42. tamen virtute militum nostrorum, etsi inferiore loco premebantur, tamen ‖ [tamen] ‖ repulsi adversarii; H 12.

sublevari: * et superioribus locis sublevabantur; A 12.

tenere: hostem impedito atque iniquo loco tenetis; G VI, 8, a. ubi illum (Pompeium) suis locis se tenere animadvertit; C III, 41. quae (acies) quieta fuerat et se ad id tempus loco tenuerat; C III, 94. relinquebatur, ut se suis locis oppido teneret; C III, 109.

vagari: multis locis Germaniae triennium vagati ad Rhenum pervenerunt; G IV, 4. eis (equitibus) de media nocte imperat, ut paulo tumultuosius omnibus locis vagarentur; G VII, 45, a.

abl. comp.: quo (loco) longius constituerat suam non producere aciem; A 38.

zum Satz: a. mit Genetiv: alii, quod ... condemnatum esset ..., argumenti sumebant loco non posse clam exiri; C I, 67. neque hos habendos civium loco neque ad concilium adhibendos censeo; G VII, 77, a. Commium Atrebatem cum equitatu custodis loco in Menapiis relinquit; G VI, 6. quod conventus ... eum (Coelium) hostis loco habendum existimabat; C III, 21. hoc se ignominiae laturos loco, si inceptam oppugnationem reliquissent; G VII, 17, b. neque hanc rem esse impedimenti loco; C III, 17. reliquos (principes) obsidum loco secum ducere decreverat; G V, 5. quos (principes) evocaverant et secum in castris habebant obsidum loco; C I, 74, b. datur obsidis loco Caesari filius Afranii; C I, 84. ut ... sibi quisque etiam poenae loco graviores imponeret labores; C III, 74. hue equitatum mittit, ut diriperet atque haberet loco praedae; C II, 25, a. quod ... superioribus diebus praedae loco Parthinos habuerat; C III, 42. plebes paene servorum habetur loco; G VI, 13, a. Pharnaces victoriae loco ducebat, si trahere tempus posset; A 38. — b. mit Adjectiven, adjectivischen Participien und Pronomina: quod cum tanta multitudine hostium ... nisi aequo loco legato dimicandum non existimabat; G III, 17. (Caesar) consedit et, quam aequissimo loco potest, castra communit; G V, 49. (Caesar) ibi paulisper sub armis moratus facit aequo loco pugnandi potestatem; C I, 41. se (officium suum praestitisse), qui etiam bona condicione, et loco et tempore aequo, confligere noluerit; C I, 85, a. sive sollicitandi milites sive aequo loco dimicandi detur occasio, ne facultatem praetermittat; C II, 33. quo aequiore loco proelium committeret; C II, 34, a. propter hostium castra (Caesar) praetergressus aequo loco invitat ad dimicandum; Af 73. neque tamen aequo loco sui potestatem faciebat, sed ex grumo *; H 24. * qui si aequo loco sui potestatem facerent; H 26. qui cupidius novissimum agmen insecuti alieno loco cum equitatu Helvetiorum proelium committunt; G I, 15. datum iri tamen aliquo loco pugnandi facultatem; C I, 71. qui cum aliquo loco a nostris recepti essent; H 14. paucis clam convocatis alio loco, alio tempore, atque oportuerit; G VII, 33. quod unum genus tegumenti aliis locis erant experti nullo telo neque tormento traici posse; C II, 9, b. alii (milites) alio loco resistebant; C II, 39. haec reperiebant remedia, ut alio loco ignes facerent; C III, 50. altero (loco) Germani munitiones nostras egressi; C III, 52. ut milium amplius quinquaginta circuitu locis apertis exercitum duceret; G I, 41. ut equitum mille etiam apertioribus locis VII milium Pompeianorum impetum ... sustinere auderent; C III, 84. quarum (fossarum) interiorem campestribus ac demissis locis aqua ex flumine derivata complevit; G VII, 72. copias .. habebat in Gallia bellare consuetas locis campestribus; Af 73. M. Octavium ... compluribus .. locis nostrorum militum oppugnare praesidia; A 44, a. consecratus: f. II, 1. consecro. declivis: f. iniquus; G VII, 83. demissus: f. campester; G VII, 72. eodem tempore duobus praeterea locis pugnatum est; C III, 52. alterum (latus erat) editissimo loco ductum, ut partem castrorum obtineret; A 28. trina oxoelsissimo loco castra fecit; G VIII, 33. res .. gerebatur .. excelso loco; G VIII, 42. citra flumen Baetim in oppidi conspectu loco excelso facit castra; A 59. expeditus: f. II, 1. expedio. ut locis frigidissimis neque vestitus praeter pellis haberent quicquam; G IV, 1. quod his locis erat vadosum mare; C I, 25, b. hoc pugnabatur loco, et propter angustias iniquo et ..; C I, 45. castella .. his locis posuit; C III, 58. Sabinus idoneo omnibus rebus loco castris sese tenebat; G III, 17. quod ... militibus .. ignotis locis (erat desiliendum); G IV, 24. (nostri) compluribus interfectis longius impeditioribus locis secuti; G III, 28. locis .. impeditis ac silvestribus sese occultabat; G V, 19. accidebat .. cotidianis pabulationibus, ... ut impeditis locis dispersi pabulatores circumvenirentur; G VIII, 10. equites nostri transgressi inferiore loco adversarios ad vallum agere coeperurt; H 23, b. ut a viris fortibus ... iniquo loco ... pugnari debuit; G II, 33. hostes ... iniquissimo nostris loco proelium committere coeperunt; G V, 32. erat magni periculi res tantulis copiis iniquo loco dimicare; G V, 49. iniquo loco committere proelium non dubitant; G VI, 8, a. cum iniquo loco pugnari ... videret; G VII, 49. necessario paene iniquo loco et leniter declivi castra fecerunt; G VII, 83. quod iniquo loco ... quinque horis proelium sustinuissent; C I, 47. illos etiam iniquo loco dimicandum putare; C II, 31, a. ut non iniquo loco posse dimicari videretur; C III, 85. ita (adversarii) se efferentes iniquo loco sui potestatem efficiebant; H 30. omnes eo loco ... accidunt arbores; G VI, 27. Caesar ... castris .. eo loco metatis muniri iubet castra; G VIII, 15. duplicem eo loco fecerat vallum; C III, 63, a. Alexandrini eo loco castellum magnis munitionibus ... confirmarunt; A 21. Caesar irridebat ... eo loco militum coartationem; A 74. Romanorum manus tantis munitionibus distinetur nec facile pluribus locis occurrit; G VII, 84. saxa multis locis praerupta iter impediebant; C I, 68. (quod) is (Rhodanus) nonnullis locis vado transitur; G I, 6. cum illi ... notissimis locis audacter tela conicerent; G IV, 24. pugnatur uno tempore omnibus locis; G VII, 84. equitatum .. omnibus locis iniciendi timoris causa ostentare coeperunt; G VII, 55, b. omnibus locis fit caedes; G VII, 67. Caesar magnis itineribus omnibus locis occurrit; G VIII, 3. hostiae omnibus locis immolabantur; G VIII, 51. magnam (classem) omnibus locis aedificandam curaverat; C III, 3. postquam ... hordeum pabulumque omnibus locis herbaeque desectae; C III, 58. quo loco ... paulisper nostris restiterunt; G IV, 14. quantum et quo loco visum est agri attribuunt; G VI, 22. portae quibus locis videtur eruptionis causa in muro relinquuntur; C II, 15. prope quo loco et quemadmodum tela mitterent, (Caesar) praecipere; Af 71. f. 2. supra. quodam loco turri adacta et contingente vallum; G V, 43. cum ... minus facile ..., quid quoque loco faciendum esset, providere possent; G V, 33. committitur acriter reliquis locis proelium; A 46. indictis inter se principes Galliae conciliis silvestribus ac remotis locis queruntur de Acconis morte; G VII, 1. colloquium petunt et id, si fieri possit, semoto a militibus loco; C I, 84. hanc (aquam) locis superioribus fundere in partem Caesaris non intermittebat; A 6. locis .. superioribus iter facere instituit; A 35.

suis locis bellum in biemem ducere cogitabant; C I, 6I. suis locis sagittarios funditoresque mittebat; C III, 44, b. suo loco praeteritum est, quod equites ex Italia ... venissent; H 10. quod existimabant tribus locis transire legiones; G VII, 61. quod flumen (Tamesis) uno omnino loco pedibus ... transiri potest; G V, 18. quid hominum milibus LXXX uno loco interfectis propinquis consanguineisque nostris animi fore existimatis? G VII, 77, b. uno loco Volcatius Tullus impetum legionis sustinuit cohortibus tribus; C III, 52.

2. **Präpositionen:** a: quod a suo loco hostes vehementer premere coeperunt; H 31, a.

ad: ad eum locum fluminis navibus iunctis pontem imperant fieri; C I, 61. f. II, I. excedo. munio; H 38.

citra: paulo .. citra eum locum aliis comprehensis collibus munitiones perfecerunt; C III, 46.

ex: ex loco superiore nostros prohibere et proelium committere coeperunt; G V, 9. sic animo parati (Galli), ut ... haesistantes premerent ex loco superiore; G VII, 19. rursus illi ex loco superiore nostros premebant; C I, 45. quod ex loco superiore terga vertere adversarios coëgissent; C I, 47.

in: acriter in eo loco pugnatum est; G II, 10. ut ... equites ... omnibus in locis se legionariis militibus praeferrent; G II, 27. cum intellegeret in iis locis sibi bellum gerendum; G III, 20. etsi in his locis ... maturae sunt biemes; G IV, 20. frumentum his in locis in biemem provisum non erat; G IV, 29. ut in declivi ac praecipiti loco incitatos equos sustinere ... consuerint; G IV, 33. qui (ventus) magnam partem omnis temporis in bis locis flare consuevit; G V, 7. dum haec in bis locis geruntur; G V, 22. nocturna .. in locis desertis concilia babebant; G V, 53. quod ... comites familiaresque eius (Ambiorigis) angusto in loco paulisper equitum nostrorum vim sustinuerunt; G VI, 30. equitum .. operam neque in loco palustri desiderari dobuisse; G VII, 20, a. cum in omnibus locis ... pugnaretur; G VII, 25. si tali ratione diversis in locis plures consilia inissent; G VIII, 44. cum in loco aequo atque aperto confligeretur; C I, 71. plures .. in eo loco sine vulnere quam in proelio aut fuga intereunt; C II, 35, a. quo in loco superioribus fere diebus nostri pabulari consuerant; C III, 37, b. qui se in aequo loco ac plano pares esse confidebant, iidem ..; A 18. in quo (loco) pugnabatur; A 31. quod in locis superioribus nullus impetus repentinus accidere bostium poterat; A 35. in quo (loco) Mithridates secundum proelium adversus Triarium fecerat; A 73. pridie in eo loco castello munito; Af 80. f. I. esso; G I, 27.

infra: (Sugambri) transeunt Rhenum navibus ratibusque triginta milibus passuum infra eum locum, ubi ..; G VI, 35, a.

inter: saxa inter et alia loca periculosa quietam nactus stationem; C III, 6.

intra: multa .. erant intra eum locum manu sata; C III, 44, a.

supra: paulum supra eum locum, quo ante exercitum traduxerat, facere pontem instituit; G VI, 9.

ultra: postquam ultra eum locum ab latere eorum aperto ausi sunt egredi ex navibus Alexandrini pauci; A 20, a. f. II, 4. consido in; G I, 49.

longe, weit, fern, bei weitem, lange: I. **bei Verben:** abscedo: Labienum ab suis copiis longius iam abscessisse; Af 39.

absum: quod (Belgae) a cultu atque humanitate provinciae longissime absunt; G I, I. qui (Santones) non longe a Tolosatium finibus absunt; G I, 10. (cum) ipse ab bostium castris non longius mille et quingentis passibus abesset; G I, 22. longe iis fraternum nomen populi Romani afuturum; G I, 36. qui (Nervii) ... longissime .. absint; G II, 4, b. neque iam longe (Belgarum copias) abesse; G II, 5. quod non longius hostes aberant, quam quo telum adici posset; G II, 21. quod ipse aberat longius; G III, 9, a. neque longius abesse, quin proxima nocte Sabinus clam ex castris exercitum educat; G III, 18. ab his cognoscit non longe ex eo loco oppidum Cassivellauni abesse; G V, 2I. reliquam partem exercitus, quod paulo aberat longius, non putat exspectandam; G V, 46. neque (Gallorum copias) longius milia passuum octo ab bibernis suis afuisse; G V, 53. iam ab eo (Labieno) non longius bidui via (Treveri) aberant; G VI, 7, a. daturum se operam, ne longius triduo ab castris absit; G VII, 9. quod neque longe ab oppido castra Vercingetorigis aberant; G VII, 26. qui longius aberant repentino tumultu perterriti ... sese ex oppido eiecerunt; G VII, 47, b. Treveri (afuerunt), quod aberant longius et ab Germanis premebantur; G VII, 63. dum longius ab munitione aberant Galli; G VII, 82. quae (castra) non longius ab ea caede abesse plus minus octo milibus dicebantur; G VIII, 20. Tarraco aberat longius; C I, 78. quantum ... castra protulerant, tanto aberant ab aqua longius; C I, 81. minus V et XX milibus longe ab Utica eius (regis) copias abesse; C II, 37. quod .. hae regiones aberant longius; C III, 42. qui .. fontes a quibusdam praesidiis aberant longius; C III, 49. quae (munitiones) ... longissime .. a maximis castris Caesaris aberant; C III, 62. neque (castra) longius a mari passibus CCC aberant; C III, 66. qui (collis) ... nec multo longius milibus passuum III abest ab Zela; A 72. cum (Iuba) iam non longe ab Scipione atque eius ducibus abesset; Af 25. legiones duae ... cum iam non longe a portu Ruspinae abessent; Af 53. cum (Caesar) iam non longe a castris Scipionis abesset; Af 69, a. recte auguraris ‖auguraturi‖ de me ... nihil a me abesse longius crudelitate; F 15.

circumvehor: paulo longius eius (Scipionis) equitatus circumvectus; Af 59.

colloco: quam (legionem) non longe a finibus Haeduorum collocaverat in finibus Biturigum; G VIII, 2. erat una navis Rhodia in dextro Caesaris cornu longe ab reliquis collocata; A II.

committo: cum se longius a portibus committere non auderent; C III, 25.

consido: docet omnes equitatus peditatusque copias Treverorum tria milia passuum longe ab suis castris consedisse; G V, 47. duces ... non longius mille passibus ab nostris munitionibus considunt; G VII, 79. considunt Drappes et Lucterius non longius ab oppido x milibus; G VIII, 35. unis castris factis III milia passuum longe considunt; Af 24. haud ita longe ab Scipione (rex Iuba) consedit; Af 48. ab eius (Caesaris) castris milia passuum VI longe trinis castris dispertitis copiis (Scipio) consedit; Af 67. Scipio ... caelo albente non longe a castris praesidioque ... mille passibus ad mare versus consedit; Af 80.

consisto: (Caesar) ad eas, quae longius constiterant, naves adnatavit; A 21. (Scipio) haud ita longe a Caesaris castris constitit in campo; Af 30. ab Scipionis .. (castris) II milibus passuum longe (Caesar) constitit; Af 77.

constituo: non longe a Caesaris castris aciem constituunt; Af 58. levem armaturam praesidii causa non longe ab opere * castra constituit; H 25, b.

consumo: consumptis omnibus longe lateque frumentis; C III, 47.

convebo: umnibus arboribus longe lateque in ibus Massiliensium excisis et couvectis; C II, 15.

defero: longins delatus aestu urta luce sub istra Britanniam relictam conspexit; G V, 8.

deligo: locum castris delegit ... ab Avarico nge milia passuum XVI; G VII, 16.

discedo: relinquebatur, ut neque longius ab mine legionum discedi Caesar pateretur, et ..; V, 19. quas (legiones) longins discessisse ex aptivis cognoverant; G VI, 39. cum (Caesar) ngius paulo discederet; A 10. ita quanto lonius ab oppidu discedebatur, tanto tardiores ad sequendum erant Numidae; Af 6.

duco: cum longius eam rem ductum iri existinarent; G VII, 11, a. bellom *non* uecessario lonius duci; C I, 64. Caesar longius bellum ductum ri existimans; C III, 42. accidebat boc, ut lonins bellum duceret Pumpeius; H 8.

egredior: his (copiis) quam longissime possent gredi iussis; G VII, 35. nostri ex bumili convalle bene louge sunt egressi; H 25, a.

evoco: praedae cupiditas multos longius evocabat; G VI, 34, a.

excidu: f. convebo.

facio castra: nou longe ab oppido secundum litus facit castra; Af 7.

frumentor: legiones Scipionis comperit longius in agris frumentari; Af 68.

hiemo: reliquas legiones, quae longius biemabant, subsequi inbet; C I, 37.

incendu: omnibus longe lateque uedificiis incensis; G IV, 35.

influo: neque (Mosa) lougius ab Oceano milibus passuum LXXX in Rhenum influit; G IV, 10.

inicio: supra .. eum locum II tigna transversa iniecerunt non louge ab extremis parietibus; C II, 9, a.

insequor: cum ... neque nostri lungius, quam quem ad finem porrecta loca aperta pertinebant, cedentes insequi auderent; G II, 19. nonae legionis milites ... temere insecuti longius fugientis in locum iniquum progredinntur; C I, 45. (Euphranor triremem) proximam loogius insecutus .. circumveutus ab Alexandrinis est; A 25, b.

instruo: aciem .. iustruxit, primo suis locis pauloque a castris Pompei longius; C III, 84. Scipio interim fere cotidie nou louge a suis castris, passibus CCC, instruere aciem; Af 30.

munio: quod (castellum) rex in proximo vico non longe a suis castris municrat; A 30, a.

occupo: portus, statioues litoraque omuia longe lateque classibus occnpavit; C III, 8.

permitto: quorum (propugnatorum ordo) alter ex pontibus, quo tutior altitudine esset, boc audacius longiusque permitteret tela; G VIII, 9.

persequor: dum equites longius ab signis persequuntur; Af 15.

pertineo: hanc (silvam) louge introrsus pertinere; G VI, 10.

peto: quod longius erat agger petendus; C I, 42.

pono: castra posuit longe a Nicopoli circiter milia passuum VII; A 36. duas reliquas (legiones) in Lemovicum finibus non louge ab Arvernis (posuit); G VIII, 46, b.

procedo: qui (milites) panlo longins aggeris petendi causa processerant; G II, 20. sese nou longius milibus passuum quattuor aquationis causa processurum eo die dixit; G IV, 11. cum paulo longius a castris processisset; G IV, 32. invitati praeda longins procedunt; G VI, 35, b. Romanos ... magnu periculo longins ab castris processuros; G VII, 14, b. cum longius uecessario procederent; G VII, 16. prius ... quam lougius agmen impedimentorum suorum processisset; G VIII, 14, a. qui adaquandi causa longius a castris processerant; C I, 66. Caesar ... tentandas sibi provincias longiusque procedendum existimabat; C III, 34. cum (remiges) longius a uavibus praedatum processissent; A 10. ne quis miles ab signis IV pedes longius procederet; Af 15. ipse .. (Caesar) a suis munitionibus longius non sine ratione *non* procedebat; Af 58. qui (adversarii) tamen a munitioue oppidi longius non audebant procedere; H 29, b.

prodeo: si quo erat longius prodeundum aut celerius recipiendum; G I, 48.

produco: cum ... ille .. fuga vebementi Volusenum produxisset longins; G VIII, 48, a. producta longius acie; C I, 58. ex his (navibus) longius productam unam quinqueremem ... cepit; C III, 100. quo (loco) longins coustituerat suam nuu producere aciem; A 38.

proficiscor: (Caesarem) profectum longius reperiunt; G VI, 35, b. cum pabulatum frumentatumque longius esset proficiscendum; G VIII, 10.

profugio: prius ... quam ... nonunlli pudore coacti longius profugerent; G VIII, 13.

progredior: qui (legati) in itinere congressi magnopere, ne longius progrederetur, orabant; G IV, 11. quod longius eius amentiam progredi videbat; G V, 7. Caesar ... constituit non progredi longius; G VI, 29. quod (Caesarem) longius progressum audiebat; G VI, 36. ut contineant milites, ne studio pugnandi aut spe praedae longins progrediantur; G VII, 45, b. deminutis nostris copiis, quae longius ab castris progrediebantur; G VII, 73, a. si longius progredi vellet; G VIII, 3. longius progressus (Caesar) ... rates duplices ... e regione molis collocabat; C I, 25, b. nec longius ab infimo colle (Afranius Petreiusque) progressi; C I, 42. qui pabulatum longius progressi erant; C I, 48. ipsi .. (Afranius, Petreius) perficiundi operis causa longius progrediuntur; C I, 73. progresso ei (Varroni) paulo longius litterae Gadibus redduntur; C II, 20, a. quibus ex locis cum (Curio) longins esset progressus; C II, 41, a. tentandam sibi Achaiam ac paulo loogius progrediendum existimabat Caesar; C III, 55. eius (Pompei) milites ... alii lignandi pabulandique causa longius progrediebantur, alii ..; C III, 76. longius a vallo esse aciem Pompei progressam; C III, 85. quod eum (Octavium) longins progressum insequi decreverat; A 45. neque lougius (Caesar) progressus veritus insidias se ad suos recipit; Af 17. (Scipio) paulo longins progressus ab suis munitionibus; Af 48. *ne* ... ita longius sibi progrediendi eriperent facultatem; Af 49. pars equitatus Caesaris cum levi armatura contra Gaetulos iniussu ac temere lougius progressi; Af 61, a. non longius fere mille passus ab suis munitionibus (Scipio) progressus; Af 78, a.

promoveo: Numidas ... longius .. ab adversariorum suisque copiis promovebat; Af 59.

prosequor: eos (hostes) in fugam dederunt neque longius prosequi potuerunt; G IV, 26. eos (hostes) fugientes longius Caesar prosequi vetuit; G V, 9. longius prosequi veritus; G V, 52. neque lougius fugientes (bostes) prosequi ... poterant; C II, 41, a. insequentes nostros, ne longius prosequerentur, Sulla revocavit; C III, 51, a. equites nostri longins ad Cordubam versus prosecuti sunt eos, qui ..; H 11. insequenti die eadem consuetudine dum (Pompeius) longins prosequitur; H 14. longins quod uostris cedentibus prosequi coepissent; H 14.

prospicio: propter altitudinem longe lateque prospiciunt; H 8.

reicio, relego: qui ... nou reiecti et relegati longe ab ceteris aut ferro aut fame Interirent; G V, 30.

remaneo: neque longius annu remanere uno in loco incolendi causa licet; G IV, 1.

removeo: oum ... ea ... consilia ... longe .. a temeritate barbarorum remota esse iudicaret; G VIII, 8. pecora ... propter bellum finitimae civitates longius removerant; C I, 48, b. quod facilius Armeniam defendere posset ... quam Cappadociam longius remotam; A 35. Aquila ... cum classe se longius a prospectu removit; Af 62.

sequor: (nostri) compluribus interfectis longius impeditioribus locis secuti; G III, 28.

sto: naves onerarias, quae longius a portu in salo stabant, incendit; Af 62.

subsidior: qui longius subsidiari consuerant; G VIII, 13.

succedo: hoc itinere est fons, quo mare succedit longius; C II, 24.

sum: partem copiarum cum Drappete esse in castris a milibus longe non amplius XII; G VIII, 36. locus est fere regionum illarum nobilissimus non ita longe ab Alexandrea, qui nominatur Delta; A 27. postquam (Caesar) non ita longe ab ultimo colle turrique fuit; Af 38. quod erat (oppidum Zeta) ab eo (Caesare) longe milia passuum XIV; Af 68.

summoveo: hostes eadem transgressi nostros longius summovebant; G VIII, 10.

tolero: paulo etiam longius tolerari posse parcendo; G VII, 71.

transeo: Usipetes Germani ... flumen Rhenum transierunt, non longe a mari, quo Rhenus influit; G IV, 1.

video: copias hostium haud longe ab sese visas; Af 12.

II. **bei Adjectiven und Adverb:** alius: longe aliam esse navigationem in concluso mari atque in vastissimo ... Oceano; G III, 9, b. qui (Morini Menapiique) longe alia ratione ac reliqui Galli bellum gerere coeperunt; G III, 28. docet longe alia ratione esse bellum gerendum, atque antea gestum sit; G VII, 14, a. tum Labienus ... longe aliud sibi capiendum consilium, atque antea senserat, intellegebat; G VII, 59.

principes: eo tum statu res erat, ut longe principes haberentur Haedui; G VI, 12, b.

superiores: dimicatione aequata longe superiores virtute rem feliciter gerebant; A 46. de levi armatura et equitatu longe et virtute et numero nostri erant superiores; H 7.

Superlative: apud Helvetios longe nobilissimus fuit et ditissimus Orgetorix; G I, 2. quod a Bibracte, oppido Haeduorum longe maximo et copiosissimo, non amplius milibus passuum XVIII aberat; G I, 23. huius est civitatis longe amplissima auctoritas omnis orae maritimae regionum earum; G III, 8. cuius rei sunt longe peritissimi Aquitani; G III, 21. Suevorum gens est longe maxima et bellicosissima Germanorum omnium; G IV, 1. haec civitas longe plurimum totius Galliae equitatu valet; G V, 3. ex his omnibus longe sunt humanissimi, qui Cantium incolunt; G V, 14. hic dies nostris longe gravissimus fuit; G V, 43. Carmonenses, quae est longe firmissima totius provinciae civitas; C II, 19. longe maximam ea res attulit dimicationem; C III, 111.

III. **bei Substantiven:** castella, oppida: Clupeam classe praetervehitur; ... complura praeterea castella et oppida non longe a mari reliquit; Af 2.

longinquitas, lange Dauer: Caesar ... eius rei moram temporisque longinquitatem timebat; C I, 29.

longinquus, fern, lange dauernd, langwierig: civitates: calones ad longinquiores civitates dimittebat; C I, 52. multae longinquiores civitates ab Afranio desciscunt; C I, 60.

consuetudo: qua (lingua) multa iam Ariovistus longinqua consuetudine utebatur; G I, 47.

loca: partem (obsidum) ex longinquioribus locis arcessitam paucis diebus sese daturos dixerunt; G IV, 27.

nationes: si ea, quae in longinquis nationibus geruntur, ignoratis; G VII, 77, d.

obsidio: in quo (consilio) si non praesens periculum, at certe longinqua obsidione fames esset timenda; G V, 29.

oppugnatio: longinquam oppugnationem (se) sustinere non posse; C III, 80, b.

regiones: relinquebatur, ut ex longinquioribus regionibus Galliae Picenique ... naves essent exspectandae; C I, 29.

vici: ut ... pecore ex longinquioribus vicis adacto extremam famem sustentarent; G VII, 17, a.

longitudo, Länge: I. est: huius est longitudo lateris ... septingentorum milium; G V, 13.

II. dirigo in: Numidas ... ita extenuatos et in longitudinem directos (collocabat), ut ..; Af 59. s. III.

exporrigo in: Pacidius suos equites exporrigere coepit in longitudinem; Af 78, a.

pateo in: s. **in,** A, 1. pateo in longitudinem (5 St.) S. 475, a.

porrigo in: Caesar ... iubet aciem in longitudinem quam maximam porrigi; Af 17.

III. acies: hostes ... aciem dirigunt mirabili longitudine || mirabilem in longitudinem || non peditum, sed equitum confertam; Af 13.

IV, 1. contingere: quae (arbores) longitudine utramque ripam contingerent; A 29.

2. in: s. **in,** A, IV, 1. longitudinem (7 St.) S. 480, a.

3. propter: cum propter longitudinem agminis minus facile omnia per se obire ... possent; G V, 33.

longurius, lange Stange: I. sunt: quibus (Pompeianis) ad recipiendum crates directae longuriique obiecti ... impedimento fuerunt; C III, 46.

II, 1. profero: cratis, longurios, musculos, falces reliquaque, quae eruptionis causa paraverat, profert; G VII, 84.

obicio: s. I. sunt.

2. affigo, insero: falces (erant usui) praeacutae insertae affixaeque longuriis; G III, 14, b.

III. consterni: haec directa materia iniecta contexebantur ac longuriis cratibusque consternebantur; G IV, 17, b.

removeri: involutae (cupae) labuntur, delapsae a lateribus longuriis furcisque ab opere removentur; C II, 11.

longus, lang, weit, fern, entfernt, ausgedehnt, langwierig: alqd: longum esse perterritis Romanis Germanorum auxilium exspectare; G VI, 8, a. id propter anni tempus longum atque impeditum videbatur; C I, 29.

agmen: proficiscuntur ... longissimo agmine maximisque impedimentis; G V, 31.

aquatio: aquatione .. longa et angusta (Caesar) utebatur; Af 51.

circuitus: longo circuitu easdem omnes iubet petere regiones; G VII, 45, a. longiore circuitu custodias stationesque equitum vitabant; C I, 59.

dies: se, quod in longiorem diem collaturus fuisset, repraesentaturum; G I, 40, d. decedendi diem postulare longiorem ... coepit; A 71.

dolor: quod ... neque hostibus diutina laetatio neque ipsis longior dolor relinquatur; G V, 52.

fuga: ut ... quam diutissime longioris fugae consilium occultaret; C III, 102, a.

iter: (cohortibus) longiore itinere circumductis; G III, 26. (milites) longo itinere ab his circumducti ad portum perveniunt; C I, 28. quod ... longum .. iter ex Hispania magnum numerum deminuerat; C III, 2. Caesari circuitu maiore iter erat longius; C III, 30, b.

mora: hac satis longa interiecta mora; C III, 69.

musculus: musculum pedes LX longum ex materia bipedali ... facere instituerunt; C II, 10.

navigatio: non longam navigationem parabant, sed praesentis temporis necessitati serviebant; A 13.

navis: naves interim longas aedificari in flumine Ligere ... iubet; G III, 9, a. ad haec cognoscenda ... Gaium Volusenum cum navi longa praemittit; G IV, 21. quod praeterea navium longarum habebat, quaestori, legatis praefectisque distribuit; G IV, 22. naves longas, quarum et species erat barbaris inusitatior et motus ad usum expeditior, paulum removeri ... iussit; G IV, 25. scaphas longarum navium, item speculatoria navigia militibus compleri iussit; G IV, 26. ita uno tempore et longas naves ... aestus compleverat, et onerarias ... tempestas afflictabat; G IV, 29. singulari militum studio ... circiter sexcentas eius generis ... naves et longas XXVIII invenit instructas; G V, 2. qui (milites) vectoriis gravibusque navigiis ... longarum navium cursum adaequarunt; G V, 8. Cato in Sicilia naves longas veteres reficiebat, novas civitatibus imperabat; C I, 30, b. naves longas Arelate numero XII facere instituit; C I, 36. Massilienses usi L. Domitii consilio navis longas expediunt numero XVII; C I, 56. naves longas X Gaditanis ut facerent imperavit; C II, 18, a. huius adventum L. Caesar filius cum X longis navibus ad Clupeam praestolans; C II, 23. adventu longarum navium Curio pronuntiare onerariis navibus iubet ..; C II, 25, b. cum Caesar omnino XII naves longas praesidio duxisset; C III, 7. iisdem .. (cohortibus) custodiam navium longarum tradidit; C III, 39. ex utraque parte naves longas aggressus; C III, 40. eo partem navium longarum convenire .. imperat; C III, 42. quas .. ad Dyrrbachium naves longas habebat; C III, 62. cum ... navibus longis Rhodiis X et Asiaticis paucis Alexandriam pervenit; C III, 106. magna multitudine navis longas occupare hostes conabantur; C III, 111. tametsi amplius CX navibus in portu navalibusque amiserant; A 12. scaphis navibusque longis quinque ... angustias loci tuebantur; A 17. remigum magnus numerus et classiariorum ex longis navibus nostris in molem se eiecit; A 20, a. qui in navibus longis remanserant; A 20, a. cum ipse (Vatinius) paucas in portu naves longas haberet; A 44, a. his (navibus actuariis) adiunctis navibus longis; A 44, b. interim in dies .. naves longae adaugeri; Af 1. ut quaeque prima legio venerat, in naves longas imponebatur; Af 2. (Caesar) post diem quartum cum longis paucis navibus in conspectum Africae venit; Af 2. eodem .. naves onerariae et longae nonnullae casu advenerunt; Af 7. exoneratis .. partim navibus longis; Af 8. * interim cum X navibus longis ad reliquas naves onerarias conquirendas ... iubet proficisci; Af 8. quos in stationibus cum longis navibus apud Thapsum custodiae causa in salo esse iusserat, ut suis onerariis longisque navibus praesidio essent; Af 46. Quintum Aquilam cum XIII navibus longis Adrumetum ... praemittit; Af 62. Scipio interim cum Damasippo ... navibus longis diu multumque iactati; Af 96. saucius Pompeius naves XX occupat longas et profugit; H 37.

oppugnatio: huius .. spatii pars ea, quae ad arcem pertinet, ... longam et difficilem habet oppugnationem; C II, 1.

oratio: milites non longiore oratione cohortatus, quam uti suae pristinae virtutis memoriam retinerent; G II, 21. de eorum sceleribus longiore habita oratione; Af 90.

sermo: dum ... longior .. consulto ab Ambiorige instituitur sermo; G V, 37.

spatium: Rhenus ... longo spatio per fines Nantuatium, Helvetiorum ... citatus fertur; G IV, 10. neque vero idem profici longo itineris spatio, ... ac si coram de omnibus condicionibus disceptetur; C I, 24. non longo a castris progressi spatio ... angustius pabulabantur; C I, 59. ut non longo inter se spatio castra facerent; C I, 87. quae diu longoque spatio refici non posse sperassent; C II, 16. longo interposito spatio ... nacti occasionem ... irruperunt; C III, 9, b. cogebantur Corcyra atque Acarnania longo interiecto navigationis spatio pabulum supportare; C III, 58. satis longo spatio temporis a Dyrrbachinis proeliis intermisso; C III, 84. castra .. Cleopatrae non longo spatio ab eius (Ptolemaei) castris distabant; C III, 103.

taleae: ante haec (lilia) taleae pedem longae ... totae in terram infodiebantur; G VII, 73, b.

tempus: Alexandrinorum machinationibus ... non longi temporis labore occursum est; A 9.

trabes: has (trabes) paulo longiores atque eminentiores, quam extremi parietes erant, effecerant; C II, 9, b. duae primum trabes in solo aeque longae ... collocantur; C II, 10.

loquor, sprechen, reden, sagen: I, 1. finis: Caesar loquendi finem facit; G I, 46.

2. alqs: Dumnorigi custodes ponit, ut, quae agat, quibuscum loquatur, scire possit; G I, 20. bona restituit iis, quos liberius locutos hanc poenam tulisse cognoverat; C II, 21. neque ullum interim telum per pactiones loquentium traiciebatur; C III, 19, a. eum, qui ita locutus esset, iugulatum; H 18, b. cum ... neque loqui neque audire meo commodo potuissem; F 14.

legati: cum (legati) ... suppliciter .. locuti flentes pacem petissent; G I, 27.

II, 1. de: s. **de,** I. loquor (8 St.) S. 250, a.

2. acc. c. inf.: locutus est pro his Divitiacus Haeduus: Galliae totius factiones esse duas; G I, 31, a. legatos ad Caesarem de pace miserunt, qui ad hunc modum locuti: non existimare ..; G II, 31. apud quos Ambiorix ad hunc modum locutus est: sese ... confiteri ..; G V, 27, a. loquitur in concilio palam, ... sese suas exercitusque fortunas in dubium non devocaturum; G VI, 7, b. in eandem sententiam loquitur Scipio: Pompeio esse in animo ..; C I, 1. milites vero palam inter se loquebantur, ... sese non esse pugnaturos; C I, 72. audiente utroque exercitu loquitur Afranius: non esse ... succensendum; C I, 84. loquuntur ambo ex navibus cum M'. Acilio et Statio Murco legatis: ... velle se ... loqui; C III, 15.

III. alqd: pauca apud eos loquitur, quod sibi a parte eorum gratia relata non sit pro suis in eos maximis beneficiis; C I, 23. (Vibullium) loqui plura prohibuit; C III, 18. multa suppliciter locutus *est*, ut de sua atque omnium salute debebat; C III, 19, a. pauca apud eos de lenitate sua locutus; C III, 98. postquam haec centurio praesenti animo adversus opinionem eius (Scipionis) est locutus; Af 46.

lorica, Brustwehr: adicio: huic (vallo) loricam pinnasque adiecit grandibus cervis eminentibus ad commissnras pluteorum atqne aggeris; G VII, 72.
attexo: pinnae loricaeqne ex cratibus attexuntur; G V, 40.
rescindo: falcibns vallum ac loricam rescindnnt; G VII, 86.

loricatus, gepanzert: A. centuriones: centuriones loricati VIII ad Caesarem transfugerunt ex legione vernacula; H 20.
elephantus: ornatus .. ac loricatus cum esset elepbantns; Af 72.
viri: ex .. itinere loricatos viros fortes cum eqnitatu ante praemisit; H 4.
B, 1. descendunt: loricati ... ex equis descenderont; H 4.
transfugit: loricatus nnus ex legione vernacula ad nos transfugit; H 20.
II. mitto: * missos facere loricatos, qni praesidii causa praepositi oppido a Pompeio essent, orabant; H 13, b.

loricula, Brustwehr, Geländer: imperat ... loricnlam † pro hac ratione eius altitudinis inaedificari; ... turris excitari, ... pontibus traiectis constratisqne coniungi, quorom frontes viminea loricula munirentur; G VIII, 9.

lucesco, Tag werden: nbi luxit; C I, 23.

lucrum, Gewinn, Vorteil: illo beneficio sunm maleficinm existimabant se lucri facere; H 36.

luctuosus, traurig, jammervoll: * et propter patriae lnctuosam perniciem dedimur hostinm nnmero; H 17.

luctus, Trauer: I. excipit: tantus lnctus excepit, nt urbs ab hostibns capta eodem vestigio videretur; C II, 7.
II. plenns: plena erant omnia timoris et lnctns; C II, 41, b.

ludus, Schule: gladiatores .., quos ibi Caesar in ludo habebat, ... Lentulus *spe* libertatis confirmat; C I, 14.

lumen, Licht: accendo: occasione capta nocte iam luminibns accensis ... perfugiunt; Af 56. circiter .. luminibus accensis (Caesar) Uticam pervenit; Af 89.

luna, Mond: I. est: eadem nocte accidit, ut esset luna plena; G IV, 29.
II. dnco: deorum nnmero eos solos ducunt, qnos cernunt, ... Solem et Vulcanum et Lunam; G VI, 21.
video: lnna hora circiter sexta visa est; H 27.
III. ante: si ante novam lunam proelio contendissent; G I, 50.

lunatus, halbmondförmig: ipse (Caesar) cnm reliquis copiis lunatis castris Thapsum operibus circummunivit; Af 80.

lustro, mustern: exercitum: eo profectus (Caesar) est ibique exercitum lustravit; G VIII, 52. totum exercitum lustrat; A 56. lustrato exercitu a. d. XII Kal. April.; Af 75.

lutum, Lehm: consternere: cum .. contabulationem summam lateribus lutoque constraverunt; C II, 9, b.
contegere: lateribus lutoque musculus, ut ab igni, qui ex muro iaceretur, tutus esset, contegitur; C II, 10.
integere: crates lnto integuntur; C II, 15.

lux, Licht, Tageslicht, Tag: I. affert: lucem multum per se pudorem omnium oculis ... afferre; C I, 67.
appetit: cum lux appeteret; G VII, 82.
insequitur: insequenti luce Arguetius ex Italia cum equitatu venit; H 10. insequenti luce materfamilias de muro se deiecit; H 19. sese insequenti luce oppidum esse dedituros; H 19.
oritur: orta luce sub sinistra Britanniam relictam conspexit; G V, 8.
II, 1. opprimi: oppressi luce copias armatorum pro suis instruunt castris; G VIII, 14, a.
zum Satz: prima lnoe, cum summus mons a Labieno teneretur; G I, 22. p. l. confirmata re ab exploratoribus; G II, 11. p. l. productis omnibus copiis; G III, 24. p. l. terram attigit; G V, 23. pronuntiatur p. l. ituros; G V, 31. p. l. sic ex castris proficiscuntur, nt ..; G V, 31. postero die luce prima movet castra; G V, 49. p. l. hostium eqnitatus ad castra accedit; G V, 50. sese ... postero die p. l. castra moturum; G VI, 7, b. principes .. earum civitatium ... p. l. cotidie ad se convenire iubebat; G VII, 36. p. l. magnum numerum impedimentorum ... produci ... iubet; G VII, 45, a. p. l. et nostri omnes erant transportati, et hostium acies cernebatur; G VII, 62, a. p. l. ex superioribus locis ... cernebatur ..; C I, 64. p. l. postridie constituunt proficisci; C I, 67. luce prima missis ad eos (milites) ab Octavio equitibus ... circiter CCCC; C III, 28, b. tertio die p. l. exercitum vado traducit; C III, 37, a. accessere subito p. l. Pompeiani; C III, 63, b. Caesar p. l. omnes eos ... ex superioribus locis in planiciem descendere ... iussit; C III, 98. p. l. cum ipsum locum cepit, in quo ..; A 73. cum id repente p. l. animadvertisset; A 74. Caesar ... p. l. Adrumetum accedit; Af 63. — vos ... luce clara Cassium in medio foro nefarie interficere voluistis; H 42, b. vgl. I. insequitur. oritur.
2. a: cum a prima luce ad horam octavam pugnaretur; G V, 35. hoc idem postero die a prima luce faciunt; C I, 81.
ante: haec quoque per exploratores ante lucem ... ad hostes deferuntur; G VI, 7, b.
cum: cum prima luce adortus praeter paucos equites ... reliquos .. interficit; Af 95.
sub: uno fere tempore sub lucem hostibus nuntiatur ... tumultuari; G VII, 61. prope confecto sub lucem itinere; G VII, 83. Caninius ... in frumentarios sub ipsam lucem impetum fecit; G VIII, 35.

luxuria, Üppigkeit, Schwelgerei: 2. designo: multa ... (videre licuit), quae nimiam luxuriam et victoriae fiduciam designarent; C III, 96.
obicio: hi miserrimo ac patientissimo exercitu Caesaris luxuriem obiciebant; C III, 96.
2. pertineo ad: (Nervios) nihil pati vini reliquarumque rerum || ad luxuriam pertinentium || inferri; G II, 15.

Maceria, Umfriedigung: praeduco: fossam .. et maceriam sex in altitudinem pedom praeduxerant; G VII, 69.

transcendo: nonnolli relictis equis fossam transire et maceriam transcendere conantur; G VII, 70.

macero, quälen: unum hoc maceror et doleo tibi deesse, Terenti; F 23.

machinatio, Maschine, Vorrichtung: I, 1. instruo: quod tanta machinatio ab tanto spatio instrueretur; G II, 30.

promoveo: qui (Romani) tantae altitudinis machinationes tanta celeritate promovere possent; G II, 31.

2. occurro: ita operosis Alexandrinorum machinationibus maximisque conatibus non longi temporis labore occursum est; A 9.

II. admovere: hoc opus ... subito ... machinatione navali, phalangis eobiectis, ad turrim hostium admovent; C II, 10.

exprimere: aquae magnam vim ex mari rotis ac machinationibus exprimere contendit; A 6.

immitti: haec (tigna) cum machinationibos immissa in flumen defixerat; G IV, 17, a.

macies, Magerkeit: corruptis equis macie; C III, 58.

maestus, traurig: maesti prope victoria desperata se in oppidum receperunt; G VII, 80.

magis, mehr, **maxime,** am meisten, sehr, besonders: I. **Adjectiva, Participia, Adverb:** qui ... maxime plebi acceptus erat; G I, 3. quibus rebus nox maxime adversaria est; C II, 31, b. quod in huiusmodi militum consiliis otiom maxime contrarium esse arbitrarentur; C II, 30. valle intermissa magis in altitudinem depressa quam late patente; G VIII, 9. cornu exsistit excelsius magisque directum his, quae nobis nota sunt, cornibus; G VI, 26. eo: vgl. II. sum; G IV, 2. qui (Nervii) maxime feri inter ipsos habeantur longissimeque absint; G II, 4, b. futurum, ut homines bellicosos ... locis patentibus maximeque frumentariis finitimos haberet; G I, 10. ille: vgl. innatus. II. recuso; A 11. quae (temeritas) maxime illi hominum generi est innata; G VII, 42. ita quisque, ot erat maxime insignis, ... telis hostiom flammaeque se offerebat; G VIII, 42. is: vgl. II. erumpo. facio; G I, 28. provideo, ut (Caesar) maxime necessario tempore civitati subveniat; G VII, 32. Caesar loca maxime necessaria complexus noctu praemuniit; C III, 112, b. quo celerius honestiusque ad res magis necessarias (Caesar) proficisceretur; A 71. qui si maxime nocentes sunt multati, tamen ..; A 55. quae quidem res ad negotiom conficiendum maxime fuit opportona; G III, 15. quas (copias) ... consuetudine magis pervulgata militari credebat instrui Caesar; A 74. quod est magis verisimile; G III, 13, a. — ot ... magis in seditione ... quam pudoris modestiaeque fueritis studiosiores; Af 54, b. exspectatione copiarum regiarum exercitus eius (Caesaris) magis suspensiore animo ante adventom Iubae commovebatur; Af 48.

II. **Verba und Sätze:** quarum omniom rerum maxime admirandom videbatur, qood ..; G VI, 42. Numidas ... ad collis radices magis appulerat; Af 59. reliqoas naves iubet post hostium tergum quam maxime ad litus appelli; Af 80. plerique (milites) ... magis de reliqua fuga quam de castrorum defensione cogitabant; C III, 95. ut quisqoe acerbissime crudelissimeque dixit, ita quam maxime ab inimicis Caesaris collaudatur; C I, 2. sagittarios varie passimque locis certis maximeque in cornibus collocaverat; Af 60. deum maxime Mercurium colunt; G VI, 17. maxime .. commemorabant nulla Pharnacem auxilia ... dare voluisse; A 69. cum (Domitius) Caesaris magis periculo quam suo commoveretur; A 39. (Euphranor) virtute magis cum nostris hominibus quam cum Graecis comparandos; A 15. concurritur ad duces maxime; A 46. in his administrandis rebus quam maxime concursari ... iobet; G V, 50. huic legioni Caesar ... propter virtutem confidebat maxime; G I, 40, d. eo legionarios milites legionis decimae, cui quam maxime confidebat, imponere; G I, 42. si, id quod magis foturum confidat, relictis impedimentis suae saluti consulant; G VII, 66, b. perterritis .. hostibus, qood equitatu, qua maxime parte exercitus confidebant, erant pulsi; G VII, 68. ut invisis || improvisis, al. || atque incognitis rebus magis confidamus vehementiusque exterreamur; C II, 4. peditom eam partem, cui maxime confidebat, Saburrae summisit; C II, 40. ot ... eam partem, cui maxime confidebat, perterritam animadvertit; C III, 94. Cassius fidei magis quam virtuti legionum confidebat; A 61. omnium tamen animi in terrorem coniecti et maxime tironum; Af 16. se magis consuetudine soa quam merito eorum civitatem conservaturum; G II, 32. Caesar magis eos (Massilienses) pro nomine et vetustate quam pro meritis in se civitatis conservans; C II, 22. quod perterritus miles in civili dissensione timori magis quam religioni consolere consoeverit; C I, 67. ut magis virtute qoam dolo contenderent aut insidiis niterentur; G I, 13. quibus rebus maxime hostis conterretur; H 31, a. ut (milites) magis deterrendi et continendi a periculosissimis essent dimicationibos qoam incitandi ad pugnandum; A 22. unum esse illud tempus, quo maxime contendi conveniat; G VII, 85. controversias ... co magis officio soo convenire, quod .. societas erat facta; C III, 107. id quod magis illorum naturae conveniebat; A 24. a. postremo qoid viro bono ... magis convenit quam abesse a civilibus controversiis? F 16. nostris militibus cunctantibus, maxime propter altitudinem maris; G IV, 25. cum ... artificio magis quam viribus decernendum videret; Af 14. (Scipionem) loco .. se magis defendere ... quam in campo comminus consistere audere; Af 42. ne munitione magis quam manu defendere locum Pharnaces videretur; A 74. quibus (iumentis) maxime Galli delectantor; G IV, 2. ut quam maxime repentinas eorum eruptiones demoretur; C I, 81. cum Vercingetorix nihilo magis in aequom locum descenderet; G VII, 53. deterreo: s. contineo. ex quibus quae (genera ferarum) maxime differant ab ceteris et memoriae prodenda videantur, haec sunt; G VI, 25. instruitur utrimque acies, ordine disposita magis Octaviana, paratior militum animis Vatiniana; A 45. quanto .. coniunctis magis navibus confligendi potestas dabatur, tanto superiores erant Vatiniani; A 46. Caesar erumpentes eo maxime tempore acerrimas tempestates cum subire milites nollet; G VIII, 5. hoc maxime ad virtutem excitari putant metu mortis neglecto; G VI, 14. quod timore perterritos Romanos discedere a se existimarent, eo magis, quod pridie ... proelium non commisissent; G I, 23. id ea maxime ratione fecit, quod noloit eum locum ... vacare; G I, 28. (naves) paulo facit humiliores, ... atque id eo magis, quod ... minos magnos ibi fluctus fieri cognoverat; G V, 1. est factum, uo

proelio contenderetur, et maximo, quod rivus ... progressus nostrorum impediebat; C III, 37, a. uxores habent deni duodenique inter se communes et maxime fratres cum fratribus parentesque cum liberis; G V, 14. maxime eos, ... de re frumentaria ut providerent, bortatus est; C III, 34. ne ... iter ... converteret, ... cum infamia ... impediebat, tum maxime, quod ... legionibus ... timebat; G VII, 56. locum .. in omnes partes quam maxime impediri (iussit); C III, 46. quae res maxime impediebat; H 38. quae res ... stultas cogitationes incitabat barbarorum, atque eo magis, quod Commius ... venerat; G VIII, 10. bostis magis magisque instare; Af 15. instructo exercitu, magis ut loci natura deiectusque collis ... quam ut rei militaris ratio ... postulabat; G II, 22. vgl. I. pervulgatus. maxime ad superiores munitiones laboratur; G VII, 85. illi omnia perpeti parati maxime a re frumentaria laborabant; C III, 9, b. iam vero eo magis illi maturandum iter existimabant; C I, 63. idque adeo baud scio mirandumne sit, cum compluribus aliis de causis, tum maxime, quod ... dolebant; G V, 54. cum ... maxime .. ex omnibus Lucterius ... moneret frumenti rationem esse habendam; G VIII, 34. eisdem de causis ... movebatur, atque hoc etiam magis, quod spatii brevitas ... non multum ... iuvare poterat; C I, 82. qua (auctoritate) ille (Pompeius) maxime apud exteras nationes niti videbatur; C III, 43. multitudinem maxime Correo obtemperare; G VIII, 7. id erat eiusmodi, ut magis optandum quam sperandum putarem; F 17. maxime .. opus esse in conspectum exercitum venire; C II, 27. maxime frumenti commeatusque inopia permotus; G III, 6. Cassivellaunus ... maxime etiam permotus defectione civitatum; G V, 22. maxime .. hac re permovebantur, quod ... vix erat credendum; G V, 28. quo nuntio dolore magis permotus (Laterensis) quam animo perturbatus reficit se celeriter; A 54. eo magis timidos perterrent milites; G VI, 40. ut quam maxime ex fuga perterritos adoriri posset; C II, 39. qui (P. Vatinius) ea, quae maxime ad pacem pertinere viderentur, ageret; C III, 19, a. haec (castra), ... quam maxime potest, contrahit; G V, 49. ipse (Caesar) cum legioniqus quam potest maxime appropinquat; G VIII, 17. ut ... Caesaris .. copias, quam maxime posset, distineret; C III, 44, a. monnit, .. ut rei militaris ratio, maxime ut maritimae res postularent, ... res ... administrarentur; G IV, 23. ut ... id propter bella maxime bostiumque subitum adventum praeparent; Af 65. etsi ad spem conficiendi negotii maxime probabat coactis navibus mare transire; C I, 29. hoc vero magis properare Varro, ut ... contenderet, ne ..; C II, 20, a. maxime ea, quae ad usum navium pertinent, providere instituunt; G III, 9, a. (Zamenses) nec minis nec precibus suis moveri, quo magis se reciperent; Af 91, b. maxime .. timoris causa pro se quisque id munus legationis recusabat; C I, 33. maxime illo tempore totum onus sostinere non recusabant; A 11. cum ... semper bostibus spes victoriae redintegraretur, eo magis, quod deustos pluteos turrium videbant; G VII, 25. eius angulus lateris maxime ad Germaniam spectat; G V, 13. Caesar maxime studebat, ut ... bano (partem) excluderet; A 1. mercatoribus est aditus magis eo, ut, quae bello ceperint, quibus vendant, habeant, quam quo ullam rem ad se importari desiderent; G IV, 2. quanto erat in dies gravior ... oppugnatio, et maxime quod ... res ad paucitatem defensorum pervenerat, tanto ..; G V, 45. fuit baec oratio non ingrata Gallis, et maxime, quod ipse animo non defecerat; G VII, 30. qua (virtute) nostri milites facile superabant, atque eo magis, quod in conspectu Caesaris ... res gerebatur; G III, 14, b. si sibi magis honorem tribuere, quam ab se salutem accipere videantur; G VII, 20, b. haec a custodiis classium loca maxime vacabant; C III, 25. colloquendi Caesari causa visa non est, et eo magis, quod pridie ... Germani retineri non poterant; G I, 47. Ariovistum ... magis ratione et consilio quam virtute vicisse; G I, 40, c. cum ... is .. (Caesar) maxime vellet pro communi amico atque arbitro controversias regum componere; C III, 109. quo (Marcellus) maxime rem deducere volebat, necessitate est deductus, ut neque confligeret; A 61. Caesar ... postero die de suggestu ... „maxime vellem,“ inquit, ... „finem fecissent“; Af 54, a.

magister, Anführer, Lehrer: I, 1. habent: magistris .. imperat navium, ut scaphas ... appulsas habeant; C II, 43.

2. sum: ut est rerum omnium magister usus; C II, 8.

II, 1. incito: borum fuga navium onerariarum magistros incitabat; C II, 43.

2. impero: s. I, 1.

magistratus, Amt, Beamter, Staatsbeamter: I. attribuunt: magistratus ac principes in annos singulos gentibus cognationibusque hominum, qui una coierunt, quantum et quo loco visum est agri attribuunt; G VI, 22.

cogunt: eum ... multitudinem hominum ex agris magistratus cogerent; G I, 4.

consequuntur: bunc (Lentulum consulem) ... plerique magistratus consecuti sunt; C I, 14.

consuescunt: cum singuli magistratus antiquitus creari atque regiam potestatem annum obtinere consuessent; G VII, 32.

convenit: Convictolitavim magistratum magnamque partem senatus ad eum (Litavicum) convenisse; G VII, 55, a.

dant: quotiescumque sit decretum, darent operam magistratus, ne quid respublica detrimenti caperet; C I, 7, b.

est: in pace nullus est communis magistratus; G VI, 23. edictum .. praemittit, ad quam diem magistratus principesque omnium civitatum sibi esse praesto Cordubae vellet; C II, 19.

habent: magistratus, qui ei bello praesint, ut vitae necisque habeant potestatem, deliguntur; G VI, 23.

obtinent: s. consuescunt.

occultant: magistratus quae visa sunt occultant; G VI, 20.

possunt: qui privatim plus possint quam ipsi magistratus; G I, 17.

praesunt: s. habent.

resistunt: cum resisteret Servilius consul reliquique magistratus; C III, 21.

II, 1. adiudico: cui (Convictolitavi) magistratum adiudicatum a Caesare demonstravimus; G VII, 37.

creo: cum leges duo ex una familia vivo utroque ... magistratus creari vetarent; G VII, 33. s. I. consuescunt.

deligo: s. I. habent.

gero: quod ... duo magistratum gerant et se uterque eorum legibus creatum esse dicat; G VII, 32. cuius (Coti) frater Valetiacus proximo anno eundem magistratum gesserit; G VII, 32.

habeo: qui (Suessiones) ... unum imperium unumque magistratum cum ipsis habeant; G II, 3.

intermitto: Convictolitavem, qui per sacer-

dotes more civitatis intermissis magistratibus esset creatus, potestatem obtinere iussit; G VII, 33.
mando: bis domi ob has causas amplissimos magistratus mandaverat; C III, 59.
obtineo: quod legibus Haeduorum iis, qui summum magistratum obtinerent, excedere ex finibus non liceret; G VII, 33.
2. affero: vos ... more barbarorum populi Romani magistratibus sacrosanctis manus semel et saepius attulistis; H 42, b.
praesum: qui summo magistratui praeerat, quem vergubretum appellant Haedui; G I, 16.
3. deduco ad: obsides civitatum Bibracte ad magistratum deducendos curaverunt; G VII, 55, b.
defero ad: habent legibus sanctum, si quis quid de republica ... acceperit, uti ad magistratum deferat neve cum quo alio communicet; G VI, 20.
III. controversia: in illa magistratuum controversia alter pro Convictolitavi, alter per Coto summis opibus pugnaverant; G VII, 39.
initium: M. Coelius Rufus praetor ... initio magistratus tribunal suum iuxta C. Treboni, praetoris urbani, cellam collocavit; C III, 20.
iura: in se iura magistratuum commutari; C I, 85, c.
occupatio: quae (initia) occupatione magistratuum et temporum sollicitam Italiam habebant; C III, 22.
oratio: celeriter adolescentibus et oratione magistratus et praemio deductis; G VII, 37.
IV. a: quod a magistratu Haeduorum accusaretur; G I, 19.

magnificentia, Aufwand: tanta erat magnificentia apud opulentiores, cupiditas apud humiliores; G VIII, 51.

magnificus, prächtig: funera sunt pro cultu Gallorum magnifica et sumptuosa; G VI, 19.

magnitudo, Größe, Menge: I. adiovat: multum ad hanc rem probandam adiovat adolescentia, magnitudo animi; C II, 38.
affert: et operum magnitudinem et timorem suum sperabat fiduciam barbaris allaturum; G VIII, 10.
dat: operum magnitudo ... perficiendi spatium non dabat; C III, 63, a.
detinet: quod elephantorum magnitudo multitudoque animos militum detinebat in terrore; Af 72.
est: quanta esset insulae magnitudo; G IV, 20. eadem est feminae marisque natura, eadem forma magnitudoque cornuum; G VI, 26. navibus actuariis, quarum numerus erat satis magnus magnitudine quamquam non satis iusta ad proeliandum, rostra imposuit; A 44, b.
permittit: conatus est Caesar reficere pontes: sed nec magnitudo fluminis permittebat; C I, 50.
redigit: quae facilia ex difficillimis animi magnitudo redegerat; G II, 27.
tardat: magnitudo operum ... administrationem tardabat; C II, 2.
II, 1. admiror: quanta opere eorum animi magnitudinem admiraretur, quos ..; G VII, 52.
desidero: nec minus se ab milite modestiam et continentiam quam virtutem atque animi magnitudinem desiderare; G VII, 52.
timeo: magnitudinem silvarum ... (se) timere dicebant; G I, 39, b.
2. obicio: etsi timebat tantae magnitudini fluminis exercitum obicere; C I, 64.
3. sum: qui (mercatores) ingenti magnitudine corporum Germanos ... esse praedicabant; G I, 39, a. hi (uri) sunt magnitudine paulo infra elephantos; G VI, 28.
4. accommodo ad: puppes ad magnitudinem fluctuum tempestatumque accommodatae; G III, 13, a.
disputo de: multa ... de mundi ac terrarum magnitudine ... disputant; G VI, 14.
sum infra: reliquae (naves erant) infra hanc magnitudinem et pleraeque apertae; A 13.
III. praeditus: tu ... per te ipse satis animi magnitudine diligentiaque praeditus; Af 22.
IV, 1. fructos: dignum (Caesar) adveniens fructum virtutis et animi magnitudinis tulit; A 32.
2. homines: quae res ... immani corporum magnitudine homines efficit; G IV, 1.
rates: alias deinceps pari magnitudine rates iungebat; C I, 25, b.
silva: quae (silva) ingenti magnitudine ... a flumine Rheno ad initium Remorum pertinet; G V, 3. silvam esse ibi infinita magnitudine, quae appellatur Bacenis; G VI, 10.
simulacra: alii immani magnitudine simulacra habent; G VI, 16.
vicus: in hac sunt insula domicilia Aegyptiorum et vicus oppidi magnitudine; C III, 112, a.
V, 1. antecedere: magnitudine (alces) paulo antecedont; G VI, 27.
cogere: magnitudine suplicii dubitantes cogit; G VII, 4, b.
comparari: (Euphranor) animi magnitudine ac virtute magis cum nostris hominibus quam cum Graecis comparandus; A 15.
confici: reliqui ... labore ac magnitudine itineris confecti consequi non potuerant; C III, 106.
confidere: ne adversarii magnitudine copiarum confisi proximum collem occuparent; Af 49.
differre: hae (casae) celeriter ignem comprehenderunt et venti magnitudine in omnem locum castrorum distulerunt; G V, 43.
efferri: tuus .. pater ... gloria et animi magnitudine elatus; Af 22.
interrumpi: subito vi ventorum et aquae magnitudine pons est interruptus; C I, 40, a.
moveri: Lentulus aeris alieni magnitudine ... movetur; C I, 4.
par: neque navium se magnitudine neque numero parem esse; A 46.
permoveri: magnitudine operum ... et celeritate Romanorum permoti; G II, 12.
perterrere: ut ... magnitudine poenae perterreant alios; G VII, 4, b.
praestans: Carfulenum, ... animi magnitudine ... virum praestantem; A 31.
premi: eum ... magnitudine tributorum ... premontor; G VI, 13, a.
prohibere: quod illis prohibere erat facile .. ipsius fluminis natura atque aquae magnitudine; C I, 50.
redigere: oppidum (Pelusium) .. copiarum magnitudine in suam redegit potestatem; A 26.
serpere: cum ... ignis magnitudine venti latius serperet; C III, 101, c.
superari: si quando magnitudine operis forte superati suis fortunis desperare coeperant; G III, 12.
terreri: magnitudine poenae reliquos terreri sperans; C III, 8.
2. ad: fossas .. ad eandem magnitudinem perfici iubet; C I, 42.
ob: hic (Euphranor) ob notissimam scientiam atque animi magnitudinem delectus est; A 15.
prae: plerumque hominibus Gallis prae magnitudine corporum suorum brevitas nostra contemptui est; G II, 30.
pro: pro magnitudine periculi bellum parare ... instituont; G III, 9, a.

propter: quod naves propter magnitudinem nisi in alto constitui non poterant; G IV, 24. multarum .. gentium fines (silva Hercynia) propter magnitudinem attingit; G VI, 25. quibus (nostris) propter magnitudinem castrorum perpetuo esset iisdem in vallo permanendum; G VII, 41. quem (collem) propter magnitudinem circuitus opere circumplecti non potuerant nostri; G VII, 83. desperatis campestribus locis propter magnitudinem munitionum; G VII, 86. quod (flumen) erat ponte propter magnitudinem transeundum; G VIII, 27. propter pecuniae magnitudinem aliqua ei (civi) inferebatur causa; H 1.

magnopere, sehr dringend, angelegentlich, bedeutend: te magnopere, ut de negotio desistas, adhortor; Af 45. tametsi m. admirabatur Magium ... ad se non remitti; C I, 26, a. ipse Divitiacum Haeduum m. cohortatus; G II, 5. m. sese confidere demonstrat, ... fore, ut aequis condicionibus ab armis discedatur; C I, 26, b. quod insequens annus ... nullas habet m. Galliae res gestas; G VIII, 48, c. eos .. (Domitium Massiliensisque) m. hortatur, ut ... confligant; C II, 3. quae (palus) influeret in Sequanam atque illum omnem locum m. impediret; G VII, 57. Caesar .. per litteras Trebonio m. mandaverat, ne per vim oppidum expugnari pateretur; C II, 13. qui (legati) ... m., ne longius progrederetur, orabant; G IV, 11. Ubii ... m. orabant, ut sibi auxilium ferret; G IV, 16. nostri ... m. perturbabantur; G IV, 26. id ne accideret, m. sibi praecavendum Caesar existimabat; G I, 38. ut ... ordines suos non m. servarent; C I, 44. ut ... neque m. eorum (Pompeianorum) multitudine(equites) terrerentur; C III, 84. (Caesar) relictis munitionibus m. rei frumentariae timebat; C III, 74. ne ob eam rem aut suae m. virtuti tribueret aut ipsos despiceret; G I, 13.

magnus, groß, ansehnlich, bedeutend, gewaltig, angesehen, mächtig, zahlreich, laut, alt, Vorfahren: A. **bei Substantiven:** alqs: petisse dicitur maior Titius a centurionibus, uti se priorem quam fratrem interficerent; Af 28.

alqd: erant per se magna, quae gesserant equites; C II, 39. magnum enim, quod afferebant, videbatur; C III, 15.

accessiones: ut (milites) ... magnas accessiones fecerint in operibus hostium expugnandis; A 22. Q. Cassius Longinus ... magnas odii sui fecerat accessiones; A 48.

adiumentum: quae res magno erat adiumento oppidanis; H 41.

admiratio: cuius .. rei maior nostra quam reliquorum est admiratio; G VIII, pr. b. magnam .. hominibus admirationem praebebat, quam ob rem id accidisset; A 6.

aestus: magnis aestibus, raris ac prope nullis portibus; G III, 12. qui dies maritimos aestus maximos in Oceano efficere consuevit; G IV, 29. qui (milites), etsi magno aestu, ... tamen ... imperio paruerunt; C III, 95.

agmen: magnum ire agmen adverso flumine; G VII, 61.

alacritas: multo maior alacritas studiumque pugnandi maius exercitui iniectum est; G I, 46.

altitudo: reliquum spatium ... mons continet magna altitudine; G I, 38. Pharus est in insula turris magna altitudine; C III, 112, a.

animus: quod eum ... magni animi, magnae inter Gallos auctoritatis cognoverat; G V, 6. ut (Haedui) ... hostium impetum magno animo sustineant; G VII, 10. quo maiore faciant animo, copias se omnes pro castris habiturum; G VII, 66, b. discedentem (Curionem) ... cohortatur, magno sit animo; C II, 33. ut hoc maiore animo contenderent, quod ..; A 16.

aquae: ut numquam illis locis maiores aquae fuisse constaret; C I, 48, a.

arbores: legionarii magnis arboribus excisis ... flumen transierunt; A 29.

armatura: s. equitatus; Af 65.

auctoritas: fieri, uti earum rerum memoria magnam sibi auctoritatem ... sumerent; G II, 4, a. quod erat civitas magna inter Belgas auctoritate; G II, 15. quorum adventu magna cum auctoritate et magna cum hominum multitudine bellum gerere conantur; G III, 23. viro forti et magnae auctoritatis ... femur .. traicitur; G V, 35. Senones, quae est civitas inprimis firma et magnae inter Gallos auctoritatis; G V, 54. quod est oppidum apud eos maximae auctoritatis; G VII, 55, a. hic summo in Arvernis ortus loco et magnae habitus auctoritatis; G VII, 77, a. cum .. semper ... auctor novorum consiliorum magnam apud barbaros auctoritatem haberet; G VIII, 22. ex suis necessariis quos haberet maximae auctoritatis; C III, 109. qui ... magnam .. apud patrem Ptolemaeum auctoritatem habuerant; C III, 109. magnam regium nomen apud suos auctoritatem habere existimans; C III, 109. s. animus: G V, 6.

auxilia: hic magnos equitatus magnaque auxilia exspectabant; C I, 61. magna auxilia convenisse, magna esse in spe atque exspectari; C II, 17. magna auxilia equitum peditumque ... Uticam venire; C II, 26. quod magna Cn. Pompeio Iuba miserat auxilia maioraque missurus existimabatur; A 51. nuntiabatur auxilia magna equitatus oppidanis suppetias venire; Af 5. quod .. maxima .. auxilia haberet; Af 19, b. cum (adversarii) tam magnis copiis auxiliisque regis essent praediti; Af 58.

ballistae: hi (asseres) maximis ballistis missi; C II, 2.

bellum: una aestate duobus maximis bellis confectis; G I, 54. se ... labore et patientia maximum bellum confecisse; C III, 47. quod maximam bellum tanta celeritate confecerat; A 77.

beneficia: Caesaris .. in se beneficia exponit; quae erant maxima; C I, 22. quod sibi a parte eorum gratia relata non sit pro suis in eos maximis beneficiis; C I, 23. quarum (Hispaniarum) erat altera maximis beneficiis Pompei devincta. C I, 29. quod ... quae (civitates) in amicitia manserant magnis affectae beneficiis eum (Pompeium) diligebant; C I, 61. quod magna esse Pompei beneficia et magnas clientelas in citeriore provincia sciebat; C II, 18, b.

caedes: fit magna caedes; G VII, 70. 88. Pompeiani magna caede nostrorum castris Marcellini appropinquabant; C III, 65. non parum magna in caede (nostri) versabantur; H 24. caedes fit magna; H 37. facta caede bene magna; H 41.

calamitas: magnam calamitatem pulsos accepisse; G I, 31, b. depopulata Gallia .. magnaque illata calamitate; G VII, 77, d. maior calamitas esset accepta; A 63, b.

castra: quattuor reliquas (legiones) in castra maiora reduxit; G I, 49. paulum .. a maioribus castris progressus aciem instruxit; G I, 50. fossam ... a maioribus castris ad minora perduxit; G VII, 36. raros milites ... ex maioribus castris in minora traducit; G VII, 45, b. cohortes LX ex maximis castris praesidiisque deductas; C III, 62. quae (munitiones) ... longissime .. a maximis castris Caesaris aberant; C III, 62. ita minora castra inclusa maioribus castelli ... locum

obtinebant; C III, 66. primo in maiora castra … (nostri) irruumperunt; C III, 67. quod (castellum) erat inclusum maioribus castris; C III, 67. ab suis maximis castris … duo brachia instituit duci; Af 51. cum … maioribus .. castris Caesari nuntius esset allatus; H 9. iussit ut … in castra maiora se reciperent; H 27.

casus: *sicut* magno accidit casu, ut in ipsum … incideret; G VI, 30. quod saepe in bello parvis momentis magni casus intercederent; C I, 21. ita exiguo tempore magnoque casu totius exercitus salus constitit; C III, 14.

circuitus: ne semper magno circuitu per pontem equitatus esset mittendus; C I, 61. pons .. ipsius (Caesaris) magnum circuitum habebat; C I, 63. magno .. circuitu nullo certo itinere exercitum ducit; C I, 68. Caesari circuitu maiore iter erat longius; C III, 30, b. magno circuitu … Dyrrhachium profectus est; C III, 41. ut quam plurimos colles quam maximo circuitu occuparet; C III, 45.

civitates: magnis quinque civitatibus ad amicitiam adiunctis; C I, 60.

clamor: hostes maximo clamore … scalis vallum ascendere coeperunt; G V, 43. acies hostium … magno clamore discursuque passim fugae se mandant; G VIII, 29. nostri equites … magno undique clamore sublato cedentibus circumfusi; G VIII, 29. magnus .. utrimque clamor oriebatur; G VIII, 42.

classis: magnam ex Asia Cycladibusque insulis … classem coëgerat, magnam omnibus locis aedificandam curaverat; C III, 3. in quo (flumine Nilo) magnam et paratam classem habebat; A 28. cum Octavius … magna classe in illum se sinum contulisset; A 42, a.

clientelae: quod … magnae .. eorum (Haeduorum) erant clientelae; G VI, 12, a. ſ. beneficia; C II, 18, b.

cognatio: alterum (esse) Cotum, … hominem summae potentiae et magnae cognationis; G VII, 32.

colles: circumpositi sunt huic oppido magni multique … colles; A 72.

comitatus: quod … magno .. comitatu et multis iumentis venerant; C III, 61.

commeatus: neque (se) exercitum sine magno commeatu atque molimento in unum locum contrahere posse; G I, 34. neque maximi commeatus … in castra pervenire poterant; C I, 48, b. nuntiatur Afranio magnos commeatus … ad flumen constitisse; C I, 51.

commendatio: quo maiore commendatione (Gallia) conciliaretur ad consulatus petitionem; G VIII, 52.

commodum: id (incommodum) .. se celeriter maioribus commodis sanaturum; G VII, 29. magnum et in tanta calamitate Bellovacos eo proelio commodum esse consecutos; G VIII, 21.

commutatio: tam paucis diebus magna erat rerum facta commutatio; C I, 52. magna celeriter commutatio rerum; C I, 60. fortuna … parvis momentis magnas rerum commutationes efficit; C III, 68.

conatus: Alexandrinorum .. maximis .. conatibus non longi temporis labore occursum est; A 9.

concursus: interim ii … magno concursu eo contenderunt; G VII, 48. cogitur in eius (Gutruati) supplicium Caesar … concursu maximo militum; G VIII, 38. magni domum concursus ad Afranium magnaeque gratulationes fiebant; C I, 53.

consilium: vir et consilii magni et virtutis; G III, 5. C. Caesarem … subito commutatum non sine magno consilio suspicabantur; Af 35, a.

contemptio: cum maiore in dies contemptione Indutiomarus ad castra accederet; G V, 58. magnam .. haec res illis offensionem et contemptionem ad omnes attulit; C III, 60.

contentio: fit magna contentione diversum proelium; G VIII, 19, a. proelium commissum est magna contentione Rhodiorum; A 11. quae res cum ad maiorem contentionem venisset; H 5.

controversia: magna .. inter eos exsistit controversia; G V, 28. si parvo labore magnas controversias tollere … possint; C I, 9, a. magna .. inter eos in consilio fuit controversia; C III, 82, b.

contumella: magna cum contumelia verborum nostros ad pugnam evocant; G V, 58. magna verborum contumelia (captivos) interrogans, solerentne veterani milites fugere; C III, 71.

convallis: cum se maior pars agminis in magnam convallem demisisset; G V, 32.

copia: ne pabuli quidem satis magna copia suppetebat; G I, 16. convocatis eorum principibus, quorum magnam copiam in castris habebat; G I, 16. uti … locum .. domicilio ex magna copia deligerent; G I, 30. navium magnam copiam ad transportandum exercitum pollicebantur; G IV, 16. Catuvolcus … taxo, cuius magna in Gallia Germaniaque copia est, se exanimavit; G VI, 31. pecus, cuius magna erat copia ab Mandubiis compulsa, viritim distribuit; G VII, 71. magna copia frumenti comparata; G VIII, 35. cum … magna .. copia frumenti abundare oppidanos ex perfugis cognosset; G VIII, 40. magna copia pabuli suppetebat; C I, 49. remigum, gubernatorum magna copia suppetebat; C II, 4. eius (generis radicis) erat magna copia; C III, 48. quod Cappadocia … magnam commeatus copiam erat sumministratura; A 35. militibus veteranis impositis, quorum magnam copiam habebat ex omnibus legionibus; A 44, b. cuius (equitatus) copiam habuit in praesentia non magnam; Af 12. scorpionum, catapultarum ceterorumque telorum … magnam copiam habebat; Af 31, c. quarum (navium onerariarum) ibi satis magna copia fuit; Af 34.

copiae: ex quibus (civitatibus) exercitum magnasque copias coëgerat; G III, 17. magnis copiis coactis; G III, 20. civitas … magnas .. habet copias peditum; G V, 3. maiores iam undique in eum locum copiae Britannorum convenerant; G V, 11. magnas esse copias hostium instructas; G V, 18. quantasvis, magnas etiam, copias Germanorum sustineri posse; G V, 28. multo maioribus coactis copiis; G V, 40. certior factus est magnas Gallorum copias … convenisse; G V, 53. ut … non modo id (detrimentum) brevi tempore resarciri, sed etiam maioribus augeri copiis posset; G VI, 1. magnis coactis peditatus equitatusque copiis; G VI, 7, a. magnis .. coactis copiis; G VII, 4, a. prius, quam essent maiores eo coactae copiae; G VII, 56. magnae ex finitimis civitatibus copiae convenerunt; G VII, 57. maioribus .. coactis copiis reversuros; G VII, 66, a. si maiores copias adduceret; G VIII, 7. illum (Iubam) adesse cum magnis copiis; C II, 36. magnis copiis cum sorore Cleopatra bellum gerens; C III, 103. Mithridates Pergamenus … cum magnis copiis … Pelusium adducit ‖* adducit‖; A 26. (oppidum) repente magnis circumdatum copiis; A 26. magnas adversus eum (Mithridaten) copias misit; A 27. magnis copiis hostium circumdata (legio); A 40. sin ea (provincia) non magnis copiis tuta esse posset; A 42, b. contra magnas copias … se expositos videbant; Af 10. dextrum ac sinistrum cornu magnis equitum copiis firmaverant; Af 13. praesidia firmare copiis maioribus; Af 20, a. comparatis equitum magnis peditumque

copiis; Af 25. qnumqnam magnis essent copiis adveısarii freti; Af 31, b. maiores augebantur copiae; H 1. ſ. nuxilia; Af 58.

onra: Allobroges magna cum cura et diligentia suos fines tuentnr; G VII, 65. quod magnam curam suscipiebat, ne ..; A 42, a.

enrsus: hnc magno cursn contenderunt; G III, 19. buno (montem) magno cursn concitatos iubet occnpare; C I, 70. (milites) magno cursu incitati ad naves contenderunt; A 20, b. ſ. stridor.

dedeons; bos .. diutins in nostro conspectn gloriari magno nobis et dedecori et dolori est; A 15.

delictum: maiore oommisso delicto igni ... necat; G VIl, 4, b.

desperatio: tempus .. colloquio non dare ... magnam pacis desperationem afferebat; C 1, 11.

detrimentnm: bis magno cum detrimento repulsi Galli; G VII, 83. magna detrimenta Romanis in pabnlationibus inferebant; G VIII, 16. cum ... magno snorum detrimento nullam partem munitionum convellere potuisset; G VIII, 26. videri proelium defugisse magnum detrimentum nfferebat; C I, 82. magnis .. ultro illatis detrimentis; C II, 2. si accepto magno detrimento ab oppugnatione castrorum discedimus; C 11, 31, a. si sine maximo detrimento legio Caesaris sese recepisset inde; C III, 45. ne ... mains .. detrimentum caperetur; C III, 46. sibi .. ipsos multitudine ... maius attnlisse detrimentum, qnam ab boste accepissent; C III, 72. quam parvulae saepe causae ... magna detrimenta intulissent; C III, 72.

diffionltas: magna difficnltate afficiebatur, qna ratione ad exercitum pervenire posset; G VII, 6. magnam haec res Caesari difficultatem ad consilinm capiendum nfferebat; G VII, 10. erat in magnis Caesaris difficultatibns ree, ne muiorem aestatis partem flnmine impediretur; G VII, 35. quae res magnas difficultates exercitui Caesaris attulit; C I, 48, a. erat res in magna difficultate; C III, 15. Pompeianis magnam res ad receptum difficultatem afferebat; C III, 51, b. magnam .. moram et difficultatem ascensum in naves babere; A 8. magnis .. difficultatibus coaetus (Gnbinius) ... ut necesse erat bellum gerebnt; A 43.

dignitae: Scapnlam, maximae dignitatis et gratiae provincialem bominem; A 55. qnae (civitates) maiore sunt dignitate; A 65, b.

diligentia: magnam .. res diligentiam requirebnt; G VI, 34, a. hano (aqnilam) ... vivns multos per annos magna diligentia defendi; C III, 64. ſ. cura; G VII, 65.

dimieatio: longe maximam ea res attulit dimicationem; C III, 111.

discursus: ſ. clamor; G VIII, 29.

dolor: qua ex parte bomines bellandi cupidi magno dolore afficiebantur; G 1, 2. magno esse Germanis dolori Ariovisti mortem; G V, 29. quae etsi magno cum dolore omnes ferebant; G VII, 15. magno dolore Haedui ferunt se deiectos principatu; G VII, 63. ut (milites) magno cum dolore infidelitatis suspicionem sustinere viderentnr; C II, 33. cnm ... Alexandrini ... magnum dolorem acciperent; A 25, a. ſ. dedecus.

eqnitatus: Labienus ... cum viginti quinqne cobortibns magnoque equitatu contra bostem proficiscitur; G VI, 7, a. novem oppositis legionibus maximoque eqnitatu; G VI, 36. ipse (Labiennu) cotidie ... cum magno equitatn levique armatnra insidinturus locis idoneis oonsidit; Af 65. ſ. auxilia; C I, 61.

exereitns: neo locum munitionibus claudi nisi a maiore exercitn posse; G VIII, 11. qni † magnis exercitibns Scipionis tenebantur; C III, 81. dnobus .. magnis exercitibus coniunetis; C III, 82, a.

exspeotatio: magna erat exspectatio eius rei; C III, 19, b. ut ... magna cum infamia castris se contineret, qui magna || cum || exspectatione venisset; C III, 37, b.

facultas: (Dumnorigem) his rebus .. facultates ad largiendum magnas comparasse; G I, 18, a. ut magnam ad ducendnm bellum daret facultatem; G I, 38. alteri non magnis facultatibus ... celeriter, qnod habuerunt, consumpserunt; G VII, 17, a. cognoscendi .. maximam facultatem babebnt, qnali quisque fuisset animo; G VIII, 46, b. magnam sibi facultatem fortunam obtulisse bene gerendae rei crediderunt; A 10.

fama: adesse Scipionem cum legionibus magna opinione et fama omnium; C III, 36, a. quibus (temporibus) Caesar ... Alexandriae cum periculo magno tum etiam maiore periculi fama dimicabat; A 48.

felicitas: magnae felicitatis esse arbitrabatur neminem ex caede refugisse in castra; G VIII, 3[illegible].

ferrariae: quod apud eos magnae sunt ferrariae; G VII, 22.

fides: quod ex aliis ei (Divitiaco) maximam fidem babebat; G I, 41. qno maior perfugae fides baberetur; C III, 71.

fiducia: magna fiducia ad nostras naves procedunt; C 1, 56. (Massilienses) maiore cum fiducia ... eruptione pngnaverunt; C II, 14. maiorem .. fidnciam prohibendi habebant; C III, 25. nox .. allatura videbatnr maiorem fidnciam illis; A 10. iidem ... magna spe et fiducia veteres reficere naves ... instituerunt; A 12.

filia: minori (pnero) tradidit regnum maiorique ex duabus filiis, Cleopatrae; A 33.

filins: beredes erant scripti ex dnobus filiis maior et ex duabus filiabus ea, quae ..; C III, 108.

flammn: magna repente in ipsis operibus flamma exstitit; G VIII, 42.

fletus: magno fletu auxilinm a Caesare petere coeperunt; G I, 32. ſ. misericordia.

fluetns: qnod ... minus magnos ibl fluctus fieri cognoverat; G V, 1.

flumen: legiones ... maximnm flumen distinebat; G VII, 59.

fons: ubi magnus fons aquae prorumpebat; G VIII, 41.

fortnna: magnae fuit fortunae ... ipsum (Ambiorigem) effugere mortem; G VI, 30.

frnctns: magnnm .. fructum suae pristinae lenitatis omnium indicio Caesar ferebat; C I, 74, b.

gens: Suevorum gens est longe maxima et bellicosissima Germanorum omninm; G IV, 1. (se) maximarum gentium victores discessisse; C III, 47.

glorin: maiore Pompeiani exsultabant gloria; H 14.

gratia: ipsnm esse Dumnorigem, summa audacia, magna apud plebem propter liberalitatem gratia; G I, 18, a. ſ. dignitas; A 55.

gratulatio: Caesar ... in snam partem oppidi magna gratulatione venit suorum; A 32. ſ. conoursus; C 1, 53.

bonos: magno .. hi (druides) sunt apud eos (Gallos) honore; G VI, 13, a. quos (tribunos, centuriones) ille postea magno in honore habuit; C 1, 77. pecus ... magno in bonore habebant; C III, 47.

iaetnra: eos .. (Germanos) ad se magnis iacturis pollicitationibusque perduxerant; G VI, 12, a. id ... non magna iactnra suorum sese effecturos sperabant; G VII, 26. magnis .. iacturis sibi quisque eorum (militnm) animos conciliabat; C III, 112, c.

ignes: copiis flnmine tradnctis noctu iubet ignes fieri magnos; H 6.

imber: magno coorto imbre; G VII, 27.

impedimentum: Gallis magno ad pugnam erat impedimento, quod ..; G 1, 25. quibus (Pompeianis) ... institutae fossae magno impedimento fuerunt; C III, 46. magno .. (equitatum) fore impedimento, si ..; A 61. — proficiscuntur ... longissimo agmine maximisque impedimentis; G V, 31. cum ... magna .. impedimenta oppidanorum videret; G VIII, 33. venerant eo ... equites ex Gallia cum multis carris magnisque impedimentis; C I, 51.

impensae: complentur equitum III milia maximisque ornantur impensis; A 50.

impetus: id (oppidum) ex itinere magno impetu Belgae oppugnare coeperunt; G II, 6. complures hostium magno nostrorum impetu perculsi vulnerantur; G VIII, 48, b. ita (L. Plancus) congressus impari numero magnos impetus legionum equitatusque sustinet; C I, 40, b. ut (milites) magno impetu primo procurrerent; C I, 44. ut ... magno .. impetu equitatum repellerent; C I, 79. hic (Scipio) ... magno impetu tetendit ad Domitium; C III, 36, a. magno .. impetu IV ad eam (navem) constratae naves ... contenderunt; A 11.

incommodum: ex eo concursu navium magnum esse incommodum acceptum; G V, 10. dispersos ... adoriebatur magnoque incommodo afficiebat; G VII, 16. satis esse magna utrimque incommoda accepta; C III, 10, a. quae res ... magnum .. nostris attulerat incommodum; C III, 63, b.

incursus: magno incursu ... Iuba, Scipio, Labienus in legionarios impetum fecerunt; Af 52.

infamia: ne detrimento ... provinciae magna infamia perditorum hominum latrociniis caperetur; G VIII, 30. ∫. exspectatio; C III, 37, b.

iniuria: magnam Caesarem iniuriam facere, qui suo adventu vectigalia sibi deteriora faceret; G I, 36. magnas et graves iniurias civium Romanorum ... (se) concedere Pharnaci; A 70.

inopia: ut nostri magna inopia necessariarum rerum conflictarentur; C I, 52. ad Alesiam magnam se inopiam perpessos, multo etiam maiorem ad Avaricum; C III, 47.

intervallum: cum ... non magno ab ea (legione) intervallo septima constitisset; G II, 23. accedebat huc, ut ... rari magnisque intervallis proeliarentur; G V, 16. non magno intervallo relicto ab hoste castra posuit; A 30, a. montibus ... obiectis satis magno intervallo ab oppido remotis; A 36. non ita magno medio intervallo relicto; A 38.

iter: quam maximis potest itineribus in Galliam ulteriorem contendit; G 1, 7. ipse in Italiam magnis itineribus contendit; G 1, 10. magnis itineribus ad Ariovistum contendit; G 1, 37. hoc Caesar magnis nocturnis diurnisque itineribus contendit; G 1, 38. magno itinere [confecto] ad oppidum Noviodunum contendit; G II, 12. venit magnis itineribus in Nerviorum fines; G V, 48. magnis .. itineribus eo pervenit; G VI, 3. suis inopinantibus quam maximis potest itineribus Viennam pervenit; G VII, 9. Vercingetorix ... magnis itineribus antecessit; G VII, 35. admodum magnis diurnis nocturnisque itineribus confectis; G VII, 56. Caesar magnis itineribus omnibus locis occurrit; G VIII, 3. ut ... cum tribus legionibus magnis itineribus ad se veniret; G VIII, 11. ipse (Caesar) ... in Italiam quam maximis itineribus est profectus; G VIII, 50. cum his (cohortibus) ad Domitium Ahenobarbum Corfinium magnis itineribus pervenit; C 1, 15, b. Fabius ... magnis .. itineribus ad exercitum Afranii contendit; C 1, 37. ipse (Caesar) DC equitibus magnis itineribus progreditur; C II, 19. (Pompeius) maioribus itineribus Apolloniam petere coepit; C III, 11. Pompeius ... magnis itineribus ad Antonium contendit; C III, 30, b. cum (Pompeius) se magnis itineribus extenderet; C III, 77. magnis et continuis itineribus confectis; A 36. magnis .. itineribus per Cappadociam confectis; A 66.

iugulatio: iugulationem magnam facit; H 22, b.

laetitia: maxima .. omnes laetitia afficit; G V, 48. magna spe et laetitia omnium discessum est; C III, 87.

largitiones: maximas largitiones fecit; C III, 31.

latitudo: erat convallis satis magna latitudine; Af 50.

laus: publice maximam putant esse laudem, quam latissime a suis finibus vacare agros; G IV, 3. qui diutissime impuberes permanserunt, maximam inter suos ferunt laudem; G VI, 21. civitatibus maxima laus est quam latissime circum se vastatis finibus solitudines habere; G VI, 23. qui plurimos ex his (uris) interfecerunt, ... magnam ferunt laudem; G VI, 28.

licentia: quo maiorem, credo, licentiam habeant, qui peccare conentur; C II, 31, b.

longitudo: Caesar ... iubet aciem in longitudinem quam maximam porrigi; Af 17.

manus: cum magnae manus eo convenissent; G V, 8. qui ... magna manu ad castra oppugnatum venerunt; G V, 26. magnam manum Germanorum conductam Rhenum transisse; G V, 27, b. cum maiores manus hostium adiunctis Germanis convenissent; G V, 29. quam maximas manus possunt cogunt; G V, 39. magna manu Eburones ... legionem oppugnare incipiunt; G V, 39. magna coacta manu; G VII, 7. bene magna comparata manu; H 1. cum bene magnam manum fecisset; H 22, b. erat bene magna *manus* intra Pompeianarum partium, quae ..; H 35. qui (Caecilius Niger) bene magnam manum Lusitanorum haberet; H 35. bene magna manu comparata; H 40, a.

metus: magno metu ac tristimonia sollicitabantur; Af 10. ex eo tempore metum esse magnum; H 27.

misericordia: haec ... magna cum misericordia fletuque pronuntiantur; C II, 12.

molimentum: ∫. commeatus; G I, 34.

momentum: iniquum loci ad declivitatem fastigium magnum habet momentum; G VII, 85. hoc pugnae tempus magnum attulit nostris ad salutem momentum; C I, 51. ita parvae res magnum in utramque partem momentum habuerunt; C III, 70.

mora: magna .. ad vadum fluminis mora interposita; C I, 64. ∫. difficultas; A 8.

motus: multis de causis Caesar maiorem Galliae motum exspectans; G VI, 1. ipse (Caesar) maiorem Galliae motum exspectans; G VII, 43.

multitudo: ne maior multitudo Germanorum Rhenum traducatur; G 1, 31, d. in Galliam magnam eorum (Germanorum) multitudinem venire populo Romano periculosum videbat; G 1, 33. magnam multitudinem eorum fugientium conciderunt; G II, 11. armorum magna multitudine de muro in fossam ... iacta; G II, 32. montes ... a maxima multitudine Sedunorum et Veragrorum teneri; G III, 2. magna ... multitudo undique ex Gallia perditorum hominum latronumque convenerat; G III, 17. Usipetes Germani et item Tencteri magna cum multitudine hominum flumen Rhenum transierunt; G IV, 1. his rebus celeriter magna multitudine peditatus equitatusque coacta; G IV, 34. cum (aquilifer) magna multitudine hostium premeretur; G V, 37. cum (milites) maxima

.. telorum multitudine premerentur; G V, 43. ut magna multitudine circumfusa ... nomen civitatis tollatur; G VI, 34, b. magna praeterea multitudo calonum ... sequitur; G VI, 36. maiorem multitudinem armatorum concitant; G VII, 42. quorum cum magna multitudo convenisset; G VII, 48. ut ne magna quidem multitudine ... munitionum praesidia circumfundi possent; G VII, 74. ne maioris multitudinis species accidere hostibus posset, quam ipsi depoposcissent; G VIII, 8. magna .. multitudo carrorum etiam expeditos sequi Gallos consuevit; G VIII, 14, a. cum magnam multitudinem convenisse hostium in fines Pictonum ... cognosceret; G VIII, 26. magna hostium multitudo siti consumebatur; G VIII, 41. equites ... magna multitudine circumfusa ... iter impedire incipiunt; C I, 63. ad ea perficienda opera C. Trebonius magnam iumentorum atque hominum multitudinem ex omni provincia vocat; C II, 1. ut ... magna multitudine navium et tutius et facilius in Siciliam receptus daretur; C II, 30. magna utrimque multitudo convenit; C III, 19, b. levis armaturae magna multitudine missa; C III, 45. magna .. multitudo sagittariorum ab utraque parte circumfundebatur; C III, 63, b. magna multitudine navis longas occupare hostes conabantur; C III, 111. erat .. magna multitudo oppidanorum in parte Caesaris; A 7. magna praeterea multitudo in reliquis navibus propugnatorum est interfecta; A 11. maxima et electissima multitudo Alexandrinorum defendebat eam partem; A 30, b. magnam multitudinem hostium in castris interfecerunt; A 31. magnam .. multitudinem pecoris intra eas fauces dissipari iussit; A 36. cum more operis cotidiani magnam illam servorum multitudinem ... militum esse credidisset; A 74. bene magna multitudo ad equitatum concidendum cum exissent; H 4. cum bene magnam multitudinem telorum ignemque nostris defendentibus iniecissent; H 15. † ... quamvis magna multitudine deducti homines ex superiore loco defendere possent; H 38. ſ. auctoritas; G III, 23.

munitio: magnis .. eum locum munitionibus firmat; G VI, 29. noctu magnis additis munitionibus; C III, 54. maiorem adiecerat munitionem; C III, 66. tametsi erant munitiones castrorum magnae; C III, 67. Alexandrini eo loco castellum magnis munitionibus ... confirmarunt; A 21. quod oppidum magna munitione continebatur; H 41.

munera: quod magnis muneribus datis gladiatoriae familias reliquias habebat; C III, 21.

nationes: quod intellegebant maximas nationes ... pulsas superatasque esse; G III, 28.

naves: neque qui essent ad maiorum navium multitudinem idonei portus, reperire poterat; G IV, 20. contra haec Pompeius navis magnas onerarias ... adornabat; C I, 26, a. *qui* (Antonius) ... scaphas navium magnarum circiter LX cratibus pluteisque contexit; C III, 24.

necessitates: admonebantur (inimici), quo maiores pararent necessitates; G VIII, 53.

negotium: ut amissis circiter XL navibus reliquae tamen refici posse magno negotio viderentur; G V, 11. magno negotio impetus hostium adversos ‖ et ex ‖ munitionibus sustinere; A 8.

nobilitas: Mithridates .., magnae nobilitatis domi scientiaeque in bello; A 26. qui (collis) ... magnam in illis partibus habet nobilitatem; A 72.

numerus: ſ. **numerus** (83 St.).

odium: Voluseuus ad eam virtutem ... magnum odium Commii adiungebat; G VIII, 48, a. magnum hoc fuit vectigal, maius tamen creabat odium; A 56.

offensio: ſ. contemptio; C III, 60.

officinae: in urbe maximae armorum erant institutae officinae; A 2.

officia: quam rem ... pro magnis hominum officiis consuesse tribui docebat; G I, 43, a.

onus: militibus ... magno et gravi onere armorum oppressis; G IV, 24.

opinio: quae civitas (Bellovacorum) in Gallia maximam habet opinionem virtutis; G VII, 59. quae (civitates) maximam virtutis opinionem habebant; G VII, 83. ſ. fama; C III, 36, a.

oppidum: quod a Bibracte, oppido Haeduorum longe maximo et copiosissimo, non amplius milibus passuum XVIII aberat; G I, 23. Vesontionem, quod est oppidum maximum Sequanorum; G I, 38. quod (oppidum) erat maximum munitissimumque in finibus Biturigum; G VII, 13.

opus: Caesar primis diebus castra magnis operibus munire ... instituit; C I, 18. illi eum tumulum ... magnis operibus munierunt; C I, 47. omnes rivos ... Caesar ... magnis operibus obstruxerat; C III, 49. Caesar ... aditus duos ... magnis operibus praemunivit; C III, 58. magnum ac difficile opus aggreditur; A 6. haec (castra) cum .. opere magno vallata ... animadverteret; A 30, a. magnis .. operibus saepe admotis et his ab oppidanis incensis; Af 43. quod .. (oppidum Zamam) inito bello operibus maximis munierat; Af 91, a. conamur opus magnum et multorum dierum propter altitudinem maris; F 20.

palus: palus erat non magna inter nostrum atque hostium exercitum; G II, 9.

pars: magnam partem eorum concidit; G I, 12. cum magna ex parte eorum precibus adductus bellum susceperit; G I, 16. qui (Divitiacus) .. magnae partis harum regionum ... imperium obtinuerit; G II, 4, b. quarum rerum magnam partem temporis brevitas ... impediebat; G II, 20. (milites) gladiis magnam partem eorum impeditam interfecerunt; G II, 23. maiori .. parti placuit interim rei eventum experiri; G III, 3. haec eo facilius magnam partem aestatis faciebant, quod ..; G III, 12. maxima pars Aquitaniae sese Crasso dedidit; G III, 27. neque multum frumento, sed maximam partem lacte atque pecore vivunt; G IV, 1. quarum (pellium) propter exiguitatem magna est corporis pars aperta; G IV, 1. cognoverat .. magnam partem equitatus ab iis ... ad Ambivaritos trans Mosam missam; G IV, 9. quarum (insularum) pars magna a feris barbarisque nationibus incolitur; G IV, 10. ex magna parte Morinorum ad eum legati venerunt; G IV, 22. qui (ventus) magnam partem omnis temporis in his locis flare consuevit; G V, 7. Caesar ... magnam partem equitatus ad eum insequendum mittit; G V, 7. magna parte diei consumpta; G V, 9. 35. quorum (Eburonum) pars maxima est inter Mosam ac Rhenum; G V, 24. ut magna pars militum exaudiret; G V, 30. ibi Lucius Cotta pugnans interficitur cum maxima parte militum; G V, 37. magnam .. partem exercitus interisse demonstrat; G V, 38. magna parte militum confecta vulneribus; G V, 45. Caesar ... magnam partem Galliae in officio tenuit; G V, 54. quin ... magna parte exercitus nostri interfecta multo minorem superesse dicerent partem; G V, 55. ibi magnam partem diei consumit; G V, 58. ut magnam partem clientium ab Haeduis ad se traducerent; G VI, 12, a. magna corporis parte nuda; G VI, 21. maior .. pars eorum (Germanorum) victus in lacte, caseo, carne consistit; G VI, 22. aquae magna parte ... (nostri) prohibituri hostes videbantur; G VII, 36. huc ... suorum atque exercitus impedimentorum magnam partem contulerat; G VII, 55, a. magnam

.. partem senatus ad eum (Litavicum) convenisse; G VII, 55, a. quorum (oppidanorum) magna pars erat ad bellum evocata; G VII, 58. Carnutes ... dispersi magna parte amissa suorum dissipantur in finitimas civitates; G VIII, 5. (hostes) maiore parte amissa consternati profugiunt; G VIII, 19, b. cum ... oppidani magna etiam parte amissa siti suorum in sententia permanerent; G VIII, 43. Commius ... magna parte amissa suorum legatos ... mittit; G VIII, 48, c. quorum (inimicorum) ipse maximam partem illo affinitatis tempore iniunxerat Caesari; C I, 4. cohortes .. secum adducere conatus (Lentulus Spinther) magna parte militum deseritur; C I, 15, b. cuius operis maxima parte effecta; C I, 18. reperit consules Dyrrhachium profectos cum magna parte exercitus; C I, 25, a. cuius rei magnam partem laudis atque existimationis ad Libonem perventuram; C I, 26, b. equitum magnam partem flumen traiecit; C I, 55. ut ... milites ... magnam partem itineris conficerent; C I, 68. tertio die magna iam pars operis Caesaris processerat; C I, 82. labefacta magna parte muri; C II, 22. magna .. ex parte iam me una vobiscum de re iudicium facturum confido; C II, 31, b. commemorat, ... ut magnam partem Italiae beneficio ... eorum (militum) suam fecerit; C II, 32, a. magnam partem eorum (militum) interfici iussit; C II, 44. equitum magnam partem ad explorandum iter Domitii ... praemisit; C III, 38. eius (Scaevae) .. opera castellum magna ex parte conservatum esse constabat; C III, 53. ut ... ex magna parte compellere atque errantem regere posset; C III, 57. horum omnium pars magna in fossis ... oppressa ... sine ullo vulnere interiit; C III, 71. magna parte impedimentorum et sarcinarum relicta; C III, 76. magna pars deperiit; C III, 87. perfectis .. magna ex parte munitionibus in oppido; A 17. magna parte Deiotari militum interfecta; A 40. eum Vatinium classem magna ex parte confectam ex naviculis actuariis habere cognosset; A 45. cuius (provinciae) magna pars ab eo defecerat; A 64. maiorem partem navium antecedere iussit; Af 2. maiore parte diei consumpta; Af 30. ipsius (Caesaris) nomen auctoritasque magna ex parte eorum (adversariorum) exercitus minuebat audaciam; Af 31, b. existimabant prope ‖ [prope] ‖ magna pars hominum ... se prope captos esse; H 3, b. oppidorum magna pars eius provinciae montibus fere munita ... est; H 8. uti magnam partem hominum vulneribus afficerent; H 9. bene magna prioris muri parte deiecta *; H 13, a. propter quod fere magna pars hominum ... non dubitarunt, quin ..; H 13, b. cum bene magnam partem temporis consumpsissent; H 16, a. quod maiorem partem exercitus tironem haberet; H 28. ſ. convallis, difficultas; G VII, 35.

pecunia: magnam imperatam Asiae ... pecuniam exegerat, magnam societates ... sibi numerare coëgerat; C III, 3. civitatibus tyrannisque magnas imperaverat pecunias; C III, 31. quam maximas potuerunt pecunias mutuati; C III, 60.

periculum: intellegebat magno cum periculo provinciae futurum, ut ..; G I, 10. legatum e suis sese magno cum periculo ad eum missurum ... existimabat; G I, 47. quo (itinere) magno cum periculo magnisque cum portoriis mercatores ire consuerant; G III, 1. ut ... aliae (naves) ad inferiorem partem insulae ... magno sui cum periculo deicerentur; G IV, 28. equites .. magno cum periculo proelio dimicare; G V, 16. magno cum periculo nostrorum equitum cum iis confligebat; G V, 19. erat magni periculi res tantulis copiis iniquo loco dimicare; G V, 49. Romanos ... magno periculo longius ab castris processuros; G VII, 14, b. tum magno erat in periculo res; C I, 79. id si fecissent, magno eorum capitis periculo futurum; C III, 102, b. (Domitius) cognoscit Caesarem magno in periculo versari; A 38. in magnum mehercule vos periculum impulit; Af 16. id quod autea saepe accidebat magno cum eorum periculo; Af 51. ut magno .. periculo accessus eorum (adversariorum) haberetur; H 30. animadvertebatur nostro magno id fieri periculo; H 38. ſ. fama; A 48.

perturbatio: magna ... totius exercitus perturbatio facta est; G IV, 29.

planicies: planicies erat magna et in ea tumulus terrenus satis grandis; G I, 43, a. non magna adiecta planicie; G III, 1.

poena: pertinaciam magna poena esse afficiendam iudicabat; G VIII, 39.

pollicitationes: huic magnis praemiis pollicitationibusque persuadet, uti ad hostes transeat; G III, 18. ut magnis praemiis pollicitationibusque suos excitarent; G III, 26. magnis praemiis pollicitationibusque propositis; Af 35, a. ſ. iactura; G VI, 12, a.

pondus: magni ponderis saxa ... in muro collocabant; G II, 29. apertos cuniculos ... maximi ponderis saxis morabantur; G VII, 22. (videre licuit) magnum argenti pondus expositum; C III, 96. aeris magno pondere ad militarem usum in naves imposito; C III, 103.

portoria: ſ. periculum; G III, 1.

praeda: plerumque magna praeda potiti nostri revertuntur; G VIII, 5. (equites) magna praeda multis interfectis potiuntur; G VIII, 27. omnibus .. aut interfectis aut captis magna praeda potiuntur; G VIII, 36. incolumes .. cum magna praeda eodem ponte in castra revertuntur; C I, 55.

praemium: sese ... non sine magna spe magnisque praemiis domum propinquosque reliquisse; G I, 44, a. magno se illum praemio remuneraturum; G I, 44, d. magnis propositis praemiis; G V, 40. hic (Vertico) servo spe libertatis magnisque persuadet praemiis, ut ..; G V, 45. tum cuidam ex equitibus Gallis magnis praemiis persuadet, uti ..; G V, 48. exules damnatosque tota Gallia magnis praemiis ad se allicere coepit; G V, 55. magna proponit iis, qui (Indutiomarum) occiderint, praemia; G V, 58. principes maximis praemiis afficiendo ... Galliam ... in pace continuit; G VIII, 49. Domitius ad Pompeium in Apuliam peritos regionum magno proposito praemio cum litteris mittit; C I, 17. cui (Commageno Antiocho) magna Pompeius praemia tribuit; C III, 4, b. his praemia .. rei pecuniariae magna tribuerat; C III, 59. praemiis magnis propositis, qui primus insulam cepisset; A 17. multa praeterea et magna praemia singulis concedebat; A 48. ſ. pollicitationes.

praesidium: non maiore equitum praesidio quam quattuor; G VI, 43. est animadversum ab legionariis ... magno sibi esse praesidio posse, si ..; C II, 8. magna Caesari praesidia terrestri itinere, Syria Ciliciaque, adduci; A 25, a.

proelium: magnum comminus in angusto mari proelium factum est; A 46. magno atque acri proelio comminus facto; A 76. magnum proelium fecerunt; H 4.

prudentia: quorum impetum Mithridates magna cum prudentia ... sustinuit; A 27.

puer: maiore ex duobus pueris, rege, amisso; A 33.

pulvis: Caesari nuntiaverunt pulverem maiorem, quam consuetudo ferret, ... videri; G IV, 32.

pyra: quod ... in oppido Zamae lignis con-

gestis maximam ... in medio foro pyram construxerat; Af 91, a.

quaestus: neque ullum genus quaestus aut magni et evidentis aut minimi et sordidi praetermittebatur; A 49.

ratio: nec maiore ratione bellum administrari posse; G VII, 21.

res: ubicumque maior atque illustrior incidit res; G VII, 3. velle se de maximis rebus cum Caesare loqui; C III, 15. quibuscum communicare de maximis rebus Pompeius consueverat; C III, 18. ita magnarum initia rerum ... celerem ... exitum habuerunt; C III, 22. magnas res et secundas ductu ausuque suo gesserat; A 43. Caesar ... non ut imperator exercitum .. victorem .. maximis rebus gestis, sed ut lanista tirones gladiatores condocefacere; Af 71. qui ... licentiam sibi assumpsissent ... impunitatis propter maximas res gestas spe; Af 85, b.

ruina: horum (Alexandrinorum) primis in ipsa fossa munitionis magna ruina oppressis; A 31.

rupes: ex magnis rupibus nactus planiciem in hac ... aciem instruit; C I, 70.

saxa: oppidani saxa quam maxima possunt vectibus promovent; C II, 11.

sementes: sementes quam maximas facere (constituerunt); G I, 3.

silva: quae (Arduenna silva) est totius Galliae maxima; G VI, 29.

sollicitudo: magna affectus sollicitudine hoc nuntio Caesar; G VII, 40. ita magna etiam sollicitudo periculorum ad iacturas ... rei familiaris adiungebatur; A 49.

sonitus: has (lintres) magno sonitu remorum incitatas in eandem partem mittit; G VII, 60.

spatium: cum ... reliquae .. legiones magnum spatium abessent; G II, 17. incredibili celeritate magno spatio paucis diebus confecto; G III, 29. ut maiore spatio temporis interiecto militum mentes sanarentur; C II, 30.

spes: magnam se habere spem ... Ariovistum finem iniuriis facturum; G I, 33. magnam in spem veniebat ... fore, uti pertinacia desisteret; G I, 42. bellum parare ... instituunt, hoc maiore spe, quod multum natura loci confidebant; G III, 9, a. ne res maximae spei maximaeque utilitatis eius iracundia impedirentur; C III, 16. maiorem .. spem maturitate frumentorum proponi videbant; C III, 49. cuius (Gabinii) ... mors in magnam spem Octavium adduxit provinciae potiundae; A 43. se in C. Caesaris clementia magnam spem habere; Af 88, b. s. fiducia; A 12. praemium; G I, 44, a.

spiritus: uti ... sibi .. magnos ... spiritus in re militari sumerent; G II, 4, a.

strepitus: magno cum strepitu ac tumultu castris egressi; G II, 11. maiore strepitu et tumultu, quam populi Romani fert consuetudo, castra moveri iubet; G VI, 7, b.

stridor: proboscide erecta vibrantique stridore maximo; Af 84. elephans ... maximo cum stridore cursuque conversus; Af 84.

studium: magno militum studio paucis diebus opus efficitur; G VI, 9. haec magno studio agebat; C I, 30, b. Trebonius ea, quae sunt amissa, multo maiore militum studio administrare ... instituit; C II, 15. s. alacritas.

substructiones: castra ... munita ... substructionibus eius operis maximis; C II, 25, a.

tempestas: superiore nocte maxima coorta tempestate; G V, 10. quod magna subito erat coorta tempestas; G VII, 61. eo receptus (Octavius) ... tempestate magna velis profugit; A 46.

tempus: ignem .. telorumque multitudinem iactando bene magnum tempus consumpserunt; H 12.

terror: ut ... quam maximum hostibus terrorem inferant; G VII, 8. (erat) terror ex superioribus proeliis magnus; C II, 36. magnum .. nostris terrorem iniecit; C III, 23. cum subitum adventum suum indicaret magnum terrorem Alexandrinis iniecturum; A 30, a. cuius rei subita trepidatio magnum terrorem attulit nostris; A 75. erat in castris Caesaris superiore tempore magnus terror; Af 48.

testimonium: magnum hoc testimonium senatus erat universi; G VIII, 53.

timor: magnum in timorem Afranius Petreiusque perveniunt, ne ... intercluderentur; C I, 61 in castris Curionis magnus omnium incessit timor; C II, 29, magnus .. incesserat timor sagittarum; C III, 44, b. ut se ex maximo timore colligerent; C III, 65. ex eius (Caesaris) patientia in magnum timorem coniecti; Af 35, a. propter virtutem magno adversarios timore eorum (decumanorum) opera afficiebant; H 31, a.

trabes: aditus ... maximis defixis trabibus atque eis praeacutis praesepit; C I, 27.

tristimonia: s. metus; Af 10.

tumultus: quinque (cohortes) ... magno tumultu proficisci imperat; G VII, 60. s. strepitus.

vallis: non exaudito sono tubae, quod satis magna valles intercedebat; G VII, 47, a. ipsi (Caesari) erant transcendendae valles maximae ac difficillimae; C I, 68. una valle non magna interiecta; C II, 27, erat vallis inter duas acies ... non ita magna, at difficili ... ascensu; C II, 34, a.

vectigal: s. odium; A 56.

velocitas: magna vis eorum (urorum) est et magna velocitas; G VI, 28.

ventus: septimo oppugnationis die maximo coorto vento; G V, 43. hostes ... secundo magnoque vento ignem operibus inferunt; C II, 14. magno vento et secundo ... naves ... immisit; C III, 101, a.

victoria: Caesar magnae victoriae fiducia ... Alexandream cum equitibus contendit; A 32.

virtus: esse homines feros magnaeque virtutis; G II, 15. Belgae, quorum maxima virtus ... esset; G VIII, 54. Didius magna cum virtute cum compluribus interficitur; H 40, b. s. consilium; G III, 5.

vis: ut, quo maior vis aquae se incitavisset, hoc artius illigata (tigna) tenerentur; G IV, 17, b. hunc (Mercurium) ad quaestus pecuniae ... habere vim maximam arbitrantur; G VI, 17. magna vis iumentorum, quae in castris subsederant, facta potestate sequitur; G VI, 36. ex minoribus navibus magna vis eminus missa telorum; C II, 6, b. hinc, si qua maior oppresserat vis, propugnabant; C II, 8. eodem .. tempore vis magna pulveris cernebatur; C II, 26. cuius (salis) magna vis iam ex proximis erat salinis eo congesta; C II, 37. frumenti vim maximam ex Thessalia ... comparaverat; C III, 5. praetervectos .. Dyrrhachium magna vi venti nihilo secius (Coponius) sequebatur; C III, 26. in occupandis praesidiis magna vi uterque nitebatur; C III, 45. aquae magnam vim ex mari rotis ... exprimere contendit; A 6. magna una nocte vis aquae dulcis inventa est; A 9. cum ... magnam vim telorum adversi sustinerent; A 20, b. hanc denuntiationem cum maiorem vim habituram existimaret; A 34, b. cum ... nuntiarentur .. legiones regiae IV, levis armaturae magna vis ... esse; Af 1. cum ... contra magnam vim hostium artificio magis quam viribus decernendum videret; Af 14. s. velocitas. — lancea .. infesta magnis **viribus** medium femur traicit Voluseni; G VIII, 48, b. qui (Cassius) Caesaris nomine maioribus viribus uti videbatur; A 58.

volnptae: ex ipsa re magnam capio voluptatem; F 15.

vox: hoc cum voce magna dixisset; G IV, 25. magna voce Varum nemine appellans requirebat; C II, 35, a. qui (P. Vatinius) crebro magna vece prenuntiaret, liceretue ..; C III, 19, a.

usue: qui ... non magnum in re militari usum habebant; G I, 39, a. ii, qui magnum in castris usum habebant, milites; G I, 39, b. qui (Remi) magno nobis usui ad bellum gerendum erant; G II, 9. una erat magno usui res praeparata a nostris; G III, 14, b. magno sibi usui fere arbitrabatur, si ..; G IV, 20. quae res magne usui nostris fuit; G IV, 25. ad haec sustinenda magno usui fuisse tormenta; G VII, 41. inventum est magne esse usui posse, si ..; C II, 8. quod (Rebilum) magnum habere usum in re militari sciebat; C II, 34, b.

utilitas: f. spes; C III, 16.

B. **alicui: a. masc.:** I. eeeperunt, al.: omnes maiores natu ex oppide egressi manus ad Caesarem tendere et voce significare coeperunt sese ... venire ..; G II, 13.

faciunt, al.: facere, qued nostri maieres nequaquam pari bello Cimbrorum Teutonumque fecerunt; qui in oppida compulsi ac simili inopia subacti eorum corporibus, qui aetate ad bellum inutiles videbantur, vitam toleraverunt neque se hostibus tradiderunt; G VII, 77, c.

mittunt: maiores natu, quos ... in aestuaria .. coniectos dixeramus, omnium, qui supererant, consensu legatos ad Caesarem miserunt; G II, 28.

obtinent: cuius (Tasgetii) maiores in sua civitate regnum ubtinuerant; G V, 25. cuius (Cavarini) .. maiores regnum obtinuerant; G V, 54.

utuntur: quod ipsi (Numidae Gaetulique) maioresque eorum beneficio C. Mari usi fuissent; Af 32.

II, 1. adhibeo: omnibus principibus maieribusque natu adhibitis; G IV, 13.

compello, subige: f. 1. faciunt.

conicio: f. I. mittunt.

2. accipiu a: nt in ea libertate, quam a maioribus acceperant, permanere ... mallent; G III, 8. seu veterem belli gloriam libertatemque, quam a maioribus acceperint, recuperare; G VII, 1.

disce a: se ita a patribus maioribusque suis didicisse, ut magis virtute quam dele contenderent; G I, 13.

III. dignitas: neque tam excellenti maierum dignitate parta; Af 22.

fortuna: propter adversam fertunam maierum suorum mutatienemque generis; A 66.

locos: huic Caesar pro eius virtute ... maierum locum restituerat; G V, 25.

mos: de Accone ... graviere sententia prounntiata more maiorum supplicium sumpsit; G VI, 44.

IV. a: ita Helvetios a maieribus suis institutos esse, uti ebsides accipere, non dare, consuerint; G I, 14. quod Germanerum consuetudo haec sit a maioribus tradita, ... resistere; G IV, 7.

b. neutr.: 1. spere: suerum .. tormentorum usum, quibus ipsi magna speravissent, spatie propinquitatis interire; C II, 16.

2. habee: cuius (Commii) anctoritas in bis regionibus magni babebatur; G IV, 21.

interest: magni interesse arbitrabatur eius auctoritatem inter sues quam plurimum valere, cuius ..; G V, 4. magni interesse etiam in reliquum tempus ad opinionem Galliae existimans tantas videri Italiae facultates, ut ..; G VI, 1. sibi magni interesse arbitrabatur quam primum oppido potiri; C I, 21.

3. confere: nt minera maioribus cenferantur; A 18.

maiestas, Hoheit, Würde: I. minue: in hoc omnis multitudo maiestatem regiam minui praedicabat; C III, 106.

tente: neve occupatione belli civilis populi Romani ius maiestatemque tentaret; A 34, a.

II. indignus: nulla .. vox est ab iis (militibus) audita populi Romani maiestate ... indigna; G VII, 17, b.

III. secundue: ut sacerdos eius deae (Bellonae) maiestate, imperio, potentia secundus a rege consensu gentis illius babeatur; A 66.

malacia, Windstille: tanta subito malacia ac tranquillitas exstitit, nt se ex loco commovere nen possent; G III, 15.

male, schlecht, schlimm, übel, unglücklich: accido: peius victoribus Sequanis quam Haeduis victis accidisse; G I, 31, c.

accipie: adversarii male accepti tum demum se ad sua praesidia contulerunt; Af 18. suis male acceptis, occisis convulneratisque; Af 41.

administro: cum ... Caesar ... litteris .. urbanis animadverteret multa Romae male et inutiliter administrari; A 65, a.

cade: ubi tantos sues labores et apparatus male cecidisse viderunt; C II, 15.

gero: male re gesta fortunam defuisse; G I, 40, d. ita re male gesta; Af 23. si posset Vergilius ... rei male gestae suorum indicie a pertinacia deduci; Af 86.

habee: relinquebatur Caesari nihil, nisi uti equitatu agmen adversoriorum male haberet et carperet; C I, 63. his eos supplicis ‖ supplices ‖ malis habere ‖ suppliciis male haberi ‖ Caesar ... malebat; C I, 81.

vagor: naves interim Caesaris enerariae errabundae male vagabantur; Af 21.

maleficium, Übelthat, Frevel, Unfug, Schaden: I, 1. facie: ille beneficie suum maleficium existimabant se lucri facere; H 36.

habeo: apud vos beneficia pro maleficiis, maleficia pro beneficiis habentur; H 42, b.

2. habeo pre: f. 1. habeo.

prohibeo a: finitimis imperavit, ut ab iniuria et maleficio se suosque prohiberent; G II, 28.

tempero a: neque homines inimico animo ... temperaturos ab iniuria et maleficio existimabat; G I, 7.

II. causa: se nun maleficii causa ex provincia egressum, sed uti se ... defenderet; C I, 22.

sine: sibi esse in anime sine ullo maleficie iter per provinciam facere; G I, 7. Helvetii (obsides dant), ut sine maleficie et iniuria transeant; G I, 9. (legio) in foro et porticibus sine maleficio consedit; C II, 20, a.

malleolus, Brandpfeil: magnum .. numerum minerum navigiorum et scapharum producunt cum malleolis ignibusque; A 14.

malo, lieber wollen, vorziehen: 1, 1. Infinitiv: tanta homines esse dementia, ut malint regis esse vectigales, quam ... esse incolumes; Af 8. debebunt (praefecti fabrum) Pompeium hortari, ut malit mihi esse amicus quam iis ‖ his ‖, qui ..; F 18. regnum illum Galliae malle Caesaris concessu quam ipsorum habere beneficie; G VII, 20, a. his eos supplicis ‖ supplices ‖ malis habere ‖ suppliciis male haberi ‖ Caesar et necessariam subire deditionem quam proelie decertare malebat; C I, 81. quibus (civibus) salvis atque incolumibus rem obtinere malebat; C I, 72. reliquas .. civitates sollicitant, ut in ea libertate ... permanere quam Romanorum servitutem perferre mallent; G III, 8. (civem Romanum)

Iubae barbaro potius obedientem fuisse, quam ... reverti malle; Af 57. subire: f. habere; C 1, 81. sic erat (Cassius) dublus animi, utrum nihil timere an omnia licere mallet; A 56.

2. acc. c. inf.: qui (inimici) omnia permisceri mallent, quam imperium exercitusque dimittere; C I, 32, b. cum se victoriae Pompei comitem esse mallet quam socium Caesaris in rebus adversis; C III, 80, a. f. I. habere; C I, 81. timere. — II.

II. alqd: nihil .. malo quam et me mei similem esse et illos sui || si is ||; F 15.

malum, Übel, Unfall, Leiden, Not: I, 1. evito: quod malum dux equi velocitate evitavit; G VIII, 48, b.

2. do: praesenti malo aliis malis remedia dabantur; C I, 81.

succurro: his tantis malis haec subsidia succurrebant, ... quod ..; C III, 70.

3. libero: quo malo nisi liberarentur; A 34, a.

II. sors: cuius mali sors incidit Remis, quibus ille dies fungendi muneris obvenerat; G VIII, 12.

III. dare: f. I, 2. do.

defessus: Massilienses omnibus defessi malis; C II, 22.

habere: his eos supplicis || supplices || malis habere || suppliciis male haberi || Caesar ... malebat; C I, 81.

perterreri: ii (frumentarii) repentino malo perterriti diffugiunt ad sua praesidia; G VIII, 35. quo malo perterriti oppidani cupas sevo ... complent; G VIII, 42. quo malo perterriti subito oppidani saxa ... vectibus promovent; C II, 11.

malus, schlecht: quod tribunus militum seditiosus malusque civis fuisti; Af 54, b.

malus, Balken, Mastbaum: I. committo: nostrarum turrium altitudinem ... commissis suarum turrium malis adaequabant; G VII, 22.

2. demitto ad: antemnis ad medium malum demissis; A 45.

destino ad: his (falcibus) cum funes, qui antemnas ad malos destinabant, comprehensi adducti que erant; G III, 14, b.

mancipium, Sklave: impono: ut praeter ipsum militem et arma nec vas nec mancipium ... in naves imponi pateretur; Af 47.

relinquo: aequo animo mancipia atque impedimenta in Italia relinquerent; C III, 6.

mandatum, Auftrag: I, 1. accipio: acceptis mandatis Roscius a Caesare Capuam pervenit; C I, 10. quibus mandatis acceptis Massilienses portas Caesari clauserant; C 1, 34.

defero: cum ad eos oratoris modo Caesaris mandata deferret; G IV, 27. quoniam Pompei mandata ad se detulerint; C I, 9, a. quae mandata ad se per Vibullium delata essent; C III, 22.

do: his datis mandatis eos ab se dimisit; G VII, 54. his datis mandatis ... silentio equitatum mittit; G VII, 71. his datis mandatis Brundisium ... pervenit; C I, 25, a. huic (Clodio) dat litteras mandataque ad eum (Scipionem); C III, 57. *datis mandatis* ipse (Caesar) navem conscendit; Af 2.

habeo: is (L. Caesar) ... habere se a Pompeio ad eum (Caesarem) privati officii mandata demonstrat; C I, 8.

perfero: quod sua mandata perferre non opportuno tempore ad Pompeium vererentur; C III, 57.

refero: haec eodem tempore Caesari mandata referebantur; G 1, 37. haec ad eum mandata Clodius refert; C III, 57.

remitto, scribo: scripta .. ad eum (Caesarem) mandata remittunt; C I, 10.

2. ago de: antequam de mandatis agi inciperetur; C III, 11. Vibullius ... de mandatis Caesaris agere instituit; C III, 18.

II. summa: quorum (mandatorum) haec erat summa; C I, 10. III, 57. erat autem haec summa mandatorum; C III, 10, a.

III, 1. dimittere: his mandatis eum ab se dimittit; G II, 5.

proficere: profectum aliquid Vibullii mandatis existimabatur; C III, 15.

2. cum: his responsis ad Caesarem relatis iterum ad eum Caesar legatos cum his mandatis mittit; G I, 35. quem (praefectum fabrum) Caesar ad eum (Pompeium) remittit cum mandatis; C I, 24. quos (Gaetulos perfugas) cum litteris mandatisque a Caesare missos supra docuimus; Af 55.

in: postulavit deinde eadem, quae legatis in mandatis dederat; G I, 43, b.

mando, auftragen, befehlen, übergeben, anvertrauen, überlassen: I. absolut: iureiurando, ne quis enuntiaret, nisi quibus communi consilio mandatum esset, inter se sanxerunt; G I, 30. cum .. litteras .., ut erat mandatum, Considio porrigere coepisset; Af 4.

II, 1. Conjunctiv: huic mandat, Remos ... adeat atque in officio contineat; G III, 11.

2. ut: his mandavit, ut, quae diceret Ariovistus, cognoscerent et ad se referrent; G I, 47. huic mandat, ut exploratis omnibus rebus ad se quam primum revertatur; G IV, 21. mandat, ut crebros exploratores in Suevos mittant; G VI, 10. discedentibus mandat, ut suam quisque eorum civitatem adeat; G VII, 71. mandat, ut Libonem de concilianda pace hortetur; C 1, 26, b.

3. ne: Caesar .. per litteras Trebonio magnopere mandaverat, ne per vim oppidum expugnari pateretur; C II, 13.

III. se: f. **fuga,** II, 2. mando (5 St.) S. 413, b.

alqd: neque fas esse existimant ea litteris mandare; G VI, 14. haec eadem centurionibus tribunisque militum mandabant, ut per eos ad Caesarem deferrentur; G VII, 17, b.

magistratus: bis domi ob has causas amplissimos magistratus mandaverat; C III, 59.

mane, Morgen, morgens, früh: A. a: cum milites a mane diei ieiuni sub armis stetissent [defatigati]; Af 42. sic utrorumque exercitus instructi ... a mane usque ad horam x die perstiterunt; Af 61, a.

cum: Varus ... cum primo mane Leptim universa classe vectus; Af 62.

B. educo: Varus postero die mane legiones ex castris educit; C II, 27.

impero: subito mane imperat porta decumana legiones se ... sequi; Af 66.

instruo: postero die mane copias ante frontem castrorum instruit; C III, 37, a.

introeo: postero die (Caesar) mane in oppidum introiit; Af 90.

mitto: postridie eius diei mane tripertito milites equitesque in expeditionem misit; G V, 10.

pervenio: media nocte silentio profectus ad hostium castra mane pervenit; G VII, 18. (Cassius) noctu ... egreditur, mane pervenit; A 57, a.

transfugio: eodem tempore mane loricatus unus ex legione vernacula ad nos transfugit; H 20.

venio: quod postridie eius diei mane ... Germani frequentes ... ad eum in castra venerunt; G IV, 13. Caesar ... parva parte noctis itinere intermisso mane Dyrrhachium venit; C III, 41.

maneo, bleiben, verbleiben, verharren, vorhanden sein: I. unpersönlich: omnia excogitantur, quare nec sine periculo maneatur, et ..; G V, 31. sic neque in loco manere ordinesque servare neque procurrere ... tutum videbatur; C II, 41, b. cum ... manendum eo loco et rem proelio committendam existimarent; C III, 74.

II. alqs: si in eo manerent, quod convenisset; G I, 36. reliqui, qui domi manserunt, se atque illos alunt; G IV, 1. consolatus Indutiomarum hortatusque est, uti in officio maneret; G V, 4. facilem esse rem, seu maneant, seu proficiscantur; G V, 31. totam hiemem ipse ad exercitum manere decrevit; G V, 53. obtestatur, ut in fide maneant; G VII, 4, b. praemittit ad Boios, qui ... hortentur, .. ut in fide maneant; G VII, 10. qui (Duratius) perpetuo in amicitia manserat Romanorum; G VIII, 26. quae (Cleopatra) manserat in fide praesidiisque eius (Caesaris); A 33. extra oppidum ea nocte (Caesar) mansit; Af 89.

castra: ita complures dies manserant castra; C III, 66.

civitates: quod ... quae (civitates) in amicitia manserant magnis affectae beneficiis eum (Pompeium) diligebant; C I, 61.

indutiae: interea manerent indutiae, dum ab illo redire posset; C III, 16.

munitiones: quod superioris anni munitiones integrae manebant; G VI, 32.

rex: quod ... mansurum in fide dimissum regem credebat; A 24, a.

manipularis, zu einem Manipel gehörig, Gemeiner: I, 1. sequuntur: Petronius ... centurio ... manipularibus suis, qui illum secuti erant, „quoniam," inquit, „me una vobiscum servare non possum, vestrae ... vitae prospiciam;" G VII, 50, b.

2. sum: hic (Crastinus) signo dato, „sequimini me," inquit, „manipulares mei qui fuistis"; C III, 91.

II, 1. effero, al.: Lucius Fabius, centurio legionis VIII, ... tres suos nactus manipulares atque ab iis sublevatus murum ascendit: hos ipse rursus singulos exceptans in murum extulit; G VII, 47, b.

2. inquam: f. I, 1.

III. ab: f. II, 1.

cum: centuriones Marsi duo cum manipularibus suis XXII ad Attium Varum perfugiunt; C II, 27.

manipulus, Manipel: 1. constant: adeo ut paucis mutatis centurionibus iidem ordines manipulique constarent; C II, 28.

II, 1. circumeo: flens Petreius manipulos circumit militesque appellat; C I, 76.

contineo: si continere ad signa manipulos vellet; G VI, 34, b.

laxo: reliquos cohortatus milites signa inferre et manipulos laxare iussit; G II, 25.

2. conicio in: hinc celeriter deiecti (calones) se in signa manipulosque coniciunt; G VI, 40.

mansuefacio, zähmen: (uri) assuescere ad homines et mansuefieri ne parvuli quidem excepti possunt; G VI, 28.

mansuetudo, Milde: I, 1. audio: f. II.

2. utor: ut sua clementia ac mansuetudine in eos utatur; G II, 14.

II. pro: si forte pro sua clementia ac mansuetudine, quam ipsi ab aliis audirent, statuisset Aduatucos esse conservandos; G II, 31.

manumitto, freilassen: servitia: Cato ... hortatur, ut servitia manumitterent oppidumque defenderent; Af 88, a.

servus: oppidanorum servi, qui erant a Sexto Pompeio manumissi; H 34.

manus, Hand, Handarbeit, Tapferkeit, Handgemenge, Gewalt, Enterhaken, Schar, Mannschaft: I. Subject: abdunt: multitudine uavium (manus) perterritae ... a litore discesserant ac se in luca superiora abdiderant; G V, 8.

adest: hanc (manum) affore biduo; G V, 27, b.

affert: manus erat nulla, quae parvam modo causam timoris afferret; G VI, 35, a.

coniungit: si nova manus Suevorum cum veteribus copiis Ariovisti sese coniunxisset; G I, 37.

conveniunt: cum magnae manus eo convenissent; G V, 8. cum maiores manus hostium adiunctis Germanis convenissent; G V, 29. cum satis haberet convenientes manus dissipare; G VIII, 6.

diripit: qui eam manum habebant, quae Uticam diripuerat; Af 95.

discedunt: f. abdunt.

est: erat, ut supra demonstravimus, manus certa nulla; G VI, 34, a. erat bene magna *manus* intra Pompeianarum partium, quae praesidium receptum indignaretur; H 35. f. affert.

fugit: ut tantis copiis tam exiguam manum praesertim fugientem atque impeditam adoriri non audeant; G VI, 8, a.

indignatur: f. est; H 35.

occurrit: Romanorum manus tantis munitionibus distinetur nec facile pluribus lucis occurrit; G VII, 84.

progreditur: quae (manus) tantum progrediatur, quantum naves processissent; G VII, 61.

transit: magnam manum Germanorum conductam Rhenum transisse; G V, 27, b.

II. nach Verben: 1. adorior: f. I. fugit.

affero: Marcum Catonem Uticae sibi ipsum manus attulisse; Af 93. vos ... more barbarorum populi Romani magistratibus sacrosanctis manus semel et saepius attulistis; H 42, b.

arripio: cum ..., ut convenerat, manum Commii Volusenus arripuisset; G VIII, 23.

cogo: f. **cogo,** III. manum (6 St.) S. 177, a.

colligo: antequam rex manum colligeret seseque oppugnaret; Af 92.

comparo: ita partim precibus partim vi bene magna comparata manu provinciam vastare; H 1. Lusitani ... bene magna manu comparata ad Didium se reportant; H 40, a.

conduco: f. I. transit.

consero: tanta .. inter eos dissensio exsistit, ut manum conserere atque armis dimicare conentur; C I, 20. procurrentibus et erumpentibus Alexandrinis, manum * ‖ Alexandrinis, manum conserendi *potestate facta* ‖; A 22. ut celerius omnium opinione manum consereret; A 71.

deligo: Bellovaci delecta manu peditum ... silvestribus lucis insidias disponunt; G VIII, 12.

diduco: uti adversariorum manus diduceret; C III, 40.

dimitto: dimittendae plures manus diducendique erant milites; G VI, 34, b.

dissipo: f. I. conveniunt; G VIII, 6.

distineo: f. **distineo** manum (6 St.) S. 288, b.

do: tandem dat Cotta permotus manus; G V, 31.

facio: f. **facio,** III. manum (3 St.) S. 385, b.

habeo: qui (Caecilius Niger) bene magnam manum Lusitanorum haberet; H 35. f. I. diripit.

impedio: militibus ... impeditis manibus magno et gravi onere armorum oppressis ... desiliendum ... erat; G IV, 24. f. I. fugit.

inoido: simul pogionem eduxit et manum eius incidit; H 18, a.

inicio: iniecta manu ferrea et retenta utraque nave diversi pugnabant; C I, 58. si quando nostri facultatem nacti ferreis manibus iniectis navem religaverant; C II, 6, a.

intento: ab oppidanis concursu facto eum ... lapidare et ei manus intentare coeperunt; H 22, b.

mitto: parva manu Melodunum versus missa; G VII, 61.

moror: avertit hio casus vaginam et gladinm educere oonanti dextram moratur manum; G V, 44, b.

pando: qnae (mulieres) in proelium profioiscentes passis manibus flentes implorabant, ne se ... traderent; G 1, 51. pueri mulieresqoe ex muro passis manibus suo more pacem ab Romanis petierunt; G II, 13. matresfamiliae ... pectore nudo prominentes passis manibus obtestabantur Romanus, ut sibi parcerent; G VII, 47, b.

paro: hi manus ferreas atque harpagones paraverant; C I, 57.

perterreo: f. I. abdunt.

praecido: omnibus, qui arma tulerant, manns praecidit vitamque concessit; G VIII, 44. idem temporis capti tabellarii ... praecisis manibus missi sunt facti; H 12.

tendo: maiores natu ... manus ad Caesarem tendere ... coeperunt; G II, 13. Litavici fraude perspecta Haedui manus tendere ... incipiunt; G VII, 40. matresfamiliae, quae panlo ante Romanis de muro manus tendebant; G VII, 48. facile erat ... prospicere, ... ut ... omnes .. superiuris aetatis cum liberis atqne uxoribus † ex publicis custodiis qoae aut ‖ex‖ muro ad caelum manus tenderent, aut ..; C II, 5. cum hostes ... ad legatos atque exercitnm supplices manus teudunt; C II, 12 (11).

2. emitto: multi ut din iactato brachio praeoptarent scntum manu emittere et nudo corpore pugnare; G 1, 25.

3. demitto per: nonnullae (matresfamiliae) de muris per manus demissae sese militibus tradebaut; G VII, 47, b.

dimitto ex: f. **ex,** I. dimitto (4 St.) S. 354, a.

eripio ex: quod hominem honestissimum provinciae Galliae ... ereptum e manibus hostinm sibi restitutum videbat; G 1, 53. ut Teutomatus, rex Nitiobrigum, ... vix se ex manibus praedantiom militum eriperet; G VII, 46.

gero cuntra: honestius se contra regem quam contra convenarum ac fugitivorum manum bellum esse gesturum; A 24, a.

redeo ad: cum ... neo comminus ad manus rediretur; Af 18.

trado per: quidam ... Gallus per manus sevi ac picis traditas glebas in ignem ... proiciebat; G VII, 25. fasces ... per manus stramentorum ac virgultorum ... inter se traditos ante aciem collocarunt; G VIII, 15. ut arma per manus necessario traderentur; C 1, 68.

traho per: aegra per manus tractus (Baculus) servatnr; G VI, 38.

video in: ut paene uno tempore et ad silvas et in flumine et iam in manibus nostris hostes viderentur; G II, 19.

III. **Umstand:** 1. collooare: quibusnam manibus aut qoibus viribus praesertim homines tantulae statorae ... tanti oneris turrim in muro sese collocare confiderent; G II, 30.

concitaro: ut ... infirma manu plebis bellum concitare et gerere posset; G VIII, 22.

conici: cum ... telum manu coniceretur; C II, 16.

defendere: ille .. revocatus resistere ac se manu defendere ... coepit; G V, 7. ne munitione magis qnam manu defendere locum Pharnaces videretur; A 74.

divellere: ipse (Cato) suis manibus vulnus crudelissime divellit; Af 88, b.

exhaurire: manibus sagulisque terram exhaurire nitebantur; G V, 42.

fieri: tumulus .. naturalis velnti manu factus excelsiore nndiqne fastigio sustinet murum; A 72.

fallere: ne usu manuque reliquorum opinionem fallerent; C III, 86.

garere: f. concitare.

munitus: quod oppidum et natura loci et mann mnnitum ... expugnatum cognoverant; G III, 23. cum et loci natura et manu munitissimis castris sese teneret; G V, 57.

oppugnare: magna manu Eburones, Nervii, Aduatuci ... legionem oppugnare incipiunt; G V, 39.

pertraotare: milites bestias manibus pertractabant; Af 72.

prendere: cum Caesar signa fugientium manu preuderet et consistere iuberet; C III, 69.

revellere: milites, qui ... scuta manibus revellerent et desuper vulnerarent; G I, 52.

sciudere: ut ... alii (hostes) vallum manu scindere, alii fossas complere inciperent; G V, 51.

seri: multa .. erant intra eum locum manu sata, quibus interim iumenta pasceret; C III, 44, a.

significare: et vooe et manibus universi (milites) ex vallo ... significare coeperunt, ut statim dimitterentur; C 1, 86.

succendere: na pulcherrimam prope totius Galliae urbem ... suis manibus succendere cogerentur; G VII, 15.

tneri: quod tam late tueri parva manu non poterat; C III, 111.

venire: qui ... magna manu ad castra oppugnatum venerunt; G V, 26.

2. cum: ipse (Caesar) cum expedita manu proficiscitur circum villas frumentatum; Af 9. qui (Considius) Thisdrae cum familia sua, gladiatoria manu Gaetulisque praeerat; Af 93.

inter: hac agger inter manus proferebatur; C II, 2.

sub: delectns ... snb manum Scipioni in castra summittere non intermittit; Af 36.

mare, Meer: 1. adiaoet: altera (pars erat) ad partem, qua est aditus ex Gallia atque Hispania, ad id mare, quod adiacet ad ostium Rhodani; C II, 1.

est: qnod his locis erat vadosum mare; C I, 25, b. Caesar ... circumvectus est eo mari, quod Africae partis esse dicitur; A 28.

suocedit: hoo itinere est fons, quo mare succedit longius; C II, 24.

II, 1. conoludo: longe aliam esse navigationem in concluso mari atque in vastissimo atque apertissimo Oceano perspiciebant; G III, 9, b.

contineo: ita muntibus angustis mare continebatur, nti ..; G IV, 23.

extrudo: extruso mari aggere ac molibus; G III, 12.

habeo: quo facilius omne Hadriaticum mare extremis Italiae partibus regionibusque Graeciae in putestate haberet; C I, 25, a. portum ac mare totum in sna potestate haberent; C III, 111.

intercludo: neque navibus intercluso mari tempestatibus commeatus supportare poterat; A 43.

teneo: quoniam mare libere tenerent, neque hostes classem haberent; A 8.

timeo: quod insuetus navigandi mare timeret; G V, 6.

transeo: etsi ad spem conficiendi negotii maxime probabat coactis navibus mare transire et

Pompeium sequi; C I, 29. ut mare transire Caesarem prohiberet; C III, 5. litterae ei (Scipioni) redduntur a Pompeio, mare transisse cum legionibus Caesarem; C III, 33.

tueor: ad ... mare tuendum ab hostibus iubet proficisci; Af 8.

2. coniungo: nam pars quaedam fluminis Nili derivata ... diversissimo ad litus intervallo mari coniungitur; A 27.

3. prohibeo: sicuti mari portibusque Caesarem prohibebat, ita ipse (Bibulus) omni terra earum regionum prohibebatur; C III, 15.

utor: quod ... omnes fere, qui eo mari uti consuerunt, habent vectigales; G III, 8.

4. abduco a: ut ... abductum illum (Pompeium) a mari ... decertare cogeret; C III, 78, a.

absum a: neque (castra) longius a mari passibus CCC aberant; C III, 66.

compello in: perterritos .. Pompeianos in mare navesque passim compulerunt; Af 23.

consido ad: Scipio ... ad mare versus consedit; Af 80.

deduco ad: noctu ex adversariorum conspectu se deducerent ad mare versum; H 18, b.

digredior a: interim Caesar a mari non digredi; Af 7.

dirigo ad: ut ... dies noctesque oculos mentemque ad mare dispositos directosque haberet; Af 26, b.

discedo a: Pompeius neque a mari Dyrrhachioque discedere volebat ... neque ..; C III, 44, a.

dispono ad: ſ. dirigo ad.

duco ad: (Caesar) vallum .. ab oppido Ruspina usque ad mare ducere et a castris alterum eodem; Af 20, a. — propter: propter mare (Caesar) legiones ducit; Af 37.

egero ex: egestis ex mari lapidibus libere sunt usi postea ad mittenda navigia; A 21.

emineo in: id .. est iugum directum eminens in mare; C II, 24.

excubo ad: ut ad mare nostrae cohortes nonae legionis excubuerant; C III, 63, b.

exprimo ex: aquae magnam vim ex mari rotis ac machinationibus exprimere contendit; A 6.

iacio in: a superioribus regionibus in longitudinem passuum DCCCC in mare iactis molibus; C III, 112, a. moles .. iacere in mare non intermittere; Af 26, b.

ingredior per: per mare umbilici fine ingressi terram petebant; Af 85, a.

intercum inter: inter quod (stagnum) et mare angustiae quaedam ... intererant; Af 80.

orior a: quem (campum) iugum cingens a mari ortum ... velut theatri efficit speciem; Af 37.

pertineo ad: quae (munitiones) pertinebant ad mare; C III, 62.

pervenio ad: comitatu equitum XXX (Pompeius) ad mare pervenit; C III, 96.

praecipito in: se .. per molem in mare praecipitaverunt; A 18. propugnatores Octaviani ... partim in mare praecipitantur; A 46.

reduco ad: obsidibus acceptis exercitum reducit ad mare; G V, 23.

relinquo ad: cohortibus decem ad mare relictis; G V, 9.

sum ad: quod (Cantium) esse ad mare supra demonstravimus; G V, 22. ſ. I. adiacet. — in: ſ. II, 1. concludo.

vagor in: quod ... neque per anni tempus in mari classes sine periculo vagari poterant; Af 24.

III, 1. proximus: Publius Crassus adolescens ... proximus mare Oceanum in Andibus hiemarat; G III, 7.

2. longe a: non longe a mari, quo Rhenus influit; G IV, 1. complura praeterea castella et oppida non longe a mari reliquit; Af 2.

ad — versus: ſ. II, 3. consido ad. deduco ad.

usque ad: ſ. II, 3. duco ad.

IV, 1. altitudo: nostris militibus cunctantibus, maxime propter altitudinem maris; G IV, 25. conamur opus magnum et multorum dierum propter altitudinem maris; F 20.

propinquitas: castra erant ... aptissima ... maris propinquitate; C II, 37.

2. despectus in: unde erat propinquus despectus in mare; G III, 15.

navigatio in: ſ. II, 1. concludo.

passus a: cuius fines a maritimis civitatibus flumen dividit, quod appellatur Tamesis, a mari circiter milia passuum LXXX; G V, 11.

vallus contra: contra mare traversum vallum ... nondum perfecerat; C III, 63, a.

V, 1. allui: Massilia .. fere ex tribus oppidi partibus mari alluitur; C II, 1.

zum Soz: quod ... summa .. erat vasto atque aperto mari ... difficultas navigandi; G III, 12. nostris .. neque terra neque mari effugium dabatur victis; A 16. commeatum, qui mari nostris supportabatur, intercipere statuerunt; A 25, a. hunc (Octavium) oppugnantem Epidaurum terra marique; A 44, b. qui (veterani milites equitesque) multa terra marique bella confecissent; Af 24. ut alter Adrumetum, alter Thapsum mari obsiderent; Af 67. postquam (C. Vergilius) terra marique clausus se nihil proficere intellexit; Af 93. ſ. I. est; A 28.

2. in: humiliores, quam quibus (navibus) in nostro mari uti consuevimus; G V, 1. latiores, quam quibus (navibus) in reliquis utimur maribus; G V, 1. magnum comminus in angusto mari proelium factum est; A 46.

per: inter duos vallos ... per mare navibus expositi in aversos nostros impetum fecerunt; C III, 63, b.

secundum: castra secundum mare iuxta Pompeium munire iussit; C III, 65.

maritimus, zum Meere gehörig, am Meere gelegen, wohnend: A. accessus: tota Aegyptos maritimo accessu Pharo, pedestri Pelusio velut claustris munita existimatur; A 26.

aestus: qui dies maritimos aestus maximos in Oceano efficere consuevit; G IV, 29.

civitates: Esuvios, Aulercos, Redones, quae sunt maritimae civitates Oceanumque attingunt; G II, 34. cuius (Cassivellauni) fines a maritimis civitatibus flumen dividit; G V, 11. (Vatinius) maritimas nonnullas civitates ... recipiebat; A 44, b.

custodiae: remitterent ipsi de maritimis custodiis; C III, 17.

dimicatio: sine quo (Euphranore) nulla umquam dimicatio maritima ... confecta erat; A 25, b.

officium: toti .. officio maritimo M. Bibulus praepositus cuncta administrabat; C III, 5.

oppidum: hiemare Dyrrhachii, Apolloniae omnibusque oppidis maritimis constituerat; C III, 5. (Gabinius) Salonam se recipiens in oppidum maritimum; A 43. ut maritima oppida post se ne vacua relinqueret; Af 9. C. Vergilius praetorius, qui Thapsi, oppido maritimo praeerat; Af 28.

ora: ſ. **ora** (13 St.).

pars: maritima pars ab iis (incolitur), qui ..; G V, 12.

porta: Thapso qui erant praesidio ex oppido eruptionem porta maritima faciunt; Af 85, a.

regio: nascitur ibi plumbum album in mediterraneis regionibus, in maritimis ferrum; G V, 12. quae regio (Cantium) est maritima omnis; G V,

14. nautici homines, urbis et regionis maritimae; A 12. (Tbabenenses) in extrema eius (Iobae) regni regieue maritima locati; Af 77.
res: ut maritimae res postulareut; G IV, 23.
orbs: ſ. regio; A 12.
B. fero: ot neqos maritimis nauticisqoe sollertia atqoe ars praesidiom ferret; A 16.

mas, Männchen: eadem est feminae marisque natura, eadem forma magnitodoque cornuom; G VI, 26.

matara, Wurfspieß: quod ... nonnolli inter carros rotasque mataras ac tragulas sobiciebant nostrosque vulnerabant; G I, 26.

mater, Mutter: I. coeperont, al.: matresfamiliae, qoae paolo ante Romanis de muro manus tendebant, suos obtestari et more Gallico passum capillum ostentare liberosque in conspectum proferre coeperunt; G VII, 48.
declarant: ot matresfamiliae eorum sortibus et vaticinationibus declararent, utrum proelium committi ex usu esset, necne; G I, 50.
deicit, al.: inseqoenti luce materfamilias de muro se deiecit, ad nos transiliit dixitqoe ..; H 19.
est: ab Anco Marcio sunt Marcii reges, qoo nomine fuit mater; F 2.
flent, al.: iam .. boc facere noeto apparabant, cum matresfamiliae repente in poblicum procurrerunt fientesque proiectae ad pedes suorum ... petierunt, ne ..; G VII, 26.
iactant, al.: matresfamiliae de muro vestem argentomqoe iactabant et pectore nudo prominentes passis manibus obtestabantur Romanos, ot sibi parcerent ...: nonnullae de muris per manus demissae sese militibos tradebant; G VII, 47, b.
II. colloco: buius potentiae caosa (Dumnorigem) matrem in Bitorigibus bomini illic nobilissimo ac potentissimo collocasse; G 1, 18, a.
III, 1. conventos: freqoens legionibos conventus obviam prodit neqoe tantum virorum, sed etiam matrum familias ac praetextatorum; A 58.
fletos, preces: omnium seniorum, matrum familiae, virginum precibus et fletu excitati; C II, 4.
2. soror ex: (Dumnorigem) sororem ex matre ... nuptum in alias civitates collocasse; G 1, 18, a.

materia, Holz, Bauholz, Holzwerk: I. defendit: quod et ab incendio lapis et ab ariete materia defendit; G VII, 23.
defleit: non materia moltitudine arborum ... deficere poterat; C II, 37.
est: materia cuiosqoe generis nt in Gallia est praeter fagum atque abietem; G V, 12.
potest: qoae (materia) perpetuis trabibus pedes quadragenos plerumque introrsos revincta neque perrumpi neque distrahi potest; G VII, 23. ſ. deficit.
II, 1. caedo, colloco: omnem eam materiam, qnae erat caesa, couversam ad bostem collocabst et pro vallo ad otrumque latus exstruebat; G III, 29.
comporto: ſ. **comporto** materiam (3 St.) S. 193, a.
coufero: buc frumentum comportare, castra munire, materiam conferre coepit; C II, 37.
converto, exstruo: ſ. caedo.
distrabo: ſ. I. potest.
inicio: haec (tigna) directa materia iniecta contexebantur; G IV, 17, b.
obicio: nt ... materiam cunctam obicerent; A 12.
perrompo: ſ. I. potest.
praeacuo, praeoro: apertos coniculos praeusta et praeacuta materia ... morabantur; G VII, 22.
revincio: ſ. 1. potest.
2. ntor: earum (naviom) materia atque aere ad reliquas reficiendas utebatur; G IV, 31. paucis clavis aut materia atque armamentis instructis ad reliqoas (naves) armandas reficiendasque utuntur; C 1, 36.
3. excito ex: nocte ex materia ... turres admodom CXX excitantur incredibili celeritate; G V, 40.
facio ex: factae (naves) .. subito ex humida materia non eundem usom celeritatis habebant; C I, 58. muscolom pedes LX longum ex materia bipedali ... facere instituerunt; C II, 10.
III, 1. firmitas: ictum firmitas materiae sustinet; C II, 11.
imbecillitas: obi ... imbecillitas materiae postulare videretur, pilae interponuntur; C II, 15.
inopia: cuius (materiae) inopia in Africa esset; Af 20, b.
agger ex: aggerem ... facere instituerunt aequa fere altitudine, atqoe ille congesticius ex materia foerat agger; C II, 15.
IV, 1. fieri: carinae ac prima statumina levi materia fiebant; C 1, 54.
morari: ſ. II, 1. praeacuo.
2. sine: quod sine contignatioue ac materia sunt aedificia; A 1.

materies, Holz, Bauholz: congero: ut sibi crates materiemque congererent ad arietes; Af 20, b. omnem materiem circum oppidum succisam intro congessit; H 41.
deporto: nt a Munda ... materiem illo deportarent; H 41.
iacio: alii faces atque aridam materiem de muro in aggerem eminus iaciebant; G VII, 24.
reperio: * materiesqoe, unde soliti sunt turris † agi, propios milia passuum VI non reperiebatur; H 41.
succido: ſ. congero; H 41.

materior, Holz holen: erat eodem tempore et materiari et frumentari et tantas munitiones fieri uecesse; G VII, 73, a.

maternus, mütterlich: amitae meae Iuliae maternnm genus ab regibus ortum ... est; F 2.

matrimonium, Ehe: do in: ei .. filiam suam in matrimoniom dat; G I, 3.
duco in: Domnorix ... Helvetiis erat amicus, qood ex ea civitate Orgetorigis filiam in matrimonium doxerat; G I, 9.

mature, zeitig, früh, schnell: ago: id agendum mature; A 3.
cogito: Caesar ... maturius sibi de bello cogitandum putavit; G VI, 2.
dedoco: Caesar ... maturius paulo, quam tempos anni postulabat, in hiberna in Sequanos exercitum dedoxit; G 1, 54.
educo: si (legiones) maturius ex hibernis educeret; G VII, 10.
occurro: quibus rebus quam maturrime occurrendom putabat; G 1, 33. neqoe Bibolus impeditis navibus dispersisqoe remigibus satis mature occurrit; C III, 7.
pono: illi necessario maturius, qoam constituerant, castra ponont; C 1, 65.
proficiscor: Caesar ... maturius, quam consuerat, ad exercitum proficiscitur; G IV, 6.

maturesco, reifen: frumenta: cum maturescere frumenta inciperent; G VI, 29. iam .. frumsuta maturescere incipiebant; C III, 49.

maturitas, Reife: I. absum a: quo mpore) neque frumenta in hibernis erant neque ultum a maturitate aberant; C I, 48, b.

II. proponi: maiorem .. spem maturitate fruentorum proponi videbant; C III, 49.

maturo, beschleunigen: I. alqs: quibus reis Caesar vehementer commotus maturandum bi existimavit; G I, 37. quibus rebus cognitis aesar maturandum sibi censuit; G VII, 56.

II. Infinitiv: maturat ab urbe proficisci; G I, 7. umen Axonam ... exercitum traducere maturat; G II, 5.

III. iter: eo magis illi maturandum iter existiabant; C I, 63.

maturus, reif, frühzeitig: frumenta: ropter frigora ... frumenta ... matura non rant; G I, 16. frumenta in agris matura non rant; G I, 16. iam .. esse in agris frumenta atura; G I, 40, c. quae (‖ frumenta ‖) prope am matura erant; C III, 81.

hiemes: etsi in his locis ... maturae sunt iemes; G IV, 20.

matutinus, morgendlich: incidit, ut matutino tempore nebula esset crassissima; H 6.

medeor, abhelfen: facillime inopiae frumentariae sese mederi posse existimavit; G V, 24.

medicus, Arzt: cum ... medicus familiaresque continere atque vulnus obligare coepissent; Af 88, b.

mediocris, mäßig, mittelmäßig, unbedeutend, gering, erträglich: aditus: qui (locus) ... aditum .. habet navibus mediocrem; C III, 42.

agmen: quod (impedimentorum agmen) .. erat mediocre, ut in expeditionibus esse consuevit; G VIII, 8.

animus: fortasse ... difficultates auctionandi proponere etiam mediocris est animi; C III, 20.

casus: an adverso mediocri casu (copiae) timidiores essent; G VIII, 13.

copiae: Saburram ... cum mediocribus copiis missum Uticae appropinquare; C II, 38. quae (copiae) numero atque exercitatione bellorum mediocres erant; A 69.

detrimentum: etsi (res) mediocre detrimentum iumentorum ac servorum nostris afferebat; G VIII, 10.

diligentia: non mediocrem sibi diligentiam adhibendam intellegebat; G III, 20.

intervallum: Vercingetorix ... mediocribus circum se intervallis separatim singularum civitatium copias collocaverat; G VII, 36. quae (pars) mediocre intervallum inter castra et flumen Nilum habebat; A 30, b.

latitudo: intra has (crates) mediocri latitudine fossam ... obduci iussit; C III, 46.

proelium: multis .. secundis proeliis unum adversum et id mediocre opponerent; C III, 73, a.

spatium: aliae (sublicae) item supra pontem mediocri spatio (agebantur); G IV, 17, b. mediocri spatio relicto Pulio pilum in hostes immittit; G V, 44, a. colles mediocri interiecto spatio pari altitudinis fastigio oppidum cingebant; G VII, 69. taleae ... mediocribus .. intermissis spatiis omnibus locis disserebantur; G VII, 73, b.

terror: non mediocri terrore illato reliquis cohortibus; C III, 65.

vallis: cum ... id iugum ... mediocri valle a castris eorum intercisum animum adverteret; G VIII, 14, b.

mediocriter, unbedeutend: ut (timor) non mediocriter omnium mentes animosque perturbaret; G I, 39, a.

mediterraneus, binnenländisch: A. regiones: nascitur ibi plumbum album in mediterraneis regionibus; G V, 12.

B. peto: neque (Caesar) mediterranea petere propter navium errorem; Af 7.

medius, mitten, mittlere, in der Mitte: A. bei Substantiven: acies: auxiliis in mediam aciem coniectis; G III, 24. sagittarii funditoresque media continebantur acie; C I, 83. reliquas (cohortes) inter aciem mediam cornuaque interiecerat; C III, 88. mediam aciem Scipio cum legionibus Syriacis tenebat; C III, 88. sinistro cornu Antonium, dextro P. Sullam, media acie Cn. Domitium praeposuerat; C III, 89. eadem ratione haec (subsidia) media collocabantur acie; A 37. Deiotari legiones in mediam aciem contulit; A 39. victrices regiae copiae cornu suo dextro mediaque acie converterunt se ad XXXVI legionem; A 40. sinistro cornu mediaque acie totae profligantur copiae regis; A 76. acies interim mediae cum concurrere conarentur; Af 14. * suam .. aciem mediam eo oppido texit; Af 41. hostes .. mediam aciem suam oppido texisse; Af 42. ut procul simplex esse acies media ab legionariis militibus videretur; Af 59. habuit legionem ... XXV, XXVIII, XIII, XIV, XXIX, XXVI in media acie; Af 60.

agmen: ut eos (equites) superioribus perterritos proeliis in medium reciperent agmen; C I, 79.

caedes: ipsos ... ex media caede fugisse; G VII, 38, a.

campus: Caesar iubet ... medio campo redintegrari proelium; Af 18. ab suis maximis castris per medium campum ... duo brachia instituit duci; Af 51. vallum .. et fossam per medium campum ducere ... non intermittit; Af 61, b.

classes: qua felicitate inter medias hostium classes ... omnes incolumes essent transportati; C III, 73, b.

collis: ipse interim in colle medio triplicem aciem instruxit; G I, 24. a medio fere colle ... sex pedum murum ... praeduxerant Galli; G VII, 46. (copias) in medio colle sub castris constituit; C I, 41.

corona: ita coronam hostium dextro sinistroque cornu mediam dividit; Af 17.

cursus: in hoc medio cursu est insula, quae appellatur Mona; G V, 13.

femur: lancea .. infesta magnis viribus medium femur traicit Voluseni; G VIII, 48, b.

fines: quae (silva Arduenna) ... per medios fines Treverorum ... pertinet; G V, 3. hoc (castellum) fere est in mediis Eburonum finibus; G VI, 32.

forum: in medio foro lignis coacervatis; Af 87, a. quod ... in oppido Zamae lignis congestis maximam in medio foro pyram construxerat; Af 91, a. vos ... Cassium in medio foro nefarie interficere voluistis; H 42, b.

frons: est bos cervi figura, cuius a media fronte inter aures unum cornu exsistit; G VI, 26.

hostes: per medios hostes perrumpunt; G VI, 40. simul (Petronius) in medios hostis irrupit; G VII, 50, b,

intervallum: non ita magno medio intervallo relicto; A 38.

iter: medio fere itinere equites a Fabio missi, quanto res in periculo fuerit, exponunt; G VII, 41. illi ... ex medio itinere proiectis sarcinis fugie-

bant; C I, 59. Caesar ex medio itinere copiis reductis equitibus suis auxilium tulit; Af 52.

iugum: bracbium .. medio iugo ab eo loco ... iubet dirigi; Af 38.

legio: tertiam aciem ... usque ad aciei suae mediam legionem porrexerat; Af 60.

locus: qui (legati) ab eo postularent, uti aliquem locum medium utriusque colloquio deligeret; G I, 34. huno (locum) esse delectum medium fere regionum earum, quas Suevi obtinerent, G IV, 19.

malus: antemnis ad medium malum demissis; A 45.

nox: eo de media nocte Caesar ... Numidas ... subsidio oppidanis mittit; G II, 7. paulo post mediam noctem naves solvit; G IV, 36. media circiter nocte vento intermisso cursum non tenuit; G V, 8. res disputatione ad mediam noctem perdocitur; G V, 31. iubet media nocte legionem proficisci; G V, 46. quibus litteris circiter media nocte .. allatis; G V, 49. ut ... ante mediam noctem ad portas castrorum clamor oreretur; G V, 53. Genabenses paulo ante mediam noctem silentio ex oppido egressi flumen transire coeperunt; G VII, 11, b. media nocte silentio profectus ad bostium castra mane pervenit; G VII, 18. Eporedorix ... media fere nocte rem ad Caesarem defert; G VII, 39. eis (equitibus) de media nocte imperat, ut paulo tumultuosius ... vagarentur; G VII, 45, a. quinque (cohortes) ... de media nocte ... magno tumultu proficisci imperat; G VII, 60. Galli ... media nocte silentio ex castris egressi; G VII, 81. de media nocte missus equitatus novissimum agmen consequitur; G VII, 88. media circiter nocte iis, qui ... processerant, ... ab equitibus correptis; C I, 66. ut media nocte proficiscamur, addont; C II, 31, b. de media nocte cohortes LX ... ad eam partem munitionum ducit, quae ..; C III, 62.

oratio: quorum mediam orationem interrumpunt subito undique tela immissa; C III, 19, b.

planicies: quin media planicie in aequum ad dimicandum adversarii procederent; H 29, a.

praesidia: mediis .. eorum praesidiis cum esseut *; H 3, b.

regio: quae regio totius Galliae media habetur; G VI, 13, b.

scripta: qui me mediis interposuerim Caesaris scriptis; G VIII, pr. a.

spatium: in hoc fere medio spatio tumulus erat paulo editior; C I, 43. a medio fere spatio suos per Antonium ... cobortatus; C III, 46. ad medium fere spatium (milites) coustiterunt; C III, 93, a. pars Nili ... inter se || [inter se] || duobus itineribus paulatim medium inter se spatium relinquens; A 27.

B. **allein: a:** perrumpo per: perterritis nostris per medios audacissime perruperunt; G V, 15.

b. tollo de: ut eo (cive) de medio sublato ex eius pecunia latronum largitio fieret; H I.

mediusfidius, s. **fidius** (2 St.) S. 396, b.

mehercule, wahrlich: in magnum mehercule vos periculum impulit; Af 16. gaudeo mehercule vos significare litteris, quam valde probetis ea, quae apud Corfinium sunt gesta; F 18.

membrum, Glied: compleo, contexo: quorum (simulacrorum) contexta viminibus membra vivis hominibus complent; G VI, 16.

debilito: terror bominibus mentem cousiliumque eripit et membra debilitat; A 18.

expedio: cum illi ... omnibus membris expeditis ... tela conicerent; G IV, 24.

memini, eingedenk sein, erwähnen: I. acc. c. inf.: quod ... alio se in hiberna consilio venisse meminerat; G III, 6. cum subsequi legiones meminissent; G VIII, 28. meminerant ad Alesiam magnam se inopiam perpessos ... victores discessisse; C III, 47. — hortatur .., ut se liberos et imperio natos meminerint; G VII, 37.

II. alicuius: eundem Achillam, cuius supra meminimus, omnibus copiis praefecit; C III, 108.

memor, eingedenk: alqe: se .. eorum (Auximatium) facti memorem fore pollicetur; C I, 13. memores (Massilienses) eorum praeceptorum, quae paulo ante ab suis acceperant; C II, 6, a. (Caesar) memor in Italia pristinae licentiae militaris ac rapinarum certorum hominum; Af 54, a.

memoria, Gedächtnis, Andenken, Erinnerung, Zeit: I. residet, videtur: quorum in consilio ... pristinae residere virtutis memoria videtur; G VII, 77, a.

II, I. deleo: s. retineo; F 3.

depono: num etiam recentium iniuriarum ... memoriam deponere posse? G I, 14. ne primam sacramenti ... memoriam deponerent; C II, 28.

expello: ne nova Caesaris officia veterum suorum beneficiorum in eos memoriam expellerent; C I, 34.

prodo: ut is locus ... ex calamitate populi Romani ... nomen caperet aut memoriam proderet; G I, 13.

remitto: quod fere plerisque accidit, ut praesidio litterarum diligentiam in perdiscendo ac memoriam remittant; G VI, 14.

retineo: uti suae pristinae virtutis memoriam retinerent; G II, 21. ut suae pristinae virtutis et secundissimorum proeliorum retinerent memoriam; G VII, 62, a. neque bominum morte memoria deleri debet, quin a proximis retineatur; F 3.

2. prodo: ex quibus quae (genera ferarum) maxime ... memoriae prodenda videantur, haec sunt; G VI, 25. neque nunc, ut (res) memoriae prodantur, satis causae putamus; C III, 17.

studeo: quod ... neque eos, qui discunt, litteris confisos minus memoriae studere (velint); G VI, 14.

3. opus est: cum videret ad Cassium persequendum nihil opus esse Cn. Pompei nomine et memoria; A 59.

4. babeo in: babe semper in memoria atque in pectore, ut ... fugias ... insolens verbum; F 7, a.

III. dignus: accidit inspectantibus nobis, quod dignum memoria visum praetereundum non existimavimus; G VII, 25.

IV, I. moveri: ut neque beneficiis neque amicitiae memoria moverentur; G VII, 76.

prodi: quos natos in insula ipsi memoria proditum dicunt; G V, 12.

sollicitus: cum ... miserrima .. Alesiae memoria solliciti (oppidani) similem casum obsessionis vererentur; G VIII, 34.

sumere: qua ex re fieri, uti earum rerum memoria magnam sibi auctoritatem ... sumerent; G II, 4, a.

tenere: quod memoria tenebat L. Cassium consulem occisum; G I, 7. eo sibi minus dubitationis dari, quod eas res ... memoria teneret; G I, 14. ille (Curio) unum elocutus, ut memoria tenerent milites ea, quae pridie confirmassent; C II, 34, b.

Zeit: cum (pagus) domo exisset patrum nostrorum memoria; G I, 12. factum eius hostis periculum patrum nostrorum memoria; G I, 40, b. qui

patrum nostrorum memoria ... Teutonos Cimbrosque intra fines suos ingredi prohibuerint; G II, 4, a. apud eos fuisse regem nostra etiam memoria Divitiacum; G II, 4, b. neque adhuc hominum memoria repertus est quisquam, qui eo interfecto ... mori recusaret; G III, 22. confines erant hi (Parisii) Senonibus civitatemque patrum memoria coniunxerant; G VI, 3.

2. post: quod post hominum memoriam numquam est factum; H 15.

supra: paulo supra hanc memoriam servi et clientes ... una cremabantur; G VI, 19.

mendacium, Unwahrheit, Lüge: I. religio: ut ... (Pompeius) nulla tamen mendacii religione obstrictus videretur; C I, 11.

II. permovere: eodem mendacio de caede equitum et principum permovet; G VII, 38, b.

mens, Verstand, Sinn, Gemüt, Überlegung, Absicht: I. est: sic mollis ac minime resistens ad calamitates perferendas mens eorum (Gallorum) est; G III, 19.

residunt: quorum (Allobrogum) mentes nondum ab superiore bello resedisse sperabat; G VII, 64.

II, 1. alieno: ut paene alienata mente ... equitatum se ex fuga recepisse dicerent; G VI, 41.

confirmo: hae litterae vehementer confirmabant mentes oppidanorum; H 28.

converto: s. **converto**, II. mentes (3 St.) S. 229, a.

destino: partem animum mentemque perterritam atque in fugam destinatam habere; Af 88, a.

dirigo, dispono: ut ... dies noctesque oculos mentemque ad mare dispositos directosque haberet; Af 26, b.

eripio: terror hominibus mentem consiliumque eripit; A 18.

excito: omnium mentibus excitatis; A 9.

habeo: s. destino. dirigo.

intendo: omnium oculis mentibusque ad pugnam intentis; G III, 26.

perterreo: s. destino.

perturbo: ut (timor) non mediocriter omnium mentes animosque perturbaret; G I, 39, a. omnia .. plerumque, quae absunt, vehementius hominum mentes perturbant; G VII, 84.

praepedio: imperitorum mentes timor praepediebat; H 31, b.

sano: reliqua, quae ad eorum sanandas mentes pertinere arbitrabatur, commemorat; C I, 35. ut maiore spatio temporis interiecto militum mentes sanarentur; C II, 30.

2. venio in: id quem ad modum fieri possit, nonnulla mihi in mentem veniunt; F 18.

III. insistere: totus (Caesar) et mente et animo in bellum Treverorum ... insistit; G VI, 5.

trahi: ut alius in aliam partem mente atque animo traheretur; C I, 21.

venire: Lepidus ... venit ea mente Uliam, ut ... contentiones Cassi Marcellique componeret; A 63, a. eos (hostes) hac mente et conatu venisse, uti ... tirones legionarii ... opprimerentur; Af 19, a.

elliptisch: sed id, qua mente, communis erat coniectura; A 58.

mensis, Monat: I. sunt: multi iam menses erant et hiems praecipitaverat; C III, 25.

II. cibaria: trium mensum molita cibaria sibi quemque domo efferre iubent; G I, 5.

initia: dies natales et mensium et annorum initia sic observant, ut noctem dies subsequatur; G VI, 18.

labor: ita multorum mensium labor hostium perfidia ... puncto temporis interiit; C II, 14.

III, 1. Accusativ: cum multos menses castris se ac paludibus tenuisset; G I, 40, c.

2. Ablativ: ante: s. **ante**, B, I, 3. mensibus (3 St.) S. 80, a.

zum Satz: quod illi turbulentissimi superioribus temporibus tribuni plebis VIII denique mense || toto denique emenso spatio || suarum actionum respicere ac timere consuerant; C I, 5. quae provincia (Illyricum) superioribus mensibus retenta ... cum laude erat; A 42, a. (Gabinius) paucis mensibus morbo periit; A 43. legiones XXX et XXI paucis mensibus in Italia scriptas Caesar attribuerat Longino; A 53. Cn. Pompeius adolescens ... fere iam aliquot mensibus ibi detinebatur; H 3, a.

mensura, Messung: I. nosco: neque mensuras itinerum noverunt; G VI, 25.

II. videre: nisi certis ex aqua mensuris breviores esse quam in continenti noctes videbamus; G V, 13.

mentio, Erwähnung: s. **facio**, III. mentionem (4 St.) S. 385, b.

mercator, Kaufmann, Händler: I. cognoscunt, al.: uti ... mercatores in oppidis vulgus circumsistat quibusque ex regionibus veniant quasque ibi res cognoverint, pronuntiare cogant; G IV, 5.

commeant: quod ... minime .. ad eos (Belgas) mercatores saepe commeant; G I, 1.

consuescunt, sunt: quo (itinere) magno cum periculo magnisque cum portoriis mercatores ire consuerant; G III, 1.

habent: ut qui sub vallo tenderent mercatores recipiendi sui facultatem non haberent; G VI, 37.

portant: ita lixarum mercatorumque, qui plostris merces portabant, interceptis sarcinis; Af 75.

praedicant: ex ... vocibus ... mercatorum, qui ingenti magnitudine corporum Germanos .. esse praedicabant, ... timor omnem exercitum occupavit; G I, 39, a.

tendunt: s. habent.

ventitant: paulo sunt ... (Ubii) humaniores, propterea quod ... multum .. ad eos mercatores ventitant; G IV, 3.

II, 1. circumsisto, cogo: s. I. cognoscunt.

voco: vocatis ad se undique mercatoribus; G IV, 20.

2. sum: nullum aditum esse ad eos (Nervios) mercatoribus; G II, 15. mercatoribus est aditus magis eo, ut ..., quibus vendant, habeant; G IV, 2.

III. sarcinae: s. I. portant.

voces: s. I. praedicant.

IV. per: interim consilio eius cognito et per mercatores perlato ad Britannos; G IV, 21.

praeter: neque enim temere praeter mercatores illo adit quisquam; G IV, 20.

mercatura, Handel: hunc (Mercurium) ad quaestus pecuniae mercaturasque habere vim maximam arbitrantur; G VI, 17.

mercennarius, für Sold gedungen: hos Dardanos, Bessos partim mercennarios, partim imperio aut gratia comparatos ... adiecerat; C III, 4, b.

merces, Sold, Zins: I. dono: unam (legem promulgavit), qua mercedes habitationum annuas conductoribus donavit; C III, 21.

II. arcessi: factum esse, uti ab Arvernis Se-

quanisque Germani mercede arcesserentur; G I, 31, b.

mercor, kaufen: remigibus ... partim in oppidum victus sui mercandi gratia progressis; Af 62.

mereo, mereor, dienen, Kriegsdienste thun, verdienen, sich verdient machen, verschulden: I. alqa: sie se complures annos illo imperante meruisse, ut nullam ignominiam acciperent; G VII, 17, b. s. **bene,** 1. mereor; G VIII, 46, b. A 65, b. Af 77. 86 (S. 125, b).

civitates: ut castellis vigiliisque bene meritae civitates tutae essent; C III, 13.

patres: quorum (praefectorum) patres cum Mario ante meruerant; Af 56.

socii: neque suam neque populi Romani consuetudinem pati, uti optime merentes socios desereret; G I, 45.

II. de: s. **de,** mereor (3 St.) S. 250, a. — **bene,** 1. mereor (9 St.) S. 125, b.

III. alqd: eos nihil meruisse, quare tali poena afficerentur, qui ..; H 16, b.

laudem: cum ... non minorem laudem exercitus quam ipse imperator meritus videbatur; G I, 40, b.

odium: ne quis aut ex huius (Cavarini) iracundia aut ex eo, quod meruerat, odio civitatis motus exsistat; G VI, 5.

praemia: ut ... ea .., quae meruissent, praemia ab se devicta Gallia exspectarent; G VII, 34.

mergo, versenken: multae (naves) praeterea capiuntur aut rostris perforatae merguntur; A 46.

meridianus, mittägig: tempus: accessum est ad Britanniam omnibus navibus meridiano fere tempore; G V, 8. hostes ... subito meridiano tempore ... portis se foras erumpunt; C II, 14. nacti occasionem meridiani temporis discessu eorum (Octavianorum); C III, 9, b. meridiano fere tempore signo profectionis dato; C III, 76.

meridies, Mittag, Mittagszeit, Süden: I. appropinquat: cum iam meridies appropinquare videretur; G VII, 83.

est, videtur: adeundi tempus definiunt, cum meridies esse videatur; G VII, 83. s. appropinquat.

II. perduco ad: ad meridiem res erat perducta; C III, 95.

specto ad: huius lateris alter angulus ... ad orientem solem, inferior ad meridiem spectat; G V, 13.

III, 1. Ablativ: meridie ... repente ex omnibus partibus (hostes) ad pabulatores advolaverunt; G V, 17. subito in tabernaculo oppressus (Teutomatus), ut meridie conquieverat; G VII, 46.

2. a: cum a meridie prope ad solis occasum dubia victoria pugnaretur; G VII, 80. quam angustissimam partem oppidi palus a meridie interiecta efficiebat; A 1.

circiter: circiter meridiem exercitum in castra reduxit; G I, 50.

meritum, Verdienst, Wohlthat: I. sunt: quae (merita) sunt adhuc et mea voluntate et vestra exspectatione leviora; C II, 32, c.

II, 1. expono: discedentibus his breviter sua in Haeduos merita exposuit; G VII, 54.

propono: sua in illos merita proponit; G VII, 71.

2. collaudo pro: Ciceronem pro eius merito legionemque collaudat; G V, 52.

conservo pro: Caesar magis eos (Massilienses) pro nomine et vetustate quam pro meritis in se civitatis conservans; C II, 22.

praedico de: qui de meis in vos meritis praedicaturus non sum; C II, 32, c.

refero pro: sese ... Caesari pro eius meritis gratiam referre; G V, 27, b.

III, 1. accidere: (se) eo gravius ferre, quo minus merito populi Romani accidissent; G I, 14.

cadere: quamquam, si quid gravius illis accidisset, merito casurum iudicabat; A 11.

conservare: se magis consuetudine sua quam merito eorum civitatem conservaturum; G II, 32.

fieri: quod .. merito eius a se fieri intellegebat; G V, 4.

poni: tu in summis, o dimidiate Menander poneris, et merito, puri sermonis amator; F 23.

2. pro: quibus ille pro meritis civitatem eius immunem esse iusserat; G VII, 76. vgl. II, 2.

merx, Ware: porto: lixarum mercatorumque, qui plostris merces portabant, interceptis sarcinis; Af 75.

reservo: reliquas merces commeatusque ad obsidionem urbis ... reservant; C I, 36.

messis, Ernte: priore .. anno propter adversariorum delectus ... messem non esse factam; Af 20, b.

met: s. **ego,** B. (2 St.) S. 307, b.

metior, zumessen: s. **frumentum,** II, 1. metior (3 St.) S. 412, a.

meto, mähen: dispersos depositis armis in metendo occupatos subito adorti; G IV, 32.

metor, obmessen: castra: Caesar ... castris .. eo loco metatis muniri iubet castra; G VIII, 15. cum ... castra .. metari iussisset; C III, 13.

metus, Furcht, Besorgnis: 1. est: ex eo tempore metum esse magnum; H 27.

impellit: simul (Scipionem impellit) iudiciorum metus; C 1, 4.

II, 1. depono: ut (provinciae regionesque) ... externorum hostium metum deponerent; A 65, a.

inicio: ut Germanis metum iniceret; G IV, 19.

neglego: hoc maxime ad virtutem excitari putant metu mortis neglecto; G VI, 14.

tollo: ne omnino metum reditus sui barbaris tolleret; G VI, 29. metus e civitate tollatur; C I, 9, b.

2. libero: si ... omnem Italiam metu liberare possint; C I, 9, a. ab eo .. (Caesare equites) sunt metu periculoque liberati; Af 92.

III, 1. commoveri: non hostium vi et metu (Caesar) commotus patientem se timidumque hostium opinioni praebebat; Af 31, c.

conterreri: metu conterritos complures profugere in Baeturiam; H 22, b.

deficere: ne hi (milites) propter suorum paucitatem ... metu deficerent; Af 11.

exsanguis: quibus metu exsanguibus de vitaque ... desperantibus; Af 90.

occaecari: metu ac terrore occaecatae (legiones) omnibus portis in sua castra fugere coeperunt; Af 40.

perterreri: ita metu perterriti (adversarii) ... in castra se recipiunt; H 25, b.

prohibere: hoc metu (equites) latius vagari prohibebat; G V, 19.

sollicitari: magno metu ac tristimonia sollicitabantur; Af 10.

teneri: buiusmodi res aut pudore aut metu tenentur; C II, 31, b.

territare: (ille) principes Galliae ... metu territare; G V, 6.

2. ex: ut ... alii ex metu etiam signa dimitterent; C III, 69.

sine: qui (Menapii) ... sine metu trans Rhenum in suos vicos remigraverant; G IV, 4. licere illis, ... quascumque in partes velint, sine metu proficisci; G V, 41. ut sine metu prodirent, edicit; Af 90.

meus, mein: amita: amitae meae Iuliae maternum genus ab regibus ortum ... est; F 2.

commilitones: ego .. ex meis commilitonibus ... non amplius x sumam; Af 45.

commodum: cum ... neque loqui neque audire meo commodo potuissem; F 14.

consilium: quid ergo mei consilii est? G VII, 77, c. rationem consilii mei accipite; C III, 86.

exercitus: ab exercitu meo te removeo; Af 54, a. cum ordines in meo exercitu beneficio, non virtute consecuti ita vos gesseritis, ut ..; Af 54, b. qui in meo exercitu ordines ducatis; Af 54, b.

factum: meum factum probari abs te triumpho gaudio || gaudeo ||; F 15. si ... videbere || et deberes || ... meum aliquod factum condemnavisse; F 16.

festinatio: festinationi meae brevitatique litterarum ignosces; F 14.

imperator: egone contra Caesarem, imperatorem meum, ... adversus armatusque consistam? Af 45.

institutum: meo instituto usus sum et eum (N. Magium) statim missum feci; F 18.

lenitas: maxime vellem, .. homines ... meae .. lenitatis, modestiae patientiaeque rationem habuissent; Af 54, a.

manipulares: hic (Crastinus) signo dato, „sequimini me," inquit, „manipulares mei qui fuistis;" C III, 91.

merita: qui de meis in vos meritis praedicaturus non sum; C II, 32, c.

modestia: ʃ. lenitas.

nomen: mihi meum nomen restituite; C II, 32, d.

officium: „ego certe meum reipublicae ... officium praestitero;" G IV, 25.

patientia: ʃ. lenitas.

potestas: duo praefecti fabrum Pompei in meam potestatem venerunt; F 18.

propinqui: fratribus atque omnibus meis propinquis interfectis; G VII, 38, a.

recusatio: eum cotidiana mea recusatio non difficultatis excusationem, sed inertiae videretur deprecationem habere; G VIII, pr. a.

sponte: quod mea sponte facere constitueram, ut quam lenissimum me praeberem; F 18.

vita: „frustra", inquit, „meae vitae subvenire conamini;" G VII, 50, b. explorato || quo et plorato || et vitae meae testimonio et amicitiae iudicio; F 16.

voluntas: quae (merita) sunt adhuc et mea voluntate et vestra exspectatione leviora; C II, 32, c.

miles, Soldat, Fußsoldat: I. **absolut:** 1. **Subject:** absunt: ʃ. II, 1. perturbo; A 22.

accedunt: huc accedebant (milites) collecti ex praedonibus latronibusque Syriae Ciliciaeque provinciae; C III, 110.

adaequant: qui (milites) vectoriis gravibusque navigiis ... longarum navium cursum adaequarunt; G V, 8.

adnant: qui (milites) aut gratia aut misericordia valerent aut naves adnare possent; C II, 44.

adnatant: pauci (milites) allevatis scutis et animo ad conandum nisi ad proxima navigia adnatarunt; A 20, b.

adveniunt: imperat omnes ... in litore armatos reliquos advenientis milites exspectare; Af 11.

affigit: (miles) pilum ... equi graviter adverso pectori adfixit et ait: „Labiene, decumanum militem, qui te petit, scito esse"; Af 16.

agit: illius .. exercitus milites (officium suum praestitisse), qui per se de concilianda pace egerint; C I, 85, a. milites legionis IX ... praecipites Pompeianos egerunt et terga vertere coëgerunt; C III, 46. || armatus || qui (miles) in eius modi periculo eum || periculo || constanter agendum sibi videret; Af 84.

ait: ʃ. affigit.

appropinquant: ne (milites) consumptis viribus appropinquarent; C III, 93, a.

aquantur: quo liberius a periculo milites aquarentur; C III, 66.

arcessunt: ʃ. consuescit; C III, 110.

ardent: exposcentibus militibus et studio pugnae ardentibus tuba signum dedit; C III, 90.

arripit: ʃ. habet; G V, 38.

ascendunt: milites positis scalis muros ascendunt; C I, 28.

assumunt: qui (milites) ex tanta victoria licentiam sibi assumpsissent immoderate peccandi; Af 85, b.

cadit: ʃ. desistit.

capiunt: milites legionis septimae ... locum ceperunt; G V, 9. Caesar ... milites ab opere vocat, arma capere iubet; A 75.

carent: ut complures dies frumento milites caruerint; G VII, 17, a.

cavent: moniti (milites) a Brundisinis, ut vallum caecum fossasque caveant; C I, 28.

circulantur: totis vero castris milites circulari et dolere hostem ex manibus dimitti; C I, 64.

circumspicit: cum sua quisque miles circumspiceret; G V, 31.

circumvehuntur: navibus circumvecti milites in exteriorem vallum tela iaciebant; C III, 63, b.

coeperunt: et voce et manibus universi (milites) ex vallo, ubi constiterant, significare coeperunt, ut statim dimitterentur; C I, 86. (milites) acerrime ... eminus proeliari coeperunt; A 30, b. milites ... iter inceptum ire coeperunt; Af 75.

cogitant: plerique (milites) ... magis de reliqua fuga quam de castrorum defensione cogitabant; C III, 95.

cognoscit: quo .. miles noster speciemque et virtutem bestiae cognosceret; Af 72. ʃ. II, 1. consuefacio.

cogunt: hunc ex primo ordine pauci Caesaris consecuti milites consistere coëgerunt; C I, 13. ʃ. agit; C III, 46.

cohortantur: ʃ. interpellant.

colloquuntur: ita inter se per tribunos militum centurionesque atque honestissimos sui generis (milites) colloquuntur; C I, 20.

compellunt: legionis nonae et decimae milites Atrebates ... celeriter ex loco superiore in flumen compulerunt et transire conantes insecuti gladiis magnam partem eorum impeditam interfecerunt; G II, 23.

conclamant: conclamant legionis XIII, quae aderat, milites ...: sese paratos esse ..; C I, 7, b. conclamantibus omnibus (militibus) imperaret, quod vellet; C III, 6.

concurrunt: cum ad arma milites concurrissent; G III, 22. cum centuriones ... vi .. continerent milites, ne iniussu imperatoris concurrerent; Af 82.

conficiunt: ut ... milites .. inermi sublevatique alii ab aliis magnam partem itineris conficerent; C I, 68. ipsi (milites) idoneum locum nacti reliquam noctis partem ibi confecerunt; C III, 28, b. qui (veterani milites equitesque) multa terra marique bella confecissent; Af 24.

confirmant: ille (Curio) unum elocutus, ut memoria tenerent milites ea, quae pridie confirmassent; C II, 34, b.

coniciunt: milites legionis IX subito conspirati pila coniecerunt; C III, 46.

conquirunt: centurionibus et paucis militibus intromissis, qui arma iumentaque conquirerent; G VII, 12.

conscendunt: milites equitesque conscendere in naves iubet; G V, 7. his paratis rebus milites silentio naves conscendere iubet; C I, 27. cum omnes milites naves conscendissent; C I, 27. ipsi (milites) expediti naves conscenderent; C III, 6.

consentit: nemo in provincia natus, ut vernaculae legionis miles, ... non ... consenserat in odio Cassi; A 53.

consequuntur: quos (hostes) impeditos integris viribus milites nostri consecuti magnum numerum eorum occiderunt; G III, 19. nonnulli (milites) feliciore exitu expeditas ad ancoram naves consecuti incolumes discesserunt; A 20, b. ſ. cogunt.

considunt: qui (milites) dimissi a superioribus imperatoribus in bis provinciis consederant; C III, 4, a.

consistit: ſ. **consisto,** II. miles (8 St.) S. 212, a. — conspirati: ſ. coniciunt.

consuescit: quod perterritus miles in civili dissensione timori magis quam religioni consulere consueverit; C I, 67. hi (milites) regum amicos ad mortem deposcere, hi bona locupletum diripere, stipendii augendi causa regis domum obsidere, regno expellere, alios arcessere vetere quodam Alexandrini exercitus instituto consuerant; C III, 110.

consulunt: sinistro cornu milites ... eodem, quo venerant, receptu sibi consulebant; C III, 69. ſ. consuescit; C I, 67.

contendunt: milites summa vi transcendere in hostium naves contendebant; G III, 15. quibus ex navibus cum essent expositi milites circiter trecenti atque in castra contenderent; G IV, 37. (milites) magno cursu incitati ad naves contenderunt; A 20, b.

contingunt: ut (milites) contingant inter se atque omnem munitionem expleant; C I, 21.

convellunt: sub musculo milites vectibus infima saxa turris hostium ... convellunt; C II, 11.

conveniunt: ut spatium intercedere posset, dum milites, quos imperaverat, convenirent; G I, 7. militibus .., qui ex provincia convenerant, ... murum ... perducit; G I, 8. civitatibus milites imperat certumque in locum convenire iubet; G V, 1.

convertunt: Caesaris .. non amplius III aut IV milites veterani si se convertissent; Af 70.

cunctantur: nostris militibus cunctantibus; G IV, 25.

decurrunt: quod ... studio partim pugnandi partim spectandi (milites) decucurrissent in eum locum; A 31.

dediscunt: qui (milites) ... nomen disciplinamque populi Romani dedidicerant; C III, 110.

defendunt: neque iis (militibus) posse persuaderi, uti eum (Caesarem) defendant aut sequantur saltem; C I, 6, a. (milites) se defenderunt et ... incolumes se ad nostros receperunt; C III, 28, b. militibus .. (defendentibus), quos praesidii causa miserat Caesar; C III, 40. qui (milites) vim suorum ... ipsi pro suo periculo defendebant; C III, 110.

defetiscuntur: quod nisi crebris subsidiis ac totius diei labore milites essent defessi; G VII, 88. ſ. II, 2. desum.

deficiunt: ne hi (milites) propter suorum paucitatem et hostium multitudinem metu deficerent; Af 11.

deicit: simul (miles) cassidem de capite deiecit, ut cognosci ab eo (Labieno) posset; Af 16.

delent: quin (milites) spe praedae in urbem irrumperent urbemque delerent; C II, 12.

deposcunt: ſ. consuescit; C III, 110.

deprecantur: nullum .. periculum (milites) deprecaturos; A 57, b.

desiliunt: militibus ... simul et de navibus desiliendum et in fluctibus consistendum et cum hostibus erat pugnandum; G IV, 24. ſ. 3. G IV, 25.

desistit: (miles) gladio proboscidem, qua erat circumdatus, caedere quantum viribus poterat non destitit; Af 84.

despiciunt: eos .. (milites) hortari (coeperunt), ut suum officium Pompeio praestarent neve eius fortunam despicerent; C III, 103.

dicit: non irridicule quidam ex militibus decimae legionis dixit: plus ... Caesarem facere; G I, 42. milites Domitianos sacramentum apud se dicere iubet; C I, 23. (milites) dixerunt se servos esse; H 12.

diffugiunt: Scipionis milites diffugere partim in castra Caesaris, partim in quas quisque poterat regiones pervenire; Af 52.

dimittunt: ne in praeda occupati (milites) reliqui negotii gerendi facultatem dimitterent; C III, 97.

diripiunt: ſ. consuescit; C III, 110. — discedit: ſ. **discedo,** II. miles (7 St.) S. 285, b.

dolent: ſ. circulantur.

dubitant: ipsi (milites) transire flumen non dubitaverunt; G II, 23.

ducunt: qui (milites) ... uxores .. duxerant, ex quibus plerique liberos habebant; C III, 110.

efficiunt: quantum labore atque itinere legionarii milites efficere poterant; G V, 19.

egrediuntur: quod ad proelium egressi Curionis milites iis rebus indigebant, quae ..; C II, 35, b.

eludunt: eludentibus .. militibus regis aetatem atque infirmitatem; A 25, a.

erumpunt: dato signo ex castris (milites) erumperent; G III, 5.

est: ſ. sunt.

eunt: ea celeritate atque eo impetu milites ierunt, ... ut ..; G V, 18. ſ. coeperunt; Af 75.

exaudiunt: interim confecta frumentatione milites nostri clamorem exaudiunt; G VI, 39. iis centurionibus ... clare, ut milites exaudirent, „tuemini“, inquit, „castra“; C III, 94.

excipiunt: tantummodo tela missa (milites) exciperent; G III, 5.

exeunt: sub vesperum Caesar portas claudi militesque ex oppido exire iussit; G II, 33. universi .. (Sulmonenses), et oppidani et milites, obviam gratulantes Antonio exierunt; C I, 18.

existimant: id ipsum sui fallendi causa milites ab hostibus factum existimabant; G VII, 50, a. ſ. II, 1. premo; C I, 44.

expellunt: ſ. consuescit; C III, 110.

explent: ſ. contingunt.

exposcunt: Caesar ... signum proelii expo-

scentes (milites) edocet quanto detrimento ... necesse sit ..; G VII, 19. ∫. ardent.

exspectant: omnes milites intenti pugnae proventum exspectabant; G VII, 80.

exstant: cum capite solo (milites) ex aqua extarent; G V, 18.

exstruunt: ∫. superant; G VII, 24.

faciunt: quod (milites) iussi sunt, faciunt; G III, 6. milites, qui erant Corfinii, prima vesperi secessionem faciunt; C I, 20. imperat militibus Caesar, ut naves faciant; C I, 54. omnes fere milites aut ex coactis aut ex centonibus aut ex coriis tunicas aut tegimenta fecerant; C III, 44, b. ille ... tegimenta galeis milites ex viminibus facere ... iubet; C III, 62. ne quis miles in oppidum introiret aut iniuriam faceret cuipiam incolae; Af 7. ∫. II, 1. perturbo; A 22.

fatentur: milites adeo fatebantur, ut Cn. Pompei nomen in scutis inscriptum haberent; A 58.

ferunt: (milites) satis .. supplicii tulisse; C I, 84. neque (milites) corpore dolorem neque animo ignominiam ferre posse; C I, 84. milites .. adhortatus, ut aequo animo laborem ferrent; C III, 41. haec singulari patientia milites ferebant; C III, 47. hortatus .. est, ne (milites) ea, quae accidissent, graviter ferrent neve his rebus terrerentur; C III, 73, a. milites ... ignominiam non tulerunt; C III, 101, c. ∫. sunt; G I, 39, b.

gratulantur: ∫. exeunt; C I, 18.

habet: accidit, ... ut ... quae quisque eorum (militum) carissima haberet, ab impedimentis petere atque arripere properaret; G V, 33. quascumque postea controversias inter se milites habuerunt; C I, 87. crebra .. inter se colloquia milites habebant; C III, 19, a. quod ... opere .. faciendo milites se circumspiciendi non habebant facultatem; Af 47. ∫. ducunt. fatentur. — 3. G VI, 8, a. — II, 1. perturbo; G I, 39, a.

hortantur: multum ipsis militibus hortantibus; C III, 26.

iaciunt: ∫. circumvehuntur.

indigent: ∫. egrediuntur.

indignantur: indignantes milites, .. quod conspectum suum hostes perferre possent; G VII, 19.

inquit: tum miles „non sum,“ inquit „tiro, Labiene, sed de legione x veteranus“; Af 16.

insequuntur: nonae legionis milites elati studio ... temere insecuti longius fugientis in locum iniquum progrediuntur; C I, 45. quo (cursu) refugientes Alexandrinos ex castello in castra sunt milites insecuti; A 30, b. ∫. compellunt.

insiliunt: reperti sunt complures nostri milites, qui in phalangas insilirent et scuta manibus revellerent et desuper vulnerarent; G I, 52.

instant: ut discedere ex eo loco sine periculo barbari militibus instantibus non possent; G VIII, 14.

interficiunt: ne gravius permoti milites et defectionis odio et contemptione sui et diutino labore omnes puberes interficerent; C II, 13. namque milites ... non modo, ut parcerent hosti, non poterant adduci, sed etiam ex suo exercitu illustres urbanos ... aut vulnerarunt aut interfecerunt; Af 85, b. ∫. compellunt.

intermittunt: convocatis centurionibus celeriter milites certiores facit, paulisper intermitterent proelium; G III, 5.

interpellant: qua oratione permoti milites crebro etiam interpellabant, ut magno cum dolore infidelitatis suspicionem sustinere viderentur, discedentem ... universi cohortantur ..; C II, 33.

introit: ∫. faciunt; Af 7.

inveterascit: quod fere fit, quibus quisque in locis miles inveteraverit, ut multum earum regionum consuetudine moveatur; C I, 44.

irrumpunt: milites nostri pristini diei perfidia incitati in castra irruperunt; G IV, 14. ne sub ipsa profectione milites oppidum irrumperent; C I, 27. aegre .. tunc (milites) sunt retenti, quin oppidum irrumperent; C II, 13.

iudicant: quod (milites) sibi ipsi iudicavissent, quo procedendum ... videretur; G VII, 52.

iugulat: miles .., qui fratrem suum in castris iugulasset, interceptus est a nostris et fusti percussus; H 27.

iurant: centuriatim producti milites idem iurant; C I, 76.

laetantur: accidisse hoc complures Caesaris legati, amici, centuriones militesque laetabantur; A 24, b.

loquuntur: milites vero palam inter se loquebantur; C I, 72.

merentur: cur vulnerari pateretur optime de se meritos milites? C I, 72.

nanciscuntur: quorum discessu liberam nacti milites colloquiorum facultatem vulgo procedunt; C I, 74, a. ∫. conficiunt; C III, 28, b.

nascitur: ∫. consentit. — **nituntur:** ∫. adnatant. — **obsident:** ∫. consuescit; C III, 110.

occidunt: ∫. consequuntur; G III, 19.

occurrunt: levius .. casura pila sperabat in loco retentis militibus, quam si ipsi immissis telis occucurrissent; C III, 92. eodem tempore ex legionibus omnibus milites ad milia IV, equites CCCC, funditores sagittariique mille uno commeatu Caesari occurrerunt; Af 77.

offert: miles hic non potuit pati, quin se armatus bestiae offerret; Af 84.

parcunt: Genabi caede ... incitati (milites) ... non infantibus pepercerunt; G VII, 28. ipso Caesare .. a militibus deprecante, eis (Scipionis militibus) uti parcerent; Af 85, b. ∫. interficiunt; Af 85, b.

parent: qui (milites), etsi magno aestu, ... tamen ad omnem laborem animo parati imperio paruerunt; C III, 95.

patitur: ∫. offert.

perfringunt: milites e loco superiore pilis missis facile hostium phalangem perfregerunt; G I, 25.

perfugiunt: cum ... vulgo .. universi in Epiro atque Aetolia conscripti milites (perfugerent); C III, 61. postero die ex legionibus his ... milites legionarii complures ab Scipione in castra Caesaris perfugerunt; Af 35, b.

periclitatur: ut potius in silvis Gallorum vita quam legionarius miles periclitetur; G VI, 34, b.

permanent: qui (milites) ... frigoribus intolerandis studiosissime permanserant in labore; G VIII, 4.

pertractant: milites bestias manibus pertractabant; Af 72.

perveniunt: milites dato signo celeriter ad munitionem perveniunt; G VII, 46. reliqui (milites) ad Caesarem perveniunt; C I, 13. (milites) subsistunt et longo itinere ab his circumducti ad portum perveniunt; C I, 28. quibus rebus accidit, ut pauci milites ... recepti in Siciliam incolumes pervenirent; C II, 44. qui (milites) postquam ad eum (Scipionem) pervenerunt et ante suggestum constiterunt; Af 44.

petunt: sui laboris milites semper eventu belli praemia petiverunt; C II, 32, c. qui (milites) ... muniendi gratia vallum petierant; Af 31, a. ∫. habet; G V, 33. — 3. G VI, 8, a.

ponunt: (milites) omnem spem salutis in virtute ponerent; G III, 5.

possunt: quod ... quid fieri oporteret (milites) non minus commode ipsi sibi praescribere, quam ab aliis doceri poterant; G II, 20. quo

facilius (milites) gladiis uti possent; G II, 25. quod (milites) ... neque signo recipiendi dato constitissent neque ab tribunis militum legatisque retineri potuissent; G VII, 52. at illi (milites) itinere totius noctis confecti subsequi non poterant; C II, 39. Caesar, cum videret milites acrius proeliari non posse; A 31. quod existimabat milites sub onere ac sub sarcinis defatigatos pugnare non posse; Af 75. qui (milites) aut morbo impediti aut commeatu dato cum signis non potuerant ante transire in Africam; Af 77. ſ. adnant. deicit. desistit. efficiunt. ferunt; C I, 84. offert.

praedantur: ut Teutomatus, rex Nitiobrigum, ... vix se ex manibus praedantium militum eriperet; G VII, 46.

praescribunt: ſ. possunt; G II, 20.

praestant: ſ. agit; C I, 85, a. despiciunt.

probant: hoc veteres non probant milites, quos sub vexillo una profectos docuimus; G VI, 40.

procedunt: qui (milites) paulo longius aggeris petendi causa processerant, arcessendi; G II, 20. ne quis miles ab signis IV pedes longius procederet; Af 15. qui (milites) extra munitiones processerant pabulandi aut lignandi *causa*; Af 31, a. ſ. nanciscuntur.

procurrunt: ut (milites) magno impetu primo procurrerent; C I, 44. ac primo Afraniani milites visendi causa laeti ex castris procurrebant; C I, 69. nostri milites dato signo cum infestis pilis procucurrissent; C III, 93, a.

producunt: qua necessitate coacti veterani milites equitesque ... alga ... vitam eorum (iumentorum) producebant; Af 24.

proeliantur: ſ. coeperunt; A 30, b. possunt; A 31. — proferunt: ſ. II, 1. deterreo; G VIII, 41. — proficiscuntur: ſ. probant.

progrediuntur: in locum iniquum (milites) progressi; G II, 23. imprimis monet, ut contineant milites, ne studio pugnandi aut spe praedae longius progrediantur; G VII, 45, b. eius (Pompei) milites ... alii lignandi pabulandique causa longius progrediebantur, alii ... vallum relinquebant; C III, 76. ſ. insequuntur; C I, 45.

properat: ſ. habet; G V, 33.

prosequuntur: eum (Crastinum) electi milites circiter CXX voluntarii eiusdem centuriae sunt prosecuti; C III, 91.

pugnant: milites ... amplius horis quattuor fortissime pugnaverunt; G IV, 37. ut ... rari dispersique (milites) pugnarent; C I, 44. nostris contra militibus acerrime pugnantibus; A 31. ſ. desiliunt. possunt; Af 75.

putant: neque (milites) ex pristina virtute remittendum aliquid putaverunt; C III, 28, b.

recipiunt: Marcellus militibus persuadet, ut se reciperent in castra; A 60. Caesar iubet milites ... omnes intra munitiones minutatim modesteque sine tumultu aut terrore se recipere; Af 31, a. milites legionarii ad sua se recipiunt signa; Af 75. ſ. defendunt; C III, 28, b.

recusant: quos (milites) cum sic animo paratos videat, ut nullum pro sua laude periculum recusent; G VII, 19. neque (militibus) ullum periculum pro salute Caesaris recusantibus; C III, 26. ſ. II, 2. do; C III, 47.

redeunt: Caesar iubet milites rursus ad opus redire; Af 32.

referunt: qui (milites) omnia pericula et detrimenta belli Gutruato accepta referebant; G VIII, 38.

reficiunt: se .. ex labore (milites) reficerent; G III, 5. milites .. ex nocturno labore sese reficere iussit; G VII, 83.

refugiunt: qui *ex* acie refugerant milites; C III, 95.

relinquunt: (milites) munitionem in ponte institutam relinquerunt; A 20, b. ſ. progrediuntur; C III, 76.

repellunt: quae facile nostri milites repellebant; C II, 2.

resistunt: alii (milites) alio loco resistebant; C II, 39.

retinent: milites non longiore oratione cohortatus, quam uti suae pristinae virtutis memoriam retinerent; G II, 21.

revellunt: ſ. insiliunt.

revertuntur: milites in itinere ab eo (Thermo) discedunt ac domum revertuntur; C I, 12.

satisfaciunt: (milites) satis iam fecisse officio; C I, 84.

sequuntur: (milites) sequi sese iubet et praecurrit ante omnes; C II, 34, b. ſ. defendunt; C I, 6, a.

significant: ſ. coeperunt; C I, 86.

solent: quibus rebus coërceri milites et in officio contineri soleant; C I, 67. magna verborum contumelia (captivos) interrogans, solerentne veterani milites fugere; C III, 71.

stant: cum milites a mane diei ieiuni sub armis stetissent [defatigati]; Af 42.

subeunt: Caesar erumpentes eo maxime tempore acerrimas tempestates cum subire milites nollet; G VIII, 5.

subsequuntur: ſ. possunt; C II, 39.

subsistunt: ſ. perveniunt; C I, 28.

succedunt: milites ... sub montem, in quo erat oppidum positum Ilerda, succedunt; C I, 45. lassos itinere ac proeliando milites ad oppugnanda castra succedere noluit; A 30, a. eo cursu ... (milites) munitionibus successerunt; A 30, b.

sunt: nonnulli etiam Caesari nuntiabant ... non fore dicto audientes milites neque propter timorem signa laturos; G I, 39, b. ubi ... duodecimae legionis confertos milites sibi ipsos ad pugnam esse impedimento vidit; G II, 25. ne quis inermibus imprudentibusque militibus ab latere impetus fieri posset; G III, 29. cognoscit non decimum quemque esse reliquum militem sine vulnere; G V, 52. cognitum compertumque sibi alieno esse animo in Caesarem milites; C I, 6, a. edicunt, penes quem quisque sit Caesaris miles, ut producatur; C I, 76. in hoc erant numero complures Pompei milites; C III, 103. milites tamen omnes in armis esse iussit; C III, 109. quos (milites) cognoscit non sua, sed Caesaris absentis causa sibi fidissimos esse; A 57, b. in qua (nave) milites veterani cum uno centurione et nonnulli tirones fuerunt; Af 44. expeditos ex singulis legionibus tricenos milites esse iusserat; Af 75. qui (milites) antea cum Fabio et Pedio fuerant et Trebonio [transfugerant]; H 12. ſ. conclamant; C I, 7, b. dicunt; H 12. faciunt; C I, 20. — IV, 1. alqs.

superant: qua (virtute) nostri milites facile superabant; G III, 14, b. milites, cum toto tempore frigore et assiduis imbribus tardarentur, tamen ... omnia haec superaverunt et ... aggerem ... exstruxerunt; G VII, 24.

supportat: miles ... operi quaecumque sunt usui sine periculo supportat; C II, 15.

sustinent: interim nostri milites impetum hostium sustinuerunt; G IV, 37. milites contra nostri ... omnia fortissimo sustinebant animo; G VIII, 42. ſ. interpellant.

tenent: ſ. confirmant.

tradit: Minucius Silo ... libellum, quasi aliquid ab eo postularet, ut miles ei (Cassio) tradidit; A 52.

transcendunt: ſ. contendunt; G III, 15.
transfugiunt: ſ. sunt; H 12.
transit: ante id tempus nemo aut miles aut eques a Caesare ad Pompeium transierat; C III, 61. ſ. dubitant. possunt; Af 77.
vacant: quod ab opere integris munitionibus (milites) vacabant; C III, 76.
valent: ſ. adnant.
venit: qui milites adversariorum in castra per tempus colloquii venerant; C I, 77. qui (milites) iam in consuetudinem Alexandrinae vitae ac licentiae venerant; C III, 110. quem (militem) postquam elephans ad se telo infesto venire animadvertit; Af 84. cum (milites) venirent, cogniti sunt a militibus; H 12. ſ. consulunt.
verentur: (milites) veriti, ne angustiis intercluderentur; C III, 69. veriti (milites), ne ab tergo circumvenirentur; A 20, b.
versantur: quod (milites) in simili culpa versabantur; C III, 110.
videat: ſ. 3. C II, 39. — videntur: ſ. interpellant. — vincunt: ſ. II, 1. deterreo; G VIII, 41.
volunt: non esse aut ipsis aut militibus suscensendum, quod fidem ... conservare voluerint; C I, 84. Scipionis milites cohortatur, ut parta iam victoria praedae ac praemiorum velint esse participes; C III, 82, a. ſ. 3. G IV, 25.
utuntur: milites cohortatus est, ut beneficio fortunae uterentur; C III, 95. ſ. possunt; G II, 25.
vulnerant: ſ. insiliunt. interficiunt; Af 85, b.
ohne Verb: tum miles: „iam me, qui sim, intelleges"; Af 16.
2. Prädicat: eum: milites se esse legionarios dicunt; G VII, 20, c. uti unus esse ex eius militibus et monere velle aliquid ... videretur; C II, 35, a. ſ. 1. affigit.
3. Vocativ: „desilite", inquit, „milites, nisi vultis aquilam hostibus prodere"; G IV, 25. tum ... „habetis", inquit, „milites, quam petistis, facultatem"; G VI, 8, a. convocatis subito militibus lacrimans, „quo proficiscimur", inquit, „milites"? G VII, 38, a. proxima .. respiciens (Curio) signa, „videtisne", inquit, „milites, captivorum orationem cum perfugis convenire?" C II, 39. „quid tu," inquit, „miles tiro? tam feroculus es?" Af 16. non frustrabo vos, milites; F 5.
II. nach Verben: 1. Accusativ: abicio: elephans milite abiecto ... ad reliquas bestias se recepit; Af 84.
abripio: pauci ex his militibus abrepti vi fluminis ab equitatu excipiuntur ac sublevantur; C I, 64.
accipio: milites ab eo (Lentulo Spinthere) accipit, ipsum dimittit; C I, 15, b. quos .. (milites) ex eius exercitu acceptos in Syria Gabinius Alexandriam traduxerat; C III, 103.
adduco: ſ. I, 1. interficiunt; Af 85, b. — adhortor: ſ. **adhortor** milites (4 St.) S. 41, b.
admisceo: his (legionibus) Antonianos milites admiscuerat; C III, 4, a.
adorior: milites occupatos in opere adoriebantur; G VII, 22.
amitto: L militibus amissis, paucis sauciis; Af 86. ſ. IV, 1. milia.
animadverto: raros milites, ne ex oppido animadverterentur, ex maioribus castris in minora traducit; G VII, 45, b.
appello: et in appellandis cohortandisque militibus imperatoris et in pugna militis officia praestabat; G V, 33. ſ. Petreius manipulos circumit militesque appellat; C I, 76.
arcesso: ſ. I, 1. procedunt; G II, 20.
armo: Caesar scalas parari militesque armari iubet; C I, 28. milites armari (iubet); A 45. ſ. circumdo.

asservo: quos (milites) Varus asservatos sine contumelia deducendos curavit ad Scipionem; Af 44.
assuefacio: (milites) cum Lusitanis reliquisque barbaris || barbaro || genere quodam pugnae assuefacti; C I, 44.
audio: „audite Romanos milites;" G VII, 20, b.
averto: milites .. aversi a proelio ad studium audiendi et cognoscendi feruntur; C II, 12.
caedo: ut ... praeda diripienda milites dissiparentur dispersique caederentur; A 36.
capio: postero die ex legione vernacula milites sunt capti ab equitibus nostris II; H 12.
celo: plerosque (milites) ii, qui receperant, celant; C I, 76.
circumdo: elephans ... militem proboscide circumdat atque in sublime extollit armatum || extollit ||; Af 84. ſ. I, 1. desistit.
circumduco: ſ. I, 1. perveniunt; C I, 28. — circumvenio: ſ. I, 1. verentur; A 20, b. — coërceo: ſ. I, 1. solent; C I, 67. — cognosco: ſ. I, 1. deicit. veniunt; H 12. — cogo: ſ. I, 1. producunt. — cohortor: ſ. **cohortor**, III. milites (11 St.) S. 181, b. — collaudo: ſ. **collaudo** milites (3 St.) S. 181, b. — colligo: ſ. I, 1. accedunt.
colloco: necessario angustius milites collocavit; G V, 23.
compingo: ſ. conicio.
concito: ut ... magis in seditione concitandisque militibus adversum vestrum imperatorem quam pudoris modestiaeque fueritis studiosiores; Af 54, b.
confercio: ſ. I, 1. sunt; G II, 25. — conficio: ſ. **conficio** milites (4 St.) S. 199, b. — confirmo: ſ. **confirmo** milites (4 St.) S. 201, b.
conflicto: veteranae legionis milites item conflictati et tempestatis et sentinae vitiis; C III, 28, b. qui (veterani milites equitesque) ... periculis inopiaque tali saepe essent conflictati; Af 24.
conicio: in tecta partim Gallorum, partim quae coniectis || collectis || celeriter stramentis tentoriorum integendorum gratia erant inaedificata, milites coniecit || compegit ||; G VIII, 5.
conquiro: Caesar conquiri milites, qui ab eo discesserant, delectumque institui iubet; C I, 16. Caesar ... summa diligentia (milites) conquiri et remitti iubet; C I, 77.
conscribo: ſ. I, 1. perfugiunt; C III, 61.
conservo: res diligentiam requirebat ... in singulis militibus conservandis; G VI, 34, a.
consolor: milites consolatur et confirmat; G V, 52. sic milites consolatus eodem die reducit in castra; G VII, 19.
conspicio: milites ... proelio nuntiato cursu incitato in summo colle ab hostibus conspiciebantur; G II, 26. quos (milites) ubi Afranius procul visos cum Petreio conspexit; C I, 65. ſ. I, 1. laborant.
conspicor: quarum cohortium milites postero die ante oppidum Iuba conspicatus suam esse praedicans praedam; C II, 44.
consuefacio: ut consuefaceret milites hostium dolos, insidias, artificia cognoscere; Af 73.
contineo: ſ. **contineo** milites (9 St.) S. 223, b. — convoco: ſ. I, 3. G VII, 38, a. — deduco: ſ. **deduco** militem (5 St.) S. 256, b.
defatigo: quia (hostium levis armatura) ... legionarium militem defatigabat propter velocitatem; Af 71. ſ. I, 1. possunt; Af 75. stant.
deligo: infirmiores milites ex omnibus centuriis deligi iubet; C I, 64. eo .. milites delectos imposuit; C III, 24.
depello: cum ... intellexisset .. ad impedien-

dos milites suos et ab opere depellendos hostem propius accedere; Af 39.

desidero: eo die milites sunt paulo minus septingenti desiderati; G VII, 51. duobus his unius diei proeliis Caesar desideravit milites DCCCCLX et *equites* *; C III, 71. in eo proelio non amplius CC milites desideravit; C III, 99.

deterreo: non deterrootur .. milites nostri vineas proferre et labore ... locorum vincere difficultates; G VIII, 41. ut (milites) magis deterrendi et continendi a periculosissimis essent dimicationibus quam incitandi ad pugnandum; A 22.

dico: equidem me Caesaris militem dici volui; C II, 32, d.

diduco: dimittendae plures manus diducendique erant milites; G VI, 34, b.

dimitto: ſ. I, 1. coeperunt; C I, 86. considunt.

dispergo: ſ. I, 1. pugnant; C I, 44. — II, 1. caedo.

dispono: ipso (Caesar) || in || iis operibus, quae facere instituerat, milites disponit; C I, 21.

dissipo: ſ. caedo.

doceo: ſ. I, 1. possunt; G II, 20.

dono: ea .. praeda milites donavit; A 42, a. nec multo post ... sestertiis centenis milites donavit; A 48.

edoceo: ſ. I, 1. exposcunt.

educo: velintne ... edoctos ex hibernis milites aut ad Ciceronem aut ad Labienum deducere; G V, 27, b.

effero: elati (milites) spe celeris victoriae et hostium fuga; G VII, 47, a. ſ. I, 1. insequuntur; C I, 45.

efficio: cum sua cunctatione atque opinione timoris hostes nostros milites alacriores ad pugnandum effecissent; G III, 24. quod triennio in Africa socs milites consuetudine retentos || retentos consuetudine || fideles sibi iam effecisset; Af 19, b.

eligo: paucos (milites) electos in regnum remisit; C II, 44. ſ. I, 1. prosequuntur.

omitto: noctu .. per vallum (milites) emittunt; C I, 76.

exanimo: fore, ut duplicato cursu Caesaris milites exanimarentur; C III, 92.

excipio: ſ. abripio.

exerceo: milites interim in opere exercere ... non intermittere; Af 26, b.

exercitatus: (milites) superioribus proeliis exercitati; G II, 20. (milites) usu periti ac superioribus pugnis exercitati; C III, 93, a.

expono: ſ. **expono,** II. milites (8 St.) S. 375, b. — exspecto: ſ. I, 1. adveniunt.

exterreo: ne in opere faciundo milites repentino hostium incursu exterrerentur atque opere prohiberentur; C I, 41.

extollo: ſ. circumdo.

facio: quod stipendiarii aratores milites essent facti; Af 20, b. ut tuus potius miles quam Cn. Pompei factus essem; H 17. ſ. I, 1. intermittunt.

fero: ſ. averto. — frustro: ſ. I, 3. F 5.

galeo: milites in campo iubet galeari; Af 12.

habeo: neque (Caesarem) ullos milites in navibus habere; A 10. quod .. nullos milites in navibus habebat; A 10.

hortor: cum ... Caesar ... milites .. hortaretur, ne quod omnino tempus ab opere intermitteretur; G VII, 24. in his rebus occupato Caesare militesque hortante; A 20, a. ſ. I, 1. despiciunt.

immitto: eos (milites) in equitatum Labieni immissos turmis suorum suppetias mittit; Af 75.

impodio: ſ. depello. — I, 1. possunt; Af 77.

impero: milites imperat: mittunt; C I, 15, a. milites, arma, remiges, tormenta, vecturae imperabantur; C III, 32, a. ſ. I, 1. conveniunt; G I, 7. V, 1.

impono: ſ. **impono** milites (5 St.) S. 469, a. — incendo: ſ. **incendo** milites (3 St.) S. 490, a. — incito: ſ. **incito** milites (7 St.) S. 491, b.

inicio: deprensis navibus circiter quinquaginta ... atque eo militibus iniectis; G VII, 58.

insector: gravis armaturae miles simulatque ab iis || his || insectatus constiterat; Af 71.

instigo: C. Aviene, quod in Italia milites populi Romani contra rempublicam instigasti; Af 54, a.

intercipio: huic (Ciceroni) .. accidit, ... ut nonnulli milites ... repentino equitum adventu interciperentur; G V, 39. ſ. I, 1. iugulat.

intercludo: ſ. I, 1. verentur; C III, 69.

interficio: ſ. **interficio,** II. milites (7 St.) S. 516, a.

intromitto: refractis portis, cum iam defenderet nemo, atque intromissis militibus nostris; G II, 33. ſ. I, 1. conquirunt.

invito: ad haec (impedimenta) repetenda (milites) invitati propinquitate superiorum castrorum; C III, 76.

mitto: tripertito milites equitesque in expeditionem misit; G V, 10. ſ. immitto. impero; C I, 15, a. — I, 1. defendunt; C III, 40.

monoo: ſ. I, 1. cavent.

moveo: ſ. I, 1. inveterascit.

obsecro: Quintilius circuire aciem Curionis atque obsecrare milites coepit, ne ..; C II, 28.

oocupo: ſ. adorior. — I, 1. dimittunt.

opprimo: militibus ... impeditis manibus magno et gravi onere armorum oppressis ... desiliendum ... erat; G IV, 24. auxilia regis ... complures .. ibi milites oppresserunt; A 63, b. ſ. interficio; A 76.

paro: milites ... iubet ... ad eam pugnam parari; Af 12. ſ. I, 1. recusant; G VII, 19.

percutio: ſ. I, 1. iugulat.

permisceo: ſ. perturbo; A 75.

permoveo: adhortatus milites, ne necessario tempore itineris labore permoveantur; G VII, 40. ſ. I, 1. interficiunt; C II, 13. interpellant.

perterreo: eo magis timidos perterrent milites; G VI, 40. Caesar neque satis militibus perterritis confidebat; C III, 74. milites et animo perterriti et lassitudine confecti; C III, 95. ſ. I, 1. consuescit; C I, 67.

perturbo: horum ... timore paulatim etiam ii, qui magnum in castris usum habebant, milites centurionesque quique equitatui praeerant perturbabantur; G I, 39, b. quibus omnibus rebus perturbati milites nostri cohortium trium; A 20, b. hoc detrimento milites nostri tantum afuerunt ut perturbarentur, ut incensi atque incitati magnas accessiones fecerint in operibus hostium expugnandis; A 22. nondum ordinibus instructis falcatae regiae quadrigae permixtos milites perturbant; A 75. ſ. I. absunt.

porto: quae (navis) milites portaret; G V, 23.

premo: cum (milites) undique flamma torrerentur maximaque telorum multitudine premerentur; G V, 43. quamquam periculoso genere proelii locoque iniquo (milites) premebantur; G VIII, 42. ut, ... si (milites) premerentur, pedem referre et loco excedere non turpe existimarent; C I, 44. etsi (milites nostri) inferiore loco premebantur; H 12.

produco: ſ. I, 1. iurant. sunt; C I, 76.

prohiboo: nunc vero paene ut feras circummunitos (milites) prohiberi aqua, prohiberi ingressu; C I, 84. ſ. exterreo.

recipio: ſ. celo. — I, 1. perveniunt; C II, 44.

reduco: ſ. consolor; G VII, 19.
reficio: cum ... milites .. hibernorum quiete reficere a tantis laboribus vellet; G VIII, 1.
relinquo: huic rei quod satis esse visum est militum reliquit; G V, 2. hos (milites) cum legione una praesidio castris relinquit; C I, 64. qui (milites) ex veteribus legionibus erant relicti praesidio navibus ex numero aegrorum; C III, 101, c. quos (milites) ... apud Ptolemaeum, patrem pueri, reliquerat; C III, 103. quos (milites) rex in oppido praesidii causa reliquerat; C III, 106. qui (milites veterani) numero aegrorum relicti erant Brundisii; A 44, b. qui in praesidiis relicti sui milites fuissent; Af 11.
remitto: ſ. conquiro; C I, 77. eligo.
reperio: ſ. I, 1. insiliunt.
retineo: reliquarum legionum milites ... ab tribunis militum legatisque ... retinebantur; G VII, 47, a. aegre retentis Domitianis militibus; C III, 37, a. ſ. efficio; Af 19, b. — I, 1. irrumpunt; C II, 13. possunt; G VII, 52.
revoco: ab opere revocandi milites; G II, 20.
sollicito: sive sollicitandi milites sive aequo loco dimicandi detur occasio, ne facultatem praetermittat; C II, 33.
sublevo: ſ. abripio. — I, 1. conficiunt; C I, 68.
tardo: ſ. I, 1. superant; G VII, 24.
tego: sub tecto miles dextra ac sinistra muro tectus, adversus plutei obiectu; C II, 15. intra has (crates) mediocri latitudine fossam tectis militibus obduci iussit; C III, 46.
teneo: nuntio allato, omnes eorum milites in potestate Caesaris teneri; G VII, 43.
terreo: ſ. I, 1. ferunt; C III, 73, a.
tollo: quod ... neque militem unum ab Sicilia sustulisset; Af 54, a.
torreo: ſ. premo; G V, 43.
traduco: ſ. accipio; C III, 103. animadverto.
transporto: paulo infra milites navibus transportari; G VII, 61. milites .. his navibus flumen transportat; C I, 54. ut anguste † XV milia legionariorum militum, DC equites transportare possent; C III, 2. Antonius ... plerasque naves in Italiam remittit ad reliquos milites equitesque transportandos; C III, 29.
transveho: ſ. IV, 1. alqd.
video: ſ. conspicio; C I, 65. — I, 1. recusant; G VII, 19.
voco: ſ. I, 1, capiunt; A 75.
vulnero: centuriones militesque nonnulli (vulnerantur); C III, 19, b. ſ. I, 1. merentur. — IV, 1. alqs.

2. **Dativ:** abscido: servi sunt in crucem sublati, militi cervices abscisae; H 20.
adiungo: eisdem (militibus, sagittariis) scaphas de navibus adiungit; Af 28.
commendo: militibus .. suis commendavit, ne qui eorum violaretur; C III, 98.
concedo: ea praeda militibus concessa; G VI, 4. (oppidum) ad diripiendum militibus concessit; C III, 80, b. praeda militibus concessa; A 19.
condono: Caesar militibus pro tanto labore ac patientia ... ducenos sestertios (condonandos pollicetur); G VIII, 4. praeda omni regia militibus condonata; A 77.
desum: ne militibus quidem ut defessis neque equitibus ut paucis ... studium ad pugnandum virtusque deerat; C II, 41, a.
detraho: scuto ab novissimis uni militi detracto; G II, 25.
dissolvo: militibus aequa facta aestimatione pecuniam pro his rebus dissolvit; C I, 87.
do: militibus .. signum dedit; G VII, 27. confirmandorum militum causa diripiendas bis civitates dedit; C III, 31. non, illis (militibus) hordeum cum daretur, non legumina recusabant; C III, 47. Iubam ... dedisse oppidum diripiendum delendumque militibus; Af 74. eis (militibus) ad ignoscendum nulla facultas est data; H 12.
dono: praedam militibus donat; G VII, 11, b.
expono: pro contione militibus exponit, quas res Caesaris iussu gerere deberet; A 52.
facio: Scipio ... potestatem iis (militibus) dicendi fecit; Af 45.
gratulor: militibus .. vernaculis et secundae legionis ... gratulatur; A 53.
impero: quae .. ad eam rem usui sint militibus imperat; G VII, 11, b. ſ. I, 1. faciunt; C I, 54.
infero: cuius adventu spe illata militibus ac redintegrato animo; G II, 25.
metior: ubi ... intellexit .. diem instare, quo die frumentum militibus metiri oporteret; G I, 16.
minuo: (consilium) nostris militibus spem minuit; G V, 33.
noceo: ut ... nec quicquam omnino relinqueretur, qua aut vi militibus aut igni operibus noceri posset; C II, 16.
parco: interpretem suum Gneum Pompeium ad eum mittit rogatum, ut sibi militibusque parcat; G V, 36. ſ. I, 1. parcunt; Af 85, b.
persuadeo: ſ. I, 1. defendunt; C I, 6, a. recipiunt; A 60.
polliceor: militibus in contione agros ex suis possessionibus pollicetur; C I, 17. sestertios centenos militibus est pollicitus; A 48. pollicetur .. iis (militibus), cum in Mauritaniam traiecisset, sestertios centenos se daturum; A 52.
praefero: ut ... equites ... omnibus in locis se legionariis militibus praeferrent; G II, 27.
praepono: qui (Trebonius) eis (militibus) erat praepositus; G VI, 40.
praesum: his militibus Quintum Titurium Sabinum et Lucium Aurunculeium Cottam legatos praeesse iussit; G V, 24.
resisto: cuius si rei facultas esset, (Marcellus) resistere incitatis militibus non poterat; A 61.
succenseo: ſ. I, 1. volunt; C I, 84.
sum: quibus (militibus) odio sciebat praecipue Cassium esse; A 53. quae (res) usui militi esse consuevit; Af 47.
trado: nonnullae (matresfamiliae) de muris per manus demissae sese militibus tradebant; G VII 47, b.

3. **Ablativ:** careo: quod ... tua .. opera militibus tempore necessario respublica caret; Af 54, a.
utor: testibus se militibus uti posse, quanto studio pacem petisset; C III, 90.

4. **mit Präpositionen:** accipio a: ne quam noctu oppidani ab militibes iniuriam acciperent; G II, 33.
augeo apud: quae res apud milites largitiones auxit; C III, 112, c.
colloquor cum: liberius cum militibus regis colloqui coeperunt; C III, 103.
concurso circum: ipse (Caesar) pedibus circum milites concursans; Af 81.
conficio ex: quas (legiones) ex Pompeianis militibus confecerat; C III, 107. quae (legio) ex tumultuariis militibus in Ponto confecta erat; A 34, b.
consto ex: haec (milia xx) constabant ex Gabinianis militibus; C III, 110.
contendo a: Caesar castris potitus a militibus contendit, ne ... facultatem dimitterent; C III, 97.
contionor apud: Caesar apud milites contionatur; C I, 7, a. Caesar, ut Brundisium venit, contionatus apud milites; C III, 6.

deprecor a: f. 1, 1. parcunt; Af 85, b.

desidero a: nec minus se ab milite modestiam et continentiam quam virtutem atque animi magnitudinem desiderare; G VII, 52.

dissentio a: ab his (militibus) primo Marsi dissentire incipiunt; C I, 20.

efficio ex: unam (legionem effecerat) ex Creta et Macedonia ex veteranis militibus; C III, 4, a.

habeo apud: Caesar ... contionem apud milites habuit; C III, 73, a.

mitto ad: luce prima missis ad eos (milites) ab Otacilio equitibus ... circiter CCCC; C III, 28, b.

praecurro ante: f. 1, 1. sequuntur.

semotus a: colloquium petunt et id, si fieri possit, semoto a militibus loco; C I, 84.

sum in: tantum fuit in militibus studii, ut ..; C I, 64. — penes: quae sint penes milites suos; C I, 87. — sine: quod (navis) erat sine militibus; C III, 14.

III. **nach Adjectiven und Adverb**: 1. iucundus, pergratus: id vero militibus fuit pergratum et iucundum, ... ut ..; C I, 86.

2. pauci ex: f. II, 1. abripio.

una cum: una cum iis (militibus) deprensus L. Pupius ... adducitur; C I, 13.

unus ex: f. 1, 2. sum; C II, 35, a.

IV. **nach Substantiven**: 1. **Genetiv**: alqs: in castello nemo fuit omnino militum, quin vulneraretur; C III, 53. f. 1, 1. habet; G V, 33.

alqd: quid militum transvexisset; C III, 29. f. II, 1. relinquo; G V, 2.

animus: satis ad Gallicam ostentationem minuendam militumque animos confirmandos factum existimans; G VII, 53. quorum (militum) aut animus aut vires videbantur sustinere non posse; C I, 64. omnium esse militum paratissimos animos; C I, 71. praeoccupatus animus Attianorum militum timore et fuga et caede suorum nihil de resistendo cogitabat; C II, 34, b. quo (spatio) satis perspectum habere militum animum videretur; C III, 84. magnis .. iacturis sibi quisque eorum (militum) animos conciliabat; C III, 112, c. instruitur utrimque acies, ordine disposita magis Octaviana, paratior militum animis Vatiniana; A 45. militum tentat animos; A 57, b. quod elephantorum magnitudo multitudoque animos militum detinebat in terrore; Af 72. (Caesar) blande .. appellans animos eorum (militum) excitabat; Af 81. quod postquam Caesar intellexit incitatis militum animis resisti nullo modo posse; Af 83.

arma: quae (tela) ille (P. Vatinius) obtectus armis militum vitavit; C III, 19, b.

auctoritas, beneficium: commemorat, ... ut magnam partem Italiae beneficio atque auctoritate eorum (militum) suam fecerit; C II, 32, a.

clamor: ibi primum e nave egrediens clamorem militum audit; C III, 106.

coartatio: cuius (Pharnacis) aliquamdiu Caesar irridebat inanem ostentationem et eo loco militum coartationem; A 74.

colloquia: colloquia militum interrumpit; C I, 75.

concursus: militum concursu et telis repulsi (Helvetii) hoc conatu destiterunt; G I, 8. ut (Cicero) ultro militum concursu ac vocibus sibi parcere cogeretur; G V, 40. cogitur in eius (Gutruati) supplicium Caesar contra suam naturam concursu maximo militum; G VIII, 38.

consensus: si quis (fugitivus) a domino prehenderetur, consensu militum eripiebatur; C III, 110.

consilia: quod *in* huiusmodi militum consiliis otium maxime contrarium esse arbitrarentur; C II, 30.

conspectus: quorum (nuntiorum) pars deprehensa in conspectu nostrorum militum cum cruciatu necabatur; G V, 45.

contio: contionem advocat militum; C II, 32, a.

contumeliae: hos omnes productos a contumeliis militum conviciisque prohibet; C I, 23.

conventus: ille perlectam (epistolam) in conventu militum recitat; G V, 48.

convicia: f. contumeliae.

copia: militibus veteranis impositis, quorum magnam copiam habebat ex omnibus legionibus; A 44, b. — copiae: advectis militum equitumque copiis; Af 11.

corona: quoniam ... nec facile totum corpus corona militum cingeretur; G VII, 72.

cupiditas: postero die Caesar contione advocata temeritatem cupiditatemque militum reprehendit; G VII, 52.

deditio: se (incommoda accepisse) ... militum .. deditione ad Corcyram ‖ Curictam ‖; C III, 10, b.

detrimentum: ut potius in nocendo aliquid praetermitteretur, ... quam cum aliquo militum detrimento noceretur; G VI, 34, b.

discessus: quod facere Pompeius discessu militum non potuit; C III, 76.

excursus: ut primus excursus visque militum infringeretur; C III, 92.

exercitatio: f. virtus; G III, 19.

impetus: cum ... fortiter .. impetum nostrorum militum sustinerent; G II, 11. diutius nostrorum militum impetum hostes ferre non potuerunt; G IV, 35. hostes paulisper morati militum nostrorum impetum non tulerunt; G V, 21. neque nostrorum militum victorum impetum sustinere potuerunt; G VII, 62, b. tertia (pars) vacabat ad incursum atque impetum militum relicta; C I, 82.

incursus: f. impetus; C I, 82.

iniuria: Trinobantibus defensis atque ab omni militum iniuria prohibitis; G V, 21. Brundisini Pompeianorum militum iniuriis ... permoti Caesaris rebus favebant; C I, 28.

introitus: Caesar ... veritus, ne militum introitu et nocturni temporis licentia oppidum diriperetur; C I, 21.

labor: ne nocturnis quidem temporibus ad laborem militum intermissis; G V, 11. ut militum laborem sublevaret; G VI, 32. summo labore militum .. continuato diem noctemque opere in flumine avertendo; C I, 62.

languor: quare ... et languore militum et vigiliis periculum augeatur; G V, 31.

manus: f. I, 1. praedantur.

mentes: crudelitas in supplicio, nova religio iurisiurandi mentes .. militum convertit; C I, 76. ut maiore spatio temporis interiecto militum mentes sanarentur; C II, 30.

milia: quo proelio duobus milibus militum amplius amissis; A 43. f. II, 1. transporto; C III, 2.

multitudo: quod minus multitudine militum legionariorum pro hostium numero valebat; G I, 51. ipsos se inter multitudinem militum occultasse atque ex media caede fugisse; G VII, 38, a. navigium .. eius (Caesaris) multitudine depressum militum una cum hominibus interiit; A 21. cum more operis cotidiani magnam illam servorum multitudinem .. militum esse credidisset; A 74.

natura: ne dissensionis initium natum seditiosa militum suaque natura videretur; A 58.

numerus: provinciae toti quam maximum potest militum numerum imperat; G I, 7. certum numerum militum ad se celeriter adduci iubet; G VII, 4, b. ut deminutae copiae redintegrarentur,

imperat certum numerum militum civitatibus; G VII, 31. quo minore numero militum munitiones defendi possent; G VII, 73, a. magnum numerum ab eo (Caesare) militum ad Afranium perfugisse; C II, 18, a. quo maior numerus militum posset imponi; C III, 6. quod .. numero militum praestabant; C III, 44, b. cum ipsi numero equitum militumque praestarent; C III, 47. incolumes copias Caesar inferiore militum numero continebat; C III, 47. deminuto .. militum numero; C III, 67. et dato nomine militum essent numero; C III, 110. hoc proelio desiderati sunt ex numero legionariorum militum circiter CCCC; A 21. non quod minore numero militum consequi difficile factu putaret, sed ut ..; A 30, a. quorum (militum) omnino numerus fuit XXX cohortium cum equitibus CCCC, sagittariis CL; Af 12.

officia: ſ. II, 1. appello; G V, 33.

opinio: contra opinionem .. militum famamque omnium videri proelium defugisse magnum detrimentum afferebat; C I, 82.

pars: ut magna pars militum exaudiret; G V, 30. ibi Lucius Cotta pugnans interficitur cum maxima parte militum; G V, 37. magna parte militum confecta vulneribus; G V, 45. militum pars horum virtute summotis hostibus praeter spem incolumis in castra pervenit, pars a barbaris circumventa periit; G VI, 40. nonnulla pars militum domum discedit; C I, 13. cohortes .. secum adducere conatus (Lentulus Spinther) magna parte militum deseritur; C I, 15, b. magnam partem eorum (militum) interfici iussit; C II, 44. quorum (militum) *pars proximas nacta naves multitudine hominum atque onere depressa est, pars resistens ... ab Alexandrinis interfecta est; A 20, b. magna parte Deiotari militum interfecta; A 40. postquam ... animadvertit ... nihilo minus partem militum castra non ignaviter munire; Af 81.

paucitas: cum ... paucitatem militum ex castrorum exiguitate cognoscerent; G IV, 30. paucitatem .. nostrorum militum suis praedicaverunt; G IV, 34. non illi (Pompeiani) paucitatem nostrorum militum ... causae fuisse cogitabant; C III, 72. paucitatem .. militum Caesaris despiciens; C III, 111.

pilum: equites .. hostium pilum militis cursu facile vitabant; Af 15.

praesentia: ſ. virtus; G V, 43.

praesidium: quae gens ... praesidium .. ab eo (Caesare) militum petierat; C III, 80, a. M. Octavium ... compluribus .. locis nostrorum militum oppugnare praesidia; A 44, a.

pugna: genus erat pugnae militum illorum, ut ..; C I, 44.

salus: orare Titurium pro hospitio, ut suae ac militum saluti consulat; G V, 27, b. sperare a multitudine impetrari posse, quod ad militum salutem pertineat; G V, 36. sperare ab eo de sua ac militum salute impetrari posse; G V, 36.

sanguis: neque se umquam abuti militum sanguine ... voluisse; C III, 90.

scientia: his difficultatibus duae res erant subsidio, scientia atque usus militum; G II, 20.

sermones: * sermones militum dubii durius accipiebantur; C II, 29.

sollertia: diuturni laboris detrimentum sollertia et virtute militum brevi reconciliatur; C II, 15.

studium: singulari militum studio ... circiter sescentas eius generis ... naves et longas XXVIII invenit instructas; G V, 2. magno militum studio paucis diebus opus efficitur; G VI, 9. Caesar summo studio militum ante ortum solis in castra pervenit; G VII, 41. quorum (militum) studio et vocibus excitatus Caesar ... experiendum iudicat; C I, 64. Trebonius ea, quae sunt amissa, multo maiore militum studio administrare et reficere instituit; C II, 15. commemorat, quo sit eorum (militum) usus studio ad Corfinium Caesar; C II, 32, a. ita spei Curionis militum studia non deerant; C II, 39. (Caesar) usus singulari militum studio ... oppidum ... expugnavit; C III, 80, b. * et ardentibus studiis militum; A 22.

sudor: viis patefactis summo militum sudore ad fines Arvernorum pervenit; G VII, 8.

tela: ſ. concursus; G I, 8. — temeritas: ſ. cupiditas. — tribunus: ſ. **tribunus** (39 St.).

vigiliae: ſ. languor.

virtus: factum est ... virtute militum et superiorum pugnarum exercitatione, ut ... statim terga verterent; G III, 19. qua in re admodum fuit militum virtus laudanda; G V, 8. tanta militum virtus atque ea praesentia animi fuit, ut ..; G V, 43. hos subsecuti calones equitesque eodem impetu militum virtute servantur; G VI, 40. singulari militum nostrorum virtuti consilia cuiusquemodi Gallorum occurrebant; G VII, 22. *qui* (Antonius) virtute militum confisus scaphas ... cratibus pluteisque contexit; C III, 24. virtute militum confisus ... se ad dimicandum parabat; A 13. non videtur esse praetermittendum de virtute militis veterani V legionis; Af 84. virtute militum nostrorum ... repulsi adversarii; H 12. ſ. sollertia.

vis: ſ. excursus. — vires: militum vires inopia frumenti deminuerat; C I, 52. ſ. animus; C I, 64.

voces: ut ... (Sabinus) etiam nostrorum militum vocibus nonnihil carperetur; G III, 17. nonnullae militum voces cum audirentur, sese, contra hostem si ducerentur, ituros; C III, 31. crebrae .. voces militum in vigiliis colloquiisque audiebantur, prius se cortice ... victuros, quam ..; C III, 49. ſ. concursus; G V, 40. studium; C I, 64.

voluntas: cognita militum voluntate; C I, 8 quod ... largitione militum voluntates redemit C I, 39.

usus: ſ. scientia.

vulgus: posteaquam in vulgus militum elatum est, qua arrogantia ... Ariovistus usus ... interdixisset; G I, 46.

vulnus: propter vulnera militum ... nostri triduum morati; G I, 26. Caninius ... sine ullo paene militis vulnere ad obsidendos oppidanos revertitur; G VIII, 37.

2. **mit Präpositionen:** alqs ex: ſ. I, 1. dicit; G I, 42. — 2. sum; C II, 35, a. — II, 1. abripio.

acies ab: ut procul simplex esse acies media ab legionariis militibus videretur; Af 59.

centurio ex: ex eis (militibus, tironibus) centurio legionis XIV ... inquit ..; Af 45.

contio apud: ſ. II, 4. habeo apud.

largitio in: is (Ganymedes) suscepto officio largitionem in milites auget; A 4.

legio ex: legio XXXVII ex dediticiis Pompeianis militibus ... imposita in naves; A 9.

V. **Umstand: 1. Ablativ:** complere: scaphas longarum navium, item speculatoria navigia militibus compleri iussit; G IV, 26. turrim ... militibus complevit; C III, 39. quas (naves) demonstravimus aggere et levis armaturae militibus completas; C III, 62. navem ... actuariam complet militibus et sagittariis; Af 28.

confidere: ſ. II, 1. perterreo; C III, 74.

deminuere: (legionem) multis .. militibus ... crebritate bellorum adeo deminutam, ut ..; A 69.

iuvare: quod ... eum .. (Iubam) armis, militibus, pecunia iuverant; Af 97.

perducere: I, 1. conveniunt; G I, 8.

2. **Präpositionen:** a: cum summo studio a

militibus administraretur; G IV, 81. pro suo beneficio sine dubio ab his (militibus) gratias sibi actum iri; Af 45. (P. Vatinius) silentio .. ab militibus auditus; C III, 18. speculator de legione II Pompeiana captos a militibus et interfectus est; H 13, a. cognosci: f. 1, 1. venit; H 12. Fabius a proximis militibus circumventus interficitur; C II, 35, a. tertio die a quodam milite (tragula) conspicitur; G V, 48. subito dextro cornu iniussu Caesaris tubicen a militibus coactus canere coepit; Af 82. pars .. ibi ... a militibus ... est interfecta; G VII, 28. ne a militibus ... ipsi (equites, senatores) quoque interficerentur; Af 85, b. a militibus nostris (milites) interfecti sunt; H 12. f. capi. circumveniri. cum ... omnes viae ab Afranianis militibus equitibusque obsiderentur; C I, 54. his (angustiis [portis]) ab Caesaris militibus occupatis; C III, 70. qui (Tullius Rufus) pilo traiectus consulto a milite interiit; Af 85, b.

cum: duas .. naves cum militibus ... scaphis lintribusque reprehendunt; C I, 28. (Achillas) occupabat Alexandriam praeter eam oppidi partem, quam Caesar cum militibus tenebat; C III, 111.

in: pollicetur quaterna in singulos (milites) iugera et pro rata parte centurionibus evocatisque; C I, 17.

per: dum per eos (milites) Caesari provincia restitueretur; A 57, b. ita vim hostium ... per legionarium militem commodius sustinebat; Af 70.

praeter: ut praeter ipsum militem et arma nec vas nec mancipium ... in naves imponi pateretur; Af 47.

pro: quod ... pro militibus tuam familiam iumentaque in naves imposuisti; Af 54, a.

sine: quia (Caesar) ... equitatu suo sine legionario milite hostium equitatui levique armaturae eorum nullo modo par esse poterat; Af 72.

miliarium, Meilenstein: quo cum (Cn. Pompeius) ad octavum miliarium venisset; H 32, b.

milies, tausendmal, hundert Millionen: milies sestertio hic imposito, ut per triennium sex pensionibus populo Romano solverent; Af 90.

militaris, soldatisch, kriegerisch, militärisch: consuetudo: quod ... multa contra morem consuetudinemque militarem fierent; A 65, a. quas (copias) ... consuetudine magis pervulgata militari credebat instrui Caesar; A 74.

disciplina: quae (praemia) ... paulatim ... militarem disciplinam severitatemque minuebant; A 48.

donum: cohortem ... militaribus .. donis amplissime donavit, C III, 53.

institutum: parvo .. spatio intermisso, ut .. militare institutum servaretur; C III, 75.

instrumentum: omni militari instrumento ... erepto; G VI, 30.

licentia: (Caesar) memor in Italia pristinae licentiae militaris; Af 54, a.

mos: signum dari iubet et vasa militari more conclamari; C I, 66. vasis .. militari more conclamatis; C III, 38. exercitum cum militari more ad pugnam cohortaretur; C III, 90. egomet ipse documentum more militari constituam; Af 54, a. armis demissis salutationem more militari faciunt; Af 85, b. Lusitanus more militari ... celeriter equitatu cohortibusque circumcluditur; H 38. f. consuetudo; A 65, a.

res: qui rei militaris peritissimus habebatur; G I, 21. qui ex urbe amicitiae causa Caesarem secuti non magnum in re militari usum habebant; G I, 39, a. uti ... (Belgae) sibi .. magnos .. spiritus in re militari sumerent; G II, 4, a. instructo exercitu, magis ut ... necessitas temporis, quam et rei militaris ratio atque ordo postulabat; G II, 22. qui ... summam .. scientiam rei militaris habere existimabantur; G III, 23. ut rei militaris ratio, maxime ut maritimae res postularent; G IV, 23. superiore gloria rei militaris extincta; G V, 29. vita omnis in venationibus atque in studiis rei militaris consistit; G VI, 19. nullo etiam nunc usu rei militaris percepto; G VI, 40. ne ante partam rei militaris laudem amitterent; G VI, 40. qui (Camulogenus) ... propter singularem scientiam rei militaris ad eum est honorem evocatus; G VII, 57. neque (alia de causa) submissos duces rei militaris peritos; C I, 85, b. quod (Rebilum) magnum habere usum in re militari sciebat; C II, 34, b. seu quid a peritioribus rei militaris desiderari videbatur; C III, 61. nolite, obsecro, committere, ut rei militaris dedecus admittatur; C III, 64. qui .. intra praesidia Pompei fuissent neque operam in re militari praestitissent; C III, 83. hunc usum rei militaris habebant; C III, 110. ut neque numero ... neque usu rei militaris (copiae) contemnendae viderentur; C III, 110. iis .. (cohortibus) Carfulenum praefecit, ... rei militaris scientia virum praestantem; A 81. ad explicandos sumptus rei militaris cum pecuniam necessariam esse iudicaret; A 34, a. haec loca sunt montuosa et natura edita ad rem militarem; H 7.

severitas: f. disciplina.

signa: armis abiectis signisque militaribus relictis; G IV, 15. collatis militaribus signis, quo more eorum gravissima caerimonia continetur; G VII, 2. tectis insignibus suorum occultatisque signis militaribus; G VII, 45, b. signa militaria septuaginta quattuor ad Caesarem referuntur; G VII, 88. cum ... signa eius (Coelii) militaria atque arma Capuae essent comprensa; C III, 21. signa .. sunt militaria sex relata; C III, 53. signa .. sunt militaria amissa XXXII; C III, 71. missis .. armis signisque militaribus; C III, 95. signa .. militaria ex proelio ad Caesarem sunt relata CLXXX et aquilae IX; C III, 99.

usus: modo conscripti atque usus militaris imperiti ad tribunum militum centurionesque ora convertunt; G VI, 39. aeris magno pondere ad militarem usum in naves imposito; C III, 103.

militia, Kriegsdienst: I. detracto: neu (oppida) suis sint ad detractandam militiam receptacula; G VII, 14, b.

II. munus: ut (liberi) munus militiae sustinere possint; G VI, 18.

vacatio: militiae vacationem omniumque rerum (druides) habent immunitatem; G VI, 14.

III. perterreri: quos (equites) ... transmarina militia perterritos ad sacramenti redemptionem vocabat; A 56.

mille, tausend: I. **in gleichem Casus:** alqs. Gaetuli ... nobiliores equitumque praefecti ... cum equis calonibusque suis circiter mille perfugiunt in Caesaris castra; Af 56. qui ... iter .. in Hispaniam intendebant et erant numero circiter mille; Af 95.

armata: hos posse conficere armata milia centum; G II, 4, a. Suessiones ... polliceri milia armata quinquaginta; totidem Nervios; ... quindecim milia Atrebates, Ambianos decem milia, Morinos XXV milia, Menapios VII milia, Caletos X milia, Velocasses et Veromanduos totidem, Aduatucos decem et novem milia; Condrusos, Eburo-

sos, Caeroesos, Paemanos, qui uno nomine Germani appellantur, arbitrari ad XL milia; G II, 4, h. hae (copiae) erant armata circiter milia LX; G V, 49.

armatura: quae (acies) lateribus equitatu tegebatur cum levi armatura milibus sex; H 30.

equites: equites .. ex omni numero mille (Corcenum delegisse), quos in insidiis ... collocaret; G VIII, 17. cum equitibus Numidis MDC electis peditatuque ... satis grandi; Af 18. cum equitibus Gallis Germanisque MDC, ... praeterea Petreiano auxilio adhibito equitibus MDC; Af 19, b.

funditores: milites ... ad IV, equites CCCC, funditores sagittariique mille ... Caesari occurrerunt; Af 77.

homines: ut minus mille hominibus in ea (legione) esset; A 69.

milites: ſ. funditores.

modii: civis ... sibi ad rempublicam administrandam HS CLXXX et argenti pondo XX milia, tritici modios CXX milia polliceri coëgit; C II, 18, a.

passus: cum ... ipse ab hostium castris non longius mille et quingentis passibus abesset; G I, 22. locus erat castrorum editus et paulatim ab imo acclivis circiter passus mille; G III, 19. mille passuum intermisso spatio; G VI, 7, a. oppidi murus ab planicie atque initio ascensus recta regione ... MCC passus aberat; G VII, 46. duces ... non longius mille passibus ab nostris munitionibus considunt; G VII, 79. cum sibi delegissent campum ad rem gerendam non amplius patentem in omnes partes passibus mille; G VIII, 18. abest (iugum) directo itinere ab Utica paulo amplius passus mille; C II, 24. Scipio Labienusque ... a suis munitionibus circiter passus mille progrediuntur; A 38. cum spatio non amplius passuum mille intercisa valles castra hostium divideret; A 73. cum non amplius passus MD inter hostium aciem suasque munitiones esse animadvertisset; Af 39. fere interiecto non minus mille passuum spatio; Af 59. non longius fere mille passus ab suis munitionibus (Scipio) progressus; Af 78, a. inter quod (stagnum) et mare angustiae quaedam non amplius mille et D passus intererant; Af 80. Scipio ... non longe a castris ... mille passibus ad mare versus consedit; Af 80.

pondo: Leptitanos ... XXX centenis milibus pondo olei in annos singulos multat; Af 97. ſ. modii.

praefecti: ſ. alqs; Af 56.

sagittarii: sagittarios Creta, Lacedaemone ... III milia numero habebat; C III, 4, a. ſ. funditores.

II. **mit Genetiv:** aliquorum: horum (Germanorum) primo circiter milia XV Rhenum transisse; G I, 31, b. amplius milibus XII aut armatorum aut eorum, qui eo timore arma proiecerant, interfectis; G VIII, 29. ut equitum mille etiam apertioribus locis VII milium Pompeianorum impetum ... sustinere auderent; C III, 84. cum Maurorum circiter tribus milibus; Af 3. cum ... Numidarum sine frenis VII milibus; Af 19, b.

armaturae: ſ. equitum; F 4, b.

armatorum: ex quibus (pagis) quotannis singula milia armatorum bellandi causa ex finibus educunt; G IV, 1. proxima nocte duobus milibus armatorum relictis; G VIII, 34. ſ. alq; G VIII, 29.

capitum: quarum omnium rerum summa erat capitum Helvetiorum milia CCLXIII, Tulingorum milia XXXVI, Latobrigorum XIV, Rauracorum XXIII, Boiorum XXXII; G I, 29. ab iis, qui emerant, capitum numerus ad eum relatus est milium quinquaginta trium; G II, 33. cum hostium numerus capitum CCCCXXX milium fuisset; G IV, 15.

captivorum: captivorum circiter viginti milia Haeduis Arvernisque reddit; G VII, 90.

equitum: equitum milia erant sex; G I, 48. Labieno in continente cum tribus legionibus et equitum milibus duobus relicto; G V, 8. cogunt equitum duo milia Sugambri; G VI, 35, a. coactis equitum VIII milibus et peditum circiter CCL; G VII, 76. equitum .. [utriusque provinciae] circiter V milia (erant); C I, 39. auxilia peditum * milia, equitum III milia omnibus superioribus bellis habuerat; C I, 39. II milia Hispanorum et Gallorum equitum ... Saburrae summisit; C II, 40. equitum VII milia (habebat); C III, 4, a. erant praeterea equitum milia duo; C III, 110. complentur equitum III milia; A 50. legiones tironum convenire, ... equitum ad II milia; Af 1. legionibus collectis VI et equitum II milibus; Af 2. ut equites minus † XXX Galli Maurorum equitum II milia loco pellerent; Af 6. cuius (Scipionis) copiae legionum VIII et equitum III milium esse nuntiabantur; Af 20, b. nostra praesidia (erant constituta) LXXX cohortibus et IX milibus equitum; H 30. regem adfuturum cum X legionibus, equitum XXX, levis armaturae C milibus; F 4, b. multa milia equitum atque essedariorum habet; F 12. ſ. alq; C III, 84. vgl. III. G IV, 12. VII, 64. H 31.

essedariorum: milibus circiter quattuor essedariorum relictis; G V, 19. ſ. equitum; F 12.

evocatorum: haec erant milia XLV, evocatorum circiter duo; C III, 88.

funditorum: equites Gallos DCCC, funditorum sagittariorumque mille (in navis imponit); Af 34.

hominum: suam familiam, ad hominum milia decem, undique coëgit; G I, 4. qui hominum milibus circiter XV agmen hostium claudebant; G I, 25. ex eo proelio circiter hominum milia CXXX superfuerunt; G I, 26. nocte intermissa circiter hominum milia VI eius pagi, qui Verbigenus appellatur, ... ad Rhenum ... contenderunt; G I, 27. quod paucis mensibus ante Harudum milia hominum XXIV ad eum venissent; G I, 31, c. eo circiter hominum numero sedecim milia expedita ... Ariovistus misit; G I, 49. ex hominum milibus LX vix ad quingentos, qui arma ferre possent, sese redactos esse dixerunt; G II, 28. qui (Cimbri Teutonique) ... praesidium sex milia hominum una reliquerunt; G II, 29. occisis ad hominum milibus quattuor; G II, 33. ex hominum milibus amplius XXX ... plus tertia parte interfecta; G III, 6. etsi (castra) erant exigua per se, vix hominum milium septem; G V, 49. statuunt, ut X milia hominum delecta ex omnibus copiis in oppidum mittantur; G VII, 21. si se tot hominum milia cum hostibus coniunxerint; G VII, 39. milia hominum delecta octoginta una secum interitura demonstrat; G VII, 71. hominum milibus LXXX uno loco interfectis; G VII, 77, b. multis hominum milibus captis; G VIII, 3. multis hominum milibus a Dumnaco ... Duratium clausum Limone oppugnari; G VIII, 26. non amplius hominum milibus ex fuga quinque collectis; G VIII, 30. erant praeterea cuiusque generis hominum milia circiter VI; C I, 51. duobus .. milibus hominum armatis; C III, 103. in his erant legionibus hominum milia CC; C III, 106. in quo proelio ceciderunt milia hominum circiter XXX et si quid amplius; H 31, b. nostri desiderati ad hominum mille partim equitum partim peditum; H 31, b. qui (homines fugitivi) superati a nostris sunt interfecti hominum milia XXII; H 34 (vgl. III).

hostium: circiter tribus milibus hostium ex novissimo agmine interfectis; G VII, 68. postquam equites Iuliani CCCC vim hostium ad IV milia numero sustinere non poterant; Af 78, b. occisis .. hostium L milibus fugatisque compluribus; Af 86.

liberorum: expedito .. exercitu numero servorum, liberorum II milium ... (adolescentulus) ad oppidum Ascurum accedere coepit; Af 23.

militum: ut anguste † XV milia legionariorum militum ... transportare possent; C III, 2. quo proelio duobus milibus militum amplius amissis; A 43.

modium: in quo (oppido) tritici modium milia CCC comportata fuerant; Af 36.

nummum: centurionibus † tot milia nummum praedae nomine condonanda pollicetur; G VIII, 4.

passuum: qui (fines) in longitudinem milia passuum CCXL, in latitudinem CLXXX patebant; G I, 2. milia passuum decem novem murum ... fossamque perducit; G I, 8. uti inter novissimum hostium agmen et nostrum primum non amplius quinis aut senis milibus passuum interesset; G I, 15. hostes ... consedisse milia passuum ab ipsius castris octo; G I, 21. milia passuum tria ab eorum castris castra ponit; G I, 22. quod a Bibracte...non amplius milibus passuum XVIII aberat; G I, 23. quod mons suberat circiter mille passuum; G I, 25. Ariovisti copias a nostris milibus passuum quattuor et XX abesse; G I, 41. milibus passuum sex a Caesaris castris sub monte consedit; G I, 48. milibus passuum duobus ultra eum castra fecit; G I, 48. prius ... quam ad flumen Rhenum milia passuum ex eo loco circiter quinquaginta pervenerunt; G I, 53. ab his castris oppidum Remorum nomine Bibrax aberat milia passuum octo; G II, 6. ab milibus passuum minus duobus (hostes) castra posuerunt; quae castra ... amplius milibus passuum octo in latitudinem patebant; G II, 7. hi novissimos adorti et multa milia passuum prosecuti; G II, 11. cum ... ab eo oppido Caesar cum exercitu circiter milia passuum quinque abesset; G II, 13. inveniebat ex captivis Sabim flumen ab castris suis non amplius milia passum X abesse; G II, 16. una ex parte a Suevis circiter milia passuum sexcenta agri vacare dicuntur; G IV, 3. neque (Mosa) longius ab Oceano milibus passuum LXXX in Rhenum influit; G IV, 10. Caesar cum ab hoste non amplius passuum XII milibus abesset; G IV, 11. sese non longius milibus passuum quattuor aquationis causa processurum eo die dixit; G IV, 11. quae (naves) ex eo loco ab milibus passuum octo vento tenebantur; G IV, 22. circiter milia passuum septem ab eo loco progressus; G IV, 23. quo ex portu commodissimum in Britanniam traiectum esse cognoverat, circiter milium passuum XXX a continenti; G V, 2. ipse noctu progressus milia passuum circiter XII; G V, 9. cuius fines a maritimis civitatibus flumen dividit, quod appellatur Tamesis, a mari circiter milia passuum LXXX; G V, 11. hoc (latus) pertinet circiter milia passuum quingenta; G V, 13. hoc (latus) milia passuum octingenta in longitudinem esse existimatur. ita omnis insula est in circuito vicies centum milium passuum; G V, 13. harum .. omnium legionum hiberna ... milibus passuum centum continebantur; G V, 24. quorum alter milia passuum circiter quinquaginta, alter paulo amplius ab iis absit; G V, 27, b. hostes ... a milibus passuum circiter duobus Romanorum adventum exspectabant; G V, 32. minus horis tribus milium passuum XV in circuitu munitionem perfecerunt; G V, 42. cuius (Crassi) hiberna aberant ab eo milia passuum XXV; G V, 46. eo die milia passuum XX procedit; G V, 47. docet omnes equitatus peditatusque copias Treverorum tria milia passuum longe ab suis castris consedisse; G V, 47. (Caesar) circiter milia passuum quattuor progressus; G V, 49. cum ab hibernis Ciceronis milia passuum (Caesar) abesset circiter LX; G V, 53. neque (Gallorum copias) longius milia passuum octo ab hibernis suis afuisse; G V, 53. positis castris a milibus passuum XV; G VI, 7, a. (Sugambri) transeunt Rhenum ... triginta milibus passuum infra eum locum, ubi ..; G VI, 35, a. Cicero ... nullum eiusmodi casum exspectans, quo ... in milibus passuum tribus offendi posset; G VI, 36. quod spatium est milium passuum circiter centum LX; G VII, 3. locum castris deligit ... ab Avarico longe milia passuum XVI; G VII, 16. Litavicus ... cum milia passuum circiter XXX ab Gergovia abesset; G VII, 38, a. cupidissimis omnibus (militibus) progressus milia passuum XXV; G VII, 40. quattuor milia passuum secundo flumine silentio (naves) progredi; G VII, 60. circiter milia passuum decem ab Romanis trinis castris Vercingetorix consedit; G VII, 66, a. ante id oppidum planicies circiter milia passuum tria in longitudinem patebat; G VII, 69. eius munitionis ... circuitus XI milia passuum tenebat; G VII, 69. quam (planiciem) intermissam collibus tria milia passuum in longitudinem patere supra demonstravimus; G VII, 70. pro loci natura quattuordecim milia passuum complexus; G VII, 74. omnem eam planiciem, quam in longitudinem tria milia passuum patere demonstravimus, complent; G VII, 79. qui (pons) erat ab oppido milia passuum circiter III; C I, 16. in Sicore flumine pontes effecerat duos distantes inter se milia passuum IV; C I, 40, a. has (naves) perfectas carris iunctis devehit noctu milia passuum a castris XXII; C I, 54. oppidum (Octogesa) ... milia .. passuum a castris aberat XX; C I, 61. a milibus passuum V itinera difficilia atque angusta excipiebant; C I, 65. V milia passuum proxima intercedere itineris campestris; C I, 66. hic locus abest a Clupeis passuum XXII milia; C II, 23. rex ... sex milium passuum intervallo a Saburra consederat; C II, 38. progressus (Curio) milia passuum VI equites convenit; C II, 39. nacti portum, qui appellatur Nymphaeum, ultra Lissum milia passuum III, eo naves introduxerunt; C III, 26. cum (Scipio) ab eo (Domitio) milia passuum XX afuisset; C III, 36, a. cum esset inter bina castra campus circiter milium passuum VI; C III, 37, a. Domitius ... progressus milia passuum III; C III, 38. castellis .. XXIV effectis XV milia passuum circuitu amplexus; C III, 44, a. quod milia passuum in circuitu XVII erat complexus; C III, 63, a. Caesar ... VIII milia passuom ex eo loco procedit; C III, 76. (Caesar) progressus milia passuum VI aciem instruxit; C III, 97. aberat .. (flumen) ab regis castris milia passuum circiter VII; A 29. castra posuit longe a Nicopoli circiter milia passuum VII; A 36. Cassius eo biduo circiter IV milia passuum a Corduba ... facit castra; A 59. qui (collis) ... nec multo longius milibus passuum III abest ab Zela; A 72. Caesar cum ab hoste milia passuum V castra posuisset; A 73. qui (portus) abest ab oppido milia passuum duo; Af 10. cum iam Caesar progressus esset a castris circiter milia passuum III; Af 12. III milia passuum longe considunt; Af 24. neque amplius milia passuum VI terrae Africae quoque versus tenebant; Af 24. hic campus mirabili planicie patet milia passuum XII; Af 37. minus mille passuum ab oppido Uzitta ... aberant legiones Iulianae; Af 41. quae (castra) aberant a portu milia passuum VI; Af 63. quem (Varum) Caesar in milibus passuum IV consecutus; Af 63. legiones duas cum equitatu mittit ab castris suis milia passuum X; Af 65. Labienus progressus a suis castris milia passuum VII per iugum et collem; Af 65. ab eius (Caesaris) castris milia passuum VI longe trinis castris dispertitis copiis (Scipio)

consedit; Af 67. quod (oppidum Zeta) aberat a Scipione milia passuum x; Af 68. quod erat (oppidum Zeta) ab eo (Caesare) longe milia passuum XIV; Af 68. Caesar ... progressus ab suis castris milia passuum v; Af 75. Caesar ... protinus profectus circiter milia passuum IV ad aquam facit castra; Af 76. v milibus passuum ab suis castris, ab Scipionis vero II milibus passuum longe (Caesar) constitit in campo; Af 77. insecuti per III milia passuum ... se ad suos recipiunt; Af 78, b. Scipio ... milia passuum VIII a Thapso binis castris consedit; Af 79. quae (loca) planicie dividuntur, Salsu flumine, proxime tamen Ateguam ut flumen sit, circiter passuum duo milia; H 7. ab suis castris circiter milia passuum IV grumus est excellens natura; H 8. Aspavia, quod est ab Ucubi milia passuum v; H 24. planicies inter utraque castra intercedebat circiter milia passuum v; H 29, a. quod oppidum (Carteia) abest a Corduba milia passuum CLXX; H 32, b. huc accedebat, ut aqua ... circumcirca nusquam reperiretur propius milia passuum VIII; H 41. * materies ... propius milia passuum VI non reperiebatur; H 41 (vgl. III).

peditum: ut ... peditum milia decem sibi celeriter mitterent; G VII, 34. Haeduis Segusiavisque ... decem milia peditum imperat; G VII, 64. Correum ... fortissimorum milia sex peditum delegisse; G VIII, 17. delectorum peditum multa milia interisse; G VIII, 21. cuius (exercitus) numerus in praesentia fuit peditum III milia, equites CL; Af 3. ſ. equitum; G VII, 76. C I, 39.

pedum: non .. amplius pedum milibus duobus ab castris castra distabant; C I, 82.

pondo: ſ. I.

sagittarum: milia sagittarum circiter xxx in castellum coniecta Caesari renumeraverunt; C III, 53.

sagittariorum: ſ. funditorum. — servorum: ſ. liberorum. — HS: vgl. III. u. **sestertius.**

III. **ohne Substantiv:** (sc. hominum, equitum): Caesar equitatum .. omnem, ad numerum quattuor milium, praemittit; G I, 15. ex his, qui arma ferre possent, ad milia nonaginta duo. summa omnium fuerunt ad milia CCCLXVIII. eorum, qui domum redierunt, ... repertus est numerus milium c et x; G I, 29. nunc esse in Gallia ad centum et xx milium numerum; G I, 31, b. ex milium L numero, quae ... convenisse constabat, vix quarta parte relicta; G III, 26. ubi primum nostros equites conspexerunt, quorum erat v milium numerus; G IV, 12. celeriter ad clamorem hominum circiter milia sex convenerunt; G IV, 37. eodem equitatus totius Galliae convenit numero milium quattuor; G V, 5. ex omni numero, qui fuit circiter milium XL, vix DCCC ... incolumes ad Vercingetorigem pervenerunt; G VII, 28. placuit, ut Litavicus decem illis milibus, quae Caesari ad bellum mitterentur, praeficeretur; G VII, 37. omnes equites, quindecim milia numero, celeriter convenire iubet; G VII, 64. imperant Haeduis atque eorum clientibus ... milia XXXV; ... Sequanis, Senonibus ... duodena milia; Bellovacis x; ... octona Pictonibus et Turonis; ... Suessionibus || sena Andibus ||, Ambianis, ... Nitiobrigibus quina || quinque || milia; ... Atrebatibus IV; Velliocassis, Lexoviis ... terna; ... xxx universis civitatibus, quae Oceanum attingunt; G VII, 75. rogati .. ab Commio (Bellovaci) pro eius hospitio duo milia una miserunt; G VII, 75. duces hostium LX milia ex omni numero deligunt earum civitatum, quae ..; G VII, 83. Caesar legiones in Hispaniam praemiserat [ad] VI [milia]; C I, 39. ad duorum milium numero ex Pompeianis cecidisse reperiebamus; C III, 53. quae summa erat milium XXII; C III, 89. ex Pompeiano exercitu circiter milia XV cecidisse videbantur; C III, 99. in deditionem venerunt amplius milia XXIV; C III, 99. milia .. xx in armis habebat; C III, 110. quod ... haberet ... legiones conscriptas ex cuiusquemodi generis amplius XII milibus; Af 19, b. amplius duum milium numero ad unum terga vertebant; Af 70. ubi (Scipio) praesidium equestre circiter II milium numero habere consuerat; Af 78, a. item .. (ceciderunt) equites Romani partim ex urbe partim ex provincia ad milia III; H 31, b. reliquos vivos capiunt, XIV milia; H 41. ſ. I. armata; G II, 4, b. — II. evocatorum.

(sc. passuum): ut milium amplius quinquaginta circuitu locis apertis exercitum duceret; G I, 41. vallo pedum XII in circuitu quindecim milium ... circummuniti; G II, 30. cum Viridovix contra eum duum milium spatio consedisset; G III, 17. celeriter octo milium itinere confecto; G IV, 14. huius est longitudo lateris, ut fert illorum opinio, septingentorum milium; G V, 13. quae (Arduenna silva) milibus .. amplius quingentis in longitudinem patet; G VI, 29. milia non amplius decem progressi hostes; G VIII, 16. quae (castra) non longius ab ea caede abesse plus minus octo milibus dicebantur; G VIII, 20. considunt Drappes et Lucterius non longius ab oppido x milibus; G VIII, 35. partem copiarum cum Drappete esse in castris a milibus longe non amplius XII; G VIII, 36. quod oppidum (Sulmo) a Corfinio VII milium intervallo abest; C I, 18. castra ... cum essent inter flumina duo, Sicorim et Cingam, spatio milium xxx; C I, 48, a. milium sex ad iter addito circuitu; C I, 64. milia .. progressi IV; C I, 80. sex milium circuitu in oppidum pervenit || perveniunt ||; C II, 24. minus v et xx milibus longe ab Utica eius (regis) copias abesse; C II, 37. confecto iam labore exercitu XVI milium spatio (Curio) constitit; C II, 41, a. Caesar ... a Scipionis (castris) circiter duum milium interiecto spatio in acie constitit; Af 75. XVI milia nocte (Caesar) progressus; Af 79.

(sc. HS): quem (Scaevam centurionem) ... donatum milibus CC; C III, 53. Caesar ob virtutem turmae Cassianae donavit milia XIII ... et levi armaturae milia XII; H 26.

minae, Drohungen: agere: postquam Iuba ante portas diu multumque primo minis pro imperio egisset cum Zamensibus; Af 91, b.

compelli: sic vocibus consulis, terrore praesentis exercitus, minis amicorum Pompei plerique compulsi ... Scipionis sententiam sequuntur; C I, 2.

moveri: eos (Zamenses) ... nec minis nec precibus suis moveri, quo magis se reciperent; Af 91, b.

minime ſ. **parum.**

minor, drohen: quod se facturos minabantur; C II, 13.

minuo, vermindern, verringern, schmälern, schlichten, abnehmen: I. aestus: quod rursus minuente aestu naves in vadis affiictarentur; G III, 12.

II. auctoritatem: ut reliquorum imperatorum res adversae auctoritatem minuunt, sic huius ... dignitas incommodo accepto ... augebatur; G VII, 30. ut auctoritatem ... minueret; C III, 43.

audaciam: ipsius (Caesaris) nomen auctoritasque magna ex parte eorum (adversariorum) exercitus minuebat audaciam; Af 31, b.

controversias: quibus rebus controversias minui posse sperarent; G V, 26. principes regionum atque pagorum inter suos ius dicunt controversiasque minuunt; G VI, 23.

desidiam: ea (latrocinia) iuventutis exercendae ac desidiae minuendae causa fieri praedicant; G VI, 23.

diligentiam: cum ... iam consuetudine diligentia minueretur, quod plerumque accidit diuturnitate; G VIII, 12.

disciplinam: quae (praemia) ... paulatim tamen et occulte militarem disciplinam servitatemque minuebant; A 48.

gratiam: quibus opibus ac nervis non solum ad minuendam gratiam, sed paene ad perniciem suam uteretur; G I, 20. suam gratiam inter suos minui; G V, 4.

maiestatem: in hoc omnis multitudo maiestatem regiam minui praedicabat; C III, 106.

ostentationem: satis ad Gallicam ostentationem minuendam ... factum existimans; G VII, 53.

severitatem: ſ. disciplinam.

spem: quod consilium ... nostris militibus spem minuit; G V, 33. ut spem eorum (Pompeianorum) minuerent; C III, 48.

timorem: ut timorem adversariis minuat; C I, 72. hoc .. ad timorem novarum tabularum tollendum minuendumque ... esse aptissimum; C III, 1. Caesar suorum timorem consolatione et ratione minuebat; A 8.

vim: ut ... his defensoribus earum rerum vis minueretur, neu ponti nocerent; G IV, 17, b.

minus ſ. **parum.**

minutatim, nach und nach, allmählich: cedo: postquam equites Iuliani ... minutatim .. cedebant; Af 78, b.

recipio: Caesar iubet milites ... omnes intra munitiones minutatim modesteque ... se recipere; Af 31, a.

minutus, klein, unbedeutend: lapilli: quae (acies) ... contra eorum (elephantorum) frontem adversam lapillos minutos mitteret; Af 27.

proelia: turmae interim equitum ... cotidie minutis proeliis inter se depugnare non intermittunt; Af 29. equites barbari levisque armaturae proeliis minutis comminus dimicabant; Af 51. ex qua contentione cotidiana minuta proelia fiebant; H 5.

mirabilis, wunderbar, bewundernswert, außerordentlich: celeritas: idem .. (pater tuus) Siciliam, Africam, Numidiam, Mauritaniam mirabili celeritate armis recepit; Af 22.

bilaritas: neque quicquam solatii ... animum advertebant nisi in ipsius imperatoris vultu, vigore mirabilique hilaritate; Af 10.

longitudo: hostes interim ... aciem dirigunt mirabili longitudine || mirabilem in longitudinem ||; Af 13.

modus: extra vallum stili caeci mirabilem in modum consiti; Af 31, b.

planicies: bic campus mirabili planicie patet milia passuum XII; Af 37.

scientia: mirabili peritus (Caesar) scientia bellandi; Af 31, a.

velocitas: impetum faciunt .. levis .. armaturae mirabili velocitate praediti; Af 69, b.

mirifice, erstaunlich, außerordentlich: mirifice .. bostium levis armatura anxium exercitum nostrum atque sollicitum babebat; Af 71.

mirificus, erstaunlich, bewundernswürdig, zahlreich: amplitudo: horum (Gallorum Germanorumque) corpora mirifica specie amplitudineque caesa toto campo ac prostrata diverse iacebant; Af 40.

armatura: quae (levis armatura) erat mirifica; Af 72.

corpora: animadvertit mirifica corpora Gallorum Germanorumqoe; Af 40.

opera: Pbarus est in iusula turris magna altitudine, mirificis operibus exstructa; C III, 112, a. qood .. Uticam mirificis operibus munierat turrisque auxerat; Af 88, b.

species: ſ. amplitudo.

tempus: ut mirificum et optandum tempus prope ab diis immortalibus illud tributum esset ad proeliom committeudnm; H 29, a.

miror, sich wundern: I. alqs: eius rei quae causa esset, (Caesar) miratus ex ipsis quaesiit; G I, 32. quibus rebus Scipio quique cum eo essent mirari et requirere; Af 35, a.

II. alqd: ut ... nulla fere civitas fuerit non sospecta nobis. idque adeo baud scio mirandumne sit; G V, 54.

mirus, wunderbar, auffallend: alqd: sibi .. mirum videri, quid ... uegotii esset; G I, 34. ipse (Caesar) in tanta erat festinatioue, ... ut ... baberet. nec mirum; Af 26, b. Caesar ... ex pristina bellandi consuetudine celeritateque excesserat. nec mirum; Af 73.

modus: hac oratioue habita mirum in modum couversae sunt omnium mentes; G I, 41.

misceo, mischen: mixtam dolore voluptatem capiebat; A 56.

miser, elend, unglücklich, kläglich, jammervoll: A. alqd: illud grave ac miserum videbatur, perpaucos de summa rerum ... decertare; A 16. oum configere miserrimum putaret; A 60.

condicio: ne miseriore ac duriore postea condicione cum toto exercitu decertare cogerentur; G VIII, 7.

exercitus: hi miserrimo ac patientissimo exercitu Caesaris luxuriem obiciebant; C III, 96.

fortuna: hoc esse miseriorem et graviorem fortunam Sequanorum quam reliquorum, quod ..; G I, 32.

memoria: cum ... miserrima .. Alesiae memoria solliciti (oppidani) similem casum obsessionis vererentur; G VIII, 34.

praeda: quid vos .. hanc miseram ac tenuem sectamini praedam? G VI, 35, b.

res: Curio ... unam ut in miseris rebus spem reliquam salutis esse arbitratus; C II, 42.

supplicia: supplicia constituit in eos ... ea, qoae morte essent miseriora; A 41.

B, 1. sum: quibus miseris ea res parvo praesidio fuit; Af 85, b.

2. utor in: ut in miseros ac supplices usus misericordia videretur; G II, 28.

miseratio, Jammer: nulli omnium has partis vel querimoniae vel miseratiouis minus convenisse; C I, 85, a.

misereor, bedauern: misereor vestri; Af 16.

miseria, Unglück: iis se in miseriis ... auxilio propter copiarum paucitatem esse non posse; Af 26, b.

misericordia, Mitleid, Teilnahme, Barm-

Herzigkeit: I. oritur: veritus, ne qua in castris ex eorum concursu et misericordia vulgi seditio oreretur; G VII, 28.

II, 1. recipio: quod plerumque in summo periculo timor misericordiam non recipit; G VII, 26.

2. relinquo: ei qui locus misericordiae relinquatur; C I, 84.

3. utor: ut in miseros ac supplices usus misericordia videretur; G II, 28.

4. consisto in: sic omnium ordinum partis in misericordia constitisse; C I, 85, a.

III, 1. concedere: datur petentibus venia ... concedente (Vercingetorige) et precibus ipsorum et misericordia vulgi; G VII, 15.

fieri: indutiarum quodam genere misericordia facto adventus Caesaris exspectatur; C II, 13.

moveri: (Caesar) movebatur etiam misericordia civium, quos interficiendos videbat; C I, 72.

munire: haec nova sit ratio vincendi, ut misericordia et liberalitate nos muniamus; F 18.

valere: qui (milites, patres) ... misericordia valerent; C II, 44.

2. cum: haec ... ut ab hominibus doctis magnas cum misericordia fletuque pronuntiantur; C II, 12.

miseror, beklagen, bejammern, bedauern: I. acc. c. inf.: ipse (Caesar) ... miserari ... tanta homines esse dementia, ut ..; Af 8.

II. fortunam: miserantur communem Galliae fortunam; G VII, 1.

mortem: hi de sua salute desperantes ... suam mortem miserabantur; C II, 41, b.

periculum: cum familiaribus suis commune periculum miserabantur; G I, 39, b.

missio, Entlassung: ut, qui aliquid iusti incommodi exspectavissent, ultro praemium missionis ferrent; C I, 86.

missus, Sendung, Wurf: 1. exspecto: nocturnis diurnisque temporibus || operibus || gladiorum ictus telorumque missus exspectantes || exceptantes ||; H 17.

II. excubare: quae (naves) missu Bruti consuetudine cotidiana ad portum excubabant; C II, 22.

fieri: vehemens fiebat ab utrisque clamor telorumque missu concursus; H 31, a.

figi: pilorum missu fixa cumulatur et concidit adversariorum multitudo; H 31, a.

venire: cum duas venisse legiones missu Caesaris cognoscunt; G VI, 7, a.

ventitare: qui iam ante missu Caesaris ad Ambiorigem ventitare consuerat; G V, 27, a.

mite, freundlich: quae tametsi Caesar intellegebat, tamen quam mitissime potest legatos appellat; G VII, 43.

mitis, freundlich: monuit .. (Caesar), ut solebat, mitibus verbis legatos, ne ..; A 70.

mitto, schicken, entsenden, entlassen, loslassen, werfen, schleudern, äußern: I. **absolut;** 1. causa s. III. alqm; G III, 1.

2. alqs: ad reliquas legiones mittit; G VII, 9. Caesar ... trans Rhenum in Germaniam mittit ad eas civitates, quas superioribus annis pacaverat; G VII, 65. postulatis Caesaris cognitis missuros ad Pompeium; C III, 16.

II. **mit Ergänzung:** 1. Relativsatz: qualis esset natura montis, ... qui cognoscerent, misit; G I, 21. ad praefectos ... mittit qui nuntiarent, ne .. G IV, 11.

2. Supinum: his pontibus pabulatum mittebat; C I, 40, a. vgl. III. alqm; G V, 36. cohortes; G VI, 36 (S. 179, b). legatum ad; G I, 11. VI, 32. VII, 5. VIII, 4 (S. 27). legionem; G IV, 32 (S. 559, b)

3. ut: statim .. in Siciliam misit, uti duae legiones reliquusque equitatus ad se mitteretur; C II, 37. ad eum (Ptolemaeum) Pompeius misit, ut ... reciperetur; C III, 103. litteris .. celeriter in Siciliam ad Alienum et Rabirium Postumum conscriptis per catascopum mittit, ut ... exercitus sibi transportaretur; Af 26, a.

4. acc. c. inf.: (Varro) omni interclusus itinere ad Caesarem mittit paratum se esse ..; C II, 20, b. Scipio mittit ad Aquinum: nihil attinere cum cum adversariis colloqui; Af 57.

III. **mit einfachem Object:** alqm: commodissimum visum est Gaium Valerium Procillum, C. Valeri Caburi filium, summa virtute ... adolescentem, ... ad eum mittere et Marcum Metium; G I, 47. inita aestate, in interiorem Galliam qui (legiones) deduceret, Quintum Pedium legatum misit; G II, 2. quem (Crassum) cum legione una miserat ad Venetos; G II, 34. Servium Galbam cum legione XII et parte equitatus in Nantuatis, Veragros Seduanosque misit. ... causa mittendi fuit, quod iter per Alpes ... patefieri volebat; G III, 1. qui commeatus petendi causa missi erant; G III, 2. quo in numero erat Titus Terrasidius missus in Esuvios, Marcus Trebius Gallus in Curiosolitas, Quintus Velanius cum Tito Silio in Venetos; G III, 7. Titum Labienum legatum in Treveros ... cum equitatu mittit; G III, 11. quintum Titurium Sabinum legatum cum legionibus tribus in Unellos, Curiosolites Lexoviosque mittit; G III, 11. eos (legatos) domum remittit et cum iis una Commium ... mittit; G IV, 21. Caesar ... Titum Labienum legatum ... in Morinos ... misit; G IV, 38. petunt, ut Mandubracium ab iniuria Cassivellauni defendat atque in civitatem mittat; G V, 20. Mandubracium .. ad eos mittit; G V, 20. hos comprehensos ad se mittere; G V, 25. mittitur ad eos colloquendi causa Gaius Arpineius, eques Romanus, familiaris Quinti Titurii, et Quintus Iunius ex Hispania quidam; G V, 27, a. interpretem suum Gnaeum Pompeium ad eum mittit rogatum, ut sibi militibusque parcat; G V, 36. obsessis omnibus viis missi intercipiuntur; G V, 40. et sua sponte multi in disciplinam conveniunt et a parentibus propinquisque mittuntur; G VI, 14. Gaium Trebonium cum pari legionum numero ad eam regionem ... depopulandam mittit; G VI, 33. ex quibus (aegris) qui hoc spatio dierum convaluerant, circiter CCC, sub vexillo una mittuntur; G VI, 36. cum Gaius Volusenus missus cum equitatu ad castra venisset; G VI, 41. Lucterium Cadurcum, summae hominem audaciae, cum parte copiarum in Rutenos mittit; G VII, 5. interim Lucterius Cadurcus in Rutenos missus eam civitatem Arvernis conciliat; G VII, 7. ab dextra parte alio ascensu eodem tempore Haeduos mittit; G VII, 45, b. quos (Haeduos) Caesar ab dextra parte alio ascensu manus distinendae causa miserat; G VII, 50, a. altera ex parte Gabalos proximosque pagos Arvernorum in Helvios, item Rutenos Cadurcosque ad fines Volcarum Arecomicorum depopulandos mittit; G VII, 64. quo Vercassivellaunum missum demonstravimus; G VII, 85. Caesar Labienum cum cohortibus sex subsidio laborantibus mittit; G VII, 86. mittit primo Brutum adolescentem cum cohortibus Caesar, post cum aliis Gaium Fabium legatum; G VII, 87. (Caesar) eo, quo Labienum miserat, contendit; G VII, 87. Gaium Antistium Reginum in Ambilaretos, Titum Sextium in Bituriges, Gaium Caninium Rebilum in Rutenos cum

singulis legionibus mittit; G VII, 90. Gaium Volusenum Quadratum misit, qui eum (Commium) per simnlationem colloqui curaret interficiendum; G VIII, 23. C. Fabium legatum cum cobortibus XXV mittit in diversissimam pertem Galliae; G VIII, 24. Labienum cum duahus legionihus in Treveros mittit; G VIII, 25. hunc (Voluscnum) Antonios ad persequendum equitatum bostium mittit; G VIII, 48, a. Fanstus Sulla propere in Mauritaniam mittatur; C I, 6, a. ab Arimino M. Antonium eum eohortibns v Arretium mittit; C I, 11. Curionem cum trihus cohortihus ... mittit; C 1, 12. incidit in Vibullium Rufum missum a Pompeio in agrum Picenum confirmandorum bominum causa; C 1, 15, b. Domitins ad Pompeium in Apuliam peritos regionum magno proposito praemio eum litteris mittit; C I, 17. mittit eo M. Antoninm cum legionis XIII cohortibus v; C 1, 18. Attius ad Antonium deductus petit, ut ad Caesarem mitteretur; C 1, 18. eodem fere tempore missi a Pompeio revertuntur; C I, 18. facta potestate (Lentulus Spinther) ex oppido mittitnr; C 1, 22. Caninium Rebilum legatnm, familiarem necessariumque Scribonii Libouis, mittit ad eum colloqnii causa; C 1, 26, b. mittit in Sardiniam cum legione una Valerium legatum, in Siciliam Curionem pro praetore cum legionibus IV; C 1, 30, a. simul ad se Valerium mitti audierunt; C I, 30, b. qui mitterentur, non reperiebantur; C 1, 33. cognoscit missum a Pompeio Vibnllium Rufum; C 1, 34. quem (L. Vibullium Rnfum) a Pompeio missum in Hispaniam demonstratum est; C I, 38. mittitur L. Decidius Saxa cum paucis, qui loci naturam perspiciat; C I, 66. ne ex praetura et consulatu, nt semper, sed per paucos probati et electi in provincias mittantur; C 1, 85, c. L. Nasidius ah Cn. Pompeio cum classe navium XVI ... L. Domitio Massiliensibusqne subsidio missus; C II, 3. qui (Gallonius) eo procurandae bereditatis causa venerat missus a Domitio; C II, 18, a. ille (Caesar) ad eum Sextum Caesarem mittit atque huic (legionem) tradi iubet; C II, 20, b. Saburram, eios (Iubae) praefectum, cum mediocribns copiis missum Uticae appropinquare; C II, 38. Cotys ... Sadalem filinm miserat; C III, 4, h. hunc (L. Vihullinm Rufum) ... Caesar idonenm iudicaverat, quem cum mandatis ad Cn. Pompeinm mitteret; C III, 10, a. mittit P. Vatinium legatum ad ripam ipsam fluminis; C III, 19, a. L. Cassium Longinum cum legione tironum ... in Thessaliam ... misit; C III, 34. C. Calvisinm Sabinum cum cohortibus v ... in Aetoliam misit; C III, 34. in Epirum rei frumentariae causa Q. Tillium et L. Canuleium legatum misit; C III, 42. eo Calenum misit; C III, 55. qui (Rntilius Lupns) Achaiam missus a Pompeio obtinebat; C III, 55. mittit ad eum (Scipionem) A. Clodium, suum atque illius familiarem; C III, 57. quod is (Lucilius Hirrus) a Pompeio ad Parthos missus esset; C III, 82, b. qui ab eo (Pompeio) missi erant; C III, 103. his, qni erant ab eo (Pompeio) missi, palam liberaliter (amici regis) responderunt; C III, 104. ipsi (amici regis) ... Achillam, praefectum regium, singulari hominem audacia, et L. Septimium, tribunum militum, ad interficiendum Pompeium miserunt; C III, 104. a qno (rege) missi Dioscorides et Serapion ... ad Achillam pervenerunt; C III, 109. priusquam, ... cuius rei causa missi essent, cognosceret; C III, 109. cum ipse (Caesar) tantum ei crederet, ut ad bostes armatos eom mitteret; A 24, a. (Mithridates) missus in Syriam Ciliciamque initio belli Alexandrini ad auxilia arcessenda; A 26. mittit P. Sestium ad C. Plaetorium quaestorem, ut legionem adduceret, ... Quintum .. Patisium in Ciliciam ad auxilia arcessenda; A 34, b. eo missus aestate cum duabus legionibus Q. Cornificins, Caesaris qnaestor, pro praetore; A 42, a. Marcellum || qes, quaestorem || Cordobam, ut eam in potestate retineret, Q. Cassium legatum Hispalim mittit; A 57, b. Rabirium Postumum in Siciliam ad secundum commeatum arcessendum mittit; Af 8. quem (Sallustium) paucis ante diebus missum a Caesare cnm classe demonstravimus; Af 34. ex Gaetulis duos ... pro perfugis speculandi gratia in castra Caesaris || Caesaris castra || mittunt; Af 35, a. data facultate pro speculatoribus missi a Scipione; Af 35, b. qni missi celeriter Numidas adorti partim vivos capiunt; Af 39. vos ... missos facio et qnantum pote abesse ex Africa iubeo; Af 54, b. Caesar Lucium Cispium cum classe XXVII navium ad Thapsum versns in stationem praesidii gratia commeatus sui mittit; Af 62. Cispius quo erat missus celeriter pervenit; Af 62. Caesar ... Marcium Crispum tribunum ... praesidio Thabenam mittit; Af 77. tu ad me alium mitte, quem ornem; F 11. quin et scriberem ad te et illum (Furnium) mitterem gratiasque agerem; F 14. meo instituto usns sum et eum (N. Magium) statim missum feci; F 18. misit (Pompeius) ad me N. Magium || Magnum || de pace; F 19.

alqd: qnaecumqne .. per locum praecipitem missa erant; G VIII, 42.

aciem: tertiam aciem laborantibus nostris subsidio misit; G I, 52.

adolescentem: ſ. alqm; G I, 47. VII, 87.

alam: Caesar alteram alam mittit, qui satagentibus celeriter succurrerent; Af 78, b.

arma: missis .. armis signisqne militaribus; C III, 95.

asseres: asseres .. pednm XII cuspidibus praefixi atque hi maximis ballistis missi; C II, 2.

auxilium: ſ. **auxilium,** II, 1. mitto (14 St.) S. 119, a.

ballistam: ballista missa a nostris turrem deiecit; H 13, b.

centuriones: missis ad Varum noctu legatorum numero centurionibus; C II, 44.

classem: litteras in Achaiam ad Q. Calenum misit, uti sibi classem mitteret; A 44, a.

cohortes: ſ. **cohors,** II, 1. mitto (12 St. G V, 24) S. 179, b.

colonias: cum .. Galli ... propter hominum multitudinem agrique inopiam trans Rhenum colonias mitterent; G VI, 24.

commeatum: ſ. **commeatus,** II, 1. mitto (3 St.) S. 186, a.

conqnisitores: in omnes partes ... legatos conquisitoresque delectus babendi causa miserant; A 2.

copias: ſ. **copia,** B, II, 1. mitto (4 St.) S. 232, a.

coronam: miserat .. Pharnaces coronam auream; A 70.

dona: iam tunc sibi mitteret munera ac dona; A 70.

epistolam: hanc (epistolam) Graecis conscriptam litteris mittit; G 48.

equites: ſ. **eques,** II, 1. mitto (15 St.) S. 318, h. — equitatnm: ſ. **equitatus,** II, 1. mitto (12 St.) S. 323, b. **ad,** I. mitto equitatum (5 St.) S. 27, a.

exercitum: exercitum .. eius ab Helvetiis pulsum et suh ingum missum; G I, 7. hic pagus ... eius exercitum sub iugum miserat; G I, 12.

exploratores: postqnam ... neque iam longe (Belgarum copias) abesse ab iis, quos miserat, exploratorihus ... cognovit; G II, 5. mandat, ut crebros exploratores in Suevos mittant; G VI, 10

cum ... exploratores .. missi, quae gererentur, renuntiassent; G VIII, 35.

familiarem: f. alqm; G V, 27, a. C I, 26, b. III, 57.

ferrum: ut ... praeterea ferrum, plumbum mitteretur; Af 20, b.

filium: quos (filios) Aduatuci obsidum numero missos apud se in servitute et catenis tenuissent; G V, 27, a. horum alter una venerat, alter filium miserat; C III, 4, b. f. alqm; G I, 47.

frumentum: f. **frumentum,** II, 1. mitto (4 St.) S. 412, a.

funditores: eo de media nocte Caesar ... Numidas et Cretas sagittarios et funditores Baleares subsidio oppidanis mittit; G II, 7. suis locis sagittarios funditoresque mittebat; C III, 44, b.

glandem: idem .. temporis glans missa est inscripta: quo die ..; H 13, a. qui mittere glandem inscriptam solebat *; H 18, a.

homines: quorum (Numidarum, Gaetulorumque) ex numero electis hominibus illustrioribus ... cohortatus ... mittit; Af 32. f. **homo,** II, 1. mitto (4 St.) S. 437, b.

hospites: in conspectu .. nostro hospites ... iugulare et de muro praecipites mittere coeperunt, sicuti apud barbaros; H 15.

ignem: ignem .. multum miserunt, sic ut omne genus * ignis per iactus solitus est mitti; H 11.

impedimenta: totius exercitus impedimenta ad Labienum in Treveros mittit; G VI, 5.

indicium: servus ... indicium glande scriptum misit; H 18, a.

interpretem: f. alqm; G V, 36.

internuntios: internuntiis ultro citroque missis; C I, 20.

lapillos: quae (acies) ... contra eorum (elephantorum) frontem adversam lapillos minutos mitteret; Af 27.

lapides: ut, cum ab adversariis lapides mitti coepissent, ... rursus ab sua acie lapidibus missis eos (elephantos) converterent adversus hostem; Af 27.

lecticam: ut mitterent lecticam, qua (Cn. Pompeius) in oppidum deferri posset; H 32, b.

legationem: f. **legatio,** II, 1. mitto (4 St.) S. 553, b.

legatum: timorem .. eorum, qui (legatos) mitterent, significari; C I, 32, b. f. **legatus,** II, 1. mitto (26 St.) S. 555, b. **ad,** I. mitto legatum (64 St.) S. 27.

legionem: f. **legio,** II, 1. mitto (16 St.) S. 559, b. **ad,** I. mitto legionem (7 St.) S. 27, b.

lintres: has (lintres) magno sonitu remorum incitatas in eandem partem mittit; G VII, 60.

litteras: f. **littera,** II, 1. mitto (8 St.) S. 570, b. **ad,** I. mitto litteras (10 St.) S. 27, b.

loricatos: * missos facere loricatos ... orabant; H 13, b.

manum: parva manu Melodunum versus missa; G VII, 61.

milia: eo circiter hominum numero sedecim milia expedita cum omni equitatu Ariovistus misit; G I, 49. statuunt, ut x milia hominum delecta ex omnibus copiis in oppidum mittantur; G VII, 21. ut ... equitatum .. omnem et peditum milia decem sibi celeriter mitterent; G VII, 34. placuit, ut Litavicus decem illis milibus, quae Caesari ad bellum mitterentur, praeficeretur; G VII, 37. rogati .. ab Commio (Bellovaci) pro eius hospitio duo milia una miserunt; G VII, 75.

milites: tripertito milites equitesque in expeditionem misit; G V, 10. milites imperat: mittunt; C I, 15, a. militibus .. (defendentibus), quos praesidii causa miserat Caesar; C III, 40. eos (milites) in equitatum Labieni immissos turmis suorum suppetias mittit; Af 75.

multitudinem: postea levis armaturae magna multitudine missa; C III, 45.

munera: quod munera amplissime missa (essent); G I, 43, a. f. dona.

navigia: egestis ex mari lapidibus libere sunt usi postea ad mittenda navigia; A 21.

naves: si arborum trunci sive naves deiciendi operis essent a barbaris missae; G IV, 17, b. eodem naves ... mittit; C III, 62. quarum (navium) erant L auxilio missae ad Pompeium; C III, 111. decem (navibus) missis una in cursu [litore] Aegyptio defecerat; A 13. naves onerarias ... in castra ad Caesarem mittit; Af 34.

necessarium: f. alqm; C I, 26, b.

numerum: huc magnum numerum equorum huius belli causa in Italia atque Hispania coëmptum miserat; G VII, 55, a.

nuntium: alterum (nuntium) ad Gaium Fabium legatum mittit; G V, 46. mittitur a Mithridate nuntius Caesari, qui rem gestam perferret; A 28. (Caesar) litteras in Siciliam nuntiosque mittere, ut sibi crates ... congererent; Af 20, b. ut postero die, quam misisset litteras nuntiumque, classem exercitumque morari diceret; Af 26, b. hoc crebrius nuntiis in Italiam missis; H 1. P. Caucilius ... eius (Pompei) verbis nuntium mittit, eum minus belle habere; H 32, b. f. **ad,** I. mitto nuntium (15 St.) S. 28, a.

obsides: maxima pars Aquitaniae sese Crasso dedidit obsidesque ultro misit; G III, 27. eo duae omnino civitates ex Britannia obsides miserunt, reliquae neglexerunt; G IV, 38. obsides ad numerum frumentumque miserunt; G V, 20. eodem Carnutes legatos obsidesque mittunt; G VI, 4. Bellovaci reliquaeque civitates repente ... conclamant, legati obsidesque ad Caesarem mittantur; G VIII, 20.

orationem: haec Scipionis oratio ... ex ipsius ore Pompei mitti videbatur; C I, 2.

pagos: f. alqm; G VII, 64.

partem: tum demum Ariovistus partem suarum copiarum, quae castra minora oppugnaret, misit; G I, 50. cognoverat .. magnam partem equitatus ab iis ... ad Ambivaritos trans Mosam missam; G IV, 9. Caesar ... magnam partem equitatus ad eum insequendum mittit; G V, 7. nulla fuit civitas, quin ad id tempus partem senatus Cordubam mitteret; C II, 19. Caesar cum partem equitatus sui Leptim misisset; Af 61, b.

pedites: equites .. et auxiliarios pedites in omnes partes mittit; G VIII, 5. quos (pedites) ante legiones missos docui; G VIII, 19, a. eodem .. tempore his rebus subsidio DC equites Numidae ex oppido peditesque CCCC mittuntur a Varo, quos auxilii causa rex Iuba paucis diebus ante Uticam miserat; C II, 25, a. expeditos delectos pedites ad id flumen misit, qui transitu Caesarem prohiberent; A 29.

perfugas: quos (Gaetulos perfugas) cum litteris mandatisque a Caesare missos supra docuimus; Af 55.

pilum: milites e loco superiore pilis missis facile hostium phalangem perfregerunt; G I, 25. nostri milites ... pila miserunt; C III, 93, a. (Pompeiani) pilis .. missis ad gladios redierunt; C III, 93, a. dum (pilum) in Labienum mittere contendit; Af 16.

plumbum: f. ferrum.

praefectos: iam duo praefecti fabrum Pompei in meam potestatem venerunt et a me missi sunt; F 18. f. alqm; C II, 38. III, 104.

praesidium: qui (Carnutes) ... praesidium Genabi tuendi causa, quod eo mitterent, compa-

rabant; G VII, 11, a. qui (legati) praesidio misso pollicerentur earum gentium civitates imperata facturas; C III, 34. (legati) orant, ut sibi praesidium mittat; Af 36. praesidium .. brevi tempore se missurum dixit; Af 36. legati ... petunt et obsecrant, ut sibi praesidium mittat; Af 74. hoc misso ad Uliam praesidio; H 4.

praetores: [in reliquas provincias praetores mittuntur]; C I, 6, b.

quadriremes: sperans (naves) intercipi posse quadriremes v ad eas misit; C III, 24.

quaestorem: f. alqm; A 34, b. 42, a. 57.

sagittarios: sagittarios .. omnes ... conquiri et ad se mitti iubet; G VII, 31. f. funditores.

scaphas: hine suis laborantibus subsidio scaphas mittens nonnullos conservavit; A 21.

scorpionem: scorpione accuratius misso atque eorum decurione percusso; Af 29.

senatum: misso ad vesperum senatu; C I, 3.

signa: Afranianos .. multis rebus sui timoris signa misisse; C I, 71. f. arma.

speculatores: * et speculatores ad oppidum Ateguam miserunt; H 22, a.

subsidium: flagitari .. ab Domitio, ut quam primum Caesari subsidia mitteret; A 38. petere coeperunt, uti sibi primo quoque tempore subsidium mitteret; H 3, a. ut in tanta loci difficultate ad subsidium mittendum se committeret; H 9.

tabellarium: idem temporis capti tabellarii, qui a Corduba ad Pompeium missi erant, praecisis manibus missi sunt facti; H 12. huius diei extremo tempore a Pompeianis clam [ad] nostros tabellarius est missus, ut ... turres ... incenderent; H 16, a.

telum: neque (nostri) ullum frustra telum ex loco superiore mittere; G III, 4. tantummodo tela missa (milites) exciperent; G III, 5. ut ... tela ... missa ab Gallis gravius acciderent; G III, 14, a. cum ... tela .. ex loco superiore missa non frustra acciderent; G III, 25. aciem .. eo loco constituit, unde tormento missa tela in hostium cuneos conici possent; G VIII, 14, b. quod sub ipsis radicibus montis (nostri) constiterant, ut nullum frustra telum in eos mitteretur; C I, 45. nullum ex muro, nullum a nostris mittitur telum; C II, 13. ut telum tormento missum adigi non posset; C III, 51, b. tela missa exceperunt; C III, 93, a. in hostes languide tela neglegenterque mittentis subito immittit cohortes; Af 18. donec ab hoste telum missum ad se perveniret; Af 31, a. prope quo loco et quemadmodum tela mitterent, (Caesar) praecipere; Af 71.

tormenta: fenestras .. quibus in locis visum est ad tormenta mittenda in struendo reliquerunt; C II, 9, c.

tragulam: Gallus periculum veritus, ut erat praeceptum, tragulam mittit; G V, 48.

tribunum: f. alqm; C III, 104.

truncos: f. naves; G IV, 17, b.

turmas: hac re cognita Caesar mittit complures equitum turmas; G VII, 45, a. turmas mittit ad insequendum; G VIII, 16.

viatorem: viator .. ab Iuba ad eum (Aquinum) est missus; Af 57.

vim: simul ex minoribus navibus magna vis eminus missa telorum; C II, 6, b.

uxorem: quam (uxorem Ariovistus) in Gallia duxerat a fratre missam; G I, 53.

IV. **mit doppeltem Accusativ:** legatos ad eum mittunt nobilissimos civitatis; G I, 7. Remi ... ad eum legatos Iccium et Andocumborium, primos civitatis, miserunt; G II, 3. cuius provinciae ab ea parte, quae libera appellabatur, Menedemus, princeps earum regionum, missus legatus; C III, 34.

mobilis, wankelmütig, unbeständig: quod (Galli) sunt in consiliis capiendis mobiles et novis plerumque rebus student; G IV, 5.

mobilitas, Beweglichkeit, Unbeständigkeit: I, 1. praesto: ita mobilitatem equitum, stabilitatem peditum in proeliis praestant; G IV, 33.

2. do: artificio gubernatorum || *et* || mobilitati navium locus dabatur; C II, 6, a.

II. studere: partim qui (Galli) mobilitate et levitate animi novis imperiis studebant; G II, 1.

mobiliter, leicht, geschickt: excito: Gallos ... ad bellum mobiliter celeriterque excitari; G III, 10.

tueor: scaphis navibusque longis quinque mobiliter et scienter angustias loci tuebantur; A 17.

moderate, gemäßigt, mit Mäßigung: dico: qui (Trebonius) his temporibus clementer et moderate ius dicendum existimabat; C III, 20.

insequor: nostri ... admonentur ... moderatius cedentem insequi hostem; G VIII, 12.

moderor, lenken, regieren, ordnen: alqm: ne tanta multitudine confusa nec moderari nec discernere suos ... possent; G VII, 75.

equos: uti in declivi ac praecipiti loco incitatos equos sustinere et brevi moderari ac flectere ... consuerint; G IV, 33.

rem: ita rem moderando discusserunt || *at reliqui tamen omnes eo discesserunt* ||; G VIII, 52.

modeste, besonnen: Caesar iubet milites ... omnes intra munitiones minutatim modesteque sine tumultu aut terrore se recipere; Af 31, a.

modestia, Mäßigung, Milde, Gehorsam: I. desidero: nec minus se ab milite modestiam et continentiam quam virtutem atque animi magnitudinem desiderare; G VII, 52.

II. studiosus: ut ... magis in seditione concitandisque militibus adversum vestrum imperatorem quam pudoris modestiaeque fueritis studiosiores; Af 54, b.

III. ratio: maxime vellem ... homines ... meae .. lenitatis, modestiae patientiaeque rationem habuissent; Af 54, a.

modius, Scheffel: I. comporto: in quo (oppido) tritici modium milia CCC comportata fuerant a negotiatoribus Italicis aratoribusque; Af 36.

polliceor: civis ... tritici modios CXX milia polliceri coëgit; C II, 18, a.

II. in: iam .. ad denarios L in singulos modios annona pervenerat; C I, 52.

modo, nur, wenigstens, eben, bald: I. allein: 1. conscribo: modo conscripti atque usus militaris imperiti ad tribunum militum ... ora convertunt; G VI, 39.

corrumpo: aequo modo animo sua ipsi frumenta corrumpant aedificiaque incendant; G VII, 64.

digredior: hi (Albici) modo digressi *a* Massiliensibus recentem eorum pollicitationem animis continebant; C I, 57.

incendo: f. corrumpo.

progredior: de equitibus hostium, quin nemo eorum progredi modo extra agmen audeat, .. ipsos .. non debere dubitare; G VII, 66, b.

timeo: qui modo sibi timuerant, hos totissimus portus recipiebat; C III, 27.

transporto: orabant, ut sibi auxilium ferret; ... vel ... exercitum modo Rhenum transportaret; G IV, 16.

video: ut modo visum ab se Ambiorigem in fuga circumspicerent captivi; G VI, 43.

2. parvulus: parvulam modo causulam nactus Caesar; Af 54, a.

parvos: manus erat nulla, quae parvam modo causam timoris afferret; G VI, 35, a. ne parvum modo detrimentum in contentione propter iniquitatem loci accideret; G VII, 52.

unus: Cicero ad haec unum modo respondit; G V, 41.

3. paulum: barbari constiterunt ac paulum modo pedem rettulerunt; G IV, 25. ad eas (arbores alces) se applicant atque ita paulum modo reclinatae quietem capiunt; G VI, 27. si vero alteri paulum modo tribuisset fortuna; C III, 10, b.

4. qui: cuius modo rei nomen reperiri poterat, hoc satis esse ad cogendas pecunias videbatur; C III, 32, a. nemo erat, qui modo aliquam iacturam facere posset, quin .. vadimonio teneretur; A 49. qui (homines) modo per aetatem arma ferre poterant; Af 36.

5. aegri: f. saucii.

aspectus: neque erat omnium quisquam, qui aspectum modo tantae multitudinis sustineri posse arbitraretur; G VII, 76.

brachia, humeri: ut brachia modo atque humeri ad sustinenda arma liberi ab aqua esse possent; G VII, 56.

impetus: illi (hostes) ... impetum modo ferre non potuerunt; G VI, 8, b.

saucii: sauciorum modo et aegrorum habita ratione; C III, 75.

6. si: si modo insulam adisset et genus hominum perspexisset; G IV, 20. si modo unum omnes sentiant ac probent; G V, 31. si modo ea loca hostes priores non cepissent; A 73.

II. **correspondierend:** 1. modo — modo: cum (equites) ... modo insequerentur, modo rursus ab equitibus in oppidum repellerentur; Af 6. modo procedendo modo resistendo tardius itinere confecto; Af 70. quemadmodum ... modo procurrerent modo recederent comminarenturque impetum; Af 71. hostes ... modo se intra portas recipere modo inconstanter immoderateque prodire; Af 82.

2. modo — nonnumquam: ut modo hi nonnumquam illi superiores discederent; H 5.

3. non modo: ut socios atque amicos non modo sui nihil deperdere, sed gratia, dignitate, honore auctiores velit esse; G I, 43, b. — sed etiam: f. **etiam,** IV. sed (5 St.) S. 349, b. — ac non modo defesso ex pugna excedendi, sed ne saucio quidem ... sui recipiendi facultas dabatur; G III, 4. quae (impedimenta) ... effugere non modo equitatum, sed ne legiones quidem possent; G VIII, 33.

4. non modo nemo: ut ... non modo demigrandi causa de vallo decederet nemo, sed paene ne respiceret quidem quisquam; G V, 43.

5. non modo non: sed etiam: f. **etiam,** IV. sed (2 St.) S. 349, b. — non modo frumenta in agris matura non erant, sed ne pabuli quidem satis magna copia suppetebat; G I, 16. quo non modo non intrari, sed ne perspici quidem posset; G II, 17.

modus, Maß, Ziel, Art, Weise: I. constituo: quoniam (homines) ipsi sibi neque modum neque terminum constituunt; Af 54, a.

demonstro: earum (navium) modum formamque demonstrat; G V, 1.

habeo: neque quisquam agri modum certum aut fines habet proprios; G VI, 22.

II. nach Substantiven: f. **cuiusmodi** (1 St.) **cuiusquemodi** (4 St.) S. 239. **eiusmodi** (12 St.) S. 309, a.

III, 1. accusari: tali modo accusatus ad haec respondit; G VII, 20, a.

adigere: haec (tigna) ... defixerat fistucisque adegerat, non sublicae modo directe ad perpendiculum, sed prone; G IV, 17, a.

collocari: Caesaris .. acies hoc modo fuit collocata; Af 60.

conari: erant sententiae, quae conandum omnibus modis castraque Vari oppugnanda censerent; C II, 30.

condocefacere: Scipio interim elephantos hoc modo condocefacere instituit; Af 27.

coniungi: ii, qui propter veteres inimicitias nullo modo cum Haeduis coniungi poterant; G VI, 12, b.

contendere: quibus modis ad Oricum cum Libone de mittendis legatis contendisset; C III, 90.

deferre: cum ad eos oratoris modo Caesaris mandata deferret; G IV 27.

defigere: f. adigere.

dirigere: Scipio hoc modo aciem direxit; Af 59.

gerere: tali modo re gesta; G VIII, 20.

instruere: tali modo instructa classe; C II, 4.

par: quia (Caesar) ... hostium equitatui ... nullo modo par esse poterat; Af 72.

pugnare: hoc cum esset modo pugnatum continenter horis quinque; C I, 46. tali tum pugnatur modo; C I, 80. cum ab hostibus eodem modo pugnaretur; Af 18.

recuperare: temptemus, hoc modo si possimus || possumus || omnium voluntates recuperare; F 18.

resistere: quod postquam Caesar intellexit incitatis militum animis resisti nullo modo posse; Af 83.

retrahere: quo eos (adversarios), quomodo ab Ulia retraxerat, in aequum deduceret; H 6.

studere: omnibus modis huic rei studendum, ut pabulatione ... Romani prohibeantur; G VII, 14, a.

sustinere: quod nondum ... cognoverat .. quonam modo sustinere se posset ab eorum (hostium) equitatu; Af 72.

vastare: tali modo vastatis regionibus; G VI, 44. ipse (Cassius) hostili modo Cordubensium agros vastat; A 59.

2. ad: legatos ad Caesarem de pace miserunt, qui ad hunc modum locuti; G II, 31, ipsorum naves ad hunc modum factae armataeque erant; G III, 13, a. his (tignis) item contraria duo ad eundem modum iuncta ... statuebat; G IV, 17, a. ad hunc modum distributis legionibus; G V, 24. apud quos Ambiorix ad hunc modum locutus est; G V, 27, a. Caesar ... ad hunc modum aciem eius (Pompei) instructam animadvertit; C III, 88.

in: f. **in,** A, IV, 3. modum (5 St.) S. 480, b.

moenia, Mauern, Mauerdamm: I. videntur: f. II, 1. inaedifico.

II, 1. deleo: ut homines perditi (oppidum) incenderent et moenia delerent; H 36.

inaedifico: cum paene inaedificata in muris ab exercitu nostro moenia viderentur; C II, 16.

occupo: simulatione moenium occupandorum (cohortes) clamorem undique iubet tollere; G VIII, 43.

tento: reliquis partibus simul ex terra scalis et classe moenia oppidi tentans; C III, 40.

2. adaequo: exstruso mari aggere ac molibus atque his oppidi moenibus adaequatis; G III, 12.

aequo: non quidem (collocatur turris) quae

moenibus aequaret, ... sed quae superare fontis fastigium posset; G VIII, 41.

appropinquo: ubi .. (turrim) moveri et appropinquare moenibus viderunt; G II, 31. cuniculos ... moenibus .. appropinquare prohibebant; G VII, 22.

coniungo: ibi adeo coniuncta ponit moenibus castra, ut ... tutus esset; A 61.

succedo: ut (legio) moenibus oppidi succederet fossamque transiret; A 40.

3. prohibeo: C. Caesarem imperatorem ... oppido moenibusque prohiberi; C I, 13.

III. oppidum: oppidum altissimis moenibus oppugnare aggressus; C III, 80, b.

IV. circumicere: ubi circumiecta multitudine hominum totis moenibus undique in murum lapides iaci coepti sunt; G II, 6.

moles, Damm, Steindamm: I. efficit: ex altera parte † molem tenuit naturalem obiectam, ‖ mole tenui naturaliter obiecta ‖, quae paene insulam oppidum effecerat; C III, 40.

pertinet: ut insulam molemque ad insulam pertinentem in suam redigeret potestatem; A 17.

II, 1. adaequo: extruso mari aggere ac molibus atque his oppidi moenibus adaequatis; G III, 12.

iacio: f. **iacio** molem (4 St.) S. 451, a.

obicio, tenso: f. I. efficit.

redigo: f. I. pertinet.

2. adhaeresco ad: quae (naves) ad moles Caesaris adhaeserant; C I, 28.

consisto in: quae (cohortes) in ponte ac prima mole constiterant; A 20, b.

constituo ad: quae consueverant navigia per pontes ad incendia onerariarum emittere ad molem constituerunt; A 19.

eicio in: remigum magnus numerus et classiariorum ex longis navibus nostris in molem se eiecit; A 20. a.

praecipito per: se .. per molem in mare praecipitaverunt; A 13.

protego ex: quas (naves) protexerunt ex molibus atque aedificiis imminentibus; A 16.

pugno contra, ex: pugnabatur a nostris ex ponte, ex mole; ab illis ... ex navibus contra molem; A 19.

repello a: hi (remiges, classiarii) primum navigia hostium lapidibus ac fundis a mole repellebant; A 20, a.

III. regio: (Caesar) ... rates duplices ... e regione molis collocabat; C I, 25, b.

IV. extrudi: f. II, 1. adaequo.

moleste, ungern, unwillig: accipio: moleste et acerbe accipiebant impediri, quo minus proelium conficere possent; H 30.

fero: qui (Galli) ... populi Romani exercitum hiemare atque inveterascere in Gallia moleste ferebant; G II, 1.

molimentum, Mühe, Umständlichkeit: neque (se) exercitum sine magno commeatu atque molimento in unum locum contrahere posse; G I, 34.

molior, betreiben: nihil praeterea moliantur; F 26.

mollio, mildern: quidquid huc circuitus ad molliendum clivum accesserat, id spatium itineris augebat; G VII, 46.

mollis, weichlich, sanft ansteigend: fastigium: has (columellas) inter se capreolis molli fastigio coniungunt; C II, 10.

litus: eo minus veritus navibus, quod in litore molli atque aperto deligatas ad ancoram relinquebat; G V, 9.

mens: mollis ac minime resistens ad calamitates perferendas mens eorum (Gallorum) est; G III, 19.

mollitia, Weichlichkeit: animi est ista mollitia, non virtus, paulisper inopiam ferre non posse; G VII, 77, b.

mollities, Weichlichkeit: cui rei propter animi mollitiem studere omnes videret; G VII, 20, b.

molo, mahlen: trium mensum molita cibaria sibi quemque domo efferre iubent; G I, 5.

momentum, Bedeutung, Einfluß, Wert: I. affero: hoc pugnae tempus magnum attulit nostris ad salutem momentum; C I, 51.

habeo: iniquum loci ad declivitatem fastigium magnum habet momentum; G VII, 85. ita parvae res magnum in utramque partem momentum habuerunt; C III, 70.

II. aestimare: quorum (hominum) salutem neque propinqui neglegere, neque civitas levi momento aestimare posset; G VII, 39.

antecedere: tantum re provisa Brutus celeritate navis enisus est, ut parvo momento antecederet; C II, 6, b.

efficere: fortuna ... parvis momentis magnas rerum commutationes efficit; C III, 68.

intercedere: quod saepe in bello parvis momentis magni casus intercederent; C I, 21.

moneo, erinnern, aufmerksam machen, auffordern, veranlassen, warnen: I, 1. Conjunctiv: monuit, ... ad nutum et ad tempus omnes res ab iis administrarentur; G IV, 23.

2. ut: monet, ut in reliquum tempus omnes suspiciones vitet; G I, 20. monet, ut tragulam cum epistola ... intra munitionem castrorum abiciat; G V, 48. monet, ut ignes in castris fieri prohibeat; G VI, 29. imprimis monet, ut contineant milites; G VII, 45, b. f. II. alqm. milites. tribunos.

3. ne: f. II. legatos.

4. accus. c. infin.: cum ... maxime .. ex omnibus Lucterius ... moneret frumenti rationem esse habendam; G VIII, 34. monuit .. eius diei victoriam in earum cohortium virtute constare; C III, 89.

II. alqm: monere, orare Titurium pro hospitio, ut suae ac militum saluti consulat; G V, 27, b. hunc (Brutum) monet, ut in omnes partes equites quam latissime pervagentur; G VII, 9. quos (gladiatores) postea monitus ab suis ... circum familias conventus Campaniae ... distribuit; C I, 14. illos ... monuit .., ut ex sua amicitia omnia exspectarent; C III, 60.

alqd: uti ... monere velle aliquid ac dicere videretur; C II, 35, a.

legatos: monuit ... mitibus verbis legatos, ne .. Deiotarum sibi obicerent; A 70.

milites: moniti (milites) a Brundisinis, ut vallum caecum fossasque caveant; C I, 28.

tribunos: tribunos militum monuit, ut paulatim sese legiones coniungerent; G II, 26.

mons, Berg, Gebirge: I. Subject: cingunt: qui (montes) Thessaliam cingunt; C III, 36, b.

continet: reliquum spatium ... mons continet magna altitudine; G I, 38.

discludit: qui (mons Cevenna) Arvernos ab Helviis discludit; G VII, 8.

dividit: qui (mons Iura) fines Sequanorum ab Helvetiis dividit; G I, 8.

est: altera ex parte (Helvetii continentur) monte Iura altissimo, qui est inter Sequanos et Helvetios; G I, 2. Mosa profluit ex monte Vosego, qui est in finibus Lingonum; G IV, 10. qui (mons) erat in conspectu omnium excelsissimus; C I, 70. quod is mons erat sine aqua; C III, 97. quibus (adversariis) mons, non virtus saluti fuit subsidio; H 24.

impedit: etsi mons Cevenna ... durissimo tempore anni altissima nive iter impediebat; G VII, 8. ne ... iter ... converteret, ... opposita mons Cevenna viarumque difficultas impediebat; G VII, 56.

impendet: mons .. altissimus impendebat; G I, 6. montes, .. qui impenderent, a maxima multitudine Sedunorum et Veragrorum teneri; G III, 2.

pertinent: qui (montes) ad castra pertinebant; C III, 95.

subest: quod mons suberat circiter mille passuum; G I, 25. suberant .. montes; C I, 65.

tegunt: quos non silvae montesque texerunt, ab equitatu sunt interfecti; G VII, 62, b.

II. **nach Verben:** 1. ascendo: ex omnibus oppidi partibus cohortes montem ascendere ... iubet; G VIII, 43. quod montem gladiis destrictis ascendissent; C I, 47. si mons erat ascendendus; C I, 79.

attingo: ut, si priores montes, quos petebant, attigissent, ipsi periculum vitarent; C I, 70.

capio: capto monte et succedentibus nostris; G I, 25. montem excelsum capiunt; C I, 80.

cingo: quae (vallis) totum paene montem cingebat; G VIII, 40.

circummunio: montem opere circummunire instituit; C III, 97.

compleo: totum montem hominibus compleri (iussit); G I, 24.

coniungo, efficio: hunc montem (murus) circumdatus arcem efficit et cum oppido coniungit; G I, 38.

expugno: cum in Lusitania Medobregam oppidum montemque Herminium expugnasset; A 48.

incolo: qui (Albici) ... montes .. supra Massiliam incolebant; C I, 34.

intro: hos montes intrare cupiebant; C I, 65.

obicio: montibus .. altis ab duobus lateribus obiectis satis magno intervallo ab oppido remotus; A 36.

occupo: dicit montem, quem a Labieno occupari voluerit, ab hostibus teneri; G I, 22. monte occupato nostros exspectabat; G I, 22. utri prius angustias montesque occuparent; C I, 70. hunc (montem) magno cursu concitatos iubet occupare; C I, 70.

oppono: f. I. impedit; G VII, 56.

peto: hunc (montem) cum obliquo itinere certati peterent; C I, 70. ut ... protinus (equites) incitati fuga montes altissimos peterent; C III, 93, b. f. attingo.

relinquo: Pompeiani ... relicto monte universi iugis eius Larisam versus se recipere coeperunt, C III, 97.

removeo: f. obicio.

subluo: hunc montem flumen subluebat; C III, 97.

teneo: prima luce, cum summus mons a Labieno teneretur; G I, 22. multo denique die per exploratores Caesar cognovit .. montem a suis teneri; G I, 22. f. occupo; G I, 22. — I. impendet; G III, 2.

2. colloco post: post montem [collesque Caesari subito se ostenderet] equites in occulto collocaverat; Af 50.

confero in: ii (equites) ... paucis amissis sese in proximos montes conferunt; C I, 51.

confugio in: protinus .. omnes ... in altissimos montes ... confugerunt; C III, 95.

consido in: qui in monte consederant; C III, 98. — sub: ab exploratoribus certior factus hostes sub monte consedisse; G I, 21. milibus passuum sex a Caesaris castris sub monte consedit; G I, 48.

consisto in: Pompeiani in quodam monte constiterunt; C III, 97.

constituo in: Pompeius ... trans flumen Salsum ... castra ... in monte constituit; H 7.

converto ad: timore perterritus Cassius ... ad montes se convertit; C III, 36, b.

decurro ex: cum ipsi ex montibus in vallem decurrerent; G III, 2.

dispono in: f IV, 1. Ort.

mitto in: ex eo loco IV cetratorum cohortis in montem ... mittit; C I, 70.

occulto post: post montem se occultavit; G VII, 83.

perduco ad: a lacu Lemanno ... ad montem Iuram ... murum ... perducit; G I, 8.

pertineo ad: Aquitania a Garumna flumine ad Pyrenaeos montes ... pertinet; G I, 1.

pono in: f. **in,** B, I. pono in monte (5 St.) S. 484, a. — profluo ex: f. I. est; G IV, 10.

proluo ex: ex omnibus montibus (tempestas) nives proluit; C I, 48, a.

recipio in: qui in montem sese receperant; G I, 25. alteri se ... in montem receperunt; G I, 26.

refugio in: L. Domitius ex castris in montem refugiens ... ab equitibus est interfectus; C III, 99.

secludo a: etsi ... nox .. iam suberat, tamen munitione flumen a monte seclusit; C III, 97.

succedo sub: milites ... sub montem, in quo erat oppidum positum Ilerda, succedunt; C I, 45.

sum inter: (unum iter erat) inter montem Iuram et flumen Rhodanum; G I, 6.

III. **nach Substantiven:** 1. altitudo: quos ... non altitudo montis, non murus oppidi tardare potuisset; G VII, 52.

ascensus: f. natura; G I, 21.

iugum: de tertia vigilia Titum Labienum, legatum pro praetore, cum duabus legionibus ... summum iugum montis ascendere iubet; G I, 21. f. II, 1. relinquo.

locus: castellum in montis loco munito locatum ... vi expugnando est potitus; Af 36.

natura: qualis esset natura montis et qualis in circuitu ascensus, qui cognoscerent, misit; G I, 21. ut natura montis ferebat; G VII, 46.

radices: ut radices montis ex utraque parte ripae fluminis contingant; G I, 38. erat e regione oppidi collis sub ipsis radicibus montis; G VII, 36. in infimis .. sic radicibus montis (flumen) ferebatur, ut ..; G VIII, 40. Caesar ... ab infimis radicibus montis intermissis circiter passibus CCCC castra facere constituit; C I, 41. Afranius Petreiusque ... copias suas ad infimas montis radices producunt; C I, 42. quod sub ipsis radicibus montis (nostri) constiterant; C I, 45. Pompeius ... ad infimas radices montis aciem instruebat; C III, 85. in orbem (legio) se recepit ad radices montium; A 40.

2. impetus adversus: gladiis destrictis impetum adversus montem in cohortis faciunt; C I, 46.

IV. **Umstand:** 1. contineri: qui vicus positus in valle altissimis montibus undique continetur; G III, 1. ita montibus angustis mare continebatur, uti ..; G IV, 23. f. I. est; G I, 2.

muniri: oppidorum magna pars eius provinciae montibus fere munita ... est; H 8.

Ort: praesidiis || in || montibus dispositis omni ad Hiberum intercluso itinere; C I, 72.

2. circa: detrimentis quibusdam circa montem Amanum acceptis; C III, 31.

montanus, auf Bergen wohnend: A. homines: Albici, ... homines asperi et montani, exercitati in armis; C I, 57.

B, I. attingunt: † hinc optimi generis hominum ex Aquitanis montanisque, qui Galliam provinciam attingunt *; C I, 39.

II. virtus: ab scientia gubernatorum atque artificiis ad virtutem montanorum confugiebant; C I, 58.

montuosus, bergig, gebirgig: loca: inde excipere loca aspera et montuosa; C I, 66. quod sunt luca aspera et montuosa; C III, 42. ut erant loca montuosa; C III, 49. haec loca sunt montuosa et natura edita ad rem militarem; H 7.

monumentum, Denkmal: pecunias monumentaque, quae ex fanu Herculis collata erant in privatam domum, referri in templum iubet; C II, 21.

mora, Verzug, Aufenthalt, Hindernis: I. efficit: haec mora adversarios alacriores efficiebat; H 30.

est: neque moram pugnandi ullam fore; Af 49. ſ. III. alqd.

exoritur, potest: nullam exoriri moram posse quo minus, cum (Caesar) venisset, ... e vestigio diriperentur; C II, 12.

II. habeo: magnam .. moram et difficultatem ascensum in naves habere praesertim ex scaphis; A 8. uti fieri *non* posse neque locum excusatio ullum haberet nec moram tergiversatio; Af 8.

infero: ſ. **infero** moram (3 St.) S. 496, b.

iniungo: nec (Vatinius) sibi ullius rei muram necessitatemque iniungebat, quin ... persequeretur; A 44, b.

intericio: hac satis longa interiecta mora; C III, 69.

interpono: ſ. **interpono** moram (5 St.) S. 520, a.

timeo: Caesar ... eius rei moram temporisque longinquitatem timebat; C I, 29.

III. alqd: hoc eo consiliu fecit, ne quis sibi morae quicquam fore speraret; Af 1.

spes: spem nacti morae discessu nostrorum equitum iter facere incipiunt; C I, 80.

IV, 1. extrahere: Catone ... pristina consuetudiue dicendi mora dies extrahente: C I, 32, a.

nancisci: quod mora reliquorum spatium nactum illum effugere nolebat; G V, 58.

vindicare: si tali mora reliquae (civitates) possent se vindicare in libertatem: G VIII, 1.

2. sine: qui (Ambiani) se suaque omnia sine mora dediderunt; G II, 15. ceterae civitates ... imperata sine mora faciunt; G VIII, 31. sine mura navibus eis in portum receptis; Af 11. ut sine mora ac nulla excusatione hiemis ventorumque ... exercitus .. transportaretur; Af 26, a. quo cum sine mora (Caesar) introisset; Af 89. Uticae Caesarem sine mora receptum; Af 93.

morbus, Krankheit: I. depello: Apollinem morbos depellere; G VI, 17.

efficio: quae (aqua) flumine Nilo fertur, adeo est limosa ac turbida, ut multos variosque morbos efficiat; A 5.

II. vis: Bibulus ... graviore morbo ex frigore ac labore implicitus ... vim morbi sustinere non potuit; C III, 18.

III. affici: qui sunt affecti gravioribus morbis; G VI, 16.

impediri: qui (milites) .. morbo impediti ... cum signis non potuerant ante transire in Africam; Af 77.

implicari: ſ. II.

perire: summa .. ibi difficultate rerum omnium pressus (Gabinius) paucis mensibus morbo periit; A 43.

morior, sterben: alqs: Orgetorix mortuus est; G I, 4. neque adbuc hominum memoria repertus est quisquam qui eo interfecto, cuius se amicitiae devovisset, mori recusaret; G III, 22. hoc mortuo .., si qui ex reliquis (druidibus) excellit dignitate, succedit; G VI, 13, b. scire ... se causam peccati facillime mortuis delegari; G VIII, 22. eo (Bibulo) mortuo; C III, 18. hanc (aquilam) ... nunc moriens eadem fide Caesari restituo; C III, 64. ut aut vivo mihi aut mortuo gratias agas; C III, 91.

moror, verweilen, sich aufhalten, zögern, säumen, verzögern, hemmen: I, 1. causa: spes pacis Domitio in eisdem castris morandi attulit causam; A 37.

2. alqs: cum ... nostri triduum morati eos sequi non potuissent; G I, 26. his persuaderi, ut diutius morarentur neque suis auxilium ferrent, non poterat; G II, 10. dum in his locis Caesar navium parandarum causa moratur; G IV, 22. ipse interea ... in Gallia morari constituit; G V, 24. Fabius ... non ita multum moratus in itinere cum legione occurrit; G V, 47. Caesar biduum in his locis muratus; G VII, 9. diutius in his rebus administrandis murati; G VII, 82. (Caesar) ibi paulisper sub armis moratus facit aequo loco pugnandi potestatem; C I, 41. cum ... neque ii, qui antecesserant, morantibus opem ferre poterant; C I, 79. hic (Scipio) nullo in loco Macedoniae moratus magno impetu tetendit ad Domitium; C III, 36, a. Scipio biduum castris stativis moratus ad flumen ... Aliacmonem; C III, 37, a. (Cn. Pompeius filius) triduum moratus ... re infecta inde discessit; C III, 40. ibi .. Cassius moratur; A 56. cupiditate proficiscendi ad bellum gerendum non diutius moratur; A 66. neque tamen (Caesar) usquam diutius moratus est; A 78. Caesar |... paucos dies [ibi com]moratus; Af 66. ſ. II, 1. — **dies,** IV, 1. muror (10 St.) S. 275, b.

alqd: ea vineis et aggere suppressa comprehendebant id ipsum, quod morabatur; G VIII, 42.

auxilia: si res cogat atque auxilia morentur; G VII, 78.

classis: quod ... classes .. ipsius (Caesaris) ... morabantur; C III, 42. ut postero die, quam misisset litteras nuntiumque, classem exercitumque morari diceret; Af 26, b.

equites: equites ... magna multitudine circumfusa morari atque iter impedire incipiunt; C I, 63.

exercitus: neque nostros exercitus propter frumenti inopiam diutius apud se morari posse confidebant; G III, 9, a. ſ. classis; Af 26, b.

hostes: (hostes) paulisper apud oppidum morati; G II, 7. hostes paulisper morati militum nostrorum impetum non tulerunt; G V, 21.

pedites: si pedites suis auxilium ferant atque in eo morentur; G VII, 66, b.

res: ne qua res, cum redisset, moraretur; A 31.

II, 1. quin: ut ... alii morari Caesarem dicerent, quin ‖ qui non ‖ naves conscendere iuberet; A 7. ſ. III. dolorem.

2. circuire: equitatus interim Labieni ... Caesaris paucitatem circuire non moratur; Af 15.

circumdare: Gaius Caninius toto oppido munitiones circumdare moratur; G VIII, 34.

III. mit Object: alqm: non hos (Sugambros)

palus, ... non silvae morantur; G VI, 35, b. rursus conantes progredi insequitur et moratur; C I, 63. ne haec quidem Curionem ad spem morabantur; C II, 39.

agmen: omnem equitatum, qui novissimum agmen moraretur, praemisit; G II, 11. ut ... omne agmen morarentur, dum consequeretur ipse (Fabius); G VIII, 28

copiae: Afranii copias equitatus Caesaris insequens morabatur; C I, 70.

cuniculos: apertos cuniculos ... pice fervefacta et maximi ponderis saxis morabantur; G VII, 22.

dolorem: nec diu moratur dolorem suum, quin eos interfici iubeat; A 55.

impetum: qui (equites) primum impetum sustineant ac morentur; C II, 26.

iter: immisso equitatu iter eorum (Haeduorum) moratur atque impedit; G VII, 40.

manum: avertit hic casus vaginam et gladium educere conanti dextram moratur manum; G V, 44, b.

reditum: ut, quidquid intercederet temporis, id morari reditum in Italiam videretur; C III, 82, a.

victoriam: ut quidquid intercederet temporis, hoc omne victoriam morari videretur; C II, 39.

mors, Tod: I. **adducit**: cuius (Gabinii) et infelicitas vivi et subita mors in magnam spem Octavium adduxit provinciae potiundae; A 43.

est: magno esse Germanis dolori Ariovisti mortem; G V, 29. supplicia constituit in eos ... ea, quae morte essent miseriora; A 41. quod quidem supplicium gravius morte cives Romani subissent; A 70.

II, 1. **conscisco**: neque abest suspicio, ... quin ipse sibi mortem consciverit; G I, 4. ut ... aut eundem casum una ferant aut sibi mortem consciscant; G III, 22.

deprecor: deditionem significare et proiectis armis mortem deprecari incipiunt; G VII, 40.

effugio: magnae fuit fortunae ... ipsum (Ambiorigem) effugere mortem; G VI, 30.

exaggero: hic alternis ... morti mortem exaggerabant; H 5.

miseror: hi de sua salute desperantes ... suam mortem miserabantur; C II, 41, b.

persequor: proinde ... persequamur eorum mortem, qui indignissime interierunt; G VII, 38, b.

vito: ipse fuga mortem vitaverat; G V, 20.

2. **exaggero**: s. 1. exaggero.

offerro: qui se ultro morti offerant, facilius reperiuntur, quam qui dolorem patienter ferant; G VII, 77, b.

3. **addo de**: addunt etiam de Sabini morte; G V, 41.

cognosco de: Alexandriae de Pompei morte cognoscit; C III, 106.

deposco ad: hi (milites) regum amicos ad mortem deposcere ... consuerant; C III, 110.

perfero de: illo incommodo de Sabini morte perlato; G V, 53.

queror de: indictis inter se principes Galliae conciliis silvestribus ... locis queruntur de Acconis morte; G VII, 1.

III. I. **metus**: hoc maxime ad virtutem excitari putant metu mortis neglecto; G VI, 14.

periculum: „neque is sum", inquit, „qui gravissime ex vobis mortis periculo terrear"; G V, 30.

2. **consilium de**: accidit, ut ... similia rursus de morte eius (Longini) provinciales consilia inirent; A 50.

fama de: nondum ad eum fama de Titurii morte perlata; G V, 39.

suspicio de: de morte si res in suspicionem venit; G VI, 19.

IV, 1. **accipere**: se (incommoda accepisse) morte Curionis et detrimento Africani exercitus; C III, 10, a.

constare: quanto detrimento et quot virorum fortium morte necesse sit constare victoriam; G VII, 19.

deleri: neque hominum morte memoria deleri debet, quin a proximis retineatur; F 3.

proficii: neque morte Pompei quicquam profectum, quo minus apud se Caesar commoraretur; A 3.

redimere: quorum omnium gratiam atque amicitiam eius (Caesaris) morte redimere posset; G I, 44, d.

satisfacere: seu morte sua Romanis satisfacere seu vivum tradere velint; G VII, 89.

abl. comp.: s. I. est.

2. **post**: post eius (Orgetorigis) mortem nihilo minus Helvetii id, quod constituerant, facere conantur; G I, 5. non interire animas, sed ab aliis post mortem transire ad alios; G VI, 14.

mortifer, tötlich: quod mortifero vulnere Commium credebant affectum; G VIII, 23.

mos, Sitte, Art, Brauch, Charakter: I. **degenero a**: ne (regius animus) a gentis suae moribus degeneraret; A 24, b.

facio contra: quod ... indulgentia tribunorum militum multa contra morem consuetudinemque militarem fierent; A 65, a.

propono de: non alienum esse videtur de Galliae Germaniaeque moribus proponere; G VI, 11.

quaero de: quorum (Nerviorum) de natura moribusque Caesar cum quaereret; G II, 15.

II. **afferre**: vos ... more barbarorum populi Romani magistratibus sacrosanctis manus ... attulistis; H 42, b.

assuefieri: ipsi (Ubii) propter propinquitatem Gallicis sunt moribus assuefacti; G IV, 3.

circumcludi: Lusitanus more militari ... celeriter equitatu cohortibusque circumcluditur; H 38.

cohortari: exercitum cum militari more ad pugnam cohortaretur; C III, 90.

concedi: quod ei neque legibus neque moribus concessum esse ceteri tetrarchae contendebant; A 67.

conclamare: tum suo more conclamaverunt, uti aliqui ex nostris ad colloquium prodiret; G V, 26. tum vero suo more victoriam conclamant atque ululatum tollunt; G V, 37. signum dari iubet et vasa militari more conclamari; C I, 66. vasis .. militari more conclamatis; C III, 38.

concrepare: suo more (multitudo) armis concrepat, quod facere in eo consuerunt, cuius orationem approbant; G VII, 21.

constituere: egomet ipse documentum more militari constituam; Af 54, a.

continere: collatis militaribus signis, quo more eorum gravissima caerimonia continetur; G VII, 2. quod Caesar non more superiorum temporum in hibernis exercitum continebat; Af 47.

creari: Convictolitavem, qui per sacerdotes more civitatis intermissis magistratibus esset creatus, potestatem obtinere iussit; G VII, 33.

dicere: moribus suis Orgetorigem ex vinculis causam dicere coëgerunt; G I, 4.

diripere: has (naves) more praedonum diripere consuerunt; C III, 112, a.

esse: hoc more Gallorum est initium belli; G V, 56. quibus (clientibus) more Gallorum nefas

est etiam in extrema fortuna deserere patronos; G VII, 40. cum more operis cotidiani magnam illam servorum multitudinem ... militum esse credidisset; A 74. ut more ipsius (Caesaris) consuetudo superioribus temporibus fuerat; Af 3.

faeere: armis demissis salutationem more militari faciunt; Af 85, b.

baberi: neque eorum moribus turpius quicquam aut inertius habetur, quam ephippis uti; G IV, 2. Suevos ... more suo concilio habito nuntios in omnes partes dimisisse; G IV, 19.

instruere: Pharnaces aciem instruxit suo more atque instituto; A 37.

ostentare: matresfamiliae ... suos obtestari et more Gallico passum capillum ostentare ... coeperunt; G VII, 48.

petere: pueri mulieresque ex muro passis manibus suo more pacem ab Romanis petierunt; G II, 13.

posse: negat se more et exemplo populi Romani posse iter ulli per provinciam dare; G I, 8.

sumere: de Accone ... graviore sententia pronuntiata more maiorum supplicium sumpsit; G VI, 44.

tegi: quae (casae) more Gallico stramentis erant tectae; G V, 43.

tollere: s. conclamare; G V, 37.

motus, Bewegung, Wendung, Erhebung, Aufstand: I. est: quarum (navium longarum) ... motus erat ad usum expeditior; G IV, 25.

exsistit: quod tanti motus Galliae exstiterant; G V, 53. ne quis aut ex huius (Cavarini) iracundia aut ex eo, quod meruerat, odio civitatis motus exsistat; G VI, 5.

oritur: ne quis ab his (Treveris) subito motus oreretur; G VI, 9.

II, 1. exspecto: multis de causis Caesar maiorem Galliae motum exspectans; G VI, 1. ipse (Caesar) maiorem Galliae motum exspectans; G VII, 43.

habeo: ut quae (res maritimae) celerem atque instabilem motum haberent; G IV, 23.

vereor: quod, cum ipse abesset, motum Galliae verebatur; G V, 5.

2. disputo de: multa .. de sideribus atque eorum motu ... disputant; G VI, 14.

moveo ad: (M. Varro) se quoque ad motus fortunae movere coepit; C II, 17.

paratus ad: qui (Commius) ... semper ad omnes motus paratus suis civibus esse consuesset; G VIII, 47.

III. nuntius de: quin aliquem de consiliis ac motu Gallorum nuntium acciperet; G V, 53.

rumores de: iam de Haeduorum defectione et secundo Galliae motu rumores afferebantur; G VII, 59.

IV, 1. permoveri: et navium figura et remorum motu ... permoti barbari; G IV, 25.

retineri: retineri urbano motu Caesarem; G VII, 1.

2. propter: eum constituisset hiemare in continenti propter repentinos Galliae motus; G V, 22.

moveo, bewegen, entfernen, bestimmen, beunruhigen, aufbrechen: 1. alqs: inde (Caesar) movit et pervenit ad oppidum Leptin; Af 7. Caesar muvit et propius castra castris contulit; H 20.

II. alqm: ut neque beneficiis neque amicitiae memoria moverentur; G VII, 76. Lentulus aeris alieni magnitudine et spe exercitus ac provinciarum et regum appellandorum largitionibus movetur; C 1, 4. (Caesar) movebatur etiam misericordia civium, quos interficiendos videbat; C I, 72. eisdem de causis, ... quo minus dimicare vellet, (Caesar) movebatur; C 1, 82. neque (M. Varro) se in ullam partem movebat; C II, 17. (M. Varro) se quoque ad motus fortunae movere coepit; C II, 17. ut Caesaris impetum exciperent neve se loco moverent; C III, 92. eum ... neque Caesar sese moveret; Af 14. Caesar in opere milites adhortari neque adversariorum copiis moveri; Af 39. (Zamonses) nec minis nec precibus suis moveri, quo magis se reciperent; Af 91, b. neque illud me movet, quud ..; F 15. subito universus equitatus ulterior ... ab dextra parte se movere ... coepit; Af 61, a.

castra: s. **castra**, II, 1. moveo (30 St.) S. 138.

equitatum: equitatus ... paulatim loco motus cessit; C III, 93, a. s. alqm; Af 61, a.

legionem: quae (legio) simul est mota; H 31, a.

militem: quod fere fit, quibus quisque in locis miles inveteraverit, ut multum earum regionum consuetudine moveatur; C I, 44.

multitudinem: quam (multitudinem) domiciliis ipsorum non moverat; A 7.

rates: has (rates) quaternis ancoris ex IV angulis destinabat, ne fluctibus moverentur; C I, 25, b.

signiferos: nonnullos signiferos ignominia notavit ac loco muvit; C III, 74.

turrim: ubi vero (turrim) moveri et appropinquare moenibus viderunt; G II, 31. subiectis .. eas (turres) rotis ... in quamcumque erat visum partem movebant; A 2.

mucro, Spitze: insuper [occisi] in gladiorum mucrone capita hominum ordinata ad oppidum conversa; H 32, a.

mulier, Frau, Weib: 1. flent, al.: eo mulieres imposuerunt, quae in proelium proficiscentes passis manibus flentes implorabant, ne se ... traderent; G I, 51.

patunt: item ... pueri mulieresque ex muro passis manibus suo more pacem ab Romanis petierunt; G II, 13.

ohne Verb: qui numerus domo exisset eorum, qui arma ferre possent, et item separatim pueri, senes mulieresque; G I, 29.

II, 1. conicio: (Nervios) mulieres in eum locum coniecisse, quo ..; G II, 16.

dispono: pueris mulieribusque in muro dispositis; C III, 9, b.

impono: s. 1. flent.

2. pareo: non aetate confectis, non mulieribus, non infantibus pepercerunt; G VII, 28.

3. abstineo a: obtestabantur, ... neu, sicut Avarici fecissent, ne a mulieribus quidem atque infantibus abstinerent; G VII, 47, b.

III. una cum: maiores natu, quos una cum pueris mulieribusque in aestuaria ac paludes coniectos dixeramus; G II, 28.

IV. crines: praesectis omnium mulierum crinibus tormenta effecerunt; C III, 9, a.

multitudo: reliqua multitudo puerorum mulierumque ... passim fugere coepit; G IV, 14.

mulio, Maultiertreiber: de .. his (mulis) stramenta detrahi mulionesque cum cassidibus equitum specie ac simulatione collibus circumvehi iubet. his paucos addit equites; G VII, 45, a.

multa, Strafe: nomen: se ... pecuniam multae nomine relaturum; Af 90. Thapsitanis HS xx, conventui eorum HS xxx, itemque Adrumetinis HS xxx, conventui eorum HS L multae nomine imponit; Af 97.

multiplex, vielfach: multiplici praesidio pertinaciter propugnantibus; A 26.

multiplico, vervielfältigen: itaque aes alienum provinciae eo biennio multiplicatum est; C III, 32, b.

multitudo, Menge, Menschenmenge, Volk, Haufe, Mehrzahl: I. **Subject**: advolat: ne de improviso aut noctu ad munitiones hostium multitudo advolaret, aut interdiu tela ... conicere possent; G VII, 72.

affert: si quid ipsa multitudo et clamor et flamma nostris terroris afferre possent; A 14.

coepit: reliqua multitudo puerorum mulierumque ... passim fugere coepit; G IV, 14.

cogit: quae (multitudo peditum) nostros coëgit cedere equites; G VIII, 19, a.

concidit: pilorum missu fixa cumulatur et concidit adversariorum multitudo; H 31, a.

conclamat, concrepat: conclamat omnis multitudo et suo more armis concrepat, quod facere in eo consuerunt, cuius orationem approbant; G VII, 21.

concurrit: ut ... omnis .. ex castris multitudo ad restinguendum concurreret; G VII, 24.

conferunt: hos seditiosa atque improba oratione multitudinem deterrere, ne frumentum conferant; G I, 17.

coniciunt: cum tanta multitudo lapides ac tela conicerent; G II, 6. s. advolat.

consuescit: magna .. multitudo carrorum etiam expeditos sequi Gallos consuevit; G VIII, 14, a.

convenit: s. **convenio,** II. multitudo (7 St.) S. 228, a.

convertit: ad hunc se confestim a Pulione omnis multitudo convertit; G V, 44, b.

dedunt: omnis .. multitudo oppidanorum ... advenienti Caesari occurrerunt seque ei dediderunt; A 32. s. II, 2. sum; A 23.

defendit: maxima et electissima multitudo Alexandrinorum defendebat eam partem; A 30, b.

desciscit: quod (ea multitudo) ... descivisse a suis videbatur; A 7.

detinet: quod elephantorum magnitudo multitudoque animos militum detinebat in terrore; Af 72.

effundit: omnis sese multitudo effudit; C II, 7.

erumpit: subito ex oppido erupit multitudo; Af 6.

est: hominum est infinita multitudo; G V, 12. a quibus cum quaereret Caesar, quo loco multitudo esset Bellovacorum; G VIII, 7. quorum (Germanorum) et vicinitas propinqua et multitudo esset infinita; G VIII, 7. tanta .. (erat) multitudo tormentorum, ut ..; C II, 2. erat in oppido multitudo insolens belli diuturnitate otii; C II, 36. ea (aqua) plebes ac multitudo contenta est necessario; A 5. erat .. magna multitudo oppidanorum in parte Caesaris; A 7. quod ea (multitudo) se fidelem palam nostris esse simulabat; A 7. cum more operis cotidiani magnam illam servorum multitudinem ... militum esse credidisset; A 74.

exeunt: appropinquantibus ex oppido bene magna multitudo ad equitatum concidendum cum exissent; H 4.

facit: paratam .. ‖ omnem ‖ multitudinem esse confectam taedio puellae fiduciaria dominatione crudelissima Ganymedis facere id, quod rex imperasset; A 23.

fugit: s. coepit.

habet: ut non minus haberet iuris in se multitudo, quam ipse in multitudinem; G V, 27, a.

insequitur, irrumpit: quo multitudo hominum insecuta cum irrumperet; A 21.

obtemperat: multitudinem maxime Correo obtemperare; G VIII, 7.

occurrunt: s. dedunt.

portat: quae (multitudo servorum) aggerem portabat; A 74.

potest: s. advolat. affert. — II, 1. cognosco.

praedicat: in hoc omnis multitudo maiestatem regiam minui praedicabat; C III, 106.

procedit: paulatim ex silvis instructa multitudo procedit peditum; G VIII, 19, a. cum liberis omnis multitudo obviam procedebat; G VIII, 51.

prodest: ut ... neque numero navium praestantibus multitudo prodesset; A 16.

profundit: omnis .. multitudo sagittariorum se profudit; C III, 93, a.

sequitur: magna praeterea multitudo calonum ... sequitur; G VI, 36. s. consuescit.

simulat: s. est; A 7.

venit: in Galliam magnam eorum (Germanorum) multitudinem venire populo Romano periculosum videbat; G I, 33.

videtur: s. desciscit.

II. **nach Verben: 1. Accusativ:** adduco: innumerabilem multitudinem adduxerant; A 2.

admiror: etsi dimicare optaverat, tamen admiratus tantam multitudinem hostium; G VIII, 9.

appello: Numidas levisque armaturae infinitam multitudinem ad dextram partem suae aciei opposuerat ... et ad collis radices magis appulerat longiusque ab adversariorum suisque copiis promovebat; Af 59.

capio: omnis multitudo capitur impedimentorum; G VIII, 29. interfecta multitudine omni suorum aut capta; A 76.

circumdo: Iubam ... advenientem multitudine circumdata eo (oppido) potitum; Af 74.

circumfundo: s. **circumfundo** multitudinem (3 St.) S. 160, a.

circumicio: ubi circumiecta multitudine hominum totis moenibus undique in murum lapides iaci coepti sunt; G II, 6.

cognosco: qua quidem ex re hominum multitudo cognosci potuit; G V, 42.

cogo: s. **cogo,** III. multitudinem (4 St.) S. 177, a.

colloco: cum ... confertam .. armatorum multitudinem collocatam in vallo videret; A 30, a.

concido: magnam multitudinem eorum fugientium conciderunt; G II, 11.

concito: multis utrimque interfectis maiorem multitudinem armatorum concitant; G VII, 42.

confercio: s. colloco. — conficio: s. I. facit.

confundo: ne tanta multitudine confusa nec moderari nec discernere suos nec frumentandi rationem habere possent; G VII, 75.

conspicor: trans vallem et rivum multitudinem hostium conspicatur; G V, 49.

consumo: magna hostium multitudo siti consumebatur; G VIII, 41.

converto: hostes ... omnem ad eum (Caesarem) multitudinem convertisse; G V, 49.

cumulo: s. I. concidit. — deduco: s. V, 1. Lücke.

deterreo: s. conferunt.

dispergo: (erat) omnis in partis dispersa multitudo; G VI, 34, a.

dispono: hac multitudine disposita munitiones semotarum partium tuebantur; A 2.

dissipo: magnam .. multitudinem pecoris intra eas fauces dissipari iussit; A 36.

eligo: s. I. defendit. — figo: s. I. concidit.

iacio: armorum magna multitudine de muro in fossam ... iacta; G II, 32. igne telorumque

multitudine iacta cum bene magnam partem temporis consumpsissent; H 16, a.
iacto: ignem .. telorumque multitudinem iactando bene magnum tempus consumpserunt; H 12.
inicio: cum bene magnam multitudinem telorum ignemque nostris defendentibus iniecissent; H 15.
insequor: cum ... pertinacius reliquam multitudinem essent insecuti; G VIII, 13.
instruo: f. I. procedit; G VIII, 19, a.
intercludo: reliqua multitudo equitum interclusa (est); C I, 40, a.
interficio: f. **interficio**, II. multitudinem (5 St.) S. 516, a.
mitto: postea levis armaturae magna multitudine missa; C III, 45.
moveo: quam (multitudinem) domiciliis ipsorum non moverat; A 7.
oppono: f. appello. — paro: f. I. facit.
pollicеor: quod, ... quantam quisque multitudinem in communi Belgarum concilio ad id bellum pollicitus sit, cognoverint; G II, 4, a.
porrigo: quam latissime potuit porrecta equitum peditumque multitudine; Af 30.
promoveo: f. appello.
propello: quod quingentis equitibus tantam multitudinem equitum propulerant; G I, 15.
subministro: tantam sese multitudinem auxiliorum adversariis subministraturum, ut ..; Af 19, a.
sustineo: neque vero diutius ... multitudinem telorum sustinere potuerunt; C III, 95. Caesariani equites eorum multitudinem aegre sustinebant; Af 14. cum ... paludem .. transgressi multitudinem hostium pauci sustinere non potuerunt; Af 61, a.
traduco: ne maior multitudo Germanorum Rhenum traducatur; G I, 31, d. ne quam multitudinem hominum amplius trans Rhenum in Galliam traduceret; G I, 35. quod multitudinem Germanorum in Galliam traducat; G I, 44, b.
transporto: ad onera ac multitudinem iumentorum transportandam paulo latiores (naves facit); G V, 1.
vereor: L. Caesar veritus navium multitudinem ex alto refugerat; C II, 23.
voco: ad ea perficienda opera C. Trebonius magnam iumentorum atque hominum multitudinem ex omni provincia vocat; C II, 1.
2. **Dativ:** do: qui (agri) dari tantae praesertim multitudini sine iniuria possint; G IV, 8.
expono: eadem, quae Litavicus pronuntiaverat, multitudini exponunt; G VII, 38, a.
resisto: quod ... sinistrum .. (latus), equitatus hostium multitudini uti resisti posset, laborabat; Af 60.
sum: quae .. esse ex usu iudicaverunt multitudini produnt; G VI, 20. nullius periculi timorem multitudini fore impedimento, quo minus se dederent; A 23.
3. **mit Präpositionen:** concurro contra: equites, quamquam erant pauci, tamen contra tantam multitudinem audacissime concurrunt; Af 6.
confero cum: cum eorum (equitum) exiguus numerus cum tanta multitudine Numidarum conferretur; C II, 39.
confligo cum: ne cum tanta multitudine uno tempore confligendum sit; G II, 5.
conicio in: in petenda pace eius rei culpam in multitudinem coniecerunt; G IV, 27. — intra: intra multitudinem sagittas coniciebant; C III, 50.
dimico cum: quod cum tanta multitudine hostium ... nisi aequo loco legato dimicandum non existimabat; G III, 17.
elige ex: f. IV, 2. viri ex.
impetro a: sperare a multitudine impetrari posse, quod ad militum salutem pertineat; G V, 36.
occulto in: quod in tanta multitudine dediticiorum suam fugam aut occultari aut omnino ignorari posse existimarent; G I, 27. — inter: ipsus se inter multitudinem militum occultasse; G VII, 38, a.
procurro ex: unum ex multitudine procurrentem traicit; G V, 44, a.
III. **nach Adjectiv:** idoneus ad: neque qui essent ad maiorum navium multitudinem idonei portus, reperire poterat; G IV, 20.
IV. **nach Substantiven:** 1. **Genetiv:** aditus: tantae multitudinis aditu perterriti ... demigraverunt; G IV, 4.
animi: animos multitudinis confirmat; G VIII, 8.
appellatio: quod ... neque harenam multitudinis appellatione convertere possimus; F 7.
aspectus: neque erat omnium quisquam, qui aspectum modo tantae multitudinis sustineri posse arbitraretur; G VII, 76.
concitator: quod Correus, auctor belli, concitator multitudinis, esset interfectus; G VIII, 21.
concursus: crebrae continuis diebus ex concursu multitudinis concitationes fiebant; C III, 106.
conspectus: in conspectu multitudinis omnibus cruciatibus affectus necatur; G V, 56. quod (non) ... conspectum multitudinis fugerat; G VII, 30.
fuga: quod pontis atque itinerum angustiae multitudinis fugam intercluserant; G VII, 11, b.
impetus: impetu .. multitudinis in C. Trebonium facto; C III, 21.
lacrimae, preces: tantae multitudinis precibus et lacrimis exercitus commotus; A 59.
species: ne maioris multitudinis species accidere hostibus posset, quam ipsi depoposcissent; G VIII, 8.
studium: ne is multitudinis studio ad dimicandum impelleretur; G VII, 20, b.
suffragia: multitudinis suffragiis res permittitur; G VII, 63.
vis: equites Caesariani vi universae subitaeque hostium multitudinis pulsi parumper cesserunt; Af 52. cuius vim multitudinis cum equites pauci Caesariani iam sustinere non possent; Af 66.
2. **mit Präpositionen:** alqs ex: sie uti ex infinita hominum multitudine pauci in oppidum se reciperent; H 4.
ius in: f. habet.
urdor ex: odore taetro ex multitudine cadaverum; C III, 49.
viri ex: ut ... neque flexi ‖ electi, al. ‖ ad virtutem e tanta multitudine viri virtuti nostrorum possent adaequare; A 16.
V. **Umstand:** 1. **Ablativ:** accipi: multitudine ipsorum detrimentum accipitur; G VIII, 18.
aestimari: quae pars (Aquitania) ... multitudine hominum ex tertia parte Galliae est aestimanda; G III, 20.
afferre: sibi .. ipsos multitudine atque angustiis maius attulisse detrimentum, quam ab hoste accepissent; C III, 72.
cingere: equitum .. copiae ... coronae .. in modum cingere multitudine sua Caesaris copias; Af 70.
circumfundi: ut ne magna quidem multitudine ... munitionum praesidia circumfundi possent; G VII, 74.
circumveniri: ut providerent, ne multitudine equitatus hostium circumvenirentur; Af 13.
claudere: ut ... equitatus .. ex improviso

clauderet multitudine sua exercitum Caesaris; Af 59.

compleri: cum multitudine bostium castra complerí ... vidissent; G II, 24. cum ... iam omnia fere superiora loca multitudine armatorum completa conspicerentur; G III, 3.

concidere: ex superiore loco multitudine telorum alter eorum (centurionum) concidit; H 23, a.

confidere: equitatus .. Labieni suorum multitudine confisus Caesaris pancitatem circuire non moratur; Af 15.

consumi: frumenta ... tanta multitudine iumentorum atque hominum consumebantur; G VI, 43.

dari: ut ... magna multitudine navium ... facilius in Siciliam receptus daretur; C II, 30.

defetisci: equites Iuliani pauci multitudine hostium defessi ... paulatim cedere; Af 15.

demergi: multitudine eorum, qui ad proximas naves adnatabant, demerso navigio; A 31.

deprimi: ut multitudine atque onere nonnulli deprimerentur; C II, 43. quorum (militum) pars proximas nacta naves multitudine hominum atque onere depressa est; A 20, b. navigium .. eius (Caesaris) multitudine depressum militum una cum hominibus interit; A 21.

deturbare: multitudine telorum ex turribus propugnantes deturbant; G VII, 86.

facere: ut omni multitudine in fines Suessionum ... facerent impressionem; G VIII, 6. clamore repentino telorumque multitudine iactus facere coeperunt; H 9.

impedire: hostes in fugam coniecti se ipsi multitudine impediunt; G VII, 70. hominum .. multitudine receptus impediebatur; C III, 64.

occupare: hac fugientium multitudine ac turba portae castrorum occupantur; C II, 35, a. magna multitudine navis longas occupare hostes conabantur; C III, 111.

opprimi: quae (quadrigae) .. celeriter multitudine telorum opprimuntur; A 75.

perterreri: multitudine navium (manos) perterritae ... a litore discesserant; G V, 8. tirones .. multitudine navium perterriti; C III, 28, a. (Caesar) in cursu Aquilam multitudine navium perterritum atque trepidantem nactus; Af 63.

posse: quod (hostes) tantum multitudine poterant; G II, 8.

praestare: quod erat civitas magna inter Belgas auctoritate atque hominum multitudine praestabat; G II, 15.

premere: a dextro cornu vehementer multitudine suorum nostram aciem premebant; G I, 52. cum (aquilifer) magna multitudine hostium premeretur; G V, 37. cum (milites) maxima .. telorum multitudine premerentur; G V, 43. cum ... nostros multitudine premi viderent; G VII, 80.

proficere: plus multitudine telorum proficiebant; G VII, 82. multum proficere (remiges, classiarii) multitudine telorum videbantur; A 20, a.

repellere: per eorum corpora reliquos audacissime transire conantes multitudine telorum repellerent; G II, 10.

terreri: ut ipsa multitudine nostra classis terreatur; C I, 56. nt ... neque magnopere eorum (Pompeianorum) multitudine (equites) terrerentur; C III, 84.

trepidare: f. perterreri; Af 63.

valere: quod minus multitudine militum legionariorum pro hostium numero valebat; G I, 51. quod .. Pompeius multitudine equitum valebat; C III, 43.

viscera: labore et multitudine telorum nostros vicit; C III, 40.

vulnerari: multitudine sagittarum atque omnis generis telorum multos vulneratos; G VII, 41.

zum Sotz: nun materia multitudine arborum ... deficere poterat; C II, 37.

Lücke: † ... quamvis magna multitudine deducti || deducta pauci || homines ex superiore loco defendere possent; H 38.

2. **Präpositionen:** a: appellari: f. tolli. timens, ne a multitudine equitum dextrum cornu circumveniretur; C III, 89. ne ab equitatus multitudine circumventus ab oppugnatione deterreretur; Af 51. P. Cornelio ... a multitudine circumvento interfectoque; Af 76. suum .. auxilium pollicentur atque ab multitudine collaudantur; G VI, 23. neque ab tanta multitudine coniecta tela conferti vitare poterant; G V, 35. interfici: f. circumveniri; Af 76. Petronius ... centurio ... a multitudine oppressus; G VII, 50, b. si illi a multitudine hostium premantur; G IV, 33. cum ... nostri .. gravius a multitudine premerentur; C I, 46. montes ... a maxima multitudine Sedunorum et Veragrorum teneri; G III, 2. (L. Laterensis) tollitur a multitudine in tribunal, praetor appellatur; A 53.

cum: quorum adventu ... magna cum hominum multitudine bellum gerere conantur; G III, 23. Usipetes Germani et item Tencteri magna cum multitudine hominum flumen Rhenum transierunt; G IV, 1.

prae: qui (collis) superioribus diebus vix prae multitudine cerni poterat; G VII, 44.

pro: pro multitudine .. hominum ... angustos se finis habere arbitrabantur; G I, 2. nolla re gesta pro multitudine hominum; Af 33.

propter: Caesar ... propter multitudinem hostium ... proelio supersedere statuit; G II, 8. etsi propter multitudinem et veterem belli gloriam paucitatemque nostrorum se tuto dimicaturos existimabant; G III, 24. cum .. Galli ... propter hominum multitudinem ... trans Rhenum colonias mitterent; G VI, 24. ne hi (milites) propter suorum paucitatem et hostium multitudinem metu deficerent; Af 11. ad ternas cohortis (Caesar) in statione habere propter hostium multitudinem; Af 21. quod (oppidum) ... propter ... multitudinem tormentorum facile ... defendebatur; Af 29. vigilia secunda propter multitudinem telorum turris lignea ... vitium fecit; H 19.

multo, strafen, bestrafen: I. alqs: tertiam (fore tabellam), qui pecunia multarent; C III, 83.

II. alqm: compulsos (Haeduos) in oppida, multatos agris omnibus ereptis copiis; G VII, 54. qui si maxime nocentes sunt multati, tamen ..; A 55. Leptitanos ... XXX centenis milibus pondo olei in annos singulos multat; Af 97. Thisdritanos propter humilitatem civitatis certo numero frumenti multat; Af 97. ibi Sulcitanos ... HS C multat; Af 98.

bonos: bonos .. aut interfectos aut exilio multatos patria civitateque carere; Af 22.

multus, viel, bedeutend, häufig, zahlreich, spät: A. **bei Substantiven:** alqs: multi (Numidae) perterriti profugiunt; C II, 38. quorum fuga incitati Alexandrini plures ex navibus egrediebantor; A 20, a. ibi multos Uticenses interfecerunt; Af 87, b. Mundenses ... bene multi deditionem faciunt; H 36.

alqd: multa praeterea verisimilia proponebant; H 2.

adversarii: multi (adversarii) ... in oppidum ... sese recipiunt; C II, 35, b. interim ... ex adversariis perfugere plures ex omni genere hominum; Af 19, a. complures .. (adversarii) armis

exuti, molti vulneribus affecti in castra sout redacti; H 15.

agger: hae (trabes) ... multo aggere vestiontur; G VII, 23.

ambacti: ut quisque est ... nobilissimus, ita plurimos circum se ambactos clientesque habet; G VI, 15.

anni: cuius pater regnum in Sequanis multos annos obtinuerat; G 1. 3. hi cum tantopere de potentatu inter se multos annos coutenderent; G I, 31, a. hi ... multos annos a finitimis exagitati; G II, 29. quos (exercitus) contra se multos iam annos aloerint; C 1, 85, b. qoi principatom in civitate multis annis obtiuuerat; C III, 59. hanc (aquilam) ... vivus moltos per annos magna diligentia defendi; C III, 64. quibus (navibos) multis annis ad navigandum non erant osi; A 13. (Mithridaten Pergameuum) multos .. tenoerat annos; A 78. rudes .. elephaoti multorum annorum doctrina ... vix edocti; Af 27.

auctores: boo ubi ... alius alii tradiderat, plures anctores eius rei videbantur; C II, 29.

bella: bos (Ubios) cum Suevi multis saepe bellis experti ... finibus expellere non potuissent; G IV, 3. qui (veterani milites equitesque) multa terra mariqoe bella confecissent; Af 24.

benefioia: quae (fortuna) plerumque eos, quos plurimis beoeficiis ornavit, ad duriorem casum reservat; A 25, b.

capita: Rbenus ... multis .. capitibus in Oceaoum influit; G IV, 10.

carri: veoerant eo ... equites ex Gallia cum multis carris; C 1, 51.

castella: plura castella Pompeius pariter ... tentaverat; C III, 52.

casus: qoo spatio plures rem posse casus recipere intellegebant; C I, 78.

causae: multis de causis Caesar statuit sibi Rheoum esse transeuodum; G IV, 16. multis de causis Caesar maiorem Galliae motum exspectans; G VI, 1. eios rei multas afferuut causas; G VI, 22. plurimis de causis ad urbem Caesarem revocari; A 71.

centuriones: multis amissis centurionibus; C III, 67.

oives: multis interfectis civibos; H 42, b.

oivitates: quam plurimas civitates suo beneficio habere obstrictas volebat; G I, 9. priusquam plores civitates conspirarent; G III, 10. coactos est ... legiones .. in plures civitates distribuere; G V, 24. multis in civitatibus barum rerum exstructos tumulos locis coosecratis conspicari licet; G VI, 17. multae longiuquiores civitates ab Afranio desciscunt; C 1, 60. ne plures civitates ea paterentur, quae passi eraot Cordubenses; A 61. plures (civitates) Marcellom fovebant; A 62.

olientes; ʃ. ambacti.

oobortes: illi pluribus summissis cohortibus repelluntur; G V, 15.

eolles: relinquebatur, ut ... quam plurimos colles occoparet; C III, 44, a. Pompeius (nitebatur), ut quam plorimos colles quam maximo circuitu occuparet; C III, 45. circumpositi sunt huic oppido magni multique intercisi vallibus colles; A 72.

damnati: multi praeterea capitis damnati exulesque convenerant; C III, 110.

dies: multo denique die per exploratores Caesar cognovit .. montem a suis teneri; G I, 22. quem moltis aute diebus eo praemiserat; G VII, 9. plures intermittere dies ... constitueraut; C 1, 59. Bibulus multos dies terra prohibitus; C III, 18. qui (eurus) multos dies contineuter flabat; A 9. tandem multis post diebus siti inopiaque confecti ad Caesarem perveniont; Af 53. † multis iterante diebus coniectis || multis itineribus nocte dieque confectis ||; H 2. conamor opus magnum et multorum dierum; F 20.

druides: si sunt plures (druides) pares, suffragio druidum ... de principatu coutendunt; G VI, 13, b.

equi: multis coëmptis equis ad Pompeiom transierunt; C III, 60. multis equis sauciis; Af 61, s.

exoles: ʃ. damnati.

frumentum: multum erat frumentum provisum et convectom superioribus temporibus, multum ex omni provincia comportabatur; C I, 49.

foues: submersam .. navim remulco multisque contendens funibus adduxit; C III, 40.

geuera: multa .. in ea (silva Hercynia) genera ferarum oasci constat; G VI, 25.

gentes: multarum .. gentiom fines (silva Hercynis) propter magnitodioem attiugit; G VI, 25.

ignis: multum .. iguem intulerunt; C II, 14. ignem .. moltum miseruot; H 11. ex oppido ignem multum telorumque multitudinem iactando; H 12.

inimici: inimicis multis palam ex civitate et iis auctoribus eum interfecerunt; G V, 25.

iosulae: multis ingentibusque insulis effectis; G IV, 10.

itinera: ut pluribus dimissi itineribus a Caesare ad Domitiom et a Domitio ad Caesarem nulla ratione iter conficere possent; C III, 79, b. ʃ. dies; H 2.

iumenta: qood ... multis iumentis venerant; C III, 61.

labores: (legionem) multis laboribus periculisque functam; A 69. ʃ. opera.

lacrimae: Divitiacus moltis cum lacrimis Caesarem complexus obsecrare coepit, ne ..; G I, 20

lanistae: † ... carra complora mulos onustos || multos lanistas || retraxit; H 6.

legationes: multis legationibus ab se in senatum inductis; H 42, a.

legiones: legiones plures, quam solebat, educit; G VIII, 17. quod eo loco plures erat legiones habiturus; C III, 66.

ligna: iubet comportari ligna in oppidum quam plorima; Af 10.

liogua; qoa (lingua) multa iam Ariovistus longinqua consuetudine utebatur; G I, 47.

loca: quod multis locis apud eos aerariae † secturaeque sont; G III, 21. multis locis Germaniae triennium vagati ad Rhenum perveneruot; G IV, 4. Romanorum manus tantis munitionibus distinetur nec facile pluribus locis occurrit; G VII, 84. ne ... plorimis in locis infirma disponat praesidia; G VIII, 34. saxa moltis locis praerupta iter impediebant; C I, 68. eas (scaphas) in litore pluribos locis separatim disposuit; C III, 24. movendis castris pluribusqoe adeundis locis; C III, 85.

manus: dimittendae plures manus diducendique erant milites; G VI, 34, b.

menses: cum multos menses castris se ac paludibus teuuisset; G I, 40, c. ita multorum mensium labor ... puncto temporis interiit; C III, 14. multi iam meuses erant et biems praecipitaverat; C III, 25.

milia: bi novissimos adorti et molta milia passuum prosecuti; G II, 11. multis bominom milibus captis; G VIII, 8. delectorum peditum multa milia interisse; G VIII, 21. multis hominum milibus a Dumnaco ... Duratium clausum Limone oppugnari; G VIII, 26. multa milia equitum atque essedariorum babet; F 12.

milites: (legionem) multis .. militibus ... adeo deminutam, ut ..; A 69. multis militibus

partim interfectis partim suorum ruina oppressis; A 76.

morbi: ut (aqua) multos variosque morbos efficiat; A 5.

navigia: multa huc minora navigia addunt; C I, 56.

naves: quod .. naves habent Veneti plurimas; G III, 8. naves in Venetiam, ... quam plurimas possent, cogunt; G III, 9, b. uti, quam plurimas possent, hieme naves aedificandas ... curarent; G V, 1. Labieno scribit, ut, quam plurimas posset, iis legionibus ... naves instituat; G V, 11. pluribus navibus adoriri singulas ... contendebant; C I, 58. alteram navem ... pluribus aggressus navibus; C III, 40. in quo (flumine) multae naves ... nostros impugnabant; A 30, b. multae (naves) praeterea capiuntur; A 46. cum plures (naves) adortus esset; Af 28.

nobiles: multis sese nobilibus principibusque populi Romani gratum esse facturum; G I, 44, d.

nox: ad multam noctem etiam ad impedimenta pugnatum est; G I, 26. equitatus ... multa nocte se in castra recipit; G III, 26. quos ille multa iam nocte silentio ex fuga excepit; G VII, 28.

obsides: obsides plures imperat; G VIII, 38.

officia: contra quem (Deiotarum) Caesar cum plurima sua commemorasset officia; A 68.

opera: etsi res erat multae operae ac laboris; G V, 11.

oppida: ibi .. (Pharnaces) ... multa oppida expugnavit; A 41.

oratio: multa .. oratio frustra absumeretur; A 7.

partes: ubi Rhenus ... Oceano appropinquavit, in plures defluit partes; G IV, 10. Caesar ... plures in partes exercitum dimittere constituit; G VIII, 24. quod (proelium famа) multis auxerat partibus; C III, 80, a. quoniam numero multis partibus esset inferior; C III, 84.

pericula: ſ. labores.

portae: Galli ... eruptionem ex oppido pluribus portis ... facere conabantur; G VII, 73, a.

praemia: multa praeterea et magna praemia singulis concedebat; A 48.

principes: ſ. nobiles.

proelia: (Galli) multis .. victi proeliis; G VI, 24. cuius imperatoris ductu ... plurima .. proelia secunda fecerint; C I, 7, b. neve ... terrerentur multisque secundis proeliis unum adversum ... opponerent; C III, 73, a. habebat .. veteranas multisque proeliis expertas legiones; A 61.

pudor: lucem multum per se pudorem omnium oculis, multum etiam tribunorum militum et centurionum praesentiam afferre; C I, 67.

remiges: multos (remiges) iaculis convulnerarunt, nonnullos interfecerunt; Af 7.

res: secundum ea multae res eum hortabantur, quare ... putaret; G I, 33. multae res ad hoc consilium Gallos hortabantur; G III, 18. etsi multis iam rebus perfidiam Haeduorum perspectam habebat; G VII, 54. Afranianos .. multis rebus sui timoris signa misisse; C I, 71. etsi (Caesar) multis necessariisque rebus in Italiam revocabatur; C II, 18, b.

sata: multa .. erant intra eum locum manu sata; C III, 44, a.

scelera: multa scelera ab iis fieri, qui ..; H 22, a.

scuta: pluribus eorum scutis uno ictu pilorum transfixis et colligatis; G I, 25.

signa: quod ... multis signis et testimoniis eorum ... animum advertere poterat; A 48.

simulacra: huius (Mercurii) sunt plurima simulacra; G VI, 17.

spolia: multa praeterea spolia praeferebantur; C II, 39.

sudes: multae praeustae sudes, magnus muralium pilorum numerus instituitur; G V, 40.

tela: multis telis coniectis; G III, 25. multis telis iniectis; H 23, a.

terrae: quod unam terram et plures terras et urbem et urbes ... dicamus; F 7, b.

testimonia: ſ. signa.

tormenta: eas .. (naves) multis tormentis ... completas ad opera Caesaris appellebat; C I, 26, a. Alexandrini ... castellum ... multis .. tormentis confirmarunt; A 21.

verba: haec cum pluribus verbis flens a Caesare peteret; G I, 20. M. Cato ... Cn. Pompeium filium multis verbis assidueque obiurgare non desistebat; Af 22. cives .. Romanos negotiatores ... multis verbis accusatos; Af 90.

viae: simul .. diductis copiis pluribus viis pugnabatur; C III, 111.

viri: multis praeterea viris fortibus ... nominatim evocatis; G III, 20.

uri: qui plurimos ex his (uris) interfecerunt, ... magnam ferunt laudem; G VI, 28.

vulnera: solis occasu suas copias Ariovistus multis et illatis et acceptis vulneribus in castra reduxit; G I, 50. primipilo P. Sextio Baculo, fortissimo viro, multis gravibusque vulneribus confecto; G II, 25. cum circumventus multis vulneribus acceptis cecidisset; G IV, 12. quod primum hostium impetum multis ultro vulneribus illatis fortissime sustinuerint; G V, 28. multis vulneribus acceptis resistebant; G V, 35. multis iam vulneribus acceptis ... inquit ..; G VII, 50, b. prospectu tenebris adempto multa utrimque vulnera accipiuntur; G VII, 81. multis undique vulneribus acceptis ... se ad suos receperunt; G VII, 82. vis ... telorum multa nostris de improviso imprudentibus ... vulnera inferebant; C II, 6, b. adversarii bene multis vulneribus affecti in oppidum se contulerunt; H 12. virtute freti (nostri) repulsos multisque vulneribus affectos oppido represserunt; H 16, b.

B. **mit Genetiv:** aestatis: cum ... neque multum aestatis superesset, atque id facile extrahi posse intellegeret; G V, 22.

doloris: nec quemquam ex eo plus quam se doloris capere; G I, 20.

iuris: quod plus sibi iuris deberi quam Marcello existimabat; A 63, a.

oneris: in Bithynia ac Ponto plus oneris videbat sibi impendere; A 65, b.

temporis: neque multum ad solis occasum temporis supererat; C III, 51, b.

C. **allein: a. masc.: I. Subject:** agunt: acriter .. eximia virtute plures cum agerent; H 23, a.

circumsistunt: plures paucos circumsistebant; G IV, 26.

confugiunt: in quam (scapham) plures cum confugerent; A 46.

consentiunt: quae Caesar consentientibus pluribus cum cognosset; G VIII, 8.

consistunt: non .. plures consistere angustiae loci patiebantur; A 19.

conveniunt: tantis excitati praemiis et sua sponte multi in disciplinam conveniunt et a parentibus propinquisque mittuntur; G VI, 14. neque plures in unum locum conveniunt; G VIII, 18.

credunt: multi ex suis finibus egressi se suaque omnia alienissimis crediderunt; G VI, 31.

deficiunt: quod multi Gallicis tot bellis defecerant; C III, 2.

discedunt: multi domum discesserunt; C III, 87.

egrediuntur: ſ. credunt.

fugiunt: in quibus duo * multi praeterea armis exuti fugerunt; H 9.

ineunt: si tali ratione diversis in locis plures consilia inissent; G VIII, 44.

intereunt: plures .. in eo loco sine vulnere quam in proelio aut fuga intereunt; C II, 35, a.

perfugiunt: vgl. A. adversarii; Af 19, a.

praeoptant: molti ut diu iactato brachio praeoptarent scutum manu emittere; G I, 25.

proficiscuntur: multi ex Italia ad Cn. Pompeium proficiscebantur; C I, 53.

refugiunt: multi praeterea in finitimas civitates refugerunt; C III, 99.

subsistunt: plures .. in locis campestribus subsistebant; C I, 79.

succedunt: multos .. pertinaciter succedentes vulnerant; G VIII, 41.

sunt: quod pluribus praesentibus eas res iactari nolebat; G I, 18, a. quod ... plures .. partitis temporibus erant in opere; G VII, 24.

II. **nach Verben:** 1. amitto: in fugam coniecti (Galli) multis amissis se ad agmen receperont; G VII, 13. metu perterriti (adversarii) ... multis amissis in castra se recipiunt; H 25, b.

arcesso: multi ex duabus legionibus ... arcessuntur; C I, 3.

capio: multi .. ex his capti interfectique sunt; A 18.

comprehendo: multi .. in fuga sunt comprehensi atque interfecti; G V, 21.

consumo: multos autumni pestilentia in Italia consumpsit; C III, 87.

deprehendo: multos in agris inopinantes deprehendit; G VI, 30.

dispergo: multos ex fuga dispersos excipiunt; G VI, 35, a.

evoco: praedae cupiditas multos longius evocabat; G VI, 34, a. multi undique ex veteribus Pompei exercitibus spe praemiorum atque ordinum evocantur; C I, 3.

excipio: f. dispergo. — exuo: f. I. fugiunt.

interficio: eruptione facta multis eorum interfectis; G V, 22. multis utrimque interfectis maiorem multitudinom armatorum concitant; G VII, 42. multis interfectis ... Germani sese recipiunt; G VII, 70. (equites) magna praeda multis interfectis potiuntur; G VIII, 27. multis interfectis reliquos infecta re in oppidom repulerunt; C II, 14. multos .. ex iis (Numidis) interfecerunt; Af 52. fuga perterriti multi sunt interfecti, complures capti; H 9. bene multis interfectis; H 34. f. capio. comprehendo.

mitto: f. I. conveniunt; G VI, 14.

nomino: iisdem cruciatibus affectus L. Mergilio † Squillus nominat plures; A 55.

occido: multis eius (Labieni) occisis; Af 75. multis occisis; Af 78, b.

perterreo: f. interficio; H 9.

relinquo: multi sunt relicti in continenti; C III, 87.

teneo: quo plures in armis tenerentur; A 74.

traduco: posteaquam agros ... Gallorum homines feri ... adamassent, traductos plores; G I, 31, b.

vulnero: multitudine sagittarum ... multos vulneratos; G VII, 41. multi .. ex nostris vulnerabantur; C III, 44, b. circiter CCC amissis, multis vulneratis; Af 70. f. I. succedunt.

2. permano ad: hoc ubi uno auctore ad plures permanaverat; C II, 29.

pertineo ad: quod ad plures pertinebat; G V, 25. quod ea res ad multos pertinebat; G VII, 43.

III. **nach Substantiven:** fides: crebro .. mutandis locis multorum fidei se committebat; G VIII, 44.

inimicitiae: publicis privatisque causis multorum inimicitiis susceptis; H 42, a.

IV. **Umstand:** a: cum idem a pluribus animadverti coeptum esset; Af 82. cum nostri equites pauci in statione fuissent a pluribus reperti; H 13, a.

b. neutr.: 1. **Subject:** incitant: multa Caesarem .. ad id bellum incitabant; G III, 10.

II. **nach Verben:** administro: cum ... Caesar ... animadverteret multa Romae male et inutiliter administrari; A 65, a.

affingo: multa rumore affingebantur; C I, 53.

ago: animadvertit multa undique portari atque agi plenissimis viis; C II, 25. a.

comprehendo: * comprehendi multum operibus *; A 22.

concedo: Caesar ... multa virtuti eorum concedens; C III, 60.

consequor: non mediusfidius acerrimis consiliis plus quam etiam inertissimis ... consequentur; F 26.

debeo: sese pro Caesaris in se beneficiis plurimum ei confiteri debere; G V, 27, a.

dico: multa ab Caesare in eam sententiam dicta sunt; G I, 45. multa (Iunium) praeterea dixisse; H 16, b.

disputo: multa praeterea de sideribus atque eorum motu ... disputant et iuventuti tradunt; G VI, 14.

excogito: multa praeterea generatim ad avaritiam excogitabantur; C III, 32, a.

extimesco: quod insidiis cognitis plura, quam videbant, extimescebant; G VIII, 23.

facio: plus, quam pollicitus esset, Caesarem facere; G I, 42. quod ... multa contra morem ... militarem fierent; A 65, a.

interficio: ex hominum milibus amplius XXX ... plus tertia parte interfecta; G III, 6.

intericio: non plus passuum CCC interiecto spatio; Af 61, a.

largior: Gallis ... transmarinarum rerum notitia multa ad copiam atque usus largitur; G VI, 24.

loquor: (Vibullium) loqui plura prohibuit; C III, 18. multa suppliciter locutus *est*; C III, 19, a.

porto: f. ago.

praedico: de suis virtutibus multa praedicavit; G I, 44, a.

praesentio: plus .. animo providere et praesentire existimabatur; G VII, 30.

proficio: plus multitudine telorum proficiebant; G VII, 82. multum proficere (remiges, classiarii) multitudine telorom videbantur; A 20, a. plurimum proficiebant in repellendis vulnerandisque nostris; A 30, b. nec tamen multum profice propter locorum difficultatem; A 31.

provideo: f. praesentio.

quaero: per causam liberalitatis speciosam plura largitori quaerebantur; A 49.

reperio: sua sponte multa reperiebant; A 3. id quem ad modum fieri possit, nonnulla mihi in mentem veniunt et multa reperiri possunt; F 18.

sentio: quod plus se quam imperatorem de victoria ... sentire existimarent; G VII, 52.

trado: f. disputo.

tribuo: plus (se) communi libertati tribuere; G VII, 37. multum fortunae victoris Caesaris tribuens; A 43.

video: multa .. praeterea (videre licuit), quae nimiam luxuriam ... designarent; C III, 96.

c. adverbielle Formen: I. multum: absum: neque multum abesse ab eo, quin paucis diebus (naves) deduci possint; G V, 2. quae (castra) non longius ab ea caede abesse plus minus octo milibus dicebantur; G VIII, 20. neque frumenta ... multum a maturitate aberant; C I, 48, b. neque multum afuit, quin etiam castris expellerentur; C II, 35, a.

adiuvo: quam ad rem multum humilitas adiuvat; G V, 1. quorum alteri ... non multum adievabant; G VII, 17, a. quam ad spem multum eos adiuvabat, quod ..; G VII, 55, b. multum .. eorum opinionem adiuvabat, quod ..; C I, 69. multum ad hanc rem probandam adiuvat adolescentia, magnitudo animi; C II, 38. multum adiuvante natura loci, plurimum deorum immortalium benignitate; A 75.

agu: postquam Iuba ante portas diu multumque ... egisset cum Zamensibus; Af 91, b.

antecedo: quod multum expedito itinere antecesserat Caesar; C III, 75.

anteeo: (equitatus) multum numero anteibat nostrum equitatum; A 38.

cedo: neque multum Albici nostris virtute cedebant; C I, 57. neque multum cedebant virtute nostris; C II, 6, b.

colloquor: cum ... multum .. cum suis consiliandi causa secreto praeter consuetudinem colloqueretur; C I, 19.

confido: hoc maiore spe, quod multum natura loci confidebant; G III, 9, a. quibus (auxiliaribus) ad pugnam non multum Crassus confidebat; G III, 25.

defendo: multum .. ab ictu lapidum ... viminea tegimenta galeis imposita defendebant; C III, 63, b.

differo: neque multum a Gallica differunt consuetudine; G V, 14. Germani multum ab hac consuetudine differunt; G VI, 21. amplitudo cornuum et figura et species multum a nostrorum boum cornibus differt; G VI, 28. quorum (Treverorum) civitas ... cultu et feritate non multum a Germanis differebat; G VIII, 25.

experior: (Considius) diu multumque expertus ... cum proficeret nihil; Af 43.

hortor: multum ipsis militibus hortantibus; C III, 26.

iacto: diu multumque iactati; Af 53. Scipio .. cum Damasippo ... navibus longis diu multumque iactati; Af 96.

iuvo: quod spatii brevitas ... non multum ad summam victoriae iuvare poterat; C I, 82.

levo: quod (genus radicis) admixtum lacte multum inopiam levabat; C III, 48.

moror: Fabius ... non ita multum moratus in itinere cum legione occurrit; G V, 47.

moveo: quod fere fit, quibus quisque in locis miles inveteraverit, ut multum earum regionum consuetudine moveatur; C I, 44.

polleo: qui (poteutes) in republica iudiciisque tum plurimum pollebant; C I, 4. qui (reges) plurimum inter homines pollent; F 2.

possum: non esse dubium, quin totius Galliae plurimum Helvetii possent; G I, 3. Dumnorix gratia et largitione apud Sequanos plurimum poterat; G I, 9. qui privatim plus possint quam ipsi magistratus; G I, 17. cum ipse gratia plurimum domi atque in reliqua Gallia, ille minimum propter adolescentiam posset; G I, 20. qui et sua virtute et populi Romani hospitio atque amicitia plurimum ante in Gallia potuissent; G I, 31, b. se plurimum navibus posse; G III, 9, b. multum cum in omnibus rebus tum in re militari potest fortuna; G VI, 30. multum fortunam in repentino hostium adventu potuisse iudicavit; G VI, 42. ibi cum Lucterius apud suos cives quondam integris rebus multum potuisset; G VIII, 32. quae (fortuna) plurimum potest cum in reliquis rebus tum praecipue in bello; C III, 68. quae (fortuna) plurimum in bellis potest; A 43. cuius nomen multum poterat apud eas legiones; A 58.

sum: multum .. sunt in venationibus; G IV, 1.

valeo: esse nonnullos, quorum auctoritas apud plebem plurimum valeat; G I, 17. plurimum inter eos Bellovacos et virtute et auctoritate et hominum numero valere; G II, 4, a. quo (equitatu) plurimum valebant; G III, 20. haec civitas longe plurimum totius Galliae equitatu valet; G V, 3. magni interesse arbitrabatur eius auctoritatem inter suos quam plurimum valere, cuius ..; G V, 4. sic et ad subeundum periculum et ad vitandum multum fortuna valuit; G VI, 30. multum ad terrendos nostros valet clamor; G VII, 84. ereptum Ser. Galbae consulatum, cum is multo plus gratia suffragiisque valuisset; G VIII, 50. quod multum Caesar equitatu valebat; C I, 61.

ventito: quod ... multum .. ad eos mercatores ventitant; G IV, 3.

vivo: neque multum frumento, sed maximam partem lacte atque pecore vivunt; G IV, 1.

bei Zahlen: f. f. b, II. interficio. intericio.

II. pluris: vendo: possessiones redimi, eas || redemi easque || postea pluris venditas; F 24.

III. multo: 1. antecedo: ut ... non ita multo se reliquorum civium fatum antecedere existimarent; C II, 6, a.

2. acrius: multo etiam acrius (castra defendebantur) a Thracibus barbarisque auxiliis; C III, 95.

amplius: multo etiam amplius (fortunam potuisse), quod paene ab ipso vallo portisque castrorum barbaros avertisset; G VI, 42.

brevior: ut multo breviore itinere illi ad Hiberum pervenire possent; C I, 63.

expeditior, facilior: alterum (iter erat) per provinciam nostram, multo facilius atque expeditius; G I, 6.

firmor: erat copiis pedestribus multo firmior Marcellus; A 61.

gravius: multo etiam gravius, quod sit destitutus, queritur; G I, 16. multo gravius hoc dolore exarsit; G V, 4. multo illa gravius aestimare, liberos, coniuges in servitutem abstrahi, ipsos interfici; G VII, 14, b. ut ... alii multo gravius extimescerent [casum] A 7.

humilior, infirmior: vectigales (Ubios) sibi fecerunt ac multo humiliores infirmioresque redegerunt; G IV, 3.

inferior: erat multo inferior numero navium Brutus; C I, 57.

inflatius, latius: latius inflatiusque multo, quam res erat gesta, fama percrebuerat; C III, 79, a.

longius: qui (collis) ... nec multo longius milibus passuum III abest ab Zela; A 72.

maior: multo maior alacritas studiumque pugnandi maius exercitui iniectum est; G I, 46. hostes postero die multo maioribus coactis copiis castra oppugnant; G V, 40. Trebonius ea, quae sunt amissa, multo maiore militum studio administrare et reficere instituit; C II, 15. ad Alesiam magnam se inopiam perpessos, multo etiam maiorem ad Avaricum; C III, 47.

minor: quin ... magna parte exercitus nostri interfecta multo minorem superesse dicerent partem; G V, 55.

plus: f. l. valeo, G VIII, 50.

post; neque multo post Caesar ... eodem venit; C III, 65. neque multo post de proelio facto in Thessalia cognitum est; C III, 101, c. nec multo post ... sestertiis centenis milites donavit; A 48.

propior: quae (loca) multo erant propiora regis castris; A 73.

tardius: multo tardius ... profligantur copiae regis; A 76.

mulus, Maultier: I. retrabo: † ... carra complura mulos onustos || multos lanistas, al. || retraxit; H 6.

II. numerus: prima luce magnum numerum im-

pedimentorum ex castris molorumque prodnci deqne bis stramenta detrahi mulionesque cum cassidibos ... circumvchi iubet; G VII, 45, a.

mundus, Welt: multa ... de muudi ac terrarum magnitudine ... (druides) disputant; G VI, 14.

municeps, Municipalbürger, Landsmann: I. patiuutor: ueque se ueque reliquos municipes pati posse C. Caesarem ... prohiberi; C I, 13.
II. adiuvo: ibi T. Vasius et L. Mergilie simili coufideutia Flaccum, municipem sunm, adiovant: erant enim emnes Italicenses; A 52.
eouqniro, al.: quem quisque in castris netom aut municipem babebat conquirit atque evocat; C I, 74, a.

municipium, Freistadt: I. seqnuntnr: vos .. vestrumque factum omnia .. deinceps muuicipia sunt secuta; C II, 32, a.
II, 1. adeo: uou minus iostam sibi causam muuicipia et colenias adenndi existimavit, nt iis gratias ageret; G VIII, 50.
appelle: ut municipia et colonias appellaret, quibus M. Antonii ... commendaverat sacerdotii petitiouem; G VIII, 50.
ceniuugo: * municipia etiam adversis partibus coniuncta; C II, 29.
2. ago: s. 1. adeo. — cemmende: s. 1. appelle.
3. oomporto ex: ex finitimis municipiis frumentum comportare ... instituit; C I, 18.
deduce iu: Caesar ... milites iu proxima municipia deducit; C I, 32, a.
dimitto eircom: dimissis circum municipia litteris; C III, 22.
evoeo ex: magnus uumerus equitum Romanorum et decoriouom (erat), quos ex municipiis Domitius evocaverat; C I, 23.
exige a: pecuniae a municipiis exiguntur, e fanis tolluntur; C I, 6, b.
III. alqs: ubi cum quesdam eius municipii sollicitaret; C III, 22.
duumviri· doumviris mnnicipiorum emuium imperat, ut naves couquirant; C I, 30, a.
voluutas: diffisos municipii voluutati Thermns cobortes ex urbe reducit; C 1, 12. confisus municipiorum voluutatibos Caesar cobortes legionis XIII ex praesidiis deducit; C 1, 12.
IV. ab: exceptus est Caesaris adventus ab omnibus municipiis et coleuiis incredibili bouore atque amere; G VIII, 51.
per: qnod ... rapinas ... per municipia fecisti; Af 54, a.

munimentum, Schutzwehr: quod Nervii ... effecerant, ut instar muri bae sepes muuimenta praebereut; G II, 17.

munio, befestigen, schützen, sichern, bahnen, gangbar machen: I. unpersönlich: qui (milites) ... muniendi gratia vallom petierant qoaeque ad eam rem opus erant; Af 31, a. — neqoe erat facile nostris uno tempore prepugnare et mnnire; C III, 45.
II. alqm: id se sui moniendi, uou Galliae impugnandae causa facere; G 1, 44, b. erant Meuapii propinqui Eburouum finibus, perpetuis paludibus silvisque mnniti; G VI, 5. qood se Cevenna ut mnro munitos existimabont; G VII, 8. intra haec tegimenta abditi atque muniti parietes lateribus exstroebant; C II, 9, c. haec nova sit ratio viucendi, ut misericordia et liberalitate uos muniamus; F 18. celeriter cives Romani ligneis effectie turribus his sese munierunt; C III, 9, a.
Acgyptum: teta Aegyptos maritimo accessu Pharo, pedestri Pelusio velut claustris munita existimatur; A 26.
areem: L. Staberius ... eam (arcem) munire ... coepit; C III, 12.
brachium: brachiom .. medio iugo ab eo loco ... iubet dirigi ac muniri; Af 38.
campum: (campnm) silvis undique aut impeditissimo flumine munitom; G VIII, 18.
castellum: s. **castellum,** II, 1. munio (4 St.) S. 136, a. — castra: s. **castra,** II, I. munio (86 St. Af 80) S. 138, b.
collem: erat ... collis ... egregie munitus atqoe ex omni parte circumcisus; G VII, 36. ad bunc (collem) moniendum omues a Vercingetorige evocatos; G VII, 44.
cernn: dextrum cernu eius (Pompei) rivus quidam impeditis ripis muniebat; C III, 88.
frontes: pontibus traiectis constratisque (turris) coniuugi (imperat), quorum froutes viminea loricula munirentur; G VIII, 9.
hiberna: quead legiunes collocatas munitaque biberna cognovisset; G V, 24. quantasvis, magnas etiam, copias Germanorum sostineri posse munitis bibernis; G V, 28.
iter: cratibus atqoe aggere paludem explere atque iter monire couabatur; G VII, 58.
latus: quae res .. latus unum castrorum ripis flominis muniebat; G II, 5. singula .. latera castrorum singnlis attribuit legiouibus munienda; C I, 42.
locum: s. **locus,** II, 1. munie (15 St.) S. 573, b.
eppidom: id .. (oppidum) natnra leci sic muniebatur, ut ..; G 1, 38. sua emnia in unum oppidum egregie uatora munitom contulerunt; G II, 29. oppida muniunt; G III, 9, b. quod oppidum et natura loci et manu munitum ... expugnatum cognoverant; G III, 23. oppidum ... silvis paludibosqoe monitom; G V, 21. quod (oppidum) erat maximum munitissimumque iu finibus Biturigum; G VII, 13. quod (oppidum) in clientela fuerat eius (Loeterii) egregie natura loci munitum; G VIII, 32. Iguvium Tbermum praetorem cohortibus V tenere, oppidom munire; C I, 12. est .. oppidom et loci natora et colle munitum; C III, 9, a. quod oppidum iis (civibus) antea Caesar attribuerat muniendumqne curaverat; C III, 29. ex omni Africa frumeutum adversaries in pauca oppida et bene muuita comportasse; Af 20, b. qnod .. (oppidum Zamam) inito bello operibus maximis munierat; Af 91, a.
partem: cum ... animadvcrteret .. emnes eppidi partes praeruptissimis saxis esse munitas; G VIII, 33. eam .. oppidi partem, quae munitissima videretur, occupant; C I, 20. pars ea ... loci natura et valle altissima munita; C II, 1. ubi .. ea pars turris ... tecta atque muuita est ab emni ictu bestium; C II, 9, c. quae .. partes urbis iuferieres craut, has altissimis turribus denorum tabulatoruu muoierant; A 2. eppidorum magna pars eios provinciae moutibus fere munita ... est; H 8.
planieiem: quao (planicies) declivi fastigio duebns ab lateribus muniebatur; G VIII, 14, b.
plebem: M. Cato ... plebem inermem ... ante portam bellicam castris fossaque parvula duutaxat monierat; Af 87, a.
praesidium: cum legio Caesaris nona praesidium quoddam eccopavisset et munire coepisset; C III, 45.
proviucias: provincias .. populi Romani a barbaris atque inimiols regibus interposito amicissimo rege munivit; A 78.

receptacula: ut ... praesidio .. firmata ad classim receptacula muuiret; Af 9.
ripam: ripa .. erat acutis sudibus praefixis munita; G V, 18.
silvas: oppidum .. Britanni vocant, cum silvas impeditas vallo atque fossa munierunt; G V, 21.
tumulum: illi eum tumulum ... magnis operibus munierunt; C I, 47.
Uticam: quod .. Uticam mirificis operibus munierat turresque auxerat; Af 88, b.

munitio. Befestigung, Schanzarbeit, Schanze: I. **absolut:** 1. **Subject:** absunt: quae (munitiones) pertinebant ad mare longissimeque a maximis castris Caesaris aberant; C III, 62.
defendit: reliquos aditus locus ipse per se munitioque defendit; G VI, 37.
est: hic .. nulla munitio est, quae perterritos recipiat; G VI, 39. munitiones quidem omnes integrae erant; C III, 66. tametsi erant munitiones castrorum magnae; C III, 67. quod ab opere integris munitionibus (milites) vacabant; C III, 76. oppidi egregia munitio et difficilis ad oppugnandum erat accessus; Af 5. quae (munitiones) erant in campo; Af 58.
interpellant: f. II, 1. perduco; C III, 70.
manent: quod superioris anni munitiones integrae manebant; G VI, 32.
pertinet: quam (munitionem) pertinere a castris ad flumen supra demonstravimus; C III, 68. f. absunt.
potest: quos non castrorum munitiones, non altitudo montis ... tardare potuisset; G VII, 52.
prohibet: loci natura et munitio castrorum aditum prohibebant; C II, 35, b. tum egregiae munitiones castrorum atque valli fossaromque altitudo ... aditum .. prohibebant; Af 31, b.
recipit: f. est; G VI, 39. tardat: f. potest.
2. **Prädicat:** sum: cum ... castrorum .. eam munitionem esse arbitrarentur; C III, 68.
II. **nach Verben:** 1. **Accusativ:** addo: noctu magnis additis munitionibus; C III, 54.
adicio: relicto interiore vallo maiorem adiecerat munitionem; C III, 66.
admiror: institutas turres, testudines munitionesque hostium admiratur; G V, 52.
aggredior: nostri victoria elati subire iniquum locum munitionesque aggredi non dubitarunt; A 76.
augeo: has munitiones insequentibus auxit diebus; C III, 112, b. interim munitiones cotidie operibus augentur; A 1.
circumdo: Gaius Caninius toto oppido munitiones circumdare moratur; G VIII, 34. Caesar ex proelio munitione circumdata Cordubam venit; H 33.
circumeo: equitum ... partem circumire exteriores munitiones et ab tergo hostes adoriri iubet; G VII, 87.
cognosco: ex his superiorum castrorum situs munitionesque cognoscunt; G VII, 83.
concludo: conclusa munitione; H 39.
coniungo: contra mare traversum vallum, qui has duas munitiones coniungeret, nondum perfecerat; C III, 63, a. quod cum esset animadversum (munitionem) coniunctam esse flumini; C III, 68.
defendo: quo minore numero militum munitiones defendi possent; G VII, 78, a. uno .. tempore et nostrae munitiones infestabant et suas defendebant; A 3. paucis defendentibus munitionem; A 31.
dico: illi ... celeriter ad eas, quas diximus, munitiones pervenerunt; G III, 26.
dirigo: pari autem et celeri festinatione circum munitiones iugo dirigunt; H 38.
disicio: postulat, uti munitiones disicerentur; A 63, b.
efficio: ita illi (Pompeiani) interiore spatio perpetuas munitiones efficiebant; C III, 44, b.
egredior: altero (loco) Germani munitiones nostras egressi; C III, 52.
expleo: ut (milites) contingant inter se atque omnem munitionem expleant; C I, 21.
exporrigo: postero die propius eorum aciem instituit exporrigere munitiones; Af 42.
facio: ob eas causas ei munitioni, quam fecerat, T. Labienum legatum praefecit; G I, 10. erat eodem tempore et materiari et frumentari et tantas muoitiones fieri necesse; G VII, 73, a. Scipio item munitiones contra facere; Af 61, b.
habeo: ut pro muro obiectas (munitiones) haberet; C III, 112, b.
impedio: tormentis .. prolatis munitiones impediebat; C III, 45.
infesto: f. defendo; A 3. — instituo: f. **instituo,** III. munitionem (4 St.) S. 507, a.
nudo: quod ... munitiones nudare nolebat; A 10.
obicio: f. habeo.
perduco: ex castello in castellum perducta munitione circumvallare Pompeium instituit; C III, 43. ut nostri perpetuas munitiones † videbant ‖ addebant ‖ perductas ex castellis in proxima castella; C III, 44, b. ab angulo castrorum sinistro munitionem ad flumen perduxerat circiter passus CCCC; C III, 66. munitiones .. e castris ad flumen perductae ... propriam expeditamque Caesaris victoriam interpellaverunt; C III, 70.
perficio: cum neque opus hibernorum munitionesque plene essent perfectae; G III, 3. minus horis tribus milium passuum XV in circuitu munitionem perfecerunt; G V, 42. priusquam munitiones ab Romanis perficiantur; G VII, 71. paris eiusdem generis munitiones, diversas ab his, contra exteriorem hostem perfecit; G VII, 74. opera munitionesque prope esse perfectas; C I, 20. postero die munitiones institutas Caesar parat perficere; C I, 83. paulo .. citra eum locum aliis comprehensis collibus munitiones perfecerunt; C III, 46. qua perfecta munitione; C III, 66. perfectis .. magna ex parte muoitionibus in oppido; A 17.
perfringo: Galli, nisi perfregerint munitiones, de omni salute desperant; G VII, 85.
perrumpo: nulla munitione perrupta; G VII, 82.
profero: illi animadverso vitio castrorum tota nocte munitiones proferunt; C I, 81. quantum ... per vim recipitur loci, in tantum munitiones proferuntur; A 1.
prohibeo: neque munitiones Caesaris prohibere poterat; C III, 44, a.
proruo: bis (munitionibus) prorutis prius in hostium castris constiterunt, quam ..; G III, 26. prorutis munitionibus defendente nullo (cohortes) transcenderunt; C III, 68.
reduco: reliquas omnes munitiones ab ea fossa pedes quadringentos reduxit; G VII, 72.
relinquo: relictis munitionibus sese io castra Cornelia recepit; C II, 37. (Caesar) relictis munitionibus magnopere rei frumentariae timebat; C III, 74. quibus (munitionibus) relictis nec loco nec numero pares esse posse; A 8. (milites) munitionem in ponte institutam reliquerunt; A 20, b. armis proiectis munitionibusque suis relictis ... Caesari occurrerunt; A 32.
sequor: munitionem ... dextri Caesaris cor-

nus cohortes ignorantia loci sunt secutae; C III, 68.
transgredior: eam .. (munitionem) transgressi trinis castris potiuntur; G VII, 46.
tueor: hac multitudine disposita munitiones semotarum partium tuebantur; A 2. distributi (nostri) munitionum tuendarum causa vicatim; A 5.

2. **Dativ:** appropinquo: prius suos discessisse cognoverunt, quam munitionibus appropinquarent; G VII, 82. quod Pompeius insidias timens ... munitionibus appropinquare aliquamdiu non audebat; C III, 70.
praeficio: s. I. facio; G I, 10.
relinquo: quod magna parte diei consumpta munitioni castrorum tempus relinqui volebat; G V, 9.
succedo: cum ... insolenter succedere eos munitionibus videret; A 27. eo cursu ... (milites) munitionibus successerunt; A 30, b.

3. **Ablativ:** depello: ibi cum alii fossas complerent, alii ... defensores vallo munitionibusque depellerent; G III, 25.
prohibeo: quae copiae nostros perterrerent et munitione prohiberent; G I, 49.

4. **mit Präpositionen:** abicio intra: monet, ut tragulam cum epistola ad amentum deligata intra munitionem castrorum abiciat; G V, 48.
absum a: dum longius ab munitione aberant Galli; G VII, 82.
accedo ad: cum (Mandubii) ad munitiones Romanorum accessissent; G VII, 78. Galli ... ad campestres munitiones accedunt; G VII, 81. nostri ut superioribus diebus ... ad munitiones accedunt; G VII, 81. eodem .. tempore equitatus ad campestres munitiones accedere (coepit); G VII, 83. accedit cum copiis Bogud ad exteriores Marcelli munitiones; A 62. — prope: Caesar instructa acie secundum infimas iugi radices propius munitiones accessit leniter; Af 41.
adicio ad: testudine facta et aggere ad munitiones adiecto; G V, 9.
advolo ad: ne de improviso .. noctu ad munitiones hostium multitudo advolaret; G VII, 72.
comporto intra: aggerem comportari iubet intra munitiones; A 73.
conicio in: agger ab universis in munitionem conicitur; G VII, 85. — intra: tela intra munitionem ex omnibus partibus coniciunt; G V, 51. postquam (equites) repulsi et coniecti erant intra munitiones; Af 6.
consido in: ipse (Caesar) in munitione pro castris consedit; G VII, 89.
consisto contra: copiae ... contra munitiones pontis latiore loco constiterunt; A 19. — in: ut in munitionibus consistere audeant speciemque defensorum praebeant; G VI, 38. quod nostros iam constitisse in munitionibus videbant; G VI, 41. sic ut ipsis consistendi in suis munitionibus locus non esset; C II, 16.
constituo ante: celeriter .. iis (copiis) instructis ante suas munitiones ... constituit; Af 58.
contineo ad: quoad potuit cohortando suos ad pontem ac munitiones continere; A 21. — intra: s. **intra**, A, I. contineo (4 St.) S. 521, b.
deicio ex: ex utraque munitione deiectos terga vertere coegerunt; C III, 63, b. — per: hostes undique circumventi ... se per munitiones deicere ... intenderunt; G III, 26.
deduco a: cum ... necesse .. haberet legiones a munitionibus deducere; Af 39.
dispono in: legiones equitesque ... divisos ‖ dimissos ‖ in castella munitionesque disponit; Af 34.

egredior extra: s. **extra**, I. egredior (5 St.) S. 379, a.
excipio ex: utrimque clamore sublato excipit rursus ex vallo atque omnibus munitionibus clamor; G VII, 88.
excubo ad: cum animadvertissent ex ignibus nocte cohortes nostras ad munitiones excubare C III, 50.
exerceo in: quid ergo? Romanos in illis ulterioribus munitionibus animine causa cotidie exerceri putatis? G VII, 77, c.
ingredior intra: nostros .. intra munitiones ingredi prohibebant; G V, 9.
obicio pro: crates .. pro munitione obiectas propulerunt; C III, 46.
occupatus in: imprudentibus nostris atque occupatis in munitione castrorum; G V, 15.
opprimo in: horum .. pars magna in fossis munitionibusque ... oppressa; C III, 71. — intra: ne (cornu) intra munitionem opprimeretur, C III, 69.
pervenio ad: milites dato signo celeriter ad munitionem perveniunt; G VII, 46. s. 1. dico.
pono ad: ad eas munitiones Caesar Lentulum Marcellinum quaestorem cum legione IX positum habebat; C III, 62.
praecipito ex: plerique ex his ... ex X pedum munitione se in fossas praecipitabant; C III, 69.
procedo a: ipse .. (Caesar) a suis munitionibus longius non sine ratione *non* procedebat; Af 56. qui (adversarii) tamen a munitione oppidi longius non audebant procedere; H 29, b. — extra: s. **extra**, I. procedo (3 St.) S. 379, a.
progredior a: Scipio Labienusque ... a suis munitionibus circiter passus mille progrediuntur, Af 38. (Scipio) paulo longius progressus ab suis munitionibus; Af 48. non longius fere mille passus ab suis munitionibus (Scipio) progressus; Af 78, a.
recipio ad: leniter se ad suas recipiunt munitiones; Af 18. — in: se in castra munitionesque suas recipiunt; G III, 6. se in antiquas munitiones recepit; C III, 54. — intra: s. **intra**, I. recipio (5 St.) S. 521, b.
reduco a: desperata salute copias a munitionibus reducunt; G VII, 88. — intra: Vercingetorix ab radicibus collis suos intra munitiones reduxit, G VII, 51. iam .. Caesar cum exercitum intra munitiones suas reducere coepisset; Af 61, a.
repello intra: s. conicio intra; Af 6.
sequor ad: Germani acrius usque ad munitiones sequuntur; G VII, 70.
sum inter: iam cum non amplius passus ... inter hostium aciem suasque munitiones esse animadvertisset; Af 39. — intra: non minus, qui intra munitiones erant, perturbantur Galli; G VII, 70.
traduco ad: s. IV, 1. copiae.
vagor circum: equitatus .. eorum circum Caesaris munitiones vagari; Af 24.
venio per: Caesar ... per hostium munitiones in suam partem oppidi magna gratulatione venit suorum; A 32.

III. **nach Adjectiv und Adverbien:** idoneus ad: quod loca sunt edita et ad castrorum munitiones non parum idonea; H 8.
longe a: duces ... non longius mille passibus ab nostris munitionibus considunt; G VII, 79.
usque ad: s. II, 4. sequor ad.

IV. **nach Substantiven:** 1. **Genetiv:** causa: per causam munitionum tirones in labore defatigare non intermittit; Af 82.
circuitus: eius munitionis, quae ab Romanis instituebatur, circuitus XI milia passuum tenebat, G VII, 69.

consilium: huius munitionis duplex erat consilium; G VIII, 10.

copiae: omnes illo munitionum || ad munitionem || copiae traducuntur; G VII, 45, b.

custodiae: cum .. custodiae .. munitionum essent deductae; A 63, b.

defensores: legionarii interioris munitionis defensores scalis admotis tormentis cuiusque generis telisque terrebant; C III, 63, b.

fossa: horum (Alexandrinorum) primis in ipsa fossa munitionis magna ruina oppressis; A 31.

genera: Caesar haec genera munitionis instituit; G VII, 72.

magnitudo: desperatis campestribus locis propter magnitudinem munitionum; G VII, 86.

pars: clamore ab ea parte munitionis sublato; G III, 22. omni exercitu ad utramque partem munitionum disposito; G VII, 80. cum ... magno suorum detrimento nullam partem munitionum convellere potuisset; G VIII, 26. cohortes ... ad eam partem munitionum ducit, quae ..; C III, 62.

praesidia: ut ne magna quidem multitudine ... munitionum praesidia circumfundi possent; G VII, 74.

species: quae (cohortes) speciem munitionis praeberent; C III, 67.

vitium: animadversum est vitium munitionis, quod supra demonstratum est; C III, 63, b.

2. **Ablativ:** vallus: alter conversus in contrariam partem erat vallus humiliore paulo munitione; C III, 63, a.

3. **mit Präpositionen:** ascensus ad: qua minime arduus ad nostras munitiones ascensus videbatur; G II, 33.

terror intra: non ... ancipitem terrorem intra extraque munitiones ... causae fuisse cogitabant; C III, 72.

V. **Umstand:** 1. **Ablativ:** adiuvari: quod suum dextrum latus munitionibus adiuvabatur; Af 60.

aptus: castra erant ad bellum ducendum aptissima natura loci et munitione; C II, 37.

circumdare: cuius (hostis) timore antea ... munitione oppidanos circumdare prohibitus erat; G VIII, 37.

claudere: nec locum munitionibus claudi nisi a maiore exercitu posse; G VIII, 11. Uliam Cassiamque munitionibus clausit; A 61.

coangustari: munitione praesidii ita (equites) coangustabantur, ut ..; H 23, b.

confidere: confisus (Caesar) praesidio legionum trium et munitione fossae; C I, 42. se confidere munitionibus oppidi; C III, 80, a.

confirmare: Alexandrini eo loco castellum magnis munitionibus multisque tormentis confirmarunt; A 21.

coniungi: naves ... cum castris una munitione coniungi; G V, 11.

continere: et ii, qui munitionibus continebantur, et hi, qui ad auxilium convenerant; G VII, 80. neque vero diutius ea munitione se continere potuerunt; A 18. munitionibus se continere coepit; H 20. quod oppidum magna munitione continebatur; H 41.

defendere: qui (locus) se † ipsum munitione defenderet; G VII, 20, a. parvis copiis castra munitione ipsa videbat posse defendi; G VIII, 10. se munitione magis quam manu defendere locum Pharnaces videretur; A 74. etenim et natura loci (Pompeius) defendebatur et ipsius oppidi munitione; H 28.

distineri: Romanorum manus tantis munitionibus distinetur nec facile pluribus locis occurrit; G VII, 84.

firmare: magnis .. eum locum munitionibus firmat; G VI, 29.

inusitatus, novus: erat nova et inusitata belli ratio ... tantis munitionibus et toto obsidionis genere; C III, 47.

oppugnare: Caesar munitionibus Ateguam oppugnare et brachia circumducere coepit; H 6.

repelli: operis munitione et militum concursu et telis repulsi (Helvetii) hoc conatu destiterunt; G I, 8.

retineri: hic etiam ... omnia loca ... turribus et munitionibus retinentur; H 8.

secludere: etsi ... nox .. iam suberat, tamen munitione flumen a monte seclusit; C III, 97.

sustinere: magno negotio impetus hostium adversos || et ex || munitionibus sustinere; A 8.

tegi: tribus .. ex lateribus variis † generum munitionibus (rex) tegebatur; A 28. ut ... tecta latera suis munitionibus haberet; Af 51.

tutus: quae (oppida) non munitione et loci natura ab omni sint periculo tuta; G VII, 14, b. ut et loci natura ... et ipsa munitione urbis undique ab oppugnatione (Longinus) tutus esset; A 61.

2. **Präpositionen:** ad: cum acerrime ad munitiones pugnaretur; G V, 44, a. maxime ad superiores munitiones laboratur; G VII, 85. tribus (proeliis factis) ad Dyrrhachium, tribus ad munitiones; C III, 53.

causa: qui (milites) lignationis munitionisque causa in silvas discessissent; G V, 39. quam (materiam) munitionis causa comportaverant; G V, 40. ii, qui ad alteram partem oppidi ... munitionis causa convenerant; G VII, 48.

ex: s. 1. sustinere.

in: seu quid in munitionibus perfectum non erat; C III, 61. † in munitionibus ceterisque, quae ad oppidum || oppugnandum || opus fuerunt; H 7.

intra: ut intra munitionem et sine timore et sine stationibus aquari possent; C I, 73. frumenta, .. quae fuerant intra munitiones sata, consumpserant; C III, 58.

propter: quod (oppidum) ... propter egregiam munitionem oppidi et multitudinem tormentorum facile ... defendebatur; Af 29.

munus, Geschäft, Dienst, Verrichtung, Leistung, Geschenk, Schauspiel: I, 1. accipio: s. mitto; A 70.

aspernor: ea (munera) constanter omnia aspernabatur; A 36.

defugio: vel pro hospitio regis Nicomedis vel pro horum necessitate ... defugere hoc munus, M. Iunce, non potui; F 3.

deposco: qui (viri) sibi id muneris depoposcerant; C I, 57.

despicio: neque ullum laborem aut munus despiciens; C III, 8.

do: quod magnis muneribus datis gladiatoriae familiae reliquias habebat; C III, 21. dum Caesar muneribus dandis in Italia detinetur *; H 1.

fero: quae (legationes) de pace agerent regiaque munera Domitio ferrent; A 36.

fungor: cuius mali sors incidit Remis, quibus ille dies fungendi muneris obvenerat; G VIII, 12.

mitto: quod munera amplissime missa (essent); G I, 43, a. iam tunc sibi mitteret munera ac dona, quae bene rebus gestis imperatores ab amicis accipere consuessent; A 70.

recuso: maxime .. timoris causa pro se quisque id munus legationis recusabat; C I, 33.

sustineo: ut (liberi) munus militiae sustinere possint; G VI, 18.

2. fungor: hunc (Gallum) ex proximis unus

iacentem transgressus eodem ille munere fungebatur; G VII, 25.

II. alqd: f. I, 1. deposco.

III. eum: nt cum munere alique perfugisse ad Pompeium viderentnr; C III, 60.

muralis, für die Mauer bestimmt: falces: falces (erant usui) praeacutae insertae affixaeque longuriis, non absimili forma muralium falcium; G III, 14, b.

pila: multae praeustae sudes, magnus muralium pilorum numerus instituitur; G V, 40. ex valle ac turribus traiecti (Galli) pilis muralibus interibant; G VII, 82.

murus, Mauer, Wall: I. **Subject:** abest: oppidi murus ab planicie ... MCC passus aberat; G VII, 46.

ceninngit, efficit: hunc (montem) murus circumdatus arcem efficit et cum oppido coniungit; G I, 38.

potest: quos ... non altitudo montis, non murus oppidi tardare potuisset; G VII, 52. f. II, 1. cingo.

sunt: muri autem omnes Gallici hac fere forma sunt; G VII, 23.

tardat: qui (murus) nostrorum impetum tardaret; G VII, 46. f. potest.

II. **nach Verben: 1. Accusativ:** ascendo: f. **ascendo**, II. murum (7 St.) S. 94, a.

asservo: portas murosque asservari iubet; C I, 21.

attingo: si prius, quam murum aries attigisset, se dedidissent; G II, 32.

cingo: praesidii tantum est, ut ne murus quidem cingi possit; G VI, 35, b.

circumdo: f. I. coniungit. — compleo: f. **compleo** murum (4 St.) S. 192, a.

contabulo: totum .. murum ex omni parte turribus contabulaverant; G VII, 22.

contingo: cum is (agger) murum hostium paene contingeret; G VII, 24.

defendo: [non datur libera muri defendendi facultas]; C II, 11.

nudo: ubi ... murus .. defensoribus nudatus est; G II, 6.

occupo: turres ex parte et murum occuparunt; H 34.

perduco: a lacu Lemanno ... ad montem Iuram ... milia passuum decem novem murum in altitudinem pedum sedecim fossamque perducit; G I, 8.

praeduco: a medio fere colle in longitudinem ... ex grandibus saxis sex pedum murum ... praeduxerant Galli; G VII, 46.

reficio: muros, portas, classem reficiebant; C I, 34.

subruo: testudine facta portas succedunt murumque subruunt; G II, 6.

sustineo: tumulus .. naturalis ... excelsiore undique fastigio sustinet murum; A 72.

2. **Dativ;** appropinquo: cum iam muro turres appropinquassent; G VII, 18. neque finem prius sequendi fecerunt, quam muro oppidi portisque appropinquarent; G VII, 47, a.

coniungo: Curio castra Vari conspicit muro oppidoque coniuncta; C II, 25, a.

praesum: quorum alter oppidi muris, alter praesidiis terrestribus praeerat; C III, 15.

3. **Ablativ:** deicio: hostes re nova perterriti muro turribusque deiecti; G VII, 28.

praecipito: eodem tempore Lucius Fabius centurio quique una murum ascenderant ... interfecti muro praecipitabantur; G VII, 50, a. saxa ... praecipitata .. muro in musculum devolvunt; C II, 11.

4. **mit Präpositionen:** accedo ad: id temporis conari ad murum accedere; H 8, b.

appropinquo ad: donec (Pompeius) ad ipsas portas ac murum appropinquaret; Af 23.

bello ex: pari .. condicione ex muro ac turribus bellandi data; C II, 16.

colloco in: magni ponderis saxa et praeacutas trabes in muro collocabant; G II, 29. quibusnam manibus ... tanti oneris turrim in muro sese collocare confiderent; G II, 30. qui erant in muro custodiae causa collocati; C I, 28.

compello intra: Helvii ... intra oppida ac muros compelluntur; G VII, 65.

consisto in: in muro consistendi potestas erat nulli; G II, 6. — sub: eorum ut quisque primus venerat, sub muro consistebat; G VII, 48. hostem ... sub muro consistere cogit; C I, 45.

convenio sub: quorum ... multitudo aquatorum unum in locum conveniebat sub ipsius oppidi murum; G VIII, 41.

deicio de: Lucretius et Attius de muro se deiecerunt; C I, 18. hoc praeterito tempore tabellae de muro sunt deiectae; H 19. insequenti luce materfamilias de muro se deiecit; H 19.

demitto de: nonnullae (matresfamiliae) de muris per manus demissae sese militibus tradebant; G VII, 47, b.

devolvo de: eas .. (cupas) de muro in musculum devolvunt; C II, 11.

discurro in: ut in muris armata civitas discurreret; C III, 105.

dispono in: f. **in**, B, 1. dispono in muro (5 St.) S. 482, a.

effero in: hos (manipulares Fabius) ipse rursus singulos exceptans in murum extulit; G VII, 47, b.

facio ex: aggerem novi generis atque inauditum ex latericiis duobus muris senum pedum crassitudine atque eorum murorum contignatione facere instituerunt; C II, 15.

iacio de: armorum magna multitudine de muro in fossam ... iacta; G II, 32. alii faces atque aridam materiam de muro in aggerem eminus iaciebant; G VII, 24. — ex: lateribus lutoque musculus, ut ab igni, qui ex muro iaceretur, tutus esset, contegitur; C II, 10. — in: ubi circumiecta multitudine hominum totis moenibus undique in murum lapides iaci coepti sunt; G II, 6.

iacto de: matresfamiliae de muro vestem argentumque iactabant; G VII, 47, b.

ico ex: lapide ictus ex muro (Milo) periit; C III, 22.

inaedifico in: cum paene inaedificata in muris ab exercitu nostro moenia viderentur; C II, 16.

irrideo ex: primum irridere ex muro atque increpitare vocibus; G II, 30.

mitto de: in conspectu .. nostro hospites ... iugulare et de muro praecipites mittere coeperunt; H 15. — ex: nullum ex muro, nullum a nostris mittitur telum; C II, 13.

obicio pro: (silvam) pro nativo muro obiectam Cheruscos ab Suevis ... iniuriis ... prohibere; G VI, 40. ut pro muro obiectas (munitiones) haberet; C III, 112, b.

perduco ad: quem (musculum) a turri latericia ad hostium turrim murumque perducerent; C II, 10.

pono ad: ad murum castra posui; F 19. — iuxta: iuxta .. murum castra posuit; C I, 16.

produco ad: quos (captivos) Caesar ad murum producendos curaverat; C III, 81.

pugno pro: f. V, 2. pro.

recipio per: (Philo) Hispalim in oppidum de-

eso noctu per murum recipitur; H 35. — sub: illi (hostes) sub murum se recipiunt; C II, 14.

relinquo in: portae quibus locis videtur eruptionis causa in muro relinquuntur; C II, 15.

submoveo ex: hostes ex muro ac turribus submoventur; C II, 11. — sub: summotis sub murum cohortibus; C I, 46.

III. **nach Adverb:** usque ad: superiorem partem collis usque ad murum oppidi densissimis castris compleverant; G VII, 46.

IV. **nach Substantiven:** 1. **Genetiv:** altitudo: id (oppidum) ... propter latitudinem fossae murique altitudinem ... expugnare non potuit; G II, 12. ut prope summam muri aggerisque altitudinem acervi armorum adaequarent; G II, 32. sic deinceps omne opus contexitur, dum iusta muri altitudo expleatur; G VII, 23. magnitudo operum, altitudo muri atque turrium ... administrationem tardabat; C II, 2.

coatignatio: s. II, 4. facio ex.

defensores: defensores muri deterrere non intermittit; Af 56.

instar: quod Nervii ... effecerant, ut instar muri hae sepes munimenta praeberent; G II, 17.

locus: turres .. editae et coniunctae muri locum obtinebant; A 18.

pars: labefacta magna parte muri; C II, 22. bene magna prioris muri parte deiecta *; H 13, a.

2. **mit Präposition:** spatium inter: ubi est spatium inter muros aut imbecillitas materiae postulare videretur, pilae interponuntur; C II, 15.

V. **Umstand:** 1. **Ablativ:** circummuniri: ubi ... eodem .. exemplo sentiunt totam urbem ... muro turribusque circummuniri posse; C II, 16.

munire: quem locum duplici altissimo muro munierant; G II, 29. quod se Cevenna ut muro munitos existimabant; G VII, 8.

tegi: sub tecto miles dextra ac sinistra muro tectus; C II, 15.

zum Satz: eodem .. tempore toto muro clamore sublato; G VII, 24. ubi neminem in aequum locum sese demittere, sed toto undique muro circumfundi viderunt; G VII, 28. oppidani ... revocant ab impugnandis operibus armatos murisque disponunt; G VIII, 43.

2. **Präpositionen:** ad: nonnulli ... postero die ad murum opus facere coeperunt; H 13, a.

de: matresfamiliae, quae paulo ante Romanis de muro manus tendebant; G VII, 48. quarta vigilia circiter Lentulus Spinther de muro cum vigiliis custodibusque nostris colloquitur; C I, 22.

ex: pueri mulieresque ex muro passis manibus suo more pacem ab Romanis petierunt; G II, 13. prospicere, ... ut ... omnes .. superioris aetatis ... † ex publicis custodiis quae aut || ex || muro ad caelum manus tenderent, aut ..; C II, 5. e muro sagittis tormentisque fugientes persequi (nostri) prohibentur; C II, 14.

extra: quae (itinera) extra murum ad portum ferebant; C I, 27. praeterquam extra murum qui pervenerunt; H 34.

pro: pugnare pro muro toto coeperunt; H 13, b. eius diei insequenti tempore pristina consuetudine pro muro pugnari coeptum est; H 15. eodem tempore pro muro pugnarunt acerrime; H 19.

prope: † in quo || neque || sibi prope murum adversariis || cum adversariis proeliandum || constituebant; H 29, b.

sub: sub muro ... hunc omnem locum copiae Gallorum compleverant; G VII, 69. si ibi pro castello ac receptaculo turrim ex latere sub muro fecissent; C II, 8.

musculus, Minierhütte: I. est: s. II, 1. contego.

II, 1. contego: lateribus lutoque musculus, ut ab igni, qui ex muro iaceretur, tutus esset, contegitur; C II, 10.

defendo: musculus ex turri latericia a nostris telis tormentisque defenditur; C II, 11.

facio: musculum pedes LX longum ex materia bipedali ... facere instituerunt; C II, 10. Caesar ... scalas musculosque ad repentinam oppugnationem fieri ... iussit; C III, 80, b.

incendo: ibi .. musculum turrimque latericiam libere incendunt; C II, 14.

perduco: quem (musculum) a turri latericia ad hostium turrim murumque perducerent; C II, 10.

profero: cratis, longurios, musculos, falces reliquaque, quae eruptionis causa paraverat, profert; G VII, 84.

tego: ubi tigna, quae musculi tegendi causa ponant, collocentur; C II, 10.

2. devolvo in: saxa ... praecipitata .. muro in musculum devolvunt; C II, 11. eas .. (cupas) de muro in musculum devolvunt; C II, 11.

struo super: quae (regulae) lateres, qui super [musculo] struantur, contineant; C II, 10.

II. fastigium: quidquid incidit fastigio musculi elabitur; C II, 11.

forma: cuius musculi haec erat forma; C II, 10.

tectum: ad extremum musculi tectum trabesque extremas quadratas regulas IV patentis digitos defigunt; C II, 10.

III, 1. tentare: omnes oppidi partes, quae minus esse firmae videntur, testudinibus ac musculis tentantur; A 1.

2. sub: sub musculo milites vectibus infima saxa turris hostium ... convellunt; C II, 11.

mutatio, Veränderung, Wechsel: I. habet: castrorum .. mutatio quid habet nisi turpem fugam? C II, 31, a.

II. satis ad: ipse (Caesar) tantum itinerum faciebat, quantum satis esse ad mutationem locorum propter salubritatem existimabat; G VIII, 52.

III. ex: Massilienses ... gravi etiam pestilentia conflictati ex diutina conclusione et mutatione victus; C II, 22.

propter: propter adversam fortunam maiorum suorum mutationemque generis; A 66.

mutilus, abgestumpft: (alces) mutilae .. sunt cornibus; G VI, 27.

muto, ändern: alqd: hoc una celeritate posse mutari; G VII, 45, b. omnia .. sunt subito mutata; C III, 69.

beneficium: etiam Caesaris beneficium mutaverat consuetudo; C II, 29.

centuriones: adeo ut paucis mutatis centurionibus iidem ordines manipulique constarent; C II, 28.

consilium: mutant consilium; C II, 11. mutato consilio quibusdam de causis; C III, 66. ✕.

fortunam: perfecto ponte celeriter fortuna mutatur; C I, 59.

iter: uti ipse (Afranius) ... mutato itinere iugis Octogesam perveniret; C I, 70.

iumenta: mutatis ad celeritatem iumentis; C III, 11.

loca: crebro .. mutandis locis multorum fidei se committebat; G VIII, 44.

res: M. Rufus, qui sententiam Calidii paucis fere mutatis rebus sequebatur; C I, 2.

reges: quos (reges) Ptolemaeus testamento

scripserat atque obtestatus erat populum Romanum, ne mutarentur; A 33.

mutuo, wechselseitig, ebenso: eum de se mutuo sentire provinciam crederet; A 48.

mutuor, leihen, entlehnen: auxilia: Commius Atrebas ad eos confugit Germanos, a quibus ad id bellum auxilia mutuatus erat; G VIII, 21. pecunias: quam maximas potuerunt pecunias mutuati; C III, 60.

mutuus, geliehen: pecunia: a tribunis militum centurionibusque mutuas pecunias sumpsit; C I, 39. ab iisdem (publicanis) insequentis anni mutuam (pecuniam) praeceperat; C III, 31. mutuas .. illas (pecunias) ex senatusconsulto exigi dictitabant; C III, 32, b.

myoparo, Kaperschiff: depressa scapha vulneratus (Octavius) tamen adnatat ad suum myoparonem; A 46.

Nam, denn, nämlich: I. **in Hauptsätzen:** nam tantum ab equitum suorum auxiliis aberant, ... ut ..; C I, 79. ad eas (naves), quae factae erant Arelate per Caesarem, captivae Massiliensium accesserant sex; C II, 5. puteis fossis aquam dulcem reperiri posse affirmabat; A 8. ante id tempus (proelium) fingi ... arbitrabantur; C III, 101, c. Mithridates, rex Asiae totius, ... (Mithridaten Pergamenum) secum parvulum asportaverat in castra; A 78. legiones XXX et XXI ... Caesar attribuerat Longino; A 53. praeter equites nullo loco aequo se committere audebant; H 25, a. et laqueis falces avertebant ... et aggerem cuniculis subtrahebant; G VII, 22. ceciderunt ex levi armatura CCCXXIV; H 24. singulas civitates circumsederunt; H 26. et munitione praesidii ita (equites) coangustabantur, ut ..; H 23, b. et milites bestias manibus portractabant earumque tarditatem cognoscebant equitesque in eos pila .. coniciebant; Af 72. cum ... omnes .. gravioris aetatis ... eo convenerant, tum navium quod ubique fuerat ... coëgerant; G III, 16. et frumentum ... conferebat et ... materia ... utebatur et ..; G IV, 31. pars quaedam fluminis Nili derivata ... diversissimo ad litus intervallo mari coniungitur; A 27. id temporis conari ad murum accedere; H 3, b. et honesti ex iuventute et cuiusque aetatis amplissimi nominatim evocati ... navis conscenderant; C II, 5. nam ... barbari constiterunt ac ... pedem rettulerunt; G IV, 25. ex iniquo progressi (Pompeiani) loco in summo constiterant; C III, 51, b. fere de omnibus controversiis ... (druides) constituunt; G VI, 13, a. illo incommodo .. perlato omnes fere Galliae civitates de bello consultabant; G V, 53. convenio: s. cogo. de equitibus hostium ... et ipsos quidem non debere dubitare, et ... copias se omnes pro castris habiturum et terrori hostibus futurum; G VII, 66, b. neque hominum morte memoria deleri debet, ... neque clientes ... deseri possunt; F 3. decem (navibus) missis una ... defecerat; A 13. et pervenit prius ... et ... celeriter aggressus Pompeianos ex vallo deturbavit; C III, 67. omnis civitas Helvetia in quattuor pagos divisa est; G I, 12. Cn. Pompeius legionem primam ... tamquam ex suo numero dedit; G VIII, 54. de huius (Cassii) conscientia dubitabatur; A 63, b. praesidio ... relicto ... reliquas copias contra Labienum duxerunt; G VII, 61. (consilium) et nostris militibus spem minuit et hostes ad pugnam alacriores effecit; G V, 33. et praedae cupiditas multos longius evocabat, et silvae ... confertos adire prohibebant; G VI, 34, a. cum omnibus suis domo excesserant Rhenumque transierant; G IV, 14. plerumque in novitate fama rem excedit; C III, 36, a. et tela missa exceperunt et impetum legionum tulerunt et ..; C III, 93, a. singulas (naves) nostri consectati expugnaverunt; G III, 15. XXXVI legio, cum ... impetum fecisset, adeo secundum proelium fecit, ut ..; A 40. se neque libentius facere quicquam quam supplicibus ignoscere, neque provinciarum publicas iniurias condonare iis posse, qui ...; A 70. foro: s. excipio. plebes paene servorum habetur loco; G VI, 13, a. (Germani) neque druides habent ... neque sacrificiis student; G VI, 21. fere totius ulterioris Hispaniae regio † inopem ‖ inpeditam ‖ difficilemque habet oppugnationem; H 8. s. debeo; G VII, 66, b. postero die universas ... copias ... instruxit; Af 48. duces eorum tota acie pronuntiare iusserunt, ne ..; G V, 34. superiore anno Titus Labienus ... infidelitatem eius (Commii) ... indicavit comprimi posse; G VIII, 23. eos nihil meruisse, quare tali poena afficerentur, qui ..; H 16, b. minuo s. efficio. in omnes partes ... legatos ... miserunt; A 2. etiam Caesaris beneficium mutaverat consuetudo; C II, 29. maiore commisso delicto igni ... necat; G VII, 4, b. his ea pars obvenerat; G II, 23. Caesar magnis itineribus omnibus locis occurrit; G VIII, 3. neque pudentes suspicari oportet sibi parum credi, neque improbos scire sese timeri; C II, 31, a. palam HS LX cum Calpurnio paciscitur; A 55. ad meridiem res erat perducta; C III, 95. minus horis tribus ... munitionem perfecerunt; G V, 42. his utrisque persuaserant, uti ..; G II, 16. pertracto: s. cognosco. pervenio: s. deturbo. C. Curio ... saepe erat senatui pollicitus, ... discederet uterque ab armis; G VIII, 52. inter bellatores principes dubia erat posita victoria; H 25, b. hoc toto proelio ... aversum hostem videre nemo potuit; G I, 26. nobis nisi Caesaris capite relato pax esse nulla potest; C III, 19, b. (se) neque interfectis amissam vitam neque exsectis virilitatem restituere posse; A 70. s. debeo; F 3. facio; A 70. crebris arboribus succisis omnes introitus erant praeclusi; G V, 9. equitatui, quem auxilio Caesari Haedui miserant, Dumnorix praeerat; G I, 18, b. circumvallare loci natura prohibebat; G VII, 17, a. ego ... dolore prohibeor, quae gesta sunt, pronuntiare; G VII, 38, a. s. evoco. Germani, qui auxilio veniebant, percepta Treverorum fuga sese domum receperunt; G VI, 8, b. Marcellus proximo anno ... rettulerat ... de Caesaris provinciis; G VIII, 53. s. consisto. post discessum Belgarum dimissis Haeduorum copiis ad eum reverterat; G II, 14. nec frustra (mittit): nam plerumque magna praeda potiti nostri revertuntur; G VIII, 5. se contra Cassium sentire cum omnibus; A 58. studeo: s. habeo; G VI, 21. subtraho: s. averto. propter frigora ... frumenta ... matura non erant; G I, 16. plerumque hominibus Gallis ... brevitas nostra contemptui est; G II, 30. quid illi simile bello fuit? G VII, 77, d. fortasse ... difficultatem auctionandi proponere etiam mediocris est animi;

C III, 20. incendio fere tota est Alexandria; A 1. ex Ponto a Comanis iugum editum silvestre est; A 35. de levi armatura ... numero nostri erant superiores; H 7. palustri et voraginoso solo (rivus) currens erat ad dextram; H 29, a. ab Anco Marcio sunt Marcii Reges; F 2 f. debeo; G VII, 66, b. is (Racilius) latus Cassi tegebat; A 52. plura castella Pompeius ... tentaverat; C III, 52. maiore ex duobus pueris, rege, amisso minori tradidit regnum; A 33. ante id tempus nemo ... ad Pompeium transierat; C III, 61. f. excedo; G IV, 14. Carnutes, qui ... numquam pacis fecerant mentionem, ... veniunt in deditionem; G VIII, 31. praetervectas Apolloniam Dyrrhachiumque naves viderant; C III, 30, a. utor: f. confero.

II. vor Nebensätzen: nam cum tanta multitudo lapides ac tela conicerent, in muro consistendi potestas erat nulli; G II, 6. in minora castra ... venisset, animadvertit collem ... nudatum hominibus; G VII, 44. Antonius in hiberna venisset ..., Commius ... commeatus complures ... intercipiebat; G VIII, 47. nam cum ... controversia inferretur, ... significare coeperunt, ut ..; C I, 86. ad Canopum ventum esset, ... (Euphranor) circumventus ab Alexandrinis est; A 25, b. ipse (Vatinius) paucas in portu naves longas haberet. litteras in Achaiam ad Q. Calenum misit; A 44, a. suo quisque auxilium ferret, magnum .. proelium factum est; A 46. in sinistro cornu elephans ... impetum fecisset, ... miles hic non potuit pati, quin ..; Af 84. inter Ateguam et Ucubim ... Pompeius habuit castra constituta, ... grumus est ..; H 8. nam, cum iam depugnarent ‖repugnarent‖, turres ... occuparunt; H 34. vgl. f. facio; A 40.

nam etsi sine ullo periculo ... proelium fore videbat, tamen committendum non putabat, ut ..; G I, 46.

nam, ne eius supplicio Divitiaci animum offenderet, verebatur; G I, 19. nam ne commutato consilio iter in provinciam converteret, ... infamia ... impediebat; G VII, 56.

nam quae Genabi ... gesta essent, ... audita sunt; G VII, 3. nam quae ab reliquis Gallis civitates dissentirent, has sua diligentia adiunctarum; G VII, 29. nam quibus difficultatibus locorum Romanos claudere voluerant, iis ipsi (hostes) tenebantur; G VIII, 19, b. nam quae itinera ad Hiberum ... pertinebant, castris hostium oppositis tenebantur; C I, 68. nam, quae volumus, .. credimus libenter; C II, 27 nam qui ex acie refugerant milites, ... magis de reliqua fuga ... cogitabant; C III, 95. nam quae (aqua) flumine Nilo fertur, adeo est limosa ..., ut ..; A 5.

nam quicumque alterum obsidere conati sunt, ... infirmos hostes adorti ... continuerunt; C III, 47.

nam quod ad hostis appropinquabat, ... Caesar sex legiones expeditas ducebat; G II, 19. intellegebant maximas nationes ... pulsas ... esse, ... eo se ... contulerunt; G III, 28. nam quod ... pars una erat reliqua, .. hostes ... noctu in silvis delituerant; G IV, 32. existimabat eos posse conatum efficere, nocte tota ultra ibat flumen Salsum in acie; H 16, a.

nam si legiones in provinciam arcesseret, se absente in itinere proelio dimicaturas intellegebat; G VII, 6.

nam *sicut* magno accidit casu ut in ipsum incautum incideret ..., sic magnae fuit fortunae ... ipsum effugere mortem; G VI, 30.

nam ubi tantos suos labores ... male cecidisse viderunt, ... aggerem novi generis ... facere instituerunt; C II, 15.

nam ubicumque maior ... incidit res, clamore significant; G VII, 3.

nam ut ad bella suscipienda Gallorum alacer ... est animus, sic mollis ... ad calamitates perferendas mens eorum est; G III, 19. nam ut ad mare nostrae cohortes ... excubuerant, accessere subito ... Pompeiani; C III, 63, b.

III. verdorbene Stellen: † nam idcirco ... ad munitum locum natura ceperat sibi Pompeius; H 38. huc accedebat, ut aqua ... [nam] circumcirca nusquam reperiretur; H 41.

namque, denn, nämlich: I. **in Hauptsätzen:** namque ipsorum naves ad hunc modum factae armataeque erant; G III, 13, a. hi (Remi) ... cupidius insecuti peditibus undique sunt circumdati; G VIII, 12. pridie in eo loco castello munito ... ipse ... Thapsum operibus circummunivit; Af 80. eius adventu hostes constiterunt; G IV, 34. [namque in acie sedere Gallos consuesse ... declaratum est;] G VIII, 15. etiam cohortes, quae praesidio in castellis fuerant, sese Sullae dediderunt; C III, 99. eo missus ... Q. Cornificius ... diligentia sua ... (provinciam) et recepit et defendit; A 42, a. esse undique diligenter demigratum; G VIII, 7. superius demonstravimus loca excellentia tumulis contineri; H 28. etiam in consilio superioribus diebus dixerat, ... fore ..; C III, 86. omnes civitates in partes divisae sunt duas; G VI, 11. omnes Aquitaniae civitates legatos ad Caesarem miserunt obsidesque ei dederunt; G VIII, 46, a. tota Aegyptos maritimo accessu Pharo ... munita existimatur; A 26. vergiliarum signo confecto circiter vigilia secunda noctis nimbus ... subito est exortus ingens; Af 47. et castella complura locis editis posita ... expugnavit ... et ..; A 42, a. etiam per eos dies proelium secundum equestre fecit; C III, 84. amicitiae graviorem iniuriam feceris; F 16. f. armo. Caesar ex medio itinere copiis reductis equitibus suis auxilium tulit; Af 52. insequor: f. circumdo. altera ex parte Bellovaci ... instabant, alteram ..; G VII, 59. elephantos ex Italia transportari iusserat; Af 72. expeditos ex singulis legionibus tricenos milites esse iusserat; Af 75. mitto: f. do. id varie nuntiabatur; A 57, b. postero die ex legionibus his ... milites legionarii complures ... perfugerunt; Af 35, b. Gaetuli ex equitatu regio nobiliores ... perfugiunt; Af 56. onerariae (naves) ... errabundae diversa loca petierunt; Af 2. Ulia in edito monte posita est; A 61. eum (Caesarem) interclusum tempestatibus ... recipere transmarina auxilia non posse; A 3. milites ... non modo, ut parcerent hosti, non poterant adduci, sed etiam ..; Af 85, b. nostri (equites) ... fortissime proeliantur; G VIII, 28. recipio: f. defendo. ex ea fuga pauci ad regem refugerunt; A 29. et operum magnitudinem et timorem suum sperabat fiduciam barbaris allaturum; G VIII, 10. omnium rerum ... summa erat in oppido facultas; G I, 38. nullum portum terrae Africae ... tutum ab hostium praesidio fore suspicabatur; Af 3. etiam illud vulgare incursionis hostium signum ... Caesaris erat interdicto sublatum; G VIII, 3. huiusmodi res aut pudore aut metu tenentur; C II, 31, b.

II. **vor Nebensätzen:** namque cum: Scipio sagulo purpureo ... uti solitus esset, dicitur Iuba cum eo egisse ..; Af 57. namque postero die Caesar cum partem equitatus sui Leptim misisset, in itinere praedatores equites ... circiter C .. occiderunt; Af 61, b.

namque, ut in civilibus dissensionibus accidere consuevit, ita ... rebus Cassi studebant; A 62.

nanciscor, erlangen, gewinnen, treffen, antreffen, finden, erreichen: alqm: eadem celeritate

paucos suos ex fuga nactus; C III, 96. perturbatum .. eum (Pomponium) nactus; C III, 101, a. (Caesar) in cursu Aquilam multitudine navium perterritum atque trepidantem nactus; Af 63.

aditus: hominum et locorum notitia et usu eius provinciae (Attius Varus) nactus aditus ad ea conanda; C I, 31.

adiutores: adiutores quosdam consilii sui nactus ex regis amicis; C III, 108.

aestum: ſ. ventum; G IV, 23.

angulum: Aquila ... angulum quendam tutum a tempestate nactus; Af 62.

austrum: illi ... nacti austrum naves solvunt; C III, 26.

causam: hanc nactus appellationis causam; C II, 28.

causulam: parvulam modo causulam nactus Caesar; Af 54, a.

collem: Afranius ... collem quendam nactus ibi constitit; C I, 70.

copiam: summam .. ibi copiam frumenti et reliqui commeatus nanctus; G VII, 32. frumentum .. in agris et pecoris copiam nactus; G VII, 56.

equites: Caesar ... nactus equites circiter xxx; G IV, 35.

equitatum: ibi nanctus recentem equitatum; G VII, 9.

equum: Pompeius ... equum nactus ... decumana porta se ex castris eiecit; C III, 96.

facultatem: quorum discessu liberam nacti milites colloquiorum facultatem vulgo procedunt; C I, 74, a. si quando nostri facultatem nacti ferreis manibus iniectis navem religaverant; C II, 6, a.

frumentum: ſ. copiam; G VII, 96.

homines: idoneos nactus homines, per quos ea ... perferrentur; C I, 9, a.

iugum: tandem Germani ab dextro latere summum iugum nancti hostes loco depellunt; G VII, 67.

locum: ſ. **locus**, II, 1. nanciscor (7 St.) S. 573, b.

manipulares. Lucius Fabius ... tres suos nactus manipulares ... murum ascendit; G VII, 47, b.

naviculam: qui (Ariovistus) naviculam deligatam ad ripam nactus ea profugit; G I, 53.

navigium: C. Decimius quaestorius ... parvulum navigium nactus conscendit ac se fugae commendat; Af 34.

naves: nactus circiter xxx (naves) in eas indiligentiae suae ac doloris iracundiam erupit; C III, 8. hic repentino adventu naves onerarias quasdam nactus incendit; C III, 23. quorum (militum) pars proximas nacta naves ... onere depressa est; A 20, b.

noctem: alteram noctem subnubilam nactus; C III, 54.

obsides: nacti obsides, quos Caesar apud eos deposuerat; G VII, 63.

occasionem: hostes ... delendi equitatus nostri nancti occasionem videbantur; G VIII, 28. nacti occasionem meridiani temporis discessu eorum (Octavianorum); C III, 9, b. in itinere ut aliquam occasionem dimicandi nancisceretur; C C III, 85. occasionem nactus navem ... complet militibus; Af 28. Varus ... occasionem nactus ... naves onerarias ... incendit; Af 62.

planiciem: ex magnis rupibus nactus planiciem in hac contra hostem aciem instruit; C I, 70.

portum: nacti portum, qui appellatur Nymphaeum; C III, 26.

praedam: Germani quam nacti erant praedam in occulto relinquunt; G VI, 35, b.

Sardiniam, Siciliam: nacti vacuas ab imperiis Sardiniam Valerius, Curio Siciliam; C I, 31.

spatium: quod mora reliquorum spatium nactum illum effugere nolebat; G V, 58. nacti .. spatium se in loca superiora receperunt; C I, 51. Pompeius annuum spatium ad comparandas copias nactus; C III, 3.

spem: spem nacti morae discessu nostrorum equitum iter facere incipiunt; C I, 80.

stationem: saxa inter et alia loca periculosa quietam nactus stationem; C III, 6.

supercilium: supercilium quoddam excelsum nacti ... aciem constituunt; Af 58.

tempestatem: nactus idoneam ad navigandum tempestatem; G IV, 23. ipse idoneam tempestatem nanctus; G IV, 36. tandem idoneam nactus tempestatem; G V, 7. eandem nacti tempestatem (Massilienses) maiore cum fiducia ... pugnaverunt; C II, 14. paucis ante diebus L. Domitius ... nactus turbidam tempestatem profectus est; C II, 22.

turmas: nostri ... duas nacti turmas exceperunt; C III, 38.

ventum: et ventum et aestum uno tempore nactus secundum; G IV, 23. nacti idoneum ventum ex portu exeunt; C II, 4. nacti idoneum ventum ne occasionem navigandi dimitterent; C III, 25. pari atque antea ratione secundum nactus ventum; C III, 101, b. quae naves ventum secundum nactae; Af 34.

nardus, Nardenöl: ipse (Scapula) de tempore coenare, resinam et nardum identidem sibi infundit; H 33.

nascor, geboren, erzeugt werden, entstammen, entstehen, entspringen, beginnen: **alqs**: in his vir fortissimus Piso Aquitanus, amplissimo genere natus; G IV, 12. quos natos in insula ipsi memoria proditum dicunt; G V, 12. qui sunt ex his nati, eorum habentur liberi, quo primum virgo quaeque deducta est; G V, 14. erat in Carnutibus summo loco natus Tasgetius; G V, 25. erat unus intus Nervius nomine Vertico, loco natus honesto; G V, 45. non hos (Sugambros) paludes in bello latrociniisque natos, non silvae morantur; G VI, 35, b. alterum (esse) Cotum, antiquissima familia natum; G VII, 32. hortatur, .. ut se liberos et imperio natos meminerint; G VII, 37. quod erant honesto loco nati et instructi liberaliter; C III, 61. nemo .. aut in provincia natus, ut vernaculae legionis miles, aut diuturnitate iam factus provincialis ... non ... consenserat in odio Cassi; A 53. se eo die demum natos praedicantes laeti gratias agunt Caesari; Af 90.

adolescens: Litavicus atque eius fratres, amplissima familia nati adolescentes; G VII, 37. Eporedorix, .. summo loco natus adolescens; G VII, 39.

collis: ab eo flumine pari acclivitate collis nascebatur adversus huic et contrarius; G II, 18.

dissensio: ne qua oriatur pecuniae cupiditas, qua ex re factiones dissensionesque nascuntur; G VI, 22. ne qua rursus dissensio ... per homines seditiosos nascerentur; A 33.

factiones: ſ. dissensio; G VI, 22.

ferrum: nascitur ibi plumbum album in mediterraneis regionibus, in maritimis ferrum; G V, 12.

genera: multa .. in ea (silva Hercynia) genera ferarum nasci constat; G VI, 25.

initium: ſ. **initium**, I. nascitur (4 St.) S. 500, b.

iumenta: quae (iumenta) sunt apud eos nata, parva atque deformia; G IV, 2.

miles: ſ. alqs; A 53.

paterfamiliae: cum paterfamiliae illustriore loco natus decessit; G VI, 19.

plumbum: ſ. ferrum.

postulatio: cuius postulationem Antonius cum iudicaret ab iusto nasci timore; G VIII, 48, c.

profectio: ne profectio nata ab timore defectionis similis fugae videretur; G VII, 43.
vir: f. alqs; G IV, 12.

natalis, der Geburt: dies natales et mensium et annorum initia sic observant, ut noctem dies subsequatur; G VI, 18.

natio, Volk, Völkerstamm: I. arbitrantur: ne hac parte neglecta reliquae nationes sibi idem licere arbitrarentur; G III, 10.
confidunt: paucae ultimae nationes anni tempore confisae ... hoc facere neglexerunt; G III, 27.
contendunt: quae (nationes) proelio contenderent; G III, 28.
differunt: non alienum esse videtur, ... quo differant hae nationes inter sese, proponere; G VI, 11.
incolunt: ut ab iis nationibus, quae trans Rhenum incolerent, mitterentur legati ad Caesarem; G II, 35. quae aut quantae nationes incolerent (insulam); G IV, 20.
mittunt, sunt: Suevos ... iis nationibus, quae sub eorum sint imperio, denuntiare, ut auxilia ... mittant; G VI, 10.
neglegunt: f. confident.
II, 1. adeo: quod eas quoque nationes adire et regiones cognoscere volebat; G III, 7.
cognosco: cum .. uno tempore et natio eorum (Alexandrinorum) et natura cognoscatur; A 7.
coniungo: ne ex his nationibus auxilia in Galliam mittantur ac tantae nationes coniungantur; G III, 11.
dedo: natio est omnis Gallorum admodum dedita religionibus; G VI, 16.
pello, supero: quod intellegebant maximas nationes ... pulsas superatasque esse; G III, 28.
2. denuntio: f. 1. mittunt.
3. mitto ex: f. 1. coniungo.
niter apud: qua (auctoritate) ille (Pompeius) maxime apud exteras nationes niti videbatur; C III, 43.
sum ex: ex quibus (nationibus) sunt, qui piscibus atque ovis avium vivere existimantur; G IV, 10.
III. copiae: contra magnas copias et insidiosae nationis equitatumque innumerabilem se expositos videbant; Af 10.
IV, 1. Sueva: una (uxor fuit) Sueva natione; G I, 53.
2. a: quarum (insularum) pars magna a feris barbarisque nationibus incolitur; G IV, 10. f. I. incolunt; G II, 35.
ad: quod nomen (legatorum) ad omnes nationes sanctum inviolatumque semper fuisset; G III, 9, a. tantum esse nomen atque opinionem eius exercitus ... etiam ad ultimas Germanorum nationes, uti ..; G IV, 16.
in: si ea, quae in longinquis nationibus geruntur, ignoratis; G VII, 77, d.

nativus, natürlich: (silvam) pro nativo muro obiectam Cheruscos ab Suevis ... iniuriis .. prohibere; G VI, 10.

natura, Beschaffenheit, Natur, Wesen, Charakter: I. **Subject**: adiuvat: multum adiuvante natura loci, plurimum deorum immortalium benignitate; A 75.
cogit: et ex magno Gallorum equitum numero nonnullos Gallicis rebus favere natura cogebat; G VI, 7, b.
est: qualis esset natura montis, ... qui cognoscerent, misit; G I, 21. loci natura erat haec, quem locum nostri castris delegerant; G II, 18. tanta erat operis firmitudo atque ea rerum natura, ut ..; G IV, 17, b. cuius loci haec erat natura, ... uti ..; G IV, 23. eadem est feminae marisque natura, eadem forma ... cornuum; G VI, 26. si alia essent litoris Aegyptii natura atque omnium reliquorum; A 8.
fert: ut natura mentis ferebat; G VII, 46. ut loci cuiusque natura ferebat; C III, 43. prout cuiusque eorum, qui negotiis praeerant, aut natura aut studium ferebat; C III, 61.
fingit: uno .. excepto, quem alius modi atque omnis natura finxit, suos quisque habet caros; F 8.
postulat: instructo exercitu, magis ut loci natura deiectusque collis ... postulabat; G II, 22.
prohibet: circumvallare loci natura prohibebat; G VII, 17, a. hoc (flumen) avertere loci natura prohibebat; G VIII, 40. loci natura et munitio castrorum aditum prohibebant; C II, 35, b.
repellit: facile ipsa loci natura periculum repellebat; C I, 79.

II. **nach Verben**: 1. cognosco: cognita locorum natura; C I, 41. cum .. uno tempore et natio eorum (Alexandrinorum) et natura cognoscatur; A 7. locorum .. cognita natura; A 61.
ignoro: quod loci naturam ignorabat; G V, 9.
nosco: Fabius ... doctus ab iis, qui locorum noverant naturam; G VIII, 27.
perspicio: mittitur L. Decidius Saxa cum paucis, qui loci naturam perspiciat; C I, 66. Caesar circum oppidum vectus natura loci perspecta rediit in castra; Af 3. Caesar ... perspecta ... natura loci ... legionibus opus attribuit; Af 38. Caesar oppidi natura perspecta aquaeque inopia ab oppugnatione eius deterritus; Af 76.
vinco: ut ... paene naturam studio vincerent; G VI, 43.
2. convenio: id quod magis illorum naturae conveniebat; A 24, a.
3. quaero de: quorum (Nerviorum) de natura moribusque Caesar cum quaereret; G II, 15.

III. **nach Substantiven**: consuetudo: Q. Cassius Longinus ... sive consuetudine naturae suae sive odio ... magnas odii sui fecerat accessiones; A 48.
crudelitas: cum neque vereretur, ne quid crudelitate naturae videretur asperius fecisse; G VIII, 44.
incommodum: virtute vicit incommodum naturae difficultatesque .. hiemis; A 44, a.
infirmitas: quos (liberos) ad capiendam fugam naturae et virium infirmitas impediret; G VII, 26.
vitium: communi .. fit vitio naturae, ut invisis ... rebus magis confidamus; C II, 4.

IV. **Umstand**: 1. accidere: num tu harum rerum natura accidere arbitraris, quod unam terram et plures terras ... dicamus? F 7, b.
appetere: ut ipse locus non solum opere, sed etiam natura aditus ad oppugnandum † hostem appeteret || impediret ||; H 41.
aptus: castra erant ad bellum ducendum aptissima natura loci et munitione; C II, 37.
confidere: quod multum natura loci confidebant; G III, 9, a. barbari confisi loci natura ... in acie permanserunt; G VIII, 15.
contineri: quod undique loci natura Helvetii continentur; G I, 2.
defendere: facile se loci natura (urbem) defensuros dicunt; G VII, 15. et natura loci (Pompeius) defendebatur et ipsius oppidi munitione; H 28. ut † auxilia || praesidia || Pompei duabus defenderentur rebus, oppido et excelsi loci natura; H 29, a.

distineri: ita (oppida) ab oppugnationibus uatura loci distinentur, nt ..; H 8.
editus: edito natura loco castra posuit; C III, 37, b. baec Ioca sunt muntuosa et natura edita ad rem militarem; H 7.
exoellens: oppidorum magna pars ... natura excellentibus Iocis est constituta; H 8. ab suis castris circiter milia passuum IV grumus est excellens natura; H 8.
fauere: Caesar, ... quod aliis temporibus natura facere consuerat, tunc necessitate fecit adductus; A 71.
idoneus: Ioco pro castris ad aciem instruendam natura opportuno atque iduneu; G II, 8.
iniquus: procul ab aqua et natura iniquo Ioco castra punuut; C I, 81.
muniri: sua omnia in unum uppidnm egregie natura munitum contuleruut; G II, 29. ſ. **locus,** II, I. munio; G V, 9. 2I. A 28. H 38. >< (S. 573, b). — IV, I. natura; G I, 38. III, 23. V, 57. VIII, II. 32. C II, I. 25, a. 3I, a. III, 9, a. A 30, a (S. 577).
nasci: ne dissensionis initium natum seditiosa militum suaque natura videretur; A 58.
odisse: omnes .. bomines natura libertati studere et condiciunem servitutis odisse; G III, 10.
opportunus: ſ. iduneus.
probibere: quud illis prubibere erat facile .. ipsius fluminis natura atque aquae magnitudiue; C I, 50.
studere: ſ. odisse.
tegi: quod oodem iugo (castellum) tegebatur loci natura; H 9.
triquetrus: insula natura triquetra; G V, 13.
tutus: quae (oppida) non munitione et loci natura ab omni sint periculo tuta; G VII, I4, b. ut et Ioci natnra ... et ipsa munitione nrbis nndique ab oppugnatione (Lunginus) tutus esset; A 6I.
2. contra: cogitur in eius (Gutruati) supplicium Gaesar contra suam naturam concursu maximo militum; G VIII, 38.
ex: Caesar consilium capit ex loci natura; C III, 43.
pro: ut ... reliqua pru loci natura ... illis essent aptiora et accommudatiora; G III, 13, b. pru loci natura quattuordecim milia passuum complexus; G VII, 74. cui (L. Caesari) Caesar facile et pro natura sua et pro instituto (vitam) concessit; Af 89.
secundum: ut (tigna) secundum naturam fluminis procumberent; G IV, 17, a.

naturalis, natürlich, van Natur, angeboren: bonum: nautici bomines ... ad naturale ac domesticum bonum refugere cupiebant; A 12.
moles: ex altera parte † molem tenuit naturalem obiectam ‖ mole tenui naturaliter obiecta ‖; C III, 40.
sollertia: aliud naturalis sollertia, aliud urbis copia sumministrabat; A 13.
tumulus: .. naturalis veluti manu factus excelsiore uudique fastigio sustinet murum; A 72.

naturaliter, van Natur: habeo: omnia litora naturaliter aquae dulcis venas babere; A 8.
innascor: quod est qnaedam animi incitatio atque alacritas naturaliter innata omnibus; C III, 92.
obicio: ſ. **naturalis** moles.

natus, Geburt, Alter: maior; omnes maiores natu ex oppido egressi manus ... tendere coeperunt; G II, 13. maiures natu ... legatos ad Caesarem miserunt; G II, 28. omnibus principibus maioribusque natu adhibitis; G IV, 13.

navalis, zu den Schiffen, zur Flotte gehörig, zur See, subst. Werft: A. castra: nti ... castra navalia de improviso aduriantur atqne uppugnent; G V, 22.
machinatio: hoc opus ... machinatione navall, phalangis subiectis, ad turrim bostium admovent; C II, 10.
praesidinm: Cn. Pompeius ... ad navale praesidium parte altera Carteiam contendit; H 32, b.
proelium: Massilienses ... bis navali proelio superati; C II, 22.
pugna: et de navali pugna Sabinns et de Sabini victoria Caesar certior factus *est*; G III, 19.
B, I. dedneo ex: † ex navalibus eorum ‖ unam ‖ deducit; C II, 3.
educu ex: navis ex purtu navalibusque educuut; C II, 22.
produeo ex: Massilienses ... veteres ad eundeiu numerum ex navalibus productas navis refecerant; C II, 4.
sum in: omnes .. eas naves et reliquas, quae erant in navalibus, inceudit; C III, III. naves veteres erant in occultis regiae navalibus; A 13.
II. proximus: una (pars) erat proxima portu navalibusque; C II, I.
III. aditus ad: quod (theatrum) ... aditus .. babebat ad portum et ad reliqua navalia; C III, 112, b.
IV. in: tametsi amplius CX navibus lougis in portu navalibusque amisorant; A I2.

naufragium, Schiffbruch: ut (naves) ad nnam omnes ... eliderentur et uaufragio interirent; C III, 27.

navicula, Boot, Kahn: I, I. couscendo: naviculam parvulam (Pompeius) conscendit cum paucis suis; C III, I04.
deligu, al.: qui (Ariovistus) naviculam deligatam ad ripam nactns ea profugit; G I, 53.
praemitto: pracmissa .. clam navicula Domitium Massilieusisque de suu adventu certiores facit; C II, 3.
2. oonficio ex: cum Vatinium classem magna ex parte confectam ex naviculis actuariis babere cognosset; A 45.
II, I. excipi: navis uua ... a Vergilio scaphis naviculisque actnariis excepta est et abducta; Af 44.
2. cum: adolescentulus cum naviculis cuiusquemodi generis xxx, inibi paucis rostratis, profectus ab Utica; Af 23.

navigatio, Schiffahrt, Seefahrt: I. est: longe aliam esse navigationem in concluso mari atque in vastissimo Oceanu perspiciebant; G III, 9, b.
II, 1. impedio: navigationem impeditam propter inscientiam locorum paucitatemque portuum sciebant; G III, 9, a. quod Corus ventus navigationem impediebat; G V, 7.
paro: nou longam navigationem parabant; A 13.
praeoludo: quae diversae navigationes numquam nnu tempore adversis ventis praecluderentur; A 8.
snbicio: quod ... infirmis navibus hiemi navigationem subiciendam non existimabat; G IV, 36.
2. ntor: celeriore fluminis Nili navigatione rex est usus; A 28.

3. excludo a: ne anni tempore a navigatione excluderetur; G V, 23.

III. dies: quarto die navigationis ... ad terram applicant; H 37.

difficultas: (legionem) multis .. militibus .. difficultate itinerum ac navigationum ... adeo deminutam, nt ..; A 69.

spatium: cogebantur Corcyra atque Acarnania longo interiecto navigationis spatio pabulum supportare; C III, 58.

III. consumi: biduo .. et noctibus tribus navigatione consumptis; C II, 23.

desiderari: nti ex tanto navium numero tot navigationibus neque boc neque superiore anno ulla omnino navis ... desideraretur; G V, 23.

navigiolum, Boot: ipse (Caesar) parvulum navigiolum conscendit; Af 63.

navigium, Fahrzeug, Schiff, Kahn: I. abit, al.: ex his unum ipsius (Domitii) navigium contendit et fugere perseveravit auxilioque tempestatis ex conspectu abiit; C II, 22.

interit: navigium .. eius (Caesaris) multitudine depressum militum una cum hominibus interiit; A 21.

recipiunt: duo (navigia) perterrita concursu nostrarum navium sese in portum receperunt; C II, 22.

II, 1. addo: multa buc minora navigia addunt; C I, 56.

circumvenio: a qua (classe) panciora ab amplioribus circumventa navigia deprimuntur; Af 96.

compleo: scaphas longarum navium, item speculatoria navigia militibus compleri iussit; G IV, 26.

conscendo: C. Decimius quaestorius ... parvulum navigium nactus conscendit ac se fugae commendat; Af 34.

constituo: quae consueverant navigia per pontes ad incendia onerariarum emittere ad molem constituerunt; A 19.

demergo: multitudine eorum, qui ad proximas naves adnatabant, demerso navigio; A 31.

deprimo: f. circumvenio. 1. interit.

dispono: expeditis navigiis locis idoneis ad Canopum in statione dispositis; A 25, a.

emitto: f. constituo.

incito: navigio remis incitato (funes) praerumpebantur; G III, 14, b.

mitto: egestis ex mari lapidibus libere sunt usa postea ad mittenda navigia; A 21.

onscendo: ... escendo: f. conscendo.

perterreo: f. 1. recipiunt.

relinquo: iis (expeditis) expedito loco actuaria navigia relinquit; C I, 27.

repello: hi (remiges, classiarii) primum navigia hostium lapidibus ac fundis a molo repellebant; A 20, a.

summitto: scaphis minoribusque navigiis compluribus summissis; C III, 28, a.

2. adnato ad: panci (milites) allevatis scutis ... ad proxima navigia adnatarunt; A 20, b.

eicio ex: (Caesar) sese ex navigio eiecit; A 21.

impono in: cohortes x ... in navigia minora scaphasque imponit; A 17.

recipio in: (Caesar) in suum navigium se recepit; A 21.

III. excursus: quod his (pontibus) obtentis duobus omnem navigiorum excursum et repentina latrocinia sublatum iri videbat; A 19.

numerus: magnum .. numerum minorum navigiorum et scapharum producunt cum malleolis ignibusque; A 14.

IV, 1. adaequare: qui (milites) vectoriis gravibusque navigiis ... longarum navium cursum adaequarunt; G V, 8.

facere: navigio actuario Caesarem faciunt certiorem; A 9.

petere: comperit .. ipsum Octavium parvis paucisque navigiis vento secundo regionem Graeciae petisse; A 47.

proficere: quantum parvulis navigiis profecissent, sentiebant; A 12.

vehi: (Caesar) vento certo celerique navigio vectus; Af 2.

2. a: f. II, 1. circumvenio.

navigo, schiffen, segeln, fahren, in die See gehen: I. instruo ad: illae triremes omnes et quinqueremes aptae instructaeque omnibus rebus ad navigandum; C III, 111.

paro ad: reliquas (naves) paratas ad navigandum atque omnibus rebus instructas invenit; G V, 5. quas (naves) paratas habuerant ad navigandum; A 10.

utor ad: Laelius tempore anni commodiore usus ad navigandum; C III, 100. quibus (navibus) multis annis ad navigandum non erant usi; A 13.

2, a. insuetus: quod insuetus navigandi mare timeret; G V, 6.

b. aptus ad: f. 1. instruo ad.

commodus ad: vgl. 1. utor ad; C III, 100.

idoneus ad: nactus idoneam ad navigandum tempestatem; G IV, 23. incidit per id tempus, ut tempestates ad navigandum idoneas non haberet; Af 1.

inutilis ad: reliquae (naves) cum essent ... ad navigandum inutiles; G IV, 29.

3. difficultas: quod ... summa .. erat vasto atque aperto mari ... difficultas navigandi; G III, 12.

occasio: nacti idoneum ventum ne occasionem navigandi dimitterent; C III, 25.

tempus: ibi .. adverso tempore navigandi (Cassius) navis conscendit; A 64.

II, 1. unpersönlich: reliquis (navibus) ut navigari commode posset, effecit; G IV, 31.

2. alqs: quibus (navibus) in Britanniam navigare consuerunt; G III, 8. etesiis, .. qui navigantibus Alexandria sunt adversissimi venti; C III, 107. qua regione Vatinius insequens navigabat; A 45. inde paulo vehementiore tempestate nihilo periculosius se navigaturum credens (Cassius) profectus; A 64.

navis, Schiff: I. **Subject**: accedunt: buc accedebant XVIII onerariae naves; G IV, 22. ad eas (naves), quae factae erant Arelate per Caesarem, captivae Massiliensium accesserant sex; C II, 5.

adeunt: non .. bas (naves) aut conspectus patriae aut propinquorum praecepta ad extremum vitae periculum adire cogebant; C II, 7.

adhaerescunt: quae (naves) ad moles Caesaris adhaeserant; C I, 28.

adveniunt: eodem .. naves onerariae et longae nonnullae casu advenerunt; Af 7.

appropinquant: quae (naves) cum appropinquarent Britanniae et ex castris viderentur; G IV, 28. f. II, 1. praemitto.

capiunt: uti ... ex iis (navibus) ... perpaucae locum caperent, reliquae fere omnes reicerentur; G V, 23. cum (naves) ignorarent, quem locum reliquae cepissent; C III, 28, a. hae naves euro ... portum capere prohibebantur; A 9. reliquae (naves) propinquam fugam ad oppidum capiunt; A 16.

circumsistunt: cum singulas binae ac ternae naves circumsteterant; G III, 15.

coeperunt: bunc (Domitium) conspicatae na-

ves ... sublatis ancoris sequi coeperunt; C II, 22.

concurrunt: naves adversae rostris concurrerunt adeo vehementer, ut ..; A 46. onerariae (naves) complures eodem concurrere; Af 1.

conferunt: reliquae naves ... Adrumetum in cothonem se universae contulerunt; Af 63.

confligunt: illae (naves) adeo graviter inter se incitatae conflixerunt, ut ..; C II, 6, b.

consequuntur: hortatur, omnes ut se naves consequerentur; Af 63.

consistunt: f. **consisto**, II. naves (4 St.) S. 212, a.

conspicantur: conspicatae .. naves triremes duae navem D. Bruti ... duabus ex partibus sese in eam incitaverant; C II, 6, b. f. coeperunt.

consuescunt: quae (naves) praesidii causa Alexandriae esse consuerant; C III, 111.

contendunt: magno .. impetu IV ad eam (navem) constratae naves et complures apertae contenderunt; A 11.

conveniunt: f. **convenio**, II. naves (4 St.) S. 228, a.

dant: cum saevire ventus coepisset et se vento (naves) dedissent; G III, 13, b.

decedunt: quae .. ibi cumque naves imprudentia aut tempestate paulum suo cursu decesserunt; C III, 112, a.

deerrant: * interim cum x navibus longis ad reliquas naves onerarias conquirendas, quae deerrassent, ... iubet proficisci; Af 8. quae (naves) deerrassent; Af 11.

deficit: decem (navibus) missis una in cursu [litore] Aegyptio defecerat; A 13.

depereunt: quod ... nonnullae tempestate deperierant naves; G V, 23.

deportant: quae (naves) priorem partem exercitus eo deportaverant; C I, 27.

deprimunt: (Bruti naves) celeriter .. ambas (naves) deprimunt; C II, 7.

desunt: cum equites et naves et frumentum Romanis deesse intellegerent; G IV, 30.

efficit: in portu periclitati remigio, quid quaeque earum (navium) efficere posset; A 13.

errat: navis una ... ab residua classe cum erravisset delataque esset vento ad Thapson; Af 44.

excedunt: (naves) celeriter .. pugna excesserunt; C II, 7.

excubant: quae (naves) missu Bruti consuetudine cotidiana ad portum excubabant; C II, 22.

faciunt: (Bruti naves) in eas (naves) impeditas impetum faciunt; C II, 6, b. f. subsequuntur; A 45.

ferunt: accedebat, ut ... (naves) tempestatem ferrent facilius; G III, 13, b.

habent: factae (naves) .. subito ex humida materia non eundem usum celeritatis habebant; C I, 58. quae (naves) aliqua ex parte secundum cursum haberent; C III, 47.

ignorant: f. capiunt; C III, 28, a.

impugnant: in quo (flumine) multae naves, instructae funditoribus et sagittariis, nostros impugnabant; A 30, b.

incidunt: ne casu imprudentes suae naves in classem adversariorum inciderent; Af 11.

incitant: f. conspicantur.

intereunt: eo die naves Massiliensium cum iis, quae sunt captae, intereunt IX; C I, 58. ut (naves) ad unam omnes, constratae numero XVI, eliderentur et naufragio interirent; C III, 27.

laborant: ut vehementissime utraque (navis) ex concursu laborarent; C II, 6, b.

nanciscuntur: quae naves ventum secundum nactae; Af 34.

nocent: neque .. his nostrae (naves) rostro nocere poterant; G III, 13, b.

observant: naves iubet ... signum .. suum observare; Af 80.

obtemperat: quae (navis) perseveravit neque imperio Caleni obtemperavit; C III, 14.

obtinent: hae (naves) ad insulam, quae est contra Massiliam, stationes obtinebant; C I, 56.

occurrunt: f. IV, 1. remi.

offendunt: serius a terra provectae naves neque usae nocturna aura in redeundo offenderunt; C III, 8.

perseverat: f. obtemperat.

perveniunt: quae (naves) omnes incolumes ad continentem pervenerunt; G IV, 36. naves .. quarto die in portum ad Ruspinam ... incolumes pervenerunt; Af 34.

petunt: necessario adversa nocte in altum provectae (naves) continentem petierunt; G IV, 28. quae (naves) omnes citeriorem Hispaniam petiverunt; C II, 7. reliquae (naves) ... incertae locorum Uticam versus petere visae sunt; Af 7.

portat: quae (navis) milites portaret; G V, 23.

potest: quae (naves) ex eo loco ab milibus passuum octo vento tenebantur, quo minus in eundem portum venire possent; G IV, 22. quod naves propter magnitudinem nisi in alto constitui non poterant; G IV, 24. ut nulla earum (navium) cursum tenere posset; G IV, 28. neque multum abesse ab eo, quin paucis diebus (naves) deduci possint; G V, 2. ibi cognoscit LX naves ... tempestate reiectas cursum tenere non potuisse; G V, 5. f. efficit. nocent. — II, 1. reficio; G V, 11.

praetervehuntur: praetervectas Apolloniam Dyrrhachiumque naves viderant; C III, 30, a.

procedunt: quae (manus) tantum progrederetur, quantum naves processissent; G VII, 61.

prodeunt: naves .. triremes duas ... per causam exercendorum remigum ad fauces portus prodire iussit; C III, 24.

proficiscuntur: profectae (naves) ex portu nostris adversae constiterunt; G III, 14, a. ut ... aliae (naves) eodem, unde erant profectae, referrentur; G IV, 28. naves ... eodem, unde erant profectae, revertisse; G V, 5. proficiscuntur in ea classe Rhodiae naves atque in his Euphranor; A 25, b. Caesar ... naves [VI] onerarias statim iubet Lilybaeum ad reliquum exercitum transportandum proficisci; Af 37.

profugit: una (navis) cum Nasidianis (navibus) profugit; C II, 7.

progrediuntur: quattuor milia passuum secundo flumine silentio (naves) progredi ... iubet; G VII, 60. has (naves triremes) cum audacius progressas Libo vidisset; C III, 24. progressas ultra vadum IV Rhodias naves circumsistunt Alexandrini; A 15.

provehuntur: f. offendunt. petunt; G IV, 28.

recipiunt: reliquae Caesaris naves eius fuga se Adrumetum receperunt; C II, 23.

redeunt: (naves) domum redierant; C III, 111.

relinquunt: omnes (onerariae naves) Uticam relinquunt et quo imperatum est transeunt; C II, 25, b.

revertuntur: naves a consulibus Dyrrhachio remissae ... Brundisium revertuntur; C I, 27. f. proficiscuntur; G V, 5.

sequitur: quae (navis) quamque earum (navium) sequatur et cui subveniat, constituit; A 14. sequuntur hunc (Octavium) suae naves nonnullae; A 46. f. coeperunt.

solvunt: naves XVIII ... ex superiore portu leni vento solverunt; G IV, 28.

stant: quae (onerariae naves) stabant ad Uticam numero circiter CC; C II, 25, b. legiones duae ... conspicatae Caesarianas naves, quae in statione apud Thapsum stabant; Af 53. naves

onerarias, quae longius a portu in salo stabant, incendit; Af 62.

subsequuntur: interim sunt reliquae (naves) subsecutae; A 15. vela subduci ... iubet ... et vexillo sublato, ... quae primae naves subsequebantur idem ut facerent, significabat; A 45.

subvenit: ſ. sequitur; A 14.

sunt: navium quod ubique fuerat in unum locum coëgerant; G III, 16. quot (naves) satis esse ad duas transportandas legiones existimabat; G IV, 22. reliquae (naves) cum essent ... ad navigandum inutiles; G IV, 29. neque .. naves erant aliae, quibus reportari possent; G IV, 29. quod ... infirmis navibus hiemi navigationem subiciendam non existimabat; G IV, 36. quae proximae ei loco ex Bruti classe naves erant; C II, 6, b. Nasidianae naves nullo usui fuerunt; C II, 7. in quibus (navibus) erant constratae IV; C III, 7. quod (navis) erat sine militibus privatoque consilio administrabatur; C III, 14. e quibus (navibus) erant XX constratae; C III, 101, a. omnes .. eas naves et reliquas, quae erant in navalibus, incendit; C III, 111. naves veteres erant in occultis regiae navalibus; A 13. ex his (navibus) erant quinqueremes et quadriremes X, reliquae infra hanc magnitudinem et pleraeque apertae; A 13. nostris (navibus) incolumibus omnibus; A 16. ibi .. navibus onerariis, quae erant extra cothonem, incensis; Af 63. ita erumpendo navis, quae ad Baetim flumen fuissent, incendunt; H 36. Item complures nando ad naves, quae in salo fuerunt, se recipiunt; H 40, b. ſ. consuescunt. — V, 2. praeter.

superant: reliquae naves hostium promontorium superarunt; Af 63.

tenet: ſ. potest; G IV, 28. V, 5.

timent: ut ... ab aestu relictae (naves) nihil saxa et cautes timerent; G III, 13, b.

tollit: quae (naves) equites sustulerant; G IV, 28. harum altera navis CCXX e legione tironum sustulerat, altera ex veterana paulo minus CC; C III, 28, a.

transeunt: ſ. relinquunt.

vagantur: naves interim Caesaris onerariae errabundae male vagabantur incertae locorum atque castrorum suorum; Af 21. C. Vergilius ... cum animadverteret naves singulas eum exercitu Caesaris incertas locorum atque castrorum suorum vagari; Af 28.

venit: neque Brundisio naves legionesque ad Caesarem veniebant; C III, 25. repente adversam ad se venientem navem ... instructam propugnatoribus animadvertit; A 45. ſ. potest; G IV, 22.

videntur: ſ. II, 1. reficio; G V, 11.

utuntur: ſ. offendunt.

II. nach Verben: 1. Accusativ: abduco: unam (navem) frumento onustam abduxit; C III, 23. IV ex his (navibus longis) abduxit, reliquas incendit; C III, 40. navis una ... a Vergilio scaphis naviculisque actuariis excepta est et abducta; Af 44.

abstraho: postquam in litore relictam navem conspexit, hanc remulco abstraxit; C II, 23.

adaugeo: interim in dies .. naves longae adaugeri; Af 1.

addo: navibus .. aliis additis actuariis; C III, 102, b.

adduco: ſ. adduco, I. navem (4 St.) S. 40, a.

adicio: piscatorias .. (naves) adiecerant atque contexerant; C II, 4. ad has (quadriremes, quinqueremes) minores apertasque complures (naves) adiecerunt; A 13.

adiungo: hac adiuncta ad reliquas naves cursum Massiliam versus perficit; C II, 3. ut vel classe dimicare posset adiunctis captivis navibus sociorum; A 42, b. his (navibus actuariis) adiunctis navibus longis; A 44, b.

administro: ſ. I. sunt; C III, 14.

adno: qui (milites, patres familiae) ... naves adnare possent; C II, 44.

adorior: circumvenire nostros aut pluribus navibus adoriri singulas ... contendebant; C I, 58. quas (naves) singulas scaphae adversariorum complures adortae incendebant atque expugnabant; Af 21. cum plures (naves) adortus esset; Af 28.

adorno: contra haec Pompeius navis magnas onerarias, quas in portu Brundisino deprehenderat, adornabat; C I, 26, a.

aedifico: naves interim longas aedificari in flumine Ligere ... iubet; G III, 9, a. ſ. reficio; G V, 1.

afflicto: quod rursus minuente aestu naves in vadis afflictarentur; G III, 12. onerarias (naves), quae ad ancoras erant deligatae, tempestas afflictabat; G IV, 29.

affligo: quae gravissime afflictae erant naves; G IV, 31. prope omnes naves afflictas atque in litore eiectas esse; G V, 10. tempestas et nostros texit et naves Rhodias afflixit; C III, 27.

aggredior: alteram navem, quae erat ad custodiam ab Acilio posita, pluribus aggressus navibus; C III, 40. ita ex utraque parte naves longas aggressus; C III, 40. naves onerarias XXX a M. Antonio relictas intra portum aggressus omnes incendit; C III, 40.

agnosco: quae (navis) ex insigni facile agnosci poterat; C II, 6, b.

amitto: ſ. **amitto,** naves (6 St.) S. 70, a. — animadverto: ſ. I. venit; A 45. — appello: ſ. **appello,** II. naves (5 St.) S. 83, b.

applico: applicatis .. nostris ad terram navibus circiter XL; C III, 101, b. custodiae portus relicti naves ad litora et vicum applicarunt; A 17.

armo: ſ. **armo,** B. naves (5 St.) S. 93, a.

attribuo: ſ. **attribuo** naves (4 St.) S. 108, b.

averto: Gneus Pompeius filius naves inde avertit; Af 23.

capio: ſ. **capio,** II. navem (7 St.) S. 133, b.

circumsisto: ſ. I. circumsistunt. progrediuntur; A 15. — cogo: ſ. I. adeunt. **cogo,** III. naves (6 St. G III, 9, b) S. 177, a.

collabefacio: ut ... altera vero (navis) praefracto rostro tota collabefieret; C II, 6, b.

colloco: erat una navis Rhodia in dextro Caesaris cornu longe ab reliquis collocata; A 11. in dextro cornu Rhodias (naves) collocat, in sinistro Ponticas; A 14. in fronte collocant (naves) XXII; A 14.

comburo: naves sunt combustae quinque; C III, 101, c.

comparo: in insula frumento navibusque comparatis bellum duci non difficile existimabat; C II, 18, b. navibus III comparatis; C II, 22.

compello: reliquas (naves) in portum compellunt; C I, 58, ſ. subduco; Af 63.

compleo: ſ. **compleo,** navem (10 St.) S. 192, a.

conicio: nostrae naves duae tardius cursu confecto in noctem coniectae; C III, 28, a.

coniungo: ſ. **coniungo** navem (4 St.) S. 204, b.

conquiro: duumviris municipiorum omnium imperat, ut naves conquirant Brundisiumque deducendas curent; C I, 30, a. toto flumine Hibero naves conquirere et Octogesam adduci iubent; C I, 61. ſ. deerant; Af 8.

conscendo: ſ. **conscendo,** II. navem (15 St.) S. 206, a.

consector: singulas (naves) nostri consectati

expugnaverunt; G III, 15. singulas naves Caesarianas consectari coepit; Af 28.

consequor: nonnulli (milites) ... expeditas ad ancoram naves consecuti incolumes discesserunt; A 20, b. reliquas naves (Caesar) statim est consecutus; Af 2.

conspicio: ſ. abstraho.

conspicor: hanc (navem) conspicati hostes non tennerunt sese; A 11. ſ. I. conspicantur. stant; Af 53.

consterno: ſ. **consterno,** naves (6 St.) S. 214, a.

constituo: adversas .. naves hostibus constituit; A 14. ſ. **constituo,** III. naves (4 St.) S. 215.

contego: ſ. adicio; C II, 4.

contineo: eadem de causa minus commode copulis continebantur (naves); G III, 13, b. ut ... naves frumentumque omne ibi contineret; C II, 18, b. ut navis Octaviana rostro discusso ligno contineretur; A 46.

contraho: navibus circiter LXXX onerariis coactis contractisque; G IV, 22.

converto: iam conversis in eam partem navibus; G III, 15. Varus ... cum universa classe conversis navibus Adrumetum versus fugere contendit; Af 63.

deduco; ſ. **deduco,** naves (6 St.) S. 256, b.

defero: ſ. **defero,** II. navem (5 St.) S. 259, a.

deicio: ut ... aliae (naves) ad inferiorem partem insulae ... magno sui cum periculo deicerentur; G IV, 28.

deligo: eo minus veritus navibus, quod in litore molli atque aperto deligatas ad ancoram relinquebat; G V, 9. naves ... ad terram deligavit; C III, 39. quae (naves longae) erant deligatae ad terram atque inanes; C III, 40. ſ. afflicto; G IV, 29.

demergo: in ipsis faucibus ... demersa nave (Cassins) periit; A 64.

deposco: certas sibi deposcit naves Domitius; C I, 56.

deprehendo: deprensis navibus circiter quinquaginta celeriterque coniunctis; G VII, 58. onerarias naves, quas ubique possunt, deprehendunt; C I, 36. ſ. adorno.

deprimo: deprimuntur tres (naves); A 16. ſ. I. deprimunt.

desidero: uti ex tanto navium numero tot navigationibus neque hoc neque superiore anno ulla omnino navis ... desideraretur; G V, 23. ex eo numero navium nulla desiderata est; C II, 7. an poenitet vos, quod ... incolumem exercitum nulla omnino nave desiderata traduxerim? C II, 32, d.

detineo: quod nostrae naves tempestatibus detinebantur; G III, 12.

detraho: quibus de causis naves, quas potuit, Caesar ad terram detrahit; A 10.

deveho: has (naves) perfectas carris iunctis devehit noctu milia passuum a castris XXII; C I, 54.

diduco: diductis .. nostris paulatim navibus artificio gubernatorum || et | mobilitati navium locus dabatur; C II, 6, a.

dirigo: cum neque flectere navim propter vim fluminis neque directam tantis fluctibus tenere posset; A 64.

diripio: has (naves) more praedonum diripere consuerunt; C III, 112, a.

dispergo: paucis navibus Iadertinorum ... dispersis Octavianis navibus erat potitus; A 42, a. cum (Vatinius) propius Tauridem accessisset dispersis suis navibus ... navem ... animadvertit; A 45.

distribuo: has naves equitibus distribuit; G IV, 22. post hunc ordinem reliquas naves subsidio distribuit; A 14.

duco: cum Caesar omnino XII naves longas praesidio duxisset; C III, 7.

educo: ſ. **educo** naves (4 St.) S. 305, a.

efficio: quibus (navibus) effectis armatisque diebus XXX; C I, 36.

eicio: ſ. **eicio** navem (3 St.) S. 309, a.

elicio: similiter Vatinius ... elicuit naves Laelianas; C III, 100.

elido: ſ. intereunt; C III, 27.

excipio: reprehensas (naves) excipiunt; C I, 28. ſ. abduco; Af 44.

exonero: exoneratis .. partim navibus longis; Af 8.

expedio: Massilienses usi L. Domitii consilio navis longas expediunt numero XVII; C I, 56. ibi .. naves expediunt; C II, 4.

explico: quod satis esse ad explicandas naves videbatur; A 14.

expugno: ſ. **expugno,** II. navem (6 St.) S. 376, a.

exspecto: quas (naves) cum aliquamdiu Caesar frustra exspectasset; G V, 23. relinquebatur, ut ex longinquioribus regionibus Galliae Picenique et a freto naves essent exspectandae; C I, 29.

facio: ad celeritatem onerandi subductionesque paulo facit (naves) humiliores, ad onera ac multitudinem iumentorum transportandam paulo latiores; G V, 1. ſ. **facio,** III. naves (12 St.) S. 386, a.

frango: compluribus navibus fractis; G IV, 29.

habeo: ſ. **habeo,** III. naves (8 St.) S. 426, b.

immitto: completas onerarias naves taeda et pice ... in Pomponianam classem immisit; C III, 101, a. onerarias naves || [circiter XL] || praeparatas ad incendium immisit; C III, 101, b.

impedio: neque Bibulus impeditis navibus dispersisque remigibus satis mature occurrit; C III, 7. sic belli rationem esse divisam, ut illi classe naves auxiliaque sua impedirent; C III, 17. ſ. I. faciunt.

impero: ſ. reficio; C I, 30, b.

incendo: ſ. **incendo** naves (13 St.) S. 490, a.

incito: naves longas ... remis incitari et ad latus apertum hostium constitui ... iussit; G IV, 25. ſ. I. configunt.

instituo: Labieno scribit, ut, quam plurimas posset, iis legionibus, quae sunt apud eum, naves instituat; G V, 11.

instruo: ſ. **instruo** navem (7 St.) S. 508, a.

intercipio: sperans (naves) intercipi posse quadriremes V ad eas misit; C III, 24.

introduco: ultra Lissum milia passuum III eo naves introduxerant; C III, 26.

invenio: singulari militum studio ... circiter sexcentas eius generis ... naves et longas XXVIII invenit instructas; G V, 2. ſ. paro; G V, 5. reficio; G V, 23.

iungo: navibus iunctis ratibusque compluribus factis; G I, 8. ad eum locum fluminis navibus iunctis pontem imperant fieri; C I, 61.

mergo: multae (naves) praeterea capiuntur aut rostris perforatae merguntur; A 46.

mitto: ſ. **mitto,** III. naves (5 St.) S. 621, b.

nanciscor: nactus circiter XXX (naves) in eas indiligentiae suae ac doloris iracundiam erupit; C III, 8. hic repentino adventu naves onerarias quasdam nactus incendit; C III, 23. quorum (militum) pars proximas nacta naves ... onere depressa est; A 20, b.

obicio: aeque animo singulas binis navibus obiciebant; C I, 58. faucibus .. portus navem onerariam submersam obiecit et huic alteram coniunxit; C III, 39. ut in disparsi numero nulla (navis) transversa hosti obiceretur; A 15.

occupo: his interfectis navibusque eorum occupatis; G IV, 4. magna multitudine navis longas occupare hostes conabantur; C III, 111. quas (naves) si occupavissent; C III, 111. quod C. Avienus, tribunus militum x legionis, navem || ex || commeatu, familia sua atque iumentis, occupavisset; Af 54, a. saucius Pompeius naves xx occupat longas et profugit; H 37.

oran: ʃ. paro; G III, 14, a.

paro: circiter CCXX naves eorum paratissimae atque omni genere armorum ornatissimae ... adversae constiterunt; G III, 14, a. dum in his locis Caesar navium parandarum causa moratur; G IV, 22. reliquas (naves) paratas ad navigandum atque omnibus rebus instructas invenit; G V, 5. quas (naves) paratas habuerant ad navigandum; A 10.

perduco: omnes .. incolumes naves perduxit; G V, 23.

perficio: ʃ. deveho. — perforo: ʃ. capio.

pono: ʃ. aggredior; C III, 40.

praemitto: ex reliquis (navibus) una praemissa Massiliam ... cum iam appropinquaret urbi; C II, 7.

praeparo: certis hominibus dat negotium, ut frumentum navesque C praepararentur; A 51. ʃ. immitto; C III, 101, b.

produco: ʃ. reficio; C II, 4.

prohibeo: ʃ. I. capiunt; A 9.

protego: qui (locus) ... aditum .. habet navibus mediocrem atque eas a quibusdam protegit ventis; C III, 42. quas (naves) protexerunt ex molibus atque aedificiis imminentibus; A 16.

recipio: sine mora navibus eis in portum receptis; Af 11.

reduco: is (Manius Acilius legatus) naves nostras interiorem in portum post oppidum reduxit; C III, 39.

refero: ʃ. I. proficiscuntur; G IV, 28.

reficio: omnia deerant, quae ad reficiendas naves erant usui; G IV, 29. earum (navium) materia atque aere ad reliquas reficiendas utebatur; G IV, 31. uti, quam plurimas possent, hieme naves aedificandas veteresque reficiendas curarent; G V, 1. sic ut amissis circiter XL navibus reliquae tamen refici posse magno negotio viderentur; G V, 11. naves invenit refectas; G V, 23. Cato in Sicilia naves longas veteres reficiebat, novas civitatibus imperabat; C I, 30, b. parum clavis aut materia atque armamentis instructis ad reliquas (naves) armandas reficiendasque utuntur; C I, 36. Massilienses ... veteres ad eundem numerum ex navalibus productas navis refecerant; C II, 4. has (naves) superioribus diebus refecerat atque omnibus rebus instruxerat; C II, 5. quas naves Uticae ex praedonum bello subductas P. Attius reficiendas huius belli causa curaverat; C II, 23. naves reliquas, si vellet, subduci et refici iuberet; C III, 23. magna spe et fiducia veteres reficere naves ... instituerunt; A 12. has (naves) reficiebant; A 13. postero .. ibi die, dum suas captivasque naves reficeret, *consumpto*; A 47.

reicio: ʃ. I. capiunt; G V, 23. putest; G V, 5.

religo: si quando nostri facultatem nacti ferreis manibus iniectis navem religaverant; C II, 6, a. neque naves ad terram religandi potestas fiebat; C III, 15.

relinquo: ʃ. abstraho. aggredior; C III, 40. deligo; G V, 9. — I. timent.

remitto: quae (naves) inanes ex continenti ad eum remitterentur; G V, 23. naves eadem nocte Brundisium a Caesare remittuntur; C III, 8. Antonius ... plerasque naves in Italiam remittit ad reliquos milites equitesque transportandos; C III, 29. ʃ. I. revertuntur.

removeo: naves longas ... paulum removeri ab onerariis navibus ... iussit; G IV, 25.

repello: naves .. a terra repellere properabant; A 20, a.

reperio: tantum navium reperit, ut ..; C III, 2.

reprehendo: duas .. naves cum militibus ... scaphis lintribusque reprehendunt; C I, 28. ʃ. excipio; C I, 28.

restituo: sese .. eas (naves), quae essent amissae, restituturum; A 12.

retineo: iniecta manu ferrea et retenta utraque nave diversi pugnabant; C I, 58.

revoco: naves omnes revocat; C III, 14.

sequor: ʃ. I. sequitur; A 14.

solvo: paulo post mediam noctem naves solvit; G IV, 36. ipse cum quinque legionibus ... ad solis occasum naves solvit; G V, 8. Pompeius sub noctem naves solvit; C I, 28. II Non. Ian. naves solvit; C III, 6. Calenus ... naves solvit; C III, 14. illi ... nacti austrum naves solvunt; C III, 26. contra voluntatem suam naves solverunt; C III, 102, b.

subduco: quibus (navibus) Caesar exercitum transportandum curaverat quasque in aridum subduxerat; G IV, 29. commodissimum esse statuit omnes naves subduci; G V, 11. subductis navibus; G V, 11. 24. omnibus .. reliquis (navibus) ab iis aut subductis aut in cothonem compulsis; Af 63. nonnullas .. naves ad reficiendum subduxit; H 40, a. ʃ. reficio; C II, 23. III, 23.

submergo: submersam .. navim remulco multisque contendens funibus adduxit; C III, 40. ʃ. obicio; C III, 39.

tego: quarum (navium) erant XI tectae; C I, 56. quibus (pellibus) erant tectae naves; C III, 15.

teneo: ʃ. I. potest; G IV, 22.

traduco: quas (naves longas) ex Italia traduxerat; C III, 39.

tueor: huic (Didio) etsi non aberat diligentia ad naves tuendas, tamen ..; H 40, a.

video: quae (naves) cum annotinis privatisque ... amplius octingentae uno erant visae tempore; G V, 8. ʃ. I. appropinquant. petunt; Af 7. progrediuntur; C III, 24.

vindico: quas (naves) casus ab illo periculo vindicarat; A 46.

2. **Dativ:** adiungo: ʃ. 1. adiungo; A 44, b.

appropinquo: quae (quadriremes) cum navibus nostris *ap*propinquassent; C III, 24.

coniungo: ʃ. I. obicio; C III, 39.

consisto: cum omnis Gallicis navibus spes in velis armamentisque consisteret; G III, 14, b.

do: ʃ. 1. coniungo; A 46.

educo: quas (naves) praesidio onerariis navibus Curio ex Sicilia eduxerat; C II, 23.

eo: illum (Caesarem) cum classe navibus onerariis ... subsidio ire clam hostibus voluisse; Af 11.

fero: cui (navi) coactus est Caesar ferre subsidium; A 11.

impono: navibus actuariis, quarum numerus erat satis magnus magnitudine quamquam non satis iusta ad proeliandum, rostra imposuit; A 44, b.

infero: qui nostris navibus periculum intulerant, de suo timere cogebantur; C III, 27.

insidior: navibus insidiabantur nostris commeatu*que*; A 25, a.

noceo: ʃ. I. nocent.

obicio: ʃ. 1. obicio; C I, 58.

occurro: inanibus (navibus Bibulus) occurrit; C III, 8. ʃ. 1. impedio; C III, 7.

praeficio: Decimum Brutum adolescentem classi Gallicisque navibus ... praeficit; G III, 11. praesidio navibus*que* Quintum Atrium praefecit; G V, 9. adductis .. (navibus) Massiliam his D. Brutum praeficit; C I, 36.

praesum: quibus (navibus) praeerat D. Brutus; C I, 56. praeerat Aegyptiis navibus Pompeius filius, Asiaticis D. Laelius et C. Triarius, Syriacis C. Cassius, Rhodiis C. Marcellus cum C. Coponio; C III, 5. erant ‖ erat ‖ Orici Lucretius Vespillo et Minucius Rufus cum Asiaticis navibus XVIII, quibus iussu D. Laelii praeerant; C III, 7. Rhodiis navibus praeerat Euphranor; A 15.

pronuntio: adventu longarum navium Curio pronuntiare onerariis navibus iubet, ... se in bostium habiturum loco, qui ..; C II, 25, b.

relinquo: easdem copias, quas ante, praesidio navibus reliquit; G V, 11. qui (milites) ex veteribus legionibus erant relicti praesidio navibus ex numero aegrorum; C III, 101, c.

subvenio: f. I. sequitur; A 14.

sum: iis .. invitis, a quibus Pharus tenetur, non potest esse propter angustias navibus introitus in portum; C III, 112, a. qua exitus navibus erat fornice exstructo; A 19. — qui (equites) praesidio navibus essent; G V, 9. ut suis onerariis longisque navibus praesidio essent; Af 46.

Gerund.; quarum rerum omnium nostris navibus casus erat extimescendus; G III, 13, b.

3. **Ablativ**: egredior: qui navi egredi ac se barbaris committere non auderet; G IV, 21. barbari ... nostros navibus egredi prohibebant; G IV, 24.

expono: per mare navibus expositi in aversos nostros impetum fecerunt; C III, 63, b. confestim .. ad Pharum navibus milites exposuit; C III, 111.

impono: vetustissima nave impositos quocumque vento in quascumque terras iubebo avebi; F 4, b.

potior: ne hostes navibus potirentur; A 20, b. f. 1. dispergo; A 42, a.

probibeo: hos ... fuga navibusque nostros prohibituros; A 8.

utor: humiliores, quam quibus (navibus) in nostro mari uti consuevimus; G V, 1. latiores, quam quibus (navibus) in reliquis utimur maribus; G V, 1. quibus (navibus) multis annis ad navigandum non erant usi; A 13. f. 1. reficio; C I, 36.

4. **mit Präpositionen**: accedo ad: f. 1. accedunt; C II, 5.

adiungo ad: f. 1. adiungo; C II, 3.

adnato ad: (Caesar) ad eas, quae longius constiterant, naves adnatavit; A 21. multitudine eorum, qui ad proximas naves adnatabant, demerso navigio; A 31.

compello in: Pompeianos in mare navesque passim compulerunt; Af 23.

comporto ex: (Caesar) tela tormentaque ex navibus in castra comportare; Af 20, a. — in: aquam in naves iubet comportari; Af 7.

confugio in: reliquos atque ipsum Octavium in naves confugere coëgerunt; C III, 9, b.

conscendo in: milites equitesque conscendere in naves iubet; G V, 7.

conspicio ex: bos item ex proximis navibus cum conspexissent; G IV, 25.

consumo in: una nocte in navibus consumpta; Af 11.

contendo ad: (milites) magno cursu incitati ad naves contenderunt; A 20, b. f. 1. contendunt.

contineo in: nihilo tamen minus in navibus remiges militesque continere; Af 1. Caesar ... equitatum .. in navibus omnem continere; Af 7.

decurro ad: notis .. itineribus ad naves decurrunt; C I, 28.

demonstro de: de quibus (navibus) supra demonstratum est; G IV, 28.

desilio de: militibus ... simul et de navibus desiliendum et in fluctibus consistendum et cum bostibus erat pugnandum; G IV, 24. — ex: universi ex navi desiluerunt; G IV, 25.

dirigo secundum: ipsi iter secundum eas (naves) terra direxerant; C III, 30, a.

duco ex: sagittariis .. ex omnibus navibus ... ductis in castra compluribus frequentabat suas copias; Af 20, a.

egredior de: Caesar celeriter de navibus imperat omnes egredi; Af 11. — ex: ubi ex litore aliquos singulares ex navi egredientes conspexerant; G IV, 26. hunc illi e navi egressum .. comprebenderant; G IV, 27. ibi primum e nave egrediens clamorem militum audit; C III, 106. postquam ... ausi sunt egredi ex navibus Alexandrini pauci; A 20, a. Alexandrini plures ex navibus egrediebantur; A 20, a. legiones equitesque ex navibus egressos iubet ex languore nauseaque reficere; Af 34.

eicio ex: se .. ex navibus ad tuenda aedificia eiecerunt; A 17. remigum magnus numerus et classiariorum ex longis navibus nostris in molem se eiecit; A 20, a.

erumpo in: f. 1. nanciscor; C III, 8.

excubo in: ipse (Bibulus) gravissima hieme in navibus excubans; C III, 8.

exeo ex: qui (remiges) aquatum e navibus exierant; Af 7.

expono ex: quibus ex navibus cum essent expositi milites circiter trecenti; G IV, 37.

fugio in: temere in naves (remiges, classiarii) fugere coeperunt; A 20, a.

babeo in: neque (Caesarem) ullos milites in navibus habere; A 10. quod .. nullos milites in navibus habebat; A 10.

impono in: f. **im**, A, 1. impono in naves (9 St.) S. 473, b.

incido in: (C. Vergilius) forte incidit in navem; Af 28.

incito in: f. 1. conspicantur.

loquor ex: loquuntur ambo ex navibus cum M'. Acilio et Statio Murco legatis; C III, 15.

mitto ex: ex minoribus navibus magna vis eminus missa telorum; C II, 6, b.

obtineo in: reliquae copiae in navibus stationem obtinebant; A 19.

procedo a: cum (remiges) longius a navibus praedatum processissent; A 10. — ad: magna fiducia ad nostras naves procedunt; C I, 56.

produco ex: qui (remiges, gubernatores) repente ex onerariis navibus erant producti; C I, 58.

proicio ex: se ex navi proiecit; G IV, 25.

pugno ex: pugnabatur ... ex navibus contra molem; A 19.

recipio ad: f. 1. sunt; H 40, b. — in: nisi ... reliqui se .. partim .. in naves, quibus flumen transierant, recepissent; A 27. regem .. receptum .. in navem ... perisse; A 31.

remaneo in: simul, qui in navibus longis remanserant, scalas rapere ... properabant; A 20, a.

removeo ab: f. 1. removeo.

revertor ad: ipse ad naves revertitur; G V, 11.

sum in: f. **im**, B, 1. sum in navibus (6 St.) S. 486, b.

transcendo in: milites summa vi transcendere in hostium naves contendebant; G III, 15. (nostri) in bostium naves transcendebant; C I, 58.

transilio ex, in: qui (Vatiniani) admiranda virtute ex suis navibus in bostium naves transilire non dubitabant; A 46.

III. **nach Adverb**: longe ab: f. II, 1. colloco; A 11.

IV. **nach Substantiven**: 1. **Genetiv**: aliquarum (navium) erant L auxilio missae ad Pom-

pœium; C III, 111. ſ. I. efficit. potest; G IV, 28. sequitur; A 14. tollit; C III, 28, a. — II, 1. tego; C I, 56.

aliqd: quod praeterea navium longarum habebat, quaestori, legatis praefectisque distribuit; G IV, 22. quid ubique habeat frumenti et navium ostendit; C II, 20, b. ſ. I. sunt; G III, 16. — II, 1. reperio.

adventus: adventu navium profectionem parare incipit; C I, 27. ſ. II, 1. pronuntio.

aes: ſ. II, 1. reficio; G IV, 31.

carinae: carinae aliquanto planiores quam nostrarum navium; G III, 13, a.

celeritas: ipsi Massilienses .. celeritate navium ... confisi nostros eludebant; C I, 58. tantum re provisa Brutus celeritate navis enisus est, ut parvo momento antecederet; C II, 6, b.

classis: L. Nasidius ab Cn. Pompeio cum classe navium XVI . . L. Domitio Massiliensibusque subsidio missus; C II, 3. Libo profectus ab Orico cum classe, cui praeerat, navium L Brundisium venit; C III, 23. cuius (Vari) adventus inscius Caesar Lucium Cispium cum classe XXVII navium ... mittit; Af 62.

concursus: ex eo concursu navium magnum esse incommodum acceptum; G V, 10. duo (navigia) perterrita concursu nostrarum navium sese in portum receperunt; C II, 22.

copia: navium magnam copiam ad transportandum exercitum pollicebantur; G IV, 16. quarum (navium onerariarum) ibi satis magna copia fuit; Af 34.

corpus: reliquum corpus navium viminibus contextum coriis integebatur; C I, 54.

cursus: qui (milites) vectoriis gravibusque navigiis ... longarum navium cursum adaequarunt; G V, 8.

custodia: iisdem .. (cohortibus) custodiam navium longarum tradidit; C III, 39.

discessus: veriti, ne ... discessu navium omnino reditu intercluderentur; A 20, b.

domini: eodem .. igne nautas dominosque navium interfecit; C III, 8.

error: neque (Caesar) mediterranea petere propter navium errorem; Af 7.

eventus: Caesar ... ex eventu navium suarum ... fore id, quod accidit, suspicabatur; G IV, 31.

facultas: Romanos neque ullam facultatem habere navium; G III, 9, b. quantum navium facultatem habebat; C III, 14.

figura: navium figura ... permoti barbari; G IV, 25.

forma: earum (navium) modum formamque demonstrat; G V, 1.

genus: pontones, quod est genus navium Gallicarum, Lissi relinquit; C III, 29.

gravitas: *nostri* ... etiam tarditate et gravitate navium impediebantur; C I, 58.

ignominia: neque (Laelius) ... ignominia amissarum navium ... ex portu insulaque expelli potuit; C III, 100.

impetus: quo commodius ab impetu navium incendiisque (rates) defenderet; C I, 25, b.

inopia: Illi (Usipetes et Tencteri) ... cum neque vi contendere propter inopiam navium ... possent; G IV, 4. an (Pompeius) inopia navium ibi restitisset; C I, 25, a. hoc unum [inopia navium] Caesari ad celeritatem conficiendi belli defuit; C III, 2.

magister: magistris .. imperat navium, ut ... scaphas ad litus appulsas habeant; C II, 43. horum fuga navium onerariarum magistros incitabat; C II, 43.

magnitudo: cum animum adverteret neque navium se magnitudine neque numero parem esse; A 46.

materia: ſ. II, 1. reficio; G IV, 31. — **mobilitas:** ſ. II, 1. diduco. — **modus:** ſ. forma.

motus: naves longas, quarum et species erat barbaris inusitatior et motus ad usum expeditior; G IV, 25.

multitudo: neque qui essent ad maiorum navium multitudinem idonei portus, reperire poterat; G IV, 20. multitudine navium (manus) perterritae; G V, 8. L. Caesar veritus navium multitudinem ex alto refugerat; C II, 23. ut ... magna multitudine navium et tutius et facilius in Siciliam receptus daretur; C II, 30. tirones .. multitudine navium perterriti ... se Otacilio dediderunt; C III, 28, a. (Caesar) in cursu Aquilam multitudine navium perterritum ... nactus; Af 63.

numerus: magno numero navium appulso; G III, 12. erat multo inferior numero navium Brutus; C I, 57. eodem Brutus contendit aucto navium numero; C II, 5. cotidie .. magnus undique navium numerus conveniebat; C III, 47. ut ... neque numero navium praestantibus multitudo prodesset; A 16. ſ. magnitudo. — II, 1. desidero. — 2. impono.

onus: quod ... tanta onera navium regi velis non satis commode posse arbitrabantur; G III, 13, a.

pars: partem navium deprimunt; C I, 48. sperans alicui se parti onustarum navium occurrere posse; C III, 8. eo partem navium longarum convenire .. imperat; C III, 42. maiorem partem navium antecedere iussit et insulam petere Aponianam; Af 2. C. Sallustium Crispum praetorem ad Cercinam insulam versus ... cum parte navium ire iubet; Af 8. subito navium pars, de qua timebat, ex errore eodem conferebatur; Af 11.

remi: ut ... nullius (navis) remi detergerentur, sed semper venientibus adversae occurrerent; A 15.

scaphae: scaphas longarum navium, item speculatoria navigia militibus compleri iussit; G IV, 26. *qui* (Antonius) ... scaphas navium magnarum circiter LX cratibus pluteisque contexit; C III, 24.

species: ſ. motus. — **tarditas:** ſ. gravitas.

usus: maxime ea, quae ad usum navium pertinent, providere instituunt; G III, 9, a. ut ... his (velis armamentisque) ereptis omnis usus navium uno tempore eriperetur; G III, 14, b.

2. **mit Präpositionen:** **alqs ex:** quod ... alius alia ex navi, quibuscumque signis occurrerat, se aggregabat; G IV, 26.

alq ex: ex quibus (navibus) duas familiaribus suis attribuerat, unam ipse (Domitius) conscenderat; C II, 22. una ex his (navibus) ... delata Oricum atque a Bibulo expugnata est; C III, 14. ex his (navibus) longius productam unam quinqueremem et minores duas ... cepit; C III, 100. ſ. I. capiunt; G V, 23. sunt; C III, 101, a. A 13. — II, 1. abduco; C III, 40. praemitto

ascensus in: magnam ... difficultatem ascensum in naves habere praesertim ex scaphis; A 8.

congressus cum: cum his navibus nostrae classi eiusmodi congressus erat, ut ..; G III, 13, b.

impetus in: in eas (naves) impetum faciunt; A 15. ſ. I. faciunt.

puppes ex: turribus autem excitatis tamen has altitudo puppium ex barbaris navibus superabat; G III, 14, a.

receptus in: quod neque ... ullus in naves receptus daretur; A 7.

scaphae de: eisdem (militibus, sagittariis) scaphas de navibus adiungit; Af 28.

spatium inter: inter has (naves) spatium CCCC passuum relinquit; A 14.

tormenta ex: eos ... tormentis ex navibus sagittisque depulerat; A 19.

V. **Umstand:** 1. **Ablativ:** accedere: accessum est ad Britanniam omnibus navibus meridiano fere tempore; G V, 8.

aditum babere: ut (oppida) posita in extremis lingulis promontoriisque neque pedibus aditum haberent ... neque navibus; G III, 12. ut libere pabulari posset nec minus aditum navibus haberet; C III, 65. f. II, 1. protego; C III, 42.

adoriri: f. II, 1. adorior; C I, 58.

advolare: prius Cassius ad Messanam navibus advolavit, quam Pomponius de eius adventu cognosceret; C III, 101, a.

aggredi: alteram insulae partem distinendae manus causa constratis navibus aggreditur; A 17. f. II, 1. aggredior; C III, 40.

avebere: frumenti quod subito potuerunt navibus avexerunt; G VII, 55, b.

circumvebi: navibus circumvecti milites in exteriorem vallum tela iaciebant; C III, 63, b.

circumveniri: boc ... timens Caesar, ne navibus nostri circumvenirentur; C III, 63, a.

deducere: naves onerarias Caesar remulco victricibus suis navibus Alexandriam deducit; A 11.

dimicare: ne navibus in flumine dimicaret; A 28.

iactari: Scipio interim cum Damasippo ... navibus longis diu multumque iactati; Af 96.

intrare: si baec vada primis navibus intraris; A 15.

iuvari: quod ... eo .. illos (adversarios) compulerim, ut neque pedestri itinere neque navibus commeatu iuvari possint; C II, 32, d.

navigare: quibus (navibus) in Britanniam navigare consuerunt; G III, 8. reliquis (navibus) ut navigari commode posset, effecit; G IV, 31.

pervenire: Domitius navibus Massiliam pervenit; C I, 36. ipse (Caesar) iis navibus ... Tarraconem paucis diebus pervenit; C II, 21.

petere: probiberi sese non posse, quo minus cotidie navibus aquam peterent; A 8.

posse: se plurimum navibus posse; G III, 9, b.

petiri: f. II, 1. dispergo; A 42, a.

praemittere: Curio Marcium Uticam navibus praemittit; C II, 24.

proficisci: profectum item Domitium ad occupandam Massiliam navibus actuariis septem; C I, 34. legiones duae, x et IX, ex Sicilia navibus onerariis profectae; Af 53.

recipere: Pompeius ... rursum eum (equitatum) navibus ad se intra munitiones recipit; C III, 58.

reportare: illi orant atque obsecrant, ut in Siciliam navibus reportentur; C II, 43. f. I. sunt; G IV, 29.

sequi: hunc secutus Marcius Rufus quaestor navibus XII; C II, 23.

subvebere: quod (frumentum) flumine Arare navibus subvexerat; G I, 16.

superare: illi, si superassent navibus, omnia tenerent; A 16.

supportare: ut cogerentur sicuti reliquum commeatum ita ligna atque aquam Corcyra navibus onerariis supportare; C III, 15. quod ... frumentum .. exercitui navibus supportabat; C III, 44, a. onerariis navibus Corcyra Dyrrhachioque aquam suis supportabat; C III, 100. uti tuto frumentum auxiliaque navibus ad eum (Caesarem) supportari possent; C III, 112, b. neque navibus intercluso mari tempestatibus commeatus supportare poterat; A 43.

transire: Germanos, .. si per vim navibus flumen transire conentur, probibeat; G III, 11. navibus transire neque satis tutum esse arbitrabatur; G IV, 17, a. (Sugambri) transeunt Rhenum navibus ratibusque; G VI, 35, a. f. II, 4. recipio in; A 27.

transportare: paulo infra milites navibus transportari; G VII, 61. milites .. bis navibus flumen transportat; C I, 54. f. II, 1. subduco; G IV, 29.

tueri: scaphis navibusque longis quinque mobiliter et scienter angustias loci tuebantur; A 17.

venire: bic (Attius Varus) venientem Uticam navibus Tuberonem portu atque oppido probibet; C I, 31.

abl. comp.: tametsi amplius CX navibus longis in portu navalibusque amiserant; A 12.

2. **Präpositionen:** cum: ad haec cognoscenda ... idoneum esse arbitratus Gaium Volusenum cum navi longa praemittit; G IV, 21. ipse (Caesar) bora circiter diei quarta cum primis navibus Britanniam attigit; G IV, 23. buius adventum L. Caesar filius cum x longis navibus ad Clupeam praestolans; C II, 23. (erat) M. Bibulus cum navibus CX Corcyrae; C III, 7. M. Octavius cum iis, quas babebat, navibus Salonas pervenit; C III, 9, a. cum ... navibus longis Rhodiis x et Asiaticis paucis Alexandriam pervenit; C III, 106. (Caesar) post diem quartum cum longis paucis navibus in conspectum Africae venit; Af 2. quos in stationibus cum longis navibus apud Thapsum custodiae causa in salo esse iusserat; Af 46. Varus ... insidiandi .. gratia progressus Adrumetum cum LV navibus pervenit; Af 62. Quintum Aquilam cum XIII navibus longis Adrumetum eadem de causa praemittit; Af 62. f. I. deerant; Af 8. intereunt; C I, 58. profugit. — II, 1. video. — 2. praesum; C III, 7.

in: in quibus (navibus) ad libram fecerat turres; C III, 40. magna praeterea multitudo in reliquis navibus propugnatorum est interfecta; A 11. propugnatores Octaviani partim in navibus iugulantur, partim in mare praecipitantur; A 46. etiam bostium custodibus CXXX in ea nave captis; Af 63. in ea nave captus est P. Vestrius, eques Romanus; Af 64. f. I. proficiscuntur; A 25, b.

praeter: praeter bas (naves erant) XXII ... constratae omnes; C III, 111.

super: super quas (naves) turrim effectam ad ipsum introitum portus opposuit; C III, 39.

navo, bethätigen: cum pro se quisque in conspectu imperatoris etiam in extremis suis rebus operam navare cuperet; G II, 25.

nausea, Seekrankheit: I. defatigo ex: cum ... Caesaris .. equites iumenta ex nausea recenti, siti, languore ... defatigata ... baberent; Af 18.

reficio ex: legiones equitesque ex navibus egressos iubet ex languore nauseaque reficere; Af 34.

II. conficio: tirones ... salo nauseaque confecti se Otacilio dediderunt; C III, 28, a.

nauta, Seemann, Matrose: I. patiuntur: quod ... neque nautae gubernatoresque vim tempestatis pati possent; G V, 10.

II. comparo: remiges ex provincia institui, nautas gubernatoresque comparari iubet; G III, 9, a.

interficio: eodem .. igne nautas dominosque navium interfecit; C III, 8.

III. labor, perseverantia: labore et perseverantia nautarum et vim tempestatis superari posse sperabat; C III, 26.

nauticus, seemännisch: A.: homines: nautici homines, urbis et regionis maritimae cotidianoque usu a pueris exercitati, ad naturale ac domesticum bonum refugere cupiebant; A 12.

res: Veneti ... scientia atque usu nauticarum rerum reliquos antecedunt; G III, 8.

B.: fero: ut neque maritimis nauticisque sollertia atque ars praesidium ferret; A 16.

ne, nicht, daß nicht, damit nicht: 1. **allein**: I. **unabhängig**: ne ob eam rem aut suae magnopere virtuti tribueret aut ipsos despiceret; G I, 13. quare ne committeret, ut ..; G I, 13. concurrebant legati ...: ne dubitaret proelium committere; C I, 71. vgl. 2. impero.

2. **nach Verben**: adhortor: se ipsi (barbari) adhortantur, ne tantam fortunam ex manibus dimittant; G VI, 37. adhortatus milites, ne necessario tempore itineris labore permoveantur; G VII, 40. quos (legatos) ab urbe discedens Pompeius erat adhortatus, ne nova Caesaris officia veterum suorum beneficiorum in eos memoriam expellerent; C I, 34.

ago: cum his (XV primis) agit, ne initium inferendi belli ab Massiliensibus oriatur; C I, 35. cum P. Attio agebant, ne sua pertinacia omnium fortunas perturbari vellet; C II, 36. — (se) id agere, ... ne illi habeant (exercitum), quo contra se uti possint; C I, 85, c. cum id agerent, ne cives cum civibus armis decertarent; C III, 19, a.

caveo: ne quid eis noceatur, neu quis invitus sacramentum dicere cogatur, a Caesare cavetur; C I, 86.

cogito: ne quam occasionem rei bene gerendae dimitteret, cogitabat; G V, 57.

cohortor: f. **cohortor**, II, 5 (7 St.) S. 181, a.

commendo: militibus .. suis commendavit, ne qui eorum violaretur, neu quid sui desiderarent; C III, 98.

concedo: orat, ut timori sui concedatur, ne in conspectum veniat cuiusquam Romani; G VIII, 48, e.

confirmo: ad extremam orationem confirmatis militibus, ne ob hanc causam animo permoverentur neu, quod iniquitas loci attulisset, id virtuti hostium tribuerent; G VII, 53. conclamant equites: sanctissimo iureiurando confirmari oportere, ne tecto recipiatur, ne ad liberos, ne ad parentes, ad uxorem aditum habeat, qui ..; G VII, 66, b.

contendo: non minus se id contendere et laborare, ne ea, quae dixissent, enuntiarentur; G I, 31, a. Caesar ... a militibus contendit, ne ... reliqui negotii gerendi facultatem dimitterent; C III, 97.

contineo: imprimis monet, ut contineant milites, ne ... longius progrediantur; G VII, 45, b. cum centuriones ... vi .. continerent milites, ne iniussu imperatoris concurrerent; Af 82.

denuntio: denuntiavit, ut essent animo parati ... et ... ne ... reliquorum opinionem fallerent; C III, 86.

deprecor: (se) unum petere ac deprecari: ... ne se armis despoliaret; G II, 31. deprecatur .. (conventus), ne hostili adventu Cordubam diriperent; A 58. imprimis deprecantur, ne eius (Caesaris) adventus hostilis esset; A 69.

deterreo: hos seditiosa ... oratione multitudinem deterrere, ne frumentum conferant, G I, 17. Caesarem .. auctoritate sua ... deterrere posse, ne maior multitudo ... traducatur; G I, 31, d.

edico: Caesar ... edicit per ordines, ne quis miles ab signis IV pedes longius procederet; Af 15.

eripio: per eos, ne causam diceret, se eripuit; G I, 4.

exoro: Brutus et Cassius utinam ... per te exorentur, ne quod calidius ‖ callidius ‖ ineant consilium! F 26.

facio: id ne fieri posset, obsidione atque oppidi circummunitione fiebat; C I, 19. tamen ... est factum, ne proelio contenderetur; C III, 37, a.

hortor: f. **hortor**, II, 2 (3 St.). — IV, 4 (2 St.) S. 441.

impedio: ne commutato consilio iter in provinciam converteret, ... infamia ... impediebat; G VII, 56. quae (villa) Labieni prospectum impediebat, ne posset animum advertere ... se intercludi; Af 40.

impero: imperat, ... eruptione pugnaret; id nisi necessario ne faciat; G VII, 86. f. **impero**, II, 2 (4 St.) S. 466, b.

imploro: quae (mulieres) in proelium proficiscentes passis manibus flentes implorabant, ne se in servitutem Romanis traderent; G I, 51.

interdico: f. **interdico**, II, 2. (4 St.) S. 513, b.

invoco: (Commius) suorum invocat fidem atque auxilium, ne sua vulnera ... paterentur impunita; G VIII, 48, a.

iubeo: quod ne fieret, consules amicique Pompei insserunt; G VIII, 52.

laboro: f. contendo; G I, 31, a.

mando: Caesar .. per litteras Trebonio magnopere mandaverat, ne per vim oppidum expugnari pateretur; C II, 13.

moneo: monuit ... mitibus verbis legatos, ne .. Deiotarum sibi obicerent; A 70.

nuntio: ad praefectos ... mittit qui nuntiarent, ne hostes proelio lacesserent et, si ipsi lacesserentur, sustinerent; G IV, 11.

obsecro: Divitiacus ... Caesarem complexus obsecrare coepit, ne quid gravius in fratrem statueret; G I, 20. (se) orare atque obsecrare, ... ne ad ultimum supplicium progredi necesse habeant; C I, 84. Quintilius ... obsecrare milites coepit, ne primam sacramenti ... memoriam deponerent neu contra eos arma ferrent, qui ..., neu pro his pugnarent, a quibus ..; C II, 28. subito legati evocatique obsecrare Caesarem, ne dubitaret signum dare; Af 82.

obtestor: eadem suum quisque contobernalem ... prosequens erat obtestatus, ne suam atque omnium falleret opinionem; A 16. quos (reges) Ptolemaeus testamento scripserat atque obtestatus erat populum Romanum, ne mutarentur; A 33.

oro: qui (legati) in itinere congressi magnopere, ne longius progrederetur, orabant; G IV, 11. comprehendunt utrumque et orant, ne sua dissensione et pertinacia rem in summum periculum deducant; G V, 31. Segni Condrusique ... legatos ad Caesarem miserunt oratum, ne se in hostium numero duceret neve omnium Germanorum ... unam esse causam iudicaret; G VI, 32. orat, ne patiatur civitatem pravis adolescentium consiliis ab amicitia populi Romani deficere; G VII, 39. regius animus ... flens orare contra Caesarem coepit, ne se dimitteret; A 24, b. rex Deiotarus ad Domitium Calvinum ... venit oratum, ne Armeniam minorem ... neve Cappadociam ... possideri vastarique pateretur; A 34, a. contra Caesarem ne facerent, orare; A 58. f. obsecro; C I, 84.

persuadeo: (Salienus) persuavit adolescentibus, ne repugnarent seseque Vergilio traderent; Af 28.

peto: interea ne propius se castra moveret, petierunt; G IV, 9. universi ab eo (Caesare), ne id faceret, petebant; G VII, 17, b. cum matresfamiliae ... omnibus precibus petierunt, ne se ... hostibus ... dederent; G VII, 26. petit ab utroque, ... ne graventur sua quoque ad eum (Pompeium) postulata deferre; C I, 9, a. pro nostra benevolentia petendum (existimavi), ne quo progredereris; F 16. quod ne facias, pro iure nostrae amicitiae a te peto ‖ puto ‖; F 16. f. deprecor; G II, 31.

pono: id ne accidat, positum in eius diligentia atque aoctoritate; G VII, 32.

postulo: haec esse, quae ab eo postularet; primum, ne quam multitodinem ... traduceret; deinde obsides ... redderet Sequauisque permitteret, nt reddere ... liceret; neve Haeduos iniuria lacesseret, neve his ... bellum inferret; G 1, 35. Ariovistus postnlavit, ne quem peditem ad colloqoinm Caesar adduceret; G I, 42. postulavit .. eadem ..., ne .. Haeduis ... bellum inferret; obsides redderet; ... ne qnos amplius Rheuum transire pateretur; G I, 43, b.

praecaveo: id ne accideret, magnopere sibi praecavendum Caesar existimabat; G I, 38.

praecipio: nt erat ei praeceptum a Caesare, ue proelium committeret, nisi ..; G I, 22.

procumbo: procumbnnt omnibus Gallis ad pedes Bitoriges, ue ... urbem ... succendere cogerentur; G VII, 15.

pronuntio: doces eorum tota acie pronuntiare iusserunt, ne quis ab loco discederet; G V, 34.

prospicio: prospiciendum, ne quid sibi ac reipublicae nocere posset; G V, 7.

provideo: quem ... ne qua civitas ... recipiat, a me provisum est; G VII, 20, c. qui (Pharnaces) providisset, ne vinceretur; A 70. nt providerent, ne multitndine eqoitatns hostium circumveuirentur; Af 13.

recuso: cum ... reliqui, ln labore pari ac periculo ne uuus omnes antecederet, recusareut; C III, 82, b.

revoco: insequentes nostros, ne longius prosequerentor, Sulla revocavit; C III, 51, a.

sancio: iureinrando, ne qnis enuntiaret, ... inter se sanxerunt; G I, 30. ut iureiraodo ac fide sanciatur, petunt, ... ue facto initio belli ab reliqois deseraotur; G VII, 2.

soribo: quibus rebos permotus Caesar Brundisium ad suos severius scripsit, nactl idoneum ventum ne occasionem navigandi dimitterent; C III, 25.

timeo: cum ... neque timerent, ne aversi ab hoste circumvenirentor; G II, 26. timere Caesarem, ... ne ad eius periculum reservare ... eas (legiones) ad urbem Pompeius videretur; C I, 2. timens Domitio, ne advento Pompei praeoccuparetur; C III, 78, a. timens, ne a multitudine equitum dextrum oornu circnmveniretur; C III, 89. vgl. 5, b. adorirentur.

vereor: ne eins supplicio Divitiaci animum offenderet, verebatur; G I, 19. vereri se, ne per insidias ab eo circumveuiretur; G I, 42. quod vererentor, ne omni pacata Gallia ad eos exercitns noster addnceretur; G II, 1. veritus, ne ab omnibus desereretur, Indotiomarus legatos ad Caesarem mittit; G V, 3. ille veritus, ... ne civitas eorum impulsn deficeret; G V, 25. veritus, ne noctu ex oppido profugerent; G VII, 11, b. bostes ... veriti, ne omnino spes fugae tolleretur; G VII, 28. veritus, ne qna in castris ex eorum concnrso et misericordia vulgi seditio oreretur, G VII, 28. reliqni (hostes), ne cincumirentur, veriti se fugae maudant; G VII, 67. veriti (Galli), no ab latere aperto ex snperioribus castris eruptione circumvenirentur; G VII, 82. cum ... neque vereretur, ne quid crudelitate uaturae videretur asperius fecisse; G VIII, 44. Caesar ... veritus, ne militum introitu ... oppidum diriperetor; C I, 21. illi ... veriti, ne noctu impediti sub onere confligere cogerentur aut ue ab eqoitatu Caesaris in angustiis tenerentur; C I, 66. (milites) veriti, ne angustiis intercluderentur; C III, 69. „videris mihi," inquit, „Caesar, vereri, ... ne prius dimicare cogaris, quam ..; A 15. veriti (milites), ne ab tergo circumveuirentur et discessu navium omnino reditu interclnderentur; A 20, b. *cum* vereretur, ne cognoscerentur insidiae; A 37. secundani veriti, ue soli relinqnerentur atque ex eo, quid sensissent, iudicaretur; A 54. Longinus veritus, ue geoere quodam obsidionis clauderetur; A 61. quod, ne praeoccupatus animus Lepidi esset obsequio adversari, verebatur; A 63, a. cum Scipio veritus, ne oppidum amitteret, ... suppetias ire contendit; Af 41. veriti, ne in fossa ab equitibus opprimerentnr; Af 50. veriti, ne in adversariorum ... classem incidereut; Af 53. verebatur .. Caesar), ne ... ab latere eum adorti conciderent; Af 58. ſ. II. uon; C I, 25, a. III, 46.

3. **nach Adjectiv:** **certior**: centurioues obsecrare, ut per eos Caesar certior fieret, ne labori suo neu pericolo parceret; C I, 64.

4. **nach Substantiven:** **causa**: altera (causa erat), ne ad eos Ambiorix receptum haberet; G VI, 9. eius rei multas affernnt causas: ne .. stodiom belli gerendi agricultura commutent, ne latos fines parare studeant, potentioresque humiliores possesionibus expellant; ne accuratius ad frigora atque aestus vitandos aedificent; ne qua oriator pecuniae copiditas; G VI. 22 dum omnes excusationis causas colligo, ne cum Caesare conferar; G VIII, pr. b. (Bibulum) ob eam causam colloquium vitasse, ne res maximae spei ... eius iracondia impedirentur; C III, 16. his de causis nterque eorum celeritati studebat, ... ad opprimendos adversarios ue occasioni temporis deesset; C III, 79, a.

consilium: cousilio cum legatis ... communicato, ne quem diem pugnae praetermitteret; G IV, 13. id hoc consilio, ne ... bostinm multitudo advolaret; G VII, 72. hoc eo consilio fecit, ne quis sibi morae qnicqnam fore speraret; Af 1.

cura: quod magnam coram suscipiebat, ne quo temere progrederetur; A 42, a.

difficultas: magnam haec res Caesari difficultatem ad cousilium capiendnm afferebat, ... ne ... cuncta Gallia deficeret, ... ne ab re frumentaria ... laboraret; G VII, 10. erat in magnis Caesaris difficultatibus res, ne maiorem aestatis partem flumine impediretur; G VII, 35.

litterae: ſ. nuntii; G I, 26.

nuntii: Caesar ad Lingonas litteras nuntiosque misit, ne eos fromento neve alia re iuvarent; G I, 26. uuntios .. dimissos ad eos, ... ne Antiochiam adirent; C III, 102, b. cum ad Achillam nuutios mitteret hortareturque, ne uegotio desisteret; C III, 112, c.

obsides: Sequani (obsides dant), ne itinere Helvetios prohibeant; G I, 9.

opera: ſ. **do,** II. operam; G VII, 9. C I, 5. 7, b. (S. 292, b).

propositum: Caesar (tenere propositum videbatur), ne nisi coactus proelium committeret; C I, 83.

res: ita .. eius rei causa antiqnitus institutum videtur, ne quis ... auxilii egeret; G VI, 11.

timor: timore perterriti (homines), ne armis traditis snpplicio afficerentnr; G I, 27. quo timore perterriti Galli, ne ab eqnitatu Romanorum viae praeoccoparentur; G VII, 26. magnum in timorem Afranius Petreiusqoe perveniunt, ne omnino frumento pabuloque intercluderentur; C I, 61. amici regis ... timore adducti, ... ne Pompeius Alexandriam ... occuparet; C III, 104.

5. **zum ganzen Satz gehörig:** a. **Präsens:** ne qnid ... incommodi **accipiant**; G VI, 13, b. ue quam ... calamitatem (Remi) accipiant; G VII, 90. ne reliquum tempus amittat; C I, 33. ne

spem adversariis augeamus; C II, 31, b. ne intercepta epistola nostra ab hostibus consilia cognoscantur; G V, 48. ac ne cum periculo ex castris egredi cogatur; G VII, 74. ne cum tanta multitudine ... confligendum sit; G II, 5. ne ex his nationibus auxilia ... mittantur ac tantae nationes coniungantur; G III, 11. coria, .. ne rursus ... corrumpantur; C II, 10. ne quam rei gerendae facultatem dimittat; C I, 28. disponat: ſ. II. non; G VIII, 34. ne res efferatur; G VII, 2. ne quis ... civitatis motus exsistat; G VI, 5. ne qua ... significatio fiat; G VI, 29. ne qua subito irruptio ... fiat; G VII, 70. ne ex praetura et consulatu ... in provincias mittantur; C I, 85, c. ſ coniungantur. ne castra nudentur; G VII, 70. ne defessum (exercitum) proelio obiciat; C I, 65. ne ... innocentes ... poenas pendant; G VI, 9. ne facultatem praetermittat; C II, 33. ne ea ... in suam contumeliam vertat; C I, 8. ne (Caesar) continentior in vita hominum quam in pecunia fuisse videatur; C I, 23. ne quod in se scelus concepisse neu suos prodidisse videantur; C I, 74, a. ne ad contumeliam honorem dedisse videamini; C II, 32, d.

b. **Imperfect:** ne ... (Ambiorix) aut se ... abderet aut ... congredi cogeretur; G VI, 5. ne id accideret; G VII, 35. ne parvum modo detrimentum ... accideret; G VII, 52. ne quod simile incommodum accideret; G VIII, 24. ne quam noctu oppidani ... iniuriam acciperent; G II, 33. ne turpem in conspectu contumeliam acciperet; A 11. ne quid temere culpa secus admitteretur; H 30. ne quo loco erumperent Pompeiani ac nostros post tergum adorirentur [timebant]; C III, 44, b. ne ante partam ... laudem amitterent; G VI, 40. ne per summum dedecus ... Vergilium amitteret; Af 79. ne ex oppido animadverterentur; G VII, 45, b. ne (milites) consumptis viribus appropinquarent; C III, 93, a. ne ... reliquae nationes sibi idem licere arbitrarentur; G III, 10. ne tanta ... civitas ... ad vim ... descenderet, atque ea pars ... auxilia ... arcesseret; G VII, 33. ne ... magna infamia ... caperetur; G VIII, 30. ne prius Caesar Cordubam caperet, quam ..; H 4. ne duobus circumcluderetur exercitibus; C III, 30, b. ne ab omnibus civitatibus circumsisteretur; G VII, 43. ne aestatem in Treveris consumere cogeretur; G V, 4. ne ... dimicare cogeretur; G VII, 35. ne misteriore ... condicione ... decertare cogerentur; G VIII, 7. ne se Lepido ... committeret; A 64. quae ne opinio Gallorum confirmaretur; G VIII, 2. ne aut copia pabuli ... deficeretur, aut hostes incendiis terrerentur; G VIII, 3. ne hi (milites) ... meto deficerent; Af 11. ne (regius animus) a gentis suae moribus degeneraret; A 24, b. descenderet: ſ. arcesseret. ne quid cotidianae consuetudinis desideraretur; C III, 9, b. ne scientia tantarum rerum scriptoribus deesset; G VIII, pr. b. ne ... dux .. deesset; G VIII, 47. ne ... ab oppugnatione deterreretur; Af 51. ne navibus in flumine dimicaret; A 28. ne ... pugnandi tempus dimitteret; G II, 21. ne quis ab opere miles discederet; A 73. ne aut tela ... tabulationem perfringerent, aut saxa ... latericium discuterent; C II, 9, b. ne qua ... Belgis facultas daretur; G VIII, 38. ne quis ex plebe ... auxilii egeret; G VI, 11. ne quid eminerent; C II, 9, a, ne adversarii ... collem occuparent atque ita ... eriperent facultatem; Af 49. erumperent: ſ. adorirentur. ne anni tempore a navigatione excluderetur; G V, 23. ne iugo a Caesare excluderetur; Af 61, b. ne frustra reliquos exspectarent; C III, 38. ne ... milites ... exterrerentur atque opere prohiberentur; C I, 41. ne qua subito eruptio fieret; G VII, 69. ne tentando cautiorem (Commium) faceret; G VIII, 23. ne qua ... commutatio fieret voluntatis; C I, 21. ne ... minore cum dignitate iter faceret; A 64. ne quis miles in oppidum introiret aut iniuriam faceret cuipiam incolae; Af 7. ne quis tamen ignoraret ..; G VIII, 48, c. ne aditus ... ad defendendum impediretur; C I, 25, b. ne is ... ad dimicandum impelleretur; G VII, 20, b. ne in angustias inciderent; C III, 69. ne casu imprudentes suae naves in classem adversariorum inciderent; Af 11. ne prius Romani persequi se inciperent, quam ..; G VIII, 14, a. ne (Varro) itinere ... intercluderetur; C II, 20, a. ne ... milites ... omnes puberes interficerent; C II, 13. ne a militibus ... ipsi quoque interficerentur; Af 85, b. introiret: ſ. faceret; Af 7. ne ... milites oppidum irrumperent; C I, 27. ne ... plebs ... laberetur; G V, 3. ne, dum ... Caesar est occupatus, ... laboraret; Af 5. ne semper magno circuitu ... equitatus esset mittendus; C I, 61. ne qua res ... moreretur; A 51. ne (rates) fluctibus moverentur; C I, 25, b. ne quod initium belli nasceretur; G VIII, 6. ne qua rursus dissensio ... nasceretur; A 33. ne Caesar orae maritimae civitates occuparet; C III, 11. ne ab latere nostri occuparent; H 31, a. ſ. eriperent. ne graviori bello occurreret; G IV, 6. ne (cornu) intra munitionem opprimeretur; C III. 69. ne quis ab his subito motus oreretur; G VI, 9. ne plures civitates ea paterentur; A 61. perfringerent: ſ. discuterent. ne dispersi perturbarentur; G VIII, 15. ne, si nova manus ... sese coniunxisset, minus facile resisti posset; G I, 37. ne, cum aciem instruxisset, hostes ... suos circumvenire possent; G II, 8. ne ex hostium castris (cohortes) conspici possent; G III, 26. et ne quis ... ab latere impetus fieri posset; G III, 29. ne qua legio alterae legioni subsidio venire posset; G V, 27, b. ne (stipites) revelli possent; G VII, 73, a. ne maioris multitudinis species accidere hostibus posset; G VIII, 8. ne (acies) ab equitatu circumveniri posset; C I, 40, b. ne quid ignis hostium nocere posset; C II, 9, b. ne canalibus aqua immissa lateres diluere posset; C II, 10. ne quod subsidium exspectanti Caesari in conspectum venire posset *; C III, 8. ne quem locum nostri intrare atque ipsos a tergo circumvenire possent; C III, 44, b. ne ex proximis praesidiis succurri posset; C III, 52. ne noctu aquari Pompeiani possent; C III, 97. ne rursus copias comparare alias et bellum renovare posset; C III, 102, a. hoc ne sibi saepius accidere posset; A 17. hostes ne intrare ad se ac loca interiora capere possent; Af 79. ne hostes navibus potirentur; A 20, b. ne diutius commeatu prohiberetur; G I, 49. ſ. exterrerentur. prosequerentur: vgl. 2. revoco. ne qua spes in fuga relinqueretur; G I, 51. ne quem post se hostem relinqueret; G VII, 11, a. ne, cum exercitum deducturos esset, bellum aliquod relinqueretur; G VIII, 49. ne aut regni hereditas Ariarathen sollicitaret, aut heres regni terreret *; A 66. ne ... Germani ... transirent et finitimi ... essent; G I, 28. oppidum, ... ne cui esset usui Romanis, incenderunt; G VII, 55, b. ne qua pars Galliae vacua ab exercitu esset; G VIII, 46, b. ne qua esset armorum causa; C I, 2. terrerentur, terreret: ſ. deficeretur, sollicitaret. sed, ne omnino metum reditus sui barbaris tolleret; G VI, 29. ne cubi effecto ponte Romani copias traducerent; G VII, 35. transirent: ſ. essent; G I, 28. ne agri vastarentur; Af 7. ne pecunia illa ... in potestatem cuiusquam veniret; A 64. ne quid de iure aut de legibus eorum deminuisse videretur; G VII, 33. ne profectio nata ab timore defectionis similis fugae videretur; G VII, 43. ne aut inferre iniuriam videretur aut

dare timoris aliquam suspicionem; G VII, 54. ne, si tardius rem gessissent, victoriae gloriam communicasse cum legionibus viderentur; G VIII, 19, b. ne eventum belli exspectasse aut ex omnibus novissimi venisse viderentur; C I, 53. ne aut ingratus ... aut arrogans ... videretur; C III, 1. ne frustra ingressus turpem causam videretur; C III, 20. ne imperatorias sibi partes sumpsisse videretur; C III, 51, b. ne per eius (Pompei) auctoritatem deceptus videretur; C III, 82, b. ne quod suorum culpa detrimentum acceptum videretur; A 11. ac ne dissensionis initium natum seditiosa militum suaque natura videretur; A 58. ne munitione magis quam manu defendere locum Pharnaces videretur; A 74.

II. **Verbindungen:** ipse veritus insidias, ne forte in eodem loco subsistere hostis atque elicere nostros ... conaretur; G VIII, 16. ne tanta multitudine confusa nec moderari nec discernere suos nec frumentandi rationem habere possent; G VII, 75. ne aut opus effectum tueri non possit aut ... infirma disponat praesidia; G VIII, 34. ne universa Gallia non sibi vires defuisse, ... sed constantiam putaret, neve ... ceterae civitates ... se vindicarent in libertatem; G VIII, 39. veritus .., ne ille (Pompeius) Italiam dimittendam non existimaret; C I, 25, a. veritus, ne non reducti, sed reiecti viderentur, maiusque detrimentum caperetur; C III, 46. tantum .. a vallo eius (Pompei) prima acies aberat, uti ne telo tormentove adici posset; C III, 56. huc eum (Caesarem) idcirco existimo recepisse, ut maritima oppida post se ne vacua relinqueret praesidioque firmata ad classim receptacula muniret; Af 9.

ne — quidem, nicht einmal, auch nicht, durchaus nicht: I. **allein:** 1. Substantiva: ne Vorenus quidem tum sese vallo continet, sed ... subsequitur; G V, 44, a. ne Varus q. Attius dubitat copias producere; C II, 33. quibus (Suevis) ne dii q. immortales pares esse possint; G IV, 7. reliquos (deos) ne fama q. acceperunt; G VI, 21. ne militibus q. ut defessis ... studium ... deerat; C II, 41, a. sese ne obsidibus q. datis pacem Ariovisti redimere potuisse; G I, 37. quod soli ne in occulto q. queri neque auxilium implorare auderent; G I, 32. cuius (Galliae) consensui ne orbis q. terrarum possit obsistere; G VII, 29. nihil, ne tectum q., ... reliquum futurum; Af 26, b. sese ... ne voltum q. atque aciem oculorum dicebant ferre potuisse; G I, 39, a.

2. Pronomina: qui (eventus) qualis sit futurus, ne vos q. dubitatis; C II, 32, e. ne se q. ipsi (Galli) cum illis (Germanis) virtute comparant; G VI, 24. ne haec q. Curionem ad spem morabantur; C II, 39. mihi ne illud q. accidit, ut ... Africano bello interessem; G VIII, pr. b. hac (ratione) ne ipsum q. sperare nostros exercitus capi posse; G I, 40, c. ne id q. Caesar ab se impetrari posse dixit; G IV, 9. ne iis q. eo tempore, qui quieti viderentur, suam salutem recte committi videbat; G VII, 6. ne eo q. tempore quisquam loco cessit, sed ..; G VII, 62, b. ne id q. impetravisse; C I, 9, b.

3. Adjectivo: ne nocturnis q. temporibus ad laborem militum intermissis; G V, 11. ne nocturnum q. sibi tempus ad quietem relinquebat; G V, 40. ne minimo q. casu locum relinqui debuisse; G VI, 42. ne primum q. posse impetum suum sustineri; G III, 2.

4. Verba: quarum rerum illo tempore nihil factum, ne cogitatum q.; C I, 7, b. noctu ne conclamatis q. vasis (Scipio) flumen transit; C III, 37, b.

5. Adverb: ubi ne tum q. eos prodire intellexit; G I, 50. ne tum q. insecutis hostibus; G VII, 53.

II. **Verbindungen:** ac: s. **atque,** II, 2, h. ne—quidem (3 St.) S. 107, a.

etsi: qui (Gutruatus) etsi ne civibus q. suis se committebat, tamen ..; G VIII, 38.

neu: ut sibi parcerent neu, sicut Avarici fecissent, ne a mulieribus q. atque infantibus abstinerent; G VII, 47, b.

sed: sed (uri) assuescere ad homines et mansuefieri ne parvuli q. excepti possunt; G VI, 28. fugae .. nullum esse consilium non solum iis, qui ..., sed ne iis q., qui ..; A 8. s. **modo,** II, 3—5 (5 St.) S. 623, a.

ut: tantum .. esse ... furorem, ut ne Suessiones q. ... deterrere potuerint, quin ..; G II, 3. factum est, ... ut ne unum q. nostrorum impetum ferrent ac statim terga verterent; G III, 19. praesidii tantum est, ut ne murus q. cingi possit, neque quisquam egredi ... audeat; G VI, 35, b. ut ne magna q. multitudine ... munitionum praesidia circumfundi possent; G VII, 74. ut ... ne ad conandum q. sibi quicquam reliqui fore viderent; C II, 5.

ne, doch nicht, etwa, ob, ob etwa, oder: I. **direct:** 1. **einfach:** quid ergo? Romanos ... animine causa cotidie exerceri putatis? G VII, 77, c. „videtisne", inquit, „milites, captivorum orationem cum perfugis convenire?" C II, 39. egone contra Caesarem, imperatorem meum, ... consistam? Af 45.

2. **disjunctiv:** vosne vero L. Domitium, an vos Domitius deseruit? C II, 32, c.

II. **indirect:** 1. **einfach:** cognosco: dum certum cognosceret, confectusne Cassius esset; A 53.

consilium: ipsorum esse consilium, velintne ... milites ... ad Labienum deducere; G V, 27, b.

controversia: fuit controversia (inter eos), oporteretne Lucili Hirri ... absentis rationem haberi; C III, 82, b.

experior: voluit ... experiri, ... haberetne in animo dimicare; Af 51.

interrogo: interrogans, solerentne veterani milites fugere; C III, 71.

pronuntio: mittit P. Vatinium legatum ..., qui ... pronuntiaret, liceretne civibus ad cives ... legatos mittere? C III, 19, a.

quaero: imperatoris fidem (milites) quaererent, rectene se illi sint commissuri; C I, 74, a.

scio: idque adeo haud scio mirandumne sit; G V, 54.

2. **disjunctiv:** ne — an: s. **an,** II, 2. certus. dubius; G VI, 31. perturbo.

ne — ne: neque interesse, ipsosne interficiant, impedimentisne exuant; G VII, 14, b.

nebula, Nebel: incidit, ut matutino tempore nebula esset crassissima; H 6.

nec, neque, und nicht, auch nicht, und auch nicht, und zwar nicht, aber nicht, gar nicht, einerseits nicht, weder — noch: A. **am Anfang des Satzes:** I. **allein:** nec fuit quisquam, qui praedae studeret; G VII, 28. nec minus se ab milite modestiam et continentiam quam virtutem atque animi magnitudinem desiderare; G VII, 52. equites ... mittit ...; nec frustra; G VIII, 5. nec minus in urbe maximae armorum erant institutae officinae; A 2. nec provinciae datur ulla requies; A 50. ipse in tanta erat festinatione ..., ut .... nec mirum; Af 26, b. Caesar ... ex pristina bellandi consuetudine ... excesserat. nec mirum; Af 73.

neque: Orgetorix mortuus est; neque abest

suspicio, ... quin ipse sibi mortem consciverit; G I, 4. concedendum non putabat; neque homines ... temperaturos ab iniuria ... existimabat; G I, 7. neque satis Bruto ... constabat, quid agerent; G III, 14, a. neque adhuc hominum memoria repertus est quisquam, qui ... mori recusaret; G III, 22. neque eorum moribus turpius quicquam ... habetur, quam ephippiis uti; G IV, 2. sibi nullam cum his amicitiam esse posse ...; neque verum esse ...; neque ullos in Gallia vacare agros; G IV, 8. „neque is sum“, inquit, „qui gravissime ex vobis mortis periculo terrear“; G V, 30. neque ullum fere totius hiemis tempus sine sollicitudine Caesaris intercessit, quin ..; G V, 53. neque fas esse existimant ea litteris mandare; G VI, 14. neque saepe accidit, ut .. quispiam ... posita tollere auderet; G VI, 17. neque quisquam est huius Germaniae, qui se .. adisse ... dicat; G VI, 25. neque interesse, ipsosne interficiant, impedimentisne exuant; G VII, 14, b. neque obscure duae legiones uni detrahuntur; G VIII, 54. neque certum inveniri poterat ..; C I, 25, a. neque se reformidare, quod ... dixisset ..; C I, 32, b. neque multum Albici nostris virtute cedebant; C I, 57. neque erat quisquam omnium, quin ... existimaret; C II, 5. neque erat facile nostris uno tempore propugnare et munire; C III, 45. neque multum ... temporis supererat; C III, 51, b. neque multo post Caesar ... eodem venit; C III, 65. neque eum (Caesarem) prima opinio fefellit; C III, 67. neque frustra antiquitus institutum est, ut signa undique concinerent; C III, 92. neque id fuit falsum; C III, 99. neque multo post de proelio ... cognitum est; C III, 101, c. neque eum (Caesarem) consilium suum fefellit, quin ... essent cogitaturi; A 32. neque pro cauto ac diligente se castris continuit; F 13. neque illud me movet, quod ..; F 15.

2. **Verbindungen:** neque enim: ſ. **enim,** I, 5. neque; G II, 17. VII, 77, d. C II, 29. A 67. F 15 (S. 312, a).

neque idcirco copias ... non educebat in aciem quod victoriae suorum diffideret; sed referre arbitrabatur ..; Af 31, c.

nec tamen umquam ab operibus depellitur Marcellus; A 62. — neque tamen ulli civitati Germanorum persuaderi potuit, ut Rhenum transiret; G V, 55. confligitur propter locorum difficultates; A 60. (Caesar) usquam diutius moratus est; A 78. aequo loco sui potestatem faciebat, sed ex grumo *; H 24. illi a sua consuetudine discedebant; H 29, b.

neque hoc tantum pollicitus est, sed etiam per se discessionem facere coepit; G VIII, 52.

nec vero ex reliquis fuit quisquam, qui iurare dubitaret; C III, 87. — neque vero tam remisso ... animo quisquam omnium fuit, qui ea nocte conquieverit; C I, 21. idem profici longo itineris spatio, ... ac si coram ... disceptetur; C I, 24. id Caesarem fugiebat; C I, 71. primum impetum nostrorum Numidae ferre potuerunt, sed ... se ... receperunt; C II, 25, b. ille (Coponius) ob eam causam conatu desistebat, sed ... sperabat; C III, 26. Pompeius ... moram ullam ad insequendum intulit; sed ... exercitum ... adduxit; C III, 75. Pompeiani huic rei defuerunt; C III, 93, a. Caesarem fefellit, quin ... oriretur; C III, 94. diutius ... multitudinem telorum sustinere potuerunt, sed ... locum reliquerunt; C III, 95. Alexandrinis ... cunctatio ulla aut mora inferebatur; A 2. Alexandriae fuit quisquam aut nostrorum aut oppidanorum, ... quin ... peteret; A 15. diutius ea munitione se continere potuerunt; A 18. ſ. C, **a**, 1, 2. — **f**, C III, 51, a.

3. **mit folgender Adversativpartikel:** neque enim ... ei rei student, sed ... pedestribus valent copiis; G II, 17. neque multum frumento, sed maximam partem lacte atque pecore vivunt; G IV, 1. neque id ... aut iudicio aut voluntate sua fecisse, sed coactu civitatis; G V, 27, a. neque quisquam agri modum certum aut fines habet proprios; sed magistratus ... attribuunt; G VI, 22. neque (se) nunc id agere, ut ... exercitum teneat ipse, ... sed ne illi habeant ..; C I, 85, c. neque minus ... civibus Romanis, ... sed in singulos conventus ... pecuniae imperabantur; C III, 32, b. neque ibi (Pompeius) constitit, sed ... ad mare pervenit; C III, 96. neque enim se debuisse iudicem esse ..., sed parere ..; A 67. ſ. 2. non. tamen; H 24. tantum. vero; C II, 25, b. III, 26. 75. 95.

B. **im Satz:** I. **einmal:** 1. **allein:** a. **einzelne Wörter:** α. **Pronomen:** vitam .. sibi neque amplius quicquam deprecatur; Af 89. — β. **Adjectiva:** parva .. cum copia et ea tironum neque omni exposita in Africa; Af 10. iugum .. a mari ortum neque ita praealtum; Af 37. — γ. **Verba:** quibus pecunias imperasset, neque contulissent, se adirent; A 56. auxilia regis in id castellum ... neque opinantibus omnibus ... impetum fecerunt; A 63, b. prima luce neque opinantibus hostibus ... locum cepit; A 73. Caesar .. eius ... fiducia commotus neque opinans imparatusque oppressus; A 75. remiges ... subito equites Mauri neque opinantibus Caesarianis adorti; Af 7. equitibus praemissis neque opinantes insidiatores ... concidit; Af 66. quod necopinantibus adversariis eius provinciae potitus esset; H 2. cum pedites ... ad pugnam equitibus nostris necopinantibus venissent; H 15. quod factum licet necopinantibus nostris esset gestum; H 16, b. si vim faciat neque pareat; G V, 7. quae (res) inter eos agi coeptae neque perfectae essent; G I, 47. ipse sibi cum conaretur gladio traicere pectus nec posset; Af 94. omnibus insciis neque suspicantibus; Af 87.

b. **ausgeführtere Satzteile und Sätze mit demselben Subject:** nec: irrumpere conantur, nec prius sunt visi, ... quam ..; G VI, 37. statuunt, ut x milia hominum ... mittantur, nec solis Biturigibus communem salutem committendam censent; G VII, 21. quod deustos pluteos turrium videbant nec facile adire apertos ... animadvertebant; G VII, 25. Romanorum manus tantis munitionibus distinetur nec facile pluribus locis occurrit; G VII, 84. Caesar ... occurrit nec dat ulli civitati spatium ..; G VIII, 8. copias instruunt ... nec loco superiore decedunt; G VIII, 9. refugerunt nec prius finem fugae fecerunt, ... quam ..; G VIII, 13. profugit inde cum paucis Lucterius nec se recipit in castra; G VIII, 35. ut libere pabulari posset nec minus aditum navibus haberet; C III, 65. ea ... aspernabatur nec sibi quicquam fore antiquius ... respondebat; A 36. civitates ... praetervehebatur nec sibi ullius rei moram necessitatemque iniungebat, quin ... persequeretur; A 44, b. sestertios centenos militibus est pollicitus nec multo post ... sestertiis centenis milites donavit; A 48. cognoscit ... nec diu morator dolorem suum, quin eos interfici iubeat; A 55. qui (collis) ... magnam ... habet nobilitatem nec multo longius ... abest; A 72. complures ... decucurrerunt nec detinentibus nostris ... complures vulneribus affecere; H 23, a.

neque: Gallorum ... imperia praeferre, neque dubitare, quin ..; G I, 17. cum ab his saepius quaereret neque ullam omnino vocem exprimere posset; G I, 32. Germanos consuescere Rhenum transire ... periculosum videbat, neque sibi homines feros ... temperaturos existimabat, quin ..;

G 1, 33. ut ... venire .. gravaretur neque ... cognoscendum putaret; G 1, 35. cum multos menses castris se ac paludibus tenuisset neque sui potestatem fecisset; G I, 40, e. hostes terga verterunt neque prius fugere destiterunt, quam ..; G 1, 53. hostes ubi ... spem se fefellisse intellexerunt neque nostros ... progredi ... viderunt; G II, 10. his persuaderi, ut diutius morarentur neque suis auxilium ferrent, non poterat; G II, 10. sese in eius fidem ... venire neque contra populum Romanum armis contendere; G II, 13. nostri ... fortiter repugnare neque ullum frustra telum ... mittere; G III, 4. pedestria esse itinera concisa aestuariis ... sciebant, neque nostros exercitus ... diutius apud se morari posse confidebant; G III, 9, a. qui in armis essent neque ... legatos ... misissent; G III, 28. quicumque bellum inferant, resistere neque deprecari; G IV, 7. quam (partem) supra commemoravi ... Mosam transisse neque proelio interfuisse; G IV, 16. se suosque omnes in officio futuros neque ab amicitia populi Romani defecturos confirmavit; G V, 3. quod dictum Haedui graviter ferebant neque ... legatos ... mittere audebant; G V, 6. longe sunt humanissimi ... neque multum a Gallica differunt consuetudine; G V, 14. nostri ... reppulerunt neque finem sequendi fecerunt, quoad ..; G V, 17. tela .. coniciunt neque dant regrediendi facultatem; G V, 44, a. haec (tragula) casu ad turrim adhaesit neque ab nostris biduo animadversa tertio die ... conspicitur; G V, 48. magnas Gallorum copias ... convenisse neque longius milia passuum octo ... afuisse; G V, 53. druides a bello abesse consuerunt neque tributa ... pendunt; G VI, 14. ut ... equitatum se ex fuga recepisse dicerent neque ... Germanos castra oppugnaturos fuisse contenderent; G VI, 41. retineri urbano motu Caesarem neque ... ad exercitum venire posse; G VII, 1. excitari se Avaricensibus praemiis neque commissurum, ut ..; G VII, 47, b. maioribus .. coactis copiis reversuros neque finem bellandi facturos; G VII, 66, a. se suo nomine ... bellum gesturos .. neque cuiusquam imperio obtemperaturos; G VII, 75. eorum corporibus ... vitam toleraverunt neque se hostibus tradiderunt; G VII, 77, c. cum Romanos ... paratos viderent neque pernoctare ... possent; G VIII, 15. nostri constanter incursum sustinent insidiatorum neque plures in unum locum conveniunt; G VIII, 18. cum ... rari proeliarentur neque ab lateribus circumveniri suos paterentur; G VIII, 19, a. hos ... in sententia permansisse neque ad sanitatem ... esse perductos; G VIII, 22. quod ibi quasdam civitates in armis esse audiebat neque ... legatum ... satis firmas duas legiones habere existimabat; G VIII, 24. se sibi consilium capturum neque senatus auctoritati obtemperaturum; C 1, 1. Caesarem ... debere ... iracundiam suam reipublicae dimittere neque adeo graviter irasci inimicis, ut ..; C 1, 8. polliceri se in provinciam iturum neque, ante quem diem iturus sit, definire; C 1, 11. haec omnibus ferebat sermonibus neque se in ullam partem movebat; C II, 17. cum Varus suam fidem ab eo laedi quereretur neque resistere auderet; C II, 44. sed serius a terra provectae naves neque usae nocturna aura in redeundo offenderunt; C III, 8. gravissima hieme in navibus excubans neque ullum laborem aut munus despiciens; C III, 8. quod properans noctem diei coniunxerat neque iter intermiserat; C III, 13. quae (navis) perseveravit neque imperio Caleni obtemperavit; C III, 14. quas tamen difficultates patienter ... ferebant neque sibi nudanda litora et relinquendos portus existimabant; C III, 15. quem ubi Caesar intellexit ... inopiae vitandae causa omnem orationem instituisse neque ullam spem aut condicionem pacis afferre; C III, 17. multum ipsis militibus hortantibus neque ullum periculum ... recusantibus; C III, 26. illum (Pompeium) a Caesare obsideri neque audere proelio dimicare; C III, 43. illi .. hoc acrius instabant neque regredi nostros patiebantur, quod ..; C III, 45. Sulla ... hoc fuit contentus neque proelio decertare voluit; C III, 51, b. haec (castra) silvam quandam contingebant neque longius a mari passibus CCC aberant; C III, 66. qui .. intra praesidia Pompei fuissent neque operam in re militari praestitissent; C III, 83. ut ... impetum ... sustinere auderent neque magnopere ... terrerentur; C III, 84. omnibus interfui proeliis neque temere incognitam rem pronuntio; C III, 87. erat .. (vallus) quadrato exstructus saxo neque minus XL pedes altitudinis habebat; A 2. Caesarem ipsum in classe venisse neque ullos milites in navibus habere; A 10. nos proelium sustinebimus (neque tuum iudicium fallemus); A 15. cum Romanos et secundis rebus confirmari et adversis incitari viderent neque ullum belli tertium casum nossent; A 23. cum Caesaris .. periculo ... commoveretur neque se tuto discessurum arbitraretur; A 39. permansit in sententia legio vernacula neque ullo timore de gradu deiecta est; A 54. ponit ad Uliam castra Lepidus neque habet a Marcello quicquam divisi; A 63, a. cum diu dubitasset Cassius ... neque ullum exitum consilii sui reperiret; A 63, b. illum ... subsidio ire ... voluisse, ... neque eam rem eos voluisse scire; Af 11. cohortatur, ut uno ictu contenderent neque remitterent, donec ..; Af 18. Romae legiones .. dissentire neque in Africam velle transire; Af 19, a. naves inde avertit neque postea litus attigit; Af 23. Caesar in opere milites adhortari neque adversariorum copiis moveri; Af 30. cum iam prope solis occasum Caesar exspectavisset neque ex eo loco ... Scipionem progredi ... animadvertisset; Af 42. quod ... navem ... occupavisset neque militem unum ab Sicilia sustulisset; Af 54, a. appropinquavit neque ... equitatum sibi praesidio habuit; H 2. cum (Caesar) ad flumen Baetim venisset neque propter altitudinem fluminis transire posset; H 5. castra habuit ... neque suis ausus est subsidio venire; H 7.

o. **Sätze mit verschiedenen Subjecten:** nec: scire se illa esse vera, nec quemquam ex eo plus quam se doloris capere; G I, 20. successit ... quartus, nec prius ille est ... vacuus relictus locus, quam ..; G VII, 25. legiones ... educit, nec fuit spatium ... ad contrahenda castra; G VII, 40. resistebant, nec dabat suspicionem fugae quisquam; G VII, 62, a. quoniam tantum esset .. spatium complexus, nec facile totum corpus ... cingeretur; G VII, 72. cum tela ... iacerentur, ... nec sine periculo possent aquari oppidani; G VIII, 41. quod certe inde decedendum esset Afranio nec sine aqua permanere posset; C I, 71. cum ... pugnaretur nec comminus ad manus rediretur; Af 18.

neque: cum summus mons ... teneretur, ... neque ... ipsius adventus ... cognitus esset; G 1, 22. quod hominem honestissimum ... sibi restitutum videbat, neque eius calamitate ... quicquam fortuna deminuerat; G I, 53. impedimentorum magnum numerum intercedere, neque esse quicquam negotii ... (legionem) adoriri; G II, 17. cum se illi ... reciperent, ... neque nostri longius ... cedentes insequi auderent; G II, 19. cum alius alii subsidium ferret, neque timerent, ne ... circumvenirentur; G II, 26. quibus angustiis ipse Caesar ... prematur, docet, neque longius abesse, quin ..; G III, 18. privati ... agri apud eos

nihil est, neque longius anno remanere uno in loco ... licet; G IV, 1. legione ... frumentatum missa, ... neque ulla ... belli suspicione interposita; G IV, 32. naves ... invenit instructas neque multum abesse ab eo, quin paucis diebus deduci possint; G V, 2. accessum est ad Britanniam ..., neque in eo loco hostis est visus; G V, 8. auxilia discesserunt, neque post id tempus umqoam summis nobiscum copiis hostes oontenderunt; G V, 17. ut alter alteri inimicus auxilio ... esset, neque diiudicari posset, uter utri virtute anteferendus videretur; G V, 44, b. Nervios ... bellum Romanis parare, neque sibi voluntariorum copias defore; G V, 56. longum esse ... auxilium exspectare, neque suam pati dignitatem, ut ..; G VI, 8, a. expulsos agris finitimus cedere neque quemquam prope audere consistere; G VI, 23. locus ipse erat praesidio barbaris, neque ex occulto insidiandi ... singulis deerat audacia; G VI, 34, b. quod (Caesarem) lungius progressum audiebat, neque ulla de reditu eius fama afferebatur; G VI, 36. haec procul ... videbantur, ... neque tanto spatio, certi quid esset, explurari poterat; G VII, 45, a. omnes ... proficiscuntur, neque erat omnium quisquam, qui ..; G VII, 76. quod lu conspectu omnium res gerebatur neque recte ac turpiter factum celari poterat; G VII, 80. alieno esse animo in Caesarem milites neque iis posse persuaderi, uti ..; C I, 6, a. † Philippus et Cotta privato consilio praetereuntur, neque eorum sortes deiciuntur; C I, 6, b. (Lentulus) ex oppido mittitur, neque ab eo prius Domitiani milites discedunt, quam ..; C I, 22. oum vallis ... suberat, neque ii ... opem ferre poterant; C I, 79. significare coeperunt, ut statim dimitterentur, neque omni interposita fide firmum esse posse, si ..; C I, 86. vos ... municipia sunt secuta, neque sine causa et Caesar amicissime de vobis et illi gravissime iudicaverunt; C II, 32, a. cum fides tota Italia esset angustior neque creditae pecuniae solverentur; C III, 1. Domitium ... adesse ueque se praesidium ... tenere posse; C III, 36, b. postquam id difficilius visum est, neque facultas perficiendi dabatur; C III, 60. ut ... signa dimitterent, neque quisquam omuiuo cousisteret; C III, 69. proinde ac si virtute vicissent, neque ulla commutatio rerum posset accidere; C III, 72. Caesarem venisse cum copiis, neque morte Pompei quicquam profectum, quo minus ..; A 3. quoniam mare libere teuerent, neque hostes classem baberent; A 8. in gregem locupletium ... tenues coniciebantur, neque ullum genus quaestus ... praetermittebatur; A 49. cum contingere miserrimum putaret, ... neque suae potestatis esset; A 60. multa Romae male ... administrari neque uliam partem reipublicae satis commode geri; A 65, a. auxilia ... conveuisse neque moram pugnandi ullam fore; Af 49. sinistrum .. cornu oppido Uzitta claudebatur, neque erat spatium equitatus explicandi; Af 59. comica ut aequato virtus polleret honore oum Graecis neque in ‖ neve ‖ hac despectus parte iaceres; F 23.

2. **Verbindungen:** dum: qui repente ex onerariis navibus erant producti neqoe dum etiam vocabulis armamentorum cognitis; C I, 58.

etiam: quod silvae ... intercedebant neque etiam parvulo detrimento illorum lucum relinqui videbat; G V, 52. ut ... Ambiorigem ... circumspicerent captivi nec plane etiam abisse ... contenderent; G VI, 43. s. dum.

iam: omnes Belgarum copias ... ad se venire .. neque iam longe abesse; G II, 5. vebementer huic illos loco timere nec iam aliter seutire, ... quin ..; G VII, 44. s. 4. sed; G VII, 59.

is: quod legionem neque eam plenissimam ... despiciebant; G III, 2.

solum, tantum: s. 4. sed.

tamen: cum (C. Vergilius) ... pulsus fugatusque inde discessisset nec tamen desisteret periclitari; Af 28. s. 3. non; A 31. — 6, a. et; G VII, 63.

3. **nach einer Negation;** ne — quidem: quod soli ne in occulto quidem queri neque auxilium implorare auderent; G I, 32. ut ne murus quidem cingi possit, neque quisquam egredi ... audeat; G VI, 35, b. ne militibus quidem ut defessis neque equitibus ut paucis ... studium ... deerat; C II, 41, a.

nibil: nihil temere agendum neque ex hibernis iniussu Caesaris discedendum existimabant; G V, 28. nihil se ... gravius ... iudicare neque de sua ... benevolentia deminuere; G VII, 43. nibil adeo arduum sibi esse existimaverunt, ... neque finem prius sequendi fecerunt, quam ..; G VII, 47, a. necessitudinem .. sibi nibilo minorem cum Caesare intercedere, neque se ignurare ..; C II, 17. nibilo minus tamen agi posse de compositione, ut baec non remitterentur, neque bano rem esse impedimenti loco; C III, 17. s. 6, b.

nolu: nolite hos vestro auxilio exspuliare ... nec stultitia ... vestra ... omnem Galliam prosternere; G VII, 77, c.

non: nou fore dicto audientes milites ueque propter timorem signa laturos; G I, 39, b. quud nou fore dicto audientes neque signa laturi dicantur; G I, 40, d. nou se tam barbarum neque tam imperitum esse rerum, ut nou sciret ..; G I, 44, c. suos enim quisque opprimi et circumveniri non patitur, neque, aliter si faciat, ullam inter suos habet auctoritatem; G VI, 11. non enim aliter (silva) fiuiri potest, neque mensuras itinerum noveruut; G VI, 25. quod ipse animu nun defecerat tanto accepto incommodo ueque se iu occultum abdiderat et conspectum multitudinis fugerat; G VII, 30. tempus vero colloquio non dare neque accessurum polliceri; C I, 11. sese rem in summum periculum deducturum non esse, neque suo consiliu ... Dumitium se ... contulisse; C I, 19. illi non diu commorati nec longius ... progressi; C I, 42. non esse usurum condicionibus pacis eum, qui ..., neqne fore aequa parte contentum, qui ..; C III, 10, b. milites acrius proeliari non posse nec tamen multum profici; A 31. non excessisse .. Ponto Pharnacem audiebat neque excessurum putabat; A 65, b. Caesar a mari non digredi neque mediterranea petere; Af 7. quouiam ... odium effugere nou potuerunt neque victoriam diutius teuere; F 18. s. 6, a. que; A 18.

nondum: etsi (Fabius) nondum in conspectum veoerat hustibus neque se Caninio coniunxerat; G VIII, 27.

nullus: egressi nullo certo ordine neque imperio; G II, 11. eum ... nullo loco diutius cousistere auderent nec silvarum praesidio ... tegi possent; G VIII, 5. quod uuum genus tegimenti aliis locis erant experti nullo telo neque tormento traici posse; C II, 9, b. nullis custodiis neque ordinibus certis; C III, 101, a. postquam nulla condicione cogere adversarios puterat, ut ..., neque ipse propius bostem castra ponere ... se posse animadvertebat; Af 79.

4. **mit folgender Adversativpartikel:** nisi: recedit nec se satis tutum fore arbitratur, nisi flumine Ligeri ... copias traduxisset; G VIII, 27. oircumspicere .. Caesarem neque amplius facere nisi bostium iacula vitare; Af 16. oppidanorum bona veuire neque extra vallum licere exire nisi discinctum; H 22, b.

sed: ut idem illud intervallum servetur, neque inter se contingant trabes, sed ... contineantur;

G VII, 23. Labienus ... aliud sibi capiendum consilium ... intellegebat neque iam, ut aliquid acquireret, ... sed ut incolumem exercitum .. reduceret, cogitabat; G VII, 59. peditatu ... se fore contentum dicit, neque fortunam temptaturum, ... sed ... perfacile esse ..; G VII, 64. Tuberonem ... oppido prohibet neque ... filium exponere ... patitur, sed ... excedere ... cogit; C I, 31. de persequendis inimicitiis agebant nec, quibus rationibus superare possent, sed, quemadmodum uti victoria deberent, cogitabant; C III, 83. cum ... dubitatio esset, neque quisquam crederet ipsum, sed aliquem legatum ... venisse; Af 26, a. (Dumnorigem) magnum numerum equitatus ... habere neque solum domi, sed etiam apud finitimas civitates largiter posse; G I, 18, a. conventus obviam prodit neque tantum virorum, sed etiam matrum familias ac praetextatorum; A 58. depositis regiis insigniis neque tantum privato vestitu, sed etiam reorum habitu (Deiotarus) ... venit; A 67.

5. **nach einer Negation und mit folgender Adversativpartikel:** (Treverorum) civitas ... non multum a Germanis differebat neque imperata umquam nisi exercitu coacta faciebat; G VIII, 25. non virtute neque in acie vicisse Romanos, sed artificio quodam; G VII, 29. si non fortunae obsecutus videbere ‖ ut deberes ‖ ... nec causam secutus, ... sed meum aliquod factum condemnavisse; F 16.

6. **mit andern Copulativpartikeln: a. zwei Partikeln:** atque: in hostes impetum fecerunt utque eos in fugam dederunt neque longius prosequi potuerunt; G IV, 26. quo cum adventaret atque ... certius cognosceret ... neque infirmas legiones hostibus committere auderet; G VIII, 26. cum in his angustiis res esset, atque omnes viae ... obsiderentur, nec pontes perfici possent; C I, 54. — cum constituisset hiemare in continenti, ... neque multum aestatis superesset, atque id facile extrahi posse intellegeret; G V, 22.

et: queruntur fortunae commutationem et Caesaris indulgentiam in se requirunt, neque tamen ... suum consilium ... separare audent; G VII, 63. copias ... producunt et proelio lacessunt, neque idcirco Caesar opus intermittit; C I, 42. multi iam menses erant et hiems praecipitaverat, neque Brundisio naves legionesque ad Caesarem veniebant; C III, 25. * et ardentibus studiis militum, nec divulgata Caesaris hortatio subsequi legionum ... poterat cupiditatem; A 22. s. **et**, B, II, **b**, 2. neque (4 St.) S. 345, a.

que: cum Caesar pervenisset castraque munire instituisset, neque hostis interim visus esset; G III, 28. Vercingetorix ... horribilem speciem praebebat principesque ... convenire iubebat, ... neque ullum fere diem intermittebat, quin ..; G VII, 36. subsidio suis ierunt collemque ceperunt neque nostrorum militum victorum impetum sustinere potuerunt; G VII, 62, b. cum ... Caesar Uxellodunum venisset oppidumque operibus clausum animadverteret neque ab oppugnatione recedi videret ulla condicione posse; G VIII, 40. montem .. capiunt ibique ... castra muniunt neque iumentis onera deponunt; C I, 80. flumen .. intererat Apsus, crebraque inter se colloquia milites habebant, neque ullum interim telum ... traiciebatur; C III, 19, a. exercitum ... eduxit equitatumque praemisit ... neque consequi potuit; C III, 75. etsi erat non dissimile ... genus aedificiorum, ... turresque muri locum obtinebant, neque nostri ... parati venerant ad oppugnandum; A 18. cum centuriones ... resisterent vique continerent milites ... nec quicquam proficerent; Af 82. — paucos dies ibi morati neque flumen transire ausi domum revertuntur legatisque nostris renuntiant ..; G VII, 5. castellum constituit neque a nostris prohibitus falsaque illa opinione gloriatus est; H 14. vgl. 1, a, γ. A 75.

b. **drei Partikeln:** cum ... Alexandrini nihilo se firmiores factos ... animadverterent eludentibusque militibus regis aetatem ... magnum dolorem acciperent neque se quicquam proficere viderent, rumoresque exsisterent ..; A 25, a. iubet aciem ... porrigi et ... ita coronam hostium .. dividit et unam partem ... in fugam vertit neque longius progressus ... se ... recipit; Af 17.

c. **vier Partikeln:** portae castrorum occupantur utque iter impeditur, pluresque ... intereunt, neque multum afuit, quin ... expellerentur, ac nonnulli ... in oppidum contenderunt; C II, 35, a. s. **et**, B, II. **b**, 3. A 6 (S. 345, b).

II. **zweimal: 1. allein:** quibus (Arvernis et Rutenis) populus Romanus ignovisset neque in provinciam redegisset neque stipendium imposuisset; G I, 45. se suaque omnia in fidem ... populi Romani permittere, neque se cum Belgis reliquis consensisse neque contra populum Romanum coniurasse; G II, 3. quod abesse a periculo viderentur neque ulla necessitate neque imperio continerentur; G II, 11. frustra tantum laborem sumi neque hostium fugam captis oppidis reprimi neque iis noceri posse; G III, 14, a. aditum ... defugiunt, ... neque his petentibus ius redditur neque honos ullus communicatur; G VI, 13, b. magna vis eorum (urorum) est, ... neque homini neque ferae ... parcunt; G VI, 28. summum esse Vercingetorigem ducem, nec de eius fide dubitandum, nec maiore ratione bellum administrari posse; G VII, 21. quod sibi ipsi iudicavissent, quo procedendum ... videretur, neque signo recipiendi dato constitissent neque ab tribunis militum legatisque retineri potuissent; G VII, 52. cum suam lenitatem cognitam omnibus sciret neque vereretur, ne ..., neque exitum consiliorum suorum animadverteret; G VIII, 44. ipsi .. suos ordines servare neque ab signis discedere neque sine gravi causa eum locum ... dimitti consuerant ‖ censuerant ‖ oportere; C I, 44. nunc ... prohiberi ingressu, neque corpore dolorem neque animo ignominiam ferre posse; C I, 84. litora a Caesare tenebantur, neque lignandi atque aquandi neque naves ad terram religandi potestas fiebat; C III, 15. Laelius ... aquam suis supportabat neque a proposito deterrebatur neque ... ex porta .. expelli potuit; C III, 100. quo multitudo ... cum irrumperet, neque administrandi neque repellendi a terra facultas daretur; A 21. quod cum saepius fieret, neque ex Caesaris castris quisquam prodiret neque propius eius (Scipionis) copiis accederet, Af 30. eos perstare in sententia .. nec minis nec precibus suis moveri; Af 91, b. perisse homines XXXV, neque licere castris Cn. Pompei nuntiare neque dicere perisse quemquam; H 18, a. quod unam terram et plures terras ... dicamus, neque quadrigas in unam nominis figuram redigere neque harenam multitudinis appellatione convertere possimus; F 7, b. cum Furium .. tantum vidissem, neque loqui neque audire meo commodo potuissem; F 14.

2. **Verbindung:** nec iam: simili omnem exercitum inopia premi, nec iam vires sufficere cuiusquam nec ferre operis laborem posse; G VII, 20, c. cum legiones ... adesse cognoscerent nec se ... putarent provinciae fines intrare posse nec iam libere vagandi ... facultatem haberent; G VIII, 32.

3. **nach einer Negation:** nego: illi vero (obsides) daturos se negare neque portas consuli praeclusuros neque sibi iudicium sumpturos ..; C III, 12.

nihil: nihil .. de eorum sententia dicturus

sum, ... neque hos habendos civium loco neque ad concilium adhibendos censeo; G VII, 77, a.

non: Haeduis se obsides redditurum non esse, neque iis neque eorum sociis iniuria bellum illaturum; G I, 36. postulat, ut iurent omnes se exercitum ducesque non deserturos neque prodituros neque sibi seperatim a reliquis consilium capturos; C I, 76. ille non ita amplis rebus patris gestis neque tam excellenti maiorum dignitate parta neque tantis clientelis nominisque claritate praeditus in rempublicam est ingressus; Af 22. ut nullus perfidiae neque eruptioni locus esset nec quicquam omnino relinqueretur, qua ..; C II, 16.

4. **mit folgender Adversativpartikel:** nisi: hostem ... castris ... se tenere neque oppugnari castra eorum ... nec locum munitionibus claudi nisi a maiore exercitu posse; G VIII, 11. contra magnas copias ... se expositos videbant neque quicquam solatii in praesentia neque auxilium in suorum consilio animum advertebant nisi in ipsius imperatoris vultu; Af 10.

5. **mit andern Copulativpartikeln:** ac: cum tantum repentini periculi ... accidisset, ac iam ... superiora loca ... completa conspicerentur, neque subsidio veniri neque commeatus supportari ... possent; G III, 3.

que: nihil opus esse Cn. Pompei nomine ..., tamque ... Longinum esse in odio, neque se conventum neque M. Marcellum contra Caesaris causam posse perducere; A 59.

et, que: s. **et,** B, II, **b,** 3. G VI, 27. H 22, b (S. 845. b).

III. **dreimal:** cum (legiones) ... hostibus resisterent, sepibusque ... interiectis prospectus impediretur, neque certa subsidia collocari neque, quid ... opus esset, provideri neque ab uno omnia imperia administrari poterant; G II, 22.

C. **correspondierend: a. mit neque: 1. zweimal: 1. allein: a. einzelne Wörter: α. Substantiva:** neque se neque reliquos municipes pati posse ..; C I, 13. cum neque aditum neque causam postulandi iustam haberet; G I, 43, a. postquam neque aggeres neque fossae vim hostium sustinere poterant; G VII, 87. neque agricultura nec ratio atque usus belli intermittitur; G IV, 1. qui (reges) neque amorem suorum habere poterant ... neque vetustatis auctoritatem; A 33. neque cohortationes suas neque preces audiri; C II, 42. neque equo neque vehiculo saluti suae praesidium parare poterat; H 39. ut neque pedestri itinere neque navibus commeatu iuvari possint; C II, 32, d. neque sui iudicii neque suarum esse virium decernere ..; C I, 35. quod solus neque iureiurando neque obsidibus teneretur; G I, 31, c. quod ei neque legibus neque moribus concessum esse ... contendebant; A 67. neque in litteris ... neque in fascibus insignia laureae praetulit; C III, 71. nec loco nec numero aequa contentio; G VII, 48. nec loco nec numero pares esse posse; A 8. neque navium se magnitudine neque numero parem esse; A 46. sed quoniam ipsi sibi neque modum neque terminum constituunt; Af 54, a. quod ... neque ordines neque signa servarent; C I, 71. ut (oppida) ... neque pedibus aditum haberent ... neque navibus; G III, 12. conventum Salonis cum neque pollicitationibus neque denuntiatione periculi permovere posset; C III, 9, a. quae (hortatio) neque virtutem posset notare neque inertiam; A 10. — β. **Adjectiva:** neque diurno neque nocturno itinere intermisso; G VII, 9. Alexandrini neque fallaces esse neque temerarii; A 7. uti ... neque hoc neque superiore anno ulla omnino navis ... desideraretur; G V, 23. eum neque suam neque populi Romani gratiam repudiaturum; G I, 40, a. tu ... neque tutius neque honestius reperies quicquam quam ..; F 16. vgl. II, 1. G I, 45. IV, 17, a. — γ. **Verba:** neque sui colligendi neque consistendi aut ex essedis desiliendi facultatem dederunt; G V, 17. eum (frumentum) neque emi neque ex agris sumi posset; G I, 16. quae (materia) ... neque perrumpi neque distrahi potest; G VII, 23. neque retro regrediundi neque ultra procedendi oblata facultate; Af 50. quae (opera) neque viderant ante Galli neque audierant; G II, 12.

b. **ausgeführtere Satzteile und Sätze mit demselben Subject:** quod (populus Romanus) neque commissum a se intellegeret, quare timeret, neque sine causa timendum putaret; G I, 14. quod ... neque (ferrum) evellere neque sinistra impedita satis commode pugnare poterant; G I, 25. sese neque obsides repetituros neque auxilium ... imploraturos; G I, 31, b. se neque ... venire audere ... neque exercitum ... contrahere posse; G I, 34. hi neque vultum fingere neque interdum lacrimas tenere poterant; G I, 39, b. quod neque colloquium interposita causa tolli volebat neque salutem suam Gallorum equitatui committere audebat; G I, 42. confirmare sese neque legatos missuros neque ullam condicionem pacis accepturos; G II, 15. faciunt ac ... neque cognoscendi, quid fieret, neque sui colligendi hostibus facultatem relinquunt; G III, 6. Romanos neque ullam facultatem habere navium neque eorum locorum ... vada ... novisse; G III, 9, b. reliqui neque quo se reciperent, neque quemadmodum oppida defenderent, habebant; G III, 16. cum neque vi contendere ... neque clam transire ... possent; G IV, 4. neque consilii habendi neque arma capiendi spatio dato; G IV, 14. quod neque insequi cedentes possent neque ab signis discedere auderent; G V, 16. quod ... neque hostibus diutina laetatio neque ipsis longior dolor relinquatur; G V, 52. hoc (flumen) neque ipse transire habebat in animo neque hostes transituros existimabat; G VI, 7, b. quod neque in vulgum disciplinam efferri velint neque eos, qui discunt, litteris confisos minus memoriae studere; G VI, 14. nam (Germani) neque druides habent ... neque sacrificiis student; G VI, 21. neque quo signa ferantur, neque quam in partem quisque conveniat, provident; G VI, 37. quorum salutem neque propinqui neglegere, neque civitas levi momento aestimare posset; G VII, 39. neque aetatis excusatione in suscipienda praefectura usus erat neque dimicari sine se voluerat; G VIII, 12. ut ... neque adire flumen neque arduo se recipere possent ascensu; G VIII, 40. tamen neque de Labieno credidit quicquam, neque, contra senatus auctoritatem ut aliquid faceret, potuit adduci; G VIII, 52. quo (tempore) neque frumenta in hibernis erant neque multum a maturitate aberant; C I, 48, b. neque ad explorandum idoneum locum castris neque ad progrediendum data facultate; C I, 81. sed neque longius fugientes (hostes) prosequi nec vehementius equos incitare poterant; C II, 41, a. sic neque in loco manere ordinesque servare neque procurrere et casum subire tutum videbatur; C II, 41, b. ii, qui vulnera acceperant, neque acie excedere neque in locum tutum referri poterant; C II, 41, b. (Bibulus) cum neque curari posset neque susceptum officium deserere vellet; C III, 18. Pompeius neque a mari Dyrrhachioque discedere volebat, ... neque munitiones Caesaris prohibere poterat; C III, 44, a. neque illos suo adventu confirmare potuerunt neque ipsae (cohortes) hostium impetum tulerunt; C III, 64. neque se umquam abuti militum sanguine neque rempublicam alterutro exercitu privare voluisse; C

III, 90. ut neque configeret ... neque vagari Cassium latius pateretur; A 61. cum neque flectere navim propter vim fluminis neque directam tantis fluctibus tenere posset; A 64. nam se neque libentius facere quicquam quam supplicibus ignoscere, neque provinciarum publicas iniurias condonare iis posse, qui ..; A 70. nam (se) neque interfectis amissam vitam neque exsectis virilitatem restituere posse; A 70. quod neque certum locum ... praeceperat, neque ... tabellas signatas dederat; Af 3. uti fieri *non* posse neque locum excusatio ullum haberet nec moram tergiversatio; Af 8. qui neque in illius prospera acie primam fortunam, neque in adversa secundam obtinuimus [victoriam]; H 17. Ita neque in otio concordiam neque in bello virtutem ullo tempore retinere potuistis; H 42, b.

c. **Sätze mit verschiedenen Subjecten** (vgl. b. G VI, 14. 37): neque enim conferendum esse Gallicum cum Germanorum agro, neque hanc consuetudinem victus cum illa comparandam; G I, 31, c. cum neque opus hibernorum munitionesque plene essent perfectae, neque de frumento reliquoque commeatu satis esset provisum; G III, 3. neque enim temere praeter mercatores illo adit quisquam, neque iis ipsis quicquam ... notum est; G IV, 20. quod neque ancorae funesque subsisterent, neque nautae gubernatoresque vim tempestatis pati possent; G V, 10. neque aliter Carnutes interficiundi Tasgetii consilium fuisse capturos, neque Eburones ... ad castra venturos esse; G V, 29. nec virtuti locus relinquebatur, neque ... tela conferti vitare poterant; G V, 35. neque auxilia ex sua civitate ... missa, neque ab se fidem laesam; G VI, 9. quod neque legiones audeant ... ex hibernis egredi, neque imperator ... pervenire possit; G VII, 1. neque ulla multitudine in unum locum coacta resisti posse Romanis, nec ... satis auxilii aut spatii aut copiarum habiturum exercitum populi Romani ad omnia persequenda; G VIII, 1. ut neque subsidia ab lateribus summitti neque equites laborantibus usui esse possent; C I, 45. sed nec magnitudo fluminis permittebat, neque ad ripam dispositae cohortes adversariorum perfici patiebantur; C I, 50. nam neque pudentes suspicari oportet sibi parum credi, neque improbos scire sese timeri; C II, 31, a. sed neque illi ... ex portu prodire sunt ausi, ... neque Bibulus ... satis mature occurrit; C III, 7. quibus rebus neque tum respondendum Caesar existimavit neque nunc, ut (res) memoriae prodantur, satis causae putamus; C III, 17. quod neque celari Alexandrini possent in apparanda fuga, ... neque ... ullus in naves receptus daretur; A 7. neque enim aliud ius esse Cappadociae atque Armeniae, nec iuste eum (Pharnacem) postulare, ut ..; A 35. nam neque hominum morte memoria deleri debet, quin a proximis retineatur, neque clientes sine summa infamia deseri possunt; F 3.

2. **Verbindungen**: iam: Caesar neque iam sibi legatos audiendos neque condiciones accipiendas arbitrabatur ab iis, qui ..; G IV, 13. nec iam arma nostris nec vires suppetunt; G VII, 85.

non: at Caesar neque resistentes aggrediundos tanto collis ascensu indicabat, neque non usque eo legiones admovendas, ut ..; G VIII, 14, a.

tamen: Germanos neque ... bellum inferre neque tamen recusare, ... quin armis contendant; G IV, 7.

vero: neque vero coniuncti Albicis comminus pugnando deficiebant neque multum cedebant virtute nostris; C II, 6, b.

3. **nach einer Negation**: ut non sciret neque bello Allobrogum proximo Haeduos Romanis auxilium tulisse neque ipsos in his contentionibus ... auxilio populi Romani usos esse; G I, 44, c.

4. **mit folgender Adversativpartikel**: neque in eo ... consilio permanere ... neque eam celeritatem ... imitari potuerunt, sed se ... demiserunt; G VI, 40. neque nunc se illorum humilitate neque aliqua temporis opportunitate postulare, quibus rebus opes augeantur suae; sed eos exercitus ... velle dimitti; C I, 85, b. ille (Libo) neque legatos Caesaris recipere neque periculum praestare eorum, sed totam rem ad Pompeium reicere; C III, 17.

II. **dreimal: 1. allein**: sese neque obsides repetituros neque auxilium ... imploraturos neque recusaturos, quo minus perpetuo sub ... imperio essent; G I, 31, b. multa ... dicta sunt, quare negotio desistere non posset, et neque suam neque populi Romani consuetudinem pati, uti optime merentes socios desereret, neque se iudicare Galliam potius esse Ariovisti quam populi Romani; G I, 45. sed navibus transire neque satis tutum esse arbitrabatur, neque suae neque populi Romani dignitatis esse statuebat; G IV, 17, a. quod neque post tergum hostem relinquere volebat neque belli gerendi ... facultatem habebat neque has tantularum rerum occupationes Britanniae anteponendas iudicabat; G IV, 22. quod neque ordines servare neque firmiter insistere neque signa subsequi poterant; G IV, 26. ne tanta multitudine confusa nec moderari nec discernere suos nec frumentandi rationem habere possent; G VII, 75. neque civitates ... frumentum supportare, neque ii ... reverti, neque maximi commeatus ... in castra pervenire poterant; C I, 48, a. neque enim sex legiones alia de causa missas in Hispaniam septimamque ibi conscriptam neque † tot tantasque classis paratas neque submissos duces rei militaris peritos; C I, 85, b. ut neque numero neque genere hominum neque usu rei militaris (copiae) contemnendae viderentur; C III, 110. ut neque maritimis nauticisque sollertia atque ars praesidium ferret, neque numero navium praestantibus multitudo prodesset, neque flexi || electi, al. || ad virtutem ... viri virtuti nostrorum possent adaequare; A 16. ideo quod nondum neque ab Sicilia neque ab Sardinia commeatus supportatus erat, neque per anni tempus in mari classes sine periculo vagari poterant; Af 24. ut praeter ipsum militem et arma nec |vas nec mancipium neque ullam rem ... in naves imponi pateretur; Af 47.

2. **mit folgender Adversativpartikel**: se neque umquam dubitasse neque timuisse neque de summa belli suum iudicium, sed imperatoris esse existimavisse; G I, 41. nec docendi Caesaris propinquis eius spatium datur, nec tribunis plebis sui periculi deprecandi neque etiam extremi iuris intercessione retinendi ... facultas tribuitur, sed de sua salute ... cogitare coguntur; C I, 5.

III. **viermal**: neque quanta esset insulae magnitudo, neque quae aut quantae nationes incolerent, neque quem usum belli haberent, ... neque qui essent ... idonei portus, reperire poterat; G IV, 20.

b. mit atque: nec minus, quam est pollicitus, Vercingetorix animo laborabat, ut reliquas civitates adiungeret, atque eas ... alliciebat; G VII, 31.

c. mit et: s. **et**, C, **c** (16 St.) S. 347, b. — postquam ... neque responsum ullum a Considio dabatur, neque ei reliquae copiae succurrebant, neque equitatu abundabat et ... non satis copiarum habebat et eas tironum neque primo adventu convulnerari exercitum volebat, et oppidi egregia munitio et difficilis ... erat accessus, et nuntiabatur auxilia ... venire; Af 5.

d. mit que: neque exspectant, ... ut de co-

rum imperio ad populum feratur, paludatique ... exeunt; C I, 6, b. nec minimam partem temporis equitum vim cetrati sustinere potuerunt omnesque ... interficiuntur; C I, 70. neque amplius milia passuum VI ... tenebant pabulique inopia premebantur; Af 24. — quod hi (Treveri) neque ad concilia veniebant neque imperio parebant Germanosque Transrhenanos sollicitare dicebantur; G V, 2. neque noctem neque diem intermittit peditatumque subsequi iubet; G V, 38. ut neque beneficiis neque amicitiae memoria moverentur, omnesque ... in id bellum incumberent; G VII, 76. nostris enim neque terra neque mari effugium dabatur victis, omniaque victoribus erant futura in incerto; A 16. Gabinius ... neque provinciae facultatibus sublevabatur ... neque ... commeatus supportare poterat magnisque difficultatibus coactus ... bellum gerebat; A 43.

e. mit atque und que: quare neque tanti sum animi, ut ... censeam, neque tanti timoris, ut ipse deficiam, atque omnia prius experienda arbitror magnaque ex parte ... confido; C II, 31, b.

f. mit que und et: neque vero conspectum aut impetum nostrorum tulerunt, primisque deiectis reliqui se verterunt et loco cesserunt; C III, 51, a. Caesar neque satis militibus perterritis confidebat spatiumque interponendum ... putabat, *et* ... re frumentariae timebat; C III, 74.

necessario, notgedrungen, notwendigerweise: I. capio: ita necessario atque ex tempore capto consilio; C III, 51, b.

cogo: quod necessario || necessariam || rem coactus Caesari enuntiarit; G I, 17. itaque illi necessario loca sequi demissa ... cogebantur; C III, 49. ut ... obsesso Scipione necessario illum (Pompeium) suis auxilium ferre cogeret; C III, 78, b. ut necessario cogeretur iniquum locum subire; H 24. nostri .. cogebantur necessario eos circumvallare; H 32, a.

colloco: necessario angustius milites collocavit; G V, 23.

committo: quod ... flaverant venti, quibus necessario committendum existimabant; C III, 25.

complector: quoniam tantum esset necessario spatium complexus; G VII, 72.

concido: quibus (funibus) abscisis antemnae necessario concidebant; G III, 14, b.

consisto: tum vero ... consistunt necessario; C I, 81.

contineo: necessario .. omnes his angustiis continebantur; C I, 48, a.

deduco: res .. ab Afranianis huc erat necessario deducta, ut ..; C I, 70.

descendo: quo necessario descensuros existimabat; C I, 81. profecto nostro commeatu privati necessario ad dimicandum descendent; H 26.

desisto: necessario sententia desistunt; G VI, 4.

devoco: haec res necessario devocabat, ut (Pompeius) ad dimicandum descenderet; H 24.

diduco: ita necessario diducebantur nostri, ut ..; H 41.

discedo: tum necessario discessum ab arte est propter angustias loci; A 15.

duco: bellum *non* necessario longius duci; C I, 64.

educo: tum demum necessario Germani suas copias castris eduxerunt; G I, 51.

facio: ut nemo non tum quidem necessario faciundum existimabat; G VII, 56. necessario paene iniquo loco et leniter declivi castra fecerant; G VII, 83. id nisi necessario ne faciat; G VII, 86.

intermitto: eiusmodi sunt tempestates consecutae, uti opus necessario intermitteretur; G III, 29.

peto: necessario adversa nocte in altum provectae (naves) continentem petierunt; G IV, 28. necessario dispersos hostes (pabulum) ex aedificiis petere; G VII, 14, a.

pono: illi necessario maturius, quam constituerant, castra ponunt; C I, 65.

procedo: cum longius necessario procederent; G VII, 16.

teneo: ipse (Caesar) .. necessario etesiis tenebatur; C III, 107.

trado: ut arma per manus necessario traderentur; C I, 68.

venio: cum propius erat necessario ventum; C I, 58.

II. contentus: necessario populi senatusque iudicio fore utrumque contentum; C III, 10, b. ea (aqua) plebes ac multitudo contenta est necessario; A 5.

necessarius, nötig, notwendig, unvermeidlich, dringend, befreundet, verwandt: A. **bei Substantiven:** alqd: Vibullius his expositis [Corcyrae] non minus necessarium esse existimavit ... Pompeium fieri certiorem; C III, 11.

bellum: qui (Pompeius) omnibus rebus imparatissimis non necessarium bellum suscepisset; C I, 30, b.

causa: quam (causam) sibi ad proficiscendum necessariam esse diceret; G I, 39, a.

deditio: eos ... necessariam subire deditionem quam proelio decertare malebat; C I, 81.

egressus: qua necessarius nostris erat egressus; C III, 23.

frumentum: si (equitatus) clausus obsidione et inutilis necessarium consumeret frumentum; A 61.

homines: quod ... arma .. cum hominibus necessariis et consanguineis contulerint, queruntur; C I, 74, a.

loca: Caesar loca maxime necessaria complexus noctu praemuniit; C III, 112, b.

pecunia: ad explicandos sumptus rei militaris cum pecuniam necessariam esse iudicaret; A 34, a.

res: quod necessario || necessariam || rem coactus Caesari enuntiarit; G I, 17. necessariis rebus imperatis; G II, 21. (Romanos) usu rerum necessariarum ... spoliatum iri; G VII, 66, b. L. Plancus ... necessaria re coactus locum capit superiorem; C I, 40, b. ut nostri magna inopia necessariarum rerum conflictarentur; C I, 52. Caesar, etsi multis necessariisque rebus in Italiam revocabatur, tamen ..; C II, 18, b. summis .. angustiis rerum necessariarum premebantur; C III, 15. se domo patriaque expulsos omnibus necessariis egere rebus; C III, 32, b. neque (Laelius) ... necessariarum rerum inopia ex portu insulaque expelli potuit; C III, 100. quo celerius honestiusque ad res magis necessarias (Caesar) proficisceretur; A 71.

sumptus: pecunia ad necessarios sumptus corrogata; C III, 102, a.

tempus: tam necessario tempore, tam propinquis hostibus; G I, 16. ut (Caesar) maxime necessario tempore civitati subveniat; G VII, 32. adhortatus milites, ne necessario tempore itineris labore permoveantur; G VII, 40. quod ... tua .. opera militibus tempore necessario respublica caret; Af 54, a.

victus: necessarii victus inopia coactos fugere; C I, 69.

voluptates: qui non necessarias conquirerent voluptates; C III, 96.

usus: cui (exercitui) semper omnia ad necessarium usum defuissent; C III, 96.

B. **allein:** facinnt: Haedui Ambarri, necessarii et consanguinei Haeduorum, Caesarem certiorem faciunt ..; G I, 11.

implorant: cum eius necessarii fidem implorarent Pompei; C III, 82, h.

II. cogo: omnes amici consulum, necessarii Pompei atque eorum, qui ..., in senatum coguntur; C I, 3.

mitto: Canininm Rebilum legatum, familiarem necessarinmque Scribonii Libonis, mittit ad eum colloquii causa; C I, 26, b. f. III, 2.

praeficio: Sextum Caesarem, amicum et necessarinm snnm, legionibus Syriaeque praefecit; A 66.

III, 1. numerus: quem (Clodium) ... in suorum necessariorum nnmero habere instituerat; C III, 57.

2. alqs ex: regem .. hortatus est, ut ex suis necessariis quos haberet maximae auctoritatis legatos ad Achillam mitteret; C III, 109.

necesse, nötig, notwendig, unvermeidlich: A. est: I. absolut: magnis .. difficultatibus coactus (Gabinius) non ut volehat, sed ut necesse erat bellum gerebat; A 43.

II. mit Infinitiv: quasi vero ... non necesse sit nohis Gergoviam contendere et cum Arvernis nosmet coniungere; G VII, 38, b. Caesari ad saucios deponendos ... necesse erat adire Apolloniam; C III, 78, a. f. III. G VII, 73, a.

III. mit acc. c. inf.: quorum (consiliorum) eos in vestigio poenitere necesse est; G IV, 5. id quod necesse erat accidere; G IV, 29. qnod fieri necesse erat; G V, 33. interim eam partem nudari necesse erat et ab latere aperto tela recipi; G V, 35. qnae sit necesse accidere victis; G VII, 14, b. quot virorum fortium morte necesse sit constare victoriam; G VII, 19. erat eodem tempore et materiari et frumentari et tantas munitiones fieri necesse; G VII, 73, a. quod imparatis disiectisque accidere fuit necesse; G VIII, 3. id qnod accidere erat necesse, cum raris ... ex aedificiis pabulnm conqnireretur; G VIII, 10. (castra) vallo muniri vetuit, quod eminere et procul videri necesse erat; C I, 41. mutato consilio quihusdam de causis, quas commemorari necesse non est; C III, 66. magna pars (exercitus) deperiit, quod accidere tot proeliis fnit necesse; C III, 87. Caesarem ... prius necesse esse convallem olivetumque transgredi; Af 50. quae (castra) eum (Caesarem) necesse erat praetergredi; Af 69, a.

IV. alqd: huic .. accidit, quod fuit necesse, nt nonnulli milites ... interciperentur; G V, 39. bis rebus tantum temporis tribuit, quantum erat properanti necesse; C III, 78, a.

B. habeo: (se) orare, ... ne ad ultimum supplicinm progredi necesse habeant; C I, 84. cum ... necesse .. haberet legiones a munitionihus dedncere; Af 39.

necessitas, Notwendigkeit, Not, Nötigung, Zwang, Drang der Umstände, Bedürfnis, Verbindung, Freundschaft: I. patitnr, videtur: diutius, ... quam necessitas urbanarum seditionum pati videbatur; A 78.

postnlat: instructo exercitu, magis nt ... necessitas temporis, quam nt rei militaris ratio atque ordo postulabat; G II, 22.

II, 1. impono: nihil .. minus volebat quam suh decessn sno necessitatem sibi aliquam imponi belli gerendi; G VIII, 49. si qua esset imposita dimicandi necessitas; C III, 77.

iniungo: nec (Vatinius) sibi ullius rei moram necessitatemque iniungebat, qnin ... Octavinm persequeretur; A 44. b.

paro: admonebantur (inimici), qno maiores pararent necessitates; G VIII, 53.

2. servio: praesentis temporis necessitati serviebant; A 13.

3. addueo ad: Scipio ... ad necessitatem adductus dimicandi; Af 79.

III, 1. abduei: Marcellum .. ant voluntate aut necessitate abdnctum ... consentire cum Cordubensibus; A 57, h.

addnci: qua necessitate addactus Divitiacus auxilii petendi causa Romam ... profectus; G VI, 12, b. eum (Pharnacem) Cappadocia decessisse non voluntate adductum, sed necessitate; A 35. Caesar, ... quod aliis temporibus natura facere consuerat, tunc necessitate fecit adductus, ut ... manum consereret; A 71.

cogi: se necessitate coacti tradiderunt; G VIII, 43. quibus (necessitatibus) cogi posset senatus id probare, quod ..; G VIII, 53. hac necessitate Caesar coactus privatos ambiendo ... aliquantum numerum frumenti ... congesserat; Af 21. qua necessitate coacti veterani milites equitesque ... alga ... vitam eorum (iumentorum) producebant; Af 24. Iuba distentus triplici bello necessitateque coactus ... sex cohortes ... mittit; Af 55.

contineri: cum ... neque nlla necessitate neque imperio continerentur; G II, 11.

deduci: quo (Marcellns) maxime rem deducere volebat, necessitate est dednctus, nt neque confligeret ... neque ..; A 61.

permoveri: qua necessitate et ignominia permotus Libo discessit a Brundisio; C III, 24.

2. ad: constitutis repente exiguis ad necessitatem aedificiis; G VIII, 5.

causa: Vercingetorix ... id bellum se suscepisse non suarum necessitatium, sed communis libertatis causa demonstrat; G VII, 89.

pro: vado .. per equites invento pro rei necessitate opportuno; G VII, 56. equidem mihi videor pro uostra necessitate non labore ... defuisse; F 1. vel pro hospitio regis Nicomedis vel pro horum necessitate ... defugere hoc munus ... non potui; F 3.

necessitudo, Verbindung, Verwandtschaft, Freundschaft: I. intercedit: necessitndinem quidem sibi nihilo minorem cum Caesare intercedere; C II, 17.

II. causae: docehat etiam, qnam veteres quamque iustae causae necessitudinis ipsis cum Haeduis intercederent; G I, 43, h.

III, 1. potior: semper se reipuhlicae commoda privatis necessitudinihns habuisse potiora; C I, 8.

2. pro: quos (exercitus) se pro necessitudine partiturum eum Pompein arbitratur; C I, 4.

propter: eum (Pompeinm) Aegyptum iter habere propter necessitudines regni reliquasque eius loci opportunitates; C III, 106.

necne, oder nicht: nt matresfamiliae ... declararent, atrum proeliam committi ex usu esset, necne; G I, 50.

neco, töten, umbringen: I. alqe: maiore commisso delicto igni atque omnibus tormentis necat; G VII, 4, b.

II. alqm: ntrum igni statim necaretur, an ..; G I, 53. id esse consilium Caesaris, nt ... hos omnes in Britanniam tradnctos necaret; G V, 6. in conspectu multitudinis omnibus cruciatibus affectus necatur; G V, 56. L. Lentulus comprehenditur ah rege et in custodia necatur; C III, 104. quem (P. Ligarium) oh periurii perfidiam || periurium perfidiamque || Caesar iussit necari; At 64.

partem: quorum (anatiorum) pars deprebensa s conspectu nostrorum militum cum cruciatu nebatur; G V, 45.
senatum: omni senatn necato reliquos sub co- ona vendidit; G III, 16.

nec, neque opinans s. **nec,** B, 1, a, y. opinor (8 St.) S. 659, b.

necubi s. **cubi** (2 St.) S. 239, a.

nefandus, ruchlos: facinus: nefandum crudelissimumque facinus sunt aggressi; H 15. unium ... clamasse facinus se nefandum et sce- us fecisse; H 16, b.

nefarie, ruchlos, frevelhaft: consector: non vestra .. sponte vos certo scio ... cives et optimum quemque nefarie consectari; Af 44.
interficio: vos ... luce clara Cassium in medio foro nefarie interficere voluistis; H 42, b.

nefarius, ruchlos, frevelhaft: crudelitas: non praetereunda oratio Critognati videtur propter eius singularem et nefariam crudelitatem; G VII, 77, a.
facinus: an dubitamus, quin nefario facinore admisso Romani iam ad nos interficiendos concurrant? G VII, 38, b.
scelus: uno tempore et nos circumvenire et vus nefario scelere obstringere; C II, 32, a. „abducite istos", inquit, „nefario scelere contaminatos"; Af 46.

nefas, Frevel: quibus (clientibus) more Gallorum nefas est etiam in extrema fortuna deserere patronos; G VII, 40.

neglegens, nachlässig, unachtsam: cum diuturnitas oppugnationis neglegentiores Octavianos effecisset; C III, 9, b.

neglegenter, nachlässig: in hostes languide tela neglegenterque mittentis .. immittit cohortes; Af 18.

neglegentia, Nachlässigkeit, Unachtsamkeit: I. adduco in: dum hostes cotidiano instituto saepe idem faciendo in neglegentiam adducerentur; Af 66.
II. ob: eos ... ob neglegentiam ignominiae causa dimittendos ab exercitu ... curavit; Af 46.

neglego, vernachlässigen, nicht achten, unbeachtet lassen: I. absolut: eo duae omnino civitates ex Britannia obsides miserunt, reliquae neglexerunt; G IV, 38.
II. facere: paucae ultimae nationes anni tempore confisae ... hoc facere neglexerunt; G III, 27.
III. alqd: etsi ab hoste ea dicebantur, tamen non neglegenda existimabant; G V, 28.
commodum: salutis causa rei familiaris commoda neglegenda; G VII, 14, a.
imperium: nihil hunc se absente pro sano facturum arbitratus, qui praesentis imperium neglexisset; G V, 7.
iniurias: se Haeduorum iniurias non neglecturum; G I, 35.
astam: hoc maxime ad virtutem excitari putant metu mortis neglecto; G VI, 14.
partem: ne hac parte neglecta reliquae nationes sibi idem licere arbitrarentur; G III, 10.
periculum: nolite hos vestro auxilio exspoliare, qui vestrae salutis causa suum periculum neglexerunt; G VII, 77, c.

religionem: neque saepe accidit, ut neglecta quispiam religione aut capta apud se occultare aut posita tollere auderet; G VI, 17.
sacramentum: eo neglecto sacramento, quo tenemini; C II, 32, c.
salutem: quorum (hominum) salutem neque propinqui neglegere, neque civitas levi momento aestimare posset; G VII, 39.

nego, verneinen, verweigern, abschlagen: I. alqs: non facile Gallos Gallis negare potuisse; G V, 27, b.
II. accus. c. inf.: negat se more et exemplo populi Romani posse iter ulli per provinciam dare; G I, 8. Cotta se ad armatum hostem iturum negat; G V, 36. si ita fecissent, fines eorum se violaturum negavit; G VI, 32. Lentulus sententiam Calidii pronuntiaturum se omnino negavit; C I, 2. Marcellus vero passurum in praesentia negat; C I, 6, a. cum ... illi (Graeci) .. se contra imperium populi Romani pugnaturos esse negarent; C III, 11. illi (Apolloniates) vero daturos se (obsides) negare; C III, 12.
III. alqd: posteaquam id obstinate sibi negari vidit; G V, 6. ubi id a Caesare negatum et palam si colloqui vellent, concessum est; C I, 84.

negotiator, Bonquier, Großhändler: I, 1. accuso: cives .. Romanos negotiatores ... multis verbis accusatos; Af 90.
2. cogo a: quos (homines) ... partim a negotiatoribus coëgerat; C III, 103.
II. a: in quo (oppido) tritici modium milia CCC comportata fuerant a negotiatoribus Italicis aratoribusque; Af 36.

negotior, Handelsgeschäfte treiben: I. causa: cives .. Romanos, qui negotiandi causa ibi constiterant, ... interficiunt; G VII, 3. idem facere cogunt eos, qui negotiandi causa ibi constiterant; G VII, 42. interfectis Novioduni custodibus quique eo negotiandi causa convenerant; G VII, 55, b.
II. cives: qui (cives Romani) illic negotiarentur; C III, 102, b. qui (cives) in Ponto negotiati essent; A 70.

negotium, Geschäft, Sache, Unternehmen, Schwierigkeit: I, 1. est: quid in sua Gallia ... aut Caesari aut omnino populo Romano negotii esset; G I, 34.
2. sum: neque esse quicquam negotii, ... hanc (legionem) sub sarcinis adoriri; G II, 17. nihil esse negotii subito oppressam legionem ... interfici; G V, 38. ab hoc hostem prohiberi nihil esse negotii; C I, 66. ut ... unius esse negotium diei ... dicerent; C III, 82, a.
II, 1. cognosco: cognito hoc negotio; H 32, a.
conficio: s. **conficio** negotium (8 St.) S. 199, b. — do: s. **do,** II. negotium (3 St.) S. 292, a. — gero: s. **gero** negotium (3 St.) S. 419, b.
suscipio: quo suscepto negotio; A 9.
2. desum: non deest negotio Curio; C II, 41, a.
praeficio: quos (equites) ei negotio praefecerat; G VII, 61. ei .. negotio Q. Fufium Calenum legatum praeficit; C I, 87.
praesum: collaudatis militibus atque iis, qui negotio praefuerant; G V, 2. prout cuiusque eorum, qui negotiis praeerant, aut natura aut studium ferebat; C III, 61.
3. desisto: quare negotio desistere non posset; G I, 45.
4. desisto de: te magnopere, ut de negotio desistas, adhortor; Af 45.
III. alqd: s. I.
IV, 1. deici: equitatus et levis armatura ho-

stium nullo negotio loco pulsa et deiecta est de colle; Af 69, a.

pelli: puncto temporis hostibus nullo negotio campo pulsis; Af 18. ſ. deici.

refici: ut amissis circiter XL navibus reliquae tamen refici posse magno negotio viderentur; G V, 11.

sustinere: magno negotio impetus hostium adversos || et ex || munitionibus sustinere; A 8.

2. in: quod plerumque iis accidere consuevit, qui in ipso negotio consilium capere coguntur; G V, 33.

nemo, niemand, keiner: A. **bei Substantiven und Adjectiven:** eques, miles: nam ante id tempus nemo aut miles aut eques a Caesare ad Pompeium transierat; C III, 61.

hostis: quem in locum nemo sanus hostis subiturus esset; A 74.

vivus: neminem ex eo numero vivum capi patiuntur; G VIII, 35.

unus: eo (Bibulo) mortuo ad neminem unum summa imperii redit; C III, 18.

B. **allein:** I. **Subject:** audet: quod illo licente contra liceri audeat nemo; G I, 18, a. quorum progredi ausus est nemo; G V, 43. de equitibus hostium, quin nemo eorum progredi modo extra agmen audeat, .. ipsos .. non debere dubitare; G VII, 66, b.

consistit: tanta vi in Pompei equites impetum fecerunt, ut eorum nemo consisteret; C III, 93, b.

contendit: neminem secum sine sua pernicie contendisse; G I, 36.

decedit: ut ... non modo demigrandi causa de vallo decederet nemo, sed paene ne respiceret quidem quisquam; G V, 43.

defendit: refractis portis, cum iam defenderet nemo; G II, 33.

demittit: ubi neminem in aequum locum sese demittere, sed toto undique muro circumfundi viderunt; G VII, 28.

desiderat: ut nemo aut tribuni aut centurionis imperium desideraret; C III, 74.

dubitat: aptissimum esse hoc genus ad proditionem dubitare nemo potest; A 7.

egreditur: prima nocte aquandi causa nemo egreditur ex castris; C I, 81.

est: reliquum quidem in terris esse neminem, quem non superare possint; G IV, 7. nemo est tam fortis, quin rei novitate perturbetur; G VI, 39. nemo erat adeo tardus aut fugiens laboris, quin ... occurrendum putaret; C I, 69. sed in castello nemo fuit omnino militum, quin vulneraretur; C III, 53. nemo erat, qui modo aliquam iacturam facere posset, quin .. vadimonio teneretur; A 49. postquam animadverterunt neminem ibi esse [praesidio]; Af 85, a. ex adversariis sibi parem esse neminem; H 25, a.

fert: cui (Euphranori) subsidium nemo tulit; A 25, b.

interit: interit tamen nemo; C I, 64.

licetur: ſ. audet; G I, 18, a.

pollet: neminem vero tantum pollere, ut ... bellum concitare ... posset; G VIII, 22.

potest: hoc toto proelio ... aversum hostem videre nemo potuit; G I, 26. ſ. dubitat.

premit: an novis delectibus, si nemo premeret, Macedoniam tenere conaretur; C III, 102, a.

progreditur: audet.

recusat: sed hunc laborem recusabat nemo; C I, 68.

refugit: magnae felicitatis esse arbitrabatur neminem ex caede refugisse in castra, qui ... nuntium .. perferret; G VIII, 36.

resistit: uti omnino pugnandi causa resisteret nemo; G V, 51.

sequitur: quod si praeterea nemo sequatur; G I, 40, d.

transit: quod ... neminem postea belli inferendi causa in Britanniam transiturum confidebant; G IV, 30.

videt: ſ. potest:

II. **nach Verben:** 1. desidero: ut ex nostris praeter duos centuriones sit nemo desideratus; H 23, b.

emitto: pabulatum emittitur nemo; C I, 81.

exaequo: quod neminem dignitate secum exaequari volebat; C I, 4.

reperio: hoc qui postularet, reperiebatur nemo; C III, 20.

2. noceo: se nociturum nemini; C I, 85, e.

III. **nach Adjectiv:** ignotus: nemini enim erat ignotum plurimis de causis ad urbem Caesarem revocari; A 71.

C. **mit Negation:** 1. non nemo: nonnemo culpae eius (Caesaris) imprudentiaeque assignabat, quod ..; Af 3.

2. nemo non: neminem existimaturum non sua voluntate factum; G I, 20. ut nemo non tum quidem necessario faciundum existimabat; G VII, 56. nemo enim aut in provincia natus ... aut diuturnitate iam factus provincialis ... non cum omni provincia consenserat in odio Cassi; A 53.

nequaquam, keineswegs: I. possum: hoc a Cordubensibus nequaquam poterat animum adverti; H 4.

II. idoneus: hunc ad egrediendum nequaquam idoneum locum arbitratus; G IV, 23.

par: facere, quod nostri maiores nequaquam pari bello Cimbrorum Teutonumque fecerunt; G VII, 77, c. cum eques ad dimicandum [dimisso equo] cum pedite congreditur, nequaquam par habetur; H 15.

tantus: Caesaris copiae nequaquam erant tantae, ut ... confideret; C III, 109.

neque ſ. **nec.**

nequiquam, vergebens, zwecklos: audeo: ut non nequiquam tantae virtutis homines iudicari deberet ausos esse transire latissimum flumen; G II, 27.

imploro: nequiquam eius (Pompei) auxilium, si postea velit, senatum imploraturum; C I, 1.

quaero: hostes ... itineribus diversis fugam quaerunt. nequiquam; G VIII, 19, b.

nervus, Muskel, Sehne, Macht: 1. confirmo: hoc ali staturam, ali vires nervosque confirmari putant; G VI, 21.

2. utor: quibus opibus ac nervis non solum ad minuendam gratiam, sed paene ad perniciem suam uteretur; G I, 20.

neu, neve, und daß nicht, oder daß nicht, noch: I. **anreihend:** 1. **Conjunctiv:** praecipit atque interdicit, ... unum omnes peterent Indutiomarum, neu quis quem prius vulneret, quam illum interfectum viderit; G V, 58. interea manerent indutiae, dum ab illo rediri posset, neve alter alteri noceret; C III, 16. nuntios .. ad Pharnacem misit, Armenia Cappadociaque decederet neve occupatione belli civilis populi Romani ius maiestatemque temptaret; A 34, a. vgl. **ne,** I, 2. postulo; G I, 35 (S. 656, a).

2. ne: interdicit atque imperat Cassivellauno, ne Mandubracio neu Trinobantibus noceat; G V, 22. hortatus .. est, ne ea, quae accidissent, graviter ferrent neve his rebus terrerentur multisque se-

cundis proeliis unum adversum ... opponerent; C III, 73, a. cum ... hortaretur .., ne negotio desisteret neve animo deficeret; C III, 112, c. ſ. **ne**, 1, 2. caveo. commendo. confirmo; G VII, 53. obsecro; C II, 28. oro; G VI, 32. A 34, a. postulo; G I, 35. — 3. certior. — 4. nuntii; G I, 26. — 5, a. videantur; C I, 74, a. — II. non; G VIII, 39 (S. 655—658).

3. ut: uti suae pristinae virtutis memoriam retinerent neu perturbarentur animo; G II, 21. ut ... his defensoribus earum rerum vis minueretur, neu ponti nocerent; G IV, 17, h. ut procul tela coniciant neu propius accedant; G V, 34. habent legibus sanctum, ... uti ad magistratum deferat neve cum quo alio communicet; G VI, 20. obsecrant, ut suis fortunis consulat, neve ab hostibus diripiantur; G VII, 8. matresfamiliae ... obtestabantur Romanos, ut sibi parcerent neu, sicut Avarici fecissent, ne a mulieribus quidem atque infantibus abstinuerent; G VII, 47, b. obtestatur .., ut suae salutis rationem habeant neu se ... hostibus dedant; G VII, 71. Pompeius suis praedixerat, ut Caesaris impetum exciperent neve se loco moverent; C III, 92. eos .. (milites) hortari, ut suum officium Pompeio praestarent neve eius fortunam despicerent; C III, 103. has munitiones .. auxit .., ut pro muro obiectas haberet neu dimicare invitus cogeretur; C III, 112, b. dat centurionibus negotium, ut ... ad fodiendos puteos animum conferant neve quam partem nocturni temporis intermittant; A 9. comica ut aequato virtus polleret honore cum Graecis neque in ‖ neve ‖ hac despectus parte iaceres; F 23.

II. **correspondierend**: oppida incendi oportere, ... neu suis sint ad detractandam militiam receptacula neu Romanis proposita ad copiam commeatus praedamque tollendam; G VII, 14, b. flens Petreius manipulos circumit militesque appellat neu se neu Pompeium, imperatorem suum, adversariis ad supplicium tradant, obsecrat; C I, 76.

neuter, keiner von beiden; A. flumen: neutrum horum (fluminum) transiri poterat; C I, 48, a.

B, I. faciunt: ubi neutri transeundi initium faciunt; G II, 9.

II. iuvo, recipio: neutrum eorum contra alterum iuvare aut urbe aut portibus recipere (se debere); C I, 35.

pello: ut ... neutri pellerentur; C III, 112, b.

2. mitto: quae fuit causa, quare (Treveri) toto abessent bello et neutris auxilia mitterent; G VII, 63.

nex, Tod: I. duco ad: qui (adolescentes) cum ducerentur ad necem; Af 28. cum (C. Vestrius) ad necem duceretur; Af 64.

II. potestas: ſ. **habeo**, III, potestatem (8 St). S. 427, a.

nihil, nichts, durchaus nicht, keineswegs: A. allein: I. **Subject**: abest: recte augurari ‖ augurari ‖ de me ... nihil a me abesse longius crudelitate; F 15.

accidit: quarum rerum nihil omnino acciderat; C II, 43

constat: quod nihil nobis constat; G VII, 5.

est: demonstrant sibi praeter agri solum nihil esse reliqui; G I, 11. quod omnibus fructibus amissis domi nihil erat, quo famem tolerarent; G I, 28. privati ac separati agri apud eos nihil est; G IV, 1. nihil esse negotii subito oppressam legionem ... interfici; G V, 38. nihil adeo arduum sibi esse existimaverunt, quod non virtute consequi possent; G VII, 47, a. nihil citra Capuam tutum esse omnibus videtur; C I, 14. ab hoc hostem prohiberi nihil esse negotii; C I, 66. quod, unde agger omnino comportari posset, nihil erat reliquum; C II, 15. praeter ipsam Africam terram nihil ... ab illorum scelere insidiisque reliquum futurum; Af 26, b. ubi omnino aquae nihil esset; Af 69, b. Dolabella tuo nihil scitu mihi esse iucundius; F 15. sed tamen nihil est quod potius faciamus; F 20.

potest: quarum rerum a nostris propter paucitatem fieri nihil poterat; G III, 4. quibus (casibus) nihil ratione potuit administrari; A 75. ſ. II, 1. proficio; G III, 21.

videtur: quod de re tanta et a tam perito imperatore nihil frustra confirmari videbatur; C III, 87. ſ. est; C I, 14.

II. **nach Verben**: I. **objectiv**: administro: ſ. I. potest; A 75.

ago: inter se coniurant nihil nisi communi consilio acturos; G III, 8. nihil temere agendum ... existimabant; G V, 28.

arbitror: cum victoribus nihil impeditum, victis nihil tutum arbitrarentur; G II, 28.

audeo: quae (plebes) nihil audet per se; G VI, 13, a. (Curio) nihil contra se regem ausurum existimabat; C II, 37.

cogito: nihil se de bello cogitavisse; G VI, 32. quarum rerum illo tempore nihil factum, ne cogitatum quidem; C I, 7, b. sed praeoccupatus animus Attianorum militum ... nihil de resistendo cogitabat; C II, 34, b. qui nihil praeterquam de vita cogitarent; A 8. quin hostes ... nihil iam de bello essent cogitaturi; A 32.

committo: nihil his committendum existimavit; G IV, 5. nihil, quod ipsis esset indignum, committebant, G V, 35.

confirmo: ſ. I. videtur.

deperdo: ut socios atque amicos ... sui nihil deperdere ... velit; G I, 43, b.

dico: „nihil“, inquit, „de eorum sententia dicturus sum, qui ..“; G VII, 77, a.

do: quibus (hostibus) ad consilia capienda nihil spatii dandum existimabat; G IV, 13.

facio: ſ. **facio**, III. alqd. nihil (10 St.) S. 382, b.

gusto: qui (exercitus) a quarta vigilia usque ad horam x diei nihil gustasset; Af 69, b.

ineo: nihil se contra Sequanos consilii inituros; G VI, 12, a.

infero: nihil pati vini reliquarumque rerum inferri; G II, 15.

malo: nihil .. malo quam .. me mei similem esse; F 15.

mereo: eos nihil meruisse, quare tali poena afficerentur, qui ..; H 16, b.

molior: nihil praeterea moliantur; F 26.

perficio: nihil tam operose ab aliis esse perfectum, quod non ... superetur; G VIII, pr. a.

possum: cum (Nervii) equitatu nihil possent; G II, 17.

proficio: illi ... ubi diligentia nostrorum nihil his rebus profici posse intellexerunt; G III, 21. si nihil in oppugnatione oppidi profecissent; G VII, 20, e. apud quos cum proficere nihil posset; C III, 22. ubi nihil profici equitatu cognovit; C III, 58. nihil ex loco superiore inermi proficere poterant; A 76. (Considius) diu multumque expertus ... cum proficeret nihil; Af 43. postquam (C. Vergilius) terra marique clausum se nihil proficere intellexit; Af 93.

provideo: qui nihil ante providisset; G V, 33. nihil horum ad pacandas Hispanias, nihil ad usum provinciae provisum; C I, 85, b.

recuso: ut nihil nisi hiberna recusent; G V, 41.

reddo: postquam sibi nihil omnino oppidanos responsi reddere animadvertit; Af 91, b.

relinquo: nihil relinquebatur, quod ad urna-

tum portarum ... excogitari poterat; G VIII, 51. relinqoebatur Caesari nihil, nisi uti equitatu agmen adversariorum male haberet; C I, 63.

reperio: nos nihil de eo percontationibus reperiebamus, nisi ... breviores esse ... noctes videbamus; G V, 13.

respondeo: nihil Sequani respondere, sed in eadem tristitia taciti permanere; G I, 32.

sospicor: ot ... nihil de insidiis suspicaretur; A 36.

timeo: quod ... nihil de bello timeudum existimaverat; G III, 3. nihil timentibus nostris; G IV, 12. Labienos ... de suo ac legionis pericolo nihil timebat; G V, 57. nihil eos de evento eius diei timuisse, qoi ..; C III, 96. siu erat (Cassius) dubius animi, utrum nihil timere an omnia licere mallet; A 56.

valeo: in se otiam aetatis excusationem nihil valero; C I, 85, c.

volo: nihil enim minus volebat, quam ... necessitatem sibi aliqoam imponi belli gerendi; G VIII, 49.

2. **adverbiell:** attineo: nibil attinere eom (Aquinom) cum adversariis colloqoi; Af 57.

commoveo: nihil se ea re commoveri; G I, 40, d.

exspecto: nihil iam Caesaris imperium exspectabant; G II, 20.

iudico: nibil se propter inscientiam ... volgi gravius de civitate iodicare; G VII, 43.

noceo: nihil iis noceri posse; G V, 34. ipsi vero nihil nocitum iri; G V, 36. iureiurando accepto, nihil iis (tironibus) nocitoros bostes; C III, 28, a.

opus est: cum videret ad Cassium persequendum nihil opus esse Cn. Pompei nomine et memoria; A 59. nihil enim iam video opos esse nostra oura; F 26.

pertineo: quae res etsi nibil ad levandas iniorias pertinere videbantur, tamen ..; C I, 9, a.

timeo: ut ... ab aestu relictae (naves) nihil saxa et caotes timerent; G III, 13, b.

B. **mit Adjectiven und Adverb:** aliud: Caesar intellexit nihil aliud eos conari, nisi ut se cogerent ..; Af 69, b.

amplius: bostes .. nihil amplios copiarum accessurum credentes, ut pridie cognoverant; G VIII, 28.

durios: si nihil esset durius; G V, 29.

gravius: quo mihi gravius abs te nil || obstent nibil || accidere potest; F 16.

C. **mit non:** ut ... etiam nostrorum militum vocibos nonnibil carperetur; G III, 17.

nihilo, um nichts: firmior, languidior: cum doce assumpto Alexandrini nibilo se firmiores factos aot languidiores Romanos animadverterent; A 25, a.

magis: cum Vercingetorix nihilo magis in aequum locum descenderet; G VII, 53.

minor: necessitudinem ... sibi nihilo minorem cum Caesare intercedere; C II, 17.

minus: post eios mortem nihilo mious Helvetii id, quod constituerant, facere conantor; G I, 5. bac spe lapsus Indutiomarus nihilo minus copias cogere ... coepit; G V, 55. nihilo minus elandestinis nuutiis ... Allobrogas sollicitat; G VII, 64. nihilo miuus tamen agi posse de compositione; C III, 17. conatus tamen nihilo minus est ... de pace agere; C III, 18. qui (familiares) ... nihilo minos oderant eum, cuios nomine peccabant; A 50. nihilo tamen minos in navibus remiges milites-que continere; Af 1. eum nihilo minus eius sermonem nuntius ad se || Sciplonem || referret; Af 57. doces utrique ... nihilo minus equestribus proeliis inter se cotidie dimicabant; Af 61, b. ut haberent facultatem ... nihilo minue fortissime acerrimeque pugnare; Af 78, a. postquam ... animadvertit ... nihilo minus partem militum castra non ignaviter monire; Af 81.

periculosius: inde paulo vehementiore tempestate nibilo periculosius se navigaturum credens (Cassius) profectos; A 64.

secius: nibilo secios Caesar ... duas acies hostem propulsare, tertiam opus perficere iussit; G I, 49. ac nibilo secios sublicae .. ad inferiorem partem fluminis oblique agebantur; G IV, 17, b. nihilo tamen secius principibus Treverorum ad se convocatis; G V, 4. ut ... nibiln tamen secius omnia eios consilia cognosceret; G V, 7. Massilienses tamen nihilo secius ad defensionem urbis reliqoa apparare coeperunt; C II, 7. praetervectos .. Dyrrbachium magna vi venti nihilo secius (Coponins) sequebatur; C III, 26.

nimbus, Platzregen: circiter vigilia secunda noctis nimbus cum saxea grandiue sublto est exortus ingens; Af 47.

nimirum, freilich, allerdings: sed ego nimirum ... hoc ipsum crimen arrogantiae subeo; G VIII, pr. b.

nimis, zu sehr: I. glorior: ne ... nimis eo gloriarentor beneficio, quod auxilia Pompeio non misissent; A 70.

II. firmus: is locus praesidio ub bis (hostibus) non nimis firmo tenebatur; G VII, 36.

nimius, zu groß, übermäßig, maßlos: arrogantia: qood plerumque hominum nimia pertinacia atqoe arrogantia accidere soleat; C I, 85, a.

bonitas: quod nimia bonitas eius (Caesaris) fallaciis pueri elusa esset; A 24, b.

fiducia: multa ... (videre licuit), qnae nimiam loxuriam et victoriae fiduciam designarent; C III, 96.

libertas: vellem ... bomines suae petulantiae nimiaeque libertatis aliquando finem fecissent; Af 54, a.

luxoria: s. fidocia.

obseqoentia: factum imprudentia Biturigum et nimia obsequeutia reliquorum, nti hoc incommodum acciperetnr; G VII, 29.

pertinacia: s. arrogantia.

nisi, wenn nicht, wofern nicht, außer, als: I. **im vollständigen Satz: 1. nach einer Negation: a. allein:** ne: ne proelium committeret, nisi ipsius copiae prope bostium castra visae essent; G I, 22.

nec, neque: nec se satis tutom fore arbitrator, nisi flumine Ligeri ... copias tradoxisset; G VIII, 27. neque amplius facere nisi hostium iacula vitare; Af 16. Pompeius ... neque munitiones Caesaris prohibere poterat, nisi proelio decertare vollet; C III, 44, a.

nihil: nos nihil de eo percontationibus reperiebamus, nisi certis ex aquae mensoris breviores esse ... noctes videbamus; G V, 13.

non: qui (Caesar) nisi decedat atque exercitum dedocat, ... sese illum uon pro amico ... habiturum; C I, 44, d. nisi subsidium sibi summittatur, sese dintius sostinere non posse; G II, 6. quod, pro vita hominis nisi bominis vita reddatur, non posse deorum immortalium numen placari arbitrantur; G VI, 16. quo malo nisi liberaretur, imperata se facere ... non posse; A 34, a. non soperfuissent, nisi in eum locum confugissent; H 31, b.

b. **Verbindung:** quod nisi celeriter socii

foret subventum ... nihil ... reliquum futurum; Af 26, b.

2. **ohne Negation: a. allein: α. Indicativ:** „desilite“, inquit, „milites, nisi vultis aquilam hostibus prodere“; G IV, 25. — **β. Conjunctiv:** summae se iniquitatis condemnari debere, nisi eorum vitam sua salute habeat cariorem; G VII, 19. nisi omnia consentiant inter se, non putest fieri, ut nominis similitudo sit; F 7, c. nisi ita fecerint, sese bello civitatem persecuturum demonstrat; G V, 1. Galli, nisi perfregerint munitiones, de umni salute desperant; G VII, 85. quod uisi fecerit, se ... in periculum esse venturum; C I, 17. nisi ... nuntii de Caesaris victoria ... essent allati, existimabant plerique futurum fuisse, uti (oppidum) amitteretur; C III, 101, b. cui (Pharnaci) nisi castrorum oppugnatio facultatem attulisset liberius profugiendi, vivus ... adductus esset; A 76. nisi (Pompeius Rufus) celeriter ad Caesarem accucurrisset, interfectus esset; Af 85, b. quorum (equitum) nisi summa virtus fuisset, vivi capti essent; H 23, b. — **Lücke:** quorum pugna esset prope profecto dirempta, nisi ... levem armaturam ... non longe ab opere * castra constituit; H 25, b.

b. **Verbindung:** quod uisi ... milites essent defessi, .. hostium copiae deleri potuissent; G VII, 88. nox proelium diremisset, tota classe ... potitus esset; A 11. locorum notitia reliqui se texissent, ... funditus deleti essent; A 27. celeriter ... proelium esset diremptum, maior calamitas esset accepta; A 63, b. in noctem proelium esset coniectum, ... capti in potestatem Caesaris venissent; Af 52. advesperasset, ... auxilio privati essent; H 24. f. 1, b.

II. **im verkürzten Satz (adverbiell): 1. nach einer Negation: a. allein:** ne: ne quis enuntiaret, nisi quibus communi consilio mandatum esset; G I, 30. id nisi necessario ne faciat; G VII, 86. ne nisi coactus proelium committeret; C I, 83.

nec, neque: nec locum munitionibus claudi nisi a maiore exercitu posse; G VIII, 11. neque (Treverorum civitas) imperata nmquam nisi exercitu coacta faciebat; G VIII, 25. neque quicquam solatii ... animum advertebant nisi in ipsius imperatoris vultu; Af 10. neque extra vallum licere exire nisi discinctum; H 22, b.

nihil: inter se coniurant nihil nisi communi consilio acturos; G III, 8. ut nihil nisi hiberna recusent; G V, 41.

non: eius rei testimonium esse, quod nisi rogatus non venerit; G I, 44, b. quod ... nisi aequo loco legato dimicandum non existimabat; G III, 17. quod naves propter magnitudinem nisi in alto constitui non poterant; G IV, 24. de re publica nisi per concilium loqui non conceditur; G VI, 20. ut (oppidum Alesia) nisi obsidione expugnari non posse videretur; G VII, 69. ut in ascensu nisi sublevati a suis primi non facile eniterentur; C II, 34, b. iuravit se nisi victorem in castra non reversurum; C III, 87. frumento se in Africa nisi importato uti non posse; Af 20, b. ut (Pompeius) a nostris non facile inveniretur nisi captivorum indicio; H 39.

nullus: deditionis nullam esse condicionem nisi armis traditis; G II, 32. nobis nisi Caesaris capite relato pax esse nulla potest; C III, 19, b.

numquam: quo nisi paene in ipso urbis incendio ... numquam ante descensum est; C I, 5.

quid: Romani vero quid petunt aliud aut quid volunt, nisi invidia adducti ... considere? G VII, 77, d. castrorum .. mutatio quid habet nisi turpem fugam? C II, 31, a.

quonam: quonam haec omnia nisi ad suam perniciem pertinere? C I, 9, b.

veto: quod ab opere ... legatos Caesar discedere nisi munitis castris vetuerat; G II, 20.

b. **Verbindungen:** cum: quod suos liberos, nisi cum adoleverunt, ... palam ad se adire non patiuntur; G VI, 18.

ut: relinquebatur Caesari nihil, nisi uti equitatu agmen adversariorum male haberet; C I, 63. Caesar intellexit nihil aliud eos conari, nisi ut se cogerent ..; Af 69, b.

2. **ohne Negation:** nisi si quid in Caesare populoque Romano sit auxilii, omnibus Gallis idem esse faciendum, quod ..; G I, 31, d.

nitor, sich stützen, sich verlassen, sich bemühen, streben: I. alqs: ut magis virtute quam dolo contenderent aut insidiis niterentur; G I, 13. non eadem alacritate ac studio ... nitebantur; G IV, 24. quantum gratia, auctoritate, pecunia valent, ad sollicitandas civitates nituntur; G VII, 63. virtute et patientia (nostri) nitebantur; C I, 45. qua (auctoritate) ille (Pompeius) maxime apud exteras nationes niti videbatur; C III, 43.

barbari: Germanorum adventu barbari nitebantur; G VIII, 10.

milites: pauci (milites) allevatis scutis et animo ad conandum nisi ad proxima navigia adnatarunt; A 20, b.

II, 1. ut: in occupandis praesidiis magna vi uterque nitebatur: Caesar, ut quam angustissime Pompeium contineret, Pompeius, ut quam plurimos colles ... occuparet; C III, 45.

2. **Infinitiv:** gladiis cespites circumcidere, manibus sagulisque terram exhaurire nitebantur; G V, 42. perrumpere nituntur; G VI, 37.

nix, Schnee: I, 1. discutio: discussa nive sex in altitudinem pedum atque ita viis patefactis; G VII, 8.

proluo: tum .. ex omnibus montibus (tempestas) nives proluit; C I, 48, a.

2. cresco ex: quod Liger ex nivibus creverat; G VII, 55, b.

II. impedire: etsi mons Cevenna ... durissimo tempore anni altissima nive iter impediebat; G VII, 8.

no, schwimmen: complures nando ad naves ... se recipiunt; H 40, b.

nobilis, bekannt, berühmt, vornehm, edel, angesehen, trefflich: A. **bei Substantiven:** alqs: apud Helvetios longe nobilissimus fuit et ditissimus Orgetorix; G I, 2. tres nobilissimi Haedui capti ad Caesarem perducuntur; G VII, 67. quos fama nobiles potentesque bello cognoverunt; G VII, 77, d. Gaetuli ex equitatu regio nobiliores ... perfugiunt; Af 56.

adolescentes: praemissos .. legatos Massilienses domum, nobiles adolescentes; C I, 34.

dux: capto .. nobili duce Lugotorige; G V, 22.

homo: (Dumnorigem) matrem in Biturigibus homini illic nobilissimo ac potentissimo collocasse; G I, 18, a. id (templum) homini nobilissimo Lycomedi Bithynio adiudicavit; A 66. interim nobiles homines ex suis oppidis profugere ... coeperunt; Af 26, a.

locus: locus est fere regionum illarum nobilissimus non ita longe ab Alexandrea, qui nominatur Delta; A 27.

oppidum: erat in ea (insula) nobilissimum regionum earum oppidum; A 47. quod oppidum (Tarsus) fere totius Ciliciae nobilissimum fortissimumque est; A 66.

possessiones: prius ..., quam ... nobilissi-

mae carissimaeqoe possessiones Cordubensinm ... consumerentur; A 60.

B. **allein:** I, 1. do: coactos esse Sequanis obsides dare nobilissimos eivitatis; G I, 31, b.

evoco: nominatim ex omnibns civitatibus nobilissimo quoque evocato; C I, 39.

mitto: legatos ad eum mittunt nobllissimos civitatis; G I, 7.

2. dieo: plerique ... sese in servitotem dicaot nobilibus; G VI, 13, a.

facio: mnltis sese nobilibns principibusque populi Romani gratum esse facturum; G I, 44, d.

II. liberi: Ariovistum ... obsides nobilissimi cuiusqne liberos poscere; G I. 31, d.

nobilitas, Berühmtheit, Ruhm, vornehme Geburt, Adel: I. interit: omnis uoster eqnitatns, omnis nobilitas interiit; G VII, 38, a.

II, I. amitto: (Haeduos) omnem nobilitatem, omuem senatum, omnem equitatum amisisse; G I, 31, b.

babeo: qni (Surus) et virtutis et generis summam nobilitatem hnbebat; G VIII, 45. qui (collis) ... magnam in illis partibus babet nobilitatem; A 72.

interficlo: omni nobilitate Haednorum interfecta; G VI, 12, a.

2. spolio: non sine causa fieri, nt Gallia omni nobilitate spoliaretnr; G V, 6.

III. praeditns: tu contra et patris nobilitate et dignitate et per te ipse satis animi magnitudiue ... praeditus; Af 22.

IV, 1. alqs: Mithridates .., magnae nobilitatis domi scieutiaeque in bello et virtutis; A 26.

adolescens: Petraeus, summae nobilitatis adolescens, ... Caesarem enixe iuvabat; C III, 35.

coniuratio: is (Orgetorix) ... coniurationem nobilitatis fecit; G I, 2.

discessus: ne omnis nobilitntis discessu plebs propter imprudentiam laberetur; G V, 3.

2. alqs: Iccius Remns, summa nobilitate et gratia inter suos; G II, 6.

V. propter: Mithridates, rex Asiae totius, (Mithridaten Pergamenum) propter nobilitatem Pergamo secnm parvulum asportaverat in castra; A 78.

nocens, schuldig: A. alqs: qni si maxime nocentes sunt multati, tamen ..; A 55.

B. pro: ne communi odio Germanurum innocentes pro nocentibus poenas pendant; G VI, 9.

noceo, schaden: I, 1, a. babeo ad: in contentione praesentes ad nocendum babent vires; F 26.

praetermitto in: ut potius in nocendo aliqnid praetermitteretur, ... quam cum aliqno militum detrimento noceretur; G VI, 34, b.

b. verbal: neque bostium fugam captis oppidis reprimi neqne iis noceri posse; G III, 14, a. rostro .. noceri non posse cognoverant; G III, 14, a. nt ... nec qnicqoam omnino relinqneretur, qua aut vi militibus aut igni operibns noceri posset; C II, 16. s. a. praetermitto in.

2. alqs: interdicit atque Imperat Cassivellauno, ne Mandubracio neu Trinobantibus noceat; G V, 22. neque (Caesarem debere) adeo graviter irasci inimicis, ut, cum illis nocere se speret, reipnblicae noceat; C I, 8. se nociturum nemini; C I, 85, c. neve alter alteri noceret; C III, 16.

naves: neqne enim bis nostrae (naves) rostro nocere potorant; G III, 13, b.

ros: ut ... bis defensoribus earum rerum vis minueretur, neu ponti nocerent; G IV, 17, b.

II. alqd: prospiciendum, ne quid sibi ac reipnblicae nocere posset; G V, 7. nt ... tantum in agris vastandis incendiisque faciendis bostibus noceretur, quantum ..; G V, 19. levitate armorum et cotidiana exercitatione nihil iis noceri posse; G V, 34. ipsi vero nihil nocitum iri; G V, 36. ne quid eis noceatur, ... a Caesare cavetur; C I, 86. ne quid igois bostium nocere posset; C II, 9, b. Iureiurando accepto, nihil iis (tironibus) nocituros bostes; C III, 28, a.

noctu, bei Nacht: aceipio: ne quam noctu oppidani ab militibus ininriam acciperent; G II, 33.

addo: noctu magnis additis munitionibus; C III, 54.

advolo: ne de improviso aut nocto ad munitiones bostium multitudo advolaret, aut interdiu tela ... conicere possent; G VII, 72.

aqoor: ne noctu aqunri Pompeiani possent; C III, 97.

ciroumfundo: circnmfundi noctu eqnitatum Caesaris; C I, 67.

collooo: noctu insidias eqnitum collocavit; C III, 37, b.

eomparo: quaecumque ad proximi diei oppugnationem opus sunt, noctu comparantur; G V, 40.

eonelamo: quod pridie noctn conclamatum esset in Caesaris castris; C I, 67.

confligo: veriti, ne noctn impediti sub onere confligere cogerentur; C I, 66.

conor: nonnumquam interdiu, saepius noctu, si perrumpere possent, conati; G I, 8.

convoco: Labienus noctu tribunis militum primisque ordinibos convocatis, qnid sui sit consilii proponit; G VI, 7, b.

dedoco: nocto ex adversariorum conspectu se deducerent ad mare versum; H 18, b.

delitesoo: bostes ... noctu in silvis delituerant; G IV, 32.

deveho: has (naves) perfectas carris iunctis devebit noctn milia passuum a castris XXII; C I, 54.

dimitto: Vercingetorix ... oonsilium capit, omnem ab se equitatum noctn dimittere; G VII, 71. duces Bellovacorum veriti similem obsessionem Alesiae noctu dimittunt eos, quos ..; G VIII, 14, a.

discedo: ex ea parte viei, quam Gallis concesserat, omnes noctu discessisse; G III, 2.

edueo: nterque eorum ... exercitum educunt: Pompeins clam et noctu, Caesar palam atque interdiu; C III, 30, a.

egredior: (Cassins) noctn cum V cohortibus unetvicesimanorum egreditur; A 57, a.

emitto: noctn .. per vallum (milites) emittunt; C I, 76.

ernmpo: sive nocto sive interdiu erumperent; C I, 81.

excito: noctu ex materia ... turres admodum CXX excitantur incredibili celeritate; G V, 40.

expono: noctn militibus ac sagittariis in terram expositis; C III, 23.

facio: iam .. boc facere noctu apparabant, eum ..; G VII, 26. plerique censebant, ut noctu iter facerent; C I, 67. noctu itinere facto; Af 24. copiis flumine tradoctis noctu iubet ignes fieri magnos; H 6. ita consilio habito noctu patitur Lusitanos eruptionem facere; H 36. (Mundenses) coniurant inter sese, ut noctu signo dato, qui in oppido fuissent, eruptionem facerent; H 36.

impono: aggerem .. omnem noctu in scaphas et naves actoarias imponit; C III, 62.

interficio: noctu ad unum omnes desperata salute se ipsi interficiunt; G V, 37.

mitto: missis ad Varum noctu legatorum numero centurionibus; C II, 44.
pabulor: praeter consuetudinem omnium noctu constituerant pabulari; C I, 59.
peto: ut ... noctu occultatus (Ambiorix) alias regiones partesque peteret; G VI, 43.
praemunio: Caesar loca maxime necessaria complexus noctu praemuniit; C III, 112, b.
proficiscor: (Longinus) noctu silentio ex castris proficiscitur; A 61.
profugio: Indutiomarus, qui postero die castra Labieni oppugnare decreverat, noctu profugit; G V, 53. veritus, ne noctu ex oppido profugerent; G VII, 11, b.
progredior: ipse noctu progressus milia passuum circiter XII; G V, 9.
propono: f. conveco.
recipio: rursus (Philo) Hispalim *in* oppidum denuo noctu per murum recipitur; H 35.
teneo: haec eadem (castella) noctu excubitoribus ac firmis praesidiis tenebantur; G VII, 69.
transeo: noctu ne conclamatis quidem vasis (Scipio) flumen transit; C III, 37, b.

nocturnus, nächtlich, bei Nacht: aura: serius a terra provectae naves neque usae nocturna aura in redeundo offenderunt; C III, 8.
concilia: nocturna .. in locis desertis concilia habebant; G V, 53.
eruptiones: crebris diurnis nocturnisque eruptionibus aut aggeri ignem inferebant aut milites ... adoriebantur; G VII, 22.
expeditiones: nonnumquam .. expeditionibus nocturnis castella nostrorum adoriuntur; G VIII, 34.
fremitus: posteaquam ex nocturno fremitu vigiliisque de profectione eorum senserunt; G V, 32.
iter: nocturno itinere non intermisso; C III, 96. rex interim Iuba ... tandem nocturnis itineribus confectis in regnum pervenit; Af 91, a. f. **diurnus**, iter (4 St.) S. 291, a.
labor: milites .. ex nocturno labore sese reficere iussit; G VII, 83.
opera: f. tempus; H 17.
proelium: nocturna .. proelia esse vitanda; C I, 67. Iuba certior factus a Saburra de nocturno proelio; C II, 40.
ros: ut difficilioribus usi tempestatibus ex pellibus ... nocturnum excipere rorem cogerentur; C III, 15.
tempus: ne nocturnis quidem temporibus ad laborem militum intermissis; G V, 11. nulla pars nocturni temporis ad laborem intermittitur; G V, 40. Cicero ... ne nocturnum quidem sibi tempus ad quietem relinquebat; G V, 40. Caesar ... veritus, ne militum introitu et nocturni temporis licentia oppidum diriperetur; C I, 21. neve quam partem nocturni temporis intermittant; A 9. celeriter nocturno tempore insidiis dispositis; Af 95. a quibus (legatis) nuntiabatur nocturno tempore oppidum Cordubam capi posse; H 2. nocturnis diurnisque temporibus || operibus || gladiorum ictus telorumque missus exspectantes || exceptantes ||; H 17. cum ... nocturno tempore per fallaciam in oppidum esset receptus; H 22, b.

nodus, Knoten, Knöchel: (alces) crura sine nodis articulisque habent; G VI, 27.

nolo, nicht wollen: 1. **Infinitiv**: nolite, obsecro, committere, ut rei militaris dedecus admittatur; C III, 64. Vatinius ... fortunae || fortuitae dimicationi, al. || rem committere noluit; A 46. qui etiam bona condicione ... confligere noluerit; C I, 85, a. Caesarem nolle in convallem descendere; H 28. qui (Caesar) duabus de causis eo die dimicare nolebat; A 10. quod iter ab Arare Helvetii averterant, a quibus discedere nolebat; G I, 16. sese idcirco ab suis discedere atque ad eum venire noluisse, quo ..; G V, 3. si (Caesar) ab ora maritima Oricoque discedere nollet; C III, 78, b. quod auctores belli esse nolebant; G III, 17. „noli", inquit, „existimare, Pompei, hunc esse exercitum, qui ..."; C III, 87. nolite hos vestro auxilio exspoliare nec stultitia ac temeritate vestra ... omnem Galliam prosternere et perpetuae servituti subicere; G VII, 77, e. quo Pharnaces insequi propter iniquitatem loci noluit; A 40. quod ... munitiones nudare nolebat; A 10. prosternere: f. exspoliare. noli autem me tam strenuum putare, ut ad Nonas recurram; F 26. retine, obsecro te, Cicero, illos et noli sinere haec omnia perire; F 26. subicere: f. exspoliare. quod saepius fortunam temptare Galba nolebat; G III, 6. venire: f. discedere; G V, 3. Caesar eodem itinere uti noluit, ... sed circumvectus est ..; A 28.
2. **accus. c. infin.**: quod pluribus praesentibus eas res iactari nolebat; G I, 18, a. quod noluit eum locum, unde Helvetii discesserant, vacare; G I, 28. ut Germanos diutius in Gallia versari noluerant, ita ..; G II, 1. si sese interfici nollent, arma ponere iusserunt; G IV, 37. ut nihil nisi hiberna recusent atque hanc inveterascere consuetudinem nolint; G V, 41. quod mora reliquorum spatium nactum illum (Indutiomarum) effugere nolebat; G V, 58. Caesar erumpentes eo maxime tempore acerrimas tempestates cum subire milites nollet; G VIII, 5. interea veterem exercitum, duas Hispanias confirmari ... nolebat; C I, 29. auxilia, equitatum parari, Galliam Italiamque temptari se absente nolebat; C I, 29. lassos itinere ac proeliando milites ad oppugnanda castra succedere noluit; A 30, a.

nomen, Name, Ruhm, Titel, Veranlassung, Rubrik, Nomen: I. **absolut**: 1. abest: longe iis fraternum nomen populi Romani afuturum; G I, 36.
est: quod nomen (legatorum) ad omnes nationes sanctum inviolatumque semper fuisset; G III, 9, a. tantum esse nomen atque opinionem eius exercitus ... etiam ad ultimas Germanorum nationes, uti ..; G IV, 16. quod ei (Correo) summo esse odio nomen populi Romani intellexissent; G VIII, 7. Caesaris autem erat in barbaris nomen obscurius; C I, 61. vgl. potest; C III, 32, a.
habet: magnam regium nomen apud suos auctoritatem habere existimans; C III, 109.
minuit: praeterea ipsius (Caesaris) nomen aucto ritasque magna ex parte eorum (adversariorum) exercitus minuebat audaciam; Af 31, b.
potest: cuius modo rei nomen reperiri poterat, hoc satis esse ad cogendas pecunias videbatur; C III, 32, a. cuius nomen multum poterat apud eas legiones; A 58.
2. sum: impedimenta ... Aduatucam contulit. id castelli nomen est; G VI, 32.
II. **nach Verben**: 1. accipio: quae (turris) nomen ab insula accepit; C III, 112, a. quod nomen (Delta) a similitudine litterae (locus) accepit; A 27.
capio: ut is locus ... ex calamitate populi Romani ... nomen caperet; G I, 13.
dedisco: qui (milites) ... nomen disciplinamque populi Romani dedidicerant; C III, 110.
detraho: nomen Pompei ex scutis detraxerunt; A 59.
do: ut dato nomine militum essent numero; C III, 110.

habeo, inscribo: milites adeo fatebantur, ut Cn. Pompei nomen in scutis inscriptum haberent; A 58.

obtineo: Pompeius eo proelio imperator est appellatus. hoc nomen obtinuit; C III, 71.

possideo: ut (tirones) ... eorum .. (veteranorum) famam, locum, nomen victoriae parta cuperent possidere; Af 81.

redigo: prope ad internecionem gente ac nomine Nerviorum redacto; G II, 28.

reperio: s. I, 1. potest; C III, 32, a.

restituo: mihi meum nomen restituite; C II, 32, d.

timeo: quod ... civitates victae nomen atque imperium absentis Pompei timebant; C I, 61.

tollo: ut ... pro tali facinore stirps ac nomen civitatis tollatur; G VI, 34, b.

2. opus est: cum videret ad Cassium persequendum nihil opus esse Cn. Pompei nomine et memoria; A 59.

sum: ab Anco Marcio sunt Marcii Reges, quo nomine fuit mater; F 2.

3. conservo pro: Caesar magis eos (Massilienses) pro nomine et vetustate quam pro meritis in se civitatis conservans; C II, 22.

mereor de: te ... bene de nomine ac dignitate populi Romani meritum esse; F 6.

III. **nach Substantiven:** 1. claritas: ille ... neque tantis clientelis nominisque claritate praeditus in rempublicam est ingressus; Af 22.

figura: quod ... neque quadrigas in unam nominis figuram redigere ... possimus; F 7, b.

similitudo: nisi omnia consentiant inter se, non potest fieri, ut nominis similitudo sit; F 7, c.

2. alqs: erat unus intus Nervius nomine Vertico; G V, 45.

eunuchus: erat in procuratione regni ... eunuchus nomine Pothinus; C III, 108.

oppidum: ab his castris oppidum Remorum nomine Bibrax aberat milia passuum octo; G II, 6. erat oppidum infra castra Scipionis nomine Tegea; Af 78, a.

rex: rex nomine Indo ... a vernaculis legionariis exceptus est; H 10.

IV. **Umstand:** abripi: liberos eorum (principum) obsidum nomine in servitutem abripi; Af 26, b.

abstrahi: accedebat, quod suos ab se liberos abstractos obsidum nomine dolebant; G III, 2.

accipere: quantas pecunias ab uxoribus dotis nomine acceperunt, tantas ..; G VI, 19.

appellare: Condrusos, Eburones, Caeroesos, Paemanos, qui uno nomine Germani appellantur; G II, 4, b. qui omnes fere iis nominibus civitatum appellantur, quibus orti ex civitatibus eo pervenerunt; G V, 12. qui turpissimam servitutem deditionis nomine appellant; G VII, 77, a. vos me imperatoris nomine appellavistis; C II, 32, d. magna voce Varum nomine appellans requirebat; C II, 35, a.

condonari: centurionibus † tot milia nummum praedae nomine condonanda pollicetur; G VIII, 4.

damnari: qui (Milo) Clodio interfecto eo nomine erat damnatus; C III, 21.

deterrere: Caesarem ... nomine populi Romani deterrere posse, ne maior multitudo ... traducatur; G I, 31, d.

distribuere: ex reliquis captivis toto exercitui capita singula praedae nomine distribuit; G VII, 89. magnum numerum ex Thessalia ... supplementi nomine in legiones distribuerat; C III, 4, a.

gerere: quod se suo nomine atque arbitrio cum Romanis bellum gesturos dicebant; G VII, 75.

imperare: petierunt .. a Caesare, ut universis CCC uno nomine pecuniam imperaret; Af 90.

imponere: Adrumetinis HS xxx, conventui eorum HS L multae nomine imponit; Af 97.

obtinere: quam (Armeniam) paterno nomine iure obtinere deberet; A 35.

odisse: (Dumnorigem) odisse etiam suo nomine Caesarem et Romanos; G I, 18. b.

peccare: qui (familiares) ... nihilo minus oderant eum, cuius nomine peccabant; A 50.

persuaderi: quorum (perfugarum) auctoritate (Gaetuli) facile adducti Caesarisque nomine persuasi; Af 55.

praeesse: praeesse autem (Scipionem) suo nomine exercitui; C III, 57.

proponi: erat edictum Pompei nomine Amphipoli propositum, uti ... convenirent; C III, 102, a.

referre: se ... pecuniam multae nomine relaturum; Af 90.

regnare: cuius (Arsinoës) nomine diu regnasse impotenter Ganymeden docuimus; A 33.

tradi: suo nomine quintamdecimam (legionem) ... ex senatusconsulto iubet tradi; G VIII, 54.

uti: qui (Cassius) Caesaris nomine maioribus viribus uti videbatur; A 58.

nominatim, mit Namen, namentlich, ausdrücklich, einzeln: appello: centurionibus .. nominatim appellatis; G II, 25.

conficio: quibus in tabulis nominatim ratio confecta erat, qui numerus domo exisset eorum, qui ..; G I, 29.

evoco: multis .. viris fortibus Tolosa et Narbone ... nominatim evocatis; G III, 20. his (obsidibus) adductis, in iis filio propinquisque eius omnibus, quos nominatim evocaverat; G V, 4. Eporedorix Haeduus ..: et una Viridomarus .. in equitum numero convenerant nominatim ab eo (Caesare) evocati; G VII, 39. nominatim ex omnibus civitatibus nobilissimo quoque evocato; C I, 39. et honesti ex iuventute et cuiusque aetatis amplissimi nominatim evocati atque obsecrati navis conscenderant; C II, 5.

nomino, nennen, benennen, erwähnen: I. alqm: iisdem cruciatibus affectus L. Mergilio † Squillus nominat plures; A 55. ibi .. Scipio cum quibus paulo ante nominavi interiit; Af 96.

flumen: quod (flumen) supra nominavimus; G II, 18.

legiones: ex legionibus his, quas Gaetuli nominarunt, milites ... perfugerunt; Af 35, b.

II. **mit doppeltem Accusativ:** taleae ... infodiebantur ..., quos stimulos nominabant; G VII, 73, b. locus est ... non ita longe ab Alexandrea, qui nominatur Delta; A 27. Cassius eos, qui nominati erant conscii caedis, iubet comprehendi; A 55.

non, nicht, keineswegs: A. **ohne Gegensatz: a. allein:** 1. **einmal:** 1. **bei Substantiven und substantivischen Pronomina:** nonnemo, nonnihil s. **nemo, nihil,** C (S. 668, b. 670, a). si non omnia caderent secunda; C III, 73, b. vgl. 6, c. posse; G VII, 20, a. non esse fas Germanos superare; G I, 50. quo praeter sacerdotes adire fas non est; C III, 105.

2. **bei Adjectiven und adjectivischen Pronomina:** falces ... affixae .. longuriis, non absimili forma muralium falcium; G III, 14, b. si se invito Germanos in Galliam transire non aequum existimaret; G IV, 16. non alienum esse videtur de Galliae Germaniaeque moribus ... proponere; G VI, 10. uti autem ipsos valetudine non bona; C III, 49. hoc ... opus deforme non est; G VII, 23. bellum duci non difficile existimabat; C II,

5, b. etsi erat non dissimile atque Alexandriae genus aedificiorum; A 18. non esse dubium, quin totius Galliae plurimum Helvetii possent; G I, 3. quo ... non facilis nostris aditus dabatur; A 17. non eadem esse diligentia ab decumana porta castra munita; G III, 25. non eadem alacritate ac studio ... nitebantur; G IV, 24. hic locus ... habet .. non incommodam aestate stationem; C II, 23. ubi nostros non esse inferiores intellexit; G II, 8. fuit haec oratio non ingrata Gallis, et maxime, quod ..; G VII, 30. ut non iniquo loco posse dimicari videretur; C III, 85. Caesar ... non inutilem hanc ad capiendum consilium tempestatem arbitratus est; G VII, 27. hunc (collem) ... palus ... cingebat non latior pedibus quinquaginta; G VII, 19. milites non longiore oratione cohortatus, quam uti ... memoriam retinerent; G II, 21. non longo a castris progressi spatio ... angustius pabulabantur; C I, 59. ut non longo inter se spatio castra facerent; C I, 87. castra .. Cleopatrae non longo spatio ab eius (Ptolemaei) castris distabant; C III, 103. ita ... maximis .. conatibus non longi temporis labore occursum est; A 9. qui ex urbe amicitiae causa Caesarem secuti non magnum in re militari usum habebant; G I, 39, a. palus erat non magna inter nostrum atque hostium exercitum; G II, 9. non magno adiecta planicie; G III, 1. non maiore equitum praesidio quam quattuor; G VI, 43. alteri non magnis facultatibus ... celeriter, quod habuerunt, consumpserunt; G VII, 17, a. id silentio noctis conati non magna iactura suorum sese effecturos sperabant; G VII, 26. calonum atque impedimentorum non magnus numerus (desideratus est); C I, 51. una valle non magna interiecta; C II, 27. itaque non magno intervallo relicto ab hoste castra posuit; A 30, a. sin ea (provincia) non magnis copiis tuta esse posset; A 42, b. cuius (equitatus) copiam habuit in praesentia non magnam; Af 12. non mediocrem sibi diligentiam adhibendum intellegebat; G III, 20. non mediocri terrore illato reliquis cohortibus; C III, 65. qui (Pompeius) omnibus rebus imparatissimis non necessarium bellum suscepisset; C I, 30, b. qui non necessarias conquirerent voluptates; C III, 96. quod sua mandata perferre non opportuno tempore ad Pompeium vererentur; C III, 57. cum ... non minorem laudem exercitus quam ipse imperator meritus videbatur; G I, 40, b. quae quidem res Caesari non minorem quam ipsa victoria voluptatem attulit; G I, 53. quoniam Pompei dominatio atque arma non minimum terrorem foro inferrent; G VIII, 52. non minore animo ac fiducia, quam ante dimicaverant, naves conscendunt; C II, 4. ut ... pedem referre et loco excedere non turpe existimarent; C I, 44. „non vestra“, inquit, „sponte vos certo scio ... optimum quemque nefarie consectari“; Af 44.

3. bei Adverbien: quod non adeo sit imperitus rerum, ut ..; G V, 27, a. amplius s. **amplius**, Zahlen (27 St.) S. 70, b. illi non diu commorati ... copias in castra reducunt; C I, 42. non dubitanter Alexandrini classem producunt atque instruunt; A 14. sese depopulatis agris non facile ab oppidis vim hostium prohibere; G I, 11. ut non facile introrsus perspici posset; G II, 18. suas copias propter exiguitatem non facile diduci; G III, 23. non facile Gallos Gallis negare potuisse; G V, 27, b. et cursu et spatio pugnae defatigati non facile recentes atque integros sustinebant; G VII, 48. non facile occasionem postea reperiemus; C III, 85. ut civitates Hispaniae non facile ab hoste capiantur; H 8. cum ... tela .. ex loco superiore missa non frustra acciderent; G III, 25. nihilo minus partem militum castra non ignaviter munire; Af 81. non irridicule quidam ex militibus decimae legionis dixit ..; G I, 42. ita: s. **b.** qui (Santones) non longe a Tolosatium finibus absunt; G I, 10. cum ... ipse ab hostium castris non longius mille et quingentis passibus abesset; G I, 22. quod non longius hostes aberant, quam quo telum adici posset; G II, 21. Rhenum transierunt, non longe a mari, quo Rhenus influit; G IV, 1. non longe ex eo loco oppidum Cassivellauni abesse; G V, 21. duces ... non longius mille passibus ab nostris munitionibus considunt; G VII, 79. quam (legionem) non longe a finibus Haeduorum collocaverat in finibus Biturigum; G VIII, 2. quae (castra) non longius ab ea caede abesse plus minus octo milibus dicebantur; G VIII, 20. considunt Drappes et Lucterius non longius ab oppido x milibus; G VIII, 35. duas reliquas (legiones) in Lemovicum finibus non longe ab Arvernis (posuit); G VIII, 46, b. supra .. eum locum II tigna transversa iniecerunt non longe ab extremis parietibus; C II, 9, a. quod (castellum) rex in proximo vico non longe a suis castris munierat; A 30, a. complura praeterea castella et oppida non longe a mari reliquit; Af 2. non longe ab oppido secundum litus facit castra; Af 7. Scipio interim fere cotidie non longe a suis castris, passibus CCC, instruere aciem; Af 30. non longe a Caesaris castris aciem constituunt atque ibi consistunt; Af 58. non longius fere mille passus ab suis munitionibus (Scipio) progressus; Af 78, a. Scipio ... non longe a castris ... mille passibus ad mare versus consedit; Af 80. nisi ... levem armaturam praesidii causa non longe ab opere * castra constituit; H 25, b. ut ... ordines suos non magnopere servarent; C I, 44. ut (timor) non mediocriter omnium mentes animosque perturbaret; G I, 39, a. quibus (auxiliaribus) ad pugnam non multum Crassus confidebat; G III, 25. quorum alteri ... non multum adiuvabant; G VII, 17, a. quorum (Treverorum) civitas ... cultu et feritate non multum a Germanis differebat; G VIII, 25. quod spatii brevitas etiam in fugam coniectis adversariis non multum ad summam victoriae iuvare poterat; C I, 82. non plus passuum CCC interiecto spatio; Af 61, a. bellum *non* necessario longius duci; C I, 64. ut non nequiquam tantae virtutis homines iudicari deberet ausos esse transire latissimum flumen; G II, 27. eam rem non minus ex usu terrae Galliae quam populi Romani accidisse; G I, 30. non minus se id contendere et laborare, ne ea ... enuntiarentur; G I, 31, a. non minus libenter sese recusaturum populi Romani amicitiam, quam appetierit; G I, 44, b. quod ... quid fieri oporteret (milites) non minus commode ipsi sibi praescribere, quam ab aliis doceri poterant; G II, 20. ut non minus haberet iuris in se multitudo, quam ipse in multitudinem; G V, 27, a. non minus, qui intra munitiones erant, perturbantur Galli; G VII, 70. non minus iustam sibi causam municipia et colonias adeundi existimavit, ut iis gratias ageret; G VIII, 50. cum non minus esset imperatoris consilio superare quam gladio; C I, 72. Vibullius his expositis (Corcyrae) non minus necessarium esse existimavit ..; C III, 11. fere interiecto non minus mille passuum spatio; Af 59. non parum magna in caede (nostri) versabantur; H 24. non prius Viridovicem ... ex concilio dimittunt, quam ... sit concessum ..; G III, 18. ut non prius fuga desisterent, quam in conspectum agminis nostri venissent; G IV, 12. de obsessione non prius agendum constituit, quam rem frumentariam expedisset; G VII, 36. quod ... tanta onera navium

regi velis non satis commode posse arbitrabantur; G III, 13, a. quarum (naviom) numerus erat satis magnus magnitudine quamquam non satis iusta ad proeliandum; A 44, b. ad oppidum oppugnandum non satis copiarum babebat et eas tironum; Af 5. tam: ſ. **b.**

4. **bei einem Zahlwort:** cognoscit non decimum quemque esse reliquum militem sine vulnere; G V, 52.

5. **bei einer Präposition:** non sine causa fieri, ut Gallia omni nobilitate spoliaretur; G V, 6. C. Caesarem ... subito commutatum non sine magno consilio suspicabantur; Af 35, a. sese non sine magna spe magnisqoe praemiis domum propinquosque reliquisse; G I, 44, a. quod non siue summo timore et desperatione id factum videbatur; G V, 33.

6. **bei Verben und Sätzen; a. Hauptsätze:** *α.* **Aussage:** non ad baec a d d e b a n t ... non proelio dimicatum; C III, 72. „non agnosco", inquit, „signa decumanorum"; Af 16. non arbitror esse praetermittendum, quemadmodum exercitus .. fuerint ... instrueti; Af 59. nostri ... non sunt ausi introire in oppidum; H 22, a. Bellovaci suum numerum non compleverunt; G VII, 75. qnod ‖ sed ‖ proprium gaudium [bellantibus] fortuna tribnere non decrevit; Af 61, b. adversarii patrocinari loco iniqoo non desinont; H 29, b. illi (propinqui) finitimos Germanos sollicitare et pecuniam polliceri non desistunt; G VI, 2. de re frumentaria Boios atque Haeduos adhortari non destitit; G VII, 17, a. M. Cato interim ... Cn. Pompeium filium ... obiurgare nou desistebat; Af 22. agros oppidaque vexare non destitit; Af 25. Labienus ... procul subsequi non desistit; Af 75. (miles) gladio proboscidem ... caedere quantum viribus poterat non destitit; Af 84. ita spei Curionis militum studia non deerant; C II, 39. non deterrentur .. milites ... labore atque operibus locorum vincere difficultates; G VIII, 41. nostri cedentes ... insecoti sui colligendi facultatem non dederunt; G VII, 80. [non datur libera muri defendendi facultas]; C II, 11. flumon transire et iniquo loco committere proelium non dubitant; G VI, 8, a. non dubitant nostri resistere et conversis equis bostem pellere; G VIII, 48, b. fere magna pars hominum ... non dobitarunt, quin eruptionem eo die essent factnri; H 13, b. nulla fuit civitas, qnin ..., non civis Romanus paulo notior, quin ad diem conveniret; C II, 19. quae res quid ntilitatis baberet, Caesarem non fallebat; Af 56. quod futorum Caesarem non fefellerat; Af 80. non frustrabo vos, milites; F 5. non intermittunt interim cotidiana proelia; G VIII, 13. bane (aquam) ... fundere in partem Caesaris non intermittebat; A 6. turmae interim equitum ... cotidie minutis proeliis inter se depugnare non intermittunt; Af 29. tirones in labore defatigare non intermittit. interim Nomidae Gaetulique diffugere cotidie ex castris Scipionis ... non intermittunt; Af 32. delectus cotidie ... habere atque sub manum Scipioni in castra summittere non intermittit; Af 36. Caesar interim cotidie legiones in campum deducere atque opus facere ... non intermittit; Af 61, b. equitatus interim Labieni ... Caesaris paucitatem circuire non moratur; Af 15. eo die tabernacula statui passus non est; C I, 81. his persuaderi, nt diutius morarentur neque suis auxilium ferrent, non poterat; G II, 10. paucis defendentibus (oppidum) expugnare non potuit; G II, 12. nt vero ex litteris ad senatum referretur, impetrari non potuit; C I, 1. res diutins tegi dissimularique non potuit; C I, 19. (Bibulus) vim morbi sostinere non potuit; C III, 18. reliqui ... consequi non potuerant; C III, 106. (Marcellus) resistere incitatis militibus non poterat; A 61. miles hic non potuit pati, quin se armatus bestiae offerret; Af 84. tempestate impediti vigiles non poterant diligentiam praestare; H 3, b. defugere boc munus, M. luuce, non potni; F 3. periculi causa sequi non potuerunt; F 16. nostri ad oppidum recuperaudum occasiouem non praetermittunt; H 41. hoe veteres non probant milites; G VI, 40. hoc consilium Caesaris plerisque non probabatur; C I, 72 frumentum his in locis in hiemem provisum non erat; G IV, 29. Caesar ... concedendum non putabat; G I, 7. leporem et gallinam et anserem gustare fas non putant; G V, 12. hospitem violare fas non putant; G VI, 23. reliquam partem exercitus ... non putat exspectandam; G V, 46. Domitius tum quoque sibi dubitandum non putavit, quin ... decertaret; C III, 37, a. illo tempore totum onus sustinere non recusabant, A 11. non respuit condicionem Caesar; G I, 42. vgl. 2. deformis. media circiter nocte vento intermisso cursum non tenuit; G V, 8. colloquendi Caesari causa visa non est, et eo magis, quod ..; G I, 47. id eane de causa ... an perfidia adducti fecerint, ... non videtor pro certo esse proponendum; G VII, 5. euius (Sullae) consilium reprehendendum non videtor; C III, 51, a. non est visa ratio ad oppugnandum oppidum commorandi; Af 5. non est visum dari spatium convalescendi; Af 25. non est visa ratio propius accedendi eo die ad oppidum; Af 42. non videtur esse praetermittendum de virtute militis veterani V legionis; Af 84.

β. **Frage:** quid ergo? syngrapbae non sunt? F 4. — ſ. **am,** 1, I. C 31, b. 32, b. III. 87. H 42, b (S. 71, b).

b. **Nebensätze:** cum: his cum sua sponte persuadere non possent; G I, 9. cum se suaque ab iis defendere non possent; G I, 11. cum ii, qui flumen transissent, snis auxilium ferre non possent; G I, 13. diutius cum sustinere nostrorum impetum non possent; G I, 26. cum ... nostri triduum morati eos sequi non potuissent; G I, 26. cum iter non intermitteret; G I, 41. hos (Ubios) cum Suevi multis saepe bellis experti ... finibus expellere non potuissent; G IV, 3. cum id non impetrasseot; G IV, 11. qui eom propter siccitates paludum, quo se reciperent, non haberent; G IV, 38. cum ab proximis (Germanis) impetrare non possent, ulteriores tentant; G VI, 2. Catuvolcus ... aetate iam confectus, eum laborem .. fugae ferre non posset; G VI, 31. cum dimicare non recusarent, ... paulatim copias distributas dimittere non possent; G VIII, 15. cum agger altiore aqua contineri non posset; C I, 25, b. cum se longius a portibus committere non auderent; C III, 25. cum altera (pars) alteri auxilium ferre non posset; C III, 72. com propter poblicas occupationes (tabulae) poni non potuissent; C III, 108. cum id oon dubitaret; A 53. cum suis auxilium ferre non auderent; Af 76. ubi cum ab incolis (equites) non reciperentur; Af 87, a. † Ti. Tullius et cum introëuntem C. Antonius insecutus non esset; H 18, a.

etsi: qnod consilium etsi in eiusmodi casu reprebendendum non est, tamen ..; G V, 33. etsi discessum bostium animadvertere non poterat incendiis oppositis, tamen ..; G VIII, 16. etsi prohibere Pompeius totis copiis et dimicare non constituerat, tamen ..; C III, 44, b. buic (Didio) etsi non aberat diligentia ad naves tuendas, tamen ..; H 40, a.

ne—an: Ambiorix copias suas iudicione non conduxerit ... an tempore exclusus, ... dubium est; G VI, 31.

ne: ne aut opus effectum tueri non possit aut ..; G VIII, 34. veritus .., ne ille (Pompeius) Italiam dimittendam non existimaret; C I, 25, a.

posteaquam: posteaquam castra non potuerant potiri; Af 87, b.

postquam: postqnam equites Iuliani CCCC vim hostium ... sustinere non poterant; Af 78, b.

qua: qua perfectum opus non erat; C III, 63, b.

quam: praestare omnes perferre acerbitates, quam non civibus Romanis ... parentarent; G VII, 17, b. s. c. recuperare.

quamobrem: quamobrem Ariovistus proelio non decertaret; G I, 50.

quare: quare negotio desistere non posset; G I, 45.

quasi: quasi non felicitas rerum gestarum exercitus benevolentiam imperatoribus et res adversae odia colligant; C II, 31, a. vgl. **atque,** II, 2, h. ac non; G VII, 38, b. A 24, b (S. 107, a).

qui: qua (via) Sequanis invitis propter angustias ire non poterant; G I, 9. Considium, ... quod non vidisset, pro viso sibi renuntiasse; G I, 22. unum se esse, ... qui adduci non potuerit, ut iuraret; G I, 31, b. qui (Germani) inter annos XIV tectum non subissent; G I, 36. de qua (legione) non dubitaret; G I, 40, d. quae (impedimenta) secum agere ac portare non poterant; G II, 29. a quibus se defendere traditis armis non possent; G II, 31. neque verum esse, qui suos fines tueri non potuerint, alienos occupare; G IV, 8. qui navi egredi ac se barbaris committere non auderet; G IV, 21. in eos pagos Morinorum, ab quibus ad eum legati non venerant; G IV, 22. qui per aetatem in armis esse non poterant; G V, 3. qui ex his secuti non sunt; G VI, 23. quae (genera ferarum) reliquis in locis visa non sint; G VI, 25. qui (principes) hanc tentandam fortunam non existimabant; G VII, 4, a. quibus (impedimentis) amissis bellum geri non possit; G VII, 14, b. quae (oppida) non munitione et loci natura ab omni sint periculo tuta; G VII, 14, b. quod dignum memoria visum praetereundum non existimavimus; G VII, 25. nihil adeo arduum sibi esse existimaverunt, quod non virtute consequi possent; G VII, 47, a. quos non silvae montesque texerunt, ab equitatu sunt interfecti; G VII, 62, b. qui non bis per agmen hostium perequitasset; G VII, 66, b. capitis poenam iis, qui non paruerint, constituit; G VII, 71. quem (collem) ... opere circumplecti non potuerant nostri; G VII, 83. nihil tam operose ab aliis esse perfectum, quod non harum elegantia commentariorum superetur; G VIII, pr. a. qui ..., unius legionis hibernis non potuerint contineri, quin ..; G VIII, 2. qui (Cadurci) ... prohibere, quominus (frumentum) sumerent, non poterant; G VIII, 34. quod ego non existimavi mihi esse faciendum; G VIII, 48, c. se in hostium habiturum loco, qui non e vestigio ad castra Corneliana vela direxisset; C II, 25, b. sine quibus (provinciis) urbem atque Italiam tueri non potest; C II, 32, a. qui de meis in vos meritis praedicaturus non sum; C II, 32, c. quae (copiae) paucis equitibus pares esse non potuerint; C II, 39. cuius rei opinio tolli non poterit; C III, 18. quod eo tempore statuerat non esse faciendum; C III, 44, a. quod ante in exercitu Caesaris non accidit; C III, 64. quas (caesas) commemorari necesse non est; C III, 66. quod facere Pompeius discessu militum non potuit; C III, 76. ut ... alii morari Caesarem dicerent, quin ‖qui non‖ naves conscendere iuberet; A 7. quam (multitudinem) domiciliis ipsorum non moverat; A 7. quem in locum illos successuros non existimabat; A 10. quibus (navibus) multis annis ad navigandum non erant usi; A 13. quibus pro se pugnandi facultas non fuisset; A 16. quarum (legionum) altera in bello Alexandrino non occurrit; A 34, b. qui (nostri) sustinere impetum Octavi non poterant; A 44, a. qui (centuriones) signa tolli non patiebantur; A 57, a. quae res Caesarem non fefellerat; Af 75. qui (milites) ... non potuerant ante transire in Africam; Af 77. id quod consulto non existimabant fieri; H 36. de Cicerone te video quiddam scripsisse, quod ego non intellexi; F 17. quem (L. Sullam) imitaturus non sum; F 18.

quia: quem (Commium) quia non arbitrabatur vocatum in castra venturum; G VIII, 23. quia expedito itinere flumen ei (Pompeio) transeundum non erat; C III, 20, b.

quicumque: quibuscumque exercitus dicto audiens non fuerit; G I, 40, d.

quo: quo propter paludes exercitui aditus non esset; G II, 16. quo telum ex oppido adici non posset; Af 56.

quod: graviter eos accusat, quod ... ab iis non sublevetur; G I, 16. eo magis, quod pridie ... proelium non commisissent; G I, 23. quod pridie ... Germani retineri non poterant, quin ... tela conicerent; G I, 47. quod in eo peccandi Germanis causa non esset; G I, 47. quod equites cursum tenere atque insulam capere non potuerant; G IV, 26. quod ... hiemi navigationem subiciendam non existimabat; G IV, 36. quod repentinae Gallorum coniurationi resistere non potuerit; G V, 27, a. quod proelio dimicandum non existimarit; G VI, 31. quod diutius laborem ferre non possent; G VII, 20, b. quod plerumque in summo periculo timor misericordiam non recipit; G VII, 26. quod ipse animo non defecerat ... neque se in occultum abdiderat et conspectum multitudinis fugerat; G VII, 30. quod ... iis ... excedere ex finibus non liceret; G VII, 33. quod civitatem temere ad suscipiendum bellum adduci posse non confidebant; G VII, 37. an, quod ad diem non venerunt, de eorum fide ... dubitatis? G VII, 77, c. quod sibi ... gratia relata non sit; C I, 23. quod (Afraniani) suis non subvenissent, quod de colle non decederent; C I, 71. quod Pompeius ... munitionibus appropinquare aliquamdiu non audebat; C III, 70. quod tam late tueri parva manu non poterat; C III, 111. causa interposita, quod is (Cassius) in aequum non descenderet; A 60. quod auxilia Pompeio non misissent; A 70. quod ... milites se circumspiciendi non habebant facultatem; Af 47.

quoniam: quoniam civitati consulere non possent; G V, 3. quoniam in praesentia obsidibus cavere inter se non possint; G VII, 2. „quoniam," inquit, „me una vobiscum servare non possum;" G VII, 50, b. quoniam antea convenire non potuissent; C III, 10, b. quoniam primo venientem Caesarem non prohibuissent; C III, 25. quoniam propositum non tenuerat; C III, 65. quoniam (cives) in integrum restituere non posset; A 70. quoniam (Pompeius) oppido subsidio non posset venire; H 18, b. quoniam reliqui crudelitate odium effugere non potuerunt; F 18.

seu: seu quid in munitionibus perfectum non erat, seu quid ... desiderari videbatur; C III, 61.

si: si qua res non ad nutum aut ad voluntatem eius facta sit; G I, 31, d. si non impetraret; G I, 35. si ipse populo Romano non praescriberet, quemadmodum suo iure uteretur; G I, 36. si id non fecissent; G I, 36. si adire non possit; G V, 48. si id efficere non posset; G V, 50. si qui aut privatus aut populus eorum (druidum) decreto non stetit; G VI, 13, a. si illorum nuntiis confirmari non potestis; G VII, 77, c.

cuins rei si exemplum non haberemns, tamen ..; G VII, 77, d. si sustinere non posset; G VII, 86. si (Caesar) non faciat; C I, 2. si peracto consulatu Caesaris non profectus esset; C 1, 11. si imperata non facerent ad nntum; C II, 12. si id nun fecisset; C II, 20, a. quem (Caesarem) si non expnlissent; A 3. si (equitatns) pabulari frumentariqne Marcellum non pateretnr; A 61. si non ei (beneficio) snmmum scelns adiungeretur; Af 45. s. 1. C III, 73, b.

si modo: si modo ea loca hostes priures non cepissent; A 73.

sin: s. 2. magnus; A 42, b.

si quidem: si quidem ex castris egredi non liceret; G VI, 36.

nbi: nbi propositum tencre non potuit; C III, 42. qnud ubi saepius eius equitatus facere non intermittebat; Af 29.

nt: nt ipsi concedi non oporteret, si in nostros fines impetum faceret, sie item nos esse iniquos, qnod ..; G 1, 44, c. — ita se ... meritos esse, ut paene in conspectu exercitus nostri agri vastari ... non debuerint; G I, 11. ita ut oculis, in ntram partem (Arar) fluat, indicari non possit; G 1, 12. tantam arrogantiam sumpserat, nt fereudus non videretur; G I, 33. non se tam barbarum neqne tam imperitum esse rerum, ut non sciret neqne Haeduos Romanis anxilium tulisse neqne ..; G I, 44, e. nt, si vellet Ariovistns proelio contendere, ei potestas nun deesset; G I, 48. ita ... repente ... procnrrerunt, ut spatium pila in hostes coniciendi non daretur; G 1, 52. futurum, ut reliqnae (legiones) contra consistere non auderent; G II, 17. tanta subito malacia ... exstitit, ut se ex loco commovere non possent; G III, 15. sie nti ab signis legionibusque non abslsterent; G V, 17. ea celeritate ... ierunt, ut hostes impetum ... sustinere non possent; G V, 18. neqne suam pati dignitatem, ut tantis copiis tam exiguam manum ... adoriri nun audeant; G VI, 8, a. nsque eo ut qni sub vallo tenderent mercatores recipiendi sui facultatem non haberent; G VI, 37. sie ..., ut ea nucte ... fidem non faceret adesse ... Caesarem; G VI, 41. nsque eo ..., ut discedere ... barbari ... non possent; G VIII, 14. haec Caesar ita administrabat, ut condiciones pacis dimittendas non existimaret; C 1, 26, a. quod consuetudo eorum omnium est, ut sine utribus ad exercitum non eant; C 1, 48, b. sie nt ipsis consistendi in snis munitionibus locus non esset; C II, 16. nihilo minus tamen agi posse de compositione, ut haee non remitterentur; C III, 17. flebat ..., ut reperiri non pussent, a quibns initium appellandi nasceretur; C III, 20. qui (tnmnlus) tantum aberat ..., nt telum ... adigi non posset; C III, 51, b. incidit ..., nt tempestates ad navigandum iduneas non haberet; Af 1. nt inmenta bestiarum odorem ... consuetudine capta non refurmidarent; Af 72. nt locus in aciem ad subsidium veniundi nun daretur; H 31, a.

c. **Infinitiv, nomin. und accus. c. Infin.**: interim Caesar a mari non digredi; Af 7. turres, castella facere molesque iacere in mare non intermittere; Af 26, b. — conclamant omnes occasionem negotii bene gerendi amittendam non esse; G III, 18. quod pro explorato habebat Ambiorigem proelio nun esse concertaturum; G VI, 5. cum ... animadvertissent non concurri a Pumpeianis; C III, 93, a. quem postquam animadvertit responsum sibi non dare; Af 86. Pompeio esse in animo reipnblieae non deesse; C I, 1. qnem (Cingetorigem) supra demonstravimns Caesaris secutum fidem ab eu nun discessisse; G V, 56. ille (Scipio) a vallo nun discedere perseveravit; C III, 37, a. (se) non dubitare, qnin (Ariovistus) ... supplicium snmat; G I, 31, d. nnntiabant ... non fore dicto audientes milites neque ... signa latnros; G I, 39, b. quod non fore dicto audientes neqne signa latum dicantur; G 1, 40, d. nun esse consuetudinem populi Romani accipere ab hoste armato condiciunem; G V, 41. post id tempus non fore potestatem; G V, 51. qua (civitate) tradncta locum consistendi Romanis in Gallia non fore; G VII, 37. docent sui iudicii rem non esse; C I, 13. rescripserat: sese rem in summum periculum deductnrum non esse; C 1, 19. s. b. nt; G 1, 44, c. locuti: non existimare Romanos sine ope divina bellnm gerere; G II, 31. qna oratione deterritos amplius ingulationem non fecisse; H 16, b. nos uportere sese a populo Romano in suo lure impediri; G I, 36. exspectari dintius non oportere, quin ad eastra iretur; G III, 24. non oportere ante de ea re ad senatum referri, quam ..; C I, 2. non oportere illum (Scipionem) eodem uti vestitn; Af 57. Caesare ... sibi .. eruptione pugnari non placere clamitante; Af 82. hos a se coërceri non posse; G I, 17. (se) non posse eius (Ariovisti) imperia diutius sustinere; G I, 31, d. magnum nnmerum civitatinm suam vim sustinere nun posse; G IV, 3. qnod ea nun posse introrumpere videbantur; G V, 51. quod (uppidum) a se teneri non posse iudicabant; G VII, 55, b. pabnlum secari non posse; G VII, 14, a. non haee omnia fortuito aut sine consillo accidere potuisse; G VII, 20, a. si pedites ... morentur, iter facere non posse; G VII, 66, b. animi est ista mollitia, non virtus, paulisper inopiam ferre non posse; G VII, 77, b. quod consnles absint, sine illis non posse agi de compositiune; C I, 26, b. quorum (militum) aut animus aut vires videbantur snstinere non posse; C I, 64. non posse elam exiri; C 1, 67. ut non posse inopiam diutius sustinere coufiderent; C I, 69. exercitum sustinere nun posse; C 1, 71. non posse milites contineri, quin ..; C II, 12. ea, quae din longoque spatio refici nou pusse sperassent; C II, 16. nbl ... se virtute nostris adaequare non posse intellegunt; C II, 16. longinquam oppugnationem (se) sustinere non posse; C III, 80, b. prohiberi sese non posse, quo minus ... aquam peterent; A 8. cum videret milites acrius proeliari non posse; A 31. fieri *non* posse; Af 8. iis se in miseriis ... auxilio ... esse non posse; Af 26, b. milites sub onere ac sub sarcinis defatigatos pugnare non posse; Af 75. re frumentaria (se) non premi; G V, 28. in enm locum, qno longius constituerat suam non producere aciem; A 38. etiam cum vellet Caesar, sese nun esse pugnaturos; C 1, 72. in acie praestare interfiei, quam non veterem belli gloriam ... recuperare; G VII, 1. non recusare se, quin nullins usus imperator existimaretur, si ..; C III, 45. Haeduis se ubsides redditurum non esse; G I, 36. tametsi magnupere admirabatur Magium ... ad se non remitti; C I, 26, a. in se uno non servari, qnod sit omnibus datum semper imperatoribus, nt ..; C 1, 85, c. nun esse aut ipsis aut militibus succensendum, qnod .., C I, 84. reliquum ... esse neminem, quem non superare possint; G IV, 7. (se) non esse amplius fortunam tentaturos; G V, 55. alia ratione sese non esse venturum; G 1, 42. Senunes ad imperatum non venire; G VI, 2. non esse usurum condicionibus pacis eum, qui superior videretur; C III, 10, b.

d. **Participia**: qui (Romani) dimicare non ausi turpiter se in castra receperint; G VII, 20, b. Considius ... non ausus periculum suorum facere ... se Adrumctum recepit; Af 33. [non cum populo agi coeptum]; C 1, 7, b. non cohaerentibus superiuribns atque insequentibus eius scriptis; G VIII, pr. a. non hostium vi et metu (Caesar)

commotus patientem se ... praebebat; Af 31, c. non cunctandum existimavit, quin pugna decertaret; G III, 23. senatni ... se nou defuturum; C I, 1. se exercitum ducesque nou deserturos neque prodituros neque ..; C I, 76. sese suas exercitusque fortunas in dubium non devocaturum; G VI, 7, b. quod hostium copias ab se suoque vestigio non discessuras existimabat; Af 73. non exaudito sono tubae, quod satis magna valles intercedebat; G VII, 47, a. Caesar nou exspectandum sibi statuit, dum ..; G I, 11. sese ... contra civem et consulem arma nou laturos; C III, 31. reversus ille (Caesar) eventus belli nou ignorans; G VI, 42. non ignorans, quanta ex dissensionibus incommoda oriri consuessent; G VII, 33. non intermisso remigandi labore; G V, 8. interea ... non intermissuros consules Pompeiumque delectus; C I, 10. nocturno itinere non intermisso; C III, 96. se Haeduorum iniurias non neglecturum; G I, 35. 36. non oblitus pristini instituti Caesar mittit ad eum *A.* Clodium; C III, 57. non omittendum sibi consilium Nervii existimaverunt; G II, 17. nou praetermittendum tantum commodum existimaverunt; G VII, 55, a.

II. **zweimal:** nulla pars nocturni temporis ad laborem intermittitur; nou aegris, non vulneratis facultas quietis datur; G V, 40. nou hos (Sugambros) palus in bello latrociniisque natos, nou silvae morantur; G VI, 35, b. nou materia multitudine arborum, non frumentum ... deficere poterat; C II, 37. non, illis (militibus) hordeum cum daretur, non legumina recusabant; C III, 47. videbant enim non auxilia Caesari, non commeatus supportari posse; A 12. vgl. I, 6, b. quod; C I, 71.

III. **dreimal:** non aetate confectis, non mulieribus, nou infantibus pepercerunt; G VII, 28. quos non castrorum munitiones, nou altitudo montis, non murus oppidi tardare potuisset; G VII, 52. equidem mihi videor pro nostra necessitate non labore, non opera, non industria defuisse; F I, b.

IV. **fünfmal:** ſ. B, 11. sed; C III, 72.

b. mit andern Partikeln und nach Negationen: ac, atque: qui cogitasset haec posse ... accidere atque ob eam causam profectionis auctor non fuisset; G V, 33. ac ... nou praetereunda oratio Critognati videtur; G VII, 77, a. haec ... mandata Clodius refert ac primis diebus ... libenter auditus reliquis ... non admittitur; C III, 57. ſ. **a,** 1, 6, b. qui; G IV, 21. quod; G IV, 26. — **atque,** II, 2, b. ac nou; G III, 25. VII, 38, b. A 24, b (S. 107, a).

adeo: ſ. **a,** 1, 3.

at: at barbaris consilium non defuit; G V, 34. at nostri ... subire iniquum locum munitionesqes aggredi non dubitarunt; A 76.

aut: itaque ... tamen id sibi contendendum aut aliter non traducendum exercitum existimabat; G IV, 17, a. Romanos aut inopiam non laturos aut magno periculo longius ab castris processuros; G VII, 14, b.

autem: non esse autem alicui civitati sortem incommodi recusandam; G VIII, 1. id autem difficile non est; C III, 86. iis autem invitis ... non potest esse ... navibus introitus in portum; C III, 112, a. ego autem ex meis commilitonibus ... non amplius x sumam; Af 45. Caesaris autem nou amplius III aut IV milites veterani si se convertissent; Af 70. ſ. **a,** 1, 2. bonus.

enim: rostro enim noceri non posse cognoverant; G III, 14, a. suos enim quisque opprimi et circumveniri non patitur, neque ..; G VI, 11. factae (naves) enim subito ex humida materia non eundem usum celeritatis habebant; C I, 58. non excessisse enim Ponto Pharnacem audiebat neque excessurum putabat; A 65, b. priore enim anno ... messem non esse factam; Af 20, b. haec enim, quae fiunt, per se diuturna non sunt; F 26. ſ. non. — **a,** II. A 12. — **enim,** 1, 5. non (8 St.) S. 312, a.

et: nam de equitibus hostium, quin nemo eorum progredi ... audeat, et ipsos quidem non debere dubitare, et ..; G VII, 66, b. ſ. **et,** B, 11, **a,** I, b. vor einer Negation (24 St.) S. 340, b. ſ.

etiam: quo || qua || integra re etiam progrediendum tibi non existimasses; F 16.

fere: quod nou fere ante autumnum Elaver vado transiri solet; G VII, 35.

iam: ſ. **iam,** II. non (10 St.) S. 453, a.

idcirco: ſ. neque; Af 31, c.

ita: Morini ... primo non ita magno suorum numero circumsteterunt; G IV, 37. Fabius ... non ita multum moratus in itinere cum legione occurrit; G V, 47. ut ... non ita multo se reliquorum civium fatum antecedere existimarent; C II, 6, a. locus est ... nobilissimus non ita longe ab Alexandrea, qui nominatur Delta; A 27. non ita magno medio intervallo relicto; A 38. non ita amplis rebus patris gestis; Af 22. postquam (Caesar) non ita longe ab ultimo colle turrique fuit; Af 38.

itaque: itaque (Caesar) deterritus non est; A 74. itaque non prius vidit turmas Iulianas, quam ..; Af 40. Itaque Caesar ... non habuit dubium quin ... procederent; H 20, a. vgl. **a,** 1, 2. magnus; A 30, a.

mediusfidius: non mediusfidius acerrimis consiliis plus ... consequentur; F 26.

nam: ſ. et.

namque: namque eum (Caesarem) ... recipere transmarina auxilia non posse; A 3.

ne: ſ. **a,** I, 6, b.

nemo: ſ. **nemo,** C, 2. (3 St.) S. 688, b.

neque: neque non usque eo legiones admovendas (indicabat), ut ..; G VIII, 14, a. neque idcirco copias ... non educebat in aciem, ... sed referre arbitrabatur ..; Af 31, c.

non: ipse enim (Caesar) a suis munitionibus longius non sine ratione *non* procedebat; Af 58.

nullus: ut praeter Haeduos et Remos ... nulla fere civitas fuerit non suspecta nobis; G V, 54.

omnino: vinum ad se omnino importari non sinunt; G IV, 2. quod Liger ex nivibus creverat, ut omnino vado non posse transiri videretur; G VII, 55, b. quo omnino Caesar adire non poterat; C I, 49. parvo vero temporis spatio haec propior (aqua) bibi omnino non poterat; A 6.

que: duriusque cotidie tempus ad transportandum lenioribus ventis non spectabat || exspectabant ||; C III, 25. a rege Iuba desciscunt celeriterque cuncti arma capiunt contraque regem facere nou dubitant; Af 55. * materiesque ... propius milia passuum VI non reperiebatur; H 41. ſ. **que,** B, I, 1, i. vor einer Negation (11 St.).

quidem: ſ. et.

sed: sed is locus praesidio ab his (hostibus) non nimis firmo tenebatur; G VII, 36. sed, qui mitterentur, non reperiebantur; C I, 33. sed iisdem de causis Caesar ... proelio non lacessit; C I, 81. sed aliquamdiu fides fieri non poterat; C II, 37. sed operum magnitudo et continens ... labor ... perficiendi spatium non dabat; C III, 63, a. sed utrum ... proposuisset, ... an ... conaretur, existimari non poterat; C III, 102, a. sed Caesar ..., infirmis auxiliis proficisci non dubitaverat; C III, 106. sed exercitum tironem non audent in campum deducere; H 26. ſ. **a,** 1, 6, b. quod; Af 61, b.

tam: non tam pugnandi quam diffugiendi fuit utrorumque consilium; G VIII, 23.

tamen: qui tamen pares esse nostro exercitui non potuerint; G I, 40, b. tamen committendum non putabat, ut pulsis hustibus dici posset ..; G I, 46. tamen sese non longius milibus passuum quattuor aquationis causa processurum eo die dixit; G IV, 11. etsi ab boste ea dicebantur, tamen non neglegenda existimabant; G V, 28. tamen eus retinendus non constituit; G VII, 54. non deterrentur tamen milites nostri vineas proferre; G VIII, 41. quod tamen sibi difficile non sit; C I, 85, c. tamen reparandae classis cogitationem non deposuerunt; A 12. quem (Octavium) tamen diutius in rebus secundis et fortuna ... diligentiaque Cornificii et virtus Vatini versari passa non est; A 43. illi tamen procul dubio ad cungrediendum in aequum locum non sunt ausi descendere; H 25, a. qui (adversarii) tamen a munitione oppidi longius non audebant procedere; H 29, b. praeterire tamen non potui, quin .. scriberem; F 14.

vero: tum vero dubitandum non existimavit, quin ad eos proficisceretur; G II, 2. Petreius vero non deserit sese; C I, 75. tempus vero colloquio non dare neque accessurum polliceri magnam pacis desperationem afferebat; C I, 11.

B. **mit ausdrücklichem Gegensatz**: I. **allein**: ita Helvetios a maioribus suis institutos esse, uti obsides accipere, non dare, consuerint; G I, 14. amicitiam populi Romani sibi ornamento et praesidio, non detrimento esse oportere; G I, 44, b. id se sui muniendi, non Galliae impugnandae causa facere; G I, 44, b. qui ... coniuncti ... belli casum sustineant, non reiecti et relegati ... intereant; G V, 30. quod aestivum tempus instantis belli, non quaestionis esse arbitrabatur; G VI, 4. occasionis esse rem, non proelii; G VII, 45, b. animi est ista mullitia, nun virtus, paulisper inopiam ferre nun posse; G VII, 77, b. adeo .. (commentarii) prubantur omnium iudicio, ut praerepta, non praebita facultas scriptoribus videatur; G VIII, pr. b. ut ... ipsi periculum vitarent, impedimenta ... cohortisque in castris relictas servare non possent; C I, 70. constituerat signa inferentibus resistere, prior proelio nun lacessere; C I, 82. an, qui incolumes resistere non potuerunt, perditi resistant? C II, 32, b. qui portus ab Africo tegebatur, ab austro nun erat tutus; C III, 26. ordines in meo exercitu beneficio, non virtute consecuti; Af 54, b. qui (humines) per virtutem, non per dolum dimicare consuerunt; Af 73. loca ... rudere, non tegulis teguntur; H 8. se condiciones dare, non accipere consuevisse; H 13, b. ut ... banc virtutis constantiam in tua victoria, non in illius (Pumpei) calamitate praestarem; H 17. quibus (adversariis) munus, non virtus saluti fuit subsidio; H 24. ne quo progredereris proclinata iam re, quo || qua || integra etiam progrediendum tibi nun existimasses; F 16. vgl. A, a, I, 6, b. qui; G IV, 8.

II. **mit andern Partikeln**: ac, atque: diutius nostrorum militum impetum bostes ferre non poterant ac terga verterunt; G IV, 35. LX naves ... cursum tenere non potuisse atque eodem ... revertisse; G V, 5. illi (hostes) ... impetum modo ferre non potuerunt ac ... silvas petierunt; G VI, 8, b. non destitit tamen (Vercingetorix) atque in agris habet delectum egentium ac perditorum; G VII, 4, a. eorum impetum Galli sustinere non potuerunt atque in fugam coniecti ... se ... receperunt; G VII, 13. cum vultus Domitii cum oratione non consentiret atque omnia trepidantius ... ageret; C I, 19. quoniam ... facultas colloquendi non fuerit, atque ipse Brundisium sit venturus; C I, 24. itaque ... legio ... locum non tenuit atque in proximum collem sese recepit; C I, 44. at illi (milites) .. subsequi non poterant, atque alii alio loco resistebant; C II, 39. sustinere Pompeiani non potuerunt atque universi terga verterunt; C III, 94. Aquila tempestate iactatus promontorium superare non potuit atque angulum ... nactus ... se longius ... removit; Af 62. Caesar eodem vento promontorium superare non potuit atque in salo commoratus ... Adrumetum accedit; Af 63.

at: in quo (consilio) si non praesens periculum, at certe longinqua obsidione fames esset timenda; G V, 29. erat vallis inter duas acies ... non ita magna, at difficili et arduo ascensu; C II, 34, a.

et: cum ... propius non accederent et singulari genere pugnae uterentur; Af 69, b. s. **et**, II, **a**, 1, b. nach einer Negation, nun; G II, 23. IV, 36. VI, 2. C I, 32, b. A 46. H 41. S. 340, b.

modo: s. **modo**, II, 3—5 (6 St.) S. 623, a. — **etiam**, IV. sed (7 St.) S. 349, b.

nisi: quod suos liberos, nisi cum adoleverunt, ... palam ad se adire non patiuntur; G VI, 18. s. **nisi**, I, 1. a. nun (6 St.) S. 670, b. — II, 1, a. nun (9 St.) S. 671, a.

que: s. **que**, B, I, 1, i. nach einer Negation, non (17 St.).

quidem: usque ad exitum non quidem civilis dissensiunis, cuius finem nullum videmus, sed vitae Caesaris; G VIII, pr. a. collucatur ... turris, ... nun quidem quae moenibus aequaret, ... sed quae superare fontis fastigium pusset; G VIII, 41.

sed: non fuisse difficile cavere; sed eo deceptum (populum Romanum), quod ..; G I, 14. item populum Romanum victis non ad alterius praescriptum, sed ad suum arbitrium imperare consuesse; G I, 36. non se bostem vereri, sed angustias itineris ... timere dicebant; G I, 39, b. transisse Rhenum sese non sua sponte, sed rogatum et arcessitum a Gallis; G I, 44, a. non sese Gallis, sed Gallos sibi bellum intulisse; G I, 44, a. quod bellum non intulerit sed defenderit; G I, 44, b. sese illum non pro amico, sed boste habiturum; G I, 44, d. iumentis ... Germani impurtatis non utuntur, sed quae sunt apud eos nata; G IV, 2. haec (tigna) cum ... adegerat, non sublicae modu directe ad perpendiculum, sed prone ac fastigate; G IV, 17, a. frumenta non serunt, sed lacte et carne vivunt pellibusque sunt vestiti; G V, 14. non hostem auctorem, sed rem spectare; G V, 29. non ab boste, sed ab homine amicissimo Ambiorige consilium datum; G V, 31. imprimis hoc volunt persuadere, non interire animas, sed ab aliis post mortem transire ad alios; G VI, 14. spatia omnis tempuris non numero dierum, sed noctinm finiunt; G VI, 18. constituit nun progredi longius; sed, ne .. metum ... tolleret, ... turrim ... constituit; G VI, 29. non oppidum, nou praesidium (erat), quod se armis defenderet, sed ... dispersa multitudo; G VI, 34, a. res magnam diligentiam requirebat non in summa exercitus tuenda, ... sed in singulis militibus conservandis; G VI, 34, a. non virtute neque in acie vicisse Romanos, sed artificio quodam et scientia oppugnatiunis; G VII, 29. Galli ... non omnes eos, qui arma ferre possent, ... convocandos statuunt, sed certum numerum ... imperandum; G VII, 75. id bellum se suscepisse non suarum necessitatium, sed communis libertatis causa demunstrat; G VII, 89. cum cotidiana mea recusatio non difficultatis excusationem, sed inertiae videretur deprecatiunem habere; G VIII, pr. a. bos (esse inventos), non qui agrorum colendorum causa remansissent, sed qui speculandi causa essent remissi; G VIII, 7. ne universa Gallia non sibi vires defuisse ad resistendum Roma-

nis, sed constantiam putaret; G VIII, 39. ut id non hominum consilio, sed deorum voluntate factum putarent; G VIII, 43. quibus non frangebantur animi inimicorum Caesaris, sed admonebantur; G VIII, 53. milites disponit non certis spatiis intermissis, ... sed perpetuis vigiliis stationibusque; C I, 21. se non maleficii causa ex provincia egressum, sed uti se ... defenderet; C I, 22. quorum primum impetum equites hostium non tulerunt, sed ... refugerunt; C II, 34, a. veritus, ne non reducti, sed reiecti viderentur; C III, 46. fortasse non se liberari, sed in aliud tempus reservari arbitrati; C III, 60. ut (Pompeiani) non de ratione belli cogitarent, sed vicisse iam viderentur; C III, 72. non illi (Pompeiani) paucitatem nostrorum militum, non iniquitatem loci atque angustias praeoccupatis castris ..., non abscisum in duas partes exercitum ... causae fuisse cogitabant. non ad haec addebant non concursu acri facto, non proelio dimicatum .... non denique communis belli casus recordabantur ...; sed ... victoriam eius diei concelebrabant; C III, 72. hanc (incitationem, alacritem) non reprimere, sed augere imperatores debent; C III, 92. quorum impetum noster equitatus non tulit, sed ... cessit; C III, 93, a. non amplius CC milites desideravit, sed centuriones ... circiter XXX amisit; C III, 99. milites ... ignominiam non tulerunt, sed sua sponte naves conscenderunt; C III, 101, c. cum iam non virtute propugnatorum, sed scientia classiariorum se victos viderent; A 12. non longam navigationem parabant, sed praesentis temporis necessitati serviebant; A 13. non quod minore numero militum consequi difficile factu putaret, sed ut ... protinus castra regis oppugnaret; A 30, a. eum (Pharnacem) Cappadocia decessisse non voluntate adductum, sed necessitate; A 35. magnis .. difficultatibus coactus (Gabinius) non ut volebat, sed ut necesse erat bellum gerebat; A 43. non quo Octavium ibi restitisse sciret, sed quod eum longius progressum insequi decreverat; A 45. quos (milites) cognoscit non sua, sed Caesaris absentis causa sibi fidissimos esse; A 57, b. aciem dirigunt mirabili longitudine || mirabilem in longitudinem || non peditum, sed equitum confertam; Af 13. non sum .. tiro, .. sed de legione X veteranus; Af 16. at haec non ipse (Caesar) per se coram, sed ... per speculatores ... imperabat; Af 31, a. non vestra .. sponte vos certo scio, sed illius scelerati vestri imperatoris ... imperio coactos cives ... nefarie consectari; Af 44. quod Caesar non more superiorum temporum in hibernis exercitum continebat, sed in tertio quartoque die procedendo ... castra communiebat; Af 47. etiam superbius Iubae factum non in M. Aquinum, hominem novum parvumque senatorem, sed in Scipionem; Af 57. Caesar ... copias suas non ut imperator exercitum veteranum ..., sed ut lanista tirones gladiatores condocefacere; Af 71. dabat operam, ut legiones non in uno loco contineret, sed ... huc atque illuc raptaret; Af 73. postquam ... adversarios non virtute eorum confidere, sed aquarum inopia fretos despicere se intellexit; Af 79. putares non ab illis Catonem, sed illos a Catone deprehensos; F 10. si non fortunae obsecutus videbere || ut deberes || ... nec causam secutus, ... sed meum aliquod factum condemnavisse; F 16. f. modo. quidem. solum. tantum.

solum: ut non solum in pristinum statum (Haedui) redissent, sed omnium temporum dignitatem ... antecessisse viderentur; G VII, 54. ut ... omnes .. (equites) conversi non solum loco excederent, sed protinus ... montes altissimos peterent; C III, 93, b. hic alternis non solum morti mortem exaggerabant, sed tumulos tumulis exaequabant; H 5. — sed etiam: f. **etiam**, IV. sed (17 St.) S. 349, b. — fugae vero nullum esse consilium non solum iis, qui primam dignitatem haberent, sed ne iis quidem, qui nihil praeterquam de vita cogitarent; A 8. — quibus opibus ac nervis non solum ad minuendam gratiam, sed paene ad perniciem suam uteretur; G I, 20. non solum urbibus, sed paene vicis castellisque singulis cum imperio praeficiebantur; C III, 32, a. in Gallia non solum in omnibus civitatibus atque in omnibus pagis [partibusque], sed paene etiam || in || singulis domibus factiones sunt; G VI, 11.

tamen: centurio ... conficere hominem non potuit, graviter tamen ... gladio caput percussit; G VIII, 23.

tantum: sed etiam: f. **etiam**, IV. sed (6 St.) S. 350, a. non tantum indutiis factis, sed prope iam *pace* constituta; A 63, b.

Lücke: subito existuat, non ut in campo comminus (equites Mauri) depugnent *; Af 7.

Nonae, Nonen: 1. dies: Caesar a. d. III Non. Ian. castra movet; Af 9. a. d. III Non. Mart. proelium ad Soricam quod factum est; H 27.

pridie: Caesar ... II Non. Ian. naves solvit; C III, 6. his copiis II d. Non. Ian. ... est decertatum; Af 19, b. II Non. Apr. tertia vigilia egressus ab Aggar XVI milia nocte progressus ad Thapsum ... castra ponit; Af 79.

2. ad: noli .. me tam strenuum putare, ut ad Nonas recurram; F 26.

nonaginta, neunzig: ex his, qui arma ferre possent, ad milia nonaginta duo; G I, 29.

nondum, noch nicht: Pompeius nondum Thessaliae appropinquabat; C III, 80, b. quod nondum auditum Caesari erat; A 25, a. quae (legio) octavo iam stipendio tamen in collatione reliquarum nondum eandem ... virtutis ceperat opinionem; G VIII, 8. etsi nondum eorum consilia cognoverat, tamen ..; G IV, 31. quod nondum legiones hostium cognoverat et quonam modo sustinere se posset ..; Af 72. itaque nondum hieme confecta ... in fines Nerviorum contendit; G VI, 3. quod ampliores copias, quae nondum convenerant, exspectabant; G V, 50. qui (Cato) cum anima nondum expirata concidisset; Af 88, b. nondum ordinibus instructis falcatae regiae quadrigae permixtos milites perturbant; A 75. nondum ad eum fama de Titurii morte perlata; G V, 39. nondum opere castrorum perfecto; C II, 26. itaque contra mare transversum vallum ... nondum perfecerat; C III, 63, a. litteras .. nondum perlectas, sicut erant signatae, dat homini certo ad Scipionem perferendas; Af 4. quod, qua de causa discederent, nondum perspexerat; G II, 11. Caralitani ... nondum profecto (Valerio) ex Italia ... Cottam ... eiciunt; C I, 30, a. quod ii, qui frumentandi causa ierant trans Mosam, nondum redierant; G IV, 12. quorum (Allobrogum) mentes nondum ab superiore bello resedisse sperabat; G VII, 64. quod nondum neque ab Sicilia neque ab Sardinia commeatus supportatus erat; Af 24. quae (pars) nondum flumen transierat; G I, 12. etsi (Fabius) nondum in conspectum venerat hostibus neque se Caninio coniunxerat, tamen ..; G VIII, 27. reliquae (legiones) nondum venerant; C I, 7, b. cuius (stipendii) illi diem nondum venisse dicerent; C I, 87. quod (Allobroges) nondum bono animo in populum Romanum viderentur; G I, 6.

nongenti, neunhundert: equitos: eo biduo Caesar cum equitibus DCCCC ... in castra pervenit; C I, 41.
milites: duobus his nnins dioi proeliis Caesar desideravit milites DCCCCLX et *equites* *; C III, 71.
passus: a superioribns regionibus in longitudinem passnum DCCCC in mare iactis molibns; C III, 112, a.

nonne, nicht? nonne extremam pati fortunam paratos proiecit ille (Domitios)? nonne sibi clam vubis salutem foga petivit? nonne proditi per illnm Caesaris beneficio estis conservati? C II, 32, e. tu ... nunne onlteris et proficisceris ad paternas clientelas auxilinm ... efflagitatum? Af 22.

nonnemo s. **nemo,** C.

nonnihil s. **nihil,** C.

nonnullus, einiger, einige, manche: A. **bei Substantiven:** alqs: qood (Belgae) ah nonnullis Gallis sollicitarentur, partim qui ... moleste ferebant, partim qei ... studebant, ab nonnullis etiam, quod in Gallia a potentioribus ... vulgo regna occupabantur; G II, 1. nonnulli (Galli) perterriti in oppidum irrumpnnt; G VII, 70. idem hoc ... P. Lentulo consulari ac nonnullis aliis acciderat Rhodi; C III, 102, b. qui (Galli Germanique) partim eius auctoritatem erant ... secoti, partim ... se contolerant, nonnolli, qui ... gratiam ... praestare voluerant; Af 40.
aqnatores: nonnullos (aquatores) interfocerunt, item alios vivos abduxerunt; A 21.
beneficium: esse nonnullo so Caesaris beneficiu affectnm, sic tamen, nt ..; G VII, 37.
oentnrionos: qnorum (centurionom) nonnnlli ... in superiores erant ordines ... tradocti; G VI, 40. ex numero tribunorum militnm centurionumqos nonnolli sua voluntate apud eum (Caesarem) remanserunt; C I, 77. complures .. milites, etiam nonnulli centuriones, interficiuntur; C I, 80. centuriones militesqoe nonnulli (vulnerantur); C III, 19, b.
oivitatos: missas legationes ab nonnullis civitatibus ad Germanos; G IV, 6. inventis nonnullis civitatibus; G VI, 2. haec (fama) civitates nonnullas ab eios (Caesaris) amicitia avertebat; C III, 79, b. (Vatinios) maritimas nonnollas civitates ... partim recipiebat, partim ... praetervehebatur; A 44, b. in Hispania nonnullae civitates rebus Cassi studebant; A 62. quibus in rebus nonnnllae civitates sua sponte auxllia mittebant, item nonnullae contra purtas cludebant; H 1.
oohortos: nonnnllae cohortes in agmon Caesaris, aliae in eqnites incidnnt; C I, 24.
commilites: * in contuberniis † commilitesque nonnolli graviora *; C II, 29.
copia: frumenti copiam legionarii nonnullam habebant, ... cetrati auxiliaresqno nullam; C I, 78.
equites: nt ex magno Gallorum equitum nnmero nonnullos Gallicis rebus favore natura cogebat; G VI, 7, b. noouullis eorum (equitnm) interfectis; C III, 28, b. qui ... nonnullos equites fugientes convulneraverunt; Af 39.
familiares: horum (provincialiem) odium confirmabant nonnulli familiares eius (Longini); A 50.
loca: qood ... is (Rhodanus) nonnullis locis vado transitur; G I, 6.
matresfamiliae: nonnullae (matresfamiliae) ... sese militibus tradebant; G VII, 47, b.
milites: huic quoque accidit, ... ut nonnulli milites ... interciperentur; G V, 39. nonnulli (milites) ... incolumes discesserunt; A 20, b. s. centuriones; C III, 19, b.
navos: qnod ... nonnullae tempestate deperierant naves; G V, 23. nonnullas (naves) cum houinibus capiont; C I, 58. seqonntur hunc (Octavium) suae naves nonnnllae; A 46. eodem .. naves onerariae et longae nunnullae casu advenerunt; Af 7. navos incendit, nonnullas capit; H 37. nonnullas .. naves ad reficiendum subduxit; H 40, a.
uccasiones: nonnullae eius rei praetermissae occasiones Caesari videbantur; C III, 25.
pars: nonnulla pars militum dumum discedit; C I, 13. cohortibos .. nonnolla parte propter terrorem in oppidum compnlsis; C I, 46.
podites: Cn. Pompeius cum equitibus paucis nonnnllisqoe peditibus ad navale praesidium ... Carteiam contendit; H 32, b.
principes: posteaquam nonnulli principes ex ea civitate ... ad Caesarem venerunt; G V, 3.
remigos: nonnulli (remiges) ex oo numero ... ab eqnitibus hostiem snnt excepti; A 10. multos (remiges) iaculis convulnerarunt, nonnullos interfecerunt; Af 7.
sententiae: quo in consilio ... nonnullae huiusmodi sententiae dicebantur; G III, 3.
sermonos: nonnnlli (sermones) etiam ab iis, qui diligentiores videri volebant, fingebantur; C II, 29.
signiferi: nonnullos signiferos ignominia notavit ac loco movit; C III, 74.
tirones: in qua (nave) milites veterani cum nno centurione et nonnulli tirones fuerunt; Af 44.
tribnni: s. centnriones; C I, 77.
viri: ceciderunt eo proelio splendidi ... viri nonnulli, equites Romani; A 40.
voces: nonnullae militum voces cum aedirentur, sese ... itoros; C III, 31.
orhes: nonnullas urbes per vim expugnavit; C III, 55.
B. **allein: a. masc.:** I. ooepernnt: qua spe nonnulli ... postero die ad murum opus facere coeperunt; H 13, a.
oomprobant: quod nonnulli cum probarent ‖ comprobarent ‖, periculi causa sequi non potuerunt; F 16.
conantur: nonnulli relictis equis fossam transire et maceriam transcendere conantur; G VII, 70.
consulunt: adeo esse porterritos nonnollos, ut suae vitae durius consulere cogantur; C I, 22.
contendnnt: nonnulli protinus eodem cursu in oppidum contenderunt; C II, 35, a.
domigrant, diffogiont: nonnullos ex oppidis demigrare, ex agris diffugere; G VIII, 24.
elaborant: ac si, ut cogitata praeclare eloqui possent, nonnolli studio et usu elaboraverunt; F 6.
oxoednnt: nonnnllos ab novissimis deserto proelio excedero ac tela vitare; G II, 25.
existimant: cum superioris otiam ordinis nonnolli ratione permoti manendum eo loco ... existimarent; C III, 74.
faciunt: s. coeperunt,
nuntiant: nonnnlli etiam Caesari nuntiabant ... non fure dieto audientes milites; G I, 39, b.
ooonpant: nonnulli ea pngna scaphas ... occupant; H 40, b.
permanent: annos nonnulli vicenos in disciplina permanent; G VI, 14.
possunt, probant: s. comprobant.
profnginnt: nunnulli iudicium veriti profugerunt; G VI, 44. prius ... quam ... nonnulli pudore coacti longius profegerent; G VIII, 13.
quernntnr: conioratorum .. numerum auget.

vere, ut quidam existimant, ut nonnulli queruntur, coactus; A 55.

remanent: nonnulli, pudore adducti, nt timoris suspicionem vitarent, remanebant; G I, 39, a.

repugnant: nonnullos ibi repugnantes interfecerunt; C III, 67.

scribunt: de quibus insulis nonnulli scripserunt dies continuos triginta sub bruma esse noctem; G V, 13.

sequuntur: ſ. comprobant.

subiciunt: quod ... nonnulli ... mataras ac tragulas subiciebant nostrosque vulnerabant; G I, 26.

sunt: esse nonnullos, quorum auctoritas apud plebem plurimum valeat; G I, 17.

timent: nostri laetari, nonnulli etiam timere; H 29, b.

transcendunt, transeunt: ſ. conantur.

verentur: ſ. profugiunt. — vitant: ſ. excedunt. remanent. — vulnerant: ſ. subiciunt.

II. adduco: ſ. I. remanent.

amitto: cupidius insecuti nonnullos ex suis amiserunt; G V, 15.

cogo: ſ. I. consulunt. profugiunt; G VIII, 13.

conservo: hinc suis laborantibus subsidio scaphas mittens nonnullos conservavit; A 21.

damno: nonnullos ambitus Pompeia lege damnatos ... in integrum restituit; C III, 1.

deprimo: ut multitudine atque onere nonnulli deprimerentur; C II, 43.

interficio: ſ. I. repugnant. — permoveo: ſ. I. existimant. — perterreo: ſ. I. consulunt.

restituo: ſ. damno.

vulnero: impetu .. multitudinis in C. Trebonium facto et nonnullis vulneratis; C III, 21.

III. auctoritas: ſ. I. sunt.

tabernacula: (videre licuit) Lucii etiam Lentuli et nonnullorum tabernacula protecta edera; C III, 96.

IV. ab: dicuntur etiam ab nonnullis sententiae, ut legati ad Caesarem mittantur; C I, 3.

b. neutr.: id quem ad modum fieri possit, nonnulla mihi in mentem veniunt et multa reperiri possunt; F 18.

nonnumquam, zuweilen, bisweilen: nonnumquam autem expeditionibus nocturnis castella nostrorum adoriuntur; G VIII, 34. n. (Labienos) legionarios Caesaris ita appellare: „quid tu?“ Af 16. audacius subsistere n. et novissimo agmine proelio nostros lacessere coeperunt; G I, 15. n. etiam Germani Gallique Labieniani cum Caesaris equitibus ... colloquebantur: Af 29. n. interdiu, saepius noctu, si perrumpere possent, conati; G I, 8. ac n. opera nostra Galli tentare ... conabantur; G VII, 73, a. si sunt plures pares, suffragio druidum, n. etiam armis de principatu contendunt; G VI, 13, b. ut modo hi, n. illi superiores discederent; H 5. n. (Didius) ex castello propter eorum crebras excursiones eliciebatur; H 40, a. n. sustinere ‖ sustineri ‖ extremum agmen atque irrumpi ‖ interrumpi ‖; C I, 64. quam tamen paludem n. .. nostra auxilia ... transibant; G VIII, 10.

nonus, neunte: hora: dum reliquae naves eo convenirent, ad horam nonam in ancoris exspectavit; G IV, 23. cum ... eo .. post horam nonam diei Caesar pervenisset; G V, 53. ut ... eos, qui de tertia vigilia exissent, ante horam diei IX consequerentur; C I, 64. illi ... hora circiter IX signo dato legiones educunt; C I, 82. post horam nonam oppidum ... oppugnare aggressus ante solis occasum expugnavit; C III, 80, b.

legio: legionis nonae et decimae milites Atrebates ... in flumen compulerunt; G II, 23. singularis .. virtutis veterrimas legiones VII, VIII, IX habebat; G VIII, 8. agminis ordinem ita constituit, ut legio septima, octava, nona ante omnia irent impedimenta; G VIII, 8. nonae legionis milites ... in locum iniquum progrediuntur; C I, 45. Caesar ... legionem nonam subsidio ducit; C I, 45. cum legio Caesaris nona praesidium quoddam occupavisset; C III, 45. milites legionis IX subito conspirati pila coniecerunt; C III, 46. ad eas munitiones Caesar Lentulum Marcellinum quaestorem cum legione IX positum habebat; C III, 62. ut ad mare nostrae cohortes nonae legionis excubuerant; C III, 63, b. nona Caesaris legio ... castra eo loco posuit; C III, 66. in quibus (cohortibus) erat legio nona; C III, 67. X legionem in dextro cornu, nonam in sinistro collocaverat; C III, 89. legiones duae, X et IX, ex Sicilia navibus onerariis profectae; Af 53. habuit legionem X, IX in sinistro cornu; Af 60. legione X XIII que dextro cornu, XIV et IX sinistro oppositis; Af 81.

nosco, kennen lernen, perf. kennen, wissen: Albam: duae sunt Albae, alia ista, quam novimus in Aricia, et alia hic in Italia; F 7, d.

casum: cum ... neque ullum belli tertium casum nossent, quo (Romani) possent esse firmiores A 23.

gratiam: hanc unam gratiam potentiamque noverunt; G VI, 15.

insulas: neque (Romanos) eorum locorum, ubi bellum gesturi essent, vada, portus, insulas novisse; G III, 9, b.

locum: ut ... suum quisque locum teneat et noverit; G VII, 80.

mensuras: neque mensuras itinerum noverunt; G VI, 25.

naturam: Fabius ... doctus ab iis, qui locorum noverant naturam, potissimum credidit hostes ... petituros; G VIII, 27.

portus, vada: ſ. insulas.

potentiam: ſ. gratiam.

noster, unser, der Unsrige: A. **bei Substantiven:** alqs: Caesaris nostri commentarios ... contexui; G VIII, pr. a. cum Furnium nostrum tantum vidissem; F 14.

acies: sub primam nostram aciem successerunt; G I, 24. nostram aciem premebant; G I, 52. equitatus hostium ... circuire aciem nostram ... incipit; C II, 41, a. aciem .. nostram ... circumire coeperunt; C III, 93, a. ex acie nostra ... progressus est; H 25, a.

admiratio: cuius tamen rei maior nostra quam reliquorum est admiratio; G VIII, pr. b.

adventus: celeritate adventus nostri (perterriti); G IV, 14. nostro adventu permoti Britanni; G V, 11.

agmen: uti inter novissimum hostium agmen et nostrum primum non amplius quinis aut senis milibus passuum interesset; G I, 15. cum iter agminis nostri impediretur; G II, 17. agmen nostrum adorti; G III, 20. prius, ... quam in conspectum agminis nostri venissent; G IV, 12.

amicitia: prius .. quam nostram amicitiam appetissent; G I, 43, b. quod ne facias, pro iure nostrae amicitiae a te peto; F 16.

aquatores: circiter XL equites ad aquatores nostros excucurrerunt; H 21.

armatura: quas (legiones) ille disciplina atque armatura nostra ... constitutas habebat; A 34, b. quam (legionem) ... Deiotarus armatura disciplinaque nostra constitutam habebat; A 68.

auxilium: quam (Galliam) ad nostrum auxilium concitavimus; G VII, 77, b. paludem ... nostra auxilia Gallorum Germanorumque transibant; G VIII, 10.

benevolentia: pro nostro henevolentia petendum (existimavi), ne ..; F 16.

hoves: amplitndo cornuum ... multum a nostrorum boum cornibus differt; G VI, 28.

hrevitas: plerumque hominibus Gallis prae magnitudine eorpurum suorum hrevitas nostra contemptul est; G II, 30.

castellum: qui (tumulos) tantum aberat a nostro castello, ut ..; C III, 51, h.

castra: quod (flumen) esse post nostra castra demonstratum est; G II, 9. eadem .. celeritate ... ad nostra castra ... contenderunt; G II, 19. cum (calones) ... hostes iu nostris castris versari vidissent; G II, 24. quae res in nostris castris gererentur, conspicatus; G II, 26. ex his capti L ... ad nostra adducti sunt castra; H 11. qui (tahellarii) ... perperam .. ad nostra castra pervenerant; H 12. qui (homiues) in castris nostris esseut; H 13, b. ut clamor in castra nostra perveniret; H 34.

classis: cum his navibus nostrae classi eiusmodi congressus erat, ut ..; G III, 13. h. nt ipsa multitudiue nostra classis terreatur; C I, 56. quod nostrae classis oppugnationem ... verebantur; A 12.

cohortes: uocte cohortes nostras ad munitiones excuhare; C III, 50. ut ad mare nostrae cohortes nonae legionis excuhuerant; C III, 63, h.

commeatus: nostro commeatu privati; H 26. ∫. navis; A 25, a.

consanguinei: quid ... propinquis consanguineisque nostris animi fore existimatis? G VII, 77, b.

consilium: ah eisdem nostra consilia ... hostibus enuntiari; G I, 17. ne iutercepta epistola uostra ab hostihus consilia cognoscantur; G V, 48. exspectatione nostri consilii copias instruuut pro castris; G VIII, 9. .

conspectus: hos .. diutius in nostro conspectu gloriari; A 15. in conspectu .. nostro hospites ... iogulare coeperunt; H 15.

eonsuetudo: homines barhari et nostrae consuetudinis imperiti; G IV, 22. consuetudine nostra castris vallatis; A 27.

eontroversiae: hio dies de nostris controversiis indicahit; G V, 44, a.

oopiae: Ariovisti copias a nostris milihus passuum quattuor et xx ahesse; G I, 41. deminutis nostris copiis; G VII, 73, a.

eura: nihil ... video opus esse nostra cura; F 26.

custodes: Lentulus Spinther de muro cum vigiliis custodihusque nostris colloquitur; C I, 22.

diligentia: diligentiam quidem nostram aut ... fortunam our praeteream? C II, 32, c.

equites: impetum .. in nostros equites fecerunt; G II, 19. equites nostri ... flumen trausgressi; G II, 19. equites nostri levisqoe armaturae pedites ... adversis hostibus occurrebant; G II, 24. ubi primum nostros equites conspexerunt; G IV, 12. ex equitibus nostris interficiuntur quattuor et septuaginta; G IV, 12. hostes ... lenius quam pridie nostros equites proelio lacessere coeperunt; G V, 17. magno cum periculo nostrorum equitum cum iis confligebat; G V, 19. proelium .. cum nostris equitibus committit; G V, 50. quod ... comites ... paulisper equitum nostrorum vim sustiuuerunt; G VI, 30. qui (sagittarii) nostrorum equitum impetus sustinerent; G VII, 80. cognitis stationibus cotidianis equitum nostrorum; G VIII, 12. quae (multitudo peditum) nostros coëgit cedere equites; G VIII, 19, a. consequuntur equites nostri; G VIII, 27. qui (pedites) ... equitibus suis contra nostros (equites) feruut auxilium; G VIII, 28. nostri (equites) ... fortissime proeliantur; G VIII, 28. nostri equites ... laetitia victoriae elati; G VIII, 29. spem nacti morae discessu nostrorum equitum iter facere incipiunt; C I, 80. conspicatus (aquilifer) equites nostros; C III, 64. equitatus eius (Pompei) nostris equitibus appropinquabat; C III, 69. persuasi equitibus nostris, ut ... aggrederentur; C III, 86. quae res incendit dolore milites equitesque nostros; A 29. postero die equites nostri longius ad Cordubam versus prosecuti sunt eos, qui ..; H 11. milites sunt capti ab equitibus nostris II; H 12. cum nostri equites pauci in statioue fuissent a pluribus reperti; H 13, a. quo loco equites nostri stationem hahuerant; H 14. propter paucitatem nostrorum equitum ... (sunt) protriti; H 14. cum pedites ... ad pugnam equitibus nostris necopinantibus venissent; H 15. equites nostri cum adversariorum equitihus congressi sunt; H 20. equites uostri trausgressi lnferiore loco adversarios ad vallum agere coeperunt; H 23, h. ut nostros equites ... adversarii cupidius sunt insecuti. H 25, b.

equitatus: reiecto nostro equitatu; G I, 24 postea .. quam equitatus noster in conspectum venit; G IV, 37. equites hostium essedariique acriter proelio cum equitatu nostro ... conflixerunt; G V, 15. cum equitatus noster liberius ... se iu agros eiecerat; G V, 19. omnis noster equitatus, omuis nobilitas interiit; G VII, 38, a. hostes ... delendi equitatus nostri nancti occasionem videhantur; G VIII, 28. equitatus autem noster ... iu summum || summa in || iugum virtute couititur; C I, 46. equitatus nostri proelio novissimos illorum premi vehementer; C I, 64. nuntiantur aquatores ab equitatu premi nostro; C I, 73. omuis .. uoster equitatus eas cohortes est secutus; C III, 68. quorum impetum noster equitatus non tulit; C III, 93, a. (equitatus) multum numero anteibat nostrum equitatum; A 38.

exercitus: ut paene in conspectu exercitus nostri agri vastari ... non debuerint; G I, 11. qui tamen pares esse nostro exercitui nou potuerint; G I, 40, b. hac (ratioue) ne ipsum quidem sperare nostros exercitus capi posse; G I, 40, c. ne ... ad eos cxercitus noster adduceretur; G II, 1. palus erat ... inter nostrum atque hostium exercitum; G II, 9. eorum dierum consuetudine itiueris uostri exercitus perspecta; G II, 17. ubi prima impedimenta nostri exercitus ab iis ... visa sunt; G II, 19. primo adventu exercitus nostri crebras ex oppido excorsiones faciebant; G II, 30. neque nostros exercitus ... diutius apud se morari posse confidebant; G III, 9, a. principes ... adveutu nostri exercitus perterriti; G V, 3. magna parte exercitus nostri interfecta; G V, 55. res .. gerebatur ... in conspectu exercitus nostri; G VIII, 42. cum paene inaedificata in muris ab exercitu nostro moenia viderentur; C II, 16. propter victoriam Mithridatis et infelicitatem Triari detrimentumque exercitus uostri; A 72. contemptu exercitus nostri ... descendere coepit; A 74. mirifice .. hostium levis armatura anxium exercitum nostrum habebat; Af 71.

familia: a Venere (sunt) Iulii, cuius gentis familia est nostra; F 2.

felicitas: etsi, prout nostra felicitas, ex sententia adversarios adhue propulsos *; H 26.

fines: si in nostros fines impetum faceret; G I, 44, c. Cimbri ... fiuibus quidem nostris aliquando excesserunt atque alias terras petierunt; G VII, 77, d.

fortuna: f. diligentia.
frumentationes: omnis nostras pabulationes frumentationesque observabat; G VII, 16.
fugitivi: fugitivis omnibus nostris certus erat Alexandriae receptus; C III, 110.
homines: (Euphranor) virtute magis eum nostris hominibus quam cum Graecis comparandus; A 15.
hostes: quod ... hostibus nostris inde subministrata auxilia intellegebat; G IV, 20.
imperium: qui minus facile eam rem imperio nostro consequi poterant; G II, 1. simul ad imperii nostri dignitatem ... pertinere existimabat..; A 53.
itinera: Cassivellaunus ... itinera nostra servabat; G V, 19.
legati: legatis .. nostris renuntiant ..; G VII, 5.
libertas: quo (proelio) confecto et ille (imperator) suam dignitatem et nos nostram libertatem recuperabimus; C III, 91.
lingua: qui ipsorum lingua Celtae, nostra Galli appellantur; G I, 1.
maiores: facere, quod nostri maiores ... fecerunt; G VII, 77, c.
manus: ut paene uno tempore et ad silvas et in flumine et iam in manibus nostris hostes viderentur; G II, 19.
mare: (naves) paulo facit humiliores, quam quibus in nostro mari uti consuevimus; G V, 1.
memoria: apud eos fuisse regem nostra etiam memoria Divitiacum; G II, 4, b.
miles: reperti sunt complures nostri milites, qui in phalangas insilirent; G I, 52. cum ... fortiter .. impetum nostrorum militum sustinerent; G II, 11. intromissis militibus nostris; G II, 33. qua (virtute) nostri milites facile superabant; G III, 14, b. ut ... etiam nostrorum militum vocibus nonnihil carperetur; G III, 17. quos (hostes) impeditos integris viribus milites nostri consecuti; G III, 19. cum sua cunctatione ... hostes nostros milites alacriores ad pugnandum effecissent; G III, 24. milites nostri pristini diei perfidia incitati in castra irruperunt; G IV, 14. nostris militibus cunctantibus; G IV, 25. paucitatem .. nostrorum militum suis praedicaverunt; G IV, 34. diutius nostrorum militum impetum hostes ferre non potuerunt; G IV, 35. nostri milites impetum hostium sustinuerunt; G IV, 37. hostes ... militum nostrorum impetum non tulerunt; G V, 21. quod consilium ... nostris militibus spem minuit; G V, 33. quorum (nuntiorum) pars deprehensa in conspectu nostrorum militum ... necabatur; G V, 45. milites nostri clamorem exaudiunt; G VI, 39. singulari militum nostrorum virtuti consilia cuiusquemodi Gallorum occurrebant; G VII, 22. neque nostrorum militum victorum impetum sustinere potuerunt; G VII, 62, b. non deterrentur .. milites nostri vineas proferre; G VIII, 41. milites contra nostri ... omnia fortissimo sustinebant animo; G VIII, 42. quae facile nostri milites repellebant; C II, 2. paucitatem nostrorum militum ... causae fuisse; C III, 72. nostri milites dato signo cum ... procucurrissent; C III, 93, a. nullis nostris militibus impositis; A 10. perturbati milites nostri cohortium trium; A 20, b. hoc detrimento milites nostri tantum afuerunt ut perturbarentur, ut ..; A 22. nostris contra militibus acerrime pugnantibus; A 31. M. Octavium ... nostrorum militum oppugnare praesidia; A 44, a. quo .. miles noster speciemque et virtutem bestiae cognosceret; Af 72. a militibus nostris (milites) interfecti sunt; H 12. virtute militum nostrorum ... repulsi adversarii; H 12.
munitiones: qua minime arduus ad nostras munitiones ascensus videbatur; G II, 33. duces ... non longius mille passibus ab nostris munitionibus considunt; G VII, 79. Germani munitiones nostras egressi; C III, 52. uno .. tempore et nostras munitiones infestabant et suas defendebant; A 3.
naves: quod nostrae naves tempestatibus detinebantur; G III, 12. carinae aliquanto planiores quam nostrarum navium; G III, 13, a. neque enim his nostrae (naves) rostro nocere poterant; G III, 13, b. quarum rerum omnium nostris navibus casus erat extimescendus; G III, 13, b. profectae (naves) ex portu nostris adversae constiterunt; G III, 14, a. magna fiducia ad nostras naves procedunt; C I, 56. diductis .. nostris paulatim navibus; C II, 6, a. duo (navigia) perterrita concursu nostrarum navium; C II, 22. quae (quadriremes) cum navibus nostris appropinquassent; C III, 24. qui nostris navibus periculum intulerant, de suo timere cogebantur; C III, 27. nostrae naves duae ... in noctem coniectae; C III, 28, a. is naves nostras interiorem in portum ... reduxit; C III, 39. applicatis .. nostris ad terram navibus circiter XL; C III, 101, b. nostris (navibus) incolumibus omnibus; A 16. remigum magnus numerus ... ex longis navibus nostris in molem se eiecit; A 20, a. navibus insidiabantur nostris commeatuque; A 25, a.
necessitas: equidem mihi videor pro nostra necessitate non labore ... defuisse; F 1.
opera: nonumquam opera nostra Galli temptare ... conabantur; G VII, 73, a.
pabulationes: f. frumentationes.
partes: falsa .. illa opinione (Pompeius) gloriatus est, quod prope in nostris partibus locum tenuisset; H 14. civitates nostrarum partium conservabo; H 26.
patres: cum (pagus) domo exisset patrum nostrorum memoria; G I, 12. factum eius hostis periculum patrum nostrorum memoria; G I, 40, b. patrum nostrorum memoria omni Gallia vexata; G II, 4, a.
pedites: f. equites; G II, 24.
periculum: animadvertebatur nostro magno id fieri periculo; H 38.
potestas: quos quoniam fortuna in nostram detulit potestatem; Af 44.
praesidium: praesidiis eos (reges) nostris esse tutos; A 33. ubi nostrum erat praesidium; A 44, b. praesidium .. nostrum recepit; A 44, b. nostris .. adbuc fixi praesidiis bellum ducunt; H 26. nostra praesidia (erant constituta) LXXX cohortibus et IX milibus equitum; H 30.
propinqui: quibus (clientibus) etiam a propinquis nostris opem ferre instituimus; F 3. f. consanguinei.
provincia: qui (Rhodanus) provinciam nostram ab Helvetiis dividit; G I, 2. alterum (iter erat) per provinciam nostram; G I, 6. eos per provinciam nostram iter facere conari; G I, 7. cum Sequanos a provincia nostra Rhodanus divideret; G I, 33. provinciam suam hanc esse Galliam, sicut illam nostram; G I, 44, c. cum iter in provinciam nostram atque Italiam facerent; G II, 29.
res: desperatis nostris rebus; G II, 24.
senatus: cuius (Pisonis Aquitani) avus ... amicus ab senatu nostro appellatus; G IV, 12. cuius (Teutomati) pater ab senatu nostro amicus erat appellatus; G VII, 31.
signa: Sulmonenses, simulatque signa nostra viderunt, portas aperuerunt; C I, 18.
timor: quod illis licentiam timor augeat noster, his studia deminuat; C II, 31, a.
turris: nostrarum turrium altitudinem ... commissis suarum turrium malis adaequabant; G

VII, 22. turris lignea, quae nostra fuisset; H 19. turrim nestram ut superiorem incenderunt; H 19.

veterani: nostri veterani in purtum refugiebant; C III, 24.

victuriae: magno esse Germanis dolori ... superiures nostras vietorias; G V, 29.

vigiliae: s. custodes.

virtus: tunc intelleges ex virtute nostra, quid ex tuis copiis sperare debeas; Af 45.

vita: si nullam practerquam vitae nostrae iacturam fieri viderem; G VII, 77, b.

B. **mit Zahlwörtern** (vgl. C, II, I. desidero): **eomplures:** compluribus .. nustris deiectis; G IV, 12.

omnes: In ca re omnium nostrorum intentis animis; G III, 22. nostri ad unum omnes iuculumes ... se ... receperunt; G IV, 15. nostris omnibns occupatis; G IV, 34. prima lnce .. nostri omnes erant transpurtati; G VII, 62, a.

pauui: paucos .. nostros convertunt atque insequuntur; G VIII, 48, b. ubi primum ... pauci nostri in litore eunstiterunt; A 17. a pauciuribus nostris omni auxilio (adversarii) privati essent; H 24.

uuiversi: nustri cohortati inter se ... universi ex navi desiluerunt; G IV, 25.

Zahlen: nostri in primo congressu circiter LXX ceeiderunt; C I, 46. nostri non amplins xx omnibus sunt proeliis desiderati; C III, 53. nostri ceeiderunt III; H 15.

C. **allein:** I. **Subject:** **aucedunt:** nostri nt superioribns diebus ... ad munitiones accedunt; G VII, 81. prinsqnam ... nostri pruplus accederent; C II, 34, b.

addunt: s. vident; C III, 44, b.

adeunt: nostrosadirepropiusprohibuerunt; A 16.

aggrediuntur: nostri, ... ut impeditos aggredcrentur, parati in armis erant; G II, 9. hostes impeditos nustri in flumine aggressi magnum eorum nnmerum occiderunt; G II, 10. s. dubitaut; A 76.

agunt: adversarios .. vehementissime pugnantes nustri agere coeperunt; H 31, b.

antecedunt: bio etsi virtute nestri antecedebant; H 31, a.

appropinquant: nostri pedc pressu propius rivum cum apprupinqnassent; H 29, b. cum in extrema planicie iniquum in loeum nustri appropinquassent; H 30.

arripiunt: nustri repentina fortuna permoti arma, qnae possunt, arripiunt; C II, 14.

asccndunt: eum celeriter nostri arma cepissent vallumqnc ascendissent; G V, 26.

andent: equestribus prueliis, ... quid nostri auderent, periclitabatur; G II, 8. cum ... neque nostri longius ... cedentes insequi anderent; G II, 19. nustri, qni fuissent equites Romani et senatores, non sunt ausi introire in oppidum; H 22, a.

capinnt: nostri celeriter arma ceperunt eosqne in silvas reppulerunt; G III, 28. s. ascendunt.

cednnt: longius quod nostrie cedentibus proscqui coepissent; H 14. hic tum, ut ait Ennius, nostri cessere parumper; H 23, a. s. II, 2. accido.

circumplectuntur: quem (collem) ... opere circumplecti non potuerant nustri; G VII, 83.

clrcumvallant: nostri .. cogebantur necessariu eos eircumvallare; H 32, a.

oircnmveniunt: ne qnem locum nostri intrare atque ipsos a tergo circumvenire possent; C III, 44, b.

eocpernnt: nostri ... acrius impugnare coeperunt; G III, 26. nostri brachia dncere coeperunt; H 24. s. agunt.

committnnt: nostri proelium committunt; G VII, 88.

eoneurrunt: nostri celeriter ad arma concurrunt; G V, 39.

confidnnt: cum ... hostes loco et numero, nostri virtute confiderent; G VII, 50, a. s. proeliantur.

conantur: cum irrumpere nostri conarentur; C III, 67.

eonseutantur: singulas (naves) nostri consectati expugnaverunt; G III, 15.

conseqnnntnr: reliquos omnes equitatu consecuti nustri interfecerunt; G I, 53.

ounsistunt: nostri simul in arido constiterunt; G IV, 26. quod nostros Iam constitisse in munitionibus videbant; G VI, 41. qnod sub ipsis radicibus montis (nustri) coustiterant; C I, 45. nustri ... planicie iniquiore loco constiterunt; H 25, a.

uonsnescunt: qno in loco superioribus fere dicbus nustri pabulari consueraut; C III, 37, b.

credunt: s. IV, I. consilium.

oupiunt: cum ... nostri, .. quid ... possent, perspioi cuperent; G III, 21.

dant: nostri cedentes usque ad castra insecuti sui colligendi facultatem non dederunt; G VII, 80.

deenrrunt: ex quo (loco) decurrentes (nostri) magnam multitudinem hostium in castris interfecerunt; A 31.

deducnnt: quod deditione facta nestros praesidia deductnros aut denique indiligentius servaturos crediderant; G II, 33.

defendunt: cum bene magnam multitudinem tolurum ignemqne nostris defendentibus iniecissent; H 15.

dellgunt: quem locum nostri castris delegerant; G II, 18.

depcrdunt: nostri ... paucos ex suis deperdiderunt; G III, 28.

detinent: nec detinentibus nostris; H 23, a.

deveniunt: nostri ad proeliandum animo atque armis parati ... turmatim in eum locum devenerunt; G VIII, 18.

diffidunt: nt prope nostri diffiderent victoriae; H 31, a.

disponnnt: nostri .. dctrimento admonentur diligentius exploratis locis stationes disponere ac moderatius cedcntem inseqni hostem; G VIII, 12.

dubitant: non dubitant nostri resistere et conversis equis bostem pellere; G VIII, 48, b. at nostri victoria elati subire iniqnum locum munitionesque aggredi non dubitarunt; A 76.

ducnnt: s. coeperunt; H 24.

egrediuntur: barbari ... nustros navibus egredi prohibebant; G IV, 24. nostri ex humili convalle bene longe sunt egressi; H 25, a.

excipiunt: nostri ... duas nacti turmas exceperunt; C III, 38.

existimant: ut se utriqne superiores discessisse existimarent: Afraniani, qnud ...; nostri autem, quod ... proelium sustinuissent; C I, 47.

expugnant: s. consectantur.

faoiunt: ita nostri acriter in bostes ... impetum fecerunt; G I, 52.

lerunt: nostri fortiter impetum eorum tulerunt; C III, 37, b.

fugiunt: s. procumbunt.

gernnt: nostri omissis pilis gladiis rem gerunt; G VII, 88.

imitantur: ut nostri illorum opera imitati viderentur; A 3.

immittunt: celeriter nostri clamore sublato pila in hostes immittunt; G VI, 8, b.

impugnant: s. coeperunt; G III, 26.

ingrediuntnr: nustros .. intra munitiones ingredi prohibebant; G V, 9.

innitnntur: s. redintegrant.

inseqnnntur: insequentibus nostris subito pe-

destrea copias ... ostenderunt; G III, 20. dein rursus conversos (nostros) insequi; C I, 64. sed insequentes nostros, ne longius prosequerentur, Sulla revocavit; C III, 51, a. nostros ex superiore insequentes loco verebantur; C III, 51, b. ʃ. audent; C II, 19. dant. disponunt.

interficiunt: tantam eorum multitudinem nostri interfecerunt, quantum fuit diei spatium; G II, 11. nostri ... nonnullos ibi repugnantes interfecerunt; C III, 67. ʃ. consequuntur. decurrunt.

interscindunt: nostri ... celeriter opera flamma comprehensa partim restinguunt, partim interscindunt; G VIII, 43.

intrant: ʃ. circumveniunt.

introeunt: ʃ. audent; H 22, a.

invitant: invitantibus nostris ad deditionem; G VIII, 19, b.

irrumpunt: nostri ... in castellum ... irruperunt; C III, 67. ʃ. conantur.

laborant: tertiam aciem laborantibus nostris subsidio misit; G I, 52. laborantibus nostris Caesar Germanos summittit; G VII, 70. Marcellinus cohortes subsidio nostris laborantibus summittit; C III, 64. ut (Caesar) laborantibus succurreret nostris; H 9. ʃ. II, 1. premo; G VII, 67.

laetantur: nostri laetari, nonnulli etiam timere; H 29, b.

languent: nostris languentibus atque animo remissis; C II, 14.

mittunt: ʃ. repugnant.

morantur: cum ... nostri triduum morati eos sequi non potuissent; G I, 26.

muniunt: quae (castra) dum muniunt nostri; A 37.

nanciscuntur: ʃ. excipiunt. religant.

nituntur: virtute et patentia (nostri) nitebantur; C I, 45. ʃ. II, 1. perterreo, G IV, 24.

occidunt: ʃ. aggrediuntur; G II, 10.

occupant: ne ab latere nostri occuparent; H 31, a.

pabulantur: ʃ. consuescunt.

parant: ut superioris temporis contentionem nostri omnem remiserant, ita proximi diei casu admoniti omnia ad defensionem paraverant; C II, 14.

pellunt: ʃ. dubitant; G VIII, 48, b.

persequuntur: fugientes persequi (nostri) prohibentur; C II, 14.

perveniunt: ad summam desperationem nostri perveniunt; C II, 42.

possunt: posse nostros aqua intercludi; A 5. ʃ. arripiunt. circumplectuntur. cupiunt. circumveniunt. morantur.

potiuntur: impedimentis castrisque nostri potiti sunt; G I, 26. ʃ. revertuntur.

praetermittunt: nostri ad oppidum recuperandum occasionem non praetermittunt; H 41.

procedunt: quod (nostri) eo incitati studio inconsultius processerant; C I, 45. nostri ad dimicandum procedunt; H 29, b. nostri procedunt; H 29, b.

procumbunt: nostri ... partim fugientes ab equitatu interficiuntur, partim integri procumbunt; C II, 42.

proeliantur: praesidio cohortium confisi nostri acerrimo proeliantur; G VIII, 19, b.

progrediuntur: hostes ubi ... neque nostros in locum iniquiorem progredi pugnandi causa viderunt; G II, 10.

prohibent: pabulatione libera (nostri) prohibitari hostes videbantur; G VII, 36. ut prohibentibus nostris ... neque adire flumen possent; G VIII, 40.

prosequuntur: ʃ. insequuntur; C III, 51, a.

recipiunt: nostri se ex timore receperunt; G IV, 34. nostri ... terga vertere seque ad signa legionum recipere coguntur; C I, 43. ut (funditores) praesidio nostris se recipientibus essent; C III, 46. nostri ... quietissime se receperunt; C III, 46.

redintegrant: ut nostri etiam qui ... procubuissent, scutis innixi proelium redintegrarent; G II, 27.

reducunt: nostri ... suos incolumes reduxerunt; G V, 22.

regrediuntur: illi ... neque regredi nostros patiebantur; C III, 45.

religant: si quando nostri facultatem nacti ferreis manibus iniectis navem religaverant; C II, 6, a.

remittunt: ʃ. parant.

repellunt: nostri acriter in eos impetu facto reppulerunt; G V, 17. ʃ. capiunt.

reperiunt: ʃ. II, I. doceo.

reprimunt: virtute freti (nostri) repulsos ... oppido represserunt; H 16, b.

repugnant: nostri primo integris viribus fortiter repugnare neque ullum frustra telum ... mittere; G III, 4.

resistunt: ʃ. dubitant; G VIII, 48, b. — II, 1. premo; C III, 63, b.

restinguunt: ʃ. interscindunt.

revertuntur: plerumque magna praeda potiti nostri revertuntur; G VIII, 5.

sequuntur: nostri ... longius impeditioribus locis secuti; G III, 28.

servant: ʃ. deducunt.

subeunt: ʃ. dubitant; A 76.

succedunt: capto monte et succedentibus nostris; G I, 25.

sunt: ubi nostros non esse inferiores intellexit; G II, 8. cum ... hostes ... languidioribus .. nostris vallum scindere coepissent; G III, 5. ut nostri omnibus partibus superiores fuerint; G V, 15. imprudentibus nostris atque occupatis in munitione castrorum; G V, 15. nostros propter gravitatem armorum ... minus aptos esse ad huius generis hostem; G V, 16. erant et virtute et numero pugnando pares nostri; G V, 34. de levi armatura et equitatu longe et virtute et numero nostri erant superiores; H 7. quod factum licet necopinantibus nostris esset gestum; H 16, b. cum nostri in opere essent; H 25, a. ʃ. aggrediuntur; G II, 9.

sustinent: nostri constanter incursum sustinent insidiatorum; G VIII, 18. omnia vulnera (nostri) sustinebant; C I, 45.

tenent: quem (collem) si tenerent nostri; G VII, 36.

timent: nihil timentibus nostris; G IV, 12. nostri usi fortunae beneficio tamen impetum classis timebant; C III, 26.

transeunt: hanc (paludem) si nostri transirent, hostes exspectabant; G II, 9. qui ... nostros victores flumen transisse conspexerant; G II, 24.

tuentur: aegre portas nostri tuentur; G VI, 37.

veniunt: quod ... e loco superiore in nostros venientes tela coniciebant; G I, 26. suspicati hostes huc nostros esse venturos; G IV, 32. quo nostros postero die pabulatum venturos arbitraretur; G VII, 18. neque nostri ... parati venerant ad oppugnandum; A 18.

versantur: iam cum intra vallum nostri versarentur; C III, 96. non parum magna in caede (nostri) versabantur; H 24.

vertunt: quod ... nostros primo congressu terga vertere coëgissent; C I, 47. ʃ. recipiunt; C I, 43.

vident: quae nostri ut viderunt; G VIII, 35. ut nostri perpetuas munitiones † videbant ‖ addebant ‖ perductas ..; C III, 44, b.

videntur: ſ. imitantur. prohibent; G VII, 36. — 11, 1. premo; G VII, 67.

vincunt: tamen nostri virtute vicerunt; C III, 67.

utuntur: *nostri* quom ‖ cum ‖ minus exercitatis remigibus ... utebantur, ... tum ... gravitate navium impediebantur; C I, 58. ſ. timent; C III, 26.

II. **nach Verben: 1. Accusativ:** admoneo: ſ. l. disponunt. parant.

adorior: hi nostros disiectos adorti proelium renovarunt; G III, 20. ne ... nostros post tergum adorirentur [timebant]; C III, 44, b.

aggredior: Boii et Tulingi ... nostros latere aperto aggressi circumvenire ... coeperunt; G I, 25. equites ... mittunt, qui primum elicerent nostros, deinde circumventos aggrederentur; G VIII, 12.

circumvenio: circumvenire nostros ... contendebant; C I, 58. ne navibus nostri circumvenirentur; C III, 63, a. ſ. aggredior.

cogo: ſ. l. circumvallant. recipiunt; C I, 43. vertunt.

confirmo: quae res et hostes ad insequendum tardabat et nostros spe auxilii confirmabat; G VII, 67.

conflicto: ut nostri magna inopia necessariarum rerum conflictarentur; C I, 52.

contemno: sic nostros contempserunt, ut ..; G V, 51.

contineo: quae (tempestates) et nostros in castris continerent et hostem a pugna prohiberent; G IV, 34.

deduco: nostris ... de vallo deductis (hostes) propius accedunt; G V, 51.

defatigo: cum crebro integri defessis succederent nostrosque assiduo labore defatigarent; G VII, 41.

deficio: cum ... non solum vires, sed etiam tela nostros deficerent; G III, 5. nostros vires lassitudine deficiebant; C II, 41, b.

deicio: ſ. premo; G VII, 51.

depello: si nostros loco depulsos vidisset; G VII, 49.

deporto: ſ. diduco.

desidero: nostri desiderati ad hominum mille partim equitum partim peditum; H 31, b.

destino: ne ... tela in nostros operi destinatos conicere possent; G VII, 72.

detineo: dum nostri in praeda detinentur; H 16, a. nostri, dum incendio detinentur *; H 36.

diduco: ita necessario diducebantur nostri, ut ... materiem illo deportarent; H 41.

disicio: ſ. adorior; G III, 20.

dispergo: dispersis in opere nostris; G III, 28.

distineo: cum in opere nostri distenti essent; H 12. 23, a. cum nostri in opere distenti essent; H 27.

doceo: quibus rebus nostri usu docti haec reperiebant remedia, ut ..; C III, 50.

effero: ſ. l. dubitant; A 76.

elicio: ne forte ... hostis .. elicere nostros in locum conaretur iniquum; G VIII, 16. ſ. aggredior; G VIII, 12.

eludo: ipsi Massilienses ... scientia gubernatorum confisi nostros eludebant; C I, 58.

evoco: nostros ad pugnam evocant; G V, 58.

exspecto: monte occupato nostros exspectabat; G I, 22.

figo: diversis .. telis nostri figebantur; A 30, b.

firmo: cuius (M. Antonii) adventus Pompeianos compressit nostrosque firmavit; C III, 65.

impedio: vis ... telorum multa nostris de improviso imprudentibus atque impeditis vulnera inferebant; C II, 6, b. ſ. l. utuntur.

impugno: in quo (flumine) multae naves .. nostros impugnabant; A 30, b.

incito: ſ. l. procedunt; C I, 45.

insequor: Helvetii ... nostros a novissimo agmine insequi ac lacessere coeperunt; G I, 23. hostem insolenter ... nostros insequentem supprimit; C I, 45. ſ. perturbo; A 20, a.

intercludo: commeatibus nostros intercludere instituunt; G III, 23. ſ. l. possunt.

interficio: ſ. l. procumbunt.

lacesso: Helvetii ... proelio nostros lacessere coeperunt; G I, 15. ſ. insequor; G I, 23.

occupati: ſ. l. sunt; G V, 15.

opprimo: ut duces adversariorum ... beneficio fortunae ad nostros opprimendos uterentur; C I, 40, b.

parati: ſ. l. aggrediuntur; G II, 9. deveniunt. veniunt; A 18. — permoveo: ſ. l. arripiunt.

perterreo: quae cupiae nostros perterrerent et munitione prohiberent; G I, 49. quibus rebus nostri perterriti atque huius omnino generis pugnae imperiti non eadem alacritate ... nitebantur; G IV, 24. novo genere pugnae perterritis nostris; G V, 15. hi (Haedui) similitudine armorum vehementer nostros perterruerunt; G VII, 50, a.

perturbo: hostes ... impetu facto celeriter nostros perturbaverunt; G IV, 12. nostri tamen ... magnopere perturbabantur; G IV, 26. quibus rebus perturbatis nostris novitate pugnae; G IV, 34. inopinantes nostri re nova perturbantur; G VI, 37. haec tum ratio nostros perturbavit insuetus huius generis pugnae; C I, 44. nostros . acrius perturbatos insequebantur; A 20, a.

premo: nostri, cum undique premerentur, XLVI centurionibus amissis deiecti sunt loco; G VII, 51. si qua in parte nostri laborare aut gravius premi videbantur; G VII, 67. cum ... nostros multitudine premi viderent; G VII, 80. qua ex parte nostros premi intellexerant; G VII, 81. rursus illi ex loco superiore nostros premebant; C I, 45. cum ... nostri .. gravius a multitudine premerentur; C I, 46. Pompeiani hoc insolentius atque audacius nostros premere et instare coeperunt; C III, 46. cum omnibus rebus nostri premerentur atque aegre resisterent; C III, 63, b.

prohibeo: ut ... commeatu .. nostros prohiberent; G II, 9. rebellione facta frumento commeatuque nostros prohibere; G IV, 30. ex loco superiore nostros prohibere ... coeperunt; G V, 9. hic (Camulogenus) consedit nostrosque transitu prohibere instituit; G VII, 57. nostros .. opere prohibere coepit; C III, 45. ita tamen fuga navibusque nostros prohibituros; A 8. ſ. perterreo; G I, 49. — l. adeunt. egrediuntur; G IV, 24. ingrediuntur. persequuntur.

propello: universarum cohortium impetu nostros propelli; C I, 64.

proturbo: fundis, sagittis, lapidibus nostros de vallo proturbare ... parant; G VII, 81.

remissi: ſ. l. languent.

removeo: cum paulum ab legionibus nostros removissent; G V, 16.

repello: nostri repelluntur; C I, 43. nostros repellit a castris; C I, 75. plurimum proficiebant in repellendis vulnerandisque nostris; A 30, b.

revoco: ſ. l. insequuntur; C III, 51, a.

summoveo: hostes eadem transgressi nostros longius summovebat; G VIII, 10.

supero: nostri ... hoc superari, quod ..; G III, 4.

tego: tempestas et nostros texit et naves Rhodias afflixit; C III, 27.

terreo: multum ad terrendos nostros valet clamor; G VII, 84.

vereor: f. I. insequuntur; C III, 51, b.

vinco: Cn. Pompeius filius ... labore et multitudine telorum uostros vicit; C III, 40. nostris enim neque terra neque mari effugium dabatur victis, omniaque victoribus erant futura in incerto; A 16.

vulnero: quod ... nonnulli ... tragulas subiciebant nostrosque vulnerabant; G I, 26. f. repello; A 30, b.

2. **Dativ**: accido: itaque praeter consuetudinem cum ‖ [a] ‖ nostris animadversum esset accidere ‖ nostros ... cedere ‖; H 23, a.

adaequo: ubi ... se virtute nostris adaequare non posse intellegunt; C II, 16.

affero: etsi (res) mediocre detrimentum iumentorum ac servorum nostris afferebat; G VIII, 10. crebri ... et nostris et hostibus nuntii afferuntur ..; G VIII, 19, b. hoc pugnae tempus magnum attulit nostris ad salutem momentum; C I, 51. quae res ... magnum .. nostris attulerat incommodum; C III, 63, b. eadem res celeritate insequentium tardata uostris salutem attulit; C III, 70. si quid ipsa multitudo et clamor ... nostris terroris afferre possent; A 14. cuius rei subita trepidatio magnum terrorem attulit nostris; A 75.

appropinquo: cum (Coponius) iam nostris remissiore vento appropinquasset; C III, 26.

augeo: praesidio legionum addito nostris animus augetur; G VII, 70.

cedo: ueque multum Albici nostris virtute cedebant; C I, 57. ueque multum cedebant virtute nostris; C II, 6, b.

do: neque ulla nostris facultas aut administrandi aut auxiliandi dabatur; G IV, 29. facilis est uostris receptus datus; C I, 46. equitatus ... commodiorem ac tutiorem nostris receptum dat; C I, 46. quo propter asperitatem loci nou facilis uostris aditus dabatur; A 17. duabus ex partibus aditus oppugnationis nostris dabatur; A 30, b. f. I. vinco; A 16.

infero: f. I. impedio.

inicio: magnum .. nostris terrorem iniecit; C III, 23.

mitto: decimam legionem subsidio uostris misit; G II, 26. quas (legiones) C. Fabius ulteriore ponte subsidio nostris miserat; C I, 40, b. f. I. laborant; G I, 52.

obiecto: cum in colloquiis Pompeiani famem nostris obiectarent; C III, 48.

resisto: paulisper nostris restiterunt; G IV, 14.

succurro: f. I. laboraut; H 9.

sum: quae res magno usui nostris fuit; G IV, 25. hac nostris erat receptus; C I, 45. qua necessarius nostris erat egressus; C III, 23. idem auster increbuit nostrisque praesidio fuit; C III, 26. f. I. vinco; A 16. — I. recipiunt; C III, 46.

summitto: f. I. laborant; G VII, 70. C III, 64.

suppeto: nec iam arma nostris nec vires suppetunt; G VII, 85.

supporto: commeatum, qui mari uostris supportabatur, intercipere statuerunt; A 25, a.

3. **mit Präpositionen**: adequito ad: equites ... ad uostros adequitare, lapides telaque in nostros conicere; G I, 46.

conicio in: quod ... Germani retineri non poterant, quin in nostros tela conicerent; G I, 47. ut ..., qui superessent, ut ex tumulo tela in uostros conicerent; G II, 27. f. adequito ad.

contendo cum: parvulis .. proeliis cum nostris contendebant; G II, 30.

mitto ad: f. V. clam.

recipio ad: (milites) incolumes se ad nostros receperunt; C III, 28, b. cum ad nostros se reciperent, qui extra oppidum fuissent; H 22, a.

III. **nach Adjectiven**: aequus: qua facillimum accessum et aequissimum ad dimicandum nostris videbat; A 38.

apertus: subito sunt Haedui visi ab latere nostris aperto; G VII, 50, a.

facilis: ueque erat facile nostris uno tempore propugnare et munire; C III, 45. f. aequus.

fidelis: quod ea (multitudo) se fidelem palam nostris esse simulabat; A 7.

gravis: hic dies nostris longe gravissimus fuit; G V, 43.

incognitus: nostris id erat incognitum; G IV, 29.

iniquus: hostes ... iniquissimo nostris loco proelium committere coeperunt; G V, 32.

secundus: secundiore equitum proelio nostris Caesar suos in castra reduxit; G II, 9. quae res secundum nostris efficiebat proelium; H 24.

IV. **nach Substantiven**: 1. **Genetiv**: aliqs: neque vero Alexandriae fuit quisquam aut nostrorum aut oppidanorum, qui ..; A 15.

animi: quorum (Alexandrinorum) perturbatione nostrorum animi adeo sunt incitati, ut ..; A 31.

caedes: iam .. Pompeiani magna caede nostrorum castris Marcellini appropinquabant; C III, 65.

castella: nonnumquam .. expeditionibus nocturnis castella nostrorum adoriuntur; G VIII, 34.

consilium: diffugiendi fuit utrorumque consilium: nostrorum, quod mortifero vulnere Commium credebant affectum; G VIII, 23.

conspectus: f. impetus; C III, 51, a.

diligentia: illi ... ubi diligentia nostrorum nihil his rebus profici posse intellexerunt; G III, 21.

impetus: diutius cum sustinere uostrorum impetus non possent; G I, 26. factum est, ... ut ne unum quidem uostrorum impetum (hostes) ferrent; G III, 19. qui (murus) nostrorum impetum tardaret; G VII, 46. complures hostium magno nostrorum impetu perculsi vulnerantur; G VIII, 48, b. quod ... uostrorum impetum sustinuissent; C I, 47. neque vero primum impetum nostrorum Numidae ferre potuerunt; C II, 25, b. Numidae integri celeritate impetum nostrorum effugiebant; C II, 41, b. neque vero conspectum aut impetum nostrorum tulerunt; C III, 51, a. ac primum impetum nostrorum pariter sustinuerunt; A 17.

obsessio: obsessionem .. nostrorum omisit; C III, 24.

paucitas: etsi propter ... paucitatem .. nostrorum se tuto dimicaturos existimabant; G III, 24. sive paucitate nostrorum, qui in armis erant, comperta; A 74.

percontatio: ex percontatione nostrorum ... timor .. exercitum occupavit; G I, 39, a.

periculum: quod cum tardius fieret, quam periculum nostrorum flagitabat; A 44, a.

progressus: quod rivus ... progressus nostrorum impediebat; C III, 37, a.

turmae: turmis .. nostrorum interpositi (pedites) constanter proeliantur; G VIII, 19, a.

virtus: ut ... neque ... virtuti uostrorum possent adaequare; A 16.

2. **mit Präpositionen**: aliqs de: pauci de nostris cadunt; G I, 15. — ex: conclamaverunt, uti aliqui ex nostris ad colloquium prodiret; G V, 26. multi .. ex uostris vulnerabantur; C III, 44, b. * unus ex nostris respondit; H 3, b. si qui ex nostris transfugerit; H 22, b. ut ex nostris praeter duos centuriones sit nemo desideratus; H 23, b.

impetus in: f. **facio**, III. impetum; G I, 46. II, 19. III, 28. V, 37. C III, 63, b. 69 (S. 384, b).

V. **Umstand**: a: caedes a nostris undique ad-

ministrabatur; H 39. quae (casae) stramenticiae ab uostris bibernorum causa aedificatae erant; H 16, a. ueque ab nostris biduo animadversa (tragula); G V, 48. ſ. II, 2. accido. acies instructa a nostris, qui castra occupaverant, cernebatur; C III, 69. qui una procurrerant ... circumveniebantur atque interficiebantur ab nostris; C II, 34, a. qui tamen in fuga a nostris acriter insequentibus conficiuntur; G VIII, 19, b. musculus ex turri latericia a nostris telis tormentisque defenditur; C II, 11. deici: ſ. prohiberi; A 24. ut ... ex magno remigum ... numero ... pars ab nostris detraheretur; C III, 27. nullo ab uostris dato respouso; G V, 58. quarum rerum a uostris propter paucitatem fieri nihil poterat; G III, 4. quae a nostris fieri viderant, ea sollertia efficiebaut, ut ..; A 3. miles ... interceptus est a nostris et fusti percussus; H 27. interfici: ſ. circumveniri. superari. ut (Pompeius) a nostris non facile inveniretur nisi captivorum indicio; H 39. nullum a uostris mittitur telum; C II, 13. ballista missa a nostris turrem deiecit; H 13, b. etsi, quautum ratione provideri poterat, ab nostris occurrebatur; G VII, 16. exploratores hostium ... ab nostris opprimuntur; G VII, 61. percuti: ſ. intercipi. una erat magno usui res praeparata a nostris; G III, 14, b. neque (Pompeius) a nostris prohibitus; H 14. prohibiti a nostris sunt, deiecti planicie; H 24. pugnabatur a nostris ex poute, ex mole; A 19. qui cum aliquo loco a nostris recepti essent; H 14. quorum vis repressa a nostris; H 12. eadem ratione, qua pridie, ab nostris resistitur; G V, 40. qui (homines fugitivi) superati a nostris sunt interfecti hominum milia XXII; H 34. cum iam ... extrema impedimenta ab nostris teuerentur; G III, 29.

olam: a Pompeinuis clam [ad] nostros tabellarius est missus; H 16, a.

cum: (Ursavoneuses) legati profecti sunt cum nostris, uti ..; H 22, a.

notitia, Bekanntschaft, Kenntnis: I. est: summam esse contra in Alexandrinis velocitatem locorumque et aedificiorum notitiam; A 8.

largitur: Gallis ... transmarinarum rerum notitia multa ad copiam atque usus largitur; G VI, 24.

II. habeo: intra annum .. vicesimum feminae notitiam habuisse in turpissimis habent rebus; G VI, 21.

III. confidere: qui locorum notitia confidebant; A 10.

nancisci: hominum et locorum uotitia et usu eius proviuciae (Attius Varus) nactus aditus ad ea conanda; C I, 31.

produci: quadam notitia Septimii (Pompeius) productus; C III, 104

tegere: nisi locorum notitia reliqui se texisseut; A 27.

noto, kenntlich machen, beschimpfen, belegen: inertiam: quae (hortatio) neque virtutem posset notare neque inertiam; A 10.

intercessionem: ut tribunicia intercessio armis notaretur atque opprimeretur; C I, 7, a.

signiferos: uonnullos signiferos ignominia notavit ac loco movit; C III, 74.

virtutem: ſ. inertiam.

notus, bekannt, kundig: A. **bei Substantiven:** alqs: is (Philo) tota Lusitania notissimus erat; H 35.

alqd: neque iis ipsis quicquam praeter oram maritimam ... notum est; G IV, 20. cum omnibus Gallis notum esse sciret reliquam esse unam aestatem suae provinciae; G VIII, 39.

bella: quae bella quamquam ex parte nobis Caesaris sermoue sunt nota, tamen ..; G VIII, pr. b.

civis: non (fuit) civis Romanus paulo notior, quin ad diem couveniret; C II, 19.

cornu: cornu exsistit excelsius magisque directum his, quae nobis nota sunt, cornibus; G VI, 26.

dignitas: quae (dignitas) est per gentes clarissima notissimaque; Af 22.

equites: notos equites Romanos C. Fleginatem Placentia, A. Granium Puteolis (desideravit); C III, 71.

genus: quod apud eos magnae sunt ferrariae atque omne genus cuniculorum notum atque usitatum est; G VII, 22.

homo: quibus praefecit hominem eius provinciae notum et non parum scientem, L. Iunium Paciaecum; H 3, b.

itinera: notis .. itineribus ad naves decurrunt; C I, 28.

loca: cum illi ... notissimis locis audacter tela conicerent; G IV, 24. haec loca vicinitatibus erant uota; G VI, 34, a.

magnitudo: hic (Euphranor) ob notissimam scientiam atque animi magnitudinem delectus est; A 15.

ratio: nota atque instituta ratione ... opus efficitur; G VI, 9.

res: quae res nota erat Pompeio; C III, 63, a.

scientia: ſ. magnitudo.

silva: quam (silvam Hercyniam) Eratostheni et quibusdam Graecis fama uotam esse video; G VI, 24.

vada: hostes .. notis omnibus vadis ... impeditos adoriebantur; G IV, 26.

virtus: quo notior testatiorque virtus esset eius; G VIII, 42.

B. **allein:** I. colloquuntur, al.: illustriores notissimique conspectum amicorum propinquorumque efflagitabant atque inter se colloquebantur; Af 56.

II. conquiro, al.: quem quisque in castris notum aut municipem habebat couquirit atque evocat; C I, 74, a.

prosequor: eadem suum quisque contubernalem, amicum, notum prosequens erat obtestatus, ne ... falleret opinionem; A 16.

quaero: hi (principes) suos notos hospitesque quaerebant; C I, 74, b.

novem, neun: anni: cuius imperatoris ductu IX annis rempublicam felicissime gesserint; C I, 7, b.

aquilae: signa .. militaria ex proelio ad Caesarem sunt relata CLXXX et aquilae IX; C III, 99.

dies: huius Hercyniae silvae ... latitudo novem dierum iter expedito patet; G VI, 25. diebus ... in ea re consumptis IX; C I, 27.

legiones: novem oppositis legionibus; G VI, 36. legiones habere sese paratas IX; C I, 6, a. legiones effecerat civium Romanorum IX; C III, 4, a.

milia: Aduatucos decem et novem milia (polliceri); G II, 4, b. nostra praesidia (erant constituta) LXXX cohortibus et IX milibus equitum; H 30. milia passuum decem novem murum in altitudinem pedum sedecim fossamque perducit; G I, 8.

naves: eo die naves Massiliensium ... intereunt IX; C I, 58. Caesar Rhodias naves IX habebat; A 13.

pedes: vallo pedum IX ... hiberna cingunt; G V, 42.

novissime, endlich: novissime, cum vehementius contenderetur, ... inimicus homini suorum invocat fidem; G VIII, 48, a.

novitas, Neuheit, Überraschung: 1. capere: quae rerum novitate aut admiratione nos capiunt; G VIII, pr. b.

permoveri: novitate rei Curio permotus praemittit equites, qui ... morentur; C II, 26.

perterreri: eo militibus iniectis et rei novitate perterritis oppidanis; G VII, 58.

perturbari: perturbatis nostris novitate pugnae; G IV, 34. nemo est tam fortis, quin rei novitate perturbetur; G VI, 39.

2. in: parumque in novitate fama rem excedit; C III, 36, a.

novus, neu, ungewöhnlich, unerwartet, emporgekommen, superl. letzte, hinterste: A. **bei Substantiven:** alqs: qui ex iis (puberibus) novissimus convenit; G V, 56. ne eventum belli exspectasse aut ex omnibus novissimi venisse viderentur; C I, 53.

alqd: quod .. novum et praeter consuetudinem acciderat; C III, 61.

agmen: cupidius novissimum agmen insecuti; G I, 15. novissimo agmine proelio nostros lacessere coeperunt; G I, 15. inter novissimum hostium agmen et nostrum primum; G I, 15. Helvetii ... nostros a novissimo agmine insequi ... coeperunt; G I, 23. omnem equitatum, qui novissimum agmen moraretur, praemisit; G II, 11. quae (legiones) in novissimo agmine praesidio impedimentis fuerant; G II, 26. vix agmen novissimum extra munitiones processerat, cum ..; G VI, 8, a. circiter tribus milibus hostium ex novissimo agmine interfectis; G VII, 68. equitatus novissimum agmen consequitur; G VII, 88. equites ... repente sese ad novissimum agmen ostendunt; C I, 63. cum ab equitatu novissimum agmen premeretur; C I, 70. equitatu praemisso, qui novissimum agmen carperet; C I, 78. expeditae cohortes novissimum agmen claudebant; C I, 79. pugnatur acriter ad novissimum agmen; C I, 80. quos (equites) ad novissimum agmen ... substitisse demonstratum est; C II, 42. (Caesar) novissimum agmen consecutus; C III, 75. equitatum .. praemisit ad novissimum agmen demorandum; C III, 75.

amicitiae: discedere a nobis et novam tentare fortunam novasque amicitias experiri constituerunt; C III, 60.

auctoritas: ita et novam et repente collectam auctoritatem tenebant; G VI, 12, h.

castra: is locus aberat a novis Pompei castris circiter passus quingentos; C III, 67.

clientelae: veteribus clientelis restitutis, novis per Caesarem comparatis; G VI, 12, h.

commentarius: novissimum (commentarium) .. imperfectum ab rebus gestis Alexandriae confeci usque ad exitum ..; G VIII, pr. a.

consilium: aliquid novi a barbaris initum consilii; G IV, 32. novi aliquid ab iis iniri consilii; G VII, 12. cum ... semper .. auctor novorum consiliorum magnam apud barbaros auctoritatem haberet; G VIII, 32. ne qua rursus novorum consiliorum capiendorum Belgis facultas daretur; G VIII, 38.

delectos: cohortes .. ex novis Galliae delectibus XXII (venerunt); C I, 18. copias undique omnes ex novis delectibus ad se cogi iubet; C I, 24. quas (legiones) ex novo delecto confecerat; C I, 25, a. an novis delectibus ... Macedoniam tenere conaretur; C III, 102, a.

exemplum: novum in republica introductum exemplum queritur; C I, 7, a.

fortuna: s. amicitiae.

genus: novo genere pugnae perterritis nostris; G V, 15. in se novi generis imperia constitui; C I, 85, h. aggerem novi generis atque inauditum ... facere instituerunt; C II, 15. in novo genere belli novae ab utrisque bellandi rationes reperiebantur; C III, 50. novo genere pugnae oblato; Af 15. uti novo atque inusitato genere proelii tirones legionarii ... opprimerentur; Af 19, a.

homo: etiam superbius Iubae factum non in M. Aquinum, hominem novum parvumque senatorem, sed in Scipionem; Af 57.

imperia: qui (Galli) mobilitate ... animi novis imperiis studebant; G II, 1.

legio: Caesar duas legiones in citeriore Gallia novas conscripsit; G II, 2. quintam legionem conscribit novam; A 50.

legionarii: aggressus equitatu legionarios ... complures novissimos in fluminis ripis interfecit; A 60. hostes ... legionarius conversis equitibus recipientes novissimos adoriri ... coeperunt; Af 18.

luna: si ante novam lunam proelio contendissent; G I, 50.

manus: si nova manus Suevorum cum veteribus copiis Ariovisti sese coniunxisset; G I, 37.

naves: Cato in Sicilia naves longas veteres reficiebat, novas civitatibus imperabat; C I, 30, h

officia: ne nova Caesaris officia veterum suorum beneficiorum in eos memoriam expellerent C I, 34.

proelium: hoc novissimo proelio facto; G IV, 16.

provinciae: quod sibi novarum provinciarum ... tanta oblata esset facultas; A 51.

ratio: erat nova et inusitata belli ratio cum tot castellorum numero ... tum etiam reliquis rebus; C III, 47. haec nova sit ratio vincendi, ut misericordia et liberalitate nos muniamus; F 18. s. genus; C III, 50.

religio: plerique novas sibi ex loco religiones fingunt; G VI, 37. nova religio iurisiurandi spem praesentis deditionis sustulit; C I, 76. relinquitur nova religio, ut eo neglecto sacramento, quo tenemini, respiciatis illud; C II, 32, c.

res: cupiditate regni adductus novis rebus studebat; G I, 9. ipsum esse Dumnorigem, ... cupidum rerum novarum; G I, 18, a. omnes fere Gallos novis rebus studere; G III, 10. quod (Galli) ... novis plerumque rebus student; G IV, 5. quod eum cupidum rerum novarum, cupidum imperii ... cognoverat; G V, 6. inopinantes nostri re nova perturbantur; G VI, 37. hostes re nova perterriti muro turribusque deiecti; G VII, 28. Afranius ... nova re perterritus locis superioribus constitit; C I, 65. qua nova re oblata; C II, 12. re nova perturbatus (Pompeius) maioribus itineribus Apolloniam petere coepit; C III, 11

species: nova atque inusitata specie commoti G II, 31.

tabulae: hoc .. ad timorem novarum tabularum tollendum ... esse aptissimum; C III, 1. aliam (legem promulgavit) tabularum novarum; C III, 21.

tempus: ita novissimo tempore servum iussit et libertum ... alterum se iugulare alterum pyram incendere; H 33.

B. **allein:** I, 1. adorior: hi novissimos adorti et multa milia passuum prosecuti; G II, 11.

detineo: consecutus equitatus novissimos proelio detinebat; C III, 75.

premo: hostes ... novissimos .. premere et primos prohibere ascensu ... coeperunt; G V, 32. cernebatur equitatus nostri proelio novissimos illorum premi vehementer; C I, 64.

prosequor: f. adorior.

2. sum: qui ... agmen hostium claudebant et novissimis praesidio erant; G I, 25.

II. ab: nonnullos ab novissimis deserto proelio excedere ac tela vitare; G II, 25. scuto ab novissimis uni militi detracto; G II, 25.

nox, Nacht: I. Subject: affert: nox .. allatura videbatur maiorem fiduciam illis, qui locorum notitia confidebant; A 10.

dirimit: quod nisi nox proelium diremisset; A 11. cum proelium nox dirimeret; A 46.

est: de quibus insulis nonnulli scripserunt dies continuos triginta sub bruma esse noctem; G V, 13. nisi certis ex aqua mensuris breviores esse quam in continenti noctes videbamus; G V, 13. quibus rebus nox maxime adversaria est; C II, 31, b. vgl. IV, 2. provehi.

facit: cum finem oppugnandi nox fecisset; G II, 6.

insequitur: f. **insequor**, I, 2. nox (4 St.) S. 504, a.

subest: etsi ... nox .. iam suberat, tamen munitione flumen a monte seclusit; C III, 97.

videtur: f. affert.

II. nach Verben: 1. conficio: supra stagnum postero die et nocte confecto; Af 80.

coniungo: quod properaus noctem diei coniunxerat neque iter intermiserat; C III, 13.

consumo: biduo .. et noctibus tribus navigatione consumptis; C II, 23. una nocte et die ad oppidum consumpta; Af 5. una nocte in navibus consumpta; Af 11.

intermitto: nocte intermissa circiter hominum milia VI ... ad Rhenum ... contenderunt; G I, 27. Ambiorix ... in Aduatucos ... proficiscitur; neque noctem neque diem intermittit; G V, 38.

nanciscor: alteram noctem subnubilam nactus; C III, 54.

subsequor: dies natales et mensium et annorum initia sic observant, ut noctem dies subsequatur; G VI, 18.

vito: cum in Hiberum flumen noctis vitandae causa (Cassius) se contulisset; A 64.

2. conicio in: nostrae naves duae tardius cursu confecto in noctem coniectae; C III, 28, a. quod nisi in noctem proelium esset coniectum; Af 52.

duco in: spe .. conficiendi negotii prope in noctem rem duxerant; C III, 51, b.

perduco ad: res disputatione ad mediam noctem perducitur; G V, 31.

III. nach Substantiven: hora: tribus .. horis noctis exercitui ad quietem datis; G VII, 41. hora noctis circiter decima ... frumentum importare in oppidum instituit; G VIII, 35. ita Caesar ... noctis hora prima omnes suos ad unum in castra incolumes ... reduxit; Af 70.

interventus: ut perpaucae (naves) ex omni numero noctis interventu ad terram pervenerint; G III, 15.

iter: illi (milites) itinere totius noctis confecti subsequi non poterant; C II, 39.

numerus: ob eam causam spatia omnis temporis non numero dierum, sed noctium finiunt; G VI, 18.

pars: nullam partem noctis itinere intermisso in fines Lingonum die quarto pervenerunt; G I, 26. consumitur vigiliis reliqua pars noctis; G V, 31. cum in omnibus locis consumpta iam reliqua parte noctis pugnaretur; G VII, 25. ipsi (milites) idoneum locum nacti reliquam noctis partem ibi confecerunt; C III, 28, b. parva parte noctis itinere intermisso; C III, 41.

silentium: id silentio noctis conati non magna iactura suorum sese effecturos sperabant; G VII, 26. silentio noctis Caesar ex castris egressus; G VII, 36.

tempus: tractandis condicionibus ... extracto primo noctis tempore; C III, 28, b. praeterito tempore noctis eruptionem ad legionem VI fecerunt; H 12.

vigilia: circiter vigilia secunda noctis nimbus cum saxea grandine subito est exortus ingens; Af 47. ipse (Caesar) ... quarta noctis vigilia ... ex eo loco proficiscitur; Af 67. noctis tertia vigilia in oppido acerrime pugnatum est; H 11.

IV. Umstand: 1. Accusativ: summo labore militum .. continuato diem noctemque opere in flumine avertendo; C I, 62. diem et noctem iter faciunt; H 38. ut ... dies noctesque oculos mentemque ad mare dispositos directosque haberet; Af 26, b. repugnantes diem noctemque obsident; G VII, 42. cuius rei timore exterriti (Romani) diem noctemque in opere versantur; G VII, 77, c.

2. Ablativ: eadem nocte accidit, ut esset luna plena; G IV, 29. quibus litteris circiter media nocte .. allatis; G V, 49. eadem nocte V legionis pilorum cacumina sua sponte arserunt; Af 47. Caesar ... in salo in ancoris ea nocte commoratus; Af 63. insequenti nocte vigilia tertia tessera data extra vallum omnes (Mundenses) sunt concisi; H 36. omni hoc itinere una nocte equitatu confecto; G IV, 4. equites missi nocte iter conficiunt; C II, 38. neque vero tam remisso ... animo quisquam omnium fuit, qui ea nocte conquieverit; C I, 21. ibi sub armis proxima nocte (Caesar) conquiescit; C I, 41. ipse (Pompeius) ad ancoram una nocte constitit; C III, 102, a. ideo continuato nocte ac die itinere; C III, 11. die ac nocte continuato itinere; C III, 36, b. interim omnis ex fuga Suessionum multitudo in oppidum proxima nocte convenit; G II, 12. superiore nocte maxima coorta tempestate; G V, 10. media circiter nocte iis, qui ... processerant, ... ab equitibus correptis; C I, 66. Eporedorix cognito Litavici consilio media fere nocte rem ad Caesarem defert; G VII, 39. neque longius abesse, quin proxima nocte Sabinus clam ex castris exercitum educat; G III, 18. proxima nocte duobus milibus armatorum relictis reliquos ... educunt; G VIII, 34. prima nocte e castris Helvetiorum egressi (homines) ad Rhenum ... contenderunt; G I, 27. Galli ... media nocte silentio ex castris egressi; G VII, 81. prima nocte aquandi causa nemo egreditur ex castris; C I, 81. quos ille multa iam nocte silentio ex fuga excepit; G VII, 28. cum animadvertissent ex ignibus nocte cohortes nostras ad munitiones excubare; C III, 50. proxima nocte vigilia quarta legionibus omnibus expeditis ... prima luce ... locum cepit; A 73. ut ea nocte ... fidem non faceret adesse cum incolumi Caesarem exercitu; G VI, 41. insequenti nocte castra sua incendit Pompeius; H 7. ea nocte Pompeius castra sua incendit; H 10. ut ea nocte turres aggeremque incenderent; H 16, a. proxima nocte .. interceptis tabellariis; A 38. leni Africo provectus media circiter nocte vento intermisso cursum non tenuit; G V, 8. nocte una intromissis equitibus omnium finitimarum civitatum; G V, 58. magna una nocte vis aquae dulcis inventa est; A 9. ex eo proelio circiter hominum milia CXXX superfuerunt eaque tota nocte continenter ierunt; G I, 26. (Pompeius) nocte tota ultra ibat flumen Salsum in acie; H 16, a. extra oppidum ea nocte (Caesar) mansit; Af 89. (Curio) equitatum omnem prima nocte ad castra hostium mittit; C II, 38. se ... proxima nocte de quarta vigilia castra moturum; G I, 40, d. eadem nocte transfuga

nuntiavit ... indignatos esse; H 18, b. bune (poutem) nocte perfici iussit; C I, 41. proxima nocte centuriones Marsi duo ex castris Curionis .. ad Attium Varum perfugiunt; C II, 27. occasione capta nocte iam luminibus accensis ... perfogiunt in Caesaris castra; Af 56. quidam ex his ... nocte ad Nervios pervcueruut; G II, 17. pauci ordinis senatorii ... nocte fuga salutem petiverunt; C III, 97. insequenti uocte Fabius equites praemittit sie paratos, ut coufligerent; G VIII, 28. impedimeuta omuia sileutio prima nocte ex castris Apollouiam praemisit; C III, 75. postero die .. similiter praemissis prima nocte impedimentis; C III, 77. ea uocte speculatores preosi servi III et unus ex legioue vernacula; H 20. illi animadverso vitio castrorum tota uocte monitioues proferunt; C I, 81. iubet media nocte legionem proficisci celeriterque ad se venire; G V, 46. media nocte silentio profectos ad hostium castra mane pervenit; G VII, 18. at etiam, ut media uocte proficiscamur, addunt; C II, 31, b. XVI milia nocte (Caesar) progressus ad Thapsum ... castra ponit; Af 79. uecessario adversa nocte in altum provectae (naves) continentem petieruot; G IV, 28. equitatus ... multa uocte se in castra recipit; G III, 26. Scipio in castra laetos nocte copias reduxit; Af 61, b. uocte insequenti legati responsa ad suos referunt, obsides conficiunt; G VIII, 23. naves eadem nocte Brundisium a Caesare remittuntur; C III, 8. nocte iutempesta iguibus exstinctis ... per castra passim vagabautur; Af 47. Lücke: † oeque enim ex Marsis Pelignisque veuiebant, ot qoi superiore nocte *; C II, 29.

3. **Präpositionen:** ad: ad multam noctem etiam ad impedimeuta pugoatum est; G I, 26. illi aegre ad noctem oppognationem sustineut; G V, 37.

ante: ot ... ante mediam noctem ad portas castrorum clamor oreretur; G V, 53. Geuabeuses paulo ante mediam noctem silentio ex oppido egressi flumen transire coeperunt; G VII, 11, b.

de: com omni equitatu tribosque legiouibus Afranius de uocte proficiscitur; C I, 51. s. **medius,** A. uox; G II, 7. VII, 45, a. 60. 88. C III, 62 (S. 602, a).

post: paulo post mediam noctem naves solvit; G IV, 36.

sub: Pompeius sub noctem naves solvit; C I, 28.

noxia, Schuld, Vergehen: supplicia eorum, qui in furto aut in latrociuio aut aliqua noxia sint comprehensi, gratiora dis immortalibus esse arbitrantur; G VI, 16.

nubo, heiraten: (Dumnorigem) sororem ex matre et propinquas suas uuptum in alias civitates collocasse; G I, 18, a.

nudo, entblößen, entkleiden, berauben: castra: totis fere a froute et ab siuistra parte uudatis castris; G II, 23. Vercingetorix iubet portas claudi, oe castra uudentur; G VII, 70.

collem: animadvertit collem, qui ab bostibus tenebatur, nudatom homiuibus; G VII, 44.

latos: pedites ... latere nodato a proximis Numidis iacolis vulnerabautur; Af 15.

litora: ueque sibi uudauda litora et relinquendos portus existimabaut; C III, 15.

muoitiones: quod ... munitiones nudare nolebat; A 10.

murum: ubi ... murus .. defeusoribns nudatus est; G II, 6.

partem: ut quaeqne pars castrorum nudata defeusoribns premi videbatur; G III, 4. interim eam partem nodari uecesse erat et ab latere aperto tela recipi; G V, 35. ut Teutomatus ... superiore corporis parte nodata ... vix se ... eriperet; G VII, 46.

potestatem: Sullam nudata omnibns rebus tribunicia potestate tameu intercessionem liberam reliquisse; C I, 7, a.

quadriremes: duae (quadriremes sunt) omnibus epibatis nudatae; A 11.

nudus, nackt, entblößt, unbeschützt: caput: Labieuus in equo capite nudo versari in prima acie; Af 16.

corpus: multi nt diu iactato brachio praeoptareut scutum mauo emittere et nudo corpore puguare; G I, 25.

pars: magna corporis parte uuda; G VI, 21. quae pars corporis eius (elephanti) siue tegmiue nuda reliuqueretur; Af 72.

pectus: matresfamiliae ... pectore nudo promiuentes ... obtestabantur Romauos, ut sibi parcerent; G VII, 47, b.

nullus, kein, niemand: A. **bei Substantiven: I. ohne Zusatz:** aditus: nullum aditum esse ad eos mercatoribus; G II, 15.

amfractus: recta regioue, si uullus amfractus intercederet; G VII, 46.

amicitia: sibi nullam oum his amicitiam esse posse; G IV, 8.

auxilium: cum ei rei nullum reperiretur auxilium; G III, 15. nolla (se) Ambiorigi auxilia misisse; G VI, 32. quae (provincia) propter dioturnitatem pacis uullum auxilium desideravit; C I, 85, b. uulla Pharnacem auxilia contra Caesarem Pompeio dare voluisse; A 69.

bellum: sub tempus aestivorum nullum summum bellum posse couflari; G VIII, 6. qood hae proviuciae uullo bello premebautor; A 65, b.

calamitas: nullam calamitatem socios optime de republica meritos accipere; G VIII, 6. nolla calamitate victus Correus; G VIII, 19, b.

casus: Cicero ... nullum eiusmodi casum exspectans; G VI, 36.

civitas: ut praeter Haeduos et Remos ... nulla fere civitas fuerit nou suspecta uobis; G V, 54. uollam iam esse civitatem, quae bellum pararet; G VIII, 24. uulla fuit civitas, quin ... partem senatus Cordubam mitteret; C II, 19. nolla Thessaliae fuit civitas, ... quin Caesari parerent; C III, 81.

condicio: deditionis nullam esse condicionem uisi armis traditis; G II, 32. postquam nulla coudicione cogere adversarios poterat, nt ... descenderent; Af 79.

consilium: quae (plebes) nihil audet per se, uullo adhibetur cousilio; G VI, 18, a. fugae vero nullom esse cousilium uou solum iis, ... sed ne iis quidem, qui ..; A 8.

copia: nulla ferramentorum copia, qoae esset ad hunc usum idonea; G V, 42. frumeuti copiam legiouarii nonnullam habebant, ... cetrati ausiliaresque nullam; C I, 78.

custodiae: perturbatum .. eum nactus nullis custodiis ueque ordinibos certis; C III, 101, a.

detrimentum: quod nullum ab insidiantibus imprudentes acceperant detrimentum; G VIII, 19, a.

dies: uullo die intermisso; Af 1.

dimicatio: cnm subsequentibus legionibus nullam dimicatiouem recusarent; G VIII, 18. sine quo (Euphrauore) nolla umqoam dimicatio maritima, nulla etiam parum feliciter confecta erat; A 25, b.

disoiplina: ʃ. ufficium.

dnbitatio: nulla interpusita dubitatione; G VII, 40.

eqnes: qnorum (equitum) nulli ex itinere excedere licebat, quin ... exciperetur; C I, 79.

excusatio: cum .. defensionem eins (Deiutari) nnllam posse excusatiunem aius imprudentiae recipere coarguisset; A 68. sina mura ac nulla excusatione hiemis ventorumqne; Af 26, a.

factum: nt nullum paulo furtius factum latere posset; G III, 14, b.

facnltas: quarum alterius rei copiam exiguam, alterius nullam omninu facultatem babebat; A 1. postea sibi facultatem nullam datam transenndi; Af 64. eis (militibus) ad ignuscendum nulla facultas est data; H 12.

finis: cnius (civilis dissensiunis) finem nullnm videmus; G VIII, pr. a.

fons: quud funs urbe tota nullus est; A 5.

bonus: ducet se nullum extraordinarium bonorem appetisse, sed ..; C I, 32, a.

hurtatiu: quud nulla satis idunea esset hortatiu, quae ..; A 10.

bustis: nullo buste pruhibente aut iter demurante; G III, 6.

iaotura: si nullam praeterquam vitae nostrae iacturam fieri viderem; G VII, 77, b.

ignuminia; sic se ... meruisse, ut nullam ignuminiam acciperent; G VII, 17, b.

impedimenta: etsi (castra) erant exigua per se, vix buminum milinm septem praesertim nullis cum impedimentis; G V, 49.

imperium: imperium se ab Caesare per proditiunem nnllum desiderare; G VII, 20, b. nullus ordu, nullnm imperium certum (erat); C I, 51.

impetns: quod ... nullus impetus repentinus accidere bustinm poterat; A 35.

incommudnm: nt ... impeditissimis itineribus nullum acciperet incommudum; C III, 77.

infamia: latrocinia nullam babent infamiam, quae extra fines ... fiunt; G VI, 23.

iter: magnu .. circuitn nullo certu itinere exercitum dueit; C 1, 68. ʃ. II. alius; G 1, 7.

lex: [nulla lex prumulgata]; C I, 7, b.

locns: cum tectis expulsi nullo locu diutius consistere auderent; G VIII, 5. nt nullus perfidiae neque eruptiuni locus esset; C II, 16. hiu (Scipiu) nullo in luco Maceduniae muratus; C III, 36, a. praeter eqnites nullu loco aequu se committere audebant; H 25, a.

magistratus: in pace nullus est communis magistratus, sed ..; G VI, 23.

manus: illi (Menapii) nulla coacta mann ... in silvas ... confuginnt; G VI, 5. erat ... manus certa nulla; G VI, 34, a. manus erat nulla, quae parvam modu causam timoris afferret; G VI, 35, a.

milites: qnud et nnllus milites in navibus babebat, et ..; A 10. ʃ. II. nuster.

modus: qni ... nnllu mudu cum Haeduis coniungi puterant; G VI, 12, b. quia (Caesar) ... bostium equitatui ... nullo mudo par esse poterat; Af 72. incitatis militum animis resisti nullo modu pusse; Af 83.

mura: nullam exuriri muram posse, qno minus ... diriperentur; C II, 12. nulla interposita mora; C III, 12. 75.

munitiu: bic veru nulla mnuitiu est, quae perterritos recipiat; G VI, 39. nnlla munitione perrupta; G VII, 82.

navis: nt nulla earum (navium) cursnm tenere pusset; G IV, 28. ex eu numero navium nulla desiderata est; C II, 7. quod ... incolumem exercitum nulla omninu nave desiderata traduxerim; C II, 32, d. ut ... nulla (navis) transversa bosti obiceretur, nullius remi detergerentur, sed ..; A 15.

negutinm: bostibus nullo negutio campo pulsis; Af 18. levis armatura bostium nullo negotio loco pnlsa ... est; Af 69, a.

oucasio: nullam praetermittere occasionem profectionis; Af 1.

ocunltatio: cuius rei nulla est occultatio; G VI, 21.

ufficinm: a pueris nullo officio aut disciplina assnefacti; G IV, 1.

onera: nulla onera iniungendo ... Galliam ... facila in pace continuit; G VIII, 49.

upera: id .. nullis operibus effici poterat; G VIII, 41.

ordo: egressi nullo certo ordine neque imperio; G II, 11. quud nullu ordine et sina timore iter fecerant; C II, 26. Numidae .. quadam barbara consnetudine nullis ordinibus passim consederant; C II, 38. ʃ. imperium; C I, 51.

pars: nullam partem nuctis itinere intermisso; G I, 26. si uullam partem Germanurum domum remittere posset; G I, 43, b. nulla pars nocturni tempuris ad laburem intermittitur; G V, 40. cum ... magnu suurum detrimento nullam partem munitiuuum convellere putuisset; G VIII, 25. et nullam in partem depressis fossis (flumen) derivari pusset; G VIII, 40. constituerat nullam partem belli in Hispaniis relinquere; C II, 18, b. nullam in partem ab exercitu Curiunis fit significatiu; C II, 28.

pax: nubis nisl Caesaris capite relato pax esse nulla putest; C III, 19, b.

periculum: nullo cum periculu ad proximam legionem perventuros; G V, 29. nullum .. poterat nniversis *ab* perterritis ... periculum accidere; G VI, 34, a. profitentur Carnutes se nullum periculum communis salutis causa recusare; G VII, 2. qnos (milites) cum sio animo paratos videat, nt nullnm pro sua laude periculnm recusent; G VII, 19. in experiundo cum periculum nullum videret; G VIII, 36. quam (aestatem) si sustinere potuissent, nullum ultra periculum vererentur; G VIII, 39. nullius periculi timorem multitudini fore impedimento, quu minns se dederent; A 28. nullum enim processum virtus babebat aut periculum ignavia sublbat; A 29. anllum .. periculum (milites) deprecaturos; A 57, b.

purtus; raris ac prupe nullis portibus; G III, 12. nullum purtum terrae Africae ... tutum ab bustium praesidio fure; Af 3.

putestas: potestatem eius rei (se) nullam habere; C III, 16.

praesidium: nullnm esse intna praesidinm; G VI, 37. quud nullum amicis in eo praesidium videretur positum esse; G VII, 10. (Deiotarus) in ea parte positus terrarum, quae nulla praesidia Caesaris babnisset; A 67.

pruuessus: ʃ. periculnm; A 29.

pruelium: Pumpeius enim nullo proelio pulsus vestri facti praeiudicio demutus Italia excessit; C II, 32, a.

ratio: ut nulla ratiune ea res enuntiari ... posset; G V, 58. quibus (cobortibus) ... auxilium ferri nulla ratione poterat; C I, 70. ut ... nulla ratiune iter conficere pussent; C III, 79, b. Caesar nulla ratione ad pugnam elici posse Pompeium existimaus; C III, 85. quud nobis quidem nulla ratiune factum a Pumpeio videtur; C III, 92. quibus cnm Cato persuadere nulla ratione qniret, ut ..; Af 87, b.

reditus: nt odio snurum Ambiorix ... nullum reditum ... haberet in civitatem; G VIII, 24.

raligio: ut ... (Pumpeius) nulla tamen mendacii religiuna obstrictus videretur; C I, 11.

reliquiae: de tanto exercitu reliquias esse nullas; Af 93.

res: at Cotta ... nulla in re communi saluti deerat; G V, 33. quod res nulla successerat; G VII, 26. quod ... nulla re ex provincia atque Italia sublevari puterat; G VII, 65. quod insequens annus ... nullas habet magnopere Galliae res gestas; G VIII, 48, c. Massiliensibus res nulla ad virtutem defuit; C II, 6. nulla re gesta pru multitudine humiuum; Af 33. nulla re ab his (oppidanis) impetrata; Af 91, b.

responsum: nullo ab nostris dato responso; G V, 58.

salus: in dissensione nullam se salutem perspicere; G V, 31.

scapha: ut nulla omnino scapha egredi posset; A 19.

secessio: [nulla secessio facta]; C I, 7, b.

spatium: Haedui ... nullum sibi ad cognoscendum spatium relinquunt; G VII, 42. Caesar ... nullum spatium perterritis dare oportere existimans; C III, 95.

studium: alteri, quod nullo studio agebant, non multum adiuvabant; G VII, 17, a.

suspicio: quod et tempestas erat turbulenta et nulla suspicio hostis; A 45.

telum: ut nullum frustra telum in eos mitteretur; C I, 45. quod unum genus tegimenti aliis locis erant experti nullo telo neque tormento traici posse; C II, 9, b. nullum ex muro, nullum a nostris mittitur telum; C II, 13.

tempus: totius hiemis nullum tempus intermiserunt, quin ... legatos mitterent; G V, 55. Caesar cum a superiore aestate nullum bellandi tempus intermisisset; G VIII, 1. nullum intercedebat tempus, quin extremi cum equitibus proeliarentur; C I, 78. Lusitani Hispali pugnare nullo tempore desistebant; H 36. ut nullo tempore legiones desitae populi Romani in hac provincia haberi; H 42, b. f. II. alius; C II, 6, a.

terra: cui parti nulla est ubiecta terra; G V, 13.

vineae: ut eorum (tormentorum) vim nullae contextae viminibus vineae sustinere possent; C II, 2.

vox: nulla tamen vox est ab iis audita populi Romani maiestate ... indigna; G VII, 17, b.

usus: nullo etiam nunc usu rei militaris percepto; G VI, 40. sed Nasidianae naves nullo usui fuerunt; C II, 7. non recusare se, quin nullius usus imperator existimaretur, si ..; C III, 45.

II. mit Pronomina: alius: quod aliud iter haberent nullum; G I, 7. hoc animo decertabant, ut nullum aliud tempus ad conandum habituri viderentur; C II, 6, a.

noster: nullis nostris militibus impositis; A 10.

B. allein: I. defendit: quo defendente nullo tamen armatis ascendere esset difficile; G VIII, 33. prorutis munitionibus defendente nullo (cohortes) transcenderunt; C III, 68. Pontum .. nullo defendente paternum regnum glorians se recepisse obtinebat; A 41.

recusat: nullo eorum recusante; Af 90.

repugnat: penteres duas vacuas a defensoribus nullo repugnante cepit; Af 62.

II. accido: quod ante id tempus accidit nulli; G II, 35.

consenlo: nulli omnium has partis vel querimoniae vel miserationis minus convenisse; C I, 85, a.

denego: qui (Germani) nullis adversus Romanos auxilia denegabant; G VIII, 45.

do: nulli spem aut causam dare armorum; G VIII, 49.

sum: in muro consistendi potestas erat nulli; G II, 6.

trado: summam imperii se consulto nulli discedentem tradidisse; G VII, 20, b.

III. dubius: hoc facto quamquam nulli erat dubium, quidnam contra Caesarem pararetur, tamen ..; G VIII, 55.

IV. a: hi sic dispositi erant, ut a nullo * || *conspici possent* ||; H 40, a.

num, etwa, wohl, ob: I. direct: num tu harum rerum natura accidere arbitraris, quod unam terram et plures terras ... dicamus? F 7, b. — quod si veteris contumeliae oblivisci vellet, num etiam recentium iniuriarum ... memoriam deponere posse? G I, 14.

II. indirect: ut perspiceremus, num quae fossae ... factae essent; Af 35, b.

numen, Macht, Hoheit: quod, pro vita hominis nisi hominis vita reddatur, non posse deorum immortalium numen placari arbitrantur; G VI, 16.

numero, zahlen: pecuniam: magnam (pecuniam) societates earum provinciarum, quas ipse obtinebat, sibi numerare coëgerat; C III, 3. quod eius (P. Vestrii) frater Romae pecuniam imperatam numeraverat; Af 64.

numerus, Zahl, Anzahl, Menge, Rang, Bedeutung, Stelle, abl. als: I. Subject: cadit: ab ea parte magnus numerus hostium cadebat; G V, 34.

concurrit: ad eos (druides) magnus adulescentium numerus disciplinae causa concurrit; G VI, 13, a.

confluit: quorum (perfugarum) magnus ad eum cotidie numerus confluebat; G VII, 44.

constat: † captis quibusdam cohortibus, uti numerus legionum constare videretur; G VII, 35.

convenit: quo satis magnus hominum pecorisque numerus convenerit; G V, 21. magnus undique numerus celeriter convenit; G VI, 34. b. magnus undique navium numerus conveniebat; C III, 47.

eicit: remigum magnus numerus et classiariorum ex longis navibus nostris in molem se eiecit; A 20, a.

est: ubi primum nostros equites conspexerunt, quorum erat V milium numerus; G IV, 12. cum hostium numerus capitum CCCCXXX milium fuisset; G IV, 15. pecorum magnus numerus (est); G V, 12. ex omni numero, qui fuit circiter milium XL, vix DCCC ... incolumes ad Vercingetorigem pervenerunt; G VII, 28. sagittarios .. omnes, quorum erat permagnus numerus in Gallia, conquiri ... iubet; G VII, 31. magnus numerus equitum Romanorum et decurionum (erat), quos ex municipiis Domitius evocaverat; C I, 23. numerus captivorum omnino fuit sexcenti; A 13. navibus actuariis, quarum numerus erat satis magnus, ... rostra imposuit; A 44, b. cuius (exercitus) numerus in praesentia fuit peditum III milia, equites CL; Af 3. quorum (oppidanorum) numerus duarum legionum instar erat; Af 3. quod ibi magnum numerum frumenti esse audiebat; Af 8. quorum (sagittariorum) parvus numerus; Af 12. quorum (militum) omnino numerus fuit XXX cohortium cum equitibus CCCC, sagittariis CL; Af 12. quorum (sauciorum) maximus numerus fuit; Af 21.

exit: ratio confecta erat, qui numerus domo exisset eorum, qui arma ferre possent; G I, 29.

intercedit: inter singulas legiones impedimentorum magnum numerum intercedere; G II, 17.

perfugit magnus eorum (cetratorum auxiliariumque) cotidie numerus ad Caesarem perfugiebat;

C I, 78. magnnm nnmerum ab eo (Caesare) militnm ad Afranium perfugisse; C II, 18, a.

potest, sustinet: magnum numerum civitatium suam vim sustinere non posse; G IV, 3.

venit: quem numerum barbarorum ad castra venisse constabat; G III, 6. magnum .. numerum senatorum atque equitum Romanorum in periculnm esse venturum; C I, 17.

videtur: ſ. constat.

II. **nach Verben**: 1. **Accusativ**: adaugeo: sese ... nnmerum (navinm) adaucturum; A 12.

addnco: certum numerum militum ad se celeriter addnei inbet; G VII, 4, b. imperat certum numerum militum civitatibus, qnem et qnam ante diem in castra addnci velit; G VII, 31.

alo: (Dumnorigem) magnum nnmerum eqnitatus sno sumptu semper alere et circum se habere; G I, 18, a.

appello: magno numero navinm appulso; G III, 12.

augeo: ſ. **augeo** numerum (5 St.) S. 113, a.

capio: magno pecoris atqne hominnm numero capto; G VI, 3. magnus numerus capitur atqne interficitur; G VII, 88. magno numero hominum interfecto aut capto; G VIII, 25.

coëmo: iumentorum et carrorum qnam maximnm numernm coëmere (constituerunt); G I, 3. huc magnum numerum eqnorum hnius belli cansa in Italia atque Hispania coëmptnm miserat; G VII, 55, a.

cogo: magno coacto nnmero ex finitimis civitatibns in omnes partes dimittit; G VI, 43. magno hornm (equitum) coacto nnmero; G VII, 66, a. frumenti magnnm numerum coëgit; C II, 18, a.

comparo: ex finibns Cadnrcorum ... magnum nnmerum frumenti comparant; G VIII, 34.

compleo: Bellovaci snum nnmerum non compleverunt; G VII, 75.

confero: cum eorum (equitum) exiguns nnmerus cum tanta multitodine Nnmidarum conferretnr; C II, 39.

congero: Caesar ... aliqnantum nnmerum frumenti in sua praesidia congesserat; Af 21.

constitno: magno .. nnmero iumentorum in flumine supra atqne infra constituto; C I, 64.

conveho: magnum .. numerum in oppidum telorum atque tormentorum convexerant; A 2.

defero: falsum ab his eqnitum nnmerum deferri; C III, 59.

deminuo: qnod ... Iongum .. iter ex Hispania magnum nnmerum deminnerat; C III, 2. deminnto .. militnm nnmero; C III, 67.

demonstro: eum, quem snpra demonstravimus, nnmerum expleverat; C III, 4, b.

desidero: calonnm atqne impedimentorum non magnns numerus (desideratus est); C I, 51.

dimitto: ſ. cogo; G VI, 43.

diripio: magnnm nnmerum frumenti commeatusqne diripit; G VII, 38, b.

distribno: magnnm numerum ex Thessalia ... supplementi nomine in Iegiones distribuerat; C III, 4, a.

dnplico: his Caesar numerum obsidnm, qnem ante imperaverat, dnplicavit; G IV, 36. dnplicato .. earum cohortium numero, quas cum Q. Titurio amiserat; G VI, 1.

edisco: magnum ibi nnmerum versuum ediscere dicuntur; G VI, 14.

efficio: hoc spatio magno cratinm, scalarum, harpagonum nnmero effecto; G VII, 81.

evoco: qnorum (equitum) magnum numerum evocaverat; G VIII, 11.

exigo: eqnitum peditnmqne certum numerum a civitatibus Siciliae exigebat; C I, 30, b.

expleo: ſ. demonstro. — habeo: ſ. **habeo**, III. numerum (7 St.) S. 426, b. — impero: ſ. **impero**, III. numerum (7 St.) S. 467, a. — impono: ſ. **impono** numerum (3 St.) S. 469, a.

ineo: haec ... recensebantnr, numerusque inibatnr; G VII, 76.

instituo: magnus muralinm pilorum numerus instituitnr; G V, 40.

intercipio: qui ... magnnm numerum iumentorum atque hominnm intercipinnt; C I, 55.

interficio: ſ. **interficio**, II. nnmerum (12 St.) S. 516, a. — invenio: ſ. **invenio**, II. numerum (3 St.) S. 523, a. — mitto: ſ. coëmo; G VII, 55, a.

occido: qnos Ubii ... perterritos insecuti magnum ex his numerum occiderunt; G I, 54. hostes impeditos nostri in flumine aggressi magnum eorum numerum occiderunt; G II, 10. quos (hostes) impeditos integris viribus milites nostri consecuti magnum numerum eorum occiderunt; G III, 19. magnus .. eorum (hostium) numerus est occisus; G IV, 37. magnnm .. ex eis (hostibus) nnmerum occidit atque omnes armis exuit; G V, 51.

prodnco: prima luce magnum nnmerum impedimentorum ex castris mnlorumqne produci ... inbet; G VII, 45, a. magnum .. numerum minorum navigiorum et scapharum producunt; A 14.

rofero: ab iis, qui emerant, capitum numerus ad enm relatns est milinm qninqnaginta trium; G II, 33.

relinqno: ipse cum quinqne legionibus et pari nnmero equitum, qnem in continenti reliquerat, ad solis occasum naves solvit; G V, 8.

reperio: eorum, qui domum redieruot, ... repertns est nnmerus milinm C et X; G I, 29. magnus ibi numerus pecoris repertns (est); G V, 21.

sustineo: ii (equites) ... magnum hostium nnmerum pauci sustinuere; C I, 51.

vulnero: nt eo die maximns numerus hostium vulneraretnr atque interficeretnr; G V, 43.

2. **Ablativ**: dedo: * et propter patriae luctuosam peruiciem dedimnr hostium numero; H 17.

dnco: deorum nnmero eos solos dncunt, quos cernunt, ... Solem et Vulcannm et Lunam; G VI, 21.

habeo: ille (Caesar) obsidibus acceptis hostium se habiturum nnmero confirmat, si ..; G VI, 6. quibus ita est interdictum, hi numero impiorum ac sceleratorum habentur; G VI, 13, b. ot ... (Pompeium) consnlares praetoriosque servorum habere nnmero dicerent; C III, 82, b.

mitto: qnos (filios) .. obsidum nnmero missos; G V, 27, a. missis ad Varum nocte legatorum nnmero centurionibns; C II, 44.

potior: magno pecoris atqne hominum numero potitor; G VI, 6. magno pecoris numero ... potinntur; G VI, 35, a.

relinquo: qni (milites veterani) nnmero aegrorum relicti erant Brundisii; A 44, b.

snm: in omni Gallia eorum hominum, qui aliqno sunt nnmero atque honore, genera sunt duo; G VI, 13, a. erant apnd Caesarem equitum numero Allobroges II fratres, Raucillus et Egus; C III, 59. nt dato nomine militum essent numero; C III, 110.

3. **mit Präpositionen**: adeo ad: ad quemvis numerum ephippiatorum equitum quamvis pauci adire andent; G IV, 2.

deligo ex: duces hostium LX milia ex omni nnmero deligunt earum civitatum, qnae ..; G VII, 83. equites .. ex omni numero mille (Correum delegisse), quos ..; G VIII, 17.

desidero ex, ſ. **ex**, I. desidero (4 St.) S. 354, a.

do ex: Cn. Pompeius legionem ... eam tamqnam ex sno numero dedit; G VIII, 54.

duco in: qui ex his secuti non sunt, in desertorum ac proditorum numero ducuntur; G VI, 23. Segni Condrusique ... legatos ad Caesarem miserunt oratum, ne se in hostium numero duceret; G VI, 32.
eligo ex: hos (Bellovacos) posse conficere armata milia centum, pollicitos ex eo numero electa sexaginta; G II, 4, a. quorum (Numidarum Gaetulorumque) ex numero electis hominibus illustrioribus; Af 32.
exploro de: de numero eorum omnia se habere explorata Remi dicebant; G II, 4, a.
habeo in: reductos in hostium numero habuit; G I, 28. quem (Cludium) ... in suorum necessariorum numero habere instituerat; C III, 57.
mitto ex: legatos .. ex suo numero ad Caesarem mittunt; C I, 20.
relinquo ex: ex milium L numero ... vix quarta parte relicta; G III, 26. qui (milites) ex veteribus legionibus erant relicti praesidio navibus ex numero aegrorum; C III, 101, c.
sum in: ſ. **in**, B, I. sum in numero (9 St.) S. 486, b.

III. **nach Adjectiven und Zahlwörtern:** nemo ex: neminem ex eo numero vivum capi patiuntur; G VIII, 35.
nonnulli ex: ut ex magno Gallorum equitum numero nonnullos Gallicis rebus favere natura cogebat; G VI, 7, b. ex numero tribunorum militum centurionumque nonnulli sua voluntate apud eum (Caesarem) remanserunt; C I, 77. nonnulli (remiges) ex eo numero ... ab equitibus hostium sunt excepti; A 10.
pauci: pauci ex tanto numero se incolumes in castra recipiunt; G VII, 88.
perpauci: ut perpaucae (naves) ex omni numero noctis interventu ad terram pervenerint; G III, 15.
qui: qui potissimum ex magno numero conscenderent; C II, 43.
Zahlen: ex numero adversariorum circiter DC interfectis ac * vulneratis; C II, 35, b. ſ. I. est; G VII, 28.

IV. **nach Substantiven:** alqs ex: Segni Condrusique, ex gente et numero Germanorum; G VI, 32. vgl. III.
fides de: Cicero ... septimo die diffidens de numero dierum Caesarem fidem servaturum; G VI, 36.
pars ex: ut ... ex magno remigum propugnatorumque numero pars ... interficeretur, pars ... detraheretur; C III, 27.

V. **Umstand:** 1. **Ablativ:** aequus: erat Romanis nec loco nec numero aequa contentio; G VII, 48.
anteire: (equitatus) multum numero anteibat nostrum equitatum; A 38.
circumsistere: Morini ... primo non ita magno suorum numero circumsteterunt; G IV, 37.
confidere: cum ... hostes loco et numero, nostri virtute confiderent; G VII, 50, a.
congredi: ita (L. Plancus) congressus impari numero magnos impetus legionum ... sustinet; C I, 40, b. quod ... impari congressi numero quinque horis proelium sustinuissent; C I, 47.
consequi: non quod minore numero militum consequi difficile factu putaret, sed ut ..; A 30, a.
contemni: ut neque numero neque genere hominum ... (copiae) contemnendae viderentur; C III, 110.
continere: incolumes copias Caesar inferiore militum numero continebat; C III, 47.
defendere: quo minore numero militum munitiones defendi possent; G VII, 73, a.
elicere: si forte hostes trium legionum numero posset elicere ad dimicandum; G VIII, 8.
finire: spatia omnis temporis non numero dierum, sed noctium finiunt; G VI, 18.
inferior: erat multo inferior numero navium Brutus; C I, 57. quoniam numero multis partibus esset inferior; C III, 84.
instruere: magno .. numero pilorum, tragularum reliquorumque telorum se instruxerant; C I, 57.
inusitatus: erat nova et inusitata belli ratio cum tot castellorum numero ... tum etiam reliquis rebus; C III, 47.
mediocris: quae (copiae) numero atque exercitatione bellorum mediocres erant; A 69.
multare: Thisdritanos propter humilitatem civitatis certo numero frumenti multat; Af 97.
novus: ſ. inusitatus.
obtinere: quorum (legatorum) tertius ab Ana Vettonum agrum Lusitaniamque pari numero legionum obtinebat; C I, 38.
onustus: inde magno numero frumenti onustos recipit in castra; Af 65.
par: erant et virtute et numero pugnando pares nostri; G V, 34. quibus (munitionibus) relictis nec loco nec numero pares esse posse; A 8. neque navium se magnitudine neque numero parem esse; A 46.
praestare: quod .. numero militum praestabant; C III, 44, b. cum ipsi numero equitum militumque praestarent; C III, 47. ut ... neque numero navium praestantibus multitudo prodesset; A 16.
proficisci: Caesar ... celeriter sex cohortis ... iubet proficisci, pari equites numero; H 3, a.
superior: cum repente hostium equites animadvertissent ac numero superiores paucitatem contempsissent; G VIII, 12. de levi armatura et equitatu longe et virtute et numero nostri erant superiores; H 7.
valere: plurimum inter eos Bellovacos ... hominum numero valere; G II, 4, a.
bei Zahlen: oppida sua omnia, numero ad duodecim, (incendunt); G I, 5. equitum milia erant sex, totidem numero pedites; G I, 48. eo circiter hominum numero sedecim milia expedita ... Ariovistus misit; G I, 49. (Suessiones) oppida habere numero XII; G II, 4, b. eodem equitatus totius Galliae convenit numero milium quattuor; G V, 5. quas (naves) postea Labienus faciendas curaverat numero LX; G V, 23. omnes equites, quindecim milia numero, celeriter convenire iubet; G VII, 64. qui (equites) tametsi numero non amplius erant quingenti; G VIII, 10. naves longas Arelate numero XII facere instituit; C I, 36. Massilienses usi L. Domitii consilio navis longas expediunt numero XVII; C I, 56. quae (onerariae naves) stabant ad Uticam numero circiter CC; C II, 25, b. hi (equites) erant numero CC; C II, 41, a. sagittarios ... III milia numero habebat; C III, 4, a. ut (naves) ad unam omnes, constratae numero XVI, eliderentur; C III, 27. ad duorum milium numero ex Pompeianis cecidisse reperiebamus; C III, 53. ipse (Caesar) ... reliquas cohortes, numero XXXIII, ... eduxit; C III, 67. numero .. cohortes CX expleverat; C III, 88. expedito .. exercitu numero servorum, liberorum II milium ... ad oppidum Ascurum accedere coepit; Af 23. amplius duum milium numero ad unum terga vertebant; Af 70. ubi (Scipio) praesidium equestre circiter II milium numero habere consuerat; Af 78, a. postquam equites Iuliani CCCC vim hostium ad IV milia numero sustinere non poterant; Af 78, b. qui ... erant numero circiter mille; Af 95.
2. **Präpositionen:** ad: ſ. **ad**, IV, 5. G I, 15. 31, b. V, 20. C II, 4. III, 4, a (S. 38, a).
cum: Publium Crassum cum ... magno nu-

mero equitatus in Aquitaniam proficisci iubet; G III, 11. Gaium Trebonium cum pari legionum numero ... mittit; G VI, 33. Teutomatus ... com magno equitum suorum numero ... ad eum pervenit; G VII, 31. Lepidus ... cum ... magno .. numero equitum ... venit ... Uliam; A 63, a. Iuba ... cum ... levis armaturae grandi numero ... ad Scipionem est profectus; Af 48. §. II, 1. relinquo.

in: quo in numero erat Titus Terrasidius missus in Esuvios; G III, 7. Eporedorix Haeduus ... et una Viridomarus ... in equitum numero convenerant; G VII, 39. ut in dispari numero nulla (navis) transversa hosti obiceretur; A 15.

pro: quod minus multitudine militum legionariorum pro hostium numero valebat; G I, 51.

ultra: paulo ultra eum numerum classiarii et remiges (desiderati sunt); A 21.

nummus, Münze, Geld, Sesterz: I. utor pro: utuntur aut aere aut taleis ferreis ad certum pondus examinatis pro nummo; G V, 12.

II. milia: centurionibus † tot milia nummum praedae nomine condonanda pollicetur; G VIII, 4.

numquam, niemals: I. allein: [quod ante id tempus accidit numquam]; C I, 6, b. quod forsitan ante id tempus acciderit numquam, quin dimicaretur; Af 61, a. cum Aquitaniam numquam adisset, per Publium Crassum quadam ex parte devicisset; G VIII, 46, b. qui (tirones) numquam in acie dimicassent; Af 81. numquam ante hoc tempus exercitum populi Romani Galliae provinciae finibus egressum; G I, 44, b. qui (Carnutes) saepe vexati numquam pacis fecerant mentionem; G VIII, 31. quod post hominum memoriam numquam est factum; H 15. qui (Menapii) uni ex Gallia de pace ad Caesarem legatos numquam miserant; G VI, 5. sibi numquam placuisse Avaricum defendi; G VII, 29. quae diversae navigationes numquam uno tempore adversis ventis praecluderentur; A 8. at Curio numquam se amisso exercitu ... in eius (Caesaris) conspectum reversurum confirmat; C II, 42. ut numquam illis locis maiores aquas fuisse constaret; C I, 48, a. quibus rebus numquam tanta suppeteret ... victoriae fiducia, ut ..; Af 31, b. quo facto statuisse Commius dicebatur numquam in conspectum cuiusquam Romani venire; G VIII, 23.

II. mit andern Partikeln: quo nisi paene in urbis incendio ... numquam ante descensum est; C I, 5. numquam enim senatum tantum in civitate illo vivo quantum imperitam plebem potuisse; G VIII, 21. quam (poenam) pro sua clementia atque humanitate numquam profecto esset illaturus; G VIII, 21. accedebat huc, ut numquam conferti, sed rari ... proeliarentur; G V, 16. numquam tamen intermittebat legatos de pace ... mittere ad Domitium; A 37.

nunc, jetzt: I. allein: depositis armis auxiliisque, quibus nunc confiderent; C III, 10, b. nunc data facultate ... ad te cupidissime venimus; Af 35, b. habere nunc se rationem officii pro beneficiis Caesaris; G V, 27, b. quod ... nunc de altera parte tertia Sequanos decedere iuberet; G I, 31, c. contra cuius enim copias contendas ... licet nunc cognoscas; Af 45. nunc ... plerumque illo discendi causa proficiscuntur; G VI, 13, b. hanc (aquilam) ... nunc moriens eadem fide Caesari restituo; C III, 64. nunc esse in Gallia ad centum et xx milium numerum; G I, 31, b. nunc esse regem Galbam; G II, 4, b. quos (commilitones) nunc in tua potestate tenes, Af 45.

II. mit andern Partikeln: nullo etiam nunc usu rei militaris percepto; G VI, 40. incerto nunc etiam exitu victoriae; G VII, 62, b. neque nunc se illorum humilitate ... postulare, quibus rebus opes augeantur suae; C I, 85, b. neque nunc (se) id agere, ut ab illis abductum exercitum teneat ipse, ... sed ..; C I, 85, c. neque nunc, ut (res) memoriae prodantur, satis causae putamus; C III, 17. nunc quidem in eadem inopia ... Germani permanent; G VI, 24. nunc vero paene ut feras circummunitos (ipsos, milites), prohiberi aqua; C I, 84.

nuncupo, aussprechen: paludati .. votis nuncupatis exeunt; C I, 6, b.

nuntio, verkünden, melden, anzeigen, die Nachricht bringen: I. **absolut:** reliquae (naves), ut est ei (Caesari) nuntiatum, incertae locorum Uticam versus petere visae sunt; Af 7.

II. **mit Ergänzung:** 1. de: prius, ... quam de eius adventu Arvernis nuntiari posset; G VII, 9.

2. indir. Frage: cum septimae legionis tribunis esset nuntiatum, quae in sinistro cornu gererentur; G VII, 62, b. duo Lusitani fratres transfugae nuntiarunt, quam Pompeius contionem habuisset; H 18, b.

3. ne: ad praefectos ... mittit qui nuntiarent, ne hostes proelio lacesserent et, si ipsi lacesserentur, sustinerent; G IV, 11.

4. nomin. c. infin.: complures eodem tempore civitates renovare belli consilia nuntiabantur; G VIII, 1. adesse eius equites falso nuntiabantur; C I, 14. haec consiliantibus eis nuntiantur aquatores ab equitatu premi nostro; C I, 73. hoc (Scipio) adeo celeriter fecit, ut simul abisse et venire nuntiaretur; C III, 36, a. subito exercitus regios equitatusque omnis venire Alexandriam nuntiatur; C III, 109. cum praesertim ab incolis eius provinciae nuntiarentur adversariorum copiae equitatus infinitus ... esse; Af 1. cuius (Scipionis) copiae legionum VIII et equitum III milium esse nuntiabantur; Af 20, b. — pons in Hibero prope effectus nuntiabatur; C I, 62.

5. accus. c. infin.: nuntiatum est ei Ariovistum ... contendere; G I, 38. nonnulli etiam Caesari nuntiabant ... non fore dicto audientes milites; G I, 39, b. Caesari nuntiatum est equites Ariovisti propius tumulum accedere; G I, 46. hic constanter omnes nuntiaverunt manus cogi; G II, 2. Caesari nuntiaverunt pulverem maiorem ... videri; G IV, 32. qui (equites) nuntiarent ... prope omnes naves afflictas ... esse; G V, 10. conantibus ... adesse Romanos nuntiatur; G VI, 4. sub lucem hostibus nuntiatur ... tumultuari; G VII, 61. Caesarem ... adesse cum legionibus duabus nuntiat; C I, 15, b. interim Caesari nuntiatur Sulmonenses ... cupere ea facere, quae vellet; C I, 18. nuntiatur Afranio magnos commeatus ... ad flumen constitisse; C I, 51. equites ex statione nuntiant, .. auxilia ... venire; C II, 26. Vibullius ... adesse Caesarem nuntiavit; C III, 11. nuntiatum est adesse Scipionem cum legionibus; C III, 36, a. interim nuntiatur Laterensi vivere Cassium; A 54. interim L. Titius ... nuntiat eam (legionem vernaculam) a legione xxx ... discessisse; A 57, a. nuntiabatur auxilia magna equitatus oppidanis suppetias venire; Af 5. a quibus (legatis) nuntiabatur nocturno tempore oppidum Cordubam capi posse; H 2. eodem .. tempore transfuga nuntiavit ex oppido Iunium ... clamasse ..; H 16, b. signifer ... nuntiavit ... suo signo perisse homines XXXV,

neque licere castris Cn. Pompei nuntiare neque dicere perisse quemquam; H 18, a. eadem nocte transfuga nuntiavit Pompeium et Labienum ... indignatos esse; H 18, b. loricatus unus ... nuntiavit Pompeium oppidanos Ucubenses convocasse; H 20. hoc praeterito tempore servi transfugae nuntiaverunt oppidanorum bona venire; H 22, b. qui nuntiaverunt equites Romanos coniurasse omnes, ... ut transitionem facerent; H 26. servi transfugerunt, qui nuntiaverunt, ... metum esse ..; H 27. — ut ... se .. celeriter eo venturum nuntiet; G IV, 21. per speculatores et antecessores equites nuntiatur ei (Caesari) copias ... visas; Af 12.

III. **mit Object:** alqd: Caesari cum id nuntiatum esset; G I, 7. hoc primum Caesari ad Ilerdam nuntiatur; C I, 59. nuntiabantur haec eadem Curioni; C II, 37. quod ubi Caesari nuntiatum est; A 25, b. namque id varie nuntiabatur; A 57, b. quod postquam Caesari nuntiatum est; Af 80.

adventum: cuius (Afranii) adventu nuntiato; C I, 40, b.

proelium: hoc proelio trans Rhenum nuntiato; G I, 54. milites ... proelio nuntiato cursu incitato in summo colle ab hostibus conspiciebantur; G II, 26. hoc proelio nuntiato; G V, 22.

pugnam: hac pugna nuntiata; G II, 28. 29.

rem: ea res per fugitivos L. Aemilii hostibus nuntiatur; G I, 23. re nuntiata ad suos; G VII, 32. qua re nuntiata; G IV, 37. V, 1. 7. VII, 7. 18. 67. his rebus in Italiam Caesari nuntiatis; G VII, 6. qua re per exploratores nuntiata; G VII, 11, b. quibus rebus Romam nuntiatis; C I, 14. quibus rebus nuntiatis Afranio; C I, 75. ea re nuntiata; C III, 65. eo signo legionis illato speculatores Caesari rem || Caesaris || nuntiarunt; C III, 67. re nuntiata; C III, 69. hac re nuntiata; Af 21.

tumultum: hoc tumultu nuntiato; C III, 64.

nuntius, Bote, Botschaft, Nachricht, Meldung, Auftrag: I. dicunt: nuntii praemissi ab rege Iuba venerunt, qui illum adesse cum magnis copiis dicerent et de custodia ac defensione urbis hortarentur; C II, 36.

docent: qui (nuntii) suo beneficio conservatos docerent, quos iure belli interficere potuisset; G VII, 41.

exprimit: victoriae nuntios laetitiam exprimebat; A 56.

hortantur: s. dicunt.

postulant: qui (nuntii) postularent, eos ... sibi dederent; G IV, 16.

refert: cum nihilo minus eius sermonem nuntius ad se || Scipionem || referret; Af 57.

refugiunt: vix refugisse nuntios caedis; G VIII, 21.

veniunt: iisdem ducibus usus, qui nuntii ab Iccio venerant; G II, 7. posteaquam certiores nuntii de exercitu Romanorum venerint; G VI, 10. s. dicunt.

II, 1. accipio: s. **accipio,** II. nuntium (4 St.) S. 16, a. — affero: s. **affero,** II. nuntium (13 St.) S. 54, b.

antecedo: sic ut (Caesar) nuntios expugnati oppidi famamque antecederet; C III, 80, b.

dimitto: s. **dimitto,** II. nuntios (9 St.) S. 283, a.

mitto: Caesar ad Lingonas litteras nuntiosque misit, ne eos frumento neve alia re iuvarent; G I, 26. quanto erat in dies gravior ... oppugnatio, ... tanto crebriores litterae nuntiique ad Caesarem mittebantur; G V, 45. s. **mitto,** III. nuntium (6 St.) S. 621, b. — **ad,** I. mitto nuntium (13 St.) S. 28, a.

perfero: neminem ex caede refugisse in castra, qui de accepta calamitate nuntium Drappeti perferret; G VIII, 36. una (nave) praemissa Massiliam huius nuntii perferendi gratia; C II, 7. quibus litteris nuntiisque Romam perlatis; C I, 53.

praemitto: praemissis nuntiis ad Cn. Domitium Caesar scripsit; C III, 78, b. s. I. dicunt.

2. obtempero: (civem Romanum) Iubae barbaro potius obedientem fuisse, quam aut Scipionis obtemperasse nuntio aut ..; Af 57.

3. cognosco ex: eadem fere, quae ex nuntiis litterisque cognoverat, coram perspicit; G V, 11.

III. pars: quorum (nuntiorum) pars deprehensa in conspectu nostrorum militum cum cruciatu necabatur; G V, 45.

IV, 1. affici: magna affectus sollicitudine hoc nuntio Caesar; G VII, 40.

cognoscere: cum magnam multitudinem convenisse hostium in fines Pictonum litteris nuntiisque Durati cognosceret; G VIII, 26.

commoveri: his nuntiis litterisque commotus Caesar duas legiones in citeriore Gallia novas conscripsit; G II, 2.

comperire: haec se certis nuntiis, certis auctoribus comperisse; C II, 18, a.

confirmari: si illorum nuntiis confirmari non potestis omni aditu praesepto; G VII, 77, c.

edocere: hunc (Achillam), ... quae fieri vellet, litteris nuntiisque edocuit; C III, 108.

fieri: ne qua ... falsis nuntiis commutatio fieret voluntatis; C I, 21.

impelli: qui ... Indutiomari Treveri nuntiis impulsi suos concitaverunt; G V, 26.

incitari: primo exaudito clamore, inde etiam crebris nuntiis incitati, oppidum a Romanis teneri; G VII, 48.

perferri: celeriter haec fama ac nuntiis ad Vercingetorigem perferuntur; G VII, 8. iam .. Caesaris in Hispania res secundae in Africam nuntiis et litteris perferebantur; C II, 87.

permoveri, perturbari: quo nuntio dolore magis permotus (Laterensis) quam animo perturbatus reficit se celeriter; A 54.

perterreri: quo nuntio perterritus (Aquinus) discessit; Af 57.

sollicitare: nihilo minus clandestinis nuntiis legationibusque Allobrogas sollicitat; G VII, 64.

tentare: Fabius finitimarum civitatum animos litteris nuntiisque tentabat; C I, 40, a.

2. cum: exit cum nuntio Crassus; G V, 46. et hercule cum eo nuntio pulvis ingens conspici coeptus est; Af 12.

per: id se ab ipsis per eorum nuntios compertum habere; G I, 44, d. Labienus ... Caesarem per nuntios facit certiorem, quid faciendum existimet; G VII, 87. suo priore consilio per occultos nuntios regi probato; A 23. in praetorio sedens (Caesar) per speculatores et nuntios imperabat, quae fieri volebat; Af 31, a. Caesar interim celeriter per nuntios in castris ... certior factus; Af 63.

nuper, neulich, vor Kurzem, unlängst: 1. allein: quinta legio nuper erat ibi confecta; A 53. quae (legiones) nuper erant conscriptae; A 42, b. nuper enim devicti (Carnutes) complura oppida dimiserant; G VIII, 5. manu facta cum iis, quos nuper liberaverant; C III, 9, b. qui (Allobroges) nuper pacati erant; G I, 6. qui (Harudes) nuper in Galliam transportati essent; G I, 37. eo supplemento, quod nuper ex Italia venerat, relicto Agedici; G VII, 57.

II. etiam: factum (periculum) etiam nuper in Italia servili tumultu; G I, 40, b.

nusquam, nirgends: eommoror: quod (Lucterius) nusquam diutius sine periculo eommoratorus videbatur; G VIII, 44.
discedo: ut ... uusquam infecta re discederent; G VII, 17, b.
reperio: ut aqua praeterquam in ipso oppido [uam] circumcirca nusqoam reperiretur propios milia passuum VIII; H 41.

nutricius, Erzieher: I. est: erat iu procuratiohe regni propter aetatem pueri uotricius eius, eunochus nomine Pothinus; C III, 108.
II. interficio: Pothinus, nutricius pueri et proeurator regni, in parte Caesaris ... a Caesare est interfectus; C III, 112, c.
III. per: praeoccupat Arsinoë per Ganymeden eunuchum, nutricium suum, atque Achillan interficit; A 4.

nutus, Winken, Wink, Befehl: 1. vocare: nutu vocibusque hostes, si introire vellent, vocare coeperunt; G V, 43.
2. ad: f. **ad**, IV, 3. nutum (3 St.) S. 37, b.

O, o: tu quoqoe, tu in summis, o dimidiate Meuander, poneris; F 23.

ob, wegen: causam: f. **causa**, IV, 2. ob (20 St.) S. 148, a. hic (Euphranor) ob notissimam scieutiam atque animi magnitudinem delectus est; A 15. eos ... ob neglegentiam ignominiae causa dimitteudos ab exercitu ... curavit; Af 46. qoem (P. Ligarium) ob periurii perfidiam || periurium perfidiamque || Caesar iussit necari; Af 64. cum civitas ob eam rem incitata armis ius suum exsequi conaretur; G I, 4. ne ob eam rem aut suae magnopere virtuti tribueret aut ipsos despiceret; G I, 13. ob eam rem se ex civitate profogisse; G I, 31, c. quamobrem placuit ei, ut ad Ariovistum legatos mitteret; G I, 34. com ex captivis quaereret Caesar, quamobrem Ariovistus proelio non decertaret; G I, 50. ob easque res ex litteris Caesaris dies quindecim supplicatio decreta est; G II, 35. magnam .. hominibos admirationem praebebat, quam ob rem id accidisset; A 6. scientiam: f. magnitudinem. Caesar ob virtutem turmae Cassianae donavit milia XIII; H 26.

obaeratus, Schuldner: Orgetorix ... omnes clientes obaeratosque suos, qoorum magnom numerum habebat, eodem conduxit; G I, 4.

obduco, vorziehen, vorbauen: fossam: ab utroque latere eius collis transversam fossam obduxit circiter passuum quadringentorom; G II, 8. intra has (crates) mediocri latitudine fossam tectis militibus obduci iussit; C III, 46.
vallum: omnibus viis atque angiportis triplicem vallom obdoxeraut; A 2.

obedio f. **oboedio.**

obeo, übernehmen, verrichten: cum propter longitudinem agminis minus facile omnia per se obire ... possent; G V, 33.

obicio, entgegenwerfen, entgegenstellen, aussetzen, preisgeben, erregen, vorlegen, vorhalten, vorwerfen: alqm: ut ipsa fortuua illum (Domitium) obicere Pompeio videretur; C III, 79, a. mouuit autem, ut solebat, mitibos verbis legatos, ne .. Deiotarum sibi obicerent; A 70. eum (nona Caesaris legio) se obiecisset Pompeianis copiis; C III, 66.
alqd: quod cum hominum auribus esset obiectum; H 30.
carros: quod pro vallo carros obiecerant; G I, 26.
crates: crates .. pro munitione obiectas propulerunt; C III, 46.
difficultates: tantis subito difficultatibus obiectis; G VII, 59.
equitatum: quam ob causam cunctum equitatum, sagittarios funditoresque omnes sinistro cornu obiecerat; C III, 88.
ericium: erat obiectos portis ericius; C III, 67.
exercitum: etsi timebat tantae magnitudini fluminis exercitom obicere; C I, 64. ne defessum (exercitum) proelio obiciat; C I, 65.
funditores: f. equitatum.
funes: subiectis .. eas (turres) rotis funibus iomentisque obiectis ... movebant; A 2.
insulam: eadem .. ratione ... insulam obiectam portui Brundisino tenuit; C III, 100. haec insula obiecta Alexandriae portum efficit; C III, 112, a.
iumenta: f. funes.
legatum: legatum e suis sese magno cum periculo ... hominibus feris obiecturum existimabat; G I, 47.
legionem: f. alqm.
longurios: quibus (Pompeianis) ad recipiendum crates directae longuriique obiecti ... impedimento fuerunt; C III, 46.
luxuriem: at hi miserrimo ac patientissimo exercitu Caesaris luxuriem obiciebant; C III, 96.
materiam: ut ... materiam cunctam obicerent; A 12.
molem: ex altera parte † molem tenuit naturalem obiectam || mole tenui uaturaliter obiecta ||; C III, 40.
montes: montibus .. altis ab doobus lateribus obiectis satis magno intervallo ab oppido remotis; A 36.
munitiones: ut pro muro obiectas (munitiones) haberet; C III, 112, b.
navem: f. **navis**, II, 1. obicio (3 St.) S. 650, b.
portas: obstruetis omnibus *rebus* castrorum portis et ad impedieudum obiectis; C III, 54.
religionem: quam parvulae saepe causae ... obiectae religiouis magna detrimenta intulissent; C III, 72.
sagittarios: f. equitatum.
silvam: (silvam) pro nativo muro obiectam Cheruscos ab Soevis ... iniuriis ... prohibere; G VI, 10. uec prius (Germani) suut visi obiectis ab ea parte silvis, qoam castris appropinquarent; G VI, 37.
terram: cui parti nulla est obiecta terra; G V, 13.

obiectatio, Vorwurf: id .. ita esse .. ex aliorom obiectationibus ... intellegebant; C III, 60.

obiecto, vorrücken, vorwerfen: cum in colloquiis Pompeiani famem nostris obiectarent; C III, 48.

obiectus, Entgegenstellen: sub tecto miles dextra ac sinistra muro tectus, adversus plutei obiectu operi quaecumque sunt usui ... supportat; C II, 15.

obitus, Untergang: hi post eorum obitum multos annos a finitimis exagitati; G II, 29.

obiurgo, tadeln, Vorwürfe machen: M. Cato interim ... Cn. Pompeium filium multis verbis assiduеque obiurgare non desistebat; Af 22.

obligo, verbinden: cum ... medicus familiaresque continere atque vulnus obligare coepissent; Af 88, b.

oblique, schräg: nihilo secius sublicae .. ad inferiorem partem fluminis oblique agebantur; G IV, 17, b.

obliquus, schräg, von der Seite: iter: hunc (montem) cum obliquo itinere cetrati peterent; C I, 70.

ordines: ante quos (cippos) obliquis ordinibus in quincuncem dispositis scrobes tres in altitudinem pedes fodiebautur; G VII, 73, b.

obliviscor, vergessen: consilii: proinde eius consilii obliviscerentur; A 8.

coutroversiarum: cohortatus Haeduos, ut coutroversiarum ac dissensionis obliviscerentur; G VII, 34.

coutumeliae: si veteris contumeliae oblivisci vellet; G 1, 14.

dissensionis: ſ. controversiarum.

institnti: non oblitus pristini instituti Caesar mittit ad eum *A.* Clodium; C III, 57.

praeceptorum: abditi sive obliti praeceptorum Labienl sive veriti, ne ... ab equitibus opprimerentur, rari ... prodire; Af 50.

oboedio, gehorchen: (civem Romanum) Iubae barbaro potius obedientem fuisse, quam aut Scipionis obtemperasse nuntio aut ..; Af 57.

obscuratio, Dunkelheit: ita illa obscuratione cum aliquot cohortibus et equitum turmis circumcluduut Caesaris equites et concidunt; H 6.

obscure, heimlich: neque obscure duae legiones uni detrahuntur; G VIII, 54.

obscuro, verfinstern: quae vis tempestatis ita obscurabat, ut vix proximum agnoscere possent; H 3, b.

obscurus, unbekannt: Caesaris antem erat in barbaris nomen obscurius; C I, 61.

obsecro, anflehen, beschwören: I, 1. Imperativ: nolite, obsecro, committere, ut rei militaris dedecus admittatur; C III, 64. ſ. II. alqm.

2. ut: orat atque obsecrat, ut sibi parcat; C I, 22. illi orant atque obsecrant, ut in Siciliam navibus reportentur; C II, 43. legati ... petunt et obsecrant, ut sibi praesidium mittat; Af 74. ſ. II. alqm. centuriones.

3. ne: (se) orare atque obsecrare, ... ne ad ultimum supplicium progredi necesse habeant; C I, 84. ſ. II. alqm. milites.

II. alqm: et honesti ex iuventute et cuiusque aetatis amplissimi nominatim evocati atque obsecrati navis conscenderant; C II, 5. — Imper.: retine, obsecro te, Cicero, illos; F 26. — ut: quem perterriti omnes Arverni circumsistunt atque obsecrant, ut suis fortunis consulat, neve ab hostibus diripiantur; G VII, 8. conclamant Haedui et Litavicum obsecrant, ut sibi consulat; G VII, 38, b. — ne: Divitiacus multis cum lacrimis Caesarem complexus obsecrare coepit, ne quid gravius in fratrem statueret; C I, 20. subito legati evocatique obsecrare Caesarem, ne dubitaret signum dare; Af 82. ſ. ut; G VII, 8.

centuriones, tribunos: milites ... centuriones tribunosque militum adire atque obsecrare, ut per eos Caesar certior fieret, ne ..; C 1, 64.

milites: milites .. appellat neu se neu Pompeium, imperatorem suum, adversariis ad supplicium tradant, obsecrat; C I, 76. Quintilius circuire aciem Curionis atque obsecrare milites coepit, ne primam sacramenti ... memoriam deponerent, neu contra eos arma ferrent, qui ..., neu ..; C II, 28.

obsequentia, Nachgiebigkeit: factum imprudentia Biturigum et nimia obsequentia reliquorum, uti hoc incommodum acciperetur; G VII, 29.

obsequium, Willfährigkeit: quod, ne praeoccupatus animus Lepidi esset obsequio adversari, verebatur; A 63, a.

obsequor, nachgeben: si non fortunae obsecutus videbere ‖ ut deberes ‖ ... nec causam secutus, ... sed meum aliquod factum condemnavisse; F 16.

observo, beobachten, beachten, befolgen: ballistam: qui (puer) ballistam solitus erat observare; H 13.

dies: dies natales et mensium et annorum initia sic observant, ut noctem dies subsequatur; G VI, 18.

frnmentationes: omnis nostras pabulationes frumentationesque observabat; G VII, 16.

initia: ſ. dies.

iudioium: si iudicium senatus observari oporteret, liberam debere esse Galliam; G I, 45.

pabulationes: ſ. frumentationes.

praeceptum: quo praecepto ab iis diligentissime observato; G V, 35.

siguum: naves iubet ... signum .. suum observare; Af 80.

obses, Geisel: I. sunt: non dubitare, quin de omnibus obsidibus, qui apud eum sint, gravissimum supplicium sumat; G I, 31, d. quod ... eorum obsides esse apud Ariovistum ac Sequanos intellegebat; G I, 33.

II, 1. accipio: ſ. **accipio,** II. obsides (7 St.). — III. (2 St.) S. 16.

adduco: principum .. liberos obsides ad se adduci iussit; G II, 5. ſ. **adduco,** I. obsides (6 St.) S. 40, a.

confero: huc Caesar omnes obsides Galliae, frumentum ... contulerat; G VII, 55, a.

conficio: nocte insequenti legati responsa ad suos referunt, obsides conficiunt; G VIII, 23.

custodio: obsidibus imperatis centum hos Haeduis custodiendos tradit; G VI, 4.

deduco: obsides civitatum Bibracte ad magistratum deducendos curaverunt; G VII, 55, b.

depono: nacti obsides, quos Caesar apud eos deposuerat; G VII, 63.

do: (Haeduos) coactos esse Seqnanis obsides dare nobilissimos civitatis; G I, 31, b. qui adduci non potuerit, ut iuraret aut liberos suos obsides daret; G I, 31, c. ſ. **do,** II. obsides (27 St.) S. 292.

exigo: obsides .. ab Apolloniatibus exigere coepit; C III, 12.
extorqueo: obsidibus summa eum coutumelia extortis; G VII, 54.
babeo: ſ. reddo; G I, 35. — impero: ſ. **impero,** III. obsides (8 St.) S. 467, a. — mitto: ſ. **mitto,** III. obsides (5 St.) S. 621, b. — nanciscor: ſ. depono.
posco: obsides, arma, servos, qui ad eos perfugissent, poposcit; G I, 27. Ariovistum ... obsides nobilissimi cuiusqoe liberos poscere; G I, 31, d. sexcentos obsides poposcit; G II, 15.
recipero: quod per eos suos se obsides, quos Crasso dedissent, reciperaturos existimabant; G III, 8.
reddo: obsides, quos baberet ab Haeduis, redderet Sequanisqoe permitteret, nt, quos illi haberent, voluntate eius reddere illis liceret; G I, 35. Haeduis se obsides redditurum non esse; G I, 36. obsides redderet; G I, 43, b. obsidibus Haeduis redditis; G VI, 12, b.
relinquo: quod ibi impedimenta exercitus, obsides civitatum ... relinquebat; G V, 47.
remitto: si velit snos recipere, obsides sibi remittat; G III, 8.
repeto: coactos esse ... iureiurando civitatem obstringere, sese neqoe obsides repetituros neque ..; G I, 31, b.
trado: reliqoos omnes obsidibus, armis, perfugis traditis in deditionem accepit; G I, 28. ſ. custodio.
volo: si amplios obsidum vellet, dare pollicentnr; G VI, 9.
2. somo de: ſ. I. sunt.
III. alqd: ſ. II, I. volo.
locus: reliquos (principes) obsidum loco secum docere decreverat; G V, 5. qoos (principes) evocaverant et secom in eastris babebant obsidom loco; C I, 74, b. datur obsidis loco Caesari filius Afranii; C I, 84.
nomen: accedebat, quod suos ab se liberos abstractos obsidum nomine dolebant; G III, 2. liberos eorum (principnm) obsidum nomine in servitotem abripi; Af 26, b.
nnmerns: magnum iis nomerum obsidum imperat; G IV, 22. his Caesar numerum obsidum, qoem ante imperaverat, duplicavit; G IV, 36. quos (filios) Aduatuci obsidum uumero missos apud se in servitute et catenis tenuissent; G V, 27, a. imperat magnnm numerum obsidum; G VII, 90.
pars: quorum (obsidom) illi partem statim dederunt, partem ex longinquioribus locis arcessitam pancis diebus daturos sese dixerunt; G IV, 27. parte iam obsidum tradita; G VII, 12.
supplicinm: borum (obsidum) supplicio dubitantes territant; G VII, 68.
IV, 1. oavere: obsidibus .. de pecunia cavent; G VI, 2. quoniam in praesentia obsidibus cavere inter se non possint; G VII, 2.
firmare: C. Fabius legatus complures civitates in fidem recipit, obsidibus firmat; G VIII, 27. Commius ... se ... ea facturum, qoae imperarit, obsidibus firmat; G VIII, 48, c.
teneri: quod solus neque iureiurando neque obsidibus teneretur; G I, 31, c.
2. cum: Indutiomarum ad se cum CC obsidibus venire iossit; G V, 4.

obsessio, Einschließung, Belagerung: I, 1. appello: Cicero ... eorum permotus vocibus, qui illios patientiam paene obsessionem appellabant; G VI, 36.
omitto: obsessionem .. nostrorum omisit; C III, 24.
vereor: duces Bellovacorum veriti similem obsessionem Alesiae noctu dimittunt eos, quos ..; G VIII, 14, a.
2. ago de: de obsessione non prius agendum constituit, qoam rem frumentariam expedisset; G VII, 36.
II. casus: cum ... miserrima .. Alesiae memoria solliciti (oppidani) similem casum obsessionis vererentur; G VIII, 34.

obsideo, besetzt halten, einschließen, belagern, bedrängen: I. relinquo ad: Rebilo proconsule cum III ad Thapsom legionibus et Cn. Domitio com duabus Tbisdrae ... ad obsidendum relictis; Af 86.
sumo ad: partem .. oppidi sumit ad obsidendum; G VIII, 37.
II. alqm: repognantes diem noctemque obsident; G VII, 42. qui Alesiae obsidebantur; G VII, 77, a. qui in oppido obsidebaotur; G VII, 81. obsideri se a Caesare; C I, 20. tandem omnibus rebus obsessi, ... aqoae, lignorum, frumenti inopia colloquium petont; C I, 84. illum (Pompeium) a Caesare obsideri; C III, 43. quicumque alterum obsidere conati sunt; C III, 47. ut ... obsesso Scipione necessario illum (Pompeiom) suis auxilium ferre cogeret; C III, 78, b. qoibus (temporibus) Caesar ad Dyrrhachiom Pompeium obsidebat; A 48. qui (Salienos) M. Mesalam legatum obsederat Messanae; Af 28. rursus Acillitanos castris positis obsidere coepit; Af 33. qui .. cum eo (Vergilio) obsidebantur; Af 86. sibi suisque liberis a Caninio proconsule, qui eum (C. Vergilium) obsidebat, fide accepta; Af 93.
Acillam: interim Considius, qui Acillam * et VIII cobortibos stipendiariis Numidis Gaetulisque obsidebat, ... Acillam, quam obsidebat, deseruit; Af 43.
Adrumetum: ot alter Adrumetum, alter Thapsum mari obsiderent; Af 67.
domum: (milites) stipendii augeodi causa regis domum obsidere ... consuerant; C III, 110.
itinera: eqoitatom ... omnia loca atque itinera obsidere; C I, 67.
Limonem: (Dumnacus) rursus ad obsidendum Limonem redit; G VIII, 26.
loca: ſ. itinera.
oppidanos: Caninius ... sine ullo paene militis vulnere ad obsidendos oppidanos revertitur; G VIII, 37.
Thapsum: ſ. Adrumetum.
vias: hostem et vagari et vias obsidere; G III, 23. obsessis viis commeato intercloso; G III, 24. obsessis omnibos viis missi intercipiuntur; G V, 40. cum ... omnes viae ab Afranianis militibus eqoitibusque obsiderentor; C I, 54.
Uticam: postero die Curio obsidere Uticam et vallo circummunire instituit; C II, 36.

obsidio, Einschließung, Belagerung, Gefahr, Bedrängnis: I, 1. relinquo: Galli re cognita per exploratores obsidionem relinquunt; G V, 49.
2. libero: ut Ubios obsidione liberaret; G IV, 19. quoniam obsidione liberatum Ciceroaem sciebat; G V, 49.
3. babeo in: qui (Parthi) ... M. Bibulum in obsidione babuerant; C III, 31.
perfugio a: qui (Vertico) a prima obsidione ad Ciceronem perfogerat; G V, 45.
reservo ad: reliquas merces commeatusque ad obsidionem nrbis, si accidat, reservant; C I, 36.
II. causa: caosa .. obsidionis haec fere esse consuevit, ut frumento bostes prohiberent; C III, 47.
genus: erat nova et inusitata belli ratio ... toto obsidionis genere; C III, 47. Longinus veritus,

ne genere quodam obsidionis clauderetur in regionibus alienis; A 61.

III, 1. claudi: si (equitatus) clausus obsidione et inutilis necessarium consumeret frumentum; A 61.

expugnari: ut (oppidum Alesia) nisi obsidione expugnari non posse videretur; G VII, 69.

fieri: id ne fieri posset, obsidione atque oppidi circummunitione fiebat; C I, 19.

premere: sive eum (hostem) ex paludibus silvisque elicere sive obsidione premere posset; G VII, 32. uno tempore obsidione et oppugnationibus eos premere coepit; C III, 9, a.

2. zum Satz: in quo (consilio) si non praesens periculum, at certe longinqua obsidione fames esset timenda; G V, 29.

3. in: qui ... eadem .. (essent) in obsidione perpessi; C II, 28.

obsigno, untersiegeln: tabulas: alterae (tabulae) eodem exemplo relictae atque obsignatae Alexandriae proferebantur; C III, 108.

testamenta: vulgo totis castris testamenta obsignabantur; G I, 39, b.

obsisto, sich widersetzen, widerstehen: legiones: quae (legiones) non solum vobis obsistere, sed etiam caelum diruere possent; H 42, b.

orbis: (se) unum consilium totius Galliae effecturum, cuius consensui ne orbis quidem terrarum possit obsistere; G VII, 29.

obstinate, hartnäckig: posteaquam id obstinate sibi negari vidit; G V, 6.

obsto, hinderlich sein: quo mihi gravius abs te nil || obstent nihil || accidere potest; F 16.

obstringo, fesseln, verpflichten, verstricken: alqm: ut ... (Pompeius) nulla tamen mendacii religione obstrictus videretur; C I, 11. praeoccupatum sese legatione ab Cn. Pompeio, teneri obstrictum fide; C II, 17. uno tempore et nos circumvenire et vos nefario scelere obstringere; C II, 32, a.

civitatem: quam plurimas civitates suo beneficio habere obstrictas volebat; G I, 9. coactos esse ... iureiurando civitatem obstringere, sese neque obsides repetituros neque ..; G I, 31, b.

obstruo, versperren, verrammeln: exitum: imperat pontem adversus hostem praevallari et, qua exitus navibus erat fornice exstructo, ... lapidibus oppleri atque obstrui; A 19.

flumina: omnia flumina atque omnes rivos ... Caesar aut averterat aut magnis operibus obstruxerat; C III, 49.

portas: portas .. obstrui ... iubet; G V, 50. obstructis in speciem portis singulis ordinibus caespitum; G V, 51. Fabium discessu eorum duabus relictis portis obstruere ceteras; G VII, 41. portas obstruit; C I, 27. obstructis omnibus reliquis castrorum portis et ad impediendum obiectis; C III, 54.

rivos: s. flumina.

obtego, decken, schützen: alqm: quae (tela) ille (P. Vatinius) obtectus armis militum vitavit; C III, 19, b.

partem: vineis eam partem castrorum obtexit; C III, 54.

obtempero, Folge leisten, nachkommen, gehorchen: alicui: multitudinem maxime Correo obtemperare; G VIII, 7. s. homini.

auctoritati: se sibi consilium capturum neque senatus auctoritati obtemperaturum; C I, 1.

auspiciis: Pharnaces ... auspiciis et religionibus indoctos, quibus obtemperasse eum postea audiebamus; A 74.

homini: ut Scipio ... Iubae, homini superbissimo inertissimoque, obtemperaret; Af 57.

imperio: s. **imperium,** II, 3. obtempero (3 St.) S. 465, a.

nuntio: (civem Romanum) Iubae barbaro potius obedientem fuisse, quam .. Scipionis obtemperasse nuntio; Af 57.

religionibus: s. auspiciis.

voluntati: debere eos (Massilienses) Italiae totius auctoritatem sequi potius, quam unius hominis voluntati obtemperare; C I, 35.

obtestor, beschwören, anflehen: I. ut, ne: obtestatus, ut in fide maneant; G VII, 4, b. obtestatur .. (Vercingetorix), ut suae salutis rationem habeant neu se ... hostibus dedant; G VII, 71.

II. alqm: matresfamiliae ... passis manibus obtestabantur Romanos, ut sibi parcerent neu, sicut Avarici fecissent, ne a mulieribus quidem atque infantibus abstinerent; G VII, 47, b. matresfamiliae ... suos obtestari ... coeperunt; G VII, 48.

populum: haec uti fierent, ... eodem testamento Ptolemaeus populum Romanum obtestabatur; C III, 108. quos (reges) Ptolemaeus testamento scripserat atque obtestatus erat populum Romanum, ne mutarentur; A 33.

III. mit doppeltem Acc.: eadem suum quisque contubernalem, amicum, notum prosequens erat obtestatus, ne suam ... falleret opinionem; A 16.

obtineo (opt.), einnehmen, besetzen, erlangen, inne haben, behaupten, besitzen, verwalten, bewahren: alqd: precibus a servo suo impetravit, ut se interficeret [idque obtinuit]; Af 94.

Achaiam: qui (Rutilius Lupus) Achaiam missus a Pompeio obtinebat; C III, 55.

Africam: Africam sorte Tubero obtinere debebat; C I, 30, a.

agrum: s. Hispaniam.

Armeniam: quam (Armeniam minorem) paterno nomine iure obtinere deberet; A 35.

Asiam: in eo fuit numero Valerius Flaccus, L. filius, eius, qui praetor Asiam obtinuerat; C III, 53.

Brundisium: neque certum inveniri poterat, obtinendine Brundisii causa (Pompeius) ibi remansisset, ... an ..; C I, 25, a.

castra: haec (castra) ... legati cum duabus legionibus obtinebant; G VII, 83.

causam: ut iustissimam apud eum causam obtinuerit; G VII, 37. liberis sententiis patrum conscriptorum causam suam facile obtineri; G VIII, 52.

exercitus: cum superioribus bellis probati ad obtinendos exercitus evocentur; C I, 85, c.

fortunam: qui neque in illius prospera acie primam fortunam, neque in adversa secundam obtinuimus [victoriam]; H 17.

Hispaniam: quorum (legatorum) unus Hispaniam citeriorem *tribus legionibus, alter ulteriorem* ... duabus legionibus, tertius ab Ana Vettonum agrum Lusitaniamque pari numero legionum obtinebat; C I, 38.

imperium: s. **imperium,** II, 1. obtineo (5 St.) S. 465, a.

legiones: quas (legiones) M. Varro obtinuerat; A 58.

libertatem: id sibi ad praesentem obtinendam libertatem satis esse; G VII, 66, a.

Lissum: qui (cives) Lissum obtinebant; C III, 29.

locum: f. **locus,** II, 1. obtineo (7 St.) S. 573, b. — Lusitaniam: f. Hispaniam.

magistratum: quod legibus Haeduorum iis, qui summum magistratum obtinerent, excedere ex finibus non liceret; G VII, 33.

nomen: Pompeius ... imperator est appellatus. hoc nomen obtinuit; C III, 71.

operam: neque se ignorare, quod esset officium legati, qui fiduciariam operam obtineret; C II, 17.

partem: quam (partem) Gallos obtinere dictum est; G I, 1. alterum (latus erat) editissimo loco ductum, ut partem castrorum obtineret; A 28.

pontes: his (pontibus) obtentis duobus omnem navigiorum excursum ... sublatum iri; A 19.

Pontum: Pontum .. nullo defendente paternum regnum glorians se recepisse obtinebat; A 41.

potestatem: cum singuli magistratus ... regiam potestatem annum obtinere consuessent; G VII, 32. Convictolitavem ... potestatem obtinere iussit; G VII, 33.

principatum: qui eo tempore principatum in civitate obtinebat; G I, 3. si iam principatum Galliae obtinere non possint; G I, 17. ut ... Galliae .. totius principatum obtinerent; G VI, 12, b. cuius pater principatum Galliae totius obtinuerat; G VII, 4, a. qui principatum in civitate multis annis obtinuerat; C III, 59.

provinciam: quicumque Galliam provinciam obtineret; G I, 35. quod paucis ante annis ex praetura eam provinciam obtinuerat; C I, 31. ut idem ... duas bellicosissimas provincias absens tot annis obtineat; C I, 85, c. quas (provincias) ipse obtinebat; C III, 3. Q. Cassius Longinus in Hispania pro praetore provinciae ulterioris optinendae causa relictus; A 48. sub idem tempus Trebonius proconsul ad provinciam obtinendam venit; A 64.

regiones: quas (regiones) Suevi obtinerent; G IV, 19.

regnum: cuius pater regnum in Sequanis multos annos obtinuerat; G I, 3. (Dumnorigem) summam in spem per Helvetios regni obtinendi venire; G I, 18, b. cuius (Pisonis) avus in civitate sua regnum obtinuerat; G IV, 12. cuius pater in ea civitate regnum obtinuerat; G V, 20. cuius (Tasgetii) maiores in sua civitate regnum obtinuerant; G V, 25. cuius (Cavarini) frater Moritasgus adventu in Galliam Caesaris cuiusque maiores regnum obtinuerant; G V, 54.

rem: Romani, si rem obtinuerint, finem laborum omnium exspectant; G VII, 85. quibus (civibus) salvis atque incolumibus rem obtinere malebat; C I, 72. rem obtinuit Caesar; C III, 111.

saltus: generatim .. distributi in civitates omnia vada ac † saltus eius paludis obtinebant; G VII, 19.

Sardiniam: Sardiniam obtinebat M. Cotta, Siciliam M. Cato; C I, 30, a.

Siciliam: Alieno praetori, qui Siciliam obtinebat, de omnibus rebus praecipit; Af 2. f. Sardiniam.

stationem: hae (naves) ad insulam, quae est contra Massiliam, stationes obtinebant; C I, 56. reliquae copiae in navibus stationem obtinebant; A 19.

summam: cum uterque utrique insidiaretur et summam imperii ipse obtinere vellet; A 4.

vada: f. saltus. — victoriam: f. fortunam.

vicum: quod (castellum) ... brachiis .. cum opere castrorum coniunxerat vici obtinendi causa; A 30, a.

usum: asseres remorum usum obtinebant; A 13.

obtrectatio, Verkleinerung, Schmälerung: a quibus (inimicis) deductum ac depravatum Pompeium queritur invidia atque obtrectatione laudis suae; C I, 7, a.

obvenio, zufallen, zu teil werden: dies cuius mali sors incidit Remis, quibus ille dies fungendi muneris obvenerat; G VIII, 12.

Gallia: Scipioni obvenit Syria. L. Domitio Gallia; C I, 6, b.

pars: bis ea pars obvenerat; G II, 23. quae cuique civitati pars castrorum ab initio obvenerat; G VII, 28. quibus (legatis) hae partes ad defendendum obvenerant; G VII, 81.

Syria: f. Gallia.

obversor, sich herumtreiben, zeigen: paganos .. et oppidanos in his locis obversari (iussit); A 36.

obverto, hinwenden: quemadmodum obversi adversariis et in quantulo spatio resisterent; Af 71.

obviam, entgegen: exeo: universi .. (Salonenses), et oppidani et milites, obviam gratulantes Antonio exierunt; C I, 18.

procedo: cum liberis omnis multitudo obviam procedebat; G VIII, 51.

prodeo: frequens legionibus conventus obviam prodit; A 58.

proficiscor: Vercingetorix ... obviam Caesari proficiscitur; G VII, 12. Utica egressus (L. Caesar) Caesari imperatori obviam proficiscitur; Af 88, b.

venio: si qua ex parte obviam contra veniretur; G VII, 28. legati ex oppido obviam veniunt; Af 7. cum ... legati .. Cordubenses ... Caesari obviam venissent; H 2.

obvius, begegnend: cui (Caesari) in itinere fit obvius L. Caesar; Af 89.

occaeco, verblenden, betäuben: metu ac terrore occaecatae (legiones) omnibus portis in sua castra fugere coeperunt; Af 40.

occasio, Gelegenheit: I. est: brevem consulendi esse occasionem; G V, 29. erat occasio bene gerendae rei; C I, 71.

II, 1. amitto: conclamant omnes occasionem negotii bene gerendi amittendam non esse; G III, 18. amissa proximi temporis occasione; A 37.

aucupor: fortuito oblatam occasionem (Caesar) egressus aucupabatur; Af 3.

capio: occasione capta nocte iam luminibus accensis ... perfugiunt; Af 56. e quibus (equitibus) occasione capta se transfugisse; H 26.

dimitto: f. **dimitto,** II. occasionem (4 St.) S. 283, a.

do: sive sollicitandi milites sive aequo loco dimicandi detur occasio, ne facultatem praetermittat; C II, 33.

nanciscor: f. **nanciscor** occasionem (5 St.) S. 644, a.

offero: quorum (nostrorum) adventu cum sibi Correus oblatam occasionem rei gerendae existimaret; G VIII, 18. f. aucupor.

praetermitto: nonnullae eius rei praetermissae occasiones Caesari videbantur; C III, 25. nullam praetermittere occasionem profectionis; Af 1. nostri ad oppidum recuperandum occasionem non praetermittunt; H 41.

quaero: hostes sine fide tempus atque occasionem fraudis ac doli quaerunt; C II, 14.

reperio: non facile occasionem postea reperiemus; C III, 85.

2. sum: occasionis esse rem, non proelii; G VII, 45, b.
3. desum: ad opprimendos adversarios ne occasioni temporis deesset; C III, 79, a.
4. utor: ut duces adversariorum occasione et beneficio fortunae ad nostros opprimendos uterentur; C I, 40, b.
III. impelli: hac (Galli) impulsi occasione ... audacius de bello consilia inire incipiunt; G VII, 1.

occasus, Untergang: I. specto inter: Aquitania ... spectat inter occasum solis et septentriones; G I, 1.
sum ad: cum iam ad solis occasum esset; Af 70.
supersum ad: neque multum ad solis occasum temporis supererat; C III, 51, b.
II. 1. Ablativ: solis occasu suas copias Ariovistus ... in castra reduxit; G I, 50.
2. ad: cum ab hora fere quarta usque ad solis occasum pugnaretur; G III, 15. ipse cum quinque legionibus ... ad solis occasum naves solvit; G V, 8. cum a meridie prope ad solis occasum dubia victoria pugnaretur; G VII, 80. acies .. ad solis occasum continentur; C I, 83. ab hora diei quinta usque ad solis occasum est decertatum; Af 19. b.
ante: post horam nonam oppidum altissimis moenibus oppugnare aggressus ante solis occasum expugnavit; C III, 80, b.
prope: quae (pars) est propius solis occasum; G IV, 28. cum iam prope solis occasum Caesar exspectavisset; Af 42.
sub: sub occasum .. solis destiterunt seque in castra ... receperunt; G II, 11.

occido, untergehen, umkommen: alqs: Cottae .. et Titurii calamitatem, qui in eodem occiderint castello, ante oculos ponunt; G VI, 37.
saucii: saucii aliquot occiderunt levi armatura; H 20
sol: alterum (latus) vergit ad Hispaniam atque occidentem solem; G V, 13.

occido, niederhauen, töten, umbringen: alqm: propter sepulturam occisorum nostri triduum morati; G I, 26. illum (Pulionem) veruto arbitrantur occisum; G V, 44, b. magna proponit iis, qui (Indutiomarum) occiderint, praemia; G V, 58. redeuntes equites, quos possunt, consectantur atque occidunt; G V, 58. quorum alter accepto vulnere occupatus per suos pro occiso sublatus, alter interfectus est; C III, 109. hoc (Achilla) occiso; A 4. suis male acceptis, occisis convulneratisque; Af 41. levis armaturae XXVII occisis; Af 61, a. circiter C (Numidas Gaetulosque) partim occiderunt, partim vivorum potiti sunt; Af 61, b. multis eius (Labieni) occisis: Af 75. multis occisis; Af 78, b. ab oppidanis est occisus; H 18, b. occiderunt ... Labienus, Attius Varus, quibus occisis utrisque funus est factum; H 31, b. insuper [occisi] in gladiorum mucrone capita hominum ordinata ad oppidum conversa; H 32, a. occisi aliquot; F 27. f. consulem. ducem.
aquiliferum: ipse (aquilifer) pro castris fortissime pugnans occiditur; G V, 37.
centuriones: quartae cohortis omnibus centurionibus occisis signiferoque interfecto, signo amisso; G II, 25. reliquarum cohortium omnibus fere centurionibus aut vulneratis aut occisis; G II, 25. centurionibus aliquot occisis; A 57, a.
consulem: quod memoria tenebat L. Cassium consulem occisum ... ab Helvetiis; G I, 7.
ducem: Sedulius, dux et princeps Lemovicum, occiditur; G VII, 88.

equites: de statione (equites) sunt deiecti et occisi tres; H 13, a.
filiam: duae filiae harum, altera occisa, altera capta est; G I, 53.
homines: occisis ad hominum milibus quattuor; G II, 33.
hostes: complures ex iis (hostibus) occiderunt; G IV, 35. paucis vulneribus acceptis complures ex his (hostibus) occiderunt; G IV, 37. occisis .. hostium L milibus fugatisque compluribus; Af 86.
milia: f. homines. hostes; Af 86. — numerum: f. **numerus,** II, 1. occido (5 St.) S. 696, b.

occultatio, Verheimlichung: cuius rei nulla est occultatio; G VI, 21.

occulte, heimlich, unvermerkt: constituo: quid quoque pacto agi placeat, occulte inter se constituunt; G VII, 83.
educo: ipse (Caesar) diverso itinere quam potuit occultissime reliquas cohortes ... eduxit; C III, 67.
minuo: quae (praemia) ... paulatim tamen et occulte militarem disciplinam severitatemque minuebant; A 48.
proficiscor: postero die Petreius cum paucis equitibus occulte ad exploranda loca proficiscitur; C I, 66.

occulto, verbergen, verheimlichen: alqm locis .. impeditis ac silvestribus sese occultabat; G V, 19. his insulis sese occultaverunt, quas aestus efficere consuerunt; G VI, 31. si qui etiam in praesentia se occultassent; G VI, 43. ut ... noctu occultatus (Ambiorix) alias regiones partesque peteret; G VI, 43. ipsos se inter multitudinem militum occultasse atque ex media caede fugisse; G VII, 38, a. post montem se occultavit; G VII, 83. ad convallem exesumque locum in speluncam Pompeius se occultare coepit; H 29.
alqd: neque saepe accidit, ut neglecta quispiam religione .. capta apud se occultare ... auderet; G VI, 17. magistratus quae visa sunt occultant; G VI, 20. agger ... ea, quae in terra occultaverant Romani, contegit; G VII, 85. quanto haec dissimulare et occultari, quam per nos confirmari praestet? C II, 31, b.
consilium: ut ... quam diutissime longioris fugae consilium occultaret; C III, 102, a.
fugam: quod in tanta multitudine dediticiorum suam fugam aut occultari aut omnino ignorari posse existimarent; G I, 27.
insidias: reliqua pars scrobis ad occultandas insidias viminibus ... integebatur; G VII, 73, b.
legionem: paulum progressam (legionem) inferiore constituit loco silvisque occultat; G VII, 45, b.
signa: tectis insignibus suorum occultatisque signis militaribus; G VII, 45, b.

occultus, verborgen, versteckt, heimlich: A. bei Substantiven: adventus: quo occultior esset eius adventus; C III, 30.
exitus: singulorum hominum occultos exitus asservent; C I, 21.
itinera: silvae incertis occultisque itineribus confertos adire prohibebant; G VI, 34, a.
locus: collocatis insidiis bipertito in silvis opportuno atque occulto loco; G V, 32. loco idoneo et occulto omnem exercitum ... collocavit; C III, 38.
navalia: naves veteres erant in occultis regiae navalibus; A 13.
nuntii: suo priore consilio per occultos nuntios regi probato; A 23.

B. **alicis:** I, 1. appello: Pergami in occultis ac reconditis templi, ... quae Graeci ἄδυτα appellant, tympana sonuerunt; C III, 105.

2. abdo in: quod ipse animo non defecerat ... neque se in occultum abdiderat; G VII, 30.

colloco in: post montem [...] equites in occulto collocaverat; Af 50.

contineo in: intra eas silvas hostes in occulto sese continebant; G II, 18.

insidior ex: neque ex occulto insidiandi ... singulis deerat audacia; G VI, 34, b.

relinquo in: Germani quam nacti erant praedam in occulto relinquunt; G VI, 35, b.

resisto in: postero die cum duabus legionibus in occulto restitit; G VII, 35.

II. in: petierunt .. (principes), ut sibi secreto in occulto de sua omniumque salute cum eo agere liceret; G I, 31, a. quod soli ne in occulto quidem queri ... auderent; G I, 32. legionibus .. intra vineas in occulto expeditis; G VII, 27. post hos opus in occulto a III acie fiebat; C I, 41. ſ. I, 1. appello.

occupatio, Beschäftigung, Abhaltung: I. antepono: quod ... neque has tantularum rerum occupationes Britanniae anteponendas iudicabat; G IV, 22.

II, 1. prohiberi: si id facere occupationibus reipublicae prohiberetur; G IV, 16.

sollicitus: magnarum initia rerum, quae occupatione magistratuum et temporum sollicitam Italiam habebant; C III, 22.

zum Satz: neve occupatione belli civilis populi Romani ius maiestatemque tentaret; A 34, a.

2. propter: eum propter publicas occupationes (tabulae) poni non potuissent; C III, 108.

occupo, einnehmen, besetzen, sich bemächtigen, erfüllen, überfallen, beschäftigen: alqm: qui in opere occupati erant; G II, 19. tum dispersos depositis armis in metendo occupatos subito adorti; G IV, 32. nostris omnibus occupatis qui erant in agris reliqui discesserunt; G IV, 34. imprudentibus nostris atque occupatis in munitione castrorum; G V, 15. concursantibus illis atque in ea re occupatis; C I, 28. in his rebus fere erat Fufius occupatus; C III, 55. quorum alter accepto vulnere occupatus per suos pro occiso sublatus, alter interfectus est; C III, 109. in his rebus occupato Caesare; A 20, a. dum in ea re Caesar est occupatus; Af 5.

alqd: quantum loci acies instructa occupare poterat; G II, 8.

aedificia: omnibus eorum (Menapiorum) aedificiis occupatis; G IV, 4. hos ... loca excelsiora atque aedificia occupaturos; A 8.

Aegyptum: ne Pompeius Alexandriam Aegyptumque occuparet; C III, 104.

Africam: qui (Attius Varus) ... eam (Africam) sua sponte vacuam occupaverat; C I, 31.

Alexandriam: Achillas ... occupabat Alexandriam praeter eam oppidi partem, quam Caesar cum militibus tenebat; C III, 111. ſ. Aegyptum.

Anconam: Pisaurum, Fanum, Anconam singulis cohortibus occupat; C I, 11.

angustias: ſ. **angustiae,** II, 1. occupo (3 St.) S. 72, b.

animum: qui aut in opere aut in pugna occupatum animum haberent; A 15.

castella: cuius (Pompei) in adventum praesidii causa Caesar *cum* complura castella occupasset; H 6.

castra: eadem (castra) Pompeius occupaverat; C III, 66. acies instructa a nostris, qui castra occupaverant, cernebatur; C III, 69. castra ... occupant; Af 6.

civitates: ne Caesar orae maritimae civitates occuparet; C III, 11.

collem: ſ. **collis,** II, 1. occupo (10 St.) S. 182, b.

culmina: Romanos ... perpetuae possessionis (causa) culmina Alpium occupare; G III, 2.

duces: duces utrique et in operibus occupati esse, et ... dimicabant; Af 61, b.

exercitum: tantus subito timor omnem exercitum occupavit, ut ..; G I, 39, a.

Fanum: ſ. Anconam.

fines: neque verum esse, qui suos fines tueri non potuerint, alienos occupare; G IV, 8.

fora: tricliniis stratis fora templaque occupabantur; G VIII, 51.

Galliam: cum omnem Galliam occupavissent; G I, 33.

hostes: hostibus in pugna occupatis; C III, 112, a. ne ab latere nostri (hostes) occuparent; H 31, a.

insulam: Libo ... insulam .., quae contra portum Brundisinum est, occupavit; C III, 23

litora: a Salonis ad Oricum portus, || Saconis ad Curici portum || stationes litoraque omnia longe lateque classibus occupavit; C III, 8.

locum: locum quendam munitum natura occupat; H 38. ſ. **locus,** II, 1. occupo (11 St.) S. 573, b.

Massiliam: profectum .. Domitium ad occupandam Massiliam navibus actuariis septem; C I, 34.

milites: milites occupatos in opere adoriebantur; G VII, 22. ne in praeda occupati (milites) reliqui negotii gerendi facultatem dimitterent; C III, 97.

moenia: simulatione moenium occupandorum (cohortes) clamorem undique iubet tollere; G VIII, 43.

montem: ſ. **mons,** II, 1. occupo (4 St.) S. 625, a.

murum: turres ex parte et murum occuparunt; H 34.

navem: ſ. **navis,** II, 1. occupo (5 St.) S. 651, a.

oppidum: occupato .. oppido ibi praesidium collocat; G I, 38. oppidum Uxellodunum ... occupat suis et Drappetis copiis; G VIII, 32. id .. oppidum (Pelusium) firmo praesidio occupatum Achillae propter opportunitatem loci ... in suam redegit potestatem; A 26.

partem: quod ... tertiam .. partem agri Sequani, qui esset optimus totius Galliae, occupavisset; G I, 31, o. ut ... partem finitimi agri per vim occupatam possiderent; G VI, 12, a. eam .. oppidi partem, quae munitissima videretur, occupant; C I, 20. hinc duas partes acies occupabant duae; C I, 82.

Pisaurum: ſ. Anconam.

pontem: hic inter duces duos fit contentio, uter prius pontem occuparet; H 5. qui ex caede eo refugerant, pontem occuparunt; H 33.

Pontum: Pharnaces rebus secundis elatus ... Pontum omnibus copiis occupavit; A 41.

portas: centuriones in oppido ... gladiis destrictis portas occupaverunt; G VII, 12. hac fugientium multitudine ac turba portae castrorum occupantur; C II, 35, a. equites .. eius (Pompei) angustiis [portis] atque his ab Caesaris militibus occupatis ad insequendum tardabantur; C III, 70. seditione concitata portas occupant; H 37.

portus: ſ. litora.

praesidia: in occupandis praesidiis magna vi uterque nitebatur; C III, 45. cum legio Caesaris

nona praesidium quoddam occupavisset et munire coepisset; C III, 45.

regnum: persuadet, ... ut regnum in civitate sua occuparet; G I, 3. regno occupato per tres potentissimos ... populos totius Galliae sese potiri posse sperant; G I, 3. quod in Gallia a potentioribus atque iis, qui ad conducendos homines facultates habebant, vulgo regna occupabantur; G II, 1. populum Romanum paulatim in consuetudinem eius regni occupandi venire; A 3. regna sociorum atque amicorum ab externo rege occupari; A 34, a.

saltus: celeriter .. saltus Pyrenaeos occupari iubet; C I, 37.

scaphas: nonnulli ea pugna scaphas, quae ad litus fuerant, occupant; H 40, b.

stationes: f. litora.

templa: factum ... in secessione populi templis locisque editioribus occupatis; C I, 7, b. f. foca.

tetrarchian: tetrarchian ... occupatam et possessam paucis ante annis a Deiotaro; A 78.

tumulum: quem (tumulum) si occupavisset Caesar et communisset; C I, 43. unius legionis antesignanos procurrere atque eum tumulum occupare iubet; C I, 43. Pompeius tumulum quendam occupavit; C III, 51, b.

turres: f. murum.

Vesontionem: Ariovistum cum suis omnibus copiis ad occupandum Vesontionem ... contendere; G I, 38.

occurro, begegnen, antreffen, entgegengehen, vorbeugen, sich darstellen, einfallen: I. unpersönlich: quem (locum) suis impedimento ad ultra occurrendum fore existimabat; Af 58. — quibus rebus quam maturrime occurrendum putabat; G I, 33. etsi, quantum ratione provideri poterat, ab nostris occurrebatur; G VII, 16. quin statim castris exeundum atque occurrendum putaret; C I, 69. ita operosis Alexandrinorum machinationibus maximisque conatibus non longi temporis labore occursum est; A 9.

II. acc. c. inf.: utrisque ad animum occurrit unum esse illud tempus, quo maxime contendi conveniat; G VII, 85.

III. alqs: in alteram partem item cohortandi causa profectus pugnantibus occurrit; G II, 21. nostri ... eo occurrere et auxilium ferre; G III, 4. quod ... alio se in hiberna consilio venisse meminerat, aliis occurrisse rebus viderat; G III, 6. se graviori bello occurreret; G IV, 6. quod ... alius alia ex navi, quibuscumque signis occurrerat, se aggregabat; G IV, 26. Fabius ... non ita multum moratus in itinere cum legione occurrit; G V, 47. Caesar magnis itineribus omnibus locis occurrit; G VIII, 3. Afranius ... duabus Fabianis occurrit legionibus; C I, 40, a. neque Bibulus impeditis navibus dispersisque remigibus satis mature occurrit; C III, 7. sperans alicui se parti onustarum navium occurrere posse inanibus occurrit; C III, 8. breviore itinere se occurrere ei (Caesari) posse sperans; C III, 41. ad Aeginium ... Caesari venienti (Domitius) occurrit; C III, 79, b. commodiore .. itinere Pompeianis occurrere coepit; C III, 97. Caesari .. redeunti cum classe occurrerunt; A 10. prius tamen (Caesar) regis copiis occurrit, quam is Mithridaten aggredi posset; A 28. interim M. Petreius et Cn. Piso ... ex itinere recta subsidio suis occurrunt; Af 18. imperat turmae Hispanorum, ad proximum collem propere occurrerent; Af 39. quo propiore loco (Labienus) fuerat, eo celerius occurrerat; Af 49. interim Labienus cum universo equitatu fugientibus suis suppetias occurrit; Af 66. ut suis subsidio occurrerent; Af 85, a.

calones: ut ... tum calones perterritos hostes conspicati etiam inermes armatis occurrerent; G II, 27.

consilia: singulari militum nostrorum virtuti consilia cuiusquemodi Gallorum occurrebant; G VII, 22.

copiae: quae primae copiae ... Mithridati occurrere potuerunt; A 27. animadvertit copias hostium his legionibus occurrere suppetias; Af 68.

equites: eodem tempore equites nostri levisque armaturae pedites ... adversis hostibus occurrebant; G II, 24. fugientibus equites occurrunt; G VII, 88. eodem tempore ex legionibus omnibus milites ... ad milia IV, equites ∞∞, funditores sagittariique mille uno commeatu Caesari occurrerunt; Af 77.

fluctus: adversis fluctibus occurrentibus ostio fluminis; A 64.

funditores: f. equites; Af 77.

legio: ex castris sibi legiones alias occurrere ... iussit; C III, 98. quarum (legionum) altera in bello Alexandrino non occurrit; A 34, b.

manus: Romanorum manus tantis munitionibus distinetur nec facile pluribus locis occurrit; G VII, 84.

milites: levius .. casura pila sperabat in loco retentis militibus, quam si ipsi immissis telis occucurrissent; C III, 92. f. equites; Af 77.

multitudo: omnis .. multitudo oppidanorum ... advenienti Caesari occurrerunt seque ei dediderunt; A 32.

naves: ut ... nullius (navis) remi detergerentur, sed semper venientibus adversae occurrerent; A 15.

pars: donec sibi veteranarum legionum pars aliqua in secundo commeatu occurrisset; Af 31, c.

pedites: f. equites; G II, 24.

sagittarii: f. equites; Af 77.

occurso, entgegenstürzen, **ocius,** schneller: illum veruto arbitrantur occisum || illino occursat ocius ||; G V, 44, b.

octavus, achte: A. hora: cum a prima luce ad horam octavam pugnaretur; G V, 35.

legio: item alia in parte diversae duae legiones, undecima et octava, ... proeliabantur; G II, 23. Lucius Fabius, centurio legionis VIII, ... murum ascendit; G VII, 47, b. singularis .. virtutis veterrimas legiones VII, VIII, IX habebat; G VIII, 8. ut legio septima, octava, nona ante omnia irent impedimenta; G VIII, 8. eo triduo legio VIII ad eum venit; C I, 18. hnic (legioni) sic adiunxit octavam, ut paene unam ex duabus efficeret; C III, 89. habuit legionem ... XXVIII ... in media acie; Af 60.

mensis: quod illi turbulentissimi superioribus temporibus tribuni plebis VIII denique mense || *post* octo denique menses, al. || suarum actionum respicere ac timere consuerant; C I, 5.

milliarium: quo cum (Cn. Pompeius) ad octavum miliarium venisset; H 32, b.

ordines: quem (Scaevam centurionem) Caesar ... ab octavis ordinibus ad primipilum se traducere pronuntiavit; C III, 53.

stipendium: quae (legio) octavo iam stipendio tamen in collatione reliquarum nondum eandem vetustatis ac virtutis ceperat opinionem; G VIII, 8.

B. pendo: Sulcitanos ... pro decumis octavas pendere iubet; Af 98.

octingenti, achthundert: alqs: ex omni

uumero, qui fuit circlter milium XL, vix DCCC … incolumes ad Vercingetorigum pervenerunt; G VII, 28.
equites: cum ipsi non amplius octingentos equites haberent; G IV, 12. ipse cum … equitibus DCCC in fines Treverorum proficiscitur; G V, 2. huo addit equites octingentos; G VII, 64. DCCC (equites) ex † servis suis … coëgerat; C III, 4, b. erat summa … equitum DCCC; C III, 29. cum … equitibus .. DCCC; C III, 106. equites Gallos DCCC … (in navis imposuit); Af 34. com tribus legionibus equitibusque frenatis DCCC; Af 48.
milia: hoo (latus) milia passuum octingenta in lougitudinem esse existimatur; G V, 13.
naves: quae (naves) cum annotinis privatisque … amplius octingentae uuo erant visae tempore; G V, 8.
passus: DCCC passuum intervallum ad oppidum enatavorunt; A 18.

octo, acht: ceuturioues: ceuturionibus XXXVIII (amissis); A 43. centuriones loricati VIII ad Caesarem transfugerunt ex legione vernacula; H 20.
cohortes: M. Favonium … cum cohortibus VIII … reliquit; C III, 36, a. Considios Longus … cum VIII cohortibus ad Acillam ire conteudit; Af 33. qui (Considius) Acillam * et VIII cobortibus stipendiariis Numidis Gaetulisque obsidebat; Af 43.
dicrotae: capit … dicrotas VIII; A 47.
dies: diebus omniuo decem et octo trans Rhenum cousumptis; G IV, 19. cum dies nou amplius decem et octo (Caesar) in hibernis esset moratus; G VIII, 4.
equites: e quibus capti sunt equites VIII; H 21.
legioues: cuius (Scipionis) copiae legiouum VIII et equitum III milium esse nuntiabantur; Af 20, b. imperat porta decumaua legiones se † VIII ‖ III ‖ veteranas cum parte equitatos sequi; Af 66.
legionarii: ceciderunt … ex legionariis CXXXVIII; H 24.
milla: hostes … cousedisse milia passuum ab ipsius castris octo; G I, 21. summa omnium fueruut ad milia CCCLXVIII; G I, 29. ab his castris oppidum Remorum uomine Bibrax aberat milia passuum octo; G II, 6. quae castra … amplius milibus passuum octo in latitudinem patebant; G II, 7. celeriter octo milium itinere coufecto; G IV, 14. quae (naves) ex eo loco ab milibus passuum octo vento tenebantur; G IV, 22. neque (Gallorum copias) longius milia passuum octo ab hibernis suis afuisse; G V, 53. coactis equitum VIII milibus; G VII, 76. quae (castra) uon longius ab ea caede abesse plus minus octo milibus dicebantur; G VIII, 20. Caesar … VIII milia passuum ex eo loco procedit; C III, 76. Scipio … milia passuum VIII a Thapso binis castris cousedit; Af 79. buo accedebat, ut aqua … circumcirca nusquam reperiretur propius milia passuum VIII; H 41.
naves: Caesar Rhodias naves IX habebat, … Ponticas VIII; A 13.

octogeni, je achtzig: turres toto opere circumdedit, quae pedes LXXX inter se distarent; G VII, 72.

octogiens, achtzigmel, acht Millionen: civis … sibi ad rempublicam admiuistrandam HS CLXXX et argenti poudo XX milia … polliceri coëgit; C II, 18, a.

octoginta, achtzig: cohortes: scutatae [citerioris provinciae] et cetratae [ulterioris Hispaniae] cohortes circiter LXXX (erant); C I, 39. nostra praesidia (erant constituta) LXXX cohortibus et IX milibus equitum; H 30.
hostes: ex his (hostibus) circiter LXXX interfectis; C III, 37, b.
milia: qui (fines) in longitudinem milia passuum CCXL, in latitudinem CLXXX patebant; G I, 2. neque (Mosa) lougius ab Oceano milibus passuum CLXXX in Rheuum influit; G IV, 10. a mari circiter milia passuum LXXX; G V, 11. milia hominum delecta octoginta una secum interitura demoustrat; G VII, 71. hominum milibus LXXX uno loco interfectis; G VII, 77, b.
naves: uavibus circiter LXXX onerariis coactis; G IV, 22.
pedes: diebus XXV aggerem … altum pedes LXXX exstruxerunt; G VII, 24. aggerem in altitudinem pedum LXXX exstruit; C II, 1.
scuta: quorum scuta sunt relata LXXX; H 9.
signa: signa .. militaria ex proelio ad Caesarem suut relata CLXXX; C III, 99.

octoni, je acht: milia: octona (milia hominum) Pictonibus et Turouis et Parisiis et Helvetiis (imperant); G VII, 75.
ordines: huius generis octoni ordines ducti ternos inter se pedes distabant; G VII, 73, b.

oculus, Auge: I, 1. amitto: quattuor .. ex una cohorte centuriones oculos amiserunt; C III, 53.
dirigo, dispouo: ut … dies noctesque oculos mentemque ad mare dispositos directosque haberet; Af 26, b.
effodio: leviore de causa auribus desectis aut singulis effossis oculis domum remittit; G VII, 4, b.
habeo: s. dirigo.
lutendo: omnium oculis mentibusque ad pugnam intentis; G III, 26.
2. pono aute: Cottae .. et Titurii calamitatem, qui in eodem occiderint castello, ante oculos pouunt; G VI, 37.
II. acies: saepenumero sese cum his congressos ne vultum quidem atque aciem oculorum dicebant ferre potuisse; G I, 39, a.
III, 1. afferre: lucem multum per se pudorem omnium oculis … afferre; C I, 67.
iudicare: ita ut oculis, in utram partem (Arar) fluat, iudicari nou possit; G I, 12.
2. sub: cum sub oculis omnium ac pro castris dimicaretur; G V, 16. pastores .. indomiti spe libertatis excitati sub oculis domini suam probare operam studebant; C I, 57. tanto sub oculis accepto detrimento; C I, 71.

odi, hassen: alqm: (Dumnorigem) odisse etiam suo nomine Caesarem et Romanos; G I, 18, b. qui (familiares) … nihilo minus oderant eum, cuius uomine peccabant; A 50. quamquam (Catouem) oderant partium gratia, tamen ..; Af 88, b.
condicionem: omnes .. homines natura libertati studere et condicionem servitutis odisse; G III, 10.
pacem: vos ita pacem semper odistis, ut ..; H 42, b.

odium, Haß: 1, 1. adiungo: Volusenus ad eam virtutem … magnum odium Commii adiungebat; G VIII, 48, a.
augeo: augetur odium ex ipso delectu et sumptu additae legionis; A 50.
colligo: quasi non felicitas rerum gestarum

exercitus benevolentiam imperatoribus et res adversae odia colligant! C II, 31, a.

confirmo: horum (provincialium) odium confirmabant nonnulli familiares eius (Longini); A 50.

creo: magnum hoc fuit vectigal, maius tamen creabat odium; A 56.

dissimulo: qui difficulter odia dissimulabant; A 48.

effugio: quoniam reliqui crudelitate odium effugere non potuerunt; F 18.

mereor: ne quis aut ex huius (Cavarini) iracundia aut ex eo, quod meruerat, odio civitatis motus exsistat; G VI, 5.

suscipio: Q. Cassius Longinus ... sive consuetudine naturae suae sive odio, quod in illam provinciam susceperat quaestor ex insidiis ibi vulneratus, magnas odii sui fecerat accessiones; A 48.

2. sum: quod ei (Correo) summo esse odio nomen populi Romani intellexissent; G VIII, 7. quibus (militibus) odio sciebat praecipue Cassium esse; A 53.

3. consentio in: nemo ... non cum omni provincia consenserat in odio Cassi; A 53.

exsisto ex: s. 1. mereor.

sum in: tam .. omnibus Caesarianis quam Pompeianis Longinum esse in odio; A 59.

II. accessiones: s. I, 1. suspicio.

III. facere: forsitan etiam hoc fecerit odio Caesaris et amore Pompei; A 58. s. I, 1. suscipio.

habere: ut odio suorum Ambiorix ... nullum reditum ... haberet in civitatem; G VIII, 24.

interficere: ne gravius permoti milites .. defectionis odio ... omnes puberes interficerent; C II, 13.

pendere: ne communi odio Germanorum innocentes pro nocentibus poenas pendant; G VI, 9.

odor, Geruch: I. reformido: ut iumenta bestiarum odorem ... consuetudine capta non reformidarent; Af 72.

II, zum Soz: uti .. ipsos valetudine non bona ... odore taetro ex multitudine cadaverum; C III, 49.

offendo, anstoßen, Anstoß nehmen, kränken, beleidigen, Unglück haben: 1. unpersönlich: Cicero ... nullum eiusmodi casum exspectans, quo ... in milibus passuum tribus offendi posset; G VI, 36. quoties vel culpa ducis vel tribuni vitio in exercitu esset offensum; C III, 72.

II. alqs: at, credo, si Caesarem probatis, in me offenditis; C II, 32, c.

naves: serius a terra provectae naves neque usae nocturna aura in redeundo offenderunt; C III, 8.

III. animum: ne eius supplicio Divitiaci animum offenderet, verebatur; G I, 19. sacris .. omnibus prolatis, quorum religione precari offensos iratosque animos regum erant soliti; A 32.

pedem: (eius compar) ingressus pedum offendit; H 23, a.

offensio, Anstoß, Kränkung, Haß, Unfall: I. affero: magnam .. haec res illis offensionem et contemptionem ad omnes attulit; C III, 60.

compenso: compensare offensionem provinciae exercitus amore cupiebat; A 48.

II, 1. permoveri: aut proelio superatos (hostes) aut aliqua offensione permotos continuerunt; C III, 47.

2. sine: ut sine eius offensione animi vel ipse de eo causa cognita statuat, vel ..; G I, 19.

offero, darbieten, anbieten, zeigen, aussetzen, preisgeben, erweisen: I. fors: Caesar ... ad cohortandos milites, quam in partem fors obtulit, decucurrit; G II, 21. in proeliis cotidianis, quandocumque fors obtulerat, procurrentibus et erumpentibus Alexandrinis; A 22.

II. alqm: incitato equo se hostibus obtulit atque interfectus est; G IV, 12. quos sibi Caesar oblatos gavisus illos retineri iussit; G IV, 13. qui se ultro morti offerant, facilius reperiuntur, quam qui dolorem patienter ferant; G VII, 77, b. ad utramque rem se illis offerre; G VII, 89. constituisse .. Bellovacos ... offerre se ad dimicandum; G VIII, 7. ita quisque, ut erat maxime insignis, ... telis hostium flammaeque se offerebat; G VIII, 42. qui se illi (Caesari) initio civilis belli obtulerant, si sua opera in bello uti vellet; C III, 1. ei, qui ante dimicare timuissent, ultro se proelio offerrent; C III, 73, b. huic (Lepido) venienti sine dubitatione Marcellus se credit atque offert; A 63, a. Labienus Afraniusque ... agmini eius (Caesaris) extremo se offerunt; Af 69, a. miles hic non potuit pati, quin se armatus bestiae offerret; Af 84.

beneficium: quod Germani ... ad castra Romanorum delati optatissimum Ambiorigi beneficium obtulerunt; G VI, 42.

cohortes: coactis una XL cohortibus, quas ex proximis praesidiis deductas fors obtulit; G VII, 87.

crepitum: cum ... esset ... gladiorum .. crepitus auribus oblatus; H 31, b.

facultatem: s. **facultas** II, 1. offero (5 St.) S. 389, a.

genus: novo genere pugnae oblato; Af 15.

occasionem: quorum (nostrorum) adventu cum sibi Correus oblatam occasionem rei gerendae existimaret; G VIII, 18. fortuito oblatam occasionem (Caesar) egressus aucupabatur; Af 3.

potestatem: qua oblata potestate ... civitatibus obsides imperat; G VII, 4, b.

rem: qua nova re oblata omnis administratio belli consistit; C II, 12.

salutem: subito oblata salute libentes ... condicionem acceperunt; Af 90.

spem: ubi cuique aut valles abdita aut locus silvestris aut palus impedita spem praesidii aut salutis aliquam offerebat, consederat; G VI, 34, a. oblata spe Germani quam nacti erant praedam in occulto relinquunt; G VI, 35, b.

terrorem: sic terrore oblato a ducibus; C I, 76.

Lücke: nam etiam Caesaris beneficium mutaverat consuetudo, qua offerrentur *; C II, 29.

officina, Werkstätte: instituo: armorum officinas in urbe instituerant; C I, 34. nec minus in urbe maximae armorum erant institutae officinae; A 2.

instruo: (Caesar) officinas ferrarias instruere; Af 20, b.

officio, hindern: alqs: adversariorum .. excursionibus || iter || officere non intermittit; Af 61, b.

pulvis: nisi ... pulvis .. vento flatus omnium prospectu offecisset; Af 52

officiosus, dienstfertig: qui fuissent in se officiosi; A 70.

officium, Dienst, Pflicht, Beruf, Schuldigkeit, Obliegenheit, Geschäft, Gefälligkeit, Pflichttreue, Gehorsam: 1. consistit: quorum (Iadertinorum) semper in rempublicam singulare constiterat officium; A 42, a.

est: neque se ignorare, quod esset officium le-

gati, qui fiduciariam operam obtineret; C II, 17. quin id ipsum, quod commemorarent, officium fuisse utilius Pharnaci ... quam sibi; A 70.

expellunt: ne nova Caesaris officia veterum suorum beneficiorum in eos memoriam expellerent; C I, 34.

valet: ut quam primum intellegere posset, utrum apud eos pudor atque officium, an timor valeret; G I, 40, d.

II, 1. commemoro: contra quem (Deiotarum) Caesar cum plurima sua commemorasset officia, quae consul ei decretis publicis tribuisset; A 68. f. I. est; A 70.

conficio: confecto legationis officio; C III, 103.

desero: (Bibulus) cum neque curari posset neque susceptum officium deserere vellet; C III, 18.

partior: Afranius et Petreius et Varro, legati Pompei, ... officia inter se partiuntur; C I, 38.

praedico: cum ... sua .. in eum (exercitum) perpetui temporis officia praedicaret; C III, 90.

praesto: et in appellandis cohortandisque militibus imperatoris et in pugna militis officia praestabat; G V, 33. ut iis (municipiis et coloniis) gratias ageret; quod frequentiam atque officium suum Antonio praestitissent; G VIII, 50. reliquos .. omnis officium suum praestitisse; C I, 85, a. eos .. (milites) hortari, ut suum officium Pompeio praestarent; C III, 103.

suscipio: is (Ganymedes) suscepto officio largitionem in milites auget; A 4. f. desero.

tribuo: f. commemoro.

2. convenio: controversias regum ... eo magis officio suo convenire, quod ... societas erat acta; C III, 107.

praepono: toti .. officio maritimo M. Bibulus praepositus cuncta administrabat; C III, 5. huic officio praepositus erat Fufius Calenus legatus; C III, 8.

praesum: huic officio oppidoque Manius Acilius legatus praeerat; C III, 39.

satisfacio: (ipsos, milites) satis iam fecisse officio; C I, 84.

3. fungor: equites officio functi renuntiant paucos in aedificiis esse inventos; G VIII, 7.

4. contineo in: f. **in**, B, 1. contineo in officio (4 St.) S. 481, b.

convenio ad: pauci lenunculi ad officium imperiumque conveniebant; C II, 43.

despero de: cum aut de officio imperatoris desperare aut praescribere viderentur; G I, 40, c.

discedo ab: cur hunc tam temere quisquam ab officio discessurum indicaret? G I, 40, a.

maneo in: consolatus Indutiomarum hortatusque est, uti in officio maneret; G V, 4.

permaneo in: quem (Cingetorigem) ab initio permansisse in officio demonstravimus; G VI, 8, b.

revertor ad: celeriter equitatus ad cotidianum itineris officium revertitur; C I, 80.

spero ex: ut ... ex praeteritis suis officiis reliqua sperarent; C III, 60.

sum in: se suosque omnes in officio futuros ... confirmavit; G V, 3. cum ... civitas .. Atrebatum in officio esset; G VIII, 47.

teneo in: Caesar ... magnam partem Galliae in officio tenuit; G V, 54.

tribuo pro: quam rem ... pro magnis hominum officiis consuesse tribui docebat; G I, 43, a.

III. mandata: is (L. Caesar) ... habere se a Pompeio ad eum (Caesarem) privati officii mandata demonstrat; C I, 8.

praemia: cum vestri officii praemia percipere debeatis; C II, 32, b.

ratio: habere nunc se rationem officii pro beneficiis Caesaris; G V, 27, b.

IV. 1. assuefieri: a pueris nullo officio aut disciplina assuefacti; G IV. 1.

2. pro: alteros (honore habuit) pro recentibus Gallici belli officiis; G V, 54.

oleum, Öl: I. corrumpo: vino, oleo ceterisque rebus, quae ad victum parari solent, corruptis; Af 43.

II. numerus: magno invento ordei, olei, vini, fici numero; Af 67.

pondo: Lepitanos ... xxx centenis milibus pondo olei in annos singulos multat; Af 97.

olivetum, Ölpflanzung: I. est: ultra .. eam convallem olivetum vetus (erat) crebris arboribus condensum; Af 50.

II, 1. transgredior: Caesarem ... prius accesse esse convallem olivetumque transgredi; Af 50.

2. constituo in: castra ... contra Hispalim in oliveto constituit; H 27.

III. in: equites in oliveto, dum lignantur, interfecti sunt aliquot; H 27.

omitto, loslassen, aufgeben, hintansetzen: consilium: non omittendum sibi consilium Nervii existimaverunt; G II, 17.

obsessionem: Libo discessit a Brundisio obsessionemque nostrorum omisit; C III, 24.

pila: nostri omissis pilis gladiis rem gerunt; G VII, 88.

rationem: in praesentia Pompei sequendi rationem omittit; C I, 30, a.

res: ut ... omnibus omissis rebus huic bello servirent; G VII, 34. Caesar ... equo admisso omissis omnibus rebus celeriter pervenit Leptim; Af 68.

omnino, überhaupt, im Ganzen, ganz und gar, durchaus: I. bei Verben und Sätzen: quod, unde agger omnino comportari posset, nihil erat reliquum; C II, 15. docent, si omnino turris concidisset, non posse milites contineri, quin ..; C II, 12. quod ... suam fugam aut occultari aut omnino ignorari posse existimarent; G I, 27. prius, ... quam de eius (Caesaris) adventu fama omnino in eas regiones perferretur; C III, 7. sic omnino animos timor praeoccupaverat, ut ..; G VI, 41.

II. bei Adjectiven: quae quidem ego aut omnino falsa aut certe minora opinione esse confido; C II, 31, b. huius omnino generis pugnae imperiti; G IV, 24.

III. bei Zahlen: erant omnino itinera duo, quibus itineribus domo exire possent; G I, 6. erat omnino in Gallia ulteriore legio una; G I, 7. quod omnino biduum supererat, cum exercitui frumentum metiri oporteret; G I, 23. diebus omnino decem et octo trans Rhenum consumptis; G IV, 19. eo duae omnino civitates ex Britannia obsides miserunt, reliquae neglexerunt; G IV, 38. quod flumen (Tamesis) uno omnino loco pedibus ... transiri potest; G V, 18. quas inter (segetes) et castra unus omnino collis intererat; G VI, 36. VII omnino dies ad Corfinium (Caesar) commoratus; C I, 23. cum Caesar omnino XII naves longas praesidio duxisset; C III, 7. V omnino nostrorum amissis; C III, 46. sed numerus captivorum omnino fuit sexcenti; A 18. quorum (militum) omnino numerus fuit xxx cohortium; Af 12.

IV. bei Substantiv: quid in sua Gallia ... aut Caesari aut omnino populo Romano negotii esset; G I, 34.

V. **bei Negationen:** suis .. imperavit, ne quod omnino telum in hostes reicerent; G I, 46. ne omnino metum reditus sui barbaris tolleret; G VI, 29. cum ... Caesar ... milites .. hortaretur, ne quod omnino tempus ab opere intermitteretur; G VII, 24. hostes ... veriti, ne omnino spes fugae tolleretur; G VII, 28. magnum in timorem ... perveniunt, ne omninu frumento pabuloqne intercluderentur; C I, 61. veriti, ne ... discessu navium omnino reditu intercluderentur; A 20, b. — cum ab his saepius quaereret **neque** ullam omnino vocem exprimere posset; G I, 32. uti ex tanto navium numero ... neque boc neque superiore anno ulla omnino navis ... desideraretur; G V, 23. ut ... nec quicquam omnino relinqueretur, qua ... noceri posset; C II, 16. nt ... neque quisquam omnino consisteret; C III, 69. — Lentulus sententiam Calidii pronuntiaturum se omnino **negavit**; C I, 2. — sic uti omnino pugnandi causa resisteret **nemo**; G V, 51. sed in castello nemo fuit omnino militum, quin vulneraretur; C III, 53. — cum ... **nihil** omnino contra voluntatem faciant; G IV, 1. quarum rerum nihil omnino acciderat; C II, 43. ubi omnino aquae nihil esset; Af 69, b. postquam sibi nihil omnino oppidanos responsi reddere animadvertit; A 91, b. — vinum ad se omnino importari **non** sinunt; G IV, 2. quod Liger ex nivibus creverat, ut omnino vado non posse transiri videretur; G VII, 55, b. quo omnino Caesar adire non poterat; C I, 49. parvo .. temporis spatio haec propior (aqua) bibi omnino non poterat; A 6. — an poenitet vos, quod salvum ... exercitum **nulla** omnino nave desiderata traduxerim? C II, 32, d. quarum alterius rei copiam exiguam, alterius nullam omnino facultatem habebat; A 1. ut nulla omnino scapha egredi posset; A 19.

omnis, ganz, jeder, alle; A. **bei Substantiven und substantivierten Adjectiven:** alqs: uti ... omnes Germani Rhenum transirent; G I, 31, c. omnibus Gallis idem esse faciendum, quod Helvetii fecerint, ut domo emigrent; G I, 31, d. certior fiebat omnes Belgas ... coniurare; G II, 1. reliquos omnes Belgas in armis esse; G II, 3. quod si fecerit, Haednorum auctoritatem apud omnes Belgas amplificaturum; G II, 14. trans id flumen omnes Nervios consedisse; G II, 16. omnes Nervii confortissimo agmine ... ad eum locum contenderunt; G II, 23. omnes fere Gallos novis rebus studere; G III, 10. Suevorum gens est longe maxima et bellicosissima Germanorum omnium; G IV, 1. quod Menapii se omnes in densissimas silvas abdiderant; G IV, 38. omnes vero se Britanni vitro inficiunt; G V, 14. Menapios adiunctis Cisrhenanis omnibus Germanis esse in armis; G VI, 2. Suevos omnes ... penitus ad extremos fines se recepisse; G VI, 10. Galli se omnes ab Dite patre prognatos praedicant; G VI, 18. quod ... minime omnes Germani agriculturae student; G VI, 29. neve omnium Germanorum, qui essent citra Rhenum, unam esse causam iudicaret; G VI, 32. quem perterriti omnes Arverni circumsistunt; G VII, 8. procumbunt omnibus Gallis ad pedes Bituriges; G VII, 15. quod Gallis omnibus cognitum esset neque ... resisti posse Romanis, nec ..; G VIII, 1. qui (Bellovaci) belli gloria Gallos omnes Belgasque praestabant; G VIII, 6. Bellovacos omnes, qui arma ferre possent, in unum locum convenisse; G VIII, 7. cum omnibus Gallis notum esse sciret reliquam esse unam aestatem suae provinciae; G VIII, 39. omnium .. esse Iguvinorum optimam erga se voluntatem; C I, 12. Calvisius primo adventu summa omnium Aetolorum receptus voluntate; C III, 35. consensu omnium Antiochensium civiumque Romanorum ... arcem captam esse; C III, 102, b. omnes Pharitae terga verterunt; A 17. ibi T. Vasius et L. Mergilio ... Flaccum, municipem suum, adiuvant: erant enim omnes Italicenses; A 52. tam .. omnibus Caesarianis quam Pompeianis Longinum esse in odio; A 59. capti (Gaetuli) interfectique sunt omnes; Af 25. postero die Iuba Numidas eos ... in cruce omnes suffixit; Af 66. insequenti nocte ... extra vallum omnes (Mundenses) sunt concisi; H 36.

alqd: s. tempus; C II, 39.

acerbitates: praestare omnes perferre acerbitates; G VII, 17, b.

acies: omnem .. aciem suam redis et carris circumdederunt; G I, 51. paene omni acie perterrita; C I, 45. omnis Vari acies terga vertit; C II, 34, b.

aditus: quae (urbs) posita in altissimo monte omnis aditus difficiles habebat; G VII, 36. si illorum nuntiis confirmari non potestis omni aditu praesepto; G VII, 77, c.

administratio: omnis administratio belli consistit; C II, 12.

adversarii: ita omnes adversarios intra munitiones continere; Af 24.

aedificia: omnibus vicis aedificiisque, quos (hostes) adire potuerant, incensis; G II, 7. omnibus eius vici aedificiis incensis; G III, 6. omnibus eorum (Menapiorum) aedificiis occupatis; G IV, 4. omnibus vicis aedificiisque incensis; G IV, 19. omnibus longe lateque aedificiis incensis; G IV, 35. omnes vici atque omnia aedificia, quae quisque conspexerat, incendebantur; G VI, 43.

Aetolia: Calvisius ... omni Aetolia potitus est; C III, 35.

Africa: ex omni Africa frumentum adversarios in pauca oppida comportasse; Af 20, b.

ager: Caesar .. omnem agrum Picenum percurrit; C I, 15, a. — agri: vastatis omnibus eorum agris; G III, 29. omnibus eorum agris vastatis; G IV, 38.

agger: aggerem .. omnem noctu in scaphas et naves actuarias imponit; C III, 62. hunc omnem comportatum aggerem ex castris servitia agerent iussit; A 73.

agmen: ut ... omne agmen morarentur, dum consequeretur ipse (Fabius), G VIII, 28.

alarii: omnis alarios pro castris minoribus constituit; G I, 51.

amici: omnes amici consulum, necessarii Pompei ... in senatum coguntur; C I, 3.

angiporta: omnibus viis atque angiportis triplicem vallum obduxerant; A 2.

anni: duces .. il deliguntur, qui una cum Quinto Sertorio omnes annos fuerant; G III, 23. omnibus .. annis de locis summis simultatibus contendebant; G V, 44, a.

apparatus: quod omnem apparatum belli, tela, arma, tormenta ibi collocaverat; C III, 44, a.

apparitores: speculatores apparitoresque omnes ut sibi praesto essent; Af 37.

arbores: omnes eo loco aut ab radicibus subruunt aut accidunt arbores; G VI, 27. omnibus arboribus longe lateque in finibus Massiliensium excisis; C II, 15.

arma: armis .. omnibus ex oppido traditis; G II, 13. omnibus .. armis ex oppido collatis; G II, 15. cum ..., arma .. omnia reposita contectaque essent; C II, 14. arma omnia privata ac publica in domum Galloni contulit; C II, 18, a.

armatura: s. equitatus; Af 59. 69, a.

artes: hunc (Mercurium) omnium inventorem artium ferunt; G VI, 17.

auctoritas: ita quam antea absens (Iuba)

babuerat auctoritatem, eam omnem praesens dimiserat; Af 48.

auxilium: a paucoribus nostris omni auxilio (adversarii) privati essent; H 24. — auxilia: in summo iugo duas legiones ... et omnia auxilia collocari ... iussit; G I, 24. desperatis omnibos auxiliis; C III, 11. postquam animadvertit Scipioni auxilia fere, qoae exspectasset, omnia couvenisse; Af 49. ſ. copiae; C III, 13.

barbari: equites auxiliaque ... Cantabris barbarisque omuibus, qui ad Oceanum pertinent, ab Afranio imperantur; C I, 38.

bellum: cum videat omne ad se bellom translatum; G VII, 8. — bella: quod omnibus fere Gallicis bellis hostibos nostris inde sumministrata auxilia intellegebat; G IV, 20. quod in omnibus bellis singulari eius opera fuerat usus; G V, 25. auxilia peditum * milia, equitum III milia omnibus superioribus bellis babuerat; C I, 39. quorum opera Caesar omnibos Gallicis bellis optima fortissimaque erat usus; C III, 59.

boni: omnibus bonis repugnantibus; G VIII, 22.

captivi: omnes (captivos) productos ostentationis ... causa commilitoues appellans; C III, 71.

carri: Helvetii cum omnibos suis carris secuti; G I, 24.

castella: frumentum ... ex omnibus castellis in urbem convexerant; C I, 34. Lisso Parthiuisque et omnibus castellis quod esset frumenti couquiri iussit; C III, 42.

castra: erat ex omnibus castris ... despectus; G VII, 80. omnibos .. eos (Octavianos) castris expulerout; C III, 9, b. universas omuium copias de castris omnibus edocunt; Af 58.

casus: ad omnes casus subsidia comparabat; G IV, 31. ad bos omnes casus provisa erant praesidia cohortium duarum et viginti; G VII, 65. se .. ad eruptionem atque omnes casus comparant; G VII, 79. turrim ... militibus complevit tuendamque ad omues repentines casus tradidit; C III, 39. qui (di) .. omnibus casibus belli intersout; A 75.

causae: cum omnibus de causis Caesar pacatam Galliam existimaret; G III, 7. dum omnes excusatiouis causas colligo, ne cum Caesare couferar; G VIII, pr. b.

celeritas: (Caesar) ad eum (Domitium) omni celeritate et studio incitatus ferebatur; C III, 78, a.

centuriae: infirmiores milites ex omnibus centuriis deligi iubet; C I, 64.

centuriones: quartae cobortis omnihus centurionibus occisis, ... reliqoarum cohortium omnibus fere centurionibus aut vulneratis aut occisis; G II, 25. omuibus primae cobortis centurionibus interfectis praeter principem priorem; C III, 64.

certamen: erat in celeritate omne positum certamen; C I, 70. omue certamen in virtute constitit; A 15.

cetrati: omnes .. (cetrati) ab eis (equitibus) circumventi ... interficiuntur; C I, 70.

cives: se ... exspectato legitimo tempore consulatus eo fuisse contentum, quod omnibus civibus pateret; C I, 32, a. complures Gaetuli ... et propemodom omues cives Romani ad te voluimus ... coufugere; Af 35, a. ſ. alqs; C III, 102, b.

civitas: omnis civitas Helvetia in quattoor pagos divisa est; G I, 12. unum se esse ex omni civitate Haeduorum, qui adduci non potuerit, ut ..; G I, 31, b. civitatem esse omuem in armis; G VII, 32. cum prope omnis civitas eo convenisset; G VII, 33. — civitates: omnes Galliae civitates ad se oppagnandum veuisse; G I, 44, a. omnes eas civitates in diciouem potestatemque populi Romani esse redactas; G II, 34. summam imperii tenebat earum omnium civitatum, quae defecerunt, G III, 17. civitates .. omnes se statim Titurio dediderunt; G III, 19. principes .. ex omnibus civitatibos (convenerunt); G V, 5. omnes fere Galliae civitates de bello cousultabant; G V, 53. nocte una intromissis equitibus omnium finitimorum civitatum; G V, 58. in Gallia non solum in omnibus civitatibus atque in omuibus pagis [partibusque], sed paene etiam || in || singulis domibus factioues sunt; G VI, 11. omnes civitates in partes divisae suut duas; G VI, 11. celeriter ad omnes Galliae civitates fama perfertur; G VII, 1. omnibus his civitatibus obsides imperat; G VII, 4, b. ne ab omnibus civitatibus circumsisteretur; G VII, 43. exulibos omniom civitatum accitis; G VIII, 30. omnes Aquitaniae civitates legatos ad Caesarem miserunt; G VIII, 46, a. nominatim ex omnibus civitatibus nobilissimo quoque evocato; C I, 39. ad quam diem magistratus principesque omniom civitatum sibi esse praesto Cordobae vellet; C II, 19. a Pompeio litteris per omnes proviucias civitatesque dimissis; C III, 79, a. (Caesar) commoratus fere in omnibus civitatibus A 65, b. cuius proviociae (Ciliciae) civitates omnes evocat Tarsom; A 66. Caesar ... conscriptis litteris circum provinciam omnes civitates facit de suo adventu certiores; Af 26, a. rex interim ab omnibus civitatibus exclusus; Af 94.

classis: Caesar Rbodo atque ex Syria Ciliciaque omnem classem arcessit; A 1. Caesar ... omnem classem se sequi iussit; A 10.

clientes: Orgetorix ... omnes clientes obaeratosque suos ... eodem conduxit; G I, 4.

cohortes: Lucius Cotta legatus omnes cohortes ordiuesque adhortans; G V, 35.

colles: omnes .. colles ac loca superiora ... ab exercitu tenebautur; G III, 14, b. ibi in omnibus collibus expositas hostium copias armatas conspexit; G IV, 23. omnibus eius iugi collibus occupatis; G VII, 36.

coloniae: exceptus est Caesaris adventus ab omnibus municipiis et coloniis incredibili honore; G VIII, 51. quos (equites Romanos) ex omnibus couventibus coloniisqoe conscriptos; A 56.

comitia: feriis Latinis comitiisque omnibus perficieudis XI dies tribuit; C III, 2.

commeatus: ab oppido et poute et commeatu omni ... se interclusurum adversarios confidebat; C I, 43. quod omnem commeatum totiusque belli apparatum eo coutulisset; C III, 41.

commoda: ut omuibus in vita commodis una cum iis fruantur, quorum se amicitiae dediderint; G III, 22. eorum omnium commodorum .. immemores .. cognosse; H 42, a.

condiciones: si coram de omnibus condicionibus disceptetur; C I, 24.

consilia: ut ... omnia eius consilia cognosceret; G V, 7. Caesar omnibus consiliis antevertendom existimavit, ut Narbonem proficisceretur; G VII, 7. ſ. res; G VI, 11.

contentio: ut superioris temporis contentionem nostri omuem remiserant, ita ..; C II, 14. tu ... neque tutius neque honestius reperies quicquam quam ab omni contentione abesse; F 16.

controversiae: fere de omnibus controversiis publicis privatisque (druides) constituunt; G VI, 13, a. fore, uti per colloquia omnes controversiae componantur; C I, 9, b.

contumeliae: Haeduos ... omnes indignitates contumeliasque perferre; G II, 14.

conventus: cum (Caesar) celeriter omnes conventos percucurrisset, G VIII, 46, b. ſ. coloniae; A 56.

copia: quos (pedites) ex omni copia singuli singulos suae salutis causa delegerant; G I, 48.

parva .. cum copia et ea tironum neque omui exposita in Africa; Af 10. — copiae: ut de finibus suis cum omnibus copiis exirent; G I, 2. ipse ... cum omnibus copiis eos sequi coepit; G I, 26. Ariovistum cum suis omnibus copiis ad occupandum Vesontionem ... contendere; G I, 38. eas omnes copias a se uno proelio pulsas ... esse; G I, 44, a. postquam omnes Belgarum copias in unum locum coactas ad se venire vidit; G II, 5. ad castra Caesaris omnibus copiis (hostes) contenderunt; G II, 7. Caesar equitatu praemisso subsequebatur omnibus copiis; G II, 19. subito omnibus copiis provolaverunt; G II, 19. Aduatuci ... cum omnibus copiis auxilio Nerviis venirent; G II, 29. omuibus copiis repentino ex oppido eruptionem fecerunt; G II, 33. omnibus bostinm copiis fusis; G III, 6. prima luce prodoctis omnibus copiis; C III, 24. ipse omnes copias castris eduxit; G IV, 13. ipse cum omnibus copiis in Morinos proficiscitur; G IV, 21. nti coactis omnibus copiis castra navalia de improviso adoriantur; G V, 22. cum omnes ad eum Treverorum copiae venissent; G V, 47. omnes equitatus peditatnsque copias Treverorum tria milia passnom longe ab suis castris consedisse; G V, 47. Galli ... ad Caesarem omnibus copiis contendunt; G V, 49. omnibus suis incolumibos copiis eodem die ad Ciceronem pervenit; G V, 52. copias .. omnes in Treveros reducit; G V, 53. omnes Eburonum et Nerviorum, quae convenerant, copiae discedunt; G V, 58. Suevos omnes in unum locum copias cogere; G VI, 10. Suevos ... cum omnibus suis sociorumque copiis ... se recepisse; G VI, 10. nt ... deletis omuibus copiis equitatatum se ex fuga recepisse dicerent; G VI, 41. copias omnis in loco edito ... instruxerunt; G VII, 18. x milia bominum delecta ex omnibus copiis; G VII, 21. omnes illo munitionnm || ad munitionem || copiae tradocuntur; G VII, 45, b. (Haeduos) multatos agris omnibus ereptis copiis; G VII, 54. inde cum omnibus copiis ad Caesarem pervenit; G VII, 62, b. copias se omnes pro castris habiturum; G VII, 66, b. copias omnes, quas pro oppido collocaverat, in oppidum recepit; G VII, 71. cum omnibus copiis ad Alesiam perveniunt; G VII, 79. omnes hostium copiae deleri potuissent; G VII, 88. qoorum pericolo sic omnes copiae sunt perturbatae, nt ..; G VIII, 13. ita continens flamma copias omnes repente a conspectu texit Romanorum; G VIII, 15. copiis omnibus ad legiones conversis; G VIII, 26. ad se cum omuibus copiis (Domitios) veniret; C I, 19. copias undique omnes ex novis delectibos ad se cogi iobet; C I, 24. nti Petreius ... cum omnibus copiis ad Afranium proficiscatur; C I, 38. omnibus copiis triplici instructa acie (Caesar) ad Ilerdam proficiscitur; C I, 41. omuibus copiis Sicorim transeunt; C I, 63. Caesar ... omnes copias castris educit; C I, 68. omnes copiae ... exeunt; C I, 69. ot ipse (Afranius) eodem omnibns copiis contenderet; C I, 70. rex omnibus copiis insequebatur; C II, 38. Curio cum omnibus copiis quarta vigilia exierat; C II, 39. (Iuba) se in regnum cum omnibus copiis recepit; C II, 44. omnes suas terrestres † urbinmque copias dimissurum; C III, 10, b. co copias omnes aoxiliaqoe conduxit; C III, 13. *expositis* omuibus copiis; C III, 29. Pompeius ... omnibns .. copiis ad Asparagium Dyrrhachinornm pervenit; C III, 30, b. postridie edoctis omnibns copiis; C III, 41. (Caesar) postero die omnibus copiis ... Dyrrhachium profectus est; C III, 41. omnes .. ibi copias continuit; C III, 51, b. ipse (Pompeios) ut omuibus copiis Domitiom aggrederetur; C III, 78, b. paene omnibus copiis amissis; C III, 79, a. Achillam ... omnibus copiis praefecit; C III, 108. omnes Alexandrinorum copiae ex oppido se eiecerunt; A 19. castellom ... Caesar aggressns omuibos copiis expugnat; A 30, a. quae copiae celeriter omnes iussu Domitii Comana convenerunt; A 34, b. Pharnaces ... Pontom omnibos copiis occopavit; A 41. cum ... copias .. omnes in nnom locum coëgisset; A 69. huno locum Pharnaces ... copiis suis omnibus occopavit; A 72. Pharnaces ... copias suas omnes pro castris instruxit; A 74. omnes soas copias in campo instruxit; Af 41. eductis omnibus copiis; Af 41. Caesar interim ... copias omnes in castra conducit; Af 67.

cruciatus: Ariovistum ... in eos omnia exempla cruciatusque edere; G I, 31, d. qnod ... Seqoanis, ... quorum oppida omnia in potestate eins essent, omnes cruciatus essent perferendi; G I, 32. omnibus cruciatibus affectus necatur; G V, 56.

defensores: deiectis .. defeusoribus, qui omnes scaphis excepti refugerant; C III, 40.

detrimenta: qui (milites) omnia pericula et detrimenta belli Gutruato accepta referebant; G VIII, 38.

di: per omnes deos ... obtestabatur; C III, 108.

dies: Ariovistus his omnibus diebus exercitum castris continuit; G I, 48. Cicero, qni omnes superiores dies ... milites in castris continuisset; G VI, 36. omnibus deinceps diebus Caesar exercitum ... produxit; C III, 56. operum magnitudo et contineus omniom dierum labor ... perficieodi spatium non dabat; C III, 63, a.

difficoltates: praestare visum est tamen omnis difficultates perpeti, quam ..; G VII, 10.

dignitas: qui (cousules) omnem honorem et dignitatem Caesaris spoliarent; G VIII, 50. qni (Marcellus) sibi omnem dignitatem ex Caesaris invidia qnaerebat; G VIII, 53.

dimicationes: omnium soperiorum dimicationom fructum in eo die ... docet consistere; G VII, 86. qui (Rhodii) cum in omnibus dimicationibus ... virtute praestitissent; A 11.

druides: his autem omnibus drnidibns praeest unus; G VI, 13, b.

dubitatio: quae res omnem dobitationem adventus legionnm expulit; G V, 48.

dynastae: reges, tyrannos, dynastas provinciae finitimos, qui omnes ad eum (Caesarem) concurrerant, receptos in fidem ... dimittit; A 65, b. ſ. reges.

epibatae: dnae (quadriremes sunt) omnibus epibatis nodatae; A 11. reciperata quinqueremi cum suis omnibus epibatis; Af 63.

equites: eqnites Haedui ad Caesarem omnes revertuntor; G V, 7. equites plerumqne omnes tela intra vallum coniciebant; G V, 57. bi (equites) ... omnes in bello versantur; G VI, 15. omnes eqoites ... celeriter convenire inbet; G VII, 64. faciunt hoc idem omnes eius equites; G VIII, 48, b. ot ... omnes .. (equites) conversi ... loco excederent; C III, 93, b. Pharnaces in insidiis ... omnes .. paene disposuit eqnites; A 36. propemodom omnes regni equites Zamam perveuiunt ad Caesarem; Af 92. equites Romanos coniurasse omnes, qui in castris Pompei essent, nt transitionem facerent: servi indicio omnes in custodiam esse couiectos; H 26. ſ. senatores; C I, 23.

eqnitatus: Caesar equitatum .. omnem ... praemittit; G I, 15. equitatum .. omnem ante se mittit; G I, 21. (Haeduos) omnem nobilitatem, omnem senatum, omnem equitatom amisisse; G I, 31, b, eo circiter bominum numero sedecim milia expedita cum omni equitatu Ariovistus misit; G I, 49. omnem equitatum ... pontem traducit;

G II, 10. omuem equitatum ... praemisit; G II, 11. qui (praefecti) cum omni equitatu autecesserant; G IV, 11. Caesar omuem ex castris equitatum suis auxilio misit; G IV, 37. cum Caesar ... omuem equitatum cum Gaio Trebouio legato misisset; G V, 17. prope cotidie cum omni equitatu Indutiomarus sob castris eius vagabatur; G V, 57. subito Labienus duabus portis omuem equitatum emittit; G V, 58. Lucium Minucium Basilom cum omni equitato praemittit; G VI, 29. quod cum omni equitatu discessisset; G VII, 20, a. ut ... equitatum .. omuem ... sibi celeriter mitterent; G VII, 34. omnis uoster equitatus, omnis nobilitas interiit; G VII, 38, a. equitatum .. omnem ex castris edocit; G VII, 40. discit cum omni eqoitatu Litavicum ... profectum; G VII, 54. fugato omni equitato; G VII, 68. Vercingetorix ... cousilium capit, omuem ab se equitatum noctu dimittere; G VII, 71. equitatum omnem ... ad castra bostiom praemittit; G VIII, 36. ipse com omni equitato ... ad Caniulum contendit; G VIII, 39. cum ... omnis equitatus sequeretur; C I, 40, a. celeriter suo ponte Afranius ... equitatum .. omnem traiecit; C I, 40, a. ad bos opprimendos cum omni equitatu ... Afranius de nocte proficiscitur; C I, 51. Caesar ... equitatum omuem couvenire iubet; C I, 82. equitato .. omni fere iucolumi; C II, 26. P. Attii equitatus omnis et una levis armaturae interiecti complures ... cernebantur; C II, 34, a. (Curio) equitatum omnem prima nocte ad castra bostiom mittit; C II, 38. co ... equitatum omuem venire iusserat; C III, 2. loco idoneo et occulto omuem exercitom equitatumqoe collocavit; C III, 38. omnis .. uoster equitatus eas cobortes est secutos; C III, 68. subito exercitus regius equitatusque omnis venire Alexandriam nuntiatur; C III, 109. equitatum omnem ... ad id flumen misit; A 29. equitatum autem omnem ab lateribus extra fossam cullocabat; A 38. Louginus omnem suum equitatom emisit; A 61. equitatom .. omuem ad bellum gerendum adducere iussit; A 68. (Caesar) equitatum .. iu navibus omuem coutiuere; Af 7. equitatu omni ex castris educto; Af 38. cum ... equitatum .. omuem intra suas munitiones recepisset; Af 40. cum omni equitatu levique armatura Iuba, Scipio, Labienus ... impetum fecerunt; Af 52. eodem .. suum omnem equitatum coutulerat; Af 60. Labienus Afraniusque com omni equitatu levique armatura ex insidiis adorti; Af 69, a.

equi: omnibus equis Gallis equitibus detractis; G I, 42.

exoursus: quod ... omnem navigiorum excursum ... sublatum iri videbat; A 19.

exempla: lictores .. habent in urbe et Capitolio privati contra omnia vetustatis exempla; C I, 6, b.

exeroitus: tantus subito timor omnem exercitum occupavit, ut ..; G I, 39, a. quod in conspecto Caesaris atque omnis exercitus res gerebatur; G III, 14, b. omnem .. exercitum discessisse cognoscunt; G VI, 35, b. simili omnem exercitum inopia premi; G VII, 20, c. quemadmodum ... rursus omnem exercitum contraberet; G VII, 43. omni exercitu ad otramque partem munitionum disposito; G VII, 80. omnem exercitum iutra fossam coutiuet; C I, 42. quod ... gravis autumnus ... omuem exercitum valetudine teutaverat; C III, 2, idem omnis exercitus iurat; C III, 13. ut ... omuis quidem instructus exercitus telis ex vallo obiectis protegi posset; C III, 56. quo minus omnis deleretur exercitus; C III, 70. exercitu || exercitui || quidem omni tantus incessit ex incommodo dolor, ... ut ..; C III, 74 f. equitatus; C III, 38.

exitus: quin paene circumvallati atque omni exitu et pabulatione interclusi viderentur; G VII, 44.

facoltates: ut suis omnibus facultatibus uteretur; C III, 80, a.

familia: Orgetorix ad iudicium omnem suam familiam ... undique coëgit; G I, 4.

fides: neque omni interposita fide firmum esse posse, si ..; C I, 86.

finitimi: sibi omnes fere finitimos esse inimicos ac suae virtuti invidere; G II, 31.

flumina: omnia enim flomina atque omnes rivos ... Caesar aut averterat aot magnis operibus obstruxerat; C III, 49.

fortunae: omuibus fortuuis sociorum consumptis; G I, 11. cam ... sua .. omnia impedimenta atque omnes fortuuas conflagrare intellegerent; G V, 43. buc omnes fortunas exercitus Romanorum contulit; G VI, 35, b. quin in eius diei casu suarum omnium fortunarum eventum consistere existimaret; C II, 5. incolumi patris fortunisque omnibus; Af 57.

froctos: qood omnibus fructibus amissis domi nihil erat, quo famem tolerarent; G I, 28.

frumentationes: omuis nostras pabulationes frumentationesque observabat; G VII, 16.

frumentum: frumentum omne ... comburunt, G I, 5. omni ex reliquis partibus demesso frumento; G IV, 32. quod ibi ... frumentum .. omne, quod eo ... devexerat, relinquebat; G V, 47. frumentum omne ad se referri iobet; G VII, 71. consumpto omni frumento; G VII, 77. a quod Afranios paene omne frumentum ante Caesaris adventum Ilerdam convexerat; C I, 48, b ut ... naves frumentumque omne ibi continerent; C II, 18, b. quod ... frumentum .. omne conquisitum ... per eqoites comportarat; C III, 42. — frumenta: consomptis omnibus longe lateque frumentis; C III, 47.

fugitivi: fugitivis omuibus nostris certus erat Alexandriae receptus; C III, 110.

funditores: sagittarios funditoresque omnes siuistro cornu obiecerat; C III, 88. omnes sagittarii funditoresque ... interfecti sunt; C III, 93, b.

futura: nostris ... omnia .. victoribus erant futura in incerto; A 16.

Gallia: Gallia est omnis divisa in partes tres; G I, 1. quem (locum) ex omni Gallia opportunissimum ... iudicassent; G I, 30. (Caesarem) Galliam .. omnem ab Ariovisti iniuria posse defendere; G I, 31, a. cum omnem Galliam occupavissent; G I, 33. qua arrogantia in colloquio Ariovistus usus omui Gallia Romanis interdixisset; G I, 46. omni pacata Gallia; G II, 1. omni Gallia vexata; G II, 4, a. omni Gallia pacata; G II, 35. III, 28. quod omnis Gallia ad septentriones vergit; G IV, 20. si Gallia omnis cum Germanis consentiret; G V, 29. omnem esse in armis Galliam; G V, 41. in omni Gallia eorum hominum, qui aliquo sunt uumero atqoe honore, genera sunt duo; G VI, 13, a. in cousilio capiendo omnem Galliam respiciamus; G VII, 77, b. nolite ... temeritate vestra ... omnem Galliam prosternere; G VII, 77, c. omni Gallia devicta; G VIII, 1. quorum (Haeduorum) in omni Gallia summam esse auctoritatem sciebat; G VIII, 46, b. quod (bellum) omnis Gallia libenter sine praesenti periculo susciperet; G VIII, 49. cuius imperatoris ductu ... omnem Galliam Germaniamque pacaverint; C I, 7, b.

gentes: qui virtute belli omnibus gentibus praeferebantur; G V, 54.

genus: circiter CCXX naves ... omni genere armorum ornatissimae; G III, 14, a. quod apud eos ... omne genus cuniculorum notum ... est; G VII, 22. multitudine sagittarum atque omnis generis telorum multos vulneratos; G VII, 41. eas .. (naves) multis tormentis et omni genere telorum completas ad opera Caesaris appellebat; C I, 26, a. commeatus omni genere praeter frumentum (exercitus) abundabat; C III, 49. ex adversariis perfugere plures ex omni genere hominum; Af 19, a. ignem .. multum miserunt, sic ut omne genus *; H 11. omni genere telorum emisso; H 13, b.

Germania: ſ. Gallia; C I, 7, b.

hiberna: circuitis omnibus hibernis; G V, 2. omnibus hibernis Caesaris oppugnandis hunc esse dictum diem; G V, 27, b. legionibus .. ex omnibus hibernis ad fines Treverorum evocatis; G VIII, 52.

Hispania: uti ... Varro ... omnem ulteriorem Hispaniam tueatur; C I, 38.

homines: omnes autem homines natura libertati studere; G III, 10.

honos: ſ. dignitas; G VIII, 50.

hostes: omnes hostes terga verterunt; G I, 53. magnum .. ex eis (hostibus) numerum occidit atque omnes armis exuit; G V, 51.

ictus: ubi .. ea pars turris ... munita est ab omni ictu hostium; C II, 9, c.

impedimenta: reliquas copias cum omnibus impedimentis ... misit; G VII, 35. hus continuo in itinere adorti omnibus impedimentis exuunt; G VII, 42. quinque eiusdem legionis reliquas (cohortes) de media nocte cum omnibus impedimentis ... proficisci imperat; G VII, 60. Bellovacos ... impedimenta omnia in ulteriores silvas contulisse; G VIII, 7. agminis ordinem ita constituit, ut legio septima, octava, nona ante omnia irent impedimenta, deinde omnium impedimentorum agmen ... cogeret undecima; G VIII, 8. ponti castrisque praesidio sex cohortis reliquit atque omnia impedimenta; C I, 41. impedimenta omnia ... Apolloniam praemisit; C III, 75. ſ. fortunae; G V, 43.

imperatores: quod sit omnibus datum semper imperatoribus; C I, 85, c.

imperium: sine ullo socio ... ipsa (Arsinoë) omne imperium obtinebat; A 4. — imperia: neque ab uno omnia imperia administrari poterant; G II, 22.

incolae: omnibus .. eius oppidi incolis ad unum interfectis; Af 74.

indignitates: ſ. contumeliae.

iniuria: Trinobantibus defensis atque ab omni militum iniuria prohibitis; G V, 21. civitates bonaque eorum ab omni iniuria rapinisque defendit; Af 97.

instrumentum: omni militari instrumento, quod circum se habebat, erepto; G VI, 30.

insula: ita omnis insula est in circuito vicies centum milium passuum; G V, 13.

introitus: crebris arboribus succisis omnes introitus erant praeclusi; G V, 9.

Italia: si parvo labore ... omnem Italiam metu liberare possint; C I, 9, a. neque (se) sibi iudicium sumpturos contra atque omnis Italia populusque Romanus iudicavisset; C III, 12.

iter: omni hoc itinere una nocte equitatu confecto; G IV, 4. omni ad Hiberum intercluso itinere; C I, 72. (Varro) omni interclusus itinere; C II, 20, b. — itinera: interclusis omnibus itineribus; G VII, 65. equitatum ... omnia loca atque itinera obsidere; C I, 67.

iumenta: omnibus undique conquisitis iumentis; C I, 60. omnia sarcinaria iumenta interfici iubent; C I, 81. oppidanis .. imperat, ut plostra iumentaque omnia sequantur; Af 9.

iuniores: ut omnes iuniores Italiae coniurarent; G VII, 1. uti omnes eius provinciae iuniores, Graeci civesque Romani, iurandi causa convenirent; C III, 102, a.

iura: in hos eadem omnia sunt iura, quae dominis in servos; G VI, 13, a. omnia divina humanaque iura permiscentur; C I, 6, b.

iuventus: omnis iuventus, omnes etiam gravioris aetatis ... eo convenerant; G III, 16. facile erat ... prospicere in urbem, ut omnis iuventus ... omnesque superioris aetatis ... manus tenderent; C II, 5.

labor: qui (milites) ... ad omnem laborem animo parati imperio paruerunt; C III, 95. — labores: Romani ... finem laborum omnium exspectant; G VII, 85. quod eum omnium laborum finem fore existimabant; C I, 68.

laudes: Caesar illum ... omnibus laudibus prosecutus dat signum pugnae; A 15.

legati: ab omnibus legatis quaestoreque ... certior factus est in hiberna perventum; G V, 25.

legiones: Caesar in Belgis omnium legionum hiberna constituit; G IV, 38. harum tamen omnium legionum hiberna ... milibus passuum centum continebantur; G V, 24. impedimenta omnium legionum Aduatucam contulit; G VI, 32. prius .. omnes (legiones) in unum locum cogit, quam ..; G VII, 9. electos ex omnibus legionibus fortissimos viros, antesignanos, centuriones, Caesar ei classi attribuerat; C I, 57. receptis .. omnibus in una castra legionibus; C III, 82, a. quod .. omnes tres legiones adducturum Domitium putasset; A 35. militibus veteranis impositis, quorum magnam copiam habebat ex omnibus legionibus; A 44, b. legionibus omnibus expeditis; A 73. vigilia tertia iubet omnes legiones ex castris educi; Af 37. convocatis omnium legionum tribunis centurionibusque; Af 54, a. ex legionibus omnibus milites ... uno commeatu Caesari occurrerunt; Af 77. omnibus legionibus edoctis; Af 77.

legionarii: omnibus legionariis ab hostium equitatu circumventis; Af 15.

liberi: qui (Bibulus) de servis liberisque omnibus ad impuberes supplicium sumit; C III, 14. ſ. senatores; C I, 23.

litora: a Salonis ad Oricum portus, || Sasonis ad Curici portum || stationes litoraque omnia longe lateque classibus occupavit; C III, 8. portus litoraque omnia classibus adversariorum teneri; C III, 14. omnia litora a Caesare tenebantur; C III, 15. quod praestare arbitrabatur unum locum ... quam omnia litora ac portus custodia clausos teneri; C III, 23. quod tanta diligentia omnia litora a Pompeianis tenebantur; C III, 42, omnia litora naturaliter aquae dulcis venas habere. quod si alia esset litoris Aegyptii natura atque omnium reliquorum, tamen ..; A 8.

locus: hae (casae) celeriter ignem comprehenderunt et venti magnitudine in omnem locum castrorum distulerunt; G V, 43. quae (palus) ... illum omnem locum magnopere impediret; G VII, 57. sub muro ... hunc omnem locum copiae Gallorum compleverant; G VII, 69. neque omnem sibi locum tutum fore existimans; C III, 106. — loca: ut ... equites vero ... omnibus in locis se legionariis militibus praeferrent; G II, 27. cum ... iam omnia fere superiora loca multitudine armatorum completa conspicerentur; G III, 3. praeda ex omnibus locis agebatur; G VI, 43. cum in omnibus locis ... pugnaretur; G VII, 25. ut (equites) paulo tumultuosius omnibus locis vagarentur; G VII, 45, a. taleae ... omnibus locis

disscrebantur; G VII, 73, b. nihil relinquebatur, quod ad ornatum portarum, itinerum, locorum omnium ... excogitari poterat; G VIII, 51, facile crat ex castris C. Treboni atque omnibus superioribus locis prospiecre in nrbem; C II, 5. qui (tabellarii) a Cn. Pompeio dispositi omnibus locis essent; H 2. hic etiam ... omnia loca ... turribus et mnnitionibus retinentur; H 8. ſ. colles; G III, 24, b. itinera; C I, 67. **locus,** V, 1. zum Satz, omnibns (7 St.) S. 579, b.

maiores: omnes maiores natu ex oppido egressi ... eiguificare coeperunt ..; G II, 13. omnibus principibns maioribusque natu adbibitis; G IV, 13.

mala: Massilienses omnibus defessi malis; C II, 22.

mare: quo facilius omne Hadriaticum mare ... in potestate baberet; C I, 25, a.

matres: omnium seniorum, matrum familiae, virginum precibus et fletu excitati; C II, 4.

materia; omnem cam matcriam, qnae erat caesa, conversam ad bostem collocabat; G III, 29. omnem materiem circum oppidnm succisam intro congessit; H 41.

membra: omnibus membris expeditis; G IV, 24.

milites: cupidissimis omnibus (militibns) progressus milia passuum XXV; G VII, 40. omnes eorum milites in potestate Caesaris teneri; G VII, 43. omnes milites intenti pugnae proventum exspectabant; G VII, 80. com omnes milites naves conscendissent; C I, 27. omnium esse militum paratissimos aoimos; C I, 71. milites ad nnum omnes interficiuntur; C II, 42. conclamantibus omnibus (militibus), imperaret, quod vellet; C III, 6. omnes fere milites ... tunicas aut tegimonta fecerant; C III, 44, b. milites .. omnes intra castrorum munitionem continuit; C iII, 76. milites tamen omnes in armis esse iussit; C III, 109. Caesar iubet milites, qni ... processcrant, ... omnes intra monitiones ... se recipere; Af 31, a. ii omnes Scipionis milites ... ad unum sunt interfecti; Af 85, b. vgl. C, a, II, 3. praecurro ante.

modi: omnibus modis bnic rei studendum, nt ..; G VII, 14, a. erant scntentiae, quae conandum omnibus modis castraqne Vari oppugnanda censereot; C II, 30.

montes: ex omnibne montibus (tempestas) nives proluit; C I, 48, a.

motus: qui (Commius) ... semper ad omnes motus paratus suis civibus esse consuesset; G VIII, 47.

mulieres: praesectis omnium mulierum crinibus tormenta effecerunt; C III, 9, a.

multitudo: omnis ex fuga Snessionum multitndo in oppidum proxima nocte convenit; G II, 12. ad bunc se confestim a Pulione omnis multitudo oonvertit; G V, 44, b. bostes ... omnem ad enm (Caesarem) mnltitudioem convertisse; G V, 49. conclamat omnis multitudo; G VII, 21. ut ... omnis .. ex castris multitudo ad restinguendum concurreret; G VII, 24. nt omni multitudine in fines Suessionum ... facerent impressionem; G VIII, 6. omnis multitudo capitur impedimentorum; G VIII, 29. quorum omnis postea multitudo aquatorum unnm in locum conveniebat; G VIII, 41. cum liberis omnis multitndo obviam procedebat; G VIII, 51. omnis sese mnltitudo effudit; C II, 7. Androsthenes ... omnem ex agris multitudinem servorum ac liberorum in oppidum cogit; C III, 80, a. omnis .. multitudo sagittariorum se profudit; C III, 93, a. in boc omnis multitudo maiestatem regiam minui praedicabat; C III, 106. paratam enim ‖ enim omnem ‖ mnltitudinem esse ... facere id, quod rex imperasset; A 23. paene omni reliqna multitudine interfecta; A 29. omnis enim multitudo oppidanorum ... advenienti Caesari occurrerunt; A 32. interfecta multitudine omni suorum aut capta; A 76.

mnnicipia: dunmviris municipiorum omnium imperat, nt naves conquirant; C I, 30, a. vos ... omnia .. deinceps municipia sunt secuta; C II, 32, a. ſ. coloniae; G VIII, 51.

mnnitio: nt (milites) ... omnem munitionem expleant; C I, 21. — mnnitiones: reliquas omnes munitiones ab ea fossa pedes quadringentos reduxit; G VII, 72. excipit rursus ex vallo atque omnibus munitionibns clamor; G VII, 88. munitiones qnidem omnes integrae erant; C III, 66.

munera: ea (muncra) constanter omnia aspernabatur; A 36.

muri: muri .. omnes Gallici hac fere forma sunt; G VII, 23.

natio: natio est omnis Gallorum admodum dedita religionibus; G VI, 16. — natione͏s: quod nomen (legatorum) ad omoes nationes sanctum ... semper fuisset; G III, 9, a.

naves: quae (naves) omncs incolumes ad continentem pervenerunt; G IV, 36. has omnes (naves) actuarias imperat fieri; G V, 1. accessum est ad Britanniam omnibus navibus meridiano fere tempore; G V, 8. prope omnes naves afflictas ... esse; G V, 10. commodissimum esse statuit omnes naves subduci; G V, 11. quo fere omnes ex Gallia naves appelluntur; G V, 13. ut ... perpaucae (naves) locum caperent, reliquae fere omnes reicereotur; G V, 23. omnes .. incolumes oaves perduxit; G V, 23. omnibus coactis navibus; C I, 29. quae (naves) omnes citeriorem Hispaniam petiverunt; C II, 7. omnes (onerariae naves) Uticam relinquunt; C II, 25, b. omnes .. (naves) incendit; C III, 8. naves .. omnes revocat; C III, 14. ita nt (naves) ad unam omnes ... eliderentur; C III, 27. naves onerarias XXX ... aggressus omnes incendit; C III, 40. omnes naves incendit XXXV; C III, 101, a. qoarum (navinm) erant L auxilio missae ad Pompeium, ... illae triremes omnes et qninquercmes aptae instructaeque omnibus rebns ad navigandum, praeter bas XXII, ... constratae omnes; C III, 111. omnes .. eas naves ... incendit; C III, 111. naves omoes, quas paratas babucrant ad navigandum, propugnatoribus instruxerunt; A 10. nostris (oavibus) incolumibus omnibus; A 16. sagittariis .. ex omnibus navibus ductis in castra; Af 20, a. bortatur, omnes ut se naves consequerentur; Af 63. omnibus .. reliquis (navibus) ab iis aut subductis aut in cothonem compulsis; Af 63.

necessarii: ſ. amici.

nobilitas: ne omnis nobilitatis discessu plebs ... laberetur; G V, 3. non sine caosa fieri, ut Gallia omni nobilitate spoliaretur; G V, 6. omni nobilitate Haeduorum interfecta; G VI, 12, a. ſ. equitatus; G I, 31, b. VII, 38, a.

numerus: nt perpaucae (naves) ex omni numero ... ad terram pervenerint; G III, 15. ex omni numero ... vix DCCC ... incolumes ad Vercingetorigem pervenerunt; G VII, 28. duces bostinm LX milia ex omni nnmero deligunt; G VII, 83. eqnites .. ex omni numero mille (Correum delegisse); G VIII, 17.

obaerati: ſ. clientes.

obsides: qoin de omnibus obsidibus ... gravissimum supplicium snmat; G I, 31, d. huc Caesar omnes obsides Galliae ... contulerat; G VII, 55, a.

opinio: eo cum de improviso celerinsque omni opinione venisset; G II, 8.

oppida: oppida sna omnia ... incendunt; G I, 5. hiemare Dyrrhachii, Apolloniae omnibusque

oppidis maritimis constituerat; C III, 5. ſ. cruciatus; G I, 32.

opus: (sublicae) cum omni opere coniunctae; G IV, 17, b. diebus decem ... omni opere effecto exercitus traducitur; G IV, 18. sic deinceps omne opus contexitur; G VIII, 23. hoc opus omne tectum vineis ad ipsam turrim perficiunt; C II, 10.

ora: huius est civitatis longe amplissima auctoritas omnis orae maritimae regionum earum; G III, 8. omni ora maritima celeriter ad suam sententiam perducta; G III, 8. omni ora maritima classem disposuerat; C III, 5. si (Pompeius) ... se omni maritima ora excludere conaretur; C III, 78, b.

oratio: quem ubi Caesar intellexit praesentis periculi atque inopiae vitandae causa omnem orationem instituisse; C III, 17.

ordines: omnium .. ordinum ad id consilium adhibitis centurionibus; G I, 40, a. sic omnium ordinum partis in misericordia constitisse; C I, 85, a. ſ. cohortes.

ornamenta: pecuniam omnem omniaque ornamenta ex fano Herculis in oppidum Gadis contulit; C II, 18, a.

ostia: erant omnibus ostiis Nili custodiae ... dispositae; A 13.

pabulationes: ſ. frumentationes.

pagi: ſ. civitates; G VI, 11.

pars: capillo sunt promisso atque omni parte corporis rasa praeter caput et labrum superius; G V, 14. ex omni parte lapidibus coniectis; G V, 43. totum .. murum ex omni parte turribus contabulaverant; G VII, 22. omni ex parte summotis hostibus; G VII, 25. erat ... collis ... ex omni parte circumcisus; G VII, 36. exploratores hostium, ut omni fluminis parte erant dispositi, ... opprimuntur; G VII, 61. omnem enim illam partem regionemque vivo Cn. Pompeio bellum instauraturam esse credebat; A 42, b. — partes: cum ... calones, equites, funditores ... in omnes partes fugere vidissent; G II, 24. quod (oppidum) cum ex omnibus in circuitu partibus altissimas rupes despectusque haberet; G II, 29. hostes ex omnibus partibus signo dato decurrere; G III, 4. subito ex omnibus partibus silvae evolaverunt; G III, 28. Suevos ... nuntios in omnes partes dimisisse; G IV, 19. conferta legione ex omnibus partibus tela conici animadvertit; G IV, 32. primo per omnes partes perequitant; G IV, 33. barbari nuntios in omnes partes dimiserunt; G IV, 34. ut nostri omnibus partibus superiores fuerint; G V, 15. repente ex omnibus partibus (hostes) ad pabulatores advolaverunt; G V, 17. speculatoribus in omnes partes dimissis; G V, 49. simul ex omnibus partibus castra altiore vallo muniri ... iubet; G V, 50. tela intra munitionem ex omnibus partibus coniciunt; G V, 51. nuntios legationesque in omnes partes dimittebant; G V, 53. erat ... omnis in partis dispersa multitudo; G VI, 34, a. haec in omnibus Eburonum partibus gerebantur; G VI, 35, a. ex omnibus partibus impetum faciunt; G VI, 39. magno coacto numero ex finitimis civitatibus in omnes partes dimittit; G VI, 43. tanto in omnis partis diviso equitatu; G VI, 43. ut in omnis partes equites quam latissime pervagentur; G VII, 9. in omnibus partibus incendia conspiciuntur; G VII, 15. prope ex omnibus partibus flumine et palude circumdata (urbs); G VII, 15. hunc (collem) ex omnibus fere partibus palus difficilis atque impedita cingebat; G VII, 19. illi subito ex omnibus partibus evolaverunt; G VII, 27. ex omnibus urbis partibus orto clamore; G VII, 47, b. legationes in omnes partes circummittuntur; G VII, 63. quae (cohortes) ... ad omnes partes opponebantur; G VII, 65. pugnatur una omnibus in partibus; G VII, 67. reliquis ex omnibus partibus colles ... oppidum cingebant; G VII, 69. ex omnibus partibus ... clamore et ululatu suorum animos confirmabant; G VII, 80. equites .. et auxiliarios pedites in omnes partes mittit; G VIII, 5. equitum turmas dimittit in omnes partes; G VIII, 7. campum ... non amplius patentem in omnes partes passibus mille; G VIII, 18. cum in omnes partes finium Ambiorigis aut legiones aut auxilia dimisisset; G VIII, 25. omnes oppidi partes praeruptissimis saxis esse munitas; G VIII, 33. ita repente omnibus ex partibus signo dato loca superiora capiuntur; G VIII, 36. ex omnibus oppidi partibus cohortes montem ascendere ... iubet; G VIII, 43. cum in omnibus partibus Galliae bene res geri videret; G VIII, 46, a. id .. ex omnibus partibus ab eo flagitabatur; C I, 71. iam ex omnibus partibus subito Antonianae scaphae signo dato se in hostes incitaverunt; C III, 24. cum suos ex omnibus partibus vulnerari videret; C III, 45. locum in omnes partes quam maxime impediri (iussit); C III, 46. complures .. milites huius urbis omnibus partibus interficiebantur; C III, 106. omnes oppidi partes, quae minus esse firmae videntur, testudinibus ac musculis tentantur; A 1. in omnes partes ... legatos conquisitoresque ... miserant; A 2. omnibus urbis partibus exclusis, quae ab ipso (Ganymede) tenebantur; A 6. quod erat ipse (locus) excelsior planicie ex omnibus partibus subiecta; A 28. Alexandrini trepidantes in omnes partes castrorum discurrere coeperunt; A 31. ut paene eodem tempore ex omnibus partibus, primi tamen editissimum castrorum locum caperent; A 31. ſ. civitates; G VI, 11.

pecunia: huius omnis pecuniae coniunctim ratio habetur; G VI, 19. quo ex cuncto regno omnem pecuniam ... comportaverat; Af 91, a. ſ. ornamenta.

periculum: quae (oppida) non munitione ... ab omni sint periculo tuta; G VII, 14, b. unam fore tabellam, qui liberandos omni periculo censerent; C III, 83. — pericula: ut ... paratiores ad omnia pericula subeunda essent; G I, 5. ſ. detrimenta.

planicies: omnem eam planiciem ... complent; G VII, 79.

plostra: ſ. iumenta; Af 9.

pollicitationes: omnibus pollicitationibus ac praemiis deposcunt, qui belli initium faciant; G VII, 1.

pontes: omnibus interruptis eius fluminis pontibus; G VII, 34.

populus: ſ. Italia; C III, 12.

portae: omnibus portis eruptione facta; G III, 6. V, 51. (legiones) omnibus portis in sua castra fugere coeperunt; Af 40. omnibus .. portis custodias ponit; Af 88, b.

portus: portus omnes timens, quod teneri ab adversariis arbitrabantur; C III, 6. ſ. litora; C III, 8. 14. 23.

praeda: praedam omnem domum avertebant; C III, 59. praeda omni regia militibus condonata; A 77.

praemia: ſ. pollicitationes.

praesidia: quos Pompeius ... omnia sua praesidia circumduxit; C III, 61. uno tempore praesidiis omnibus deductis; C III, 73, a. Caesar postero die ex omnibus praesidiis cohortes deduxit; Af 41.

preces: ille omnibus primo precibus petere contendit, ut in Gallia relinqueretur; G V, 6. omnibus precibus detestatus Ambiorigem; G VI, 31.

eum matresfamiliae ... omnibus precibus petierunt, ne ..; G VII, 26. hi (Mandubii) ... flentes omnibus precibus orabant, ut ..; G VII, 78.

principes: constituisse .. Bellovacos omnium principum consensu ... offerre se ad dimicandum; G VIII, 7.

priores: cum ... priores ... omnes in fuga sibi praesidium ponerent; G II, 11.

proelia: cum borum omnium (proeliorum) ratio haberetur; C III, 53. nostri non amplius xx omnibus sunt proeliis desiderati; C III, 53. omnibus interfui proeliis; C III, 87.

propinqui: his (obsidibus) adductis, in iis filio propinquisque eius omnibus; G V, 4. fratribus atque omnibus meis propinquis interfectis; G VII, 38, a.

prospectus: quin ... ex omni prospectu locum spectaculo caperet; A 15.

proventus: errare, si qui in bello omnis secundos rerum proventus exspectent; G VII, 29.

provincia: quem (equitatum) ex omni provincia et Haeduis ... coactum habebat; G I, 15. quod omnem provinciam consentire intellegebat; C I, 30, b. multum (frumentum) ex omni provincia comportabatur; C I, 49. ad ea perficienda opera C. Trebonius magnam iumentorum atque hominum multitudinem ex omni provincia vocat; C II, 1. consentire omnem citeriorem provinciam; C II, 17. provinciam omnem in sua et Pompei verba iusiurandum adigebat; C II, 18, b. provinciam enim omnem Caesaris rebus favere cognoverat; C II, 18, b. nemo ... non cum omni provincia consenserat in odio Cassi; A 53. — **provinciae**: dimisit circum omnes propinquas provincias; C III, 112, b. omnium .. earum provinciarum de controversiis cognoscit; A 78. initio quaesturae suae eam provinciam ex omnibus provinciis sibi peculiarem constituisse; H 42, a. ſ. civitates; C III, 79, a.

puberes: quo lege communi omnes puberes armati convenire consuerunt; G V, 56. ne gravius permoti milites ... diutino labore omnes puberes interficerent; C II, 13.

ratio: quod fuit illis ... omni ratione efficiendum; C I, 65. quare omni ratione esse interdiu perrumpendum; C I, 67. omnem sibi commutandam belli rationem existimavit; C III, 73, a. eo .. omnem belli rationem conferre constituit; C III, 81. omni ratione esse vincendum cogitarent; A 8. omni ratione Caesar contendendum existimavit, ut ..; A 17. — **rationes**: sese .. paratos demonstrant omnibus rationibus de iniuriis satisfacere; G V, 1.

regio: quae regio (Cantium) est maritima omnis; G V, 14. quae (legiones) omnem illam regionem coniunctam Oceano continerent; G VIII, 46, b. loca sunt egregia omni illa regione ad tenendas ancoras; A 9. adversarios ... omnem .. regionem Africae exinanisse frumento; Af 20, b. ſ. pars; A 42, b. — **regiones**: perspectis regionibus omnibus; G IV, 21. cum omnes regiones Galliae togatae Caesar percucurrisset; G VIII, 52. eo ... frumentum commeatumque ab Asia atque omnibus regionibus, quas tenebat, comportari imperat; C III, 42. (cum milites perfugerent) earum .. regionum omnium, quae a Caesare tenebantur; C III, 61. omnes .. eas regiones, per quas iter faciebat, ... pacarat; A 26.

res: fidem .. suam in re omni interponit; A 63, b. — **plur.**: omnibus rebus ad profectionem comparatis; G I, 6. his omnibus rebus unum repugnabat, quod ..; G I, 19. cui summam omnium rerum fidem habebat; G I, 19. Helvetii omnium rerum inopia adducti legatos ... miserunt; G I, 27. quarum omnium rerum summa erat capitum Helvetiorum milia CCLXIII; G I, 29. omnium rerum, quae ad bellum usui erant, summa erat in eo oppido facultas; G I, 38. quibus omnibus rebus permoti equites Treveri ... domum contenderunt; G II, 24. quarum rerum omnium nostris navibus casus erat extimescendus; G III, 13, b. Sabinus idoneo omnibus rebus loco castris sese tenebat; G III, 17. desperatis omnibus rebus; G III, 26. qui omnibus rebus subito perterriti; G IV, 14. omnibus rebus iis confectis, quarum rerum causa traducere exercitum constituerat; G IV, 19. ut exploratis omnibus rebus ad se quam primum revertatur; G IV, 21. monuit, ... ad tempus omnes res ab iis administrarentur; G IV, 23. in summa omnium rerum inopia; G V, 2. omnibus ad Britannicum bellum rebus comparatis; G V, 4. reliquas (naves) ... omnibus rebus instructas invenit; G V, 5. omnibus rebus postpositis; G V, 7. quibus omnibus rebus hostes invitati copias traducunt; G V, 51. ex his omnibus iudicat rebus, ... quanta cum virtute res sint administratae; G V, 52. quorum ad arbitrium ... summa omnium rerum consiliorumque redeat; G VI, 11. militiae vacationem omniumque rerum (druides) habent immunitatem; G VI, 14. omnium .. his rerum postea fides derogatur; G VI, 23. multum cum in omnibus rebus tum in re militari potest fortuna; G VI, 30. quarum omnium rerum maxime admirandum videbatur, quod ..; G VI, 42. ut ... his ... rerum omnium inopia pereundum videretur; G VI, 43. quam (civitatem Caesar) ipse semper aluisset omnibusque rebus ornasset; G VII, 33. ut ... omnibus omissis rebus huic bello servirent; G VII, 34. omnibus rebus inserviendum statuit, quo celerius hostis ... prodiret in aciem; G VIII, 8. rebus iis, quae ad se essent delatae, omnibus expositis; G VIII, 8. nudata omnibus rebus tribunicia potestate; C I, 7, a. exercitum .. sine (Caesaris) omnibus rebus iuvant; C I, 15, a. omnibus rebus in eo perseverandum putabat; C I, 26, b. qui (Pompeius) omnibus rebus imparatissimis non necessarium bellum suscepisset; C I, 30, b. exercitus Afrani omnium rerum abundabat copia; C I, 49. harum omnium rerum facultates sine ullo periculo pons Ilerdae praebebat; C I, 49. ut ... illi omnibus abundarent rebus; C I, 52. sic omnibus rebus instructa classe; C I, 56. tandem omnibus rebus obsessi ... colloquium petunt; C I, 84. perpessos omnium rerum inopiam; C I, 84. tanti erant antiquitus in oppido omnium rerum ad bellum apparatus, ... ut ..; C II, 2. testudo ... convoluta omnibus rebus, quibus ignis iactus et lapides defendi possent; C II, 2. has (naves) ... omnibus rebus instruxerat; C II, 5. ut est rerum omnium magister usus; C II, 8. quae res omnium rerum copia complevit exercitum; C II, 25, b. quibus rebus omnibus sublatus (Curio); C II, 37. quod ... summam belli rerumque omnium Pompeio permiserint; C III, 16. conventus civium Romanorum ... Antonium recipit omnibusque rebus iuvit; C III, 29. se domo patriaque expulsos omnibus necessariis egere rebus; C III, 32, b. cum illi omnium rerum copia abundarent; C III, 47. obstructis omnibus *rebus* castrorum portis; C III, 54. cognitis omnibus rebus; C III, 61. cum omnibus rebus nostri premerentur; C III, 63, b. quantum usum haberet ad sublevandam omnium rerum inopiam potiri oppido pleno; C III, 80, b. Caesar omnibus rebus relictis persequendum sibi Pompeium existimavit; C III, 102, a. urbs ... copiosissima omnium rerum apparatus suggerebat; A 3. se .. ad confligendum omnibus rebus paraverunt; A 13. quibus omnibus rebus perturbati milites nostri; A 20, b. sic rebus

omnibus confectis; A 33. summa .. ibi difficultate rerum omnium pressus (Gabinius); A 43. omnibus suis rebus celeriter correptis; A 64. ibi rebus omnibus provinciae ... constitutis; A 66. Alieno praetori ... de omnibus rebus praecipit; Af 2. rebus, quae ad victum pertinent, omnibus corruptis; Af 47. Caesar ... equo admisso omissis omnibus rebus celeriter pervenit Leptim; Af 63. omnibus .. rebus eorum (incolarum) congestis; Af 87, a omnibus rebus diligentissime constitutis; Af 88, a. omnibus rebus eo coacervatis; Af 91, a. omnibus suis rebus relictis; H 13, a. ut tuo consilio, gratia, dignitate, ope omomnium rerum uti possim; F 14. ut tuis consiliis atque opibus ... in omnibus rebus utar; F 15. ſ. navos; C III, 111.

respublica: libera comitia atque omnis respublica senatui populoque Romano permittatur; C I, 9, b.

reges: magnam imperatam Asiae, Syriae regibusque omnibus et dynastis et tetrarchis ... pecuniam exegerat; C III, 3. ſ. dynastae.

rivi: ſ. flumina.

sacra: sacris omnibus prolatis, quorum religione precari offensos ... animos regum erant soliti; A 32.

sagittarii: sagittarios .. omnes ... conquiri ... iubet; G VII, 31. ſ. funditores.

saltus: ſ. vada; G VII, 19.

salus: cum ... omnem Galliae salutem in illo vestigio temporis positam arbitrarentur; G VII, 25. Galli ... de omni salute desperant; G VII, 85.

scaphae: ut primo vespere omnes scaphas ad litus appulsas habeant; C II, 43.

semitae: omnibus viis semitisque essedarios ex silvis emittebat; G V, 19.

senatores: Caesar ... omnes senatores senatorumque liberos, tribunos militum equitesque Romanos ad se produci iubet; C I, 23. T. Ampium ... senatores omnes ex provincia evocasse; C III, 105.

senatus: omnem senatum ad se convenire ... iussit; G II, 5. omni senatu necato; G III, 16. cum is (Caesar) omnem ad se senatum venire iussisset; G V, 54. senatum .. omnem ... ad se Decetiam evocavit; G VII, 33. ſ. equitatus; G I, 31, b.

seniores: ſ. matres.

sermones: haec omnibus ferebat sermonibus; C II, 17.

servi: servos .. omnes puberes liberaverunt; C III, 9, a.

spatium: inferiore omni spatio vacuo relicto; G VII, 46.

speculatores: ſ. apparitores.

spes: cum in una virtute omnis spes salutis consisteret; G II, 33. (milites) omnem spem salutis in virtute ponerent; G III, 5. cum omnis Gallicis navibus spes in velis armamentisque consisteret; G III, 14, b. omni spe impetrandi adempta; G V, 6. omni deposita spe contentionis; G V, 19. omnem spem salutis in virtute ponebant; G V, 34. quod omnem spem hostes in celeritate ponebant; G V, 39. quod omnem rei frumentariae fluminisque Hiberi spem dimiserant; C I, 73. suos .. hortatur, ut spem omnem in virtute reponant; C II, 41, a.

stationes: ſ. litora; C III, 8.

studium: omni studio ad parandam classem incubuerunt; A 12. ſ. celeritas.

suspiciones: monet, ut in reliquum tempus omnes suspiciones vitet; G I, 20.

tela: consumptis omnibus telis; C I, 46.

tempus: ita se omni tempore de populo Romano meritos esse, ut ..; G I, 11. ut omni tempore totius Galliae principatum Haedui tenuissent, G I, 43, b. Bellovacos omni tempore in fide atque amicitia civitatis Haeduae fuisse; G II, 14. qui (ventus) magnam partem omnis temporis in his locis flare consuevit; G V, 7. spatia omnis temporis non numero dierum, sed noctium finiunt; G VI, 18. ut, quidquid intercederet temporis, hoc omne victoriam morari videretur; C II, 39. eam civitatem omni tempore optime de populo Romano meritam esse; H 3, a. — tempora: ut ... omnium temporum dignitatem et gratiam (Haedui) antecessisse viderentur; G VII, 54. omnium temporum iniurias inimicorum in se commemorat; C I, 7, a.

terra: ipse (Bibulus) omni terra earum regionum prohibebatur; C III, 15.

tetrarchae: ſ. reges.

timor: despectis eius copiis (exercitus) omnem timorem deponit; Af 48.

tirones: qui (tirones) omnes ... interficiuntur; C III, 28, b.

tormenta: igni atque omnibus tormentis excruciatas (uxores) interficiunt; G VI, 19. maiore commisso delicto igni atque omnibus tormentis necat; G VII, 4, b.

tribuni: ſ. senatores; C I, 23.

tyranni: ſ. dynastae.

vada: hostes .. notis omnibus vadis ... impeditos adoriebantur; G IV, 26. omnia vada ac † saltus eius paludis obtinebant; G VII, 19.

vectigalia: (Dumnorigem) portoria reliquaque omnia Haeduorum vectigalia parvo pretio redempta habere; G I, 18, a.

viae: obsessis omnibus viis missi intercipiuntur; G V, 40. cum ... omnes viae ab Afranianis militibus ... obsiderentur; C I, 54. ſ. angiporta. semitae.

vici: ſ. aedificia; G II, 7. IV, 19. VI, 43.

villae: ut in agris et in omnibus fere villis sub terra specus frumenti condendi gratia clam habeant; Af 65.

virgines: ſ. matres.

vita: vita omnis in venationibus atque in studiis rei militaris consistit; G VI, 21.

usus: ut ... his (velis armamentisque) ereptis omnis usus navium uno tempore eriperetur; G III, 14, b.

vulnera: omnia vulnera (nostri) sustinebant; C I, 45.

B. **mit Pronomina: 1. persönliches:** quorum in consilio omnium vestrum consensu pristinae residere virtutis memoria videtur; G VII, 77, a.

2. **possessive:** nostri: in ea re omnium nostrorum intentis animis; G III, 22. nostri ad unum omnes incolumes ... se in castra receperunt; G IV, 15. nostris omnibus occupatis; G IV, 34. prima luce .. nostri omnes erant transportati; G VII, 62, a.

sui: cum omnibus suis domo excesserant; G IV, 14. nostri ... suis omnibus consecutis in hostes impetum fecerunt; G IV, 26. se suosque omnes in officio futuros ... confirmavit; G V, 3. centuriones ... suos .. omnes removerunt; G V, 43. tanta diligentia omnes suos custodiis intra castra continuit, ut ..; G V, 58. tanta contumelia accepta omnium suorum voluntates alienare; G VII, 10. suos .. omnes incolumes receperunt; G VII, 12. qua in re omnium suorum vitae consulendum putarint; C I, 85, a. suis omnibus praeter Fabium incolumibus; C II, 35, b. omnium suorum consensu Curio reliquas copias exspectare ... parabat; C II, 37 suos .. omnes in castris continuit; C III, 30, b. Menedemus ... omnium

suorum excellens studium profitebatur; C III, 34. Pompeius ... suorum omnium hortatu statuerat proelio decertare; C III, 86. suis .. omnibus incolumibus; A 47. Caesar ... omnes suos ad unum in castra incolumes .. reduxit; Af 70.

sua: qui dicerent se suaque omnia in fidem ... populi Romani permittere; G II, 3. qui (Bellovaci) cum se suaque omnia in oppidum Bratuspantium contulissent; G II, 13. qui (Ambiani) se suaque omnia sine mora dediderunt; G II, 15. sua omnia in unum oppidum ... contulerunt; G II, 29. se suaque omnia eorum potestati permittere dixerunt; G II, 31. sua deportabant omnia seque in proxima oppida recipiebant; G III, 12. se suaque omnia Caesari dediderunt; G III, 16. eo se suaque omnia contulerunt; G III, 28. sua .. omnia exportaverant seque ... abdiderant; G IV, 18. uti ... liberos, uxores suaque omnia in silvis deponerent; G IV, 19. ut ... sua .. omnia ex agris in oppida conferant; G VI, 10. multi ... se suaque omnia alienissimis crediderunt; G VI, 31. C. interim Vergilius ... se .. et sua omnia et oppidum proconsuli tradit; Af 94. Pompeiae cum Fausti liberis Caesar incolumitatem suaque omnia concessit; Af 95.

3. **demonstrative:** hi (14 St.), haec (9 St.): ſ. **hic,** B. omnis (S. 433). — ei (5 St.), ea (2 St.): ſ. **is,** B. omnis (S. 529, b.).

8. **Relativ:** qui: quorum omnium gratiam atque amicitiam eius (Caesaris) morte redimere posset; G I, 44, d. qui omnes fere iis nominibus civitatum appellantur, quibus orti ex civitatibus eo pervenerunt; G V, 12. qui omnes sub eorum imperio sunt; G V, 39. qui omnes ... in oppidum ... sese recipiunt; C II, 35, b. quos omnes conservatos Caesar domum remisit; C III, 27. quos omnes Cato convocatos una cum CCC ... hortatur, ut ..; Af 88, a.

quae: quae omnia ab his diligenter ad diem facta sunt; G II, 5. quae omnia fere Gallis erant incognita; G IV, 20. quae tamen omnia et se tulisse patienter et esse laturum; C I, 85, c.

5. **allgemeine:** alia: senatus frequens in alia omnia transiit; G VIII, 53.

reliqui: reliquos omnes ... in deditionem accepit; G I, 28. reliquos omnes equitatu consecuti nostri interfecerunt; G I, 53. sibi ... Lemovices, Audos reliquosque omnes, qui Oceanum attingunt, adiungit; G VII, 4, b. ita rem moderando discusserunt ‖ *at reliqui tamen omnes eo* discesserunt ‖; G VIII, 52. reliquos enim omnis officium suum praestitisse; C I, 85, a. reliquos omnes earum turmarum aut interfecerunt aut captos ad Domitium deduxerunt; C III, 38.

C. **allein: a. masc.** (plur.): I. **Subject:** adeunt: facile erat ... prospicere in urbem, ut omnis iuventus ... omnesque superioris aetatis ... aut ... manus tenderent, aut templa ... adirent ... et ... victoriam ... exposcerent; C II, 5.

agunt: agunt gratias omnes omnibus, quod sibi ... pepercissent; C I, 74, a. omnes .. de honoribus suis ... agebant; C III, 83.

arbitrantur: omnes .. se iam ab equitatu circumveniri arbitrabantur; C II, 34, b.

ardent: ut ... omnes arderent cupiditate pugnandi; C III, 74.

calent: an ego, cum omnes caleant, ignaviter aliquid faciam? F 26.

circumsistunt: omnes uno consilio Domitium productum in publicum circumsistunt et custodiunt; C I, 20.

coeperunt: omnes qui aderant, ... auxilium a Caesare petere coeperunt; G I, 32.

conclamant: conclamant omnes occasionem negotii bene gerendi amittendam non esse; G III, 18.

confugiunt: protinus .. omnes ... in altissimos montes ... confugerunt; C III, 95.

coniungunt: omnes .. ibi se coniunxisse et T. ‖ M. ‖ Thorium Italicensem ducem delegisse; A 57, a.

conveniunt: ſ. **convenio,** II. alqs; G I, 6. III, 16. IV, 19. V, 2. VI, 13, b (S. 227, b).

cupiunt: Crassus ... cohortatus suos omnibus cupientibus ad hostium castra contendit; G III, 24.

custodiunt: ſ. circumsistunt.

decedunt, defugiunt: his omnes decedunt, aditum sermonemque defugiunt; G VI, 13, b.

defetiscuntur: multis vulneratis ac defessis instando omnibus; Af 70.

deligunt: ſ. coniungunt.

discedunt: ex ea parte vici ... omnes noctu discessisse; G III, 2. ut omnes ab exercitibus discederent; C I, 9, a. discedant in Italia omnes ab armis; C I, 9, b.

egrediuntur, exspectant: Caesar celeriter de navibus imperat omnes egredi atque in litore armatos reliquos advenientis milites exspectare; Af 11.

exposcunt: ſ. adeunt.

faciunt: cum ... omnes sine timore iter facerent usi superiorum temporum atque itinerum licentia; C I, 51.

ferunt: eundem .. omnis fortunae exitum esse laturos; G III, 8. ut ... eundem omnes ferant casum; G VI, 40. quae etsi magno cum dolore omnes ferebant; G VII, 15.

habent: dierum triginta pabulum frumentumque habere omnes convectum iubet; G VII, 74.

incumbunt: ut ... omnes .. et animo et opibus in id bellum incumberent; G VII, 76.

interficiunt: noctu ad unum omnes desperata salute se ipsi interficiunt; G V, 37.

iurant: postulat, ut iurent omnes se exercitum ducesque non deserturos; C I, 76.

loquuntur: de deditione omnes palam loquebantur; C II, 36.

opinantur: neque opinantibus omnibus ... impetum fecerunt; A 63, b.

parant: omnes perturbatos defectione Haeduorum fugam parare; G VII, 61.

perveniunt: omnes fere in potestatem Labieni pervenerunt; G IV, 38. incolumes .. ad unum omnes in castra perveniunt; G VI, 40.

petunt: unum omnes peterent Indutiomarum; G V, 58. eum unum omnes peterent; G V, 58. longo circuitu easdem omnes iubet petere regiones; G VII, 45, a. ſ. coeperunt.

probant: si modo unum omnes sentiant ac probent; G V, 31. ad unum omnes Vercingetorigem probant imperatorem; G VII, 63.

proficiscuntur: omnes alacres et fiduciae pleni ad Alesiam proficiscuntur; G VII, 76.

proiciunt: sese omnes flentes Caesari ad pedes proiecerunt; G I, 31, a.

pugnant: ut ... omnes acerrime ... pugnarent; G V, 43. intra cancellos omnes coniecti pugnare cogebantur; Af 15.

referunt: salutem imperii uni omnes acceptam relaturos; C III, 57.

relinquunt: ut paene omnes ex Epiro ... signa relinquerent; C III, 13.

remittunt: ut re confecta omnes curam et diligentiam remittunt; C II, 13.

requirunt: omnibus in exercitu insciis et requirentibus imperatoris consilium; Af 10.

sentiunt: ubi omnes idem sentire intellexit; G III, 23. ſ. probant; G V, 31.

sperant: in eius (imperatoris) scientia et consilio omnia sibi proclivia omnes fore sperabant; Af 10.

studeut: cui rei propter animi mollitiem studere omnes videret; G VII, 20, b.

(sunt): Germanos equitesque imprudentibus omnibus de improviso advolasse; G VIII, 36. Caesar ... se ad sua castra recepit omnibus incolumibus; Af 78, b. s. requirunt. suspicantur.

suspicantur: omnibus insciis neque suspicantibus; Af 87.

tendunt: s. adeunt.

videntur: ut ad extremum casum periculi omnes deducti viderentur; A 7.

stuntur: s. faciunt.

II. **nach Verben:** 1. **adigo:** omnibus iureiurande adactis; G VII, 67.

afficio: maxima .. omnes laetitia afficit; G V, 48.

alo: hordeo corrupto omnes alebantur; C II, 22.

antecedo: in labore pari ac periculo ne unus omnes antecederet; C III, 82, b.

arcesso: arcessit omnes, qui sibi pecunias expensas tulerant; A 56.

arme: s. I. egrediuntur.

capio: omnibus .. aut interfectis aut captis; G VIII, 36.

circumvenio: circumventi omnes Interfectique sunt; G VII, 62, b,

cogo: ut ... omnes .., qui per aetatem arma ferre possint, ad bellum cogant; G VII, 71. s. I. pugnant; Af 15.

cohibeo: cohibet .. omnes a praeda; Af 3.

cohortor: cohortatur omnes, ut portae aperirentur; Af 88, b.

conicio: s. I. pugnant; Af 15.

conservo: omnes conservavit; C III, 98.

contineo: necessario .. omnes his angustiis continebantur; C I, 48, a.

deduco: s. I. videntur.

dimitto: dimittit omnes incolumes; C I, 23.

elicio: ut omnes citra flumen eliceret; G VI, 8, a.

evoco: omnes ad praedam evocari; G VI, 35, a. ad hunc (collem) muniendum omnes a Vercingetorige evocatos; G VII, 44. omnes, qui sunt eius ordinis, a Pompeio evocantur; C I, 3.

fingo: uno .. excepto, quem aliusmodi atque omnis natura finxit; F 8.

habeo: quod ... omnes fere, qui eo mari uti consuerunt, habent vectigales; G III, 8.

interficio: s. capio. circumvenio.

paro: quo paratiores essent ad insequendum omnes; C I, 81. ut omnes in dies horasque parati essent; Af 1.

pello: futurum esse paucis annis, uti omnes ex Galliae finibus pellerentur; G I, 31, c. qui (antesignani) tantum profecerunt, ut ... pellerent omnes; C III, 75.

perterreo: tali timore omnibus perterritis; G VI, 37. perterritis omnibus neque cohortationes suas neque preces audiri; C II, 42. perterritis omnibus sibi quisque consulebat; C II, 43.

perturbo: s. I. parant.

proicio: ducem suum Domitium ... proiectis omnibus fugae consilium capere; C I, 20.

transporto: qua felicitate ... omnes incolumes essent transportati; C III, 73, b.

turbo: quae evocatio vehementer omnes turbavit; A 56.

voco: omnes ad se vocat spe praedae ad diripiendos Eburones; G VI, 34, b.

2. **ago:** Caesar contione habita Cordubae omnibus generatim gratias agit; C II, 21. s. I. agunt; C I, 74, a.

affero: tantam .. omnibus voluntatum commutationem attulit, ut ..; G V, 54.

concedo: omnibus, qui arma tulerant, manus praecidit vitamque concessit; G VIII, 44.

consto: quod omnibus constabat hiemari in Gallia oportere; G IV, 29.

innascor: quod est quaedam animi incitatio ... naturaliter innata omnibus; C III, 92.

interdico: interdicit .. omnibus, ne quemquam interficiant; G VII, 40.

oppono: omnibus his resistitur, omnibusque oratio consulis, Scipionis, Catonis opponitur; C I, 4.

praecido: s. concedo.

praesto: cum virtute omnibus praestarent; G I, 2.

probo: hoc omnibus probato consilio; G VIII, 21.

videor: nihil citra Capuam tutum esse omnibus videtur; C I, 14.

Gerund.: dandam omnibus operam, ut acceptum incommodum virtute sarciretur; C III, 73, b.

3. **consto inter:** constabat inter omnes ... dorsum ... esse eius iugi prope aequum; G VII, 44. constat enim inter omnes nihil ... esse perfectum, quod non ... superetur; G VIII, pr. a.

praecurro ante: (milites) sequi sese iubet et praecurrit ante omnes; C II, 34, b.

sentio cum: se contra Cassium sentire cum omnibus; A 58.

sum in: neque opinantibus omnibus (si tamen in omnibus fuit Cassius); A 63, b.

III. **nach Adjectiven, Zahlwort und Adverbien:** 1. **cognitus:** cum suam levitatem cognitam omnibus sciret; G VIII, 44.

2. **principes ex:** principes .. (se) ex omnibus bellum facturos pollicentur; G VII, 2.

unus ex: animadvertit Caesar unos ex omnibus Sequanos nihil earum rerum facere; G I, 32. qui (Euphranor) unus ex omnibus eo proelio bene rem gessit; A 25, b.

Superlativ: pertinacissime hos (Bellovacos) ex omnibus in sententia permanisse; G VIII, 22. cum ... maxime .. ex omnibus Lucterius ... moveret frumenti rationem esse habendam; G VIII, 34. ne ... ex omnibus novissimi venisse viderentur; C I, 53.

IV. **nach Substantiven:** 1. **alqs:** neque erat omnium quisquam, qui aspectum modo tantae multitudinis sustineri posse arbitraretur; G VII, 76. neque vero tam ... languido animo quisquam omnium fuit, qui ea nocte conquieverit; C I, 21. nulli omnium has partis ... miserationis minus convenisse; C I, 85, a. neque erat quisquam omnium, quin in eius diei casu ... eventum consistere existimaret; C II, 5.

animi: ut (timor) non mediocriter omnium mentes animosque perturbaret; G I, 39, a. etsi omnium animi ad ulciscendum ardebant; G VI, 34, b. omnium impeditis animis; G V, 7. omnium animi ad laetitiam excitantur; G VII, 79. timentes omnium animos consolatione sanat; G VIII, 38. omnium animi intenti esse ad pacem videbantur; C III, 19, b. omnium animis ad laborem incitatis; A 9. omnium tamen animi in terrorem coniecti; Af 16.

consensus: omnium, qui supererant, consensu legatos ad Caesarem miserunt; G II, 28. omnium consensu ad eum (Vercingetorigem) defertur imperium; G VII, 4, b. omnium consensu hac sententia probata; G VII, 15. constituunt omnium consensu ... ipsi ... proficisci; G VIII, 34.

conspectus: quod in conspectu omnium res gerebatur; G VII, 80. qui (mons) erat in conspectu omnium excelsissimus; C I, 70. Labienus ... in omnium conspectu (captivos) interfecit; C III, 71. hoc erat in omnium conspectu; H 29, a.

* conspectu omnium ad pugnam couteudunt; H 40, a.

consuetudo: praeter cousuetudinem omnium noctu constituerant pabulari; C 1, 59.

copiae: universas omnium coplas de castris omnibus educunt; Af 58.

cura: celeriter omnium cura quaesitus (Gutruatus) in castra perducitur; G VIII, 38.

desperatio: castrorum .. mutatio quid bebet nisi turpem fugam et desperationem omnium? C II, 31, a. vgl. salus; C I, 5.

domus: his .. omnium domus patent; G VI, 23.

equi: Caesar primum suo, deinde omnium ex conspectu remotis equis ... proelium commisit; G I, 25.

existimatio: Vorenus ... omnium veritus existimationem subsequitur; G V, 44, a.

exspectatio: cum contra exspectationem omnium Caesar Uxellodunum venisset; G VIII, 40.

fama: contra opiniouem .. militum famamque omnium videri proelium defugisse magnum detrimentum afferebat; C 1, 82. adesse Scipionem cum legionibus magna opinione et fama omnium; C III, 36, a.

fortunae: ne sua pertinacia omnium fortunas perturbari vellet; C II, 36. quod in eum locum res fortunaeque omnium deducerentur, ut ..; H 29, b.

iudicium: adeo .. (commentarii) probantur omnium iudicio, ut ..; G VIII, pr. b. cum esse omnium iudicio inferiores viderentur; C 1, 47. magnum .. fructum suae pristinae lenitatis omnium iudicio Caesar ferebat; C I, 74, b.

laetitia: magna spe et laetitia omnium discessum est; C III, 87.

mentes: mirum in modum couversae sunt omnium mentes; G I, 41. omnium oculis mentibusque ad pugnam intentis; G III, 26. omnium mentibus excitatis; A 9. quoniam ferocitas Antisti omnium mentes converterat ab opere ad spectandum; H 25, b. f. animi; G 1, 39, a.

oculi: cum sub oculis omnium ... dimicaretur; G V, 16. lucem multum per se pudorem omnium oculis ... afferre; C 1, 67. f. mentes; G III, 26.

opinio: celeriter contraque omnium opinionem confecto itinere; G VI, 30. contra omnium opinionem ad Ligerem venit; G VII, 56. quo facto commutata omuium et voluntate et opinione; C II, 33. pristina omnium coufirmatur opinio; C III, 82, a. paucis diebus contra omnium opiniouem quadriremes XXII, quinqueremes V confecerunt; A 13. ne suam atque omnium falleret opiniouem; A 16. reditus eius (Cassii) fuit celerior omnium opinione; A 51. ut celerius omnium opinioue manum consereret; A 71. (Caesar) in Italiam celerius omnium opinione venit; A 78. f. fama; C III. 36, a.

periculum: ut aequato omnium periculo spem fugae tolleret; G 1, 25.

prospectus: nisi ... pulvis .. vento flatus omnium prospectu offecisset; Af 52.

res: f. fortunae; H 29, b.

salus: petierunt .. (principes), ut sibi secreto in occulto de sua omniumque salute cum eo agere liceret; G I, 31, a. hic (Baculus) diffisus suae atque omnium saluti inermis ex tabernaculo prodit; G VI, 38. quo nisi paene in urbis incendio atque in desperatione omnium salutis † latorum audacia numquam ante descensum est; C 1, 5. multa suppliciter locutus est, ut de sua atque omnium salute debebat; C III, 19, a. perpaucos ... de salute omnium decertare; A 16. quod omnium salutem sibi commendatam viderent; A 16.

spes: f. laetitia.

summa: summa omnium fuerunt ad milia CCCLXVIII; G 1, 29.

terror: tantus fuit omuium terror, ut ..; C II, 43.

timor: in castris Curionis magnus omnium incessit timor; C II, 29.

voluntas: ad hunc ... totius belli summam omnium voluntate deferri; G II, 4, b. Curio summa omnium voluntate Iguvium recipit; C I, 12. temptemus, hoc modo si possimus ‖ possumus ‖ omnium voluntates recuperare; F 18. f. opinio; C II, 33.

voces: cum ... omnium voces audirentur, exspectari diutius uon oportere, quin ..; G III, 24.

2. alqs ex: f. III, 2.

V. **Umstand:** ab: veritus, ne ab omnibus desereretur; G V, 3. ut ... prius .. eius adventus ab omnibus videretur, quam fama ... afferretur; G VI, 30. dato iureiurando ab omnibus, qui aderant; G VII, 2. regem vagum a suisque desertum ab omnibus aspernari; Af 93.

ad: magnam .. haec res illis offensionem et contemptionem ad omnes attulit; C III, 60.

b. neutr.: a. sing.: post hos opus in occulto a III acie fiebat. sic omne prius est perfectum, quam intellegeretur ab Afranio castra muniri; C I. 41

b. plur.: I. Subject: accidunt: ac iam ut omnia contra opiniouem acciderent; G III, 9, b. omnia .. secuudissima nobis, adversissima illis accidisse videntur; F 16.

caduut: si non omnia caderent secunda; C III. 73, b.

consentiuut: nisi omuia consentiant inter se, non potest fieri, ut uominis similitudo sit; F 7, c.

deficiunt: ut eum omnia deficere viderentur; G V, 33.

desunt: omnia deerant, quae ad reficiendas naves erant usui; G IV, 29. cui (exercitui) semper omnia ad uecessarium usum defuissent; C III, 96.

licent: utrum nihil timere an omnia licere mallet; A 56.

perturbant: omnia enim plerumque, quae absunt, vehementius hominum meutes perturbant; G VII, 84.

sunt: omnibus adversis; G VIII, 20. qui (Pompeius) ... omnia sibi esse ad bellum apta ac parata coufirmavisset; C 1, 30, b. erant pleua laetitia et gratulatione omnia; C I, 74, b. ut quam integerrima essent ad pacem omnia; C 1, 85, a. plena eraut omuia timoris et luctus; C II, 41, b. omnia .. erant tumultus, timoris, fugae plena; C III, 69. f. a, I. speraut.

videntur: f. accidunt; F 16. deficiunt.

II. **nach Verben:** ago: Caesari omnia uno tempore erant agenda; G II, 20. aguntur omnia raptim atque turbate; C I, 5. cum ... omnia trepidantius timidiusque ageret, quam superioribus diebus consuesset; C 1, 19. alter omnia agere ad praescriptum ... debet; C III, 51, b.

compleo: ut ... clamore et fletu omnia complereutur; G V, 33.

concedo: id si fecisset, ei promisit omnia concessurum; H 18, b.

debeo: ut eos prodatis, qui se vobis omnia debere iudicant; C II, 32, b.

efficio: ut est .. genus ... ad omnia imitanda et efficienda, quae ab quoque traduntur, aptissimum; G VII, 22.

excogito: omnia excogitantur, quare nec sine periculo maneatur, et ..; G V, 31.

experior: f. **experior**, III. omnia (5 St.) S. 374, a.

exploro: de numero eorum omnia se habere explorata Remi dicebant; G II, 4, a.

exspeeto: illos ... monuit .., ut ex sua amicitia omnia exspectarent; C III, 60.

facio: facturum .. omnia Pharnacen, quae imperata essent; A 69. libenter se omnia facturos, quae vellet, pollicentur: Af 7.

habeo: neque fore aequa parte conteutum, qui se omnia habiturum confideret; C III, 10, b. ſ. exploro.

imitor: ſ. efficio.

infero: omuia .., quae vivis cordi fuisse arbitrantur, in ignem inferunt; G VI, 19.

muto: omuia .. sunt subito mutata; C III, 69.

obeo: cum ... minus facile omnia per se obire ... possent; G V, 33.

paro: omnia .., quae postulassent, ab se fore parata; G IV, 6. omnia ad defeusiouem paraverant; C II, 14. ſ. I. sunt; C 1, 30, b.

patior: ut omnia, quae imperarentur, sibi patienda existimarent; G VII, 30. Caesar omnia patienda esse statuit; G VIII, 55. ad omnia se descendere paratum atque omnia pati reipublicae causa; C I, 9, b.

permiseeo: qui (inimici) omnia permisceri mallent, quam imperium ... dimittere; C I, 32, b.

perpeti: illi omnia perpeti parati; C III, 9, b.

persequor: uec ... satis ... copiarum habiturum exercitum populi Romani ad omnia persequeuda; G VIII, 1.

pollieeor: Pharnaces liberaliter omnia pollicitus; A 71.

pono: proinde omnia in victoria posita existimarent; G V, 34.

posthabeo: properaret ad se ... venire omniaque posthaberet; C III, 33.

postpono: ut omnia postponere videretur, concilium Lotetiam Parisiorom transfert; G VI, 3.

spero: omuia .. ex vietoria et ex sua liberalitate sperareut; C III, 6.

sostiueo: milites ... omnia fortissimo sustinebant animo; G VIII, 42.

teneo: illi, si superassent uavibus, omnia tenerent; A 16.

teuto: puguatur uno tempore omnibus locis, atque omnia tentantur; G VII, 84.

vasto: cum ... omnia caedibus, incendiis, rapinis vastasset; G VIII, 25.

2. deseendo ad: ſ. 1. patior; C I, 9, b.

onerarius, Fracht führend: A. navis: navibus circiter LXXX onerariis coactis contractisque; G IV, 22. bue aecedebant XVIII onerariae naves; G IV, 22. naves lougas ... paolum removeri ab ouerariis uavibus ... iussit; G IV, 25. onerarias (naves) ... tempestas afflictabat; G IV, 29. ex iis (uavibos) onerariae doae eosdem ... portus capere uon potuerunt; G IV, 36. contra haec Pompeius navis magnas ouerarias ... adornabat; C I, 26, a. onerarias naves, quas ubique possunt, deprehendunt; C 1, 36. qui (remiges, gubernatores) repente ex onerariis navibus eraut prodocti; C I, 58. quas (naves) praesidio onerariis navibus Curio ex Sicilia eduxerat; C II, 23. Curio pronontiare ooerariis uavibus iubet ..; C II, 25, b. an poenitet vos, ... quod ... CC naves ouerarias adduxerim? C II, 32, d. borom fuga navium ouerariarum magistros incitabat; C II, 43. ot cogerentur ... aquam Corcyra navibos onerariis supportare; C III, 15. naves onerarias quasdam nactus incendit; C III, 23. faucibus .. portus navem ouerariam submersam obiecit; C III, 39. naves ouerarias XXX a M. Antonio relietas ... incendit; C III, 40. onerariis navibus Corcyra Dyrrhachioque aquam suis supportabat; C III, 100. completas onerarias naves taeda et piee ... immisit; C III, 101, a. onerarias naves || [circiter XL] || praeparatas ad incendiom immisit; C III, 101, b. uaves onerarias Caesar remulco ... Alexandriam deducit; A 11. et naves lougae adaugeri, et ouerariae complures eodem concurrere; Af 1. (legio) in naves lougas imponebatur, equites autem in ouerarias; Af 2. eum longis paucis navibus in conspectum Africae venit: namque onerariae ... diversa loca petierout; Af 2. eodem .. naves onerariae et longae nonnullae caso adveneront; Af 7. ad reliquas naves onerarias conquirendas; Af 8. illum (Caesarem) cum classe navibos ouerariis ... sobsidio ire clam bostibus voluisse; Af 11. naves iuterim Caesaris ouerariae errabundae male vagabantur; Af 21. magno numero frumenti inveuto uaves onerarias ... complet; Af 34. Alienus ... in uavis onerarias imponit legiones XIII et XIV; Af 34. Caesar ... naves [VI] onerarias statim iubet Lilybaeum ... proficisci; Af 37. ut suis ouerariis longisque navibus praesidio essent; Af 46. legiones duae, X et IX, ex Sicilia uavibus ouerariis profectae; Af 53. naves onerarias ... incendit; Af 62. ibi .. navibus onerariis ... inceusis; Af 63.

B. allein: quae consueveraut navigia per pontes ad incendia onerariarum emittere; A 19.

onero, beladen: ad celeritatem ouerandi subduetionesque paulo facit (naves) bumiliores; G V, 1.

onus, Ladung, Fracht, Last, Beschwerde, Abgabe: I. impedet: in Bithynia ac Ponto plus oneris videbat sibi impendere; A 65, b.

II, 1. depono: neque iumentis onera deponunt; C l, 80.

fero: impeditis bostibus propter ea, quae ferebant, onera; G III, 19.

impono: quibus parom videbatur imposuisse oneris, ampliorem pecuniam imperat; A 56.

iuiungo: ſ. **iniungo** onus (3 St.) S. 501, a.

porto: quorum eraut ... corpora insueta ad ouera portanda; C I, 78.

rego: quod ... tanta onera uavium regi velis nou satis commode posse arbitrabantur; G III, 13, a.

sustineo: totum ouus sustinere nou recusabant; A 11.

trausporto: ad onera ac multitudinem iumentorum transportandam paulo latiores (uaves facit); G V, 1.

2. sum: sin timore defugiant, illis se oueri non futurum; C 1, 32, b.

II. alqd: ſ. I. — II, 1. impono.

turris: quibus viribus ... tanti oneris turrim in muro sese collocare confidereut; G II, 30.

III, 1. deprimi: ut multitudine atque onere nonnolli deprimerentur; C II, 43. quorum (militum) pars proximas uacta uaves multitudine bominum atque ouere depressa est; A 20, b.

exsolvere: contractum .. in ea aes alienum gravissimis oueribus provinciae constituit exsolvere; A 49.

opprimi: militibus ... magno et gravi ouere armorum oppressis; G IV, 24.

2. propter: ſ. 1, 1. fero.

sub: illi ... veriti, ne noctu impediti sub ouere confligere eogerentur; C 1, 66. quod existimabat milites sub onere ac sub saroinis defatigatos pugnare non posse; Af 75.

onustus, beladen: alqs: inde magno numero frumenti onustos recipit in eastra; Af 65. Considius ... se .. clam eum paueis barbaris pecunia onustus subducit; Af 93.

muli: † qua die facultatem et angustias carra

complura mulos onustos || multos lanistas || retraxit; H 6.

navis: sperans alieni se parti onustarum navium occurrere posse; C III, 8. unam (navem) frumento onustam abduxit; C III, 23.

triremis: triremem hostium proximam ... onustam remigum epibatarumque cepit; Af 63.

opera, Arbeit, Mühe, Dienstleistung, Dienst: I. est: s. II, 1. desidero.

II, 1. desidero: equitum .. operam neque in loco palustri desiderari debuisse et illic fuisse otilem, quo siut profecti; G VII, 20, a.

do: s. **do,** II. operam (8 St.) S. 292, b.

navo: cum pro se quisque in conspectu imperatoris ... operam navare cuperet; G II, 25.

obtineo: neque se ignorare, quod esset officium legati, qui fiduciariam operam obtineret; C II, 17.

praesto: qui .. intra praesidia Pompei fuissent ueque operam in re militari praestitissent; C III, 83.

probo: pastores .. indomiti spe libertatis excitati sub oculis domini suam probare operam studebant; C I, 57.

2. utor: quod in omnibus bellis singulari eius opera fuerat usus; G V, 25. huius opera Commii ... fideli atque utili superioribus annis erat usus in Britannia Caesar; G VII, 76. qui se illi (Caesari) initio civilis belli obtulerant, si sua opera in bello uti vellet, proinde aestimans, ac si usus esset; C III, 1. quorum opera Caesar omnibus Gallicis bellis optima fortissimaque erat usus; C III, 59.

II. res: etsi res erat multae operae ac laboris, tamen ..; G V, 11.

III. carere: quod ... toa .. opera militibus tempore necessario respublica caret; Af 54, a.

concitari: quorum opera plebem concitatam existimabant; G VII, 13.

conservari: eius (Scaevae) .. opera castellum magna ex parte conservatum esse constabat; C III, 53.

consumi: cuius opera sine vestro sanguine tantum exercitum victorem fame consumptum videtis; G VII, 20, c.

deesse: equidem mihi videor ... non labore, non opera, non industria defuisse; F 1.

interfici: quorum .. opera cognoverat Tasgetium interfectum; G V, 25.

liberari: quod eius opera stipendio liberatus esset; G V, 27, a.

perire: illius opera se perisse; H 22, b.

prodi: Tito Pulione, cuius opera proditum exercitum C. Antoni demonstravimus; C III, 67.

refici: ea ... paucorum dierum opera et labore ita refecta, ut ..; C II, 16.

operose, mühsam: constat .. inter omnes nihil tam operose ab aliis esse perfectum, quod non ... superetur; G VIII, pr. a.

operosus, mühevoll: ita operosis Alexandrinorum machinationibus maximisque conatibus non longi temporis labore occursum est; A 9.

opinio, Meinung, Vermutung, Vorstellung, Ruf: I. est: quorum (equitum) inter Gallos virtutis opinio est singularis; G II, 24. tantum esse nomen atque opinionem eius exercitus ... etiam ad ultimas Germanorum nationes, uti ..; G IV, 16. nuntiatum est adesse Scipionem cum legionibus magna opinione et fama omnium; C III, 36, a.

fallit: neque eum (Caesarem) prima opinio fefellit; C III, 67. querens tantum se opinionem fefellisse, ut ..; C III, 96.

fert: huius est longitudo lateris, ut fert illorum opinio, septingentorum milium; G V, 13. celerius, quam vestra opinio fert, bellum confecissem; H 26.

II, 1. addo: ad superiorem spem addita praesentis temporis opinione; C II, 40.

adiuvo: multum .. eorum opinionem adiuvabat, quod ..; C I, 69.

augeo: timoris .. opinionem, quibuscumque poterat rebus, augebat; G V, 57.

capio: quae (legio) ... nondum eandem vetustatis ac virtutis ceperat opinionem; G VIII, 8.

commuto: quo facto commutata omnium et voluntate et opinione; C II, 33.

confirmo: s. **confirmo,** III. opinionem (4 St.) S. 202, a.

deperdo: quod ei ... tantum se eius opinionis deperdidisse, ut a populo Romano imperia perferrent, gravissime dolebant; G V, 54.

edo: quae opinio erat edita in vulgus; C III, 29.

fallo: ne usu manuque reliquorum opinionem fallerent; C III, 86. ne suam atque omnium falleret opinionem; A 16.

fingo: unusquisque enim opiniones fingebat; C II, 29.

habeo: s. **habeo,** III. opinionem (5 St.) S. 426, b.

perfero: tanta huius belli ad barbaros opinio perlata est, uti ..; G II, 35. sive vere quam habuerant opinionem ad eum perferunt; C II, 27.

praebeo: tantam .. opinionem timoris praebuit, ut ..; G III, 17. eum ... auxiliares ... speciem atque opinionem pugnantium praeberent; G III, 25.

praefero: haec eius diei praefertur opinio, ut se utrique superiores discessisse existimarent; C I, 47.

teneo: ut famam opinionemque hominum teneret; C III, 56.

tollo: cuius rei opinio tolli non poterit; C III, 18.

2. praebeo: non hostium vi et metu (Caesar) commotus patientem se timidumque hostium opinioni praebebat; Af 31, c.

3. deicio: etsi opinione trium legionum deiectus ad duas redierat; G V, 48.

4. intersum ad: magni interesse ... ad opinionem Galliae existimans tantas videri Italiae facultates, ut ..; G VI, 1.

III. fretus: ita || ista || fretus opinione tertia vigilia profectus castellum oppugnare coepit; H 9. ita hac opinione fretus tuto || totos, al. || se facere posse existimabat; H 28.

IV. alqd: s. II, 1. deperdo.

V, 1. adduci: qua opinione adductus Varus postero die mane legiones ex castris educit; C II, 27.

efficere: cum sua cunctatione atque opinione timoris hostes nostros milites alacriores ad pugnandum effecissent; G III, 24.

esse: uti opinione et amicitia populi Romani tuti esse possint; G IV, 16.

gloriari: falsa .. illa opinione (Pompeius) gloriatus est, quod prope in nostris partibus locum tenuisset; H 14.

praecipere: quod haec de Vercingetorige usu ventura opinione praeceperat; G VII, 9.

abl. comp.: eo cum de improviso celeriusque omni opinione venisset; G II, 3. in conspectum hostium celerius opinione eorum exercitum adducit; G VIII, 8. quae quidem ego aut omnino falsa aut certe minora opinione esse confido; C

II, 31, b. cum ... minus opinione sua efficeret; C III, 21. reditus eius (Caesii) fuit celerior omnium opinione; A 51. ut celerius omnium opinione manum consereret; A 71. (Caesar) in Italiam celerius omnium opinione venit; A 78.

2. adversus: postquam haec centurio praesenti animo adversus opinionem eius (Scipionis) est locutus; Af 46.

contra: iam ut omnia contra opinionem acciderent; G III, 9, b. celeriter contraque omnium opinionem confecto itinere; G VI, 30. contra omnium opinionem ad Ligerem venit; G VII, 56. contra opinionem .. militum famamque omnium videri proelium defugisse; C I, 82. paucis diebus contra omnium opinionem quadriremes XXII ... confecerunt; A 13.

praeter: cum tantum repentini periculi praeter opinionem accidisset; G III, 3. quod praeter opinionem consuetudinemque acciderat; C I, 45.

propter: Caesar .. et propter multitudinem hostium et propter eximiam opinionem virtutis proelio supersedere statuit; G II, 8.

opinor, meinen, vermuten, ahnen: ad quos (legatos) celerius, quam ipsi opinati sunt, appropinquavit; H 2. proinde desinant quidam quaerere ultra aut opinari; F 4, b. ſ. **nec,** B, 1, 1, a, γ. upinor (8 St.) S. 659, b.

oportet, nötig sein, müssen, dürfen, sich gebühren: I. **absolut:** paucis clam convocatis alio loco, alio tempore, atque oportuerit, fratrem a fratre renuntiatum; G VII, 33.

II, 1. **Infinitiv:** ubi se diutius duci intellexit et diem instare, quo die frumentum militibus metiri oporteret; G I, 16. quod omnino biduum supererat, cum exercitui frumentum metiri oporteret; G I, 23. ipsi .. (nostri) suos ordines servare neque ab signis discedere neque sine gravi causa eum locum, quem ceperant, dimitti consuerant || censuerant | oportere; C I, 44. Caesar ... nullum spatium perterritis dare oportere existimans; C III, 95.

2. acus. c. infin.: damnatum poenam sequi oportebat, ut igni cremaretur; G I, 4. si quid ille velit, illum ad se venire oportere; G I, 34. non oportere sese a populo Romano in suo iure impediri; G I, 36. amicitiam populi Romani sibi ornamento et praesidio, non detrimento esse oportere; G I, 44, b. ut ipsi concedi non oporteret, si in nostros fines impetum faceret, sic ..; G I, 44, c. quod si antiquissimum quodque tempus spectari oporteret; G I, 45. si iudicium senatus observari oporteret; G I, 45. vexillum proponendum, quod erat insigne, cum ad arma concurri oporteret; G II, 20. quid fieri oporteret; G II, 20. ad castra iri oportere; G III, 18. exspectari diutius non oportere, quin ad castra iretur; G III, 24. quod omnibus constabat hiemari in Gallia oportere; G IV, 29. vicos atque aedificia incendi oportere; G VII, 14, a. oppida incendi oportere; G VII, 14, b. sanctissimo iureiurando confirmari oportere, ne ..; G VII, 66, b. non oportere ante de ea re ad senatum referri, quam delectus ... habiti ... essent; C I, 2. legatos ad Pompeium de compositione mitti oportere; C I, 32, b. neque prudentes suspicari oportet sibi parum credi, neque improbos scire sese timeri; C II, 31, a. interea || id interesse || et reipublicae et ipsis placere oportere, si uterque ... iuravisset ..; C III, 10, b. fuit controversia, oporteretne Lucili Hirri ... absentis rationem haberi; C III, 82, b. non oportere illum (Scipionem) eodem uti vestitu, atque ipse (Iuba) uteretur; Af 57.

oppidanus, aus der Stadt, Städter, Stadtbewohner: A. **bei Substantiven:** legati: eodem tempore oppidani legati ... Caesarem adierunt; H 19.

perfugae: ex perfugis quibusdam oppidanis audit Iubam ... restitisse in regno; C II, 38.

B. **allein:** I. **Subject:** abundant: cum ... magna .. copia frumenti abundare oppidanos ex perfugis cognosset; G VIII, 40.

accipiunt: ne quam noctu oppidani ab militibus iniuriam acciperent; G II, 33.

adeunt: erat autem oppidanis difficilis et praeruptus eo descensus, ut prohibentibus nostris ... neque adire flumen neque arduo se recipere possent ascensu; G VIII, 40.

animadvertunt: quod cum animadverterent oppidani; G VIII, 34.

aquantur: cum ... nec sine periculo possent aquari oppidani; G VIII, 41.

capiunt, claudunt: (oppidani) arma capere, portas claudere, murum complere coeperunt; G VII, 12.

coeperunt: hi (oppidani) cum eruptionem facere coepissent; H 12. oppidani ... discordare coeperunt; H 34. ſ. capiunt.

complent: quo male perterriti oppidani cupas sevo, pice, scandulis complent; G VIII, 42. oppidani interim muros armatis complent; Af 3. ſ. capiunt.

conantur: cum ... oppidani .. etiam sua sponte Caesarem recipere conarentur; C III, 11.

considunt: oppidani ... ante portam frequentes considunt ad se || [se] || defendendum; Af 3.

conspiciunt: quem (equitatum) simulatque oppidani conspexerunt atque in spem auxilii venerunt; G VII, 12.

decurrunt: oppidani .. loco superiore decurrunt et eminus ... proeliantur multosque ... vulnerant; G VIII, 41.

dedunt: oppidani supplices se Vatinio dediderunt; A 47. ſ. perducunt.

discordant: ſ. coeperunt.

disponunt: quo facto perterriti oppidani, cum, quid ageretur in locis reliquis, essent suspensi, revocant ... armatos murisque disponunt; G VIII, 43.

exeunt, gratulantur: universi .. (Sulmonenses), et oppidani et milites, obviam gratulantes Antonio exierunt; C I, 18.

faciunt: ſ. coeperunt.

habent: quod ventum oppidani secundum habuerunt; H 19.

obversantur: paganos .. et oppidanos in his locis obversari (iussit); A 36.

patiuntur: Pompeio adveniente oppidani usque eo passi propius accedere, donec ad ... murum appropinquaret; Af 23.

perducunt: oppidani perterriti comprehensos eos ... ad Caesarem perduxerunt seseque ei dediderunt; G VII, 13.

permanent: quo ... in consilio permanerent oppidani; G VIII, 39. cum ... oppidani magna etiam parte amissa siti suorum in sententia permanerent; G VIII, 43.

perquirunt: nuntiavit Pompeium oppidanos Ucubenses convocasse eisque ita imperavisse, ut ... perquirerent, qui essent suarum partium itemque adversariorum victoriae fautores; H 20.

possunt: quo malo perterriti subito oppidani saxa quam maxima possent vectibus promovent; C II, 11. ſ. adeunt. aquantur.

proeliantur: eodem .. tempore (oppidani) acerrime proeliantur; G VIII, 42. ſ. decurrunt.

prohibent: quem (regem Iubam) antea oppidani ... ob has causas oppido prohibuerunt, quod ... pyram construxerat; Af 91, a.
permovent: f. possunt.
putant: exaruit fons tantamque attulit oppidanis salutis desperationem, ut id ... deorum voluntate factum putarent; G VIII, 43.
recipiunt: f. adeunt. conantur.
reddunt: postquam sibi nihil omnino oppidanos responsi reddere animadvertit; Af 91, b.
resistunt: cum pertinaciter resisterent oppidani; G VIII, 43.
revocant, sunt: f. disponunt.
veniunt: f. conspiciunt.
verentur: eum ... miserrimu .. Alesiae memoria solliciti (oppidani) similem casum obsessionis vererentur; G VIII, 34.
vulnerant: f. decurrunt.
II. **nach Verben:** 1. circumdo: cuius (hostis) timore antea ... munitione oppidanos circumdare prohibitus erat; G VIII, 37.
coniungo: oppidum Uxellodunum ... occupat ... oppidanosque sibi coniungit; G VIII, 32.
convoco: f. I. perquirunt.
defendo: etsi oppidani superiore loco defendebantur; H 12.
obsideo: Caninius ... ad obsidendos oppidanos revertitur; G VIII, 37.
perterreo: eo militibus iniectis et rei novitate perterritis oppidanis; G VII, 58. f. I. complent. disponunt. perdnount. possunt.
prohibeo: Caesar ... aqua fluminis prohibebat oppidanos; G VIII, 40. hoc fonte prohiberi posse oppidanos cum optarent reliqui, Caesar unus videret; G VIII, 41.
respicio, timeo: si tempore eodem coactus esset et Romanum externum sustinere hostem et respicere ac timere oppidanos; G VIII, 27.
2. abicio: quorum (tabellariorum) litteras Caesar oppidanis abiecit; H 18, b.
affero: f. I. putant.
dico: oppidanis dixit se de pace ad Caesarem proficisci; H 32, a.
impero: oppidanis .. imperat, ut plostra iumentaque omnia sequantur; Af 9. f. I. perquirunt.
mitto: Caesar ... funditores Baleares subsidio oppidanis mittit; G II, 7.
sum: quae res magno erat adiumento oppidanis; H 41. f. I. adeunt.
venio: auxilia magna equitatus oppidanis suppetias venire; Af 5.
3. capio ab: quae (signa) ab oppidanis cepit; H 10.
impetro ab: nulla re ab his (oppidanis) impetrata; Af 91, b.
peto ab: vix periculo liberatus petiit ab oppidanis, ut ei liceret legatum ... proficisci; H 22, b.
III. **nach Substantiven:** alqs: neque vero Alexandriae fuit quisquam aut nostrorum aut oppidanorum, ... quin altissima tecta peteret; A 15.
bona: servi transfugae nuntiaverunt oppidanorum bona venire; H 22, b.
conspectus: in conspectu oppidanorum milites collaudat; Af 86.
difficultas: qua difficultate eorum (oppidanorum) cognita; G VIII, 40.
impedimenta: cum ... magna .. impedimenta oppidanorum videret; G VIII, 33.
iugulatio: iugulatione oppidanorum facta; H 16, b. Pompeium et Labienum de iugulatione oppidanorum indignatos esse; H 18, b.
mentes: hae litterae vehementer confirmabant mentes oppidanorum; H 28.
multitudo: quorum (oppidanorum) omnis postea multitudo aquatorum unum in locum conveniebat; G VIII, 41. erat autem magna multitudo oppidanorum in parte Caesaris; A 7. omnis enim multitudo oppidanorum ... advenienti Caesari occurrerunt seque ei dediderunt; A 32.
numerus: quorum (oppidanorum) numerus duarum legionum instar erat; Af 3.
pars: quorum (oppidanorum) magna pars erat ad bellum evocata; G VII, 58.
paucitas: quorum (oppidanorum) etsi paucitatem contemnebat, tamen ..; G VIII, 39.
servi: erant ... partim oppidanorum servi, qui erant a Sexto Pompeio manumissi; H 34.
turris: qui vitam sibi peteret iussit turrem ligneam oppidanorum incendere; H 18, b.
IV. **Umstand:** ab: magnis .. operibus saepe admotis et bis ab oppidanis incensis; Af 43. signo dato ad oppidanis sunt recepti; H 3, b. * quo facto ab oppidanis, ac si suarum partium essent, conservati *; H 13, b. ab oppidanis est occisus; H 18, b. ab oppidanis concursu facto eum ... lapidare ... coeperunt; H 22, b.
per: quod (oppidum Aggar) ... summa .. vi per ipsos oppidanos erat defensum; Af 67.

oppido, sehr: quibus rebus attenuati oppido perquam || [per]quam || pauci sub pellibus acquiescebant; Af 47.

oppidum, Stadt, Festung: I. **absolut:** 1. **Subject:** abest: f. **absum,** II. oppidum (6 St.) S. 12, b.
accedit: quod (oppidum) primum ad amicitiam eius (Caesaris) accessit; Af 37.
claudit: Pompeius oppidum, quod contra sua praesidia portas clausisset, incendit; H 27.
dat: id .. (oppidum) natura loci sic muniebatur, ut magnam ad ducendum bellum daret facultatem; G I, 38.
debent: ut ... oppida expugnari non deberent; G I, 11.
defendit: f. est; G VI, 34.
est: quorum (Sequanorum) oppida omnia in potestate eius essent; G I, 32. quod vacuum (oppidum) ab defensoribus esse audiebat; G II, 12. erat ... non oppidum, non praesidium, quod se armis defenderet; G VI, 34, a. quod (oppidum Avaricum) erat maximum munitissimumque in finibus Biturigum atque agri fertilissima regione; G VII, 13. oppida incendi oportere, quae non munitione et loci natura ab omni sint periculo tuta, neu suis sint ad detractandam militiam receptacula neu Romanis proposita ad copiam commeatus praedamque tollendam; G VII, 14, b. oppidum, ... ne cui esset usui Romanis, incenderunt; G VII, 55, b. ipsum erat oppidum Alesia in colle summo admodum edito loco; G VII, 69. quod (oppidum Uxellodunum) in clientela fuerat eius (Lucterii); G VIII, 32. erat in ea (insula) nobilissimum regionum earum oppidum coniunctissimumque Octavio; A 47. quod sibi fidele esse oppidum credebat; A 61. quod oppidum (Tarsus) fere totius Ciliciae nobilissimum fortissimumque est; A 66. oppidum erat Zeta, quod aberat a Scipione milia passuum x, ad eius regionem et partem castrorum collocatum, a Caesare autem diversum ac remotum, quod erat ab eo longe milia passuum XIV; Af 68. quod (oppidum Vaga) finitimum fuit Zetae; Af 74. erat oppidum infra castra Scipionis nomine Tegea; Af 78, a. quibus (adversariis) oppidum fuit subsidio; H 31, b.
habet: quod (oppidum) cum ex omnibus in circuitu partibus altissimas rupes despectusque haberet; G II, 29. f. II, 1. pono; G III, 12.
potest: ut (oppidum Alesia) nisi obsidione ex-

pugnari non posse videretur; G VII, 69. nocturuo tempore oppidum Cordubam capi posse; H 2.

videtur: s. potest; G VII, 69.

2. **Prädicat:** sum: extremum oppidum Allobrogum est proximumque Helvetiorum finibus Genua; G I, 6. Vesoutiouem, quod est oppidum maximum Sequanorum; G I, 38. Litavicum Bibracti ab Haeduis receptum, quod est oppidum apud eos maximae auctoritatis; G VII, 55, a. protinus .. Alesiam, quod est oppidum Mandubiorum, iter facere coepit; G VII, 68. Caesar Gomphos perveuit, quod est oppidum primum Thessaliae venieutibus ab Epiro; C III, 80, a. s. II, 1. pouo; G VII, 57. 58. A 72.

II. **nach Verben:** 1. **Accusativ:** adorior: Cirtam .., oppidum opulentissimum eius regni, adortus paucis diebus pugnando capit; Af 25.

aggredior: quo die (oppidum) est aggressus; A 26.

amitto: existimabant plerique futurum fuisse uti (oppidum) amitteretur; C III, 101, b. Scipio veritus, ue oppidum amitteret; Af 41.

attribuo: quod oppidum iis (civibus) autea Caesar attribuerat; C III, 29.

capio: s. **capio,** II. oppidum (9 St.) S. 133, b.

ciugo: quod flumen Dubis ut circino circumductum paene totum oppidum ciugit; G I, 38. reliquis ex omnibus partibus colles ... pari altitudinis fastigio oppidum cingebaut; G VII, 69.

circumdo: Octavius quinis castris oppidum circumdedit; C III, 9, a. (oppidum) repente magnis circumdatum copiis; A 26.

circummunio: oppidum .. eo die circummunire coepit; Af 79.

circumvallo: s. oppugno; G VII, 11, a.

circumvenio: reliquis diebus oppidum vallo castellisque circumvenire instituit; C I, 18.

circumplector: s. oppugno; H 32, a.

cleudo: cum ... uppidum .. operibus clausum animadverteret; G VIII, 40.

colloco: s. I, 1. est; Af 68.

conceda: (oppidum) ad diripiendum militibus concessit; C III, 80, b.

coniungo: s. I, 1. est; A 47.

constituo: quod oppidum (Cingulum) Labienus constituerat suaque pecunia exaedificaverat; C I, 15, a. * ex fuga hac qui uppidum Muudam sibi coustituissent praesidium; H 32, a.

coutiueo: quod oppidum Genabum pone fluminis Ligeris coutinebut; G VII, 11, b. quod oppidum magna muuitione coutinebatur; H 41.

dedo: L. Torquatus ... se atque uppidum Caesari dedidit; C III, 11. sese insequenti luce oppidum esse dedituros; H 19.

defeudo: s. **defendo,** III. oppidum (10 St.) S. 258, a.

deleo: oppida praeter ea pauca, quae ipsi suis praesidiis tueri poterant, reliqua dirui atque deleri; Af 20, b. Iubam ... dedisse oppidum diripiendum delendumque militibus; Af 74.

desero: s. **desero** oppidum (5 St.) S. 266, b.

deuro: deusto oppidu; H 27.

dimitto: uuper .. devicti (Carnutes) complura oppida dimiserant; G VIII, 5.

diripio: oppidum diripit atque iucendit; G VII, 11, b. Caesar ... veritus, ne militum introitu et nocturni temporis liceutia oppidum diriperetur; C I, 21. s. deleo; Af 74.

diruo: oppida castellaque dirui deserique; Af 26, b. s. deleo; Af 20, b.

distineo: ita (oppida) ab oppugnatiouibus natura loci distinentur, ut ..; H 8.

do: s. deleo; Af 74.

efficio: quae (moles) paene insulam oppidum effecerat; C III, 40.

exaedifioo: s. coustituo; C I, 15, a.

expugno: s. **expugno,** II. uppidum (13 St.) S. 376.

exuro: uti ... oppidis suis vicisque exustis una cum iis proficiscantur; G I, 5.

habeo: s. **habeo,** III. oppidum (3 St.) S. 426, b. — iucendo: s. **incendo** oppidum (8 St.) S. 490, a.

incolo: quae (oppida) tolerandae biemis causa constitutis repente exiguis ad necessitatem aedificiis incolebant; G VIII, 5. quod (oppidum Salonam) cives Romani fortissimi ... incolebant; A 43.

irrumpo: ue sub ipsa profectioue milites oppidum irrumperent; C I, 27. aegre .. tunc (milites) sunt retenti, quin oppidum irrumperent; C II, 13.

muuio: s. **munio,** II. uppidum (12 St.) S. 636, b. — occupo: s. **occupo** oppidum (3 St.) S. 706, b.

oppono: ad Aeginium, quod est oppidum oppositum Thessaliae, Caesari veuieuti (Domitius) occurrit; C III, 79, b.

oppugno: id (oppidum Bibrax) ex itinere magno impetu Belgae uppugnare coeperunt; G II, 6. id (oppidum Nuviodunum) ex itinere oppugnare couatus ... expugnare uon potuit; G II, 12. Crassus ex itinere oppidum Sontiatum oppugnare coepit; G III, 21. inde profectus Gorgobiuam, Boiorum oppidum, ... oppugnare instituit; G VII, 9. altero die cum ad oppidum Senonum Vellaunodunum venisset, ... oppugnare instituit idque biduo circumvallavit; G VII, 11, a. ille (Caesar) oppidum Biturigum positum in via Nuviodunum oppugnare instituerat; G VII, 12. oppidum oppugnare instituit; C III, 9, a. eodem ... die post horam nouam oppidum altissimis moeuibus oppugnare aggressus ante solis occasum expugnavit; C III, 80, b. ad oppidum oppugnandum nun satis copiarum habebat; Af 5. uou est visa ratio ad oppugnandum oppidum commorandi; Af 5. Labienus interim cum parte equitatus Leptim oppidum ... oppugnare ... conabatur; Af 29. sibi difficile factu esse intellexit simul et uppidum uno tempore uppugnare et in acie ... pugnare; Af 42. quod (oppidum Aggar) a Gaetulis saepe antea uppugnatum ... erat; Af 67. Cn. Pompeius adolescens Uliam uppidum oppugnabat; H 3, a. insequenti tempore Ventipouem oppidum cum oppugnare uoepisset; H 27. ita Galli tragulis iaculisque oppidum ex bostium cadaveribus [sunt] circumplexi oppugnare coeperunt; H 32, a. dum Caesar in itinere reliqua oppida oppuguat; H 37. vgl. 4. admoveo prope.

pono: erant eiusmodi fere situs oppidorum, ut posita in extremis lingulis promontoriisque neque pedibus aditum haberent ... neque navibus; G III, 12. Noviodunum erat oppidum Haeduorum ad ripas Ligeris opportuno loco positum; G VII, 55, a. id est oppidum Parisiurum (Lutetia), quod positum est in insula fluminis Sequanae; G VII, 57. id (Meludunum) est oppidum Senouum in insula Sequanae positum; G VII, 58. in quo (monte) positum erat praeruptum undique oppidum Uxellodunum; G VIII, 40. milites ... sub montem, in quo erat oppidum positum Ilerda, succedunt; C I, 45. id erat oppidum (Octogesa) positum ad Hiberum; C I, 61. quod oppidum (Nicopolis) positum in Armenia minore est plano ipsum loco, montibus tamen altis ab duobus lateribus obiectis satis magno intervallo ab oppido remotis; A 36. Zela est oppidum in Pouto, positum ipsum ut in plano loco satis munito; A 72. quod (oppidum Uzitta) inter sua castra et Scipionis in planicie positum erat; Af 51. s. oppugno; G VII, 12.

pr' dani ...

potior: hostibus eadem de causa spes potiundi oppidi discessit; G II, 7. (Caesar) praeter hostium castra proficiscitur cum copiis et oppidum potitur; Af 68.

propono: f. I, 1. est; G VII, 14, b.

recipio: quod eo oppido recepto civitatem Biturigum se in potestatem redacturum confidebat; G VII, 13. oppidum in suam potestatem recipit; H 22, b.

recupero: quo facto oppido recuperato; H 36. nostri ad oppidum recuperandum occasionem non praetermittunt; H 41.

redigo: oppidum (Pelusium) ... in suam redegit potestatem; A 26.

relinquo: complura praeterea castella et oppida non longe a mari reliquit; Af 2. ut maritima oppida post se ne vacua relinqueret; Af 9.

removeo: f. I, 1. est; Af 68.

reservo: se tamen paratos esse sibi ... oppidum seque ei reservare; Af 92.

restituo: ipsos oppida vicosque, quos incenderant, restituere iossit; G I, 28.

retineo: qood paene in eo, si id oppidum retinoissent, summam victoriae coustare intellegebant; G VII, 21.

scribo: qoae oppida supra sunt scripta; H 8.

teneo: crebris nuntiis incitati, oppidum a Romanis teneri; G VII, 48. quod (oppidum) a se teneri non posse iudicabant; G VII, 55, b. quod oppidum (Auximom) Attius cohortibus introductis tenebat; C I, 12. id oppidum (Asculum Picenum) Lentulos Spinther x cohortibus tenebat; C I, 15, a. qui (Lucretius, Attius) id oppidum VII cohortium praesidio tenebant; C I, 18. quod (oppidum) Scipio tenebat; Af 41. quod (oppidum) ... tenebator .. a Scipione; Af 51. quod in oppido Uzittae, qood Scipio tenebat, bostium erant cohortes armatae; Af 58.

tento: quo facto postea sunt deterriti oppidum tentare; Af 29.

trado: ut ... id (oppidum) .. sibi vacuum traderent; Af 25. C. .. Vergilius ... se .. et sua omnia et oppidum proconsuli tradit; Af 94.

tueor: cobortes duas, quae colonicae appellabantur, ... tuendi oppidi causa apud se retinuit; C II, 19. id oppidum (Adrumetum) C. Considius Longus unius legionis praesidio tuebatur; C II, 28. Caesar ... III cobortes Orici oppidi tuendi causa reliquit; C III, 39.

vexo: agros oppidaque vexare non destitit; Af 25.

voco: oppidum .. Britanui vocant, cum silvas impeditas vallo atque fossa munierunt; G V, 21.

2. **Dativ:** circumdo: Gaius Caninius toto oppido munitiones circumdare moratur; G VIII, 34.

circumpono: circumpositi sunt buic oppido magni multique intercisi vallibus colles; A 72.

confero: castra .. oppido contulit; A 37.

coniungo: quem (pontem) oppido castrisque coniunctum habebat; C I, 40, a. Curio castra Vari conspicit muro oppidoque coniuncta; C II, 25, a. (collis) superioribus locis atque itineribus paene coniunctus oppido; A 72.

deligo: defensores oppido idonei deliguntur; G VII, 15.

oppono: eidem autem oppido ad dextrum latus eius (Caesaris) cornu erat oppositum; Af 58.

praeficio: Gaium .. Gallonium, equitem Romanum, familiarem Domitii, ... oppido Gadibus praefecit; C II, 18, a.

praepono: qui (loricati) praesidii causa praepositi oppido a Pompeio essent; H 13, b.

praesum: qui (Iccius) tum oppido praefuerat; G II, 6. qui (L. Torquatus) iussu Pompei oppido praeerat; C III, 11. huic officio oppidoque Manius Acilius legatus praeerat; C III, 39. cui (oppido) praeerat Saserna cum cobortibus VI; Af 29. qui (C. Minucius Reginus) ei oppido praeerat; Af 68.

proficiscor: (Iuba) suis finibus oppidisque suppetias profectus est; Af 25.

reprimo: virtute freti (nostri) repulsos multisque vulneribus affectos oppido represserunt; H 16, b.

venio: quoniam (Pompeius) oppido subsidio non posset venire; H 18, b.

3. **Ablativ:** eicio: superiore tempore M. Cato ... plebem inermem oppido eiecerat; Af 87, a.

excedo: constituunt, ut ii, qui valetudine aut aetate inutiles sunt bello, oppido excedant; G VII, 78. quibus (Gaetulis) cum condicionem ferret, ut oppido excederent; Af 25.

potior: oppido potitur; G VII, 11, b. Af 76. sine contentione oppido potitor; G VII, 58. etsi magni interesse arbitrabatur quam primum oppido potiri; C I, 21. quod stetisse per Treboniom, quo minus oppido potirentur; videbatur; C II, 13. quantum usum haberet ad sublevandam omnium rerum inopiam potiri oppido pleno atque opulento; C III, 80, b. Iubam ... advenientem multitudine circumdata eo (oppido) potitum; Af 74. (equites) vi oppido potiti; Af 87, a. dum sine periculo murum ascendere et oppido potiri posse se sperant; H 13, a. ita (Caesar) ante diem XI Kal. Mart. oppido potitus imperator est appellatus; H 19. ita Caesar oppido potitur; H 34.

probibeo: C. Caesarem imperatorem ... oppido moenibusque prohiberi; C I, 13. hic (Attius Varus) venientem Uticam navibus Tuberonem porta atque oppido prohibet; C I, 31. quem (regem Iubam) antea oppidani ... ob has causas oppido prohibuerunt, quod ... pyram construxerat; Af 91, a.

utor: quos ... suis finibus atque oppidis uti iussit; G II, 28.

4. **mit Präpositionen:** absum ab: quod a Bibracte, oppido Haeduorum longe maximo et copiosissimo, non amplius milibus passuum XVIII aberat; G I, 23. cum ... ab eo oppido Caesar cum exercitu circiter milia passuum quinque abesset; G II, 13. quod neque longe ab oppido castra Vercingetorigis aberant; G VII, 26. qui (portus) abest ab oppido milia passuum duo; Af 10. minus mille passuum ab oppido Uzitta ... aberant legiones Iulianae; Af 41.

accedo ad: cum ad oppidum accessisset castraque ibi poneret; G II, 13. expedito .. exercitu ... (adolescentulus) ad oppidum Ascurum accedere coepit; Af 23. non est visa ratio propius accedendi eo die ad oppidum; Af 42. (rex Iuba) ad oppidum Zamam ... accedit; Af 91, a.

accurro ad: Iubam regem celeriter cum copiis suis ... ad oppidum accucurrisse; Af 74.

adeo ex: quo ex oppido ... legati clam praesidia Cn. Pompei Caesarem cum adissent; H 3, a.

adicio ex: quo telum ex oppido adici non posset; Af 56.

admoveo prope: cum propius oppidum copias admovisset oppugnareque coepisset; Af 51.

ago ad: celeriter vineis ad oppidum actis; G II, 12. C. Trebonius legatus ... aggerem, vineas turresque ad oppidum agere instituit; C II, 1.

animadverto ex: raros milites, ne ex oppido animadverterentur, ex maioribus castris in minora traducit; G VII, 45, b.

cogo in: Androsthenes ... omnem ex agris multitudinem servorum ac liberorum in oppidum cogit; C III, 80, a.

colloco contra: ballistis scorpionibusque crebris ... contra oppidum collocatis; Af 56. —

pro: copias omnes, quas pro oppido collocaverat, in oppidum recepit; G VII, 71.
compello in: compulsos (Haeduos) in oppida; G VII, 54. qui (maiores) in oppida compulsi; G VII, 77, c. cohortibus ... nonnulla parte propter terrorem in oppidum compulsis; C I, 46. quod ... adversarios ... in oppidum compulissent; C I, 47. — intra: Helvii ... intra oppida ac muros compelluntur; G VII, 65.
comporto in: frumenta ex agris in oppida comportant; G III, 9, b. iubet comportari ligna in oppidum qoam plurima; Af 10. ex omni Africa frumentum adversarios in pauca oppida et bene munita comportasse; Af 20, b.
confero ex: omnibus .. armis ex oppido collatis; G II, 15. — in: qui (Bellovaci) cum se suaque omnia in oppidum Bratuspantium contulissent; G II, 13. sua omnia in unum oppidum egregie natura munitum contulerunt; G II, 29. ut ... sua .. omnia ex agris in oppida conferant; G VI, 10. neque suo consilio aut voluntate Domitium se in oppidum Corfinium contulisse; C I, 19. quem (commeatum) in oppidum contolerant; C I, 43. pecuniam omnem omniaque ornamenta ex fano Herculis in oppidum Gadis contulit; C II, 18, a. adversarii bene multis vulneribus affecti in oppidum se contulerunt; H 12.
confugio in: ut sine timore ullo rura colentes prius ab equitatu opprimerentur, quam confugere in oppida possent; G VIII, 3. qui (Mundenses) ex proelio in oppidum confugerant; H 36.
conicio in: (equites) Uticam se in oppidum coniecerunt; Af 87, b.
coniungo cum: hunc (montem) murus circumdatus arcem efficit et cum oppido coniungit; G I, 38. (insula) angusto itinere et ponte cum oppido coniungitur; C III, 112, a.
consido ante: productis copiis ante oppidum considunt; G VII, 79.
consisto ad: Caesar legionibus traductis ad oppidum constitit; C I, 16. — ante: Caesar ... in eo loco ... ante oppidum constitit *; Af 41. Caesar ... statim ex itinere ante oppidum Thapsum constitit; Af 86.
conspicor ante: quarum cohortium milites postero die ante oppidum Iuba conspicatus; C II, 44. — ex: conspicati ex oppido caedem et fugam suorum; G VII, 88.
constituo ante: elephantos ... ante oppidum instructos constituit; Af 86. — inter: castra inter duo oppida Ateguam et Ucubim in monte constituit; H 7.
construo in: quod ... in oppido Zamae lignis congestis maximam in medio foro pyram construxerat; Af 91, a.
contendo ad: magno itinere [confecto] ad oppidum Noviodunum contendit; G II, 12. Gaius Caninius legatus ... ad oppidum Limonem contendit; G VIII, 26. recta per adversariorum praesidia ad oppidum contendunt; H 3, b. — in: nonnulli protinus eodem cursu in oppidum contenderunt; C II, 35, a.
conveho in: magnum .. numerum in oppidum telorum atque tormentorum convexerant; A 2.
convenio in: omnis ex fuga Suessionum multitudo in oppidum proxima nocte convenit; G II, 12. Acco ... iubet in oppida multitudinem convenire; G VI, 4.
converto ad: insuper [occisi] in gladiorum mucrone capita hominum ordinata ad oppidum conversa; H 32, a.
deduco ab: ab oppido ... fossas duas directas ... IV pedum altitudinis in eum locum deduxit, quo ..; A 38. — versum: reliquos (homines) versum oppidum iossit deduci; H 21.
defero in: ut mitterent lecticam, qua (Cn. Pompeius) in oppidum deferri posset; H 32, b.
demigro de: uti de oppidis demigrarent; G IV, 19. — ex: nonnullos ex oppidis demigrare; G VIII, 24.
dimitto in: eos, qui venerant, collaudat atque in oppidum dimittit; C I, 21.
discedo ab: quanto longius ab oppido discedebatur, tanto tardiores ad insequendum erant Numidae; Af 6. (Caesar) ab oppido discessit; Af 86. ut aut ab excelso loco aut ab oppido (adversarii) discederent; H 29, b. Sex. Pompeius ... secunda vigilia ab oppido discessit; H 32, a.
duco ab: (Caesar) vallum .. ab oppido Ruspina usque ad mare ducere; Af 20, a. — ad: sex (legiones Caesar) ipse in Arvernos ad oppidum Gergoviam ... duxit; G VII, 34. Lucterius agmen iumentorum ad oppidum ducit; G VIII, 35.
educo ex: Marcum Aristium ... fide data ex oppido Cabillono educunt; G VII, 42. suos ... ex oppido educit; G VII, 81. reliquos ex oppido Drappes et Lucterius educunt; G VIII, 34. Varus praesidium ... ex oppido educit; C I, 13.
egredior ex: omnes maiores natu ex oppido egressi manus ... tendere ... coeperunt; G II, 13. Genabenses paulo ante mediam noctem silentio ex oppido egressi flumen transire coeperunt; G VII, 11, b. Vercingetorix ex arce Alesiae suos conspicatus ex oppido egreditur; G VII, 84. ipse (Caesar) cum cohortibus VII ... ex oppido Ruspina egressus proficiscitur ad portum; Af 10.
eicio ex: qui primo clamore audito se ex oppido eiecerunt; G VII, 28. qui longius aberant repentino tumultu perterriti ... sese ex oppido eiecerunt; G VII, 47, b. Caralitani ... sua sponte Cottam ex oppido eiciunt; C I, 30, a. omnes Alexandrinorum copiae ex oppido se eiecerunt; A 19.
enato ad: DCCC passuum intervallum ad oppidum enataverunt; A 18.
eo ad: Caesar ... ad oppidum Sarsuram ... ire contendit; Af 75.
erumpo ex: subito ex oppido erupit multitudo; Af 6.
excludo ab: ut eum (Pompeium) ab oppido commeatuque excluderet; H 5.
exeo ex: sub vesperum Caesar portas claudi militesque ex oppido exire iussit; G II, 33. appropinquantibus ex oppido bene magna multitudo ad equitatum consîdendum cum exissent; H 4.
expello ex: (Vercingetorix) expellitur ex oppido Gergovia; G VII, 4, a. ut Gallonium ex oppido expellerent; C II, 20, a.
fugio ex: Otacilius sibi timens *ex* oppido fugit; C III, 29.
fugo in: ut equites minus † XXX Galli Maurorum equitum II milia loco pellerent fugarentque in oppidum; Af 6.
habeo ad: cum ad oppidum Leptim castra haberet; A 57, a. — in: in quo (oppido Parthinorum) Pompeius praesidium habebat; C III, 41. in quo (oppido Caesar) ipse praesidium habuit; Af 37.
iacto ex: ex oppido ignem multum telorumque multitudinem iactando bene magnum tempus consumpserunt; H 12.
importo in: silvestribus ... itineribus frumentum importare in oppidum instituit; G VIII, 35. qui (D. Laelius) commeatus Bullide atque Amantia importari in oppidum prohibeat; C III, 40.
intercludo ab: ab oppido et ponte ... se interclusurum adversarios confidebat; C I, 43.
introeo in: §. **in**, A, 1. introeo (3 ©t.) ©. 474. a.

irrnmpo in: nonnulli Galli perterriti in oppidum irrumpnnt; G VII, 70.

maneo extra: extra oppidum ea nocte (Caesar) mansit; Af 89.

mitto ad: speculatores ad oppidum Ateguam miserunt; H 22, a. — ex: tertio die missis ex oppido legatis de deditione; G VII, 11, a. facta potestate (Lentulns Spinther) ex oppido mittitur; C I, 22. bis rebus subsidio DC equites Numidae ex oppido ... mittuntur a Varo; C II, 25, a. — in: statuunt, ut x milia hominum ... in oppidum mittantur; G VII, 21.

moror apud: (hostes) paulisper apud oppidum morati; G II, 7.

mnveo ab: (Caesar) ab oppido castra movit et Metropolim venit; C III, 80, b.

nuntio ex: transfuga nuntiavit ex oppido Ininum ... clamasse ..; H 16, b.

nbsideo in: qui in oppido obsidebantur; G VII, 81.

pateo ante: ante id oppidnm planicies circiter milia passuum tria in longitudinem patebat; G VII, 69.

perfero in: eas (litteras) captivo dat perferendas in oppidum ad Considium; Af 4.

pertineo ex: ex eo oppido pons ad Helvetios pertinet; G I, 6.

pervenio ad: (Caesar) pervenit ad oppidum Leptin, liberam civitatem et immunem; Af 7. (Caesar) pervenit ad oppidum Aggar; Af 67. postero die (Caesar) ad oppidnm Thisdram pervenit; Af 76. equites interim Scipionis ... perveniunt ad oppidnm Paradam; Af 87, a. — in: quem (locum) si qui vitare voluerit ‖ voluerunt ‖, sex milium circuitu in oppidum pervenit ‖ perveninnt ‖; C II, 24.

pono ad: castra posuit ad oppidum Ruspinam; Af 6. ipse (Caesar) castra ad oppidum ponit; H 35. — ante: castris ante oppidum positis; G VII, 11, b. castris .. ante oppidum positis; Af 3. — contra: simul Caesar castra contra oppidum posuit; H 34. — in: in oppido Carnutum Genabo castra ponit; G VIII, 5. prope: castris prope oppidum positis; G VII, 36. prope oppidum castra ponit; C II, 26.

porto ex: qui commeatus ad castra Pompei ex oppido portabant; H 11.

praemitto ex: cobortes V praemissae a Domitio ex oppido pontem fluminis interrumpebant; C I, 16.

prendo in: in oppido ... servus est prensus in cuniculo; H 20.

prnfero ex: Massilienses arma tormentaque ex oppido ... proferunt; C II, 22.

proficiscor ab: ipse (Caesar) ... ab oppido Bibracte proficiscitur ad legionem XII; G VIII, 2. — ad: Caesar ad oppidum Avaricum ... profectus est; G VII, 13.

profngio ex: veritus, ne nnctu ex oppido profugerent; G VII, 11, b. Galli ... postero die consilium ceperunt ex oppido profugere; G VII, 26. qui (Lentulus Spinther) ... profugit ex oppido; C I, 15, a. nobiles homines ex suis oppidis profugere ... coeperunt; Af 26, a.

progredior in: remigibus ... partim in oppidum victus sui mercandi gratia progressis; Af 62.

prohibeo ab: sese depopulatis agris non facile ab oppidis vim hostium prohibere; G I, 11.

pugno ex: ancipiti proelio, cum ex oppido eruptione pugnaretur, foris tantae copiae ... cernerentur; G VII, 76.

recipio ad: hostem ... se .. ad oppidum Ilerdam recipere ... cogit; C I, 45. reliqui (equites) se in castra ad oppidum receperunt; C II, 25, b. — in: s. **in**, A. I. recipio in oppidum (11 St.) S. 477, a.

redeo ad: (Caesar) rursus ad oppidum Ruspinam redit; Af 11.

redigo in: eos ... in oppidum redegerat; A 19. in oppidum sunt redacti; H 34.

rednco in: Varus ... de tertia vigilia silentio exercitum in oppidum reducit; C II, 35, b.

reicio in: occisis ad hominum milibus quattuor reliqui in oppidum reiecti sunt; G II, 33. eos, qui eruptionem fecerant, in oppidum reiciebant; C II, 2.

relinquo in: quos (milites) rex in oppido praesidii causa reliquerat; C III, 106. uxorem et filios in oppido reliquerat; H 18, a.

remaneo in: omnis iuventus, quae in oppido ‖ excubiis custodiisque ‖ remanserat; C II, 5.

removeo ab: quae (loca) sunt ab oppidis remota; H 8. s. I. pono; A 36.

repello in: s. **in**, A, I. repello in oppidum (3 St.) S. 477, b.

reperio in: ut aqua praeterquam in ipso oppido [nam] circumcirca nusquam reperiretur; H 41.

retineo in: circiter parte tertia (armorum) celata atque in oppido retenta; G II, 32.

revertor in: s. **in**, A I. revertor in oppidum (4 St.) S. 478, b.

sum ab: qui (pons) erat ab oppido milia passuum circiter III; C I, 16. — ad: qui ad oppidum in statione erant; Af 78, a. — ante: quae (fossa) erat ante oppidum; G II, 32. quod (theatrum) est ante oppidum; C II, 25, a. — extra: cum ad nostros se reciperent, qui extra oppidum fuissent; H 22, a. in: s. **in**, B. I, sum in oppido (9 St.) S. 486, b. — inter: erat inter oppidum Ilerdam et proximum collem ... planicies circiter passuum CCC; C I, 43.

summitto per: ex castris cohortes per oppidum crebro summittebantur; C I, 45.

supporto in: unde paulatim frumentum in oppidum supportarent; G VIII, 35.

trado ex: armis .. omnibus ex oppido traditis; G II, 13.

vehor circum: Caesar circum oppidum vectus natura loci perspecta rediit in castra; Af 3. — in: ipse (Iuba) equo in oppidum vectus prosequentibus compluribus senatoribus; C II, 44.

venio ad: postquam Caesar ad oppidum Sarsuram venit; Af 76. qui (tabellarii) ad oppidum veniebant; H 18, b. qui *cum* ad oppidum venissent; H 22, a. ita cum ad oppidum esset ventum; H 35. s. I. oppugno; G VII, 11, a. — ex: quo ex oppido cum legati ad eum venissent; G VII, 12. priusquam subsidia ex oppido veniri posset; G VII, 36. interim in itinere ex oppidis et castellis legationes venire; Af 6. legati ex oppido obviam veniunt; Af 7. legati interim ex oppido Thisdra ‖ Thisdrae ‖ ... ad Caesarem venere; Af 36. legati interim ex oppido Vaga ..., veniunt; Af 74.

vergo ab: ab oppido .. declivis locus tenui fastigio vergebat in longitudinem passuum circiter CCCC; C I, 45.

video ex: haec procul ex oppido videbantur; G VII, 45, a.

III. **nach Adjectiv und Adverb**: 1. propior: certiorem ‖ artiorem ‖ illum (pontem) propioremque oppidu Alexandrini tuebantur; A 19.

2. longe ab: considunt Drappes et Lucterius non longius ab oppido x milibus; G VIII, 35. non longe ab oppido secundum litus facit castra; Af 7. s. II, 4. absum ab; G VII, 26.

ad — versus: iubet ... legiones ... se consequi ad oppidum Ruspinam versus; Af 37.

IV. **nach Substantiven:** 1. **Genetiv:** accessus: s. munitio; Af 5.

angulus: duo brachia instituit ... ita dirigere, ut ad angulum dextrum sinistrumque eius oppidi convenirent; Af 51.

arx: deductis tribus in arcem oppidi cohortibus a Varrone praesidio; C II, 19.

circuitus: a quibus (castris) paulatim ... vallum in oppidi circuitum ducere instituit; G VIII, 33. operibus .. in circuitu oppidi continuatis; A 61.

circummunitio: id ne fieri posset, obsidione atque oppidi circummunitione fiebat; C I, 19.

conspectus: Cassius ... in oppidi conspectu loco excelso facit castra; A 59. qui (loricati viri) simul in conspectum oppidi se dederunt, equis recipiuntur; H 4. ex ea regione oppidi in montibus castra habuit posita Pompeius in conspectu utrorumque oppidorum; H 7. cum inter Ateguam et Ucubim ... Pompeius habuit castra constituta in conspectu duorum oppidorum; H 8.

deditio: quod Pompeius ex perfugis cum deditionem oppidi factam esse scisset; H 20.

fama: s. nuntii.

incolae: adversarios ... eorum (oppidorum) incolas intra sua praesidia coëgisse commigrare; Af 20, b. omnibus .. eius oppidi incolis ad unum interfectis; Af 74. eius oppidi incolas cuiusque generis aetatisque ... in flammam coniciunt; Af 87, a.

latus: eo equitatu dextra sinistra directo ab oppidi lateribus; Af 78, a.

magnitudo: in hac sunt insula domicilia Aegyptiorum et vicus oppidi magnitudine; C III, 112, a.

moenia: extruso mari aggere ac molibus atque his oppidi moenibus adaequatis; G III, 12. reliquis partibus simul ex terra scalis et classe moenia oppidi tentans; C III, 40. ut (legio) moenibus oppidi succederet fossamque transiret; A 40.

munitio: se confidere munitionibus oppidi; C III, 80, a. oppidi egregia munitio et difficilis ad oppugnandum erat accessus; Af 5. quod (oppidum) ... propter egregiam munitionem oppidi ... facile ... defendebatur; Af 29. etenim et natura loci (Pompeius) defendebatur et ipsius oppidi munitione; H 28. qui (adversarii) .. a munitione oppidi longius non audebant procedere; H 29, b.

murus: oppidi murus ab planicie ... MCC passus aberat; G VII, 46. superiorem partem collis usque ad murum oppidi densissimis castris compleverant; G VII, 46. neque finem prius sequendi fecerunt, quam muro oppidi portisque appropinquarunt; G VII, 47, a. quos ... non altitudo montis, non murus oppidi tardare potuisset; G VII, 52. quorum ... multitudo aquatorum unum in locum conveniebat sub ipsius oppidi murum; G VIII, 41. quorum alter oppidi muris ... praeerat; C III, 15.

natura: oppidi natura perspecta; Af 76.

nuntii: ut (Caesar) nuntios expugnati oppidi famamque antecederet; C III, 80, b.

oppugnatio: ita utraque re oppidorum oppugnatio impediebatur; G III, 12. quae ad oppugnationem pertinebant oppidi; G VII, 19. si nihil in oppugnatione oppidi profecissent; G VII, 20, c. Octavius desperata oppugnatione oppidi Dyrrhachium sese ... recepit; C III, 9, b. Caesar ... aquae inopia ab oppugnatione eius (oppidi) deterritus; Af 76.

pars: alia ex parte oppidi Adiatunnus ... eruptionem facere conatus; G III, 22. hostes ... sese .. alia ex parte oppidi eiecerunt; G V, 21, castris ad eam partem oppidi positis; G VII, 17, a. hostes ... abiectis armis ultimas oppidi partes continenti impetu petiverunt; G VII, 28. qua esset aditus ad alteram partem oppidi; G VII, 44. qui ad alteram partem oppidi ... munitionis causa convenerant; G VII, 48. omnes oppidi partes praeruptissimis saxis esse munitas; G VIII, 33. partem .. oppidi sumit ad obsidendum; G VIII, 37. ex omnibus oppidi partibus cohortes montem ascendere ... iubet; G VIII, 43. altera castra ad alteram oppidi partem ponit; C I, 18. eam .. oppidi partem, quae munitissima videretur, occupant; C I, 20. Massilia .. fere ex tribus oppidi partibus mari alluitur; C II, 1. (Achillas) occupabat Alexandriam praeter eam oppidi partem, quam Caesar cum militibus tenebat; C III, 111. reliquis oppidi partibus sic est pugnatum, ut aequo proelio discederetur; C III, 112, b. omnes oppidi partes, quae minus esse firmae videntur, testudinibus ac musculis tentantur; A 1. quam angustissimam partem oppidi palus a meridie interiecta efficiebat; A 1. ut laborantibus succurri atque ex altera oppidi parte auxilium ferri posset; A 1. Caesar ... in suam partem oppidi magna gratulatione venit suorum; A 32. oppidorum magna pars eius provinciae montibus fere muoita et natura excellentibus locis est constitota, ut .. aditus ... habeat difficiles; H 8.

pontes: hostes ... Lutetiam incendi pontesque eius oppidi rescindi iubent; G VII, 58.

porta: quidam ante portam oppidi Gallus per manus sevi ac picis traditas glebas in ignem ... proiciebat; G VII, 25. centurionibus ad portas oppidi et custodiis impositis; Af 7. s. murus; G VII, 47, a.

proditio: cum ... vis atque proditio oppidi appareret; C III, 21.

regio: erat e regione oppidi collis sub ipsis radicibus montis; G VII, 36. per medium campum e regione oppidi Uzittae ... duo brachia instituit duci; Af 51. s. conspectus; H 7.

sectio: sectionem eius oppidi universam Caesar vendidit; G II, 33.

senatus: senatum .. oppidi custodia tenebat; Af 87, a.

situs: s. II, 1. pono; G III, 12.

tractus: haec || in hoc || tractu oppidi pars erat regiae exigua; C III, 112, b.

2. **mit Präpositionen:** despectus ex: erat ex oppido Alesia despectus in campum; G VII, 79.

eruptio ex: s. **eruptio,** 1, 1. facio; G II, 33. VII, 73, a. C II, 2. Af 58. 85, a (S. 328, a).

excursiones ex: crebras ex oppido excursiones faciebant; G II, 30.

fuga ad: reliquae (naves) propinquam fugam ad oppidum capiunt; A 16.

materies circum: omnem materiem circum oppidum succisam intro congessit; H 41.

V. **Umstand:** 1. **Ablativ:** claudi: sinistrum .. cornu oppido Uzitta claudebatur; Af 59.

continere: crebris .. castellis circummuniti oppido sese continebant; G II, 30.

defendi: ut † auxilia || praesidia || Pompei duabus defenderentur rebus, oppido et excelsi loci natura; H 29, a.

muniri: castra ... admodum munita natura loci, una ex parte ipso oppido Utica; C II, 25, a.

recipere: (se paratos esse) oppidis recipere et frumento ceterisque rebus iuvare; G II, 3. Mandubii, qui eos oppido receperant, ... exire coguntur; G VII, 78. illi (Apolloniates) ad Caesarem legatos mittunt oppidoque recipiunt; C III, 12. oppido ac portu recepti non erant; C III, 102, b.

tegere: * suam .. aciem mediam eo oppido

texit; Af 41. hostes .. mediam aciem suam oppido texisse; Af 42.

tenere: relinquebatur, nt se suis locis oppido teneret; C III, 109. Pompeius se oppido tenet; F 20.

Ort: hiemare Dyrrhachii, Apolloniae omnibusque oppidis maritimis constituerat; C III, 5. quem (Sasernam) Lepti, proximo oppido, reliquerat; Af 10. C. Vergilius praetorius, qni Thapsi, oppido maritimo, praeerat; Af 28.

2. Präpositionen: ad: una nocte et die ad oppidum consumpta; Af 5. quae ad oppidum || ad oppugnandum || opus fuerunt; H 7. † ac Pompeius ad oppidum oppugnationem tutiorem efficeret; H 41.

adversus: tenebat || tendebat, al. || adversus oppidum e regione pontis castra || [trabes] || ... tripartitu; H 5.

extra: ut eis (copiis) extra oppidum, si esset dimicandum, confideret; C III, 109.

in: uti ... mercatores in oppidis vulgus circumsistat; G IV, 5. centuriones in oppido ... gladiis destrictis portas occupaverunt; G VII, 12. perfectis .. magna ex parte munitionibus in oppido; A 17. noctis tertia vigilia in oppido acerrime pugnatum est; H 11. per quod (indicinm) certior fieret Caesar, quae in oppido ad defendendum compararentur; H 18, a. qni in oppido Ategua Ursavonenses capti sunt; H 22, a.

post: is (Manius Acilius legatus) naves nostras interiorem in portum post oppidum reduxit; C III, 39.

oppleo, anfüllen, besetzen: litora, portus: oppletis non solum portibus, sed etiam lituribus; C III, 73, a.

pontem: imperat pontem ... lapidibus oppleri atque obstrui; A 19.

oppono, entgegenstellen, aufstellen, geltend machen, part. gegenüber: alqm: Pompeins (consilium capit), ut venientibus in itinere se opponeret; C III, 30, a.

aciem: ex his (cobortibus) quartam (aciem) instituit equitatuique opposuit; C III, 89.

Butbrotum: Caesar ... erat ad Buthrotum, oppositum Corcyrae; C III, 16.

castra: itinera ..., castris hostium oppositis tenebantur; C I, 68.

cohortes: quae (cohortes) ex ipsa provincia ab Lucio Caesare legato ad omnes partes opponebantur; G VII, 65. ut (cohortes) integris viribus ad auxilium ferendum opponi possent; A 2.

cornu: eidem .. oppido ad dextrum latus eius (Caesaris) cornu erat oppositum; Af 58.

dignitatem: ut contra Q. Cassium ... aeque potentem opponeret dignitatem; A 58.

equites: huic (eqnitatui) suos Caesar equites opposuit; C III, 75. equites dextro sinistroque cornu opponit; Af 13. equitibus suis hostium vi oppositis; Af 69, a.

incendia: etsi discessum hostium animadvertere non poterat incendiis oppositis; G VIII, 16.

legionem: f. legio, II, 1. oppono (3 St.) S. 559, b.

montem: ne ... iter in provinciam converteret, ... oppositus mons Cevenna ... impediebat; G VII, 56.

multitudinem, Nnmidas: Numidas levisque armaturae infinitam multitudinem ad dextram partem suae aciei opposuerat; Af 59.

oppidum: ad Aeginium, qnod est oppidum oppositum Thessaliae; C III, 79, b.

orationem: omnibus .. oratio consulis, Scipionis, Catonis opponitur; C I, 4.

proellum: neve ... terrerentur multisque secundis proeliis unum adversum et id mediocre opponerent; C III, 73, a.

turrim: super quas (naves) turrim effectam ad ipsum introitum portus opposnit; C III, 39.

opportune, gelegen, günstig: accido: hoc sibi Caesar satis opportune accidisse arbitratus; G IV, 22.

affero: opportunissime nuntiis allatis oppidum est defensum; C III, 101, b.

opportunitas, günstige Lage, gelegene Zeit, Gelegenheit, Vorteil: I. impellit: quorum (castellorum) opportunitas castellanos impellebat ad decursiones faciendas; A 42, a.

postulat: quantum hibernorum opportunitas bellique ratio postulabat; G VIII, 6.

sunt: cuius itineris has esse certas opportunitates, quod ..; A 35.

II, 1. do: opportunitate aliqna data; G III, 17.

habeo: opus ... ad utilitatem et defensionem urbium summam habet opportunitatem; G VII, 23.

2. utor: qnid dubitas nti temporis opportunitate? C II, 34, b.

III. fretus: neve hoc exemplo ceterae civitates locorum opportunitate fretae se vindicarent in libertatem; G VIII, 39.

IV, 1. defendere: ibi se rursus iisdem opportunitatibus loci defendebant; G III, 12.

fieri: factum est opportunitate loci, ... ut ..; G III, 19.

persuaderi: quod propius Romanos accessisset, persuasum loci opportunitate; G VII, 20, a.

proficere: si quid celeritate itineris atque opportunitate temporis proficere posset; G VI, 29. adeo loci opportuuitate profecit, uti ..; C III, 23.

venire: quod eius discessu Romani tanta opportunitate et celeritate venissent; G VII, 20, a.

zum Satz: neque nunc se illorum humilitate neque aliqua temporis opportunitate postulare, quibus rebus opes augeantur suae; C I, 85, b.

2. propter: constituunt ... bellum ad Ilerdam propter ipsius loci opportunitatem gerere; C I, 38. coniectans eum (Pompeium) Aegyptum iter habere propter necessitudines regni reliquasque eius loci opportunitates; C III, 106. id .. oppidum (Pelesium) firmo praesidio occupatum Achillae propter opportunitatem loci ... in suam redegit potestatem; A 26.

opportunus, bequem, passend, günstig, vorteilhaft: locus: uti ... locum .. domicilio ... deligerent, quem ex omni Gallia opportunissimum ac fructuosissimum iudicassent; G I, 30. loco pro castris ad aciem instruendam natura opportuno atque idoneo; G II, 8. collocatis insidiis bipertito in silvis opportuno atque occulto loco; G V, 32. Noviodunum erat oppidum Haeduorum ad ripas Ligeris opportuno loco positum; G VII, 55, a. castra opportunis locis erant posita; G VII, 69. loca .. idonea opportunaque complura praesidiis occupare (coepit); Af 79.

res: quae quidem res ad negotium conficiendum maxime fuit opportuna; G III, 15. opportunissima res accidit; G IV, 13.

tempus: tempore opportunissimo Caesar auxilium tulit; G IV, 34. ad eum (Favonium) pervenit, tam opportuno tempore, ut ..; C III, 36, b. quod sua mandata perferre non opportuno tempore ad Pompeium vererentur; C III, 57.

vadum: vado .. per equites invento pro rei necessitate opportuno; G VII, 56.

opprimo, erdrücken, unterdrücken, überfall-

tigen, überfallen, überraschen, ergreifen: I. absolut: vis: hinc, si qua maior oppresserat vis, propugnabant; C II, 8.

II. mit einfachem Object: alqm: debere se suspicari simulata Caesarem amicitia ... sui opprimendi causa (exercitum) habere; G I, 44, e. ibi timore, lassitudine, vi fluminis oppressi perierunt; G IV, 15. suos .. quisque opprimi et circumveniri non patitur; G VI, 11. subito in tabernaculo oppressus (Teutomatus), ut meridie conquieverat; G VII, 46. Petronius ... centurio ... a multitudine oppressus ac sibi desperans; G VII, 50, b. repentino adventu Caesaris accidit, ... ut sine timore ullo rura colentes prius ab equitatu opprimerentur, quam confugere in oppida possent; G VIII, 3. oppressi Carnutes hiemis difficultate, terrore periculi; G VIII, 5. qui aut comminus opprimebantur aut eminus vulnerabantur; G VIII, 13. oppressi luce copias armatorum pro suis instruunt castris; G VIII, 14, a. qui (Tergestini) repentino latrocinio atque impetu illorum erant oppressi; G VIII, 24. cum intellegeret fugato duce altero perterritos reliquos facile opprimi posse; G VIII, 36. ut se et populum Romanum factione paucorum oppressum in libertatem vindicaret; C I, 22. ut duces adversariorum ... beneficio fortunae ad nostros opprimendos uterentur; C I, 40, b. ad hos opprimendos ... Afranius de nocte proficiscitur; C I, 51. hos (Numidas) oppressos somno et dispersos adorti magnum eorum numerum interficiunt; C II, 38. primis .. oppressis reliqui per horum corpora salutem sibi ... pariebant; C III, 69. paene sub idem tempus et rex ad opprimendum Mithridaten proficiscitur et Caesar ad recipiendum; A 28. horum (Alexandrinorum) primis in ipsa fossa munitionis magna ruina oppressis; A 31. parabant se Vatiniani repente oppressi; A 45. Minucius inter saxa ... fugiens opprimitur; A 53. veriti, ne in fossa ab equitibus opprimerentur; Af 50.

adversarios: ad opprimendos adversarios ne occasioni temporis deesset; C III, 79, a.

centurionem: f. alqm; G VII, 50, b.

cohortes: audit IV cohortes a vernaculis oppressas ad Obuculam cum his ad secundam (legionem) pervenisse; A 57, a.

cornu: ne (cornu) intra munitionem opprimeretur; C III, 69.

exploratores: exploratores hostium, ut omni fluminis parte erant dispositi, ... ab nostris opprimuntur; G VII, 61.

familiam: illam (familiam) oppressam et lugubatam; H 19.

intercessionem: ut tribunicia intercessio armis notaretur atque opprimeretur; C I, 7, a.

Italiam: paene oppressam funditusque deletam Italiam urbemque Romanam in libertatem vindicavit; Af 22.

legionem: f. legio, II, 1. opprimo (4 St.) S. 560, a.

lignatores: qui ... subito .. oppressis lignatoribus magna manu ad castra oppugnatum venerunt; G V, 26.

milites: militibus ... magno et gravi onere armorum oppressis ... desiliendum ... erat; G IV, 24. complures .. ibi milites oppresserunt; A 63, b. multis militibus partim interfectis partim suorum ruina oppressis; A 76.

partem: horum omnium pars magna in fossis munitionibusque et fluminis ripis oppressa ... sine ullo vulnere interiit; C III, 71.

populum: f. alqm; C I, 22.

quadrigas: quae (quadrigae) tamen celeriter multitudine telorum opprimuntur; A 75.

rempublicam: cum ... animadvertisset rempublicam ab perditis sceleratisque civibus oppressam; Af 22.

tirones: uti novo atque inusitato genere proelii tirones legionarii paucique perturbati ... opprimerentur; Af 19, a.

urbem: f. Italiam.

III. mit doppeltem Accusativ: inscios inopinantesque Menapios oppresserunt; G IV, 4. quibus (Arvernis) oppressis inopinantibus; G VII, 8. neque opinans imparatusque (Caesar) oppressus; A 75.

oppugnatio, Bestürmung, Sturm, Belagerung: 1. affert: cui (Pharnaci) nisi castrorum oppugnatio facultatem attulisset liberius profugiendi; A 76.

est: Gallorum eadem atque Belgarum oppugnatio est haec; G II, 6. quanto erat in dies gravior atque asperior oppugnatio; G V, 45.

II, 1. despero: Octavius desperata oppugnatione oppidi Dyrrhachium sese ... recepit; C III, 9, b.

differo: diei tempore exclusus in posterum oppugnationem differt; G VII, 11, b.

dimitto: cum ..., si acerbius inopiam ferrent, se dimissurum oppugnationem diceret; G VII, 17, b. oppugnatione dimissa; C III, 73, a.

officio: † ac Pompeius ad oppidum oppugnationem tutiorem officeret; H 41.

habeo: huius quoque spatii pars ea, quae ad arcem pertinet, ... longam et difficilem habet oppugnationem; C II, 1. fore totius ulterioris Hispaniae regio propter terrae fecunditatem † inopem || inpeditam || difficilemque habet oppugnationem; H 8.

impedio: ita utraque re oppidorum oppugnatio impediebatur; G III, 12. his tot rebus impedita oppugnatione; G VII, 24.

incipio, relinquo: hoc se ignominiae laturos loco, si inceptam oppugnationem reliquissent; G VII, 17, b.

sustineo: illi aegre ad noctem oppugnationem sustinent; G V, 37. longinquam oppugnationem (se) sustinere non posse; C III, 80, b.

vereor: quod nostrae classis oppugnationem etiam ad terram verebantur; A 12.

2. desisto: barbari signa procul conspicati oppugnatione desistunt; G VI, 39. Vercingetorix ... oppugnatione destitit; G VII, 12. legati ... oppugnatione desistunt; C II, 13.

3. ago ad: turres vineasque ad oppugnationem urbis agere ... instituit; C I, 36.

consumo in: cum complures dies in oppugnatione consumpsisset; G VIII, 26.

deduco ab: ut Pompeium ab ea oppugnatione deduceret; H 4.

deterreo ab: ne ab equitatus multitudine circumventus ab oppugnatione deterreretur; Af 51. Caesar ... aquae inopia ab oppugnatione eius (oppidi) deterritus; Af 76.

discedo ab: si accepto magno detrimento ab oppugnatione castrorum discedimus; C II, 31, a. (Octavium) adventu suo discedere ab oppugnatione coëgit; A 44, b.

distineo ab: ita (oppida) ab oppugnationibus natura loci distinentur, ut ..; H 8.

facio ad: Caesar ... scalas musculosque ad repentinam oppugnationem fieri ... iussit; C III, 80, b. — de: quod fecerit de oppugnatione castrorum; G V, 27, a.

opus est ad: quaecumque ad proximi diei oppugnationem opus sunt, noctu comparantur; G V, 40.

pertineo ad: reliqua .., quae ad oppugnationem pertinebant oppidi, administrare instituit;

G VII, 19. reliqua .., quae ad oppugnationem pertinent, parant administrare; G VII, 81.
proficio in: si nihil in oppugnatione oppidi profecissent; G VII, 20, c.
recedo ab: cum ... neque ab oppugnatione recedi videret ulla condicione posse; G VIII, 40.
reduco ab: desperata re hostes suos ab oppugnatione reduxerunt; G V, 26.
relinquo ad: C. Trebonium legatum ad oppugnationem Massiliae relinquit; C I, 36. qui (C. Trebonius legatus) ad oppugnationem Massiliae relictus erat; C II, 1.
III. tutus ab: ut et loci natura ... et ipsa munitione urbis undique ab oppugnatione (Longinus) tutus esset; A 61.
IV, 1. aditus: duabus ex partibus aditus oppugnationis nostris dabatur; A 30, b.
artificium: f. scientia.
dies: septimo oppugnationis die maximo coorto vento; G V, 43.
diuturnitas: cum diuturnitas oppugnationis neglegentiores Octavianos effecisset; C III, 9, b.
exitus: hic fuit oppugnationis exitus; C III, 9, b.
scientia: non virtute neque in acie vicisse Romanos, sed artificio quodam et scientia oppugnationis; G VII, 29.
2. nuntius de: allato nuntio de oppugnatione Vellaunoduni; G VII, 11, a.
usus ad: quae (res) ad oppugnationem castrorum erant usui; C II, 35, b.
V, 1. premere: uno tempore obsidione et oppugnationibus eos premere coepit; C III, 9, a.
2. in: paucis in oppugnatione amissis; C III, 40.

oppugno, angreifen, bestürmen, belagern, bekämpfen: I. **absolut:** 1. **Gerund.:** a. impedio ad: sic ut ipse locus non solum opere, sed etiam natura aditus ad oppugnandum † hostem appeteret || impediret ||; H 41.
opus est ad: quae ad oppidum || ad oppugnandum || opus fuerunt; H 7.
paratus ad: neque nostri aut scalis aut cratibus aut reliquis rebus parati venerant ad oppugnandum; A 18.
b. difficilis ad: oppidi egregia munitio et difficilis ad oppugnandum erat accessus; Af 5.
c. constantia, perseverantia: oppidum (Pelusium) ... perseverantia constantiaque oppugnandi ... in suam redegit potestatem; A 26.
finis: cum finem oppugnandi nox fecisset; G II, 6.
usus ad: quae .. ad oppugnandum usui erant comparare coepit; G II, 12.
2. **Supin.:** qui ... subito .. oppressis lignatoribus magna manu ad castra oppugnatum venerunt; G V, 26.
II. **mit Object:** alqm: omnes Galliae civitates ad se oppugnandum venisse ac contra se castra habuisse; G I, 44, a. copias earum civitatum, quae Armoricae appellantur, oppugnandi sui causa convenisse; G V, 53. multis hominum milibus a Dumnaco ... Duratium clausum Limone oppugnari; G VIII, 26. adiuncti his qui subsequebantur rursus oppugnare Mithridatem coeperunt; A 27. antequam rex manum colligeret seseque oppugnaret; Af 92.
Apolloniam: si (Pompeius) Apolloniam Oricumque oppugnare ... conaretur; C III, 78, b.
Ateguam: Caesar munitionibus Ateguam oppugnare et brachia circumducere coepit; H 6.
castellum: (Pompeius) tertia vigilia profectus castellum oppugnare coepit; H 9.
castra: f. **castra**, II, 1. oppugno (14 St.) S. 138, b.

Cosam: quibusdam solutis ergastulis Cosam in agro Thurino oppugnare coepit; C III, 22.
Epidaurum: hunc (Octavium) oppugnantem Epidaurum terra marique ... discedere ab oppugnatione coëgit; A 44, b.
Gorgobinam: inde profectus Gorgobinam, Boiorum oppidum, ... oppugnare instituit; G VII, 9.
hiberna: omnibus hibernis Caesaris oppugnandis hunc esse dictum diem; G V, 27, b. Caesaris reliquorumque hiberna oppugnari; G V, 41.
legionem: magna manu Eburones, Nervii, Aduatuci atque horum omnium socii et clientes legionem oppugnare incipiunt; G V, 39.
Leptim: Leptim oppidum ... oppugnare ac vi irrumpere conabatur; Af 29.
locum: hunc (locum) duabus ex partibus oppugnare contendit; G V, 21.
Noreiam: qui in agrum Noricum transierant Noreiamque oppugnarant; G I, 5.
Noviodunum: ille (Caesar) oppidum Bitarigum positum in via Noviodunum oppugnare instituerat; G VII, 12.
oppidum: f. **oppidum**, II, 1. oppugno (18 St.) S. 727, b.
Oricum: f. Apolloniam.
praesidium: M. Octavium ... nostrorum militum oppugnare praesidia partim classe per se partim pedestribus copiis per barbaros; A 44, a. Fabius Maximus, quem ad Mundam † praesidium oppugnandum reliquerat; H 41.
Ventiponem: insequenti tempore Ventiponem oppidum eum oppugnare coepisset; H 27.
Uliam: ipse .. Cn. Pompeius adolescens Uliam oppidum oppugnabat; H 3, a.

ops, Macht, Einfluß, Vermögen, Hülfe, Hülfsmittel, Streitkräfte: I. possunt: et celeritate et copiis docuit, quid populi Romani disciplina atque opes possent; G VI, 1.
II, 1. aequo: cum suas quisque opes cum potentissimis aequari videat; G VI, 22.
affligo: afflictas opes equestri proelio Bellovacorum esse; G VIII, 21.
augeo: neque nuno se ... aliqua temporis opportunitate postulare, quibus rebus opes augerentur suae; C I, 85, b. non est visum dari spatium convalescendi augendarumque eius (Caesaris) opum; Af 25.
fero: eum ... neque ii, qui antecesserant, morantibus opem ferre poterant; C I, 79. quibus (clientibus) etiam a propinquis nostris opem ferre instituimus; F 3.
2. utor: quibus opibus ac nervis non solum ad minuendam gratiam, sed paene ad perniciem suam uteretur; G I, 20. ut tuo consilio, gratia, dignitate, ope omnium rerum uti possim; F 14. ut tuis consiliis atque opibus, ut consuevi, in omnibus rebus utar; F 15.
III, 1. confidere: ut, ... si superavissent, vel domesticis opibus vel externis auxiliis de salute urbis confiderent; C II, 5.
inonmbere: ut ... omnes .. et animo et opibus in id bellum incumberent; G VII, 76.
iuvare: quorum (deorum) aperte opibus iuvantur; G VI, 21, Petraeus ... suis ac suorum opibus Caesarem enixe iuvabat; C III, 35.
pugnare: in illa magistratuum controversia alter pro Convictolitavi, alter pro Coto summis opibus pugnaverant; G VII, 39.
sublevari: quod, quorum in finibus bellum geratur, eorum opibus subleventur; G VII, 14, b.
sustentare: quorum auxiliis atque opibus, si qua bella inciderint, sustentare consuerint; G II, 14

tegi: ut ... illius (Ptolemaei) opibus in calamitate (Pompeius) tegeretur; C III, 103.
2. sine: non existimare Romanos sine ope divina bellum gerere; G II, 31.

opto, wünschen, part. erwünscht: I, 1. Infinitiv: etsi dimicare optaverat, tamen admiratus tantam multitudinem hostium; G VIII, 9.
2. acc. c. inf.: hoc fonte prohiberi posse oppidanos cum optarent reliqui, Caesar unus videret; G VIII, 41. quemadmodum .. optabat eum (Mithridaten) vinci; A 27.
II. alqd: quid enim est illis optatius, quam ... nos circumvenire? C II, 32, a. cum de Caesare ea, quae optabat, speraret; A 41. id erat eiusmodi, ut magis optandum quam sperandum putarem; F 17.
beneficium: quod Germani ... ad castra Romanorum delati optatissimum Ambiorigi beneficium obtulerunt; G VI, 42.
tempus: ut mirificum et optandum tempus prope ab diis immortalibus illud tributum esset ad proelium committendum; H 29, a.

opulentus, reich: A. oppidum: quantum usum haberet ... potiri oppido pleno atque opulento; C III, 80, b. Cirtam, .. oppidum opulentissimum eius regni, adortus paucis diebus pugnando capit; Af 25.
B. sum apud: tanta erat magnificentia apud opulentiores, cupiditas apud humiliores; G VIII, 51.

opus, Werk, Arbeit, Kunst, Bauwerk, Befestigung, Belegerungswerk, Maschine, Bildwerk, That, Mühe: I. Subject: afficiunt: propter virtutem magno adversarios timore eorum (decumanerum) opera afficiebant; H 31, a.
est: hoc cum in speciem varietatemque opus deforme non est, ... tum ad utilitatem et defensionem urbium summam habet opportunitatem; G VII, 23. ubi ex ea turri quae circum essent opera tueri se posse confisi sunt; C II, 10.
habet: f. est; G VII, 23.
II. nach Verben: 1. Accusativ: absolvo; absolutis operibus pro vallo legiones instructas collocat; G VIII, 15.
administro: opera undique imperat administrari; G VIII, 37.
admoveo: hoc opus ... machinatione navali, phalangis subiectis, ad turrim hostium admovent; C II, 10. magnis .. operibus saepe admotis et his ab oppidanis incensis; Af 43.
aggredior: magnum ac difficile opus aggreditur; A 6.
ago: studebat, ut ... hanc (partem) operibus vineisque agendis ab reliqua parte urbis excluderet; A 1.
attribuo: Caesar ... legionibus opus attribuit; Af 38.
audio: quae (opera) neque viderant ante Galli neque audierant; G II, 12.
caelo: scutorum .. laudis insignia || et || praefulgens opus caelatum *; H 25, b.
circumeo: opera interim ipse (Caesar) cotidie circuire; Af 21. cum (Caesar) opera circumiret; Af 63.
complano: opera cum complanarent; A 63, b.
comprehendo: nostri ... celeriter opera flamma comprehensa partim restinguunt, partim intercindunt; G VIII, 43.
conor: conamur opus magnum et multorum dierum propter altitudinem maris; F 20.
contexo: sic deinceps omne opus contexitur, dum iusta muri altitudo expleatur; G VII, 23.
continuo: continuato diem noctemque opere in flumine avertendo; C 1, 62. operibus .. in circuito oppidi continuatis; A 61.
deicio: si arborum trunci sive naves deiciendi operis essent a barbaris missae; G IV, 17, b.
dico: dum haec opera, quae ante dixi, fiebant a legionibus; Af 51.
dimetior: legiones sex, quae primae venerant, opere dimenso castra munire coeperunt; G II, 19.
dirigo: postero die .. prometa turri directisque operibus; G VII, 27.
distribuo: Caesar legionibus opera distribuit; Af 51.
disturbo: ut rates perrumperet atque opera disturbaret; C 1, 26, a.
efficio: f. efficio, II. opus (6 St.) S. 306, b.
expugno: ut ... magnas accessiones fecerint in operibus hostium expugnandis; A 22.
facio: f. facio, III. opus (8 St.) S. 386, a.
imitor: ut nostri illorum opera imitati viderentur; A 3.
impedio: terrendi causa atque operis impediendi; C 1, 42. ille (tenere propositum videbatur), ut opera Caesaris impediret; C I, 83.
impugno: quo facto perterriti oppidani ... revocant ab impugnandis operibus armatos; G VIII, 43.
incendo: f. admoveo; Af 43.
incipio: cum ... valles castra hostium divideret ab opere incepto Caesaris castrorum; A 73. f. perficio; A 37.
instituo: opero instituto; G VII, 70. quibus rebus nuntiatis Afranio ab instituto opere discedit; C 1, 75. quorum altero opere effecto, ... altero instituto; A 19.
instruo: id hac ratione opus instruebat, ut ..; Af 51.
intercludo: operibus assiduis † lurnisque circum se interclusis || circum [se inter]clusit bestes || ; H 41.
intermitto: f. intermitto, III. opus (4 St.) S. 519, a. — intorscindo: f. comprehendo.
iungo: ut (opus) aedificio iungatur; C II, 10.
partior: id opus inter se Petreius atque Afranius partiuntur; C 1, 73.
perficio: eo opere perfecto praesidia disponit; G I, 8. Caesar ... duas acies hostem propulsare, tertiam opus perficere iussit; G 1, 49. cum neque opus hibernorum munitionesque plene essent perfectae; G III, 3 opera munitionesque prope esse perfectas; C 1, 20. erat difficile eodem tempore rapidissimo flumine opera perficere et tela vitare; C 1, 50. ipsi .. (Afranius, Petreius) perficiundi operis causa longius progrediuntur; C I, 73. ad ea perficienda opera C. Trebonius magnam iumentorum atque hominum multitudinem ex omni provincia vocat; C II, 1. hoc opus omne tectum vineis ad ipsam turrim perficiunt; C II, 10. opera perfecta; C II, 12. nondum opere castrorum perfecto; C II, 26. qua perfectum opus non erat; C III, 63, b. quo perfecto opere; C III, 97. perfecit inceptum castrorum opus Domitius parte copiarum pro vallo constituta; A 37.
perspicio: cum in minora castra operis perspiciendi causa venisset; G VII, 44.
reficio: veteribus paternorum felicium castrorum refectis operibus; A 72.
restinguo: f. comprehendo.
tardo: (copias instrui) ad opus suum tardandum; A 74.
tego: f. perficio; C II, 10.
tento: nonnumquam opera nostra Galli tentare ... conabantur; G VII, 73, a.
tueor: ne .. opus effectum tueri non possit; G VIII, 34. f. I. est; C II, 10.
video: f. audio.
2. Dativ: destino: ne ... interdiu tela in

nostros operi destinatos conicere possent; G VII, 72.

desum: quae deesse operi videbantur, perficiuntur; G V, 40.

infero: hostes ... secundo magnoque vento ignem operibus inferunt; C II, 14.

noceo: ut ... nec quicquam omnino relinqueretur, qua aut vi militibus aut igni operibus noceri posset; C II, 16.

relinquo: operibus custodias relinquunt; C II, 13.

sum: miles .. operi quaecumque sunt usui sine periculo supportat; C II, 15.

3. **Ablativ:** probibeo: ne in opere faciundo milites repentino hostium incursu exterrerentur atque opere prohiberentur; C I, 41. nostros opere probibere coepit; C III, 45.

4. **mit Präpositionen:** abduco ad: pluteos ad alia opera abduxerant; C II, 9, c.

addo ad: quare ad haec rursus opera addendum Caesar putavit; G VII, 73, a. hunc laborem ad cotidiana opera addebant; C III, 49.

appello ad: eas .. (naves) multis tormentis ... completas ad opera Caesaris appellebat; C I, 26, a.

coniungo cum: quae (sublicae) ... cum omni opere coniunctae vim fluminis exciperent; G IV, 17, b. quod (castellum) ... brachiis .. cum opere castrorum coniunxerat; A 30, a.

consisto in: iubet milites ... in opere consistere; Af 31, a.

consumo in: in his operibus consiliisque biduum consumitur; C I, 32.

converto ab: quoniam ferocitas Antisti omnium mentes converterat ab opere ad spectandum; H 25, b.

deduco ab: ipse (Curio) celeriter ab opere deductis legionibus aciem instruit; C II, 26. Pompeius ... V legiones ab opere deductas subsidio suis duxit; C III, 69. milite ab opere deducto; Af 80. — ex: quibus rebus commoti legati milites ex opere deducunt; C II, 13.

depello ab: nec tamen umquam ab operibus depellitur Marcellus; A 62. cum ... intellexisset .. ad impediendos milites suos et ab opere depellendos hostem propius accedere; Af 39.

devenio ab: quam quisque ab opere in partem casu devenit; G II, 21.

discedo ab: quod ab opere singulisque legionibus singulos legatos Caesar discedere nisi munitis castris vetuerat; G II, 20. ne quis ab opere miles discederet; A 73. ſ. 1. instituo; C I, 75.

dispono in: fundis librilibus sudibusque, quas in opere disposuerant, ... Gallos proterrent; G VII, 81.

distineo in: cum in opere nostri distenti essent; H 12. 23, a. cum nostri in opere distenti essent; H 27.

divido ab: ſ. 1. incipio.

excubo ad: cum ... Caesar ad opus consuetudine excubaret; G VII, 24.

exerceo in: milites interim in opere exercere ... non intermittere; Af 26, b.

exsisto in: magna repente in ipsis operibus flamma exstitit; G VIII, 42.

instruo ante: pars acie ante opus instructa sub hoste stabat; Af 51.

intermitto ab: cum ... Caesar ... milites .. hortaretur, ne quod omnino tempus ab opere intermitteretur; G VII, 24.

occupatus in; ſ. **in**, B, 1. occupatus in opere (4 St.) S. 483, b.

provolvo in: eas (cupas) ardentes in opera provolvunt; G VIII, 42.

redeo ad: Caesar iubet milites rursus ad opus redire; Af 32.

reduco ab: Caesar ab eo opere cum iam sub vesperum copias in castra reduceret; Af 52.

relinquo in: reliquit in opere † cohortes duas; C III, 67.

removeo ab: delapsae (cupae) a lateribus longuriis ... ab opere removentur; C II, 11.

revoco ab: ab opere revocandi milites; G II, 20. Caesar ab opere legiones revocat; C I, 82. ſ. 1. impugno.

sum in: quod ... plures .. partitis temporibus erant in opere; G VII, 24. cum nostri in opere essent; H 25, a.

vaco ab: quod ab opere integris munitionibus (milites) vacabant; C III, 76.

versor in: suos .. languidius in opere versari iussit; G VII, 27. cuius rei timore exterriti (Romani) diem noctemque in opere versantur; G VII, 77, c.

voco ab: Caesar ... milites ab opere vocat, arma capere iubet; A 75. — ad: ſ. 1. perficio; C II, 1.

III. **nach Adjectiv und Adverb:** 1. insuetus: uti .. ipsos valetudine non bona cotidianis laboribus insuetos operum; C III, 49.

2. longe ab: levem armaturam praesidii causa non longe ab opere * castra constituit; H 23, b.

IV. **nach Substantiven:** firmitudo: tanta erat operis firmitudo, ... ut ..; G IV, 17, b.

genus: quod genus operis sine ullo periculo ... facere licebat; G VIII, 41.

initia: Minervam operum atque artificiorum initia tradere; G VI, 17.

labor: nec iam vires sufficere cuiusquam nec ferre operis laborem posse; G VII, 20, c. et Genabi caede et labore operis incitati (milites); G VII, 28.

magnitudo: magnitudine operum ... et celeritate Romanorum permoti; G II, 12. si quando magnitudine operis forte superati suis fortunis desperare coeperant; G III, 12. et operum magnitudinem et timorem suum sperabat fiduciam barbaris allaturum; G VIII, 10. magnitudo operum ... omnem administrationem tardabat; C II, 2. operum magnitudo ... perficiendi spatium non dabat; C III, 63, a.

mos: cum more operis cotidiani magnam illam servorum multitudinem ... militum esse credidisset; A 74.

munitio: operis munitione ... repulsi (Helvetii) hoc conatu destiterunt; G I, 8.

pars: cuius operis maxima parte effecta; C I, 18. prope dimidia parte operis a Caesare effecta; C I, 27. tertio die magna iam pars operis Caesaris processerat; C I, 82. qui (legionarii) dextram partem operis administrabant; C II, 8.

ratio: quorum operum haec erat ratio; C I, 25, b. similem rationem operis instituit; C I, 42.

substructiones: castra ... munita ... altera (ex parte) a theatro, quod est ante oppidum, substructionibus eius operis maximis; C II, 25, a.

V. **Umstand:** 1. **Ablativ:** anteire: se ..., ut operibus anteire studuerit, sic iustitia et aequitate velle superare; C I, 32, b.

augeri: interim munitiones cotidie operibus augentur; A 1.

circumcludere: ſ. II, 1. intercludo.

circummunire: cum (legio) se obiecisset Pompeianis copiis atque opere ... circummuniret; C III, 66. montem opere circummunire instituit; C III, 97. ipse (Caesar) cum reliquis copiis lunatis castris Thapsum operibus circummunivit; Af 80. opere circummunire instituunt; H 38.

circumplecti: quem (collem) propter magnitudinem circuitus opere circumplecti non potuerant nostri; G VII, 83.

claudi: cum ... oppidum .. operibus clausum animadverteret; G VIII, 40.

comprehendi: * comprehendi multum operibus *; A 22.
effini: id .. nullis operibus effici poterat; G VIII, 41.
excludere: f. II, 1. ago.
exstrui: Pharus est in insula turris magna altitudine, mirificis operibus exstructa; C III, 112, a.
impedire: sic ut ipse locus non solum opere, sed etiam natura aditus ad oppugnandum † hostem appeteret || inpediret ||; H 41.
munire: locum nancti egregie et natura et opere munitum; G V, 9. locum reperit egregie natura atque opere munitum; G V, 21. Caesar primis diebus castra magnis operibus munire ... instituit; C I, 18. illi eum tumulum ... magnis operibus munierunt; C I, 47. qua ... fiducia et opere et natura loci munitissima castra expugnari posse confidimus? C II, 31, a. quod ... Uticam mirificis operibus munierat; Af 88, b. quod .. (oppidum Zamam) inito bello operibus maximis munierat; Af 91, a.
obstruere: omnia .. flumina atque omnes rivos ... Caesar aut averterat aut magnis operibus obstruxerat; C III, 49.
permoveri: Pompeius sive operibus Caesaris permotus sive etiam quod ab initio Italia excedere constituerat; C I, 27.
praemunire: Caesar ... aditus duos ... magnis operibus praemunivit; C III, 58.
procedere: quantum opere processerant et castra protolerant; C I, 81.
vallari: haec (castra) cum et opere magno vallata et loci natura munita animadverteret; A 30, a.
vincere: non deterrentur .. milites ... labore atque operibus locorum vincere difficultates; G VIII, 41. illi (Pompeiani) operibus vincebant; C III, 44, b.
zum Satz: turres toto opere circumdedit, quae pedes LXXX inter se distarent; G VII, 72. ipse (Caesar) || in || iis operibus, quae facere instituerat, milites disponit; C I, 21. nocturnis diurnisque temporibus || operibus || gladiorum ictus ... exspectantes || exceptantes ||; H 17.
2. Präposition: in: dispersis in opere nostris; G III, 28. Caesar cum in opere singulas legiones appellaret; G VII, 17, b. cum alius discessisset, alius ex diutino labore in ipsis operibus quieti se dedisset; C II, 14. Caesar in opere milites adhortari; Af 39. f. 1. zum Satz; C I, 21.
VI. Adverb: magnopere: f. **magnopere** (16 St.) S. 588, a. ipse Divitiacum .. magnopere cohortatus docet, quanto opere rei publicae ... intersit manus hostium distineri; G II, 5. quanto opere eorum animi magnitudinem admiraretur, ... tanto opere licentiam arrogantiamque reprehendere; G VII, 52. hi cum tantopere de potentatu inter se multos annos contenderent; G I, 31, a.

opus est, nötig, erforderlich sein, bedürfen: I. absolut: ut, si quo opus esset, (legiones) subsidio duci possent; G II, 8. huic permisit, si opus esse arbitraretur, uti in his locis legionem ... collocaret; G III, 1. sese, cum opus esset, signum proelii daturum; C II, 40.
II, 1. acc. c. inf.: opus esse ipsos antecedere ad confirmandam civitatem; G VII, 54. maxime .. opus esse in conspectum exercitum venire et colloquendi dare facultatem; C II, 27.
2. civitate: „quid mihi“, inquit, „aut vita aut civitate opus est?“ C III, 18.
cura: nihil .. iam video opus esse nostra cura; F 26.
facto: ut praesidium quam amicissimum, si quid opus facto esset, haberet; G I, 42.
memoria, nomine: cum videret ad Cassium persequendum nihil opus esse Cn. Pompei nomine et memoria; A 59.
vita: f. civitate.
III. alqd: si quid ipsi a Caesare opus esset, sese ad eum venturum fuisse; G I, 34. neque, quid in quaque parte opus esset, provideri (poterat); G II, 22. quaecumque ad proximi diei oppugnationem opus sunt, noctu comparantur; G V, 40. qui (milites) ... muniendi gratia vallum petierant quaeque ad eam rem opus erant; Af 31, a. † in munitionibus ceterisque, quae ad oppidum || ad oppugnandem || opus fuerunt; H 7.

ora, Küste: I, 1. perduco: omni ora maritima celeriter ad suam sententiam perducta; G III, 8.
tueor: quam (legionem) tuendae orae maritimae causa posuerat; C III, 34.
2. excludo: si (Pompeius) ... se omni maritima ora excludere conaretur; C III, 78, b.
3. discedo a: si (Caesar) ab ora maritima Oricoque discedere nollet; C III, 78, b.
dispono per: ut equitibus per oram maritimam ab Antonio dispositis aquari prohiberentur; C III, 24.
II. Superl.: huius est civitatis longe amplissima auctoritas omnis orae maritimae regionum earum; G III, 8.
III. bellum: quo proelio bellum Venetorum totiusque orae maritimae confectum est; G III, 16.
civitates: ne Caesar orae maritimae civitates occuparet; C III, 11.
pars: qui (equites) eam partem orae maritimae asservabant; C III, 28, b.
praesidia: deductis orae maritimae praesidiis; C III, 39.
IV, 1. Ort: eius .. rei causa omni ora maritima classem disposuerat; C III, 5.
2. praeter: neque iis ipsis quicquam praeter oram maritimam ... notum est; G IV, 20.
secundum: a Clupeis secundum oram maritimam cum equitatu Adrumetum Cn. Piso ... apparuit; Af 3.

oratio, Rede, Ansprache, Vortrag, Äußerung, Darstellung: I. convenit: videtisne, .. milites, captivorum orationem cum perfugis convenire? C II, 39.
est: legati ab iis venerunt, quorum haec fuit oratio; G IV, 7. fuit haec oratio non ingrata Gallis; G VII, 30.
videtur: f. II, 1. mitto. praetereo.
II, 1. absumo: multa .. oratio frustra absumeretur; A 7.
approbo: suo more (multitudo) armis concrepat, quod facere in eo consuerunt, cuius orationem approbant; G VII, 21.
cognosco: a Cingetorige ... oratione Indutiomari cognita, quam in concilio habuerat; G V, 57.
comprobo: quorum orationem celeriter veritas comprobavit; Af 35, b.
habeo: f. **habeo,** III. orationem (11 St.) S. 426, b.
instituo: quem ubi Caesar intellexit ... inopiae vitandae causa omnem orationem instituisse C III, 17.
interpello: cuius orationem Caesar interpellat; C I, 22.
interrumpo: quorum mediam orationem interrumpunt subito undique tela immissa; C III, 19 b.
mitto: haec Scipionis oratio ... ex ipsius ore Pompei mitti videbatur; C I, 2. f. summitto.

oppono: omnibus .. oratio consulis, Scipionis, Catonis opponitur; C I, 4.

percipio: percepta oratione eorum Caesar obsides imperat; G V, 1.

praetereo: non praetereunda oratio Critognati videtur propter eius singularem et nefariam crudelitatem; G VII, 77, a.

refero: cuius orationem legati domum referunt; C I, 35.

summitto: Titus Labienus .. summissa oratione loqui de pace || sed missa or. d. p. l. elate || atque altercari cum Vatinio incipit; C III, 19, b.

2. utor: seditiosissima oratione apud eum (M. Messalam) usus; Af 28.

3. consentio cum: cum vultus Domitii cum oratione non consentiret; C I, 19.

ingredior in: dixerat aliquis leniorem sententiam ut primo M. Marcellus, ingressus in eam orationem, non oportere ..; C I, 2.

III. crudelitas: f. II, 1. praetereo.

exitus: sed exitus fuit orationis: sibi ..; G IV, 8.

initium: Caesar initio orationis sua senatusque in eum beneficia commemoravit; G I, 43, a.

IV, 1. adduci: hac oratione adducti inter se fidem et iusiurandum dant; G I, 3. tum demum Liscus oratione Caesaris adductus, quod antea tacuerat, proponit; G I, 17.

capere: quorum (hominum) quisque aut oratione subdola aut amicitia facillime capere posset; G VII, 31.

cohortari: milites non longiore oratione cohortatus, quam uti suae pristinae virtutis memoriam retinerent; G II, 21.

confirmari: cuius oratione confirmatus Lentulus, ut in oppidum reverti liceat, petit; C I, 22.

deduci: celeriter adolescentibus et oratione magistratus et praemio deductis; G VII, 37.

designari: Caesar hac oratione Lisci Dumnorigem ... designari sentiebat; G I, 18, a.

deterrere: hos seditiosa atque improba oratione multitudinem deterrere, ne frumentum conferant; G I, 17. qua oratione deterritos amplius iugulationem non fecisse; H 16, b.

permoveri: quorum oratione permotus Varus praesidium ... ex oppido educit ac profugit; C I, 13. qua oratione permoti milites crebro etiam interpellabant; C II, 33.

persuadere: facile hac oratione Nerviis persuadet; G V, 38.

prosequi: Caesar Remos cohortatus liberaliterque oratione prosecutus; G II, 4, b

2. ad: hac habita contione et ad extremam orationem confirmatis militibus, ne ..; G VII, 53.

orator, Gesandter: cum ad eos oratoris modo Caesaris mandata deferret; G IV, 27.

orbis, Kreis, Quarré: I. obsistit, potest: cuius (Galliae) consensui ne orbis quidem terrarum possit obsistere; G VII, 29.

II, 1. facio: cum illi orbe facto sese defenderent; G IV, 37.

2. compello in: Caesaris .. copiis in orbem compulsis; Af 15.

consisto in: iusserunt pronuntiare, ut impedimenta relinquerent atque in orbem consisterent; G V, 33.

excedo ex: cum quaepiam cohors ex orbe excesserat atque impetum fecerat; G V, 35.

percrebesco per: cum fama per orbem terrarum percrebuisset, illum ... obsideri; C III, 43.

III. pars: cum diversissima parte orbis terrarum Cn. Pompeium Caesar victor sequeretur; A 42, b.

IV. in: praesentissimo animo pugnans in orbem (legio) se recepit ad radices montium; A 40.

per: per orbem terrarum fama ac litteris victoriam eius diei concelebrabant; C III, 72

ordeum f. **hordeum.**

ordinatim, reihenweise: consequor: iubet ... ordinatim signa se leniter consequi; Af 12.

struo: † ita fastigato || fastigate || atque ordinatim structo | *tecto,* structae trabes ||; C II, 10.

ordino, ordnen: insuper [occisi] in gladiorum mucrone capita hominum ordinata ad oppidum conversa; H 32, a.

ordior, anfangen: ut ab sinistro eius (Caesaris) cornu ordiar et ad dextrum perveniam; Af 60.

ordo, Reihe, Ordnung, Glied, Centurie, Hauptmannsstelle, Hauptmann, Rang, Stand: I. **Subject:** concidunt: cum primi ordines hostium transfixi telis concidissent, tamen acerrime reliqui resistebant; G VII, 62, a.

constant: adeo ut paucis mutatis centurionibus iidem ordines manipulique constarent; C II, 28.

distant: huius generis octoni ordines ducti ternos inter se pedes distabant; G VII, 73, b.

est: reliquos incertis ordinibus perturbaverant; G IV, 32. ut ... duplici propugnatorum ordine defenderentur, quorum alter ex pontibus, quo tutior altitudine esset, hoc audacius longiusque permitteret tela, alter, qui propior hostem in ipso vallo collocatus esset, ponte ab incidentibus telis tegeretur; G VIII, 9. nullus ordo, nullum imperium certum (erat); C I, 51. nullis custodiis neque ordinibus certis; C III, 101, a. vgl. IV, 1.

habet: ratio ordoque agminis aliter se habebat, ac Belgae ad Nervios detulerant; G II, 19.

permittit: f. est; G VIII, 9.

postulat: instructo exercitu, magis ut ... necessitas temporis, quam ut rei militaris ratio atque ordo postulabat; G II, 22.

II. **nach Verben:** 1. addo: his (trabibus) collocatis et coagmentatis alius insuper ordo additur; G VII, 23.

adhortor: Lucius Cotta legatus omnes cohortes ordinesque adhortans ... vulneratur; G V, 35.

circumeo: circumire ordines atque hortari incipit; C II, 41, a.

colloco: f. I. est; G VIII, 9.

coniungo: quini erant ordines coniuncti inter se atque implicati; G VII, 73, a.

consequor: cum ordines in meo exercitu beneficio, non virtute consecuti ita vos gesseritis, ut ..; Af 54, b.

conservo: impetum legionum tulerunt et ordines conservarunt; C III, 93, a.

constituo: ut intra silvas aciem ordinesque constituerant atque ipsi sese confirmaverant; G II, 19. agminis ordinem ita constituit, ut legio septima, octava, nona ante omnia irent impedimenta; G VIII, 8.

convoco: noctu tribunis militum primisque ordinibus convocatis; G VI, 7, b.

dispono: ante quos (cippos) obliquis ordinibus in quincuncem dispositis scrobes trea in altitudinem pedes fodiebantur; G VII, 73, b.

duco: f. **duco,** II. ordinem (6 St.) S. 298, b.

hortor: f. circumeo. — implico: f. coniungo.

instruo: duobus dextra sinistraque intervallis simplicibus ordinibus instructis; A 37. eodem ordinibus instructis falcatae regiae quadrigae permixtos milites perturbant; A 75.

perturbo: exaudito clamore perturbatis ordinibus; G II, 11. ipso terrore equorum et strepitu rotarum ordines plerumque perturbant; G IV, 33. tempestas .. in nostros facto ordines perturbant; G V, 37.

servo: quod neque ordines servare neque firmiter insistere ... poterant; G IV, 26. quae (trabes, saxa) rectis lineis suos ordines servant; G VII, 23. ut ... ordines suos non magnopere servarent; C I, 44. ipsi .. (nostri) suos ordines servare neque ab signis discedere ... consuerant || consuerant || opurtere; C I, 44. quod (Afraniani) ... conferti neque ordines neque signa servarent; C I, 71. sic neque in loco manere ordinesque servare ... tutum videbatur; C II, 41, b.

tego: f. I. est; G VIII, 9.

transfigo: f. f. concidunt.

turbo: cum animum adverteret ordines suorum in procurrendo turbari; Af 15.

2. sum: omnes, qui sunt eius ordinis, a Pompeio evocantur; C I, 3. qui ordinis essent senatorii; C III, 83.

3. appropinquo: erant in ea legione fortissimi viri, centuriones, qui primis ordinibus appropinquarent; G V, 44, a.

4. constituo in: in ordinem elephantos constituit; Af 27. — reliquas (naves) subsidiarias in secundo ordine constituunt; A 14.

defigo per: asseres ... maximis ballistis missi per IV ordines cratium in terra defigebantur; C II, 2.

dispono in: ut ... in suis ordinibus dispositi dispersos adorirentur; C III, 92.

pervenio ex: qui (Q. Fulginius) propter eximiam virtutem ex inferioribus ordinibus in eum locum pervenerat; C I, 46.

recipio ad: Numidae ... ad ordines suos se recipientes circuibant; C II, 41, b.

redeo ad: celeriter ad suos quisque ordines redit; C III, 37, b.

restituo in: centuriones in priores ordines ... restituit; C I, 77.

traduco ab: quem (Scaevam centurionem) Caesar ... ab octavis ordinibus ad primipilum se traducere pronuntiavit; C III, 53. — ex, in: quorum (centurionum) nonnulli ex inferioribus ordinibus reliquarum legionum virtutis causa in superiores erant ordines huius legionis traducti; G VI, 40.

III. **nach Substantiven:** 1. alqs: Quintus Lucanius, eiusdem ordinis, fortissime pugnans ... interficitur; G V, 35. erant † quinquaginta ordines || quinque ordinis *senatoris*, || L. Domitius, P. Lentulus Spinther ..; C I, 23. adhibitis compluribus senatorii ordinis, quos advocaverat Scipio; C III, 33. cum superioris etiam ordinis nonnulli ratione permoti manendum ... existimarent; C III, 74. pauci ordinis senatorii ... nocte fuga salutem petiverunt; C III, 97.

adolescentes: erant complures honesti adolescentes, senatorum filii et ordinis equestris; C I, 51.

centuriones: convocato consilio omniumque ordinum ad id consilium adhibitis centurionibus; G I, 40, a. reliquae legiones cum tribunis militum et primorum ordinum centurionibus egerunt, uti ..; G I, 41. Lucius Aurunculeius compluresque tribuni militum et primorum ordinum centuriones nihil temere agendum ... existimabant; G V, 28. primorum ordinum centuriones se sequi iubet; G V, 37. legatos .. de pace primorum ordinum centuriones ad Caesarem mittunt; C I, 74, b.

partes: sic omnium ordinum partis in misericordia constitisse; C I, 85, a.

spes: multi undique ex veteribus Pompei exercitibus spe praemiorum atque ordinum evocantur; C I, 3.

2. alqs ex: Fabius Pelignus quidam ex infimis ordinibus de exercitu Curionis ... Varum requirebat; C II, 35, a.

milites ex: huno ex primo ordine pauci Caesaris consecuti milites consistere coëgerunt; C I, 13.

IV. **Umstand:** 1. consìdere: Numidae .. quadam barbara consuetudine nullis ordinibus passim consederant; C II, 38.

defendi: ut ab hostibus ... duplici propugnatorum ordine (castra) defenderentur; G VIII, 9.

disponi: instruitur utrimque acies, ordine disposita magis Octaviana, paratior militum animis Vatiniana; A 45.

egredi: egressi nullo certo ordine neque imperio; G II, 11.

facere: quod nullo ordine et sine timore iter fecerant; C II, 26.

obstrui: obstructis in speciem portis singulis ordinibus caespitum; G V, 51.

2. ab: cum a Cotta primisque ordinibus acriter resisteretur; G V, 30.

extra: eos extra ordinem in senatum legendos curaverat; C III, 59.

per: Caesar ... edicit per ordines, ne quis miles ... procederet; Af 15.

post: post hunc ordinem reliquas naves subsidio distribuit; A 14.

sine: ut sine signis certisque ordinibus ... (remiges, classiarii) prodierant; A 20, a.

orior, aufgehen, entstehen, beginnen, anfangen, entspringen, abstammen, geboren werden: alqs: Belgae ab extremis Galliae finibus oriuntur; G I, 1. plerosque Belgas esse ortos ab Germanis; G II, 4, a. qui omnes fere iis nominibus civitatum appellantur, quibus orti ex civitatibus eo pervenerunt; G V, 12. hic (Critognatus) summo in Arvernis ortus loco ... inquit ..; G VII, 77, a. qui (Lycomedes) regio Capadocum genere ortus ... sacerdotium id repetebat; A 66. Mithridaten Pergamenum ... regio genere ortum ... regem Bospori constituit; A 78.

clamor: f. **clamor,** I. oritur (4 St.) S. 168, a.

controversia: celeriter est inter eos de principatu controversia orta; C III, 112, c.

cupiditas: ne qua oriatur pecuniae cupiditas; G VI, 22.

dissensio: interim dissensione orta inter Achillan ... et Arsinoën; A 4. paucis post diebus dissensione in exercitu orta; Af 95.

fremitus: simul eorum, qui cum impedimentis veniebant, clamor fremitusque oriebatur; G II, 24.

genus: amitae meae Iuliae maternum genus ab regibus ortum ... est; F 2.

incommoda: non ignorans, quanta ex dissensionibus incommoda oriri consuessent; G VII, 33.

initium: f. **initium,** I. oritur (4 St.) S. 500, b.

iugum: quem (campum) iugum cingens a mari ortum ... velut theatri efficit speciem; Af 37.

lux: orta luce sub sinistra Britanniam relictam conspexit; G V, 8.

motus: ne quis ab his (Treveris) subito motus oreretur; G VI, 9.

Rhenus: Rhenus .. oritur ex Lepontiis; G IV, 10.

seditio: veritus, ne qua in castris ex eorum concursu et misericordia vulgi seditio oreretur; G VII, 28. quod .. contentionibus tribuniciis perniciosae seditiones orerentur; A 65, a.

silva: uritur (silva Hercynia) ab Helvetiurum ... finibus; G VI, 25. qui ..., que ex loco (silva Hercynia) oriatur, acceperit; G VI, 25.

sul: (Belgae) spectant in septentriunem et orientem solem; G 1, 1. huius lateris alter angulus ... ad urientem solem ... spectat; G V, 13. quae Genabi uriente sole gesta essent; G VII, 3. quae pars collis ad urientem solem spectabat; G VII, 69.

timor: hic (timur) primum urtus est a tribunis militum; G 1, 39, a.

ornamentum, Ausrüſtung, Schmuck, Koſtbarkeit, Zierde, Auszeichnung; I, 1. cunfero: pecuniam umnem umniaque urnamenta ex fanu Herculis in uppidum Gadis contulit; C II, 18, a.

custodio, retineu: idem .. (Salienus) pecuniam et urnamenta triumphi Caesaris retinenda et custodienda curarat; Af 28.

2. sum: amicitiam pupuli Romani sibi urnamento et praesidiu, nun detrimento esse uportere; G 1, 44, b. quae (urbs) praesidio et urnamento sit civitati; G VII, 15.

II. eum: elephantos .. LX urnatos armatosque cum turribus ornamentisque [capit] captos ante uppidum instructos constitnit; Af 86.

ornatus, Ausſchmückung: nihil relinquebatur, quod ad urnatum purtarum, itinerum, locorum umnium ... excogitari puterat; G VIII, 51.

orno, ausrüſten, ſchmücken, ehren, auszeichnen: alqm: quae (fortuna) plerumque eos, quus plurimis beneficiis urnavit, ad durierem casum reservat; A 25, b. tu ad me alium mitte, quem urnem; F 11.

aequitatem: huc accedebat, ut locus illa planicie aequitatem urnaret || equitatum evocaret et || diei solisque serenitate; H 29, a.

civitatem: quam (civitatem Caesar) ipse semper aluisset umnibusque rebus urnasset; G VII, 33.

elephantum: urnatus .. ac luricatus cum esset elephantus; Af 72. ſ. **ornamentum,** II.

equites: cumplentur equitum III milia maximisque urnantur impensis; A 50.

naves: circiter CCXX naves eorum paratissimae atque umni genere armorum ornatissimae; G III, 14, a.

oro, bitten, erſuchen: I. finis: Caesar ... conselatus rogat, finem orandi faciat; G I, 20.

II, 1. ut: Ubii ... magnupere orabant, ut sibi auxilium ferret; G IV, 16. se ... monere, orare Titurium pro huspitio, ut suae ac militum salnti cunsulat; G V, 27, b. petunt atque urant, ut sibi parcat; G VI, 9. quu ex oppidu cum legati ad eum venissent uratum, ut sibi ignusceret; G VII, 12. legati ad enm principes Haeduorum veniunt uratum, ut ... civitati subveniat; G VII, 32. hi (Mandubii) flentes umnibus precibus urabant, ut se in servitutem receptos cibo iuvarent; G VII. 78. unum illud urat, ut timeri suu concedatnr, ne in cuuspectum veniat cuiusquam Romani; G VIII, 48, c. qui petant atque orent, ut (Pompeius) sibi subveniat; C 1, 17. orat atque obsecrat, ut sibi parcat; C 1, 22. urant, ut adventus Caesaris exspectetur; C II, 12. illi orant atque ubsecrant, ut in Siciliam navibus repurtentur; C II, 43. Deiutarus ... supplex ad Caesaram venit uratum, ut sibi ignusceret, quod ..; A 67. (se) tantum urare et petere ab eo (Caesare), ut sibi praesidium daret; Af 33. simul .. (legati) urant, ut sibi praesidium mittat; Af 36. (Thabenenses) petunt urantque, ut suis fortunis populus Rumanus ... auxilium ferret; Af 77. postquam (Iuba) ... precibus orasset, uti se ad suos deos penates admitterent; Af 91, b. duces complures ad Caesarem veniunt urantque, ut sibi ignoscat; Af 92.

2. ne: ſ. **ne,** I, 2. oro (8 St.) S. 655. b.

3. acc. c. inf.: * missos facere loricatos .. orabant; H 13, b.

III. alqm.: ſ. II, 1. G V, 27, b.

alqd: haec orantibus legatis commemorat Caesar: ... Belluvacos ... suscepisse bellum; G VIII, 22. ſ. II, 1. G VIII, 48, c.

ortus, Aufgang: Caesar summo studio militum ante urtum sulis in castra pervenit; G VII, 41.

os, Geſicht, Mund: 1. cunverto: modo conscripti ... ad tribunum militum ... ora convertunt; G VI, 39.

2. cunicio in: gladio in os adversum coniecto; C III, 99.

mitto ex: haec Scipiunis oratio ... ex ipsius ore Pompei mitti videbatur; C I, 2.

vulneru in: Lucius Cotta legatus ... in adversum os funda vulneratur; G V, 35.

ostendo, zeigen, ſehen laſſen, darlegen, erklären, vorhalten, eröffnen: I. **mit Ergänzungsſatz:** 1. indirecte Frage: ostendit, quae separatim quisque de eo apud se dixerit; G I, 19. quae in eo reprehendat, ostendit; G 1, 20. quid sui consilii sit, ustendit; G 1, 21. quid fieri velit, ostendit; G III, 26. V, 2. et quae ex Volusenu cognosset, et quae fieri vellet, ustendit; G IV, 23. quae .. in Treveris gererentur ustendit; G V, 3. quid fieri vellet, ostendit; G VII, 27. C III, 78, b. 89. legatis, ... quid fieri velit, ostendit; G VII, 45, b. quid ubique habeat frumenti et navium, ostendit; C II, 20, b. ut, ... quid esset suae voluntatis, ostenderet; C III, 109.

2. num. c. inf.: Trallibus ... palma ... ex pavimento exstitisse ustendebatur; C III, 105.

3. acc. c. inf.: si vim facere conentur, (se) prohibiturum ustendit; G I, 8. tanti eius apud se gratiam esse ostendit, uti ..; G I, 20. ea condiciune ... se usuros ostendebant; G IV, 11. ostendit sibi placere regem Ptolemaeum ... exercitus ... dimittere; C III, 107. statim .. ostendit sese naves velle conscendere; Af 1.

II. **mit Object:** alqm: Correus ... primum cum paucis se ostendit; G VIII, 18. (Labienus) post montem [collesque Caesari subito se ostenderet] equites in occulto collocaverat; Af 50. duae se acies ab duobus lateribus ustendunt; G VII, 67. reliquae copiae pro castris sese ostendere coeperunt; G VII, 83. equites ... repente sese ad nuvissimum agmen ostendunt; C I, 63. ut ... ex colle se equitatus ostenderet; Af 50. hostes ... rari .. se ostendere ... coeperunt; G V, 17. hostes ... ex utraque parte eius vallis subito se ostenderunt; G V, 32.

alqd: Pompeius eadem illa, quae per Scipionem ostenderat, agit; C I, 6, a.

cives: ustendit cives Romanus, qui eius praesidii fiducia una erant; G VII, 38, b.

copias: equitatu suu pulsu atque insequentibus nostris subito pedestres copias ... ostenderunt; G III, 20.

difficultates: erant hae difficultates belli gerendi, quas supra ustendimus; G III, 10.

legionem: post tergum hostium legionem ostenderunt signaque intulerunt; G VII, 62, b. Caesar instructas legiunes hostium copiis ostendit; Af 66.

signum: ut potius ad dimicandum descenderent, quam signum fugae ustenderent; H 18, b.

ostentatio, Prahlerei, Schein, Kundgebung: I. impellit: simul (Scipionem impellit) ... adulatio atque ostentatio sui et potentium; C I, 4.
II, 1. irrideo: cuius (Pharnacis) aliquamdiu Caesar irridebat inanem ostentationem; A 74.
minuo: satis ad Gallicam ostentationem minuendam ... factum existimans; G VII, 53.
2. instruo ad: (copias) instrui ... ad ostentationem regiae fiduciae; A 74.
III. causa: his (mulionibus) paucos addit equites, qui latius ostentationis causa vagarentur; G VII, 45, a. omnes (captivos) productos ostentationis, ut videbatur, causa, quo maior perfugae fides haberetur, ... interfecit; C III, 71.

ostento, zeigen, zur Schau tragen, sich berufen: alqm: Ambiorigem ostentant fidei faciundae causa; G V, 41. ut ... inaui simulatione sese ostentare cognosceret; G VII, 19. quos Pompeius ... omnia sua praesidia circumduxit atque ostentavit; C III, 61.
capillum: matresfamiliae ... suos obtestari et more Gallico passum capillum ostentare ... coeperunt; G VII, 48.
equitatum: equitatum .. omnibus locis iniciendi timoris causa ostentare coeperunt; G VII, 55, b.
honorem: cum Lentulus aetatis honorem ostentaret; C III, 83.

ostiarium, Thürsteuer: columnaria, ostiaria, frumentum, ... vecturae imperabantur; C III, 32, a.

ostium, Mündung: I, 1. occurro: adversis fluctibus occurrentibus ostio fluminis; A 64.
2. adiaceo ad: quod (mare) adiacet ad ostium Rhudani; C II, 1.
II. Ort: erant omnibus ostiis Nili custodiae exigendi portorii causa dispositae; A 13.

otiosus, ruhig, ungestört: quod (annuum spatium) vacuum a bello atque ab hoste otiosum fuerat; C III, 3.

otium, Unthätigkeit, Ruhe, Frieden: I. est: quod *in* huiusmodi militum consiliis otium maxime contrarium esse arbitrarentur; C II, 30.
II. consumo in: postquam ... tempus diei in otio consumebatur; Af 78, a.
deduco ad: si qua hominum aequitate res ad otium deduci posset; C I, 5.
proficio ad: ad reliqui temporis pacem atque otium parum profici; G VII, 66, a.
III. diuturnitas: erat in oppido multitudo insolens belli diuturnitate otii; C II, 36.
IV. in: ita neque in otio concordiam neque in bello virtutem ullo tempore retinere potuistis; H 42, b.

ovum, Ei: ex quibus (nationibus) sunt, qui piscibus atque ovis avium vivere existimantur; G IV, 10.

Pabulatio, Futterholen, Fouragieren, Fouragierkolonne: I. est: f. II, 3. probibeo; G VIII, 7.
II, 1. disicio: f. 3. prohibeo; G VIII, 7.
observo: omnis nostras pabulationes frumentationesque observabat; G VII, 16.
2. mitto: ipse (Caesar) equites in vicem Remorum ac Lingonum ... praesidio pabulationibus mittit; G VIII, 11.
3. intercludo: quin ... omni exitu et pabulatione interclusi viderentur; G VII, 44.
prohibeo: satis habebat in praesentia hostem rapinis, pabulationibus populationibusque prohibere; G I, 15. omnibus modis huic rei studendum, ut pabulatione et commeatu Romani prohibeantur; G VII, 14, a. pabulatione libera (nostri) prohibitari hostes videbantur; G VII, 36. perfacile esse factu frumentationibus pabulationibusque Romanos prohibere; G VII, 64. pabulatione .., quae propter anni tempus cum exigua tum disiecta esset, et frumentatione et reliquo commeatu ex insidiis prohibere Romanos; G VIII, 7. uti pabulatione Pompeium prohiberet; C III, 43. quo facilius equitatum Pompeianum ... pabulatione prohiberet; C III, 58.
4. excipio in: producit servos, quos in pabulatione paucis ante diebus exceperat; G VII, 20, b.
III, 1. premi: premebantur Afraniani pabulatione, aquabantur aegre; C I, 78.
zum Satz: accidebat .. cotidianis pabulationibus, ... ut impeditis locis dispersi pabulatores circumvenirentur; G VIII, 10.
2. in: magna detrimenta Romanis in pabulationibus inferebant; G VIII, 16.

pabulator, Fouragierer: I. subsequuntur: hora x subsequi pabulatores ... iubet; C I, 80.
II, 1. aggredior, dissipo: qui inopinantis pabulatores et sine ullo dissipatos timore aggressi; C I, 55.
circumvenio, disporgo: accidebat, ... ut impeditis locis dispersi pabulatores circumvenirentur; G VIII, 10.
2. egredior: huc cum cotidiana consuetudine egressae || egressis || pabulatoribus praesidio ... legiones Fabianae duae flumen transissent; C I, 40, a.
mitto: equitatum .., qua consuetudine pabulatoribus mittere praesidio consuerat, praemittit; G VIII, 17.
3. advolo ad: repente ex omnibus partibus (hostes) ad pabulatores advolaverunt; G V, 17.

pabulor, Futter holen, fouragieren: I, 1, a. causa: equitatum .. per causam pabulandi emissum ... se recipere iussit; C III, 76.
b. causa: cum Caesar pabulandi causa tres legiones ... misisset; G V, 17. quo pabulandi causa adire posse videantur; G VII, 14, a. qui erant pabulandi aut frumentandi causa progressi; C I, 48, b. ubi ... dimissos equites pabulandi causa animum adverterunt; C I, 80. eius (Pompei) milites ... alii lignandi pabulandique causa longius progrediebantur, alii ..; C III, 76. equitatus ... eos, qui pabulandi aut aquandi gratia extra vallum progressi essent, excipere; Af 24. qui (milites) extra munitiones processerant pabulandi aut lignandi *causa*; Af 31, a.
2. emitto: pabulatum emittitur nemo; C I, 81.
mitto: his pontibus pabulatum mittebat; C I, 40, a.
proficiscor: cum pabulatum frumentatumque longius esset proficiscendum; G VIII, 10.
progredior: qui pabulatum longius progressi erant; C I, 48, a.

venio: quo nostros postero die pabulatum venturos arbitraretur; G VII, 18.

II. alqs: alias non longo a castris progressi spatio ... angustius pabulabantur, alias ..; C I, 59. praeter consuetudinem omnium noctu constituerant pabulari; C I, 59. quo in loco superioribus fere diebus nostri pabulari consuerant; C III, 37, b. hoc spatio (Pompeius) pabulabatur; C III, 44, a. ut libere pabulari posset; C III, 65. si (equitatus) pabulari frumentarique Marcellum non pateretur; A 61.

pabulum, Futter, Fourage: I. potest: f. II, I. seco.

II, 1. adaugeo: cogebantur Corcyra atque Acarnania ... pabulum supportare, quodque erat eius rei minor copia, hordeo adaugere; C III, 58.
conquiro: cum raris disiectisque ex aedificiis pabulum conquireretur; G VIII, 10.
consumo: Vercingetorigem consumpto pabulo castra movisse propius Avaricum; G VII, 18.
conveho, habeo: dierum triginta pabulum frumentumque habere omnes convectum iubet; G VII, 74.
deseco: postquam ... hordeum pabulumque omnibus locis herbaeque desectae; C III, 58.
peto, seco: pabulum secari non posse; necessario dispersos hostes ex aedificiis petere; G VII, 14, a.
supporto: f. adaugeo.
2. abundo: ut aqua pabuloque abundaret; A I.
intercludo: ne omnino frumento pabuloque intercluderentur; C I, 61.

III. copia: ne pabuli quidem satis magna copia suppetebat; G I, 16. cum primum pabuli copia esse inciperet; G II, 2. ne .. copia pabuli frumentique ... deficeretur; G VIII, 3. quem in locum propter copiam frumenti ac pabuli Romanos missuros suspicaretur; G VIII, 17. magna copia pabuli suppetebat; C I, 49.
inopia: quod castra movisset, factum inopia pabuli etiam ipsis hortantibus; G VII, 20, a. illi .. inopia pabuli adducti ... iumenta interfici iubent; C I, 81. erat summa inopia pabuli; C III, 58. pabuli .. inopia (Caesariani) premebantur; Af 24.

IV. sine: quartum iam diem sine pabulo retentis iomentis; C I, 84.

paciscor, übereinkommen: palam HS LX cum Calpurnio paciscitur et cum Q. Sestio L; A 55.

paco, beruhigen, unterwerfen, part. friedlich, ruhig: alqm: qui (Allobroges) nuper pacati erant; G I, 6. Morini, quos Caesar in Britanniam proficiscens pacatos reliquerat; G IV, 37.
civitates: Caesar ... in Germaniam mittit ad eas civitates, quas superioribus annis pacaverat; G VII, 65.
Galliam: ne omni pacata Gallia ad eos exercitus noster adduceretur; G II, 1. his rebus gestis omni Gallia pacata; G II, 35. cum omnibus de causis Caesar pacatam Galliam existimaret; G III, 7. quod omni Gallia pacata Morini Menapiique supererant, qui in armis essent; G III, 28. cuius imperatoris ductu ... omnem Galliam Germaniamque pacaverint; C I, 7, b. quam (Galliam) ipse (Caesar) pacaverat; C I, 39.
Germaniam: f. Galliam; C I, 7, b.
Hispanias: nihil horum ad pacandas Hispanias ... provisum; C I, 85, b. quod duas Hispanias ... pacavissent; C III, 73, a.
insigne: tametsi (Haedui) dextris humeris exsertis animadvertebantur, quod insigne pacatum esse consuerat; G VII, 50, a.

partem: quam (legionem) Lucio Roscio in pacatissimam et quietissimam partem ducendam dederat; G V, 24. hac parte Galliae pacata; G VI, 5.
regiones: quas (naves) ex Pictonibus et Santonis reliquisque pacatis regionibus convenire iusserat; G III, 11. omnes .. eas regiones ... auctoritate ea, quae plerumque adest victori, pacarat; A 26.

pactio, Vergleich, Vertrag: I. interpono: pactiones interponere, in summa frustrari coepit; A 71.

II. per: neque ullum interim telum per pactiones loquentium traiciebatur; C III, 19, a.

pactum, Art und Weise: quid quoque pactu agi placeat, occulte inter se constituunt; G VII, 83. si quo pacto sentirent ea, quae postularent; A 24, a.

paene, beinahe, fast, so gut wie: I. bei Verben und Sätzen: ut paene alienata mente deletis omnibus copiis equitatum se ex fuga recepisse dicerent; G VI, 41. quin paene circumvallati atque omni exitu ... interclusi viderentur; G VII, 44. cum ... legiones premi et paene circumventas teneri ... vidissent; G II, 24. ut paene bellum confectum videretur; C I, 53. (collis) superioribus locis atque itineribus paene coniunctus oppido; A 72. cum is (agger) murum hostium paene contingeret; G VII, 24. adeo ut paene terga convertant; C I, 80. dispersis ac paene deletis hostibus; G VI, 36. f. opprimo. his (fossis) paene effectis; C I, 61. cum paene inaedificata in muris ab exercitu nostro moenia viderentur; C II, 16. intercludo: f. circumvallo. paene oppressam funditusque deletam Italiam ... in libertatem vindicavit; Af 22. quibus rebus paene perfectis; C I, 30, b. quod (iugum) trans paludem paene ad hostium castra pertineret; G VIII, 14, b. ut ... (Pompeius) paene proditus videretur; C III, 96. pons, qui fuerat tempestate interruptus, paene erat refectus; C I, 41. ut ... non modo demigrandi causa de vallo decederet nemo, sed paene ne respiceret quidem quisquam; G V, 43. ut paene castris Pompei legiones subiceret; C III, 56. ut ... paene naturam studio vincerent; G VI, 43.

II. bei Adjectiven und Zahlwörtern: ita paene sub idem tempus et rex ad opprimendum Mithridaten proficiscitur et Caesar ad recipiendum; A 28. ut paene eodem tempore ex omnibus partibus, primi tamen editissimum castrorum locum caperent; A 31. „scio me," inquit, „paene incredibilem rem polliceri"; C III, 86. necessario paene iniquo loco et leniter declivi castra fecerunt; G VII, 83. ipse: f. IV. cadavera. vallum. paene omni acie perterrita; C I, 45. quod Afranius paene omne frumentum ante Caesaris adventum Ilerdam convexerat; C I, 48, b. ut paene omnes ex Epiro finitimisque regionibus signa relinquerent; C III, 13. paene omnibus copiis amissis; C III, 79, a. paene omni reliqua multitudine interfecta; A 29. Pharnaces in insidiis delectos pedites omnesque paene disposuit equites; A 36. hac ratione paene quadrato agmine instructo; G VIII, 8. in Gallia non solum in omnibus civitatibus, ... sed paene etiam || in || singulis domibus factiones sunt; G VI, 11. non solum urbibus, sed paene vicis castellisque singulis cum imperio praeficiebantur; C III, 32, a. quod flumen Dubis ... paene totum oppidum cingit; G I, 38. quae (vallis) totum paene montem cingebat; G VIII, 40. Pontica legione paene tota amissa; A 40. Deiotarus, tetrarches Gallograeciae tunc

quidem paene totius, ... venit; A 67. ut paene uno tempore et ad silvas et in flumine et iam in manibus nostris hostes viderentur; G II, 19. huic (legioni) sic adiunxit octavam, ut paene unam ex duabus efficeret; C III, 89.

III. bei Adverb: cum paene cotidie a Pompeio ad Caesarem perfugerent; C III, 61.

IV. bei Substantiven (vgl. II. singuli): si paene in ipsis cadaveribus (propinqui) proelio decertare cogentur; G VII, 77, b. ut paene in conspectu exercitus nostri agri vastari ... non debuerint; G I, 11. quo nisi paene in ipso urbis incendio atque in desperatione omnium salutis † latorum audacia numquam ante descensum est; C I, 5. nunc vero paene ut feras circummunitos (ipsos, milites) prohiberi aqua; C I, 84. quae (moles) paene insulam oppidum effecerat; C III, 40. inventor: s. princeps. qui illius patientiam paene obsessionem appellabant; G VI, 36. quibus opibus ac nervis non solum ad minuendam gratiam, sed paene ad perniciem suam uteretur; G I, 20. portae: s. vallum. cuius te paene principem copiae atque inventorem ... bene ... meritum esse existimare debemus; F 6. Petreius atque Afranius cum stipendium ab legionibus paene seditione facta flagitarentur; C I, 87. plebes paene servorum habetur loco; G VI, 13, a. quod paene in eo, si id oppidum retinuissent, summam victoriae constare intellegebant; G VII, 21. quod (fortuna) paene ab ipso vallo portisque castrorum barbaros avertisset; G VI, 42. Caninius ... sine ullo paene militis vulnere ad obsidendos oppidanos revertitur; G VIII, 37. ita sine periculo legionum et paene sine vulnere bellum conficiemus; C III, 86.

paeninsula s. **paene,** IV. insula.

paenitet s. **poenitet.**

paganus, Dorfbewohner, Landmann: paganos .. et oppidanos in his locis obversari (iussit; A 36.

pagus, Gau, Bezirk: I. considunt: pagos centum Suevorum ad ripam Rheni consedisse; G I, 37.

exit, al.: hic pagus unus, cum domo exisset patrum nostrorum memoria, L. Cassium consulem interfecerat et eius exercitum sub iugum miserat; G I, 12.

II, 1. adorior: quod improviso unum pagum adortus esset; G I, 13.

appello: is pagus appellabatur Tigurinus; G I, 12. circiter hominum milia VI eius pagi, qui Verbigenus appellatur, ... ad Rhenum ... contenderunt; G I, 27.

habeo: hi (Suevi) centum pagos habere dicuntur, ex quibus quotannis singula milia armatorum bellandi causa ex finibus educunt; G IV, 1.

mitto: Gabalos proximosque pagos Arvernorum in Helvios ... mittit; G VII, 64.

2. divido in: omnis civitas Helvetia in quattuor pagos divisa est; G I, 12.

duco in: exercitum ... legatis ... in eos pagos Morinorum, ab quibus ad eum legati non venerant, ducendum dedit; G IV, 22.

educo ex: s. I. habeo.

sum in: in Gallia non solum in omnibus civitatibus atque in omnibus pagis [partibusque], sed paene etiam || in || singulis domibus factiones sunt; G VI, 11.

venio ab: s. duco in.

III. homines: s. II, 1. appello; G I, 27.

principes: principes regionum atque pagorum inter suos ius dicunt; G VI, 23.

palam, öffentlich, vor Aller Augen, offen, unverhohlen: I. adeo: quod suos liberos, nisi cum adoleverunt, ... palam ad se adire non patiuntur; G VI, 18.

colloquor: palam si colloqui vellent; C I, 84.

contendo: iam .. inter se palam de praemiis ac sacerdotiis contendebant; C III, 82, b.

descendo: iam de sacerdotio Caesaris ... ad gravissimas verborum contumelias palam descenderunt; C III, 83.

dictito: Thorius ... Cn. Pompeio se provinciam reciperare velle palam dictitabat; A 58.

educo: uterque eorum ... exercitum educunt: Pompeius clam et noctu, Caesar palam atque interdiu; C III, 30, a.

interficio: productos palam in praetorio interficiunt; C I, 76.

loquor: loquitur in concilio palam, ... sese ... castra moturum; G VI, 7, b. milites vero palam inter se loquebantur, ... sese non esse pugnaturos; C I, 72. de deditione omnes palam loquebantur; C II, 36.

paciscor: palam HS LX cum Calpurnio paciscitur et cum Q. Sestio L; A 55.

queror: palam .. de eorum iniuriis sunt questi; C III, 59.

respondeo: his ... palam liberaliter (amici regis) responderunt; ... ipsi clam consilio inito Achillam ... ad interficiendum Pompeium miserunt; C III, 104

simulo: ille (Caelius) ... palam se proficisci ad Caesarem simulavit; clam nuntiis ad Milonem missis ..; C III, 21. quod ea (multitudo) se fidelem palam nostris esse simulabat; A 7.

II. inimici: inimicis multis palam ex civitate et iis auctoribus eum interfecerunt; G V, 25.

palma, Hand, Palme: I. exsistit: Trallibus in templo Victoriae ... palma per eos dies inter coagmenta lapidum ex pavimento exstitisse ostendebatur; C III, 105.

II. diffundo: ab eius (cornus) summo sicut palmae ramique late diffunduntur; G VI, 26.

pando: passis .. palmis proiecti ad terram flentes ab eo (Caesare) salutem petiverunt; C III, 98.

paludatus, im Feldherrnmantel: paludati .. votis nuncupatis exeunt; C I, 6, b.

palus, Sumpf, Moor, See: I. cingit: hunc (collem) ex omnibus fere partibus palus difficilis atque impedita cingebat non latior pedibus quinquaginta; G VII, 19.

efficit: quam angustissimam partem oppidi palus a meridie interiecta efficiebat; A 1.

est, impedit, influit: is cum animadvertisset perpetuam esse paludem, quae influeret in Sequanam atque illum omnem locum magnopere impediret; G VII, 57. s. II, I. transeo; G II, 9.

intercedit: quod silvae paludesque intercedebant; G V, 52. quod ... palus, quae perpetua intercedebat, Romanos ad insequendum tardabat; G VII, 26.

moratur: non hos (Sugambros) palus, ... non silvae morantur; G VI, 35, b.

offert: ubi cuique ... palus impedita spem praesidii aut salutis aliquam offerebat, consederat; G VI, 34, a.

potest, praebet: quod utrumque large palus praebere poterat; A 1.

tardat: s. intercedit; G VII, 26.

II, 1. consterno: ita ... pontibus palude constrata legiones traducit; G VIII, 14, b.

expleo: cratibus atque aggere paludem explere atque iter munire conabatur; G VII, 58.

habee: quod ... continentes .. silvas ac paludes habebant; G III, 28.
impedita: ſ. **impedio,** III. paludem (3 St.) S. 463, a.
intericio: inter bina castra palude interiecta; G VIII, 10. ſ. 1. efficit.
perrumpo: si eam paludem Romani perrumpere couarentur; G VII, 19.
proicio: ipsi (hostes) proiecta palude ‖ profecti a palude ‖ ad ripas Sequanae ... considunt; G VII, 58.
trauseo: palus erat non magna inter nostrum atque bostium exercitom. banc si nostri transirent, hostes exspectabant; G II, 9. quam tamen paludem uonnunquam ant nostra auxilia ... transibant ... ant ..; G VIII, 10. Germani ... cum coustantius universi paludem trausissent; G VIII, 13.
transgredier: cum ... paludem .. transgressi multitudinem bostium paeci sustinere non potuerunt; Af 61, a.
2. confugio iu: illi (Menapii) ... In silvas paludesque confugiunt; G VI, 5.
eouicio in: maiores natu, quos uua cum pueris mulieribusque in aestuaria ac paludes coniectos dixeramus; G II, 28.
elicio ex: sive eum (hestem) ex paludibus silvisque elicere ... posset; G VII, 32.
intermitto a: quae (pars) intermissa a flumine et a paludibus aditum ... augustum habebat; G VII, 17, a.
proficiscor a: ſ. I. proicio.
profugio iu: quorum ... pars in continentes paludes profugit; G VI, 31.
III. saltus: ſ. vada.
siccitates: qui eum propter siccitates paludum, quo se reciperent, nou haberent; G IV, 38.
trausitus: quae (proelia) ad vada transitusque fiebant paludis; G VIII, 13.
vada: generatim .. distributi in civitates omnia vada ac † saltus eius paludis obtinebant; G VII, 19. ſ. transitus.
IV 1. eingi: tertium (latus) palude cingebatur; A 28.
oir.enmdari: prope ex omnibus partibus flumine et palude circumdata (urbs); G VII, 15. locum castris excelsum in silva circumdata palude delegisse; G VIII, 7.
dividi: cum palude impedita a castris castra dividi videret; G VIII, 14, b.
muuiri: oppidum ... silvis paludibusque munitum; G V, 21. Menapii ... perpetuis paludibus silvisque muniti; G VI, 5. locum castris deligit paludibus silvisque munitum; G VII, 16. hostem complures dies castris palude et loci natura muuitis se tenere; G VIII, 11.
tenere: cum multos meuses castris se ac paludibus teuuisset; G I, 40, c.
2. propter: quo propter paludes exercitui aditus non esset; G II, 16.
trans: quod (iugum) trans paludem paene ad hostium castra pertineret; G VIII, 14, b.

paluster, sumpfig: locus: equitum .. operam neque in loco palustri desiderari debuisse; G VII, 20, a. illi uecessario loca sequi demissa ac palustria ... cogebantur; C III, 49.
solum: palustri et voraginoso solo (rivus) currens erat ad dextram; H 29, a.

pando, ausbreiten: capillum: matresfamiliae ... suos obtestari et more Gallico passum capillum osteutare ... coeperunt; G VII, 48.
manus: ſ. **manus,** II, 1. pando (3 St.) S. 598, a.

palmas: passis .. palmis proiecti ad terram flentes ab eo (Caesare) salutem petiverunt; C III, 98.

panicum, Fench, Hirse: panico . vetere atque hordeo corrupto omnes alebantur, quod ad huiusmodi casus antiquitus paratum in publicum coutulerant; C II, 22.

panis, Brot: id (genus radicis) ad similitudinem panis efficiebant. ... ex hoc effectos panes ... vulgo in eos (Pompeianos) iaciebant; C III, 48.

par, gleich, ebenbürtig, gleich stark, gewachsen: alqs: qui (Helvetii) tamen pares esse nostro exercitui non potuerint; G I, 40, b. erant et virtute et numero pugnando pares nostri; G V, 34. si sunt plures pares, suffragio druidum ... de principatu couteudunt; G VI, 13, b. dum ... pares ambo viderentur; C III, 10, b. quibus (munitionibus) relictis nec loco uec numero pares esse posse; A 8. qui se in aequo loco ac plano pares esse confidebant; A 18. neque navium se magnitudine neque numero parem esse; A 46. quia (Caesar) ... equitatu suo ... hostium equitatui levique armaturae eorum nullo modo par esse poterat; Af 72. qui (Antistius Turpio) fidens viribus ex adversariis sibi parem esse ueminem agitare coepit; H 25, a.
acclivitas: ab eo flumine pari acclivitate collis nascebatur adversus huic; G II, 18.
aetas: Viridomarus, pari aetate et gratia, sed genere dispari; G VII, 39.
bellum: quod nostri maiores uequaquam pari bello Cimbrorum Teutonumque fecerunt; G VII, 77, c.
beneficia: quare paribus eorum beneficiis parem se quoque voluntatem tribuere debere; C I, 35.
certamen: dum pari certamine res geri potuit; C I, 51. minime .. par erat proelii certamen; A 16.
condicio: quos .. (Boios) postea in parem iuris libertatisque condicionem, atque ipsi erant, receperunt; G I, 28. pari .. condicione ex muro ac turribus bellandi data; C II, 16. ut ... pari condicione belli (Pompeium) secum decertare cogeret; C III, 78, a. pari idem condicione Pompeius; H 5. congressus .. et clamor ... in collatu pari erant condicione; H 31, a.
consuetudo: pari consuetudine vigilia secunda ex oppido ignem multum ... iactando bene magnum tempus consumpserunt; H 12. insequenti die pari consuetudine cum ad eundem locum eius (Pompei) praesidium venisset; H 25, a.
contentio: pugnatur aliquamdiu pari contentione; G VIII, 19, a.
copiae: quae (copiae) paucis equitibus pares esse non potuerint; C II, 39.
dii: quibus (Suevis) ne dii quidem immortales pares esse possint; G IV, 7.
diligentia: reliqua pari diligentia administrat; A 4.
eques: cum eques ad dimicandum [dimisso equo] cum pedite congreditur, nequaquam par habetur; H 15.
fastigium: colles mediocri interiecto spatio pari altitudinis fastigio oppidum cingebant; G VII, 69.
festinatio: pari .. et celeri festinatione circum munitiones iogo dirigunt; H 38.
gratia: qui ex Curionis proelio capti conservatique parem gratiam in fide servanda praestare voluerant; Af 40. ſ. aetas.

intervallum: item equites Ariovisti pari intervallo constiterunt; G I, 43, a. generatim .. (copiae) constituerunt paribus intervallis; G I, 51. trabes directae perpetuae in longitudinem paribus intervallis ... in solo collocantur; G VII, 23.
labor: in labore pari ac periculo ne unus omnes antecederet; C III, 82, b.
magnitudo: his (ratibus) perfectis ... alias deinceps pari magnitudine rates iungebat; C I, 25, b.
Mars: quod (proelium) cum diutius pari Marte iniretur; G VIII, 19, a.
munitiones: paris eiusdem generis munitiones, diversas ab his, contra exteriorem hostem perfecit; G VII, 74.
numerus: cum quinque legionibus et pari numero equitum, quem in continenti reliquerat, ... naves solvit; G V, 8. Gaium Trebonium cum pari legionum numero ad eam regionem ... depopulandam mittit; G VI, 33. parem numerum Arvernis (imperant); G VII, 75. quorum (legatorum) tertius ab Ana Vettonum agrum Lusitaniamque pari numero legionum obtinebat; C I, 38. parem ex Gallia numerum (habuerat); C I, 39. sex cohortis ... iubet proficisci, pari equites numero; H 3, a.
periculum: equestris .. proelii ratio et cedentibus et insequentibus par atque idem periculum inferebat; G V, 16. f. labor.
proelium: quod tam diu pari proelio cum Alexandrinis certaretur; A 29.
ratio: applicatis .. nostris ad terram navibus propter eundem timorem pari atque antea ratione; C III, 101, b. ex adverso pari ratione castra posuit; H 5.
spatium: pari spatio transmissus atque ex Gallia est in Britanniam; G V, 13. ut ... paribus (trabes) intermissae spatiis singulae singulis saxis interiectis arte contineantur; G VII, 23.
virtus: ex utroque genere pugnae cum parem virtutem ad bellandum contulissent; H 31, a.
voluntas: f. beneficia.

paratus f. **paro.**

parce, sparsam: metior: frumentum parce et paulatim metiri instituit; G VII, 71.
utor: eo (frumento) parce utebatur; Af 21.

parco, schonen, verschonen, sparen: I. absolut: paulo etiam longius tolerari posse parcendo; G VII, 71.
II. alicui: interpretem suum Gneum Pompeium ad eum mittit rogatum, ut sibi militibusque parcat; G V, 36. ut (Cicero) ultro militum concursu ac vocibus sibi parcere cogeretur; G V, 40. petunt atque orant ut sibi parcat; G VI, 9. matresfamiliae ... obtestabantur Romanos, ut sibi parcerent; G VII, 47, b. (Lentulus Spinther) orat atque obsecrat, ut sibi parcat; C I, 22. agunt gratias omnes omnibus, quod sibi perterritis pridie pepercissent; C I, 74, a. proinde sibi ac reipublicae parcerent; C III, 10, b. f. infantibus.
ferae, homini: neque homini neque ferae, quam conspexerunt, (uri) parcunt; G VI, 28.
hosti: milites, ... ut parcerent hosti, non poterant adduci; Af 85, b.
infantibus: (milites) non aetate confectis, non mulieribus, non infantibus pepercerunt; G VII, 28.
labori: milites ... centuriones ... obsecrare, ut per eos Caesar certior fieret, ne labori suo neu periculo parceret; C I, 64.
militibus: Caesare .. a militibus deprecante, eis (Scipionis militibus) uti parcerent; Af 85, b. f. alicui; G V, 36.
mulieribus: f. infantibus.

patriae: regem cohortatus, ut ... parceret praeclarissimae patriae; A 24, a.
periculo: f. labori.
reipublicae: f. alicui; C III, 10, b.

parens, Vater, Eltern: I. habent: uxores habent deni duodenique inter se communes et maxime fratres cum fratribus parentesque cum liberis; G V, 14.
II. commendo: parentes suos commendabant, si quos ex eo periculo fortuna servare potuisset; C II, 41, b.
III, 1. salus: Afranii .. filius adolescens de sua ac parentis sui salute cum Caesare ... agebat; C I, 74, b.
2. aditus ad: ne ad liberos, ne ad parentes, ad uxorem aditum habeat, qui non bis per agmen hostium perequitasset; G VII, 66, b.
IV. a: et sua sponte multi in disciplinam conveniunt et a parentibus propinquisque mittuntur; G VI, 14.

parento, Totenopfer bringen, rächen: praestare omnes perferre acerbitates, quam non civibus Romanis, qui Genabi ... interissent, parentarent; G VII, 17, b.

pareo, gehorchen, unterthänig sein: I, 1. condicio: nulla onera iniungendo defessam ... Galliam condicione parendi meliore facile in pace continuit; G VIII, 49.
2. alqs: cum ... eos ... suum adventum exspectare iussisset, paruerunt; G I, 27. si (Dumnorix) vim faciat neque pareat; G V, 7. capitis poenam iis, qui non paruerint, constituit; G VII, 71.
II. alicui: inviti summae spei adolescentes Eporedorix et Viridomarus Vercingetorigi parent; G VII, 63. parente Romanis civitate; G VIII, 47. nulla Thessaliae fuit civitas praeter Larisaeos, ... quin Caesari parerent; C III, 81.
decretis, iudiciis: eorum (druidum) decretis iudiciisque parent; G VI, 13, b.
imperio: f. **imperium,** II, 2. pareo (3 St.) S. 465, a.

paries, Wand: I. sunt: has (trabes) paulo longiores atque eminentiores, quam extremi parietes erant, effecerant; C II, 9, b.
II, 1. exstruo: cum inter eam contignationem parietes exstruerent; C II, 9, b. intra haec tegimenta abditi ... parietes lateribus exstruebant; C II, 9, c.
2. instruo in: eam (contabulationem) in parietes instruxerunt; C II, 9, a.
III. longe ab: II tigna transversa iniecerunt non longe ab extremis parietibus; C II, 9, a.
IV. crassitudo: patebat haec (turris) quoque versus pedes XXX, sed parietum crassitudo pedes V; C II, 8.
longitudo: storias ... tres in longitudinem parietum turris latas IV pedes fecerunt; C II, 9, b.
structura: ut capita tignorum extrema parietum structura tegerentur; C II, 9, a.

pario, erwerben, verschaffen, gewinnen: alqd: propter annonae caritatem ante parta consumpserant; Af 47.
dignitatem: neque tam excellenti maiorum dignitate parta; Af 22.
exitum: f. salutem; C III, 69.
laudem: ne ante partam rei militaris laudem amitterent; G VII, 40.
praedam: quae (praeda) ... erat grata praesertim virtute parta; A 42, a.

salutem: lintribus inventis sibi salutem pepererunt; G I, 53. primis oppressis reliqui per horum corpora salutem sibi atque exitum pariebant; C III, 69. Labienus cum parte equitum vix fuga sibi peperit salutem; Af 50. ut oppido deserto fuga salutem sibi parerent; Af 85, a.

victoriam: sicuti parta iam atque explorata victoria; G V, 43. sive error aliquis sive etiam fortuna partam iam praesentemque victoriam interpellavisset; C III, 73, b. Scipionis milites cohortatur, ut parta iam victoria praedae ... velint esse participes; C III, 82, a. tot tam claris victoriis partis; Af 31, c. tirones ... hortabatur, ut ... eorum .. (veteranorum) famam, locum, nomen victoria parta cuperent possidere; Af 81.

pariter, auf gleiche Weise, ebenso, zugleich: qui (levis armaturae) ... una pariterque cum equitibus accurrere et refugere consueverant; Af 69, b. primum impetum nostrorum pariter sustinuerunt; A 17. plura castella Pompeius pariter distinendae manus causa tentaverat; C III, 52.

paro, paratus, rüsten, ausrüsten, vorbereiten, bereiten, verschaffen, erwerben, kaufen, beabsichtigen, sich anschicken, part. bereit, entschlossen, kampfbereit, schlagfertig: I. **mit Ergänzung:** 1. **Infinitiv:** a. paro: his rationibus auxilia Galliae exspectare et bellum parat administrare; G VII, 71. crates proicere, fundis, sagittis, lapidibus nostros de vallo proturbare reliquaque, quae ad oppugnationem pertinent, parant administrare; G VII, 81. Treveri ... Labienum cum una legione ... adoriri parabant; G VI, 7, a. Curio reliquas copias exspectare et bellum ducere parabat; C II, 37. has (naves) ... Otacilius Crassus ... expugnare parabat; C III, 28, a. exspectare: s. administrare; G VII, 71. ducere. postero die munitiones institutas Caesar parat perficere; C I, 83. proicere, proturbare: s. administrare; G VII, 81.

b. paratus: sese paratos esse portas aperire quaeque imperaverit facere et L. Domitium vivum eius (Caesaris) potestati tradere; C I, 20. paratos .. (se) esse et obsides dare et imperata facere et oppidis recipere et frumento ceterisque rebus iuvare; G II, 3. si iterum experiri velint, se iterum paratum esse decertare; G I, 44, a. sese paratos esse imperatoris sui ... iniurias defendere; C I, 7, b. ad omnia se descendere paratum atque omnia pati reipublicae causa; C I, 9, b. paratam .. ||omnem|| multitudinem esse ... facere id, quod rex imperasset; A 23. paratum .. se facere, quod is (Caesar) statuisset; A 35. paratos .. esse quae imperasset facere; Af 6. s. aperire. dare. iuvare: s. dare. nonne extremam pati fortunam paratos proiecit ille (Domitius)? C II, 32, c. s. descendere. illi omnia perpeti parati maxime a re frumentaria laborabant; C III, 9, b. recipere: s. dare. se tamen paratos esse sibi ... oppidum seque ei reservare; Af 92. sese .. paratos esse demonstrant omnibus rationibus de iniuriis satisfacere; G V, 1. paratum se esse legionem, cui iusserit, tradere; C II, 20, b. s. aperire. transire: vgl. II. alqm; C I, 64.

2. qui: erant parati, qui naves incenderent, incensisque † qui subsidium repeterent; H 40, a.

II. **mit Object:** alqm (s. I, 1, b u. 2): nostri, ... ut impeditos aggrederentur, parati in armis erant; G II, 9. sic animo parati (Galli), ut ... haesitantes premerent ex loco superiore; G VII, 19. paratos esse sese, posse et audere ea transire flumen, qua ..; C I, 64. se .. in castra recipit, sic paratus (Afranius), ut ... hunc (casum) .. ferret; C I, 75. ut essent animo parati in posterum; C III, 86. parabant se Vatiniani repente oppressi; parati deinceps Octaviani ex porta procedebant; A 45. ut omnes in dies horasque parati essent; Af 1. edicit, uti suo quisque loco paratus armatusque praesto esset; Af 31, a. se .. paratos, quaecumque imperasset, et libenti animo facturos (legati) pollicentur; Af 33. ad: s. **ad,** I. paro (15 St.) S. 38.

alqd: omnia ..., quae postulassent, ab se fore parata; G IV, 6. hue ea, quae paraverant, conferunt; G VII, 86. cratis, longurios, musculos, falces reliquaque, quae eruptionis causa paraverat, profert; G VII, 84. quidnam contra Caesarem pararetur; G VIII, 55. hortatur .. eos, ne animo deficiant quaeque usui ad defendendum oppidum sint parent; C I, 19. qui (Pompeius) ... omnia sibi esse ad bellum apta ac parata confirmavisset; C I, 30, b. dum haec parat atque administrat; C I, 37. omnia haec iam pridem contra se parari; C I, 85, b. omnia ad defensionem paraverant; C II, 14. in Africa .. non modo sibi quicquam non acquisierant aut paraverant, sed ..; Af 47. s. auxilium.

aciem: instruitur utrimque acies, ordine disposita magis Octaviana, paratior militum animis Vatiniana; A 45.

animum: hostium .. tam paratus ad dimicandum (fuit) animus, ut ..; G II, 21. omnium esse militum paratissimos animos; C I, 71.

auxilium: L. Caesar aliquid sibi ex ea re auxili ratus ||ut aliquid ... auxili pararet||; Af 88, b. s. equitatum.

bellum: s. **bellum,** II, 1. paro (8 St.) S. 123, a. — classem: s. **classis,** II, 1. paro (4 St.) S. 169, b.

copias: copias parare coeperunt; G III, 23.

crates: crates parari iussit; C III, 80, b.

equites: Fabius equites praemittit sic paratos, ut configerent; G VIII, 28.

equitatum: auxilia, equitatum parari ... nolebat; C I, 29.

equos: a finitimis equos parare ... coepit; G V, 55.

exercitum: alteram (partem) Camulogenus parato atque instructo exercitu tenebat; G VII, 59.

falces: reliquis .. diebus turres ad altitudinem valli, falces testudinesque ... parare ac facere coeperunt; G V, 42.

fines: ne latos fines parare studeant; G VI, 22.

frumentum: quorum erant .. facultates ad parandum (frumentum) exiguae; C I, 78.

fugam: omnes perturbatos defectione Haeduorum fugam parare; G VII, 61.

harpagones: hi manus ferreas atque harpagones paraverant; C I, 57.

hordeum: quod (panicum, hordeum) ad huiusmodi casus antiquitus paratum in publicum contulerant; C II, 22.

hostem: paratus hostis erat superior; H 30.

iter: ipse (Scipio) iter in Macedoniam parare incipit; C III, 33.

iumenta: quae .. (iumenta Galli) impenso parant pretio; G IV, 2.

legionem: se .. esse ad bellum gerendum paratissimam (legio) confirmavit; G I, 41. legiones habere sese paratas IX ||X||; C I, 6, a.

locum: quibus locus ac sedes pararentur; G I, 31, e.

manus: s. harpagones.

milites: quos (milites) cum sic animo paratos videat, ut nullum pro sua laude periculum recusent; G VII, 19. qui (milites), etsi magno aestu,

... tamen ad omnem laborem animo parati imperio paruerunt; C III, 95. milites ... iubet ... ad eam pugnam parari; Af 12.

multitudinem: f. I, I, b. facere; A 23.

navigationem: non longam navigationem parabant; A 13.

naves: f. **navis,** II, 1. paro (4 St.) S. 651, a.

necessitates: admonebantur (inimici), quo maiores pararent necessitates; G VIII, 53.

panicum: f. hordeum.

praesidium: propter loci difficultatem neque equo neque vehiculo saluti suae praesidium parare poterat; H 39.

profectionem: adventu navium profectionem parare incipit; C I, 27.

res: his paratis rebus milites silentio naves conscendere iubet; C I, 27. his paratis rebus magnum numerum levis armaturae ... in scaphas ... imponit; C III, 62. vino, oleo ceterisque rebus, quae ad victum parari solent, corruptis; Af 43.

scalas: Caesar scalas parari militesque armari iubet; C I, 28.

sedes: f. locum.

tela: quae (tela) ad defendendum solent parari; Af 31, c.

testudines, turres: f. falces.

pars, Teil, Anteil, Seite, Gegend, Beziehung, Rolle, Pflicht, Partei: I. **absolut: 1. Subject:**

abest: reliquam partem exercitus, quod paulo aberat longius, non putat exspectandam; G V, 46.

adoritur: equitum partem sequi, partem circumire exteriores munitiones et ab tergo hostes adoriri iubet; G VII, 87.

antecedit: maiorem partem navium antecedere iussit et insulam petere Aponianam; Af 2.

arcessit: ne ... ea pars, quae minus confideret, auxilia a Vercingetorige arcesseret; G VII, 33.

assentit: quorum cum partem assentire, partem animum mentemque perterritam .. habere intellexisset; Af 88, a.

attingit: eorum una pars, quam Gallos obtinere dictum est, initium capit a flumine Rhodano; continetur Garumna flumine, Oceano, finibus Belgarum; attingit etiam ... flumen Rhenum; vergit ad septentriones; G I, 1. Labienum ... in eas partes, quae Menapios attingunt, proficisci iubet; G VI, 33.

cadit: si pars aliqua circumventa ceciderit, at reliquos servari posse confidunt; G VI, 40.

capit: f. attingit; G I, 1.

censet: variis dictis sententiis, quarum pars deditionem, pars, dum vires suppeterent, eruptionem censebat; G VII, 77, a.

circumit: f. adoritur.

circumvenit, coepit: quorum pars aperto latere legiones circumvenire, pars summum castrorum locum petere coepit; G II, 23.

concidit: repentina ruina pars eius turris concidit, pars reliqua consequens procumbebat; C II, 11.

confidit: f. arcessit.

confligit: fore, uti pars cum parte civitatis confligat; G VII, 32.

coniungit: accessit etiam, quod illa pars equitatus Usipetum et Tencterorum, quam supra commemoravi ... Mosam transisse neque proelio interfuisse, ... se trans Rhenum in fines Sugambrorum receperat seque cum iis coniunxerat; G IV, 16.

consequitur: f. concidit.

consistit: maior .. pars eorum (Germanorum) victus in lacte, caseo, carne consistit; G VI, 22. sic omnium ordinum partis in misericordia constitisse; C I, 85, a.

contingit: quae (pars pontis) ripas Ubiorum contingebat; G VI, 29.

convenit: f. **convenio,** II. pars (4 St.) S. 228, a.

dedit: maxima pars Aquitaniae sese Crasso dedidit obsidesque ultro misit; ... paucae ultimae nationes ... hoc facere neglexerunt; G III, 27.

deficit: cum pars quaedam civitatis eius defecisset; G VIII, 26. cuius (provinciae) magna pars ab eo defecerat; A 64.

demittit: cum se maior pars agminis in magnam convallem demisisset; G V, 32.

deperit: perexigua pars illius exercitus superest; magna pars deperiit; C III, 87.

discedit: nonnulla pars militum domum discedit; reliqui ad Caesarem perveniunt; C I, 13.

dubitat: quorum (militum) pars proximas nacta naves multitudine hominum atque onere depressa est, pars resistens et dubitans, quid esset capiendum consilii, ab Alexandrinis interfecta est; nonnulli ..., pauci ..; A 20, b. fere magna pars hominum, qui in castris nostris essent, non dubitarunt, quin ..; H 13, b.

egreditur: pars .. ibi, cum angusto exitu portarum se ipsi premerent, a militibus, pars iam egressa portis ab equitibus est interfecta; G VII, 28.

est: Aquitania ... ad ... eam partem Oceani, quae est ad Hispaniam, pertinet; G I, 1. tres iam partes copiarum Helvetios id flumen traduxisse, quartam fere partem citra flumen Ararim reliquam esse; G I, 12. quod eam partem minime firmam hostium esse animadverterat; G I, 52. quarum (pellium) propter exiguitatem magna est corporis pars aperta; G IV, 1. priusquam ea pars Menapiorum, quae citra Rhenum erat, certior fieret; G IV, 4. exigua parte aestatis reliqua; G IV, 20. ut ... aliae (naves) ad inferiorem partem insulae, quae est propius solis occasum, ... deicerentur; G IV, 28. quorum (Eburonum) pars maxima est inter Mosam ac Rhenum; G V, 24. magna corporis parte nuda; G VI, 21. partem copiarum cum Drappete esse in castris a milibus longe non amplius XII; G VIII, 36 ne qua pars Galliae vacua ab exercitu esset; G VIII, 46, b. una (pars) erat proxima portui navalibusque, altera ad partem, qua est aditus ex Gallia atque Hispania; C II, 1. Massilia .. fere ex tribus oppidi partibus mari alluitur; reliqua quarta est, quae aditum habeat ab terra; C II, 1. aliae enim sunt legati partes atque imperatoris; C III, 51, a. haec || in hoc || tractu oppidi pars erat regiae exigua; C III, 112, b. quae .. partes urbis inferiores erant, has altissimis turribus ... munierant; A 2. sic enim praedicant, partem esse Alexandriae dimidiam Africae; A 14. cum ... diei .. pars exigua iam reliqua esset; Af 18. pars erat, quae legatos ad Caesarem miserat, pars erat, qui Pompeianarum partium fautores essent; H 37. f. videtur; A 1.

exaudit: ut magna pars militum exaudiret; G V, 30.

existimant: existimabant prope || [prope] || magna pars hominum ... se prope captos esse; H 3, b.

facit: (Caesar) deterritus non est, quo minus prima acie pro vallo instructa reliqua pars exercitus opus faceret; A 74. idem altera pars equitum peditumque Caesaris facit; Af 17.

fert: cum altera (pars) alteri auxilium ferre non posset; C III, 72.

habet: castris ad eam partem oppidi positis .., quae intermissa a flumine et a paludibus aditum ... angustum habebat; G VII, 17, a. decernere, utra pars iustiorem habeat causam; C I, 35. huius quoque spatii pars ea, quae ad arcem pertinet, ... longam et difficilem habet oppugnationem; C II, 1. duabus ex partibus aditus oppugnationis nostris

dabatur: una, quam liberum accessum habere demonstravi; altera, quae mediocre intervallum inter castra et flumen Nilum habebat. maxima ... multitudo Alexandrinorum defendebat eam partem, quae facillimum aditum habebat; A 30, b. (Deiotarus) in ea parte positus terrarum, quae nulla praesidia Caesaris habuisset; A 67. oppidorum magna pars ... natura excellentibus locis est constituta, ut simul aditus ascensusque habeat difficiles; H 8. ſ. assentit. est; C II, 1.

infert: quae pars civitatis Helvetiae insignem calamitatem populo Romano intulerat, ea princeps poenas persolvit; G 1, 12.

insequitur: equitum Numidarum copiae ... cingere ... Caesaris copias, pars agmen extremum insequi; Af 70.

instaurat: omnem .. illam partem regionemque vivo Cn. Pompeio bellum instauraturam esse credebat; A 42, b.

interest: ſ. coniungit.

interit: magnam .. partem exercitus interisse demonstrat; G V, 38. horum omnium pars magna in fossis ... oppressa ... sine ullo vulnere interiit; C III, 71.

mittit: ſ. dedit. est; H 37.

monit: nihilo minus partem militum castra non ignaviter munire; Af 81.

nanciscitur: ſ. dubitat; A 20, b. — obvenit: ſ. **obvenio**, pars (3 St.) S. 704, b.

occurrit: donec sibi veteranarum legionum pars aliqua in secundo commeatu occurrisset; Af 31, c.

oppugnat: Ariovistus partem suarum copiarum, quae castra minora oppugnaret, misit; G I, 50.

perit: militum pars ... incolumis in castra pervenit, pars a barbaris circumventa periit; G VI, 40.

persolvit: ſ. infert. — pertinet: ſ. habet; C II, 1. — II, 5. duco ad.

pervenit: uter eorum vita superarit, ad eum pars utriusque cum fructibus superiorum temporum pervenit; G VI, 19. cuius rei magnam partem laudis atque existimationis ad Libonem perventuram; C I, 26. b. ſ. perit.

petit: ſ. antecedit. circumveniunt.

possunt: ſ. progrediuntur.

procedit: tertio die magna iam pars operis Caesaris processerat; C I. 82.

procumbit: ſ. concidit.

profugit: quorum pars in Arduennam silvam, pars in continentes paludes profugit; G VI, 31.

progrediuntur, refugiunt: cum subito pars equitatus Caesaris cum levi armatura ... longius progressi paludemque transgressi multitudinem hostium pauci sustinere non potuerunt levique armatura deserta pulsi convulneratique ... ad suos refugerunt; Af 61, a.

recipit: ſ. coniungit.

relinquit: pars quaedam fluminis Nili derivata inter se ‖ [i. se] ‖ duobus itineribus paulatim medium inter se spatium relinquens diversissimo ad litus intervallo mari coniungitur; A 27.

remanet: cum pars hominum in agris remaneret, pars etiam in castra ventitaret; G IV, 32. iisdem sublicis, quarum pars inferior integra remanebat, pontem reficere coepit; G VII, 35. partem .. legionum in castris Pompei remanere iussit, partem in sua castra remisit; C III, 97.

resistit: ſ. dubitat; A 20, b.

sequitur: ſ. adoritur.

spectat: quae pars collis ad orientem solem spectabat; G VII, 69.

stat: interim pars aciei ante opus instructa sub hoste stabat; Af 51.

superest: quin ... magna parte exercitus nostri interfecta multo minorem superesse dicerent partem; G V, 55. ſ. deperit.

sustinent, transgrediuntur: ſ. progrediuntur.

transit: ad eam partem pervenit, quae nondum flumen transierat; G 1, 12. ſ. coniungit.

vacat: ubi magnus fons aquae prorumpebat ab ea parte, quae fere pedum CCC intervallo fluminis circuitu vacabat; G VIII, 41. ſ. II, 1. relinquo; C 1, 82.

ventitat: ſ. remanet; G IV, 32.

vergit: quae (partes) ad hostes vergebant; C II, 9, b. paulo leniore fastigio (est iugum) ab ea parte, quae ad Uticam vergit; C II, 24. ſ. attingit; G I, 1.

videtur: ut quaeque pars castrorum nudata defensoribus premi videbatur; G III, 4. qua .. pars hostium confertissima est visa, irrumpit; G V, 44, a. quae minime visa pars firma est, huc concurritur; G VII, 84. eam .. oppidi partem, quae munitissima videretur, occupant; C I, 20. omnes oppidi partes, quae minus esse firmae videntur, testudinibus ac musculis tentantur; A 1.

2. **Prädicat** (vgl. 1. est): omnes Belgas, quam tertiam esse Galliae partem dixeramus, ... coniurare; G II, 1.

II. **nach Verben: 1. Accusativ:** adiungo: Alexandrini .. acervatim se de vallo praecipitaverunt in eam partem, quae flumini erat adiuncta; A 31.

administro: qui (legionarii) dextram partem operis administrabant; C II, 8.

adorior: unam partem ab altera exclusam equitibus intrinsecus adortus cum peditatu telis coniectis in fugam vertit; Af 17.

aestimo: quae pars (Aquitania) ... ex tertia parte Galliae est aestimanda; G III, 20.

afficio; uti magnam partem hominum vulneribus afficerent; H 9.

aggredior: alteram insulae partem ... constratis navibus aggreditur; A 17.

allido: ut ... ex magno remigum propugnatorumque numero pars ad scopulos allisa interficeretur, pars ab nostris detraheretur; C III, 27.

amitto: ſ. **amitto** partem (4 St.) S. 70, a.

animadverto: cum ... vix suorum ipsi (equites) priores partes animadverterent equorum; G VIII, 16.

appello: parte quadam ex Rheno recepta, quae appellatur Vacalus; G IV, 10. cuius provinciae ab ea parte, quae libera appellabatur, Menedemus ... missus legatus; C III, 34.

arcesso: quorum (obsidum) illi partem statim dederunt, partem ex longinquioribus locis arcessitam paucis diebus sese daturos dixerunt; G IV, 27.

armo: Caesar ... remigum partem ex classe, Gallorum, Rhodiorum, epibatarumque armare et in castra evocare; Af 20, a. cuius (exercitus) partem inermem, partem armatam habuerat; Af 23.

asservo: qui (equites) eam partem orae maritimae asservabant; C III, 28, b.

attribuo: ſ. **attribuo** partem (4 St.) S. 108, b.

averto: quibus (fossis) partem aliquam Sicoris averteret; C I, 61.

capio: ut eam partem insulae caperet, quo optimum esse egressum superiore aestate cognoverat; G V, 8.

celo: circiter parte tertia (armorum) ... celata atque in oppido retenta; G II, 32.

circumvenio: ſ. I, 1. cadit.

colloco: cohortibus paucis ... in extremo agmine collocatis et parte equitatus; Af 6. in suo .. dextro cornu e secunda acie veteranarum legionum partem cohortium collocaverat; Af 60.

compleo: inferiore omni spatio vacuo relicto

superiorem partem collis ... densissimis castris compleverant; G VII, 46.

concedo: ex ea parte vici, quam Gallis concesserat, omnes noctu discessisse; G III, 2. ſ. relinquo; G III, 1.

concido: eos impeditos ... aggressus magnam partem eorum concidit: reliqui sese fugae mandarunt; G I, 12.

confero: huc ... impedimentorum magnam partem contulerat; G VII, 55, a. subito navium pars, de qua timebat, ex errore eodem conferebatur; Af 11.

conficio: ſ. **conficio** partem (3 St.) S. 200, a.

constituo: parte copiarum pro vallo constituta; A 37. ſ. I, 1. habet; H 8.

consumo: ſ. **consumo** partem (7 St.) S. 290, a. — contineo: ſ. I, 1. attingit; G I, 1.

convello: cum ... nullam partem munitiunum convellere potuisset; G VIII, 26.

convulnero: ſ. I, 1. progrediuntur.

defendo: ſ. I, 1. habet; A 30, b.

deicio: bene magna prioris muri parte deiecta *; H 13, a.

deporto: quae (naves) priorem partem exercitus eo deportaverant; C I, 27.

deprehendo: quorum (nuntiorum) pars deprehensa ... cum cruciatu necabatur; G V, 45.

deprimo: partem navium deprimunt, nonnullas ... capiunt, reliquas in portum compellunt; C I, 58. ſ. I, 1. dubitat; A 20, b.

derivo: ſ. I, 1. relinquit. — detraho: ſ. allido.

dimitto: parte circiter tertia exercitus eo biduo dimissa; C I, 87. ibi reliqua pars exercitus dimissa est; C I, 87.

do: ſ. arcesso.

efficio: cuius operis maxima parte effecta; C I, 18. prope dimidia parte operis a Caesare effecta; C I, 27. quam angustissimam partem oppidi palus ... efficiebat; A 1.

evoco: quorum (oppidanorum) magna pars erat ad bellum evocata; G VII, 58. ſ. armo; Af 20, a.

excludo: ſ. **excludo** partem (3 St.) S. 363, b. — exspecto: ſ. I, 1. abest.

facio: commemorat, ... ut magnam partem Italiae beneficio atque auctoritate eorum (militum) suam fecerit; C II, 32, a. ſ. I, 1. est; G IV, 4.

fero: pars eorum (remigum, classiariorum) studio spectandi ferebatur, pars etiam cupiditate pugnandi; A 20, a.

gero: neque ullam partem reipublicae satis commode geri; A 65, a.

habeo: quod maiorem partem exercitus tironem haberet; H 28. ſ. armo; Af 23.

impedio: quarum rerum magnam partem temporis brevitas ... impediebat; G II, 20. (milites) transire conantes insecuti gladiis magnam partem eorum impeditam interfecerunt; G II, 23.

incolo: ſ. **incolo,** II. partem (3 St.) S. 492, a.

iniungo: quorum (inimicorum) ipse (Pompeius) maximam partem illo affinitatis tempore iniunxerat Caesari; C I, 4.

intego: singuli ... pedes terra exculcabantur, reliqua pars scrobis ... viminibus ac virgultis integebatur; G VII, 73, b.

interficio: ſ. **interficio,** II. partem (8 St.) S. 516, a. — intermitto: ſ. **intermitto,** III. partem (3 St.) S. 519, a.

labefacio: labefacta magna parte muri; C II, 22.

mitto: ſ. **mitto,** III. partem (5 St.) S. 621, b. — munio: ſ. **munio,** II. partem (6 St.) S. 636, b. — neco: ſ. deprehendo.

neglego: ne hac parte neglecta reliquae nationes sibi idem licere arbitrarentur; G III, 10.

nudo: ſ. **nudo** partem (3 St.) S. 693, a.

obtego: vineis eam partem castrorum obtexit; C III, 54.

obtineo: alterum (latus erat) editissimo loco ductum, ut partem castrorum obtineret; A 28. ſ. I, 1. attingit; G I, 1.

occupo: ſ. **occupo** partem (4 St.) S. 706, b.

opprimo: ſ. I, 1. interit.

paco: hac parte Galliae pacata; G VI, 5.

pello: ſ. I, 1. progrediuntur.

perficio: quae (pars turris) erat perfecta; C II, 9, c.

perterreo: ut ... eam partem, cui maxime confidebat, perterritam animadvertit; C III, 94.

peto: ut ... noctu occultatus (Ambiorix) alias regiones partesque peteret; G VI, 43. hostes ... abiectis armis ultimas oppidi partes continenti impetu petiverunt; G VII, 28. quascumque (partes) petisse dicebantur hostes; G VIII, 5.

possideo: quas (partes) Caesar possideret; G I, 34. ut ... partem finitimi agri per vim occupatam possiderent; G VI, 12, a.

praemitto: equitum magnam partem ad explorandum iter Domitii ... praemisit; C III, 38.

premo: ſ. I, 1. videtur; G III, 4.

proruo: dextrum cornu ... ea parte, quam proruerat, sese recipiebat; C III, 69.

rado: capillo sunt promisso atque omni parte corporis rasa praeter caput et labrum superius; G V, 14.

recipio: ſ. appello.

relinquo: munitis castris duas ibi legiones reliquit et partem auxiliorum; G I, 49. cum hic (vicus) in duas partes flumine divideretur, alteram partem eius vici Gallis ad hiemandum concessit, alteram vacuam ab his relictam cohortibus attribuit; G III, 1. ex milium L numero, quae ... convenisse constabat, vix quarta parte relicta; G III, 26. equitatus partem illi (Labieno) attribuit, partem sibi reliquit; G VII, 44. parte ibi relicta copiarum; G VIII, 34. hinc duas partes aciei occupabant duae; tertia vacabat ad incursum ... militum relicta; C I, 82. constituerat nullam partem belli in Hispaniis relinquere; C II, 18, b. magna parte impedimentorum et sarcinarum relicta; C III, 76. ibi parte praesidii relicta; Af 33. quae pars corporis eius (elephanti) sine tegmine nuda relinqueretur; Af 72. classis .. parte ad Thapsum relicta reliquas naves iubet ... ad litus appelli; Af 80.

remitto: si nullam partem Germanorum domum remittere posset; G I, 43, b. ſ. I, 1. remanet; C III, 97.

rescindo: partem ultimam pontis ... rescindit; G VI, 29.

semoveo: hac multitudine disposita munitiones semotarum partium tuebantur; A 2.

summitto: peditum eam partem, cui maxime confidebat, Saburrae summisit; C II, 40.

sumo: partem .. oppidi sumit ad obsidendum; G VIII, 37. ne imperatorias sibi partes sumpsisse videretur; C III, 51, b.

tego: ubi .. ea pars turris ... tecta atque munita est ab omni ictu hostium; C II, 9, c.

teneo: Caesar ... magnam partem Galliae in officio tenuit; G V, 54. altera ex parte Bellovaci ... instabant, alteram Camulogenus parato ... exercitu tenebat; G VII, 59. (Achillas) occupabat Alexandriam praeter eam oppidi partem, quam Caesar cum militibus tenebat; C III, 111. hue .. flumen in ea parte erat urbis, quae ab Alexandrinis tenebatur; A 5. Caesar ... ea parte victor introiit, quae praesidio hostium tenebatur; A 32.

tento: ſ. I, 1. videtur; A 1.

trado: parte iam obsidum tradita; G VII, 12.

traduco: ibi vadis repertis partem suarum copiarum traducere conati sunt; G II, 9. ut magnam partem clientium ab Haeduis ad se traducerent; G VI, 12, a. f. I, I. est; G I, 12.

traicio: equitum magnam partem flumen traiecit; C I, 55. Caesar Germanos levis armaturae equitumque partem flumen traicit; C I, 83.

vasto: quod a Pirustis finitimam partem provinciae incursionibus vastari audiebat; G V, 1.

verto: f. adorior.

2. **Genetiv**: sum: Caesar ... circumvectus est eo mari, quod Africae partis esse dicitur; A 28. ab oppidanis, ac si suarum partium essent, conservati *; H 13, b. qui essent suarum partium itemque adversariorum victoriae fautores; H 20. erat bene magna *manus* intra Pompeianarum partium; H 35.

3. **Dativ**: adigo: cognosceret .., cui parti corporis eius (bestiae) telum facile adigi posset; Af 72.

cunfido: f. I. perterreo. summitto.

coninugo: * municipia etiam adversis partibus coniuncta; C II, 29.

faveo: quod eos Caesaris partibus favisse sciebant; Af 87, b.

obicio: cui parti nulla est obiecta terra; G V, 13.

occurro: sperans alicui se parti onustarum navium occurrere posse; C III, 8.

placeo: maiori .. parti placuit ... interim rei eventum experiri; G III, 3.

praesum: cum esset Caesaris classis divisa in duas partes, dimidiae parti praeesset P. Sulpicius practor Vibone ad fretum, dimidiae M. Pomponius ad Messanam; C III, 101, a.

sum: quod in Uticensibus ... parum suis partibus praesidii esse existimaverat; Af 87, a.

4. **Ablativ**: probibeo: aquae magna parte ... (nostri) probibituri hostes videbantur; G VII, 36.

spolio: ut interposita senatus auctoritate aliqua parte exercitus (Caesar) spoliaretur; G VIII, 52.

5. **mit Präpositionen**: abscido in: non abscisum in duas partes exercitum ... causae fuisse cogitabant; C III, 72.

advolo ex: repente ex omnibus partibus (hostes) ad pabulatores advolaverunt; G V, 17.

aestimo ex: f. 1. aestimo.

aggredior ex: ita ex utraque parte naves longas aggressus; C III, 40.

circummitto in: legationes in omnes partes circummittuntur; G VII, 63.

colloco ad: (oppidum Zeta) ad eius (Scipionis) regionem et partem castrorum collocatum; Af 68. — in: impedimentis in sinistra parte collocatis; Af 67.

confero in: Gaetuli ... se .. in quascumque potuere partis conferunt; Af 93.

confligo cum: f. I, 1. confligit.

conicio ex: conferta legione ex omnibus partibus tela conici animadvertit; G IV, 32. tum ex omni parte lapidibus coniectis (bostes) deturbati; G V, 43. tela intra munitionem ex omnibus partibus coniciunt; G V, 51.

consisto in: ut (milites) in sinistra parte acie constiterant; G II, 23.

conspicio in: in omnibus partibus incendia conspiciuntur; G VII, 15.

constituo in: diversam .. aciem in duas partes (L. Plancus) constituit; C I, 40, b.

convenio ad: qui ad alteram partem oppidi ... munitionis causa convenerant; G VII, 48. — in: neque quam in partem quisque conveniat, provident; G VI, 37.

converto in: conversis in eam partem navibus; G III, 15. ab eo (vallo) ... alter conversus in contrariam partem erat vallus; C III, 63, a.

decedo de: quod ... nunc de altera parte tertia Sequanos decedere iuberet; G I, 31, c.

decurro ex: hostes ex omnibus partibus signo dato decurrere; G III, 4. — in: Caesar ... ad cohortandos milites, quam in partem fors obtulit, decucurrit; G II, 21.

defluo in: ubi Rhenus ... Oceano appropinquavit, in plures defluit partes; G IV, 10.

deicio ad: f. I, I. est; G IV, 28.

demeto ex: omni ex reliquis partibus demesso frumento; G IV, 32.

derivo in: ut nullam in partem depressis fossis (flumen) derivari posset; G VIII, 40.

devenio in: quam quisque ab opere in partem casu devenit; G II, 21.

dimitto in: f. **In**, A, 1. dimitto in partes (8 St.) S. 472, b.

discurro in: Alexandrini trepidantes in omnes partes castrorum discurrere coeperunt; A 31.

dispergo in: (erat) omnis in partis dispersa multitudo; G VI, 34, a.

dispono ad: omni exercitu ad utramque partem munitionum disposito; G VII, 80.

distribuo in: f. **In**, A, I. distribuo in partes (4 St.) S. 472, b. — divido in: f. **In**, A, I. divido in partes (8 St.) S. 472, b.

duco ad: cohortes LX ... ad eam partem munitionum ducit, quae pertinebant ‖ pertinebat ‖ ad mare; C III, 62. — in: quam in partem ... ducerentur; G I, 40, a. quam (legionem) Lucio Roscio in pacatissimam ... partem ducendam dederat; G V, 24.

eicio ex: hostes ... sese .. alia ex parte oppidi eiecerunt; G V, 21.

emitto ex: una ex parte Hispanis equitibus emissis; G V, 26.

eo ad: ipse (Caesar) ... ad flumen Scaldem ... extremasque Arduennae partis ire constituit; G VI, 33. — in: in eam partem ituros atque ibi futuros Helvetios, ubi ..; G I, 13. contrariam .. in partem iri videbatur; C I, 69.

evolo ex: subito ex omnibus partibus silvae evolaverunt; G III, 28. illi subito ex omnibus partibus evolaverunt; G VII, 27.

exaudio in: sonitum .. remorum in eadem parte exaudiri; G VII, 61.

excludo ab: ut ... banc (partem) operibus vineisque agendis ab reliqua parte urbis excluderet; A 1.

fero ex: ut laborantibus succurri atque ex altera oppidi parte auxilium ferri posset; A 1. — in: alii .. aliam in partem perterriti ferebantur; G II, 24.

fluo in: ita ut oculis, in utram partem (flumen Arar) fluat, iudicari non possit; G I, 12.

fugio in: cum ... calones, equites, funditores, Numidas diversos dissipatosque in omnes partes fugere vidissent; G II, 24.

fundo in: hanc (aquam) locis superioribus fundere in partem Caesaris non intermittebat; A 6.

habeo in: qui (collis) ... magnam in illis partibus habet nobilitatem; A 72.

incito ex: conspicatae .. naves triremes duae navem D. Bruti ... duabus ex partibus sese in eam incitaverant; C II, 6, b. iam ex omnibus partibus subito Antonianae scaphae ... se in hostes incitaverunt; C III, 24.

mitto ab: ab dextra parte alio ascensu eodem tempore Haeduos mittit; G VII, 45, b. quos (Haeduos) Caesar ab dextra parte alio ascensu ... miserat; G VII, 50, a. — in: f. **In**, A, 1. mitto in partem (4 St.) S. 474, b.

movoo ab: subito universus equitatus ulterior Numidarum ... ab dextra parte se movere ... coepit; Af 61, a. — in: neque se in ullam partem movebat; C II, 17. subiectae .. eas (turres) rotis ... in quamcumque erat visum partem movebant; A 2.

oppono ad: quae (cohortes) ex ipsa provincia ab Lucio Caesare legato ad omnes partes opponebantur; G VII, 65. Numidas ad dextram partem suae aciei opposuerat; Af 59.

orior ex: ex omnibus urbis partibus orto clamore; G VII, 47, b.

ostendo ex: hostes ... ex utraque parte eius vallis subito se ostenderunt; G V, 32.

pateo in: campum ... non amplius patentem in omnes partes passibus mille; G VIII, 18.

perequito per: primo per omnes partes perequitant; G IV, 33.

pertineo ad: Belgae ... pertinent ad inferiorem partem fluminis Rheni; G I, 1. ſ. I, 1. est; G I, 1. — per: per quas (partes) fines Aegypti regnumque pertinet; A 2.

pervagor in: ut in omnis partes equites quam latissime pervagentur; G VII, 9.

pervenio ad: ſ. I, 1. transit.

pono ad: altera castra ad alteram oppidi partem ponit; C I, 18. ſ. I, 1. habet; G VII, 17, a. — in: ſ. I, 1. habet; A 67.

praecipito in: ſ. I. adiungo. — proficiscor in: ſ. **in**, A, 1. proficiscor in partem (6 St.) S. 476, a. — prorumpo ab: ſ. I, 1. vacat.

recipio in: quascumque in partes (Pompeius) se ex fuga recepisset; C III, 102, a.

redeo in: (Scipio) in eandem partem, ex qua venerat, redit; C III, 37, b.

relinquo ad: ad utramque partem pontis firmo praesidio relicto; G IV, 18. — in: in altera parte fluminis Quintum Titurium Sabinum legatum ... relinquit; G II, 5.

revincio in: quibus (tignis) disclusis atque in contrariam partem revinctis; G IV, 17, b.

succedo ad: ſ. V, 8. ex: una; G IV, 3.

sum ad: ſ. I, 1. est; C II, 1. — ex: qua ex parte est Hibernia; G V, 13. — in: in Gallia ... in omnibus pagis [partibusque] ... factiones sunt; G VI, 11. erat .. magna multitudo oppidanorum in parte Caesaris; A 7. ſ. 1. teneo; A 5.

summoveo ex: omni ex parte summotis hostibus; G VII, 25.

timeo de: ſ. 1. confero; Af 11.

traduco in: IV biremes ... in interiorem partem traduxit; C III, 40.

traho in: ut alius in aliam partem mente atque animo traheretur; C I, 21.

venio ad: ſ. I, 1. transit. — ex: ex magna parte Morinorum ad eum legati venerunt; G IV, 22. si qua ex parte obviam contra veniretur; G VII, 28. ſ. redeo in. — ex: se neque sine exercitu in eas partes Galliae venire audere; G I, 34. Caesar ... in suam partem oppidi magna gratulatione venit suorum; A 32.

video in: pulverem ... in ea parte videri, quam in partem legio iter fecisset; G IV, 32.

vulnero ex: cum suos ex omnibus partibus vulnerari videret; C III, 45.

III. **nach Adjectiv:** contentus: neque fore aequa parte contentum, qui se omnia habiturum confideret; C III, 10, b.

IV. **nach Substantiven:** 1. **Genetiv:** cives: caesis eiusdem partis civibus; Af 57.

civitates: civitates nostrarum partium conservabo; H 26.

defensor: clam quendam Philonem, illum, qui Pompeianarum partium fuisset defensor acerrimus; H 35.

fautores: qui illarum partium fautores essent; H 32, b. ſ. I, 1. est; H 37. vgl. II, 2. H 20.

imperium: qui (Divitiacus) .. magnae partis harum regionum ... imperium obtinuerit; G II, 4, b.

manus: vgl. II, 2. H 35.

munitiones: ſ. II, 1. semoveo.

principes: principes .. esse earum partium Cn. Pompeium et C. Caesarem, patronos civitatis; C I, 35.

rex: Catuvolcus, rex dimidiae partis Eburonum, ... taxo ... se exanimavit; G VI, 31.

victoria: ſ. VI.

2. **mit Präpositionen:** aditus ad: qua esset aditus ad alteram partem oppidi; G VII, 44.

eruptio ex: alia ex parte oppidi Adiatunnus ... — cum bis (solduriis) Adiatunnus eruptionem facere conatus; G III, 22.

fuga in: (equites, pedites) rursus aliam in partem fugam petebant; G II, 24.

impetus in: quam in partem Romani impetum fecerint; G V, 34. (equites) quamcumque in partem impetum fecerant; C II, 41, a.

iter in: quas in partes hostes iter faciant; G I, 15. ſ. II, 5. video in.

V. **Umstand:** 1. **Accusativ:** neque multum frumento, sed maximam partem lacte atque pecore vivunt; G IV, 1. haec eo facilius magnam partem aestatis faciebant, quod ..; G III, 12. ne maiorem aestatis partem flumine impediretur; G VII, 35. reliquam partem hiemis se eorum copiis aluerunt; G IV, 4. si reliquam partem hiemis uno loco legiones contineret; G VII, 10. nullam partem noctis itinere intermisso; G I, 26. qui (ventus) magnam partem omnis temporis in his locis flare consuevit; G V, 7. nec minimam partem temporis equitum vim cetrati sustinere potuerunt; C I, 70.

2. **Ablativ:** augere: quod (proelium fama) multis auxerat partibus; C III, 80, a.

committere: turmas partim idoneis locis disponit, parte || partim || equitum proelium committit; G VIII, 28.

confidere: perterritis .. hostibus, quod equitatu, qua maxime parte exercitus confidebant, erant pulsi; G VII, 68.

deseri: (Lentulus Spinther) magna parte militum deseritur; C I, 15, b.

disponi: exploratores hostium, ut omni fluminis parte erant dispositi, ... ab nostris opprimuntur; G VII, 61.

inferior: quoniam numero multis partibus esset inferior; C III, 84.

zum Satz: ut nostri omnibus partibus superiores fuerint; G V, 15. quo facilius omne Hadriaticum mare extremis Italiae partibus regionibusque Graeciae in potestate haberet; C I, 25, a. cohortibus ... nonnulla parte propter terrorem in oppidum compulsis; C I, 46. reliquis partibus simul ex terra scalis et classe moenia oppidi temptans; C III, 40. parva parte noctis itinere intermisso; C III, 41. complures .. milites huius urbis omnibus partibus interficiebantur; C III, 106. reliquis oppidi partibus sic est pugnatum, ut aequo proelio discederetur; C III, 112, b. cum diversissima parte orbis terrarum Cn. Pompeium Caesar victor sequeretur; A 42, b. sinistra parte campi propter mare (Caesar) legiones ducit; Af 37. Cn. Pompeius cum equitibus paucis ... ad navale praesidium parte altera Carteiam contendit; H 32, b. ſ. 1, I. est; C II, 1. — II, 1. capio. prorno. teneo; A 32.

3. **Präpositionen:** a: totis fere a fronte et ab sinistra parte nudatis castris; G II, 23. ſ. **ab**, V, 1. parte (20 St.) S. 8, a.

ad: sublicae et ad inferiorem partem fluminis oblique agebantur ... et aliae supra pontem; G IV, 17, b.

cum: Servium Galbam cum legione XII et parte equitatus in Nantuatis ... misit; G III, 1. ibi Lucius Cotta pugnans interficitur cum maxima parte militum; G V, 37. Lucterium Cadurcum ... cum parte copiarum in Rutenos mittit; G VII, 5. Drappes castris praesidio cum parte copiarum restitit; G VIII, 35. reperit consules Dyrrhachium profectos cum magna parte exercitus; C I, 25, a. C. Sallustium Crispum praetorem ad Cercinam insulam versus ... cum parte navium ire iubet; Af 8. Labienus interim cum parte equitatus Leptim oppidum ... oppugnare ... conabatur; Af 29. praefecto Saburra cum parte exercitus contra Sittium relicto; Af 48. (Labienus) in insidiis cum parte equitatus levique armatura consedit; Af 50. Labienus cum parte equitum vix fuga sibi peperit salutem; Af 50. imperat porta decumana legiones se † VIII ‖ III ‖ veteranas cum parte equitatus sequi; Af 66. ipse (Caesar) frumentatum circum villas cum parte exercitus profectus; Af 67.

ex: quae tamen ex parte res ad salutem exercitus pertinebat; G VI, 34, a. quae bella quamquam ex parte nobis Caesaris sermone sunt nota, tamen ..; G VIII, pr. b. nam, cum iam depugnarent ‖ repugnarent ‖, turres ex parte et murum occuparunt; H 34. neque ullus flare ventus poterat, quin aliqua ex parte secundum cursum haberent; C III, 47. altera ex parte Senones Carnutesque conscientia facinoris instigari, altera Nervios Aduatucosque bellum Romanis parare; G V, 56. altera ex parte Gabalos ... in Helvios ... mittit; G VII, 64. eodem .. tempore ex altera parte † molem tenuit naturalem obiectam ‖ mole tenui naturaliter obiecta ‖; C III, 40. Pontica ex altera parte legio ... in ipso transitu fossae confixa et oppressa est; A 40. f. una; G I, 2. VII, 5. C II, 25, a. — I, 1. habet; A 30, b. — II, 1. teneo; G VII, 59. hunc (locum) duabus ex partibus oppugnare contendit; G V, 21. cuius collis radices duo duabus ex partibus flumina subluebant; G VII, 69. C. Trebonius legatus ... duabus ex partibus aggerem, vineas turresque ad oppidum agere instituit; C II, 1. f. I, 1. habet; A 30, b. magna: f. **magnus**, A. pars; G I, 16. C II, 31, b. III, 53. 57. A 17. 45. Af 31, b. (S. 592, f.). omni, omnibus: f. **omnis**, A. pars; G VII, 22. 36. partes; G II, 29. V, 50. VI, 39. VII, 15. 19. 69. 80. VII, 36. 48. C I, 71. A 28. 81. qua ex parte homines bellandi cupidi magno dolore afficiebantur; G I, 2. qua ex parte nostros premi intellexerant; G VII, 81. cum ... Aquitaniam numquam adisset, per Publium Crassum quadam ex parte devicisset; G VIII, 46, a. Caesar idoneum locum nactus, quid quaque ex parte geratur, cognoscit; G VII, 85. circumfunduntur ex reliquis hostes partibus, si quem aditum reperire possent; G VI, 37. Germani una in parte confertis turmis in hostes impetum fecerunt .... item ex reliquis partibus nostri cedentes usque ad castra insecuti sui colligendi facultatem non dederunt; G VII, 80. tertia: f. una; G I, 2. eas .. (storias) ex tribus partibus ... eminentibus trabibus circum turrim praependentes religaverunt; C II, 9, b. f. I, 1. est; C II, 1. una ex parte (Helvetii continentur) flumine Rheno ...; altera ex parte monte Iura ...; tertia lacu Lemanno et flumine Rhodano; G I, 2. quod (oppidum) cum ex omnibus in circuitu partibus altissimas rupes despectusque haberet, una ex parte leniter acclivis aditus ... relinquebatur; G II, 29. una ex parte a Suevis circiter milia passuum sexcenta agri vacare dicuntur. ad alteram partem succedunt Ubii; G IV, 3. et, si flumen transissent, una ex parte ipsi (Bituriges), altera Arverni se circumsisterent; G VII, 5. admodum munita (castra) natura loci, una ex parte ipso oppido Utica, altera a theatro ... substructionibus eius operis maximis; C II, 25, a. cum (hic locus) una ex parte prope aequum aditum haberet; C III, 45. f. I, 1. habet; A 30, b. ut radices montis ex utraque parte ripae fluminis contingant; G I, 38. quod is collis ... ex utraque parte lateris deiectus habebat; G II, 8. quo facilius ... ex utraque parte bellum administrare posset; C I, 25, a. utraque ex parte directus (locus) ac tantum in latitudinem patebat, ut ..; C I, 45. ex utraque parte pontem instituit; C I, 54. utraque ex parte (est iugum) praeruptum atque asperum; C II, 24.

gratia: quamquam (Catonem) oderant partium gratia; A 88, b.

in (acc.): f. **in**, A, IV, 1. partem (6 St.) S. 480, b. — (abl.): Pothinus ... in parte Caesaris ... a Caesare est interfectus; C III, 112, c. cum diversis legionibus aliae alia in parte hostibus resisterent; G II, 22. item alia in parte diversae duae legiones ... proeliabantur; G II, 23. neque in ‖ neve ‖ hac despectus parte iaceres; F 23. quod prope in nostris partibus locum tenuisset; H 14. haec in omnibus Eburonum partibus gerebantur; G VI, 35, a. pugnatur una omnibus in partibus; G VII, 67. cum in omnibus partibus Galliae bene res geri videret; G VIII, 46, a. in qua in parte nostri laborare aut gravius premi videbantur, eo ..; G VII, 67. neque, quid in quaque parte opus esset, provideri (poterat); G II, 22. una: f. ex reliquis; G VII, 80.

praeter: f. II, 1. teneo; C III, 111.

pro: pollicetur quaterna in singulos (milites) iugera et pro rata parte centurionibus evocatisque; C I, 17.

IV. **Lücke:** ita avidi cupidique † suarum quisque ex partium virorum ‖ quisque partium expetebant victoriam ‖ fautorumque voluntas habebatur; H 25, b.

particeps, teilhaftig, Teilnehmer: consilii: transierunt cum iis, quos sui consilii participes habebant; C III, 60.

praedae, praemiorum: Scipionis milites cohortatur, ut parta iam victoria praedae ac praemiorum velint esse participes; C III, 82, a.

partim, teils, zum Teil: I. **einfach:** nisi locorum notitia reliqui se texissent partimque in naves ... recepissent; A 27. eodem tempore equites Germani ... partim ... flumen tranarunt, et legionarii ... flumen transierunt; A 29. exoneratis .. partim navibus longis; Af 8. pedites dispositi partim ibi remanserunt; H 3, b. erant hic legiones, quae ex perfugis conscriptae, partim oppidanorum servi, qui erant ... manumissi; H 34. Didius ... confestim sequi coepit; partim pedibus ... celeriter iter faciebant item confestim consequentes; H 37.

II. **correspondierend:** 1. ohne Correlat: egressis remigibus passimque in litore vagantibus, partim in oppidum ... progressis; Af 62.

2. nonnulli: qui missi celeriter Numidas adorti partim vivos capiunt, nonnullos equites fugientes convulneraverunt; Af 39.

3. pars: turmas partim idoneis locis disponit, parte ‖ partim ‖ equitum proelium committit; G VIII, 28.

4. partim: a. **Substantiva:** in tecta partim Gallorum, partim quae ... erant inaedificata, milites coniecit ‖ compegit ‖; G VIII, 5. victi ...

profugiunt partim silvis petitis, partim flumine; G VIII, 19, b. M. Octavinm ... compluribus .. locis nostrorum militum oppugnare praesidia partim classe per se partim pedestribus copiis per barbaros; A 44, a. (legionem) multis .. militibus partim difficultate itinerum ac navigationum partim crebritate bellorum adeo deminutam, ut ..; A 69. milites diffugere partim in castra Caesaris, partim in qnas quisque poterat regiones pervenire; Af 52. partim precibus partim vi bene magna comparata manu; H 1. partim ubi equitatus, partim ubi pedestris copia ... castris praesidio esse possent; H 6. (ceciderunt) equites Romani partim ex urbe partim ex provincia ad milia III. nostri desiderati ad hominum mille partim equitum partim peditum; H 31, b. vgl. d.; G II, 33. — Adjectiva, Participia: huc Dardanos (equites), Bessos partim mercenarios, partim imperio aut gratia comparatos ... adiecerat; C III, 4, b. quae (provincia) partim erat exinanta partim infidelis; A 43. — c. Verba: nostri ... celeriter opera flamma comprehensa partim restinguunt, partim interscindunt; G VIII, 43. complures hostium ... partim in fuga pruteruntur, partim intercipiuntur; G VIII, 48, b. quod ... studio partim pugnandi partim spectandi (milites) decucurrissent in eum locum; A 31. (Vatinius) maritimas nonnullas civitates ... partim recipiebat, partim remanentes in suo consilio practervehebatur; A 44, b. multis militibus partim interfectis partim suorom ruina oppressis; A 76. quos Caesaris equites consecuti partim interfecerunt, partim vivorum sunt potiti; Af 50. circiter C (Numidas Gaetulosque) partim occiderunt, partim vivorum potiti sunt; Af 61, b. — d. Sätze: partim qui ... populi Romani exercitum ... inveterascere in Gallia moleste ferebant, partim qui ... levitate animi novis imperiis studebant; G II, 1. partim cum iis, quae retinuerant et celaverant, armis, partim scutis ex cortice factis aut viminibns intextis ... eruptiunem fecerunt; G II, 33. ut in Gallia relinqueretur, partim, quod insuetus navigandi mare timeret, partim, quod religionibus impediri sese diceret; G V, 6. qui (Cadurci) partim re frumentaria sublevare eos cupiebant, partim prohibere, quo minus sumerent, non poterant; G VIII, 34. nostri ... partim fugientes ab equitatu interficiuntor, partim integri procumbunt; C II, 42. partim quos (humines) ex familiis societatum delegerat, partim a negotiatoribus coëgerat; C III, 103. propugnatores Octaviani partim in navibus iugulantur, partim in mare praecipitantur; A 46. Numidae Gaetulique ... partim in regnum se conferre, partim ... in eius (Caesaris) castra perfugere catervatim non intermittunt; Af 32. partim tempestate impediti vigiles non poterant diligentiam praestare, partim illo responso deterrebantur; H 3, b.

5. partim und nonnulli: qui (Galli Germanique) partim eius auctoritatem erant ex Gallia secuti, partim pretio ... adducti ad eum se contulerant, nonnulli, qui ... capti ... gratiam ... praestare voluerant; Af 40.

partior, teilen: copias: partitis copiis cum Gaio Fabio legato et Marco Crasso quaestore; G VI, 6. (Considius) copias cum Scipione partitas Adrumetum se recepit; Af 43.

equos: pecuniam atque equos inter se partiti sunt; G VII, 55, b.

exercitum: f. **exercitus,** II, 1. partior (3 St.) S. 367, a.

honorem: suum cum Scipione honorem partitur; C III, 82, a.

officia: Afranius et Petreius et Varro ... officia inter se partiuntur; C I, 38.

opus: id opus inter se Petreius atque Afranius partiuntur; C I, 73.

pecuniam: f. equos.

provincias: ipsi inter se provincias partiuntur; G VIII, 35.

tempora: quod ... plures .. partitis temporibus erant in opere; G VII, 24.

parum, wenig, nicht sehr, nicht genug, zu wenig: I. allein; 1. bei Verben und Sätzen: (se eas res) eo gravius ferre, quo minus merito populi Romani accidissent; G I, 14. eam rem non minus ex usu terrae Galliae quam populi Romani accidisse; G I, 30. quod ... minime .. ad eos (Belgas) mercatores saepe commeant; G I, 1. ne ... ea pars, quae minus confideret, auxilia a Vercingetorige arcesseret; G VII, 33. quod ei (equitatui) parum confidebat; Af 60. non minus se id contendere et laborare, ne ea ... enuntiarentur; G I, 31, a. nulli omnium has partis vel querimoniae vel miserationis minus convenisse; C I, 85, a. neque pudentes suspicari oportet sibi parum credi; C II, 31, a. nec minus se ab milite modestiam ... quam virtutem ... desiderare; G VII, 52. cum ... minus opinione sua efficeret; C III, 21. quod minime Caesarem fefellerat; Af 3. ut libere pabulari posset nec minus aditum navibus haberet; C III, 65. neque minus ob eam causam civibus Romanis eius pruvinciae ... pecuniae imperabantur; C III, 32, b. nec minus in urbe maximae armorum erant institutae officinae; A 2. parum clavis aut materia atque armamentis instruutis (navibus) ad reliquas armandas ... ntuntur; C I, 36. nec minus, quam est pullicitus, Vercingetorix animo laborabat, ut reliquas civitates adiungeret; G VII, 31. f. contendo. non minus, qui intra munitiones erant, perturbantur Galli; G VII, 70. eo .. frumento, quod flumine Arare navibus subvexerat, propterea uti minus poterat, quod ..; G I, 16. ad reliqui temporis pacem atque otium parum profici; G VII, 66, a. cum se parum proficere intellexisset; Af 91, b. quod ... neque eos, qui discunt, litteris confisos minus memoriae studere (velint); G VI, 14. quod ... minime omnes Germani agriculturae student; G VI, 29. cum non minus esset imperatoris consilio superare quam gladio; C I, 72. quod minus multitudine militum legionariorum pro hostinm uumero valebat; G I, 51. hi (Sequani) cum per se minus valerent; G VI, 12, a. eo minus veritus navibus, quud in litore molli ... deligatas ad ancoram relinquebat; G V, 9. nihil enim minus volebat, quam ... necessitatem sibi aliquam imponi belli gerendi; G VIII, 49. id cum animadverteret adversarios minime velle; H 6. f. **nihilo** minus (11 St.) S. 670, a.

2. bei Adjectiven und adjectivischen Participien: nostros ... minus aptos esse ad huius generis hostem; G V, 16. qua minime arduus ad nostras munitiunes ascensus videbatur; G II, 33. quod valetudine minus commoda utebatur; C III, 62. quamquam erat provincia minime copiosa ad exercitus alendos; A 42, a. regio ... habet ... non minus copiosam aquationem; H 8. cum de voluntate minime dubium esset adversariorum suorum; G VIII, 54. iure minime dubio vetustate tamen intermisso; A 66. *nostri* .. minus exercitatis remigibus minusque peritis gubernatoribus utebantur; C I, 58. quod eam partem minime firmam hostium esse animadverterat; G I, 52. quas (cohortes) minime firmas ad dimicandum esse existimabat; G VII, 60. quae

minime visa pars firma est, huc concurritur; G VII, 84. oppidi partes, quae minus esse firmae videntur; A 1. quod minus idoneis equis (equites) utebantur; G VII, 65. quod loca sunt edita et ad castrorum munitiones non parum idonea; H 8. bellare ... contra .. homines apertos minimeque insidiosos; Af 73. non minus iustam sibi causam municipia et colonias adeundi existimavit, ut iis gratias ageret; G VIII, 50. quod propter crebras commutationes aestuum minus magnos ibi fluctus fieri cognoverat; G V, 1. non parum magna in caede (nostri) versabantur; H 24. Vibullius ... non minus necessarium esse existimavit ... Pompeium fieri certiorem; C III, 11. minime autem par erat proelii certamen; A 16. peritus: f. exercitatus. mollis ac minime resistens ad calamitates perferendas mens eorum (Gallorum) est; G III, 19. quibus (cohortibus, equitibus) praefecit hominem eius provinciae notum et non parum scientem, L. Iunium Paciaecum; H 3, b. qui se ex his minus timidos existimari volebant; G I, 39, b.

3. bei Adverbien: illi perterriti virtute equitum minus libere, minus audacter vagabantur; C I, 59. P. Caucilius ... eius (Pompei) verbis nuntium mittit, eum minus belle habere; H 32, b. parum celeriter insequentibus reliquis; A 25, b. quod ... quid fieri oporteret (milites) non minus commode ipsi sibi praescribere, quam ab aliis doceri poterant; G II, 20. eadem de causa minus commode copulis continebantur (naves); G III, 13, b. ob eam causam minus commode frumentum commeatumque sibi supportari; G III, 23. tibi minus commode consulueris; F 16. cui rei parum diligenter ab iis erat provisum; G III, 18. ut ... minus facile finitimis bellum inferre possent; G I, 2. ne ... minus facile resisti posset; G I, 37. qui minus facile eam rem imperio nostro consequi poterant; G II, 1. cum propter longitudinem agminis minus facile omnia per se obire ... possent; G V, 33. sine quo (Euphranore) nulla umquam dimicatio maritima, nulla etiam parum feliciter confecta erat; A 25, b. non minus libenter sese recusaturum populi Romani amicitiam, quam appetierit; G I, 44, b. libere: f. audacter. saepe: vgl. 1. commeant.

4. bei Zahlen: ab milibus passuum minus duobus (hostes) castra posuerunt; G II, 7. minus horis tribus milium passuum XV in circuitu munitionem perfecerunt; G V, 42. eo die milites sunt paulo minus septingenti desiderati; G VII, 51. minus V et XX milibus longe ab Utica eius (regis) copias abesse; C II, 37. harum altera navis CCXX e legione tironum sustulerat, altera ex veterana paulo minus CC; C III, 28, a. neque (vallus) minus XL pedes altitudinis habebat; A 2. ut minus mille hominibus in ea (legione) esset; A 69. ut equites minus † XXX Galli Maurorum equitum II milia loco pellerent; Af 6. ea (castella) minus semihora efficit; Af 38. pedestrem .. copiam in secunda acie minus CCCC passus constituunt; Af 38. iam .. minus mille passuum ab oppido Uzitta ... aberant legiones Iulianae; Af 41. fere interiecto non minus mille passuum spatio; Af 59. f. II, 1.

5. bei Substantiven: eo sibi minus dubitationis dari, quod eas res ... memoria teneret; G I, 14. ut non minus haberet iuris in se multitudo, quam ipse in multitudinem; G V, 27, a. quibus parum videbatur imposuisse oneris, ampliorem pecuniam imperat; A 56. quod in Uticensibus propter beneficium legis Iuliae parum suis partibus praesidii esse existimaverat; Af 87, a.

II. Verbindungen: 1. plus: quae (castra) non longius ab ea caede abesse plus minus octo milibus dicebantur; G VIII, 20.

2. quo: (vgl. I, 1. accido; G I, 14): a. nach Verben: (Caesar) deterritus non est, quo minus ... reliqua pars exercitus opus faceret; A 74. legionarios ... impedire coeperunt, quo minus in castra se reciperent; Af 18. custodiis equitum Numidarum, quo id sine periculo minus faceremus, impediebamur; Af 35, b. moleste et acerbe accipiebant impediri, quo minus proelium conficere possent; H 30. eisdem de causis, ... quo minus dimicare vellet, (Caesar) movebatur; C I, 82. neque morte Pompei quicquam profectum, quo minus apud se Caesar commoraretur; A 3. qui (Cadurci) partim re frumentaria sublevare eos cupiebant, partim prohibere, quo minus sumerent, non poterant; G VIII, 34. prohiberi sese non posse, quo minus cotidie navibus aquam peterent; A 8. neque (sese) recusaturos, quo minus perpetuo sub illorum dicione ... essent; G I, 31, b. ubi cognovit per Afranium stare, quo minus proelio dimicaretur; C I, 41. quod stetisse per Trebonium, quo minus oppido potirentur, videbatur; C II, 13. quae (naves) ex eo loco ab milibus passuum octo vento tenebantur, quo minus in eundem portum venire possent; G IV, 22. ut, ... quo minus libere hostes insequerentur, terreret; G VII, 49.

b. nach Substantiven: nullius periculi timorem multitudini fore impedimento, quo minus se dederent; A 23. nullam exoriri moram posse, quo minus, cum (Caesar) venisset, ... e vestigio diriperentur; C II, 12. his tantis malis haec subsidia succurrebant, quo minus omnis deleretur exercitus, quod ..; C III, 70.

3. si: uti aut iterum colloquio diem constitueret aut, si id minus vellet, e suis legatis aliquem ad se mitteret; G I, 47. ut, si possent, castellum ... expugnarent ...; si minus potuissent, agros Remorum popularentur; G II, 9. contra cuius .. copias contendas, si minus antea expertus es, licet nunc cognoscas; Af 45.

parumper, auf kurze Zeit: cedo: equites Caesariani ... parumper cesserunt; Af 52. hic tum, ut ait Ennius, nostri cessere parumper; H 23, a.

parvulus, sehr klein, unbedeutend, sehr jung: A. alqs: Mithridates ... (Mithridaten Pergamenum) secum parvulum asportaverat in castra; A 78.

causae: quam parvulae saepe causae ... magna detrimenta intulissent; C III, 72.

causula: parvulam modo causulam nactus Caesar; Af 54, a.

detrimentum: quod ... neque etiam parvulo detrimento illorum locum relinqui videbat; G V, 52.

fossa: M. Cato ... plebem ... castris fossaque parvula duntaxat munierat; Af 87, a.

navicula: naviculam parvulam (Pompeius) conscendit cum paucis suis; C III, 104.

navigiolum: ipse (Caesar) parvulum navigiolum conscendit; Af 63.

navigium: quantum parulis navigiis profecissent, sentiebant; A 12. C. Decimius quaestorius ... parvulum navigium nactus conscendit; Af 34.

proclivitas: parvulam proclivitatem degressus; Af 37.

proelia: parvulis .. proeliis cum nostris contendebant; G II, 30. eo die parvulis equestribus proeliis ad aquam factis; G V, 50.

uri: (uri) assuescere ad homines et mansuefieri ne parvuli quidem excepti possunt; G VI, 28.

B. ab: (Germani) ab parvulis labori ac duritiae student; G VI, 21.

parvus, klein, gering, unbedeutend, jung: A: bei Substantiven: alqd: quae quidem ego aut omnino falsa aut certe minora opinione esse confido; C II, 31, b.

altitudo: qua minima altitudo fluminis erat; G I, 8.

animus: non minore animo ac fiducia, quam ante dimicaverant, naves conscendunt; C II, 4.

Armenia: uo Armeniam minorem ... possideri vastarique pateretur a Pharnace; A 34, a. Armeniam minorem (se) recepisse; A 35. iugum ... pertinens in Armeniam minorem; A 35. quod oppidum (Nicopolis) positum in Armenia minore est plano ipsum loco; A 36. Deiotarus ... rex Armeniae minoris ab senatu appellatus; A 67.

castra: Ariovistus partem suarum copiarum, quae castra minora oppugnaret, misit; G I, 50. omnis alarios ... pro castris minoribus constituit; G I, 51. fossam ... duplicem duodenum pedum a maioribus castris ad minora perduxit; G VII, 36. cum in minora castra operis perspiciendi causa venisset; G VII, 44. raros milites ... ex maioribus castris in minora traducit; G VII, 45, b. quem (Sextium legatum) minoribus castris praesidio reliquerat; G VII, 49. quae (cohortes) ex castris minoribus eductae ... ceperant locum superiorem; G VII, 51. minora castra inclusa maioribus; C III, 66. cohortes ... ad legionem Pompei castraque minora ... eduxit; C III, 67.

casus: ne minimo quidem casu locum relinqui debuisse; G VI, 42.

causa: manus erat nulla, quae parvam modo causam timoris afferret; G VI, 35, a.

circuitus: quod ... interiore spatio minorem circuitum habebant; C III, 44, b.

copia: quod minor erat frumenti copia; C I, 52. quod .. erat eius rei minor copia; C III, 58. parva .. cum copia et ea tironum neque omni exposita in Africa; Af 10. parvis copiis castra munitione ipsa videbat posse defendi; G VIII, 10.

detrimentum: ne parvum modo detrimentum in contentione ... accideret; G VII, 52.

dignitas: ne per eam provinciam minore cum dignitate iter faceret; A 64.

fiducia: s. animus.

filia: filia minor Ptolomaei regis vacuam possessionem regni sperans; C III, 112, c. dissensione orta inter Achillan ... et Arsinoën, regis Ptolemaei minorem filiam; A 4. maiore ex duobus pueris, rege, amisso minori tradidit regnum maiorique ex duabus filiis, Cleopatrae ...: minorem, Arsinoën, ... deducere ex regno statuit; A 33.

Hibernia: qua ex parte est Hibernia, dimidio minor, ut aestimatur, quam Britannia; G V, 13.

insulae: complures .. minores subiectae insulae existimantur; G V, 13.

itinera: Vercingetorix minoribus Caesarem itineribus subsequitur; G VII, 16. legionem .. unam minoribus itineribus subsequi iussit; C III, 102, a.

iumenta: quae (iumenta) sunt apud eos nata, parva atque deformia; G IV, 2.

labor: si parvo labore magnas controversias tollere ... possint; C I, 9, a.

laus: cum ... non minorem laudem exercitus quam ipse imperator meritus videbatur; G I, 40, b.

manus: parva manu Melodunum versus missa; G VII, 61. quod tam late tueri parva manu non poterat; C III, 111.

momentum: quod saepe in bello parvis momentis magni casus intercederent; C I, 21. tantum ... Brutus celeritate navis enisus est, ut parvo momento antecederet; C II, 6, b. fortuna ... parvis momentis magnas rerum commutationes efficit; C III, 68.

navigia: multa huc minora navigia addunt; C I, 56. scaphis minoribusque navigiis compluribus summissis; C III, 28, a. magnum .. numerum minorum navigiorum et scapharum producunt; A 14. cohortes x ... in navigia minora scaphasque imponit; A 17. Octavium parvis paucisque navigiis ... regionem Graeciae petisse; A 47.

naves: ex minoribus navibus magna vis omnium missa telorum; C II, 6, b. unam quinqueremem et minores duas (naves) in angustiis portus cepit; C III, 100. ad has (quadriremes, quinqueremes) minores apertasque complures (naves) adiecerunt; A 13.

necessitudo: necessitudinem .. sibi nihilo minorem cum Caesare intercedere; C II, 17.

numerus: quo minore numero militum munitiones defendi possent; G VII, 73, a. non quod minore numero militum consequi difficile facto putaret, sed ut ..; A 30, a. quorum (sagittariorum) parvus numerus; Af 12.

pars: quin ... magna parte exercitus nostri interfecta multo minorem superesse dicerent partem; G V, 55. nec minimam partem temporis equitum vim cetrati sustinere potuerunt; C I, 70. parva parte noctis itinere intermisso; C III, 41.

periculum: ut exploratis itineribus minore cum periculo vallem .... transiret; G V, 50. quo minore periculo undique frumentum ... exercitui supportare posset; C III, 43.

praesidium: ubi Scipio magnum frumenti numerum, armorum ... cum parvo praesidio habuerat; Af 89. quibus miseris ea res parvo praesidio fuit; Af 85, b.

pretium: (Dumnorigem) omnia Haeduorum vectigalia parvo pretio redempta habere; G I, 18, a.

puer: s. filia; A 33.

quaestus: neque ullum genus quaestus aut magni et evidentis aut minimi et sordidi praetermittebatur; A 49.

res: utrum secundis minimisque rebus insolentiores (copiae), an adverso mediocri casu timidiores essent; G VIII, 13. ita parvae res magnum in utramque partem momentum habuerunt; C III, 70.

senator: etiam superbius Iubae factum non in M. Aquinum, hominem novum parvumque senatorem, sed in Scipionem; Af 57.

spatium: parvo .. spatio intermisso; C III, 75. parvo .. intermisso temporis spatio; C III, 93, a. parvo .. temporis spatio haec propior (aqua) bibi omnino non poterat; A 6. cum tam parvo spatio (Alexandrini) distarent ab ipsis; A 7. vgl. B. do.

tegimenta: quod ... parvis rhenonum tegimentis utuntur; G VI, 21.

terror: quoniam Pompei dominatio atque arma non minimum terrorem foro inferrent; G VIII, 52.

timor: quo minore essent timore; C III, 98.

turris: quam (turrim) primo ... humilem parvamque fecerant; C II, 8.

voluptas: quae .. res Caesari non minorem quam ipsa victoria voluptatem attulit; G I, 53.

B. allein: confero: ut minora maioribus conferantur; A 18.

do: ut quam minimum spatii ad se colligendos ... Romanis daretur; G III, 19.

possum: cum ipse gratia plurimum, ... ille minimum propter adolescentiam posset; G I, 20.

pasco, weiden: multa .. erant intra eum locum manu sata, quibus interim iumenta pasceret; C III, 44, a.

passim, weit und breit, überall, nach allen Seiten, zerstreut, ohne Ordnung: colligo: (Numidae) rursus ad aciem passim conversis equis se colligebant; Af 70.
colloco: sagittarios varie passimque locis certis ... collocaverat; Af 60.
compello: perterritos .. Pompeianos in mare navesque passim compulerunt; Af 23.
consido: Numidae .. quadam barbara consuetudine nullis ordinibus passim consederant; C II, 38.
fugio: reliqua multitudo puerorum mulierumque ... passim fngere coepit; G IV, 14. Scipionis copiis prostratis passimque toto campo fugientibus; Af 85, a.
fugae mando: perterritae acies hostium ... passim fugae se mandant; G VIII, 29.
vagor: per castra passim vagabantur; Af 47. egressis remigibns passimque in litore vagantibus; Af 62.

passus, Schritt: I. sunt: non amplius passus MD inter hostium aciem suasque munitiones esse; Af 39.
II. intermitto: ab infimis radicibus montis intermissis circiter passibus CCCC castra facere constituit; C I, 41.
III. fossa: transversam fossam nbduxit circiter passunm qnadringentorum; G II, 8.
intervallum: DCCC passuum intervallum ad nppidum enataverunt; A 18.
longitudo: ab oppido .. declivis locus tenui fastigiu vergebat in longitudinem passnum circiter CCCC; C I, 45. a superioribus regionibus in longitudinem passunm DCCCC in mare iactis molibus; C III, 112, a.
mille: (G I, 25. Af 41), milia: f. **mille,** II. passuum (99 St.) S. 616, f.
planicies: erat inter oppidum Ilerdam et proximum collem ... planicies circiter passuum CCC; C I, 43.
spatium: mille passuum intermisso spatio castra communit; G VI, 7, a. inter has (naves) spatinm CCCC passuum relinqnit; A 14. spatio non amplius passnum mille intercisa valles; A 73. fere interiecto non minns mille passuum spatio; Af 59. non plus passuum CCC interiecto spatio; Af 61, a.
IV, 1. Accusativ: ultra eum locnm, ... circiter passns sexcentos ab iis (Germanis) castris idoneum locnm delegit; G I, 49. hic locus ab hoste circiter passus sexcentos ... aberat; G I, 49. passus circiter ducentos (collis) infimus apertus, ab superiore parte silvestris; G II, 18. item ab angulo castrorum sinistro munitionem ad flumen perduxerat circiter passus CCCC; C III, 66. is locus aberat a novis Pompei castris circiter passus quingentos; C III, 67. Scipio Labienusqne ... a suis munitionibus circiter passus mille pregrediuntnr pedestremque copiam in secunda acie minus CCCC passus coustituunt; Af 38. cum ... non totos C passns in horam (Caesar) esset progressns; Af 70. f. **mille,** I. passus; G III, 19. VII, 46. C II, 24. Af 78, a. 80 (S. 615, a).
2. Ablativ: legionem Caesar ... passibus ducentis ab eo tumulo constituit; G I, 43, a. Scipio ... non louge a suis castris, passibus CCC, instruere aciem; Af 30. — neqne (castra) longius a mari passibus CCC aberant; C III, 66. f. **mille,** I. passus; G I, 22. VII, 79. VIII, 18. Af 80 (S. 615, a).

pastor, Hirt: I. probant, student: pastores .. indomiti spe libertatis excitati sub oculis domini suam probare operam studebant; C I, 57.
II, 1. adduco: has (naves) colonis pastoribusque, qnos secum adduxerat complet; C I, 56.
armo: servos, pastores armat atque iis equos attribuit; C I, 24.
excito: f. I.
sollicito: eum (Milonem) in Thurinum ad sollicitandos pastores praemisit; C III, 21.
2. attribuo: f. 1. armo.
3. cogo ex: DCCC (eqnites) ex † servis suis pastorumque suorum ‖ servis pastoribusque suis suorumque ‖ coëgerat; C III, 4, b.
III. numerus: magno unmero Albicorum et pastorum interfecto; C I, 58.
servi: f. II, 3. — IV. complere: f. II, 1. adduco.

patefacio, öffnen, gangbar machen, ans Licht bringen: consilia: patefactis consiliis exclusus (Coelius) Capua ... consilio destitit; C III, 21.
iter: quod iter per Alpes ... patefieri volebat; G III, 1. cum iter Cassio patefactum esset; A 64.
portas: portis patefactis; G II, 32. Af 88, b.
vias: discussa nive sex in altitudinem pedum atque ita viis patefactis summo militum sudore ad fines Arvernorum pervenit; G VII, 8.

pateo, offen stehen, gangbar, zugänglich sein, sich erstrecken: alqd: se ... exspectato legitimo tempore consulatus eo fuisse contentum, quod omnibus civibus pateret; C I, 32, a.
agger: tantundem .. eius valli agger in latitudinem patebat; C III, 63, a.
campus: campum ... nnn amplius patentem in omnes partes passibus mille; G VIII, 18. hic campus mirabili planicie patet milia passuum XII; Af 37.
castra: quae castra ... amplius milibus passuum octo in latitudinem patebant; G II, 7.
collis: quod is collis ... tantum adversus in latitudinem patebat, quantum loci acies instructa occupare poterat; G II, 8.
conspectus: dextrum sinistrumqne cornu ... in conspectu patenti adversariorum constituit; Af 41.
domus: qui quacumque de causa ad eos venerunt, ... his .. omninm domus patent; G VI, 23.
fines: qui (fines) in longitudinem milia passuum CCXL, in latitudinem CLXXX patebant; G I, 2.
latitudo: hnius Hercyniae silvae ... latitudo novem dierum iter expedito patet; G VI, 25.
locus: futurum, ut homines bellicosos ... locis patentibns maximeque frumentariis finitimos haberet; G I, 10. hostes ... in foro ac locis patentioribns cuneatim constiterunt; G VII, 28. utraque ex parte directus (locus) ac tantum in latitudinem patebat, ut ..; C I, 45.
planicies: ante id oppidum planicies circiter milia passuum tria in longitndinem patebat; G VII, 69. quam (planiciem) intermissam collibus tria milia passuum in longitndinem patere supra demonstravimus; G VII, 70. qnam (planiciem) in lnngitudinem tria milia passuum patere demonstravimus; G VII, 79.
reditns: cum sibi viderent clementia Caesaris reditum patere in eius amicitiam; G VIII, 3.
regulae: ad extremum musculi tectum ... qnadratas regulas IV patentis digitos defigunt; C II, 10.
semitae: quod ... ne singulari quidem umqnam homini eo tempore anni semitae patuerant; G VII, 8.
silva: qnae (Arduenna silva) ... milibus .. amplius quingentis in longitudinem patet; G VI, 29.

solum: ut eius fossae solum tantundem pateret, quantum summae fossae labra distarent; G VII, 72.
turris: patebat haec (turris) quoque versus pedes xxx, sed parietum crassitudo pedes v; C II, 8.
vallis: valle intermissa magis in altitudinem depressa quam late patente; G VIII, 9.

pater, Vater: I. **adnaut**: quibus rebus accidit, ut pauci milites patresque familiae, qui aut gratia aut misericordia valerent aut naves adnare possent, recepti in Siciliam incolumes pervenirent; C II, 44.
animadvertit: tuus .. pater istuc aetatis cum esset et animadvertisset ... bonos ... patria ... carere, ... animi magnitudine elatus ... Italiam ... in libertatem vindicavit, idemque Siciliam ... armis recepit; Af 22.
appetit: Vercingetorix, ... cuius pater principatum Galliae totius obtinuerat et ob eam causam, quod regnum appetebat, ab civitate erat interfectus; G VII, 4, a.
decedit: cum paterfamiliae illustriore loco natus decessit, eius propinqui conveniunt; G VI, 19.
est: eo L. Caesar adolescens venit, cuius pater Caesaris erat legatus; C I, 8. ſ. animadvertit.
habet: quod (regnum) pater ante habuerat; G I, 3.
merentur: quorum (praefectorum) patres cum Mario ante meruerant eiusque beneficio agris finibusque donati post Sullae victoriam sub Hiempsalis regis erant dati potestatem; Af 56.
nascitur: ſ. decedit.
obtinet: cuius (Castici) pater regnum in Sequanis multos annos obtinuerat et a senatu populi Romani amicus appellatus erat; G I, 3. cuius (Mandubracii) pater in ea civitate regnum obtinuerat interfectusque erat a Cassivellauno; G V, 20. ſ. appetit.
perveniunt, possunt, valent: ſ. adnant.
recipit, vindicat: ſ. animadvertit.
II, 1. **appello**: cuius (Teutomati) pater ab senatu nostro amicus erat appellatus; G VII, 31. ſ. obtinet.
conscribo: liberis sententiis patrum conscriptorum causam suam facile obtineri; G VIII, 52.
do: ſ. I. merentur.
dono: cuius (Gai Valerii Procilli) pater a Gaio Valerio Flacco civitate donatus erat; G I, 47. ſ. I. merentur.
effero: ſ. I. animadvertit.
interficio: ſ. I. appetit. obtinet; G V, 20.
lego: quorum (Titiorum) patrem Caesar in senatum legerat; Af 28.
recipio: ſ. I. adnaut.
reduco: Ptolemaeum patrem in regnum reduxerant; C III, 110.
2. **tribuo**: L. Cellae patri et filio ... (vitam) tribuit; Af 89.
3. **disco a**: se ita a patribus maioribusque suis didicisse, ut ... niterentur; G I, 13.
habeo apud: qui ... magnam .. apud patrem Ptolemaeum auctoritatem habuerant; C III, 109.
relinquo apud: quos (milites) ... apud Ptolemaeum, patrem pueri, reliquerat; C III, 103.
III. **prognatus ab**: Galli se omnes ab Dite patre prognatos praedicant; G VI, 18.
IV, 1. **amicitia**: ut (Pompeius) pro hospitio atque amicitia patris Alexandria reciperetur; C III, 103.
conspectus: filium ... puerili aetate in publico in conspectu patris assistere turpe ducunt; G VI, 18.
dignitas: tu .. et patris nobilitate et dignitate et per te ipse satis animi magnitudine ... praeditus; Af 22.
hospitium: ſ. amicitia.
memoria: ſ. **memoria**, IV, 1. Zeit; G I, 12, 40, b. II, 4, a. VI, 3 (S. 602, b).
nobilitas: ſ. dignitas.
propinqui: ſ. 1. decedit.
res: non ita amplis rebus patris gestis; Af 22.
sententiae: ſ. II, 1. conscribo.
testamentum: in testamento Ptolemaei patris heredes erant scripti ..; C III, 108.
2. **societas cum**: quod superiore consulatu cum patre Ptolemaeo et lege et senatusconsulto societas erat facta; C III, 107.

paternus, väterlich: **castra**: veteribus paternorum felicium castrorum refectis operibus; A 72.
clientelae: tu ... nonne ... proficisceris ad paternas clientelas auxilium tibi ... efflagitatum? Af 22.
exercitus: paterni exercitus reliquiis collectis; Af 22.
fortuna: cum sibi fortunam paternam feliciore eventu destinaret; A 41.
genus: amitae meae Iuliae maternum genus ab regibus ortum, paternum cum diis immortalibus coniunctum est; F 2.
hospitium: huic (Iubae) .. paternum hospitium cum Pompeio ... intercedebat; C II, 25, b.
nomen: quam (Armeniam) paterno nomine iure obtinere deberet; A 35.
regnum: regem cohortatus, ut consuleret regno paterno; A 24, a. Pontum ... paternum regnum glorians se recepisse obtinebat; A 41.

patiens, erduldend, geduldig: **alqe**: non hostium vi et metu (Caesar) commotus patientem se timidumque hostium opinioni praebebat; Af 31, c.
exercitus: hi miserrimo ac patientissimo exercitu Caesaris luxuriem obiciebant; C III, 96.

patienter, geduldig: **fero**: qui se ultro morti offerant, facilius reperiuntur, quam qui dolorem patienter ferant; G VII, 77, b. quae tamen omnia et se tulisse patienter et esse laturum; C I, 85, c. quas tamen difficultates patienter atque aequo animo ferebant; C III, 15.

patientia, Ertragung, Ausdauer, Geduld, Nachsicht: 1. **adduoit**: in consuetudinem equos patientia bestiarum adduxerat; Af 72.
II, 1. **appello**: qui illius patientiam paene obsessionem appellabant; G VI, 36.
despicio: despecta patientia Caesaris exercitusque eius; Af 30.
propono: patientiam proponit suam, cum de exercitibus dimittendis ultro postulavisset; C I, 32, a.
2. **condono pro**: Caesar militibus pro tanto labore ac patientia ... ducenos sestertios (condonandos pollicetur); G VIII, 4.
permaneo in: nunc .. in eadem inopia, egestate patientiaque Germani permanent; G VI, 24.
III. **ratio**: maxime vellem, ... homines meae .. lenitatis, modestiae patientiaeque rationem habuisseut; Af 54, a.
IV, 1. **confiocre**: se ... labore et patientia maximum bellum confecisse; C III, 47.
ferre: haec singulari patientia milites ferebant; C III, 47.
niti: virtute et patientia (nostri) nitebantur; C I, 45.
2. **ex**: ex eius (Caesaris) patientia in magnum timorem coniecti; Af 35, a.

patior, dulden, erdulden, erleiden, ertragen, zugeben, gestatten: 1. alqs: refertur .. de rege Iuba, ut socius sit atque amicus: Marcellus vero passurum in praesentia negat; C I, 6, a.

copiae: paulatim, quantum copiae patiebantur, vallum in oppidi circuitum ducere instituit; G VIII, 33.

demissio: ubi, quantum storiarum demissio patiebatur, tantum (tectum) elevabant || elevarant ||; C II, 9, c.

necessitas: neque tamen usquam diutius moratus est, quam necessitas urbanarum seditionum pati videbatur; A 78.

res: cum (Pharnaces) ... Caesarem speraret libentius etiam crediturum suis promissis, quam res pateretur; A 71.

tectum: hanc insuper || [in]super || contignationem, quantum tectum plutei ac vinearum passum est, latericulo astruxerunt; C II, 9, a.

tempus: Caesar ... secutus, quantum diei tempus est passum; G VII, 68.

II, 1. ut: neque suam neque populi Romani consuetudinem pati, uti optime merentes socios desereret; G I, 45. neque suam pati dignitatem, ut tantis copiis tam exiguam manum ... adoriri non audeant; G VI, 8, a.

2. quin: miles hic non potuit pati, quin se armatus bestiae offerret; Af 84.

3. accus. c. infin.: Allobroges sese ... vi coacturus, ut per suos fines eos ire paterentur; G I, 6. a Sequanis impetrat, ut per fines suos Helvetios ire patiantur; G I, 9. quod .. ad amicitiam populi Romani attulissent, id iis eripi quis pati posset? G I, 43, b. ne quos amplius Rhenum transire pateretur; G I, 43, b. (Nervios) nihil pati vini reliquarumque rerum inferri; G II, 15. ne in locis quidem superioribus (reliquos) consistere patiuntur; G III, 6. vel sibi agros attribuant vel patiantur eos tenere, quos armis possederint; G IV, 7. relinquebatur, ut neque longius ab agmine legionum discedi Caesar pateretur; G V, 19. suos .. quisque opprimi et circumveniri non patitur; G VI, 11. quod suos liberos, nisi cum adoleverunt, ... palam ad se adire non patiuntur; G VI, 18. qui (Cicero) ... ne calonem quidem quemquam extra munitionem egredi passus esset; G VI, 36. orat, ne patiatur civitatem ... ab amicitia populi Romani deficere; G VII, 39. cum ... neque ab lateribus circumveniri suos paterentur; G VIII, 19, a. neminem ex eo numero vivum capi patiuntur; G VIII, 35. aut ipse (Pompeius) propius accedat aut se patiatur accedere; C I, 9, b. hic (Attius Varus) ... Tuberonem portu ... prohibet neque affectum valetudine filium exponere in terram patitur, sed ..; C I, 31. qui (Pompeius) si improbasset, cur ferri passus esset? C I, 32, a. cur vulnerari pateretur optime de se meritos milites? C I, 72. Caesar ... eo die tabernacula statui passus non est; C I, 81. Caesar ... Trebonio magnopere mandaverat, ne per vim oppidum expugnari pateretur; C II, 13. illi .. hoc acrius instabant neque regredi nostros patiebantur, quod ..; C III, 45. ita (Pompeius) se postea salutari passus; C III, 71. ut ... aciem .. eius (Caesaris) distrahi paterentur; C III, 92. ut dimitteret regem transireque ad suos pateretur; A 23. ne Armeniam minorem ... possideri vastarique pateretur a Pharnace; A 34, a. quas (pecunias) Longinus sibi expensas ferri non tantum patiebatur, sed etiam cogebat; A 49. ut neque (Marcellus) confligeret ... neque vagari Cassium latius pateretur; A 61. ut praeter ipsum militem et arma nec vas nec mancipium ... in naves imponi pateretur; Af 47. noctu patitur Lusitanos eruptionem facere; H 36. §. municipes. non .. plures consistere angustias loci patiebantur; A 19. qui (centuriones) signa tolli non patiebantur; A 57, a. neque ad ripam dispositae cohortes adversariorum (pontes) perfici patiebantur; C I, 50. quem (Octavium) .. diutius in rebus secundis et fortuna ... diligentiaque Cornificii et virtus Vatini versari passa non est; A 43. n (equitatus) pabulari frumentarique Marcellum non pateretur; A 61. fortuna: §. diligentia. neque se neque reliquos municipes pati posse C. Caesarem ... oppido ... prohiberi; C I, 13. Pompeio adveniente oppidani neque eo passi propius accedere, donec ad ... murum appropinquaret; Af 23. virtus: §. diligentia.

III. alqd: ne plures civitates ea paterentur, quae passi erant Cordubenses; A 61. §. **omnis,** C **b,** b, II. patior (3 St.) S. 723, a.

exsultationem, gloriam: constituerat gloriam exsultationemque eorum (adversariorum) pati; Af 31, c.

fortunam: §. **fortuna,** II, 1. patior (3 St.) S. 407, a.

vim: quod ... neque nautae gubernatoresque vim tempestatis pati possent; G V, 10.

IV. mit doppeltem Acc.: ne sua vulnera per fidem imposita paterentur impunita; G VIII, 48, a.

patria, Vaterland, Heimat, Vaterstadt: I. (est): incolumi patria fortunisque omnibus; Af 57.

II, 1. deformo, 2. parco: regem cohortatus, ut ... parceret praeclarissimae patriae, quae turpibus incendiis et ruinis esset deformata; A 24, a.

3. careo: bonus ... exilio multatos patria civitateque carere; Af 22.

expello: dictitabant .. se domo patriaque expulsos omnibus necessariis egere rebus; C III, 32, b.

4. sum in: ut (homines) malint regis esse vectigales, quam cum civibus in patria in suis fortunis esse incolumes; Af 8.

III. conspectus: non .. has (naves) aut conspectus patriae aut propinquorum praecepta ad extremum vitae periculum adire cogebant; C II, 7.

pernicies: propter patriae luctuosam perniciem dedimur hostium numero; H 17.

patrius, väterlich: qui (Belgae) se populo Romano dedidissent patriamque virtutem proiecissent; G II, 15.

patrocinium, Beschützung: patrocinio suscepto ... (provinciam) defendisse; H 42, a.

patrocinor, verteidigen: adversarii patrocinari loco iniquo non desinunt; H 29, b.

patronus, Schutzherr: I. sunt: principes .. esse earum partium Cn. Pompeium et C. Caesarem, patronos civitatis; C I, 35.

II. desero: quibus (clientibus) more Gallorum nefas est etiam in extrema fortuna deserere patronos; G VII, 40.

patruus, Vatersbruder, Oheim: prohibetur (Vercingetorix) ab Gobannitione, patruo suo; G VII, 4, a.

paucitas, geringe Anzahl, geringe Truppenzahl: I. est: non illi (Pompeiani) paucitatem nostrorum militum ... causae fuisse cogitabant; C III, 72.

II, 1. circueo: equitatus .. Labieni suorum multitudine confisus Caesaris paucitatem circuire non moratur; Af 15.

cognosco: cum ... paucitatem militum ex castrorum exiguitate cognoscerent; G IV, 30.

quod .. paucitatem eorum (Romanorum) ex loco superiore cognoscere ... potuerint; G VII, 20, b. cognitis Caesaris difficultatibus copiarumque paucitate; Af 25.

comperio: paucitate nostrorum, qui in armis erant, comperta; A 74.

contemno: f. **contemno** paucitatem (3 St.) S. 220, b.

despicio: despecta paucitate ex omnibus partibus impetum faciunt; G VI, 39. paucitatem .. militum Caesaris despiciens; C III, 111.

praedico: paucitatem .. nostrorum militum suis praedicaverunt; G IV, 34.

2. pervenio ad: quod ... res ad paucitatem defensorum pervenerat; G V, 45.

III, 1. defatigari: cum ... Caesaris .. equites iumenta ex nausea recenti, siti, languore, paucitate, vulneribus defatigata ... haberent; Af 18.

2. cum: cum ... cum suorum paucitate contra magnam vim hostium artificio magis quam viribus decernendum videret; Af 14.

propter: quod legionem neque eam plenissimam ... propter paucitatem despiciebant; G III, 2. quarum rerum a nostris propter paucitatem fieri nihil poterat; G III, 4. navigationem impeditam propter inscientiam locorum paucitatemque portuum sciebant; G III, 9, a. etsi propter multitudinem et veterem belli gloriam paucitatemque nostrorum se tuto dimicaturos existimabant; G III, 24. cum (cives) essent infirmi ad resistendum propter paucitatem hominum crebris confecti vulneribus; C III, 9, a. ne hi (milites) propter suorum paucitatem et hostium multitudinem metu deficerent; Af 11. Caesar aciem dirigit simplicem, ut poterat propter paucitatem; Af 13. iis sa in miseriis ... auxilio propter copiarum paucitatem esse non posse; Af 26, b. haec propter exercitus sui praesentis paucitatem et tirocinium praeparaverat; Af 31, c. propter paucitatem nostrorum equitum simul cum levi armatura inter turmas adversariorum (sunt) protriti; H 14.

paucus, wenig, wenige, einige, Oligarchen: A. **bei Substantiven:** alqs: ad quemvis numerum ephippiatorum equitum quamvis pauci (Germani) adire audent; G IV, 2. paucos .. nostros convertunt atque insequuntur; G VIII, 48, b. paucos suos ex fuga nactus; C III, 96. naviculam parvulam (Pompeius) conscendit cum paucis suis; C III, 104. ubi primum ... pauci nostri in litore constiterunt; A 17. postquam ... ausi sunt egredi ex navibus Alexandrini pauci; A 20, a. a paucioribus nostris omni auxilio (adversarii) privati essent; H 24. conviciari coeperunt: nos ex proelio paucos superesse; H 33. vgl. B, a, II, 1. deperdo.

anni: futurum esse paucis annis, uti omnes ex Galliae finibus pellerentur; G I, 31, c. ubi paucis ante annis Lucius Valerius Praeconinus legatus exercitu pulso interfectus esset; G III, 20. quod paucis ante annis ex praetura eam provinciam obtinuerat; C I, 31. paucis annis antea Gabinium cum exercitu fuisse in Aegypto; A 3. tetrarchiam ... occupatam et possessam paucis ante annis a Deiotaro; A 78.

armati: ipse (Caesar) antecedere cum paucis armatis; Af 12.

barbari: Considius ... se .. clam cum paucis barbaris pecunia onustus subducit; Af 93.

centuriones: ut paucis mutatis centurionibus iidem ordines manipulique constarent; C II, 28.

clientes: cum paucis collocuti clientibus suis; C III, 60.

cohortes: paucis praesidio relictis cohortibus; C I, 69. praesidio impedimentis paucas cohortis relinquit; C I, 80. cohortibus paucis ex veteranis ... in extremo agmine collocatis et parte equitatus; Af 6. ex tironum (legionibus) paucas (cohortes) adiecerat; Af 60.

colles: in hoc iugo colles sunt excelsi pauci; Af 37.

copiae: quamquam erant paucae (copiae) tironumque; Af 61, c.

decumani: qui (decumani) etsi erant pauci, tamen ..; H 31, a.

dies: quod proelium equestre adversum paucis ante diebus esset factum; G I, 18, b. his paucis diebus Aulerci Eburovices Lexoviique ... portas clauserunt; G III, 17. a quibus (Germanis) cum paucorum dierum iter abesset; G IV, 7. paucis diebus intermissis; C VI, 10. ea ... paucorum dierum opera et labore ita refecta, ut ..; C II, 16. paucis diebus interpositis; C III, 37, b. paucis intermissis diebus; C III, 58. paucis .. intermissis diebus; C III, 66. paucis diebus in ea provincia consumptis; A 66. ibi paucos dies (Scipio) commoratus; Af 24. Caesar ... paucos dies [ibi com]moratus; Af 66. scitote paucissimis his diebus regem adfuturum; F 4, b. f. **dies**, IV, 1. moror (6 St.) S. 275, b. — 2. post (8 St.) S. 275, b. — zum Satz, paucis (14 St.) S. 276, b. — **ante**, B, I, 3. diebus (6 St.) S. 80, a.

equitas: quo in loco cum paucis equitibus (Ambiorix) esse dicebatur; G VI, 30. quo cum paucis equitibus profectum Ambiorigem audiebat; G VI, 33. his (mulionibus) paucos addit equites; G VII, 45, a. ii (equites) ... magnum hostium numerum pauci sustinuere; C I, 51. desiderati sunt eo die sagittarii circiter CC, equites pauci; C I, 51. postero die Petreius cum paucis equitibus ... proficiscitur; C I, 66. cum ... barbaris .. equitibus paucis ... ad vallum advolat; C I, 75. quae (copiae) paucis equitibus pares esse non potuerint; C II, 39. neque equitibus ut paucis et labore confectis studium ad pugnandum ... deerat; C II, 41, a. hortatur Curionem Cn. Domitius, praefectus equitum, cum paucis equitibus circumsistens, ut ..; C II, 42. C. Calvisium Sabinum cum cohortibus V paucisque equitibus in Aetoliam misit; C III, 34. Pharnaces cum paucis equitibus profugit; A 76. equites, quamquam erant pauci, tamen contra tantam multitudinem audacissime concurrunt; Af 6. equites Iuliani pauci multitudine hostium defessi ... paulatim cedere; Af 15. cuius vim multitudinis cum equites pauci Caesariani iam sustinere non possent; Af 66. (rex Iuba) ad villam suam cum M. Petreio paucisque equitibus se confert; Af 91, b. cum prima luce adortus praeter paucos equites ... reliquos aut interficit aut in deditionem accipit; Af 95. ut vix in ea caede pauci (equites) effugerent; H 6. cum nostri equites pauci in statione fuissent a pluribus reperti; H 13, a. ex hoc proelio Valerius adulescens Cordubam cum paucis equitibus fugit; H 32, a. Cn. Pompeius cum equitibus paucis nonnullisque peditibus ... Carteiam contendit; H 32, b. vgl. B, a, II, 1. amitto; C I, 51.

familiares: ipse (Domitius) arcano cum paucis familiaribus suis colloquitur; C I, 19.

hostes: paucis (hostibus) acriter repugnantibus interfectisque; Af 83. vgl. B, a, I. evadunt.

legionarii: uti novo atque inusitato genere proelii tirones legionarii paucique perturbati ... opprimerentur; Af 19, a.

lenunculi: pauci lenunculi ad officium imperiumque conveniebant; C II, 43.

menses: (Gabinius) paucis mensibus morbo periit; A 43. legiones XXX et XXI paucis mensibus in Italia scriptas Caesar attribuerat Longino; A 53.

milites: centurionibus et paucis militibus intromissis; G VII, 12. hunc ex primo ordine pauci Caesaris consecuti milites consistere coëgerunt; C

I, 13. accidit, ot pauci milites patresque familiae ... recepti in Siciliam incolumes pervenirent; C II, 44. magnam partem eorum (militum) interfici iussit, paucos electos in regnum remisit; C II, 44. quorum (militum) pars ... depressa est, pars ... interfecta est; nonnulli ... incolumes discesserunt, pauci ... ad proxima navigia adnataruut; A 20, b. L militibus amissis, paucis sauciis; Af 86. vgl. B, a, II, 1. abripio.

nationes: maxima pars Aquitaniae sese Crasso dedit; ... paucae ultimae nationes ... hoc facere neglexerunt; G III, 27.

naviculae: adolescentulus cum naviculis cuiusquemodi generis xxx, inibi paucis rostratis, profectus ab Utica; Af 23.

navigia: comperit .. ipsum Octavium parvis paucisque navigiis ... regionem Graeciae petisse; A 47. a qua (classe) pauciora ab amplioribus circumventa navigia deprimuntur; Af 96.

naves: in quibus (navibus) paucae erant aeratae; C II, 3. cum ... navibus longis Rhodiis x et Asiaticis paucis; C III, 106. paucis navibus Iadertinorum ... dispersis Octavianis navibus erat potitus; A 42, a. cum ipse (Vatinius) paucas in portu naves longas haberet; A 44, a. (Caesar) cum longis paucis navibus in conspectum Africae venit: namque onerariae reliquaeque praeter paucas vento dispersae ... diversa loca petierunt; Af 2.

numerus: magno invento ordei, olei, vini, fici numero, pauco tritici; Af 67.

oppida: ex omni Africa frumentum adversarios in pauca oppida ... comportasse; Af 20, b. oppida praeter ea pauca, quae ipsi suis praesidiis tueri poterant, reliqua dirui; Af 20, b.

patres: s. milites; C II, 44.

res: M. Rufus, qui sententiam Calidii paucis fere mutatis rebus sequebatur; C I, 2.

stationes: in aperto loco secundum flumen paucae stationes equitum videbantur; G II, 18.

tabernacula: bucinatore in castris et paucis ad speciem tabernaculis relictis; C II, 35, b.

turmae: paucis turmis praesidio ad impedimenta dimissis; G VI, 8, b.

verba: paucis cum esset in utramque partem verbis disputatum; C I, 86.

vulnera: paucis vulneribus acceptis complures ex his (hostibus) occiderunt; G IV, 37. eos .. (hostes) ex silvis expulerunt paucis vulneribus acceptis; G V, 9.

B. **allein: a. masc.**: I. **acquiescunt**: quibus rebus attenuati oppido perquam || [per]quam || pauci sub pellibus acquiescebant; reliqui ..; Af 47.

cadunt: pauci de nostris cadunt; G I, 15.

consequuntur: eodem .. iubet levis armaturae paucos consequi subsidio; Af 39.

convellunt, cupiunt: s. III. factio.

defendunt: paucis defendentibus (oppidum) expugnare non potuit; G II, 12. paucis defendentibus munitionem; A 31.

evadunt: reliquos (hostes) equites consectati paucos, qui ex fuga evaserant, reliquerunt; G III, 19.

labuntur, perveniunt: pauci ex proelio lapsi incertis itineribus per silvas ad Titum Labienum legatum in hiberna perveniunt; G V, 37.

petunt: pauci ordinis senatorii ... nocte fuga salutem petiverunt; C III, 97.

possunt: cum ... paludem .. transgressi multitudinem hostium pauci sustinere non potuerunt; Af 61, a.

procurrunt: interim crebro paucis utrimque procurrentibus ... contendebatur; G VIII, 10.

recipiunt: pauci ex tanto numero se incolumes in castra recipiunt; G VII, 88. uti ex infinita hominum multitudine pauci in oppidum se reciperent; H 4.

refugiunt: ex ea fuga pauci ad regem refugerunt; A 29.

resistunt: paucis .. resistentibus interfectis; G VIII, 13.

sustinent: s. possunt.

II, 1. **abripio**: pauci ex his militibus abrepti vi fluminis ab equitatu excipiuntur ac sublevantur; C I, 64.

amitto: ii (equites) ... paucis amissis sese in proximos montes conferunt; C I, 51. paucis in oppugnatione amissis; C III, 40.

capio: ita † paucis commoda hoste hortato || haud paucis compendio || captis cotidie maiores augebantur copiae; H 1.

circumsisto: plures paucos circumsistebant; G IV, 26.

convoco: paucis clam convocatis alio loco, alio tempore, atque oportuerit; G VII, 33.

deicio: paucis ... deiectis reliquos sese convertere cogunt; C I, 46.

deperdo: (nostri) paucos ex suis deperdiderunt; G III, 28.

excipio: s. abripio.

interficio: paucis interfectis; G IV, 32. paucis .. utrimque interfectis; C III, 112, b. s. I. resistunt.

invenio: equites ... renuntiant paucos in aedificiis esse inventos; G VIII, 7.

recipio: ex fuga paucis atque his vulneratis receptis; G VIII, 20.

relinquo: s. I. evadunt. — **sublevo**: s. abripio.

vulnero: s. recipio.

2. **contingo**: quam rem .. paucis contigisse ... docebat; G I, 43, a.

III. **bona**: (Caesar) bona paucorum publice vendit; Af 2. bona .. paucorum vendit; Af 98.

caedes: iidem perterriti fuga suorum et caede paucorum; A 18.

consilium: id agi paucorum consiliis, ut ... (Caesar) aliqua parte exercitus spoliaretur; G VIII, 52. ut potius privato paucorum et latronum quam regio consilio susceptum bellum videretur; C III, 109.

factio: contendebat (Caesar) ... acriter contra factionem et potentiam paucorum, qui M. Antoni repulsa Caesaris decedentis gratiam convellere cupiebant; G VIII, 50. ut se et populum Romanum factione paucorum oppressum in libertatem vindicaret; C I, 22.

potentia: s. factio.

IV. **cum**: cum paucis se ostendit; G VIII, 18. profugit inde cum paucis Lucterius; C VIII, 35. cum ... Volusenus ... eum (Commium) cum paucis insecutus esset; G VIII, 48, a. (Lentulus Spinther) relictus in itinere cum paucis incidit in Vibullium Rufum; C I, 15, b. mittitur L. Decidius Saxa cum paucis, qui loci naturam perspiciat; C I, 66. P. Sittius ... cum iter cum paucis per Mauritaniam ad Caesarem faceret; Af 95. Pompeius cum paucis profugit; H 38.

per: ne ex praetura, ... sed per paucos probati et electi in provincias mittantur; C I, 85, c.

b. **neutr.**: I. **addo**: s. **addo**, III. alqd; C I, 8. II, 28. III, 15. 16 (S. 38, b).

coniungo: pauca esse scribenda coniungendaque huic commentario statui; G VIII, 48, c. pauca eiusdem generis addit cum excusatione Pompei coniuncta; C I, 8.

loquor: pauca apud eos loquitur, quod sibi a parte eorum gratia relata non sit; C I, 23. pauca apud eos de lenitate sua locutus; C III, 98.

respondeo: Ariovistus ad postulata Caesaris pauca respondit; G I, 44, a.

scribo: f. coniungo.
II. constituere, imperare: paucis, quae fieri vellet, Uticae constituit atque imperavit; C II, 44.

pavidus, ängstlich: hostes ... ultro citroque pavidos concursare; Af 82.

pavimentum, Estrich: I. exsisto ex: Trallibus in templo Victoriae ... palma per eos dies inter coagmenta lapidum ex pavimento exstitisse ostendebatur; C III, 105.
II. tegi: quod ... aedificia ... tecta ... sunt rudere aut pavimentis; A 1.

paulatim, allmählich, nach und nach, einzeln: I. assuefacio: paulatim (Galli) assuefacti superari multisque victi proeliis; G VI, 24.
cedo: bis (copiis) imperat, ut simulatione timoris paulatim cedant ac pedem referant; C II, 40. equitatus ... paulatim loco motus cessit; C III, 93, a. equites Iuliani pauci ... paulatim cedere; Af 15.
circumvenio: interim ... paulatim circumventus interficitur; G V, 37.
coniungo: tribunos militum monuit, ut paulatim sese legiones coniungerent; G II, 26.
consuesco: paulatim .. Germanos consuescere Rhenum transire; G I, 33.
deduco: paulatim ex castris discedere ac suos clam ex agris deducere coeperunt; G IV, 30.
diduco: diductis .. nostris paulatim navibus artificio guberatorum || et || mobilitati navium locus dabatur; C II, 6, a.
dimitto: (cum barbari) paulatim copias distributas dimittere non possent; G VIII, 15.
discedo: f. deduco.
duco: a quibus (castris) paulatim, quantum copiae patiebantur, vallum in oppidi circuitum ducere instituit; G VIII, 33.
excedo: aurigae interim paulatim ex proelio excedunt; G IV, 33.
liquesco: quae (aqua) paulatim spatio temporis liquescit ac subsidit; A 5.
metior: frumentum parce et paulatim metiri instituit; G VII, 71.
minuo: quae (praemia) ... paulatim .. et occulte militarem disciplinam severitatemque minuebant; A 48.
perturbo: horum vocibus ac timore paulatim etiam ii, qui magnum in castris usum habebant, milites centurionesque ..., perturbabantur; G I, 39, b.
procedo: paulatim ex silvis instructa multitudo procedit peditum; G VIII, 19, a. lente atque paulatim proceditur; C I, 80.
redeo: quod is collis ... in frontem leniter fastigatus paulatim ad planiciem redibat; G II, 8.
reduco: paulatim reducit suas copias in castra; Af 32.
refero: f. cedo; C II, 40.
relinquo: pars ... Nili derivata ... paulatim medium inter se spatium relinquens ... mari coniungitur; A 27.
retorqueo: ubi paulatim retorqueri agmen ad dextram conspexerunt; C I, 69.
subsido: f. liquesco.
supporto: unde paulatim frumentum in oppidum supportarent; G VIII, 35.
venio: populum Romanum paulatim in consuetudinem eius regni occupandi venire; A 3.
II. acclivis: locus erat castrorum editus et paulatim ab imo acclivis circiter passus mille; G III, 19.
augustus: scrobes ... fodiebantur paulatim angustiore ad infimum fastigio; G VII, 73, b.

paulisper, ein wenig, kurze Zeit: commoror: ibi paulisper Caesar ante portum commoratus ... exponit exercitum; Af 3. nacti locum atque ibi paulisper commorati; Af 18. Scipio interim paulisper ... in eo loco commoratus; Af 32. Caesar paulisper commoratus ... legionibus opus attribuit; Af 38. Caesar ... paulisper commoratus, si forte vellent classe dimicare; Af 63.
fero: animi est ista mollitia, non virtus, paulisper inopiam ferre non posse; G VII, 77, b.
intermitto: milites certiores facit, paulisper intermitterent proelium; G III, 5.
moror: (hostes) paulisper apud oppidum morati; G II, 7. hostes paulisper morati ... impetum non tulerunt; G V, 21. (Caesar) ibi paulisper sub armis moratus facit ... pugnandi potestatem; C I, 41.
pugno: hic paulisper est pugnatum; C III, 67.
resisto: quo loco ... paulisper nostris restiterunt; G IV, 14.
sustineo: quod ... comites familiaresque eius (Ambiorigis) angusto in loco paulisper equitum nostrorum vim sustinuerunt; G VI, 30. paulisper una proelium sustinent; G VI, 38.

paulo, ein wenig, etwas: I. antecedo: harum (alcium) est consimilis capris figura ..., sed magnitudine paulo antecedunt; G VI, 27.
II. aequior: quae (legio) pro subsidio paulo aequiore loco constiterat; G VII, 51.
amplius: quorum alter milia passuum circiter quinquaginta, alter paulo amplius ab iis absit; G V, 27, b. abest (iugum) directo itinere ab Utica paulo amplius passus mille; C II, 24.
editior: in hoo fere medio spatio tumulus erat paulo editior; C I, 43.
eminentior: has (trabes) paulo longiores atque eminentiores, quam extremi parietes erant, effecerant; C II, 9, b.
fortior: ut nullum paulo fortius factum latere posset; G III, 14, b.
humanior: (Ubii) paulo sunt eiusdem generis ceteris humaniores; G IV, 3.
humilior: ad celeritatem onerandi ... paulo facit (naves) humiliores, ... ad onera, ad || ac || multitudinem iumentorum transportandam paulo latiores; G V, 1. alter ... erat vallus humiliore paulo munitione; C III, 63, a.
incautius: quod paulo incautius custodias in muro dispositas videbat; G VII, 27.
latior: f. humilior; G V, 1.
lenior: paulo leniore fastigio (est iugum) ab ea parte, quae ad Uticam vergit; C II, 24.
longior: f. eminentior.
longius: qui (milites) paulo longius aggeris petendi causa processerant; G II, 20. cum paulo longius a castris processisset; G IV, 32. reliquam partem exercitus, quod paulo aberat longius, non putat exspectandam; G V, 46. paulo etiam longius tolerari posse parcendo; G VII, 71. progresso ei (Varroni) paulo longius litterae Gadibus redduntur; C II, 20, a. paulo longius progrediendum existimabat Caesar; C III, 55. aciem .. instruxit, primo suis locis pauloque a castris Pompei longius; C III, 84. cum (Caesar) longius paulo discederet; A 10. (Scipio) paulo longius progressus ab suis munitionibus; Af 48. paulo longius eius (Scipionis) equitatus circumvectus; Af 59.
maturius: Caesar ... maturius paulo, quam tempus anni postulabat, in hiberna ... exercitum deduxit; G I, 54.
minus: eo die milites sunt paulo minus septingenti desiderati; G VII, 51. harum altera navis

CCXX e legione tironum sustulerat, altera ex veterana paulo minus CC; C III, 28, a.
notior: non (fuit) civis Romanus paulo notior, quin ad diem conveniret; C II, 19.
quietior: paulo .. habuit post id factum Caesar quietiorem Galliam; G V, 58.
salsior: salsior paulo praeter consuetudinem aqua trahebatur ex proximis aedificiis; A 6.
tardius: a quibus (equitibus) cum paulo tardius esset administratum; G IV, 23.
tumultuosius: eis (equitibus) ... imperat, ut paulo tumultuosius omnibus locis vagarentur; G VII, 45, a.
vehementior: inde paulo vehementiore tempestate nihilo periculosius se navigaturum credens (Cassius) profectus; A 64.
III. ante: Genabenses paulo ante mediam noctem silentio ex oppido egressi; G VII, 11, b. paulo ante tertiam vigiliam est animadversum fumare aggerem; G VII, 24. f. **ante**, B, I, 3. paulo (18 St.) S. 80, b.
citra: paulo .. citra eum locum aliis comprehensis collibus munitiones perfecerunt; C III, 46.
infra: onerariae duae (naves) ... paulo infra delatae sunt; G IV, 36. hi (uri) sunt magnitudine paulo infra elephantos; G VI, 28. paulo infra milites navibus transportari; G VII, 61.
post: paulo post mediam noctem naves solvit; G IV, 36. ipse (Labienus) post paulo silentio egressus; G VII, 60. post paulo tamen ... quae ignorabant, de L. Domitii fuga, cognoscunt; C I, 20. paulo post renuntiat ... non posse agi de compositione; C I, 26, b.
supra: paulo supra hanc memoriam servi et clientes ... una cremabantur; G VI, 19.
ultra: Caesar paulo ultra eum locum castra transtulit; C III, 66. legio XXXVII ... ad litora Africae paulo *ultra* Alexandriam delata est; A 9. paulo ultra eum numerum classiarii et remiges (desiderati sunt); A 21.

paululum, ein wenig: quod is collis ... paululum ex planicie editus tantum ... patebat, quantum ..; G II, 8.

paulum, wenig, ein wenig, etwas: A. **neutr.:** I. deest: ut ... semper .. paulum ad summam felicitatem defuisse videretur; G VI, 43.
II. relinquo: quod ibi paulum frumenti reliquerant; C I, 78.
tribuo: si vero alteri paulum modo tribuisset fortuna; C III, 10, b.
III. frumenti: f. II. relinquo.
B. **Adverb:** I. abdo: pedestres..copias paulum ab eo loco abditas in locis superioribus constituunt; G VII, 79.
absum: paulum .. afuit, quin Varum interficeret; C II, 35, a.
cedo: cum (legio) paulum aversa hostibus cessisset; A 40.
decedo: quae .. ibi cumque naves ... paulum suo cursu decesserunt; C III, 112, a.
degredior: (Caesar) paulum ex eo loco degreditur; C I, 72.
excedo: paulum .. ex via excedebat; G V, 19.
intermitto: paulum quidem intermissa flamma; G V, 43.
praemitto: praemissis paulum impedimentis; G VI, 8, a.
progredior: paulum .. a maioribus castris progressus aciem instruxit; G I, 50. cum illi aut ex arido aut paulum in aquam progressi ... tela ... conicerent; G IV, 24. paulum progressam (legionem) inferiore constituit loco; G VII, 45, b. ipse (Caesar) paulum ex eo loco cum legione progressus; G VII, 49. Calenus ... paulum .. a portu progressus litteras a Caesare accipit; C III, 14.
promoveo: paulum legiones Caesar ... promoveri iubet; G VII, 70.
propello: uno interfecto reliquos paulum propellit; G V, 44, b.
reclino: ita (alces) paulum modo reclinatae quietem capiunt; G VI, 27.
recreo: qui ut paulum ab illo timore se recrearunt; A 27.
refero: barbari constiterunt ac paulum modo pedem rettulerunt; G IV, 25.
removeo: naves longas .. paulum removeri ab onerariis navibus ... iussit; G IV, 25. cum paulum ab legionibus nostros removissent; G V, 16.
summoveo: duobus .. (hostibus) interfectis reliquos a porta paulum summovit; G VII, 50, b.
tardo: paulum hostium impetus tardatus est; G II, 25.
II. post: ita (Petronius) pugnans post paulum concidit; G VII, 50, b.
supra: paulum supra eum locum ... facere pontem instituit; G VI, 9.
III. zum Satz: tigna bina .. paulum ab imo praeacuta ... inter se iungebat; G IV, 17, a.

pax, Friede: I. est, potest: nobis nisi Caesaris capite relato pax esse nulla potest; C III, 19, b.
II, 1. accipio: quietem Italiae, pacem provinciarum, salutem imperii uni omnes acceptam relaturos; C III, 57.
concilio: f. **concilio** pacem (3 St.) S. 195, a.
confirmo: cum proximis civitatibus pacem et amicitiam confirmare (constituerunt); G I, 3. his rebus pace confirmata; G IV, 28.
constituo: non tantum indutiis factis, sed prope iam *pace* constituta; A 63, b.
facio: f. **facio**, III. pacem (4 St.) S. 386, a.
odi: vos ita pacem semper odistis, ut ..; H 42, b.
peto: cum ... suppliciter .. locuti flentes pacem petissent; G I, 27. pueri mulieresque ex muro passis manibus suo more pacem ab Romanis petierunt; G II, 13. qui per dolum atque insidias petita pace ultro bellum intulissent; G IV, 13. quibus (legatis) pacem atque amicitiam petentibus liberaliter respondit; G IV, 18. in petenda pace eius rei culpam in multitudinem coniecerunt; G IV, 27. cum ultro in continentem legatis missis pacem ab se petissent; G IV, 27. Menapii legatos ad eum (Caesarem) pacis petendae causa mittunt; G VI, 6. testibus se militibus uti posse, quanto studio pacem petisset; C III, 90.
redimo: sese ne obsidibus quidem datis pacem Ariovisti redimere potuisse; G I, 37.
refero: f. accipio.
2. utor: si pace uti velint, iniquum esse de stipendio recusare; G I, 44, a. portis patefactis eo die pace sunt usi; G II, 32.
3. abhorreo a: ipsos duces a pace abhorruisse; C I, 85, a.
ago de: hoc unum esse tempus de pace agendi; C III, 10, b. conatus tamen nihilo minus est aliis rationibus [per colloquia] de pace agere; C III, 18. quae (legationes) de pace agerent; A 36.
contineo in: Galliam condicione parendi meliore facile in pace continuit; G VIII, 49.
experior de: sese omnia de pace expertum; C III, 57.
intendo ad: omnium animi intenti esse ad pacem videbantur; C III, 19, b.

loquor de: Titus Labienus prodit, summissa oratione loqui de pace || sed missa oratione de pace loqui elate || atque altercari cum Vatinio incipit; C III, 19, b.

mitto de: misit (Pompeius) ad me N. Magium || Magnum || de pace; F 19.

pertineo ad: qui (P. Vatinius) ea, quae maxime ad pacem pertinere viderentur, ageret; C III, 19, a.

proficio ad: ad reliqui temporis pacem atque otium parum profici; G VII, 66, a.

proficiscor de: oppidanis dixit se de pace ad Caesarem proficisci; H 32, a.

III. **integer ad:** ut quam integerrima essent ad pacem omnia; C I, 85, a.

IV. 1. **condicio:** confirmare sese neque legatos missuros neque ullam condicionem pacis accepturos; G II, 15. illa .. potius utendum consilio, ... quam aut deditionis aut pacis subeundam condicionem; G VII, 78. qua celeritate et fideles amicos retinebat et dubitantes terrore ad condiciones pacis adducebat; G VIII, 3. haec Caesar ita administrabat, ut condiciones pacis dimittendas non existimaret; C I, 26, a. hanc unam atque extremam esse pacis condicionem; C I, 85, c. non esse usurum condicionibus pacis eum, qui superior videretur; C III, 10, b. condiciones pacis ... Romae ab senatu et a populo peti debere; C III, 10, b. neque ullam spem aut condicionem pacis (Libonem) afferre; C III, 17.

desperatio: tempus .. colloquio non dare ... magnam pacis desperationem afferebat; C I, 11.

diuturnitas: quae (provincia) propter diuturnitatem pacis nullum auxilium desiderarit; C I, 85, b.

mentio: qui (Carnutes) saepe vexati numquam pacis fecerant mentionem; G VIII, 31.

spes: spes pacis Domitio in eisdem castris morandi attulit causam; A 37. f. condicio; C III, 17.

2. **legati de:** f. **de.** III. legati (9 St.) S. 251, a.

V, 1. **Ablativ:** ut neque bello fortes neque pace boni aut utiles fueritis; Af 54, b.

2. **in:** in pace nullus est communis magistratus; G VI, 23.

peccatum, Vergehen: I. **ignosco:** saepe a se fugatis (adversariis) ... et concessam vitam et ignota peccata; Af 31, b.

II. **causa:** scire ... se causam peccati facillime mortuis delegari; G VIII, 22.

conscientia: hic (Salienus) propter conscientiam peccatorum suorum persuasit adolescentibus, ne repugnarent; Af 28.

pecco, sich vergehen, sündigen: 1. **causa:** quod in eo (Gaio Valerio Procillo) peccandi Germanis causa non esset; G I, 47.

licentia: qui (milites) ex tanta victoria licentiam sibi assumpsissent immoderate peccandi; Af 85, b.

2. **alqs:** quo maiorem, credo, licentiam habeant, qui peccare conentur; C II, 31, b.

familiares: qui (familiares) ... nihilo minus oderant eum, cuius nomine peccabant; A 50.

pectus, Brust, Herz, Sinn: I, 1. **traicio:** ipse (Iuba) sibi cum conaretur gladio traicere pectus nec posset; Af 94.

2. **adfigo:** pilum viribus contortum ... equi graviter adverso pectori adfixit; Af 16.

3. **habeo in:** habe semper in memoria atque in pectore, ut tamquam scopulum sic fugias inauditum atque insolens verbum; F 7, a.

II. **exstare:** ut equites ... possent ... flumen transire, pedites vero tantummodo humeris ac summo pectore exstare || exstarent ||; C I, 62.

prominere: matresfamiliae ... pectore nudo prominentes passis manibus obtestabantur Romanos, ut sibi parcerent; G VII, 47, b.

resistere: cum centuriones pectore adverso resisterent vique continerent milites; Af 82.

pecuarius f. **pecuniarius.**

peculiaris, eigen: initio quaesturae suae eam provinciam ex omnibus provinciis sibi peculiarem constituisse; H 42, a.

pecunia, Geld, Geldsumme, Vermögen: I. **est:** etsi eam pecuniam publicam esse constabat datamque a Pompeio in stipendium; C I, 23. quod penes eum est pecuniae tradit; C II, 20, b. ad explicandos sumptus rei militaris cum pecuniam necessariam esse iudicaret; A 34, a.

venit: ne pecunia illa ex infinitis rapinis confecta in potestatem cuiusquam veniret; A 64.

II, 1. **accipio:** viri, quantas pecunias ab uxoribus dotis nomine acceperunt, tantas ex suis bonis aestimatione facta cum dotibus communicant. huius omnis pecuniae coniunctim ratio habetur fructusque servantur; G VI, 19. f. expendo; A 56.

cogo: cuius modo rei nomen reperiri poterat, hoc satis esse ad cogendas pecunias videbatur; C III, 32, a.

communico: f. accipio.

comporto: quo ex cuncto regno omnem pecuniam carissimasque res comportaverat; Af 91, a.

confero: huc Caesar omnes obsides Galliae, frumentum, pecuniam publicam ... contulerat; G VII, 55, a. f. **confero** pecuniam (5 St.) S. 198, b.

conficio: f. I. venit.

considero: armis, frumento pecuniaque considerata; Af 89.

corrogo: pecunia ad necessarios sumptus corrogata; C III, 102, a.

credo: cum fides tota Italia esset angustior neque creditae pecuniae solverentur; C III, 1. ut sexenni die sine usuris creditae pecuniae solvantur; C III, 20.

custodio: idem .. (Salienus) pecuniam et ornamenta triumphi Caesaris retinenda et custodienda curarat; Af 28.

debeo: ab publicanis suae provinciae debitam biennii pecuniam exegerat; C III, 31.

depono: f. tollo; C III, 33.

describo: certis hominibus dat negotium, ut ... pecuniae .. describerentur atque imperarentur; A 51.

dissolvo: militibus aequa facta aestimatione pecuniam pro his rebus dissolvit; C I, 87.

distribuo: a tribunis militum centurionibusque mutuas pecunias sumpsit; has exercitui distribuit; C I, 39.

do: pecunia uti ex aerario Pompeio detur; C I, 6, a. f. I. est; C I, 23.

dono: certum est vobis vitam et pecuniam donare; Af 44. pecuniam et argentum in praesentia familiae donavit; H 33.

exigo: f. **exigo** pecuniam (5 St.) S. 370, a.

expendo, fero: pecuniae locupletibus imperabantur, quas Longinus sibi expensas ferri non tantum patiebatur, sed etiam cogebat; A 49. sanatis vulneribus arcessit omnes, qui sibi pecunias expensas tulerant, acceptasque eas iubet referri; A 56.

habeo: quos equites secum habuit, quod pecuniae secum habuit, eis distribuit; H 32, a.

impero: ſ. **impero** pecuniam (12 St.) S. 467, a.
mutuor: quam maximas potuerunt pecunias mutuati; C III, 60.
numero: magnam (pecuniam) societates earum provinciarum, quas ipse obtinebat, sibi numerare coëgerat; C III, 3. quod eius (P. Vestrii) frater Romae pecuniam imperatam numeraverat; Af 64.
partior: pecuniam atque equos inter se partiti sunt; G VII, 55, b.
persolvo: imperata se facere pecuniamque promissam Caesari non posse persolvere; A 34, a.
polliceor: quin ... civitates sollicitarent, pecunias pollicerentur; G V, 55. illi (propinqui) finitimos Germanos sollicitare et pecuniam polliceri non desistunt; G VI, 2. horum principibus pecunias, civitati autem imperium totius provinciae pollicetur; G VII, 64. pecunias, quas erant in publicum Varroni cives Romani polliciti, remittit; C II, 21. eum ... equitibus .. Caesaris Gallis atque Hispanis ... pecuniam polliceretur; C III, 22.
praecipio: ab iisdem (publicanis) insequentis anni mutuam (pecuniam) praeceperat; C III, 31.
profero: cum Lentulus consul ad aperiendum aerarium venisset ad pecuniam Pompeio ex senatusconsulto proferendam; C I, 14.
promitto: ſ. persolvo.
refero: pecunias monumentaque ... referri in templum iubet; C II, 21. se ... pecuniam multae nomine relaturum; Af 90. ſ. expendo; A 56.
remitto: ſ. polliceor; C II, 21. — retineo: ſ. custodio. — solvo: ſ. credo.
sumo: pecunia a quibusdam privatis sumpta; C III, 103. ſ. distribuo.
tollo: pecuniae a municipiis exiguntur, e fanis tolluntur; C I, 6, b. Ephesi a fano Dianae depositas antiquitus pecunias Scipio tolli iubebat; C III, 33. pecunia societatis sublata; C III, 103. Caesar ... reperiebat T. Ampium conatum esse pecunias tollere Epheso ex fano Dianae; C III, 105.
trado: pecuniam ex publico tradunt; C II, 22. ſ. I. est; C II, 20, b.
2. affero: haec res Ephesiae pecuniae salutem attulit; C III, 33.
fero: ita duobus temporibus Ephesiae pecuniae Caesar auxilium tulit; C III, 105.
remitto: periculum vitae dolorque vulnerum pecuniae remissus crudelitatem cum avaritia certasse significabat; A 55.
3. libero: ea pecunia provinciam liberasse; H 42, a.
4. caveo de: obsidibus .. de pecunia cavent; G VI, 2.
largior de: de sua pecunia largitus est; Af 87, b.
III. continens in: ne (Caesar) continentior in vita hominum quam in pecunia fuisse videatur; C I, 23.
IV, 1. alqd: ſ. I. est; C II, 20, b. — II, 1. habeo.
cupiditas: ne qua oriatur pecuniae cupiditas; G VI, 22.
fructus: ſ. II, 1. accipio.
magnitudo: propter pecuniae magnitudinem aliqua ei (civi) inferebatur causa, ut eo de medio sublato ex eius pecunia latronum largitio fieret; H 1.
praemia: de praemiis pecuniae ... agebant; C III, 83.
quaestus: hunc (Mercurium) ad quaestus pecuniae mercaturasque habere vim maximam arbitrantur; G VI, 17.
ratio: ſ. II, 1. accipio.
summa: ut his (senatoribus) testibus in summa pecuniae uteretur; C III, 105.
2. largitio ex: ſ. 1. magnitudo.
V, 1. exaedificare: quod oppidum (Cingulum) Labienus constituerat suaque pecunia exaedificaverat; C I, 15, a.
iuvare: quod ... eum .. (Iubam) armis, militibus, pecunia iuverant; Af 97.
multare: tertiam (fore tabellam), qui pecunia multarent; C III, 83.
onustus: Considius ... se .. clam cum paucis barbaris pecunia onustus subducit; Af 93.
redimere: exceptis iis, qui se pecunia redemerunt; A 55.
sollicitari: Convictolitavis Haeduus ... sollicitatus ab Arvernis pecunia; G VII, 37.
valere: quantum gratia, auctoritate, pecunia valent, ad sollicitandas civitates nituntur; G VII, 63.
2. praeter: qui (praefecti, exactores) praeter imperatas pecunias suo etiam privato compendio serviebant; C III, 32, b.

pecuniarius, das Geld betreffend: dona: cohortem .. postea duplici stipendio, frumento † vespeciariis || frumentoque et pecuniariis; frumentariis, pecuariis || militaribusque donis amplissime donavit; C III, 53.
res: his ... agros .. in Gallia ex hostibus captos praemiaque rei pecuniariae magna tribuerat; C III, 59.

pecus, Vieh: I. sunt: pecora, quod secundum poterat esse inopiae subsidium, propter bellum finitimae civitates longius removerant; C I, 48, b.
versantur: cum in agris et pecora et homines animadverteret versari tamquam amicorum adventu; A 36.
II. adigo: ut pecore ex longinquioribus vicis adacto extremam famem sustentarent; G VII, 17, a.
compello: pecora atque homines ex agris in silvas compellebat; G V, 19.
consumo: non tantum pecora atque iumenta, sed etiam magna hostium multitudo siti consumebatur; G VIII, 41.
deduco: Ubiis imperat, ut pecora deducant; G VI, 10.
diripio: pecus diripi, trucidari; Af 26, b.
distribuo: pecus, cuius magna erat copia ab Mandubiis compulsa, viritim distribuit; G VII, 71.
habeo: pecus .., cuius rei summa erat ex Epiro copia, magno in honore habebant; C III, 47.
impero: Caesar iis civitatibus, quae ad eius amicitiam accesserant, ... pecus imperabat; C I, 52.
removeo: ſ. 1. sunt.
reperio: si quid frumenti aut pecoris in agris reperire possent; G VII, 20, c.
teneo: cum iam pecus atque extrema impedimenta ab nostris tenerentur; G III, 29.
trucido: ſ. diripio.
2. vasto: proximum suae dignitatis esse ducebat, adeo fines eius vastare civibus, aedificiis, pecore, ut ..; G VIII, 24.
III. cupidus: magno pecoris numero, cuius sunt cupidissimi barbari, potiuntur; G VI, 35, a.
IV. alqd: ſ. II, 1. reperio.
copia: frumentum .. in agris et pecoris copiam nactus; G VII, 56. ſ. II, 1. distribuo.
multitudo: magnam .. multitudinem pecoris intra eas fauces dissipari iussit; A 36.
numerus: pecorum magnus numerus (est); G V, 12. quo satis magnus hominum pecorisque numerus convenerit; G V, 21. magnus ibi nu-

merus pecoris repertus; G V, 21. magno pecoris atque hominum nomero capto; G VI, 3. magno pecoris atque bominum numero potitur; G VI, 6. f. III.

V. vivere: neque multum frumento, sed maximam partem lacte atque pecore vivunt; G IV, 1.

pedalis, einen Fuß dick: ligua: pedalibos lignis coniunotis inter se porticus integebantur; C II, 2.

trabes: transtra pedalibus in altitudinem trabibus coufixa clavis ferreis; G III, 13, a.

pedes, Fußgänger, Infanterist: I. **Subject:** adaeqnant, circumsistnnt: equitum milia erant sex, totidem uumero pedites velocissimi ac fortissimi, quos ex omni eopia singuli singulos suae salutis causa delegerant: cum bis in proeliis versabantur. ad eos se equites recipiebant: hi, si quid erat durius, concurrebant, si qui graviore vulnere accepto equo deciderat, circumsistebant; si qno erat lougius prodeundum aut celerius recipieudum, tanta erat borum exercitatione celeritas, ut iubis equorum sublevati cursum adaequarent; G I, 48.

coepit: ita exiguo tempore eques pedestre [pedes equestre] proelium facere coepit; H 15.

coueurrunt: f. adaeqnant.

cousueseuut: equites .. ab bis (civitatibus) arcessit et levis armaturae pedites, qui inter eos proeliari consuerant; G VII, 65.

exstant: ut equites ... possent ... transire, pedites vero tantummodo bomeris ac summo pectore exstare || exstareut || et cum altitudine aquae tam etium rapiditate fluminis ad transeundum impedireutur; C I, 62.

facit: f. coepit.

fernnt: si pedites suis auxilium ferant atque in eo morentur, iter facere non posse; G VII, 66, b. qui (pedites) toto agmine subsisteutes equitibus suis contra nostros ferunt auxilinm; G VIil, 28.

iueunt: qui (pedites) ... eminus ex ripis proelium impar inirent; A 29.

intereunt: f. III. milia; G VIII, 21.

morantnr: f. feruut; G VII, 66, b.

oceurrunt, petunt: eodem tempore equites nostri levisqoe armaturae pedites, qui cum iis una fuerant, quos primo hostium impetn pulsos dixeram, cum se iu castra recipereut, adversis bostibus occurrebant ac rursus aliam iu partem fugam petebant; G II, 24.

procurrunt: subito ex condeusis turmis pedites Numidae levis armaturae eum equitibus procurrunt; Af 14.

proeliautur: quibus (equitibos) celeriter subveniunt levis armaturae pedites ... turmisque uostrorum interpositi eonstauter proeliautur; G VIII, 19, a.

probibent: equitatum omnem cxpeditosque delectos pedites ad id flumen misit, qui transitu Caesarem prohiberent; A 29.

reeipiunt: f. I. occurrunt.

remauent: pedites dispositi partim ibi remanserunt; H 3, b.

resistunt: pedites interim resistebant; Af 14.

subsistnnt: f. feruut.

subveniuut: f. proeliantur.

succeduut: coufligit audacius equitatus hostium succedeutibus sibi peditibus; G VIII, 28.

sont: saucii XII pedites et equites V; H 15. f. adaequant. occurruut.

veuiuut: cum pedites levi armatura lecti ad pugnam equitibus nostris necopinantibus veuissent; H 15.

II. **nach Verben:** 1. adduco: Ariovistus postulavit, ne quem peditem ad colloquium Caesar adduceret; G I, 42.

amitto: amisso equitatu et fortissimis peditibus; G VIII, 20.

arcesso: f. I. consuescunt.

cogo: f. III. milia; G VII, 76.

coudeuso: inter eos (equites) levis armaturae Numidas et sagittarios pedites interposueraut et ita coudeusaveraut, ut procul Caesariani pedestres copias arbitrarentur; Af 13.

deligo: f. **deligo,** 1. pedites (5 St.) S. 262, a.

dispouo: inde cum saepe in insidiis equites peditesqne dispouerent; G VIII, 16. Pharnaces in insidiis delectos pedites omnesque paene disposuit equites; A 36. f. I. remanent. — III. milia; G VII, 34.

babeo: f. III. milia; C I, 39. — impedio: f. I. exstant. — impero: f. III. milia; G VII, 64.

impedio: f. I. exstant.

intercipio: intercepti [hostium] complures equites peditesque; Af 19, a.

interpono: f. coudenso. — I. proeliantur.

lego: f. I. veniunt. — mitto: f. **mitto,** III. pedites (4 St.) S. 621, b. — pello: f. I. occurrunt.

praemitto: equitatum omnem Germanosque pedites, summae velocitatis bomines, ad castra hostium pruemittit; G VIII, 36.

receusco: f. III. milia; G VII, 76.

sublevo: f. I. adaequaut.

vnluero: pedites ... latere uudato a proximis Numidis iaculis vulnerabautur; Af 15.

2. suceurro: dum equites rursus cursu renovato peditibus suis sncurrereut; Af 14.

3. cognosco ex: ex quibus (equitibos, peditibus) coguitum est consilium bostium; Af 19, a.

cougredior cum: cum eques ad dimicandum [dimisso equo] cum pedite cougreditur, nequaquam par habetur; H 15.

conieio inter: inter legiouarios [pedites] iacula couiciunt; Af 14.

proelior contra: nostri ... fortissime coutra pedites proeliantur; G VIII, 28.

recipio ad: f. I. adaequant.

III. **nach Substantiven:** alqd: Petreiano auxilio adhibito equitibus MDC, peditum ae levis armaturae quartum tanto; Af 19, b.

acies: bostes ... aciem diriguut mirabili lougitudine || mirabllem iu longitudinem || uon peditum, sed equitum confertam; Af 13.

auxilia: magna auxilia eqnitum peditumque ab rege missa Uticam venire; C II, 26.

celeritas: f. I. adaequant.

copiae: civitas ... magnas .. babet copias peditum; G V, 3. Saburra copias equitum peditumque iustruit; C II, 40. comparatis equitum magnis peditumque copiis; Af 25.

manus: Bellovaci delecta manu peditum ... silvestribus locis insidias disponuut; G VIII, 12.

milia: ut ... equitatum .. omuem et peditum milia decem sibi celeriter mittereut, quae iu praesidiis rei frumentariae causa disponcret; G VII, 34. Haeduis Segusiavisque ... decem milia peditum imperat; G VII, 64. coactis equitum VIII milibus et peditum circiter CCL haec iu Haeduorum fiuibus recensebantur; G VII, 76. comperit Caesar Correum ... fortissimorum milia sex peditum delegisse; G VIII, 17. delectorum peditum multa milia luterisse; G VIII, 21. auxilia peditum * milia, equitum IV milia omnibus superioribus bellis habuerat; C I, 39. cuius (exercitus) uumerus in praesentia fuit peditum III milia equites CL; Af 3. nostri desiderati ad bomiunm mille partim equitom partim peditum; H 31, b.

multitudo: paulatim ex silvis instructa multitudo procedit peditum; G VIII, 19, a. quum

latissime potuit porrecta equitum peditumque multitudine; Af 30.

numerus: equitum peditumque certum numerum a civitatibus Siciliae exigebat; C I, 30, b. magnum peditum numerum interficiunt; C II, 26.

pars: II milia Hispanorum et Gallorum equitum ... et peditum eam partem, cui maxime confidebat, Saburrae summisit; C II, 40. idem altera pars equitum peditumque Caesaris facit; Af 17.

stabilitas: ita mobilitatem equitum, stabilitatem peditum in proeliis praestant; G IV, 33.

IV. **Umstand:** 1. circumdari: hi (Remi) ... cupidius insecuti peditibus undique sunt circumdati; G VIII, 12.

2. cum: Iuba ... cum ... equitibus frenatis DCCC, Numidis sine frenis peditibusque levis armaturae grandi numero ... ad Scipionem est profectus; Af 48. Cn. Pompeius cum equitibus paucis nonnullisque peditibus ... Carteiam contendit; H 32, b. f. I. adaequnant.

pedester, zu Fuß, zu Lande: accessus: tota Aegyptos maritimo accessu Pharo, pedestri Pelusio velut claustris munita existimator; A 26.

copia: pedestrem .. copiam in secunda acie minus CCCC passus constituunt; Af 38. partim ubi equitatus partim ubi pedestris copia ... castris praesidio esse possent; H 6. — quidquid possunt, pedestribus valent copiis; G II, 17. ipse eo pedestribus copiis contendit; G III, 11. equitatu suo pulso ... subito pedestres copias ... ostenderunt; G III, 20. ubi Vercingetorix eum pedestribus copiis consederat; G VII, 67. Cavarillus, qui post defectionem Litavici pedestribus copiis praefuerat; G VII, 67. pedestres .. copias paulum ab eo loco abditas in locis superioribus constituunt; G VII, 79. M. Octavium ... nostrorum militum oppugnare praesidia partim classe per se partim pedestribus copiis per barbaros; A 44, a. erat copiis pedestribus multo firmior Marcellus; A 61. inter eos (equites) levis armaturae Numidas et sagittarios pedites interposuerant et ita condensaverant, ut procul Caesariani pedestres copias arbitrarentur; Af 13. existimabat .. se acie instructa cum pedestribus copiis dimicaturum; Af 13.

iter: pedestria esse itinera concisa aestuariis; G III, 9, a. quod ... eo .. illus (adversarios) compulerim, ut neque pedestri itinere neque navibus commeatu iuvari possint; C II, 32, d. Mithridates Pergamenus ... cum magnis copiis ... itinere pedestri ... Pelusium adducit || ad P. adcurrit ||; A 26.

proelium: quo (studio) in pedestribus uti proeliis consuerant; G IV, 24. ita exiguo tempore eques pedestre [pedes equestre] proelium facere coepit; H 15.

peditatus, Fußvolk: I. subsequitur: peditatum .. subsequi iubet; G V, 38.

II, 1. cogo: Indutiomarus equitatum peditatumque cogere ... instituit; G V, 3.

habeo: peditatu, quem antea habuerat, se fore contentum dicit; G VII, 64.

2. utor: peditatu duntaxat procul ad speciem utitur; C II, 41, a.

III. contentus: f. II, 1. habeo.

IV. auxilia: ut auxilia peditatus equitatusque mittant; G VI, 10.

copiae: docet omnes equitatus peditatusque copias Treverorum tria milia passuum longe ab suis castris consedisse; G V, 47. magnis coactis peditatus equitatusque copiis; G VI, 7, a. Haedui de consilio legatorum ... copias equitatus peditatusque subsidio Biturigibus mittunt; G VII, 5. cum ... foris tantae copiae equitatus peditatusque cernerentur; G VII, 76.

multitudo: bis rebus celeriter magna multitudine peditatus equitatusque coacta; G IV, 34.

V. ab: ne qua subito irruptio ab hostium peditatu fiat; G VII, 70.

cum: unam partem ab altera exclusam equitibus intrinsecus adortus cum peditatu; Af 17. cum equitibus Numidis MDC electis peditatusque eiusdem generis satis grandi ... subsidio suis occurrunt; Af 18.

pelagus, Meer: ancoris sublatis pelagus remis petere coeperunt; H 40, b.

pellis, Fell, Haut, Zelt: I. Subjekt: pelles pro velis alutaeque tenuiter confectae, hae sive propter lini inopiam ..., sive ..; G III, 13, a.

II, 1. utor: quod ... pellibus aut parvis rhenonum tegimentis utuntur; G VI, 21.

2. acquiesco sub: quibus rebus attenuati oppido perquam || [per]quam || pauci sub pellibus acquiescebant; Af 47.

contineo sub: uti ... continuatione imbrium diutius sub pellibus milites contineri non possent; G III, 29.

excipio ex: ut difficilioribus usi tempestatibus ex pellibus, quibus erant tectae naves, nocturnum excipere rorem cogerentur; C III, 15.

biemo sub: Caesar ... ibi ... sub pellibus hiemare constituit; C III, 13.

III. exiguitas: ut locis frigidissimis neque vestitus praeter pellis haberent quicquam, quarum propter exiguitatem magna est corporis pars aperta; G IV, 1.

varietas: harum (alcium) est consimilis capris figura et varietas pellium; G VI, 27.

IV, 1. induere: quae (scuta) subito, ut temporis exiguitas postulabat, pellibus induxerant; G II, 33.

tegi: f. II, 2. excipio ex.

vestiri: interiores ... lacte et carne vivunt pellibusque sunt vestiti; G V, 14.

2. praeter: f. 3. exiguitas.

pello, vertreiben, verjagen, zurückschlagen, schlagen: alqm: compluribus bis proeliis pulsis; G I, 10. magnam calamitatem pulsos accepisse; G I, 31, b. futurum esse paucis annis, uti omnes ex Galliae finibus pellerentur; G I, 31, c. Cimbris et Teutonis a Gaio Mario pulsis; G I, 40, b. quos primo hostium impetu pulsos dixeram; G II, 24. Romanos pulsos superatosque ... civitati renuntiaverunt; G II, 24. Ariovisto pulso; G IV, 16. Helvii sua sponte cum finitimis proelio congressi pelluntur; G VII, 65. Pompeius .. nullo proelio pulsus vestri facti praeiudicio demotus Italia excessit; C II, 32, a. qui (antesignani) tantum profecerunt, ut ... pellerent omnes; C III, 75. pulsum fugere Caesarem; C III, 79, a. ut ... neutri pellerentur; C III, 112, b. cum (C. Vergilius) ... pulsos fugatusque inde discessisset; Af 28.

aciem: cum hostium acies a sinistro cornu pulsa atque in fugam conversa esset; G I, 52.

adversarios: saepe a se fugatis, pulsis perterritisque (adversariis) .. concessam vitam; Af 31, b.

armaturam: primo impetu legionum equitatus et levis armatura hostium nullo negotio loco pulsa et deiecta est de colle; Af 69, a. vgl. partem.

copias: eas omnes copias a se uno proelio pulsas ac superatas esse; G I, 44, a. quae (copiae) quam facile subierant iniquum locum, tam celeriter gradu pulsae premebantur loci iniquitate; A 76.

equites: his (equitibus) facile pulsis ac proturbatis; G II, 19. ut equites minus † xxx Galli Maurorum equitum II milia loco pellerent fuga-

reatque in oppidum; Af 6. equites Caesariani vi universae subitaeque hostium multitudinis pulsi parumper cesserunt; Af 52.
equitatum: s. **equitatus,** II, 1. pello (4 St.) S. 324, a. — exercitum: s. **exercitus,** II, 1. pello (7 St.) S. 367, a.
hostes: ut, si essent hostes pulsi, celeritate periculum effugerent; G IV, 35. perterritis .. hostibus, quod equitatu, qua maxime parte exercitus confidebant, erant pulsi; G VII, 68. hostes pulsos deterritosque finem lacessendi facturos; Af 69, b. s. **hostis,** II, 1. pello (4 St.) S. 445, a.
legionem: qua (legione) pulsa; G II, 17. quod eo pulsa legio sese receperat; C III, 67.
nationes: quod intellegebant maximas nationes ... pulsas superatasque esse; G III, 28.
partem: pars equitatus .. cum levi armatura ... pulsi convulneratique ... ad suos refugerunt; Af 61, a.

penates, Hausgötter: postquam ... precibus urasset, uti se ad suos deos penates admitterent; Af 91, b.

pendo, zahlen, erleiden: octavas: Sulcitanos ... pro decumis octavas pendere iubet; Af 98.
poenas: ne communi odio Germanorum innocentes pro nocentibus poenas pendant; G VI, 9.
stipendium: si ... stipendium .. quotannis penderent; G I, 36. quod (stipendium) sua voluntate ad id tempus pependerint; G I, 44, a. quod (stipendium) Aduatueis, finitimis suis, pendere consuesset; G V, 27, a.
tributa: neque (druides) tributa una cum reliquis pendunt; G VI, 14.
vectigal: quid in annos singulos vectigalis populo Romano Britannia penderet, constituit; G V, 22.

penes, bei, im Besitz: sum: edicunt, penes quem quisque sit Caesaris miles, ut producatur; C I, 76. quae sint penes milites suos; C I, 87. quod penes eum est pecuniae tradit; C II, 20, b. cetera .. restitueret ..., quae penes eum (Pharnacen) essent; A 70.

penitus, tief hinein: Suevos omnes ... penitus ad extremos fines se recepisse; G VI, 10.

pensio, Zahlung, Rate: milies sestertio his imposito, ut per triennium sex pensionibus populo Romano solverent; Af 90.

penteris, Fünfruderer: capio: capit ex eo proelio penterem unam, triremes duas; A 47. penteres duas vacuas a defensoribus nullo repugnante cepit; Af 62.

penuria, Mangel: postquam ... neque ipse (Caesar) propius hostem castra ponere propter aquae penuriam se posse animadvertebat; Af 79.

per, durch, hindurch, über, über — hin, umher, während, mit, unter, vermittelst, wegen, aus, bei: I. **nach Verben:** accedo: ut ... propius .. ipse (Domitius) Alexandriam per Syriam accederet; A 38.
ascendo: quod (equitatus) angusto itinere per aggeres ascendebat; C III, 69.
consequor: Scipio ... confestim Caesarem per superiora loca consecutus; Af 79.
contendo: per fines Haeduorum in Lingones contendit; G VII, 9. recta per adversariorum praesidia ad oppidum contendunt; H 3, b.
defigo: asseres ... per IV ordines cratium in terra defigebantur; C II, 2.
deicio: hostes undique circumventi ... se per munitiones deicere ... intenderunt; G III, 26.
demitto: nonnullae (matresfamiliae) de muris per manus demissae sese militibus tradebant; G VII, 47, b.
dimitto: dimissis per agros nuntiis; G VI, 31. a Pompeio litteris per omnes provincias civitatesque dimissis; C III, 79, a.
dispono: ut equitibus per oram maritimam ab Antonio dispositis aquari prohiberentur; C III, 24. Caesar dispositis per vias cohortibus impetum eius (Achillae) sustinuit; C III, 111.
duco: per medium campum ... duo brachia instituit duci; Af 51. vallum .. et fossam per medium campum ducere ... non intermittit; Af 61, b.
emitto: noctu .. per vallum (milites) emittunt; C I, 76. quae consueverant navigia per pontes ad incendia onerariarum emittere; A 19.
eo: s. **eo,** II. alqs, per (4 St.) S. 312, b.
fero: Rhenus ... longo spatio per fines Nantuatium, Helvetiorum ... citatus fertur; G IV, 10.
ico: Pacidius graviter pilo per cassidem caput ictus (est); Af 78, b.
immitto: ex aedificiis .. per foramina in proxima aedificia arietes immittuntur; A 1.
influo: flumen est Arar, quod per fines Haeduorum et Sequanorum in Rhodanum influit; G I, 12.
ingredior: per mare umbilici fine ingressi terram petebant; Af 85, a.
insequor: insecuti per III milia passuum ... se ad suos recipiunt; Af 78, b.
licet: quod antea de colloquio postulasset, id per se fieri licere; G I, 42. qui, si per te liceat, perendino die cum proximis hibernis coniuncti; G V, 30. licere illis incolumibus per se ex hibernis discedere; G V, 41. is .. erat annus, quo per leges ei consulem fieri liceret; C III, 1.
mitto: quaecumque .. per locum praecipitem missa erant; G VIII, 42. ne semper magno circuitu per pontem equitatus esset mittendus; C I, 61. quod (legio) itinere terrestri per Syriam erat missa; A 34, b.
obtestor: haec uti fierent, per omnes deos perque foedera, quae Romae fecisset, eodem testamento Ptolemaeus populum Romanum obtestabatur; C III, 108.
percrebesco: cum fama per orbem terrarum percrebuisset, illum ... obsideri; C III, 43.
percurro: uti ... per temonem percurrere ... consuerint; G IV, 33.
perequito: primo per omnes partes perequitant; G IV, 33. qui non bis per agmen hostium perequitasset; G VII, 66, b.
perrumpo: per medios audacissime perruperunt; G V, 15. per medios hostes perrumpunt; G VI, 40.
pertineo: quae (silva Arduenna) ... per medios fines Treverorum a flumine Rheno ad initium Remorum pertinet; G V, 3. per quas (partes) fines Aegypti regnumque pertinet; A 2.
pervenio: pauci ... incertis itineribus per silvas ad Titum Labienum legatum in hiberna perveniunt; G V, 37. per fines Marrucinorum, Frentanorum, Larinatium in Apuliam (Caesar) pervenit; C I, 23. celeriter Petreius per Vettones ad Afranium pervenit; C I, 38. ut (Cassius) ... per .. Mauritaniam ad fines Numidiae perveniret; A 51.
possum: vgl. III, 2. tempus; G III, 9, a. Af 24.
praecipito: se .. per molem in mare praecipitaverunt; A 18.
praecurro: equitum Numidarum copiae dextra sinistraque per colles praecurrere; Af 70.

praemitto: per Arduennam silvam ... Lucium Minucium Basilum ... praemittit; G VI, 29.

proficiscor: uti Petreius ex Lusitania per Vettones cum omnibus copiis ad Afranium proficiscatur; C I, 38. ut ... coniuncto exercitu cum Domitio per Illyricum Italiae subsidio proficisceretur; C III, 78, b.

progredior: Caesar ... per iugum summum cum copiis progredi coepit; Af 49. Labienus progressus a suis castris milia passuum VII per iugum et collem; Af 65.

recipio: quod (equitatus) se per litora celeriter in oppidum recepit; C II, 26. si per declive sese reciperent; C III, 51, b. Domitius ... itineribus .. tutis per Cappadociam se in Asiam recepit; A 40. rursus (Philo) Hispalim *in* oppidum denuo noctu per murum recipitur; H 35.

sto: ubi cognovit per Afranium stare, quo minus proelio dimicaretur; C I, 41. quod stetisse per Trebonium, quo minus oppido potirentur, videbatur; C II, 13.

subsequor: Scipio ... cum universis copiis per iugum Caesarem subsequi coepit; Af 67. Labienus per iugum summum collis dextrorsus procul subsequi non desistit; Af 75.

summitto: ex castris cohortes per oppidum crebro summittebantur; C I, 45.

trado: Gallus per manus sevi ac picis traditas glebas in ignem e regione turris proiciebat; G VII, 25. fasces ... per manus stramentorum ac virgultorum ... inter se traditos ante aciem collocarunt; G VIII, 15. ut arma per manus necessario traderentur; C I, 68.

traduco: Helvetii iam per angustias et fines Sequanorum suas copias traduxerant; G I, 11. quod per fines Sequanorum Helvetios traduxisset; G I, 19.

traho: aegre per manus tractus (Baculus) servatur; G VI, 38.

transeo: per eorum corpora reliquos audacissime transire conantes ... reppulerunt; G II, 10.

vagor: per castra passim vagabantur; Af 47.

venio: quae (legiones) cum Pompeio per Mauritaniam venire dicebantur; C I, 60. Caesar ... per hostium munitiones in suam partem oppidi ... venit; A 32.

II. **nach Substantiven:** exitus: primis .. oppressis reliqui per horum corpora salutem sibi atque exitum pariebant; C III, 69.

iter: Pompeius per Candaviam iter in Macedoniam expeditum habebat; C III, 79, a. magnis .. itineribus per Cappadociam confectis; A 66. f. **iter.** I. est; G I, 6. 10. — II, 1. do (2 St.). patefacio. tento (S. 538). — **facio,** III. iter; G I, 7. ><. ><. 10. II, 16. VII, 66, a. C I, 39. III, 78, b. A 26. 64. 78. Af 43. 65. 95 (S. 385).

receptus: erat per declive receptus; C III, 45.

via: relinquebatur una per Sequanos via; G I, 9.

III. **zum ganzen Satz gehörige Bestimmungen:** 1. **Raum:** ubicumque maior ... incidit res, clamore per agros regionesque significant; G VII, 3. significatione per castella fumo facta; C III, 65. trans flumen Salsum per convalles castra inter duo oppida Ateguam et Ucubim in monte constituit; H 7. corpora: vgl. II. exitus. quae (dignitas) est per gentes clarissima notissimaque; Af 22. manus: vgl. I. demitto. trado. traho. inter duos vallos ... per mare navibus expositi in aversos nostros impetum fecerunt; C III, 63, b. quod ... rapinas .. per municipia fecisti; Af 54, a. per orbem terrarum fama ac litteris victoriam eius diei concelebrabant; C III, 72. Caesar ... edicit per ordines, ne quis ... procederet; Af 15.

2. **Zeit:** hanc (aquilam) ... multos per annos ... defendi; C III, 64. quod bis per biduum equestri proelio superaverim; C II, 32, d. qui (auster) per biduum flaverat; C III, 26. per eos dies proelium secundum equestre fecit; C III, 84. palma per eos dies ... ex pavimento exstitisse ostendebatur; C III, 105. neque ullum interim telum per pactiones loquentium traiciebatur; C III, 19, a. ipse, cum primum per anni tempus potuit, ad exercitum contendit; G III, 9, a. qui milites adversariorum in castra per tempus colloquii venerant; C I, 77. incidit per id tempus, ut tempestates ad navigandum idoneas non haberet; Af 1. quod ... neque per anni tempus in mari classes sine periculo vagari poterant; Af 24. per id tempus C. Sallutius Crispus ... Cercinam pervenit; Af 34. per id tempus fere Caesaris exercitui res accidit incredibilis auditu; Af 47. fere per id tempus M. Aquinum cum C. Saserna colloquentem viderunt; Af 57. per idem tempus ... transfuga suos cives facit certiores Iubam ... accucurrisse; Af 74. in quo (oppido Thisdra) Considius per id tempus fuerat cum grandi praesidio; Af 76. ubi classis P. Sitti per id tempus erat; Af 96. milies sestertio his imposito, ut per triennium sex pensionibus populo Romano solverent; Af 90.

3. **Art und Weise, Vermittelung:** a. **Pronomina:** quanto haec dissimulare ... quam per nos confirmari praestet? C II, 31, b. tu .. et patris nobilitate ... et per te ipse satis animi magnitudine ... praeditus; Af 22. Brutus et Cassius utinam ... per te exorentur, ne quod calidius ‖ callidius ‖ ineant consilium! F 26. vgl. I. licet; G V, 20. qui se per vos perisse existimant; C II, 32, b. quod ... (ille) per se crevisset; G I, 20. hi (legati) ... per se, quae videbantur, administrabant; G II, 20. cum ... minus facile omnia per se obire possent; G V, 33. haec (castra), etsi erant exigua per se, ... tamen ... contrahit; G V, 49. hi (Sequani) cum per se minus valerent; G VI, 12, a. quae (plebes) nihil audet per se; G VI, 13, a. reliquos aditus locus ipse per se munitioque defendit; G VI, 37. qui (Bellovaci) ante erant per se infideles; G VII, 59. cupiditate per se conficiendi proelii fortissime ... proeliantur; G VIII, 28. neque hoc tantum (Curio) pollicitus est, sed etiam per se discessionem facere coepit; G VIII, 52. Domitius per se circiter xx cohortes ... coëgerat; C I, 15, b. se ... per se rem publicam administraturum; C I, 32, b. lucem multum per se pudorem omnium oculis ... afferre; C I, 67. qui (milites) per se de concilianda pace egerint; C I, 85, a. turris tectum per se ipsum pressionibus ... tollere coeperunt; C II, 9, c. simul ipse Cordubae conventus per se portas Varroni clausit; C II, 19. Carmonenses, quae est longe firmissima ... civitas, ... per se cohortes eiecit portasque praeclusit; C II, 19. erant per se magna, quae gesserant equites; C II, 39. reliqua ... incommoda per se sustinebant; C III, 9, b. illum reliqua per se acturum hortantibus ipsis; C III, 16. ut ... acceptos (legatos) per se ad eum (Pompeium) perducerent; C III, 17. ut per se consilium caperet; A 10. quod (locus) .. per se munitus esset; A 31. M. Octavium ... nostrorum militum oppugnare praesidia partim classe per se partim pedestribus copiis per barbaros; A 44, a. haec non ipse (Caesar) per se coram, cum de vallo prospecularetur, sed ... per speculatores ... imperabat, quae fieri volebat; Af 31, a. haec .., quae fiunt, per se diuturna non sunt; F 26. vgl. I. licet; G I, 42. V, 41. — celeriter confecto per suos delectu; G VI, 1. quorum alter ... occupatus per suos pro occiso sublatus ... est; C III, 109. — quod (Lentulus Spin-

ther) per eum (Caesarem) in collegium pontificum venerat; C I, 22. per eos, ne causam diceret, se eripuit; G I, 4. quod per eos (Siliom atque Velanium) suos se obsides ... reciperaturos existimabant; G III, 8. si per eos (Haedoos et Arvernos) civitates reciperare posset; G VII, 89. nonne proditi per illum (Domitium) Caesaris beneficio estis conservati? C II, 32, c. per quem quisque eorum aditum commendationis haberet ad Caesarem; C I, 74, b. per quos (Brundisinos) re cognita; C I, 28. cum per alios condiciones ferantur: C I, 24. ne ex praetura, ... sed per paucos probati et electi in provincias mittantur; C I, 85, c.

b. **Eigennamen:** per Marcum Silanum, Gaium Antistium Reginum, Titum Sextium legatos delectum habere instituit; G VI, 1. suos per Antonium ... cohortatus; C III, 46. novis (clientelis) per Caesarem comparatis; G VI, 12, b. quae (naves) factae erant Arelate per Caesarem; C II, 5. Aetolia, Acarnania, Amphilochis per Cassium Longinum et Calvisium Sabinum ... receptis; C III, 55. quae per Aulum Clodium cum Scipione egisset; C III, 90. Cassivellaunus ... legatos per Atrebatem Commium de deditione ad Caesarem mittit; G V, 22. cum ... Aquitaniam numquam adisset, per Poblium Crassum quadam ex parte devicisset; G VIII, 46, a. itinere exquisito per Divitiacum; G I, 41. praeoccupat Arsinoë per Ganymeden ennochum, nutricium suum, atque Achillan interficit; A 4. cognoscit per C. Marcellum consulem legiones duas ... in Italia retentas esse; G VIII, 55. Pompeius eadem illa quae per Scipionem ostenderat, agit; C I, 6, a. Afranii .. filius adolescens de sua ... salute cum Caesare per Sulpicium legatum agebat; C I, 74, b. per C. Valerium Procillum, principem Galliae provinciae, familiarem suom, ... cum eo colloquitur; G I, 19. quae per Vatinium in colloquiis ... egisset; G III, 90. quae mandata ad se per Vibullium delata essent; C III, 22. — crebrae .. per Albicos eruptiones fiebant ex oppido; C II, 2. legatos ... ad Caesarem mittunt: adeunt per Haednos; G VI, 4. (Dumnorigem) summam in spem per Helvetios regni obtinendi venire; G I, 18, b. ad Labienum per Remos ... de victoria Caesaris fama perfertur; G V, 53. per Treveros (Menapios) venisse Germanis in amicitiam; G VI, 5.

c. **Appellativa:** aetatem: (4 St.) S. 54, a. quam (sororem Cleopatram) ... per suos propinquos atque amicos regno expulerat; C III, 103. per eos (arbitros) fierent aestimationes possessionum et rerum; C III, 1. quae (aestimatio, solutiones) per arbitrum fierent; C III, 20. ne per eius (Pompei) auctoritatem deceptus videretur; C III, 82, b. litteris .. celeriter ... conscriptis der castascopum mittit, ut ..; Af 26, a. barbaros: f. a. se; A 44, a. causam (7 St.) S. 148, a. centuriones: f. tribunos. colloquium (3 St.) S. 184, b. de republica nisi per concilium loqui non conceditur; G VI, 20. consulem: f. b. Marcellum. quod populi Romani beneficium sibi per contumeliam ab inimicis extorqueretur; C I, 9, a. ab his per cruciatum interfici; G II, 31. ne per summum dedecus ... Vergilium amitteret; Af 79. quod initio per dissensionem principum societatem cum Iuba inierant; Af 97. qui per dolum atque insidias ... bellum intulissent; G IV, 13. qui (homines) per virtutem, non per dolum dimicare consuerunt; Af 73. equites (6 St.) S. 321, b. eunuchum: f. b. Ganymeden. exploratores (15 St.) S. 375, a. cum ... per fallaciam in oppidum esset receptus; H 22, b. familiarem: f. b. Valerium. eos ab se per fidem in colloquio circumventos; G I, 46. sua vulnera per fidem imposita; G VIII, 48, a. ea res per fugitivos L. Aemilii ... hostibus nuntiatur; G I, 23. idoneos nactus homines, per quos ea ... perferrentur; C I, 9, a. ne qua rursus dissensio ... per homines seditiosos nasceretur; A 33. honestissimos: f. tribunos; C I, 20. * ignis per iactus solitus est mitti; H 11. qua de re per indicem certior factus; Af 65. ea res est Helvetiis per indicium enuntiata; G I, 4. per quod (indicium) certior fieret Caesar, quae ... popararentur; H 18, a. ne per insidias ab eo circumveniretur; G I, 42. f. dolum; G IV, 13. legatos (6 St.) S. 556, b. leges: vgl. I. licet; C. III, 1. certior ab Acilio ... per litteras factus (Caesar) de postulatis Libonis; C III, 16. f. vim; C II, 13. consilio eius ... per mercatores perlato ad Britannos; G IV, 21. dum per eos (milites) Caesari provincia restitueretur; A 57, b. ita vim hostium ... per legionarium militem commodius sustinebat; Af 70. nuntios (5 St.) S. 699, b. nutricium: f. b. Ganymeden. summa .. vi per ipsos oppidanos (oppidum Aggar) erat defensum; Af 67. quae res nota erat Pompeio, delata per Allobrogas perfugas; C III, 63, a. per tres potentissimos ... populos totius Galliae sese potiri posse sperant; G I, 3. si per populum Romanum stipendium remittatur; G I, 44, b. per suos principes inter se coniurant; G III, 8. f. b. Valerium. imperium se ab Caesare per proditionem nullum desiderare; G VII, 20, b. propinquos: f. amicos. Convictolitavem, qui per sacerdotes more civitatis intermissis magistratibus esset creatus; G VII, 33. indutiis .. per scelus violatis; C II, 15. qui eum (Commium) per simulationem colluqui curaret interficiendom; G VIII, 23. multi (adversarii) ... per simulationem vulnerum propter timorem sese recipiunt; C II, 35, b. hac re statim .. per speculatores cognita; G II, 11. per speculatores ... nuntiatur ei (Caesari) copias ... visas; Af 12. f. a. se; Af 31, n. princeps .. decima legio per tribunos militum ei gratias egit, quod ..; G I, 41. haec eadem centurionibus tribunisque militum mandabant, ut per eos ad Caesarem deferrentur; G VII, 17, b. ita inter se per tribunos militum centurionesque atque honestissimos sui generis (milites) colloquuntur; C I, 20. milites ... centuriones tribunosque militum ... obsecrare, ut per eos Caesar certior fieret, ne ..: C I, 64. praestare dicebant per virtutem in pugna belli fortunam experiri, quam ..; C II, 30. f. dolum; Af 73. quod eo invito iter per provinciam per vim tentassent; G I, 14. si per vim navibus flumen transire conentur; G III, 11. si quid his per vim accidat; G III, 22. ut ... partem finitimi agri per vim occupatam possiderent; G VI, 12, a. Caesar .. per litteras Trebonio magnopere mandaverat, ne per vim oppidum expugnari pateretur; C II, 13. nonnullas urbes per vim expugnavit; C III, 55. quantum ... per vim recipitur loci, in tantum munitiones proferuntur; A 1.

peragito, beunruhigen: vehementius .. peragitati ab equitatu; C I, 80.

perago, durchführen, vollenden, abmachen: alqd: ut reliqua, quae vellet, perageret; Af 57. quo peracto; H 9.

concilium: concilio .. Gallorum Samarobrivae peracto; G V, 24. peragit concilium Caesar; G VI, 4.

consulatum: si peracto consulatu Caesaris non profectus esset (Pompeius); C I, 11.

conventus: conventibus Galliae citerioris peractis; G V, 1. conventibus .. peractis; G V, 2.

hiberna: ipse (Caesar) hibernis peractis ... in Italiam ... est profectus; G VIII, 50.

perangustus, sehr enge, sehr schmal: quod ... (urbs) unum habeat et perangustum aditum; G VII, 15.

percello, niederwerfen, schlagen, mutlos machen: hostes: victi .. (hostes) perculsique maiore parte amissa consternati profugiunt; G VIII, 19, h. complures hostium magno nostrorum impetu perculsi vulnerantur; G VIII, 48, b. perculsos atque infirmos hostes adorti; C III, 47.
turmae: quibus (legionibus) visis perculsae barbarorum turmae ... fugae se mandant; G VIII, 29.

percio, erregen: ira percitus Scipio atque animi dolore incensus; Af 46.

percipio, in Besitz nehmen, sich aneignen, vernehmen, hören: fructum: cohortatus, ut aliquando pro tantis laboribus fructum victoriae perciperent; G VII, 27.
fugam: Germani ... percepta Treverorum fuga sese domum receperunt; G VI, 8, h.
orationem: percepta oratione eorum Caesar obsides imperat; G V, 1.
praemia: cum vestri officii praemia percipere debeatis; C II, 32, h.
usum: nullo etiam nunc usu rei militaris percepto; G VI, 40. qui (equites) cotidiana consuetudine usum quoque eius generis proeliorum perciperent; C III, 84.

percontatio, Frage, Erkundigung: 1. reperire: nos nihil de eo percontationibus reperiebamus, nisi ..; G V, 13.
2. ex: ex percontatione nostrorum vocibusque Gallorum ac mercatorum ... tantus subito timor .. exercitum occupavit, ut ..; G I, 39, a.

percrebesco, sich verbreiten: fama: cum fama per orbem terrarum percrebuisset, illum (Pompeium) a Caesare obsideri; C III, 43. latius inflatiusque multo, quam res erat gesta, fama percrebuerat; C III, 79, a.

percurro, laufen, durcheilen, durchreisen: I. alqs: uti ... per temonem percurrere et in iugo insistere ... consuerint; G IV, 33.
II. agrum: Auximo Caesar progressus omnem agrum Picenum percurrit; C I, 15, a.
conventus: cum (Caesar) celeriter omnes conventus percucurrisset; G VIII, 46, h.
regiones: cum omnes regiones Galliae togatae Caesar percucurrisset; G VIII, 52.

percutio, treffen, verwunden, durchbohren, töten, schließen: alqm: quo percusso et exanimato hunc scutis protegunt; G V, 44, a. Pompeius Rufus brachium gladio percussus ... interfectus esset; Af 85, b.
caput: conicere hominem non potuit; graviter tamen primo ictu gladio caput percussit; G VIII, 23.
decurionem: scorpione accuratius misso atque eorum decurione percusso et ad equum defixo; Af 29.
foedera: cum ... M. Octavium audiret cum barbaris foedera percussisse; A 44, a.
homines: insequenti die Pompeius securi percussit homines LXXIV; H 21.
militem: miles .., qui fratrem suum in castris iugulasset, interceptus est a nostris et fusti percussus; H 27.

perdisco, auswendig lernen: quod fere plerisque accidit, ut praesidio litterarum diligentiam in perdiscendo ac memoriam remittant, G VI, 14.

perditus, vernichtet, verworfen, ruchlos: alqs: (Vercingetorix) in agris habet delectum egentium ac perditorum; G VII, 4, a. an, qui incolumes resistere non potuerunt, perditi resistant? C II, 32, b.
cives: cum ... animadvertisset rempublicam ab perditis sceleratisque civibus oppressam; Af 22.
homines: magna ... multitudo undique ex Gallia perditorum hominum latronumque convenerat; G III, 17. collectis undique perditis hominibus; G VIII, 30. ne detrimento aut timore provinciae magna infamia perditorum hominum latrociniis caperetur; G VIII, 30. ut homines perditi (oppidum) incenderent; H 36.

perdolesco, erbittert sein: ubi ... indutiis .. per scelus violatis suam virtutem irrisui fore perdoluerunt; C II, 15.

perduco, hinführen, bringen, bewegen, ziehen, hinziehen, fortsetzen: alqm: eos .. (Germanos) ad se magnis iacturis pollicitationibusque perduxerant; G VI, 12, a. hac coacta manu, quoscumque adit ex civitate, ad suam sententiam perducit; G VII, 4, a. oppidani .. comprehensos eos, quorum opera plebem concitatam existimabant, ad Caesarem perduxerunt; G VII, 13. quem (Viridomarum) Caesar ... ex humili loco ad summam dignitatem perduxerat; G VII, 39. tres nobilissimi Haedui capti ad Caesarem perducuntur: Cotus, praefectus equitum, ... et Cavarillus et Eporedorix; G VII, 67. neque ad sanitatem reliquorum deditione (Bellovacos) esse perductos; G VIII, 22. celeriter omnium cura quaesitus (Gutruatus) in castra perducitur; G VIII, 38. neque se conventum neque M. Marcellum contra Caesaris causam posse perducere; A 59. si (Considius) posset aliqua ratione perduci ad sanitatem; Af 4.
altitudinem: ubi turris altitudo perducta est ad contabulationem; C II, 9, a.
conventum: s. alqm; A 59. — fossam: s. **fossa**, II, 1. perduco (3 St.) S. 408, a.
legatos: postulabat .., ut ... acceptos (legatos) per se ad eum (Pompeium) perducerent; C III, 17.
legionem: incolumem legionem in Nantuatis, inde in Allobroges perduxit; G III, 6.
munitionem: s. **munitio**, II, 1. perduco (4 St.) S. 537, h.
murum: a lacu Lemanno ... ad montem Iuram ... milia passuum decem novem murum in altitudinem pedum sedecim fossamque perducit; G I, 8.
musculum: quem (musculum) a turri latericia ad hostium turrim murumque perducerent; C II, 10.
naves: omnes .. incolumes naves perduxit; G V, 23.
oram: omni ora maritima celeriter ad suam sententiam perducta; G III, 8.
praefectum: s. alqm; G VII, 67.
rem: cum res .. esset iam ad extremum perducta casum; G III, 5. res disputatione ad mediam noctem perducitur; G V, 31. ad meridiem res erat perducta; C III, 95.
tirones: qui (tirones) omnes ad eum (Otacilium) perducti ... crudelissime interficiuntur; C III, 28, b.

perendinus, übermorgend: qui, si per te liceat, perendino die cum proximis hibernis coniuncti communem cum reliquis belli casum sustineant; G V, 30.

perennis, beständig fließend; quo facto repente perennis exaruit fons; G VIII, 43.

pereo, umkommen, zu Grunde gehen, sterben: alqs: reliqui (Germani) ... ibi timore, lassitudine, vi fluminis oppressi perierunt; G IV, 15. ut ... his dedacto exercitu rerum omnium inopia pereundum videretur; G VI, 43. ut ... in eorum potestatem veniatis, qui se per vos perisse existimant; C II, 32, b. * lapide ictus ex muro (Milo) periit; C III, 22. ita ... solus (Euphranor) cum sua quadriremi victrice perit ‖ periit ‖; A 25, b. summa .. ibi difficultate rerum omnium pressus (Gabinius) paucis mensibus morbo periit; A 43. in ipsis faucibus ... demersa nave (Cassius) periit; A 64. neque licere castris Cn. Pompei nuntiare neque dicere perisse quemqnam; H 18, a. illius opera se perisse; H 22, b. extra murum qui perierunt; H 34.

alqd: noli siuere baec omnia perire; F 26.

exercitus: ut exercitus eius ieiunus ... ac iumenta siti perirent; Af 69, b.

homines: signifer ... uuntiavit ... suo signo perisse homines XXXV; H 18, a.

iumenta: f. exercitus.

pars: pars (militum) a barbaris circnmventa periit; G VI, 40.

provincia: Africam provinciam perire funditusque everti ab suis inimicis; At 26, b.

rex: regem .. receptum .. in navem ... demerso navigio perisse; A 31.

uxores: utraeque (uxores) in ea fuga perierunt ‖ utraque ... periit ‖; G I, 53.

perequito, umherreiten, hindurchreiten: alqs: primo per omnes partes perequitant et tela coniciunt; G IV, 33. qui non bis per agmen hostium perequitasset; G VII, 66, b.

equitatus: equitatus inter duas acies perequitans ... tutiorem nostris receptum dat; C I, 46.

perexiguus, sehr klein, sehr gering: frumentum: id (frumentum) erat perexiguum eum ipsius agri natura, ... tum quod ..; C III, 42.

pars: perexigua pars illins exercitus superest; C III, 87.

spatium: cum hac (cohortes) perexiguo intermisso [loci] spatio inter se constitissent; G V, 15.

perfacilis, sehr leicht: alqd: perfacile esse ... totius Galliae imperio potiri; G I, 2. perfacile factu esse illis probat conata perficere; G I, 3. perfacile esse factu frumentationibus ... Romanos prohibere; G VII, 64.

perfero, überbringen, berichten, verkündigen, ertragen, erdulden: alqd: celeriter haec fama ac nuntius ad Vercingetorigem perferuntur; G VII, 8. idoneos nactus homines, per quos ea, quae vellet, ad eum (Pompeium) perferrentur; C I, 9, a.

acerbitates: praestare omnes perferre acerbitates, quam non civibus Romanis ... parentarent; G VII, 17, b.

calamitates: minime resistens ad calamitates perferendas mens eorum (Gallorum) est; G III, 19.

consilium: consilio eius cognito et per mercatores perlato ad Britannos; G IV, 21. quorum (Gallorum) erant ad Caesarem plena fiduciae consilia perlata; G VIII, 9.

conspectum: indignantes milites, .. quod conspectum suum hostes perferre possent tantulo spatio interiecto; G VII, 19.

contumeliam: Haeduos ab Caesare in servitutem redactos omnes indignitates contumeliasque perferre; G II, 14. naves totae factae ex robore ad quamvis vim et contumeliam perferendam; G III, 13, a.

cruelatus: quod ... Sequanis ... omnes cruciatus essent perferendi; G I, 32.

famam: f. **fama,** II. perfero (3 St.) S. 390, a. — **de,** III. fama (4 St.) S. 251, a.

imperia: Gallorum quam Romanorum imperia praeferre ‖ praestare ... imperia perferre ‖; G I, 17. ut a populo Romano imperia perferrent; G V, 54.

incommodum: illo incommodo de Sabini morte perlato; G V, 53.

indignitates: f. contumeliam; G II, 14.

litteras: si (litteras) pertulissent; G V, 40. quibus litteris nuntiisque Romam perlatis; C I, 53. eas (litteras) captivo dat perferendas in oppidum ad Considium; Af 4. litteras ... dat homini certo ad Scipionem perferendas; Af 4.

mandata: quod sua mandata perferre non opportuno tempore ad Pompeium vererentur; C III, 57.

nuntium: f. **nuntius,** II, 1. perfero (3 St.) S. 699, b.

opinionem: tanta huius belli ad barbaros opinio perlata est, uti ... mitterentur legati; G II, 35. sive vere quam habuerant opinionem ad eum perferunt, sive etiam auribus Vari serviunt; C II, 27.

rem: ut nulla ratione ea res enuntiari aut ad Treveros perferri posset; G V, 58. eae res in Galliam Transalpinam celeriter perferuntur; G VII, 1. iam .. Caesaris in Hispania res secundae in Africam nuntiis et litteris perferebantur; C II, 37. mittitur a Mithridate nuntius Caesari, qui rem gestam perferret; A 28.

rumorem: rumore interim perlato de eius (Caesaris) lenitate clementiaque; Af 92.

servitutem: ut iu ea libertate ... permanere quam Romanorum servitutem perferre mallent; G III, 8.

vim: f. contomeliam; G III, 13, a.

perficio, ausführen, vollenden, durchsetzen, bewirken, erreichen: I. facultas: postquam id difficilius visum est neque facultas perficiendi dabatur; C III, 60.

ratio: ratio perficiendi quaerebatur; G VII, 37.

spatium: operum magnitudo ... perficiend spatium non dabat; C III, 68, a.

II. ut: obsides .. uti inter sese dent, perficit; G I, 9. quibus rebus perfectum est, ut ... nullum aceiperet incommodum; C III, 77.

III. alqd: quae deesse operi videbantur, perficiuntur; G V, 40. nihil tam operose ab aliis esse perfectum, quod non ... superetur; G VIII, pr. a. sic omne prius est perfectum, quam intellegeretur ab Afranio castra muniri; C I, 41. id hac ratione perfectum est; C II, 8. seu quid in munitionibus perfectum non erat, seu ..; C III, 61.

bellum: bello perfecto; C III, 18.

brachia: brachiis perfectis promotisque usque eo, quo ..; Af 56.

comitia: his rebus et feriis Latinis comitiisque omnibus perficiendis XI dies tribuit; C III, 2.

commentarios: ceteri enim, quam bene atque emendate, nos etiam, quam facile atque celeriter eos (commentarios) perfecerit, scimus; G VIII, pr. b.

conata: perfacile factu esse illis probat conata perficere; G I, 3.

cursum: hac adiuncta ad reliquas naves cursum Massiliam versus perficit; C II, 8.

fossas: fossas .. ad eandem magnitudinem perfici iubet; C I, 42.

iudicia: quae iudicia aliis audientibus iudicibos, aliis sententiam ferentibus singulis diebus erant perfecta; C III, 1.
munitionem: quae (munitiones) priusquam perficerentur; A 61. f. **munitio,** II, 1. perficio (9 St.) S. 537, b.
naves: has (naves) perfectas carris iunctis devehit noctu; C I, 54.
opus: f. **opus,** II, 1. perficio (13 St.) S. 735, b.
partem: quae (pars turris) erat perfecta; C II, 9, c.
pontem: ubi pons erat perfectus; G VI, 35, a. si esset in perficiendis pontibus periclitandum; G VII, 56. hunc (pontem) nocte perfici iussit; C I, 41. conatus est Caesar reficere pontes: sed nec magnitudo flomiois permittebat, neque ad ripam dispositae cohortes adversariorum perfici patiebantur; C I, 50. cum ... nec pontes perfici possent; C I, 54. ex utraque parte pontem instituit, biduo perficit; C I, 54. perfecto ponte celeriter fortuna mutatur; C I, 59. perfecto ponte; C I, 60.
rates: his (ratibus) perfectis collocatisque; C I, 25, b.
res: quae (res) inter eos agi coeptae neque perfectae essent; G I, 47. his rebus perfectis; G VII, 74. quibus rebus paene perfectis; C I, 30, b.
vallum: contra mare transversom vallum ... nondum perfecerat; C III, 63, a.

perfidia, Treulosigkeit, Wortbrüchigkeit: I, 1. habeo, perspicio: etsi multis iam rebus perfidiam Haedoorum perspectam habebat; G VII, 54.
vereor: se Biturigum perfidiam veritos revertisse; G VII, 5.
2. sum: ut nullus perfidiae neque eruptioni locus esset; C II, 16.
3. utor: eadem et perfidia et simulatione usi Germani; G IV, 13.
II, 1. adduci: id eane de causa ... an perfidia adducti fecerint; G VII, 5.
incitari: milites nostri pristini diei perfidia incitati in castra irruperunt; G IV, 14.
interire: qui (cives) Genabi perfidia Gallorum interissent; G VII, 17, b. ita multorum mensiom labor hostium perfidia et vi tempestatis puncto temporis interiit; C II, 14.
2. ob: qoem (P. Ligarium) ob periurii perfidiam || periurium perfidiamque || Caesar iussit necari; Af 64.
sine: Titus Labienus ... infidelitatem eius (Commii) siue ulla perfidia iudicavit comprimi posse; G VIII, 23.

perforo, durchbohren: naves: multae (naves) .. capiuntur aut rostris perforatae merguntur; A 46.
triremem: cum ... triremem hostium perforasset ac demersisset; A 25, b.

perfringo, durchbrechen: munitiones: Galli, nisi perfregerint munitiones, de omni salute desperant; G VII, 85.
phalangem: milites ... facile hostium phalangem perfregerunt; G I, 25.
tabulationem: ne .. tela tormentis immissa tabulationem perfringerent; C II, 9, b.

perfuga, Überläufer: I. perveniunt: Gaetuli interim perfugae, quos cum litteris mandatisqoe a Caesare missos supra docuimus, ad soos cives perveniunt. quorum auctoritate facile adducti ... a rege Iuba desciseunt; Af 55.
II, 1. appellu: neu pro his pugnarent, a quibus *cum* contumelia perfugae appellarentur; C II, 28.
mitto: f. I.
trado: reliquos omnes obsidibus, armis, perfugis traditis in deditionem accepit; G I, 28.
2. habeo: quo maior perfugae fides haberetur; C III, 71.
3. audio ex: ex perfugis quibusdam oppidanis audit Iubam ... restitisse in regno; C II, 28.
cognosco a: his rebus cognitis a captivis perfugisque; G V, 18. — ex: quibus rebus cognitis ex perfugis et captivis; G VII, 72. cum ... magna .. copia frumenti abundare oppidanos ex perfugis cognosset; G VIII, 40. libenter etiam ex perfugis cognoscebant eqoos eorum tolerari; C III, 49. ex perfugis et incolis cognitis condicionibus Scipionis et qui ..; Af 8. quibus rebus .. ex perfogis cognitis; Af 62. quod postquam Caesar ex perfuga cognovit; Af 68.
conscribo ex: erant hic legiones, quae ex perfugis conscriptae; H 34.
convenio cum: videtisne, .. milites, captivorum orationem cum perfugis convenire? C II, 39.
deduco ad: qui (Gaetuli) ... ad reliquos perfugas deducuntur; Af 35, b.
mitto pro: ex Gaetulis duos ... pro perfugis speculandi gratia in castra Caesaris || Caesaris castra || mittunt; Af 35, a.
quaero ex: admiratus quaerit ex perfugis causam; qourum magnus ad eum cotidie numerus confluebat; G VII, 44.
resciseo ex: id cum Pompeius ex perfugis rescisset; H 6.
seisoo ex: qood Pompeius ex perfugis cum deditionem uppidi factam esse scisset; H 20.
venio pro: qui ubi pro perfuga ad eos (hostes) venit; G III, 18.
II. certus ex: Caesar interim de insidiis Labieni ex perfugis certior factus; Af 66.
III. auctoritas: f. I.
confirmatio: (hortabatur) perfugae confirmatio; G III, 18.
numerus: f. II, 3. qoaero ex.
IV. per: quae res nota erat Pompeio, delata per Allobrogas perfugas; C III, 63, a.

perfugio, flüchten, übergehen: alqs: qui (Vertico) a prima obsidione ad Ciceronem perfugerat; G V, 45. L. Caesar pedibus Adrumetum perfugerat; C II, 23. ut cum munere aliquo perfugisse ad Pompeium viderentur; C III, 60. cum paene cotidie a Pompeio ad Caesarem perfugerent, vulgo vero universi in Epiro atque Aetolia conscripti milites; C III, 61. Allobroges, Rancilli atque Egi familiares, quos perfugisse ad Pompeium demonstravimos; C III, 79, b. quos (Allobroges) perfugisse ad Pompeiom supra docuimus; C III, 84. Numidae Gaetolique ... in eios (Caesaris) castra perfugere catervatim non intermittunt; Af 32. si qui perfugere vellent; Af 51. namque Gaetuli ex equitatu regio oobiliores equitumque praefecti ... cum equis caloaibusque suis circiter mille perfugiunt in Caesaris castra; Af 56. qui postquam ad ea castra, qoae petebant, perfugerunt; Af 85, a.
adversarii: ex adversariis perfugere plures ex omni geuere hominum; Af 19, a
centuriones: centuriones Marsi duo ex castris Curionis cum manipularibus suis XXII ad Attiom Varum perfugiunt; C II, 27.
familiares: f. alqs; C III, 79. b.
milites: ex legionibus his ... milites legionarii complures ab Scipiooe in castra Caesaris perfugeruot; Af 35, b. f. alqs; C III, 61.
numeros: itaque magnos eorum (cetratorum auxiliariumque) cotidie numerus ad Caesarem per-

fugiebat; C I, 78. magnum numerum ab eo (Caesare) militum ad Afranium perfugisse; C II, 18, a.
praefecti: f. alqs; Af 56.
servi: obsides, arma, servos, qui ad eos perfugissent, poposcit; G I, 27.

perfugium, Zufluchtsort: quo superiore anno perfugio fuerant usi; G IV, 38.

pergo, vorrücken, fortsetzen: I. alqs: laeti ut explorata victoria ... ad castra pergunt; G III, 18.
II. iter: cum iam Caesar ... iter coeptum || inceptum || pergere coepisset; Af 69, b.

pergratus, sehr angenehm: id .. militibus fuit pergratum et iucundum, ut ... praemium missionis ferrent; C I, 86.

periclitor, versuchen, erproben, in Gefahr kommen: I, 1. unpersönlich: si esset in perficiendis pontibus periclitandum; G VII, 56.
2. alqs: cum (C. Vergilius) ... pulsus fugatusque inde discessisset nec tamen desisteret periclitari; Af 28.
miles, vita: ut potius in silvis Gallorum vita quam legionarius miles periclitetur; G VI, 34, b.
II. indir. Frage: cotidie .. equestribus proeliis, ... quid nostri auderent, periclitabatur; G II, 8. in portu periclitati remigio, quid quaeque earum (navium) efficere posset; A 13.
III. fortunam: f. **fortuna**, II, 1. periclitor (3 St.) S. 407, a.
scientiam, virtutem: quam (virtutem, scientiam) || qua || saepe in bellis periclitatus magnas res ... gesserat; A 43.

periculose, mit Gefahr: nihilo periculosius se navigaturum credens (Cassius); A 64.

periculosus, gefährlich, Gefahr bringend: alqd: in Galliam magnam eorum (Germanorum) multitudinem venire populo Romano periculosum videbat; G I, 33. quod intrare intra praesidia periculosum putabat; G VII, 8.
dimicationes: ut (milites) magis ... continendi a periculosissimis essent dimicationibus quam incitandi ad pugnandum; A 22.
genus: quamquam periculoso genere proelii ... (milites) premebantur; G VIII, 42.
iter: ut transeundum superius iter vehementer esset periculosum; H 30.
loca: saxa inter et alia loca periculosa quietam nactus stationem; C III, 6.

periculum, Versuch, Probe, Gefahr: I. Subject: accidit: cum tantum repentini periculi praeter opinionem accidisset; G III, 3. nullum .. poterat universis aō perterritis ac dispersis periculum accidere; G VI, 34, a. quibus in pugna vitae periculum accideret; C II, 6, a.
constat: quod suum periculum in aliena vident salute constare; G VII, 84.
flagitat: quod cum tardius fieret, quam periculum nostrorum flagitabat; A 44, a.
potest: f. accidit; G VI, 34, a.
significat: periculum vitae dolorque vulnerum pecuniae remissus crudelitatem cum avaritia certasse significabat; A 55.
II. nach Verben: 1. accipio: qui (milites) omnia pericula et detrimenta belli Gutruato accepta referebant; G VIII, 38.
adeo: ut vitae periculum aditurus videretur; G VIII, 48, b.
aequo: ut aequato omnium periculo spem fugae tolleret; G I, 25.
aestimo: levius .. tempestatis quam classis periculum aestimaverunt; C III, 26.
augeo: quare ... et languore militum et vigiliis periculum augeatur; G V, 31. quodcumque addebatur subsidio, id corruptum timore fugientium terrorem et periculum augebat; C III, 64.
depello: uti ... coniunctis .. copiis cum Q. Cornificio, si quod periculum provinciae inferretur, depelleret; A 42, b.
deprecor: nec tribunis plebis sui periculi deprecandi ... facultas tribuitur; C I, 5. nullum .. periculum (milites) deprecaturos; A 57, b.
effugio: ut, si essent hostes pulsi, celeritate periculum effugerent; G IV, 35.
facio: qui (Lucterius) fortunae illius periculum fecerat; G VIII, 34. f. **facio**, III. periculum (4 St.) S. 386, a.
fugio: quod periculum plerique Alexandrini fugientes; A 31.
infero: f. **infero** periculum (3 St.) S. 496, b.
miseror: cum familiaribus suis commune periculum miserabantur; G I, 39, b.
neglego: qui vestrae salutis causa suum periculum neglexerunt; G VII, 77, e.
praesto: ille (Libo) neque legatos Caesaris recipere neque periculum praestare eorum; C III, 17.
recuso: profitentur Carnutes se nullum periculum communis salutis causa recusare; G VII, 2. quos (milites) cum sic animo paratos videat, ut nullum pro sua laude periculum recusent; G VII, 19. neque (militibus) ullum periculum pro salute Caesaris recusantibus; C III, 26.
refero: f. accipio. — remitto: f. I. significat.
repello: facile ipsa loci natura periculum repellebat; C I, 79.
subeo: ut domum reditionis spe sublata paratiores ad omnia pericula subeunda essent; G I, 5. sic et ad subeundum periculum et ad vitandum multum fortuna valuit; G VI, 30. nullum .. processum virtus habebat aut periculum ignavia subibat; A 29.
timeo: in quo (consilio) si non praesens periculum, at certe longinqua obsidione fames esset timenda; G V, 29.
vereor: Gallus periculum veritus ... tragulam mittit; G V, 48. quam (aestatem) si sustinere potuissent, nullum ultra periculum vererentur; G VIII, 39. (Coelius) periculum veritus, quod conventus arma ceperat; C III, 21.
video: in experiundo cum periculum nullum videret; G VIII, 36.
vito: ut, si priores montes, quos petebant, attigissent, ipsi periculum vitarent; C I, 70. qui tanta pericula vitasse ... videbantur; C I, 74, b. quod ille (Varus) periculum sublato ad eius conatum scuto vitavit; C II, 35, a. quem ubi Caesar intellexit praesentis periculi atque inopiae vitandae causa omnem orationem instituisse; C III, 17. vix IV horarum spatio (Domitius) antecedens hostium beneficio periculum vitavit; C III, 79, b. illi veloci cursu periculum facile vitabant; Af 71. f. subeo; G VI, 30.
2. parco: ne labori suo neu periculo parceret; C I, 64.
3. fungor: (legionem) multis laboribus periculisque functam; A 69.
libero: unam fore tabellam, qui liberandos omni periculo censerent; C III, 83. ab eo .. (Caesare equites) sunt metu periculoque liberati; Af 92. ita vix periculo liberatus petiit ab oppidanis, ut ..; H 22, b.
4. absum a: quod (priores) abesse a periculo viderentur; G II, 11.
adeo ad: non .. has (naves) aut conspectus

patriae aut propiuqoorum praecepta ad extremum vitae periculum adire cogebant; C II, 7.

eoguoseo do: ab eo de periculis Ciceronis legionisquo cognoscitur; G V, 45.

deduco iu: f. **in**, A, I. deduco in periculum (3 St.) S. 472, a.

eripio ex: illum (fratrem) ex periculu eripuit; G IV, 12.

impollo in: in magnum mehercule vos periculum impulit; Af 16.

reservo, rotiueo ad: timere Caesarem, ... ne ad oius pericolum reservare ot retinere eas (legiunes) ad urbom Pompeius videretur; C I, 2.

servo ex: si quos ex eo periculo fortuna servare potuisset; C II, 41, b.

sum in: f. **in**, B, I. sum in periculo (5 St.) S. 486, b.

timeo do: Labionus ... do suo ac legionis periculo nihil timebat; G V, 57.

veniu in: magnum .. uumerum senatorum atque eqoitum Rumanorum in periculum esse venturum; C I, 17.

versor iu: f. **in**, B, I. versor in periculo (4 St.) S. 487, a.

vindieo a: quas (uaves) casus ab illo periculo vindicarat; A 46.

III. **nach Adjectiv und Adverb:** libero a: quu liberius a periculo milites aquareutur; C III, 66.

tutus a: quae (oppida) nou munitione et loci natura ab omni sint periculo tuta; G VII, 14, b.

IV. **nach Substantiven:** alqd: f. I. accidit; G III, 3.

easus: tantus ineessit timor, ut ad extremom casum poriculi omnes deducti viderentur; A 7.

denontiatiu: conventum Salonis cum neque pollicitationibus neque denuntiatione periculi permovere posset; C III, 9, a.

fama: quibus (temporibus) Caesar ... Alexandriae ... eum periculo magno tum otiam maiore periculi fama dimicabat; A 48.

finis: quoniam prope ad finem laborum ac periculorum esset perventum; C III, 6.

maguitndo: pro magnitudine perieuli bellum parare ... instituunt; G III, 9, a.

ratio: proinde babeat rationem posteritatis et periculi sui; C I, 13.

roeordatio: quo .. subiti periculi recordatio est laetior, quod || quod ... recordatioue lactior [quod] || victoria facilis ex difficillimis rebus acciderat; A 77.

ros: erat magni periculi res tantulis copiis iniquo loco dimicare; G V, 49.

sollieitudo: magna .. sollicitodo periculorum ad... detrimenta rei familiaris adiuugebatur; A 49.

terror: uppressi Carnutes hiemis difficultate, terrore periculi; G VIII, 5.

testimonium: cum laburis sui periculique testimonium afferre vollent; C III, 53.

timor: nullius periculi timorem multitudiui fore impedimento, quo minus se dederent; A 23.

V. **Umstand:** I. cummoveri: cum (Domitius) Caesaris magis perieolo quam suo commoveretur; A 39.

conflietari: qui (veterani milites equitesquo) ... periculis inopiaque tali saepe esseut conflietati; Af 24.

deterrere: nt ab incendio restinguendo dimicationis periculo deterreant Romanos; G VIII, 42.

esse: id si fecisseut, magnu eorum capitis periculo futurum; C III, 102, b.

exterreri: repentino periculo exterriti sinistras sagis involvuut; C I, 75.

fiori: animadvertebatur nostro magno id fieri perieulo; H 38.

haberi: nt magno tamen periculo accessus eorum (adversariurum) haberetur; H 30.

instruore: sive certaminis periculo sive subito adventu sive exspectatiune nostri consilii copias instruunt pro castris; G VIII, 9.

perturbari: quorum periculo sic omnes copiae sunt perturbatae, nt ..; G VIII, 13.

procedore: Romanos ... magno periculo longius ab castris processuros; G VII, 14, b.

produei: elephanti ... communi periculo in aciem producuntur; Af 27.

supportare: qno minore periculo undique frumentum commeatumque exercitui supportare posset; C III, 43.

terrori: nequo is som, .. qui gravissime ex vobis mortis perieulo terrear; G V, 30.

viudicaro: qui ... sui capitis periculo Galliam in libertatem viudicent; G VII, 1.

2. causa: qood nonnulli cum probarent || comprobarent ||, perieuli causa seqni nou potuerunt; F 16.

eom: intellegere sese, qoanto id cum periculo fecerit; G I, 17. nullo cum periculo ad proximam legiouem perventuros; G V, 29. litteras Caesari remittit, quanto cum periculo legionem ex hibernis educturus esset; G V, 47. nt exploratis itineribus minore cum periculo vallem rivumque transiret; G V, 50. ex bis omuibus iodicat rebus, quanto cum periculo ot qoanta eum virtute res sint administratae; G V, 52. no eum perieulo ex castris egredi cogator; G VII, 74. magno: f. IV. fama. — **magnus,** A. periculum; G I, 10. 47. III, I. IV, 28. V, 16. 19. Af 51 (S. 593, a).

in: quod plerumqoe in summo perieulo timor misericordiam non recipit; G VII, 26. cum ... reliqui, in labore pari ac periculo ne uuos omnes antecederet, recosarent; C III, 82, b. qui (miles) in eiusmodi periculo cum || perieulo || constanter agendoru sibi videret; Af 84.

pru: qui (milites) vim suurum ... ipsi pro suo perieulo defendebant; C III, 110.

sino: se .. id siue periculo facere posse existimare; G I, 42. illum ... quaecumque bella geri vellet sine ullo eius laboro et periculo confecturum; G I, 44, d. etsi sine ullu perieulo legionis dolectae eum equitatu proelium fore videbat; G I, 46. commeatus ab Remis reliquisque civitatibus ut sine periculo ad eum portari posset; G II, 5. ita siuo ullo periculu tantam eorum multitudinem nustri interfecerunt, quautum fuit diei spatium; G II, 11. omnia excogitantur, quare nec siue perieulo maneatur, et ..; G V, 31. pronuntiari iobent, seu quis Gallus seu Romanus velit anto horam tertiam ad se transiro, siuo periculo licero; G V, 51. ut discedere ex eo loco sine periculu barbari militibus instantibus nou possent; G VIII, 14. cum (Bellovaci) ... neque pernoctare aut diutios permanere sino periculo eodem loco possent; G VIII, 15. ut prohibentibus nostris (oppidani) siuo vulneribus ac periculo vitae neque adire flumen neque .. so recipere possent; G VIII, 40. oppidani ... ominus sine periculo proeliantur; G VIII, 41. quod genus operis sine ullo periculo ... facere licebat; G VIII, 41. cum ... nec sine perieulo possent aquari oppidani; G VIII, 41. qood (Lucterius) nusquam diutius sine periculu commoraturus videbatur; G VIII, 44. quod (bellum) omnis Gallia libenter sine praesenti periculo susciperet; G VIII, 49. harum umnium rerum facultates sine ullo periculo pons Ilerdae praebebat; C I, 49. ut ... ipsi sine periculu ac timore Hiberum copias traducerent; C I, 65. ita tuto ac sino ullo vulnere ac periculo sex tabulata exstruxerunt; C II, 9, c. miles ... operi quaecumque sunt usui sine periculo supportat; C

II, 15. denuntiavisse Gallonio, ut sponte sua, dum sine periculo liceret, excederet Gadibus; C II, 20, a. postulabat Caesar, ut legatos sibi ad Pompeium sine periculo mittere liceret; C III, 17. ita sine periculo legionum et paene sine vulnere bellum conficiemus; C III, 86. quo tutius ultro citroque commeare auxiliaque sine periculo sibi succurrere possent; Af 20, a. quod ... neque per anni tempus in mari classes sine periculo vagari poterant; Af 24. quod (oppidum) ab defensoribus ... facile et sine periculo defendebatur; Af 29. quo tutius id et sine periculo facere possent; Af 33. petierunt, ut sibi liceret verba sine periculo proloqui; Af 35, a. custodiis equitum Numidarum, quo id sine periculo minus faceremus, impediebamur; Af 35, b. ut ..., si qui perfugere vellent, ... tum facile et sine periculo fieret; Af 51. dum sine periculo murum ascendere et oppido potiri posse se sperant; H 13, a. quod difficile erat factu, ut eam turrem sine periculo quis incenderet; H 18, b.

peridoneus, sehr geeignet: quod is locus peridoneus castris habebatur; C II, 24.

perimpeditus, sehr unwegsam: quod erat locus quidam perimpeditus ante aciem Scipionis; Af 58.

peritus, erfahren, kundig: alqs: locorum peritos adhibens; G VII, 83. (Labienus) eorum locorum peritus in insidiis ... consedit; Af 50. Domitius ad Pompeium in Apuliam peritos regionum ... cum litteris mittit; C I, 17. s. cetrati. qui rei militaris peritissimus habebatur; G I, 21. cuius rei sunt longe peritissimi Aquitani; G III, 21. seu quid a peritioribus rei militaris desiderari videbatur; C III, 61. s. duces; C I, 85, b. — mirabili peritus (Caesar) scientia bellandi; Af 31, a. usu: s. milites.

cetrati: hos ... periti .. earum regionum cetrati citerioris Hispaniae consectabantur; C I, 48, b.

duces: neque (alia de causa) submissos duces rei militaris peritos; C I, 85, b. quod duas Hispanias bellicosissimorum hominum peritissimis atque exercitatissimis ducibus pacavisset; C III, 73, a.

gubernatores: *nostri* ... minus .. peritis gubernatoribus utebantur; C I, 58.

imperator: quod ... a tam perito imperatore nihil frustra confirmari videbatur; C III, 87.

milites: (milites) usu periti ac superioribus pugnis exercitati; C III, 93, a.

periurium, Meineid: quem (P. Ligarium) ob periurii perfidiam || periurium perfidiamque || Caesar iussit necari; Af 64.

perlego, durchlesen: epistolam: ille perlectam (epistolam) in conventu militum recitat; G V, 48.

litteras: litteris perlectis Domitius dissimulans in concilio pronuntiat Pompeium ... venturum; C I, 19. litteras .. nondum perlectas, sicut erant signatae, dat ... perferendas; Af 4.

tabellas: ut in tempore his (tabellis) perlectis locum certum peterent universi; Af 3.

perluo, baden: quod .. promiscue in fluminibus perluuntur; G VI, 21.

permagnus, sehr groß: numerus: quorum (sagittariorum) erat permagnus numerus in Gallia; G VII, 31.

villa: erat in eo campo ... villa permagna turribus IV exstructa; Af 40.

permaneo, bleiben, verbleiben, verharren, ausharren: I. alqs: nihil Sequani respondere, sed in eadem tristitia taciti permanere; G I, 32. ut in ea libertate ... permanere ... mallent; G III, 8. hortatus .., ut in ea sententia permanerent; G IV, 21. qui ... bello illato ibi permanserunt; G V, 12. quem (Cingetorigem) ab initio permansisse in officio demonstravimus; G VI, 8, b. annos nonnulli vicenos in disciplina permanent; G VI, 14. nunc quidem in eadem inopia, egestate patientiaque Germani permanent; G VI, 24. neque in eo ... consilio permanere ... potuerunt; G VI, 40. constituisse .. Bellovacos in eo loco permanere; G VIII, 7. cum (Bellovaci) ... neque ... diutius permanere sine periculo eodem loco possent; G VIII, 15. pertinacissime hos (Bellovacos) ex omnibus in sententia permansisse; G VIII, 22. qui (Surus) ... solus .. ex Haeduis ad id tempus permanserat in armis; G VIII, 45. cuius (Domitii) spe atque fiducia permanserint; C I, 20. quod .. inde decedendum esset Afranio nec sine aqua permanere posset; C I, 71. si (Cassius) permaneret in sententia; A 63, b. reliqui ex vestimentis tentoriolis factis ... permanebant; Af 47.

acies: prima et secunda acies in armis ... permanebat; C I, 41.

aquae: hae permanserunt aquae dies complures; C I, 50.

barbari: barbari confisi loci natura ... in acie permanserunt; G VIII, 15.

eques: equitatus ... propius .. Caesaris castra ... se conferre coepit, frenatus autem Labieni eques in loco permanere; Af 61, a.

legio: permansit in sententia legio vernacula; A 54.

milites: qui (milites) ... frigoribus intolerandis studiosissime permanserant in labore; G VIII, 4.

oppidani: quo .. in consilio permanerent oppidani; G VIII, 39. cum ... oppidani ... in sententia permanerent; G VIII, 43.

reges: quod (reges) fideliter permanserant in Caesaris amicitia; A 33. si permanerent in fide reges; A 33.

II. mit doppeltem Nominativ: qui diutissime impuberes permanserunt, maximam inter suos ferunt laudem; G VI, 21. quibus (nostris) ... perpetuo esset iisdem in vallo permanendum; G VII, 41.

permano, hindringen: hoc ubi uno auctore ad plures permanaverat; C II, 29.

permisceo, vermischen, vermengen, verwirren: alqm: sic cum suis fugientibus permixti ... sunt interfecti; G VII, 62, b.

alqd: qui (inimici) omnia permisceri mallent, quam imperium ... dimittere; C I, 32, b.

iura: omnia divina humanaque iura permiscentur; C I, 6, b.

milites: nondum ordinibus instructis falcatae regiae quadrigae permixtos milites perturbant; A 75.

permitto, loslassen, werfen, überlassen, übergeben, zulassen, erlauben: I. alqs: sese .., si Caesar permitteret, ad eum in castra venturum, suas civitatisque fortunas eius fidei permissurum; G V, 3.

magnitudo: conatus est Caesar reficere pontes: sed nec magnitudo fluminis permittebat, neque ..; C I, 50.

II. ut: Sequanis .. permitteret, ut, quos (obsides) illi haberent, voluntate eius reddere illis li-

ceret; G I, 35. hoic permisit, ... uti in his locis legionem hiemandi causa collocaret; G III, 1.

III. se, sua: qui dicerent se suaque omnia in fidem atque in potestatem populi Romani permittere; G II, 3. se suaque omnia eorum potestati permittere dixerunt; G II, 31. (Commius) converso .. equo se a ceteris incaotius permittit in praefectom; G VIII, 48, b.

comitia: libera comitia atque omnis respublica senatui populoqoe Remano permittatur; C I, 9, b.

fortunas: ſ. I. alqs.

rem: ea re permissa diem concilio constituerunt; G I, 30. multitudinis suffragiis res permittitur; G VII, 63.

rempublicam: ſ. comitia.

summam: summa imperii bellique administrandi communi consilio permissa Cassivellauno; G V, 11. Commius reliquique doces, quibus somma imperii permissa erat; G VII, 79. summa ei (Domitio) belli administrandi permittitur; C I, 36. quod de consilii sententia summam belli rerumque omnium Pompeio permiserint; C III, 16.

tela: ut (castra) ... doplici propugnatorum ordine defenderentur, quorum alter ex pontibus ... hoc audacius longiusque permitteret tela; G VIII, 9.

permoveo, bewegen, beſtimmen, erregen, beunruhigen, aufbringen: alqm: tandem dat Cotta permotus manus; G V, 31. — ne ob hanc causam animo permoverentur; G VII, 53. — nostro adventu permoti Britanni hunc toti bello imperioque praefecerant; G V, 11. his rebus adducti et autoritate Orgetorigis permoti constituerunt ...; G I, 3. auditionibus: ſ. rebus; G VI, 5. magnitudine operum ... et celeritate Romanorum permoti legatos ... mittunt; G II, 12. contemptione ſ. milites; C II, 13. Brundisini Pompeianorum militum iniuriis atque ipsius Pompei contumeliis permoti Caesaris rebus favebant; C I, 28. Cassivellaunus ... maxime etiam permotus defectione civitatum legatos ... mittit; G V, 22. denuntiatione: ſ. conventum. ille (Coelius) ignominia et dolore permotus palam se proficisci ad Caesarem simulavit; C III, 21. quo nuntio dolore magis permotus (Laterensis) quam animo perturbatus reficit se celeriter; A 54. permotus hominum fama scribendum ad te existimavi; F 16. figura: ſ. barbaros. nostri repentina fortuna permoti arma ... arripiunt; C II, 14. genere: ſ. barbaros. qua necessitate et ignominia permotus Libo discessit a Brundisio; C III, 24. ſ. dolore; C III, 21. simul (Pompeius) infamia duarum legionum permotus ... rem ad arma deduci studebat; C I, 4. quibus iniuriis permotus Caesar legiones tres Massiliam adducit; C I, 36. ſ. contumeliis. maxime frumenti commeatusque inopia permotus ... reverti contendit; G III, 6. labore: ſ. milites. magnitudine: ſ. celeritate. nuntios tota civitate Haeduorum dimittit, eodem mendacio de caede equitum et principum permovet; G VII, 38, b. motu: ſ. barbaros. necessitate: ſ. ignominia. novitate rei Curio permotus praemittit equites; C II, 26. odio: ſ. milites; C II, 13. offensione: ſ. hostes. Pompeius sive operibus Caesaris permotus sive etiam quod ab initio Italia excedere constitoerat; C I, 27. quorum oratione permotus Varus praesidium ... educit; C I, 13. ſ. milites; C II, 33. pollicitationibus: ſ. conventum. quorum (Arvernorum) ille (Vercingetorix) precibus permotus castra ... movet; G VII, 8. cum superioris etiam ordinis nonnulli ratione permoti manendum ... existimarent; C III, 74. his rebus atque auditionibus permoti ... consilia ineunt; G IV, 5. maxime .. hac re permovebantur, quod ..; G V, 28. his rebus permotus Qointus Tilurius ... interpretem ... mittit; G V, 36. quibus rebus permotus Caesar Brundisiom ... scripsit; C III, 25. ſ. centurionem. equites. iisdem permoti (Metropolitae) rumoribus portas clauserunt; C III, 81. Cicero ... simul eorum permotus vocibus, qui illius patientiam paene obsessionem appellabant; G VI, 36.

barbaros: et navium figura et remorum motu et inusitato genere tormentorum permoti barbari constiterunt; G IV, 25.

centurionem: centurio .. insueta re permotus ... conficere hominem non potuit; G VIII, 23.

conventum: conventum Salonis cum neque pollicitationibus neque denuntiatione periculi permovere posset; C III, 9, a.

equites: quibus omnibus rebus permoti equites Treveri ... domum contenderunt; G II, 24. quibus illi (equites) rebus permoti universi Caesarem adierunt; C III, 59.

hostes: aut proelio superatos (hostes) aut aliqua offensione permotos continuerunt; C III, 47.

milites: adhortatus milites, ne necessario tempore itineris labore permoveantur; G VII, 40. ne gravius permoti milites et defectionis odio et contemptione sui et diutino labore omnes puberes interficerent; C II, 13. qua oratione permoti milites crebro etiam interpellabant; C II, 33.

permulceo, beruhigen: eorum .. animis permulsis et confirmatis; G IV, 6.

permultus, ſehr viel: erant .. circum castra Pompei permulti editi atqoe asperi colles; C III, 43.

pernicies, Verderben, Untergang, Unglück: I. pertineo ad: quonam haec omnia nisi ad suam perniciem pertinere? C I, 9, b.

utor ad: quibus opibus ac nervis non solum ad minuendam gratiam, sed paene ad perniciem suam uteretur; G I, 20.

II, I. ulcisci: ut eis interfectis eorum pernicie dolorem suum ulciscerentur; Af 87, b.

propter: * et propter patriae luctuosam perniciem dedimur hostium numero; H 17.

sine: neminem secum sine sua pernicie contendisse; G I, 36. cum ... nec se sine certa pernicie persequente exercitu putarent provinciae fines intrare posse; G VIII, 32.

perniciosus, verderblich, gefährlich: dimicatio: neque oppugnari castra eorum (hostium) sine dimicatione perniciesa ... posse; G VIII, 11.

leges: quotiescumque sit decretum, darent operam ..., factum in perniciosis legibus; C I, 7, b.

seditiones: quod .. contentionibus tribuniciis perniciosae seditiones orerentur; A 65, a.

pernicitas, Behendigkeit: ut ... expeditos ex antesignanis electis ad pernicitatem armis inter equites proeliari iuberet; C III, 84.

pernocto, die Nacht zubringen: cum (Bellovaci) ... neque pernoctare aot diutius permanere ... eodem loco possent; G VIII, 15.

perpaucus, ſehr wenig: A. equites: equites ex proelio perpanci se recipiunt; C II, 42.

naves: uti ... perpaucae (naves) ex omni numero ... ad terram pervenerint; G III, 15. ut ... perpaucae (naves) locum caperent, reliquae fere omnes reicereotur; G V, 23.

principes: ex quibus (principibus) perpaucos ... relinquere in Gallia ... decreverat; G V, 5.

B, I. confidunt, al.: ibi perpauci aut viribus confisi tranare contenderunt aut lintribus inventis sibi salutem pepererunt; G I, 53.
decertant: perpaucos de summa rerum ac de salute omnium decertare; A 16.
possunt: ut facile perpauci prohibere possent; G I, 6.
II. desidero: perpaucis ex hostium numero desideratis, quin cuncti caperentur; G VII, 11, b.
vulnero: perpaucis vulneratis; G IV, 15.

perpendiculum, Richtlot: haec (tigna) cum ... adegerat, non sublicae modo directe ad perpendiculum, sed prone ac fastigate; G IV, 17, a.

perperam, aus Versehen: qui (tabellarii) ... perperam .. ad nostra castra pervenerant; H 12.

perpetior, standhaft erdulden, ertragen: alqd: qui ... eadem .. (essent) in obsidione perpessi; C II, 28. illi omnia porpeti parati maxime a re frumentaria laborabant; C III, 9, b. eadem se superiore anno in Hispania perpessos ... maximom bellom confecisse; C III, 47.
difficultates: praestare visum est .. omnis difficultates perpeti; G VII, 10.
inopiam: perpessos omnium rerum inopiam; C I, 84. ad Alesiam magnam se inopiam perpessos, multo etiam maiorem ad Avaricum ... victores discessisse; C III, 47.
supplicium: desertos et circomventus ab suis gravissimum supplicium perpeti; C II, 30.

perpetuo, beständig, ununterbrochen: maneo: qui (Duratius) perpetuo in amicitia mansērat Romanorum; G VIII, 26.
permaneo: quibus (nostris) ... perpetuo esset iisdem in vallo permanendum; G VII, 41.
sum: neqoe (sese) recusaturos, quo minus perpetuo sub illorum dicione . . essent; G I, 31, b.

perpetuus, beständig, dauernd, ununterbrochen, fortlaufend: A. amicitia: sibi populoque Romano perpetuam gratiam atque amicitiam eum eo futuram; G I, 35.
controversiae: hi perpetuas inter se controversias habebant; G V, 44, a.
fides: alteros (honore habuit) pro vetere ac perpetua erga populum Romanum fide; G V, 54.
fossae: perpetuae fossae quinos pedes altae ducebantur; G VII, 73, a.
gratia: ſ. amicitia.
imperium: qua rei familiaris iactura perpetuum imperium libertatemque se consequi videant; G VII, 64.
labor: perpetoo suo labore in vicem legionibus expeditionum onus iniungebat; G VIII, 6.
libertas: ſ. imperium.
munitiones: ut nostri perpetuas munitiones † videbant || addebant ||, ... ita illi (Pompeiani) interiore spatio perpetuas munitiones efficiebant; C III, 44, b.
palus: erant Menapii ... perpetuis paludibus silvisque muniti; G VI, 5. quod ... palus, quae perpetua intercedebat, Romanos ad insequendum tardabat; G VII, 26. is cum animadvertisset perpetuam esse paludem; G VII, 57.
possessio: Romanos ... perpetuae possessionis (causa) culmina Alpium occopare conari; G III, 2.
servitus: nolite ... Galliam ... perpetuae servituti subicere; G VII, 77, c. quae (Gallia) ... perpetua premitur servitute; G VII, 77, d.
silvae: ſ. palus; G VI, 5.
stationes: milites disponit non certis spatiis intermissis, ... sed perpetuis vigiliis stationibusque; C I, 21.
tempus: cum ... sua .. in eum (exercitum) perpetui temporis officia praedicaret; C III, 90.
trabes: trabes directae perpetuae in longitudinem paribus intervallis ... in solo collocantur; G VII, 23. quae (materia) perpetuis trabibus pedes quadragenos plerumque introrsus revincta; G VII, 23.
vigiliae: ſ. stationes.
vita: suam innocentiam perpetua vita ... esse perspectam; G I, 40, d.
B. in: ſ. in, A, IV, 2. perpetuum (3 St.) S. 480, b.

perquam, gar sehr: oppido perquam || [per]quam || pauci sub pellibus acquiescebant; Af 47.

perquiro, sich genau erkundigen, erforschen: I. indir. Frage: ut (oppidani) diligentia adhibita perquirerent, qui essent ... adversariorum victoriae fautores; H 20.
II. aditus, vias: aditus viasque in Suevos perquirit; G VI, 9.

perrumpo, durchbrechen, eindringen: I, 1. unpersönlich: quare omni ratione esse interdiu perrumpendum; C I, 67.
2. alqa: alii (Helvetii) vadis Rhodani ... nonnumquam interdiu, saepius noctu, si perrumpere possent, conati; G I, 8. novo genere pugnae perterritis nostris per medios audacissime perruperunt; G V, 15. alii, cuneo facto ut celeriter perrumpant, censent, ... alii ..; G VI, 40.
barbari: (barbari) perrumpere nituntur; G VI, 37.
milites: (veteres milites) per medios hostes perrumpunt; G VI, 40.
II. materiam: quae (materia) perpetuis trabibus pedes quadragenos plerumque introrsus revincta neque perrumpi neque distrahi potest; G VII, 23.
munitionem: nulla munitione perrupta ... se ad suos receperunt; G VII, 82.
paludem: si eam paludem Romani perrumpere conarentur; G VII, 19.
rates: ut rates perrumperet atque opera disturbaret; C I, 26, a.

perscribo, niederschreiben, aufzeichnen, eintragen, berichten: I. accus. c. inf.: perscribit in litteris hostes ab se discessisse; G V, 49.
II. alqd: haec senatusconsulto perscribuntur a. d. VII Id. Ian.; C I, 5. haec Afranius Petreiusque et eorum amici pleniora etiam atque uberiora Romam ad suos perscribebant; C I, 53. postea vero, cum ... haec ad eum latius atque inflatius Afranius perscribebat; C II, 17.
consulta: de reliquis rebus senatusconsulta perscribuntur; C I, 6, b.
rem: rem gestam in Eburonibus perscribit; G V, 47.

persequor, verfolgen, nachsetzen, rächen, strafen, betreiben: I, 1, a. mitto ad: quae (cohortes) ad persequendum missae essent; H 38.
valeo ad: quantum equorum vires ad persequendum ... valent; G VIII, 29.
b. ad: partim pedibus [et equitatus] ad persequendum celeriter iter faciebant; H 37.
2. alqs: sin bello persequi perseveraret; G I, 13.
equites: dum equites longius ab signis persequuntur; Af 15.

exercitus: cum ... nec se sine certa pernicie persequente exercitu putarent provinciae fines intrare posse; G VIII, 32.

II. alqm: ut eos, qui fugerant, persequerentur; G V, 10. cum duabus legionibus ad persequendos Carnutes proficiscitur; G VIII, 4. ne prius Romani persequi se inciperent, quam ..; G VIII, 14, a. Caninius legatus cum legionibus duabus ad eos persequendos contendit; G VIII, 30. *e* muro sagittis tormentisque fugientes persequi (nostri) prohibentur; C II, 14. Caesar omnibus rebus relictis persequendum sibi Pompeium existimavit; C III, 102, a. quin (Vatinius) quam celerrime posset ipsum Octavium persequeretur; A 44, b. cum videret ad Cassium persequendum nihil opus esse Cn. Pompei numine; A 59.

bella: nec ... satis ... copiarum habiturum exercitum populi Romani ad omnia (bella) persequenda; G VIII, 1.

civitatem: sese bello civitatem persecuturum demonstrat; G V, 1.

equitatum: hunc (Volusenum) Antonius ad persequendum equitatum hostium mittit; G VIII, 48, a.

hostes: Gaius Valerius Procillus ... in ipsum Caesarem hostis equitatu persequentem incidit; G I, 53. fugientes (hostes) usque ad flumen ... persequuntur; G VII, 67.

inimicitias: de persequendis inimicitiis agebant; C III, 83.

iniurias: hortatur, ut simili ratione, atque ipse fecerit, suas iniurias persequantur; G VII, 38, b.

latrones: fugientes latrones dum persequontur; H 40, b.

mortem: proinde ... persequamur eorum mortem, qui indignissime interierunt; G VII, 38, b.

perseverantia, Beharrlichkeit, Ausdauer: redigere: oppidum (Pelusium) ... perseverantia constantiaque oppugnandi ... in suam redegit potestatem; A 26.

superari: labore et perseverantia nautarum .. vim tempestatis superari posse sperabat; C III, 26.

persevero, verharren, fortfahren, fortsetzen: I, 1. unpersönlich: omnibus rebus in eo perseverandum putabat; C I, 26, b.

2. alqs: Cotta se ad armatum hostem iturum negat atque in eo perseverat; G V, 36. ille (Caesar) in sua sententia perseverat; C I, 72.

navis: quae (navis) perseveravit neque imperio Caleni obtemperavit; C III, 14.

II, 1. discedere: ille (Scipio) a vallo non discedere perseveravit; C III, 37, a.

fugere: ex his unum ipsius (Domitii) navigium contendit et fugere perseveravit; C II, 22.

persequi: sin bello persequi perseveraret; G I, 13.

2. ut: Domitius ... perseverare coepit, ut (Pharnaces) eo quoque regno decederet; A 35.

III. cursum: cum ... equites iumenta ... ad insequendum hostem perseverandumque cursum tardiora haberent; Af 18.

persolvo, bezahlen, büßen: pecuniam: imperata se facere pecuniamque promissam Caesari non posse persolvere; A 34, a.

poenas: ita ... ea (pars) princeps poenas persolvit; G I, 12.

perspicio, hineinsehen, besichtigen, kennen lernen, erkennen, wahrnehmen: I. unpersönlich: quo non modo non intrari, sed ne perspici quidem posset; G II, 17. ut non facile introrsus perspici posset; G II, 18. circiter parte tertia (armorum), ut postea perspectum est, celata; G II, 32.

II, 1. indirecte Frage: quod, qua de causa discederent, nondum perspexerat; G II, 11. cum ... nostri .., quid ... possent, perspici cuperent; G III, 21. neque ullum fere diem intermittebat, quin equestri proelio ..., quid in quoque esset animi ... suorum, perspiceret; G VII, 36. ut, quid ageretur, perspiceret; A 57, a. ut perspiceremus, num quae fossae aut insidiae elephantis ... factae essent; Af 35, b.

2. acc. c. inf.: longe aliam esse navigationem in concluso mari atque in ... apertissimo Oceano perspiciebant; G III, 9, b.

III. alqd: quae .. ibi perspexisset renuntiat; G IV, 21. eadem fere, quae ex nuntiis litterisque cognoverat, coram perspicit; G V, 11.

aequitatem: cognitis suis postulatis atque aequitate condicionum perspecta; G I, 40, a.

animum: quo (spatio) satis perspectum habere militum animum videretur; C III, 84.

consuetudinem: eorum dierum consuetudine itineris nostri exercitus perspecta; G II, 17.

felicitatem: suam innocentiam perpetua vita, felicitatem Helvetiorum bello esse perspectam; G I, 40, d.

fidem: quorum (principum) in se fidem perspexerat; G V, 5.

fraudem: Litavici fraude perspecta Haedui manus tendere ... incipiunt; G VII, 40.

genus: si modo insulam adisset et genus hominum perspexisset; G IV, 20.

iniquitatem: qui iniquitatem condicionis perspiceret; G VII, 19.

innocentiam: s. felicitatem. — naturam: s. **natura,** II, 1. perspicio (4 St.) S. 645, b.

opus: cum in minora castra operis perspiciendi causa venisset; G VII, 44.

perfidiam: etsi multis iam rebus perfidiam Haeduorum perspectam habebat; G VII, 54.

regiones: Volusenus perspectis regionibus omnibus ... revertitur; G IV, 21.

rem: hac re perspecta Crassus ... ad hostium castra contendit; G III, 24.

salutem: in dissensione nullam se salutem perspicere; G V, 31.

situm: perspecto urbis situ, quae ... omnis aditus difficiles habebat, de expugnatione desperavit; G VII, 36. perspecto urbis situ ... circumvallare instituit; G VII, 68.

voluntatem: cuius tam egregiam in se voluntatem perspexisset; G V, 4.

persto, stehen bleiben, beharren: alqs: ubi eos in sententia perstare viderunt; G VII, 26. ubi eos (Zamenses) perstare in sententia animadvertit; Af 91, b.

exercitus: sic utrorumque exercitus instructi ... a mane usque ad horam x diei perstiterunt; Af 61, a.

persuadeo, überreden, überzeugen: I. alqs: his cum sua sponte persuadere non possent; G I, 9. facile hac oratione Nerviis persuadet; G V, 38.

II, 1. ut: (Orgetorix) civitati persuasit, ut de finibus suis cum omnibus copiis exirent; G I, 2. in eo itinere persuadet Castico, Catamantaloedis filio, Sequano, ... ut regnum in civitate sua occuparet; G I, 3. item .. Dumnorigi Haeduo, fratri Divitiaci, ... ut idem conaretur, persuadet; G I, 3. persuadent Rauracis et Tulingis et Latobrigis finitimis, uti ... una cum iis proficiscantur; G I, 5. Allobrogibus sese vel persuasuros ... existimabant, vel vi coacturos, ut per suos fines eos ire paterentur; G I, 6. his persuaderi,

et diutius morarentur neque suis auxilium ferrent, non poterat; G II, 10. his utrisque persuaserant, uti eandem belli fortunam experirentur; G II, 16. huic magnis praemiis pollicitationibusque persuadet, uti ad hostes transeat; G III, 18. hic (Vertico) servo spe libertatis magnisque persuadet praemiis, ut litteras ad Caesarem deferat; G V, 45. cuidam ex equitibus Gallis magnis praemiis persuadet, uti ad Ciceronem epistolam deferat; G V, 48. neque tamen ulli civitati Germanorum persuaderi potuit, ut Rhenum transiret; G V, 55. neque iis (militibus) posse persuaderi, uti eum (Caesarem) defendant aut sequantur saltem; C I, 6, a. persuasi equitibus nostris, ... ut ... dextrum Caesaris cornu ... aggrederentur; C III, 86. Marcellus militibus persuadet, ut se reciperent in castra; A 60. quibus cum Cato persuadere nulla ratione quiret, ut secum oppidum defenderent; Af 87, b.

2. ne: hic (Saliennus) propter conscientiam peccatorum suorum persuasit adolescentibus, ne repugnarent seseque Vergilio traderent; Af 28.

3. acc. c. inf.; sibi quidem persuaderi ... eum neque suam neque populi Romani gratiam repudiaturum; G I, 40, a. quod ... Romanos ... perpetuae possessionis (causa) culmina Alpium occupare conari et ea loca finitimae provinciae adiungere sibi persuasum habebant; G III, 2. sic ex castris proficiscuntur, ut quibus esset persuasum non ab hoste, sed ab homine amicissimo Ambiorige consilium datum; G V, 31. ſ. III. alqd; G V, 29. VI, 14.

III. alqd: id hoc facilius eis persuasit, quod undique loci natura Helvetii continentur; G I, 2. quis hoc sibi persuaderet, sine certa re Ambiorigem ad eiusmodi consilium descendisse? G V, 29. inprimis hoc volunt persuadere, non interire animas; G VI, 14. quod propius Romanos accessisset, persuasum loci opportunitate; G VII, 20, a.

cives: Gaetuli .. perfugae ... ad suos cives perveniunt. quorum auctoritate facile adducti Caesarisque nomine persuasi a rege Iuba desciscunt; Af 55.

pertendo, marſchieren: Caesar ... protinus victor ad castra regis pertendit; A 30, a.

pertento, unterſuchen: locis cognitis vadisque pertentatis; A 17.

perterreo, erſchrecken, in Schrecken ſetzen, einſchüchtern: alqm: Considium timore perterritum, quod non vidisset, pro viso sibi renuntiasse; G I, 22. quod timore perterritos Romanos discedere a se existimarent, G I, 23. quos Ubii ... perterritos insecuti magnum ex his numerum occiderunt; G I, 54. alii .. aliam in partem perterriti ferebantur; G II, 24. reliquos perterritos in fugam coniciunt; G III, 6. (Menapii) tantae multitudinis aditu perterriti ex iis aedificiis ... demigraverunt; G IV, 4. reliquos in fugam coniecerunt atque ita perterritos egerunt, ut ..; G IV, 12. qui omnibus rebus subito perterriti (Germani), et celeritate adventus nostri et discessu suorum; G IV, 14. longum esse perterritis Romanis Germanorum auxilium exspectare; G VI, 8, a. nullum .. poterat universis *ab* perterritis ac dispersis periculum accidere; G VI, 34, a. tali timore omnibus perterritis; G VI, 37. hic .. nulla munitio est, quae perterritos recipiat; G VI, 39. ut sint reliquis documento et magnitudine poenae perterreant alios; G VII, 4, b. quem perterriti omnes Arverni circumsistunt; G VII, 8. quo timore perterriti Galli ... consilio destiterunt; G VII, 26. qui longius aberant repentino tumultu perterriti ... sese ex oppido eiecerunt; G VII, 47, b. nonnulli (Galli) perterriti in oppidum irrumpunt; G VII, 70. perterriti Bituriges ... in finitimas civitates ... confugerunt; G VIII, 3. perterriti non solum ii, qui aut comminus opprimebantur aut eminus vulnerabantur, sed etiam, qui longius subsidiari consuerant, turpiter refugerunt; G VIII, 13. quem (Ambiorigem) perterritum ac fugientem cum redigi posse in suam potestatem desperasset; G VIII, 24. fugientes perterritosque sub sarcinis in itinere aggressi (equites); G VIII, 27. cum intellegeret fugato duce altero perterritos reliquos facile opprimi posse; G VIII, 36. Marcellus perterritus conviciis a sua sententia discessit; C I, 2. adeo esse perterritos nonnullos, ut suae vitae durius consulere cogantur; C I, 22. ille (Cotta) perterritus, quod omnem provinciam consentire intellegebat; C I, 30, b. illi perterriti virtute equitum minus libere ... vagabantur; C I, 59. Afranius ... nova re perterritus locis superioribus constitit; C I, 65. agunt gratias omnes omnibus, quod sibi perterritis pridie pepercissent; C I, 74, a. quibus rebus perterritus Varro; C II, 20, b. multi (Numidae) perterriti profugiunt; C II, 38. ut quam maxime ex fuga perterritos adoriri posset; C II, 39. ubi perterritis omnibus neque cohortationes suas neque preces audiri intellegit; C II, 42. perterritis omnibus sibi quisque consulebat; C II, 43. timore perterritus Cassius ... ad montes se convertit; C III, 36, b. sed † eadem spectans, si itinere impeditos perterritos deprehendere posset; C III, 75. Caesar ... nullum spatium perterritis dare oportere existimans; C III, 95. iidem perterriti fuga suorum et caede paucorum xxx pedum altitudine in aedificiis consistere ausi non sunt; A 18. ut ab ea victoria perterritis Alexandrinis protinus castra regis oppugnaret; A 30, b. diverso clamore et proelio perterriti Alexandrini; A 31. prostratos perterritosque Pompeianos in mare navesque passim compulerunt; Af 23. reliqui perterriti fuga se in castra recipiunt; Af 29. quo nuntio perterritus (Aquinus) discessit; Af 57. (Caesar) in cursu Aquilam multitudine navium perterritum atque trepidantem nactus; Af 63. quo facto perterrito Labieno ac retardato; Af 66. Labienus conversis equis signorum conspectu perterritus turpissime fugere contendit; Af 75. (Considius) Domitii .. et legionum adventu perterritus ... oppidum deserit; Af 93. fuga perterriti multi sunt interfecti, complures capti; H 9. ſ. **noster,** B, II, 1. perterreo (4 St.) S. 688, b.

acies: quibus (legionibus) visis perculsae barbarorum turmae ac perterritae acies hostium ... passim fugae se mandant; G VIII, 29. paene omni acie perterrita; C I, 45.

adversarios: saepe a se fugatis, pulsis perterritisque (adversariis) et concessam vitam et ignota peccata; Af 31, b. metu perterriti (adversarii) ... multis amissis in castra se recipiunt; H 25, b.

animum: quibus rebus perterritis animis adversariorum; C I, 61. quae res eorum perterritos animos confirmavit; C II, 36. partem animum mentemque perterritam atque in fugam destinatam habere; Af 88, a.

bestias: bestiae stridore fundarum lapidumque perterritae sese convertere ... contendunt; Af 83.

cives: quibus rebus perterritos civis Romanos eius provinciae sibi ... HS CLXXX ... polliceri coëgit; C II, 18, a.

elephantos: cum ... elephanti perterriti se ad suos convertissent; Af 27.

equites: ut eos (equites) superioribus perterritos proeliis in medium reciperent agmen; C I, 79.

quos (equites) ... transmarina militia perterritos ad sacramenti redemptionem vocabat; A 56. quo facto complures equites Romani senatoresque perterriti ex proelio se receperunt; Af 85, b.

equitatum: eorum fuga reliquum esse equitatum perterritum; G I, 18, h. equitatum .., quod recenti proelio perterritum esse existimabat, agmen subsequi iussit; G IV, 13.

exercitum: tanto sub oculis accepto detrimento perterritum exercitum sustinere non posse; C I, 71. perterrito etiam tum exercitu; C III, 13.

frumentarios: ii (frumentarii) repentino malo perterriti diffugiunt ad sua praesidia; G VIII, 35.

homines: sive timore perterriti (homines), ne armis traditis supplicio afficerentur, sive ..; G I, 27.

hostem: ut ... tum calones perterritos hostes conspicati etiam inermes armatis occurrerent; G II, 27. dissipatis ac perterritis hostibus; G VI, 35, a. hostes re nova perterriti muro turribusque deiecti; G VII, 28. perterritis .. hostibus, quod equitatu ... erant pulsi; G VII, 68. hostes perterritos cum locum ... petituros; G VIII, 27. cum hostes urbis direptione perterriti inermes cum infulis se porta foras universi proripiunt; C II, 12 (11). perterritum hostem vides; C II, 34, b. hac calamitate perterritis hostibus; A 11. ut (hostes) perturbati ac perterriti respicere post terga cogerentur; Af 80.

manus: multitudine navium (manus) perterritae ... a litore discesserant; G V, 8.

mentem: ſ. animum; Af 88, a.

militem: eo magis timidos perterrent milites; G VI, 40. quod perterritus miles in civili dissensione timori magis quam religioni consulere consueverit; C I, 67. Caesar neque satis militibus perterritis confidebat; C III, 74. milites et animo perterriti et lassitudine confecti; C III, 95.

navigia: duo (navigia) perterrita concursu nostrarum navium sese in portum receperunt; C II, 22.

oppidanos: quibus profligatis rursus oppidani perterriti ... sese ... dediderunt; G VII, 13. rei novitate perterritis oppidanis; G VII, 58. quo malo perterriti oppidani cupas sevo ... complent; G VIII, 42. quo facto perterriti oppidani ... revocant ... armatos; G VIII, 43. quo malo perterriti subito oppidani saxa ... vectibus promovent; C II, 11.

partem: ut ... eam partem, cui maxime confidebat, perterritam animadvertit; C III, 94.

principes: principes ... adventu nostri exercitus perterriti ad Caesarem venerunt; G V, 3.

senatores: ſ. equites; Af 85, b.

tirones: tirones .. multitudine navium perterriti ... se Otacilio dediderunt; C III, 28, a.

pertimesco, in Furcht geraten, fürchten: quorum (equitum, legionariorum) impetum adeo pertimuerunt hostes, ut ..; A 29.

pertinacia, Hartnäckigkeit: I, 1. afficio: quorum (oppidanorum) ... pertinaciam magna poena esse afficiendam iudicabat; G VIII, 39.

cognosco: quorum (barbarorum) pertinacia cognita; G VIII, 15.

2. desisto: magnam .. in spem veniebat ... fore, uti (Ariovistus) pertinacia desisteret; G I, 42.

3. deduco a: id hoc consilio, si posset Vergilius ... rei malo gestae suorum indicio a pertinacia deduci; Af 86.

II. finis: debere utrumque pertinaciae finem facere; C III, 10, a.

III. accidere: quod plerumque hominum nimia pertinacia atque arrogantia accidere soleat; C I, 85, a.

deducere: ne sua dissensione et pertinacia rem in summum periculum deducant; G V, 31.

perturbari: cum P. Attio agebant, ne sua pertinacia omnium fortunas perturbari vellet; C II, 36.

pertinaciter, beharrlich, hartnäckig: insequor: cum ... pertinacius reliquam multitudinem essent insecuti; G VIII, 13. cum ... Volusenus ipsius intercipiendi Commii cupiditate pertinacius eum cum paucis insecutus esset; G VIII, 48, a.

permaneo: pertinacissime hos (Bellovacos) ex omnibus in sententia permansisse; G VIII, 22.

propugno: multiplici praesidio pertinaciter propugnantibus; A 26.

resisto: cum pertinaciter resisterent oppidani; G VIII, 43.

succedo: multos .. pertinaciter succedentes vulnerant; G VIII, 41.

pertineo, sich ausdehnen, sich erstrecken, reichen, sich beziehen, betreffen, dienen, Einfluß haben: I. **mit Subjectivsatz**: 1. quod: quod .. tam diu se impune iniurias tulisse admirarentur, eodem pertinere; G I, 14.

2. acc. c. inf.: cum ... pertinere .. non tantum ad dignitatem, sed etiam ad salutem suam indicaret nullam calamitatem socios ... accipere; G VIII, 6. simul ad imperii nostri dignitatem utilitatemque publicam pertinere existimabat ... praesidiis eos (reges) nostris esse tutos; A 33.

II. **mit Subject**: alqs: Belgae ... pertinent ad inferiorem partem fluminis Rheni; G I, 1. qui (Nantuates, Veragri Sedunique) ab finibus Allobrogum ... ad summas Alpes pertinent; G III, 1.

alqd: quod ... minime ... ea, quae ad effeminandos animos pertinent, important; G I, 1. ea, quae ad proficiscendum pertinerent, comparare; G I, 3. ea, quae ad usum navium pertinent, providere instituunt; G III, 9, a. haec omnia Caesar eodem illo pertinere arbitrabatur, ut ..; G IV, 11. ille veritus, quod ad plures pertinebat, ne civitas eorum impulsu deficeret; G V, 25. sperare a multitudine impetrari posse, quod ad militum salutem pertineat; G V, 36. reliqua .., quae ad oppugnationem pertinebant oppidi, administrare instituit; G VII, 19. reliqua .., quae ad oppugnationem pertinent, parant administrare; G VII, 81. quonam haec omnia nisi ad suam perniciem pertinere? C I, 9, b. reliqua, quae ad eorum sanandas mentes pertinere arbitrabatur, commemorat; C I, 35. quod ad indutias pertineret, sic belli rationem esse divisam, ut ..; C III, 17. qui (P. Vatinius) ea, quae maxime ad pacem pertinere viderentur, ageret; C III, 19, a. ipsis, ad quorum commodum pertinebat, durior inventus est Coelius; C III, 20.

Aquitania: Aquitania a Garumna flumine ad Pyrenaeos montes ... pertinet; G I, 1.

barbari: equites auxiliaque ... barbaris .. omnibus, qui ad Oceanum pertinent, ab Afranio imperantur; C I, 38.

controversiae: controversias regum ad populum Romanum et ad se ... pertinere existimans; C III, 107.

fines: per quas (partes) fines Aegypti regnumque pertinet; A 2.

flumina: ſ. rivi.

itinera: quae itinera ad Hiberum atque Octogesam pertinebant; C I, 68.

iugum: quod (iugum) trans paludem paene ad hostium castra pertineret; G VIII, 14, b. ex Ponto a Comanis iugum editum silvestre est, pertinens in Armeniam minorem; A 35.

latus: hoc (latus) pertinet circiter milia passuum quingenta; G V, 13.
loca: quem ad finem porrecta loca aperta pertinebant; G II, 19.
moles: ut insulam molemque ad insulam pertinentem in suam redigeret potestatem A 17.
montes: qui (montes) ad castra pertinebant; C III, 95.
munitio: cohortes ... ad eam partem munitionum ducit, quae pertinebant || pertinebat || ad mare; C III, 62. quam (munitionem) pertinere a castris ad flumen supra demonstravimus; C III, 68.
pars: huius .. spatii pars ea, quae ad arcem pertinet, ... difficilem habet oppugnationem; C II, 1. f. munitio; C III, 62.
pons: ex eo oppido pons ad Helvetios pertinet; G I, 6.
rivi: omnia .. flumina atque omnes rivos, qui ad mare pertinebant, Caesar aut averterat aut ... obstruxerat; C III, 49.
regnum: f. fines.
res: (Nervios) nihil pati vini reliquarumque rerum || ad luxuriam pertinentium || inferri; G II, 15. quae tamen ex parte res ad salutem exercitus pertinebat; G VI, 34, a. quod ea res ad multos pertinebat; G VI, 43. quae res etsi nihil ad levandas iniurias pertinere videbantur; C I, 9, a. rebus, quae ad victum pertinent, omnibus corruptis; Af 47.
silva: quae (silva Arduenna) ingenti magnitudine per medios fines Treverorum a flumine Rheno ad initium Remorum pertinet; G V, 3. silvam esse ibi infinita magnitudine, quae appellatur Bacenis; hanc longe introrsus pertinere; G VI, 10. recta .. fluminis Danubii regione (silva Hercynia) pertinet ad fines Dacorum et Anartium; G VI, 25. quae (Arduenna silva) ... ab ripis Rheni finibusque Treverorum ad Nervios pertinet; G VI, 29.
specus: Alexandria ... specus .. babet a Nilo pertinentes; A 5.
vada: quae (vada) pertinent ad regionem Africae; A 14.

pertracto, betasten: milites bestias manibus pertractabant; Af 72.

perturbatio, Verwirrung, Bestürzung: I. interpellat: sive ipsorum perturbatio sive error aliquis ... partam iam ... victoriam interpellavisset; C III, 73, b.
II. facio: magna ... totius exercitus perturbatio facta est; G IV, 29.
III. incitari: quorum (Alexandrinorum) perturbatione nostrorum animi adeo sunt incitati, ut ..; A 31.

perturbo, in Unordnung bringen, verwirren, beunruhigen, erschrecken, bestürzt machen, stören: alqm: horum vocibus ac timore paulatim etiam ii, qui magnum in castris usum habebant, milites centurionesque quique equitatui praeerant perturbabantur; G I, 39, b. neque consilii habendi neque arma capiendi spatio dato perturbantur; G IV, 14. reliquos incertis ordinibus perturbaverant; G IV, 32. illi repentina re perturbati; G V, 28. nemo est tam fortis, quin rei novitate perturbetur; G VI, 39. cohortatus .. est, ... ne perturbarentur incommodo; G VII, 29. omnes perturbatos defectione Haeduorum fugam parare; G VII, 61. non minus, qui intra munitiones erant, perturbantur Galli; G VII, 70. quo facto perturbati celerius, quam consuetudo fert equestris proelii, se receperunt; G VIII, 12. re nova perturbatus (Pompeius) maioribus itineribus Apolloniam petere coepit; C III, 11. perturbatum .. eum (Pomponium) nactus; C III, 101, a. quo nuntio dolore magis permotus (Laterensis) quam animo perturbatus reficit se celeriter; A 54. ut ... re duplici perturbata Caesar eiusque exercitus ... circumventus concideretur; Af 50. vgl. barbaros. f. **noster**, B, II, 1. perturbo (6 St.) S. 688, b.
agmen: quorum perturbatum et confusum dum explicant agmen; G VIII, 14, a. perturbato impedimentorum agmine; G VIII, 29.
animos: tantus subito timor omnem exercitum occupavit, ut non mediocriter omnium mentes animosque perturbaret; G I, 39, a.
antesignanos: perturbatis antesignanis; C I, 44.
auxilia: tota auxilia regis impedita ac perturbata ... in fugam coniciunt; C II, 26.
barbaros: barbari, ... cum ... paulatim copias distributas dimittere non possent, ne dispersi perturbarentur, in acie permanserunt; G VIII, 15.
centuriones: f. alqm; G I, 39, b.
copias: quorum periculo sic omnes copiae sunt perturbatae, ut ..; G VIII, 13.
duces: postero die duces adversariorum perturbati ... de reliquis rebus consultabant; C I, 73.
exercitum: ut ... prius perturbatum exercitum pellerent, quam ..; C III, 86. ut ... equitatus ... perturbatum (exercitum) iaculis configeret; Af 59. f. alqm; Af 50.
fortunas: cum P. Attio agebant, ne sua pertinacia omnium fortunas perturbari vellet; C II, 36.
hostes: hostibus primo aspectu perturbatis; G VII, 56. ut (hostes) perturbati ac perterriti respicere post terga cogerentur; Af 80.
legionarios: uti novo atque insuitato genere proelii tirones legionarii paucique perturbati Curionis exemplo ... opprimerentur; Af 19, a.
mentes: omnia .. plerumque, quae absunt, vehementius hominum mentes perturbant; G VII, 84. f. animos.
milites: uti (milites) suae pristinae virtutis memoriam retinerent neu perturbarentur animo; G II, 21. f. **miles**, II, 1. perturbo (4 St.) S. 610, b.
ordines: f. **ordo**, II, 1. perturbo (3 St.) S. 739, a.

pervagor, umherschweifen: hunc (Brotum) monet, ut in omnis partes equites quam latissime pervagentur; G VII, 9.

pervehor, durchfahren: interim L. Nasidius ... freto Siciliae imprudente atque inopinante Curione pervehitur; C II, 3.

pervenio, hinkommen, ankommen, gelangen, erreichen, zufallen: I. unpersönlich: interim ab omnibus legatis quaestoreque ... certior factus est in hiberna perventum; G V, 25. quoniam ad hunc locum perventum est; G VI, 11. cum iam ex diei tempore coniecturam ceperat in castra perventum; G VII, 35. quoniam prope ad finem laborum ac periculorum esset perventum; C III, 6. antequam ad eum collem, quem capere volebat, perveniretur; Af 50.
II. alqs: ab Ocelo ... in fines Vocontiorum ulterioris provinciae die septimo pervenit; G I, 10. Helvetii ... in Haeduorum fines pervenerant; G I, 11. Caesar non exspectandum sibi statuit dum ... in Santonos Helvetii pervenirent; G I, 11. in fines Lingonum die quarto pervenerunt; G I, 26. eo postquam Caesar pervenit; G I, 27. cum sibi quisque primum itineris locum peteret et domum pervenire properaret; G II, 11. ab eo loco in fines Ambianorum pervenit; G II, 15. ut ... iisdem itineribus, quibus eo pervenissent, ad sa-

lutem contenderent; G III, 3. Quintus Titurins Sabinus enm iis copiis, quas a Caesare acceperat, in fines Unellorum pervenit; G III, 17. bnc magno cursu contenderunt, ... exanimatique pervenerunt; G III, 19. eodem fere tempore Publius Crassus cum in Aqnitaniam pervenisset; G III, 20. Germani ... in fines Eburonnm et Condrusorum ... pervenerant; G IV, 6. omnes fere in potestatem Labieni pervonerunt; G IV, 38. qui omnes fere iis numinibus eivitatum appellantur, quibus ortl ex civitatibns eo pervenerunt; G V, 12. postero die in Nervios pervenit; G V, 38. cum ... eo .. post boram nonam diei Caesar pervenisset; G V, 53. magnis .. itineribus eo pervenit; G VI, 3. incolumes .. ad nnum omues in castra perveniunt; G VI, 40. snis incopinantibus qnam maximis potest itineribus Viennam pervenit; G VII, 9. eo cum pervenisset; G VII, 9. in Biturigum fines pervenit; G VII, 11, b. bue biduo pervenit; G VII, 11, b. Caesar ex eo loco quintis castris Gorgoviam pervenit; G VII, 36. Caesar summo studio militum ante ortum solis in castra pervenit; G VII, 41. eodem, quo venerat, itinere Melodunnm (Labieuus) pervenit; G VII, 58. celeriter .. (Caesar) in summam planiciem ingi pervenit; G VIII, 14, b. acceptis mandatis Roscius a Caesare Capuam pervenit; C 1, 10. per fines Marrucinorum, Frentanorum, Larinatiom in Apoliam (Caesar) pervonit; C I, 23. (Caesar) Brundisium cum legionibus VI pervenit; C 1, 25, a. eum exercitibns (Valerius, Curio) eo perveniunt; C 1, 31. qui (Attius Varus) ad Auximnm ... amissis cobortibus protinus ex fuga in Africam pervenerat; C I, 31. Caesar ... in ulteriorem Galliam pervenit; C I, 33. Domitius navibns Massiliam pervenit; C 1, 36. eo biduo Caesar cum equitibus DCCCC ... in castra pervenit; C 1, 41. qui (Q. Fnlginius) propter eximiam virtutem ex inferioribns ordinibus in enm locum pervenerat; C I, 46. magnnm in timorem Afranius Petreiusque perveniunt, ne .. frumento ... intercluderentur; C 1, 61. ut ipse (Afranius) ... mntato itinere iugis Oetogesam perveniret; C 1, 70. ipse (Caesar) iis navibus ... Tarraconem paucis diebus pervenit; C II, 21. (Caesar) pedibus .. Narbonem atque inde Massiliam pervenit; C II, 21. quem (locum) si qni vitare vclnerit ‖ voluerunt ‖, sex milium circuitu in oppidum pervenit ‖ perveniunt ‖; C II, 24. (Caesar) ab urbe proficiscitur Brundisiumque pervenit; C III, 2. M. Oetavius cum iis, qnas habebat, navibus Salonas pervenit; C III, 9, a. demonstravimus L. Vibnllinm Rufum, Pompei praefectnm, bis in potestatem pervenisse Caesaris; C III, 10, a. Coelins profectus, ut dictitabat, ad Caesarem pervenit Thnrios; C III, 22. Cassius in Thessaliam cum legione pervenit; C III, 35. (Caesar) pervenit prins, quam Pompeius sentire posset; C III, 67. Caesar Gompbos pervenlt; C III, 80, a. Pompeius pancis post diebus in Tbessaliam pervenit; C III, 82, a. eodem .. die (Caesar) Larisam pervenlt; C III, 98. (Pompeius) in Ciliciam atque inde Cyprum pervenit; C III, 102, b. Pompeius ... Pelusium pervenit; C III, 103. (Caesar) Alexandriam pervenit; C III, 106. (Cassius) mane pervenit; A 57, a. Caesar ... a. d. XIV Kal. Ian. Lilybaeum pervenit; Af 1. Messins ... prior Acillam onm cobortibus pervenit; Af 33. per id tompus C. Sallnstius Crispns ... Cercinam pervenit; Af 34. Varus ... insidiandi .. gratia progressus Adrumotum oum LV navibus porvenit; Af 62. Cispius quo erat missus celeriter pervenit; Af 62. Caesar ... equo admisso omissis omnibns rebus celeriter pervenit Leptim; Af 63. quo postqnam Caesar pervenit; Af 81. quo postqnam pervenerunt; Af 85, a. complures interim ex fuga Uticam perveniunt; Af 88, a. Messala, ut erat imperatum, Uticam pervenit; Af 88, b. Caesar interim a Thapso progressus Ussetam pervenit; Af 89. deinde (Caesar) Adrumetnm pervenit; Af 89. circiter .. lnminibus accensis (Caesar) Uticam pervenit; Af 89. rex interim Iuba ... tandem nocturnis itineribus confectis ln regnum pervenit; Af 91, a. (Caesar) Zamam pervenit; Af 92. post diem tertium (Caesar) Caralis in Sardiniam pervenit; Af 98. ſ. **ad**, I. pervenio (42 St.) S. 31, b.

annona: iam .. ad denarios L in singulos modios annona pervenerat; C 1, 52.

captivus: quo simulatque captivus cum pervenisset; Af 4.

clamor: ut clamor in castra nostra perveniret fere inter Caesarianos et inter Pompeianos; H 34

cohortes: andit IV cohortes a vernaculis oppressas ad Obuculum cum his ad secundam (legionem) pervenisse; A 57, a.

commeatus: neque maximi commeatus, qui ex Italia Galliaque veniebant, in castra pervenire poterant; C I, 48, b.

duces: interea Commius reliquique ‖ et reliqui ‖ duces ... eum omnibus copiis ad Alesiam perveniunt; G VII, 79.

equites: ſ. **eques**, I, 1. perveniunt (3 St.) S. 316, b.

fama: trans Rbenum ad Germanos pervenit fama diripi Eburones; G VI, 35, a.

hostes: neqne prius (hostes) fugere destiterunt, qnam ad flumen Rbenum milia passuum ex eo loco circiter quinquaginta pervenerunt; G I, 53. ubi hostes ad legatos exercitumque pervenerunt; C II, 12.

imperator: qood ... neque imperator sine praesidio ad legiones pervenire possit; G VII, 1.

milites: ex legionibus IV et VI Scipionis milites diffugere partim in castra Caesaris, partim in qnas quisquo poterat regiones pervenire; Af 32. ſ. **miles**, I, 1. perveniunt (5 St.) S. 607, b.

naves: ut perpaucae (naves) ex omni numero noctis interventu ad terram pervenerint; G III, 15. quao (naves) omnes incolomes ad continentem pervenerunt; G IV, 36. quae naves ... quarto die in portum ad Ruspinam ... incolumes pervenerunt; Af 34.

pars: ſ. **pars**, I, 1. pervenit (3 St.) S. 748, a.

patres: quibus rebus accidit, ut pauci milites patresque familiae ... recepti in Siciliam incolumes pervenirent; C II, 44.

perfugae: Gaetuli interim perfugae ... ad suos cives porveniunt; Af 55.

praefectus: ſ. alqs; C III, 10, a.

praesidium: antequam Caesaris praesidium eo perveniret; Af 74.

res: quod ... res ad pancitatem defensorum pervenerat; G V, 45. cum iam ille (Caesar) urbanas res virtute Cn. Pompei commodiorem in statum pervenisse intellegeret; G VII, 6.

respublica: quorum artificiis effectum est, ut respublica in huno statum perveniret; F 18.

tabellarii: qui (tabellarii) ... perperam .. ad nostra castra pervenerant; H 12.

telum: donec ab hoste telum missum ad se perveniret; Af 31, a.

perverto, vernichten: quae funditus *medius* fidius rapinis, incendiis, caedibus pervertuntur; F 26.

pervetus, sehr alt: in quibus (collibus) singulae turres speculaeque singulae perveteres erant collocatae; Af 37.

pervulgo, öffentlich bekannt machen, part.

gewöhnlich: consuetudinem: quas (copias) ... consuetudine magis pervulgata militari credebat instrui Caesar; A 74.

edictum: quo edicto tota provincia pervulgato; C II, 19.

pes, Fuß, Schritt: I. **nach Verben:** 1. exeuteo: huc teretes stipites ... demittebantur; ... simul confirmandi et stabiliendi causa singuli ab infimo solo pedes terra exculcabantur; G VII, 73, b.

habeo: neque (vallus) minus XL pedes altitudinis habebat; A 2.

offendo: (eius compar) ingressus pedem offendit; H 23, a.

premo: nostri pede presso propius rivum cum appropinquassent; H 29, b. hic, ut ait Ennius, pes pede premitur, armis teruntur arma; H 31, b.

refero: tandem vulneribus defessi et pedem referre et ... eo se recipere coeperunt; G I, 25. barbari constiterunt ac paulum modo pedem rettulerunt; G IV, 25. ut, ... si (milites) premerentur, pedem referre et loco excedere non turpe existimarent; C I, 44. his (copiis) imperat, ut simulatione timoris paulatim cedant ac pedem referant; C II, 40.

2. sum: reliquum spatium, quod est non amplius pedum sexcentorum, ... mons continet; G I, 38.

3. desilio ad: rursus resistentibus consuetudine sua ad pedes desiluerunt; G IV, 12.

procumbo ad: procumbunt omnibus Gallis ad pedes Bituriges, ne ... urbem ... succendere cogerentur; G VII, 15.

proicio ad: f. **ad,** I. proicio (4 St.) S. 31, a.

subdo sub: cum ... elephans ... eum .. (lixam) sub pedem subditum ... dein genu innixus pondere suo ... premeret atque enecaret; Af 84.

II. **nach Substantiven:** agger: post eas (fossas) aggerem ac vallum duodecim pedum exstruxit, G VII, 72.

altitudo: fluminis erat altitudo pedum circiter trium; G II, 18. in .. eis (trabibus) columellae pedum in altitudinem V defiguntur; C II, 10. sex pedum altitudine in aedificiis consistere ausi non sunt; A 18. fossas duas directas ... IV pedum altitudinis in eum locum deduxit, quo ..; A 38. f. **altitudo,** IV, 2. ln (8 St.) S. 67, a.

asseres: asseres .. pedum XII cuspidibus praefixi atque hi maximis ballistis missi; C II, 2.

columellae: vgl. altitudo; C II, 10.

crassitudo: aggerem novi generis ... ex latericiis duobus muris senum pedum crassitudine ... facere instituerunt; C II, 15.

fossa: castra in altitudinem pedum XII vallo fossaque duodeviginti pedum munire iubet; G II, 5. vallo pedum IX et fossa pedum XV hiberna cingunt; G V, 42. fossam .. duplicem duodenum pedum a maioribus castris ad minora perduxit; G VII, 36. fossam pedum viginti directis lateribus duxit; G VII, 72. fossam duplicem pedum denum quinum lateribus deprimi directis (imperat); G VIII, 9. a fronte contra hostem pedum XV fossam fieri iussit; C I, 41. erat eo loco fossa pedum XV; C III, 63.

intervallum: tigna bina sesquipedalia ... intervallo pedum duorum inter se iungebat; G IV, 17, a. duo (tigna) ... intervallo pedum quadragenum ab inferiore parte ... statuebat; G IV, 17, a. quae (pars) fere pedum CCC intervallo fluminis circuitu vacabat; G VIII, 41.

latitudo: una ex parte leniter acclivis aditus in latitudinem non amplius ducentorum pedum relinquebatur; G II, 29. Caesar ... fossas pedum XXX in latitudinem complures facere instituit; C I, 61.

longitudo: partem ultimam pontis ... in longitudinem pedum ducentorum rescindit; G VI, 29.

milia: non .. amplius pedum milibus duobus ab castris castra distabant; C I, 82.

munitio: plerique ... ex s pedum munitione se in fossas praecipitabant; C III, 69.

murus: a medio fere colle in longitudinem ... ex grandibus saxis sex pedum murum ... praeduxerant Galli; G VII, 46.

rates: (Caesar) rates duplices quoque versus pedum XXX e regione molis collocabat; C I, 25, b.

spatium: intermisso spatio pedum DC; C III, 63, a. vgl. I, 2.

testudo: antecedebat testudo pedum LX aequandi loci causa facta item ex fortissimis lignis; C II, 8.

vallum: vallo pedum XII in circuitu quindecim milium crebrisque castellis circummuniti; G II, 30. haec (castra) imperat vallo pedum XII muniri; G VIII, 9. castra muniunt vallo pedum XII; C I, 61. f. fossa; G V, 42.

III. **Umstand:** 1. **Accusativ:** a. distare: trabes ... distantes inter se binos pedes; G VII, 23. quae (turres) pedes LXXX inter se distarent; G VII, 72. octoni ordines ducti ternos inter se pedes distabant; G VII, 73, b. duae .. trabes in solo ... distantes inter se pedes IV collocantur; C II, 10. vgl. II. milia.

fodi: scrobes tres in altitudinem pedes fodiebantur; G VII, 73, b.

patere: patebat haec (turris) quoque versus pedes sex; C II, 8.

reducere: reliquas omnes munitiones ab ea fossa pedes quadringentos reduxit; G VII, 72.

revinciri: quae (materia) perpetuis trabibus pedes quadragenos plerumque introrsus revincta neque perrumpi neque distrahi potest; G VII, 23.

b. altus: diebus XXV aggerem latum pedes CCCXXX, altum pedes LXXX exstruxerunt; G VII, 24. perpetuae fossae quinos pedes altae ducebantur; G VII, 73, a.

latus: duas fossas quindecim pedes latas eadem altitudine perduxit; G VII, 72. storias ... tres in longitudinem parietum turris latas IV pedes fecerunt; C II, 9, b. f. altus; G VII, 24. vgl. 2. abl. comp.

longe: ne quis miles ab signis IV pedes longius procederet; Af 15.

longus: ante haec (lilia) taleae pedem longae totae in terram infodiebantur; G VII, 73, b. musculum pedes LX longum ex materia bipedali ... facere instituerunt; C II, 10.

2. **Ablativ:** aditus: ut (oppida) posita in extremis lingulis promontoriisque neque pedibus aditum haberent ... neque navibus; G III, 12.

appropinquare: f. I, 1. premo; H 29, b.

concursare: ipse (Caesar) pedibus circum milites concursans ... animos eorum excitabat; Af 81.

congredi: ut aequo pede cum adversariis congredi possent; H 38.

contendere: quod ... ex essedis desilirent et pedibus dispari proelio contenderent; G V, 16.

facere: partim pedibus [et equitatus] ad persequendum celeriter iter faciebant; H 37.

perfugere: L. Caesar pedibus Adrumetum perfugerat; C II, 23.

pervenire: (Caesar) pedibus .. Narbonem atque inde Massiliam pervenit; C II, 21.

premi: f. I, 1. premo; H 31, b.

proeliari: equestribus proeliis saepe ex equis desiliunt ac pedibus proeliantur; G IV, 2. ex essedis desiliunt et pedibus proeliantur; G IV, 33.

recipere: quo pede se reciperent ab hoste; Af 71.

transire: qnod flumen (Tamesis) nno umninu loco pedibus, atqne hoc aegre, transiri potest; G V, 18.

abl. comp.: hunc (collem) ... palus ... cingebat nun latiur pedibus quinquaginta; G VII, 19. ſ. 11. milia.

3. **Präpoſition:** ante: ante pedes centurionem interfecit; Af 46.

pestilentia, Krankheit, Seuche, ungeſunde Witterung: I. consumit: multos autumni pestilentia in Italia consnmpsit; C III, 87.

II. cunflictari: Massilienses ... gravi .. pestilentia conflictati ex dintina conclusionu et mutatiune victus; C II, 22.

petitio, Bewerbung: 1. cummendo: quibus (municipiis, coloniis) M. Antunii, quaestoris sui, commendaverat sacerdutii petitionem; G VIII, 50.

2. cunciliu ad: quu maiore commendationa (Gallia) conciliaretur ad consulatus petitiunem; G VIII, 52.

praemittu ad: quem (huminem) paulu ante praemiserat ed petitiunem; G VIII, 50.

sublevu in: qnod (Lentulus Spinther) in petitiune consulatns erat sublevatns; C I, 22.

peto, zielen, werfen, angreifen, ſuchen, holen, aufſuchen, zu erreichen ſuchen, einſchlugen, hinfuhren, verlangen, bitten, erbitten, Anſpruch machen: I. **abſolut:** alqs: Boios petentibus Haednis, quod egregia virtute erant cogniti, nt in finibus snis collocarent, coucessit; G I, 28. cum id, qnud antea petenti denegasset, nltro polliceretnr; G I, 42. quod cuntra atqne esset diutum et ipsi petissent, proelium pridie commisissent; G IV, 13. libenter Caesar petentibus Haeduis dat veniam; G VI, 4. neqne his petentibns ius redditur neqne hunus nllns communicatur; G VI, 13, b. datur petentibns venia; G VII, 15. vuniam petenti (Commio) dedit; G VIII, 48, e. Caesar ... petentibus dare veniam ntile esse statuit; A 24, a.

naves: reliquae (uavus) ... incertae locorum Uticam versus petere visae sunt; Af 7.

II. **mit Ergänzung:** 1. de: posteaqnam nunnulli principes ... de suis privatim rebns ab eo (Caesare) petere coeperunt; G V, 3.

2. **Conjunctiv:** ab Gneu Pumpeiu proconsule petit, ... qnus ... rogavisset, ad signa convenire ... iuberet; G VI, 1.

3. nu: ſ. **ne,** I, 1. peto (7 St.) S. 655, b.

4. nt: petit atque hortatur, ut ... de eo causa cognita statuat; G I, 19. petierunt, nti sibi concilium totius Galliae in diem certam indicere ... liceret; G I, 30. petierunt .. (principes), nt sibi secreto ... cum eu agere liceret; G I, 31, a. quurum allns nlia causa illata ... petebat, nt eius volnntate discedere liceret; G I, 39, a. petentibns Remis, nt conservarentur, impetrant; G II, 12. peteru nun solum Bellovacos, sed etiam pro his Haeduus, nt sna clementia ... in eos utatnr; G II, 14. se .. in deditionem nt recipiat, petunt; G III, 21. (legati) petebant, nti ad eos equites, qni agmen antecessissent, praemitteret; G IV, 11. propter imprudentiam nt ignosceretur, petiverunt; G IV, 27. ille omnibns primu precibns petere uontendit, nt in Gallia relinqueretur; G V, 6. petunt, nt Mundubracinm ab iniuria Cassivellauni defendat; G V, 20. petunt atque urant, nt sibi parcat; G VI, 9. ut inreiurando ac fidu sanciatur, petnnt, ... ne ... deserantur; G VII, 2. petunt a Vercingetorige Haedni, nt ad se veniat; G VII, 63. petunt .., nt ea poena sit contentus hostinm; G VIII, 21. qni petant atqne urent, ut (Pumpeius) sibi subveniat; C I, 17. Attius ad Antonium deductus petit, ut ad Caesarem mitteretur; C I, 18. Lentulus, nt in uppidum reverti liceat, petit; C I, 22. petit ab bis omnibus, nt se frumentu invent; C I, 60. L. Plancus interim legatus petit a Caesare, nti sibi daret potestatem cum Considiu agendi; Af 4. petisse dicitur maior Titius a centnriunibus, uti se priorem quam fratrem interficerent; Af 28. tantum urare et petere ab eo (Caesure), nt sibi praesidium daret; Af 33. petierunt, nt sibi liceret verba sine periculo proluqui; Af 35, a. legati ... petunt et obsecrant, nt sibi praesidinm mittat; Af 74. (Thabenenses) petunt urantqne, ut snis fortunis populus Romanus ... auxilium ferret; Af 77. petierunt .. a Caesare, nt universis CCC uno numine pecuniam imperaret; Af 90. (Iuba) tertio petit ab eis (Zamensibus), nt sibi coniuges liberosqne redderent; Af 91, b. Zamenses ... petunt .. ab eo (Caesare), nti ... sibi auxilium mitteret; Af 92. (legati) petere coeperant, nti sibi primu qnoque tempore snbsidinm mitteret; H 3, a. petimus, ut qnalem *; H 17. ita vix periculo liberatus petiit ab oppidanis, nt ei liceret legatum ad Caesarem proficisci; H 22, b. imprimis a te petu, ... ut te ibi videam; F 14. vgl. I. alqs; G I, 28.

III. **mit Object:** alqm: praecipit atque interdicit, ... nnum omnes peterent Indutiomarum, neu ..; G V, 58. cum unum umnes peterent; G V, 58. Labiene, decumanum militem, qui te petit, scito esse; Af 16 † qui subsidium repeterent ‖ qui subsequentem Didium refugientes a tergo peterent ‖; H 40, a.

alqd: haec cum pluribus verbis flens a Caesare peteret; G I, 20. id .. se ea spe petisse; G I, 44, b. nnum petere ac deprecari: ... ne se armis despuliaret; G II, 31. nt, ... quae quisque eorum (militum) carissima baberet, ab impedimentis petere utque arripere properaret; G V, 33. sperare pro eius iustitia, quae petierint, impetraturos; G V, 41. Romani vero quid petunt aliud aut quid volnnt, nisi ... hurum iu agris ... considere? G VII, 77, d. accidisse .. his (ducibus), ... nti ... id cupidissime petant, qnud paulo ante contempserint; C I, 85, a qni (milites) ... muniendi gratia vallnm petierant quaeque ad eam rem opus erant; Af 31, a.

aggerem: qni (milites) paulo lungius aggeris petendi causa prucesserant; G II, 20. quod longius erat agger petendus; C I, 42.

amicitiam: quibus (legatis) pacem atque amicitinm petentibus liberalitur respondit; G IV, 18. ut undiqne ad eum legationes concurrerent, gratiam atque amicitiam publice privatimque peterent; G V, 55.

Apolloniam: (Pumpeius) maioribus itineribus Apolloniam petere coepit; C III, 11.

aqnam: prohiberi sese non pusse, quo minus cotidie navibus aqnam peterent vel a sinistra parte a Paraetoniu vel a dextra ab insula; A 8.

auxilium: ſ. **auxilium,** II, 1. peto (6 St.) S. 119, a.

bona: alii domos bonaque eorum, qui in castris erant Caesaris, petebant; C III, 82, b.

castra: qui postquam ad ea castra, quae petebant, perfugerunt; Af 85, a.

collem: protinus collem petere contenderunt; Af 50.

colloqnium: colloquium petunt et id, si fieri possit, semnto a militibus loco; C I, 84.

uommeatnm: qui commeatus petendi causa missi erant; G III, 2.

uondiuiones: condiciunes pacis ... Romae ab senatu et a pupulu peti debere; C III, 10, b.

continentem: necessario adversa nocte in altum provectae (naves) continentem petierunt; G IV, 28.
diem: quod ... is dies indutiis erat ab his petitus; G IV, 12.
domicilium: ut ... aliud domicilium, alias sedes ... petant; G I, 31, d.
domos: f. bona.
facultatem: „habetis", inquit, „milites, quam petistis, facultatem"; G VI, 8, a.
fidem: fidem ab imperatore de Petrei atque Afranii vita petunt; C I, 74, a.
flumen: f. silvas; G VIII, 19, b.
fugam: (equites, pedites) rursus aliam in partem fugam petebant; G II, 24.
gratiam: f. amicitiam; G V, 55.
Hispaniam: quae (naves) omnes citeriorem Hispaniam petiverunt; C II, 7. cum Hispaniam peterent; Af 96.
insulam: maiorem partem navium antecedere iussit et insulam petere Aponianam; Af 2.
ius: vgl. 1. alqs; G VI, 13, b. — locum: f. **locus**, II, 1. peto (7 St.) S. 573, b.
mediterranea: neque (Caesar) mediterranea petere propter navium errurem; Af 7.
montem: si priores montes, quos petebant, attigissent; C I, 70. hunc (montem) cum obliquo itinere cetrati peterent; C I, 70. ut ... protinus (equites) incitati fuga montes altissimos peterent; C III, 93, b.
pabulum: pabulum secari non posse; necessario dispersos hostes es aedificiis petere; G VII, 14, a.
partes: f. **pars**, II, 1. peto (3 St.) S. 749, b.
pacem: f. **pax**, II, 1. peto (8 St.) S. 762, b.
pelagus: ancoris sublatis pelagus remis petere coeperunt; H 40, b.
praemia: sui laboris milites semper eventu belli praemia petiverunt; C II, 32, c.
praesidium: quae gens ... praesidium .. ab eo (Caesare) militum petierat; C III, 80, a.
propinquitates: qui (Galli) vitandi aestos causa pleromque silvarum atque fluminum petunt propinquitates; G VI, 30.
provinciam: cum constaret Drappetem Senonem ... provinciam petere; G VIII, 30.
regionem: ut ... noctu occultatus (Ambiorix) alias regiones partesque peteret; G VI, 43. longo circuitu easdem omnes iubet petere regiones; G VII, 45, a. Dumnacus ... solus extremas Galliae regiones petere est coactus; G VIII, 31. comperit .. ipsum Octavium parvis paucisque navigiis vento secundo regionem Graeciae petisse; A 47.
res: sese habere quasdam res, quas ex communi consensu ab eo petere vellent; G I, 30.
responsum: quasi responsum peteret; A 52.
salutem: passis .. palmis proiecti ad terram flentes ab eo (Caesare) salutem petiverunt; C III, 98. f. **fuga**, V, 1. petere (6 St.) S. 414, b.
sedes: f. domicilium.
silvas: cum .. ipsi densiores silvas peterent; G III, 29. illi (hostes) ... primo concursu in fugam coniecti proximas silvas petierunt; G VI, 8, b. consternati profugiunt partim silvis petitis, partim flumine, ... cum interim nulla calamitate victus Correus excedere proelio silvasque petere aut invitantibus nostris ad deditionem potuit adduci, quin ..; G VIII, 19, b.
summa: abditi ... singuli de rupe prodire et summa petere collis; Af 50.
Tarraconem: erat unum iter, Ilerdam si reverti vellent; alterum, si Tarraconem peterent; C I, 73.
tecta: neque .. Alexandriae fuit quisquam aut nostrorum aut oppidanorum, ... quin altissima tecta peteret; A 15.
terram: Cimbri ... finibus quidem nostris aliquando excesserunt atque alias terras petierunt; G VII, 77, d. egrediuntur atque ita per mare umbilici fine ingressi terram petebant; Af 85, a.
tumulum: quo de facto cum utrorumque copiae tumulum excellentem petissent; H 24.
vallum: f. alqd; Af 31, a.
vectigalia: insequenti praetura ampliato honore vectigalia, quae Marcellus imposuisset, a senatu petisse; H 42, a.
vitam: qui vitam sibi peteret iussit turrem ligneam oppidanorum incendere; H 18, b.

petulantia, Frechheit: vellem ... homines suae petulantiae nimiaeque libertatis aliquando finem fecissent; Af 54, a.

phalanga, Walze: hoc opus ... subito ... machinatione navali, phalangis subiectis, ad turrim hostium admovent; C II, 10.

phalanx, dichtgedrängte Schlachtreihe: 1. disicio, perfringo: milites e loco superiore pilis missis facile hostium phalangem perfregerunt. ea disiecta gladiis destrictis in eos impetum fecerunt; G I, 25.
facio: ipsi (Helvetii) confertissima acie reiecto nostro equitatu phalange facta sub primam nostram aciem successerunt; G I, 24. Germani celeriter ex consuetudine sua phalange facta impetus gladiorum exceperunt. reperti sunt complures nostri milites, qui in phalangas insilirent et scuta manibus revellerent; G I, 52.
2. insilio in: f. I. facio; G I, 52.

pietas, Vaterlandsliebe: quibus (Gallis) quoniam pro pietate satisfecerit; G V, 27, b.

pignus, Pfand, Unterpfand: quod pignore animos centurionum devinxit; C I, 39.

pila, Pfeiler: ubi aut spatium inter muros aut imbecillitas materiae postulare videretur, pilae interponuntur; C II, 15.

pilum, Wurfspieß: I. cadunt: levius .. casura pila sperabat in loco retentis militibus, quam si ... occucurrissent; C III, 92.
II. adfigo: ita pilum viribus contortum, dum in Labienum mittere contendit, equi graviter adverso pectori adfixit; Af 16.
colloco: ex hostium armis scuta et pila pro vallo, pro caespite cadavera collocabantur; H 32, a.
conicio: f. **conicio** pila (4 St.) S. 203, b.
contorqueo: si ... pila viribus contorta in Numidas infestus coniecissent; Af 70. f. adfigo.
emitto: legionis nonae et decimae milites ... pilis emissis ... Atrebates ... in flumen compulerunt; G II, 23.
immitto: mediocri spatio relicto Pulio pilum in hostes immittit; G V, 44, a. celeriter nostri clamore sublato pila in hostes immittunt; G VI, 8, b.
intercipio: ut ..., qui superessent, ... pila intercepta remitterent; G II, 27.
mitto: f. **mitto**, III. pilum (4 St.) S 621, b.
omitto: nostri omissis pilis gladiis rem gerunt; G VII, 88.
reicio: reiectis pilis comminus gladiis pugnatum est; G I, 52.
remitto: f. intercipio.
vito: equites .. hostium pilum militis cursu facile vitabant; Af 15.
III. cacumina: eadem nocte V legionis pilorum cacumina sua sponte arserunt; Af 47.

ictus: pluribus eorum scutis uno ictu pilorum transfixis et colligatis; G I, 25.
missus: pilorum missu fixa cumulatur et concidit adversariorum multitudo; H 31, a.
numerus: magnus muralium pilorum numerus instituitur; G V, 40. magno .. numero pilorum, tragularum reliquorumque telorum se instruxerant; C I, 57.
IV. ici: in quo proelio Pacidius graviter pilo per cassidem caput ictus (est); Af 78, b.
procurrere: nostri milites dato signo cum infestis pilis procucurrissent; C III, 93, a.
prohiberi: qui a servitiis puerisque ... lapidibus pilisque prohibiti terram attingere ... se receperunt; Af 85, a.
traici: ex vallo ac turribus traiecti (Galli) pilis muralibus interibant; G VII, 82. qui (Tullius Rufus) pilo traiectus consulto a milite interiit; Af 85, b.

pilus, Manipel der Triarier: I. duco: f. **duco**, II. pilum (3 St.) S. 298, b.
II. centurio: Publius Sextius Baculus, primi pili centurio, (accurrit); G III, 5. deprensus L. Pupius, primi pili centurio, adducitur; C I, 13. ex Afranianis interficiuntur T. Caecilius, primi pili centurio, et praeter eum centuriones IV; C I, 46. vgl. **primipilus**.

pinna, Zinne: adicio: huic (vallo) loricam pinnasque adiecit; G VII, 72.
attexo: turres contabulantur, pinnae loricaeque ex cratibus attexuntur; G V, 40.

piscatorius, den Fischern gehörig: navis ... armaverant ... piscatoriasque adiecerant atque contexerant ...: has sagittariis tormentisque compleverunt; C II, 4.

piscis, Fisch: ex quibus (nationibus) sunt, qui piscibus atque ovis avium vivere existimantur; G IV, 10.

pix, Pech: I. fervefacio: apertos cuniculos ... pice fervefacta ... morabantur; G VII, 22. picem reliquasque res, quibus ignis excitari potest, fundebant; G VII, 24.
II. refertus: cupas taeda ac pice refertas incendunt; C II, 11.
III. glebae: quidam ante portam oppidi Gallus per manus sevi ac picis traditas glebas in ignem e regione turris proiciebat; G VII, 25.
IV. complere: oppidani cupas sevo, pice, scandulis complent; G VIII, 42. complotas onerarias naves taeda et pice et stupa ... in Pomponianam classem immisit; C III, 101, a.

placeo, gefallen, für gut finden, dafür stimmen, beschließen: 1. alqd: interea || id interesse || et rei publicae et ipsis placere oportere, si uterque ... iuravisset se ... exercitum dimissurum; C III, 10, b.
II, 1. ut: quam ob rem placuit ei, ut ad Ariovistum legatos mitteret; G I, 34. placuit, ut Litavicus decem illis milibus ... praeficeretur; G VII, 37.
2. Infinitiv: maiori tamen parti placuit ... interim rei eventum experiri et castra defendere; G III, 3.
3. accus. c. infin.: deliberatur de Avarico in communi concilio, incendi placeret, an defendi; G VII, 15. sibi numquam placuisse Avaricum defendi; G VII, 29. reliqua qua ratione agi placeat, constituunt; G VII, 37. quid quoque pacto agi placeat, occulte inter se constituunt; G VII, 83. L. Domitius in consilio dixit placere sibi ... ternas tabellas ... dari; C III, 83. ostendit sibi placere regem Ptolemaeum atque eius sororem Cleopatram exercitus ... dimittere; C III, 107. Caesare ... sibi ... eruptione pugnari non placere clamitante; Af 82.

placide, ruhig: procedo: placide leniterque (Caesar) procedens; Af 70.
progredior: eadem usus simulatione itineris (Labienus) placide progrediebatur; G VI, 8, a.

placo, versöhnen: quod, pro vita hominis nisi hominis vita reddatur, non posse deorum immortalium numen placari arbitrantur; G VI, 16.

plaga, Stoß, Streich: iacentem .. (Longinum) levibus sauciat plagis; A 52.

plane, gänzlich, völlig: abeo: ut ... nec plane etiam abisse (Ambiorigem) ex conspectu contenderent; G VI, 43.
consisto, explico: priusquam plano legiones explicari et consistere possent; C II, 26.
video: prius ... quam (illi) plane ab his viderint, quid rei gereretur, cognosci posset; G III, 26.

planicies, Ebene, Fläche: 1. dirigit: hinc dirigens proxima planicies aequabatur; H 29, a.
est: planicies erat magna et in ea tumulus terrenus satis grandis; G I, 43, a. erat inter oppidum Ilerdam et proximum collem ... planicies circiter passuum CCC; C I, 43.
intercedit: planicies inter utraque castra intercedebat circiter milia passuum V; H 29, a.
patet: ante id oppidum planicies circiter milia passuum tria in longitudinem patebat; G VII, 69. fit equestre proelium in ea planicie, quam intermissam collibus tria milia passuum in longitudinem patere supra demonstravimus; G VII, 70. omnem eam planiciem, quam in longitudinem tria milia passuum patere demonstravimus, complent; G VII, 79.
II, 1. adicio: non magna adiecta planicie; G III, 1.
aequo: f. I. dirigit.
attingo: legiones, ubi primum planiciem attigerunt, infestis contra hostes signis constiterunt; G VII, 51.
compleo, intermitto: f. I. patet; G VII, 70. 79.
munio: celeriter .. (Caesar) in summam planiciem iugi pervenit, quae declivi fastigio duobus ab lateribus muniebatur; G VIII, 14, b.
nanciscor: ex magnis rupibus nactus planiciem in hac contra hostem aciem instruit; C I, 70.
subicio: quod erat ipse (locus) excelsior planicie ex omnibus partibus subiecta; A 28.
2. deicio: cum utrorumque copiae tumulum excellentem petissent, prohibiti a nostris sunt, deiecti planicie; H 24.
3. absum ab: oppidi murus ab planicie atque initio ascensus ... MCC passus aberat; G VII, 46.
confero in: eum ad dimicandum in planiciem se contulissent; H 25, b.
descendo in: Caesar prima luce omnes eos ... ex superioribus locis in planiciem descendere ... iussit; C III, 98.
instruo in: f. 1. nanciscor.
pervenio in: f. 1, 1. munio.
pono in: quod (oppidum) inter sua castra et Scipionis in planicie positum erat; Af 51.
redeo ad: quod is collis ... paululum ex planicie editus tantum ... patebat, quantum ..., et in frontem leniter fastigatus paulatim ad planiciem redibat; G II, 8.

III. editus ex: f. II, 3. redeo ad.
IV. decursus: coius (planiciei) decursum antecedebat rivus; H 29, a.
V, 1. dividi: quae (loca) planicie dividuntur, Salso flumine; H 7. loca excellentia tumulis contineri, intervallo || intervallum || planicie dividi; H 28.
evocare, ornare: huc accedebat, ut locus illa planicie aequitatem ornaret || equitatum evocaret et || diei solisque serenitate; H 29, a.
patere: hic campus mirabili planicie patet milia passuum XII; Af 37.
zum Satz: nostri ... planicie iniquiore loco constiterunt; H 25, a. quin media planicie in aequom ad dimicandum adversarii procederent; H 29, a.
2. in: cum in extrema planicie iniquum in locum nostri appropinquassent; H 30. f. I. patet; G VII, 70.

planus, glatt, flach, eben: campi: in campis planissimis purissimisque ... est decertatum; Af 19, b.
carinae: carinae aliquanto planiores quam nostrarum navium; G III, 13, a.
litus: aperto ac plano litore naves constituit; G IV, 23.
locus: qui se in aequo loco ac plano pares esse confidebant; A 18. quod oppidum (Nicopolis) positum in Armenia minore est plano ipsum loco, montibus tamen ... obiectis; A 36. (oppidum Zela) positum ipsum ut in plano loco satis munito; A 72.

platea, Straße: I. inaedifico: vicos plateasque inaedificat; C I, 27.
II. Abl.: subiectis .. eas (turres) rotis ... directis plateis in quamcumque erat visum partem movebant; A 2.

plebs, plebes, Bürgerstand, Volk, Menge, Pöbel: I. audet: plebes paene servorum habetur loco, quae nihil audet per se, nullo adhibetur consilio; G VI, 13, a.
est: ea (aqua) plebes ac multitudo contenta est necessario; A 5.
habitat: M. Cato ... plebem inermem oppido eiecerat et ante portam bellicam castris ... munierat ibique custodiis circumdatis habitare coegerat; Af 87, a.
labitur: ne omnis nobilitatis discessu plebs propter imprudentiam laberetur; G V, 3.
potest: numquam . senatum tantum in civitate illo vivo quantum imperitam plebem potuisse; G VIII, 21.
II, 1. adblbeo: f. I. audet.
cogo: f. I. habitat.
concito: quorum opera plebem concitatam existimabant; G VII, 13.
contineo: ut animi aequitate plebem contineant; G VI, 22.
eicio, munio: f. I. habitat.
habeo: f. I. audet.
impello: plebem .. ad furorem impellit; G VII, 42.
2. valeo apud: esse nonnullos, quorum auctoritas apud plebem plurimum valeat; G I, 17.
III. acceptus: qui (Dumnorix) ... maxime plebi acceptus erat; G I, 3.
III, 1. cupiditas: constituisse .. Bellovacos omnium principum consensu, summa plebis cupiditate ... offerre se ad dimicandum; G VIII, 7.
manus: ut ... infirma manu plebis bellum concitare et gerere posset; G VIII, 22.
tribunos: G VIII, 52 C I, 1. 2. 5 (5 St.). 6, a. 7, b. 8. 22. 32, a. b. 33. II, 19. 25, b. III, 1: f. **tribunus.**
2. alqs ex: ne quis ex plebe contra potentiorem auxilii egeret; G VI, 11.
gratia apud: ipsum esse Dumnorigem, summa audacia, magna apud plebem propter liberalitatem gratia; G I, 18, a.

plene, völlig, ganz: cum neque opus hibernorum munitionesque plene essent perfectae; G III, 3.

plenus, voll, vollständig, vollzählig, reichlich versehen, comp. vergrößert: alqs: omnes alacres et fiduciae pleni ad Alesiam proficiscuntur; G VII, 76. (Brutus) plenus spei bonae atque animi adversus eos proficiscitur; C II, 5.
alqd: haec Afranius Petreiusque et eorum amici pleniora etiam atque uberiora Romam ad suos perscribebant; C I, 53. erant plena laetitia et gratulatione omnia, eorum, qui ..; C I, 74, b. plena erant omnia timoris et luctus; C II, 41, b. omnia .. erant tumultus, timoris, fugae plena; C III, 69.
agri: non frumentum, cuius erant plenissimi agri, deficere poterat; C II, 37. ille idoneum locum in agris nactus * || *plenis frumentorum* ||; C III, 81.
consilia: cum ..., quae proponerentur, consilia plena prudentiae ... esse iudicaret; G VIII, 8. quorum (Gallorum) erant ad Caesarem plena fiduciae consilia perlata; G VIII, 9.
corbes: Caesar ... lapidibus corbes plenos demisit; H 5.
fuga: ita fuga timoris simul calliditatisque plena ... milia non amplius decem progressi hostes; G VIII, 16.
legio: quod legionem neque eam plenissimam ... propter paucitatem despiciebant; G III, 2.
luna: eadem nocte accidit, ut esset luna plena; G IV, 29.
oppidum: quantum usum haberet ... potiri oppido pleno atque opulento; C III, 80, b.
provincia: erat plena lictorum et imperiorum provincia; C III, 32, b.
viae: simul animadvertit multa undique portari atque agi plenissimis viis; C II, 25, a.

plerique, sehr viele, die meisten: A. alqs: plerosque Belgas esse ortos ab Germanis; G II, 4, a. interiores plerique frumenta non serunt; G V, 14. quod periculum plerique Alexandrini fugientes; A 31.
equites: CC (equites) ex Syria ... missi erant, in his plerique hippotoxotae; C III, 4, b.
magistratus: hunc (Lentulum consulem) Marcellus collega et plerique magistratus consecuti sunt; C I, 14.
milites: plerosque (milites) ii, qui receperant, celant; C I, 76. plerique (milites) ... magis de reliqua fuga ... cogitabant; C III, 95. qui (milites) ... uxores .. duxerant, ex quibus plerique liberos babebant; C III, 110.
naves: Antonius ... plerasque naves in Italiam remittit; C III, 29. reliquae (naves erant) infra hanc magnitudinem et pleraeque apertae; A 13.
B, **a. masc.:** I. admirantur: id cum essent plerique admirati; C III, 86.
censent: plerique censebant, ut noctu iter facerent; C I, 67.
dicant: plerique ... sese in servitutem dicant nobilibus; G VI, 13, a.
existimant: plerique existimant, si acrius insequi voluisset, bellum eo die potuisse finire; C

III, 51, a. existimabant plerique futurum fuisse, uti (oppidum) amitteretur; C III, 101, b.

fingunt: plerique novas sibi ex loco religiones finguut; G VI, 37.

praecipitant: plerique ex his ... se in fossas praecipitabant; C III, 69.

respondent: cum ... plerique ad voluntatem eorum ficta respoudeaut; G IV, 5.

sequuntur: sic vocibus consulis ... plerique compulsi inviti et coacti Scipionis sententiam sequuntur; C I, 2.

sunt: plerique sant ex coloniis Transpadanis; C III, 87.

II, 1. cogo, compello: ſ. I. sequuntur.

2. accido: quod fere plerisque accidit, ut praesidio litterarum ... memoriam remittaut; G VI, 14.

eripiu: plerisque .. libere decernendi potestas eripitur; C I, 3.

probo: hoc cousilium Caesaris plerisque non probabatur; C I, 72.

b. neutr.: consequor: qua (celeritate) pleraque erat cousecutus; G VII, 12.

plerumque, meistenteils, gewöhnlich: quud plerumque in spe victoriae accidere cousuevit; G III, 26. quud p. iis accidere consuevit, qui in ipso negotio consilium capere coguutur; G V, 33. cum ... iam cousuetudine diligentia minueretur, quud p. accidit diuturnitate; G VIII, 12. quud p. equestribus proeliis cum propter aliquem timurem accidit, tum multitudine ipsorum detrimentum accipitur; G VIII, 18. quod p. hominum uimia pertinacia ... accidere soleat; C I, 85, a. quae (auctoritas) p. adest victori; A 26. quod illi etiam consulto p. cederent; G V, 16. equites p. omues tela intra vallum coniciebant; G V, 57. quu p. geuere in proeliis uti cuusuerunt; G IV, 24. ſ. accido; G V, 33. huic (Marti) ... ea, quae bello ceperint, p. devovent; G VI, 17. nam p. in uuvitate fama rem excedit; C III, 36, a. ut p. in calamitate ex amicis inimici exsistunt; C III, 104. ipso terruru equurum et strepitu rotarum ordines p. perturbaut; G IV, 33. omnia enim p., quae absuut, vebementius hominum mentes perturbant; G VII, 84. qui (Galli) vitandi aestus causa p. silvarum atque fluminum petuut propinquitates; G VI, 30. uunc ... p. illu discendi causa proficiscuntur; G VI, 13, b. quod p. in summo periculo timor misericordiam non recipit; G VII, 26. quae (furtuna) p. eos, quos plurimis beneficiis ornavit, ad duriorem casum reservat; A 25, b. uam p. magna praeda potiti nostri revertuutur; G VIII, 5. quae (materia) perpetuis trabibus pedes quadragenos p. introrsus revineta ueque perrumpi ueque distrahi potest; G VII, 23. soleo: ſ. accidu; C I, 85, a. quod (Galli) ... nuvis p. rebus studeut; G IV, 5. uam p. homiuibus Gallis ... brevitas uustra contemptui est; G II, 30. (quos) non solum iu suis, sed etiam in illorum fiuibus p. superariut; G I, 40, b. quod ... p. frumento utuntur importato; C III, 42. ſ. consuesco.

ploro, beklagen: explorato || quo et plorato || et vitae meae testimunio et amicitiae iudicio neque tutius ... reperies quicquam, quam ..; F 16.

plostrum, Lastwagen: I. sequuntur: oppidanis .. imperat, ut plostra iumentaque omnia sequantur; Af 9.

II. deporto in: Labienus saucios suos ... iubet in plostris deligatos Adrumetum deportari; Af 21.

III. portare: lixarum mercatorumqne, qui plostris merces portabant, iuterceptis sarcinis; Af 75.

plumbum, Blei, Zinn: I. nascitur: nascitur ibi plumbum album in mediterraneis regionibus; G V, 12.

II. mitto: ut ... praeterea ferrum, plumbum mitteretur; Af 20, b.

pluteus, Frontschirm, Schutzwand, Brustwehr: I. concipiunt: uti uuo tempore agger, plutei, testudo, turris, tormenta flammam conciperent; C II, 14.

II, abduco: pluteos ad alia opera abduxerunt; C II, 9, c.

addo: Fabium ... pluteos .. vallo addere; G VII, 41.

deuro, video: quod deustos pluteos turrium videbant; G VII, 25.

III. commissurae: grandibus cervis eminentibus ad commissuras pluteorum atque aggeris; G VII, 72.

obiectus: sub tecto miles dextra ac sinistra muro tectus, adversus plutei obiectu; C II, 15.

tectum: quautum tectum plutei ac vinearum passum est; C II, 9, a.

IV. contegere: *qui* (Autonius) scaphas navium magnarum circiter LX cratibus pluteisque contexit; C III, 24.

protegere: a froute atque ab utroque latere cratibus ac pluteis (rates) protegebat; C I, 25, b.

poculum, Becher: (his cornibus) in amplissimis epulis pro poculis utuntur; G VI, 28.

poena, Strafe, Bestrafung, Buße, Entschädigung: 1. est: haec poena apud eos est gravissima; G VI, 13, b. quo testatior esset poena improborum; G VIII, 44.

sequitur: damuatum (Orgetorigem) poenam sequi oportebat, ut igni cremaretur; G I, 4.

II. constituo: arbitros iuter civitates dat, qui litem aestimeut poenamqne constituant; G V, 1. praemia poenasque (druides) coustituunt; G VI, 13, a. capitis poenam iis, qui uou paruerint, coustituit; G VII, 71.

contrabo: se contentum fore ea poena, quam sibi ipsi contraxissent; G VIII, 22.

fero: bona restituit iis, quos liberius locutos hanc poenam tulisse cognoverat; C II, 21.

infero: petunt .., ut ea pocua sit contentus bustium, quam si sine dimicatione inferre integris posset, pro sua clementia ... uumquam profecto esset illaturus; G VIII, 21.

pendo: ue communi odio Germanurum innocentes pro nocentibus poenas pendant; G VI, 9.

persolvo: ea (pars) princeps poenas persolvit, G I, 12.

repeto: tametsi pro veteribus Helvetiorum iuriis populi Romani ab his poenas bello repetisset; G I, 30.

III. couteutus: ſ. II. contrabu. infero.

IV. locus: ut ... sibi quisque etiam poenae loco graviores imponeret labores; C III, 74.

maguitudo: ut ... magnitudiue poenae perterreant alios; G VII, 4, b. magnitudine poenae reliquos terreri sperans; C III, 8.

timor: timore poenae exterriti (Haedui); G VII, 43.

V, 1. affici: pertinaciam magna poena esse afficiendam iudicabat; G VIII, 39. eos nihil meruisse, quare tali puena afficerentur, qui ..; H 16, b.

litari: ita pridie duorum centurionum interitio bac adversariurum poena est litata; H 24.

2. sine: finitimas .. civitates sine ulla poena dedisse obsides; G VIII, 3.

poenitet, bereuen, unzufrieden sein: I. quod: an poenitet vos, quod salvum ... exercitum ... traduxerim? quod classem hostium ... profligaverim? quod ... eqnestri proelio superaverim? quod ... CC naves onerarias adduxerim? C II, 32, d.

2. consiliorum: quorum (consiliorum) eos in vestigio poenitere necesse est; G IV, 5.

nominis: vos me imperatoris nomine appellavistis. cuius si vos poenitet, ... mihi meum nomen restituite; C II, 32, d.

polleo, stark sein, gelten, vermögen: I. virtus: comica ut aequato virtus polleret honore cum Graecis; F 23.

II. alqd: neminem .. tantum pollere, ut invitis principibus bellum concitare posset; G VIII, 22. qui (potentes) in republica iudiciisque tum plurimum pollebant; C I, 4. qui (reges) plurimum inter homines pollent; F 2.

pollex, Daumen: transtra pedalibus in altitudinem trabibus confixa clavis ferreis digiti pollicis crassitudine; G III, 13, a.

polliceor, versprechen, zusagen: I. **absolut:** alqs: plus, quam pollicitus esset, Caesarem facere; G I, 42. quibus (legatis) auditis liberaliter pollicitus; G IV, 21. nec minus, quam est pollicitus, Vercingetorix animo laborabat, ut reliquas civitates adiungeret; G VII, 31. petit, ... ut se frumento iuvent. pollicentur atque ... in castra deportant; C I, 60. illi orant, ... ut ... reportentur. pollicetur; C II, 43.

II. **mit Ergänzung:** 1. **Conjunctiv:** C. Curio, tribunus plebis, ... saepe erat senatui pollicitus, ... discederet uterque ab armis ...: fore eo facto liberam ... civitatem; G VIII, 52.

2. **Infinitiv:** qui (legati) polliceantur obsides dare atque imperio populi Romani obtemperare; G IV, 21. si amplius obsidum vellet, dare pollicentur; G VI, 9.

3. **accus. c. infin.:** a. **vollständiger Infinitiv:** obsides daturos quaeque imperasset facturos esse polliciti sunt; G IV, 27. se .. eorum facti memorem fore pollicetur; C I, 13. M. Coelius Rufus praetor ... fore auxilio pollicebatur; C III, 20.

b. **Particip:** pollicitus .. est sibi eam rem curae futuram; G I, 33. pollicitum se in cohortis praetoriae loco decimam legionem habiturum ad equum rescribere; G I, 42. uti ab iis nationibus ... mitterentur legati ..., qui obsides se daturas, imperata facturas pollicerentur; G II, 35. qui (legati) ... se .. ea, quae imperasset, facturos pollicerentur; G IV, 22. Trinobantes ... legatos ad Caesarem mittunt pollicenturque sese ei deditnros; G V, 20. illud se polliceri et iureiurando confirmare tutum iter per fines daturum; G V, 27, b. principes .. (se) ex omnibus bellum facturos pollicentur; G VII, 2. eo legati ab Arvernis missi quae imperaret se facturos pollicentur; G VII, 90. L. Lentulus consul senatui reique publicae se non defuturum pollicetur; C I, 1. pollicetur L. Piso censor sese iturum ad Caesarem, item L. Roscius praetor; C I, 3. polliceri se in provinciam iturum; C I, 11. tempus .. colloquio non dare neque accessurum polliceri magnam pacis desperationem afferebat; C I, 11. quae .. imperaverit se cupidissime facturos pollicentur; C I, 15, a. sese .. imperata facturos pollicentur; C I, 60. Caesar ... se frumentum daturum pollicetur; C I, 87. se ab eo (Curione) non discessurum pollicetur; C II, 42. quae imperaret, facturos pollicentur; C III, 12. qui (legati) ... pollicerentur earum gentium civitates imperata facturas; C III, 34. pollicetur .. iis (militibus) ... sestertios centenos se daturum; A 52. libenter se omnia facturos, quae vellet, pollicentur; Af 7. cohortatus suos victoriam propriam se eis brevi daturum pollicetur; Af 32. se .. paratos, quaecumque imperasset, et libenti animo facturos (legati) pollicentur; Af 33. — Caesar militibus ... ducenos sestertios, centurionibus † tot milia nummum praedae nomine condonanda pollicetur; G VIII, 4.

III. **mit Object:** alqd: uti ea, quae polliceantur, facturos intellegat; G I, 14. cum id, quod antea petenti denegasset, ultro pollicerctur; G I, 42. neque hoc tantum pollicitus est, sed ..; G VIII, 52. quoad fides esset data Caesarem facturum, quae polliceretur; C I, 10. si quae polliceretur repraesentaturus esset; A 70 Pharnaces liberaliter omnia pollicitus; A 71.

agros: militibus in contione agros ex suis possessionibus pollicetur; C I, 17.

auxilium: iis auxilium suum pollicitus; G IV, 19. suum .. auxilium pollicentur; G VI, 23.

copiam: navium magnam copiam ad transportandum exercitum pollicebantur; G IV, 16.

frumentum: cotidie Caesar Haeduos frumentum, quod essent publice polliciti, flagitare; G I, 16. legationes venire et polliceri frumentum; Af 6.

imperium: horum principibus pecunias, civitati autem imperium totius provinciae pollicetur; G VII, 64.

incolumitatem: incolumitatem deditis pollicebatur; C III, 28, a. gratias ago, ... quod mihi vitam incolumitatemque belli iure capto pollicerис; Af 45.

iugera: pollicetur quaterna in singulos (milites) iugera et pro rata parte centurionibus evocatisque; C I, 17.

milia: hos (Bellovacos) ... pollicitos ex eo numero electa sexaginta (milia); G II, 4, a. Suessiones ... polliceri milia armata quinquaginta; G II, 4, b. (vgl. **mille,** I. armata; G II, 4, b. S. 614, b). civis Romanos eius provinciae sibi ad rempublicam administrandam HS CLXXX et argenti pondo XX milia, tritici modios CXX milia polliceri coëgit; C II, 18, a.

modios: s. milia; C II, 18, a.

multitudinem: quantam quisque multitudinem in communi Belgarum concilio ad id bellum pollicitus sit; G II, 4, c.

pecuniam: s. **pecunia,** II, 1. polliceor (5 St.) S. 764, a. — pondo: s. milia; C II, 18, a.

rem: scio me .. paene incredibilem rem polliceri; C III, 86.

sestertios: sestertios centenos militibus est pollicitus; A 48. s. milia; C II, 18, a. vgl. II, 3, b. G VIII, 4.

vitam: s. incolumitatem; Af 45.

pollicitatio, Versprechen, Verheißung, Zusage: I. contineo: hi (Albici) modo digressi a Massiliensibus recentem eorum pollicitationem animis continebant; C I, 57.

propono: magnis praemiis pollicitationibusque propositis; Af 35, a.

II. adduci: qui (Galli Germanique) ... pretio pollicitationibusque adducti ad eum (Labienum) se contulerant; Af 40.

allicere. eas (civitates) donis pollicitationibusque alliciebat; G VII, 31.

deposcere: omnibus pollicitationibus ac praemiis deposcunt, qui belli initium faciant; G VII, 1.

excitare: ut magnis praemiis pollicitationibusque suos excitarent; G III, 26.

incitare: hos (Albicos) praemiis pollicitationibusque incitant; C I, 56. hunc (Achillam) incitatum suis et regis inflatum || [inflatum] || pollicitationibus, quae fieri vellet, ... edocuit; C III, 108.

inflari: s. incitare; C III, 108.

perducere: eos .. (Germanos) ad se magnis iacturis pollicitationibusque perduxerant; G VI, 12, a.

permovere: conventum Salonis cum neque pollicitationibus neque denuntiatione periculi permovere posset; C III, 9, a.

persuadere: huic magnis praemiis pollicitationibusque persuadet, uti ad hostes transeat; G III, 18.

pondo, Pfund: I. **polliceor:** civis Romanos eius provinciae sibi ... argenti pondo xx milia ... polliceri coëgit; C II, 18, a.

II. **multare:** Lepitanos ... xxx centenis milibus pondo olei in annos singulos multat; Af 97.

pondus, Gewicht, Schwere, Menge: I, 1. **expono, video:** videre licuit ... magnum argenti pondus expositum; C III, 96.

impono: aeris magno pondere ad militarem usum in naves imposito; C III, 103.

2. **examino ad:** utuntur aut aere aut taleis ferreis ad certum pondus examinatis pro nummo; G V, 12.

II. **saxa:** magni ponderis saxa ... in muro collocabant; G II, 29. apertos cuniculos ... maximi ponderis saxis morabantur; G VII, 22.

III. **affligere:** infirmas arbores (alces) pondere affligunt atque una ipsae concidunt; G VI, 27.

gravari: gravatis pondere tentoriis aquaeque vi subrutis disiectisque; Af 47.

premere: cum ... elephans ... eum .. (lixam) sub pedem subditum ... pondere suo ... premeret atque enecaret; Af 84

pono, legen, setzen, stellen, hinlegen, aufstellen, errichten, niederlegen, pass. beruhen, part. gelegen, wohnend: I. **ne:** id ne accidat, positum in eius diligentia atque auctoritate; G VII, 32.

II. **alqm:** (Deiotarus) in ea parte positus terrarum, quae nulla praesidia Caesaris habuisset; A 67. tu quoque, tu in summis, o dimidiate Menander, poneris, et merito, puri sermonis amator; F 23. s. quaestorem.

alqd: proinde omnia in victoria posita existimarent; G V, 34. neque saepe accidit, ut neglecta quispiam religione ... posita tollere auderet; G VI, 17. ut, quidquid post horam casus tribuisset, in dubio poneretur; H 29, b.

amatorem: s. alqm; F 23.

arma: si sese interfici nollent, arma ponere iusserunt; G IV, 37.

auxilium: Caesar ... unum communis salutis auxilium in celeritate ponebat; G V, 48.

Britanniam: quae (Britannia) contra eas regiones posita est; G III, 9, b.

calamitatem: Cottae .. et Titurii calamitatem ... ante oculos ponunt; G VI, 37.

castella: castella .. his locis posuit; C III, 58. castella complura locis editis posita ... expugnavit; A 42, a.

castra: castris ad eam partem oppidi positis; G VII, 17, a. non magno intervallo relicto ab hoste castra posuit; A 30, a. castra ... ad Cordubam posuerunt; A 59. contra Pompeium castra posuit; H 27. s. **castra,** II, 1. pono (51 St.) S. 139, a.

centuriones: quos (centuriones) in statione ad praetoriam portam posuerat; C III, 94.

certamen: reliquum erat certamen positum in virtute; G III, 14, b. erat in celeritate omne positum certamen; C I, 70.

civitates: civitates positae in ultimis Galliae finibus; G VIII, 31.

custodes: Dumnorigi custodes ponit; G I, 20.

custodias: omnibus .. portis custodias ponit; Af 88, b.

Galliam: quod Gallia sub septentrionibus ... posita est; G I, 16.

insidias: * insidias ponunt; H 40, a.

legionem: duas (legiones) in Turonis ad fines Carnutum posuit, ... duas reliquas in Lemovicum finibus; G VIII, 46, b. quam (legionem) tuendae orae maritimae causa posuerat; C III, 34.

navem: quae (navis) erat ad custodiam ab Acilio posita; C III, 40.

oppidum: s. **oppidum,** II, 1. pono (11 St.) S. 727, b.

praesidium: ibi praesidium ponit; G II, 5. cum ... priores ... omnes in fuga sibi praesidium ponerent; G II, 11. praesidium .. cohortium duodecim pontis tuendi causa ponit; G VI, 29. quod nullum amicis in eo praesidium videretur positum esse; G VII, 10. praesidium . ibi posuerunt; C I 47. (Caesar) militibus expositis Pharum prehendit atque ibi praesidium posuit; C III, 112, b. ibi praesidium posuit; A 19.

quaestorem: ad eas munitiones Caesar Lentulum Marcellinum quaestorem cum legione IX positum habebat; C III, 62.

rem: quod res posita in celeritate videbatur; G VII, 40.

salutem: cum Sontiates ... in sua virtute totius Aquitaniae salutem positam putarent; G III, 21. unam esse in celeritate positam salutem; G V, 29. cum ... omnem Galliae salutem in illo vestigio temporis positam arbitrarentur; G VII, 25.

scalas: milites positis scalis muros ascendunt; C I, 28.

scutum: quo die ad oppidum capiendum accederent, se scutum esse positurum; H 13, a.

spem: (milites) omnem spem salutis in virtute ponerent; G III, 5. omnem spem salutis in virtute ponebant; G V, 34. quod omnem spem hostes in celeritate ponebant; G V, 39.

stationes: quibus in castellis interdiu stationes ponebantur, ne ..; G VII, 69.

tabulas: ut (tabulae) in aerario ponerentur. hae, cum propter publicas occupationes poni non potuissent, apud Pompeium sunt depositae; C III, 108.

tigna: ubi tigna, quae musculi tegendi causa ponant, collocentur; C II, 10.

vicum: qui vicus positus in valle ... montibus .. continetur; G III, 1.

Uliam: Ulia in edito monte posita est; A 61.

urbem: perspecto urbis situ, quae posita in altissimo monte omnis aditus difficiles habebat; G VII, 36.

III. mit doppeltem Acc.: inter bellatores principes dubia erat posita victoria; H 25, b.

pons, Brücke: I. Subject: **continet:** quod oppidum Genabum pons fluminis Ligeris continebat; G VII, 11, b.

distant: in Sicore flumine pontes effecerat duos distantes inter se milia passuum IV; C I, 40, a.

est: in eo flumine pons erat; G II, 5. qui (pons) erat ab oppido milia passuum circiter III; C I, 16. castellum .. ad pontem, qui propior erat Pharo, communivit; A 19. s. II, 1. rescindo; G I, 7.

habet: pons .. ipsius (Caesaris) magnum circuitum habebat; C I, 63.

pertinet: ex eo oppido pons ad Helvetios pertinet; G I, 6.
praebet: harum omnium rerum facultates ... pons Ilerdae praebebat et loca trans flumen integra; C I, 49.
II. **nach Verben:** 1. aggredior: eum (pontem) postero die simili ratione aggreditur; A 19.
coniungo: quem (pontem) oppido castrisque coniunctum habebat; C I, 40, a.
consterno: pontibus traiectis constratisque (turris) coniungi (imperat), quorum frontes viminea loricula munirentur; G VIII, 9.
efficio: f. **efficio,** II. pontem (4 St.) S. 306, b. — facio: f. **facio,** III. pontem (7 St.) S. 396, a. — habeo: f. coniungo.
instituo: ex eo tempore, quo pons institui coeptus est; G IV, 18. ex utraque parte pontem instituit, hidno perficit; C I, 54.
interrumpo: f. **interrumpo** pontem (6 St.) S. 520, a.
interscindo: ut, si possent, castellum ... expugnarent pontemque interscinderent; G II, 9.
obstruo, oppleo: vgl. praevallo.
obtineo: quod bis (pontibus) obtentis duobus omnem navigiorum excursum ... sublatum iri videbat; A 19.
occupo: hic inter duces duos fit contentio, uter prius pontem occuparet; H 33. qui ex caede eo refugerant, pontem occuparunt; H 33.
perficio: f. **perficio,** III. pontem (8 St.) S. 772, a.
praevallo: imperat pontem adversus hostem praevallari et, qua exitus navibus erat fornice exstructo, ... lapidibus oppleri atque obstrui; A 19.
reficio: iisdem sublicis, quarum pars inferior integra remanebat, pontem reficere coepit; G VII, 35. tertio die ad flumen Elaver pontes reficit; G VII, 53. refecto ponte, quem superioribus diebus hostes resciderant; G VII, 58. pons, qui fuerat tempestate interruptus, paene erat refectus; C I, 41. conatus est Caesar reficere pontes; C I, 50.
relinquo: hunc (pontem) fuga Pharitae reliquerant; A 19.
rescindo: pontem, qui erat ad Genavam, iubet rescindi; G I, 7. se in Galliam recepit pontemque rescidit; G IV, 19. silvestri loco castris positis e regione unius eorum pontium, quos Vercingetorix rescindendos curaverat; G VII, 35. hostes ... Lutetiam incendi pontesque eius oppidi rescindi iubent; G VII, 58. f. reficio; G VII, 58.
sustineo: quo (fornice) pons sustinebatur; A 19.
traduco: omnem equitatum ... pontem traducit; G II, 10.
traicio: f. consterno.
tueor: praesidium .. cohortium duodecim pontis tuendi causa ponit; G VI, 29. certiorem || artiorem || illum (pontem) propioremque oppido Alexandrini tuebantur; A 19.
2. noceo: ut ... bis defensoribus earum rerum vis minueretur, neu ponti nocerent; G IV, 17, b.
relinquo: ipse (Caesar) ... ponti castrisque praesidio sex cohortis reliquit atque omnia impedimenta; C I, 41.
3. consisto in: quae (cohortes) in ponte ac prima mole constiterant; A 20, h.
constituo in: in extremo ponte turrim tabulatorum quattuor constituit; G VI, 29.
contendo ad: (Fabius) cum copiis ad eundem pontem contendit; G VIII, 27.
contineo ad: quoad potuit cohortando suos ad pontem ac munitiones continere; A 21.
deco ad: Caesar ... brachium ad pontem ducere coepit; H 5.
emitto per: quae consueverant navigia per pontes ad incendia onerariarum emittere ad molem constituerunt; A 19.
instituo in: (milites) munitionem in ponte institutam reliquerunt; A 20, h.
intercludo e: ab oppido et ponte et commeatu omni ... se interclusurum adversarios confidebat; C I, 43.
mitto per: ne semper magno circuitu per pontem equitatus esset mittendus; C I, 61.
permitto ex: duplici propugnatorum ordine .., quorum alter ex pontibus, quo tutior altitudine esset, hoc audacius longiusque permitteret tela, alter ... ponte ab incidentibus telis tegeretur; G VIII, 9.
pugno de: ita pugnare coeperunt de ponte; H 33. — ex: pugnabatur a nostris ex ponte, ex mole; ab illis ex area, quae erat adversus pontem; A 19.
relinquo ad: firmo in Treveris ad pontem praesidio relicto; G VI, 9.
repello a: celeriter Domitiani a ponte repulsi se in oppidum receperunt; C I, 16.
sum adversus: f. pugno ex.
III. **nach Zahlwort:** unus: f. II, 1. rescindo; G VII, 35.
IV. **nach Substantiven:** angustiae: quod pontis atque itinerum angustiae multitudinis fugam intercluserant; G VII, 11, b.
frontes: f. II, 1. consterno.
munitiones: copiae ... contra munitiones pontis latiore loco constiterunt; A 19.
pars: ad utramque partem pontis firmo praesidio relicto; G IV, 18. partem ultimam pontis ... in longitudinem pedum ducentorum rescindit; G VI, 29.
ratio: rationem pontis hanc instituit; G IV, 17, a.
regio: tenebat || tendebat, al. || adversus oppidum e regione pontis castra || [trabes] || ... tripartito; H 5.
V. **Umstand:** 1. coniungi: (insula) angusto itinere et ponte cum oppido coniungitur; C III, 112, a.
consterni: pontibus palude constrata legiones traducit; G VIII, 14, h.
mittere: his pontibus pabulatum mittebat; C I, 40, a. quas (legiones) C. Fabius ulteriore ponte subsidio nostris miserat; C I, 40, h.
reverti: incolumes ... eodem ponte in castra revertuntur; C I, 55.
tegi: f. II. 3. permitto ex.
traicere: celeriter suo ponte Afranius ... legiones III ... traiecit; C I, 40, a.
transire: quod (flumen) erat ponte propter magnitudinem transeundum; G VIII, 27. hac cum cotidiana consuetudine egressae pabulatoribus praesidio propiore *ponte* legiones Fabianae duae flumen transissent; C I, 40. a.
2. ad: f. I. est; A 19.
propter: propter pontem coangustabantur; H 5.
supra: aliae (sublicae) item supra pontem mediocri spatio (agebantur); G IV, 17, h.

pontifex, Oberpriester: quod (Lentulus Spinther) per eum (Caesarem) in collegium pontificum venerat; C I, 22.

ponto, Fähre: pontones, quod est genus navium Gallicarum, Lissi reliquit; C III, 29.

populatio, Plünderung: satis habebat in praesentia hostem rapinis, pabulationibus populationibusque prohibere; G I, 15.

populor, verwüſten, verheeren: agros: ſ. **ager,** II, 1. populor (4 St.) S. 56, a.
fines: Haedui (veniebant) quaestum quod Harudes ... fines eorum popularentur; G I, 37.

populus, Volk, Völkerſchaft: 1. **Subject:** consuescit: populum Romanum victis non ad alterius praescriptum, sed ad suum arbitrium imperare consuesse; G I, 36.
est: eius rei populum Romanum esse testem; G I, 14. ubi senatus populusque Romanus, ubi respublica esset; A 68.
facit: si pacem populus Romanus cum Helvetiis faceret; G I, 13.
fert: Thabenenses ... petunt orantque, ut suis fortunis populus Romanus ... auxilium ferret; Af 77.
habet: an me deleto non animadvertebatis [decem] habere legiones populum Romanum? H 42, b.
ignoscit, imponit: quibus (Arvernis et Rutenis) populus Romanus ignovisset neque in provinciam redegisset neque stipendium imposuisset; G I, 45.
imperat: ſ. consuescit.
iubet: cuius absentis rationem haberi proximis comitiis populus iussisset; C I, 9, a.
iudicat: neque (se) sibi iudicium sumptoros contra atque omnis Italia populusque Romanus iudicavisset; C III, 12.
redigit: ſ. ignoscit.
stat: si qui aut privatus aut populus eorum (druidum) decreto non stetit, sacrificiis interdicunt; G VI, 13, a.
venit: se prius in Galliam venisse quam populum Romanum; G I, 44, b. populum Romanum paulatim in consuetudinem eius regni occupandi venire; A 3.
utitur: si ipse populo Romano non praescriberet, quemadmodum suo iure uteretur, non oportere sese a populo Romano in suo iure impediri; G I, 36.

II. **nach Verben:** 1. convoco: L. Caesar convocato populo contione habita cohortatur omnes, ut ..; Af 88, b.
divido: divisum (esse) senatum, divisum populum, suas cuiusque eorum clientelas; G VII, 32. intellegere se divisum esse populum Romanum in duas partes; C I, 35.
obtestor: haec uti fierent, ... eodem testamento Ptolemaeus populum Romanum obtestabatur; C III, 108. quos (reges) Ptolemaeus testamento scripserat atque obtestatus erat populum Romanum, ne mutarentur; A 33.
opprimo: ut se et populum Romanum factione paucorum oppressum in libertatem vindicaret; C I, 22.
supero: ut suis copiis populum Romanum superari posse confidat; G V, 27, a.
vindico: ſ. opprimo.
voco: quo senatusconsulto populus Romanus ad arma sit vocatus; C I, 7, h.
2. sum: neque se iudicare Galliam potius esse Ariovisti quam populi Romani; G I, 45.
3. coniungo: ne tanta et tam coniuncta populo Romano civitas ... ad vim atque arma descenderet; G VII, 33.
dedo: qui (Belgae) se populo Romano dedidissent; G II, 15.
do: Hispalim II Id. April. caput allatum et populo datum est in conspectum; H 39.
facio: quod homines barbari ... bellum populo Romano fecissent; G IV, 22. civitatem ... Eburonum sua sponte populo Romano bellum facere ausam; G V, 28.
impero: imperatam ... liberis Achaiae populis pecuniam exegerat; C III, 3.
infero: quae pars civitatis Helvetiae insignem calamitatem populo Romano intulerat; G I, 12. Bellovacos ... impulsos ab suis principibus ... populo Romano bellum intulisse; G II, 14. Germanos neque priores populo Romano bellum inferre; G IV, 7.
pendo: quid in annos singulos vectigalis populo Romano Britannia penderet, constituit; G V, 22.
permitto: libera comitia atque omnis respublica senatui populoque Romano permittatur; C I, 9, b.
praescribo: ſ. I. utitur.
praesto: regem cohortatus, ut ... fidem populo Romano sibique praestaret; A 24, a.
refero: quoniam ... hanc sibi populoque Romano gratiam referret, ut ..; G I, 35.
solvo: milies sestertio his imposito, ut per triennium sex pensionibus populo Romano solverent; Af 90.
sum: quid in sua Gallia ... aut Caesari aut omnino populo Romano negotii esset; G I, 34. sibi populoque Romano perpetuam gratiam atque amicitiam cum eo futuram; G I, 35.
4. accipio ab: qui (civis) ab populo Romano honores accepisset; Af 57.
ago cum: [non cum populo agi coeptum]; C I, 7, b.
comparo contra: auxilia contra populum Romanum comparavit; H 42, b.
coniuro contra: Belgas ... contra populum Romanum coniurare; G II, 1. neque (se) contra populum Romanum coniurasse; G II, 3.
contendo contra: neque (sese) contra populum Romanum armis contendere; G II, 13.
fero ad: neque exspectant, [...] ut de eorum imperio ad populum feratur; C I, 6, b. praetoribus tribunisque plebis rogationes ad populum ferentibus; C III, 1. — contra: bonis .. eorum venditis, qui cives Romani contra populum Romanum arma tulerant; Af 97.
imploro a: neque (sese) auxilium a populo Romano imploraturos; G I, 31, b.
mereor de: ita se omni tempore de populo Romano meritos esse, ut ..; G I, 11. eam civitatem omni tempore optime de populo Romano meritam esse; H 3, a.
patior a: sibi praestare ... quamvis fortunam a populo Romano pati; G II, 31.
perfero a: ut a populo Romano imperia perferrent; G V, 54.
pertineo ad: controversias regum ad populum Romanum et ad se ... pertinere existimans; C III, 107.
peto a: condiciones pacis ... Romae ab senatu et a populo peti debere; C III, 10, b.
sum in: nisi si quid in Caesare populoque Romano sit auxilii; G I, 31, d.
suscipio contra: bello contra populum Romanum suscepto; Af 91, a.

III. **nach Adjectiven:** 1. amicus: reges, tyrannos, dynastas ... dimittit (Caesar) et sibi et populo Romano amicissimos; A 65, b.
periculosus: in Galliam magnam eorum (Germanorum) multitudinem venire populo Romano periculosum videbat; G I, 33.
turpis: cum ... turpe populo Romano ... esse statueret regna sociorum ... occupari; A 34, a.
2. ingratus in: ingratos in se et in populum Romanum ... cognosse; H 42, a.

IV. **nach Substantiven:** 1. amicitia: qui et sua virtute et populi Romani hospitio atque amicitia plurimum ante in Gallia potuissent; G I, 31, b. Ariovistum se consule cupidissime populi

Romani amicitiam appetisse; G I, 40, a. quod .. ad amicitiam populi Romani attulissent, id iis eripi quis pati posset? G I, 43, b. amicitiam populi Romani sibi ornamento et praesidio, non detrimento esse oportere; G I, 44, b. non minus libenter sese recusaturum populi Romani amicitiam, quam appetierit; G I, 44, b. uti opinione et amicitia populi Romani tuti esse possint; G IV, 16. se suosque omnes in officio futuros neque ab amicitia populi Romani defecturos confirmavit; G V, 3. orat, ne patiatur civitatem pravis adolescentium consiliis ab amicitia populi Romani deficere; G VII, 39.

amicus: uti ... Haeduos ceterosque amicos populi Romani defenderet; G I, 35. hunc (Lucterium) Epasnactus Arvernus, amicissimus populi Romani, ... vinctum ad Caesarem deduxit; G VIII, 44.

auxilium: neque ipsos in his contentionibus ... auxilio populi Romani usos esse; G I, 44, c.

beneficium: tanto suo populique Romani beneficio affectus; G I, 35. pro suis tantis populique Romani in eum beneficiis; G I, 42. doluisse se, quod populi Romani beneficium sibi per contumeliam ab inimicis extorqueretur; C I, 9, a. cur (Pompeius) se uti populi beneficio prohibuisset? C I, 32, a. ne ... arrogans in praeripiendo populi beneficio videretur; C III, 1.

calamitas: ut is locus ... ex calamitate populi Romani ... nomen caperet; G I, 13.

consuetudo: populi Romani hanc esse consuetudinem, ut socios ... auctiores velit esse; G I, 43, b. neque suam neque populi Romani consuetudinem pati, uti optime merentes socios desereret; G I, 45. hi consuetudine populi Romani loca capere, castra munire ... instituunt; G III, 23. non esse consuetudinem populi Romani accipere ab hoste armato condicionem; G V, 41. maiore strepitu et tumultu, quam populi Romani fert consuetudo, castra moveri iubet; G VI, 7, b.

controversiae: neque .. se debuisse iudicem esse controversiarum populi Romani; A 67.

dediticii: finitimis .. se ... imperaturum, ne quam dediticiis populi Romani iniuriam inferrent; G II, 32.

dicio: omnes eas civitates in dicionem potestatemque populi Romani esse redactas; G II, 34.

dignitas: navibus transire ... neque suae neque populi Romani dignitatis esse statuebat; G IV, 17, a. nec sibi quicquam fore antiquius quam dignitatem populi Romani et regna sociorum recuperare; A 36. te ... bene de nomine ac dignitate populi Romani meritum esse; F 6.

disciplina: quid populi Romani disciplina atque opes possent; G VI, 1. qui (milites) ... nomen disciplinamque populi Romani dedidicerant; C III, 110.

exemplum: negat se more et exemplo populi Romani posse iter ulli per provinciam dare; G I, 8.

exercitus: numquam ante hoc tempus exercitum populi Romani Galliae provinciae finibus egressum; G I, 44, b. populi Romani exercitum hiemare atque inveterascere in Gallia moleste ferebant; G II, 1. audere populi Romani exercitum Rhenum transire; G IV, 16. nec ... satis ... copiarum habiturum exercitum populi Romani ad omnia (bella) persequenda; G VIII, 1.

fides: se suaque omnia in fidem atque in potestatem populi Romani permittere; G II, 3. ut populi Romani fidem sequantur; G IV, 21.

gratia: eum neque suam neque populi Romani gratiam repudiaturum; G I, 40, a.

hospitium: f. amicitia; G I, 31, b.

imperator: unus est .. Scipio imperator hoc tempore populi Romani; Af 4.

imperium: (Dumnorigem) imperio populi Romani ... de ea, quam habeat, gratia desperare; G I, 18, b. quod in tanto imperio populi Romani turpissimum sibi et reipublicae esse arbitrabatur; G I, 33. populi Romani iustissimum esse in Gallia imperium; G I, 45. populi Romani imperium Rhenum finire; G IV, 16. qui (legati) polliceantur ... imperio populi Romani obtemperare; G IV, 21. ardere Galliam ... sub populi Romani imperium redactam; G V, 29. qui (Galli) iam ante se populi Romani imperio subiectos dolerent; G VII, 1. cum ... illi (Graeci) .. se contra imperium populi Romani pugnaturos esse negarent; C III, 11.

incommodum: reminisceretur .. veteris incommodi populi Romani; G I, 13.

inimici: magno cum periculo provinciae futurum, ut homines bellicosos, populi Romani inimicos, locis patentibus ... finitimos haberet; G I, 10.

iniuriae: tametsi pro veteribus Helvetiorum iniuriis populi Romani ab his poenas bello repetisset; G I, 30.

iudicium: statuerat .. prius hos iudicio populi debere restitui, quam suo beneficio videri receptos; C III, 1. necessario populi senatusque iudicio fore utrumque contentum; C III, 10, b.

ius: neve occupatione belli civilis populi Romani ius maiestatemque tentaret; A 34, a.

legiones: ut nullo tempore legiones desitae populi Romani in hac provincia haberi; H 42, b.

magistratus: vos ... populi Romani magistratibus sacrosanctis manus ... attulistis; H 42, b.

maiestas: nulla .. vox est ab iis (militibus) audita populi Romani maiestate ... indigna; G VII, 17, b. f. ius.

meritum: (se eas res) eo gravius ferre, quo minus merito populi Romani accidissent; G I, 14.

milites: quod in Italia milites populi Romani contra rempublicam instigasti; Af 54, a.

mos: f. exemplum.

nobiles: multis sese nobilibus principibusque populi Romani gratum esse facturum; G I, 44, d.

nomen: Caesarem ... nomine populi Romani deterrere posse, ne maior multitudo ... traducatur; G I, 31, d. longe iis fraternum nomen populi Romani afuturum; G I, 36. ei (Correo) summo esse odio nomen populi Romani; G VIII, 7. f. dignitas; F 6. disciplina; C III, 110.

opes: f. disciplina; G VI, 1. — opinio: f. amicitia; G IV, 16. — potestas: f. dicio. fides; G II, 3. — principes: f. nobiles.

provinciae: provincias .. populi Romani a barbaris atque inimicis regibus interposito amicissimo rege munivit; A 78.

secessio: factum ... in secessione populi templis locisque editioribus occupatis; C I, 7, b.

senatus: cuius pater ... a senatu populi Romani amicus appellatus erat; G I, 3.

usus: eam rem non minus ex usu terrae Galliae quam populi Romani accidisse; G I, 30.

2. animus in: quod (Allobroges) nondum bono animo in populum Romanum viderentur; G I, 6. sese .. hoc esse in Ciceronem populumque Romanum animo, ut ..; G V, 41.

fides erga: alteros (honore habuit) pro vetere ... erga populum Romanum fide; G V, 54.

studium in: quod Divitiaci fratris summum in populum Romanum studium ... cognoverat; G I, 19.

V. **Umstand:** a: f. I. utitur.

per: regno occupato per tres potentissimos ac firmissimos populos totius Galliae sese potiri posse sperant; G I, 3. si per populum Romanum stipendium remittatur et dediticii subtrahantur; G I, 44, b.

porrigo, ausdehnen, reichen, darreichen: aciem: Caesar ... iubet aciem in longitudinem quam maximom porrigi; Af 17. tertiam aciem ... usque ad acici suae mediam legionem porrexerat; Af 60.

litteras: cum .. litteras .., ut erat mandatum, Considio porrigero coepisset; Af 4.

loca: qnem ad finem porrecta loca nperta pertinebant; G II, 19.

multitndinem: quam latissime potuit porrecta equitum peditumqne multitudine; Af 30.

porro, ferner: civitati porro hanc fuisse belli causam, quod ..; G V 27, a.

porta, Thor, Eingang: I. **Subject:** est: portam, quae e regione et in conspectu Pompei castrorum fuerat, aperuerunt; H 16, a.

II. **nach Verben:** 1. aperio: s. **aperio** portam (6 St.) S. 81, b.

appello: quae (porta) appellatur bellica; C II, 25, a.

asservo: portas murosque asservari iubet; C I, 21.

circumeo: ego reliquas portas eircumeo; C III, 94.

claudo, oludu: s. **claudo** portas (10 St.) S. 170, b.

excido: Marcus Petronius ... cum portas excidere conatus esset; G VII, 50, b.

ineendo: Caesar legiones ... portis incensis intromittit; G VII, 11, b.

obicio: obstructis omnibus *rebus* castrorum portis et ad impedieodum obiectis; C III, 54.

obstruo: s. **obstruo** portas (5 St.) S. 703, a.

occupo: s. **occupo** portas (4 St.) S. 706, b

patefacio: portis patefactis eo die pace sunt usi; G II, 32. portis patefactis Utica egressus Af 88, b.

praecludo: Carmonenses, quae est longe firmissima ... civitas, ... per se cohortes eiecit portasque praeclusit; C II, 19. (Varro) certior ab suis factus est praeclosas esse portas; C II, 20, b. neque (se) portas coosuli praeclusuros; C III, 12. Androsthenes, praetor Thessaliae, ... portas .. praecludit; C III, 80, a. portas praecludunt; H 35. quod ante Caesari portas praeclusisset; H 36.

quaero: cum portam quaererent; C III, 68.

reficio: muros, portas, classem reficiebant; C I, 34.

refringo: refractis portis, cum iam defenderet nemo; G II, 33.

relinquo: Fabium discessu eorum duabus relictis portis obstruere ceteras; G VII, 41. hostes ... angustioribus portis relictis coacervantur; G VII, 70. portae quibus locis videtur eruptionis causa in muro relinquontur; C II, 15.

succedo: testudine facta portas succedunt murumque subruunt; G II, 6.

tucor: aegre portas nostri tuentur; G VI, 37.

2. appropinquo: neque finem prius seqoeodi fecernot, quam muro oppidi portisque appropinquaruot; G VII, 47, a.

impouo: portis fores alterioresque turres imposuit; G VIII, 9.

obicio: erat obiectus portis ericius; C III, 67.

3. appropinquo ad: donec (Pompeius) ad ipsas portas ac murum appropioquaret; Af 23. cum ad portam appropinquassent; H 3, b.

assisto ante: cum forte ante portam turma deosa astitisset; Af 29.

averto a: quod (fortuna) paenc ab ipso vallo portisque castrorum barbaros avertisset; G VI, 42.

consido ante: aute portam (oppidani) frequentes considuot od se || [se] || defendendam; Af 3.

consisto in: (Baculus) in porta consistit; G VI, 38.

conspicio ab: calones, qui ab decumana porta ... nostros victores flumen transisse conspexerant; G II, 24.

hobeo ad: nos ad portas castra habemus; F 20.

impono ad: centurionibus ad portas oppidi et custodiis impositis; Af 7.

irrumpo a: ab decumana porta in castra irrumpere conantur; G VI, 37.

pono ad: quos (centuriones) in statione ad praetoriam portam posuerat; C III, 94.

recipio iotra: hostes ... modo se intra portas recipere modo ... prodire; Af 82.

revertor ad: revertit ad portam; H 18, a.

ruo in: bestiae ... in portas valli semifactas ruere cootendunt; Af 83.

sum ad: quae (cohortes) erant in statione ad portas; C I, 75. — in: cum iam esset agmen in portis; C III, 85. — intra: cum hostem intra portas esse existimarent; G VII, 47, b.

snmmoveo a: duobus .. (hostibus) interfectis reliquos a porta paulum summovit; G VII, 50, b.

venio ad: remissis legatis cum ad portam venissent; H 18, a.

III. **nach Substantiven:** exitus: cum angusto exitu portarum se ipsi premerent; G VII, 28.

ornatus: nihil relioquebatur, qood ad ornatum portarum, itiuerum, locorum omnium ... excogitari poterat; G VIII, 51.

IV. **Umstand:** 1. educere: reliquas (legiones) de quarta vigilia compluribus portis eductas eodem itinere praemisit; C III, 75.

egredi: pars iam egressa portis ab equitibus est interfecta; G VII, 28.

eicere: Pompeius ... decumana porta se ex castris eiecit; C III, 96.

emittere: omnibus portis eruptione facta equitatuque emisso; G V, 51. subito Labienus duabus portis omnem equitatum emittit; G V, 58.

erumpere: hostes ... portis se foras erumpont; C II, 14.

eruptionem facere: s. **eruptio,** II, 1. facio; G III, 6. 19. V, 51. VII, 24. 73, a. Af 85, s (S. 328, a).

fugere: (legiones) omnibus portis in sua castra fugere coeperont; Af 40.

proripere: cum hostes ... inermes cum infulis se porta foras universi proripiunt; C II, 12 (11).

recipere: equitatum ... decumana porta in castra se recipere iossit; C III, 76.

sequi: imperat porta decumana legiones se † VIII || III || veteranas ... sequi; Af 66.

tardari: equites .. eius (Pompei) angustiis [portis] ... ad insequendum tardabantur; C III, 70.

zum Satz: omnibus .. portis custodias posuit; Af 88, b.

2. ab: s. **ab,** V, 1. porta (2 St.) S. 8, b.

ad: s. **ad,** IV, 1, a, β. portam (3 St.) S. 37, a.

ante: plebem inermem ... ante portam bellicam castris fossaque ... munierat; Af 87, a. s. **ante,** 1, 2. portam (3 St.) S. 79, a.

pro: ii, qui pro portis castrorum in statione erant; G IV, 32.

portendo, ankündigen, prophezeien: victoriam sibi propriam a dis immortalibus portendi; Af 82.

porticus, Säulengang, Halle, Galerie, Lauf-

gang: 1. detego: deerant remi: porticus, gymnasia, publica aedificia detegebant; A 13.
intego: pedalibus lignis coniunctis inter se porticus integebantur: C II, 2.
2. consido in: (legio) in foro et porticibus sine maleficio consedit; C II, 20, a.

porto, tragen, führen, fortschaffen: alqd: quid secum portare posset; G V, 31. animadvertit multa undique portari atque agi plenissimis viis; C II, 25, a.
aggerem: quae (multitudo servorum) aggerem portabat; A 74.
commeatum: commeatus ab Remis ... ut sine periculo ad eum portari posset; G II, 5. qui commeatus ad castra Pompei ex oppido portabant; H 11.
frumentum: frumentum omne, praeterquam quod secum portaturi erant, comburunt; G I, 5.
impedimenta: iis impedimentis, quae secum agere ac portare non poterant, citra flumen Rhenum depositis; G II, 29.
merces: lixarum mercatorumque, qui plostris merces portabant, interceptis sarcinis; Af 75.
milites: quae (navis) milites portaret; G V, 23.
onera: quorum (cetratorum auxiliariumque) erant ... corpora insueta ad onera portanda; C I, 78.

portorium, Abgabe, Zoll: I. exigo: erant omnibus ostiis Nili custodiae exigendi portorii causa dispositae; A 13.
redimo: (Dumnorigem) compluris annos portoria reliquaque omnia Haeduorum vectigalia parvo pretio redempta habere; G I, 18, a.
II. cum: quo (itinere) ... magnis .. cum portoriis mercatores ire consuerant; G III, 1.

portus, Hafen: I. Subject: abest: qui (portus) abest ab oppido milia passuum duo; Af 10.
est: raris ac prope nullis portibus; G III, 12. neque qui essent ad maiorum navium multitudinem idonei portus, reperire poterat; G IV, 20. qui portus ab Africo tegebatur, ab austro non erat tutus; C III, 26. nullum portum terrae Africae ... pro certo tutum ab hostium praesidio fore suspicabatur; Af 3.
recipit: qui modo sibi timuerant, hos tutissimus portus recipiebat; C III, 27.
II. nach Verben: I. appello: nacti portum, qui appellatur Nymphaeum; C III, 26.
capio: ex iis (navibus) onerariae duae eosdem, quos reliqui, portus capere non potuerunt; G IV, 36. hae naves euro ... portum capere prohibebantur; A 9.
claudo: quod praestare arbitrabatur unum locum ... quam omnia litora ac portus custodia classos teneri; C III, 23.
cognosco: si ... loca, portus, aditus cognovisset; G IV, 20.
efficio: haec insula obiecta Alexandriae portum efficit; C III, 112, a.
habeo: portum ac mare totum in sua potestate haberent; C III, 111.
nanciscor: f. appello.
nosco: neque (Romanos) eorum locorum ... vada, portus, insulas novisse; G III, 9, b.
occupo: a Salonis ad Oricum portus || Sasonis ad Carici portam ||, stationes litoraque omnia longe lateque classibus occupavit; C III, 8.
oppleo: oppletis non solum portibus, sed etiam litoribus; C III, 73, a.
relinquo: neque sibi nudanda litora et relinquendos portus existimabant; C III, 15.
tego: f. 1. est; C III, 26.
teneo: Publium Sulpicium Rufum legatum ... portum tenere iussit; G IV, 22. portus omnes timens, quod teneri ab adversariis arbitrabantur; C III, 6. portus litoraque omnia classibus adversariorum teneri; C III, 14. f. claudo.
timeo: f. teneo; C III, 6.
tueor: Labieno in continente ... relicto, ut portus tueretur; G V, 8.
2. obicio: eadem .. ratione ... insulam obiectam portui Brundisino tenuit; C III, 100.
3. prohibeo: hic (Attius Varus) venientem Uticam navibus Tuberonem portu atque oppido prohibet; C I, 31. sicuti mari portibusque Caesarem prohibebat, ita ipse (Bibulus) omni terra earum regionum prohibebatur; C III, 15.
4. absum a: legiones duae, ... cum iam non longe a porta Ruspinae abessent; Af 53. quae (castra) aberant a porta milia passuum VI; Af 63.
adduco ex: an poenitet vos, ... quod ex portu sinuque adversariorum CC naves onerarias adduxerim? C II, 32, d.
cohibeo in: quod (Caesar) tempestatibus in portibus cohibebatur; Af 98.
commoror ante: ibi paullsper Caesar ante portum commoratus ... exponit exercitum; Af 3.
compello in: reliquas (naves) in portum compellant; C I, 58.
convenio ad: omnes ad portum Itium convenire iubet; G V, 2.
deduco in: onerarias naves ... in portum deducant; C I, 36.
deprehendo in: contra haec Pompeius navis magnas onerarias, quas in portu Brundisino deprehenderat, adornabat; C I, 26, a.
dispono circum: Caesar classes circum insulas portusque disposuit; Af 21.
educo ex: suas naves ex portu educunt; C I, 57. navis ex portu navalibusque educunt; C II, 22. Coponius ... naves ex portu edicit; C III, 26.
excubo ad: quae (naves) missu Bruti consuetudine cotidiana ad portum excubabant; C II, 22.
exeo ex: nacti idoneam ventum ex porta exeunt; C II, 4.
expello ex: neque (Laelius) ... necessariarum rerum inopia ex porta insulaque expelli potuit; C III, 100.
fero ad: quae (itinera) extra murum ad portum ferebant; C I, 27.
habeo in: cum ipse (Vatinius) paucas in portu naves longas haberet; A 44, a.
pervenio ad: Caesar ad portum Itium cum legionibus pervenit; G V, 5. — in: naves ... quarto die in portum ad Ruspinam ... incolumes pervenerunt; Af 34.
procedo ex: parati deinceps Octaviani ex portu procedebant; A 45. Vatinius ... in eum se portum victor recepit, quo ex portu classis Octavi ad dimicandum processerat; A 47.
prodeo ex: neque illi sibi confisi ex portu prodire sunt ausi; C III, 7.
proficiscor ad: ipse (Caesar) cum cohortibus VII ... ex oppido Ruspina egressus proficiscitur ad portum; Af 10. — ex: circiter CCXX naves eorum profectae ex portu nostris adversae constiterunt; G III, 14, a.
progredior a: Calenus ... paulum .. a porta progressus litteras a Caesare accipit; C III, 14. — in: equites in ulteriorem portum progredi ... iussit; G IV, 23.
recipio in: f. in, A, I. recipio in portum (4 St.) S. 477, a.
reduco in: is (Manius Acilius legatus) naves nostras interiorem in portum post oppidum reduxit; C III, 39.

refugio in: nostri veterani in portum refugiebant; C III, 24

solvo ex: naves XVIII ... ex superiore portu leni vento solverunt; G IV, 28.

sum contra: quae (insula) contra portum Brundisinum est; C III, 23.

venio in: quo minus (naves) in eundem portum venire possent; G IV, 22.

III. **nach Adjectiv und Adverb:** 1. proximus: una (pars) erat proxima portui navalibusque; C II, 1.

2. longe a: cum se longius a portibus committere non auderent; C III, 25. naves onerarias, quae longius a portu in salo stabant, incendit; Af 62. f. II, 4. absum a; Af 53.

IV. **nach Substantiven:** 1. administrationes: (Caesar) exitus administrationesque Brundisini portus impedire instituit; C I, 25, a.

angustiae: minores duas (naves) in angustiis portus cepit; C III, 100.

cornu: ab utroque portus cornu moles iacimus; F 20.

custodia: custodiae portus relicti naves ad litora ... applicarunt; A 17.

exitus: f. administrationes.

fauces: qua fauces erant angustissimae portus; C I, 25, b. naves .. triremes duas ... ad fauces portus prodire iussit; C III, 24. faucibus .. portus navem onerariam submersam obiecit; C III, 39.

introitus: super quas (naves) turrim effectam ad ipsum introitum portus opposuit; C III, 39.

paucitas: navigationem impeditam propter ... paucitatem .. portuum sciebant; G III, 9, a.

2. aditus ad: quod (theatrum) ... aditus .. habebat ad portum et ad reliqua navalia; C III, 112, b.

introitus in: iis .. invitis, a quibus Pharus tenetur, non potest esse ... navibus introitus in portum; C III, 112, a.

traiectus ex: quo ex portu commodissimum in Britanniam traiectum esse cognoverat; G V, 2.

V. **Umstand:** 1. recipere: neutrum eorum ... urbe aut portibus recipere (se debere); C I, 35. oppido ac portu recepti non erant; C III, 102, b.

2. ad: eodem .. tempore pugnatum est ad portum; C III, 111.

in: tametsi amplius CX navibus longis in portu navalibusque amiserant; A 12. in ipso portu confligendum videbant; A 13. in portu periclitati remigio, quid quaeque earum (navium) efficere posset; A 13.

intra: naves onerarias XXX a M. Antonio relictas intra portum aggressus omnes incendit; C III, 40.

posco, verlangen, fordern, erfordern: 1. alqd: addunt ipsi et affingunt rumoribus Galli, quod res poscere videbatur; G VII, 1.

arma: obsides, arma, servos, qui ad eos perfugissent, poposcit; G I, 27.

iusiurandum: fidem reliquis interponere, iusiurandum poscere, ut, quod esse ex usu Galliae intellexissent, communi consilio administrarent; G V, 6.

obsides: sexcentos obsides poposcit; G II, 15. f. arma.

servos: f. arma.

II. mit **doppeltem Acc.:** Ariovistum ... obsides nobilissimi cuiusque liberos poscere; G I, 31, d.

possessio, Besitz, Besitztum, Grundstück: 1. est: f. III.

II, 1. consumo: prius, ... quam ... nobilissimae carissimaeque possessiones Cordubensium ... rapinis, ferro flammaque consumerentur; A 60.

habeo: qui (Allobroges) trans Rhodanum vicos possessionesque habebant; G I, 11. qui habeant domicilium aut possessionem in Hispania; C I, 86.

redimo: possessiones redemi easque postea pluris venditas; F 24.

spero: filia minor Ptolemaei regis vacuam possessionem regni sperans; C III, 112, c.

teneo: integras .. tenere possessiones, qui se debere fateantur, cuius animi aut cuius impudentiae est? C III, 20.

trado: si ... liberam possessionem Galliae sibi tradidisset; G I, 44, d. f. III.

vendo: f. redimo.

2. expello: ne ... potentiores .. humiliores possessionibus expellant; G VI, 22.

3. polliceor ex: militibus in contione agros ex suis possessionibus pollicetur; C I, 17.

venio in: quid sibi vellet, cur in suas possessiones veniret; G I, 44, c.

III. aestimationes: per eos (arbitros) fierent aestimationes possessionum et rerum, quanti quaeque earum ante bellum fuisset, atque hae creditoribus traderentur; C III, 1.

IV. causa: Romanos ... perpetuae possessionis (causa) culmina Alpium occupare conari; G III, 2.

possideo, besitzen, inne haben: agros: Suessiones ... latissimos feracissimosque agros possidere; G II, 4, b.

Armeniam, al.: Deiotarus ... venit oratum, ne Armeniam minorem, regnum suum, neve Cappadociam, regnum Ariobarzanis, possideri vastarique pateretur a Pharnace; A 34, a.

famam, al.: ut (tirones) veteranorum ... famam, locum, nomen victoria parta caperent possidere; Af 81.

partem: quas (partes Galliae) Caesar possideret; G I, 34. ut ... partem finitimi agri per vim occupatam possiderent; G VI, 12, a.

possido, in Besitz nehmen: agros: vel sibi agros attribuant vel patiantur eos tenere, quos armis possederint; G IV, 7.

tetrarchian: tetrarchian ... occupatam et possessam paucis ante annis a Deiotaro; A 78.

possum, können, vermögen, im Stande sein, gelten, Einfluß haben: I. **absolut und elliptisch:** alqs: quam maximis potest itineribus in Galliam ulteriorem contendit; G I, 7. provinciae toti quam maximum potest militum numerum imperat; G I, 7. sese ob eam causam, quam diu potuerit, tacuisse; G I, 17. neque solum domi, sed etiam apud finitimas civitates (Dumnorigem) largiter posse; G I, 18, a. re frumentaria quam celerrime potuit comparata; G I, 37. eo consilio, ut, si possent, castellum ... expugnarent pontemque interscinderent; si minus potuissent, agros Remorum popularentur; G II, 9. ipse, cum primum per anni tempus potuit, ad exercitum contendit; G III, 9, a. naves in Venetiam, ... quam plurimas possunt, cogunt; G III, 9, b. Brutum ..., cum primum posset, in Venetos proficisci iubet; G III, 11. ipse equo vulnerato deiectus, quoad potuit, fortissime restitit; G IV, 12. huic (Commio) imperat, quas possit, adeat civitates; G IV, 21. Caesar ... coërcendum atque deterrendum, quibuscumque rebus posset, Dumnorigem statuebat; G V, 7. Labieno scribit, ut, quam plurimas posset, ... naves instituat; G V, 11. quam maximas manus possunt cogunt; G V, 39. (Caesar), quam aequissimo loco potest, castra communit atque haec, ... quam maxime potest, contrahit; G V, 49.

timoris .. opinioocm, quihuscumque poterat rebus, augehat; G V, 57. suis inopinantibus quam maximis potest itineribus Viennam pervenit; G VII, 9. (Caesar) qnam mitissimo potest legatos appellat; G VII, 43. frumenti quod subito potuerunt uavihus avexerunt; G VII, 55, b. regiones secutus quam potuit eequissimas; G VII, 74. ut quam celerrime posset legionem XIII ... arcesseret; G VIII, 11. ipse (Caesar) cum legionibus quam potest maxime appropinquat; G VIII, 17. ipse ... quam potest celerrime ad Caniuium contendit; G VIII, 39. ex finitimis regionibus quas potest contrahit cohortes ex delectibus Pompeianis; C I, 15, b. ouerarias uaves, quas uhique possunt, deprehendunt; C I, 36. ipse (Caesar) praesentem inupiam quihus poterat subsidiis tutabatur; C I, 52. remos transcurrentes detergere, si possent, contendebant; C I, 58. Caesar ... quam proxime potest hostium castris castra communit; C I, 72. haec quam potest demississime et subiectissime expouit; C I, 84. nostri ... arma, quae possunt, arripiunt; C II, 14. reliqua, ut poterant, incommoda per se sustinebant; C III, 9, h. ut ... Caesaris .. copias, quam maxime possot, distineret; C III, 44, a. quam maximas potuerunt pecunias mutuati; C III, 60. ipse (Caesar) ... quam potuit occultissime reliquas coburtes ... eduxit; C III, 67. naves, quas potuit, Caesar ad terram detrahit; A 10. quiu (Vatinius) quam celerrime posset ipsum Octaviom persequeretur; A 44, b. quam proxime potest Uliam castra castris coufert; A 61. Caesar aciem dirigit simplicem, ut puterat propter paucitatem; Af 13. uti, si posset, eadem ratiunc, qua adversarii, levis armatura ... interponeretur; Af 20, a. quam latissime potuit porrecta equitum peditumque multitudine; Af 30. copias ... quam speciosissime potuit instruxit; Af 48. Gaetuli ... se .. in quascumque potuere partis couferunt; Af 93. cupiebat Caesar, si qua condicione pusset, adversarios iu aequnm locum deducere; H 5. quae potuisset eo tempore, beueficia largitum esse; H 42, a. suo item in cousulatu absentem, quae potuisset, commoda pruvinciae trihuisse; H 42, a. vgl. II. recuperare; F 18. — III. quid; G IV, 13.

cupiae: his (copiis) quam lougissime possent egredi iossis; G VII, 35.

equites: redeuntes equites, qoos possuut, consectantur atque occidunt; G V, 58. equitibus imperat, ot quam latissime possint vagentur; G VII, 8.

legati: legatis imperat, ... nti, quam plurimas posseut, hieme naves aedificandas ... curarent; G V, 1.

oppidani: oppidani saxa qnam maxima possunt vectibos promovent; C II, 11.

II. **mit Infinitiv:** abici: priusqoam telum abici posset; G II, 34, b.

accidere: hasc pusse in itinere accidere; G V, 33. nullum .. poterat universis *ab* perterritis ... periculum accidere; G VI, 34, a. non haec omnia fortuito ... accidere potuisse; G VII, 20, a. ne maioris multitudinis species accidere hostihus posset, quam ipsi depoposcissent; G VIII, 8. proinde ac si virtute vicissent, neque ulla uommutatio rerum posset accidere; C III, 72. hoc ne sihi saepius eccidere posset; A 17. quod ... nullus impetus repentinus accidere hostium poterat; A 35.

adaequare: ubi ... se virtute nostris adaequare non posse intellegunt; C II, 16. ut ... neque flexi ‖ electi, al. ‖ ad virtutem e tanta multitudine viri virtuti nostrorum possent adaequare; A 16.

adduci: unum se esse ex umni civitate Haedoorum, qui adduci non potucrit, ut ..; G I, 31, b. quod civitatem temere ad suscipiendum bellum adduci posse non coufidehaut; G VII, 37. cum .. nulla calamitate victus Correus excedere proelio silvasque petere ... potuit edduci, quin ... cogeret ..; G VIII, 19. ueque (Caesar) contra senatus auctoritatem ut aliquid faceret, putuit adduci; G VIII, 52. milites, ... ut parcerent hosti, nou poterant adduci; Af 85, b.

adici: quo telum adici posset; G II, 21. ut neque ... satis commode tela adici possent; G III, 14, a. uti ne telo tormentove adici posset; C III, 56. quo telum ex oppido adici nou posset; Af 56.

adigi: nti ex locis superioribus in litus telum adigi posset; G IV, 23. ut telum tormento missum adigi non posset; C III, 51, h. cui parti corporis eius (bestiae) telum facile adigi posset; Af 72.

adire: omnibus vicis aedificiisque, quos (hostes) adire potueraut, incensis; G II, 7. si adire non possit; G V, 48. quo pabulandi causa adire posse videantur; G VII, 14, a. ut (oppidani) ... neque adire flumon neque arduo se recipere possent asceusu; G VIII, 40. quo omnino Caesar adire non poterat; C I, 49.

administrare: neqoe certa suhsidia collucari neque, quid in quaque parte upus esset, provideri neque ah uno omnia imperia administrari poterant; G II, 22. nec maiore ratioue hellum administrari posse; G VII, 21. quo facilius ... bellum administrare posset; C I, 25, a. quihus (casibus) nihil ratione potuit administrari; A 75.

adnare: qui (milites, patres) ... naves aduare pussent; C II, 44.

adoriri: ut qoam maxime ex fuga perterritos adoriri posset; C II, 39. si imprudeutes ex insidiis aduriri posset; C III, 30, a.

aestimare: quorum (hominum) salutem neque propinqui neglegcre, neque civitas levi momeuto aestimare posset; G VII, 39.

afferre: si quid ipsa multitudu et clamor et fiamma nostris terroris afferre possent; A 14.

agere: quae (impedimenta) secum agere ac portare nou poteraut; G II, 29. quod cousules ahsint, sine illis nou posse agi de compositiune; C I, 26, b. uihilo minos tameu agi posse de compositione; C III, 17.

aggredi: prius, ... quam is (rex) Mithridaten aggredi posset; A 28.

agnoscere: quae (navis) ex Insigni facile agnosci puterat; C II, 6, b. quae vie tempestatis ita obscurahat, ut vix proximum agnoscere possent; H 3, h.

animadvertere: etsi discessum hostium animadvertere non poterat incendiis oppositis; G VIII, 16. uti ... prius haec omnia consumerentur, quam, quemadmodum accidisset, animadverti posset; C II, 14. quod ... multis signis ... animum advertere poterat; A 48. ne posset animum advertere ab equitatu Caesaris se intercludi; Af 40. hoc a Cordubensibus nequaquam poterat animum adverti; H 4.

aquari: cum ... nec sine periculo possent aquari oppidani; G VIII, 41. ut intra munitionem .. sine timore ... aquari possent; C I, 73. ne noctu aquari Pompeiani possent; C III, 97.

ascendere: dum sine periculo murum ascendere et oppido potiri posse se sperant; H 13, a.

assuescere: (uri) assuescere ad homiues et mausuefieri ne parvuli quidem excepti possunt; G VI, 28.

augeri: ut ... nou mudo id (detrimentum) hrevi tempore resarciri, sed etiam maioribus augeri copiis posset; G VI, 1.

bibi: parvo .. temporis spatio haec propior (aqua) bibi omnino non poterat; A 6.

oapere: hac (ratioue) ne ipsum quidem sperare nostros exercitus capi posse; G I, 40, o. qui celeriter arma capere potuerunt; G IV, 14. quod equites cursum tenere atque insulam cupere non potuerant; G IV, 26. ex iis (navibus) onerariae duae eosdem, quos reliqui, portus capere nou potueruut; G IV, 36. ut ... aliud initium belli capere possint; G VI, 33. quorum (hominum) quisque aut orationo subdola aut amicitia facillime capere possct; G VII, 31. locum, quem petant, capi posse; C I, 67. utl ad id cousilium capore posset; C III, 11. hostes ne intrare ad se ao loca interiora capere possent; Af 79. nocturno tempore oppldum Cordubam capi posse; H 2.

eavcre: quoniam in praesentia obsidibus cavere inter so nou possint; G VII, 2.

celari: quod ... neque recte ac turpiter factum celari poterat; G VII, 80. quod neque eclari Alexaudrini possent iu apparauda fuga; A 7.

corni: qui (collis) superioribus diebus vix prae multitudine cerni poterat; G VII, 44.

cingi: praesidii tantum est, nt ne murus quidem cingi posslt; G VI, 35, h.

eircumfundi: ut ne magua quidem multitudine ... munitionum praesidia circumfundi possent; G VII, 74.

circummuniri: totam nrbem ... muro turribusque circummuuiri posse; C II, 16.

cirenmplecti: quom (collem) propter magnitudiuem circuitus opere circumplecti non potuerant nostri; G VII, 83.

eircumvenire: ne ... hostes ... ab lateribus pugnantes suos circumvenire possent; G II, 8. diversam .. aciem in duas partes (L. Plaucus) constituit, ne ab equitatu circumveuiri posset; C I, 40, b. ne quem locum nostri intrare atquo ipsos a tergo circumvenire posseut; C III, 44, h.

claudi: uec locum munitionibus claudi nisi a maiore exercitu posso; G VIII, 11.

coërcori: hos a se coërceri uon posse; G I, 17. si (reges) esseut ingrati, posse iisdem praesidiis coërceri; A 33.

cogere: quibus (necessitatibus) cogi posset senatus id probare, quod ipsi (inimici) coustituissent; G VIII, 53. postquam nulla coudicione cogere adversarios poterat, ut in aequum locum descendorent; Af 79.

cognoscere: prius, ... quam plane ab his (hostibus) videri aut, quid rei gereretur, cognosci posset; G III, 26. qua quidem ex re hominum multitudo cognosci potuit; G V, 42. quod ot paucitatem eorum (Romanoram) ex loco superiore cognoscere et virtutem despicere potuerint; G VII, 20, b. qua significatione qui in oppido obsidebantur de suo udventu cognoscere possent; G VII, 81. ut ex ipsa significationo cognosci potuit; C I, 86. (miles) cassidem de capite deiecit, ut cognosci ab eo (Labieuo) posset; Af 16. ſ. III. quantum; G VI, 35, a.

oollocari: ſ. administrare; G II, 22.

commeure: ut tuto ab repeutino hostium incursu etiam singuli commeare posseut; G VII, 36. quo tutius ultro citroque commeare auxiliaque sine periculo sibi succurrere possent; Af 20, a.

commovore: tanta ... tranquillitas exstitit, ut (naves) se ex loco commovere nou possent; G III, 15.

compararo: quod me indicio cuiusqnum existimem posse cum Caesare comparari; G VIII, pr, b. no rursus copias comparare alias et bellum renovare posset; C III, 102, a.

compellere: sperans Pompeium aut Dyrrhachium compelli ant ab eo intercludi posse; C III, 41. Scipionem ea esse auctoritate, ut non solum libere quao probasset exponere, sed etiam ex magna parte compellere atquo errantem regere posset; C III, 57.

comportari: unde agger omnino comportari posset; C II, 15.

oomprimi: infidelitatem eius (Commii) sine ulla perfidia .. comprimi posse; G VIII, 23.

concitare: ut ... infirma manu plebis bellum concitare et gerere posset; G VIII, 22. quin ... (civitates) possent concitari; G VIII, 31.

coudonare: neque (se) proviuciarum publicas iniurias coudonare iis posse, qui ..; A 70.

oonficore: hos posso conficere armata milia centum; G II, 4, a. centurio ... conficere hominem non potuit; G VIII, 23. se sine pugna ... rem coaficere posse; C I, 72. ut ... nolla ratione iter conficero possent; C III, 79, b. quo minus proelium coaficere possent; H 30.

confirmare: si illorum nuntiis coufirmari non potestis; G VII, 77, c. ueque illos suo adventu coufirmare potuerunt; C III, 64.

conflari: sub tempus aestivorum nullum summum bellum posse couflari; G VIII, 6.

oonfugere: ut ... prius ... opprimerentur, quam confugere in oppida possent; G VIII, 3.

congrodi: nt aequo pede cum adversariis congredi possent; H 38.

eonicere: ne ... tela in nostros ... conicere possent; G VII, 72. unde tormcuto missa tela in hostium cuneos conici possent; G VIII, 14, b.

coniungi: qui ... nullo modo cum Haeduis coniungi poterant; G VI, 12, b.

eonseqni: reliquas copias Helvetiorum ut consequi possot; G I, 13. qui minus facile eam rem imporio nostro consequi poterant; G II, 1. nihil adeo arduum sibi esse existimaverunt, quod sos virtute consequi possent; G VII, 47, a. equitatum .. praemisit ad novissimum agmen demorandum nequo consequi potuit; C III, 75. reliqui ... consequi non potuerant; C III, 106. ut coniectura consequi possumus; A 23.

eonsistere: priusquam plano legiones explicari et consistere possent; C II, 26.

conspici: ne ex hostium castris (cohortes) couspici possent; G III, 26. cum procul hostis conspici posset; Af 12.

constitui: quod naves ... nisi in alto constitui non poterant; G IV, 24.

consulero: quouiam civitati consulere non possent; G V, 3.

contendere: illi ... cum neque vi conteodere ... neque clam transire ... posseut; G IV, 4.

eontinore: uti ... diutius sub pellibus milites eontineri non possont; G III, 29. qui ... unius legionis hibernis non potuerint coutineri, quin ..; G VIII, 2. cum agger altiore aqua continori non posset; C I, 25, b. uou posse milites coutincri, quin ..; C II, 12. neque .. diutius ea munitione se coutincre potuerunt; A 18. quoad potuit cohortando suos ad poutem ... continere; A 21.

coutrahere: neque (se) exercitum sine magno commeatu ... in unum locum contrahere posse; G I, 34.

couvellere: cum ... nullam partem munitionum convellere putuisset; G VIII, 26.

conveuire: priusquam illi (Nervii) aut convenire aut profugere possent; G VI, 3. quoniam antea convenire non potuissent; C III, 10, b.

convertere: quod ... neqne quadrigas in unam nominis figuram redigere neque harenam multitudinis appellatione couvertere possimus; F 7, b.

ourari: (Bibulus) cum ueque curari posset neque ..; C III, 18.

dare: negat se ... posse iter ulli per provinciam dare; G I, 8. neque ullos ... vacare agros, qui dari tantae praesertim multitudini sine iniuria possint; G IV, 8. quantum ei facultatis dari potuit; G IV, 21.
decipi: cum hoc ipso crederet facilius eum (Domitium) decipi posse; A 37.
deduci: quin paucis diebus (naves) deduci possint; G V, 2. barbaros ... homines ... ad iniquam pugnandi condicionem posse deduci; G VI, 10. si qua hominum aequitate res ad otium deduci posset; C I, 5. si posset Vergilius ... a pertinacia deduci; Af 86.
defendere: cum se suaque ab iis defendere non possent; G I, 11. (Caesarem) Galliam .. omnem ab Ariovisti iniuria posse defendere; G I, 31, d. a quibus se defendere traditis armis non possent; G II, 31. quo minore numero militum munitiones defendi possent; G VII, 73, a. parvis copiis castra munitione ipsa videbat posse defendi; G VIII, 10. testudo ... convoluta omnibus rebus, quibus ignis iactus et lapides defendi possent; C II, 2. ut ex aedificiis defendi possent; A 12. quod facilius Armeniam defendere posset; A 35. ut eques spatio intercluso vix se defendere posset; H 23, b. † ... homines ex superiore loco defendere possent; H 38.
deferri: ut mitterent lecticam, qua (Cn. Pompeius) in oppidum deferri posset; H 32, b.
deficere: non materia ..., non frumentum ... deficere poterat; C II, 37.
defugere: defugere hoc munus ... non potui; F 3.
deleri: hos omnes cotidie ab equitibus deleri posse; G VII, 14, a. omnes hostium copiae deleri potuissent; G VII, 88. quibus (copiis) vel superari delerique Mithridaten vel sine dubio retineri posse credebat; A 27.
deponere: num etiam recentium iniuriarum ... memoriam deponere posse? G I, 14.
deprehendere: si itinere impeditos perterritos deprehendere posset; C III, 75.
derivari: ut nullam in partem depressis fossis (flumen) derivari posset; G VIII, 40.
deseri: neque clientes sine summa infamia deseri possunt; F 3.
desistere: quare negotio desistere non posset; G I, 45.
despici: omnibus ... collibus occupatis, qua despici poterat; G VII, 36. ſ. cognoscere; G VII, 20, b.
deterrere: Caesarem .. sua auctoritate ... deterrere posse, ne ..; G I, 31, d. ut ne Suessiones quidem ... deterrere potuerint, quin ..; G II, 3.
dici: ut ... dici posset eos ... circumventos; G I, 46.
diiudicari: ut ... neque diiudicari posset, uter utri virtute anteferendus videretur; G V, 44, b.
diluere: ne canalibus aqua immissa latere[a] diluere posset; C II, 10.
dimicare: ut non iniquo loco posse dimicari videretur; C III, 85. ut vel classe dimicare posset; A 42, b.
dimittere: (cum barbari) paulatim copias distributas dimittere non possent; G VIII, 15.
dirigere: si vel ad litora Apolloniatium cursum dirigere atque eo naves eicere possent; C III, 25.
diruere: quae (legiones) non solum vobis obsistere, sed etiam caelum diruere possent; H 42, b.
discedere: ut discedere ex eo loco sine periculo barbari ... non possent; G VIII, 14.
discernere: ne tanta multitudine confusa nec moderari nec discernere suos nec frumentandi rationem habere possent; G VII, 75.
dissimulari: res diutius tegi dissimularique non potuit; C I, 19.
distrahi: quae (materia) ... neque perrumpi neque distrahi potest; G VII, 23.
doceri: quod ..., quid fieri oporteret, milites non minus commode ipsi sibi praescribere, quam ab aliis doceri poterant; G II, 20.
dubitare: aptissimum esse hoc genus ad proditionem dubitare nemo potest; A 7.
duci: ut, si quo opus esset, (legiones) subsidio duci possent; G II, 8.
efficere: quid sine imperatore ... adolescentulo duce efficere possent; G III, 21. quos (hostes) tanto spatio secuti, quantum cursu et viribus efficere potuerunt; G IV, 35. ut ... tantum ... hostibus noceretur, quantum labore atque itinere legionarii milites efficere poterant; G V, 19. si id efficere non posset; G V, 50. priusquam id effici posset; G VI, 4. id .. nullis operibus effici poterat; G VIII, 41. (Caesar) quantumcumque itineris equitatu efficere poterat cotidie progrediebatur; C III, 102, a. in portu periclitati remigio, quid quaeque earum (navium) efficere posset; A 13. quod existimabat eos posse conatum efficere; H 16, a.
effugere: qui (Bituriges) primum adventum potuerant effugere Romanorum; G VIII, 3. quae (impedimenta) ... effugere ... ne legiones quidem possent; G VIII, 33. qui velocitate effugere poterant; A 76. quoniam reliqui crudelitate odium effugere non potuerunt neque victoriam diutius tenere; F 18.
egredi: ut nulla omnino scapha egredi posset; A 19.
eicere; ſ. dirigere.
elicere: si forte timoris simulatione hostes in suum locum elicere posset; G V, 50. sive eum (hostem) ex paludibus silvisque elicere sive obsidione premere posset; G VII, 32. si forte hostes trium legionum numero posset elicere ad dimicandum; G VIII, 8. Domitius sperans Scipionem ad pugnam elici posse; C III, 38. Caesar nulla ratione ad pugnam elici posse Pompeium existimans; C III, 85.
eloqui: ut cogitata praeclare eloqui possent; F 6.
emi: cum (frumentum) neque emi neque ex agris sumi posset; G I, 16.
enuntiari: ut nulla ratione ea res enuntiari aut ad Treveros perferri posset; G V, 58.
erigere: neque ... (alces) erigere sese aut sublevare possunt; G VI, 27.
esse: qui .. pares esse nostro exercitui non potuerint; G I, 40, b. si suam gratiam Romani velint, posse iis utiles esse amicos; G IV, 7. quibus (Suevis) ne dii quidem immortales pares esse possint; G IV, 7. sibi nullam cum his amicitiam esse posse; G IV, 8. uti opinione et amicitia populi Romani tuti esse possint; G IV, 16. qui per aetatem in armis esse non poterant; G V, 3. ut brachia modo atque humeri ad sustinenda arma liberi ab aqua esse possent; G VII, 56. ut neque subsidia ab lateribus summitti neque equites laborantibus usui esse possent; C I, 45. pecora, quod secundum poterat esse inopiae subsidium; C I, 48, b. neque omni interposita fide firmum esse posse, si in aliud tempus differretur; C I, 86. magno sibi esse praesidio posse, si ... turrim ... fecissent; C II, 8. magno esse usui posse, si haec esset in altitudinem turris elata; C II, 8. pilae interponuntur, traversaria tigna iniciuntur, quae firmamento esse possint; C II, 15. quae (copiae) paucis equitibus pares esse non potuerint;

C ll, 39. nobis nisi Caesares capite relato pax esse nulla potest; C lll, 19, b. iis .. invitis, a quibus Pharus tenetnr, non potest esse ... navibns introitus in portum; C lll, 112, a. quibns (munitionibns) relictis nec loco nec nnmero pares esse posse; A 8. cnm ... neqne ullam belli tertinm casnm nossent, quo (Romani) possent esse firmiores; A 23. qni (equitatns) neque aliter ntilis esse poterat; A 38. sin ea (provincin) non magnis copiis tuta esse posset; A 42, b. iis se in miseriis ... auxilio ... esse non posse; Af 26, b. quia (Cnesar) ... eqnitatu sno ... bostium eqnitatui ... nnllo modo par esse poterat; Af 72. partim ubi equitatus partim nbi pedestris copia ... castris praesidio esse possent; H 6.

evellere: qnod ... nequo (ferrum) evellere neqne sinistra impedita satis commode pugnare poterant; G I, 25.

excedere: ii, qui vulnera acceperant, neqne acie excedere neqne in locnm tutnm referri poterant; C ll, 41, b.

excipere: carinae aliqnanto planiores, quam nostrarum navium, qno facilius vada ac decessum aestns excipere posseut; G lll, 13, a.

excitari: quibus (rebus) ignis excitari potest; G VII, 24.

exclndere: si ab re frumentaria Romanos exclndere aut adductos inopia in provinciam expellere possent; G VII, 55, b.

excogitari: quod ad ornatnm portarum, itinerum ... excogitari poterat; G VIII, 51.

exire: erant omnino itinera duo, qnibus itineribns domo ixire possent; G I, 6. non posse clam exiri; C I, 67.

existimare: nt facile existimari posset nibil eos ... timuisse; C lll, 96. ntrum ... proposuisset, ... an ... conaretur, existimari non poterat; C lll, 102, a. † nt consueti insequi ‖ insequi; ‖ existimare posses paratissimos esse ad dimicandnm; H 25, a.

exoriri: nnllam exoriri moram posse, qno minns ... diriperentur; C II, 12.

expellere: hos (Ubios) cum Suevi mnltis saepe bellis experti ... fiuibus expellere non potuissent; G IV, 3. neque (Laelins) ... ex portu insulnqne expelli potuit; C lll, 100. ſ. excludere.

explicare: ne prins dimicare cogaris, quam reliqnam classem potueris explicare; A 15. ſ. consistere.

explorari: neque tanto spatio, certi qnid esset, explorari poterat; G VII, 45, a.

exponere: qnemadmodum tuto legati venire et quae vellent exponere possent; C III, 19, a. ſ. compellere; C III, 57.

exprimere: cum ab his saepius qnaereret neqne nllam omnino vocem exprimere posset; G I, 32.

expugnare: pancis defendentibns (oppidum) expognare non potnit; G II, 12. nt (oppidum) Alesia) nisi obsidione expngnari non posse videretur; G VII, 69. qna ... fiducia ... munitissima castra expngnari posse confidimus? C ll, 31, a.

exstare: vgl. transire; C I, 62.

extrahi: cum ... neque mnltum aestatis superesset, atqne id facile extrahi posse intellegeret; G V, 22.

facere: qnod commodo reipnblicae facere posset; G I, 35. se .. id sine periculo facere posse existimare; G I, 42. id fieri posse, si suas copias Haedui in fines Bellovacorum introduxerint; G II, 5. quarum rerum a nostris propter pancitatem fieri nihil poterat; G III, 4. ne quis inermibus imprudentibusque militibus ab latere impetus fieri posset; G III, 29. si reipublicae commodo facere posset; G V, 46. si reipublicae commodo facere possint; G VI, 33. si pedites suis auxilium ferant ..., iter facere non posse; G VIII, 66, b. id ne fieri posset, obsidione ... fiebat; C I, 19. colloquium petunt et id, si fieri possit, semoto a militibus loco; C I, 84. aliquamdiu fides fieri non poterat; C II, 37. qnod facere Pompeius discessu militum non potuit; C III, 76. nemo erat, qui modo aliquam iacturam facere posset, quin ..; A 49. nti fieri *non* posse neque locum excusatio ullum baberet nec moram tergiversatio; Af 8. quo tutius id et sine periculo facere possent; Af 33. quo facilius colloquia fieri possent; Af 51. qnod ... putei .. ibi fieri complures poterant; Af 51. tuto ‖ totos, al. ‖ se facere posse existimabat; H 28. nisi omnia consentiant inter se, non potest fieri, ut nominis similitudo sit; F 7, c. neqne .. aliter facere poterit; F 15. id quem ad modum fieri possit, nonnulla mihi in mentem veniunt et mnlta reperiri possunt; F 18. ſ. persolvere.

ferre: cum ii, qui flumen transissent, suis auxilium ferre non possent; G I, 13. qni arma ferre possent; G I, 29. ⨯ II, 28. IV, 19. VII, 75. VIII, 7. sese ... ne vultum quidem ... dicebant ferre potuisse; G I, 39, a. dintius nostrorum militum impetum hostes ferre non potuerunt; G IV, 35. illi (bostes) ... impetum modo ferre non potuerunt; G VI, 8, b. cum (Catuvolcus) laborem aut belli aut fugae ferre non posset; G VI, 31. quod diutius laborem ferre non possent; G VII, 20, b. nec iam vires sufficere cuiusquam nec ferre operis laborem posse; G VII, 20, c. qno facilius subsidium provinciae ferri posset; G VII, 66, a. qni per aetatem arma ferre possint; G VII, 71. animi est ista mollitia, non virtus, panlisper inopiam ferre non posse; G VII, 77, b. qnibus (cohortibus) interclusis exercitu Caesaris auxilium ferri nnlla ratione poterat; C I, 70. cum ... neqne ii, qui antecesserant, morantibns opem ferre poterant; C I, 79. neque (ipsos, milites) corporis dolorem neqne animo ignominiam ferre posse; C I, 84. neque .. primum impetum nostrorum Nomidae ferre potoerunt; C ll, 25, b. cum altera (pars) alteri auxilium ferre non posset; C III, 72. nt laborantibus succurri atque ex altera oppidi parte auxilinm ferri posset; A 1. qui (homines) modo per aetatem arma ferre poterant; Af 36.

fingere: ſ. tenere; G I, 39, b.

finire: non .. (silva Hercynia) aliter finiri potest; G VI, 25. pleriqne existimant, si acrius insequi voluisset, bellnm eo die potuisse finire; C III, 51, a.

flectere: ſ. tenere; A 64.

gerere: quibus (impedimentis) amissis bellum geri non possit; G VII, 14, b. dum pari certamine res geri potuit; C I, 51. ſ. concitare; G VIII, 22.

habere: quod (imperinm) habere victoria posset; G VII, 20, b. quibus (diebus) baberi senatus potuit; C I, 5. quae (incommoda) pro ... praeceptis habere possent, nt reliquos casus timerent; C III, 10, a. qui (reges) neque amorem suorum babere poterant ... neqne vetustatis auctoritatem; A 33. ſ. discernere.

ignorari: qnod ... suam fugam ant occultari nnt omnino ignorari posse existimarent; G I, 27.

imitari: ii ... neque in eo ... consilio permanere ... neque eam ... vim celeritatemque .. imitari potoerunt; G VI, 40.

impetrare: ne id quidem Caesar ab se impetrari posse dixit; G IV, 9. sperare a multitudine impetrari posse, quod ad militom salntem pertineat; G V, 36. sperare ab eo de sua ac militum salute impetrari posse; G V, 36. cum ab proximis (Germanis) impetrare non possent, ulteriores tentant;

G VI, 2. ut ... ad senatum referretur, impetrari non potuit; C I, 1. Brutus et Cassius utinam, quam facile a || ad || te de me impetrare possunt, ita per te exorentur, ne ..! F 26.
impoui: quo maior numerus militum posset imponi; C III, 6.
incitare: neque longius fugientes (hostes) prosequi nec vehementius equos incitare poterant; C II, 41, a.
inferre: ut ... minus facile finitimis bellum inferre possent; G I, 2. quam (poenam) si sine dimicatione inferre integris posset; G VIII, 21.
iniri: ut, quo primum curreretur, ... vix ratio iniri posset; G VII, 24.
insequi: quod neque insequi cedentes possent neque ab signis discedere auderent; G V, 16.
insistere: quod neque ordines servare neque firmiter insistere neque signa subsequi poterant; G IV, 26.
intellegere: ut quam primum intellegere posset, utrum apud eos pudor, ... an timor valeret; G I, 40, d.
intercedere: ut spatium intercedere posset, dum milites ... convenirent; G I, 7.
intercipi: sperans (naves) intercipi posse; C III, 24.
intercludere: quod re frumentaria (Romanos) intercludi posse confideret; G I, 23. Caesarem duobus exercitibus et locorum angustiis facile intercludi posse frumentoque prohiberi; C I, 17. si hostem Hibero intercludere et frumento prohibere potuissent; C I, 68. posse nostros aqua intercludi; A 5. ſ. compellere; C III, 41.
interficere: quos iure belli interficere potuisset; G VII, 41.
intrare: quo non modo non intrari, sed ne perspici quidem posset; G II, 17. cum ... nec se ... putarent provinciae fines intrare posse; G VIII, 32. ſ. capere; Af 79. circumvenire; C III, 44, b. tentari.
introrumpere: quod ea non posse introrumpere videbantur; G V, 51.
inveniri: neque certum inveniri poterat, obtinendine Brundisii causa (Pompeios) ibi remansisset, ... an ..; C I, 25, a.
ire: qua (via) Sequanis invitis propter angustias ire non poterant; G I, 9.
iudicari: ita ut oculis, in utram partem (flumen Arar) fluat, indicari non possit; G I, 12. ex quo iudicari posse, quantum haberet in se boni constantia; G I, 40, b. ut vix iudicari posset, utrum ... (copiae) insolentiores, an ... timidiores essent; G VIII, 13.
iuvare: quod spatii brevitas ... non multum ad summam victoriae iuvare poterat; C I, 82. ut (adversarii) neque pedestri itinere neque navibus commeatu iuvari possint; C II, 32, d.
latere: ut nullum paulo fortius factum latere posset; G III, 14, b.
liberare: si parvo labore magnas controversias tollere atque omnem Italiam metu liberare possint; C I, 9, a.
loqui: cum ... neque loqui neque audire meo commodo potuissem; F 14.
mansuefieri: ſ. assuescere.
mederi: facillime inopiae frumentariae sese mederi posse existimavit; G V, 24.
minui: quibus rebus controversias minui posse sperarent; G V, 26.
moderari: ſ. discernere.
morari: neque nostros exercitus ... diutius apud se morari posse confidebant; G III, 9, a.
mutari: hoc una celeritate posse mutari; G VII, 45, b.
navigari: reliquis (navibus) ut navigari commode posset, effecit; G IV, 31.
negare: non facile Gallos Gallis negare potuisse; G V, 27, b.
neglegere: ſ. aestimare.
nocere: neque .. his nostrae (naves) rostro nocere poterant; G III, 13, b. neque hostium fugam captis oppidis reprimi neque iis noceri posse; G III, 14, a. rostro .. noceri non posse cognoverant; G III, 14, a. prospiciendum, ne quid sibi ac reipublicae nocere posset; G V, 7. nihil iis noceri posse; G V, 34. ne quid ignis hostium nocere posset; C II, 9, b. qua aut vi militibus aut igni operibus noceri posset; C II, 16.
notare: quod nulla satis idonea esset hortatio, quae neque virtutem posset notare neque inertiam; A 10.
nuntiari: prius, ... quam de eius adventu Arvernis nuntiari posset; G VII, 9.
obire: cum ... minus facile omnia per se obire ... possent; G V, 33.
obsistere: cuius (Galliae) consensui ne orbis quidem terrarum possit obsistere; G VII, 29. ſ. diruere.
obtinere: si iam principatum Galliae obtinere non possint; G I, 17.
occidere: ſ. consectari.
occultari: ſ. ignorari.
occupare: quantum loci acies instructa occupare poterat; G II, 8.
occurrere: sperans alicui se parti onustarum navium occurrere posse; C III, 8. breviore itinere se occurrere ei (Caesari) posse sperans; C III, 41. quae primae copiae flumen a Delta transire et Mithridati occurrere potuerunt; A 27.
offendi: quo (casu) ... in milibus passuum tribus offendi posset; G VI, 36.
opponi: ut (cohortes) integris viribus ad auxilium ferendum opponi possent; A 2.
opprimere: perterritos reliquos facile opprimi posse; G VIII, 36. hanc legionem sperans Caesar se opprimere posse; C III, 67.
oppugnari: neque oppugnari castra eorum (hostium) sine dimicatione perniciosa ... posse; G VIII, 11.
pabulari: ut libere pabulari posset; C III, 65.
parare: propter loci difficultatem neque equo neque vehiculo saluti suae praesidium parare poterat; H 39.
pati: quod .. ad amicitiam populi Romani attulissent, id iis eripi quis pati posset? G I, 43, b. quod ... neque nautae gubernatoresque vim tempestatis pati possent; G V, 10. neque se neque reliquos municipes pati posse C. Caesarem ... prohiberi; C I, 13. miles hic non potoit pati, quin se armatus bestiae offerret; Af 84.
perducere: neque se conventum ... contra Caesaris causam posse perducere; A 59. si (Considius) posset aliqua ratione perduci ad sanitatem; Af 4.
perferre: indignantes milites, .. quod conspectum suum hostes perferre possent tantulo spatio interiecto; G VII, 19. ſ. enuntiari.
perfici: cum ... nec pontes perfici possent; C I, 54.
permanere: cum (Bellovaci) ... neque pernoctare aut diutius permanere eodem loco possent; G VIII, 15. quod ... nec sine aqua (Afranius) permanere posset; C I, 71. ſ. imitari.
permovere: conventum Salonis cum neque pollicitationibus neque denuntiatione pericoli permovere posset; C III, 9, a.
pernoctare: ſ. permanere; G VIII, 15.
perrumpere: nonnumquam interdiu, saepius noctu, si perrumpere possent, conati; G I, 8. ſ. distrahi.

persolvere: Imperata se facere peennlamqne promissam Caesari non posse persolvere; A 34, a.

perspici: ut non facile introrsus perspici posset; G II, 18. ſ. intrare; G II, 17.

persuadere: his cum sua sponte persuadere non possent; G I, 9. his persuaderi, ut diutius morarentur ... non poterat; G II, 10. neque tamen ulli civitati Germanorum persuaderi putuit, ut Rhennm transiret; G V, 55. neque iis (militihus) posse persnaderi, uti eum (Caesarem) defendant; C 1, 6, a.

pervenire: quod ... neque imperator sine praesidio ad legiones pervenire possit; G VII, 1. magna difficultate afficiebatur, qua ratione ad exercitum pervenire posset; G VII, 6. neque civitates ... frumentum suppurtare, neqne ii ... interclusi flnminihus reverti, neque maximi eommeatus ... in castra pervenire poterant; C I, 48, a. ut mnlto breviure itinere illi ad Hiberum pervenire possent; C I, 63. milites diffugere partim in castra Caesaris, partim in quas quisque poterat regiunes pervenire; Af 52.

placari: qnud, pro vita huminis nisi huminis vita reddatnr, non posse deorum immortalium nnmen placari arhitrantur; G VI, 16.

ponere: cum prupter publicas occupationes (tabnlae) poni non potnissent; C III, 108. postquam ... neque ipse (Caesar) propius hostem castra ponere propter aqnae pennriam se posse animadvertehat; Af 79.

portare: commeatus ah Remis ... nt sine periculo ad eum portari posset; G II, 5. quid secum portare posset; G V, 31. ſ. agere; G II, 29.

potiri: per tres potentissimos ... populos totius Galliae sese potiri posse sperant; G I, 3. posteaquam castra non potuerant putiri; Af 87, b. ſ. ascendere.

praehere: qnod utrumque large palus praehere poterat; A 1.

praecipi: nt vel spectatissimi trinmphi laetitia praecipi posset; G VIII, 51.

praependere: nt esset, uhi tegimenta praependere possent ad defendendos ictus; C II, 9, h.

praescrihere: ſ. doceri.

praestare: partim tempestate impediti vigiles non poterant diligentiam praestare; H 3, h.

praeterire: praeterire .. non potui, quin .. scriherem ad te; F 14.

premere: ſ. elicere; G VII, 32.

probare: id se facile ex hnmilitate sua prohare posse; G V, 27, a. haec qno facilius Pompeio prohari possent; C III, 10, b.

proeliari: cum videret milites acrius proeliari non posse; A 31.

profiuere: illi ... nhi diligentia nostrorum nihil bis rehus profici posse intellexerunt; G III, 21. si quid celeritate itineris ... proficere possit; G VI, 29. apud quos oum proficere nihil posset; C III. 22. nihil ex luco superiore inermi proficere poterant; A 76.

prnfugere: ſ. convenire; G VI, 3.

prohihere: nt facile perpaucl prohibere possent; G I, 6. quo facilius, si se invito transire eonarentur, prohibere possit; G I, 8. qui (Cadnrci) partim re frumentaria suhlevare eos cupiebant, partim prohihere, quo minus sumerent, non poterant; G VIII, 34. hoo fonte prohiberi pusse oppidanos cum optarent reliqui, Caesar ur.ıs videret; G VIII. 41. neque munitiones Caesaris prohihere poterat; C III, 44, a. prohiberi sese non posse, quo miuus cotidie navihus aqr m peterent; A 8. quo prohibere aqua Cassianos posset; A 61. ſ. intercludere; C I, 17. 68.

promovere: qui (Romani) tantae altitudinis machinationes tanta eeleritate permovere possent; G II, 31.

proseqni: eos (hostes) in fugam dederunt neque longius prosequi potuerunt; G IV, 26. ſ. incitare.

protegi: ut ... exercitus telis ex vallo abiectis protegi posset; C III, 56.

providere: cum ... minus facile ..., quid quoque loco faciendum esset, providere possent; G V, 33. quantum diligentia provideri poterat, providebatur; G VI, 34, h. etsi, quantum ratione provideri poterat, ah nostris occurrebatur; G VII, 16. ſ. administrare; G II, 22.

pugnare: milites suh onere ... defatigatos pngnare non posse; Af 75. ſ. evellere.

recedi: cum ... neque ab uppngnatione recedi videret ulla condiciune posse; G VIII, 40.

recidere: posse hunc casum ad ipsos recidere demonstrant; G VII, 1,

recipere: qun spatio plnres rem posse casus recipere intellegehant; C I, 78. eum (Caesarem) ... propter anni tempus recipere transmarina auxilia non posse; A 3. cum .. defensionem eius (Deiutari) nullam posse excusationem eius imprudentiae recipere coarguisset; A 68. ſ. adire; G VIII, 40.

reouperare: si per eos (Haeduos et Arvernos) civitates reciperare posset; G VII, 89. temptemus hoc modo si pussimns ‖ t. h. m., si possumus, omnium voluntates recuperare et dintnrna victoria uti; F 18.

redigere: quem (Amhiorigem) ... cum redigi posse in suam potestatem desperasset; G VIII, 24. ſ. convertere.

redimere: sese ne ohsidihus quidem datis pacem Ariovisti redimere potuisse; G I, 37. quorum omnium gratiam atque amicitiam eius morte redimere posset; G I, 44, d.

redire: interea manerent indutiae, dum ab illo rediri posset; C III, 16.

referri: ſ. excedere.

refici: ut ... reliquae (naves) .. refici posse magno negotio viderentur; G V, 11. ea, quae diu longoque spatio refici non posse sperasset; C II, 16.

regi: quod tantas tempestates Oceani tantosque impetus ventorum sustineri ac tanta onera navium regi velis non satis commode posse arbitrabantur; C III, 13, a. ſ. compellere; C III, 55.

remittere: si nullam partem Germanorum domum remittere posset; G I, 43, h.

renovare: ſ. comparare; C III, 102, a.

reperire: hos ... reperire posse ... Ariovistum ... magis ratione ... vicisse; G I, 40, a. neque qni essent ad maiorum navium multitudinem idonei portus, reperire poterat; G IV, 20. circumfunduntur ... hostes .., si quem aditum reperire possent; G VI, 37. si quid frumenti aut pecoris in agris reperire possent; G VII, 20, c. ut reperiri non possent, a quihus initium appellandi nasceretur; C III, 20. cuius mndo rei numen reperiri poterat, hoc ..; C III, 32, a. puteis fossis aqnam dulcem reperiri posse affirmabat; A 8. ſ. facere; F 18.

reportari: neque .. naves erant aliae, quibus reportari possent; G IV, 29.

reprimi: ſ. nocere; G III, 14, a.

resarciri: ſ. augeri.

resistere: ne ... minus facile resisti posset; G I, 37. quod repentinae Gallorum coniurationi resistere non potuerit; G V, 27, a. neque ulla multitndine in unum locum coacta resisti posse Rumanis, nec ..; G VIII, 1. an, qui incolumes resistere non potuerunt, perditi resistant? C II, 32, h. ut, si ancipiti proelio dimicaretur, posset

resisti; C III, 63, a. cuius si rei facultas esset, (Marcellus) resistere incitatis militibus non poterat; A 61. equitatus bostinm multitudini uti resisti posset; Af 60. incitatis militum animis resisti nullo mudo posse; Af 83.

restitnere: ininrias civium Romanorum, ... quoniam in integrum restituere non posset, concedere Pharnaci. nam neque interfectis amissam vitam neqne exsectis virilitatem restituere posse; A 70.

retinere: quod pridie eius diei Germani retineri non poterant, quin ... tela conicerent; G I, 47. quod (milites) ... neque ab tribunis militum legatisque retineri potuissent; G VII, 52. ut incolumitatem retinere posset; Af 90. ita neque in otio concordiam neque in bello virtutem ullo tempore retinere potuistis; H 42, b. ſ. deleri; A 27.

revelli: stipites ... revincti, ne revelli possent; G VII, 73, a.

reverti: ſ. pervenire; C 1, 48, a.

scire: Dumnorigi custodes ponit, ut, quae agat, ... scire possit; G I, 20. quos (commentarios) etiam qui legent scire possint quam invitus susceperim scribendos; G VIII, pr. a. quod bomo tantae prudentiae ... scire potuisset, quis urbem ... teneret; A 68.

secari: pabulum secari non posse; G VII, 14, a.

sentire: prius ad bostium castra pervenit, quam, quid ageretur, Germani sentire possent; G IV, 14. qnid irati gravius da vobis sentire possunt, quam ut eos prodatis, qui ..? C II, 32, b. (Caesar) pervenit prius, quam Pompeius sentire posset; C III, 67.

seqni: cum ... nostri triduum morati eos sequi non potuissent; G I, 26. quod nonnulli cum probarent ‖ comprobarent ‖, periculi causa sequi non potuerunt; F 16.

servare: reliquos servari pusse confidunt; G VI, 40. qnoniam .. me una vobiscum servare non possum; G VII, 50, b. nt ... cobortis .. in castris relictas servare non possent; C 1, 70. si quus ex eo periculo fortuna servare potuisset; C II, 41, b. ſ. insistere.

sublevari: quod ... interclusis omnibus itineribus nulla re ex provincia atque Italia sublevari poterat; G VII, 65. ſ. erigere.

subseqni: illi (milites) itinere totius noctis confecti subseqni non poterant; C II, 39. nec divulgata Caesaris hortatio subsequi legionnm aut laborem aut pugnandi poterat cupiditatem; A 22. ſ. insistere.

succurri: ne ex proximis praesidiis succurri posset; C III, 52. ſ. commeare; Af 20, a. ferre; A 1.

sufficere: ſ. ferre; G VII, 20, o.

semi: ſ. emi.

summitti: neque ullum esse subsidium, quod summitti posset; G II, 25. ſ. esse; C I, 45.

superare: reliqunm .. in terris esse neminem, quem non superare possint; G IV, 7. ut suis copiis populum Romanum superari posse confidut; G V, 27, a. qnae (turris) superare fontis fastigium posset; G VIII, 41. perseverantia nautarum .. vim tempestatis superari posse sperabat; C III, 26. quibus rationibus superare possent; C III, 83. Aquila tempestate iactatus promontorium superare non potuit; Af 62. Caesar eudem vento promontorium superare non potuit; Af 63. ſ. deleri; A 27.

supportare: rem frumentariam, ut satis commode supportari pusset, timere dicebant; G 1, 39, b. cum ... neque subsidio veniri neque commeatus supportari interclusis itineribus possent; G III, 3. qee minore periculo nndique frumentum ... exercitui supportare posset; C III, 43. uti tuto frumentum auxiliaque navibus ad eum (Caesarem) supportari possent; C III, 112, b. non auxilia Caesari, non commeatus supportari posse; A 12. neque (Gabinius) navibus intercluso mari tempestatibus commeatus supportare poterat; A 43. quo tutins commeatus supportari posset; Af 21. ſ. pervenire; C 1, 48, a.

sustinere: diutius cum sustinere nostrorum impetus non possent; G I, 26. non posse eius (Ariovisti) imperia diutius sustinere; G I, 31, d. nisi subsidium sibi summittatur sese diutius sustinere non posse; G II, 6. ut iam se sustinere non posset; G II, 25. quod propter iniquitatem loci ... ne primum quidem posse impetum suum sustineri existimabant; G III, 2. magnum numerum civitatium suam vim sustinere non posse; G IV, 3. ut bostes impetum legionum atque equitum sustinere non possent; G V, 18. quantasvis, magnas etiam, copias Germanurum sustineri posse munitis hibernis; G V, 28. Labienus ... veritus, ... ut bostium impetum sustinere posset; G V, 47. nt (liberi) munus militiae sustinere possint; G VI, 18. quo facilius hostium copias sustinere possint; G VII, 5. eorum impetum Galli sustinere non potuerunt; G VII, 13. neque nostrorum militum victorum impetum sustinere potuerunt; G VII, 62, b. neque erat omuium quisquam, qni aspectum modo tantae multitudinis sustineri posse arbitraretur; G VII, 76. imperat, si sustinere non pusset, deductis cohortibus eruptiune pugnaret; G VII, 86. postquam neque aggeres neque fossae vim hostium sustiuere poterant; G VII, 87. quam (aestatem) si sustinere potuissent; C VIII, 39. quurum (militum) aut animus aut vires videbantur sustinere nun posse; C I, 64. ut non posse inopiam diutius sustinere confiderent; C I, 69. nec minimam partem temporis equitum vim cetrati sustinere potuerunt; C I, 70. exercitum sustinere non posse, praesertim circumdatum undique equitatu; C I, 71. ut eorum (tormentorum) vim nullae contextae viminibus vineae sustinere possent; C II, 2. (Bibulus) vim morbi sustinere non potuit; C III, 18. longinqnam oppugnationem (se) sustinere non posse; C III, 80, b. sustinere Pompeiani nun putuerunt; C III, 94. neque vero diutius ... multitudinem telurum sustinere potuerunt; C III, 95. qui (nostri) sustinere impetum Octavi non poterant; A 44, a. cum ... paludem .. transgressi multitudinem bostium pauci sustinere non potuerunt; Af 61, a. cuius vim multitudinis cum equites pauci Caesariani iam sustinere non possent; Af 66. quonam modo sustinere se posset ab eorum (hostium) equitatu leviqne armatura; Af 72. postquam equites Iuliani CCCC vim hostium ad IV milia nnmero sustinere nun poterant; Af 78, b. ſ. regi.

tardare: quos non castrorum munitiones, non altitudo montis, non murus uppidi tardare potuisset; G VII, 52. quae transeundi difficultas celeritatem insequendi tardare posset; G VIII, 14, b.

tegi: cum ... nec silvarum praesidio tempestatibus durissimis tegi possent; G VIII, 5. ſ. dissimulari.

tenere: bi neque vultum fingere neque interdum lacrimas tenere poterant; G I, 39, b. ut nulla earum (navium) cursum tenere posset; G IV, 28. LX naves ... tempestate reiectas cursum tenere nun potuisse; G V, 5. quod (oppidum) a se teneri non pusse iudicabant; G VII, 55, b. sacramento quidem vos tenere qui potuit? C II, 32, c. neque se praesidium ... sine auxilio Scipionis tenere posse; C III, 36, b. ubi propositum tenere non potuit; C III, 42. cum neque flectere navim propter vim fluminis neque directam tantis fluctibns tenere posset; A 64. quoniam reliqui

... neque victoriam diutins tenere (potuerunt) praeter unum L. Sullam || Sillam ||; F 18. ſ. capere; G IV, 26.

tentari: etiam illa || iu || urbem uno tempore tentari || iutrari || posse confidebat; A 17.

tolerari: paulo etiam longius tolerari passe parcendo; G VII, 71.

tolli: cuius rei opinio tolli non poterit; C III, 18. ſ. liberare.

trahere: Pharnaces victoriae loco ducebat, si trahere tempus posset; A 38.

traicere: quod unum genus tegimenti aliis locis erant experti nullo telo neque tormento traici posse; C II, 9, b. ipse sibi cum conaretur gladio traicere pectus nec posset; Af 94.

transire: et posse et audere populi Romani exercitum Rhenum transire; G IV, 16. quod flumen (Tamesis) uno omnino loco pedibus, atque hoc aegre, transiri potest; G V, 18. explorat, quo commodissime itinere vallem transire possit; G V, 49. ut (Liger) omnino vadu non posse transiri videretur; G VII, 55, b. neutrum horum (fluminum) transiri poterat; C I, 48. a. ut equites ... possent .. atque auderent flumen transire, pedites vero tantummodo humeris ac summo pectore exstare || exstarent ||; C I, 62. posse et audere (sese) ea transire flumen, qua traductus esset equitatus; C I, 64. illi vadum fluminis Sicoris tentare, si transire possent; C I, 83. Caesari ... iter erat longius, adverso flumine, ut vado transire posset; C III, 30, b. qui (milites) ... non potuerant ante transire in Africam; Af 77. cum (Caesar) ad flumen Baetim venisset neque propter altitudinem fluminis transire posset; H 5. ſ. contendere. occurrere; A 27.

transportare: tantum navium reperit, ut anguste † XV milia legionariorum militum, DC equites transportare possent; C III, 2. ut reliquae legiones equitatusque transportari possent; C III, 8.

tueri: qui suos fines tueri non potuerint, G IV, 8. ne aut opus effectum tueri non possit aut ..; G VIII, 34. ubi ex ea turri quae circum essent opera tueri se posse confisi sunt; C II, 10. sine quibus (provinciis) urbem atque Italiam tueri non potest; C II, 32, a. quod tam late tueri parva manu non poterat; C III, 111. quae (oppida) ipsi suis praesidiis tueri poterant; Af 20, b.

vagari: quod ... neque per omni tempus in mari classes sine periculo vagari poterant; Af 24.

venire: quae (naves) ... vento tenebantur, quo minus in eundem portum venire possent; G IV, 22. ne qua legio alterae legioni subsidio venire posset; G V, 27, b. tribus horis Aduatucam venire potestis; G VI, 35, b. neque (Caesarem) in tantis dissensionibus ad exercitum venire posse; G VII, 1. priusquam subsidio ex oppido veniri posset; G VII, 36. posse prius ad angustias veniri, quam sentiretur; C I, 67. ne quod subsidium exspectanti Caesari in conspectum venire posset; C III, 8. quoniam (Pompeius) oppido subsidio non posset venire; H 18, b. ſ. exponere. supportare; G III, 3.

videre: aversum hostem videre nemo potuit; G I, 26. ſ. cognoscere; G III, 26.

vindicare: si tali mora reliquae (civitates) possent se vindicare in libertatem; G VIII, 1.

vitare: neque ab tanta multitudine coniecta tela conferti vitare poterant; G V, 35.

uti: eo .. frumento ... propterea uti minus poterat, quod ..; G I, 16. quo facilius (milites) gladiis uti possent; G II, 25. qui eum vix equo propter aetatem posset uti; G VIII, 12. ne illi habeant (exercitum), quo contra se uti possint; C I, 85, c. testibus se militibus uti posse, quanto studio pacem petisset; C III, 90. frumento se in Africa nisi importato uti non posse; Af 20, b. ut tuo consilio, gratia ... uti possim; F 14. ſ. recuperare; F 18.

III. **mit Accusativ:** amplius: multum fortunam in repentino hostium adventu potuisse indicavit, multo etiam amplius, quod ... barbaros avertisset; G VI, 42.

minimum: cum ipse gratia plurimum domi atque in reliqua Gallia, ille minimum propter adolescentiam posset; G I, 20.

multum: ſ. **multus,** C, **e,** I. possum (12 St.) S. 635, a.

nihil: cum (Nervii) equitatu nihil possent; G II, 17.

quantum: hic, quantum in bello fortuna possit et quantos afferat casus, cognosci potuit; G VI, 35, a. numquam enim senatum tantum in civitate illo vivo quantum imperitam plebem potuisse; G VIII, 21. quantum in bello fortuna posset; C III, 10, b. (miles) gladio proboscidem .. caedere quantum viribus poterat non destitit; Af 84.

quid: intellecturum, quid invicti Germani .. virtute possent; G I, 36. quid in bello posset; G II, 4, a. quid hostis virtute posset: G II, 8. ut, si quid possent, de indutiis fallendo impetrarent; G IV, 13. et celeritate et copiis docuit, quid populi Romani disciplina atque opes possent; G VI, 1. exposuit, quid iniquitas loci posset; G VII, 52.

quidquid: quidquid possunt, pedestribus valent copiis; G II, 17.

tantum: quod (hostes) tantum multitudine poterant; G II, 8. tantum apud me dignitas potest; G VII, 77, b. tantum doctrina potuit, ut ..; A 15. ſ. quantum: G VIII, 21.

post, nach, hinter, nächst, nachher: A. **Präposition: 1. Raum: 1. nach Verben:** audio: post tergum clamore audito: G IV, 15.

cerno: repente post tergum equitatus cernitur; G VII, 88.

colloco: post eas (legiones) totius exercitus impedimenta collocarat; G II, 19. post montem [collesque Caesari subito se ostenderet] equites in occulto collocaverat; Af 50. post eas (legiones) .. Numidas in subsidiaria acie (collocabat); Af 59.

deicio: hostibus ... post collem deiectis; Af 18.

distribuo: post hunc ordinem reliquas naves subsidio distribuit; A 14.

exaudio: cum post se clamorem exaudirent; A 20, b.

exsisto: qui (clamor) post tergum pugnantibus exstitit; G VII, 84.

exstruo: post eas (fossas) aggerem ac vallum duodecim pedum exstruxit; G VII, 72.

insinuo: post Racilium ... celeriter dato loco (Minucius) cum se insinuasset; A 52.

instruo: post illos (elephantos) .. suam aciem instruxit; Af 27.

occulto: post montem se occultavit; G VII, 83.

ostendo: post tergum hostium legionem ostenderunt signaque intulerunt; G VII, 62, b.

relinquo: quod neque post tergum hostem relinquere volebat; G IV, 22. ne quem post se hostem relinqueret; G VII, 11, a. finitimis hostibus Partbis post se relictis; C III, 31. ut maritima oppida post se ne vacua relinqueret; Af 9.

respicio: ut ... (hostes) perterriti respicere post terga cogerentur; Af 80.

substituo: post .. elephantos armaturae leves Numidasque auxiliares substituerat; Af 59.

sum: quae res ..., post eum quae essent, tuta

ab hostibus reddebat; G II, 5. quod (flumen) esse post nostra castra demonstratum est; G II, 9. cohortes quasdam ... esse post silvam; C III, 66.

tendo: alternis conversis cohortibus, ut una post, altera ante signa tenderet; Af 17.

video: cum post se legiones viderent; G V, 17.

2. **zum Satz:** bestiae ... suos post se frequentes stipatosque proterere ... contenderunt; Af 83. — post hos opus in occulto a III acie fiebat; C I, 41. is (Manius Acilius legatus) naves nostras interiorem in portum post oppidum reduxit; C III, 39. ne ... nostros post tergum adorirentur [timebant]; C III, 44. b. Galli Germanique, qui restiterant, ex superiore loco et post tergum circumventi; Af 40. reliquas naves iubet post hostium tergum quam maxime ad litus appelli; Af 80.

II. **Reihenfolge:** post hunc (Mercurium) Apollinem et Martem et Iovem et Minervam (colunt); G VI, 17.

III. **Zeit: 1. absolut:** post L. Lentulum, C. Marcellum; A 68. — paulum; G VII, 50, b. — defectionem Litavici; G VII, 67. deditionem; G III, 10. diem (8 St.) S. 278, a. discessum Belgarum; G II, 14. discessum hostium; G VI, 41. id factum; G V, 58. fugam suorum; G IV, 16. horam (4 St.) S. 440, b. superius incommodum; C II, 4. hominum memoriam; H 15. eius mortem; G I, 5. mortem; G VI, 14. paulo post mediam noctem; G IV, 36. eorum obitum; G II, 29. proelium; G IV, 30. id tempus; G V, 17. 51. Sullae victoriam; Af 56. illam vulnerationem; G VIII, 47.

2. **mit folgendem quam:** post diem quartam, quam est in Britanniam ventum; G IV, 28. post diem VI quam Africam attigit; Af 19, b.

B. **Adverb: 1. absolut: 1. allein:** paulisper intermitterent proelium, ... post dato signo ex castris erumperent; G III, 5. post mutato consilio quibusdam de causis Caesar paulo ultra eum locum castra transtulit; C III, 66. post Caesar ad iugum ... ascendit; Af 38.]

2. **nach primo:** datur petentibus venia dissuadente primo Vercingetorige, post concedente; G VII, 15. quod re integra primo incendendum Avaricum, post deserendum censuerat; G VII, 30. mittit primo Brutum adolescentem cum cohortibus Caesar, post cum aliis Gaium Fabium legatum; G VII, 87. ab his (militibus) primo Marsi dissentire incipiunt ...; post paulo ... quae ignorabant ... cognoscunt; C I, 20. primo in maiora castra, post etiam in castellum ... (nostri) irruperunt; C III, 67.

3. **mit Ablativ:** hi rursus in vicem anno post in armis sunt; G IV, 1. anno post alio transire cogunt; G VI, 22. biduo post Ariovistus ad Caesarem legatos mittit; G I, 47. diebus (10 St.) S. 275, b. multo (3 St.) S. 635, b. paulo (3 St.) S. 762, a.

II. **mit folgendem quam: 1. allein: a. Indicativ: α. Präsens:** postquam abhorrere eos (hostes) videt; Af 73. vgl. γ.

β. **Imperfect:** postquam neque aggeres neque fossae vim hostium sustinere poterant; G VII, 87. sed p. non modo hordeum pabulumque omnibus locis herbaeque desectae, sed etiam frons ex arboribus deficiebat; C III, 58. p. ... neque responsum ullum a Considio dabatur, neque ..; Af 5. p. diutius in uno loco Scipio commorabatur, et tempus diei in otio consumebatur; Af 78, a. p. equites Iuliani CCCC vim hostium ... sustinere non poterant et vulnerabantur minutatimque cedebant; Af 78, b. p. nulla condicione cogere adversarios poterat, ut ..., neque ipse ... castra ponere ... se posse animadvertebat; Af 79. f. γ. C III. 60.

γ. **Perfect:** postquam id animum advertit; G I, 24. eo p. Caesar pervenit; G I, 27. p. omnes Belgarum copias ... ad se venire vidit; G II, 5. quod p. barbari fieri animadverterunt; G III, 15. p. (Caesar) ex Menapiis in Treveros venit; G VI, 9. p. per Ubios exploratores comperit Suevos sese in silvas recepisse; G VI, 29. p. id difficilius confieri animadvertit; G VII, 58. p. in litore relictam navem conspexit; C II, 23. p. Pompeium ad Asparagium esse cognovit; C III. 41. p. id difficilius visum est neque facultas perficiendi dabatur; C III, 60. p. eo ventum est, ut sibi uterque confideret; A 14. sed p. ... ausi sunt egredi ex navibus Alexandrini pauci; A 20, a. p. universos cedere animadvertit; A 21. p. (Caesar) Adrumetum accessit; Af 3. p. (Caesar) non ita longe ab ultimo colle turrique fuit; Af 38. quod p. Scipio Labienusque animadverterunt; Af 38. p. id Labienus animadvertit; Af 39. qui (milites) p. ad eum (Scipionem) pervenerunt et ante suggestum constiterunt; Af 44. p. haec centurio ... est locutus; Af 46. p. (rex Iuba) ad eum (Scipionem) pervenit; Af 48. p. vero castra castris contulit; Af 48. p. animadvertit Scipioni auxilia ... convenisse; Af 49. quod p. Scipio quique cum eo erant cognoverunt; Af 57. quod p. Caesar ex perfuga cognovit; Af 68. quod p. Caesar animadvertit; Af 69, a. quod p. coeptum est fieri; Af 69, a p. ... adversarios ... supersedere pugnae animadvertit; Af 75. p. Caesar ad oppidum Sarsuram venit; Af 76. quod p. Caesari nuntiatum est; Af 80. quo p. Caesar pervenit et animadvertit aciem pro vallo Scipionis; Af 81. quem (militem) p. elephans ad se telo infesto venire animadvertit; Af 84. qui p. ad ea castra ... perfugerunt, ... p. animadverterunt neminem ibi esse [praesidio]; Af 85, a. quo p. pervenerunt; Af 85, a. quam p. animadvertit responsum sibi non dare; Af 86. p. sibi nihil omnino oppidanos responsi reddere animadvertit; Af 91, b. p. (C. Vergilius) terra marique clausus se nihil proficere intellexit; Af 93.

δ. **Plusquamperfect:** postquam (equites) repulsi et coniecti erant intra munitiones; Af 6. p. legionibus veteranis duabus ... copias suas ex secundo commeatu auxerat; Af 37.

b. **Conjunctiv:** postquam Iuba ... primo minis pro imperio egisset cum Zamensibus, dein ... precibus orasset, uti ..; Af 91, b.

2. **Verbindungen:** cum: postquam Scipione eiusque copiis ... in castra compulsis cum receptui Caesar cani iussisset equitatumque ... recepisset; Af 40. Caesar p. equitatu ante praemisso inscius insidiarum cum ad eum locum venisset; Af 50.

quod: quod postquam Caesar intellexit incitatis militum animis resisti nullo modo posse; Af 83.

postea, nachher, später: 1. **absolut: 1. allein**

accido: f. II, 1. quos ... ibi .. postea ex hibridis, libertinis servisque conscripserat, armaverat; Af 19, b. neque postea litus attigit; Af 23. Pharnaces ... auspiciis et religionibus inductus, quibus obtemperasse eum postea audiebamus; A 74. postea ab eo capti (Gaetuli) interfectique sunt omnes; Af 25. ut postea ex captivis cognitum est; G II, 17. ut postea Caesar ex captivis cognovit; G V, 8. ut postea bello confecto cognitum est; C III, 60. ut postea cognitum est; C III, 86. de controversiis tetrarcharum postea se cogniturum esse dixit; A 68. ne miseriore ac duriore postea condicione cum toto exercitu decertare cogerentur; G VIII, 7. ut postea ex captivis comperit; G I, 22. (P. Li-

garius) postea se ad Pompeium contulerat; Af 64. [postea] ipse (Caesar) parvulum navigiolum conscendit; Af 63. conscribo: s. armo. quorum (oppidanorum) omnis postea multitudo aquatorum unum in locum conveniebat; G VIII, 41. quas (naves) postea Labienus faciendus curaverat numero LX; G V, 23. omnium .. bis rerum postea fides derogatur; G VI, 23. quo facto postea sunt deterriti oppidum tentare; Af 29. quos (gladiatores) postea monitus ab suis ... circum familias conventus Campaniae custodiae causa distribuit; C I, 14. postea sibi facultatem nullam datam transeundi; Af 64. cohortem .. postea duplici stipendio ... donavit; C III, 53. quos (tribunos, centuriones) ille postea magno in honore habuit; C I, 77. quascumque postea controversias inter se milites habuerunt; C I, 87. interficio: s. capio. moneo: s. distribuo. ita (Pompeius) se postea salutari passus; C III, 71. ut postea perspectum est; G II, 32. ut postea (amici regis) praedicabant; C III, 104. quos .. (Boios) postea in parem iuris libertatisque condicionem, atque ipsi erant, receperunt; G I, 28. ut postea confecto bello reperiebamus; C III, 57. non facile occasionem postea reperiemus; C III, 85. qui ... in exercitu L. Sullae et postea in M. Crassi fuerat; G I, 21. hoc legionem postea traicit; C I, 54. quod bis superatis ... neminem postea belli inferendi causa in Britanniam transiturum confidebant; G IV, 30. possessiones redimi, eas || redemi easque || postea pluris venditas; F 24. nequiquam eius (Pompei) auxilium, si postea velit, senatum imploraturum; C I, 1. egestis ex mari lapidibus libere sunt usi postea ad mittenda navigia; A 21.

2. **nach andern Zeitbestimmungen:** quod, quos aliquamdiu inermos ... timuissent, hos postea armatos ... superassent; G I, 40, b. redisse primo legiones credunt ...; postea despecta paucitate ... impetum faciunt; G VI, 39. quam (turrim) ... primo ... humilem ... fecerunt. ... postea vero ... inventum est magno esse usui posse, si haec esset in altitudinem turris elata; C II, 8. Pompeius .. primo ignorans eius consilium ...; postea per exploratores certior factus; C III, 41. primum sagittariis ... circumiectis, postea levis armaturae magna multitudine missa; C III, 45. Metropolitae primum ... portas clauserunt ...; sed postea ... portas aperuerunt; C III, 81. ac primo adventu exercitus nostri crebras ex oppido excursiones faciebant ...; postea vallo ... circummuniti oppido sese continebant; G II, 30.

II. **mit folgendem 1. cum:** postea vero, cum Caesarem ad Massiliam detineri cognovit, ... quaeque postea acciderant, ... accepit, atque haec ad eum latius ... Afranius perscribebat, se ... movere coepit; C II, 17.

2. **quam:** a. **Indicativ:** *α.* **Perfect:** posteaquam in vulgus militum elatum est, qua arrogantia ... usus ... interdixisset; G I, 46. postea vero quam equitatus noster in conspectum venit; G IV, 37. sed p. nonnulli principes ... ad Caesarem venerunt et de suis privatim rebus ab eo petere coeperunt; G V, 3. p. id obstinate sibi negari vidit; G V, 6. p. ex nocturno fremitu vigiliisque de profectione eorum senserunt; G V, 32. p. (Galli) propius successerunt; G VII, 82. p. Ganymedes in concilio confirmavit sese ... restituturum; A 12.

β. **Plusquamperfect:** itaque posteaquam castra non potuerant potiri; Af 37, b.

b. **Conjunctiv:** *α.* **Perfect:** posteaquam certiores nuntii de exercitu Romanorum venerint, ... se recepisse; G VI, 10.

β. **Plusquamperfect:** posteaquam agros ... Gallorum homines feri ... adamassent, traductos plures; G I, 31, b. Suevos, p. per exploratores pontem fieri comperissent, ... nuntios ... dimisisse; G IV, 19.

posteritas, Zukunft: proinde habeat rationem posteritatis et periculi sui, C I, 13.

posterus, folgend, letzte, Nachkommen: A. dies: posterum diem pugnae constituit. G III, 23. Fabium ... se in posterum diem ... apparare; G VII, 41. rem in posterum diem distulerunt; C I, 65. postero .. ibi die, dum suas captivasque naves reficeret, *consumpto;* A 47. supra stagnum postero die et nocte confecto: Af 80. s. **dies,** IV, 2. zum Satz: postero (69 St. G III, 6. Af 75) S. 276, b.

B, **a.** prodo: libertatis causa (exemplum) institui et posteris prodi pulcherrimum indicarem; G VII, 77, d.

b. in: diei tempore exclusus in posterum oppugnationem differt; G VII, 11. b. laudat Pompeius atque in posterum confirmat; C I, 3. reliquos in posterum bona spe complet; C II, 21. denuntiavit, ut essent animo parati in posterum; C III, 86.

C, I. postremo quid esse levius aut turpius, quam ..? G V, 28. p. quis hoc sibi persuaderet? G V, 29. p. in acie praestare interfici quam ..; G VII, 1. p. ipse (Caesar) ... integros subsidio adducit; G VII, 87. p. .. plures intermittere dies ... constituerant; C I, 59. p. praestare dicebant per virtutem in pugna belli fortunam experiri, quam ..; C II, 30. p. omnes .. de honoribus suis ... agebant; C III, 83. p. non longam navigationem parabant, sed ..; A 13. p. quid ... bono civi magis convenit quam abesse a civilibus controversiis? F 16.

II. ad postremum cuniculis venae fontis intercisae sunt atque aversae; G VIII, 43.

posthabeo, hintansetzen: properaret ad se cum exercitu venire omniaque posthaberet; C III, 33.

postmeridianus, nachmittägig: eo .. ipso die tempore postmeridiano ... quidam Minucius Silo ... libellum ... tradidit; A 52.

postpono, hintansetzen: alqd: ut omnia postponere videretur, concilium Lutetiam Parisiorum transfert; G VI, 3.

res: intermissa profectione atque omnibus rebus postpositis; G V, 7.

postquam s. **post,** B, II.

postridie, am folgenden Tage: prima luce postridie constituunt proficisci; C I, 67. postridie terram attigit Germiniorum; C III, 6. postridie eductis omnibus copiis; C III, 41. s. **dies,** III. postridie (7 St.) S. 275, a.

postulatio, Verlangen: cuius postulationem Antonius cum iudicaret ab iusto nasci timore, veniam petenti dedit; G VIII, 48, c.

postulatum, Forderung: 1, 1. cognosco: cognitis suis postulatis; G I, 40, a. 42. postulatis Caesaris cognitis; C III, 16.

defero: petit ab utroque, ... ne graventur sua quoque ad eum (Pompeium) postulata deferre; C I, 9, a.

renuntio: postulata Caesaris renuntiat; C I, 10.

2. cognosco de: ut de eorum postulatis cognosceret; G IV, 11.

respondeo ad: Ariovistus ad postulata Caesaris pauca respondit; G I, 44, a.

II. certus de: ibi certior ab Acilio et Murco per litteras factus (Caesar) de postulatis Libonis et Bibuli; C III, 16.

III. responsa: exspectabat .. suis lenissimis postulatis responsa; C I, 5.

postulo. fordern, erfordern, verlangen, nachsuchen, vor Gericht fordern: I. **absolut:** 1. causa: cum neque aditum neque causam postulandi iustam haberet; G I, 43, a.

2. consuetudo: ut largitionis postulat consuetudo, ... plura largitori quaerebantur; A 49. s. ratio; G IV, 34, b.

deiectus: s. ratio; G II, 22.

exiguitas: quae (scuta) subito, ut temporis exiguitas postulabat, pellibus induxerant; G II, 33.

imbecillitas: ubi aut spatium inter muros aut imbecillitas materiae postulare videretur, pilae interponuntur; C II, 15.

natura, necessitas, ordo: s. ratio; G II, 22. — opportunitas: s. ratio; G VIII, 6.

ratio: instructo exercitu, magis ut loci natura deiectusque collis et necessitas temporis, quam ut rei militaris ratio atque ordo postulabat; G II, 22. monuit .., ut rei militaris ratio, maxime ut maritimae res postularent, ... ad nutum ... omnes res ab iis administrarentur; G IV, 23. si continere ad signa manipulos vellet, ut instituta ratio et consuetudo exercitus Romani postulabat; G VI, 34, b. quantum hibernorum opportunitas bellique ratio postulabat, ... in vicem legionibus expeditionum onus iniungebat; G VIII, 6. ut ratio postulabat proelii, ... hoc ipso fiunt superiores, quod ..; G VIII, 19, e.

res: s. ratio; G IV, 23.

spatium: s. imbecillitas.

tempus: Caesar ... maturius paulo, quam tempus anni postulabat, in hiberna in Sequanos exercitum deduxit; G I, 54.

II. **mit Ergänzung:** 1. de: quod antea de colloquio postulasset, id per se fieri licere; G I, 42. patientiam proponit suam, cum de exercitibus dimittendis ultro postulavisset; C I, 32, a.

2. **Conjunctiv:** qui (nuntii) postularent, eos ... sibi dederent; G IV, 16.

3. **Relativsatz:** neque nunc se illorum humilitate neque aliqua temporis opportunitate postulare, quibus rebus opes augeantur suae; C I, 85, b.

4. ne: s. **ne,** I, 1. postulo (3 St.) S. 656, a.

5. ut: qui (legati) ab eo postularent, uti aliquem locum medium utriusque colloquio deligeret; G I, 34. Ariovistus, ex equis ut colloquerentur et praeter se denos ut ad colloquium adducerent, postulavit; G I, 43, a. erat iniqua condicio postulare, ut Caesar Arimino excederet; C I, 11. imprimis, ut ipse (Caesar) cum Pompeio colloqueretur, postulat; C I, 26, b. pro quibus rebus hortatur ac postulat, ut rempublicam suscipiant; C I, 32, b. postulat, ut iurent omnes se exercitum ducesque non deserturos; C I, 76. Caesar ut cognosceret, postulatum est; C I, 87. interim postulant, ut sint indutiae, atque ab iis impetrant; C III, 15. postulabat Caesar, ut legatos sibi ad Pompeium sine periculo mittere liceret; C III, 17. nec iuste eum (Pharnacem) postulare, ut in Caesaris adventum res integra differretur; A 35. postulat, uti munitiones disicerentur; A 63, b.

6. acc. c. inf.: cur sui quicquam esse imperii aut potestatis trans Rhenum postularet? G IV, 16.

III. **mit Object:** alqm: postulavit etiam L. Afranium proditionis exercitus Acutius Rufus apud Pompeium; C III, 83.

alqd: haec esse, quae ab eo postularet: ne ..; G I, 35. postulavit deinde eadem, quae legatis in mandatis dederat, ne ..; G I, 43, b. omnia ..., quae postulassent, ab se fore parata; G IV, 6. qui (inimici), quod ab altero postularent, in se recusarent; C I, 32, a. sese ... quod rem postulare cognovisset imperaturum; C II, 40. hoc qui postularet, reperiebatur nemo; C III, 20. si quo pacto sentirent ea, quae postularent; A 24, a. Minucius Silo ... libellum, quasi aliquid ab eo postularet, ut miles ei (Cassio) tradidit; A 52. s. II, 1. de; G I, 42.

auxilium: se ... Romam ad senatum venisse auxilium postulatum; G I, 31, e.

diem: sex dies ad eam rem conficiendam spatii postulant; C I, 3. decedendi diem postulare longiorem ... coepit; A 71.

imperium: (Bellovacos) totius .. belli imperium sibi postulare; G II, 4, a.

potens, mächtig, einflußreich, angesehen: A alqs: quos fama nobiles potentesque bello cognoverunt; G VII, 77, d.

dignitas: ut contra Q. Cassium ... aeque potentem opponeret dignitatem; A 58.

homo: (Dumnorigem) huius potentiae causa matrem in Biturigibus homini illic nobilissimo ac potentissimo collocasse; G I, 18, a.

populus: per tres potentissimos ac firmissimos populos totius Galliae sese potiri posse sperant; G I, 3.

rex: apud eos fuisse regem nostra etiam memoria Divitiacum, totius Galliae potentissimum; G II, 4, b.

B, 1. expellunt: ne latos fines parare studeant, potentioresque humiliores possessionibus expellant; G VI, 22.

pollent: Scipionem ... impellit ... adulatio atque ostentatio sui et potentium, qui in republica iudiciisque tum plurimum pollebant; C I, 4.

II. aequo cum: cum suas quisque opes cum potentissimis aequari videat; G VI, 22.

III, 1. adulatio, ostentatio: s. I. pollent.

iniuria: cum ... iniuria potentiorum premuntur; G VI, 13, a.

auxilium contra: ne quis ex plebe contra potentiorem auxilii egeret; G VI, 11.

IV. a: quod in Gallia a potentioribus ... vulgo regna occupabantur; G II, 1.

potentatus, Macht, Oberherrschaft: hi cum tantopere de potentatu inter se multos annos contenderent; G I, 31, a.

potentia, Macht, Übermacht, Gewalt, Einfluß: I, 1. deminuo: (Dumnorigem) odisse ... Caesarem et Romanos, quod eorum adventu potentia eius deminuta ... sit; G I, 18, b.

nosco: hanc unam gratiam potentiamque noverunt; G VI, 15.

2. contendo contra: contendebat (Caesar) ... acriter contra factionem et potentiam paucorum; G VIII, 50.

converto ad: quas (legiones) ab itinere Asiae Syriaeque ad suam potentiam dominatumque converterat; C I, 4.

II. adolescens: Vercingetorix, ... summae potentiae adolescens; G VII, 4, a. Eporedorix, .. summo loco natus adolescens et summae domi potentiae; G VII, 39.

homo: alterum (esse) Cotum, ... hominem summae potentiae, G VII, 32. Hegesaretos, veteris homo potentiae, Pompeianis rebus studebat; C III, 35

III, 1. antecedere: tantum potentia (Sequani) antecesserant, ut ..; G VI, 12, a.
haberi: ut sacerdos eius deae (Bellonae) maiestate, imperio, potentia secundus a rege ... habeatur; A 66.
2. causa: (Dumnorigem) huius potentiae causa matrem in Biturigibus homini illic nobilissimo ... collocasse; G I, 18, a.

potestas, Macht, Gewalt, Herrschaft, Erlaubnis, Befugnis, Möglichkeit, Gelegenheit: I. deest: ut, si vellet Ariovistus proelio contendere, ei potestas non deesset; G I, 48.
est: in muro consistendi potestas erat nulli; G II, 6. licere (ante horam tertium transire); post id tempus non fore potestatem; G V, 51.
II, 1. do: f. **do**, II. potestatem (4 St.) S. 292, b.
efficio: ita (adversarii) se efferentes iniquo loco sui potestatem efficiebant; H 30.
eripio: plerisque .. libere decernendi potestas eripitur; C I, 3.
facio: f. **facio**, III. potestatem (21 St.) S. 386, a. — habeo: f. **habeo**, III. potestatem (4 St.) S. 427, a.
nudo: Sullam nudata omnibus rebus tribunicia potestate tamen intercessionem liberam reliquisse; C I, 7, a.
obtineo: cum singuli magistratus ... regiam potestatem annum obtinere consuessent; G VII, 32. Convictolitavem ... potestatem obtinere iussit; G VII, 33.
offero: qua oblata potestate; G VII, 4, b.
2. sum: cur sui quicquam esse imperii aut potestatis trans Rhenum postularet? G IV, 16. Marcellus, cum confligere miserrimum putaret, ... neque suae potestatis esset; A 60.
3. permitto: se suaque omnia eorum potestati permittere dixerunt; G II, 31.
trado: sese paratos esse ... L. Domitium vivum eius (Caesaris) potestati tradere; C I, 20.
4 fungor: C. Messium, aedilicia functum potestate, Acillam iubet proficisci; Af 33.
5. adduco in: vivus (Pharnaces) in Caesaris potestatem adductus esset; A 76.
defero in: quos quoniam fortuna in nostram detulit potestatem; Af 44.
disputo de: multa ... de deorum immortalium vi ac potestate disputant et inventuti tradunt; G VI, 14.
do sub: quorum patres ... post Sullae victoriam sub Hiempsalis regis erant dati potestatem; Af 56.
habeo in: f. **in**, B, I. habeo in potestate (6 St.) S. 482, b.
permitto in: qui dicerent se suaque omnia in fidem atque in potestatem populi Romani permittere; G II, 3.
pervenio in: omnes fere in potestatem Labieni pervenerunt; G IV, 38. demonstravimus L. Vibullium Rufum, Pompei praefectum, bis in potestatem pervenisse Caesaris; C III, 10, a.
recipio in: oppidum in suam potestatem recipit; H 22, b.
redigo in: f. **in**, A, I. redigo in potestatem (7 St.) S. 477, a.
retineo in: Marcellum ‖ quaestorem ‖ Cordubam, ut eam in potestate retineret, ... mittit; A 57, b.
sum in: quorum (Sequanorum) oppida omnia in potestate eius essent; G I, 32. esse civitatem in sua potestate; G V, 3. quorum (deorum) ipsi in potestate sunt reges; F 2. — sub: qui (Thabenenses) sub dicione et potestate Iubae esse consuessent; Af 77.
teneo in: nuntio allato, omnes eorum milites in potestate Caesaris teneri; G VII, 43. quos (commilitones) nunc in tua potestate teneo; Af 46.
trado de: f. disputo de. — venio in: f. **in**, A, 1. venio in potestatem (8 St.) S. 479, a.

potior, sich bemächtigen, erlangen, teilhaftig werden, in Besitz nehmen: I. **Ablativ**: Aegypto. Alexandria: Caesar Aegypto atque Alexandria potitus reges constituit, quos ..; A 33.
Aetolia: Calvisius ... omni Aetolia potitus est; C III, 35.
castris: f. **castra**, II, 3. potior (8 St.) S. 140, a.
classe: tota classe hostium Caesar potitus esset; A 11.
Claterna: deieci praesidium, Claterna potitus sum; F 27.
colle: in eo colle, quo erat potitus, castra munivit; Af 51.
impedimentis: impedimentis castrisque nostri potiti sunt; G I, 26. castris impedimentisque eorum (Romanorum) hostes potitos civitati renuntiaverunt; G II, 24.
imperio: perfacile esse ... totius Galliae imperio potiri; G I, 2. uti toti Galliae bellum inferrent imperioque potirentur; G I, 30.
loco: Caesar ... deiecto praesidio potitus loco duas ibi legiones collocavit; G VII, 36.
navibus: ne hostes navibus potirentur; A 20, b. paucis navibus Iadertinorum ... dispersis Octavianis navibus erat potitus; A 42, a.
numero: magno pecoris atque hominum numero potitur; G VI, 6. magno pecoris numero, cuius sunt cupidissimi barbari, potiuntur; G VI, 35, a.
oppido: f. **oppidum**, II, 3. potior (11 St.) S. 738, b.
praeda: plerumque magna praeda potiti nostri revertuntur; G VIII, 5. (equites) magna praeda multis interfectis potiuntur; G VIII, 27. omnibus .. aut interfectis aut captis magna praeda potiuntur; G VIII, 36. Lusitani praeda potiuntur; H 40, b.
vallo: legiones vallo hostium sunt potitae; Af 83.
victoria: tutius esse arbitrabantur ... sine ullo vulnere victoria potiri; G III, 24.
II. **Genetiv**: collium: donec ultra ultimos colles hostes repulissent atque eorum essent potiti; Af 18.
Galliae: per tres potentissimos ... populos totius Galliae sese potiri posse sperant; G I, 3.
Hispaniae: cum ... ulterioris Hispaniae potitus esset; H 1.
provinciae: quod necopinantibus adversariis eius provinciae potitus esset; H 2.
vivorum: quos Caesaris equites consecuti partim interfecerunt, partim vivorum sunt potiti; Af 50. circiter C (Numidas Gaetulosque) partim occiderunt, partim vivorum potiti sunt; Af 61, b.
Zetae: cuius (Zetae) Caesarem potitum esse demonstravimus; Af 74.
III. **Accusativ**: urma: praedam armaque eorum sunt potiti; H 16, b.
castellum: castellum in montis loco munito locatum ... vi expugnando est potitus; Af 36.
castra: eos, qui in spem potiundorum castrorum venerant, undique circumventos interficiunt; G III, 6. posteaquam castra non potuerant potiri; Af 87, b.
locum: qui ... locum .. sunt potiti; Af 38.
oppidum: hostibus eadem de causa spes potiundi oppidi discessit; G II, 7. (Caesar) praeter hostium castra proficiscitur cum copiis et oppi-

dum potitur; Af 68. Caesar ... Ussetam pervenit ...; id adveniens potitur; Af 89.

praedam: s. arma.

provinciam: cuius (Gabinii) ... mors in magnam spem Octavium adduxit provinciae potiundae; A 43.

potis, vermögend, möglich, comp. bevorzugt: alqd: hodie .. (te) ex Africa abesse et quantum pote proficisci iubeo; Af 54, b. vos ... missos .. facio et quantum pote abesse ex Africa iubeo; Af 54, b.

commoda: semper se reipublicae commoda privatis necessitudinibus habuisse potiora; C I, 8.

dignitas: sibi semper primam reipublicae fuisse dignitatem vitaque potiorem; C I, 9, a.

potissimum, hauptsächlich, zuerst: conscendo: tanta erat completis litoribus contentio, qui potissimum ex magno numero conscenderent, ut ..; C II, 43.

credo: Fabius ... potissimum credidit hostes perterritos eum locum, quem petebant, petituros; G VIII, 27.

potius, vielmehr, lieber, eher: I. facio: nibil est quod potius faciamus; F 20.

II. mit folgendem quam: neque se iudicare Galliam potius esse Ariovisti quam populi Romani; G I, 45. ut potius in suis quam in alienis finibus decertarent; G II, 10. ut potius in nocendo aliquid praetermitteretur, ... quam eum aliquo militum detrimento noceretur; G VI, 34, b. ut potius in silvis Gallorum vita quam legionarius miles periclitetur; G VI, 34, b. cur enim potius Haedui de suo iure et de legibus ad Caesarem disceptatorem, quam Romani ad Haeduos veniant; G VII, 37. illo tamen potius utendum consilio, ... quam ... pacis subeundam condicionem; G VII, 78. nec dat ulli civitati spatium de aliena potius quam de domestica salute cogitandi; G VIII, 3. quoad sibi spes aliqua relinqueretur iure potius disceptandi quam belli gerundi; G VIII, 55. debere eos (Massilienses) Italiae totius auctoritatem sequi potius, quam unius hominis voluntati obtemperare; C I, 35. quod esset acceptum detrimenti, cuiusvis potius quam suae culpae debere tribui; C III, 73, b. sibi placere ... (Ptolemaeum, Cleopatram) de controversiis iure apud se potius quam inter se armis disceptare; C III, 107. ut potius privato paucorum et latronum quam regio consilio susceptum bellum videretur; C III, 109. (civem Romanum) Iubae barbaro potius obedientem fuisse, quam .. Scipionis obtemperasse nuntio; Af 57. ut tuus potius miles quam Cn. Pompei factus essem; H 17. ut potius ad dimicandum descenderent, quam signum fugae ostenderent; H 18, b.

prae, vor, gegen, im Vergleich mit, wegen: I. fero: certe hoc prae se Thorius ferebat; A 58.

gero: animum .. altum et erectum prae se gerebat; Af 10.

II. zum Satz: plerumque hominibus Gallis prae magnitudine corporum suorum brevitas nostra contemptui est; G II, 30. qui (collis) superioribus diebus vix prae multitudine cerni poterat; G VII, 44.

praeacuo, vorn zuspitzen: cacumina: truncis arborum admodum firmis ramis abscisis atque horum delibratis ac praeacutis cacuminibus; G VII, 73, a.

falces: falces (erant usui) praeacutae insertae affixaeque longuriis; G III, 14, b.

materiam: apertos cuniculos praeusta et praeacuta materia ... morabantur; G VII, 22.

stipites: huc teretes stipites feminis crassitudine ab summo praeacuti et praeusti demittebantur; G VII, 73, b. ibi sudes stipitesque praeacutos defigit; C I, 27.

sudes: s. stipites; C I, 27.

tigna: tigna bina sesquipedalia paulum ab imo praeacuta; G IV, 17, a.

trabes: praeacutas trabes in muro collocabant; G II, 29. aditus ... maximis defixis trabibus atque eis praeacutis praesepit; C I, 27.

praealtus, sehr hoch: quem (campum) iugum cingens a mari ortum neque ita praealtum velut theatri efficit speciem; Af 37.

praebeo, darbieten, gewähren, liefern, verursachen, zeigen, erweisen: I. alqd: quod utrumque (aquam pabulumque) large palus praebere poterat; A 1.

admirationem: magnam .. hominibus admirationem praebebat, quam ob rem id accidisset; A 6.

facultatem: adeo .. (commentarii) probantur omnium iudicio, ut praerepta, non praebita facultas scriptoribus videatur; G VIII, pr. b. harum omnium rerum facultates sine ullo periculo pons Ilerdae praebebat et loca trans flumen integra; C I, 49.

munimenta: ut instar muri hae sepes munimenta praeberent; G II, 17.

opinionem: tantam .. opinionem timoris praebuit, ut ..; G III, 17. s. speciem; G III, 25.

speciem: cum ... auxiliares ... speciem atque opinionem pugnantium praeberent; G III, 25. ut in munitionibus consistere audeant speciemque defensorum praebeant; G VI, 38. Vercingetorix ... horribilem speciem praebebat; G VII, 36. quae (cohortes) speciem munitionis praeberent; C III, 67.

stipendium, victum: quibus (servis) domini locupletiores victum cotidianum stipendiumque praebebant; A 2.

utilitatem: cuius (tempestatis) incommodum summam utilitatem ipsis praebebat; H 3, b.

II. mit doppeltem Accusativ: non hostium vi et metu (Caesar) commotus patientem se timidumque hostium opinioni praebebat; Af 31, c. quod mea sponte facere constitueram, ut quam lenissimum me praeberem; F 18.

praecaveo, sich vorsehen: id ne accideret, magnopere sibi praecavendum Caesar existimabat; G I, 38.

praecedo, übertreffen: qua de causa Helvetii quoque reliquos Gallos virtute praecedunt; G I, 1.

praeceps, kopfüber, eilig, abschüssig: alqs: praecipites Pompeianos egerunt et terga vertere coëgerunt; C III, 46.

calones: calones praecipites fugae sese mandabant; G II, 24.

hospites: in conspectu .. nostro hospites ... iugulare et de muro praecipites mittere coeperunt; H 15.

hostes: quoad subsidio confisi equites ... praecipites hostes egerunt; G V, 17.

locus: uti in declivi ac praecipiti loco incitatos equos sustinere ... consuerint; G IV, 33. quaecumque .. per locum praecipitem missa erant; G VIII, 42.

praeceptum, Lehre, Ermahnung, Auftrag, Befehl: I. cogunt: non .. bas (naves) ... propinquorum praecepta ad extremum vitae periculum adire cogebant; C II, 7.

II, 1. accipio: memores (Massilienses) eorum praeceptorum, quae paulo ante ab suis acceperant; C II, 6, a.

observo: quo praecepto ab iis diligentissime observato; G V, 35.

2. oblivíscor: sive obliti praeceptorum Labieni sive veriti, ne ... opprimerentur; Af 50.

3. habeo pro: quae (incommoda) pro disciplina et praeceptis habere possent, ut reliquos casus timerent; C III, 10, a.

III. memor: f. II, 1. accipio.

IV. continere: Cicero, qui omnes superiores dies praeceptis Caesaris ... milites in castris continuisset; G VI, 36.

geri: cuius praeceptis ut res gereretur, Quintus Atius Vorus ... suos hortatur; G VIII, 28.

praecido, abhauen: manus: omnibus, qui arma tulerant, manus praecidit vitamque concessit; G VIII, 44. idem temporis capti tabellarii ... praecisis manibus missi sunt facti; H 12.

praecipio, vorausnehmen, vorausgenießen, vermuten, anordnen, befehlen: I. absolut: Gallus ..., ut erat praeceptum, tragulam mittit; G V, 48. milites ..., ut erat a Caesare praeceptum, retinebantur; G VII, 47, a. consequuntur equites nostri, ut erat praeceptum; G VIII, 27. legionibus ... in naves impositis, ut erat praeceptum a Caesare; C III, 14. celeriter .., ut erat praeceptum a Caesare, gladios strinxerunt; C III, 93, a. vgl. II, 4.

II, 1. de: deinde Alieno praetori, qui Siciliam obtinebat, de omnibus rebus praecipit et de reliquo exercitu celeriter imponendo; Af 2.

2. Conjunctiv: praecipit atque interdicit, ... unum omnes peterent Indutiomarum neu quis quem prius vulneret, quam ..; G V, 58.

3. indir. Frage: quae fieri velit, praecipit; G V, 56. quid a quoque fieri velit, praecipit; C III, 62. prope quo loco et quemadmodum tela mitterent, (Caesar) praecipere; Af 71.

4. ne: Labienus, ut erat ei praeceptum a Caesare, ne proelium committeret, nisi ..; G I, 22.

5. ut: equites dextro sinistroque cornu opponit et ita praecipit, ut providerent, ne ... circumvenirentur; Af 13. equitibus ... praecipit, ut ... locum obtinerent; Af 31, a.

6. acc. c. inf.: quod haec de Vercingetorige usu ventura opinione praeceperat; G VII, 9.

III. alqd: quid ab his (tribunis centurionibusque) praecipiatur, exspectant; G VI, 39. haec ita imperabat unicuique, ita praecipiebat, uti ..; Af 8.

laetitiam: ut vel spectatissimi triumphi laetitia praecipi posset; G VIII, 51.

locum: quod neque certum locum gubernatoribus praefectisque, quem peterent, praeceperat; Af 3.

pecuniam: ab iisdem (publicanis) insequentis anni mutuam (pecuniam) praeceperat; C III, 31.

victoriam: iam animo victoriam praecipiebant; C III, 87.

praecipito, stürzen, herabstürzen, zu Ende gehen: I. biems: multi iam menses erant et hiems praecipitaverat; C III, 25.

II. alqm: reliqui se in flumen praecipitaverunt; G IV, 15. Lucius Fabius centurio quique una murum ascenderant circumventi atque interfecti muro praecipitabantur; G VII, 50, a. plerique ex his ... ex x pedum munitione se in fossas praecipitabant; C III, 69. se .. per molem in mare praecipitaverunt; A 18. Alexandrini .. acervatim se de vallo praecipitarunt in eam partem, quae flumini erat adiuncta; A 31. fluminis ripas appropinquantes coangustati praecipitabantur; H 5.

centurionem: f. alqm; G VII, 50, a.

propugnatores: propugnatores Octaviani partim in navibus iogulantur, partim in mare praecipitantur; A 46.

saxa: saxa ... praecipitata .. muro in musculum devolvunt; C II, 11.

praecipue, vorzugsweise, besonders: I. allein: huic legioni Caesar .. indulserat praecipue; G I, 40, d. quod (Caesar) semper Haeduorum civitati praecipue indulserat; G VII, 40. quibus (militibus) odio sciebat praecipue Cassium esse; A 53. quod praecipue eos (Carnutes) propter conscientiam facti timere animadvertebat; G VIII, 38. — hos praecipue in victoria insolentes praecursuros; A 8.

II. tum: quae (fortuna) plurimum potest cum in reliquis rebus tum praecipue in bello; C III, 68. qui (di) cum omnibus casibus belli intersunt tum praecipue quibus nihil ratione potuit administrari, A 75.

praecipuus, besondere: quos (Haeduos et Remos) praecipuo semper honore Caesar habuit; G V, 54.

praeclare, herrlich, vortrefflich: eloquor: si, ut cogitata praeclare eloqui possent, nonnulli studio et usu elaboraverunt; F 6.

gero: re praeclarissime gesta; A 30, a. 47.

praeclarus, herrlich: regem cohortatus, ut ... parceret praeclarissimae patriae; A 24, a.

praecludo, verschließen, versperren: introitus: crebris arboribus succisis omnes introitus erant praeclusi; G V, 9.

navigationes: quae diversae navigationes numquam uno tempore adversis ventis praecluderentur; A 8.

portas: f. **porta,** II, 1. praecludo (6 St.) S. 794, a.

praeco, Herold: praeconibus .. circummissis pronuntiari iubent ... licere (transire); G V, 51.

praecurro, vorauseilen, zuvorkommen: alqs: ut ... (Caesar) celeritate praecurreret; G VII, 9. ille ... (milites) sequi sese iubet et praecurrit ante omnes; C II, 34, b. hos praecipue in victoria insolentes praecursuros; A 8. cum festinantem ac † praecurrentem || properantem, al. || Caesarem speraret libentius etiam crediturum suis promissis; A 71.

copiae: interim equitum Numidarum copiae dextra sinistraque per colles praecurrere; Af 70.

equites: praecurrunt equites; G VI, 39.

fama: eo fama iam praecurrerat ... de proelio Dyrrhachino; C III, 80, a. ideo quod fama de victoria Caesaris praecucurrisset; Af 87, a.

fratres: ut ... fratres .. eius (Litavici) ad Caesarem praecurrerent; G VII, 37.

praeda, Beute: I, 1. est: illorum esse praedam atque illis reservari, quaecumque Romani reliquissent; G V, 34. ea .. praeda milites donavit, quae etsi erat tenuis, tamen ... erat grata praesertim virtute parta; A 42, a.

2. sum: milites ... Iuba conspicatus suam esse praedicans praedam; C II, 44.
II, 1. ago: praeda ex omnibus locis agebatur; G VI, 43.
averto: praedam omnem domum avertebant; C III, 59.
concedo: ea praeda militibus concessa; G VI, 3. praeda militibus concessa; A 19.
condono: praeda omni regia militibus condonata; A 77.
depono: Germani ... cum ea praeda, quam in silvis deposuerant, trans Rhenum sese receperunt; G VI, 41.
dimitto: Galli cohortati inter se, ne speratam praedam ex manibus dimitterent; G VI, 8, a.
diripio: ut ... praeda diripienda milites disiparentur; A 36.
dono: praedam militibus donat; G VII. 11, b.
facio: quanta praedae faciendae ... facultas daretur, ... demonstraverunt; G IV, 34.
nanciscor: oblata spe Germani quam nacti erant praedam in occulto relinquunt; G VI, 35, b.
pario: f. I, 1. A 42, a.
potior: praedam armaque eorum sunt potiti; H 16, b.
relinquo: f. nanciscor.
sector: quid vos .. hanc miseram ac tenuem sectamini praedam? G VI, 35, b.
spero: f. dimitto.
tollo: neu Romanis (oppida sint) proposita ad copiam commeatus praedamque tollendam; G VII, 14, b.
2. studeo: nec fuit quisquam, qui praedae studeret; G VII, 28.
sum: alii ut praedae praesidio sint, alii ..; C I, 55.
3. potior: f. **potior,** I. praeda (4 St.) S. 808, b.
4. cohibeo a: cohibet .. omnes a praeda; Af 3.
detineo in: dum nostri in praeda detinentur; H 16, a.
evoco ad: diripi Eburones atque ultro omnes ad praedam evocari; G VI, 35, a.
occupatus in: ne in praeda occupati (milites) reliqui negotii gerendi facultatem dimitterent; C III. 97.
propero ad: proinde ad praedam, ad gloriam properate; C II, 39.
III. cupidus: quem (Considium) Gaetuli, sui comites, in itinere praedae cupidi concidont; Af 93.
particeps: Scipionis milites cohortatur, ut parta iam victoria praedae ac praemiorum veliut esse participes; C III, 82, a.
IV. cupiditas: praedae cupiditas multos longius evocabat; G VI, 34, a.
locus: huc equitatum mittit, ut diriperet atque haberet loco praedae; C II, 25, a. quod ... superioribus diebus praedae loco Parthinos baboerat; C III, 42.
nomen: ex reliquis captivis toto exercitui capita singula praedae nomine distribuit; G VII, 89. centurionibus † tot milia nummum praedae nomine condonanda pollicetur; G VIII, 4.
spes: Morini ... spe praedae adducti primo non ita magno suorum numero circumsteterunt; G IV, 37. omnes ad se vocat spe praedae ad diripiendos Eburones; G VI, 34, b. monet, ut contineant milites, ne ... spe praedae longius progrediantur; G VII, 45, b. quin (milites) spe praedae in urbem irrumperent; C II, 12.
V, 1. donare: f. I, 1. A 42, a.
invitari: invitati praeda longius procedunt; G VI, 35, b.

2. causa: qui praedae ac belli inferendi causa ex Belgio transierunt; G V, 12.
cum: incolumes .. cum magna praeda ... revertuntur; C I, 55. f. II, 1. depono.

praedator, Plünderer: in itinere praedatores equites Numidas Gaetulosque ex improviso adorti; Af 61, b.

praedico, verkünden, erklären, erwähnen, rühmen: I. alqs: (Cassius) navis consecndit, ut ipse praedicabat, ne se Lepido ... committeret; ut amici eius dictitabant, ne ..; A 64.
amici: amici regis ... timore adducti, ut postea praedicabant; C III, 104.
II, 1. de: qui de meis in vos meritis praedicaturus non sum; C II, 32, c. ut de suis hominea laudibus libenter praedicant; C II, 39. f. III. alqd.
2. accus. c. infin.: qui (mercatores) ingenti magnitudine corporum Germanos .. esse praedicabant; G I, 39, a. ea (latrocinia) iuventutis exercendae ... causa fieri praedicant; G VI, 23. saepe ex tribunali praedicavit adversa Caesarem proelia fecisse; C II, 18, a. milites ... Iuba conspicatus suam esse praedicans praedam; C II, 44. In hoc omnis multitudo maiestatem regiam minui praedicabat; C III, 106. sic enim praedicant, partem esse Alexandriae dimidiam Africae; A 14. — Galli se omnes ab Dite patre prognatos praedicant; G VI, 18. se eo die demum natos praedicantes laeti gratias agunt Caesari; Af 90.
III. alqd: de suis virtutibus multa praedicavit; G I, 44, a.
crudelitatem, al.: iniuriam in eripiendis legionibus praedicat, crudelitatem et insolentiam in circumscribendis tribunis plebis; C I, 32, b.
officia: cum ... sua .. in eum (exercitum) perpetui temporis officia praedicaret; C III, 90.
paucitatem: paucitatem .. nostrorum militum suis praedicaverunt; G IV, 34.

praedico, befehlen: Pompeius suis praedixerat, ut Caesaris impetum exciperent neve se loco moverent aciemque eius distrahi paterentur; C III, 92.

praeditus, versehen, ausgestattet, begabt
alqs: ille ... neque tantis clientelis nominisque claritate praeditus in rempoblicam est ingressus. tu contra et patris nobilitate et dignitate et per te ipse satis animi magnitudine diligentiaque praeditus; Af 22. impetum faciunt Numidae levisque armaturae mirabili velocitate praediti; Af 69, b.
adversarii: cum (adversarii) tam magnis copiis auxiliisque regis essent praediti; Af 58.

praedo, Seeräuber: I, 1. licet: quod etiam fugitivis ab saltu Pyrenaeo praedonibusque licuisset; C III, 19, a.
2. colligo ex: huc accedebant (milites) collecti ex praedonibus latronibusque Syriae Ciliciaeque provinciae; C III, 110.
II. bellum: quas naves Uticae ex praedonum bello subductas P. Attius reficiendas huius belli causa curaverat; C II, 23. quod bello praedonum apud eum (Pompeium Septimius) ordinem duxerat; C III, 104.
mos: has (naves) more praedonum diripere consuerunt; C III, 112, a.

praedor, Beute machen, rauben, plündern: I, 1. procedo: cum (remiges) longius a navibus praedatum processissent; A 10.|
2, a. spes: quos (homines) spes praedandi ... ab agricultura ... revocabat; G III, 17.

b, causa: si praedandi causa ad eos (finitimi) venissent; G II, 17. (calones) praedandi causa egressi; G II, 24. magnam partem equitatus ... praedandi frumentandique causa ... trans Mosam missam; G IV, 9. quam (partem) supra commemoravi praedandi frumentandique causa Mosam transisse; G IV, 16. cum equitatus noster liberius praedandi vastandique causa se in agros eiecerat; G V, 19.

II. milites: ut Teutomatus ... vix se ex manibus praedantium militum eriperet; G VII, 46.

praeduco, vorziehen: fossam, maceriam: fossam .. et maceriam sex in altitudinem pedum praeduxerant; G VII, 69. fossas transversas viis praeducit; C I, 27.

murum: a medio fere colle in longitudinem ... ex grandibus saxis sex pedum murum ... praeduxerant Galli; G VII, 46.

praefectura, Befehlshaberstelle, Kreisstadt: I. recipiunt: cunctae earum regionum praefecturae libentissimis animis eum (Caesarem) recipiunt; C I, 15, a.

II. suscipio: consuetudine Gallorum (Vertiscus) neque aetatis excusatione in suscipienda praefectura usus erat neque ..; G VIII, 12.

praefectus, Vorsteher, Präfect, Befehlshaber: I. adit: graviter ab eo vulneratus praefectus, ut vitae periculum aditurus videretur, refertur in castra; G VIII, 48, c.

antecedunt: ad praefectos, qui cum omni equitatu antecesserant, mittit qui nuntiarent, ne ..; G IV, 11.

appropinquat: Saburram, eius praefectum, cum mediocribus copiis missum Uticae appropinquare; C II, 38.

asservant, cavent: tribunos militum et praefectos circummittit atque hortatur, non solum ab eruptionibus caveant, sed etiam singulorum hominum occultos exitus asservent; C I, 21.

circumsistit: bortatur Curionem Cn. Domitius, praefectus equitum, cum paucis equitibus circumsistens, ut fuga salutem petat; C II, 42.

debent: iam duo praefecti fabrum Pompei in meam potestatem venerunt et a me missi sunt. si volent grati esse, debebunt Pompeium bortari, ut ..; F 18.

est: in his (turmis) fuit M. Opimius, praefectus equitum; C III, 38. ſ. debent.

excitant: Crassus equitum praefectos cohortatus, ut magnis praemiis ... suos excitarent; G III, 26.

habet: Cotus, praefectus equitum, qui controversiam cum Convictolitavi proximis comitiis habuerat, (perducitur); G VII, 67.

hortatur: cuius praeceptis ut res gereretur, Quintus Atius Varus, praefectus equitum, ... suos hortatur; G VIII, 28. ſ. circumsistit. debent.

perfugiunt: Gaetuli ... nobiliores equitumque praefecti, quorum patres cum Mario ante meruerant, ... perfugiunt in Caesaris castra; Af 56.

pervenit: demonstravimus L. Vibullium Rufum, Pompei praefectum, bis in potestatem pervenisse Caesaris; C III, 10, a.

petunt: quod neque certum locum gubernatoribus praefectisque, quem peterent, praeceperat; Af 8.

serviunt: erat ... provincia differta praefectis atque exactoribus; qui praeter imperatas pecunias suo etiam privato compendio serviebant; C III, 32, b.

venit: cum cotidiana consuetudine Q. Varus, praefectus equitum Domitii, venisset; C III, 37, b. ſ. debent.

videtur: ſ. adit. — volunt: ſ. debent.

II, I. amitto: amisso Vertisco, principe civitatis, praefecto equitum; G VIII, 12.

attribuo: erat attributus Antonio praefectus equitum C. Volusenus Quadratus; G VIII, 48, a.

circummitto: ſ. I. asservant.

cobortor: ſ. I. excitant.

constituo: haec (milia) ... recensebantur, numerusque inibatur, praefecti constituebantur; G VII, 76.

convoco: convocatis .. ad concilium praefectis equitum venisse tempus victoriae demonstrat; G VII, 66, a.

deprehendo: reducitur ad eum deprensus ex itinere N. Magius Cremona, praefectus fabrum Cn. Pompei. quem Caesar ad eum remittit cum mandatis; C I, 24. N. Magium || Magnum ||, Pompei praefectum, deprehendi. ... eum statim missum feci; F 18.

dimitto: is ... praefectos tribunosque militum complures in finitimas civitates frumenti causa dimisit; G III, 7.

hortor: ſ. I. asservant.

interficio: principe et praefecto Remorum interfecto; G VIII, 12. conati sunt praefectum equitum C. Volusenum interficere; C III, 60. ſ. IV.

mitto: ipsi (amici regis) ... Achillam, praefectum regium, ... ad interficiendum Pompeium miserunt; C III, 104. ſ. deprehendo; F 18. — I. appropinquat. debent.

perduco: ſ. I habet.

reduco, remitto: ſ. deprehendo; F 18.

refero: ſ. I. adit.

relinquo: praefecto Saburra cum parte exercitus contra Sittium relicto; Af 48.

vulnero: praefecto vulnerato; G VIII, 48, b. ſ. I. adit.

2. distribuo: quod praeterea navium longarum habebat, quaestori, legatis praefectisque distribuit; G IV, 22.

dono: praefecto (donavit) torques aureos V; H 26.

praecipio: ſ. I. petunt.

3. mitto ad: ſ. I. antecedunt.

orior a: hic (timor) primum ortus est a tribunis militum, praefectis reliquisque, qui ..; G I, 39, a.

permitto in: converso .. equo se a ceteris incautius permittit in praefectum; G VIII, 48, b.

III. differtus: ſ. I. serviunt.

IV. exercitus: pulso exercitu Saburrae, praefecti Iubae, ipsoque interfecto; Af 95.

patres: ſ. I. perfugiunt.

praefero, vorantragen, vorziehen, äußern, sich hervorthun: alqm: ut ... equites ... se legionariis militibus praeferrent; G II, 27. qui virtute belli omnibus gentibus praeferebantur; G V, 54.

alqd: praeferendum existimavit, quas in provincias ... venisset, eas ita relinquere constitutas, ut ..; A 65, a.

imperia: Gallorum quam Romanorum imperia praeferre || praestare ... perferre ||; G I, 17.

insignia: neque in litteris ... neque in fascibus insignia laureae praetulit; C III, 71.

opinionem: haec eius diei praefertur opinio, ut se utrique superiores discessisse existimarent; C I, 47.

spolia: multa praeterea spolia praeferebantur; C II, 39.

praeficio, die Führung, den Oberbefehl

übertragen: alqm: ei monitioni ... T. Labienom legatum praefecit; G I, 10. bis Quintum Pediom et Lucium Auruncaleium Cottam legatos praefecit; G II, 11. praesidio navibusque Quintum Atrium praefecit; G V, 9. Britanni bune toti bello imperioque praefecerant; G V, 11. Crassum Samarobrivae praeficit legionemque attribuit; G V, 47. quem (Roscium) legiuni tertiaedecimae praefecerat; G V, 53. ei legioni castrisque Quintum Tullium Cieeronem praeficit; G VI, 32. placuit, ut Litavicus decem illis milibus praeficeretur; G VII, 37. T. Labienum Galliae togatae praefecit; G VIII, 52. his castris Curionem praefecit; C I, 18. Domitius ... ab iis (Massiliensibus) receptus urbi praeficitur; C I, 36. adductis .. (navibus) Massiliam his D. Brutum praeficit; C I, 36. ei .. negotio Q. Fufium Calenum legatum praeficit; C I, 87. provinciae Q. Cassium praeficit: huic IV legiones attribuit; C II, 21. non solum urbibus, sed paene vicis castellisque singulis cum imperio praeficiebantur; C III, 32, a. qoem (P. Sullam) discedens castris praefecerat Caesar; C III, 51, a. eundem Acbillam, cuius supra meminimus, omnibus copiis praefecit; C III, 108. praefecit huic (classi) Tiberium Neronem; A 25, b. ſ. adolescentem. al.

adolescentem: Decimum Brutom adolescentem classi Gallicisque navibus ... praeficit; G III, 11. ei loco praesidioque Gaium Volcatium Tullum adolescentem praefecit; G VI, 29. Brutum adolescentem bis copiis praeficit; G VII, 9.

amicum: Sextum Caesarem, amicum et necessarium suum, legionibus Syriaeque praefecit; A 66.

equitem: qoos (equites) ei negotio praefecerat; G VII, 61. Gaium .. Galloniam, equitem Romanum, familiarem Domitii, ... oppido Gadihus praefecit; C II, 18, a.

familiarem: ſ. equitem; C II, 18, a.

fratrem: his praeficit fratrem Eporedorigis; G VII, 64.

hominem: quibus (cobortibus, equitibus) praefecit hominem eius provinciae notum et non parum scientem, L. Iunium Paciaecum; H 3, b.

legatum: ſ. **legatus,** II, 1. praeficio (8 St.) S. 555, b. — necessarium: ſ. amicum.

propinquum: bis copiis Vercassivellaunum Arvernum, unum ex quattuor ducibus, propinquum Vercingetorigis, praeficiunt; G VII, 83.

quaestorem: Caesar singulis legionibus singulos legatos et quaestorem praefecit; G I, 52. his (legionibus) Marcum Crassum quaestorem et Lucium Munatium Plancum et Gaium Trebonium legatos praefecit; G V, 24. Caesar Marcum Antonium quaestorem suis praefecit hibernis; G VIII, 2.

virum: iis .. (cohortibus) Carfulenum praefecit, et animi magnitudine et rei militaris scientia virum praestantem; A 31.

praefigo, vorstecken, vorn beschlagen: asseres: asseres .. pedum XII cuspidibus praefixi atqoe hi maximis ballistis missi; C II, 2.

sudes: ripa .. erat acutis sudibus praefixis munita; G V, 18.

praefringo, vorn abbrechen: ut ... altera (navis) .. praefracto rostro tota collabefieret; C II, 6, b.

praefulgeo, hervorglänzen: quorum virtute alacri ... scutorumque laudis insignia praefulgens opus caelatum *; H 25, b.

praegredior, vorangehen: cum ... praegressos consequi cuperet; C III, 77.

praeiudicium, Vorentscheidung: I. sequor: vos ... Italiae fugam, Hispaniarum deditionem, Africi belli praeiudicia sequimini! C II, 32, d.

II. demoveri: Pompeius .. nullo proelio pulsus vestri facti praeiudicio demotus Italia excessit; C II, 32, a.

praemetuo, im voraus besorgt sein: Caesar ... praemetuens suis ad Titum Sextium legatum ... misit, ut cohortes ... educeret; G VII, 49.

praemitto, vorausschicken, vorschicken, melden: I. alqs: petebant, uti ad eos equites, qui agmen antecessissent, praemitteret eosque pugna prohiberet; G IV, 11.

II. acc. c. inf.: cum itinere converso sese Italicam venturum praemisisset; C II, 20, b.

III. alqm: P. Considius ... cum exploratoribus praemittitur; G I, 21. ad haec cognoscenda ..., idoneum esse arbitratus Gaium Volusenum cum navi longa praemittit; G IV, 21. qoem (Commium) supra demonstraveram a Caesare in Britanniam praemissum; G IV, 27. per Arduennam silvam ... Lucium Minucium Basilum cum omni equitatu praemittit; G VI, 29. praemittit ad Boios, qui de suo adventu doceant; G VII, 10. C. Fabium legatum cum legionibus III ... in Hispaniam praemittit; C I, 37. Curio Marcium Uticam navibus praemittit; C II, 24. eum (Milonem) in Thurinum ad sollicitandos pastores praemisit; C III, 21. Quintum Aquilam cum XIII navibus longis Adrumetum ... praemittit; Af 62. M. Messala Uticam ante praemisso cum equitatu; Af 86.

adolescentes: praemissos etiam legatos Massilienses domum, nobiles adolescentes; C I, 34.

centuriones: exploratores centurionesque praemittit, qui locum idoneum castris deligant; G II, 17.

cohortes: cohortes V praemissae a Domitio ex oppido pontem fluminis interrumpebant; C I, 16.

edictum: edictum .. praemittit, ad quam diem magistratus ... sibi esse praesto Cordubae vellet; C II, 19.

equites: ſ. **eques,** II, 1. praemitto (5 St). S. 319, a.

equitatum: ibi nanctus recentem equitatum, quem multis ante diebus eo praemiserat; G VII, 9. ſ. **equitatus,** II, 1. praemitto (10 St.) S. 324, a.

essedarios: praemisso equitato et essedariis; G IV, 24.

exploratores: ab exploratoribus, quos praemiserat, cognoscit castra ... ad ripas fluminis esse demissa; G VIII, 36. ſ. centuriones.

hominem: equitatum omnem Germanosque pedites, summae velocitatis homines, ad castra hostium praemittit; G VIII, 36. qoem (hominem) paulo ante praemiserat ad petitionem; G VIII, 50.

impedimenta: praemissis paulum impedimentis atque in tumulo quodam collocatis; G VI, 8, a. impedimenta omnia silentio prima nocte ex castris Apolloniam praemisit; C III, 75. postero die .. similiter praemissis prima nocte impedimentis; C III, 77.

legatum: ſ. alqm; C I, 37. adolescentes.

legionem: ſ. **legio,** II, 1. praemitto (4 St.) S. 560, a.

naviculam: praemissa .. clam navicula Domitium Massiliensisque de suo adventu certiores facit; C II, 3.

navem: ex reliquis (navibus) una praemissa Massiliam ... cum iam appropinquaret urbi; C II, 7.

nuntios: nuntii praemissi ab rege Iuba venerunt, qui ..; C II, 36. praemissis nuntiis ad Cn. Domitium Caesar scripsit; C III, 78, b.
partem: equitum magnam partem ad explorandum iter Domitii ... praemisit; C III, 38.
pedites: s. hominem; G VIII, 36.
viros: ex .. itinere loricatos viros fortes cum equitatu ante praemisit; H 4.

praemium, Preis, Belohnung, Auszeichnung: I. minuunt, reddunt: multa .. et magna praemia singulis concedebat; quae speciosum reddebant praesentem exercitus amorem, paulatim tamen et occulte militarem disciplinam severitatemque minuebant; A 48.
II, 1. accipio: legionem sextam decedere ad praemia atque honores accipiendos in Italiam iubet; A 77.
communico: cum his praemium communicat; G VII, 37.
concedo: s. I.
consequor: illum ... beneficio ac liberalitate sua ac senatus ea praemia consecutum; G I, 43, a.
constituo: praemia poenasque (druides) constituunt; G VI, 13, a.
exspecto: ut ... ea .., quae meruissent, praemia ab se devicta Gallia exspectarent; G VII, 34.
fero: ut, qui aliquid iusti incommodi exspectavissent, ultro praemium missionis ferrent; C I, 86.
mereor: s. exspecto.
percipio: cum vestri officii praemia percipere debeatis; C II, 32, b.
peto: sui laboris milites semper eventu belli praemia petiverunt; C II, 32, e.
propono: mittuntur ad Caesarem ... litterae magnis propositis praemiis, si pertulissent; G V, 40. magna proponit iis, qui (Indutiomarum) occiderint, praemia; G V, 58. iis, qui primi murum ascendissent, praemia proposuit; G VII, 27. Domitius ad Pompeium in Apuliam peritos regionum magno proposito praemio cum litteris mittit; C I, 17. praemiis magnis propositis, qui primus insulam cepisset; A 17. ex Gaetulis duos ... magnis praemiis pollicitationibusque propositis pro perfugis speculandi gratia ... mittunt; Af 35, a.
tribuo: cum ... bene meritis praemia tribuisset; G VIII, 46, b. tributis quibusdam publicis privatisque praemiis; C II, 21. cui (Commageno Antiocho) magna Pompeius praemia tribuit; C III, 4, b. (his) agros .. in Gallia ex hostibus captos praemiaque rei pecuniariae magna tribuerat; C III, 59. praemia bene meritis et viritim et publice tribuit; A 65, b. praemia fortissimo cuique ac bene merenti pro suggestu tribuit; Af 86. praemiis .. Zamensibus, qui de rege excludendo consilium ceperant, tributis; Af 97.
2. ago de: omnes aut de honoribus suis aut de praemiis pecuniae ... agebant; C III, 83.
cogito de: ut iam de praemiis vestris et de referenda gratia cogitare incipiamus; C II, 39.
contendo de: iam .. inter se palam de praemiis ac sacerdotiis contendebant; C III, 82, b.
III. particeps: Scipionis milites cohortatur, ut parta iam victoria praedae ac praemiorum velint esse participes; C III, 82, a.
IV. spes: multi undique ex veteribus Pompei exercitibus spe praemiorum atque ordinum evocantur; C I, 3.
V, 1. afficere: principes maximis praemiis afficiendo ... Galliam ... in pace continuit; G VIII, 49.
allicere: exules damnatosque tota Gallia magnis praemiis ad se allicere coepit; G V, 55.
deduci: celeriter adolescentibus et oratione magistratus et praemio deductis; G VII, 37.
deposcere: omnibus pollicitationibus ac praemiis deposcunt, qui belli initium faciant; G VII, 1.
excitare: ut magnis praemiis pollicitationibusque suos excitarent; G III, 26. tantis excitati praemiis ... multi in disciplinam conveniunt; G VI, 14. quem (centurionem) inter suos eo die dixisse constabat excitari se Avaricensibus praemiis; G VII, 47, b.
incitare: hos (Albicos) praemiis pollicitationibusque incitant; C I, 56.
persuadere: huic magnis praemiis pollicitationibusque persuadet, uti ad hostes transeat; G III, 18. hic (Vertico) servo spe libertatis magnisque persuadet praemiis, ut litteras ... deferat; G V, 45. tum cuidam ex equitibus Gallis magnis praemiis persuadet, uti ... epistolam deferat; G V, 48.
remunerari: magno se illum praemio remuneraturum; G I, 44, d.
2. sine: sese ... non sine magna spe magnisque praemiis domum propinquosque reliquisse; G I, 44, a.

praemunio, vorn befestigen, verschanzen: aditus: Caesar ... aditus duos ... magnis operibus praemunivit; C III, 58.
Isthmum: Rutilius Lupus ... Isthmum praemunire instituit; C III, 55.
loca: Caesar loca maxime necessaria complexus noctu praemuniit; C III, 112, b.

praenuntio, vorher anzeigen: legatos ... iubet ... suum adventum praenuntiare; Af 92.

praeoccupo, vorher einnehmen, besetzen, gewinnen, überraschen, zuvorkommen: alqm: praeoccupatum sese legatione ab Cn. Pompeio, teneri obstrictum fide; C II, 17. timens Domitio, ne adventu Pompei praeoccuparetur; C III, 78, a. cum uterque utrique insidiaretur, ... praeoccupat Arsinoë per Ganymeden eunuchum ... atque Achillan interficit; A 4.
animum: s. **animus,** II, 1. praeoccupo (S St.) S. 75, b.
castra: non iniquitatem loci atque angustias praeoccupatis castris ... causae fuisse cogitabant; C III, 72.
colles: Curio ... proximos colles capere universos ... iubet. hos quoque praeoccupat missus a Saburra equitatus; C II, 42.
iter: Caesar praeoccupato itinere ad Dyrrhachium finem properandi facit; C III, 13.
vias: ne ab equitatu Romanorum viae praeoccuparentur; G VII, 26.

praeopto, vorziehen: multi ut diu iactato brachio praeoptarent scutum manu emittere et nudo corpore pugnare; G I, 25.

praeparatio, Vorbereitung, Rüstung: virtute vicit incommodum naturae difficultatesque et hiemis et subitae praeparationis; A 44, a.

praeparo, vorbereiten, besorgen, rüsten: alqd: dum ea, quae a Vercingetorige ad eruptionem praeparata erant, proferunt; G VII, 82. scorpionum, catapultarum ceterorumque telorum ... magnam copiam habebat. atque haec propter exercitus sui praesentis paucitatem et tirocinium praeparaverat; Af 31, c. ut ... specus frumenti condendi gratia clam habeant atque id propter bella maxime hostiumque subitum adventum praeparent; Af 65.
frumentum: certis hominibus dat negotium, ut frumentum navesque c praepararentur; A 51.

locum: quem (locum) domestici belli, ut videbantur, causa iam ante praeparaverant; G V, 9. naves: onerarias naves || [circiter XL] || praeparatas ad incendium immisit; C III, 101, b. f. frumentum.
rem: una erat magno usui res praeparata a nostris; G III, 14, b. re frumentaria praeparata; C III, 84.

praepedio, hemmen: imperitorum mentes timor praepediebat; H 31, b.

praependeo, vorn herabhangen: storiae: eas .. (storias) ex tribus partibus ... eminentibus trabibus circum turrim praependentes religaverunt; C II, 9, b.
tegimenta: ut esset, ubi tegimenta praependere possent ad defendendos ictus; C II, 9, b.

praepilatus, vorn mit einem Knopf versehen: equites .. in eos (elephantos) pila praepilata coniciebant; Af 72.

praepono, den Oberbefehl, die Aufsicht, Führung übertragen, betrauen: alqm: hibernis Labienum praeposuit; G I, 54. toti tamen officio maritimo M. Bibulus praepositus cuncta administrabat; C III, 5. huic officio praepositus erat Fufius Calenus legatus; C III, 8. sinistro cornu Antonium, dextro P. Sullam, media acie Cn. Domitium praeposuerat; C III, 89. qui (P. Caucilius) castris antea Pompei praepositus esset; H 32, b.
equitom: duce Gaio Trebonio, equite Rumano, qui eis (militibus) erat praepositus; G VI, 40.
loricatos: qui (loricati) praesidii causa praepositi oppido a Pompeio essent; H 13, b.

praeripio, entreißen, entziehen: beneficium: ne ... arrogans in praeripiendo populi beneficio videretur; C III, 1.
facultatem: adeo .. (commentarii) probantur omnium iudicio, ut praerepta, non praebita facultas scriptoribus videatur; G VIII, pr. b.
societatem: (copiae) proelium commiserunt festinantes praeripere subsequentibus victoriae societatem; A 27.

praerumpo, vorn obreißen, **praeruptus,** jäh, abschüssig: altitudo: erat convallis satis magna latitudine, altitudine praerupta; Af 50.
descensus: erat .. oppidanis difficilis et praeruptus eo descensus; G VIII, 40.
funes: navigio remis incitato (funes) praerumpebantur; G III, 14, b.
iugum: utraque ex parte (est iugum) praeruptum atque asperum; C II, 24.
locus: interiores ... loca praerupta ex ascensu temptant; G VII, 86. praeruptus locus erat; C I, 45.
oppidum: in quo (monte) positum erat praeruptum undique oppidum Uxellodunum; G VIII, 40.
ripae: erat inter Labienum atque hostem difficili transitu flumen ripisque praeruptis; G VI, 7, a.
saxa: omnes oppidi partes praeruptissimis saxis esse munitas; G VIII, 33. saxa multis locis praerupta iter impediebant; C I, 68.
vallis: Pharnaces ... descendere praerupta valle coepit; A 74.

praescribo, Vorschriften machen, vorschreiben, bestimmen: I. alqs: se ... ibi futurum ubi praescripserit, ... obsidibus firmat; G VIII, 48, c.
II, 1. de: cum aut de officio imperatoris desperaro aut praescribere viderentur; G I, 40, c.
2. indir. Frage: si ipse populo Romano non praescriberet, quemadmodum suo iure uteretur; G I, 36. quod ... quid fieri oporteret milites non minus commode ipsi sibi praescribere, quam ab aliis doceri poterant; G II, 20.

praescriptio, Vorwand: ut honesta praescriptione rem turpissimam tegerent; C III, 32. b.

praescriptum, Vorschrift, Befehl: 1. facere: hoc eius (Caesaris) praescripto ex Hispania ad Varum flumen est iter factum; C I, 87.
2. ad: populum Romanum victis non ad alterius praescriptum, sed ad suum arbitrium imperare consuesse; G I, 36. alter (legatus) omnia agere ad praescriptum, alter (imperator) libere ad summam rerum consulere debet; C III, 51, b.

praeseco, abschneiden: praesectis omnium mulierum crinibus tormenta effecerunt; C III, 9, a.

praesens, gegenwärtig, anwesend, augenblicklich, wirksam, entschlossen: alqs: quod pluribus praesentibus eas res iactari nolebant; G I, 18, a. commonefacit, quae ipso praesente in concilio Gallorum de Dumnorige sint dicta; G I, 19. is se praesente de se ter sortibus consultum dicebat; G I, 53. nihil hunc se absente pro sano facturum arbitratus, qui praesentis imperium neglexisset; G V, 7. ut ... ipsum Caesarem ... praesentem adesse existimarent; G VII, 62, a. ut Caesar praesens constituerat; C III, 20. ita quam antea absens (Iuba) habuerat auctoritatem, eam omnem praesens dimiserat; Af 48.
amor: quae (praemia) speciosum reddebant praesentem exercitus amorem; A 48.
animus: (legio) praesentissimo animo pugnans; A 40. postquam haec centurio praesenti animo adversus opinionem eius (Scipionis) est locutus; Af 46. animo praesenti (Cato) se interemit; Af 88, b.
deditio: crudelitas in supplicio, nova religio iurisiurandi spem praesentis deditionis sustulit; C I, 76.
exercitus: exercitu suo praesente conclamavit: quid ad se venirent? G I, 47. terrore praesentis exercitus ... plerique compulsi; C I, 2. haec propter exercitus sui praesentis paucitatem ... praeparaverat; Af 31, c.
facultas: quod omnibus cunctis navibus Pompeius praesentem facultatem insequendi sui ademerat; C I, 29.
imperium: nonnullos ex oppidis demigrare ... ad praesens imperium evitandum; G VIII, 24. se debuisse ... parere praesentibus imperiis; A 67.
inopia: ipse (Caesar) praesentem inopiam quibus poterat subsidiis tutabatur; C I, 52. f. periculum; C III, 17.
libertas: id sibi ad praesentem obtinendam libertatem satis esse; G VII, 66, a.
malum: praesenti malo aliis malis remedia dabantur; C I, 81
periculum: in quo (consilio) si non praesens periculum, at certe longinqua obsidione fames esset timenda; G V, 29. quod (bellum) omnis Gallia libenter sine praesenti periculo susciperet; G VIII, 49. quem ubi Caesar intellexit praesentis periculi atque inopiae vitandae causa omnem orationem instituisse; C III, 17.
tempus: quae fere res non solum inopiae praesentis, sed etiam futuri temporis timore ingravescere consuevit; C I, 52. ad superiorem spem

addita praesentis temporis opinionc; C II, 40. praesentis temporis nccessitati serviebant; A 13.

victoria: sive error aliquis sive etiam fortuna partam iam praesentemque victoriam interpellavisset; C III, 73, b.

vires: in contentione praesentes ad nocendnm habent vires; F 26.

praesentia, Gegenwart: I. affert: multum (pudorem) etiam tribonorum militum et centurionom praesentiom afferre; C I, 67.

est: tanta militum virtus atque ea praesentia animi foit, nt ..; G V, 43.

II. in: satis bobebat in praesentio hostem rapinis ... probibere; G I, 15. Sabinus quos in p. tribunos militum circum se babebat ... se seqnl inbet; G V, 37. ut, si qui etiam in p. se occultassent, tamen his ... pereundum videretur; G VI, 43. quoniam in p. obsidibus cavere inter se non possint; G VII, 2. refertur .. de rege Iuba, ot socins sit ...: Marcellus vero passurum in p. negat; C I, 6, o. in p. Pompei sequendi rationem omittit; C I, 30, a. in p. similem rationem operis instituit; C I, 42. Caesar ... „differendnm est," Inquit, „iter in p. nobis"; C III, 85. cnios (exercitus) numerus in p. fuit peditnm III milia, eqnites CL; Af 3. neqne quicquam solatii in p. neque auxiliom in soorum consilio animum advertebant; Af 10. cuios (equitatus) copiam bobuit in p. non magnam; Af 12. qnibus Caesar in p. gratias egit; Af 36. pecuniam et orgentum in p. familiae donavit; H 33.

praesentio, ahnen, vorausſehen: alqd: cum ille (Covarinus) praesensisset oc profugisset; G V, 54. plus .. (Vercingetorix) animo providere et praesentire existimabotur; G VII, 30.

praesepio, verſperren: aditum: si illorum nontiis confirmari non potestis omni aditu praesepto; G VII, 77, c. aditns .. atqne itinera dno ... maximis defixis trabibus atqne cis praeacutis praesepit; C I, 27.

angustias: has (angustias) sublicis in terram demissis praesepserat; C III, 49.

itinera: ſ. aditnm; C I, 27.

praesertim, zumal, beſonders: I. allein: quibus viribus praesertim homines tantulae staturae ... tanti oneris turrim in muro sese collocare confiderent; G II, 30. p. eo abscnte, qni summam imperii teneret; G III, 17. qui (agri) dari tantae p. multitudini sine ioiuria possint; G IV, 8. etsi (castra) erant exigua per se, vix bominnm miliom septem p. nnllis cum impedimentis; G V, 49. ut tantis copiis tam exiguam mannm p. fugientem otque impeditam adoriri non audeaot; G VI, 8, a. neque crat omninm quisquam, qui nspectum modo tantae multitudinis sustincri posse arbitraretur, p. ancipiti proelio, cum ... pugnaretur; G VII, 76. exeroitum snstinere non posse, p. circumdatum undiqne equitatu; C I, 71. magnom ... difficnltatem ascensnm in noves habere p. ex scapbis; A 8. quae (praeda) etsi erat tenuis, tomen ... erat grata p. virtote parta; A 42, a. non ... vigilantia cnpienti p. aliquid Cassio deerat; A 51.

II. cnm: ſ. **cum,** A, II. praesertim (9 St.) S. 242, a.

qui: ut hostium impetum sustinere posset, praesertim qoos recenti victoria efferri sciret; G V, 47.

praesideo, leiten: ut idem ad portas nrbanis praesideat rebus et duas bellicosissimas provincias absens tot onnis obtineat; C I, 85, c.

praesidium, Schutz, Hülfe, Deckung, Bedeckung, Geleit, Beſatzung, Wache, Poſten, Verſchanzung, Lager; I. **Subject:** defendit: erat .. non oppidnm, non praesidium, quod se armis defenderet; G VI, 34, a.

est: Pnblinm Sulpiciom Rnfnm legatum cum eo praesidio, quod satis esse arbitrabatur, portum tenere inssit; G IV, 22. praesidii tantum est, nt no murus quidem cingi possit; G VI, 35, b. confirmatur opinio barbaris, ... nullnm esse intus praesidinm; G VI, 37. nt ... ille ... alias regiones ... peteret non maiore equitum praesidio quam quattuor; G VI, 43. hic cognosci licuit, quantum esset bominibus praesidii in animi firmitudine; C III, 28, a. quod in ipso (Eophranore) satis praesidii pro virtute ac felicitate eius putarent esse; A 25, b. ubi nostrum erat praesidium. A 44, b. nbi praesidium erat adversariorum, cui praeerat C. Considius; Af 3. in qoo oppido praesidium fuit regium; Af 23. cum ... animadvertisset praesidinm Caesaris ibi esse; Af 33. quarum (turriom specnlarumqne) apnd ultimam praesidium et statio fuit Scipionis; Af 37. in qua (turri) docui esse praesidium stationcmqne Numidarum; Af 38. quoniam ibi praesidium grande Numidarum essc cognoverat; Af 42. quod in Uticensibus propter beneficiom legis Iuliae parum snis partibus praesidii esse existimaverat; Af 87, a. ſ. defendit. — II, 1. relinqno, G I, 51.

incendunt, recipiunt: ſ. II, 1. relinqoo; B 27.

pervenit: antequam Caesaris praesidium eo perveniret; Af 74.

possnnt: ut ne magna quidem multitudine ... eius † discessn monitionum praesidia circomfundi possent; G VII, 74.

propugnant: multiplici praesidio pertinaciter propngnantibus; A 26.

venit: cum ad eundem locum eius (Pompei) praesidium venisset; H 25, a.

videtor: quod nullom amicis in eo praesidiom videretur positum esse; G VII, 10.

II. **nach Verben:** 1. **Accuſativ:** addo: praesidio legionum addito nostris animns augetur; G VII, 70.

oddnco: com ... rumores .. exsisterent, magna Caesari praesidio terrestri itinere, Syria Ciliciaque, addnci; A 25, a.

capio: fuga sibi praesidium cupiunt; H 38.

circumduco: qnos Pompeins ... omnia sua praesidia circumduxit atque ostentavit; C III, 61.

circumfundo: ſ. I. possunt. — colloco: ſ. **colloco** praesidinm (3 St.) S. 184, a. — commemoro: ſ. III, 2. longe. — comparo: ſ. **comparo** praesidiom (3 St.) S. 191, a.

confirmo: ego reliqnas portas circumeo et castrorum praesidia confirmo; C III, 94.

constitno: praesidia in Rutenis provincialibus, Volcis Arecomicis, Tolosatibus circnmqoe Narbonem ... constituit; G VII, 7. nostra praesidia (erant constituta) LXXX cobortibus et IX milibus eqoitnm; H 30. * ex fuga bac qoi oppidnm Mundam sibi constituissent praesidium; H 32, a.

decutio: eum (collem) decusso Labieni praesidio celeriter occupaverunt; Af 50.

deduco: ſ. **deduco** praesidia (4 St.) S. 256, b. — deicio: ſ. V, 3, a; C III, 35. **deicio** praesidiom (4 St.) S. 260, b.

deturbo: praesidiom .. inde deturbarent; Af 39.

dispono: ſ. **dispono** praesidia (8 St.) S. 287, b.

divido: cuins (hostis) timore antea dividere praesidio ... prohibitus erat; G VIII, 37.

do: tantum orare et petere ab eo (Caesare), ut sibi praesidium daret; Af 33. praesidio .. dato; Af 33.
educo: Varus praesidium, quod introduxerat, ex oppido educit ac profugit; C I, 13.
expello: Hispanis (gratias agit), quod praesidia expulissent; C II, 21.
feru: ut neque maritimis nauticisque sollertia atque ars praesidium ferret; A 16.
firmo: Caesar interim ... praesidia firmare copiis maioribus; Af 20, a.
habeo: f. **habeo,** III. praesidium (8 St.) S. 427, a.
interficio: inspectantibus adversariis interfecto praesidio Scipionis; Af 76. interfecto regio praesidio; Af 77.
introdnon: f. educo.
iugulo: praesidium, vigiles iugulant; H 35.
mitto: f. **mitto,** III. praesidium (6 St.) S. 621, b.
munio: cum legio Caesaris nona praesidium quoddam occupavisset et munire coepisset; C III, 45.
occupo: in occupandis praesidiis magna vi uterque nitebatur; C III, 45. f. munio.
oppugno: M. Octavium ... compluribus .. locis nostrorum militum oppugnare praesidia; A 44, a. Fabius Maximus, quem ad Mundam † praesidium oppugnandum reliquerat; H 41.
paro: propter loci difficultatem neque equo neque vehiculo saluti suae praesidium parare poterat; H 39.
peto: quae gens ... praesidium .. ab eo (Caesare) militum petierat; C III, 80, a.
pono: f. **pono,** II. praesidium (7 St.) S. 790, b.
provideo: ad hos omnes casus provisa erant praesidia cohortium duarum et viginti; G VII, 65. quoniam praesidia sunt in tot annos provisa; F 26.
recipio: praesidium .. nostrum recepit; A 44, b. erat bene magna *manus* intra Pompeianarum partium, quae praesidium receptum indignaretur; H 35.
relinquo: Caesar praesidium utrisque castris, quod satis esse visum est, reliquit; G I, 51. qui (Cimbri Teutonique) ... custodiam ex suis ac praesidium sex milia hominum una reliquerunt; G II, 29. hostem et vagari et vias obsidere et castris satis praesidii relinquere; G III, 23. ad utramque partem pontis firmo praesidio relicto; G IV, 18. praesidio quinque cohortium impedimentis relicto; G VI, 7, a. firmo in Treveris ad pontem praesidio relicto; G VI, 9. ubi pons erat perfectus praesidiumque ab Caesare relictum; G VI, 35, a. praesidio e regione castrorum relicto; G VII, 61. praesidio in castris relicto; C I, 81. Caesari ad ... socios confirmandos, praesidium urbibus relinquendum necesse erat adire Apolloniam; C III, 78, a. Lepti sex cohortium praesidio cum Saserna relicto; Af 9. Uticae grandi praesidio relicto; Af 24. praesidio Lepti, Ruspinae, Acillae relicto; Af 67. ibi praesidio relicto; Af 68. praesidio ibi cum Oppio legato relicto; Af 68. ibi .. III *legionum* praesidio relicto; Af 80. castris motis Ucubim Pompeius praesidium, quod reliquit, iussit ut incenderent et ... se reciperent; H 27.
spero: errare eos dicunt, si quicquam ab his praesidii sperent, qui suis rebus diffidant; G V, 41.
teneo: neque se praesidium, ubi constitutus esset, sine auxilio Scipionis tenere posse; C III, 36, b.
tueor: quae (legio) praesidia tueretur, ex quibus praesidiis quintadecima deducebatur; G VIII, 54.

2. **Genetiv:** indigeo: ut cives Romani indigentes praesidii *; H 17.
3. **Dativ:** deduco: deductis tribus in arcem oppidi cohortibus a Varrone praesidio; C II, 19.
dimitto: pauci*s* turmis praesidio ad impedimenta dimissis; G VI, 8, b.
dispono: reliquas cohortis VII in castris propinquisque castellis praesidio disposuerat; C III, 88.
duco: cum Caesar omnino XII naves longas praesidio duxisset; C III, 7.
educo: quas (naves) praesidio onerariis navibus Curio ex Sicilia eduxerat; C II, 23.
egredior: hac cum ... cotidiana consuetudine egressae || egressis || pabulatoribus praesidio ... legiones .. duae flumen transissent; C I, 40, a.
figo: nostris .. adhuo fixi praesidiis bellum ducunt; H 26.
habeo: neque ... equitatum sibi praesidio habuit; H 2.
insequor: illi praesidio insecuti ex aversione legatos iugularunt; H 22, a.
mitto: ipse (Caesar) equites ... praesidio pabulationibus mittit; G VIII, 11. equitatum .., qua consuetudine pabulatoribus mittere praesidio consuerat, praemittit; G VIII, 17. bis (impedimentis) una legio missa praesidio est; C III, 75. Caesar ... Marcium Crispum tribunum ... praesidio Thabenam mittit; Af 77.
praeficio: praesidio navibus*que* Quintum Atrium praefecit; G V, 9. ei loco praesidioque Gaium Volcatium Tullum adolescentem praefecit; G VI, 29.
praemitto: praesidio his equitibus legionem V praemiserat; Af 60.
praesum: quorum alter oppidi muris, alter praesidiis terrestribus praeerat; C III, 15. qui (C. Decimius) ibi cum grandi familia praeerat praesidio commeatui; Af 34. f. 1. est; Af 3.
relinquo: easdem copias, quas ante, praesidio navibus reliquit; G V, 11. qui praesidio contra castra Labieni erant relicti; G VII, 62, b. duabus legionibus praesidio relictis; G VII, 68. quos (equites) sibi praesidio reliquerat; C I, 41. duabus auxiliaribus cohortibus Ilerdae praesidio relictis; C I, 63. paucis praesidio relictis cohortibus; C I, 69. duas ibi legiones praesidio reliquit; C II, 22. praesidio .. Apolloniae cohortibus IV, Lissi I, III Orici relictis, C III, 78, b. quae (cohortes) ibi praesidio erant relictae; C III, 95. qui (milites) ex veteribus legionibus erant relicti praesidio navibus ex numero aegrorum; C III, 101, c. quas (cohortes) Pharnaces praesidio reliquerat; A 76. f. **castra,** II, 2. relinquo (9 St. C III, 89) S. 139, b. **impedimentum,** II, 2. relinquo (3 St.) S. 461, b.
resisto: Drappes castris praesidio cum parte copiarum restitit; G VIII, 35.
sum: qui hominum milibus circiter XV agmen hostium claudebant et novissimis praesidio erant; G I, 25. amicitiam populi Romani sibi ornamento et praesidio, non detrimento esse oportere; G I, 44, b. inde duae legiones ... totum agmen claudebant praesidioque impedimentis erant; G II, 19. quae (legiones) in novissimo agmine praesidio impedimentis fuerant; G II, 26. qui (equites) praesidio navibus essent; G V, 9. locus ipse erat praesidio barbaris; G VI, 34, b. quae (urbs) praesidio et ornamento sit civitati; G VII, 15. eo supplemento, quod nuper ex Italia venerat, relicto Agedici, ut esset impedimentis praesidio; G VII, 57. Dumnacus instruit aciem, quae suis esset equitibus in vicem praesidio; G VIII, 29. alii ut praedae praesidio sint, alii ut venientibus resistant atque eos propellant; C I, 55. est animadversum ab legionariis ... magno sibi esse prae-

sidio posse, si ... turrim ... fecissent; C II, 8. idem auster increbuit nostrisque praesidio fult; C III, 26. ut (funditores) praesidio nostris se recipientibus essent; C III, 46. alteram (legionem) alteri praesidio esse iusserat; C III, 89. cobortes, qnae praesidio in castellis fuerant, sese Sullae dediderunt; C III, 99. cum esset legio praesidio Messanae; C III, 101, b. quae (cobortes) essent praesidio contra Gaetulos; Af 55. qui (Mauri equites) in eodem cornu elepbantis erant praesidio; Af 83. Thapso qui erant praesidio ex oppido eruptionem ... faciunt; Af 85, a. postquam animadverterunt neminem ibi esse [praesidio]; Af 85, a. quibns miseris ea res parvo praesidio fuit; Af 85, b. ut .. sibi equitatus, qui ex provincia fuisset, praesidio esset; H 2. partim ubi equitatus partim nbl pedestris copia in statione et in excubitu castris praesidio esse possent; H 6.

4. **mit Präpositionen:** absum a: qui .. fontes a quibusdam praesidiis aberant longius; C III, 49.

claudo contra: Pompeius oppidum, quod contra sua praesidia portas clausisset, lncendit; H 27.

commigro intra: udversarios ... eorum (oppidorum) incolas intra sua praesidia coëgisse commigrare; Af 20, b.

oonfero ad: adversarii male accepti tum demum se ad sua praesidia coutulerunt; Af 18.

confugio in: saepenumero ... complures Gaetuli ... ad te voluimus in tuaque praesidia confugere; Af 35, a.

congero in: Caesar ... aliquantum numerum frumenti in sua praesidia congesserat; Af 21.

eontendo ad: Cn. Pompeius ... ad navale praesidium parte altera Carteiam contendit; H 32, b. — per: recta per adversariorum praesidia ad oppidum contendunt; H 3, b.

deduco ex: quas (cobortes) ex proximis praesidiis deductas fors obtulit; G VII, 87. Caesar cobortes legionis XIII ex praesidiis deducit; C I, 12. cobortes LX ex maximis castris praesidiisque deductas ad eam partem munitionnm ducit, quae ..; C III, 62. deductis quibusdam cobortibus ex praesidiis; C III, 65. Caesar postero die ex omnibus praesidiis cobortes deduxit; Af 41. f. I. tueor.

diffugio ad: ii (frumentarii) repentino malo perterriti diffugiunt ad sua praesidia; G VIII, 35.

discedo a: servus ... ita clam a Caesaris praesidiis in Pompei castra discessit; H 18, a.

dispono in: quae (milia decem peditum) in praesidiis rei frumentariae causa dispoueret; G VII, 34.

emitto ex: uuum, quod cohortes ex statione et praesidio essent emissae, questus; G VI, 42.

habeo in: quas (cohortes) ibi in praesidio habuerat; C I, 15, b.

interoludo a: legiones a praesidio atque impedimentis interclusas maximum flumen distinebat; G VII, 59.

intro intra: quod intrare intra praesidia periculosum putabat; G VII, 8.

maneo in: quae (Cleopatra) manserat in fide praesidiisque eius (Caesaris); A 33.

recipio ad: ad sua praesidia sese (Caesar) recipere coepit; Af 17. ut ... illi caede facta ad praesidia Pompei se reciperent; H 16, a.

relinqno in: quae (legio) in praesidio relinquebatur; G VI, 33. qui in praesidiis relicti sui milites fuissent; Af 11.

sequor ex: qui .. eos (equites) armati ex praesidio secuti sunt; C III, 28, b.

sucourro ex: ne ex proximis praesidiis succurri posset; C III, 52.

sum in: quae (cobortes) essent ibi in praesidio; C II, 20, a. Alexandrini ... admoniti a regis amicis, qui in Caesaris erant praesidiis; A 23. quae (cobortes) fuerant Cordubae in praesidio; A 57, b. — intra: qui .. intra praesidia Pompei fuissent neque operam in re militari praestitissent; C III, 83.

venio ad: qui (L. Iunius Paciaecus) cum ad Cn. Pompei praesidia venisset; H 3, b.

III. **nach Adjectiven und Adverb:** 1. fretus: illi (Menapii) nulla coacta manu loci praesidio freti in silvas paludesque confugiunt; G VI, 5.

2. longe a: Scipio ... non longe a castris praesidioque, quod supra commemoravi, mille passibus ad mare versus consedit; Af 80.

tutus ab: nullum portum terrae Africae ... tutum ab hostium praesidio fore suspicabatur; Af 3.

IV. **nach Substantiven:** alqd: f. I. est; G VI, 35, b. C III, 28, a. A 25, b. Af 87, a. — II, 1. spero.

fiducia: ostendit cives Romanos, qui eius praesidii fiducia una erant; G VII, 38, b.

locus: qui (M. Antonius) proximum locum praesidiorum tenebat; C III, 65.

munitio: nam et munitione praesidii ita (equites) coangustabantur, nt ..; H 23, b.

pars: ibi parte praesidii relicta; Af 33.

spes: ubi cuique aut valles abdita ... aut palus impedita spem praesidii aut salutis aliquam offerebat, consederat; G VI, 34, a.

V. **Umstand:** 1. **Accusativ:** ita firmissimum eius praesidium Ateguam proficiscitur; H 6.

2. **Ablativ:** coërceri: si permanerent in fide reges, praesidiis eos nostris esse tutos; si essent ingrati, posse iisdem praesidiis coërceri; A 33.

confidere: praesidio cobortium confisi nostri acerrime proeliantur; G VIII, 19, b. confisus (Caesar) praesidio legiouum trium et munitione fossae; C I, 42.

decernere: quo praesidio tuto et libere senatus, quae vellet, decernere auderet; C I, 2.

firmari: nt ... praesidio .. firmata ad classim receptacula muniret; Af 9.

occupare: id .. oppidum (Pelusium) firmo praesidio occupatum Achillae propter opportunitatem loci ... in suam redegit potestatem; A 26. loca .. idonea opportunaque compiura praesidiis occupare (coepit); Af 79.

petere: f. est; G VI, 43.

proficisoi: ipse (Caesar) equitum praesidio ... ab oppido Bibracte proficismitur ad legionem XIII; G VIII, 2. ipse (Caesar) equitnm praesidio Narbonem profectus est; G VIII, 46, a.

remittere: quod fere plerisque accidit, ut praesidio litterarum diligentiam in perdiscendo ... remittant; G VI, 14.

tegi: cum ... nec silvarum praesidio tempestatibus durissimis tegi possent; G VIII, 5,

tenere: is locus praesidio ab bis (hostibus) non nimis firmo tenebatur; G VII, 36. haec eadem (castella) noctu excubitoribus ac firmis praesidiis tenebantur; G VII, 69. qui (Lucretius, Attius) id oppidum VII cobortium praesidio tenebant; C I, 18. qui (saltus) eo tempore ab L. Afranio legato praesidiis tenebantur; C I, 37. bos (colles) primum praesidiis tenuit; C III, 43. nt ... quam latissimas regiones praesidiis teneret; C III, 44, a. eos, qui praesidio eum locum tenebant, ... depulerat; A 19. Caesar ... ea parte victor introiit, quae praesidio hostium tenebatur; A 32. — Cassius contra suis se tenet praesidiis; A 63, a.

tueri: id oppidum (Adrumetum) C. Considius Lougus unius legionis praesidio tuebatur; C II, 23. quae (oppida) ipsi suis praesidiis tueri poterant; Af 20, b.

tutus: f. coërceri.

3. **Präpositionen:** a: a praesidiis adversariorum Calydone et Naupacto relictis || deiectis ||; C III, 35. cum (Lusitanus) a Caesaris praesidio fuisset conspectus; H 38.

causa: eo sex cohortes praesidii causa ex provincia misit; C II, 18, a. qui (tribuni, centuriones) eo p. c. venerant; C II, 21. quos (Gallos Germanosque) ibi A. Gabinius p. c. apud regem Ptolemaeum reliquerat; C III, 4, b. qui (equites) eo p. c. missi erant; C III, 22. militibus .. (defendentibus), quos p. c. miserat Caesar; C III, 40. quos (milites) rex in oppido p. c. reliquerat; C III, 106. quae (naves) p. c. Alexandriae esse consuerant; C III, 111. cuius (Pompei) in adventum p. c. Caesar *cum* complura castella occupasset; H 6. ibi p. c. castellum Caesar habuit constitutum; H 8. qui (loricati) p. c. praepositi oppido a Pompeio essent; H 13, b. qui p. c. ab his reciperentur; H 22, a. nisi prupter equitum concessum || congressum || ... levem armaturam p. c. non longe ab opere *; H 25, b.

clam: quo ex oppido ... legati clam praesidia Cn. Pompei Caesarem cum adissent; H 3, a. hio (Philo) clam praesidia *in* Lusitaniam proficiscitur; H 35.

cum: erat aeger cum praesidio relictus Publius Sextius Baculus; G VI, 38. in quo (oppido Thisdra) Considius per id tempus fuerat cum grandi praesidio cohorteque sua gladiatorum; Af 76. ubi Vergilius cum grandi praesidio praeerat; Af 79. ubi Scipio magnum frumenti numerum, armorum ... cum parvo praesidio habuerat; Af 89. Sex. Pompeius frater, qui cum praesidio Cordubam tenebat; H 3, a. Caninium legatum cum praesidio intromittit; H 35. f. I. est; G IV, 22.

gratia: Lucium Cispium cum classe ... ad Thapsum versus in stationem praesidii gratia commeatus sui mittit; Af 62.

intra: cupidius dum intra praesidia illorum (adversariorum) student caedem facere; H 23, b.

sine: quod ... neque imperator sine praesidio ad legiones pervenire possit; G VII, 1. omnes sagittarii funditoresque destituti inermes sine praesidio interfecti sunt; C III, 93, b.

VI. **Lücken:** mediisque eorum praesidiis com essent * || recepti ||; H 3, b. † nam idcirco propter suo praesidio fuisset conspectus celeriter ad munitum locum natura ceperat sibi Pompeius; H 38.

praesto (sum), gegenwärtig, zur Verfügung, bereit: alqs: cum ad fines regni sui Sabino Cottaeque praesto fuissent; G V, 26. alii quoque equitatui edicit, uti suo quisque loco paratus armatusque praesto esset; Af 31, a. tu velim mihi ad urbem praesto sis; F 15.

apparitores, speculatores: speculatores apparitoresque omnes ut sibi praesto essent; Af 37.

magistratus, principes: edictum .. praemittit, ad quam diem magistratus principesque omnium civitatum sibi esse praesto Cordubae vellet; C II, 19.

praesto, voranstehen, den Vorzug haben, besser sein, übertreffen, einstehen, leisten, geben, beweisen, zeigen: 1. alqs: com virtute omnibus praestarent; G I, 2. quod .. numero militum praestabant; C III, 44, b. cum ipsi numero equitum militumque praestarent; C III, 47. qui (Rhodii) cum in omnibus dimicationibus et scientia et virtute praestitissent, tum ..; A 11. ut ... neque numero navium praestantibus multitudo prodesset; A 16.

civitas: quod .. civitas ... hominum multitudine praestabat; G II, 15.

classis: cum his navibus nostrae classi eiusmodi congressus erat, ut una celeritate et pulsu remorum praestaret; G III, 13, b.

homo: superbius .. factum ... in Scipionem, hominem illa familia, dignitate, honoribus praestantem; Af 57.

vir: iis .. (cohortibus) Carfulenum praefecit, et animi magnitudine et rei militaris scientia virum praestantem; A 31.

II, 1. Infinitiv: || praestare ... || Gallorum quam Romanorum imperia praeferre || perferre ||; G I, 17. sibi praestare ... quamvis fortunam a populo Romano pati, quam ab his per cruciatum interfici, inter quos dominari consuessent; G II, 31. copiasne adversus hostem ducere, an castra defendere, an fuga salutem petere praestaret; G IV, 14. in acie praestare interfici, quam non veterem belli gloriam ... recuperare; G VII, 1. praestare visum est tamen omnis difficultates perpeti quam tanta contumelia accepta omnium suorum voluntates alienare; G VII, 10. praestare omnes perferre acerbitates, quam non civibus Romanis ... parentarent; G VII, 17, b. praestare dicebant per virtutem in pugna belli fortunam experiri, quam desertos ... gravissimum supplicium perpeti; C II, 30. f. 2. C II, 31, b.

2. acc. c. inf.: quanto haec dissimulare || dissimulari || et occultari, quam per nos confirmari praestet? C II, 31, b. quod praestare arbitrabatur unum locum ... quam omnia litora ac portus custodia clausos teneri; C III, 23. f. IV. H 19.

III. alqm: qui (Bellovaci) belli gloria Gallos omnes Belgasque praestabant; G VIII, 6.

alqd: praestaret, quod proficiscenti recepisset; C III, 82, b.

constantiam: ut ... hanc virtutis constantiam in tua victoria, non in illius (Pompei) calamitate praestarem; H 17.

diligentiam: tempestate impediti vigiles non poterant diligentiam praestare; H 3, b.

fidem: f. **fides,** II, 1. praesto (3 St.) S. 396, a.

frequentiam: quod frequentiam atque officium suum Antonio praestitissent; G VIII, 50.

frumentum: ne frumentum conferant, quod praestare debeant; G I, 17.

gratiam: qui ex Curionis proelio capti conservatique parem gratiam in fide servanda praestare voluerant; Af 40.

mobilitatem: ita mobilitatem equitum, stabilitatem peditum in proeliis praestant; G IV, 33.

officium: ego certe meum reipublicae atque imperatori officium praestitero; G IV, 25. f. **officium,** II, 1. praesto (4 St.) S, 710, a.

operam: qui .. intra praesidia Pompei fuissent neque operam in re militari praestitissent; C III, 83.

periculum: ille (Libo) neque legatos Caesaris recipere neque periculum praestare eorum; C III 17.

stabilitatem: f. mobilitatem.

virtutem: hostes etiam in extrema spe salutis tantam virtutem praestiterunt, ut ..; G II, 27. praestate eandem nobis ducibus virtutem, quam saepenumero imperatori praestitistis; G VI, 8, a.

IV. mit doppeltem Accusativ: ut qualem * gentibus me praestiti, similem in civium deditione praestabo; H 17. qualem me illi praestiti, tali virtute et constantia [futurum] me in te praestabo; H 19.

praestolor, erwarten: huius adventum L. Caesar filius cum x longis navibus ad Clupeam praestolans; C II, 23.

praesum, vorstehen, an der Spitze stehen, beaufsichtigen, leiten, befehligen, den Oberbefehl haben: alqs: nt Mandubracium ... in civitatem mittat, qui praesit imperiumque obtineat; G V, 20. L. Staberius, qui ibi praeerat; C III, 12. Otacilius Crassus, qui Lissi praeerat; C III, 28, a. M. Cato .., qui Uticae praeerat; Af 22. C. Vergilius praetorius, qni Thapsi, oppido maritimo praeerat; Af 28. Considius Lungus, qui Adrumeti cum duabus legionibns et eqnitibus DCC praeerat; Af 33. M. Cato, qui Uticae praeerat; Af 36. fortiter repugnante P. Cornelio, evocato Scipionis, qui ibi praeerat; Af 76. nbi Vergilius cum grandi praesidio praeerat; Af 79. ubi Considius praeerat; Af 86. Cousidius, qui Thisdrae cum familia sna, gladiatoria mauu Gaetulisque praeerat; Af 93. Attinm Varum eircum castella praeesse; H 27. — bis (Unellis) praeerat Viridovix; G III, 17. vgl. pagis. bello: ſ. magistratus. Vatinius, qui Brundisio praeerat; C III, 100. cui (castello) praeerat Quintns Titurius legatus; G II, 9. qnibus (castris bostium) praeerat Saburra: C II, 38. e eaptivis quaerit, quis castris ad Bagradam praesit: respondeut Saburram; C II, 39. elassi: ſ. **classis,** 2. praesum (7 St.) S. 169, b. ubi C. Messius cobortibus praeerat; Af 43. Cavarillus, qni pest defectienem Litavici pedestribus eupiis praefuerat; G VII, 67. bis .. omnibus drnidibus praeest uuus; G VI, 13, b. ex Macedonia CC (equites) erant, quibus Rbaseypulis praeerat, excellenti virtute; C III, 4, b. eqnitatui, quem auxilio Caesari Haedui miserant, Dumnorix praeerat; G I, 18, b. qui .. equitatui praeerant perturbabantnr; G I, 39, b. id cum animadvertisset Publius Crassns adolescens, qui equitatui praeerat; G I, 52 cui (equitatui) praeerat Vibius Curius; C I, 24. praeesse .. (Scipionem) suo nomine exercitui; C III, 57. qui (Achillas) veterano exercitni praeerat; A 4. L. Plancus, qui legionibus praeerat; C I, 40, b. qui legionibus praeerant; A 65, a. qui summo magistratui praeerat, quem vergebretum appellant Haedui; G I, 16. bis militibus Quintum Titnrium Sabinum et Lucium Aurunculeium Cottam legatos praeesse iussit; G V, 24. qunrum elter oppidi muris, alter praesidiis terrestribus praeerat; C III, 15. navibus: ſ. **navis,** II, 2. praesum (4 St.) S. 652, a. collaudatis militibus atque iis, qui negetio praefnerant; G V, 2. qni negotiis praeerant; C III, 61. buic officio oppidoque Manius Acilius legatus praeerat; C III, 39. oppido: ſ. **oppidum,** II, 2. praesum (5 St.) S. 728, a. pagus centum Suevorum ad Rbenum consedisse ...; bls praeesse Nasuam et Cimberium fratres; G I, 37. cum ... dimidiae parti (classis) praeesset P. Sulpicius praetor Vibone ad fretum, dimidiae M. Pomponius ad Messanam; C III, 101, a. cui (praesidio) praeerat C. Cousidius; Af 3. ſ. muris. regionibus: ſ. reges. Gaium Fufinm Citam, bunestum equitem Romanum, qui rei frumentariae inssn Caesaris praeerat, interficiunt; G VII, 3. ſ. druides. — mit doppeltem Dativ: C. Decimius qunestorius, qui ibi cum grandi familia praeerat praesidio commeatui; Af 34.

adolescens: ſ. alqs equitatoi; G I, 52.

druides: (Germani) neque druides babent, qui rebus divinis praesint, neque sacrificiis student; G VI, 21.

eques: ſ. alqs rei. — evecatus: ſ. alqs; Af 76.

filius: praeerat Aegyptiis navibus Pompeius filius; C III, 5. Cn. Pompeius filius, qni classi Aegyptiae praeerat, ad Oricum venit; C III, 40.

legatns: ſ. alqs castello, militibus, officio.

magistratus: magistratus, qui ei bello praesint, nt vitae uecisque babeant potestatem, deliguntur; G VI, 23.

praator: ſ. alqs parti.

reges, quibus regionibus quattuor reges praeerant, Cingetorix, Carvilius, Taximagulus, Segovax; G V, 22.

praeter, vorbei, vorüber, gegen, wider, außer: I. proficiseor: (Caesar) praeter hostium castra proficiseitur cum copiis et oppidum potitur; Af 68.

traduco: (Ariovistus) praeter castra Caesaris suas copias traduxit; G I, 48.

II. zum Satz: praeter se denos ut ad colloquium adducerent, postulavit; G I, 43, a. — nt praeter Haednos et Remos ... nulla fere civitas fuerit non suspecta nobis; G V, 54. cum reliqui praeter Senones, Carnutes Treverosque venissent; G VI, 3. praeter eum (T. Caecilium) centuriones IV, milites amplius CC (interficiuntur); C I, 46. snis omnibus praeter Fabium incolumibus; C II, 35, b. nulla Thessaliae fuit civitas praeter Larisaeos, ... qnin Caesari parerent; C III, 81. illi ... ad congrediendum in aeqnum locum non sunt ausi descendere praeter unum Antistium Turpionem; H 25, a. quoniam reliqni ... neque victoriam diutius tenere (potuerunt) praeter unum L. Sullam ‖ Sillam ‖; F 18. — materia cuiusque generis ut in Gallia est praeter fagum atque abietem; G V, 12. praeter ipsam Africam terram nibil ... ab illorum scelere insidiisque reliquum futurum; Af 26, b. nt praeter ipsum militem et arma nec vas nec mancipinm ... in naves imponl pateretur; Af 47. ut praeter auctoritatem vires queque ad coërceudnm haberet; C III, 57. capillo sunt promisso atqne omni parte eorporis rasa praeter eaput et labrum superius, G V, 14. ut ex nostris praeter duos centariones sit nemn desideratus; H 23, b. eonsuetudinem: ſ. **consuetudo,** V, 2. praeter (7 St.) S. 218, a. praeter paucos eqnites ... reliquos .. interficit; Af 95. praeter equites nullo loco aequo se committere audebant; H 25, a. fagum. ſ. abietem. commeatus omui genere praeter frumentum (exercitus) abundabat; C III, 49. labrum: ſ. capnt. harum .. omnium legiounm biberna praeter eam, quam Lucio Roscio ... deducendam dederat, milibus passuum centum continebantur; G V, 24. praeter bas (legiones) exspectabat cum Scipione ex Syria legiones II; C III, 4, a. neque .. temere praeter mercatores ille adit quisquam; G IV, 20. militem: ſ. arme. praeter bas (naves erant) XXII, ... constratae omnes; C III, 111. oneraria reliquaeque (naves) praeter paucas ... errabundae diversa loca petierunt; Af 2. cum tantum repentini periculi praeter epinionem accidisset; G III, 3. qnod praeter opinionem consuetudinemque acciderat; C I, 45. oppida praeter ea pauca, quae ipsi suis praesidiis tueri poterant, reliqua dirui atque deleri; Af 20, b. neque iis ipsis quicquam praeter oram maritimam atque eas regiones, quae sunt contra Gallias, notum est; G IV, 20. (Achillas) occupabat Alexandriam praeter eam uppidi partem, quam Caesar ... tenebat; C III, 111. qui (praefecti, exactores) praeter imperatas pecunias suo etium privato compendio serviebant; C III, 32, b. ut locis frigidissimis neque vestitus praeter pellis haberent quicquam; G IV, 1. omnibus primae coburtis centurionibus interfectis praeter principem priorem; C III, 64. regioues: ſ. oram. qno praeter sacerdotes adire fas non est; C III, 105. demonstrant sibi praeter agri sulum nihil esse reliqui; G I, 11. ubi praeter spem quos fugere credebant infestis signis ad se ire viderunt;

G VI, 8, b. militum pars ... praeter spem incolumis in castra pervenit; G VI, 40. quod haec praeter spem acciderant eius; C III, 70. terram: f. Africam.

praeterea, außerdem, überdies, ferner: I. allein: praeterea se neque sine exercitu in eas partes Galliae venire audere; G I, 34. quod si p. nemo sequatur; G I, 40, d. multis p. viris fortibus ... evocatis; G III, 20. quod p. navium longarum habebat, quaestori, legatis praefectisque distribuit; G IV, 22. complures p. minores subiectae insulae existimantur; G V, 13. p. accidit, ... ut vulgo milites ab signis discederent; G V, 33. multa p. de sideribus atque eorum motu ... disputant; G VI, 14. magna p. multitudo calonum ... sequitur; G VI, 36. p. salutis causa rei familiaris commoda neglegenda; G VII, 14, a. p. oppida incendi oportere; G VII, 14, b. p. cognitum compertumque sibi alieno esse animo in Caesarem milites; C I, 6, a. p. filius Domitii aliique complures adolescentes (erant); C I, 23. p. scutatae [citerioris provinciae] et cetratae [ulterioris Hispaniae] cohortes circiter LXXX (erant); C I, 39. erant p. cuiusque generis hominum milia circiter VI; C I, 51. complures (naves longas) p. Hispali faciendas curavit; C II, 18, a. multa p. spolia praeferebantur; C II, 39. p. magnum numerum ex Thessalia ... supplementi nomine in legiones distribuerat; C III, 4, a. multa p. generatim ad avaritiam excogitabantur; C III, 32, a. p. Ephesi a fano Dianae ... pecunias Scipio tolli iubebat; C III, 33. eodem tempore duobus p. locis pugnatum est; C III, 52. multi p. in finitimas civitates refugerunt; C III, 99. p. duae sunt depressae triremes; C III, 101, c. multi p. capitis damnati exulesque convenerant; C III, 110. erant p. equitum milia duo; C III, 110. servos p. puberes armaverant; A 2. p. alias (turres) ambulatorias totidem tabulatorum confixerant; A 2. magna p. multitudo in reliquis navibus propugnatorum est interfecta; A 11. p. nautici homines ... ad naturale ac domesticum bonum refugere cupiebant; A 12. magnum p. numerum minorum navigiorum ... producunt; A 14. multae (naves) p. capiuntur aut ... merguntur; A 46. multa p. et magna praemia singulis concedebat; A 48. complura p. castella et oppida non longe a mari reliquit; Af 2. quod ... maxima .. auxilia haberet ..., p. ex fuga [Labienus] quos secum a Brundisio transportaverat equites Germanos ..., p. regia auxilia elephantis CXX; Af 19, b. p. Petreiano auxilio adhibito equitibus MDC; Af 19, b. ut ... p. ferrum, plumbum mitteretur; Af 20, b. p. ex omni Africa frumentum adversarios in pauca oppida ... comportasse; Af 20, b. p. ipsius (Caesaris) nomen auctoritasque magna ex parte eorum (adversariorum) exercitus minuebat audaciam; Af 31, b. p. ita ex Sicilia exercitum transportabat, ut ...; Af 47. id hac ratione opus instruebat, ut ..., p., quo facilius colloquia fieri possent; Af 51. viator p. ab Iuba ad eum (Aquinum) est missus; Af 57. p. haec quoque eum (Caesarem) causa tardavit, quod ..; Af 58. p. Numidas levisque armaturae infinitam multitudinem ... opposuerat; Af 59. p. ex tironum (legionibus) paucas (cohortes) adiecerat; Af 60. multa p. verisimilia proponebant; H 2. in quibus duo * multi p. armis exuti fugerunt; H 9. secum .. extulerunt ... p. argentum, vestimenta; H 16, a. multa p. (Iunium) dixisse; H 16, b. p. multa scelera ab iis fieri, qui ..; H 22, a. p. auxiliares accedebant prope alterum tantum; H 30. p. (ceciderunt) Labienus, Attius Varus; H 31, b. tum praeterea accedebat, ut aggerem *; H 41. nihil praeterea moliantur; F 26.

II. et: perfugere plures ..., et praeterea intercepti [hostium] complures equites peditesque; Af 19, a. Cirtamque ... capit et p. duo oppida Gaetulorum; Af 25. in insidiis ... consedit et p. post montem [...] equites ... collocaverat; Af 50. adversariorum aquilae sunt ablatae XIII et signa et fasces p. hos habuit *; H 31, b. — que et miles ... virtutem bestiae cognosceret ..., p. et iumenta bestiarum odorem ... non reformidarent; Af 72.

que: magnaque p. multitudo ... latronum .. venerat; G III, 17. qui omnes discessu Curionis multique p. per simulationem vulnerum ... sese recipiunt; C II, 35, b. videre licuit ... tabernacula protecta edera multaque p., quae nimiam luxuriam ... designarent; C III, 96.

praetereo, vorübergehen, vergehen, übergehen, unerwähnt lassen: I, 1. quin: praeterire tamen non potui, quin .. scriberem ad te; F 14.

2. quod: suo loco praeteritum est, quod equites ex Italia ... venissent; H 10.

II. alqm: † Philippus et Cotta privato consilio praetereuntur, neque eorum sortes deiciuntur; C I, 6, b.

alqd: praeterita se Divitiaco fratri condonare dicit; G I, 20. accidit inspectantibus nobis, quod dignum memoria visum praetereundum non existimavimus; G VII, 25.

diem: praeterita die, qua auxilia suorum exspectaverant; G VII, 77, a.

diligentiam, fortunam: diligentiam quidem nostram aut ... fortunam cur praeteream? C II, 32, c.

officia: ut ... ex praeteritis suis officiis reliqua sperarent; C III, 60.

orationem: non praetereunda oratio Critognati videtur; G VII, 77, a.

tempus: hoc praeterito tempore Gaius Fundanius ... ex castris adversariorum ad nos confugit; H 11. praeterito tempore noctis eruptionem ad legionem VI fecerunt; H 12. † eius ‖ eius diei ‖ praeteriti temporis Pompeius trans flumen Salsum castellum constituit; H 14. hoc praeterito tempore tabellae de muro sunt deiectae; H 19. hoc praeterito tempore in oppido ... servus est prensus in cuniculo; H 20. hoc praeterito tempore ... (Ursavonenses) legati profecti sunt cum nostris; H 22, a. hoc praeterito tempore servi transfugae nuntiaverunt oppidanorum bona venire; H 22, b. ingratos in se ... hoc bello et praeterito tempore cognosse; H 42, a.

praetergredior, vorbeigehen, vorbeiziehen: I. alqs: verebatur .. (Caesar), ne, si praetergressus esset, ... ab latere eum adorti concīderent; Af 58. propter hostium castra (Caesar) praetergressus aequo loco invitat dimicandum; Af 73

II. castra: quae (castra) eum (Caesarem) necesse erat praetergredi; Af 69, a.

praetermitto, vorübergehen lassen, unterlassen, übergehen: I, 1. de: non videtur esse praetermittendum de virtute militis veterani V legionis; Af 84.

2. ind. Frage: non arbitror esse praetermittendum, quemadmodum exercitus utriusque fuerint in aciem instructi; Af 59.

3. quaerere: reliqua studio itineris conficiendi quaerere praetermittit; C II, 39.

II. alqd: ut potius in nocendo aliquid praetermitteretur, ... quam cum aliquo militum detrimento noceretur; G VI, 34, b.

commodum: non praetermittendum tantum commodum existimaverunt; G VII, 55, a.

diem: ne quem diem pugnae praetermitteret; G IV, 13.
faenltatem: sive sollicitandi milites sive aequo loco dimicandi detur oecasio, ne facultatem praetermittat; C II, 33.
genns: neqne ullum genus quaestus ... praetermittebatur; A 49.
oucasionem: ſ. **occasio,** II, I. praetermitto (3 St.) S. 704, b.

praeterquam, außer: si nullam praeterquam vitae nostrae iacturam fieri viderem; G VII, 77, b. qui nihil p. de vita cogitarent; A 8. huc accedebat, ut aqua p. in ipsu oppido [nam] circumcirca nusquam reperiretur; H 41.
qui: frumentum omne, praeterquam quod secum portaturi erant, comburunt; G I, 5. nostri ... non sunt ausi introire in oppidum, p. qui eius civitatis fuissent; H 22, a. eeciderunt ... ex legionariis CXXXVIII, p. quorum arma et spolia allata sunt; H 24. sunt interfecti hominum milia XXII, p. extra murom qui perierunt; H 34.

praetervehor, vorbeifahren, vorbeisegeln: Apolloniam, al.: altero die Apolloniam [Dyrrhachium] praetervebuntur; C III, 26. praetervectos Dyrrhachinm magna vi venti nihilo secius (Coponius) seqnebatur; C III, 26. praetervectas Apolloniam Dyrrhacbiumque naves viderant; C III, 30, a. Clupeam (Caesar) classe praetervehitur, dein Neapolim; Af 2.
civitates: (Vatinius) maritimas nonnullas civitates ... partim recipiebat, partim ... praetervehebatur; A 44, b.

praetextatus, freigeborener Knabe: conventus obviam prodit neque tantum virorum, sed etiam matrum familias ac praetextatorum; A 58.

praetor, Prätor: I. agit: eadem fere atque eisdem verbis praetor Roscius agit cum Caesare; C I, 8.
eugit: Androsthenes, praetor Thessaliae, ... multitudinem servorum ... cogit portasque praecludit et ... nuntios mittit; C III, 80, a.
collouat: M. Coelius Rufus praetor ... initio magistratus tribunal snum iuxta C. Treboni, praetoris urbani, sellam collocavit et ... fore auxilio pollicebatur; C III, 20.
uomplet: ſ. II, 1. reeipio.
dant: dent operam cousules, praetores, tribuni plebis, ... ne quid respublica detrimenti capiat; C I, 5.
ferunt: praetoribus tribunisque plebis rogationes ad populum ferentibus; C III, 1.
it: C. Sallustium Crispum praetorem ad Cercinam insulam versus ... cum parte navium ire iubet; Af 8.
mittit: ſ. cogit. — II, 1. recipio.
munit: Iguvium Thermum praetorem cohortibus V tenere, oppidum munire; C I, 12.
obtinet: in eo fuit numero Valerius Flaccus, L. filius, eius, qui praetor Asiam obtinuerat; C III, 53. ſ. II, 2.
pollicetur: pollicetur L. Piso censor sese iturum ad Caesarem, item L. Roscius praetor; C I, 3. ſ. collocat.
praecludit: ſ. cogit.
praeest: cum ... dimidiae parti praeesset P. Sulpicius praetor Vibone ad fretum; C III, 101, a.
profugit: L. Manlius praetor Alba cum cohortibus sex profugit, Rutilius Lupus praetor Tarracina cum tribus; C I, 24.
tenet: ſ. munit.
II, 1. uppello: (L. Laterensis) tollitur a multitudine iu tribunal, praetor appellatur; A 53. Marcellum ... ducem asciverunt praetoremque appellaront; A 59.
mitto: [in reliquas provincias praetores mittuntur]; C I, 6, b.
recipio: Sallustius interim praetor a Cercinitanis roceptus ... naves onerarias ... complet atque ... ad Caesarem mittit; Af 34.
relinquo: relieto praetore signa ad Curium transferunt; C I, 24.
2. praeuipio: Alieno praetori, qui Siciliam obtinebat, de omnibus rebus praecipit; Af 2.
III. sella: ſ. I. collocat.
IV. a: sese .. dictatorem dictum a M. Lepido praetore cognoscit; C II, 21. eo cum a Q. Pedio praetore cum legione * lapide ictus ex muro (Milo) periit; C III, 22.
pro: Titum Labienum, legatum pro praetore, ... iugum montis ascendere iubet; G I, 21. mittit ... in Siciliam Curionem pro praetore cum legionibus IV; C I, 30, a. eo missus aestate cum duabus legionibus Q. Cornificius, Caesaris quaestor, pro praetore; A 42, a. Q. Cassius Longinus in Hispania pro praetore provinciae ulterioris optinendae causa relictus; A 48.

praetorius, des Prätors, des Feldherrn, prätorisch; subst. m. gewesener Prätor, n. Feldherrnzelt, dessen Vorplatz: A. cohors: sibi .. eam (legionem) praetoriam cohortem futuram; G I, 40, d. (Caesarem) pollicitum se in cohortis praetoriae loco decimam legionem habiturum ad equum rescribere; G I, 42. cum hac (familia) et praetoria cohorte cetratorum ... improviso ad vallum advolat; C I, 75.
comitia: oporteretne Lucili Hirri ... proximis comitiis praetoriis absentis rationem haberi; C III, 82, b.
porta: quos (centuriones) in statione ad praetoriam portam posuerat; C III, 94.
provinuiae: provinciae privatis decernuntur, duae consulares, reliquae praetoriae; C I, 6, b.
B, **a,** I. animadvertit: C. Vergilius praetorius, qui Thapsi, oppido maritimu, praeerat, cum animadverteret uaves ... vagari; Af 28.
II, I. habeo: ut ... (Pompeium) consulares praetoriosque servorum habere numero dicerent; C III, 82, b.
b, I, 1. tendo: alterum illi (Scipioui) iubet praetorium tendi; C III, 82, a.
2. confero in: se in praetorium contulit; C III, 94.
sedeu in: in praetorio sedens (Caesar) per speculatores et nuntios imperabat, quae fieri volebat; Af 31, a.
II. concursus in: fit celeriter concursus in praetorium; C I, 76.
III. in: produetos palam in praetorio interficiant; C I, 76.

praetura, Prätoramt, Prätur: I. insequitur: insequenti praetura ampliato honore vectigalia ... a senatu petisse; H 42, a.
II. concipio ex: quod is (Bibulus) ... inimicitias .. habebat etiam privatas cum Caesare ex aedilitate et praetura conceptas; C III, 16.
habeo ex: quod provinciam Hispaniam ex praetura habuerat; C I, 22.
mitto ex: ne ex praetura et consulatu, ut semper, sed per paucus ... electi in provincias mittantur; C I, 85, u.
obtineo ex: quod paucis ante annis ex praetura eam proviuciam obtiuuerat; C I, 31.

praevallo, verschanzen: imperat pontem adversus bostem praevallari; A 19.

praeverto, zuvorkommen, verhüten: huic rei praevertendum existimavit; G VII, 33.

praeuro, vorn anbrennen: materiam: apertos cuniculos praeusta et praeacuta materia ... morabantur; G VII, 22.
stipites: hunc teretes stipites ... ab summo praeacuti et praeusti demittebantur; G VII, 73, b.
sudes: multae praeustae sudes, magnus muralium pilorum numerus instituitur; G V, 40.

pravus, verkehrt: orat, ne patiatur civitatem pravis adolescentium consiliis ab amicitia populi Romani deficere; G VII, 39.

preces, Bitte, Fürbitte, Gebet, Verwünschung: I. 1. audio: ubi perterritis omnibus neque cohortationes suas neque preces audiri intellegit; C II, 42.
2. concedo: se concedere id factum ... precibus eorum, qui .. concurrissent ... ad deprecandum; A 68.
condono: uti ... suum dolorem eius voluntati ac precibus condonet; G I, 20.
II. adduci: cum ... eorum precibus adductus bellum susceperit; G I, 16.
commoveri: tantae multitudinis precibus et lacrimis exercitus commotus; A 59.
comparari: partim precibus partim vi bene magna comparata manu; H 1.
concedere: Vercingetorige .. concedente et precibus ipsorum et misericordia vulgi; G VII, 15.
detestari: omnibus precibus detestatus Ambiorigem; G VI, 31.
excitari: omnium seniorum, matrum familiae, virginum precibus et fletu excitati; C II, 4.
exposcere: quin ... precibus .. et votis victoriam suis ab diis immortalibus exposceret; A 15.
impetrare: precibus a servo suo impetravit, ut se interficeret; Af 94.
moveri: (Zamenses) nec minis nec precibus suis moveri, quo magis se reciperent; Af 91, b.
orare: hi (Mandubii) ... flentes omnibus precibus orabant, ut se ... cibo iuvarent; G VII, 78. postquam ... precibus orasset, uti se ad suos deos penates admitterent; Af 91, b.
permoveri: quorum (Arvernorum) ille Vercingetorix) precibus permotus castra ... movet; G VII, 8.
petere: ille omnibus primo precibus petere contendit, ut in Gallia relinqueretur; G V, 6. cum matresfamiliae ... omnibus precibus petierunt, ne se ... dederent; G VII, 26.

precor, bitten, anflehen: sacris .. omnibus prolatis, quorum religione precari offensos iratosque animos regum erant soliti; A 32.

prehendo (prendo), fassen, ergreifen, sich bemächtigen: alqm: si quis a domino prehenderetur; C III, 110. f. speculatores.
dextram: Caesar eius dextram prendit; G I, 20.
signa: cum Caesar signa fugientium manu prenderet et consistere iuberet; C III, 69.
Pharum: (Caesar) militibus expositis Pharum prehendit; C III, 112, b.
speculatores: ea nocte speculatores prensi servi III et unus ex legione vernacula; H 20.
servum: in oppido ... servus est prensus in cuniculo; H 20. f. speculatores.

premo, drücken, eindrücken, drängen, bedrängen: I. alqs: an novis delectibus, si nemo premeret, Macedoniam tenere conaretur; C III, 102, a.
equitatus: equitatus Caesaris sinistro cornu premere coepit; H 31, a.
II. alqm: quibus angustiis ipse Caesar a Venetis prematur, docet; G III, 18. quod ab Suevis complures annos exagitati bello premebantur; G IV, 1. quod graviter ab Suevis premerentur; G IV, 16. si ab Suevis premerentur; G IV, 19. suos ab hostibus premi atque aegre sustinere (animadvertit); G IV, 32. si illi a multitudine hostium premantur; G IV, 33. re frumentaria non premi; G V, 28. cum aut aere alieno aut magnitudine tributorum aut iniuria potentiorum premuntur; G VI, 13, a. ut (Galli) ... haesitantes premerent ex loco superiore; G VII, 19. cum angusto exitu portarum se ipsi premerent; G VII, 28. Treveri (afuerunt), quod ... ab Germanis premebantur; G VII, 63. premebantur Afraniani pabulatione, aquabantur aegre; C I, 78. uno tempore obsidione et oppugnationibus eos premere coepit; C III, 9, a. summis .. angustiis rerum necessariarum premebantur; C III, 15. hi cum ... aquae inopia premerentur; A 9. summa .. ibi difficultate rerum omnium pressus (Gabinius) paucis mensibus morbo periit; A 43. pabuli .. inopia (Caesariani) premebantur; Af 24. quoniam (Caesar) inopia frumenti premebatur; Af 67. f. **noster**, B, II, 1. premo (8 St.) S. 688, b.
aciem: a dextro cornu vehementer multitudine suorum nostram aciem premebant; G I, 52.
agmen: cum ab equitatu novissimum agmen premeretur; C I, 70.
aquatores: haec consiliantibus eis nuntiantur aquatores ab equitatu premi nostro; C I, 73.
aquiliferum: cum (aquilifer) magna multitudine hostium premeretur; G V, 37.
copias: quae (copiae) quam facile subierant iniquum locum, tam celeriter gradu pulsae premebantur loci iniquitate; A 76.
exercitum: simili omnem exercitum inopia premi; G VII, 20, e.
Galliam: quae (Gallia) ... securibus subiecta perpetua premitur servitute; G VII, 77, d.
hostem: sive eum (hostem) ... obsidione premere posset; G VII, 32. quod a suo loco hostes vehementer premere coeperunt; H 31, a.
legiones: cum ... legiones premi et paene circumventas teneri ... vidissent; G II, 24.
lixam: cum ... elephans ... eum .. (lixam) sub pedem subditum ... pondere suo ... premeret; Af 84.
milites: f. **miles**, II, 1. premo (4 St.) S. 610, b.
novissimos: hostes ... novissimos ... premere ... coeperunt; G V, 32. cernebatur equitatus nostri proelio novissimos illorum premi vehementer; C I, 64.
partem: ut quaeque pars castrorum nudata defensoribus premi videbatur; G III, 4.
pedem: nostri pede presso propius rivum eom appropinquassent; H 29, b. hic, ut ait Ennius, pes pede premitur, armis teruntur arma; H 31, b.
provincias: quod hae provinciae nullo bello premebantur; A 65, b.

pressio, Unterlage, Steife: expedire: rursus .. alia pressione ad aedificandum sibi locum expediebant; C II, 9, c.
suspendere, tollere: turris tectum per se ipsum pressionibus ex contignatione prima suspendere ac tollere coeperunt; C II, 9, c.

pretium, Preis, Geld, Lohn: adduci: qui

(Galli Germanique) ... pretiu pullicitationibusque adducti ad eum (Labienum) se contulerant; Af 40.
parare: quibus (iumentis) maxime Galli delectantur quaeque impeusu parant pretio; G IV, 2.
redimi: (Dumnurigem) umnia Haeduurum vectigalia parvo pretiu redempta babere; G I, 18, a.

pridem, längst: umnia haeo iam pridem contra se parari; C I, 85, b.

pridie, Tags vorher; Hispalim II Id. April. caput allatum et pupulo datum est in conspectum; H 39. bostes .. nihil amplius copiarum accessurum credentes, ut pridie cugnoverant; G VIII, 28. qnod pridie superiuribus locis occupatis pruelium nun commisissent; G I, 23. quud cuntra, atque esset dictum ..., proelium pridie commisissent; G IV, 13. quod pridie nuctu eunelamatum esset in Caesaris castris; C I, 67. nt memoria tenerent milites ea, quae pridie cunfirmassent; C II, 34, b. bis copiis II d. Non. Ian. post diem VI, quam Africam attigit, ... est decertatum; Af 19, b. II Non. Apr. tertia vigilia (Caesar) egressus ab Aggar; Af 79. reliqui (hustes) cuncitati in castra, unde pridie erant egressi, confugiunt; Af 83. per quem (collem) Caesar pridie iter fecerat; Af 65. bostes ... lenius quam pridie uustros equites proelio lauessere cueperuut; G V, 17. pridie in eo locu castello munitu; Af 80. quod sibi perterritis pridie pepereissent; C I, 74, a. quod pridie eius diei Germani retineri uuu puterant, quiu ... tela cuuicerent; G I, 47. ipse (Caesar) ... pridie Kal. Ianuarias ab oppido Bibracte proficiscitur; G VIII, 2. Cn. Pompeius pridie eius diei ex urbe profectus iter ad legiones habebat; C I, 14. eadem ratieue, qua pridie, ab uustris resistitur; G V, 40. retineo. s. possum. Caesar ... II Nun. Ian. naves solvit; C III, 6. contemptis pridie superatis bostibus; G VIII, 28. unde pridie veuerat; Af 9. — ita pridie duurom centurienum iuteritio bac adversariurum poena est litata; H 24.

primipilus, erster Centurio: 1. cunficiu: in bis (centuriunibus) primipilo P. Sextio Baculo, fortissimu viro, multis gravibusque vulneribus coufecto; G II, 25.
2. traduuo ad: quem (Scaevam centuriouem) Caesar ... ab octavis ordinibus ad primipilum se traducere prouuntiavit; C III, 53.

prior, primus, eher, früher, vorbere, erste, angesehenste, vorzüglichste, zuerst, vorn: A. **bei Substantiven:** alqs: hi (Segusiavi) suut extra provinciam trans Rbodanum primi; G I, 10. primus, qui transierant, equitatu circumventos interfecerunt; G II, 10. cum ... priores ... omnes in fuga sibi praesidinm ponereut; G II, 11. Germanos neque priures pupulu Romauu bellum inferre; G IV, 7. hostes ... novissimos .. premere et primos prohibere ascensu ... coeperunt; G V, 32. iis, qui primi murum ascendissent, praemia proposuit; G VII, 27. eurum ut quisque primus venerat, sub muro cousistebat; G VII, 48. qui prior has angustias occupaverit; C I, 66. ubi ... iam .. primos superare regiuuem castrorum animum adverteruut; C I, 69. nt, si priores moutes, quus petebant, attigissent, ipsi periculum vitarent; C I, 70. confecit prior iter Caesar; C I, 70. constitnerat ... prior proelio nou lacessere; C I, 82. nt in ascensu nisi sublevati a suis primi nuu facile eniterentur; C II, 34, b. primis deiectis reliqui (Pumpeiani) se verteruut; C III, 51, a. primis .. uppressis reliqui per borum corpora salutem sibi atque exitum pariebant; C III, 69. primus (Crastinus) ex dextro cornu procucurrit; C III, 91. praemiis magnis propositis, qui primus insulam cepisset; A 17. cum ... sua consuetudine Eupbrauor primus proelium commisisset; A 25, b. ut paene eodem tempore ex omnibus partibus, primi tamen editissimum castrorum locum caperent; A 31. burom (Alexandrinorum) primis in ipsa fossa munitionis magna ruina oppressis ceteri ..; A 31. itaque primus (Vatinius) sua quinqueremi in quadriremem ipsius Octavi impetum fecit; A 46. petisse dicitur maior Titius a centurionibus, uti se priorem quam fratrem interficerent; Af 28. Messius ... prior Acillam cum coburtibus pervenit; Af 33.
alqd: vgl. C, e, I, 1. C I, 59.
acies: ipsi ... sub primam nostram aciem successerunt; G I, 24. prima et secunda acies (signa intulit), ut victis ... resisteret, tertia, ut venientes sustineret; G I, 25. primam et secundam aciem in armis esse, tertiam castra munire iussit; G I, 49. in primam aciem processit; G II, 25. prima et secunda acies in armis ... permanebat; post bus upus ... a III acie fiebat; C I, 41. primam aciem quaternae cohurtes ex V legionibus tenebant; C I, 83. tantum .. a vallo eius (Pompei) prima acies aberat, uti ..; C III, 56. prima acie pro vallu instructa; A 74. Labiennus ... versari in prima acie; Af 16. prima (acie) equestri turmatim directa; Af 41.

adveutus: primu adventu exercitus nostri crebras ex uppidu excursiones faciebant; G II, 30. qui (Bituriges) primum adventum potuerant effugere Romanorum; G VIII, 3. Calvisius primo adventu summa umnium Aetolorum receptus voluntate; C III, 35. ueque primo adveutu couvulnerari exercitum vulebat; Af 5.

agmeu: uti inter nuvissimum hostium agmen et nustrum primum nuu amplius quinis aut senis milibus passuum interesset; G I, 15. una (acies) primu agmine iter impedire coepit; G VII, 67. vestigio tempuris primum agmeu erat in conspectu; C II, 26. primum agmeu fugientium consecutus; C II, 35, a. cum primum agmen Pumpei prucul cerneretur; C III, 41. qui (equites) ex primu agmine fugerant; Af 95.
annus: priure .. anno ... messem uon esse factam; Af 20, b.
anteeursores: ut simul Domitiani exercitus pulvis cerneretur, et primi antecursores Scipionis viderentur; C III, 86, b.
aspectus: bostibus primo aspectu perturbatis; G VII, 56.
ulamor: qui primo clamore audito se ex oppidu eiecerunt; G VII, 28.
cubors: duabus .. missis subsidio coburtibus a Caesare atque bis primis legiuuum duarum; G V, 15. umnibus primae cobortis ceuturionibus interfectis praeter principem priorem; C III, 64
colles: Labienus Afraniusque ... ex collibus primis exsistuut; Af 69, a.
commeatus: prioris commeatus expositis militibus; G V, 23.
uuncursus: illi (hostes) ... primu concursu in fugam coniecti; G VI, 8, b. primo concursu ab dextro cornu ... bostes pelluntur; G VII, 62.
cougressus: nustri in primo congressu circiter LXX ceciderunt; C I, 46. quod ... nustros primo congressu terga vertere coëgissent; C I, 47.
cuusilium: suo priore consilio per occultos nuntios regi probato; A 23.
eontignatiu: turris tectum ... pressionibus ex contignatiuue prima ... tollere coeperunt; C II, 9, c.

copiae: quae primae copiae flumen a Delta transire ... potuerunt; A 27.
defectio: quem (Lucterium) superiore commentario prima defectione Galliae facere in provinciam voluisse impetum cognitum est; G VIII, 30.
dies: primi diei mora illata; C III, 77, f. **dies**, V, 2. zum Saß, primis (4 St.) S. 277, a.
dignitas: sibi semper primam reipublicae fuisse dignitatem vitaque potiorem; C I, 9, a., qui primam dignitatem haberent; A 8.
excursus: ut primus excursus visque militum infringeretur; C III, 92.
fines: (Sugambri) primos Eburonum fines adeunt; G VI, 35, a.
fortuna: qui neque in illius prospera acie primam fortunam, neque in adversa secundam obtinuimos [victoriam]; H 17.
fossae: interiores, dum ... priores fossas explent; G VII, 82.
hastatus: in his Q. Fulginius (cecidit) ex primo hastato legionis XIV; C I, 46.
hora: milites, qui erant Corfinii, prima vesperi secessionem faciunt; C I, 20. Caesar ... noctis hora prima omnes suos ... incolumes ... reduxit; Af 70.
hostes: cum primi eorum (hostium) cecidissent; G II, 27. ut (hostes) se sub ipso vallo constipaverant recessumque primis ultimi non dabant; G V, 43. si modo ea loca hostes priores non cepissent; A 73.
ictus: graviter .. primo ictu gladio caput percussit; G VIII, 23.
impedimenta: ubi prima impedimenta nostri exercitus ... visa sunt; G II, 19.
impetus: quos primo hostium impetu pulsos dixeram; G II, 24. ne primum quidem posse impetum suum sustineri; G III, 2. quod primum hostium impetum ... sustinuerint; G V, 28. vix primum impetum cohors in statione sustinet; G VI, 37. qui sustinuerant primos impetus insidiarum; G VIII, 19, a. neque vero primum impetum nostrorum Numidae ferre potuerunt; C II, 25, b. qui (equites) primum impetum sustineant; C II, 26. an poenitet vos, ... quod classem hostium primo impetu adveniens profligaverim? C II, 32, d. quorum primum impetum equites hostium non tulerunt; C II, 34, a. primo .. impetu unam ex his quadriremem ... ceperunt; C III, 24. primo impetu domum eius (Caesaris) irrumpere conatus; C III, 111. primum impetum nostrorum pariter sustinuerunt; A 17. Deiotari .. legiones vix ‖ primum ‖ impetum sustinuerunt; A 40. primo impetu legionum ... levis armatura hostium ... deiecta est de colle; Af 69, a.
legio: cum prima legio in castra venisset, reliquaeque legiones magnum spatium abessent; G II, 17. legiones sex, quae primae venerant, ... castra munire coeperunt; G II, 19. Cn. Pompeius legionem primam, quam ad Caesarem miserat, ... eam tamquam ex suo numero dedit; G VIII, 54. quarum (legionum) una prima, altera tertia appellabatur; C III, 88. legiones XXX et XXI ... Caesar attribuerat Longino; A 53. facit hoc idem XXI (legio); A 54. hic cum legio XXX et XXI ... totusque convenisset equitatus; A 57, a. ut quaeque prima legio venerat, in naves longas imponebatur; Af 2. signifer de legione prima transfugit; H 18, a.
lex: sublata priore lege duas promulgavit; C III, 21.
locus: cum sibi quisque primum itineris locum peteret; G II, 11.
lux: f. **lux**, II, 1. zum Saß (21 St.). — 2. a. (2 St.), cum (S. 584, b).
mane: Varus ... cum primo mane Leptim universa classe vectus; Af 62.
memoria: ne primam sacramenti ... memoriam deponerent; C II, 28.
moles: quae (cohortes) in ponte ac prima mole constiterant; A 20, b.
murus: bene magna prioris muri parte deiecta *; H 13, a.
naves: ipse (Caesar) hora circiter diei quarta cum primis navibus Britanniam attigit; G IV, 23. si haec vada primis navibus intraris; A 15. quae primae naves subsequebantur; A 45.
nox: prima nocte e castris Helvetiorum egressi; G I, 27. prima nocte aquandi causa nemo egreditur ex castris; C I, 81. (Curio) equitatum omnem prima nocte ad castra hostium mittit, C II, 38. impedimenta omnia silentio prima noctis ex castris Apolloniam praemisit; C III, 75. postero die .. similiter praemissis prima nocte impedimentis; C III, 77.
nuntii: primis nuntiis ab Litavico acceptis; G VII, 42.
obsidio: qui (Verticco) a prima obsidione ad Ciceronem perfugerat; G V, 45.
opinio: neque eum (Caesarem) prima opinio fefellit; C III, 67.
oppidum: Caesar Gomphos pervenit, quod est oppidum primum Thessaliae venientibus ab Epiro; C III, 80, a. quod (oppidum) primum ad amicitiam eius (Caesaris) accessit; Af 37.
ordo: legiones cum tribunis militum et primorum ordinum centurionibus egerunt; G I, 41. complures .. tribuni militum et primorum ordinum centuriones nihil temere agendum ... existimabant; G V, 28. cum a Cotta primisque ordinibus acriter resisteretur; G V, 30. primorum ordinum centuriones se sequi iubet; G V, 37. erant in ea legione fortissimi viri, centuriones, qui primis ordinibus appropinquarent; G V, 44, a. noctu tribunis militum primisque ordinibus convocatis; G VI, 7, b. cum primi ordines hostium transfixi telis concidissent, tamen acerrime reliqui resistebant; G VII, 62, a. hunc ex primo ordine pauci Caesaris consecuti milites consistere coëgerunt; C I, 13. legatos .. de pace primorum ordinum centuriones ad Caesarem mittunt; C I, 74, b. centuriones in priores ordines ... restituit; C I, 77.
pars: cum ... vix suorum ipsi (equites) priores partes animadverterent equorum; G VIII, 16. quae (naves) priorem partem exercitus eo deportaverant; C I, 27.
pilus: f. **duco**, II. pilum (3 St.) S. 298, b. **pilus** (3 St.) S. 786, a.
princeps: f. cohors; C III, 64.
sacramentum: prioris sacramenti mentionem faciunt; C II, 32, b.
signa: quae .. (quisque) prima signa conspexit, ad haec constitit; G II, 21.
statumina: carinae ac prima statumina levi materia fiebant; C I, 54.
tempus: tractandis condicionibus ... extracto primo noctis tempore; C III, 28, b. petere coeperunt, uti sibi primo quoque tempore subsidium mitteret; H 3, a. cupiebat Caesar ... primo quoque tempore de bello decernere; H 5. bellum primo quoque tempore conficiam; H 26.
turmae: cum ... primae .. turmae insidias intravissent; C III, 38.
ver: concilio Galliae primo vere ... indicto; G VI, 3.
vesper: ut primo vespere omnes scaphas ad litus appulsas haberent; C II, 43.
vigilia: quae Genabi oriente sole gesta essent, ante primam confectam vigiliam in finibus Arvernorum audita sunt; G VII, 3. prima confecta vigilia quattuor milia passuum secundo flumine

silentio (naves) progredi ... iubet; G VII, 60. ille (Vercassivellaunus) ex castris prima vigilia egressus; G VII, 83. ipse (Caesar) VI Kal. Febr. circiter vigilia prima imperat, speculatores ... ut sibi praesto essent; Af 37.

vis: s. excursus.

B. **allein** (vgl. A. alqs): I, 1. accipio: obsidibus acceptis primis civitatis; G II, 13.

evoco: evocat ad se Caesar Massilia XV primos. cum bis agit, ne ..; C I, 35.

mitto: Remi ... ad eum legatos Iccium et Andocumborium, primos civitatis, miserunt; G II, 3.

2. ago cum: s. 1. evoco.

II. in: s. **imprimis** (G V, 6) S. 469, b.

C. **adverbielle Formen: a. prius:** I. **allein:** neque (se) commissurum, ut prius quisquam murum ascenderet; G VII, 47, b. omnia prius experienda arbitror; C II, 31, b. utri prius angustias montesque occuparent; C I, 70. hic inter duces duos fit contentio, uter prius pontem occuparet; H 5. Caesarem ... prius necesse esse convallem olivetumque transgredi; Af 50. quod prius in tumulum Afraniani venerant; C I, 43.

II. **mit folgendem quam: 1. Indicativ:** Perf.: neque prius (hostes) fugere destiterunt, quam ad flumen Rhenum ... pervenerunt; G I, 53. nec prius ille est a propugnatoribus vacuus relictus locus, quam ... finis est pugnandi factus; G VII, 25. neque finem prius sequendi fecerunt, quam muro oppidi portisque appropinquarunt; G VII, 47, a. non prius vidit turmas Iulianas, quam suos caedi a tergo sensit; Af 40. — Caesar priusquam eodem est profectus, luna hora circiter sexta visa est; H 27.

2. **Conjunctiv:** a. Praes.: ipsorum esse consilium, velintne prius, quam finitimi sentiant, ... milites ... deducere; G V, 27, b. ut ... omnia prius experiantur, quam ad Critognati sententiam descendant; G VII, 78. neque ab eo (Lentulo) prius Domitiani milites discedunt, quam in conspectum Caesaris deducatur; C I, 22. — priusquam id faciat, (se) castra Labieni oppugnaturum; G V, 56. rationem esse habendam .., priusquam eorum clandestina consilia efferantur, ut Caesar ... intercludatur; G VII, 1. Vercingetorix, priusquam munitiones ab Romanis perficiantur, consilium capit ..; G VII, 71. hunc (collem) celeriter, priusquam ab adversariis sentiatur, communit; C I, 54.

b. Imperf.: prius, quam quicquam conaretur, Divitiacum ad se vocari iubet; G I, 19. prius in hostium castris constiterunt, quam plane ab his ..., quid rei gereretur, cognosci posset; G III, 26. prius ad hostium castra pervenit, quam, quid ageretur, Germani sentire possent; G IV, 14. haec prius illi (Ambiorigi) detrahenda auxilia existimabat, quam ipsum bello lacesseret; G VI, 5. ut ... prius .. eius adventus ab omnibus videretur, quam fama ... afferretur; G VI, 30. nec prius (Germani) sunt visi ..., quam castris appropinquarent; G VI, 37. prius omnes (legiones) in unum locum cogit, quam de eius adventu Arvernis nuntiari posset; G VII, 9. prius suos discessisse cognoverunt, quam munitionibus appropinquarent; G VII, 82. ut ... prius ab equitatu opprimerentur, quam confugere in oppida possent; G VIII, 3. nec prius finem fugae fecerunt ..., quam se .. in castra suorum reciperent; G VIII, 13. hunc (Antonium) etsi augurem prius factum, quam Italiam attingeret, in itinere audierat; G VIII, 50. sic omne prius est perfectum, quam intellegeretur ab Afranio castra muniri; C I, 41. posse prius ad angustias veniri, quam sentiretur; C I, 67. uti ... prius haec omnia consumerentur, quam, quemadmodum accidisset, animadverti posset; C II, 14. quod prius ad continentem visus est Caesar, quam de eius adventu fama ... perferretur; C III, 7. (Caesar) pervenit prius, quam Pompeius sentire posset; C III, 67. ut ... prius perturbatum exercitum pellerent, quam a nobis telum in hostem iaceretur; C III, 86. prius Cassius ad Messanam navibus advolavit, quam Pomponius de eius adventu cognosceret; C III, 101, a. prius .. (Caesar) regis copiis occurrit, quam is Mithridaten aggredi posset; A 28. ut ... prius .. confligendi sibi potestas fieret, quam ... possessiones Cordubensium ... consumerentur; A 60. — priusquam se hostes ex terrore ac fuga reciperent, in fines Suessionum ... exercitum duxit; G II, 12. p. plures civitates conspirarent, partiendum sibi ... exercitum putavit; G III, 10. p. ea pars Menapiorum ... certior fieret, flumen transierunt; G IV, 4. ad haec cognoscenda, p. periculum faceret, ... Gaium Volusenum ... praemittit; G IV, 21. p. illi (Nervii) aut convenire aut profugere possent, ... obsides sibi dare coegit; G VI, 3. conantibus, p. id effici posset, adesse Romanos nuntiatur; G VI, 4. p. subsidio ex oppido veniri posset, ... duas ibi legiones collocavit; G VII, 36. etsi ... maxime probabat ... Pompeium sequi, p. ille sese transmarinis auxiliis confirmaret; C I, 29. p. plane legiones explicari ... possent, .. auxilia regis ... in fugam coniciunt; C II, 26. p. telum abici posset ..., omnis Vari acies terga vertit; C II, 34, b. id fieri celeriter, p. auxilia concurrerent; C III, 80, b. p. concurrerent acies, fore, uti exercitus Caesaris pelleretur; C III, 86. quos ille, ... p. audiret aut, cuius rei causa missi essent, cognosceret, corripi ... iussit; C III, 109. ne qua rursus nova dissensio, p. diuturnitate confirmarentur regum ‖ regibus ‖ imperia, ... nasceretur; A 33. quae (munitiones) p. perficerentur, Longinus ... equitatum emisit; A 61. p. (litteras) acciperet ille, „unde", inquit „istas"? Af 4.

c. Perf.: non prius ... duces ... dimittunt, quam ab his sit concessum, arma uti capiant; G III, 18. neu quis quem prius vulneret, quam illum interfectum viderit; G V, 58. ne prius dimicare cogaris, quam reliquam classem potueris explicare; A 15.

d. Plusquamperf.: ut ... totius Galliae principatum Haedui tenuissent, prius etiam, quam nostrum amicitiam appetissent; G I, 43, b. si prius, quam murum aries attigisset, se dedidissent; G II, 32. ut non prius fuga desisterent, quam in conspectum agminis nostri venissent; G IV, 12. de obsessione non prius agendum constituit, quam rem frumentariam expedisset; G VII, 36. ut prius, quam essent maiores eo coactae copiae, dimicaret; G VII, 56. ne prius Romani persequi se inciperent, quam longius agmen impedimentorum suorum processisset; G VIII, 14, a. ne prius Caesar Cordubam caperet, quam ipse illo venisset; H 4.

3. **Infinitiv:** statuerat .. prius hos iudicio populi debere restitui, quam suo beneficio videri receptos; C III, 1. prius se cortice ex arboribus victuros, quam Pompeium e manibus dimissuros; C III, 49.

4. **ohne Verb:** se prius in Galliam venisse quam populum Romanum; G I, 44, b.

b. primo: 1. ohne folgende Zeitbestimmung: Caesar primo ... proelio supersedere statuit; G II, 8. nostri primo integris viribus fortiter repugnare; G III, 4. primo per omnes partes perequitant et tela coniciunt; G IV, 33. Morini ... primo non ita magno suorum numero circumste-

terunt; G IV, 37. dixerat aliquis leniorem sententiam, ut primo M. Marcellus; C I, 2. ut (milites) magno impetu primo procurrerent; C I, 44. ac primo Afraniani milites visendi causa laeti ex castris procurrebant; C I, 69. tigna item ut primo tecta extremis lateribus instruebant; C II, 9, c.

2. **mit folgender Zeitbestimmung:** postquam luba ... primo minis ... egisset, ... dein ... precibus orasset; Af 91, b. aciem .. instruxit, primo suis locis ..., continentibus vero diebus, ut progrederetur a castris suis; C III, 84. primo exaudito clamore, inde etiam crebris nuntiis incitati, oppidum a Romanis teneri; G VII, 48. post: f. **post,** B I, 2. (5 St.) S. 805, a. postea: **postea,** I, 2. primo (3 St.) S. 806, a. horum (Germanorum) primo circiter milia xv Rhenum transisse: posteaquam agros ... adamassent, traductos plures; G I, 31, b. ille omnibus primo precibus petere contendit, ut in Gallia relinqueretur ... . posteaquam id obstinate sibi negari vidit ..; G V, 6. Labienus primo vineas agere ... conabatur ... . postquam id difficilius confieri animadvertit ..; G VII, 58. quoniam primo venientem Caesarem non probibuissent, ut reliquos eius exercitus impedirent; C III, 25.

c. primum: I. **allein:** 1. **ohne folgende Zeitbestimmung:** vehementer eos incusavit: primum, quod, ... quo consilio ducerentur, sibi quaerendum ... putarent; G I, 40, a. quorum in fines primum Romani exercitum introduxissent; G II, 10. ubi Caesarem primum esse bellum gesturum constabat; G III, 9, b. quo primum virgo quaeque deducta est; G V, 14. ut, quo primum curreretur, ... vix ratio iniri posset; G VII, 24. primum .. eo tempore Galli castra munire instituerunt; G VII, 30. primum cum paucis se ostendit; G VIII, 18. Capuae primum sese confirmant et colligont; C I, 14. hoc primum Caesari ad Ilerdam nuntiatur; simul ... fortuna mutatur; C I, 59. duae primum trabes in solo ... collocantur; C II, 10. ibi primum e nave egrediens clamorem militum audit; C III, 106. vgl. II. ubi; G III, 14, a.

2. **mit folgender Zeitbestimmung:** deinde: f. **deinde,** A, 1, 2. primum (10 St. A 1). B. (S. 260, b). ab his (cobortibus) .. primum equitatus est pulsus, ab iisdem factae caedes sagittariorum; C III, 94. hos (colles) primum praesidiis tenuit ... . inde ... circumvallare Pompeium instituit; C III, 43. hic (timor) primum ortus est a tribunis militum ... . horum ... timore paulatim etiam ii, qui magnum in castris usum habebant, ... perturbabantur; G I, 39, a. postea: f. **postea,** 1, 2. primum (2 St.) S. 806, a. primum conati sunt parefectum equitum C. Volusenum interficere ...; postquam id difficilius visum est ..; C III, 60. hi primum navigia hostium ... repellebant .... sed postquam ausi sunt egredi ex navibus Alexandrini pauci ..; A 20, a. id aliquot de causis acciderat ...: primum, quod legionem ... despiciebant; tum etiam, quod ... exisimabant. accedebat, quod ..; G III, 2. primum irridere ex muro .... ubi vero ... viderunt; G II, 30.

II. **mit andern Partikeln:** cum: f. **cum,** A, II. primum (5 St.) S. 242, a.

quam: ut quam primum intellegere posset, utrum apud eos pudor, ... an timor valeret; G I, 40, d. huic mandat, ut exploratis omnibus rebus ad se q. p. revertatur; G IV, 21. ut q. p. iter faceret; G VII, 11, a. etsi magni interesse arbitrabatur q. p. oppido potiri, ... tamen ..; C I, 21. ut cum legionibus q. p. Hadis contenderet; C II, 20, a. ut q. p. se cum Antonio coniungeret; C III, 30, a. ut q. p. Caesari subsidia mitteret; A 38. subsidio sibi provinciaeque Caesaris causa q. p. veniret; A 59. ut .. illum (Pompeium) q. p. traicere quod habet Brundisii copiarum cogamus; F 20.

tum primum allate nuntio de oppugnatione Vellaunoduni; G VII, 11, a. t. p. enim veniebat ab illo universae Galliae bello; G VIII, 51.

ubi primum nostros equites conspexerunt; G IV, 12. legiones, ubi p. planiciem attigerunt; G VII, 51. ubi p. e re visum est; C III, 18. sed ubi p. ... pauci nostri in litore constiterunt; A 17. — quae (classis) ubi convenit ac primum ab bostibus visa est; G III, 14, a.

ut primum defecerat Gallia; G VIII, 30.

princeps, erste, angesehenste, vornehmste, Führer, Anstifter, Haupt, Häuptling, Fürst, Centurie des zweiten Gliedes: A. **bei Substantiven:** aliqs (vgl. B, I, 2): eo tum statu res erat, ut longe principes haberentur Haedui, secundum locum dignitatis Remi obtinerent; G VI, 12, b. principes .. (se) ex omnibus bellum facturos pollicentur; G VII, 2. alii (proficiscebantur), ut principes talem nuntium attulisse, alii, ne ... novissimi venisse viderentur; C I, 53. princeps in haec verba iurat ipse (Petreius); C I, 76. princeps Labienus procedit iuratque ..; C III, 13.

bellatores: inter bellateres principes dubia erat posita victoria; H 25, b.

equites: Mauri eqnites ... deserti principes fugiunt; Af 83.

legio: princeps .. decima legio per tribunos militum ei gratias egit; G I, 41.

lucus: cuius legationis Nammeius et Veruclcetius principem locum obtinebant; G I, 7.

pars: ea (pars) princeps poenas persolvit; G I, 12.

B. **allein:** I. **absolut:** 1. agitant: haec principes in consiliis contionibusque agitabant; A 3.

attribuunt: magistratus ac principes in annos singulos gentibus ... quantum et quo loco visum est agri attribuunt; G VI, 22.

coeperunt, commendant: principes undique convenire et se civitatesque suas Caesari commendare coeperunt; G IV, 27. f. veniunt; G V, 3.

colloquuntur: principes Britanniae ... inter se collocuti ... optimum factu esse duxerunt ..; G IV, 30.

consentiunt: consensisse Gaditanos principes cum tribunis cobortium; C II, 20, a.

conveniunt: f. **convenio,** II. principes (5 St.) S. 228, a.

dicunt: Bellovacos ... impulsos ab suis principibus, qui dicerent Haeduos ... omnes indignitates ... perferre, .. ab Haeduis defecisse; G II, 14. duces principesque Nerviorum, qui aliquem sermonis aditum ... habebant, colloqui sese velle dicunt; G V, 41. principes regionum atque pagorum inter suos ius dicunt controversiasque minuunt; G VI, 23. f. III, 2.

ducunt: f. colloquuntur.

existimant: prohibetur (Vercingetorix) ab Gobannitione reliquisque principibus, qui hanc tentandam fortunam non existimabant; G VII, 4, a.

faciunt: quorum (Ubiorum) si principes ac senatus sibi iureiurando fidem fecisset; G IV, 11.

habent: f. dicunt; G V, 41.

meretur: cuius te paene principem copiae atque inventorem bene ... meritum esse existimare debemus; F 6.

minuunt: f. dicunt; G VI, 23.

petunt: f. revertuntur. veniunt; G V, 3.

quaerunt: idem hoc fit a principibus Hispaniae, quos evocaverant et secum in castris habebant obsidum loco. hi suos notos hospitesque quaerebant, per quem quisque eorum aditum commendationis haberet ad Caesarem; C I, 74, b.

queruntur: indictis inter se principes Galliae conciliis silvestribus ... locis queruntur de Acconis morte; G VII, 1.

remanent: principes Galliae sollicitare, sevocare singulos hortarique coepit, uti in continenti remanerent; G V, 6.

revertuntur: iidem principes civitatum, qui ante fuerant, ad Caesarem reverterunt petieruntque, uti sibi ... cum eo agere liceret; G I, 31, a.

sunt: complures esse principes belli auctores; G VIII, 7. ut invitis principibus ... bellum concitare ... posset; G VIII, 22. edictum .. praemittit, ad quam diem magistratus principesque omnium civitatum sibi esse praesto Cordubae vellet; C II, 19. principibus .., qui sibi contrarii fuissent, interfectis, H 22, b. f. revertuntur.

veniunt: posteaquam nonnulli principes ex ea civitate et familiaritate Cingetorigis adducti et adventu nostri exercitus perterriti ad Caesarem venerunt et de suis privatim rebus ab eo petere coeperunt; G V, 3. legati ad eum principes Haeduorum veniunt oratum, ut ..; G VII, 32.

2. sum: cuius legationis Divico princeps fuit; G I, 13. qui eius consilii principes fuissent; G II, 14. qui (Acco) princeps eius consilii fuerat; G VI, 4. 44. earum .. factionum principes sunt qui summam auctoritatem eorum iudicio habere existimantur; G VI, 11. alterius factionis principes erant Haedui, alterius Sequani; G VI, 12, a. quorum (adolescentium) erat princeps Litavicus atque eius fratres; G VII, 37. cum se vel principes eius consilii fore profiterentur; G VII, 37. principes vero esse earum partium Cn. Pompeium et C. Caesarem, patronos civitatis; C I, 35.

II. **nach Verben:** 1. adduco: f. I, 1. veniunt; G V, 3.

adhibeo: omnibus principibus maioribusque natu adhibitis; G IV, 13.

afficio: principes maximis praemiis afficiendo ... Galliam ... in pace continuit; G VIII, 49.

amitto: amisso Vertisco, principe civitatis, praefecto equitum; G VIII, 12.

concilio: principibus Treverorum ad se convocatis hos singillatim Cingetorigi conciliavit; G V, 4.

convoco: convocatis eorum principibus, quorum magnam copiam in castris habebat, in his Divitiaco et Lisco; G I, 16. f. concilio.

deligo: quos (principes) sibi ad consilium capiendum delegerat; G VII, 36.

deposco: principem sceleris illius et concitatorem belli, Gutruatum, ad supplicium depoposcit; G VIII, 38.

dispono: procul in via dispositis familiaribus suis principibusque civitatum; G VII, 28.

duco: reliquos (principes) obsidum loco secum ducere decreverat; G V, 5.

evoco: f. **evoco,** B. principes (3 St.) S. 352, a. — habeo: f. I, 1. quaerunt. — hortor: f. I, 1. remanent.

insimulo: principes civitatis, Eporedorix et Viridomarus, insimulati proditionis ab Romanis indicta causa interfecti sunt; G VII, 38, a.

interficio: f. **interficio,** II, principem (5 St.) S. 516, b.

iudico: Cingetorigem, alterius principem factionis, ... hostem iudicat bonaque eius publicat; G V, 56.

mitto: Menedemos, princeps earum regionum, missus legatus; C III, 34.

occido: Sedulius, dux et princeps Lemovicum, occiditur; G VII, 88.

perterreo: f. I, 1. veniunt; G V, 3.

produco: iubet arma tradi, principes produci; G VII, 89.

redigo: principes eorum (Treverorum, Germanorum) vivos redigit in suam potestatem atque in his Surum Haeduum; G VIII, 45.

relinquo: ex quibus (principibus) perpaucos, quorum in se fidem perspexerat, relinquere in Gallia ... decreverat; G V, 5.

reperio: esse aliquos repertos principes inferendi belli; G V, 54.

sollicito, sevoco: f. I, 1. remanent.

teneo: principes civitatum aut interfici aut in catenis teneri, liberos eorum obsidum nomine in servitutem abripi; Af 26, b.

2. facio: multis sese nobilibus principibusque populi Romani gratum esse facturum; G I, 44, d.

polliceor: horum principibus pecunias ... pollicetur; G VII, 64.

3. eo contra: Caesar ... equo admisso in hostem contra principes ire contendit; Af 83.

III. **nach Substantiven:** 1. alqs: f. I, 1. quaerunt. — bona: f. II, 1. indico.

caedes: eodem mendacio de caede equitum et principum permovet; G VII, 38, b.

concilium: concilio principum indicto; G VII, 75.

consensus: constituisse .. Bellovacos omnium principum consensu, summa plebis cupiditate, ... offerre se ad dimicandum; G VIII, 7.

copia: f. II, 1. convoco.

dissensio: quod initio per dissensionem principum societatem cum Iuba inierant; Af 97.

fides: f. II, 1. relinquo.

filii: ut ... obsides .. ab iis (Haeduis) principum filios acciperent; G VI, 12, a.

liberi: principum .. liberos obsides ad se adduci iussit; G II, 5. f. II, 1. teneo.

terror: propter repentinum terrorem principum ac senatus fuga facta; C II, 3.

2. alqs ex: ubi quis ex principibus in concilio dixit se ducem fore; G VI, 23. f. II, 1. relinquo.

IV. **Umstand:** a: f. I, 1. dicunt; G II, 14. existimant. quaerunt. — in: f. II, 1. convoco. redigo.

per: per C. Valerium Procillum, principem Galliae provinciae, ... cum eo colloquitur; G I, 19. per suos principes inter se coniurant nihil nisi communi consilio acturos; G III, 8.

praeter: omnibus primae cohortis centurionibus interfectis praeter principem priorem; C III, 64.

principatus, erste Stelle, höchste Würde, Obergewalt, Vorrang, Übergewicht: I, 1. dimitto: Sequani principatum dimiserant; G VI, 12, b.

obtineo: f. **obtineo** principatum (5 St.) S. 704, a.

teneo: harum (factionum) alterius principatum tenere Haeduos, alterius Arvernos; G I, 31, a. ut omni tempore totius Galliae principatum Haedui tenuissent; G I, 43, b.

trado: Cingetorigi ... principatus atque imperium est traditum; G VI, 8, b.

2. deicio: magno dolore Haedui ferunt se deiectos principatu; G VII, 63.

3. contendo de: in ea civitate duo de principatu inter se contendebant, Indutiomarus et Cingetorix; G V, 3. si sunt plures pares, suffragio druidum, nonnumquam etiam armis de principatu contendunt; G VI, 13, b.

II. contentio de: his erat inter se de principatu contentio; G VII, 39.

controversia de: celeriter est inter eos de principatu controversia orta; C III, 112, c.

prior f. **primus.**

pristinus, früher, ehemalig, vormalig, vorig, gestrig: celeritas: f. consuetudo; Af 73.

consuetudo: Catone ... pristina consuetudine dicendi mora dies extrahente; C I, 32, a. seu pristina sua consuetudine, quod una in Gallia bella gesserant, ... cuncta ... exposcerunt; C III, 79, b. Caesar ... ex pristina bellandi consuetudine celeritateque excesserat; Af 73. pristina consuetudine pro muro pugnari coeptum est; H 15.
dies: milites nostri pristini diei perfidia incitati in castra irruperunt; G IV, 14.
fortuna: hoc unum ad pristinam fortunam Caesari defuit; G IV, 26.
institutum: non oblitus pristini instituti Caesar; C III, 57. pristino illo suo utebantur instituto; H 25, a.
laus: tanta universae Galliae consensio fuit ... pristinae belli laudis recuperandae, ut ..; G VII, 76.
lenitas: magnum .. fructum suae pristinae lenitatis ... Caesar ferebat; C I, 74, b.
licentia: (Caesar) memor in Italia pristinae licentiae militaris; Af 54, a.
opinio: pristina omnium confirmatur opinio; C III, 82, a.
ratio: rem ad pristinam belli rationem redegit; C I, 76.
status: ut non solum in pristinum statum (Haedui) redissent, sed ..; G VII, 54.
virtus: reminisceretur ... pristinae virtutis Helvetiorum; G I, 13. uti suae pristinae virtutis memoriam retinerent; G II, 21. hortatur, ut pristinam virtutem retineat; G V, 48. cohortatus, ut suae pristinae virtutis ... retinerent memoriam; G VII, 62, a. quorum in consilio ... pristinae residere virtutis memoria videtur; G VII, 77, a. neque (milites) ex pristina virtute remittendum aliquid putaverunt; C III, 28, b.

prius, priusquam s. **primus,** C, a.

privatim, für seine Person, einzeln, für sich, in seinem Namen: I. **habeo**: eadem ratione privatim ac publice quibusdam civitatibus habitis honoribus; C II, 21.
peto: ut ... gratiam atque amicitiam publice privatimque peterent; G V, 55.
possum: qui privatim plus possint quam ipsi magistratus; G I, 17.
II. **res**: posteaquam ... de suis privatim rebus ab eo petere coeperunt; G V, 3.

privatus, dem Einzelnen angehörig, persönlich, privat, Privatperson, ohne Amt: A. alqs: cum ... privatus et captus ipse (Domitius) in alienam venisset potestatem; C II, 32, c. privatus ex fuga Cn. Pompeius adulescens a nobis receptus fasces imperiumque sibi arripuit; H 42, b.
aedificia: vicos ad quadringentos, reliqua privata aedificia incendunt; G I, 5. qui (nostri) ... ex privatis aedificiis specubus ac puteis extracta aqua utebantur; A 5.
ager: privati ac separati agri apud eos nihil est; G IV, 1.
arma: arma omnia privata ac publica in domum Galloni contulit; C II, 18, a.
causae: publicis privatisque causis multorum inimicitiis susceptis; H 42, a.
compendium: qui (praefecti, exactores) praeter imperatas pecunias suo etiam privato compendio serviebant; C III, 32, b.
consilium: † Philippus et Cotta privato consilio praetereuntur; C I, 6, b. quod (navis) erat sine militibus privatoque consilio administrabatur; C III, 14. ut potius privato paucorum ... quam regio consilio susceptum bellum videretur; C III, 109.
controversiae: fere de omnibus controversiis publicis privatisque (druides) constituunt; G VI, 13, a.
domus: quae (pecuniae monumentaque) ex fano Herculis collata erant in privatam domum; C II, 21. quibus (specubus) aqua in privatas domos inducitur; A 5.
hospitia: Bituriges ... in finitimas civitates aut privatis hospitiis confisi aut societate consiliorum confugerant; G VIII, 3.
inimicitiae: quod is (Bibulus) ... inimicitias .. habebat etiam privatas cum Caesare; C III, 16.
iniuriae: qua in re Caesar non solum publicas, sed etiam privatas iniurias ultus est; G I, 12.
naves: quae (naves) cum annotinis privatisque ... amplius octingentae uno erant visae tempore; G V, 8.
necessitudines: semper se reipublicae commoda privatis necessitudinibus habuisse potiora; C I, 8.
officium: habere se a Pompeio ad eum (Caesarem) privati officii mandata; C I, 8.
pater: tuus .. pater ... privatus atque adulescentulus ... Italiam ... in libertatem vindicavit; Af 22.
praemia: tributis quibusdam publicis privatisque praemiis; C II, 21.
rationes: cum in ... publicis privatisque rationibus Graecis litteris utantur; G VI, 14.
sacrificia: (druides) sacrificia publica ac privata procurant; G VI, 13, a.
vestitus: neque tantum privato vestitu, sed etiam reorum habitu (Deiotarus) ... venit; A 67.
B, 1. **habent**: lictores .. habent in urbe et Capitolio privati contra omnia vetustatis exempla; C I, 6, b. iudicia in privatos reddebat, qui verba atque orationem adversus rempublicam habuissent; eorum bona in publicum addicebat; C II, 18, b.
sto: si qui aut privatus aut populus eorum (druidum) decreto non stetit, sacrificiis interdicunt; G VI, 13, a.
II, 1. **ambio, appello**: Caesar .. privatos ambiendo et blande appellando aliquantum numerum frumenti ... congesserat; Af 21.
2. **decerno**: provinciae privatis decernuntur; C I, 6, b.
3. **cogo a**: quas (naves) Igili et in Cosano a privatis coactas servis ... compleverat; C I, 34.
reddo in: s. I. habent; C II, 18, b.
sumo a: pecunia a quibusdam privatis sumpta; C III, 103.
III. **bona**: s. I. habent; C II, 18, b.

privo, berauben: profecto nostro commeatu privati necessario ad dimicandum descendent; H 26.
adversarios: a paucioribus nostris omni auxilio (adversarii) privati essent; H 24.
rempublicam: neque (se) rempublicam alterutro exercitu privare voluisse; C III, 90.

pro, vor, für, als, anstatt, wie, nach, nach Beschaffenheit, im Verhältnis zu, vermöge, gemäß: 1. **nach Verben**: **animadverto**: postquam ... animadvertit aciem pro vallo Scipionis; Af 81.
collaudo: Ciceronem pro eius merito legionemque collaudat; G V, 52.
colloco: qui erant in statione pro castris collocati; G V, 15. Vercingetorix copias, ut pro castris collocaverat, reduxit; G VII, 68. copias omnes, quas pro oppido collocaverat, in oppidum recepit; G VII, 71. pro vallo legiones instructas collocat; G VIII, 15. — ex hostium armis scuta et pila pro vallo, pro caespite cadavera collocabantur; H 32, a.

condono: Caesar militibus pro tanto laboro ac patientia ... ducenos sestertios (coudonandos pollicetur); G VIII, 4.

consido: ipse (Caesar) ın munitione pro castris consedit; G VII, 89.

consisto: quae (legio) pro subsidio paulo aequiore loco constiterat; G VII, 51.

constituo: quas (legiones) pro vallo constituerat; G VII, 70. parte copiarum pro vallo constituta; A 37.

ſ. **castra,** II, 4. constituo pro (5 St.) S. 140, h.

contendo: contendebat (Caesar) ... libenter pro homine sibi coniunctissimo; G VIII, 50.

debeo: sese pro Caesaris in se beneficiis plurimum ei confiteri debere; G V, 27, a.

depugno: pro cuius (exercitus) dignitate victoriaque amplius † XXXVI annis depugnavi; Af 45.

dico: quae pro testimonio sumus dicturi; G VIII, pr. b.

dissolvo: militibus ... pecuniam pro his rebus dissolvit; C I, 87.

excubo: quod ... semper duae legiones pro castris excubabant; G VII, 24.

exstruo: materiam ... pro vallo ad utrumque latus exstruebat; G III, 29.

facio: si ibi pro castello ac receptaculo turrim ex latero sub muro fecissent; C II, 8.

habeo: sese illum non pro amico, sed hoste habiturum; G I, 44, d. quod pro explorato habebat Ambiorigem proelio non esse concertaturum; G VI, 5. ut levem auditionem habeant pro re comperta; G VII, 42. quae (incommoda) pro disciplina et praeceptis habere possent, ut reliquos casus timerent; C III, 10, a. apud vos beneficia pro maleficiis, maleficia pro beneficiis habentur; H 42, b. — copias se omnes pro castris habiturum; G VII, 66, h.

hortor: pro quibus rebus hortatur ac postulat, ut rempublicam suscipiant; C I, 32, b.

impono: quod ... pro militibus tuam familiam ... in naves imposuisti; Af 54, a.

immolo: pro victimis homines immolant; G VI, 16.

instruo: prima acie pro vallo instructa; A 74. ſ. colloco; G VIII, 15. **castra,** II, 4. instruo pro (5 St.) S. 141, h.

loquor: locutus est pro his Divitiacus Haeduus; G I, 31, a.

mitto: mittit ... in Siciliam Curionem pro praetore cum legionibus IV; C I, 30, a. eo missus .. cum duabus legionibus Q. Cornificius, Caesaris quaestor, pro praetore; A 42, a. ex Gaetulis duos ... pro perfugis speculandi gratia in castra Caesaris ‖ Caesaris castra ‖ mittunt; Af 35, a. pro speculatoribus missi a Scipione; Af 35, h.

obicio: quod pro vallo carros obiecerant; G I, 26. (silvam) pro nativo muro obiectam; G VI, 10. crates .. pro munitione obiectas propulerunt; C III, 46. ut pro muro obiectas (munitiones) haberet; C III, 112, h.

oro: monere, orare Titurium pro hospitio, ut suae ... saluti consulat; G V, 27, b.

ostendo: reliquae copiae pro castris sese ostendere coeperunt; G VII, 83.

pendo: ne ... innocentes pro nocentibus poenas pendant; G VI, 9. Sulcitanos ... pro decumis octavas pendere iubet; Af 98.

percipio: ut aliquando pro tantis laboribus fructum victoriae perciperent; G VII, 27.

peto: petere non solum Bellovacos, sed etiam pro his Haeduos, ut ..; G II, 14. — pro nostra benevolentia petendum (existimavi), ne quo progredereris; F 16. quod ne facias, pro iure nostrae amicitiae a te peto ‖ puto ‖; F 16.

postulo: ſ. hortor.

produco: Caesar pro castris suas copias produxit; G I, 48.

propono: id eane de causa ... fecerint, ... non videtur pro certo esse proponendum; G VII, 5.

pugno: alter pro Convictolitavi, alter pro Coto summis opibus pugnaverant; G VII, 39. illi eum tumulum, pro quo pugnatum est, magnis operibus munierunt; C I, 47. neu pro his pugnarent, a quibus ... perfugae appellarentur; C II, 28. quibus pro se pugnandi facultas non fuisset; A 16.

reddo: pro vita hominis nisi hominis vita reddatur; G VI, 16.

refero: ſ. III. gratia.

relinquo: Q. Cassius Longinus in Hispania pro praetore ... relictus; A 48. ibi Sallustio pro consule cum imperio relicto; Af 97.

renuntio: Considium, ... quod non vidisset, pro viso sibi renuntiasse; G I, 22.

repeto: tametsi pro veteribus Helvetiorum iniuriis populi Romani ab his poenas bello repetisset; G I, 30.

restituo: huic Caesar pro eius virtute atque in se benevolentia ... maiorum locum restituerat; G V, 25.

rogo: rogati .. ab Commio (Bellovaci) pro eius hospitio duo milia una miserunt; G VII, 75.

satisfacio: quibus (Gallis) quoniam pro pietate satisfecerit; G V, 27, b.

subicio: quae (sublicae) pro ariete subiectae ... vim fluminis exciperent; G IV, 17, h.

sum: qui pro portis castrorum in statione erant; G IV, 32. quae in statione pro castris erant Afranii cohortes; C I, 43. quae (turmae equitum) pro vallo in stationibus esse solebant; Af 29. — his (alcibus) sunt arbores pro cubilibus; G VI, 27. dent operam consules, praetores, tribuni plebis quique *pro* consulibus *sint* ad urbem, ne ..; C I, 5. qui (Lucius Caesar) tum ei (Catoni) pro quaestore fuerat; Af 88, a.

tollo: ut ... pro tali facinore ... nomen civitatis tollatur; G VI, 34, b. — alter ... pro occiso sublatus ... est; C III, 109.

tribuo: quam rem ... pro magnis hominum officiis consuesse tribui docebat; G I, 43, a.

venio: qui ubi pro perfuga ad eos (hostes) venit; G III, 18.

ulciscor: quos pro scelere eorum ulcisci velint; G I, 14. ne ... ulciscendi Romanos pro iis, quas acceperint, iniuriis occasionem dimittant; G V, 38.

utor: utuntur ... taleis ferreis ad certum pondus examinatis pro nummo; G V, 12. (his cornibus) in amplissimis epulis pro poculis utuntur; G VI, 28.

II. **nach Adjectiv**: amicus: (erant) Uticenses pro quibusdam Caesaris in se beneficiis illi amicissimi; C II, 36.

III. **nach Substantiven:** gratia: pro suo beneficio sine dubio ab his gratias sibi actum iri; Af 45. pro tuo .. summo beneficio, Scipio, tibi gratias ago; Af 45. gratias pro eorum (Uticensium) erga se studio agit; Af 90. quod sibi a parte eorum gratia relata non sit pro suis in eos maximis beneficiis; C I, 23. sese ... Caesari pro eius meritis gratiam referre; G V, 27, h.

locus: loco pro castris ad aciem instruendam natura opportuno; G II, 8.

officium: habere nunc se rationem officii pro beneficiis Caesaris; G V, 27, h.

IV. **zum ganzen Satz gehörig:** cum pro se quisque in conspectu imperatoris ... operam navare cuperet; G II, 25. pro se quisque id munus legationis recusabat; C I, 33. pro his Divitiacus ... facit verba; G II, 14. — ut (Pompeius) pro hospitio atque amicitia patris Alexandria reci-

peretur; C III, 103. cum ... is .. (Caesar) maxime vellet pro communi amico atque arbitro controversias regum componere; C III, 109. pro suis tantis populique Romani in eum beneficiis ... fore, uti (Ariovistus) pertinacia desisteret; G I, 42. hunc (L. Vibullium Rufum) pro suis beneficiis Caesar idoneum iudicaveret, quem ... mitteret; C III, 10, a. castris (3 St.) S. 145, b. neque pro cauto ac diligente se castris continuit; F 13. nullum portum terrae Africae ... pro certo tutum ab hostium praesidio fore suspicabatur; Af 3. si forte pro sua clementia ac mansuetudine ... statuisset Aduatucos esse conservandos; G II, 31. quam (poenam) ... pro sua clementia atque humanitate numquam profecto esset illaturus; G VIII, 21. consule: ſ. I. relinquo; Af 97. sum; C I, 5. pro contione militibus exponit, quas res ... gerere deberet; A 52. ita Labienum dixisse pro contione, .. sese ... sumministraturum; Af 19, a. funera sunt pro cultu Gallorum magnifica et sumptuosa; G VI, 19. Caesarem .. pro sua dignitate debere ... iracundiam suam reipublicae dimittere; C I, 8. diligente: ſ. canto. quod in ipso (Euphranore) satis praesidii pro virtute ac felicitate eius putarent esse; A 25, b. quos (Haeduos et Remos) praecipuo semper honore Caesar habuit, alteros pro vetere ac perpetua erga populum Romanum fide, alteros pro recentibus Gallici belli officiis; G V, 54. ancorae pro funibus ferreis catenis revinctae; G III, 13, a. pro multitudine .. hominum et pro gloria belli ... angustos se finis habere arbitrabantur; G I, 2. vel pro hospitio regis Nicomedis vel pro horum necessitate ... defugere hoc munus ... non potui; F 3. ſ. amicitia. I. oro. rogo. humanitate: ſ. clementia; G VIII, 21. postquam Iuba .. diu multumque primo minis pro imperio egisset cum Zamensibus; Af 91, b. cui (L. Caesari) Caesar facile et pro natura sua et pro instituto (vitam) concessit; Af 89. sperare pro eius iustitia, quae petierint, impetraturos; G V, 41. ut nullum pro sua laude periculum recusent; G VII, 19. pro magnitudine periculi bellum parare ... instituunt; G III, 9, a. mansuetudine: ſ. clementia; G II, 31. quibus ille pro meritis civitatem eius immunem esse iusserat; G VII, 76. Caesar magis eos (Massilienses) pro nomine et vetustate quam pro meritis in se civitatis conservans; C II, 22. nulla re gesta pro multitudine hominum; Af 33. ſ. gloria. muro (3 St.) S. 641, a. natura (3 St.) S. 646, a. necessitate (3 St.) S. 666, b. quos (exercitus) se pro necessitudine partiturum cum Pompeio arbitratur; C I, 4. nomine: ſ. meritis; C II, 22. quod minus multitudine militum legionariorum pro hostium numero valebat; G I, 51. officiis: ſ. fide. pollicetur quaterna in singulos (milites) iugera et pro rata parte centurionibus evocatisque; C I, 17. qui (milites) vim suorum ... ipsi pro suo periculo defendebant; C III, 110. Titum Labienum, legatum pro praetore, ... iugum montis ascendere iubet; G I, 21. ſ. I. mitto; C I, 30, a. A 42, a. relinquo; A 48. quaestore: ſ. I. sum; Af 88, a. haec (castra) imperat vallo pedum XII muniri, loriculam † pro hac ratione eius altitudinis inaedificari; G VIII, 9. ut ... consilium .. pro tempore et pro re caperet; G V, 8. neque (militibus) ullum periculum pro salute Caesaris recusantibus; C III, 26. nihil hunc se absente pro sano facturum arbitratus; G V, 7. hac re pro suggestu pronuntiata; G VI, 3. praemia fortissimo cuique .:. pro suggestu tribuit; Af 86. tempore: ſ. re. pelles pro velis alutaeque tenuiter confectae; G III, 13, a. vetustate: ſ. meritis; C II, 22. ut ... reliqua pro loci natura, pro vi tempestatum illis essent aptiora et accommodatiora; G III, 13, b.

probo, prüfen, erproben, bewähren, anerkennen, billigen, annehmbar, glaublich machen, beweisen, erweisen: I. alqs: latum ..., ut sui ratio absentis haberetur, ipso consule Pompeio; qui si improbasset, cur ferri passus esset? si probasset, cur se uti populi beneficio prohibuisset? C I, 32, a.

II, 1. Infinitiv: etsi ad spem conficiendi negotii maxime probabat coactis navibus mare transire et Pompeium sequi, ... tamen ..; C I, 29.

2. acc. c. inf.: perfacile factu esse illis probat conata perficere; G I, 3.

III. alqm: ne ex praetura et consulatu, ut semper, sed per paucos probati et electi in provincias mittantur; C I, 85, c. cum superioribus bellis probati ad obtinendos exercitus evocentur; C I, 85, e. at, credo, si Caesarem probatis, in me offenditis; C II, 32, c.

alqd: id se facile ex humilitate sua probare posse; G V, 27, a. si modo unum omnes sentiant ac probent; G V, 31. hoc veteres non probant milites; G VI, 40. quibus (necessitatibus) cogi posset senatus id probare, quod ipsi constituissent; G VIII, 53. haec quo facilius Pompeio probari possent; C III, 10, b. ut ... libere quae probasset exponere ... posset; C III, 57. quod nonnulli cum probarent ‖ comprobarent ‖; F 16. quam valde probetis ea, quae apud Corfinium sunt gesta; F 18.

causam: consurgunt ii, qui et causam et hominem probant, G VI, 23. quod ipse (C. Vestrius) suam causam probaverat Caesari; Af 64.

commentarios: adeo .. (commentarii) probantur omnium iudicio, ut ..; G VIII, pr. b.

consilium: ſ. **consilium,** II, 1. probo (13 St. C II, 38) S. 209, b.

eruptionem: cum his mihi res sit, qui eruptionem probant; G VII, 77, a.

factum: meum factum probari abs te triumpho gaudio ‖ gaudeo ‖; F 15.

hominem: ſ. causam; G VI, 23.

locum: hunc cum reliquis rebus locum probarat, tum quod ..; G VI, 32.

operam: pastores .. indomiti ... sub oculis domini suam probare operam studebant; C I, 57.

rem: probata re atque omnibus iureiurando adactis; G VII, 67. probat rem senatus de mittendis legatis; C I, 33. multum ad hanc rem probandam adiuvat adolescentia, magnitudo animi; C II, 38.

sententiam: omnium consensu hac sententia probata; G VII, 15. ego hanc sententiam probarem, ... si ..; G VII, 77, b.

virtutem: cuius (Commii) et virtutem et consilium probabat; G IV, 21. quem locum tuae probandae virtutis exspectas? G V, 44, a.

IV. mit doppeltem Acc: ad unum omnes Vercingetorigem probant imperatorem; G VII, 63.

proboscis, Rüssel: I. vibrat: proboscide erecta vibrantique stridore maximo; Af 84.

II. caedo: (miles) gladio proboscidem, qua erat circumdatus, caedere ... non destitit; Af 84.

erigo: ſ. I.

III. circumdare: elephans ... militem proboscide circumdat atque in sublime extollit armatum ‖ extollit ‖; Af 84. ſ. II.

procedo, vorgehen, hervortreten, vorrücken, vorausziehen, von statten gehen, gedeihen: I, 1, a. facultas: neque retro regrediundi neque ultra procedendi oblata facultate; Af 50.

b. Abl.: quod Caesar ... in tertio quartoque die procedendo propiusque hostem accedendo castra communiebat; Af 47. modo procedendo modo resistendo tardius itinere confecto, Af 70.

2. verbal: quod (milites) sibi ipsi iodicavissent, quo procedendum ... videretur; G VII, 52. lente atque paulatim proceditur; C I, 80. sic utrimque acie instructa processum est ad dimicandum; A 39. vgl. II. alqs; C III, 34.

II. alqs: cum tridui viam processisset; G I, 38. in primam aciem processit; G II, 25. sese non longius milibus passuum quattuor aquationis causa processurum eo die dixit; G IV, 11. cum paulo longius a castris processisset; G IV, 32. procedit extra munitiones; G V, 44, a. eo die milia passuum xx procedit; G V, 47. cum dierum iter LX processerit; G VI, 25. invitati praeda longius procedunt; G VI, 35, b. Romanos ... magno periculo longius ab castris processuros; G VII, 14, b. cum longius necessario procederent; G VII, 16. ii, qui ab Alesia processerant; G VII, 80. ipse (Caesar) veritus insidias ... tardius procedit; G VIII, 16. quod (nostri) eo incitati studio inconsultius processerant; C I, 45. qui frumenti causa processerant; C I, 54. magna fiducia ad nostras naves procedunt; C I, 56. qui adaquandi causa longius a castris processerant; C I, 66. sed quantum opere processerant et castra protulerant, tanto aberant ab aqua longius; C I, 81. princeps Labienus procedit iuratque se eum (Pompeium) non deserturum; G III, 13. Caesar ... temptandas sibi provincias longiusque procedendum existimabat; C III, 34. Caesar ... VIII milia passuum ex eo loco procedit; C III, 76. parati deinceps Octaviani ex portu procedebant; A 45. ipse (Caesar) .. a suis munitionibus longius non sine ratione *non* procedebat; Af 58. placide leniterque (Caesar) procedens; Af 70. nostri ad dimicandum procedunt; H 29, b. nostri procedunt; H 29, b. cum ex castello Didius ad propellendum processisset cum copiis; H 40, b. qui ex castello ad pugnam processerant; H 40, b.

alqd: s. tempus.

adversarii: Caesar ... non habuit dubium, quin media planicie in aequum ad dimicandum adversarii procederent; H 29, a. qui (adversarii) tamen a munitione oppidi longius non audebant procedere; H 29, b.

agmen: vix agmen novissimum extra munitiones processerat, cum ..; G VI, 8, a. prius, ... quam longius agmen impedimentorum suorum processisset; G VIII, 14, a.

classis: quo ex portu classis Octavi ad dimicandum processerat; A 47.

equitatus: equitatu || equitatum || .. tantum procedere ante agmen imperat legionum, quantum cum processisset, sine defatigatione equorum in eadem se reciperet castra; G VIII, 27.

milites: s. **miles**, I, 1. procedunt (4 St.) S. 608, a.

multitudo: paulatim ex silvis instructa multitudo procedit peditum; G VIII, 19, a. cum liberis omnis multitudo obviam procedebat; G VIII, 51.

naves: quae (manus) tantum progrediatur, quantum naves processissent; G VII, 61.

pars: tertio die magna iam pars operis Caesaris processerat; C I, 82.

remiges: cum (remiges) longius a navibus praedatum processissent; A 10.

res: quem ad finem adhuc res processit; C II, 32, c.

tempus: quanto .. eius amplius processerat temporis, tanto ..; C III, 25.

processus, Erfolg: nullum .. processum virtus habebat aut periculum ignavia subibat; A 29.

proclino, zur Entscheidung, zu einem schlimmen Ausgang neigen: rem: adiuvat rem proclinatam Convictolitavis; G VII, 42. proclinata || inclinata || iam re; F 16.

proclivi, abwärts: ab ea parte cum proclivi detruderentur hostes; A 76.

proclivis, abschüssig, leicht: alqd: quibus erat proclive tranare flumen; C I, 48, b. in eius (imperatoris) scientia et consilio omnia sibi proclivia omnes fore sperabant; Af 10.

vallis: quo (gradu) in proclivem (Pharnaces) descenderat vallem; A 74.

proclivitas, Abhang: inde parvulam proclivitatem degressus; Af 37.

proconsul, Proconsul: I. imponit: Alienus interim proconsul Lilybaeo in navis onerarias imponit legiones XIII et XIV; Af 34.

obsidet: C. interim Vergilius ... sibi suisque liberis a Caninio proconsule, qui eum obsidebat, fide accepta se ... proconsuli tradit; Af 93.

profugit: unde Lucius Mallius proconsul impedimentis amissis profugisset; G III, 20.

venit: Trebonius proconsul ad provinciam obtinendam venit; A 64.

II, 1. relinquo: castris praesidio Asprenate proconsule cum legionibus duabus relicto; Af 80. Rebilo proconsule cum III ad Thapsum legionibus (relicto); Af 86.

2. trado, 3. accipio a: s. I. obsidet.

mitto ad: litteras ad ... M. Lepidum proconsulem in Hispaniam citeriorem mittit; A 59.

peto ab: ab Gneo Pompeio proconsule petit, ... iuberet; G VI, 1.

III. adventus: de cuius (Trebonii proconsulis) adventu ut cognovit Cassius; A 64.

procul, fern, weit, in, aus der Ferne: animadverto: cum ... id frater ... procul animadvertisset; G IV, 12. fuga totius exercitus procul animadversa; C II, 42.

arbitror: ita (Numidas et sagittarios pedites) condensaverant, ut procul Caesariani pedestres copias arbitrarentur; Af 13.

cerno: cum primum agmen Pompei procul cerneretur; C III, 41.

conicio: ut procul tela coniciant neu propius accedant; G V, 34.

conspicio: cum procul Ambiorigem suos cohortantem conspexisset; G V, 36. signa legionum duarum procul ab utrisque conspiciuntur; C I, 40, b. cum procul hostis conspici posset; Af 12.

conspicor: barbari signa procul conspicati oppugnatione desistunt; G VI, 39. quae (cohortes) procul equitatum Caesaris conspicatae; C I, 24.

consisto: procul a castris hostes in collibus constiterunt; G V, 17.

constituo: ubi ... turrim procul constitui viderunt; G II, 30.

dispono: procul in via dispositis familiaribus suis; G VII, 28.

facio: ne qua eius adventus procul significatio fiat; G VI, 29.

pono: procul ab aqua et natura iniquo loco castra ponunt; C I, 81.

repello; procul hostibus repulsis; Af 17.

subsequor: Labienus ... procul subsequi non desistit; Af 75.

video: fumi incendiorum procul videbantur; G V, 48. equitatus hostium procul visus est; G VII, 12. haec procul ex oppido videbantur; G VII, 45, a. (castra) vallo muniri vetuit, quod eminere et procul videri necesse erat; C I, 41. procul equitatu viso; C I, 59. quos (milites) ubi Afranius procul visos cum Petreio conspexit; C I, 65. — **videor:** ut procul simplex esse acies media ab legionariis militibus videretur; Af 59.

ator: peditatu duntaxat procul ad speciem utitur; C II, 41, a.

II. **dubio:** illi .. procul dubio ad congrediendum ... non sunt ausi descendere; H 25, a.

procumbo, sich neigen, sich niederlegen, niederfallen, niedersinken: **alqs:** ut nostri etiam qui vulneribus confecti procubuissent, scutis innixi proelium redintegrarent; G II, 27. procumbunt omnibus Gallis ad pedes Bituriges, ne ... urbem ... succendere cogerentur; G VII, 15. nostri ... partim fugientes ab equitatu interficiuntur, partim integri procumbunt; C II, 42.

alces: neque (alces) quietis causa procumbunt; G VI, 27.

frumenta: frumenta ... anni tempore atque imbribus procubuerant; G VI, 43.

pars: pars eius turris concidit, pars reliqua consequens procumbebat; C II, 11.

tigna: ut (tigna) secundum naturam fluminis procumberent; G IV, 17.

procuratio, Verwaltung: erat in procuratione regni propter aetatem pueri nutricius eius, eunuchus nomine Pothinus; C III, 108.

procurator, Verwalter: Pothinus, nutricius pueri et procurator regni, ... a Caesare est interfectus; C III, 112, c.

procuro, besorgen: **hereditatem:** qui (Gallonius) eo procurandae hereditatis causa venerat; C II, 18, a.

sacrificia: (druides) sacrificia publica ac privata procurant; G VI, 13, a.

procurro, hervorlaufen, hervoreilen, vorrücken: I. **unpersönlich:** eum animum adverteret ordines suorum in procurrendo turbari; Af 15. neque procurrere et casum subire tutum videbatur; C II, 41, b.

II. **alqs:** unum ex multitudine procurrentem traicit; G V, 44, a. crebro paucis utrimque procurrentibus ... contendebatur; G VIII, 10. circumiri .. sese ab aperto latere procurrentibus singulis arbitrabantur; C I, 44. hinc ad repellendum et prosequendum hostem procurrebant; C II, 8. relicti ab his (equitibus) qui una procurrerant levis armaturae circumveniebantur; C II, 34, a. primus (Crastinus) ex dextro cornu procucurrit; C III, 91. illi celeriter procucurrerunt; C III, 93, b. procurrentibus et erumpentibus Alexandrinis; A 22. quemadmodum ... modo procurrerent modo recederent Af 71.

acies: tertiam aciem Caesar ... procurrere iussit; C III, 94.

antesignani: unius legionis antesignanos procurrere ... iubet; C I, 43.

calones: calones in proximum tumulum procurrunt; G VI, 40.

cohors: s. **cohors,** I, 1. procurrit (3 St.) S. 178, b.

equites: equites ab sinistro Pompei cornu ... universi procucurrerunt; C III, 93, a.

hostes: Ita .. hostes repente celeriterque procurrerunt, ut ..; G I, 52.

matresfamiliae: cum matresfamiliae repente in publicum procurrerunt; G VII, 26.

milites: s. **miles,** I, 1. procurrunt (3 St.) S. 608, a.

pedites: subito ex condensis turmis pedites Numidae levis armaturae cum equitibus procurrunt; Af 14.

prodeo, hervorkommen, vorgehen, vorrücken: I. **unpersönlich:** si quo erat longius prodeundum aut celerius recipiendum; G I, 48.

II. **alqs:** ubi ne tum quidem eos prodire intellexit; G I, 50. conclamaverunt, uti aliqui ex nostris ad colloquium prodiret; G V, 26. hic (Baculus) ... inermis ex tabernaculo prodit; G VI, 38. neque illi sibi confisi ex portu prodire sunt ausi; C III, 7. prodit Libo atque excusat Bibulum: C III, 16. qua ex frequentia Titus Labienus prodit; C III, 19, b. quo firmiore animo in proelium prodeatis; C III, 86. cum ... neque ex Caesaris castris quisquam prodiret; Af 30. abditi ... rari ac singuli de rupe prodire; Af 50. ut sine metu prodirent, edicit; Af 90.

classiarii: ut sine signis certisque ordinibus, sine ratione (remiges, classiarii) prodierant, sic ..; A 20, a.

conventus: frequens legionibus conventus obviam prodit; A 58.

hostes: quo celerius hostis contempta sua paucitate prodiret in aciem; G VIII, 8. hostes ... modo se intra portas recipere modo inconstanter immoderateque prodire; Af 82.

naves: naves .. triremes duas ... ad fauces portus prodire iussit; C III, 24.

remiges: s. classiarii.

proditio, Verrat: I. **apparet:** cum ... vis atque proditio oppidi appareret; C III, 21.

II. **insimulo:** s. **insimulo,** (3 St.) S. 505, b.

postulo: postulavit etiam L. Afranium proditionis exercitus Acutius Rufus apud Pompeium; C III, 83.

III. **aptus ad:** aptissimum esse hoc genus ad proditionem dubitare nemo potest; A 7.

IV. **per:** imperium se ab Caesare per proditionem nullum desiderare; G VII, 20, b.

proditor, Verräter: qui ex his secuti non sunt, in desertorum ac proditorum numero ducuntur; G VI, 23.

prodo, berichten, überliefern, preisgeben, verraten: I. **acc. c. inf.:** quos natos in insula ipsi memoria proditum dicunt; G V, 12.

II. **alqm:** queritur (Cato) in contione sese proiectum ac proditum a Cn. Pompeio; C I, 30, b. ne quod in se scelus concepisse nec suos prodidisse videantur; C I, 74, a. ut eos prodatis, qui se vobis omnia debere indicant; C II, 32, b. desertos .. se ac proditos a vobis dicunt; C II, 32, b. nonne proditi per illum Caesaris beneficio estis conservati? C II, 32, c. ut ... (Pompeius) paene proditus videretur; C III, 96.

alqd: id .. ab druidibus proditum dicunt; G VI, 18. quae .. esse ex usu iudicaverunt multitudini produnt; G VI, 20.

aquilam: nisi vultis aquilam hostibus prodere; G IV, 25.

duces: postulat, ut iurent omnes se exercitum ducesque non deserturos neque proditures; C I, 76.

exemplum: libertatis causa (exemplum) instituti et posteris prodi pulcherrimum iudicarem; G VII, 77, d.

exercitum: Tito Pulione, cuius opera prodi-

tum exercitum C. Antoni demonstravimus, e loco propugnante; C III, 67. f. duces.

genera: quae (genera ferarum) maxime differant ab ceteris et memoriae prodenda videantur, haec sunt; G VI, 25.

memoriam: ut is locus ... ex calamitate populi Romani internecione exercitus nomen caperet aut memoriam proderet; G I, 18.

res: neque nunc, ut (res) memoriae prodantur, satis causae putamus; C III, 17.

produco, vorführen, ausrücken lassen, fortlocken, ausdehnen, hinziehen: alqm: producuntur hi, quos ille edocuerat, quae dici vellet; G VII, 38, a. cum ... ille autem fuga vehementi Volusenum produxisset longius; G VIII, 48, a. omnes ... Domitium productum in publicum circumsistunt; C I, 20. hos omnes productos a contumeliis militum conviciisque prohibet; C I, 23. postero .. die productos eodem loco ... in acie collocat; C II, 33. quadam notitia Septimii (Pompeius) productus; C III, 104. vgl. milites.

aciem: producta longius acie; C I, 58. quo (loco) longius constituerat suam non producere aciem; A 38.

captivos: omnes (captivos) productos ostentationis, ut videbatur, causa ... commilitones appellans; C III, 71. quos (captivos) Caesar ad murum producendos curaverat; C III, 81.

classem: non dubitanter Alexandrini classem producunt atque instruunt; A 14.

copias: f. **copia**, B, II, 1. produco (12 St.) S 232.

duces: eo duces producuntur; G VII, 89.

elephantos: rudes .. elephanti ... communi periculo in aciem producuntur; Af 27.

equites: Caesar ... omnes senatores senatorumque liberos, tribunos militum equitesque Romanos ad se produci iubet; C I, 23. f. equos.

equos: arma conferri, equos produci, obsides dari iubet; G VII, 12. capti homines equique ‖ equitesque ‖ producebantur; C II, 39.

exercitum: omnibus deinceps diebus Caesar exercitum in aciem aequum in locum produxit; C III, 56.

gladiatores: gladiatores ... ad forum deductos ‖ productos ‖ Lentulus *spe* libertatis confirmat; C I, 14.

gubernatores: qui (remiges, gubernatores) repente ex onerariis navibus erant producti; C I, 58.

homines: f. equos; C II, 39.

iumenta: arma conferri, iumenta produci, sexcentos obsides dari iubet; G VII, 11, a.

legionem: legione producta; G V, 52. quin productis legionibus proelio decertaret; C III, 37, a. Scipio .. legiones productas cum elephantis ... reducit in castra; Af 70.

liberos: f. equites.

milites: centuriatim producti milites idem iurant. edicunt, penes quem quisque sit Caesaris miles, ut producatur: productos palam in praetorio interficiunt; C I, 76.

navis: Massilienses ... veteres ad eundem numerum ex navalibus productas navis refecerant; C II, 4.

numerum: magnum numerum impedimentorum ex castris mulorumque produci ... iubet; G VII, 45, a. magnum .. numerum minorum navigiorum et scapharum producunt; A 14.

principes: iubet arma tradi, principes produci; G VII, 89.

quinqueremem: longius productam unam quinqueremem ... cepit; C III, 100.

remiges: f. gubernatores.

rem: rem in hiemem producere; G IV, 30. producitur tum res; C I, 83.

senatores, tribunos: f. equites.

servos: producit servos, quos in pabulatione paucis ante diebus exceperat; G VII, 20, b.

vitam: veterani milites equitesque ... alga ... iumentis esurientibus data vitam eorum producebant; Af 24.

proelior, kämpfen, ein Treffen liefern: I, 1. paratus ad: nostri ad proeliandum animo atque armis parati ... devenerunt; G VIII, 18.

2. iustus ad: navibus actuariis, quarum numerus erat satis magnus magnitudine quamquam non satis iusta ad proeliandum, rostra imposuit; A 44, b.

3. ratio: haec fuit ratio Scipionis eo die proeliandi; Af 59.

4. cogere: quin (Correus) fortissime proeliando ... cogeret ... victores in se tela conicere; G VIII, 19, b.

lassus: lassos itinere ac proeliando milites ad oppugnanda castra succedere noluit; A 30, a.

II. alqs: equestribus proeliis saepe ex equis desiliunt ac pedibus proeliantur; G IV, 2. ex essedis desiliunt et pedibus proeliantur; G IV, 33. accedebat huc, ut numquam conferti, sed rari magnisque intervallis proeliarentur; G V, 16. quos (Germanos) propterea Caesar traduxerat Rhenum, ut equitibus interpositi proeliarentur; G VIII, 13. cum dispositis turmis in vicem rari proeliarentur ..., erumpunt ceteri Correo proeliante ex silvis; G VIII, 19, a. praesidio cohortium confisi nostri acerrime proeliantur; G VIII, 19, b. Germani equitesque signis legionis visis vehementissime proeliantur; G VIII, 36. nullum intercedebat tempus, quin extremi cum equitibus proeliarentur, C I, 78.

adolescentes: ut ... adolescentes atque expeditos ex antesignanis electis ad pernicitatem armis inter equites proeliari iuberet; C III, 84.

equites: nostri (equites) ... fortissime contra pedites proeliantur; G VIII, 28. f. alqs; G VIII, 36.

expediti: qui (expediti) inter equites proeliari consuessent; G VII, 18. f. adolescentes.

legiones: diversae duae legiones, undecima et octava, ... in ipsis fluminis ripis proeliabantur; G II, 23.

milites: (milites) acerrime .. eminus proeliari coeperunt; A 30, b. cum videret milites acriter proeliari non posse; A 31.

oppidani: oppidani ... eminus sine periculo proeliantur; G VIII, 41. eodem .. tempore (oppidani) acerrime proeliantur; G VIII, 42.

pedites: equites ... arcessit et levis armaturae pedites, qui inter eos proeliari consuerant; G VII, 65. turmis .. nostrorum interpositi (pedites) constanter proeliantur; G VIII, 19, a.

proelium, Kampf, Treffen, Gefecht, Angriff: I. **Subject:** commovet: si quos adversum proelium et fuga Gallorum commoveret; G I, 40, c.

est: etsi sine ullo periculo legionis delectae cum equitatu proelium fore videbat; G I, 46. secundiore equitum proelio nostris Caesar suos in castra reduxit; G II, 9. aspectum ... sustineri posse ..., praesertim ancipiti proelio, cum ex oppido eruptione pugnaretur, foris tantae copiae ... cernerentur; G VII, 76. sic proelio secundo graviter ab eo vulneratus praefectus ... refertur in castra; G VIII, 48, c. cur etiam secundo proelio aliquos ex suis amitteret? C I, 72. reliquis oppidi partibus sic est pugnatum, ut aequo proelio discederetur; C III, 112, b.

intermittunt: non intermittunt .. cotidiana proelia in conspectu utrorumque castrorum; G VIII, 13.
superest: unum hoc proelium superest; C III, 91.
II. nach Verben: 1. Accusativ: audio: quin hostes eo proelio audito nihil iam de bello essent cogitaturi; A 32.
augeo: quod (proelium fama) multis auxerat partibus; C III, 80, a.
cognosco: ante proelium in Thessalia factum cognitum; C III, 100.
commemoro: virtutes .. veteranorum proeliaque superiora commemorans; Af 81.
committo: f. committo, III. proelium (45 St.) S. 188. — conficio: f. conficio proelium (3 St.) S. 200, a.
conicio: quod nisi in noctem proelium esset coniectum; Af 52.
defugio: contra opinionem .. militum ... videri proelium defugisse magnum detrimentum afferebat; C I, 82.
desero: nonnullos ab novissimis deserto proelio excedere; G II, 25.
dirimo: f. dirimo proelium (5 St.) S. 284, a.
efficio: quae res secundum nostris efficiebat proelium; H 24.
facio: f. facio, III. proelium (46 St.) S. 386, b.
fingo: ante id tempus (proelium) fingi a legatis amicisque Caesaris arbitrabantur; C III, 101, c.
ineo: f. ineo proelium (3 St.) S. 495, b.
intermitto: milites certiores facit, paulisper intermitterent proelium; G III, 5.
nuntio: hoc proelio trans Rhenum nuntiato; G I, 54. proelio nuntiato; G II, 26. hoc proelio nuntiato; G V, 22.
oppono: neve ... terrerentur multisque secundis proeliis unum adversum et id mediocre opponerent; C III, 73, a.
redintegro: id conspicati Helvetii ... rursus instare et proelium redintegrare coeperunt; G I, 25. rursus resistentes hostes redintegrato proelio in fugam coniecerunt; G II, 23. ut nostri etiam qui vulneribus confecti procubuissent scutis innixi proelium redintegrarent; G II, 27. Caesar iubet ... medio campo redintegrari proelium; Af 18.
renovo: hi nostros disiectos adorti proelium renovarunt; G III, 20.
restituo: ita proelium restitutum est; G I, 53. restituto proelio ac repulsis hostibus; G VII, 87.
sustineo: paulisper una proelium sustinent; G VI, 38. quod iniquo loco atque impari congressi numero quinque horis proelium sustinuissent; C I, 47. nos proelium sustinebimus, ... dum reliqui subsequantur; A 15.
vito: nocturna .. proelia esse vitanda; C I, 67.
2. Genetiv: sum: occasionis esse rem, non proelii; G VII, 45, b.
3. Dativ: committo: constituit Curio ... proelio rem committere; C II, 33. proelio rem committere constituit; C II, 38. cum ... rem proelio committendam existimarent; C III, 74.
consisto: ex proxima legione, quae ei proelio in acie constiterat; Af 78, b.
intersum: f. intersum, III, proelio (3 St.) S. 520, b.
obicio: ne defessum (exercitum) proelio obiciat; C I, 65.
offero: ei, qui ante dimicare timuissent, ultro se proelio offerrent; C III, 73, b.
oppono: f. 1. oppono.
4. Ablativ: abstineo: monte occupato nostros exspectabat proelioque abstinebat; G I, 22.
excedo: quod diuturnitate pugnae hostes defessi proelio excedebant; G III, 4. frater, qui iam proelio excesserat; G IV, 12. ab his (sagittariis) complures de improviso vulnerati proelio excedebant; G VII, 80. cum interim nulla calamitate victus Correus excedere proelio ... potuit adduci, quin ..; G VIII, 19, b.
supersedeo: Caesar primo ... proelio supersedere statuit; G II, 8.
5. mit Präpositionen: averto a: milites .. aversi a proelio ad studium audiendi et cognoscendi feruntur; C II, 12.
cogito de: de proelio cogitandum (est); C III, 85.
confugio ex: qui (Mundenses) ex proelio in oppidum confugerant; H 36.
contineo a: Caesar suos a proelio continebat; G I, 15.
effugio ex: (P. Ligarius) inde ex proelio effugerat; Af 64.
egredior ad: quod ad proelium egressi Curionis milites iis rebus indigebant, quae ..; C II, 35, b.
excedo ex: aurigae interim paulatim ex proelio excedunt; G IV, 33.
fugio ex: qui (equites) ex proelio fugerant; Af 87, a. ut (rex Iuba) ex proelio fugerat; Af 91, a. ex hoc proelio Valerius adulescens Cordubam cum paucis equitibus fugit; H 32, a.
intermitto a: f. IV, 2. spatium a.
labor ex: pauci ex proelio lapsi ... ad Titum Labienum legatum in hiberna perveniunt; G V, 37.
prodeo in: quo firmiore animo in proelium prodeatis; C III, 86.
proficiscor in: quae (mulieres) in proelium proficiscentes passis manibus flentes implorabant, ne se ... traderent; G I, 51.
profugio ex: quem (Lucterium) profugisse ex proelio scripsi; G VIII, 44. qui ex his proeliis † cum adulescentes Cn. Pompeio profugissent; H 1.
recipio ex: equites ex proelio perpauci se recipiunt; C II, 42. complures equites Romani senatoresque perterriti ex proelio se receperunt; Af 85, b.
refero ex: signa .. militaria ex proelio ad Caesarem sunt relata CLXXX et aquilae IX; C III, 99.
sum in: quae (legiones) in eo proelio, quod Cn. Domitium fecisse cum Pharnace scripsimus, fuerant; A 69.
supersum ex: ex eo proelio circiter hominum milia CXXX superfuerunt; G I, 26. conviciari coeperunt: nos ex proelio paucos superesse; H 33.
transporto ex: ex fuga proelioque Pompeiano [Labienus] quos secum a Brundisio transportaverat equites Germanos Gallosque; Af 19, b.
venio ex: Scapula ... ex proelio Cordubam cum venisset; H 33.
versor in: cum his (peditibus) in proeliis versabantur; G I, 48. qui .. in proeliis periculisque versantur; G VI, 16.
III. nach Adjectiv: certior de: Iuba certior factus a Saburra de nocturno proelio; C II, 40. rex interim Iuba de equestri proelio Scipionis certior factus; Af 48.
IV. nach Substantiven: 1. Genetiv: certamen: minime .. par erat proelii certamen; A 16.
consuetudo: celerius, quam consuetudo fert equestris proelii, se receperunt; G VIII, 12. fere apud exercitus haec est equestris proelii consuetudo; H 15.
finis: fine proelii facto; G VIII, 43.
fuga: cum Octavius ex fuga Pharsalici proelii magna classe in illum se sinum contulisset; A 42, a.

genus: quamquam periculoso genere proelii locoque iniquo (milites) premebantur, tamen ..; G VIII, 42. qui (equites) cotidiana consuetudine usum quoque eius generis proeliorum perciperent; C III, 84. uti novo atque inusitato genere proelii tirones legionarii paucique perturbati ... opprimerentur; Af 19, a.

memoria: cohortatus, ut ... secundissimorum proeliorum retinerent memoriam; G VII, 62, a.

ratio: equestris .. proelii ratio et cedentibus et insequentibus par atque idem periculum inferebat; G V, 16. ut ratio postulabat proelii; G VIII, 19, a. cum horum omnium (proeliorum) ratio haberetur; C III, 53.

res: f. II, 2.

signum: Caesar ... signum proelii exposcentes (milites) edocet ..; G VII, 19. Labienus milites cohortatus ... dat signum proelii; G VII, 62, a. sese, cum opus esset, signum proelii daturum; C II, 40.

vestigia: recentibus proelii vestigiis ingressus Caesar; G VIII, 20.

2. **mit Präpositionen:** fama de: eo fama iam praecurrerat ... de proelio Dyrrhachino; C III, 80, a.

nuntius de: (Considius) subito nuntio de equestri proelio allato commotus; Af 43.

spatium a: satis longo spatio temporis a Dyrrhachinis proeliis intermisso; C III, 84.

terror ex: (erat) terror ex superioribus proeliis magnus; C II, 36.

vulnera ex: reliqui vulneribus ex proeliis et labore ac magnitudine itineris confecti; C III, 106.

V. **Umstand: 1. Ablativ:** accidere: magna pars (exercitus) deperiit, quod accidere tot proeliis fuit necesse; C III, 87.

accidi: quarum (civitatum) eo proelio ... copias esse accisas sciebat; G VIII, 31.

affligi: afflictas opes equestri proelio Bellovacorum esse; G VIII, 21.

amitti: quo proelio duobus milibus militum amplius amissis; A 43. f. 1. est; C I, 72.

attenuari: tametsi (nona legio) erat Dyrrhachinis proeliis vehementer attenuata; C III, 89.

cadere: ceciderunt eo proelio splendidi ... viri nonnulli, equites Romani; A 40.

certari: quod tam diu pari proelio cum Alexandrinis certaretur; A 29.

concertare: quod pro explorato habebat Ambiorigem proelio non esse concertaturum; G VI, 5.

confici: quo proelio bellum Venetorum ... confectum est; G III, 16.

confligere: equites hostium essedariique acriter proelio cum equitatu nostro ... conflixerunt; G V, 15.

congredi: Helvii sua sponte cum finitimis proelio congressi pelluntur; G VII, 65.

consequi: quantum iam apud eos hostes uno proelio auctoritatis essent consecuti, sentiebat; G IV, 13. magnum ut in tanta calamitate Bellovacos eo proelio commodum esse consecutos; G VIII, 21.

contendere: f. **contendo,** 1, 1. (3 St. S. 220, b). 2. alqs proelio (9 St.) S. 221, a. — decertare: f. **decerto,** II. alqs proelio (8 St.) S. 253, b.

defetisci: nulla onera iniungendo defessam tot adversis proeliis Galliam ... in pace continuit; G VIII, 49.

depugnare: turmae .. equitum ... cotidie minutis proeliis inter se depugnare non intermittunt; Af 29.

detinere: consecutus equitatus novissimos proelio detinebat; C III, 75.

dimicare: equites .. magno cum periculo proelio dimicare; G V, 16. cum proelio dimicare constituerunt; G VI, 17. quod proelio dimicandum non existimarit; G VI, 31. se absente in itinere (legiones) proelio dimicaturas intellegebat; G VII, 6. ubi cognovit per Afranium stare, quo minus proelio dimicaretur; C I, 41. illum (Pompeium) a Caesare obsideri neque audere proelio dimicare; C III, 43. si ancipiti proelio dimicaretur; C III, 63, a. non ad haec addebant non concursu acri facto, non proelio dimicatum; C III, 72. equites barbari ... proeliis minutis comminus dimicabant; Af 51. duces utrique ... equestribus proeliis inter se cotidie dimicabant; Af 61, b.

efferri: elati (milites) ... superiorum temporum secundis proeliis; G VII, 47, a.

exercitatus: (milites) superioribus proeliis exercitati; G II, 20.

expertus: habebat .. veteranas multisque proeliis expertas legiones; A 61.

frangi: quibus proeliis calamitatibusque fractos (Haeduos) ... coactos esse ..; G I, 31, b.

incitari: inflantur atque incitantur hostium animi secundo proelio; G VIII, 12.

inflari: cum (Pharnaces) secundo proelio vehementer esset inflatus; A 65, b. f. incitari.

interficere: quod ... L. Pisonem legatum Tigurini eodem proelio, quo Cassium, interfecerant; G I, 12. quantum ... dextrae .. ad caedendum valent, tantum eo proelio interficiunt; G VIII, 29.

interire: quod fuit roboris duobus proeliis Dyrrhachinis interiit; C III, 87.

lacessere: f. **lacesso,** 1, 2. II (8 St.) S. 549, b.

pelli: compluribus his proeliis pulsis; G I, 10. eas omnes copias a se uno proelio pulsas ac superatas esse; G I, 44, a. Pompeius .. nullo proelio pulsus; C II, 32, a.

periclitari: cotidie .. equestribus proeliis, ... quid nostri auderent, periclitabatur; G II, 8.

perspicere: quin equestri proelio interiectis sagittariis, quid in quoque esset animi ... suorum, perspiceret; G VII, 36.

perterreri: equitatum .., quod recenti proelio perterritum esse existimabat, agmen subsequi iussit; G IV, 13. ut eos (equites) superioribus perterritos proeliis in medium reciperent agmen, C I, 79. diverso clamore et proelio perterriti Alexandrini; A 31.

premi: cernebatur equitatus nostri proelio novissimos illorum premi vehementer; C I, 64.

pugnari: Ita ancipiti proelio diu atque acriter pugnatum est; G I, 26.

superare: hostes proelio superati ... legatos ... miserunt; G IV, 27. Massilienses ... bis navali proelio superati; C II, 22. an poenitet vos, ... quod his per biduum equestri proelio superaverim? C II, 32, d. proelio superatos (hostes) ... continuerunt; C III, 47. f. pelli; G I, 44, a.

superior: cum ... equestri proelio superiores fuissent; G V, 26.

tolli: quo proelio sublati Helvetii ... proelio nostros lacessere coeperunt; G I, 15.

vincere: ut semel Gallorum copias proelio vicerit; G I, 31, d. paulatim (Galli) assuefacti superari multisque victi proeliis; G VI, 24. quos (Boios) ibi Helvetico proelio victos Caesar collocaverat; G VII, 9.

zum Satz (vgl. I. est): hoc toto proelio ... aversum hostem videre nemo potuit; G I, 26. quem Nervico proelio compluribus confectum vulneribus diximus; G III, 5. equestribus proeliis saepe ex equis desiliunt ac pedibus proeliantur; G IV, 2. cuius (Baculi) mentionem superioribus proeliis fecimus; G VI, 38. quod plerumque eque-

stribus proeliis cum propter aliquem timorem accidit, tam multitudine ipsorum detrimentum accipitur; G VIII, 18. capitur ipse eo proelio Drappes; G VIII, 36. nostri non amplius xx omnibus sunt proeliis desiderati; C III, 53. duobus his unius diei proeliis Caesar desideravit milites DCCCCLX et *equites* *; C III, 71. Pompeius eo proelio imperator est appellatus; C III, 71. eo proelio excellentissimam virtutem Crastini fuisse; C III, 99. capitur hoc proelio quinqueremis una; A 16. hoc proelio desiderati sunt ex numero legionariorum militum circiter CCCC; A 21. qui (Euphranor) unus ex omnibus eo proelio bene rem gessit; A 25, b.

2. **Präpositionen:** ex: capit ex eo proelio penterem unam, triremes duas; A 47. qui ex Curionis proelio capti conservatique parem gratiam in fide servanda praestare voluerant; Af 40. Caesar ex proelio munitione circumdata Cordubam venit; H 33. ex proelio quos circummunitos superius demonstravimus, eruptionem fecerunt; H 34.

in: in eo proelio ex equitibus nostris interficiuntur quattuor et septuaginta; G IV, 12. praemisso equitatu et essedariis, quo plerumque genere in proeliis uti consuerunt; G IV, 24. quo (studio) in pedestribus uti proeliis consuerant; G IV, 24. ita mobilitatem equitum, stabilitatem peditum in proeliis praestant; G IV, 33. quo insigni in proeliis uti consuerat; G VII, 88. plures .. in eo loco sine vulnere quam in proelio aut fuga intereunt; C II, 35, a. in his (proeliis) cum legio Caesaris nona praesidium quoddam occupavisset; C III, 45. in eo proelio cum gravi vulnere esset affectus aquilifer; C III, 64. in eo proelio non amplius CC milites desideravit; C III, 99. ut ... magnas accessiones fecerint in operibus hostium expugnandis in proeliis cotidianis || in pr. cot. ... procurrentibus ... Alexandrinis ||; A 22. in eo proelio Petreius graviter ictus ex acie recessit; Af 19, b. in quo proelio Pacidius graviter pilo per cassidem caput ictus (est); Af 78, b. id quod in hoc accidit proelio; H 15. cum ... id .. in proelio animadversum esset; H 15. in quo proelio adversariorum ceciderunt CXXIII; H 15. in quo proelio ceciderunt milia hominum circiter XXX; H 31, b.

post; principes Britanniae, qui post proelium ad Caesarem convenerant; G IV, 30.

profectio, Abmarsch, Abzug, Abfahrt, Aufbruch: I. nascitur: ne profectio nata ab timore defectionis similis fugae videretur; G VII, 43.

videtur: fecerunt, ut consimilis fugae profectio videretur; G II, 11. ſ. nascitur.

II, 1. cognosco: cognita Pompei profectione; C I, 28. ut ... quam serissime eius (Caesaris) profectio cognosceretur; C III, 75.

confirmo: in tertium annum profectionem lege confirmant; G I, 3.

doceo: Caesaris profectionem, adventum Pompei docuerunt; C III, 79, b.

efficio: his rebus fugae similem profectionem effecit; G VI, 7, b.

facio: si ex hibernis fugae similem profectionem fecisset; G V, 47.

intermitto: intermissa profectione atque omnibus rebus postpositis; G V, 7.

paro: adventu navium profectionem parare incipit; C I, 27.

2. cogito de: eadem de profectione cogitans, quae ante senserat; G VII, 53.

comparo ad: omnibus rebus ad profectionem comparatis; G I, 6.

sentio de: posteaquam ex nocturno fremitu vigiliisque de profectione eorum senserunt; G V, 32.

III. auctor: qui ... ob eam causam profectionis auctor non fuisset; G V, 33.

consilium: quod subito consilium profectionis ceperant; C III, 76.

occasio: nullam praetermittere occasionem profectionis; Af 1.

signum: meridiano fere tempore signo profectionis dato; C III, 76. signo iam profectionis dato; C III, 85.

tempus: tempus profectionis quaeritur; C I, 67.

IV. sub: ne sub ipsa profectione milites oppidum irrumperent; C I, 27.

profecto, gewiß, sicherlich: * quorum pugna esset prope profecto dirempta; H 25, b. profecto nostro commeatu privati necessario ad dimicandum descendent; H 26. — quam (poenam) ... pro sua clementia atque humanitate numquam profecto esset illaturus; G VIII, 21.

profero, hervorbringen, ausliefern, vorrücken, vorschieben: alqd: dum ea, quae a Vercingetorige ad eruptionem praeparata erant, proferunt; G VII, 82. Vercingetorix ... cratis, longurios, musculos, falces reliquaque, quae eruptionis causa paraverat, profert; G VII, 84.

aggerem: hac agger inter manus proferebatur; C II, 2.

arma: Massilienses arma tormentaque ex oppido ... proferunt; C II, 22.

castra: quantum opere processerant et castra protulerant, tanto aberant ab aqua longius; C I, 81.

crates: crates ad extremum tumulum contra hostem proferri ... iussit; C III, 46. ſ. alqd; G VII, 84.

falces, longurios: ſ. alqd; G VII, 84.

liberos: matresfamiliae ... liberos .. in conspectum proferre coeperunt; G VII, 48.

munitiones: illi ... tota nocte munitiones proferunt; C I, 81. quantum ... per vim recipitur loci, in tantum munitiones proferuntur; A 1.

musculos: ſ. alqd; G VII, 84.

pecuniam: cum Lentulus consul ad aperiendum aerarium venisset ad pecuniam Pompeio ex senatusconsulto proferendam; C I, 14.

sacra: sacris .. omnibus prolatis, quorum religione precari offensos ... animos regum erant soliti; A 32.

tabulas: alterae (tabulae testamenti) eodem exemplo relictae atque obsignatae Alexandriae proferebantur; C III, 108.

tormenta: tormentis .. prolatis munitiones impediebat; C III, 45. ſ. arma.

vineas: neu deterrentur .. milites nostri vineas proferre; G VIII, 41.

proficio, vorwärts kommen, Fortschritte machen, bewirken, ausrichten, nützen: I. alqs: adeo loci opportunitate profecit, uti ad Pompeium litteras mitteret ..; C III, 23.

II. alqd: profectum aliquid Vibullii mandatis existimabatur; C III, 15. neque vero idem profici longo itineris spatio, ... ac si coram de omnibus condicionibus disceptetur; C I, 24. multum: ſ. **multus**, C. **b**, II. proficio (4 St.) S. 634, b. nihil: ſ. **nihil**, II, 1. proficio (7 St.) S. 669, b. ad reliqui temporis pacem atque otium parum profici; G VII, 66, a. cum se parum proficere intellexisset; Af 91, b. quantum parvulis navigiis profecissent, sentiebant; A 12. si quid celeritate itineris atque opportunitate temporis proficere possit; G VI, 29. quid proficimus, si

accepto magno detrimento ab oppugnatione castrorum discedimus? C II, 31, a. neque morte Pompei quicquam profectum, quo minus apud se Caesar commoraretur; A 3. cum ... Alexandrini ... neque se quicquam proficere viderent; A 25, a. cum centuriones pectore adverso resisterent ... nec quicquam proficerent; Af 82. satis et ad laudem et ad utilitatem profectum arbitratus; G IV, 19. qui (antesignani) tantum profecerunt, ut ... pellerent omnes; C III, 75.

viam: Ariovistum ... tridui .. viam a suis finibus profecisse; G I, 38.

proficiscor, aufbrechen, abgehen, abreisen, reisen, ausziehen, abmarschieren, auslaufen, unter Segel gehen, ausgehen, beginnen: I. **unpersönlich:** 1. **substantivisch:** a. pertineo ad: constituerunt ea, quae ad proficiscendum pertinerent, comparare; G I, 3.

b. necessarius ad: quam (causam) sibi ad proficiscendum necessariam esse diceret; G I, 39, a.

c. cupiditas: cupiditate proficiscendi ad bellum gerendum non diutius moratur; A 66.

2. **verbal:** cum pabulatum frumentatumque longius esset proficiscendum; G VIII, 10.

II. **persönlich:** a. **absolut:** alqs: uti eodem usi consilio oppidis suis vicisque exustis una cum iis proficiscantur; G I, 5. de quarta vigilia, ut dixerat, profectus est; G I, 41. facilem esse rem, seu maneant, seu proficiscantur; G V, 31. in litteris scribit se cum legionibus profectum celeriter affore; G V, 48. Cavarinum cum equitatu Senonum secum proficisci iubet; G VI, 5. (Caesarem) profectum longius reperiunt; G VI, 35, b. media nocte silentio profectus ad hostium castra mane pervenit; G VII, 18. si peracto consulatu Caesaris non profectus esset; C I, 11. Antonius cum cohortibus et Attio eodem die, quo profectus erat, revertitur; C I, 18. prima luce postridie constituunt proficisci; C I, 67. paucis ante diebus L. Domitius ... nactus turbidam tempestatem profectus est; C II, 22. etiam, ut media nocte proficiscamur, addunt; C II, 31, b. qui in classe erant, proficisci properabant; C II, 43. paucis .. post diebus (Scipio) est profectus; C III, 33. quod diverso ab ea regione itinere (Caesarem) profectum videbat; C III, 41. praestaret, quod proficiscenti recepisset; C III, 82, b. Caesar ... infirmis auxiliis proficisci non dubitaverat; C III, 106. proficiscuntur in ea classe Rhodiae naves atque in his Euphranor; A 25, b. postero die cum expeditis equitibus ipse (Caesar) proficiscitur; A 77. Caesar ... cum proficisci conaretur; Af 11. ipse (Caesar) cum cohortibus expeditis xxx frumentatum est profectus; Af 11. Scipio interim cum iis copiis ... profectus primum Adrumeti castra ponit; Af 24. dum (Iuba) aliis adiuturus proficisceretur; Af 25. (Iuba) suis finibus oppidisque suppetias profectus est; Af 25. hodie .. (te) ex Africa abesse et quantum pote proficisci iubeo; Af 54, b. cum ... proficiscentes Iulianos insequerentur, refugerent instantes; Af 69, b. Caesar ... protinus profectus circiter milia passuum IV ad aquam facit castra; Af 76. eo die (Pompeius) proficiscitur; H 6. ita ‖ ista ‖ (Pompeius) fretus opinione tertia vigilia profectus castellum oppugnare coepit; H 9. cum III legionibus (Caesar) est profectus; H 9. — b. **Städtenamen:** C. Messium, aedilicia functum potestate, Acillam iubet proficisci; Af 33. Caesar ... Apolloniam proficiscitur; C III, 12. (Caesar) Ariminum cum ea legione proficiscitur; C I, 8. cum his duabus (legionibus) Asculum Picenum proficiscitur; C I, 15, a. ita firmissimum eius praesidium Ateguam proficiscitur; H 6. Caesar ... Auximum .. proficiscitur; C I, 12. Pompeius ... Luceria proficiscitur Canusium atque inde Brundisium; C I, 24. Lepidus eodem tempore Marcellusque Cordubam cum suis. Cassius proficiscitur Carmonam; A 64. (Caesar) postero die omnibus copiis magno circuitu difficili angustoque itinere Dyrrhachium profectus est; C III, 41. ſ. consules. biduum .. Cordubae commoratus (Caesar) Gades proficiscitur; C II, 21. ipse ... Genabum Carnutum proficiscitur; G VII, 11, a. Lilybaeum: ſ. naves; Af 37 (S. 648, b). ipse (Cn. Pompeius filius) Lissum profectus; C III, 40. Labienus ... cum quattuor legionibus Lutetiam proficiscitur; G VII, 57. Caesar omnibus consiliis antevertendum existimavit, ut Narbonem proficisceretur; G VII, 7. ipse (Caesar) equitum praesidio Narbonem profectus est; G VIII, 46, a. ille (Caesar) expositis militibus eodem die Oricum proficiscitur; C III, 11. Divitiacus auxilii petendi causa Romam ad senatum profectus; G VI, 12. Cassius .. ad Sulpicianam inde classem profectus est Vibonem; C III, 101, b. Ursaonem proficiscuntur; H 41. — c. **Adverbia:** eo: ſ. **eo,** A, 1. proficiscor (3 St.) S. 313, b. eodem: ſ. **eodem,** I. proficiscor (4 St.) S. 314, b. nunc ... plerumque illo discendi causa proficiscuntur; G VI, 13, b. inde: ſ. **inde,** I. proficiscor (6 St.) S. 494, a. Vercingetorix, ... obviam Caesari proficiscitur; G VII, 12. Utica egressus (L. Caesar) Caesari imperatori obviam proficiscitur; Af 88, b. quo cum paucis equitibus profectum Ambiorigem audiebat; G VI, 33. lacrimans, „quo proficiscimur," inquit, „milites"? G VII, 38, a. Helvetios, Tulingos, Latobrigos in fines suos, unde erant profecti, reverti iussit: G I, 28. — d. **Präpositionen:** ab: ſ. **ab,** I. proficiscor (9 St.) S. 5, a. ad: ſ. **ad,** I. proficiscor (46 St.) S. 30, a. plenus spei bonae atque animi adversus eos proficiscitur; C II, 5. ipse (Caesar) cum expedita manu proficiscitur circum villas frumentatum; Af 9. ipse (Caesar) frumentatum circum villas cum parte exercitus profectus; Af 67. Labienus ... cum viginti quinque cohortibus magnoque equitatu contra hostem proficiscitur; G VI, 7, a. ex: ſ. **ex,** I. proficiscor (13 St.) S. 356, b. in: ſ. **in,** A, I. proficiscor (48 St.) S. 476, a. uti Petreius ex Lusitania per Vettones cum omnibus copiis ad Afranium proficiscatur; C I, 38. ut ... per Illyricum Italiae subsidio proficisceretur; C III, 78, b. (Caesar) praeter hostium castra proficiscitur cum copiis; Af 68.

adolescentulus: adolescentulus cum naviculis cuiusquemodi generis xxx, inibi paucis rostratis, profectus ab Utica; Af 23.

cohortes: ſ. **cohors,** I, 1. proficiscuntur (3 St.) S. 178, b.

consules: consules ... ex urbe proficiscuntur; C I, 6, b. reperit consules Dyrrhachium profectos cum magna parte exercitus; C I, 25, a.

equites: equitum .. operam ... illic fuisse utilem, quo sint profecti, G VII, 20, a.

filius: ſ. alqs, b. C III, 40.

hostes: ipsi (hostes) proiecta ‖ profecti a ‖ palude ... considunt; G VII, 58.

legatus: (C. Fabius legatus) proficiscitur ad auxilium Duratio ferendum; G VIII, 27. cohortatus .. (legatos) ad suos cives iubet proficisci; Af 36.

legio: iubet media nocte legionem proficisci; G V, 46. duas .. legiones ad eum (Labienum) proficisci iubet; G VI, 5. legiones duae, x et IX, ex Sicilia navibus onerariis profectae; Af 53.

milites: hoc veteres non probant milites, quos sub vexillo una profectos docuimus; G VI, 40.

naves: ſ. **navis,** I. proficiscuntur (5 St.) S. 648, b.

rex: ita paene sub idem tempus et rex ad opprimendum Mithridaten proficiscitur et Caesar ad recipiendum; A 28. rex .. Iuba egressus e regno ad Scipionem est profectus; Af 48.

III. mit prädicativem Zusatz: qui in oppido Ategua Ursavonenses capti sunt, legati profecti sunt cum nostris; H 22, a. petiit ab oppidanis, et si liceret legatum ad Caesarem proficisci; H 22, b.

profiteor, bekennen, erklären, versprechen, verheißen: I. alqs: qui sequi velint, profiteantur; G VI, 23.

II. acc. c. inf.: profitentur Carnutes se nullum periculum communis salutis causa recusare; G VII, 2. cum se vel principes eius consilii fore profiterentur; G VII, 37. — Aulum Varronem profiteri se altera die ad colloquium venturum; C III, 19, a. qui (Marcellus) se Caesaris causam defensurum profitebatur; A 59.

III. indicium: qui (Calpurnius Salvianus) profitetur indicium coniuratorumque numerum auget; A 55.

studium: Menedemus ... missus legatus omnium suorum excellens studium profitebatur; C III, 34.

IV. mit doppeltem Acc.: se ad eam rem profitetur adiutorem; G V, 38.

profligo, zurückschlagen: alqm: profligatis Veromanduis; G II, 23. quibus (Gallis) profligatis; G VII, 13.

classem: an poenitet vos, ... quod classem hostium primo impetu adveniens profligaverim? C II, 32, d.

copias: sinistro cornu mediaque acie totae profligantur copiae regis; A 76.

profluo, entspringen: Mosa profluit ex monte Vosego; G IV, 10.

profugio, entfliehen, sich flüchten: I. facultas: cui (Pharnaci) nisi castrorum oppugnatio facultatem attulisset liberius profugiendi; A 76.

II. alqs: in his fuit Ariovistus, qui naviculam deligatam ad ripam nactus ea profugit; G I, 53. qui eius consilii principes fuisseut, ... in Britanniam profugisse; G II, 14. Indutiomarus ... noctu profugit; G V, 53. cum ille (Cavarinus) praesensisset ac profugisset; G V, 54. priusquam illi (Nervii) aut convenire aut profugere possent; G VI, 3. nonnulli iudicium veriti profugerunt; G VI, 44. Litavicus cum suis clientibus ... Gergoviam profugit; G VII, 40. calamitate ceterorum docti Carnutes ... dispersi profugiunt; G VIII, 5. nec prius ..., quam ... nonnulli pudore coacti longius profugerent; G VIII, 13. profugit inde cum paucis Lueterius; G VIII, 35. Thermus cohortes ex urbe reducit et profugit; C I, 12. Varus praesidium ... ex oppido educit ac profugit; C I, 13. multi (Numidae) perterriti profugiunt; G II, 38. clam profugit Apollonia Staberius; C III, 12. (T. Ampium) interpellatum adventu Caesaris profugisse; C III, 105. eo receptus (Octavius) ... tempestate magna velis profugit; A 46. Pharnaces cum paucis equitibus profugit; A 76. metu conterritos complures profugere in Baeturiam; H 22, b. * illi profugiunt et ab equitibus conciduntur; H 36. saucius Pompeius naves xx occepat longas et profugit; H 37. Pompeius cum paucis profugit; H 38. f. praetor. proconsul. **ex,** I. profugio (6 St.) S. 356, b.

adolescentes; H 1. consul; C I, 14. homines; Af 2, a. f. **ex,** I. profugio (S. 357, a).

hostes: victi (hostes) ... maiore parte amissa consternati profugiunt; G VIII, 19, b.

navis: una (navis) cum Nasidianis (navibus) profugit; C II, 7.

pars: quorum pars in Arduennam silvam, pars in continentes paludes profugit; G VI, 31.

praetor: L. Manlius praetor Alba cum cohortibus sex profugit, Rutilius Lupus praetor Tarracina cum tribus; C I, 24.

proconsul: unde Lucius Mallius proconsul impedimentis amissis profugisset; G III, 20.

tribuni: profugiunt statim ex urbe tribuni plebis; C I, 5.

profundo, ergießen, vergießen: se: omnis multitudo sagittariorum se profudit; C III, 93, a.

lacrimas: ut (rex) lacrimas, quas in colloquio proiecerat, gaudio videretur profudisse; A 24, b.

prognatus, abstammend, entsprossen: alqs: ipsi (Aduatuci) erant ex Cimbris Teutonisque prognati; G II, 29. Galli se omnes ab Dite patre prognatos praedicant; G VI, 18.

progredior, vorrücken, vorgehen, fortschreiten, weiter gehen: I, 1. do ad: neque ad progrediendum data facultate; C I, 81.

2. facultas: ne ... longius sibi progrediendi eriperent facultatem; Af 49.

II. alqs: hostes ubi ... neque nostros in locum iniquiorem progredi pugnandi causa viderunt; G II, 10. si ex finibus suis progredi coepisset; G V, 56. eadem usus simulatione itineris (Labienus) placide progrediebatur; G VI, 8, a. progressus (Lueterius) in Nitiobriges et Gabalos; G VII, 7. Caesar ... exercitu traducto progreditur; G VIII, 20. Auximo Caesar progressus omnem agrum Picenum percurrit; C I, 15, a. non longo a castris progressi spatio ... angustius pabulabantur; C I, 59. rursus conantes progredi insequitur et moratur; C I, 65. ne ad ultimum supplicium progredi necesse habeant; C I, 84. ipse (Caesar) DC equitibus magnis itineribus progreditur; C II, 19. temere progressus (Scipio) turpem habuit exitum; C III, 37, b. ex iniquo progressi (Pompeiani) loco in summo constiterant; C III, 51, b. ut progrederetur a castris suis; C III, 84. (Caesar) quantumcumque itineris equitatu efficere poterat cotidie progrediebatur; C III, 102, a. quod magnam eurum suscipiebat, ne quo temere progrederetur; A 42, a. (Cassius) progressos secunda ut hiberna tempestate; A 64. qoi pabulandi aut aquandi gratia extra vallum progressi essent; Af 24. inde progressus agros oppidaque vexare non destitit; Af 25. uno tempore (Scipio) progressus haud ita longe a Caesaris castris constitit in campo; Af 30. cum ... neque ex eo loco, quo constiterat, Scipionem progredi propius se animadvertisset; Af 42. Caesar ... per iugum summum cum copiis progredi coepit; Af 49. Varus ... insidiandi .. gratia progressus Adrumetum cum LV navibus pervenit; Af 62. Caesar interim a Thapso progressus Ussetam pervenit; Af 89. Q. Pompeius Niger, eques Romanus Italicensis, ex acie nostra ad congrediendum progressus est; H 25, a. no quo progredereris proclinata iam re, quo ‖ qua ‖ integra etiam progrediendum tibi non existimasses; F 16. vgl. pars. f. **longe,** I. progredior (14 St.) S. 581, b. **paulum,** B, I. progredior (4 St.) S. 762, a. — his aliquantum itineris progressis; G V, 10. bidui .. iter progressus (Curio) ad flumen Bagradam pervenit; C II, 24. vgl. alqs; C III, 102, a. circiter milia passuum septem ab eo loco progressus; G IV, 23. ipse noctu progressus milia passuum circiter XII; G V, 9. (Caesar) circiter milia passuum quattuor progressus; G V, 49. cupidissimis omnibus (militi-

bns) progressus milia passuum XXV agmon Haeduorum conspicatus; G VII, 40. milia .. progressi IV; C I, 80. progressos (Curio) milia passoom VI equites conveuit; C II, 39. Domitios ... progressus milia passuum III; C III, 38. (Caesar) pragressos milia passoum VI aciem instruxit; C III, 97. oom iam Caesar progressus esset a castris circiter milia passnom III; Af 12. Scipio Labienusqoo ... a suis mnnitionibos circiter passus millo progrediuntur; Af 38. Labienus progressus a suis castris milia passoom VII per iugum et collem; Af 65. oum ... nou totos C passns in horam (Caesar) esset progressus; Af 70. Caesar ... progressus ab suis castris milia passoom V; Af 75. non longius fere millo passos ab suis munitiouibus (Scipio) progressus; Af 78, a. XVI milia nocte (Caesar) progressus ad Thapsum ... castra pouit; Af 79. tridui viam progressi rursus reverterunt; G IV, 4.

acies: longius a vallo esse aciem Pompei progressam; C III, 85.

amentia: qood longios eius amentiam progredi videbat; G V, 7.

copiae: deminutis nostris copiis, quae longius ab castris progrediebantur; G VII, 73, a.

eques: equites in ulteriorom portum progredi ... iussit; G IV, 23. quin nemo eorum (equitum) progredi modo extra agmen audeat; G VII, 66, b. qui (eqnites) cum essent progressi; C III, 38. ſ. alqs; H 25, a.

hostes: illi (hostes) equitatu atque essedis ad flumon progressi; G V, 9. quorum (hostinm) progredi ausos est uemo; G V, 43. fuga timoris plena ... milia non amplius decem progressi ſhostes; G VIII, 16.

legio: paulnm progressam (legionem) inferiare constitoit loco; G VII, 45, b. quo (legio) temere esset progressa; C III, 45. quae (mauos) tantum progrediatur, quantum naves processisseut; G VII, 61.

milites: ſ. **miles**, I, 1. progrediuntur (4 St.) S. 608, a. — navos: ſ. **navis**, I. progrediuntor (3 St.) S. 648, b.

pars: subito pars equitatus Caesaris cum levi armatora coutra Gaetulos iniossu ac temere longins progressi; Af 61, a.

remiges: remigibus ... in oppidom victus sui mercandi gratia progressis; Af 62.

progressus, Vorbringen: qood rivus difficilibus ripis ... progressus nostrorum impediebat; C III, 37, a.

prohibeo, obhalten, zurückholten, aofholten, obwehren, verhindern, verwehren, ausschließen, bewahren, schützen, sichern: I. **absolut:** 1. fiducia: tanto ... maiorem .. fiduciam prohibendi habebant; C III, 25.

2. alqs: ot facile perpauci prohibere posseot; G I, 6. quo facilius, si se iuvito trausire conarentur, prohibero passit; G I, 8. si vim facere conentur, (se) prohibiturum ostendit; G I, 8. ot prohibentibus uostris ... (oppidani) neque adire flomen ... posseut; G VIII, 40. etsi prohibere Pampeius totis copiis et dimicare non constituerat; C III, 44, b.

hostis: nullo hoste prohibente aut iter domoranto; G III, 6.

II. **mit Ergänzung:** 1. **Infinitiv:** hoc (flumen) avertero loci natura prohibobat; G VIII, 40. circumvallare loci natura prohibebat; G VII, 17, a.

2. **accus. c. infin.:** monet, ut igues in castris fieri prohibeat; G VI, 29. cum leges doo ox una familia vivo ntroque non solom magistratus crcari vetarent, sed etiam in seuatu esse prohiberent; G VII, 33. orabaut, ut se in servitotem receptos cibo iovareut. at Caesar dispositis in vallo custodibus recipi prohibebat; G VII, 78. ignes .. fieri prohibuit; C III, 30, b. qui (D. Laelius) commeatus Bullido atqoe Amantia importari in oppidum prohibeat; C III, 40. Comiuium cum Ticida iu couspectum suum prohibet adduci; Af 46.

III. **mit Object:** alqm: Germanos, ... si per vim navibns flumen transire couentur, prohibeat; G III, 11. ex loco superiore nostros prohibere et proelium committere coeperunt; G V, 9. repentino eqoitum adventu prohibitos; G VI, 31. prohibetar (Vercingetorix) ab Gobannitione, patruo suo, reliquisque principibus; G VII, 4, a. Sulmonenses ... cupere ea facere, quae vellet, sed a Q. Lucretio senatore ... prohiberi; C I, 18. quouiam primo venioutem Caesarem non prohibuissent; C III, 25. nequo (Pompeius) a uostris prohibitus; H 14. prohibiti a nostris sunt, deiecti planicie; H 24. vgl. IV, 2. dicere.

alqd: quod illis prohibere erat facile cum ipsius flominis natura atque aqoae magnitudiue, tum qood ..; C I, 50.

aditum: loci natora et munitio castrorum aditum prohibebant; C II, 35, b. egregiae munitiones castrorum atque valli fossarumque altitudo et ... stili ... vel sine defensoribus aditum adversariis prohibebant; Af 31, b.

auxilia: sua classe auxilia sese Caesaris prohibiturum; C III, 23.

centorionem: ceuturio celeriter a familiaribus prohibitus Commii conficere hominem non potuit; G VIII, 23.

hostem: qni prior has angustias occupaverit, ab hoc hostem prohiberi nihil esse uegotii; C I, 66.

monitiones: nequo muuitiones Caesaris prohibere paterat; C III, 44, a.

IV. **mit Object und Ergänzung:** 1. **quo minus:** qui (Cadurci) partim re frumentaria sublevare eos cupiebant, partim prohibere, qoo minus somerent, nou paterant; G VIII, 34. prohiberi sese nou posse, quo minns cotidio navibus aquam peterent; A 8.

2. **Infinitiv:** silvae incertis occultisque itineribas confertos adire prahibebant; G VI, 34, a. nastros adire prapius prohibuerunt; A 16. cuniaolos ... moenibus .. appropinquaro prohibebant; G VII, 22. ut equitibus por oram maritimam ab Autonio dispositis aqoari prohiberetur; C III, 24. qoi a servitiis puerisqae ... lapidibus pilisqoe prohibiti terram attiugere se receperuut; Af 85, a. hae naves enro ... portum capere prohibebantur; A 9. cuias (hostis) timare antea dividere praesidia ot munitioue oppidauos circumdare prohibitus erat; G VIII, 37. qaem (Comminm) timar prohibebat cuiusquam fidei soam committero salotem; G VIII, 23. couantis dicero prohibuit; G I, 47. dividere: ſ. circumdare. barbari ... nostros navibos egredi prohibebaut; G IV, 24. si id facere occupationibos rei publicae prohiberetor; G IV, 16. solos .. esse (Belgas), qui ... Tootonos Cimbrosqoe intra fines suos ingredi prohibuerint; G II, 4. a. nostros .. intra munitiones ingredi prohibebant; G V, 9. (Vibullium) loqoi plura prohibuit; C III, 18. e moro sagittis tormentisque fugientes perseqoi (uostri) prohibeotor; C II, 14. ego ... dolore prohibeor, quae gesta sunt, pronuntiare; G VII, 38, a. cis Rhenom dispositis praesidiis Germanos transire prohibebaut; G IV, 4. ut mare transire Caesarem prohiberet; C III, 5. hoc metu (eqnites) latius vagari prohibebat; G V, 19. si (Pompeius) probasset, our se uti populi beneficio prohibuisset? C I, 32, a.

3. **Ablativ:** ut Achaia Fufium prohiberet; C III, 55. causa transoandi fuit, quod ... agri-

cultura prohibebantur; G IV, 1. aqua: ſ. **aqua,** II. 2. prohibeo (6 St. prohiberi; C I, 84) S. 86, a. hostes ... primos prohibere ascensu ... coeperunt; G V, 32. commeatu auxiliisque Caesarem prohiberent; C III, 111. commeatu: ſ. **commeatus,** II, 3. prohibeo (6 St.) S. 186. a. et .. illum (Pompeium) ... exitu prohibeamus; F 20. cum .. suis finibus eos prohibent; G I. 1. hoc fonte prohiberi posse oppidanos cum optarent reliqui, Caesar unus videret; G VIII, 41. perfacile esse factu frumentationibus pabulationibusque Romanos prohibere; G VII, 64. pabulatione ... et frumentatione et reliquo commeatu ex insidiis prohibere Romanos; G VIII, 7. frumento: ſ. **frumentum,** II, 2. prohibeo (4 St.) S. 412, b. hos ... fuga navibusque nostros prohibituros; A 8. (silvam) pro nativo muro obiectam Cheruscos ab Suevis Suevosque ab Cheruscis iniuriis incursionibusque prohibere; G VI, 10. paene ut feras circummunitos (ipsos, milites) prohiberi aqua, prohiberi ingressu; C I, 84. itinere: ſ. **iter,** II, 2. prohibeo (3 St.) S. 538, b. mari: ſ. terra; C III, 15. C. Caesarem imperatorem ... oppido moenibusque prohiberi; C I, 13. quae copiae nostros perterrerent et munitione prohiberent; G I, 49. navibus: ſ. fuga. hic (Attius Varus) venientem Uticam navibus Tuberonem portu atque oppido prohibet; C I, 31. quem (regem Iubam) antea oppidani ... oppido prohibuerunt; Af 91, a. ſ. moenibus. ne in opere faciundo milites repentino hostium incursu exterrerentur atque opere prohiberentur; C I, 41. nostros .. opere prohibere coepit; C III, 45. pabulatione: ſ. **pabulatio,** II, 3. prohibeo (7 St.) S. 741, a. et aquae magna parte et pabulatione libera (nostri) prohibituri hostes videbantur; G VII, 36. satis habebat in praesentia hostem rapinis, pabulationibus populationibusque prohibere; G I, 15. portu: ſ. oppido; C I, 31. terra; C III, 15. uti ... eos (equites) .. pugna prohiberet; G IV, 11. rapinis: ſ. populationibus. hoc decreto eum (Coelium) consul senatu prohibuit; C III, 21. sicuti mari portibusque Caesarem prohibebat, ita ipse (Bibulus) omni terra earum regionum prohibebatur; C III, 15. ipse (Caesar) ut aqua terraque eos prohiberet; C III, 17. Bibulus multos dies terra prohibitus; C III, 18. hic (Camulogenus) consedit nostrosque transitu prohibere instituit; G VII, 57. pedites ... misit, qui transitu Caesarem prohiberent; A 29.

4. ab: ſ. **ab,** I. prohibeo, (7 St) S. 5, a.

proicio, niederwerfen, wegwerfen, aufgeben, preisgeben, vergießen: alqm: ducem suum Domitium ... proiectis omnibus fugae consilium capere; C I, 20. ut ... omnes .. superioris aetatis ... ante simulacra proiecti victoriam ab dis exposcerent; C II, 5. nonne extremam pati fortunam paratos proiecit ille (Domitius)? C II, 32, c. passis .. palmis proiecti ad terram flentes ab eo (Caesare) salutem petiverunt; C III, 98. — se: se ex navi proiecit; G IV, 25. queritur (Cato) in contione sese proiectum ac proditum a Cn. Pompeio; C I, 30, b. L. Caesar .. subito se ad genua proiecit; Af 89. hostes ... universi se ad pedes proiciunt; C II, 12. qui (legati) cum eum in itinere convenissent seque ad pedes proiecissent; G I, 27. (principes civitatum) sese omnes flentes Caesari ad pedes proiecerunt; G I, 31, a.

aquilam: Lucios Petrosidius aquilifer ... aquilam intra vallum proiecit; G V, 37.

arbores: legionarii magnis arboribus excisis ... proiectis iis repentinoque aggere iniecto flumen transierunt; A 29.

arma: ſ. **arma,** II, 1. proicio (7 St.) S. 90, a.

cives: civibus cunctis interfectis eodemque proiectis; Af 91, a.

crates: crates proicere, fundis, sagittis, lapidibus nostros de vallo proturbare ... parant; G VII, 81.

fasces: proiectis fascibus et deposito imperio; C II, 32, c.

glebas: quidam ... Gallus per manus sevi ac picis traditas glebas in ignem e regione turris proiciebat; G VII, 25.

lacrimas: ut (rex) lacrimas, quas in colloquio proiecerat, gaudio videretur profudisse; A 24, b.

matresfamiliae: cum matresfamiliae ... flentes .. proiectae ad pedes suorum omnibus precibus petierunt, ne ..; G VII, 26.

paludem: ipsi (hostes) proiecta || profecti a || palude ad ripas Sequanae e regione Lutetiae contra Labieni castra considunt; G VII, 58.

sarcinas: illi ... ex medio itinere proiectis sarcinis fugiebant; C I, 59.

virtutem: qui (Belgae) se populo Romano dedidissent patriamque virtutem proiecissent; G II, 15.

proinde, demnach, darum also, ebenso: I. allein: proinde abite, dum est facultas, vosque ad legionem recipite; G VII, 50, b. proinde ad praedam, ad gloriam properate; C II, 39. — proinde, si quid in nobis animi est, persequamur eorum mortem, qui indignissime interierunt; G VII, 38, b. proinde habeat rationem posteritatis et periculi sui; C I, 13. proinde desinant quidam quaerere ultra aut opinari; F 4, b. proinde omnia in victoria posita existimarent; G V, 34. proinde agmine impeditos adorirentur || adoriantur ||; G VII, 66, a. proinde, si qua fuisset facultas, ad se cum omnibus copiis (Domitius) veniret; C I, 19. proinde, ut esset dictum, provinciis excederent exercitumque dimitterent; C I, 85, c. proinde eius consilii obliviscerentur; A 8.

II. ac: ſ. **atque,** I. proinde (4 St.) S. 96, b.

prolatio, Aufschub: quibus in rebus prolationem diei donationem esse dicebant; C III, 32, b.

proloquor, aussprechen, äußern: I. Inb. Fr.: quapropter, quid sentiatis, proloquimini; Af 44.

II. verba: petierunt, ut sibi liceret verba sine periculo proloqui; Af 35, a.

proluo, wegspülen: tum ex omnibus montibus (tempestas) nives proluit; C I, 48, a.

promeritum, Verdienst, Schuld: quibus metu exsanguibus de vitaque ex suo promerito desperantibus; Af 90.

promineo, hervorragen: matresfamiliae ... pectore nudo prominentes passis manibus obtestabantur Romanos, ut sibi parcerent; G VII, 47, b.

promiscue, gemeinschaftlich: quod (Germani) .. promiscue in fluminibus perluuntur; G VI, 21.

promissum, Versprechen: cum festinantem ac † praecurrentem || properantem, al. || Caesarem speraret libentius etiam crediturum suis promissis; A 71.

promitto, lang wachsen lassen, versprechen: I. acc. c. inf.: id si fecisset, ei promisit omnia concessurum; H 18, b.

II. capillum: Britanni ... capillo sunt promisso atque omni parte corporis rasa praeter caput et labrum superius; G V, 14.

pecuniam: imperata se facere pecuniamque promissam Caesari non posse persolvere; A 34, a.

promontorium, Vorgebirge, Kap: I. eminent: hic locus ... duobus eminentibus promontoriis continetur; C II, 23.

II, 1. supero: Aquila tempestate iactatus promontorium superare non potuit; Af 62. reliquae naves hostium promontorium superarunt; Af 63. Caesar eodem vento promontorium superare non potuit; Af 63.

II. pono in; (oppida) posita in extremis lingulis promontoriisque; G III, 12.

III. contineri: f. 1.

promoveo, vorschieben, vorrücken, ausdehnen: alqm: subito adversariorum equitatus sese extendere et in latitudinem promovere ... coeperunt; Af 14. Numidas levisque armaturae multitudinem ... longius .. ab adversariorum suisque copiis promovebat; Af 59.

brachia: brachiis perfectis promotisque usque eo, quo .. Af 56.

castra: eodem die castra promovit; G I, 48.

equitatum: f. alqm; Af 14.

legiones: paulum legiones Caesar ... promoveri iubet; G VII, 70. Caesar ... legiones promovet; G VIII, 16.

machinationes: qui (Romani) tantae altitudinis machinationes tanta celeritate promovere possent; G II, 31.

multitudinem: f. alqm; Af 59.

saxa: oppidani saxa quam maxima possunt vectibus promovent; C II, 11.

turrim: postero die .. promota turri directisque operibus; G VII, 27.

prompte, schnell: cum (adversarii) ... promptius .. prosiluissent; Af 58.

promptus, bereit, geneigt: ut ad bella suscipienda Gallorum alacer ac promptus est animus, sic ..; G III, 19.

promulgo, bekannt machen: f. **lex**, II, 1. promulgo (4 St.) S. 566, a.

promutuus, vorausbezahlt, als Vorschuß: publicanis ... insequentis anni vectigal promutuum (imperabatur); C III, 32, b.

prone, schräg: haec (tigna) cum ... fistucis .. adegerat, non ... directe ad perpendiculum, sed prone ac fastigate, ut secundum naturam fluminis procumberent; G IV, 17, a.

pronuntiatio, Bekanntmachung: qua pronuntiatione facta; C II, 25, b.

pronuntio, ankündigen, verkünden, bekannt machen, berichten: I. alqs: ut ipse in cohortandis militibus pronuntiaverat; C III, 94.

II, 1. indir. Frage: uti ... mercatores ... vulgus circumsistat quibusque ex regionibus veniant ..., pronuntiare cogant; G IV, 5. qui (P. Vatinius) crebro magna voce pronuntiaret, liceretne civibus ad cives de pace legatos mittere; C III, 19, a.

2. ne: duces eorum tota acie pronuntiare iusserunt, ne quis ab loco discederet; G V, 34. f. ut.

3. ut: iusserunt pronuntiare, ut impedimenta relinquerent atque in orbem consisterent; G V, 33. qua re animadversa Ambiorix pronuntiari iubet, ut procul tela coniciant neu propius accedant; G V, 34.

4. acc. c. inf.: pronuntiatur prima luce ituros G V, 31. praeconibus .. circummissis pronuntiari iubent ... licere (transire); G V, 51. in concilio pronuntiat arcessitum se a Senonibus; G V, 56. alius iam castra capta pronuntiat, alius ..; G VI, 37. litteris perlectis Domitius dissimulans in concilio pronuntiat Pompeium celeriter subsidio venturum; C I, 19. Curio pronuntiare onerariis navibus iubet ... se in hostium habiturum loco, qui ..; C II, 25, b. quem (Scaevam centurionem) Caesar ... ab octavis ordinibus ad primipilum se traducere pronuntiavit; C III, 53.

III. alqd: haec ut intellegatis .. a me sincere pronuntiari; G VII, 20, b. hi (servi) iam ante edocti, quae interrogati pronuntiarent; G VII, 20, c. ego ... dolore prohibeor, quae gesta sunt, pronuntiare; G VII, 38, a. eadem, quae Litaviccus pronuntiaverat, multitudini exponunt; G VII, 38, a. haec atque eiusdem generis complura ut ab hominibus doctis magna cum misericordia fletuque pronuntiantur; C II, 12.

causam: quam (causam) legatis pronuntiarat; G VII, 5.

rem: hac re pro suggestu pronuntiata; G VI, 3. neque temere incognitam rem pronuntio; C III, 87.

sententiam: de Accone ... graviore sententia pronuntiata more maiorum supplicium sumpsit; G VI, 44. Lentulus sententiam Calidii pronuntiaturum se omnino negavit; C I, 2.

signum: fasces ... extremo .. tempore diei signo pronuntiato uno tempore incenderant; G VIII, 15.

prope, nahe, nahe bei, kürzlich, fast, beinahe: A. Präposition: I. Raum: 1. bei Verben: accedo: Caesari nuntiatum est equites Ariovisti propius tumulum accedere; G I, 46. cum propius Ambiorigem accessisset; G V, 37. quod propius Romanos accessisset; G VII, 20, a. cum (Caninius) propius hostis accessisset; G VIII, 36. si (Domitius) propius eas regiones cum exercitu accessisset; A 34, b. Domitius postero die propius Nicopolim accessit; A 37. ut ... propius .. ipse (Domitius) Alexandriam per Syriam accederet; A 38. cum (Vatinius) propius Tauridem accessisset; A 45. cum (Caesar) propius Pontum finesque Gallograeciae accessisset; A 67. cum .. neque ex Caesaris castris quisquam procederet neque propius eius (Scipionis) copias accederet; Af 30. Caesar ... propius munitiones accessit [illegible]. Af 41. quod Caesar ... in tertio quartoque die procedendo propiusque hostem accedendo castra communiebat; Af 47. cum (Caesar) propius hostem accessisset; Af 51. existimans ... adversarios .. propius .. se accessuros; Af 56.

admoveo: P. Sittius interim et rex Bocchus ... propius eius (Iubae) regnum copias suas admovere; Af 25. cum propius oppidum copias admovisset; Af 51.

appropinquo: nostri pede presso propius rivum cum appropinquassent; H 23, b.

confero: quam proxime potest (Ilerdam) castra castris confert. A 61. equitatum .. propius .. Caesaris castra ... se conferre coepit; Af 61, a.

consisto: cum prope Dyrrachium Pompeius constitisset; C III, 13.

exporrigo: propius eorum aciem instituit exporrigere munitiones; Af 42.

moveo: interea ne propius se castra moverent petierant; G IV, 9. Vercingetorigem ... castra movisse propius Avaricum; G VII, 18. quod castra propius Romanos movisset; G VII, 20, a.

pono: castris prope oppidum positis; G VII, 36. prope oppidum castra ponit; C II, 26. ibi .. prope flumen edito natura loco castra posuit; C III, 37, b. neque .. propius hostem castra ponere ... se posse; Af 79.

progredior: cum ... neque ex eo loco ... Scipionem progredi propius se animadvertisset; Af 42.

sum: quae (pars insulae) est propius solis occasum; G IV, 28. proxime tamen Ateguam ut flumen sit; H 7.

video: nisi ipsius copiae prope hostium castra visae essent; G I, 22.

2. **zum Satz:** propius .. Scipionem capiendo loca excelsa occupare contendit; Af 49. † in quo ‖ neque ‖ sibi prope murum adversariis ‖ cum adversariis proeliandum ‖ constituebant; H 29, b.

II. **Zeit:** cum iam prope solis occasum Caesar exspectavisset; Af 42.

B. **Adverb:** 1. **Raum:** 1. **bei Verben:** accedo: quoniam propius accessisset; G I, 42. quoad ipse cum exercitu propius accessisset; G IV, 11. ut procul tela conicIant neu propius accedant; G V, 34. nostris ... de vallo deductis (hostes) propius accedunt; G V, 51. cum propius accessisse legiones ... cognossent; G VIII, 14, a. accedunt propius interim legiones; G VIII, 19, b. ipse (Pompeius) propius accedat; C I, 9, b. prinsquam ... nostri propius accederent; C II, 34, b. cum propius sit accessum; C III, 86. Pompeio adveniente oppidani usque eo passi propius accedere, donec ad ... murum appropinquaret; Af 23. si propius accederetur; Af 31, a. ad impediendos milites suos ... hostem propius accedere; Af 39. non est visa ratio propius accedendi eo die ad oppidum; Af 42. cum ... propius non accederent; Af 69, b. propius audaciusque (Labienus) accedit ad legiones; Af 75. ita † fune crure de ligno cum propius accessisset; H 18, b.

adeo: ut ... reliqui hoc timore propius adire tardarentur; C II, 43. nostros adire propius prohibuerunt; A 16.

confero: Caesar movit et propius castra castris contulit; H 20.

consisto: neque quemquam prope audere consistere; G VI, 23.

loco: quae (castra) erant in campo proxime ‖ locum ‖ Uzittae locata; Af 56.

reperio: ut aqua ... circumcirca nusquam reperiretur propius milia passuum VIII; H 41. * materies ... propius milia passuum VI non reperiebatur; H 41.

succedo: posteaquam (Galli) propius successerunt; G VII, 82.

venio: cum propius erat necessario ventum; C I, 58.

2. **zum Satz:** Caesar ... quam proxime potest hostium castris castra communit; C I, 72. ut caedem proxime a vallo fecerint; H 15.

II. **Zeit:** quam (Mundam) proxime ceperant; H 41. quas (legiones) in Gallia citeriore proxime conscripserat; G I, 24. quas (legiones) proxime conscripserat; G II, 8. quae (legiones) proxime conscriptae erant; G II, 19. quam (legionem) proxime trans Padum conscripserat; G V, 24. quas (legiones) proxime conscriptas ex Italia traduxerat; G VI, 32. quae (civitates) proxime bellum fecerant; G III, 29. vgl. III, 4.

III. **Weise, Beschränkung:** 1. **Verba:** Ulia prope capta; H 4. existimabant prope ‖ [prope] ‖ magna pars hominum ... se prope captos esse; H 3, b. iam prope hieme confecta; G VII, 32. qui (Camulogenus) prope confectus aetate; G VII, 57. prope confecto sub lucem itinere; G VII, 83. prope iam desperata salute; G III, 3. prope victoria desperata; G VII, 80. ut prope nostri diffiderent victoriae; H 31, a. * quorum pugna esset prope profecto dirompta; H 25, b. id .. se prope iam effectum habere; G VII, 29. pons in Hibero prope effectus nuntiabatur; C I, 62. etsi prope exacta iam aestas erat; G III, 28. prope explorata victoria; G VII, 15. opera munitionesque prope esse perfectas; C I, 20. argento prope tecti equis ad Caesarem transfugerunt; H 26.

2. **Adjectiva:** ut ... paratos prope aequo Marte ad dimicandum existimaret; G VII, 19. dorsum esse eius iugi prope aequum; G VII, 44. cum (hic locus) una ex parte prope aequum aditum haberet; C III, 45. auxiliares accedebant prope alterum tantum; H 30. prope cotidianis pugnis * insidias ponunt; H 40, a. prope dimidia parte operis a Caesare effecta; C I, 27. Trinobantes, prope firmissima earum regionum civitas; G V, 20. * quae (‖ frumenta ‖) prope iam matura erant; C III, 31. raris ac prope nullis portibus; G III, 12. prope omnes naves afflictas esse; G V, 10. prope ex omnibus partibus flumine et palude circumdata (urbs); G VII, 15. cum prope omnis civitas eo convenisset; G VII, 33. ut prope summam muri aggerisque altitudinem acervi armorum adaequarent; G II, 32. ne pulcherrimam prope totius Galliae urbem ... suis manibus incendere cogerentur; G VII, 15. ex acie instructa equitatus sui prope totum dextrum cornu avertit; Af 39.

3. **Adverb:** prope cotidie cum omni equitatu Indutiomarus sub castris eius vagabatur; G V, 57.

4. **Substantiva:** ut mirificum et optandum tempus prope ab diis immortalibus illud tributum esset ad proelium committendum; H 29, a. quoniam prope ad finem laborum ac periculorum esset perventum; C III, 6. prope ad internecionem gente ac nomine Nerviorum redacto; G II, 28. spe .. conficiendi negotii prope in noctem rem duxerant; C III, 51, b. cum a meridio prope ad solis occasum dubia victoria pugnaretur; G VII, 80. non tantum indutiis factis, sed prope iam pace constituta; A 63, b.

5. **Sätze:** tabernaculum secundum litus ipsum constituit, ut prope fluctus verberaret; Af 1. prope quo loco et quemadmodum tela mitterent, (Caesar) praecipere; Af 71. quod prope in nostris partibus locum tenuisset; H 14. ut prope videretur finem bellandi duorum dirimere pugna; H 25, b.

propello, umstoßen, zurücktreiben, in die Flucht treiben: I. proecedo ad: cum ex castello Didius ad propellendum processisset cum copiis; H 40, b.

II. alqm: uno interfecto reliquos paulum propellit; G V, 44, b. ut venientibus resistant atque eos propellant; C I, 55. universarum cohortium impetu nostros propelli; C I, 64.

adversarios: ex sententia adversarios adhuc propulsos *; H 26.

crates: crates .. pro munitione obiectas propulerunt; C III, 46.

hostes: inde fundis, sagittis, tormentis hostes propelli ac summoveri iussit; G IV, 25. Germani ... confertis turmis in hostes impetum fecerunt eosque propulerunt; G VII, 80.

multitudinem: quod quingentis equitibus tantam multitudinem equitum propulerant; G I, 15.

propemodum, beinahe, fast: propemodum omnes cives Romani ... ad te (volnerunt confugere); Af 35, a. propemodum omnes regni equites Zamam perveniunt ad Caesarem; Af 92.

propensus, geneigt: quas (copias) celeriter .. propensissima civitatum voluntate ... confecerat; A 26.

propere, schleunig, eilig: mitto: Faustus Sulla propere in Mauritaniam mittatur; C I, 6, a.
occurro: imperat turmae Hispanorum, ad proximum collem propere occurrerent; Af 39.

propero, eilen: 1, 1. finis: Caesar praeoccupato itinere ad Dyrrbachium finem properandi facit; C III, 13.
2. alqs: quod (Caesar) in Italiam Illyricumque properabat; G II, 35. proinde ad praedam, ad gloriam properate; C II, 39. quud pruperans nuotem diei coniunxerat neque iter intermiserat; C III, 13. his rebus tantum temporis tribuit, quantum erat properanti necesse; C III, 78, a. Pompeius ... ad Scipionem properandum sibi existimabat; C III, 78, b. cum festinantem an † praecurrentem || pruperantem, al. || Caesarem speraret libentius etiam crediturum suis promissis; A 71. cum ... properarem atque essem in itinere; F 14.
II, 1. ut: boc vero magis properare Varro, ut cum legiunibus quam primum Gadis contenderet; C II, 20, a.
2. Infinitiv: ut ... quae quisque eorum (militum) carissima baberet, ab impedimentis petere atque arripere properaret; G V, 33. cum sibi quisque primum itineris locum peteret et domum pervenire properaret; G II, 11. qui in classe erant, proficisci properabant; C II, 43. qui in navibus longis remanserant, scalas rapere navisque a terra repellere properabant; A 20, a. Scipionem properantem sequi litterae sunt consecutae a M. Favonio; C III, 36, b. properaret ad se cum exercitu venire; C III, 33.

propinquitas, Nähe, Verwandtschaft: I. dat: propinquitas castrorum celerem superatis ex fuga receptum dabat; C I, 82.
largitur: Gallis .. provinciarum propinquitas ... multa ad copiam atque usus largitur; G VI, 24.
II. peto: qui (Galli) vitandi aestus causa plerumque silvarum atque fluminum petunt propinquitates; G VI, 30.
video: qui propinquitatem loci videret; G VII, 19.
III. spatium: suorum .. turmentorum usum ... spatio propinquitatis interire; C II, 16.
IV, 1. aptus: castra erant ad bellum ducendum aptissima ... maris propinquitate; C II, 37.
confidere: castrorum propinquitate confisi; C I, 75.
coniungi: propinquitatibus affinitatibusque coniuncti; G II, 4, a.
invitari: ad baec (impedimenta) repetenda (milites) invitati propinquitate superiorum castrorum; C III, 76.
2. in: baec ... ante lucem in tanta propinquitate castrorum ad bustes deferuntur; G VI, 7, b.
propter: hi propter propinquitatem et celeritatem hustium nibil iam Caesaris imperium exspectabant; G II, 20. ipsi (Ubii) propter propinquitatem Gallicis sunt moribus assuefacti; G IV, 3. complures .. adversarius in Illyricum propter Macedoniae propinquitatem se ... contulisse; A 42, b.

propinquus, angrenzend, nahe, verwandt: A. bei Substantiven: alqs: erant Menapii propinqui Eburonum finibus; G VI, 5.
castella: reliquas cobortis VII in castris propinquisque castellis praesidio disposuerat; C III, 88.
castra: quoniam tam propinqua sint castra; G VI, 40. Domitius ... ex propinquis castris in aciem exercitum eduxit; A 39.
civitates: quae civitates propinquae his locis erant, ubi bellum gesserat; G II, 35.
collis: buic loco propinquum et contrarium collem Pompeius occupavit; C III, 45.
despectus: unde erat propinquus despectus in mare; G III, 15.
dies: propinqua die aequinoctii; G IV, 36.
fuga: reliquae (naves) propinquam fugam ad oppidum capiunt; A 16.
hostes: tam necessario tempore, tam propinquis bostibus; G I, 16.
provinciae: dimisit .. circum omnes propinquas pruvincias; C III, 112, b.
regiones: quod erant propinquae regiones; C III, 34.
vicinitas: quurum (Germanorum) et vicinitas propinqua et multitudo esset infinita; G VIII, 7
B. allein: a. masc.: I. comitantur: cum bis (Germanis) propinqui Indutiomari, qui defectiunis auctores fuerant, comitati eos ex civitate excesserunt; G VI, 8, b.
conveniunt: cum paterfamiliae ... decessit, eius propinqui conveniunt; G VI, 19.
decertant: quid ... propinquis consanguineisque nustris animi fure existimatis, si paene in ipsis cadaveribus proelio decertare cogentur? G VII, 77, b.
desistunt: illi (Indutiomari propinqui) finitimos Germanos sollicitare et pecuniam polliceri non desistunt; G VI, 2.
excedunt: s. comitantur.
neglegunt, possunt: quorum (hominum) salutem neque propinqui neglegere, neque civitas levi momento aestimare posset; G VII, 39.
pullicentur, sollicitant: s. desistunt.
sunt: s. comitantur.
II, 1. adduco, evoco: his (obsidibus) adductis, in iis filio propinquisque eius omnibus, quos nominatim evocaverat; G V, 4.
cogo: s. I. decertant.
interficio: fratribus atque omnibus meis propinquis interfectis; G VII, 38, a.
praeficio: his copiis Vercassivellaunum Arvernum, ... propinquum Vercingetorigis, praeficiunt; G VII, 83.
relinquo: sese ... non sine magna spe ... domum propinquosque reliquisse; G I, 44, a.
2. do: nec docendi Caesaris propinquis eius spatium datur nec ..; C I, 5.
sum: s. I. decertant.
3. cognosco a: a Cingetorige atque eius propinquis oratione Indutiomari cognita; G V, 57.
defero ad: ad eius (Indutiomari) propinquos a Treveris imperium defertur; G VI, 2.
fero a: quibus (clientibus) etiam a propinquis nostris opem ferre instituimus; F 3.
III. conspectus: illustriores notissimique conspectum amicorum propinquorumque efflagitabant; Af 56.
praecepta: non .. has (naves) ... propinquorum praecepta ad extremum vitae periculum adire cogebant; C II, 7.
IV. a: multi in disciplinam ... a parentibus propinquisque mittuntur; G VI, 14.
per: quam (sororem Cleopatram) ... per suos propinquos atque amicos regno expulerat; C III, 103.
b. femin.: (Dumnorigem) sororem ex matre et propinquas suas nuptum in alias civitates collocasse; G I, 18, a.

propior, proximus, nahe, ver-

nahe, vorige, letzte, folgende: A. **bei Substantiven:** alqs: quod (Belgae) ... proximi .. sunt Germanis; G I, 1. qui (Ubii) proximi Rhenum incolunt; G I, 54. Remi, qui proximi Galliae ex Belgis sunt; G II, 3. qui (Suessiones) proximi Remis erant; G II, 12. Publius Crassus adolescens ... proximus mare Oceanum in Andibus hiemarat; G III, 7. qui (Treveri) proximi flumini Rheno sunt; G III, 11. ab iis, qui proximi steterant, circumveniebantur; G V, 35. cum ab proximis (Germanis) impetrare non possent, ulteriores tentant; G VI, 2. qui proximi Oceano fuerunt; G VI, 31. Sugambri, qui sunt proximi Rheno; G VI, 35, a. pedites ... a proximis Numidis iaculis vulnerabantur; Af 15.

alqd: proximum suae dignitatis esse ducebat, adeo fines eius vastare ..., ut ..; G VIII, 24.

aedificia: ex aedificiis .. per foramina in proxima aedificia arietes immittuntur; A 1. sal- sior paulo praeter consuetudinem aqua trahebatur ex proximis aedificiis; A 6.

aestas: quas legationes Caesar ... inita proxima aestate ad se reverti iussit; G II, 35.

annus: cuius (Coti) frater Valetiacus proximo anno eundem magistratum gesserit; G VII, 32. Marcellus proximo anno ... rettulerat ante tempus ad senatum de Caesaris provinciis; G VIII, 53.

aqua: parvo .. temporis spatio haec propior (aqua) bibi omnino non poterat; A 6.

bellum: neque bello Allobrogum proximo Haeduos Romanis auxilium tulisse; G I, 44, c.

castellum: ex proximis castellis eo concursum est; G II, 33. cohortes quattuor ex proximo castello deducit; G VII, 87. Caninius ... ex proximis castellis in frumentarios ... impetum fecit; G VIII, 35. ut nostri perpetuas munitiones † videbant || addebant || perductas ex castellis in proxima castella; C III, 44, b. quod (castellum) proximum erat regis castris; A 63, b. Didius ... proximo se recepit castello; H 40, a.

castra: in proxima Octavi castra irruperunt; C III, 9, b.

civitates: cum proximis civitatibus pacem et amicitiam confirmare (constituerunt); G I, 3.

collis: Caesar suas copias in proximum collem subducit; G I, 22. copias suas Caesar in proximum collem subducit; G I, 24. impedimentis in proximum collem deductis; G VII, 68. erat inter oppidum Ilerdam et proximum collem ... planities; C I, 43. legio ... in proximum collem sese recepit; C I, 44. Caesar .. in proximo colle castra ponit; C I, 65. proximos colles capere universos ... iubet; C II, 42. ad proximum collem propere occurrerent; Af 39. *ne* adversarii ... proximum collem occuparent; Af 49. ex proximis collibus erumpunt ... Numidae; Af 69, b.

comitia: Cotus ..., qui controversiam cum Convictolitavi proximis comitiis habuerat; G VII, 67. cuius absentis rationem haberi proximis comitiis populus iussisset; C I, 9, a. oporteretne Lucili Hirri ... proximis comitiis praetoriis absentis rationem haberi; C III, 82, b.

dies: proximo die ... Caesar e castris utrisque copias suas eduxit; G I, 50. quaecumque ad proximi diei oppugnationem opus sunt, noctu comparantur, G V, 40. proximis diebus habetur extra urbem senatus; C I, 6, a. proximo die ... universas ad aquam copias educunt; C I, 81. ita proximi diei casu admoniti omnia ad defensionem paraverant; C II, 14.

domus: Racilius in proximam se domum familiaris sui confert; A 53.

fossa: proximam fossam cratibus integunt; G VII, 79.

hiberna: ex proximis hibernis ... conventura subsidia; G V, 28. cum aliquid calamitatis in proximis hibernis esset acceptum; G V, 29. qui ... perendino die cum proximis hibernis coniuncti ... belli casum sustineant; G V, 30. equites circiter quadringentos ex proximis hibernis colligit; G V, 46.

hostes: ut proximi (hostes) iacentibus insisterent atque ex eorum corporibus pugnarent; G II, 27.

iter: qua proximum iter in ulteriorem Galliam per Alpes erat; G I, 10. Caesar ... proximo terrestri itinere Alexandream cum equitibus contendit; A 32.

legio: nullo cum periculo ad proximam legionem perventuros; G V, 29. proximis quattuor coactis legionibus; G VI, 3. ei .. (legioni) adiungit legionem XI, quae proxima fuerat; G VIII, 2. ooo ... ex proxima legione ... iubet equitatui succurrere; Af 78, b.

lictor: Munatius Flaccus proximum gladio traicit lictorem; A 52.

litus: appulsa .. ad proximum litus trirems constrata; C II, 23.

locus: qui (M. Antonius) proximum locum praesidiorum tenebat; C III, 65. quae (loca) multo erant propiora regis castris; A 73. quo propiore loco (Labienus) fuerat, eo celerius occurrerat; Af 49.

milites: Fabios a proximis militibus circumventus interficitur; C II, 35, a.

milia: V milia passuum proxima intercedere itineris campestris; C I, 66.

montes: ii (equites) ... sese in proximos montes conferunt; C I, 51.

municipia: Caesar ... milites in proxima municipia deducit; C I, 32, a.

navigia: pauci (milites) ... ad proxima navigia adnatarunt; A 20, b.

naves: hos item ex proximis navibus cum conspexissent; G IV, 25. quae proximae ei loco ex Bruti classe naves erant; C II, 6, b. quorum (militum) pars proximas nacta naves ... depressa est; A 20, b. qui ad proximas naves adnatabant; A 31.

nox: se ... proxima nocte de quarta vigilia castra moturum; G I, 40, d. omnis ex fuga Suessionum multitudo in oppidum proxima nocte convenit; G II, 12. neque longius abesse, quin proxima nocte Sabinus clam ex castris exercitum educat; G III, 18. proxima nocte duobus milibus armatorum relictis reliquos ... educunt; G VIII, 34. ibi sub armis proxima nocte (Caesar) conquiescit; C I, 41. proxima nocte centuriones Marsi duo ex castris Curionis ... ad Attium Varum perfugiunt; C II, 27. proxima nocte .. interceptis tabellariis; A 38. proxima nocte vigilia quarta legionibus omnibus expeditis ... prima luce ... locum cepit; A 73.

oppidum: extremum oppidum Allobrogum est proximumque Helvetiorum finibus Genua; G I, 6. se .. in proxima oppida recipiebant; G III, 12. quem (Saseruam) Lepti, proximo oppido, reliquerat; Af 10.

ordo: qui (propugnatorum ordo) propior hostem in ipso vallo collocatus esset; G VIII, 9.

pagi: Gabalos proximosque pagos Arvernorum in Helvios ... mittit; G VII, 64.

pars: una (pars) erat proxima portui navalibusque; C II, 1.

planicies: hinc dirigens proxima planicies aequabatur; H 29, a.

pons: cum ... propiore *ponte* legiones Fabianae duae flumen traeisissent; C I, 40, a. castellum .. ad pontem, qui propior erat Pharo, communivit;

A 19. certiorem || artiorem || illum (pontem) propioremque oppido Alexandrini tuehantur; A 19.

praesidia: quas (cohortes) ex proximis praesidiis deductas fors obtulit; G VII, 87. ne ex proximis praesidiis succurri posset; C III, 52.

salinae: cuius (salis) magna vis iam ex proximis erat salinis eo congesta; C II, 37.

segetes: Cicero ... quinque cohortes frumentatum in proximas segetes mittit; G VI, 36.

signa: proxima .. respiciens signa .. inquit ..; C II, 39.

silvae: reliqui sese ... in proximas silvas abdiderunt; G 1, 12. illi (hostes) ... proximas silvas petierunt; G VI, 8, h.

tempus: amissa proximi temporis occasione; A 37.

triduum: se triduo proximo exercitum dimissurum; C III, 10, h.

triremis: (Euphranor triremem) proximam longius insecutus; A 25, b. triremem hostium proximam ... cepit; Af 63.

tumulus: calones in proximum tumulum procurrunt; G VI, 40.

turmae: in proximas turmas impetum fecit; G VIII, 18.

turris: quae (turris) proxima fuit castris adversariorum; Af 38.

vicus: quod (castellum) rex in proximo vico ... munierat; A 30, a.

B. allein: I. insistunt: vgl. A. hostes.

II, 1. agnosco: quae vis tempestatis ita obscurahat, ut vix proximum agnoscere possent; H 3, b.

2. trado: hunc (clamorem) alii deinceps excipiunt et proximis tradunt; G VII, 3.

3. capio a: (Baculus) capit arma a proximis; G VI, 38.

III. alqs ex: hunc (Gallum) ex proximis unus iacentem transgressus eodem illo munere fungebatur; G VII, 25.

IV. a: neque hominum morte memoria deleri dehet, quin a proximis retineatur, neque ..; F 3.

propono, hinstellen, aufstellen, angeben, erzählen, vorlegen, zeigen, ankündigen, in Aussicht stellen, vornehmen, beabsichtigen, beschließen: I, 1. de: non alienum esse videtur de Galliae Germaniaeque moribus et, quo differant hae nationes inter sese, proponere; G VI, 11.

2. indir. Frage: quae ipse intellegat, quae civitas queratur, proponit; G 1, 20. Labienus, ... quid sui sit consilii, proponit; G VI, 7, h. id eane de causa ... an perfidia adducti fecerint, ... non videtur pro certo esse proponendum; G VII, 5. quid iniquitas loci haheat incommodi, proponit; G VII 45, b. f. 1.

II. alqd: Liscus oratione Caesaris adductus, quod antea tacuerat, proponit; G I, 17. consecutus id, quod animo proposuerat, Caesar receptui cani iussit; G VII, 47, a. unum illud propositum habebat, continere in amicitia civitates; G VIII, 49. multa praeterea verisimilia proponebant; H 2. f. solatium.

condicionem: tali condicione proposita; G VIII, 3.

consilia: cum ... ea, quae proponerentur, consilia plena prudentiae esse indicaret; G VIII, 8. ex propositis consiliis duobus explicitius videbatur Ilerdam reverti; C I, 78.

difficultatem: etsi summa difficultas faciendi pontis proponehatur; G IV, 17, a. difficultates auctionandi proponere etiam mediocris est animi; C III, 20.

edictum: utrum avertendae suspicionis causa Pompeius (edictum) proposuisset, ... an ..; C III, 102, a. f. **edictum,** 1. propono (3 St.) S. 304, a.

insignia: * virtutis .. insignia proposita viderent; H 32, a.

iter: erat .. iter a proposito diversum; C I, 69. confecto iusto itinere eius diei, quod proposuerat; C III, 76.

merita: sua in illos merita proponit; G VII, 71.

oppida: neu Romanis (oppida sint) proposita ad copiam commeatus praedamque tollendam; G VII, 14, h.

patientiam: patientiam proponit suam, cum de exercitibus dimittendis ultro postulavisset; C I, 32, a.

pollicitationes: magnis praemiis pollicitationihusque propositis; Af 35, a.

praemia: f. **praemium,** II, 1. propono (6 St.) S. 814, a.

rem: postero die contione habita rem gestam proponit; G V, 52.

solatium: hoc sibi solatii proponebant, quod ..; G VII, 15.

spem: maiorem .. spem maturitate frumentorum proponi videhant; C III, 49. neque sibi ullam spem victoriae propositam habere; H 22, b.

timorem: timorem Romanorum proponit; G III, 18.

vexillum: vexillum proponendum (erat), quod erat insigne, cum ad arma concurri oporteret; G II, 20. hoc nuntio allato vexillum proposuit; H 28.

voluntatem: qui (legati) voluntatem senatus ei (Caesari) proponant; C I, 3.

propositum, Vorsatz: I, 1. habeo: quidnam Pompeius propositi aut voluntatis ad dimicandum haberet; C III, 84.

teneo: tali instructa acie tenere uterque propositum videbatur: Caesar ne nisi coactus proelium committeret; ille, ut opera Caesaris impediret; C I, 83. uhi propositum tenere non potuit; C III, 42. quoniam propositum non tenuerat; C III, 65.

2. deterreo a: neque (Laelius) a proposito deterrehatur; C III, 100.

revertor ad: ad propositum revertar; F 14.

II. alqd: f. I, 1.

proprius, eigen, eigentümlich, eigenartig, persönlich: alqd: hoc proprium virtutis existimant, expulsos agris finitimos cedere; G VI, 23.

calamitas: calamitatem aut propriam suam aut temporum queri; C III, 20.

fines: neque quisquam agri modum certum aut fines hahet proprios; G VI, 22.

gaudium: quod || sed || proprium gaudium [bellantibus] fortuna tribuere non decrevit; Af 61, h.

victoria: munitiones ... ad flumen perductae ... propriam expeditamque Caesaris victoriam interpellaverunt; C III, 70. victoriam propriam se eis brevi daturum pollicetur; Af 32. victoriam sibi propriam a dis immortalihus portendi; Af 82.

propter, neben, wegen, aus, vor: I. Raum: 1. duco: sinistra parte campi propter mare (Caesar) legiones ducit; Af 37.

praetergredior: propter hostium castra (Caesar) praetergressus; Af 73.

2. zum Satz: propter pontem coangustabantur; H 5.

II. Grund: 1. propter quod fere magna pars hominum ... non duhitarunt, quin eruptionem ... essent facturi; H 13, b.

2. Carteienses ... propter Pompeium dissentire coeperunt; H 37.

3. propter adolescentiam; G I, 20. bostium .. subitum adventum; Af 65. aetatem (3 St.) S. 54, a. eam affinitatem; G I, 18, b. altitudinem (7 St.) S. 67, a. amplitudiuem ... civitatis; G IV, 3. angustias (4 St.) S. 72, b. asperitatem loci; A 17. bellum; C I, 48, b. bella; Af 65. beneficium legis Iuliae; Af 87, a. bonitatem agrorum; G I, 28. tantas calamitates; G VIII, 24. annonae caritatem; Af 47. celeritatem bostium; G II, 20. crebras commutationes aestuum; G V, 1. equitum concessum || congressum ||; H 25, b. conscientiam facti; G VIII, 38. conscientiam peccatorum suorum; Af 28. copiam frumenti ac pabuli; G VIII, 17. eius (orationis) singularem et nefariam crudelitatem; G VII, 77, a. custodias Menapiorum; G IV, 4. adversariorum delectos; Af 20, b. detrimentum .. exercitus; A 72. difficultatem (3 St.) S. 279, a. diuturuitatem pacis; C I, 85, b. navium errorem; Af 7. barbarorum crebras excursiones; H 8. eorum crebras excursiones; H 40, a. exiguitatem; G III, 23. quarum (pellium) propter exiguitatem; G IV, 1. terrae fecunditatem; H 8. loci fertilitatem; G II, 4, a. fidem; G I, 47. adversam fortunam maiorum suorum; A 66. frigora; G I, 16. veterem belli gloriam; G III, 24. gravitatem civitatis; G IV, 3. gravitatem armorum; G V, 16. humilitatem civitatis; Af 97. imprudentiam; G IV, 27. V, 3. infelicitatem Triari; A 72. veteres inimicitias; G VI, 12, b. iniquitatem (8 St.) S. 500, a. inopiam (6 St.) S. 502, b. inscientiam (3 St.) S. 503, b. eius singularem integritatem; Af 88, b. equorum interitum; Af 70. 71. iustitiam ... suam; G II, 4, b. latitudinem fossae; G II, 12. latitudinem ... fluminis; G IV, 17, a. levitatem .. vulgi; G VII, 43. magna apud plebem propter liberalitatem gratia; G I, 18, a. longitudinem agminis; G V, 33. magnitudinem (7 St.) S. 588, a. animi mollitiem; G VII, 20, b. repentinos Galliae motus; G V, 22. multitudinem (7 St.) S. 631, b. egregiam muuitiouem oppidi; Af 29. mutationem .. generis; A 66. necessitudines regni; C III, 106. nobilitatem; A 78. publicas occopationes; C III, 108. ea, quae ferebant, onera; G III, 19. eximiam opinionem virtutis; G II, 8. opportunitatem (3 St.) S. 732, b. paludes; G II, 16. paucitatem (10 St.) S. 759, a. aquae penuriam; Af 79. patriae luctuosam perniciem; H 17. propinquitatem (3 St.) S. 844, a. prudentiam .. suam; G II, 4, b. rapiditatem ... fluminis; G IV, 17, a. impunitatis propter maximas res gestas spe; Af 85, b. salubritatem; G VIII, 52. linguae Gallicae scientiam; G I, 47. singularem scientiam rei militaris; G VII, 57. sepulturam occisorum; G I, 26. siccitates paludum; G IV, 38. siccitates; G V, 24. anni tempus; G IV, 22. VIII, 7. C I, 29. A 8. terrorem; C I, 46. repentinum terrorem; C II, 3. timorem; G I, 39, b. C II, 35, b. aliquem timorem; G VIII, 18. eundem timorem; C III, 101, b. exercitus sui ... tirocinium; Af 31, c. velocitatem; Af 71. Germaniae vicinitatem; G VIII, 25. victoriam Mithridatis; A 72. virtutem; G I, 40, d. C III, 59. H 31, a. eximiam virtutem; C I, 46. vim fluminis; A 64. vulnera militum; G I, 26. † ... propter suo praesidio fuisset conspectus; H 38.

propterea, deswegen, deshalb: 1. ut: quos (Germanos) prupterea Caesar traduxerat Rheoum, ut equitibus interpositi proeliarentur; G VIII, 13.

2. quod: propterea quod (Belgae) a cultu atque bomanitate provinciae longissime absunt; G I, 1. ipse suae civitatis imperium obtenturus esset; G I, 3. inter fines Helvetiorum et Allobrogum ... Rhodanus fluit; G I, 6. aliud iter baberent nullum; G I, 7. eo .. fromento ... propterea uti minus poterat, quod iter ab Arare Helvetii averterant; G I, 16. illo licente contra liceri audeat nemo; G I, 18, a. p. quod ... per se crevisset; G I, 20. pro vallo carros obiecerant; G I, 26. eo consilio florentissimis rebus domos suas Helvetii reliquissent, uti ..; G I, 30. si euuntiatum esset, summum in cruciatum se venturus viderent; G I, 31, a. Ariovistus, rex Germanorum, in eorum finibus consedisset; G I, 31, c. paucis mensibus ante Harudum milia bominum XXIV ad eum venissent; G I, 31, c. reliquis tamen fugae facultas daretur; G I, 32. flumen Dobis ut circino circumductum paene totum oppidum cingit; G I, 38. p. quod ... bos postea armatos ac victores superassent; G I, 40, b. propinquitatibus affinitatibusque coniuncti ... cognoveriut; G II, 4, a. multis locis apud eos aerariae † secturaeqoe sunt; G III, 21. Rbenum attingunt; G IV, 3. illi etiam consulto plerumque cederent; G V, 16. neque louge ab oppido castra Vercingetorigis aberant, et ..; G VII, 26. insequens annus ... nullas babet magnopere Galliae res gestas; G VIII, 48, c. insolenter adversarii sui gloriarentur L. Lentulum et C. Marcellum cousoles creatos; G VIII, 50. de cousilii sententia summam belli rerumque omnium Pompeio permiserint; C III, 16. est quaedam animi incitatio ... uaturaliter innata omnibus; C III, 92. ei, qui intrassent, ... impeditiores fore videbantur; A 14. edictum tota provincia proposuerat; A 56.

propugnator, Kämpfer, Verteidiger: I. iugulo, praecipito: propugnatores Octaviani partim in navibus iugulantur, partim in mare praecipitantur; A 46.

II. vacuus a: nec prius ille est a propugnatoribus vacuus relictus locus, quam ... finis est pugnandi factus; G VII, 25.

III. multitudo: magna .. moltitudo in reliquis navibus propugnatorum est interfecta; A 11.

numerus: ut ... ex magno remigum propugnatorumque numero pars ad scopulos allisa interficeretur, pars ab nostris detraberetur; C III, 27.

ordo: ut ab bostibus duplici fossa, duplici propugnatorum ordine (castra) defenderentur; G VIII, 9.

virtus: cum iam non virtute propugnatorum, sed scientia classiariorum se victos viderent; A 12.

IV. instruere: naves omues ... propugnatoribus instruxerunt; A 10. ad se venientem navem ... instructam propugnatoribus auimadvertit; A 45.

propugno, hervorbrechen, kämpfen, sich verteidigen: I, 1. studium: Remis cum spe defensionis studium propugnandi accessit; G II, 7.

2. neque erat facile nostris uno tempore propugnare et munire; C III, 45.

II. alqs: ipsi ex silvis rari propugnabant; G V, 9. multitudine telorum ex turribus propugnantes deturbant; G VII, 86. binc, si qua maior oppresserat vis, prupugnabant; C II, 8. Tito Pulione ... e loco propugnante; C III, 67. ex tectis aedificiorum propugnabant; A 17. qui (nostri) regione fluminis Nili propugnabant; A 30, b.

praesidium: multiplici praesidio pertinaciter propugnantibus; A 26.

propulso, zurückschlagen, abwehren: bostem: Caesar ... duas acies bostem propulsare, tertiam opus perficere iussit, G I, 49.

iniurias: uti aut ipsi iniurias inferrent aut illatas propulsarent; G VI, 15.

prora, Schiffsvorderteil, Vorderdeck: prorae admodum erectae atque item puppes ad magnitudinem fluctuum tempestatumque accommodatae; G III, 13, a.

proripio: se, heraus-, forteilen: sese subito proripiunt; C I, 80. cum hostes ... inermes cum infulis se porta foras universi proripiunt; C II, 12 (11).

prorumpo, hervorbrechen: ubi magnus fons aquae prorumpebat ab ea parte, quae ..; G VIII, 41.

proruo, niederreißen, einreißen: munitiones: his (munitionibus) prorutis prius in hostium castris constiterunt, quam ..; G III, 26. prorutis munitionibus defendente nullo (cohortes) transcenderunt; C III, 68.

partem: dextrum cornu ... ea parte, quam proruerat, sese recipiebat; C III, 69.

prosequor, nachfolgen, begleiten, geleiten, verfolgen: I. alqs: longius prosequi veritus; G V, 52. insequentes nostros, ne longius prosequerentur, Sulla revocavit; C III, 51, a. insequenti die eadem consuetudine dum (Pompeius) longius prosequitur; H 14. longius quod nostris cedentibus prosequi coepissent; H 14.

milites: primo Afraniani milites ... contumeliosis .. vocibus prosequebantur; C I, 69.

senatores: ipse (Iuba) equo in oppidum vectus prosequentibus compluribus senatoribus; C II, 44.

II. alqm: Caesar Remos cohortatus liberaliterque oratione prosecutus; G II, 5. hi novissimos adorti et multa milia passuum prosecuti; G II, 11. eum (Crastinum) electi milites circiter CXX voluntarii eiusdem centuriae sunt prosecuti; C III, 91. Caesar illum adhortatus atque omnibus laudibus prosecutus; A 15. fortuna ... superiorum temporum dissimilis Euphranorem prosequebatur; A 25, b. equites nostri longius ad Cordubam versus prosecuti sunt eos, qui ..; H 11.

amicum, al.: eadem suum quisque contubernalem, amicum, notum prosequens erat obtestatus, ne suam ... falleret opinionem; A 16.

hostem: s. **hostis**, II, 1. prosequor (4 St.) S. 445, b.

prosilio, vorbringen: cum (adversarii) tam magnis copiis auxiliisque regis essent praediti promptiusque prosiluissent; Af 58.

prospectus, Aussicht, Fernsicht, Anblick, Gesichtskreis: 1. adimo: prospectu tenebris adempto multa utrimque vulnera accipiuntur; G VII, 81.

impedio: eum ... sepibus .. densissimis ... interiectis prospectus impediretur; G II, 22. quae (villa) Labieni prospectum impediebat, ne ..; Af 40.

2. officio: nisi ... pulvis .. vento flatus omnium prospectu offecisset; Af 52.

3. capio ex: neque ... fuit quisquam ..., quin ... ex omni prospectu locum spectaculo caperet; A 15.

removeo a: Aquila ... cum classe se longius a prospectu removit; Af 62.

sum in: cum iam extremi essent in prospectu; G V, 10.

prospeculor, in die Ferne spähen: eum (Caesar) de vallo prospecularetur; Af 31, a.

prosper, glücklich: qui neque in illius prospera acie primam fortunam, neque in adversa secundam obtinnimus [victoriam]; H 17.

prospicio, ausschauen, in die Ferne schauen, sorgen: I. alqs: in his (turribus) habent speculas et propter altitudinem longe lateque prospiciunt; H 8.

II, 1. indir. Frage: facile erat ex castris C. Treboni atque omnibus superioribus locis prospicere in urbem, ut ... omnes .. superioris aetatis ... templa ... adirent; C II, 5.

2. ne: prospiciendum, ne quid sibi ac reipublicae (Dumnorix) nocere posset; G V, 7.

3, rei: rei frumentariae prospiciendum existimavit; G I, 23.

vitae: vestrae quidem certe vitae prospiciam; G VII, 50, b.

prosterno, hinstrecken, zu Grunde richten, schlagen: alqm: prostratos perterritosque Pompeianos in mare navesque passim compulerunt; Af 23.

copias: interim Scipionis copiis prostratis passimque toto campo fugientibus; Af 85, a.

corpora: horum (Gallorum Germanorumque) corpora ... caesa toto campo ac prostrata diverse iacebant; Af 40.

Galliam: nolite ... stultitia ac temeritate vestra aut animi imbecillitate omnem Galliam prosternere; G VII, 77, c.

prosum, nützen: celeritas, vis: neque eam, quam prodesse aliis vim celeritatemque viderant, imitari potuerunt; G VI, 40.

multitudo: ut ... neque numero navium praestantibus multitudo prodesset; A 16.

protego, bedecken, decken, schützen: alqm: quo percusso et exanimato hunc scutis protegunt; G V, 44, a. quod ex locis superioribus qui antecesserant suos ascendentes protegebant; C I, 79.

exercitum: ut ... omnis .. instructus exercitus telis ex vallo abiectis protegi posset; C III, 56.

naves: qui (locus) ... eas (naves) a quibusdam protegit ventis; C III, 42. quas (naves) protexerunt ex molibus atque aedificiis imminentibus; A 16.

rates: a fronte atque ab utroque latere cratibus ac pluteis (rates) protegebat; C I, 25, b.

tabernacula: videre licuit ... Lucii .. Lentuli et nonnullorum tabernacula protecta edera; C III, 96.

protero, zertreten, niederreiten: alqm: equitatus hostium ... aversos proterere incipit; C II, 41, a. bestiae ... suos post se frequentes stipatosque proterere ... contenderunt; Af 83. vgl. turmas.

hostes: complures hostium ... in fuga proteruntur; G VIII, 48, b.

turmas: (aliquot turmae) simul cum levi armatura inter turmas adversariorum (sunt) protriti; H 14.

proterreo, fortscheuchen, verjagen: alqm: fundis librilibus sudibusque ... ac glandibus Gallos proterrent; G VII, 81.

hostes: proterritis hostibus atque in fugam coniectis; G V, 58.

protinus, vorwärts, ohne Aufenthalt, sofort, sogleich: protinus .. se in castra equo contulit; C III, 94. p. .. omnes ... in altissimos montes ... confugerunt; C III, 95. p. ... in castra irrumpere conantur; G VI, 37. hostes p.

ex eo loco ad flumen Axonam contenderunt; G II, 9. nonnulli p. eodem cursu in oppidum contenderunt; C II, 35, a. (Pompeius) p. .. equo citato Larisam contendit; C III, 96. brachia p. ducere et castella munire ... contendit; Af 49. deinde p. collem petere contenderunt; Af 50. p. armis abiectis in regia castra fugere contendunt; Af 85, a. ex hac fuga p. ... auxilia discesserunt; G V, 17. duco: f. contendo; Af 49. p. .. Alesiam ... iter facere coepit; G VII, 68. fit p. hac re audita ex castris Gallorum fuga; G VII, 88. fugio: f. contendo; Af 85, a. irrumpo: f. conor. Domitianas .. cohortes p. a Corfinio in Siciliam miserat; C I, 25, a. munio: f. contendo; Af 49. ut ab ea victoria perterritis Alexandrinis p. castra regis oppugnaret; A 30, b. Caesar ... p. victor ad castra regis pertendit; A 30, a. qui (Attius Varus) ... p. ex fuga in Africam pervenerat; C I, 31. deinde (equites) p. Uticam perveniunt; Af 87, a. ut ... p. (equites) incitati fuga montes altissimos petereut; C III, 93, b. f. contendo; Af 50. Caesar ... p. profectus circiter milia passuum IV ad aquam facit castra; Af 76. ut ... (Lentulus consul) p. aperto sanctiore aerario ex urbe profugeret; C I, 14. eundem (Curionem), cum Siciliam recepisset, p. in Africam traducere exercitum iubet; C I, 30, a.

proturbo, fortreiben: alqm: fundis, sagittis, lapidibus nostros de vallo proturbare ... parant; G VII, 81.

equites: his (equitibus) facile pulsis ac proturbatis; G II, 19.

provehor, fortsegeln: alqs: ipse (Caesar) leni Africo provectus ... cursum non tenuit; G V, 8. (Caesar) a Caralibus secundum terram provectus; Af 98.

naves: necessario adversa nocte in altum provectae (naves) continentem petierunt; G IV, 28. serius a terra provectae naves ... in redeundo offenderunt; C III, 8.

provenio, wachsen, gedeihen: quod eo anno frumentum in Gallia propter siccitates angustius provenerat; G V, 24.

proventus, Ausgang, Erfolg: I. adiuvat: multum ... adiuvat ... superioris temporis proventus; C II, 38.

II. exspecto: errare, si qui in bello omnis secundos rerum proventus exspectent; G VII, 29. omnes milites intenti pugnae proventum exspectabant; G VII, 80.

provideo, voraussehen, vorsehen, Vorsichtsmaßregeln treffen, sorgen, besorgen: I. absolut: ut in eiusmodi difficultatibus, quantum diligentia provideri poterat, providebatur; G VI, 34, b. etsi, quantum ratione provideri poterat, ab nostris occurrebatur; G VII, 16.

II, 1. de: cum ... neque de frumento reliquoque commeatu satis esset provisum; G III, 3. maxime eos, ... de re frumentaria ut providerent, hortatus est; C III, 34.

2. indir. Frage: neque, quid in quaque parte opus esset, provideri (poterat); G II, 22. cum ... minus facile ..., quid quoque loco faciendum esset, providere possent; G V, 33. neque quam in partem quisque conveniat, provident; G VI, 37.

3. ne: f. ne, I, 1. provideo (3 St.) S. 656, a.

4. acc. c. inf.: quod futurum provident; G VII, 39. quod fore providerat; C III. 76.

5. rei: cui rei parum diligenter ab iis erat provisum; G III, 18.

III. alqd: maxime ea, quae ad usum navium pertinent, providere instituunt; G III, 9, a. qui nihil ante providisset; G V, 33. (Vercingetorix) plus .. animo providere et praesentire existimabatur; G VII, 30. nihil horum ad pacandas Hispanias, nihil ad usum provinciae provisum; C I, 85, b. quod Pompeius haec providerat; C III, 42.

frumentum: f. **frumentum,** II, 1. provideo (3 St.) S. 412, a.

praesidia: ad hos omnes casus provisa erant praesidia cohortium duarum et viginti; G VII, 65. quoniam praesidia sunt in tot annos provisa; F 26.

rem: re frumentaria provisa; G III, 20. ut ... rem frumentariam provideret; G V, 8. rem frumentariam providet; G VI, 10. tantum re provisa Brutus celeritate navis enisus est, ut parvo momento antecederet; C II, 6, b.

provincia, Geschäftskreis, Wirkungskreis, Auftrag, Amt, Provinz: I. absolut: 1. Subject: accipiunt: praeferendum (Caesar) existimavit, quas in provincias regionesque venisset, eas ita relinquere constitutas, ut domesticis dissensionibus liberarentur, iura legesque acciperent, externorum hostium metum deponerent; A 65, a.

consentit: ille (Cotta) perterritus, quod omnem provinciam consentire intellegebat; C I, 30, b. consentire omnem citeriorem provinciam; C II, 17.

deponunt: f. accipiunt.

desiderat: quae (provincia) ... nullum auxilium desiderarit; C I, 85, b.

est: erat plena lictorum et imperiorum provincia, differta praefectis atque exactoribus; C III, 32, b. Q. Cornificius, ... quamquam erat provincia minime copiosa ad exercitus alendos et finitimo bello ac dissensionibus confecta et vastata, tamen prudentia ac diligentia sua ... et recepit et defendit; A 42, a. sin ea (provincia) non magnis copiis tuta esse posset; A 42, b. quae (provincia) partim erat exinanita partim infidelis; A 43.

favet: provinciam .. omnem Caesaris rebus favere cognoverat; C II, 18, b.

perit: Africam provinciam perire funditusque everti ab suis inimicis; Af 26, b.

potest: f. est; A 42, b.

sentit: cum de se mutuo sentire provinciam crederet; A 48.

venit: summam .. in sollicitudinem ac timorem Parthici belli provincia cum venisset; C III, 31.

2. Prädicat: sum: provinciam suam hanc esse Galliam, sicut illam nostram; G I, 44, c. futuram ex regno provinciam; A 3.

II. nach Verben: 1. Accusativ: adigo: provinciam omnem in sua et Pompei verba iusiurandum adigebat; C II, 18, b.

administro: cui (Domitio) Caesar Asiam finitimasque provincias administrandas tradiderat; A 34, a.

attingo: † hino optimi generis hominum ex Aquitanis montanisque, qui Galliam provinciam attingunt *; C I, 39.

committo: Caesar me, ... provinciam Siciliam atque Africam ... vestrae fidei commisit; C II, 32, a.

conficio: f. I, 1. est; A 42, a.

constituo: initio quaesturae suae eam provinciam ex omnibus provinciis (se) sibi peculiarem constituisse; H 42, a. f. I, 1. accipiunt.

decerno: provinciae privatis decernuntur, duae consulares, reliquae praetoriae; C I, 6, b.

defendo: condicionibus impositis provinciae tuendae ac defendendae; A 65, b. patrocinio suscepto ... (se provinciam) defendisse; H 42, a. f. I, 1. est; A 42, a.

depopulo: agros provinciamque vestro impulsu depopulavit; H 42, b.

divido: qui (Rhodanus) provinciam nostram ab Helvetiis dividit; G 1, 2.

everto: f. I, 1. perit.

exinanio: f. I, 1. est; A 43.

existimo: copiosiorem provinciam existimans; A 43.

facio: ex regno .. provincia facta; Af 97.

babeo: quod provinciam Hispaoiam ex praetura babuerat; C I, 22.

libero: ea pecunia (se) provinciam liberasse; H 42, a. f. I, 1. accipiunt.

munio: provincias .. populi Romani a barbaris atque inimicis regibus interposito amicissimo rege munivit; A 78.

obtineo: f. **obtineo** provinciam (6 St.) S. 704, a.

partior: ipsi inter se provincias partiuntor; G VIII, 35.

peto: cum constaret Drappetem Seoonem ... provinciam petere; G VIII, 30.

potior: cuios (Gabinii) ... mors in magnam spem Octavium adduxit provinciae potiundae; A 43.

premo: quod hae provinciae nullo bello premebantor; A 65, b.

recipero: Cn. Pompeio se provinciam reciperare velle palam dictitabat; A 58.

recipio: duas receptas provincias; C II, 32, b. provincia recepta et Cornificio reddita; A 47. f. I. 1. est; A 42, a.

reddo: f. recipio; A 47.

redigo: quod finitimas frumentariasque provincias in potestatem redegissent; C III, 73, a.

relinquo: f. I, 1. accipiunt.

restituo: dum per eos (milites) Caesari provincia restitueretur; A 57, b.

retineo: qoae provincia (Illyricum) superioribus mensibus retenta non tantum sine igoominia, sed etiam com laude erat; A 42, a.

teneo: ipsum (Pompeium) et provincias et legiones alienas tenere; C 1, 11.

tento: Caesar ... tentandas sibi provincias longiusque procedendum existimabat; C III, 34.

trado: f. administro.

tueor: f. defendo; A 65, b.

vasto: bene magna comparata manu provinciam vastare; H 1. f. I, 1. est; A 42, a.

2. **Genetiv:** potior: quod necopinantibus adversariis eius provinciae potitus esset; H 2.

3. **Dativ:** adiungo: quod Romanos ... conari .. ea loca finitimae provinciae adiungere sibi persuasum habebant; G III, 2.

do: nec provinciae dator ulla reqnies; A 50.

fero: quo facilius subsidium provinciae ferri posset; G VII, 66, a. cum (Vatinios) crebris litteris Cornificii ad auxilium provinciae ferendum evocaretur; A 44, a.

impero: provinciae toti quam maximum potest militum numerum imperat; G I, 7. equites .. toti provinciae imperaverat; C III, 31.

lnfero: si qood periculum provinciae inferretur; A 42, b.

praeficio: provinciae Q. Cassium praeficit; C II, 21.

tribuo: soo .. in consulato (se) absentem, qoae potuisset, commoda provinciae tribuisse; H 42, a.

venio: subsidio sibi provinciaeqoe Caesaris causa qoam primum veniret; A 59.

4. **Ablativ:** excedo: proinde ... provinciis excederent; C I, 85, c.

5. **mit Präpositionen:** alo ex: regium .. equitatum Scipio ex provincia Africa alebat; Af 8.

arcesso in: si legiones in provinciam arcesseret; G VII, 6.

cogo ex: qoeoi (eqoitatum) ex omni provincia ... coaetum habebat; G I, 15.

comporto ex: multum (frumentum) ex omni provincia comportabatur; C I, 49.

conscribo circom: Caesar ... conscriptis litteris circum provinciam omnes civitates facit de suo adventu eertiores; Af 26, a.

consentio cum: f. nascor in.

consido in: qui (milites) dimissi a superioribus imperatoribus in his provinciis consederant; C III, 4, a.

oonsomo in: paucis diebus in ea provincia consumptis; A 66.

contendo in: Caesarem inopia frumenti coactum in provinciam contendisse confirmabant; G VII, 59.

converto in: ne ... iter in provinciam converteret, ... infamia ... impediebat; G VII, 56.

convenio ex: qui (milites) ex provincia convenerant; G I, 8. partem copiarum ex provincia supplementumqoe ... in Helvios ... convenire iubet; G VII, 7.

dimitto oiroum: dimisit .. circum omnes propinquas provincias; C III, 112, b. — in: nuntios cum litteris .. in reliquas provincias finitimas dimisit; Af 8. — per: a Pompeio litteris per omnes provincias civitatesque dimissis; C III, 79, a.

divido a: cum Sequanos a provincia nostra Rhodaous divideret; G I, 33.

egredior ex: se non maleficii causa ex provincia egressom; C I, 22.

eo in: polliceri se in provinciam iturum neque, ante qoem diem iturus sit, definire; C I, 11.

evoco ex: (T. Ampium) eius .. rei causa senatores omnes ex provincia evocasse; C III, 105.

exeo in: quin (homines feri) ... in provinciam exireot atque inde in Italiam contenderent; G I, 33.

expello in: si Romanos ... adductos inopia in provinciam expellere possent; G VII, 55, b.

fugio ex: baec in contione questus (Cato) ex provincia fugit; C I, 30, b. — in: fogere in provinciam Romanos Galliaqoe excedere; G VII, 66, a.

habeo in: ut nullo tempore legiones deesse populi Romani in hac provincia haberi; H 42, b.

instituo ex: remiges ex provincia institui, nautas gubernatoresque comparari iubet; G III, 9, a.

invenio in: Tubero ... invenit in provincia cum imperio Attium Varum; C I, 31.

mitto ex: eo sex cobortes praesidii causa ex provincia misit; C II, 18, a. — in: [in reliquas provincias praetores mittuntur]; C I, 6, b. ne ex praetura et consulatu, ut semper, sed per paucos probati et electi in provincias mittantur; C I, 85, c.

moror in: paocos dies ipse in provincia (Caesar) moratus; G VIII, 46, b.

nascor in: nemo .. in provincia natus, ut vernaculae legionis miles, aut dioturnitate iam factus provincialis ... non cum omni provincia consenserat in odio Cassi; A 53.

oppono ex: quae (cobortes) ex ipsa provincia ab Lucio Caesare legato ad omnes partes opponebantur; G VII, 65.

proficiscor in: M. Calidius, qui censebat, ut Pompeius in suas proviocias proficisceretur; C I, 2. proficiscatur Pompeius in soas provincias; C I, 9, b.

redigo in: quibus (Arvernis et Rutenis) populus Romanus ignovisset neque in provinciam redegisset; G I, 45. respicite finitimam Galliam.

quae in provinciam redacta ... perpetua premitur servitute; G VII, 77, d.

refero de: Marcellus ... contra legem Pompei et Crassi rettulerat ante tempus ad senatum de Caesaris provinciis; G VIII, 53.

revertor in: in provinciam reverti contendit; G III, 6. erat iniqua condicio postulare, ut Caesar Arimino excederet atque in provinciam reverteretur; C I, 11.

sublevo ex: quod ... interclusis omnibus itineribus nulla re ex provincia atque Italia sublevari poterat; G VII, 65.

sum ex: ut .. sibi equitatus, qui ex provincia fuisset, praesidio esset; H 2. — in: f. **in,** B, 1. sum in provincia (3 St.) S. 486, b.

suscipio in: quod (odium) in illam provinciam (Cassius) susceperat quaestor ex insidiis ibi vulneratus; A 48.

venio ex: Lepidus ex citeriore provincia ... venit ea mente Uliam, ut ..; A 63, a. — in: f. 1, 1. accipiunt.

voco ex: ad ea perficienda opera C. Trebonius magnam iumentorum atque hominum multitudinem ex omni provincia vocat; C II, 1.

III. **nach Adjectiven:** 1. finitimus: ne ... Germani ... finitimi Galliae provinciae Allobrogibusque essent; G 1, 28. Haeduis Segusiavisque, qui sunt finitimi provinciae, decem milia peditum imperat; G VII, 64. reges, tyrannos, dynastas provinciae finitimos ... receptos in fidem ... dimittit; A 65, b.

2. peculiares ex: f. II. 1. constituo.

IV. **nach Substantiven:** 1. **Genetiv:** alqs, alqd: ab Ocelo, quod est citerioris provinciae extremum, in fines Vocontiorum ulterioris provinciae die septimo pervenit; G I, 10.

aes: aes alienum provinciae eo biennio multiplicatum est; C III, 32, b.

aestas: cum omnibus Gallis notum esse sciret reliquam esse unam aestatem suae provinciae; G VIII, 39.

auxilia: quam (defectionem) sustinuerat fidelitate atque auxiliis provinciae illius; G VIII, 46, b. auxiliis provinciarum et exercituum desperatis; C II, 22.

caput: Cordubam, .. quod eius provinciae caput esse existimabatur; H 3, a.

cives: quibus rebus perterritos civis Romanos eius provinciae sibi ... HS CLXXX ... milia ... polliceri coëgit; C II, 18, a. neque minus ... civibus Romanis eius provinciae ... pecuniae imperabantur; C III, 32, b.

civitas: Tolosa et Narbone, quae sunt civitates Galliae provinciae finitimae his regionibus; G III, 20. Carmonenses, quae est longe firmissima totius provinciae civitas; C II, 19. cuius provinciae (Ciliciae) civitates omnes evocat Tarsum; A 66.

cohortes: scutatae [citerioris provinciae] et cetratae [ulterioris Hispaniae] cohortes circiter LXXX (erant); C I, 39.

controversiae: omnium .. earum provinciarum de controversiis cognoscit et statuit; A 78.

cultus: quod (Belgae) a cultu atque humanitate provinciae longissime absunt; G I, 1.

delectus: confectam (legionem) ex delectu provinciae Caesaris; G VIII, 54.

desperatio: in tanta provinciae desperatione; A 42, a.

detrimentum: ne detrimento aut timore provinciae magna infamia perditorum hominum latrociniis caperetur; G VIII, 30.

equites: equitum .. [utriusque provinciae] circiter V milia (erant); C I, 39.

facultas: Gabinius .. neque provinciae facultatibus sublevabatur; A 43. quod sibi novarum provinciarum ... tanta oblata esset facultas; A 51.

fidelitas: f. auxilia; G VIII, 46, b.

fines: numquam ante hoc tempus exercitum populi Romani Galliae provinciae finibus egressum; G I, 44, b. cum ... nec se ... putarent provinciae fines intrare posse; G VIII, 32.

homo: quod hominem honestissimum provinciae Galliae ... sibi restitutum videbat; G I, 53. quibus (cohortibus, equitibus) praefecit hominem eius provinciae notum et non parum scientem, L. Iunium Paciaecum; H 3, b.

humanitas: f. cultus.

imperium: civitati .. imperium totius provinciae pollicetur; G VII, 64.

incolae: cum .. ab incolis eius provinciae nuntiarentur adversariorum copiae equitatus infinitus ... esse; Af 1.

iniuriae: neque (se) provinciarum publicas iniurias condonare iis posse, qui ..; A 70.

iuniores: uti omnes eius provinciae iuniores, Graeci civesque Romani, iurandi causa convenirent; C III, 102, a.

latrones: huc accedebant (milites) collecti ex praedonibus latronibusque Syriae Ciliciaeque provinciae; C III, 110.

legationes: ibi totius fere citerioris provinciae legationes Caesaris adventum exspectabant; C II, 21.

offensio: compensare offensionem provinciae exercitus amore cupiebat; A 48.

onera: contractum .. in ea aes alienum gravissimis oneribus provinciae constituit exsolvere; A 49.

oppida: oppidorum magna pars eius provinciae montibus fere munita ... est; H 8.

pars: quod a Pirustis finitimam partem provinciae incursionibus vastari audiebat; G V, 1. cuius provinciae ab ea parte, quae libera appellabatur, Menedemus ... missus legatus; C III, 34. cuius (provinciae) magna pars ab eo defecerat; A 64.

pax: quietem Italiae, pacem provinciarum ... uni omnes acceptam relaturos; C III, 57.

periculum: intellegebat magno cum periculo provinciae futurum, ut ..; G I, 10.

praedones: f. latrones.

princeps: per C. Valerium Procillum, principem Galliae provinciae, ... cum eo colloquitur; G I, 19.

propinquitas: Gallis .. provinciarum propinquitas ... multa ad copiam atque usus largitur; G VI, 24.

publicani: ab publicanis suae provinciae debitam biennii pecuniam exegerat; C III, 31.

res: ibi rebus omnibus provinciae et finitimarum civitatum constitutis; A 66.

societates: magnam (pecuniam) societates earum provinciarum, quas ipse obtinebat, sibi numerare coëgerat; C III, 3.

spes: Lentulus ... spe exercitus ac provinciarum ... movetur; C I, 4. Scipionem eadem spes provinciae atque exercituum impellit; C I, 4.

timor: f. detrimentum.

voluntas: quae voluntas erga Caesarem totius provinciae (esset); C II, 17. tanta ac tam secunda in Caesarem voluntas provinciae reperiebatur; C II, 20, a.

usus: usu eius provinciae (Attius Varus) nactus aditus ad ea conanda; C I, 31. nihil horum ad pacandas Hispanias, nihil ad usum provinciae provisum; C I, 85, b.

2. **mit Präpositionen:** equites ex: (ceciderunt) equites Romani partim ex urbe partim ex provincia ad milia III; H 31, b.

eruptio in: in provinciam Narbonem versus eruptionem facere contendit; G VII, 7.

impetus in: quem (Lucterium) ... facere in provinciam voluisse impetum cognitum est; G VIII, 30.

iter in: cum iter in provinciam nostram atque Italiam facerent; G II, 29. — per: alterum (iter erat) per provinciam nostram; G I, 6. eos per provinciam nostram iter facere conari; G I, 7. sibi esse in animo sine ullo maleficio iter per provinciam facere; G I, 7. data facultate per provinciam itineris faciundi; G I, 7. negat se more et exemplo populi Romani posse iter ulli per provinciam dare; G I, 8. quod eo invito iter per provinciam per vim tentassent; G I, 14. ne per eam provinciam minore cum dignitate iter faceret; A 64.

odium in: s. II, 5. suscipio in.

V. **Umstand:** 1. **Ablativ:** delectum tota provincia habere instituit; G VII, 1. delectum habuit tota provincia; C II, 18, a. quo edicto tota provincia pervulgato; C II, 19. acerbissime imperatae pecuniae tota provincia exigebantur; C III, 32, a. quod edictum tota provincia proposuerat; A 56.

2. **Präpositionen:** extra: hi (Segusiavi) sunt extra provinciam trans Rhodanum primi; G I, 10.

in: s. IV, 1. onera.

sine: sine quibus (provinciis) urbem atque Italiam tueri non potest; C II, 32, a.

provincialis, aus der Provinz: A. alqs: praesidia in Rutenis provincialibus ... constituit; G VII, 7.

homo: Annium Scapulam, maximae dignitatis et gratiae provincialem hominem, ... in eadem fuisse coniuratione; A 55.

B, 1. ineunt, al.: accidit, ut ... similia rursus de morte eius (Longini) provinciales consilia inirent. horum odium confirmabant nonnulli familiares eius; A 50.

II. facio: nemo .. aut in provincia natus ... aut diuturnitate iam factus provincialis, quo in numero erat secunda legio, non ... consenserat in odio Cassi; A 53.

provoco, ermutigen: (milites) his provocati sermonibus fidem ab imperatore de Petrei atque Afranii vita petunt; C I, 74, a.

provolo, hervorstürzen: subito omnibus copiis provolaverunt impetumque in nostros equites fecerunt; G II, 19.

provolvo, hinwälzen: eas (cupas) ardentes in opera provolvunt; G VIII, 42.

prout, sowie, je nachdem: custodiarum varia diligentia animadversa, prout cuiusque eorum, qui negotiis praeerant, aut natura aut studium ferebat; C III, 61. etsi, prout nostra felicitas, ex sententia adversios adhoc propulsos *; H 26.

prudens, klug: quasi vero id Caesar ... non prudentissimo consilio fecisset; A 24, b.

prudentia, Einsicht, Klugheit: 1. plenus: cum ... ea, quae proponerentur, consilia plena prudentiae longeque a temeritate barbarorum remota esse indicaret; G VIII, 8.

II. homo: quod homo tantae prudentiae ac diligentiae scire potuisset, quis urbem ... teneret; A 68.

vir: Quintus Atius Varus, ... singularis et animi et prudentiae vir; G VIII, 28.

III, 1. defendere, recipere: Q. Cornificius ... prudentia ac diligentia sua ... (provinciam) et recepit et defendit; A 42, a.

2. cum: quorum impetum Mithridates magna cum prudentia ... sustinuit; A 27.

propter: ad hunc propter iustitiam prudentiamque suam totius belli summam omnium voluntate deferri; G II, 4, b.

pubes, erwachsen: A. servi: servos .. omnes puberes liberaverunt; C III, 9, a. servos .. puberes armaverant; A 2.

B, 1. conveniunt, al.: quo lege communi omnes puberes armati convenire consuerunt; qui ex iis novissimus convenit, ... necatur; G V, 56.

II. interficio: ne gravius permoti milites .. omnes puberes interficerent; C II, 13.

publicanus, Steuerpächter, Staatspächter: I, 1. impero: publicanis ... insequentis anni vectigal promutuum (imperabatur); C III, 32, b.

2. exigo, praecipio ab: ab publicanis suae provinciae debitam biennii pecuniam exegerat et ab iisdem insequentis anni mutuam praeceperat; C III, 31.

II. familiae: familias .. publicanorum remitteret; A 70.

publice, von Staatswegen, im Namen des Staates, für den Staat, öffentlich, allgemein: I. concedo: quorum alter agros Volcarum Arecomicorum et Helviorum publice iis (Massiliensibus) concesserit; C I, 35.

habeo: privatim ac publice quibusdam civitatibus habitis honoribus; C II, 21.

instituo: publice .. eiusdem generis habent instituta sacrificia; G VI, 16.

iuro: ut (Haeduos) ... publice iurare cogerent nihil se contra Sequanos consilii inituros; G VI, 12, a.

mitto: legatos ad Vercingetorigem de pace et amicitia concilianda publice missos; G VII, 55, a.

peto: ut ... gratiam atque amicitiam publice privatimque peterent; G V, 55.

polliceor: Caesar Haeduos frumentum, quod essent publice polliciti, flagitare; G I, 16.

tribuo: praemia bene meritis et viritim et publice tribuit; A 65, b.

vendo: (Caesar) bona paucorum publice vendit; Af 2.

II. zum Satz: publice maximam putant esse laudem, quam latissime a suis finibus vacare agros; G IV, 3.

publico, einziehen, zum Staatseigentum machen: bona: in eo concilio Cingetorigem ... hostem iudicat bonaque eius publicat; G V, 56. Litavici fratrumque bona publicant; G VII, 43.

regnum: quod (Curio) tribunus plebis legem promulgaverat, qua lege regnum Iubae publicaverat; C II, 25, b.

publicus, öffentlich, staatlich, im Namen, im Auftrag, auf Kosten des Staates, subst. Staatsgut, Staatskasse, Öffentlichkeit, öffentlicher Ort: A. bei **Substantiven:** aedificia: deerant remi: porticus gymnasia, publica aedificia detegebant; A 13.

arma: arma omnia privata ac publica in domum Galloni contulit; C II, 18, a.

causae: publicis privatisque causis multorum inimicitiis susceptis; H 42, a.

consilium: qui (legati) doceant nihil earum rerum publico factum consilio; G V, 1. Senones ... Cavarinum ... interficere publico consilio conati; G V, 54. nihil publico factum consilio demonstrant; G VII, 43.

controversiae: fere de omnibus controversiis publicis privatisque (druides) constituunt; G VI,

13, a. cum ... publicas controversias cognosset; G VIII, 46, b.
custodiae: prospicere, ... ut ... omnes .. superioris aetatis cum liberis atque uxoribus † ex publicis || publicisque || custodiis ... manus tenderent; C II, 5.
decreta: quae (officia Caesar) consul ei (Deiotaro) decretis publicis tribuisset; A 68.
iniuriae: qua in re Caesar non solum publicas, sed etiam privatas iniurias ultus est; G I, 12. neque (se) provinciarum publicas iniurias condonare iis posse, qui ..; A 70.
litterae: quod ibi ... litteras publicas frumentumque omne ... relinqoebat; G V, 47.
occupationes: cum propter publicas occupationes (tabulae) poni non potuissent; C III, 108.
pecunia: huc Caesar omnes obsides Galliae, frumentum, pecuniam publicam ... contulerat; G VII, 55, a. etsi eam pecuniam publicam esse constabat datamque a Pompeio in stipendium; C I, 23.
praemia: tributis quibusdam publicis privatisque praemiis; C II, 21.
rationes: cum in reliquis fere rebus, publicis privatisque rationibus Graecis litteris utantur; G VI, 14. relatis ad eum publicis cum fide rationibus; C II, 20, b.
res: f. **respublica.**
sacrificia: (druides) sacrificia publica ac privata procurant; G VI, 13, a.
utilitas: ad imperii nostri dignitatem utilitatemque publicam pertinere existimabat ... eos (reges) .. esse tutos; A 33.
B. **allein:** addico in: eorum (privatorum) bona in publicum addicebat; C II, 18, b.
assisto in: filium ... puerili aetate in publico in conspectu patris assistere turpe ducunt; G VI, 18.
confero in: frumenti quod inventum est in publicum conferunt; C I, 36. quod (panicum, hordeum) ad huiusmodi casus antiquitus paratum in publicum contulerant; C II, 22.
depono in: HS LX, quod advexerat Domitius atque in publico deposuerat; C I, 23.
polliceor in: pecunias, quas erant in publicum Varroni cives Romani polliciti, remittit; C II, 21.
procurro in: cum matresfamiliae repente in publicum procurrerunt; G VII, 26.
produco in: Domitium productum in publicum circumsistunt et custodiunt; C I, 20.
refero in: relatis in publicum cornibus, quae sint testimonio; G VI, 28.
trado ex: pecuniam ex publico tradunt; C II, 22.

pudeo, sich schämen: I. reverti: ut facinore admisso ad sanitatem reverti pudeat; G VII, 42.
II. alqs: neque podentes suspicari oportet sibi parum credi; C II, 31, a.

pudor, Scham, Schamgefühl, Ehrgefühl: I. valet: ut quam primum intellegere posset, utrum apud eos pudor atque officium, an timor valeret; G I, 40, d.
II. affero: lucem multum per se pudorem omnium oculis, multum etiam tribunorum militum et centurionum praesentiam afferre; C I, 67.
III. studiosus: ut ... magis in seditione concitandisque militibus ... quam pudoris modestiaeque fuerint studiosiores; Af 54, b.
IV. adduci: nonnulli, pudore adducti, ut timoris suspicionem vitarent, remanebant; G I, 39, a. quo pudore adducti ... discedere a nobis ... constituerunt; C III, 60.
cogi: prius ... quam ... nonnulli pudore coacti longius profugerent; G VIII, 13.
proeliari: pudore cedendi ... fortissime contra pedites proeliantor; G VIII, 28.
teneri: huiusmodi res aut pudore aut metu tenentur; C II, 31, b.

puella, Mädchen: paratam .. multitudinem esse confectam taedio puellae ... facere id, quod rex imperasset; A 23.

puer, Kind, Knabe, Bursch, Diener, Sklave: I. est: ibi casu rex erat Ptolemaeus, puer aetate; C III, 103. celeriter, si (puer) illa sentiret, fore eum secum affirmans, (Caesar) ad suos dimisit; A 24, b. f. V. Af 85, a.
observat, solet: qua (ballista) adversariorum ... quinque deiecti sunt et puer, qui ballistam solitus erat observare; H 13, b.
petunt: pueri mulieresque ex muro ... pacem ab Romanis petierunt; G II, 13.
sentit: f. est; A 24, b.
ohne Verb: qui numeros domo exisset eorum, qui arma ferre possent, et item separatim pueri, senes mulieresque; G I, 29.
II, 1. amitto: maiore ex duobus pueris, rege, amisso minori tradidit regnum; A 33.
deicio: f. 1. observat.
dimitto: regem cohortatus ... dextra dextram tenens dimittere coepit adulta iam aetate puerum; A 24, b. f. 1. est; A 24, b.
dispono: pueris mulieribusque in muro dispositis; C III, 9, b.
2. trado: f. 1. amitto.
III. una cum: maiores natu, quos una cum pueris mulieribusque in aestuaria ac paludes coniectos dixeramus; G II, 28.
IV, 1. aetas: erat in procuratione regni propter aetatem pueri nutricius; C III, 108.
fallaciae: quod nimia bonitas eius (Caesaris) fallaciis pueri elusa esset; A 24, b.
lacrimae: compressis pueri lacrimis Caesar ipse commotus; A 24, b.
multitudo: reliqua multitudo puerorum mulierumqoe ... passim fugere coepit; G IV, 14.
nutricius: Pothinus, nutricius pueri et procurator regni, ... est interfectus; C III, 112, c.
pater: quos (milites) ... apud Ptolemaeum, patrem pueri, reliqoerat; C III, 103.
2. alqs ex: f. II, 1. amitto.
V. a: qui a servitiis puerisque, qui in castris erant, lapidibus pilisque probibiti terram attingere; Af 85, a. — a pueris nullo officio aut disciplina assuefacti; G IV, 1. nautici homines ... cotidiano .. usu a pueris exercitati; A 12.

puerilis, kindlich: filium .. puerili aetate in publico in conspectu patris assistere turpe ducunt; G VI, 18.

pugio, Dolch: I. educo: simul pugionem eduxit et manum eius incidit; H 18, a.
II. ferire: sinistra corripit versum (Cassium) dextraque bis ferit pugione; A 52.

pugna, Kampf, Gefecht, Treffen: I. **Subject:** dirimit, videtur: ut prope videretur finem bellandi deorum dirimere pugna; H 25, b.
ohne Verb: ab utrisque comminus || commissa || pugna iniqua ... propter pontem coangustabantur; H 5.
II. **nach Verben:** 1. audio: hac audita pugna; G III, 27.
committo: f. 1. H 5.

dirimo: * quorum pugna esset prope profecto dirempta; H 25, b.

nuntio: bao pugna nuntiata; G II, 28. 29.

2. constituo: posterum diem pugnae constituit; G III, 23.

supersedeo: postquam ... adversarios ... supersedere pugnae animadvertit; Af 75.

3. excedo: ille cum Cotta saucio communicat, si videatur, pugna ut excedant; G V, 36. (naves) celeriter .. pugna excesserunt; C II, 7.

probibeo: uti ... eos (equites) .. pugna probiberent; G IV, 11.

4. eobortor ad: exercitum cum militari more ad pugnam cobortaretur; C III, 90.

confido ad: quibus (auxiliaribus) ad pugnam non multum Crassus confidebat; G III, 25.

contendo ad: ad pugnam contendunt; H 40, a.

despero de: Ariovistum ... desperantes iam de pugna ... adortum ... vicisse; G I, 40, c.

elicio ad: Domitius sperans Scipionem ad pugnam elici posse; C III, 38. Caesar nulla ratione ad pugnam elici posse Pompeium existimans; C III, 85.

evoco ad: magna cum contumelia verborum nostros ad pugnam evocant; G V, 58.

excedo ex: non modo defesso ex pugna excedendi, sed ne saucio quidem ... sui recipiendi facultas dabatur; G III, 4.

intendo ad: omnium oculis mentibusque ad pugnam intentis; G III, 26.

occupatus in: bostibus in pugna occupatis; C III, 112, a. qui aut in opere aut in pugna occupatum animum baberent; A 15.

paro ad: milites ... iubet ... ad eam pugnam parari; Af 12.

praesto in: et in appellandis cobortandisque militibus imperatoris et in pugna militis officia praestabat; G V, 33.

procedo ad: qui ex castello ad pugnam processerant; H 40, b.

proficiscor ad: quorum iudicio delectus ad pugnam proficisceretur; A 16. — In: quod ille (Crastinus) in pugnam proficiscens dixerat; C III, 99.

probibeo a: quae (tempestates) ... bostem a pugna prohiberent; G IV, 34.

supersum ex: Lusitani, qui ex pugna superfuerunt; H 40, a.

venio ad: cum pedites levi armatura lecti ad pugnam ... venissent; H 15.

III. **nach Adjectiven:** alacer ad: bostes (consilium) ad pugnam alacriores effecit; G V, 33.

certus de: sic uno tempore et de navali pugna Sabinus et de Sabini victoria Caesar certior factus est; G III, 19.

inutilis ad: qui .. per aetatem ad pugnam inutiles viderentur; G II, 16.

IV. **nach Substantiven:** 1. comparatio: ut ... comparationem .. pugnae cognosceremus atque iis renuntiaremus; Af 35, b.

dies: ne quem diem pugnae praetermitteret; G IV, 13.

diuturnitas: quod diuturnitate pugnae bostes defessi proelio excedebant; G III, 4.

eventus: eventum pugnae exspectabant; G VII, 49.

exercitatio: factum est ... virtute militum et superiorum pugnarum exercitatione, ut ..; G III, 19.

genus: genus boc erat pugnae, quo se Germani exercuerant; G I, 48. buius omnino generis pugnae imperiti; G IV, 24. genus boc est ex essedis pugnae; G IV, 33. novo genere pugnae perterritis nostris; G V, 15. toto boc in genere pugnae ... intellectum est ..; G V, 16. genus erat pugnae militum illorum, ut ..; C I, 44. (milites) cum Lusitanis reliquisque barbaris [|| barbaro |] genere quodam pugnae assuefacti; C I, 44. baec tum ratio nostros perturbavit insuetos buius generis pugnae; C I, 44. genus erat boc pugnae; C I, 79. novo genere pugnae oblato; Af 15. cum ... singulari genere pugnae uterentur; Af 69, b. ex utroque genere pugnae complures sunt vulneribus affecti; H 23, b. ex utroque genere pugnae cum parem virtutem ad bellandum contulissent; H 31, a.

novitas: quibus rebus perturbatis nostris novitate pugnae; G IV, 34.

proventus: omnes milites intenti pugnae proventum exspectabant; G VII, 80.

ratio: quam rationem pugnae insisterent; C III, 14, a.

signum: dat signum pugnae; A 15.

spatium: simul et cursu et spatio pugnae defatigati; G VII, 48.

studium: militibus .. studio pugnae ardentibus; C III, 90. quae (incitatio, alacritas) studio pugnae incenditur; C III, 92.

tempus: boc pugnae tempus magnum attulit nostris ad salutem momentum; C I, 51.

2. impedimento est ad: Gallis magno ad pugnam erat impedimento, quod ..; G I, 25. confertos milites sibi ipsos ad pugnam esse impedimento; G II, 25.

V. **Umstand:** 1. decertare: non cunctandum existimavit, quin pugna decertaret; G III, 23.

defetisci: totius diei pugna atque itineris labore defessi; C I, 65.

exercitatus: (milites) usu periti ac superioribus pugnis exercitati; C III, 93, a.

superior: cum suos pugna superiores esse Galli confiderent; G VII, 80.

zum Satz: prope cotidianis pugnis * insidias ponunt; H 40, a. nonnulli ea pugna scaphas, quae ad litus fuerant, occupant; H 40, b.

2. in: omnes .. se Britanni vitro inficiunt atque boc borridiores sunt in pugna aspectu; G V, 14. quibus in pugna vitae periculum acciderat; C II, 6, a. praestare dicebant per virtutem in pugna belli fortunam experiri, quam ..; C II, 30.

sine: se sine pugna et sine vulnere suorum rem conficere posse; C I, 72.

pugno, kämpfen, streiten, fechten: I. **unpersönlich: a substantivisch:** 1. a. deficio: neque .. coniuncti Albicis comminus pugnando deficiebant; C II, 6, b.

b. desum ad: neque equitibus ut paucis et labore confectis studium ad pugnandum virtusque deerat; C II, 41, a.

incito ad: ut (milites) magis ... continendi a periculosissimis essent dimicationibus quam incitandi ad pugnandum; A 22.

2, a. par: erant et virtute et numero pugnando pares nostri; G V, 34.

b. alacer ad: cum sua cunctatione ... hostes nostros milites alacriores ad pugnandum effecissent; G III, 24.

3. alacritas: quorum (nostrorum) studium alacritatemque pugnandi cum cognovisset Scipio; C III, 37, b.

causa: quod ... initio locum tumulumque tenuissent, quae causa pugnandi fuerat; C I, 47.

condicio: sperans barbaros ... homines ... ad iniquam pugnandi condicionem posse deduci; G VI, 10.

consilium: non tam pugnandi quam diffugiendi fuit utrorumque consilium; G VIII, 23.

cupiditas: ut ... simul .. omnes arderent cupiditate pugnandi; C III, 74. pars (eorum) ..

cupiditate pugnandi (ferebatur); A 20. nec divulgata Caesaris hortatio subsequi legionum ... pugnandi poterat cupiditatem; A 22.

facultas: datum iri aliquo loco pugnandi facultatem; C I, 71. quibus pro se pugnandi facultas non fuisset; A 16.

finis: nec prius ille est a propugnatoribus vacuus relictus locus, quam ... finis est pugnandi factus; G VII, 25.

locus: dum locus comminus pugnandi daretur; C I, 58.

mora: neque moram pugnandi ullam fore; Af 49.

potestas: hostibus pugnandi potestatem fecit; G I, 50. cum ... cotidie productis copiis pugnandi potestatem faceret; G III, 17. (Caesar) facit aequo loco pugnandi potestatem; C I, 41.

signum: quo (vexillo) pugnandi dabat signum; A 45.

studium: multo maior alacritas studiumque pugnandi maius exercitui iniectum est; G I, 46. ut contineant milites, ne studio pugnandi ... longius progrediantur; G VII, 45, b. quod ... studio partim pugnandi partim spectandi (milites) decucurrissent in eum locum; A 31. ſ. alacritas.

tempus: ne in quaerendis suis (signis) pugnandi tempus dimitteret; G II, 21.

4. a. capere: Cirtam ... adortus paucis diebus pugnando capit; Af 25.

b. causa: hostes ubi ... neque nostros in locum iniquiorem progredi pugnandi causa viderunt; G II, 10. uti omnino pugnandi causa resisteret nemo; G V, 51.

b. verbal: cum ab hora septima ad vesperum pugnatum sit; G I, 26. ad multam noctem etiam ad impedimenta pugnatum est; G I, 26. diu cum esset pugnatum; G I, 26. reiectis pilis comminus gladiis pugnatum est; G I, 52. pugnatum .. ab hostibus ita acriter est, ut a viris fortibus ... contra eos, qui ex vallo ... tela iacerent, pugnari debuit; G II, 33. cum iam amplius horis sex continenter pugnaretur; G III, 5. cum ab hora fere quarta usque ad solis occasum pugnaretur; G III, 15. cum ... vehementer .. ibi pugnatum esset; G III, 22. cum item ab hostibus constanter ac non timide pugnaretur; G III, 25. cum a prima luce ad horam octavam pugnaretur; G V, 35. cum in omnibus locis consumpta iam reliqua parte noctis pugnaretur; G VII, 25. cum iniquo loco pugnari ... videret; G VII, 49. pugnatur una omnibus in partibus; G VII, 67. cum ex oppido eruptione pugnaretur; G VII, 76. cum a meridie prope ad solis occasum dubia victoria pugnaretur; G VII, 80. pugnatur uno tempore omnibus locis; G VII, 84. cum vehementius pugnaretur; G VII, 87. pugnatur aliquamdiu pari contentione; G VIII, 19, a. sic cotidie utrimque eminus fundis, sagittis reliquisque telis pugnabatur; C I, 26, a. hoc pugnabatur loco, .. propter angustias iniquo; C I, 45. hoc cum esset modo pugnatum continenter horis quinque; C I, 46. ita vario certamine pugnatum est; C I, 46. illi eum tumulum, pro quo pugnatum est, magnis operibus munierunt; C I, 47. tali dum pugnatur modo; C I, 80. eodem tempore duobus praeterea locis pugnatum est; C III, 52. hic paulisper est pugnatum; C III, 67. eodem .. tempore pugnatum est ad portum; C III, 111. simul .. diductis copiis pluribus viis pugnabatur; C III, 111. reliquis oppidi partibus sic est pugnatum, ut aequo proelio discederetur; C III, 112, b. quacumque regione pugnaretur; A 2. pugnabatur a nostris ex ponte, ex mole, ab illis ex area ... et ex navibus contra molem; A 19. in quo (loco) pugnabatur; A 31. ne pugnetur, interdicit; A 63, a. cum ab hostibus eodem modo pugnaretur; Af 18. Caesare ... sibi .. eruptione pugnari non placere clamitante; Af 82. ita corona circumdata pugnatum est aliquamdiu vehementissime; H 13, b. pristina consuetudine pro muro pugnari coeptum est; H 15. inter quos ita comminus est pugnatum, ut ..; H 23, b. ſ. **acriter** pugno (12 St.) S. 20, a.

II. **persönlich:** alqs: quod ... neque (ferrum) evellere neque sinistra impedita satis commode pugnare poterant, multi ut diu iactato brachio praeoptarent scutum manu emittere et nudo corpore pugnare; G I, 25. ne ... hostes ... ab lateribus pugnantes suos circumvenire possent; G II, 8. in alteram partem item cohortandi causa profectus pugnantibus occurrit; G II, 21. audacius resistere ac fortius pugnare coeperunt; G II, 26. cum ... auxiliares ... speciem atque opinionem pugnantium praeberent; G III, 25. acriter pugnaverunt; G V, 15. Quintus Lucanius ... fortissime pugnans ... interficitur; G V, 35. ibi Lucius Cotta pugnans interficitur cum maxima parte militum; G V, 37. ut ... tum omnes acerrime fortissimeque pugnarent; G V, 43. in illa magistratuum controversia alter pro Convictolitavi, alter pro Coto summis opibus pugnaverant; G VII, 39. suorum .. pugnantium numerum augebat; G VII, 48. ita (Petronius) pugnans post paulum concidit; G VII, 50, b. qui (clamor) post tergum pugnantibus exstitit; G VII, 84. imperat, si sustinere non posset, deductis cohortibus eruptione pugnaret; G VII, 86. iniecta manu ferrea et retenta utraque nave diversi pugnabant; C I, 58. etiam cum vellet Caesar, sese non esse pugnaturos, C I, 72. (Massilienses) maiore cum fiducia ad alteram turrim aggeremque eruptione pugnaverunt; C II, 14. neu pro his pugnarent, a quibus cum contumelia perfugae appellarentur; C II, 28. cum ... illi (Graeci) autem se contra imperium populi Romani pugnaturos esse negarent; C III, 11. ut ex superiore pugnans loco; C III, 40. pugnantibus etiam tum ac resistentibus in acie Pompeianis; C III, 93, b. interfectus est etiam fortissime pugnans Crastinus; C III, 99. intra cancellos omnes coniecti pugnare cogebantur; Af 15. sibi difficile factu esse intellexit simul et oppidum uno tempore oppugnare et in acie in cornu dextro ac sinistro ex iniquiore loco pugnare; Af 42. qui (levis armaturae) inter equites pugnabant; Af 69, b. acriter .. pugnare coeperunt; H 12. pugnare pro muro toto coeperunt; H 13, b. eodem tempore pro muro pugnarunt acerrime; H 19. adversarios .. vehementissime pugnantes nostri agere coeperunt; H 31, b. ita pugnare coeperunt de ponte; H 33. de integro pugnare coeperunt; H 35. Lusitani Hispali pugnare nullo tempore desistebant; H 36. (vgl. I, **b.** A 19. pugnatum est ab utrisque acriter; G IV, 26).

aquilifer: ipse (aquilifer) pro castris fortissime pugnans occiditur; G V, 37.

centuriones: centuriones ... fortissime pugnantes conciderunt; G VI, 40.

comites: his (comitibus familiaribusque eius) pugnantibus illum (Ambiorigem) in equum quidam ex suis intulit; G VI, 30.

equites: ut (equites) haberent facultatem ... nihilo minus fortissime acerrimeque pugnare; Af 78, a.

hostes: ut proximi (hostes) iacentibus insisterent atque ex eorum corporibus pugnarent; G II, 27. se ... expulisse ac superasse pugnantes (hostes); C III, 73, b. vgl. I, **b.** G II, 33. III, 25. Af 18.

legio: (legio) praesentissimo animo pugnans in orbem se recepit ad radices montium; A 40.

milites: militibus ... simul et de navibus desiliendum ... et cum hostibus erat pugnandum; G IV, 24. quod existimabat milites ... sarcinis defatigatos pugnare non posse; Af 75. s. **miles**, 1, 1. pugnant (3 St.) S. 608, a.
viri: vgl. 1, b. G II, 33.

pulcher, schön: aiqd: libertatis causa (exemplum) iustitui et posteris prodi pulcherrimum iudicarem; G VII, 77, d.
urbs: ne pulcherrimam prope totius Galliae urbem ... suis manibus succendere cogerentur; G VII, 15.

pulsus, Schlag: ut (nostra classis) una celeritate et pulsu remorum praestaret; G III, 13, b.

pulvis, Staub: I. officit: nisi ... pulvis .. vento flatus omnium prospectu offecisset; Af 52.
II. cerno: iam .. se pulverem venientium cernere; C II, 43. ut .. Domitiani exercitus pulvis cerneretur; C III, 36, b.
conspicio: cum eo nuntio pulvis ingens conspici coeptus est; Af 12.
video: pulverem maiorem, quam consuetudo ferret, in ea parte videri, quam in partem legio iter fecisset; G IV, 32.
III. vis: eodem .. tempore vis magna pulveris cernebatur; C II, 26.

punctum, Augenblick: ita multorum mensium labor hostium perfidia et vi tempestatis puncto temporis interiit; C II, 14. temporis puncto sublatis ancoris; C II, 25, b. ita puncto temporis omnibus legionariis ab hostium equitatu circumventis; Af 15. puncto temporis hostibus nullo negotio campo pulsis; Af 18.

puppis, Schiffshinterteil, Hinterdeck: I. accommodo: s. **prora**.
II. altitudo: turribus .. excitatis tamen has altitudo puppium ex barbaris navibus superabat; G III, 14, a.

purgo, reinigen, aufräumen, entschuldigen, rechtfertigen: alqm: si sibi purgati esse vellent; G I, 28. Germani ... venerunt, .. ut dicebatur, sui purgandi causa; G IV, 13. Ubii ... purgandi sui causa ad eum legatos mittunt; G VI, 9. legatos ad Caesarem sui purgandi gratia mittunt; G VII, 43. velle Pompeium se Caesari purgatum; C I, 8.
campum: campo purgato animadvertit mirifica corpora Gallorum Germanorumque; Af 40.

purpureus, purpurn: cum Scipio sagulo purpureo ante regis adventum uti solitus esset; Af 57.

purus, rein, frei, unbebaut: campi: in campis planissimis purissimisque ... est decertatum; Af 19, b.
sermo: tu in summis, o dimidiate Menander, poneris et merito, puri sermonis amator; F 23.

puteus, Brunnen, Cisterne: I. facio: quod ... putei ... ibi fieri complures poterant; Af 51.
fodio: s. **fodio** (3 St.) S. 405, a.
II. extrahi: qui (nostri) ... ex privatis aedificiis specubus ac puteis extracta aqua utebantur; A 5.

puto, meinen, glauben, annehmen, ansehen, erachten: 1. **accus. c. infin.**: I. **vollständiger Infinitiv**: publice maximam putant esse laudem, quam latissime a suis finibus vacare agros; G IV, 3. hoc maxime ad virtutem excitari putant metu mortis neglecto; G VI, 14. hoc ali staturam, ali vires ... putant; G VI, 21. Romanos in illis ulterioribus munitionibus animine causa cotidie exerceri putatis? G VII, 77, c. cum ... nec se ... putarent provinciae fines intrare posse; G VIII, 32. ne universa Gallia non sibi vires defuisse ad resistendum Romanis, sed constantiam putaret; G VIII, 39. quod in ipso (Euphranore) satis praesidii ... putarent esse; A 25, b. quam (cohortem) putas esse firmissimam; Af 45.
b. **Particip**: cum Sontiates ... in sua virtute totius Aquitaniae salutem positam putarent; G III, 21. ut id non hominum consilio, sed deorum voluntate factum putarent; G VIII, 43. putares non ab illis Catonem, sed illos a Catone deprehensus; F 10. — qui se summam ab Caesare gratiam initurus putarent; G VI, 43. quod .. omnes tres legiones adducturum Domitium putasset; A 35. non excessisse .. Ponto Pharnacem audiebat neque excessurum putabat; A 65, b. — Caesar ... concedendum non putabat; G I, 7. quod ... neque sine causa timendum putaret; G I, 14. multae res eum hortabantur, quare sibi eam rem cogitandam et suscipiendam putaret; G I, 33. quibus rebus quam maturrime occurrendum putabat; G I, 33. ut ... neque de communi re dicendum sibi et cognoscendum putaret; G I, 35. quod ... quo consilio ducerentur, sibi quaerendum aut cogitandum putarent; G I, 40, a. committendum non putabat, ut pulsis hostibus dici posset eos ... circumventos; G I, 46. partiendum sibi ac latius distribuendum exercitum putavit; G III, 10. reliquam partem exercitus ... nos putat exspectandam; G V, 46. Caesar ... maturius sibi de bello cogitandum putavit; G VI, 2. quare ad haec rursus opera addendum Caesar putavit; G VII, 73, a. omnibus rebus in eo perseverandum putabat; C I, 26, b. nemo erat adeo tardus ..., quin statim castris exeundem atque occurrendum putaret; C I, 69. qua in re omnium suorum vitae consulendum putarint; C I, 85, a. illos etiam iniquo loco dimicandum putare; C II, 31, a. quibus rebus neque tum respondendum Caesar existimavit neque nunc, ut memoriae prodantur, satis causae putamus; C III, 17. neque (milites) ex pristina virtute remittendum aliquid putaverunt; C III, 28, b. Domitius tum quoque sibi dubitandum non putavit, quin ... decertaret; C III, 37, a. spatium .. interponendum ad recreandos animos putabat; C III, 74. cum discedendum Domitio celeriter putaret; A 38. id erat eiusmodi, at magis optandum quam sperandum putarem; F 17.
c. **Substantiv**: s. b. C III, 17.
II. **mit Object und prädicativem Zusatz**: noli .. me tam strenuum putare, ut ad Nonas recurram; F 26. — leporem et gallinam et anserem gustare fas non putant; G V, 12. hospitem violare fas non putant; G VI, 23. quod intrare intra praesidia periculosum putabat; G VII, 8. non quod minore numero militum consequi difficile factu putaret, sed ut ..; A 30, a. cum configere miserrimum putaret; A 60.

pyra, Scheiterhaufen: construo: quod (Iuba) ... in oppido Zamae lignis congestis maximam in medio foro pyram construxerat; Af 91, a.
exstruo: Scapula ... pyram sibi exstruxit; H 33.
incendo: (Scapula) servum iussit et libertum ... alterum se iugulare, alterum pyram incendere; H 33.

Qua, wo, so weit als: I. Verba: Vercingetorix ... omnibus eius iugi collibus occupatis, qua despici poterat, horribilem speciem praebebat; G VII, 36. vix qua singuli carri ducerentur; G I, 6. qua Caesar iturus erat; G VIII, 51. quo || qua || integra etiam (re) progrediendum tibi uno existimasses; F 16. posse et audere (sese) ea transire flumen, qua traducuts esset equitatus; C I, 64.

II. Substantiva: qua facillimum accessum et aequissimum ad dimicandum nostris videbat; A 38. qua esset aditus ad alteram partem oppidi; G VII, 44. qua sit aditus ab terra; C II, 16. qua minime arduus ad nostras munitiones ascensus videbatur; G II, 33. qua necessarius nostris erat egressus; C III, 23. qua exitus navibus erat fornice exstructo; A 19. qua proximum iter in ulteriorem Galliam per Alpes erat; G I, 10. qua sibi iter faciendum sciebat; G V, 46.

III. zum Satz: qua minima altitudo fluminis erat; G I, 8. qua flumen intermittit, G I, 38. qua || quae || .. pars hostium confertissima est visa irrumpit; G V, 44, a. qua opus erat intermissum; G VII, 71. qua fauces erant angustissimae portus; C I, 25, b. ut ... neu quicquam omnino relinqueretur, qua aut vi militibus aut igni operibus noceri posset; C II, 16. qua perfectum opus non erat; C III, 63, b.

quadrageni, je vierzig: pedes: his (tignis) .. contraria duo ... intervallo pedum quadragenum ab inferiore parte ... statuebat; G IV, 17, a. quae (materia) perpetuis trabibus pedes quadragenos plerumque introrsus revincta neque perrumpi neque distrahi potest; G VII, 23.

quadragesimus, vierzigste: ipse (Caesar) se recipit die XL Bibracte; G VIII, 4.

quadraginta, vierzig: centuriones: XLVI centurionibus amissis; G VII, 51.
cohortes: coactis una XL cohortibus; G VII, 87.
dies: haec acta diebus XL, quibus in conspectum adversariorum venerit Caesar; C II, 32, b.
equites: circiter XL equites ad aquatores nostros excucurrerunt; H 21.
milia: qui (fines) in longitudinem milia passuum CCXL ... patebant; G I, 2. Condrusos, Eburones, Caeroesos, Paemanos ... (se) arbitrari ad XL milia (polliceri); G II, 4, b. qui (numerus) fuit circiter milium XL; G VII, 28. haec erant milia XLV; C III, 88.
naves: amissis circiter XL navibus; G V, 11. applicatis .. nostris ad terram navibus circiter XL; C III, 101, b.
obsides: his Caesar imperat obsides quadraginta; G V, 20.
pedes: neque (vallus) minus XL pedes altitudinis habebat; A 2.

quadratus, viereckig: agmen: hac ratione paene quadrato agmine instructo; G VIII, 8.
regulae: ad extremum musculi tectum ... quadratas regulas IV patentis digitos defigunt; C II, 10.
saxum: erat (vallus) .. quadrato exstructus saxo; A 2.

quadrigae, Viergespann: I. perturbast, al.: nondum ordinibus instructis falcatae regiae quadrigae permixtos milites perturbant; quae tamen celeriter multitudine telorum opprimuntur. insequitur has acies hostium; A 75.

II. redigo: quod ... neque quadrigas in unam nominis figuram redigere ... possimus; F 7, b.

quadringenti, vierhundert: autesiguani: expeditos .. antesignanos admiscuit CCCC; C III, 75.
equites: equites circiter quadringentos ex proximis hibernis colligit; G V, 46. laborantibus iam suis Germanos equites circiter CCCC summittit; G VII, 13. missis ... equitibus ... circiter CCCC; C III, 28, b. quorum (militum) omnino numerus fuit XXX cohortium cum equitibus CCCC; Af 12. equites CCCC ... Caesari occurrerunt; Af 77. postquam equites Iuliani CCCC vim hostium ... sustinere non poterant; Af 78, b.
milites: desiderati sunt ex numero legionariorum militum circiter CCCC; A 21.
milia: cum hostium numerus capitum CCCCXXX milium fuisset; G IV, 15.
passus: transversam fossam obduxit circiter passuum quadringentorum; G II, 8. Caesar ... ab infimis radicibus montis intermissis circiter passibus CCCC castra facere constituit; C I, 41. ab oppido .. declivis locus tenui fastigio vergebat in longitudinem passuum circiter CCCC; C I, 45. ab angulo castrorum sinistro munitionem ad flumen perduxerat circiter passus CCCC; C III, 66. inter has (naves) spatium CCCC passuum relinquit; A 14. pedestrem .. copiam in secunda acie minus CCCC passus constituunt; Af 38.
pedites: his rebus subsidio ... pedites .. CCCC mittuntur a Varo; C II, 25, a.
pedes: reliquas omnes munitiones ab ea fossa pedes quadringentos reduxit; G VII, 72.
vici: vicos ad quadringentos ... incendunt; G I, 5.

quadriremis, Vierruderer: I, 1. appropinquant: quae (quadriremes) cum navibus nostris appropinquassent; C III, 24.
refugiunt: primo .. impetu unam ex his quadriremem cum remigibus defensoribusque suis ceperunt, reliquas turpiter refugere coëgerunt; C III, 24.
2. sum: ex his (navibus) erant quinqueremes et quadriremes X; A 13.
II, 1. capio: capta est una hostium quadriremis, depressa est altera, duae nudatae epibatis nudatae; A 11. s. I, 1. refugiunt.
cogo: s. I, 1. refugiunt.
conficio: paucis diebus contra omnium opinionem quadriremes XXII, quinqueremes V confecerunt; ad has minores apertasque complures (naves) adiecerunt; A 13.
deprimo: deprimitur ipsius Octavi quadriremis; A 46. s. capio.
mitto: sperans (naves) intercipi posse quadriremes V ad eas misit; C III, 24.
nudo: s. capio.
2. adicio ad: s. 1. conficio.
III. unus ex: s. I, 1. refugiunt.
IV. impetus in: primus (Vatinius) sua quinqueremi in quadriremem ipsius Octavi impetum fecit; A 46.
V. cum: solus (Euphranor) cum sua quadriremi victrice perit || periit ||; A 25, b.

quadruplex, vierfach: quadruplici acie instructa ex instituto suo; Af 41.

quaero, suchen, sinnen, trachten, verlangen, forschen, fragen, untersuchen: I, 1. in: reperiebat .. in quaerendo Caesar, ... initium eius fugae factum a Dumnorige; G I, 18, b.
2 alqs: cum ab his saepius quaereret neque

ullam omnino vocem exprimere posset; G I, 32. bos, si quaererent, reperire posse ... Ariovistum ... dispersos ... vicisse; G I, 40, c. proinde desinant quidam quaerere ultra aut opinari; F 4, b.

II, 1. de: quorum (Nerviorum) de natura moribusque Caesar cum quaereret; G II, 15.

2. indir. Frage: eius rei quae causa esset, miratus ex ipsis quaesiit; G I, 32. quod, .. quam in partem ... ducerentur, sibi quaerendum aut cogitandum putarent; G I, 40, a. cum ex captivis quaereret Caesar, quamobrem Ariovistus proelio non decertaret; G I, 50. cum ab bis quaereret, quae civitates quantaeque in armis essent; G II, 4, a. uti .. viatores ... consistere cogant et, quid quisque eorum de quaque re audierit aut cognoverit, quaerant; G IV, 5. quibus in lucis sit Caesar, ex captivis quaerunt; G VI, 35, b. a quibus cum quaereret Caesar, quo loco multitudo esset Bellovacorum; G VIII, 7. ubi, ... quis esset aut quid vellet, quaesivit; C II, 35, a. e captivis quaerit, quis castris ad Bagradam praesit; C II, 39. rure iam redierim, quaeris; F 26.

III. alqm: celeriter omnium cura quaesitus (Gutruatus) in castra perducitur; G VIII, 38.

alqd: quaerit ex solo ea, quae in conventu dixerat; G I, 18, a. eadem secreto ab aliis quaerit; G I, 18, a. reliqua studio itineris conficiendi quaerere praetermittit; C II, 39. per causam liberalitatis speciesam plura largitori quaerebantur; A 49.

causam: alius ex alio causam tumultus quaerit; G VI, 37. admiratus quaerit ex perfugis causam; G VII, 44.

consilia: ne consilia belli quaerentibus auctor armorum duxque deesset; G VIII, 47.

dignitatem: qui (Marcellus) sibi omnem dignitatem ex Caesaris invidia quaerebat; G VIII, 53.

fidem: imperatoris fidem quaerunt, rectene se illi sint commissuri; C I, 74, a.

fugam: bostes ... itineribus diversis fugam quaerunt; G VIII, 19, b.

bospites, notos: hi (principes) suos notos hespitesque quaerebant; C I, 74, b.

occasionem: bostes sine fide tempus atque occasionem fraudis ac doli quaerunt; C II, 14.

portam: cum portam quaererent; C III, 68.

rationem: ratio perficiendi quaerebatur; G VII, 37.

signa: ne in quaerendis suis (signis) pugnandi tempus dimitteret; G II, 21.

tempus: tempus profectionis quaeritur; C I, 67. ∫. occasionem.

vadu: equites Germani dispersi vada quaerentes partim ... flumen tranaruut; A 29.

quaestio, Befragung, Vernehmung, Untersuchung: I, 1. decernu: quaestinnem de bonis direptis decernunt; G VII, 43.

habeo: de uxoribus in servilem modum quaestionem habent; G VI, 19. de coniuratione Senonum et Carnutum quaestionem habere instituit; G VI, 44.

2. sum: quod aestivnm tempus instantis belli, nou quaestionis esse arbitrabatur; G VI, 4.

II. explorari: explorata re quaestione captivorum; G VI, 32.

quaestor, Quästor: I. abstrahit: bunc secutus Marcius Rufus quaestor navibus XII, ... postquam in litore relictam navem conspexit, banc remulco abstraxit; C II, 23.

adducit: ∫. II, 3. mitto ad; A 34, b.

cohortatur: Marcius Rufus quaestor in castris relictus a Curione cobortatur suos, ne animo deficiant; C II, 43.

couspicit: ∫. abstrahit.

defendit: eo missus ... Q. Cornificius, Caesaris qnaestor, pru praetore, ... (pruvinciam) et recepit et defendit; A 42, a.

est: erant † quiuquaginta ordines ‖ quinque ordinis senatorii, ‖ L. Domitius, ... Sex. Quintilius Varus quaestor; C I, 23.

facit: cum Longinus Imperator eadem faceret, quae fecerat quaestor; A 50.

recipit: ∫. defendit. — retinet: ∫. II, 1. mitto.

sequitnr: ∫. abstrahit.

suscipit: quod (odium) in illam provinciam (Cassius) susceperat quaestor ex insidiis ibi vulneratus; A 48.

II, 1. coniungo: M. Antonium quaestorem cum legione duodecima sibi coniungit; G VIII, 24.

habeo: ad eas munitiones Caesar Lentulum Marcellinum quaestorem cum legione IX positum babebat; C III, 62.

mitto: Marcellum ‖ que, quaestorem ‖ Cordubam, ut eam in potestate retineret, ... mittit; A 57, b. ∫. I. defendit.

pono: ∫. babeo. — praeficio: ∫. **praeficio** quaestorem (3 St) S. 813, a.

relinquo: Caesar interim M. Antonium quaestorem cum cobortibus XV in Bellovacis relinquit, G VIII, 38. ∫. I. cobortatur.

vulnero: ∫. I. suscipit.

2. distribuo: quod praeterea navium longarum babebat, quaestori, legatis praefectisque distribuit; G IV, 22.

trado: ∫. IV.

3. communico cum: cousilio cum legatis et quaestore communicato; G IV, 13.

dico apud: quud (sacramentum) apud Domitium atque apud se quaesturem dixissent; C II, 28.

mitto ad: Caesar ... statim nuntium in Bellovacos ad M. Crassum quaestorem mittit, cuius hiberna aberant ab eo milia passuum XXV; G V, 46. mittit P. Sestium ad C. Plaetorium quaestorem, nt legionem adduceret; A 34, b.

partior cum: partitis copiis cum Gaio Fabio legato et Marco Crassu quaestore; G VI, 6.

sum pro: qui (Lucius Caesar) tum ei (Catoni) pro quaestore fuerat; Af 88, a.

III. biberna: ∫. II, 3. mitto ad; G V, 46.

petitio: quibus (municipiis, coloniis) M. Antonii, quaestoris sui, commendaverat sacerdotii petitionem; G VIII, 50.

IV. ab: interim ab omnibus legatis quaestoreque, quibus legiones tradiderat, certior factus est in biberna perventum; G V, 25.

quaestorius, gewesener Quästor: C. Decimius quaestorius ... parvulum navigium nactus conscendit ac se fugae commendat; Af 34. in quo numero fuit Tullius Rufus quaestorius; Af 85, b.

quaestura, Quästoramt: initio quaesturae suae (se) eam provinciam ex omnibus provinciis sibi peculiarem constituisse; H 42, a.

quaestus, Erwerb, Gewinn, Vorteil: I, 1 habeo: illos secreto castigavit, quod quaestui equites haberent; C III, 60.

2. vim babeo ad: bunc (Mercurium) ad quaestus pecuniae mercaturasque habere vim maximam arbitrantur; G VI, 17.

II. genus: neque ullum genus quaestus aut magni et evidentis aut minimi et sordidi praetermittebatur, quo domus et tribunal imperatoris vacaret; A 49.

qualis, wie, wie beschaffen, was für ein: I. relativ: petimus, ut qualem * ‖ ut *. qualem ...

ceteris || gentibus me praestiti, similem in civium deditione praestabo; H 17. qualem me illi praestiti, tali virtute et constantia [futurum] me in te praestabo; H 19.

II. **Interrogativ:** cognoscendi .. maximam facultatem habebat, quali quisque fuisset animo in totius Galliae defectione; G VIII, 46, b. qualis esset natura montis et qualis in circuitu ascensus, qui cognoscerent, misit; G I, 21. qui (eventus) qualis sit futurus, ne vos quidem dubitatis; C II, 32, e.

quam, wie, wie sehr, in welchem Grade, als, möglichst, recht sehr: I. **Vergleich:** 1. **ohne Demonstrativ:** sese ob eam causam, quam diu potuerit, tacuisse; G I, 17.

2. **mit Demonstrativ:** ita: Brutus et Cassius utinam, quam facile a || ad || te de me impetrare possunt, ita per te exorentur, ne ..! F 26.

tam: non tam pugnandi quam diffugiendi fuit utrorumque consilium; G VIII, 23. hominem sibi .. tam familiarem quam Laterensem et Racilium in eadem fuisse coniuratione; A 55. tam .. omnibus Caesarianis quam Pompeianis Longinum esse in odio; A 59. quae (copiae) quam facile subierant iniquum locum, tam celeriter gradu pulsae premebantur loci iniquitate; A 76.

3. **malo:** s. malo (8 St.) S. 595, b.

4. **praefero:** Gallorum quam Romanorum imperia praeferre || praestare ... perferre ||; G I, 17.

5. **praesto:** s. **praesto**, II (8 St.) S. 819, b.

6. **ante:** s. **ante**, B, II (5 St.) S. 80, b.

7. **post:** post diem quartum, quam est in Britanniam ventum; G IV, 28. post diem VI quam Africam attigit; Af 19, b. s. **post**, B, II (S. 805).

8. **postea:** postea vero quam equitatus noster in conspectum venit; G IV, 37. s. **postea**, II, 2 (S. 806, a).

9. **postero:** ut postero die, quam misisset litteras nuntiumque, classem exercitumque morari diceret; Af 26, b.

10. **Comparative:** nec sibi quicquam fore antiquius quam dignitatem populi Romani et regna sociorum reciperare; A 36. breviores esse quam in continenti noctes; G V, 13. celerius, quam consuetudo fert equestris proelii, se receperunt; G VIII, 12. ad quos (legatos) celerius, quam ipsi opinati sunt, appropinquavit; H 2. celerius, quam vestra opinio fert, bellum confecissem; H 26. ne (Caesar) continentior in vita hominum quam in pecunia fuisse videatur; C I, 23. neque .. usquam diutius moratus est, quam necessitas urbanarum seditionum pati videbatur; A 78. has (trabes) paulo longiores atque eminentiores, quam extremi parietes erant, effecerant; C II, 9, b. quod expeditior erat quam ii, qui inter aciem versabantur; G I, 52. qui se ultro morti offerant, facilius reperiuntur, quam qui dolorem patienter ferant; G VII, 77, b. quod facilius Armeniam defendere posset subiectam regno suo quam Cappadociam longius remotam; A 35. hoc esse miseriorem et graviorem fortunam Sequanorum quam reliquorum; G I, 32. quid irati gravius de vobis sentire possunt, quam ut eos prodatis, qui ..? C II, 32, b. tu ... neque tutius neque honestius reperies quicquam quam ab omni contentione abesse; F 16. splendidius atque honestius se contra regem quam contra ... fugitivorum manum bellum esse gesturum; A 24, a. (naves) paulo facit humiliores, quam quibus in nostro mari uti consuevimus; G V, 1. neque eorum moribus turpius quicquam aut inertius habetur, quam ephippiis uti; G IV, 2. latius inflatiusque multo, quam res erat gesta, fama percrebuerat; C III, 79, a. (naves) facit .... paulo latiores, quam quibus in reliquis utimur maribus; G V, 1. latius s. inflatius. hostes ... lenius quam pridie nostros equites proelio lacessere coeperunt; G V, 17. quid esse levius aut turpius, quam auctore hoste de summis rebus capere consilium? G V, 28. levius .. tempestatis quam classis periculum aestimaverunt; C III, 26. levius .. casura pila sperabat in loco retentis militibus, quam si ... occucurrissent; C III, 92. se neque libentius facere quicquam quam supplicibus ignoscere; A 70. festinantem ... Caesarem .. libentius etiam crediturum suis promissis, quam res pateretur; A 71. milites non longiore oratione cohortatus, quam uti suae pristinae virtutis memoriam retinerent; G II, 21. s. eminentior. cum ... neque nostri longius, quam quem ad finem porrecta loca aperta pertinebant, cedentes insequi auderent; G II, 19. quod non longius hostes aberant, quam quo telum adici posset; G II, 21. ut magis virtute quam dolo contenderent; G I, 13. Ariovistum ... dispersos subito adortum magis ratione et consilio quam virtute vicisse; G I, 40, c. magis ut ... necessitas temporis, quam ut rei militaris ratio atque ordo postulabat; G II, 22. se magis consuetudine sua quam merito eorum civitatem conservaturum; G II, 32. mercatoribus est aditus magis eo, ut, quae bello ceperint, quibus vendant, habeant, quam quo ullam rem ad se importari desiderent; G IV, 2. si sibi magis honorem tribuere, quam ab se salutem accipere videantur; G VII, 20, b. valle intermissa magis in altitudinem depressa quam late patente; G VIII, 9. quod perterritus miles in civili dissensione timori magis quam religioni consulere consueverit; C I, 67. Caesar magis eos (Massilienses) pro nomine et vetustate quam pro meritis in se civitatis conservans; C II, 22. plerique (milites) ... magis de reliqua fuga quam de castrorum defensione cogitabant; C III, 95. (Euphranor) animi magnitudine ac virtute magis cum nostris hominibus quam cum Graecis comparandus; A 15. ut (milites) magis deterrendi et continendi a periculosissimis essent dimicationibus quam incitandi ad pugnandum; A 22. cum (Domitius) Caesaris magis periculo quam suo commoveretur; A 39. dolore magis permotus (Laterensis) quam animo perturbatus; A 54. Cassius fidei magis quam virtuti legionum confidebat; A 61. ne munitione magis quam manu defendere locum Pharnaces videretur; A 74. cum ... artificio magis quam viribus decernendum videret; Af 14. (Scipionem) loco .. se magis defendere ... quam in campo comminus consistere audere; Af 42. ut ... magis in seditione concitandisque militibus adversum vestrum imperatorem quam pudoris modestiaeque fueritis studiosiores; Af 54, b. quid ... bono civi magis convenit quam abesse a civilibus controversiis? F 16. id erat eiusmodi, ut magis optandum quam sperandum putarem; F 17. Caesari nuntiaverunt pulverem maiorem, quam consuetudo ferret, ... videri; G IV, 32. maiore strepitu et tumultu, quam populi Romani fert consuetudo, castra moveri iubet; G VI, 7, b. non maiore equitum praesidio quam quattuor; G VI, 43. cuius .. rei maior nostra quam reliquorum est admiratio; G VIII, pr. b. ne maioris multitudinis species accidere hostibus posset, quam ipsi depoposcissent; G VIII, 8. sibi .. ipsos multitudine ... maius attulisse detrimentum, quam ab hoste accepissent; C III, 72. Caesar ... maturius paulo, quam tempus anni postulabat, in hiberna ... exercitum deduxit; G I, 54. Caesar ... maturius, quam consuerat, ad exercitum proficiscitur; G IV, 6. illi necessario maturius, quam

constitueraut, castra ponunt; C 1, 65. oum ... non minorem laudem exercitus qnam ipse imperator meritus videbatur; G I, 40, b. quae .. res Caesari non minorem qnam ipsa victoria volnptatem attnlit; G I, 53. qna ex parte est Hibernia, dimidio minor, nt aestimatur, qnam Britannia; G V, 13. non minore animo ac fiducia, quam ante dimicaverant, naves conscendnnt; C II, 4. eam rem non minus ex usu terrae Galliae quam populi Romaui accidisse; G 1, 30. non minus libenter sese recusatnrum pnpuli Romani amicitiam, quam appetierit; G I, 44, b. quod, ... qnid fieri oporteret milites non minus commode ipsi sibi praescribere, quam ab aliis doceri poterant; G II, 20. ut non minus haberet inris in se multitudo, qnam ipse in multitudinem; G V, 27, a. neo miuus, quam est pollicitus, Vercingetorix animo laborabat, ut reliquas civitates adiungeret; G VII, 31. nec minus se ab milite modestiam ... qnam virtutem ... desiderare; G VII, 52. nihil .. minus volebat, qnam ... necessitatem sibi aliquam impnni belli gerendi; G VIII, 49. cnm non minus esset imperatoris consilio superare quam gladio; C I, 72. miserior: f. gravior. quid .. est illis optatius, quam ... nos circnmvenire? C II, 32, a. peius victoribus Seqnanis quam Haeduis victis accidisse; G I, 31, c. carinae aliquanto planiores quam nostrarum navinm; G III, 13, a. qni privatim plus possint quam ipsi magistratus; G I, 17. nec qnemqnam ex eo plus qnam se doloris capere; G I, 20. plus, quam pollicitus esset, Caesarem facere; G 1, 42. qnod plus se quam imperatorem de victoria ... sentire existimarent; G VII, 52. leginnes plures, qnam solebat, edncit; G VIII, 17. qnod insidiis cognitis plura, quam videbant, extimescebant; G VIII, 23. plures .. in eo loco siue vulnore quam in proelio aut fuga intereunt; C II, 35, a. quod plus sibi iuris deberi quam Marcello existimabat; A 63, a. non ... acerrimis consiliis plns quam etiam inertissimis ... conseqnentnr; F 26. potins: f. **potius,** II. (15 St.) S. 809, a. petisse dicitnr maior Titius a centurionibus, nti se priorem quam fratrem interficerent; Af 28. prins: f. **primus,** C, **a,** II. (61 St.) S. 826. satius esse sibi suoque regno snbsidin ire, quam ... ipse suo regno expulsus forsitan ntraque re expelleretur; Af 25. splendidius: f. honestins. studiosinr: f. magis; Af 54, b. quod cum tardius fieret, quam periculum nostrorum flagitabat; A 44, a. loca suut temperatiora qnam in Gallia remissioribus frigoribns; G V, 12. cum ... omnia trepidantius timidiusque ageret, qnam superioribus diebus consuesset; C 1, 19. turpinr: f. inertior, levior. tutior: f. honestior. id ipsum ... officium fuisse ntilius Pharnaci ... quam sibi; A 70.

II. **Steigerung:** quam aequissimo loco potest castra communit; G V, 49. regiones secutus qnam potuit aequissimas; G VII, 74. ut praesidium quam amicissimum ... haberet; G I, 42. ut quam angnstissime Pompeinm contineret; C III, 45. re frumentaria qnam celerrime potuit comparata; G I, 37. ut quam celerrime posset leginnem XIII ... arcesseret; G VIII, 11. quam potest celerrime ad Caniuium contendit; G VIII, 39. qnin (Vatinius) quam celerrime posset ipsum Gctavinm persequeretur; A 44, b. ut ... quam celerrime exercitus sibi transpnrtaretur; Af 26, b. haec qnam potest demississime et subiectissime exponit; C I, 84. ut ... quam diutissime longioris fugae consilium occultaret; C III, 102, a. suo postero die quam frequentissimi convenirent; G IV, 11. quam honestissime (equites) se intra munitiones reciperent; Af 31, a. ut qnam integerrima essent ad pacem nnuia; C I, 85, a. publice maximam putant esse laudem, qnam latissime a suis finibus vacare agros; G IV, 3. civitatibus maxima laus est qnam latissime circum se vastatis finibus solitndines habere; G VI, 23. equitibus imperat, ut quam latissime possint vagentur; G VII, 8. ut in omnis partes equites qnam latissime pervagentur; G VII, 9. quam latissime potuit porrecta equitum peditumque multitudine; Af 30. ut ... quam latissimas regiones praesidiis teneret; C III, 44, a. nt quam lenissimum me praeberem; F 18. his (copiis) quam lnngissime possent egredi iussis; G VII, 35. quibus rebus quam maturrime occurrendum putabat; G I, 33. cni (leginni decimae) quam maxime cnnfidebat; G I, 42. haec (castra) ... quam maxime potest, contrahit; G V, 49. in his administrandis rebns quam maxime concursari ... iubet; G V, 50. ipse (Caesar) cum legionibus quam potest maxime appropinquat; G VIII, 17. ut quisque acerbissime crudelissimeque dixit, ita quam maxime ab inimicis Caesaris collandatur; C I, 2. ut qnam maxime repentinas eorum eruptiones demoretur; C I, 81. ut qnam maxime ex fuga perterritos adoriri posset; C II, 39. ut ... Caesaris .. copias, quam maxime posset, distineret; C III, 44, a. locum .. in omnes partes quam maxime impediri (iussit); C III, 46. reliquas naves iubet ... quam maxime ad litns appelli; Af 80. iumentorum et carrorum quam maximum numerum coëmere, sementes quam maximas facere (constituerunt); G I, 3. quam maximis potest itineribus in Galliam ulteriorem contendit; G 1, 7. provinciae toti quam maximum potest militum numerum imperat; G I, 7. qnam maximas manus possunt cogunt; G V, 39. ut ... qnam maximum hostibus terrorem inferant; G VII, 8. quam maximis potest itineribus Viennam pervenit; G VII, 9. ipse (Caesar) ... in Italiam quam maximis itineribns est profectus; G VIII, 50. oppidani saxa qnam maxima possunt vectibus promovent; C II, 11. ut quam plurimos colles quam maximo circuitu occuparet; C III, 45. quam maximas potuerunt pecunias mutuati; C III, 60. Caesar ... iubet aciem in longitudinem quam maximam porrigi; Af 17. nt qnam minimum spatii ad se colligendns armaudosque Romanis daretur; G III, 19. (Caesar) quam mitissime potest legatos appellat; G VII, 43. ipse (Caesar) diverso itinere quam potuit occnltissime reliqnas cohortes ... eduxit; C III, 67. coenam afferri quam optimam imperavit; H 33. Dumnorix ... quam plurimas civitates suo beneficio habere obstrictas volebat; G I, 9. naves in Venetiam, ... quam plurimas possunt, cogunt; G III, 9, b. uti, quam plnrimas possent, hieme naves aedificandas ... curarent; G V, 1. magni interesse arbitrabatur eius auctoritatem inter snos quam plnrimum valere, cuius ..; G V, 4. Labieno scribit, ut, quam plurimas posset, ... naves instituat; G V, 11. relinquebatur, ut ... quam plurimos colles occuparet; C III, 44, a. inbet comportari ligna in oppidum qnam plurima; Af 10. f. maximus; C III, 45. primnm: f. **primus,** C, **e,** II. quam (9 St.) S. 827, a. Caesar ... quam proxime potest hostium castris castra communit; C I, 72. quam proxime potest Uliam castra castris confert; A 61. ut ... quam serissime eius (Caesaris) profectio cngnosceretnr; C III, 75. universas suas regisque copias ... quam speciosissime potuit instruxit; Af 48. snbiectissime: f. demississime.

III. **Frage** (indirect): ceteri .., quam bene atque emendate, nos etiam, quam facile atque celeriter eos (commentarios) perfecerit, scimus; G VIII, pr. b. docebat etiam, quam veteres quam-

que instae causae necessitudinis ipsis cum Haeduis intercederent, quae senatus consulta quoties quamque honorifica in eos facta essent; G I, 43, b. exponit, quos (Haeduos) et quam humiles accepisset; G VII, 54. cum sibi conscius esset, quam inimicum deberet Caesarem habere; G VIII, 44. quos (commentarios) utinam qui legent scire possint quam invitus susceperim scribendos; G VIII, pr. a. iustus: f. honorificus. nun .. communis belli casus recordabantur, quam parvulae saepe causae ... magna detrimenta intulissent; C III, 72. gaudeo .. vos significare litteris, quam valde probetis ea, quae apud Corfinium sunt gesta; F 18. vetus: f. honorificus.

quamquam, obgleich, wiewohl: I. **Indicativ**: 1. Praes.: quae bella quamquam ex parte nobis Caesaris sermone sunt nota, tamen aliter audimus ea, quae ..; G VIII, pr. b.

2. Imperf.: milites .. nostri, q. periculoso genere proelii ... premebantur, tamen omnia .. sustinebant; G VIII 42. ibi q. crebro audiebat Labienum ab inimicis suis sollicitari certiorque fiebat ..., tamen neque de Labieno credidit quicquam, neque ..; G VIII, 52. hoc facto q. nulli erat dubium, quidnam contra Caesarem pararetur, tamen Caesar omnia patienda esse statuit; G VIII, 55. cui coactus est Caesar ferre subsidium, ... q., si quid gravius illis accidisset, merito casurum iudicabat; A II. q. erat provincia minime copiosa ad exercitus alendos et finitimo bello ... confecta et vastata, tamen ... recepit; A 42, a. equites, q. erant pauci, tamen contra tantam multitudinem audacissime concurrunt; Af 6. neque idcirco copias, q. erant paucae tironumque, non educebat in aciem; Af 31, c. quem (Catonem) Uticenses, q. oderant partium gratia, tamen ... sepultura afficiunt; Af 88, b.

3. Plusquampf.: vgl. 2. A 42, a. Af 88, b.

II. **Conjunctiv**: animadvertebat .., q. magnis essent copiis adversarii freti, tamen saepe a se fugatis ... concessam vitam; Af 31, b.

III. **abl. abs.**: navibus actuariis, quarum numerus erat satis magnus magnitudine quamquam non satis iusta ad proeliandum, rustra impuisit; A 44, b.

IV. **acc. c. inf.**: quin || quamquam || id ipsum ... officium fuisse utilius Pharnaci ... quam sibi; A 70.

quamvis, noch so, noch so sehr, obgleich: † ... quamvis magna multitudine deducti || ut ... deducta pauci || homines ex superiore loco defendere possent; H 38. ad quemvis numerum ephippiatorum equitum quamvis pauci adire audent; G IV, 2. — quamvis * essent, brachium * || q. satis tutae essent, brachium ad eas (naves) duxit ||; H 40, a.

quando, einmal, jemals: ac si quando magnitudine operis forte superati suis fortunis desperare coeperant; G III, 12. si quando nostri facultatem nacti ferreis manibus iniectis navem religaverant; C II, 6, a. — si quando quid Pompeius tardius aut consideratius faceret; C III, 82, a.

quandocumque, so oft, wenn nur: in proeliis cotidianis, quandocumque fors obtulerat, procurrentibus ... Alexandrinis; A 22.

quantopere, f. **opus**, VI. (2 St.) S. 737, a.

quantulus, wie klein: (conducefacere,) quemadmodum obversi adversariis et in quantulo spatio resisterent; Af 71.

quantus, wie groß, wie viel: A. **relativ**: **a. ohne Demonstrativ**: **quantum**: a. absolut: eum ..., quantum .. in ratione esset, exploratum haberet ..; G VIII, 6.

b. nach Verben: vos ... missos .. facio et quantum pote abesse ex Africa iubeo; Af 54, b. quantum .. coniectura consequebar; F 17. quantum eorum tignorum iunctura distabat; G IV, 17, b. quantum ei facultatis dari potuit, qui ..; G IV, 21. quantum has (turres) cotidianus (agger) expresserat; G VII, 22. quantum navium facultatem habebat; C III, 14. Caesar ... secutus, quantum diei tempus est passum; G VII, 68. a quibus (castris) paulatim, quantum copiae patiebantur, vallum ... ducere instituit; G VIII, 33. quantum tectum plutei ac vinearum passum est; C II, 9, a. (miles) gladio proboscidem ... caedere quantum viribus poterat non destitit; Af 84. quantum hibernorum opportunitas belliqua ratio postulabat; G VIII, 6. hodie .. (te) ex Africa abesse et quantum pote proficisci iubeo; Af 54, b. ut in eiusmodi difficultatibus, quantum diligentia provideri poterat, providebatur; G VI, 34, b. etsi, quantum ratione provideri poterat, ab nostris occurrebatur; G VII, 16. quantum gratia, auctoritate, pecunia valent, ad sollicitandas civitates nituntur; G VII, 63. quantum et quo loco visum est agri attribuunt; G VI, 22.

b. mit Demonstrativ: I. contentio: tanta est contentione actum, quanta agi debuit; C III, 111.

opere: quanto opere eorum animi magnitudinem admiraretur, ... tanto opere licentiam ... reprehendere; G VII, 52.

pecuniae: quantas pecunias ab uxoribus dotis nomine acceperunt, tantas ex suis bonis ... cum dotibus communicant; G VI, 19.

spatium: tantam eorum multitudinem nostri interfecerunt, quantum fuit diei spatium; G II, 11.

II, 1. **quantum**: a. absolut: quantum alteri sententiae deesset animi, tantum alteri superesse dicebat; C II, 31, a. ipse (Caesar) tantum itinerum faciebat, quantum satis esse ... existimabat; G VIII, 52. his rebus tantum temporis tribuit, quantum erat properanti necesse; C III, 78, a.

b. nach Verben: quantum .. aut ruinis deiciatur aut per vim recipitur loci, in tantum munitiones proferuntur; A I. ut eius fossae solum tantundem pateret, quantum summae fossae labra distarent; G VII, 72. quos (hostes) tanto spatio secuti, quantum cursu et viribus efficere potuerunt; G IV, 35. relinquebatur, ut ... tantum ... hostibus noceretur, quantum labore atque itinere legionarii milites efficere poterant; G V, 19. quod is collis ... tantum adversus in latitudinem patebat, quantum loci acies instructa occupare poterat; G II, 8. ubi, quantum storiarum demissio patiebatur, tantum (tectum) elevabant || elevarant ||; C II, 9, c. numquam .. senatum tantum in civitate illo vivo quantum imperitam plebem potuisse; G VIII, 21. quae (manus) tantum progrediatur, quantum naves processissent; G VII, 61. equitatu || equitatum || .. tantum procedere ante agmen imperat legionum, quantum cum processisset, sine defetigatione equorum in eadem se reciperet castra; G VIII, 27. quantum opere processerant et castra protulerant, tanto aberant ab aqua longius; C I, 81. pro fero: f. procedo; C I, 81. recipio: f. deicio. quantum equorum vires ad persequendum dextraeque ad caedendum valent, tantum eo proelio interficiunt; G VIII, 29.

2. **quanto**: quanto .. eius amplius processe-

rat temporis, tanto orant alacriures ad custudias; C III, 25. quanto erat in dies gravior atque asperior oppugnatio, ... tanto crebriores litterae ... mittebantur; G V, 45. quanto longius ab oppido discedebatur, tanto tardiores ad insequeudum erant Numidae; Af 6. quanto .. couiunctis magis navibus confligendi potestas dabatur, tanto superiores erant Vatiniani; A 46.

B. **interrogativ: a. direct: quanto:** quanto haec dissimulare || dissimulari || et uccultari, quam per nus cunfirmari praestet? C II, 31, b.

b. indirect: 1. calamitas: quod intellegerent, quantam calamitatem civitati intulissent; G II, 14.

casus: hic, quantum in bello fortuna possit et quantos afferat casus, cognosci putuit; G VI, 35, a.

civitates: cum ab his quaereret, quae civitates quantaeque in armis essent; G II, 4, a.

cupia: quanta .. copia frumenti apud se sit, (legati) docent; Af 36.

detrimentum: Caesar ... edocet, quanto detrimento ... necesse sit cunstare victoriam; G VII, 19.

facinus: quod, quantum in se facinus admisissent, intellegebant; G III, 9, a.

facultas: quanta praedae faciendae ... facultas daretur, ... demonstraverunt; G IV, 34.

incommoda: non ignorans, quanta ex dissensionibus incommoda oriri consuessent; G VII, 33.

magnitudo: neque quanta esset insulae magnitudo, neque quae aut quantae natiunes incolerent, ... reperire poterat; G IV, 20.

multitudo: quod ... quantam quisque multitudinem ... ad id bellum pollicitus sit, cognoverint; G II, 4, a.

nationes: f. magnitudo.

opere: ipse ... docet, quanto opere rei publicae ... intersit manus hostium distineri; G II, 5.

periculum: intellegere sese, quanto id cum periculo fecerit; G I, 17. cum, ... quanto .. in periculo ... imperator versaretur, cognovissent; G II, 26. litteras Caesari remittit, quanto cum periculo legionem ex hibernis eductnrus esset; G V, 47. cugnuscit, ... quanto .. in periculu res sit; G V, 48. ex his omnibus iudicat rebus, quanto cum periculo et quanta cum virtote res sint administratae; G V, 52. quanto res sit in periculo, cognoscunt; G VI, 39. equites a Fabio missi, quanto res in periculo fuerit, exponunt; G VII, 41.

studium: testibus se militibus uti posse, quanto studio pacem petisset; C III, 90.

virtus: f. periculum; G V, 52.

usus: docuit, quantum usum haberet ... potiri oppido pleno; C III, 80, b.

II, 1. **quantum:** a. absolut: hic cognosci licuit, quantum esset hominibus praesidii in animi firmitudine; C III, 28, a.

b. nach Verben: quantum iam apud eos hostes uno proelio auctoritatis essent consecuti, sentiebat; G IV, 13. degustando, quantum inter se differrent aquae, cognoscebant; A 6. armorum quantum quaeque civitas ... efficiat, cunstituit; G VII, 4, b. ex quo iudicari posse, quantum haberet in se boni constantia; G I, 40, b. *cum*, quantum in bello furtuna posset, iam ipsi incommodis suis satis essent documento; C III, 10, b. f. I. casus. quantum parvulis navigiis profecissent, sentiebant; A 12.

2. **quanti:** per eos (arbitros) fierent aestimationes pussessionum et rerum, quanti quaeque earum ante bellum fuisset; C III, 1.

quantuscumque, wie groß auch immer: (Caesar) quantumcumque itineris equitatu efficere poterat, cotidie progrediebatur; C III, 102, a.

quantusvis, beliebig groß: quantasvis magnas etiam, copias Germanorum sustineri posse; G V, 28.

quapropter, daher: quapropter, quid sentiatis, proloquimini; Af 44.

quare, wodurch, weshalb, warum, deshalb, daher: I. **unabhängig:** 1. Aussage: quare ad haec rursus opera addendum Caesar putavit; G VII, 73, a. q. neque tanti sum animi, ut ..; C II, 31, b. q. et civitates nostrorum partium conservabo et bellum primo quoque tempore conficiam; H 28 — q. paribus eorum beneficiis parem se quoque voluntatem tribuere debere; C I, 35. q. omni ratione esse interdiu perrumpendum; C I, 67.

2. Frage: cedentes (Brutum et Cassium) .. haec ais scripsisse. quo? aut qua re? F 26.

3. Aufforderung: q. ne committeret, ut is locus ... memoriam proderet; G I, 13.

II. **abhängig:** (populum Romanum) eo deceptum, quod neque commissum a se intellegeret, q. timeret; G I, 14. satis esse causae arbitrabatur, q. in eum ... animadverteret; G I, 19. multae res eum hortabantur, q. sibi eam rem ... suscipiendam putaret; G I, 33. multa ab Caesare in eam sententiam dicta sunt, q. negotio desistere non posset; G I, 45. omnia excogitantur, q. nec sine periculo maneatur, et langnore militum ... periculum augeatur; G V, 31. quae fuit causa, q. (Treveri) toto abessent bello; G VII, 63. eos nihil meruisse, q. tali poena afficerentur, qui ..; H 16, b.

quarto, zum vierten Male: Caesar dictator tertiu, *consul* designatus quarto ... in Hispaniam cum venisset; H 2.

quartus, vierte: A. alqs: eadem ratione ictu scorpionis exanimato alteri successit tertius et tertio quartus; G VII, 25.

acies: ex his (cohortibus) quartam (aciem) instituit; C III, 89. quartae aciei ... dedit signum: C III, 93, b. quae (cohortes) contra equitatum in quarta acie collocatae essent; C III, 94. V legiones in quarta acie ad ipsa cornua quinis cohortibus contra bestias collocatis; Af 81.

castra: inde tertia et quarta et deinceps reliqua (castra sunt adorti); C III, 9, b.

cohors: quartae cohortis omnibus centurionibus occisis; G II, 25.

dies: post diem quartum, quam est in Britanniam ventum; G IV, 28. quartum iam diem sine pabulo retentis iumentis; C I, 84. (Caesar) post diem quartum cum longis paucis navibus in conspectum Africae venit; Af 2. quod Caesar ... in tertio quartoque die procedendo propiusque hostem accedendo castra communiebat; Af 47. ante diem IV Kal. Quintil. (Caesar) naves conscendit; Af 98. f. **dies,** IV, 2. zum Satz: quarta (5 St.) S. 277, a.

hora: cum ab hora fere quarta usque ad solis occasum pugnaretur; G III, 15. ipse (Caesar) hora circiter diei quarta cum primis navibus Britanniam attigit; G IV, 23. eum ... non totos C passus in horam || [IV] || esset progressus; Af 70.

legio: quartam (legionem) in Remis ... hiemare iussit; G V, 24. qui (cives Romani) sunt in legione IV et VI; Af 35, a. interim incredibiliter ex legionibus IV et VI Scipionis milites diffugere; Af 52. quarta (legio) fuit Afraniana ex Africa; H 7.

pars: quartam fere partem citra flumen Ararim reliquam esse; G I, 12. ex milium L numero ...

vix quarta parte relicta; G III, 26. reliqua (pars) quarta est, quae aditum habeat ab terra; C II, 1.
ratis: in quarta quaque earum (ratium) turres binorum tabulatorum excitabat; C I, 25, b.
vigilia: quarta vigilia circiter Lentulus Spinther de muro cum vigiliis custodibusque nostris colloquitur; C I, 22. Curio cum omnibus copiis quarta vigilia exierat; C II, 39. proxima nocte vigilia quarta legionibus omnibus expeditis ... prima luce ... eum ipsum locum cepit, in quo ..; A 73. ipse (Caesar) ... quarta noctis vigilia ... ex eo loco proficiscitur; Af 67. ipse (Caesar) quarta vigilia egressus; Af 68. — qui (exercitus) a quarta vigilia usque ad horam x diei nihil gustasset; Af 69, b. — ipse de quarta vigilia eodem itinere, quo hostes ierant, ad eos contendit; G I, 21. se ... proxima nocte de quarta vigilia castra moturum; G I, 40, d. de quarta vigilia, ut dixerat, profectus est; G I, 41. reliquas (legiones) de quarta vigilia compluribus portis eductas eodem itinere praemisit; C III, 75. Caesar ... de quarta vigilia ipse egreditur; C III, 77.
B. allein: Petreiano auxilio adhibito equitibus ∞DC, peditum ac levis armaturae quartum tanto; Af 19, b.

quartusdecimus, vierzehn: dies: Caesar ... a. d. XIV Kal. Ian. Lilybaeum pervenit; Af I.
legio: f. **decimus**, A. legio; G VI, 32. VIII, 4. C I, 46. Af 34. 45. 60. 62. 81 (S. 253, b. f.).

quasi, als ob, als wenn, gleichsam: I. allein: Minucius Silo ... libellum, quasi aliquid ab eo postularet, ut miles ei (Cassio) tradidit, deinde ..., quasi responsum peteret, ... cum se insinuasset; A 52. quae (acies) quasi adversariorum locum obtineret; Af 27. ut quasi despexisse Caesarem videretur; Af 32.
II. non: quasi non felicitas rerum gestarum exercitus benevolentiam imperatoribus et res adversae odia colligant! C II, 31, a.
vero: quasi vero ... consilii sit res, ac non necesse sit nobis Gergoviam contendere; G VII, 38, b. quasi vero id Caesar bonitate tantum adductus ac non prudentissimo consilio fecisset; A 24, b.

quaterni, je vier: ancorae: has (rates) quaternis ancoris ex IV angulis destinabat; C I, 25, b.
cohortes: primam aciem quaternae cohortes ex V legionibus tenebant; C I, 83.
iugera: pollicetur quaterna in singulos (milites) iugera; C I, 17.

quattuor, vier: alqs: ceciderunt ex levi armatura CCCXXIV; H 24.
anguli: has (rates) quaternis ancoris ex IV angulis destinabat; C I, 25, b.
biremes: IV biremes ... in interiorem partem traduxit; C III, 40.
castella: castellis .. XXIV effectis; C III, 44, a.
centuriones: praeter eum (T. Caecilium) centuriones IV (interficiuntur); C I, 46. quattuor .. ex una cohorte centuriones oculos amiserunt; C III, 53.
cohortes: cohortes quattuor ex proximo castello deduxit; G VII, 87. ex eo loco IV cetratorum cohortis in montem ... mittit; C I, 70. praesidio .. Apolloniae cohortibus IV ... relictis; C III, 78, b. hic cum ... cohortes IV ex V legione totusque convenisset equitatus, audit IV cohortes a vernaculis oppressas ad Obuculum cum his ad secundam (legionem) pervenisse; A 57, a.

digiti: ut (stipites) non amplius digitis quattuor ex terra eminerent; G VII, 73, b. ad extremum musculi tectum ... quadratas regulas IV patentes digitos defigunt; C II, 10.
duces: his copiis Vercassivellaunum Arvernum, unum ex quattuor ducibus, ... praeficiunt; G VII, 83.
equites: ex equitibus nostris interficiuntur quattuor et septuaginta; G IV, 12. non maiore equitum praesidio quam quattuor; G VI, 43.
homines: Pompeius securi percussit homines LXXIV; H 21.
horae: milites ... amplius horis quattuor fortissime pugnaverunt; G IV, 37. vix IV horarum spatio (Domitius) antecedens; C III, 79, b.
legiones: triplicem aciem instruxit legionum quattuor veteranarum; G I, 24. quattuor reliquas (legiones) in castra maiora reduxit; G I, 49. ipse cum legionibus expeditis IV ... in fines Treverorum proficiscitur; G V, 2. proximis quattuor coactis legionibus; G VI, 3. quattuor legiones in Senones Parisiosque Labieno ducendas dedit; G VII, 34. legiones expeditas quattuor ... ex castris educit; G VII, 40. Labienus ... cum quattuor legionibus Lutetiam proficiscitur; G VII, 57. quattuor legiones in Belgio collocavit; G VIII, 46, b. Q. Trebonium cum legionibus quattuor in Belgio collocat; G VIII, 54. mittit ... in Siciliam Curionem pro praetore cum legionibus IV; C I, 30, a. provinciae Q. Cassium praeficit: huic IV legiones attribuit; C II, 21. duas legiones ex IV, quas a Caesare acceperat, ... transportabat; C II, 23. IV secum legiones duxit; C III, 97. cum ... nuntiarentur adversariorum copiae ... legiones regiae IV ... esse; Af I.
milites: Caesaris .. non amplius III aut IV milites veterani si se convertissent; Af 70.
milia: Caesar equitatum .. omnem, ad numerum quattuor milium, praemittit; G I, 15. quod ... Harudum milia hominum XXIV ad eum venissent; G I, 31, c. occisis ad hominum milibus quattuor; G II, 33. eodem equitatus totius Galliae convenit numero milium quattuor; G V, 5. milibus circiter quattuor essedariorum relictis; G V, 19. Atrebatibus IV (milia imperant); G VII, 75. in deditionem venerunt amplius milia XXIV; C III, 99. milites ... ad milia IV ... Caesari occurrerunt; Af 77. postquam equites Iuliani CCCC vim hostium ad IV milia numero sustinere non poterant; Af 78, b. milia .. progressi IV; C I, 80. f. **mille**, II. passuum; G I, 41. IV, 11. V, 49. VII, 60. C I, 40, a. A 59. Af 63. 76. H 8 (S. 616).
naves: ex Massiliensium classe V (naves) sunt depressae, IV captae; C II, 7. IV ex his (navibus longis) abduxit; C III, 40. magno .. impetu IV ad eam (navem) constratae naves et complures apertae contenderunt; A 11. progressas ultra vadum IV Rhodias naves circumsistunt Alexandrini; A 15.
ordines: asseres ... per IV ordines cratium in terra defigebantur; C II, 2.
pagi: omnis civitas Helvetia in quattuor pagos divisa est; G I, 12.
pedes: storias .. ex funibus ancorariis tres ... latas IV pedes fecerunt; C II, 9, b. duae .. trabes in solo ... distantes inter se pedes IV collocantur; C II, 10. fossas duas directas ... IV pedum altitudinis in eum locum deduxit, quo ..; A 38. ne quis miles ab signis IV pedes longius procederet; Af 15.
reges: quibus regionibus quattuor reges praeerant; G V, 22.
signa: signa militaria septuaginta quattuor ad Caesarem referuntur; G VII, 88.

tabulatu: in extremo ponte turrim tabulatorum quattuor constituit; G VI, 29.

tribuni: tribunis IV (amissis); A 43.

turres: erat in eo campo ... villa permagna turribus IV exstructa; Af 40.

quattuordecim, vierzehn: **anni:** qui (Germani) inter annos XIV tectum non subissent; G I, 36.

milia: summa erat capitum ... Latobrigorum XIV (milia); G I, 29. reliquos vivos capiunt, XIV milia; H 41. — quattuordecim milia passuum complexus; G VII, 74. quod erat (oppidum Zeta) ab eo (Caesare) longe milia passuum XIV; Af 68.

que, und, auch, sowohl — als auch: A. **am Anfang des Satzes:** I. **einfach:** I. **allein:** ob easque res ex litteris Caesaris dies ‖ dierum ‖ quindecim supplicatio decreta est; G II, 35. magnaque praeterea multitudo convenerat; G III, 17. tantamque opinionem timoris praebuit, ut ..; G III, 17. omniaque, quae vivis cordi fuisse arbitrantur, in ignem inferunt; G VI, 19. multaque in ea (silva) genera ferarum nasci constat; G VI, 25. legionibusque ... in occulto expeditis cohortatus, ut ..; G VII, 27. plusque animo ... praesentire existimabatur; G VII, 30. primumque ... Galli castra munire instituerunt; G VII, 30. nocturnaque proelia esse vitanda; C I, 67. multumque eorum opinionem adiuvabat, quod ..; C I, 69. diductisque nostris .. navibus ... mobilitati navium locus dabatur; C II, 6, a. conspicataeque naves triremes duae navem D. Bruti ... sese in eam incitaverant; C II, 6, b. tantusque terror incidit eius exercitui; C III, 13. certumque ei rei tempus constituitur; C III, 19, a. certaque eius rei die constituta ... litterae ei (Scipioni) redduntur; C III, 33. multaque erant intra eum locum manu sata; C III, 44, a. signaque sunt militaria sex relata; C III, 53. tantumque a vallo eius prima acies aberat, uti ..; C III, 56. signaque sunt militaria amissa XXXII; C III, 71. magnaque inter eos .. fuit controversia; C III, 82, b. leviusque casura pila sperabat; C III, 92. signaque militaria ... ad Caesarem sunt relata CLXXX; C III, 99. cumque ignis ... latius serperet; C III, 101, c. castraque Cleopatrae non longo spatio ab eius castris distabant; C III, 103. quaeque ibi cumque naves ... suo cursu decesserunt, bas ... diripere consuerunt; C III, 112, a. quantoque .. magis .. confligendi potestas dabatur, tanto superiores erant Vatiniani; A 46. maximeque commemorabant nulla Pharnacem auxilia ... dare voluisse; A 69. mediisque eorum praesidiis cum essent *; H 3, b. milesque ... interceptus est a nostris; H 27. Mundensesque ... bene multi deditionem faciunt; H 36. corpusque suavi telino ungimus; F 25.

2. **Verbindungen:** **eodemque** naves onerariae ... casu advenerunt; Af 7.

iamque hoc facere noctu apparabant; G VII, 26. iamque Caesaris in Hispania res secundae in Africam nuntiis ... perferebantur; C II, 37. iamque de Caesaris adventu fama ad civitates perferebatur; C III, 102, b. iamque cum procul hostis conspici posset, milites in campo iubet galeari; Af 12. iamque minus mille passuum ab oppido Uzitta ... aberant legiones Iulianae; Af 41. iamque Caesar cum exercitum ... reducere coepisset; Af 61, a.

idque adeo haud scio mirandumne sit; G V, 54. idque se prope iam effectum habere; G VII, 29. idque ... ab eo flagitabatur; C I, 71. idque accidit; C III, 44, a. persuasi equitibus nostris (idque mihi facturos confirmaverunt), ut ..; C III, 86. idque admonitu C. Triarii fecisse dicebatur; C III, 92. idque agendum mature; A 3

eodemque tempore ... reliquae copiae ... sese ostendere coeperunt; G VII, 83. eodemque tempore ... equites Numidae ... mittuntur a Varo; C II, 25, a. eodemque tempore Domitius in Macedoniam venit; C III, 36, a. eodemque die ... signorum sonitus exauditus est; C III, 105. idemque temporis glans missa est inscripta; H 13, a. eodemque tempore transfuga nuntiavit ..: H 16, b. eodemque tempore signifer de legione prima transfugit; H 18, a.

itaque s. **ita,** II. que (4 St.) S. 535, b.

itemque praetoribus ... rogationes ad populum ferentibus; C III, 1. itemque adversarii .. se ad sua praesidia contulerunt; Af 18. Scipionis milites diffugere .. in castra Caesaris ...; itemque equites Curioniani ... complures se eodem conferebant; Af 52. itemque te, Aule Fontei, ... te ab exercitu dimitto; Af 54, b.

duriusque .. tempus ad transportandum ... **non** spectabat ‖ exspectabat ‖; C III, 25. * materiesque ... propius milia passuum VI non reperiebatur; H 41.

simulque in his (turribus) habent speculas; H 8.

II. **mit folgendem** 1. **ac, atque:** gladiatoresque ... Lentulus *spe* libertatis confirmat atque his equos attribuit et se sequi iussit; C I, 14. summamque in sollicitudinem ... provincia cum venisset ac nonnullae militum voces cum audirentur; C III, 31. **iamque** frumenta maturescere incipiebant, atque ipsa spes inopiam sustentabat ...; crebraeque voces militum ... audiebantur; C III, 49. **eodemque** tempore pugnatum est ad portum ac longe maximam ea res attulit dimicationem; C III, 111.

2. **et:** s. **et,** B, II, **b,** 1, a—d. que am Anfang des Satzes (S. 344, a, f.).

3. **que:** compluresque tribuni militum ... ad Caesarem veniunt seque ei commendant; C I, 74, b. cognitaque re diversa .. ambo consilia capiunt. ... eodemque die uterque eorum ... exercitum educunt; C III, 30, a. Cassiusque ... profectus est Vibonem applicatisque nostris ad terram .. onerarias naves ... immisit; C III, 101, b. cumque ad eum locum accessisset ... aquandique causa remiges in terram exposuisset; A 10. paucisque diebus Cassi litteris acceptis rex Bogud cum copiis venit adiungitque ei legioni ... complures cohortes auxiliarias Hispanorum; A 62. **iamque** inter se ... contendebant in annosque consulatum definiebant; C III, 82, b. **itemque** Dumnorigi Haeduo, fratri Divitiaci ... persuadet eique filiam suam in matrimonium dat; G I, 3.

B. **im Satz:** I. **anreihend:** **a. ohne andere Copulativpartikel:** 1. **einmal:** a. **Substantiva und substantivische Pronomina:** ex Thessalia, Boeotia, **Achaia** Epiroque; C III, 4, a. Achillis Memnonisque congressus; H 25, a. Afranius Petreiusque; C I, 42. 61. Afranio Petreioque C II, 18, a. in Carnutes, Andes Turonesque; G II, 35. Aulercos, Lemovices, Andos reliquosque omnes; G VII, 4, b. consensu omnium Antiochensium civiumque Romanorum; C III, 102, b. Dyrrhachii, Apolloniae omnibusque oppidis maritimis; C III, 5. Apollonium Dyrrhachiumque; C III, 11. 30, a. Apolloniam Oricumque; C III, 78, b. in Apulia circumque Brundisium; C III, 2. ex Aquitanis Cantabrisque; G III, 26. ex Aquitanis montanisque; C I, 39. Armenia Cappadociaque; A 34, a. ex dediticiis Belgis reliquisque Gallis; G II, 17. ab Arvernis Sequanisque; G I, 31, a. ab itinere

Asiae Syriaeque; C I, 4. ex Asia Cycladibusque insulis; C III, 3. Asiam finitimasque provincias; A 34, a. Aulerci Eburovices Lexoviique; G III, 17. in Aulercis Lexoviisque; G III, 29. Lucius Aurunculeius compluresque tribuni militum; G V, 28. — Bellovacos ... finitimasque .. civitates; G VIII, 6. Bellovaci reliquaeque civitates; G VIII, 20. Bellovacos ceterasque Galliae civitates; G VIII, 22. Berones compluresque evocatos; A 53. — in Caesare populoque Romano; G I, 31, d. de Caesaris legionumque adventu; G V, 3. Caesaris reliquorumque hiberna; G V, 41. Caesar exercitusque; G VIII, 48, c. despecta patientia Caesaris exercitusque eius; Af 30. contra Caesarem ... eiusque exercitum; Af 45. Caesar eiusque exercitus; Af 50. Celtiberiae, Cantabris barbarisque omnibus; C I, 38. cum Carnutibus finitimisque civitatibus; G VI, 2. Senones, Carnutes Treverosque; G VI, 3. in Carnutes ceterasque .. civitates; G VIII, 31. in Ciceronem populumque Romanum; G V, 41. de periculis Ciceronis legionisque; G V, 46. Ciceronem ... legionemque; G V, 52. Cimbri Teutonique; G I, 33. ex Cimbris Teutonisque; G II, 29. bello Cimbrorum Teutonumque; G VII, 77, c. Cispio Aquilaeque classe tradita; Af 67. Commius reliquique duces; G VII, 79. Corcyra Dyrrhachioque; C III, 100. a Cotta primisque ordinibus; G V, 29. in Unellos, Curiosolites Lexoviosque; G III, 11. ex Thessalia, Asia, Aegypto, Creta, Cyrenis reliquisque regionibus; C III, 5. — concitatis Dalmatis reliquisque barbaris; C III, 9, a. L. Domitio Massiliensibusque; C II, 3. Domitium Massiliensisque; C II, 3. — inter Eburones Treverosque; G VI, 32. ex Epiro finitimisque regionibus; C III, 13. Eporedorix Viridomarusque; G VII, 55, a. — Lucius Fabius centurio quique una murum ascenderant; G VII, 50, a. adventu Fabii legionumque; G VIII, 31. in Faustum Afraniumque; Af 95. — Gabalos proximosque pagos Arvernorum; G VII, 64. Gaetuli ... nobiliores equitumque praefecti; Af 56. Galliae provinciae Allobrogibusque; G I, 28. de Galliae Germaniaeque moribus; G VI, 11. in Gallia Germaniaque; G VI, 31. omnem Galliam Germaniamque; C I, 7, b. Galliam Italiamque; C I, 29. ex longinquioribus regionibus Galliae Picenique; C I, 29. Galliam Germaniamque; C III, 87. per Gallograeciam Bithyniamque; A 78. Gallos omnes Belgasque; G VIII, 6. nostra auxilia Gallorum Germanorumque; G VIII, 10. Gallos Germanosque; C III, 4, b. Galli Germanique; Af 40. mirifica corpora Gallorum Germanorumque; Af 40. Germanos equitesque; G VIII, 36. Germani equitesque; G VIII, 36. Germanos levis armaturae equitumque partem; C I, 83. Germani Gallique Labieniani; Af 29. ab Gobannitione, patruo suo, reliquisque principibus; G VII, 4, a. Graeci civesque Romani; C III, 102, a. — Haeduos eorumque clientes; G I, 31, b. Haeduos ceterosque amicos populi Romani; G I, 35. Haeduis Segusiavisque; G VII, 64. Haeduis Arvernisque; G VII, 90. — in Italiam Illyricumque; G II, 35. ex Italia Galliaque; C I, 48, a. omnis Italia populusque Romanus; C III, 12. Italiam urbemque Romanam; Af 22. sub Iuba Petreioque; Af 97. — Labienum Treboniumque; G VI, 33. Labienus Afraniusque; Af 69, a. Lepidus ... Marcellusque; A 64. Litavici fratrumque bona; G VII, 43. in Lucanis Bruttiisque; C I, 30, b. cum Lusitanis reliquisque barbaris; C I, 44. levis armaturae Lusitani peritique earum regionum cetrati citerioris Hispaniae; C I, 48, b. — in Mauritaniam regnumque Bogudis; Af 23. Medobregam oppidum montemque Herminium; A 48. Morini Menapiique; G III, 28. — Narbone circumque ea loca; C I, 37. Nasidium eiusque classem; Af 98. Nervios Aduatucosque; G V, 56. Numidae Gaetulique; Af 32. Numidis Gaetulisque; Af 43. Numidas levisque armaturae infinitam multitudinem; Af 59. universus equitatus Numidarum Gaetulorumque; Af 61, a. praedatores equites Numidas Gaetulosque; Af 61, b. Numidae levisque armaturae; Af 69, b. — cum M. Petreio paucisque equitibus; Af 91, b. Pontum finesque Gallograeciae; A 67. — ab Remis reliquisque civitatibus; G II, 5. Remos reliquosque Belgas; G III, 11. remigum partem ..., Gallorum, Rhodiorum, epibatarumque; Af 20, a. ad Rhenum finesque Germanorum; G I, 27. Rutenos Cadurcosque; G VII, 64. — Sabino Cottaeque; G V, 26. Saburram eiusque copias; Af 93. ad flumen Scaldem ... extremasque Arduennae partis; G VI, 33. ad Scipionem Pompeiumque; C III, 80, a. Domitius, Scipio Spintherque Lentulus; C III, 83. Scipio quique cum eo essent; Af 35, a. Scipio Labienusque; Af 38. Scipione eiusque copiis ... exturbatis; Af 40. Scipioni eiusque copiis; Af 52. Scipio quique cum eo erant; Af 57. Segni Condrusique; G VI, 32. Senonibus reliquisque Gallis; G II, 2. Senones Carnutesque; G V, 56. in Senones Parisiosque; G VII, 34. P. Sestium ... Quintumque Patisium; A 34, b. ex Syria Ciliciaque; A 1. Syria Ciliciaque; A 25, a. in Syriam Ciliciamque; A 26. — Teutonos Cimbrosque, G II, 4, a. ex Thessalia Aetoliaque; C III, 34. a Thracibus barbarisque auxiliis; C III, 95. praesidia in ... Tolosatibus circumque Narbonem ... constituit; G VII, 7. Trebium Terrasidiumque; G III, 8. — Gaio Valerio Donnotauro, Caburi filio, principe civitatis, compluribusque aliis interfectis; G VII, 65. Veneti reliquaeque item civitates; G III, 9, a. bellum Venetorum totiusque orae maritimae; G III, 16. in Nantuatis, Veragros Sedunosque; G III, 1. Vergilius quique cum eo obsidebantur; Af 86. Viridovicem reliquosque duces; G III, 18. Uliam Cassiumque; A 61.

bis sociisque eorum; G I, 35. ipsis sociisque; G I, 14. ipsi (Numidae, Gaetuli) maioresque eorum; Af 32. mihi reique publicae; Af 54, a. se suaque omnia; G II, 3. 13. 15. 31. III, 16. 28. VI, 31. se suosque; G II, 28. V, 3. VIII, 47. Af 32. se civitatesque suas; G IV, 27. ab se reliquisque; C I, 30, b. ab se suoque vestigio; Af 73. sibi populoque Romano; G I, 35. sibi Galliaeque; G IV, 16. sibi militibusque; G V, 36. sibi provinciaeque; A 59. sibi suisque rebus timens; Af 25. sibi suoque regno subsidio ire; Af 25. sibi suisque liberis; Af 93. cognita caede suorum Domitiique; Af 93. ad te volumus in tuaque praesidia confugere; Af 35, a. vos .. vestrumque factum; C II, 32, a.

aciem ordinesque; G II, 19. inter aciem mediam cornuaque; C III, 88. tertiae aciei totique exercitui; C III, 89. inter hostium aciem suasque munitiones; Af 39. aliquem sermonis aditum causamque amicitiae; G V, 41. aditus viasque; G VI, 9. aditum sermonemque; G VI, 13, b. aditus ascensusque .. difficiles; H 8. in aedibus fanisque; F I, a. agros, aedificia vicosque; G IV, 4. aedificia vicosque; G VI, 6. aerariae † secturaeque || structuraeque, ferrariaeque ||; G III, 21. per agros regionesque; G VII, 3. horum in agris civitatibusque; G VII, 77, d. Vettonum agrum Lusitaniamque; C I, 38. agros ... ex hostibus captos praemiaque rei pecuniariae magna; C III, 59. agros oppidaque; Af 25. agris finibusque donati; Af 56. agros provinciamque; H 42, b. ad aggerem vineasque; G III, 21. aggerem vineasque; H 7. longissimo agmine maximisque impedimentis; G V, 31. alacritas studiumque pugnandi; G I, 46. plurimos ... ambactos clien-

tesque; G VI, 15. conspectum amicorum propinquorumque; Af 56. propter amplitudinem gravitatemque civitatis; G IV, 3. funibus, ancoris reliquisque armamentis amissis; G IV, 29. ancorae funesque; G V, 10. angustias montesque; C I, 70. animi voluptatisque causa; G V, 12. animum fiduciamque; Af 48. animum mentemque; Af 88, a. aqua terraque; C III, 17. aqua pabuloque; A 1. quorum ad arbitrium iudiciumque; G VI, 11 armis obsidibusque acceptis; G III, 23. arma tormentaque; C II, 22. depositis armis auxiliisque; C III, 10, b. missis .. armis signisque militaribus; C III, 95. armatura disciplinaque nostra; A 68. armaturas leves Numidasque auxiliares; Af 59. arte sollertiaque; A 15. arundinibus scopisque contextis; Af 47. magnam .. auctoritatem magnosque spiritus; G II, 4, a. cuius auctoritate imperioque; Af 85. auxiliis equitatoque comparato; G III, 20. auxilia ducesque G III, 23. *ad* auxilium spemque reliqui temporis; G IV, 16. auxilio salutique; G V, 44, b. regia auxilia ... equitatusque innumerabilis; Af 19, b. — ballistis scorpionibusque crebris ... collocatis; Af 56. toti bello imperioque; G V, 11. in bello latrociniisque; G VI, 35, b. summam belli rerumque omnium; C III, 16. prupter bella .. bostiumque subitum adventum; Af 65. — de Cludii caede senatusque consulto; G VII, 1. caede rapinisque; Af 87, b. calones equitesque; G VI, 40. campo collibusque; Af 40. a captivis perfugisque; G V, 18. inter carros rotasque; G I, 26. inter carros impedimentaque; G IV, 14. carros impedimentaque sua; G VII, 18. cum multis carris magnisque impedimentis; C I, 51. in castella munitionesque; Af 34. castris impedimentisque; G II, 24. in castra munitionesque suas; G III, 6. ex maximis castris praesidiisque; C III, 62. in castris propinquisque castellis; C III, 88. ante castra portasque valli; Af 35, b. castris fossaque parvula; Af 87, a. scorpionum, catapultarum ceterorumque telorum ... magnam copiam babebat; Af 31, b. causam dignitatemque; G VIII, 52. ad celeritatem onerandi subductionesque; G V, 1. celeritate Caesaris audaciaque commotus; Af 63. centuriones .. tribunosque militum; G V, 52. centurionibus tribunisque militum; G VII, 17. centurionibus evocatisque; C I, 17. centuriones tribunosque militum; C I, 64. legati, centuriones tribunique militum; C I, 71. centuriones militesque nonnulli; C III, 19, b. centurionibus tribunisque militum; C III, 95. legati, amici, centuriones militesque; A 24, b. a cetratis equitibusque; C I, 75. cetrati auxiliaresque; C I, 78. defendentibus civibus Romanis ... militibusque; C III, 40. civitatibus tyrannisque; C III, 31. civitates bonaque eorum; Af 97. clamor fremitusque; G II, 24. magno clamore discursuque; G VIII, 29. clamore repentino telorumque multitudine; H 9. vebemens fiebat ab utrisque clamor telorumque missu concursus; H 31, a. classi Gallicisque navibus; G III, 11. classem exercitumque; Af 26, b. omnes clientes obaeratosque; G I, 4. omnes cobortes ordinesque; G V, 35. cum viginti quinque cobortibus magnoque equitatu; G VI, 7, a. erant ... cobortes circiter LXXX equitumque [...] circiter V milia; C I, 39. reliquas cobortes ... impedimentaque; C I, 42. cum ... praetoria coborte cetratorum barbarisque equitibus paucis; C I, 75. cum cobortibus V paucisque equitibus; C III, 34. cum cohurtibus legionariis XXXV magnoque numero equitum; A 63, a. cobortes turmasque suorum; Af 18. ab ultimo colle turrique; Af 38. in unum quemque collem turremque; Af 38. colonis pastoribusque; C I, 56. comites familiaresque eius; G VI, 30. omnem commeatum totiusque belli apparatum; C III, 41. commeatu auxiliisque, C III, 111. concilia conventusque hominum, C I, 19. magni ... concursus ... magnaeque gratulationes; C I, 53. coniuges liberosque; Af 91, a. 91, b. consilium .. iterque; C III, 86, b. in consiliis contionibusque; A 3. consilia vestra contra easdem bestias comparationemque pugnae; Af 35, b. in conspectu fereque e regione castris castra ponebat; G VII, 35. ex pristina bellandi consuetudine celeritateque; Af 73. consulares praetoriosque; C III, 82, a. consules amicique Pompei; G VIII, 52. consules Pompeiumque; C I, 10. ><. consul reliquique magistratus; C III, 21. summam contabulationem storiasque; C II, 9, a. contentiones Cassi Marcellique; A 63, a. a contumeliis militum conviciisque; C I, 23. convallem olivetumque; Af 50. ad convallem cxesumque locum; H 39. in singulos conventus singulasque civitates; C III, 32, b. ex omnibus conventibus coloniisque; A 56. suis copiis suoque exercitu; G I, 3. magnis copiis coactis equitatuque; G III, 20. reliquas copias equitatumque; G VI, 9. ad copiam commeatus praedamque tollendam; G VII, 14, b. bostium copiae ex Arvernis equitesque ... conveniunt; G VII, 66, a. cum reliquis copiis elephantisque LX; C II, 40. copias omnes auxiliaque; C III, 13. de copiis auxiliisque suis; C III, 16. contra magnas copias ... equitatumque innumerabilem; Af 10. cunctis copiis auxiliisque accitis *; Af 26, a. tam magnis copiis auxiliisque regis ... praediti; Af 58. cornu suo dextro mediaque acie; A 40. sinistro cornu mediaque acie; A 76. levibus cratibus terraque; C I, 27. cratibus pluteisque; C III, 24. crates materiemque; Af 20, b. de adversariorum eius crudelitate acerbitateque; Af 26, a. nonnemo culpae eius imprudentiaeque assignabat; Af 3. custodias stationesque equitum; C I, 59. custodias vigiliasque; C II, 19. interfectis Novioduni custodibus quique eo negotiandi causa convenerant; G VII, 55, b. — multi .. capitis damnati exulesque; C III, 110. decretis iudiciisque; G VI, 13, b. cum defensoribus remigibusque; A 16. per omnes deos perque foedera; C III, 108. dextra sinistraque; A 37. Af 70. in dicionem potestatemque populi Romani; G II, 34. dicrotas VIII compluresque remiges Octavianus; A 47. in posterum diem similemque casum; G VII, 41. diem noctemque; G VII, 42. VII, 77, c. C I, 63. in dies horasque; Af 1. dies noctesque; Af 26, b. diei solisque serenitate; H 29. cognitis Caesaris difficultatibus copiarumque paucitate; Af 25. ad imperii nostri dignitatem utilitatemque publicam; A 33. dignitati aetatique bominis; A 68. pro cuius dignitate victoriaque; Af 45. militarem disciplinam severitatemque; A 48. disciplinae severitatisque; A 65, a. disputationibus excusationibusque; C I, 33. rudes .. elepbanti multorum annorum doctrina usuque vetusto vix edocti; Af 27. tantus ... dolor tantumque studium; C III, 74. domum propinquosque; G I, 44, a. domo patriaque, C III, 32, b. domos bonaque eorum; C III, 82, b. donis pollicitationibusque; G VII, 31. ductu ausuque suo; A 43. duces principesque Nerviorum; G V, 41. — in eadem inopia, egestate patientiaque; G VI, 24. levis armaturae electos quosque idoneos ex equitibus Gallis arbitrabatur in navigia minora .. imponit; A 17. elepbanti .. classesque; Af 1. equites nostri levisque armaturae pedites; G II, 24. equites bostium essedariique; G V, 15. equites peditesque; G VIII, 16. equitum peditumque certum numerum; C I, 30, b. equites auxiliaque, C I, 38. magna auxilia equitum peditumque; C II, 26. copias equitum peditumque; C II, 40. missis ... equitibus ... circiter CCCC quique eos

... armati ... secuti sunt; C III, 28, b. numero equitum militumque; C III, 47. pars equitum peditumque Caesaris; Af 17. cum equitibus Numidis MDC electis peditatuque eiusdem generis satis grandi; Af 18. [hostium] complures equites peditesque; Af 19, a. maxima .. auxilia .. Numidarum equitum levisque armaturae; Af 19, b. comparatis equitum magnis peditumque copiis; Af 25. porrecta equitum peditumque multitudine; Af 30. equites barbari levisque armaturae; Af 51. complures equites Romani senatoresque; Af 85. cum equitibus paucis nonnullisque peditibus; H 32, b. equitatum peditatumque; G V, 3. omnes equitatus peditatusque copias Treverorum; G V, 47. cum equitatu expeditisque; G VII, 18. tantae copiae equitatus peditatusque; G VII, 76. equitatum omnem Germanosque pedites; G VIII, 36. cum omni equitatu tribusque legionibus; C I, 51. magnos equitatus magnaque auxilia; C I, 61. equitatum omnem expeditosque delectos pedites; A 29. equitatu levique armatura; Af 37. cum omni equitatu levique armatura; Af 52. 69, a. cum magno equitatu levique armatura; Af 65. equitatui levique armaturae; Af 72. ab eorum equitatu levique armatura; Af 72. cum equitatu levique armatura; Af 75. equitatu cohortibusque; H 38. cum equis calonibusque suis; Af 56. evocatos centurionesque complures; C III, 53. primus excursus visque militum; C III, 92. omnia exempla cruciatusque; G I, 31, d. exercitum equitatumque; G II, 11. exercitum magnasque copias; G III, 17. exercitus equitatusque; G VII, 61. exercitum ducesque; C I, 76. omnem exercitum equitatumque; C III, 38. exercitus regius equitatusque omnis; C III, 109. exercitibus imperiisque; A 67. temporis tanta fuit exiguitas hostiumque tam paratus ad dimicandum animus; G II, 21. eius existimationem dignitatemque; C I, 7, b. exitus administrationesque Brundisini portus; C I, 25, a. exploratores centurionesque; G II, 17. exules damnatosque; G V, 55. — factiones dissensionesque; G VI, 22. falces testudinesque; G V, 42. cratis, longurios, musculos, falces reliquaque, quae ... paraverat; G VII, 84. famam opinionemque hominum; C III, 56. fame vinculisque; G VII, 20, b. tuam familiam iumentaque; Af 54, a. familiaribus suis principibusque civitatum; G VII, 28. familiarem necessariumque Scriboni Libonis; C I, 26, b. fasces imperiumque; H 42, b. summa felicitas celeritasque; G VIII, 31. feminae marisque natura; G VI, 26. ferro flammaque; A 60. festinationi meae brevitatique litterarum; F 14. de eorum fide constantiaque; G VII, 77, c. suam fidem virtutemque; C II, 33. in Caesaris fidem amicitiamque; A 23. fidei dignitatisque; A 26. in fide praesidiisque eius; A 33. Galbae regis duobus filiis armisque omnibus ex oppido traditis; G II, 13. filio propinquisque eius omnibus; G V, 4. Catonis filio Damasippique liberis; Af 89. fines Aegypti regnumque; A 2. suis finibus oppidisque; Af 25. ad magnitudinem fluctuum tempestatumque; G III, 13, a. fores altioresque turres; G VIII, 9. forma magnitudoque cornuum; G VI, 26. exposuit ... quam in fortunam quamque in amplitudinem deduxisset; G VII, 54. propter adversam fortunam maiorum suorum mutationemque generis; A 66. fora templaque; G VIII, 51. Haeduos, fratres consanguineosque ... appellatos; G I, 33. fratres consanguineosque suos; G II, 3. cuius (Cavarini) frater Moritasgus ... cuiusque maiores regnum obtinuerant; G V, 54. ex nocturno fremitu vigiliisque; G V, 32. frumentationibus pabulationibusque; G VII, 64. frumento commeatuque; G I, 48. IV, 30. frumento ceterisque rebus; G II, 3. de frumento reliquoque commeatu; G III, 3. frumenti commeatusque inopia; G III, 6. frumentum commeatumque; G III, 23. C III, 42. 43. magnum numerum frumenti commeatusque; G VII, 38, b. frumento navibusque comparatis; C II, 18, b. frumentum auxiliaque; C III, 112, b. frumentum navesque C; A 51. frumento auxiliisque (auctus); Af 34. frumento pecuniaque considerata; Af 89. fuga navibusque; A 8. ex fuga proelioque Pompeiano; Af 19, b. fugitivis ... praedonibusque; C III, 19, a. stridore fundarum lapidumque; Af 83. funditores sagittariosque; G II, 10. cum funditoribus sagittariisque; G II, 19. funditorum sagittariorumque mille; Af 34. funditores sagittariique mille; Af 77. funditores sagittariique; Af 83. funibus iumentisque obiectis; A 2. — gentibus cognationibusque hominum; G VI, 22. genere copiisque amplissimus; G VI, 15. periculoso genere proelii locoque iniquo; G VIII, 42. incolas cuiusque generis aetatisque; Af 87, a. veterem belli gloriam libertatemque; G VII, 1. gloriam exsultationemque eorum; Af 31, c. eorum gratia dignitateque amplificata; G VI, 12, b. hanc unam gratiam potentiamque; G VI, 15. gratia suffragiisque; G VIII, 50. urbanam gratiam dignitatemque; C III, 83. — multitudo ... perditorum hominum latronumque; G III, 17. satis magnus hominum pecorisque numerus; G V, 21. capti homines equique || equitesque ||; C II, 39. hominem novum parvumque senatorem; Af 57. — magnis iacturis pollicitationibusque; G VI, 12, a. gladiorum ictus telorumque missus; H 17. ignem multum telorumque multitudinem; H 12. igne telorumque multitudine iacta; H 16, a. subita imbre grandineque consecuta; Af 47. impedimentis castrisque; G I, 26. ad impedimenta legionemque; G VI, 35, a. magnum numerum impedimentorum ... mulorumque; G VII, 45, a. impedimenta totius exercitus cohortisque; C I, 70. imperatoris sui tribunorumque plebis iniurias; C I, 7, b. unum imperium unumque magistratum; G II, 3. summa imperii bellique administandi; G V, 11. perpetuum imperium libertatemque; G VII, 64. imperium exercitusque; C I, 32, a. ab impetu navium incendiisque; C I, 25, b. impetus eius consiliaque; C I, 26, a. incolumitatem suaque omnia; Af 95. incommodum naturae difficultatesque ... subitae praeparationis; A 44, a. omnes indignitates contumeliasque; G II, 14. ex ipsorum inertia conscientiaque animi; Af 31, b. iniuriis incursionibusque; G VI, 10. ab omni iniuria rapinisque; Af 97. propter inscientiam locorum paucitatemque portuum; G III, 9, a. propter inscientiam levitatemque vulgi; G VII, 43. insulam molemque ad insulam pertinentem; A 17. circum insulas portusque; Af 21. sine iumentis impedimentisque; C I, 69. in parem iuris libertatisque condicionem; G I, 28. iura legesque; G VII, 76. A 65, a. iure gentium civiumque Romanorum institutis cognitis; H 42, b. propter iustitiam prudentiamque suam; G II, 4, b. omnis iuventus ... omnesque superioris aetatis; C II, 5. — laboris sui periculique testimonium; C III, 53. multis laboribus periculisque; A 69. quorum lacrimis querelisque .. commotus; Af 26, a. laminis clavisque; C II, 10. ex languore nauseaque; Af 34. lapides telaque; G I, 46. lapides gaesaque; G III, 4. lapidibus telisque subministrandis; G III, 25. lapidibus pilisque; Af 85. lapidibus fustibusque; Af 87, b. lateribus lutoque; C II, 9, b. 10. propter latitudinem fossae murique altitudinem; G II, 12. quaestori, legatis praefectisque; G IV, 22. legatis tribunisque militum convocatis; G IV, 23. ab omnibus legatis quaestoreque || quaestoribusque ||; G V, 25. legatos

obsidesque; G VI, 4. legati obsidesque; G VIII, 20. ad legatos exercitumque; C II, 12. a legatis amicisque Caesaris; C III, 101, c. legatus conquisitoresque; A 2. legati evocatique; Af 82. ea legione, quam secum habebat, militibusque, qui ex provincia convenerant; G I, 8. legiones equitatumque; G V, 11. C III, 78, b. ei legioni castrisque; G VI, 32. novem oppositis legionibus maximoque equitatu; G VI, 36. legiones expeditas equitatumque omnem; G VII, 40. legiones Caniniumque; G VIII, 32. legiones III equitatumque omnem; C I, 40, a. magnos impetus legionum equitatusque; C I, 40, b. duae legiones reliquusque equitatus; C II, 37. reliquae legiones equitatusque; C III, 8. legionibus equitibusque .. in naves impositis; C III, 14. legiones equitesque; C III, 31. Af 34. ad legionem Pompei castraque minora; C III, 67. duas (legiones) ... equitesque C; A 34, b. legiones ... equitatumque; A 64. legionibus Syriaeque; A 66. legionem ... equitatumque omnem; A 68. cum tribus legionibus equitibusque frenatis DCCC; Af 48. de eius lenitate clementiaque; Af 92. ex hibridis, libertinis servisque; Af 19, b. licentiam arrogantiamque; G VIII, 52. lignationis munitionisque causa; G V, 39. in extremis lingulis promontoriisque; G III, 12. litteras nuntiosque; G I, 26. Af 20, b. crebriores litterae nuntiique; G V, 45. impedimenta exercitus, obsides civitatum, litteras publicas frumentumque omne; G V, 47. litteris nuntiisque Durati; G VIII, 26. litteris nuntiisque; C I, 40, a. 53. III, 108. litteras mandataque; C III, 57. litteras nuntiumque; Af 26, b. cum litteris mandatisque; Af 55. lixarum mercatorumque ... interceptis sarcinis; Af 75. ei loco praesidioque; G VI, 29. reliquos aditus locus ipse per se munitioque defendit; G VI, 37. locum tumulumque; C I, 47. locis certis maximeque in cornibus (sagittarios) collocaverat; Af 60. longuriis cratibusque; G IV, 17, b. longuriis furcisque; C II, 11. loricam pinnasque; G VII, 72. — operosis Alexandrinorum machinationibus maximisque conatibus; A 9. Convictolitavim magistratum magnamque partem senatus; G VII, 55, a. magistratus principesque omnium civitatum; C II, 19. animi magnitudine diligentiaque praeditus; Af 22. elephantorum magnitudo multitudoque; Af 72. cum malleolis ignibusque; A 14. manibus sagulisque; G V, 42. cum familia sua, gladiatoria manu Gaetulisque; Af 93. mari portibusque; C III, 15. in mare navesque; Af 23. medicus familiaresque; Af 88, b. omnium mentes animosque; G I, 39, a. mentem consiliumque; A 18. reliquas merces commeatusque; C I, 36. metu periculoque; Af 92. milites equitesque; G V, 7. 10. ab Afranianis militibus equitibusque; C I, 54. pauci milites patresque familiae; C II, 44. ad reliquos milites equitesque transportandos; C III, 29. milites equitesque nostros; A 29. advectis militum equitumque copiis; Af 11. veterani milites equitesque; Af 24. magna cum misericordia fletuque; C II, 12. lenitatis, modestiae patientiaeque rationem; Af 54, a. modum formamque; G V, 1. post montem [collesque]; Af 50. eius rei moram temporisque longinquitatem; C I, 29. contra morem consuetudinemque militarem; A 65, a. (Nervios) mulieres quique ... ad pugnam inutiles viderentur in eum locum coniecisse; G II, 16. hominum est infinita multitudo creberrimaque aedificia fere Gallicis consimilia; G V, 12. propter hominum multitudinem agrique inopiam; G VI, 24. magnam multitudinem telorum ignemque; H 15. magnis munitionibus multisque tormentis; A 21. † in munitionibus ceterisque, quae ad oppidum opus fuerunt; H 7. murum in altitudinem pedum sedecim fossamque perducit; G I, 8. summam muri aggerisque altitudinem; G II, 32. muro turribusque; G VII, 28. C II, 16. muro oppidi portisque; G VII, 47, a. in muro turribusque; C I, 27. muro oppidoque; C II, 25, a. musculum turrimque latericiam; C II, 14. — de natura moribusque; G II, 15. loci natura deiectusque collis; G II, 22. in navigia minora scaphasque, A 17. navibus ratibusque; G VI, 35, a. naves frumentumque omne; C II, 18, b. naves auxiliaque sua; C III, 17. insidiabantur navibus nostris commeatuque || commeatibus ||; A 25, a. nautas gubernaturesque; G III, 9, a. nautae gubernatoresque; G V, 10. nautas dominosque navium; C III, 8. propter necessitudines loci reliquasque eius loci opportunitates; C III, 106. a negotiatoribus Italicis araturibusque; Af 36. multis .. nobilibus principibusque populi Romani; G I, 44, d. magnae nobilitatis domi scientiaeque in bello; A 26. sine nodis articulisque; G VI, 27. nomen disciplinamque populi Romani; C III, 110. ipsius nomen auctoritasque; Af 31, b. suos notos hospitesque; C I, 74, b. magnum numerum levis armaturae .. aggeremque omnem; C III, 62. his nuntiis litterisque, G II, 2. ex nuntiis litterisque; G V, 11. nuntios legationesque; G V, 53. clandestinis nuntiis legationibusque; G VII, 64. nuntios expugnati oppidi famamque; C III, 80, b. nutu vocibusque; G V, 43. — his Caesar imperat obsides quadraginta frumentumque exercitui; G V, 20. obsides ad numerum frumentumque; G V, 20. omnium oculis mentibusque ad pugnam intentis; G III, 26. oculos mentemque; Af 26, b. ad officium imperiumque; C II, 43. huic officio oppidoque; C III, 39. vino, oleo ceterisque rebus ... corruptis; Af 43. praeter opinionem consuetudinemque; C I, 45. contra opinionem .. militum famamque omnium; C I, 82. oppidis suis vicisque exustis; G I, 5. oppida vicosque; G I, 28. cunctis oppidis castellisque desertis; G II, 29. oppido moenibusque; C I, 13. oppido castrisque; C I, 40, a. oppida castellaque; Af 26, b. ab oppido commeatuque; H 5. hibernorum opportunitas bellique ratio; G VIII, 6. ab opere singulisque legionibus, G II, 20. opus hibernorum munitionesque; G III, 3. opera munitionesque; C I, 20. in his operibus consiliisque; C I, 82. operibus vineisque agendis; A 1. ab ora maritima Oricoque; C III, 78, b. iidem ordines manipulique; C II, 28. — rapinis, pabulationibus populationibusque; G I, 15. omnis nostras pabulationes frumentationesque; G VII, 16. dierum triginta pabulum frumentumque; G VII, 74. copia pabuli frumentique; G VIII, 3. in omnibus pagis [partibusque]; G VI, 11. palmae ramique; G VI, 26. perpetuis paludibus silvisque muniti; G VI, 5. locum ... paludibus silvisque munitum; G VII, 16. ex paludibus silvisque; G VII, 32. a parentibus propinquisque; G VI, 14. partem copiarum ... supplementumque; G VII, 7. extremis Italiae partibus regionibusque Graeciae; C I, 25, a. omnem .. illam partem regionemque; A 42, b. cum parte equitatus levique armatura; Af 50. a patribus maioribusque suis; G I, 13. patria civitateque, Af 22. incolumi patria fortunisque omnibus; Af 57. pecuniam omnem omniaque ornamenta; C II, 18, a. pecunias monumentaque; C II, 21. omnem pecuniam carissimasque res; Af 91, a. fortissimorum milia sex peditum .. equitesque ... mille; G VIII, 17. delectos pedites omnesque paene .. equites; A 36. magna multitudine peditatus equitatusque coacta; G IV, 34. magnis coactis peditatus equitatusque copiis; G VI, 7, a. auxilia peditatus equitatusque; G VI, 10. copias pedita-

tus equitatusque; G VII, 5. pelles pro velis alutaeque tenuiter confectae; G III, 13, a. ex percontatione uostrorum vocibusque Gallorum; G I, 39, a. magno cum periculo magnisque cum portoriis; G III, I. periculum vitae dolorque vuluerum; A 55. periculis inopiaque tali; Af 24. perseverantia constantiaque uppugnandi; A 26. suae petulantiae uimiaeque libertatis; Af 54, a. pinnae loricaeque; G V, 40. picem reliquasque res; G VII, 24. plostra iumentaque omnia; Af 9. ponti castrisque; C I, 41. populi senatosque iudicio; C III, 10, b. populo Romano sibique; A 24, a. portoria reliquaque omnia Haeduorum vectigalia; G I, 18, a. portas murosque; C I, 21. portui navalibusque; C II, I. ex portu navalibusque; C II, 22. ex portu siuuque; C II, 32, d. portus litoraque omnia; C III, 14. ex portu iusulaque; C III, 100. in portu navalibusque; A 12. ad suam potentiam dominatumque; C I, 4. praedam armaque eurum; H 16, b. ex praedouibus Syriae; C III, 110. a tribunis militum, praefectis reliquisque, qui ..; G I, 39, a. praefectos tribunosque militum complures; G III, 7. magnis praemiis pollicitationibusque; G III, 18. 26. praemia poenasque; G VI, 13, a. praemiis pollicitationibusque; C I, 56. magnis praemiis pollicitationibusque propositis; Af 35, a. praesidio uavibusque; G V, 9. praesidia custodiasque; G VII, 55, b. praesidium stationemque Numidarum; Af 38. cum grandi praesidio cohorteque sua gladiatorum; Af 76. praetoribus tribunisque plebis; C III, 1. pretio pollicitationibusque adducti; Af 40. omnibus principibus maioribusque natu adhibitis; G IV, 13. quibus proeliis calamitatibusque; G I, 31, b. in proeliis periculisque; G VI, 16. propinquitatibus affiuitatibusque couiuucti; G II, 4, a. propinquis consanguineisque uostris; G VII, 77, b. per omnes provincias civitatesque; C III, 79, a. in provincias regiouesque; A 65, a. pudoris modestiaeque .. studiosiores; Af 54, b. pueri mulieresque; G II, 13. una cum pueris mulieribusque; G II, 28. reliqua multitudo puerorum mulierumque; G IV, 14. pueris mulieribusque in muro dispositis; C III, 9, b. — ad quaestus pecuniae mercaturasque; G VI, 17. — propter latitudinem, rapiditatem altitodiuemque fluminis; G IV, 17, a. ratiu ordoque agminis; G II, 19. certus .. receptus certaque vitae coudicio; C III, 110. redis equisque comprebeusis; G VI, 30. alias regiones partesque; G VI, 43. reguo domoque; G V, 54. minus exercitatis remigibus minusque peritis gubernatoribus; C I, 58. cum remigibus defensoribusque suis; C III, 24. ex magno remigum propugnatorumque numero; C III, 27. remiges militesque; Af 1. Gaetulis remigibus epibatisque; Af 62. triremem ... ouustam remigum epibatarumque; Af 63. remulco multisque .. fuuibus; C III, 40. summa omuium rerum cousiliorumque; G VI, 11. res fortuuaeque omnium; H 29. rei frumentariae commeatusque causa; G I, 39, a. omnem rei frumentariae fluminisque Hiberi spem; C I, 73. rei publicae communisque salutis; G II, 5. iu republica indiciisque; C I, 4. ab ripis Rheni finibusque Treverorum; G VI, 29. rubis sentibusque interiectis; G II, 17. altissimas rupes despectusque ‖ deiectusque ‖; G II, 29. — fundis, sagittis reliquisque telis; C I, 26, a. sagittis tormeutisque; C II, 14. sagittas telaque; Af 20, u. raros sagittarios expeditosque levis armaturae; G VII, 80. sagittariis fuuditoribusque dispositis; G VIII, 40. ex evocutis, sagitariis funditoribusque; C I, 27. sagittarii funditoresque; C I, 83. sagittariis tormeutisque; C II, 4. sagittarios funditoresque; C III, 44, b. Af 78, a. sagittariis fuuditoribusque circumiectis; C III, 45. equitatum, sagittarios funditoresque omues; C III, 88. omnes sagittarii funditoresque destituti; C III, 93, b. salu nauseaqae; C III, 28, a. sanguis viresque; G VII, 50, b. sarmentis virgultisque collectis; G III, 18. scalas musculusque; C III, 80, b. scaphis lintribusque reprebeudunt; C I, 28. scapbis minoribusque navigiis compluribus summissis; C III, 28, a. scapbis navibusque longis; A 17. scaphis navioulisque actuariis; Af 44. ab illorum scelere insidiisque; Af 26, b. in suas sedes regiouesque; G IV, 4. in seditione coucitandisque militibus; Af 54, b. omnes senatores senatorumque liberos; C I, 23. senatui reique publicae; C I, 1. seuatui populoque Romauo; C I, 9, b. seuatus populusque Romauus; A 68. pueri, senes mulieresque; G I, 29. a servitiis puerisque; Af 85. cum servis liberisque; C I, 51. de servis liberisque omnibus; C III, 14. significatio victoriae gratulatioque; G V, 53. ab signis legionibusque; G V, 17. in signa manipulosque; G VI, 40. sine signis certisque ordinibus; A 20, a. in silvas collesque; G V, 15. silvis paludibusque; G V, 21. silvae paludesque; G V, 52. in silvas paludesque; G VI, 5. silvae moutesque; G VII, 62. siti inopiaque confecti; Af 53. superiorum castrorum situs munitiouesque; G VII, 83. sociis civibusque Romanis; A 70. in speciem varietatemque; G VII, 23. mirifica specie amplitudineque; Af 40. speculatores apparitoresque omnes; Af 37. sine magna spe magnisque praemiis; G I, 44, a. spes praedandi studiumque bellandi; G III, 17. hic servo spe libertatis magnisque persuadet praemiis; G V, 45. summae spei delectaeque inventutis XI (legio); G VIII, 8. res maximae spei maximaeque utilitatis; C III, 16. stationes litoraque omnia; C III, 8. iu rei frumentariae simulationem augustiasque itineris; G I, 40, c. studium alacritatemque pugnaudi; C III, 37, b. eorum studio cupiditatique resistente (Caesare); Af 82. maximo cum stridore cursuque; Af 84. sudes stipitesque praeacutos; C I, 27. per causam supplementi equitatusque cogeudi; G VII, 9. supplicia cruciatusque Gallorum; G IV, 15. — tabernacula protecta edera multaque praeterea; C III, 96. ad extremum musculi tectum trabesque extremas; C II, 10. telis hostium flammaeque se offerebat; G VIII, 42. telis tormentisque; C II, 11. tela tormeutaque; Af 20, a. magnum .. uumerum telorum ceterarumque rerum; Af 89. temeritatem cupiditatemque militum; G VII, 52. tantas tempestates tautosque impetus ventorum; G III, 13, a. tempestate adversa vebementique vento; H 3, b. templis locisque editioribus occupatis; C I, 7, b. lucertis temporibus diversisque itineribus; G VII, 16. exiguo tempore magnoque casu; C III, 14. terra marique; A 44, b. Af 24. 93. de terrore suo desperatioueque exercitus Caesaris; Af 32. institutas turres, testudines muuitionesque; G V, 52. fuga timoris simul calliditatisque plena; G VIII, 16. tormentis ... telisque; C III, 63, b. tormentis ex uavibus sagittisque; A 19. magno .. numero pilorum, tragularum reliquorumque telorum; C I, 57. tragulis iaculisque; H 32, a. difficili transito ... ripisque praeruptis; G VI, 7, a. tribunis militum centuriouibusque; G III, 14, a. C II, 21. tribunis militum primisque ordinibus couvocatis; G VI, 7, b. ad tribuuum militum centuriouesque; G VI, 39. ab tribunis militum legatisque; G VII, 47, a. 52. consules, praetores, tribuni plebis quique *pro* cousulibus *sint* ad urbem; C I, 5. tribunos militum equitesque Romanos; C I, 23. a tribunis militum centuriouibusque; C I, 39. tribuni militum centurionesque; C I, 76. III, 13. ex numero tribuuorum militum centuriouumque; C I, 77.

convocatis omnium legionum tribunis centurionibusque; Af 54, a. tribunus militum seditiosus malusque civis; Af 54, b. turres testudinesque; G V, 43. turres vineasque; C 1, 36. ad hostium turrim murumque; C II, 10. ad alteram turrim aggeremque; C II, 14. in turribus muroque; C II, 19. singulae turres speculaeque singulae; Af 87. cum turribus ornamentisque; Af 86. turres aggeremque; H 16, a. — militiae vacationem omniumque rerum .. immunitatem; G VI, 14. ad vada transitusque; G VIII, 13. optima valetudine summaque aquae copia; C III, 49. vallem rivumque; G V, 50. castra in altitudinem pedum XII vallo fossaque duodeviginti pedum munire iubet; G II, 5. vallo ... crebrisque castellis circummuniti; G II, 30. ex vallo turribusque; G II, 33. vallo fossaque; G III, 1. C I, 81. vallo munitionibusque; G III, 25. ab ipso vallo portisque castrorum; G VI, 42. vallo castellisque; C I, 18. vallum caecum fossasque; C I, 28. qui (milites) ... vallum petierant quaeque ad eam rem opus erant; Af 31, a. valli fossarumque altitudo; Af 31, b. ad valvas .. templi limenque; C III, 105. summam ... velocitatem locorumque ... notitiam; A 8. in velis armamentisque; G III, 14, b. vento certo celerique navigio; Af 2. vestem argentumque; G VII, 47, b. omnibus viis semitisque; G V, 19. victum cotidianum stipendiumque; A 2. vicos possessionesque; G 1, 11. omnibus vicis aedificiisque ... incensis; G II, 7. vicis aedificiisque incensis; G III, 29. desertis vicis oppidisque; G VIII, 5. vicos plateasque; C I, 27. vicis castellisque singulis; C III, 32, a. perpetuis vigiliis stationibusque; C I, 21. cum vigiliis custodibusque nostris; C I, 22. in vigiliis colloquiisque; C III, 49. in .. imperatoris vultu, vigore mirabilique hilaritate; Af 10. vimina materiamque; C II, 1. vineas turresque; G III, 21. aggerem, vineas turresque; C II, 1. nihil ... vini reliquarumque rerum; G II, 15. virtutem constantiamque; C I, 6, a. virtutes .. veteranorum proeliaque superiora; Af 81. vim celeritatemque; G VI, 40. vitae necisque ... potestatem; G I, 16. VI, 19. 23. vitam incolumitatemque; Af 45. quid transitus fluminis viti difficultatisque haberet; A 60. deorum voluntate studioque erga Caesarem; Af 74. urbem insulamque; C II, 20, a. urbem Italiamque; A 68. liberos, uxores suaque omnia; G IV, 19.

b. **Adjectiva, adjectivische Participia, attributiver Genetiv und Ablativ:** cum equitibus G a l l i s Germanisque MDC; Af 19, b. equites Germanos Gallosque; Af 19, b. bona civium Romanorum Ponticorumque; A 41. — ab a d v e r s a r i o r u m suisque copiis; Af 59. adversus armatusque consistam; Af 45. in regionibus alienis sibique infestis; A 61. cum annotinis privatisque (navibus); G V, 8. homines apertos minimeque insidiosos; Af 73. quinqueremes aptae instructaeque omnibus rebus; C III, 111. avidi cupidique; H 25, b. (opera) o p t i m a fortissimaque; C III, 59. (pontem) c e r t i o r e m ‖ artiorem ‖ .. propioremque; A 19. (dignitas) clarissima notissimaque; Af 22. (aqua) corruptior .. salsiorque; A 6. d e x t r o sinistroque cornu; Af 13. 17. 59. dextrum sinistrumque cornu; Af 41. ad angulum dextrum sinistrumque eius oppidi; Af 51. dextra: s. a. difficili angustoque itinere; C III, 41. Numidas diversos dissipatosque; G II, 24. omnia divina humanaque iura; C I, 6, b. crebris diurnis nocturnisque eruptionibus; G VII, 22. magnis diurnis nocturnisque itineribus confectis; G VII, 56. diurnis .. nocturnisque itineribus; C III, 13. cornu .. e x c e l s i u s magisque directum; G VI, 26. quibus metu exsanguibus de vitaque ... desperantibus; Af 90. extremum oppidum Allobrogum est proximumque Helvetiorum finibus Genua; G I, 6. f a l l a c e m gentem semperque alia cogitantem; A 24, a. (Nervios) esse homines feros magnaeque virtutis; G II, 15. a feris barbarisque nationibus; G IV, 10. finitimas frumentariasque provincias; C III, 73, a. Romani fortissimi fidelissimique; A 48. suos .. frequentes stipatosque; A 83. h u m i l i o r e s infirmioresque (Ubios); G IV, 3. (turrim) humilem parvamque; C II, 8. loca .. i d o n e a opportunaque; Af 79. illustriores notissimique; Af 56. imparatis disiectisque; G VIII, 3. incertis occultisque itineribus; G VI, 34. a. inermibus imprudentibusque militibus; G III, 29. (milites) inermi sublevatique alii ab aliis; C 1, 68. † inopem ‖ inpeditam ‖ difficilemque .. oppugnationem; H 8. inscios inopinantesque Menapios; G IV, 4. integros recentioribusque viribus equites; Af 78, b. iratus: s. f. offendo. l a t i s s i m o s feracissimosque agros; G II, 4, b. libentes cupidique; Af 90. clamitans liberum se liberaeque esse civitatis; G V, 7. quod (oppidum) erat m a x i m u m munitissimumque; G VII, 13. magnum hoc testimonium senatus erat .. conveniensque superiori facto; G VIII, 53. magni multique ... colles; A 72. multis gravibusque vulneribus; G II, 25. multis ingentibusque insulis effectis; G IV, 10. multis necessariisque rebus; C II, 18, b. multos variosque morbos; A 5. n a u t i c i homines ... cotidianoque usu a pueris exercitati; A 12. nefandum crudelissimumque facinus; H 15. quos fama nobiles potentesque bello cognoverunt; G VII, 77, d. nobilissimum regionum earum oppidum coniunctissimumque Octaviano; A 47. nobilissimae carissimaeque possessiones Cordubensium; A 60. oppidum ... nobilissimum fortissimumque; A 66. magnis nocturnis diurnisque itineribus; G I, 38. nocturnis diurnisque temporibus; H 17. quo notior testatiorque virtus esset; G VIII, 42. o n e r a r i a e reliquaeque (naves), Af 2. suis onerariis longisque navibus; Af 46. (equitatus) p a r a t u s armatusque; Af 31, a. partam .. praesentemque victoriam; C III, 73, b. minores apertasque complures (naves); A 13. parvis paucisque navigiis; A 47. locis patentibus maximeque frumentariis; G I, 10. patientem se timidumque ... praebebat; Af 31, e. quamquam (copiae) erant paucae tironumque; Af 31, c. ab perditis sceleratisque civibus; Af 22. in campis planissimis purissimisque; Af 19, b. plenus: vgl. g, α. G VIII, 8. sibi semper primam reipublicae fuisse dignitatem vitaque potiorem; C I, 9, a. propriam expeditamque (victoriam); C III, 70. provincialem hominem sibique .. familiarem; A 55. de omnibus controversiis publicis privatisque; G VI, 13, a. in reliquis .. rebus, publicis privatisque rationibus; G VI, 14. tributis quibusdam publicis privatisque praemiis; C II, 21. publicis privatisque causis; H 42, a. docebat ..., q u a e senatus consulta quamque honorifica in eos facta essent; G I, 43, b. cum ab his quaereret, quae civitates quantaeque in armis essent; G II, 4, a. ut ... r a r i magnisque intervallis proeliarentur; V, 16. raris disiectisque ex aedificiis; G VIII, 10. (milites) rari dispersique; C 1, 44. nomen ... s a n c t u m inviolatumque; G III, 9, a. secundis minimisque rebus, G VIII, 13. secundo magnoque vento; C II, 14. silvestribus angustisque itineribus; G VIII, 33. homini superbissimo inertissimoque; Af 57. de sua omniumque salute; G I, 31, a. tanto sui populique Romani beneficio; G 1, 35. pro sui tantis populique Romani in eum beneficiis; G I, 42. sua senatusque in eum beneficia; G I, 43, a. suas civitatisque fortunas; G V, 3. suas exercitusque fortunas; G VI, 7, b. cum omnibus suis

sociorumque copiis; G VI, 10. ex † servis suis pastorumque suorum; C III, 4, b. omnes suas terrestres † urbiumque ‖ naviumque ‖ copias; C III, 10, b. suas captivasque naves; A 47. universas suas regisque copias; Af 48. tirones legionarii paucique perturbati; Af 19, a. elephantis .. turritis interpositis armatisque; Af 41. regem vagum a suisque desertum; Af 93. vectoriis gravibusque navigiis; G V, 8. veteranas multisque proeliis expertas legiones; A 61. exercitum veteranum victoremque; Af 71. docebat .., quam veteres quamque iustae causae necessitudinis ... intercederent; G I, 43, b. incolas ... vivus constrictosque; Af 87, a. vi universae subitaeque hostium multitudinis; Af 52. vulneratis defessisque; A 26.

c. **Adverbia, adverbialer Ablativ, Präposition:** acerbissime crudelissimeque; C I, 2. III, 32, a. acerrime fortissimeque; G V, 43. acriter vereque; A 40. aegre tardeque; Af 27. audacius longiusque; G VIII, 9. caute diligenterque; G V, 49. celeriter contraque omnium opinionem; G VI, 30. celeriter feliciterque; G VIII, 46, a. celerrime fortissimeque; A 46. celerius honestiusque; A 71. de improviso celeriusque omni opinione; G II, 3. diligenter industrieque; G VII, 60. diu longoque spatio; C II, 16. diu multumque; Af 43. 58. 91, b. 96. facilius certisque condicionibus; C I, 9, b. felicissime celerrimeque; A 32. 78. feliciter celeriterque; A 78. fortissime acerrimeque; Af 78, a. gravissime acerbissimeque; C I, 5. iam iamque; C I, 14. inconstanter immoderateque; Af 82. languide .. neglegenterque; Af 18. latius inflatiusque; C III, 79, a. longe lateque; G IV, 35. C II, 15. III, 8. 47. H 8. magis magisque; Af 15. minutatim modesteque; Af 31, a. mobiliter celeriterque; G III, 10. multis verbis assidueque; Af 22. placide leniterque; Af 70. propius audaciusque; Af 75. publice privatimque; G V, 55. repente celeriterque; G I, 52. satis diuque; Af 75. suis locis pauloque a castris Pompei longius; C III, 84. trepidantius timidiusque; C I, 19. varie passimque; Af 60. ultro citroque; G I, 42. C I, 20. Af 20, a. 82. H 22, a. una pariterque; Af 69, b.

d. **Präpositionen:** intra extraque munitiones; C III, 72. vgl. c. celeriter.

e. **Zahlwörter:** legione X XIIIque dextro cornu ... oppositis; Af 81. uxores habent deni duodenique inter se communes; G V, 14. in tertio quartoque die procedendo; Af 47.

f. **Verba:** in appellandis cohortandisque militibus; G V, 33. (eos) armandos vestiendosque curat; G VII, 31. legionem armatam instructamque; G VIII, 36. ad reliquas (naves) armandas reficiendasque; C I, 36. multi .. ex his capti interfectique sunt; A 18. capti interfectique sunt omnes; Af 25. qui ... capti conservatique parem gratiam ... praestare voluerant; Af 40. circumventi omnes interfectique sunt; G VII, 62, b. sagittarii circumventi interfectique sunt; G VII, 80. P. Cornelio ... a multitudine circumvento interfectoque; Af 76. cognitum compertumque sibi (esse); C I, 6, a. navibus circiter LXXX onerariis coactis contractisque ‖ constratisque ‖; G IV, 22. ut quam minimum spatii ad se colligendos armandosque Romanis daretur; G III, 19. cum funes ... comprehensi adductique erant; G III, 14, b. (Vercingetorix) consolatus cohortatusque est; G VII, 29. haec (tigna) cum machinationibus immissa in flumen defixerat fistucisque adegerat; G IV, 17, a. deprensis navibus circiter quinquaginta celeriterque coniunctis; G VII, 58. Galliam devictam subactamque esse; G VIII, 46, a. ut (eos) disparandos deducendosque ad suos curaret; G VII, 28. Iubam regem ... dedisse oppidum diripiendum delendumque militibus; Af 74. animadvertebat ... oppida .. dirui deserique; Af 26, b. ut ... (oculos) ad mare dispositos directosque haberet; Al 26, b. proboscide erecta vibrantique stridore maximo; Af 84. (Dumnacus) errans latitansque; G VIII, 31. cursu ac lassitudine exanimatos vulneribusque confectos Atrebates; G II, 23. naves ad hunc modum factae armataeque erant; G III, 13, a. omnibus hostium copiis fusis armisque exutis; G III, 6. fugientes perterritosque; G VIII, 27. indicatis deprehensisque internuntiis; C III, 112, c. in Numidas cupide insequentes dispersosque impetum fecerunt; Af 52. falces praeacutae insertae affixaeque longuriis; G III, 14, b. complures .. duces ... interfecti vulneratique sunt; Af 78, b. civibus cunctis interfectis eodemque proiectis; Af 91, a. lignandi pabulandique causa; C III, 76. suis male acceptis, occisis convulneratisque; Af 41. precari offensos iratosque animos regum; A 32. oppressam funditusque deletam Italiam; Af 22. elephantos .. ornatos armatosque; Af 86. pabulatum frumentatumque; G VIII, 10. his (ratibus) perfectis collocatisque; C I, 25, b. brachiis perfectis promotisque; Af 56. petunt orantque; Af 77. praedandi frumentandique causa; G IV, 9. 16. praedandi vastandique causa; G V, 19. prostratos perterritosque Pompeianos; Af 23. Romanos pulsos superatosque; G II, 24. maximas nationes ... pulsas superatasque esse; C III, 28. cum ... pulsus fugatusque inde discessisset; Af 28. (copiis) fugatis, pulsis perterritisque; Af 31, b. pauci ... pulsi convulneratique ... refugerunt; Af 61, a. hostes pulsos deterritosque; Af 69, b. in repellendis vulnerandisque nostris; A 30, b. hostibus repulsis convulneratisque; Af 17. repulsos multisque vulneribus affectos .. represserunt; H 16, b. cum ... arma .. omnia reposita contectaque essent; C II, 14. paucis acriter repugnantibus interfectisque; Af 83. oppidani ... revocant ... armatos murisque disponunt; G VIII, 43. sevocare singulos hortarique coepit; G V, 6. spoliatis effossisque eorum domibus; C III, 42. tentoriis aquae .. vi subrutis disiectisque; Af 47. superari delerique Mithridaten ... posse; A 27. tectis instructisque scaphis; C III, 100. ad timorem novarum tabularum tollendum minuendumque; C III, 1. (Gallus) scorpione ab latere dextro traiectus exanimatusque concidit; G VII, 25. pontibus traiectis constratisque; G VIII, 9. ad vastandos depopulandosque fines Ambiorigis; G VIII, 24. victi .. perculsique ... profugiunt; G VIII, 19, b.

g. **ausgeführtere Satzteile und Sätze:** *α.* **mit demselben Subject und Prädicat:** hanc (silvam) ... Cheruscos ab Suevis Suevosque ab Cheruscis iniuriis .. prohibere; G VI, 10. consilia plena prudentiae longeque a temeritate barbarorum remota esse; G VIII, 8. minori (puero) tradidit regnum maiorique ex duabus filiis, Cleopatrae; A 33. cum ... turpe ... C. Caesari victori sibique infame esse statueret; A 34, a. se .. paratos esse sibi ... oppidum seque ei reservare; Af 92. possessiones redemi easque postea pluris venditas; F 24. — *β.* **mit verschiedenen Subjecten und demselben Prädicat:** eodem equitatus totius Galliae convenit ... principesque ex omnibus civitatibus; G V, 5. uxores habent ... inter se communes ... fratres cum fratribus parentesque cum liberis; G V, 14. quantum equorum vires ad persequendum dextraeque ad caedendum valent; G VIII, 29. tanti erant ... omnium rerum ad bellum apparatus tantaque multitudo tormentorum; C II, 2.

quas (naves) M. Varro quasque Gaditani ... fecerant; C II, 21. qui omnes (vulnerati) discessu Curionis multique .. per simulationem vulnerum ... sese recipiunt; C II, 35, b. erat convallis satis magna latitudine ... ultraque eam convallem olivetum vetus crebris arboribus condensum; Af 50. — γ. **mit demselben Subject und verschiedenen Prädicaten: Ind. Praes.:** persuadent Rauracis et Tulingis et Latobrigis ... Bolusque ... receptos ad se socios sibi asciscunt; G I, 5. inter fines Helvetiorum et Allobrogum ... Rhodanus fluit isque nonnullis locis vado transitur; G I, 6. idem facit Caesar equitatumque omnem ... praemittit; G I, 15. ipse ... ad eos contendit equitatumque omnem ante se mittit; G I, 21. huo Caesar magnis ... itineribus contendit occupatoque oppido ibi praesidium collocat; G I, 38. castra movet diebusque circiter quindecim ad fines Belgarum pervenit; G II, 2. testudine facta portas succedunt murumque subruunt; G II, 6. quae sunt maritimae civitates Oceanumque attingunt; G II, 34. legatos ad Crassum mittunt seque in deditionem ut recipiat, petunt; G III, 21. quibus (iumentis) maxime Galli delectantur quaeque impenso parant pretio; G IV, 2. quae (pars) appellatur Vacalus † insulamque efficit Batavorum; G IV, 10. Rhenus ... in plures defluit partes ... multisque capitibus in Oceanum influit; G IV, 10. Volusenus ... quinto die ad Caesarem revertitur quaeque ibi perspexisset renuntiat; G IV, 21. (Caesar) civitatibus milites imperat certumque in locum convenire iubet; G V, 1. Pirustae legatos ad eum mittunt ... seseque paratos esse demonstrant ... satisfacere; G V, 1. Caesar obsides imperat eosque ad certam diem adduci iubet; G V, 1. magnam partem equitatus ad eum insequendum mittit retrahique imperat; G V, 7. omnes .. se Britanni vitro inficiunt ...; capilloque sunt promisso; G V, 14. Tribonantes ... legatos ad Caesarem mittunt pollicenturque sese ei dedituros; G V, 20. bis Caesar imperat obsides ... Mandubraciumque ad eos mittit; G V, 20. (Ambiorix) in Nervios pervenit hortaturque, ne ... occasionem dimittant; G V, 38. Pulio procedit extra munitiones quaque || quaeque || pars hostium confertissima est visa irrumpit; G V, 44, a. Crassum Samarobrivae praeficit legionemque attribuit; G V, 47. ille perlectam (epistolam) in conventu militum recitat maximaque omnes laetitia afficit; G V, 48. Caesar .. suos facit certiores eosque ad dimicandum animo confirmat; G V, 49. hostium equitatus ad castra accedit proeliumque cum nostris equitibus committit; G V, 50. hostes .. copias traducunt aciemque iniquo loco constituunt; G V, 51. tela ... coniciunt praeconibusque circummissis pronuntiari iubent ..; G V, 51. (Indutiomarus) ... noctu profugit copiasque omnes in Treveros reducit; G V, 53. Cingetorigem ... hostem iudicat bonaque eius publicat; G V, 56. (Labienus) nuntios mittit ad .. civitates equitesque undique evocat; G V, 57. iureiurando inter se confirmant obsidibusque de pecunia cavent; G VI, 2. in Senones proficiscitur magnisque itineribus eo pervenit; G VI, 3. (Senones) sententia desistunt legatosque ... ad Caesarem mittunt; G VI, 4. libenter Caesar ... dat veniam excusationemque accipit; G VI, 4. peragit concilium Caesar equitesque imperat civitatibus; G VI, 4. impedimenta ad Labienum in Treveros mittit duasque legiones ad eum proficisci iubet; G VI, 5. illi ... in silvas .. confugiunt suaque eodem conferunt; G VI, 5. huc omnes undique ... conveniunt eorumque decretis ... parent; G VI, 13, b. animalia capta immolant reliquasque res in unum locum conferunt; G VI, 17. Galli se .. ab Dite patre prognatos praedicant idque ab druidibus proditum dicunt; G VI, 18. magistratus quae visa sunt occultant quaeque esse ex usu iudicaverunt multitudini produnt; G VI, 20. principes ... inter suos ius dicunt controversiasque minuunt; G VI, 23. consurgunt ii ... suumque auxilium pollicentur; G VI, 23. quae gens ... his sedibus sese continet summamque habet ... bellicae laudis opinionem; G VI, 24. (Hercynia silva) oritur ab Helvetiorum ... finibus rectaque fluminis Danubii regione pertinet ad fines Dacorum ..; hinc se flectit sinistrorsus ... multarumque gentium fines attingit; G VI, 25. ei legioni .. Quintum Tullium Ciceronem praeficit ducentosque equites attribuit; G VI, 32. (Caesarem) profectum longius reperiunt omnemque exercitum discessisse cognoscunt; G VI, 35, b. plerique novas sibi ... religiones fingunt Cottaeque ... calamitatem ... ante oculos ponunt; G VI, 37. (barbari) perrumpere nituntur seque ipsi adhortantur; G VI, 37. (milites) per medios hostes perrumpunt incolumesque ... in castra perveniunt; G VI, 40. hortatur, ut ... arma capiant, magnisque coactis copiis adversarios suos ... expellit; G VII, 4, a. qui ... domum revertuntur legatisque nostris renuntiant ..; G VII, 5. (Caesar) ad reliquas legiones mittit priusque omnes in unum locum cogit, quam ... nuntiari posset; G VII, 9. (Caesar) milites ... reducit in castra reliquaque ... administrare instituit; G VII, 19. (Vercingetorix) imperat certum numerum militum civitatibus ... sagittariosque omnes ... ad se mitti iubet; G VII, 31. cum his praemium communicat hortaturque, ut se liberos ... meminerint; G VII, 37. adiuvat rem proclinatam Convictolitavis plebemque ad furorem impellit; G VII, 42. consilia clam de bello inire incipiunt civitatesque reliquas .. sollicitant; G VII, 43. Caesar ... milites ... ex maioribus castris in minora traducit legatisque ..., quid fieri velit, ostendit; G VII, 45, b. milites ... ad munitionem perveniunt eamque transgressi trinis castris potiuntur; G VII, 46. (Caesar) ad flumen Elaver pontes reficit eoque exercitum traducit; G VII, 53. his (equitibus) praeficit fratrem Eporedorigis bellumque inferri Allobrogibus iubet; G VII, 64. Caesar ... mittit ad eas civitates ... equitesque ab his arcessit; G VII, 65. equos sumit Germanisque distribuit; G VII, 65. fugientes ... persequuntur compluresque interficiunt; G VII, 67. laborantibus .. Caesar Germanos summittit legionesque pro castris constituit; G VII, 70. sua in illos merita proponit obtestaturque, ut suae salutis rationem habeant; G VII, 71. quae (civitates) Oceanum attingunt quaeque ... Armoricae appellantur; G VII, 75. omnem .. planiciem ... complent pedestresque copias ... in locis superioribus constituunt; G VII, 79. (Caesar) proficiscitur ad legionem XIII ... eique adiungit legionem XI; G VIII, 2. Caesar ... centurionibus † tot milia nummum ... pollicetur legionibusque in hiberna remissis ipse se recipit; G VIII, 4. (Caesar) litteras .. ad Gaium Fabium mittit ... alteramque ex duabus (legionibus) ab Labieno arcessit; G VIII, 6. (Caesar) ad Bellovacos proficiscitur castrisque in eorum finibus positis equitum turmas dimittit; G VIII, 7. Bellovaci ... silvestribus locis insidias disponunt eodemque equites postero die mittunt; G VIII, 12. (Caesar) legiones traducit celeriterque in .. planiciem .. pervenit; G VIII, 14, b. (Caesar) legiones plures ... educit equitatumque ... praemittit; G VIII, 17. quibus (equitibus) .. subveniunt levis armaturae pedites ... turmisque nostrorum interpositi constanter proeliantur; G VIII, 19, a. ceteri ... mittunt ad Caesarem legatos petuntque, ut ea

poena sit contentus hestinm; G VIII, 21. C. Fabius legatus complures civitates ... obsidibus firmat litterisque Gai Canini Rebili fit certier; G VIII, 27. (Fabius) cum copiis ad .. poutem contendit equitatuque ‖ equitatumque ‖ .. procedere ... imperat; G VIII, 27. Quintus Atius Varus ... sues hortatur agmenque bostium consecutus turmes ... disponit; G VIII, 28. (Lucterius) oppidum Uxellodunum ... occupat ... oppidanosque sibi coniungit; G VIII, 32. cohortes undique impetum faciunt omnibusque .. interfectis ... magna praeda potiuntur; G VIII, 36. Caninius ... ad obsidendos eppidanos revertitur externoque hoste deleto ... opera undique imperat administrari; G VIII, 37. venit eodem ... Gaius Fabius partemque oppidi sumit ad ebsidendum; G VIII, 37. eas (cupas) ardentes ... provolvunt eodemque tempore acerrime proeliantur; G VIII, 42. Labienus ... equestre proelium facit secundum compluribusque Treveris interfectis ... principes ... redigit in suam potestatem; G VIII, 45. (Caesar) ad legiones ... se recipit hibernatque Nemetocennae; G VIII, 46, b. ille ... suorum invocat fidem ... conversoque equo se ... permittit in praefectum; G VIII, 48, a. faciunt bec .. emnes eius equites paucosque uestros convertunt atque insequuntur; G VIII, 48, b. Commius ... equum coniungit equo Quadrati lanceaque ... medium femur traicit Voluseni; G VIII, 48, b. Commius ... legatos ad Antonium mittit seque .. ibi futurum ... obsidibus firmat; G VIII, 48, c. Lentulus ... largitiouibus movetur seque alterum fore Sullam inter snes gleriatur; C I, 4. profuginut ... tribuni plebis seseque ad Caesarem conferunt; C I, 5. Ariminum ... proficiscitur ibique tribunos plebis ... convenit; C I, 8. eadem fere ... praetor Roscius agit cum Caesare sibique Pompeium commemerasse demonstrat; C I, 8. illi ... respondent scriptaque ad eum mandata remittunt; C I, 10. ipse Arimini ... subsistit ibique delectum habere instituit; C I, 11. Caesar cohortes ... ex praesidiis deducit Auximumque proficiscitur; C I, 12. Caesar ... Auximatibus agit gratias seque eorum facti memerem fore pollicetur; C I, 13. Capuae primum sese confirmant ... delectumque colonorum ... habere instituunt; C I, 14. cunctae ... praefecturae ... eum recipiunt exercitumque eius omnibus rebus iuvant; C I. 15, a. Cingule ... ad eum legeti veniunt quaeque imperaverit se .. facturos pollicentur; C I, 15, a. qui (Lentulus Spinther) ... profugit ex oppido cohertesque secum abducere conatus magna parte militum deseritur; C I, 15, a. (Vibullius) Corfinium ... pervenit Caesaremque adesse ... uuutiat; C I, 15, b. tormenta in muris disponit certasque cuique partes ... attribuit; C I, 17. Domitius ... pronuntiat Pempeinm .. subsidio venturum hortaturque eos, ne ..; C I, 19. ipse .. cum .. familiaribus .. colloquitur consiliumque fugae capere constituit; C I, 19. omnes ... Domitinm ... custodiunt legatosque ... ad Caesarem mittunt; C I, 20 qui erant in muro ... collocati, ... revocantur notisque itineribus ad naves decurrunt; C I, 28. C. Fabium legatum ... in Hispaniam praemittit celeriterque saltus Pyrenaeos occupari iubet; C I, 37. L. Plancus ... locum capit superiorem diversamque aciem in duas partes constituit; C I, 40, b. legiones III ex castris educit acieque ... instructa ... tumulum occupare iubet; C I, 43. nostri ... impetum ... in cohortis faciunt paucisque deiectis reliquos sese convertere cogunt; C I, 46. Afranius de nocte proficiscitur imprudentesque ... aggreditur; C I, 51. celeriter sese .. Galli equites expediunt proeliumque eemmittunt; C I, 51. Calagurritani ... mittunt ad eum legatos seseque imperata facturos pollicentur: C I, 60. pentem imperant fieri legionesque duas flumen .. traducunt; C I, 62. reliquas legiones .. educit magnoque numero iumentorum in flumine supra ... constituto traducit exercitum; C I, 64. copias instruit triplicemque aciem ducere incipit; C I, 64. illi ... iter supprimunt copiasque in castris continent; C I, 66. Caesar ... emnes cepias castris educit magnoque circuitu ... exercitum ducit; C I, 68. omnes copiae ... exeunt rectoque ad Hiberum itinere contendunt; C I, 69. id opus inter se Petreius atque Afranius partiuntur ipsique ... longius progrediuntur; C I, 73. se statim signa translaturos confirmant legatosque ... centuriones ad Caesarem mittunt; C I, 74, a. ab instituto opere discedit seque in castra recipit; C I, 75. Petreius manipulos circumit militesque appellat; C I, 76. plerosque ii ... celant noctuque ... emittunt; C I, 76. illi ... munitiones proferunt castraque castris convertunt; C I, 81. hoc idem ... a prima luce faciunt totumque in ea re diem consumunt; C I, 81. illi ... legiones educunt aciemque sub castris instruunt; C I, 82. Caesar Germanos ... flumen traicit crebrasque .. custodias disponit; C I, 83. L. Nasidius ... freto Siciliae ... pervehitur appulsisque Messanam navibus atque inde ... fuga facta † ex navalibus eorum deducit; C II, 3. (naves) in eas impeditas (naves) impetum faciunt celeriterque ambas deprimunt; C II, 6, b. ea super tigna bipedalia iniciunt eaque laminis .. religant; C II, 10. oppidani saxa ... vectibus promovent praecipitataque muro in musculum devolvunt; C II, 11. cupas taeda ... refertas incendunt easque de muro ... devolvunt; C II, 11. hostes ... eccasionem fraudis ... quaerunt interiectisque aliquot diebus ... portis se foras erumpunt; C II, 14. illi sub murum se recipiunt ibique musculum ... incendunt; C II, 14. ipse ... magnis itineribus progreditur edictumque praemittit; C II, 19. reliquos ... bona spe complet biduumque Cordubae commoratus Gadis proficiscitur; C II, 21. Tarracone discedit pedibusque Narbonem atque inde Massiliam pervenit; C II, 21. ipse eedem ... proficiscitur biduique iter progressus ad flumen Bagradam pervenit; C II, 24. constituit Curio ... proelio rem committere posteroque die productos eodem loco ... in acie collocat; C II, 33. equites revertuntur captivosque ad eum reducunt; C II, 38. reliqua ... quaerere praetermittit proximaque respiciens signa .. inquit ..; C II, 39. equites sequi iubet sese iterque accelerat; C II, 39. pollicetur magistrisque imperat navium, ut ... omnes scaphas ad litus appulsas babeant; C II, 43. illi ad Caesarem legatos mittunt oppidoque recipiunt; C III, 12. princeps Labienus procedit iuratque se ... eundem .. casum subiturum; C III, 13. Calenus ... naves solvit paulumque a portu progressus litteras ... accipit; C III, 14. (Calenus) se in portum recipit navesque omnes revocat; C III, 14. Antonius ... pontones ... Lissi relinquit ... nuntiosque ad eum (Caesarem) mittit; C III, 29. Caesar ... exercitum educit duplicatoque ... itinere ... procedit; C III, 76. Pompeius ... in Thessaliam pervenit contionatusque ... suis agit gratias; C III, 82, a. „non facile (inquit) occasionem postea reperiemus“ confestimque expeditas copias educit; C III, 85. Caesar Pharon classe circumvebitur adversasque naves bostibus constituit; A 14. adiungit [Cn.] Demitius legioni XXXVI duas ... equitesque C totidemque ab Ariobarzane sumit; A 34, b. capit ... complures .. remiges Octavianes posteroque ibi die ... *consumpto* ... contendit in insulam Issam; A 47. complentur

equitum III milia maximisque ornantur impensis; A 50. pro contione militibus exponit, quas res ... gerere deberet, pollicetturque iis ... sestertios centenos se daturum; A 52. ad .. Longinum L. Licinius Squillus involat iacentemque levibus sauciat plagis; A 52. L. Laterensis ... accurrit laetus in castra militibusque vernaculis ... gratulatur; A 53. qui (Calpurnius Salvianus) profitetur indicium coniuratorumque numerum auget; A 55. arcessit omnes ... acceptasque (pecunias) .. iubet referri; A 56. ipse classem ... ut inspiceret, Hispalim accedit ibique moratur; A 56. frequens legionibus conventus obviam prodit ... deprecaturque, ne hostili adventu Cordubam diriperent; A 58. Marcellus ... legiones Baetim traducit aciemque instruit; A 60. Longinus ... noctu .. ex castris proficiscitur celerique itinere Uliam contendit; A 61. (Lepidus) ad exeundum Cassium invitat fidemque suam in re omni interponit; A 63, a. (Cassius) Malacam contendit ibique ... navis conscendit; A 64. Caesar ... legiones opponit aciemque instruit; A 75. (Caesar) in Asiam iter facit omniumque earum provinciarum de controversiis cognoscit; A 78. Caesar ... Lilybaeum pervenit statimque ostendit sese naves velle conscendere; Af 1. statim captivum interfici iubet litterasque nondum perlectas ... dat homini certo ad Scipionem perferendas; Af 4. ipse ... proficiscitur ad portum ... ibique classem ... conscendit; Af 10. Caesar ... bellum ... gerere instituit litterisque .. in Siciliam ad Alienum ... conscriptis per catascopum mittit, ut ..; Af 26, a. legati ... ad Caesarem veniunt seque ... libenti animo facturos pollicentur; Af 33. (Scipio et Labienus) progrediuntur pedestremque copiam in secunda acie ... constituunt; Af 38. (Caesar) imperat turmae Hispanorum, ... locum .. caperent, eodemque iubet levis armaturae paucos consequi subsidio; Af 39. ab exercitu meo te removeo hodieque ex Africa abesse ... iubeo; Af 54, a. Caesar .. producit copias celeriterque iis instructis ante suas munitiones ... constituit; Af 58. Caesar ... celeriter pervenit Leptim ibique hortatur, .. ut ...; Af 63. Caesar equitum turmas suorum iubet in hostium equitatum ... facere impressionem levemque armaturam ... eodem summittit; Af 78, a. ipse (Caesar) ... in eum locum citatim contendit classisque parte ad Thapsum relicta reliquas naves iubet ... ad litus appelli; Af 80. Messala ... Uticam pervenit omnibusque portis custodias ponit; Af 88, b. Zamenses interim legatos ... ad Caesarem Uticam mittunt petuntque ab eo, uti ... sibi auxilium mitteret; Af 92. duces complures ad Caesarem veniunt orantque, ut sibi ignoscat; Af 92. quem (Considium) Gaetuli ... in itinere ... concidunt seque in quascumque potuere partis conferunt; Af 93. iugulationem magnam facit principibusque ... interfectis oppidum in suam potestatem recipit; H 22, b. — **Ind. Imperf.**: Labienus ... monte occupato nostros exspectabat proelioque abstinebat; G I, 22. quod Haeduos ... in servitute ... videbat Germanorum teneri eorumque obsides esse apud Ariovistum ... intellegebat; G I, 33. duae legiones ... totum agmen claudebant praesidioque impedimentis erant; G II, 19. excursiones faciebant parvulisque proeliis cum nostris contendebant; G II, 30. sua deportabant omnia seque in proxima oppida recipiebant; G III, 12. quod intellegebant maximas nationes ... pulsas .. esse continentesque silvas ac paludes habebant; G III, 28. ipsi ex silvis rari propugnabant nostrosque ... ingredi prohibebant; G V, 9. hi perpetuas inter se controversias habebant ... omnibusque annis ... contendebant; G V, 44, a. Labienus suos intra munitionem continebat timorisque opinionem ... augebat; G V, 57. hoc se colle ... Galli ... continebant generatimque distributi in civitates omnia vada ... obtinebant; G VII, 19. quod ... duae legiones pro castris excubabant pluresque partitis temporibus erant in opere; G VII, 24. sub muro (quisque) consistebat suorumque pugnantium numerum augebat; G VII, 48. taleae ... totae in terram infodiebantur mediocribusque intermissis spatiis omnibus locis disserebantur; G VII, 73, b. quam .. paludem ... nostra auxilia ... transibant acriusque hostes insequebantur; G VIII, 10. (Commius) latrociniis se .. alebat infestisque itineribus commeatus complures ... intercipiebat; G VIII, 47. ibi ... audiebat Labienum ... sollicitari certiorque fiebat id agi ..; G VIII, 52. is eo tempore Ravennae erat exspectabatque suis .. postulatis responsa; C I, 5. quod oppidum Attius ... tenebat delectumque toto Piceno ... habebat; C I, 12. (Pompeius) turres ... erigebat easque ... ad opera Caesaris appellebat; C I, 26, a. qui (Albici) in eorum fide antiquitus erant montesque ... incolebant; C I, 34. hoc ... duces faciebant crebroque inter se ... contendebant; C I, 40, a. id erat oppidum positum ad Hiberum miliaque passuum a castris aberat XX; C I, 61. Afraniani milites visendi causa ... procurrebant contumeliosisque vocibus prosequebantur; C I, 69. cohortes novissimum agmen claudebant pluresque in locis campestribus subsistebant; C I, 79. quae .. nostri milites repellebant magnisque ultro illatis detrimentis eos ... in oppidum reiciebant; C II, 2. parietes lateribus exstruebant rursusque ... sibi locum expediebant; C II, 9, c. tigna ... extremis lateribus instruebant exque ea contignatione .. summam contabulationem ... elevabant; C II, 9, c. Pompeius erat ... in Candavia iterque ex Macedonia in hiberna ... habebat; C III, 11. qui (L. Torquatus) ... oppido praeerat praesidiumque ibi Parthinorum habebat; C III, 11. quod (navis) erat sine militibus privatoque consilio administrabatur; C III, 14. is (Bibulus) iracundia summa erat inimicitiasque habebat privatas cum Caesare; C III, 16. ille ... vim tempestatis superari posse sperabat praetervectosque ... nihilo secius sequebatur; C III, 26. quae (munitiones) pertinebant ad mare longissimeque a .. castris .. aberant; C III, 62. Caesar existimabat ... excellentissimam virtutem Crastini fuisse, optimeque eum de se meritum iudicabat; C III, 99. quod (theatrum) arcis tenebat locum aditusque habebat ad portum; C III, 112, b. salsior ... aqua trahebatur ... magnamque hominibus admirationem praebebat; A 6. Alexandrini plures ex navibus egrediebantur nostrosque acrius perturbatos insequebantur; A 20, a. quo (equitatu) bono valebat Marcellumque infirmum esse sciebat; A 60. per castra passim vagabantur scutisque capita contegebant; Af 47. milites bestias manibus pertractabant earumque tarditatem cognoscebant; Af 72. qui eam manum habebant ... iterque in Hispaniam intendebant; Af 95. — **Ind. perf.**: ex eo proelio circiter hominum milia CXXX superfuerunt eaque tota nocte continenter ierunt; G I, 26. quibus illi agros dederunt quosque postea in parem ... condicionem ... receperunt; G I, 28. iidem principes civitatum ... ad Caesarem reverterunt petieruntque, ut sibi secreto ... cum eo agere liceret; G I, 31, a. Caesar Gallorum animos confirmavit pollicitusque est sibi eam rem curae futuram; G I, 33. Caesar ... castris idoneum locum delegit acieque triplici instructa ad eum locum venit; G I, 49. Caesar ... e castris .. copias suas eduxit pau-

lumque a maioribus castris progressus aciem instruxit; G I, 50. subito omnibus copiis provolaverunt impetumque in nostros equites fecerunt; G II, 19. quam quisque ab opere in partem casu devenit quaeque prima signa conspexit, ad haec constitit; G II, 21. Caesar ... in primam aciem processit centurionibusque nominatim appellatis ... signa inferre ... iussit; G II, 25. incolumem legionem ... in Allobroges perduxit ibique hiemavit; G III, 6. huc magno cursu contenderunt ... exanimatique pervenerunt; G III, 19. maxima pars Aquitaniae sese Crasso dedidit obsidesque ultro misit; G III, 27. Caesar ea ... dissimulanda sibi existimavit eorumque animis ... confirmatis ... bellum cum Germanis gerere constituit; G IV, 6. ipse (Caesar) omnes copias castris eduxit equitatumque ... agmen subsequi iussit; G IV, 13. Caesar ... se in Galliam recepit pontemque rescidit; G IV, 19. tertia fere vigilia solvit equitesque ... se sequi iussit; G IV, 23. quae fieri vellet, ostendit monuitque, ut ... omnes res ab iis administrarentur; G IV, 23. Caesar ... ignoscere imprudentiae dixit obsidesque imperavit; G IV, 27. barbari nuntios in omnes partes dimiserunt paucitatemque nostrorum militum suis praedicaverunt; G IV, 34. bis Caesar numerum obsidum ... duplicavit eosque in continentem adduci iussit; G IV, 36. e quibus alter ... omnes in officio futuros ... confirmavit quaeque in Treveris gererentur ostendit; G V, 3. (Caesar) consolatus Indutiomarum hortatusque est, uti in officio maneret; G V, 4. milites ... locum ceperunt eosque ex silvis expulerunt; G V, 9. hostes in collibus constiterunt rarique se ostendere ... coeperunt; G V, 17. Caesar ... prima luce terram attigit omnesque incolumes naves perduxit; G V, 23. qui ... suos concitaverunt subitoque ... ad castra oppugnatum venerunt; G V, 26. munitionem perfecerunt reliquisque diebus turres ad altitudinem valli ... facere coeperunt; G V, 42. centuriones ex eo ... loco recesserunt suosque omnes removerunt; G V, 43. tantum apud homines barbaros valuit esse aliquos repertos principes inferendi belli tantamque omnibus voluntatum commutationem attulit; G V 54. (Caesar) sex (legiones) .. in Senonum finibus .. in hibernis collocavit frumentoque exercitui proviso ... in Italiam ... profectus est; G VI, 44. altero die ... oppugnare (oppidum) instituit idque biduo circumvallavit; G VII, 11, a. centuriones ... portas occupaverunt suosque omnes incolumes receperunt; G VII, 12. (oppidani) eos ... ad Caesarem perduxerunt seseque ei dediderunt; G VII, 13. matresfamiliae .. in publicum procurrerunt flentesque proiectae ad pedes suorum ... petierunt, ne ..; G VII, 26. magno coorto imbre non inutilem hanc ad capiendum consilium tempestatem arbitratus est ... suosque languidius in opere versari iussit; G VII, 27. iis ... praemia proposuit militibusque signum dedit; G VII, 27. illi subito ... evolaverunt murumque celeriter compleverunt; G VII, 27. Caesar ... Gergoviam pervenit equestrique ... proelio levi facto ... de oppugnatione desperavit; G VII, 36. Caesar ... duas ibi legiones collocavit fossamque duplicem ... perduxit; G VII, 36. Caesar receptui cani iussit legionique decimae ... contionatus signa constituit; G VII, 47, a. (Marcus Petronius) in medios hostis irrupit duobusque interfectis reliquos a porta paulum summovit; G VII, 50, b. (Caesar) legiones ex castris eduxit aciemque idoneo loco constituit; G VII, 53. is ... hic consedit nostrosque transitu prohibere instituit; G VII, 57. post tergum hostium legionem ostenderunt signaque intulerunt; G VII, 62, b. Germani ... in hostes impetum fecerunt eosque propulerunt; G VII, 80. ille ... post montem se occultavit militesque ... sese reficere iussit; G VII, 83. commentarios rerum gestarum Galliae ... contexui novissimumque imperfectum ... confeci; G VIII, pr. a. (Caesar) ad ultimum iugum pervenit aciemque eo loco constituit; G VIII, 14. b. fasces ... ante aciem collocarunt extremoque tempore diei signo pronuntiato ... incenderunt; G VIII, 15. perennis exaruit fons tantamque attulit oppidanis salutis desperationem, ut ..; G VIII, 43. omnibus, qui arma tulerant, manus praecidit vitamque concessit; G VIII, 44. omnes .. civitates legatos ad Caesarem miserunt obsidesque ei dederunt; G VIII, 46, a. Roscius ... Capuam pervenit ibique consules invenit; C I, 10. Caesar ... ad oppidum constitit iuxtaque murum castra posuit; C I, 16. Sulmonenses ... portas aperuerunt, universique ... obviam gratulantes Antonio exierunt; C I, 18. Caesar eas cohortes cum exercitu suo coniunxit Attiumque incolumem dimisit; C I, 18. Fabius ... praesidium ex saltu deiecit magnisque itineribus ad exercitum Afranii contendit; C I, 37. Afranius ... equitatum .. omnem traiecit duabusque Fabianis occurrit legionibus; C I, 40, a. illi .. tumulum ... magnis operibus munierunt praesidiumque ibi posuerunt; C I, 47. storias ... ex funibus ancorariis ... fecerunt easque ex tribus partibus ... praependentes religaverunt; C II, 9, b. sex tabulata exstruxerunt fenestrasque ... in struendo reliquerunt; C II, 9, c. ad alteram turrim ... pugnaverunt multumque ignem intulerunt; C II, 14. ubi tantos suos labores ... cecidisse viderunt indutiisque ... violatis suam virtutem irrisui fore perdoluerunt; C II, 15. eo sex cohortes ... misit Gaiumque Gallonium ... oppidu Gadibus praefecit; C II, 18, a. Carmonenses, quae est longe firmissima ... civitas, ... cohortes eiecit portasque praeclusit; C II, 19. omnis Vari acies terga vertit seque in castra recepit; C II, 34, b. huc ... materiam conferre coepit statimque in Siciliam misit; C II, 37. ipse, ... quae fieri vellet, ... imperavit diebusque post paucis se in regnum ... recepit; C II, 44. multa .. locutus *est* ... silentioque ab .. militibus auditus; C III, 19, a. duas leges promulgavit ... impetuque multitudinis in C. Trebonium facto ... eum de tribunali (Coelius) deturbavit; C III, 21. Servilius consul ad senatum retulit senatusque Coelium ... removendum censuit; C III, 21. Libo ... Brundisium venit insulamque ... occupavit; C III, 23. scaphae ... se in hostes incitaverunt primoque impetu unam ... quadriremem ... ceperunt; C III, 24. Libo discessit a Brundisio obsessionemque nostrorum omisit; C III, 24. eo naves introduxerunt ... leviusque tempestatis quam classis periculum aestimaverunt; C III, 26. Domitius ... simulavit sese ... castra movere vasisque ... conclamatis progressus ... loco idoneo ... omnem exercitum ... collocavit; C III, 38. Caesar ... III cohortes ... reliquit iisdemque custodiam navium longarum tradidit; C III, 39. Pompeiani .. insolentius ... nostros premere ... coeperunt cratesque ... obiectas propulerunt; C III, 46. nostri ... quietissime se receperunt pauloque citra eum locum aliis comprehensis collibus munitiones perfecerunt; C III, 46. quem Caesar ... donatum milibus CC † ... se traducere pronuntiavit ... cohortemque ... amplissime donavit; C III, 53. Caesar ... aditus duos ... praemunivit castellaque his locis posuit, C III, 58. illos secreto castigavit, quod quaestui equites haberent, monuitque, ut ex sua amicitia omnia sperarent; C III, 60. cuius adventus Pompeianos compressit nostrosque firmavit; C III, 65. (Cae-

sar) contionem apud milites babuit bortatusque est, no ..; C III, 73, a. buic suos Caesar equites opposuit expeditosque antesignanos admiscuit CCCC; C III, 75. Metropoiitao ... portas clausorunt murosque armatis compleverunt; C III, 81. ex castris exercitum eduxit aciemque instruxit; C III, 84. iuravit se nisi victorem ... non reversurum reiiquosque ... hortatus est; C III, 87. quartam (aciem) instituit equitatuique opposuit; C III, 89. illi celeriter procucurrerunt infestisque signis ... impetum fecerunt; C III, 93, b. cobortes sinistrum cornu ... circumierunt eosque a tergo sunt adorti; C III, 93, b. Pompeius ... se ex castris eiecit protinusque ... Larisam contendit; C III, 96. (Pompeius) ad mare pervenit navemque frumentariam conscendit; C III, 96. Caesar copias suas divisit partemque iegionum ... remanere iussit; C III, 97. quod ubi ... fecerunt passisque palmis ... ab eo salutem petiverunt; C III, 98. (legiones) in castra reverti iussit eodemque die Larisam pervenit; C III, 98. D. Laelius cum classe ad Brundisium venit eademque ratione ... insulam ... tenuit; C III, 100. bis ... palam liberaliter responderunt eumque ad regem venire iusserunt; C III, 104. milites ... in armis esse iussit regemque hortatus est; C III, 109. itaque naves omnes ... propugnatoribus instruxerunt Caesarique redeunti cum classe occurrerunt; A 10. naves ad litora ... applicarunt seque ex navibus ... eiecerunt; A 17. regis copiis occurrit ... eumque ad se victorem ... recepit; A 28. munitionibus successerunt acerrimeque eminus prooliari coeperunt; A 30, b. cohortes ... summum locum aggredi iussit iisque Carfulenum praefecit; A 31. (oppidani) advenienti Caesari occurrerunt seque ei dediderunt; A 32. profectus est in Armeniam locisque superioribus iter facere instituit; A 35. Domitius ... propius Nicopolim accessit castraque oppido contulit; A 37. Domitius .. reliquias exercitus dissipati collegit itineribusque tutis ... se in Asiam recepit; A 40. Pharnaces ... Pontum omnibus copiis occupavit ibique ... multa oppida expugnavit; A 41. Salonam se recepit summaque ibi difficultate ... pressus ... morbo periit; A 43. hunc ... discedere ab oppugnatione coëgit praesidiumque nostrum recepit; A 44, b. Vatinius ... receptui cecinit suisque omnibus incolumibus in eum se portum victor recepit; A 47. Cassius ... Cordubam se recepit contractumque ... aes alienum ... constituit exsolvere; A 49. auxilia regis in id castellum Marcelli ... impetum fecerunt compluresque ibi milites oppresserunt; A 63, b. (Caesar) Mitbridaten Pergamenum ... regem Bospori constituit ... provinciasque populi Romani a barbaris ... munivit; A 78. (tuus pater) urbem .. Romanam in libertatem vindicavit, idemque ... Mauritaniam ... armis recepit; Af 22. quibus ex rebus sibi eam dignitatem ... conciliavit adolescentulusque ... triumpbavit; Af 22. adolescentulus ... profectus ab Utica in Mauritaniam regnumque Bogudis est ingressus expeditoque exercitu ... ad oppidum Ascurum accedere coepit; Af 23. qui ... nonnullos equites .. convulneraverunt locumque sunt potiti; Af 39. de ea re agere destitit navesque iis attribuit; Af 88, a. libentes .. condicionem acceperunt petieruntque a Caesare, ut ... pecuniam imperaret; Af 90. (Iuba) precibus a servo suo impetravit, ut se interficeret [idque obtinuit]; Af 94. Caesar ad Cordubam contendit exque itinere loricatos viros fortes ... praemisit; H 4. bene magnum tempus consumpserunt compluresque vulneribus affecerunt; H 12. eruptionem ad iegionem VI fecerunt ... acriterque pugnare coeperunt; H 12. nefandum .. facinus sunt aggressi in conspectuque nostro hospites ... iugulare ... coeperunt; H 15. praedam .. eorum sunt potiti vivosque aliquos ceperunt; H 16, b. materfamilias de muro se deiecit, ad nos transiliit dixitque se cum familia constitutum habuisse, ut ..; H 19. — **Ind. Plusquamp.:** cum omnibus suis domo excesserant Rhenumque transierant; G IV, 14. illa pars equitatus ... se trans Rhenum in fines Sugambrorum receperat seque cum iis coniunxerat; G IV, 16. quibus (longis navibus) Caesar exercitum transportandum curaverat quasque in aridum subduxerat; G IV, 29. pater (Mandubracii) in ea civitate regnum obtinuerat interfectusque erat a Cassivellauno; G V, 20. qui (Vertico) ... ad Ciceronem perfugerat suamque ei fidem praestiterat; G V, 45. (Sequani) Germanos ... sibi adiunxerant eosque ad se magnis iacturis .. perduxerant; G VI, 12, a. quos (Boios) ibi ... Caesar collocaverat Haeduisque attribuerat; G VII, 9. sub muro ... hunc .. locum copiae Gallorum compleverant fossamque ... praeduxerant; G VII, 69. quod oppidum Labienus constituerat suaque pecunia exaedificaverat; C I, 15, a. hi manus ferreas ... paraverant magnoque numero pilorum ... se instruxerant; C I, 57. L. Caesar filius ... ex alto refugerat appulsaque ... trireme constrata ... pedibus Adrumetum perfugerat; C II, 23. biemare Dyrrhachii ... constituerat ... eiusque rei causa omni ora maritima classem disposuerat; C III, 5. quod oppidum iis .. Caesar attribuerat muniendumque curaverat; C III, 29. quae res nota erat Pompeio ... magnumque nostris attulerat incommodum; C III, 63, a. quae gens ... ad Caesarem legatos miserat ... praesidiumque ab eo militum petierat; C III, 80, a. reliquas (cohortes) inter aciem mediam .. interiecerat numeroque cobortes CX expleverat; C III, 88. quos (milites) ... Gabinius Alexandriam traduxerat belloque confecto apud Ptolemaeum ... reliquerat; C III, 103. qui ambo legati Romae fuerant magnamque ... auctoritatem habuerant; C III, 109. quarum (navium longarum) erant L auxilio missae ad Pompeium proelioque in Thessalia facto domum redierant; C III, 111. omnibus ... angiportis vallum obduxerant, ... quaeque partes urbis inferiores erant, has ... munierant; A 2. quae (civitates) defecerant Octavioque se tradiderant; A 44, b. Mithridates, rex Asiae totius, ... secum parvulum asportaverat in castra multosque tenuerat annos; A 78. quos secum ... transportaverat equites Germanos ... ibique postea ex hibridis ... conscripserat; Af 19, b. quorum (praefectorum) patres cum Mario ante meruerant eiusque beneficio agris .. donati ... sub Hiempsalis regis erant dati potestatem; Af 56. inde ex proelio effugerat in Africamque ad Varum venerat; Af 64. quod (oppidum) a Gaetulis saepe antea oppugnatum summaque vi per ipsos oppidanos erat defensum; Af 67. gravis armaturae miles simulatque ... constiterat in eosque impetum fecerat, illi ... periculum .. vitabant; Af 71. ubi Scipio Numidarum habuerat praesidium frumentumque comportaverat; Af 75. ad oppidum Zamam, ... quo ... omnem pecuniam ... comportaverat quodque ... operibus maximis munierat; Af 91, a. quod ... societatem cum Iuba inierant eumque armis ... iuverant; Af 97. ibi Sulcitanos, quod Nasidium ... receperant copiisque iuverant, HS C multat; Af 98. qui (tabellarii) ... ad Pompeium missi erant perperamque ad nostra castra pervenerant; H 12. — **Coni. praes.:** ut ... alias sedes ... petant fortunamque ... experiantur; G I, 31, d. uti ea, quae ... gerantur, cognoscant seque de his rebus certiorem faciant; G II, 2. qui (Nervii) maxime feri inter ipsos babeantur longissimeque

absint; G II, 4, b. qui litem aestiment poenamque constituant; G V, 1. qui (Mandubracius civitati) praesit imperiumque obtineat; G V, 20. (Nervii) se (Cicerone) adiutore utantur legatosque ad Caesarem mittant; G V, 41. Ubiis imperat, ut pecora deducant suaque omnia ex agris in oppida conferant; G VI, 10. mandat, ut crebros exploratores in Suevus mittant quaeque apud eos gerantur cognoscant; G VI, 10. ut in munitionibus consistere audeant speciemque defensorom praebeant; G VI, 38. qui (Boii) de suo adventu doceant hortenturque, ut in fide maneant; G VII, 10. ut (Vercingetorix) ad se veniat rationesque belli gerendi communicet; G VII, 63. aequo .. animo sua ipsi frumenta corrumpant aedificiaque incendant; G VII, 64. ut suam quisque eorum civitatem adeat omnesque .. ad bellum cogant; G VII, 71. ut (duumviri) naves conquirant Brundisiumque deducendas curent; C I, 30, a. qui (L. Metellus) hanc rem distrabat reliquasque res ... impediat; C I, 33. ut (imperatores) ... domum revertantur exercitumque dimittant; C I, 85, b. ut ... incognitis rebus magis confidamus vehementiusque exterreamur; C II, 4. desinant quidam quaerere ... mihique ... credant; F 4, b. — **Coni. Imperf.:** quod sua victoria tam insolenter gloriarentur quodque tam diu se impune iniurias tulisse admirarentur; G I, 14. obsides ... redderet Sequanisque permitteret, ut ... reddere illis liceret; G I, 35. si in eo manerent, quod convenisset, stipendiumque quotannis penderent; G I, 36. ut ... castellum ... expugnarent pontemque interscinderent; G II, 9. (ut) agros Remorum popularentur ... commeatuque nostros prohiberent; G II, 9. cum ab extremo agmine ... consisterent fortiterque impetum nostrorom militum sustinerent; G II, 11. legati venerunt, qui se de superioris temporis consilio excusarent ... seque ea ... facturos pollicerentur; G IV, 22. cum legati ad eum venissent oratum, ut sibi ignosceret suaeque vitae consuleret; G VII, 12. cum ... Caesar ad opus consuetudine excubaret militesque hortaretur, ne ..; G VII, 24. ut ... turres reducerent aggeremque interscinderent; G VII, 24. cum .. integri defessis succederent nostrosque ... defatigarent; G VII, 41. ut aliquid acquireret proelioque hostes lacesseret; G VII, 59. quin bellum pararent coniurationesque facerent; G VIII, 2. (Caesar) cum satis haberet convenientes manus dissipare, ... quantumque in ratione esset, exploratum haberet; G VIII, 6. Caesar, cum ... bene res geri videret iudicaretque ... Galliam devictam .. esse; G VIII, 46, a. discederet uterque ab armis exercitusque dimitteret; G VIII, 52. ut ... illi omnibus abundarent rebus supiuresque haberentur; C I, 52. quibus (fossis) partem .. Sicoris averteret vadumque ... efficeret; C I, 61. ut equitatum effugerent Caesaris praesidiisque ... collocatis exercitum itinere prohiberent; C I, 65. ut eos ... in medium reciperent agmen ultroque eos tuerentur; C I, 79. proinde ... provinciis excederent exercitumque dimitterent; C I, 85, b. quin spe praedae in urbem (milites) irrumperent urbemque delerent; C II, 12. ubi cum quosdam ... sollicitaret equitibusque Caesaris Gallis ... pecuniam polliceretur; C III, 22. properaret ad se cum exercitu venire omniaque posthaberet; C III, 33. uti pabulatione Pompeium prohiberet equitatumque ... inutilem efficeret; C III, 43. cum portam quaererent castrorumque eam munitionem esse arbitrarentur; C III, 68. ut progrederetur a castris suis collibusque Pompeianis aciem subiceret; C III, 84. uti castra ex eo loco moveret semperque esset in itineribus; C III, 85. exercitum cum ... cohortaretur suaque in eum ... officia praedicaret; C III, 90. ut beneficio fortunae uterentur castraque oppugnarent; C III, 95. ut se ... oppido teneret consiliumque Achillae cognosceret; C III, 109. cum (Pothinus) ad Achillam nuntios mitteret hortaretur que, ne negotio desisteret; C III, 112, c. ut dimitteret regem transireque ad suos pateretur; A 23. haec (castra) cum ... loci natura munita animadverteret confertamque armatorom multitudinem collocatam in vallo videret; A 30, a. cum (Caesar) videret milites acrius proeliari non posse ... cumque animum adverteret ... locum .. relictum esse; A 30, b. quae (legationes) de pace agerent regiaque munera Domitio ferrent; A 36. ut ... praeda diripienda milites dissiparentur dispersique caederentur; A 36. ut (Domitius) ... Caesari subsidia mitteret propiusque ipse Alexandriam ... accederet; A 38. cum ... Cn. Pompeium Caesar victor sequeretur compluresque adversarios in Illyricum ... se ... contulisse audiret; A 42, b. uti ... proficisceretur in Illyricum coniunctisque copiis cum Q. Cornificio ... (periculum) depelleret; A 42, b. ut (Caesar) in Africam exercitum traiceret perque Mauritaniam ad fines Numidiae perveniret; A 51. accidit ..., ut equites minus † xxx Galli Maurorom equitum II milia loco pellerent fugarentque in oppidum; Af 6. ut oppido excederent idque sibi vacuum traderent; Af 25. ut (adversarii) in aequum locum descenderent legionumque periculum facerent; Af 79. ut (tirones) veteranorum virtutem aemularentur eorumque famam ... cuperent possidere; Af 81. cum centuriones ... resisterent vique continerent milites; Af 82. ut ... rorsus sese defenderent, ducemque aliquem requirerent; Af 85, a. hortatur, ut servitia manumitterent oppidumque defenderent; Af 88, a. antequam rex manum colligeret seseque oppugnaret; Af 92. — **Coni. Perf.:** cuius ipse honori et dignitati semper faverit adiutorque fuerit; C I, 7, a. cuius imperatoris ductu ... rempublicam felicissime gesserint plurimaque proelia secunda fecerint; C I, 7, b. quorum ... alter bello victos Sallyas attribuerit vectigaliaque auxerit; C I, 35. quod ex portu ... CC naves onerarias adduxerim eoque illos compulerim, ut ..; C II, 32, d. — **Coni. Plusquamp.:** quod Ariovistus ... in eorum finibus consedisset tertiamque partem agri Sequani ... occupavisset; G I, 31, c. qui (Belgae) se populo Romano dedidissent patriamque virtutem proiecissent; G II, 15, ad quarum initium silvarom cum Caesar pervenisset castraque munire instituisset; G III, 28. cum ... Sabino .. praesto fuissent frumentumque in hiberna comportavissent; G V, 26. quam (civitatem) ipse semper aluisset omnibusque rebus ornasset; G VII, 33. Germani ... cum .. universi paludem transissent paucisque resistentibus interfectis ... multitudinem essent insecuti; G VIII, 13. quod conatus adversariorum infregissent seseque in libertatem vindicassent; C II, 21. qui eadem essent usi fortuna eademque in obsidione perpessi; C II, 28. cum prope Dyrrhachium Pompeius constitisset castraque metiri iussisset; C III, 13. nisi locorom notitia reliqui se texissent partimque in naves ... recepissent; A 27. cum ... Medobregam oppidum ... expugnasset ... ibique imperator esset appellatus; A 48. Caesar cum plurima sua commemorasset officia, ... cumque ... coarguisset; A 68. cum in Pontum venisset copiasque omnes in unum locum coëgisset; A 69. quo simulatque captivus cum pervenisset litterasque ... Considio porrigere coepisset; Af 4. cum receptui Caesar cani iussisset equitatumque omnem intra suas munitiones recepisset; Af 40. navis una ... ab residua classe cum erravisset delataque

esset vento ad Thapson; Af 44. cum propius oppidum copias admovisset oppugnareque coepisset; Af 51. maxime vellem, .. homines suae petulantiae ... aliquando finem fecissent meaeque lenitatis ... rationem habuissent; Af 54, a. cum tam magnis copiis ... regis essent praediti promptissque proilnissent; Af 58. — **Imperat**: proinde abite, dnm est facultas, vosque ad legionem recipite; G VII, 50, b. — **Partic.**: his copiis fidens Achillas paucitatemque militum Caesaris despiciens; C III, 111. in his rebus occupato Caesare militesque hortante; A 19. Galli ... circumventi fortiterque restantes conciduntur universi; Af 40. ad Leptim egressis remigibus passimque in litore vagantibus; Af 62. Scipionis copiis prostratis passimque toto campo fugientibus; Af 85, a. — Caesar Remos cohortatus liberaliterque oratione prosecutus; G II, 5. paulisper apud oppidum morati agrosque Remorum depopulati; G II, 7. quibus (legatis) auditis liberaliter pollicitus hortatusque, ut in ea sententia permanerent; G IV, 21. (Galli) paulatim assuefacti superari multisque victi proeliis; G VI, 24. Caesar Avarici complures dies commoratus summamque ibi copiam frumenti ... nanctus; G VII, 32. quod fore suspicatus Caesar militesque adhortatus, ut ..; C III, 41. (legionem) multis laboribus .. functam multisque militibus ... deminutam; A 69. qui collaudati a Caesare stipendioque donati ad reliquos perfugas deducuntur; Af 35, b. gravatis pondere tentoriis aquaeque vi subrutis; Af 47. rex .. Iuba de equestri proelio Scipionis certior factus evocatusque ab eodem litteris; Af 48. quorum auctoritate facile adducti Caesarisque nomine persuasi; Af 55. Iuba distentus triplici bello necessitateque coactus; Af 55. equo circumvectus legionesque cohortatus; Af 58. pars equitatus Caesaris ... longius progressi paludemque transgressi; Af 61, a. — se id ... facturum finitimisque imperaturum, ne ..; G II, 32. existimans .. adversarios ... ante se concursuros propiusque se accessuros; Af 58. — quin fortissime proeliando compluresque vulnerando cogeret ..; G VIII, 19, b. Caesar ... tentandas sibi provincias longiusque procedendum existimabat; C III, 34. in tertio quartoque die procedendo propinque hostem accedendo castra communiebat; Af 47. — **Infin.**: ut sibi concilium totius Galliae in diem certam indicere idque Caesaris voluntate facere liceret; G I, 30. Caesarem .. auctoritate sua ... deterrere posse, ne maior multitudo ... traducatur, Galliamque omnem ab Ariovisti iniuria defendere posse; G I, 31, d. omnes Belgas ... contra populum Romanum coniurare obsidesque inter se dare; G II, 1. hos posse conficere armata milia centum, pollicitos ... electa sexaginta totiusque belli imperium sibi postulare; G II, 4, a. vineas agere quaeque ad oppugnandum usui erant comparare coepit; G II, 12. trans id flumen Nervios consedisse adventumque ibi Romanorum exspectare; G II, 16. hostes ... obsides daturos quaeque imperasset facturos esse polliciti sunt; G IV, 27. Indutiomarus equitatum .. cogere iisque, qui per aetatem in armis esse non poterant, ... abditis ... bellum parare instituit; G V, 3. coactus est ... exercitum in hibernis collocare legionesque in plures civitates distribuere; G V, 24. (Caesar) iubet .. legionem proficisci celeriterque ad se venire; G V, 46. perscribit ... hostes ab se discessisse omnemque ad eum multitudinem convertisse; G V, 49. Caesar consulto equites cedere seque in castra recipere iubet; G V, 50. (Caesar) Eporedorigem et Viridomarum ... inter equites versari suosque appellare iubet; G VII, 40. matresfamiliae ... passum capillum ostentare liberosque in conspectum proferre coeperunt; G VII, 48. ipsi ... praesidia ... disponere equitatumque omnibus locis ... ostentare coeperunt; G VII, 55, b. fugere in provinciam Romanos Galliaque excedere; G VII, 66, a. nostros de vallo proturbare reliquaque ... parant administrare; G VII, 81. complures ... civitates renovare belli consilia nuntiabantur coniurationesque facere; G VIII, 1. nulla calamitate victus Correos excedere proelio silvasque petere ... potuit adduci; G VIII, 19, b. Germanos ... improviso advolasse proeliumque commisisse; G VIII, 36. pauca esse scribenda coniungendaque huic commentario statui; G VIII, 48, c. Caesarem duobus exercitibus ... facile intercludi posse frumentoque prohiberi; C I, 17. magni interesse arbitrabatur ... oppido potiri cohortesque ... in castra traducere; C I, 21. eam pecuniam publicam esse coustabat datamque a Pompeio; C I, 23. audierat Pompeium ... iter in Hispaniam facere confestimque esse venturum; C I, 39. nostri ... terga vertere seque ad signa legionum recipere coguntur; C I, 43. satis (se) iam fecisse officio satisque supplicii tulisse; C I, 84. unum instare de indutiis vehementissimeque contendere; C III, 17. adventum exspectare Pompei eoque .. belli rationem conferre constituit; C III, 81. cum militibus regis colloqui coeperunt eosque hortari; C III, 103. T. Ampium conatum esse pecunias tollere .. ex fano .. eiusque rei causa senatores omnes ... evocasse; C III, 105. veteres reficere naves accuratiusque huic rei studere ... instituerunt; A 12. scalas rapere navesque a terra repellere properabant; A 20, a. constat fugisse ex castris regem .. receptumque in navem ... demerso navigio perisse; A 31. imperata se facere pecuniamque promissam Caesari non posse persolvere; A 34, a. M. Octavium .. cum barbaris foedera percussisse compluribusque locis ... oppugnare praesidia; A 44, a. quos cognoscit ... sibi fidelissimos esse nullumque periculum deprecaturos; A 57, b. Caesar ... praesidia firmare copiis maioribus vallumque ... usque ad mare ducere; Af 20, a. frumentum adversarios in pauca oppida ... comportasse omnemque regionem Africae exinanisse frumento; Af 20, b. Africam provinciam perire funditusque everti ab suis inimicis; Af 26, b. unde aquari reliquisque rebus sublevari eius exercitus consuerat; Af 41. universus equitatus ... ab dextra parte se movere propiusque Caesaris castra ... se conferre coepit, frenatus autem Labieni eques in loco permanere legionesque detinere; Af 61, a. equitum Numidarum copiae ... per colles praecurrere coronaeque in modum cingere multitudine sua Caesaris copias; Af 70. Labienus .. suis equitibus auxilia equestria summittere sauciisque ... integros ... equites sumministrare; Af 78, b. reliquas naves (Caesar) iubet ... ad litus appelli signumque suum observare; Af 80. se Caesarem esse fidemque praestaturum; H 19. Pompeium oppidanos Ucubenses convocasse eisque ita imperavisse, ut ..; H 20. — **ungleiche Formen:** copias suas Caesar in proximum collem subducit equitatumque ... misit; G I, 24. (Caesar) in deditionem Suessiones accepit exercitumque in Bellovacos ducit; G II, 13. cum (Caesar) ad oppidum accessisset castraque ibi poneret; G II, 13. cum Viridovix ... duum milium spatio consedisset cotidieque productis copiis pugnandi potestatem faceret; G III, 17. qui (duces) una cum Sertorio omnes annos fuerant summamque scientiam rei militaris habere existimabantur; G III, 23. equestribus proeliis saepe ex equis desiliunt ac pedibus proeliantur, equosque eodem remanere vestigio assuefecerunt; G IV, 2. quibus .. ex regionibus (mercatores) veniant

quasque ibi res cognoverint; G IV, 5. quibus (legatis) pacem ... petentibus liberaliter respondit obsidesque ad se addoci iubet; G IV, 18. lacte et carne vivunt pellibusque sunt vestiti; G V, 14. confines erant hi Senonibus civitatemque patrum memoria coniunxerant; G VI, 3. circiter milia passuum decem ab Romanis ... Vercingetorix consedit convocatisque ... praefectis equitum venisse tempus victoriae demonstrat; G VII, 66, a. qui (commentarii) sunt editi, ne ..., adeoque probantur omnium iudicio, ut ...; G VIII, pr. b. Caesar cum ... nullum bellandi tempus intermisisset militesque hibernorum quiete reficere ... vellet; G VIII, 1. quo cum .. Gaius Caninius venisset animadverteretque omnes oppidi partes ... esse munitas; G VIII, 33. qui (Surus Haeduus) ... generis summam nobilitatem habebat solusque ... permanserat in armis; G VIII, 45. Afranius ... locis superioribus constitit aciemque instruit; C I, 65. reliquas (legiones) subsequi iussit, ... eique negotio Q. Fufium Calenum legatum praeficit; C I, 87. C. Curio ... D equites transportabat biduoque ... appellit ad eum locum; C II, 23. hunc ... Caesar idoneum indicaverat, ... eundemque ... auctoritatem habere intellegebat; C III, 10, a. Coponius ... naves ex portu educit ... nostrisque praesidio fuit; C III, 26. conventus civium ... Antonium recipit omnibusque rebus iuvit; C III, 29. ipse iter ... parare incipit paucisque post diebus est profectus; C III, 33. hos (colles) .. praesidiis tenuit castellaque ibi communit; C III, 43. quod ... tormenta ibi collocaverat frumentumque exercitui .. supportabat; C III, 44, a. eo Calenum misit eique Sabinum et Cassium cum cohortibus adiungit; C III, 55. quos ... a negotiatoribus coëgerat, quosque ex suis quisque ... idoneos existimabat; C III, 103. aedificia ... fornicibus continentur tectaque sunt ... pavimentis; A 1. ambulatorias (turres) ... confixerant subiectisque eas rotis ... movebant; A 2. Alexandria est fere tota suffossa specusque habet; A 5. Alexandream ad Caesarem contendit omnesque eas regiones ... pacarat; A 26. quod facilius Armeniam defendere posset ... quodque omnes tres legiones adducturum Domitium putasset; A 35. supplicia constituit in eos ... Pontumque nullo defendente paternum regnum glorians (Pharnaces) se recepisse obtinebat; A 41. crebro incommoda accipiebat adeoque est a barbaris contemptus, ut ..; A 43. magna Cn. Pompeio Iuba miserat auxilia maioraque missurus existimabatur; A 51. Caesar cum ... castra posuisset videretque eas valles ... sua castra munituras; A 73. Caesar ... in Sardiniam nuntios ... dimisit, ... exoneratisque .. navibus longis Rabirium Postumum in Siciliam ... mittit; Af 8. remigum partem ... in castra evocare ... sagittariisque ... ductis in castra compluribus frequentabat suas copias; Af 20, a. P. Sittius .. et rex Bocchus ... copias suas admovere, Cirtamque ... adortus ... pugnando capit; Af 25. quod ipsi ... beneficio C. Mari usi fuissent Caesaremque eius affinem esse audiebant; Af 32. cum animadvertisset ... hostem propius accedere necesseque haberet legiones a munitionibus deducere; Af 39. (Caesar) ante oppidum consistit * susmque aciem ... oppido texit; Af 41. quod (oppidum) ... in planicie positum erat tenebaturque a Scipione; Af 51. (Caesar) milites collaudat totumque exercitum veteranum donavit; Af 86. in oppidum introiit contioneque advocata ... gratias (Uticensibus) ... agit; Af 90. omnes regni equites .. perveniunt ad Caesarem ab eoque sunt metu .. liberati; Af 92. — δ. **mit verschiedenen Subjecten und Prädicaten: Ind. Praes.:** quod Rhenum attingunt, multumque ad eos mercatores ventitant; G IV, 3. ad consilium rem deferunt, magnaque inter eos exsistit controversia; G V, 28. dum de condicionibus inter se agunt, longiorque consulto ab Ambiorige instituitur sermo; G V, 37. in Gallia ... factiones sunt, earumque factionum principes sunt qui summam auctoritatem ... habere existimantur; G VI, 11. ad eos (druides) magnus adulescentium numerus ... concurrit, magnoque hi sunt apud eos honore; G VI, 13, a. pecuniae coniunctim ratio habetur fructusque servantur; G VI, 19. in desertorum ... numero ducuntur, omniumque his rerum postea fides derogatur; G VI, 23. inflantur ... hostium animi, ... nostrique detrimento admonentur diligentius ... stationes disponere; G VIII, 12. accedunt propius .. legiones, crebrique ... nuntii afferuntur; G VIII, 19, b. Carnutes ... veniunt in deditionem, ceteraeque civitates ... imperata sine mora faciunt; G VIII, 31. omnibus his resistitur, omnibusque oratio ... Catonis opponitur; C I, 4. consules ... ex urbe proficiscuntur, lictoresque habent in urbe ... privati; C I, 6, b. Petreius ... ad Afranium pervenit, constituuntque ... bellum ... gerere; C I, 38. paulatim proceditur crebroque ... subsistunt; C I, 80. pugnatur acriter ..., compluresque milites ... interficiuntur; C I, 80. producitur .. res, aciesque ad solis occasum continentur; C I, 83. duae .. trabes in solo ... collocantur, inque eis columellae ... defiguntur; C II, 10. hoc opus ... perficitur subitoque ... ad turrim hostium admovent; C II, 10. omnis administratio belli consistit, militesque ... ad studium ... cognoscendi feruntur; C II, 12. hoc itinere est fons, ... lateque is locus restagnat; C II, 24. arietes immittuntur, quantumque .. ruinis deicitur ... loci, in tantum munitiones proferuntur; A 1. committitur acriter ... proelium, concurriturque ad duces maxime; A 46. Marcellus castra Baetim transfert, ereboque uterque legiones in aciem educit; A 60. pugnatur utrimque acriter, crebroque id accidit; A 62. — **Ind. Imperf.:** omnium rerum ... summa erat in eo oppido facultas, idque natura loci .. muniebatur; G I, 38. crebri ad eum rumores afferebantur, litterisque item Labieni certior fiebat omnes Belgas ... coniurare; G II, 1. simul eorum, qui cum impedimentis veniebant, clamor .. oriebatur, aliique aliam in partem perterriti ferebantur; G II, 24. nostrae naves tempestatibus detinebantur, summaque erat ... aperto mari ... difficultas navigandi; G III, 12. summa auctoritas antiquitus erat in Haednis magnaeque eorum erant clientelae; G VI, 12, a. haec loca .. erant nota, magnamque res diligentiam requirebat; G VI, 34, a. dimittendae plures manus diducendiqué erant milites; G VI, 34, a. haec ... gerebantur, diesque appetebat septimus; G VI, 35, a. iam de Haeduorum defectione ... rumores afferebantur, Gallique in colloquiis interclusum itinere ... confirmabant; G VII, 59. haec (milia equitum et peditum) ... recensebantur, numerusque inibatur; G VII, 76. res .. gerebatur ... in conspectu exercitus nostri, magnusque .. clamor oriebatur; G VIII, 42. senatus in urbe habebatur Pompeiusque aderat; C I, 2. qui mitterentur, non reperiebantur, maximeque timoris causa pro se quisque id munus .. recusabat; C I, 33. neutrum horum (fluminum) transiri poterat, necessarioque ... his angustiis continebantur; C I, 48, a. hi (Albici) ... pollicitationem animis continebant, pastoresque indomiti ... suam probare operam studebant; C I, 57. erat .. iter a proposito diversum, contrariamque in partem iri videbatur; C I, 69. crebrae ... eruptiones fiebant ignesque aggeri ...

inferebantur; C II, 2. certae pecuniae imperabantur, mutuasque illas ... exigi dictitabant; C III, 32, b. quod ... omnia litora a Pompeianis tenebantur, classesque ipsius ... morabantur; C III, 42. quod angusta re frumentaria utebatur, qoodque Pompeius multitudiue equitum valebat; C III, 43. magna vi uterqoe nitebatur ..., crebraque ob eam eausam proelia fiebant; C III, 45. erat eo loco ... vallom ... in altitodinem pedum x, tantondemque eius valli agger ... patebat; C III, 63, a. milites ... sibi consulebant, omniaque erant ... fugae plena; C III, 69. (milites) continenti labore erant confecti, noxqoe iam suberat; C III, 97. crebrae .. concitationes fiebant, compluresque milites ... interficiebantur; C III, 106. is locus depressus erat, poteiqoe ibi fieri complures poterant; Af 51. oppido ... cornu erat oppositum, verebaturque, ne ... eum adorti conciderent; Af 58. — **Ind. Perf.**: ubi ... totis moenibus undique in murum lapides iaci coepti sunt, murusqne defensoribus nudatus est; G II, 6. celeriter ... ex proximis castellis eo concursum est, pugoatumqoe ab hostibus .. acriter est; G II, 33. sic uno tempore ... Caesar oertior factus *est*, civitatesque omnes se statim Titurio dediderunt; G III, 19. suos remigrare in agros iusserunt, principesque undique convenire ... eoeperunt; G IV, 27. hostes ... terga verterunt magnusque eorum numerus est occisus; G IV, 37. magnus ibi numerus pecoris repertus, multique in foga sunt comprehensi; G V, 21. ex omni parte lapidibos coniectis deturbati, torrisque succisa est; G V, 43. ultimas oppidi partes (hostes) ... petiverunt, parsqoe ... a militibus ... est interfecta; G VII, 28. Caesar ut cognosceret, postulatum est, eoque utrique, quod statuit, contenti fuerunt; C I, 87. ad suos se recipere coeperunt, quique hos sequebantur ... restiterunt; C III, 38. nemo fuit ... militum, quin vulneraretur, quattuorque ... centuriones oculos amiserunt; C III, 53. prorutis munitionibus ... transcenderunt, omnisqoe noster equitatus ... est secutos; C III, 68. equites ... universi procucurrerunt, omnisque multitudu sagittariorum se profudit; C III, 93, a. confecti vulneribus locum reliquerunt, protinusqoe omnes ... in altissimos montes ... confugerunt; C III, 95. sic est pugnatum, ... paocisque utrimque interfectis Caesar loca ... praemuniit; C III, 112, b. oppidani supplices se Vatiniu dediderunt, comperitque ... Octaviom ... regionem Graeciae petisse; A 47. acerrime pugnatum est, ignemque multum miserunt; H 11. ceciderunt CXXIII, compluresque armis exoti ... in castra sunt redacti; H 15. centuriones ... flomen transgressi duo restitoerunt aciem, acriterqoe eximia virtute plures com agerent, ... alter eorum concidit; H 23, a. — **Ind. Plusquamp.**: nbi pons erat perfectus praesidiumque ab Caesare relictum; G VI, 35, a. castra opportunis locis erant posita ibique castella ... facta; G VII, 69. hic (Varus) ... in Africam venerat, legionesqne eas traduxerat Curio; C II, 28. quod erant hooesto loco nati, ... quodqne novum ... acciderat; C III, 61. — **Coni. Praes.**: (Caesar) cognoscit, qoae apod Ciceronem gerantur, quantoque in periculo res sit; G V, 48. — **Coni. Imperf.**: cum civitas ... armis ios suum exsequi conaretur, multitudinemqoe hominom ex agris magistratus eogerent; G I, 4. com diversis legionibus aliae alia in parte hostibos resisterent, sepibusqoe densissimis ... interiectis prospectus impediretur; G II, 22. qno in loco res esset quantoque in periculo ... imperator versaretur; G II, 26. dum hostium copiae augerentur equitatusque reverteretur; G IV, 13. Caesar .. intellegebat, qua de causa ea dicerentur quaeque eum res ab instituto consilio deterreret; G V, 4. quod populi Romani beneficium sibi ... extorqueretur, ereptoque semenstri imperio in urbem retraheretur; C I, 9, a. ut arma per manus .. traderentur, militesqne inermi ... magnam partem itineris conficerent; C I, 68. nt legatos sibi ad Pompeium ... mittere liceret, idque ipsi fore reciperent; C III, 17. haec cum ... apod Dyrrhachium gererentur, Scipionemque in Macedoniam venisse constaret; C III, 57. ut signa .. concinerent, clamoremque universi tollerent; C III, 92. de his rebus cum ageretur apod Caesarem, isque .. vellet ... controversias regum componere; C III, 109. ut .. naves .. c praepararentur, pecuniaeque describerentur; A 51. ut (legiones) in aciem educerentur, priusque confligendi sibi potestas fieret, quam ... possessiones Cordobensium ... terro flammaqoe consumerentur; A 60. nti munitiones disicerentur, sibique liber exitus daretur; A 63, b. — **Coni. Plusquamp.**: cum dies hibernorum complures transisseot, frumentumque eo comportari iossisset; G III, 2. cum ad arma milites concurrisseot, vehementerqoe ibi pugnatum esset; G III, 22. quod ... stipendio liberatus esset, ... quodque ei et filius et fratris filius remissi essent; G V, 27, a. quorum strepitum vigiles .. cum sensissent, exploratoresque missi, quae gererentur, renuntiassent; G VIII, 35. ipse (Coelius) cum Casilinum venisset, unoque tempore signa eius militaria ... Capuae essent comprensa; C III, 21. qui (equites) eum essent progressi, primaeque turmae insidias intravissent; C III, 38. quod nisi in noctem proelium esset coniectum, pulvisque vento flatus omnium prospectu offecisset, Ioba cum Labieno capti in potestatem Caesaris venissent, equitatusque ... funditus ad internecionem deletus esset; Af 52. Caesar ... in Hispaniam oum venisset, legatique Cordubenses ... Caesaris obviam venissent; H 2. cum ex castello repugnare coepissent, maioribusque castris Caesari nuntius esset allatus; H 9. cum pedites ... ad pugnam ... venissent, idque in proelio animadversum esset; H 15. cum clamor esset intermixtus gemitu gladiorumque crepitus auribus oblatus; H 31, b. — **Partic.**: Caesar .. memoria tenebat L. Cassium consulem occisum exercitumqne eius ab Helvetiis pulsum; G I, 7. navibus iunctis ratibusqne compluribos factis; G I, 8. convocato consilio omniumque ordinom ad id consiliom adhibitis centurionibus; G I, 40, a. aggere iacto turribusque constitutis; G II, 12. his (obsidibus) traditis omnibusque armis ex oppido collatis; G II, 15. qua (legione) pulsa impedimentisque direptis; G II, 17. quartae cohortis omnibus centurionibus occisis signiferoqne interfecto; G II, 25. secundis aliqoot proeliis factis castellisqne compluribus eorum expugnatis; G III, 1. deditione facta obsidibusque acceptis; G III, 3. his (Menapiis) interfectis oavibusque eorum occupatis; G IV, 4. eorum .. animis ... confirmatis equitatuque imperato; G IV, 6. re frumentaria comparata equitibusqoe delectis; G IV, 7. suffossis equis compluribusqoe nostris deiectis; G IV, 12. armis abiectis signisqne militaribus relictis; G IV, 15. omnibus vicis aedificiisque incensis frumentisque succisis; G IV, 19. his confectis rebos conventibusque peractis; G V, 2. sobductis navibus castrisque egregie munitis; G V, 11. subductis navibus cooilioque Gallorum Samarobrivae peracto; G V, 24. quoad legiones collocatas munitaqoe hiberna cognovisset; G V, 24. re demonstrata Aduatucisque concitatis; G V, 38. omnibus portis eruptione facta equitatuque emisso; G V, 51. adductis legionibus duplicatoque earum cohortium numero; G VI, 1. partitis copiis cum Gaio Fabio legato et Marco

Crasso quaestore celeriterque effectis poutibus; G VI, 6. communuicato cousilio exploratisque hostium rationibus; G VI, 33. promota turri directisque operibus; G VII, 27. nuntiis ... missis ... tribusque horis noctis exercitui ad quietem datis; G VII, 41. tectis insignibus suorum occultatisque signis militaribus; G VII, 45, b. perspecto urbis situ perterritisque hostibus; G VII, 68. depopulata Gallia .. magnaque illata calamitate; G VII, 77, d. (Caesaris) advento ex colore vestitus cognito ... turmisque equitum ... visis; G VII, 88. xx cobortibus instructis castrisque eo loco metatis; G VIII, 15. recepto Asculo expulsoque Lentulu; C I, 16. dimidia parte operis ... effecta diebusque in ea re consumptis; C I, 27. milium sex ad iter addito circuitu magnaque ad vadum fluminis mora interposita; C I, 64. iniuria .. accepta suisque interfectis; C I, 85, a. legem de dictatore latam seseque dictatorem dictum ... cognoscit; C II, 21. his constitutis rebus probatisque consiliis; C II, 38. impeditis uavibus dispersisque remigibus; C III, 7. cognito Scipionis adventu visisque equitibus; C III, 36, b. levis armaturae magna multitudine missa tormentisque prolatis; C III, 45 quibus .. cognitis eruptionisque ... capto consilio; C III, 62. multis amissis centurionibus deminutoque militum numero; C III, 67. confecto iusto itinere eius diei ... traductoque exercitu; C III, 76. cobortibus IV ... Orici relictis quique erant ... aegri depositis; C III, 78, b. auctis copiis Pompei duobusque magnis exercitibus couiunctis; C III, 82, a. signo iam profectionis dato tabernaculisque detensis; C III, 85. biduum tempestate retentus navibusque aliis additis actuariis; C III, 102, b. locis cognitis vadisque pertentatis; A 17. proiectis *iis* (arboribus) repentinoque aggere iniecto; A 29. armis proiectis munitionibusque suis relictis veste ea sampta ... sacrisque omuibus prolatis; A 32. castellis idoneis locis collocatis operibusque in circuitu oppidi coutinuatis; A 61. omnibus legionariis ab hostium equitatu circumventis Caesarisque copiis in orbem compulsis; Af 15. suis ex terrore firmatis rursusque renovatis animis; Af 18. universis copiis productis elephautisque turritis XXX aute aciem instructis; Af 30. tot rebus gestis tantisque exercitibus devictis; Af 31, c. quibus rebus facile a Caesare impetratis praesidioque dato; Af 33. Caesar ... tandem suis hilaratis annonaque levata sollicitudinem deponit; Af 34. equitatu omni ex castris educto acieque equestri instructa; Af 38. prima (acie) equestri tormatim directa elephantisque turritis interpositis; Af 41. Considius ... diu .. expertus magnisque operibus saepe admotis .. cum proficeret nihil; Af 43. navibus onerariis .. incensis omnibusque reliquis ... compulsis; Af 63. in eo loco castello munito ibique III *legionum* praesidio relicto; Af 80. funditoribus in utrisque cornibus dispositis levique armatura inter equites interiecta; Af 81. in medio foro lignis coacervatis omnibusque rebus eorum congestis; Af 86. pulso exercitu Saburrae ... ipsoque interfecto; Af 95. conclusa munitione amissisque auxiliis; H 39. — se cum sola decima legione iturum, ... sibique eam praetoriam cohortem futuram; G I, 40, d. — ut ... ad galeas induendas scutisque tegimenta detrudenda tempus defuerit; G II, 21. acciderat, ut subito Galli belli renovandi legionisque opprimendae consilium caperent; G III, 2. uti ... hieme uaves aedificandas veteresque reficiendas curarent; G V, 1. ut ... tantum in agris vastandis incendiisque faciendis hostibus noceretur, quantum ..; G V, 19. ad Gallicam ostentationem minuendam militumque animos confirmandos; G VII, 53. movendis castris pluribusque adeundis locis; C III, 85. ipse in Lusitaniam proficiscitur ad legioues arcessendas auxiliaque adducenda; A 51. cum ... Caesaris .. equites iumenta ... vulneribus defatigata ad insequendum bostem perseverandumque cursum tardiora haberent; Af 18. non est visum dari spatium convalescendi augendarumque eius opum; Af 25. quae (sententiae) conandum omnibus modis castraque Vari oppugnanda censerent; C II, 30. (Caesar) dimittendos (eos) ab exercitu gravissimumque in eos edictum proponendum curavit; Af 46. — **Infin.:** quod antea ... postulasset, id per se fieri licere, ... seque id sine periculo facere posse existimare; G I, 42. amicitiam populi Romani sibi ornamento ... esse oportere, idque se ea spe petisse; G I, 44, b. (Caesar) ... omnem senatum ad se convenire principumque liberos obsides ad se adduci iussit; G II, 5. Caesar ... ubi suos urgeri signisque in unum locum collatis ... confertos milites sibi ipsos ... esse impedimento vidit; G II, 25. Caesar portas claudi militesque ex oppido exire iussit; G II, 33. certior factus est ex ea parte vici ... omnes noctu discessisse, montesque ... a maxima multitudine ... teneri; G III, 2. esse civitatem in sua potestate, seseque ... ad eum in castra venturum; G V, 3. certior factus est (Caesar) in hiberna perventum locumque hibernis esse munitum; G V, 25. interfectos esse legatos duos magnamque partem exercitus interisse demonstrat; G V, 38. (Caesar) castra altiore vallo muniri portasque obstrui ... iubet; G V, 50. signa (Labienus) ad bostem converti aciemque dirigi iubet; G VI, 8, a. boc ... ali vires nervosque confirmari putant; G VI, 21. si negotium confici stirpemque hominum sceleratorum interfici vellet; G VI, 34, a. Caesar, cum iniquo loco pugnari hostiumque augeri copias videret; G VII, 49. bostes ... Lutetiam incendi pontesque eius oppidi rescindi iubent; G VII, 58. silentio progredi ibique se exspectari iubet; G VII, 60. eo signa inferri Caesar aciemque constitui iubebat; G VII, 67. (Bituriges) eum sibi viderent ... reditum patere in eius (Caesaris) amicitiam finitimasque civitates ... dedisse obsides; G VIII, 3. certior factus Iguvium Thermum praetorem ... tenere ... omniumque esse Iguvinorum optimam erga se voluntatem; C I, 12. Caesar conquiri milites ... delectumque institui iubet; C I, 16. Caesar scalas parari militesque armari iubet; C I, 28. his auctoritatem attribui timoremque eorum ... significari; C I, 32, b, subsequi pabulatores equitesque revocari iubet; C I, 80. hi ... confirmant ... totius exercitus animos alienos esse a Curioue maximeque opus esse ... colloquendi dare facultatem; C II, 27. Caesar ... fossam tectis militibus obduci iussit locumque ... quam maxime impediri; C III, 46. quibus cotidie melius † subterere || fora || tempus maioremque spem ... proponi videbant; C III, 49. cognoscit ... arcem captam esse excludendi sui causa nuntiosque dimissos ad eos, qui ..; C III, 102, b. magnam multitudinem pecoris ... dissipari iussit paganosque ... observari; A 36. cognoscit Caesarem magno in periculo versari flagitarique ab Domitio, ut ... subsidia mitteret; A 38. ei ... affertur conventum Cordubensem ab eo defecisse Marcellumque ... consentire cum Cordubensibus; A 57, b. quo totius ... commeare auxiliaque sine periculo sibi succurrere possent; Af 20, a. cum ... animadvertisset rempublicam ab perditis .. civibus oppressam bonosque ... patria .. carere; Af 22. ibi praesidium grande Numidarum esse cognoverat hostesque mediam aciem suam oppido texisse; Af 42. Vergilius ... se nibil proficere intellexit suosque interfectos; Af 93. eos nihil

meruisse, quare tali poena afficerentur, ... eosque hospitium scelere contaminasse; H 16, b. — **ungleiche Formen:** cum prima legio in castra venisset, reliquaeque legiones magnom spatium abessent; G II, 17. eadem nocte accidit, ut esset luna plena, ... nostrisque id erat incognitum; G IV, 29. ripa .. erat acutis sudibus praefixis munita, eiosdemque generis sub aqua defixae sudes flumine tegebantur; G V, 18. cum (Labienus) ab hibernis Ciceronis milia passuum abesset circiter LX, eoque post horam nonam diei Caesar pervenisset; G V, 53. omnes Eburonom et Nerviorum ... copiae discedunt, pauloque habuit post id factom Caesar quietiorem Galliam; G V, 58. qui (Galli) sunt affecti gravioribus morbis quique in proeliis .. versantur; G VI, 16. est animadversum fumare aggerem, ... eodemque tempore ... eruptio fiebat; G VII, 24. cum prope omnis civitas eo convenisset, doceretorque ... fratrem a fratre renuntiatum; G VII, 33. nostri ... fortissime ... proeliantur, hostesque ... delendi equitatus nostri nancti occasionem videbantur; G VIII, 28. ibi eum Lucterius apud suos cives ... multum potuisset, semperqoe auctor novorum consiliorum magnam apud barbaros auctoritatem haberet; G VIII, 32. (Caesar) fit certior, quae ... gesta essent, quoque in consilio permanerent oppidani; G VIII, 39. cum Antonius in hiberna venisset, civitasque Atrebatum in officio esset; G VIII, 47. Marcellus ... rettulerat ... ad senatum de Caesaris provinciis, sententiisque dictis ... senatus frequens in alia .. transiit; G VIII, 53. cum ... legiones ... flumen transissent, impedimentaque et omnis equitatus sequeretur; C I, 40, a. com esset .. pognatum continenter horis qoinque, nostrique gravius ... premerentur; C I, 46. ubi ... restitit, ... humerum apertum gladio appetit paulumque afuit, quin Varum interficeret; C II, 35, a. quoniam .. ad finem laborum ... esset perventum ... omniaque ex victoria ... sperarent; C III, 6. milia sagittarum circiter xxx ... renumeraverant, scutoque ad eum (Caesarem) relato Scaevae centurionis inventa sunt in eo foramina CXX; C III, 53. magnam .. haec res illis offensionem ... attulit, idque ita esse ... intellegebat; C III, 60. quas (naves) demonstravimus ... militibus completas, quasque ad Dyrrhachiom naves longas habebat; C III, 62. Caesar paulo ultra eum locum castra transtulit, paucisque intermissis diebus eadem Pompeius occupaverat; C III, 66. ut mihi defendendi essent Alexandrini neque fallaces esse neque temerarii, multaque oratio frustra absumeretur; A 7. erant inter duas classes vada transitu angusto ..., satisque ... est exspectatum; A 14. opera *cum* complanarent, custodiaeque munitionum essent deductae; A 63, b. qoibos cum condicionem ferret, ... condicionemque repudiassent; Af 25. pauciora ... navigia deprimuntur, ibiqne Scipio ... interiit; Af 96. armis teruntur arma, adversariosque vehementissime pugnantes nostri agere coeperunt; H 31, b. vgl. Partic. Perf. C III, 102, b. Af 43.

h. **ungleiche Wortarten, Satzteile und Sätze:** quid quoque pacto agi placeat, occulte ... constituunt; G VII, 83. Q. Pediom et Q. Fabium Maximum de suo adventu facit certiores utque sibi equitatus ... praesidio esset; H 2.

i. **besondere Verbindungen:** iam: frumentom Sequanos ... sumministrare, iamque esse in agris frumenta matura; G I, 40, c. Treveri ... Labienum ... adoriri parabant, iamque ab eo non longius bidui via aberant, cum ... cognoscunt; G VI, 7, a. ubi .. retorqueri agmen ... conspexerunt iamque primos superare regionem castrorum animom adverterunt; C I, 69. ut ... dicerent .. cum legionibus instare Varum iamque se pulverem venientium cernere; C II, 43.

ita: ita nostri acriter in hostes ... impetum fecerunt, itaque hostes repente ... procurrerunt, ut ..; G I, 52.

item: Bellovacos omnes ... in unum locum convenisse, itemqoe ... Atrebatas; G VIII, 7. Caesar Luciom Cispiom ... ad Thapsum versus ... mittit, itemque Qointum Aquilam ... Adrumetum ... praemittit; Af 62. Thapsitanis HS xx, ... itemque Adrumetinis HS xxx ... multae nomine imponit; Af 97. qui essent suarum partium itemque adversariorum victoriae fautores; H 20. in quo proelio ceciderunt milia hominum circiter xxx ..., itemque equites Romani ... ad milia III; H 31, b. Pompeius ... tardabatur ad fugiendum, itemque ... neque equo neqoe vehiculo saluti suae praesidium parare poterat; H 39.

nach einer Negation: ne latos fines parare studeant, potentioresque humiliores possessionibus expellant; G VI, 22. ne consilia belli quaerentibus auctor ... duxque deesset; G VIII, 47. ne animo deficiant quaeque usui ... sint parent; C I, 19. ne omnino frumento pabuloqoe intercluderentur; C I, 61. ne non reducti, sed reiecti viderentur, maiusque detrimentum caperetur; C III, 46. ne usu manuque reliquorum opinionem fallerent; C III, 86. ne Pompeius Alexandriam Aegyptomque occuparet; C III, 104. ne Armeniam minorem ... neve Cappadociam ... possideri vastarique pateretur; A 34, a. ne dissensionis initium natum seditiosa militum suaque natura videretur; A 58. ut maritima oppida post se ne vacua relinqueret praesidioqoe firmata ad classim receptacula muniret; Af 9. persuasit adolescentibus, ne repugnarent seseque Vergilio traderent; Af 28. ne suis inimicis adversariisque dicto audientes essent; Af 32. — ut eorum nemo consisteret, omnesqoe ... loco excederent; C III, 93, b. — nec iam libere vagandi latrociniorumqoe faciendorum facultatem haberent; G VIII, 32. † neque enim ex Marsis Pelignisque veniebant; C II, 29. ne militibos quidem ut defessis neque equitibus ut paucis ... studium ad pugnandum virtusque deerat; C II, 41, a. neque in loco manere ordinesque servare ... tutum videbatur; C II, 41, b. neque Brundisio naves legionesque ... veniebant; C III, 25. Pompeius neque a mari Dyrrhachioqoe discedere volebat; C III, 44, a. ut neque maritimis nauticisque sollertia ... praesidiom ferret, neque ... multitudo prodesset; A 16. nec sibi ullius rei moram necessitatemque iniungebat; A 44, b. neque certum locum gubernatoribus praefectisque ... praeceperat; Af 3. neqoe tantis clientelis nominisque claritate praeditus; Af 22. — neve ... populi Romani ius maiestatemque tentaret; A 34, a. — inter se coniurant nihil nisi communi consilio acturos eundemque omnis fortunae exitum esse laturos; G III, 8. ipsi vero nihil nocitum iri, inque eam rem se suam fidem interponere; G V, 36. praeoccupatus animos Attianorum militum ... nihil de resistendo cogitabat, omnesque se iam ab equitatu circumveniri arbitrabantur; C II, 34, b. cum videret ... nihil opus esse Cn. Pompei ... memoria, tamque omnibus Caesarianis quam Pompeianis Longinum esse in odio; A 59. qui (familiares) ... nihilo minus oderant eum, ... sibique quod rapuerant acceptum referebant; A 50. — nolite .. committere, ... ut ..., incolumemque (aquilam) ... deferte; C III, 64. — non eadem esse diligentia ab decumana porta castra munita facilemque aditum habere; G III, 25. hostes ... militum nostrorum impetum non tulerunt seseque ... eiecerunt; G V, 21. (ea) non neglegenda existimabant

maximeque hac re permovebantur; G V, 28. suos liberos ... palam ad se adire non patiuntur filiumque ... assistere turpe ducunt; G VI, 18. agriculturae non student, maiorque pars eorum victus in lacte, caseo, carne consistit; G VI, 22. quod non ab initio fecerint armaque cum hominibus ... consanguineis contulerint; C I, 74, a. non deest negotio Curio suosque hortatur; C II, 41, a. Labienus .. iurat .. se eum non deserturum eundemque casum subiturum; C III, 13. Pompeius ... munitionibus appropinquare .. non audebat, equitesque eius ... tardabantur; C III, 70. non ad haec addebant non concursu acri facto, non proelio dimicatum, sibique ipsos multitudine ... maius attulisse detrimentum; C III, 72. oppido ... recepti non erant missisque ad eos nuntiis ... naves solverunt; C III, 102, b. hostes non tenuerunt sese, magnoque impetu IV ad eam constratae naves ... contenderunt; A 11. etsi erat non dissimile atque Alexandriae genus aedificiorum ... turresque editae ... muri locum obtinebant; A 18. in aedificiis consistere ausi non sunt seque per molem in mare praecitaverunt; A 18. quod (castellum) rex ... non longe a suis castris munierat brachiisque cum opere castrorum coniunxerat; A 30, a. ibi ... non diutius moratur magnisque itineribus ... confectis ... Comana *venit*; A 66. non deterrebatur animoque ... confidebat; Af 1. Caesar ... defensores muri deterrere non intermittit eoque quinque legiones ... deducit; Af 56. multitudinem hostium pauci sustinere non potuerunt levique armatura deserta pulsi ... ad suos refugerunt; Af 61, a. non longe a castris praesidioque; Af 80. exercitum tironem non audent in campum deducere nostrisque adhuc fixi praesidiis bellum ducunt; H 26. — Nasidianae naves **nullo** usui fuerunt celeriterque pugna excesserunt; C II, 7. nulla excusatione hiemis ventorumque; Af 26, a.

vor einer Negotion: equites ... praecipites hostes egerunt magnoque eorum numero interfecto **neque** sui colligendi neque consistendi ... facultatem dederunt; G V, 17. quod vix equitum incursus sustinerent collatisque ... signis conferti neque ordines neque signa servarent; C I, 71. — cum (Haedui) se suaque ab iis defendere **non** possent; G I, 11. (hostes) se sub ipso vallo constipaverant recessumque primis ultimi non dabant; G V, 43. res .. tegi dissimularique non potuit; C I, 19. imperata se facere pecuniamque promissam Caesari non posse persolvere; A 34, a. si pabulari frumentarique Marcellum non paterentur; A 61. nostri ... subire iniquum locum munitionesque aggredi non dubitarunt; A 76. iis se in miseriis suamque fidem implorantibus auxilio ... esse non posse; Af 26, b. milites ... castella facere molesque iacere in mare non intermittere; Af 26, b. Caesar ... castra muniebat, opereque faciendo milites se circumspiciendi non habebant facultatem; Af 47. confestim Caesaris legiones consequi spatiumque se non dare colligendi; Af 85. in levem armaturam conici eumque non amplius XVII accipere; H 22, b. fusi fugatique non superfuissent; H 31, b. f. item; H 39.

simul: ut iis gratias ageret ... simulque ... honorem suum sequentis anni commendarent; G VIII, 50. quod ... eius provinciae potitus esset, simulque quod tabellariis ... *; H 2. pugnatum est .. vehementissime, simulque ballista missa a nostris turrem deiecit; H 13, b. equitum copiae concursus facere coeperunt, simulque vociferantibus legionariis ... nostri ex humili convalle ... sunt egressi; H 25, a. naves incenduntur, simulque ... eodem signo ... a tergo insidiae ... circumveniunt; H 40, b.

una: duces Bellovacorum ... dimittunt eos ... unaque reliqua impedimenta; G VIII, 14, a. cum constraret Drappetem Senonem ... provinciam petere unaque consilium cum eo Lucteriom Cadurcum cepisse; G VIII, 30. at Drappes unaque Lucterius ... in finibus consistunt Cadurcorum; G VIII, 32. filia minor Ptolemaei regis ... ad Achillam sese ex regia traiecit unaque bellum administrare coepit; C III, 112, c.

2. **zweimal:** a. **Substantiva:** milites centurionesque quique equitatui praeerant; G I, 39, b. se cohortesque amplius XXX magnumque numerum senatorum; C I, 17. eo triduo legio VIII ad eum venit cohortesque ... XXII equitesque ... CCC; C I, 18. postquam ... hordeum pabulumque omnibus locis herbaeque desectae; C III, 58. ex praedonibus .. Syriae Ciliciaeque provinciae finitimarumque regionum; C III, 110. cum ... Numidis sine frenis peditibusque levis armaturae grandi numero elephantisque XXX egressus; Af 48. unius arrogantiae superbiaeque dominatuque; F 9.

b. **Verba, ausgeführtere Satzteile, Sätze:** Caesar loquendi finem facit seque ad suos recepit suisque imperavit ne ..; G I, 46. posteaquam ... elatum est, qua arrogantia in colloquio Ariovistus usus omni Gallia Romanis interdixisset, impetumque in nostros eius equites fecissent, eaque res colloquium ut diremisset; G I, 46. Germani suas copias castris eduxerunt generatimque constituerunt paribus intervallis ... omnemque aciem suam redis et carris circumdederunt; G I, 51. reliquos omnes Belgas in armis esse, Germanosque ... sese cum his coniunxisse, tantumque esse eorum .. furorem, ut ..; G II, 3. tantam eorum multitudinem nostri interfecerunt ... sub occasumque solis destiterunt seque in castra ... receperunt; G II, 11. ibi cum alii ... defensores ... depellerent auxiliaresque ... opinionem pugnantium praeberent ... telaque ... missa non frustra acciderent; G III, 25. missas legationes ... ad Germanos invitatosque eos, uti ab Rheno discederent, omniaque, quae postulassent, ab se fore parata; G IV, 6. petebant, uti ad eos equites ... praemitteret eosque pugna prohiberet, sibique ut potestatem faceret ... legatos mittendi; G IV, 11. Sugambri ... finibus suis excesserant suaque omnia exportaverant seque in solitudinem ac silvas abdiderant; G IV, 18. huic imperat, ... adeat civitates horteturque, ut ... fidem sequantur, seque celeriter eo venturum nuntiet; G IV, 21. haec civitas longe plurimum ... equitatu valet magnasque habet copias peditum Rhenumque ... tangit; G V, 3. ut ... rem frumentariam provideret quaeque in Gallia gererentur cognosceret consiliumque pro tempore ... caperet; G V, 8. cum undique (milites) flamma torrerentur maximaque telorum multitudine premerentur suaque omnia impedimenta ... conflagrare intellegerent; G V, 43. (Galli) pro victimis homines immolant ... administrisque ... druidibus utuntur ... publiceque ... habent instituta sacrificia; G VI, 16. qui ... ad eos venerunt, ab iniuria prohibent, sanctos || sanctosque || habent, hisque omnium domus patent victusque communicatur; G VI, 23. Carnutes ... Genabum ... concurrunt civesque Romanos ... interficiunt bonaque eorum diripiunt; G VII, 3. omnis nostras pabulationes .. observabat dispersosque ... adoriebatur magnoque incommodo afficiebat; G VII, 16. (Caesar) magnum numerum impedimentorum ex castris mulorumque produci deque his stramenta detrahi mulionesque ... circumvehi iubet; G VII, 45, a. (Caesar) ad Ligerem venit vadoque per equites invento ... atque hostibus ... perturbatis incolumem exercitum traduxit frumen-

tumque in agris ... nactus ... iter in Senones facere instituit; G VII, 56. Vercingetorix copias ... reduxit protinusque Alesiam ... iter facere coepit celeriterque impedimenta ex castris educi ... iussit; G VII, 68. quod cum animadverterent oppidani miserrimaque Alesiae memoria solliciti similem casum obsessionis vererentur, maximeque ex omnibus Lucterius ... muneret; G VIII, 34. Marsi dissentire incipiunt eamque oppidi partem ... occupant, tantaque inter eos dissensio exsistit; C I, 20. quibus (navibus) effectis armatisque ... adductisque Massiliam; C I, 36. has (naves) ... develit ... militesque his navibus flumen transportat continentemque ripae collem .. occupat; C I, 54. crebras stationes disponunt equitum ... legionariasque intericiunt cohortis vallumque ... ad aquam ducere incipiunt; C I, 73. erant plena ... gratulatione omnia, ... magnumque fructum suae pristinae lenitatis ... Caesar ferebat, consiliumque eius ... probabatur; C I, 74, b. hac (classe) adiuncta ... cursum ... perficit praemissaque .. navicula .. Massiliensis .. de suo adventu certiores facit eosque .. hortatur, ut ..; C II, 3. quod se facturos minabantur aegreque .. sunt retenti ... graviterque eam rem tulerunt; C II, 13. Caesar ... in Epirum ... Q. Tillium ... legatum misit, quodque hae regiones aberant longius, ... borrea constituit vecturasque frumenti .. civitatibus descripsit; C III, 42. reliquas (legiones) ... praemisit parvoque spatio intermisso conclamari iussit statimque egressus ... discessit; C III, 75. ut ... pellerent omnes compluresque interficerent ipsique incolumes se ad agmen reciperent; C III, 75. Caesar ... *in* veteribus suis castris ... consedit militesque ... continuit equitatumque . . se recipere iussit; C III, 76. (Pompeius) Scipionis milites cohortator ... receptisque omnibus ... legionibus suum cum Scipione honorem partitur classicumque apud eum cani ... ... iubet; C III, 82, a. qui ordinis essent senatorii belloque ... interfuissent sententiasque de singulis ferrent; C III, 83. nostri milites ... cursum represserunt ... parvoque intermisso temporis spatio ... pila miserunt celeriterque ... gladios strinxerunt; C III, 93, a. rem obtinuit Caesar omnesque eas naves ... incendit ... confestimque ad Pharum navibus milites exposuit; C III, 111. Mithridates Pergamenus ... Pelusium adducit idque oppidum ... in suam redegit potestatem praesidiumque ibi suum collocavit; A 26. ut (legio) moenibus oppidi succederet fossamque transiret aversosque hostes aggrederetur; A 40. ex contione se Cordubam recepit eoque ipso die ... quidam Minucius Silo ... sinistra corripit versum dextraque bis ferit pugione; A 52. Ponto .. decederet confestim familiasque publicanorum remitteret ceteraque restitueret .. civibus .. Romanis; A 70. Caesar ... exponit exercitum ... castrisque ante oppidum positis sine iniuria cuiusquam consedit cohibetque omnes a praeda; Af 8. quibus Caesar ... gratias egit praesidiumque ... se missurum dixit cohortatusque ad suos cives iubet proficisci; Af 36. Caesar paulisper commoratus perspectaque natura loci ... legionibus opus attribuit brachiumque ... iubet dirigi; Af 38. cum non amplius passus MD inter hostium aciem ... esse animadvertisset intellexissetque ... hostem propius accedere necesseque haberet legiones a munitionibus dedocere; Af 39. ad proximum collem propere occurrerent praesidiumque inde deturbarent locumque caperent; Af 39. a rege Iuba desciscunt celeriterque cuncti arma capiunt contraque regem facere non dubitant; Af 55. ad Thapsum ... castra ponit oppidumque ... circummunire coepit locaque idonea .. complura praesidiis occupare; Af 79. ipse pedibus circum milites concursans virtutesque veteranorum ... commemorans blandeque appellans animos eorum excitabat; Af 81. Caesar trinis castris potitus occisisque hostium L milibus fugatisque compluribus se recepit; Af 86. ipse Vergilium appellavit invitavitque ad detitionem suamque lenitatem ... commemoravit; Af 86. quod dissimillimus reliquorum ducum fuerat quodque Uticam ... munierat turresque auxerat; Af 88, b. portam ... aperuerunt, copiaeque totae eruptionem fecerunt secumque extulerunt *virgulta*; H 16, a.

c. **besondere Verbindungen:** nun respuit condicionem Caesar iamque eum ad sanitatem reverti arbitrabatur ... magnamque in spem veniebat ..; G I, 42. (Caesar) Lucium Plancum cum legione ... in Carnutes proficisci iubet *ibi*que hiemare quorumque opera cognoverat Tasgetium interfectum, hos comprehensos ad se mittere; G V, 25. (Caesar) ad exercitum Nemetocennam rediit legionibusque ... evocatis eo profectus est ibique exercitum lustravit; G VIII, 52. Caesar ... finem properandi facit castraque ad flumen Apsum ponit ... ibique ... sub pellibus hiemare constituit; C III, 13. ipse rursus ... Ruspinam ... convertit ibique sarcinis exercitus relictis ipse ... proficiscitur circum villas frumentatum oppidanisque imperat, ut ...; Af 9. Varus classem ... celeriter deducit ibique Gaetulis remigibus .. complet insidiandique gratia progressus Adrumetum ... pervenit; Af 62. legati ... ad Caesarem venere, quantaque copia frumenti apud se sit, docent, simulque orant, ut ...; Af 36.

3. **dreimal:** uti toti Galliae bellum inferrent imperioque potirentur locumque domicilio ex magna copia deligerent ... reliquasque civitates stipendiarias haberent; G I, 30. mirum in modum conversae sunt omnium mentes, summaque alacritas et cupiditas belli gerendi innata est, princepsque decima legio ... ei gratias egit ... seque esse ad bellum gerendum paratissimam confirmavit; G I, 41. Belgas esse ortos ab Germanis Rhenumque antiquitus traductos ... ibi consedisse Gallosque ... expulisse soloque esse, qui ... probibuerint; G II, 4, a. illi ... subito se ex silvis eiecerunt impetuque in eos facto ... acriter pugnaverunt duabusque missis subsidio cohortibus ... per medios ... perruperunt seque inde incolumes receperunt; G V, 15. cum in omnibus locis ... pugnaretur, semperque hostibus spes victoriae redintegraretur, ... semperque .. recentes defessis succederent omnemque Galliae salutem in illo vestigio temporis positam arbitrarentur; G VII, 25. qui (equites) ... magnum numerum ... hominum intercipiunt cohortibusque cetratis subsidio missis .. in duas partes sese distribuunt ... unamque cohortem ... seclusam ... circumveniunt atque interficiunt incolumesque ... in castra revertuntur; C I, 55. quod ubi hostes viderunt, ... eodemque exemplo sentiunt totam urbem ... circumuniri posse, ... suorumque tormentorum usum ... interire parique condicione ex muro ... bellandi data se virtute nostris adaequare non posse intellegunt; C II, 16. vgl. 2. G VI, 23.

b. **mit andern Copulativpartikeln: 1. affirmativ: a. zwei Partikeln:** ac, atque: ut hostes impetum legionum ... sustinere non possent ripasque dimitterent ac se fugae mandarent; G V, 18. cum celeriter nostri arma cepissent vallumque ascendissent atque ... proelio superiores fuissent; G V, 26. Caesar ... hostes in fugam dat ... magnumque ex eis numerum occidit atque omnes armis exuit; G V, 51. huc (se) iturum per fines Remorum eorumque agros popula-

turum ac ... castra Labieni oppugnaturum; G V, 56. cousurgunt ... suomque auxilium pollicentur atque ab multitudine collaudantur; G VI, 23. depreusis navibus ... celeriterque coniunctls atque eo militibus iniectis; G VII, 58. a tribunis militum reliquisque equitibus Romanis atque evocatis; G VII, 65. foudis librilibus sudibusque ... ac glandibus Gallos proterrent; G VII, 81. per tribunos militum centurionesque atque honestissimos sui generis; C I, 20. ut ... legiunum signu consistere iuberent magnuque impetn equitatum repellerent ... atque ... rursus in louis superioribus consisterent; C I, 79. altera (legiu) ... signa sustulit seseqne Hispalim recepit atque in ... porticibus sine maleficiu consedit; C II, 20, a. erat res in magna difficultate, summisque angustiis ... premebantur, ... atqoe .. uno tempore accidit, ut ..; C III, 15. magna .. multitudo convenit, magnaque erat exspectatio eins rei, atque omnium animi intenti esse ad pacem videbantur; C III, 19, b. Pompeios ... ex loco discedit omnibusque coplis ad Asparagium Dyrrhachinorum pervenit atque ibi ... castra ponit; C III, 30, b. uostri fortiter impetum eorum tulerunt, celeriterqne ad suos quisque ordines redit, atque ultro universi in hostes impetum fecerunt; C III, 37, b. qui (locus) appellatur Petra aditumque habet uavibus mediocrem atque eas a quibusdam protegit ventis; C III, 42. cogebantur Corcyra atque Acarnania ... pabulum supportare, quodque erat eius rei minor copia, hordeu adaugere atque his rationibus equitatum tolerare; C III, 58. ut .. excursus .. militum infringeretur, aciesque distraheretur, atque ... dispositi dispersos adoriantur; C III, 92. Caesar ... aedificia diripi iussit castellumque ad pontem ... communivit atque ibl praesidium posult; A 19. auxilium tibi reique publicae atque optimo cuique efflagitatum; Af 22. petisse dicitur maiur Titius a centurionibus, uti se priorem quam fratrem interficerent, idqoe ab eis facile impetrasse, utque ita esse interfectos; Af 28. recederent comminarenturqoe impetum ac ... tela mitterent; Af 71. reducit copias posteroque die castra movet atque ad oppidum Sarsuram ... lre contendit; Af 75. Pacidius graviter ... ictus compluresque duces ac fortissimus quisque interfecti ... sunt; Af 78, b. cum in sinistro cornu elephans vulnere ictus ... in lixam inermem impetum fecisset eumque ... proboscide erecta ... premeret atque enecaret; Af 84. Damasippi .. liberis ... tribuit (vitam) circiterque luminibus accensis Uticam pervenit; atque extra oppidom ea uocte mansit; Af 89. Considius ... uppidum deserit seque clam ... subducit atque in regnum fugere contendit; Af 93. ut perspiceremns ..., simulque consilia vestra ... cognosceremus atque iis renuntiaremus; Af 35, b. — milites certiores facit, paulisper intermitterent proelium ac tautummudo tela missa exciperent seque ex labore reficerent; G III, 5. huic mandat, Remos ... adeat atque in officio contineat Germanusque ... probibeat; G III, 11. ille ... resistere ac se manu defendere suorumque fidem implorare coepit; G V, 7. suo more victoriam conclamant atque ululatum tollunt impetuque in nostros facto ordines perturbant; G V, 37. magno pecoris ... uumero capto atque ea praeda militibus concessa vastatisque agris; G VI, 3. quae (silva Arduenna) est totins Galliae maxima atque ab ripis Rheni ... ad Nervios pertinet milibusque amplius quingentis in longitudinem patet; G VI, 29. Vercingetorix ... circum se ... copiis collocaverat atqoe ... horribilem speciem praebebat principesque .. civitatium ... ad se convenire iobebat; G VII, 36. placuit, ut Litavicus decem illis milibus ... praeficeretur utque ea ducenda curaret, fratresque eius ad Caesarem praecurrereut; G VII, 37. (Caesar) iter eorum moratur atque impedit interdicitque omnibus, ue ..; G VII, 40. equites Remorum ac Lingonum reliquurumque civitatum; G VIII, 11. cum vultus Domitii cum oratione non consentiret atqoe omnia trepidantius .. ageret ... multumque cum suis ... secreto ... colloqueretur; C I, 19. (Attius Varus) in Africum pervenerat atque eam ... occupuverat delectuque habito duas legiones effecerat; C I, 31. nives proluit ac summas ripas fluminis superavit poutisque ambo ... interrupit; C I, 48, a. ex Ponto atque Syria reliquisque civitatibus; C III, 4, a. L. Staberins ... aquam comportare in arce atque eam munire obsidesque ... exigere coepit; C III, 12. Caesar .. (omnes rivos) averterat ... atqne has (angustias) sublicis ... praesepserat terramqne adiecerat; C III, 49. hoc consedit loco utque eum commnnivit omnesque ibi copias continuit; C III, 51, b. haec ad eum mandata Clodius refert ac ... reliquis (diebus) ad culloquium non admittitur ... infectaque re sese ad Caesarem recepit; C III, 57. universl in Epiro atque Aetolia conscripti mllites earumque regionum; C III, 61. dextrum cornu ... sese recipiebat, ac plerique ex his ... se in fossas praecipitabant, primisque oppressis rellqui ... salutem sibi ... pariebant; C III, 69. quia altissima tecta peteret atque ... locum .. caperet precibusque ... victoriam suis ab dis .. exposceret; A 15. nostri in litore coustiterunt atque hos sunt alii subsecuti constanterque in eos ... impetum fecerunt; A 17. cum ... sagittariis ac funditoribus bippotoxotisque compluribus; Af 19, b. rursus se recipere, atque auxilia .. ab Scipione abduxit ... elephantisque xxx relictis suis finibus ... suppetias profectus est; Af 25. Scipio ... annuit centrionibus ..., atque ante pedes centurionem interfecit reliquosque veteranos a tironibus iubet secerni; Af 46. equites ... in Numidas ... impetum fecerunt atque eos ... in castra regia reppulerunt multosque ex iis interfecerunt; Af 52. Iubam regem .. cum copiis ... ad oppidum accucurrisse atque advenientem multitudine circumdata eo putitum omnibusque ... incolis ad unum interfectis dedisse uppidum diripiendum .. militibus; Af 74. Uticam se in oppidum couiecerunt atque ibi multos Uticenses interfecerunt domosque eorum expugnaverunt; Af 87, b. Caesar ... promontorium superare non potoit atque in salo in ancuris cummoratus prima luce Adrumetum accedit ibiqoe navibus onerariis ... incensis ... se recepit in castra; Af 63. (Vatinius) elicuit naves Laelianas atque ex his .. nnam ... cepit itemque ... aqua prohibere classiarios instituit; C III, 100.

et: profitentur Carnutes se uullum periculum ... recusare principesque ... bellum facturos pollicentur et ... petunt, ... ne ... deserantur; G VII, 2. Massilienses ... nostros eludebant impetusque eorum decipiebant et ... circomvenire nostros ... contendebant; C I, 58. Numidae ... impetum uostrorum effugiebant rursusque ... circuibant et ab acie excludebant; C II, 41, b. Caesar ... IV secum legiones duxit commodioreque itinere Pompeianis occurrere coepit et ... aciem instruxit; C III, 97. — milites ... subsistunt et ... ad portum perveniunt duasque naves ... reprehensas excipiunt; C I, 28. cum ... cognovit ... magna (auxilia) ... exspectari et consentire omuem citeriorem provinciam quaeque postea acciderant; C II, 17. morte Curiunis et detrimento Africani exercitus tanto militumque deditione ad Corcyram; C III, 10, a. consolatus consurgere

iussit et omnes couservavit militibusque suis commendavit, ue ..; C III, 78. milites ... uaves conscenderunt et a terra solverunt; impetuque facto ... quinqueremis duas ... ceperunt; C III, 101, c. s. **et**, B, II, **b**, 1, a. que (S. 342—344).

b. **drei Partikeln:** α. einmal que: ut ... paene naturam studio vincerent, semperque paulum ad summam felicitatem defuisse videretur atque ille latebris ... se eriperet et uoctu occultatus alias regiones .. peteret; G VI, 43. idem Sulla Faustus fecit ac de sua pecunia largitus est uuaque cum iis ob Utica proficiscitur atque in regnum ire intendit; Af 87, b.

β. zweimal que: Belgae ... a cultu atque bumanitate provinciae longissime absuut, minimeque ad eos mercatores saepe commeant atque ea, quae ad effemiuaudos animos pertineut, important, proximique sunt Germanis; G I, 1. qui eum eum in itinere couvenissent seque ad pedes proiecisseut suppliciterque locuti flentes pacem petissent atque eos in eo loco ... suum adventum exspectare iussisset; G I, 27. ut ... maguis .. iutervallis proeliarentur statiouesque dispositas baberent, atque alios alii deinceps exciperent, integrique ... defatigatis succedereut; G V, 16. Caesar ... partem ultimam pontis ... resciudit atque ... turrim tabulatorum quattuor constituit praesidiumque cobortium duodecim ... ponit magnisque eum lucum munitionibus firmat; G VI, 29. ut controversiarum ... obliviscerentur atque ... buic bello servirent eaque ... praemia ... exspectarent equitatumque umnem ... sibi celeriter mitterent; G VII, 34. cum eo de salute sua *agit*, orat atque obsecrat, ut sibi parcat, veteremque amicitiam commemorat Caesarisque in se beneficia expouit; C I, 22. Massilieuses ... veteres ... novis refecerant summaque industria armaverant piscatoriasque adiecerant atque contexerant; C II, 4. *qui* (Antouius) scaphas uavium ... cratibus .. coutexit eoque milites .. imposuit atque eas in litore ... disposuit navesque triremes duas ... prodire iussit; C III, 24. Pompeius ... ad Antonium contendit atque ... copias collocavit suosque omnes in castris coutinuit ignesque fieri prohibuit; C III, 30, b. sagittarios ... mittebat, ... multique ex nostris vulnerabantur, magnusque incesserat timor sagittarum, atque umnes .. milites ... tegimenta fecerant; C III, 44, b. his ... amplissimos magistratus mandaverat atque eos extra ordiuem iu senatum legendos curaverat agrosque in Gallia ... captos ... tribuerat locupletesque ex egentibus fecerat; C III, 59. erant ... instructi liberaliter magnoque comitatu ... venerant virique fortes babebantur et in bonure apud Caesarem fuerant; C III, 61. cum in Syriam Caesar ... venisset atque cognosceret litterisque urbanis animadverteret ... eaque omnia flagitare adventum suum videret; A 65, a. Caesar .. cotidie legioues in campum deducere atque opus facere vallumque ... per medium campum ducere adversariorumque excursionibus officere non intermittit; Af 61, b.

c. **vier Partikeln:** cum iam amplius boris sex .. pugnaretur ac non solum vires, sed etiam tela nostros deficereut, atque bostes acrius instarent languidioribusque nostris vallum scindere ... coepisseut, resque esset iam ad extremum perducta casum; G III, 5. Cn. Pompeius filius ... ad Oricum veuit submersamque uavim ... funibus adduxit atque alteram navem ... pluribus aggressus navibus ... uostros vicit deiectisque defensoribus ... eam navem expugnavit eodemque tempore ex altera parte † molem teuuit; C III, 40.

d. **fünf Partikeln:** banc insuper contignationem ... latericulo astruxerunt supraque eum locum II tigna transversa iuiecerunt ... supraque ea tigna directo transversas trabes iniecerunt easque axibus religaveruut ... eamque contabulationem summam lateribus .. constraverunt ... centonesque insuper iniecerunt; C II, 9, a. Zamae auctione regia facta bunisque eorum venditis ... praemiisque Zameusibus ... tributis vectigalibusque regiis erogatis ex regnoque provincia facta atque ibi Sallustio pro consule cum imperio relicto; Af 97.

2. **negativ:** neque: quod (Sequani) soli ne in occulto quidem queri ueque auxilium implorare auderent abseutisque Ariovisti crudelitatem .. borrerent; G I, 32. qui (legati) dicerent se .. omnia in fidem ... populi Romani permittere, neque se cum Belgis .. consensisse neque contra populum Romauum couiurasse, paratosque esse .. obsides dare; G II, 3. neque multum frumento ... vivunt multumque sunt in venationibus; G IV, 1. neque id ... aut iudicio aut voluntate sua fecisse ... suaque esse eiusmodi imperia; G V, 27, a. neque saepe accidit, ut neglecta quispiam religione ... posita tollere auderet, gravissimumque ei rei supplicium ... constitutum est; G VI, 17. Germani equites interveniunt protinusque ... in castra irrumpere conantur, nec prius sunt visi ... quam castris appropinquarent; G VI, 37. ii ... subsidio suis ierunt collemque ceperunt ueque ... impetum sustinere potuerunt; G VII, 62. neque certum inveniri poterat, ... veritusque, ne ... existimaret, exitus ... impedire instituit; C I, 25, a. milia .. progressi IV vebemeutiusque peragitati ob equitatu montem .. capiunt ibique .. castra muniunt neque iumentis opera deponunt; C I, 80. ueque .. sex legiones alia de causa missas in Hispaniam septimamque ibi conscriptam neque † tot tantasque classis paratas ueque submissos duces rei militaris peritos; C I, 85, b. Caesar neque satis militibus .. confidebat spatiumque interponeudum ... putabat; C III, 74. qui Romae remansissent quique inter praesidia Pompei fuissent neque operam in re militari praestitissent; C III, 83. legionibus omnibus expeditis impedimentisque in castris relictis ... neque opinantibus bostibus; A 73. Caesar .. fiducia commutus ueque opinans imparatusque oppressus; A 75. Caesar a mari nou digredi neque mediterranea petere propter navium errorem equitatumque iu navibus omnem continere; Af 7. cum ab hostibus eodem modo pugnaretur nec comminus ad manus rediretur, Caesarisque equites iumeuta ... tardiora haberent, dieique pars exigua iam reliqua esset; Af 18. Gneus Pompeius filius naves inde avertit ueque postea litus attigit classemque ad iusulas Baleares versus convertit; Af 23. ueque Scipionem progredi propius ... locoque se magis defendere; Af 42. Pompeius trans flumen .. castellum coustituit neque a nostris prohibitus falsaque illa opinione gloriatus est; H 14. s. **nec**, B, I, 6, a. que (11 St.) b. c. S. 662, a.

neu, ueve: milites non longiore oratione cobortatus, quam uti sui pristinae virtutis memoriam retinereut ueu perturbarentur animo hostiumque impetum fortiter sustinerent; G II, 21. ne ea ... graviter ferrent neve ... terrerentur multisque secundis proeliis unum adversum ... opponerent; C III, 73, a. ut Caesaris impetum exciperent neve se loco moverent aciemque eius distrahi paterentur; C III, 92.

3. **affirmativ und negativ:** neque tanti sum animi ... ueque tanti timoris, ... atque omnia prius experieuda arbitror magnaque ex parte .. me ... facturum confido; C II, 31, b. portas

castrorum occupantur atque iter impeditur, pluresque ... intereunt, neque multum afuit, quin .. castris expellerentur, ac nonnulli ... in oppidum contenderunt; C II, 35, a. f. **et**, B, II, **b**, 3 (3 St.) S. 345, b.

II. **correspondierend**: 1. **mit et**: (C. Vergilius) seque et sua omnia et oppidum proconsuli tradit; Af 93. f. **et**, B, III, **d** (10 St.) S. 347, b.

2. **mit nec**: f. **nec**, C, **d. e. f** (11 St.) S. 665, a.

C. **Lücken**: † neque enim ex Marsis .. veniebant, ut qui superiore nocte * in contuberniis † commilitesque nonnulli graviora * sermones militum dubii durius accipiebantur; C II, 29. stationes ... classibus occupavit custodiisque .. dispositis ... *; C III, 8. duplici stipendio, frumento † vespeciariis || pecuariis || militaribusque donis; C III, 53. † ... virorum fautorumque voluntas; H 25, b. cum ad dimicandum in planiciem se contulissent, scutorumque laudis insignia praefulgens opus caelatum *; H 25, b. * ... qui oppidum Mundam sibi constituissent praesidium, nostrique cogebantur .. eos circumvallare; H 32, a. * virtutisque insignia proposita viderent et vallo circumcluderentur adversarii; H 32, a. erant parati, qui naves incenderent, incensisque † qui subsidium repeterent; H 40, a. operibus assiduis † lurnisque circum se interclusis; H 41.

quemadmodum, wie, auf welche Art, gleichwie: I. **relativ**: ius esse belli, ut, qui vicissent, iis, quos vicissent, quemadmodum vellent, imperarent; G I, 36. q. autem optabat eum (Mithridaten) vinci, sic satis babebat interclusum a Caesare a se retineri; A 27. legatorum responsa ita esse gesta, q. illi rettulissent; H 22, b.

II. **interrogativ**: si ipse populo Romano non praescriberet, q. suo iure uteretur; G I, 36. reliqui neque quo se reciperent, neque q. oppida defenderent, habebant; G III, 16. consilia inibat, q. ab Gergovia discederet; G VII, 43. uti ... prius haec omnia consumerentur, quam, q. accidisset, animadverti posset; C II, 14. eundem (Varronem) visurum, q. tuto legati venire ... possent; C III, 19, a. q. uti victoria deberent, cogitabant; C III, 83. non arbitror esse praetermittendum, q. exercitus utriusque fuerint in aciem instructi; Af 59. q. obversi adversariis et in quantulo spatio resisterent, ... ac prope quo loco et q. tela mitterent, (Caesar) praecipere; Af 71.

queo, können: quibus cum Cato persuadere nulla ratione quiret, ut secum oppidum defenderent; Af 87, b.

querela, Klage, Beschwerde: quorum lacrimis querelisque Caesar commotus; Af 26, a.

querimonia, Klage, Beschwerde: nulli omnium has partis vel querimoniae vel miserationis minus convenisse; C I, 85, a.

queror, klagen, beklagen, sich beschweren: I. alqs: quod soli ne in occulto quidem queri ... auderent; G I, 32. coniuratorum .. numerum auget, vere, ut quidam existimant, ut nonnulli querantur, coactus; A 55. (qui) ad senatum questi per legatos atque arbitris a senatu datis sua receperant; Af 97.

II. 1. **de**: f. **de**, I. queror (3 St.) S. 250, a.

2. **quod**: multo etiam gravius, quod sit destitutus, queritur; G I, 16. Haedui (veniebant) questum quod Harudes ... fines eorum popularentur; ... Treveri autem pagos centum Suevorum ad ripam Rheni consedisse; G I, 37. Caesar questus, quod ... bellum sine causa intulissent; G IV, 27. quod non ab initio fecerint armaque ... contulerint, queruntur; C I, 74, a. vgl. III. alqd; G VI, 42.

3. acc. c. inf.: quos (Carnutes) intulisse bellum sibi querebantur; G VIII, 4. cum Varus suam fidem ab eo (Iuba) laedi quereretur; C II, 44. (Pompeius) saepe, ut dicebatur, querens tantum se opinionem fefellisse, ut ..; C III, 96. is (Pothinus) primum inter suos queri atque indignari coepit regem ... evocari; C III, 108. vgl. 2. G I, 37. — a quibus (inimicis) deductum ac depravatum Pompeium queritur; C I, 7, a. novum in republica introductum exemplum queritur, ut ..; C I, 7, a. queritur (Cato) in contione sese proiectum ac proditum a Cn. Pompeio; C I, 30, b.

III. alqd: quae ipse intellegat, quae civitas queratur, proponit; G I, 20. unum, quod cohortes ex statione et praesidio essent emissae, questus; G VI, 42. haec in contione questus (Cato) ex provincia fugit; C I, 30, b.

calamitatem: calamitatem aut propriam suam aut temporum queri ... mediocris est animi; C III, 20.

commutationem: queruntur fortunae commutationem et Caesaris indulgentiam in se requirunt; G VII, 63.

fatum: abditi in tabernaculis .. suum fatum querebantur; G I, 39, b.

qui, welcher, der (abl. quis H 23, b): A. **verbunden**: 1. **attributiv**: 1. **Substantiva in gleichem Casus**: a. **ohne Zusatz**: cum essent in quibus demonstravi angustiis; C III, 15. quam antea absens (Iuba) habuerat auctoritatem, eam omnem praesens dimiserat; Af 48. — quae bella quamquam ex parte nubis Caesaris sermone sunt nota, tamen ..; G VIII, pr. b. — quibus proeliis calamitatibusque fractos ... coactos esse ..; G I, 31, b. quibus in castellis interdiu stationes ponebantur; G VII, 69. quae castra ... amplius milibus passuum octo in latitudinem patebant; G II, 7. quibus ex castris cum locus angustus ... esset transeundus; A 36. quam ob causam Gaius Caninius toto oppido munitiones circumdare moratur; G VIII, 34. quam ob causam cunctum equitatum ... ubiecerat; C III, 88. quam ob causam salsior paulo ... aqua trahebatur; A 6. qua de causa Helvetii quoque reliquos Gallos virtute praecedunt; G I, 1. quibus de causis consilio vocato; C II, 30. quibus de causis naves ... Caesar ad terram detrahit; A 10. quibus de causis accidit, ut ... similia ... consilia ineant; A 50. neque eam quam prodesse aliis vim celeritatemque viderant imitari potuerunt; G VI, 40. qua celeritate .. fideles amicos retinebat; G VIII, 3. bonis .. eorum venditis, qui cives Romani contra populum Romanum arma tulerant; Af 97. quae (Tolosatium) civitas est in provincia; G I, 10. Senones, quae est civitas imprimis firma et magna inter Gallos auctoritatis; G V, 54. Bellovaci, quae civitas in Gallia maximam habet opinionem virtutis; G VII, 59. ex qua civitate legati ad deditionem venerunt; H 36. Carnutes, Andes Turonesque, quae civitates propinquae his locis erant; G II, 35. Tolosa et Narbone, quae sunt civitates Galliae provinciae finitimae his regionibus; G III, 20. quae civitates commodius suam rempublicam administrare existimantur; G VI, 20. nam quae ab reliquis Gallis civitates dissentirent, has sua diligentia adiuncturum; G VII, 29. quae superiore bello cum Sertorio steterant civitates; C I, 61. quas Caesari esse amicas civitates arbitrabatur; C II, 18, b. quam superiore aestate ad Veniticum bellum effecerat classem in- bet convenire; G IV, 21. quas potest contrahit

eobortes ex delectis Pompeianis; C I, 15, b. quae in statione pro castris erant Afrani cobortes ... mittuntur; C I, 43. quarum cohortium milites ... Iuba conspicatus; C II, 44, cuius collis radices duo ... flumina subluebant; G VII, 69. quod consilium etsi in eiusmodi casu reprebendendum non est; G V, 33. quo cognito consilio; G VIII, 17. quo capto consilio; A 17. quo in consilio ... nonnullae buiusmodi sententiae dicebantur; G III. 3. qua consuetudine cognita; G IV, 6. equitatum ..., qua consuetudine pabulatoribus mittere praesidio consuerat, praemittit; G VIII, 17. qua voce et quo senatusconsulto populus Romanus ad arma sit vocatus; C I, 7, b. qua contentione Germani ... cum ... paludem transissent; G VIII, 13. ex qua contentione cotidiana minuta proelia fiebant; H 5. cuius te paene principem copiae ... bene ... meritum esse existimare debemus; F 6. quae copiae nostros perterrerent; G I, 49. — quod dictum Haedui graviter ferebant; G V, 6. qui dies maritimos aestus maximos in Oceano efficere consuevit; G IV, 29. post diem septimum sese veversurum confirmat; quam ad diem ei legioni ... deberi frumentum sciebat; G VI, 33. quo die proelium secundum Caesar fecisset; C III, 105. quo die (oppidum) est aggressus; A 26. quo die ad oppidum capiendum accederent, se scutum esse positurum; H 13, a. quo die equestre proelium factum esset, ... perisse bomines XXXV; H 18, a. † qua die facultatem et angustias carra complura mulos onustos ‖ multos lanistas ‖ retraxit; H 6. ex quo die oppidum Ategua esset captum; H 22, b. quae transeundi difficultas celeritatem insequendi tardare posset; G VIII, 14, b. qua difficultate eorum cognita; G VIII, 40. nam quibus difficultatibus locorum Romanos claudere voluerant, iis ipsi (hostes) tenebantur; G VIII, 19, b. quas tamen difficultates patienter ... ferebant; C III, 15. quo dolore adductus elephans ... se recepit; Af 84. — quo edicto tota provincia pervulgato; C II, 19. quos secum a Brundisio transportaverat equites Germanos Gallosque; Af 19, b. quos equites secum habuit, quod pecuniae secum habuit, eis distribuit; H 32, a. quae evocatio vebementer omnes turbavit; A 56. — quod factum adeo eius conventus cives Romani comprobaverunt, ut ... reciperet; C II, 20, b. quod factum licet necopinantibus nostris esset gestum; H 16, b. quo de facto cum utrorumque copiae tumulum excellentem petissent; H 24. qua facultate oblata; Af 56. quod flumen (Tamesis) uno omnino loco pedibus transiri potest; G V, 18. qui tamen fontes a quibusdam praesidiis aberant longius; C III, 49. qua ex frequentia Titus Labienus prodit; C III, 19, b. qua ex fuga ... non amplius bominum milibus ex fuga quinque collectis; G VIII, 30. qua in fuga Fabius Pelignus quidam ... Varum ... requirebat; C II, 35, a. — quae gens ad boc tempus his sedibus sese continet; G VI, 24. quae gens ... ultro ad Caesarem legatos miserat; C III, 80, a. cuius gentis familia est nostra; F 2. quod genus operis sine ullo periculo ... facere licebat; G VIII, 41. ut naves faciant, cuius generis eum (Caesarem) superioribus annis usus Britanniae docuerat; C I, 54. quo plerumque genere in proeliis uti consuerunt; G IV, 24. ut, a quo genere hominum victoriam sperasset, ab eo ... paene proditus videretur; C III, 96. — qua rei familiaris iactura perpetuum imperium ... se consequi videant; G VII, 64. ignominia: ſ. necessitas; C III, 24. cuius imperatoris ductu IX annis rempublicam felicissime gesserint; C I, 7, b. quo .. incommodo .. accepto; A 40. quibus iniuriis permotus Caesar legiones tres Massiliam adducit; C I, 36. quo insigni in proeliis uti consuerat; G VII, 88. eo die quo consuerat intervallo bostes sequitur; G I, 22. quae itinera ad Hiberum atque Octogesam pertinebant; C I, 68. cuius itineris has esse certas opportunitates, quod ..; A 35. quae iudicia aliis audientibus iudicibus, aliis sententiam ferentibus singulis diebus erant perfecta; C III, 1. — cuius legationis Nammeius et Verucloetius principem locum obtinebant; G I, 7. cuius legationis Divico princeps fuit; G I, 13. quas legationes Caesar ... reverti iussit; G II, 35. quos legatos ante exercitui praefecerat; H 2. quibus legionibus expositis; Af 54, a. quibus litteris circiter media nocte .. allatis; G V, 49. quibus litteris nuntiisque Romam perlatis; C I, 53. quibus litteris acceptis; C III, 36, b. A 51. quem locum duplici altissimo muro munierant; G II, 29. quem locum duodecima legio tenebat; G VII, 62, a. quem in locum illos successuros non existimabat; A 10. cuius loci haec erat natura, ... uti ..; G IV, 23. eo loco cum appropinquare Mithridaten rex cognovisset; A 27. quo loco ... paulisper nostris restiterunt; G IV, 14. quantum et quo loco visum est agri attribuunt; G VI, 22. quo loco equites nostri stationem babuerant; H 14. quo in loco cum paucis equitibus (Ambiorix) esse dicebatur; G VI, 30. quo in loco superioribus fere diebus nostri pabulari consuerant; C III, 37, b. quae loca bostibus erant finitima; G VII, 7. quae cum erant loca Caesari capienda; C III, 44, b. portas quibus locis videtur ... in muro relinquuntur; C II, 15. quibus ex locis cum (Curio) longius esset progressus; C II, 41, a. quod fere fit, quibus quisque in locis miles inveteraverit, ut multum earum regionum consuetudine moveatur; C I, 44. fenestras .. quibus in locis visum est ... in struendo reliquerunt; C II, 9, c. — quod malum dux equi velocitate evitavit; G VIII, 48, b. cuius mali sors incidit Remis; G VIII, 12. quo malo perterriti oppidani cupas sevo, pice, scandulis complent; G VIII, 42. quo malo perterriti subito oppidani saxa ... promovent; C II, 11. quo malo nisi liberarentur; A 34, a. quibus mandatis acceptis; C I, 34. quae mandata ad se per Vibullium delata essent; C III, 22. qui sub vallo tenderent mercatores; G VI, 37. quibus ille pro meritis civitatem eius immunem esse iusserat; G VII, 76. qui milites adversariorum in castra ... venerant; C I, 77. qui *ex* acie refugerant milites; C III, 95. collatis militaribus signis, quo more eorum gravissima caerimonia continetur; G VII, 2. cuius vim multitudinis cum equites pauci Caesariani iam sustinere non possent; Af 66. quem quisque in castris notum aut municipem habebat conquirit; C I, 74, a. qua perfecta munitione; C III, 66. — quae consueverant navigia per pontes ad incendia onerariarum emittere ad molem constituerunt; A 19. quae gravissime afflictae erant naves, earum materia ... utebatur; G IV, 31. quibus ex navibus cum essent expositi milites circiter trecenti; G IV, 37. quae proximae ei loco ex Bruti classe naves erant; C II, 6, b. quas .. ad Dyrrhachium naves longas habebat; C III, 62. qua necessitate adductus Divitiacus; G VI, 12, b. qua necessitate et ignominia permotus Libo discessit a Brundisio; C III, 24. qua necessitate coacti veterani milites equitesque; Af 24. quo suscepto negotio; A 9. nervi: ſ. opes. legatos, quod nomen ... sanctum ... semper fuisset, retentos; G III, 9, a. quod nomen (Delta) a similitudine litterae (locus) accepit; A 27. Marcii Reges, quo nomine fuit mater; F 2. quem numerum barbarorum ad castra venisse constabat; G III, 6. quo in numero erat Titus Terrasidius missus in Esuvios; G III, 7. quo in numero fuerunt Tarbelli,

Bigerriones, Ptianii; G III, 27. quo sunt in numero Curiosolites, Redones, Ambibarii; G VII, 75. quo in numero erat Ser. Sulpicius et Licinius Damasippus; C II, 44. quo in numero fuit Calpurnius Salvianus et Manilius Tusculus; A 53. quo in numero erat secunda legio; A 53. in quo numero fuit Tullius Rufus quaestorius; Af 85, b. quo nuntio dolore magis permotus (Laterensis) quam animo perturbatus reficit se celeriter; A 54. quo nuntio perterritus (Aquinus) discessit; Af 57. qui cum Pompeio nuntius esset allatus; H 6. — vestro imperatori quam constituistis operam date; C III, 91. quae ne opinio Gallorum confirmaretur; G VIII, 2. sive vere quam habuerant opinionem ad eum perferunt, sive ..; C II, 27. qua opinione adductus Varus ... legiones ex castris educit; C II, 27. quae opinio erat edita in vulgus; C III, 29. quo ex oppido cum legati ad eum venissent oratum, ut sibi ignosceret; G VII, 12. quod oppidum (Auximum) Attius cohortibus introductis tenebat; C I, 12. quod oppidum (Cingulum) Labienus constituerat suaque pecunia exaedificaverat; C I, 15, a. Sulmonenses, quod oppidum a Corfinio VII milium intervallo abest; C I, 18. quod oppidum (Lissum) iis (civibus) antea Caesar attribuerat; C III, 29. quod oppidum (Nicopolis) positum in Armenia minore est; A 36. Uliam contendit, quod sibi fidele esse oppidum credebat; A 61. quod oppidum (Tarsus) fere totius Ciliciae nobilissimum fortissimumque est; A 66. in quo oppido praesidium fuit regium; Af 23. quo ex oppido ... legati clam praesidia Cn. Pompei Caesarem cum adissent; H 3, a. quae oppida supra sunt scripta; H 8. quod oppidum (Carteia) abest a Corduba milia passuum CLXX; H 32, b. quod oppidum magna munitione continebatur; H 41. quibus opibus ac nervis ... paene ad perniciem suam uteretur; G I, 20. cuius operis maxima parte effecta; C I, 18. quorum operum haec erat ratio; C I, 25, b. ubi ex ea turri quae circum essent opera tueri se posse confisi sunt; C II, 10. quo perfecto opere; C III, 97. qua oratione permoti milites crebro etiam interpellabant; C II, 33. qua oratione deterritos amplius iugulationem non fecisse; H 16, b. — qua ex parte homines bellandi cupidi magno dolore afficiebantur; G I, 2. quae pars civitatis Helvetiae insignem calamitatem populo Romano intulerat, ea ..; G I, 12. Caesar ... ad cohortandos milites, quam in partem fors obtulit, decucurrit; G II, 21. quam quisque ab opere in partem casu devenit quaeque prima signa conspexit, ad haec constitit; G II, 21. quae pars ... ex tertia parte Galliae est aestimanda; G III, 20. quae ex parte est Hibernia; G V, 13. cui parti nulla est obiecta terra; G V, 13. ut, ... quam in partem Romani impetum fecerint, cedant; G V, 34. quae cuique civitati pars castrorum ab initio obvenerat; G VII, 28. quod equitatu, qua maxime parte exercitus confidebant, erant pulsi; G VII, 68. quae pars collis ad orientem solem spectabat; G VII, 69. qua ex parte nostros premi intellexerant, his ..; G VII, 81. quae minime visa pars firma est, huc concurritur; G VII, 84. quam angustissimam partem oppidi palus a meridie interiecta efficiebat; A 1. quae .. partes urbis inferiores erant, hae ..; A 2. ut in quas quisque partes vellet proficisceretur; Af 88, a. qui superiore anno perfugio fuerant usi; G IV, 38. quod ille (Varus) periculum sublato ad eius conatum scuto vitavit; C II, 35, a. quod periculum plerique Alexandrini fugientes; A 31. qui portus ab Africo tegebatur; C III, 26. qua oblata potestate; G VII, 4, b. quo praecepto ab iis diligentissime observato; G V, 35. Germani quam nacti erant praedam in occulto relinquunt; G VI, 35, b. quo praesidio tuto et libero senatus, quae vellet, decernere auderet; C I, 2. quo proelio sublati Helvetii; G I, 15. quo proelio facto; G III, 6. quo proelio bellum Venetorum ... confectum est; G III, 16. quo proelio duobus milibus militum amplius amissis; A 43. in quo proelio Pacidius graviter pilo ... ictus (est); Af 78, b. in quo proelio adversariorum ceciderunt CXXIII; H 15. a. d. III Nun. Mart. proelium ad Soricam quod factum est; H 27. in quo proelio ceciderunt milia hominum circiter XXX; H 31, b. ſ. calamitatee. qua pronuntiatione facta; C II, 25, b. cuius provinciae ab ea parte, quae libera appellabatur, Menedemus ... missus legatus; C III, 34. quae provincia superioribus mensibus retenta ... cum laude erat; A 42, a. quas in provincias regionesque (Caesar) venisset, eas ita relinquere constitutas, ut ..; A 65, a. cuius provinciae civitates omnes evocat Tarsum; A 66. quo pudore adducti; C III, 60. — cui rationi contra homines barbaros atque imperitos locus fuisset, hac ..; G I, 40, c. quas regiones Menapii incolebant; G IV, 4. quibus regionibus quattuor reges praeerant; G V, 22. quae regio totius Galliae media habetur; G VI, 13, b. qua regione Vatinius insequens navigabat; A 45. in quas quisque poterat regiones pervenire; Af 52. ſ. provincia; A 65, a. quae res .. latus unum castrorum ripis fluminis muniebat; G II, 5. quae res ... vires alit; G IV, 1. magno usui nostris fuit; G IV, 25. omnem dubitationem adventus legionum expulit; G V, 48. hostes ad insequendum tardabat; G VII, 67. quae res ... tamen stultas cogitationes incitabat barbarorum; G VIII, 10. magnas difficultates exercitui Caesaris attulit; C I, 48, a. omnium rerum copia complevit exercitum; C II, 25, b. eorum perterritos animos confirmavit; C II, 36. tamen fortasse aliquem reciperet casum; C III, 51, b. nota erat Pompeio, delata per Allobrogas perfugas; C III, 63, a. in dies confirmatiorem eius (Caesaris) exercitum efficiebat; C III, 84. apud milites largitiones auxit; C III, 112, c. incendit dolore milites equitesque nostros; A 29. cum animadversa esset; Af 6. aliter adversariis cecidit; Af 52. quid utilitatis haberet, Caesarem non fallebat; Af 56. eius (Caesaris) impetum retardavit; Af 68. Caesarem non fefellerat; Af 75. cum ad maiorem contentionem venisset; H 5. secundum nostris efficiebat proelium; H 24. maxime impediebat; H 33. eorum vitae fuit subsidio; H 40, b. magno erat adiumento oppidanis; H 41. quae quidem res Caesari non minorem quam ipsa victoria voluptatem attulit; G I, 53. quae quidem res ad negotium conficiendum maxime fuit opportuna; G III, 15. quae tamen ex parte res ad salutem exercitus pertinebat; G VI, 34, a. quae fere res ... futuri temporis timore ingravescere consuevit; C I, 52. quam rem et paucis contigisse et pro magnis hominum officiis consuesse tribui docebat; G I, 43, a. quam rem sicuti cetera celeriter feliciterque confecit; G VIII, 46, a. quam ad rem multum humilitas adiuvat; G V, 1. unius rei summam facultatem habebant; G III, 12. sunt longe peritissimi Aquitani; G III, 21. nulla est occultatio; G VI, 21. fuerint ipsi imperiti; G VII, 29. testes ipsos haberet; G VII, 29. timore exterriti (Romani); G VII, 77, c. si exemplum non haberemus, tamen ..; G VII, 77, d verisimilis causa afferebatur, quod ..; G VIII, 1. cuius rei causa venerat; C I, 3. magnam partem laudis atque existimationis ad Libonem perventuram; C I, 26, b. opinio tolli non poterit; C III, 18. summa erat ex Epiro copia; C III, 47. deformitate atque indignitate legiones ... ad eum (Marcellum)

concurrerunt, nt ..; A 60. subita trepidatio magnum terrorem attulit nostris; A 75. cuius tamen rei maiur nostra qnam reliquorum est admiratio; G VIII, pr. b. cuius modo rei nomen reperiri poterat, hoc satis esse ad cogendas pecunias videbatur; C III, 32, a. cuius si rei facultas esset; A 61. oni rei parum diligenter ab iis erat provisum; G III, 18. cui rei propter animi mollitiem studere omnes videret; G VII, 20, b. cui rei missis ad Caesarem legatis auxilium ab eo petebant; C III, 9, b. qua re animadversa; G V, 34. VII, 67. C I, 83. II, 6, b. 35, b. III, 97. ⤫. animum adversa; C I, 80. cognita; G V, 7. VII, 34. VIII, 4. 19, b. 36. C I, 43. 73. A 56. ex complnribus cognita; G VIII, 36. per exploratores cognita; C I, 62. qua cognita re; A 38. comperta; A 10. concessa; G III, 18. impetrata; G III, 21. C III, 97. nuntiata; G IV, 37. V, I. 7. VII, 7. 18. 67. per exploratores nuntiata; G VII, 11, b. qua re Caesariani gravi annona sunt confliotati; Af 24. vgl. **quare**, S. 862, b. qua de re Caesar per indicem certior factus; Af 65. qua ex re futurum, uti totius Galliae animi a se averterentur; G I, 20. qua ex re fieri, nti ... magnam sibi auctoritatem ... sumerent; G II, 4, a. qua ex re factiones dissensionesque nascuntur; G VI, 22. qua ox re Caesar commotus; Af 46. qua quidem ex re hominum multitudo cognosci potuit; G V, 42. ex qua re subito in terrorem converso equitatu Numidarum; Af 40. qua in re Caesar ... privatas iniurias ultus est; G I, 12. qua in re admodum fuit militum virtus laudanda; G V, 8. qna in re summa felicitas ... Fabium consequitur; G VIII, 31. qua in re omnium suorum vitae consulendum putarint; C I, 85, a. quae res etsi nihil ad levandas iniurias pertinere videbantur; C I, 9, a. quarum rerum magnam partem temporis brevitas ... impediebat; G II, 20. a nostris propter paucitatem fieri nihil poterat; G III, 4. illo tempore nihil factum; C I, 7, b. nihil omnino acciderat; C II, 43. quibus rebus quam maturrime occurrendum pntabat; G I, 33. quibus rebus nox maxime adversaria est; C II, 31, b. quibus rebus neque tum respondendum Caesar existimavit neque ..; C III, 17. quibus rebus animadversis; C III, 107. auditis; G VII, 61. cognitis; G I, 19. IV, 30. VI, 2. VII, 18. 56. VIII, 27. C I, 7, a. 12. 21. III, 43. 101, a. Af 25. 31, a. 33. 55. 65. cognitis ex perfugis et captivis; G VII, 72. quibus rebus .. ex perfugis cognitis; Af 62. qnibus cognitis rebus; C III, 40, 103. quibus comparatis rebus; C II, 1. confectis; G VII, 13, C I, 76. II, 22. quibus confirmatis rebus; C I, 74, a. effectis; C III, 80, b. gestis; G VIII, 46, a. facile a Caesare impetratis; Af 33. Romam nuntiatis; C I, 14. nuntiatis Afranio; C I, 75. paene perfectis; C I, 30, b. quibus rebus accidit, nt pauci milites ... incolumes pervenirent; C II, 44. adductus Caesar non exspectandum sibi statuit; G I, 11. adductus ... Q. Pedium et Q. Fabium Maximum de suo adventu facit certiores; H 2. attenuati oppido perquam ‖ [per]quam ‖ pauci sub pellibus acquiescebant; Af 47. neque nunc se ... postulare, quibus rebus opes augeantur suae; C I, 85, b. coërceri milites et in officio contineri soleant; C I, 67. coacti Menapii legatos ... mittunt; G VI, 6. Caesar vehementer commotus maturandum sibi existimavit; G I, 37. commoti legati milites ex opere deducunt; C II, 13. maxime hostis conterretur; H 31, a. nostri usu docti; C III, 50. quibus est rebus effectum, nti ... possent; C III, 112, b. controversias minui posse sperarent; G V, 26. Scipio ... mirari et requirere; Af 35, a. perfectum est, nt ... acciperet; C III, 77. permotus Caesar Brundisium ... scripsit; C III, 25. nostri perterriti; G IV, 24. perterritis animis adversariorum; C I, 61. perterritos civis Romanos eius provinciae ... polliceri coëgit; C II, 18, a. perterritus Varro; C II, 20, b. perturbatis nostris novitate pugnae; G IV, 34. numquam tanta suppeteret ... victoriae fiducia, ut ..; Af 31, b. et hostes terreri et suos incitari existimaverunt; C III, 92. quibus illi (equites) rebus permoti universi Caesarem adierunt; C III, 59. quibus accidit rebus, nt ... possent; C III, 79, b. quibus de rebus Caesar ab Crasso certior factus; G III, 9, a. do quibus rebus Servilius consul ad senatum rettulit; C III, 21. quibus ex rebus sibi eam dignitatem ... conciliavit; Af 22. quibus ex rebus Caesar vehementer commovebatur; Af 72. quibus ex rebus largiter erat consecutus; Af 72. quibus in rebus prolationem diei donationem esse dicebant; C III, 32, b. quibus in rebus nonnullae civitates sua sponte auxilia mittebant; H I. pro quibus rebus hortatur ac postulat, ut rempublicam suscipiant; C I, 32, b. — qua significatione qui in oppido obsidebantur de suo adventu cognoscere possent; G VII, 81. ad quarum initium silvarum cum Caesar pervenisset; G III, 28. quod spatium est milium passuum circiter centum LX; G VII, 3. quo spatio plures rem posse casus recipere intellegebant; C I, 78. qua spe adducti Germani latius vagabantur; G IV, 6. quam ad spem multum eos adiuvabat, quod ..; G VII, 55, b. qua spe nonnulli ... postero die ad murum opus facere coeperunt; H 13, a. ipse (Caesar) praesentem inopiam quibus poterat subsidiis tutabatur; C I, 52. cohortes in acie LXXV constitutas habebat, quae summa erat milium XXII; C III, 89. quibus supplicibus venia data; Af 92. quod qnidem supplicium gravius morte cives Romani subissent; A 70. — quod tempus inter eos committendi proelii convenerat; G II, 19. quem timorem Caesaris adventus sustulit; G VI, 41. quo timore perterriti Galli ... consilio destiterunt; G VII, 26. Sabinus quos in praesentia tribunos militum circum se habebat ... se sequi inbet; G V, 37. — quae vis tempestatis ita obscurabat, ut vix proximum agnoscere possent; H 3, b. ſ. celeritas; G VI, 40. vox: ſ. consultum.

b. **mit Zusatz von Adjectiven und Zahlwörtern:** quarum alterius rei copiam exiguam, alterius nullam omnino facultatem habebat; A 1. quae diversae navigationes numquam nno tempore adversis ventis praecluderentur; A 8. precibus eorum, qui frequentes concurrissent hospites atque amici Deiotari ad deprecandum; A 68. quae naves ventum secundum nactae ... incolumes pervenerunt; Af 34. qua nova re oblata; C II, 12. quarum omnium rerum summa erat capitum Helvetiorum milia CCLXIII; G I, 29. quibus omnibus rebus permoti equites Treveri ... domum contenderunt; G II, 24. quarum rerum omnium nostris navibus casus erat extimescendus; G III, 13, b. qui Cantium incolunt, quae regio est maritima omnis; G V, 14. quibus omnibus rebus hostes invitati copias traducunt; G V, 51. quarum omnium rerum maxime admirandum videbatur, quod ..; G VI, 42. quibus rebus omnibus sublatus (Curio) nihil contra se regem ausurum existimabat; C II, 37. quibus omnibus rebus perturbati milites nostri cohortium trium; A 20, b. quae copiae celeriter omnes iussu Domitii Comana convenerunt; A 34, b. quae .. (quisque) prima signa conspexit, ad haec constitit; G II, 21. quae primae copiae flumen a Delta transire potuerunt; A 27. quae primae naves subsequebantur; A 45. ſ. a. pars; G II, 21. quod ‖ sed ‖ proprium gaudium [bellantibus] fortuna tribuere non decrevit; Af

61, b. quo secundo equestri proelio facto; Af 61, b. eos ..., qui in praesidiis relicti eni milites fuissent; Af 11. quod unum genus tegimenti aliis locis erant experti nullo telo neque tormento traici posse; C II, 9, b. cui uni rei tamen invenerat remedium; Af 72.

2. **Genetiv:** quod habet Brundisii copiarum; F 20. quod esset acceptum detrimenti, cuiusvis potius quam suae culpae debere tribui; C III, 73, b. frumenti quod subito potuerunt navibus evexerunt; G VII, 55, b. frumenti quo inventum est in publicum conferunt; C I, 36. Lisso Parthinisque et omnibus castellis quod esset frumenti conquiri iussit; C III, 42. huic rei quod satis esse visum est militum reliquit; G V, 2. navium quod ubique fuerat in unum locum coëgerant; G III, 16. quod praeterea navium longarum habebat, quaestori, legatis praefectisque distribuit; G IV, 22. quod penes eum est pecuniae tradit; C II, 20, b. f. 1, a. equites; H 32, a. quod fuit roboris duobus proeliis Dyrrhachinis interiit; C III, 87.

3. **Pronomina, Adjectiva, Zahlwörter:** cuius absentis rationem haberi proximis comitiis populus iussisset; C I, 9, a. Dioscorides et Serapion, qui ambo legati Romae fuerant, C III, 109. qui .. eos (equites) armati ex praesidio secuti sunt; C III, 28, b. quae quisque eorum (militum) carissima haberet; G V, 33. quibus (nostris) ... perpetuo esset iisdem in vallo permanendum; G VII, 41. qui eorum ipse sua bona redemisset; Af 90. quibus miseris ea res parvo praesidio fuit; Af 85, b. qui si maxime nocentes sunt multati, tamen ..; A 55. notus: f. 1, a. municeps. omnes: f. **omnis**, B, 4 (9 St.) S. 720, a. primi: vgl. C, III. ie; G VII, 27. ita qui unus ex omnibus eo proelio bene rem gessit, solus ... perit; A 25, b. quod utrumque large palus praebere poterat; A 1.

II. **prädicativ:** ea, quae secuta est, hieme, qui fuit annus Gneo Pompeio, Marco Crasso consulibus; G IV, 1. Cordubam, .. quod eius provinciae caput esse existimabatur; H 3, a. Tauroënta, quod est castellum Massiliensium, ad Nasidium perveniunt; C II, 4. quae fuit causa, quare (Treveri) toto abessent bello; G VII, 63. quod ... initio locum tumulumque tenuissent, quae causa pugnandi fuerat; C I, 47. Aulercos, Redones, quae sunt maritimae civitates; G II, 34. Carmonenses, quae est longe firmissima totius provinciae civitas, ... per se cohortes eiecit; C II, 19. pars erat, quae legatos ... miserat, pars erat, qui Pompeianarum partium fautores essent; H 37. pontones, quod est genus navium Gallicarum, Lissi relinquit; C III, 29. vexillum proponendum, quod erat insigne, cum ad arma concurri oporteret; G II, 20. tametsi (Haedui) dextris humeris exsertis animadvertebantur, quod insigne pacatum esse consuerat; G VII, 50, a. cohortes quasdam, quod instar legionis videretur; C III, 66. ad occupandum Vesontionem quod est oppidum maximum Sequanorum; G I, 38. Litavicum Bibracti ab Haeduis receptum, quod est oppidum apud eos maximae auctoritatis: G VII, 55, a. Alesiam, quod est oppidum Mandubiorum, iter facere coepit; G VII, 68. ad Aeginium, quod est oppidum oppositum Thessaliae, Caesari venienti (Domitius) occurrit; C III, 79, b. Caesar Gomphos pervenit, quod est oppidum primum Thessaliae venientibus ab Epiro; C III, 80, a. omnes Belgas, quam tertiam esse Galliae partem dixeramus, ... coniurare; G II, 1. taleae ... defigebantur; quos stimulos nominabant; G VII, 73, b. pecora, quod secundum poterat esse inopiae subsidium, finitimae civitates longius removerant; C I, 48, b. etesiis, .. qui navigantibus Alexandria sunt adversissimi venti; C III, 107.

B. **verbunden und zurückbezogen:** qui omnes fere iis nominibus civitatum appellantur, quibus orti ex civitatibus eo pervenerunt; G V, 12. ut ... clamor oreretur, quo clamore significatio victoriae ... fieret; G V, 53. diem dicunt, qua die ad ripam Rhodani omnes conveniant; G I, 6. diem instare, quo die frumentum militibus metiri oporteret; G I, 16. dies ... appetebat septimus, quem ad diem Caesar ... reverti constituerat; G VI, 35, a. V primis diebus, quibus haberi senatus potuit, qua ex die consulatum iniit Lentulus; C I, 5. quibus (navibus) effectis armatisque diebus xxx, a qua die materia caesa est; C I, 36. complures .. minores subiectae insulae existimantur; de quibus insulis nonnulli scripserunt ..; G V, 13. erant omnino itinera duo, quibus itineribus domo exire possent; G I, 6. quod (Curio) tribunus plebis legem promulgaverat, qua lege regnum Iubae publicaverat; C II, 25, b. ultra eum locum, quo in loco Germani consederant; G I, 49. loci natura erat haec, quem locum nostri castris delegerant; G II, 18. iter in ea loca facere coepit, quibus in locis esse Germanos audiebat; G IV, 7. quos in insidiis eo loco collocaret, quem in locum ... Romanos missuros suspicaretur; G VIII, 17. Caesar irridebat ... eo loco militum coartationem, quem in locum nemo sanus hostis subiturus esset; A 74. musculum ... facere instituerunt; cuius musculi haec erat forma; C II, 10. huius adventum L. Caesar filius cum x longis navibus ad Clupeam praestolans, quas naves Uticae ex praedonum bello subductas P. Attius reficiendas ... curaverat; C II, 23. inter bina castra palude interiecta contendebatur; quam tamen paludem nonnumquam .. nostra auxilia ... transibant; G VIII, 10. pulverem ... in ea parte videri, quam in partem legio iter fecisset; G IV, 32. omnes ad portum Itium convenire iubet, quo ex portu commodissimum in Britanniam traiectum esse cognoverat; G V, 2. in eum se portum victor recepit, quo ex portu classis Octavi ad dimicandum processerat; A 47. quae (legio) praesidia tueretur, ex quibus praesidiis quintadecima deducebatur; G VIII, 54. ut semel Gallorum copias proelio vicerit, quod proelium factum sit ad Magetobriam; G I, 31, d. omnibus rebus iis confectis, quarum rerum causa traducere exercitum constituerat; G IV, 19. naves iubet ... signum ... sum observare, quo signo dato ... hostibus aversis incuterent terrorem; Af 80. tabulae repertae sunt ..., quibus in tabulis nominatim ratio confecta erat; G I, 29. constituit ... in vico Veragrorum ... hiemare; qui vicus ... altissimis montibus undique continetur; G III, 1.

C. **zurückbezogen: a. in gleichem Genus und Numerus; I. Eigennamen: 1. Personennamen:** qui (Acco) princeps eius consilii fuerat; G VI, 4. 44. eundem Achillam, cuius supra meminimus; C III, 108. qui (Achillas) veterano exercitui praeerat; A 4. loquuntur ... cum M.' Acilio et Statio Murco legatis; quorum alter oppidi muris, alter praesidiis terrestribus praeerat; C III, 15. Adiatunnus, qui summam imperii tenebat; G III, 22. Afranius et Petreius et Varro, legati Pompei, quorum unus Hispaniam ..., *alter* ..., tertius ... obtinebat; C I, 38. cuius (Afranii) adventu nuntiato; C I, 40, b. Petreius atque Afranius .... quorum discessu liberam nacti milites colloquiorum facultatem; C I, 74, a. incidit in Faustum Afraniumque, qui eam manum habebant, quae Uticam diripuerat; Af 95. Alieno praetori, qui Siciliam obtinebat, ... praecipit; Af 2. detestatus Ambiorigem, qui eius consilii auctor fuisset; G VI, 31. ab Ambiorige et Cato-

volco; qui, cum ... praesto fuissent, ... suos concitaverunt; G V, 26. quem (Ambiorigem) perterritum ac fugientem cum redigi posse in suam potestatem desperasset; G VIII, 24. legatos Iccium et Andocumborium ... miserunt, qui dicerent ..; G II, 3. cui (Commageno Antiocho) magna Pompeius praemia tribuit; C III, 4, b. qui (Antistius Turpio) fidens viribus ... agitare coepit; H 25, a. Marcus Antonius et Gaius Trebonius legati, quibus hae partes ad defendendum obvenerant; G VII, 81. *qui* (Antonius) virtute militum confisus scaphas ... cratibus pluteisque contexit; C III, 24. qui (M. Antonius) proximum locum praesidiorum tenebat .... cuius adventus Pompeianos compressit; C III, 65. in his fuit Ariovistus, qui naviculam deligatam ad ripam nactus ea profugit; G I, 53 cuius (Arsinoës) nomine diu regnasse impotenter Ganymeden docuimus; A 33. qui (Lucretius, Attius Pelignus) id oppidum VII cohortium praesidio tenebant; C I, 18. qui (Attius Varus) ad Auximum ... amissis cohortibus ... in Africam pervenerat; C I, 31. (ceciderunt) Labienus, Attius Varus, quibus occisis utrisque funus est factum; H 31, b. vgl. Varus. — qui (Titus **Balventius**) superiore anno primum pilum duxerat; G V, 35. qui (Bibulus) de servis liberisque omnibus ... supplicium sumit; C III, 14. qui (Boduognatus) summam imperii tenebat; G II, 23. qui (Brutus) classi praeerat; G III, 14, a. — qui (**Caecilius** Niger) bene magnam manum Lusitanorum haberet; H 35. magnam Caesarem iniuriam facere, qui suo adventu vectigalia sibi deteriora faceret; G I, 36. qui (Caesar) nisi decedat; G I, 44, d. cuius (Caesaris) adventu spe illata militibus; G II, 25. ut ... ipsum Caesarem, cuius ductu saepenumero hostes superassent, praesentem adesse existimarent; G VII, 62, a. cuius (Caesaris) oratione confirmatus Lentulus; C I, 22. cuius (Caesaris) orationem legati domum referunt; C I, 35. Cn. Pompeium et C. Caesarem ...; quorum alter agros ... concesserit, alter ..; C I, 35 cuius (Caesaris) adventu audito; C III, 12. cuius (Caesaris) advento cognito; C III, 30, b. qui (Caesar) eum animadvertisset ..; C III, 65. quem (Caesarem) si non expulissent; A 3. ut ... alii morari Caesarem dicerent, quin ‖ qui non ‖ naves conscendere iuberet; A 7. qui (Caesar) duabus de causis eo die dimicare nolebat; A 10. qui (Caesar) ultro consuesset bellum inferre; Af 35, a. cui (Caesari) in itinere fit obvius L. Caesar; Af 89. ac L. Caesar adolescens venit, cuius pater Caesaris erat legatus; C I, 8. qui (Lucius Caesar) tum ei (Catoni) pro quaestore fuerat; Af 88, a. cui (L. Caesari) Caesar facile ... (vitam) concessit; Af 89. Q. Calenum legatum cum legionibus reliquit, qui iustis itineribus subsequeretur; G VIII, 39. M. Calidius, qui censebat, ut ..; C I, 2. qui (Calpurnius Salvianus) profitetur indicium; A 55. qui (Camulogenus) prope confectus aetate tamen ... ad eum est honorem evocatus; G VII, 57. C. Caninium Rebilum legatum, qui in illis regionibus erat; G VIII, 24. a Caninio proconsule, qui eum (C. Vergilium) obsidebat, fide accepta; Af 93. cuius (Cassivellauni) fines a maritimis civitatibus flumen dividit; G V, 11. qui (Cassius) Caesaris nomine maioribus viribus uti videbatur; A 58. persuadet Castico, ... cuius pater regnum ... obtinuerat; G I, 3. qui (M. Cato) Uticae praeerat; Af 22. 36. qui (Cato) cum anima nondum expirata concidisset; Af 88, b. quem (Catonem) Uticenses ... sepultura afficiunt; Af 88, b. quo (Catone) interfecto; Af 88, b. qui (Catuvolcus) una cum Ambiorige consilium inierat; G VI, 31. Cavarillus, qui ... pedestribus copiis praefuerat; G VII, 67. Cavarinum, quem Caesar apud eos rogem constituerat, cuius frater Moritasgus ... cuiusque maiores regnum obtinuerant; G V, 54. qui (P. Caecilius) castris antea Pompei praepositus esset; H 32, b. ad Ciceronem aut ad Labienum .., quorum alter milia passuum circiter quinquaginta alter paulo amplius ab iis abait; G V, 27, b. Cicero, qui ... milites in castris continuisset; G VI, 36. Indutiomarus et Cingetorix; e quibus alter ... ad eum venit; G V, 3. quem (Cingetorigem) supra demonstravimus Caesaris secutum fidem ab eo non discessisse; G V, 56. quem (Cingetorigem) ab initio permansisse in officio demonstravimus; G VI, 8, b. quae (Cleopatra) manserat in fide praesidiisque eius (Caesaris); A 33 quem (Clodium) ab illo (Scipione) traditum initio et commendatum in suorum necessariorum numero habere instituerat; C III, 57. quem (Commium) ipse Atrebatibus superatis regem ibi constituerat, cuius et virtutem et consilium probabat et quem sibi fidelem esse arbitrabatur, cuiusque auctoritas in his regionibus magni habebatur; G IV. 21. quem (Commium) supra demonstraveram a Caesare in Britanniam praemissum; G IV, 27. Commius Atrebas, de quo ante dictum est; G IV, 35. quem (Commium) profectum ad auxilia Germanorum arcessenda docui; G VIII, 10. quem (Commium) timor prohibebat cuiusquam fidei suam committere salutem; G VIII, 23. quem (Commium) quia non arbitrabatur vocatum in castra venturum; G VIII, 23. qui (Commius) post illam vulnerationem ... semper ad omnes motus paratus suis civibus esse consuesset; G VIII, 47. cuius (Commii) postulationem Antonius cum iudicaret ab iusto nasci timore; G VIII, 48, c. P. Considius, qui rei militaris peritissimus habebatur; G I, 21. qui (Considius Longus) Adrumeti cum duabus legionibus ... praeerat; Af 33. qui (Considius) Acillam * ... obsidebat; Af 43. Q. Ligario, C. Considio filio, qui tum ibi fuerant, vitam concessit; Af 89. qui (Considius) Thisdrae cum familia sua ... praeerat; Af 93. quem (Considium) Gaetuli, sui comites, ... concidunt; Af 93. Convictolitavem, qui per sacerdotes ... esset creatus, potestatem obtinere iussit; G VII, 33. cui (Convictolitavi) magistratum adiudicatum a Caesare demonstravimus; G VII, 37. Coponius, qui Dyrrhachi classi Rhodiae praeerat; C III, 26. fortiter repugnante P. Cornelio, evocato Scipionis, qui ibi praeerat; Af 76. Q. Titurius et L. Cotta legati, qui in Menapiorum fines legiones duxerant; G IV, 38. Cotta, qui cogitasset haec posse in itinere accidere; G V, 33. Cottae .. et Titurii calamitatem, qui in eodem occiderint castello, ante oculos ponunt; G VI, 37. cuius (Coti) frater Valetiacus proximo anno eundem magistratum gesserit; G VII, 32. Cotus, praefectus equitum, qui controversiam cum Convictolitavi proximis comitiis habuerat; G VII, 67. id eum animadvertisset Publius Crassus adolescens, qui equitatui praeerat; G I, 52. quem (Crassum) cum legione una miserat ad Venetos; G II, 34. cuius (Crassi) adventu cognito; G III, 20. nuntium ... ad M. Crassum quaestorem mittit, cuius hiberna aberant ab eo milia passuum XXV; G V, 46. qui (Crastinus) superiore anno apud eum (Caesarem) primum pilum in legione X duxerat; C III, 91. cuius (Crastini) mentionem supra fecimus; C III, 99. cuius (Curionis) adventu cognito; C I, 12. — mittitur L. **Decidius** Saxa cum paucis, qui loci naturam perspiciat; C I, 66. qui (C. Decimius) ibi cum grandi familia praeerat praesidio commeatui; Af 34. contra quem (Deiotarum) Caesar cum plurima sua commemorasset officia; A 68. cum Deiotarus, qui (auxilia) dedisset, tamen si satisfecisset; A 69. Dioscorides

et Serapion, qui ambo legati Romae fuerant ..., ad Achillam pervenerunt. quos ille ... corripi atque interfici iussit; quorum alter ... pro occiso sublatus, alter interfectus est; C III, 109. qui (Didius) classi praefuisset; H 37. quem (Didium) supra demonstravimus; H 40, a. qui Divico) bello Cassiano dux Helvetiorum fuerat; G I. 13. qui (Divitiacus) .. magnae partis harum regionum ... imperium obtinuerit; G II, 4, b. ducem suum Domitium, cuius spe atque fiducia permanserint; C I, 20. qui (Domitius) dies complures castris Scipionis castra collata habuisset; C III, 79, a. cui (Domitio Calvino) Caesar Asiam finitimasque provincias administrandas tradiderat; A 34, a. qui (Drappes) ... commeatus Romanorum interceperat; G VIII, 30. quem (Drappetem) captum esse a Caninio docui; G VIII, 44. Dumnorigi Haeduo, ... qui eo tempore principatum in civitate obtinebat, ... persuadet; G I, 3. de quo (Dumnorige) ante ab nobis dictum est; G V, 6. qui (Duratius) perpetuo in amicitia manserat Romanorum; G VIII, 26. — Egus, ... qui principatum in civitate multis annis obtinuerat; C III, 59. Allobroges, Raucilli atque Egi familiares, quos perfugisse ad Pompeium demonstravimus; C III, 79, b. Eporedorigem et Viridomarum, quos illi interfectos existimabant; G VII, 40. Eporedorix, quo duce ante adventum Caesaris Haedui cum Sequanis bello contenderant; G VII, 67. hic (Euphranor) ... delectus est ab Rhodiis, qui imperium classis obtineret. qui ubi Caesaris || cessari, al. || animum advertit; A 15. sine quo (Euphranore) nulla umquam dimicatio maritima, nulla etiam parum feliciter confecta erat; A 25, b. cui (Euphranori) subsidium nemo tulit; A 25, b. — cuius (Fabii) praeceptis ut res gereretur; G VIII, 28. Fabius Maximus, quem ad Mundam † praesidium oppugnandum reliquerat; H 41. qui (Fufius) rei frumentariae iussu Caesaris praeerat; G VII, 3. huic officio praepositus erat Fufius Calenus legatus, qui celeritatem ... adhiberet; C III, 8. qui (Q. Fulginius) ... ex inferioribus ordinibus in eum locum pervenerat; C I, 46. — cuius (Gabinii) ... subita mors in magnam spem Octavium adduxit provinciae potiundae; A 43. qui (Gallonius) eo procurandae hereditatis causa venerat missus a Domitio; C II, 18, a. qui (Gutruatus) etsi ne civibus quidem suis se committebat, tamen ..; G VIII, 38. — qui (Iccius) tum oppido praefuerat; G II, 6. qui (rex Indo) cum equitatu suas copias adduxerat; H 10. qui (Indutiomarus) iam ante inimico in nos animo fuisset; G V, 4. Indutiomarus, qui postero die castra Labieni oppugnare decreverat, noctu profugit; G V, 53. quem (regem Iubam) .. oppidani ... oppido probibuerunt; Af 91, a. Quintus Iunius ... quidam, qui iam ante missu Caesaris ad Ambiorigem ventitare consuerat; G V, 27, a. qui (L. Iunius Paciaecus) cum ad Cn. Pompei praesidia venisset; H 3, b. qui (Iunius) in cuniculo fuisset; H 16, b. — cuius (Labieni) adventu ab hostibus cognito; G VII, 57. Labienus ... altercari cum Vatinio incipit. quorum mediam orationem interrumpunt subito undique tela immissa; C III, 19, b. qui (D. Laelius) commeatus ... importari in oppidum prohibebat; C III, 40. qui (Lentulus Spinther) Caesaris adventu cognito profugit ex oppido; C I, 15, a. a quo (Lentulo Spinthere) factus Vibullius certior; C I, 15, b. cuius (Lentuli) orationem Caesar interpellat; C I, 22. qui (P. Lentulus) superiore anno consul fuerat; C III, 102, b. quem (Libonem) ubi Caesar intellexit praesentis ... inopiae vitandae causa omnem orationem instituisse; C III, 17. adhibito Libone et L. Lucceio et Theophane, quibuscum communicare de maximis rebus Pompeius consueverat; C III, 18. captus est ... P. Ligarius Afranianus, quem Caesar in Hispania cum reliquis dimiserat; quem ... Caesar iussit necari; Af 64. qui (Liscus) summo magistratui praeerat, quem vergobretum appellant Haedui; G I, 16. quem (Lucterium) ... facere ... voluisse impetum cognitum est; G VIII, 30. Lucterius, qui fortunae illius periculum fecerat; G VIII, 34. quem (Lucterium) profugisse ex proelio scripsi; G VIII, 44. qui (Lycomedes) regio Capadocum genere ortus ... sacerdotium id repetebat; A 66. — Mandubracius adolescens ..., cuius pater in ea civitate regnum obtinuerat; G V, 20. ut Mandubracium ... mittat, qui praesit imperiumque obtineat; G V, 20. qui (Marcellus) sibi omnem dignitatem ex Caesaris invidia quaerebat; G VIII, 53. qui (Marcellus) se Caesaris causam defensurum profitebatur; A 59. tribunus militum qui (Q. Marcius) fuisset Pompei; H 11. subicitur etiam L. Metellus, tribunus plebis, ab inimicis Caesaris, qui hanc rem distrahat; ... cuius cognito consilio; C I, 33. mittere .. Marcum Metium, qui hospitio Ariovisti utebatur; G I, 47. qui (Milo) Clodio interfecto eo nomine erat damnatus; C III, 21. qui (C. Minucius Reginus) ei oppido praeerat; Af 68. *a* quo (Mithridate) rem feliciter celeriterque gestam in Aegypto supra scripsimus; A 78. — quem (Octavium) tamen diutius in rebus secundis ... virtus Vatini versari passa non est; A 43. M. Orfium, quem mihi commendas; F 11. Otacilius Crassus, qui Lissi praeerat; C III, 28, a. — in interiorem Galliam qui (legiones) deduceret, Quintum Pedium legatum misit; G II, 2. qui (Pharnaces) providisset, ne vinceretur; A 70. cuius (Pharnacis) aliquamdiu Caesar irridebat inanem ostentationem; A 74. cui (Pharnaci) nisi castrorum oppugnatio facultatem attulisset liberius profugiendi; A 76. clam quendam Philonem, illum, qui Pompeianorum partium fuisset defensor acerrimus; H 35. cuius (Pisonis) avus in civitate sua regnum obtinuerat; G IV, 12. pollicetur L. Piso censor sese iturum ad Caesarem, item L. Roscius praetor, qui de his rebus eum doceant; C I, 3. qui (L. Plancus) legionibus praeerat; C I, 40, b. cuius (Pompei Caesar) ipse honori et dignitati semper faverit; C I, 7, a. Pompeium, qui amissa restituisse videatur; C I, 7, b. qui (Pompeius) ... non necessarium bellum suscepisset; C I, 30, b. qui (Pompeius) si improbasset, cur ferri passus esset? C I, 32, a. Cn. Pompeius filius, qui classi Aegyptiae praeerat; C III, 40. cuius (Pompei) nomen multum poterat apud eas legiones; A 58. qui (Pompeius) castra in colle habebat; C III, 85. erat idem temporis Sex. Pompeius frater, qui cum praesidio Cordubam tenebat; H 3, a. cuius (Pompei) in adventum ... Caesar *cum* complura castella occupasset; H 6. cuius (Pompei) funestae laudes quoniam ad hanc fortunam reciderunt, ut ..; H 17. Sex. Pompeio, qui Cordubae fuisset, rem gestam refert; H 32, a. Tito Pulione, cuius opera proditum exercitum C. Antoni demonstravimus, e loco propugnante; C III, 67. — quem (Sextum Quintilium Varum) fuisse Corfini supra demonstratum est; C II, 28. — quem (Rebilum) Curio secum ex Sicilia duxerat; C II, 34, b. quem (Roscium) legioni tertiaedecimae praefecerat; G V, 53. M. Rufus, qui sententiam Calidii ... sequebatur; C I, 2. qui (Rutilius Lupus) Achaiam missus a Pompeio obtinebat; C III, 55. — Saburra, de quo ante erat auditum; C II, 38. qui (Salienus) M. Messalam legatum obsederat Messanae; Af 28. quem (Sallustium) paucis ante diebus missum a Caesare cum classe demonstravimus ... . cuius

adventu ..; Af 34. ibi relicto P. Saserna, fratre eins, quem Lepti, proximo oppido, reliquerat; Af 10. quem (Scaevam eentorionem) Caesar ... ad primipilnm se traducere pronuntiavit; C III, 53. cuius (Scipionis) copiae legionum VIII et equitnm III milium esse nuntiabantur; Af 20, b. Publius Sextins Baeulus, qni primum pilum ad Caesarem duxerat, cuius mentionem superioribus proeliis fecimus; G VI, 38. quem (Sextium legatum) minoribus castris praesidio reliquerat; G VII, 49. L. Staberius, qui ibi praeerat; C III, 12. se .. alterum fore Sullam ..., ad quem summa imperii redeat; C I, 4. quem (P. Sullam) discedens castris praefecerat Caesar; C III, 51, a. cuius (Sullae) advento facile sunt repulsi Pompeiani; C III, 51, a. cuius (Sullae) consilium reprehendendum non videtur; G III, 51, a. quem (L. Sullam) imitaturus non sum; F 18. qui (Surus) ... summam nobilitatem habebat solusqne ... permanserat in armis; G VIII, 45. — cuius (Tasgetii) maiores in sua civitate regnum obtinuerant; G V, 25. cuius (Teutomatl) pater ab senatn nostro amicus erat appellatus; G VII, 31. L. Titius, qui eo tempore tribunus militum in legione vernaeula fuerat; A 57, a. qnorum (Titiorum) patrem Caesar in senatum legerat; Af 28. Quintum Titurium Sabinum legatum ... mittit, qui eam manum distinendam euret; G III, 11. Titurins, qni nihil ante providisset; G V, 33. qui (L. Torquatus) iussu Pompei oppido praeerat; C III, 11. qui (Trebonius) eis (militibus) erat praepositus; G VI, 40. ea qui conficeret, C. Trebonium legatum relinqnit; G VIII, 11, a. qui (C. Trebonius legatus) ad oppugnationem Massiliae relictus erat; C II, 1. qui (Trebonius) his temporibus clementer et moderate ius dicendum existimabat; C III, 20. de cuius (Trebonii proconsulis) adventu ut cognovit Cassius; A 64. qui (Tullius Rufus) pilo traiectus ... interiit; Af 85, b. — per C. Valerium Procillum ..., cui summam omnium rerum fidem habebat; G I, 19. Galum Valerinm Procillum, ... cuius pater a Gaio Valerio Flacco civitate donatus erat; G I, 47. in eo fuit numero Valerius Flaccus, L. filius, eius, qui praetor Asiam obtinuerat; C III, 53. cuius (Auli Valgii) frater in castris Pompei fuisset; H 13, a. cuius (Vari) adventus inscius Caesar; Af 62. quem (Varum) Caesar in milibus passuum IV consecutus; Af 63. mittit P. Vatinium legatum ..., qui ea ... ageret; C III. 19, a. qui (Vatinius) Brundisio praeerat; C III, 100. Vercingetorix, ... summae potentiae adolescens, cuius pater principatum Galliae totius obtinuerat; G VII, 4, a. quem (Vercingetorigem) perterriti omnes Arverni circumsistunt; G VII, 8. C. Vergilius praetorius, qui Thapsi, oppido maritimo praeerat; Af 28. quem (Vergilium) postquam animadvertit responsum sibi non dare; Af 86. qui (Vertico) a prima obsidione ad Ciceronem perfugerat; G V, 45. Cicero ... Gallum ab eodem Verticone, quem supra demonstravimus, repetit; G V, 49. qui (Vertiscus) eum vix equo propter aetatem posset uti, tamen ..; G VIII, 12. quem (Vibullium Rufum) paucis ante diebus Corfinio captum ipse (Caesar) dimiserat; C I, 34. quem (L. Vibullium Rufum) a Pompeio missum in Hispaniam demonstratum est; C I, 38. hunc (L. Vibullium Rufum) ... Caesar idoneum iudicaverat, quem ... mitteret; C III, 10, a. quem (Vibullium) ingressum in sermonem Pompeius interpellavit; C III, 18. quem (Viridomarum) Caesar ab Divitiaco sibi traditum ... ad summam dignitatem perduxerat; G VII, 39. Gaium Volusenum Quadratum misit, qui eum (Commium) ... curaret interficiendum; G VIII, 23. erat attributus Antonio praefectus equitum C. Volusenus Quadratus, qui cum eo hibernaret; G VIII, 48, a.

2. **Völker-, Einwohner-, Klassennamen:** a. **Singular:** qui (Gallus) ubi pro perfuga ad eos (hostes) venit; G III, 18. Gallum ... repetit, qui litteras ad Caesarem deferat; G V, 49. — b. **Plural:** Aduatuci, de quibus supra scripsimus; G II, 29. qui (Aduatuci) erant eius regno finitimi; G V, 38. qui (Albici) in eorum (Massiliensium) fide antiquitus erant; C I, 34. de quibus (Albicis) supra demonstratum est; C I, 56. quorum (Alexandrinorum) perturbatione nostrorum animi adeo sunt incitati, ut ..; A 31. qui (Allobroges) nuper pacati erant; G I, 6. qui (Allobroges) trans Rhodanum vicos ... habebant; G I, 11. quorum (Allobrogum) mentes nondum ab superiore bello resedisse sperabat; G VII, 64. quos (Allobroges) perfugisse ad Pompeium supra docuimus; C III, 84. qui (Ambiani) se suaque omnia sine mora dediderunt; G II, 15. quorum (Apolloniatium) cognita voluntate; C III, 12. quibus (Arvernis et Rutenis) populus Romanus ignovisset neque in provinciam redegisset neque stipendium imposuisset; G I, 45. quibus (Arvernis) oppressis inopinantibus; G VII, 8. qnorum (Arvernorum) ille precibus permotus; G VII, 8. — solos .. esse (Belgas), qui ... Teutonos Cimbrosque intra fines suos ingredi prohibuerint; G II, 4, a. quorum (Belgarum) auxiliis ... (bella) sustentare consuerint; G II, 14. incusare reliquos Belgas, qui se populo Romano dedidissent; G II, 15. si Belgae, qnorum maxima virtus, Haedui, quorum auctoritas summa esset, exercitibus continerentur; G VIII, 54. qui (Bellovaci) cum se suaque omnia in oppidum Bratuspantium contulissent; G II, 13. qui (Bellovaci) ante erant per se infideles; G VII, 59. qui (Bellovaci) belli gloria Gallos omnes Belgasque praestabant; G VIII, 6. Bellovacos omnes, qui arma ferre possent, in unum locum convenisse; G VIII, 7. quibus (Biturigibus) id consilii fuisse cognoverint, ut ... circumsisterent; G VII, 5. qui (Bituriges) ... non potuerint contineri, quin ..; G VIII, 2. qui (Bituriges) primum adventum potuerant effugere Romanorum; G VIII, 3. Boios .. qui trans Rhenum incoluerant; G I, 5. Boii et Tulingi, qui ... agmen hostium claudebant; G I, 25. quibus (Boiis) illi agros dederunt quosque postea in parem iuris libertatisque condicionem ... receperunt; G I, 28. quos (Boios) ibi Helvetico proelio victos Caesar collocaverat Haeduisque attribuerat; G VII, 9. Boios atque Haeduos ...; quorum alteri ... non multum adiuvabant, alteri ..; G VII, 17, a. per quos (Brundisinos) re cognita; C I, 28. — qui (Cadurci) partim re frumentaria sublevare eos cupiebant, partim ..; G VIII, 34. Condrusos, Eburones, Caeroesos, Paemanos, qui uno nomine Germani appellantur; G II, 4, b. Calagurritani, qui erant cum Oscensibus contributi; C I, 60. qui (Carnutes) ... praesidium Genabi tuendi causa, quod eo mitterent, comparabant; G VII, 11, a. quos (Carnutes) intulisse bellum sibi querebantur; G VIII, 4. qui (Carnutes) saepe vexati numquam pacis fecerant mentionem; G VIII, 31. quorum (Carnutum) in civitate ... Caesar exposuit initium belli esse ortum; G VIII, 38. qui (Cimbri Teutonique) ... custodiam ... reliquerunt; G II, 29. in fines Eburonum et Condrusorum, qui sunt Treverorum clientes, pervenerant; G IV, 6. §. Caeroesi. quorum (Eburonum) pars maxima est inter Mosam ac Rhenum, qui sub imperio Ambiorigis et Catavolci erant; G V, 24. §. Caeroesi. Condrusi. quibus (Gaetulis) cum condicionem ferret, ut oppido excederent; Af 25. quorum (Numidarum Gaetulorumque) ex numero electis hominibus illu-

strioribus ... cohortatus ... mittit; Af 32. ex Gaetulis duos, quos arbitrabatur suis rebus amicissimos; Af 35, a. qui (Gaetuli) simul ad eum (Caesarem) sunt deducti; Af 35, a. complures Gaetuli, qui sumus clientes C. Mari; Af 35, a. qui (Gaetuli) collaudati a Caesare ... ad reliquos perfugas deducuntur; Af 35, b. ab nonnullis Gallis .., partim qui ... moleste ferebant, partim qui ... novis imperiis studebant, ... ab nonnullis etiam, ... qui minus facile eam rem ... consequi poterant; G II, 1. dat negotium Senonibus reliquisque Gallis, qui finitimi Belgis erant, uti ..; G II, 2. Gallos .., qui ea loca incolerent, (Belgas) expulisse; G II, 4, a. quorum (Gallorum) agros vexaverant; G IV, 15. quibus (Gallis) quoniam pro pietate satisfecerit; G V, 27, b. qui (Galli) ... fluminum petunt propinquitates; G VI, 30. qui (Galli) iam ante se populi Romani imperio subiectos dolerent; G VII, 1. quibus (Gallis) profligatis; G VII, 13. quorum (Gallorum) erant ad Caesarem plena fiduciae consilia perlata; G VIII, 9. quos (Gallos Germanosque) ibi A. Gabinius ... reliquerat; C III, 4. Galli Germanique, qui restiterant, ... circumventi; Af 40. qui (Galli Germanique) partim eius ||* eius|| auctoritatem erant ex Gallia secuti, partim ... se contulerant, nonnulli, qui ... gratiam ... praestare voluerant; Af 40. qui (Germani) trans Rhenum incolunt, quibuscum continenter bellum gerunt; G I, 1. qui (Germani) trans Rhenum incolunt; G I, 28. quid invicti Germani, qui inter annos XIV tectum non subissent, virtute possent; G I, 36. Germanos .., qui cis Rhenum incolant, sese cum his coniunxisse; G II, 3. qui (Germani) auxilio a Belgis arcessiti dicebantur; G III, 11. a quibus (Germanis) cum paucorum dierum iter abesset; G IV, 7. quos (Germanos) sibi Caesar oblatos gavisus illos retineri iussit; G IV, 13. qui (Germani) omnibus rebus subito perterriti; G IV, 14. quorum (Germanorum) timor cum fremitu et concursu significaretur; G IV, 14. Germani, qui auxilio veniebant; G VI, 8, b. Segni Condrusique, ex gente et numero Germanorum, qui sunt inter Eburones Treverosque; G VI, 32. neve omnium Germanorum, qui essent citra Rhenum, unam esse causam indicaret; G VI, 32. qui (Germani) eo consilio Rhenum transierant, ut ..; G VI, 42. quorum (Germanorum) ... multitudo esset infinita; G VIII, 7. quos (Germanos) propterea Caesar traduxerat Rhenum, ut ..; G VIII, 13. Commius Atrebas ad eos confugit Germanos, a quibus ... auxilia mutuatus erat; G VIII, 21. qui (Germani) nullis adversus Romanos auxilia denegabant; G VIII, 45. ſ. Galli; C III, 4, b. Af 40. — qui (Haedui) ... plurimum ante in Gallia potuissent; G I, 31, b. quos (Haeduos et Remos) praecipuo semper honore Caesar habuit; G V, 54. adeunt per Haeduos, quorum antiquitus erat in fide civitas; G VI, 4. Bituriges ad Haeduos, quorum erant in fide, legatos mittunt; G VII, 5. quos (Haeduos) Caesar ab dextra parte ... miserat; G VII, 50, a. Haeduis Segusiavisque, qui sunt finitimi provinciae, decem milia peditum imperat; G VII, 64. quorum (Haeduorum) in omni Gallia summam esse auctoritatem sciebat; G VIII, 46, b. ſ. Belgae; G VIII, 54. Boii; G VII, 17, a. qui (Harudes) nuper in Galliam transportati essent; G I, 37. a quibus (Helvetiis) discedere nolebat; G I, 16. Helvetii, qui in montem sese receperant; G I, 25. qui (Helvii) fines Arvernorum contingunt; G VII, 7. — quorum (**Iadertinorum**) semper in rempublicam singulare constiterat officium; A 42, a. qui (Illurgavonenses) flumen Hiberum attingunt; C I, 60. — praeter **Larisaeos**, qui † magnis exercitibus Scipionis tenebantur; C III, 81. Rhenus .. oritur ex Lepontiis, qui Alpes incolunt; G IV, 10. Leptitanos, quorum ... bona Iuba diripuerat, et ad senatum questi ... sua receperant; Af 97. qui (Lingones) si (Helvetios) iuvissent; G I, 26. Lusitani, qui ex pugna superfuerunt; H 40, a. — **Mandubii**, qui eos oppido receperant, cum liberis atque uxoribus exire coguntur; G VII, 78. quod ... Morini Menapiique supererant, qui in armis essent; ... qui longe alia ratione ac reliqui Galli bellum gerere coeperunt; G III, 28. qui (Menapii) ... certiores facti ... remigraverant; G IV, 4. qui (Menapii) uni ex Gallia ... legatos numquam miserant; G VI, 5. quibus (Metropolitis) diligentissime conservatis; C III, 81. Morini, quos Caesar ... pacatos reliquerat; G IV, 37. in Morinos, qui rebellionem fecerant; G IV, 38. qui (Morini) cum ..., quo se reciperent, non haberent; G IV, 38. ſ. Menapii; G III, 28. qui (Mundenses) ex proelio in oppidum confugerant; H 36. qui (**Nantuates Veragri Sedunique**) ab finibus Allobrogum ... ad summas Alpes pertinent; G III, 1. totidem Nervios (polliceri), qui maxime feri inter ipsos habeantur; G II, 4, b. quorum (Nerviorum) de natura moribusque Caesar cum quaereret; G II, 15. quorum (Nerviorum) pars aperto latere legiones circumvenire ... coepit; G II, 23. qui (Numidae) loco amisso fuga se receperant in castra; Af 66. ſ. Gaetuli; Af 32. — **Paemani**: ſ. Caeroesi. qui (Parthi) paulo ante M. Crassum imperatorem interfecerant; C III, 31. quibus (Pompeianis) ad recipiendum crates directae ... magno impedimento fuerunt; C III, 46. qui (Pompeiani) cum aliquo loco a nostris recepti essent; H 14. — **Remi**, qui proximi Galliae ex Belgis sunt; G II, 3. qui (Remi) magno nobis usui ad bellum gerendum erant; G II, 9. usi (Carnutes) deprecatoribus Remis, quorum erant in clientela; G VI, 4. quos (Remos) quod adaequare apud Caesarem gratia intellegebatur; G VI, 12, b. cuius mali sors incidit Remis, quibus ille dies fungendi muneris obvenerat; G VIII, 12. ſ. Haedui; G V, 54. qui (Rhodii) cum ... virtute praestitissent, tum ..; A 11. qui (Romani) tantae altitudinis machinationes ... promovere possent; G II, 31. qui (Romani) dimicare non ausi turpiter se in castra receperint; G VII, 20, b. Ruteni: ſ. Arverni; G I, 45. — qui (**Santones**) non longe a Tolosatium finibus absunt; G I, 10. Seduni: ſ. Nantuates. Segusiavi: ſ. Haedui; G VII, 64. quod ... Sequanis, qui intra fines suos Ariovistum recepissent, quorum oppida omnia in potestate eius essent, omnes cruciatus essent perferendi; G I, 32. quibus (Sontiatibus) fortiter resistentibus; G III, 21. ut ne Suessiones quidem, ... qui eodem iure ... utantur, ... deterrere potuerint; G II, 3. qui (Suessiones) proximi Remis erant; G II, 12. qui (Suessiones) Remis erant attributi; G VIII, 6. Suevi, qui ad ripas Rheni venerant, domum reverti coeperunt; quos Ubii ... perterritos insecuti magnum ex his numerum occiderunt; G I, 54. sese unis Suevis concedere, quibus ne dii quidem immortales pares esse possint; G IV, 7. ad quos (Sugambros) cum Caesar nuntios misisset; G IV, 16. Sugambri, qui sunt proximi Rheno, a quibus receptos ... Usipetes supra docuimus; G VI, 35, a. — in eadem causa fuerunt Usipetes et **Tencteri**, quos supra diximus, qui complures annos Suevorum vim sustinuerunt; G IV, 4. qui (Tergestini) repentino latrocinio atque impetu illorum erant oppressi; G VIII, 34. qui (Thabenenses) sub dicione et potestate Iubae esse consuessent; Af 77. qui (Treveri) proximi flumini Rheno sunt; G III, 11. quorum (Treverorum) civitas ... feritate non multum a Germanis differebat; G VIII,

25. Tulingi: ſ. Boii; G I, 25. — qui (Vatiniani) ... in hostium naves transilire non dubitabant; A 46. qui (Ubii) proximi Rhenum incolunt; G I, 54. quorum (Ubiorum) fuit civitas ampla; G IV, 3. quorum (Ubiorum) sint legati apud se; G IV, 8. quorum (Ubiorum) si principes ac senatus sibi iureiurando fidem fecisset; G IV, 11. qui (Ubii) uni ex Transrhenanis ad Caesarem legatos miserant; G IV, 16. qui (Ubii) ante obsides dederant; G VI, 9. Veragri: ſ. Nantuates. qui (Vellavii) sub imperio Arvernorum esse consuerunt; G VII, 75. profligatis Veromanduis, quibuscum erant congressi; G II, 23. quod Ursaonensium civitati, *qui sui* fuissent fautores, antea litteras miserat; H 28. Usipetes: ſ. Tencteri. — praemiis .. Zamensibus, qui de rege excludendo consilium ceperant, tributis; Af 97.

3. **Ländernamen:** Armeniam minorem se recepisse, quam paterno nomine iure obtinere deberet; A 35. ex Britannia, quae contra eas regiones posita est; G III, 9, b. quod (Cantium) esse ad mare supra demonstravimus; G V, 22. quam (Galliam) bello vicisset; G I, 34. quam (Galliam) bello victam suis legibus uti voluisset; G I, 45. (se) unum consilium totius Galliae effecturum, cuius consensui ne orbis quidem terrarum possit obsistere; G VII, 29. quam (Galliam) ad nostrum auxilium concitavimus; G VII, 77, b. respicite finitimam Galliam, quae in provinciam redacta ... perpetua premitur servitute; G VII, 77, d. quam (Galliam) ipse (Caesar) pacaverat; C I, 39. duas Hispanias confirmari, quarum erat altera maximis beneficiis Pompei devincta; C I, 29. cum in Italiam, ex qua profectus sum, reductus existimabor; C III, 18.

4. **Städtenamen:** Considius ... Acillam, quam obsidebat, deseruit; Af 43. ista (Alba), quam novimus in Aricia; F 7, d. quod ... Heracliam [Senticam], quae est subiecta Candaviae, iter fecerat; C III, 79, a. a Munda, quam proxime ceperant; H 41. ab Ocelo quod est citerioris provinciae extremum; G I, 10. Zetae, cuius Caesarem potitum esse demonstravimus; Af 74.

5. **Flußnamen:** flumine Rheno ..., qui agrum Helvetium a Germanis dividit; G I, 2. flumine Rhodano, qui provinciam nostram ab Helvetiis dividit; G I, 2.

II. **Gattungsnamen:** instruit aciem, quae suis esset equitibus in vicem praesidio; G VIII, 29. quartae aciei, quam instituerat sex cohortium, dedit signum; C III, 93, b. quae (acies) quieta fuerat; C III, 94. quae (acies) quasi adversariorum locum obtineret; Af 27. quae (acies) lateribus equitatu tegebatur; H 30. quos (aditus) esse angustos demonstravimus; C III, 58. quorum (adolescentium) erat princeps Litavicus; G VII, 37. qui (adolescentes) cum ducerentur ad necem; Af 28. adversarios suos, a quibus paulo ante erat eiectus, expellit; G VII, 4, a. qui (adversarii) in ea turre fuerant; H 13, b. quibus (adversariis) mons, non virtus saluti fuit subsidio; H 24. qui (adversarii) tamen a munitione oppidi longius non audebant procedere; H 29, b. quibus (adversariis) oppidum fuit subsidio; H 31, b. a quibus (adversariis) cum animadversum esset; H 38. quae (aedificia) trans flumen habuerant; G IV, 4. omnes vici atque omnia aedificia, quae quisque conspexerat, incendebantur; G VI, 43. ſ. vicus; G II, 7. ex quibus (aegris) qui hoc spatio dierum convaluerant; G VI, 36. quam (aestatem) si sustinere potuissent; G VIII, 39. aestimatio: ſ. solutiones. tertiam .. partem agri Sequani, qui esset optimus totius Galliae; G I, 31, c. patiantur eos (agros) tenere, quos armis possederint; G IV, 7. qui (agri) dari tantae praesertim multitudini ... possint; G IV, 8. quem (aggerem) cuniculo hostes succenderant; G VII, 24. quo (aggere) celeriter collato; A 73. quod (impedimentorum agmen) tamen erat mediocre; G VIII, 8. quae (incitatio, alacritas) studio pugnae incenditur; C III, 92. ſ. studium. sunt item, quae appellantur alces; G VI, 27. quarum (alcium) ex vestigiis cum est animadversum ..; G VI, 27. qui (amici regis) ... in curatione erant regni; C III, 104. admoniti a regis amicis, qui in Caesaris erant praesidiis; A 23. qui (angulus) est ad Cantium; G V, 13. is .. erat annus, quo per leges ei consulem fieri liceret; C III, 1. quas (angustias) Scipio intrare ... conabatur; Af 80. qui (antesignani) tantum profecerunt, ut ..; C III, 75. quae (aqua) paulatim ... liquescit; A 5. quae (aqua) flumine Nilo fertur; A 5. arbitros inter civitates dat, qui litem aestiment; G V, 1. magnis arboribus excisis, quae longitudine utramque ripam contingerent; A 29. pugnabatur ... ab illis ex area, quae erat adversus pontem; A 19. cum iis, quae retinuerant et celaverant, armis; G II, 33. arma, quae possunt, arripiunt; C II, 14. depositis armis auxiliisque, quibus nunc confiderent; C III, 10, b. quae (levis armatura) erat mirifica; Af 72. qua (auctoritate) ille (Pompeius) ... niti videbatur; C III, 43. omnes .. eas regiones, per quas iter faciebat, auctoritate ea, quae plerumque adest victori, pacarat; A 26. Pharnaces ... auspiciis et religionibus inductus, quibus obtemperasse eum postea audiebamus; A 74. auster, qui per biduum flaverat; C III, 26. quibus (auxiliaribus) ad pugnam non multum Crassus confidebat; G III, 25. quorum (cetratorum auxiliariumque) erant ... corpora insueta ad onera portanda; C I, 78. quorum (auxiliorum ducumque) adventu ... bellum gerere conantur; G III, 23. protinus, quae undique convenerant, auxilia discesserunt; G V, 17. quibus (equitibus auxiliisque) coactis; C I, 38. Scipioni auxilia fere, quae exspectasset, omnia convenisse; Af 48. ſ. arma; C III, 10, b.

qua (ballista) adversariorum ... quinque deiecti sunt; H 13, b. quorum (barbarorum) pertinacia cognita; G VIII, 15. barbaris .. omnibus, qui ad Oceanum pertinent; C I, 38. quod (bellum) omnis Gallia libenter ... susciperet; G VIII, 49. cum ... barbaris .. equitibus paucis, beneficiariis suis, quos suae custodiae causa habere consuerat; C I, 75. Caesaris .. in se beneficia exponit; quae erant maxima; C I, 22. quae potuisset eo tempore, beneficia largitum esse; H 42, a. accidit ... incommodum biduo, quo haec gesta sunt; C I, 48, a. est bos cervi figura, cuius a media fronte ... unum cornu exsistit; G VI, 26.

calones, qui ... nostros victores flumen transisse conspexerant; G II, 24. quem (campum) iugum cingens ... velut theatri efficit speciem; Af 37. quos (captivos) Caesar ad murum producendos curaverat; C III, 81. quae (casae) ... stramentis erant tectae; G V, 43. quae (casae) stramenticiae ab nostris hibernorum causa aedificatae erant; H 16, a. cui (castello) praeerat Quintus Titurius legatus; G II, 9. quod (castellum) erat inclusum maioribus castris; C III, 67. quod (castellum) rex ... munierat; A 30, a. quorum (castellorum) opportunitas castellanos impellebat ad decursiones faciendas; A 42, a. quod (castellum) proximum erat regis castris; A 63, b. in quod (castellum) Iuba ... frumentum ... comportaverat; Af 36. quod (castellum) ... remotum erat a castris Caesaris; H 9. castello ... Aspavia, quod est ab Ucubi milia passuum V; H 24. quae (castra) hoc erant etiam angustiora, quod ..; G IV, 30. ex omnibus castris, quae summum undique

iugum tenebant; G VII, 80. ad ea castra, quae supra demonstravimus; G VII, 83. quae (castra) non longius ... abesse ... dicebantur; G VIII, 20. a quibus (castris) paulatim ... vallum ... ducere instituit; G VIII, 33. quibus (castris hostium) praeerat Saburra; C II, 38. quae (castra) dum muniunt nostri; A 37. quae (castra) erant in campo proxime || locum || Uzittae locata; Af 56. quae (castra) erant in colle; Af 61, a. quae (castra) aberant a portu milia passuum VI; Af 63. quae (castra) cum (Caesarem) necesse erat praetergredi; Af 69, a. quae (castra) ad Aggar habuerat; Af 76. ad ea castra, quae petebant; Af 85, a. Cicero ... nullum eiusmodi casum exspectans, quo ... in milibus passuum tribus offendi posset; G VI, 36. cum ... neque ullum belli tertium casum nossent, quo (Romani) possent esse firmiores; A 23. qui (di) cum omnibus casibus belli intersunt tum praecipue quibus nihil ratione potuit administrari; A 75. quam (causam) sibi ad proficiscendum necessariam esse diceret; G I, 39, a. quarum (causarum) illa fuit iustissima, quod ..; G IV, 16. his de causis, quas commemoravi; G IV, 17, a. quarum (causarum) una erat, quod ..; G VI, 9. quam (causam) legatis pronuntiarunt; G VII, 5. quae (causae) supra sunt demonstratae; C I, 81. quae (causae) sunt cognitae; C I, 82. quibusdam de causis, quas commemorari necesse non est; C III, 66. quas (causas) supra commemoravi; Af 73. qua (celeritate) pleraque erat consecutus; G VII, 12. exploratores centurionesque praemittit, qui locum idoneum castris deligant; G II, 17. primipili centurio, quem Nervico proelio compluribus confectum vulneribus diximus; G III, 5. neque satis ... tribunis militum centurionibusque, quibus singulae naves erant attributae, constabat ..; G III, 14, a. centuriones, qui primis ordinibus appropinquarent; G V, 44, a. quorum (centurionum, tribunorum) egregiam fuisse virtutem ... cognoverat; G V, 52. quorum (centurionum) nonnulli ... in superiores erant ordines ... traducti; G VI, 40. centurionibus et paucis militibus intromissis, qui arma iumentaque conquirerent; G VII, 12. quem (centurionem) ... dixisse constabat ..; G VII, 47, b. qui (centurio) hunc eundem ordinem ... duxerat; C I, 13. quos (tribunos, centuriones) ille postea magno in honore habuit; C I, 77. qui (tribuni, centuriones) eo praesidii causa venerant; C II, 21. iis centurionibus, quos in statione ... posuerat; C III, 94. qui (centuriones) signa tolli non patiebantur; A 57, a. cervis eminentibus ..., qui ascensum hostium tardarent; G VII, 72. cetrati: f. auxiliares; C I, 78. ante quos (cippos) ... scrobes ... fodiebantur; G VII, 73, b. cives .. Romanos, qui negotiandi causa ibi constiterant, ... interficiunt; G VII, 3. qui (cives) Genabi perfidia Gallorum interissent; G VII, 17, b. ostendit cives Romanos, qui eius praesidii fiducia una erant; G VII, 38, b. (Caesar) movebatur etiam misericordia civium, quos interficiendos videbat; quibus salvis ... rem obtinere malebat; C I, 72. quibus (civibus) urbe capta eadem esset belli fortuna patienda; C II, 6, a. qui (cives) Lissum obtinebant; C III, 29. defendentibus civibus Romanis, qui eius conventus erant; C III, 40. qui (cives Romani) illic negotiarentur; C III, 102, b. in eos (cives), qui aliquam formae ... commendationem habebant; A 41. qui (cives) in Ponto negotiati essent; A 70. qui (cives Romani) sunt in legione IV et VI; Af 35, a. usu venisse hoc civi Romano et ei, qui ab populo Romano honores accepisset; Af 57. summam imperii tenebat earum omnium civitatum, quae defecerant, ex quibus exercitum ... coëgerat; G III, 17. mittuntur .. ad eas civitates legati, quae sunt citerioris Hispaniae finitimae Aquitaniae; G III, 23. (in) reliquis .. civitatibus, quae proxime bellum fecerant; G III, 29. quas possit, adeat civitates; G IV, 21. ex qua (civitate) Mandubracius adolescens venerat; G V, 20. copias earum civitatum, quae Armoricae appellantur; G V, 53. quam (civitatem Caesar) ipse semper aluisset; G VII, 33. unam esse Haeduorum civitatem, quae certissimam Galliae victoriam detineat; ... qua traducta ..; G VII, 37. Caesar ... mittit ad eas civitates, quas superioribus annis pacaverat; G VII, 65. XXX (milia) universis civitatibus (imperant), quae Oceanum attingunt quaeque ... Armoricae appellantur; G VII, 75. LX milia ex omni numero deligunt earum civitatum, quae maximam virtutis opinionem habebant; G VII, 83. concurrunt reliquarum civitatium legati, quae Bellovacorum speculabantur eventum; G VIII, 23. nullam iam esse civitatem, quae bellum pararet; G VIII, 24. quarum (civitatum) ... copias esse accisas sciebat; G VIII, 31. civitates, ... quae Armoricae appellantur; G VIII, 31. civitates, quae ad Caesaris amicitiam accesserant; C I, 48, a. iis civitatibus, quae ad eius amicitiam accesserant; G I, 52. quae (civitates) in amicitia manserant magnis affectae beneficiis; C I, 61. quam (vitam, civitatem) beneficio Caesaris habere videbor; C III, 18. quae (civitates) defecerant; A 44, b. quae (civitates) maiore sunt dignitate; A 65, b. ex quibus (civitatibus) si qua oppida vi ceperat; H 1. qui (clamor) post tergum pugnantibus exstitit; G VII, 84. quae (classis) ubi convenit; G III, 14, a. Libo profectus ... cum classe, cui praeerat; C III, 23. classes ..., quas hieme in Sicilia, Gallia, Italia fecerat; C III, 42. classem, quam parabat, ut inspiceret; A 56. eadem classe, qua venerat, proficiscitur; A 66. quam (classem) antea Uticae ... subduxerat; Af 62. a qua (classe) pauciora ab amplioribus circumventa navigia deprimuntur; Af 96. pro sua clementia ac mansuetudine, quam ipsi ab aliis audirent; G II, 31. omnes clientes obaeratosque suos, quorum magnum numerum habebat; G I, 4. quos (servos et clientes) ab iis dilectos esse constabat; G VI, 19. quibus (clientibus) ... nefas est ... deserere patronos; G VII, 40. quibus (clientibus) tantum faci nus committere audebant; C III, 60. quibus (clientibus) ... opem ferre instituimus; F 3. eductis iis cohortibus, quae praesidio castris relictae intritae ab labore erant; G III, 26. cohortes, quae in stationibus erant; G IV, 32. duplicato .. earum cohortium numero, quas cum Q. Titurio amiserat; G VI, 1. centuriones eius cohortis, quae in statione erat; G VI, 38. quae (cohortes) ex castris minoribus eductae ... ceperunt locum superiorem; G VII, 51. quinque cohortes, quas minime firmas ad dimicandum esse existimabat; G VII, 60. quae (cohortes) ex ipsa provincia ... opponebantur; G VII, 65. coactis una XL cohortibus, quas ex proximis praesidiis deductas fors obtulit; G VII, 87. cohortibus visis, quas se sequi iusserat; G VII, 88. cum tribus cohortibus, quas Pisauri ... habebat; C I, 12. quas (cohortes) ibi in praesidio habuerat ..; quibus coactis XIII efficit; C I, 15, b. quae (cohortes) procul equitatum Caesaris conspicatae; C I, 24. quas (cohortes) in superioribus castris reliquerat; C I, 42. quae (cohors) temere ... procurrerat; C I, 55, quibus (cohortibus) interclusis exercitu Caesaris auxilium ferri nulla ratione poterat; C I, 70. ab iis cohortibus, quae erant in statione ad portas; C I, 75. cohortes duas, quae colonicae appellabantur; C II, 19. quae (cohortes) essent ibi in praesidio; C II, 20, a. quae (cohortes) fugientes conspicatae; C III, 64.

cohortes duas, quae speciem munitionis praeberent; C III, 67. in quibus (cohortibus) erat legio noua; C III, 67. quas (cohortes) traductas ab Afranio docuimus; C III, 88. ab iis cohortibus, quae contra equitatum in quarta acie collocatae essent; C III, 94. quae (cohortes) ibi praesidio erant relictae; C III, 95. cohortes, quae praesidio in castellis fuerant; C III, 99. quae (cohortes) in ponte ... constiterant; A 20, b. quae (cohortes) fuerant Cordubae in praesidio; A 57, b. quas (cohortes) Pharnaces praesidio reliquerat; A 76. quas (cohortes) secum habebat; Af 6. cum cohortibus VII, quae ex veteranis legionibus in classe ... rem gesserant; Af 10. quam (cohortem) putas esse firmissimam; Af 45. quae (cohortes) essent praesidio contra Gaetulos; Af 55. quibus (cohortibus, equitibus) praefecit ... L. Iunium Paciaecum; H 3, b. quae (cohortes) ad persequendum missae essent; H 38. quem (collem) si tenerent nostri; G VII, 36. animadvertit collem, qui ab hostibus tenebatur, nudatum hominibus, qui superioribus diebus vix prae multitudine cerni poterat; G VII, 44. quem (collem) ... opere circumplecti non potuerant nostri; G VII, 83. quorum (collium est) editissimus unus, qui ... magnam ... habet nobilitatem; A 72. in quibus (collibus) singulae turres ... erant collocatae; Af 37. ad eum collem, quem capere volebat; Af 50. in eo colle, quo erat potitus; Af 51. per quem (collem) Caesar pridie iter fecerat; Af 65. quibus (municipiis, coloniis) M. Antonii ... commendaverat sacerdotii petitionem; G VIII, 50. quae (coloniae) fuerunt in his regionibus; H 7. qui (coloni) lege Iulia Capuam deducti erant; C I, 14. has (naves) colonis pastoribusque, quos secum adduxerat, complet; C I, 56. qui (commeatus) ex Sequanis et Haeduis supportaretur; G I, 48. commeatus complures, qui comportabantur in hiberna Romanorum, intercipiebat; G VIII, 47. quem (commeatum) in oppidum contulerant; C I, 43. maximi commeatus, qui ex Italia Galliaque veniebant; C I, 48, a. qui (commeatus) iter habebant ad Caesarem; C I, 51. qui (commeatus) mari nostris supportabatur; A 25, a. quem (commeatum) a Sicilia miserat Alienus; Af 44. quos (commentarios) utinam qui legent scire possint quam invitus susceperim scribendos; G VIII, pr. a. qui (commentarii) sunt editi, ne ..; G VIII, pr. b. quos (commilitones) nunc in tua potestate tenes; Af 45. (se) absentem, quae potuisset, commoda pruvinciae tribuisse; H 42, a. ea condicione, quae a Caesare ferretur, se usurus; G IV, 11. si condiciones, quas reiecerat, rursus appeteret; A 39. quorum (consiliorum) eos in vestigio poenitere necesse est; G IV, 5. in quo (consilio) ... fames esset timenda; G V, 29. neque in eo, quod probaverant, consilio permanere ... potuerunt; G VI, 40. ea, quae proponerentur, consilia; G VIII, 8. Caesaris beneficium mutaverat consuetudo, qua offerrentur * || [qua off.] ||; C II, 29. qui (consules) omnem honorem ... Caesaris spoliarent; G VIII, 50. quas (contentiones) Haedui secum ... habuissent; G I, 44, c. II tigna transversa iniecerunt, quibus suspenderent eam contignationem, quae turri tegimento esset futura; C II, 9, a. quae (convallis) erat transgredienda Caesari; Af 50. nulla ferramentorum copia, quae esset ad hunc usum idonea; G V, 42. cum iis copiis, quas a Caesare acceperat; G III, 17. (erat) conventus is, qui ex variis generibus constaret; C II, 36. quas (copias) in convalle in insidiis collocaverant; G III, 20. easdem copias, quas ante, praesidio navibus reliquit; G V, 11. quod ampliores copias, quae nondum convenerant, exspectabant; G V, 50. omnes Eburonum et Nerviorum, quae convenerant, copiae discedunt; G V, 58. cum omnibus suis sociorumque copiis, quas coëgissent; G VI, 10. copias omnes, quas pro oppido collocaverat; G VII, 71. deminutis nostris copiis, quae longius ab castris progrediebantur; G VII, 73, a. quae (copiae) paucis equitibus pares esse non potuerint; C II, 39. quarum (copiarum) erat summa ..; C III, 29. abductum (Pompeium) ... ab iis copiis, quas Dyrrhachii comparaverat, C III, 78, a. hae copiae, quas videtis; C III, 87. quas (copias) celeriter ... confecerat; A 26. quas (copias) integras vulneratis ... subiciebat; A 26. quibus (copiis) .. superari delerique Mithridatem ... posse credebat; A 27. cum iis copiis, quas supra scripsi, (Domitius) profectus est; A 35. quae (copiae) numero ... mediocres erant; A 69. quas (copias) ... consuetudine magis pervulgata militari credebat instrui Caesar; A 74. quae (copiae) quam facile subierant iniquum locum, tam ..; A 76. cum iis copiis, quas paulo ante demonstravimus; Af 24. cum eis copiis, quas commemoravi; Af 48. quas (copias) contra Caesarem adduxerat; Af 55. cornu exsistit excelsius ... his, quae nobis nota sunt, cornibus; G VI, 26. relatis in publicum cornibus, quae sint testimonio; G VI, 28. dextrum cornu, quod erat a sinistro seclusum; C III, 69. dextro cornu, quo veterana legio sexta erat collocata; A 76. quo cognito ... ex aggere atque cratibus, quae flumine ferebantur; C I, 40, a. eodem illo, quo venerant, cursu; G VI, 37. eo cursu, quo refugientes Alexandrinos ... sunt milites insecuti; A 30, b.

qui (d e c u m a n i) etsi erant pauci, tamen ..; H 31, a. quorum (decurionum) oratione permotus Varus; C I, 13. magnus numerus equitum Romanorum et decurionum (erat), quos ... Domitius evocaverat; C I, 23. quam (defectionem) sustinuerat fidelitate ... provinciae illius; G VIII, 46, b deiectis .. defensoribus, qui omnes scaphis excepti refugerant; C III, 40. his delecti ex civitatibus attribuuntur, quorum consilio bellum administraretur; G VII, 76. cum DC devotis, quos illi soldurios appellant; G III, 22. deorum numero eos solos ducunt, quos cernunt et quorum aperte opibus iuvantur; G VI, 21. quorum (deorum) ipsi in potestate sunt reges; F 2. §. casus; A 75. ea dies, quam constituerat; G I, 8. paucis diebus, quibus eo ventum erat; G III, 23. diebus decem, quibus materia coepta erat comportari; G IV, 18. diebus circiter XV, quibus in hiberna ventum est; G V, 26. praeterita die, qua auxilia suorum exspectaverant; G VII, 77, a. eodem die, quo profectus erat; C I, 18. haec acta diebus XL, quibus in conspectum adversariorum venerit Caesar; C II, 32, b. eodem, quo venerat, die ... oppidum ... oppugnare aggressus; C III, 80, b. post diem tertium eius diei, quo proelium factum erat; Af 20, a. §. B. dies; C I, 5. erant hae difficultates belli gerendi, quas supra ostendimus; G III, 10. quae (dignitas) est ... clarissima; Af 22. civilis dissensionis, cuius finem nullum videmus; G VIII, pr. a. [dona .., quae ante habuerint]; C I, 7, b. quae (munera, dona) ... imperatores ... accipere consuessent; A 70. (Germani) neque druides habent, qui rebus divinis praesint; G VI, 21. duces principesque Nerviorum, qui aliquem sermonis aditum ... habebant; G V, 41. Commius reliquique duces, quibus summa imperii permissa erat; G VII, 79. ut ... ducem .. aliquem requirerent, quem respicerent, cuius auctoritate ... rem gererent; Af 85, a. §. auxilia; G III, 23. reges, tyrannos, dynastas provinciae finitimos, qui omnes ad eum (Caesarem) concurrerant; A 65, b.

e q u i t e s Treveri, quorum inter Gallos virtutis

opinio est singularis, qui auxilii causa ... missi venerant; G II, 24. ad eos equites, qui agmen antecessissent; G IV, 11. equites eorum, qui abessent; G IV, 11. quorum (equitum) erat V milium numerus; G IV, 12. a quibus (equitibus) cum paulo tardius esset administratum; G IV, 23. quos (equites) Commius Atrebas ... secum transportaverat; G IV, 35. reliotis .. equitibus trecentis, qui praesidio navibus essent; G V, 9. equites ... venerunt, qui nuntiarent ..; G V, 10. quos (equites) arcessendos curaverat; G V, 58. quibus (equitibus) solis vitam suam committere audebat; G VI, 43. quos (equites) ab initio habere secum institnerat; G VII, 13. cum magno equitnm suorum numero et quos ex Aquitania conduxerat; G VII, 31. paucos addit equites, qui latius ostentationis causa vagarentur; G VII, 45, a. quos (equites) ei negotio praefecerat; G VII, 61. equites .., qui toti Galliae erant imperati; G VII, 66, a. qui (equites) tametsi nnmero non amplius erant qningenti, tamen ..; G VIII, 10. quorum (equitum) magnum numerum evocaverat; G VIII, 11. equites ... mittit, qui subitas hostium incursiones sustinerent; G VIII, 11. equites ... mittunt, qui .. elicerent nostros; G VIII, 12. equites ... mille (Correum delegisse), quos in insidiis ... collocaret; G VIII, 17. quibns (equitibus) celeriter subveniunt levis armaturae pedites; G VIII, 19, a. qui (eqnites) ... fortissime conflixerant; G VIII, 29. quorum (equitum) adventu; C I, 18. quos (equites) sibi praesidio reliquerat; C I, 41. quorum (equitum) nnmerum habebant magnnm; C I, 79. quorum (equitum) nulli ex itinere excedere licebat, quin ..; C I, 79. quos (equites, pedites) auxilii causa rex Iuba ... miserat; C II, 25, a. praemittit equites, qui primum impetum sustineant; C II, 26. quos (equites) ad novissimum agmen ... substitisse demonstratum est; C II, 42. ex quibus (equitibus) DC Gallos Deiotarus adduxerat; C III, 4, a. quibus (equitibns) Rhascypolis praeerat; C III, 4, b. qui (equites) eo praesidii causa missi erant; C III, 22. qui (eqnites) eam partem orae maritimae asservabant; C III, 28, b. quibus (eqnitibus) coactis; C III, 31. visis .. eqnitibus, quos Scipionis esse arbitrabatur; C III, 36, b. qui (equites) eum essent progressi; C III, 38. falsum ab his equitum numerum deferri, qnorum stipendium averterent; C III, 59. qui (equites) ... usum .. eius generis proeliorum perciperent; C III, 84. quibus (equitibus) summotis; C III, 93, b. quos .. idoneos ex equitibus Gallis arbitrabatur; A 17. quorum (equitum, legionariorum) impetum adeo pertimuerunt hostes, ut ... collocarent; A 29. quos (eqnites) ex omnibus conventibus ... conscriptos ... vocabat; A 56. ex quibus (equitibus, peditibus) cognitum est consilium hostinm; Af 19, a. qui (veterani milites equitesque) multa ... bella confecissent; Af 24. eqnitibus, .. qui in statione fuerant; Af 31, a. qni (Mauri equites) in eodem cornu elephantis erant praesidio; Af 83. qui (equites) ex proelio fugerant; Af 87, a. qnibus (equitibns) eum Cato persuadere nulla ratione quiret, ut ..; Af 87, b. qui (equites) ex primo agmine fugerant; Af 95. e quibus capti sunt equites VIII; H 21. quorum (equitum) nisi summa virtus fuisset; H 23, b. qui (eqnites Romani Astenses) nuntiaverunt equites Romanos coniurasse omnes, qui in castris Pompei essent; ... e quibus occasione capta se transfugisse; H 26. ſ. auxilia; C I, 38. beneficiarii. cohors; H 3, b. decuriones; C I, 23. quem (equitatum) ex omni provincia ... coactum habebat; G I, 15. equitatui, quem auxilio Caesari Haedui miserant; G I, 18, b. equitatnm, .. qui sustineret hostium impetum, misit; G I, 24. omnem equitatum, qui novissimum agmen moraretur, praemisit; G II, 11. quo (equitatn) plurimum valebant; G III, 20. quem (eqnitatum) ... eo praemiserat; G VII, 9. equitatus hostinm procul visus est, qni agmen Vercingetorigis antecesserat. qnem simulatque oppidani conspexerunt ..; G VII, 12. disposito equitatu, qui vim fluminis refringeret; G VII, 56. cui (eqnitatui) praeerat Vibius Curius; C I, 24. equitatu praemisso, qni novissimum agmen carperet; C I, 78. qui (equitatus) neque aliter utilis esse poterat; A 38. quo (eqnitatn) bono valebat; A 60. qnem (eqnitatum) sibi usui fore credebat, si ..; A 61. qui (equitatus) erat missus a Iuba; Af 6. cuius (equitatus) copiam habnit ... non magnam; Af 12. ut .. sibi eqnitatus, qni ex provincia fuisset, praesidio esset; H 2. ad quos (eqnos) se celeriter ... recipiunt; G IV, 2. qui (eventus) qualis sit futurus; C II, 32, c. a quibus (evocatis) ceteri intercludnntur, qui ..; A 53. qui (eurus) multos dies continenter flabat; A 9. qui (praefecti, exactores) ... suo etiam privato compendio serviebant; C III, 32, b. quem (exercitum) .. se ... recipientem ne qua civitas ... recipiat; G VII, 20, c. qnos (exercitus) se pro necessitudine partiturum eum Pompeio arbitratur; C I, 4. exercitum suum (officium suum praestitisse), qui ... quos in sua potestate habuerit conservarit; C I, 85, a. eos exercitus, qnos contra se multos iam annos aluerint, (se) velle dimitti; C I, 85, b. ne illi habeant (exercitum), quo contra se uti possint; C I, 85, c. qnos (exercitus) in Caesaris potestatem venisse cognoverant; C II, 22. quem (exercitnm) a Caesare fidei commissum acceperit; C II, 42. noli .. existimare .. hunc esse exercitum, qui Galliam ... devicerit; C III, 87. cui (exercitui) semper omnia ad necessarium usum defuissent; C III, 96. quos (exercitus) haberent; C III, 107. quem (exercitum) XXII in acie conflixisse ... gloriabantur; A 74. qnem (exercitum) pulsum a se ... sciebat; A 74. cuius (exercitus) numerus in praesentia fuit ..; Af 3. cuius (exercitus) partem inermem, partem armatam habnerat; Af 23. pro cuius (exercitus) dignitate ... depugnavi; Af 45. qui (exercitus) a quarta vigilia ... nihil gustasset; Af 69, b. qui (expediti) inter equites proeliari consuessent; G VII, 18. ſ. sagittarii; G VII, 80. ab iis, qnos miserat, exploratoribns ... cognovit; G II, 5. ab exploratoribus, quos praemiserat, cognoscit ..; G VIII, 36. a quibus (exploratoribus) Domitius certior factus; C III, 79, b. ſ. centuriones; G II, 17.

factum: vgl. **facio,** III. alqd, quo facto (24 St.) S. 383, a. habetis, ... quam petistis, facultatem; G VI, 8, a. falces testudinesque, quas iidem captivi docuerant; G V, 42. laqueis falces avertebant, quas, cum destinaverant, tormentis introrsus rednoebant; G VII, 22. eo fama iam praecurrerat, quam supra docuimus, de proelio Dyrrhachino; C III, 80, a. qui (familiares) ... nihilo minus oderant eum, cuius nomine peccabant; A 50. neque homini neque ferae, quam conspexerunt, (uri) parcunt; G VI, 28. ex duabus filiabus ea, quae aetate antecedebat; C III, 108. quos (filios) Aduatuci obsidum numero missos ... in ... catenis tenuissent; G V, 27, a. qui (fines) in longitudinem milia passuum CCXL ... patebant; G I, 2. quem ad finem porrecta loca aperta pertinebant; G II, 19. quem ad finem adhuc res processit; C II, 32, c. a quibus (finitimis) se defendere traditis armis non possent; G II, 31. flumen est Arar, quod per fines Haeduorum ... in Rhodanum influit; G I, 12. flumen Axonam, quod est in extremis Remorum finibus; G II, 5. quod (flumen) esse post nostra castra demonstratum

est; G II, 9. quod (flumen) supra nominavimus; G II, 18. quod (flumen) influit in Oceanom; G III, 9, a. quod (flumen) appellatur Tamesis; G V, 11. ad flumen Scaldem, quod influit in Mosam; G VI, 33. qui eum ad flumen Ligerim venissent, quod Bituriges ab Haeduis dividit; G VII, 5. quod (flumen) erat ponte ... transeundum; G VIII, 27. quod (flumen Aliacmon) Macedoniam a Thessalia dividit; C III, 36, a. quod (flumen Aliacmon) inter eum (Scipionem) et Domitii castra fluebat; C III, 37, a. quod (flumen Genusus) ripis erat impeditis; C III, 75. in quo (flumine Nilo) magnam et paratam classem habebat; A 28. quod (flumen) in Nilom influebat; A 29. in quo (flumine) multae naves ... nostros impugnabant; A 30, b. f. rivus; C III, 49. per foedera, quae Romae fecisset, ... obtestabatur; C III, 108. hoc itinere est fons, quo mare succedit longius; C II, 24. quo (fornice) pons sustinebatur; A 19. quae (fortuna) plurimum potest ... in bello; C III, 68. quae (fortuna) plerumque eos, quos plurimis beneficiis ornavit, ad duriorem casum reservat; A 25, b. quae (fortuna) plurimum in bellis potest; A 43. quae (fossa) erat ante oppidum; G II, 32. quarum (fossarum) interiorem ... aqua ... complevit; G VII, 72. fossas ... facere instituit, quibus partem aliquam Sicoris averteret; C I, 61. frater, qui iam proelio excesserat; G IV, 12. frumentum omne, praeterquam quod secum portaturi erant, comburunt; G I, 5. Caesar Haeduos frumentum, quod essent publice polliciti, flagitare; G I, 16. eo .. frumento, quod flumine Arare navibus subvexerat; G I, 16. ne frumentum conferant, quod praestare debeant; G I, 17. quod (frumentum) eo tolerandae hiemis causa devexerat; G V, 47. frumenti magnum numerum coëgit, quod Massiliensibus, item quod Afranio Petreioque mitteret; C II, 18, a. frumentum, cuius erant plenissimi agri; C II, 37. frumenta .., quae fuerant intra munitiones sata; C III, 58. quae (‖frumenta‖) prope iam matura erant; C III, 81. frumento, cuius in castris copiam habuerat, incenso; Af 43. fundis librilibus sudibusque, quas in opere disposuerant; G VII, 81. quorum (sagittariorum et funditorum) adventu; G II, 7. sagittarios funditoresque mittebat, quorum magnum habebat numerum; C III, 44, b. funes, qui antemnas ad malos destinabant; G III, 14, b. quibus (funibus) abscisis; G III, 14, b.

genus hoc erat pugnae, quo se Germani exercuerant; G I, 48. sexcentas eius generis, cuius supra demonstravimus, naves; G V, 2. multa ... genera ferarum ..., quae reliquis in locis visa non sint; ex quibus quae maxime differant, ... haec sunt; G VI, 25. genus hominum, cui liceret libere facere et sequi, quod vellet; C II, 29. est .. genus radicis inventum ..., quod appellatur chara, quod admixtum lacte multum inopiam levabat; C III, 48. neque ullum genus quaestus ... praetermittebatur, quo domus ... imperatoris vacaret; A 49. gladiatores .., quos ibi Caesar in ludo habebat, ... se sequi iussit; quos postea ... distribuit; C I, 14. veterem belli gloriam libertatemque, quam a maioribus acceperint; G VII, 1. quo (gradu) in proclivem (Pharnaces) descenderat vallem; A 74. (Dumnorigem) de ea, quam habeat, gratia desperare; G I, 18, b. qui (grumus) appellatur castra Postumiana; H 8. qui (remiges, gubernatores) repente ex onerariis navibus erant producti; C I, 59.

quos ... ibi .. postea ex hibridis, libertinis servisque conscripserat; Af 19, b. ea, quae secuta est, hieme; G IV, 1. quod ... Harudum milia hominum XXIV ad eum venissent, quibus ... sedes pararentur, G I, 31, c. quos (homines) spes praedandi ... ab agricultura ... revocabat; G III, 17. eorum hominum, qui aliquo sunt ... honore; G VI, 13, a. cognationibus .. hominum, qui una coierunt; G VI, 22. quorum (hominum) quisque ... amicitia facillime capere posset; G VII, 31. quorum (hominum) salutem neque propinqui neglegere (possent); G VII, 39. quem (hominem) paulo ante praemiserat; G VIII, 50. idoneos nactus homines, per quos ea ... perferrentur; C I, 9, a. singulari virtute homines, quorum opera Caesar ... erat usus; C III, 59. quos (homines) ex familiis societatum delegerat; C III, 103. quorum (hominum) lacrimis querelisque Caesar commotus; Af 26, a. qui (homines) modo per aetatem arma ferre poterant; Af 36. qui (homines) per virtutem ... dimicare consuerunt; Af 73. qui (homines) in his castris fuissent; H 3, b. qui (homines) in castris nostris essent; H 13, b. qui (homines) dicebantur esse fautores Caesaris victoriae; H 21. ex quibus (hominibus) effugerunt CXX; H 21. qui (homines fugitivi) superati a nostris sunt interfecti hominum milia XXII; H 34. quod (panicum, hordeum) ... antiquitus paratum in publicum contulerant; C II, 22. quod nulla satis idonea esset hortatio, quae neque virtutem posset notare neque inertiam; A 10. qui (hospites) in oppido erant; H 15. quos (hostes) impeditos ... milites nostri consecuti; G III, 19. paucos (hostes), qui ex fuga evaserant, reliquerunt; G III, 19. quorum (hostium) magno numero interfecto; G III, 21. quos (hostes) equitatus apertissimis campis consectatus; G III, 26. quibus (hostibus) ... nihil spatii dandum existimabat; G IV, 13. quos (hostes) tanto spatio secuti, quantum ..; G IV, 35. quorum (hostium) progredi ausus est nemo; G V, 43. praesertim quos (hostes) recenti victoria efferri sciret; G V, 47. quos (hostes) Labienus equitatu consectatus; G VI, 8, b. quibus (hostibus) in fugam coniectis; G VII, 80. cuius (hostis) timore; G VIII, 37. quorum (hostium) dux erat Labienus; Af 13.

ab igni, qui ex muro iaceretur; C II, 10. iis impedimentis, quae secum agere ... non poterant; G II, 29. quibus (impedimentis) amissis; G VII, 14, b. quae (impedimenta) si clandestina fuga subtrahere conarentur; G VIII, 33. apud quem (imperatorem) ordinem duxi; Af 45. incitatio: f. alacritas. quae (incommoda) pro disciplina et praeceptis habere possent, ut ..; C III, 10, a. quod (imperium) habere victoria posset; G VII, 20, b. indicium ... misit, per quod certior fieret Caesar; H 18, a. quorum (inimicorum) ipse maximam partem ... iniunxerat Caesari; C I, 4. a quibus (inimicis) deductum ... Pompeium queritur; C I, 7, a. qui (inimici), quod ab altero postularent, in se recusarent; C I, 32, a. quae (initia) ... sollicitam Italiam habebant; C III, 22. de iniuriis, quas ipsis sociisque eorum intulerint; G I, 14. pro iis, quas acceperint, iniuriis; G V, 38. superius tamen institutum in equitibus, quod demonstravimus, servabat, ut ..; C III, 84. omni militari instrumento, quod circum se habebat, erepto; G VI, 30. quarum (insularum) pars magna a feris ... nationibus incolitur; G IV, 10. insula natura triquetra, cuius unum latus est contra Galliam; G V, 13. in hoc medio cursu est insula, quae appellatur Mona; G V, 13. his insulis sese occultaverunt, quas aestus efficere consuerunt; G VI, 31. ad insulam, quae est contra Massiliam; C I, 56. insulam .., quae contra portum Brundisinum est; C III, 23. quae (insula Aponiana) abest a Lilybaeo *; Af 2. quam (insulam) adversarii tenebant; Af 8. [quae (tribunicia intercessio) superioribus annis armis esset restituta]; C I, 7, a. ea .., quae diximus, intervalla; G VII, 23. eodem itinere, quo hostes ierant

G I, 21. quo (itinere) magno cum periculo ... mercatores ire consuerant; G III, 1. iisdem itineribus, quibus eo pervenissent; G III, 3. eodem, quo venerat, itinere; G VII, 58. quae (itinera) ... ad portum ferebant; C I, 27. confecto iusto itinere eius diei, quod proposuerat; C III, 76. quo (itinere) coniungitur Aegyptus Syriae; A 26. quod (iugum) ... paene ad hostium castra pertineret; G VIII, 14, b. quo (iugo) Cappadocia finitur ab Armenia; A 35. de quo (iugo) docui; Af 38. iumentis, quibus maxime Galli delectantur quaeque impenso parant pretio, Germani importatis non utuntur, sed quae sunt apud eos nata; G IV, 2. magna vis iumentorum, quae in castris subsederant; G VI, 36. in hos eadem omnia sunt iura, quae dominis in servos; G VI, 13, a. quod (ius) L. Sulla reliquerat; C I, 5. omnis iuventus, quae in oppido remanserat; C II, 5.

lacrimas, quas in colloquio proiecerat; A 24, b. a lacu Lemanno, † qui in flumen Rhodanum influit; G I, 8. regulas defigunt, quae lateres, qui super [musculo] struantur, contineant; C II, 10. quae (latrocinia) extra fines ... fiunt; G VI, 23. ut mitterent lecticam, qua (Cn. Pompeius) in oppidum deferri posset; H 32, b. legationes ... mittit, quae de pace agerent; A 36. legatos ... mittunt nobilissimos civitatis, ... qui dicerent ..; G I, 7. qui (legati) cum eum convenissent; G I, 27. ut ... legatos mitteret, qui ab eo postularent, uti ..; G I, 34. legatos ... miserunt, qui ad hunc modum locuti; G II, 31. uti ... mitterentur legati ..., qui ... pollicerentur; G II, 35. legati ab iis venerunt, quorum haec fuit oratio; G IV, 7. qui (legati) in itinere congressi ... orabant; G IV, 11. quibus (legatis) pacem ... petentibus liberaliter respondit; G IV, 18. legati veniunt, qui polliceantur .... quibus auditis liberaliter pollicitus; G IV, 21. legati venerunt, qui se ... excusarent; G IV, 22. legatis imperat, quos legionibus praefecerat, uti ..; G V, 1. legatos ... mittunt, qui doceant ..; G V, 1. ab omnibus legatis quaestoreque, quibus legiones tradiderat; G V, 25. legatos mittunt, qui doceant ..; G VI, 9. quos (legatos) Caesar ad exercitum reliquerat; G VII, 5. legatis .., quos singulis legionibus praefecerat; G VII, 45, b. ut legati ... mittantur, qui voluntatem senatus ei proponant; C I, 3. quos (legatos) ... Pompeius erat adhortatus, ne ..; C I, 34. quod esset officium legati, qui fiduciariam operam obtineret; C II, 17. cum ... legati venissent, qui ... pollicerentur ..; C III, 34. quibus (legatis) Caesar ... gratias egit; Af 36. cum ... legati .. Cordubenses, qui a Cn. Pompeio discessissent, Caesari obviam venissent, a quibus nuntiabatur ..; H 2. ad quos (legatos) celerius .... appropinquavit; H 2. qui (legati) antea exierant; H 19. quibus (legatis) respondit ..; H 19. ea legione, quam secum habebat; G I, 8. tres (legiones), quae circum Aquileiam hiemabant; G I, 10. quas (legiones) ... proxime conscripserat; G I, 24. de qua (legione) non dubitaret; G I, 40, d. milites legionis decimae, cui quam maxime confidebat; G I, 42. legionem .., quam aquis devexerat; G I, 43, a. quas (legiones) proxime conscripserat; G II, 8. qua (legione) pulsa; G II, 17. duae legiones, quae proxime conscriptae erant; G II, 19. legiones sex, quae primae venerant; G II, 19. quae (legio) iuxta constiterat; G II, 26. quae (legiones) ... praesidio impedimentis fuerant; G II, 26. quae (legio) appellatur septima; G IV, 32. cum iis legionibus, quas ex Britannia reduxerat; G IV, 38. Labieno scribit, ut, quam plurimas posset, iis legionibus, quae sunt apud eum, naves instituat; G V, 11. ex quibus (legionibus) unam in Morinos ducendam Gaio Fabio legato dedit; G V, 24. unam legionem, quam proxime ... conscripserat; G V, 24. praeter eam (legionem), quam Lucio Roscio ... ducendam dederat; G V, 24. legionem, quae cum Cicerone hiemet, interfici; G V, 38. quae (legio) in eorum finibus hiemaverat; G VI, 7, a. unam ex his tribus (legionibus), quas proxime conscriptas ... traduxerat; G VI, 32. ei legioni, quae in praesidio relinquebatur; G VI, 33. quas (legiones) longius discessisse ... cognoverant; G VI, 39. legiones, quas expeditas esse iusserat; G VII, 11, b. legioni .. decimae, quacum erat; G VII, 47, a. quae (legio) pro subsidio ... constiterat; G VII, 51. iis legionibus, quas una miserat; G VII, 56. quas (legiones) pro vallo constituerat; G VII, 70. quam (legionem) ... collocaverat in finibus Biturigum; G VIII, 2. legionem XI, quae proxima fuerat; G VIII, 2. quas (legiones) ibi collocatas ... demonstratum est; G VIII, 4. quas (legiones) secum habebat; G VIII, 6. ut ... legiones duas, quas habebat, adduceret; G VIII, 6. quae (legio) octavo iam stipendio tamen ... nondum eandem ... virtutis ceperat opinionem; G VIII, 8. quae (legio) ... in Biturigibus hiemabat; G VIII, 11. quae (legio) cum eo fuerat in hibernis; G VIII, 24. quibus (legionibus) visis; G VIII, 29. duas (legiones) in Turonis ... posuit, quae omnem illam regionem ... continerent; G VIII, 46, b. quam (legionem) ad Caesarem miserat, ... eam ..; G VIII, 54. quam (legionem) in Gallia citeriore habuerat; G VIII, 54. tertiamdecimam legionam in Italiam mittit, quae praesidia tueretur; G VIII, 54. cognoscit ... legiones duas ab se remissas, quae ... deberent ad Parthicum bellum duci; G VIII, 55. ex duabus legionibus, quae sunt traditae a Caesare; C I, 3. quas (legiones) ... ad suam potentiam ... converterat; C I, 4. legionis XIII, quae aderat, milites; C I, 7, b. retineri legiones II, quae ab se ... sint abductae; C I, 9, b. quas (legiones) a Caesare acceptas in Apulia ... disposuerat; C I, 14. quas (legiones) ex novo delectu confecerat; C I, 25, a. quas (legiones) Narbone ... disposuerat; C I, 37. reliquas legiones, quae longius hiemabant; C I, 37. cum iis, quas habebat, legionibus; C I, 38. quas (legiones) C. Fabius ... miserat; C I, 40, b. quarum legionum adventu; C I, 40, b. quae (legio) in eo cornu constiterat; C I, 44. quae (legiones) ... per Mauritaniam venire dicebantur; C I, 60. cum duabus legionibus, quas superioribus diebus traduxerant; C I, 63. quae (legio) vernacula appellabatur; C II, 20, a. duas legiones ex IV, quas a Caesare acceperat; C II, 23. legiones .. eas ..., quas ... Corfinio receperat Caesar; C II, 28. legiones eae, quae paulo ante apud adversarios fuerant; C II, 29. quas (legiones) traduxerat; unam ... veteranam, quam factam ex duabus gemellam appellabat; C III, 4, a. quas (legiones) Lentulus consul conscribendas curaverat; C III, 4, a. quam (legionem) tuendae orae maritimae causa posuerat; C III, 34. quae (legio) appellabatur XXVII; C III, 34. quarum (legionum) una prima, altera tertia appellabatur; C III, 88. eas (legiones), quas secum duxerat; C III, 98. cum legione una, quam se ex Thessalia sequi iusserat, et altera, quam ex Achaia ... evocaverat; C III, 106. quas (legiones) ex Pompeianis militibus confecerat; C III, 107. quarum (legionum) altera in bello Alexandrino non occurrit; A 34, b. quas (legiones) ille (Deiotarus) disciplina ... nostra complures annos constitutas habebat; A 34, b. quae (legio) ex tumultuariis militibus in Ponto confecta erat; A 34, b. ex quibus (legionibus) cum duas ad Caesarem missas audisset; A 35.

qnibns (legionibus) tamen angustissimum intervallum frontis reliquit; A 39. quae (legio) tamen fortiter viucentinm impetum sustiuuit; A 40. quae (legiones) nuper erant couscriptae; A 42, b. quas (legioues) iu Africam ducturus erat; A 56. qnam (legiouem) Q. Cassins legatus simul ducebat; A 57, a. quae (legio) ad fretum alio itinere ducebatur; A 57, a. quas (legiones) M. Varro obtiuuerat; A 58. quae (legioues) Marcellum sibi ducem ceperant; A 60. ei legioni, quam secum adduxerat; A 62. legiones, quas secum babuerat; A 64. quam (legiouem) ... Delotarus armatura disciplinaque nostra constitutam babebat; A 68. quam (legiouem) secum adduxerat Alcxandria veteranam; A 69. quae (legioues) in eo proelio ... fuerant; A 69. quas (legiones) Gaetuli uominaruut; Af 35, b. quae (legiones) pro castris erant iustructae; Af 40. quas (legioues) ante castra in acie ... collocaverat; Af 70. quae (legio) ei proelio in acie constiterat; Af 78, b. ex quibus (legionibus) aliquid firmumeuti se existimabat habere, duae fueruut vernaculae, quae a Trebouio transfugeraut; ... quarta fuit Afraniana ex Africa, quam secum adduxerat; H 7. quae (legio) simul est mota; H 31, a. erant hic legioues, quae ex perfugis couscriptae; H 34. an ... uon animadvertebatis habere legioues populnm Romanum, quae ... obsistere ... posseut? quarum laudibus et virtnte *; H 42, b. qui (legiouarii) dextram partem operis administrabant; C II, 8. ſ. equites; A 29. nuam (legem promulgavit), qua mercedes babitationum anuuas conductoribus douavit; C III, 21. quos (liberos) ad capiendam fugam ... virium infirmitas impediret; G VII, 26. in ea libertate, quam a maioribus acceperant; G III, 8. ſ. gluria. libertini: ſ. bibridae. qui (libertus) fuisset eius concubiuus; H 33. qua (lingua) multa ... utebatur; G I, 47. quibus (litteris) est certior factus ..; C III, 14. quas (litteras) scribere est solitus; C III, 71. quibus (litteris) cuguoscit ..; A 56. quas (litteras) mittebat Ursaouem Cn. Pompeius; H 26. lixarum mercatorumque, qui plostris merces portabant, interceptis sarcinis; Af 75. qui si iuvissent, se eodem loco, quo Helvetius, babiturum; G I, 26. iu eo loco, quo tum essent; G I, 27. nti ... locum ... deligerent, quem ex omni Gallia opportunissimum ... iudicassent; G I, 30. quem (locum) ... iam ante praeparaverunt; G V, 9. ex so, quu stabant, loco recesserunt; G V, 43. paulnm supra eum locum, quo ante exercitum traduxerat; G VI, 9. ea, quae fertilissima Germaniae sunt, loca; G VI, 24. qui (locus) se † ipsum munitione defenderet; G VII, 20, a. in eo loco permanere, quem delegissent; G VIII, 7. eum locum, quem petebant; G VIII, 27. eum locum, quem ceperant; C I, 44. ex superioribus locis, quae Caesaris castris erant couiuncta; C I, 64. locum, quem petant, capi posse; C I, 67. venitur iu eum locum, quem Caesar delegit; C I, 84. ad eum locum, qui appellatur Aquilaria; C II, 23. qnem (locum) si qui vitare voluerit; C II, 24. eodem loco, quu superioribus diebus coustiterat; C II, 33. ad eum locum, qui appellabatur † Pbarsalia || Palaeste ||; C III, 6. edito loco, qui appellatur Petra; C III, 42. ad eum lucum .., qui appellatur Cbersouesus; A 10. locus est ..., qui uuminatur Delta; A 27. in quo (loco) pugnabatur; A 31. ex quo (loco) decurreutes (nostri); A 31. fossas ... in eum locum deduxit, quo longius constituerat suam nuu producere aciem; A 38. quae (loca) multo eraut propiora regis castris; A 73. eum ipsum locum cepit, iu qno Mithridates secundum proelium ... fecerat; A 73. quod neque certum locum ..., quem petereut, praeceperat; Af 3. ut (equites) usque eo locum obtinerent, in quo paulo ante coustitissent, donec ..; Af 31, a. ad quem (locum Caesar) perveuerat; Af 38. Caesar ... in eo loco, quo paulo ante commemuravi, ... constitit *; Af 41. ex eo loco, quo constiterat; Af 42. quem (locum) suis impedimento ... fore existimabat; Af 58. quae (loca) planicie dividuntur; H 7. quae (loca) sunt ab oppidis remota; H 8. ex quo (luco) erant egressi; H 31, b. qui (loricati) ... praepositi oppido a Pompeio esseut; H 13, b.

qui summo magistratui praeerat, quem vergobretum appellant Haedui; G I, 16. magistratus, qui ei bello praesint, ... deliguntur; G VI, 23. maiores natu, quos ... in aestuaria ... coniectos dixeramus; G II, 28. qui (maiores) in oppida compulsi ... vitam toleraveruut; G VII, 77, c. quorum (mandatorum) haec erat summa; C I, 10. III, 57. manipularibus suis, qui illum secuti eraat; G VII, 50, b. mausuetudo: ſ. clementia. manus erat uulla, quae parvam modo causam timoris afferret; G VI, 35, a. parva manu ... missa, quae tantum progrediatur, quantum naves processissent; G VII, 61. qui eam manum habebant. quae Uticam diripuerat; Af 95. erat bene magna manus intra Pompeiauarum partium, quae praesidium receptum indignaretur; H 35. ad id mare, quod adiacet ad ostium Rhodani; C II, 1. eo mari, quod Africae partis esse dicitur; A 28. matresfamiliae, quae paulo aute ... manus tendebant; G VII, 48. omuem eam materiam, quae erat caesa; G III, 29. qnam (materiam) munitiouis causa comportaverant; G V, 40. quae (materia) ... revincta neque perrumpi ... potest; G VII, 23. ut ... materiem .. congererent ..., cuius inopia in Africa esset; Af 20, b. qui (mercatores) ... praedicabant; G I, 39, a. ſ. lixae. quae (merita) suut adhuc ... leviora; C II, 32, c. milites, quus imperaverat; G I, 7. militibus .., qui ex provincia conveuerant; G I, 8. ii, qui magnum in castris usum babebant, milites; G I, 39, b. reperti sunt complures uostri milites, qui in phalangas insilirent; G I, 52. qui (milites) paulo longius ... prucesserant; G II, 20. qui (milites) ... longarum navium cursum adaeqnarunt; G V, 8. nonnulli milites, qui ... in silvas discessissent; G V, 39. milites, quos sub vexillo una profectos docuimus; G VI, 40. quos (milites) cum sic auimo parates videat, ut ..; G VII, 19. qui (milites) ... studiosissime permanserant in labore; G VIII, 4. qui (milites) omnia pericula ... Gutruato accepta referebaut; G VIII, 38. milites, qui ab eo discesserant; C I, 16. milites, qui erant Corfinii; C I, 20. quorum (militum) studio ... excitatus; C I, 64. quorum (militum) ... vires videbantur sustiuere nou posse; C I, 64. quos (milites) ubi Afranius procul visos cum Petreio conspexit; C I, 65. milites (officium suum praestitisse), qui per se de conciliauda pace egerint; C I, 85, a. pauci milites patresque familiae, qui ... misericordia valerent; C II, 44, qui (milites) dimissi a superioribus imperatoribus in his proviuciis consederant; C III, 4, a. militibus .. (defendentibus), quos praesidii causa miserat Caesar; C III, 40. qui (milites), etsi magno aestu, ... tamen ... imperiu paruerunt; C III, 95. qui (milites) ex veteribus legionibus erant relicti; C III, 101, c. quos (milites) ex eius exercitu acceptos ... Alexandriam traduxerat; C III, 103. quos (milites) rex ... reliquerat; C III, 106. qui (milites) iam in consuetudinem Alexandrinae vitae ... venerant; C III, 110. qui (milites) vim suorum ... ipsi pro suo periculo defendebant; C III, 110. quorum (militum) pars ... depressa est; A 20, b. militibus veteranis impositis, quorum magnam copiam babebat, ... qui ... relicti erant

Brundisii; A 44, h. quibus (militibus) odio sciebat praecipue Cassium esse; A 53. quos (milites) cognoscit ... sibi fidissimos esse; A 57, h. qui (milites) velocitate effugere poterant; A 76. quorum (militum) omnino numerus fuit xxx cohortium; Af 12. decumanum militem, qui te petit, scito esse; Af 16. qui (milites) extra munitiones processerant; Af 31, a. quos (milites tirones) Varus asservatos ... deducendos curavit ad Scipionem. qui postquam ad eum pervenerunt ..; Af 44. qui (milites) .. morbo impediti ... non potuerant ante transire in Africam; Af 77. quem (militem) postquam elephans ... venire animadvertit; Af 84. qui (miles) ... cum constanter agendum sibi videret; Af 84. ne a militibus, qui ... licentiam sibi assumpsissent ..., ipsi .. interficerentur; Af 85, h. qui (milites) dixerunt se servos esse; H 12 qui (milites) antea cum Fabio ... fuerant; H 12. miles .., qui fratrem suum in castris iugulasset, interceptus est; H 27. §. centurio; G VII, 12. equites; Af 24. ex milium L numero, quae ... convenisse constabat; G III, 26. ut ... peditum milia decem ... mitteret, quae in praesidiis ... disponeret; G VII, 84. ut Litavicus decem illis milibus, quae Caesari ad bellum mitterentur, praeficeretur; G VII, 37. quae (duo milia evocatorum) ... ad eum convenerant; quae tota acie disperserat; C III, 88. quo eos (adversarios), quomodo ab Ulia retraxerat, in aequum deduceret; H 6. quae (moles) paene insulam oppidum effecerat; C III, 40. qui (mons Iura) est inter Sequanos et Helvetios; G I, 2. qui (mons Iura) fines Sequanorum ab Helvetiis dividit; G I, 8. dicit montem, quem a Labieno occupari voluerit, ab hostibus teneri; G I, 22. montes .., qui impenderent, a maxima multitudine ... teneri; G III, 2. ex monte Vosego, qui est in finibus Lingonum; G IV, 10. qui (mons Cevenna) Arvernos ab Helviis discludit; G VII, 8. in quo (monte) positum erat ... oppidum Uxellodunum; G VIII, 40. sub montem, in quo erat oppidum positum Ilerda; C I, 45. si priores montes, quos petebant, attigissent; C I, 70. qui (mons) erat in conspectu omnium excelsissimus; C I, 70. qui (montes) Thessaliam cingunt; C III, 36, h. qui (montes) ad castra pertinebant; C III, 95. ex Aquitanis montanisque, qui Galliam provinciam attingunt *; C I, 39. pecuniae monumentaque, quae ex fano Herculis collata erant in privatam domum; C II, 21. quae (mulieres) in proelium proficiscentes ... flentes implorabant, ne ..; G I, 51. quae (multitudo peditum) nostros cogit cedere equites; G VIII, 19, a. quam (multitudinem) domiciliis ipsorum non moverat; A 7. quae (multitudo servorum) aggerem portabat; A 74. municipia; §. coloniae; G VIII, 50. ei munitioni, quam fecerat; G I, 10. ad eas, quas diximus, munitiones pervenerunt; G III, 26. hic .. nulla munitio est, quae perterritos recipiat; G VI, 39. eius munitionis, quae ab Romanis instituebatur; G VII, 69. ad eam partem munitionum .., quae pertinebant ‖ pertinebat ‖ ad mare; C III, 62. quam (munitionem) pertinere a castris ad flumen supra demonstravimus; C III, 68, quibus (munitionibus) relictis; A 8. quae (munitiones) priusquam perficerentur; A 61. quae (munitiones) erant in campo; Af 58. munera; §. dona; A 70. murum, qui nostrorum impetum tardaret, praeduxerant; G VII, 46. musculum ..., quem ... ad hostium turrim ... perducerent, facere instituerunt; C II, 10.

uti ab iis nationibus, quae trans Rhenum incolerent, mitterentur legati; G II, 35. maximas nationes, quae proelio contendissent; G III, 28. ex quibus (nationibus) sunt, qui piscibus ... vivere existimantur; G IV, 10. Suevos ... iis nationibus, quae sub eorum sint imperio, denuntiare, ut ..; G VI, 10. quibus (navibus) in Britanniam navigare consuerunt; G III, 8. quas (naves) ... convenire iusserat; G III, 11. quibus (navibus) amissis; G III, 16. quae (naves) ... vento tenebantur; G IV, 22. naves longas, quarum .. species erat barbaris inusitatior; G IV, 25. naves XVIII, de quibus supra demonstratum est, quae equites sustulerant, ... solverunt. quae cum appropinquarent Britanniae ...; quae tamen ancoris iactis cum fluctibus complerentur; G IV, 28. longas naves, quibus Caesar exercitum transportandum curaverat quasque in aridum subduxerat; G IV, 29. onerarias (naves), quae ad ancoras erant deligatae; G IV, 29. neque .. naves erant aliae, quibus reportari possent; G IV, 29. quae (naves) omnes incolumes ad continentem pervenerunt; G IV, 36. (naves) paulo facit humiliores, quam quibus in nostro mari uti consuevimus, ... paulo latiores, quam quibus in reliquis utimur maribus; G V, 1. quae (naves) in Meldis factae erant; G V, 5. quae (naves) cum annotinis privatisque, quas sui quisque commodi fecerat, amplius octingentae uno erant visae tempore; G V, 8. uti ... neque ... ulla omnino navis, quae milites portaret, desideraretur; at ex iis, quae inanes ... remitterentur ... et quas postea Labienus faciendas curaverat .... quas cum ... exspectasset; G V, 23. naves, quas Meloduno deduxerat; G VII, 60. navis magnas onerarias, quas in portu Brundisino deprehenderat; C I, 26, a. quae (naves) priorem partem exercitus eo deportaverant; C I, 27. quae (naves) ... adhaeserant; C I, 28. quas (naves) Igili ... coactas ... colonis suis compleverat; C I, 34. onerarias naves, quas ubique possunt, deprehendunt; C I, 36. quibus (navibus) effectis; C I, 36. quarum (navium) erant XI tectae; C I, 56. quibus (navibus) praeerat D. Brutus; C I, 56. naves Massiliensium cum iis, quae sunt captae; C I, 58. in quibus (navibus) paucae erant aeratae; C II, 3. ad eas (naves), quae factae erant Arelate; C II, 5. quae (navis) ex insigni facile agnosci poterat; C II, 6, b. quae (naves) omnes citeriorem Hispaniam petiverunt; C II, 7. quas (naves) M. Varro quasque Gaditani iussu Varronis fecerant; C II, 21. ex quibus (navibus) duas familiaribus suis attribuerat; C II, 22. quae (naves) ... ad portum excubabant; C II, 22. quas (naves) ... Curio ex Sicilia eduxerat; C II, 23. quae (onerariae naves) stabant ad Uticam numero circiter CC; C II, 25, h. quibus (navibus) ... praeerant; C III, 7. in quibus (navibus) erant constratae IV; C III, 7. cum iis, quas habebat, navibus; C III, 9, a, quae (navis) perseveravit; C III, 14. quas (naves triremes) Brundisi faciendas curaverat; C III, 24. quas (naves longas) ex Italia traduxerat; C III, 49. super quas (naves) turrim effectam ... opposuit; C III, 39. alteram navem, quae erat ad custodiam ab Acilio posita, pluribus aggressus navibus, in quibus ad libram fecerat turres; C III, 40. quae (naves longae) erant deligatae ad terram; C III, 40. quas (naves) demonstravimus aggere ... completas; C III, 62. e quibus (navibus) erant XX constratae; C III, 101, a. quarum (navium) erant L auxilio missae ad Pompeium; C III, 111. quae (naves) praesidii causa Alexandriae esse consuerant; C III, 111. quas (naves) si occupavissent; C III, 111. omnes .. eas naves et reliquas, quae erant in navalibus, incendit; C III, 111. quas (naves) paratas habuerant ad navigandum; A 10. naves, quas potuit, Caesar ad terram detrahit; A 10. cui (navi) coactus est Caesar ferre subsidium; A 11. sese .. eas (naves), quae essent amissae, restitu-

turum; A 12. quibus (navibus) ... non erant usi; A 13. quas (naves) protexerunt; A 16. ad eas, quae longius constiterant, naves adnatavit; A 21. in naves, quibus flumen transierant; A 27. navibus actuariis, quarum numerus erat satis magnus; A 44, b. quas (naves) casus ab illo periculo vindicarat; A 46. ad reliquas naves onerarias conquirendas, quae deerrassent; Af 8. navibus onerariis, quae deerrassent; Af 11. quas (naves) singulas ... incendebant; Af 21. navem quam ibi habuit actuariam; Af 28. in qua (nave) erant duo Titii; Af 28. quarum (navium onerariarum) ibi satis magna copia fuit; Af 34. in qua (nave) fuerat Q. Cominius; Af 44. in qua (nave) milites veterani ... fuerunt; Af 44. quae (naves) in statione ... stabant; Af 53. quae (naves) ... in salo stabant; Af 62. qua (naves) erant extra cothonem; Af 63. navis, quae ad Baetim flumen fuissent, incendunt; H 36. quae (naves) in salo fuerunt; H 40, b. ex suis necessariis quos haberet maximae auctoritatis; C III, 109. quibus (necessitatibus) cogi posset senatus id probare; G VIII, 53. cuius (nominis) si vos poenitet; C II, 32, d. numerum obsidum, quem ante imperaverat, duplicavit; G IV, 36. pari numero equitum, quem in continenti reliquerat; G V, 8. ex omni numero, qui fuit circiter milium XL; G VII, 28. eum, quem supra demonstravimus, numerum expleverat; C III, 4, b. cum .. nuntios misisset, qui postularent ..; G IV, 16. quorum (nuntiorum) pars deprehensa ... necabatur; G V, 45. nuntiis ... missis, qui ... docerent; G VII, 41. nuntii praemissi ... venerunt, qui ... dicerent; C II, 36. mittitur ... nuntius .., qui rem gestam perferret; A 28.

obaerati: f. clientes; G I, 4. qui (obsides) apud eum sint; G I, 31, d. obsides, quos haberet ab Haeduis; G I, 35. quos (obsides) illi haberent; G I, 35. obsides, quos Crasso dedissent; G III, 8. quibus (obsidibus) adductis; G IV, 22. quorum (obsidum) illi partem statim dederunt; G IV, 27. obsides, quos Caesar apud eos deposuerat; G VII, 63. quae (occulta templi) Graeci ἄδυτα appellant; C III, 105. ex eo, quod meruerat, odio civitatis; G VI, 5. quod (odium) in illam provinciam (Cassius) susceperat; A 48. quae (officia Caesar) consul ei (Deiotaro) ... tribuisset; A 68. id ipsum, quod commemorarent, officium; A 70. propter ea, quae ferebant, onera; G III, 19. eandem fere, quam reliquae gentes, habent opinionem; G VI, 17. quorum (oppidanorum) magna pars erat ad bellum evocata; G VII, 58. quorum (oppidanorum) etsi paucitatem contemnebat; G VIII, 39. quorum (oppidanorum) omnis postea multitudo aquatorum ... conveniebat; G VIII, 41. quorum (oppidanorum) numerus duarum legionum instar erat; Af 3. quod (oppidum) cum ... altissimas rupes despectusque haberet; G II, 29. quod (oppidum) erat maximum; G VII, 13. oppida incendi oportere, quae non ... sint .. tuta; G VII, 14, b. oppidum Parisiorum, quod positum est in insula; G VII, 57. quae (oppida) ... incolebant; G VIII, 5. quod (oppidum) in clientela fuerat eius; G VIII, 32. in quo (oppido Parthinorum) Pompeius praesidium habebat; C III, 41. quod (oppidum Salonam) cives Romani fortissimi ... incolebant; A 43. oppida praeter ea pauca, quae ipsi suis praesidiis tueri poterant, reliqua dirui; Af 20, b. Leptim oppidum, cui praeerat Saserna ...; quod ... facile ... defendebatur; Af 29. ex oppido Thisdra, in quo tritici modium milia CCC comportata fuerant; Af 36. ad oppidum Ruspinam versus, in quo ipse praesidium habuit et quod primum ad amicitiam eius accessit; Af 37. ab oppido Uzitta, quod Scipio tenebat; Af 41. e regione oppidi Uzittae, quod ... in planicie positum erat; Af 51. in oppido Uzittae, quod Scipio tenebat; Af 58. ad oppidum Aggar; quod a Gaetulis saepe antea oppugnatum (erat); Af 67. oppidum erat Zeta, quod aberat a Scipione milia passuum X; Af 68. ex oppido Vaga, quod finitimum fuit Zetae; Af 74. ad oppidum Thisdram pervenit; in quo Considius ... fuerat; Af 76. ad oppidum Zamam, ... quod ... munierat; Af 91, a. quod (oppidum) fuit captum; H 20. f. praesidium; G VI, 34, a. vicus; G I, 28. quae (opera) neque viderant ante Galli neque audierant; G II, 12. quae (opera) facere instituerat; G VII, 27. || in || iis operibus, quae facere instituerat; C I, 21. quorum altero opere effecto, ... altero instituto; A 19. dum haec opera, quae ante diu fiebant; Af 51. quam (orationem) in conciliis habuerat; G V, 57. duplici propugnatorum ordine .., quorum alter ... permitteret tela, alter, qui propior hostem ... collocatus esset, ponte ... tegeretur; G VIII, 9.

quae (pabulatio) ... disiecta esset; G VIII, 7. eius pagi, qui Verbigenus appellatur; G I, 27. pagos centum Suevorum ad ripam Rheni consedisse, qui Rhenum transire conarentur; G I, 37. ex quibus (pagis) quotannis singula milia armatorum ... educunt; G IV, 1. in eos pagos Morinorum, ab quibus ad eum legati non venerant; G IV, 22. palus, quae perpetua intercedebat; G VII, 26. perpetuam esse paludem, quae influeret in Sequanam; G VII, 57. panicum: f. hordeum. quarum (partium) unam incolunt Belgae; G I, 1. una pars, quam Gallos obtinere dictum est; G I, 1. ad ... eam partem Oceani, quae est ad Hispaniam; G I, 1. quae (pars) nondum flumen transierat; G I, 12. quas (partes) Caesar possideret; G I, 34. partem suarum copiarum, quae castra minora oppugnaret, misit; G I, 50. ex ea parte vici, quam Gallis concesserat; G III, 2. ea pars Menapiorum, quae citra Rhenum erat; G IV, 4. quae (pars) appellatur Vacalus; G IV, 10. quam (partem) supra commemoravi ... Mosam transisse; G IV, 16. quae (pars) est propius solis occasum; G IV, 28. ut eam partem insulae caperet, qua optimum esse egressum ... cognoverat; G V, 8. quae (pars pontis) ripas Ubiorum contingebat; G VI, 29. in eas partes, quae Menapios attingunt; G VI, 33. quae (pars) intermissa a flumine ... aditum ... angustum habebat; G VII, 17, a. ne ... ea pars, quae minus confideret, auxilia ... arcesseret; G VII, 33. ab ea parte, quae ... fluminis circuitu vacabat; G VIII, 41. eam .. oppidi partem, quae munitissima videretur, occupant; C I, 20. altera (pars erat) ad partem, qua est aditus ex Gallia; C II, 1. reliqua (pars) quarta est, quae aditum habeat ab terra; C II, 1. pars ea, quae ad arcem pertinet; C II, 1. quae (partes) ad hostes vergebant; C II, 9, b. quae (pars turris) erat perfecta; C II, 9, c. ab ea parte, quae ad Uticam vergit; C II, 24. peditum eam partem, cui maxime confidebat; C II, 40. cuius provinciae ab ea parte, quae libera appellabatur; C III, 34. in eandem partem, ex qua venerat; C III, 37, b. ea parte, quam proruerat; C III, 69. eam partem, cui maxime confidebat; C III, 94. praeter eam oppidi partem, quam Caesar ... tenebat; C III, 111. omnes oppidi partes, quae minus esse firmae videntur; A 1. in omnes partes, per quas fines Aegypti regnumque pertinet; A 2. in ea parte .. urbis, quae ab Alexandrinis tenebatur; A 5. omnibus urbis partibus exclusis, quae ab ipso tenebantur; A 6. quam (partem) liberum accessum habere demonstravi; A 30, b. quae (pars) mediocre intervallum ... habebat; A 30, b. quae (pars) facillimum

aditum habebat; A 30, b. in eam partem, quae flumini erat adiuncta; A 31. ea parte ..., quae praesidio hostium tenebatur; A 32. (Deiotarus) in ea parte positus terrarum, quae nulla praesidia Caesaris habuisset; A 67. navium pars, de qua timebat; Af 11. pars erat, quae legatos ... miserat; H 37. ſ. munitio; C III, 62. pastores: ſ. coloni; C I, 56. patres: ſ. miles; C II, 44. quae (patria) ... ruinis esset deformata; A 24, a. quas (pecunias) Longinus sibi expensas ferri ... cogebat; A 49. pecunias, quas erant ... polliciti; C II, 21. ſ. monumenta. magno pecoris numero, cuius sunt cupidissimi barbari; G VI, 35, a. pecus, cuius magna erat copia ... compulsa; G VII, 71. quos (pedites) ex omni copia singuli singulos suae salutis causa delegerant; G I, 48. pedites, qui cum iis (equitibus) fuerant, quos ... pulsos dixeram; G II, 24. pedites, qui inter eos (equites) proeliari consuerant; G VII, 65. quos (pedites) ante legiones missus docui; G VIII, 19, a. qui (pedites) toto agmine subsistentes equitibus ... ferunt auxilium; G VIII, 28. pedites ... misit, qui transitu Caesarem prohiberent; A 29. ſ. equites; C II, 25, a. Af 19. peditatu, quem antea habuerat; G VII, 64. quarum (pellium) propter exiguitatem magna est corporis pars aperta; G IV, 1. quibus (pellibus) erant tectae naves; C III, 15. quorum (perfugarum) magnus ... numerus confluebat; G VII, 44. quos (Gaetulos perfugas) ... missos supra docuimus; Af 55. quorum (perfugarum) auctoritate facile adducti; Af 55. In ea planicie, quam intermissam collibus tria milia passuum patere supra demonstravimus; G VII, 70. omnem eam planiciem, quam ... tria milia passuum patere demonstravimus; G VII, 79. quae (planicies) declivi fastigio ... muniebatur; G VIII, 14, b. cuius (planiciei) decursum antecedebat rivus; H 29, a. quae (plebes) nihil audet per se; G VI, 13, a. ea poena ..., quam ... numquam .. esset illaturus; G VIII, 21. ea poena, quam sibi ipsi contraxissent; G VIII, 22. pontem, qui erat ad Genuam; G I, 7. eorum pontium, quos Vercingetorix rescindendos curaverat; G VII, 35. refecto ponte, quem ... hostes resciderant; G VII, 58. pontibus traiectis, ... quorum frontes viminea loricula munirentur; G VIII, 9. qui (pons) erat ab oppido ..; C I, 16. quem (pontem) oppido castrisque coniunctum habebat; C I, 40, a. pons, qui fuerat tempestate interruptus; C I, 41. pontis .. ambo, quos C. Fabius fecerat; C I, 48, a. ad pontem, qui propior erat Pharo; A 19. qui (populus Romanus) si alicuius iniuriae sibi conscius fuisset; G I, 14. quae (porta) appellatur bellica; C II, 25, a. portam, quae e regione ... castrorum fuerat; H 16, a. eosdem, quos reliqui, portus; G IV, 36. nacti portum, qui appellatur Nymphaeum; C III, 26. qui (portus) abest ab oppido ..; Af 10. qui (potentes) ... plurimum pollebant; C I, 4. memores eorum praeceptorum, quae ... acceperant; C II, 6, a. cum ea praeda, quam in silvis deposuerant; G VI, 41. quae (praeda) etsi erat tenuis; A 42, a. ad praefectos, qui ... antecesserant; G IV, 11. quem (praefectum fabrum) ... remittit; C I, 24. quorum (praefectorum) patres cum Mario ante meruerant; Af 56. ſ. exactores. ut ... ea .., quae meruissent, praemia ... exspectarent; G VII, 34. quae (praemia) speciosum reddebant praesentem exercitus amorem; A 48. praesidium ..., quod satis esse visum est; G I, 51. cum eo praesidio, quod satis esse arbitrabatur; G IV, 22. non oppidum, non praesidium (erat), quod se armis defenderet; G VI, 34, a. praesidium ..., quod eo mitterent, comparabant; G VII, 11, a. praesidium, quod introduxerat; C I, 13. cui (praesidio) praeerat C. Considius; Af 3. quod (praesidium) supra commemoravi; Af 80. praesidium, quod reliquit; H 27. convocatis eorum principibus, quorum magnam copiam in castris habebat; G I, 16. iidem principes civitatum, qui ante fuerant; G I, 31, a. impulsos ab suis principibus, qui dicerent ..; G II, 14. principes Britanniae, qui ... convenerant; G IV, 30. ex quibus (principibus) perpaucos, quorum in se fidem perspexerat, relinquere in Gallia ... decreverat; G V, 5. quorum (principum) ad arbitrium ... summa omnium rerum ... redeat; G VI, 11. qui (principes) hanc tentandam fortunam non existimabant; G VII, 4, a. quos (principes) sibi ... delegerat; G VII, 36. quos (principes) evocaverant; C I, 74, b. principibus .., qui sibi contrarii fuissent, interfectis; H 22, b. iudicia in privatos reddebat, qui ... orationem adversus rempublicam habuissent; C II, 18, b. proboscidem, qua erat circumdatus; Af 84. quod ... L. Pisonem legatum .. eodem proelio, quo Cassium, interfecerant; G I, 12. quae (proelia) ad vada ... fiebant paludis; G VIII, 13. quod (proelium) cum diutius pari Marte iniretur; G VIII, 19, a. eo proelio, quod cum Dumnaco fecerat; G VIII, 31. quod (proelium fama) multis auxerat partibus; C III, 80, a. quo (proelio) confecto; C III, 91. quod (proelium) contra Domitium Calvinum fecerat; A 65, b. in eo proelio, quod Cn. Domitium fecisse ... scripsimus; A 69. quos (propinquos) nominatim evocaverat; G V, 4. qui (propinqui) defectionis auctores fuerant; G VI, 8, b. quae (provincia) ... nullum auxilium desiderarit; C I, 85, b. sine quibus (provinciis) urbem atque Italiam tueri non potest; C II, 32, a. earum provinciarum, quas ipse obtinebat; C III, 3. quae (provincia) .. erat exinanita; A 43. cuius (provinciae) magna pars ab eo defecerat; A 64. a servitiis puerisque, qui in castris erant; Af 85, a. qui (puer) ballistam solitus erat observare; H 13, b.

quae (q u a d r i g a e) tamen celeriter ... opprimuntur; A 75. quae (quadriremes) cum navibus nostris *ap*propinquassent; C III, 24. quaestor: ſ. legati; G V, 25. quinqueremis duas, in quarum altera erat Cassius; C III, 101, c.

eadem r a t i o n e, qua pridie, ab nostris resistitur; G V, 40. eadem ... ratione, qua factum a Libone antea demonstravimus, insulam ... tenuit; C III, 100. uti ... eadem ratione, qua adversarii, levis armatura ... interponeretur; Af 20, a. eadem ratione, qua ante dixi, ... impetum faciunt Numidae; Af 69, b. eodem, quo venerant, receptu; C III, 69. in quam (regiam Caesar) ipse ... erat inductus; C III, 112, b. regionum earum, quas Suevi obtinerent; G IV, 19. praeter ... eas regiones, quae sunt contra Gallias; G IV, 20. iis regionibus, quibus nos iter facturos cognoverat; G V, 19. ad eam regionem, quae ad Aduatucos adiacet; G VI, 33. ab ... omnibus regionibus, quas tenebat; C III, 42. earum .. regionum omnium, quae a Caesare tenebantur; C III, 61. ſ. auctoritas; A 26. quod (regnum) pater ante habuerat; G I, 3. regulae: ſ. lateres. religiones: ſ. auspicia. qui (remiges) aquatum e navibus exierant; Af 7. ſ. gubernatores. eas res, quas legati Helvetii commemorassent; G I, 14. sese habere quasdam res, quas ... ab eo petere vellent; G I, 30. Sequanos nihil earum rerum facere, quas ceteri facerent; G I, 32. quamobrem placuit ei, ut ..; G I, 34. omnium rerum, quae ad bellum usui erant; G I, 38. de his rebus, quae inter eos agi coeptae ... essent; G I, 47. vix ut iis rebus, quas constituissent, collocandis ... tempus daretur; G III, 4. ut maritimae res postularent,

ut qoao celerem ... motum baberent; G IV, 23. picem reliquasque res, quibus ignis excitari potest; G VII, 24. rebus iis, quae ad se essent delatae, omnibus expositis; G VIII, 8. bis rebos cognitis, quae erant ad Corfiuium gestae; C I, 24. omnibos rebus, quibus ... lapides defendi posseut; C II, 2. cognitis iis rebos, quae sunt in Italia gestae; C II, 17. cognitis iis rebus, quae sunt gestae in citeriore Hispania; C II, 18, b. quod ... iis rebus indigebant, quae ad oppugnatiouem castrorum erant usui; C II, 35, b. qua (re frumentaria) anguste utebatur; C III, 16. bis rebos animadversis, qoas demoustravimus; C III, 89. stupa reliquisque rebus, quae sunt ad incendia; C III, 101, a. cognitis rebus, quae gestae erant iu Illyrico; A 44, a. quae (res) ad bellum usui solent esse; Af 36. viuo, oleo ceterisque rebus, qoae ad victum parari solent, corruptis; Af 43. quae (res) usui militi esse cousuevit; Af 47. rebus, qoae ad victum pertinent, omuibus corruptis; Af 47. se res complores, quae utiles bello sint, adminiistraturos; Af 74. ſ. **b.** C III, 13. qni (rex Cotys) circom Thessaliam esso consoerat; C III, 36, b. a quo (rege) missi ... pervenerunt; C III, 109. quo (rege) si auctore in Caesaris fidem ... venturi esseut; A 23. reges coustituit, quos Ptolemaeus testameuto scripserat; A 33. qoi (reges) neque amorem suorum babere poteraut; A 33. qui (reges) plurimum iuter homines polleut; F 2. ſ. dynastae. omnia ... flumina atque omues rivos, qui ad mare pertinebant, Caesar .. averterat; C III, 49. qui (rivus) ... summam efficiebat loci iniqnitatem; H 29, a.

quod (sacramentom) apud Domitiom ... dixissent; C II, 28. ut eo ueglecto sacrameuto, quo tenemini, respiciatis illud, quod ... sublatom est; C II, 32, e. sacris .. umnibus prolatis, quorum religione precari offensos ... animos regum erant soliti; A 32. sagittarios .. omnes, qoorum erat permagnus numerus; G VII, 31. sagittarios expeditosque ... interieceraut, qui suis cedentibos auxilio soccurrerent; G VII, 80. quorum (sagittariorum) impetom noster equitatos uon tulit; C III, 93, a. quorum (sagittariorum) parvus uumerus; Af 12. ſ. funditores. cuius (salis) magna vis ... erat ... congesta; C II, 37. qni (saltos) ... praesidiis tenebantur; C I, 37. sarmentis virgultisque collectis, quibus fossas Romauorum compleant; G III, 18. multa .. erant intra eum locum manu sata, quibus iuterim iumeuta pasceret; C III, 44, b. qoorum (sauciorum) maximus numerus fuit; Af 21. quae (trabes, saxa) rectis lineis suos ordines servant; G VII, 23. quibus (saxis) fundamenta coutiuebantur; C II, 11. quae (saxa) iacebant in itinere; A 53. in quam (scapbam) plures com confngerent; A 46. scapbas, quae ad litus fuerant; H 40, b. quam (virtutem, scientlam) saepe in bellis periclitatus; A 43. quae (scuta) subito ... pellibus induxerant; G II, 33. qnas iuter (segetes) et castra ... collis intererat; G VI, 36. variis dictis sententiis, quarum pars deditiouem ... censebat; G VII, 77, a. erant sententiae, qoae conandum ... ceuserent; C II, 39. vultu atque sermone, quo superiore tempore nsus fuerat; Af 88, a. servitia: ſ. puer; Af 85, a. servos, qul ad eos perfugissent, poposcit; G I, 27. producit servos, quos ... exceperat; G VII, 20, b. quibus (servis) domini locupletiores victum ... praebebant; A 2. cuius (servi) dominus in Caesaris castris fuisset; H 18, a. quem (servum) supra demoustravimus domiuum iugulasse; H 20. servi transfugerunt, qui nuntiaverunt ..; H 27. partim oppidanorum servi, qoi eraut a Sexto Pompeio mauumissi; qui in Caesaris adventum discordare || * descendere || coeperunt; H 34. ſ. chentes; G VI, 19. hibridae. HS LX, quod advexerat Domitius; C I, 23. illod vulgare incursionis bostiom signum quod incendiis aedificiorum iutellegi cousuevit; G VIII, 3. eo signo, quod convenerat, revocantur; C I, 28. quae (signa) ab oppidanis cepit; H 10. magnitudinem silvarum, quae iutercedereut ..., (se) timere; G I, 39, b. quae (silva) ... ad iuitium Remorum pertinet; G V, 3. silvam esse ibi ..., quae appellatur Bacenis; G VI, 10. quam (silvam Hercyniam) Eratostheni ... uotam esse video, quam illi Orcyniam appellant; G VI, 24. qoae (silva Hercynia) supra demonstrata est; C VI, 25. quae (Arduenna silva) ... est totius Galliae maxima; G VI, 29. quorum (simulacrorum) contexta viminibus membra vivis bominibus complent; quibos succensis ..; G VI, 16. quod (simulacrum Victoriae) ante ipsam Minervam collocatum esset; C III, 105. quorum (soldoriorum) baec est condicio; G III, 22. si quis appellavisset de aestimatione et de solutionibos, quae per arbitrum fierent; C III, 20. quam (sororem Cleopatram) ... reguo expulerat; C III, 103. quod (spatium) est non amplius pedum sexcentorum; G I, 38. quod (spatium) vacuum a bello ... fuerat; C III, 3. quo (spatio) satis perspectum habere militum animum videretur; C III, 84. quod (spatiom) satis ad explicandas naves videbatur; A 14. quarum (turrium specularumque) apud ultimam praesidium et statio fuit Scipionis; Af 37. quibas (specubus) aqua in privatas domos indocitur; A 5. inter quod (stagnum) et mare angustiae quaedam uon amplius mille et D passus intererant; Af 80. sese ... stipeudium capere iore belli, quod victores victis imponere consuerint; G I, 44, a. qood (stipendium) sua voluntate ... pependerint; G I, 44, a. quod (stipendium) Aduatucis ... peudere consuesset; G V, 27, a. cuius (stipendii) illi diem uoudum venisse dicerent; C I, 87. quorum (stramentorum ac virgultorum) summa erat ... copia; G VIII, 15. non eadem alacritate ac studio, quo ... uti .. consuerant; G IV, 24. sublicae ... agebantur, quae pro ariete subiectae ... vim fluminis exciperent; G IV, 17, b. iisdem soblicis, quarum pars inferior integra remanebat; G VII, 35. neque ullum esse subsidium, quod summitti posset; G II, 25. sudes: ſ. fundae. quod (supplementum) ex Italia adduxerat; G VII, 7. eo supplemento, quud uuper ex Italia venerat, relicto; G VII, 57. supplicia constituit ... ea, quae morte essent miseriora; A 41.

in quibus (tabellis) scriptum est inventum: „L. Munatius Caesari"; H 19. qui (tabellarii) ... litteras ... ferebant; A 38. tabellariis, qui ... dispositi ... essent, qui certiorem ... facerent; H 2. qol (tabellarii) ... missi erant; H 12. qui (tabellarii) ad oppidum veniebant; quorum litteras Caesar oppidanis abiecit; H 18, b. taxo, cuius magna ... oopia est; G VI, 31. quae (tecta) ... erant inaedificata; G VIII, 5. tunicas aut tegimenta fecerant, quibus tela vitarent; C III, 44, b. quae (tela) ille ... vitavit; C III, 19, b. quae (tela) ad defendeudum solent parari; Af 31, c. quae (temeritas) maxime illi bominum generi est innata; G VII, 42. secutae suut ... tempestates, qoae .. nostros in castris coutinerent; G IV, 34. cuius (tempestatis) iucommodum summam utilitatem ipsis praebebat; H 3, b. quod (templum) tanta religione colitur, ut ..; A 66. ex eo tempore, qoo pons institui coeptus est; G IV, 18. unum esse illud tempus, quo maxime contendi conveniat; G VII, 85. quo (tempore) neque frumenta in bibernis erant; C I, 48, b. illis temporibos, quibus in urbe praesidia legionum Pompeius haboerat; C III, 1. quibus (temporibus)

Caesar ad Dyrrhachium Pompeium obsidebat; A 48. testudines: ſ. falces; G V, 42. quod (theatrum) est ante oppidum; C II, 25, a. quod (theatrum) arcis tenebat locum; C III, 112, b. quibus (tignis) disclusis; G IV, 17, b. ubi tigna, quae musculi tegendi causa ponant, collocentur; C II, 10. tigna iniciuntur, quae firmamento esse possint; C II, 15. ſ. contignatio. qui (timor) fere bella ... sequi consuevit; C III, 1. qui (tirones) omnes ad eum perducti ... interficiuntur; C III, 28, b. qui (tirones) numquam in acie dimicassent; Af 81. ſ. miles; Af 44. tormentorum usum, quibus ipsi magna speravissent, ... interire; C II, 16. trabes: ſ. saxa; G VII, 23. tribunos plebis, qui ad eum confugerant; C I, 8. ſ. centurio. quae (triremis) in repugnando erat commorata; Af 63. sedato tumultu, quem repentinus adventus Caesaris concitaverat; C III, 18. quem (tumulum) si occupavisset Caesar; C I, 43. eum tumulum, pro quo pugnatum est; C I, 47. qui (tumulus) tantum aberat ..., ut ..; C III, 51, b. tunicae: ſ. tegimenta. quae (turmae equitum) pro vallo in stationibus esse solebant; Af 29. turres toto opere circumdedit, quae pedes LXXX inter se distarent; G VII, 72. non quidem (collocatur turris) quae moenibus aequaret, ... sed quae superare fontis fastigium posset; G VIII, 41. quam (turrim) primo ... humilem ... fecerunt; C II, 8. ex ea, quae suberat, turri; C II, 11. quae (turris) nomen ab insula accepit; C III, 112, a. quae (turris) proxima fuit castris adversariorum, in qua docui esse praesidium; Af 38. quae (turris) nostra fuisset; H 19. ſ. speculae. tyranni: ſ. dynastae.

quae (vada) pertinent ad regionem Africae; A 14. quae (vallis) totum paene montem cingebat; G VIII, 40. quibus (vallibus) regia castra munirentur; A 73. vallum, qui has duas munitiones coniungeret, nondum perfecerat; C III, 63, a. quae (vectigalia) Metellus imposuisset; H 42, a. qui (ventus) ... flare consuevit; G V, 7. venti, quibus necessario committendum existimabat; C III, 25. qui (vergobretus) creatur annuus; G I, 16. qua (veste) supplices dominantes deprecari consuerunt; A 32. quo (vexillo) pugnandi dabat signum; A 45. qua (via) ... ire non poterant; G I, 9. viator ... est missus, qui diceret ..; Af 57. quae (victoria) iam esset sibi ... explorata; G VII, 20, b. oppida vicosque, quos incenderant; G I, 28. vicis aedificiisque, quos adire potuerant, incensis; G II, 7. qui (vicus) appellatur Octodorus; G III, 1. ſ. aedificia; G VI, 43. quae (villa) Labieni prospectum impediebat; Af 40. qui (viri) sibi id muneris depoposcerant; C I, 57. qui (loricati viri) simul in conspectum oppidi se dederunt; H 4. virgulta: ſ. sarmenta. qua (virtute) nostri milites facile superabant; G III, 14, b. eandem ... virtutem, quam saepenumero imperatori praestitistis; G VI, 8, a. ad eam virtutem, quae singularis erat in eo; G VIII, 48, a. ſ. scientia. se Britanni vitro inficiunt, quod caeruleum efficit colorem; G V, 14. vitium munitionis, quod supra demonstratum est; C III, 63, b. quos (urbanos) auctores appellabant; Af 85, b. quae (urbs) praesidio ... sit civitati; G VII, 15. quae (urbs) ... aditus difficiles habebat; G VII, 36. quam (vulnerationem) supra commemoravi; G VIII, 47. vultus: ſ. sermo. quam (uxorem) domo secum duxerat; G I, 53. quam (uxorem) in Gallia duxerat; G I, 53. ex quibus (uxoribus) plerique liberos habebant; C III, 110.

III. **Pronomina, Adjectiva, Zahlen: persönlich:** a me ..., quem proditionis insimulatis; cuius opera ... exercitum victorem fame consumptum videtis; G VII, 20, c. me, quem sibi carissimum habuit; C II, 32, a. mihi .., qui compertum habeo, credant; F 4, b. vos, ... quibus licet iam esse fortunatissimis; G VI, 35, b. quos quoniam fortuna in nostram detulit potestatem, ... certum est vobis vitam ... donare; Af 44. indignos vos esse arbitror, qui in meo exercitu ordines ducatis; Af 54, b. *se* (officium suum praestitisse), qui etiam bona condiciona ... confligere noluerit; C I, 85, a. sibi, cui dii immortales victoriam tribuissent; A 70.

possessiv: vestrae ... vitae prospiciam, quos cupiditate gloriae adductus in periculum deduxi; G VII, 50, b. frustra .. meae vitae subvenire conamini, quem iam sanguis viresque deficiunt; G VII, 50, b. vgl. omnes; A 16.

aliquis: ad aliquos excipiendos, ex quibus hostium consilia cognosceret; G VIII, 7. vivos .. aliquos ceperunt, qui postero die sunt interfecti; H 16, b.

alius: tu ad me alium mitte, quem ornem; F 11.

ceteri: ceteri intercluduntur, qui ... subsequebantur; A 53. cetera .. restitueret sociis ..., quae penes eum essent; A 70. † in munitionibus ceterisque, quae ... opus fuerunt; H 7.

complures: detractis ... compluribus singillatim, qui ... missi erant; G III, 2. adhibitis compluribus senatorii ordinis, quos advocaverat Scipio; C III, 33. complures capti, in quibus duo *; H 9. complures sunt vulneribus affecti, in quis etiam Clodius Arquitius; H 23, b.

hic: quos (di) ... ulcisci velint, his ..; G I, 14. ab his, qui in superiore acie constiterant; G I, 24. quorum per fines ierant, his ..; G I, 28. quos aliquamdiu inermos sine causa timuissent, hos ..; G I, 40, b. ab his ... interfici, inter quos dominari consuessent; G II, 31. quos laborantes conspexerat, his ..; G IV, 26. quos in conspectu Galliae interficere vereretur, hos omnes ..; G V, 6. hunc ..., qui praesentis imperium neglexisset; G V, 7. quorum .. opera cognoverat Tasgetium interfectum, hos ..; G V, 25. ab his ..., qui suis rebus diffidant; G V, 41. hi, qui se ad eorum amicitiam aggregaverant; G VI, 12, b. quibus ita est interdictum, hi ..; G VI, 13, b. qui ... ad eos venerunt, ab iniuria prohibent, ... hisque omnium domus patent; G VI, 23. hi, quos ille edocuerat; G VII, 38, a. cum his mihi res sit, qui eruptionem probant; quorum in consilio ..; G VII, 77, a. hos ..., qui ... suum periculum neglexerunt; G VII, 77, c. quos fama nobiles potentesque bello cognoverunt, horum ..; G VII, 77, d. et ii, qui munitionibus continebantur, et hi, qui ad auxilium convenerant; G VII, 80. paucos ... esse inventos, atque hos, non qui agrorum colendorum causa remansissent, ... sed qui speculandi causa essent remissi; G VIII, 7. paucis atque his vulneratis receptis, qui silvarum beneficio casum evitaverant; G VIII, 20. ad quos legati mitterentur, his ..; C I, 32, b. qui erant pabulandi ... causa progressi, hos ..; C I, 48, b. qui prior has angustias occupaverit, ab hoc ..; C I, 66. pro his .., a quibus ... perfugae appellarentur; C II, 28. qui modo sibi timuerant, hos ..; C III, 27. his, qui erant ab eo missi; C III, 104. pro horum necessitate, quorum res agitur; F 3. haec esse, quae ab eo postularet; G I, 35. si ... haec explorata habeamus, quae de exercitus alienatione dicuntur, quae quidem ego ... falsa ... esse confido; C II, 31, b. haec omnia perire, quae funditus ... pervertuntur; F 26. haec .., quae fiunt, per se diuturna non sunt; F 26.

idem: hos esse eosdem, quibuscum saepenumero Helvetii congressi ... superarint, qui tamen pares esse nostro exercitui non potuerint; G I, 40, b. iisdem ducibus usus, qui nuntii ab lecio venerant;

G II, 7. usi eodem duce, cuius haec indicio cognoverant; G VI, 35, b. qui se … pares esse confidebant, iidem ..; A 18. — idem …, quod Helvetii fecerint; G I, 31, d. eadem, quae Litavicus pronuntiaverat, multitudini exponunt; G VII, 38, a. eadem illa, quae per Scipionem ostenderat; C I, 6, a. f. **idem,** C, **b,** (6 St.) S. 456, a.

ille: illis, qui locorum notitia confidebant; A 10. f. idem; C I, 6, a.

ipse: ab ipsis, .. qui ex ipsa caede fugerunt; G VII, 38, a. quo qui intraverant, se ipsi acutissimis vallis induebant; G VII, 73, a. ipsis, ad quorum commodum pertinebat; C III, 20.

is: ii, qui flumen transissent; G I, 13. iis ducibus, qui iter cognoverant; G I, 21. eorum, qui arma ferre possent; G I, 29. eorum, qui domum redierunt; G I, 29. iis, quos vicissent; G I, 36. ii, qui inter aciem versabantur; G I, 52. ab … iis, qui ad conducendos homines facultates habebant; G II, 1. unus ex iis, qui legati … venerant; G II, 6. quorum in fines primum Romani exercitum introduxissent, ad eos ..; G II, 10. eorum .., qui rem deferebant; G II, 17. ab iis, qui in silvis abditi latebant; G II, 19. ad … eos, qui in opere occupati erant; G II, 19. eorum, qui cum impedimentis veniebant; G II, 24. contra eos, qui … tela iacerent; G II, 33. ab iis, qui emerant; G II, 33. eos, qui in spem potiundorum castrorum venerant; G III, 6. eo absente, qui summam imperii teneret; G III, 17. ex iis, quos auxilii causa secum habebat; G III, 18. cum iis .., quorum se amicitiae dediderint; G III, 22. eo interfecto, cuius se amicitiae devovisset; G III, 22. ii .., qui una cum Quinto Sertorio … fuerant; G III, 23. ii, qui … ierant trans Mosam; G IV, 12. ab iis, qui … bellum intulissent; G IV, 13. iis, quos in castris retinuerat; G IV, 15. eos, qui sibi Galliaeque bellum intulissent; G IV, 16. iis, quos ex Tencteris … apud se habebant; G IV, 18. ei …, qui navi egredi … non auderet; G IV, 21. ii, qui … in statione erant; G IV, 32. collaudatis militibus atque iis, qui negotio praefuerant; G V, 2. iis .., qui per aetatem in armis esse non poterant, in silvam Arduennum abditis; G V, 3. eius …, cuius tam egregiam in se voluntatem perspexisset; G V, 4. eos, qui fugerant, persequerentur; G V, 10. Britanniae pars interior ab iis incolitur, quos natos in insula ipsi memoria proditum dicunt, maritima pars ab iis, qui … ex Belgio transierunt; G V, 12. in eos .., qui erant in statione … collocati; G V, 15. eorum, qui dissentirent; G V, 29. neque is sum, .. qui gravissime ex vobis mortis periculo terrear; G V, 30. iis …, qui in ipso negotio consilium capere coguntur; G V, 33. et ab iis, qui cesserant, et ab iis, qui proximi steterant; G V, 35. ei, qui virtute belli omnibus gentibus praeferebantur; G V, 54. iis, qui (Indutiomarum) occiderint; G V, 58. ii, qui … nullo modo cum Haeduis coniungi poterant; G VI, 12, b. eos, qui discunt; G VI, 14. eorum, qui in furto … sint comprebensi; G VI, 16. ii, qui … hominem probant; G VI, 23. tertium est genus eorum, qui uri appellantur; G VI, 28. eorum …, qui illius patientiam paene obsessionem appellabant; G VI, 36. ii, qui in iugo constiterant; G VI, 40. ne iis quidem …, qui quieti viderentur; G VII, 6. eos, quorum opera plebem concitatam existimabant; G VII, 13. quorum in finibus bellum geratur, eorum ..; G VII, 14, b. in eo .., cuius orationem approbant; G VII, 21. iis, qui primi murum ascendissent; G VII, 27. iis, qui summum magistratum obtinerent; G VII, 33. eorum mortem, qui indignissime interierunt; G VII, 38, b. eos, qui negotiandi causa ibi constiterant; G VII, 42. ii, qui ad alteram partem oppidi … convenerant; G VII, 48. eorum …, quos … non murus oppidi tardare potuisset; G VII, 52. ab iis, qui Meloduno fugerant; G VII, 58. ii, qui praesidio … erant relicti; G VII, 62, b. iis, qui non paruerint; G VII, 71. omnes eos, qui arma ferre possent; G VII, 75. ii, qui Alesiae obsidebantur; G VII, 77, a. eorum …, qui turpissimam servitutem deditionis nomine appellant; G VII, 77, a. eorum corporibus, qui aetate ad bellum inutiles videbantur; G VII, 77, c. ii, qui …, inutiles sunt bello; G VII, 78. ii, qui ab Alesia processerant; G VII, 80. non solum ii, qui … eminus vulnerabantur, sed etiam, qui longius subsidiari consuerant; G VIII, 13. dimittunt eos, quos aut … viribus inferiores aut inermes habebant; G VIII, 14, a. ab iis, qui locorum noverant naturam; G VIII, 27. eorum, qui eo timore arma proiecerant; G VIII, 29. eorum, qui veteres inimicitias cum Caesare gerebant; C I, 3. eos, qui venerant; C I, 21. eorum, qui mitterent; C I, 32, b. ii, qui pabulatum longius progressi erant; C I, 48, a. eos, qui de tertia vigilia exissent; C I, 64. iis, qui … processerant; C I, 66. eorum, qui tanta pericula vitasse, et eorum, qui sine vulnere tantas res confecisse videbantur; C I, 74, b. ii, qui receperant; C I, 76. ii, qui antecesserant; C I, 79. ei, qui habeant domicilium; C I, 86. iis, qui amiserant; C I, 87. eos, qui eruptionem fecerant; C II, 2 iis, quos liberius locutos hanc poenam tulisse cognoverat; C II, 21. contra eos …, qui eadem essent usi fortuna; C II, 28. ab iis, qui diligentiores videri volebant; C II, 29. eos .., qui se vobis omnia debere iudicant; C II, 32, b. eorum …, qui se per vos perisse existimant; C II, 32, b. ii, qui vulnera acceperant; C II, 41, b. cum iis, quos nuper liberaverant; C III, 9, b. eum, qui superior videretur; C III, 10, b. ab iis …, qui sermoni interfuerunt; C III, 18. qui horum quid acerbissime … fecerat, is … civis optimus habebatur; C III, 32, a. ab iis, qui fuerant † valeribus ‖ in vallibus, al. ‖; C III, 48. eorum, quos esse auctores eius rei voluisset; C III, 57. cum iis, quos sui consilii participes habebant; C III, 60. eorum, qui negotiis praeerant; C III, 61. eius, qui paulo ante ex castris fugientes suos conspexerat; C III, 70. ei, qui ante dimicare timuissent; C III, 73, b. eorum, qui in castris erant Caesaris; C III, 82, b. iis, qui ordinis essent senatorii; C III, 83. ex iis, qui … remanserunt; C III, 87. eos …, qui non necessarias conquirerent voluptates; C III, 96. omnes eos, qui in monte consederant; C III, 98. ad eos, qui se ex fuga … recepisse dicerentur; C III, 102, b. iis .. invitis, a quibus Pharus tenetur; C III, 112, a. fugae .. nullum esse consilium non solum iis, qui primam dignitatem haberent, sed ne iis quidem, qui nihil praeterquam de vita cogitarent; A 8. ei, qui intrassent; A 14. in eos, qui in litore aequo institerant; A 17. eos, qui praesidio eum locum tenebant; A 19. eos, quos plurimis beneficiis ornavit; A 25, b. eorum, qui ad proximas naves adnatabant; A 31. eos, quos in stationibus … esse iusserat; A 46. eorum, qui difficulter odia dissimulabant; A 48. eum, cuius nomine peccabant; A 50. eos, qui nominati erant conscii caedis; A 55. exceptis iis, qui se pecunia redemerunt; A 55. ab iis, qui Roma venerant; A 65, a. iis .., qui fuissent in se officiosi; A 70. eos, qui … extra vallum progressi essent; Af 24. eos, qui inter CCC pecunias contulerant Varo; Af 90. eorum, qui sub Iuba Petreioque ordines duxerant; Af 97. eos, qui commeatus … portabant; H 11. eos …, qui eos ad aras et focos suos recepissent; H 16.

b. eum, qui ita locutus esset; H 18, b. ab iis .., qui praesidii causa ab his reciperentur; H 22, a. eam, qui legatos iugulasset; H 22, b. ii, qui a me dimissi sunt; F 15. iis, qui ... mihi semper fuerunt inimicissimi; quorum artificiis effectum est, ut ..; F 18. ſ. hic; G VII, 80. — id, quod constituerant; G I, 5. ipsi ... confecerant; G I, 13. antea petenti denegasset; G I, 42. in Nerviis fecisset; G II, 32. volunt; G III, 18. accidit; G IV, 31. C I, 40, b. erat; G IV, 32. fecerit; G V, 27, a. Avarici deperierat; G VII, 31. animo proposuerat; G VII, 47, a. rex imperasset; A 23. si in eo manerent, quod convenisset; G I, 36. quod antea de colloquio postulasset, id ..; G I, 42. quod vero ad amicitiam populi Romani attulissent, id iis eripi quis pati posset? G I, 43, b. quod iniquitas loci attulisset, id ..; G VII, 53. id ipsum, quod morabatur; G VIII, 42. id .., quod imperabatur; G VIII, 48, a. id .., qnod ipsi constituissent; G VIII, 53. se ... eo fuisse contentum, quod omnibus civibus pateret; C I, 32, a. id ..., quod ... contempserint; C I, 85, a. neque nunc (se) id agere, ut ..., quod tamen sibi difficile non sit; C I, 85, c. eo .. utrique, quod statuit, contenti fuerunt; C I, 87. ad id, quod ab alio audierat; C II, 29. id ..., qnod ille ... dixerat; C III, 99. id ..., quod ita esset; A 35. ſ. is, B. quod (II St.) S. 529, b. ea, quae accidissent; C III, 73, a. aliter audimus ea, quae rerum novitate ... nos capiunt, aliter, quae pro testimonio sumus dicturi; G VIII, pr. b. ad effeminandos animos pertinent; G I, 1. ad proficiscendum pertinerent; G I, 3. ad usum navium pertinent; G III, 9, a. maxime ad pacem pertinere viderentur; C III, 19, a. fore suspicatus erat; G IV, 6. sunt usui; G V, 1. citra flumen fuerant; C I, 40, a. rei publicae causa egerit; C I, 8. sunt amissa; C II, 15. bello ceperint; G VI, 17. cognoverat; G IV, 6. pridie confirmassent; C II, 34. b. in conventu dixerat; G I, 18, a. dixissent; G I, 31, a. faceret; C III, 22. apud eos gerantur; G II, 2. in longinquis nationibus geruntur; G VII, 77, d. apud Corfinium sunt gesta; F 18. imperasset; G IV, 22. VII, 60. in terra occultaverant Romani; G VII, 85. optabat; A 41. paraverunt; G VII, 86. pollicentur; G I, 14. postularent; A 24, a. a Vercingetorige ... praeparata erant; G VII, 82. diu ... refici non posse sperassent; C II, 16. vellent; G I, 31, a. vellet; C I, 9, a. ea .., quae imperarit; G VIII, 48, c. ea .., quae vellet; C I, 18. infectis iis, quae agere destinaverat; C I, 33. ea .., quae passi erant Cordubenses; A 61.

multi: nominat plures; quos Cassius interfici iubet; A 55. multi ... fugerunt, quorum scuta sunt relata LXXX; H 9. — multa .. portari ..., quae ... ex agris in urbem conferantur; C II, 25, a. multa .., quae nimiam luxuriam ... designarent; C III, 96. multa ..., quae dissolvendae disciplinae ... essent; A 65, a.

nemo: reliquum ... esse neminem, quem non superare possint; G IV, 7. neminem, ex caede refugisse ..., qui ... nuntium Drappeti perferret; G VIII, 36. hoc qui postularet, reperiebatur nemo; C III, 20. nemo erat, qui modo aliquam iacturam facere posset, quin ..; A 49.

nihil: quod ... domi nihil erat, quo famem tolerarent; G I, 28. nihil, quod ipsis esset indignum, committebant; G V, 35. nihil adeo arduum sibi esse existimaverunt, quod non virtute consequi possent; G VII, 47, a. nihil tam operose ab aliis esse perfectum, quod non horum elegantia commentariorum superetur; G VIII, pr. a. nihil relinquebatur, quod ad ornatum portarum ... excogitari poterat; G VIII, 51. nihil est quod potius faciamus; F 20.

nonnulli: esse nonnullos, quorum auctoritas ... plurimum valeat, qui privatim plus possint quam ipsi magistratus; G I, 17. nonnulli ... profugerunt. quibus cum aqua atque igni interdixisset; G VI, 44. nonnullos ... in integrum restituit, qui se illi ... obtulerant; C III, 1.

nostri: ut nostri etiam qui vulneribus confecti procubuissent, ... proelium redintegrarent; G II, 27. nostri ... devenerunt. quorum adventu ..; G VIII, 18. quorum (nostrorum) studium ... cum cognovisset Scipio; C III, 37, b. nostri .., qui satis habebant sine detrimento discedere; C III, 46. a nostris, qui castra occupaverant; C III, 69. qui (nostri) ... puteis extracta aqua utebantur; A 5. nostris, qui regione fluminis Nili propugnabant; A 30, b. nostrorum .., qui sustinere impetum Octavi non poterant; A 44, a. nostrorum, qui in armis erant; A 74. nostri, qui fuissent equites Romani et senatores, non sunt ausi introire in oppidum, praeterquam qui eius civitatis fuissent; H 22, a. ad nostros ..., qui extra oppidum fuissent; H 22, a.

omnes: omnes, qui aderant; G I, 32. omnium, qui supererant; G II, 28. omnes fere, qui eo mari uti consuerunt; G III, 8. omnes .. gravioris aetatis, in quibus aliquid consilii ... fuit; G III, 16. omnes, qui arma ferre possent; G IV, 19. omnes .., qui controversias habent; G VI, 13, b. ab omnibus, qui aderant; G VII, 2. Andos reliquosque omnes, qui Oceanum attingunt; G VII, 4, b. omnes .., qui per aetatem arma ferre possint; G VII, 71. omnibus, qui arma tulerant; G VIII, 44. omnes, qui sunt eius ordinis; C I, 3. ne suam atque omnium falleret opinionem, quorum iudicio delectus ad pugnam proficisceretur; A 16. omnes, qui sibi pecunias expensas tulerant; A 56. omnia .., quae postulassent; G IV, 6. omnia .., quae ... erant usui; G IV, 29. omnia .., quae vivis cordi fuisse arbitrantur; G VI, 19. ad omnia imitanda ..., quae ab quoque traduntur; G VII, 22. omnia, quae imperarentur; G VII, 30. omnia ..., quae absunt; G VII, 84. omnia .., quae imperata essent; A 69. omnia .., quae vellet; Af 7.

pauci: paucorum, qui ... Caesaris .. gratiam convellere cupiebant; G VIII, 50. pauci ordinis senatorii, qui se cum iis coniunxerant; C III, 97. ſ. hic; G VIII, 7. 20. — pauca ... addidit, quae ... exspectare deberent; C II, 28.

periti: peritos regionum ... mittit, qui petant atque orent, ut ..; C I, 17.

perpauci: perpaucos ... decertare; quorum si qui ... virtute cessisset ‖ quoniam si ipsi ... cessissent ‖; A 16.

praediti: levis .. armaturae mirabili velocitate praediti, qui inter equites pugnabant; Af 69, b.

primi: primos, qui transierant; G II, 10.

quidam: quiddam .., quod ego non intellexi; F 17.

quisquam: neque ... repertus est quisquam, qui ... mori recusaret; G III, 22. neque quisquam est huius Germaniae, qui se .. adisse ... dicat; G VI, 25. nec fuit quisquam, qui praedae studeret; G VII, 28. neque erat omnium quisquam, qui aspectum ... sustineri posse arbitraretur; G VII, 76. neque vero tam remisso ... animo quisquam omnium fuit, qui ea nocte conquieverit; C I, 21. nec vero ex reliquis fuit quisquam, qui iurare dubitaret; C III, 87. neque .. fuit quisquam, ... qui ... in pugna occupatum animum haberent; A 15.

reliqui: a ... praefectis reliquisque, qui ... Caesarem secuti non magnum ... usum habebant; G I, 39, a. reliqui, qui domi manserunt;

G IV, 1. reliqnis ..., qnibus pro se pngnandi facultas non fuissot; A 16. ſ. omnes; G VII, 4, b. reliqua .., qnae ad oppugnationem pertinebant oppidi; G VII, 19. reliqua .., quae ad oppngnationem pertinent; G VII, 81. reliqua .., quae eruptionis causa paraverat; G VII, 84. reliqua, quae ad eorum sanandas mentes pertinere arbitrabatur; C I, 35. reliqna, quae vellet; Af 57.

singuli: de singulis .., qni Romae remansissent quiqne intra praesidia Pompei fuissent; C III, 83.

sui: magna gratnlatione suorum; qui ... laetabantnr; A 32.

unus: unum se esse ..., qni adduci non potuerit, ut ..; G 1, 31, b. unnm ... traicit; quo percusso ..; G V, 44, a. praeest unns, qni summam ... habet auctoritatem; G VI, 13, b. nno .. excepto, quem aliusmodi atque omnis natnra finxit; F 8.

Zahlen: ex his, qni arma ferre possent, ad milia nonuginta duo; G I, 29. ex hominnm milibus LX vix nd quingentos, qui arma ferre possent, sese redactos esse dixerunt; G II, 28. vix DCCC, qui ... se ex oppido eiecerunt, ... pervenerunt. quos ille ... excepit; G VII, 28. CCC, quos ex legionibus babere expeditos consuerat; Af 78, b. cum CCC, qui peeuniam Scipioni ... contulerant; Af 88, a.

b. in ungleichem Genus und Numerus: Caesar alteram alam mittit, qui satagentibus celeriter succurrerent; Af 78, b. qnos .. aliqnid usus ac dicsiplina, quae a nobis accepissent, sublevarent; G I, 40, b. equitatum ... praemittit, qui videant .... qui cupidius ... insecuti ... proelium committunt; G I, 15. in hostium equitatum, qni ad oppidum in statione erant; Af 78, a. cognitis bis rebus, qnae erant Orici atqne Apolloniae gesta ‖ gestae ‖; C III, 13. vgl. **a,** I, 5. — II. ordo.

D. **allein: a. masc.: 1. Singular:** praemiis magnis propositis, qui primus insulam cepisset; A 17. confideret; C III, 10, b. novissimns convenit; G V, 56. non ... direxisset; C II, 25, b. aquilam ferebat; G IV, 25. me .. interposuerim; G VIII, pr. a. non bis ... pereqnitasset; G VII, 66, b. perspiceret; G VII, 19. vitam sibi peteret; H 18, b. praedicaturus non sum; C II, 32, c. mittere glandem .. solebat; H 18, a. magna ‖ cnm ‖ exspectatione venisset; C III, 37, b. videret; G VII, 19. — per qnem quisque eorum aditum .. haberet; C I, 74, b. penes qnem qnisque sit Caesaris miles; C 1, 76. — legionem, cui insecrit, tradere; C II, 20, b.

II. **Plural:** qui longius aberant; G VII, 47, b. adorti; Af 39. aggressi; C I, 55. antecesserant; C 1, 79. arbitrati sunt; H 32, b. Lncius Fabius centurio qnique una murum ascenderant; G VII, 50, a. capiunt; Af 39. erant, qui censerent ..; C II, 30. unam fore tabellam, qui liberandos ... censerent; alteram, qui capitis damnarent; tertiam, qui pecunia multarent; C III, 83. qui cognoscerent, missit; G 1, 21. cum ... coguovissent; G II, 26. cnm certum comperissent; H 22, b. conferrent; G I, 40, c. peccare conentur; C II, 31, b. constiterant; C III, 95. sibi constitnissent; H 32, a. interfectis .. custodibus quique eo ... couvenerant; G VII, 55, b. convulneraverunt; Af 39. deposcimns; H 17. praemittit ..., qui doceant hortenturqne, ut ..; G VII, 10. exspectavissent; C 1, 86. nihil ... sibi reliqui fecerunt; G II, 26. praemiis deposcunt, qui belli initium faciant et ... Galliam in libertatem vindicent; G VII, 1. * qni si ... sui potestatem facerent; H 26. se debere fateantur; C III, 20. qui se nltro morti offerant, facilius reperiuntur, qnam qui dolorem patienter ferant; G VII, 77, b. cognitis condicionibus Scipionis et qui cum eo bellum contra se gerebant; Af 8. adsunt, qui vos hortentur; C II, 32, a. erant parati, qui naves incenderent; H 40, a. incolunt; G V, 14. periculum intulerant; C III, 27. non ... intereant; G V, 30. intercipiunt; C I, 55. interfeceruut; G VI, 28. legent; G VIII, pr. a. sunt ... nati; G V, 14. mittit qui nuntiarent ..; G IV, 11. neque ... obtinuimus; H 17. perierunt; H 34. postquam ... perfugerunt; Af 85, a. diutissime impuberes permanserunt; G VI, 21. suos fines tueri non potuerint; G IV, 8. arma capere potnerunt; G IV, 14. incolumes resistere non potuerunt; C II, 32, b. locum .. sunt potiti; Af 39. centuriones quique equitatui praeerant; G I, 39, b. praeerant; C III, 25. A 65, a. commeatns et qui ... processerant ... recipit; C I, 54. processerant; H 40, b. procorrerant levis armaturae; C II, 34, a. putarent; G VI, 43. se receperunt; Af 85, a. ut ... se recrearunt; A 27. refugerant; G VII, 81. H 33. remansissent; C I, 33. remanserant; A 20, a. † qui subsidium repeterent; H 40, a. secuti non sunt; G VI, 28. sequebantur; C III, 38. cum ... sequerentur; C III, 102, b. subsequebantur; A 27. eius consilii principes fuissent; G II, 14. erant in agris reliqui; G IV, 34. proximi Oceano fuerunt; G VI, 31. intra mnnitiones erant; G VII, 70. tribuni plebis quiqne *pro* consulibus *sint* ad urbem; C I, 5. in classe erant; C II, 43. qui .. erant ex vulneribus aegri depositis; C III, 78, b. manipulares mei qui fuistis; C III, 91. Scipio quique cum eo essent; Af 35, a. Scipio quique cum eo erant; Af 57. Thapso qui erant praesidio; Af 85, a. illarum partium fautores essent; H 32, b. in oppido fuissent; H 36. superessent; G II, 27. sustentantes; H 17. sustineant; G V, 30. sustinuerant; G VIII, 19, a. cum ... venissent; G VII, 5. *cum* ... venissent; H 22, a. vgl. C III. bic; G VI, 23. versantur; G VI, 16. mulieres quique ... ad pugnam inutiles viderentur; G II, 16. vicissent; G I, 36. volebant; G I, 39, b. volunt; G VI, 13, b. velint; G VI, 23. — adiuncti; A 27. sunt affecti .. morbis; G VI, 16. Galli appellantur; G I, 1. capti sunt; H 22, a. erant ... collocati; C I, 28. conficiuntur; G VIII, 19, b. coniuncti; G V, 30. ex quibus (nationibus) sunt, qni piscibus ... vivere existimantur; G IV, 10. earum factionum principes sunt qui summam auctoritatem ... habere existimantur; G VI, 11. qni mitterentur, non reperiebantur; C 1, 33. missi erant; C III, 103. missi; Af 39. obsidebantur; G VII, 81. Vergilius quiqne cum eo obsidebantur; Af 86. prohibiti; Af 85, a. reiecti et relegati; G V, 30. cum essent ... visi; C III, 26. — qnos fugere eredebant; G VI, 8, b. ex aere alieno laborare arbitrabatur; C III, 22. advocaverat; C III, 33. circumduxit atqne ostentavit; C III, 61. circummunitos .. demonstravimns; H 34. ad quos consectandos; G IV, 14. quos possunt, consectantur atque occidunt; G V, 58. consecuti .. interfecerunt; Af 50. conservavit suisqne finibus ... nti iussit; G II, 28. cum ... conspexisset; G I, 47. deprendit; C 1, 75. in sua potestate habuerit; C I, 85, a. interficere potuisset; G VII, 41. consulis sacramento rogavisset; G VI, 1. sublevarent; G I, 40, b. integros superavissent; C II, 5. non silvae montesqne texerunt; G VII, 62, b. ad quos ventum erat; G II, 11. apnd quos ... locutus est; G V, 27, a. apud quos cum proficere nibil posset; C III, 22. in qnos ... vindicandum statuit; G III, 16. senatnm ... et quos inter controversia esset; G VII, 33. inter quos ... est pugnatum; H 23, b. — quorum alius alia causa

illata ... petebat ..; G I, 39, a. cognito adventu; C III, 55. perturbatum ... agmen; G VIII, 14, a. arma et spolia; H 24. vocibus et concursu; C I, 3. fuga; A 20, a. primum impetum; C II, 34, a. impetum; A 27. cum magna multitudo convenisset; G VII, 48. orationem; Af 35, b. pars ..., pars; G VI, 31. cum partem assentire ... intellexisset; Af 88, a. periculo; G VIII, 13. * quorum pugna; H 25, b. responsis; H 22, a. cognita sententia; C III, 9, a. strepitum ... cum sensissent; G VIII, 35. virtute alacri; H 25, b. vis; H 12. — quibus ... vitae periculum accideret; C II, 6, a. pecunias imperasset; A 56. parum videbatur imposuisse oneris; A 56. mandatum esset; G I, 30. esset persuasum; G V, 31. respondit; H 13, b. erat proclive tranare flumen; C I, 48, b. ut, ... quibus vendant, habeant; G IV, 2. — quibus cedentibus; H 38. metu exsanguibus de vitaque ... desperantibus; Af 90. impeditis; C III, 76. a quibus cum quaereret; G VIII, 7. ut reperiri non possent, a quibus initium appellandi nasceretur; C III, 20. Scipio cum quibus paulo ante nominavi interiit; Af 96. ex quibus Lucius Petrosidius aquilifer; G V, 37.

b. neutr.: 1. **Singular:** quod ... accidit nulli; G II, 35. accidit; G III, 12. VIII, 12. A 21. accidere consuevit; G III, 26. V, 33. C III, 32, b. accidere solebat; G VI, 15. ubi accidit; G VIII, 15. 36. 48, b. cum crebrius accideret; G VIII, 17. cum ... accidit; G VIII, 19. [acciderat]; C I, 6, b. [accidit numquam]; C I, 6, b. accidere soleat; C I, 85, a. non accidit; C III, 64. acciderit numquam; Af 61, a. est magis verisimile; G III, 13, a. accidit, quod fuit necesse; G V, 39. difficile erat factu; H 18, b. fefellerat; Af 3. interciderat; A 50. licuisset; C III, 19, a. pertineat; G V, 36. pertineret; C III, 17. nulla ratione factum ... videtur; C III, 92. — cum ... esset animadversum; H 30. ubi auditum est; G III, 18. nondum auditum Caesari erat; A 25, a. postquam coeptum est fieri; Af 69, a. ubi coeptum est fieri; Af 78, a. fuit illis conandum atque ... efficiendum; C I, 65. sit .. datum; C I. 85, c. cum fieret; G I, 42. facile fiebat; G II, 6. cum .. fieret; G VIII, 12. A 44, a. Af 30. ne fieret; G VIII, 52. si esset factum; C III, 73, b. aegre ... fiebat; Af 27. numquam est factum; H 15. erat interpellatum; A 50. ubi .. nuntiatum est; A 25, b. postquam .. nuntiatum est; Af 80. cum ... esset obiectum; H 30. — accidit, quod ... accidere fuit necesse; G VIII, 3. quod accidere ... fuit necesse; C III, 87. turpissimum ... esse arbitrabatur; G I, 33. esse ex usu Galliae intellexissent; G V, 6. fore ... videbat; G V, 58. futurum provideat; G VII, 39. fore suspicatus; C III, 41. fore providerat; C III, 76. futurum Caesarem non fefellerat; Af 80. neque ... concessum esse ... contendebant; A 67. postquam .. fieri animadverterunt; G III, 15. fieri intellegebat; G V, 4. fieri necesse erat; G V, 33. non existimavi mihi esse faciendum; G VIII, 48, c. statuerat non esse faciendum; C III, 44, a. cum fieri animadvertit; H 18, a. dignum memoria visum praetereundum non existimavimus; G VII, 25. gestum ... diceret; C III, 83. — afferebant; C III, 15. amiserit; C I, 87. ubi Caesar animadvertit; G IV, 25. C III, 93, b. Af 41. 78, b. cum animadvertisset Caesar; G IV, 26. C III, 36. cum animadverterent oppidani; G VIII, 34. animum advertere poterat; A 48. postquam Scipio Labienusque animadverterunt; Af 38. ubi legiones Scipionis ... animum adverterunt; Af 40. postquam Caesar animadvertit; Af 69, a. ubi Labienus animadvertit; Af 75. iam ... cognoverat; G VII, 44. postquam ... cognoverunt; Af 57. postquam cognovit; Af 68. collaturus fuisset; G I, 40, d. ubi Caesar comperit; G IV, 19. ubi conspexit; A 45. si fecerit; G II, 14. cum faciat; G V, 27, b. facere in eo consuerunt, cuius ..; G VII, 21. nostri maiores ... fecerunt; G VII, 77. c. nisi fecerit; C I, 17. se facturos minabantur; C II, 13. si fecisset; C III, 57. facere ... non potuit; C III, 76. ubi ... fecerunt; C III, 98. facere consuerat; A 71. cum saepius facerent; Af 6. ubi saepius ... facere non intermittebat; Af 29. ne facias; F 16. habuerunt, G VII, 17, a. (milites) iussi sunt, faciunt; G III, 6. res poscere videbatur; G VII, 1. postularent; C I, 32, a. rem postulare cognovisset; C II, 40. cum probarent || comprobarent ||; F 16. prohibere; C I, 50. rapuerant; A 50. recepisset; C III, 82, b. ubi Caesar resciit; G I, 28. statuisset; A 35. tacuerat; G I, 17. cum ... tribuisset; G VI, 1. facere et sequi, quod vellet; C II, 29. imperaret, quod vellet; C III, 6. non vidisset; G I, 22. propter quod ... non dubitarunt ..; H 13, b. — quo cognito; C I, 40, a. 66. III, 14. facto: s. **facio,** III. alqd, quo facto (24 St. Af 29) S. 383, a. peracto; H 9. gravius ... nil accidere potest; F 16. ex quo indicari posse ..; G I, 40, b. in quo iacturam ... facturus esset; C I, 32, a. † in quo || neque || ... constituebant; H 29, b. vgl. **quo,** IV, 1, b.

II. **Plural:** quae ... acciderant, C II, 17. post eum quae essent, tuta ... reddebat; G II, 5. usui erant; G II, 12. erant usui; G IV, 31. usui sint militibus imperat; G VII, 11, b. usui ... sint parent; C I, 19. sint penes milites suos; C I, 87. opus erant; Af 31, a. videbantur, administrabant; G II, 20. deesse operi videbantur; G V, 40. visa sunt, occultant; G VI, 20. visa sunt, respondi; F 19. — gerantur; G I, 17. gesta essent; G VII, 3. gesta sunt; G VII, 38, a. imperarentur; G II, 32. — quae sit necesse accidere victis; G VII, 14, b. fore suspicatus; G VI, 8, a. esse ex usu iudicaverunt; G VI, 20. fieri viderant; A 3. fieri volebat; Af 31, a. — audierunt; G V, 28. bello ceperint; G IV, 2. cum cognosset; G VIII, 8. diceret; G I, 47. habere sese, quae ... dicere vellent; G V, 26. si fecisset; C I, 10. etsi ... ferebant; G VII, 15. gesserant; C II, 39. ignorabant; C I, 20. imperasset; G IV, 27. Af 5. imperaret; G VII, 90. C III, 12. imperaverit; C I, 15, a. 20. tametsi Caesar intellegebat; G VII, 43. petierint; G V, 41. pollicerentur; C I, 10. A 70. probasset; C III, 57. facilia ex difficillimis ... redegerat; G II, 27. repellebant; C II, 2. visum est Caesar respondit; G IV, 8. sentimus; C II, 27. ut viderunt; G VIII, 35. vellet, decernere auderet; C I, 2. volumus; C II, 27. vellent exponere possent; C III, 19, a. ut ..., quae vellent, ... requirerent; H 32, b. — quibus .. cognitis; C III, 62. non frangebatur animi inimicorum; G VIII, 53.

E. **Lücken:** † ex publicis custodiis quae aut || ex || muro ad caelum manus tenderent, aut ..; C II, 5. † neque enim ex Marsis Pelignisque veniebant. ut qui superiore nocte *; C II, 29. quibus cotidie melius † subterere || quibus rebus ... se terere, al. || tempus ... videbant; C III, 49. cum ... scientia classiariorum se victos viderent, quibus *; A 12. * Ariobarzani adtribuit, qui || quod || sub eius imperio ac dicione esset; A 66. quippe qui † in illorum || illa re || sibi confideret; Af 19, a. qui ex his proeliis † cum adolescentes Cn. Pompeio profugissent; H 1. † ... subeunt in adventu nos depellunt qui telis || subeuntes ... nostri depelluntur [qui] telis ||; H 38.

qui (interrogativ und indefinit) s. **quis.**

qui, wie denn? sacramento quidem vos tenere qui potuit? C II, 32, c.

quia, weil: quem quia non arbitrabatur ... venturum; G VIII, 28. quia expedito itinere flumen ei transeundum non erat; C III, 30, b. quia .. (levis armaturu) equites deterrebat proelium inire; Af 71. quia (Caesar) ... nullo modo par esse poterat; Af 72. quia (Caesar) flumine Salso intercludebatur; H 9.

quicumque (qui — cumque s. unten), wer, welcher auch immer, jeder welcher: A. **bei Substantiven:** quaecumque bella geri vellet; G I, 44, d. quicumque accidisset casus; C I, 75. se ... eundem .. casum subiturum, quemcumque ei (Pompeio) fortuna tribuisset; C III, 13. qui quacumque de causa ad eos venerunt; G VI, 23. quascumque postea controversias inter se milites habuerunt; C I, 87. ut ... fortunam, .. quaecumque accidat, experiantur; G I, 31, d. quaeque ibi cumque naves ... suo cursu decesserunt; C III, 112, a. licere illis, ... quascumque in partes velint, ... proficisci; G V, 41. quascumque (partes) petisse dicebantur hostes; G VIII, 5. quamcumque in partem impetum fecerant; C II, 41, a. quascumque in partes (Pompeius) se ex fuga recepisset; C III, 102, a. eas (turres) ... in quamcumque erat visum partem movebant; A 2. Gaetuli ... se .. in quascumque potuere partis contulerunt; Af 93. quodcumque proelium quoties erat commissum; Af 72. quacumque regione pugnaretur; A 2. deterrendum, quibuscumque rebus posset, Dumnorigem statuebat; G V, 7. timoris .. opinionem, quibuscumque poterat rebus, augebat; G V, 57. qui ... reliquas .. res, quascumque agere instituerit, impediat; C I, 33. quaecumque res eis suppeteret; Af 33. quibuscumque signis occurrerat; G IV, 26. vetustissima nave impositos quocumque vento in quascumque terras iubebo avehi; F 4, b.

B. **allein:** I. masc.: quicumque alterum obsidere conati sunt; C III, 47. quicumque bellum inferant; G IV, 7. quicumque Galliam provinciam obtineret; G I, 35. — quoscumque adit ex civitate, ad suam sententiam perducit; G VII, 4, a. — quibuscumque exercitus dicto audiens non fuerit; G I, 40, d.

II. neutr.: quaecumque ad proximi diei oppugnationem opus sunt; G V, 40. operi quaecumque sunt usui; C II, 15. — quodcumque addebatur subsidio, id ... periculum augebat; C III, 64. quodcumque imperavisset; C III, 6. quaecumque imperasset; Af 33. quaecumque .. per locum praecipitem missa erant; G VIII, 42. quaecumque Romani reliquissent; G V, 34.

quidam, ein gewisser, ein, einige: A. **bei Substantiven:** alqs: mittitur ... Quintus Iunius ex Hispania quidam; G V, 27, a. quam (silvam Hercyniam) Eratostheni et quibusdam Graecis fama notam esse video; G VI, 24. quidam ante portam oppidi Gallus ... glebas ... proiciebat; G VII, 25. Fabius Pelignus quidam ... Varum ... requirebat; C II, 35, a. quidam Minucius Silo ... libellum tradidit; A 52. clam quendam Philonem, illum, qui ..; H 35. adiutores quosdam consilii sui nactus ex regis amicis; C III, 108. cum quibusdam adolescentibus colloquitur; G VII, 37. quod est quaedam animi incitatio atque alacritas naturaliter innata omnibus; C III, 92. Aquila ... angulum quendam tutum a tempestate nactus; Af 62. inter quod (stagnum) et mare angustiae quaedam ... intererant; Af 80. vicisse Romanos .. artificio quodam et scientia oppugnationis; G VII, 29. (erant) Uticenses pro quibusdam Caesaris in se beneficiis illi amicissimi; C II, 36. quosdam de exercitu habebant captivos; G V, 42. ex captivo quodam comperit Caesar ..; G VIII, 17. hoc idem visum ex superioribus quibusdam castellis confirmaverunt; C III, 67. mutato consilio quibusdam de causis; C III, 66. ⨯ quod ibi quasdam civitates in armis esse audiebat; G VIII, 24. privatim ac publice quibusdam civitatibus habitis honoribus; C II, 21. † captis quibusdam cohortibus; G VII, 35. cohortes quasdam, quod instar legionis videretur, esse post silvam; C III, 66. deductis quibusdam cohortibus ex praesidiis; C III, 65. collem quendam nactus ibi constitit; C I, 70. in quodam colle consistunt; Af 85, b. Numidae .. quadam barbara consuetudine ... passim consederant; C II, 38. detrimentis quibusdam ... acceptis; C III, 31. cuidam ex equitibus Gallis ... persuadet, uti ..; G V, 48. quibusdam solutis ergastulis; C III, 22. (milites) cum Lusitanis reliquisque barbaris ‖ barbaro ‖ genere quodam pugnae assuefacti; C I, 44. indutiarum quodam genere misericordia facto; C II, 13. ne genere quodam obsidionis clauderetur; A 61. idoneum quendam hominem ... delegit; G III, 18. incitatio: s. alacritas. alios arcessere vetere quodam Alexandrini exercitus instituto (milites) consuerant; C III, 110. quodam loco turri adacta; G V, 43. tormentis etiam quibusdam locis ... collocatis; G VIII, 40. quod erat locus quidam perimpeditus; Af 58. locum quendam munitum natura occupat; H 38. quidam ex militibus decimae legionis dixit ..; G I, 42. a quodam milite (tragula) conspicitur; G V, 48. Pompeiani in quodam monte constiterunt; C III, 97. naves onerarias quasdam nactus incendit; C III, 23. quadam notitia Septimii (Pompeius) productus; C III, 104. nisi ... quidam nuntii ... essent allati; C III, 101, b. parte quadam ex Rheno recepta, quae appellatur Vacalus; G IV, 10. cum pars quaedam civitatis eius defecisset; G VIII, 26. cum ... Aquitaniam ... quadam ex parte devicisset; G VIII, 46, a. pars quaedam fluminis Nili derivata ... mari coniungitur; A 27. ex perfugis quibusdam oppidanis audit ..; C II, 38. cum legio Caesaris nona praesidium quoddam occupavisset; C III, 45. qui .. fontes a quibusdam praesidiis aberant longius; C III, 49. pecunia a quibusdam privatis sumpta; C III, 103. sese habere quasdam res, quas ... ab eo petere vellent; G I, 30. dextrum cornu eius rivus quidam ... muniebat; C III, 88. scientia: s. artificium. haec (castra) silvam quandam contingebant; C III, 66. supercilium quoddam excelsum nacti; Af 58. impedimentis .. in tumulo quodam collocatis; G VI, 8, a. Pompeius tumulum quendam occupavit; C III, 51, b. qui (locus) ... eas (naves) a quibusdam protegit ventis; C III, 42.

B, I. masc.: proinde desinant quidam quaerere ultra aut opinari; F 4, b. ut quidam existimant; A 55. illum in equum quidam ex suis intulit; G VI, 30. quidam ex his ... nocte ad Nervios pervenerunt; G II, 17. — ubi cum quosdam eius municipii sollicitaret; C III, 22. — tributis quibusdam publicis privatisque praemiis; C II, 21. — unum Allobrogem ex duobus ... cum quibusdam interfecit; C III, 84.

II. neutr.: de Cicerone te video quiddam scripsisse, quod ego non intellexi; F 17.

quidem, zwar, freilich, eben, wenigstens, jedoch: I. **allein**: 1. nach Substantiven: Cottae quidem ... consilium quem habere exitum? G V, 29. bona q. eorum se venditurum, ita tamen, ... ut ..; Af 90. diligentiam q. nostram ... cur praeteream? C II, 32, c. exercitu || exercitui || q. omni tantus incessit .. dolor, ... ut ..; C III, 74. Cimbri ... finibus q. nostris aliquando excesserunt; G VII, 77, d. munitiones q. omnes integrae erant; C III, 66. navigium q. eius (Caesaris) multitudine depressum militum una cum hominibus interiit; A 21. necessitudinem q. sibi nihilo minorem cum Caesare intercedere; C II, 17. sacramento q. vos tenere qui potuit? C II, 32, c.

2. nach Adjectiven: ut ... omnis q. instructus exercitus telis ex vallo abiectis protegi posset; C III, 56. reliquum q. in terris esse neminem, quem non superare possint; G IV, 7.

3. nach Pronomina: quod nobis q. nulla ratione factum a Pompeio videtur; C III, 92. sibi q. persuaderi ..; G I, 40, a. hos q. diutius in nostro conspectu gloriari magno nobis ... dolori est; A 15. ipsos q. non debere dubitare; G VII, 66, b. quae q. res Caesari non minorem ... voluptatem attulit; G I, 53. quae q. res ... maxime fuit opportuna; G III, 15. qua q. ex re hominum multitudo cognosci potuit; G V, 42. quae q. ego aut omnina falsa aut certe minora opinione esse confido; C II, 31, b. quod q. supplicium gravius morte cives Romani subissent; A 70.

4. nach Partikeln: aut q. vetustissima nave impositos ... iubebo avehi; F 4, b. usque ad exitum non q. civilis dissensionis, ... sed vitae Caesaris; G VIII, pr. a. collocatur ... turris ..., non q. quae moenibus aequaret, ... sed quae superare fontis fastigium posset; G VIII, 41. nunc q. in eadem inopia ... Germani permanent; G VI, 24. paulum q. intermissa flamma; G V, 43. at nemo non tum q. necessario faciundum existimabat; G VII, 56. Deiotarus, tetrarches Gallograeciae tunc q. paene totius; A 67. utinam q. dii immortales fecissent, ut ..; H 17.

II. **Verbindungen**: certe: s. **certe,** II. quidem (2 St.) S. 155, a. — ne: s. **ne — quidem** (36 St.) S. 658. **atque,** II, 2, b. ne — quidem (3 St.) S. 107, a. **modo,** II, 3—5 (5 St.) S. 623, a.

quies, Ruhe, Erholung, Friede: I, 1. capio: (alces) paulum modo reclinatae quietem capiunt; G VI, 27.

refero: quietem Italiae, pacem provinciarum ... uni omnes acceptam relaturos; C III, 57.

2. do: cum alius discessisset, alius ex diutino labore ... quieti se dedisset; C II, 14.

3. do ad: tribus .. horis noctis exercitui ad quietem datis; G VII, 41.

relinquo ad: ne nocturnum quidem sibi tempus ad quietem relinquebat; G V, 40.

II. facultas: non aegris, non vulneratis facultas quietis datur; G V, 40.

III, 1. reficere: cum ... milites .. hibernorum quiete reficere a tantis laboribus vellet; G VIII, 1.

2. causa: neque (alces) quietis causa procumbunt; G VI, 27.

quiete, ruhig: nostri ... quietissime se receperunt; C III, 46.

quietus, ruhig, unthätig: alqs: qui quieti viderentur; G VII, 6.

acies: quae (acies) quieta fuerat; C III, 94.

animus: ut, quicumque accidisset casus, hunc quieto et aequo animo ferret; C I, 75.

civis: vgl. vir.

Gallia: paulo .. habuit ... quietiorem Galliam; G V, 58. quieta Gallia; G VII, 1.

pars: quam (legionem) ... in pacatissimam et quietissimam partem ducendam dederat; G V, 24.

statio: quietam nactus stationem; C III, 6.

vir: quid viro bono et quieto et bono civi magis convenit quam abesse a civilibus controversiis? F 16.

quin, so daß nicht, ohne daß, ohne zu, sogar: I. **abhängig**: absum: neque abest suspicio, ... quin ipse sibi mortem consciverit; G I, 4. s. **absum,** I (4 St.) S. 11, b.

adduco: cum .. nulla calamitate victus Correus ... invitantibus nostris ad deditionem potuit adduci, quin ... cogeret ... victores in se tela conicere; G VIII, 19, b.

aliter: neo iam aliter (illos) sentire, ... quin paene circumvallati ... viderentur; G VII, 44.

contineo: qui ... unius legionis hibernis non potuerint contineri, quin bellum pararent; G VIII, 2. non posse milites contineri, quin ... in urbem irrumperent; C II, 12.

cunctor: non cunctandum existimavit, quin pugna decertaret; G III, 23.

desidero: s. perpauci.

deterreo: ut ne Suessiones quidem ... deterrere potuerint, quin cum his consentirent; G II, 3.

dubito: s. **dubito,** II, 2 u. 3 (8 St.) S. 297, a.

dubius: non esse dubium, quin totius Galliae plurimum Helvetii possent; G I, 3. Caesar ... non habuit dubium, quin ... procederent; H 29, a.

exspecto: exspectari diutius non oportere, quin ad castra iretur; G III, 24.

fallo: neque vero Caesarem fefellit, quin ab iis cohortibus ... initium victoriae oriretur; C III, 94. neque eum (Caesarem) consilium suum fefellit, quin hostes ... nihil iam de bello essent cogitaturi; A 32.

intercedo: neque ullum fere totius hiemis tempus sine sollicitudine Caesaris intercessit, quin aliquem de ... motu Gallorum nuntium acciperet; G V, 53. nullum intercedebat tempus, quin extremi cum equitibus proeliarentur; C I, 78.

intermitto: Treveri ... nullum tempus intermiserunt, quin ... legatos mitterent; G V, 55. neque ullum fere diem intermittebat, quin ... perspiceret; G VII, 36.

mora: nec (Vatinius) sibi ullius rei moram necessitatemque iniungebat, quin ... persequeretur; A 44, b.

moror: ut ... alii morari Caesarem dicerent, quin || qui non || naves conscendere iuberet, alii ..; A 7. nec diu moratur dolorem suum, quin eos interfici iubeat; A 55.

nemo: nemo est tam fortis, quin rei novitate perturbetur; G VI, 39. nemo erat adeo tardus aut fugiens laboris, quin statim castris exeundum ... putaret; C I, 69. nemo fuit omnino militum, quin vulneraretur; C III, 53. nemo erat, ... quin .. vadimonio teneretur; A 49.

neque (vgl. absum u. a.): neque erat quisquam omnium, quin ... existimaret; C II, 5. neque ullus flare ventus poterat, quin (naves) aliqua ex parte secundum cursum haberent; C III, 47. neque .. Alexandriae fuit quisquam ..., quin altissima tecta peteret; A 15. neque hominum morte memoria deleri debet, quin a proximis retineatur; F 8.

non (vgl. contineo u. a.): non (fuit) civis Romanus paulo notior, quin ad diem conveniret; C II, 19.

nullus (vgl. adduco, intermitto): quorum (equi-

tum) nulli ex itinere excedere licebat, quin ab equitatu Caesaris exciperetur; C I, 79. nulla fuit civitas, quin ... partem senatus Cordubam mitteret; C II, 19. nulla Thessaliae fuit civitas, ... quin Caesari parerent; C III, 81.

numquam: quod forsitan ante id tempus accidorit numquam, quin dimicaretur; Af 61, a.

patior: miles hic non potuit pati, quin se armatus bestiae offerret; Af 84.

perpauci: perpaucis ex hostium numero desideratis, quin cuncti caperentur; G VII, 11, b.

praetereo: praeterire tamen non potui, quin .. scriberem ad te; F 14.

recuso: neque tamen (Germanos) recusare, si lacessantur, quin armis contendant; G IV, 7. non recusare se, quin nullius usus imperator existimaretur, si ..; C III, 45.

retineo: quod ... Germani retineri non poterant, quin in nostros tela conicerent; G I, 47. aegre .. tunc (milites) sunt retenti, quin oppidum irrumperent; C II, 13.

tempero: neque sibi homines feros ... temperaturos existimabat, quin ... in provinciam exirent; G I, 33.

II. **unabhängig**: 1. allein: quin id ipsum, quod commemorarent, officium fuisse utilius Pharnaci ... quam sibi; A 70.

2. etiam: f. **etiam**, IV. quin (4 St.) S. 349, b.

quinam f. quisnam.

quincunx, Kreuzstellung: obliquis ordinibus in quincuncem dispositis scrobes ... fodiebantur; G VII, 73, b.

quindecim, fünfzehn: cohortes: M. Antonium quaestorem cum cohortibus XV in Bellovacis relinquit; G VIII, 38.

dies: ita dies circiter quindecim iter fecerunt, uti ..; G I, 15. diebus .. circiter quindecim ad fines Belgarum pervenit; G II, 2. dies quindecim supplicatio decreta est; G II, 35. diebus circiter XV, quibus in biberna ventum est, initium ... defectionis ortum est; G V, 26.

milia: qui hominum milibus circiter XV agmen hostium claudebant; G I, 25. horum (Germanorum) primo circiter milia XV Rhenum transisse; G I, 31, b. quindecim milia Atrebates (polliceri); G II, 4, b. vallo pedum XII in circuitu quindecim milium ... circummuniti; G II, 30. milium passuum XV in circuitu munitionem perfecerunt; G V, 42. positis castris a milibus passuum XV; G VI, 7, a. omnes equites, quindecim milia numero; G VII, 64. ut anguste † XV milia legionariorum militum ... transportare possent; C III, 2. XV milia passuum circuitu amplexus; C III, 44, a. ex Pompeiano exercitu circiter milia XV cecidisse videbantur; C III, 99.

pedes: fossa pedum XV hiberna cingunt; G V, 42. duas fossas quindecim pedes latas ... perduxit; G VII, 72. pedum XV fossam fieri iussit; C I, 41. in altitudinem pedum XV effectis operibus; C III, 54. erat eo loco fossa pedum XV; C III, 63.

primi: evocat ad se Caesar Massilia XV primos; C I, 35.

quingenti, fünfhundert: equites: quod quingentis equitibus tantam multitudinem equitum propulerant; G I, 15. qui (equites) tamotsi numero non amplius erant quingenti; G VIII, 10. D equites transportabat; C II, 23. D (equites) Ariobarzanes ex Cappadocia (adduxerat); C III, 4, a. D (equites) ex Gabinianis Alexandria ... Pompeius filius ... adduxerat; C III, 4, b. Cn. Domitium Calvinum cum ... equitibus D in Macedoniam proficisci iussit; C III, 34.

homines: ex hominum milibus LX vix ad quingentos, qui arma ferre possent, sese redactos esse dixerunt; G II, 28.

insidiatores: insidiatores ... ex levi armatura concidit circiter D; Af 66.

milia: hoc (latus) pertinet circiter milia passuum quingenta; G V, 13. quae (Arduenna silva) ... milibus .. amplius quingentis in longitudinem patet; G VI, 29.

passus: cum ... ipse ab hostium castris non longius mille et quingentis passibus abesset; G I, 22. is locus aberat a novis Pompei castris circiter passus quingentos; C III, 67. iam cum non amplius passus MD inter hostium aciem suasque munitiones esse animadvertissot; Af 39. inter quod (stagnum) et mare angustiae quaedam non amplius mille et D passus intererant; Af 80.

quini, je fünf: castra: Octavius quinis castris oppidum circumdedit; C III, 9, a.

cohortes: V legione in quarta acie ad ipsa cornua quinis cohortibus contra bestias collocatis; Af 81.

milia: uti ... non amplius quinis aut senis milibus passuum interesset; G I, 15. Nerviis, Morinis, ‖ sena ... Nerviis, Morinis; ‖ Nitiobrigibus quina ‖ quinque ‖ milia (imperant); G VII, 75.

ordines: quini erant ordines coniuncti inter se; G VII, 73, a.

pedes: perpetuae fossae quinos pedes altae ducebantur; G VII, 73, a. fossam duplicem pedum denum quinum lateribus deprimi directis (imperat); G VIII, 9.

quinquageni, je funfzig: iam .. ad denarios L in singulos modios annona pervenerat; C I, 52.

quinquagies, funfzigmal, fünf Millionen: HS LX cum Calpurnio paciscitur et cum Q. Sestio L; A 55. Adrumetinis HS XXX, conventui eorum HS L multae nomine imponit; Af 97.

quinquaginta, funfzig: alqs: non amplius CCL desideratis; A 40. ex his capti L ... ad nostra adducti sunt castra; H 11.

equites: coius (exercitus) numerus ... fuit peditum III milia, equites CL; Af 3.

milites: L militibus amissis; Af 86.

milia: milium amplius quinquaginta circuitu; G I, 41. milia passuum ex eo loco circiter quinquaginta; G I, 53. polliceri milia armata quinquaginta; G II, 4, b. capitum numerus ad eum relatus est milium quinquaginta trium; G II, 33. ex milium L numero ... vix quarta parte relicta; G III, 26. quorum alter milia passuum circiter quinquaginta ... absit; G V, 27, b. coactis equitum VIII milibus et peditum circiter CCL; G VII, 76. occisis .. hostium L milibus; Af 86.

naves: deprensis navibus circiter quinquaginta; G VII, 58. quarum (navium) erant L auxilio missae ad Pompeium; C III, 111. Varus ... Adrumetum cum LV navibus pervenit; Af 62.

pedes: palus ... non latior pedibus quinquaginta; G VII, 19.

sagittarii: cum ... sagittariis CL; Af 12.

Lücke: erant † quinquaginta ordines ‖ quinque ordinis senatorii ‖; C I, 23.

quinque, fünf: alqs: erant † quinquaginta ordines ‖ quinque ordinis senatorii ‖; C I, 23. V omnino suorum amissis; C III, 46.

adversarii: qua (ballista) adversariorum ... quinque deiecti sunt et puer; H 13, b.
civitates: magnis quinqoe civitatibus ad amicitiam adiunctis; C I, 60.
cohortes: cohortes v in Eburones ... misit; G V, 24. Labienus ... praesidio quinque cohortium impedimentis relicto cum viginti quinque cohortibus ... proficiscitur; G VI, 7, a. quinque cohortes frumentatum ... mittit; G VI, 36. quinque cohortes ... castris praesidio relinquit; quinque eiusdem legionis reliquas ... proficisci imperat; G VII, 60. C. Fabium legatum cum cohortibus xxv mittit; G VIII, 24. M. Antonium cum cohortibus v Arretium mittit; C I, 11. Iguvium Thermum praetorem cohortibus v tenere; C I, 12. cohortes v praemissae a Domitio; C I, 16. mittit eo M. Antonium cum legionis XIII cohortibus v; C I, 18. cohortibus v castris praesidio relictis; C II, 39. C. Calvisium Sabinum cum cohortibus v ... misit; C III, 34. cohortes in acie LXXV constitutas habebat; C III, 89. cum v cohortibus unetvicesimanorum egreditur; A 57, a. cum cohortibus legionariis xxxv; A 63, a.
dies: ex eo die dies continuos quinque Caesar ... copias produxit; G I, 48. dies circiter xxv in eo loco commoratus; G V, 7. diebus xxv aggerem ... exstruxerunt; G VII, 24. v primis diebus ... gravissime ... decernitur; C I, 5. quinqoe intermissis diebus; C III, 54.
equites: saucii ... equites v; H 15.
homines: perisse homines xxxv; H 18, a.
horae: hoc cum esset modo pugnatum continenter horis quinque; C I, 46. quod ... quinque horis proelium sustinuissent; C I, 47.
legiones: cum his quinque legionibus ire contendit; G I, 10. ipse cum quinque legionibus ... naves solvit; G V, 8. ipse cum legionibus expeditis quinque in Menapios proficiscitur; G VI, 5. acies erat Afraniana duplex legionum v; C I, 83. primam aciem quaternae cohortes ex v legionibus tenebant; C I, 83. legiones effecerat civium Romanorum IX: v ex Italia, quas traduxerat; C III, 4, a. Pompeius ... v legiones ... subsidio suis duxit; C III, 69. eo .. quinque legiones ... deducit; Af 56.
milia: Morinos xxv milia (polliceri); G II, 4, b. cum ... ab eo oppido Caesar ... circiter milia passuum quinque abesset; G II, 13. cuius hiberna aberant ab eo milia passuum xxv; G V, 46. progressus milia passuum xxv; G VII, 40. imperant Haeduis atque eorum clientibus ... milia xxxv; G VII, 75. nun amplius hominum milibus ex fuga quinque collectis; G VIII, 30. equitum ... circiter v milia (erant); C I, 39. a milibus passuum v itinera difficilia ... excipiebant; C I, 65. v milia passuum proxima intercedere itineris campestris; C I, 66. minus v et xx milibus longe ab Utica eius (regis) copias abesse; C II, 37. haec erant milia XLV, evocatorum circiter duo; C III, 88. Caesar cum ab hoste milia passuum v castra posuisset; A 73. Caesar ... progressus ab suis castris milia passuum v; Af 75. v milibus passuum ab suis castris ... constitit in campo; Af 77. quod (castellum) est ab Ucubi milia passuum v; H 24. planicies ... intercedebat circiter milia passuum v; H 29, a.
naves: ex Massiliensium classe v (naves) sunt depressae; C II, 7. omnes naves incendit xxxv; C III, 101, a. naves sunt combustae quinque; C III, 101, c. Caesar ... Lycias (naves habebat) v; A 13. scaphis navibusque longis quinque ... angustias loci tuebantur; A 17. Varus ... Adrumetum cum LV navibus pervenit; Af 62.
pedes: parietem crassitudo pedes v; C II, 8. columellae pedum in altitudinem v defiguntur; C II, 10.
quadriremes: quadriremes v ad eas (naves) misit; C III, 24.
quinqueremes: quinqueremes v confecerunt; A 13.
signa: is (Arguetius) signa Saguntinorum rettulit quinqoe; H 10.
torques: praefecto (donavit) torques aureos v; H 26.

quinqueremis, Fünfruderer: I. sum: (naves longae) domum redierant, illae triremes omnes et quinqueremes aptae instructaeque omnibus rebus ad navigandum; C III, 111. ex his (navibus) erant quinqueremes et quadriremes x; A 13.
II, 1. capio: longius productam unam quinqueremem ... cepit; C III, 100. quinqueremis duas, in quarum altera erat Cassius, ceperunt; C III, 101, c. capitur hoc proelio quinqueremis una; A 16.
conficio: paucis diebus ... quinqueremes v confecerunt; ad has minores ... complures (naves) adiecerunt; A 13.
instruo: f. I. C III, 111.
produco: f. capio; C III, 100.
recipere: reciperata quinqueremi cum suis omnibus epibatis; Af 63.
2. adicio ad: f. 1. conficio.
sum in: f. I. capio; C III, 101, c.
III. fauere: primus (Vatinius) sua quinqueremi in quadriremem ipsius Octavi impetum fecit; A 46.

quintus, fünfte: castra: Caesar ex eo loco quintis castris Gergoviam pervenit; G VII, 36.
dies: is dies erat a. d. v Kal. Apr.; G I, 6. dies colloqeio dictus est ex eo die quintus; G I, 42. Volusenus ... quinto die ad Caesarem revertitur; G IV, 21. diem iam quintum cibo caruerat; G VI, 38. xv Kal. Maias ex itinere; F 16.
hora: ab hora diei quinta usque ad solis occasum est decertatum; Af 18, b.
legio: legionem .. xv ... in togatam Galliam mittit; G VIII, 24. suo nomine quintamdecimam (legionem) ... iubet tradi; G VIII, 54. quae (legio) praesidia tueretur, ex quibus praesidiis quintadecima deducebatur; G VIII, 54. quintam legionem conscribit novam; A 50. quintam fore in Hispania legionem; A 52. quinta legio nuper erat ibi confecta; A 53. subsequitur has (legiones) v; A 54. legionem v in castra remittit; A 55. hic cum ... cohortes IV ex v legione (convenissent); A 57, a. duas cohortes legionis v ... idem facere; A 57, b. legiones tironum convenire, in his veterana legio quinta; Af 1. tribuni legionis v; Af 28. eadem nocte v legionis pilorum cacumina sua sponte arserunt; Af 47. habuit legionem ... xxv ... in media acie; Af 60. legionem v praemiserat; Af 60. v legione in quarta acie ad ipsa cornua quinis cohortibus ... collocatis; Af 81. non videtur esse praetermittendum de virtute militis veterani v legionis; Af 84. centuriones ex legione v flumen transgressi duo; H 23, a. sinistrum (cornu tenebant) III et v legio; H 30.

quintusdecimus f. quintus, dies; F 16. legio; G VIII, 24. 54.

quippe, freilich, allerdings: quippe qui † in illorum ‖ illa re ‖ sibi confideret; Af 19, a.

quis, qui, wer? was? was für ein? wie-

viel? warum? wie? A. **bei Substantiven:** sua in Haeduos merita exposuit, quos et quam humiles accepisset; G VII, 54. tum miles: „iam me, qui sim, intelleges“; Af 16. quam in fortunam quamque in amplitudinem (Haeduos) deduxisset; G VII, 54. quibus angustiis ipse Caesar a Venetis prematur, docet; G III, 18. integras vero tenere possessiones, qui se debere fateantur, cuius animi aut cuius impudentiae est? C III, 20. qua arrogantia in colloquio Ariovistus usus omni Gallia Romanis interdixisset; G I, 46. eius rei quae causa esset, miratus ex ipsis quaesiit; G I, 32. quod, qua de causa discederent, nondum perspexerat; G II, 11. etsi intellegebat, qua de causa ea dicerentur; G V, 4. cum ab his quaereret, quae civitates ... in armis essent; G II, 4, a. quod, aut quam in partem aut quo consilio ducerentur, sibi quaerendum ... putarent; G I, 40, a. cum quaereret .., quo loco multitudo esset Bellovacorum quodve esset consilium eorum; G VIII, 7. quo .. in consilio permanerent oppidani; G VIII, 39. quae senatusconsulta quoties quamque honorifica in eos facta essent; G I, 43, b. nuntiarunt, quam Pompeius contionem habuisset; H 18, b. Imperat certum numerum militum civitatibus, quem et quam ante diem in castra adduci velit; G VII, 31. neque, ante quem diem iturus sit, definire; C I, 11. edictum .. praemittit, ad quam diem magistratus ... sibi esse praesto Cordubae vellet; C II, 19. qui quosque eventus exciperent; C I, 21. Cottae ... consilium quem habere exitum? G V, 29. recordari debere, qua felicitate ... essent transportati; C III, 73, b. qua ... fiducia ... castra expugnari posse confidimus? C II, 31, a. fortuna: f. amplitudo. ex quibus quae (genera ferarum) maxime differant, ... haec sunt; G VI, 25. impudentia: f. animus. quem usum belli haberent aut quibus institutis uterentur; G IV, 20. explorat, quo commodissime itinere vallem transire possit; G V, 49. cum ..., quo in loco res esset, ... cognovissent; G II, 26. ubi ... cognovit, quo in loco hostium copiae consedissent; G V, 9. quem locum tuae probandae virtutis exspectas? G V, 44, a. qui ..., quo ex loco (silva Hercynia) oriatur, acceperit; G VI, 25. quibus in locis sit Caesar, ... quaerunt; G VI, 35, b. ne quis .. ignoraret, quibus in locis Caesar (fuisset); G VIII, 48, c. cum (naves) ignorarent, quem locum reliquae (naves) cepissent; C III, 28, a. prope quo loco et quemadmodum tela mitterent, praecipere; Af 71. f. consilium; G VIII, 7. sed id, qua mente, communis erat coniectura; A 58. quibus modis ... cum Libone de mittendis legatis contendisset; C III, 90. f. **quemadmodum,** II (8 St.) S. 887, a. quae ... nationes incolerent (insulam); G IV, 20. quae (navis) quamque earum (navium) sequatur et cui subveniat, constituit; A 14. ratio confecta erat, qui numerus domo exisset; G I, 29. f. dies; G VII, 31. neque se ignorare, quod esset officium legati, ... quae vires suae, quae voluntas erga Caesarem totius provinciae; C II, 17. quid quoque pacto agi placeat, occulte inter se constituunt; G VII, 83. qui videant, quas in partes hostes iter faciant; G I, 15. neque quam in partem quisque conveniat, provident; G VI, 37. cognosceret, .. cui parti corporis .. telum facile adigi posset, ... quae pars corporis ... nuda relinqueretur; Af 72. f. consilium; G I, 40, a. quo pede se reciperent ..., praecipere; Af 71. neque qui essent ... idonei portus, reperire poterat; G IV, 20. neque satis ... constabat, quam rationem pugnae insisterent; G III, 14, a. magna difficultate afficiebatur, qua ratione ad exercitum pervenire posset; G VII, 6. reliqua qua ratione agi placeat, constituunt; G VII, 37. nec, quibus rationibus superare possent, ... cogitabant; C III, 83. uti, ... quibus .. ex regionibus veniant quasque ibi res cognoverint, pronuntiare cogant, G IV, 5. nuntios ... mittit, quibus regionibus exercitum exposuisset; C III, 29. cum ... quaereret .., quamobrem Ariovistus proelio non decertaret; G I, 50. quae res in nostris castris gererentur, conspicatus; G II, 26. etsi intellegebat, ... quae .. eum res ... deterreret; G V, 4. ut, ... cui rei ferretur auxilium, vix ratio iniri posset; G VII, 24. factus Vibullius certior, quae res in Piceno gererentur; C I, 15, b. priusquam, ... cuius rei causa missi essent, cognosceret; C III, 109. magnam .. hominibus admirationem praebebat, quam ob rem id accidisset; A 6. exponit, quas res Caesaris iussu gerere deberet; A 52. f. regiones; G IV, 5. commemorat, quo sit eorum usus studio ... Caesar; C II, 34, a. armorum quantum quaeque civitas domi quodque ante tempus efficiat, constituit; G VII, 4, b. quibus viribus ... tanti oneris turrim in muro sese collocare confiderent? G II, 30. f. officium. voluntas: f. officium. usus: f. instituta.

B. **mit Genetiv:** quin ..., quid in quoque esset animi ac virtutis suorum, perspiceret; G VII, 36. quid ... propinquis consanguineisque nostris animi fore existimatis? G VII, 77, b. neque tanto spatio, certi quid esset, explorari poterat; G VII, 45, a. quid sui consilii sit, ostendit; G I, 21. quid hostes consilii caperent, exspectabat; G III, 24. quid reliqui consilii caperent, ... explorabant; G V, 53. Labienus, ... quid sui sit consilii, proponit; G VI, 7, b. quid ergo mei consilii est? G VII, 77, c. dubitans, quid esset capiendum consilii; A 20, b. cum hoc detrimento, quid transitus fluminis viti difficultatisque haberet, cognitum esset; A 60. quid ubique habeat frumenti et navium, ostendit; C II, 20, b. quid iniquitas loci habeat incommodi, proponit; G VII, 45, b. nuntios ... mittit, ... quid militum transvexisset; C III, 29. navium: f. frumenti. sibi .. mirum videri, quid in sua Gallia ... Caesari ... negotii esset; G I, 34. prius ... quam plane ... quid rei gereretur, cognosci posset; G III, 26. quid ... vectigalis populo Romano Britannia penderet, constituit; G V, 22. virtutis: f. animi; G VII, 36. viti: f. difficultatis. ut, ... quid esset suae voluntatis, ostenderet; C III, 109. quae res quid utilitatis haberet, Caesarem non fallebat; Af 56.

C. **allein: a. masc.:** ubi, ... quis esset aut quid vellet, quaesivit; C II, 35, a. quis hoc sibi persuaderet? G V, 29. id iis eripi quis pati posset? G I, 43, b. e captivis quaerit, quis castra ad Bagradam praesit; C II, 39. quod ... scire potuisset, quis urbem Italiamque teneret, ... qui denique post L. Lentulum, C. Marcellum consules (essent); A 68. contra cuius enim copias contendas ... licet nunc cognoscas; Af 45. — tanta erat ... contentio, qui potissimum ex magno numero conscenderent, ut ..; C II, 43. ut ... perquirerent, qui essent suarum partium itemque adversariorum victoriae fautores; H 20. f. quis; A 68. ut, ... quibuscum loquatur, scire possit; G I, 20.

b. neutr.: I. **pronominal:** 1. Subject (quid): quid ipsis Corfiniensibus, quid Domitio, quid Lentulo, quid reliquis accideret; C I, 21. postremo quid viro bono et quieto et bono civi magis convenit quam abesse a civilibus controversiis? F 16. neque, quid in quaque parte opus esset, provideri (poterat); G II, 22. quid esse levius aut turpius, quam ..? G V, 28. quid illi simile bello fuit? G VII, 77, d. quid enim est illis optatius, quam ..? C II, 32, a.

2. **Object** (quid, quae): ago: f. **ago**, III. alqd; G 1, 20. III, 14, a. IV, 14. VII, 16. 52. 83. >< G III, 90. A 57, a. (S. 59, b). quid uostri auderent, periclitabatur; G II, 8. uti, ... quid quisque eorum de quaque re audierit aut cognoverit, quaerant; G IV, 5. quae ex Voluseno cognosset, ... ostendit; G IV, 23. per quod (indicium) certior fieret Caesar, quae in oppido ... compararentur; H 18, a. cum diu dubitasset Cassius, quid sibi faciendum quidve Lepido esset credendum; A 63, b. commonefacit, quae ... in concilio ... sint dicta, et ostendit, quae separatim quisque de eo apud se dixerit; G 1, 19. quos ille edocuerat, quae dici vellet; G VII, 38, a. cum, ... quid ... efficere possent, perspici cuperent; G III, 21. periclitati remigio, quid quaeque earum (navium) efficere posset; A 13. facio f. **facio**, III. alqd: quid qoae (21 St.) S. 383, b. gero: f. **gero** alqd: quid, quae (11 St.) S. 419, b. castrorum .. mutatio quid habet nisi turpem fugam? C II, 31, a. quae ipse intellegat, quae civitas queratur, proponit; G I, 20. quae .. ibi perspexisset, renuntiat; G IV, 21. Romani vero quid petunt aliud aut quid volunt, nisi ..? G VII, 77, d. cum sua ... circumspiceret, quid secum portare posset, quid ex instrumento hibernorum relinquere cogeretur; G V, 31. possum: f. **possum**, III. quid (5 St.) S. 804, b. quid ab his praecipiatur, exspectant; G VI, 39. quid proficimus, si ..? C II, 31, a. edocti, quae interrogati pronuntiarent; G VII, 20, c. queror: f. intellego. relinquo: f. porto. quae in eo reprehendat, ostendit; G I, 20. exposuit, ... quid ipse ad Avaricum sensisset; G VII, 52. quid irati gravius de vobis sentire possunt, quam ut cos prodatis, qui ..? C II, 32, b. veriti, ne ... ex eo, quid seuaissent, iudicaretur; A 54. quid sentiatis, proloquimini; Af 44. ut consuefaceret milites ... cognoscere, .. quid sequi, quid vitare conveniret; Af 73. intelleges ..., quid ex tuis copiis sperare debeas; Af 45. uti rem gestam .. referrent, quid sperarent de Cn. Pompeio; H 22, a. quid speres de illis, ... ad me scribe; F 26. quid tandem verentur? G 1, 40, a. vito: f. sequor. quid sibi vellet? G I, 44, c. ubi, ... quid vellet, quaesivit; C II, 35, a. cum ..., quid sibi vellent, sciret; Af 87, b. f. peto.

3. **Ablativ**: quo differant hae nationes inter sese, proponere; G VI, 11. in quo vos victores existimabatis? H 42, b.

II. **adverbiell**: 1. **vollständiger Satz**: conclamavit: quid ad se venirent? G 1, 47. „quid dubitas," inquit, „Vorene"? G V, 44, a. quid dubitas uti temporis opportunitate? C II, 34, b. „quid mihi," inquit, „aut vita aut civitate opus est?" C III, 18. quid vos .. hane miseram ... sectamini praedam? G VI, 35, b.

2. **elliptisch**: „quid tu", inquit, „miles tiro? tam feroculus es?" Af 16. — quid ergo? Romanos ... animine causa cotidie exerceri putatis? G VII, 77. quid ergo? syngraphae non sunt? F 4.

quis, qui, irgend ein, jemand, etwas: A. **ne** (neu, neve): I. **bei Substantiven**: ne quam ab finitimis Bellovacis calamitatem (Remi) accipiant; G VII, 90. ne qua esset armorum causa; C I, 2. quem (exercitum) ... ne qua civitas ... reciplat; G VII, 20, c. ne qua ... falsis nuntiis commutatio fieret voluntatis; C 1, 21. ne quod calidius || callidius || ineant consilium; F 26. ne qua oriatur pecuniae cupiditas; G VI, 22. ne quod snorum culpa detrimentum acceptum videretur; A 11. ne quem diem pugnae praetermitteret; G IV, 13. ne qua rursus dissensio ... nasceretur; A 33. ne qua subito eruptio fieret; G VII, 69. ne qua rursus novorum consiliorum capiendorum Belgis facultas daretur; G VIII, 38. ne quam rei gerendae facultatem dimittat; C 1, 28, ne quem post se hostem relinqueret; G VII, 11, a. ne quis ab latere impetus fieri posset; G III, 29. ne quod simile incommodum accideret; G VIII, 24. ne quod initium belli nasceretur; G VIII, 6. ne quam dediticiis populi Romani iniuriam inferrent; G II, 32. ne quam noctu oppidani ab militibus iniuriam acciperent; G II, 33. ne qua subito irruptio ... fiat; G VII, 70. ne qua legio alterae legioni subsidio venire posset; G V, 27, b. ne quo loco erumperent Pompeiani; C III, 44, b. ne quem locum nostri intrare ... possent; C III, 44, b. ne quis ab opere miles discederet; A 73. ne quis miles in oppidum introiret; Af 7. ne quis miles ab signis IV pedes longius procederet; Af 15. ne quis ... ex eo, quod meruerat, odio civitatis motus exsistat; G VI, 5. ne quis ab his (Treveris) subito motus oreretur; G VI, 9. ne quam multitudinum hominum amplius ... traduceret; G 1, 35. ne quam occasionem ... dimitteret; G V, 57. ne qua pars Galliae vacua ab exercitu esset; G VIII, 46, b. neve quam partem nocturni temporis intermittant; A 9. ne quem peditem ad colloquium Caesar adduceret; G I, 42. ne qua res ... moraretur; A 51. ne quod in se scelus concepisse ... videantur; C 1, 74, a. ne qua in castris ex eorum concursu et misericordia vulgi seditio oreretur; G VII, 28. ne qua eius adventus procul significatio fiat; G VI, 29. ne qua spes in fuga relinqueretur; G I, 51. ne quod subsidium exspectanti Caesari in conspectum venire posset; C III, 8. ne quod omnino telum in hostes reicerent; G I, 46. ne quod omnino tempus ab opere intermitteretur; G VII, 24. oppidum, ... ne cui esset usoi Romanis, incenderunt; G VII, 55, b.

II. **mit Genetiv und Adjectiven**: ne qui eorum violaretur; C III, 98. ne quid cotidianae consuetudinis desideraretur; C III, 9, b. ne quid respublica detrimenti capiat; C 1, 5. caperet; C I, 7, b. ne quid ex contagione incommodi accipiant; G VI, 13, b. neu quid sui desiderarent; C III, 98. — neve eum quo alio communicet; G VI, 20. ne quid crudelitate naturae videretur asperius fecisse; G VIII, 44. ne quid gravius in fratrem statueret; G 1, 20.

III. **allein**: 1. masc.: neu quis invitus sacramentum dicere cogatur; C I, 86. ne quis ab loco discederet; G V, 34. ne quis ex plebe contra potentiorem auxilii egeret; G VI, 11. ne quis enuntiaret; G I, 30. ne quis tamen ignoraret; G VIII, 48, c. ne quis sibi morae quicquam fore speraret; Af 1. neu quis quem prius volueret, quam ..; G V, 58. — ne quos amplius Rhenum transire pateretur; G I, 43, b.

2. neutr.: ne quid emineret, ubi ignis hostium adhaeresceret; C II, 9, a. — ne quid temere culpa secus admitteretur; H 30. ne quid de iure aut de legibus eorum deminuisse videretur; G VII, 33. ne quid sibi ... nocere posset; G V, 7. ne quid eis noceatur; C 1, 86. ne quid ignis hostium nocere posset; C II, 9, b.

B. **num**: ut perspiceremus, num quae fossae aut insidiae elephantis ... factae essent; Af 35, b.

C. **qui**: qui horum quid acerbissime crudelissimeque fecerat; C III, 32, a.

D. **si** (seu): I. **bei Substantiven**: seu quis Gallus seu Romanus velit ... ad se transire; G V, 51. si qui ad eos Eburones ex fuga convenissent; G VI, 32. si quem aditum reperire possent; G VI, 37. si qua hominum aequitate res ad otium deduci posset; C 1, 5. si qua bella in-

ciderint; G II, 14. si quo afflictae casn couoiderunt (alces); G VI, 27. si qua condicione posset; H 5. si qni (equites) cupidius intraverant; G VIII, 16. si quod est admissum facinus; G VI, 13, a. si qua fuisset facultas; C I, 19. si qui locns misericordiae relinquatur; C I, 84. si qua esset imposita dimicandi necessitns; C III, 77. ex quibus si qua oppida vi ceperat; H 1. si quo pncto sentirent ea, qune postularent; A 24, a. si qna ex parte obviam contra veniretnr; G VII, 28. si qna in parte nostri laborare ... videbantur, eo ..; G VII, 67. si quod perienlnm provinciae inferretur; A 42, b. si qui aut privatus nut populus eorum (druidum) decreto non stetit; G VI, 13, a. si qna res non ad nutnm ... eins facta sit; G I, 31, d. si qua maior oppresserat vis; C II, 8.

II. **mit Genetiv und Adjectiven:** quorum si qni aut animo aut virtute cessisset ‖ quoniam si ipsi ... cessissent ‖; A 16. si quid adversi accidisset; C II, 5. si quid in nobis animi est; G VII, 38, b. nisi si quid in Caesare populoque Romano sit auxilii; G I, 31, d. si quid etiam de sua salute ab Haednis iniretur consilii; G VII, 9. si quid esset in bello detrimenti acceptnm; G VI, 1. si quid frumenti nut pecoris in agris reperire possent; G VII, 20, c. reliqui si quid fuerat (frumenti); C I, 48, b. si quid ipsa multitudo et clamor et flamma nostris terroris afferre possent; A 14. — si quid erat durius, concurrebant; G I, 48. si quid dnrins acciderit; C III, 94. gravius; f. **gravis,** alqd; G I, 20. V, 30. C II, 30. A 11.

III. **allein:** 1. masc.: si quis qnid de republica ... acceperit; G VI, 20. si quis appellavisset de aestimatione; C III, 20. si qui graviore vulnere accepto equo deciderat; G I, 48. si qni ex reliquis excellit dignitnte; G VI, 13, b. si qui ex nostris transfugerit; H 22, b. qnem (locum) si qui vitare volnerit ‖ voluerunt ‖; C II, 24. si quie a domino prehenderetur; C III, 110. — si quem timor armorum Caesaris laederet; G VIII, 52. — errare, si qui in bello omnis secundos rerum proventus exspectent; G VII, 29. si qui etiam in praesentia se occultassent, tamen ..; G VI, 43. si qni perfugere vellent; Af 51. — si qnos adversnm proelium ... commoveret; G I, 40, c. si quos fortunn reliqnos fecisset; G VIII, 24. si qnos ex eo periculo fortuna servare potuisset; C II, 41, b.

2. neutr.: si qnid accidat Romanie; G I, 18, b. si qnid his per vim accidat; G III, 22. si quid ipsi a Caesare opus esset; G I, 34. si quid opns facto esset; G I, 42. ceciderunt milia hominum circiter xxx et si quid amplius; H 31, b. — si quis qnid de repnblica ... acceperit; G VI, 20. seu quid communicandum, seu quid administrandum videretur; G VII, 36. seu quid in munitionibus perfectum non erat, seu qnid ... desiderari videbatur; C III, 61. si quando quid Pompeius tardius ant consideratius faceret; C III, 82, a. ut, si quid possent, de indutiis fallendo impetrnrent; G IV, 13. si quid celeritate itineris ... proficere possit; G VI, 29. si quid timent; F 26. si quid vellent; G I, 7. si qnid ille se velit; G I, 34.

E. **ubi:** nbi quis ex principibus in concilio dixit se ducem fore; G VI, 23.

F. **ut:** quod difficile erat factn, ut eam turrem sine periculo quis incenderet; H 18, b.

quisnam, quinam, wer denn? welcher? A. bei Subst.: quibusnam manibus ant quibus viribus ... tanti oneris turrim in muro sese collocare coufiderent? G II, 30. qnod nondum ... cognoverat .. quouam modo sustinere se posset; Af 72.

B. Genetiv: tentandum Caesar existimavit quidnam Pompeius propositi aut voluntatis ad dimicandum haberet; C III, 84.

C. allein: controversias habebant, quinam anteferretur; G V, 44, a. — quamquam nulli erat dubium, quidnam contra Caesarem pararetur; G VIII, 55.

quispiam, irgend ein, jemand: A. bei Subst.: cum quaepiam cohors ex orbe excesserat; G V, 35. ne quis miles ... iniuriam faceret cuipiam incolae; Af 7.

B. allein: neque saepe accidit, ut neglecta quispiam religione ... posita tollere auderet; G VI, 17.

quisquam, irgend ein, jemand: A. **bei Substantiven:** qno facto statuisse Commius dicebatur numquam in conspectum cuiusquam Romani venire; G VIII, 23. unum illud orat, ut timori suo concedatur, ne in conspectum veniat cuiusquam Romani; G VIII, 48, c. qui ... ne calonem quidem quemquam extra munitionem egredi passus esset; G VI, 36.

B. **mit Genetiv und Adjectiven:** neque vero Alexandrine fuit quisqnam ant nostrornm aut oppidanorum, ... quin altissima tecta peteret; A 15. neque erat omnium quisquam, qui aspectum modo tantae multitudinis sustineri posse arbitraretur; G VII, 76. neque vero tam remisso ac languido animo quisquam omnium fuit, qui ea nocte conqnieverit; C I, 21. neque erat quisquam omnium, quin ... existimaret; C II, 5. neque habet a Marcello quicquam divisi; A 63, a. cur sui quicquam esse imperii aut potestatis trans Rhenum postularet? G IV, 16. ne quis sibi morae quicqnam fore speraret; Af 1. neque esse quicquam negotii ... hanc (legionem) ... adoriri; G II, 17. potestatis: f. imperii. errare eos dicunt, si qnicquam ab his praesidii sperent, qui ..; G V, 41. ut ... ne ad conandum quidem sibi quicquam reliqui fore viderent; C II, 5. neque quicquam solatii ... animum advertebant nisi in ipsius imperatoris vultu; Af 10. ut ... neque vestitns praeter pellis haberent quicquam; G IV, 1. — tu ... neque tntins neque honestins reperies quicquam quam ab omni contentione abesse; F 16.

C. **allein:** 1. masc.: accedit: f. prodit. neque .. temere praeter mercatores illo adit quisquam; G IV, 20. neque (se) commissurum, ut prius quisqnam murum ascenderet; G VII, 47, b. neque qnemquam prope audere consistere; G VI, 23. ut ... neque qnisquam egredi extra munitiones audeat; G VI, 35, b. nec qnemquam ex eo plus qnam se doloris capere; G I, 20. ne eo quidem tempore quisqnam loco cessit; G VII, 62, b. ut ... neqne qnisqnam omnino consisteret; C III, 69. f. audet; G VI, 23. cum ... neque quisquam crederet ipsum ... venisse; Af 26, a. cur huno tam temere quisqnam ab officio discessurum iudicaret? G I, 40, a. nec dabat suspicionem fugae quisquam; G VII, 62, a. neqne quisqnam est huius Germaniae, qui se ... adisse ad initium eius silvae dicat; G VI, 25. nec fuit quisqnam, qui praedae studeret; G VII, 28. nec vero ex reliquis fuit qnisqnam, qui iurare dubitaret; C III, 87. neqne quisquam agri modum certum ... habet; G VI, 22. neque licere ... dicere perisse quemquam; H 18, a. cum ... neque ex Caesaris castris qnisquam prodiret neque propius ... accederet; Af 30. ut ... paene no respiceret quidem quisquam; G V, 43. — interdicit .. omnibus, ne qnemquam interficiant; G VII, 40. neqne adhuc ... repertus est quisquam qui ... mori recusaret; G III, 22. — quem (Com-

mium) timor prohibebat cuiusquam fidei suam committere salutem; G VIII, 23. ueque (se) cuiusquam imperio obtemperaturos; G VII, 75. siue iuiuria cuiusquam (Caesar) consedit; Af 3. quod me iudicio cuiusquam cxistimem posse cum Caesare comparari; G VIII, pr. b. ne pecunia illa ... in potestatem cuinsquum veuiret; A 64. nec iam vires sufficere cuiusquam; G VII, 20, c.

II. **neutr.**: neque iis ipsis quicquam praeter oram maritimam ... nutum est; G IV, 20. nec sibi quicquam fore antiquius quam ..; A 36. — nou modo sibi quicquam non acquisierant aut paraverant, sed .., Af 47. prius, quam quicquam conaretur, Divitiacum ad se vocari iubet; G I, 19. neque de Labieno credidit quicquam; G VIII, 52. quod ... neque cius calamitate de tanta voluptate ... quicquam fortuna deminuerat; G I, 53. vitam .. sibi ueque amplius quicquam deprecatur; Af 89. se neque libentius facere quicquam quam supplicibus ignoscere; A 70. neque eorum moribus turpius quicquam aut inertius babetur quam ephippiis uti; G IV, 2. paro: s. acquiro. proficio: s. **proficio,** II. alqd: quicquam (3 St.) S. 838, a. ut ... nec quicquam omnino relinqueretur, qua ... noceri posset; C II, 16.

quisque, jeder: A. **bei Substantiven:** et bonesti ex iuventute et cuiusque aetatis amplissimi; C II, 5. eius oppidi incolas cuiusque generis aetatisque; Af 87, a. principibus cuiusque civitatis ad se evocatis; G V, 54. quae (latrocinia) extra fines cuiusque civitatis fiunt; G VI, 23. armorum quantum quaeque civitas ... efficiat, constituit; G VII, 4, b. quae cuique civitati pars castrorum ... obveuerat; G VII, 28. quotiens quaeque cohors procurrerat; G V, 34. eorum (equitum) ut quisque est genere copiisque amplissimus, ita ..; G VI, 15. materia cuiusque generis ... est; G V, 12. erant .. cuiusque generis bominum milia circiter VI; C I, 51. defensores ... tormentis cuiusque generis ... terrebant; C III, 63, b. sagittariis .. ex omnibus navibus Ityreis, Syris et cuiusque generis ductis in castra compluribus; Af 20, a. s. aetas; Af 87, a. quorum (hominum) quisque ... amicitia facillime capere posset; G VII, 31. bas (cohortes) subsidiariae ternae et rursus aliae totidem suae cuiusque legionis subsequebantur; C I, 83. ut quaeque prima legio venerat, in naves longas imponebatur; A 2. quid quoque loco faciendum esset; G V, 33. ut loci cuiusque natura ferebat; C III, 43. cum sua quisque miles circumspiceret; G V, 31. quae quisque eorum (militum) carissima haberet; G V, 33. cognoscit non decimum quemque esse reliquum militem siue vulnere; G V, 52. quibus quisque in locis miles inveteraverit; C I, 44. penes quem quisque sit Caesaris miles; C I, 76. modus: s. **cuiusquemodi,** (4 St.) S. 239, b. quid quaeque earum (navium) efficere posset; A 13. quae (navis) quamque earum (navium) sequatur; A 14. quid in quaque parte opus esset; G II, 22. ut quaeque pars castrorum nudata defensoribus premi videbatur; G III, 4. quid quaque ex parte geratur; G VII, 85. fierent aestimationes possessionum et rerum, quanti quaeque earum aute bellum fuisset; C III, 1. in quarta quaque earum (ratium) turres ... excitabat; C I, 25, b. quid quisque eorum de quaque re audierit; G IV, 5. s. possessio. si antiquissimum quodque tempus spectari oporteret; G I, 45. uti sibi primo quoque tempore subsidium mitteret; H 3, a. cupiebat Caesar ... primo quoque tempore de bello decernere; H 5. bellum primo quoque tempore conficiam; H 26. eorum babentur liberi, quo primum virgo quaeque deducta est; G V, 14.

B. **allein: masc.:** certum numerum cuique ex civitate imperandum (statuunt); G VII, 75. certas .. cuique partes ad custodiam urbis attribuit; C I, 17. ita quisque, ut erat || ita quam quisque poterat || maxime insignis, ... telis bostium ... se offerebat; G VIII, 42. prout cuiusque eorum ... studium ferebat; C III, 61. quali quisque fuisset animo; G VIII, 46, b. quantam quisque multitudinem ... pollicitus sit; G II, 4, a. s. A. civitas; G VII, 4, b. quam quisque ab opere in partem casu devenit; G II, 21. omnia aedificia, quae quisque conspexerat; G VI, 43. quae ab quoque traduntur; G VII, 22. quem quisque in castris notum aut municipem babebat; C I, 74, a. per quem quisque eorum aditum commendationis baberet ad Caesarem; C I, 74, b. ut, quod quisque eorum in bello amiserit, ... restituatur; C I, 87. in quas quisque poterat regiones pervenire; Af 52. ut in quas quisque partes vellet proficisceretur; Af 88, a. s. A. bomo. miles; C I, 44. 76. ostendit, quae separaratim quisque de eo apud se dixerit; G I, 19. neque quam in partem quisque conveniat, provident; G VI, 37. quid in quoque esset animi ac virtutis suorum; G VII, 36. qui quosque eventus exciperent; C I, 21. quid a quoque fieri velit, praecipit; C III, 62. s. A. res. locus; G V, 33. navis. pars; G II, 2. VII, 85. quotiens: s. A. cobors. trium mensum molita cibaria sibi quemque domo efferre iubent; G I, 5. cum sibi quisque primum itineris locum peteret; G II, 11. cum pro se quisque ... operam navare cuperet; G II, 25. sibi quemque consulere iussit; G VI, 31. pro se quisque id munus legationis recusabat; C I, 33. ut domum ad se quisque bospitio cupidissime reciperet; C II, 20, b. sibi quisque consulebat; C II, 43. ut ... sibi quisque etiam poenae loco graviores imponeret labores; C III, 74. sibi quisque eorum (militum) animos conciliabat; C III, 112, e. uti eos testis suae quisque virtutis baberet; G I, 52. optimum esse domum suam quemque reverti; G II, 10. quas (naves) sui quisque commodi fecerat; G V, 8. suos enim quisque opprimi ... non patitur; G VI, 11. cum suas quisque opes cum potentissimis aequari videat; G VI, 22. divisum (esse) populum, suas cuiusque eorum clientelas; G VII, 32. ut suam quisque eorum civitatem adeat; G VII, 71. ut ... suum quisque locum teneat; G VII, 80. cum suo quisque consilio uteretur; C I, 51. separatim suam quisque classem ... administrabat; C III, 18. celeriter .. ad suos quisque ordines redit; C III, 87, b. quos .. ex suis quisque ... idoneos existimabat; C III, 103. eadem suum quisque contubernalem ... erat obtestatus; A 16. cum suo quisque auxilium ferret; A 46. uti suo quisque loco paratus ... praesto esset; Af 31, a. cupidique † suarum quisque ex partium vivorum || quisque partium expetebant victoriam ||; H 25, b. suos quisque babet caros; F 8. s. A. legio; C I, 83. miles; G V, 31. ubi cuique aut valles abdita aut locus silvestris ... spem praesidii ... aliquam offerebat; G VI, 34, a. eorum ut quisque primus venerat, sub muro consistebat; G VII, 48. nostri, ... ut cuique erat locus attributus, ad munitiones accedunt; G VII, 81. ut quisque acerbissime ... dixit, ita quam maxime ... collaudatur; C I, 2. s. ita. A. eques. legio; C I, 83. pars; G III, 4. Superlativ: auxilium ... optimo cuique efflagitum; Af 22. non vestra .. sponte vos ... optimum quemque nefarie consectari; Af 44. si ... rempublicam cum optimo quoque defendetis; Af 44. complures .. duces ac fortissimus quisque interfecti ... sunt; Af 78, b.

praemia fortissimo cuique ... tribuit; Af 86. Ariovistum ... obsides nobilissimi cuiusque liberos poscere; G I, 31, d. nobilissimo quoque evocato; C I, 39. s. A. tempus; G I, 45. **Zahlen:** s. A. miles; G V, 52. ratis. tempus. (virgo).

quisquis, wer nur immer, jeder welcher: A. **Genetiv:** quidquid huc circuitus ad molliendum clivum accesserat, id spatium itineris augebat; G VII, 46. ut, quidquid intercederet temporis, hoc omne victoriam morari videretur, C II, 39. ut, quidquid intercederet temporis, id morari reditum ... videretur; C III, 82, a.

B. **allein:** quidquid incidit fastigio musculi elabitur; C II, 11. — quidquid est contignatum cratibus consternitur; C II, 15. quidquid possunt, pedestribus valent copiis; G II, 17. ut, quidquid post horam casus tribuisset, in dubio poneretur; H 29, b.

quivis, jeder beliebige, jeder: A. **bei Subst.:** naves totae factae ex robore ad quamvis vim et contumeliam perferendam; G III, 13, a. sibi praestare ... quamvis fortunam a populo Romano pati; G II, 31. quemvis numerum ephippiatorum equitum quamvis pauci adire audent; G IV, 2. vis: s. contumelia.

B. **allein:** cuiusvis potius quam suae culpae debere tribui; C III, 73, b. cuivis facile fuit intellectu ..; Af 48.

quo, wohin, irgendwohin, je, damit, damit desto, so daß desto: I. **interrogativ:** 1. **unabhängig:** cedentes .. haec ais scripsisse. quo? aut qua re? F 26. conviciari coeperunt: nos ex proelio paucos superesse; quo fugeremus? H 33. quo proficiscimur? G VII, 38, a.

2. **abhängig:** ut, quo primum curreretur ..., vix ratio iniri posset; G VII, 24. quo essent eae (naves) delatae, ... ignorabant; C III, 30, a. neque quo signa ferantur, ... provident; G VI, 37. quod (milites) sibi ipsi iudicavissent, quo procedendum ... videretur; G VII, 52. cum est animadversum, ... quo (alces) se recipere consuerint; G VI, 27.

II. **relativ:** quo pabulandi causa adire posse videantur; G VII, 14, a. quo omnino Caesar adire non poterat; C I, 49. quo praeter sacerdotes adire fas non est; C III, 105. quod non longius hostes aberant, quam quo telum adici posset; G II, 21. usque eo, quo telum ex oppido adici non posset; Af 56. quo cum (Caninius) adventaret; G VIII, 26. ad Cantium, quo fere omnes ex Gallia naves appellantur; G V 13. eum locum petit, quo naves appelli iusserat; G VII, 60. quo defendente nullo tamen armatis ascendere esset difficile, G VIII, 33. quo ex cuncto regno omnem pecuniam ... comportaverat; Af 91, a. quo Medobregenses confugerant; A 48. quo satis magnus hominum pecorisque numerus convenerit; G V, 21. quo incursionis hostium vitandae causa convenire consuerunt; G V, 21. quo lege communi omnes puberes armati convenire consuerunt; G V, 56. eorum habentur liberi, quo primum virgo quaeque deducta est; G V, 14. quo (Marcellus) maxime rem deducere volebat; A 61. in domum, quo (Cn. Pompeius) erat delatus; H 32, b. quo nisi paene in ipso urbis incendio ... numquam ante descensum est; C I, 5. quo necessario descensuros existimabat; C I, 81. quo ventus ferebat; G III, 15. non longe a mari, quo Rhenus influit; G IV, 1. quo Pharnaces insequi ... noluit; A 40. quo qui intraverant; G VII, 73, a. quo simulatque intro est itum; C III, 26. quo cum sine mora (Caesar) introisset; Af 89. quo multitudo hominum insecuta cum irrumperet; A 21. quo Vercassivellaunum missum demonstravimus; G VII, 85. eo, quo Labienum miserat; G VII, 87. Cispius quo erat missus celeriter pervenit; Af 62. quo simulatque captivus cum pervenisset; Af 4. quo postquam Caesar pervenit; Af 81. quo postquam pervenerunt; Af 85, a. quo ... profectum Ambiorigem audiebat; G VI, 33. illic ..., quo sint profecti; G VII, 20, a. inde, quo (legio) temere esset progressa; C III, 45. s. III. F 26. omnes (onerariae naves) ... quo imperatum est transeunt; C II, 25, b. eo .., quo nostros ... venturos arbitraretur; G VII, 18. quo cum confestim Gaius Caninius venisset; G VIII, 33. quo cum (Caesar) venisset; G VIII, 55. C I, 34. III, 11. quo cum esset postero die ventum; C III, 19, b. quo ut ventum est; A 31. quo ut (Vatinius) venit; A 47. quo cum (Cn. Pompeius) ad octavum miliarium venisset; H 32, b. — quo propter paludes exercitui aditus non esset; G II, 16. quo ... non facilis nostris aditus dabatur; A 17.

III. **indefinit:** ut, si quo opus esset, (legiones) subsidio duci possent; G II, 8. si quo erat longius prodeundum aut celerius recipiendum; G I, 48. ne quo temere progrederetur; A 42, a. ne quo progredereris proclinata iam re, quo ‖ qua ‖ integra etiam progrediendum tibi non existimasses; F 16.

IV. **vergleichend, final, consecutiv:** 1. **affirmativ:** a. **bei Verben:** nullum portum ..., quo classes decurrerent; Af 3. quo non modo non intrari, sed ne perspici quidem posset; G II, 17. reliqui neque quo se reciperent, ... habebant; G III, 16. qui cum ..., quo se reciperent, non haberent; G IV, 38. ne tectum quidem, quo se reciperent, ... reliquum futurum; Af 26, b. — quo propter paludes exercitui aditus non esset; G II, 16. — quo .. miles noster speciem ... bestiae cognosceret; Af 72. quo eos (adversarios) ... in aequum deduceret, H 6. magis eo, ut ..., quam quo ullam rem ad se importari desiderent; G IV, 2. quo ceteri dissimiliter se gerunt; Af 54, a. quo prohibere aqua Cassianos posset; A 61. nullam iam esse civitatem, quae bellum pararet, quo sibi resisteret; G VIII, 24.

b. **bei Comparativen:** quo aequiore loco proelium committeret; C II, 34, a. omnibus rebus inserviendum statuit, quo celerius hostis .. prodiret in aciem; G VIII, 8. quo celerius civitatem timore liberaret; G VIII, 38. quo celerius honestiusque ad res magis necessarias proficisceretur; A 71. quo celerius iis (Numidis) auxilium ferret; Af 39. quo haec celerius conciperent; Af 73. quo commodius ab impetu navium ... (rates) defenderet; C I, 25, b. eo gravius ..., quo diligentius ... ius legatorum conservaretur; G III, 16. quo expeditiore re frumentaria uteretur; G VII, 11, a. quo essent ad id expeditiores; C I, 81. quo iter expeditius faceret; C III, 36, a. facilius: s. **facile** administro. careo. comparo. conservo. contineo; G V, 3. C III, 58. do; G VI, 7, b. excipio. facio; C I, 9, b. Af 51. fero; G VII, 66, a. habeo. impedio. probo; C III, 10, b. prohibeo; G I, 8. sustineo; G VII, 5. 29. tardo. utor (S. 380). quo firmiore animo in proelium prodeatis; C III, 86. quo firmius esset eorum regum imperium; A 33. quo gravius homines ex commutatione rerum doleant; G I, 14. honestius: s. celerius; A 71. quo .. subiti periculi recordatio est laetior ‖ quod s. p. recordationis laetior victoria ‖; A 77. quo libentius id face-

ret, quod imperabatur; G VIII, 48, a. quo liberias a periculo milites aquarentur; C III, 66. (Zamenses) nec minis ... suis moveri, quo magis se reciperent; Af 91, b. ut, qoo maior vis aquao es incitavisset, hoo artios illigata (tigna) tenerentur; G IV, 17, b. qoo maiore faciant animo; G VII, 66, b. qoo maiore commendationo (Gallia) conciliaretur ad consolatus petitionem; G VIII, 52. admonebantur (iuimici), quo maiores pararent necessitates; G VIII, 53. qoo maiorem, credo, licentiam habeant; C II, 31, b. quo maior numerus militum posset impoui; C III, 6. quo maior perfugae fides baberetur; C III, 71. quo minoro numero militum mouitiones defondi possent; G VII, 73, a. quo minorc periculo undique frumentum ... sopportare posset; C III, 43. quo minore essent timore; C III, 98. (so) oo gravius ferre, quo minus merito populi Romani accidissent; G I, 14. vgl. qoo minus (S. 754, b). quo aotior testatiorqoe virtus esset eius; G VIII, 42. quo occoltior esset oius adventus; C III, 30. quo paratiores essent ad insequendum omnes; C I, 81. quo plurcs in armis tenerentur; A 74. qoo propiore loco (Labiouus) fuerat, oo celerius occorrerat; Af 49. quo tostatior essct poena improborum; G VIII, 44. f. notior. duplici propugnatorum ordine .., qoorum alter ex pontibos, quo tutior altitudine esset, hoc aodacius ... permitteret tela; G VIII, 9. quo tutius oltro citroque commeare ... possent; Af 20, a. quo tutius commeatus sopportari posset; Af 21. quo tutius id et sine periculo facere possent; Af 33.

2. negativ: non qoo Octavium ibi restitisse sciret, sed quod eum loogius progressum iosequi decreverat; A 45.

quoad, so lange als, bis: I. Indicotiv: nequo finem seqoendi fecerunt, quoad subsidio coufisi equites ... praecipites hostes ogerunt; G V, 17. quoad licebat latiore uti spatio, producta longios acio; C I, 58. quoad potuit, fortissime restitit; G IV, 12. Caesar, quoad potuit suos ... continere, oodom in periculo versatus est; A 21.

II. Conjunctiv: sustinerent, qooad ipsc cum exercitu propius accossisset; G IV, 11. qooad legiones collocatas ... cognovisset, in Gallia morari constituit; G V, 24. quoad fides esset data ..., non intermissuros cunsules ... delectus; C I, 10. omoia patienda esse statuit, quoad sibi spes aliqoa relinqucrotur ..; G VIII, 55. se .. paratos esse sibi, quoad vita suppeterot, oppidum ... reservare; Af 92.

quod, sofern, hinsichtlich, daß, weshalb, also, nun, weil: A. **Adverb:** I. uti, ... qood commodo reipublicae facere posset, Haeduos ... dofenderet; G I, 35.

II. cum: f. **cum,** II. quod (3 St.) S. 242, a. nisi: f. **nisi,** I, 1, b. 2, b. (7 St.) S. 671, a.

quod postquam Caesar intellexit incitatis militum animis resisti nollo modo posse; Af 83.

quod si veteris contomoliae oblivisci vellet; G I, 14. quid ci a Caesare gravius accidisset; G I, 20. furore atque amentia impolsus bellum intulisset; G I, 40, a. praeterea nemo sequatur; G I, 40, d. eum interfecerit; G I, 44, d. discessisset; G I, 44, d. antiquissimum quodque tempos spectari oporteret; G I, 45. diutius alatur controversia; G VII, 32. indiligentiores fuerint; G VII, 71. ea, quao in longinquis nationibus geruntur, ignoratis; G VII, 77, d. iniquitatem loci timeret; C I, 71. „iam“, inquit, „haec explorata babeamus“; C II, 31, b. alia esset litoris Aegyptii natura atqoe omnium reliquorum, tamen ..; A 8. propius accedoretur; Af 31, a.

quod ubi Crassus animadvertit, suas copias ... non facile diduci; G III, 23. hostes viderunt, ea ... ita refecta, ut ..; C II, 16. Caesar conspexit, Labienum ... longius iam abscessisse; Af 39.

B. **Conjunction:** I. nach **Verben:** accedo: f. **accedo,** II, 1 (5 St. G V, 6). S. 12, b.

accido: num tu harum rerum natora accidere arbitraris, quod unam terram ot plures terras ... dicamus? F 7.

accuso: graviter eos accusat, quod ... ab iis non sublevotur; G I, 16.

admiror: quarum omnium rerum maxime admirandom videbatur, quod Germani ... ad castra Romanorum delati optatissimum Ambiorigi beneficium obtulerunt; G VI, 42.

adiuvo: adiuvabat etiam eorum consilium, ... quod Nervii antiquitus ... effecerant, ut ..; G II, 17. quam ad spem multum eos adiuvabat, quod Liger ex nivibus creverat; G VII, 55, b. moltum .. eorum opinionem adiuvabat, quod sine iomeotis ... profectos vidobant; C I, 69.

assiguo: nonnomo culpae oius (Caesaris) imprudentiaeque assignabat, quod neque certum locum gubernatoribus ..., quom peterent, praeceperat; Af 3.

castigo: illos secreto castigavit, quod quaestui equites haberent; C III, 60.

oommovoo: barbari commoti, qood oppidum ... expugnatum cognoverant; G III, 23.

doleo: doluisse se, quod popoli Romani beneficium sibi ... oxtorquoretur; C I, 9, a.

excuso: qui se do superioris temporis consilic excusarent, quod homines barbari ... bellum populo Romano fecissent; G IV, 22. excusat Bibulom, qood is iracundia summa erat; C III, 16.

oxsulto: maiore Pompciani exsultabant gloria, longius quod nostris cedeotibus prosequi coopissent; H 14.

glorior: falsa .. illa opinione (Pompeius) gloriatus est, quod prope in nostris partibus locum tenuisset; H 14.

ignosoo: ut sibi ignosceret, quod ... in Cn. Pompei castris fuisset; A 67.

increpito: irridere ... atquo increpitare vocibus, quod tanta macbinatio ab tanto spatio instruoretur; G II, 30.

incuso: eos incusavit: primum, quod, ... quo consilio ducerentur, sibi quaerendom ... putarent; G I, 40, a.

indignor: indignantes milites, .. quod conspectum suum bostes perferre possent; G VII, 19.

insimulo: Vercingetorix ... proditionis insimulatus, quod castra propius Romanos movisset, qood cum omni equitatu discessisset, quod sine imperio tantas copias reliquisset, quod eius discessu Romani tanta opportunitate et celeritato venissent; G VII, 20, a.

irrideo: f. increpito.

laotor: accidisse hoc ... laetabantur, quod nimia bonitas eius (Caesaris) fallaciis pueri olusa esset; A 24, b. nostri laetari, nonnolli otiam timere, quod in eum locum res fortunaeque omnium deducerentur, ut ..; H 29, b.

pertorroo: perterritis .. bostibus, quod equitatu ... eraut pulsi; G VII, 68. ille (Cotta) perterritus, quod omnem proviuciam consentiro intellegebat; C I, 30, b.

poonitot: f. **poenitet,** 1 (S. 789, a).

praotoreo: suo loco praeteritum est, quod eqoites ex Italia ... venissent; H 10.

purgo: sui purgandi causa, quod contra, atquo esset dictum, ... proelium .. commisissent; G IV, 13.

queror: ſ. **queror,** II, 2. (4 St.) S. 887, a.
reformido: neque se reformidare, quod in senatu Pompeius paulo ante dixisset ..; C I, 32, b.
renuntio: legati Carteienses renuntiaverunt, quod Pompeium in potestate haberent; H 36.
reprehendo: temeritatem ... militum reprehendit, quod sibi ipsi iudicavissent ..; G VII, 52. vgl. III. arrogantia; G VII, 52.
succenseo: non esse aut ipsis aut militibus succensendum, quod fidem ... conservare voluerint; C I, 84.
timeo: ſ. laetor; H 29, b.
tollo: quo proelio sublati Helvetii, quod quingentis equitibus tantam multitudinem equitum propulerant; G I, 15.
II. **nach Adjectiven**: amicus: Dumnorix ... Helvetiis erat amicus, quod ex ea civitate Orgetorigis filiam in matrimonium duxerat; G I, 9.
iniquus: nos esse iniquos, quod in suo iure se interpellaremus; G I, 44, e.
III. **nach Substantiven:** arrogantia: (se) arrogantiam .. reprehendere, quod plus se quam imperatorem ... sentire existimarent; G VII, 52. hoc ipsum crimen arrogantiae subeo, quod me iudicio cuiusquam existimem posse cum Caesare comparari; G VIII, pr. b.
beneficium: beneficia commemoravit, quod rex appellatus esset a senatu, quod amicus, quod munera amplissime missa; G I, 43, a. quae (beneficia) erant maxima: quod (Lentulus Spinther) per eum (Caesarem) in collegium pontificum venerat, quod provinciam Hispaniam ex praetura habuerat, quod in petitione consulatus erat sublevatus; C I, 22. ne ... nimis eo gloriarentur beneficio, quod auxilia Pompeio non misissent; A 70.
causa: hanc reperiebat causam, quod apud Germanos ea consuetudo esset, ut ... declararent; G I, 50. coniurandi has esse causas: primum, quod vererentur, ne ...; deinde, quod ... sollicitarentur; G II, 1. causa mittendi fuit, quod iter per Alpes ... patefieri volebat; G III, 1. id aliquot de causis acciderat, ut ...: primum, quod legionem ... despiciebant; tum etiam, quod ... existimabant; G III, 2. id ea de causa faciebat, quod ... legato dimicandum non existimabat; G III, 17. causa transeundi fuit, quod ... bello premebantur; G IV, 1. quarum (causarum) illa fuit iustissima, quod ... suis quoque rebus eos (Germanos) timere voluit; G IV, 16. erat ob has causas summa difficultas, quod naves propter magnitudinem nisi in alto constitui non poterant; G IV, 24. civitati porro hanc fuisse belli causam, quod repentinae Gallorum coniurationi resistere non potuerit; G V, 27, a. quarum (causarum) una erat, quod auxilia contra se Treveris miserant, altera, ne ..; G VI, 9. duabus de causis ..., quod neque in vulgum disciplinam efferri velint neque ..; G VI, 14. ob eam causam, quod regnum appetebat; G VII, 4, a. cuius rei verisimilis causa afferebatur, quod Gallis omnibus cognitum esset ..; G VIII, 1. qui duabus de causis ... dimicare nolebat, quod et nullos milites in navibus habebat, et post horam x diei res agebatur; A 10. causa interposita, quod is (Cassius) in aequum non descenderet; A 60. haec quoque eum causa tardavit, quod erat locus quidam perimpeditus ante aciem Scipionis; Af 58. accedebat etiam haec causa, quod elephantorum magnitudo ... animos militum detinebat in terrore; Af 72. quem antea oppidani ... ob has causas oppido prohibuerunt, quod ... pyram construxerat; Af 91, a.
causula: parvulam modo causulam nactus Caesar, quod C. Avienus ... navem ... occupavisset; Af 54, a.

commodum: magnum ... commodum esse consecutos, quod Correus ... esset interfectus; G VIII, 21.
consilium: id eo consilio fecerat, quod suum dextrum latus munitionibus adiuvabatur; Af 60.
dolor: quae res incendit dolore milites quod tam diu pari proelio ... certaretur; A 29.
gloria: ſ. exsulto.
gratia: huic habendam gratiam, quod .. paucitatem ... cognoscere ... potuerint; G VII, 20, b. omnibus generatim gratias agit: civibus Romanis, quod oppidum in sua potestate studuissent habere; Hispanis, quod praesidia expulissent; Gaditanis, quod conatus adversariorum infregissent ...; tribunis militum centurionibusque, ... quod eorum consilia sua virtute confirmassent; C II, 21. habendam fortunae gratiam, quod Italiam sine aliquo vulnere cepissent, quod duas Hispanias ... pacavissent, quod finitimas ... provincias in potestatem redegissent; C III, 73, a. ſ. **ago,** III. gratias; G I, 41. VIII, 50. C I, 74, a. Af 45 (S. 60, a).
impedimentum: Gallis magno ad pugnam erat impedimento, quod ... neque (ferrum) evellere neque ... pugnare poterant; G I, 25.
incommodum: accessit ... aliud incommodum, quod Domitius ... discesserat; C III, 79, a.
iniuriae: recentium iniuriarum, quod eo invito iter per provinciam per vim tentassent, quod Haeduos, quod Ambarros, quod Allobrogas vexassent; G I, 14.
laetitia: incredibili est laetitia affectus, quod maximum bellum tanta celeritate confecerat, quoque subiti periculi recordatio est ‖ quodque ... recordatione ‖ laetior, quod ‖ {quod} ‖ victoria facilis ... acciderat; A 77.
laudes: consilium suum laudibus ferebant, quod se castris tenuissent; C I, 69.
opportunitates: cuius itineris has esse certas opportunitates, quod ... nullus impetus repentinus accidere hostium poterat, et quod Cappadocia ... magnam commeatus copiam erat subministratura; A 35.
ratio: id ea maxime ratione fecit, quod noluit ..; G I, 28. haec .. ratio eos deduxit, quod ... cognoverant; G II, 10.
res: quod improviso unum pagum adortus esset, ... ne ob eam rem ... ipsos despiceret; G I, 13. cum ... certissimae res accederent, quod per fines Sequanorum Helvetios traduxisset, quod obsides inter eos dandos curasset, quod ea omnia ... inscientibus ipsis fecisset, quod a magistratu Haeduorum accusaretur; G I, 19. multae res eum hortabantur, ... imprimis, quod Haeduos ... in dicione videbat Germanorum teneri; G I, 33. opportunissima res accidit, quod ... Germani ... in castra venerunt; G IV, 13. maxime .. hac re permovebantur, quod ... vix erat credendum; G V, 28. rem esse testimonio, quod primum hostium impetum ... sustinuerint; G V, 28. duas res consecutus est, quod pignore animos centurionum devinxit et largitione militum voluntates redemit; C I, 39. huic consilio suffragabatur etiam illa res, quod ... civitates ... timebant, ... diligebant; C I, 61. Afranianos .. multis rebus sui timoris signa misisse: quod suis non subvenissent, quod de colle non decederent, quod vix equitum incursus sustinerent; C I, 71. quod ... milites ... instigasti ... quodque mihi ... inutilis fuisti ..., ob eas res ... te removeo; Af 54, b.
solatium: hoc sibi solatii proponebant, quod se ... celeriter amissa reciperaturos confidebant; G VII, 15.
subsidia: his tantis malis haec subsidia succurrebant, quod Pompeius ... munitionibus appropinquare aliquamdiu non audebat; C III, 70.

testimonium: eius rei testimonium esse, quod nisi rogatus non venerit et quod bellum non intulerit, sed defenderit; G I, 44, b.

voluptas: insolenti voluptate efferebatur, quod sibi ... tanta oblata esset facultas; A 51.

IV. **nach Pronomina und Zahlwort:** hic: id hoc facilius eis persuasit, quod undique loci natura Helvetii continentur; G I, 2. hoc esse miseriorem ... fortunam Sequanorum ..., quod soli ne in occulto quidem queri ... auderent; G I, 32. nostri ... hoc superari, quod ... hostes defessi proelio excedebant; G III, 4. hac maiore spe, quod multum natura loci confidebant; G III, 9, a. quae (castra) hoc erant etiam angustiora, quod sine impedimentis Caesar legiones transportaverat; G IV, 30. hoc aequiore animo (detrimentum) ferundum docet, quod neque hostibus diutina laetatio ... relinquatur; G V, 52. hoc fere ab reliquis differunt, quod suos liberos ... palam ad se adire non patiuntur; G VI, 18. hoc ipso fiunt superiores, quod nullum ... acceperant detrimentum; G VIII, 19, a. hoc etiam magis (movebantur), quod spatii brevitas ... non multum ... iuvare poterat; C I, 82. copiae hoc infrequentiores imponuntur, quod multi Gallicis tot bellis defecerant; C III, 2. hoc acrius instabant ..., quod timore adducti locum relinquere videbantur; C III, 45. ut hos maiore animo contenderent, quod omnium salutem sibi commendatam viderent; A 16. consilio vestro utar lubenter || lib. ||, et hoc lubentius || lib. ||, quod ... constitueram ..; F 18. — haec spectans, quod angusta re frumentaria utebatur, quodque Pompeius multitudine equitum valebat, quo ... posset; C III, 43.

ille: neque illud me movet, quod ii ... discessisse dicuntur; F 15.

is: ex eo, quod obsides dare intermiserant; G IV, 31. f. **eo,** B (15 St.) S. 314, a.

unus: his omnibus rebus unum repugnabat, quod Divitiaci ... egregiam fidem ... cognoverat; G I, 19. unum, quod cohortes ex statione et praesidio essent emissae, questus; G VI, 42.

V. **nach Partikeln:** idcirco: f. **idcirco;** Af 31, c. H 28. 19. 22, b. (S. 454, b). — ideo: f. **ideo,** II. (6 St.) S. 456, a. — propterea: f. **propterea,** 2. (26 St.) S. 847.

VI. **zum Satz:** I. **Beziehung:** quod sua victoria tam insolenter gloriarentur quodque tam diu se impune iniurias tulisse admirarentur, eodem pertinere; G I, 14. quod necessario rem coactus Caesari enuntiarit, intellegere sese, quanto id cum periculo fecerit; G I, 17. quod proelium equestre adversum ... esset factum, initium eius fugae factum a Dumnorige; G I, 18, b. quod sibi Caesar denuntiaret se Haeduorum iniurias non neglecturum, neminem ..; G I, 36. quod non fore dicto audientes ... dicantur, nihil se ea re commoveri; G I, 40, d. quod multitudinem Germanorum in Galliam traducat, id se ... facere; G I, 44, b. quod fratres Haeduos appellatos diceret, non se tam barbarum ... esse ..; G I, 44, c. quod detrimentum ... sit acceptum, hoc aequiore animo ferundum docet, quod ..; G V, 52. quod castra movisset, factum inopia pabuli ...; quod propius Romanos accessisset, persuasum loci opportunitate; G VII, 20, a. quod de sua salute impetraverit, fore etiam reliquis ad suam spem solatio; C I, 22. alii, quod pridie noctu conclamatum esset in Caesaris castris, argumenti sumebant loco non posse clam exiri; C I, 67. quod ante Caesari portas praeclusissent, ... existimabant ..; H 36.

2. **Grund:** quod Menapii se ... abdiderant; G IV, 38. aberat; G I, 23. III, 9, a. V, 46. aberant; G II, 21. VII, 63. C III, 42. consules absint; C I, 26, b. equitatu ipsi abundent; G VII, 14, a. plerisque accidit, ut ..; G VI, 14. praeter opinionem acciderat; C I, 45. novam ... acciderat; C III, 61. haec praeter spem acciderant; C III, 70. facultatem ... ademerat; C I, 29. naves ... afflictarentur; G III, 12. nullo studio agebant; G VII, 17, a. animadverterat; G I, 52. animadvertebat; G VIII, 38. H 9. multum ... antecesserat; C III, 75. fasces anteferrentur; C III, 106. ad hostis appropinquabat; G II, 19. arbitrantur; G IV, 2. VI, 16. arbitrabatur; G VI, 4. C III, 23. arbitrarentur; C II, 30. arbitrabantur; C III, 6. montem ... ascendissent; C I, 47. per aggeres ascendebat; C III, 69. neque legiones audeant egredi, neque ..; G VII, 1. audiebat; G II, 12. V, 1. VI, 36. VIII, 24. Af 8. audierat; Af 19, a. barbaros avertisset; G VI, 42. illis licentiam timor augeat noster; C II, 31, a. — conventus arma ceperat; C III, 21. consilium profectionis ceperant; C III, 76. censuerat; G VII, 30. portas clausisset; H 27. premere coeperunt; H 31, a. egregia virtute erant cogniti; G I, 28. magni animi ... cognoverat; G V, 6. cognitum est; G VI, 20. nondum legiones hostium cognoverat; Af 72. terga vertere adversarios coëgissent; C I, 47. tormenta ibi collocaverat; C III, 44, a. milia passuum ... XVII erat complexus; C III, 63, a. omnem commeatum ... eo contulisset; C III, 41. confidebant; G IV, 30. VII, 37. C III, 49. confidebat; G VII, 13. ei (equitatui) parum confidebat; Af 60. sibi coniunctus (Galba) ... esset; G VIII, 50. noctem diei coniunxerat; C III, 13. constiterant; C I, 45. sive operibus Caesaris permotus sive etiam quod ... Italia excedere constituerat; C I, 27. omnibus constabat; G IV, 29. nihil nobis constat; G VII, 5. tribuni ... timere consuerant; C I, 5. perterritus miles ... timori ... consulere consueverit; C I, 67. ea ... consumpserat; C I, 40, a. oppidum Genabum pons ... continebat; G VII, 11, b. frumentum ... Ilerdam convexerat; C I, 48, b. erat coorta tempestas; G VII, 61. crediderant; G II, 33. homines id ... credunt; G III, 18. credebant; G VIII, 23. credebat; A 24, a. 47. — certe inde decedendum esset Afranio; C I, 71. insequi decreverat; A 45. materia defendit; G VII, 23. potentia eius deminuta ... sit; G I, 18, b. diceret; G V, 6. collocuti ... dicerentur; G VII, 38, a. dicebant; G VII, 75. spem dimiserant; C I, 73. legati ... discesserant; G IV, 12. ordinem duxerat; C III, 104. — suos milites ... fideles sibi iam effecisset; Af 19, b. duae legiones pro castris excubabant; G VII, 24. existimarent; G I, 23. 27. II, 15. existimaverat; G III, 3. Af 87, a. existimabant; G III, 8. VII, 8. 61. C I, 67. existimabat; G IV, 13. 36. Af 75. H 16, a. existimarit; G VI, 31. tanti motus Galliae exstiterant; G V, 53. ampliores copias ... exspectabant; G V, 50. legiones ... exspectaret; C III, 78, b. plura ... extimescebant; G VIII, 23. — fere fit, ... ut ..; C I, 44. nullo ordine ... iter fecerant; C II, 26. stipendiarii aratores milites essent facti; A 20, b. certe saepe flaverant venti, quibus ..; C III, 25. — duo magistratum gerant; G VII, 32. in conspectu omnium res gerebatur; G VII, 80. una in Gallia bella gesserant; C III, 79, b. — ei maximam fidem habebat; G I, 41. exercitum in Gallia habeat; G I, 44, c. et naves habent Veneti plurimas ... et ..; G III, 8. et captivorum magnum numerum habebat et ..; G V, 23. pro explorato habebat ..; G VI, 5. (urbs) unum habeat ... aditum; G VII, 15. senatus in urbe habebatur; C I, 2. is locus peridoneus castris habebatur; C II, 24. gladiatoriae familiae reliquias habebat; C III, 21. eo loco plures erat legiones

habiturus; C III, 66. maiorem partem exercitus tironem haberet; H 28. — cum ipsius fluminis natura ..., tum quod ... tela iaciebantur; C I, 50. loci naturam ignorabat; G V, 9. Corus ventus navigationem impediebat; G V, 7. cum loci natura ..., tum quod ... iis rebus indigebant; C II, 35, b. semper Haeduorum civitati praecipue indulserat; G VII, 40. intellegerent; G II, 14. intellegebant; G III, 9, a. 28. VII, 21. intellegebat; G IV, 20. VII, 65. intellegebatur; G VI, 12, b. intellexissent; G VIII, 7. silvae paludesque intercedebant; G V, 52. satis magna valles intercedebat; G VII, 47, a. saepe ... magni casus intercederent; C I, 21. angustiae multitudinis fugam intercluserant; G VII, 11, b. re frumentaria adversarios interclusisset; C I, 72. L. Pisonem ... interfecerant; G I, 12 eos (equos) iaculis interficiebat; Af 71. frumentum iussi erant efferre; C I, 78. indicabant; G VII, 55, b. — (civitas) hibernis levetur; G V, 27, b. stipendio liberatus esset; G V, 27, a. iis ... excedere ex finibus non liceret; G VII, 33. — cum reliquis rebus ..., tum quod ... munitiones integrae manebant; G VI, 32. is ... ad Parthos missus esset; C III, 82, b. (legio) per Syriam erat missa; A 34, b. magna ... miserat auxilia; A 51. (locus) et per se munitus esset et ..; A 31. Uticam ... munierat; Af 88, b. — erant honesto loco nati; C III, 61. necesse erat; C I, 41. nolebat; G I, 18, a. III, 6. V, 58. A 10. nolebant; G III, 17. pecuniam imperatam numeraverat; Af 64. — eam provinciam obtinuerat; C I, 31. regna occupabantur; G II, 1. et ... perniciosae seditiones orerentur et ..; A 65, a. — is collis ... tantum ... patebat; G II, 8. et ... perluuntur et ..; G VI, 21. permanserant in Caesaris amicitia; A 33. nondum perspexerat; G II, 11. ad plures pertinebat; G V, 25. ea res ad multos pertinebat; G VII, 43. longius erat agger petendus; C I, 42. Gallia sub septentrionibus ... posita est; G I, 16. spem hostes in celeritate ponebant; G V, 39. tantum multitudine poterant; G II, 8. sibi praescribere ... poterant; G II, 20. neque signa subsequi poterant; G IV, 26. insulam capere non potuerant; G IV, 26. neque insequi cedentes possent neque ..; G V, 16. diutius laborem ferre non possent; G VII, 20, b. tam late tueri ... non poterat; C III, 111. neque celari Alexandrini possent ... neque ..; A 7. facilius Armeniam defendere posset; A 35. scire potuisset ..; A 68. eius provinciae potitus esset, simulque quod tabellariis ... *; H 2. opinione praeceperat; G VII, 9. et numero militum praestabant et ..; C III, 44, b. gravitor ... premerentur; G IV, 16. hac provinciae nullo bello premebantur; A 65, b. suam causam probaverat Caesari; Af 64. inconsultius processerant; C I, 45. legem promulgaverat; C II, 25, b. in Italiam ... properabat; G II, 35. suos ascendentes protegebant; C I, 79. frumentum ... angustius provenerat; G V, 24. haec providerat; C III, 42. putabat; G VII, 8. putarent; A 25, b. putaret; A 30, a. putasset; A 35. — plerumque ... timor misericordiam non recipit; G VII, 26. (equitatus) se ... recepit; C II, 26. legio sese receperat; C III, 67. Nasidium ... receperant; Af 98. ii ... nondum redierant; G IV, 12. detrimentum ... esset redundaturum; A 60. sibi ... gratia relata non sit; C I, 23. ibi impedimenta exercitus ... relinquebat; G V, 47. paulum frumenti reliquerant; C I, 78. ei et filius et fratris filius ... remissi essent; G V, 27, a. ea res ... reprehendebatur; C I, 14. — sciebat; C II, 18, b. 34, b. amicitiam Romanorum sequebantur; G VII, 63. ea (multitudo) ... simulabat; A 7. non ... Elaver vado transiri solet; G VII, 35. comminus tam diu stetissent; C I, 47. minime ... agriculturae student; G VI, 29. anni tempore subleventur; G VII, 14, a. eorum opibus subleventur; G VII, 14, b. neque ancorae funesque subsisterent neque ..; G V, 10. mons suberat; G I, 25. hiems suberat; G III, 27. aequinoctium suberat; G V, 23. res nulla successerat; G VII, 26. domi nihil erat; G I, 28. causa non esset; G I, 47. expeditior erat; G I, 52. erat civitas magna ... auctoritate; G II, 15. inopia frumenti erat; G III, 7. (Galli) sunt ... mobiles; G IV, 5. inde erat brevissimus ... traiectus; G IV, 21. pars una erat reliqua; G IV, 32. non adeo sit imperitus rerum, ut ..; G V, 27, a. summa auctoritas .. erat in Haeduis; G VI, 12, a. civitas erat exigua; G VII, 17, a. erat vadosum mare; C I, 25, b. consuetudo ... est, ut ..; C I, 48, b. minor erat frumenti copia; C I, 52. nihil erat reliquum; C II, 15. (navis) erat sine militibus; C III, 14. erant propinquae regiones; C III, 34. cum ipsius agri natura, tum quod sunt loca aspera; C III, 42. erat ... minor copia; C III, 58. is mons erat sine aqua; C III, 97. esset consul; C C III, 107. sine contignatione ... sunt aedificia; A 2. fons ... nullus est; A 5. nulla satis idonea esset hortatio, quae ..; A 10. erat ipse (locus) excelsior; A 28. et tempestas erat turbulenta et ..; A 45. † quod || qui || sub imperio Pharnacis fuerat; A 78. malus .. civis fuisti; Af 54, b. in oppido Usittae ... hostium erant cohortes armatae; Af 58. erat (oppidum Zeta) ab eo longe milia passuum XIV; Af 68. dissimillimus .. fuerat; Af 88, b. loca sunt edita; H 8. imparati a Carteia profecti sine aqua fuissent; H 37. biduum supererat; G I, 23. Morini ... supererant; G III, 28. magnam curam suscipiebat, ne ..; A 42, a. vim sustinuerunt; G VI, 30. proelium sutinuissent; C I, 47. — (castellum) tegebatur; H 9. memoria tenebat ..; G I, 7. solus ... neque obsidibus teneretur; G I, 31, c. acies ... circumdata tenebatur; C II, 41, b. litora ... tenebantur; C III, 42. mare timeret; G V, 6. ipsi sibi timebant; A 25, b. consuetudo haec sit ... tradita; G IV, 7. tantum ... dignitatis tribuebat; G V, 7. — ab opere ... vacabant; C III, 76. minus multitudine militum ... valebat; G I, 51. multum .. equitatu valebat; C I, 61. sine scuto venerat; G II, 25. neque ad concilia veniebant neque ..; G V, 2. ad diem non venerunt; G VII, 77, c. prius ... venerant; C I, 43. motum Galliae verebatur; G V, 5. mandata perferre ... vererentur; C III, 57. oppugnationem ... verebantur; A 12. Gallia ad septentriones vergit; G IV, 20. in simili culpa versabantur; C III, 110. vetuerat; G II, 20. videbat; G I, 53. V, 7. VII, 27. C III, 41. A 19. videbant; G VI, 12, b. 41. vident; G VII, 84. prius ... visus est Caesar, quam ..; C III, 7. nondum bono animo ... viderentur; G I, 6. viderentur; G II, 11. videbatur; G V, 33. VII, 40. VIII, 44. C II, 13. III, 87. videbantur; G V, 51. videretur; G VII, 10. neque colloquium ... tolli volebat neque ..; G I, 42. volebat; G III, 7. V, 9. C I, 4. neque hostem ... relinquere volebat neque ..; G IV, 22. singulari eius opera fuerat usus; G V, 25. minus idoneis equis utebantur; G VII, 65. valetudine minus commoda utebatur; C III, 62. beneficio C. Mari nisi fuissent; Af 32.

maxime, quod ... res ad paucitatem defensorum pervenerat; G V, 45. cum compluribus aliis de causis, tum maxime, quod ... dolebant; G V, 54. ipse animo non defecerat; G VII, 30. cum ... viarum .. difficultas impediebat, tum maxime, quod .. Labieno ... timebat; G VII, 55. rivus ... impediebat; C III, 37, a.

quom, s. **cum,** B. C I, 58 (S. 242. b).

quo minus s. **parum,** II, 2 (16 St.) S. 754, b.

quomodo: s. **modus,** Il1, 1. retrahere (S. 623, b.).

quonam, wohin denn? quonam baec omnia nisi ad suam perniciem pertinere? C I, 9, b.

quondam, ehemals: ibi cum Lueterius apud suos eives quondam integris rebus multum potuisset; G VIII, 32.

quoniam, weil ja, da doch: I. quoniam abundet equitatu; G VII, 64. propius accessisset; G I, 42. quorum si qui ... cessisset ‖ quoniam si ipsi ... cessissent ‖, reliquis etiam esset cadendum; A 16. sit fortuuae eedendum; G VII, 89. q. ... senatus censuisset, uti ..; G 1, 35. ibi praesidium grande Numidarum esse cognoverat; Af 42. tantum esset necessario spatium complexus; G VII, 72. confido me celeriter ad urbem venturum; F 14. ferocitas Antisti omnium mentes converterat ab opere ad spectandum; H 25, b. Pompei mandata ad se detulerint; C I, 9, a. quos q. fortuna in nostram detulit potestatem; Af 44. ab Cn. Pompeio sum desertus; H 19. Germani appropinquare dicantur; G VI, 7, b. talis occasio victoriae dimitteretur; C I, 72. sui fecissent potestatem; C III, 1. fieret dimicaudi potestas; C III, 86. Pompei ... arma non minimum terrorem fero inferrent; G VIII, 52. ad bune locum perventum est; G VI, 11. prope ad finem laborum ac periculurum esset perventum; C III, 6. civitati consulere non possent; G V, 3. in praesentia obsidibus cavere inter se non possint; G VII, 2. q. .. me una vobiscum servare non possum; G VII, 50, b. antea convenire non potuissent; C III, 10, b. (cives) in integrum restituere non posset; A 70. oppido subsidio nun posset venire; H 18, b. reliqui crudelitate udium effugere non putuerunt; F 18. inopia frumenti premebatur; Af 67. primo venientem Caesarem non prohibuissent; C III, 25. praesidia sunt in tot aunos provisa; F 26. cuius (Pompei) funestae laudes q. ad bane fortunam reciderunt, ut ..; H 17. q. bauc sibi ... gratiam referret, ut ..; G I, 35. ipse ad urbem ... remaneret; G VI, 1. quibus (Gallis) q. pro pietate satisfecerit; G V, 27, b. obsidione liberatum Ciceronem sciebat; G V, 49. tam propinqua sint castra; G VI, 40. ad id tempus facultas colloquendi non fuerit; C I, 24. numero multis partibus esset inferior; C III, 84. propositum non tenuerat; C III, 65. mare libere tenerent; A 8. belli fortunam tentassent; G I, 36.

II. sed quoniam (homines) ipsi sibi neque modum neque terminum constituunt; Af 54, a.

quoque, auch: I. Caesarem quoque pro sua dignitate debere .. studium ... dimittere; C I, 8. Caesar q. in proximo colle castra ponit; C I, 65. Helvetii q. reliquos Gallos virtute praecedunt; G I, 1. Pompeins q. ... ad Scipionem properandum sibi existimabat; C III, 78, b. Pompeius q. ... suorum omnium bortatu statuerat proelio decertare; C III, 86. in tanta rerum iniquitate fortunae q. eventus varii sequebantur; G II, 22. si legiones q. accessissent; Af 72. ut praeter auctoritatem vires q. ad coërcendum haberet; C III, 57. qui (equites) usum q. eius generis proeliorum perciperent; C III, 84.

II. sed Pompeius ... aliis q. diffisus acie excessit; C III, 94. alii q. equitatui edicit, uti ..; Af 31, a.

III. tu q., tu in summis ... poneris; F 23. vos q. iste (Caesar) verbis infatuavit? Af 16. paribus eorum beneficiis parem se q. voluntatem tribuere debere; C I, 35. habere se q. ad Caesaris gratiam ... receptum; C I, 1. se q. ad motus fortunae movere coepit; C II, 17. si illud tenerent, se q. id retenturum; C III, 17. — quod suis q. rebus eos timere voluit; G IV, 16. suas q. copias in tres partes distribuerunt; G VII, 61. Caesar suum equitatum tripertito divisum contra hostem ire iubet; G VII, 67. ne graventur sua q. ad eum postulata deferre; C I, 9, a. — ad eam sententiam cum reliquis causis haec q. ratio eos deduxit, quod ..; G II, 10. huic q. accidit, ... ut ..; G V, 39. haec q. ... ad hostes deferuntur; G VI, 7, b. sed hoc q. factum est, quod ..; G VI, 30. huius q. spatii pars ea ... difficilem habet oppugnationem; C II, 1. hos q. (colles) praeoccupat ... equitatus; C II, 42. sed is q. ... eo loco excesserat; C III, 66. praeterea haec q. eum causa tardavit, quod ..; Af 58. — ne a militibus ... ipsi q. interficerentur; Af 85, b. — quod eas q. nationes adire ... volebat; G III, 7. ut eo q. regno decederet; A 35. ea q. (castra) ab Iulianis teneri vident; Af 85, a.

IV. Domitius tum q. sibi dubitandum non putavit, quin ... decertaret; C III, 37, a.

quoque versus (versum), nach allen Seiten: rates duplices quoque versus pedum xxx e regione molis collocabat; C I, 25, b. legatos quoque versum dimittere ... coeperunt; G III, 23. dimittit quoque versus legationes; G VII, 4, a. eius (Domitii) imperio classem quoque versus dimittunt; C I, 36. patebat haec (turris) quoque versus pedes xxx; C II, 8. neque amplius milia passuum VI terrae Africae quoque versus tenebant; Af 24. zum Sch: vicos atque aedificia incendi oportere hoc spatio [a Boia] quoque versus; G VII, 14, a.

quot, wie viele: I. relativ: navibus circiter LXXX onerariis coactis ..., quot satis esse ... existimabat; G IV, 22.

II. interrogativ: edocet, ... quot virorum fortium morte necesse sit constare victoriam; G VII, 19.

quotannis, jährlich: quod fere ante Caesaris adventum quotannis accidere solebat, uti ..; G VI, 15. ex quibus (pagis) quotannis singula milia armatorum ... educunt; G IV, 1. ut quotannis facere consuerat; G V, 1. si ... stipendium .. quotannis penderent; G I, 36.

quotidianus, quotidie s. **cot.**

quoties, wie oft, so oft als: I. relativ: quodcumque proelium quoties erat commissum; Af 72. quotiens quaeque cohors procurrerat; G V, 34.

II. interrogativ: docebat, ... quae senatusconsulta quoties quamque honorifica in eos facta essent; G I, 43, b. non ... recordabantur, ... quoties vel culpa ducis vel tribuni vitio in exercitu esset offensum; C III, 72.

quotiescumque, so oft nur: quotiescumque sit decretum, darent operam magistratus, ne quid respublica detrimenti caperet, ... factum ..; C I, 7, b.

Radix, Wurzel: I, 1. contingo: ut radices moutis ex utraque parte ripae fluminis contingant; G I. 38.

coutundo: ut ... teueris harundinum radicibus contusis equos alerent; C III, 58.

subluo: cuius collis radices duo duabus ex partibus flumina subluebant; G VII, 69.

2. appello ad: Numidas ... ad collis radices magis uppulerat; Af 59.

cousisto sub: quod sub ipsis radicibus montis (uostri) coustiteraut; C I, 45.

produco ad: Afranius Petreiusque ... copias suas ad infimas moutis radices producunt; C I, 42.

recipio ad: (legio) praesentissimo animo pugnans in orbem se recepit ad radices montium; A 40.

reduco ab: Vercingetorix ab radicibus collis suos intra munitiones reduxit; G VII, 5I.

sum sub: erat e regione oppidi collis sub ipsis radicibus montis; G VII, 36.

II. genus: est etiam genus radicis inventum, ... quod appellatur chara, quod admixtum lacte multum iuopiam levabat; C III, 48.

III, I. alere: ſ. I, 1. coutundo.

2. a: omues eo loco aut ab radicibus subruunt aut accidunt arbores; G VI, 27. Caesar ... ab infimis radicibus montis intermissis circiter passibus CCCC castra facere constituit; C I, 41.

ad: Pompeius ... ad infimas radices moutis aciem iustruebat; C III, 85.

in: in infimis .. sic radicibus montis (flumen) ferebatur, ut ..; G VIII, 40.

secundum: Caesar instructa acie secundum infimas iugi radices propius munitiones accessit leniter; Af 4I.

rado, glett ſchaben, ſcheren: capillo sunt promisso atque omni parte corporis rasa praeter caput et labrum superius; G V, I4.

ramus, Aſt, Zweig: I. enascuntur: crebris .. in latitudinem ramis euatis; G II, 17.

II. diffundo: ab eius (cornus) summo sicut palmae ramique late diffunduntur; G VI, 26.

III, 1. cacumina, 2. trunci: truncis arborum admodum firmis ramis abscisis atque borum delibratis ac praeacutis cacuminibus; G VII, 73, a.

IV. ab: huc illi stipites demissi ... ab ramis eminebant; G VII, 73, a.

rapiditas, reißende Schnelligkeit: I. impediri: ut ... pedites ... rapiditate fluminis ad transeundum impedirentur; C I, 62.

2. propter: propter latitudinem, rapiditatem altitudinemque fluminis; G IV, 17, a.

rapidus, reißend: erat difficile ... rapidissimo flumine opera perficere; C I, 50.

rapinae, Raub, Räubereien: I, 1. facio: quod ... rapinas .. per municipia fecisti; Af 54, a.

2. desisto: ut (equites) ... caede rapinisque desisterent; Af 87, b.

prohibeo: satis habebat in praesentia bostem rapinis ... prohibere; G I, I5.

3. coufício ex: pecunia illa ex infinitis rapinis confecta; A 64.

defeudo a: civitates bonaque eorom ab omni iniuria rapinisque defendit; Af 97.

II. memor: (Caesar) memor in Italia pristinae licentiae militaris ac rapinarum certorum bominum; Af 54, a.

III. societas: cum (familiares) in illa societate versarentur rapinarum; A 50.

IV. consumi: prius, ... quam ... possessiones ... rapinis, ferro flammaque consumerentur; A 60.

perverti: quae funditus ... rapinis, incendiis, caedibus pervertuntur; F 26.

vastare: cum ... omnia caedibus, incendiis, rapinis vastasset; G VIII, 25.

rapio, wegnehmen, reuben: alqd: qui (familiares) ... sibi .. quod rapuerant acceptum referebaut; A 50.

scalas: qui in uavibus longis remanserant, scalas rapere ... properabant; A 20, a.

raptim, heftig: his de causis aguntur omnia raptim atque turbate; C 1, 5.

rapto, eilig führen: dabat operam, ut legiones non in uno loco coutineret, sed ... huc atque illuc raptaret; Af 73.

rarus, zerſtreut, vereinzelt, einzeln, ſelten: alqs: ipsi ex silvis rari propugnabant; G V, 9. accedebat buc, ut numquam couferti, sed rari magnisque intervallis proeliarentur; G V, 16. cum dispositis turmis in vicem rari proeliarentur; G VIII, 19, a. abditi ... rari ac singuli de rupe prodire; Af 50.

aedificia: cum raris disiectisque ex aedificiis pabulom conquireretur; G VIII, 10.

expediti: Galli inter equites raros sagittarios expeditosque levis armaturae interiecerant; G VII, 80. expeditos ... raros in muro turribusque disponit; C 1, 27.

hostes: hostes ... rari .. se ostendere ... coeperunt; G V, I7.

milites: raros milites, ne ex oppido animadverterentur, ex maioribus castris in minora traducit; G VII, 45, b. ut ... rari dispersique (milites) pugnarent; C 1, 44.

portus: raris ac prope nullis portibus; G III, 12.

sagittarii: ſ. expediti; G VII, 80.

ratio, Rechnung, Berechnung, Rechenſchaft, Vermutung, Plen, Einrichtung, Rückſicht, Verhältnis, Beziehung, Weiſe, Zuſtand, Einſicht, Vernunft, Kenntnis, Grund: I. **Subject:** deducit: ad eam seutentiam cum reliquis causis haec quoque ratio eos deduxit, quod ..; G II, 10.

est: haec eadem ratio est in summa totius Galliae; G VI, I1. quorum operum haec erat ratio; C I, 25, b. ratio autem haec erat belli, ut se cum II legionibus Gadis conferret; C II, 18, b. erat nova et inusitata belli ratio cum tot castellorum numero tantoque spatio et tautis munitionibus et toto obsidionis genere tum etiam reliquis rebus; C III, 47. haec fuit ratio Scipionis eo die proeliandi; Af 59. haec nova sit ratio vincendi, ut misericordia ... nos muniamus; F 18.

babet: ratio ordoque agminis aliter se habebat, ac Belgae ad Nervios detulerant; G II, 19.

infert: equestris .. proelii ratio et cedentibus et insequentibus par atque idem periculum inferebat; G V, I6.

perturbat: haec tum ratio nostros perturbavit insuetos huius generis pugnae; C I, 44.

postulat: ſ. **postulo,** I, 2. ratio (5 St.) S. 807, a.

videtur: non est visa ratio ad oppugnandum oppidum commorandi; Af 5. nou est visa ratio propius accedeodi eo die ad oppidum; Af 42.

II. **nach Verben:** 1. accipio: rationem consilii mei accipite; C III, 86.

communico: petunt a Vercingetorige Haedui,

ut ad se veniat rationesque belli gerendi communicet; G VII, 63.
commuto: commutata ratione belli; C III, 65. omnem sibi commutandam belli rationem existimavit; C III, 73, a.
eunfero: eu .. omnem belli rationem conferre constituit; C III, 81.
conficio: quibus in tabulis nominatim ratio confecta erat, qui numerus domo exisset eorum, qui ..; G I, 29.
divido: sic belli rationem esse divisam, nt illi classe naves auxiliaque sua impedirent; C III, 17.
exploro: exploratis .. hostium rationibus; G VI, 33.
habeo: f. **habeo,** III. rationem (15 St.) S. 427, a.
ineo: ut, quo primum curreretur, ... vix ratio iniri posset; G VII, 24. ratione iuita se exigne dierum triginta habere frumentum; G VII, 71.
insisto: quam rationem pugnae insisterent; G III, 14, a.
instituo: f. **instituo,** III. rationem (4 St.) S. 507, a.
intermitto: sic neque agricultura nec ratio atque usus belli intermittitur; G IV, 1.
iudico: hanc sibi commodissimam belli rationem iudicavit, nti ..; C III, 85.
omitto: in praesentia Pompei sequendi rationem omittit; C I, 30, a.
quaero: ratio perficiendi quaerebatur; G VII, 37.
refero: relatis ad eum publicis cum fide rationibus; C II, 20, b.
reperio: in novo genere belli novae ab ntrisque bellandi rationes reperiebantur; C III, 50.
reposco: si gravius quid acciderit, abs te rationem reposcent; G V, 30.
sequor: relinquebatur, ut extremam rationem belli sequens quam plurimos colles occuparet; C III, 44, a.
2. sum: cui rationi contra homines barbaros atque imperitos locus fuisset, hac ne ipsum quidem sperare nostros exercitus capi posse; G I, 40, c.
3. cogito de: nt (Pompeiani) non de ratione belli cogitarent, sed vicisse iam viderentur; C III, 72.
redigo ad: rem ad pristinam belli rationem redegit; C I, 76.
sum in: cum, ... quantum .. in ratione esset, exploratum haberet ... nullum summum bellum posse conflari; G VIII, 6.
III. **Umstand:** 1. administrare: nec maiore ratione bellum administrari posse; G VII, 21. his rationibus auxilia Galliae exspectare et bellum parat administrare; G VII, 71. qui (di) cum omnibus casibus belli intersunt tum praecipue quibus nihil ratione potuit administrari; A 75.
agere: reliqua qua ratione agi placeat, constituunt; G VII, 37. conatus ... est aliis rationibus [per colloquia] de pace agere; C III, 18.
aggredi: eum (pontem) postero die simili ratione aggreditur; A 19.
capi: f. II, 2.
collocari: eadem ratione haec (subsidia) media collocabantur acie; A 37.
conficere: ut ... nulla ratione iter conficere possent; C III, 79, b.
considere: simili ratione Pompeius ... in suis veteribus castris ad Asparagium consedit; C III, 76.
contendi: omni ratione Caesar contendendum existimavit, ut ..; A 17.
effici: quod fuit illis conandum atque omni ratione efficiendum; C I, 65.
elici: Caesar nulla ratione ad pugnam elici posse Pompeium existimans; C III, 85.
enuntiari: nt nulla ratione ea res enuntiari aut ad Treveros perferri posset; G V, 58.
explicare: totius autem rei consilium bis rationibus explicabat, nt ..; C III, 78, a.
exspectare: f. administrare; G VII, 71.
facere: id ea maxime ratione fecit, quod noluit eum locum ... vacare; G I, 28. quod nobis quidem nulla ratione factum a Pompeio videtur; C III, 92. eadem .. ratione, qua factum a Libone antea demonstravimus, insulam obiectam portui Brundisino teuuit; C III, 100. eadem ratione, qua aute dixi, in Caesaris legionarios impetum faciunt Numidae; Af 69, b.
ferri: quibus (cohortibus) interclusis exercitu Caesaris auxilium ferri nulla ratione poterat; C I, 70.
gerere: qui (Morini Menapiique) longe alia ratione ac reliqui Galli bellum gerere coeperunt; G III, 28. docet longe alia ratione esse bellum gerendum, atque antea gestum sit; G VII, 14, a.
haberi: eadem ratione privatim ac publice quibusdam civitatibus habitis honoribus; C II, 21.
immittere: propter eundem timorem pari atque antea ratione ... onerarias naves ... immisit; C III, 101, b.
incendere: simili ratione ibi Vercingetorix ... convocatis suis clientibus facile incendit; G VII, 4, a.
inire: si tali ratione diversis in locis plures consilia inissent; G VIII, 44.
instruere: hac ratione paene quadrato agmine instructe; G VIII, 8. id hac ratione opus instruebat, nt ..; Af 51.
interponi: nti, si posset, eadem ratione, qua adversarii, levis armatura interiecta inter equites suos interponeretur; Af 20, a.
minuere: Caesar suorum timorem consolatione et ratione minuebat; A 8.
perduci: si (Considius) posset aliqua ratione perduci ad sanitatem; Af 4.
perferri: f. enuutiari.
perfici: id hac ratione perfectum est; C II, 8.
permoveri: cum superioris etiam ordinis nonnulli ratione permoti manendum ... existimarent; C III, 74.
perrumpi: quare omni ratione esse interdiu perrumpendum; C I, 67.
persequi: hortatur, ut simili ratione, atque ipse fecerit, suas iniurias persequantur; G VII, 38, b.
persuadere: quibus enm Cato persuadere nulla ratione quiret, ut secum oppidum defenderent; Af 87, b.
pervenire: magna difficultate afficiebatur, qua ratione ad exercitum pervenire posset; G VII, 6.
ponere: ex adverso pari ratione castra ponit; H 5.
provideri: etsi, quantum ratione provideri poterat, ab nostris occurrebatur; G VII, 16.
resisti: eadem ratione, qua pridie, ab nostris resistitur; G V, 40.
satisfacere: sese .. paratos esse demonstrant omnibus rationibus de iniuriis satisfacere; G V, 1.
succedere: eadem ratione ictu scorpionis exanimato alteri successit tertius; G VII, 25.
superare: quibus rationibus superare possent; C III, 83.
tenere: f. facere; C III, 100.
tolerare: cogebantur ... pabulum ... hordeo adangere atque his rationibus equitatum tolerare; C III, 58.
venire: alia ratione sese non esse venturum; G I, 42.

vincere: Ariovistum ... dispersos subito adurtum magis ratione et consilio quam virtute vicisse; G I, 40, c. umni ratioue esse vincendnm cogitarent; A 8.

2. **in:** cum in ... publicis privatisque rationibus Graecis litteris utantur; G VI, 14.

pru: loriculam † pro bac ratione eius altitudinis inaedificari (imperat); G VIII, 9.

siue: ut sine signis certisque ordinibus, sine ratione (remiges, classiarii) prodierant, sic ..; A 20, a. ipse .. a suis munitionibus lougius non sine ratione *non* procedebat; Af 58.

ratis, Floß: I. **colloco, al.:** rates duplices qnoqne versns pedum xxx e regione molis collucabat. bas quuternis ancoris ex IV angulis destinabat, ne fluctibus moverentur. bis perfectis collocatisque alias deinceps pari magnitudine rates iungebat. bas terra atque aggere integebat ...; a fronte atque ab utroque latere cratibus ac pluteis protegebat; in quarta quaque earum turres binorum tabulatorum excitabat, quo commodius ab impetu naviom incendiisque defenderet; C I, 25, b.

facio: ratibus .. compluribus factis; G I, 8.

iungo: id (flumen Arar) Helvetii ratibus ac lintribus inuctis transibant; G I, 12. ſ. colloco.

perrumpo: ut rates perrumperet; C I, 26, a.

II. **transire:** (Sugambri) transeunt Rhenum navibus ratibusqne; G VI, 35, a. ſ. 1. iungo.

ratus, fest, bestimmt: pollicetur quaterna in singulos (milites) iugera et pro rata parte centorionibns evocatisque; C I, 17.

rebellio, Aufstand, Empörung: ſ. **facio,** III. rebellionem (8 St.) S. 387, a.

recedo, zurückweichen, sich zurückziehen, aufgeben: I. **unpersönlich:** cum ... neque ab uppugnatione recedi videret ulla condicione posse; G VIII, 40. erant, qui censerent de tertia vigilia in castra Cornelia recedendum; C II, 30.

II. **alqs:** Dumnacus ... repente ex eo loco cum copiis recedit; G VIII, 27. in eo proelio Petreius graviter ictus ex acie recessit; Af 19, b. quemadmodum ... modo procurrerent mudo recederent; Af 71.

centuriones: tertiae cohurtis centuriones ex eo, quo stabant, loco recesserunt; G V, 43.

recens, frisch, neu, ungeschwächt, rüstig: A. **calamitas:** non .. dubitabat, quin recenti calamitate summissiores essent futurae (civitates); G VIII, 31.

cespites: (videre licuit) recentibus eespitibus tabernacula constrata; C III, 96.

eqnitatus: ibi nanctus receutem equitatum; G VII, 9.

hostes: cum ... semper .. ipsi (hostes) recentes defessis succederent; G VII, 25.

iuinriae: num etiam recentium iniuriarum ... memoriam deponere pusse? G I, 14.

nansea: cum ... Caesaris .. equites iumenta ex nausea recenti ... defatigata ... haberent; Af 18.

officia: alteros (houore babuit) pro recentibus Gallici belli officiis; G V, 54.

pollicitatio: recentem eorum pollicitationem animis continebant; C I, 57.

proeliom: quod (equitatum) recenti proelio perterritum esse existimabat; G IV, 18.

vestigia: recentibus proelii vestigiis ingressus Caesar; G VIII, 20.

victoria: Caesarem ... recenti victoria ... deterrere posse, ne ..; G I, 31. d. quos (hostes) recenti victoria efferri sciret; G V, 47.

vires: Labienus ... defatigatis integros recentioribusqne viribus eqoites sumministrare; Af 78, b.

B, I. **succedunt:** ut ... integri .. et recentes defatigatis succederent; G V, 16. cum recentes atque integri defessis successissent; C III, 94.

II. **sustineo:** cursu ... defatigati non facile recentes atque integros sustinebant; G VII, 48.

recenseo, mustern: coactis equitum VIII milibus et peditum circiter CCL baec in Haeduorum finibus recensebantur; G VII, 76.

receptaculum, Zufluchtsort, Schlupfwinkel: I. **sum:** neu (oppida) suis sint ad detractandam militiam receptacula; G VII, 14, b.

II, 1. **munio:** ut ... praesidio .. firmata ad classim receptacula muniret; Af 9.

2. **facio pro:** si ibi pro castello ac receptaculo turrim ex latere sob muro fecissent; C II, 8.

receptus, Rückzug, Zuflucht: 1. **est:** hac nostris erat receptus; C I, 45. erat per declive receptus; C III, 45. fugitivis omnibus nostris certus erat Alexandriae receptus; C III, 110.

II, 1. **conspicor:** celerem eorum (equitum) receptum cunspicati restiterunt; C III, 38.

do: ſ. **do,** II. receptom (4 St.) S. 292, b.

expeditus: ſ. babeo; G IV, 33.

babeo: ita currus collocant, nt ... expeditum ad suos receptum babeant; G IV. 33. ne ad eos Ambiorix receptum baberet; G VI, 9. habere se qnoque ad Caesaris gratiam atque amicitiam receptum; C I, 1. nt celerem receptum baberent; C I, 59.

impedio: bominum .. multitudine receptus impediebatur; C III, 64.

2. **canu:** Caesar receptui cani iussit; G VII, 47, a. Vatinins re bene gesta receptui cecinit; A 47. cum receptui Caesar cani iussisset; Af 40.

timeo: Caesar receptui suorum timens; C III, 46. equitatus Caesaris ... receptui suu timens initium fugae faciebat; C III, 69.

3. **affero ad:** Pompeianis maguam res ad receptum difficultatem afferebat; C III, 51, b.

impedio ad: quod ei, qui intrassent, ... ad receptum ... impeditiores fore videbantur; A 14.

III, 1. **consulere, venire:** sinistro cornu milites ... eodem, quo venerant, receptu sibi consnlebant; C III, 69.

2. **in:** ut nostros equites in receptu ... adversarii cupidius sunt insecuti; H 25, b.

recessus, Zurückweichen, Rückzug: ut (hostes) se sub ipso vallo eoustipaverant recessumque primis ultimi nun dabant; G V, 43.

recido, zurückfallen, herabsinken: **casus:** posse huuc casum ad ipsos recidere demonstrant; G VII, 1.

laudes: cuius (Pompei) funestae laodes quoniam ad hanc fortunam reciderunt, ut ..; H 17.

recipero ſ. **recupero.**

recipio, annehmen, aufnehmen, zulassen, erleiden, empfangen, in Besitz nehmen, übernehmen, sich verpflichten, versprechen, zurückbringen, zurückziehen, zurückgehen: I. **absolut:** 1. **signum:** quod (milites) ... neque signo recipiendi dato constitissent; G VII, 52.

ad: quibus (Pompeianis) ad recipiendum crates directae lunguriique obiecti ... impedimento fuerunt; C III, 46.

2, a. **unpersönlich**: si quo erat longius prodeundum aut celerius recipiendum; G I, 48.

b. alqs: (se paratos esse) oppidis recipere et frumento ceterisque rebus iuvare; G II, 3. plerusque (milites) ii, qui receperant, celant; C I, 76. huc eum (Caesarem) idcirco existimo recepisse, ut ..; Af 9. vgl. alqm; C III, 12.

cives: quod factum adeo eius conventus cives Romani comprobaverunt, ut domum ad se quisque hospitio cupidissime reciperet; C II, 20, b.

legionarii: hostes ... legionarios conversis equitibus recipientes novissimos adoriri et impedire coeperunt, quo minus in castra se reciperent; Af 18.

II. **mit acc. c. inf.:** postulabat Caesar, ut legatos sibi ad Pompeium sine periculo mittere liceret, idque ipsi fore reciperent; C III, 17.

III. **mit einfachem Object:** alqm: quos .. (Boios) postea in parem iuris libertatisque condicionem, atque ipsi erant, receperunt; G I, 28. qui (Sequani) intra fines suos Ariovistum recepissent; G I, 32. Caesar ... sese eos in fidem recepturum ... dixit; G II, 15. si velit suos recipere, obsides sibi remittat; G III, 8. se .. in deditionem ut recipiat, petunt; G III, 21. quibus (obsidibus) adductis eos in fidem recepit; G IV, 22. a quibus (Sugambris) receptos ex fuga Tencteros atque Usipetes supra docuimus; G VI, 35, a. Litavicum Bibracti ab Haeduis receptum; G VII, 55, a. ne tecto recipiatur, ... qui ..; G VII, 66, b. Mandabii, qui eos oppido receperant, ... exire coguntur. hi ... orabant, ut se in servitutem receptos cibo iuvarent. at Caesar dispositis in vallo custodibus recipi prohibebat; G VII, 78. cunctae earum regionum praefecturae libentissimis animis eum (Caesarem) recipiunt; C I, 15, a. neutrum eorum ... urbe aut portibus recipere (se debere); C I, 35. Domitius ... ab iis (Massiliensibus) receptus urbi praeficitur; C I, 36. statuerat .. prius hos iudicio populi debere restitui, quam suo beneficio videri receptos; C III, 1. cum ... oppidani ... sua sponte Caesarem recipere conarentur; C III, 11. illi (Apolloniates) ad Caesarem legatos mittunt oppidoque recipiunt, C III, 12. qui modo sibi timuerant, hos tutissimus portus recipiebat; C III, 27. conventus civium Romanorum ... Antonium recipit; C III, 29. Calvisius primo adventu summa omnium Aetolorum receptus voluntate; C III, 35. oppido ac portu recepti non erant; C III, 102, b. ut (Pompeius) ... Alexandria reciperetur; C III, 103. Caesar ad recipiendum (Mithridaten proficiscitur); A 28. Caesar in fidem receptos consolatus; A 32. eo receptus (Octavius); A 46. Sallustius interim praetor a Cercinitanis receptus; Af 34. ubi ... animadvertit (Zamenses) nec minis nec precibus suis moveri, quo magis se reciperent; A 91, b. Uticae Caesarem sine mora receptum; Af 93. ab oppidanis sunt recepti; H 3, b. qui eum aliquo loco a nostris recepti essent; H 14. qui praesidii causa ab his reciperentur; H 22, a. cum ... nocturno tempore per fallaciam in oppidum esset receptus; H 22, b. rursus (Philo) Hispalim in oppidum denuo noctu per murum recipitur; H 35. s. classem. commeatus. legatos; G VI, 6. — se: alqs (vgl. alqm; G III, 21. VII, 28. Af 91, b.): tandem vulneribus defessi ... eo se recipere coeperunt; G I, 25. reliqui neque quo se reciperent, ... habebant; G III, 16. si ... Romani sese recipere coepissent; G III, 24. simul atque se ex fuga receperunt; G IV, 27. nostri se ex timore receperunt; G IV, 34. qui cum, ... quo se reciperent, non haberent; G IV, 38. Germani ... sese domum receperunt; G VI, 8, b. Germani ... trans Rhenum sese receperunt; G VI, 41. Germani sese recipiunt; G VII, 70. ipse (Caesar) se recipit die XL Bibracte; G VIII, 4. quo facto perturbati celerius, quam consuetudo fert equestris proelii, se receperunt; G VIII, 12. Bellovaci ... tale consilium sui recipiendi ceperunt; G VIII, 15. liberam facultatem sui recipiendi Bellovacis dederunt; G VIII, 16. ut ... neque arduo se recipere possent ascensu; G VIII, 40. hinc se recipere cum vellent; C I, 45. Caesar ... (suos) recipere se iussit; C III, 45. ut (funditores) praesidio nostris se recipientibus essent; C III, 46. nostri ... quietissime se receperunt; C III, 46. si per declive sese reciperent; C III, 51, b. Pompeiani ... Larisam versus se recipere coeperunt; C III, 97. Pompeium se ex fuga eodem recepisse; A 3. (Gabinius) cum reliquis copiis Salonam se recepit; A 43. quod eo se recepisse ex fuga credebat Octavium; A 47. Cassius ... ad ius dicendum Cordubam se recepit; A 49. ex contione (Cassius) se Cordubam recepit; A 52. (Iuba) rursus se recipere; Af 25. ne tectum quidem, quo se reciperent, ... reliquum futurum; Af 26, b. Considius interim ... non ausus periculum suorum facere .. rursus se Adrumetum recepit; Af 33. (Considius) Adrumetum se recepit; Af 43. quo pede se reciperent ab hoste; Af 71. Caesar ... Uticam se recepit; Af 97. Didius ... proximo se recepit castello; H 40, a. ad: s. **ad**, I. recipio (33 St. Af 68.) S. 31, b. in: s. **in**, A, I. recipio (20 St.) S. 476, b. **castra**, II, 4. recipio in (25 St.) S. 142, b. omnis Vari acies ... se .. in castra recepit; C II, 34, b. multi (adversarii) ... ex castris in oppidum ... sese recipiunt; C II, 35, b. quo (alces) se recipere consuerint; G VI, 27. dextrum cornu ... ea parte, quam proruerat, sese recipiebat; C III, 69. elephans ... ad reliquas bestias se recepit; Af 84. Caesar consulto equites cedere seque in castra recipere iubet; G V, 50. s. **eques**, 1, 1, recipiunt (6 St.) S. 317, a. quantum cum processisset (equitatus), sine defetigatione equorum in eadem se reciperet castra; G VIII, 27. s. **equitatus**, I, 1. recipit (4 St.) S. 323, a. quem (exercitum) turpiter se ex fuga recipientem ne qua civitas suis finibus recipiat, a me provisum est; G VII, 20, c. priusquam se hostes ex terrore ac fuga reciperent; G II, 12. hostem ... se .. ad oppidum Ilerdam recipere ... cogit; C I, 45. illi (hostes) sub murum se recipiunt; C II, 14. hostes ... modo se intra portas recipere modo inconstanter ... prodire; Af 82. s. **legio**, 1. recipit (5 St.) S. 558, a. Cassius ... aggressus equitatu legionarios se recipientes; A 60. s. 1, 2, b. legionarii. ut ... mercatores recipiendi sui facultatem non haberent; G VI, 37. Marcellus militibus persuadet, ut se reciperent in castra; A 60. Caesar iubet milites ... omnes intra munitiones ... se recipere; Af 31, a. milites legionarii ad sua se recipiunt signa; Af 75. duo (navigia) ... sese in portum receperunt; C II, 22. reliquae Caesaris naves eius fuga se Adrumetum receperunt; C II, 23. quod illa pars equitatus ... se trans Rhenum in fines Sugambrorum receperat; G IV, 16. cum (pedites) se in castra reciperent; G II, 24. ne saucio quidem ... sui recipiendi facultas dabatur; G III, 4. complures ... senatores ... ex proelio se receperunt; Af 85, b.

alqd: praestaret, quod proficiscenti recepisset; C III, 82, b. (qui) arbitris a senatu datis sua receperant; Af 97. s. locum.

Acarnaniam, al.: Aetolia, Acarnania, Amphilochis per Cassium Longinum et Calvisium Sabinum ... receptis; C III, 55.

Africam: idem .. (pater tuus) Siciliam, Afri-

eam, Numidiam, Mauritaniam mirabili celeritate armis recepit; Af 22. Africa recepta; H 1.
Armeniam: Armeniam minorem (se) recepisse; A 35.
Asculum: recepto Asculo; C I, 16.
auxilia: eum (Caesarem) ... recipere transmarina auxilia non posse; A 3.
casum: quo spatio plures rem posse casus recipere intellegebant; C I, 78. quae res tamen fortasse aliquem reciperet casum; C III, 51, b.
civitatem: s. **civitas,** II, 1. recipio (7 St.) S. 165, a.
classem: quod Nasidium eiusque classem receperant copiisque iuverant; Af 98.
commeatus: ita commeatus et qui frumenti causa processerant tuto ad se recipit; C I, 54.
copias: copias omnes, quas pro oppido collocaverat, in oppidum recepit; G VII, 71.
defessus: ut summissis in eundem locum cohortibus defessos reciperet; C I, 45.
Delphos: Calenus Delphos, Thebas, Orchomenum voluntate ipsarum civitatum recepit; C III, 55.
detrimenta: tantis detrimentis receptis; C III, 9, b.
dynastas: reges, tyrannos, dynastas provinciae finitimos ... receptos in fidem ... dimittit; A 65, b.
equitatum: Pompeius ... rursum eum (equitatum) navibus ad se intra munitiones recipit; C III, 58. cum ... equitatum .. omnem intra suas munitiones recepisset; Af 40.
equites: ut eos (equites) superioribus perterritos proeliis in medium reciperent agmen; C I, 79. ubi cum ab incolis (equites) non reciperentur; Af 87, a.
excusationem: cum .. defensionem eius (Deiotari) nullam posse excusationem eius imprudentiae recipere coarguisset; A 68.
exercitum: s. alqm, se; G VII, 20, c.
Iguvium: Curio summa omnium voluntate Iguvium recipit; C I, 12.
impedimenta: impedimenta intra legiones recipiuntur; G VII, 67.
latrones: qui (Drappes) ... receptis latronibus ... commeatus Romanorum interceperat; G VIII, 30.
legatos: si aut Ambiorigem aut eius legatos finibus suis recepissent; G VI, 6. ille (Libo) neque legatos Caesaris recipere neque periculum praestare eorum; C III, 17.
legiones: legiones .. eas traduxerat Curio, quas superioribus temporibus Corfinio receperat Caesar; C II, 28. receptis .. omnibus in una castra legionibus; C III, 82, a.
locum: quantum ... per vim recipitur loci, in tantum munitiones proferuntur; A 1.
Mauritaniam: s. Africam.
milites: quibus rebus accidit, ut pauci milites patresque familiae ... recepti in Siciliam incolumes pervenirent; C II, 44. vgl. I, 2, b. elqs; C I, 76.
misericordiam: quod plerumque in summo periculo timor misericordiam non recipit; G VII, 26.
naves: sine mora navibus eis in portum receptis; Af 11.
Numidiam: s. Africam.
onustos: inde magno numero frumenti onustos recipit in castra; Af 65.
oppidum: quod eo oppido recepto civitatem Biturigum se in potestatem redacturum confidebat; G VII, 13. oppidum in suam potestatem recipit; H 22, b.
Orchomenum: s. Delphos.
Oricum: recepto .. Orico; C III, 12.
partem: parte quadam ex Rheno recepta, quae appellatur Vacalus; G IV, 10.
patres: s. milites.
perterritos: hic .. nulla munitio est, quae perterritos recipiat; G VI, 39.
Pontum: Ponto recepto; A 77.
praesidium: praesidium .. nostrum recepit; A 44, b. erat bene magna manus intra Pompeianarum partium, quae praesidium receptum indignaretur; H 35.
provinciam: duas receptas provincias; C II, 32, b. Q. Cornificius ... prudentia ... sua ... (provinciam) et recepit et defendit; A 42, a. provincia recepta et Cornificio reddita; A 47.
regnum: Pontum .. nullo defendente paternum regnum glorians se recepisse obtinebat; A 41.
regem: regem .. receptum .. in navem ... perisse; A 31. s. dynastas.
Siciliam: cum (Curio) Siciliam recepisset; C I, 30, a. s. Africam.
tela: necesse erat .. ab latere aperto tela recipi; G V, 35.
Thebas: s. Delphos. — tyrannos: s. dynastas.
viros: qui (loricati viri) simul in conspectum oppidi se dederunt, equis recipiuntur; H 4.
IV, **mit Object und Zusatz:** se .. inde incolumes receperunt; G V, 15. ambo incolumes ... sese intra munitiones recipiunt; G V, 44, b. suos .. omnes incolumes receperunt; G VII, 12. (milites) incolumes se ad nostros receperunt; C III, 28, b. (Germani) sese ad suos incolumes receperunt; C III, 52. ut ... ipsi .. (antesignani) incolumes se ad agmen reciperent; C III, 75. suos equites recepit incolumes; Af 66. privatus ex fuga Cn. Pompeius adulescens a vobis receptus fasces imperiumque sibi arripuit; H 42, b. cum .. (Mithridaten) ad se victorem incolumi exercitu recepit; A 28. Vatinius in eum se portum victor recepit; A 47. (Vatinius) victor se Brundisium incolumi exercitu et classe recepit; A 47. ex fuga paucis atque his vulneratis receptis; G VIII, 20.

recito, vorlesen: epistolam: ille perlectam (epistolam) in conventu militum recitat; G V, 48. litteras: aegre ... impetratum est, ... ut (litterae) in senatu recitarentur; C I, 1.

reclino, anlehnen: ad eas (arbores alces) se applicant atque ita paulum modo reclinatae quietem capiunt; G VI, 27. huc cum se (alces) consuetudine reclinaverunt; G VI, 27.

reconcilio, wieder gut machen, versöhnen: alqm: ut ... Pompeium darem operam ut reconciliarem; F 18.
detrimentum: diuturni laboris detrimentum sollertia et virtute militum brevi reconciliatur; C II, 15.

reconditus, verborgen, entlegen: Pergami in occultis ac reconditis templi ... tympana sonuerunt; C III, 105.

recordatio, Erinnerung: quo .. subiti periculi recordatio est laetior || quod ... recordatione laetior victoria ||; A 77.

recordor, sich erinnern, eingedenk sein: I, 1. ind. Frage: recordari debere, qua felicitate ... essent transportati; C III, 73, b.
2. acc. c. inf.: recordabantur .. eadem se superiore anno in Hispania perpessos ... maximum bellum confecisse; C III, 47.
II. casus: non .. communis belli casus recordabantur; C III, 72.

recreo, beleben, kräftigen, sich erholen: se: qui ut paulum ab illo timore se recrearunt; A 27.
animos: spatium .. interponendum ad recreandos animos putabat; C III, 74.
exercitum: recreato exercitu; Af 67.

recta, gerades Weges: fugio: (equitatus) recta in castra fugere contendit; Af 40.
contendo: recta per adversariorum praesidia ad oppidum contendunt; H 3, b.
occurro: M. Petreius et Cn. Piso ... ex itinere recta subsidio suis occurrunt; Af 18.

recte, richtig, mit Recht, sicher: auguror: recte auguraris || auguraturi || de me ... nihil a me abesse longius crudelitate; F 15.
committo: ne iis quidem eo tempore, qui quieti viderentur, suam salutem recte committi videbat; G VII, 6. imperatoris fidem quaerunt, rectene se illi sint commissuri; C I, 74, a.
facio: quod ... neque recte ac turpiter factum celari poterat; G VII, 80.

rectus, gerade: iter: omnes copiae ... exeunt rectoque ad Hiberum itinere contendunt; C I, 69.
lineae: quae (trabes, saxa) rectis lineis suos ordines servant; G VII, 23.
regio: recta .. fluminis Danubii regione (silva Hercynia) pertinet ad fines Dacorum; G VI, 25. oppidi murus ab planicie ... recta regione, si nullus anfractus intercederet, MCC passus aberat; G VII, 46.

recupero, wiedererlangen, wiedergewinnen: alqm: haec faciunt reciperandorum suorum causa; G VII, 43.
amissa: quod se prope explorata victoria celeriter amissa reciperaturos confidebant; G VII, 15.
civitates; si per eos (Haeduos et Arvernos) civitates reciperare posset; G VII, 89.
dignitatem: quo (proelio) confecto et ille (imperator) suam dignitatem et nos nostram libertatem recuperabimus; C III, 91. nec sibi quicquam fore antiquius quam dignitatem populi Romani et regna sociorum reciperare legatis respondebat; A 36.
gloriam: non veterem belli gloriam libertatemque, quam a maioribus acceperint, recuperare; G VII, 1.
laudem: tanta universae Galliae consensio fuit ... pristinae belli laudis recuperandae, ut ..; G VII, 76.
libertatem: cum de recuperanda communi libertate consilium initum videretur; G V, 27, b. s. dignitatem; C III, 91. gloriam.
obsides: quod per eos suos se obsides ... reciperaturos existimabant; G III, 8.
oppidum: quo facto oppido recuperato; H 36. nostri ad oppidum recoperandum occasionem non praetermittunt; H 41.
provinciam: Cn. Pompeio se provinciam reciperare velle palam dictitabat; A 58.
quinqueremem: reciperata quinqueremi cum suis omnibus epibatis; Af 63.
regna: s. dignitatem; A 36.
voluntates: temptemos, hoc modo si possimus || possumus || omnium voluntates recuperare; F 18.

recurro, zurückkommen, zurückeilen: alqs: ad easdem deditionis condiciones recurrunt; C II, 16. Caesar Gadibus rursus ad Hispalim recurrit; H 40, b. noli autem me tam strenuum putare, ut ad Nonas recurram; F 26.

duces: accidisse .. his (ducibus), ... uti eo recurrant et id cupidissime petant, quod ..; C I, 85, a.

recusatio, Weigerung: I. habet: cum cotidiana mea recusatio non difficultatis excusationem, sed inertiae videretur deprecationem habere; G VIII, pr. a.
II. sine: quod ubi sine recusatione fecerunt; C III, 98.

recuso, zurückweisen, ablehnen, sich weigern: I, 1. causa: neque recusandi aut deprecandi causa legatos ad Caesarem mittere audebant; G V, 6.
2. alqs: nullo eorum recusante; Af 90.
II, 1. de: si pace uti velint, iniquum esse de stipendio recusare; G I, 44, a.
2. ne: cum ... reliqui, in labore pari ac periculo ne unus omnes antecederet, recusarent; C III, 82, b.
3. quin: neque tamen (Germanos) recusare, si lacessantur, quin armis contendant; G IV, 7. non recusare se, quin nullius usus imperator existimaretur, si ..; C III, 45.
4. quo minus: neque (sese) recusaturos, quo minus perpetuo sub illorum dicione atque imperio essent; G I, 31, b.
5. Infinitiv: cum dimicare non recusarent; G VIII, 15. neque adhuc hominum memoria repertus est quisquam, qui eo interfecto ... mori recusaret; G III, 22. qui (Rhodii) ... totum onus sustinere non recusabant; H 11.
III. alqd: qui (inimici), quod ab altero postularent, in se recusarent; C I, 32, a. s. biberna.
amicitiam: non minus libenter sese recusaturum populi Romani amicitiam, quam appetierit; G I, 44, b.
dimicationem: cum subsequentibus legionibus nullam dimicationem recusarent; G VIII, 18.
biberna: ut nibil nisi biberna recusent; G V, 41.
bordeum, legumina: non, illis (militibus) bordeum cum daretur, non legumina recusabant; C III, 47.
laborem: hunc laborem recusabat nemo; C I, 68.
munus: maxime .. timoris causa pro se quisque id munus legationis recusabat; C I, 33.
periculum: s. **periculum**, II, 1. recuso (3 St.) S. 773, b.
sortem: non esse .. alicui civitati sortem incommodi recusandam; G VIII, 1.

reda, Wagen: I. comprehendo: redis equisque comprehensis; G VI, 30.
II. circumdare: omnem .. aciem suam redis et carris circumdederunt; G I, 51.

reddo, zurückgeben, hingeben, zustellen, gewähren, darbringen, machen: 1. alqd: s. responsum; Af 91, b.
captivos: captivorum circiter viginti milia Haeduis Arvernisque reddit; G VII, 90.
coniuges: petit ab eis (Zamensibus), ut sibi coniuges liberosque redderent; Af 91, b.
iudicia: iudicia in privatos reddebat; C II, 18, b.
ius: neque his petentibus ius redditur; G VI, 13, b. s. leges.
leges: civitatem eius immunem esse iusserat, iura legesque reddiderat; G VII, 76.
liberos: s. coniuges. — litteras: s. **littera**, II, 1. reddo (3 St.) S. 570, b. — obsides: s. **obses**, II, 1. reddo (4 St.) S. 702, a.
provinciam: provincia recepta et Cornificio reddita; A 47.

responsum: postquam sibi nibil omnino oppidanos responsi reddere animadvertit; Af 91, b. quorum responsis ultro citroque acceptis et redditis; H 22, a.

HS: HSLX ... allatum ad se ab II viris Corfiniensibus Domitio reddit; C 1, 23.

supplicationem: † his litteris cognitis Romae dierum viginti supplicatio redditur; G VII, 90.

vitam: quod, pro vita hominis nisi hominis vita reddatur, non posse deorum immortalium numen placari arbitrantur; G VI, 16.

II. mit doppeltem Accusativ: quae res ..., post eum quae essent, tuta ab hostibus reddebat; G II, 5. haec (fama) itinera infesta reddiderat; C III, 79, a. quae (praemia) speciosum reddebant praesentem exercitus amorem; A 48.

redemptio, Loskaufung: transmarina militia perterritos (equites) ad sacramenti redemptionem vocabat; A 56.

redeo, zurückkehren, kommen, gelangen, schreiten: I. unpersönlich: naves ... in redeundo offenderunt; C III, 8. — interea manerent indutiae, dum ab illo rediri posset; C III, 16. cum ... nec comminus ad manus rediretur; Af 18.

II. alqs: qui domum redierunt; G I, 29. quod ii, qui frumentandi causa ierant trans Mosam, nondum redierant; G IV, 12. ipse eodem, unde redierat, proficiscitur; G V, 11. Divitiacus auxilii petendi causa Romam ad senatum profectus infecta ‖ imperfecta ‖ re redierat; G VI, 12, b. ut non solum in pristinum statum (Haedui) redissent, sed ..; G VII, 54. cum communibus inimicis in gratiam redierat; C I, 4. (Scipio) in eandem partem, ex qua venerat, redit; C III, 37, b. Caesari .. redeunti cum classe occurrerunt; A 10. ne qua res, cum redisset, moreretur; A 51. Caesar circum oppidum vectus natura loci perspecta redit in castra; Af 3. Ruspinam (Caesar) redit; Af 9. (Caesar) redit in castra; Af 67. rure iam redierim, quaeris; F 26. f. **ad**, I, redeo (9 St. C II, 23) S. 32, a.

collis: quod is collis ... in frontem leniter fastigatus paulatim ad planiciem redibat; G II, 8.

equites: redeuntes equites, quos possunt, consectantur atque occidunt; G V, 58. dum (equites) ad castra redeunt; H 25, b.

legiones: redisse primo legiones credunt; G VI, 39.

milites: Caesar iubet milites rursus ad opus redire; Af 32.

naves: (naves) domum redierant; C III, 111.

summa: quorum ad arbitrium iudiciumque summa omnium rerum consiliorumque redeat; G VI, 11. se .. alterum fore Sullam ..., ad quem summa imperii redeat; C I, 4. ad neminem unum summa imperii redit; C III, 18.

redigo, zurückbringen, bringen, versetzen, herunterbringen: I. alqm: quibus (Arvernis et Rutenis) populus Romanus ignovisset neque in provinciam redegisset; G I, 45. Haeduos ab Caesare in servitutem redactos omnes indignitates ... perferre; G II, 14. ex sexcentis ad tres senatores, ex hominum milibus LX vix ad quingentos, qui arma ferre possent, sese redactos esse dixerunt; G II, 28. quem (Ambiorigem) ... fugientem cum redigi posse in suam potestatem desperasset; G VIII, 24. eos ... in oppidum redegerat; A 19. in oppidum sunt redacti; H 34. f. principes.

adversarios: complures .. (adversarii) armis exuti, multi vulneribus affecti in castra sunt redacti; H 15.

civitatem: omnes eas civitates in dicionem potestatemque populi Romani esse redactas; G II, 34. quod eo oppido recepto civitatem Biturigum se in potestatem redacturum confidebat; G VII, 13.

Galliam: ardere Galliam tot contumeliis acceptis sub populi Romani imperium redactam; G V, 29. respicite finitimam Galliam, quae in provinciam redacta ... perpetua premitur servitute; G VII, 77, d.

gentem: prope ad internecionem gente ac nomine Nerviorum redacto; G II, 28.

insulam, molem: ut insulam molemque ad insulam pertinentem in suam redigeret potestatem; A 17.

nomen: f. gentem.

oppidum: oppidum (Pelusium) ... perseverantia ... oppugnandi ... in suam redegit potestatem; A 26.

principes: principes eorum (Treverorum, Germanorum) vivos redegit in suam potestatem atque in his Surum Haeduum; G VIII, 45.

provincias: quod finitimas frumentariasque provincias in potestatem redegissent; C III, 73, a.

quadrigas: quod ... neque quadrigas in unam nominis figuram redigere ... possimus; F 7, b.

regiones: omnes .. eas regiones ... in amicitiam Caesaris redegerat; A 26.

rem: rem ad pristinam belli rationem redegit; C I, 76.

II. mit doppeltem Accusativ: quae facilia ex difficillimis animi magnitudo redegerat; G II, 27. vectigales (Ubios) sibi fecerunt ac multo humiliores infirmioresque redegerunt; G IV, 3.

redimo, loskaufen, erkaufen, pachten: alqm: exceptis iis, qui se pecunia redemerunt; A 55.

amicitiam: quorum omnium gratiam atque amicitiam eius morte redimere posset; G I, 44, d.

bona: qui eorum ipse sua bona redemisset; Af 90.

gratiam: f. amicitiam.

pacem: sese ne obsidibus quidem datis pacem Ariovisti redimere potuisse; G I, 37.

portoria, vectigalia: (Dumnorigem) compluris annos portoria reliquaque omnia Haeduorum vectigalia parvo pretio redempta habere; G I, 18, a.

possessiones: possessiones redemi easque postea pluris venditas; F 24.

voluntates: quod ... largitione militum voluntates redemit; C I, 39.

redintegro, erneuern, beleben, ergänzen: animum: cuius adventu spe illata militibus ac redintegrato animo; G II, 25.

copias: ut deminutae copiae redintegrarentur; G VII, 31.

proelium: f. **proelium**, II, 1. redintegro (4 St.) S. 835, a.

spem: cum ... semper .. hostibus spes victoriae redintegraretur; G VII, 25.

vires: nostri redintegratis viribus ... acrius impugnare coeperunt; G III, 26.

reditio, Rückkehr: domum reditionis spe sublata; G I, 5.

reditus, Rückkehr: I. est: reditus eius (Cassii) fuit celerior omnium opinione; A 51.

patet: cum sibi viderent clementia Caesaris reditum patere in eius amicitiam; G VIII, 3.

II, 1. habeo: ut odio suorum Ambiorix ... nullum reditum ... haberet in civitatem; G VIII, 24.

moror: ut, quidquid intercederet temporis, id morari reditum in Italiam videretur; C III, 82, a.

2. **intercludo**: his superatis aut reditu interclusis; G IV, 30. veriti, ne ... discessu navium omnino reditu intercluderentur; A 20, b.

III, 1. **metus**: ne omnino metum reditus sui barbaris tolleret; G VI, 29.

2. **fama de**: quod ... neque ulla de reditu eius (Caesaris) fama afferebatur; G VI, 36.

reduco, zurückführen, zurückbringen, bringen, zurückziehen, zurücklegen: alqm: quorum per fines ierant, his, uti conquirerent et reducerent, ... imperavit, reductos in hostium numero habuit; G I, 28. Marcus Metius repertus et ad eum reductus est; G I, 53. secundiore equitum proelio nostris Caesar suos in castra reduxit; G II, 9. nostri ... suos incolumes reduxerunt; G V, 22. desperata re hostes suos ab oppugnatione reduxerunt; G V, 26. si qui ad eos Eburones ex fuga convenissent, ad se ut reducerentur, imperavit; G VI, 32. Vercingetorix ab radicibus collis suos intra munitiones reduxit; G VII, 51. reducitur ad eum deprensus ex itinere N. Magius Cremona, praefectus fabrum Cn. Pompei; C I, 24. eum in Italiam, ex qua profectus sum, reductus existimabor; C III, 18. veritus, ne non reducti, sed reiecti viderentur; C III, 46. Ptolemaeum patrem in regnum reduxerant; C III, 110. ita Caesar ... omnes suos ad unum in castra incolumes ... reduxit; Af 70.

captivos: captivos .. ad eum (Curionem) reducunt; C II, 38.

cohortes: Thermus cohortes ex urbe reducit; C I, 12.

copias: s. **copia**, B, II, 1. reduco (14 St.) S. 232, b. — exercitum: s. **exercitus**, II, 1. reduco (12 St.) S. 367, a.

falces: laqueis falces avertebant, quas, cum destinaverant, tormentis introrsus reducebant; G VII, 22.

legionem: s. **legio**, II, 1. reduco (10 St.) S. 560, a.

milites: sic milites consolatus eodem die reducit in castra; G VII, 19.

munitiones: reliquas omnes munitiones ab ea fossa pedes quadringentos reduxit; G VII, 72.

naves: is naves nostras interiorem in portum post oppidum reduxit; C III, 39.

patrem, praefectum: s. alqm; C I, 24. III, 110.

rem: Caesar ... huc iam reduxerat rem, ut ..; C I, 62.

turres: ut ... alii turres reducerent aggeremque interscinderent; G VII, 24.

redundo, zurückströmen, treffen: quod et victoris et victi detrimentum ad eundem Caesarem esset redundaturum; A 60.

refero, zurückbringen, bringen, erwidern, überliefern, melden, eintragen, verdanken: I, 1. unpersönlich: ut .. ex litteris ad senatum referretur, impetrari non potuit; C I, 1.

2. legati: legatorum responsa ita esse gesta, quemadmodum illi rettulissent; H 22, b.

II, 1. de: s. **de**, I. refero (7 St.) S. 250, a.

2. ut: refertur etiam de rege Iuba, ut socius sit atque amicus; C I, 6, a.

3. acc. c. inf.: paucis diebus intermissis referunt Suevos . . se recepisse; G VI, 10.

III. alqm: Petreius atque Afranius oblata facultate in castra sese referunt; C I, 72 huc se referebant; C II, 8. ii, qui vulnera acceperant, neque acie excedere neque in locum tutum referri poterant; C II, 41, b. nemo erat, ... quin ... in reos referretur; A 49. relato domum Cassio ad eum (Minucius) deducitur; A 53.

alqd: his mandavit, ut, quae diceret Ariovistus, cognoscerent et ad se referrent; G I, 47. legati haec se ad suos relaturos dixerunt; G IV, 9.

aquilas: s. signa; C III, 99.

caput: caput .. eius (Indutiomari) refertur in castra; G V, 58. nobis nisi Caesaris capite relato pax esse nulla potest; C III, 19, b.

cornua: relatis in publicum cornibus, quae sint testimonio; G VI, 28.

frumentum: frumentum omne ad se referri iubet; G VII, 71.

gratiam: s. **gratia**, II, 1. refero (5 St.) S. 422, a.

mandata: haec eodem tempore Caesari mandata referebantur; G I, 37. haec ad eum mandata Clodius refert; C III, 57.

monumenta: pecunias monumentaque ... referri in templum iubet; C II, 21.

naves: ut ... aliae (naves) eodem, unde erant profectae, referrentur; G IV, 28.

numerum: ab iis, qui emerant, capitum numerus ad eum relatus est milium quinquaginta trium; G II, 33.

orationem: cuius orationem legati domum referunt; C I, 35.

pecuniam: se ... pecuniam multae nomine relaturum; Af 90. s. monumenta.

pedem: s. **pes**, I, 1. refero (4 St.) S. 783, a.

praefectum: graviter ... vulneratus ... refertur in castra; G VIII, 48, e.

rationes: relatis ad eum publicis cum fide rationibus; C II, 20, b.

rem: uti rem gestam Ursaonensibus referrent; H 22, a. Sex. Pompeio ... rem gestam refert; H 32, a.

responsum: his responsis ad Caesarem relatis; G I, 35. nocte insequenti legati responsa ad suos referunt; G VIII, 23. interim legati a Pharnace responsa referunt; A 35. relato responso; H 13, b.

scutum: scuto .. ad eum (Caesarem) relato Scaevae centurionis; C III, 53. quorum scuta sunt relata LXXX; H 9.

sermonem: cum nihilo minus eius sermonem nuntius ad se || Scipionem || referret; Af 57.

signa: signa militaria septuaginta quattuor ad Caesarem referuntur; G VII, 88. signa .. sunt militaria sex relata; C III, 53. signa .. militaria ex proelio ad Caesarem sunt relata CLXXX et aquilae IX; C III, 99. is (Arguetius) signa Saguntinorum rettulit quinque; H 10.

tabulas: in castris Helvetiorum tabulae repertae sunt litteris Graecis confectae et ad Caesarem relatae; G I, 29.

IV. acceptum: qui (milites) omnia pericula et detrimenta belli Gutruato accepta referebant; G VIII, 38. quietem Italiae, pacem provinciarum, salutem imperii uni omnes acceptam relaturos; C III, 57. qui (familiares) ... sibi .. quod rapuerant acceptum referebant; A 50. acceptas .. eas (pecunias) iubet referri; A 56.

refert, es kommt darauf an: referre arbitrabatur, cuiusmodi victoria esset futura; Af 31, c.

refertus, angefüllt: cupas taeda ac pice refertas incendunt; C II, 11.

reficio, wiederherstellen, ausbessern, kräftigen: I. ad: nonnullas .. naves ad reficiendum subduxit; H 40, a.

II. alqm: se .. ex labore (milites) reficerent; G III, 5. milites .. ex nocturno labore sese re-

ficere iossit; G VIl, 83. qno nuntio dolore magis permotus (Laterensis) quam animo perturbatos reficit se celeriter; A 54.

alqd: Trebonius ea, qnae sunt amissa, multo maiore militum stndio administrare et reficere institnit; C Il, 15. ea, qnae diu longoque spatio refici non posse sperassent, pancorum dierum opera et labore ita refecta, nt ..; C II, 16.

eastra: ut refectis eastris rursus sese defenderent; Af 85, a.

classem: mnros, portas, classem reficiebant; C I, 34.

eopias: bae copiae ... ex delectibus horum annorum in eiteriore Gallia sunt refectae; C Ili, 87.

eqnites: legiones equitesqne ex navibus egressos iubet ex languore nauseaqne reficere; Af 34.

equos: qnos (equites) ad novissimnm agmen eqnorum reficieodorum causa snbstitisse demonstratum est; C II, 42.

exercitnm: Caesar Avarici eomplures dies oommoratus ... exercitum ex labore atque inopia reficit; G VII, 32. Caesar in campis exercitnm reficit; C I, 65.

legiones: f. equites.

milites: cum ... milites .. bibernorum quiete reficere a tantis laboribus vellet; G VIIi, I.

mnros: f. classem.

naves: f. **navis,** II, I. reficio (14 St.) S. 651, a.

opera: veteribns paternorom felicium castrornm refectis operibns; A 72.

pontem: f. **pons,** II, I. reficio (5 St.) S. 791, a. — portas: f. classem.

reformido, fürchten, zurückschrecken: I. qnod: neque se reformidare, quod in senatu Pompeins panlo ante dixisset ..; C I, 32, b.

II. odorem, al.: ut iumenta bestiarum odorem stridoremqne et speciem consuetodine eapta non reformidarent; Af 72.

refringo, brechen, erbrechen: portas: refractis portis, cnm iam defenderet nemo; G Il, 33.

vim: disposito equitatu, qui vim flnminis refringeret; G VII, 56.

refugio, zurückweichen, fliehen, sich flüchten, seine Zuflucht nehmen: I alqs: qui Avarico expngnato refugerant; G VII, 31. perterriti non solnm ii, qui ant comminus opprimebantur aut eminns vnlnerabantur, sed etiam, qni longius subsidiari consnerant, turpiter refogerunt; G VIII, 13. neminem ex caede refugisse in castra, qui ..; G VIII, 36. L. Caesar veritus navium mnltitudiuem ex alto refugerat; C II, 23. mnlti .. in finitimas civitates refugerunt; C III, 99. L. Domitins ex castris in montem refngiens ... ab equitibus est interfectus; C IIi, 99. Cassios exceptus scapha refugit; C III, 101, c. ex ea fuga pauci ad regem refugerunt; A 29. eo cursn, qno refugientes Alexandrinos ex castello in castra sunt milites insecuti; A 30, b. qni (levis armaturae) ... una pariterque cum equitibns accurrere et refugere consueverant; Af 69, b. ita refugerunt ad Caesarem; H 18, a. qni ex caede eo refugerant, pontem occuparnnt; H 33. † qui subsidium repeterent ‖ qni subseqnentem Didinm refngientes a tergo peterent ‖; H 40, a.

barbari: barbari vehementissimo oursu refugerunt; G VIII, 15.

defensores: deiectis .. defensoribus, qui omnes scaphis excepti refugerant; C ill, 40.

eqnites: equites ... admissis equis ad suos refugerunt; C li, 34, a. illorum equites refogiebant; Af 14.

bomines: nantici homines ... ad naturale ac domesticum bonum refugere cupiebant; A 12.

bostes: bostes velocissime refugiebant; G V, 35.

milites: qui *ex* acie refugerant milites; C III, 95.

nuntii: vix refugisse nuntios caedis; G VIII, 21.

pars: pars equitatus .. cum levi armatura ..., pnlsi convulneratique ... ad suos refugerunt; Af 61, a.

qnadriremes: reliquas (quadriremes) turpiter refugere coëgerunt; C III, 24.

veterani: nostri veterani in portum refugiebant; C III, 24.

II. alqm: cum ... proficiscentes Inlianos insequerentor, refugerent instantes; Af 69, b.

regia f. **regius,** B.

regio, Richtung, Gegend, Landschaft, Gebiet, Bezirk: I. **Subject:** absnnt: quod .. hae regiones aberant loogius; C III, 42.

accipiunt, deponunt: praeferendnm existimavit, quas in provincias regionesque venisset, eas ita relinquere coustitutas, ut domesticis dissensionibos liberarentur, iora legesque acciperent, externorum bostium metum depooerent; A 65, a.

adiacet: Gainm Trebonium ... ad eam regionem, quae ad Aduatucos adiacet, depopulandam mittit; G VI, 33.

est: praeter ... eas regiones, qnae suot contra Gallias; G IV, 20. Cantium .., quae regio est maritima omnis; G V, 14. quod erant propinquae regiones; C III, 34.

habet: fere totius ulterioris Hispaniae regio propter terrae feeunditatem † inopem ‖ inpeditam ‖ difficilemqne babet oppngnationem et non minos copiosam aquationem; H 8.

instaurat: omoem .. illam partem regionemque vivo Cn. Pompeio bellum instauraturam esse credebat; A 42, b.

II. **mit Object: 1. Accusativ:** oognoseo: quod eas qnoque nationes adire et regiones cognoscere volebat; G III, 7. eognitis per exploratores regionibus; G VIl, 83.

coniungo, contineo: qnae (legiones) omnem illam regionem eoniunctam Oceano continerent; G VIII, 46, b.

constituo: f. I. accipiunt.

depopulor: f. I. adiacet.

exinanio: adversarios ... omnem .. regiooem Africae exinanisse frumento; Af 20, b.

exploro: Caesar exploratis regionibus albente caelo omnes copias castris edocit; C I, 68.

habeo: qnae regio totius Galliae media habetnr; G VI, 13, b.

incolo: quas regiones Menapii incolebant; G IV, 4.

libero: f. I. accipiunt.

obtineo: hunc (locum) esse delectum medium fere regionum earum, qnas Suevi obtinerent; G IV, 19.

paco: qnas (naves) ex Pictonibus et Santonis reliqnisque pacatis regionibns convenire iusserat; G III, 11. omnes .. eas regiones, per quas iter faciebat, anctoritate ea, quae plerumqne adest victori, pacarat atqne in amicitiam Caesaris redegerat; A 26.

percurro: cum omnes regiones Galliae togatae Caesar percucurrisset; G VIII, 52.

perspicio: perspectis regionibus omnibus; G IV, 21.

peto: f. **peto,** III. regionem (4 St.) S. 785, a.

redigo: f. paco; A 26.

relinquo: f. I. accipiunt.

sequor: regiones secutos qnam potuit aequissimas; G VII, 74.

supero: ubi ... iam .. primos superare regionem castrorum animnm adverterunt; C I, 69.

teneo: eo ... frumentum commeatumque ab Asia atqne omnibus regionibns, qoas tenebat, comportari imperat; C III, 42. nt ... qnam latissimas regiones praesidiis teneret; C III, 44, a. (cum milites perfngerent) earum .. regionom omnium, qnae a Caesare tenebantnr; C III, 61.

vasto: tali modo vastatis regionibns; G VI, 44.

2. **Dativ:** praesnm: quibus regionibus qnattuor reges praeerant; G V, 22.

3. **mit Präpositionen:** accedo prope: si (Domitius) propius eas regiones cum exercitn accessisset; A 34, b.

claudo in: Longinus veritus, ne genere quodam obsidionis clauderetur in regionibus alienis sibique iufestis; A 61.

cogo ab: Domitius per se circiter xx cohortes Alba, ex Marsis et Pelignis, finitimis ab regionibus coēgerat; C I, 15, b. — ex: ipsi (Haedui) ex finitimis regionibus copias cogere ... coeperunt; G VII, 55, b.

colloco ad: (oppidum Zeta) ad eius (Scipionis) regionem et partem castrorum collocatnm; Af 68.

comparo ex: frumenti vim maximam ex Thessalia, ... Creta, Cyrenis reliquisque regionibus comparaverat; C III, 5.

comporto ab: f. I. teneo; C III, 42.

contraho ex: ex finitimis regionibus quas potest contrahit cohortes; C I, 15, b.

conveho ex: frumentum ex finitimis regionibus ... in urbem convexerant; C I, 34.

convenio ex: huc naves undique ex finitimis regionibus ... iubet convenire; G IV, 21. f. I. paco; G III, 11.

deduco ex: qni (Caesar) nisi ... exercitum dedocat ex his regionibus; G I, 44, d.

exspecto ex: relinquebatur, ut ex longinquioribus regionibus Galliae Picenique ... naves essent exspectandae; C I, 29.

loco in: (Thabenenses) in extrema eius (Iubae) regni regione maritima locati; Af 77.

nascor in: nascitur ibi plumbum album in mediterraneis regionibus, in maritimis ferrum; G V, 12.

perfero in: prius, ... quam de eius (Caesaris) adventu fama omnino in eas regiones perferretur; C III, 7.

pertineo ad: quae (vada) pertinent ad regionem Africae; A 14.

pervenio in: milites diffugere ... in quas quisque poterat regiones pervenire; Af 52.

pono contra: auxilia ex Britannia, quae contra eas regiones posita est, arcessnnt; G III, 9, b.

revertor in: reverti se in suas sedes regionesque simulaverunt; G IV, 4.

sum in: qui (legatus) in illis regionibus erat; G VIII, 24. quae (coloniae) fnerunt in his regionibus; H 7.

venio ex: uti ... mercatores ..., quibns .. ex regionibns veniant ..., pronuntiare cogant; G IV, 5. — in: f. I. accipiunt.

III. **nach Adjectiven:** 1. peritus: Domitius ad Pompeium in Apnliam peritos regionum ... mittit; C I, 17. hos ... periti .. earum regionum cetrati citerioris Hispaniae consectabantur; C I, 48, b.

2. finitimus: Tolosa et Narbone, quae snnt civitates Galliae provinciae finitimae his regionibus; G III, 20.

3. diversus a: quod diverso ab ea regione itinere (Caesarem) profectum videbat; C III, 41.

IV. **nach Substantiven:** 1. **Genetiv:** civitas: Trinobantes, prope firmissima earum regionum civitas; G V, 20.

consuetudo: quod fere fit, qnibus quisqne in locis miles inveteraverit, ut multum earum regionum consuetudine moveatur; C I, 44.

homines: nautici homines, urbis et regionis maritimae; A 12.

latitudo: quae pars ... (Aqnitania) et regionum latitudine et multitudine hominum ex tertia parte Galliae est aestimanda; G III, 20.

latrones: huc accedebant (milites) collecti ex praedonibus latronibusque Syriae Ciliciaeque provinciae finitimarumqne regionum; C III, 110.

locus: locus est fere regionum illarum nobilissimus non ita longe ab Alexandrea, qui nominatur Delta; A 27. f. II, 1. obtineo.

milites: f. II, 1. teneo. C III, 61.

oppidum: erat in ea (insula) nobilissimum regionum earum oppidum; A 47.

ora: huius est civitatis longe amplissima auctoritas omnis orae maritimae regionum earum; G III, 8.

pars: qui (Divitiacus) .. magnae partis harum regionum ... imperium obtinuerit; G II, 4, b.

praedones: f. latrones.

praefecturae: cunctae earum regionum praefecturae libentissimis animis eum (Caesarem) recipiunt; C I, 15, a.

princeps: principes regionum atque pagorum inter suos ius dicunt; G VI, 23. Menedemus, princeps earum regionum, missus legatus; C III, 34.

terra: ipse (Bibulus) omni terra earum regionum prohibebatur; C III, 15.

2. **mit Präpositionen:** alqs ex: ut paene omnes ex Epiro finitimisque regionibus signa relinquerent; C III, 13.

iter per: f. II, 1. paco; A 26.

V. **Umstand:** 1. **Ablativ;** abesse: oppidi murus ab planicie ... recta regione, si nullus amfractus intercederet, MCC passus aberat; G VII, 46.

flectere, pertinere: recta .. fluminis Danubii regione (silva Hercynia) pertinet ad fines Dacorum et Anartium; hinc se flectit sinistrorsus diversis ab flumine regionibus; G VI, 25.

navigare: qua regione Vatinius insequens navigabat; A 45.

zum Satz: iis regionibus, quibus nos iter facturos cognoverat, pecora atque homines ex agris in silvas compellebat; G V, 19. quo facilius omne Hadriaticum mare extremis Italiae partibus regionibusque Graeciae in potestate haberet; C I, 25, a. nuntios .. ad eum (Caesarem) celeriter mittit, quibus regionibus exercitum exposuisset; C III, 29. quacumque regione pugnaretur; A 2. loca sunt egregia omni illa regione ad tenendas ancoras; A 9. qui (nostri) regione fluminis Nili propugnabant; A 30, b.

2. **Präpositionen:** a: a superioribus regionibus in longitudinem passuum DCCCC in mare iactis molibus; C III, 112, a.

e: Gallus per manus sevi ac picis traditas glebas in ignem e regione turris proiciebat; G VII, 25. in conspectu fereque e regione castris castra ponebant; G VII, 35. silvestri loco castris positis e regione unius eorum pontium, quos ..; G VII, 35. erat e regione oppidi collis sub ipsis radicibus montis; G VII, 36. ipsi (hostes) proiecta ‖profecti a‖ palude ad ripas Sequanae e regione Lutetiae contra Labieni castra considunt; G VII, 58. praesidio e regione castrorum relicto; G VII, 61. (Caesar) rates duplices quoque versus pedum xxx e regione molis collocabat; C I, 25, b. ex saluberrimis Galliae et Hispaniae regionibus; C III, 2. ab suis maximis castris per medium campum e regione oppidi Uzittae ... duo brachia

instituit duci; Af 51. tenebat || tendebat, al. || adversus oppidum e regione pontis castra || [trabes] || ... tripartito; H 5. ex ea regione oppidi in montibus castra babuit posita Pompeius; H 7. portam, quae e regione et in conspectu Pompei castrorum fuerat, aperuerunt; H 16, a.

in: cuius (Commii) auctoritas in bis regionibus magni babebatur; G IV, 21. quod (oppidum) erat maximum munitissimumque in finibus Biturigum atque agri fertilissima regione; G VII, 13.

per: ubicumque maior ... incidit res, clamore per agros regionesque significant; G VII, 3.

praeter: f. I. est; G IV, 20.

regius, königlich, des Königs: A. **bei Substantiven:** animus: regius animus disciplinis fallacissimis eruditus; A 24, b.

auctio: Zamae auctione regia facta; Af 97.

auxilia: quod ... haberet ... praeterea regia auxilia; Af 19, b.

castra: quibus (vallibus) regia castra munirentur; A 73. castris regiis seorsum positis; Af 48. eos (Numidas) convulneratos usque in castra regia reppulerunt; Af 52. in regia castra fugere contendunt; Af 85, a.

consilium: ut potius privato paucorum et latronum quam regio consilio susceptum bellum videretur; C III, 109.

copiae: victrices regiae copiae ... converterunt se ad XXXVI legionem; A 40. exspectatione copiarum regiarum; Af 48. ex regiis copiis duces complures ad Caesarem veniunt; Af 92.

disciplinae: Mithridaten Pergamenum ... regio genere ortum, disciplinis etiam regiis educatum, ... regem Bospori constituit; A 78.

equitatus: regium .. equitatum Scipio ex provincia Africa alebat; Af 8. Gaetuli ex equitatu regio nobiliores ... perfugiunt; Af 56.

exercitus: sollicitato exercitu regio; C III, 104. exercitus regius ... venire Alexandriam nuntiatur; C III, 109.

fiducia: (copias instrui) ad ostentationem regiae fiduciae; A 74.

gaza: ut (rex Iuba) ... una cum liberis ... cunctaque gaza regia cremaretur; Af 91, a.

genus: qui (Lycomedes) regio Capadocum genere ortus; A 66. f. disciplinae.

Hippo: Scipio ... cum Damasippo ... ad Hipponem regium deferuntur; Af 96.

insignia: depositis regiis insignibus; A 67.

legiones: cum ... nuntiarentur ... legiones regiae IV ... esse; Af 1.

maiestas: in hoc omnis multitudo maiestatem regiam minui praedicabat; C III, 106.

munera: quae (legationes) ... regia .. munera Domitio ferrent; A 36.

nomen: magnam regium nomen apud suos auctoritatem habere existimans; C III, 109.

potestas: cum singuli magistratus ... regiam potestatem annum obtinere consuessent; G VII, 32.

praeda: praeda omni regia militibus condonata; A 77.

praefectus: Achillam, praefectum regium, ... miserunt; C III, 104.

praesidium: in quo oppido praesidium fuit regium; Af 23. interfecto regio praesidio; Af 77.

quadrigae: falcatae regiae quadrigae permixtos milites perturbant; A 75.

vectigalia: vectigalibus .. regiis erogatis; Af 97.

vestitus: regium vestitum ei (Deiotaro) restituit; A 68.

B. **allein:** 1. induco in: haec || nec, in hoc || tractu oppidi pars erat regiae exigua, in quam ipse (Caesar) bubitandi causa initio erat inductus; C III, 112, b.

traicio ex: filia minor Ptolemaei ... ad Achillam sese ex regia traiecit, C III. 112, c.

II. navalia: naves veteres erant in occultis regiae navalibus; A 13.

pars: f. 1. induco in.

regno, König sein, herrschen: alqs: tertium iam hunc annum regnantem ... interfecerunt; G V, 25. cuius (Arsinoës) nomine diu regnasse impotenter Ganymeden docuimus; A 33.

regnum, königliche Herrschaft, Königtum, Gewalt, Königreich, Königshaus: 1. **Subject:** est: non .. sibi regnum ipsum conspectu Caesaris esse iucundius; A 24, b.

pertinet: per quas (partes) fines Aegypti regnumque pertinet; A 2.

II. **nach Verben:** 1. **Accusativ:** appeto: cuius pater ... ob eam causam, quod regnum appetebat, ab civitate erat interfectus; G VII, 4, a.

concilio: se suis copiis suoque exercitu illis regna conciliaturum confirmat; G I, 3.

defero: quod in concilio Haeduorum Dumnorix dixerat sibi a Caesare regnum civitatis deferri; G V, 6.

habeo: quod (regnum) pater ante habuerat; G I, 3. regnum illum Galliae malle Caesaris concessu quam ipsorum habere beneficio; G VII, 20, a.

obtineo: f. **obtineo** regnum (6 St.) S. 704, a. — occupo: f. **occupo** regnum (5 St.) S. 707, a.

possideo: oratum, ne Armeniam minorem, regnum suum, neve Cappadociam, regnum Ariobarzanis, possideri vastarique pateretur a Pharnace; A 34, a.

publico: quod (Curio) tribunus plebis legem promulgaverat, qua lege regnum Iubae publicaverat; C II, 25, b.

recipero: nec sibi quicquam fore antiquius quam ... regna sociorum reciperare; A 36.

recipio: Pontum .. nullo defendente paternum regnum glorians se recepisse obtinebat; A 41.

trado: minori (puero) tradidit regnum; A 33.

vasto: f. possideo.

2. **Dativ:** consulo: regem cohortatus, ut consuleret regno paterno; A 24. a.

eo: Iuba ... capit consilium, satius esse sibi suoque regno subsidio ire, quam ... ipse suo regno expulsus forsitan utraque re expelleretur; Af 25.

subicio: quod facilius Armeniam defendere posset subiectam regno suo quam Cappadociam longius remotam; A 35.

3. **Ablativ:** decedo: Domitius ... perseverare coepit, ut (Pharnaces) eo quoque regno decederet; A 35.

expello: Senones ... Cavarinum ... regno domoque expulerunt; G V, 54. quam (sororem Cleopatram) paucis ante mensibus ... regno expulerat; C III, 103. (milites) regis domum obsidere, regno expellere ... consuerant; C III, 110. f. 2. eo.

4. **mit Präpositionen:** admoveo prope: P. Sittius interim et rex Bocchus ... propius eius (Iubae) regnum copias suas admovere; Af 25.

comporto ex: quo ex cuncto regno omnem pecuniam ... comportaverat; Af 91, a.

confero in: Numidae Gaetulique ... in regnum se conferre ... non intermittunt; Af 32.

deduco ex: minorem (filiam), Arsinoën, ... deducere ex regno statuit; A 33.

despero de: (Dumnorigem) imperio populi Romani ... de regno ... desperare; G I, 18, b.

egredior e: subsidio suis egressus (Iuba) e regno ire contendit; Af 25. rex Iuba egressus e regno ad Scipionem est profectus; Af 48.

eo in: Sulla Faustus ... in regnum ire intendit; Af 87, b. ipse (Caesar) ... cum equitatu in regnum ire contendit; Af 92.

facio ex: ex regno .. provincia facta; Af 97.

fugio in: Cousidius ... in regnum fugere contendit; Af 93.

ingredior in: adolescentulus ... in Mauritaniam regnumqne Bogudis est ingressus; Af 23.

pervenio in: rex interim Iuba ... in regnum pervenit; Af 91, a.

recipio in: (Iuba) se in regnum cum omnibus copiis recepit; C II, 44.

reduco in: Ptolemaeum patrem in regnum reduxerant; C III, 110.

remitto in: pancos (milites) electos in regnum remisit; C II, 44.

resisto In: Iubam revocatum finltimo bello ... restitisse in regno; C II, 38.

sum ex: futuram ex regno provinciam; A 3.

III. **nach Adjectiv**: finitimns: qui (Aduatuci) erant eius regno finitimi; G V, 38.

IV. **nach Substantiven**: 1. **Genetiv**: causa: eius regni causa integra Caesari servaretur; A 35.

cupiditas: is (Orgetorix) ... regni cupiditate inductus coniurationem nobilitatis fecit; G I, 2. Dumnorix ... cupiditate regni adductus novis rebus studebat; G I, 9.

curatio: qui (amici regis) propter aetatem eius in curatione erant regni; C III, 104.

equites: propemodum omues regni equites Zamam perveniunt ad Caesarem; Af 92.

facultas: quod sibi ... fertilissimi regni tanta oblata esset facultas; A 51.

fiues: cum ad fines regni sui Sabino Cottaeque praesto fuissent; G V, 26. Iuba ... sex cohortes in fines regni sui mittit; Af 55.

baereditas, baeres: ne aut regni haereditas Ariarathen sollicitaret, aut haeres regni terreret * ‖ Ariebarzanen ‖; A 66.

necessitudines: coniectans eum (Pompeium) Aegyptum iter habere propter necessitudines regni; C III, 106.

oppidum: Cirtam, .. oppidum opulentissimum eius regni, adortus ... capit; Af 25.

possessio: filia minor Ptolemaei regis vacuam possessionem regni sperans; C III, 112, c.

procuratio: erat in procuratione regni propter aetatem pueri nutricins eius, eunucbus nomine Pothinus; C III, 108.

procurator: Pothinus, nutricius pueri et procurator regni, ... est interfectns; C III, 112, c.

regio: (Thabenenses) in extrema eius (Iubae) regni regione maritima locati; Af 77.

2. **mit Präposition**: iter per: itinere per regnum Iubae facto; Af 43.

rego, richten, lenken, leiten: alqm: Scipienem esse ea auctoritate, ut ... ex magna parte compellere atque errantem regere posset; C III, 57.

bella: Martem bella regere; G VI, 17.

onera: tanta onera navium regi velis nen satis commode posse; G III, 13, a.

regredior, sich zurückziehen: 1. facultas: neque dant regrediendi facultatem; G V, 44, a. neque retro regrediundi neque ultra procedendi oblata facultate; Af 50.

2. alqs: boc acrius instabant neqne regredi nostros patiebautur, quod ..; C III, 45.

regula, Latte: 1. continent: ad extremum musculi tectum trabesque extremas quadratas regulas IV patentis digitos defigunt, quae lateres ... contineant; C II, 10.

reicio, zurückwerfen, verschlagen, zurückweisen, verwerfen, verweisen: alqm: occisis ad bominum milibns quattuor reliqui in oppidum reiecti sunt; G II, 33. qui ... non reiecti et relegati longe ab ceteris ... intereant; G V, 30. eos, qui eruptionem fecerant, in oppidum reiciebant; C II, 2. veritus, ne non reducti, sed reiecti viderentur; C III, 46.

condiciones: si condicioues, quas reiecerat, rursus appeteret; A 39.

equitatum: reiecto nostro equitatu; G I, 24.

naves: LX naves ... tempestate reiectas cursum tenere non potuisse; G V, 5. uti ... perpaucae (naves) locum caperent, reliquae fere omnes reicerentnr; G V, 23.

pila: reiectis pilis comminus gladiis pugnatum est; G I, 52.

rem; ille ... totam rem ad Pompeium reicere; C III, 17.

tela: suis .. imperavit, ne quod omnino telum in bostes reicerent; G I, 46.

relanguesco, erschlaffen: quod iis rebus relanguescere animos [eorum] et remitti virtutem existimarent; G II, 15.

relego, entfernen: qui ... non reiecti et relegati longe ab ceteris ... intereant; G V, 30.

religio, Gottesfurcht, Bedenken, Scheu, Aberglauben, Verpflichtung, Heiligkeit, Gottesverehrung, Götterzeichen: I. convertit, al.: crudelitas in supplicio, nova religio iurisiurandi spem praesentis deditionis sustulit mentesque militum convertit et rem ad pristinam belli rationem redegit; C I, 76.

II, 1. fingo: plerique novas sibi ex loco religiones fingunt; G VI, 37.

interpretor: (druides) religiones interpretantur; G VI, 13, a.

neglego: neque saepe accidit, nt neglecta quispiam religione ... posita tollere auderet; G VI, 17.

obicio: quam parvulae saepe causae ... obiectae religionis magna detrimenta intulissent; C III, 72.

relinquo: relinquitur nova religio, nt ... respiciatis illud (sacramentum); C II, 32, e.

2. consulo: quod perterritus miles in civili dissensione timori magis quam religioni consulere consueverit; C I, 67.

dedo: natio est omnis Gallorum admodum dedita religionibus; G VI, 16.

obtempero: Pharnaces ... auspiciis et religionibus inductus, quibus obtemperasse eum postea audiebamus; A 74.

III. causae: s. II, 1. obicio.

IV, 1. coli: qnod (templum) tanta religione colitur, nt ..; A 66.

impediri: qnod religionibus impediri sese diceret; G V, 6.

induci: s. II, 2. obtempero.

obstringi: ut ... (Pompeius) nulla tamen mendacii religione obstrictus videretur; C I, 11.

precari: sacris .. omnibus prolatis, quorum religione precari offensos iratosque animos regum erant soliti; A 32.

2. contra: qui (tirones) ... contra religionem iurisiurandi ... crudelissime interficiuntur; C III, 28, b.

religo, befestigen, festhalten: navem: si quando nostri facultatem nacti ferreis manibus iniectis navem religaverant; C II, 6, a. neque naves ad terram religandi potestas fiebat; C III, 15.

storias: eas .. (storias) ex tribus partibus ... eminentibus trabibus circum turrim praependentes religaverunt; C II, 9, b.

tigna: eo super tigna bipedalia iniciunt eaque || atque || laminis clavisque religant; C II, 10.

trabes: eas .. (trabes) axibus religaverunt; C II, 9, a.

relinquo, zurücklassen, liegen lassen, verlassen, im Stiche lassen, aufgeben, übrig lassen, gestatten: I. **mit ut:** relinquebatur, ut neque longius ab agmine legionum discedi Caesar pateretur, et ..; G V, 19. relinquebatur, ut ex longinquioribus regionibus Galliae Picenique et a freto naves essent exspectandae; C I, 29. relinquebatur Caesari nihil, nisi uti equitatu agmen adversariorum male haberet et carperet; C I, 63. relinquebatur, ut ... legionum signa consistere iuberent; C I, 79. relinquebatur, ut extremam rationem belli sequens quam plurimos colles occuparet; C III, 44, a. relinquebatur, ut se suis locis oppido teneret; C III, 109.

II. **mit einfachem Object:** alqm: ille ... petere contendit, ut in Gallia relinqueretur; G V, 6. Labieno in continente cum tribus legionibus ... relicto; G V, 8. Commium Atrebatem cum equitatu custodis loco in Menapiis relinquit; G VI, 6. relinquit animus Sextium gravibus acceptis vulneribus; G VI, 38. ii, qui praesidio contra castra Labieni erant relicti; G VII, 62, b. (Lentulus Spinther) relictus in itinere; C I, 15, b. relicti ab his (equitibus) qui una procurrerant levis armaturae circumveniebantur; C II, 34, a. M. Favonium ad flumen Aliacmonem ... cum cohortibus VIII praesidio impedimentis legionum reliquit; C III, 36, a. D. Laelium ab Asiatica classe abductum reliquit; C III, 40. Sulla a Caesare castris relictus || praefectus ||; C III, 51, a. multi sunt relicti in continenti; C III, 87. custodiae portus relicti naves ad litora et vicum applicarunt; A 17. Q. Cassius Longinus in Hispania pro praetore provinciae ulterioris optinendae causa relictus; A 48. ibi relicto P. Saserna, fratre eius, quem Lepti, proximo oppido, reliquerat, cum legione; Af 10. Rebilo proconsule cum III ad Thapsum legionibus et Cn. Domitio cum duabus Thisdrae ... ad obsidendum relictis; Af 86. Livineio Regulo cum legione ibi relicto; Af 89. ibi Sallustio pro consule cum imperio relicto; Af 97. relicti et deserti a Pompeio; H 17. Fabius Maximus, quem ad Mundam praesidium oppugnandum reliquerat; H 41. vgl. legatum (S. 556, a).

alqd: hostem ... castris satis praesidii relinquere; G III, 23. huic rei quod satis esse visum est militum reliquit; G V, 2. quid ex instrumento hibernorum relinquere cogeretur; G V, 31. illorum esse praedam atque illis reservari, quaecumque Romani reliquissent; G V, 34. nihil relinquebatur, quod ad ornatum portarum, itinerum ... excogitari poterat; G VIII, 51. ut ... nec quicquam omnino relinqueretur, qua aut vi militibus aut igni operibus noceri posset; C II, 16. f. frumentum; C I, 78. spatium; C III, 92. — 1. C I, 63.

aditum: una ex parte leniter acclivis aditus ... relinquebatur; G II, 29.

agros: iura, leges, agros, libertatem nobis reliquerunt; G VII, 77, d.

armatos: duobus milibus armatorum relictis; G VII, 34.

bellum: ne, cum exercitum deducturus esset, bellum aliquod relinqueretur; G VIII, 49.

Britanniam: longius delatus aestu orta luce sub sinistra Britanniam relictam conspexit; G V, 8.

bucinatorem: bucinatore in castris et paucis ad speciem tabernaculis relictis; C II, 35, b.

cadaver: relicto cadavere; Af 84.

Calydonem: a praesidiis adversariorum Calydone et Naupacto relictis || deiectis ||; C III, 35.

castella: complura .. castella et oppida non longe a mari reliquit; Af 2.

cohortes: f. **cohors,** II, 1. relinquo (17 St.) S. 179, b.

copias: easdem copias, quas ante, praesidio navibus reliquit; G V, 11. quod sine imperio tantas copias reliquisset; G VII, 20, a.

custodias: operibus custodias relinquunt; C II, 13.

dolorem: quod ... neque hostibus diutina laetatio neque ipsis longior dolor relinquatur; G V, 52.

domum: quod eo consilio florentissimis rebus domos suas Helvetii reliquissent, uti ..; G I, 30. sese ... non sine magna spe magnisque praemiis domum propinquosque reliquisse; G I, 44, a.

elephantos: elephantis .. xxx relictis; Af 25.

equites: cohortibus decem ad mare relictis et equitibus trecentis; G V, 9. quos (equites) sibi praesidio reliquerat; C I, 41.

equos: nonnulli relictis equis fossam transire ... conantur; G VII, 70.

essedarios: milibus circiter quattuor essedariorum relictis; G V, 19.

facultatem: neque sui colligendi hostibus facultatem relinquunt; G III, 6.

fenestras: fenestras ... ad tormenta mittenda in struendo reliquerunt; C II, 9, c.

filios: uxorem et filios in oppido reliquerat; H 18, a.

fratrem: f. alqm; Af 10.

frumentum: quod ibi impedimenta exercitus, obsides civitatum, litteras publicas frumentumque omne ... relinquebat; G V, 47. quod ibi paulum frumenti reliquerant; C I, 78.

hostem: f. **hostis,** II, 1. relinquo (4 St.) S. 445, b. — impedimenta: f. **impedimentum,** II, 1. relinquo (10 St.) S. 461, a. — intervallum: f. **intervallum,** I. relinquo (3 St.) S. 520, b.

ius: neque etiam extremi iuris intercessione retinendi, quod L. Sulla reliquerat, (tribunis) facultas tribuitur; C I, 5. f. agros.

laetationem: f. dolorem. — legatum: f. **legatus,** II, 1. relinquo (9 St.) S. 556, a. — legionem: f. **legio,** II, 1. relinquo (11 St.) S. 560, a. — leges, libertatem: f. agros. — litteras: f. frumentum; G V, 47. — locum: f. **locus,** II, 1. relinquo (11 St.) S. 574, a.

mancipia: aequo animo mancipia atque impedimenta in Italia relinquerent; C III, 6.

milites: f. **miles,** II, 1. relinquo (7 St.) S. 611, a.

montem: Pompeiani ... relicto monte universi ... Larisam versus se recipere coeperunt; C III, 97.

munitiones: f. **munitio,** II, 1. relinquo (5 St.) S. 537, b.

navigia: iis (expeditis) expedito loco actuaria navigia relinquit; C I, 27.

navem: ut ... ab aestu relictae (naves) nihil saxa et cautes timerent; G III, 13, b. postquam in litore relictam navem conspexit, hanc remulco abstraxit; C II, 23. naves onerarias xxx a M. Antonio relictas intra portum aggressus omnes incendit; C III, 40.

Naupactum: f. Calydonem.

numerum: cum quinque legionibus et pari numero equitum, quem in continenti reliquerat, ... naves solvit; G V, 8.

obsides: f. frumentum; G V, 47.

obsidionem: Galli re cognita per exploratores obsidionem relinquunt; G V, 49.

oppida: f. castella.

oppugnationem: hoc se ignominiae laturos loco, si inceptam oppugnationem reliquissent; G VII, 17, b.

partem: ſ. **pars,** II, 1. relinquo (11 St. G VII, 34) S. 749, b.

pontem: hunc (pontem) fuga Pharitae reliquerant; A 19.

pontones: pontones, quod est genus navium Gallicarum, Lissi relinquit; C III, 29.

portam: ſ. **porta,** II, 1. relinquo (3 St.) S. 794, a.

portus: neque sibi nudanda litora et relinquendos portus existimabant; C III, 15.

praedam: oblata spe Germani quam nacti erant praedam in occulto relinquunt; G VI, 35, b.

praefectum: praefecto Saburra cum parte exercitus contra Sittium relicto; Af 48.

praesidium: ſ. **praesidium,** II, 1. relinquo (17 St.) S. 817, a.

praetorem: relicto praetore signa ad Curium transferunt; C I, 24.

principes: ex quibus (principibus) perpaucos ... relinquere in Gallia ... decreverat; G V, 5.

proconsulem: castris praesidio Asprenate proconsule cum legionibus duabus relicto; Af 80. ſ. alqs; Af 86.

propinquos: ſ. domum; G I, 44, a.

quaestorem: Caesar interim M. Antonium quaestorem cum cohortibus XV in Bellovacis reliquit; G VIII, 38. Marcius Rufus quaestor in castris relictus a Curione; C II, 43.

religionem: relinquitur nova religio, ut ... respiciatis illud (sacramentum); C II, 32, c.

rem: Caesar omnibus rebus relictis persequendum sibi Pompeium existimavit; C III, 102, a. omnibus suis rebus relictis; H 13, a.

sarcinas: ibi .. sarcinis exercitus relictis; Af 9.

signa: armis abiectis signisque militaribus relictis; G IV, 15. ut paene omnes ex Epiro finitimisque regionibus signa relinquerent; C III, 13.

spatium: mediocri spatio relicto Pulio pilum in hostes immittit; G V, 44, a.. Haedui ... nullum sibi ad cognoscendum spatium relinquunt; G VII, 42. inter duas acies tantum erat relictum spatii, ut satis esset; C III, 92. inter has (naves) spatium CCCC passuum relinquit; A 14. pars quaedam fluminis Nili ... medium inter se spatium relinquens; A 27.

speciem: tantum ut summa species earum (arborum) stantium relinquatur; G VI, 27.

spem: ne qua spes in fuga relinqueretur; G I, 51. quoad sibi spes aliqua relinqueretur iure potius disceptandi quam belli gerundi; G VIII, 55.

supplementum: eo supplemento ... relicto Agedici, ut esset impedimentis praesidio; G VII, 57.

tabernacula: ſ. bucinatorem.

tabulas: alterae (tabulae) eodem exemplo relictae atque obsignatae Alexandriae proferebantur; C III, 108.

tempus: quod magna parte diei consumpta munitioni castrorum tempus relinqui volebat; G V, 9. ne nocturnum quidem sibi tempus ad quietem relinquebat; G V, 40.

triremem: appulsa .. ad proximum litus trireme constrata et in litore relicta; C II, 23.

vallum: relicto interiore vallo maiorem adiecerat munitionem; C III, 66. alii (milites) ... vallum relinquebant; C III, 76.

viam: relinquebatur una per Sequanos via; G I, 9.

Uticam: omnes (onerariae naves) Uticam relinquunt et quo imperatum est transeunt; C II, 25, b.

uxorem: ſ. filios.

III. **mit doppeltem Accusativ**: qui (Cimbri Teutonique) ... custodiam ex suis ac praesidium sex milia hominum una reliquerunt; G II, 29. — complures erant ex legionibus **aegri** relicti; G VI, 36. erat aeger cum praesidio relictus Publius Sextius Baculus; G VI, 38. praeferendum existimavit, quas in provincias regionesque venisset, eas ita relinquere **constitutas**, ut ..; A 65, a. eo minus veritus navibus, quod in litore molli ... **deligatas** ad ancoram relinquebat; G V, 9. Sullam nudata omnibus rebus tribunicia potestate tamen intercessionem **liberam** reliquisse; C I, 7, a. quae pars corporis eius (elephanti) sine tegmine **nuda** relinqueretur; Af 72. Morini, quos Caesar in Britanniam proficiscens **pacatos** reliquerat; G IV, 37, secundani veriti, ne **soli** relinquerentur; A 54. alteram (partem) **vacuam** ab his relictam cohortibus attribuit; G III, 1. nec prius ille est a propugnatoribus vacuus relictus locus, quam ..; G VII, 25. inferiore omni spatio vacuo relicto; G VII, 46. ut maritima oppida post se ne vacua relinqueret; Af 9.

reliquiae, Überreſt, Reſt, Trümmer: I. **sunt**: de tanto exercitu reliquias esse nullas; Af 93.

II. **colligo**; Domitius .. reliquias exercitus dissipati collegit; A 40. reliquiis ex fuga collectis; A 42, b. paterni exercitus reliquiis collectis; Af 22.

habeo: quod magnis muneribus datis gladiatoriae familiae reliquias habebat; C III, 21.

reliquus, übrig, künftig, ſpäter: A. **bei Subſtantiven**: **alqs**: Helvetii quoque reliquos Gallos virtute praecedunt; G I, 1. dat negotium Senonibus reliquisque Gallis, qui finitimi Belgis erant, uti ..; G II, 2. neque se cum Belgis reliquis consensisse; G II, 3. reliquos omnes Belgas in armis esse; G II, 3. increpitare atque incusare reliquos Belgas; G II, 15. ex dediticiis Belgis reliquisque Gallis complures Caesarem secuti; G II, 17. huic mandat, Remos reliquosque Belgas adeat; G III, 11. qui (Morini Menapiique) longe alia ratione ac reliqui Galli bellum gerere coeperunt; G III, 28. reliquum quidem in terris esse neminem, quem non superare possint; G IV, 7. qui erant in agris reliqui discesserunt; G IV, 34. quae ab reliquis Gallis civitates dissentirent; G VII, 29. reliqui (Galli) ex fuga in civitates discedunt; G VII, 88. si quos fortuna reliquos fecisset; G VIII, 24. reliquos (Octavianos) atque ipsum Octavium in naves confugere coëgerunt; C III, 9, b. primis deiectis reliqui (Pompeiani) se verterunt; C III, 51, a.

alqd: quod, unde agger omnino comportari posset, nihil erat reliquum; C II, 15. praeter ipsam Africam terram nihil, ne tectum quidem, quo se reciperent, ab illorum scelere insidiisque reliquum futurum; Af 26, b.

aditus: reliquos aditus locus ipse per se ... defendit; G VI, 37.

aedificia: vicos ad quadringentos, reliqua privata aedificia incendunt; G I, 5.

aestas: reliquam esse unam aestatem suae provinciae; G VIII, 39.

armamenta: funibus, ancoris reliquisque armamentis amissis; G IV, 29.

auxilia: cum ... magno .. numero equitum et reliquorum auxiliorum; A 63, a.

barbari: (milites) cum Lusitanis reliquisque barbaris || barbaro || genere quodam pugnae assuefacti; C I, 44. ibi concitatis Dalmatis reliquisque barbaris; C III, 9, a.

bestiae: elephans ... ad reliquas bestias se recepit; Af 84.

captivi: ex reliquis captivis toto exercitui capita singula praedae nomine distribuit; G VII, 89.

castra: inde tertia et quarta et deinceps reliqua (castra sunt adorti); C III, 9, b.

casus: ut reliquos casus timerent; C III, 10, a.

causae: ad eam sententiam cum reliquis causis haec quoque ratio eos deduxit, quod ..; G II, 10. accedebat etiam ad reliquas causas, quod is locus depressus erat; Af 51.

certamen: reliquum erat certamen positum in virtute; G III, 14, b.

cives: ut ... non ita multo se reliquorum civium fatum antecedere existimarent; C II, 6, a.

civitates: uti ... reliquas .. civitates stipendiarias haberent; G I, 30. commeatus ab Remis reliquisque civitatibus ut sine periculo ad eum portari posset; G II, 5. reliquas .. civitates sollicitant, ut ..; G III, 8. Veneti reliquaeque item civitates ... bellum parare ... instituunt; G III, 9, a. (in) reliquis item civitatibus, quae proxime bellum fecerant, (exercitum) in hibernis collocavit; G III, 29. eo duae omnino civitates ex Britannia obsides miserunt, reliquae neglexerunt; G IV, 38. huic superiore tempore cum reliquis civitatibus continentia bella intercesserant; G V, 11. hoc idem fit in reliquis civitatibus; G VII, 15. in spem veniebant eius affirmatione de reliquis adiungendis civitatibus; G VII, 30. nec minus ... Vercingetorix animo laborabat, ut reliquas civitates adiungeret; G VII, 31. eius (civitatis) auctoritate reliquas (civitates) contineri; G VII, 37. civitates .. reliquas legationibus sollicitant; G VII, 43. ipse imperat reliquis civitatibus obsides; G VII, 64. si tali mora reliquae (civitates) possent se vindicare in libertatem; G VIII, 1. equites in vicem Remorum ac Lingonum reliquarumque civitatum ... praesidio pabulationibus mittit; G VIII, 11. Bellovaci reliquaeque civitates repente ... conclamant ..; G VIII, 20. concurrunt reliquarum civitatium legati, quae Bellovacorum speculabantur eventum; G VIII, 23. ipse (Caesar) reliquas civitates adit; G VIII, 38. sagittarios ... ex Ponto atque Syria reliquisque civitatibus III milia numero habebat; C III, 4, a. Macedones, Thessalos ac reliquarum gentium et civitatum (equites) adiecerat; C III, 4, b. hos (Apolloniates) sequuntur Bullidenses, Amantini et reliquae finitimae civitates; C III, 12. reliquas civitates ... amicitia Caesari conciliare studebat; C III, 55. reliquis civitatibus huius urbis exemplo inferre terrorem; C III, 80, b.

classis: prius ..., quam reliquam classem potueris explicare; A 15. reliqua classis in salo ad Leptim ... stabat; Af 62.

cogitatio: ad reliquam cogitationem belli sese recepit; C III, 17.

cohortes: reliquarum cohortium omnibus fere centurionibus aut vulneratis aut occisis; G II, 25. ipse cum reliquis eius legionis cohortibus in vico Veragrorum ... hiemare (constituit); G III, 1. ex reliquis duas in stationem cohortes succedere, reliquas armari ... iussit; G IV, 32. quinque eiusdem legionis reliquas (cohortes) ... magno tumultu proficisci imperat; G VII, 60. reliquas cohortes ... impedimentaque ad se traduci iubet; C I, 42. unam .. cohortem ... seclusam ab reliquis circumveniunt; C I, 55. non mediocri terrore illato reliquis cohortibus; C III, 65. reliquas cohortes ... eduxit; C III, 67. reliquas (cohortes) inter aciem mediam cornuaque interiecerat; C III, 88. reliquas cohortis VII in castris ... praesidio disposuerat; C III, 88. reliquis cohortibus in subsidiis collocatis; A 39.

commeatus: cum ... neque de frumento reliquoque commeatu satis esset provisum; G III, 3. summam .. ibi copiam frumenti et reliqui commeatus nanctus; G VII, 32. frumentatione et reliquo commeatu ex insidiis prohibere Romanos; G VIII, 7. reliquas merces commeatusque ad obsidionem urbis ... reservant; C I, 36. adeo ut cogerentur sicuti reliquum commeatum ita ligna atque aquam Corcyra navibus onerariis supportare; C III, 15.

consilium: reliqua eius (Ambiorigis) consilia animo circumspiciebat; G VI, 5. ibi se reliquum consilium explicaturos confidebant; C I, 78.

copiae: reliquas copias Helvetiorum ut consequi posset; G I, 13. barbari ... reliquis copiis subsecuti; G IV, 24. reliquas copias equitatumque traducit; G VI, 9. reliquas copias cum omnibus impedimentis ... misit; G VII, 35. loco castris idoneo delecto reliquas copias revocavit; G VII, 35. reliquas copias contra Labienum duxerunt; G VII, 61. reliquae copiae pro castris sese ostendere coeperunt; G VII, 83. reliquas .. copias exspectare instituit; C I, 18. Curio reliquas copias exspectare ... parabat; C II, 37. ipse (Iuba) cum reliquis copiis ... lentius subsequitur; C II, 40. reliquae copiae ... sese ei (Varo) dediderunt; C II, 44. reliquae copiae in navibus stationem obtinebant; A 19. (Gabinius) cum reliquis copiis Salonam se recepit; A 43. neque ei reliquae copiae succurrebant; Af 5. ipse (Caesar) rursus ... Ruspinam cum reliquis copiis convertit; Af 9. ab reliquis copiis adversariorum suorum ... se cruentam adeptum existimari victoriam; Af 31, c. ipse (Caesar) cum reliquis copiis lunatis castris Thapsum operibus circummunivit; Af 80.

corpus: reliquum corpus navium viminibus contextum coriis integebatur; C I, 54.

dei: reliquos (deos) ne fama quidem acceperunt; G VI, 21.

dies: reliquorum dierum frustra labore suscepto; C III, 77. ſ. **dies,** IV, 2. zum Satz, reliquis (7 St.) S. 277, a.

duces: non prius Viridovicem reliquosque duces ex concilio dimittunt, quam ..; G III, 18. Commius reliquique ‖ et reliqui ‖ duces ... ad Alesiam perveniunt; G VII, 79. quod (Cato) dissimillimus reliquorum ducum fuerat; Af 88, b.

equites: reliquos equites ad latera disponit; G VI, 8, b. a tribunis militum reliquisque equitibus Romanis atque evocatis equos sumit; G VII, 65. interfectis circiter CXX reliqui (equites) se ... receperunt; C II, 25, b. hi (equites) erant numero CC, reliqui in itinere substiterant; C II, 41, a. naves ... remittit ad reliquos milites equitesque transpurtandos; C III, 29.

equitatus: eorum fuga reliquum esse equitatum perterritum; G I, 18, b. uti duae legiones reliquusque equitatus ad se mitteretur; C II, 37.

evocati: ſ. equites; G VII, 65.

exercitus: reliquum exercitum Quinto Titurio Sabino ... in Menapios ... ducendum dedit; G IV, 22. eum reliquum exercitum subsequi crederet; G VI, 31. reliquum exercitum in copiosissimos agros Biturigum inducit; G VIII, 2. Gaius Fabius cum reliquo exercitu in Carnutes ... proficiscitur; G VIII, 31. ut reliquus eius (Caesaris) exercitus impedirent; C III, 25. Alieno praetori ... praecipit ... de reliquo exercitu celeriter imponendo; Af 2. naves ... iubet .. ad reliquum exercitum transportandum proficisci; Af 37.

fortuna: si inferiores fuissent, reliquam tamen fortunam periclitarentur; A 16.

frumentum: reliquum (frumentum) flumine atque incendio corruperunt; G VII, 55, b.

fuga: reliqua fuga desperata; G IV, 15. plen-

que (milites) ... magis de reliqoa fuga ... cogitabaut; C III, 95.

Gallia: qnin ... una cum reliqua Gallia Haeduis libertatem sint erepturi; G I, 17. eum ipse gratia plurimum domi atque in reliqna Gallia ... posset; G I, 20.

gentes: de bis eandem fere, quam reliquae gentes, habent opinionem; G VI, 17. ſ. civitates; C III, 4, b.

homines: reliqnos (homiues) versum oppidum iussit deduci; H 21.

hostes: reliquos (hostes) equites consectati paucos ... reliquerunt; G III, 19. duobus .. (hostibus) interfectis reliquos a porta paulum summovit; G VII, 50, b. reliqui (hostes) ... se fugae mandant; G VII, 67. ex bis (hostibus) circiter LXXX interfectis, reliquis iu fugam coniectis; C III, 37, b. reliqui (hostes) concitati in castra ... confugiunt; Af 83.

impedimenta: nna .. reliqua impedimenta (dimittunt); G VIII, 14, a.

imperatores: ut reliqnorum imperatorum res adversae auctoritatem minuunt, sic ..; G VII, 30.

incommoda: reliqua, ut poterant, incommoda per se sustinebant; C III, 9, b.

insidiatores: reliquos (insidiatores) in fugam turpissimam coniecit; Af 66.

instituta: in reliquis vitae institutis boc fere ab reliquis differunt, quod ..; G VI, 18.

itinera: item reliquis itineribus nonnnllae cohortes in agmen Caesaris ... incidunt; C I, 24.

iumenta: reliqua .. iumenta interisse; C III, 49.

legati: hoc idem reliqni iorant legati; C III, 13. vgl. B.

legiones: reliquae legiones cum tribunis militum ... egerunt; G I, 41. quattuor reliquas (legiones) in castra maiora reduxit; G I, 49. reliquas sex legiones pru castris in acie coustituit; G II, 8. cum prima legio in castra venisset, reliquaeque legiones magnum spatium ubessent; G II, 17. futurum, ut reliquae (legiones) coutra cousistere non auderent; G II, 17. quid ... sine reliquis legiouibus adulescentnlo duce efficere possent; G III, 21. ipse (Caesar) cum reliquis tribus (legionibus) ad flnmen Sealdem ... ire constitoit; G VI, 33. quorum (centurionum) nonnulli ex inferioribus ordinibus reliquarum legionum virtutis causa in superiores erant ordines huius legionis traducti; G VI, 40. dnas (legiones) in Lingonibus, sex reliqoas in Senonum finibus Agedici iu hibernis collocavit; G VI, 44. ad reliquas legiones mittit; G VII, 9. reliquarum legionum milites ... retinebantur; G VII, 47, a. quae (legio) ... in collatione reliquarum nondum eandem ... virtutis ceperat opinionem; G VIII, 8. duas reliquas (legiones) in Lemovicum finibus (posuit); G VIII, 46, b. reliquae (legiones) nondum venerant; C I, 7, b. reliquas legiones ex hibernis evocat; C I, 8. (Caesar) Brundisium cum legionibus VI pervenit, veteranis III et reliquis, quas ... confecerat; C I, 25, a. reliquas legiones ... subsequl inbet; C I, 37. reliquas legiones in armis expeditas contra hostem constituit; C I. 42. reliquas legiones expeditas educit; C I, 64. duas legiones suas antecedere, reliqnas subseqoi iussit; C I, 87. ut reliquae legiones equitatusque transportari possent; C III, 8. ibi .. rebiquarum ex Italia legionum adventum exspectare ... constitnit; C III, 13. reliquas (legiones) ... eodem itinere praemisit; C III, 75. cum duae legiones reliquae essent in castris; A 54. reliquae erant tres legiones; A 69. reliquae (legiones) ex fugitivis † auxiliares consistebant; H 7.

litora: si alia esset litoris Aegyptii natura atque omnium reliquorum; A 8.

loca: quae (genera ferarum) reliquis in locis visa nou siut; G VI, 25. committitur acriter reliquis locis pruelium; A 46.

magistratus: cum resisteret Servilius consul reliquique magistratus; C III, 21.

maria: latiores, quam quibus (navibus) in reliquis utimur maribus; G V, 1.

meroes: ſ. commeatus; C I, 36.

miles: reliqnos cobortatus milites; G II, 25. non decimum quemque esse reliqunm militem sine vulnere; G V, 52. reliqui (milites) ad Caesarem perveniunt; C I, 13. imperat omues ... in litore armatos reliquos advenientis milites exspectare; Af 11. ſ. equites; C III, 29.

multitudo: reliqua multitudo ... passim fugere coepit; G IV, 14. cum ... pertinaclus reliquam multitudinem essent insecuti; G VIII, 13. reliqua multitudo equitum interclusa (est); C I, 40, a. paene omni reliqua multitudine interfecta; A 29.

municipes: neque se neque reliqnos municipes pati posse C. Caesarem ... prubiberi; C I, 13.

munitiones: reliquas omnes munitiones ab ea fossa pedes qnadringentos reduxit; G VII, 72.

nationes: ne bac parte neglecta reliquae nationes sibi idem licere arbitrarentur; G III, 10.

navalia: quod (theatrum) ... aditus .. habebat ad portum et ad reliqua navalia; C III, 112, b.

naves: dum reliquae naves eo convenirent; G IV, 23. reliquae (naves) cum essent ... ad navigandum iuutiles; G IV, 29. earum (navium) materia atque aere ad reliquas reficiendas utebatur; G IV, 31. reliquis (navibus) ut navigari commode posset, effecit; G IV, 31. reliquas (naves) paratas ad navigandum ... invenit; G V, 5. nt amissis circiter XL navibus reliquae tamen refici posse ... viderentur; G V, 11. uti ... perpaucae (naves) locum caperent, reliquae fere omnes relcerentur; G V, 23. parum ... armamentis instructis ad reliquas (naves) armandas ... ntuntur; C I, 36. reliquas (naves) in portum compellunt; C I, 58. hac adiuncta ad reliquas naves; C II, 3. ex reliqois (navibus) una praemissa Massiliam; C II, 7. reliquae Caesaris naves eius fuga se Adrumetum receperunt; C II, 23. naves reliqnas ... refici iuberet; C III, 23. cum (naves) ignorarent, quem locum reliquae (naves) cepissent; C III, 28, a. IV ex his (navibos lougis) abduxit, reliquas incendit; C III, 40. omnes .. eas naves et reliquas, quae erant in navalibus, incendit; C III, 111. erat una navis Rhodia ... longe ab reliquis collocata; A 11. magna .. multitudo in reliquis navibus propugnatorum est interfecta; A 11. reliquae (naves erant) infra banc magnitodinem; A 13. post bunc ordinem reliquas naves subsidio distribuit; A 14. reliquas (naves) subsidiarias in secundo ordine constituunt; A 14. interim sunt reliquae (naves) subsecutae; A 15. reliquae (naves) propinquam fugam ad oppidum capiunt; A 16. reliquas naves (Caesar) statim est consecutus; Af 2. onerariae reliquae*que* (naves) praeter paucas ... diversa loca petierunt; Af 2. dum reliquae naves convenirent; Af 3. reliqnae (naves) ... Uticam versus petere visae sunt; Af 7. * Interim cum x navibus longis ad reliquas naves onerarias conquirendas, quae deerrassent, ... inbet proficisci; Af 8. reliqnae naves hostium promontorium superarunt; Af 63. omnibus .. reliquis (navibus) ... in cotbonem compulsis; Af 63. reliquas naves iubet ... quam maxime ad litus appelli; Af 80.

negotium: ne ... (milites) reliqui negotii gerendi facultatem dimitterent; C III, 97.

opera: reliquis uperibus intermissis; A 9.

uppida: oppida praeter ea pauca, quae ... tueri puterant, reliquu dirui atque deleri; Af 20, b. dum Caesar in itinere reliqua oppida uppugnat; H 37.

opportunitatcs: propter necessitudines regni reliquasque eius loci opportunitates; C III, 106.

pars: quartam fere partem citra flumen Ararim reliquam esse; G 1, 12. reliquam partem hiemis se eorum copiis aluerunt; G IV, 4. exigua parte aestatis reliqua; G IV, 20. quud omni ex reliquis partibus demesso frumento pars uua erat reliqua; G IV, 32. consumitur vigiliis reliqua pars noctis; G V, 31. reliqnam partum exercitus ... nun putat exspectandam; G V, 46. circumfunduntur ex reliquis bostes partibus; G VI, 37. si reliquam partem hicmis uno loco legiunes contineret; G VII, 10. consumpta iam reliqua parte noctis; G VII, 25. reliquis ex omuibns partibus colles ... oppidum cingebant; G VII, 69. reliqua pars scrobis ... virgultis integebutur; G VII, 73, b. item ex reliquis partibus nostri cedentes usque ad castra insecuti; G VII, 80. ibi reliqua pars exercitus dimissa est; C 1, 87. reliqua (pars) quurta est, qnae aditum habeat ab terra; C II, 1. pars reliqua (eius turris) consequens procumbebat; C II, 11. (milites) reliquam noctis partem ibi cunfecerunt; C III, 28, b. reliquis partibus simul ex terra sculis et classe muenia uppidi tentans; C III, 40. reliquis oppidi partiuus siu est pugnatum, ut ..; C III, 112, b. ut ... hanc (partem) ... ab reliqua parte urbis excluderet; A 1. quo minus ... reliqua pars exercitus upus faceret; A 74. cum ... diei .. pars exigua iam reliqua esset; Af 18.

perfugae: qui (Gaetuli) ... ad reliquus perfugas deducuntur; Af 35, b.

portau: ego reliquas portas circumeu; C III, 94.

principes: reliquos (principes) ubsidum loco secum ducere decreverat; G V, 5. prubibetur (Vercingetorix) ab Gubannitiune ... reliquisque principibus; G VII, 4, a.

provinuiae: pruvinciae privatis decernuutur, duau consulares, reliquae praetoriae; C I, 6, b. [in reliquas provincias praetores mittuntur]; C I, 6, b. nuntius ... in reliquas pruvincias finitimas dimisit; Af 8.

quadriremes: reliquas (quadriremes) turpiter refugere coëgerunt; C III, 24.

regiones: quas (naves) ex Pictonibus et Santonis reliquisque pacatis regiunibus convenire iusserat; G III, 11. frumenti vim maximam ex Thessalia ... reliquisque regionibus comparaverat; C III, 5.

res: nihil pati vini reliquarumque rerum || ad luxuriam pertinentium || inferri; G II, 15. reliquis rebus eorum (Haeduurum) gratia dignitateque amplificata; G VI, 12, b. cum in reliquis fere rebus ... Graecis litteris utantur; G VI, 14. reliquas .. res in unum locum conferunt; G VI, 17. bunu cum reliquis rebus locum probarut, tum quod ..; G VI, 32. ut celeritate reliquas res conficeret; G VII, 12. picem reliquasque res, quibus ignis excitari putest, fuudebant; G VII, 24. de reliquis rebus ad senatum refertur; C I, 6, a. de reliquis rebus seuatuscunsulta perscribuntur; C 1, 6, b. qui (L. Mctellus) ... reliquas .. res ... impediat; C I, 33. duces adversariorum ... de reliquis rebus consultabant; C 1, 73. erat nova et inusitata belli ratiu cum tut castellorum numeru ... tum etiam reliquis rebus; C III, 47. quae (furtuna) plurimum potest cum in reliquis rebus tum praecipue in bello; C III, 68. completas unerarias naves taeda et pice et stupa reliquisque rebus, quae suut ad incendia, ... immisit; C III, 101, a. neque nostri aut scalis aut cratibus aut reliquis rebus parati venerant ad oppugnandum; A 18. unde aquari reliquisque rebus sublevari eius exercitus consuerat; Af 41.

sermo: reliquu sermone confecto; C I, 8.

spatium: reliquum spatium ... muns contioet; G I, 38.

spes: unam ot in miseris rebus spem reliquam salutis esse; C II, 42.

toctum: ſ. alqd; Af 26, b.

tela: fundis, sagittis reliquisque telis pugnabatur; C I, 26, a. magno .. numero pilorum tragularum reliquorumque telorum se instruxerant; C I, 57.

tempus: muuet, ut in reliquum tempus omnes suspiciunes vitet; G I, 20. qoo diligentius in reliquum tempus a barbaris ius legatorum conservaretur; G III, 16. Id sibi *ad* auxilium spemque reliqui temporis satis futnrum; G IV, 16. magni Interesse etiam in reliquum tempus ad opiniunem Galliae existimans ..; G VI, 1. ad reliqui temporis pacem ... parum profici; G VII, 66, a. ut reliquum tempus a labore intermitteretur; C I, 32, a. ne reliquum tempus amittat; C I, 33.

vectlgulia: (Dumnurigem) portoria reliquaque umnia Haeduurum vectigalia .. redempta habere; G I, 18, a,

veteraui: reliquus .. voteranos a tirunibus iubet secerni; Af 46.

B. **mit Adjectiv und Zahlwort:** **duu:** duo reliqui ex eis (legatis) fugerunt; H 22, a.

omoes: ſ. **omnis,** B, 5. reliqui (6 St.) S. 720, a.

C. **allein: a. masc.:** I. **abdunt:** reliqui sese fugae mandaruut atque in proximas silvas abdiderunt; G 1, 12.

adeunt: ot ... reliqui boc timore propius adire tardarentur; C II, 43.

alunt: reliqui, qui domi manserunt, se atque illus alunt; G IV, 1.

cadunt: reliquis etiam esset cadendum; A 16.

capiunt: (naves) unerariae duae eosdem, quos reliqui, purtus capere nun potuerunt; G IV, 36. quid reliqui consilii caperent, ... explurabant; G V, 53.

cuëunt: reliqui cuëunt inter se; C 1, 75.

uunantur: per curum corpora reliquus audacissime transire conantes ... reppulerunt; G II, 10.

cunfirmant: reliqui sese confirmant tantum, ut ..; G VI, 38.

consequuntur: reliqui ... magnitudine itineris confecti consequi nun putuerant; C III, 106.

cunsistuut: ſ. II, 1. couiciu.

cunvertunt: paucis .. deiectis reliquos sese convertere coguut; C I, 46.

defendunt: reliqui neque quo se reciperent, neque quemadmudum oppida defenderent, habebant; G III, 16.

effugiunt: quuniam reliqui crudelitate odium effugere non putuerunt neque victoriam diutius tenere; F 18.

cgrediuntur: reliqui se in castra recipiunt, unde erant egressi; G V, 37.

fauiuut: reliquus .., ut idem facereut, hortatus est; C III, 87.

babent: bic (timur) primum urtus est a tribunis militum, praefectis reliquisque, qui ... Caesarem secuti non magnum in re militari usum babebant; G 1, 39, a. ſ. defendunt.

insequuntur: parum celeriter insequentibus reliquis; A 25, b.

mandunt: ſ. abdunt.

optant: hoc foute prohiberi posse oppidanos cum optarent reliqui, Caesar unus videret; G VIII, 41.
pariuut: primis .. oppressis reliqoi per horum corpora salutem sibi atque exitum pariebant; C III, 69.
permanent: reliqui ex vestimentis tentoriolis factis ... permanebant; Af 47.
possunt: ſ. caplunt. consequuntur. effugiuut. II, I. servo.
praecipitant: reliqui se in flumen praecipitaverunt; G IV, 15.
recipiuut: nisi locorum notitia reliqoi se texissent partimque in naves ... recepissent; A 27. reliqui perterriti foga se in castra recipiunt; Af 29. ſ. defendunt. egrediuntur.
recusant: cum ... reliqui, in labore pari ac periculo ne unus omnes antecederet, recusarent; C III, 82, b.
resistunt: cum primi ordines hostium ... coucidissent, tamen acerrime reliqui resistebant; G VII, 62, a.
seutiunt: quae sentimus ipsi, reliquos sentire speramns; C II, 27.
subsequuntur: nos proelium sustinebimus,... dum reliqui subsequantur; A 15.
sunt: reliquos esse tardiores; G II, 25.
tegont: ſ. recipiuut; A 27. — tenent: ſ. effugiunt. — trauseunt: ſ. conantur.
veniunt: cum reliqui praeter Senones, Carnutes Treverosque venissent; G VI, 3.
II, 1. accipio: praeter paucos equites ... reliqoos aut interficit aut in deditionem accipit; Af 95.
adeo: ipse (Caesar) adit reliquos, cohortatur, ne labori succumbant; G VII, 86.
ago: reliquos in fugam coniecerunt atque ita perterritos egerunt, nt ..; G IV, 12.
capio: reliquos vivos capiont, XIV milia; H 41.
circumdo: paucis interfectis reliqoos iucertis ordinibus perturbaverant, simul equitatu ... circumdederant; G IV, 32.
cogo: ſ. I. convertunt.
cohortor: ſ. I. adeo.
compleo: reliquos in posterum bona spe complet; C II, 21.
conicio: reliquos perterritos in fogam coniciunt ac ue in locis quidem superioribos consistere patioutur; G III, 6. ſ. ago.
deterreo: Caesar ... exemplo supplicii deterrendos reliqoos existimavit; G VIII, 44.
dimitto: ut ... reliqui ad Varum flumen dimittantur; C I, 86.
edoco: reliquos ex oppido Drappes et Lucterius educout; G VIII, 34.
exspecto: ne frustra reliquos exspectarent; C III, 38.
hortor: ſ. I. faciunt.
interficio: ſ. accipio.
opprimo: fugato duce altero perterritos reliquos facile opprimi posse; G VIII, 36.
perterreo: ſ. ago. conicio. opprimo. I. recipiunt. — perturbo: ſ. circumdo.
propello: uno interfecto reliquos paulom propellit; G V 44, b.
reicio: occisis ad hominum milibos quattuor reliqui in oppidum reiecti sunt; G II, 33.
repello: multis interfectis reliquos infecta re in oppidum reppulerunt; C II, 14. ſ. I. conantur.
servo: si pars aliqua circumventa ceciderit, at reliqoos servari posse confidunt; G VI, 40.
tardo: ſ. I. adeunt.
terreo: magnitudine poenae reliquos terreri sperans; C III, 8.

vendo: omui seuato uecato reliquos sub corona vendidit; G III, 16.
2. accido: quid Domitio, quid Leutulo, quid reliqois accideret; C I, 21.
do: quod reliquis .. fugae facultas daretur; G I, 32.
interpono: fidem reliquis interpouere; G V, 6.
sum: ut sint reliquis documento; G VII, 4, b. quod de sua salute impetraverit, fore etiam reliquis ad suam spem solatio; C I, 22.
3. differo ab: in reliquis vitae institutis hoc fere ab reliquis differunt, quod ..; G VI, 18.
separo ab: ueque tameu soscepto bello suum consilium ab reliquis separare audeut; G VII, 63.
III. communis com: qui ... communem cum reliquis belli casum sustineant; G V, 30.
separatim a: ueque (se) sibi separatim a reliquis cousilium capturos; C I, 76.
una cum: neque (druides) tributa uoa cum reliquis pendunt; G VI, 14.
IV, 1. admiratio: cuius tamen rei muior nostra quam reliquorum est admiratio; G VIII, pr. b.
detitio: ueqoe ad sanitatem reliquorum deditioue (Bellovacos) esse perductos; G VIII, 22.
fortuna: hoc esse miseriorem et graviorem fortonam Sequanorum quam reliquorum, quod ..; G I, 32.
hiberna: Caesaris reliqoorumque hiberna oppugnari; G V, 41.
mora: qaod mora reliquorum spatium nactum illom effugere nolebat; G V, 58.
obsequentia: factum imprudentia Biturigum et nimia obsequentia reliquorum, uti hoc incommodum acciperetur; G VII, 29.
opinio: no usu manuque reliquorum opinionem fallerent; C III, 86.
2. alqs ex: si qui ex reliquis excellit dignitate; G VI, 13, b. uec vero ex reliquis foit quisquam, qui iurare dubitaret; C III, 87.
V. ab: ne facto initio belli ab reliquis deserantur; G VII, 2. (Pompeius) ab se reliqoisque in senatu interrogatus; C I, 30, b.
cum: iter leniter cum reliquis facere coepit; At 6. captus est ... P. Ligarius Afraniauus, quem Caesar iu Hispania cum reliquis dimiserat; Af 64.
b. neutr.: 1. suut: nt ... reliqua ... illis esseut uptiora et accommodatiora; G III, 13, b.
II. administro: cum reliqua administrarentur; G VII, 12. reliqua .., quae ad oppuguatiouem pertiuebant oppidi, administrare instituit, G VII, 19. reliqua .., quae ad oppognatiouem pertinent, paraut administrare; G VII, 81. reliqua pari diligeutia administrat; A 4.
ago: reliqua qua ratione agi placeat, coustituunt; G VII, 37. illum reliqua per se acturum hortantibos ipsis; C III, 16.
apparo: Massilienses ... ad defensionem urbis reliqua apparare coeperunt; C II, 7.
cognosco: reliqua ex Furnio cognosces; F 14.
commemoro: reliqua, quae ad eorum sanandas mentes pertinere arbitrabatur, commemorat; C I, 35.
perago: restare, ut reliqua, quae vellet, perageret; Af 57.
profero: falces reliquaque, quae eruptionis causa paraverat, profert; G VII, 84.
quaero: reliqua studio itineris conficiendi quaerere praetermittit; C II, 39.
spero: ut ... ex praeteritis suis officiis reliqua sperarent; C III, 60.
III. alqd: demonstrant sibi praeter agri solum nihil esse reliqui; G I, 11. nihil ad celeritatem sibi reliqui fecerunt; G II, 26. quod ..., reliqui si quid fuerat (frumenti), Caesar ... consumpserat; C I, 48, b. ut ... ne ad conandum quidem sibi quicquam reliqui fore viderent; C II, 5.

remaneo, zurückbleiben, bleiben, verbleiben, verharren: 1. licet: neque longius anno remanere uno in loco incolendi causa licet; G IV, 1.

II. alqs: nonnulli pudore adducti, ut timoris suspicionem vitarent, remanebant; G I, 39, a. hi rursus in vicem anno post in armis sunt, illi domi remanent; G IV, 1. si in Gallia remanerent; G IV, 8. illi ... remanere se apud eum velle dixerunt; G IV, 15. quoniam ipse ad urbem cum imperio reipublicae causa remaneret; G VI, 1. hos (esse inventos), non qui agrorum colendorum causa remansissent, ... sed ..; G VIII, 7. Pompeium remanere Brundisii cum cohortibus viginti; neque certum inveniri poterat, obtinendine Brundisii causa ibi remansisset; C I, 25, a. eodem se habitorum loco, qui Romae remansissent et qui in castris Caesaris fuissent; C I, 33. ex numero tribunorum militum centurionumque nonnulli sua voluntate apud eum (Caesarem) remanserunt; C I, 77. sententias .. de singulis ferrent, qui Romae remansissent; C III, 83. qui per causam valetudinis remanserunt; C III, 87. qui in navibus longis remanserant; A 20, a.

civitates: civitates ... remanentes in suo consilio (Vatinius) praetervehebatur; A 44, b.

equi: equos .. eodem remanere vestigio assuefecerunt; G IV, 2.

iuventus: prospicere, ... ut omnis iuventus, quae in oppido || excubiis custodiisque || remanserat, (manus tenderet); C II, 5.

pars: f. **pars,** 1, I. remanet (3 St.) S. 748, a.

pedites: pedites dispositi partim ibi remanserunt; H 3, b.

principes: principes Galliae ... hortari .. coepit, uti in continenti remanerent; G V, 6.

III. mit Zusatz: iisdem sublicis, quarum pars inferior integra remanebat; G VII, 35.

remedium, Abhülfe, Mittel: do: praesenti malo aliis malis remedia dabantur; C I, 81.

invenio: cui uni rei tamen invenerat remedium; Af 72.

reperio: haec reperiebant remedia, ut alio loco ignes facerent; C III, 50.

remex, Ruderer, Ruderknecht: 1. coeperunt, al.: remigum magnus numerus et classiariorum ex longis navibus nostris in molem se eiecit. pars eorum studio spectandi ferebatur, pars etiam cupiditate pugnandi. hi primum navigia hostium ... repellebant ac multum proficere multitudine telorum videbantur. sed ... ut ... sine ratione prodierant, sic temere ... fugere coeperunt. quorum fuga incitati Alexandrini ..; A 20, a.

egrediuntur: egressis remigibus passimque in litore vagantibus; Af 62.

exeunt: remiges interim, qui aquatum e navibus exierant, subito equites Mauri ... adorti multos iaculis convulnerarunt, nonnullos interfecerunt; Af 7.

procedunt: f. II, I. excipio.

progrediuntur: remigibus ... partim in oppidum victus sui mercandi gratia progressis; Af 62.

sunt: ut essent ab ictu telorum remiges tuti; C II, 4.

vagantur: f. egrediuntur

II, 1. adorior: f. I. exeunt.

capio: capit ... dicrotas VIII compluresque remiges Octavianos; A 47.

contineo: in navibus remiges militesque continere; Af I.

convulnero: f. I. exeunt.

desidero: desiderati sunt ... paulo *ultra* eum numerum classiarii et remiges; A 21.

dispergo: neque Bibulus impeditis navibus dispersisque remigibus satis mature occurrit; C III, 7.

excipio: cum ... aquandi .. causa remiges in terram exposuisset, nonnulli ex eo numero, cum longius a navibus praedatum processissent, ab equitibus hostium sunt excepti; A 10.

exerceo: naves .. triremes duas ... per causam exercendorum remigum ad fauces portus prodire iussit; C III, 24.

expono: f. excipio.

impero: milites, arma, remiges, tormenta, vecturae imperabantur; C III, 32, a.

instituo: remiges ex provincia institui, nautas gubernatoresque comparari iubet; G III, 9, a.

interficio: f. I. exeunt.

prodoco: *nostri* .. minus exercitatis remigibus minusque peritis gubernatoribus utebantur, qui repente ex onerariis navibus erant producti; C I, 58.

2. occurro: f. 1. dispergo.

3. utor: f. 1. prodoco.

4. cognosco ex: ex his (remigibus) cognoverunt Caesarem ipsum in classe venisse; A 10.

III. onustus: triremem hostium proximam ... onustam remigum epibatarumque cepit; Af 63.

IV. copia: remigum, gubernatorum magna copia suppetebat; C II, 4.

fuga: f. I. coeperunt.

numerus: ut ... ex magno remigum propugnatorumque numero pars ad scopulos allisa interficeretur, pars ab nostris detraheretur; C III, 27. f. I. coeperunt.

pars: (Caesar) remigum partem ex classe, Gallorum, Rhodiorum, epibatarumque armare; Af 20, a. f. I. coeperunt.

V, 1. compleo: ibi .. (classem) Gaetulis remigibus epibatisque complet; Af 62.

2. cum: quadriremem cum remigibus defensoribusque suis ceperunt; C III, 24. capitur hoc proelio quinqueremis una et biremis cum defensoribus remigibusque; A 16.

remigium, Rudern: in portu periclitati remigio, quid quaeque earum (navium) efficere posset; A 13.

remigo, rudern: I. labor: non intermisso remigandi labore; G V, 8.

II. alqs: celerrime fortissimeque contra illo (Octavio) remigante; A 46.

remigro, zurückkehren: alqs; qui (Menapii) ... sine metu trans Rhenum in suos vicos remigraverant; G IV, 4. suos remigrare in agros iusserunt; G IV, 27.

reminiscor, sich erinnern: reminisceretur et veteris incommodi populi Romani et pristinae virtutis Helvetiorum; G I, 13.

remissus, abgespannt, schwach, schlaff, mild: alqs: nostris languentibus atque animo remissis; C II, 14.

animus: neque .. tam remisso ac languido animo quisquam omnium fuit, qui ea nocte conquieverit; C I, 21.

frigora: loca sunt temperatiora quam in Gallia remissioribus frigoribus; G V, 12.

ventus: cum (Coponius) iam nostris remissiore vento appropinquasset; C III, 26.

remitto, zurückschicken, zurückwerfen, zustellen, zugestehen, nachlassen: I. alqs: leviore de causa auribus desectis aut singulis effossis oculis domum

remittit; G VII, 4, b. cohortatur, ut uno ictu contenderent neque remitterent, donec ... hostes reppulissent; Af 18.
ventus: si forte ventus remisisset; C III, 26.
II, 1. de: remittendum de celeritate existimabat; G V, 49. remitterent ipsi de maritimis custodiis; C III, 17.
III. alqm: tum proelio facto (Commium) remiserunt; G IV, 27. Caesar Fabium cum sua legione remittit in hiberna; G V, 53. qui speculandi causa essent remissi; G VIII, 7. tametsi magnopere admirabatur Magium ... ad se non remitti; C I, 26, a. quos omnes conservatos Caesar domum remisit; C III, 27.
alqd: si hoc sibi remitti vellent; C III, 17. ut haec non remitterentur; C III, 17. neque (milites) ex pristina virtute remittendum aliquid putaverunt; C III, 28, b.
auxilia: auxilia Deiotari domum remittit; A 77.
beneficium: vestrum vobis beneficium remitto; C II, 32, d.
contentionem: ut superioris temporis contentionem nostri omnem remiserant, ita ..; C II, 14.
curam: ut re confecta omnes curam et diligentiam remittunt; C II, 13.
diligentiam: quod fere plerisque accidit, ut praesidio litterarum diligentiam in perdiscendo ac memoriam remittant; G VI, 14. f. curam.
dolorem: periculum vitae doloreque vulnerum pecuniae remissus crudelitatem cum avaritia certasse significabat; A 55.
familias: familias .. publicanorum remitteret; A 70.
filium: quod .. ei et filius et fratris filius ab Caesare remissi essent; G V, 27, a.
imperium: (se imperium) ipsis remittere; G VII, 20, b.
legatos: f. **legatus,** II, 1. remitto (3 St.) S. 556, a. — legionem: f. **legio,** II, 1. remitto (2 St.) S. 560, a.
litteras: litteras Caesari remittit, quanto cum periculo legionem ex hibernis educturus esset; G V, 47.
locellum: locellum tibi signatum remisi; F 21.
mandata: scripta .. ad eum (Caesarem) mandata remittunt; C I, 10.
memoriam: f. diligentiam.
milites: Caesar ... summa diligentia (milites) conquiri et remitti iubet; C I, 71. paucos (milites) electos in regnum remisit; C II, 44.
naves: f. **navis,** II, 1. remitto (4 St.) S. 651, b.
obsides: si velit suos recipere, obsides sibi remittat; G III, 8.
partem: si nullam partem Germanorum domum remittere posset; G I, 43, b. partem (legionum) in sua castra remisit; C III, 97.
pecunias: pecunias, quas erant in publicum Varroni cives Romani polliciti, remittit; C II, 21.
periculum: f. dolorem.
pila: ut ..., qui superessent ..., pila intercepta remitterent; G II, 27.
praefectum: quem (praefectum fabrum) Caesar ad eum (Pompeium) remittit cum mandatis; C I, 24.
stipendium: si per populum Romanum stipendium remittatur; G I, 44, b.
virtutem: quod iis rebus relanguescere animos [eorum] et remitti virtutem existimarent; G II, 15.

remollesco, weichlich werden, erschlaffen: quod ea re ad laborem ferendum remollescere homines atque effeminari arbitrantur; G IV, 2.

removeo, entfernen, wegschaffen: alqm: cum paulum ab legionibus nostros removissent; G V, 16. suos .. omnes removerunt; G V, 43. represso iam Lucterio et remoto; G VII, 8. senatus .. Coelium ab republica removendum censuit; C III, 21. ignominiae causa ab exercitu meo te removeo; Af 54, a. Aquila ... eum classe se longius a prospectu removit; Af 62.
Cappadociam: quod facilius Armeniam defendere posset subiectam regno suo quam Cappadociam longius remotam; A 35.
castellum: quod (castellum) ... remotum erat a castris Caesaris; H 9.
consilia: cum ... ea ... consilia plena prudentiae longeque a temeritate barbarorum remota esse iudicaret; G VIII, 8.
cupas: delapsae (cupae) a lateribus longuriis furcisque ab opere removentur; C II, 11.
equitatum: equitatu suo propter equorum interitum extremo agmine remoto; Af 70.
equos: Caesar primum suo, deinde omnium ex conspectu remotis equis ... proelium commisit; G I, 25.
interpretes: cotidianis interpretibus remotis; G I, 19.
loca: indictis ... conciliis silvestribus ac remotis locis queruntur de Acconis morte; G VII, 1. quae (loca) sunt ab oppidis remota; H 8.
montes: montibus ... obiectis satis magno intervallo ab oppido remotis; A 36.
naves: naves longas ... paulum removeri ab onerariis navibus ... iussit; G IV, 25.
oppidum: oppidum erat Zeta ... a Caesare .. diversum ac remotum; Af 68.
pecora: pecora ... propter bellum finitimae civitates longius removerant; C I, 48, b.
sedes: ut ... alias sedes, remotas a Germanis, petant; G I, 31, d.

remulcum, Schlepptau: abstrahere: postquam in litore relictam navem conspexit, hanc remulco abstraxit; C II, 23.
adducere: submersam .. navim remulco multisque contendens funibus adduxit; C III, 40.
deducere: naves onerarias Caesar remulco victricibus suis navibus Alexandriam deducit; A 11.

remuneror, belohnen: magno se illum praemio remuneraturum; G I, 44, d.

remus, Ruder: I. desunt: deerant remi: porticus, gymnasia, publica aedificia detegebant; A 13.
II. detergeo: remos transcurrentes detergere, si possent, contendebant; C I, 58. ut ... nullius (navis) remi detergerentur, sed semper venientibus adversae occurrerent; A 15.
III. motus: et navium figura et remorum motu ... permoti barbari; G IV, 25.
pulsus: ut (nostra classis) una celeritate et pulsu remorum praestaret; G III, 13, b.
sonitus: has (lintres) magno sonitu remorum incitatas in eandem partem mittit; G VII, 60. sonitum .. remorum in eadem parte exaudiri; G VII, 61.
usus: asseres remorum usum obtinebant; A 13.
IV. contendere: aestus commutationem secutus remis contendit. ut ..; G V, 8.
incitari: navigio remis incitato (funes) praerumpebantur; G III, 14, b. naves longas ... remis incitari ... iussit; G IV, 25.
petere: ancoris sublatis pelagus remis petere coeperunt; H 40, b.

renovo, erneuern, kräftigen: animos: suis

ex terrore firmatis rursusque renovatis animis; Af 18.

bellum: ut subito Galli belli renovandi ... consilium caperent; G III, 2. ne rursus copias comparare alias et bellum renovare posset; C III, 102, a.

consilia: complures eodem tempore civitates renovare belli consilia nuntiabantur; G VIII, 1.

cursum: rursus renovato cursu; C III, 93, a. dum equites rursus cursu renovato peditibus suis succurrerent; Af 14.

proelium: hi nostros disiectos adorti proelium renovarunt; G III, 20.

renumero, verzählen: milia sagittarum circiter xxx in castellum coniecta Caesari renumeraverunt ‖ renuntiaverunt ‖; C III, 53.

renuntio, berichten, melden, verkündigen, für gewählt erklären: 1. **speculatores:** eo signo legionis illato speculatores Caesari rem nuntiarunt ‖ renuntiarunt ‖; C III, 67.

II, 1. **quod:** legati Carteienses renuntiaverunt, quod Pompeium in potestate haberent; H 36.

2. **indirecte Frage:** quae .. ibi perspexisset renuntiat; G IV, 21. cum ... exploratores .. missi, quae gererentur, renuntiassent; G VIII, 35.

3. **accus. c. infin.:** Caesari renuntiatur Helvetiis esse in animo ... iter ... facere; G I, 10. renuntiatum est (ascensum) facilem esse; G I, 21. nonnulli .. Caesari nuntiabant ‖ renuntiabant, al. ‖ ... non fore dicto audientes milites; G I, 39, b. Romanos pulsos superatosque .. civitati renuntiaverunt; G II, 24. equites ... Crasso renuntiaverunt ... castra .. facilem .. aditum habere; G III, 25. legatis .. nostris renuntiant se Biturigum perfidiam veritos revertisse; G VII, 5. equites officio functi renuntiant paucos in aedificiis esse inventos; G VIII, 7. paulo post renuntiat, quod consules absint, sine illis non posse agi de compositione; C I, 26, b. renuntiatum est a speculatoribus Pompeium de tertia vigilia in acie stetisse; H 28. f. III. alqd; C I, 35. **renumero.**

III. **alqd:** Considium timore perterritum, quod non vidisset, pro viso sibi renuntiasse; G I, 22. legati ... ex auctoritate haec Caesari renuntiant: intellegere se ..; C I, 35. uterque idem suis renuntiat; C I, 66.

comparationem, consilia: ut ... consilia vestra contra easdem bestias comparationemque pugnae cognosceremus atque iis renuntiaremus; f 35, b.

fratrem: cum ... doceretur ... fratrem a fratre renuntiatum; G VII, 33.

postulata: postulata Caesaris renuntiat; C I, 10.

reor, glauben: L. Caesar aliquid sibi ex ea re auxili ratus ‖ ut aliquid ... pararet ‖; Af 88, b.

reparo, wieder herstellen, erneuern: reparandae classis cogitationem non deposuerunt; A 12.

repello, zurücktreiben, vertreiben, zurückweisen, abweisen, hindern, abstoßen: I, 1. **facultas** cum ... neque administrandi neque repellendi a terra facultas daretur; A 21.

2. **alqs:** nostri acriter in eos impetu facto reppulerunt; G V, 17.

II. **alqm:** operis munitione et militum concursu et telis repulsi (Helvetii) hoc conatu destiterunt; G I, 8. per eorum corpora reliquos audacissime transire conantes multitudine telorum reppulerunt; G II, 10. Adiatunnus ... repulsus in oppidum; G III, 22. nostri celeriter arma ceperunt eosque in silvas reppulerunt; G III, 28. illi pluribus summissis cohortibus repelluntur; G V, 15. ab hac spe repulsi Nervii; G V, 42. bis magno cum detrimento repulsi Galli; G VII, 83. celeriter Domitiani a ponte repulsi se in oppidum receperunt; C I, 16. nostri repelluntur; C I, 43. nostros repellit a castris; C I, 75. multis interfectis reliquos infecta re in oppidum reppulerunt; C II, 14. cuius (Sullae) adventu facile sunt repulsi Pompeiani; C III, 51, a. plurimum proficiebant in repellendis volnerandisque nostris; A 30, b. eos (Numidas) convulneratos usque in castra regia reppulerunt; Af 52. virtute freti (nostri) repulsos ... oppido represserunt; H 16, b.

alqd: quae facile nostri milites repellebant; C II, 2.

adversarios: virtute militum nostrorum ... repulsi adversarii; H 12.

equites: postquam (equites) repulsi et coniecti erant intra munitiones; Af 6. cum (equites) ... modo insequerentur, modo rursus ab equitibus in oppidum repellerentur; Af 6. Uticenses ... lapidibus fustibusque equites reppulerunt; Af 87, b.

equitatum: ut ... magno .. impetu equitatum repellerent; C I, 79.

hostem: repulsi (hostes) ab equitatu se in silvas abdiderunt; G V, 9. restituto proelio ac repulsis hostibus; G VII, 87. hinc ad repellendum et prosequendum hostem procurrebant; C II, 8. procul hostibus repulsis convulneratisque; Af 17. donec ultra ultimos colles hostes reppulissent; Af 18.

ictus: ut esset, ubi tegimenta praependere possent ad defendendos ictus ac repellendos; C II, 9, b.

naves: naves .. a terra repellere properabant; A 20, a.

navigia: hi (remiges, classiarii) primum navigia hostium lapidibus ac fundis a mole repellebant; A 20, a.

periculum: facile ipsa loci natura periculum repellebat; C I, 79.

repente, plötzlich, unvermutet: accedo: vgl. video.

advolo: repente ex omnibus partibus (hostes) ad pabulatores advolaverunt; G V, 17.

animadverto: cum repente hostium equites animadvertissent; G VIII, 12. repente adversam ad se venientem navem ... animadvertit; A 45. cum id repente prima luce animadvertisset; A 74.

cerno: repente post tergum equitatus cernitur; G VII, 88.

circumdo: (oppidum) repente magnis circumdatum copiis; A 26.

colligo: ita et novam et repente collectam auctoritatem tenebant; G VI, 12, b.

conclamo: Bellovaci reliquaeque civitates repente ... conclamant, legati ... mittantur; G VIII, 20.

constituo: constitutis repente exiguis ad necessitatem aedificiis; G VIII, 5.

convoco: concilio repente cantu tubarum convocato; G VIII, 20.

demitto: ut ... repente incitati cursu sese in vallis universi demitterent; C I, 79.

do: ita repente omnibus ex partibus signo dato loca superiora capiuntur; G VIII, 36.

exaresco: quo facto repente perennis exaruit fons; G VIII, 43.

exsisto: magna repente in ipsis operibus flamma exstitit; G VIII, 42.

invado: tantus repente terror invasit, ut ..; C I, 14.

opprimo: parabant se Vatiniani repente oppressi; A 45.

ostendo: equites ... repente sese ad novissimum agmen ostendunt; C I, 63.
procurro: ita .. hostes repente celeriterque procurrerunt, ut ..; G I, 52. cum matresfamiliae repente in publicum procurrerent; G VII, 26.
produco: qui (remiges, gubernatores) repente ex onerariis navibus erant producti; C I, 58.
recedo: Dumnacus ... repente ex eo loco cum copiis recedit; G VIII, 27.
tego: ita continens flamma copias omnes repente a conspectu texit Romanorum; G VIII, 15.
venio: cum repente confertae legiones in conspectum hostium veniunt; G VIII, 29.
video: cum repente instructas velut in acie certo gradu legiones accedere Galli viderent; G VIII, 9.

repentino, plötzlich: illi ... tertia vigilia ... omnibus copiis repentino ex oppido eruptionem fecerunt; G II, 33.

repentinus, plötzlich, unvermutet: **adventus:** Helvetii repentino eius adventu commoti; G I, 13. accidit, ... ut nonnulli milites ... repentino equitum adventu interciperentur; G V, 39. repentino equitum adventu prohibitus; G VI, 31. multum fortunam in repentino hostium adventu potuisse indicavit; G VI, 42. repentino adventu Caesaris accidit, ... ut ... opprimerentur; G VIII, 3. de repentino adventu Caesaris Pompeium fieri certiorem; C III, 11. sedato tumultu, quem repentinus adventus Caesaris concitaverat; C III, 18. hic repentino adventu naves onerarias quasdam nactus incendit; C III, 23.
agger: legionarii magnis arboribus excisis ... proiectis iis repentinoque aggere iniecto flumen transierunt; A 29.
casus: turrim ... militibus complevit tuendamque ad omnes repentinos casus tradidit; C III, 39.
clamor: clamore repentino telorumque multitudine iactus facere coeperunt; H 9.
coniuratio: quod repentinae Gallorum coniurationi resistere non potuerit; G V, 27, a.
consilia: ut sunt Gallorum subita et repentina consilia; G III, 8.
defectio: s. tumultus; G V, 26.
eruptiones: ut quam maxime repentinas eorum eruptiones demoretur; C I, 81.
fortuna: nostri repentina fortuna permoti arma ... arripiunt; C II, 14.
impetus: quo facilius repentinos hostium impetus sustinerent; G VII, 29. qui (Tergestini) repentino latrocinio atque impetu illorum erant oppressi; G VIII, 24. quod in locis superioribus nullus impetus repentinus accidere hostium poterat; A 35.
incommodum: accidit etiam repentinum incommodum; C I, 48, a.
incursio: repentinae incursionis timore sublato; G VI, 23.
incursus: ut tuto ab repentino hostium incursu etiam singuli commeare possent; G VII, 36. ne in opere faciundo milites repentino hostium incursu exterrerentur; C I, 41. quam (turrim) primo ad repentinos incursus humilem parvamque; fecerunt; C II, 8.
latrocinia: his (pontibus) obtentis duobus .. repentina latrocinia sublatum iri; A 19. s. impetus; G VIII, 24.
malum: ii (frumentarii) repentino malo perterriti; G VIII, 35.
motus: cum constituisset hiemare in continenti propter repentinos Galliae motus; G V, 22.
oppugnatio: Caesar ... scalas musculosque ad repentinam oppugnationem fieri ... iussit; C III, 80, b.
periculum: cum tantum repentini periculi praeter opinionem accidisset; G III, 3. repentino periculo exterriti; C I, 75.
res: illi repentina re perturbati; G V, 28.
ruina: repentina ruina pars eius turris concidit; C II, 11.
terror: propter repentinum terrorem principum ac senatus fuga facta; C II, 3. quam parvulae saepe causae ... terroris repentini ... magna detrimenta intulissent; C III, 72.
tumultus: initium repentini tumultus ac defectionis ortum est ab Ambiorige; G V, 26. qui longius aberant repentino tumultu perterriti ... sese ex oppido eiecerunt; G VII, 47, b. quae repentini tumultus timore ex agris in urbem conferantur; C II, 25, a.

reperio, finden, auffinden, antreffen, ausfindig machen, ermitteln, erfahren, ersinnen: I. **alqs:** castigato Scipione a Favonio, ut postea confecto bello reperiebamus; C III, 57.
II, 1. **de:** vgl. III. alqd; G V, 13.
2. **indir. Frage:** neque qui essent ad maiorum navium multitudinem idonei portus, reperire poterat; G IV, 20.
3. **accus. c. infin.:** reperit esse vera; G I, 18, a. reperiebat etiam in quaerendo Caesar ... initium eius fugae factum a Dumnorige; G I, 18, b. hos, si quaererent, reperire posse ... Ariovistum ... dispersos subito adortum magis ratione ... vicisse; G I, 40, c. cum ab his quaereret, ... sic reperiebat: plerosque Belgas esse ortos ab Germanis; G II, 4, a. cum quaereret, sic reperiebat: nullum aditum esse ad eos mercatoribus; G II, 15. cognita Caesar causa reperit ab Suevis auxilia missa esse; G VI, 9. quibus in locis sit Caesar, ex captivis quaerunt; profectum longius reperiunt; G VI, 35, b. fratres Litavici cum comprehendi iussisset, paulo ante reperit ad hostes fugisse; G VII, 40. reperit consules Dyrrhachium profectos cum magna parte exercitus; C I, 25, a. ad duorum milium numero ex Pompeianis cecidisse reperiebamus; C III, 53. Caesar ... reperiebat T. Ampium conatum esse pecunias tollere Epheso ex fano Dianae; C III, 105.
III. **alqm:** item Marcus Metius repertus et ad eum reductus est; G I, 53. neque adhuc hominum memoria repertus est quisquam, qui ... mori recusaret; G III, 22. qui se ultro morti offerant, facilius reperiuntur, quam qui dolorem patienter ferant; G VII, 77, b. sed, qui mitterentur, non reperiebantur; C I, 33. ut reperiri non possent, a quibus initium appellandi nasceretur; C III, 20. hoc qui postularet, reperiebatur nemo; C III, 20.
alqd: nos nihil de eo percontationibus reperiebamus, nisi ..; G V, 13. homines ingeniosissimi ... sua sponte multa reperiebant; A 3. tu ... neque tutius neque honestius reperies quicquam quam ab omni contentione abesse; F 16. id quem ad modum fieri possit, nonnulla mihi in mentem veniunt et multa reperiri possunt; F 18. s. frumentum. naves.
aditum: circumfunduntur ... hostes .., si quem aditum reperire possent; G VI, 37.
aquam: puteis fossis aquam dulcem reperiri posse affirmabat; A 8. huc accedebat, ut aqua praeterquam in ipso oppido [unam] circumcirca nusquam reperiretur propius milia passuum VIII; H 41.
auxilium: cum ei rei nullum reperiretur auxilium; G III, 15.
causam: cum ... quaereret ..., hanc reperiebat causam, quod apud Germanos ea consuetudo esset, ut ..; G I, 50.

disciplinam: disciplina in Britannia reperta ... esse existimatur; G VI, 13, b.
equites: cum nostri equites pauci in statione fuissent a pluribus reperti; H 13, a.
exitum: cum ... neque ullum exitum consilii sui repperiret; A 63, b.
frumentum: si quid frumenti aut pecoris in agris reperire possent; G VII, 20, c.
locum: locum reperit egregie natura atque opere munitum; G V, 21.
materiem: * materies ... propius milia passuum VI non reperiebatur; H 41.
milites: reperti sunt complures nostri milites, qui in phalangas insilirent; G I, 52.
naves: tantum navium reperit, ut ..; C III, 2.
nomen: cuius modo rei nomen reperiri poterat, hoc satis esse ad cogendas pecunias videbatur; C III, 32, a.
numerum: eorum, qui domum redierunt, ... repertus est numerus milium C et X; G I, 29. magnus ibi numerus pecoris repertus; G V, 21.
occasionem: non facile occasionem postea reperiemus; C III, 85.
pecus: f. frumentum.
principes: tantum apud homines barbaros valuit esse aliquos repertos principes inferendi belli, ut ..; G V, 54.
rationes: in novo genere belli novae ab utrisque bellandi rationes reperiebantur; C III, 50.
remedia: haec reperiebant remedia, ut alio loco ignes facerent; C III, 50.
salutem: perpauci ... lintribus inventis sibi salutem pepererunt ‖ reppererunt ‖; G I, 53.
tabulas: in castris Helvetiorum tabulae repertae sunt litteris Graecis confectae; G I, 29.
vada: ibi vadis repertis partem suarum copiarum traducere conati sunt; G II, 9. in Sicori vadum reperiebatur; C I, 62.
IV. mit doppeltem Accusativ: tanta ac tam secunda in Caesarem voluntas provinciae reperiebatur; C II, 20, a. illa inferior (aqua) corruptior iam salsiorque reperiebatur; A 6. vgl. III. alqd; F 16.

repeto, zurückfordern, wieder erbitten, zurückholen, zurückrechnen: alqm: Cicero data facultate Gallum ab eodem Verticone ... repetit, qui litteras ad Caesarem deferat; G V, 49.
dies: repetitis atque enumeratis diebus; C III, 105.
impedimenta: ad haec (impedimenta) repetenda (milites) invitati propinquitate superiorum castrorum; C III, 76.
obsides: coactos esse ... iureiurando civitatem obstringere, sese neque obsides repetituros ..; G I, 31, b.
poenas: tametsi pro veteribus Helvetiorum iniuriis populi Romani ab his poenas bello repetisset; C I, 30.
sacerdotium: qui (Lycomedes) ... sacerdotium id repetebat; A 66.
subsidium: † qui subsidium repeterent ‖ subsequentem Didium refugientes a tergo peterent ‖; H 40, a.

repleo, reichlich versehen: repleto his rebus exercitu; G VII, 56.

repono, setzen, beiseite legen: arma: cum ... arma .. omnia reposita contectaque essent; C II, 14.
spem: suos .. bortatur, ut spem omnem in virtute reponant; C II, 41, a.

reporto, zurückbringen: alqm: neque naves erant aliae, quibus reportari possent; G IV, 29. illi orant atque obsecrant, ut in Siciliam navibus reportentur; C II, 43. Lusitani ... ad Didium se reportant; H 40, a.
exercitum: duobus commeatibus exercitum reportare instituit; G V, 23.

reposco, fordern: si gravius quid acciderit, abs te rationem reposceut; G V, 30.

repraesento, beschleunigen, sogleich ausführen: se, quod in longiorem diem collaturus fuisset, repraesentaturum; G I, 40, d. si quae polliceretur repraesentaturus esset; A 70.

reprehendo, festhalten, tadeln: alqd: quae in eo reprehendat, ostendit; G I, 20.
arrogantiam: tanto opere (se) licentiam arrogantiamque reprehendere; G VII, 52.
consilium: quod consilium etsi in eiusmodi casu reprehendendum non est; G V, 33. cuius (Sullae) consilium reprehendendum non videtur; C III, 51, a.
cupiditatem: postero die Caesar contione advocata temeritatem cupiditatemque militum reprehendit; G VII, 52.
licentiam: f. arrogantiam.
naves: duas .. naves cum militibus ... scaphis lintribusque reprehendunt, reprehensas excipiunt; C I, 28.
rem: quod ea res omnium iudicio reprehendebatur; C I, 14.
temeritatem: f. cupiditatem.

reprimo, zurückdrängen, aufhalten, hemmen: alqm: bis rebus comparatis represso iam Lucterio et remoto; G VII, 8. virtute freti (nostri) repulsos ... oppido represserunt; H 16, b.
alacritatem: hanc (incitationem, alacritatem) non reprimere, sed augere imperatores debent; C III, 92.
cursum: sua sponte cursum represserunt; C III, 93, a.
fugam: neque hostium fugam captis oppidis reprimi ... posse; G III, 14, a.
incitationem: f. alacritatem.
vim: quorum vis repressa a nostris; H 12.

repudio, verschmähen, zurückweisen: condicionem: cum ... condicionem .. repudiassent; Af 25.
duces, fortunam: hac .. fortuna atque his ducibus repudiatis; C II, 32, d.
gratiam: cum neque suam neque populi Romani gratiam repudiaturum; G I, 40, a.

repugno, Widerstand leisten, widerstreben, entgegenstehen: 1. commoror in: quae (triremis) in repugnando erat commorata; Af 63.
II. alqs: nostri primo integris viribus fortiter repugnare; G III, 4. repugnantes diem noctemque obsident; G VII, 42. Catone .. acerrime repugnante; C I, 32, a. nonnullos ibi repugnantes interfecerunt; C III, 67. penteres duas vacuas a defensoribus nullo repugnante cepit; Af 62. fortiter repugnante P. Cornelio, evocato Scipionis, qui ibi praeerat; Af 76. cum ex castello repugnare coepissent; H 9.
alqd: his omnibus rebus unum repugnabat, quod Divitiaci ... egregiam fidem .. cognoverat; G I, 19.
adolescentes: hic (Salienus) ... persuasit adolescentibus, ne repugnarent; Af 28.
boni: omnibus bonis repugnantibus; G VIII, 22.

evocatus: f. alqs; Af 76.
hostes: paucis (hostibus) acriter repugnantibus interfectisque; Af 83.

repulsa, Abweisung bei der Bewerbung: I. **dolor**: Catonem veteres inimicitiae Caesaris incitant et dolor repulsae; C I, 4.
II. **convellere**: qui (pauci) M. Antoni repulsa Caesaris decedentis gratiam convellere cupiebant; G VIII, 50.

requies, Ruhe: nec provinciae datur ulla requies; A 50.

requiesco, ausruhen: eas (legiones), quas secum duxerat, in vicem requiescere ... iussit; C III, 98.

requiro, suchen, fragen, forschen, verlangen, erfordern: I. **alqs**: quibus rebus Scipio quique cum eo essent mirari et requirere; Af 35, a.
II. **de**: ut ab eo (Pompeio), quae vellent, de bello requirerent; H 32, b.
III. **alqm**: Fabius Pelignus quidam ... magna voce Varum nomine appellans requirebat; C II, 35, a.
consilium: omnibus in exercitu insciis et requirentibus imperatoris consilium; Af 10.
diligentiam: magnam .. res diligentiam requirebat non in summa exercitus tuenda, ... sed in singulis militibus conservandis; G VI, 34, a.
ducem: ut ... ducem .. aliquem requirerent, quem respicerent; Af 85, a.
indulgentiam: Caesaris indulgentiam in se requirunt; G VII, 63.

res, Sache, Gegenstand, Wesen, Ding, Begebenheit, Ereignis, Angelegenheit, Lage, Verhältnis, Wirklichkeit, Thatsache, Grund, Geschäft, Interesse, Vorteil, Besitztum, Habe, Vermögen: I. **absolut**: 1. **Subject**: **accidit**: f. **accido**, III. res (5 St.) S. 15, a. vgl. IV, 1. alqd; C II, 43.
affert: quae quidem res Caesari non minorem quam ipsa victoria voluptatem attulit; G I, 53. magnam haec res Caesari difficultatem ad consilium capiendum afferebat; G VII, 10. etsi (res) mediocre detrimentum iumentorum ac servorum nostris afferebat; G VIII, 10. quae res magnas difficultates exercitui Caesaris attulit; C I, 48, a. haec res Ephesiae pecuniae salutem attulit; C III, 33. Pompeianis magnam res ad receptum difficultatem afferebat; C III, 51, b. magnam .. haec res illis offensionem et contemptionem ad omnes attulit; C III, 60. quae res ... magnum .. nostris attulerat incommodum; C III, 63, b. eadem res celeritate insequentium tardata nostris salutem attulit; C III, 70. longe maximam ea res attulit dimicationem; C III, 111.
alit: quae res ... libertate vitae ... et vires alit et immani corporum magnitudine homines efficit; G IV, 1.
auget: quae res apud milites largitiones auxit; C III, 112, c.
cadit: quae res aliter adversariis cecidit; Af 52.
coepit: ipsos (hostes) res frumentaria deficere coepit; G II, 10.
cogit: si res cogat atque auxilia morentur; G VII, 78. si res coëgisset; Af 42.
colligunt: quasi non felicitas rerum gestarum exercitus benevolentiam imperatoribus et res adversae odia colligant! C II, 31, a.
complet: quae res omnium rerum copia complevit exercitum; C II, 25, b.
confirmat: quae res et hostes ad insequendum tardabat et nostros spe auxilii confirmabat; G VII, 67. quae res eorum perterritos animos confirmavit; C II, 36.
consuescit: quam rem et paucis contigisse et pro magnis hominum officiis consuesse tribui docebat; G I, 43, a. quae fere res non solum inopia praesentis, sed etiam futuri temporis timore ingravescere consuevit; C I, 52. quae (res) usui militi esse consuevit; Af 47.
contingit: f. consuescit; G I, 43, a.
deest: Massiliensibus res nulla ad virtutem defuit; C II, 6, a.
deficit: f. coepit.
deterret: quae .. eum res ab instituto consilio deterreret; G V, 4.
devocat: haec res necessario devocabat, ut (Pompeius) ad dimicandum descenderet; H 24.
dirimit: ea .. res colloquium ut diremisset; G I, 46.
efficit: quae res et latus unum castrorum ripis fluminis muniebat, et, post eum quae essent, tuta ab hostibus reddebat et, commeatus ... ut sine periculo ad eum portari posset, efficiebat; G II, 5. quae res in dies confirmatiorem eius (Caesaris) exercitum efficiebat; C III, 84. quae res secundum nostris efficiebat proelium; H 24. f. alit.
est: quod eo consilio florentissimis rebus domos suas Helvetii reliquissent, uti ..; G I, 30. pollicitus ... est sibi eam rem curae futuram; G I, 33. omnium rerum, quae ad bellum usui erant, summa erat in eo oppido facultas; G I, 38. his difficultatibus duae res erant subsidio, scientia ... militum ..., et quod ..; G II, 20. rem esse in angusto vidit; G II, 25. qui, cum ex equitum et calonum fuga, quo in loco res esset, ... cognovissent; G II, 26. una erat magno usui res praeparata a nostris; G III, 14, b. quae quidem res ad negotium conficiendum maxime fuit opportuna; G III, 15. quae res magno usui nostris fuit; G IV, 25. etsi res erat multae operae ac laboris, tamen ..; G V, 11. quantasvis ... copias Germanorum sustineri posse munitis hibernis docebant rem esse testimonio, quod ..; G V, 28. facilem esse rem, seu maneant, seu proficiscantur; G V, 31. eo tum statu res erat, ut longe principes haberentur Haedui; G VI, 12, b. videt imminere hostes atque in summo esse rem discrimine; G VI, 38. quod re integra primo incendendum Avaricum ... censuerat; G VII, 30. erat in magnis Caesaris difficultatibus res, ne ... flumine impediretur; G VII, 35. „quasi vero," inquit ille, „consilii sit res"; G VII, 38, b. occasionis esse rem, non proelii; G VII, 45, b. cum his mihi res sit, qui eruptionem probant; G VII, 77, a. utrum secundis minimisque rebus insolentiores (copiae) an adverso mediocri casu timidiores essent; G VIII, 13. ibi cum Lucterius apud suos cives quondam integris rebus multum potuisset; G VIII, 32. docent sui iudicii rem non esse; C I, 13. qui (Pompeius) omnibus rebus imparatissimis non necessarium bellum suscepisset; C I, 30, b. cum in his angustiis res esset; C I, 54. in his erat angustiis res; C I, 78. quod ad proelium egressi Curionis milites iis rebus indigebant, quae ad oppugnationem castrorum erant usui; C II, 35, b. erat res in magna difficultate; C III, 15. neque hanc rem esse impedimenti loco; C III, 17. quae res nota erat Pompeio, delata per Allobrogas perfugas; C III, 63, a. completas onerarias naves taeda et pice et stupa reliquisque rebus, quae sunt ad incendia, ... immisit; C III, 101, a. quae (res) ad bellum usui solent esse; Af 36. se res complures, quae utiles bello sint, administraturos; Af 74. quibus miseris ea res parvo praesidio fuit; Af 85, b. quae res magno erat adiumento oppidanis; H 11. quae res eorum

vitae fuit subsidio; H 40, b. syngraphae non sunt, sed res aliena est; F 4, a. ne quo progredereris proclinata || inclinata || iam re, quo || qua || integra etiam progrediendum tibi non existimasses; F 16. s. consuescit; Af 47. IV, 1. aestimatio. **in,** B, I. sum in periculo (5 St.) S. 486, b. **infectus** (6 St.) S. 496, a.

evenit: contestatus deos, ut ea res legioni feliciter eveniret; G IV, 25.

expellit: quae res omnem dubitationem adventus legionum expulit; G V, 48.

fallit: quae res Caesarem non fefellerat; Af 75.

habet: ut quae (res maritimae) celerem atque instabilem motum haberent; G IV, 23. ita parvae res magnum in utramque partem momentum habuerunt; C III, 70. quae res quid utilitatis haberet, Caesarem non fallebat; Af 56.

hortantur: secundum ea multae res eum hortabantur, quare ... putaret; G I, 33. multae res ad hoc consilium Gallos hortabantur; G III, 18.

impedit: quae res maxime impediebat; H 38.

incendit: quae res incendit dolore milites equitesque nostros, quod ..; A 29.

incitat: quae res ... stultas cogitationes incitabat barbarorum; G VIII, 10.

ingravescit: s. consuescit; C I, 52.

minuunt: ut reliquorum imperatorum res adversae auctoritatem minuunt, sic ..; G VII, 30.

moratur: ne qua res, cum redisset, moraretur; A 51.

munit: s. efficit; G II, 5.

patitur: Caesarem .. libentius .. crediturum suis promissis, quam res pateretur; A 71.

pertinet: s. **pertineo,** II. res (5 St. G VII, 43). S. 781, a.

pervenit: quod ... res ad paucitatem defensorum pervenerat; G V, 45. cum iam ille (Caesar) urbanas res virtute Cn. Pompei commodiorem in statum pervenisse intellegeret; G VII, 6.

poscit: addunt ipsi et affingunt rumoribus Galli, quod res poscere videbatur; G VII, 1.

postulat: ut rei militaris ratio, maxime ut maritimae res postularent; G IV, 23. sese ... quod rem postulare cognovisset imperaturum; C II, 40.

potest: (se) rem frumentariam, ut satis commode supportari posset, timere dicebant; G I, 39, b. ut nulla ratione ea res enuntiari aut ad Treveros perferri posset; G V, 58. si qua hominum aequitate res ad otium deduci posset; C I, 5. res diutius tegi dissimularique non potuit; C I, 19. dum pari certamine res geri potuit; C I, 51. quo spatio plures rem posse casus recipere intellegebant; C I, 78.

procedit: quem ad finem adhuc res processit; C II, 32, c.

recipit: quae res tamen fortasse aliquem reciperet casum; C III, 51, b. s. potest; C I, 78.

reddit: s. efficit; G II, 5.

requirit: magnam .. res diligentiam requirebat non in summa exercitus tuenda, sed ... in singulis militibus conservandis; G VI, 34, a.

retardat: quae res eius (Caesaris) impetum retardavit; Af 68.

solent: vino, oleo ceterisque rebus, quae ad victum parari solent, corruptis; Af 43. s. est; Af 36.

succedit: quod res nulla successerat; G VII, 26.

suffragatur: huic consilio suffragabatur etiam illa res, quod ..; C I, 61.

suppetit: se et frumentum et quaecumque res eis suppeteret ... subministraturos; Af 33.

tardat: ea res saepe tentata etsi impetus eius (Caesaris) consiliaque tardabat, tamen ..; C I, 26, a. s. confirmat; G VII, 67.

venit: de morte si res in suspicionem venit, G VI, 19. quae res eum ad maiorem contentionem venisset; H 5.

videtur: quod res posita in celeritate videbatur; G VII, 40. quae res etsi nihil ad levandas iniurias pertinere videbantur, tamen ..; C I, 9, a. s. poscit.

2. **Prädicat:** sum: erat magni periculi res tantulis copiis iniquo loco dimicare; G V, 49. vgl. 1. G V, 11.

II. **nach Verben: 1. Accusativ:** adiuvo: adiuvat rem proclinatam Convictolitavis; G VII, 42.

administro: s. **administro,** II. rem (5 St.) S. 44, a.

agito: his rebus agitatis; G VII, 2.

ago: velle se de his rebus, quae inter eos agi coeptae neque perfectae essent, agere cum eo; G I, 47. qui (L. Metellus) ... reliquas .. res, quascumque agere instituerit, impediat; C I, 33. quod ... post horam x diei res agebatur; A 10. quorum res agitur; F 3.

animadverto: s. **animadverto,** III. rem (12 St. C III, 97. ><) S. 74, b. — audio: s. **audio,** III. rem (3 St.) S. 112, a.

augeo: (Dumnorigem) his rebus et suam rem familiarem auxisse et facultates ad largiendum magnas comparasse; G I, 18, a.

coacervo: omnibus rebus eo coacervatis; Af 91, a.

cogito: s. suscipio; G I, 33. vgl. IV, 1. alqd; C I, 7, b. — cognosco: s. **cognosco,** III. rem (67 St.) S. 176, a.

colloco: vix ut iis rebus, quas constituissent, collocandis atque administrandis tempus daretur; G III, 4. sic rebus omnibus confectis et collocatis; A 33.

commemoro: quod eas res, quas legati Helvetii commemorassent, memoria teneret; G I, 14.

committo: nobis rem committe; A 15. s. **committo,** III. rem (4 St.) S. 188, b.

comparo: s. compleo. **comparo** rem (7 St.) S. 191, a.

comperio: ut levem auditionem habeant pro re comperta; G VII, 42. qua re comperta; A 10.

compleo: his rebus † completis || comparatis ||; C III, 46.

comporto: in quod (castellum) Iuba ... et frumentum et res ceteras, quae ad bellum usui solent esse, comportaverat; Af 36. quo ex cuncto regno omnem pecuniam carissimasque res comportaverat; Af 91, a.

concedo: consuesse .. deos immortales ... his secundiores interdum res ... concedere; G I, 14. qua re concessa laeti ..., ad castra pergunt; G III, 18.

confero: reliquas .. res in unum locum conferunt; G VI, 17.

conficio: s. **conficio** rem (22 St.) S. 200, a.

confirmo: s. **confirmo,** III. rem (4 St.) S. 202, a.

congero: omnibus .. rebus eorum (incolarum) congestis; Af 87, a.

consequor: qui minus facile eam rem imperio nostro consequi poterant; G II, 1. quo facto duas res consecutus est; C I, 39.

constituo: s. **constituo,** III. rem (14 St. C II, 38) S. 215, b.

corripio: omnibus suis rebus celeriter correptis; A 64.

corrumpo: rebus, quae ad victum pertinent, omnibus corruptis; Af 47. s. I, 1. solent.

deduco: s. **deduco** rem (9 St.) S. 256, b.

defero: s. **defero,** II. rem (8 St.) S. 259, a.

delibero: se ... re deliberata post diem ter-

tium ad Caesarem reversuros; G IV, 9. illi deliberata *re* respondent; C I, 10.

demonstro: re demonstrata; G V, 38. bis rebus animadversis, quas demonstravimus; C III, 89.

despero: s. **despero,** II. rem (3 St.) S. 268, a.

differo: rem in posterum diem distulerunt; C I, 65. rem totam distulit; C III, 60. nec iuste eum (Pharnacem) postulare, ut in Caesaris adventum res integra differretur; A 35.

dimitto: ita saepius rem frustra tentatam Caesar aliquando dimittendam sibi indicat; C I, 26, b.

discutio: ita rem moderando discusserunt ‖ at *reliqui tamen omnes eo* discesserunt al. ‖; G VIII, 52.

dissimulo: s. I, 1. potest; C I, 19.

distraho: subicitur .. L. Metellus, tribunus plebis ab inimicis Caesaris, qui hanc rem distraheret; C I, 33.

duco: cum longius eam rem ductum iri existimarent; G VII, 11, a. spe .. conficiendi negotii prope in noctem rem duxerant; C III, 51, b.

effero: ne res efferatur; G VII, 2.

efficio: quibus rebus effectis; C III, 80, b.

enuntio: ea res est Helvetiis per indicium enuntiata; G I, 4. quod necessario rem coactus Caesari enuntiarit; G I, 17. s. I, 1. potest; G V, 58.

excedo: plerumque in novitate fama rem excedit ‖ rei fama antecedit ‖; C III, 36, a.

expedio: s. **expedio,** B. rem (5 St.) S. 373, b.

explico: quas (legiones) ibi collocatas explicandae rei frumentariae causa superiore commentario demonstratum est; G VIII, 4. his explicitis rebus; C III, 75.

exploro: huic mandat, ut exploratis omnibus rebus ad se quam primum revertatur; G IV, 21. explorata re quaestione captivorum; G VI, 32.

expono: his rebus expositis signum dat; G VII, 45, b. rebus iis, quae ad se essent delatae, omnibus expositis; G VIII, 8.

facio: si qua res non ad nutum aut ad voluntatem eius facta sit; G I, 31, d. quas (res) ceteri facerent; G I, 32. postero die divina re facta; Af 86. vgl. IV, 1. alqd.

fero: graviter .. eam rem tulerunt; C II, 13.

fundo: picem reliquasque res, quibus ignis excitari potest, fundebant; G VII, 24.

gero: s. **gero** rem (64 St.) S. 419, f. **bene,** I. gero (12 St.) S. 125, b. **feliciter** gero (7 St.) S. 392, a.

habeo: sese habere quasdam res, quas ex communi consensu ab eo petere vellent; G I, 30. quod insequens annus ... nullas habet magnopere Galliae res gestas; G VIII, 48, c.

iacto: quod pluribus praesentibus eas res iactari nolebat; G I, 18, a.

impedio: illi impediendae rei causa ... legiones educunt; C I, 82. ne res maximae spei maximaeque utilitatis eius iracundia impedirentur; C III, 16. s. ago; C I, 33.

impero: necessariis rebus imperatis; G II, 21.

impetro: s. **impetro,** III. rem (6 St.) S. 467, b.

impono: ut praeter ipsum militem et arma nec vas nec mancipium neque ullam rem ... in naves imponi pateretur; Af 47.

importo: (magis) quam quo ullam rem ad se importari desiderent; G IV, 2.

inclino: s. I, 1. est; F 16. — infero; vgl. IV, 1. alqd; G II, 15. — moderor: s. discutio.

muto: M. Rufus, qui sententiam Calidii paucis fere mutatis rebus sequebatur; C I, 2.

nuntio: s. **nuntio,** III. rem (16 St.) S. 699, a.

obtineo: s. **obtineo** rem (3 St.) S. 704, a.

offero: qua nova re oblata; C II, 12.

omitto: ut ... omnibus omissis rebus huic bello servirent; G VII, 34. Caesar ... equo admisso omissis omnibus rebus celeriter pervenit Leptim; Af 63.

paro: s. **paro,** II. res (3 St.) S. 747, a.

perduco: s. **perduco** rem (3 St.) S. 770, b.

perfero: s. **perfero** rem (4 St.) S. 771, b.

perficio: his rebus perfectis; G VII, 74. quibus rebus paene perfectis; C I, 30, b. s. ago; G I, 47.

permitto: ea re permissa diem concilio constituerunt; G I, 30. multitudinis suffragiis res permittitur; G VII, 63.

perscribo: rem gestam in Eburonibus perscribit; G V, 47.

perspicio: hac re perspecta; G III, 24.

peto: s. habeo; G I, 30.

polliceor: scio me .. paene incredibilem rem polliceri; C III, 86.

pono: s. I. videtur.

postpono: intermissa profectione atque omnibus rebus postpositis; G V, 7.

praeparo: re frumentaria praeparata; C III, 84. s. I, 1. est; G III, 14, b.

probo: s. **probo,** III. rem (3 St.) S. 831, b.

proclino: s. adiuvo. I, 1. est; F 16.

prodo: quibus rebus neque tum respondendum Caesar existimavit neque nunc, ut memoriae prodantur, satis causae putamus; C III, 17.

produco: rem in hiemem producere; G IV, 30. producitur tum res; C I, 83.

pronuntio: hac re pro suggestu pronuntiata; G VI, 3. neque temere incognitam rem pronuntio; C III, 87.

propono: postero die contione habita rem gestam proponit; G V, 52.

provideo: s. **provideo,** III. rem (4 St.) S. 849, b.

redigo: rem ad pristinam belli rationem redegit; C I, 76.

reduco: Caesar ... huc iam reduxerat rem, ut ... equites ... auderent flumen transire; C I, 62.

refero: uti rem gestam Ursavonensibus referrent; H 22, a. Sex. Pompeio, qui Cordubae fuisset, rem gestam refert; H 32, a.

reicio: ille (Libo) ... totam rem ad Pompeium reicere; C III, 17.

relinquo: Caesar omnibus rebus relictis persequendum sibi Pompeium existimavit; C III, 102, a. Aulus Valgius ... omnibus suis rebus relictis equum conscendit et fugit; H 13, a.

reprehendo: quod ea res omnium iudicio reprehendebatur; C I, 14.

scio: neque (Caesarem) eam rem eos voluisse scire, qui ..; Af 11.

specto: non hostem auctorem, sed rem spectare; G V, 29.

subministro: s. I, 1. suppetit.

supporto: s. I, 1. potest; G I, 39, b.

suscipio: rem suscipit; G I, 9. quare sibi eam rem cogitandam et suscipiendam putaret; G I, 33. coactus assiduis tuis vocibus, Balbe, ... rem difficillimam suscepi; G VIII, pr. a.

tego: ut honesta praescriptione rem turpissimam tegerent; C III, 32, b. s. I, 1. potest; C I, 19.

teneo: huiusmodi res aut pudore aut metu tenentur; C II, 31, b. s. commemoro.

tento: s. dimitto. I, 1. tardat. — timeo: s. I, 1. potest; G I, 39, b. — trado: s. IV, 1. aestimatio. — tribuo: s. I, 1. consuescit; G I, 43, a.

2. Dativ: confido: s. V, 1.

constituo: gravissimum .. ei rei supplicium cum cruciatu constitutum est; G VI, 17. ei rei constituit diem; G VII, 64. certum .. rei tempus constituitur; C III, 19, b.
deligo: vgl. III, 2. idoneus.
desum: neque vero Pompeiani huic rei defuerunt; C III, 93, a.
diffido: s. **diffido**, II. rei (3 St.) S. 279, a.
do: s. colloco.
faveo: s. **faveo** rebus (3 St.) S. 391, b.
fero: ut, ... cui rei ferretur auxilium, vix ratio iuiri posset; G VII, 24.
inservio: s. studeo; A 12.
intersum: illi (druides) rebus divinis intersunt; G VI, 13, a.
invenio: cui uni rei tamen iuveoerat remedium; Af 72.
mitto: his rebus subsidio DC equites Nomidae ... mittuntur a Varo; C II, 25, a.
occurro: quibus rebus quam maturrime occurrendom putabat; G I, 33. quod ... alio se in hiberna consilio venisse meminerat, aliis occurisse rebus viderat; G III, 6.
peto: cui rei missis ad Caesarem legatis auxilium ab eo petebant; C III, 9, b.
praesideo: ut idem ad portas urbanis praesideat rebus et duas bellicosissimas provincias absens tot annis obtineat; C I, 85, c.
praesum: (Germani) neque druides habent, qui rebus divinis praesint; G VI, 21. qui (Fufius) rei frumentariac iussu Caesaris praeerat; G VII, 3.
praeverto: huic rei praevertendum existimavit; G VII, 33.
prospicio: rei frumentariae prospiciendum existimavit; G I, 23.
provideo: cui rei parum diligenter ab iis erat provisum; G III, 18.
relinquo: huic rei quod satis csse visum est militum reliquit; G V, 2.
reperio: cum ei rei nullum rcperiretur auxilium; G III, 15. quibus rebus nostri uu docti haec reperiebant remedia, ot ..; C III, 50.
repugno: his omnibus rebus unum repugnabat, quod Divitiaci ... egregiam fidem ... cognoverat; G I, 19.
respondeo: s. 1. prodo.
studeo: cupiditate regni adductus novis rebus studebat; G I, 9. ueque ... ad hoc tempus ei rei student; G II, 17. cum intellegeret omnes fere Gallos novis rebus studere; G III, 10. quod (Galli) ... novis plerumque rebus student; G IV, 5. omnibus modis huic rei studendum, ut pabulatione et commeatu Romani prohibeantur; G VII, 14, a. cui rei propter animi mollitiem studere omnes videret; G VII, 20, b. Hegesaretos, veteris homo potentiae, Pompeianis rebus studebat; C III, 35. accuratius .. huio rei studere atque inservire instituerunt; A 12. in Hispania nonnullae civitates rebus Cassi studebant; A 62.
timeo: quarum (causarum) illa fuit iustissima, qood ... suis quoque rebus eos (Germanos) timere voluit; G IV, 16. (Caesar) relictis munitionibus magnopere rei frumentariae timebat; C III, 74. auxilia etiam ab Scipione (Iuba) abduxit sibi suisque rebus timens; Af 25.
tribuo: his rebus et feriis Latinis comitiisque omnibus perficiendis XI dies tribuit; C III, 2. his rebus tantum temporis tribuit, quantum erat properanti necesse; C III, 78, a. s. 1, 1. consuescit; G I, 43, a.

3. **Ablativ**: abundo: ot ... illi omnibus abundarent rebus; C I, 52.
egeo: dictitabant .. se domo patriaque expulsos omnibus necessariis egere rebus; C III, 32, b.
expello: satius esse ..., quam ... ipse (Iuba) suo regno expulsus forsitan utraque re expelleretor; Af 25.
indigeo: s. I, 1. est; C II, 35, b.
intercludo: quod (Romanos) re frumentaria intercludi posse coufiderent; G I, 23. quod re frumentaria adversarios interclosisset; C I, 72.
nudo: Sullam nudata omnibus rebus tribunicia potestate tameu intercessionem liberam reliquisse; C I, 7, a.
utor: quo expeditiore re frumentaria uteretur, G VII, 11, a. Caesar ... profectus ad ... rem frumentariam expediendam, qua anguste utebatur; C III, 16. haec spectans, quod angusta re frumentaria utebatur, ... quo ..; C III, 43. haec spectans, ut ... commodiore re frumentaria uteretur; C III, 85.

4. **mit Präpositionen**: accido ex: quod victoria facilis ex difficillimis rebus acciderat; A 77.
adhortor de: de re frumentaria Boios atque Haeduos adhortari non destitit; G VII, 17, a.
adiuvo ad: quam ad rem multum humilitas adiuvat; G V, 1.
ago de: velle sese de re publica et summis utriusque rebus cum eo agere; G I, 34. de his rebus cum ageretur apud Caesarem; C III, 109 amplius de ea re agere destitit; Af 88, a. s. 1. ago; G I, 47.
audio de: uti ... quid quisque eorum de quaque re audierit aut cognoverit, quaerant; G IV, 5.
capio ex: ego .. ex ipsa re magnam capio voluptatem; F 15.
cognosco de: ut ... neque de communi re dicendum sibi et cognoscendum putaret; G I, 33. s. audio de. — ex: qua quidem ex re hominum multitudo cognosci potuit; G V, 42.
commoveo ex: qua ex re Caesar commotus; Af 46. quibus ex rebus Caesar vehementer commovebatur; Af 72.
communico de: quibuscum communicare de maximis rebus Pompeius consueverat; C III, 18.
concilio ex: quibus ex rebus sibi eam dignitatem .. conciliavit; Af 22.
confirmo de: quod de re tanta et a tam perito imperatore nihil frustra confirmari videbatur; C III, 89.
consequor ex: qoibus ex rebus largiter erat consecutus; Af 72.
consisto iu: cum illi celerem in ea re victoriam, hi salutem suam consistere viderent; C III, 111.
consulto de: postero die duces adversariorum ... de reliquis rebos consultabant; C I, 73.
consumo in: in his rebus circiter dies X consumit; G V, 11. diebus .. in ea re consumptis IX; C I, 27. totum .. in ea re diem consumunt; C I, 81.
deligo ad: ad eam rem delectos idoneos ei (Voloseuo) tradit centuriones; G VIII, 23.
dico de: habere sese, quae de re communi dicere vellent; G V, 26. s. cognosco de.
dissolvo pro: militibus aequa facta aestimatione pecuniam pro his rebus dissolvit; C I, 87.
doceo de: qui de his rebus eum (Caesarem) doceant; C I, 3.
excludo a: si ab re frumentaria Romanos excludere ... posseut; G VII, 55, b.
habeo in: intra annum .. vicesimum feminae notitiam habuisse in turpissimis habent rebus; G VI, 21. — pro: s. 1. comperio.
hortor pro: pro quibus rebus hortatur ac postulat, ot rempoblicam suscipiant; C I, 32, b.
intendo in: in ea re omnium nostrorum intentis animis; G III, 22.
interpono in: in .. eam rem se suam fidem

interponere; G V, 36. — fidem .. suam in re omni interponit; A 63, b.
indico ex: ex his omnibus iudicat rebus, quanto cum periculo ... res sint administratae; G V, 52.
laboro a: ne ab re frumentaria duris subvectionibus laboraret; G VII, 10. illi ... maxime a re frumentaria laborabant; C III, 9, b.
loquor de: velle se de maximis rebus cum Caesare loqui; C III, 15.
nascor ex: ne qua oriatur pecuniae cupiditas, qua ex re factiones ... nascuntur; G VI, 22.
occupatus in: s. **in**, B. occupatus in re (4 St) S. 483, b.
offero ad: ad utramque rem se illis offerre; G VII, 89.
opus est ad: qui (milites) ... muniendi gratia vallum petierant quaeque ad eam rem opus erant; Af 31, a.
paratus ad: ubi iam se ad eam rem paratos esse arbitrati sunt; G I, 5.
perscribo de: de reliquis rebus senatusconsulta perscribuntur; C I, 6, b.
peto de: posteaquam nonnulli principes de suis privatim rebus ab eo petere coeperunt; G V, 3.
possum in: multum cum in omnibus rebus tum in re militari potest fortuna; G VI, 30. quae (fortuna) plurimum potest cum in reliquis rebus tum praecipue in bello; C III, 68.
postulo ad: sex dies ad eam rem conficiendum spatii postulant; C I, 3. — pro: s. hortor.
praecipio de: Alieno praetori ... de omnibus rebus praecipit; Af 2.
proficiscor ad: quo celerius honestiusque ad res magis necessarias (Caesar) proficisceretur; A 71. s. I. expedio; C III, 6.
profiteor ad: se ad eam rem profitetur adiutorem; G V, 38.
provideo de: maxime eos, ... de re frumentaria ut providerent, hortatus est; C III, 34.
refero de: non oportere ante de ea re ad senatum referri, quam ..; C I, 2. de reliquis rebus ad senatum refertur; C I, 6, a. de quibus rebus Servilius consul ad senatum rettulit; C III, 21.
sum ex: qua ex re futurum, uti totius Galliae animi a se averterentur; G I, 20.
versor in: quem (Octavium) tamen diutius in rebus secundis ... virtus Vatini versari passa non est; A 43.

III. **nach Adjectiven:** 1. **Genetiv:** cupidus: ipsum esse Dumnorigem, summa audacia, ... cupidum rerum novarum, G I, 18, a. quod eum cupidum rerum novarum, cupidum imperii ... cognoverat; G V, 6.
imperitus: non se tam barbarum neque tam imperitum esse rerum, ut non sciret ..; G I, 44, c. quod non adeo sit imperitus rerum, ut ..; G V, 27, a. cuius rei fuerint ipsi imperiti; G VII, 29.
peritus: qui rei militaris peritissimus habebatur; G I, 21. cuius rei sunt longe peritissimi Aquitani; G III, 21. neque (alia de causa) submissos duces rei militaris peritos; C I, 85, b. seu quid a peritioribus rei militaris desiderari videbatur; C III, 61.
2. **Dativ:** adversarius: quibus rebus nox maxime adversaria est; C II, 31, b.
amicus: quos (Gaetulos) arbitrabantur suis rebus amicissimos; Af 35, a.
fidus: ne per summum dedecus fidissimos suis rebus Thapsitanus ... amitteret; Af 79.
idoneus: huic rei idoneus homines deligebat; G VII, 31.
3. **mit Präpositionen:** certus de: s. **certus**, A alqs, de; G II, 2. III, 9, a. IV, 5. V, 37. Af 65 (S. 155, b).

idoneus ad: quos .. ex suis quisque ad hanc rem idoneos existimabat; C III, 103.
reliquus in: Curio ... unam ut in miseris rebus spem reliquam salutis esse arbitratus; C II, 42.

IV. **nach Substantiven:** 1. **Genetiv:** alqd: animadvertit Caesar unos ex omnibus Sequanos nihil earum rerum facere; G I, 32. (Nervios) nihil pati vini reliquarumque rerum || ad luxuriam pertinentium || inferri; G II, 15. quarum rerum a nostris propter paucitatem fieri nihil poterat; G III, 4. prius, ... quam plane ab his videri aut, quid rei gereretur, cognosci posset; G III, 26. qui (legati) doceant nihil earum rerum publico factum consilio; G V, 1. quarum omnium rerum maxime admirandum videbatur, quod ..; G VI, 42. quarum rerum illo tempore nihil factum, ne cogitatum quidem; C I, 7, b. quarum rerum nihil omnino acciderat; C II, 43.
admiratio: cuius .. rei maior nostra quam reliquorum est admiratio; G VIII, pr. b. aliter audimus ea, quae rerum novitate aut admiratione nos capiunt; G VIII, pr. b.
aestimationes: per eos (arbitros) fierent aestimationes possessionum et rerum, quanti quaeque earum ante bellum fuisset, atque hae creditoribus traderentur; C III, 1.
angustiae: cum ..., quae .. postea acciderant, de angustiis ad Ilerdam rei frumentariae, accepit; C II, 17. summis .. augustiis rerum necessariarum premebantur; C III, 15. Domitius ... simulavit sese angustiis rei frumentariae adductum castra movere; C III, 38. angustiis rei frumentariae compulsum (Caesarem) discessisse existimabat; C III, 41.
apparatus: tanti erant antiquitus in oppido omnium rerum ad bellum apparatus, ut ..; C II, 2. urbs ... copiosissima omnium rerum apparatus suggerebat; A 3.
auctores: hoc ubi ... alius alii tradiderat, plures auctores eius rei videbantur; C II, 29. quus esse auctores eius rei voluisset; C III, 57.
casus: quarum rerum omnium nostris navibus casus erat extimescendus; G III, 13, b.
causa: eius rei quae causa esset, miratus ex ipsis quaesiit; G I, 32. eius rei multas afferunt causas; G VI, 22. cuius rei verisimilis causa afferebatur, quod ..; G VIII, 1.
commentarii: Caesaris nostri commentarios rerum gestarum Galliae non cohaerentibus ... eius scriptis contexui; G VIII, pr. a.
commoda: praeterea salutis causa rei familiaris commoda neglegenda; G VII, 14, a.
commutatio: quo gravius homines ex commutatione rerum doleant; G I, 14. horum adventu tanta rerum commutatio est facta, ut ..; G II, 27. adventu Caesaris facta commutatione rerum; G VI, 12, b. Labienus tanta rerum commutatione longe aliud sibi capiendum consilium ... intellegebat; G VII, 59. tam paucis diebus magna erat rerum facta commutatio; C I, 52. magna celeriter commutatio rerum; C I, 60. fortuna ... parvis momentis magnas rerum commutationes efficit; C III, 68. proinde ac si virtute vicissent, neque ulla commutatio rerum posset accidere; C III, 72.
consilium: totius .. rei consilium his rationibus explicabat, ut ..; C III, 78, a.
copia: ut ... domesticis copiis rei frumentariae uterentur; G II, 10. harum ipsis rerum copiam suppetere; G VII, 14, b. exercitus Afrani omnium rerum abundabat copia; C I, 49. cum illi omnium rerum copia abundarent; C III, 47. eius rei summa erat ex Epiro copia; C III, 47. quod .. erat eius rei minor copia; C III, 58. qua-

rnm alterius rei copiam exiguam, alterius nullam omnino facultatem habebat; A 1. ſ. I, I. complet.

cnlpa: in petenda pace eius rei culpam in multitudinem coniecerunt; G IV, 27.

dedecns: nolito .. committere, nt rei militaris dedecos admittator; C III, 64.

deformitas: cuius rei deformitate atqoe indignitate legiones ... ad eem (Marcellum) concurrerunt, ot ..; A 60.

detrimenta: ita magna etiam sollicitnde periculorum ad iactnras et detrimenta rei familiaris adiungebatur; A 49.

dies: certa .. cius rei die coustitnta; C III, 33.

difficnltas: summa difficnltate rci frumentariae affecto cxercitu; G VII, 17, a. summa .. ibl difficultate rerum omnium pressns (Gabinios) poucis mensibus morbo periit; A 43.

eventns: maiori .. parti placuit ... interim rei eventom experiri et castra defendere; G III, 3.

exemplom: cuius rei si excmplnm nen haberemus, tamen ..; G VII, 77, d.

existimotlo: cuins rei magnam partem laudis atqne existimationis ad Libonem perventnram; C I, 26, b.

exitns: quod plus se quam imperatorem de victoria atqne exito rerum sentire existimarent; G VII, 52.

exspectatio: magna .. erat exspectatio cios rei; C III, 19, b.

facnltas: cuius rei snmmam facultatem habebant; G III, 12. ne quam rei gerendae facultatem dimittat; C I, 28. harum omnium rerum facultates sine ullo pericule pons Ilerdae praebebot et leca trans flomen integra; C I, 49. cnius si rei facnltas esset; A 61. ſ. copia; A 1. — I, 1. est; G I, 38.

fama: Caesar confisus fama rerum gestarum; C III, 106.

felicitas: ſ. I, 1. colligunt.

fides: cui snmmam emninm rerum fidem habebat; G I, 19. omninm .. bis rerum postea fides derogatnr; G VI, 23.

fidncia: tantam habebot snarum rerum fidnciam; C II, 37.

gleria: superiore gloria rel militaris extincta; G V, 29.

iactnro: qua rei familiaris iactura perpetuum imperium libertatemque se conseqni videant; G VII, 64. ſ. detrimenta.

immanitos: militiae vacationem emninmqne rerum (druides) habent immnnitatem; G VI, 14.

Indicinm: si posset Vergilius ... rei mole gestae suorum indicio a pertinacia deduci; Af 86.

indignitas, infamia: ne ... iter in provinciam converteret, ... infamia atqoe indignitas rei ... impediebat; G VII, 56. ſ. deformitas.

iniqnitas: in tanta rerum iniqnitate fortonae quoque cventus varii sequcbantur; G II, 22.

initia: ita magnarum initia rerum ... facilem exitum habuerunt; C III, 22.

inepia: Helvetii emninm rerum inepia addocti legatos ... miserunt; G I, 27. si propter inopiam rei frumentariae Romani sese recipere coepissent; G III, 24. in somma omnium rerum inepia; G V, 2. nt ... his dedncto cxercitu rerum emninm inopia pereundum videretur; G VI, 43. ut nestri magna inopia necessariarum rerum conflictarentnr; C I, 52. perpcssos omniom rerum inopiam; C I, 84. Massilienses ... rei frumentariac ad summam inopiam adducti; C II, 22. qnantum usum haberet ad sublevandam emninm rerum inopiam potiri oppido pleno; C III, 80, b. neque (Laelius) ... necessuriarom rerum inopia ex portn insolaque expelli potuit; C III, 100.

lans: ne ante partam rei militaris laudem amitterent; G VI, 40. ſ. existimatio.

leons: enm de loco et tempore eins rei controversia inferretur; C I, 86.

maglster: nt est rerum omnium magister usus; C II, 8.

memoria: qna ex re fieri, nti earum rerum memoria magnam sibi auctoritatem ... sumerent. G II, 4, a.

mora: Caesar ... eios rei moram ... timebat; C I, 29. nec (Vatinius) sibi ullius rei moram necessitatemqoe iniungebat, qnin ..; A 44, b.

natnra: tanta erat operis firmitudo atque ea rerum natura, ot ..; G IV, 17, b. nam tu harum rerum natura accidere arbitraris, qnod unam terram et plures terras ... dicamus? F 7, b.

necessitas: vado .. per eqoites invento pro rei necessitate opportuno; G VII, 56. ſ. mora; A 44, b.

nemen: cuins modo rei nemen reperiri poterat, hoc satis esse ad cogendas pecunias videbatur; C III, 32, a.

netltla: Gallis ... transmarinarum rerum notitia multa ad copiam atqee usus largitur; G VI, 24.

novitas: ncme est tam fortis, quin rei novitate perturbetur; G VI, 39. rei novitate perterritis eppidanis; G VII, 58. novitate rei Curio permotns praemittit eqnites; C II, 26. ſ. admiratio.

nomerus: nbi Scipio magnum frumenti numerum, armorum, telorum ceterarumque rerum ... haboerat; Af 89.

eecasio: nennullae eins rei praetermissae occasiones Caesari videbantur; C III, 25.

eeenltatie: cnins rei nulla est occultatio; G VI, 21.

occnpationes: quod ... neqee has tantularum rerum eccupationes Britanniae anteponendas indicabat; G IV, 22.

opinio: cuius rei opinio tolli non poterit; C III, 18.

ops: nt tno consilio, gratia, dignitate, ope omninm rerum nti possim; F 14.

erdo: magis nt ... necessitas temporis, quam ut rei militaris ratie atque erdo postnlabat; G II, 22.

pars: qnarum rerum magnam partem temporis brevitas et soccessus hostiem impediebat; G II, 20.

petestas: si eios rel sit potestas facta; C I, 26, b. petestatem eius rei (se) nullam habere; C III, 16.

praemia: praemia .. rei pecunlariae magna tribnerat; C III, 59.

proventns: errare, si qui in belle omnis secondos rerum proventus exspectent; G VII, 29.

rotio: ſ. ordo. — I, I. postulat; G IV, 23.

scientia: qui ... sommam .. scientiam rei militaris babere existimabantur; G III, 23. qui (Camologenus) ... propter singularem scientiam rei militaris ad eum est honorem evocatus; G VII, 57. qui (commentarii) sont editi, ne scientia tantarnm rerum scriptoribes deesset; G VIII, pr b. Carfulenum, ... rei militaris scieotia virum praestantem; A 31.

simnlatio: qui suum timorem in rei frumentariae simulationem ... conferrent; G I, 40, c.

spes: qnod omncm rei frumentariae fluminisque Hiberi spem dimiserant; C I, 73.

studia: vita omnis ... in studiis rei militaris consistit; G VI, 21.

summo: quarum emninm rerum summa erat capitum Helvetiorum milia CCLXIII; G I, 29. quorum ad arbitrium iudicinmqne summa omnium rerum censiliorumque redeat; G VI, 11. tanta erat summae rerum cxspectatio, ut ..; C I, 21

de summa rerum deliberare incipit; C II, 30. quod de consilii sententia summam belli rerumque omnium Pompeio permiserint; C III, 16. alter omnia agere ad praescriptum, alter libere ad summam rerum consulere debet; C III, 51, b. perpaucos de summa rerum ac de salute omnium decertare; A 16.

sumptus: ad explicandos sumptus rei militaris cum pecuniam necessariam esse iudicaret; A 34, a.

tempus: tempore eius rei constituto; G VII, 2. temporibus .. rerum et spatiis locorum, custodiarum varia diligentia animadversa; C III, 61. f. locus.

testimonium: eius rei testimonium esse, quod nisi rogatos non venerit; G I, 44, b.

testis: eius rei populum Romanum esse testem; G I, 14. sibi numquam placuisse Avaricum defendi, cuius rei testes ipsos haberet; G VII, 29.

timor: cuius rei timore exterriti (Romani) diem noctemque in opere versantur; G VII, 77, c.

trepidatio: cuius rei subita trepidatio magnum terrorem attulit nostris; A 75.

tumuli: multis in civitatibus harum rerum exstructos tumulos ... conspicari licet; G VI, 17.

vis: ut ... bis defensoribus earum rerum vis minueretur; G IV, 17, b.

usus: nullo etiam nunc usu rei militaris percepto; G VI, 40. (Romanos) usu rerum necessariarum ... spoliatum iri; G VII, 66, b. ut neque numero ... neque usu rei militaris (copiae) contemnendae viderentur; C III, 110. hunc usum rei militaris habebant; C III, 110.

2. **mit Präpositionen:** adiutor ad: f. II, 4. profiteor ad.

auctoritas in: f. spiritus in.

auxilium ex: L. Caesar aliquid sibi ex ea re auxili ratus || ut aliquid ... pararet ||; Af 88, b.

cogitatio de: de bis rebus rogo vos ut cogitationem suscipiatis; F 18.

consilium de: de summis saepe rebus consilia ineunt; G IV, 5. auctore hoste de summis rebus capere consilium; G V, 28. homines ... de summis rebus consilium capere; G VI, 20.

consulta de: f. II, 4. perscribo de.

iudicium de: me una vobiscum de re iudicium facturum confido; C II, 31, b.

legati de: mittuntur de his rebus ad Caesarem legati; G VII, 89. Zamenses interim legatos de his rebus ad Caesarem Uticam mittunt; Af 92.

litterae de: qui (tabellarii) de Alexandrinis rebus litteras ad Domitium ferebant; A 38.

socius in: cum se victoriae Pompei comitem esse mallet quam socium Caesaris in rebus adversis; C III, 80, a.

spiritus in: uti ... magnam sibi auctoritatem magnosque spiritus in re militari sumerent; G II, 4, a.

usus ad: quae ad eas res erant usui ex continenti comportari iubebat; G IV, 31. quae .. ad eam rem usui sint militibus imperat; G VII, 11, b. — in: qui ... non magnum in re militari usum habebant; G I, 39, a. quod (Rebilum) magnum habere usum in re militari sciebat; C II, 34, b.

V. **Umstand:** 1. **Ablativ:** accedere: his rebus tantum fiduciae ac spiritus Pompeianis accessit, ut ..; C III, 72.

accidere: quibus rebus accidit, ut pauci milites ... incolumes pervenirent; C II, 44. quibus accidit rebus, ut ..; C III, 79, b.

adduci: his rebus adducti ..; G I, 3. III, 18. quibus rebus adductus ..; G I, 11. H 2.

amplificari: reliquis rebus eorum (Haeduorum) gratia dignitateque amplificata; G VI, 12, b.

attenuari: quibus rebus attenuati ... sub pellibus acquiescebant; Af 47.

augere: timoris .. opinionem, quibuscumque poterat rebus, augebat; G V, 57. neque nunc se ... postulare, quibus rebus opes augeantur suae; C I, 85, b. f. II, 1. augeo.

coërceri: Caesar ... coërcendum atque deterrendum, quibuscumque rebus posset, Dumnorigem statuebat; G V, 7. quibus rebus coërceri milites et in officio contineri soleant; C I, 67.

cogi: his rebus celeriter magna multitudine peditatus equitatusque coacta; G IV, 34. quibus rebus coacti Menapii legatos ... mittunt; G VI, 6. L. Plancus ... necessaria re coactus locum capit superiorem; C I, 40, b.

commoveri: quibus rebus Caesar vehementer commotus maturandum sibi existimavit; G I, 37. nihil se ea re commoveri; G I, 40, d. quibus rebus commoti legati milites ex opere deducunt; C II, 13.

comparare: tantam sibi iam his rebus in Gallia auctoritatem comparaverat, ut ..; G V, 55. f. II, 1. augeo.

compleri: f. I, 1. est; C III, 101, a.

confidere: ut invisis || improvisis, al. || atque incognitis rebus magis confidamus vehementiusque exterreamur; C II, 4.

confirmari: his rebus pace confirmata; G IV, 28. cum Romanos et secundis rebus confirmari et adversis incitari viderent; A 23.

conflictari: qua re Caesariani gravi annona sunt conflictati; Af 24.

conterreri: quibus rebus maxime hostis conterretur; H 31, a.

contineri: f. coërceri; C I, 67.

convolvi: testudo ... convoluta omnibus rebus, quibus ignis iactus et lapides defendi possent; C II, 2.

defendi: ut † auxilia || praesidia || Pompei duabus defenderentur rebus, oppido et excelsi loci natura; H 29, a. f. convolvi.

deterreri: f. coërceri; G V, 7.

effeminari: quod ea re ad laborem ferendum remollescere homines atque effeminari arbitrantur; G IV, 2.

efferri: Pharnaces rebus secundis elatus ... Pontum ... occupavit; A 41.

efficere: bis rebus fugae similem profectionem effecit; G VI, 7, b. his erat rebus effectum, ut ..; C III, 84. quibus est rebus effectum, uti ..; C III, 112, b.

excitari: f. II, 1. fundo.

expleri: bis rebus celeriter id, quod Avarici deperierat, expletur; G VII, 31.

exterreri: f. confidere.

fieri: his rebus fiebat, ut .. minus late vagarentur; G I, 2.

idoneus: Sabinus idoneo omnibus rebus loco castris sese tenebat; G III, 17.

impediri: his rebus cum iter agminis nostri impediretur; G II, 17. ita utraque re oppidorum oppugnatio impediebatur; G III, 12. his tot rebus impedita oppugnatione; G VII, 24.

impelli: his rebus impulsus (Curio) equitatum ... mittit; C II, 38.

incendi: Cassius bis rebus incensus movet castra; A 57, b.

incitari: quibus rebus et hostes terreri et suos incitari existimaverunt; C III, 92. f. confirmari; A 23.

inservire: omnibus rebus inserviendum statuit, quo celerius hostis ... prodiret in aciem; G VIII, 8.

instruere: reliquas (naves) ... omnibus rebus instructas invenit; G V, 5. sic omnibus rebus instructa classe; C I, 56. has (naves) ... omnibus rebus instruxerat; C II, 5. illae triremes om-

nes et quinqueremes aptae instructaeque umnibus rebus ad navigandum; C III, 111.

invitari: quibus omnibus rebus bostes invitati cupias traducunt; G V, 51.

inusitatus: erat novu et inusitata belli ratio cum tot castellurum numero ... tum etiam reliquis rebus; C III, 47.

iuvare: ne eos frumento neve alia re iuvarent; G I, 26. (se paratos esse) frumento ceterisque rebus iuvare; G II, 3. exercitum .. eius (Caesaris) omnibus rebus iuvant; C I, 15, a. conventus civium Romanorum ... Antonium recipit omnibusque rebus iuvit; C III, 29.

minui: quibus rebus controversias minui posse sperarent; G V, 26.

mirari: quibns rebus Scipio ... mirari et requirere; Af 35, a.

mittere: Afranianos .. multis rebus sui timoris signa misisse; C I, 71.

novus: ſ. inusitatus.

obsideri: omnibus rebus obsessi ... colloquium petunt; C I, 84.

obstrui: obstructis omnibus *rebus* castrorum portis; C III, 54.

urnare: qnam (civitatem Caesar) ipse semper aluisset omuibusque rebus oruasset; G VII, 33.

parare: se .. ad confligendum omnibus rebus paraverunt; A 13. neque nostri aut scalis aut cratibns aut reliquis rebus parati venerant ad oppugnandum; A 18.

perfici: quibus rebus perfectum est, ut ..; C III, 77.

permoveri: quibus omnibus rebus permoti equites Treveri; G II, 24. his rebus atque auditiunibus permoti; G IV, 5. maxime .. bae re permovebantur, quod ..; G V, 28. his rebus permutus Quintus Titurius; G V, 36. centurio .. insueta re permotus; G VIII, 23. quibus rebus permotus Caesar; C III, 25. quibus illi (equites) rebus permoti; C III, 59.

perseverare: omnibus rebus in eo perseverandum putabat; C I, 26, b.

perspici: etsi multis iam rebus perfidiam Hueduorum perspectam babebat; G VII, 54.

perterreri: qui omnibus rebus subito perterriti; G IV, 14. quibus rebus nostri perterriti; G IV, 24. bostes re nova perterriti; G VII, 28. quibns rebus perterritis animis adversariorum; C I, 61. Afranius ... nova re perterritus; C I, 65. quibus rebus perterritos civis Romanos ... polliceri coëgit; C II, 18, a. qulbus rebus perterritns Varro; C II, 20, b.

perturbari: qnibus rebus perturbatis nostris novitate pugnae; G IV, 34. illi repentina re perturbati; G V, 28. inopinantes nustri re nova perturbantur; G VI, 37. re nova perturbatus (Pompeius); C III, 11. quibus omnibus rebns perturbati milites nostri cohortium trium; A 20, b. re duplici perturbatus Caesar eiusque exercitus; Af 50.

premi: re frumentaria non premi; G V, 28. cum umnibus rebns nostri premerentur; C III, 63, b.

probare: hunc cum reliquis rebns locum probarat, tum qnod ..; G VI, 32.

profici: illi ... ubi ... nihil his rebus profici posse intellexerunt; G III, 21.

relanguescere, remitti: quod iis rebus relangnescere animos [eorum] et remitti virtutem existimarent; G II, 15.

remollescere: ſ. effeminari.

repleri: repleto bis rebus exercitu; G VII, 56.

requirere: ſ. mirari.

revocari: etsi (Caesar) multis necessariisque rebns in Italiam revocabatur; C II, 18, b.

significari: hac re significari magnum numerum civitatium suam vim sustinere non posse; G IV, 3.

sollicitari: sollicitabatur (Caesar) .. bis rebus; Af 72.

sublevare: quod ... nulla re ex provincia ... sublevari poterat; G VII, 65. qui (Cadurci) .. re frumentaria sublevare eos cupiebant; G VIII, 34. unde aquari reliquisque rebns sublevari eius (Scipiunis) exercitus consuerat; Af 41.

suppetere: quibus rebus nnmquam tanta suppeteret ... victoriae fiducia, ut ..; Af 31, b.

terere: quibns cotidie melius † subterere || quibus rebns ... se terere, al. || tempus ... videbant; C III, 49.

terreri: neve bis rebus (milites) terrerentur; C III, 73, a. ſ. incitari.

tolli: quibus rebus omnibus sublatus (Curio); C II, 37.

2. **Präpositionen:** a: nuvissimum .. (commentarium) imperfectum ab rebus gestis Alexandriae confeci usque ad exitum ..; G VIII, pr. a.

ad: baec loca sunt montuosa et natura edita ad rem militarem; H 7.

causa: dum paucos dies ad Vesontionem rei frumentariae commeatusque causa moratur; G I, 39, b. hos exspectari equites atque eius rei causa moram interpoui arbitrabatur; G IV, 9. omnibus rebus iis coufectis, qnarum rerum causa traducere exercitum cunstituerat; G IV, 19. ita .. eius rei causa antiquitus institutum videtur, ne ..; G VI, 11. quae (milia decem peditum) in praesidiis rei frumentariae causa disponeret; G VII, 34. Quintum Tullium Ciceronem et Publium Sulpicium Cabilloni et Matiscone in Haeduis ad Ararim rei frumentariae causa collocat; G VII, 90. reliquo sermone confecto, cuius rei causa venerat; C I, 8. ipse (Caesar) unum diem ibi rei frumentariae causa moratus; C I, 16. eius .. rei causa omni ora maritima classem dispusuerat; C III, 5. in Epirum rei frumentariae causa Q. Tillinm ... misit; C III, 42. quod Domitius ... rei frumentariae causa ab eo (Scipione) discesserat; C III, 79, a. (T. Ampinm) eius .. rei causa senatores umnes ex provincia evocasse; C III, 105. cuius rei causa missi essent; C III, 109.

ex: ex qua re subito in terrorem converso equitatu Numidarum; Af 40. ſ. IV, 1. memoria.

in: qua in re Caesar ... etiam privatas iniurias ultus est; G I, 12. cum pro se quisque ... etiam in extremis suis rebus operam navare cuperet; G II, 25. qua in re admodum fuit militum virtus laudanda; G V, 8. Cotta ... nulla in re communi saluti deerat; G V, 33. cum in reliquis fere rebus ... Graecis litteris utantur; G VI, 14. qua in re summa felicitas ... Fabium consequitur; G VIII, 31. ut tribunos plebis in ea re ex civitate expulsos in suam dignitatem restitueret; C I, 22. qua in re omnium suorum vitae consulendum putarint; C I, 85, a. quibus in rebus prolationem diei donationem esse dicebant; C III, 32, b. qui .. intra praesidia Pompei fuissent neque operam in re militari praestitissent; C III, 83. quippe qui † in illorum || illa re || sibi confideret; Af 19, a. quibus in rebus nonnullae civitates sua sponte auxilia mittebant; H 1. ut tuis consiliis atque opibus ... in omnibus rebus utar; F 15.

ob: ob eas res ignominiae causa ab exercitu meo te removeo; Af 54, a. ſ. **ob** rem (7 Gt.) S. 700, a.

pro: ut ... consilium .. pro tempore et pro re caperet; G V, 8. vgl. II, 4. hortor pro.

propter: qui ... licentiam sibi assumpsissent ... impunitatis propter maximas res gestas spe; Af 85, b.

sine: sine certa re Ambiorigem ad eiusmodi consilium descendisse; G V, 29.

resarcio, wieder ersetzen: ut ... non modo id (detrimentum) brevi tempore resarciri, sed etiam maioribus augeri copiis posset; G VI, 1.

rescindo, einreißen, abbrechen: loricam: falcibus vallum ac loricam rescindunt; G VII, 86.
partem: partem ultimam pontis ... in longitudinem pedum ducentorum rescindit; G VI, 29.
pontem: s. **pons,** II, 1. rescindo (5 St.) S. 791, a. — vallum: s. loricam.

rescisco, erfahren: alqd: quod ubi Caesar resciit; G I, 28. id cum Pompeius ex perfugis rescisset; H 6.

rescribo, antworten, umschreiben, eintragen: I. acc. c. inf.: Pompeius .. rescripserat: sese rem in summum periculum deducturum non esse; C I, 19.
II. legionem: (Caesarem) pollicitum se in cohortis praetoriae loco decimam legionem habiturum ad equum rescribere; G I, 42.

reservo, aufbewahren, aufsparen, erhalten: alqm: utrum igni statim necaretur, an in aliud tempus reservaretur; G I, 53. reservatis Haeduis atque Arvernis; G VII, 89. fortasse non se liberari, sed in aliud tempus reservari arbitrati; C III, 60. quae (fortuna) plerumque eos, quos plurimis beneficiis ornavit, ad duriorem casum reservat; A 25, b. se .. paratos esse sibi ... oppidum seque ei reservare; Af 92.
alqd: illorum esse praedam atque illis reservari, quaecumque Romani reliquissent; G V, 34.
commeatus: reliquas merces commeatusque ad obsidionem urbis ... reservant; C I, 36.
consilium: hoc reservato ad extremum consilio; G III, 3.
legiones: timere Caesarem, ... ne ad eius periculum reservare et retinere eas (legiones) ad urbem Pompeius videretur; C I, 2.
merces: s. commeatus.
oppidum: s. alqm; Af 92.

resideo, zurückbleiben, vorhanden sein: quorum in consilio omnium vestrum consensu pristinae residere virtutis memoria videtur; G VII, 77, a.

resido, sich beruhigen: quorum (Allobrogum) mentes nondum ab superiore bello resedisse sperabat; G VII, 64.

residuus, übrig: navis una ... ab residua classe cum erravisset; Af 44.

resina, Harz: ipse (Scapula) de tempore coenare, *res*inam et nardum identidem sibi infundit; H 33.

resisto, stehen bleiben, zurückbleiben, sich widersetzen, Widerstand leisten: I. **unpersönlich**: 1. **substantivisch**: a. cogito de: praeoccupatus animus Attianorum militum timore ... nihil de resistendo cogitabat; C II, 34, b.
desum ad: ne universa Gallia non sibi vires defuisse ad resistendum Romanis, sed constantiam putaret; G VIII, 39.
b. infirmus ad: cum (cives) essent infirmi ad resistendum; C III, 9, a.
c. confici: modo procedendo modo resistendo tardius itinere confecto; Af 70.
2. **verbal**: ne ... minus facile resisti posset; G I, 37. quod Germanorum consuetudo haec sit a maioribus tradita, quicumque bellum inferant, resistere neque deprecari; G IV, 7. neque ulla multitudine in unum locum coacta resisti posse Romanis; G VIII, 1. omnibus his resistitur; C I, 4. ut, si ancipiti proelio dimicaretur, posset resisti; C III, 63, a. equitatus hostium multitudini uti resisti posset; Af 60. incitatis militum animis resisti nullo modo posse; Af 83.
II. **persönlich**: alqs: audacius resistere ac fortius pugnare coeperunt; G II, 26. quibus (Sontiatibus) fortiter resistentibus; G III, 21. rursus resistentibus (nostris) ... ad pedes desiluerunt; G IV, 12. ipse equo vulnerato deiectus, quoad potuit, fortissime restitit; G IV, 12. qui celeriter arma capere potuerunt, paulisper nostris restiterunt; G IV, 14. ille .. revocatus resistere ... coepit; G V, 7. cum a Cotta primisque ordinibus acriter resisteretur; G V, 30. tamen tot incommodis conflictati ... resistebant; G V, 35. eadem ratione, qua pridie, ab nostris resistitur; G V, 40. uti omnino pugnandi causa resisteret nemo; G V, 51. celeriter factum est, ut alii eruptionibus resisterent, alii ..; G VII, 24. postero die cum duabus legionibus in occulto restitit; G VII, 35. ab sinistro (cornu), ... cum primi ordines hostium ... concidissent, tamen acerrime reliqui resistebant; G VII, 62, a. paucis .. resistentibus interfectis; G VIII, 13. Caesar neque resistentes aggrediundos tanto collis ascensu iudicabat, neque ..; G VIII, 14, a. qui (equites) paulo ante cum resistentibus fortissime conflixerant; G VIII, 29. Drappes castris praesidio cum parte copiarum restitit; G VIII, 35. non dubitant nostri resistere; G VIII, 48, b. an (Pompeius) inopia navium ibi restitisset; C I, 25, a. alii ut venientibus resistant; C I, 55. hac de causa constituerat signa inferentibus resistere; C I, 82. an, qui incolumes resistere non potuerunt, perditi resistant? C II, 32, b. ubi ille (Varus) saepius appellatus aspexit ac restitit; C II, 35, a. Iubam revocatum finitimo bello ... restitisse in regno; C II, 38. cum Varus suam fidem ab eo (Iuba) laedi quereretur neque resistere auderet; C II, 44. qui .. hos sequebatur ... restiterunt; C III, 38. cum omnibus rebus nostri premerentur atque aegre resisterent; C III, 63, b. pugnantibus etiam tum ac resistentibus in acie Pompeianis; C III, 93, b. Octavium ibi restitisse; A 45. (Marcellus) resistere incitatis militibus non poterat; A 61. Galli Germanique, qui restiterant, ... circumventi; Af 40. quemadmodum obversi adversariis et in quantulo spatio resisterent; Af 71. dubitante Caesare atque eorum studio cupiditatique resistente; Af 82.
acies: prima et secunda acies (signa intulit), ut victis ... resisteret; G I, 25.
centuriones: cum centuriones pectore adverso resisterent ... nec quicquam proficerent; Af 82.
civitas: quod (civitas) repentinae Gallorum coniurationi resistere non potuerit; G V, 27, a. cum videret nullam iam esse civitatem, quae bellum pararet, quo sibi resisteret; G VIII, 24.
consul: cum resisteret Servilius consul reliquique magistratus; C III, 21.
equitatus: Caesar legiones equitatumque revocari atque in itinere resistere iubet; G V, 11.
hostes: rursus resistentes hostes redintegrato proelio in fugam coniecerunt; G II, 23.
legio: cum diversis legionibus aliae alia in parte hostibus resisterent; G II, 22. legio Pompeiana ... ab decumana porta resistere conabatur; C III, 69. s. equitatus.
magistratus: s. consul.

mens: mollis ac minime resistens ad calamitates perferendas mens eorum (Gallorum) est; G III, 19.

milites: alii (milites) alio loco resistebant; C II, 39.

oppidani: cum pertinaciter resisterent oppidani; G VIII, 43.

ordines: ſ. alqs; G V, 30.

pars: pars (militum) resistens et dubitans, quid esset capiendum consilii, ... interfecta est; A 20, b.

pedites: pedites interim resistebant; Af 14.

senatus: resistente senatu; G VIII, 22.

respicio, zurückblicken, ſich umſehen, berückſichtigen, bedacht ſein, beobachten: 1. alqs: ut ... non modo ... de vallo decederet nemo, sed paene ne respiceret quidem quisquam; G V, 43.

calones: cum (calones) respexissent et hostes in nostris castris versari vidissent; G II, 24.

hostes: ut ... (hostes) perterriti respicere post terga cogerentur; Af 80.

summa: ad hunc (M. Bibulum) summa imperii respiciebat; C III, 5.

II. alqm: sin Caesarem respiciant atque eius gratiam sequantur; C I, 1. simul respiciens Caesarem, „faciam“, inquit, „hodie imperator, ut ..“; C III, 91.

alqd: quod illi turbulentissimi ... tribuni plebis VIII denique mense ‖ toto denique emenso spatio ‖ suarum actionum respicere ac timere consuerant; C I, 5.

ducem: ut ... ducem .. aliquem requirerent, quem respicerent; Af 85, a.

Galliam: in consilio capiendo omnem Galliam respiciamus; G VII, 77, b. respicite finitimam Galliam, quae ... premitur servitute; G VII, 77, d.

oppidanos: si coactus esset et Romanum externum sustinere hostem et respicere ac timere oppidanos; G VIII, 27.

sacramentum: relinquitur nova religio, ut ... respiciatis illud (sacramentum), quod ... sublatum est; C II, 32, c.

signa: proxima .. respiciens (Curio) signa, „videtisne,“ inquit, „milites ..?“ C II, 39.

respondeo, antworten, erwidern: 1, I. unperſönlich: quibus rebus neque tum respondendum Caesar existimavit; C III, 17.

2. alqs: quibus (legatis) pacem atque amicitiam petentibus liberaliter respondit; G IV, 18. illi deliberata *re* respondent; C I, 10.

amici: his ... palam liberaliter (amici regis) responderunt; C III, 104.

II, 1. ut: * unus ex nostris respondit, ut sileat verbum facere; H 3, b. unum respondisse, ut potius ad dimicandum descenderent, quam ..; H 18, b.

2. accus. c. infin.: legatis respondit diem se ad deliberandum sumpturum; G I, 7. his Caesar ita respondit: eo sibi minus dubitationis dari, quod ..; G I, 14. Divico respondit: ita Helvetios a maioribus suis institutos esse, uti ..; G I, 14. idem Divitiacus Haeduus respondit: hoc esse miseriorem ..; G I, 32. ei legationi Ariovistus respondit: ... sese ... venturum fuisse; G I, 34. ad haec Ariovistus respondit: ius esse belli ..; G I, 36. ad haec Caesar respondit: se ... conservaturum; G II, 32. responderunt: populi Romani imperium Rhenum finire; G IV, 16. ille appellatus respondit: si velit secum colloqui, licere; G V, 36. Cicero ad haec unum modo respondit: non esse consuetudinem populi Romani ..; G V, 41. tali modo accusatus ad haec respondit: quod castra movisset, factum inopia pabuli; G VII, 20, a. ad ea Caesar respondit: nulli omnium has partis ... miserationis minus convenisse; C I, 85, a. respondent Saburram (castris praeesse); C II, 39. responsum est ab altera parte Aulum Varonem profiteri se ... venturum; C III, 19, a. nec sibi quicquam fore antiquius quam ... regna sociorum reciperare legatis respondebat; A 36. Caesar respondit se fore aequissimum Pharnaci; A 70. quibus respondit Caesar: se condiciones dare ... consuevisse; H 13, b. quibus respondit: se Caesarem esse; H 19.

III. alqd: nihil Sequani respondere, sed in eadem tristitia taciti permanere; G I, 32. Ariovistus ad postulata Caesaris pauca respondit; G I, 44, a. ad haec quae visum est Caesar respondit; G IV, 8. quae visa sunt, respondi; F 19. ſ. II, 2. G V, 41.

ficta: cum ... plerique ad voluntatem eorum ficta respondeant; G IV, 5.

responsum, Antwort, Beſcheid: I. accipio: quorum responsis ultro citroque acceptis et redditis; H 22, a.

do: ſ. **do,** II. responsum (6 St. G V. 58) S. 293, a.

exspecto: exspectabat .. suis lenissimis postulatis responsa; C I, 5.

fero: eadem ferunt (Carnutes) responsa; G VI, 4.

gero: qui cum certum comperissent legatorum responsa ita esse gesta; H 22, b.

peto: quasi responsum peteret; A 52.

reddo: ſ. accipio. — refero: ſ. **refero,** III. responsum (4 St.) S. 933, b.

II. alqd: postquam sibi nihil omnino oppidanos responsi reddere animadvertit; Af 91, b.

III. deterreri: partim (vigiles) illo responso deterrebantur; H 3, b.

respublica, Gemeinweſen, Staat, Staatsverwaltung, Staatsgewalt, Krieg für den Staat: I. **Subject:** capit: dent operam consules, ... ne quid respublica detrimenti capiat; C I, 5. darent operam magistratus, ne quid respublica detrimenti caperet; C I, 7, b.

caret: quod ... tua .. opera militibus tempore necessario respublica caret; Af 54, a.

est: ubi senatus populusque Romanus, ubi respublica esset; A 68.

pervenit: quorum artificiis effectum est, ut respublica in hunc statum perveniret; F 18.

II. **nach Verben:** 1. administro: ſ. **administro,** II. remp. (4 St.) S. 44, a.

defendo: si ... rempublicam cum optimo quoque defendetis; Af 44.

gero: cuius imperatoris ductu IX annis rempublicam felicissime gesserint; C I, 7, b.

opprimo: cum ... animadvertisset rempublicam ab perditis sceleratisque civibus oppressam; Af 22.

permitto: libera comitia atque omnis respublica senatui populoque Romano permittatur; C I, 9, b.

privo: neque (se) rempublicam alterutro exercitu privare voluisse; C III, 90.

suscipio: postulat, ut rempublicam suscipiant atque una secum administrent; C I, 32, b.

2. intersum: docet, quanto opere rei publicae communisque salutis intersit manus hostium distineri; G II, 5. interesse reipublicae et communis salutis se cum Pompeio colloqui; C I, 24. ſ. 3. placeo.

3. desum: L. Lentulus consul senatui reique publicae se non defuturum pollicetur; C I, 1. Pompeio esse in animo reipublicae non deesse, si senatus sequatur; C I, 1.

dimitto: Caesarem ... debere et studium et

iracundiam suam reipublicae dimittere neque adeo graviter irasci inimicis, ut, cum illis nocere se speret, reipublicae noceat; C I, 8.

efflagito: tu ... nonne ... proficisceris ... auxilium tibi reique publicae ... efflagitatum? Af 22.

noceo: prospiciendum, ne quid sibi ac reipublicae nocere posset; G V, 7. ſ. dimitto.

parco: proinde sibi ac reipublicae parcerent; C III, 10, b.

placeo: interea ||id interesse|| et reipublicae et ipsis placere oportere, si ..; C III, 10, b.

praesto: „ego certe meum reipublicae atque imperatori officium praestitero;“ G IV, 25.

tribuo: quod cum Pompeius et reipublicae et amicitiae tribuisset; G VI, 1.

4. **accipio de**: si quis quid de republica a finitimis rumore aut fama acceperit; G VI, 20.

ago de: velle sese de re publica et summis utriusque rebus cum eo agere; G I, 34.

facio adversus: si non faciat, eum (Caesarem) adversus rempublicam facturum videri; C I, 2.

ingredior in: Ille ... neque tantis clientelis nominisque claritate praeditus in rempublicam est ingressus; Af 22.

instigo contra: quod in Italia milites populi Romani contra rempublicam instigasti; Af 54, a.

loquor de: de republica nisi per concilium loqui non conceditur; G VI, 20.

mereor de: nullam calamitatem socios optime de republica meritos accipere; G VIII, 6. C. Caesarem imperatorem, bene de republica meritum, ... oppido ... prohiberi; C I, 18. ut erat (Scaeva centurio) de se meritus et de republica; C III, 53. cum bene meritus uterque eorum de republica esset; A 66.

polleo in: qui (potentes) in republica iudiciisque tum plurimum pollebant; C I, 4.

refero de: referunt consules de republica [in civitate]; C I, 1.

removeo ab: senatus .. Coelium ab republica removendum censuit; C III, 21.

III. **nach Adjectiven**: **inutilis**: quod .. mihi reique publicae inutilis fuisti; Af 54, a.

turpis: quod in tanto imperio populi Romani turpissimum sibi et reipublicae esse arbitrabatur; G I, 33.

IV. **nach Substantiven**: 1. **commodum**: quod commodo reipublicae facere posset; G I, 35. si reipublicae commodo facere posset; G V, 46. si reipublicae commodo facere possint; G VI, 33. semper se reipublicae commoda privatis necessitudinibus habuisse potiora; C I, 8.

dignitas: sibi semper primam reipublicae fuisse dignitatem vitaque potiorem; C I, 9, a.

iniuria: uti et reipublicae iniuriam et suum dolorem eius ... precibus condonet; G I, 20.

occupationes: si id facere occupationibus reipublicae prohiberetur; G IV, 16.

pars: neque ullam partem reipublicae satis commode geri; A 65, a.

2. **officium in**: quorum (Iadertinorum) semper in rempublicam singulare constiterat officium; A 42, a.

oratio adversus: qui (privati) verba atque orationem adversus rempublicam habuissent; C II, 18, b.

V. **Umstand**: **causa**: quoniam ipse ad urbem cum imperio reipublicae causa remaneret; G VI, 1. ne ea, quae reipublicae causa egerit, in suam contumeliam vertat; C I, 8. (se) hanc iacturam honoris sui reipublicae causa aequo animo tulisse; C I, 9, a. ad omnia se descendere paratum atque omnia pati reipublicae causa; C I, 9, b.

in: novum in republica introductum exemplum queritur, ut tribunicia intercessio armis notaretur; C I, 7. a.

respuo,

zurückweisen: non respuit condicionem Caesar; G I, 42.

restagno,

unter Wasser stehen: late .. is locus restagnat; C II, 24.

restinguo,

auslöschen, löschen: I. **concurro ad**: ut ... omnis .. ex castris multitudo ad restinguendum concurreret; G VII, 24.

II. **aggerem**: restincto aggere; G VII, 25.

incendium: ut ab incendio restinguendo dimicationis periculo deterreant Romanos; G VIII, 42.

opera: nostri ... celeriter opera flamma comprehensa partim restinguunt, partim interscindunt; G VIII, 43.

restituo,

wiederherstellen, zurückgeben, wieder einsetzen: **alqm**: quod .. Divitiacus frater in antiquum locum gratiae atque honoris sit restitutus; G I, 18, b. nonnullos ambitus Pompeia lege damnatos ... in integrum restituit; C III, 1. statuerat .. prius hos iudicio populi debere restitui, quam suo beneficio videri receptos; C III, 1.

alqd: qui amissa restituisse videatur; C I, 7, b. ut, quod quisque eorum in bello amiserit, ... iis, qui amiserant, restituatur; C I, 87. proinde ac suis satisfacere et fraudata restituere vellent; C III, 60. cetera .. restitueret sociis civibusque Romanis; A 70.

aciem: centuriones ex legione V flumen transgressi duo restituerunt aciem; H 23, a.

aquilam: hanc (aquilam) ... nunc moriens eadem fide Caesari restituo; C III, 64.

bona: bona restituit iis, quos liberius locutos hanc poenam tulisse cognoverat; C II, 21.

centuriones: centuriones in priores ordines, equites Romanos in tribunicium restituit honorem; C I, 77.

cives: quoniam (cives Romanos) in integrum restituere non posset; A 70.

clientelas: veteribus clientelis restitutis, novis per Caesarem comparatis; G VI, 12, b.

equites: ſ. centuriones.

familiarem, al.: quod hominem honestissimum ..., suum familiarem et hospitem, ereptum e manibus hostium sibi restitutum videbat; G I, 53.

intercessionem: [quae (tribunicia intercessio) superioribus annis armis esset restituta]; C I, 7, a.

locum: huic Caesar ... maiorum locum restituerat; G V, 25.

naves: sese et eas (naves), quae essent amissae, restituturum et numerum adaucturum; A 12.

nomen: mihi meum nomen restituite; C II, 32, d.

oppida: ipsos oppida vicosque, quos incenderant, restituere iussit; G I, 28.

proelium: ita proelium restitutum est; G I, 53. restituto proelio; G VII, 87.

provinciam: dum per eos (milites) Caesari provincia restitueretur; A 57, b.

tribunos: ut tribunos plebis in ea re ex civitate expulsos in suam dignitatem restitueret; C I, 22.

vestitum: regium vestitum ei (Deiotaro) restituit; A 68.

vicos: ſ. oppida.

virilitatem, vitam: (se) neque interfectis amissam vitam neque exsectis virilitatem restituere posse; A 70.

resto,

zurückbleiben, Widerstand leisten: **alqs**:

Galli Germanique ... fortiter .. restantes concidunter universi; Af 40. cum ... eius sermonem nuntius ... referret: sed restare, ut reliqua, quae vellet, perageret; Af 57.

retardo, aufhalten, hemmen: alqm: quo facto perterrito Labieno ac retardato; Af 66.

impetum: quae res eius (Caesaris) impetum retardavit; Af 68.

retineo, zurückhalten, festhalten, behaupten, behalten: alqm: celeriter concilium dimittit, Liscum retinet; G I, 18, a. quod ... Germani retineri non poterant, quin in nostros tela conicerent; G I, 47. ab his fit initium retinendi Silii atque Velanii; G III, 8. horum auctoritate finitimi adducti ... eadem de causa Trebium Terrasidiumque retinent; G III, 8. quos sibi Caesar oblatos gavisus illos retineri iussit; G IV, 13. Caesar iis, quos in castris retinuerat, discedendi potestatem fecit; G IV, 15. retineri urbano motu Caesarem; G VII, 1. eos retinendos non constituit; G VII, 54. (Pompeius) biduum tempestate retentus; C III, 102, b. hi cum diu retinerentur atque aquae inopia premerentur; A 9. quibus (cupiis) ... Mithridaten .. sine dubio retineri posse credebat; A 27. satis habebat interclusum (Mithridaten) a Caesare a se retineri; A 27. retine, obsecro te, Cicero, illos; F 26.

alqd: si illud tenerent, se quoque id retenturum; C III, 17.

amicos: qua celeritate et fideles amicos retinebat et dubitantes terrore ad condiciones pacis adducebat; G VIII, 3.

arma: cum iis, quae retinuerant et celaverant, armis; G II, 33.

cohortes: cohortes duas ... tuendi oppidi causa apud se retinuit; C II, 19. legionem V in castra remittit cohortibus xxx retentis; A 55.

concordiam: ita neque in otio concordiam neque in bello virtutem ullo tempore retinere potuistis; H 42, b.

Cordubam: Marcellum Cordubam, ut eam in potestate retineret, ... mittit; A 57, b.

equites: (incitabant) iniuriae retentorum equitum Romanorum; G III, 10.

incolomitatem: ut incolomitatem retinere posset; Af 90.

iumenta: quartum iam diem sine pabulo retentis iumentis; C I, 84.

ius: neque etiam extremi iuris intercessione retinendi ... facultas tribuitur; C I, 5.

legatos: legatos ... retentos ab se et in vincula coniectos; G III, 9, a.

legiones: legiones duas ab se remissas ... in Italia retentas esse; G VIII, 55. f. **legio,** II, 1. retineo (3 St.) S. 560, b.

loco: omnia loca ... torribus et munitionibus retinentur; H 8.

memoriam: f. **memoria,** II, 1. retineo (3 St.) S. 602, b.

milites: reliquarum legionum milites ... ab tribunis militum legatisque ... retinebantur; G VII, 47, a. quod (milites) ... neque ab tribunis militum legatisque retineri potuissent; G VII, 52. aegre .. tunc (milites) sunt retenti, quin oppidum irrumperent; C II, 13. aegre retentis Domitianis militibus; C III, 37, a. levius .. casura pila sperabat in loco retentis militibus, quam si ... occucurrissent; C III, 92. quod triennio in Africa suos milites consuetudine retentos || retentos consuetudine || fideles sibi iam effecisset; Af 19, b.

novem: iniecta manu ferrea et retenta utraque nave diversi pugnabant; C I, 58.

oppidum: paene in eo, si id oppidum retinuissent, summam victoriae constare; G VII, 21.

ornamenta: idem .. (Saliensis) pecuniam et ornamenta triomphi Caesaris retinenda ... curarat; Af 28.

partem: circiter parte tertia (armorum) ... celata atque in oppido retenta; G II, 32.

pecuniam: f. ornamenta.

provinciam: quae provincia (Illyricum) superioribus mensibus retenta ... cum laude erat; A 42, a.

virtutem: hortatur, ut pristinam virtutem retineat; G V, 48. f. concordiam.

retorqueo, zurückwenden: ubi paulatim retorqueri agmen ad dextram conspexerunt; C I, 69.

retraho, zurückbringen, zurückholen: alqm: Caesar ... magnam partem equitatus ad eum (Domnorigem) insequendum mittit retrahique imperat; G V, 7. doluisse se, quod ... erepto .. semenstri imperio in urbem retraheretur; C I, 9, a.

adversarios: quo eos (adversarios), quomodo ab Ulia retraxerat, in aequum dedoceret; H 6.

mulos: † qua die facultatem et angustias carra complura || locorum complures || mulos onustos || multos lanistas, al. || retraxit; H 6.

retro, zurück: neque retro regrediendi neque ultra procedendi oblata facultate; Af 50.

revello, wegreißen, herausreißen: scuta: reperti sunt ... milites, qui ... scuta manibus revellerent et desuper vulnerarent; G I, 52.

stipites: stipites ... ab infimo revincti, ne revelli possent; G VII, 73, a.

revertor, zurückkehren: I. unpersönlich: ut facinore admisso ad sanitatem reverti pudeat; G VII, 42. Lentulus, ut in oppidum reverti liceat, petit; C I, 22. ex propositis consiliis duobus explicitius videbatur Ilerdam reverti; C I, 78.

II. alqs: si quid vellent, ad Id. April. reverterentur; G I, 7. tridui viam progressi rursus reverterunt; G IV, 4. discedens post diem septimum sese reversurum confirmat; G VI, 33. Labienum Treboniumque hortatur, ... ad eum diem revertantur; G VI, 33. reversus ille (Caesar) ... iudicavit; G VI, 42. legatis .. nostris renuntiant se Biturigum perfidiam veritos revertisse; G VII, 5. hoc negotio confecto Labienus revertitur Agedicum; G VII, 62, b. (Romanus) maioribus .. coactis copiis reversuros; G VII, 66, a. plerumque magna praeda potiti nostri revertuntur; G VIII, 5. Antonius cum cohortibus et Attio eadem die, quo profectus erat, revertitur; C I, 18. eodem fere tempore missi a Pompeio revertuntur; C I, 18. neque ii, qui pabulatum longius progressi erant, interclusi fluminibus reverti ... poterant; C I, 48, a. erat unum iter, Ilerdam si reverti vellent; C I, 73. ipse (Caesar) Oricum revertitur; C III, 16. f. **ad,** I. revertor (II St.) S. 32, b. — **domus,** III, 2. revertor (4 St.) S. 296, a. — **in,** A, I. revertor (II St.) S. 477, b.

equitatus: dum hostium ... equitatus .. reverteretur; G IV, 13. celeriter equitatus ad cotidianum itineris officium revertitur; C I, 80.

equites: ut ... equites eorum ... reverterentur; G IV, 11. equites Haedui ad Caesarem omnes revertuntur; G V, 7. ad Curionem equites revertuntur; C II, 38.

imperatores: ut (imperatores) ... sine ignominia domum revertantur; C I, 85, c.

legati: ubi legati ad eum reverterunt; G I, 8 ad eum legati revertuntur; G IV, 11.

legationes: quas legationes Caesar ... inita proxima aestate ad se reverti iussit; G II, 35.
legiones: (legiones) in castra reverti iussit; C III, 98.
milites: milites ... dumum revertuntur; C I, 12.
naves: naves ... eodem, unde erant profectae, revertisse; G V, 5. naves a consulibus Dyrrhachio remissae Brundisium revertuntur; C I, 27.
principes: iidem principes civitatum, qui ante fuerant, ad Caesarem reverteruut; G I, 31, a.
III. mit doppeltem Nominativ: incolumes .. cum magna praeda eodem ponte in castra revertuntur; C I, 55. (civem Romanum) Iubae barbaro potius obedientem fuisse, quam ... incolumem reverti malle; Af 57. iuravit se nisi victorem in castra non reversurum; C III, 87.

revincio, anbinden, befestigen: ancoras: ancorae pro funibus ferreis catenis revinctae; G III, 13, a.
materiam: quae (materia) perpetuis trabibus pedes quadragenos plerumque introrsus revincta neque perrumpi neque distrahi potest; G VII, 23.
stipites: stipites ... ab infimo revincti, ne revelli possent; G VII, 73, a.
tigna: quibus (tignis) disclusis atque in contrariam partem revinctis; G IV, 17, a.
trabes: hae (trabes) revinciuntur introrsus et multo aggere vestiuntur; G VII, 23.

revoco, zurückrufen, abrufen, zur Rückkehr auffordern: alqm: ille .. revocatus resistere ac se manu defendere ... coepit; G V, 7. eo signo, quod convenerat, revocantor; C I, 28. Caesar, etsi multis necessariisque rebus in Italiam revocabatur, tamen constituerat ..; C II, 18, b. Iubam revocatum finitimo bello et controversiis Leptitanorum restitisse in regno; C II, 38. insequentes nostros, ne longius prosequerentur, Sulla revocavit; C III, 51, a. Pharnaces ... suos in castra revocavit; A 37. plurimis de causis ad urbem Caesarem revocari; A 71.
armatos: oppidani ... revocant ab impugnandis operibus armatos; G VIII, 43.
cives: regem cobortatus, ut ... cives suos .. ad sanitatem revocaret; A 24, a.
copias: reliquas copias revocavit; G VII, 35.
costudias: has (naves) reficiebant, illas (custodias) Alexandriam revocabant; A 13.
equites: equites .. revocari iubet; C I, 80.
equitatum: Caesar legiones equitatumque revocari ... iubet; G V, 11.
expeditos: bos (expeditos) certo signo revocare constiteit; C I, 27.
homines: quos (homines) spes praedandi studiumqoe bellandi ab agricultura et cotidiano labore revocabat; G III, 17.
legiones: Caesar ab opere legiones revocat; C I, 82. ſ. equitatum.
milites: ab opere revocandi milites; G II, 20.
naves: naves .. omnes revocat; C III, 14.

reus, Angeklagter: I. refero in: nemo erat, ... quie aut vadimonio teneretur, aut in reos referretur; A 49.
II. habitus: neque tantum privato vestito, sed etiam reorum habitu (Deiotarus) ... venit; A 67.

rex, König, Königssohn: I. **absolut**: 1. **Subject**: abest: abesse regem; C II, 39.
accedit: (rex Iuba) ad opqidum Zamam ... accedit; Af 91, a.
accorrit: Iubam regem celeriter cum copiis suis ... ad oppidum accucurrisse; Af 74.

adducit: qui (rex Indo) cum equitatu suas copias adduxerat; H 10.
adest: scitote paucissimis bis diebos regem adfuturum; F 4, b.
admovet: P. Sittius .. et rex Bocchus ... propius eius (Iubae) regnum copias suas admovere; Af 25.
aggreditur: prius .. (Caesar) regis copiis occurrit, quam is Mithridateu aggredi posset; A 28.
asportat: Mitbridates, rex Asiae totius, ... (Mithridaten Pergameuum) Pergamo secum parvulem asportaverat in castra; A 78.
coenat: cum iam (rex) coenatus esset cum Petreio; Af 94.
coepit: ille (rex) ut ex carceribus in liberum cursum emissus adeo contra Caesarem acriter bellum gerere coepit; A 24, b.
cognoscit: cui loco cum appropinquare Mithridaten rex cognovisset; A 27. cognoscit ex suis eadem baec accidisse rex; A 28.
colligit: antequam rex manum colligeret seseque oppugnaret; Af 92.
comperit: rex cum hoc itinere venire Caesarem comperisset; A 29.
concurrunt: reges, tyrannus, dynastas provinciae finitimos, qui omnes ad eum (Caesarem) concurrerant, receptos in fidem ... dimittit; A 65, b.
confert: (rex Iuba) ad villam suam cum M. Petreio paucisque equitibus se confert; Af 91, b.
conservat: regem cobortatus, ut consuleret regno paterno, parceret praeclarissimae patriae, ... cives suos primum ad sanitatem revocaret, deinde conservaret, fidem populo Romano sibique praestaret; A 24, a.
considit: ſ. **consido**, rex (4 St.) S. 208, b.
construit: quem (regem Iubam) .. oppidani ... ob bas causas oppido prohibuerunt, quod ... pyram construxerat; Af 91, a.
consueseit: qui (rex Cotys) circom Thessaliam esse consuerat; C III, 36, b.
consulit: ſ. conservat.
dimittit: ostendit sibi placere regem Ptolemaeum atque eius sororem Cleopatram exercitus ... dimittere; C III, 107.
discedit: (rex Iuba) ab Zama discedit; Af 91, b.
egreditur: rex .. Iuba egressus e regno ad Scipionem est profectes; Af 48.
eripit: ut Teutomatus, rex Nitiobrigum, ... vix se ex manibus praedantium militum eriperet; G VII, 46.
est: refertur etiam de rege Iuba, ut socius sit atque amicus; C I, 6, a. ibi casu rex erat Ptolemaeus, puer aetate; C III, 103. quo (rege) si auctore in Caesaris fidem amicitiamque venturi essent; A 23. si permanerent in fide reges, praesidiis eos nostris esse tutos; si essent ingrati, posse iisdem praesidiis coërceri; A 33. quorum (deorum) ipsi in potestate sunt reges; F 2. ſ. consueseit.
exanimat: Catuvolcus, rex dimidiae partis Eburonum, ... taxo ... se exanimavit; G VI, 31.
expugnat: ibi .. (Pharnaces) et victor et crudelissimus rex ... multa oppida expugnavit; A 41.
fugit: constat fugisse ex castris regem ipsum; A 31. ut (rex Iuba) ex proelio fugerat; Af 91, a.
gerit: ſ. coepit.
habet: regem .. bortatus est, ut ex suis necessariis quos baberet maximae auctoritatis legatos ad Achillam mitteret; C III, 109. qui (reges) neque amorem suorum habere poterant, quod fideliter permanserant in Caesaris amicitia, neque vetustatis auctoritatem paucis diebus reges constituti; A 33. ubi ipse (rex Iuba) domicilium, coniuges liberosque babebat; Af 91, a.

imporat: paratam .. multitudiuem esse facere id, quod rex imperasset; A 23.

iusequitur: rex omuibus copiis insequebatur; C II, 38. dum (rex Iudo) cupidius agmen adversariorum insequitur; H 10.

interfiolt: ut ... igne subiecto tum demum ipse (rex luba) se insuper interficeret atque uua cum liberis ... cremaretur; Af 91, a.

muuet: quod ... mansurum in fido dimissum regem credebat; A 24, a.

mittit: quos (equites, pedites) auxilii causa rex luba ... Uticam miserat; C II, 25, a. s. habet; C III, 109.

munit: quod (castellum) rex in proximo vico ... munierat; A 30, a.

oppuguat: s. colligit. — parcit: s. couservat.

perit: regem .. receptum .. in uavem ... perisse; A 31.

permaueut: s. est; A 33. habet; A 33.

perveuit: interim Teutomatus, Olloviconis filius, rex Nitiobrigum, ... ad eum perveuit; G VII, 31. postquam (rex Iuba) ad eum (Scipiouem) pervenit; Af 48. rex interim Iuba ... taudem nocturuis itineribus coufectis in reguum pervenit; Af 91, a.

pollent: qui (reges) plurimum iuter homines polleut; F 2.

potest: s. aggreditur. est; A 33. babet; A 33.

praestat: s. conservat.

praesunt: quibus regionibus quattuor reges praeerant, Ciugetorix, Carvilius, Taximagulus, Segovax; G V, 22.

proficiscitur: rex ad opprimendum Mithridateu proficiscitur; A 28. s. egreditur.

profundit, proioit: ut (rex) lacrimas, quas in colloquio proiecerat, gaudio videretur profudisse; A 24, b.

reliuquit: quos (milites) rex in oppido praesidii causa reliquerat; C III, 106.

revocat: s. couservat.

trausit: ut dimitteret regem transireque ad suos pateretur; A 23.

veuit: rex Delotarus ad Domitium Calvinum ... venit oratum, ue ..; A 34, a. rex Bogud cum copiis venit; A 62.

vetat: qui (viator) diceret audiente Saserna: „vetat te rex colloqui"; Af 57.

videtur: s. profundit.

utitur: celeriore fluminis Nili navigatioue rex est usus; A 28.

elliptisch: rex Iuba cognitis Caesaris difficultatibus ... uou est visum dari spatium couvalescendi; Af 25.

2. **Prädicat:** sum: apud eos fuisse regem uostra etiam memoria Divitiacum, totius Galliae potentissimum; G II, 4, b. uuno esso regem Galbam; G II, 4, b.

II. **nach Verben: 1. Accusativ:** amitto: maiore ex duobus pueris, rege, amisso; A 33.

appello: cum iu cousulatu suo rex utque amicus a senatu appellatus esset; G I, 35. quod rex appellatus esset a senatu, quod amious; G I, 43, a. (Vercingetorix) rex ab suis appellatur; G VII, 4, a. Leutulus ... regum appellandorum largitionibus movetur; C I, 4. Deiotarus ... rex Armeniae minoris ab seuatu appellatus; A 67.

asperuor: regem vagum a suisque desertum ab omnibus aspernari; Af 93.

ooërceo: s. I, 1. est; A 33.

oobortor: s. I, 1. couservut.

oonstituo: quem (Commium) ipse Atrebatibus superatis regem ibi coustituerat; G IV, 21. Cavarinum, quem Caesar apud eos regem coustituerat; G V, 54. Cuesar Aegypto atque Alexandria potitus reges constituit, quos Ptolemaeus testamento scripserat utque obtestatus erat populum Romanum, ue mutarentur; A 33. Mithridatem Pergamenum ... regem Bospori constituit; A 78. s. I, 1. habet; A 33.

cremo: s. 1, 1. interficit. — desero: s. aspernor. — dimitto: s. **dimitto**, II. regem (5 St.) S. 283, a. — emitto: s. 1, 1. coepit.

evooo: regem ad causam dicendam evocari; C III, 108. rex .. luba ... evocatus .. ab eodem (Scipioue) litteris; Af 48.

excipio: rex uomine Iudo ... a vernaculis legiouariis exceptus est et interfectus; H 10.

excludo: rex interim ab omuibus civitatibus exclusus; Af 94. praemiis .. Zamensibus, qui de rege excludendo consilium ceperant, tributis; Af 97.

facio: rex interim luba de equestri proelio Scipionis certior factus; Af 48. M. Orfium ... regem Galliae faciam; F 11.

habeo: regem ut in sua potestate haberet, Caesar efficit; C III, 109. siu ... ducem ad bellum gerendum regem habere vellent; A 24, a.

hortor: s. I, 1. babet; C III, 109.

iuterficio: s. excipio.

interpouo: proviucias .. populi Romani a barbaris atque iulmicis regibus interposito amicissimo rege munivit; A 78.

muto: s. constituo; A 33. — prohibeo: s. I, 1. coustruit. — reoipio: s. I, 1. concurrunt. perit. — soribo: s. constituo; A 33.

supero: si forte (rex Iuba) bello foret superatus; Af 91, a.

2. **Dativ:** audieus: (Aquinus) dicto audiens fuit regi; Af 57.

impero: magnam imperatam Asiae, Syriae regibusque omnibus et dynastis et tetrarchis ... pecuuiam exegerat; C III, 3.

probo: suo priore consilio per occultos nuntios regi probuto; A 23.

3. **mit Präpositionen:** audeo ooutra: (Curio) nihil coutra se regem ausurum existimabat; C II, 37.

descisco a: (Gaetuli) a rege Iuba desciscunt; Af 55.

distribuo iu: iura iu tetrarchas, reges, civitates distribuit; A 78.

evoco ab: equites ab rege Nabataeorum Malcho evocat; A 1.

faoio ooutra: coutra .. regem facere non dubitaut; Af 55.

gero contra: splendidius atque houestius se coutra regem quam coutra ... fugitivorum mauum bellum esse gesturum; A 24, a.

mitto ad: litteras ad regem Bogudem in Mauritaniam ... mittit; A 59.

muuio a: s. 1. interpouo.

orior ab: amitae meae Iuliae maternum genus ab regibus ortum ... est; F 2.

refero de: s. I, I. est; C I, 6, a.

refugio ud: ex ea fuga pauci ad regem refugerunt; A 29.

relinquo apud: quos (Gallos Germaoosque) ibi A. Gabinius praesidii causa apud regem Ptolemaeum reliquerat; C III, 4, b.

veuio ab: equites .. ab rege Norico circiter ccc (veuerunt); C I, 18. — ad: amici regis, qui propter aetatem eius in curatione erant regui, ... eum .. (Pompeium) ad regem veuire iusserunt; C III, 104.

III. **nach Adjectiv:** seouudus a: ut sacerdos eius deae ... poteutia secuudus a rege ... habeatur; A 66.

IV. **nach Substantiven:** udventus: Scipioni additum auimum fiduciamque regis adventu; Af

48. cum Scipio sagulo purpureo ante regis adventum uti solitus esset; Af 57.

aetas: eludentibus .. militibus regis aetatem atque infirmitatem; A 25, a. f. II, 3. venio ad.

amici: adiutores quosdam consilii sui nactus ex regis amicis; C III, 108. hi (milites) regum amicos ad mortem deposcere ... consuerant; C III, 110. Alexandrini ... admoniti a regis amicis; A 23. f. II, 3. venio ad.

animi: sacris .. omnibus prolatis, quorum religione precari offensos iratosque animos regum erant soliti; A 32.

auxilia: tota auxilia regis impedita ac perturbata ... in fugam coniciunt; C II, 26. auxilia regis in id castellum Marcelli ... impetum fecerunt; A 63, b. cum (adversarii) tam magnis copiis auxiliisque regis essent praediti; Af 58.

cameli: camelis XXII regis abductis; Af 68.

castra: aberat .. (flumen) ab regis castris milia passuum circiter VII; A 29. Caesar ... protinus victor ad castra regis pertendit; A 30, a. ut ub ea victoria perterritis Alexandrinis protinus castra regis oppugnaret; A 30, b. quod (castellum) proximum erat regis castris; A 63, b. quae (loca) multo erant propiora regis castris; A 73.

controversiae: controversias regum ad populum Romanum et ad se ... pertinere existimans; C III, 107. cum ... is .. (Caesar) maxime vellet pro communi amico atque arbitro controversias regum componere; C III, 109.

copiae: minus V et XX milibus longe ab Utica eius (regis) copias abesse; C II, 37. sinistro cornu mediaque acie totae profligantur copiae regis; A 76. universas suas regiasque copias ... quam speciosissime potuit instruxit; Af 48. f. auxilia; Af 58. — 1, 1. aggreditur.

domus: (milites) stipendii augendi causa regis domum obsidere, regno expellere ... consuerant; C III, 110.

egressus: cognito regis Iubae egressu; Af 25.

equites: cum (legio) extra fossam in equites regis impetum fecisset; A 40.

equitatus: equitatus regis Cotyis ad castra Cassi advolavit; C III, 36, b.

filia: filia minor Ptolemaei regis vacuam possessionem regni sperans; C III, 112, c. dissensione orta inter Achillan ... et Arsinoën, regis Ptolemaei minorem filiam; A 4.

filii: obsidibus acceptis primis civitatis atque ipsius Galbae regis duobus filiis; G II, 13.

hospitium: pro hospitio regis Nicomedis ... defugere hoc munus ... non potui; F 3.

imperium: priusquam diuturnitate confirmarentur regum || regibus || imperia; A 33. quo firmius esset eorum regum imperium; A 33.

infirmitas: f. aetas.

milites: liberius cum militibus regis colloqui coeperunt; C III, 103.

pollicitationes: hunc (Achillam) incitatum suis et regis inflatum || [inflatum] || pollicitationibus; C III, 108.

potestas: quorum patres ... post Sullae victoriam sub Hiempsalis regis erant dati potestatem; Af 56.

sanctitas: est ergo in genere .. sanctitas regum; F 2.

soror: altera (uxor fuit) Norica, regis Voctionis soror; G I, 53.

vectigales: ut (homines) malint regis esse vectigales, quam ... esse incolumes; Af 8.

V. **Umſtand:** ab: magna auxilia equitum peditumque ab rege missa Uticam venire; C II, 26. nuntii praemissi ab rege Iuba venerant; C II, 36. hostium copiae summissis ab rege auxiliis crebro augebantur; C II, 41, b. L. Lentulus comprehenditur ab rege et in custodia necatur; C III, 104. a quo (rege) missi Dioscorides et Serapion ... ad Achillam pervenerunt; C III, 109. regna sociorum atque amicorum ab externo rege occupari; A 34, a.

rheno, Wildſchur, Pelz: quod ... pellibus aut parvis rhenonum tegimentis utuntur; G VI, 21.

ripa, Ufer: I. contingunt: ita, ut radices montis ex utraque parte ripae fluminis contingant; G I, 38.

II, 1. appropinquo: fluminis ripas appropinquantes coangustati praecipitabantur; H 5.

ascendo: non nequiquam tantae virtutis homines ... ausos esse ... ascendere altissimas ripas; G II, 27.

contingo: quae (pars pontis) ripas Ubiorum contingebat; G VI, 29. quae (arbores) longitudine utramque ripam contingerent; A 29.

demitto: equites Germani ... partim demissioribus ripis flumen tranarunt; A 29.

dimitto: ut hostes ... ripas .. dimitterent ac se fugae mandarent; G V, 18.

impedio: quod (flumen Genusus) ripis erat impeditis; C III, 75. dextrum cornu eius (Pompei) rivus quidam impeditis ripis muniebat; C III, 88.

munio: ripa .. erat acutis sudibus praefixis munita; G V, 18.

praerumpo: erat inter Labienum atque hostem difficili transitu flumen ripisque praeruptis; G VI, 7, a.

supero: (tempestas) nives proluit ac summas ripas fluminis superavit; C I, 48, a.

2. sum: f. 1. impedio; C III, 75.

3. consido ad: pagos centum Suevorum ad ripam Rheni consedisse; G I, 37. ipsi (hostes) proiecta || profecti a || palude ad ripas Sequanae e regione Lutetiae contra Labieni castra considunt; G VII, 58.

convenio ad: diem dicunt, qua die ad ripam Rhodani omnes conveniant; G I, 6.

deligo ad: qui (Ariovistus) naviculam deligatam ad ripam nactus ea profugit; G I, 53.

demitto ad: castra eorum ... relictis locis superioribus ad ripas fluminis esse demissa; G VIII, 36.

dispono ad: praesidia custodiasque ad ripas Ligeris disponere ... coeperunt; G VII, 55, b. neque ad ripam dispositae cohortes adversariorum (pontes) perfici patiebantur; C I, 50. — in: crebras .. in ripis custodias disponit; C I, 83.

habeo ad: ad utramque ripam fluminis agros, aedificia vicosque habebant; G IV, 4.

iacio ex: quod ex totis ripis in unum atque angustum locum tela iaciebantur; C I, 50.

mitto ad: mittit P. Vatinium legatum ad ripam ipsam fluminis; C III, 19, a.

opprimo in: horum omnium pars magna in ... fluminis ripis oppressa ... interiit; C III, 71.

pertineo ab: quae (Arduenna silva) ... ab ripis Rheni finibusque Treverorum ad Nervios pertinet; G VI, 29.

pono ad: Noviodunum erat oppidum Haeduorum ad ripas Ligeris opportuno loco positum; G VII, 55, a.

venio ad: Suevi, qui ad ripas Rheni venerant; G I, 54.

III. continens: continentem .. ripae collem improviso occupat; C I, 54.

IV. flumen: inter castra et Caesaris iter flumen intercedebat angustum altissimis ripis; A 29. f. II, 1. praerumpo.

rivus: quod rivus difficilibus ripis subiectus castris Scipionis progressos nostrorum impediebat; C III, 37, a. f. II, 1. impedio; C III, 88.

V, 1. munire: quae res .. latus unum castrorum ripis fluminis muniebat; G II, 5.
2. ad: animum advertit ad alteram fluminis ripam magnas esse copias hostium instructas; G V, 18.
ex: qui (pedites) ... eminus ex ripis proelium impar inirent; A 29.
in: in ipsis fluminis ripis (legiones) proeliabantur; G II, 23, complures (legionarios) novissimos in fluminis ripis interfecit; A 60.

rivus, Bach: I. antecedit, al.: cuius (planiciei) decursum antecedebat rivus, qui ad eorum accessum summam efficiebat loci iniquitatem: nam palustri et voraginoso solo currens erat ad dextram; H 29, a.
impedit: quod rivus difficilibus ripis subiectus castris Scipionis progressus nostrorum impediebat; C III, 37, a.
munit: dextrum cornu eius (Pompei) rivus quidam impeditis ripis muniebat; C III, 88.
pertinent: omnia .. flumina atque omnes rivos, qui ad mare pertinebant, Caesar aut averterat aut magnis operibus obstruxerat; C III, 49.
II, averto, obstruo: f. I. pertinent.
subicio: f. I. impedit.
transeo: ut exploratis itineribus minore cum periculo vallem rivumque transiret; G V, 50.
2. appropinquo prope: nostri pede presso propius rivum cum appropinquassent; H 29, b.
conspicor trans: trans vallem et rivum multitudinem hostium conspicatur; G V, 49.

robur, Eichenholz, Kerntruppen: I. est, interit: quod fuit roboris duobus proeliis Dyrrhachinis interiit; C III, 87.
II facio ex: naves totae factae ex robore ad quamvis vim et contumeliam perferendam; G III, 13, a.

rogatio, Gesetzesvorschlag: praetoribus tribunisque plebis rogationes ad populum ferentibus; C III, 1.

rogo, befragen, vereiben, ersuchen, bitten: I, 1. Coniunctiv: consolatus rogat, finem orandi faciat; G I, 20.
2. ut: rogare, ut eius voluntate id sibi facere liceat; G I, 7. Gneum Pompeium ad eum mittit rogatum, ut sibi militibusque parcat; G V, 36. f. II. alqm; F 18.
II. alqm: transisse Rhenum sese non sua sponte, sed rogatum et arcessitum a Gallis; G I, 44, a. eius rei testimonium esse, quod nisi rogatus non venerit; G I, 44, b. quos ex Cisalpina Gallia consulis sacramento rogavisset; G VI, 1. rogati .. ab Commio (Bellovaci) pro eius hospitio duo milia una miserunt; G VII, 75. de his rebus rogo vos ut cogitationem suscipiatis; F 18.
auxilium: Haedui ... legatos ad Caesarem mittunt rogatum auxilium; G I, 11.
subsidium: Bituriges ad Haeduos ... legatos mittunt subsidium rogatum; G VII, 5.

ros, Tau: ut difficilioribus usi tempestatibus ex pellibus ... nocturum excipere rorem cogerentur; C III, 15.

rostratus, mit einem Schnabel: adolescentulus cum naviculis cuiusquemodi generis xxx, inibi paucis rostratis, profectus ab Utica; Af 23.

rostrum, Schiffsschnabel, pl. Rednerbühne: I, 1. impono: navibus actuariis ... rostra imposuit; A 44, b.
praefringo: ut ... altera (navis) .. praefracto rostro tota collabefieret; C II, 6, b.
2. deducode: contionari conantem (Coelium) de rostris deduxit; C III, 21.
II. concurrere, discuti: naves adversae rostris concurrerunt adeo vehementer, ut navis Octaviana rostro discusso ligno contineretur; A 46.
nocere: neque enim bis nostrae (naves) rostro nocere poterant; G III, 13, b. rostro .. noceri eos posse cognoverant; G III, 14, a.
perforari: multae (naves) .. capiuntur aut rostris perforatae merguntur; A 46.

rota, Rad: I, 1. subicio: subiectis .. eas (turres) rotis ... in quamcumque erat visum partem movebant; A 2.
2. subicio inter: quod ... nonnulli inter carros rotasque mataras ac tragulas subiciebant; G I, 26.
II. strepitus: ipso terrore equorum et strepitu rotarum ordines plerumque perturbant; G IV, 33.
III. exprimere: aquae magnam vim ex mari rotis ac machinationibus exprimere contendit; A 6.

rubus, Brombeerstaude: crebris .. in latitudinem ramis enatis et rubis sentibusque interiectis; G II, 17.

rudis, wild, unabgerichtet: rudes .. elephanti multorum annorum doctrina usuque vetusto vix edocti; Af 27.

rudus, Estrich: tegi: quod ... aedificia ... tecta .. sunt rudere aut pavimentis; A 1. loca, ... sicut in Africa, rudere, non tegulis teguntur; H [illegible].

ruina, Sturz, Einsturz, Trümmer: concidere: repentia ruina pars eius turris concidit; C II, 11.
deformari: quae (patria) turpibus incendiis et ruinis esset deformata; A 24, a.
deici: quantum .. aut ruinis deicitur aut per vim recipitur loci, in tantum munitiones proferuntur; A, 1.
opprimi: horum (Alexandrinorum) primis in ipsa fossa munitionis magna ruina oppressis; A 31. multis militibus partim interfectis partim suorum ruina oppressis; A 76.

rumor, Gerücht, Gerede: I. affingit: f. III. affingi.
exsistunt: cum ... rumores .. exsisterent, magna Caesari praesidia ... adduci; A 25, a.
II, 1. affero: crebri ad eum (Caesarem) rumores afferebantur; G II, 1. iam de Haeduorum defectione ... rumores afferebantur; G VII, 59.
audio, exopto: rumore exoptato de Caesaris victoria audito; Af 91, a.
exstinguo: exstinctis rumoribus de auxiliis legionum; C I, 60.
perfero: rumore interim perlato de eius (Caesaris) lenitate; Af 92.
2. servio: cum incertis rumoribus serviant; G IV, 5.
III. accipere: si quis quid de republica a finitimis rumore aut fama acceperit; G VI, 20.
addere: addunt ipsi et affingunt rumoribus Galli, quod res poscere videbatur; G VII, 1.
affingi: multa rumore affingebantur || rumor affingebat ||, ut paene bellum confectum videretur; C I, 53. f. addere.
permoveri: iisdem permoti (Metropolitae) rumoribus portas clauserunt; C III, 81.
terreri: quod saepe homines ... imperitos falsis rumoribus terreri ... cognitum est; G VI, 20.

ruo, stürzen: bestiae ... in portas valli semifactas ruere contendunt; Af 83.

rupes, Fels: 1. habeo: quod (oppidum) cum ex omnibus in circuitu partibus altissimas rupes despectusque baberet; G II, 29.
2. nanciscor ex: ex magnis rupibus nactus planiciem; C I, 70.
prodeo de: abditi ... singuli de rupe prodire et summa petere collis; Af 50.

rursus, rursum, dagegen, wiederum, wieder, von neuem: addo: ad haec rursus opera addendum Caesar putavit; G VII, 73, a.
appeto: si condiciones, quas reiecerat, rursus appeteret; A 39.
circumvenio: rursus, cum in eum locum, unde erant egressi, reverti coeperant, ... circumveniebantur; G V, 35.
colligo: (Numidae) rursus ad aciem passim conversis equis se colligebant; Af 70.
communico: ut rursus communicato consilio ... aliud initium belli capere possint; G VI, 33.
comparo: ne rursus copias comparare alias et bellum renovare posset; C III, 102, a.
confirmo: rursus .. se ad confligendum animo confirmant; C II, 4.
confligo: ut rursus cum Bruti classe ... confligant; C II, 3.
consisto: ut ... ita transgressi rursus in locis superioribus consisterent; C I, 79.
contraho: consilia inibat, quemadmodum ... rursus omnem exercitum contraheret; G VII, 43.
converto: rursus conversos (nostros) insequi; C I, 64. ipse (Caesar) rursus, unde pridie venerat, Ruspinam ... convertit; Af 9. ut ... rursus ab sua acie lapidibus missis eos (elephantos) converterent adversus hostem; Af 27. s. colligo.
corrumpo: coria, .. ne rursus igni ac lapidibus corrumpantur, centonibus conteguntur; C II, 10.
defendo: ibi se rursus iisdem opportunitatibus loci defendebant; G III, 12. ut refectis castris rursus sese defenderent; Af 85, a.
do: ne qua rursus novorum consiliorum capiendorum Belgis facultas daretur; G VIII, 38.
effero: hos (manipulares Fabius) ipse rursus singulos exceptans in murum extulit; G VII, 47, b.
elevo: ex .. ea contignatione rursus summam contabulationem storiasque elevabant; C II, 9, e.
evoco: ipse (Caesar) ... legionem ex hibernis evocat rursus undecimam; G VIII, 6.
excepto: s. effero.
excipio: hanc (legionem) rursus XIII legionis cohortes exceperunt; G VII, 51. utrimque clamore sublato excipit rursus ex vallo atque omnibus munitionibus clamor; G VII, 88.
expedio: rursus .. alia pressione ad aedificandum sibi locum expediebant; C II, 9, c.
facio: cum ... rursus ex silva in nostros impetum facerent; G II, 19. rursus coniuratione facta; G IV, 30.
fero: huic rursus circumvento fert subsidium Pulio; G V, 44, b.
ineo: accidit, ut ... similia rursus de morte eius (Longini) provinciales consilia inirent; A 50.
infero: ut mihi rursus bellum inferrent; F 15.
insto: Helvetii ... rursus instare et proelium redintegrare coeperunt; G I, 25.
minuo: quod rursus minuente aestu naves in vadis afflictarentur; G III, 12.
nascor: ne qua rursus dissensio ... per homines seditiosos nasceretur; A 33.
obsideo: rursus Acillitanos castris positis obsidere coepit; Af 33.
oppugno: rursus oppugnare Mithridaten coeperunt; A 27.
perterreo: quibus profligatis rursus oppidani perterriti comprehensos eos ... ad Caesarem perduxerunt; G VII, 13.
peto: (equites, pedites) rursus aliam in partem fugam petebant; G II, 24.
premo: rursus illi ex loco superiore nostros premebant; C I, 45.
proficiscor: Caesar rursus ad vexandos hostes profectus; G VI, 43.
progredior: rursus conantes progredi insequitur; C I, 65.
recipio: ut ... rursus se ad signa recipientes insequantur; G V, 34. hostem ... rursus .. terga vertere seque ad oppidum Ilerdam recipere ... cogit; C I, 45. Numidae ... rursus .. ad ordines suos se recipientes circuibant; C II, 41, b. Pompeius ... rursum eum (equitatum) navibus ad se intra munitiones recipit; C III, 58. (Iuba) rursus se recipere; Af 25. Scipio ... rursus in castra se recipere; Af 30. Considius ... rursus se Adrumetum recepit; Af 33. Caesar ... rursus se recepit in castra; Af 63. qui ... rursus in oppidum se receperunt; Af 85, a. rursus (Philo) Hispalim *in* oppidum denuo noctu per murum recipitur; H 35.
recurro: Caesar Gadibus rursus ad Hispalim recurrit; H 40, b.
redeo: (Dumnacus) rursus ad obsidendum Limonem redit; G VIII, 26. (Caesar) rursus ad oppidum Ruspinam redit; Af 11. Caesar iubet milites rursus ad opus redire; Af 32. Caesar ... inde die quarto egressus redit rursus ad ea castra; Af 76.
reduco: rursus in hiberna legiones reduxit; G VI, 3. Vercingetorix rursus in Bituriges exercitum reducit; G VII, 9.
renovo: rursus renovato cursu; C III, 93, a. dum equites rursus cursu renovato peditibus suis succurrerent; Af 14. suis ex terrore firmatis rursusque renovatis animis; Af 18.
repello: cum (equites) ... modo insequerentur, modo rursus ab equitibus in oppidum repellerentur; Af 6.
resisto: rursus resistentes hostes redintegrato proelio in fugam coniecerunt; G II, 23. rursus resistentibus (nostris) ... ad pedes desiluerunt; G IV, 12.
revertor: tridui viam progressi rursus reverterunt; G IV, 4. vgl. circumvenio.
sequor: tum rursus aestus commutationem secutus remis contendit, ut ..; G V, 8.
subsequor: has (cohortes) subsidiariae ternae et rursus aliae totidem suae cuiusque legionis subsequebantur; C I, 83.
sum: hi rursus in vicem anno post in armis sunt, illi domi remanent; G IV, 1.
verto: s. recipio; C I, 45.

rus, Land, Feld: I. colo: ut sine timore ullo rura colentes prius ab equitatu opprimerentur, quam confugere in oppida possent; G VIII, 3.
II. redire: rure iam redierim, quaeris; F 26.

Sacer, heilig, n. Heiligtum: sacris .. omnibus prolatis, quorum religione precari offensos iratosque animos regum erant soliti; A 32.

sacerdos, Priester: I. habeo: ut sacerdos eius deae (Bellonae) maiestate, imperio, potentia secundus a rege consensu gentis illius habeatur; A 66.

II. per: Convictolitavem, qui per sacerdotes more civitatis intermissis magistratibus esset creatus, potestatem obtinere iussit; G VII, 33.

praeter: quo praeter sacerdotes adire fas non est; C III, 105.

sacerdotium, Priesterwürde, Priesteramt: I, 1. repeto: qui (Lycomedes) regio Capadocum genere ortus ... sacerdotium id repetebat; A 66.

2. contendo de: inter se palam de praemiis ac sacerdotiis contendebant; C III, 82, b.

II, 1. petitio: quibus (municipiis, coloniis) M. Antonii ... commendaverat sacerdotii petitionem; G VIII, 50.

2. contentiones de: iam de sacerdotio Caesaris ... cotidianis contentionibus ad gravissimas verborum contumelias palam descenderunt; C III, 83.

sacramentum, Fahneneid, Kriegsdienst: 1. dico: f. **dico,** III. sacramentum (3 St.) S. 273, b.

neglego, al.: ut eo neglecto sacramento, quo tenemini, respiciatis illud, quod deditione ducis et capitis deminutione sublatum est; C II, 32, c.

II. memoria: ne primam sacramenti ... memoriam deponerent; C II, 28.

mentio: prioris sacramenti mentionem faciunt; C II, 32, b.

redemptio: transmarina militia perterritos (equites) ad sacramenti redemptionem vocabat; A 56.

III. rogare: quos ex Cisalpina Gallia consulis sacramento rogavisset; G VI, 1.

tenere: sacramento quidem vos tenere qui potuit? C II, 32, c.

sacrificium, Opfer: instituo: publice .. eiusdem generis habent instituta sacrificia; G VI, 16.

procuro: (druides) sacrificia publica ac privata procurant; G VI, 13, a.

2. studeo: (Germani) neque druides habent ... neque sacrificiis student; G VI, 21.

3. interdico: si qui aut privatus aut populus eorum (druidum) decreto non stetit, sacrificiis interdicunt; G VI, 13, a.

4. utor ad: administris .. ad ea sacrificia druidibus utuntur; G VI, 16.

sacrosanctus, unverletzlich: vos ... more barbarorum populi Romani magistratibus sacrosanctis manus ... attulistis; H 42, b.

saepe, oft: neque saepe accidit, ut .. quispiam ... posita tollere auderet; G VI, 17. hoc ne sibi saepius accidere posset, ... existimavit ..; A 17. id quod antea saepe accidebat magno cum eorum periculo; Af 51. magnis .. operibus saepe admotis et his ab oppidanis incensis; Af 43. vos ... populi Romani magistratibus sacrosanctis manus semel et saepius attulistis; H 42, b. saepius equites eius aggressus secunda proelia faciebat; G VIII, 48, a. ubi ille (Varus) saepius appellatus aspexit ac restitit; C II, 35, a. saepe clamitans liberum se ... esse; G V, 7. ut saepe cogitavissent; C III, 86. quod ... minime .. ad eos mercatores saepe commeant; G I, 1. existimans Caesarem eadem saepe frumentandi gratia commeaturum; Af 65. concedo: f. fuge. qui ... periculis inopiaque tali saepe essent conflictati; Af 24. nonnumquam interdiu, saepius noctu, si perrumpere possent, conati; G I, 8. defendo: f. oppugno. equestribus proeliis saepe ex equis desiliunt ac pedibus proeliantur; G IV, 2. inde cum saepe in insidiis equites peditesque disponerent; G VIII, 16. hos (Ubios) cum Suevi multis saepe bellis experti ... finibus expellere non potuissent; G IV, 3. quod cum saepius facerent; Af 6. quod ubi saepius eius (Labieni) equitatus facere non intermittebat; Af 29. quod cum saepius fieret; Af 30. dum hostes ... saepe idem faciendo in neglegentiam adducerentur; Af 66. cum hoc saepius facerent; Af 69, b. hoc saepius facto; H 38. etsi hoc et feci || effecit, al. || saepe et saepius mihi facturus videor; F 14. quod certe saepe flaverant venti, quibus ..; C III, 25. saepe a se fugatis, pulsis perterritisque (adversariis) et concessam vitam et ignota peccata; Af 31, b. de summis saepe rebus consilia ineunt; G IV, 5. quam parvulae saepe causae ... magna detrimenta intulissent; C III, 72. quod saepe in bello parvis momentis magni casus intercederent; C I, 21. interim saepe ultro citroque cum legati inter eos mitterentur; G I, 42. quod (oppidum Aggar) a Gaetulis saepe antea oppugnatum summaque vi per ipsos oppidanos erat defensum; Af 67. pello, perterreo: f. fugo. quam (virtutem, scientiam) saepe in bellis periclitatus magnas res ... gesserat; A 43. C. Curio ... saepe erat senatui pollicitus ..; G VIII, 52. saepe ex tribunali praedicavit adversa Caesarem proelia fecisse; C II, 18, a. proelier: f. desilio. cum ab his saepius quaereret; G I, 32. saepe, ut dicebatur, querene tantum se opinionem fefellisse, ut ..; C III, 96. quod saepius fortunam temptare Galba nolebat; G III, 6. ea res saepe tentata etsi impetus eius ... tardabat; C I, 26, a. ita saepius rem frustra tentatam Caesar aliquando dimittendam sibi iudicat; C I, 26, b. quod saepe homines ... imperitos falsis rumoribus terreri ... cognitum est; G VI, 20. fortuna saepe ad utrumque victoriam transferente; A 62. ac saepe in eum locum ventum est ..., ut ..; G VI, 43. qui (Carnutes) saepe vexati numquam pacis fecerant mentionem; G VIII, 31.

saepenumero, oftmals, wiederholt: (Haeduos) fratres consanguineosque saepenumero a senatu appellatos; G I, 33. s. sese cum his congressos ne vultum quidem ... dicebant ferre potuisse; G I, 39, a. hos esse eosdem, quibuscum saepenumero Helvetii congressi ... superarint; G I, 40, b. haec superioribus diebus s. Caesar suis exposuerat, ut ..; A 16. praestate eandem nobis ducibus virtutem, quam s. imperatori praestitistis; G VI, 8, a. Caesarem, cuius ductu s. hostes superassent; G VII, 62, a. f. congredior; G I, 40, b. s. ... complures Gaetuli ... ad te voluimus ... confugere; Af 35, a.

saevio, wüten, toben: cum saevire ventus coepisset et se vento (naves) dedissent; G III, 13, b.

sagino, mästen: abducite istos ... caede civium saginatos; Af 46.

sagitta, Pfeil: 1. conicio: intra multitudinem sagittas coniciebant; C III, 50. milia sa-

gittarum circiter xxx in castellum coniecta Caesari renumeraverunt || renuntiaverunt ||; C III, 53.
facio: (Caesar) sagittas telaque uti fierent complura curare; Af 20, b.
renumero: f. conicio; C III, 53.
II. multitudo: multitudine sagittarum atque omnis generis telorum multos vulneratos; G VII, 41.
timor: magnus .. incesserat timor sagittarum; C III, 44, b.
III. depellere: eos ... tormentis ex navibus sagittisque depulerat; A 19.
prohiberi: e muro sagittis tormentisque fugientes persequi (nostri) probibentur; C II, 14.
propelli: inde fundis, sagittis, tormentis hostes propelli ac summoveri iussit; G IV, 25.
proturbare: fundis, sagittis, lapidibus nostros de vallo proturbare ... parant; G VII, 81.
pugnari: sic cotidie utrimque eminus fundis, sagittis reliquisque telis pugnabatur; C I, 26, a.
summoveri: f. propelli.

sagittarius, Bogenschütze: I. iniciunt: funditores sagittariique concita tela in elephantos frequentes iniciunt; Af 83.
occurrunt: milites ... ad milia IV, equites CCCC, funditores sagittariique mille ... Caesari occurrerunt; Af 77.
succurrunt, sustinent: Galli inter equites raros sagittarios expeditosque levis armaturae interiecerant, qui suis cedentibus auxilio succurrerent et nostrorum equitum impetus sustinerent; G VII, 80.
veniunt: venerant eo sagittarii ex Rutenis; C I, 51.
II, 1. adhibeo: Petreiano auxilio adhibito ... sagittariis ac funditoribus hippotoxotisque compluribus; Af 19, b.
arcesso: Caesar celeriter iubet ... sagittarios, quorum parvus numerus, ex castris arcessiri; Af 12.
circumicio: primum sagittariis funditoribusque circumiectis; C III, 45.
circumvenio: sagittarii circumventi interfectique sunt; G VII, 80.
colloco: sagittarios varie passimque locis certis maximeque in cornibus collocaverat; Af 60.
condenso: inter eos (equites) levis armaturae Numidas et sagittarios pedites interposuerant et ita condensaverant, ut procul Caesariani pedestres copias arbitrarentur; Af 13.
conquiro: sagittarios .. omnes, quorum erat permagnus numerus in Gallia, conquiri et ad se mitti iubet; G VII, 31.
constituo: sagittarios ante aciem constituit; Af 13.
contineo: sagittarii funditoresque media continebantur acie; C I, 83.
desidero: desiderati sunt eo die sagittarii circiter CC; C I, 51.
destituo: omnes sagittarii funditoresque destituti inermes sine praesidio interfecti sunt; C III, 93, b.
dispono: sagittariis funditoribusque dispositis; G VIII, 40. sagittariis, funditoribus in utrisque cornibus dispositis; Af 81.
duco: sagittariis .. ex omnibus navibus Ityreis, Syris et cuiusque generis ductis in castra compluribus frequentabat suas copias; Af 20, a.
evoco: Creta sagittarios, equites ab rege Nabataeorum Malcho evocat; A 1.
expono: noctu militibus ac sagittariis in terram expositis; C III, 23.
habeo: sagittarios Creta, Lacedaemone, ex Ponto atque Syria reliquisque civitatibus III milia numero habebat; C III, 4, a.
impono: Alienus ... in navis onerarias imposuit ... funditorum sagittariorumque mille; Af 34.
interficio: f. circumvenio. destituo.
interleio: quin equestri proelio interiectis sagittariis, quid in quoque esset animi, ... perspiceret; G VII, 36. f. I. succurrunt.
interpono: f. condenso.
mitto: eo ... Caesar ... Numidas et Cretas sagittarios et funditores Baleares subsidio oppidanis mittit; G II, 7. suis locis sagittarios funditoresque mittebat, quorum magnum habebat numerum; C III, 44, b. f. conquiro.
obicio: sagittarios funditoresque omnes sinistro cornu obiecerat; C III, 88.
summitto: levem .. armaturam, sagittarios funditoresque eodem summittit; Af 78, a.
traduco: levis armaturae Numidas, funditores sagittariosque pontem traducit; G II, 10.
2. adiungo: navem ... actuariam complet militibus et sagittariis et eisdem scaphas de navibus adiungit; Af 28.
III, 1. caedes: ab iisdem (cohortibus) factae caedes sagittariorum ac funditorum; C III, 94.
multitudo: magna .. multitudo sagittariorum ab utraque parte circumfundebatur; C III, 63, b. omnis .. multitudo sagittariorum se profudit; C III, 93, a.
numerus: magnum numerum sagittariorum, magnum Albicorum ... imponunt; C I, 56. magnum numerum levis armaturae et sagittariorum ... in scaphas ... imponit; C III, 62. f. II, 1. arcesso. conquiro. mitto; C III, 44, b.
2. alqs ex: expeditos .. ex evocatis, sagittariis funditoribusque raros in muro turribusque I disponit; C I, 27.
gitV, 1. complere: has (piscatorias naves) sagittariis tormentisque compleverunt; C II, 4. f. II, 2.
frequentare: f. II, 1. duco.
instrui: multae naves instructae funditoribus et sagittariis nostros impugnabant; A 30, b.
2. ab: ab his (sagittariis) complures de improviso vulnerati proelio excedebant; G VII, 80.
cum: equites nostri cum funditoribus sagittariisque flumen transgressi; G II, 19. quorum (militum) omnino numerus fuit xxx cohortium cum equitibus CCCC, sagittariis CL; Af 12. Marcium Crispum tribunum cum cohortibus tribus et sagittariis tormentisque compluribus praesidio Thabenam mittit; Af 77.

sagulum, Kriegsmantel: 1. utor: cum Scipio sagulo purpureo ante regis adventum uti solitus esset; Af 57.
II. exhaurire: manibus sagulisque terram exhaurire nitebantur; G V, 42.

sagum, Kriegsmantel: repentino periculo exterriti sinistras sagis involvunt; C I, 75.

sal, Salz: castra erant ... aptissima ... aquae et salis copia, cuius magna vis iam ex proximis erat salinis eo congesta; C II, 37.

salinae, Salzgrube, Salzwerk: erat stagnum salinarum; Af 80. f. **sal.**

salsus, salzig: aqua: salsior paulo praeter consuetudinem aqua trahebatur ex proximis aedificiis; A 6. illa inferior (aqua) corruptior iam salsiorque reperiebatur; A 6.

saltem, wenigstens: neque iis (militibus) posse persuaderi, uti eum (Caesarem) defendant aut sequantur saltem; C I, 6, a.

saltus, Waldgebirge, Schlucht: I, 1. obtineo: omnia vada ac † saltus eius paludis obtinebant; G VII, 19.
occupo, teneo: celeriter .. saltus Pyrenaeos occupari iubet, qui eo tempore ab A. Afranio legato praesidiis tenebantur; C I, 37.
2. deicio ex: Fabius ... praesidium ex saltu deiecit; C I, 37.
II. fugitivus ab: quod etiam fugitivis ab saltu Pyrenaeo praedonibusque licuisset; C III, 19, a.
III, 1. eripere: ut ... ille (Ambiorix) latebris aut saltibus se eriperet; G VI, 43.
2. a: quorum (legatorum) *alter ulteriorem* (Hispaniam) a saltu Castulonensi ad Anam duabus legionibus ... obtinebat; C I, 38.

saluber, gesund: ex saluberrimis Galliae et Hispaniae regionibus; C III, 2.

salubritas, Gesundheit: tantum itinerum faciebat, quantum satis esse ad mutationem locorum propter salubritatem existimabat; G VIII, 52.

salum, Meer: 1. commoror in: Caesar ... in salo in ancoris ea nocte commoratus; Af 63.
sto in: reliqua classis in salo ad Leptim ... vacua a defensoribus stabat; Af 62. naves onerarias, quae longius a portu in salo stabant, incendit; Af 62.
sum in: quos in stationibus cum longis navibus apud Thapsum custodiae causa in salo esse iusserat; Af 46. complures nando ad naves, quae in salo fuerunt, se recipiunt; H 40, b.
II. confici: tirones ... salo nauseaque confecti se Otacilio dediderunt; C III, 28, a.

salus, Wohlfahrt, Heil, Wohl, Sicherheit, Rettung, Gruß: I. **Subject:** consistit: ita exiguo tempore magnoque casu totius exercitus salus constitit; C III, 14. cum illi celerem in ea re victoriam, hi salutem suam consistere viderent; C III, 111.
II. **nach Verben:** 1. accipio: si sibi magis honorem tribuere, quam ab se salutem accipere videantur; G VII, 20, b. salutem imperii uni omnes acceptam relaturos; C III, 57.
aestimo: quorum (hominum) salutem neque propinqui neglegere, neque civitas levi momento aestimare posset; G VII, 39.
affero: s. **affero,** II. salutem (3 St.) S. 55, a.
commendo: quod omnium salutem sibi commendatam viderent; A 16.
committo: s. **committo,** III. salutem (4 St.) S. 188, b.
deposco: tua virtute superati salutem a tua clementia deposcimus; H 17.
despero: s. **despero,** II. salutem (8 St.) S. 268, a. — dico: s. **dico,** III. salutem (6 St.) S. 273, b. — neglego: s. aestimo.
offero: subito oblata salute libentes ... condicionem acceperunt; Af 90.
pario: s. **pario** salutem (4 St.) S. 746, a.
perspicio: in dissensione nullam se salutem perspicere; G V, 31.
peto: passis .. palmis proiecti ad terram flentes ab eo (Caesare) salutem petiverunt; C III, 98. s. **fuga,** V, I. petere (6 St.) S. 414, b.
pono: s. **pono.** II. salutem (3 St.) S. 790, b.
refero: s. accipio; C III, 57.
reperio: lintribus inventis sibi salutem pepererunt || reppererunt ||; G I, 53.
2. interest: ipse ... docet, quanto opere rei publicae communisque salutis intersit manus hostium distineri; G II, 5. interesse reipublicae et communis salutis se cum Pompeio colloqui; C I, 24.
3. consulo: orare Titurium pro hospitio, ut suae ac militum saluti consulat; G V, 27, b. si ... relictis impedimentis suae saluti consulant; G VII, 66, b.
desum: Cotta ... nulla in re communi saluti deerat; G V, 33.
diffido: hic (Baculus) diffisus suae atque omnium saluti inermis ... prodit; G VI, 38.
paro: neque equo neque vehiculo saluti suae praesidium parare poterat; H 39.
sum: ut alter alteri inimicus auxilio salutique esset; G V, 44, b. ita (Petronius) pugnans post paulum concidit ac suis saluti fuit; G VII, 50, b quibus (adversariis) mons, non virtus saluti fuit subsidio || fuit. quo subsidio subnisi ||; H 24.
4. affero ad: hoc pugnae tempus magnum attulit nostris ad salutem momentum; C I, 51.
ago de: petierunt .. (principes), ut sibi secreto in occulto de sua omniumque salute cum eo agere liceret; G I, 31, a. cum eo (Caesare) de salute sua *agit*; C I, 22. Afranii .. filius adolescens de sua ac parentis sui salute cum Caesare ... agebat; C I, 74, b.
cogito de: nec dat ulli civitati spatium de aliena potius quam de domestica salute cogitandi; G VIII, 3. de sua salute septimo die (tribuni) cogitare coguntur; C I, 5.
confido de: ut, ... si superavissent, vel domesticis opibus vel externis auxiliis de salute urbis confiderent; C II, 5.
consto in: quod suum periculum in aliena vident salute constare; G VII, 84.
contendo ad: ut ... iisdem itineribus, quibus eo pervenissent, ad salutem contenderent; G III, 3.
decerto de: perpaucos de summa rerum ac de salute omnium decertare; A 16.
despero de: Galli, nisi perfregerint munitiones, de omni salute desperant; G VII, 85. hi de sua salute desperantes; C II, 41, b.
impetro de: sperare ab eo de sua ac militum salute impetrari posse; G V, 36. quod de sua salute impetraverit; C I, 22.
loquor de: multa suppliciter locutus *est*, ut de sua atque omnium salute debebat; C III, 19, a.
pertineo ad: sperare a multitudine impetrari posse, quod ad militum salutem pertineat; G V, 36. quae tamen ex parte res ad salutem exercitus pertinebat; G VI, 34, a. cum ... pertinere ... ad salutem suam iudicaret ..; G VIII, 6.
III. **nach Substantiven:** 1. auxilium: Caesar ... unum communis salutis auxilium in celeritate ponebat; G V, 48.
desperatio: exaruit fons tantamque attulit oppidanis salutis desperationem, ut ..; G VIII, 43. quo nisi paene ... in desperatione omnium salutis † latorum audacia numquam ante descensum est; C I, 5.
ratio: obtestatur .. (Vercingetorix), ut suae salutis rationem habeant; G VII, 71. debere se suae salutis rationem habere; C I, 20.
spes: spe salutis inducti (homines); G I, 27. hostes etiam in extrema spe salutis tantam virtutem praestiterunt, ut ..; G II, 27. ut a viris fortibus in extrema spe salutis ... pugnari debuit, eum in una virtute omnis spes salutis consisteret; G II, 33. unam esse spem salutis docent; G III, 5. (milites) omnem spem salutis in virtute ponerent; G III, 5. omnem spem salutis in virtute ponebant; G V, 34. ubi cuique ... palus impedita spem praesidii aut salutis aliquam offerebat; G VI, 34, a. Curio ... unam ut in miseris rebus

spem reliquam salutis esse arbitratus; C II, 42. ut in fuga spem salutis collocarent; A 29.

2. consilium de: si quid etiam da sua salute ab Haeduis iniretur consilii; G VII, 9.

IV. **Umstand**: 1. abl. comp.: summae se iniquitatis condemnari debere, uisi eorum vitam sua salute habeat carierem; G VII, 19.

causa: quos (pedites) ex omni copia siuguli singulos suae salutis causa delegerant; G I, 48. profitentur Carnutes se nullum periculum communis salutis causa recusare; G VII, 2. salutis causa rei familiaris commoda neglegenda; G VII, 14, a. interea aequum esse ab iis commenis salutis causa impetrari, ut ..; G VII, 29. nolite hos vestro auxilio exspoliare, qui vestrae salutis causa suum periculum neglexerunt; G VII, 77, c.

gratia: se .. frumentum ... communis salutis gratia sumministraturos; Af 33.

pro: neque (militibus) ullum periculum pro salute Caesaris recusantibus; C III, 26.

salutatio, Begrüßung: armis demissis salutationem more militari faciunt; Af 85, b.

saluto, begrüßen: Pompeius ee proelio imperator est appellatus. hoc nomen obtinuit atque ita se postea salutari passus || est |; C III, 71.

salvus, wohlbehalten unverletzt: cives: quibus (civibus) salvis atque incolumibus rem obtinere malebat; C I, 72.

exercitus: quod salvum atque incolumem exercitum ... traduxerim; C II, 32, d.

summa: etsi aliquo accepto detrimento, tamen summa exercitus salva; C I, 67.

sancio, festsetzen, verordnen: I. ue: iureiurando, ne quis enuntiaret, nisi quibus communi consilio mandatum esset, inter se sanxerunt; G I, 30. ut iureiurando ac fide sanciatur, petunt, ... ua ... deserantur; G VII, 2.

ut: habent legibus sanctum, ... uti ad magistratum deferat neve cum que alie communicet; G VI, 20.

II. alqd: haec quo facilius ... fiant et iureiurande sanciantur; C I, 9, b.

sanctitas, Heiligkeit, Unverletzlichkeit: est ergo iu geuere et sanctitas regum ... et caerimonia deorum; F 2.

sanctus, heilig, unverletzlich: alqs: qui ... ad eos venerunt, ab iniuria prohibent, sanctos habent; G VI, 23.

aerarium: ut ... (Lentulus consul) protinus aperto sanctiore aerario ex urbe profugeret; C I, 14.

iusiurandum: sanctissimo iureiurando confirmari oportere, ne ..; G VII, 66, b.

nomen: legatos, quod nomen ad omnes nationes sanctum inviolatumque semper fuisset; G III, 9, a.

templum: (Caesar) Comana venit, vetustissimum et sanctissimum in Cappadocia Bellonae templum; A 66.

sanguis, Blut: I. deficit: frustra .. mese vitae subvenire conamini, quem iam sanguis viresque deficiunt; G VII, 50, b.

II. abutor: neque se umqeam abuti militum sanguine ... voluisse; C III, 90.

III. sine: cuius opera sine vestro sanguine tantum exercitum victorem fame cousumptum videtis; G VII, 20, c.

sanitas, Vernunft, Besonnenheit: perduco ad: neque ad sanitatem reliquorum deditione (Bellovacos) esse perductos; G VIII, 22. si (Cousidius) posset aliqua ratione perduci ad sanitatem; Af 4.

reverter ad: iam .. eum ad sanitatem reverti arbitrabatur; G I, 42. ut faciuere admisso ad sanitatem reverti pudeat; G VII, 42.

revoco ad: regem cohortatus, ut ... cives suos .. ad sanitatem revocaret; A 24, a.

sano, heilen, wieder gut machen, beruhigen: animos: timentes omnium animos consolatione sanat; G VIII, 38.

incommodum: id (incommodum) .. se celeriter maioribus commodis sanaturum; G VII, 29.

mentes: reliqua, quae ad eorum sanandas mentes pertinere arbitrabatur, commemorat; C I, 35. ut maiore spatio temporis interiecto militum mentes sanarentur; C II, 30.

vulnera: sanatis vulneribus arcessit omnes, qui ..; A 56.

sanus, vernünftig, besonnen: A. hostis: quem in locum neme sanus hostis subiturus esset; A 74.

B. pre: nihil hunc se absente pro sano facturum arbitratus; G V, 7.

sapio, Einsicht haben: hi sapient; G V, 30.

sapor, Geschmack: cum se inferiores eiusdem generis ac saperis aqua dicerent uti, atque ante consuessent; A 6.

sarcina, Gepäck, Bündel: I. comporto: sarcinas legionaries in acervum iubet comportare; Af 69, a.

confero: sarcinas in unum locum conferri (iussit); G I, 24. Caesar celeriter sarcinas conferri, arma expediri iussit; G VII, 18.

intercipio: lixarum mercatorumque ... interceptis sarcinis; Af 75.

proieio: illi ... ex medio itinere proiectis sarcinis fugiebant; C I, 59.

relinquo: ibi .. sarcinis exercitus relictis; Af 9.

II. pars: magna parte impedimentorum et sarcinarum relicta; C III, 76.

III. sub: neque esse quicquam negotii ... hanc (legionem) sub sarcinis adoriri; G II, 17. Impeditos in agmine et sub sarcinis infirmiere animo aderiri cogitabant; G III, 24. fugientes perterritosque sub sarcinis in itinere aggressi (equites) magna praeda ... potiuntur; G VIII, 27. quod existimabat milites sub euere ac sub sarcinis defatigatos pugnare non posse; Af 75.

sarcinarius, zum Gepäck gehörig: illi ... omnia sarcinaria iumenta interfici iubent; C I, 81.

sarcio, wieder gut machen, ausgleichen: detrimentum: dum sarcire acceptum detrimentum velunt; C I, 45. cupiens eius diei detrimentum sarcire; C III, 67.

incommodum: dandam omnibus operam, ut acceptum incommodum virtute sarciretur; C III, 73, b.

infamiam: exercitu || exercitui || .. omni .. incessit ... tantum .. studium infamiae sarciendae, ut ..; C III, 74.

sarmentum, Reis, Zweig: sarmentis virgultisque collectis, quibus fossas Romanorum compleant, ad castra pergunt; G III, 18.

satago, in Not, bedrängt sein: Caesar alteram alam mittit, qui satagentibus celeriter succurrerent; Af 78, b.

satis, genug, hinreichend, ziemlich, comp. (l. sum; Af 25) besser: I. **bei Verben:** coufido: Caesar ueque satis militibus perterritis confidebat; C III, 74.

consto: ueque satis Bruto ... vel tribunis militum ... coustabat, quid agerent; G III, 14, a.

credo: uec satis sibi ipsi credebant; A 6.

facio: s. **facio,** III. satis (11 St.) S. 387, a.

habeo: satis habebat in praesentia hostem rapinis ... prohibere; G 1, 15. cum satis haberet couvenientes manus dissipare; G VIII, 6. qui (nostri) satis habebant sine detrimento discedere; C III, 46. satis habebat interclusum (Mithridaten) a Caesare a se retineri; A 27.

invito: postquam satis diuque adversarios ab se ad dimicandum invitatos supersedere pugnae animadvertit; Af 75.

munio: (oppidum) positum ipsum nt in plano loco satis munito; A 72.

perspicio: quo (spatio) satis perspectum habere militum animum videretur; C III, 84.

proficio: satis et ad laudem et ad utilitatem profectum arbitratus; G IV, 19.

provideo: cum ... neque de frumento reliquoque commeatu satis esset provisum; G III, 3.

sum: ad eas res conficiendas bieuuium sibi satis esse duxeruut; G I, 3. quod (praesidium) satis esse visum est; G 1, 51. id sibi *ad* auxilium spemque reliqui temporis satis futurum; G IV, 16. quot (naves) satis esse ad duas transportaudas legiones existimabat; G IV, 22. cum eo praesidio, quod satis esse arbitrabatur; G IV, 22. huic rei quod satis esse visum est militum reliquit; G V, 2. id sibi ad praesentem obtinendam libertatem satis esse; G VII, 66, a. tantum itinerum faciebat, quantum satis esse ad mutationem locorum propter salubritatem existimabat; G VIII, 52. cuius modo rei nomen reperiri poterat, hoc satis esse ad cogendas pecunias videbatur; C III, 32, a. tantum erat relictum spatii, ut satis esset ad concursum utriusque exercitus; C III, 92. spatium ... reliuquit, quod satis esse ad explicandas naves videbatur; A 14. cum ... eos .. (Iulianos) iaculis convulnerare satis esse existimarent; Af 69, b. — *cum* quantum in bello fortuna posset, iam ipsi incommodis suis satis essent documento; C III, 10, b. — Iuba ... capit consilium, satius esse sibi suoque regno subsidio ire, quam ... ntraque re expelleretur; Af 25.

II. **bei Adjectiven:** firmus: quod ... neque C. Caninium Rebilum legatum ... satis firmas duas legiones habere existimabat; G VIII, 24.

grandis: planicies erat magna et iu ea tumulus terrenus satis grandis; G 1, 43, a. cum equitibus Numidis MDC electis peditatuque eiusdem generis satis grandi; Af 18.

idoneus: quod nulla satis idonea esset hortatio, quae ..; A 10.

iustus: uavibus astuariis, quarum numerus erat satis magnus magnitudine quamquam non satis iusta ad proeliaudum, rostra imposuit; A 44, b.

longus: hac satis louga interiecta mora; C III, 69. satis longo spatio temporis a Dyrrhachinis proeliis intermisso; C III, 84.

magnus: ne pabuli quidem satis magna copia suppetebat; G I, 16. quo satis magnus hominum pecorisque numerus convenerit; G V, 21. quod satis magna valles intercedebat; G VII, 47, a. satis esse magna utrimque incommoda accepta; C III, 10, a. montibus ... satis magno intervallo ab oppido remotis; A 36. quarum (navium onerariarum) ibi satis magna copia fuit; Af 34. erat convallis satis magna latitudine; Af 50. s. iustus.

praeditus: tu ... per te ipse satis animi magnitudine diligentiaque praeditus; Af 22.

tutus: navibus transire neque satis tutum esse arbitrabatur; G IV, 17, a. nec se satis tutum fore arbitratur, nisi ... copias traduxisset; G VIII, 27.

III. **bei Adverbien:** commode: quod ... neque sinistra impedita satis commode pugnare poterant; G 1, 25. aut rem frumentariam, ut satis commode supportari posset, timere dicebant; G 1, 39, b. quod ... tanta onera navium regi velis non satis commode posse arbitrabantur; G III, 13, a. ut neque ex inferiore loco satis commode tela adici possent; G III, 14, a. neque ullam partem reipublicae satis commode geri; A 65, a.

diu: satis .. diu inter ipsos est exspectatum, ab utris fieret transeundi initium; A 14.

mature: neque Bibulus ... satis mature occurrit; C III, 7.

opportune: hoc sibi Caesar satis opportune accidisse arbitratus; G IV, 22.

IV. **bei Substantiven:** auxilii: nec ... satis auxilii aut spatii aut copiarum habiturum exercitum populi Romani ad omnia (bella) persequenda; G VIII, 1.

causae: satis esse causae arbitrabatur, quare in eum ... animadverteret; G 1, 19. neque nunc, ut (res) memoriae prodantur, satis causae putamus; C III, 17.

copiarum: ad oppidum oppugnandum non satis copiarum habebat; Af 5. s. auxilii.

praesidii: hostem ... castris satis praesidii relinquere; G III, 23. quod in ipso (Euphranore) satis praesidii ... putarent esse; A 25, b.

spatii: s. auxilii.

supplicii: (ipsos, milites) satis .. supplicii tulisse; C 1, 84.

satisfacio s. **facio,** III. satis (11 St.) S. 387, a.

satisfactio, Entschuldigung: accipio: eorum satisfactione accepta et itinere exquisito per Divitiacum; G I, 41. Ubiorum satisfactionem accipit; G VI, 9.

saucio, verwunden: iacentem .. (Longinum) levibus sauciat plagis; A 52.

saucius, verwundet: A. alqs: ille cum Cotta saucio communicat ..; G V, 36. sauciis x factis; Af 70. nostri ... desiderati ad hominum mille ...; saucii *; H 31, b. saucius Pompeius ... perfugit; H 37. Pompeius humero et sinistro crure vehementer erat saucius; H 38. Pompeius ... saucius et intorto talo idcirco tardabatur ad fugiendum; H 39.

equites: Labienus ... sauciis .. ac defatigatis integros recentioribusque viribus equites subministrare; Af 78, b. saucii XII pedites et equites V; H 15.

equi: multis equis sauciis; Af 61, a.

milites: L militibus amissis, paucis sauciis; Af 86.

pedites: s. equites; H 15.

B, I. occidunt: saucii aliquot occiderunt levi armatura; H 20.

II, 1. deligo, deporto: Labienus saucios suos, quorum maximus numerus fuit, iubet in plostris deligatos Adrumetum deportari; Af 21.

depono: Caesari ad saucios deponendos ... necesse erat adire Apolloniam; C III, 78, a.

2. do: ne saucio quidem eius loci, obi constiterat, relinquendi ac sui recipiendi facultas dabatur; G III, 4.
III. numerus: f. II, 1. deligo.
ratio: sauciorum modo et aegrorum habita ratione; C III, 75.

saxeus, von Steinen: circiter vigilia secunda noctis nimbus cum saxea grandine subito est exortus ingens; Af 47.

saxum, Fels, Felsblock, Stein: I. discutio: ne ... saxa ex catapultis latericium discuterent; C II, 9, b.
iacent: Minucius inter saxa, quae iacebant in itinere, fugiens opprimitur; A 53.
impediunt: saxa multis locis praerupta iter impediebant; C I, 68.
servant, abl. abs.: hoc .. in speciem varietatemque opus deforme non est alternis trabibus ac saxis, quae rectis lineis suos ordines servant; G VII, 23.
II. colloco: magni ponderis saxa et praeacutas trabes in muro collocabant; G II, 29.
convello: sub musculo milites vectibus infima saxa turris bostium, quibus fundamenta continebantur, convellunt; C II, 11.
devolvo, al.: oppidani saxa quam maxima possunt vectibus promovent praecipitataque muro in musculum devolvunt; C II, 11.
intericio: ut ... paribus (trabes) intermissae spatiis singulae singulis saxis interiectis arte contineantur; G VII, 23.
timeo: ut ... ab aestu relictae (naves) nihil saxa et cautes timerent; G III, 13, b.
III. murus ex: ex grandibus saxis sex pedum murum ... praeduxerant Galli; G VII, 46.
IV, 1. contineri: f. II. convello.
effarciri: intervalla grandibus in fronte saxis effarciuntur; G VII, 23.
exstrui: erat .. (vallus) quadrato exstructus saxo; A 2.
morari: apertos cuniculos ... maximi ponderis saxis morabantur; G VII, 22.
muniri: cum ... animadverteret .. omnes oppidi partes praeruptissimis saxis esse munitas; G VIII, 33.
2. inter: saxa inter et alia loca periculosa quietam nactus stationem; C III, 6. f. iacent.

scalae, Leiter: I. admoveo: legionarii interioris munitionis defensores scalis admotis tormentis cuiusque generis telisque terrebant; C III, 63, b.
facio: Caesar ... scalas musculosque ad repentinam oppugnationem fieri ... iussit; C III, 80, b.
paro: Caesar scalas parari militesque armari iubet; C I, 28.
pono: milites positis scalis muros ascendunt; C I, 28.
rapio: scalas rapere navesque a terra repellere properabant; A 20, a.
II. numerus: magno cratium, scalarum, harpagonum numero effecto; G VII, 81.
III. ascendere: hostes ... scalis vallum ascendere coeperunt; G V, 43. f. II, pono.
paratus: neque nostri aut scalis aut cratibus aut reliquis rebus parati venerant ad oppugnandum; A 18.
temptare: simul ex terra scalis et classe moenia oppidi temptans; C III, 40.

scandula, Schindel, Holzspahn: oppidani cupas sevo, pice, scandulis complent; G VIII, 42.

scapha, Boot, Kahn: I. adoriuntur: quas (naves) singulas scapbae adversariorum complures adortae incendebant atque expugnabant; Af 21.
egreditur: ut nulla omnino scapha egredi posset; A 19.
expugnant, incendunt: f. adoriuntur.
incitant: iam ex omnibus partibus subito Antonianae scaphae signo dato se in bostes incitaverunt; C III, 24.
patest: f. egreditur.
sunt: nonnulli ea pugna scaphas, quae ad litus fuerant, occupant; H 40, b.
II, 1. adiungo: eisdem (militibus, sagittariis) scaphas de navibus adiungit; Af 28.
appello: ut primo vespere omnes scaphas ad litus appulsas habeant; C II, 43.
compleo: scaphas longarum navium ... militibus compleri iussit; G IV, 26.
contego: *qui* (Antonius) ... scaphas navium magnarum circiter LX cratibus pluteisque contexit; C III, 24.
deprimo: ipse Octavius se in scapham confert; in quam plures cum confugerent, depressa scapha vulneratus tamen adnatat ad suom myoparonem; A 46.
dispono: eas (scaphas) in litore pluribus locis separatim disposuit; C III, 24.
habeo: f. appello.
instruo: tectis instructisque scaphis elicuit naves Laelianas; C III, 100.
mitto: hinc suis laborantibus subsidio scaphas mittens nonnullos conservavit; A 21.
occupo: f. I. sunt.
summitto: scaphis minoribusque navigiis compluribus summissis; C III, 28, a.
tego: f. instruo.
2. confero, confugio in: f. 1. deprimo.
impono in: magnum numerum levis armaturae et sagittariorum ... in scaphas ... imponit; C III, 62. cohortes x ... in navigia minora scaphasque imponit; A 17.
III, 1. numerus: magnum .. numerum minorum navigiorum et scapharum producunt cum malleolis ignibusque; A 14.
2. ascensus ex: magnam ... difficultatem ascensum in naves habere praesertim ex scaphis; A 8.
IV. abduci: f. excipi; Af 44.
elicere: f. II, 1. instruo.
excipi: deiectis .. defensoribus., qui omnes scaphis excepti refugerant; C III, 40 Cassius exceptus scapha refugit; C III, 101, e. navis una ... a Vergilio scaphis naviculisque actuariis excepta est et abducta; Af 44.
reprehendere: duas .. naves cum militibus ... scaphis lintribusque reprehendunt; C I, 28.
tueri: scaphis navibusque longis quinque ... angustias loci tuebantur; A 17.

sceleratus, frevelhaft, verrucht: A. cives: eum ... animadvertisset rempublicam ab perditis sceleratisque civibus oppressam; Af 22.
homines: si ... stirpem .. hominum sceleratorum interfici vellet; G VI, 34, a.
imperator: vos ... illius scelerati vestri imperatoris impulsu et imperio coactos; Af 44.
B. numerus: quibus ita est interdictum, hi numero impiorum ac sceleratorum habentur; G VI, 13, b.

scelus, Frevel, Verbrechen: I, 1. adiungo: si non ei (beneficio) summum scelus adiungeretur; Af 45.
concipio: ne quod in se scelus concepisse ... videantur; C I, 74, a.

facio: Iunium ... clamasse facinus se nefandum et scelus fecisse; H 16, b. multa scelera ab iis fieri, qui ..; H 22, a.

2. ulciscor pro: quos pro scelere eorum ulcisci velint; G I, 14.

II. reliquus ab: praeter ipsam Africam terram nihil ... ab illorum scelere insidiisque reliquum futurum; Af 26, b.

III, 1. princeps: principem sceleris illius, ... Gutruatum, ad supplicium depoposcit; G VIII, 38.

2. oratio de: de eorum sceleribus longiore habita oratione; Af 90.

IV, 1. contaminari: abducite istos .. nefario scelere contaminatos; Af 46. eos .. hospitium scelere contaminasse; H 16, b.

obstringere: quid .. est illis optatius, quam ... vos nefario scelere obstringere? C II, 32, a.

2. per: indutiis .. per scelus violatis; C II, 15.

sciens, einsichtig, geschickt: quibus (cohortibus, equitibus) praefecit hominem eius provinciae notum et non parum scientem, L. Iunium Paciaecum; H 3, b.

scienter, geschickt: distribuo: scienter in duas partes sese distribuunt; C I, 55.

subtraho: aggerem cuniculis subtrahebant, eo scientius, quod ..; G VII, 22.

tueor: scaphis navibusque longis quinque mobiliter et scienter angustias loci tuebantur; A 17.

scientia, Kenntnis, Kunde, Geschicklichkeit: 1. deest: qui (commentarii) sunt editi, ne scientia tantarum rerum scriptoribus deesset; G VIII, pr. b.

est: his difficultatibus duae res erant subsidio, scientia atque usus militum, et quod ..; G II, 20. erat .. in Caesare ... verissima scientia suorum consiliorum explicandorum; G VIII, pr. b.

II, 1. habeo: qui ... summam .. scientiam rei militaris habere existimabantur; G III, 23.

periclitor: virtute et scientia sua confisus, quam saepe in bellis periclitatus magnas res ... gesserat; A 43.

2. confugio ab: ab scientia gubernatorum atque artificiis ad virtutem montanorum confugiebant; C I, 58.

III. peritus: mirabili peritus (Caesar) scientia bellandi; Af 31, a.

IV. alqs: Mithridates .., magnae nobilitatis domi scientiaeque in bello et virtutis; A 26.

V, 1. confidere: Massilienses ... scientia gubernatorum confisi nostros eludebant; C I, 58. s. II, 1. periclitor.

praestare: qui (Rhodii) cum in omnibus dimicationibus et scientia et virtute praestitissent, tum ..; A 11. Carfulenum, ... rei militaris scientia virum praestantem; A 31.

vincere: non virtute ... vicisse Romanos, sed artificio quodam et scientia oppugnationis; G VII, 29. cum iam non virtute propugnatorum, sed scientia classiariorum se victos viderent; A 12.

2. in: in eius (imperatoris) scientia et consilio omnia sibi proclivia omnes fore sperabant; Af 10.

ob: hic (Euphranor) ob notissimam scientiam ... delectus est; A 15.

propter: Gaium Valerium Procillum ... propter linguae Gallicae scientiam ... ad eum (Ariovistum) mittere; G I, 47. qui (Camulogenus) prope confectus aetate tamen propter singularem scientiam rei militaris ad eum est honorem evocatus; G VII, 57.

scilicet, natürlich: scilicet meo instituto usus sum et eum (N. Magium) statim missum feci; F 18.

scindo, einreißen, zerstören: vallum: cum ... hostes ... vallum scindere et fossas complere coepissent; G III, 5. ut ... alii (hostes) vallum manu scindere, alii fossas complere inciperent; G V, 51.

scio, wissen, kennen, erfahren: I. mit Ergänzung: 1. indirecte Frage: Dumnorigi custodes ponit, ut, quae agat, quibuscum loquatur, scire possit; G I, 20. cum se scire, quae fierent, denuntiaret; G V, 54. id .. adeo haud scio mirandumne sit; G V, 54. quos (commentarios) utinam qui legent scire possint quam invitus susceperim scribendos! G VIII, pr. a. ceteri .., quam bene ..., nos etiam, quam facile atque celeriter eos (commentarios) perfecerit, scimus; G VIII, pr. b. quod homo tantae prudentiae ac diligentiae scire potuisset, quis urbem ... teneret; A 68. cum ... quid sibi vellent sciret; Af 87, b.

2. accus. c. infin.: a. vollständiger Infinitiv: scire se illa esse vera; G I, 20. scire (se) ... male re gesta fortunam defuisse; G I, 40, d. non se tam barbarum ... esse .., ut non sciret neque ... Haeduos Romanis auxilium tulisse; G I, 44, c. quos (hostes) recenti victoria efferri sciret; G V, 47. cum his (Menapiis) esse hospitium Ambiorigi sciebat; G VI, 5. quam ad diem ei legioni ... deberi frumentum sciebat; G VI, 33. scire atque intellegere se causam peccati facillime mortuis delegari; G VIII, 22. quarum (civitatum) eo proelio ... copias esse accisas sciebat; G VIII, 31. cum omnibus Gallis notum esse sciret ..; G VIII, 39. quorum (Haeduorum) in omni Gallia summam esse auctoritatem sciebat; G VIII, 46, b. scio Caesarem singulorum annorum singulos commentarios confecisse; G VIII, 48, c. quod magna esse Pompei beneficia et magnas clientelas in citeriore provincia sciebat; C II, 18, b. neque improbos scire (oportet) sese timeri; C II, 31, a. quod (Rebilum) magnum habere usum in re militari sciebat; C II, 34, b. Caesarem id summe sciebant cupere; C III, 15. scio me .. paene incredibilem rem polliceri; C III, 86. non quo Octavium ibi restitisse sciret; A 45. quibus (militibus) odio sciebat praecipue Cassium esse; A 53. quo (equitatu) bono valebat Marcellumque infirmum esse sciebat; A 60. Labiene, decumanum militem, qui de petit, scito esse; Af 16. non vestra .. sponte vos certo scio ... cives ... nefarie consectari; Af 44. quod eos Caesaris partibus favisse sciebant; Af 87, b. Dolabella tuo nihil scito mihi esse iucundius; F 15.

b. Particip: scitote paucissimis his diebus regem adfuturum; F 4, b. — navigationem impeditam propter ... paucitatem .. portuum sciebant; G III, 9, a. quoniam obsidione liberatum Ciceronem sciebat; G V, 49. cum suam lenitatem cognitam omnibus sciret; G VIII, 44. quem (exercitum) pulsum a se Domitio duce sciebat; A 74. — qua sibi iter faciendum sciebat; G V, 46. cum ... transeundum ei (Mithridati) flumen sciret; A 27.

II. mit Object: alqd: hoc vos statim scire volui; F 19.

rem: neque (Caesarem) eam rem eos voluisse scire, qui ..; Af 11.

scisco, erfahren: quod Pompeius ex perfugis cum deditionem oppidi factam esse scisset; H 20.

scopa, Reis, Zweig: reliqui ex vestimentis tentoriolis factis atque arundinibus scopisque contextis permanebant; Af 47.

scopulus, Klippe: 1. fugio: ut tamquam scopulum sic fugias inauditum ... verbum; F 7, a.
2. allido ad: ut ... ex magno remigum propugnatorumque numero pars ad scopulos ellisa interficeretur, pars ab nostris detraheretur; C III, 27.

scorpio, Wurfmaschine, Pfeil: I. colloco: ballistis scorpionibusque crebris ante frontem castrorum contra oppidum collocatis; Af 56.
mitto: scorpione accuratius misso atque eorum decurione percusso et ad equum defixo; Af 29.
II. copia: scorpionum, catapultarum ceterorumque telorum ... magnam copiam habebat; Af 31, c.
ictus: eadem ratione ictu scorpionis exanimato alteri successit tertius; G VII, 25.
III. traici: scorpione ab latere dextro traiectus (Gallus) exanimatusque concidit; G VII, 25.

scribo, schreiben, erwähnen, abfassen, ernennen, ausheben: I, 1. elegantia, facultas: erat .. in Caesare facultas atque elegantia summa scribendi; G VIII, pr. b.
2. alqs: praemissis nuntiis ad Cn. Domitium Caesar scripsit; C III, 78, b. ut supra scripsimus; H 4. 5. praeterire .. non potui, quin .. scriberem ad te; F 14. permotus hominum fama scribendum ad te existimavi; F 16.
II, 1. de: Aduatuci, de quibus supra scripsimus; G II, 29. ſ. 7. G V, 13. — III. alqd; F 17.
2. directe Rede: in quibus (tabellis) scriptum est inventum: „L. Munatius Caesari"; H 19.
3. indir. Frage: quid speres de illis, in Tusculanum ad me scribe; F 26.
4. Conjunctiv: scribit Labieno, ... cum legione ad fines Nerviorum veniat; G V, 46.
5. ut: Labieno scribit, ut, quam plurimas posset, iis legionibus ... naves instituat; G V, 11.
6. ne: Caesar Brundisium ad suos severius scripsit, ... ne occasionem navigandi dimitterent; C III, 25.
7. acc. c. inf.: de quibus insulis nonnulli scripserunt dies continuos triginta sub bruma esse noctem; G V, 13. in litteris scribit se cum legionibus profectum celeriter affore; G V, 48. quem (Lucterium) profugisse ex proelio scripsi; G VIII, 44. in eo proelio, quod Cn. Domitium fecisse cum Pharnace scripsimus; A 69. a quo (Mithridate) rem feliciter celeriterque gestam in Aegypto supra scripsimus; A 78.
III. alqd: pauca esse scribenda coniungendaque huic commentario statui; G VIII, 48, e. de Cicerone te video quiddam scripsisse, quod ego non intellexi; F 17. cedentes .. (Brutum et Cassium) haec ais scripsisse; F 26.
commentarios: quos (commentarios) utinam qui legent scire possint quam invitus susceperim scribendos! G VIII, pr. a.
copiae: cum iis copiis, quas supra scripsi, profectus est; A 35.
iudicium: servus ... iudicium gladio scriptum misit; H 18, a.
legiones: legiones xxx et xxi paucis mensibus in Italia scriptas Caesar attribuerat Longino; A 53.
litteras: hoc nomen ... neque in litteris, quas scribere est solitus, ... praetulit || sed in l. numquam scr. est sol. ||; C III, 71. has tibi litteras exiens in Tusculanum scripsi; F 26.
mandata: scripta .. ad eum (Caesarem) mandata remittunt; C I, 10.
nomen; ſ. litteras; C III, 71.
oppida: quae oppida supra sunt scripta; H 8.

IV. mit doppeltem Accusativ: in testamento Ptolemaei patris heredes erant scripti ex duobus filiis maior et ex duabus filiabus ea, quae aetate antecedebat; C III, 108. reges constituit, quos Ptolemaeus testamento scripserat; A 33.

scriptor, Schriftsteller: qui (commentarii) sunt editi, ne scientia tantarum rerum scriptoribus deesset, adeoque probantur omnium iudicio, ut praerepta, non praebita facultas scriptoribus videatur; G VIII, pr. b.

scriptum, Schrift: 1. cohaereut: non cohaerentibus superioribus atque insequentibus eius (Caesaris) scriptis; G VIII, pr. a.
II. adiungo: lenibus atque utinam scriptis adiuncta foret vis! F 23.
interpono: qui me mediis interposuerim Caesaris scriptis; G VIII, pr. a.

scrobis, Grube: I, 1. fodio: obliquis ordinibus in quincuncem dispositis scrobes tres in altitudinem pedes fodiebantur paulatim angustiore ad infimum fastigio; G VII, 73, b.
2. defero in: in scrobes delati (Galli) transfodiebantur; G VII, 82.
II. pars: reliqua pars scrobis ad occultandas insidias viminibus ac virgultis integebatur; G VII, 73, b.

scutatus, mit langen Schilden: praeterea scutatae [citerioris provinciae] et cetratae [ulterioris Hispaniae] cohortes circiter LXXX (erant); C I, 39.

scutula, Walze: IV biremes subiectis scutulis || scutulis || impulsas vectibus in interiorem partem traduxit; C III, 40.

scutum, Schild, Langschild: I, 1. allevo: pauci (milites) allevatis scutis et animo ad conandum nisi ad proxima navigia adnatarunt; A 20, b.
colligo: pluribus eorum scutis uno ictu pilorum transfixis et colligatis; G I, 25.
colloco: ex hostium armis scuta et pila pro vallo, pro caespite cadavera collocabantur; H 32, a.
detraho: scuto ab novissimis uni militi detracto; G II, 25.
emitto: multi ut diu iactato bracchio praeoptarent scutum manu emittere et nudo corpore pugnare; G I, 25.
facio, induco: scutis ex cortice factis aut viminibus intextis, quae subito ... pellibus induxerant; G II, 33.
pono: quo die ad oppidum capiendum accederent, se scutum esse positurum; H 13, a.
refero: scuto .. ad eum (Caesarem) relato Scaevae centurionis; C III, 53. quorum scuta sunt relata LXXX; H 9.
revello: reperti sunt ... milites, qui ... scuta manibus revellerent et desuper vulnerarent; G I, 52.
tollo: quod ille (Varus) periculum sublato ad eius conatum scuto vitavit; C II, 35, a.
transfigo: transfigitur scutum Pulioni; G V, 44, b. ſ. colligo.
2. detrudo: ut ... etiam ad galeas induendas scutisque tegimenta detrudenda tempus defuerit; G II, 21.
3. detraho ex: nomen Pompei ex scutis detraxerunt; A 59.
habeo in: milites adeo fatebantur, ut Cn. Pompei nomen in scutis inscriptum haberent; A 58.
invenio in: inventa sunt in eo (scuto) foramina CXX; C III, 53.

II. insignia: scutorum .. laudis insignia || et || praefulgens opus caelatum *; H 25, b.

III, 1. contegere: scutis .. capita contegebant; Af 47.

inniti: ut nostri etiam qui vulneribus confecti procubuissent scutis innixi proelium redintegrarent; G II, 27.

protegere: quo percusso et exanimato hunc scutis protegunt; G V, 44, a.

2. sine: quod ipse (Caesar) eo sine scuto venerat; G II, 25.

secerno, trennen: reliquos .. veteranos a tironibus iubet secerni; Af 46.

secessio, Trennung, Spaltung: I. facio: [nulla secessio facta]; C I, 7, b. milites, qui erant Corfinii, prima vesperi secessionem faciunt; C I, 20.

II. in: factum ... in secessione populi templis locisque editioribus occupatis; C I, 7, b.

secius f. **nihilo** secius (6 St.) S. 670, b.

secludo, trennen, abschneiden: cohortem: unam .. cohortem ... seclusam ab reliquis circumveniunt atque interficiunt; C I, 55.

cornu: dextrum cornu, quod erat a sinistro seclusum; C III, 69.

flumen: munitione flumen a monte seclusit; C III, 97.

seco, schneiden, mähen: pabulum secari non posse; G VII, 14, a.

secreto, besonders, ohne Zeugen, unter vier Augen: ago: petierunt .. (principes), uti sibi secreto in occulto de sua omniumque salute cum eo agere liceret; G I, 31, a.

castigo: illos secreto castigavit, quod quaestui equites haberent; C III, 60.

colloquor: cum ... multum .. cum suis consiliandi causa secreto praeter consuetudinem colloqueretur; C I, 19.

quaero: eadem secreto ab aliis quaerit; G I, 18, a.

sectio, Beutemasse: sectionem eius oppidi universam Caesar vendidit; G II, 33.

sector, nachjagen: quid vos .. hanc miseram ac tenuem sectamini praedam? G VI, 35, b.

sectura, Grube: quod multis locis apud eos aerariae † secturaeque sunt; G III, 21.

secundanus, Soldat der zweiten Legion: secundani veriti, ne soli relinquerentur, atque ex eo, quid sensissent, indicaretur, secuti sunt factum superiorum; A 54.

secundum, entlang, längs, nahe bei: I. accedo: Caesar instructa acie secundum infimas iugi radices propius munitiones accessit leniter; Af 41.

appareo: postquam ... a Clupeis secundum oram maritimam cum equitatu Adrumetum Cn. Piso ... apparuit || † apparuit ||; Af 3.

constituo: tabernaculum secundum litus ipsum constituit, ut prope fluctus verberaret; Af 1.

dirigo: ipsi iter secundum eas (naves) terra direxerant; C III, 30, a.

duco: sex (legiones Caesar) ipse in Arvernos ad oppidum Gergoviam secundum flumen Elaver duxit; G VII, 34.

procumbo: ut (tigna) secundum naturam fluminis procumberent; G IV, 17, a.

provehor: (Caesar) a Caralibus secundum terram provectus; Af 98.

video: in aperto loco secundum flumen paucae stationes equitum videbantur; G II, 18.

II. zum Satz: secundum ea multae res eum hortabantur, quare ..; G I, 33. non longe ab oppido secundum litus facit castra; Af 7. castra secundum mare iuxta Pompeium munire iussit; C III, 65.

secundus, folgende, nächste, zweite, günstig, gelungen, glücklich: alqd: si non omnia caderent secunda; C III, 73, b. omnia .. secundissima nobis, adversissima illis accidisse videntur; F 16.

acies: prima et secunda acies (signa intulit), ut victis ... resisteret; G I, 25. primam et secundam aciem in armis esse ... iussit; G I, 49. prima et secunda acies in armis ... permanebat; C I, 41. pedestrem .. copiam in secunda acie minus CCCC passus constituunt; Af 38. in suo .. dextro cornu e secunda acie veteranarum legionum partem cohortium collocaverat; Af 60.

aestus: f. ventus; G IV, 23.

commeatus: Rabirium Postumum in Siciliam ad secundum commeatum arcessendum mittit *; Af 8. donec sibi veteranarum legionum pars aliqua in secundo commeatu occurrisset; Af 31, c. secundum commeatum in Africam mittit ad Caesarem; Af 34. postquam legionibus veteranis duabus ... copias suas ex secundo commeatu auxerat; Af 37. ex secundo commeatu ... navis una ... excepta est; Af 44.

consilium: secundo usus consilio; C III, 42.

cursus: quin (naves) aliqua ex parte secundum cursum haberent; C III, 47.

flumen: secundo flumine ad Lutetiam iter facere coepit; G VII, 58. quattuor milia passuum secundo flumine silentio (naves) progredi iubet; G VII, 60.

fortuna: qui neque in illius prospera acie primam fortunam, neque in adversa secundam obtinuimus [victoriam]; H 17.

legio: militibus .. vernaculis et secundae legionis ... gratulatur; A 53. quo in numero erat secunda legio; A 53. (legionem vernaculam) ad secundam legionem contendisse; A 57, a. audit IV cohortes ... ad secundam (legionem) pervenisse; A 57, a. speculator de legione II Pompeiana captus ... est; H 13, a.

locus: ut ... secundum locum dignitatis Remi obtinerent; G VI, 12, b.

motus: de ... secundo Galliae motu rumores afferebantur; G VII, 59.

ordo: reliquas (naves) subsidiarias in secundo ordine constituunt; A 14.

proelium: secundiore equitum proelio nostris Caesar suos in castra reduxit; G II, 9. elati (milites) ... superiorum temporum secundis proeliis; G VII, 47, a. cohortatus, ut ... secundissimorum proeliorum retinerent memoriam; G VII, 62, a. incitantur hostium animi secundo proelio; G VIII, 12. sic proelio secundo graviter ab eo vulneratus praefectus ... refertur in castra; G VIII, 48, c. cur etiam secundo proelio aliquos ex suis amitteret? C I, 72. multis .. secundis proeliis unum adversum et id mediocre opponerent; C III, 73, a. cum (Pharnaces) secundo proelio vehementer esset inflatus; A 65, b. quae res secundum nostris efficiebat proelium; H 24. f. **facio,** III. proelium; G III, 1. VI, 12, a. VII, 53. VIII, 45. 48, a. C I, 7, b. III, 84. 105. A 11. 40. 73. Af 61, b. (S. 386, b).

proventus: errare, si qui in bello omnis secundos rerum proventus exspectent; G VII, 29.

res: consuesse .. deos ... his secundiores interdum res ... concedere; G I, 14. utrum secundis minimisque rebus insolentiores (copiae), an adversu mediocri casu timidiores essent; G VIII, 13. Caesaris in Hispania res secundae in Africam nuntiis ... perferebantur; C II, 37. cum Romanos et secundis rebus confirmari et adversis incitari viderent; A 23. Pharnaces rebus secundis elatus; A 41. magnas res et secundas ... gesserat; A 43. quem (Octavium) .. diutius in rebus secundis ... virtus Vatini versari passa non est; A 43.

sacerdos: ut sacerdos eius deae (Bellonae) maiestate, imperio, potentia secundus a rege ... habeatur; A 66.

subsidium: pecora, quod secundum poterat esse inopiae subsidium; C I, 48, b.

tabulatum: turris ... ab imo vitium fecit usque ad tabulatum secundum et tertium; H 19.

tempestas: (Cassius) progressus secunda ut hiberna tempestate; A 64.

ventus: et ventum et aestum uno tempore nactus secundum; G IV, 23. hostes ... secundo magnoque vento ignem operibus inferunt; C II, 14. magno vento et secundo ... onerarias naves ... immisit; C III, 101, a. secundum nactus ventum; C III, 101, b. Octavium ... vento secundo regionem Graeciae petisse; A 47. quae naves ventum secundum nactae; Af 34. quod ventum oppidani secundum habuerunt; H 19.

vigilia: secunda vigilia magno cum strepitu ... castris egressi; G II, 11. secunda inita cum solvisset vigilia; G V, 23. secunda vigilia silentio equitatum mittit; G VII, 71. circiter vigilia secunda noctis nimbus cum saxea grandine subito est exortus ingens; Af 47. Varus ... vigilia secunda Adrumeto ex cothone egressus; Af 62. Caesar ... celeriter sex cohortis secunda vigilia iubet proficisci; H 3, a. vigilia secunda ex oppido ignem multum telorumque multitudinem iactando; H 12. vigilia secunda propter multitudinem telorum turris lignea ... vitium fecit; H 19. Sex. Pompeius ... secunda vigilia ab oppido discessit; H 32, a.

voluntas: tanta ac tam secunda in Caesarem voluntas provinciae reperiebatur; C II, 20, a.

securis, Beil: I. subicio: quae (Gallia) ... securibus subiecta perpetua premitur servitute; G VII, 77, d.

II. feriri: ut verberibus exanimatum corpus securi feriretur; G VIII, 38.

percutere: insequenti die Pompeius securi percussit homines LXXIV; H 21.

secus, anders: ne quid temere culpa secus admitteretur; H 30. f. **nihilo** secius (6 St.) S. 670, b.

sed, aber, allein, jedoch, sondern: A. **ohne formellen Gegensatz: 1. allein: 1. Aussage:** sed quantum opere processerant ..., tanto aberant ab aqua longius; C I, 81. sed peius victoribus Sequanis quam Haeduis victis accidisse; G I, 31, c. sed eum (pontem) postero die simili ratione aggreditur; A 19. ut nostri ... superiores fuerint ...; sed compluribus interfectis ... nonnullos ... amiserunt; G V, 15. harum (alcium) est consimilis capris figura ..., sed magnitudine paulo antecedunt; G VI, 27. Metropolitae primum ... portas clauserunt ...; sed postea ... portas aperuerunt; C III, 81. erat multo inferior ... Brutus; sed electos ... fortissimos viros ... attribuerat; C I, 57. sed Caesarem Apollonia a directo itinere averterat; C III, 79, a. sed plerosque (milites) ii, qui receperant, celant; C I, 76. sed re nova perturbatus (Pompeius) ... Apolloniam petere coepit; C III, 11. equites ... perpauci se recipiunt, sed ii ... sese incolumes in castra conferunt; C II, 42. haec insula ... purtum efficit; sed ... ponte cum oppido coniungitur; C III, 112, a. sed terror hominibus mentem ... eripit et membra debilitat; A 18. sed opportunissime nuntiis allatis oppidum est defensum; C III, 101, b. sed hi ... haec ad Pompeium omnia detulerunt; C III, 61. unius esse negotium diei, sed illum delectari imperio; C III, 82, a. ad utramque ripam fluminis agros ... habebant, sed tantae multitudinis aditu perterriti ... demigraverunt; G IV, 4. hi ... cari habebantur; sed freti amicitia Caesaris ... despiciebant suos; C III, 59. quod fuit illis ... efficiendum; sed totius diei pugna ... defessi rem ... distulerunt; C I, 65. sed tantum ... Brutus ... enisus est, ut ..; C II, 6, b. sed fortuna ... parvis momentis magnas rerum commutationes efficit; C III, 68. sed ea celeritate ... milites ierunt, ut ..; G V, 18. confines erant hi (Parisii) Senonibus ..., sed ab hoc consilio afuisse existimabantur; G VI, 3. sed Allubroges ... cuncta ... exposuerunt; C III, 79, b. sed (ipsos, milites) satis iam fecisse officio; C I, 84. sed fiebat aequitate decreti ..., ut ..; C III, 20. sed nostri fortiter impetum eorum tulerunt; C III, 37, b. Caesar ... subsequebatur omnibus copiis; sed ratio ordoque agminis aliter se habebat; G II, 19. naves viderant ..., sed quo essent eae delatae, primis diebus ignorabant; C III, 30, a. ad te ... volumus confugere; sed custodiis equitum Numidarum ... impediebamur; Af 35, b. haec faciunt reciperandorum suorum causa; sed contaminati facinore ... consilia clam de bello inire incipiunt; G VII, 43. quibus (castris) praeerat Saburra, ... sed rex omnibus copiis insequebatur; C II, 38. desideravit milites DCCCCLX ...; sed horum omnium pars magna ... sine ullo vulnere interiit; C III, 71. ipse .. in colle medio triplicem aciem instruxit ...; sed in summo iugo duas legiones ... collocari ... iussit; G I, 24. vallo muniri vetuit, ... sed ad fronte ... fossam fieri iussit; C I, 41. Titus Labienus prodit, summissa oratione loqui de pace || sed missa oratione de pace loqui elate || ... incipit; C III, 19, b. sed postulatis Caesaris cognitis missuros ad Pompeium; C III, 16. sed eisdem de causis, ... quo minus dimicare vellet, (Caesar) movebatur; C I, 82. sed celeriter cives Romani ligneis effectis turribus his sese munierunt; C III, 9, a. complures esse principes belli auctores, sed multitudinem maxime Correo obtemperare; G VIII, 7. sed rem obtinuit Caesar; C III, 111. sed serius a terra provectae naves neque usae nocturna aura in redeundo offenderunt; C III, 8. sed celeriter est inter eos de principatu controversia orta; C III, 112, c. sed Pompeius suis praedixerat, ut Caesaris impetum exciperent; C III, 92. sed haec eius diei praefertur opinio, ut ..; C I, 47. huic ... bella intercesserant; sed nostro adventu permoti Britanni hunc toti bello ... praefecerant; G V, 11. sed paucis ante diebus A. Domitius ... profectus est; C II, 22. T. Ampium ... senatores ... evocasse ..., sed interpellatum adventu Caesaris profugisse; C III, 105. sed nonae legionis milites elati studio ... in locum iniquum progrediuntur; C I, 45. Sulmonenses ... cupere ea facere ..., sed a Q. Lucretio ... prohiberi; C I, 18. fit ... impetus; sed e muro sagittis ... fugientes persequi (nostri) prohibentur; C II, 14. sed ab hoc profectus initio ... legem

promulgavit, nt ..; C III, 20. quinqueremis duas ... ceperunt; sed Cassius exceptus scapha refugit; C III, 101, c. sed ex numero tribunorum militum centurionumque nonnulli ... remanserunt; C I, 77. sed tantum navium reperit, nt ..; C III, 2. sed restare, ut reliqna, quae vellet, perageret; Af 57. sed insequentes nostros Sulla revocavit; C III, 51, a. milites ... muros ascendunt, sed moniti a Brundisinis ... subsistunt; C I, 28. quae visum est Caesar respondit; sed exitus fuit orationis ..; G IV, 8. in maritimis (regionibus) ferrum (nascitur), sed eius exigua est copia; G V, 12. qua ex parte est Hibernia, dimidio minor ... quam Britannia, sed pari spatio transmissus atque ex Gallia est in Britanniam; G V, 13. sed esse Galliae commune consilium; G V, 27, b. sed de his duobus generibus alterum est druidum, alterum equitum; G VI, 13, a. Viridomarus, pari aetate et gratia, sed genere dispari; G VII, 39. dorsum esse eius iugi prope aequum, sed hunc silvestrem et angustum; G VII, 44. sed tanti erant ... ad bellum apparatus, ... nt ..; C II, 2. sed hoc itinere est fons; C II, 24. sed tantus fuit omnium terror, nt ..; C II, 43. sed tanta erat ... contentio, ... ut ..; C II, 43. sed Caesari circuitu maiore iter erat longius; C III, 30, b. (aqua) adeo est ... turbida, nt ...; sed ea ... multitudo contenta est necessario; A 5. hae naves ... portum capere prohibebantur; sed loca sunt egregia omni illa regione ad tenendas ancoras; A 9. multi ... interfecti .. sunt; sed numerus captivorum omnino fuit sexcenti; A 18. sed id, qua mente, communis erat coniectura; A 58. nostri ... auxilium ferre, sed hoc superari, quod ..; G III, 4. sed Laelius ... aquam suis supportabat; C III, 100. domum eius (Caesaris) irrumpere conatus; sed Caesar ... impetum eius sustinuit; C III, 111. sed intolerantius Gallos insequentes legio decima tardavit; G VII, 51. erat in celeritate omne positum certamen ...: sed exercitum Caesaris viarum difficultates tardabant; C I, 70. sed magnitudo operum ... administrationem tardabat; C II, 2. sed is locus praesidio ab his non nimis firmo tenebatur; G VII, 36. Caesaris (acies erat) triplex; sed primam aciem quaternae cohortes ... tenebant; C I, 83. esse nonnullo se Caesaris beneficio affectum ...; sed plus communi libertati tribuere; G VII, 37. sed his rebus tantum temporis tribuit, quantum ..; C III, 78, a. circiter milia XV cecidisse videbantur, sed in deditionem venerunt amplius milia XXIV; C III, 99. sed eos (hostes) fugientes longius Caesar prosequi vetuit; G V, 9. sed ex propositis consiliis duobus explicitius videbatur Ilerdam reverti; C I, 78. sed illi (Pompeiani) operibus vincebant; C III, 44, b. aciem constituit ...; sed peditatu duntaxat procul ad speciem ntitur, C II, 41, a. — ohne Verb: patebat haec (turris) quoque versus pedes XXX, sed parietum crassitudo pedes V; C II, 8. nt in fuga spem salutis collocarent, sed id frustra; A 29.

2. **Aufforderung:** scio me .. paene incredibilem rem polliceri; sed rationem consilii mei accipite; C III, 86. — hanc sententiam probarem ..., si ...: sed in consilio capiendo omnem Galliam respiciamus; G VII, 77, b.

II. **Verbindungen:** certe: sed certe dimissis ... nuntiis sibi quemque consulere iussit; G VI, 31.

enim: sed meridie, cum tres legiones ... misisset, repente ... advolaverunt; G V, 17. supplicia eorum ... gratiora ... esse arbitrantur; sed, cum eius generis copia deficit, etiam ad innocentium supplicia descendunt; G VI, 16. sed in experiundo cum periculum nullum videret; G VIII, 36. sed cum prope Dyrrhachium Pompeius constitisset; C III, 13. sed cum essent in quibus demonstravi angustiis; C III, 15. sed cum esset inter bina castra campus; C III, 37, a. sed cum ventum esset ad flumen Genusum; C III, 75. sed nostri milites dato signo cum infestis pilis procucurrissent; C III, 93, a. — sed cum loci natura et munitio castrorum aditum probibebant, tum quod ... C II, 35, b.

etiam: se exigue dierum triginta habere frumentum, sed paulo etiam longius tolerari posse parcendo; G VII, 71.

iam: sed eo fama iam praecurrerat; C III, 80, a.

nec, neque: Rhenum transire decreverat; sed navibus transire neque satis tutum esse arbitrabatur, neque ..; G IV, 17, a. conatus est Caesar reficere pontes: sed nec magnitudo fluminis permittebat, neque ..; C I, 50. hi ... hostes loco cedere cogebant, sed neque longius fugientes prosequi nec vehementius equos incitare poterant; C II, 41, a. sed neque illi sibi confisi ex porta prodire sunt ausi ... neque ..; C III, 7.

nemo: sed hunc laborem recusabat nemo; C I, 68. sed in castello nemo fuit omnino militum, quin vulneraretur; C III, 53.

ne — quidem: sed assuescere ad homines ... (uri) ne parvuli quidem excepti possunt; G VI, 28.

nihil: sed privati ac separati agri apud eos nihil est; G IV, 1. sed elati (milites) ... nihil adeo arduum sibi esse existimaverunt, quod eos ..; G VII, 47, a. sed praeoccupatus animus Attianorum militum ... nihil de resistendo cogitabat; C II, 34, b.

nimirum: sed ego nimirum ... hoc ipsum crimen arrogantiae subeo; G VIII, pr. b.

non: quae (naves) omnes incolumes ... pervenerunt, sed ex iis onerariae duae eosdem ... portus capere non potuerunt; G IV, 36. probat rem senatus de mittendis legatis; sed, qui mitterentur, non reperiebantur; C I, 33. sed iisdem de causis Caesar ... proelio non lacessit; C I, 81. nuntiabantur haec eadem Curioni, sed aliquamdiu fides fieri non poterat; C II, 37. sed operum magnitudo ... perficiendi spatium non dabat; C III, 68, a. sed utrum ... proposuisset, ... an ... conaretur, existimari non poterat; C III, 102, a. sed Caesar ... proficisci non dubitaverat; C III, 106. sed exercitum tironem non audent in campum deducere; H 26.

nullus: sed deditionis nullam esse condicionem nisi armis traditis; G II, 32. ab his docebantur; sed nulla ferramentorum copia; G V, 42. erant ... milia circiter VI ...; sed nullus ordo, nullum imperium certum; C I, 51. sed Nasidianae naves nullo usui fuerunt; C II, 7. Pompei summam esse ... voluntatem ..., sed potestatem eius rei (se) nullam habere; C III, 16.

posteaquam: sed posteaquam nonnulli principes ... ad Caesarem venerunt; G V, 3.

postquam: sed postquam ... hordeum ... herbaeque desectae; C III, 58. sed postquam ... ausi sunt egredi ex navibus Alexandrini pauci; A 20, a.

qui: uxores habent ... communes ...; sed qui sunt ex his nati, eorum habentur liberi, quo ..; G V, 14. sed qui ... missi erant, ... liberius ... colloqui coeperunt; C III, 103. sed ex quibus (legionibus) aliquid firmamenti se existimabat habere, duae fuerunt vernaculae; H 7.

quod: Dumnorigem ... designari sentiebat, sed quod pluribus praesentibus eas res iactari nolebat, .. concilium dimittit; G I, 18, a.

quoniam: sed quoniam (homines) ipsi sibi neque modum neque terminum constituunt; Af 54, a.

quoque: sed hoc quoque factum est, quod ..;

G VI, 30. sed is (Pompeius) quoque ... eo loco excesserat; C III, 66. sed Pompeius ... aliis quoque diffiaus acie excessit; C III, 94.

sive: sed sive ipsorum perturbatio sive error aliquis ... victoriam interpellavisset; C III, 73, b.

tamen: erant hae difficultates ..., sed multa Caesarem tamen ad id bellum incitabant; G III, 10. hic dies nostris longe gravissimus foit; sed tamen hunc habuit eventum, at ..; G V, 43. sed tamen se contentum fore ea poena; G VIII, 22. sed tamen ad omnia se descendere paratum; C I, 9, b. sed tamen ... pons ... prope effectus nuntiabatur; C I, 62. id .. est iugum ... praeruptum ..., sed tamen paulo leniore fastigio ab ea parte, quae ad Uticam vergit; C II, 24. sed tamen sui laboris milites semper eventu belli praemia petiverunt; C II, 32, c. sed tamen haec singulari patientia milites ferebant; C III, 47. sed tamen nostri virtute vicerunt; C III, 67. multo tardius, sed tamen eisdem diis adiuvantibus ... profligantur copiae regis; A 76. conamur opus magnum ...; sed tamen nihil est quod potius faciamus; F 20.

ubi: ii ... magnum hostium numerum pauci sustinuere; sed, ubi signa legionum appropinquare coeperunt ..; C I, 51. sed ubi paulatim retorqueri agmen ad dextram conspexerunt; C I, 69. sed ubi certis auctoribus comperit ... copias abesse; C II, 37. sed ubi primum ... pauci nostri in litore constiterunt; A 17.

ut: sed ut superioris temporis contentionem nostri omnem remiserant, ita ..; C II, 14.

B. **nach einer Negation:** ne: ne ex praetura et consulatu, ... sed per paucos probati et electi in provincias mittantur; C I, 85, c.

nec, neque: neque ullos in Gallia vacare agros ...; sed licere ... in Ubiorum finibus considere; G IV, 8. neque ... bostis est visus; sed ... discesserant; G V, 8. neque (Gallorum copias) longius ... afuisse, sed nuntio allato ... discessisse; G V, 53. ne militibus quidem .. neque equitibus ... studium ... deerat; sed hi erant numero CC; C II, 41, a. nec, quibus rationibus superare possent, sed, quemadmodum uti victoria deberent, cogitabant; C III, 83. neque tamen aequo loco sui potestatem faciebat, sed ex grumo *; H 24. f. **nec**, A, 2. non. tantum. vero; C II, 25, b. III, 26. 75. 95. — 3 (8 St.) S. 659. — B, I, 4, sed (8 St.). — 5 (2 St.) S. 662, a. — C, a, I, 4 (3 St.). — II, 2 (2 St.) S. 664, b.

nemo: sed neminem in aequum locum sese demittere, sed toto undique muro circumfundi videtur; G VII, 28. ad neminem unum summa imperii redit, sed separatim suam quisque classem ... administrabat; C III, 18.

ne — quidem: ne Vorenus quidem tum sese vallo continet, sed omnium veritus existimationem subsequitur; G V, 44. a. ne eo quidem tempore quisquam loco cessit, sed circumventi omnes interfectique sunt; G VII, 62, b. f. nec; C II, 41, a.

nihil: Sequanos nihil earum rerum facere, ... sed tristes ... terram intueri; G I, 32. nihil Sequani respondere, sed in eadem tristitia taciti permanere; G I, 32. nihil iam Caesaris imperium exspectabant, sed per se, quae videbantur, administrabant; G II, 20.

nolo: Caesar eodem itinere uti noluit, ... sed circumvectus est eo mari, quod ..; A 28.

non: f. **etiam**, IV. sed (30 St.) S. 349, b. — **modo**, II, 3—5 (6 St.) S. 623, a. — **non**, B, II. quidem, sed, solum, tantum (64 St.) S. 680, b. f.

nullus: ut nulla earum (navium) cursum tenere posset, sed aliae eodem ... referrentur, aliae ..; G IV, 28. cui parti nulla est obiecta terra, sed eius angulos lateris maxime ad Germaniam spectat; G V, 13. in pace nullus est communis magistratus, sed principes ... ius dicunt; G VI, 23. nullam iam esse civitatem, quae bellum pararet, ... sed nonnullos ex oppidis demigrare; G VIII, 24. docet se nullum extraordinarium honorem appetisse, sed ... eo fuisse contentum, qood ..; C I, 32. a. Massiliensibus res nulla ad virtutem defuit; sed ... hoc animo decertabant, ut ..; C II, 6, a. ut ... nullius (navis) remi detergerentur, sed semper venientibus adversae occurrerent; A 15. nullum portum ... tutum ... fore sospicabatur, sed fortuito oblatam occasionem egressus aucupabatur; Af 3.

numquam: ut numquam conferti, sed rari ... proeliarentur; G V, 16. sibi numquam placuisse Avaricum defendi ...; sed factum imprudentia Biturigum ..., uti ..; G VII, 29.

sedecim, sechzehn: milia: eo circiter hominum numero sedecim milia expedita ... Ariovistus misit; G I, 49. XVI milium spatio (Curio) constitit; C II, 41, a. XVI milia nocte (Caesar) progressus; Af 79.

naves: L Nasidius ... cum classe navium XVI ... L. Domitio ... subsidio missus; C II, 3. ut (naves) ad unam omnes, constratae numero XVI, eliderentur; C III, 27.

pedes: murum in altitudinem pedum sedecim fossamque perducit; G I, 8.

sedeo, sitzen: alqs: [in acie sedere Gallos consuesse superioribus commentariis Caesaris declaratum est;] G VIII, 15. in praetorio sedens (Caesar) per speculatores ... imperabat, quae fieri volebat; Af 31, a.

sedes, Wohnsitz, Heimat: I, 1. habeo: sese ... sedes habere in Gallia ab ipsis concessas; G I, 44, a.

paro: quibus locus ac sedes pararentur; G I, 31, c.

peto: ut ... aliud domicilium, alias sedes, remotas a Germanis, petant; G I, 31, d.

2. revertor in: reverti se in suas sedes regionesque simulaverunt; G IV, 4.

II. continere: quae gens ad hoc tempus his sedibus sese continet; G VI, 24.

seditio, Empörung, Aufruhr, Aufstand: I. oritur: veritus, ne qua in castris ... seditio oreretur; G VII, 28. quod .. contentionibus tribuniciis perniciosae seditiones orerentur; A 65, a.

II. concito: seditione concitata portas occupant; H 37.

facio: Petreius atque Afranius cum stipendium ab legionibus paene seditione facta flagitarentur; C I, 87. seditione facta centurionibus aliquot occisis; A 57, a.

III. studiosus in: ut ... magis in seditione ... quam pudoris modestiaeque fueritis studiosiores; Af 54, b.

IV. caput: Scapula, totius seditionis, familiae et libertinorum caput; H 33.

necessitas: diutius, ... quam necessitas urbanarum seditionum pati videbatur; A 78.

seditiosus, aufrührerisch, meuterisch: homines: ne qua rursus dissensio ... per homines seditiosos nasceretur; A 33.

natura: ne dissensionis initium natum seditiosa militum suaque natura videretur; A 58.

oratio: hos seditiosa atque improba oratione multitudinem deterrere, ne ..; G I, 17. (Titus Salienus) seditiosissima oratione apud eum (M. Messalam) usus; Af 28.

tribunus: qood tribunus militum seditiosos ... fuisti; Af 54, b.

sedo, beruhigen, stillen, unterdrücken: importunitatem: sedandae eorum (equitum) importunitatis gratia singulis c divisit; Af 87, b.
tumultum. sedato tumultu, quem repentinus adventus Caesaris concitaverat; C III, 18. hoc sedato tumultu; C III, 106.

seges, Saat, Saatfeld: Cicero ... quinque cohortes frumentatum in proximas segetes mittit, quas inter et castra unus omnino collis intererat; G VI, 36.

segnis, träge, säumig: segniores castigat atque incitat; C I, 3.

sella, Sessel: M. Coelius Rufus praetor ... initio magistratus tribunal suum iuxta C. Treboni, praetoris urbani, sellam collocavit; C III, 20.

semel, einmal, erstlich: affero: vos ... populi Romani magistratibus sacrosanctis manus semel et saepius attulistis; H 42, b.
contendo: cum his Haeduos ... semel atque iterum armis contendisse; G I, 31, b.
dimitto: ab eo (Caesare L. Vibullium Rufum bis) esse dimissum, semel ad Corfinium, iterum in Hispania; C III, 10, a.
vinco: ut semel Gallorum copias proelio vicerit; G I, 31. d.

semenstris, sechsmonatlich: doluisse se, quod ... erepto .. semenstri imperio in urbem retraberetur; C I, 9, a.

sementis, Aussaat: sementes quam maximas facere (constituerunt); G I, 3.

semifactus, halbfertig: bestiae ... in portas valli semifactas ruere contendunt; Af 83.

semihora, halbe Stunde: ea (castella) minus semihora efficit; Af 38.

semita, Fußweg: I. pateut: quod ... ne singulari quidem umquam homini eo tempore anni semitae patuerant; G VII, 8.
II. emittere: omnibus viis semitisque essedarios ex silvis emittebat; G V, 19.

semoveo, entfernen: locum: colloquium petunt et id, si fieri possit, semoto a militibus loco; C I, 84.
partes: hac multitudine disposita munitiones semotarum partium tuebantur; A 2.

semper, immer, beständig: quod [bis] accidit semper horarum XII spatio; G III, 12. (Dumnorigem) magnum numerum equitatus suo sumptu semper alere et circum se habere; G I, 18, a. quam (civitatem Caesar) ipsa semper aluisset omnibusque rebus ornasset; G VII, 33. etsi fallacem gentem semperque alia cogitantem, alia simulantem bene cognitam habebat; A 24, a. quorum (Iadertinorum) semper in rempublicam singulare constiterat officium; A 42, a. sicut semper depoposcimus; C III, 85. ut ... semper .. paulum ad summam felicitatem defuisse videretur; G VI, 43. cui (exercitui) semper omnia ad necessarium usum defuissent; C III, 96. in se uno non servari, quod sit omnibus datum semper imperatoribus; C I, 85, c. quod instituto Caesaris semper duae legiones pro castris excubabant; G VII, 24. semper ... exspectans, si iniquis locis Caesar se subiceret; C III, 85. cuius (Pompei Caesar) ipse honori et dignitati semper faverit adiutorque fuerit; C I, 7, a. praeter Haeduos et Remos, quos praecipuo semper honore Caesar habuit; G V, 54. cum ... semper .. auctor novorum consiliorum magnam apud barbaros auctoritatem haberet; G VIII, 32. semper se reipublicae commoda privatis necessitudinibus habuisse potiora; C I, 8. semper .. Berones compluresque evocatos cum telis secum habere consuerat; A 53. habe semper in memoria atque in pectore, ut ... fugias ... insolens verbum; F 7, a. ∫. alo; G I, 18, a. quod semper Haeduorum civitati praecipue indulserat; G VII, 40. inter has fossas aciem semper instruebat; A 26. ua semper magno circuitu per pontem equitatus esset mittendus; C I, 61. ut ... semper venientibus adversae (naves) occurrerant; A 15. vos ita pacem semper odistis, ut ..; H 42, b. orno: ∫. alo; G VII, 33. sui laboris milites semper eventu belli praemia petiverunt; C II, 32, c. cum ... semper .. hostibus spes victoriae redintegraretur semperque ipsi recentes defessis succederent; G VII, 25. simulo: ∫. cogito legatos, quod nomen ... sanctum inviolatumque semper fuisset; G III, 9, a. qui (Commius) post illam vulnerationem ... semper ad omnes motus paratus suis civibus esse consuesset; G VIII, 47. sibi semper primam reipublicae fuisse dignitatem vitaque potiorem; C I, 9, a. Pompei summam esse ac fuisse semper voluntatem, ut componeretur; C III, 16. uti ... semper .. esset in itineribus; C III, 85. qui et illi (Pompeio) et mihi semper fuerunt inimicissimi; F 18. ∫ faveo. integros .. semper defagitatis summittans; C III, 40. ohne Verb: ne ex praetura et consulatu, ut semper, sed per paucos ... electi in provincias mittantur; C I, 85, c.

senator, Senator: I, 1. prosequuntur ipse (Iuba) equo in oppidum vectus prosequentibus compluribus senatoribus; C II, 44.
recipiunt: complures equites Romani senatoresque perterriti ex proelio se receperunt, ne a militibus ... ipsi quoque interficerentur; Af 85, b.
2. sum: nostri, qui fuissent equites Romani et senatores, non sunt ausi introire in oppidum, H 22, a.
II, 1. circummitto: delectum .. toto Piceno circummissis senatoribus habebat; C I, 12.
evoco: T. Ampium ... eius .. rei causa senatores omnes ex provincia evocasse, ut his testibus in summa pecuniae uteretur; C III, 105.
interficio, perterreo: ∫. I, 1. recipiunt.
produco: Caesar ... omnes senatores senatorumque liberos ... ad se produci iubet; C I, 23
2. utor: ∫. I. evoco.
3. redigo ad, ex: ex sexcentis ad tres senatores ... sese redactos esse; G II, 28.
III, 1. filius: erant complures honesti adolescentes, senatorum filii et ordinis equestris; C I, 51. Tuticanum Gallum, senatoris filium (desideravit); C III, 71. eo die Aulus Valgius, senatoris filius. ... fugit; H 13, a.
liberi: ∫. II, 1. produco.
numerus: magnum .. numerum senatorum atque equitum Romanorum in periculum esse venturum; C I, 17.
2. factum in: etiam superbius Iubae factum non in M. Aquinum, hominem novum parvumque senatorem, sed in Scipionem; Af 57.
IV. a: Sulmonenses ... cupere ea facere, ... sed a Q. Lucretio senatore ... prohiberi; C I, 18.

senatorius, senatorisch: ordo: erant † quinquaginta ordines ‖ quinque ordinis ‖ senato-

rii; C I, 23. adhibitis compluribus senatorii ordinis; quos advocaverat Scipio; C III, 33. qui ordinis essent senatorii; C III, 83. pauci ordinis senatorii ... nocte fuga salutem petiverunt; C III, 97.

senatus, Senat: I. Subject: agit: Pompeio esse in animo reipublicae non deesse, si senatus sequatur; si cunctetur atque agat lenius, nequiquam eius auxilium, si postea velit, senatum imploraturum; C I, 1.

andet: quo praesidio tuto et libere senatus, quae vellet, decernere anderet; C I, 2.

censet: quoniam M. Messala, M. Pisone consulibus senatus censuisset, uti ..; G I, 35. senatus .. Coelium ab republica removendum censeit; C III, 21.

convenit: omnem senatum ad se convenire ... iussit; G II, 5.

cunctatur: f. agit. — decernit: f. audet.

est: ubi senatus populusque Romanus, ubi respublica esset; A 68.

facit: quorum (Ubiorum) si principes ac senatus sibi iureiurando fidem fecisset; G IV, 11.

implorat: f. agit.

potest: numquam .. senatum tantum in civitate illo vivo quantum imperitam plebem potuisse; G VIII, 21. f. probat; G VIII, 53. — II, I. habeo; C I, 5.

probat: quibus (necessitatibus) cogi posset senatus id probare, quod ipsi (inimici) constituissent; G VIII, 53. probat rem senatus de mittendis legatis; C I, 33.

resistit: ut ... resistente senatu ... bellum ... gerere posset; G VIII, 22.

sequitur: f. agit.

transit: senatus frequens in alia omnia transiit; G VIII, 53.

venit: cum is (Caesar) omnem ad se senatum venire iussisset; G V, 54.

vult: f. agit. audet.

II. nach Verben: I. amitto: (Haeduos) omnem nobilitatem, omnem senatum, omnem equitatum amisisse; G I, 31, b.

cogo: coacto senatu iniurias inimicorum commemorat: C I, 32, a. f. 1. probat; G VIII, 53.

collaudo: senatus virtutem constantiamque collaudat; C I, 6, a.

divido: divisum (esse) senatum, divisum populum; G VII, 32.

evoco: senatum .. omnem ... ad se Decetiam evocavit; G VII, 33.

habeo: f. **habeo,** III. senatum (3 St.) S. 427, b.

interficio: Aulerci Eburovices Lexoviique senatu suo interfecto portas clauserunt; G III, 17.

mitto: misso ad vesperum senatu; C I, 3.

teneo: senatum .. oppidi custodia tenebat; Af 87, a.

vendo: omni senatu necato reliquos sub corona vendidit; G III, 16.

2. desum: L. Lentulus consul senatui reique publicae se non defuturum pollicetur; C I, 1.

permitto: libera comitia atque omnis respublica senatui populoque Romano permittatur; C I, 9, b.

polliceor: C. Curio ... saepe erat senatui pollicitus, si ..; G VIII, 52.

3. prohibeo: hoc decreto cum (Coelium) consul senatu prohibuit; C III, 21.

4. cogo in: omnes amici consulum, necessarii Pompei ... in senatum coguntur; C I, 3.

indeco in: multis legationibus ab se in senatum indictis; H 42, a.

lego in: eos extra ordinem in senatum legendos curaverat; C III, 59. quorum (Titiorum) patrem Caesar ie senatum legerat; Af 28.

mitto ad: cum litteras ad senatum miserit, ut omnes ab exercitibus discederent; C I, 9, a.

peto ab: condiciones pacis ... Romae ab senatu et a populo peti debere; C III, 10, b. (se) vectigalia, quae Metellus imposuisset, a senatu petisse; H 42, a.

proficiscor ad: Divitiacus auxilii petendi causa Romam ad senatum profectus; G VI, 12, b.

queror ad: (qui) ad senatum questi per legatos atque arbitris a senatu datis sua receperant; Af 97.

refero ad: ut .. ex litteris ad senatum referretur, impetrari non potuit; C I, I. f. **de,** I. refero (4 St.) S. 250, a.

sum in: cum leges duo ex una familia vivo utroque ... in senatu esse prohiberent; G VII, 33.

venio ad: se ... Romam ad senatum venisse auxilium postulatum; G I, 31, c.

III. nach Substantiven: auctoritas: ut interposita senatus auctoritate aliqua parte exercitus (Caesar) spoliaretur; G VIII, 52. neque (Caesar), contra senatus auctoritatem ut aliquid faceret, potuit adduci; G VIII, 52. se ... neque senatus auctoritati obtemperaturum; C I, I.

beneficium: Caesar ... sua senatusque in eum beneficia commemoravit; G I, 43, a. illum . beneficio ac liberalitate sua ac senatus ea praemia consecutum; G I, 43, a.

fuga: propter repentinum terrorem principum ac senatus fuga facta; C II, 3.

iudicium: si iudicium senatus observari oporteret, liberam debere esse Galliam; G I, 45. necessario populi senatusque iudicio fore utrumque contentum; C III, 10, b.

liberalitas: f. beneficium.

pars: magnam .. partem senatus ad eum (Litavicum) convenisse; G VII, 55, a. nulla fuit civitas, quin ad id tempus partem senatus Cordubam mitteret; C II, 19.

testimonium: magnum hoc testimonium senatus erat universi; G VIII, 53.

voluntas: qui (legati) voluntatem senatus ei (Caesari) proponant; C I, 3.

IV. Umstand: a: his rebus gestis ex litteris Caesaris dierum viginti supplicatio a senatu decreta est; G IV, 38. f. II, 4. queror ad. — **appello,** IV. G I, 3. 33. 35. 43. IV, 12. VII, 31. A 67 (S. 83, a).

in: aegre ... impetratum est, ... ut (litterae) in senatu recitarentur; C I, I. (Pompeius) ab se reliquisque in senatu interrogatus; C I, 30, b. neque se reformidare, quod in senatu Pompeius paulo ante dixisset ..; C I, 32, b. Pompeius enim discedens ab urbe in senatu dixerat eodem se habiturum loco, qui Romae remansissent; C I, 33.

senex, alt, Greis: I. absolut: qui numerus domo exisset eorum, qui arma ferre possent, et item separatim pueri, senes mulieresque; G I, 29.

II. preces: omnium seniorum, matrum familiae, virginum precibus et fletu excitati; C II, 4.

seni, je sechs: milia: uti inter novissimum hostium agmen et nostrum primem non amplius quinis aut senis milibus passuum interesset; G I, 15. imperant ... Senonibus || sena Andibus ||, Ambianis ... quina milia; G VII, 75.

pedes: aggerem ... ex latericiis duobus muris senum pedum crassitudine ... facere instituerunt; C II, 15.

sensus, Sinn, Gesinnung: tanta eius (Dolabellae) bumanitas, is sensus, ea in me est benevolentia; F 15.

sententia, Meinung, Ansicht, Beschluß, Entscheidung, Stimme, Antrag, Urteil: I. censent: erant sententiae, qnae conandum omnibos modis eastraque Vari oppugnanda censerent; C II, 30.

est: suam sententiam in utramque partem esse tutam; G V, 29. indicabat .. liberis sententiis patrum conscriptorum caosam suam facile obtineri; G VIII, 52. s. censent.

superat: superat senteutia Sabioi; G V, 31.

vincit: baec vincit in eonsilio sententia; C I, 67.

II, 1. cognosco: quorum cognita sententia; C III, 9, a.

dieo: s. **dieo,** III. sententiam (8 St.) S. 273, b.

exquiro: Galba ... consilio celeriter convocato sententias exquirere coepit; G III, 3.

fero: quae iudicia aliis aodientibns iudicibus, aliis sententiam ferentibus singulis diebus erant perfecta; C III, 1. (placere) sententias .. de singulis ferrent, qni Romae remansissent; C III, 83.

probo: omnium consensu bac sententia probata; G VII, 15. ego hane sententiam probarem, ... si ..; G VII, 77, b.

pronnntio: de Accone ... graviore sententia pronuntiata more maiorum supplicium snmpsit; G VI, 44. Lentulus sententiam Calidii pronuntiaturum se omnioo negavit; C I, 2.

seqnor: M. Rufus, qui seoteotiam Calidii paucis fere mutatis rebus seqnebator; C I, 2. plerique .. inviti et eoacti Scipionis sententiam sequuntur; C I, 2.

2. desum, supersum: qoantum alteri sententiae deesset animi, tantnm alteri superesse dicebat; C II, 31, a.

3. desisto: necessario sententia desistunt; G VI, 4.

4. dedueo ad: ad eam sententiam cum reliquis causis haec quoque ratio eos deduxit, qnod ..; G II, 10.

descendo ad: nt ... omnia prius experiantur, quam ad Critognati sententiam descendant; G VII, 78.

dioo de: nibil .. de eorum sententia dieturus som, qoi ..; G VII, 77, a. — in: molta ab Caesare in eam senteotiam dieta sunt; G I, 45.

discedo a: Marcellus perterritus conviciis a soa sententia discessit; C I, 2.

loquor in: in eandem sententiam loqnitur Scipio; C I, 1.

perduco ad: omni ora maritima celeriter ad suam sententiam perdueta; G III, 8. quoscumque adit ex civitate, ad suam sententiam perducit; G VII, 4, a.

permaneo in: s. **in,** B, I. permaneo in sententia (5 St.) S. 484, a.

persevero in: ille (Caesar) in sna sententia perseverat; C I, 72.

persto in: ubi eos in sententia perstare viderunt; G VII, 26. ubi eos (Zamenses) perstare in sententia animadvertit; Af 91, b.

III. pars: variis dictis sententiis, quarum pars deditionem, pars, dum vires suppeterent, eruptionem censebat; G VII, 77, a.

IV. de: quod de consilii sententia snmmam belli ... Pompeio permiserint; C III, 16.

ex: etsi, prout nostra felicitas, ex sententia adversarios adhue propulsos *; H 26.

sentina, eingedrungenes Seewasser: veteranae legionis milites item conflietati et tempestatis et sentinae vitiis; C III, 28, b.

sentio, fühlen, merken, wahrnehmen, urteilen, denken, meinen, gesinnt sein: I. 1. unpersönlich: posse prius ad angustias veniri, quam sentiretur; C I, 67.

2. alqs: Labienos ... longe aliud sibi capiendom consilium, atqoe antea senserat, intellegebat; G VII, 59. (Caesar) pervenit prius, quam Pompeins sentire posset; C III, 67. se contra Cassium sentire com omnibus; A 58.

adversarii: hune (collem) celeriter, priusquam ab adversariis seutiatur, communit; C I, 54.

finitimi: velintne prius, quam finitimi sentiant, ... milites ... deducere; G V, 27, b.

II, 1. de: s. **de,** I. sentio (4 St.) S. 250, b.

2. indir. Frage: quantum iam apud eos hostes nno proelio aoctoritatis essent consecuti, sentiebat; G IV, 13. prius ad bostiom castra pervenit, quam, qoid ageretur, Germani sentire possent; G IV, 14. qnantum parvulis navigiis profecissent, sentiebant; A 12.

3. quin: oec iam aliter (illos) sentire ..., quin paene circumvallati ... viderentur; G VII, 44.

4. aec. c. inf.: Caesar bac oratione Lisci Dumnorigem ... designari sentiebat; G I, 18, a. obi ... eodem .. exemplo sentiunt totam urbem ... circommuniri posse; C II, 16. non prius vidit turmas Iulianas, quam suos caedi a tergo sensit; Af 40.

III. alqd: ubi omnes idem sentire intellexit; G III, 23. si modo unom omnes sentiant ac probent; G V, 31. quod plus se quam imperatorem de victoria ... sentire existimarent; G VII, 52. eadem de profectione cogitans, quae ante senserat; G VII, 53. qoae sentimus ipsi, reliqoos sentire speramns; C II, 27. si qoo pacto sentirent ea, quae postolarent; A 24, a. celeriter, si illa sentiret, fore eum (regem) secum affirmans; A 24, b. s. **quis, C b,** I, 2. sentio (4 St.) S. 917, a.

strepitum: quorum strepitum vigiles castrorum cum sensissent; G VIII, 35.

sentis, Dornstrauch: teneris arboribus incisis atque inflexis crebrisque in latitudinem ramis enatis et rubis sentibusqne interiectis; G II, 17.

seorsum, abgesondert: castris regiis seorsum positis; Af 48.

separatim, abgesondert, getrennt: administro: separatim suam quisque classem ad arbitrium soum admioistrabat; C III, 18.

eapio: neqoe (se) sibi separatim a reliquis consilium capturos; C I, 76.

colloeo: Vereingetorix ... soparatim singularum civitatium copias collocaverat; G VII, 36.

dico: ostendit, quae separatim quisque de eo apud se dixerit; G I, 19.

dispono: eas (scaphas) in litore pluribus locis separatim disposuit; C III, 24.

impono: singulis non amplius singulos additos servos in navem imponendos separatim curavit; Af 54, b.

elliptisch: ratio confecta erat, qui nomerus domo exisset eorum, qui arma ferre possent, et item separatim poeri, senes mulieresqne; G I, 29.

separo, absondern, trennen: agrum: privati ac separati agri apud eos nihil est; G IV, 1.

consilium: oeque tamen suscepto bello suum consilium ab reliquis separare andent; G VII, 63.

sepes, Gehege, Verzäunung: I. praebeot: ut instar muri hae sepes munimenta praeberent; G II, 17.

II. interieio: cum ... sepibus .. densissimis ... interiectis prospectus impediretur; G II, 22.

septem, sieben: alqs: levis armaturae XXVII occisis; Af 61, a.

cohortes: qui id oppidum VII cohortium praesidio tenebant; C I, 18. reliquas cohortis VII in castris ... praesidio disposuerat; C III, 88. ipse (Caesar) cum cohortibus VII ... ex oppido Ruspina egressus; Af 10.

milia: Menapios VII milia (polliceri); G II, 4, b. circiter milia passuum septem ab eo loco progressus; G IV, 23. haec (castra), etsi erant exigua per se, vix hominum milium septem; G V, 49. quod oppidum (Sulmo) a Corfinio VII milium intervallo abest; C I, 18. equitum VII milia (habebat); C III, 4, a. ut equitum mille ... VII milium Pompeianorum impetum ... sustinere auderent; C III, 84. aberat (flumen) ... milia passuum circiter VII; A 29. cum ... Numidarum sine frenis VII millibus; Af 19, b. Labienus progressus a suis castris milia passuum VII; Af 65.

naves: profectum .. Domitium ad occupandam Massiliam navibus actuariis septem; C I, 34. Caesar Lucium Cispium cum classe XXVII navium ... mittit; Af 62.

septemdecim, siebzehn: milia: quod milia passuum in circuitu XVII erat complexus; C III, 63, a.

naves: Massilienses ... navis longas expediunt numero XVII; C I, 56.

HS: si qui ex nostris transfugerit, in levem armaturam conici eumque non amplius XVII accipere; H 22, b.

septentrio, Norden: pono sub: quod Gallia sub septentrionibus ... posita est; G I, 16.

specto in: Belgae ... spectant in septentrionem et orientem solem; G I, 1. — inter: Aquitania ... spectat inter occasum solis et septentriones; G I, 1.

sum a: erat a septentrionibus collis; G VII, 83. — contra: tertium (latus) est contra septentriones; G V, 13.

vergo ad: una pars ... vergit ad septentriones; G I, 1. quod omnis Gallia ad septentriones vergit; G IV, 20.

septimus, siebente: dies: ab Ocelo ... in fines Vocontiorum ulterioris provinciae die septimo pervenit; G I, 10. septimo die ... ab exploratoribus certior factus est ..; G I, 41. septimo oppugnationis die maximo coorto vento; G V, 43. discedens post diem septimum sese reversurum confirmat; G VI, 33. dies .. appetebat septimus, quem ad diem Caesar ... reverti constituerat; G VI, 35, a. Cicero ... septimo die diffidens de numero dierum Caesarem fidem servaturum; G VI, 36. de sua salute septimo die (tribuni) cogitare coguntur; C I, 5. haec senatusconsulto perscribuntur a. d. VII Id. Ian; C I, 5. a. d. VII Id. Mart. Brundisium veni; F 19.

hora: cum ab hora septima ad vesperum pugnatum sit; G I, 26.

legio: cum in dextro cornu legio duodecima et non magno ab ea intervallo septima constitisset; G II, 23. Caesar, cum septimam legionem item urgeri ab hoste vidisset; G II, 26. Publius Crassus adolescens cum legione septima ... in Andibus hiemarat; G III, 7. legione ... una frumentatum missa, quae appellatur septima; G IV, 32. milites legionis septimae ... locum ceperunt; G V, 9. ubi septima legio constiterat; G VII, 62, a. cum septimae legionis tribunis esset nuntiatum ..; G VII, 62, b. singularis .. virtutis veterrimas legiones VII, VIII, IX habebat; G VIII, 8. ut legio septima, octava, nona ante omnia irent impedimenta; G VIII, 8. neque .. sex legiones alia de causa missas in Hispaniam septimamque ibi conscriptam; C I, 85, b. — cum legione tironum, quae appellatur XXVII; C III, 34. — eo biduo legio XXXVII ex dediticiis Pompeianis militibus ... imposita in naves a Domitio Calvino ad litora Africae ... delata est; A 9.

septingenti, siebenhundert: equites: qui (Considius Longus) Adrumeti cum duabus legionibus et equitibus DCC praeerat; Af 33.

milites: eo die milites sunt paulo minus septingenti desiderati; G VII, 51.

milia: huius est longitudo lateris ... septingentorum milium; G V, 13.

septuaginta, siebzig: alqs: nostri in primo congressu circiter LXX ceciderunt; C I, 46.

cohortes: cohortes in acie LXXV || LXXX || constitutas habebat; C III, 89.

equites: in eo proelio ex equitibus nostris interficiuntur quattuor et septuaginta; G IV, 12.

homines: insequenti die Pompeius securi percussit homines LXXIV; H 21.

milia: quod oppidum (Carteia) abest a Corduba milia passuum CLXX; H 32, b.

signa: signa militaria septuaginta quattuor ad Caesarem referuntur; G VII, 88.

sepultura, Bestattung: I. afficere: quem (Catonem) Uticenses ... propter eius singularem integritatem ... sepultura afficiunt; Af 88, b.

propter: propter sepulturam occisorum nostri triduum morati; G I, 26.

sequor, folgen, begleiten, Folge leisten, nachrücken, verfolgen, nachziehen, aufsuchen, beitreten, sich anschließen: I. **absolut: 1. unpersönlich:** a. impedio ad: quibus ad sequendum impeditis; C III, 76.

paro ad: Scipio ad sequendum paratus; C III, 38.

b. finis: neque finem sequendi fecerunt, quoad ..; G V, 17. neque finem prius sequendi fecerunt, quam ..; G VII, 47, a. Pompeius ... quarto die finem sequendi fecit; C III, 77.

2. **persönlich:** alqs: Helvetii cum omnibus suis carris secuti; G I, 24. si praeterea nemo sequatur; G I, 40, d. (nostri) compluribus interfectis longius impeditioribus locis secuti; G III, 28. qui sequi velint, profiteantur; G VI, 23. qui ex his secuti non sunt; G VI, 23. Caesar ... secutus. quantum diei tempus est passum; G VII, 68, Germani acrius usque ad munitiones sequuntur; G VII, 70. illi studio incitati incautius sequebantur; C III, 24. Scipionem properantem sequi litterae sunt consecutae a M. Favonio; C III, 36, b. Didius ... confestim sequi coepit; H 37.

annus: ut ... simul .. se et honorem suum sequentis anni commendaret; G VIII, 50.

centuriones: tribuni militum centurionesque sequuntur; C III, 13.

dies: sequenti die cum iter facere Caesar eum copiis vellet; H 28.

equitatus: cum ... impedimenta .. et omnis equitatus sequeretur; C I, 40, a.

eventus: in tanta rerum iniquitate fortunae quoque eventus varii sequebantur; G II, 22.

hiems: ea, quae secuta est, hieme; G IV, 1.

impedimenta: s. equitatus.

iumenta: oppidanis .. imperat, nt plostra iumentaque omnia sequantur; Af 9.
multitudo: magna .. multitudo calonum, magna vis iumentorum ... sequitur; G VI, 36.
pars: equitum partem sequi ... iubet; G VII, 87.
plostra: f. iumenta.
senatus: Pompeio esse in animo reipublicae non deesse, si senatus sequatur; C I, 1.
tempestates: secutae sunt continuos complures dies tempestates; G IV, 34.
tribuni: f. centuriones. — vis: f. multitudo.
II. **mit Object:** alqm: cum ... nostri triduum morati eos sequi non potuissent; G I, 26. ipse triduo intermisso cum omnibus copiis eos sequi coepit; G I, 26. qui ex urbe amicitiae causa Caesarem secuti non magnum in re militari usum habebant; G I, 39, a. cum ex deditieiis Belgis reliquisque Gallis complures Caesarem secuti una iter facerent; G II, 17. magna .. multitudo carrorum etiam expeditos sequi Gallos consuevit; G VIII, 14, a. neque iis (militibus) posse persuaderi, uti eum (Caesarem) defendant aut sequantur saltem; C I, 6, a. etsi ... maxime probabat ... Pompeium sequi; C I, 29. Pompei sequendi rationem omittit; C I, 30, a. hunc (Domitium) conspicatae naves ... sublatis ancoris sequi coeperunt; C II, 22. hunc secutus Marcius Rufus quaestor navibus XII; C II, 23. vos autem incerta victoria Caesarem secuti diiudicata iam belli fortuna victum sequamini? C II, 32, b. hos (Apolloniates) sequuntur Bullidenses, Amantini et reliquae finitimae civitates totaque Epiros; C III, 12. praetervectos .. Dyrrhachium magna vi venti nihilo secius (Coponius) sequebatur; C III, 26. (Scipio) Cassium sequi desistit; C III, 36, b. sequimini me, .. manipulares mei qui fuistis; C III, 91. qui cum ex fuga Pompeium sequerentur; C III, 102, b. cum ... Cn. Pompeium Caesar victor sequeretur; A 42, b. sequuntur hunc (Octavium) suae naves nonnullae; A 46. f. factum; C II, 32, a. vgl. se; C II, 28. centurionem. damnatum. — se: equites ... naves conscendere et se sequi iussit; G IV, 23. Sabinus quos in praesentia tribunos militum circum se habebat et primorum ordinum centuriones se sequi iubet; G V, 37. turmis .. equitum et cohortibus visis, quas se sequi iusserat; G VII, 88. his (gladiatoribus) equos attribuit et se sequi iussit; C I, 14. si se atque Attium secuti essent; C II, 28. (milites) sequi sese iubet et praecurrit ante omnes; C II, 34, b. equites sequi iubet sese; C II, 39. cum legione una, quam se ex Thessalia sequi iusserat; C III, 106. Caesar ... omnem classem se sequi iussit; A 10. imperat ... legiones se † VIII ‖ III ‖ veteranas cum parte equitatus sequi; Af 66.
alqd: genus hominum, cui liceret libere facere et sequi, quod vellet; C II, 29. ut consuefaceret milites ... cognoscere .. quid sequi, quid vitare conveniret; Af 73. quod nonnulli cum probarent, periculi causa sequi non potuerunt; F 16.
amicitiam: illi (Remi fuerunt), quod amicitiam Romanorum sequebantur; G VII, 63. multae longinquiores civitates ab Afranio desciscunt et Caesaris amicitiam sequuntur; C I, 60.
animum: etsi (Vatinius) gravi valetudine affectus vix corporis viribus animum sequebatur; A 44, a.
auctoritatem: debere eos (Massilienses) Italiae totius auctoritatem sequi potius, quam ..; C I, 35. qui (Galli Germanique) partim eius auctoritatem erant ex Gallia secuti; Af 40.
bella: qui (timor) fere bella et civiles dissensiones sequi consuevit; C III, 1.
causam: si non fortunae obsecutus videbere ... nec causam secutus, ... sed meam aliquod factum condemnavisse, F 16.
classem: (Caesar) hostium classem sequi coepit; Af 63.
centurionem: Petronius ... centurio .. manipularibus suis, qui illum secuti erant, „quoniam", inquit ..; G VII, 50, b.
cohortes: omnis .. noster equitatus eas cohortes est secutus; C III, 68.
commutationem: tum rursus aestus commutationem secutus remis contendit, ut .., G V, 8.
damnatum: (Orgetorigem) damnatum poenam sequi oportebat, ut igni cremaretur; G I, 4.
deditionem: vos ... Corfiniensem ignominiam, Italiae fugam, Hispaniarum deditionem, Africi belli praeiudicia sequimini! C II, 32, d.
dissensiones: f. bella.
equites: qui .. eos (equites) armati ex praesidio secuti sunt; C III, 28, b. qui .. hos (equites) sequebantur; C III, 38.
factum: vos enim vestrumque factum omnia .. deinceps municipia sunt secuta: C II, 32, a. secundani ... secuti sunt factum superiorum; A 54.
fidem: f. **fides**, II, 1. sequor (3 St.) S. 396, a.
fugam: f. deditionem.
gratiam: sin Caesarem recipiant atque eius gratiam sequantur; C I, 1.
hostes: eo die quo consuerat intervallo hostes sequitur; G I, 22. quos (hostes) tanto spatio secuti, quantum ..; G IV, 35.
ignominiam: f. deditionem.
loca: illi necessario loca sequi demissa ac palustria ... cogebantur; C III, 49.
munitionem: munitionem ... dextri Caesaris cornus cohortes ignorantia loci sunt secutae; C III, 68.
navem: quae (navis) quamque earum (navium) sequuntur, ... constituit; A 14.
praeiudicia: f. deditionem.
rationem: relinquebatur, ut extremam rationem belli sequens quam plurimos colles occuparet, C III, 44, a.
regiones: regiones secutus quam potuit aequissimas; G VII, 74.
sententiam: M. Rufus, qui sententiam Calidii paucis fere mutatis rebus sequebatur; C I, 2. sic ... plerique ... inviti et coacti et Scipionis sententiam sequuntur; C I, 2.

serenitas, Heiterkeit: hnc accedebat, ut locus illa planicie aequitatem ornaret ‖ equitatum evocaret et ‖ diei solisque serenitate ‖ serenitatem ‖; H 29, a.

sermo, Rede, Unterredung, Gespräch, Gerede: I, 1. accipio: * sermones militum dubii durius accipiebantur, nonnulli etiam ab iis, qui diligentiores videri volebant, fingebantur; C II, 29.
conficio: reliquo sermone confecto, cuius rei causa venerat; C I, 8.
defugio: his omnes decedunt, aditum sermonemque defugiunt; G VI, 13, h.
fingo: f. accipio.
instituo: dum ... longior .. consulto ab Ambiorige instituitur sermo; G V, 37.
refero: cum ... eius sermonem nuntius ad se ‖ Scipionem ‖ referret; Af 57.
2. intersum: ab iis Caesar haec facta cognovit, qui sermoni interfuerunt; C III, 18.
3. utor: ipse (Cato) sine suspicione, vultu atque sermone, quo superiore tempore usus fuerat, cum dormitum isset; Af 88, n.
4. ingredior in: quem (Vibullium) ingressum in sermonem Pompeius interpellavit; C III, 18.

II. aditus: qui (duces principesque) aliquem sermonis aditum causamque amicitiae cum Cicerone habebant; G V, 41.
amator: tu in summis, o dimidiate Menander, poneris, ... puri sermonis amator; F 23.
III. augeri: is (timor) variis hominum sermonibus celeriter augetur; C II, 29.
ferre: haec omnibus ferebat sermonibus; C II, 17.
notus: quae bella quamquam ex parte nobis Caesaris sermone sunt nota, tamen ..; G VIII, pr. b.
provocari: bis provocati sermonibus fidem ab imperatore ... petunt; C I, 74, a.

sero, säen: alqd: multa .. erant intra eum locum manu sata; C III, 44, a.
frumenta: interiores plerique frumenta non serunt; G V, 14. frumenta, .. quae fuerant intra munitiones sata, consumpserant; C III, 58.

sero, spät, zu spät: cognosco: ut ... quam serissime eius (Caesaris) profectio cognosceretur; C III, 75.
facio: contra ea Titurius sero facturos clamitabat; G V, 29.
provehor: serius a terra provectae naves ... in redeundo offenderunt; C III, 8.

serpo, sich ausbreiten: cum ... ignis magnitudine venti latius serperet; C III, 101, c.

servilis, die Sklaven betreffend: modus: de uxoribus in servilem modum quaestionem habent; G VI, 19.
tumultus: factum (eius hostis periculum) etiam nuper in Italia servili tumultu; G I, 40, b.

servio, gefällig, bedacht sein, sich richten: alqs: sive vere quam habuerant opinionem ad eum perferunt, sive etiam auribus Vari serviunt; C II, 27. ut ... omnibus omissis rebus huic bello servirent; G VII, 34. non longam navigationem parabant, sed praesentis temporis necessitati serviebant; A 13. cum incertis rumoribus serviant; G IV, 5.
exactores, al.: qui (praefecti, exactores) praeter imperatas pecunias suo etiam privato compendio serviebant; C III, 32, b.

servitium, Sklaven: I. agunt: hoc omnem comportatum aggerem ex castris servitia agerent iussit; A 73.
II. manumitto: ut servitia manumitterent; Af 88, a.
III. a: qui a servitiis puerisque, qui in castris erant, lapidibus pilisque prohibiti terram attingere; Af 85, a.

servitus, Sklaverei, Knechtschaft: I, 1. appello: qui turpissimam servitutem deditionis nomine appellant; G VII, 77, a.
iniungo: his aeternam iniungere servitutem; G VII, 77, d.
perfero: ut in ea libertate ... permanere quam Romanorum servitutem perferre mallent; G III, 8.
2. subicio: nolite ... Galliam ... perpetuae servituti subicere; G VII, 77, c.
3. abduco in: ut ... liberi eorum in servitutem abduci ... non deberent; G I, 11.
abripio in: liberos eorum (principum) obsidum nomine in servitutem abripi; Af 26, b.
abstraho in: liberos, coniuges in servitutem abstrahi; G VII, 14, b. caedes faciunt, in servitutem abstrahunt; G VII, 42.
dico in: plerique ... sese in servitutem dicant nobilibus; G VI, 13, a.
recipio in: ut se in servitutem receptos cibo iuvarent; G VII, 78.
redigo in: Haeduos ab Caesare in servitutem redactos omnes indignitates ... perferre; G II, 14.
teneo in: quod Haeduos ... in servitute atque in dicione videbat Germanorum teneri; G I, 33. quos (filios) Aduatuci ... apud se in servitute et catenis tenuissent; G V, 27, a.
trado in: ne se in servitutem Romanis traderent; G I, 51.
II. condicio: omnes .. homines natura libertati studere et condicionem servitutis odisse; G III, 10.
III. premi: quae (Gallia) ... securibus subiecta perpetua premitur servitute; G VII, 77, d.

servo, retten, erhalten, bewahren, beobachten: I. alqm: aegre per manus tractus (Baculus) servatur; G VI, 38. si pars aliqua circumventa ceciderit, at reliquos servari posse confidunt; G VI, 40. quoniam .. me una vobiscum servare non possum; G VII, 50, b. si quos ex eo periculo fortuna servare potuisset; C II, 41, b. se a Nasidi classe captum ... beneficio Vari esse servatum; Af 64.
alqd: in se uno non servari, quod sit omnibus datum semper imperatoribus, ut ..; C I, 85, e.
calones, equites: hos subsecuti calones equitesque eodem impetu militum virtute servantur; G VI, 40.
cohortes: ut ... impedimenta totius exercitus cohortisque in castris relictas servare non possent; C I, 70.
fidem: Cicero ... diffidens de numero dierum Caesarem fidem servaturum; G VI, 36. parem gratiam in fide servanda praestare voluerant; Af 40.
fructus: huius omnis pecuniae coniunctim ratio habetur fructusque servantur; G VI, 19.
impedimenta: f. cohortes. — institutum: f. **institutum**, I. 1. servo (3 St.) S. 507, a.
insulam: ut ... urbem insulamque Caesari servarent; C II, 20, a.
intervallum: ut idem illud intervallum servetur, neque inter se contingant trabes; G VII, 23.
itinera: Cassivellaunus ... itinera nostra servabat; G V, 19.
iura: eos (duces) neque colloqui neque indutiarum iura servasse; C I, 85, a.
ordines: f. **ordo**, II, 1. servo (6 St.) S. 739, a.
praesidia: quod deditione facta nostros praesidia deducturos aut denique indiligentius servaturos crediderant; G II, 33.
signa: quod (Afraniani) ... conferti neque ordines neque signa servarent; C I, 71.
urbem: f. insulam.
II. mit doppeltem Acc.: eius regni causa integra Caesari servaretur; A 35.

servus, Sklave: I, 1. defert: hic (Vertico) servo spe libertatis magnisque persuadet praemiis, ut litteras ad Caesarem deferat; G V, 45.
dicunt: f. II, 1. edoceo.
discedit: servus, cuius dominus in Caesaris castris fuisset, ... dominum iugulavit et ita clam a Caesaris praesidiis in Pompei castra discessit et indicium glande scriptum misit; H 18, a.
interficeret: precibus a servo suo impetravit, ut se interficeret; Af 94.
ingulat: servus est prensus in cuniculo, quem supra demonstravimus dominum iugulasse: is vivus

est combustus; H 20. (Scapula) servum iussit et libertum ... alterum se ingulare, alterum pyram incendere; H 33. s. discedit.
mittit: s. discedit.
nuntiant: servi transfugae nuntiaverunt oppidanorum bona venire; H 22, b. servi transfugerunt, qui nuntiaverunt ... metum esse magnum; H 27.
perfugiunt: obsides, arma, servos, qui ad eos perfugissent, poposcit; G I, 27.
pronuntiant: s. II, 1. edoceo. — transfugiunt: s. nuntiant; H 27. — elliptisch: s. II, 1. manumitto.
2. sum: qui (milites) dixerunt se servos esse; H 12.
II, 1. addo: tradit eos centurionibus et singulis non amplius singulos additos servos in navem imponendos separatim curavit; Af 54, b.
armo: servos, pastores armat atque iis equos attribuit; C I, 24. servos .. puberes armaverant; quibus domini locupletiores victum cotidianum stipendiumque praebebant; A 2.
comburo: s. I, 1. ingulat; H 20.
cremo, diligo: paulo supra hanc memoriam servi et clientes, quos ab iis dilectos esse constabat, iustis funeribus confectis una cremabantur; G VI, 19.
edoceo, al.: producit servos, quos in pabulatione paucis ante diebus exceperat et fame vinculisque excruciaverat. hi iam ante edocti, quae interrogati pronuntiarent, milites se esse legionarios dicunt; G VII, 20, b.
impono: s. addo. — interficio: s. 3. sumo de.
libero: servos .. omnes puberes liberaverunt; C III, 9, a.
manumitto: erant hic legiones, quae ex perfugis conscriptae, partim oppidanorum servi, qui erant a Sexto Pompeio manumissi; H 34.
prendo: ea nocte speculatores prensi servi III et unus ex legione vernacula; H 20. s. I, 1. ingulat; H 20.
tollo: servi sunt in crucem sublati, militi cervices abscisae; H 20.
voco: servis ad libertatem vocatis; G VIII, 30.
2. attribuo: s. 1. armo; C I, 24. — persuadeo: s. I, 1. defert. — praebeo: s. 1. armo; A 2.
3. cogo ex: DCCC (equites) ex † servis suis pastorumque suorum ‖ servis pastoribusque suis suorumque ‖ coëgerat; C III, 4, b.
conscribo ex: quos ... ibi .. postea ex hibridis, libertinis servisque conscripserat, armaverat; Af 19, b.
impetro a: s. I, 1. interficit.
sumo de: qui (Bibulus) de servis liberisque omnibus ad impuberes supplicium sumit et ad unum interficit; C III, 14.
III, 1. capita: in capita singula servorum ac liberorum tributum imponebatur; C III, 32, a.
delectus: delectus cotidie libertinorum, Afrorum, servorum denique ... habere ... non intermittit; Af 36.
detrimentum: etsi (res) mediocre detrimentum iumentorum ac servorum nostris afferebat; G VIII, 10.
dominus: s. I, 1. discedit.
indicium: servi indicio omnes (equites Romanos) in custodiam esse coniectos; H 26.
locus: plebes paene servorum habetur loco; G VI, 13, a.
milia: expedito .. exercitu numero servorum, liberorum II milium ... (adolescentulus) ad oppidum Ascurum accedere coepit; Af 23.
multitudo: Androsthenes ... omnem ex agris multitudinem servorum ac liberorum in oppidum cogit; C III, 80, a. cum ... magnam illam servorum multitudinem, quae aggerem portabat, militum esse credidisset; A 74.
numerus: ut ... (Pompeium) consulares praetoriosque servorum habere numero dicerent; C III, 82, b.
2. iura in: in hos eadem omnia sunt iura, quae dominis in servos; G VI, 13, a.
IV, 1. complere: quas (naves) ... servis, libertis, colonis suis compleverat; C I, 34.
2. num: erant praeterea cuiusque generis hominum milia circiter VI cum servis liberisque; C I, 51.

sesquipedalis, anderthalb Fuß bid: tigna bina sesquipedalia ... intervallo pedum duorum inter se iungebat; G IV, 17, a.

sestertius, Sesterz: I. accipio: si qui ex nostris transfugerit, in levem armaturam conici eumque non amplius XVII accipere; H 22, b.
adveho, affero: HS LX, quod advexerat Domitius atque in publico deposuerat, allatum ad se ab II viris Corfiniensibus Domitio reddit; C I, 23.
condono: Caesar militibus pro tanto labore ac patientia ... duenos sestertios, centurionibus † tot milia nummum praedae nomine condonanda pollicetur; G VIII, 4.
dopono: s. adveho.
divido: singulis (equitibus) C divisit; Af 87, b.
do: pollicetur .. iis (militibus) ... sestertios centenos se daturum; A 52.
dono: Caesar ob virtutem turmae Cassianae donavit milia XIII ... et levi armaturae milia XII; H 26.
impono: milies sestertio his imposito, ut per triennium sex pensionibus ... solverent; Af 90. Thapsitanis HS XX, conventui eorum HS XXX, itemque Adrumetinis HS XXX, conventui eorum HS L multae nomine imponit; Af 97.
polliceor: civis Romanos eius provinciae sibi ad rempublicam administrandam HS CLXXX et argenti pondo XX milia ... polliceri coëgit; C II, 18, a. sestertios centenos militibus est pollicitus nec multo post ... sestertiis centenis milites donavit; A 48.
reddo: s. adveho. — solvo: s. impono; Af 90.
II. donari: quem (Scavam centurionem) ... donatum milibus CC; C III, 53. s. I. polliceor; A 48.
multare: ibi Sulcitanos ... HS C multat; Af 98.
pasciscor: palam HS LX cum Calpurnio pacisci tur et cum Q. Sestio L; A 55.

seu s. **sive.**

severe, ernst, streng: Caesar Brundisium ad suos severius scripsit, ... ne occasionem navigandi dimitterent; C III, 25.

severitas, Ernst, Strenge: addo: summae diligentiae summam imperii severitatem addit; G VII, 4, b.
dissolvo: quae dissolvendae disciplinae severitatisque essent; A 65, a.
minuo: quae (praemia) ... paulatim tamen et occulte militarem disciplinam severitatemque minuebant; A 48.

sevoco, bei Seite rufen: principes Galliae sollicitare, sevocare singulos hortarique coepit, uti in continenti remanerent; G V, 6.

sevum, Talg: I. glebae: Gallus per manus

sevi ac picis traditas glebas in ignem e regione turris proiciebat; G VII, 25.

II. complere: oppidani cupas sevo, pice, scandulis complent; G VIII, 42.

sex, sechs: anni: pro cuius (exercitus) dignitate victoriaque amplius XXXVI ‖ XXX tot ‖ annis depugnavi; Af 45.

centuriones: nostri ... XLVI centurionibus amissis deiecti sunt loco; G VII, 51.

cohortes: in altera parte fluminis Quintum Titurium Sabinum legatum cum sex cohortibus relinquit; G II, 5. Caesar Labienum cum cohortibus sex subsidio laborantibus mittit; G VII, 86. Camerinu fugientem Lucilium Hirrum cum sex cohortibus ... excipit; C 1, 15, b. L. Manlius praetor Alba cum cohortibus sex profugit; C I, 24. ipse (Caesar) ... ponti castrisque praesidio sex cohortis reliquit; C 1, 41. eo sex cohortes praesidii causa ex provincia misit; C II, 18, a. quartae aciei, quam instituerat sex cohortium, dedit signum; C III, 93, b. Lepti sex cohortium praesidiu cum Saserna relicto; Af 9. cui (oppido) praeerat Saserna cum cohortibus VI; Af 29. Iuba ... sex cohortes in fines regni sui mittit; Af 55. Caesar ... celeriter sex cohortis secunda vigilia iubet proficisci; H 3, a.

dies: sex dies ad eam rem conficiendam spatii postulant; C I, 3.

horae: cum iam amplius horis sex continenter pugnaretur; G III, 5.

legiones: reliquas sex legiones pro castris in acie constituit; G II, 8. Caesar sex legiones expeditas ducebat; G II, 19. legiones sex, quae primae venerant, ... castra munire coeperunt; G II, 19. sex reliquas (legiones) ... Agedici in hibernis collocavit; G VI, 44. sex (legiones Caesar) ipse in Arvernos ... duxit; G VII, 34. (Caesar) Brundisium cum legionibus VI pervenit; C, I, 25, a. Caesar legiones in Hispaniam praemiserat [ad] VI [milia]; C I, 39. neque .. sex legiones alia de causa missas in Hispaniam septimamque ibi conscriptam; C I, 85, b. Impositae ... legiones VI; C III, 6. legionibus collectis VI; Af 2.

milia: circiter hominum milia VI ... ad Rhenum ... contenderunt; G I, 27. summa erat capitum ... Tulingorum milia XXXVI; G I, 29. equitum milia erant sex; G I, 48. qui ... sex milia hominum una reliquerunt; G II, 29. celeriter ad clamorem hominum circiter milla sex convenerunt; G IV, 37. Correum ... fortissimorum milia sex peditum delegisse; G VIII, 17. erant praeterea cuiusque generis hominum milia circiter VI; C I, 51. milium sex ad iter addito circuitu; C I, 64. sex milium circuitu in oppidum pervenit; C II, 24. quae (acies) lateribus equitatu tegebatur cum levi armatura milibus sex; H 30. vgl. legiones; C I, 39. f. **mille**, II. passuum; G I, 48. C II, 38. 39. III, 37, a. 97. Af 24. 63. 67. H 41 (S. 616).

naves: ad eas (naves) ... captivae Massiliensium accesserant sex; C II, 5. Caesar ... naves [VI] onerarias statim iubet Libybaeum ... proficisci; Af 37.

pensiones: milies sestertio his impositu, ut per triennium sex pensionibus populo Romano solverent; Af 90.

pedes: discussa nive sex in altitudinem pedum; G VII, 8. ex grandibus saxis sex pedum murum ... praeduxerant Galli; G VII, 46. fossam .. et maceriam sex in altitudinem pedum praeduxerant; G VII, 69.

proelia: uno die VI proeliis factis; C III, 53.

signa: signa .. sunt militaria sex relata; C III, 53.

tabulata: ita tuto ... sex tabulata exstruxerunt; C II, 9, c.

sexagies, sechs Millionen: I. adveho: HS LX, quod advexerat Domitius atque in publico deposuerat, ... Domitio reddit; C I, 23.

II. pacisci: palam HS LX cum Calpurnio paciscitur; A 55.

sexaginta, sechzig: cohortes: cohortes LX ex maximis castris praesidiisque deductas ... ducit; C III, 62.

dies: cum dierum iter LX processerit; G VI, 25.

elephanti: ipse (Iuba) cum reliquis copiis elephantisque LX lentius subsequitur; C II, 40. copias cum elephantis LX productas in aciem; Af 48. elephantos .. LX ornatos ... constituit; Af 86.

milites: Caesar desideravit milites DCCCCLX; C III, 71.

milia: summa erat capitum Helvetiorum milia CCLXIII; G I, 29. summa omnium fuerunt ad milia CCCLXVIII; G I, 29. pollicitos ex eo numero electa sexaginta (milia); G II, 4, a. ex hominum milibus LX vix ad quingentos ... sese redactos esse dixerunt; G II, 28. hae (copiae) erant armata circiter milia LX; G V, 49. cum ab hibernis Ciceronis milia passuum (Caesar) abesset circiter LX; G V, 53. duces hostium LX milia ex omni numero deligunt; G VII, 83.

naves: LX naves ... cursum tenere non potuisse; G V, 5. quas (naves) postea Labienus faciendas curaverat numero LX; G V, 23.

pedes: exstruitur agger in altitudinem pedum sexaginta; G VIII, 41. antecedebat testudo pedum LX; C II, 2. musculum pedes LX longum ... facere instituerunt; C II, 10.

scaphae: *qui* (Antonius) ... scaphas navium magnarum circiter LX cratibus pluteisque contexit; C III, 24.

sexcenarius, von sechshundert Mann: funditorum cohortes sexcenarias II (habebat); C III, 4, a.

sexcenti, sechshundert: alqs: vulnerantur amplius DC; C I, 46.

adversarii: ex numero adversariorum circiter DC interfectis; C II, 35, b.

captivi: numerus captivorum omnino fuit sexcenti; A 18.

devoti: cum DC devotis, quos illi soldurios appellant; G III, 22.

equites: ipse (Caesar) ‖ cum ‖ DC equitibus magnis itineribus progreditur; C II, 19. subsidio DC equites Numidae ... mittuntur a Varo; C II, 25, a. ut angusto ... DC equites transportare possent; C III, 2. ex quibus (equitibus) DC Gallos Deiotarus adduxerat; C III, 4, a. cum ... haberet .. equites vix DC; Af 1. cum equitibus Numidis MDC electis; Af 18. cum equitibus Gallis Germanisque MDC, ... praeterea Petreiano auxilio adhibito equitibus MDC; Af 19, b.

milia: una ex parte a Suevis circiter milia passuum sexcenta agri vacare dicuntur; G IV, 3.

naves: circiter sexcentas eius generis ... naves ... invenit instructas; G V, 2.

obsides: sexcentos obsides poposcit; G II, 15. sexcentos obsides dari iubet; G VII, 11, a.

passus: circiter passus sexcentos ab iis (Germanis) castris idoneum locum delegit; G I, 49. hic locus ab hoste circiter passus sexcentos ... aberat; G I, 49.

pedes: quod (spatium) est non amplius pedum sexcentorum; G I, 38. intermisso spatio pedum DC; C III, 63, a.

senatores: ex sexcentis ad tres senatores ... sese redactos esse; G II, 28.

124

sexennis, sechsjährig: legem promulgavit ut sexenni die || sexies seni dies || sine usuris creditae pecuniae solvantur; C III, 20.

sextus, sechste: dies: ipse (Caesar) navem conscendit a. d. VI Kal. Ian.; Af 2. post diem VI, quam Africam attigit; Af 19, b. ipse (Caesar) VI Kal. Febr. circiter vigilia prima imperat, ... ut ..; Af 37.

hora: sese subito proripiunt hora circiter sexta eiusdem diei; C I, 80. luna hora circiter sexta visa est; H 27.

legio: legiones XIV et VI ex hibernis ab Arare educit; G VIII, 4. legiones ibi veterana sexta secum reducta ceteras reliquit; A 33. quo (cornu) veterana legio sexta erat collocata; A 76. legionem sextam decedere ad ... honores accipiendos in Italiam iubet; A 77. qui (cives Romani) sunt in legione IV et VI; Af 35, a. incredibiliter ex legionibus IV et VI Scipionis milites diffugere; Af 52. eruptionem ad legionem VI fecerunt; H 12. — habuit legionem ... XXIX, XXVI in media acie; Af 60. — ad legiones profectus (Domitius) unam ex tribus XXXVI secum ducit; A 34, b. adiungit [Cn.] Domitius legioni XXXVI duas ab Deiotaro; A 34, b. XXXVI legionem in dextro cornu collocavit; A 39. XXXVI legio ... adeo secundum proelium fecit, ut ..; A 40. victrices regiae copiae ... converterunt se ad XXXVI legionem; A 40. XXXVI legio in loca se superiora contulit; A 40.

si, wenn, wofern, ob, ob etwa: A. **abhängig: a. allein:** 1. conor: Helvetii ..., si perrumpere possent, conati; G I, 8.

exspecto: hanc (paludem) si nostri transirent, hostes exspectabant, nostri autem, si ab illis initium transeundi fieret; G II, 9. s. **exspecto,** II, 3 (2 St.) S. 377, a.

tempto: temptemus, hoc modo si possimus || possumus || omnium voluntates recuperare; F 18.

II. zum Satz: nutu vocibusque hostes, si introire vellent, vocare coeperunt; G V, 43. Lucium Minucium Basilum ... praemittit, si quid celeritate itineris ... proficere possit; G VI, 29. circumfunduntur ex reliquis hostes partibus, si quem aditum reperire possent; G VI, 37. se ... clam ex castris exisse, si quid frumenti aut pecoris in agris reperire possent; G VII, 20, c. equitatum ... ostentare coeperunt, si ab re frumentaria Romanos excludere ... possent; G VII, 55, b. reservatis Haeduis atque Arvernis, si per eos civitates reciperare posset; G VII, 89. is (Caesar) ... exspectabat ... responsa, si qua hominum aequitate res ad otium deduci posset; C I, 5. ne graventur sua ... postulata deferre, si parvo labore magnas controversias tollere ... possint; C I, 9, a. illi vadum fluminis Sicoris tentare, si transire possent; C I, 83. qui se illi (Caesari) initio civilis belli obtulerant, si sua opera in bello uti vellet; C III, 1. ut venientibus in itinere se opponeret, si imprudentes ex insidiis adoriri posset; C III, 30, a. Caesar exercitum ... produxit, si Pompeius proelio decertare vellet; C III, 56. sed † eadem spectans, si itinere impeditos perterritos deprehendere posset; C III, 75. magnum .. numerum ... scapharum producunt ..., si quid ipsa multitudo ... nostris terroris afferre possent; A 14. uti sibi daret potestatem cum Considio agendi, si posset aliqua ratione perduci ad sanitatem; Af 4. elephantos ... instructos constituit, id hoc consilio, si posset Vergilius ... a pertinacia deduci; Af 86.

b. Verbindungen: forte: s. **fors,** II. si; G V, 50. VIII, 8. Af 63 (S. 405, b).

vel: ne occasionem navigandi dimitterent, si vel ad litora Apolloniatium cursum dirigere ... possent; C III, 25.

B. **unabhängig: a. allein:** I. **Indicativ:** 1. Präsens: si quod est admissum facinus; G VI, 13, a. discedimus; C II, 31, a. qui ... excellit; G VI, 13, b. vos poenitet; C II, 32, d. Caesarem probatis; C II, 32, c. si caedes facta, si de hereditate ... controversia est; G VI, 13, a. sunt plures pares; G VI, 13, b. quid in nobis animi est; G VII, 38, b. S. V. G. E. V.; H 26. quid timent; F 26. res in suspicionem venit; G VI, 19. qua in parte nostri laborare ... videbantur; G VII, 67. ita vultis; G V, 30. vis; F 11. — 2. Perfect: compertum est; G VI, 19. quae afflictae casu conciderunt; G VI, 27. qui et maxime nocentes sunt multati, tamen ..; A 55. s. 1. est; G VI, 13, a. 6. C II, 24. — 3. Imperfect: quid erat durius; G I, 48. — 4. Plusquamperfect: qua oppida vi ceperat; H 1. qui ... equo deciderat; G I, 48. qui cupidius intraverant; G VIII, 16. qua maior oppresserat vis; C II, 8. quando nostri ... navem religaverant; C II, 6, a. reliqui si quid fuerat; C I, 48, b. — 5. Futur I: decertare cogentur; G VII, 77, b. rempublicam ... defendetis; Af 44. mihi vitam tribues; H 19. volent grati esse; F 18 — 6. Futur II: gravius quid acciderit; G V, 30. quid durius acciderit; C III, 94. haec vada ... intraris; A 15. quem (locum) si qui vitare voluerit || voluerunt ||; C II, 24. — 7. umschreibende Formen: mons erat ascendendus; C I, 79. quo erat longius prodeundum; G I, 48.

II. **Conjunctiv:** 1. Präsens: si quid accidat Romanis; G I, 18, b. quid his per vim accidat; G III, 22. ita accidat; G VII, 74. accidat; C I, 36. cunctetur atque agat lenius; C I, 1. res cogat atque auxilia morentur; G VII, 78. vim facere conentur; G I, 8. flumen transire conentur; G III, 11. suae saluti consulant; G VII, 66, b. obsides ... dentur; G I, 14. eis || sibi || facultas detur; C III, 15. qui ... omnis secundos rerum proventus exspectent; G VII, 29. si Haeduis ..., item si Allobrogibus satisfaciant; G I, 14. vim faciat neque pareat; G V, 7. aliter si faciat; G VI, 11. sibi fiat potestas; C I, 22. pedites suis auxilium ferant; G VII, 66, b. lacessantur; G IV, 7. per te liceat; G V, 30. reipublicae commodo facere possint; G VI, 33. fieri possit; C I, 84. illi ... premantur; G IV, 33. qui locus misericordiae relinquatur; C I, 84. stipendium remittatur et dediticii subtrahantur; G I, 44, b. senatus sequatur; C I, 1. quicquam ab his praesidii sperent; G V, 41. celeriter succurratur; C III, 80, a. usus veniat; G VII, 80. videatur; G V, 36. haec si gravia ... videantur; G VII, 14, b. sibi magis honorem tribuere ... videantur; G VII, 20, b. quid ille se velit; G I, 34. si iterum experiri velint ...; si pace uti velint; G I, 44, a. velit suos recipere; G III, 8. suam gratiam Romani velint; G IV, 7. velint; G IV, 8. velit secum colloqui; G V, 36. ab armis discedere velint; G V, 41. audacter ... sententias dicere velint; C I, 1. postea velit; C I, 1. — 2. Perfect: quis quid ... fama acceperit; G VI, 20. pars aliqua .. ceciderit; G VI, 40. suas copias ... introduxerint et eorum agros populari coeperint; G II, 5. se ... cum hostibus coniunxerint; G VII, 39. ab armis sit discessum; C I, 26, b. haec si enuntiata Ariovisto sint; G I, 31, d. quod si fecerit; G II, 14. eius rei sit potestas facta; C I, 26, b. id sit factum; C I, 85, c. qua bella inciderint; G II, 14. Romani si casu intervenerint, fortunae, si alicuius indicio vocati, huic habendam gratiam; G VII, 20, b. rem obtinuerint; G VII, 85. Helvetios superaverint; G I, 17.

qui ex nostris transfugerit; H 22, b. — 3. **Imperfect:** maiores copias adduceret; G VIII, 7. ille adesset; G V, 29. condiciones ... rursus appeteret aut † sine causa discederet ‖ si recusatis cederet ‖; A 39. arbitraretur; G III, 1. proelium committeretur; C I, 82. quos adversum proelium ... commoveret; G I, 40, c. sibi vitam concederet; H 19. transire conarentur; G I, 8. eam paludem Romani perrumpere conarentur; G VII, 19. quae (impedimenta) si ... subtrahere conarentur; G VIII, 33. Apolloniam ... oppugnare ... conaretur; C III, 78, b. Gallia ... consentiret; G V, 29. consumeret frumentum; A 61. ipse ad exercitum contenderet; G VII, 6. Pompeius eodem contenderet; C III, 78, a. oppidum capere contenderet; H 36. legiones contineret; G VII, 10. Belgae ... exercitibus continerentur; G VIII, 54. in eum casum deducerentur; G II, 31. tempus ... deficeret; G IV, 20. in aliud tempus differretur; C I, 86. ancipiti proelio dimicaretur; C III, 63, a. contra hostem si ducerentur; C III, 31. (legiones) ex hibernis educeret; G VII, 10. extremum auxilium experirentur; G III, 5. id si fieret; G I, 10. pacem ... faceret; G I, 13. impetum faceret; G I, 44, c. quando quid Pompeius tardius ... faceret; C III, 82, a. * qui si ... sui potestatem facerent; H 26. acerbius inopiam ferrent; G VII, 17, b. Caesar iter illo haberet; C III 78, b. quid ... iniretur consilii; G VII, 9. quod periculum provinciae inferretur; A 42, b. ipsi lacesserentur; G IV, 11. quem timor armorum Caesaris laederet; G VIII, 52. in eo manerent ... stipendiumque .. penderent; G I, 36. oporteret; G I, 45. quid ipsi a Caesare opus esset; G I, 34. quid opus facto esset; G I, 42. quo opus esset; G II, 8. permanerent in fide; A 33. permaneret in sententia; A 63, b. Caesar permitteret; G V, 3. Tarraconem peterent; C I, 73. possent; G II, 9. C I, 58. ut, si quid possent, ... impetrarent; G IV, 13. reipublicae commodo facere posset; G V, 46. possent se vindicare in libertatem; G VIII, 1. quam (poenam) si ... inferre integris posset; G VIII, 21. trahere tempus posset; A 38. posset; Af 20, a. qua condicione posset; H 5. quis a domino prehenderetur; C III, 110. premerentur; G IV, 19. C I, 44. id facere ... prohiberetur; G IV, 16. quaererent; G I, 40, c. sese reciperent; C III, 51, b. in Gallia remanerent; G IV, 8. quo pacto sentirent ea; A 24, a. illa sentiret; A 24, b. essent ingrati; A 33. cuius si rei facultas esset; A 61. quem (collem) si tenerent nostri; G VII, 36. illud tenerent; C III, 17. in Italiam transiret; C III, 78, b. classe ipsi valerent; A 12. qua ex parte obviam contra veniretur; G VII, 28. Caesar ... veniret; G VIII, 7. quid vellent; G I, 7. sibi purgati esse vellent; G I, 28. vellet ... contendere; G I, 48. amplius obsidum vellet; G VI, 9. negotium confici ... vellet; G VI, 34, a. continere ... manipulos vellet; G VI, 34, b. longius progredi vellet; G VIII, 3. Ilerdam si reverti vellent; C I, 73. palam si colloqui vellent; C I, 84. hoc sibi remitti vellent; C III, 17. vellet; C III, 23. vellet eum locum occupare; Af 50. qui perfugere vellent; Af 51. — 4. **Plusquamperfect:** cum exercitu accessisset; A 34, b. legiones quoque accessissent; Af 72. quid adversi accidisset; C II, 5. quid gravius accidisset; C II, 30. quid gravius illis accidisset; A 11. durior accidisset casus; A 14. quid esset ... detrimenti acceptum; G VI, 1. alterum (collem) amisissent; G VII, 44. quis appellavisset; C III, 20. priores montes ... attigissent; C I, 70. quorum si qui ... cessisset ‖ quoniam si ipsi ... cessissent ‖; A 16. sese recipere coepissent; G III, 24. progredi coepisset; G V, 56. coactus esset ... externum sustinere hostem; G VIII, 27. res coëgisset; Af 42. quem (tumulum) si occupavisset Caesar et communisset; C I, 43. omnino turris concidisset; C II, 12. se convertissent et pila ... coniecissent; Af 70. nova manus ... sese coniunxisset; G I, 37. proelio contendissent; G I, 50. qui ad eos Eburones ... convenissent; G VI, 32. prius ... se dedidissent; G II, 32. haec esset ... turris elata; C II, 8. enuntiatum esset; G I, 31, a. Romanos castris expulissent; G IV, 34. id ita fecisset; G I, 35. quorum si ... senatus sibi .. fidem fecisset; G IV, 11. fugae similem profectionem fecisset; G V, 47. ita fecissent; G VI, 32. quos fortuna reliquos fecisset; G VIII, 24. quae si fecisset; C I, 10. ibi ... turrim ... fecissent; C II, 8. quod si fecisset; C III, 57. quod si esset factum; C III, 73, b. id si fecissent; C III, 102, b. fecisset; A 70. id si fecisset; H 18, b. tardius rem gessissent; G VII, 19, b. qui si improbasset; C I, 32, a. qua esset imposita dimicandi necessitas; C III, 77. plures consilia inissent; G VIII, 44. diversa bella ... intulissent; G VIII, 1. uterque ... iuravisset ..; C III, 10, b. qui si iuvissent; G I, 26. naves ... essent ... missae; G IV, 17, b. quas (naves) si occupavissent; C III, 111. ipsi ... occucurrissent; C III, 92. essent hostes pulsi; G IV, 35. (litteras) pertulissent; G V, 40. quam (aestatem) si sustinere potuissent; G VIII, 39. hostem Hibero intercludere ... potuissent; C I, 68. quos ... fortuna servare potuisset; C II, 41, b. praetergressus esset; Af 58. probasset; C I, 32, a. Ambiorigem ... recepissent; G VI, 6. legio .. sese recepisset; C III, 45. inceptam oppugnationem reliquissent; G VII, 17, b. in eo, si id oppidum retinuissent; G VII, 21. se ... secuti essent; C II, 28. qui (populus Romanus) si alicuius iniuriae sibi conscius fuisset; G I, 14. proinde, si qua fuisset facultas, ... veniret; C I, 19. inferiores fuissent; A 16. superavissent; C II, 5. superassent navibus; H 16. flumen transissent; G VII, 5. ad eos venissent; G II, 17. nostros loco depulsos vidisset; G VII, 49. acrius insequi voluisset; C III, 51, a. — 5. **umschreibende Formen:** quae polliceretur repraesentaturus esset; A 70. quo (rege) si auctore in Caesaris fidem ... venturi essent; A 23. ut ‖ si ‖ mihi defendendi essent Alexandrini neque fallaces esse; A 7. esset dimicandum; C III, 109. esset in perficiendis pontibus periclitandum; G VII, 56.

b. Verbindungen: I. affirmativ: ac: ac si quando magnitudine operis forte superati suis fortunis desperare coeperant; G III, 12. Morini ... circumsteterunt ac, si sese interfici nollent, arma ponere iusserunt; G IV, 37. neque vero idem profici longo itineris spatio, ... ac si coram ... disceptetur; C I, 24. proinde aestimane, ac si (opera) usus esset; C III, 1. proinde ac si virtute vicissent; C III, 72. ab oppidanis, ac si suarum partium essent, conservati *; H 13, b. ac si, ut cogitata praeclare eloqui possent, nonnulli studio ... elaboraverunt; F 6.

etiam: ut, ei qui etiam in praesentia se occultassent, tamen his ... inopia pereundum videretur; G VI, 43.

forte: s. **fors,** II. si (6 St.) S. 405, b.

modo: s. **modo,** 1, 6 (3 St.) S. 623, a.

nam si legiones in provinciam arcesseret, se absente ... dimicaturae intellegebat; G VII, 6.

nisi ei quid in Caesare populoque Romano sit auxilii, omnibus Gallis idem esse faciendum, quod ..; G I, 31, d.

quidem: s. **siquidem.**

quod: s. **quod,** A, II. si (14 St.) S. 921, a.

tamen: neque opinantibus omnibus — si tamen in omnibus fuit Cassius; A 63, b.

velut: quod ... absentis .. Ariovisti crudelitatem, velut si coram adesset, horrerent; G I, 32.

vero: dum pares ambo viderentur; si vero alteri paulum modo tribuisset fortuna ..; C III, 10, b.

II. **negativ:** minus: ſ. **parum,** II, 3 (3 St.) S. 754, b.

nemo: si nemo premeret; C III, 112, a.

nihil: si nihil esset durius; G V, 29. si nihil in oppugnatione oppidi profecissent; G VII, 20, c.

nolo: si (Caesar) ab ora maritima Oricoque discedere nollet; C III, 78, b. ſ. I. ac; G IV, 37.

non: si iam principatum Galliae obtinere non possint; G I, 17. si se invito Germanos in Galliam transire non aequum existimaret; G IV, 16. in quo (consilio) si non praesens periculum, at certe longinqua obsidione fames esset timenda; G V, 29. si non omnia caderent secunda; C III, 73, b. si non fortunae obsecutus videbere || ut deberes || ... nec causam secutus, ... sed meum aliquod factum condemnavisse; F 16. ſ. **non,** A, **a,** 1, 6, b. si (17 St.) si modo, si quidem (S. 677, b).

nullus: si nullam partem Germanorum domum remittere posset; G I, 43, b. recta regione, si nullus amfractus intercederet; G VII, 46. si nullam praeterquam vitae nostrae iacturam fieri viderem; G VII, 77, b.

C. **elliptiſch:** in quo proelio ceciderunt milia hominum circiter xxx et si quid amplius; H 31, b.

sic, ſo, ſo ſehr, in dem Grade, auf ſolche Weiſe: I. **ohne Vergleich:** 1. **bei Verben:** ac sic accidit, uti ... neque ... ulla omnino navis ... desideraretur; G V, 23. huic (legioni) sic adiunxit octavam, ut paene unam ex duabus efficeret; C III, 89. esse nonnullo se Caesaris beneficio affectum, sic tamen, ut iustissimam apud eum causam obtinuerit; G VII, 37. sic vocibus consulis ... plerique compulsi inviti et coacti Scipionis sententiam sequuntur; C I, 2. sic rebus omnibus confectis et collocatis ... profectus est in Syriam; A 33. sic sunt (Galli) animo confirmati, ... ut omnia ... sibi patienda existimarent; G VII, 30. sic omnium ordinum partis in misericordia constitisse; C I, 85, a. sic milites consolatus eodem die reducit in castra; G VII, 19. Pompeius ... sic pro castris exercitum constituebat, ut tertia acies vallum contingeret; C III, 56. ac sic nostros contempserunt, ut ... fossas complere inciperent; G V, 51. sic deinceps omne opus contexitur; G VII, 23. sic (veterani) extra vallum deducti sunt et crudeliter interfecti; Af 46. hunc (ignem) sic distulit ventus, uti ... tormenta flammam conciperent; C II, 14. hi sic dispositi erant, ut a nullo * || conspici possent ||; H 40, a. sic belli rationem esse divisam, ut illi classe naves auxiliaque sua impedirent; C III, 17. sic enim existimabat tutissimam fore Galliam, si Belgae ... exercitibus continerentur; G VIII, 54. sic enim Caesar existimabat, eo proelio excellentissimam virtutem Crastini fuisse; C III, 99. sic in illo facto ... existimabant prope || [prope] || magna pars hominum ... se prope captos esse; H 3, b. sic omnibus hostium copiis fusis armisque exutis se ... recipiebant; G III, 6. sic triduum disputationibus excusationibusque extrahitur; C I, 33. sic uno tempore et de navali pugna Sabinus et de Sabini victoria Caesar certior factus *est;* G III, 19. in infimis enim sic radicibus montis (flumen) ferebatur, ut nullam in partem ... derivari posset; G VIII, 40. fundo: ſ. exuo. sic et Genabi caede et labore operis incitati (milites) ... non mulieribus ... pepercerunt; G VII, 28. sic omnibus rebus instructa classe ... procedunt; C I, 56. sic utrimque acie instructa processum est ad dimicandum; A 39. sic utrorumque exercitus instructi ... a mane usque ad horam x die perstiterunt; Af 61, a. interficio: ſ. deduco. sic neque agricultura nec ratio atque usus belli intermittitur; G IV, 1. sic se complures annos illo imperante meruisse, ut nullam ignominiam acciperent; G VII, 17, b. id .. (oppidum) natura loci sic muniebatur, ut magnam ... daret facultatem; G I, 38. dies natales et mensium et annorum initia sic observant, ut noctem dies subsequatur; G VI, 18. sic terrore oblato a ducibus crudelitas in supplicio ... spem praesentis deditionis sustulit; C I, 76. sic animo parati (Galli), ut ... haesitantes premerent ex loco superiore; G VII, 19. quos (milites) cum sic animo paratos videat, ut nullum pro sua laude periculum recusent; G VII, 19. equites praemittit sic paratos, ut confligerent; G VIII, 28. sic paratus (Afranius), ... ut ... hunc (casum) ... ferret; C I, 75. sic omne prius est perfectum, quam ..; C I, 41. sic cum suis fugientibus permixti ... ab equitatu sunt interfecti; G VII, 62, b. quorum periculo sic omnes copiae sunt perturbatae, ut vix iudicari posset, utrum ..; G VIII, 13. sic enim praedicant, partem esse Alexandriae dimidiam Africae; A 14. sic omnino animos timor praeoccupaverat, ut .. dicerent; G VI, 41. sic cotidie utrimque eminus ... pugnabatur; C I, 26, a. reliquis oppidi partibus sic est pugnatum, ut aequo proelio discederetur; C III, 112, b. ac sic proelio secundo graviter ab eo vulneratus praefectus ... refertur in castra; G VIII, 48, c. cum ab his quaereret ..., sic reperiebat: plerosque Belgas esse ortos ab Germanis; G II, 4, a. cum quaereret, sic reperiebat: nullum aditum esse ad eos mercatoribus; G II, 15. sic et ad subeundum periculum et ad vitandum multum fortuna valuit; G VI, 30. sic fortuna in contentione et certamine utrumque versavit, ut alter alteri inimicus auxilio ... esset; G V, 44, b. sic neque in loco manere ordinesque servare ... tutum videbatur; C II, 41, b.

2. **bei Adjectiv:** sic erat (Cassius) dubius animi, utrum nihil timere an omnia licere mallet; A 56.

3. **zum Satz:** sic ut prope summam muri aggerisque altitudinem acervi armorum adaequarent; G II, 32. sic ut amissis circiter XL navibus reliquae tamen refici posse ... viderentur; G V, 11. sic uti ab signis legionibusque non absisterent; G V, 17. sic uti omnino pugnandi causa resisteret nemo; G V, 51. sic ut ipsis consistendi in suis munitionibus locus non esset; C II, 16. sic ut (Caesar) nuntios expugnati oppidi famamque antecederet; C III, 80, b. sic uti ex infinita hominum multitudine pauci in oppidum se reciperent; H 4. sic ut vix in ea caede pauci (equites) effugerent; H 6. Ignemque multum miserunt, sic ut || sicut || omne genus * || genus || ignis per iactus solitus est mitti; H 11. sic ut prope nostri diffiderent victoriae; H 31, a. sic ut ipse locus ad oppugnandum † hostem oppoteret || inpediret ||; H 41.

II. **Vergleich:** quemadmodum .. optabat eum (Mithridaten) vinci, sic satis habebat interclusum a Caesare a se retineri; A 27.

sicut magno accidit casu, ut ..., sic magnae fuit fortunae ... ipsum (Ambiorigem) effugere mortem; G VI, 30.

ut tamquam scopulum sic fugias ... insolens verbum; F 7, a.

ut ipsi concedi non oporteret, si in nostros

fines impetum faceret, sic item nos esse iniquos, quod ..; G I, 44, c. nam ut ad bella suscipienda Gallorum alacer ... est animus, sic mollis ac minime resistens ad calamitates perferendas mens eorum est; G III, 19. prima luce sic ex castris proficiscuntur, ut quibus esset persuasum ... consilium datum; G V, 31. ut reliquorum imperatorum res adversae auctoritatem minuunt, sic huius ex contrario dignitas incommodo accepto in dies augebatur; G VII, 30. se vero, ut operibus anteire studuerit, iustitia et aequitate velle superare; C I, 32, b. ut ... sine ratione prodierant, sic temere in naves fugere coeperunt; A 20, a.

siccitas, Trockenheit, Dürre: propter: qui cum propter siccitates paludum, quo se reciperent, non haberent; G IV, 38. quod eo anno frumentum in Gallia propter siccitates angustius provenerat; G V, 24.

sicubi, wenn irgendwo: sic uti || sicubi || ab signis legionibusque non || [non] || absisterent; G V, 17.

sicut, sicuti, wie, gleichwie, sowie, gleichsam: I. bei Verben: quod fore, sicut accidit, videbat; G V, 58. nam *sicut* magno accidit casu ut in ipsum ... imparatum incideret, ... sic magnae fuit fortunae ..; G VI, 30. sicut supra demonstravimus; A 28. sicut semper depoposcimus; C III, 85. sicuti parta iam atque explorata victoria; G V, 43. sicut Avarici fecissent; G VII, 47, b. sicut (Caesar) erat instructus; Af 17. 77. 78, b. productas accuratius suas copias sicut instruxerat; Af 73. pario: s. exploro. sicuti mari portibusque Caesarem prohibebat, ita ipse (Bibulus) omni terra earum regionum prohibebatur; C III, 15. litteras .. nondum perlectas, sicut erant signatae, dat ... perferendas; Af 4. soleo: s. sic, I, 3; H 11.

II. ohne Verb: provinciam suam hanc esse Galliam, sicut illam nostram; G I, 44, c. viri in uxores, sicuti in liberos, vitae necisque habent potestatem; G VI, 19. ab eius (cornus) summo sicut palmae ramique late diffunduntur; G VI, 26. quam rem sicuti cetera celeriter feliciterque confecit; G VIII, 46, a. adeo ut cogerentur sicuti reliquum commeatum ita ligna atque aquam Corcyra navibus onerariis supportare; C III, 15. sicut in Africa, (loca) rudere, non tegulis teguntur; H 8. hospites ... iugulare et de muro praecipites mittere coeperunt, sicuti apud barbaros; H 15.

sidus, Gestirn: multa .. de sideribus atque eorum motu ... disputant; G VI, 14.

signifer, Fahnenträger: I. transfugit: signifer de legione prima transfugit et nuntiavit ..; H 18, a.

II. interficio: quartae cohortis omnibus centurionibus occisis signiferoque interfecto, signo amisso; G II, 25.

moveo, noto: nonnullos signiferos ignominia notavit ac loco movit; C III, 74.

significatio, Zeichen, Andeutung, Kundgebung: I, 1. facio: s. **facio,** III. significationem (5 St.) S. 387, a.

2. cognosco ex: ut ex ipsa significatione cognosci potuit; C I, 86.

intellego ex: cum ex significatione Gallorum novi aliquid ab iis iniri consilii intellexissent; G VII, 12.

II. cognoscere: qua significatione qui in oppido obsidebantur de suo adventu cognoscere possent; G VII, 81.

significo, Zeichen geben, anzeigen, zu erkennen geben: I, 1. unpersönlich: ut fumo atque ignibus significabatur; G II, 7.

2. alqs: cognita Pompei profectione ... (Brundisini) vulgo ex tectis significabant; C I, 28. vgl. III. rem.

II, 1. de: conclamare et significare de fuga Romanis coeperunt; G VII, 26.

2. indir. Frage: gaudeo mehercule vos significare litteris, quam valde probetis ea, quae ..; F 18.

3. ut: et voce et manibus universi (milites) ex vallo ... significare coeperunt, ut statim dimitterentur; C I, 86. vexillo sublato ... quae primae naves subsequebantur idem ut facerent, significabat; A 45.

4. acc. c inf.: maiores natu ... manus ad Caesarem tendere et voce significare coeperunt sese in eius fidem ... venire; G II, 13. hac re significari magnum numerum civitatium suam vim sustinere non posse; G IV, 3. periculum vitae dolorque vulnerum pecuniae remissus crudelitatem cum avaritia certasse significabat; A 55.

III. deditionem: deditionem significare et proiectis armis mortem deprecari incipiunt; G VII, 40.

rem: ubicumque maior ... incidit res, clamore per agros regionesque significant; G VII, 3.

timorem: quorum timor cum fremitu et concursu significaretur; G IV, 14. timorem .. eorum, qui mitterent, significari; C I, 32, b.

signo, versiegeln: litteras: litteras .. nondum perlectas, sicut erant signatae, dat homini certo ad Scipionem perferendas; Af 4.

locellum: locellum tibi signatum remisi; F 21.

tabellas: quod ... neque ... tabellas signatas dederat; Af 3.

signum, Zeichen, Kennzeichen, Signal, Losung, Feldzeichen, Heeresabteilung, Sternbild: I. appropinquant: ubi signa legionum appropinquare coeperunt; C I, 51.

coeperunt: quo facto ab universis cohortibus signa in hostem coepere inferri; Af 82. s. appropinquant.

concinunt: neque frustra antiquitus institutum est, ut signa undique concinerent; C III, 92.

consequuntur: Caesar celeriter iubet equitatum universum ... et sagittarios ... arcessiri atque ordinatim signa se leniter consequi; Af 12.

consistunt: relinquebatur, ut ... legionum signa consistere iuberent; C I, 79.

convenit: eo signo, quod convenerat, revocantur; C I, 28.

II, 1. agnosco: tum Labienus „non agnosco", inquit, „signa decumanorum"; Af 16.

amitto: quartae cohortis omnibus centurionibus occisis signiferoque interfecto, signo amisso; G II, 25. signa .. sunt militaria amissa XXXII; C III, 71.

aufero: adversariorum aquilae sunt ablatae XIII et signa et fasces praeterea || * praeterea * || hos habuit *; H 31, b.

capio: quae (signa) ab oppidanis cepit; H 10.

comprehendo: cum ... signa eius (Coelii) militaria atque arma Capuae essent comprensa; C III, 21.

confero: signis in unum locum collatis; G II, 25. collatis militaribus signis, quo more eorum gravissima caerimonia continetur; G VII, 2. quod (Afraniani) ... collatis .. in unum locum signis conferti neque ordines neque signa servarent; C I, 71.

confieio: vergiliarum signu confecto; Af 47.
conspicio: quae .. (qoisqne) prima signa conspexit, ad baec constitit, ne in quaerendis suis pugnandi tempns dimitteret; G II, 21. signa legioonm duarum procul ab utrisque conspiciuntur; C I, 40, b.
eunspieor: barbari signa procul conspicati oppngnatione desistnnt; G VI, 39.
eonstitoo: legiuni || legionis || .. deeimae, quacum erat, contiouatus || continuo || signa constitnit; G VII, 47, a.
converto: s. **converto**, II. signa (4 St.) S. 229, a.
dimitto: adeo ot ... alii [dimissis equis] || signis, al. || eundem cursnm coninngerent || confugerent ||, alii ex metu etiam signa dimitterent; C III, 69.
distribuo: * insidias ponunt et tripartito signa distribnnnt; H 40, a.
do: s. **do**, II. signnm (39 St.) S. 293, a.
exposco: Caesar ... signnm proelii exposcentes (milites) edocet ..; G VII, 19.
fero: s. **fero**, III. signa (4 St.) S. 394, b.
habeo: aqnilas et signa habnit XIII legionum; H 7. vgl. aufero.
infero: s. **infero** (12 St.) S. 496, b.
intellego: s. tollo; G VIII, 3.
mitto: Afranianos .. mnltis rebos suis timoris signa misisse; C I, 71. missis .. armis signisqne militaribns; C III, 95.
observo: naves inbet ... signum .. snnm observare; Af 80.
uccnlto: tectis insignibus snorum occultatisqne signis militaribos; G VII, 45, b.
ustendo: nt potius ad dimicandum descenderent, quam signum fugne ostenderent; H 18, b.
prendo: cum Caesar signa fugientinm mano prenderet et consistere inberet; C III, 69.
pronnntio: fasees ... extremo .. tempore diei signo pronuntiato nno tempore incenderunt; G VIII, 15.
qnaero: s. conspieio; G II, 21. — refero: s. **refero**, III. signa (4 St.) S. 933, b.
relinqnu: armis abiectis signisqne militaribns relictis; G IV, 15. nt paene omnes ex Epiro finitimisque regionibus signa relinquerent; C III, 13.
respieio: proxima .. respiciens (Curio) signa, „videtisne“, inqoit, „milites ..?“ C II, 39.
servo: s. confero; C I, 71.
sobseqnor: qnod neqne ordines servare neque firmiter insistere neqne signa snbseqni poterant; G IV, 26.
tollo: etiam illod vulgare incursionis bostiom signum, quod incendiis aedificiorum intellegi consuevit, Caesaris erat interdicto sublatum; G VIII, 3. altera ex dnabns legionibns ... ex castris Varronis ... signa sustulit; C II, 20, a. qui (centoriones) signa tolli non patiebantur; A 57, a. signnm a Lusitanis tollitnr; H 40, b.
transfero: (cobortes) signa ad Corinm transferunt atque ad eom transeunt; C I, 24. signa ex statione transfert; C I, 60. se statim signa translaturos confirmant; C I, 74, a.
video: Germani eqnitesqne signis legionis visis vehementissime proeliantur; G VIII, 36. Snlmonenses, simnlatque signa nostra viderunt, portas apernerunt; C I, 18.
2. oocurro: qnod ... alins alia ex navi, qnibuscumqoe signis occorrerat, se aggregabat; G IV, 26.
3. absisto ab: sic nti ab signis legionibnsqoe nun absisterent; G V, 17.
conicio in: hinc celeriter deiecti (caloues) se in signa manipolosqne conicinnt; G VI, 40.
oousisto ad: s. I. conspieio; G II, 21.
contineo ad: si contiuere ad signa manipulos vellet; G VI, 34, b.
cnnvenio ad: qnos ... rogavisset, ad signa convenire ... inberet; G VI, 1.
discedo ab: quod ... neque ab signis discedere auderent; G V, 16. accidit, ... ut vulgo milites ab signis discederent; G V, 33. ipsi (nostri) .. snos ordines servare neqne ab signis discedere ... consuerant || censuerant || oportere; C I, 44.
procedo ab: ne quis miles ab signis IV pedes longius procederet; Af 15.
recipio ad: ut ... rursus se ad signa recipientes insequantur; G V, 34. nostri ... terga vertere seque ad signa leginnum recipere coguntur; C I, 43. milites legiunarii ad sua se recipiunt signa; Af 75. Lusitani, qoi ex pogna superfuerunt, ad signnm se receperunt; H 40, a.
tendo ante, post: alternis conversis cohortibus, nt ona post, altera ante signa tenderet; Af 17.
III. longe ab: dum equites longius ab signis perseqnuntur; Af 15.
IV. conspoctus: Labienus conversis eqois signorum conspectu perterritus turpissime fugere contendit; Af 75.
sonos: eodem .. die Antiochiae in Syria bis tantus exercitus clamor et signorum sonus exauditus est, nt ..; C III, 105.
V, I. animnm advertere: quod ... multis sigois et testimoniis eorum .. animnm advertere poterat; A 48.
consistere: legiones ... infestis contra hostes signis constiterunt; G VII, 51.
facere: infestis .. signis tanta vi in Pompei eqnites impetum fecerunt, nt ..; C III, 93, b.
ire: nbi praeter spem qnos fugere credebant infestis signis ad se ire viderunt; G VI, 8, b.
revocare: hos (expeditos) certo signo revocare constituit; C I, 27. s. I. convenit.
zum Satz: signifer ... nuntiavit ... suo signo perisse homines XXXV; H 18, a. qui ... processerant, eodem signo, fugientes latrones dum persequuntur, a tergo insidiae clamore sublato circumveniunt; H 40, b.
2. enm: qui (milites) ... enm signis non potuerant ante transire in Africam; Af 77.
sine: nt sine signis certisque ordinibus ... prodierant; A 20, a.

silentium, Schweigen, Stille: aggredi: illi ... sileutio aggressi universi; C III, 50.
audiri: (P. Vatinius) silentio .. ab militibus auditns; C III, 19, a.
conari: id silentio noctis conati non magna iactura soorum sese effecturos sperabant; G VII, 26.
conscendere: bis paratis rebns milites silentio naves conscendere iubet; C I, 27.
educere: duces adversariorum silentiu copias castris educere; C I, 66. tertia inita vigilia silentio exercitnm edoxit; C III, 54.
egredi: Genabenses paulo ante mediam noctem silentio ex oppido egressi; G VII, 11, b. silentio noctis Caesar ex castris egressus; G VII, 36. silentiu e castris tertia vigilia (Labienus) egressus; G VII, 58. ipse (Labienus) post paulo silentio egressus; G VII, 60. Galli ... media nocte silentiu ex castris egressi; G VII, 81.
excipere: qnos ille multa iam nocte silentio ex fuga excepit; G VII, 28.
mittere: secunda vigilia silentio equitatum mittit; G VII, 71.
praemittere: impedimenta omnia silentio prima nocte ex castris Apolloniam praemisit; C III, 75.

proficisci: media nocte silentio profectus; G VII, 18. (Longinus) nocte silentio ex castris proficiscitur; A 61.
progredi: quattuor milia passuum secundo flumine silentio (naves) progredi ... iubet; G VII, 60.
reducere: Varus ... silentio exercitum in oppidum reducit; C II, 35, b.

sileo, schweigen: * unus ex nostris respondit, ut sileat verbum facere; II 3, b.

silva, Wald, Forst: I. attingit: huius Hercyniae silvae, quae supra demonstrata est, latitudo novem dierum iter expedito patet; non enim aliter finiri potest ... . oritur ab Helvetiorum ... finibus rectaque fluminis Danubii regione pertinet ad fines Dacorum ...; hinc se flectit sinistrorsus ... multarumque gentium fines propter magnitudinem attingit; neque quisquam est huius Germaniae, qui se aut adisse ad initium eius silvae dicat ... aut, quo ex loco oriatur, acceperit; multaque in ea genera ferarum nasci constat; G VI, 25.
est: silvam esse ibi infinita magnitudine, quae appellatur Bacenis; G VI, 10. ea, quae fertilissima Germaniae sunt, loca circum Hercyniam silvam, quam Eratostheni et quibusdam Graecis fama notam esse video, quam illi Orcyniam appellant, Volcae Tectosages occupaverunt; G VI, 24. quae (Arduenna silva) est totius Galliae maxima ... milibusque amplius quingentis in longitudinem patet; G VI, 29.
flectit: s. attingit.
intercedunt: magnitudinem silvarum, quae intercederent inter ipsos atque Ariovistum (se timere dicebant); G I, 39, b. quod silvae paludesque intercedebant; G V, 52.
morantur: non hos (Sugambros) palus, ... non silvae morantur; G VI, 35, b.
oritur, potest: s. attingit. — patet: s. est; G VI, 29. — pertinet: s. **pertineo,** II. silva (4 St.) S. 781, a.
prohibet: (silvam) pro nativo muro obiectam Cheruscos ab Suevis ... iniuriis incursionibusque prohibere; G VI, 10. silvae incertis occultisque itineribus confertos adire prohibebant; G VI, 34, a.
tegunt: fugientem (Ambiorigem) silvae texerunt; G VI, 30. quos non silvae montesque texerunt, ab equitatu sunt interfecti; G VII, 62, b.
II, 1. appello: s. I. est; G VI, 10. 24.
caedo: reliquis deinceps diebus Caesar silvas caedere instituit; G III, 29.
circumdo: locum castris excelsum in silva circumdata palude delegisse; G VIII, 7.
contingo: haec (castra) silvam quandam contingebant; C III, 66.
demonstro, finio: s. I. attingit.
habeo: quod ... continentes .. silvas ac paludes habebant; G III, 28.
impedio, munio: oppidum autem Britanni vocant, cum silvas impeditas vallo atque fossa munierunt; G V, 21.
obicio: nec prius (Germani) sunt visi obiectis ab ea parte silvis, quam castris appropinquarent; G VI, 37. s. I. prohibet; G VI, 10.
peto: s. **peto,** III. silvas (3 St.) S. 785, a.
2. abdo in: reliqui sese fugae mandarunt atque in proximas silvas abdiderunt; G I, 12. Sugambri ... se .. in solitudinem ac silvas abdiderant; G IV, 18. quod Menapii se omnes in densissimas silvas abdiderant; G IV, 38. iis ..., qui per aetatem in armis esse non poterant, in silvam Arduennam abditis; G V, 3. repulsi (hostes) ab equitatu se in silvas abdiderunt; G V, 9. illi (hostes) ... carros impedimentaque sua in artiores silvas abdiderunt; G VII, 18. vgl. lateo in.

colloco in: collocatis insidiis bipertito in silvis opportuno atque occulto loco; G V, 32.
compello in: ut ... eos (hostes) in silvas collesque compulerint; G V, 15. iis regionibus, quibus nos iter facturos cognoverat, pecora atque homines ex agris in silvas compellebat; G V, 19.
confero in: (Bellovacos) impedimenta omnia in ulteriores silvas contulisse; G VIII, 7.
confugio in: illi (Menapii) ... in silvas paludesque confugiunt; G VI, 5.
constituo intra: ut intra silvas aciem ordinesque constituerant; G II, 19.
contineo intra: intra eas silvas hostes in occulto sese continebant; G II, 18.
delitisco in: hostes ... noctu in silvis delituerant; G IV, 32.
depono in: ut ... liberos, uxores suaque omnia in silvis deponerent; G IV, 19. cum ea praeda, quam in silvis deposuerant; G VI, 41.
discedo in: qui (milites) lignationis munitionisque causa in silvas discessissent; G V, 39.
eicio ex: illi (hostes) ... subito se ex silvis eiecerunt; G V, 15.
elicio ex: sive eum (hostem) ex paludibus silvisque elicere ... posset; G VII, 32.
emitto ex: omnibus viis semitisque essedarios ex silvis emittebat; G V, 19.
erumpo ex: erumpunt ceteri Correo proeliante ex silvis; G VIII, 19, a.
expello ex: eos .. (hostes) ex silvis expulerunt; G V, 9.
lateo in: qui in silvis abditi latebant; G II, 19.
nascor in: s. I. attingit.
pervenio per: pauci ... incertis itineribus per silvas ad Titum Labienum legatum in hiberna perveniunt; G V, 37.
praemitto per: per Arduennam silvam ... Lucium Minucium Basilum cum omni equitatu praemittit; G VI, 29.
procedo ex: paulatim ex silvis instructa multitudo procedit peditum; G VIII, 19, a.
profugio in: quorum pars in Arduennam silvam ... profugit; G VI, 31.
propugno ex: ipsi ex silvis rari propugnabant; G V, 9.
recipio in: cum se illi identidem in silvas ad suos reciperent; G II, 19. Suevos sese in silvas recepisse; G VI, 29.
repello in: nostri ... eos .. in silvas reppulerunt; G III, 28.
sum post: cohortes quasdam ... esse post silvam; C III, 66.
video ad: ut paene uno tempore et ad silvas et in flumine ... hostes viderentur; G II, 19.
III, 1. beneficium: qui silvarum beneficio casum evitaverant; G VIII, 20.
initium: ad quarum initium silvarum cum Caesar pervenisset; G III, 28. ad eius initium silvae Suevos adventum Romanorum exspectare constituisse; G VI, 10. s. I. attingit.
latitudo: s. I. attingit.
magnitudo: s. I. intercedunt; G I, 39, b.
partes: subito ex omnibus partibus silvae evolaverunt; G III, 28.
praesidium: cum ... nec silvarum praesidio tempestatibus durissimis tegi possent; G VIII, 5.
propinquitates: qui (Galli) vitandi aestus causa plerumque silvarum atque fluminum petunt propinquitates; G VI, 30.
2. impetus ex: cum ... rursus ex silva in nostros impetum facerent; G II, 19.
locus circum: s. II, 1. appello.
IV, 1. circumdari: aedificio circumdato silva, ut sunt fere domicilia Gallorum; G VI, 30.

munuiri: oppidum ... silvis paludibusque munitum; G V, 21. eraut Menapii propiuqui Eburonum finibus, perpetuis puludibus silvisque muniti; G VI, 5. locum castris deligit paludibus silvisque munitum; G VII, 16. campum ... silvis nudique aut impeditissimo flumine munitum; G VIII, 18.

occultare: legionem ... inferiore constituit loco silvisque occultat; G VII, 45, b.

2. in: ut potius in silvis Gallorum vita quam legionarius miles periclitetur; G VI, 34, b.

silvester, silvestris, mit Wald bewachsen, waldig, im Walde: collis: collis ... passus circiter ducentos infimus apertus, ab superiore parte silvestris; G II, 18.

dursus: dorsum esse eius iugi prupe aequum, sed buuc silvestrem et angustum; G VII, 44.

itinera: silvestribus angustisque itineribus frumentum importare in oppidum instituit; G VIII, 35.

iugum: ex Pouto a Comanis iugum editum silvestre est; A 35.

locus: locis .. impeditis ac silvestribus sese occultabat; G V, 19. ubi cuique ... locus silvestris ... spem praesidii ... aliquam offerebat; G VI, 34, a. indictis ... conciliis silvestribus ac remutis locis queruntur de Acconis morte; G VII, 1. silvestri loco castris positis; G VII, 35. Bellovaci delecta manu peditum ... silvestribus locis insidias disponunt; G VIII, 12.

similis, ähnlich: alqs: qualem * || qualem ... *exteris* || gentibus me praestiti, similem in civium deditione praestabo; H 17. nihil .. malo quam et me mei similem esse et illos sui || si is ||; F 15.

alqd: quid illi simile bello fuit? G VII, 77, d.

casus: Fabium ... se in posterum diem similemque || similem ad || casum apparare; G VII, 41. cum ... miserrima .. Alesiae memoria solliciti (oppidani) similem casum obsessionis verentur; G VIII, 34.

confidentia: simili confidentia Flaccum, municipem suum, adiuvant; A 52.

consilia: accidit, ut ... similia rursus de morte eius (Longini) provinciales consilia inirent; A 50.

culpa: quod (milites) in simili culpa versabantur; C III, 110.

discessus: ut fugae similis discessus videretur; G V, 53.

incommodum: ne quod simile incommodum accideret decursione barbarorum, ac superiore aestate Tergestinis acciderat; G VIII, 24.

inopia: simili omnem exercitum inopia premi; G VII, 20, c. qui (maiores) ... simili inopia subacti; G VII, 77, c.

iter: cum ... fugae simile iter videretur; C III, 13.

obsessio: duces Bellovacorum veriti similem obsessionem Alesiae; G VIII, 14, a.

profectio: s. **fuga,** III, 2. similis (3 St.) S. 414, a.

ratio: simili ratione ibi Vercingetorix ... convocatis suis clientibus facile incendit; G VII, 4, a. hortatur, ut simili ratione, atque ipse fecerit, suas iniurias persequantur; G VII, 38, b. in praesentia similem rationem operis instituit; C I, 42. simili ratione Pompeius ... in suis veteribus castris ... consedit; C III, 76. eum (pontem) postero die simili ratione aggreditur; A 19.

velocitas: ipse (Caesar) iter inceptum simili velocitate conficere coepit; A 66.

virtus: ex simili virtute clamore facto aversati sunt proelium facere; H 14.

similiter, ähnlich, auf gleiche Art: elicio: similiter Vatinius ... elicuit naves Laelianas; C III, 100.

praemitto: postero die .. similiter praemissis prima nocte impedimentis; C III, 77.

similitudo, Ähnlichkeit: I. est: nisi omnia consentiant inter se, non potest fieri, ut nominis similitudo sit; F 7, c.

II. accipio a: quod nomen (Delta) a similitudine litterae (locus) accepit; A 27.

efficio ad: id (genus radicis) ad similitudinem panis efficiebant; C III, 48.

III, 1. perterrere: hi (Haedui) similitudine armorum vehementer nostros perterruerunt; G VII, 50, a.

2. ex: id ex similitudine floris lilium appellabant; G VII, 73, b.

simplex, einfach: acies: in fronte .. simplici directa acie cornua trinis firmabantur subsidiis; A 37. Caesar aciem dirigit simplicem, ut poterat propter paucitatem; Af 13. ut procul simplex esse acies media ab legionariis militibus videretur; Af 59.

ordines: duobus dextra sinistraque intervallis simplicibus ordinibus instructis; A 37.

simul, zugleich, teils — teils, sobald als: A. Adverb: 1. einmal (et: vgl. **et,** B, II, **a,** 1, h. simul, S. 341, a. — que: vgl. **que,** B, I, **a,** 1, i. simul, S. 883, a): 1. bei Verben: simul de deditione eorum agebat; C III, 28, a. simul animadvertit multa undique portari atque agi; C II, 25, a. simul hoc se fore tutiores arbitrantur; G VI, 23. ut ... simul .. omnes arderent cupiditate pugnandi; C III, 74. simul ab sinistro cornu P. Attii equitatus omnis et una levis armaturae interiecti complures ... cernebantur; C II, 34, a. ut simul Domitiani exercitus pulvis cerneretur, et primi antecursores Scipionis viderentur; C III, 36, b. reliquos ... simul equitatu atque essedis circumdederant; G IV, 32. simulque, qui ... processerant, eodem signo ... a tergo insidiae clamore sublato circumveniunt; H 40, b. simul ipse Cordubae conventus per se portas Varroni clausit; C II, 19. simul contemptu exercitus nostri ... descendere coepit; A 74. adversariorum equitatus ... simulque ad circumeundum comparare se coeperunt; Af 14. ut ... simulque consilia vestra contra easdem bestias comparationemque pugnae cognosceremus atque iis renuntiaremus; Af 35, b. simul (Labienus) suos cohortari; Af 16. ut ... simulque se et honorem suum sequentis anni commendaret; G VIII, 50. simul commonefacit, quae ... de Dumnorige sint dicta; G I, 19. militibus ... simul et de navibus desiliendum et in fluctibus consistendum et cum hostibus erat pugnandum; G IV, 24. simul et cursu et spatio pugnae defatigati non facile recentes atque integros sustinebant; G VII, 48. simul (miles) cassidem de capite deiecit; Af 16. simulque ballista missa a nostris turrem deiecit; H 13, b. simul denuntiavit, ut essent animo parati; C III, 86. desillo: s. consisto. simul ... timens, ne a multitudine equitum dextrum cornu circumveniretur, ... singulas cohortes detraxit; C III, 89. simul Caesar appropinquare dicebatur; C III, 13. quam (legionem) Q. Cassius legatus simul ducebat; A 57, a. simul pugionem eduxit et manum eius incidit; H 18, a. simul confirmandi et stabiliendi causa singuli ab infimo solo pedes terra exculcabantur; G VII, 73, b. simul ad

imperii nostri dignitatem ... pertinere existimabat ..; A 33. simulque in his (turribus) habent speculas; H 8. ut (oppidorum magna pars) simul aditus ascensusque habeat difficiles; H 8. simul navibus circumvecti milites in exteriorem vallum tela iaciebant; C III, 63, b. simul (Scipionem impellit) iudiciorum metus, adulatio atque ostentatio sui et potentium; C I, 4. simul, ut deminutae copiae redintegrarentur, imperat certum numerum militum civitatibus; G VII, 31. simul tertiae aciei totique exercitui imperavit, ne ..; C III, 89. incido: f. educo. simul ex minoribus navibus magna vis eminus missa telorum multa nostris ... vulnera inferebant; C II, 6, b. simul reliquis civitatibus huius urbis exemplo inferre terrorem; C III, 80, b. simul respiciens Caesarem, „faciam", inquit, „hodie, .. ut ..;" C III, 91. simul (Petronius) in medios hostis irrupit; G VII, 50, b. simul ex omnibus partibus castra altiore vallo muniri portasque obstrui atque ... concursari et cum simulatione agi timoris iubet; G V, 50. simul signa ad hostem converti aciemque dirigi iubet; G VI, 8, b. simul perfecto ponte celeriter fortuna mutatur; C I, 59. hoc (Scipio) adeo celeriter fecit, ut simul abisse et venire nuntiaretur; C III, 36, a. simul et oppidum uno tempore oppugnare et ... pugnare; Af 42. simul eorum, qui cum impedimentis veniebant, clamor fremitusque oriebatur; G II, 24. simulque (legati) orant, ut sibi praesidium mittat; Af 36. simul a Pompeio litteris per omnes provincias civitatesque dimissis .. latius ... fama percrebuerat; C III, 79, a. Cicero .. simul eorum permotus vocibus, qui ..; G VI, 36. simul (Pompeius) infamia duarum legionum permotus ... rem ad arma deduci studebat; C I, 4. simul ab Gneo Pompeio proconsule petit, ... inberet; G VI, 1. simul ii, qui vulnera acceperant, neque acie excedere neque in locum tutum referri poterant; C II, 41, b. simul, qui in navibus longis remanserant, scalas rapere navesque a terra repellere properabant; A 20, a. propter paucitatem nostrorum equitum simul cum levi armatura ... (sunt) protriti; H 14. simul enim diductis copiis pluribus viis pugnabatur; C III, 111. f. consisto. oppugno. renuntio: f. cognosco. respicio: f. inquam. studeo: f. permoveo; C I, 4. simul fore, ut duplicato cursu Caesaris milites exanimarentur; C III, 92. simul a tribunis militum centurionibusque mutuas pecunias sumpsit; C I, 39. reliquis partibus simul ex terra scalis et classe moenia oppidi tentans; C III, 40. timeo: f. detraho. ad reliquas naves ... conquirendas ... et simul mare tuendum ab hostibus iubet proficisci; Af 8. simul in spem veniebant eius affirmatione de reliquis adiungendis civitatibus; G VII, 30. video: f. cerno; C III, 36, b. simul illud grave ac miserum videbatur, perpaucos ... decertare; A 16. simulque vociferantibus legionariis; H 25, a.

2. **bei Adjectiv:** ita fuga timoris simul calliditatisque plena ... milia non amplius decem progressi hostes; G VIII, 16.

3. **zum Satz:** simul quod, quantum in se facinus admisissent, intellegebant; G III, 9, a. simul ut magna multitudine circumfusa ... stirps ac nomen civitatis tollatur; G VI, 34, b. simul (ut) ... magna multitudine navium et tutius et facilius in Siciliam receptus daretur; C II, 30. simul, uti pabulatione Pompeium prohiberet; C III, 43. simulque in itinere ut aliquam occasionem dimicandi nancisceretur; C III, 85. simul ut contra Q. Cassium ... aeque potentem opponeret dignitatem; A 58. simulque quod tabellariis ... *; B 2.

II. **zweimal:** simul, ut dicebatur, sui purgandi causa, ... simul ut, si quid possent, de indutiis fallendo impetrarent; G IV, 13. simulque patrocinio suscepto multis legationibus ab se in senatum inductis simul publicis privatisque causis multorum inimicitiis susceptis (se provinciam) defendisse; H 42, a.

B. **Conjunction:** I. **allein:** nostri, simul in arido constiterunt, ... impetum fecerunt; G IV, 26. Caralitani, simul ad se Valerium mitti audierunt, ... Cottam ex oppido eiciunt; C I, 30, b. qui (Gaetuli) simul ad eum (Caesarem) sunt deducti, petierunt, ut ..; Af 35, a. qui (loricati viri) simul in conspectum oppidi se dederunt, equis recipiuntur; H 4. quae (legio) simul est mota, equitatus Caesaris ... premere coepit; H 31, a. oppidani .., simul Caesar castra contra oppidum posuit, discordare coeperunt; H 34.

II. **atque:** f. **atque,** I. simul (10 St. cum: Af 4) S. 96, b.

simulacrum, Bild, Bildnis, Götterbild: I. convertit, al.: constabat Elide in templo Minervae ... simulacrum Victoriae, quod ante ipsam Minervam collocatum esset et ante ad simulacrum Minervae spectavisset, ad valvas se templi limenque convertisse; C III, 105.

sunt: huius (Mercurii) sunt plurima simulacra; G VI, 17.

II, 1. habeo, al.: alii immani magnitudine simulacra habent, quorum contexta viminibus membra vivis hominibus complent; quibus succensis circumventi flamma exanimantur homines; G VI, 16.

2. proicio ante: facile erat ... prospicere in urbem, ut ... omnes ... ante simulacra proiecti victoriam ab dis exposcerent; C II, 5.

simulatio, Schein, Vorwand, Verstellung: I, 1. utor: eadem et perfidia et simulatione usi Germani; G IV, 13. eadem usus simulatione itineris (Labienus) placide progrediebatur; G VI, 8, a.

2. confero in: qui suum timorem in rei frumentariae simulationem angustiasque itineris conferrent; G I, 40, c.

II, 1. abduci: retineri legiones II, quae ab se simulatione Parthici belli sint abductae; C I, 9, b.

cedere: his (copiis) imperat, ut simulatione timoris paulatim cedant; C II, 40.

circumvehi: muliones .. cum cassidibus equitum specie ac simulatione collibus circumvehi iubet; G VII, 45, a.

elicere: si forte timoris simulatione hostes in suum locum elicere posset; G V, 50.

extrahi: simulatione deditionis extracto primo noctis tempore; C III, 28, b.

ostentare: ut ... inani simulatione sese ostentare cognosceret; G VII, 19.

tollere: simulatione moenium occupandorum (cohortes) clamorem undique iubet tollere; G VIII, 43.

2. cum: cum simulatione agi timoris iubet; G V, 50.

per: Gaium Volusenum Quadratum misit, qui eum (Commium) per simulationem colloqui curaret interficiendum; G VIII, 23. multi (adversarii) ... per simulationem vulnerum ex castris in oppidum propter timorem sese recipiunt; C II, 35, b.

simulatque f. **atque,** I. simul (10 St.) S. 96, b.

simulo, vorgeben, sich stellen, heucheln: I. acc. c. inf.: reverti se in suas sedes regionesque

simulaverunt; G IV, 4. ille (Coelius) ... palam se proficisci ad Caesarem simulavit; C III, 21. Domitius . . simulavit sese angustiis rei frumentariae adductum castra movere; C III, 38. quod ea (multitudo) se fidelem palam nostris esse simulabat; A 7.

II. alqd: etsi fallacem gentem semperque alia cogitantem, alia simulantem bene cognitam habebat; A 24, a.

amicitiam: debere se suspicari simulata Caesarem amicitia ... sui opprimendi causa (exercitum) habere; G I, 44, e.

simultas, Groll, Feindschaft: I. intercedit: huic (Iubae) et paternum hospitium cum Pompeio et simultas cum Curione intercedebat; C II, 25, b.

II, 1. contendere: omnibus .. annis de locis summis simulatibus contendebant; G V, 44, a.

2. causa: in gregem locupletium simultatium causa tenues coniciebantur; A 49.

sin, wenn aber, wofern aber: I. allein: postulat, ut rempublicam suscipiant .... sin timore defugiant ..; C I, 32, b. si audacter ... sententias dicere velint; sin Caesarem respiciant atque eius gratiam sequantur ..; C I, 1. — si pacem populus Romanus cum Helvetiis faceret ...; sin bello persequi perseveraret ..; G I, 13. uti ..., si quod periculum provinciae inferretur, depelleret; sin ea non magnis copiis tuta esse posset ..; A 42, b. si quo pacto sentirent ea ..., sin ... ducem ad bellum gerendum regem habere vellent ..; A 24, a.

II. autem: cum ... reverti coeperant, ... circumveniebantur; sin autem locum tenere vellent ..; G V, 35.

sincere, aufrichtig, wahr: haec ut intellegatis .. a me sincere pronuntiari; G VII, 20, b.

sine, ohne: I. sum: quod (navis) erat sine militibus privatoque consilio administrabatur; C III, 14. quod is mons erat sine aqua; C III, 97. quod sine contignatione ac materia sunt aedificia; A 1. quod imparati a Carteia profecti sine aqua fuissent; H 37.

II. alqs: cum ... Numidarum sine frenis VII milibus; Af 19, b. cum ... Numidis sine frenis ... grandi numero; Af 48. equitatus ulterior Numidarum Gaetulorumque sine frenis ... se movere ... coepit; Af 61, a.

crura: (alces) crura sine nodis articulisque habent; G VI, 27.

III. zum Satz: neque dimicari sine se voluerat; G VIII, 12. sine quo (Euphranore) nulla umquam dimicatio maritima, nulla etiam parum feliciter confecta erat; A 25, b. — quod ... nec sine aqua permanere posset; C I, 71. neque se praesidium ... sine auxilio Scipionis tenere posse; C III, 36, b. causa (7 St.) S. 148, a. neque (se) exercitum sine magno commeatu atque molimento in unum locum contrahere posse; G I, 34. non haec omnia fortuito aut sine consilio accidere potuisse; G VII, 20, a. C. Caesarem ... subito commutatum non sine magno consilio suspicabantur; Af 35, a. quod consules absint, sine illis non posse agi de compositione; C I, 26, b. sine contentione oppido potitur; G VII, 58. quos Varus asservatos sine contumelia deducendos curavit ad Scipionem; Af 44. sine ullo socio et custode ipsa (Arsinoë) omne imperium obtinebat; A 4. stili ... vel sine defensoribus aditum adversariis probibebant; Af 31, b, quantum cum processisset (equitatus), sine defetigatione equorum in eadem se reciperet castra; G VIII, 27. desperatione: ſ. timore; G V, 33. detrimento (3 St.) S. 270, b. neque oppugnari castra eorum (hostium) sine dimicatione perniciosa ... posse; G VIII, 11. quam (poenam) si sine dimicatione inferre integris posset; G VIII 21. hunc (Lucterium) Epasnactus ... sine dubitatione ulla vinctum ad Caesarem deduxit; G VIII, 44. huic (Lepido) venienti sine dubitatione Marcellus se credit; A 63, a. dubio (4 St.) S. 297, b. sine duce et sine equitatu deprehensis hostibus; G VII, 52. se neque sine exercitu in eas partes Galliae venire audere; G I, 34. hostes sine fide ... occasionem fraudis ac doli quaerunt; C II, 14. Massilienses ... sese dedere sine fraude constituunt; C II, 22. ut (imperatores) ... aut cum honore aliquo aut certe sine ignominia domum revertantur; C I, 85, c. quae provincia ... retenta non tantum sine ignominia, sed etiam cum laude erat; A 42, a. quod sine impedimentis Caesar legiones transportaverat; G IV, 30. quod sine iumentis impedimentisque ad iter profectos videbant; C I, 69. quid sine imperatore et sine reliquis legionibus ... efficere possent; G III, 21. quod sine imperio tantas copias reliquisset; G VII, 20, a. neque clientes sine summa infamia deseri possunt; F 3. iniuria (3 St.) S. 501, b. iumentis: ſ. impedimentis; C I, 69. illum ... quaecumque bella geri vellet sine ullo eius labore et periculo confecturum; G I, 44, d. legionibus: ſ. imperatore. maleficio (3 St.) S. 595, b. metu (3 St.) S. 605, a. quia (Caesar) ... equitatu suo sine legionario milite hostium equitatui ... nullo modo par esse poterat; Af 72. molimento: ſ. commeatu. mora (6 St.) S. 626, a. ut sine eius offensione animi ... de eo ... statuat; G I, 19. non existimare Romanos sine ope divina bellum gerere; G II, 31. ut sine signis certisque ordinibus, sine ratione prodierant; A 20, a. quartum iam diem sine pabulo retentis iumentis; C I, 84. infidelitatem eius (Commii) sine ulla perfidia indicavit comprimi posse; G VIII, 23. periculo (31 St.) S. 774, b. neminem secum sine sua pernicie contendisse; G I, 36. cum ... nec se sine certa pernicie ... putarent provinciae fines intrare posse; G VIII, 32. finitimas .. civitates sine ulla poena dedisse obsides; G VIII, 3. sese ... non sine magna spe magnisque praemiis domum propinquosque reliquisse; G I, 44, a. quod ... neque imperator sine praesidio ad legiones pervenire possit; G VII, 1. omnes sagittarii funditoresque destituti inermes sine praesidio interfecti sunt; C III, 93, b. sine quibus (provinciis) urbem atque Italiam tueri non potest; C II, 32, a. pugna: ſ. vulnere; C I, 72. a suis munitionibus longius non sine ratione *non* procedebat; Af 58. ſ. ordinibus. quod ubi sine recusatione fecerunt; C III, 98. quis hoc sibi persuaderet, sine certa re Ambiorigem ad eiusmodi consilium descendisse? G V, 29. cuius opera sine vestro sanguine tantum exercitum victorem fame consumptum videtis; G VII, 20, c. quod ipse eo sine scuto venerat; G II, 25. signis: ſ. ordinibus. socio: ſ. custode. neque ullum ... tempus sine sollicitudine Caesaris intercessit, quin ..; G V, 53. ut sine spe castra oppugnanda censeam; C II, 31, b. ſ. praemiis. stationibus: ſ. timore; C I, 73. ut sine ullo studio contentiones Cassi Marcellique componeret; A 63, a. Gallus inter Gallos sine ulla suspicione versatus; G V, 45. quod genus operis sine ullo periculo, sine suspicione hostium facere licebat; G VIII, 41. ipse (Cato) sine suspicione ... cum dormitum isset; Af 88, a. quae pars corporis eius (elephanti) sine tegmine nuda relinqueretur; Af 72. terrore:

ſ. tumultu. quod non sine summo timore et desperatione id factum videbatur; G V, 33. ut sine timore ullo rura colentes prius ab equitatu opprimerentur, quam ..; G VIII, 3. cum ... omnes sine timore iter facerent; C I, 51. qui inopinantis pabulatores et sine ullo dissipatos timore aggressi; C I, 55. ut ... ipsi sine periculo ac timore Hiberum copias traducerent; C I, 65. ut intra munitionem et sine timore et sine stationibus aquari possent; C I, 73. quod nullo ordine et sine timore iter fecerant; C II, 26. Caesar iubet milites ... intra munitiones minutatim modesteque sine tumultu aut terrore se recipere; Af 31, a. ut sexenni die sine usuris creditae pecuniae solvantur; C III, 20. quod consuetudo eorum omnium est, ut sine utribus ad exercitum non eant; C I, 48, b. tutius esse arbitrabantur ... sine ullo vulnere victoria potiri; G III, 24. cognoscit non decimum quemque esse reliquum militem sine vulnere; G V, 52. Caninius ... sine ullo paene militis vulnere ad obsidendos oppidanos revertitur; G VIII, 37. ut ... sine vulneribus ac periculo vitae neque adire flumen (possent); G VIII, 40. se sine pugna et sine vulnere suorum rem conficere posse; C I, 72. eorum, qui sine vulnere tantas res confecisse videbantur; C I, 74, b. ita tuto ac sine ullo vulnere ac periculo sex tabulata exstruxerunt; C II, 9, c. plures .. in eo loco sine vulnere quam in proelio aut fuga intereunt; C II, 35, a. horum omnium pars magna ... sine ullo vulnere interiit; C III, 71. habendam fortunae gratiam, quod Italiam sine aliquo vulnere cepissent; C III, 73, a. ita sine periculo legionum et paene sine vulnere bellum conficiemus; C III, 86.

singillatim, einzeln: appello: centuriones singillatim tribunosque militum appellat; G V, 52.

concilio: hos (principes) singillatim Cingetorigi conciliavit; G V, 4.

detraho: detractis cohortibus duabus et compluribus singillatim; G III, 2.

singularis, einzeln, eigentümlich, ausgezeichnet, außerordentlich: alqs: ubi ex litore aliquos singulares ex navi egredientes conspexerant; G IV, 26.

animus: Atius Varus, ... singularis et animi et prudentiae vir; G VIII, 28.

audacia: Achillam, ... singulari hominem audacia, ... miserunt; C III, 104.

crudelitas: non praetereunda oratio Critognati videtur propter eius singularem et nefariam crudelitatem; G VII, 77, a.

genus: cum ... singulari genere pugnae uterentur; Af 69, b.

homo: quod ... ne singulari quidem umquam homini eo tempore anni semitae patuerant; G VII, 8.

integritas: quem (Catonem) Uticenses ... propter eius singularem integritatem ... sepultura afficiunt; Af 88, b.

officium: quorum (Iadertinorum) semper in rempublicam singulare constiterat officium; A 42, a.

opera: quod in omnibus bellis singulari eius opera fuerat usus; G V, 25.

opinio: quorum (equitum) inter Gallos virtutis opinio est singularis; G II, 24.

patientia: haec singulari patientia milites ferebant; C III, 47.

prudentia: ſ. animus.

scientia: qui (Camulogenus) ... propter singularem scientiam rei militaris ad eum est bonorem evocatus; G VII, 57.

studium: singulari militum studio ... circiter sexcentas eius generis ... naves ... invenit instructas; G V, 2. (Caesar) usus singulari militum studio; C III, 80, b.

virtus: singulari militum nostrorum virtuti consilia cuiusquemodi Gallorum occurrebant; G VII, 22. singularis .. virtutis veterrimas legiones VII, VIII, IX habebat; G VIII, 8. quae (virtus) singularis erat in eo (Voluseno); G VIII, 48, a. erant ... singulari virtute homines; C III, 59. erat Crastinus evocatus in exercitu Caesaris, ... vir singulari virtute; C III, 91.

singuli, einzeln, je ein, jeder: A. bei Substantiven: alqs: abditi ... rari ac singuli de rupe prodire; Af 50. ſ. servi.

anni: quid in annos singulos vectigalis populo Romano Britannia penderet, constituit; G V, 22. principes in annos singulos gentibus ... quantum ... visum est agri attribuunt; G VI, 22. scio Caesarem singulorum annorum singulos commentarios confecisse; G VIII, 48, c. Leptitanos ... XXX centenis milibus pondo olei in annos singulos multat; Af 97.

capita: ex reliquis captivis toto exercitui capita singula praedae nomine distribuit; G VII, 89. in capita singula servorum ac liberorum tributum imponebatur; C III, 32, a.

carri: vix qua singuli carri ducerentur; G I, 6.

castella: non solum urbibus, sed paene vicis castellisque singulis eom imperio praeficiebantur; C III, 32, a.

civitates: Vercingetorix ... separatim singularum civitatium copias collocaverat; G VII, 36. in singulos conventus singulasque civitates certae pecuniae imperabantur; C III, 32, b. singulas civitates circumsederunt; H 26.

cohortes: Pisaurum, Fanum, Anconam singulis cohortibus occupat; C I, 11. celeriter ex tertia acie singulas cohortes detraxit; C III, 89.

commentarii: ſ. anni; G VIII, 48, c.

conventus: ſ. civitates; C III, 32, b.

dies: quae iudicia ... singulis diebus erant perfecta; C III, 1.

domus: non solum in omnibus civitatibus ..., sed paene etiam || in || singulis domibus factiones sunt; G VI, 11.

equites: quos (pedites) ex omni copia singuli (equites) singulos suae salutis causa delegerant; G I, 48. sedandae eorum (equitum) importonitatis gratia singulis o divisit; Af 87, b.

homines: singulorum hominum occultos exitus asservent; C I, 21.

latera: singula .. latera castrorum singulis attribuit legionibus munienda; C I, 42.

legati: Caesar singulis legionibus singulos legatos et quaestorem praefecit; G I, 52. quod ab opere singulisque legionibus singulos legatos Caesar discedere nisi munitis castris vetuerat; G II, 20.

legiones: inter singulas legiones impedimentorum magnum numerum intercedere; G II, 17. Caesar cum in opere singulas legiones appellaret G VII, 17, b. quos (legatos) singulis legionibus praefecerat; G VII, 45, h. Gaium Antistium Reginum in Ambilaretos, Titum Sextium in Bituriges, Gaium Caninium Rebilum in Rutenos eum singulis legionibus mittit; G VII, 90. expeditos ex singulis legionibus tricenos milites esse iussérat; Af 75. ſ. latera. legati.

magistratus: quod, eum singuli magistratus antiquitus creari ... consuessent, duo magistratum gerant; G VII, 32.

manipulares: bos (manipulares Fabius) ipse rursus singulos exceptans in murum extulit; G VII, 47, b.

milites: res diligentiam requirebat ... in singulis militibus conservandis; G VI, 34, a. pollicetur quaterna in singulos (milites) iogera; C I, 17.
milia: ex quibus (pagis) quotannis singula milia armatorum ... ex finibus educunt; G IV, 1.
modii: iam .. ad denarios L in singulos modios annona pervenerat; C I, 52.
naves: neque satis ... tribunis militum centurionibusque, quibus singulae naves erant attributae, constabat ..; G III, 14, a. cum singulas binae ac ternae naves circumsteterant; G III, 15. singulas (naves) nostri consectati expugnaverunt; G III, 15. naves, quas Melodnno deduxerat, singulas equitibus Romanis attribuit; G VII, 60. pluribus navibus adoriri singulas ... contendebant; C I, 58. aequo animo singulas binis navibus obiciebant; C I, 58. quas (naves) singulas scaphae adversariorum complures adortae incendebant; Af 21. naves singulas cum exercitu Caesaris ... vagari; Af 28. singulas naves Caesarianas consectari coepit; Af 28.
oculi: leviore de causa ... singulis effossis oculis domum remittit; G VII, 4, b.
ordines: obstructis in speciem portis singulis ordinibus cespitum; G V, 51.
pedites: f. equites; G I, 48.
pedes: stabiliendi causa singuli ab infimo solo pedes terra exculcabantur; G VII, 73, b.
principes: principes Galliae sollicitare, sevocare singulos hortarique coepit, uti ..; G V, 6.
saxa: ut .. paribus (trabes) intermissae spatiis singulae singulis saxis interiectis arte contineantur; G VII, 23.
servi: tradit eos centurionibus et singulis non amplius singulos additos servos in navem imponendos separatim curavit; Af 54, b.
speculae: in quibus (collibus) singulae turres speculaeque singulae perveteres erant collocatae; Af 37.
tempora: ibi per certos exploratores in singula diei tempora, quae ad Avaricum agerentur, cognoscebat; G VII, 16.
trabes: f. saxa. — turres: f. speculae.
vici, urbes: f. castella.
B. **allein**: 1. commeant: ut tuto ab repentino hostium incursu etiam singuli commeare possent; G VII, 36.
procurrunt: circumiri .. sese ab aperto latere procurrentibus singulis arbitrabantur; C I, 44.
II, 1. concedo: magna praemia singulis concedebat; A 48.
desum: neque ex occulto insidiandi et dispersos circumveniendi singulis deerat audacia; G VI, 34, b.
2. fero de: (placere) sententias .. de singulis ferrent, qui Romae remansissent; C III, 83.

sinister, links: A. ala: equitatus sui alam sinistram ad intercludendos hostes immisit; Af 39.
angulus: ab angulo castrorum sinistro munitionem ad flumen perduxerat; C III, 66. duo brachia instituit ... ita dirigere, ut ad angulum dextrum sinistrumque eius oppidi convenirent; Af 51.
cornu: cum hostium acies a sinistro cornu pulsa ... esset; G I, 52. ab sinistro (cornu) ... acerrime reliqui resistebant; G VII, 62, a. ab sinistro cornu P. Attii equitatus omnis (cernebatur); C II, 34, a. dextrum sinistrumque cornu ... in conspectu patenti adversariorum constituit; Af 41. f. **cornu** (27 St.) S. 234, f.
crus: Pompeius humero et sinistro crure vehementer erat saucius; H 38.
latus: quod suum dextrum latus munitionibus adiuvabatur, sinistrum autem, equitatus hostium multitudini uti resisti posset, laborabat; Af 60.
pars: ut in sinistra parte acie (milites) constiterant; G II, 23. totis fere a fronte et ab sinistra parte nudatis castris; G II, 23. dextra pars attribuitur Massiliensibus, sinistra Nasidio; C II, 4. ab iisdem (cohortibus) acies Pompeiana a sinistra parte circumita; C III, 94. quo minus ... aquam peterent vel a sinistra parte a Paraetonio vel a dextra ab insula; A 8. sinistra parte campi propter mare (Caesar) legiones decit; Af 37. impedimentis in sinistra parte collocatis; Af 67.
B, 1. impedio: quod ... neque (ferrum) evellere neque sinistra impedita satis commode pugnare poterant; G I, 25.
involvo: repentino periculo exterriti sinistras sagis involvunt; C I, 75.
II, 1. corripere: sinistra corripit versum (Cassium) dextraque bis ferit pugione; A 52.
zum Saß: sub tecto miles dextra ac sinistra muro tectus, adversus pluteі obiectu; C II, 15. deobus dextra sinistraque intervallis simplicibus ordinibus instructis; A 37. equitum Numidarum copiae dextra sinistraque per colles praecurrere; Af 70. eo equitatu dextra sinistra directo ab oppidi lateribus; A 78, a.
2. sub: longius delatus aestu orta luce sub sinistra Britanniam relictam conspexit; G V, 8.

sinistrorsus, nach links: hinc (silva Hercynia) se flectit sinistrorsus diversis ab flumine regionibus; G VI, 25.

sino, zulassen, gestatten: acc. c. inf.: vinum ad se omnino importari non sinunt; G IV, 2. noli sinere haec omnia perire; F 26.

sinus, Meerbusen, Bucht: addeco ex: an poenitet vos, ... quod ex portu sinuque adversariorum CC naves onerarias adduxerim? C II, 32, d.
confero in: eum Octavius ex fuga Pharsalici proelii magna classe in illum se sinum contulisset; A 42, a.
expello ex: classe adversariorum ex illo toto sinu expulsa; A 47.

siquidem, sofern ja: qui illius patientiam paene obsessionem appellabant, siquidem ex castris egredi non liceret; G VI, 36.

sitis, Durst: amitti: cum ... oppidani magna etiam parte amissa siti suorum in sententia permanerent; G VIII, 43.
confici: siti inopiaque confecti ad Caesarem perveniunt; Af 53.
consumi: non tantum pecora atque iumenta, sed etiam magna hostium multitudo siti, consumebatur; G VIII, 41.
defatigari: cum ... Caesaris ... equites iumenta ex nausea recenti, siti, languore ... defatigata ... tardiora haberent; Af 18.
perire: ut exercitus eius ieiunus ... ac iumenta siti perirent; Af 69, b.

situs, Lage: I. est: erant eiusmodi fere situs oppidorum, ut ..; G III, 12. castrorum hic situs erat; C III, 66.
II. cognosco: ut situm castrorum cognosceret; G V, 57. ex his superiorum castrorum situs munitionesque cognoscunt; G VII, 83.
perspicio: perspecto urbis situ; G VII, 36. 68.

sive, seu, oder, oder wenn, sei es — oder, ob: I. **einfach**: si arborum trunci sive naves deiciendi operis essent a barbaris missae; G IV, 17, b.
II. **correspondierend**: a. **zweimal**: 1. **allein**:

a. Subst.: ita sive casu sive consilio deorum immortalium ... ea (pars) princeps poenas persolvit; G I, 12. pronuntiari iubent, see quis Gallus seu Romanus velit ... ad se transire, sine periculo licere; G V, 51. Drappes ... sive indignitate et dolore vinculorum sive timore gravioris supplicii ... cibo se abstinuit; G VIII, 44. si vel || sive || ad litora Apolloniatium || *sive ad Labeatium* || cursum dirigere ... possent; C III, 25. Q. Cassius Longinus ... sive consuetudine naturae suae sive odio ... magnas odii sui fecerat accessiones; A 48.

b. Verba: facilem esse rem, seu maneant, seu proficiscantur; G V, 31. seu quid communicandum, seu quid administrandum videretur; G VII, 36.

c. Adverbia: sive noctu sive interdiu erumperent; C I, 81.

d. ausgeführtere Satzteile und Sätze: seu quod ... existimarent ... sive eo, quod ... confiderent; G I, 23. sive timore perterriti (homines), ne ..., sive spe salutis inducti; G I, 27. hae (alutae) sive propter lini inopiam atque eius usus inscientiam, sive eo, ... quod ... arbitrabantur; G III, 13, a. cum ... ad hostem proficisci constituisset, sive eum ex paludibus silvisque elicere sive obsidione premere posset; G VII, 32. seu morte sua Romanis satisfacere seu vivum tradere velint; G VII, 89. sive expiato suo dolore sive magna parte amissa suorum; G VIII, 48, c. sive sollicitandi milites sive aequo loco dimicandi detur occasio, ne facultatem praetermittat; C II, 33. seu quid in munitionibus perfectum non erat, seu quid a peritioribus rei militaris desiderari videbatur; C III, 61. seu pristina sua consuetudine, quod ..., seu gloria elati cuncta ... exposuerunt; C III, 79, b. amici regis ... sive timore adducti ... sive despecta eius (Pompei) fortuna ... liberaliter responderunt; C III, 104. sive quod ... putarent .., sive quod ipsi sibi timebant; A 25, b. ut, sive amicus Domitius eas angustias transiret, nihil ... suspicaretur ...; sive inimicus || sive || ut in hostium fines veniret ..; A 36. sive eo, quod ... existimabat, sive eo, quod ... verebatur; A 63, a. sive obliti praeceptorum Labieni sive veriti, ne in fossa ab equitibus opprimerentur; Af 50. sive ut suis subsidio occurrerent, sive ut oppido deserto fuga salutem sibi parerent; Af 85, a.

2. etiam: Pompeius sive operibus Caesaris permotus sive etiam quod ab initio Italia excedere constituerat; C I, 27. sive vero quam habuerant opinionem ad eum perferunt, sive etiam auribus Vari serviunt; C II, 27. f. b. c.

b. dreimal: sive certaminis periculo sive subito adventu sive exspectatione nostri consilii copias instruunt; G VIII, 9. sive copiosiorem provinciam existimans sive multum fortunae victoris Caesaris tribuens sive virtute et scientia sua confisus; A 43. — sive ipsorum perturbatio sive error aliquis sive etiam fortuna partam iam praesentemque victoriam interpellavisset; C III, 73, b.

c. viermal: Pharnaces impulsus sive loci felicitate sive auspiciis et religionibus inductus ... sive paucitate nostrorum, qui in armis erant, comperta ... sive etiam fiducia veterani exercitus sui ..., simul contemptu exercitus nostri ... inito consilio dimicandi descendere ... coepit; A 74.

socer, Schwiegervater: quod eius (Caesaris) soceri L. Pisonis avum ... Tigurini ... interfecerant; G I, 12.

societas, Gemeinschaft, Teilnahme, Pachtgesellschaft, Bündnis: I. numerant: magnam (pecuniam) societas earum provinciarum, quas ipse obtinebat, sibi numerare coëgerat; C III, 3.

II, 1. facio: quod superiore consulatu cum patre Ptolemaeo et lege et senatusconsulto societas erat facta; C III, 107.

ineo: quod initio per dissensionem principum societatem cum Iuba inierant; Af 97.

praeripio: (copiae) proelium commiserunt festinantes praeripere subsequentibus victoriae societatem; A 27.

2. versor in: cum (familiares) in illa societate versarenter rapinarum; A 50.

III. familiae: partim quos (homines) ex familiis societatem delegerat, partim a negotiatoribus coëgerat; C III, 103.

pecunia: pecunia societatis sublata; C III, 103.

IV. adiungere: Ambiorigem sibi societate et foedere adiungunt; G VI, 2.

confidere: Bituriges ... in finitimas civitates aut privatis hospitiis confisi aut societate consiliorum confugerant; G VIII, 3.

socius, Genosse, Bundesgenosse, Verbündeter: I, 1. accipiunt: nullam calamitatem socios optime de republica meritos accipere; G VIII, 6.

deperdunt: ut socios atque amicos non modo sui nihil deperdere, sed gratia, dignitate, honore auctiores velit esse; G I, 43, b.

incipiunt: magna manu Eburones, Nervii, Aduatuci atque horum omnium socii et clientes legionem oppugnare incipiunt; G V, 39.

merentur: neque suam neque populi Romani consuetudinem pati, uti optime merentes socios desereret; G I, 45. f. accipiunt.

oppugnant: f. incipiunt.

2. sum: refertur etiam de rege Iuba, ut socius sit atque amicus; C I, 6, a. cum se victoriae Pompei comitem esse mallet quam socium Caesaris in rebus adversis; C III, 80, a.

II, 1. ascisco: Boios ... receptos ad se socios sibi asciscunt; G I, 5. socios sibi ad id bellum Osismos, Lexovios, Namnetes ... asciscunt; G III, 9, b.

augeo: f. 1, 1. deperdunt.

confirmo: Caesari ad ... socios confirmandos ... necesse erat adire Apolloniam; C III, 78, a.

desero: f. 1, 1. merentur.

2. infero: quas (iniurias) ipsis (Haeduis) sociisque eorum intulerint; G I, 14. neve his sociisque eorum bellum inferret; G I, 35. se ... neque iis (Haeduis) neque eorum sociis iniuria bellum illaturum; G I, 36. postulavit, ... ne aut Haeduis aut eorum sociis bellum inferret; G I, 43, b.

restituo: cetera .. restitueret sociis civibusque Romanis; A 70.

subvenio: nisi celeriter sociis foret subventum; Af 26, b.

3. cogo ex: quem (equitatum) ex omni provincia et Haeduis atque eorum sociis coactum habebat; G I, 15.

III. copiae: Suevos ... cum omnibus suis sociorumque copiis, quas coëgissent, ... se recepisse; G VI, 10.

fortunae: dum omnibus fortunis sociorum consumptis in Santonos Helvetii pervenirent; G I, 11.

naves: ut vel classe dimicare posset adiunctis captivis navibus sociorum; A 42, b.

regna: regna sociorum atque amicorum ab externo rege occupari; A 34, a. nec sibi quicquam fore antiquius quam ... regna sociorum reciperare; A 36.

4. sine: sine ullo socio et custode ipsa (Arsinoë) omne imperium obtinebat; A 4.

sol, Sonne: 1. occidit: alterum (latus) vergit ad Hispaniam atque occidentem solem; G V, 13.
oritur: f. **orior,** sol (4 St.) S. 740, a.
II. duco: deorum numero eos solos ducunt, quos cernunt ..., Solem et Vulcanum et Lunam; G VI, 21.
II. occasus: f. **occasus** (13 St.) S. 505, a.
ortus: Caesar summo studio militum ante ortum solis in castra pervenit; G VII, 41.
serenitas: huc accedebat, ut locus illa planicie aequitatem ornaret || equitatum evocaret et || diei solisque serenitate; H 29, a.

solatium, Trost: 1, 1. animum adverto: neque quicquam solatii ... animum advertebant nisi in ipsius imperatoris vultu, vigore mirabilique bilaritate; Af 10.
propono: hoc sibi solatii proponebant, quod ..; G VII, 15.
2. sum: quod de sua salute impetraverit, fore etiam reliquis ad suam spem solatio; C 1, 22.
II. alqd: f. I, 1.

soldurii, Getreue: cum DC devotis, quos illi soldurios appellant, quorum (soldurioruin) haec est condicio, ut omnibus in vita commodis una cum iis fruantur, quorum se amicitiae dediderint, ... cum his Adiatunnus eruptionem facere conatus ..; G III, 22.

soleo, pflegen, gewohnt sein: I. absolut: legiones plures, quam solebat, educit; G VIII, 17. mounit autem, ut solebat, mitibus verbis legatos, ne ..; A 70.
II. mit Infinitiv: quod fere ante Caesaris adventum quotannis accidere solebat, uti ..; G VI, 15. quod plerumque hominum nimia pertinacia atque arrogantia accidere soleat; C 1, 85, a. quibus rebus coërceri milites et in officio continere soleant; C 1, 67. quae (turmae equitum) pro vallo in stationibus esse solebant; Af 29. quae (res) ad bellum usui solent esse; Af 36. * materies .., unde soliti sunt turris † agi || ac *vineas facere* ||; H 41. solereutne veterani milites fugere; C III, 41. * ignis per iactus solitos est mitti; H 11. qui mittere glandem inscriptam solebat *; H 18, a. qui (puer) ballistam solitus erat observare; H 13, b. quae (tela) ad defendendum solent parari; Af 31, c. quae (res) ad victum parari solent; Af 43. sacris ... prolatis, quorum religione precari offensos ... animos regum erant soliti; A 32. quas (litteras) scribere est solitus; C III, 71. quod non fere ante autumnum Elaver vado transiri solet; G VII, 35. cum Scipio sagulo purpureo ante regis adventum uti solitus esset; Af 57.

solitudo, Einöde: 1. habeo: civitatibus maxima laus est quam latissime circum se vastatis finibus solitudines habere; G VI, 23.
2. abdo in: Sugambri ... se .. in solitudinem ac silvas abdiderant; G IV, 18.

sollertia, Geschicklichkeit, Anstelligkeit: I. fert: ut neque maritimis nauticisque sollertia atque ars praesidium ferret; A 16.
sumministrat: aliud naturalis sollertia, aliud urbis copia sumministrabat; A 13.
II, 1. adhibeo: hominum adhibita sollertia inventum est magno esse usui posse, si ..; C II, 8.
2. sum: ut est summae genus sollertiae atque ad omnia imitanda ... aptissimum; G VII, 22.
III. efficere: quae a nostris fieri viderant, ea sollertia efficiebant, ut ..; A 3.

explicare: sustinent illi atque arte sollertiaque se explicant; A 15.
reconciliari: detrimentum sollertia et virtute militum brevi reconciliatur; C II, 15.

sollicito, beunruhigen, aufreizen, aufwiegeln, verführen: alqm: quod (Belgae) ab nonnullis Gallis sollicitarentur; G II, 1. quod hi (Treveri) ... Germanos .. Transrhenanos sollicitare dicebantur; G V, 2. principes Galliae sollicitare ... coepit; G V, 6. illi (propinqui) finitimos Germanos sollicitare ... non desistunt; G VI, 2. a Treveris Germanos crebris legationibus sollicitari; G VI, 2. Convictolitavis Haeduus ... sollicitatus ab Arvernis pecunia; G VII, 37. discit cum omni equitatu Litavicum ad sollicitandos Haeduos profectum; G VII, 54. nihilo minus clandestinis nuntiis legationibusque Allobrogas sollicitat; G VII, 64. ibi quamquam crebro audiebat Labienum ab inimicis suis sollicitari; G VIII, 52. interim Milo, ... quos ex aere alieno laborare arbitrabatur, sollicitabat; C III, 22. ubi cum quosdam eius municipii sollicitaret; C III, 22. ne .. regni haereditas Ariaratheu sollicitaret; A 66. magno metu ac tristimonia sollicitabantur; Af 10. sollicitabatur .. (Caesar) his rebus; Af 72. ob has causas ... sollicitabatur Caesar; Af 73.
civitates: reliquas .. civitates sollicitant, ut in ea libertate ... permanere ... malleut; G III, 8. f. **civitas,** II, 1. sollicito (4 St.) S. 165, b.
exercitum: sollicitato exercitu regio ne Pompeius Alexandriam occuparet; C III, 104.
milites: sive sollicitandi milites sive aequo loco dimicandi detur occasio, ne facultatem praetermittat; C II, 33.
pastores: eum (Milonem) in Thurinum ad sollicitandos pastores praemisit; C III, 21.

sollicitudo, Kummer, Sorge, Unruhe: 1, I. adiungo: ita magna etiam sollicitudo periculorum ad iacturas ... rei familiaris adiungebatur; A 49.
depono: ita Caesar duplici laetitia ... auctus ... sollicitudinem deponit; Af 34.
2. venio in: summam .. in sollicitudinem ac timorem Parthici belli provincia cum venisset; C III, 31.
II, 1. affici: magna affectus sollicitudine hoc nuntio Caesar; G VII, 40.
2. sine: neque ullum fere totius hiemis tempus sine sollicitudine Caesaris intercessit, quin ..; G V, 53.

sollicitus, besorgt, beunruhigt: exercitus: mirifice .. hostium levis armaturae anxium exercitum nostrum atque sollicitum habebat; Af 71.
Italia: quae (initia) occupatione magistratuum et temporum sollicitam Italiam habebant; C III, 22.
oppidani: eum ... miserrima .. Alesiae memoria sollici (oppidani) similem casum obsessionis verebantur; G VIII, 34.

solum f. **solus,** B.

solum, Boden, Grund: 1. patet: ut eius fossae solum tantundem pateret, quantum summae fossae labra distarent; G VII, 72.
II. colloco in: trabes directae ... in solo collocantur; G VII, 23. duae primum trabes in solo ... collocantur; C II, 10.
III, I. abl.: palustri et voraginoso solo (rivus) currens erat ad dextram; H 29, a.
2. ab: stabiliendi causa singuli ab infimo solo pedes terra exculcabantur; G VII, 73, b.

praeter: demonstrant sibi praeter agri solum nihil esse reliqui; G I, 11.

solvo, lösen, losbinden, absegeln, abtragen, bezahlen: I. alqs: tertia fere vigilia solvit; G IV, 23. secunda inita cum solvisset vigilia; G V, 23. sua sponte naves conscenderunt et a terra solverunt; C III, 101, c.
naves: naves XVIII ... ex superiore portu leni vento solverunt; G IV, 28.
II. ergastula: quibusdam solutis ergastulis Cosam in agro Thurino oppugnare coepit; C III, 22.
naves: f. **navis,** II, I. solvo (7 St.) S. 651, b.
pecunias: cum fides tota Italia esset angustior neque creditae pecuniae solverentur; C III, 1. legem promulgavit, ut sexenni die sine usuris creditae pecuniae solvantur; C III, 20.
HS: milies sestertio his imposito, ut per triennium sex pensionibus populo Romano solverent; Af 90.

solus, allein, einzig, verlassen: A. **Adjectiv:** alqs: quaerit ex solo (Lisco) ea, quae in conventu dixerat; G I, 18, a. quod solus neque iureiurando neque obsidibus teneretur; G I, 31, c. quod soli (Sequani) ne in occulto quidem queri ... auderent; G I, 32. solos .. esse (Belgas) qui ... Teutonos Cimbrosque intra fines suos ingredi prohibuerint; G II, 4, a. nec solis Biturigibus communem salutem committendam censent; G VII, 21. Dumnocus ... errans latitansque solus extremas Galliae regiones petere est coactus; G VIII, 31. qui (Surus) ... solus .. ex Haeduis ad id tempus permanserat in armis; G VIII, 45. ita ... solus (Euphranor) cum sua quadriremi victrice perit ‖ periit ‖; A 25, b. vgl. di.
caput: cum capite solo (milites) ex aqua extarent; G V, 18.
di: deorum numero eos solos ducunt, quos cernunt, ... Solem et Vulcanum et Lunam; G VI, 21.
equites: quibus (equitibus) solis vitam suam committere audebat; G VI, 43.
legio: se cum sola decima legione iturum; G I, 40, d.
secundani: secundani veriti, ne soli relinquerentur; A 54.
B. **Adverb:** f. **etiam,** IV. sed: solum (18 St.) S. 349, b. — **non,** B, II. solum (7 St.) S. 681, a.

solutio, Zahlung: si quis appellavisset de aestimatione et de solutionibus, quae per arbitrum fierent; C III, 20.

somnus, Schlaf: bos (Numidas) oppressos somno et dispersos adorti; C II, 38.

sonitus, Geräusch: I. exaudio: sonitum .. remorum in eadem parte exaudiri; G VII, 61.
Incitari: bas (lintres) magno sonitu remorum incitatas in eandem partem mittit; G VII, 60.

sono, ertönen: Pergami in occultis ac reconditis templi ... tympana sonuerunt; C III, 105.

sonus, Schall, Klang: exaudio: non exaudito sono tubae, quod satis magna valles intercedebat; G VII, 47, a. eodem .. die Antiochiae in Syria bis tantus exercitus clamor et signorum sonus exauditus est, ut ..; C III, 105.

sordidus, niedrig, verächtlich: neque ullum genus quaestus aut magni et evidentis aut minimi et sordidi praetermittebatur; A 49.

soror, Schwester: I. dimittit: ostendit sibi placere regem Ptolemaeum atque eius sororem Cleopatram exercitus ... dimittere; C III, 107.
est: altera (uxor fuit) Norica, regis Voctionis soror; G I, 53.
II. colloco: (Dumnorigem) sororem ex matre et propinquas suas nuptum in alias civitates collocasse; G I, 18, a.
expello, al.: Ptolemaeus ... magnis copiis cum sorore Cleopatra bellum gerens, quam ... regno expulerat; C III, 103.

sors, Los, Schicksal: I. incidit: cuius mali sors incidit Remis; G VIII, 12.
II. deicio: † Philippus et Cotta privato consilio praetereuntur, neque eorum sortes deiciuntur; C I, 6, b.
recuso: non esse .. alicui civitati sortem incommodi recusandam; G VIII, 1.
III. beneficium: sortium beneficio se esse incolumem; G I, 53.
IV. consuli: is se praesente de se ter sortibus consultum dicebat, utrum ..; G I, 53.
declarare: ut matresfamiliae eorum sortibus et vaticinationibus declararent, utrum ..; G I, 50.
obtinere: Africam sorte Tubero obtinere debebat; C I, 30, a.

spatium, Raum, Zwischenraum, Entfernung, Strecke, Zeitraum, Zeit, Dauer, Frist: 1. **Subject:** est: reliquum spatium, quod est non amplius pedum sexcentorum, ... mons continet magna altitudine; G I, 38. tantam eorum multitudinem nostri interfecerunt, quantum fuit diei spatium; G II, 11. quod spatium est milium passuum circiter centum LX; G VII, 3. nec fuit spatium tali tempore ad contrahenda castra; G VII, 40. Pompeius annuum spatium ad comparandas copias nactus, quod vacuum a bello atque ab hoste otiosum fuerat; C III, 3. inter duas acies tantum erat relictum spatii, ut satis esset ad concursum utriusque exercitus; C III, 92. inter bas (naves) spatium CCCC passuum relinquit, quod satis esse ad explicandas naves videbatur; A 14. neque erat spatium equitatus explicandi; Af 59.
intercedit, potest: ut spatium intercedere posset, dum milites ... convenirent; G I, 7.
postulat, videtur: ubi aut spatium inter muros aut imbecillitas materiae postulare videretur, pilae interponuntur; C II, 15.
II. **nach Verben:** 1. animadverto: temporibus ... rerum et spatiis locorum, custodiarum varia diligentia animadversa; C III, 61.
augeo: quidquid bue circuitus ad molliendum clivum accesserat, id spatium itineris augebat; G VII, 46.
complector: quoniam tantum esset necessario spatium complexus; G VII, 72.
conficio: incredibili celeritate magno spatio paucis diebus confecto; G III, 29.
contineo: f. I. est; G I, 38.
do: f. **do,** II. spatium (12 St.) S. 293, a.
finio: spatia omnis temporis non numero dierum, sed noctium finiunt; G VI, 18.
habeo: nec ... satis auxilii aut spatii aut copiarum habiturum exercitum populi Romani ad omnia (bella) persequenda; G VIII, 1.
intercludo: ut eques spatio intercluso vix se defendere posset; H 23, b.
interieio: f. **intericio** spatium (8 St.) S. 517, a. — intermitto: f. **intermitto,** III. spatium (10 St.) S. 519, a. — interpono: f. **interpono** spatium (8 St.) S. 520, a. — nanciscor: f. **nanciscor** spatium (3 St.) S. 644, a.

relinquo: inferiore omni spatio vacuo relicto; G VII, 46. f. **relinquo,** II. spatium (5 St.) S. 939, a.

2. sum: Hibernia ... pari spatio transmissus atque ex Gallia est in Britanniam; G V, 13.

utor: quoad licebat latiore uti spatio, producta longius acie; C I, 58.

3. consisto ad: ad medium fere spatium (milites) constiterunt; C III, 93, a.

resisto in: quemadmodum obversi adversariis et in quantulo spatio resisterent; Af 71.

sum in: in hoc fere medio spatio tumulus erat paulo editior; C I, 43.

III. **nach Substantiven:** alqd: ut quam minimum spatii ad se colligendos armandosque Romanis daretur; G III, 19. quibus (hostibus) ad consilia capienda nihil spatii dandum existimabat; G IV, 13. inter duas acies tantum erat relictum spatii, ut ..; C III, 92. f. II, 1. habeo.

brevitas: quod spatii brevitas etiam in fugam coniectis adversariis non multum ad summam victoriae iuvare poterat; C I, 82.

dies: sex dies ad eam rem conficiendam spatii postulant; C I, 3. huius ... spatii pars ea, quae ad arcem pertinet, ... difficilem habet oppugnationem; C II, 1.

IV. **Umstand:** 1. abesse (acc.): cum ... reliquae .. legiones magnum spatium abessent; G II, 17.

2. abesse (abl.): hic locus aequo fere spatio ab castris Ariovisti et Caesaris aberat; G I, 43, a.

defatigari: simul et cursu et spatio pugnae defatigati; G VII, 48.

distare: castra .. Cleopatrae non longo spatio ab eius (Ptolemaei) castris distabant; C III, 103. cum tam parvo spatio (Alexandrini) distarent ab ipsis; A 7.

intercidi: spatio non amplius passuum mille intercisa valles; A 73.

interire: suorum .. tormentorum usum ... spatio propinquitatis interire; C II, 16.

intermitti: ut ... paribus (trabes) intermissae spatiis singulae singulis saxis interiectis arte contineantur; G VII, 23.

insuitatus, novus: erat nova et inusitata belli ratio .. tot castellorum numero tantoque spatio; C III, 47.

zum Satz: quod [bis] accidit semper horarum XII spatio; G III, 12. cum Viridorix contra eum duum milium spatio consedisset; G III, 17. Rhenus ... longo spatio per fines Nantuatium, Helvetiorum ... citatus fertur; G IV, 10. aliae (sublicae) item supra pontem mediocri spatio (agebantur); G IV, 17, b. quos (hostes) tanto spatio secuti, quantum cursu et viribus efficere potuerunt; G IV, 35. ex quibus (aegris) qui hoc spatio dierum convaluerant; G VI, 36. vicos atque aedificia incendi oportere hoc spatio [a Boia] quoque versus; G VII, 14, a. neque tanto spatio, certi quid esset, explorari poterat; G VII, 45, a. hoc spatio magno cratium, scalarum, harpagonum numero effecto; G VII, 81. neque .. idem profici longo itineris spatio, ... ac si coram ... disceptetur; C I, 24. castra ... cum essent inter flumina duo, Sicorim et Cingam, spatio milium XXX; C I, 48, a. non longo a castris progressi spatio ... angustius pabulabantur; C I, 59. quo spatio plures rem posse casus recipere intellegebant; C I, 78. ut non longo inter se spatio castra facerent; C I, 87. ea, quae diu longoque spatio refici non posse sperassent; C II, 16. confecto iam labore exercitu XVI milium spatio (Curio) constitit; C II, 41, a. hoc spatio (Pompeius) pabulabatur; C III, 44, a. illi (Pompeiani) interiore spatio perpetuas munitiones efficiebant; C III, 44, b. quod ... interiore spatio minorem circuitum habebant; C III, 44, b. vix IV horarum spatio (Domitius) antecedens hostium beneficio periculum vitavit; C III, 79, b. quo (spatio) satis perspectum habere militum animum videretur; C III, 84. quae (aqua) paulatim spatio temporis liquescit; A 5. parvo .. temporis spatio haec propior (aqua) bibi omnino non poterat; A 6. ita brevissimo spatio re praeclarissime gesta; A 47.

3. ab: quod tanta machinatio ab tanto spatio instrueretur; G II, 30. a medio fere spatio suos per Antonium ... cohortatus; C III, 46.

in: (Numidae) in spatio consequebantur; Af 70.

species, Erscheinung, Aussehen, Anblick, Gestalt, Schönheit, Schein: I. accidit: ne maioris multitudinis species accidere hostibus posset, quam ipsi depoposcissent; G VIII, 8.

differt: amplitudo cornuum et figura et species multum a nostrorum boum cornibus differt; G VI, 28.

est: naves longas, quarum .. species erat barbaris inusitatior; G IV, 25.

potest: f. accidit.

II, 1. cognosco: quo .. miles noster speciemque et virtutem bestiae cognosceret; Af 72.

efficio: quem (campum) iugum cingens ... velut theatri efficit speciem; Af 37.

praebeo: f. **praebeo,** I. speciem (4 St.) S. 809, b.

reformido: ut iumenta bestiarum odorem stridoremque et speciem consuetudine capta non reformidarent; Af 72.

relinquo: tantum ut summa species earum (arborum) stantium relinquatur; G VI, 27.

2. sum: hi (uri) sunt ... specie et colore et figura tauri; G VI, 28.

III. corpora: horum (Gallorum Germanorumque) corpora mirifica specie amplitudineque caesa toto campo ... iacebant; Af 40.

IV, 1. circumvehi: muliones .. cum cassidibus equitum specie ac simulatione collibus circumvehi iubet; G VII, 45, a.

commoveri: nova atque inusitata specie commoti; G II, 31.

2. ad: f. **ad,** IV, 3. speciem (3 St.) S. 37, b.

in: obstructis in speciem portis singulis ordinibus caespitum; G V, 51. hoc .. in speciem varietatemque opus deforme non est; G VII, 23.

speciose, prächtig: universas suas regiasque copias ... quam speciosissime potuit instruxit; Af 48.

speciosus, ansehnlich, glänzend: amor: quae (praemia) speciosum reddebant praesentem exercitus amorem; A 48.

causa: per causam liberalitatis speciosam plura largitori quaerebantur; A 49.

spectaculum, Anblick: quin ... ex omni prospectu locum spectaculo caperet; A 15.

spectatus, ansehnlich: ut vel spectatissimi triumphi laetitia praecipi posset; G VIII, 51.

specto, schauen, anschauen, blicken, gerichtet, gelegen sein, berücksichtigen: I, 1, a. converto ad: quoniam ferocitas Antisti omnium mentes converterat ab opere ad spectandum; H 25, b.

b. studium: pars eorum studio spectandi ferebatur, pars etiam cupiditate pugnandi; A 20, a. quod ... studio partim pugnandi partim spectandi (milites) decucurrissent in eum locum; A 31.

2. alqs: Belgae ... spectant in septentrionem et orientem solem; G I, 1.
angulus: huius lateris alter angulus ... ad orientem solem, inferior ad meridiem spectat; G V, 13. eius angulus lateris maxime ad Germaniam spectat; G V, 13.
Aquitania: Aquitania ... spectat inter occasum solis et septentriones; G I, 1.
pars: quae pars collis ad orientem solem spectabat; G VII, 69.
simulacrum: quod (simulacrum Victoriae) ... ante ad simulacrum Minervae spectavisset; C III, 105.
tempus: durius .. cotidie tempus ad transportandum lenioribus ventis non spectabat || saevioribus ventis exspectabant, al. ||; C III, 25.
II. indir. Frage, ut: f. III. alqd.
III. alqd: haec spectans, quod angusta re frumentaria utebatur, ... quo minore periculo .. frumentum ... supportare posset, simul, uti pabulatione Pompeium prohiberet; C III, 43. sed † eadem || eadem, eodem || spectans, si itinere impeditos perterritos deprehendere posset; C III, 75. haec spectans, ut ... commodiore re frumentaria uteretur, simulque ... ut aliquam occasionem dimicandi nancisceretur; C III, 85. illud spectans, primum, ut ... administraretur, deinde, ut ... posset, imprimis vero, ut ... abundaret; A 1.
hostem, rem: non hostem auctorem, sed rem spectare; G V, 29.
tempus: si antiquissimum quodque tempus spectari oporteret; G I, 45.

specula, Warte: colloco, al.: in quibus (collibus) singulae turres speculaeque singulae perveteres erant collocatae, quarum apud ultimam praesidium ... fuit Scipionis; Af 37.
habeo: in his (turribus) habent speculas; H 8.

speculator, Späher, Kundschafter: I. nuntiant: eo signo legionis illato speculatores Caesari rem || Caesaris || nuntiarunt; C III, 67.
sunt: speculatores apparitoresque omnes ut sibi praesto essent; Af 37.
II, 1. antemitto: equites et cohortes ... speculatoribus antemissis certiores fiunt; H 38.
capio, interficio: speculator de legione II Pompeiana captus a militibus et interfectus est; H 13, a.
dimitto: speculatoribus in omnes partes dimissis; G V, 49.
mitto: speculatores ad oppidum Ateguam miserunt; H 22, a.
prendo: speculatores prensi servi III et unus ex legione vernacula; H 20.
2. mitto pro: pro speculatoribus missi a Scipione; Af 35, b.
III. a: animadversum est a speculatoribus Caesaris cohortes quasdam ... esse post silvam; C III, 66. renuntiatum est a speculatoribus Pompeium de tertia vigilia in acie stetisse; H 28.
per: hac re statim Caesar per speculatores cognita insidias veritus; G II, 11. per speculatores et antecessores equites nuntiatur ei (Caesari) copias ... visas; Af 12. haec non ipse (Caesar) per se coram, ... sed ... in praetorio sedens per speculatores et nuntios imperabat quae fieri volebat; Af 31, a.

speculatorius, zum Kundschafter gehörig: speculatoria navigia militibus compleri iussit; G IV, 26.

speculor, beobachten, lauern, auskundschaften: I. causa: an speculandi causa (venirent); G I, 47. qui speculandi causa essent remissi; G VIII, 7.
gratia: ex Gaetulis duos ... pro perfugis speculandi gratia in castra Caesaris || Caesaris castra || mittunt; Af 35, a.
II. eventum: concurrunt reliquarum civitatium legati, quae Bellovacorum speculabantur eventum; G VIII, 23.

specus, Höhle, Grotte, Kanal: I. pertinent: f. II. habeo; A 5.
II. habeo: Alexandria ... specus .. habet a Nilo pertinentes, quibus aqua in privatas domos inducitur; A 5. ut in agris et in omnibus fere villis sub terra specus frumenti condendi gratia clam habeant; Af 65.
intersepio: interseptis .. specubus; A 6.
III, 1. extrahi: qui (nostri) ... ex privatis aedificiis specubus ac puteis extracta aqua utebantur; A 5.
induci: f. II. habeo; A 5.
2. ad: ut erant loca montuosa et ad specus angustiae vallium; C III, 49.

spelunca, Höhle, Grotte: I. occulto in: ad convallem exesumque locum in speluncam Pompeius se occultare coepit; H 39.
II. modus: erat convallis ... altitudine praerupta crebris locis speluncae in modum subrutis; Af 50.

spero, hoffen, erwarten: I. de: f. III. alqd; A 41. H 22, a. F 26.
II. accus. c. infin.: ut, cum illis (inimicis) nocere se speret, reipublicae noceat; C I, 8. quae sentimus ipsi, reliquos sentire speramus; C II, 27. magnitudine poenae reliquos terreri sperans; C III, 8. — totius Galliae sese potiri posse sperant; G I, 3. hac (ratione) ne ipsum quidem sperare nostros exercitus capi posse; G I, 40, c. quibus rebus controversias minui posse sperarent; G V, 26. (se) sperare a multitudine impetrari posse, quod ad militum salutem pertineat; G V, 36. (se) sperare ab eo de sua ac militum salute impetrari posse; G V, 36. sperans barbaros ... homines ... ad iniquam pugnandi condicionem posse deduci; G VI, 10. ea, quae diu longoque spatio refici non posse sperassent; C II, 16. sperans alicui se parti onustarum navium occurrere posse; C III, 8. sperans (naves) intercipi posse; C III, 24. labore et perseverantia nautarum .. vim tempestatis superari posse sperabat; C III, 26. Domitius sperans Scipionem ad pugnam elici posse; C III, 38. sperans Pompeium .. Dyrrhachium compelli ... posse; C III, 41. breviore itinere se occurrere ei (Caesari) posse sperans; C III, 41. hanc legionem sperans Caesar se opprimere posse; C III, 67. dum sine periculo murum ascendere ... posse se sperant; H 13, a. — quorum (Allobrogum) mentes nondum ab superiore bello resedisse sperabat; G VII, 64. — Labienus ... sperans temeritate eorum fore aliquam dimicandi facultatem; G VI, 7, a. ne quis sibi morae quicquam fore speraret; Af 1. in eius (imperatoris) scientia et consilio omnia sibi proclivia omnes fore sperabant; Af 10. — (se) sperare pro eius (Caesaris) iustitia, quae petierint, impetraturos; G V, 41. id silentio noctis conati non magna iactura suorum sese effecturos sperabant; G VII, 26. timorem suum sperabat fiduciam barbaris allaturum; G VIII, 10. levius .. casura pila sperabat; C III, 92. haec ... celeriter se confecturum sperabat; A 65, b. cum festinantem ... Caesarem speraret libentius etiam crediturum suis promissis; A 71.
III. alqd: hoc sperans legiones III ex castris

educit; C I, 43. suorum .. tormentorum usum, quibus ipsi magna speravissent, spatio propinquitatis interire; C II, 16. omnia .. ex victoria et ex sua liberalitate sperarent; C III, 6. ut ... ex praeteritis suis officiis reliqua sperarent; C III, 60. cum de Caesare ea, quae optabat, speraret; A 41. tuuo intelleges ex virtute uostra, quid ex tuis copiis sperare debeas; Af 45. quid sperareot de Cn. Pompeio; H 22, a. id erat eiusmodi, ut magis optandum quam sperandum putarem; F 17. quid speres de illis (Bruto, Cassio), in Tusculanum ad me scribe; F 26. [. praesidium.

possessionem: filia minor Ptolemaei regis vacuam possessionem regni sperans; C III, 112, c.

praedam: ne speratam praedam ex manibus dimitterent; G VI, 8, a.

praesidium: errare eos dicunt, si quicquam ab his praesidii sperent, qui suis rebus diffidant; G V, 41.

victoriam: a quo genere hominum victoriam sperasset; C III, 96.

spes, Hoffnung, Erwartung, Aussicht: I. Subject: affert: spes pacis Domitio in eisdem castris morandi attulit causam; A 37.

consistit: eum in una virtute omuis spes salutis consisteret; G II, 33. cum omnis Gallicis navibus spes in velis armamentisque consisteret; G III, 14, b.

discedit: hostibus eadem de causa spes potiundi oppidi discessit; G II, 7.

est: unam esse spem salutis docent, si eruptione facta extremum auxilium experirentur; G III, 5. Curio ... unam ut in miseris rebus spem reliquam salutis esse arbitratus; C II, 42.

fallit: hostes ubi .. de expugnando oppido ... spem se fefellisse intellexerunt; G II, 10.

hortatur: multae res ad hoc consilium Gallos hortabantur: ... spes Venetici belli et quod ..; G III, 18.

impellit: Scipionem eadem spes provinciae atque exercituum impellit; C I, 4.

revocat: quos (homines) spes praedandi studiumque bellandi ab agricultura et cotidiano labore revocabat; G III, 17.

sustentat: ipsa spes inopiam sustentabat, quod celeriter se habituros copiam confidebant; C III, 49.

II. nach Verben: 1. adimo: omni spe impetrandi adempta; G V, 6.

affero: neque ullam spem aut condicionem pacis (Libonem) afferre; C III, 17.

augeo: augebatur auxiliorum cotidie spes; G VI, 7, b. ne spem adversariis augeamus; C II, 31, b. spes victoriae augetur; C III, 82, a.

colloco: ut in fuga spem salutis collocarent, sed id frustra; A 29.

depono: omni deposita spe contentionis; G V, 19.

dimitto: quod omnem rei frumentariae fluminisque Hiberi spem dimiserant; C I, 73.

do: nulli spem aut causam dare armorum; G VIII, 49.

habeo: magnam se habere spem ... Ariovistum finem iniuriis facturum; G I, 33. se in C. Caesaris clementia magnam spem habere; Af 88, b. [. propono; H 22, b.

infero: cuius adventu spe illata militibus ac redintegrato animo; G II, 25. spe consequendi illata; G VI, 43.

minuo: (consilium) nostris militibus spem minuit; G V, 33. ut spem eorum (Pompeianorum) minuerent; C III, 48.

nanciscor: spem nacti morae discessu nostrorum equitum iter facere incipiunt; C I, 80.

offero: ubi cuique aut valles abdita aut locus silvestris ... spem praesidii aut salutis aliquam offerebat, consederat; G VI, 34, a. oblata spe Germani ... praedam ... relinquunt; G VI, 35, b.

pono: (milites) omnem spem salutis in virtute ponerent; G III, 5. omnem spem salutis in virtute ponebant; G V, 34. quod omnem spem hostes in celeritate ponebant; G V, 39.

propono: maiorem .. spem maturitate frumentorum proponi videbant; C III, 49. neque sibi ullam spem victoriae propositam habere; H 22, b.

redintegro: cum ... semper .. hostibus spes victoriae redintegraretur, eo magis, quod ..; G VII, 25.

relinquo: ne qua spes in fuga relinqueretur; G I, 51. quoad sibi spes aliqua relinqueretur iure potius disceptandi quam belli gerundi; G VIII, 55.

repono: suos .. hortatur, ut spem omnem in virtute reponant; C II, 41, a.

tollo: ut domum reditionis spe sublata paratiores ad omnia pericula subeunda essent; G I, 5. ut aequato omnium periculo spem fugae tolleret; G I, 25. hostes ... veriti, ne omnino spes fugae tolleretur; G VII, 28. crudelitas in supplicio, nova religio iurisiurandi spem praesentis deditionis sustulit; C I, 76.

2. desum: ita spei Curionis militum studia non deerant; C II, 39.

3. deicio: Helvetii ea spe deiecti ... hoc conatu destiterunt; G I, 8.

labor: hac spe lapsus Indutiomarus nihilo minus copias cogere ... coepit; G V, 55.

4. addo ad: huc pauca ad spem largitionis addit; C II, 28. ad superiorem spem addita praesentis temporis opinione; C II, 40.

adduco in: cuius (Gabinii) ... subita mors in magnam spem Octavium adduxit provinciae potiundae; A 43.

adiuvo ad: quam ad spem multum eos adiuvabat, quod ..; G VII, 55, h.

moror ad: ne haec quidem Curionem ad spem morabantur; C II, 39.

probo ad: etsi ad spem conficiendi negotii maxime probabat coactis navibus mare transire; C I, 29.

repello ab: ab hac spe repulsi Nervii; G V, 42.

sum in: magna (auxilia) esse in spe atque exspectari; C II, 17.

venio in: [. **in**, A, I. venio in spem (7 Et.) S. 479, a.

III. nach Adjectiv und Adverb: 1. plenus: plenus spei bonae atque animi adversus eos proficiscitur; C II, 5.

2. satis ad: id sibi *ad* auxilium spemque reliqui temporis satis futurum; G IV, 16.

IV. nach Substantiven: 1. adolescentes: inviti summae spei adolescentes Eporedorix et Viridomarus Vercingetorigi parent; G VII, 63.

legio: summae spei delectaeque iuventutis XI (legionem habebat); G VIII, 8.

res: ne res maximae spei maximaeque utilitatis eius iracundia impedirentur; C III, 16.

2. solatium ad: quod de sua salute impetraverit, fore etiam reliquis ad suam spem solatio; C I, 22.

V. Umstand: 1. adducti: qua spe adducti Germani latius vagabantur; G IV, 6. Morini ... spe praedae adducti primo non ita magno suorum numero circumsteterunt; G IV, 37.

assumere: qui (milites) ex tanta victoria licentiam sibi assumpsissent immoderate peccandi impunitatis propter maximas res gestas spe; Af 85, b.

coepisse: qua spe nonnulli ... postero die ad murum opus facere coeperunt; H 13, a.
complere: adventus .. L. Nasidii summa spe et voluntate civitatem compleverat; C II, 4. reliquos in posterum bona spe complet; C II, 21.
confidere: (Caesar) non deterrebatur animoque et spe confidebat; Af 1.
confirmare: quae res ... nostros spe auxilii confirmabat; G VII, 67. gladiatores ... ad forum deductos Lentulus *spe* libertatis confirmat; C I, 14. legio Pompeiana celeris spe subsidii confirmata ab decumana porta resistere conabatur; C III, 69.
delere: quin (milites) spe praedae in urbem irrumperent urbemque delerent; C II, 12.
discedere: magna spe et laetitia omnium discessum est; C III, 87.
ducere: spe .. conficiendi negotii prope in noctem rem duxerant; C III, 51, b.
efferri: elati (milites) spe celeris victoriae; G VII, 47, a.
evocari: multi undique ex veteribus Pompei exercitibus spe praemiorum atque ordinum evocantur; C I, 3.
excitari: pastores .. indomiti spe libertatis excitati suam probare operam studebant; C I, 57.
induci: spe salutis inducti (homines), quod ... existimarent; G I, 27.
inflammari: hac spe atque ‖ atque ea ‖ audacia inflammatus Labienus; Af 19, b.
instituere: maxime ea, quae ad usum navium pertinent, providere instituunt, hoc maiore spe, quod ..; G III, 9, a. iidem ... magna spe et fiducia veteres reficere naves ... instituerunt; A 12.
irrumpere: f. delere.
moveri: Lentulus ... spe exercitus ac provinciarum ... movetur; C I, 4.
permanere: cuius (ducis Domitii) spe atque fiducia permanserint; C I, 20.
persuadere: hic (Vertico) servo spe libertatis magnisque persuadet praemiis, ut ... deferat; G V, 45.
petere: amicitiam populi Romani sibi ornamento ... esse oportere, idque se ea spe petisse; G I, 44, b.
progredi: ne (milites) studio pugnandi aut spe praedae longius progrediantur; G VII, 45, b.
vocare: omnes ad se vocat spe praedae ad diripiendos Eburones; G VI, 34, b.
2. cum: quorum adventu .. Remis cum spe defensionis studium propugnandi accessit; G II, 7.
in: hostes etiam in extrema spe salutis tantam virtutem praestiterunt, ut ..; G II, 27. at a viris fortibus in extrema spe salutis ... pugnari debuit; G II, 33. quod plerumque in spe victoriae accidere consuevit; G III, 26.
praeter: f. **praeter**, II. spem (3 St.) S. 820, b.
sine: sese ... non sine magna spe magnisque praemiis domum propinquosque reliquisse; G I, 44, a. ut sine spe castra oppugnanda censeam; C II, 31, b.

spiritus, Hochmut, Selbstvertrauen: I. accedit: his rebus tantum fiduciae ac spiritus Pompeianis accessit, ut ..; C III, 72.
II. sumo: Ariovistus tantos sibi spiritus ... sumpserat, ut ferendus non videretur; G I, 33. qua ex re fieri, ut ... sibi .. magnos .. spiritus in re militari sumerent; G II, 4, a.

splendide, glänzend, ruhmvoll: splendidius atque honestius se contra regem quam contra ... fugitivorum manum bellum esse gesturum; A 24, a.

splendidus, angesehen: ceciderunt eo proelio splendidi atque illustres viri nonnulli, equites Romani; A 40.

spolio, berauben, plündern, rauben: alqm: (Romanos) et usu rerum necessariarum et dignitate spoliatum iri; G VII, 66, b. ut interposita senatus auctoritate aliqua parte exercitus (Caesar) spoliaretur; G VIII, 52.
dignitatem: qui (consules) omnem honorem et dignitatem Caesaris spoliarent; G VIII, 50.
domos: spoliatis effossisque eorum (Parthinorum) domibus; C III, 42.
Galliam: non sine causa fieri, ut Gallia omni nobilitate spoliaretur; G V, 6.
honorem: f. dignitatem.

spolium, Beutestück, Rüstung: affero: ceciderunt ... ex legionariis CXXXVIII, praeterquam quorum arma et spolia allata sunt; H 24.
praefero: multa .. spolia praeferebantur; C II, 39.

sponte, aus eignem Antrieb, Entschluß, von selbst, für sich: adeo: sua sponte ad Caesarem in ius adierunt; C I, 87.
ardeo: eadem nocte v legionis pilorum cacumina sua sponte arserunt; Af 47.
congredior: Helvii sua sponte cum finitimis proelio congressi pelluntur; G VII, 65.
conscendo: sua sponte naves conscenderunt et a terra solverunt; C III, 101, c.
consector: non vestra .. sponte vos certo scio, sed ... vestri imperatoris ... imperio coactos cives ... consectari; Af 44.
convenio: tantis excitati praemiis et sua sponte multi in disciplinam conveniunt et a parentibus propinquisque mittuntur; G VI, 14.
eicio: Caralitani ... nondum profecto (Valerio) ex Italia sua sponte Cottam ex oppido eiciunt; C I, 30, a.
excedo: denuntiavisse Gallonio, ut sponte sua, dum sine periculo liceret, excederet Gadibus; C II, 20, a.
facio: quod civitatem ignobilem ... Eburonum sua sponte populo Romano bellum facere ausam vix erat credendum; G V, 28. quod mea sponte facere constitueram, ut quam lenissimum me praeberem; F 18.
mitto: nonnullae civitates sua sponte auxilia mittebant; H 1.
occupo: qui (Attius Varus) ... eam (Africam) sua sponte vacuam occupaverat; C I, 31.
persuadeo: his cum sua sponte persuadere non possent; G I, 9.
recipio: cum ... oppidani .. etiam sua sponte Caesarem recipere conarentur; C III, 11.
reperio: sua sponte multa reperiebant; A 3.
reprimo: sua sponte cursum represserunt; C III, 93, a.
transeo: transisse Rhenum sese non sua sponte, sed rogatum et arcessitum a Gallis; G I, 44, a.

stabilio, befestigen: huc teretes stipites ... demittebantur ...; simul confirmandi et stabiliendi causa singuli ab infimo solo pedes terra exculcabantur; G VII, 73, b.

stabilitas, Festigkeit, Feststehen: ita mobilitatem equitum, stabilitatem peditum in proeliis praestant; G IV, 33.

stagnum, Teich, See: I. est: erat stagnum salinarum, inter quod et mare angustiae quaedam ... intererant; Af 80.

II. supra: supra stagnum postero die et nocte confecto; Af 80.

statim, sogleich, augenblicklich, unmittelbar: hac re statim Caesar per speculatores cognita insidias veritus; G II, 11. reliquas naves (Caesar) statim est consecutus; Af 2. Caesar ... statim ex itinere ante oppidum Thapsum constitit; Af 86. civitates .. omnes se statim Titurio dediderunt; G III, 19. (Caesar) statim inde digressus; Af 86. significare coeperunt, ut statim dimitterentur; C I, 86. res huc deducitur, ut ei, qui habeant domicilium ... in Hispania, statim, reliqui ad Varum flumen dimittantur; C I, 86. quorum (obsidum) illi partem statim dederunt, partem ... paucis diebus sese daturos dixerunt; G IV, 27. (Caesar) conclamari iussit statimque egressus et novissimum agmen consecutus celeriter ... discessit; C III, 75. quin statim castris exeundum atque occurrendum putaret; C I, 69. eum (N. Magium) statim missum feci; F 18. statim vos certiores faciam; F 19. in conspectu suo statim captivum interfici iubet; Af 4. Bituriges eorum discessu statim cum Arvernis iunguntur; G VII, 5. si uterque in contione statim iuravisset se ... exercitum dimissurum; C III, 10, b. hostes ... statim ad Caesarem legatos de pace miserunt; G IV, 27. Caesar ... statim nuntium ... ad M. Crassum quaestorum mittit; G V, 46. statim .. in Siciliam misit, uti duae legiones ... ad se (mitterentur); C II, 37. s. facio; F 18. statim .. (Caesar) ab oppido castra movit et Metropolim venit; C III, 80, b. utrum igni statim necaretur, an in aliud tempus reservaretur; G I, 53. occurro: s. exeo. Caesar ... Lilybaeum pervenit statimque ostendit sese naves velle conscendere; Af 1. hac victoria sublatus Ambiorix statim cum equitatu in Aduatucos ... proficiscitur; G V, 38. Caesar ... naves [VI] onerarias statim iubet Lilybaeum ... proficisci; Af 37. profugiunt statim ex urbe tribuni plebis seseque ad Caesarem conferunt; C I, 5. hoc vos statim scire volui; F 19. se statim signa translaturos confirmant; C I, 74, a. factum est, ... ut (hostes) ne unum quidem nostrorum impetum ferrent ac statim terga verterent; G III, 19.

statio, Standort, Posten, Vorposten, Wache, Wachmannschaft, Ankerplatz: 1. est: quarum (turrium specularumque) apud ultimam praesidium et statio fuit Scipionis; Af 37. in qua (turri) docui esse praesidium stationemque Numidarum; Af 38.

II, 1. cognosco: cognitis stationibus cotidianis equitum nostrorum; G VIII, 12.

dispono: s. **dispono** stationes (8 St.) S. 287, b.

habeo: ut ... stationes .. dispositas haberent; G V, 16. hic locus ... habet .. non incommodam aestate stationem; C II, 23. quo loco equites nostri stationem habuerant, aliquot turmae cum levi armatura; H 14.

nanciscor: saxa inter et alia loca periculosa quietam nactus stationem; C III, 6.

obtineo: hae (naves) ad insulam, quae est contra Massiliam, stationes obtinebant; C I, 56. reliquae copiae in navibus stationem obtinebant; A 19

occupo: a Salonis ad Oricum portus ‖ Susonis ad Curici portum ‖ stationes litoraque omnia longe lateque classibus occupavit; C III, 8.

pono: quibus in castellis interdiu stationes ponebantur, ne ..; G VII, 69.

video: in aperto loco secundum flumen paucae stationes equitum videbantur; G II, 18.

vito: longiore circuitu custodias stationesque equitum vitabant; C I, 59.

2. colloco in: impetu .. in eos facto, qui erant in statione pro castris collocati; G V, 15.

deicio de: de statione (equites) sunt deiecti et occisi tres; H 13, a.

dispono in: equites frenatis equis in statione disponit; G VIII, 15. expeditis navigiis locis idoneis ad Canopum in statione dispositis; A 25, a. equitatu in statione disposito; Af 38.

emitto ex: unum, quod cohortes ex statione et praesidio essent emissae, questus; G VI, 42.

habeo in: ad ternas cohortis (Caesar) in statione habere propter hostium multitudinem; Af 21.

mitto in: Lucium Cispium cum classe ... ad Thapsum versus in stationem praesidii gratia commeatus sui mittit; Af 62.

nuntio ex: equites ex statione nuntiant .. auxilia ... venire; C II, 26.

pono in: quos (centuriones) in statione ad praetoriam portam posuerat; C III, 94.

reperio in: cum nostri equites pauci in statione fuissent a pluribus reperti; H 13, a.

sto in: quae (Caesarianae naves) in statione apud Thapsum stabant; Af 53.

succedo in: ex reliquis duas in stationem cohortes succedere ... iussit; G IV, 32.

sum in: s. **in,** B, I. sum in statione (10 St.) S. 487, a.

transfero ex: signa ex statione transfert; C I, 60.

III, 1. Ablativ: milites disponit non certis spatiis intermissis, ... sed perpetuis vigiliis stationibusque; C I, 21.

2. in: vix primum impetum cohors in statione sustinet; G VI, 37.

sine: ut intra munitionem et sine timore et sine stationibus aquari possent; C I, 73.

stativus, stehend, fest: castra: uterque eorum ex castris stativis a flumine Apso exercitum educunt; C III, 30, a. Scipio biduum castris stativis moratus ad flumen ... Aliacmonem; C III, 37, a. cum antea constituisset e stativis castris aestate inita cunctis copiis auxiliisque accitis *; Af 26, a.

statua, Standbild: Trallibus in templo Victoriae, ubi Caesaris statuam consecraverant; C III, 105.

statumen, Schiffsrippe: carinae ac prima statumina levi materia fiebant; C I, 54.

statuo, hinstellen, aufstellen, glauben, beschließen, festsetzen, verordnen: 1. de: ut sine eius offensione animi vel ipse de eo causa cognita statuat, vel civitatem statuere iubeat; G I, 19. de controversiis veteribus cognoscit ac statuit; A 65, b. earum provinciarum de controversiis cognoscit et statuit; A 78.

2. ut: statuunt, ut x milia hominum ... in oppidum mittantur; G VII, 21.

3. Infinitiv: Pompeius ... statuerat proelio decertare; C III, 86. statuisse imperatorem ... triduo exercitum deducere; G VII, 20, c. minorem (filiam), Arsinoën, ... deducere ex regno statuit; A 33. commeatum ... intercipere statuerunt; A 25, a. Caesar ... ipse in Haeduos proficisci statuit; G VII, 33. Caesar primo ... proelio supersedere statuit; G II, 8. quo facto statuisse Commius dicebatur numquam in conspectum cuiusquam Romani venire; G VIII, 23.

4. accus. c. infin.: Caesar ... commodissimum

esse statuit omnibus equis Gallis equitibus detractis eo legionarios milites ... imponere; G I, 42. navibus transire ... neque suae neque populi Romani dignitatis esse statuebat; G IV, 17, a. ipse ... commodissimum esse statuit omnes naves subduci; G V, 11. statuerat .. prius bos iudicio populi debere restitui, quam suo beneficio videri receptos; C III, 1. Caesar ... petentibus dare veniam utile esse statuit; A 24, a. cum ... turpe populo Romano et C. Caesari victori sibiqua infame esse statueret regna sociorum ... ab externo rege occupari; A 34, a. ex urbe sum profectus: utilius enim statui abesse; F 26.

5. Gerundiv: Caesar non exspectandum sibi statuit, dum ... pervenirent; G I, 11. si ... statuisset Aduatucos esse conservandos; G II, 31. Caesar ... statuit exspectandam classem; G III, 14, a. in quos eo gravius Caesar vindicandum statuit, quo diligentius ..; G III, 16. multis de causis Caesar statuit sibi Rhenum esse transeundum; G IV, 16. Caesar ... coërcendum atque deterrendum, quibuscumque rebus posset, Dumnorigem statuebat; G V, 7. Galli ... non omnes eos ... convocandos statuunt, sed certum numerum cuique ex civitate imperandum; G VII, 75. omnibus rebus inserviendum statuit, quo celerius hostis ... prodiret in aciem; G VIII, 8. pauca esse scribenda coniungendaque huic commentario statui; G VIII, 48, e. Caesar omnia patienda esse statuit; G VIII, 55. quod eo tempore statuerat non esse faciendum; C III, 44, a.

II. alqd: Divitiacus ... Caesarem complexus obsecrare coepit, ne quid gravius in fratrem statueret; G I, 20. eo .. utrique, quod statuit, contenti fuerunt; C I, 87. paratum .. se facere, quod is (Caesar) statuisset; A 35.

tabernacula: eo die tabernacula statui passus non est; C I, 81.

tigna: his (tignis) item contraria duo intervallo pedum quadragenum contra vim atque impetum fluminis conversa statuebat; G IV, 17, a.

statura, Größe: I. alo: hoc ali staturam, ali vires nervosque confirmari putant; G VI, 21.

II. homines: quibus viribus praesertim homines tantulae staturae ... tanti oneris turrim in muro sese collocare confiderent; G II, 30.

status, Zustand, Lage, Verhältnisse: I. sum: eo tum statu res erat, ut longe principes haberentur Haedui; G VI, 12, b.

2. cognosco de: cum ... de statu civitatis cognovissent; G VII, 55, a.

pervenio in: urbanas res virtute Cn. Pompei commodiorem in statum pervenisse; G VII, 6. quorum artificiis effectum est, ut respublica in hunc statum perveniret; F 18.

redeo in: ut non solum in pristinum statum (Haedui) redissent, sed ..; G VII, 54.

sterno, decken, zurüsten: tricliniis stratis fora templaque occupabantur; G VIII, 51.

stilus, Fußangel: extra vallum stili caeci mirabilem in modum consiti vel sine defensoribus aditum adversariis prohibebant; Af 31, b.

stimulus, Stachel: I. nomino: taleae pedem longae ferreis hamis infixis ... disserebantur; quos stimulos nominabant; G VII, 73, b.

II. induere: se stimulis inopinantes (Galli) induebant; G VII, 82.

stipendiarius, tributpflichtig, steuerpflichtig, um Sold dienend: A. alqs: Haeduos sibi ... stipendiarios esse factos; G I, 36.

aratores: quod stipendiarii aratores milites essent facti; Af 20, b.

civitates: uti ... reliquas .. civitates stipendiarias haberent; G I, 30.

cohortes: qui (Considius) Acillam * et VIII cohortibus stipendiariis Numidis Gaetulisque obsidebat; Af 43.

B. expugno: ne stipendiariis Haeduorum expugnatis cuncta Gallia deficeret; G VII, 10.

stipendium, Tribut, Abgabe, Sold, Dienstjahr, Feldzug: I, 1. accipio: qui (equitatus) erat missus a Iuba ad stipendium accipiendum; Af 6.

averto: quorum (equitum) stipendium averterent; C III, 59.

augeo: (milites) stipendii augendi causa regis domum obsidere ... consuerant; C III, 110.

capio: sese ... stipendium capere iure belli, quod victores victis imponere consuerint; G I, 44, a.

do: Caesari ad ... stipendium exercitui dandum ... necesse erat adire Apolloniam; C III, 78, a.

flagito: Petreius atque Afranius cum stipendium ab legionibus paene seditione facta flagitarentur, cuius illi diem nondum venisse dicerent; C I, 87.

fraudo: stipendium .. equitum fraudabant; C III, 59.

impono: quibus (Arvernis et Rutenis) populus Romanus ignovisset ... neque stipendium imposuisset; G I, 45. imposito stipendio; G VII, 54. f. capio.

pendo: f. **pendo** stipendium (3 St.) S. 767, a.

praebeo: quibus (servis) domini locupletiores victum cotidianum stipendiumque praebebant; A 2.

remitto: si per populum Romanum stipendium remittatur et deditícii subtrahantur; G I, 44, b.

2. libero: quod eius opera stipendio liberatus esset, quod Aduatucis ... pendere consuesset; G V, 27, a.

3. do in: etsi eam pecuniam publicam esse constabat datamque a Pompeio in stipendium; C I, 23.

recuso de: si pace uti velint, iniquum esse de stipendio recusare; G I, 44, a.

II. dies: f. I, 1. flagito.

III. capere: quae (legio) octavo iam stipendio tamen in collatione reliquarum nondum eandem vetustatis ac virtutis ceperat opinionem; G VIII, 8.

donare: cohortem .. postea duplici stipendio ... donavit; C III, 53. qui (Gaetuli) collaudati a Caesare stipendioque donati; Af 35, b.

stipes, Stamm, Pfahl: I. emineut, al.: huc illi stipites demissi et ab infimo revincti, ne revelli possent, ab ramis eminebant; G VII, 73, a. huc teretes stipites feminis crassitudine ab summo praeacuti et praeusti demittebantur, ita ut non amplius digitis quattuor ex terra eminerent; G VII, 73, b.

II. defigo: ibi sudes stipitesque praeacutos defigit; C I, 27.

stipo, zusammendrängen: bestiae ... suos post se frequentes stipatosque proterere ... contenderunt; Af 83.

stirps, Stamm, Geschlecht: interficio: si ... stirpem .. hominum sceleratorum interfici vellet; G VI, 34, a.

tollo: ut ... pro tali facinore stirps ac nomen civitatis tollatur; G VI, 34, b.

sto, stehen, stehen bleiben, standhalten, verharren,

darauf entkommen: I. quo minus: ubi cognovit per Afranium stare, quo minus proelio dimicaretur; C I, 41. quod stetisse per Treboninm, quo minus oppido potirentur, videbatur; C II, 13.

II. alqs: ab iis, qui proximi steterant, circumveniebantur; G V, 35. quod ... (Afraniani) comminus tam diu stetissent; C I, 47. Pompeium de tertia vigilia in acie stetisse; H 28.

arbores: tantum ut summa species earum (arborum) stantium relinquatur; G VI, 27.

centuriones: tertiae cohortis centuriones ex eo, quo stabant, loco recesserunt; G V, 43.

civitates: quae superiore bello cum Sertorio steterant civitates; C I, 61.

classis: reliqua classis in salo ad Leptim ... vacua a defensoribus stabat; Af 62.

milites: cum milites a mane diei ieiuni sub armis stetissent; Af 42.

naves: s. **navis**, I. stant (3 St.) S. 648, b.

pars: pars acie ante opus instructa sub hoste stabat; Af 51.

populus, privatus: si qui aut privatus aut populus eorum (druidum) decreto non stetit, sacrificiis interdicunt; G VI, 13, a.

storia, Matte: I. praependent, al.: storias .. ex funibus ancorariis tres in longitudinem parietum turris latas IV pedes fecerunt easque ex tribus partibus ... eminentibus trabibus circum turrim praependentes religaverunt; C II, 9, b.

II. elevo: ex .. ea contignatione rursus summam contabulationem storiasque elevabant; C II, 9, c.

III. demissio: ubi, quantum storiarum demissio patiebatur, tantum (tectum) elevabant || elevarant ||; C II, 9, c.

stramenticius, aus Stroh: quae (casae) stramenticiae ab nostris hibernorum causa aedificatae erant; H 16, a.

stramentum, Stroh, Packsattel: I. conicio: quae (tecta) coniectis || collectis || celeriter stramentis tentoriorum integendorum gratia erant inaedificata; G VIII, 5.

detraho: de .. his (mulis) stramenta detrahi ... iubet; G VII, 45, a.

II. copia, fasces: fasces ... stramentorum ac virgultorum, quorum summa erat in castris copia, ... ante aciem collocarunt; G VIII, 15.

III. tegi: quae (casae) more Gallico stramentis erant tectae; G V, 43.

strenuus, eifrig: noli .. me tam strenuum putare, ut ad Nonas recurram; F 26.

strepitus, Geräusch, Getöse, Lärm: I. sentio: quorum strepitum vigiles castrorum cum senissent; G VIII, 35.

II, 1. moveri: maiore strepitu et tumultu, quam populi Romani fert consuetudo, castra moveri iubet; G VI, 7, b.

perturbare: ipso terrore equorum et strepitu rotarum ordines plerumque perturbant; G IV, 33.

2. cum: secunda vigilia magno cum strepitu ac tumultu castris egressi; G II, 11.

stridor, Zischen, Schwirren, Geschrei: I. reformido: ut iumenta bestiarum odorem stridoremque et speciem consuetudine capta non reformidarent; Af 72.

II, 1. perterreri: bestiae stridore fundarum lapidumque perterritae sese convertere ... contendunt; Af 83.

zum Satz: cum ... elephans ... (lixam) pondere suo proboscide erecta vibrantique stridore maximo premeret; Af 84.

2. cum: elephans ... maximo cum stridore cursuque conversus ... se recepit; Af 84.

stringo, abstreifen, ziehen: folia: ut foliis ex arboribus strictis ... equos alerent; C III, 58.

gladios: celeriter ... gladios strinxerunt; C III, 93, a.

structura, Mauerwerk: contineri: quod ... aedificia .. structuris ac fornicibus continentur; A 1.

tegi: ut capita tignorum extrema parietum structura tegerentur; C II, 9, a.

struo, bauen, errichten, aneinanderfügen: I. is: fenestras ... ad tormenta mittenda in struendo reliquerunt; C II, 9, c.

II. lateres: quae (regulae) lateres, qui super [musculo] struantur, contineant; C II, 10.

tectum, trabes: † ita fastigato atque ordinatim structo || *tecto*, fastigate ... structae trabes ||; C II, 10.

trichilas: in castris Pompei videre licuit trichilas structas; C III, 96.

studeo, streben, trachten, sich bemühen, betreiben, begünstigen: 1. ut: Caesar maxime studebat, ut ... hanc (partem) ... ab reliqua parte urbis excluderet; A 1.

2. Infinitiv: se vero, ut operibus anteire studuerit, sic iustitia velle superare; C I, 32, b. reliquas civitates circummissis legationibus amicitia Caesari conciliare studebat; C III, 55. ita cupidius dum intra praesidia illorum (adversariorum) student caedem facere; H 23, b. civibus Romanis (gratias agit), quod oppidum in sua potestate studuissent habere; C II, 21. ne latos fines parare studeant; G VI, 22. pastores .. indomiti ... sub oculis domini suam probare operam studebant; C I, 57. dum cupidius locum student tenere; H 5.

3. acc. c. inf.: Pompeius ... rem ad arma deduci studebat; C I, 4.

4. agriculturae: agriculturae (Germani) non student; G VI, 22. quod ... minime omnes Germani agriculturae student; G VI, 29.

celeritati: his de causis uterque eorum celeritati studebat; C III, 79, a.

duritiae: (Germani) ab parvulis labori ac duritiae student; G VI, 21.

equitatui: (Vercingetorix) imprimis equitatui studet; G VII, 4, b.

imperiis: qui (Galli) mobilitate et levitate animi novis imperiis studebant; G II, 1.

labori: s. duritiae.

libertati: omnes .. homines natura libertati studere et condicionem servitutis odisse; G III, 10.

memoriae: quod ... neque eos, qui discunt, litteris confisos minus memoriae studere (velint); G VI, 14.

praedae: nec fuit quisquam, qui praedae studeret; G VII, 28.

rei: s. **res**, II, 2. studeo (9 St.) S. 952, a.

sacrificiis: (Germani) neque druides habent ... neque sacrificiis student; G VI, 21.

studiose, eifrig: capio: hos (uros) studiose foveis captos interficiunt; G VI, 28.

conquiro: haec cornua studiose conquisita ab labris argento circumcludunt; G VI, 28.

permaneo: qui (milites) ... frigoribus intolerandis studiosissime permanserant in labore; G VIII, 4.

studiosus, eifrig, bedacht: ut ... magis

in seditione concitandisque militibus adversum vestrum imperatorem quam puduris modestiaeque fueritis studiosiores; Af 54, b.

studium, Eifer, Streben, Kampflust, Ergebenheit, Neigung, Vorliebe, Parteilichkeit, Beschäftigung: I. accedit: quorum adventu .. Remis cum spe defensionis studium propugnandi accessit; G II, 7.

ardent: * et ardentibus studiis militum; A 22.

deest: spei Curionis militum studia non deerant; C II, 39. ne militibus quidem ut defessis neque equitibus ut paucis ... studium ad pugnandum virtusque deerat; C II, 41, a.

est: tantum fuit in militibus studii, ut ..; C I, 64.

fert: prout cuiusque eorum, qui negotiis praeerant, aut natura aut studium ferebat; C III, 61.

incedit: exercitu ‖ exercitui ‖ .. omni .. incessit ... tantum .. studium infamiae sarciendae, ut ..; C III, 74.

revocat: quos (homines) spes praedandi studiumque bellandi ab agricultura ... revocabat; G III, 17.

II, 1. cognosco: quod Divitiaci fratris summum in populum Romanum studium ... cognoverat; G I, 19. quorum (nostrorum) studium alacritatemque pugnandi cum cognovisset Scipio; C III, 37, b.

commoto: ne assidua consuetudine capti studium belli gerendi agricultura commutent; G VI, 22.

deminuo: quod illis licentiam timor augeat noster, his studia deminuat; C II, 31, a.

dimitto: Caesarem ... debere et studium et iracundiam suam reipublicae dimittere; C I, 8.

excito: ad hominum excitanda studia sublata priore lege duas promulgavit; C III, 21.

inicio: multo maior alacritas studiumque pugnandi maius exercitui iniectum est; G I, 46.

profiteor: Menedemus ... omnium suorum excellens studium profitebatur; C III, 34.

2. resisto: Caesare .. eorum (legatorum, evocatorum) studio cupiditatique resistente; Af 82.

3. utor: non eadem alacritate ac studio, quo in pedestribus uti proeliis consuerant, nitebantur; G IV, 24. commemorat, quo sit eorum (militum) usus studio ad Corfinium Caesar; C II, 32, a. (Caesar) usus singulari militum studio ... oppidum ... expugnavit; C III, 80, b.

4. consisto in: vita omnis in venationibus atque in studiis rei militaris consistit; G VI, 21.

fero ad: milites .. aversi a proelio ad studium audiendi et cognoscendi feruntur; C II, 12.

III, 1. alqd: ſ. 1. est.

2. gratiae pro: gratias pro eorum (Uticensium) erga se studio agit; Af 90.

IV, 1. administrare: cum summo studio a militibus administraretur; G IV, 31. Trebonius ea, quae sunt amissa, multo maiore militum studio administrare et reficere instituit; C II, 15.

agere: quorum alteri, quod nullo studio agebant, non multum adiuvabant; G VII, 17, a. haec magno studio agebat; C I, 30, b.

ardere: exposcentibus militibus et studio pugnae ardentibus tuba signum dedit; C III, 90.

decorrere: quod ... studio partim pugnandi partim spectandi (milites) decucurrissent in eum locum; A 31.

efferri: nonae legionis milites elati studio ... in locum iniquum progrediuntur; C I, 45.

effici: magno militum studio paucis diebus opus efficitur; G VI, 9.

elaborare: si, ut cogitata praeclare eloqui possent, nonnulli studio et usu elaboraverunt; F 6.

excitari: quorum (militum) studio et vocibus excitatus Caesar; C I, 64.

facere: deorum voluntate studioque erga Caesarem transfuga suos cives facit certiores Iubam ... accucurrisse; Af 74.

ferri: pars eorum (remigum, classiariorum) studio spectandi ferebatur, pars etiam cupiditate pugnandi; A 20, a. ſ. incitari; C III, 78, a.

impelli: ne is multitudinis studio ad dimicandum impelleretur; G VII, 20, b.

incendi: quae (incitatio, alacritas) studio pugnae incenditur; C III, 92.

incitari: quod (nostri) eo incitati studio inconsultius processerant; C I, 45. illi studio incitati incautius sequebantur; C III, 24. (Caesar) ad eum (Domitium) omni celeritate et studio incitatus ferebatur; C III, 78, a.

incumbere: omni studio ad parandam classem incubuerunt; A 12.

instrui: singulari militum studio ... circiter sexcentas eius generis ... naves ... invenit instructas; G V, 2.

niti: ſ. II, 3. utor; G IV, 24.

pervenire: Caesar summo studio militum ante ortum solis in castra pervenit; G VII, 41.

petere: testibus se militibus uti posse, quanto studio pacem petisset; C III, 90.

praetermittere: reliqua studio itineris conficiendi quaerere praetermittit; C II, 39.

progredi: ut contineant milites, ne studio pugnandi aut spe praedae longius progrediantur; G VII, 45, b.

reficere: ſ. administrare; C II, 15.

vincere: ut ... paene naturam studio vincerent; G VI, 43.

2. sine: ut sine ullo studio contentiones Cassi Marcellique componeret; A 63, a.

stultitia, Thorheit; I. crimen: quo facilius caream stultitiae atque arrogantiae crimine; G VIII, pr. a.

II. prosternere: nolite ... stultitia ac temeritate vestra ... omnem Galliam prosternere; G VII, 77, c.

stultus, thöricht: arrogantia: stulta ac barbara arrogantia elati despiciebant suos; C III, 59.

cogitationes: quae res ... stultas cogitationes incitabat barbarorum; G VIII, 10.

stupa, Werg: completas onerarias naves taeda et pice et stupa ... in Pomponianam classem immisit; C III, 101, a.

suavis, lieblich, angenehm: corpus .. suavi telino ungimus; F 25.

sub, unter, an, bis an, während, gegen: A. Accusativ: I. nach Verben: convenio: quorum ... multitudo aquatorum unum in locum conveniebat sub ipsius oppidi murum; G VIII, 41.

do: quorum patres ... sub Hiempsalis regis erant dati potestatem; Af 56.

mitto: exercitum .. eius ab Helvetiis pulsum et sub iugum missum; G I, 7. hic pagus ... eius exercitum sub iugum miserat; G I, 12.

recipio: illi (hostes) sub murum se recipiunt; C II, 14.

redigo: ardere Galliam tot contumeliis acceptis sub populi Romani imperium redactam; G V, 29.

subdo: cum ... elephans ... eum .. (lixam) sub pedem subditum ... premeret; Af 84.

succedo: ipsi ... phalange facta sub primam nostram aciem successerunt; G I, 24. milites ... sub montem ... succedunt; C I, 45.

summoveo: summotis sub murum cohortibus; C I, 46.

II. **zum Satz:** sub lucem: (3 St.) S. 584, b. delectus ... sub manum Scipioni in castra summittere non intermittit; Af 36. Pompeius sub noctem naves solvit; C I, 28. sub occasum .. solis destiterunt seque in castra ... receperunt; G II, 11. cum ... exploratum haberet sub tempus aestivorum nullum summum bellum posse conflari; G VIII, 6. sub idem tempus Mithridates Pergamenus ... cum magnis copiis ... Pelusium adducit ‖* adducit ‖; A 26. ita paene sub idem tempus et rex ad opprimendum Mithridaten proficiscitur et Caesar ad recipiendum; A 28. signo sub idem tempus ab utroque dato concurritur; A 40. sub ipem tempus in Illyrico est incommodum acceptum; A 42, a. sub idem tempus Trebonius proconsul ad provinciam obtinendam venit; A 64. sub vesperum Caesar portas claudi militesque ex oppido exire iussit; G II, 33. sub vesperum dispersi ac dissipati discedunt; G V, 58. sub vesperum consilio convocato; G VII, 60. sub vesperum Caesar intra hanc fossam legiones reducit; C I, 41. ibi .. classem sub vesperum cum ea copia conscendit; Af 10. Caesar ab eo opere cum iam sub vesperum copias in castra reduceret; Af 52. reducit sub vesperum legiones in castra; Af 74.

B. **Ablativ: I. nach Verben:** acquiesco: oppido perquam pauci sub pellibus acquiescebant; Af 47.

conquiesco: ibi sub armis proxima nocte (Caesar) conquiescit; C I, 41.

consido: hostes sub monte consedisse; C I, 21. milibus passuum sex a Caesaris castris sub monte consedit; G I, 48.

consisto: (Caesar) sub castris Afranii constitit; C I, 41. eorum ut quisque primus venerat, sub muro consistebat; G VII, 48. hostem ... sub muro consistere cogit; C I, 45. quod sub ipsis radicibus montis (nostri) constiterant; C I, 45.

constipo: ut (hostes) se sub ipso vallo constipaverant; G V, 43.

constituo: ut cohortes ... sub infimo colle ab dextro latere hostium constitueret; G VII, 49. (copias) in medio colle sub castris constituit; C I, 41.

contineo: uti ... diutius sub pellibus milites contineri non possent; G III, 29.

defigo: eiusdem .. generis sub aqua defixae sudes flumine tegebantur; G V, 18.

habeo: ut in agris ... sub terra specus frumenti condendi gratia clam habeant; Af 65.

hiemo: Caesar ... ibi .. sub pellibus hiemare constituit; C III, 13.

instruo: illi ... aciem .. sub castris instruunt; C I, 82.

moror: (Caesar) ibi paulisper sub armis moratus; C I, 41.

pono: quod Gallia sub septentrionibus ... posita est; G I, 16.

relinquo: longius delatus aestu orta luce sub sinistra Britanniam relictam conspexit; G V, 8.

sto: cum milites a mane diei ieiuni sub armis stetissent; Af 42. pars acie ante opus instructa sub hoste stabat; Af 51.

sum: sub dicione: s. **dicio,** sum sub (3 St.) S. 271, b. imperio: s. **imperium,** II, 5. sum sub (7 St.) S. 465, b. qui (Thabenenses) sub dicione et potestate Iubae esse consuessent; Af 77. erat e regione oppidi collis sub ipsis radicibus montis; G VII, 36.

tendo: qui sub vallo tenderent mercatores; G VI, 37.

vagor: prope cotidie cum omni equitatu Indutiomarus sub castris eius vagabatur; G V, 57.

II. **zum Satz:** qui sub Iuba Petreioque ordines duxerant; Af 97. de quibus insulis nonnulli scripserunt dies continuos triginta sub bruma esse noctem; G V, 13. omni senatu necato reliquos sub corona vendidit; G III, 16. nihil .. minus volebat, quam sub decessu suo necessitatem sibi aliquam imponi belli gerendi; G VIII, 49. sub muro ... hunc omnem locum copiae Gallorum compleverant; G VII, 69. si ibi ... turrim ex latere sub muro fecissent; C II, 8. sub musculo milites vectibus infima saxa turris hostium ... convellunt; C II, 11. oculis (3 St.) S. 708, b. illi ... veriti ne noctu impediti sub onere confligere cogerentur; C I, 66. milites sub onere ac sub sarcinis defatigatos pugnare non posse; Af 75. ne sub ipsa profectione milites oppidum irrumperent; C I, 27. sarcinis (4 St.) S. 969, b. sub tecto miles ... muro tectus ... operi quaecumque sunt usui ... supportat; C II, 15. qui ... convaluerant, circiter CCC, sub vexillo una mittuntur; G VI, 36. quos sub vexillo una profectos docuimus; G VI, 40.

subdo, unterlegen: cum ... elephans ... eum .. (lixam) sub pedem subditum dein genu innixus pondere suo ... premeret atque enecaret; Af 84.

subdolus, schlau: quorum (hominum) quisque aut oratione subdola aut amicitia facillime capere posset; G VII, 31.

subduco, wegnehmen, entfernen, führen, ziehen, einziehen: se: Considius ... se .. clam cum paucis barbaris pecunia onustus subducit; Af 93.

classem: quam (classem) antea Uticae hiemis gratia subduxerat; Af 62.

copias: Caesar suas copias in proximum collem subducit; G I, 22. copias suas Caesar in proximum collem subducit; G I, 24.

lapides: compluribus iam lapidibus ex ea, quae suberat, turri subductis; C II, 11.

naves: s. **navis,** II, 1. subduco (8 St.) S. 651, a.

vela: celeriter vela subduci demittique antennas iubet; A 45.

subductio, Aufzug: ad celeritatem onerandi subductionesque paulo facit (naves) humiliores; G V, 1.

subeo, anrücken, betreten, untertreten, auf sich nehmen, sich unterziehen, ertragen: I. alqs: alii tela coniciunt, alii testudine facta subeunt; G VII, 85. † ... subeunt in adventu nos depellunt qui telis ‖ subeuntes in adventu nostri depelluntur [qui] telis ‖; H 38.

hostis: hostis neque a fronte ex inferiore loco subeuntes intermittere; G II, 25. quem in locum nemo sanus hostis subiturus esset; A 74.

II. casum: s. **casus,** II, 1. subeo (3 St.) S. 146, a.

collem: si forte Romani subire collem conarentur; G VIII, 15.

condicionem: illo potius utendum consilio, ... quam aut deditionis aut pacis subeundam condicionem; G VII, 78.

crimen: sed ego nimirum ... hoc ipsum crimen arrogantiae subeo; G VIII, pr. b.

deditionem: eos ... necessariam subire deditionem quam proelio decertare malebat; C I, 81.

locum: s. **locus,** II, 1. subeo (4 St.) S. 574, a.

periculum: s. **periculum,** II, 1, subeo (3 St.) S. 773, b.

supplicium: quod .. supplicium gravius morte cives Romani subissent; A 70.

tectum: qui (Germani) inter annos XIV tectum non subissent; G I, 36.

tempestates: Caesar erumpentes eo maxime tempore acerrimas tempestates cum subire milites nollet; G VIII, 5.

subicio, unterlegen, an die Stelle bringen, vorschieben, anstiften, unterwerfen, preisgeben, heranführen, nähern, werfen: alqm: qui (Galli) iam ante se populi Romani imperio subiectos dolerent; G VII, 1. subicitur etiam L. Metellus, tribunus plebis, ab inimicis Caesaris, qui hanc rem distrahat; C I, 33. exspectans, si iniquis locis Caesar se subiceret; C III, 85.

aciem: Domitius castris Scipionis aciem suam subiecit; C III, 37, a. ut ... collibus .. Pompeianis aciem subiceret; C III, 84.

Armeniam: quod facilius Armeniam defendere posset subiectam regno suo quam Cappadociam longius remotam; A 35.

Cappadociam: Cappadocia bis iugis subiecta; A 35.

copias: quas (copias) integras vulneratis defessisque subiciebat; A 26.

Galliam: nolite ... Galliam ... perpetuae servituti subicere; G VII, 77, c. quae (Gallia) ... securibus subiecta perpetua premitur servitute; G VII, 77, d.

Heracliam: quod ... Heracliam [Senticam], quae est subiecta Candaviae, iter fecerat; C III, 79, a.

ignem: in medio foro lignis coacervatis ... ignem subiciunt; Af 87, a. pyram construxerat, ut .. igne subiecto tum demum ipse (rex Iuba) se insuper interficeret; Af 91, a.

insulas: complures praeterea minores subiectae insulae existimantur; G V, 13.

legiones: ut paene castris Pompei legiones subiceret; C III, 56.

mataras: quod ... nonnulli inter carros rotasque mataras ac tragulas subiciebant; G I, 26.

navigationem: quod ... infirmis navibus hiemi navigationem subiciendam non existimabat; G IV, 36.

phalangas: hoc opus ... machinatione navali, phalangis subiectis, ad turrim hostium admovent; C II, 10.

planiciem: quod erat ipse (locus) excelsior planicie ex omnibus partibus subiecta; A 28.

rivum: quod rivus difficilibus ripis subiectus castris Scipionis progressus nostrorum impediebat; C III, 37, a.

rotas: subiectis .. eas (turres) rotis ... in quamcumque erat visum partem movebant; A 2.

scutulas, sucnlas: IV biremes subiectis suculis ‖scutulis‖ impulsas vectibus in interiorem partem traduxit; C III, 40.

sublicas: quae (sublicae) pro ariete subiectae ... vim fluminis exciperent; G IV, 17, b.

tragulas: f. mataras.

tribunum: f. alqm; C I, 33.

subiecte, unterwürfig: haec quam potest demississime et subiectissime exponit; C I, 84.

subigo, bedrängen, unterwerfen: Galliam: cum ... iodicaret superioribus aestivis Galliam devictam subactamque esse; G VIII, 46, a.

maiores: qui (maiores) in oppida compulsi ac simili inopia subacti; G VII, 77, c.

subito, plötzlich, schnell, unvermutet: accessere subito prima luce Pompeiani; C III, 63, b. hoc opus ... s. .. inopinantibus hostibus ... ad turrim hostium admovent; C II, 10. Ariovistum ... dispersos s. adortum magis ratione et consilio quam virtute vicisse; G I, 40, c. dispersos ... in metendo occupatos s. adorti; G IV, 32. remiges ... s. equites Mauri neque opinantibus Caesarianis adorti; Af 7 (Considius) s. nuntio de equestri proelio allato commotos; Af 43. frumenti quod s. potuerunt navibus avexerunt; G VII, 55, b. ut s. Galli belli renovandi ... consilium caperent; G III, 2. quod s. consilium profectionis ceperant; C III, 76. s. adversariorum equitatus sese extendere ... coeperunt; Af 14. s. universus equitatus ulterior Numidarum ... ab dextra parte se movere ... coepit; Af 61, a. s. dextro cornu iniussu Caesaris tubicen a militibus coactus canere coepit; Af 82. C. Caesarem ... s. commutatum non sine magno consilio suspicabantur; Af 35, a. neque opinantes insidiatores s. in convallibus latentes ex levi armatura concidit circiter D; Af 66. s. navium pars, de qua timebat, ex errore eodem conferebatur; Af 11. milites legionis IX s. conspirati pila coniecerunt; C III, 46. s. imbre grandineque consecuta; Af 47. s. legionarii consistunt; Af 6. s. illi ex insidiis consurrexerunt; C III, 37, b. s. se ad Cassium Longinum in Thessaliam convertit; C III, 36, a. ex qua re s. in terrorem converso equitatu Numidarum; Af 40. convocatis s. militibus; G VII, 38, a. tanta tempestas s. coorta est, ut ..; G IV, 28. quod magna s. erat coorta tempestas; G VII, 61. illi (hostes) ... s. se ex silvis eiecerunt; G V, 15. s. Labienus duabus portis omnem equitatum emittit; G V, 58. hostes ... s. meridiano tempore ... portis se foras erumpunt; C II, 14. s. ex oppido erupit multitudo; Af 6. s. ex omnibus partibus silvae evolaverunt et in nostros impetum fecerunt; G III, 28. illi s. ex omnibus partibus evolaverunt murumque celeriter compleverunt; G VII, 27. circiter vigilia secunda noctis nimbus cum saxea grandine s. est exortus ingens; Af 47. tanta s. malacia ac tranquillitas exstitit, ut ..; G III, 15. latent .. in insidiis (equites Mauri) cum equis inter convalles et s. existunt; Af 7. s. per exploratores certior factus est ... omnes .. discessisse; G III, 2. s. omnibus portis eruptione facta; G III, 6. s. duabus portis eruptionem fieri iubet; G III, 19. ne qua s. eruptio fieret; G VII, 69. ne qua s. irruptio ab hostium peditatu fiat; G VII, 70. factae (naves) .. s. ex humida materia non eundem usum celeritatis habebant; C I, 58. s. eruptione facta; Af 23. s. clamore facto; Af 80. f. evolo; G III, 28. provolo. signo dato in hostes ... s. immittit cohortes turmasque suorum; Af 18. f. interrumpo; C III, 19, b. s. mane imperat porta decumana legiones se † VIII ‖ III ‖ veteranas ... sequi; Af 66. iam ex omnibus partibus s. Antonianae scaphae signo dato se in hostes incitaverunt; C III, 24. quae (scuta) s., ut temporis exiguitas postulabat, pellibus induxerant; G II, 33. s. vi ventorum et aquae magnitudine pons est interruptus; C I, 40, a. quorum mediam orationem interrumpunt s. undique tela immissa; C III, 19, b. omnia .. sunt s. mutata; C III, 69. s. exercitus regius ... venire Alexandriam nuntiatur; C III, 109. tantis s. difficultatibus obiectis; G VII, 59. s. legati evocatique obsecrare Caesarem, ne dubitaret signum dare; Af 82. tantus s. timor omnem exercitum occupavit, ut ..; G I, 39, a. s. oblata salute; Af 90. qui ... s. .. oppressis lignatoribus magna manu ad castra oppugnatum venerunt; G V, 26. nihil esse negotii s. oppressam legionem ... interfici; G V, 38. s. in tabernaculo oppressus (Teutomatus), ut meridie conquieverat; G VII, 46. ne quis ab his (Treveris) s. motus oreretur; G VI, 9. insequentibus nostris s. pedestres copias ... ostenderunt; G

III, 20. hostes ... ex utraque parte eius vallis s. se ostenderunt; G V, 32. post montem [collesque Caesari s. se ostenderet] equites in occulto collocaverat; Af 50. qui omnibus rebus s. perterriti ... perturbantur; G IV, 14. s. ex condensis turmis pedites Numidae ... cum equitibus procurrunt; Af 14. cum s. pars equitatus Caesaris cum levi armatura ... longius progressi paludemque transgressi multitudinem hostium pauci sustinere non potuerunt; Af 61, a. s. se ad genua proiecit; Af 89. sese s. proripiunt hora circiter sexta eiusdem diei; C I, 80. s. omnibus copiis provolaverunt impetumque in nostros equites fecerunt; G II, 19. s. clamore sublato; G VII, 81. s. sunt Haedui visi ab latere nostris aperto; G VII, 50, a.

subitus, plötzlich, schnell, unvermutet: adventus: sive subito adventu sive exspectatione nostri consilii copias instruunt pro castris; G VIII, 9. cum subitum adventum suum iudicaret magnum terrorem Alexandrinis iniecturum; A 30, a. ut ... id propter bella maxime hostiumque subitum adventum praeparent; Af 65.

bellum: subitum bellum in Gallia coortum est; G III, 7.

casus: ut ... subitum casum expedito exercitu subiret; C III, 77.

commutatio: hic subitam commutationem fortunae videre licuit; C III, 27.

consilia: ut sunt Gallorum subita et repentina consilia; G III, 8.

incursiones: qui (equites) subitas hostium incursiones sustinerent; G VIII, 11.

malum: quo malo perterriti subito oppidani saxa ... vectibus promovent; C II, 11.

mors: cuius (Gabinii) ... subita mors in magnam spem Octavium adduxit provinciae potiundae; A 43.

multitudo: equites Caesariani vi universae subitaeque hostium multitudinis pulsi parumper cesserunt; Af 52.

periculum: quo .. subiti periculi recordatio est laetior || quod ... recordatione laetior victoria |; A 77.

praeparatio: virtute vicit ... difficultates .. et hiemis et subitae praeparationis; A 44, a.

trepidatio: cuius rei subita trepidatio magnum terrorem attulit nostris; A 75.

sublevo, aufheben, aufrichten, unterstützen, erleichtern: alqm: graviter eos accusat, quod ... ab iis non sublevetur; G I, 16. quos .. aliquid usus ac disciplina, quae a nobis accepissent, sublevarent; G I, 40, b. quod anni tempore subleventur; G VII, 14, a. quod, quorum in finibus bellum geratur, eorum opibus subleventur; G VII, 14, b. quod ... interclusis omnibus itineribus nulla re ex provincia atque Italia sublevari poterat; G VII, 65. qui (Cadurci) partim re frumentaria sublevare eos cupiebant, partim ..; G VIII, 34. quod (Lentulus Spinther) in petitione consulatus erat sublevatus; C I, 22. ut in ascensu nisi sublevati a suis primi non facile eniterentur; C II, 34, b. * et superioribus locis sublevabantur; A 12. Gabinius ... neque provinciae facultatibus sublevabatur ... neque ..; A 43. neque, si quo afflictae casu conciderunt, (alces) erigere sese aut sublevare possunt; G VI, 27. f. centurionem.

centurionem: Lucius Fabius, centurio legionis VIII, ... tres suos nactus manipulares atque ab iis sublevatus murum ascendit; G VII, 47, b.

exercitum: unde aquari reliquisque rebus sublevari eius (Scipionis) exercitus consuerat; Af 41.

fortunam: fortunam esse industria sublevandam; C III, 73, b.

inopiam: quantum usum haberet ad sublevandam omnium rerum inopiam potiri oppido pleno atque opulento; C III, 80, b.

laborem: ut militum laborem sublevaret; G VI, 32.

milites: pauci ex his militibus abrepti vi fluminis ab equitatu excipiuntur ac sublevantur; C I, 64. ut ... milites .. inermi sublevatique alii ab aliis magnam partem itineris confecerint; C I, 68.

pedites: tanta erat horum (peditum) exercitatione celeritas, ut iubis equorum sublevati cursum adaequarent; G I, 48.

sublica, Pfahl: I. excipiunt, al.: sublicae et ad inferiorem partem fluminis oblique agebantur, quae pro ariete subiectae et cum omni opere coniunctae vim fluminis exciperent, et aliae item supra pontem mediocri spatio; G IV, 17, b.

II. demitto, al.: has (angustias) sublicis in terram demissis praesepserat terramque adiecerat; C III, 49.

III. modus: haec (tigna) cum ... fistucis .. adegerat, non sublicae modo directe ad perpendiculum, sed prone; G IV, 17, a.

pars, al.: iisdem sublicis, quarum pars inferior integra remanebat, pontem reficere coepit; G VII, 35.

sublimis, hoch, n. Höhe: elephans ... militem proboscide circumdat atque in sublime extollit armatum; Af 84.

subluo, bespülen: montem: hunc montem flumen subluebat; C III, 97.

radices: cuius collis radices duo duabus ex partibus flumina subluebant; G VII, 69.

submergo, versenken: navem: faucibus .. portus navem onerariam submersam obiecit et huic alteram coniunxit; C III, 39. submersam .. navim remulco multisque contendens funibus adduxit; C III, 40.

subministro (nur summin.), zureichen, darbieten, zuschicken, zuführen: alqd: aliud naturalis sollertia, aliud urbis copia sumministrabat; A 13.

auxilia: quod ... hostibus nostris inde sumministrata auxilia intellegebat; G IV, 20.

copiam: quod Cappadocia ... magnam commeatus copiam erat sumministratura; A 35.

equites: Labienus ... defatigatis integros recentioribusque viribus equites sumministrare; Af 78, b.

frumentum: frumentum Sequanos, Leucos, Lingones sumministrare; G I, 40, c. se et frumentum et quaecumque res eis suppeteret ... sumministraturos; Af 33.

lapides: eum ... auxiliares ... lapidibus telisque sumministrandis speciem ... pugnantium praeberent; G III, 25.

multitudinem: tantam sese multitudinem auxiliorum adversariis sumministraturum, ut ..; Af 19, a.

rem: f. frumentum; Af 33. — tela: f. lapides.

submissus (summ.), demütig, kriecherisch: civitates: non .. dubitabat, quin recenti calamitate summissiores essent futurae (civitates); G VIII, 31.

oratio: Titus Labienus .. summissa oratione loqui de pace || sed missa oratione de pace loqui elate || atque altercari cum Vatinio incipit; C III, 19, b.

submitto (summ.), zusenden, zuschicken, Hülfe schicken: I. alqs: Caesar ... laborantibus summittit; G VII, 85.

II. alqm: laborantibus nostris Caesar Germanos summittit; G VII, 70. legati ... bis auxilio ex ulterioribus castellis deductos summittebant; G VII, 81.

armaturam: levem .. armaturam, sagittarios funditoresque eodem summittit; Af 78, a.

auxilia: hostium copiae summissis ab rege auxiliis crebro augebantur; C II, 41, b. Labienus interim suis equitibus auxilia equestria summittere; Af 78, b.

cohortes: f. **cohors**, II, 1. summitto (5 St. G V, 15) S. 180, a.

delectus: delectus .... sub manum Scipioni in castra summittere non intermittit; Af 36.

duces: neque (alia de causa) submissos duces rei militaris peritos; C I, 85, b.

equites: laborantibus iam suis Germanos equites circiter CCCC summittit; G VII, 13. II milia Hispanorum et Gallorum equitum ... et peditum eam partem, cui maxime confidebat, Saburrae summisit; C II, 40.

funditores: f. armaturam.

integros: integros .. semper defatigatis summittens; C III, 40.

navigia: scaphis minoribusque navigiis compluribus summissis; C III, 28, a.

partem: f. equites; C II, 40. — sagittarios: f. armaturam. — scaphas: f. navigia.

subsidium: nisi subsidium sibi summittatur, sese diutius sustinere non posse; G II, 6. neque ullum esse subsidium, quod summitti posset; G II, 25. quos laborantes conspexerat, his subsidia summittebat; G IV, 26. aliis summissis subsidiis; C I, 43. ut neque subsidia ab lateribus summitti ... possent; C I, 45.

III. mit doppeltem Acc.: huic (Lentulo) ... Fulvium Postumum adiutorem summiserat; C III, 62.

submoveo (summ.), entfernen, zurückdrängen, vertreiben: alqm: prima et secunda acies (signa intulit), ut victis ac summotis resisteret; G I, 25. hostes eadem transgressi nostros longius summovebant; G VIII, 10.

cohortes: summotis sub murum cohortibus; C I, 46.

equites: quibus (equitibus) summotis; C III, 93, b.

equitatum: ut ... eo (equitatu) summoto ... sese in vallis universi demitterent; C I, 79.

hostes: f. **hostis**, II, 1. summoveo (5 St.) S. 445, b.

subnubilus, etwas bewölkt: alteram noctem subnubilam nactus; C III, 54.

subruo, unterwühlen, untergraben, umstürzen: arbores: omnes eo loco aut ab radicibus subruunt aut accidunt arbores; G VI, 27.

loca: convallis ... altitudine praerupta crebris locis speluncae in modum subrutis; Af 50.

murum: testudine facta portas succedunt murumque subruunt; G II, 6.

tentoria: gravatis pondere tentoriis aquaeque vi subrutis disiectisque; Af 47.

turrim: turrim subrutam; C II, 12.

subsequor, folgen, nachfolgen: I. **absolut**: alqs: Caesar equitatu praemisso subsequebatur omnibus copiis; G II, 19. subsecuti hostibus appropinquarunt; G IV, 25. Vorenus ... omnium veritus existimationem subsequitur; G V, 44, a. sese confestim subsequi dicit; G VI, 29. Caesar ... ipse cum legionibus subsequitur; C I, 78. Caesar † relictis legionibus subsequitur; C I, 80. ipse (Iuba) cum reliquis copiis elephantisque LX lentius subsequitur; C II, 40. nos proelium sustinebimus, ... dum reliqui subsequantur; A 15. (copiae) proelium commiserunt festinantes praeripere subsequentibus victoriae societatem; A 27. adiuncti his qui subsequebantur rursus oppugnare Mithridaten coeperunt; A 27. qui ad caedem faciendam subsequebantur; A 53. Labienus per iugum summum collis dextrorsus procul subsequi non desistit; Af 75. f. legatus. **subsidium**, II, 1. repeto.

barbari: barbari ... reliquis copiis subsecuti nostros navibus egredi prohibebant; G IV, 24.

centuriones: subsequuntur tribuni militum centurionesque; C I, 76.

exercitus: cum reliquum exercitum subsequi crederet; G VI, 31.

legatus: Titum Labienum legatum cum legionibus tribus subsequi iussit; G II, 11. Q. Calenum legatum ... reliquit, qui iustis itineribus subsequeretur; G VIII, 39.

legio: f. **legio**, I. subsequitur (7 St.) S. 558, a.

milites: illi (milites) itinere totius noctis confecti subsequi non poterant; C II, 39.

naves: interim sunt reliquae (naves) subsecutae; A 15. quae primae naves subsequebantur; A 45.

pabulatores: hora X subsequi pabulatores ... iubet; C I, 80.

peditatus: peditatum .. subsequi iubet; G V, 38.

tribuni: f. centuriones.

II. **mit Object**: alqm: reliquas (cohortes) armari et confestim sese subsequi iussit; G IV, 32. Vercingetorix minoribus Caesarem itineribus subsequitur; G VII, 16. hos subsecuti calones equitesque eodem impetu militum virtute servantur; G VI, 40. celeriter .. impedimenta ex castris educi et se subsequi iussit; G VII, 68. ubi ... hos (nostros) sunt alii subsecuti; A 17. Scipio interim ... cum universis copiis per iugum Caesarem subsequi coepit; Af 67.

agmen: equitatum ... agmen subsequi iussit; G IV, 13.

cohortes: has (cohortes) subsidiariae ternae et rursus aliae totidem suae cuiusque legionis subsequebantur; C I, 83.

cupiditatem, laborem: nec divulgata Caesaris hortatio subsequi legionum aut laborem aut pugnandi poterat cupiditatem; A 22.

legiones: subsequitur has (legiones) V; A 54.

noctem: dies natales ... sic observant, ut noctem dies subsequatur; G VI, 18.

signa: quod neque ordines servare ... neque signa subsequi poterant; G IV, 26.

subsidiarius, zur Reserve gehörig: acies: post eas (legiones) .. Numidas in subsidiaria acie (collocabat), Af 59.

cohortes: has (cohortes) subsidiariae ternae ... subsequebantur; C I, 83.

naves: reliquas (naves) subsidiarias in secundo ordine constituunt; A 14.

subsidior, als Reserve dienen: perterriti non solum ii, qui aut comminus opprimebantur aut eminus vulnerabantur, sed etiam, qui longius subsidiari consuerant, turpiter refugerunt; G VIII, 13.

subsidium, Hintertreffen, Reserve, Ver-

stärkung, Hülfe, Beistand, Schutz: 1. **absolut:** 1. conveniunt: interea et ex proximis hibernis et a Caesare conventura subsidia; G V, 28.

est: neque ullum esse subsidium, quod summitti posset; G II, 25.

potest: neque certa subsidia collocari ... poterant; G II, 22. quo facilius subsidium provinciae ferri posset; G VII, 66, a. ne quod subsidium exspectanti Caesari in conspectum venire posset; C III, 8. f. est.

succurrunt: his tantis malis haec subsidia succurrebant, quo minus omnis deleretur exercitus, quod ..; C III, 70.

venit: f. potest; C III, 8.

2. sum: pecora, quod secundum poterat esse inopiae subsidium; C I, 48, b.

II. **nach Verben:** 1. colloco: haec (subsidia) media collocabantur acie; A 37. f. I, 1. potest; G II, 22.

comparo: ad omnes casus subsidia comparabat; G IV, 31.

fero: f. **fero,** III. subsidium (6 St.) S. 394, b.

mitto: f. **mitto,** III. subsidium (3 St.) S. 622, a.

repeto: † qui subsidium repeterent ‖ *subsequentem Didium refugientes a tergo peterent* ‖; H 40, a.

rogo: Bituriges ad Haeduos ... legatos mittunt subsidium rogatum; G VII, 5.

summitto: f. **submitto,** II. subsidium (5 St.) S. 1011, a.

2. addo: quodcumque addebatur subsidio, id corruptum timore fugientium ... periculum augebat; C III, 64.

adduco: ipse (Caesar), cum vehementius pugnaretur, integros subsidio adducit; G VII, 87.

consequor: eodem .. iubet levis armaturae paucos consequi subsidio; Af 39.

distribuo: post hunc ordinem reliquas naves subsidio distribuit; A 14.

duco: ut, si quo opus esset, (legiones) subsidio duci possent; G II, 8. Caesar ... legionem nonam subsidio ducit; C I, 45. Pompeius ... v legiones ab opere deductas subsidio suis duxit; C III, 69.

eo: subsidio suis ierunt; G VII, 62, b. illum (Caesarem) cum classe navibus onerariis ... subsidio ire iam hostibus voluisse; Af 11. subsidio suis egressus (Iuba) e regno ire contendit; Af 25. Iuba ... capit consilium, satius esse sibi suoque regno subsidio ire; Af 25.

intromitto: legatos ad Caesarem mittunt, ut sibi legiones subsidio intromitteret; H 34.

mitto: tertiam aciem laborantibus nostris subsidio misit; G I, 52. eo de media nocte Caesar ... Numidas et Cretas sagittarios et funditores Baleares subsidio oppidanis mittit; G II, 7. decimam legionem subsidio nostris misit; G II, 26. duabus .. missis subsidio cohortibus a Caesare atque his primis legionum duarum; G V, 15. Haedui ... copias equitatus peditatusque subsidio Biturigibus mittunt; G VII, 5. Caesar Labienum cum cohortibus sex subsidio laborantibus mittit; G VII, 86. quas (legiones) C. Fabius ulteriore ponte subsidio nostris miserat; C I, 40, b. cohortibus .. cetratis subsidio missis; C I, 55. L. Nasidius ab Cn. Pompeio cum classe navium XVI ... L. Domitio ... subsidio missus; C II, 3. his rebus subsidio DC equites Numidae ex oppido peditesque CCCC mittuntur a Varo; C II, 25, a. hinc suis laborantibus subsidio scaphas mittens nonnullos conservavit; A 21.

occurro: M. Petreius et Cn. Piso ... ex itinere recta subsidio suis occurrunt; Af 18. ut suis subsidio occurrerent; Af 85, a.

proficiscor: ut ... coniuncto exercitu cum Domitio per Illyricum Italiae subsidio proficisceretur; C III, 78, b.

succurro: equitatus subsidio uno tempore et casu succurrit; Af 6.

sum: bis difficultatibus duae res erant subsidio, scientia atque usus militum, ... et quod ..; G II, 20. quibus (adversariis) mons, non virtus saluti fuit subsidio ‖ fuit. quo subsidio subnisi ‖; H 24. quibus (adversariis) oppidum fuit subsidio; H 31, b. quae res eorum vitae fuit subsidio; H 40, b.

summitto: summittit cohortes equitibus subsidio; G V, 58. Marcellinus cohortes subsidio nostris laborantibus summittit ex castris; C III, 64.

venio: cum ... neque subsidio veniri neque commeatus supportari interclusis itineribus possent; G III, 3. ne qua legio alterae legioni subsidio venire posset; G V, 27, b. priusquam subsidio ex oppido veniri posset; G VII, 36. Domitius ... pronuntiat Pompeium celeriter subsidio venturum; C I, 19. ad Scipionem Pompeiumque nuntios mittit, ut sibi subsidio veniant; C III, 80, a. subsidio sibi provinciaeque Caesaris causa quam primum veniret; A 59. ut (frater) celeriter sibi subsidio veniret; H 4. neque suis ausus est subsidio venire; H 7. quoniam (Pompeius) oppido subsidio non posset venire; H 18, b.

3. colloco in: reliquis cohortibus in subsidiis collocatis; A 39.

consisto pro: quae (legio) pro subsidio paulo aequiore loco constiterat; G VII, 51.

obtineo in: tertium in subsidiis locum alariae cohortes obtinebant; C I, 83.

traduco ad: ut ad subsidium ... legio adversariorum traduci coepta sit a dextro; H 31, a.

venio ad: ut locus in aciem ad subsidium veniundi non daretur; H 31. a.

III. **nach Substantiv:** spes: legio Pompeiana celeris spe subsidii confirmata ... resistere conabatur; C III, 69.

IV. **Umstand:** confidere: quoad subsidio confisi equites ... praecipites hostes egerunt; G V, 17.

defetisci: nisi crebris subsidiis ac totius diei labore milites essent defessi; G VII, 88.

firmari: in fronte .. simplici directa acie cornua triois firmabantur subsidiis; A 37.

tutari: ipse (Caesar) praesentem inopiam quibus poterat subsidiis tutabatur; C I, 52.

subsido, sich setzen, zurückbleiben: aqua: quae (aqua) paulatim spatio temporis liquescit ac subsidit; A 5.

iumenta: magna vis iumentorum, quae in castris subsederant, ... sequitur; G VI, 36.

subsisto, Halt machen, stehen bleiben, bleiben, festhalten: alqs: audacias subsistere nonnumquam et novissimo agmine proelio nostros lacessere coeperunt; G I, 15. ipse (Caesar) Arimini cum duabus [legionibus] subsistit; C I, 11. plures .. in locis campestribus subsistebant; C I, 79. crebro .., ut sint auxilio suis, subsistunt; C I, 80. (Pharnacem) audacius in Armenia substitisse; A 35. Octavius ... confisus sua classe substitit ad insulam Tauridem; A 45.

ancorae: quod neque ancorae funesque subsisterent; G V, 10.

equites: reliqui (equites) in itinere substiterant; C II, 41, a. quos (equites) ad novissimum agmen ... substitisse demonstratum est; C II, 42.

funes: f. ancorae.

hostis: ne forte in eodem loco subsistere hostis ... conaretur; G VIII, 16.

milites: milites ... moniti ..., ut vallum caecum ... caveant, subsistunt; C I, 28.
pedites: qui (pedites) toto agmine subsistentes equitibus suis contra nostros (equites) ferunt auxilium; G VIII, 28.

substituo, aufstellen: post .. elephantos armaturas leves Numidasque auxiliares substituerat; Af 59.

substructio, Unterbau: castra ... admodum munita natura loci, una ex parte ipso oppido Utica, altera a theatro, quod est ante oppidum, substructionibus eius operis maximis; C II, 25, a.

subsum, in der Nähe, nahe sein: aequinoctium: quod aequinoctium suberat; G V, 23.
hiems: quod hieme suberat; G III, 27.
locus: cum vallis aut locus declivis suberat, ... tum ..; C I, 79.
mons: quod mons suberat circiter mille passuum; G I, 25. suberant .. montes; C I, 65.
nox: etsi ... nox .. iam suberat, tamen ..; C III, 97.
Rhenus: subesse Rhenum; G V, 29.
turris: compluribus iam lapidibus ex ea, quae suberat, turri subductis; C II, 11.
vallis: f. locus.

subtero, zerreiben: quibus cotidie melius † subterere ‖ quibus rebus ... se terere, cuius (frumenti) cot. m. succedere ‖ tempus ... videbant; C III, 49.

subtraho, entziehen, entfernen: aggerem: aggerem cuniculis subtrahebant, eo scientius, quod ..; G VII, 22.
dediticios: si per populum Romanum ... dediticii subtrahantur; G I, 44, b.
impedimenta: quae (impedimenta) si clandestina fuga subtrahere conarentur; G VIII, 33.

subvectio, Zufuhr: ne ab re frumentaria duris subvectionibus laboraret; G VII, 10.

subveho, zuführen: quod (frumentum) flumine Arare navibus subvexerat; G I, 16.

subvenio, zu Hülfe kommen, beistehen: I. unpersönlich: nisi celeriter sociis foret subventum; Af 26, b.
II. alqs: dum (Lucanius) circumvento filio subvenit; G V, 35. ut (Caesar) maxime necessario tempore civitati subveniat; G VII, 32. frustra .. meae vitae subvenire conamini; G VII, 50, b. qui petant ..., ut (Pompeius) sibi subveniat; C I, 17. quod (Afraniani) suis non subvenissent; C I, 71. precibus ... excitati, extremo tempore civitati subvenirent; C II, 4. f. inimicus.
inimicus: succurrit inimicus illi Vorenus et laboranti subvenit; G V, 44, b.
navis: quae (navis) quamque earum (navium) sequatur et cui subveniat, constituit; A 14.
pedites: quibus (equitibus) celeriter subveniunt levis armaturae pedites; G VIII, 19, a.

succedo, vordringen, ebrücken, ablösen, nachrücken, folgen, von statten gehen, gelingen: I. alqs: ipsi (Helvetii) ... phalange facta sub primam nostram aciem successerunt; G I, 24. capto monte et succedentibus nostris; G I, 25. quod ... alii integris viribus succedebant; G III, 4. ad alteram partem succedunt Ubii; G IV, 3. in eorum (Sequanorum) locum Remi successerant; G VI, 12, b. hoc mortuo .., si qui ex reliquis (druidibus) excellit dignitate, succedit; G VI, 13, b. eadem ratione ictu scorpionis exanimato alteri successit tertius et tertio quartus; G VII, 25. posteaquam (Galli) propius successerunt; G VII, 82. multos .. pertinaciter succedentes vulnerant; G VIII, 41. quem in locum illos successuros non existimabat; A 10. cum .. incaute atque insolenter succedere eos munitionibus videret; A 27.
cohortes: ex reliquis duas in stationem cohortes succedere ... iussit; G IV, 32.
hostes: cum ... semper .. ipsi (hostes) recentes defessis succederent; G VII, 25.
integri: ut ... integri .. et recentes defatigatis succederent; G V, 16. cum crebro integri defessis succederent; G VII, 41. defatigatis in vicem integri succedunt; G VII, 85. ut integri defessis succederent; C I, 45. ita cum recentes atque integri defessis successissent; C III, 94.
legio: ut (legio) moenibus oppidi succederet fossamque transiret; A 40.
mare: hoc itinere est fons, quo mare succedit longius; C II, 24.
milites: f. **miles**, I, 1. succedunt (3 St.) S. 608, b.
pedites: confligit audacius equitatus hostium succedentibus sibi peditibus; G VIII, 28.
recentes: f. integri; G V, 17. C III, 94. vgl. hostes.
res: quod res nulla successerat; G VII, 26.
tempus: f. **subtero**.
II. portas: testudine facta portas succedunt murumque subruunt; G II, 6.

succendo, entzünden: aggerem: quem (aggerem) cuniculo hostes succenderant; G VII, 24.
simulacra: quibus (simulacris) succensis circumventi flamma exanimantur homines; G VI, 16.
turrim: turris .. succisa ‖ succensa ‖ est; G V, 43.
urbem: ne pulcherrimam prope totius Galliae urbem ... suis manibus succendere cogerentur; G VII, 15.

succenseo, zürnen: non esse aut ipsis aut militibus succensendum, quod fidem ... conservare voluerint; C I, 84.

successus, Anrücken: quarum rerum magnam partem temporis brevitas et successus hostium impediebat; G II, 20.

succido, abhauen, abmähen, zertrümmern: arbores: crebris arboribus succisis omnes introitus erant praeclusi; G V, 9.
frumenta: omnibus vicis aedificiisque incensis frumentisque succisis; G IV, 19. omnibus eorum agris vastatis, frumentis succisis, aedificiis incensis; G IV, 38.
materiem: omnem materiem circum uppidum succisam intro congessit; H 41.
turrim: turris .. succisa ‖ succensa ‖ est; G V, 43.

succumbo, erliegen, unterliegen: ipse (Caesar) adit reliquos, cohortatur, ne labori succumbant; G VII, 86.

succurro, herbeieilen, zu Hülfe eilen, helfen, zu statten kommen: I. unpersönlich: ne ex proximis praesidiis succurri posset, C III, 52. si celeriter succurratur; C III, 80, a. ut laborantibus succurri atque ex altera oppidi parte auxilium ferri posset; A 1.
II. alqs: undique suis laborantibus succurrebaut; C II, 6, a. Caesar alteram alam mittit, qui satagentibus celeriter succurrerent; Af 78, b. ut

(Caesar) laborantibus succurreret nostris; H 9. s. expediti. inimicus.

ala: s. alqs; Af 78, b.

auxilia: quo tutius ultro citroque commeare auxiliaque sine periculo sibi succurrere possent; Af 20, a.

copiae: postquam ... neque ei reliquae copiae succurrebant; Af 5.

equites: dum equites rursus cursu renovato peditibus suis succurrerent; Af 14.

equitatus: equitatus subsidio uno tempore eis casu succurrit; Af 6.

expediti: CCC, quos ex legionibus habere expeditos consuerat, ex proxima legione ... iubet equitatui succurrere; Af 78, b. s. sagittarii.

inimicus: succurrit inimicus illi Vorenus et laboranti subvenit; G V, 44, b.

sagittarii: qui (sagittarii expeditique) suis cedentibus auxilio succurrerent; G VII, 80.

subsidia: bis tantis malis haec subsidia succurrebant, quo minus omnis deleretur exercitus, quod ..; C III, 70.

sucula, Haspel: IV biremes subiectis suculis ‖ scutulis ‖ impulsas vectibus in interiorem partem traduxit; C III, 40

sudis, Pfahl: I. comparo: (Caesar) sudes comparare; Af 20, b.

defigo: ripa .. erat acutis sudibus praefixis munita, eiusdemque generis sub aqua defixae sudes flumine tegebantur; G V, 18. ibi sudes stipitesque praeacutos defigit; C I, 27.

dispono: fundis librilibus sudibusque, quas in opere disposuerant, ac glandibus Gallos proterrent; G VII, 81.

instituo: multae praeustae sudes, magnus muralium pilorum numerus instituitur; G V, 40.

praeacuo, praefigo, tego: s. defigo.

praeuro: s. instituo.

II. muniri: s. I. defigo; G V, 15.

proterrere: s. I. dispono.

sudor, Schweiß, Anstrengung: viis patefactis summo militum sudore ad fines Arvernorum pervenit; G VII, 8.

sufficio, ausreichen: nec iam vires sufficere cuiusquam nec ferre operis laborem posse; G VII, 20, c.

suffigo, anschlagen: postero die Iuba Numidas eos ... in cruce omnes suffixit; Af 66.

suffodio, untergraben, von unten durchbohren: Alexandriam: Alexandria est fere tota suffossa; A 5.

equos: suffossis equis compluribusque nostris deiectis; G IV, 12.

suffragium, Stimme, Abstimmung: I. permitto: multitudinis suffragiis res permittitur; G VII, 63.

II. contendere: si sunt plures pares, suffragio druidum, nonnumquam etiam armis de principatu contendunt; G VI, 13, b.

valere: ereptum Ser. Galbae consulatum, cum is multo plus gratia suffragiisque valuisset; G VIII, 50.

suffragor, begünstigen: huic consilio suffragabatur etiam illa res, quod ..; C I, 61.

suggero, darbieten, liefern: apparatus: urbs fertilissima et copiosissima omnium rerum apparatus suggerebat; A 3.

frumentum: quibus cotidie melius † subterere ‖ atque id (frumentum) sibi cotidie melius subgerere ‖ tempus ... videbant; C III, 49.

suggestus, Rednerbühne, Tribüne: I. consisto ante: qui (milites, tirones) postquam ad eum (Scipionem) pervenerunt et ante suggestum constiterunt; Af 44.

II. de: Caesar ... de suggestu convocatis omnium legionum tribunis centurionibusque „maxime vellem“, inquit ..; Af 54, a.

pro: hac re pro suggestu pronuntiata; G VI, 3. praemia fortissimo cuique ... pro suggestu tribuit; Af 86.

sui, seiner, ihrer, gegen sich, sich: **A. allein: 1. se (acc.): a. Subject im accus. c. infin.;** α. Activ (indirect: s. accedere. dare; G II, 35): aut ipse (Pompeius) propius accedat aut se patiatur accedere; C I, 9, b. qui se .. adisse ad initium eius silvae dicat; G VI, 25. se res complures, quae utiles bello sint, administraturos; Af 74. scribit se cum legionibus profectum celeriter affore; G V, 48. ut ... non ita multo se reliquorum civium fatum antecedere existimarent; C II, 6, a. docet se nullum extraordinarium honorem appetisse; C I, 32, a. sese omnia de pace expertum nihil adhuc arbitrari vitio factum eorum, quos ..; C III, 57. se neque sine exercitu in eas partes Galliae venire audere; G I, 34. — se sibi consilium capturum; C I, 1. iam .. se pulverem venientium cernere; C II, 43. nihil se de bello cogitavisse; G VI, 32. id se a Gallicis armis ... cognovisse; G I, 22. de controversiis tetrarcharum postea se cogniturum esse dixit; A 68. quibus viribus praesertim homines tantulae staturae ... tanti oneris turrim in muro sese collocare confiderent; G II, 30. interesse reipublicae ... se cum Pompeio colloqui; C I, 24. haec se certis nuntiis ... comperisse; C II, 18, a. sese unis Suevis concedere; G IV, 7. se concedere id factum superioribus suis beneficiis; A 68. se eis dumtaxat vitam concessurum; Af 90. se suis copiis ... illis regna conciliaturum confirmat; G I, 3. praeterita se Divitiaco fratri condonare dicit; G I, 20. se confidere munitionibus oppidi; C III, 80, a. recordabantur .. eadem se ... perpessos ... maximum bellum confecisse; C III, 47. haec ... celeriter se confecturum sperabat; A 65, b. magnopere sese confidere demonstrat, ... fore, ut ..; C I, 26, b. sese pro Caesaris in se beneficiis plurimum ei confiteri debere; G V, 27, a. neque se cum Belgis reliquis consensisse; G II, 3. qua rei familiaris iactura perpetuum imperium ... se consequi videant; G VII, 64. Caesar respondit se ... civitatem conservaturum; G II, 32. quibus respondit Caesar: se condiciones dare, non accipere consuevisse; H 13, b. civitati sese consulere, quod hibernis levetur; G V, 27, b. non minus se id contendere et laborare, ne ea ... enuntiarentur; G I, 31, a. — uti ab iis nationibus ... mitterentur legati ad Caesarem, qui se obsides daturas ... pollicerentur; G II, 35. partem (obsidum) ... paucis diebus sese daturos dixerunt; G IV, 27. daturum se operam, ne ..; G VII, 9. Caesar ... se frumentum daturum pollicetur; C I, 87. sese, cum opus esset, signum proelii daturum; C II, 40. illi (Apolloniates) .. daturos se (obsides) negare; C III, 12. locum se aequum ad dimicandum dedisse; C III, 73, b. se ... vexillo signum daturum; C III, 89. pollicetur .. iis (militibus) ... sestertios centenos se daturum; A 52. cohortatus suos victoriam propriam se eis brevi daturum pollicetur; Af 32. debere se suspicari ..; G I, 44, d. summae se iniquitatis con-

demutari debere, nisi ..; G VII, 19. debere se suae salutis rationem habere; C I, 20. paribus eorum beneficiis parem se quoque voluntatem tribuere debere; C I, 35. qui se vobis omnia debere iudicant; C II, 32, b. qui se debere fateantur; C III, 20. neque .. se debuisse iudicem esse controversiarum populi Romani; A 67. vgl. confiteri. Cappadocia se decessisse; A 35. sese insequenti luce oppidum esse dedituros; H 19. vgl. **dedo** alqm; G V, 20 (S. 255, b). Pompeius .. rescripserat: sese rem in summum periculum deducturum non esse; C I, 19. L. Lentulus consul senatui ... se non defuturum pollicetur; C I, 1. facile se loci natura (orbem) defensuros dicunt; G VII, 15. qui (Marcellus) se Caesaris causam defensurum profitebatur; A 59. quod ei ... tantum se eius opinionis deperdidisse ... dolebant; G V, 54. postulat, ut iurent omnes se exercitum ducemque non deserturos neque prodituros neque ..; C I, 76. Labienus .. iurat .. se eum (Pompeium) non deserturum; C III, 13. imperium se ab Caesare per proditionem nullum desiderare; G VII, 20, b. nec minus se ab milite modestiam ... quam virtutem ... desiderare; G VII, 52. loquitur in concilio palam, ... sese suas exercitusque fortunas in dubium non devocaturum; G VI, 7, b. etsi ... se tuto dimicaturos existimabant; G III, 24. existimabat .. se acie instructa ... dimicaturum; Af 13. cum ... se dimissurum oppugnationem diceret; G VII, 17, b. si uterque ... iuravisset se triduo proximo exercitum dimissurum; C III, 10, b. ut se utrique superiores discessisse existimarent; C I, 47. se ab eo (Curione) non discessurum pollicetur; C II, 42. meminerant ad Alesiam magnam se inopiam perpessos ... victores discessisse; C III, 47. cum ... neque se tuto discessurum arbitraretur; A 39. quod ii ... discessisse || se || dicuntur; F 15. se ita a patribus maioribusque suis didicisse, ut ..; G I, 13. doluisse se, quod ... in urbem retraheretur; C I, 9, a. se neque umquam dubitasse neque timuisse neque ..; G I, 41. — id ... non magna iactura suorum sese effecturos sperabant; G VII, 26. dictitabant .. se domo patriaque expulsos omnibus necessariis egere rebus; C III, 32, b. se non maleficii causa ex provincia egressum, sed ..; C I, 22. ubi iam se ad eam rem paratos esse arbitrati sunt; G I, 5. se .. esse ad bellum gerendum paratissimam (legio) confirmavit; G I, 41. non se tam barbarum neque tam imperitum esse rerum, ut non sciret ..; G I, 44, c. sortium beneficio se esse incolumem; G I, 53. se suosque omnes in officio futuros neque ... defecturos confirmavit; G V, 3. saepe clamitans liberum se liberaeque esse civitatis; G V, 7. quod ... hostes ... in perpetuum se fore victores confidebant; G V, 39. sese .. hoc esse in Ciceronem populumque Romanum animo, ut ..; G V, 41. hoc se fore tutiores arbitrantur; G VI, 23. ubi quis ex principibus in concilio dixit se ducem fore; G VI, 23. milites se esse legionarios dicunt; G VII, 20, c. cum se vel principes eius consilii fore profiterentur; G VII, 37. peditatu, quem antea habuerat, se fore contentum dicit; G VII, 64. se contentum fore ea poena, quam sibi ipsi contraxissent; G VIII, 22. nec se satis tutum fore arbitratur, nisi ..; G VIII, 27. se .. et ibi futurum ... et ea facturum ... obsidibus firmat; G VIII, 48, c. se .. alterum fore Sullam inter suos gloriatur; C I, 4. se .. eorum facti memorem fore pollicetur; C I, 13. illis se oneri non futurum; C I, 32, b. paratos esse sese; C I, 64. cum se victoriae Pompei comitem esse mallet quam ..; C III, 80, a. quod ea (multitudo) se fidelem palam nostris esse simulabat; A 7. qui se in aequo loco ac plano pares esse confidebant; A 13. cum animum adverteret neque navium se magnitudine neque numero parem esse; A 46. Caesar respondit se fore aequissimum Pharnaci; A 70. qui (milites) dixerunt se servos esse; H 12. quibus respondit: se Caesarem esse fidemque praestaturum; H 19. s. **paro**, I, 1, b (9 St.) S. 746, a. se .. id sine periculo facere posse existimare; G I, 42. cum se bis expertos dicerent; G V, 55. ibi se reliquum consilium explicaturos confidebant; C I, 78. — sese cum iis pacem esse facturum; G I, 14. id se sui muniendi, non Galliae impugnandae causa facere; G I, 44, b. multis sese nobilibus ... gratum esse facturum; G I, 44, d. se id, quod in Nerviis fecisset, facturum; G II, 32. qui (legati) ... se .. ea, quae imperasset, facturos pollicerentur; G IV, 22. pollicentur .., sese ei dedituros atque imperata facturos; G V, 20. eo legati ab Arvernis missi quae imperaret se facturos pollicentur; G VII, 90. quae .. imperaverit se cupidissime facturos pollicentur; C I, 15, a. sese .. imperata facturos pollicentur; C I, 60. quod se facturos minabantur; C II, 13. quodcumque imperavisset, se aequo animo esse facturos; C III, 6. se neque libentius facere quicquam quam supplicibus ignoscere; A 70. libenter se omnia facturos, quae vellet, pollicentur; Af 7. se .. paratos, quaecumque imperasset, et libenti animo facturos (legati) pollicentur; Af 33. Iunium ... clamasse facinus se nefandum et scelus fecisse; H 16, b. illo beneficio suum maleficium existimabant se lucri facere; H 36. quod .. tam diu se impune iniurias tulisse admirarentur; G I, 14. hoc se ignominiae laturos loco, si ..; G VII, 17, b. quae tamen omnia et se tulisse patienter et esse laturum; C I, 85, c. — quod se suo nomine ... cum Romanis bellum gesturos dicebant; G VII, 75. honestius se contra regem ... bellum esse gesturum; A 24, a. — pro gloria belli ... angustos se fines habere arbitrabantur; G I, 2. qui si iuvissent, se eodem loco, quo Helvetios, habiturum; G I, 26. sese habere quasdam res, quas ... ab eo petere vellent; G I, 30. magnam se habere spem ... Ariovistum finem iniuriis facturum; G I, 33. pollicitum se in cohortis praetoriae loco decimam legionem habiturum ad equum rescribere; G I, 42. sese illum non pro amico, sed hoste habiturum; G I, 44, d. id se ab ipsis per eorum nuntios compertum habere; G I, 44, d. de numero eorum omnia se habere explorata Remi dicebant; G II, 4, a. habere sese, quae de re communi dicere vellent; G V, 26. habere nunc se rationem officii pro beneficiis Caesaris; G V, 27, b. ille (Caesar) obsidibus acceptis hostium se habiturum numero confirmat, si ..; G VI, 6. id .. se prope iam effectum habere; G VII, 29. copias se omnes pro castris habiturum et terrori hostibus futurum; G VII, 66, b. ratione inita se exigue dierum triginta habere frumentum; G VII, 71. habere se quoque ad Caesaris gratiam ... receptum; C I, 1. legiones habere sese paratas IX || X ||; C I, 6, a. is (L. Caesar) ... habere se a Pompeio ad eum (Caesarem) privati officii mandata demonstrat; C I, 8. semper se reipublicae commoda privatis necessitudinibus habuisse potiora; C I, 8. Pompeius ... dixerat eodem se habiturum loco, qui .. remansissent; C I, 33. Curio pronuntiare ... iubet ... se in hostium habiturum loco, qui non ..; C II, 25, b. neque fore aequa parte contentum, qui se omnia habiturum confideret; C III, 10, b. quod celeriter se habituros copiam confidebant; C III, 49. has (cohortes) firmissimas se habere Pompeius existimabat; C III, 88. se in C. Caesaris clementia magnam spem habere; Af 88, b. ex quibus (le-

giunibus) aliquid firmamenti se existimabat habere; H 7. dixit .. se cum familia constitutum habuisse, ut una transfugerent ad Caesarem; H 19. — neque se ignorare, quod esset officium legati; C II, 17. se (homines) immolaturos vovent; G VI, 16. hoc se Ubiis imperaturum; G IV, 8. se bonorum venditionem inducturum et pecuniam multae nomine relaturum; Af 90. non sese Gallis, sed Gallos sibi bellum intulisse; G I, 44, a. ut (Haeduos) ... publice iurare cogerent nihil se contra Sequanos consilii inituros; G VI, 12, a. qui se summam ab Caesare gratiam inituros putarent; G VI, 43. intellegere sese, quanto id cum periculo fecerit; G I, 17. intellegere sese ... eam rem non minus ex usu terrae Galliae ... accidisse; G I, 30. scire atque intellegere se causam peccati facillime mortuis delegari; G VIII, 22. intellegere se divisum esse populum Romanum in duas partes; C I, 35. ab oppido ... se interclusurum adversarios confidebat; C I, 43. in .. eam rem se suam fidem interponere; G V, 36. se cum sola decima legione iturum; G I, 40, d. Cotta se ad armatum hostem iturum negat; G V, 36. pollicetur L. Piso censor sese iturum ad Caesarem; C I, 3. polliceri se in provinciam iturum; C I, 11. nonnullae militum voces cum audirentur, sese, contra hostem si ducerentur, ituros; C III, 31. neque se iudicare Galliam potius esse Ariovisti quam populi Romani; G I, 45. nihil se ... gravius de civitate iudicare; G VII, 43. — ita se omni tempore de populo Romano meritus esse, ut ..; G I, 11. sic se complures annos illo imperante meruisse, ut ..; G VII, 17, b. legatum e suis sese magno cum periculo ad eum missurum ... existimabat; G I, 47. confirmare sese neque legatos missuros neque ullam condicionem pacis accepturos; G II, 15. praesidium .. brevi tempore se missurum dixit; Af 36. Domitius ... simulavit sese angustiis rei frumentariae adductum castra movere; C III, 38. — hortatur .., ut se liberos et imperio natus meminerint; G VII, 37. se eo die demum natos praedicantes laeti gratias agunt Caesari; Af 90. nihilo periculosius se navigaturum credens; A 64. sese ... se Haeduorum iniurias non neglecturum; G I, 35. quod sibi Caesar denuntiaret se Haeduorum iniurias non neglecturum; G I, 36. ut, cum illis nocere se speret, reipublicae noceat; C I, 3. se nociturum nemini; C I, 85, c. sese idcirco ab suis discedere ... noluisse, quo ..; G V, 3. — quos (exercitus) se ... partiturum cum Pompeio arbitratur; C I, 4. qui se per vos perisse existimant; C II, 32, b. illius opera se perisse; H 22, b. nisi ita fecerint, sese bello civitatem persecuturum demonstrat; G V, 1. in dissensione nullam se salutem perspicere; G V, 31. Allobrogibus sese .. persuasuros ... existimabant; G I, 6. id .. se ea spe petisse; G I, 44, b. illud se polliceri et iureiurando confirmare tutum iter per fines daturum; G V, 27, b. quo die ad oppidum capiendum accederent, se scutum esse positurum; H 13, a. totius Galliae sese potiri posse sperant; G I, 3. negat se ... posse iter ulli per provinciam dare; G I, 8. sese ne obsidibus quidem datis pacem Ariovisti redimere potuisse; G I, 37. saepenumero sese cum his congressos ne vultum quidem ... dicebant ferre potuisse; G I, 39, a. nuntium ... mittit, nisi subsidium sibi summittatur, sese diutius sustinere non posse; G II, 6. se plurimum navibus posse; G III, 9, b. facillime inopiae frumentariae sese mederi posse existimavit; G V, 24. id se facile ex humilitate sua probare posse; G V, 27, a. cum ... nec se ... putarent provinciae fines intrare posse; G VIII, 32. neque se neque reliquos municipes pati posse C. Caesarem ... prohiberi; C I, 13. Caesar in eam spem venerat, se sine pugna ... rem conficere posse; C I, 72. ubi ex ea turri quae circum essent opera tueri se posse confisi sunt; C II, 10. ubi ... se virtute nostris adaequare non posse intellegunt; C II, 16. sperans alicui se parti onustarum navium occurrere posse; C III, 8. neque se praesidium ... tenere posse; C III, 36, b. breviore itinere se occurrere ei (Caesari) posse sperans; C III, 41. hanc legionem sperans Caesar se opprimere posse; C III, 67. commemoravit testibus se militibus uti posse ..; C III, 90. prohiberi sese non posse, quo minus ... aquam peterent; A 8. imperata se facere pecuniamque promissam Caesari non posse persolvere; A 34, a. neque se conventum ... contra Caesaris causam posse perducere; A 59. animadvertebat frumento se in Africa nisi importato uti non posse; Af 20, b. iis se in miseriis ... auxilio ... esse non posse; Af 26, b. postquam ... neque ipse (Caesar) propius hostem castra ponere ... se posse animadvertebat; Af 79. dum sine periculo murum ascendere ... posse se sperant; H 13, a. tuto se facere posse existimabat; H 28. vgl. existimare. neque nunc se illorum humilitate ... postulare, quibus rebus opes augeantur suae; C I, 85, b. reliquos .. omnis officium suum praestitisse: *se*, qui ... confligere noluerit; C I, 85, a. sese non longius ... processurum eo die dixit; G IV, 11. cum ... Alexandrini ... neque se quicquam proficere viderent; A 25, a. cum se parum proficere intellexisset; Af 91, b. postquam (C. Vergilius) ... se nihil proficere intellexit; Af 93. ille (Coelius) palam se proficisci ad Caesarem simulavit; C III, 21. oppidanis dixit se de pace ad Caesarem proficisci; H 32, a. ob eam rem se ex civitate profugisse; G I, 31, c. Galli se omnes ab Dite patre prognatos praedicant; G VI, 18. Caesarem certiorem faciunt sese ... non facile ab oppidis vim hostium prohibere; G I, 11. sua classe auxilia sese Caesaris prohibiturum; C III, 23. Lentulus sententiam Calidii pronuntiaturum se omnino negavit; C I, 2. etiam cum vellet Caesar, sese non esse pugnaturos; C I, 72. cum ... illi (Graeci) se contra imperium populi Romani pugnaturos esse negarent; C III, 11. — quod per eos suos se obsides ... reciperaturos existimabant; G III, 8. quod se ... celeriter amissa reciperaturos confidebant; G VII, 15. Caesar ... sese eos in fidem recepturum et conservaturum dixit; G II, 15. paternum regnum glorians se recepisse; A 41. non minus libenter sese recusaturum populi Romani amicitiam, quam appetierit; G I, 44, b. profitentur Carnutes se nullum periculum ... recusare; G VII, 2. non recusare se, quin .., C III, 45. Haeduis se obsides redditurum non esse; G I, 36. quod ... civitatem Biturigum se in potestatem redacturum confidebat; G VII, 13. legati haec se ad suos relaturos dixerunt; G IV, 9. neque se reformidare, quod ... Pompeius ... dixisset ..; C I, 32, b. magno se illum praemio remuneraturum; G I, 44, d. coactos esse ... iureiurando civitatem obstringere, sese neque obsides repetituros; G I, 31, b. se quod in longiorem diem collaturus fuisset, repraesentaturum; G I, 40, d. confirmavit sese et eas (naves) ... restiturum et numerum adaucturum; A 12. si illud tenerent, se quoque id retenturum; C III, 17. reverti se in suas sedes ... simulaverunt; G IV, 4. post diem septimum sese reversurum confirmat; G VI, 33. legatis .. nostris renuntiant se Biturigum perfidiam veritos revertisse; G VII, 5. Curio numquam se ... in eius (Caesaris) conspectum reversurum confirmat; C II, 42. iuravit se nisi victorem in castra non reversurum; C III, 87. — id

(incommodnm) .. se celeriter maioribns commodis sanaturum; G VII, 29. illi (Caesari) se satis facturum; H 22, b. scire se illa esse vera; G I, 20. cum se scire, quae fierent, denuntiaret; G V, 54. quod plus se quam imperatorem de victoria ... sentire existimarent; G VII, 52. se contra Cassium sentire cum omnibus; A 58. sese confestim subsequi dicit; G VI, 29. Labienum dixisse ..., tantam sese multitudinem auxiliorum adversariis sumministraturum, ut ... vincerentur; Af 19, a. se .. frumentum .. sumministraturos; Af 33. legatis respondit diem se ad deliberandum sumpturum; G I, 7. Vercingetorix ... id bellum se suscepisse ... communis libertatis causa demonstrat; G VII, 89. — sese ob eam causam, quam diu potuerit. tacuisse; G I, 17. † subterere ‖ se terere, al. ‖ tempus ... videbant; C III, 49. summam imperii se consulto nulli discedentem tradidisse, G VII, 20, b. quem (Scaevam centurionem) Caesar ... ad primipilum se traducere pronuntiavit; C III, 53. se statim signa translaturos confirmant; C I, 74, a. e quibus (equitibus) occasione capta se transfugisse; H 26. transisse Rhenum sese non sua sponte; G I, 44, a. — velle sese de re publica ... cum eo agere; G I, 34. legatos mittit: velle se de his rebus ... agere cum eo; G I, 47. illi ... remanere se apud eum velle dixerunt; G IV, 15. principes .. Nerviorum ... colloqui sese velle dicunt; G V, 41. se ... aequitate velle superare; C I, 32, b. velle se de maximis rebus cum Caesare loqui, si eis ‖ sibi ‖ facultas detur; C III, 15. neque se umquam abuti militum sanguine ... voluisse; C III, 90. Cn. Pompeio se provinciam reciperare velle palam dictitabat; A 58. ostendit sese naves velle conscendere; Af 1. bona quidem eorum se venditurum; Af 90. quod, si enuntiatum esset, summum in cruciatum se venturos viderent; G I, 31, a. ei legationi Ariovistus respondit: si quid ipsi a Caesare opus esset, sese ad eum venturum fuisse; G I, 34. alia ratione sese non esse venturum; G I, 42. se prius in Galliam venisse quam populum Romanum; G I, 44, b. voce significare coeperunt sese in eius fidem ... venire; G II, 13. quod ... alio se in hiberna consilio venisse meminerat; G III, 6. ut ... se ... celeriter eo venturum nuntiet; G IV, 21. sese .., si Caesar permitteret, ad eum in castra venturum; G V, 3. se ... in periculum esse venturum; C I, 17. cum itinere converso sese Italicam venturum praemisisset; C II, 20, b. Aulum Varronem profiteri se altera die ad colloquium venturum; C III, 19, a. non se hostem vereri, sed angustias itineris ... timere dicebant; G I, 39, b. vereri se, ne ... circumvenirentur; G I, 42. si ita fecissent, fines eorum se violaturum negavit; G VI, 32. eorum se beneficio vivere; C I, 74, a. voces militum ... audiebantur, prius se cortice ex arboribus victuros, quam Pompeium e manibus dimissuros; C III, 49. ea condicione ... se usuros ostendebant; G IV, 11. quod hi aequiore imperio se uti videbant; G VI, 12, b. cum se inferiores eiusdem generis ... aqua dicerent uti; A 6. — ohne Verb: nec quemquam ex eo plus quam se doloris capere; G I, 20. satis esse magna utrimque incommoda accepta ...: illum Italia expulsum ...; se morte Curionis; C III, 10, a. vgl. b. volo.

β. Passiv: esse nonnullo se Caesaris beneficio affectum; G VII, 37. in concilio pronuntiat arcessitum se a Senonibus; G V, 56. se a Nasidi classe captum ... beneficio Vari esse servatum; Af 64. existimabant ... se prope captos esse; H 3, b. circumiri .. sese ab aperto latere ... arbitrabantur; C I, 44. omnes .. se iam ab equitatu circumveniri arbitrabantur; C II, 34, b. cum undique se circumveniri animum advertisset; H 23, a. sese ... amore fraterno ... commoveri; G I, 20. nihil se ea re commoveri; G I, 40, d. quod ... se uterque eorum legibus creatum esse dicat; G VII, 32. magno dolore Haedui ferunt se deiectos principatu; G VII, 63. desertos .. se ac proditos a vobis dicunt; C II, 32, b. sese .. dictatorem dictum a M. Lepido praetore cognoscit; C II, 21. ubi se diutius duci intellexit; G I, 16. quem (centurionem) ... dixisse constabat excitari se Avaricensibus praemiis; G VII, 47, b. Pompeius cum animadverteret castello se excludi Aspavia; H 24. qui se ex his minus timidos existimari volebant; G I, 39, b. turpe .. sibi existimabat ... se cruentam adeptum existimari victoriam; Af 31, c. contra magnas copias ... se expositos videbant; Af 10. ibi .. se exspectari iubet; G VII, 60. cum duce assumpto Alexandrini nihilo se firmiores factos ... animadverterent; A 25, a. non oportere sese a populo Romano in suo iure impediri; G I, 36. quod religionibus impediri sese diceret; G V, 6. ne posset animum advertere ab equitatu Caesaris se intercludi; Af 40. si sese interfici nollent, arma ponere iusserunt; G IV, 37. fortasse non se liberari, sed in aliud tempus reservari arbitrati; C III, 60. quod se Cevenna ut muro munitos existimabant; G VII, 8. obsideri se a Caesare; C I, 20. vgl. **paro**, 1, 1, b. (9 St.) S. 746, a. praeoccupatum sese legatione ab Cn. Pompeio teneri obstrictum fide; C II, 17. queritur (Cato) in contione sese proiectum ac proditum a Cn. Pompeio; C I, 30, b. velle Pompeium se Caesari purgatum; C I, 8. ex sexcentis ad tres senatores ... sese redactos esse dixerunt; G II, 28. ita (Pompeius) se postea salutari passus; C III, 71. qui (Galli) iam ante se populi Romani imperio subiectos dolerent; G VII, 1. neque improbos scire (oportet) sese timeri; C II, 31, a. se victos confiteri; C I, 84. cum ... scientia classiariorum se victos viderent; A 12.

b. Object: dictatura .. se abdicat; C III. 2. se in superiora loca abdiderant; G V, 8. f. **abdo** alqm (5 St.) S. 10, b. Drappes ... paucis diebus cibo se abstinuit atque ita interiit; G VIII, 44. in eam se consuetudinem adduxerunt, ut ..; G IV, 1 quibus pecunias imperasset, neque contulissent, se adirent; A 56. postquam ... precibus orasset, uti se ad suos deos penates admitterent; Af 91. b. quod ..., quibuscumque signis occurrerat, se aggregabat; G IV, 26. qui se ad eorum amicitiam aggregaverant; G VI, 12, b. alo: f. **alo** alqm (3 St.) S. 65, a. Scipio ... imperatorem se appellaverat; C III, 31. Fabium ... se in posterum diem similemque ‖ similem ad ‖ casum apparare; G VII, 41. ad eas (arbores alces) se applicant; G VI, 27. ut quam minimum spatii ad se colligendos armandosque Romanis daretur; G III, 19. (Coelius) eo itinere sese avertit; C III, 21. — quod ... milites se circumspiciendi non habebant facultatem; Af 47. ut, si flumen transissent, ... Arverni se circumsisterent; G VII, 5. Caesar intellexit nihil aliud eos conari, nisi ut se cogerent castra eo loco ponere; Af 69, b. colligo: f. **colligo** alqm (5 St.) S. 181, b. commendo: f. **commendo** alqm, civitates, honorem (4 St.) S. 187, a. committo: f. **committo.** II. H 9. III. alqm (7 St.) S. 188, a. ut se ex loco commovere non possent; G III, 15. se .. ad eruptionem ... comparant; G VII, 79. adversariorum equitatus ... ad circumeundum comparare se coeperunt; Af 14. confero: f. **confero** alqm, se (26 St.) S. 198, a. confirmo: f. **confirmo** III. alqm; G VI, 38. C I, 14. 29. II, 4. (S. 201, b). (calones) se in signa manipulosque

coniciunt; G VI, 40. (equites) Uticam se in oppidum coniecerunt; Af 87, b. coniungo: ſ. **coniungo** alqm, se (12 St.) S. 204, a. iubet ... ordinatim signa se leniter consequi; Af 12. iubet ... legiones ... se consequi; Af 37. hortatur, omnes ut se naves consequerentur; Af 63. ut (hostes) se sub ipso vallo constipaverant; G V, 43. contineo: ſ. **contineo** alqm, se (12 St.) S. 223, a. converto ſ. **converto** alqm, se (9 St.) S. 229, a. multi se suaque omnia alienissimis crediderunt; G VI, 31. huic (Lepido) venienti sine dubitatione Marcellus se credit atque offert; A 63, a. — dedo: ſ. **dedo** alqm, se (22 St.) S. 255, b. noctu ex adversariorum conspectu se deducerent ad mare versum; H 18, b. defendo: ſ. **defendo,** III. alqm, se (17 St.) S. 257, b. deicio: ſ. **deicio** alqm, se (3 St.) S. 260, a. demitto: ſ. **demitto,** se (6 St.) S. 262, b. adversarios ... aquarum inopia fretos desplcere se intellexit; Af 79. ne se armis despoliaret; G II, 31. eo interfecto, cuius se amicitiae devovisset; G III, 22. ii ... se Remis in clientelam dicabant; G VI, 12, b. plerique ... sese in servitutem dicant nobilibus; G VI, 13, a. flens orare contra Caesarem coepit, ne se dimitteret; A 24, b. scienter in duas partes sese distribuunt; C I, 55. do: ſ. **do,** II. se (3 St.) S. 291, a. Segni Condrusique ... legatos ad Caesarem miserunt oratum, ne se in hostium numero duceret; G VI, 32. hoc se labore durant adolescentes atque hoc genere venationis exercent; G VI, 28. — effero: ſ. **effero,** II. alqm, se (2 St.) S. 305, b. omnis sese multitudo effudit; C II, 7. eicio: ſ. **eicio,** alqm, se (11 St.) S. 308, b. neque ... (alces) erigere sese aut sublevare possunt; G VI, 27. eripio: ſ. **eripio,** II. alqm, se (3 St.) S. 327, b. hostes ... portis se foras erumpunt; C II, 14. Catuvolcus ... taxo ... se exanimavit; G VI, 31. si (Pompeius) ... se omni maritima ora excludere conaretur; C III, 78, b. qui (legati) se de superioris temporis consilio excusarent; G IV, 22. genus hoc erat pugnae, quo se Germani exercuerant; G I, 48. ſ. duro. celeriter sese .. Galli equites expediunt; C I, 51. equites .. Pompei ... se turmatim explicare ... coeperunt; C III, 93, a. illi .. arte sollertiaque se explicant; A 15. cum (Pompeius) se magnis itineribus extenderet; C III, 77. subito adversariorum equitatus sese extendere et in latitudinem promovere ... coeperunt; Af 14. — uti ... se .. de his rebus certiorem faciant; G II, 2. hostes ubi ... spem se fefellisse intellexerunt; G II, 10. querens tantum se opinionem fefellisse, ut ..; C III, 96. hinc (silva Hercynia) se flectit sinistrorsus; G VI, 25. — quo ceteri dissimiliter se gerant; Af 54, a. — ratio ordoque agminis aliter se habebat; G II, 19. — incito: ſ. **incito** alqm, se (5 St.) S. 491, a. se fortuna inclinaverat; C I, 52. se stimulis inopinantes (Galli) induebant; G VII, 82. omnes .. se Britanni vitro inficiunt; G V, 14. cum ferrum se inflexisset; G I, 25. cum se inter equitum turmas insinuaverunt; G IV, 33. post Racilium ... celeriter dato loco (Minucius) cum se insinuasset; A 52. magno .. numero pilorum ... se instruxerant; C I, 57. petisse dicitur maior Titius a centurionibus, uti se priorem quam fratrem interficerent; Af 28. precibus a servo suo impetravit, ut se interficeret; Af 94. animo praesenti (Cato) se interemit; Af 88, b. nos esse iniquos, quod in suo iure se interpellaremus; G I, 44, c. iussit ... alterum se iugulare; H 33. hi (Mandubii) ... orabant, ut se in servitutem receptos cibo iuvarent; G VII, 78. petit ab his omnibus, ut se frumento iuvent; C I, 60. — mando: ſ. **fuga,** II, 2. mando (5 St.) S. 413, b. moveo: ſ. **moveo,** II. alqm (5 St.) S. 628, b. celeriter cives Romani ligneis effectis turribus his sese munierunt; C III, 9, a. — cum (legio) se obiecisset Pompeianis copiis; C III, 66. occulto: ſ. **occulto** alqm (5 St.) S. 705, b. offero: ſ. **offero** alqm (10 St.) S. 709, b. Pompeius (consilium capit), ut venientibus in itinere se opponeret; C III, 30, a. omnes Galliae civitates ad se oppugnandum venisse; G I, 44, a. antequam rex manum colligeret seseque oppugnaret; Af 92. ostendo: ſ. **ostendo,** II. alqm (8 St.) S. 740, b. ut ... inani simulatione (Gallos) sese ostentare cognosceret; G VII, 19. — se .. ad confligendum omnibus rebus paraverunt; A 13. (Caesar) se ad dimicandum parabat; A 13. parabant se Vatiniani repente oppressi; A 45. qui dicerent se suaque omnia in fidem ... populi Romani permittere; G II, 3. se suaque omnia eorum potestati permittere dixerunt; G II, 31. converso .. equo se a ceteris incautius permittit in praefectum; G VIII, 48, b. ne prius Romani persequi se inciperent, quam ..; G VIII, 14, a. (Caesar) patientem se timidumque hostium opinioni praebebat; Af 31, c. praecipito: ſ. **praecipito,** II. alqm (4 St.) S. 810, a. ut ... equites ... se legionariis militibus praeferrent; G II, 27. se ad eam rem profitetur adiutorem; G V, 38. omnis .. multitudo sagittariorum se profudit; C III, 93, a. finitimis imperavit, ut ab iniuria et maleficio se suosque prohiberent; G II, 28. si (Pompeius) probasset, cur se uti populi beneficio prohibuisset? C I, 32, a. proicio: ſ. **proicio** alqm, se (5 St.) S. 841, a. promoveo: ſ. extendo; Af 14. sese subito proripiunt; C I, 80. cum hostes ... inermes cum infulis se porta foras universi proripiunt; C II, 12 (11). — se .. in deditionem ut recipiat, petunt; G III, 21. hi ... orabant, ut se in servitutem receptos cibo iuvarent; G VII, 78. ubi ... animadvertit (Zamenses) nec minis nec precibus suis moveri, quo magis se reciperent; Af 91, b. ſ. **recipio,** III. alqm, se (141 St.) S. 929. huc cum se (alces) consuetudine reclinaverunt; G VI, 27. qui ut paulum ab illo timore se recrearunt; A 27. exceptis iis, qui se pecunia redemerunt; A 55. Petreius atque Afranius oblata facultate in castra sese referunt; C I, 72. huc se referebant; C II, 8. reficio: ſ. **reficio,** II. alqm (3 St.) S. 933, b. Aquila ... cum classe se longius a prospectu removit; Af 62. Lusitani ... ad Didium se reportant; H 40, a. se .. paratos esse sibi ... oppidum seque ei reservare; Af 92. — sequor: ſ. **sequor,** II. alqm (10 St.) S. 982, a. Considius ... se .. clam cum paucis barbaris pecunia onustus subducit; Af 93. exspectans, si iniquis locis Caesar se subiceret; C III, 85. sublevo: ſ. erigo. reliquas (cohortes) armari et confestim sese subsequi iussit; G IV, 32. celeriter .. impedimenta ex castris educi et se subsequi iussit; G VII, 68. ut iam se sustinere non posset; G II, 25. quonam modo sustinere se posset ab eorum (hostium) equitatu; Af 72. — nisi locorum notitia reliqui se texissent; A 27. teneo: ſ. **teneo** alqm, se (14 St.). quae (mulieres) in proelium proficiscentes ... implorabant, ne se in servitutem Romanis traderent; G I, 51. neu se neu Pompeium ... adversariis ad supplicium tradant, obsecrat; C I, 76. ſ. **trado** alqm, se (6 St.). filia ... ad Achillam sese ex regia traiecit; C III, 112, c. ferrum intro clam in cubiculum tulit atque ita se traiecit; Af 88, a. factum est, ut Scipio ad album sese vestitum transferret; Af 57. — auster ... in Africum se vertit; C III, 26. primis deiectis reliqui (Pompeiani) se verterunt; C III, 51, a. si tali mora reliquae (civitates) possent se vindicare in libertatem; G VIII, 1.

neve ... ceterae civitates ... se vindicarent in libertatem; G VIII, 39. ut se et populum Romanum ... in libertatem vindicaret; C I, 22. Gaditanis (gratias agit), quod ... sese .. in libertatem vindicassent; C II, 21. si quid ille se velit, illum ad se venire oportere; G I, 34.

c. **mit Präpositionen:** ad: omnem senatum ad se convenire principumque liberos obsides ad se adduci iussit; G II, 5. obsides .. ad se adduci iubet; G IV, 18. certum numerum militum ad se celeriter adduci iubet; G VII, 4, b. quod suos liberos, nisi cum adoleverunt, ... palam ad se adire non patiuntur; G VI, 18. HS LX ... allatum ad se ab IIviris Corfiniensibus Domitio reddit; C I, 23. exules damnatosque ... ad se allicere coepit; G V, 55. copias undique omnes ex novis delectibus ad se cogi iubet; C I, 24. principes ... cotidie ad se convenire iubebat; G VII, 36. f. adduco; G II, 5. principibus Treverorum ad se convocatis; G V, 4. rebus iis, quae ad se essent delatae, omnibus expositis; G VIII, 8. quoniam Pompei mandata ad se detulerint; C I, 9, a. quae mandata ad se per Vibullium delata essent; C III, 22. ubi ... quos fugere credebant infestis signis ad se ire viderunt; G VI, 8, b. principibus cuiusque civitatis ad se evocatis; G V, 54. senatum ... ad se Decetiam evocavit; G VII, 33. Titum Labienum ad se evocat; G VIII, 24. evocat ad se Caesar Massilia XV primos; C I, 35. magis ..., quam quo ullam rem ad se importari desiderent; G IV, 2. vinum ad se omnino importari non sinunt; G IV, 2. hostes ne intrare ad se ... possent; Af 79. uti ... e suis legatis aliquem ad se mitteret; G I, 47. hos comprehensos ad se mittere; G V, 25. sagittarios ... ad se mitti iubet; G VII, 31. ad se Valerium mitti audierunt; C I, 30, b. uti ... reliquus .. equitatus ad se mitteretur; C II, 37. eos .. (Germanos) ad se ... perduxerant; G VI, 12, a. controversias regum ... ad se ... pertinere existimans; C III, 107. donec ab hoste telum missum ad se perveniret; Af 31, a. Caesar ... omnes senatores ... ad se produci iubet; C I, 23. quos ... rogavisset, ... ad se proficisci iuberet; G VI, 1. Boios ... receptos ad se socios sibi asciscunt; G I, 5. ita commeatus ... tuto ad se recipit; C I, 54. ut domum ad se quisque hospitio cupidissime reciperet; C II, 20, b. Pompeius ... rursum eum (equitatum) navibus ad se intra munitiones recipit; C III, 58. eum .. (Mithridaten) ad se victorem ... recepit; A 28. ad se ut (Eburones) reducerentur, imperavit; G VI, 32. his mandavit, ut, quae diceret Ariovistus, ... ad se referrent; G I, 47. frumentum omne ad se referri iubet; G VII, 71. tametsi magnopere admirabatur Magium, ... ad se non remitti; C I, 26, a. quas legationes Caesar ... ad se reverti iussit; G II, 35. huic mandat, ut ... ad se quam primum revertatur; G IV, 21. ut magnam partem clientium ab Haeduis ad se traducerent; G VI, 12, a. cohortes .. ad se in castra traducere; C I, 21. reliquas cohortes ... ad se traduci iubet; C I, 42. seu quis Gallus seu Romanus velit ... ad se transire, sine periculo licere; G V, 51. cum videat omne ad se bellum translatum; G VII, 8. si quid ille se velit, illum ad se venire oportere; G I, 34. conclamavit: quid ad se venirent? G I, 47. postquam omnes Belgarum copias ... ad se venire vidit; G II, 5. Indutiomarum ad se cum CC obsidibus venire iussit; G V 4. iubet ... legionem .. celeriter .. ad se venire; G V, 46. cum is (Caesar) omnem ad se senatum venire iussisset; G V, 54. ubi intellexit ultro ad se veniri; G V, 56. petunt a Vercingetorige Haedui, ut ad se veniat; G VII, 63. veniri ad se confestim existimantes; G VII, 70. ut ... magnis itineribus ad se veniret; G VIII, 11. proinde ... ad se cum omnibus copiis (Domitius) veniret; C I, 19. properaret ad se cum exercitu venire; C III, 33. repente adversam ad se venientem navem ... animadvertit; A 45. arbitratus Scipionem ad dimicandum paratum ad se ... venire; Af 41. quem (militem) postquam elephans ad se telo infesto venire animadvertit; Af 84. Divitiacum ad se vocari iubet; G I, 19. Dumnorigem ad se vocat; G I, 20. vocatis ad se undique mercatoribus; G IV, 20. omnes ad se vocat spe praedae ad diripiendos Eburones; G VI, 34, b. Albicos ... ad se vocaverant; C I, 34. vocatis ad se Amphipoli hospitibus; C III, 102, a. — concursum ad se fieri videt; C III, 106.

ante: equitatum .. omnem ante se mittit; G I, 21. cum ... ante se hostem videret; C I, 70. existimans ultro adversarios ... ante se || ante eas (munitiones) secum || concursuros; Af 58.

apud: quo minus apud se Caesar commoraretur; A 3. quos cum apud se in castris Ariovistus conspexisset; G I, 47. ostendit, quae separatim quisque de eo apud se dixerit; G I, 19. milites Domitianos sacramentum apud se dicere iubet; C I, 23. sibi placere regem Ptolemaeum atque Cleopatram ... de controversiis iure apud se potius quam inter se armis disceptare; C III, 107. quos ex Tencteris atque Usipetibus apud se habebant; G IV, 18. neque nostros exercitus ... diutius apud se morari posse confidebant; G III, 9, a. neque saepe accidit, ut .. quispiam ... capta apud se occultare ... auderet; G VI, 17. cohortes duas ... apud se retinuit; C II, 19. quorum (Ubiorum) sint legati apud se; G IV, 8. quanta .. copia frumenti apud se sit, (legati) docent; Af 36. quos (filios) Aduatuci ... apud se in servitute et catenis tenuissent; G V, 27, a. — tanti eius apud se gratiam esse ostendit, uti ..; G I, 20.

circum: Vercingetorix ... mediocribus circum se intervallis separatim singularum civitatium copias collocaverat; G VII, 36. habeo: f. **circum,** A, I. habeo (5 St.) S. 159, a. — operibus assiduis † lurnisque circum se interclusis || assiduis diurnis nocturnisque circum [se inter]clusit hostes || ; H 41.

contra: quos (exercitus) contra se multos iam annos aluerint; C I, 85, b. (Curio) nihil contra se regem ausurum existimabat; C II, 37. qui cum eo (Scipione) bellum contra se gerebant; Af 8. omnes Galliae civitates ... contra se castra habuisse; G I, 44, a. omnia haec iam pridem contra se parari; C I, 85, b. ne illi habeant (exercitum), quo contra se uti possint; C I, 85, c. — quod auxilia contra se Treveris miserant; G VI, 9.

erga: gratias pro eorum (Uticensium) erga se studio agit; Af 90. omnium .. esse Iguvinorum optimam erga se voluntatem; C I, 12.

in: quod, quantum in se facinus admisissent, intellegebant; G III, 9, a. ne quod in se scelus concepisse ... videantur; C I, 74, a. quin (Correus) ... cogeret ... victores in se tela conicere; G VIII, 19, b. in se novi generis imperia constitui; C I, 85, b. — (se eos) ingratos in se et in populum Romanum ... cognosse; H 42, a. qui fuissent in se officiosi; A 70. — sese pro Caesaris in se beneficiis plurimum ei confiteri debere; G V, 27, a. Caesaris .. in se beneficia exponit; quae erant maxima; C I, 22. (erant) Uticenses pro quibusdam Caesaris in se beneficiis illi amicissimi; C II, 36. huic Caesar pro eius virtute atque in se benevolentia ... maiorum locum restituerat; G V, 25. quorum in se fidem perspexe-

rat; G V, 5. Caesaris indulgentiam in se requirunt; G VII, 63. omnium temporum iniurias inimicorum in se commemorat; C I, 7, a. ut non minus haberet iuris in se multitudo, quam ipse in multitudinem; G V, 27, a. Caesar magis eos (Massilienses) pro nomine et vetustate quam pro meritis in se civitatis conservans; C II, 22. quod Divitiaci ... summam in se voluntatem ... cognoverat; G I, 19. cuius tam egregiam in se voluntatem perspexisset; G V, 4.

inter: nisi omnia consentiant inter se; F 7, c. trabes ... distantes inter se binos pedes; G VII, 23. quae (turres) pedes LXXX inter se distarent; G VII, 72. huius generis octoni ordines ducti ternos inter se pedes distabant; G VII, 73, b. pontes effecerat duos distantes inter se milia passuum IV; C I, 40, a. donec primum trabes in solo aeque longae distantes inter se pedes IV collocantur; C II, 10. f. **inter** (57 St.) S. 510, b, f.

per: quod antea de colloquio postulasset, id per se fieri licere; G I, 42. licere illis incolumibus per se ex hibernis discedere; G V, 41. f. **per**, III, 3, a. se (25 St.) S. 768, b.

post: cum post se clamorem exaudirent; A 20, b. ne quem post se hostem relinqueret; G VII, 11, a. ut maritima oppida post se ne vacua relinqueret; Af 9. finitimis hostibus Parthis post se relictis; C III, 31. cum post se legiones viderent; G V, 17. — bestiae ... suos post se frequentes stipatosque proterere ... contenderunt; Af 83.

praeter: praeter se denos ut ad colloquium adducerent, postulavit; G I, 43, a.

prope: existimans .. adversarios ... propius .. se accessuros; Af 58. interea ne propius se castra moveret, petierunt; G IV, 9. cum ... Caesar .. neque ex eo loco ... Scipionem progredi propius se animadvertisset; Af 42.

2. **sui**: neque sui colligendi hostibus facultatem relinquunt; G III, 6. neque sui colligendi ... facultatem dederunt; G V, 17. nostri cedentes ... insecuti sui colligendi facultatem non dederunt; G VII, 80. ibi cognoscit ... arcem captam esse excludendi sui causa; C III, 102, b. id ipsum sui fallendi causa milites ab hostibus factum existimabant; G VII, 50, a. quod ... Pompeius praesentem facultatem insequendi sui ademerat; C I, 29. quanta ... in perpetuum sui liberandi facultas daretur, ... demonstraverunt; G IV, 34. hortatur .., ne sui in perpetuum liberandi ... occasionem dimittant; G V, 38. id se sui muniendi, non Galliae impugnandae causa facere; G I, 44, b. debere se suspicari simulata Caesarem amicitia ... sui opprimendi causa (exercitum) habere; G I, 44, c. copias earum civitatum, quae Armoricae appellantur, oppugnandi sui causa convenisse; G V, 53. purgandi: f. **purgo** alqm (3 St.) S. 856, a. ne saucio quidem ... sui recipiendi facultas dabatur; G III, 4. ut ... mercatores recipiendi sui facultatem non haberent; G VI, 37. Bellovaci ... tale consilium sui recipiendi ceperunt; G VIII, 15. (equites) liberam facultatem sui recipiendi Bellovacis dederunt; G VIII, 16. — nihil .. malo quam et me mei similem esse et illos sui || si is ||; F 15. — Scipionem ... impellit ... adulatio atque ostentatio sui et potentium; C I, 4. ne gravius permoti milites ... contemptione sui ... omnes puberes interficerent; C II, 13. (ut) aliae (naves) ad inferiorem partem insulae ... magno sui cum periculo deicerentur; G IV, 28. cum (Ariovistus) ... neque sui potestatem fecisset; G I, 40, c. quoniam sui fecissent potestatem; C III, 1. neque tamen aequo loco sui potestatem faciebat, sed ex grumo *; H 24. * qui si aequo loco sui potestatem facerent; H 26. ita (adversarii) se efferentes iniquo loco sui potestatem efficiebant; H 30. ratio; f. B, 2.

3. **sibi**: a. **nach Verben**: hoc sibi Caesar satis opportune accidisse arbitratus; G IV, 22. hoc ne sibi saepius accidere posset; A 17. sibi suisque liberis a Caninio proconsule ... fide accepta; Af 93. in Africa ... sibi quicquam non acquisierant; Af 47. legiones sibi alias ex Asia adduci iussit; C III, 107. Ambiorigem sibi ... foedere adiungunt; G VI, 2. Germanos atque Ariovistum sibi adiunxerant; G VI, 12, a. celeriter sibi Senones, Parisios, Pictones ... adiungit; G VII, 4, b. conventum sibi adiunxerunt; A 59. cum existimasset pro suo beneficio sine dubio ab his gratias sibi actum iri; Af 45. Cn. Pompeius adulescens ... fasces imperiumque sibi arripuit; H 42, b. Boios ... receptos ad se socios sibi asciscunt; G I, 5. socios sibi ad id bellum Osismos, Lexovios, Namnetes ... asciscunt; G III, 9, b. qui (milites) ex tanta victoria licentiam sibi assumpsissent immoderate peccandi; Af 85, b. vel sibi agros attribuunt vel ..; G IV, 7. — se sibi consilium capturum; C I, 1. neque (se) sibi separatim a reliquis consilium capturos; C I, 76. si id non fecisset, sibi consilium capturos; C II, 20, a. cognita .. re diversa sibi ambo consilia capiunt; C III, 30, a. quae (legiones) Marcellum sibi ducem ceperant; A 60. inde sibi commeatus capiunt; H 26. † ... celeriter ad munitum locum natura ceperat sibi Pompeius; H 38. fuga sibi praesidium capiunt; H 38. eadem ... sibi .. Pompeium commemorasse demonstrat; C I, 8. quod omnium salutem sibi commendatam viderent; A 16. tantam sibi iam his rebus in Gallia auctoritatem comparaverat, ut ..; G V, 55. si sibi vitam concederet; H 19. magnis .. iacturis sibi quisque eorum (militum) animos conciliabat; C III, 112, c. quibus ex rebus sibi eam dignitatem ... conciliavit; Af 22. neque illi sibi confisi ex portu prodire sunt ausi; C III, 7. dum sibi uterque confideret; C III, 10, b. ut sibi uterque confideret; A 14. quippe qui † in illorum || illa re || sibi confideret; Af 19, a. ut sibi crates materiemque congererent ad arietes; Af 20, b. M. Antonium quaestorem cum legione duodecima sibi coniungit; G VIII, 24. oppidanos .. sibi coniungit; G VIII, 32. contendebat (Caesar) ... pro homine sibi coniunctissimo; G VIII, 50. quod sibi coniunctus (Galba) .. familiaritate ... esset; G VIII, 50. sibi (Milonem) coniunxit; C III, 21. ut ... aut eundem casum una ferant aut sibi mortem consciscant; G III, 22. * ex fuga hac qui oppidum Mundam sibi constituissent praesidium; H 32, a. (se) eam provinciam ex omnibus provinciis sibi peculiarem constituisse; H 42, a. sibi quemque consulere iussit; G VI, 31. Haedui .. Litavicum obsecrant, ut sibi consulat; G VII, 38, b. perterritis omnibus sibi quisque consulebat; C II, 43. milites ... eodem, quo venerant, receptu sibi consulebant; C III, 69. neque videntes suspicari oportet sibi parum credi; C II, 31, a. — quod plus sibi iuris deberi quam Marcello existimabat; A 63, a. qui (nuntii) postularent, eos ... sibi dederent; G IV, 16. quod ... Dumnorix dixerat sibi a Caesare regnum civitatis deferri; G V, 6. hunc sibi domicilio locum delegerunt; G II, 29. quos (principes) sibi ad consilium capiendum delegerat; G VII, 36. cum sibi delegissent campum ad rem gerendam; G VIII, 18. quod sibi Caesar denuntiaret se Haeduorum iniurias non neglecturum; G I, 36. certas sibi deposcit naves Domitius; C I, 56. qui (viri) sibi id muneris depoposcerant; C I, 57. civitates contrariae Pompeio auxilia sibi depostulabant; H 1.

vitam .. sibi neque amplius quicquam deprecatur; Af 89. Petronius ... centurio ... sibi desperans; G VII, 50, b. cum sibi fortunam paternam feliciore eventu destinaret; A 41. neque sibi voluntariorum copias defore; G V, 56. ne universa Gallia non sibi vires defuisse ad resistendum Romanis, sed constantiam putaret; G VIII, 39. sibi etiam hortandi suos auxilium defuturum; A 10. si obsides ab iis sibi dentur; G I, 14. eo sibi minus dubitationis dari, quod ..; G I, 14. ad has res conficiendas sibi tridui spatium daret; G IV, 11. (Nervios) obsides sibi dare coëgit; G VI, 3. velle se de maximis rebus cum Caesare loqui, si eis ‖ sibi ‖ facultas detur; C III, 15. postulat, uti sibi .. liber exitus daretur; A 63, b. petit a Caesare, uti sibi daret potestatem cum Considio agendi; Af 4. (se) petere ab eo (Caesare), ut sibi praesidium daret; Af 33. postea sibi facultatem nullam datam transeundi; Af 64. quem postquam animadvertit responsum sibi non dare; Af 86. — trium mensum molita cibaria sibi quemque domo efferre iubent; G I, 5. Iuba ... capit consilium, satius esse sibi suoque regno subsidio ire; Af 25. ne ... ita longius sibi progrediendi eriperent facultatem; Af 49. rursus .. alia pressione ad aedificandum sibi locum expediebant; C II, 9, c. pyram sibi exstruxit; H 33. doluisse se, quod populi Romani beneficium sibi ... extorqueretur; C I, 9, a. — magnam Caesarem iniuriam facere, qui suo adventu vectigalia sibi deteriora faceret; G I, 36. nihil ad celeritatem sibi reliqui fecerunt; G II, 26. sibi .. ut potestatem faceret in Ubios legatos mittendi; quorum si principes ac senatus sibi iureiurando fidem fecisset ..; G IV, 11. velle, si sibi fiat potestas, Caesarem convenire; C I, 22. ut ... prius .. confligendi sibi potestas fieret, quam ..; A 60. Ubii ... orabant, ut sibi auxilium ferret; G IV, 16. quas (pecunias) Longinus sibi expensas ferri ... cogebat; A 49. arcessit omnes, qui sibi pecunias expensas tulerant; A 56. plerique novas sibi ex loco religiones fingunt; G VI, 37. — neque ... equitatum sibi praesidio habuit; H 2. — cum legati ad eum venissent oratum, ut sibi ignosceret; G VII, 12. Deiotarus ... ad Caesarem venit oratum, ut sibi ignosceret, quod ..; A 67. orant .., ut (Caesar) sibi ignoscat; Af 92. in Bithynia ac Ponto plus oneris videbat sibi impendere; A 65, b. nihil .. minus volebat, quam ... necessitatem sibi aliquam imponi belli gerendi; G VIII, 49. ut ... sibi quisque etiam poenae loco graviores imponeret labores; C III, 74. non sese Gallis, sed Gallos sibi bellum intulisse; G I, 44, a. qui sibi Galliaeque bellum intulissent; G IV, 16. quos (Carnutes) intulisse bellum sibi querebantur; G VIII, 4. nec (Vaticius) sibi ullius rei moram necessitatemque iniungebat, quin ..; A 44, b. necessitudinem quidem sibi nihilo minorem cum Caesare intercedere; C II, 17. legatos ad Caesarem mittunt, ut sibi legiones subsidio intromitteret; H 34. — rogare, ut eius voluntate id sibi facere liceat; G I, 7. petierunt, uti sibi concilium totius Galliae in diem certam indicere idque Caesaris voluntate facere liceret; G I, 30. petierunt .. (principes), uti sibi secreto ... cum eo agere liceret; G I, 31, a. ne hac parte neglecta reliquae nationes sibi idem licere arbitrarentur; G III, 10. postulabat Caesar, ut legatos sibi ad Pompeium sine periculo mittere liceret; C III, 17. petierunt, ut sibi liceret verba sine periculo proloqui; Af 35, a. — ut ... equitatum ... sibi celeriter mitterent; G VII, 34. litteras ... ad Q. Calenum misit, uti sibi classem mitteret; A 44, a. iam tunc sibi mitteret munera ac dona; A 70. Caesar ... nuntios ... dimisit, ut sibi auxilia ... mittenda curarent; Af 8. (legati) orant, ut sibi praesidium mittat; Af 36. legati ... petunt ..., ut sibi praesidium mittat; Af 74. petunt .. ab eo (Caesare), uti ... sibi auxilium mitteret; Af 92. petere coeperunt, uti sibi primo quoque tempore subsidium mitteret; H 3, a. — posteaquam id obstinate sibi negari vidit; G V, 6. prospiciendum, ne quid sibi ac reipublicae nocere posset; G V, 7. magnum (pecuniam) societates earum provinciarum, quas ipse obtinebat, sibi numerare coëgerat; C III, 3. — monuit, ... ne .. Deiotarum sibi obicerent; A 70. ex castris sibi legiones alias occurrere ... iussit; C III, 98. donec sibi veteranarum legionum pars aliqua in secundo commeatu occurrisset; Af 31, c. quos sibi Caesar oblatos gavisus illos retineri iussit; G IV, 13. cum sibi Correus oblatam occasionem rei gerendae existimaret; G VIII, 18. magnam sibi facultatem fortunam obtulisse bene gerendae rei crediderunt; A 10. quod sibi novarum provinciarum ... tanta oblata esset facultas; A 51. — Gneum Pompeium ad eum mittit rogatum, ut sibi militibusque parcat; G V, 36. ut (Cicero) ultro militum ... vocibus sibi parcere cogeretur; G V, 40. orant, ut sibi parcat; G VI, 9. matresfamiliae ... obtestabantur Romanos, ut sibi parcerent; G VII, 47, b. orat ..., ut sibi parcat; C I, 22. agunt gratias omnes omnibus, quod sibi perterritis pridie pepercissent; C I, 74, a. proinde sibi ac reipublicae parcerent; C III, 10, b. lintribus inventis sibi salutem pepererunt; G I, 53. primis .. oppressis reliqui per horum corpora salutem sibi ... pariebant; C III, 69. Labienus cum parte equitum vix fuga sibi peperit salutem; Af 50. ut oppido deserto fuga salutem sibi parerent; Af 85, a. paro: vgl. ohne Verb. cum sibi viderent elementia Caesaris reditum patere in eius amicitiam; G VIII, 3. sibi quidem persuaderi ... eum neque suam ... gratiam repudiaturum; G I, 40, a. quod ... Romanos ... ea loca finitimae provinciae adiungere sibi persuasum habebant; G III, 2. quis hoc sibi persuaderet? G V, 29. cum sibi quisque primum itineris locum peteret; G II, 11. nonne sibi clam vobis salutem fuga petivit? C II, 32, c. qui vitam sibi peteret; H 18, b. sibi numquam placuisse Avaricum defendi; G VII, 29. L. Domitius in consilio dixit placere sibi ... tabellas dari; C III, 83. ostendit sibi placere regem Ptolemaeum ... exercitus ... dimittere; C III, 107. Caesare ... sibi .. eruptione pugnari non placere clamitante; Af 82. civis ... sibi ... HS CLXXX ... polliceri coëgit; C II, 18, a. cum ... priores ... in fuga sibi praesidium ponerent; G II, 11. victoriam sibi propriam a dis immortalibus portendi; Af 82. (Bellovacos) totius .. belli imperium sibi postulare; G II, 4, a. sibi praestare ... quamvis fortunam a populo Romano pati; G II, 31. regem cohortatus, ut ... fidem populo Romano sibique praestaret; A 24, a. hoc sibi solatii proponebant, quod ..; G VII, 15. neque sibi ullam spem victoriae propositam habere; H 22, b. his, uti ... reducerent, si sibi purgati esse vellent, imperavit; G I, 28. — qui (Marcellus) sibi omnem dignitatem ex Caesaris invidia quaerebat; G VIII, 53. — petit ab eis (Zamensibus), ut sibi coniuges liberosque redderent; Af 91, b. postquam sibi nihil omnino oppidanos responsi reddere animadvertit; Af 91, b. quoniam ... hanc sibi populoque Romano gratiam referret, ut ..; G I, 35. quod sibi a parte eorum gratia relata non sit; C I, 23. qui (familiares) ... sibi .. quod rapuerant acceptum referebant; A 50. ne nocturnum quidem sibi tempus ad quietem relinquebat; G V, 40. equitatus partem illi (Labieno) attribuit, partem sibi reliquit; G VII, 34. Haedui ... nullum sibi

ad eognoscendum spatium relinquunt; G VII, 42. quoad sibi spes aliqua relinqueretur iure potius disceptandi; G VIII, 55. quos (equites) sibi praesidio reliquerat; C I, 41. si velit suos recipere, obsides sibi remittat; G III, 8. si hoc sibi remitti vellent; C III, 17. Considium ..., quod non vidisset, pro viso sibi renuntiasse; G I, 22. se .. paratos esse sibi ... oppidum seque ei reservare; Af 92. cum videret nullam iam esse civitatem, quae bellum pararet, quo sibi resisteret; G VIII, 24. quod hominem honestissimum provinciae Galliae ... sibi restitutum videbat; G I, 53. — qui petant ..., ut (Pompeius) sibi subveniat; C I, 17. confligit audacius equitatus hostium succedentibus sibi peditibus; G VIII, 28. quo tutius ... commeare auxiliaque sine periculo sibi succurrere possent; Af 20, a. legatos ... mittunt, ... qui dicerent sibi esse in animo sine ullo maleficio iter ... facere; G I, 7. pollicitus .. est sibi eam rem curae futuram; G I, 33. sibi ... perpetuam ... amicitiam cum eo futuram; G I, 35. haec sibi esse curae; G I, 40, c. sibi .. eam (legionem) praetorium cohortem futuram; G I, 40, d. amicitiam populi Romani sibi ornamento ... esse oportere; G I, 44, b. sibi nullam cum his amicitiam esse posse; G IV, 8. magno sibi usui fore arbitrabatur, si ..; G IV, 20. sibi semper primam reipublicae fuisse dignitatem vitaque potiorem; C I, 9, a. est animadversum ab legionariis ... magno sibi esse praesidio posse, si ..; C II, 8. quem (equitatum) sibi usui fore credebat, si ..; A 61. ne quis sibi morae quicquam fore speraret; Af 1. ut .. sibi equitatus ... praesidio esset; H 2. nisi subsidium sibi summittatur, sese diutius sustinere non posse; G II, 6. qua ex re fieri, uti earum rerum memoria magnam sibi auctoritatem ... sumerent; G II, 4, a. neque (se) sibi iudicium sumpturos contra atque omnis Italia populusque Romanus iudicavisset; C III, 12. ne imperatorias sibi partes sumpsisse videretur; C III, 51, b. ubi Crassus animadvertit ... minus commode frumentum ... sibi supportari; G III, 23. is sibi legationem ad civitates suscepit; G I, 3. — neque sibi homines feros ... temperaturos existimabat, quin in provinciam exirent; G I, 33. qui modo sibi timuerant; C III, 27. Otacilius sibi timens *ex* oppido fugit; C III, 29. auxilia ... (Iuba) abduxit sibi suisque rebus timens; Af 25. (Salienus) sibi timebat; Af 28. si ... liberam possessionem Galliae sibi tradidisset; G I, 44, d. quem (Viridomarum) Caesar ab Divitiaco sibi traditum ... ad summam dignitatem perduxerat; G VII, 39. cum ab eo (Pompeio) impetravisset, ut sibi captivos tradi iuberet; C III, 71. ut ... id (oppidum) .. sibi vacuum traderent; Af 25. (litteras) mittit, ut ... quam celerrime exercitus sibi transportaretur; Af 26, b. si sibi magis honorem tribuere, quam ab se salutem accipere videantur; G VII, 20, b. — nuntios mittit, ut sibi subsidio veniant; C III, 80, a. subsidio sibi ... quam primum veniret; A 59. ut (frater) celeriter sibi subsidio veniret; H 4. sibi .. mirum videri, quid ... negotii esset; G I, 34. quid sibi vellet, cur in suas possessiones veniret? G I, 44, c. cum ... quid sibi vellent sciret; Af 87, b. ohne Verb: L. Caesar aliquid sibi ex ea re auxili ratus || ut aliquid ... pararet ||; Af 88, b.

b. nach Adjectiven, adjectivischen Participien und Adverbien: reges, tyrannos, dynastas ... dimittit (Caesar) et sibi et populo Romano amicissimos; A 65, b. nec sibi quicquam fore antiquius quam ... regna sociorum reciperare legatis respondebat; A 36. qui (Pompeius) ... omnia sibi esse ad bellum apta ac parata confirmavisset; C I, 30, b. nihil adeo arduum sibi esse existimaverunt, quod non ..; G VII, 47, a. quem sibi carissimum habuit; C II, 32, a. hanc sibi commodissimam belli rationem iudicavit, uti ...; C III, 85. qui (populus Romanus) si alicuius iniuriae sibi conscius fuisset; G I, 14. cum sibi conscius esset, quam inimicum deberet Caesarem habere; G VIII, 44. principibus .., qui sibi contrarii fuissent, interfectis; H 22, b. quod tamen sibi difficile non sit; C I, 85, c. sibi difficile factu esse intellexit ..; Af 42. quae (victoria) iam esset sibi atque omnibus Gallis explorata; G VII, 20, b. Annium Scapulam, hominem sibi .. tam familiarem quam Laterensem, ... in eadem fuisse coniuratione; A 55. quem (Commium) sibi fidelem esse arbitrabatur; G IV, 21. quod sibi fidele esse oppidum credebat; A 61. quod ... suos milites ... fideles sibi iam effecisset; Af 19, b. quos (milites) cognoscit ... Caesaris absentis causa sibi fidissimos esse; A 57, b. cum ... sibi .. infame esse statueret regna sociorum ... occupari; A 34, a. Longinus veritus, ne ... clauderetur in regionibus .. sibi .. infestis; A 61. sibi omnes fore finitimos esse inimicos; G II, 31. non .. sibi regnum ipsum conspectu Caesaris esse iucundius; A 24, b. non minus instam sibi causam municipia ... adeundi existimavit, uti iis gratias ageret; G VIII, 50. quam (causam) sibi ad proficiscendum necessariam esse diceret; G I, 39, a. qui (Antistius Turpio) ... ex adversariis sibi parem esse neminem agitare coepit; H 25, a. paratus: s. aptus. edictum .. praemittit, ad quam diem magistratus ... sibi esse praesto Cordubae vellet; C II, 19. speculatores apparitoresque omnes ut sibi praesto essent; Af 37. in eius (imperatoris) ... consilio omnia sibi proclivia omnes fore sperabant; Af 10 demonstrant sibi praeter agri solum nihil esse reliqui; G I, 11. ut ... ne ad conandum quidem sibi quicquam reliqui fore viderent; C II, 5. s. a. facio; G II, 26. ad eas res conficiendas biennium sibi satis esse duxerunt; G I, 3. id sibi *ad* auxilium ... satis futurum; G IV, 16. id sibi ad praesentem obtinendam libertatem satis esse; G VII, 66, a. Haeduos sibi ... stipendiarios esse factos; G I, 36. quod ... turpissimum sibi et reipublicae esse arbitrabatur; G I, 33. turpe .. sibi existimabat ... se ... existimari; Af 31, e. aeque omnem sibi locum tutum fore existimans; C III, 106. vectigales (Ubios) sibi fecerunt ac multo humiliores ... redegerunt; G IV, 3. id ipsum ... officium fuisse utilius Pharnaci ... quam sibi; A 70.

c. logisches Subject beim Passiv: α. Perfect: cognitum compertumque sibi alieno esse animo in Caesarem milites; C I, 6, a. exploratus. paratus: s. b.

β. Gerundium: non mediocrem sibi diligentiam adhibendam intellegebat; G III, 20. rem ... Caesar aliquando dimittendam sibi indicat et de bello agendum; C I, 26, b. qui (miles) ... cum constanter agendum sibi videret; Af 84. Caesar neque iam sibi legatos audiendos ... arbitrabatur G IV, 13. Labienus ... aliud sibi capiendum consilium ... intellegebat; G VII, 59. aliud sibi consilium capiendum existimavit; C III, 41. 77. quod, ... quo consilio ducerentur, sibi quaerendum aut cogitandum putarent; G I, 40, a. Caesar ... maturius sibi de bello cogitandum putavit; G VI, 2. ut ... neque de communi re dicendum sibi et cognoscendum putaret; G I, 35. omnem sibi commutandam belli rationem existimavit; C III, 73, a. conandum sibi aliquid Pompeius de eruptione existimavit; C III, 58. id sibi contendendum aut aliter non traducendum exercitum existimabat; G IV, 17, a. Caesar ea .. dissimulanda sibi existimavit; G IV, 6. partien-

dum sibi ac latius distribuendum exercitum putavit; G III, 10. Domitius ... sibi dubitandum non putavit, quin . . decertaret; C III, 37, a. Caesar non exspectandum sibi statuit, dum ..; G I, 11. qua sibi iter faciendum sciebat; G V, 46. cum diu dubitasset Cassius, quid sibi faciendum quidve Lepido esset credendum; A 63, b. cum intellegeret in iis locis sibi bellum gerendum; G III, 20. Caesar ... maturandum sibi existimavit; G I, 37. Caesar maturandum sibi censuit; G VII, 56. neque sibi nudanda litora et relinquendos portus existimabant; C III, 15. ut omnia, quae imperarentur, sibi patienda existimarent; G VII, 30. Caesar ... persequendum sibi Pompeium existimavit; C III, 102, a. id ne accideret, magnopere sibi praecavendum Caesar existimabat; G 1, 38. Caesar ... tentandas sibi provincias longiusque procedendum existimabat: C III, 34. † in quo ‖ neque ‖ sibi prope murum adversariis ‖ cum adversariis proeliandum ‖ constituebant; H 29, b. tentandam sibi Achaiam ac paulo longius progrediendum existimabat Caesar; C III, 55. Pompeius ... ad Scipionem properandum sibi existimabat; C III, 78, b. quare sibi eam rem cogitandam et suscipiendam putaret; G 1, 33. multis de causis Caesar statuit sibi Rhenum esse transeundum; G IV, 16.

4. **se (abl.)**: a. **Subject im abl. absol.**: nihil hunc se absente pro sano factorum arbitratus; G V, 7. se absente in itinere (legiones) proelio dimicaturas intellegebat; G VII, 6. Galliam Italiamque tentari se absente nolebat; C I, 29. Ariovistum se consule cupidissime populi Romani amicitiam appetisse; G 1, 40, a. quo facilius, si se invito transire conarentur, prohibere possit; G 1, 8. si se invito Germanos in Galliam transire non aequum existimaret; G IV, 16. is se praesente de se ter sortibus consultum dicebat; G 1, 53.

b. **nach Verb**: se audiutore utantur legatosque ad Caesarem mittant; G V, 41.

c. **mit Präpositionen**: a: retineri legiones II, quae ab se simulatione Parthici belli sint abductae; C I, 9, b. accedebat, quod suos ab se liberos abstractos obsidum nomine dolebant; G III, 2. si sibi magis honorem tribuere, quam ab se salutem accipere videantur; G VII, 20, b. futurum, uti totius Galliae animi a se averterentur; G 1, 20. his mandatis eum ab se dimittit; G II, 5. bis datis mandatis eos ab se dimisit; G VII, 54. Vercingetorix ... consilium capit, omnem ab se equitatum noctu dimittere; G VII, 71. quod timore perterritos Romanos discedere a se existimarent; G 1, 23. perscribit in litteris hostes ab se discessisse; G V, 49. quod hostium copias ab se suoque vestigio non discessuras existimabat; Af 73. ut ... ea .., quae meruissent, praemia ab se ... exspectarent; G VII, 34. ne id quidem Caesar ab se impetrari posse dixit; G IV, 9. quorum .. legati ... a se auxilium petant; G IV, 8. cum ... pacem ab se petissent; G IV, 27. — ut ... dici posset eos ab se per fidem in colloquio circumventos; G I, 46. hos a se coërceri non posse; G I, 17. quod (populus Romanus) neque commissum a se intellegeret, quare timeret; G I, 14. legatos ... retentos ab se et in vincula coniectos; G III, 9, a. quod .. merito eius a se fieri intellegebat; G V, 4. condiciones a se latas, expetita colloquia ... commemorat; C I, 32, b. saepe a se fugatis, pulsis perterritisque (adversariis) et concessam vitam et ignota peccata; Af 31, b. rem a se gestam docent; Af 77. multis legationibus ab se in senatum inductis; H 42, a. (Pompeius) ab se reliquisque in senatu interrogatus; C I, 30, b. postquam satis diuque adversarios ab se ad dimicandum invitatos supersedere pugnae animadvertit; Af 75. qui (legati) doceant ... neque ab se fidem laesam; G VI, 9. omnia .., quae postulassent, ab se fore parata; G IV, 6. eas omnes copias a se uno proelio pulsas ac superatas esse; G 1, 44, a. quem (exercitum) pulsum a se Domitio duce sciebat; A 74. cognoscit ... legiones duas ab se remissas ... in Italia retentas esse; G VIII, 55. satis habebat interclusum (Mithridaten) a Caesare a se retineri; A 27. quod (oppidum) a se teneri non posse indicabant; G VII, 55, b. ut modo visum ab se Ambiorigem in fuga circumspicerent captivi; G VI, 43. copias hostium haud longe ab sese visas; Af 12.

cum: cohortes .. secum adducere conatus; C I, 15, b. colonis pastoribusque, quos secum adduxerat; C I, 56. quam (legionem) secum adduxerat; A 62. A 69. H 7. quae (impedimenta) secum agere ac portare non poterant; G II, 29. Mithridates, rex Asiae, ... (Mithridaten) secum parvulum asportaverat; A 78. ut secum eos (coniuges liberosque) asportaret; Af 91, b. respondit: si velit secum colloqui, licere; G V, 36. neminem secum sine sua pernicie contendisse; G 1, 36. ut ... pari condicione belli (Pompeium) secum decertare cogeret; C III, 78, a. duco: s. **cum**, 1. duco (7 St.) S. 243, b. secum .. extulerunt *virgulta*; H 16, a. quod neminem dignitate secum exaequari volebat; C 1, 4. quas (contentiones) Haedui secum et cum Sequanis habuissent; G I, 44, c. s. **cum**, 1. habeo (10 St.) S. 243, b. quod (frumentum) secum portaturi erant; G 1, 5. quid secum portare posset; G V, 31. legiones ibi veterana sexta secum reducta ceteras reliquit; A 33. celeriter ... fore eum (puerum) secum affirmans; A 24, b. quos (equites) Commius ... secum transportaverat; G IV, 35. quos secum a Brundisio transportaverat equites; Af 19, b. — milia hominum delecta octoginta una secum interitura demonstrat; G VII, 71. postulat, ut rempublicam ... una secum administrent; C 1, 32, b. — cohortes ... secum in eam partem proficisci ... iussit; G IV, 32. Cavarinum ... secum proficisci iubet; G VI, 5. quibus cum Cato persuadere nulla ratione quiret, ut secum oppidum defenderent; Af 87, b.

de: is se praesente de se ter sortibus consultum dicebat; G I, 53. cur vulnerari pateretur optime de se meritos milites? C I, 72. ut erat (Scaeva centorio) de se meritus et de republica; C III, 53. optime .. eum (Crastinum) de se meritum iudicabat; C III, 99. cum de se mutuo sentire provinciam crederet; A 48. — quod de se optimum iudicium fecisset; G I, 41.

in: quantum haberet in se boni constantia; G 1, 40, b. in se etiam aetatis excusationem nihil valere; C 1, 85, c. — qui (inimici), quod ab altero postularent, in se recusarent; C I, 32, a. in se iura magistratuum commutari; C I, 85, c.

prae: hoc prae se Thorius ferebat; A 58. animum ... erectum prae se gerebat; Af 10.

pro: quibus pro se pugnandi facultas non fuisset; A 16. — cum pro se quisque ... operam navare cuperet; G II, 25. pro se quisque id munus legationis recusabat; C 1, 33.

sine; neque dimicari sine se voluerat; G VIII, 12.

B. **Verbindungen**: 1. Substantiv: quod (sacramentum) apud Domitium atque apud se quaestorem dixissent; C II, 28.

2. Adjectiv: latum ab x tribunis plebis, ... ut sui ratio absentis haberetur; C 1, 32, a.

3. ipse: se ipsi (barbari) adhortantur, ne ..; G VI, 37. ne se quidem ipsi (Galli) cum illis (Ger-

manis) virtute comparant; G VI, 24. ipse Octavius se in scapham confert; A 46. ut ... ipsi sese confirmaverant; G II, 19. hostes se ipsi multitudine impediunt; G VII, 70. se ipsi acutissimis vallis induebant; G VII, 73, a. noctu ad unum omnes ... se ipsi interficiunt; G V, 37. ut ... ipse (rex Iuba) se insuper interficeret; Af 91, a. ipsos se inter multitudinem militum occultasse; G VII, 38, a. cum angusto exitu portarum se ipsi premerent; G VII, 28. turris tectum **per se ipsum** ... tollere coeperunt; C II, 9, c. — **sibi** .. ipsos multitudine ... maius **attulisse** detrimentum; C III, 72. Marcum Catonem Uticae sibi ipsum manus attulisse; Af 93. neque abest suspicio, ... quin ipse sibi mortem consciverit; G I, 4. quoniam (homines) ipsi sibi neque modum neque terminum constituunt; Af 54, a. quam (poenam) sibi ipsi contraxissent; G VIII, 22. nec satis sibi ipsi credebant; A 6. ipse (Scapula) de tempore cenare, resinam et nardum identidem sibi infundit; H 33. quod (milites) sibi ipsi iudicavissent, quo procedendum ... videretur; G VII, 52. quod ... quid fieri oporteret milites non minus commodo ipsi sibi praescribere ... poterant; G II, 20. ubi ... milites sibi ipsos ad pugnam esse impedimento vidit; G II, 25. ipse .. Ariovistus tantos sibi spiritus ... sumpserat, ut ..; G I, 33. quod ipsi sibi timebant; A 25, b. ipse sibi cum conaretur gladio traicere pectus; Af 94. — ut **secum** ipse aliquid auctoritatis adderet exercitui Scipionis; Af 48.

4. **totus**: ipse Pompeius ab inimicis Caesaris incitatus ... totum se ab eius amicitia averterat; C I, 4.

5. **unus**: unum se esse ex omni civitate Haeduorum, qui adduci non potuerit, ut ..; G I, 31, b. in se uno non servari, quod sit omnibus datum semper imperatoribus, ut ..; C I, 85, c.

sum, sein, vorhanden sein, stattfinden, sich befinden, haben, betragen, dienen, gereichen: I. **absolut, mit Ortsnamen, Consecutiv- und Relativsatz:** 1. **ut**: intellegebat magno cum periculo provinciae futurum, ut homines bellicosos ... finitimos haberet; G I, 10. qua ex re futurum, uti totius Galliae animi a se averterentur; G I, 20. futurum esse paucis annis, uti omnes ex Galliae finibus pellerentur; G I, 31, e. magnam .. in spem veniebat ... fore, uti pertinacia desisteret; G I, 42. futurum, ut reliquae (legiones) contra consistere non auderent; G II, 17. fore, uti pars cum parte civitatis confligat; G VII, 32. fore, uti per colloquia omnes controversiae componantur; C I, 9, b. magnopere sese confidere demonstrat, ... fore, ut aequis condicionibus ab armis discedatur; C I, 26, b. suspicatus fore id, quod accidit, ut ... uterentur; C I, 40, b. suspicatus fore, ut postero die aut invitus dimicare cogeretur aut ... se contineret; C III, 37, b. fore, uti exercitus Caesaris pelleretur; C III, 86. simul fore, ut duplicato cursu Caesaris milites exanimarentur; C III, 92. existimabant plerique futurum fuisse, uti (oppidum) amitteretur; C III, 101, b.

2. **alqs**: esse nonnullos, quorum auctoritas apud plebem plurimum valeat; G I, 17. ipsum esse Dumnorigem, summa audacia; G I, 18, a. quos .. in parem iuris libertatisque condicionem, atque ipsi erant, receperunt; G I, 28. unum se esse ..., qui adduci non potuerit, ut ...; G I, 31, b. sunt, qui piscibus atque ovis avium vivere existimantur; G IV, 10. neque quisquam est huius Germaniae, qui se adisse ad initium eius silvae dicat; G VI, 25. nec fuit quisquam, qui praedae studeret; G VII, 28. is (Caesar) eo tempore Ravennae erat; C I, 5. neque erat quisquam omnium, quin in eius diei casu suarum .. fortunarum eventum consistere existimaret; C II, 5. quem (Sextum Quintilium Varum) fuisse Corfini supra demonstratum est; C II, 28. erant, qui censerent de tertia vigilia in castra Cornelia recedendum; C II, 30. erant Orici Lucretius Vespillo et Minucius Rufus, ... M. Bibulus ... Corcyrae; C III, 7. erat eo tempore Antonius Brundisii; C III, 24. nec vero ex reliquis fuit quisquam, qui iurare dubitaret; C III, 87. qui (Dioscorides et Serapion) ambo legati Romae fuerant; C III, 109. neque vero Alexandriae fuit quisquam aut nostrorum aut oppidanorum ..., quin ... votis victoriam suis ... exposceret; A 15. Vatinius Brundisii cum esset; A 44, a. nemo erat, qui modo aliquam iacturam facere posset, quin .. vadimonio teneretur; A 49. erat idem temporis Sex. Pompeius frater, qui .. Cordubam tenebat; H 3, a. Valerius adulescens ... Sex. Pompeio, qui Cordubae fuisset, rem gestam refert; H 32, a. cum Caesar Gadibus fuisset; H 39. Pompeius est Brundisii; F 19. s. adulescentes; C I, 23.

alqd: omnibus fructibus amissis domi nihil erat, quo famem tolerarent; G I, 28. haec esse, quae ab eo postularet; G I, 35. ea, quae fore suspicatus erat, facta cognovit; G IV, 6. at Caesar ... tamen .. ex eventu navium suarum ... fore id, quod accidit, suspicabatur; G IV, 31. Caesar id, quod erat, suspicatus, aliquid novi a barbaris initum consilii; G IV, 32. etsi idem, quod superioribus diebus acciderat, fore videbat; G IV, 35. quod fore, sicut accidit, videbat; G V, 58. quae fore suspicatus Labienus; G VI, 8, a. quod futurum provideat, si se tot hominum milia cum hostibus coniunxerint; G VII, 39. si, id quod magis futurum confidat, relictis impedimentis suae saluti consulant; G VII, 66, b. ut, si quid adversi occidisset, ne ad conandum quidem sibi quicquam reliqui fore viderent; C II, 5. trabes ... paulo longiores ... effecerant, ut esset, ubi tegimenta praependere possent; C II, 9, b. postulabat Caesar, ut ... id .. ipsi fore reciperent; C III, 17. quod fore suspicatus Caesar; C III, 41. quod fore providerat; C III, 76. id si fecissent, magno eorum capitis periculo futurum; C III, 102, b. fore, quod accidit, suspicatus; A 21. quod futurum Caesarem non fefellerat; Af 80. nihil est, quod potius faciamus; F 20. — privati ac separati **agri** apud eos nihil est; G IV, 1. ut se cogerent castra eo loco ponere, ubi omnino **aquae** nihil esset; Af 69, b. quod ..., reliqui si quid fuerat (**frumenti**), Caesar superioribus diebus consumpserat; C I, 48, b. hoc eo consilio fecit, ne quis sibi **morae** quicquam fore speraret; Af 1. **navium** quod ubique fuerat in unum locum coegerant; G III, 16. **praesidii** tantum est, ut ne murus quidem cingi possit; G VI, 35, b. quod fuit **roboris** duobus proeliis Dyrrhachinis interiit; C III, 87.

adulescentes: erant † quinquaginta ordines || quinque ordinis senatorii, || ... Sex. Quintilius Varus quaestor, L. Rubrius; praeterea filius Domitii aliique complures adulescentes et magnus numerus equitum et decurionum, quos ... Domitius evocaverat; C I, 23. erant complures honesti adulescentes, senatorum filii et ordinis equestris; erant legationes civitatum; erant legati Caesaris; C I, 51.

ager: s. alqd.

Albae: duae sunt Albae, alia ista, quam novimus in Aricia, et alia hic in Italia; F 7, d.

alces: sunt item, quae appellantur alces; G VI, 27.

aquae: tanta .. tempestas cooritur, ut numquam illis locis maiores aquas fuisse constaret; C I, 48, a. s. alqd.

causa: causa mittendi fuit, quod iter per Alpes ... patefieri volebat; G III, 1.
civis: nulla fuit civitas, quin ad id tempus partem senatus Cordubam mitteret, non civis Romanus paulo notior, quin ad diem conveniret; C II, 19.
civitas: unam esse Haeduorum civitatem, quae certissimam Galliae victoriam detineat; G VII, 37. cum (Caesar) videret, nullam iam esse civitatem, quae bellum pararet; G VIII, 24. nulla Thessaliae fuit civitas praeter Larisaeos ..., quin Caesari parerent; C III, 81. ſ. civis.
cohortes: duas cohortes legionis V, quae fuerant Cordubae in praesidio idem facere; A 57, b.
condicio: deditionis nullam esse condicionem nisi armis traditis; G II, 32.
consuetudo: ſ. **consuetudo,** I. est (9 St.) S. 217, a. — copia: ſ. **copia,** A, I. est (10 St.) S. 230, a. — facultas: ſ. **facultas,** I. est (7 St.) S. 388, a. — filius: ſ. adolescentes.
fons: hoc itinere est fons, quo mare succedit longius; C II, 24. fons urbe tota nullus est; A 5.
frumentum: ſ. alqd.
indutiae: interim postulant, ut sint indutiae; C III, 15.
iter: erant omnino itinera duo, quibus itineribus domo exire possent; G I, 6. erat unum iter, Ilerdam si reverti vellent; alterum, si Tarraconem peterent; C I, 73.
Ius: ius esse belli, ut ..; G I, 36.
legationes, legati: ſ. adolescentes; C I, 51.
legiones: ex quibus (legionibus) aliquid firmamenti se existimabat habere, duae fuerunt vernaculae; H 7.
manus: erat ... manus certa nulla, non oppidum, non praesidium, quod se armis defenderet, sed ... dispersa multitudo; G VI, 34, a. manus erat nulla, quae parvam modo causam timoris afferret; G VI, 35, a.
menses: multi iam menses erant et hiems praecipitaverat; C III, 25.
meridies: cum meridies esse videatur; G VII, 83.
milia: equitum milia erant sex, totidem numero pedites velocissimi ac fortissimi; G I, 48. erant praeterea cuiusque generis hominum milia circiter VI; C I, 51. erant praeterea equitum milia duo; C III, 110.
milites: milites, qui erant Corfinii, prima vesperi secessionem faciunt; C I, 20.
mora: neque moram pugnandi ullam fore; Af 49.
multitudo: ſ. manus; G VI, 34, a.
munitio: nulla munitio est, quae perterritos recipiat; G VI, 39.
naves: ſ. alqd.
numerus, ordines: ſ. adolescentes; C I, 23.
oppidum: oppidum erat Zeta, quod aberat ..; Af 68. ſ. manus; G VI, 34.
pars: pars erat, quae legatos ad Caesarem miserat, pars erat, qui Pompeianarum partium fautores essent; H 37.
pedites: ſ. milia; G I, 48.
planicies: planicies erat magna et in ea tumulus terreuus satis grandis; G I, 43, a.
potestas: post id tempus non fore potestatem; G V, 51.
praesidium: ſ. alqd. manus; G VI, 34, a.
proelium: etsi sine ullo periculo legionis delectae eum equitatu proelium fore videbat; G I, 46.
quaestor: ſ. adolescentes; C I, 23.
ratio: haec nova sit ratio vincendi, ut ..; F 18.
rohur: ſ. alqd.

sententiae: erant sententiae, quae conandum omnibus modis ... censerent; C II, 30.
similitudo: non potest fieri, ut nominis similitudo sit; F 7, c.
spes: unam esse spem salutis docent, si ... extremum auxilium experirentur; G III, 5.
stagnum: erat stagnum salinarum, inter quod et mare angustiae ... intererant; Af 80.
subsidium: neque ullum esse subsidium, quod summitti posset; G II, 25.
syngraphae: quid ergo? syngraphae non sunt, sed res aliena est; F 4, a.
tempus: ac fuit antea tempus, cum Germanos Galli virtute superarent; G VI, 24.
triremes: quae (triremes) praesidii causa Alexandriae esse consuerant; C III, 111.
II. **mit Adverbien:** ſ. **ante,** B (S. 79, b), **antea** (S. 80, b) u. ſ. w.
III. **mit Präpositionen:** ſ. **a** (S. 6, a), **ad** (S. 33, a) u. ſ. w.
IV. **mit Prädicativ:** 1. **in gleichem Casus:** a. ſ. **die Substantiva, Adjectiva, Pronomina.**
b. **Participia mit sui, forem, fore:** quibuscumque exercitus dicto audiens non fuerit; G I, 40, d. Senones ... dicto audientes non fuerunt; G V, 54. (Aquinus) dicto audiens fuit regi; Af 57. (Aquinum) iubae barbaro potius obedientem fuisse, quam ..; Af 57. — quod (oppidum) fuit captum; H 20. Caesaris .. acies hoc modo fuit collocata; Af 60. in quo (oppido) tritici modium milia CCC comportata fuerant a negotiatoribus Italicis aratoribusque; Af 36. cum (Lusitanus) a Caesaris praesidio fuisset conspectus; H 38. † nam idcirco propter suo praesidio fuisset conspectus ‖ [propter ... conspectus] ‖; H 38. non arbitror esse praetermittendum, quemadmodum exercitus utrinque fuerint in aciem instructi; Af 59. pons, qui fuerat tempestate interruptus, paene erat refectus; C I, 41. quod imparati a Carteia profecti sine aqua fuissent; H 37. qui in praesidiis relicti sui milites fuissent; Af 11. frumenta .., quae fuerant intra munitiones sata, consumpserant; C III, 58. quo superiore anno perfugio fuerant usi; G IV, 38. quod in omnibus bellis singulari eius opera fuerat usus; G V, 25. quod ipsi (Numidae Gaetulique) maioresque eorum beneficio C. Mari usi fuissent; Af 32. ipse (Cato) ... vultu atque sermone, quo superiore tempore usus fuerat, cum dormitum isset; Af 88, a. — neque aliter Carnutes interficiundi Tasgetii consilium fuisse capturos; G V, 29. se, quod in longiorem diem collaturus fuisset, repraesentaturum; G I, 40, d. futurum fuisse: ſ. I, I. C III, 101, b. ut .. neque incolumi exercitu Germanos castra oppugnaturos fuisse contenderent; G VI, 41. si quid ipsi a Caesare opus esset, sese ad eum venturum fuisse; G I, 34. — quod fuit illis conandum atque omni ratione efficiendum; C I, 65. qua in re admodum fuit militum virtus laudanda; G V, 8. — quod nisi celeriter sociis foret subventum; Af 26, b. si forte (rex Iuba) bello foret superatus; Af 91, a. — omnia .., quae postulassent, ab se fore parata; G IV, 6.
2. **Genetiv:** alicnius: neque se iudicare Galliam potius esse Ariovisti quam populi Romani; G I, 45. duae fuerunt Ariovisti uxores; G I, 53. illorum esse praedam; G V, 34. huius (Mercurii) sunt plurima simulacra; G VI, 17. quos (equites) Scipionis esse arbitrabatur; C III, 36, h.
Africae: partem esse Alexandriae dimidiam Africae; A 14.
animadversionis: Caesar neque tempus illud animadversionis esse existimans; C III, 60.
animi: quare neque tanti sum animi, ut sine spe castra oppugnanda censeam, neque tanti ti-

moris, ut ipse deficiam; C II, 31, b. fortasse ... difficultates auctionandi proponere etiam mediocris est animi; integras vero tenere possessiones, qui se debere fateantur, cuius animi aut cuius impudentiae est? C III, 20.
auctoritatis: Senones, quae est civitas imprimis firma et magnae inter Gallos auctoritatis; G V, 54. Litavicum Bibracti ab Haeduis receptum, quod est oppidum apud eos maximae auctoritatis; G VII, 55, a.
belli: quod aestivum tempus instantis belli, non quaestionis esse arbitrabatur; G VI, 4.
capitum: cum hostium numerus capitum CCCCXXX milium fuisset; G IV, 15.
civitatis: saepe clamitans liberum se liberaeque esse civitatis; G V, 7. qui eius civitatis fuissent; H 22, a.
cohortium: quorum omnino numerus fuit XXX cohortium; Af 12.
consilii: quid sui consilii sit, ostendit; G I, 21. Labienus ..., quid sui sit consilii, proponit; G VI, 7, b. „quasi vero“, inquit ille, „consilii sit res“; G VII, 38, b. quid ergo mei consilii est? G VII, 77, c.
consuetudinis: est .. hoc Gallicae consuetudinis, ut .. viatores etiam invitos consistere cogant; G IV, 5.
conventus: defendentibus civibus Romanis, qui eius conventus erant; C III, 40.
dementiae: exspectare vero, dum hostium copiae augerentur ..., summae dementiae esse iudicabat; G IV, 13.
dignitatis: navibus (Rhenum) transire ... neque suae neque populi Romani dignitatis esse statuebat; G IV, 17, a. proximum suae dignitatis esse ducebat, adeo fines eius vastare ..., ut ..; G VIII, 24.
disciplinae: quae dissolvendae disciplinae severitatisque essent; A 65, a.
equitum: cuius copiae legionum VIII et equitum III milium esse nuntiabantur; Af 20, b.
felicitatis: (Caninius) magnae felicitatis esse arbitrabatur, neminem ... refugisse ..., qui ..; G VIII, 36.
fortunae: magnae fuit fortunae omni militari instrumento ... erepto ... ipsum effugere mortem; G VI, 30.
gentis: a Venere (sunt) Iulii, cuius gentis familia est nostra; F 2.
Hispaniae: quae (civitates) sunt citerioris Hispaniae; G III, 23.
imperatoris: se ... neque de summa belli suum iudicium sed imperatoris esse existimavisse; G I, 41. cum non minus esset imperatoris consilio superare quam gladio; C I, 72.
imperii: cur sui quicquam esse imperii aut potestatis trans Rhenum postularet? G IV, 16.
impudentiae: f. animi; C III, 20.
iudicii: docent sui iudicii rem non esse; C I, 13. neque sui iudicii neque suarum esse virium decernere, utra pars iustiorem habeat causam; C I, 35.
iuris: fore eo facto liberam et sui iuris civitatem; G VIII, 52.
laboris: haec (iumenta) cotidiana exercitatione summi ut sint laboris efficiunt; G IV, 2. etsi res erat multae operae ac laboris; G V, 11.
legionum: f. equitum.
milium: quorum (equitum) erat V milium numerus; G IV, 12. huius est longitudo lateris ... septingentorum milium; G V, 13. quod spatium est milium passuum circiter centum LX; G VII, 3. qui (numerus) fuit circiter milium XL; G VII, 28.
modi: erant eiusmodi fere situs oppidorum; G III, 12. sua .. esse eiusmodi imperia, ut non minus haberet iuris in se multitudo, quam ipse in multitudinem; G V, 27, a. Id erat eiusmodi, ut magis optandum quam sperandum putarem; F 17.
occasionis: occasionis esse rem, non proelii; G VII, 45, b.
operae: f. laboris; G V, 11.
ordinis: omnes, qui sunt eius ordinis; C I, 3. tabellas dari ad iudicandum iis, qui ordinis essent senatorii; C III, 83.
partis, partium: f. **pars**, II, 2 (4 St.) S. 750, a.
pedum: reliquum spatium, quod est non amplius pedum sexcentorum; G I, 38. fluminis erat altitudo pedum circiter trium; G II, 18.
populi: f. alicuius; G I, 45.
potestatis: cum confligere miserrimum putaret ... neque suae potestatis esset; A 60. f. imperii.
proelii: f. occasionis.
provinciae: quae (Tolosa et Narbo) sunt civitates Galliae provinciae; G III, 20.
quaestionis: f. belli.
quanti: per eos (arbitros) fierent aestimationes possessionum et rerum, quanti quaeque earum ante bellum fuisset; C III, 1.
severitatis: f. disciplinae.
sollertiae: ut est summae genus sollertiae atque ad omnia imitanda ... aptissimum; G VII, 22.
tanti: tanti eius apud se gratiam esse ostendit; G I, 20.
timoris: f. animi; C II, 31, b.
virium: f. iudicii; C I, 35.
virtutis: (Nervios) esse homines feros magnaeque virtutis; G II, 15.
voluntatis: regem .. hortatus est, ut ..., quid esset suae voluntatis, ostenderet; C III, 109.
3. **Ablativ:** animo: f. **animus,** II, 4. sum (6 St.) S. 75, b.
ascensu: erat vallis inter duas acies ... non ita magna, at difficili et arduo ascensu; C II, 34, a.
auctoritate: quod erat civitas magna inter Belgas auctoritate; G II, 15. Scipionem ea esse auctoritate, ut ... errantem regere posset; C III, 57.
capillo: (Britanni) capillo .. sunt promisso atque omni parte corporis rasa praeter caput et labrum superius; G V, 14.
colore: hi (uri) sunt magnitudine paulo infra elephantos, specie et colore et figura tauri; G VI, 28.
condicione: congressus .. et clamor ... in collatu pari erant condicione; H 31, a.
constantia: qualem me illi praestiti, tali virtute et constantia [futurum] me in te praestabo; H 19.
dementia: ipse (Caesar) ... miserari ... tanta homines esse dementia, ut malint regis esse vectigales; Af 8.
dignitate: quae (civitates) maiore sunt dignitate; A 65, b.
exercitatione: qui (mercatores) ingenti magnitudine corporum Germanos, incredibili virtute atque exercitatione in armis esse praedicabant; G I, 39, a.
figura: f. colore.
forma: muri .. omnes Gallici hac fere forma sunt; G VII, 23.
honore: in omni Gallia eorum hominum, qui aliquo sunt numero atque honore, genera sunt duo; G VI, 13, a. magno .. hi (druides) sunt apud eos (Gallos) honore; G VI, 13, a.

iracundia: is (Bibulus) iracundia summa erat; C III, 16.

lenitate: flumen est Arar, quod per fines Haeduorum et Sequanorum in Rhodanum influit, incredibili lenitate; G I, 12.

loco: ſ. **locus**, V, 1. esse (7 St.) S. 578, b.

magnitudine: ſ. colore. exercitatione.

nomine: ab Anco Marcio sunt Marcii Reges, quo nomine fuit mater; F 2.

numero: ut dato nomine militum essent numero; C III, 110. ſ. honore; G VI, 13, a.

parte: ſ. capillo.

periculo: vgl. I, 2. alqd; C III, 102, b.

ripis: quod (flumen) ripis erat impeditis; C III, 75.

specie: ſ. colore.

statu: eo tum statu res erat, ut .. principes haberentur Haedui; G VI, 12, b.

timore: quo minore essent timore; C III, 98.

valetudine: cum (Cicero) tenuissima valetudine esset; G V, 40.

virtute: ſ. constantia. exercitatione.

4. **Accusativ**: „tuus", inquit, „pater istuc aetatis cum esset"; Af 22.

V. **mit einfachem Dativ**; 1. **alloni**: biennium sibi satis esse duxerunt; G I, 3. qui (legati) dicerent sibi esse in animo ... iter per provinciam facere; G I, 7. Caesari renuntiatur Helvetiis esse in animo ... iter in Santonum fines facere; G I, 10. demonstrant sibi praeter agri solum nihil esse reliqui; G I, 11. sibi populoque Romano perpetuam gratiam atque amicitiam cum eo futuram; G I, 35. in muro consistendi potestas erat nulli; G II, 6. (Germanos) posse iis utiles esse amicos; G IV, 7. cum his (Menapiis) esse hospitium Ambiorigi sciebat; G VI, 5. quibus id consilii fuisse cognoverint; G VII, 5. his (Eporedorigi et Viridomaro) erat inter se de principatu contentio; G VII, 39. nihil adeo arduum sibi esse existimaverunt, quod non .. consequi possent; G VII, 47, a. erat Romanis nec loco nec numero aequa contentio; G VII, 48. cum his mihi res sit, qui eruptionem probant; G VII, 77, a. Pompeio esse in animo reipublicae non deesse; C I, 1. hac nostris erat receptus; C I, 45. ut ipsis consistendi in suis munitionibus locus non esset; C II, 16. nobis nisi Caesaris capite relato pax esse nulla potest; C III, 19, b. qua necessarius nostris erat egressus; C III, 23. Caesari circuitu maiore iter erat longius; C III, 30, b. ab ictu lapidum, quod unum nostris erat telum; C III, 63, b. Caesar Gomphos pervenit, quod est oppidum primum Thessaliae venientibus ab Epiro; C III, 80, a. fugae vero nullum esse consilium non solum iis, qui primam dignitatem haberent, sed ne iis quidem, qui nihil praeterquam de vita cogitarent; A 8. quibus pro se pugnandi facultas non fuisset; A 16.

alcibus: his (alcibus) sunt arbores pro cubilibus; G VI, 27.

civitati: civitati .. hanc fuisse belli causam, quod .. Gallorum coniurationi resistere non potuerit; G V, 27, a. civitatibus maxima laus est quam latissime circum se ... solitudines habere; G VI, 23.

classi: cum his navibus nostrae classi eiusmodi congressus erat; G III, 13, b.

clientibus: quibus (clientibus) more Gallorum nefas est etiam in extrema fortuna deserere patronos; G VII, 40.

consanguineis: quid hominum milibus LXXX uno loco interfectis propinquis consanguineisque nostris animi fore existimatis? G VII, 77, b.

dominis: in hos eadem omnia sunt iura, quae dominis in servos; G VI, 13, a.

eruptioni: ut nullus perfidiae neque eruptioni locus esset; C II, 16.

exercitui: mulieres ... in eum locum convenisse, quo propter paludes exercitui aditus non esset; G II, 16.

fugitivis: fugitivis omnibus nostris certus erat Alexandriae receptus certaque condicio; C III, 110.

hominibus: cognosci licuit, quantum esset hominibus praesidii in animi firmitudine; C III, 28, a.

mercatoribus: nullum aditum esse ad eos (Nervios) mercatoribus; G II, 15. mercatoribus est aditus magis eo, ut, quae bello ceperint, quibus vendant, habeant; G IV, 2.

navibus: iis .. invitis ... non potest esse propter angustias navibus introitus in portum; C III, 112, a. qua exitus navibus erat; A 19.

oppidanis: erat .. oppidanis difficilis et praeruptus eo descensus; G VIII, 40.

partibus: in Uticensibus ... parum suis partibus praesidii esse existimaverat; Af 87, a.

perfidiae: ſ. eruptioni. — **populo**: ſ. alicui; G I, 35. — **propinquis**: ſ. consanguineis.

rationi: cui rationi contra homines barbaros ... locus fuisset; G I, 40, c.

2. **auxilio**: M. Coelius Rufus ... fore auxilio pollicebatur; C III, 20.

causae: non iniquitatem loci ... causae fuisse cogitabant; C III, 72.

firmamento: transversaria tigna iniciuntur, quae firmamento esse possint; C II, 15.

honori, ornatu: isti, quorum in aedibus fanisque posita et honori erant et ornatu; F 1, a.

irrisui: ubi ... indutiis .. per scelus violatis suam virtutem irrisui fore perdoluerunt; C II, 15.

praesidio: cohortes, quae praesidio in castellis fuerant, sese Sullae dediderunt; C III, 99. sex cohortes in fines regni sui (Iuba) mittit, quae essent praesidio contra Gaetulos; Af 55. postquam animadverterunt neminem ibi esse [praesidio]; Af 85, a.

testimonio: docebant rem esse testimonio, quod ... impetum ... fortissime sustinuerint; G V, 28. relatis in publicum cornibus, quae sint testimonio; G VI, 28.

usui: omnium rerum, quae ad bellum usui erant, summa erat in eo oppido facultas; G I, 38. vineas agere quaeque ad oppugnandum usui erant comparare coepit; G II, 12. una erat magno usui res praeparata a nostris, falces praeacutae insertae ... longuriis; G III, 14, b. omnia deerant, quae ad reficiendas naves erant usui; G IV, 29. quae ad eas res erant usui ex continenti comportari iubebat; G IV, 31. ea, quae sunt usui ad armandas naves, ex Hispania apportari iubet; G V, 1. quae .. ad eam rem usui sint militibus imperat; G VII, 11, b. ad haec sustinenda magno usui fuisse tormenta; G VII, 41. quae .. usui ad defendendum oppidum sint parent; C I, 19. Nasidianae naves nullo usui fuerunt; C II, 7. inventum est magno esse usui posse, si haec esset in altitudinem turris elata; C II, 8. sub tecto miles ... quaecumque sunt usui sine periculo supportat; C II, 15. Curionis milites iis rebus indigebant, quae ad oppugnationem castrorum erant usui; C II, 35, b. res ceteras, quae ad bellum usui solent esse, comportaverat; Af 36.

VI. **mit doppeltem Dativ** (vgl. V, 2): **adiumento**: quae res magno erat adiumento oppidanis; H 41.

auxilio: ſ. **auxilium**, II, 3. sum (5 St.) S. 119, b.

contemptui: hominibus Gallis prae magnitudine corporum suorum brevitas nostra contemptui est; G II, 30.

cordi: omnia ..., quae vivis cordi fuisse arbitrantur, in ignem inferunt; G VI, 19.
curae: Caesar ... pollicitus .. est sibi eam rem curae futuram; G I, 33. haec sibi esse curae; G I, 40, c.
dedecori: hos .. diutius in nostro conspectu gloriari magno nobis et dedecori et dolori est; A 15.
detrimento: amicitiam populi Romani sibi ornamento et praesidio, non detrimento esse oportere; G I, 44, b.
documento: singulis effossis oculis domum (eos) remittit, ut sint reliquis documento; G VII, 4, b. *cum*, quantum in bello fortuna posset, iam ipsi incommodis suis essent documento; C III, 10, b.
dolori: magno esse Germanis dolori Ariovisti mortem; G V, 29. ſ. dedecori.
impedimento: quem (equitatum) sibi ... magno .. fore impedimento (credebat), si ..; A 61. ſ. **impedimentum,** II, 2. sum (5 St.) S. 461, b.
morae: vgl. I, 2. alqd morae.
odio: quod ei (Correo) summo esse odio nomen populi Romani intellexissent; G VIII, 7. quibus (militibus) odio sciebat praecipue Cassium esse; A 53.
oneri: sin timore defugiant, illis se oneri non futurum; C I, 32, b.
ornamento: quae (urbs) praesidio et ornamento sit civitati; G VII, 15. ſ. detrimento.
praesidio: ut suis onorariis longisque navibus praesidio essent; Af 46. ſ. **praesidium,** II, 3. sum (20 St.) S. 317, b.
saluti: ſ. **salus,** II, 3. sum (3 St.) S. 968, b.
subsidio: ſ. **subsidium,** II, 2. sum (4 St.) S. 1012, b.
solatio: quod de sua salute impetraverit, fore etiam reliquis ad suam spem solatio; C I, 22.
tegimento: quibus (tignis) suspenderent eam contignationem, quae turri tegimento esset futura; C II, 9, a.
terrori: copias se omnes pro castris habiturum et terrori hostibus futurum; G VII, 66, b.
usui: qui (Remi) magno nobis usui ad bellum gerendum erant; G II, 9. magno sibi usui fore arbitrabatur, si modo insulam adisset; G IV, 20. quae res magno usui nostris fuit; G IV, 25. oppidum, ... ne cui esset usui Romanis, incenderunt; G VII, 55, b. ut ... equites laborantibus usui esse possent; C I, 45. quem (equitatum) sibi usui fore credebat, si ..; A 61. quae (res) usui militi esse consuevit; Af 47.

summa, Gesamtzahl, Summe, Gesamtheit, Hauptsache: 1. constat: quod paene in eo, si id oppidum retinuissent, summam victoriae constare intellegebant; G VII, 21.
est: quarum omnium rerum summa erat capitum Helvetiorum milia CCLXIII, Tulingorum milia XXXVI ..; G I, 29. summa omnium fuerunt ad milia CCCLXVIII; G I, 29. quorum (mandatorum) haec erat summa; C I, 10. III, 57. etsi aliquo accepto detrimento, tamen summa exercitus salva; C I, 67. erat .. haec summa mandatorum; C III, 10, a. quarum (copiarum) erat summa veteranarum trium legionum uniusque tironum et equitum DCCC; C III, 29. quae summa erat milium XXII; C III, 39.
redit: ſ. **redeo,** II. summa (3 St.) S. 932, a.
respicit: ad hunc (M. Bibulum) summa imperii respiciebat; C III, 5.
II, 1. defero: ad hunc ... totius belli summam omnium voluntate deferri; G II, 4, b.
obtineo: cum uterque ... summam imperii ipse obtinere vellet; A 4.

permitto: ſ. **permitto,** III. summam (4 St.) S. 776, a. — teneo: ſ. **imperium,** IV. summa; G II, 23. III, 17. >< 22. — trado: ſ. ib.; G VII, 20, b. 57. 63. 76 (S. 465, b).
tueor: magnam .. res diligentiam requirebat non in summa exercitus tuenda, sed in singulis militibus conservandis; G VI, 34, a.
2. diffido: vgl. **superus,** II, A. res; C III, 94.
3. decerto de: perpaucos de summa rerum ac de salute omnium decertare; A 16.
delibero de: de summa rerum deliberare incipit; C II, 30.
iuvo ad: quod spatii brevitas ... non multum ad summam victoriae iuvare poterat; C I 82.
III, 1. exspectatio: tanta erat summae rerum exspectatio, ut ..; C I, 21.
2. indicium de: neque de summa belli (se) suum iudicium, sed imperatoris esse existimavisse; G I, 41.
IV. ad: alter omnia agere ad praescriptum, alter libere ad summam rerum consulere debet; C III, 51, b.
in: haec eadem ratio est in summa totius Galliae; G VI, 11. ut his (senatoribus) testibus in summa pecuniae uteretur; C III, 105. pactiones interponere, in summa frustrari coepit; A 71.

summe, im höchsten Grade: Caesarem id summe sciebant cupere; C III, 15

summ— ſ. **subm—.**

sumo, nehmen, annehmen, anlegen, sich herausnehmen, sich anmaßen, übernehmen, erwähnen: alqd: alii, quod pridie noctu conclamatum esset in Caesaris castris, argumenti sumebant loco non posse clam exiri; C I, 67.
arrogantiam: Ariovistum tantos sibi spiritus, tantam arrogantiam sumpserat, ut ferendus non videretur; G I, 33.
auctoritatem: qua ex re fieri, uti ... magnam sibi auctoritatem magnosque spiritus in re militari sumerent; G II, 4, a.
commilitones: ego .. ex meis commilitonibus ... non amplius x sumam; Af 45.
diem: legatis respondit diem se ad deliberandum sumpturum; G I, 7.
equites: adiungit ... equites .. C totidemque ab Ariobarzane sumit; A 34, b.
equos: a tribunis militum reliquisque equitibus Romanis ... equos sumit Germanisque distribuit; G VII, 65.
frumentum: cum (frumentum) neque emi neque ex agris sumi posset; G I, 16. qui (Cadurci) partim re frumentaria sublevare eos cupiebant, partim prohibere, quo minus sumerent, non poterant; G VIII, 34.
iudicium: neque (se) sibi iudicium sumpturos contra atque omnis Italia ... iudicavisset; C III, 12.
laborem: ubi intellexit frustra tantum laborem sumi; G III, 14, a.
partem: partem .. oppidi sumit ad obsidendum; G VIII, 37. ne imperatorias sibi partes sumpsisse videretur; C III, 51, b.
pecuniam: a tribunis militum centurionibusque mutuas pecunias sumpsit; C I, 39. pecunia a quibusdam privatis sumpta; C III, 103.
spiritum: ſ. arrogantiam. auctoritatem.
supplicium: non dubitare, quin de omnibus obsidibus ... gravissimum supplicium sumat; G I, 31, d. de Accone ... graviore sententia pronuntiata more maiorum supplicium sumpsit; G VI, 44. qui (Bibulus) de servis liberisque omnibus ad

impuberes supplicium sumit et ad unum interficit; C III, 14.
vestem: veste ea sumpta, qua supplices dominantes deprecari consuerunt; A 32.

sumptuosus, kostspielig: funera sunt pro cultu Gallorum magnifica et sumptuosa; G VI, 19.

sumptus, Aufwand, Kosten: I, 1. explico: ad explicandos sumptus rei militaris cum pecuniam necessariam esse iudicaret; A 34, a.
2. corrogo ad: pecunia ad necessarios sumptus corrogata; C III, 102, a.
II. alere: (Dumnorigem) magnum numerum equitatus suo sumptu semper alere; G I, 18, a.
augeri: augetur odium ... sumptu additae legionis; A 50.

super, über, auf, darauf, darüber: A, I. induo: super lateres coria inducuntur; C II, 10.
II. zum Satz: super quas (naves) turrim effectam ad ipsum introitum portus opposuit; C III, 39.
B. iuicio: eo super tigna bipedalia iniciunt; C II, 10.
struo: quae (regulae) lateres, qui super [musculo] struantur ‖ superstruantur ‖, contineant; C II, 10.

superbe, übermütig: Ariovistum ... superbe et crudeliter imperare; G I, 31, d.

superbia, Übermut: unius arrogantiae superbiaeque dominatuque; F 9.

superbus, übermütig, hochfahrend: factum: etiam superbius Iubae factum non in M. Aquinum, ... sed in Scipionem; Af 57.
homo: factum est, ut Scipio ... Iubae, homini superbissimo inertissimoque, obtemperaret; Af 57.

supercilium, Augenbraue, Anhöhe supercilium quoddam excelsum nacti ... aciem constituunt; Af 58.

superius, s. **supra**, B, II.

supero, überlegen sein, überwinden, siegen, besiegen, übertreffen, überschreiten, überragen, überdauern: I. alqs: hos esse eosdem, quibuscum saepenumero Helvetii congressi ... superarint; G I, 40, b. non esse fas Germanos superare; G I, 50. cum (Galli) superaverunt, animalia capta immolant; G VI, 17. uter eorum vita superarit; G VI, 19. se ..., ut operibus anteire studuerit, sic iustitia et aequitate velle superare; C I, 32, b. cum non minus esset imperatoris consilio superare quam gladio; C I, 72. si superavissent; C II, 5. an poenitet vos, ... quod bis per biduum equestri proelio superaverim? C II, 32, d. quibus rationibus superare possent; C III, 83. illi, si superassent navibus, omnia tenerent; A 16.
milites: qua (virtute) nostri milites facile superabant; G III, 14, b.
sententia: superat sententia Sabini; G V, 31.
II. alqm: si Helvetios superaverint Romani; G I, 17. quoniam (Haedui) armis congressi ac superati essent; G I, 36. quod, quos ... inermos ... timuissent, hos postea armatos ac victores superassent; G I, 40, b. bello superatos esse Arvernos et Rutenos ab Quinto Fabio Maximo; G I, 45. Romanos pulsos superatosque civitati renuntiaverant; G II, 24. (nostri) hoc superari, quod ... hostes defessi proelio excedebant; G III, 4. superatis Belgis; G III, 7. si quando magnitudine operis forte superati suis fortunis desperare coeperant; G III, 12. reliquum ... esse neminem, quem non superare possint; G IV, 7. Atrebatibus superatis; G IV, 21. his superatis aut reditu interclusis; G IV, 30. fuit antea tempus, cum Germanos Galli virtute superarent; G VI, 24. paulatim (Galli) assuefacti superari multisque victi proeliis; G VI, 24. propinquitas castrorum celerem superatis ex fuga receptum dabat; C I, 82. suos cohortatus, quos integros superavissent ut victos contemnerent; C II, 5. Massilienses ... bis navali proelio superati; C II, 22. quibus (copiis) .. superari delerique Mithridaten ... posse credebat; A 27. Pharnace superato *; H 1. tua virtute superati salutem a tua clementia deposcimus; H 17. s. regem.
alqd: milites ... continenti labore omnia haec superaverunt; G VII, 24. nihil tam operose ab aliis esse perfectum, quod non horum elegantia commentariorum superetur; G VIII, pr. a.
adversarios: ut (adversarii) etiam caedendo ... defatigati vincerentur atque a suis superarentur; Af 19, a.
copias: eas omnes copias a se uno proelio pulsas ac superatas esse; G I, 44, a.
duces: duos superatos duces; C II, 32, b.
fastigium: quae (turris) superare fontis fastigium posset; G VIII, 41.
homines: qui (homines fugitivi) superati a nostris sunt interfecti hominum milia xxu; H 34.
hostes: hostes proelio superati ... legatos ... miserunt; G IV, 27. cuius (Caesaris) ductu saepenumero hostes superassent; G VII, 62, a. contemptis pridie superatis hostibus; G VIII, 28. proelio superatos (hostes) ... continuerunt; C III, 47. se ... expulisse ac superasse pugnantes (hostes); C III, 73, b.
nationes: maximas nationes ... pulsas superatasque esse; G III, 28.
populum: ut suis copiis populum Romanum superari posse confidat; G V, 27, a.
promontorium: s. **promontorium**, II, 1. (3 St.) S. 842, a.
regionem: ubi ... iam .. primos superare regionem castrorum animum adverterunt; C I, 69.
regem: si forte (rex Iuba) bello foret superatus; Af 91, a.
ripas: (tempestas) summas ripas fluminis superavit; C I, 48, a.
turres: turribus .. excitatis tamen has altitudo puppium ex barbaris navibus superabat; G III, 14, a.
victores: s. alqm; G I, 40, b.
vim: labore et perseverantia nautarum et ‖ se ‖ vim tempestatis superari ‖ superare ‖ posse sperabat; C III, 26.

supersedeo, sich enthalten, unterlassen: alqs: Caesar primo ... proelio supersedere statuit; G II, 8.
adversarii: postquam satis diuque adversarius ab se ad dimicandum invitatos supersedere pugnae animadvertit; Af 75.

superstruo, darüberbauen: quae (regulae) lateres, qui super [musculo] struantur ‖ superstruantur ‖, contineant; C II, 10.

supersum, übrig sein, übrig bleiben, überleben, im Überfluß vorhanden sein: alqs: ut ..., qui superessent, ut ex tumulo tela in nostros conicerent; G II, 27. omnium, qui supererant, consensu legatos ... miserunt; G II, 28. quod omni Gallia pacata Morini Menapiique supererant,

qui in armis essent; G III, 28. conviciari coeperunt: nos ex proelio paucos superesse; H 33. Lusitani, qui ex pugna superfuerunt; H 40, a.

alqd: cum ... neque multum aestatis superesset; G V, 22. f. animus. tempus.

adversarii: ita ipsis Liberalibus (adversarii) fusi fugatique non superfuissent, nisi ..; H 31, b.

animus: quantum alteri sententiae deesset animi, tantum alteri superesse dicebat; G II, 31, a.

biduum: quod omnino biduum supererat, cum exercitui frumentum metiri oporteret; G I, 23.

homines: ex eo proelio circiter hominum milia CXXX superfuerunt; G I, 26.

pars: quin ... magna parte exercitus nostri interfecta multo minorem superesse dicerent partem; G V, 55. perexigua pars illius exercitus superest; C III, 87.

proelium: unum boc proelium superest; C III, 91.

tempus: neque multum ad solis occasum temporis supererat; C III, 51, b.

superus, obere, hoch, bedeutend, mächtig, überlegen, vorhergehend, früher: I. **superior:** alqs: ut nostri omnibus partibus superiores fuerint; G V, 15. cum .. nostri ... equestri prnelio superiores fuissent; G V, 26. cum suos pugna superiores esse Galli confiderent; G VII, 80. cum ... numero superiores paucitatem contempsissent; G VIII, 12. boc ipso fiunt superiores, quod nullum ... acceperant detrimentum; G VIII, 19, a. ut se utrique superiores discessisse existimarent; C I, 47. ut ... illi omnibus abundarent rebus superioresque baberentur; C I, 52. non esse usurum condicionibus pacis eum, qui superior videretur; C III, 10, b. tanto superiores erant Vatiniani; qui ... dimicatione aequata longe superiores virtute rem feliciter gerebant; A 46. ut modo hi, nonnumquam illi superiores discederent; H 5. de levi armatura et equitatu longe et virtute et numero nostri erant superiores; H 7.

acies: qui in superiore acie constiterant; G I, 24.

aestas: f. **aestas,** IV (4 St.) S. 53, a.

aestiva: cum ... iudicaret .. superioribus aestivis Galliam devictam subactamque esse; G VIII, 46, a.

aetas: baec superioris aetatis exempla expiata ... Gracchorum casibus docet; C I, 7, b. prospicere, ... ut ... omnes .. superioris aetatis ... manus tenderent; C II, 5.

annus: haec .. superiorum annorum consuetudine ab nobis cognoverant; G V, 42. quod superioris anni munitiones integrae manebant; G VI, 32. eodem tempore superiore anno Bellovacos ... suscepisse bellum; G VIII, 22. f. **annus,** III, 2. zum Satz (14 St.) S. 78, a.

bellum: quorum (Allobrogum) mentes nondum ab superiore bello resedisse sperabat; G VII, 64. auxilia ... omnibus superioribus bellis habuerat; C I, 39. quae superiore bello cum Sertorio steterant civitates; C I, 61. cum superioribus bellis probati ad obtinendos exercitus evocentur; C I, 85, c.

beneficia: se concedere id factum superioribus suis beneficiis; A 68.

castella: boc idem visum ex superioribus quibusdam castellis confirmaverunt; C III, 67.

castra: ne ... ex superioribus castris eruptione circumvenirentur; G VII, 82. ex his superiorum castrorum situs ... cognoscunt; G VII, 83. quas (cobortes) in superioribus castris reliquerat; C I, 42. (milites) invitati propinquitate superiorum castrorum; C III, 76. eo .. quinque legiones ex superioribus castris deducit; Af 56.

commentarius: superiore commentario demonstratum est; G VIII, 4. [superioribus commentariis Caesaris declaratum est]; G VIII 15. quem (Lucterium) superiore commentario prima defectione Galliae facere in provinciam voluisse impetum cognitum est; G VIII, 30. superiore commentario Caesar exposuit; G VIII, 38.

consilia: Caesar a superioribus consiliis depulsus; C III, 73, a.

consulatus: quod superiore consulatu cum patre Ptolemaeo ... societas erat facta; C III, 107.

dies: (hortabatur) superiorum dierum Sabini cunctatio; G III, 18. qui omnes superiores dies ... milites in castris continuisset; G VI, 36. ut erat superiorum dierum consuetudo; C I, 21. in consilio superioribus diebus dixerat ..; C III, 86. f. **dies,** IV, 2. zum Satz (15 St.) S. 277, b.

dimicationes: omnium superiorum dimicationum fructum in eo die ... docet consistere; G VII, 86.

exercitus: quae (duo milia evocatorum) ex beneficiariis superiorum exercituum ad eum convenerant; C III, 88.

factum: magnum hoc testimonium senatus erat universi conveniensque superiori facto; G VIII, 53.

gloria: superiore gloria rei militaris extincta; G V, 29.

hostis: quod hostes equitatu superiores esse intellegebat; G VII, 65. paratus hostis erat superior; H 30.

imperatores: qui (milites) dimissi a superioribus imperatoribus; C III, 4, a.

incommodum: post superius incommodum; C II, 4.

institutum: superius .. institutum in equitibus ... servabat, ut ..; C III, 84. Caesar superius institutum servans; C III, 89.

iter: ut transcundum superius iter vehementer esset periculosum; H 30. f. locus; A 72. tempus; C I, 51.

labrum: Britanni ... sunt ... omni parte corporis rasa praeter caput et labrum superius; G V, 14.

legiones: subsequitur bas (legiones) V. cum duae legiones reliquae essent in castris, secundani ... secuti sunt factum superiorum; A 54.

locus: locis superioribus occupatis; G I, 10. superioribus locis occupatis; G I, 23. e loco superiore pilis missis; G I, 25. quod ... e loco superiore in nostros venientes tela conicicbant; G I, 26. milites Atrebates ... celeriter ex loco superiore in flumen compulerunt; G II, 23. profligatis Veromanduis ... ex loco superiore in ipsis fluminis ripis proeliabantur; G II, 23. ex loco superiore, quae res ... gererentur, conspicatus; G II, 26. cum ... iam omnia fere superiora loca multitudine armatorum completa conspicerentur; G III, 3. neque ullum frustra telum ex loco superiore mittere; G III, 4. ne in locis quidem superioribus (reliquos) consistere patiuntur; G III, 6. loca superiora ... ab exercitu tenebantur; G III, 14, b. tela .. ex loco superiore missa; G III, 25. uti ex locis superioribus in litus telum adigi posset; G IV, 23. se in superiora loca abdiderant; G V, 8. ut se loco superiore defenderent; G VI, 40. quod .. paucitatem eorum ex loco superiore cognoscere ... potuerint; G VII, 20, b. quae (cohortes) ... ceperant locum superiorem; G VII, 51. pedestres .. copias ... in locis superioribus constituunt; G VII, 79. ut de locis superioribus haec declivia ... cernebantur; G VII, 88. nec (Galli) loco superiore decedunt; G VIII, 9. relictis locis superioribus; G VIII, 36. loca superiora capiuntur; G VIII, 36. oppidani .. loco superiore decurrunt; G VIII, 41. L. Plancus ... locum capit

superinrem; C I, 40, b. se in loca superiora receperunt; C I, 51. prima luce ex superioribus locis ... cernebatur ..; C I, 64. Afranius ... locis superioribus constitit; C I, 65. quod ex locis superioribus qui antecesserant suos ascendentes protegebant; C I, 79. cum ... equites .. ex loco superiore in aversos tela coniciebant; C I, 79. ut ... in locis superioribus consisterent; C I, 79. facile erat ex ... omnibus locis prospicere in urbem; C II, 5. copias ex locis superioribus in campum ducit; C II, 40. ut ex superiore pugnans loco; C III, 40. nostros ex superiore insequentes loco verebantur; C III, 51, b. M. Antonius ... descendens ex loco superiore cernebatur; C III, 65. Caesar ... omnes cos ... ex superioribus locis in planiciem descendere ... iussit; C III, 98. banc (aquam) locis superioribus fundere in partem Caesaris non intermittebat; A 6. * et superioribus locis sublevabantur; A 12. locis .. superioribus iter facere instituit; A 35. quod in locis superioribus nullus impetus repentinus accidere hostium poterat; A 35. XXXVI legio in loca se superiora contulit; A 40. cum Cassium ... aciem instruxisse loco superiore *videret;* A 60. (collis) superioribus locis atque itineribus paene coniunctus oppido; A 72. nihil ex loco superiore inermi proficere poterant; A 76. Galli Germanique ... ex superiore loco ... circumventi; Af 40. Scipio ... confestim Caesarem per superiora loca consecutus; Af 79. etsi oppidani superiore loco defendebantur; H 12. complures ex superiore loco adversariorum decucurrerunt; H 23, a. ex superiore loco multitudine telorum alter eorum (centurionum) concidit; H 23, a. adversarii loco superiore *se* defendebant acerrime; H 31, a. ‖ut ... pauci‖ homines ex superiore loco defendere possent; H 38. f. **locus,** V, 2. ex (4 St.) S. 580, a.

menses: quae provincia (Illyricum) 'superioribus mensibus retenta ... cum laude erat; A 42, a.

munitiones: maxime ad superiores munitiones laboratur; G VII, 85.

nox: superiore nocte maxima coorta tempestate; G V, 10. † ... ut qui superiore nocte *; C II, 29.

ordo: quorum (centurionum) nonnulli ex inferioribus ordinibus reliquarum legionum virtutis causa in superiores erant ordines huius legionis traducti; G VI, 40. cum superioris etiam ordinis nonnulli ... manendum ... existimarent; C III, 74.

pars: (collis) infimus apertus, ab superiore parte silvestris; G II, 18. superiorem partem collis ... densissimis castris compleverant; G VII, 46. superiore corporis parte nudata; G VII, 46.

portus: naves XVIII ... ex superiore portu leni vento solverunt; G IV, 28.

proelia: (milites) superioribus proeliis exercitati; G II, 20. cuius (Baculi) mentionem superioribus proeliis fecimus; G VI, 38. eos (equites) superioribus perterritos proeliis; C I, 79. (erat) terror ex superioribus proeliis magnus; C II, 36. proelia .. superiora commemorans; Af 81.

pugnae: factum est ... superiorum pugnarum exercitatione, ut ..; G III, 19. (milites) superioribus pugnis exercitati; C III, 93, a.

regiones: a superioribus regionibus ... in mare iactis molibus; C III, 112, a.

scripta: non cohaerentibus superioribus atque insequentibus eius (Caesaris) scriptis; G VIII, pr. a.

spes: ad superiorem spem addita praesentis temporis opinione; C II, 40.

tempus: qui (legati) se de superioris temporis consilio excusarent; G IV, 22. huic superiore tempore cum reliquis civitatibus continentia bella intercesserant; G V, 11. ad eum pars utriusque cum fructibus superiorum temporum pervenit; G VI, 19. elati (milites) ... superiorum temporum secundis proeliis; G VII, 47, a. ut superioribus fecerint temporibus; C I, 1. quod illi turbulentissimi superioribus temporibus tribuni plebis VIII denique mense suarum actionum ... timere consuerant; C I, 5. multum erat frumentum ... convectum superioribus temporibus; C I, 49. usi superiorum temporum atque itinerum licentia; C I, 51. ut superioris temporis contentionem nostri omnem remiserant, ita ..; C II, 14. quas (legiones) superioribus temporibus Corfinio receperat Caesar; C II, 28. multum ... adiuvat ... superioris temporis proventus; C II, 38. ut erat superioris temporis consuetudo; C III, 65. fortuna ... superiorum temporum dissimilis Eupbranorem prosequebatur; A 25, b. ut more ipsius (Caesaris) consuetudo superioribus temporibus fuerat; Af 3. quod Caesar non more superiorum temporum in hibernis exercitum continebat; Al 47. erat in castris Caesaris superiore tempore magnus terror; Af 48. superiore tempore M. Cato ... plebem inermem oppido eiecerat; Af 87, a. vultu atque sermone, quo superiore tempore usus fuerat, cum dormitum isset; Af 88, a.

turris: turrim nostram ut superiorem incenderunt; H 19.

victoriae: Sontiates superioribus victoriis freti; G III, 21. magno esse Germanis dolori ... superiores nostras victorias; G V, 29. nulla .. vox est ab iis (militibus) audita ... superioribus victoriis indigna; G VII, 17, b.

II. **summus:** A. **bei Substantiven:** alacritas: summa .. alacritas et cupiditas belli gerendi innata est; G I, 41.

Alpes: qui ... ad summas Alpes pertinent; G III, 1.

altitudo: ut prope summam muri ... altitudinem acervi armorum adaequarent; G II, 32.

angustiae: summis .. angustiis rerum necessariarum premebantur; C III, 15. ipse (Caesar) ... summis erat in angustiis; C III, 47.

auctoritas: qui summam auctoritatem ... habere existimantur; G VI, 11. quod summa auctoritas antiquitus erat in Haeduis; G VI, 12, a. qui summam inter eos (druides) babet auctoritatem; G VI, 13, b. quorum (Haeduorum) in omni Gallia summam esse auctoritatem sciebat; G VIII, 46, b. Haedui, quorum auctoritas summa esset; G VIII, 54.

audacia: ipsum esse Dumnorigem, summa audacia; G I, 18, a. Lucterium Cadurcum, summae hominem audaciae, ... in Rutenos mittit; G VII, 5.

bellum: nullum summum bellum posse conflari; G VIII, 6.

beneficium: pro tuo .. summo beneficio .. tibi gratias ago; Af 45.

celeritas: summa felicitas celeritasque in recipiendis civitatibus Fabium consequitur; G VIII, 31. summa celeritate ad exercitum Nemetocennam (Caesar) rediit; G VIII, 52.

collis: milites ... in summo collo ab hostibus conspiciebantur; G II, 26. ipsum erat oppidum Alesia in colle summo admodum edito loco; G VII, 69.

consensus: consensu summo constituit Curio ... proelio rem committere; C II, 33.

contabulatio: eam .. contabulationem summam lateribus lutoque constraverunt; C II, 9, b. ex .. ea contignatione rursus summam contabulationem storiasque elevabant; C II, 9, c.

contemptio: ut in summam contemptionem hostibus veniat; G V, 49.

contentio: cum aliquamdiu summa contentione

dimicaretur; G VIII, 29. aegre ... impetratum est summa tribunorum plebis contentione, ut ..; C I, 1.

contumelia: obsidibus summa cum contumelia extortis; G VII, 54.

copia: summam .. ibi copiam frumenti ... nanctus; G VII, 32. quorum (stramentorum ac virgultorum) summa erat in castris copia; G VIII, 15. cuius rei summa erat ex Epiro copia; C III, 47. Caesaris exercitus ... summa .. aquae copia utebatur; C III, 49. — neque post id tempus umquam summis nobiscum copiis hostes contenderunt; G V, 17. summis copiis castra oppugnata demonstrant; G VII, 41.

cruciatus: quod ... summum in cruciatum se venturos viderent; G I, 31, a.

cupiditas: constituisse .. Bellovacos ... summa plebis cupiditate ... offerre se ad dimicandum; G VIII, 7. ſ. alacritas.

dedecus: ne per summum dedecus fidissimos suis rebus Thapsitanos ... amitteret; Af 79.

dementia: exspectare .., dum ... reverterentur, summae dementiae esse iudicabat; G IV, 13.

desperatio: ad summam desperationem nostri perveniunt; C II, 42. ſ. timor.

difficultas: quod ... summa .. erat ... aperto mari ... difficultas navigandi; G III, 12. etsi summa difficultas faciendi pontis proponebatur; G IV, 17, a. erat ob has causas summa difficultas, quod ..; G IV, 24. summa difficultate rei frumentariae affecto exercitu; G VII, 17, a. summa .. ibi difficultate rerum omnium pressus (Gabinius) ... periit; A 43.

dignitas: quem (Viridomarum) Caesar ... ex humili loco ad summam dignitatem perduxerat; G VII, 39.

diligentia: qui (Cicero) ... cum summa diligentia milites in castris continuisset; G VI, 36. summae diligentiae summam imperii severitatem addit; G VII, 4, b. Caesar ... summa diligentia (milites) conquiri ... iubet; C I, 77.

discrimen: videt ... in summo esse rem discrimine; G VI, 38.

dux: summum esse Vercingetorigem ducem; G VII, 21.

elegantia: erat .. in Caesare .. facultas atque elegantia summa scribendi; G VIII, pr. b.

facultas: omnium rerum ... summa erat in eo oppido facultas; G I, 38. cuius rei summam facultatem habebant; G III, 12. ſ. elegantia.

felicitas: ut ... semper .. paulum ad summam felicitatem defuisse videretur; G VI, 43. ſ. celeritas.

fides: cui summam omnium rerum fidem habebat; G I, 19.

fossa: ut eius fossae solum tantundem pateret, quantum summae fossae labra distarent; G VII, 72.

gratia: Iccius Remus, summa nobilitate et gratia inter suos; G II, 6. qui se summam ab Caesare gratiam inituros putarent; G VI, 43.

humanitas: Gaium Valerium Procillum, ... summa virtute et humanitate adolescentem, ... mittere; G I, 47.

industria: navis ... summa .. industria armaverant; C II, 4.

infamia: neque clientes sine summa infamia deseri possunt; F 3.

iniquitas: summae se iniquitatis condemnari debere, nisi ..; G VII, 19. qui (rivus) ... summam efficiebat loci iniquitatem; H 29, a.

inopia: in summa omnium rerum inopia; G V, 2. Massilienses ... rei frumentariae ad summam inopiam adducti; C II, 22. aquae summa inopia affectos; C III, 49. erat summa inopia pabuli; C III, 58.

iracundia: quod is (Bibulus) iracundia summa erat; C III, 16.

iugum: Titum Labienum ... summum iugum montis ascendere iubet; G I, 21. in summo iugo duas legiones ... collocari ... iussit; G I, 24. calones, qui ab decumana porta ac summo iugo collis nostros victores flumen transisse conspexerant; G II, 24. Germani ... summum iugum nancti hostes loco depellunt; G VII, 67. quae (castra) summum undique iugum tenebant; G VII, 80. equites eum intrare summum iugum ‖ intrare fumum, al. ‖ ... timerent; G VIII, 16 equitatus ... in summum ‖ summa in ‖ iugum virtute conititur; C I, 46. Caesar ... per iugum summum cum copiis progredi coepit; Af 49. Labienus per iugum summum collis dextrorsus procul subsequi non desistit; Af 75.

labor: haec (iumenta) cotidiana exercitatione summi ut sint laboris efficiunt; G IV, 2. summo labore militum .. continuato diem noctemque opere; C I, 62.

laus: ambo incolumes ... summa cum laude sese intra munitiones recipiunt; G V, 44, b. cum ... Pompei consilium summis laudibus efferret; C III, 87.

locus: pars summum castrorum locum petere coepit; G II, 23. erat in Carnutibus summo loco natus Tasgetius; G V, 25. Eporedorix, .. summo loco natus adolescens; G VII, 39. hic (Critognatus) summo in Arvernis ortus loco; G VII, 77, a. cohortes ... summum locum aggredi iussit; A 31.

magistratus: qui summo magistratui praeerat; G I, 16, qui summum magistratum obtinerent; G VII, 33.

mons: cum summus mons a Labieno teneretur; G I, 22.

nobilitas: qui (Surus) et virtutis et generis summam nobilitatem habebat; G VIII, 45. Petraeus, summae nobilitatis adolescens; C III, 35. ſ. gratia; G VI, 43.

notitia: summam esse .. in Alexandrinis velocitatem locorumque ... notitiam; A 8.

odium: ei (Correo) summo esse odio nomen populi Romani; G VIII, 7.

opinio: quae gens ... summam .. habet iustitiae et bellicae laudis opinionem; G VI, 24.

opes: summis opibus pugnaverant; G VII, 39.

opportunitas: opus ... ad ... defensionem urbium summam habet opportunitatem; G VII 23.

pectus: ut equites ... possent ... flumen transire, pedites ... summo pectore extare ‖ exstarent ‖; C I, 62.

periculum: ne ... rem in summum periculum deducant; G V, 31. quod plerumque in summo periculo timor misericordiam non recipit; G VII, 26. summo esse in periculo rem; G VII, 32. sese rem in summum periculum deducturum non esse; C I, 19.

planicies: (Caesar) in summam planiciem iugi pervenit; G VIII, 14, b.

potentia: Vercingetorix, ... summae potentiae adolescens; G VII, 4, a. alterum (esse) Cotum, ... hominem summae potentiae; G VII, 32. Eporedorix, ... adolescens .. summae domi potentiae; G VII, 39.

res: velle sese de re publica et summis utriusque rebus cum eo agere; G I, 34. de summis saepe rebus consilia ineunt; G IV, 5. auctore hoste de summis rebus capere consilium; G V, 28. homines ... falsis rumoribus ... de summis rebus consilium capere; G VI, 20. se in praetorium contulit summae rei diffidens et tamen eventum exspectans; C III, 94.

ripae: (tempestas) summas ripas fluminis superavit; C I, 48, a.
scelus: si non ei (beneficio) summum scelus adiungeretur; Af 45.
scientia: qui ... summam .. scientiam rei militaris habere existimabantur; G III, 23.
severitas: ſ. diligentia; G VII, 4, b.
simultates: de locis summis simultatibus contendebant; G V, 44, a.
sollertia: ut est summae genus sollertiae; G VII, 22.
sollicitudo: summam .. in sollicitudinem ac timorem Parthici belli provincia cum venisset; C III, 31.
species: tantum ut summa species earum (arborum) stantium relinquatur; G VI, 27.
spes: (Dumnorigem) summam in spem per Helvetios regni obtinendi venire; G I, 18, b. summae spei adolescentes Eporedorix et Viridomarus; G VII, 63. summae spei delectaeque iuventutis XI (legionem habebat); G VIII, 8. adventus .. L. Nasidii summa spe et voluntate civitatem compleverat; C II, 4.
studium: quod Divitiaci fratris summum in populum Romanum studium, summam in se voluntatem ... cognoverat; G I, 19. cum summo studio a militibus administraretur; G IV, 31. Caesar summo studio militum ante ortum solis in castra pervenit; G VII, 41.
sudor: viis patefactis summo militum sudore ad fines Arvernorum pervenit; G VII, 8.
timor: quod non sine summo timore et desperatione id factum videbatur; G V, 33. ſ. sollicitudo.
tranquillitas: summa tranquillitate consecuta; G V, 23.
velocitas: Germanos .. pedites, summae velocitatis homines, ... praemittit; G VIII, 36. ſ. notitia.
virtus: quorum (equitum) nisi summa virtus fuisset; H 23, b. ſ. humanitas. iugum; C I, 46.
vis: milites summa vi transcendere in hostium naves contendebant; G III, 15. summa vi ab utrisque contenditur; G VII, 70. Galli ... eruptionem ... summa vi facere conabantur; G VII, 73, a. summa .. vi per ipsos oppidanos (oppidum Aggar) erat defensum; Af 67.
voluntas: Curio summa omnium voluntate Iguvium recipit; C I, 12. Pompei summam esse ac fuisse semper voluntatem, ut componeretur; C III, 16. Calvisius primo adventu summa omnium Aetolorum receptus voluntate; C III, 35. ſ. spes; C II, 4. studium; G I, 19.
utilitas: cuius (tempestatis) incommodum summam utilitatem ipsis praebebat; H 3, b.
B. **alleln**: a. **masc.**: tu in summis, o dimidiate Menander, poneris; F 23.
b. neutr.: 1, a. **peto**: abditi ... singuli de rupe prodire et summa petere collis; Af 50.
b. **consisto in**: ex iniquo progressi (Pompeiani) loco in summo constiterunt; C III, 51, b.
diffundo ab: ab eius (cornus) summo sicut palmae ramique late diffunduntur; G VI, 26.
2. **declivis ab**: collis ab summo aequaliter declivis ad flumen Sabim ... vergebat; G II, 18.
3. **ab**: hoc teretes stipites ... ab summo praeacuti et praeusti demittebantur; G VII, 73, b.

suppetiae, Hülfe, Beiſtand: **eo**: Labienus ... suis fugientibus suppetias ire contendit; Af 39. cum Scipio ... suppetias ire contendit; Af 41.
mitto: eos (milites) ... turmis suorum suppetias mittit; Af 75.
occurro: Labienus cum universo equitatu fugientibus suis suppetias occurrit; Af 66. animadvertit copias hostium his legionibus occurrere suppetias; Af 68.
proficiscor: (Iuba) suis finibus oppidisque suppetias profectus est; Af 25.
venio: postquam ... nuntiabatur auxilia magna equitatus oppidanis suppetias venire; Af 5.

suppeto, reichlich vorhanden ſein, zu Gebote ſtehen, ausreichen: **arma**: ſ. vires; G VII, 85. — **copia**: ſ. **copia**, A, I. suppetit (5 St.) S. 230, a.
fiducia: numquam tanta suppeteret ex ipsorum (adversariorum) inertia conscientiaque animi victoriae fiducia, ut ... auderent; Af 31, b.
res: quaecumque res eis suppeteret; Af 33.
vires: dum vires suppeterent; G VII, 77, a. nec iam arma nostris nec vires suppetunt; G VII, 85.
vita: quoad vita suppeteret; Af 92.

supplementum, Ergänzung, Ergänzungstruppen: I **convenit, al.**: supplementum .., quod ex Italia adduxerat, in Helvios ... convenire iubet; G VII, 7.
est, al.: eo supplemento, quod nuper ex Italia venerat, relicto Agedici, ut esset impedimentis praesidio; G VII, 57.
II. **cogo**: per causam supplementi equitatusque cogendi ab exercitu discedit; G VII, 9.
III. **nomen**: magnum numerum ex Thessalia, Boeotia ... supplementi nomine in legiones distribuerat; C III, 4, a.

supplex, bittend, flehend: A. **alqs**: his eos supplicis || supplices || malis habere || suppliciis male haberi || Caesar ... malebat; C I, 81. Deiotarus ... supplex ad Caesarem venit oratum, ut sibi ignosceret; A 67. quibus supplicibus venia data; Af 92.
hostes: cum hostes ... ad legatos ... supplices manus tendunt; C II, 12 (11).
oppidani: oppidani supplices se Vatinio dediderunt; A 47.
B, I. **deprecantur**: veste ea sumpta, qua supplices dominantes deprecari consuerunt; A 32.
II, I. **ignosco**: se neque libentius facere quicquam quam supplicibus ignoscere; A 70.
2. **utor in**: ut in miseros ac supplices usus misericordia videretur; G II, 28.

supplicatio, Dankfeſt, Betfeſt: **decerno** ob eas .. res ex litteris Caesaris dies quindecim supplicatio decreta est; G II, 35. his rebus gestis ex litteris Caesaris dierum viginti supplicatio a senatu decreta est; G IV, 38.
reddo: † his litteris cognitis Romae dierum viginti supplicatio redditur; G VII, 90.

suppliciter, demütig: **loquor**: qui cum ... suppliciter .. locuti flentes pacem petissent; G I, 27. multa suppliciter locutus *est*; C III, 19, a.

supplicium, Strafe, Beſtrafung, Marter, Not, Todesſtrafe, Hinrichtung: I. **sunt**: supplicia eorum, qui in furto ... sint comprehensi, gratiora dis immortalibus esse arbitrantur; G VI, 16. ſ. II, 1. constituo; A 41.
II, 1. **constituo**: gravissimum .. ei rei supplicium cum cruciatu constitutum est; G VI, 17. supplicia constituit in eos ... ea, quae morte essent miseriora; A 41.
fero: (ipsos milites) satis .. supplicii tulisse; C I, 84.
perpetior: desertos et circumventos ab suis gravissimum supplicium perpeti; C II, 30.

subeo: quod .. supplicium gravius morte cives Romani subissent; A 70.
sumo: f. **sumo,** supplicium (3 St.) S. 1028, b.
vereor: illi supplicia cruciatusque Gallorum veriti; G IV, 15.
2. cogo in: cogitur in eius (Gutruati) supplicium Caesar ... concursu maximo militum; G VIII, 38.
dedo ad: ne se et communes liberos hostibus ad supplicium dederent; G VII, 26.
deposco ad: principem sceleris illius, ... Gutruatum, ad supplicium depoposcit; G VIII, 38.
descendo ad: etiam ad innocentium supplicia descendunt; G VI, 16.
progredior ad: ne ad ultimum supplicium progredi necesse habeant; C I, 84.
trado ad: neu se neu Pompeium ... adversariis ad supplicium tradant, obsecrat; C I, 76.
III, I. alqd: f. II, 1. fero.
exemplum: Caesar ... exemplo supplicii deterrendos reliquos existimavit; G VIII, 44.
magnitudo: magnitudine supplicii dubitantes cogit; G VII, 4, b.
timor: Drappes ... timore gravioris supplicii paucis diebus cibo se abstinuit atque ita interiit; G VIII, 44.
2. crudelitas in: crudelitas in supplicio ... spem praesentis deditionis sustulit; C I, 76.
IV. afficio: ne armis traditis supplicio afficerentur; G I, 27. incolas ... ita acerbissimo afficiunt supplicio; Af 87, a.
cogi: his suppliciis celeriter coacto exercitu; G VII, 5.
haberi: f. **supplex,** A. alqs; C I, 81.
offendere: ne eius supplicio Divitiaci animum offenderet, verebatur; G I, 19.
territare: horum (obsidum) supplicio dubitantes territant; G VII, 63.

supporto, herbeischaffen, zuführen: alqd: miles ... operi quaecumque sunt usui sine periculo supportat; C II, 15.
aquam: ut cogerentur ... ligna atque aquam Corcyra navibus onerariis supportare; C III, 15. onerariis navibus Corcyra Dyrrhachioque aquam suis supportabat; C III, 100.
auxilia: uti tuto frumentum auxiliaque navibus ad eum (Caesarem) supportari possent; C III, 112, b. videbant .. non auxilia Caesari, non commeatus supportari posse; A 12.
commeatum: f. **commeatus,** II, 1. supporto (11 St.) S. 186, a. — frumentum: f. **frumentum,** II, 1. supporto (6 St.) S. 412, a. vgl. rem. — ligna: f. aquam; C III, 15.
pabulum: cogebantur Corcyra atque Acarnania ... papulum supportare; C III, 58.
rem: se ... rem frumentariam, ut satis commode supportari posset, timere dicebant; G I, 39, b.

supprimo, hemmen, aufhalten: alqd: ea vineis et aggere suppressa comprehendebant id ipsum, quod morabatur; G VIII, 42.
hostem: hostem insolenter ... nostros insequentem supprimit; C I, 45.
iter: iter supprimunt; C I, 66.

supra, oben, oberhalb, über, früher: A. **Präposition:** se: f. B, I. instruo. paulum supra eum locum ... facere pontem instituit; G VI, 9. supra .. eum locum II tigna transversa iniecerunt; C II, 9, a. qui (Albici) ... montes .. supra Massiliam incolebant; C I, 34. paulo supra hanc memoriam servi et clientes ... una cremabantur; G VI, 19. aliae (sublicae) item supra pontem mediocri spatio (agebantur); G IV, 17, b. supra stagnum postero die at nocte confecto; Af 80 supra .. ea tigna directo transversas trabes iniecerunt; C II, 9, a.
B. **Adverb:** I. **supra:** commemoro: quam (partem) supra commemoravi ... Mosam transisse; G IV, 16. quam (vulnerationem) supra commemoravi; G VIII, 47. quas (causas) supra commemoravi; Af 73. quod (praesidium) supra commemoravi; Af 80.
constituo: magno .. numero iumentorum in flumine supra atque infra constituto; C I, 64.
demonstro: f. **demonstro,** I. — II, 1. — 3, a. G V, 22. 56. VII, 70. C II, 23. III, 68. — b. G IV, 27. — III. (34 St.) S. 263.
dico: Usipetes et Tencteri, quos supra diximus; G IV, 4. ut supra diximus; G VII, 17, a.
doceo: a quibus (Sugambris) receptos ex fuga Tencteros atque Usipetes supra docuimus; G VI, 35, a. eo fama iam praecurrerat, quam supra docuimus; C III, 80, a. quos (Allobroges) perfugisse ad Pompeium supra docuimus; C III, 84. quos ... missos supra docuimus; Af 55.
facio: cuius (Crastini) mentionem supra fecimus; C III, 99.
instruo: in colle medio triplicem aciem instruxit ... [ita, uti supra || se ||]; G I, 24.
memini: Achillam, cuius supra meminimus; C III, 108.
nomino: quod (flumen) supra nominavimus; G II, 18.
ostendo: erant hae difficultates belli gerendi, quas supra ostendimus; G III, 10.
scribo: Aduatuci, de quibus supra scripsimus; G II, 29. cum iis copiis, quas supra scripsi; A 35. a quo (Mithridate) rem feliciter ... gestam in Aegypto supra scripsimus; A 78. ut supra scripsimus; H 4. 5. quae oppida supra sunt scripta; H 8.
II. **superius:** demonstro: superius demonstravimus loca excellentia tumulis contineri; H 28. quos circummunitos superius demonstravimus; H 34.

suscipio, übernehmen, auf sich nehmen, fassen, beginnen, unternehmen: I. bellum: eodem tempore superiore anno Bellovacos ceterasque Galliae civitates suscepisse bellum; G VIII, 22. f. **bellum,** II, 1. suscipio (9 St.) S. 123, b.
causam: causa debitorum suscepta; C III, 20.
cogitationem: de his rebus rogo vos ut cogitationem suscipiatis || suscipi illis ||; F 18.
curam: quod magnam curam suscipiebat, ne ..; A 42, a.
inimicitias: publicis privatisque causis multorum inimicitiis susceptis; H 42, a.
laborem: infinito labore suscepto; G VI, 43. reliquorum dierum frustra labore suscepto; C III, 77.
legationem: is sibi legationem ad civitates suscepit; G I, 3.
negotium: quo suscepto negotio; A 9.
odium: quod (odium) in illam provinciam (Cassius) susceperat; A 48.
officium: (Bibulus) cum ... neque susceptum officium deserere vellet; C III, 18. is (Ganymedes) suscepto officio largitionem in milites auget; A 4.
patrocinium: provinciam ... patrocinio suscepto ... defendisse; H 42, a.
praefecturam: neque aetatis excusatione in suscipienda praefectura usus erat; G VIII, 12.
rem: rem suscipit; G I, 9. quare sibi eam rem ... suscipiendam putaret; G I, 33. rem difficillimam suscepi; G VIII, pr. a.
rempublicam: postulat, ut rempublicam suscipiant; C I, 32, b.

II. **mit doppeltem Accusativ**: quos (commentarios) utinam, qui legent scire possint quam invitus susceperim scribendos! G VIII, pr. a. cum Caesaris causam dignitatemque defendendam suscepisset; G VIII, 52.

suspectus, verdächtig: ut praeter Haeduos et Remos ... nulla fere civitas fuerit non suspecta nobis; G V, 54.

suspendo, emporheben: contignationem: quibus (tignis) suspenderent eam contignationem; C II, 9, a.

tectum: turris tectum per se ipsum pressionibus ex contignatione prima suspendere ac tollere coeperunt; C II, 9, c.

suspensus, gespannt, ungewiß: animus: exspectatione copiarum regiarum exercitus eius (Caesaris) magis suspensiore animo ... commovebatur; Af 48.

oppidani: cum (oppidani), quid ageretur in locis reliquis, essent suspensi; G VIII, 43.

suspicio, Argwohn, Verdacht, Vermutung: I. abest: neque abest suspicio, ... quin ipse sibi mortem consciverit; G I, 4.

est: quod ... erat ... nulla suspicio hostis; A 45.

II, 1. averto: utrum avertendae suspicionis causa Pompeius (edictum) proposuisset ..., an ..; C III, 102, a.

augeo: augetur Gallis suspicio; G VII, 45, b.

do: f. **do**, II. suspicionem (3 St.) S. 293, b.

infero: ex fremitu equorum illata suspicione; C III, 38.

interpono: neque ulla ad id tempus belli suspicione interposita; G IV, 32.

sustineo: ut (milites) magno cum dolore infidelitatis suspicionem sustinere viderentur; C II, 33.

vito: monet, ut in reliquum tempus omnes suspiciones vitet; G I, 20. ut timoris suspicionem vitarent; G I, 39, a.

2. accedo ad: cum ad has suspiciones certissimae res accederent; G I, 19.

venio in: de morte si res in suspicionem venit; G VI, 19.

III. causae: quam parvulae saepe causae .. falsae suspicionis ... magna detrimenta intulissent; C III, 72.

IV. ex: impetu facto in cubiculum ex suspicione; Af 88, b.

sine: f. **sine**, III. suspicione (3 St.) S. 994, b.

suspicor, argwöhnen, ahnen, vermuten: I. alqs: omnibus insciis neque suspicantibus; Af 37.

II, 1. de: f. III. A 36.

2, a. acc. c. inf.: debere se suspicari simulata Caesarem amicitia ... sui opprimendi causa (exercitum) habere; G I, 44, c. ea, quae fore suspicatus erat, facta cognovit; G IV, 6. Caesar ... ex eventu navium suarum ... fore id, quod accidit, suspicabatur; G IV, 31. suspicati hostes huc nostros esse venturos; G IV, 32. quae fore suspicatus Labienus; G VI, 8, a. suspicatus fore id, quod accidit; C I, 40, b. neque prudentes suspicari oportet sibi parum credi; C II, 31, a. suspicatus praemissis equitibus ipsum affore Curionem Saburra; C II, 40. suspicatus fore, ut ... dimicare cogeretur; C III, 37, b. quod fore suspicatus Caesar; C III, 41. fore, quod accidit, suspicatus; A 21. nullum portum terrae Africae ... pro certo ... tutum ab hostium praesidio fore suspicabatur; Af 3.

b. acc. c. partic.: id consilium eum fugae causa initum suspicaretur; G VIII, 16. quem in locum ... Romanos missuros suspicaretur; G VIII, 17. ut ... alii classem hostium celeriter advolaturam suspicarentur; C II, 43. C. Caesarem ... subito commutatum non sine magno consilio suspicabantur; Af 35, a.

III. alqd: Caesar id, quod erat, suspicatus; G IV, 32. ut ... nihil de insidiis suspicaretur; A 36.

sustento, ertragen, aushalten, überstehen, zurückhalten: I. absolut: aegre eo die sustentatum est; G II, 6.

II. aciem: Caesare ... etiam atque etiam aciem sustentante; Af 82.

bella: quorum ... opibus, si qua bella inciderint, sustentare consuerint; G II, 14.

diem: aegre is dies sustentatur; G V, 39.

famem: ut ... pecore ... adacto extremam famem sustentarent; G VII, 17, a.

impetus: legionum tot impetus sustentantes; H 17.

inopiam: ipsa spes inopiam sustentabat, quod ..; C III, 49.

sustineo, stützen, halten, emporhalten, aufrecht erhalten, aufhalten, hemmen, ertragen, erdulden, aushalten, standhalten, widerstehen: I. **absolut**: alqs: nisi subsidium sibi summittatur, sese diutius sustinere non posse; G II, 6. suos ab hostibus premi atque aegre sustinere ... animadvertit; G IV, 32. imperat, si sustinere non posset, deductis cohortibus eruptione pugnaret; G VII, 86. sustinere Pompeiani non potuerunt; C III, 94. sustineut illi atque arte sollertiaque se explicant; A 15.

agmen: cernebatur ... novissimos illorum premi vehementer ac nonnumquam sustinere || sustineri || extremum agmen atque irrumpi || interrumpi ||; C I, 64.

animus: quorum (militum) aut animus aut vires videbantur sustinere non posse; C I, 64.

exercitus: tanto ... accepto detrimento perterritum exercitum sustinere non posse; C I, 71.

praefecti: ad praefectos ... mittit qui nuntiarent, ne hostes proelio lacesserent et, si ipsi lacesserentur, sustinerent; G IV, 11.

vires: f. animus.

II. **mit Object**: alqm: tertia (acies signa intulit), ut venientes sustineret; G I, 25. — se: ut iam se sustinere non posset; G II, 25. quonam modo sustinere se posset ab eorum (hostium) equitatu levique armatura; Af 72.

alqd: ad haec sustinenda magno usui fuisse tormenta; G VII, 41. milites .. nostri ... omnia fortissimo sustinebant animo; G VIII, 42.

aestatem: quam (aestatem) si sustinere potuissent; G VIII, 39.

agmen: f. I. agmen.

arma: ut brachia modo atque humeri ad sustinenda arma liberi ab aqua esse possent; G VII, 56.

aspectum: neque erat omnium quisquam, qui aspectum modo tantae multitudinis sustineri posse arbitraretur; G VII, 76.

casum: qui ... communem cum reliquis belli casum sustineant; G V, 30.

copias: quantasvis, magnas etiam, copias Germanorum sustineri posse munitis hibernis; G V, 28. quo facilius hostium copias sustinere possint; G VII, 5.

defectionem: quam (defectionem) sustinuerat fidelitate atque auxiliis provinciae illius; G VIII, 46, b.

oqnos: nti in declivi ac praecipiti loco incitatos equos sustinere ... consuerint; G IV, 33.

bostem: si ... coactus esset .. Romannm externum sustinere bostem; G VIII, 27.

ictum: ictum firmitas materiae sustinet; C II, 11.

imporiu: non posse eius (Ariovisti) imperia diutius sustinere; G I, 31, d.

impetum: f. **impetus,** II, 1. sustinoo (29 St.) S. 468, a.

incommodu: reliqua, ut poterant, incommoda per se sustinebant; C III, 9, b.

incursiones: qni (equites) snbitas bostium incursiones sustinerent; G VIII, 11.

incursum: nostri constanter incursum sustinent insidiatorum; G VIII, 18. quod (Afraniani) vix equitum incursus sustinerent; C I, 71.

inopiam: qnod sine iomentis ... profectos videbant, nt non posse inupiam diutius sustinere confiderent; C I, 69.

integros: defatigati non facile recentes atque integros sustinebant; G VII, 48.

multitudinem: f. **multitudo,** II, 1. sustineo (3 St.) S. 630, a.

munus: ut (liberi) munus militiae sustinere possint; G VI, 18.

murnm: tumulus ... excelsiore nndique fastigio sustinet murum; A 72.

nnmerum: ii (equites) ... magnum bostium numerum pauei sustinuere; C I, 51.

onus: totnm onus sustinere non recusabant; A 11.

oppugnationem: illi aegre ad noctem oppugnationem sustinent; G V, 37. longiuqnam oppugnationem (se) sustinere non posse; C III, 80, b.

pontem: quo (fornice) pons sustinebatur; A 19.

proelium: f. **proelium,** II, 1. snstineo (3 St.) S. 835, a. — recentes: f. integros.

suspicionem: ut (militer) magno cum dolore infidelitatis suspicionem sustinere viderentur; C II, 33.

tempestates: tantas tempestates Oceani tantosque impetus ventorum sustineri ... non sutis commode posse; G III, 13, a.

vim: bac re significari magnum numerum civitatium suam vim snstinere non posse; G IV, 3. qni (Usipetes et Tencteri) complures annos Suevorum vim sustinucrunt; G IV, 4. quod ... comites familiaresque eius (Ambiorigis) ... paulisper eqnitum nostrorum vim sustinnerunt; G VI, 30. postquam neque aggeres neque Iossae vim bostium sustinere poterant; G VII, 87. nec minimam partem temporis equitum vim cetrati sustinere potuerunt; C I, 70. ut eorum (tormentorum) vim nullae contextae viminibus vineae sustinere possent; C II, 2. (Bibulus) vim morbi sustinere non potuit; C III, 18. cum ... magnum vim telorum adversi sustinerent; A 20, b. cuins vim multitudinis eum equites panci Caesariani iam sustinere non possent; Af 66. ita vim hostium ... per legionarium militem commodius sustinebat; Af 70. postquam equites Iuliani CCCC vim bostium ad IV milia numero sostinere non poterant; Af 78, b.

vulnera: omnia vulnera (nostri) sustinebant; C I, 45.

suus, sein, ihr, eigentümlich, zugehörig, im Besitz befindlich, geeignet: A. **bei Substantiven:** alqs: Hirtius Ciceroni suo s.; F 26.

acics: omnem .. aciem suam redis et carris circumdederunt; G I, 51. Domitius castris Scipionis aciem suam subiecit; C III, 37, a. in eum locum .., quo longins constituerat snam non producere acicm; A 38. post illos (elephantos) .. suam aciem Instruxit; Af 27. nt ... rursus ab sua acio lapidibus missis eos (elephantos) converterent adversus hostem; Af 27. * suam .. aciem mediam eo oppido texit; Af 41. hostes .. mediam aciom suam oppido texisse; Af 42. Numidas ... ad dextram partem suae aciei opposuerat; Af 59. tertiam aciem ... usqne ad aciei suae mediam legionem porrexerat; Af 60. f. corsu; A 40.

actiones: qnod illi ... triboni plebis VIII denique mense suarum actionum ... timere consuerant; C I, 5.

advcntns: cnm ... eos ... suum adventum exspectare iussisset; G I, 27. qui (Caesar) suo adventu vectigalia sibi deteriora faceret; G I, 36. praemittit .., qni de soo adventu doceant; G VII, 10. qua significatione qui in oppido obsidebantnr de suo adventn cognoscere possent; G VII, 81. Domitium Massiliensisque de suo adventu certiores facit; C II, 3. neque illos suo adventu confirmare potuerunt; C III, 64. cum subitum adventum snum indicaret magnum terrorem Alexandrinis iniecturum; A 30, a. (Octavium) adventu suo discedere ab oppugnatione coëgit; A 44, b. cum ... Caesar ... ea .. omnia flagitare adventum snum videret; A 65, a. Caesar interim, cum de suo adventu dobitatio in provincia esset, ... civitates facit de suo adventu certiores; Af 26, a. legatos ... iubet ... snnm adventum praenuntiare; Af 92. Q. Pedinm et Q. Fabium Maximum de suo adventu facit certiores; H 2.

adversarii: adversarios suos ... expellit ex civitate; G VII, 4, a. quod insolenter adversarii sui gloriarentur ..; G VIII, 50. cum de voluntate minime dubiom esset adversariorum suorum; G VIII, 54. * bellum cum suis adversariis gerere instituit; Af 26, a. ab reliqnis copiis adversariorum suorum ... se cruentam adeptum existimari victoriam; Af 31, c. f. inimici; Af 32.

aedıficia: f. frumenta.

amicitia: Illos ... monuit .., ut ex sua amicitia omnia exspectarent; C III, 60.

amicns: f. contubernalis. necessarius; A 66. propinqui; C III, 103. — apparatns: f. labor; C II, 15. — arae: f. foci.

arbitrinm: populum Romannm victis non ad alterius praescriptum, sed ad suum arbitrium imperare consuesse; G I, 36. separatim suam quisquo classem ad arbitrium suum administrabat; C III, 18. f. nomen.

auctoritas: Caesarem .. auctoritate sua atque exercitus ... deterrere posse, ne ..; G I, 31, d. f. beneficium; G I, 33.

ausns: magnas res ... ductu ausuque suo gesserat; A 43.

auxilium: iis anxilium suum pollicitus; G IV, 19. suum .. auxilium pollicentur; G VI, 23. ut rursus cum Bruti classe additis suis auxiliis confligant; C II, 3. bno addit panca de causa et de copiis auxiliisque suis; C III, 16. sic belli rationem esse divisam, ut illi classe naves auxiliaque sua impedirent; C III, 17.

benoficiarii: cnm ... barbaris .. equitibus paucis, beneficiariis snis, quos suae custodiae causa habere consuerat; C I, 75.

beneficinm: qnam plurimas civitates suo beneficio babere obstrictas volebat; G I, 9. magnam se babere spem et beneficio suo et auctoritate addoctum Ariovistam finem iniuriis facturum; G I, 33. tanto suo populique Romani beneficio affectus; G I, 35. magnam .. in spem veniebat pro suis tantis populique Romani in eum beneficiis cognitis suis postulatis fore, uti ..; G I, 42. Caesar ... sua senatusque in eum beneficia commemoravit; G I, 43, a. qui (nuntii) suo beneficio

conservatos docerent, quos ..; G VII, 41. quod sibi a parte eorum gratia relata non sit pro suis in eos maximis beneficiis; C I, 23. ne nova Caesaris officia veterum suorum beneficiorum in eos memoriam expellerent; C I, 34. statuerat .. prius hos iudicio populi debere restitui, quam suo beneficio videri receptos; C III, 1. hunc pro suis beneficiis Caesar idoneum iudicaverat, quem ... mitteret; C III, 10, a. se concedere id factum superioribus suis beneficiis; A 68. pro suo beneficio sine dubio ab his gratias sibi actum iri; Af 45. ſ. liberalitas; G I, 43, a.

benevolentia: neque (se) de sua in Haeduos benevolentia deminuere; G VII, 43.

bona: viri ... tantas (pecunias) ex suis bonis ... cum dotibus communicant; G VI, 19. qui eorum ipse sua bona redemisset; Af 90.

calamitas: calamitatem aut propriam suam aut temporum queri ... mediocris est animi; C III, 20.

calones: (Gaetuli nobiliores, praefecti) cum equis calonibusque suis ... perfugiunt in Caesaris castra; Af 56.

caput: qui ... sui capitis periculo Galliam in libertatem vindicent; G VII, 1.

carri: Helvetii cum omnibus suis carris secuti; G I, 24. alteri ad impedimenta et carros suos se contulerunt; G I, 26. ſ. impedimenta; G VII, 18.

castra: inveniebat ex captivis Sabim flumen ab castris suis non amplius milia passuum x abesse; G II, 16. docet ... copias Treverorum tria milia passuum longe ab suis castris consedisse; G V, 47. copias armatorum pro suis instruunt castris; G VIII, 14, a. Caesar ... in veteribus suis castris ... consedit; C III, 76. simili ratione Pompeius ... in suis veteribus castris ... consedit; C III, 76. ut progrederetur a castris suis; C III, 84. partem (legionum) in sua castra remisit; C III, 97. quod (castellum) rex ... non longe a suis castris munierat; A 30, a. cum Cassium contra pro suis castris aciem instruxisse ... *videret*; A 60. cum ... videret .. eas valles ... sua castra munituras; A 73. naves ... vagabantur incertae locorum atque castrorum suorum; Af 21. naves ... incertas locorum atque castrorum suorum vagari; Af 28. Scipio ... non longe a suis castris ... instruere aciem; Af 30. ut castra sua adoriri auderent; Af 31, b. (legiones) omnibus portis in sua castra fugere coeperunt; Af 40. ab suis maximis castris ... e regione oppidi Uzittae, quod inter sua castra et Scipionis in planicie positum erat, ... duo brachia instituit duci; Af 51. legiones duas ... mittit ab castris suis milia passuum x; Af 65. Labienus progressus a suis castris milia passuum VII; Af 65. Caesar ... progressus ab suis castris milia passuum V; Af 75. V milibus passuum ab suis castris ... (Caesar) constitit in campo; Af 77. Caesar ... se ad sua castra recepit; Af 78, b. castra sua incendit Pompeius; H 7. ab suis castris circiter milia passuum IV grumus est; H 8. Pompeius castra sua incendit; H 10. Pompeius ex castris suis brachium coepit ad flumen Salsum; H 13, a. ſ. munitiones; G III, 6.

causa: iudicabat ... causam suam facile obtineri; G VIII, 52. quod ipse (C. Vestrius) suam causam probaverat Caesari; Af 64. ſ. auxilium; C III, 16. — quos (milites) cognoscit non sua, sed Caesaris absentis causa sibi fidissimos esse; A 57, b.

cives: ibi cum Lucterius apud suos cives ... multum potuisset; G VIII, 32. qui (Gutruatus) etsi ue civibus quidem suis se committebat; G VIII, 38. qui (Commius) ... ad omnes motus paratus suis civibus esse consuesset; G VIII, 47. regem cohortatus, ut ... cives suos ... conservaret; A 24, a. quam (legionem) ex genere civium suorum Deiotarus armatura ... nostra constitutam habebat; A 68. litteris ad suos cives datis; Af 32. cohortatus .. (legatos) ad suos cives iubet proficisci; Af 36. Gaetuli .. perfugae ... ad suos cives pervenirent; Af 55. transfuga suos cives facit certiores Iubam ... accucurrisse; Af 74.

civitas: persuadet Castico, ... ut regnum in civitate sua occuparet; G I, 3. quod ipse suae civitatis imperium obtenturus esset; G I, 3. cuius (Pisonis) avus in civitate sua regnum obtinuerat; G IV, 12. principes ... se civitatesque suas Caesari commendare coeperunt; G IV, 27. cuius (Tasgetii) maiores in sua civitate regnum obtinuerant; G V, 25. qui (legati) doceant neque auxilia ex sua civitate ... missa ..; G VI, 9. discedentibus mandat, ut suam quisque eorum civitatem adeat; G VII, 71.

classis: sua classe auxilia sese Caesaris prohibiturum; C III, 23. suam classem iubet expediri; A 25, b. Octavius ... confisus sua classe; A 45. ſ. arbitrium; C III, 18.

clementia: petere ... Haeduos, ut sua clementia ac mansuetudine in eos utatur; G II, 14. si forte pro sua clementia ac mansuetudine ... statuisset Aduatucos esse conservandos; G II, 31. quam (poenam) ... pro sua clementia atque humanitate numquam profecto esset illaturus; G VIII, 21. ſ. lenitas; Af 86.

clientes: omnes clientes obaeratosque suos ... eodem conduxit; G I, 4. Vercingetorix ... convocatis suis clientibus facile incendit; G VII, 4, a. Litavicus cum suis clientibus ... Gergoviam profugit; G VII, 40. cum paucis collocuti clientibus suis; C III, 60.

clientelae: divisum (esse) populum, suas cuiusque eorum clientelas; G VII, 32.

cohors: in quo (oppido Thisdra) Considius ... fuerat cum grandi praesidio cohorteque sua gladiatorum; Af 76.

cohortationes: ubi ... neque cohortationes suas neque preces audiri intellegit; C II, 42.

coloni: quas (naves) ... servis, libertis, colonis suis compleverat; C I, 34.

comites: quem (Considium) Gaetuli, sui comites, in itinere ... concidunt; Af 93.

commeatus: Lucium Cispium ... in stationem praesidii gratia commeatus sui mittit; Af 62. ſ. familia; Af 54, a.

commodum: quas (naves) sui quisque commodi fecerat; G V, 8.

compendium: qui (praefecti, exactores) praeter imperatas pecunias suo etiam privato compendio serviebant; C III, 32, b.

consanguinei: ut ne Suessiones quidem, fratres consanguineosque suos, ... deterrere potuerint, quin ..; G II, 3.

conscientia: Q. Cassius Longinus ... sive consuetudine naturae suae sive odio ... magnas odii sui fecerat accessiones, quod .. ex conscientia sua ... animum advertere poterat; A 48.

consilium: quid sui consilii sit, ostendit; G I, 21. Labienus, ... quid sui sit consilii, proponit; G VI, 7, b. neque .. suscepto bello suum consilium ab reliquis separare audent; G VII, 63. erat .. in Caesare ... verissima scientia suorum consiliorum explicandorum; G VIII, pr. b. cum neque exitum consiliorum suorum animadverteret; G VIII, 44. Pompeius .. rescripserat: ... neque suo consilio aut voluntate Domitium se in oppidum Corfinium contulisse; C I, 19. cum suo quisque consilio uteretur; C I, 51. duces .. eorum consilium suom laudibus ferebant, quod ..; C I, 69. transierunt cum iis, quos sui consilii parti-

cipes habebant; C III, 60. adiutores quosdam consilii sui nactus ex regis amicis; C III, 108. suo priore consilio ... regi probato; A 23. neque eum (Caesarem) consilium suum fefellit, quin ..; A 32. remanentes (civitates) in suo consilio (Vatinius) praetervehebatur; A 44, b. cum ... neque ullum exitum consilii sui reperiret; A 63, b.

conspectus: indignantes milites, . quod conspectum suum hostes perferre possent; G VII, 19. prius, quam ... possessiones .. in conspectu suo ... flamma .. consumerentur; A 60. in conspectu suo statim captivum interfici iubet; Af 4. Cominium ... in conspectum suum probibet adduci; Af 46.

consuetudo: neque suam neque populi Romani consuetudinem pati, uti ..; G I, 45. Germani celeriter ex consuetudine sua phalange facta impetus gladiorum exceperunt; G I, 52. consuetudine sua Caesar sex legiones expeditas ducebat; G II, 19. se magis consuetudine sua quam merito eorum civitatem conservaturum; G II, 32. consuetudine sua ad pedes desiluerunt; G IV, 12. pristina sua consuetudine, quod una in Gallia bella gesserant, ... exposuerunt ..; C III, 79, b. cum ... sua consuetudine Euphranor primus proelium commisisset; A 25, b. Caecinae ... ex sua consuetudine (vitam) tuibuit; Af 89. neque .. illi (adversarii) a sua consuetudine discedebant; H 29, b.

consulatus: cum in consulatu suo rex ... appellatus esset; G I, 35. suo item in consulatu absentem, quae potuisset, commoda provinciae tribuisse; H 42, a.

contubernalis: suum quisque contubernalem, amicum, notum prosequens; A 16.

contumelia: ne ea, quae reipublicae causa egerit, in suam contumeliam vertat; C I, 8.

copiae: se suis copiis suoque exercitu illis regna conciliaturum confirmat; G I, 3. Helvetii iam per angustias ... suas copias traduxerant; G I, 11. Caesar suas copias in proximum collem subducit; G I, 22. copias suas Caesar in proximum collem subducit; G I, 24. Ariovistum eum suis omnibus copiis ad occupandum Vesontionem ... contendere; G I, 38. praeter castra Caesaris suas copias traduxit; G I, 48. Caesar pro castris suas copias produxit; G I, 48. instituto suo Caesar e castris utrisque copias suas eduxit; G I, 50. Ariovistus partem suarum copiarum ... misit; G I, 50. suas copias Ariovistus ... in castra reduxit; G I, 50. Germani suas copias castris eduxerunt; G I, 51. si suas copias Haedui in fines Bellovacorum introduxerint; G II, 5. bostes item suas copias ex castris eductas instruxerant; G II, 8. partem suarum copiarum traducere conati sunt; G II, 9. suas copias ... non facile diduci; G III, 23. ut suis copiis populum Romanum superari posse confidat; G V, 27, a. omnibus suis incolumibus copiis ... ad Ciceronem pervenit; G V, 52. Suevos ... cum omnibus suis sociorumque copiis ... se recepisse; G VI, 10. Ambiorix copias suas iudicione non conduxerit, ... dubium est; G VI, 31. suas quoque copias in tres partes distribuerunt; G VII, 61. oppidum Uxellodunum ... occupat suis et Drappetis copiis; G VIII, 32. venit eodem cum suis copiis postero die Gaius Fabius; G VIII, 37. copias suas exponit; C I, 6, a. Afranius Petreiusque ... copias suas ... producunt; C I, 42. suas uterque copias instruit; C II, 27. ita suas uterque copias reducit; C II, 28. omnes suas terrestres † urbiumque copias dimissurum, C III, 10, b. Caesar copias suas divisit; C III, 97. hunc locum Pharnaces ... copiis suis omnibus occupavit; A 72. Pharnaces copias suas omnes pro castris instruxit; A 74. sagittariis ... ductis in castra compluribus frequentabat suas copias; Af 20, a. Scipionem ... copias suas cum Labieno et Petreio coniungere; Af 20, b. P. Sittius interim et rex Bocchus coniunctis suis copiis cognito regis Iubae egressu propius eius regnum copias suas admovere; Af 25. reducit suas copias in castra; Af 32. quo facilius et frumentum et copiae suae conservarentur; Af 36. postquam ... copias suas ex secundo commeatu auxerat; Af 37. Labienum ab suis copiis longius iam abscessisse; Af 39. omnes suas copias in campo instruxit; Af 41. reductis suis copiis in castra; Af 42. universas suas regiasque copias ... instruxit; Af 48. Iuba ... de suis copiis ... sex cohortes in fines regni sui mittit; Af 55. Numidas ... longius .. ab adversariorum suisque copiis promovebat; Af 59. Caesar .. copias suas ... ut lanista tirones gladiatores condocefacere; Af 71. productas accuratius suas copias sicut instruxerat; Af 73. Iubam regem celeriter cum copiis suis ... accucurrisse; Af 74. huc cum Pompeius cum suis copiis venisset; H 5. qui (rex Indo) cum equitatu suas copias adduxerat; H 10. ſ. auxilium; C III, 16.

cornu: regiae copiae cornu suo dextro mediaque acie converterunt se ad XXXVI legionem; A 40. equitatum frenatum universum in suo dextro cornu disposuerat; Af 59. in suo .. dextro cornu ... partem cohortium collocaverat; Af 60. tertiam .. aciem in sinistrum suum cornu contulerat ... et ita collocaverat, uti sinistrum suum cornu triplex esset; Af 60.

corpora: hominibus Gallis prae magnitudine corporum suorum brevitas nostra contemptui est; G II, 30.

culpa: quod esset acceptum detrimenti, cuiusvis potius quam suae culpae debere tribui; C III, 73, b.

cunctatio: eum sua cunctatione atque opinione timoris hostes nostros milites alacriores ad pugnandum effecissent; G III, 24.

cursus: quae .. ibi cumque naves ... paulum suo cursu decesserunt; C III, 112, a.

custodia: ſ. beneficiarii.

decessus: nihil .. minus volebat, quam sub decessu suo necessitatem sibi aliquam imponi belli gerendi; G VIII, 49.

defensores: quadriremem cum remigibus defensoribusque suis ceperunt; C III, 24

di: postquam ... precibus orasset, uti se ad suos deos penates admitterent; Af 91, b.

dignitas: navibus transire ... neque suae neque populi Romani dignitatis esse statuebat; G IV, 17, a. neque suam pati dignitatem, ut ..; G VI, 8, a. proximum suae dignitatis esse ducebat, adeo fines eius vastare ..., ut ..; G VIII, 24. Caesarem .. pro sua dignitate debere et studium et iracundiam suam reipublicae dimittere; C I, 8. ut tribunos plebis ... in suam dignitatem restitueret; C I, 22. et ille (imperator) suam dignitatem et nos nostram libertatem recuperabimus; C III, 91. ſ. salus; G VIII, 6.

diligentia: has (civitates se) sua diligentia adiuncturum; G VII, 29. quas (copias) .. et propensissima civitatum voluntate et sua diligentia confecerat; A 26. Q. Cornificius ... prudentia ac diligentia sua ... (provinciam) recepit; A 42, a.

dissensio: ne sua dissensione et pertinacia rem in summum periculum deducant; G V, 31.

dolor: uti et reipublicae iniuriam et suum dolorem eius ... precibus condonet; G I. 20. Commius ... expiato suo dolore ... legatos ... mittit; G VIII, 48, c. ut ... eorum parnicie dolorem suum ulciscerentur; Af 87, b. ſ. indiligentia.

dominatus: ſ. potentia.

domus: quod eo consilio florentissimis rebus domos suas Helvetii reliquissent, uti ..; G I, 30. constituerunt optimum esse domum suam quemque reverti; G II, 10.

ductus: ſ. ausus.

dux: ducem suum Domitium ... fugae consilium capere; C I, 20. cum suo quisque (duci) auxilium ferret; A 46.

epibatae: reciperata quinqueremi cum suis omnibus epibatis; Af 63.

equites: Teutomatus ... cum magno equitum suorum numero et quos ... conduxerat ad eum pervenit; G VII, 31. qui (pedites) ... equitibus suis ... ferunt auxilium; G VIII, 28. Dumnacus instruit aciem, quae suis esset equitibus ... praesidio; G VIII, 29. Commius ... cum suis equitibus latrociniis se suosque alebat; G VIII, 47. tantum ab equitum suorum auxiliis aberant, ... ut ..; C I, 79. huic (equitatui) suos Caesar equites opposuit; C III, 75. uti ... levis armatura interiecta inter equites suos interponeretur; Af 20, a. Caesar ... equitibus suis auxilium tulit; Af 52. suos equites recepit incolumes; Af 66. equitibus suis hostium vi oppositis ... iubet ..; Af 69, a. Caesar equitum turmas suorum iubet in hostium equitatum ... facere impressionem; Af 78, a. Pacidius suos equites exporrigere coepit in longitudinem; Af 78, a. Labienus .. suis equitibus auxilia equestria summittere; Af 78, b.

equitatus: equitatu suo pulsu ... pedestres copias ... ostenderunt; G III, 20. Caesar suum quoque equitatum tripertito divisum contra hostem ire iubet; G VII, 67. ibi cognoscit Commium Atrebatem proelio cum equitatu suo contendisse; G VIII, 47. ut equitatum suum pulsum vidit; C III, 94. Longinus omnem suum equitatum emisit; A 61. ex acie instructa equitatus sui prope totum dextrum cornu avertit; Af 39. equitatus sui alam sinistram ad intercludendos hostes immisit; Af 39. eodem .. suum omnem equitatum contulerat; Af 60. Caesar cum partem equitatus sui Leptim misisset; Af 61, b. equitatu suo ... extremo agmine remoto legiones ... evocabat; Af 70. quia (Caesar) ... equitatu suo ... hostium equitatui ... nullo modo par esse poterat; Af 72.

equi: Caesar primum suo, deinde omnium ex conspectu remotis equis .. proelium commisit; G I, 25. cum ... vix suorum ipsi (equites) priores partes animadverterent equorum; G VIII, 16. ſ. calones.

exercitus: exercitu suo praesente conclamavit ..; G I, 47. Caesar eas cohortes cum exercitu suo coniunxit; C I, 18. reliquos .. omnis officium suom praestitisse: ... exercitum suum, qui ..; C I, 85, a. fiducia veterani exercitus sui ... descendere ... coepit; A 74. haec propter exercitus sui praesentis paucitatem ... praeparaverat; Af 31, c. ex suo exercitu illustres urbanos ... interfecerunt; Af 85, b. ſ. copiae; G I, 3.

facultates: quae gens ... ad Caesarem legatos miserat, ut suis omnibus facultatibus uteretur; C III, 80, a.

familia: Orgetorix ad iudicium omnem suam familiam ... undique coëgit; G I, 4. quod C. Avienus ... navem || ex || commeatu, familia sua atque iumentis, occupavisset; Af 54, a. qui (Considius) Thisdrae cum familia sua, gladiatoria manu Gaetulisque praeerat; Af 93.

familiaris: per C. Valerium Procillum, ... familiarem suum, ... cum eo colloquitur; G I, 19. cum familiaribus suis commune periculum miserabantur; G I, 39, b. quod ... suum familiarem et hospitem ... sibi restitutum videbat; G I, 53. ut procul in via dispositis familiaribus suis ... disparandos ... curaret; G VII, 28. ipse (Domitius) arcano cum paucis familiaribus suis colloquitur; C I, 19. ex quibus (navibus) duas familiaribus suis attribuerat; C II, 22. mittit ad eum (Scipionem) *A.* Clodium, suum atque illius familiarem; C III, 57. Racilius in proximam se domum familiaris sui confert; A 53.

fatum: abditi in tabernaculis .. suum fatum querebantur; G I, 39, b.

fautores: quod Ursaonensium civitati *qui sui* fuissent fautores, antea litteras miserat; H 28.

felicitas: ſ. innocentia.

fides: suorum .. fidem implorare coepit; G V, 7. in .. eam rem se suam fidem interponere; G V, 36. qui (Vertico) ... suam .. ei fidem praestiterat; G V, 45. cohortantur, ... ne cui dubitet ... suam fidem virtutemque experiri; C II, 33. cum Varus suam fidem ab eo (Iuba) laedi quereretur; C II, 44. fidem .. suam in re omni interponit; A 63, b. iis se in miseriis suamque fidem implorantibus auxilio ... esse non posse; Af 26, b.

filia: si .. filiam suam in matrimonium dat; G I, 3.

fines: cum aut suis finibus eos prohibent aut ipsi in eorum finibus bellum gerunt; G I, 1. (Orgetorix) civitati persuasit, ut de finibus suis exirent; G I, 2. ut e finibus suis exeant; G I, 5. (Allobroges sese) vi coacturos, ut per suos fines eos ire paterentur; G I, 6. a Sequanis impetrat, ut per fines suos Helvetios ire patiantur; G I, 9. Helvetios ... in fines suos ... reverti iussit; G I, 28. ne ... Germani ... e suis finibus in Helvetiorum fines transirent; G I, 28. Boios petentibus Haeduis, ... ut in finibus suis collocarent, concessit; G I, 28. qui (Sequani) intra fines suos Ariovistum recepissent; G I, 32. Ariovistum ... tridui .. viam a suis finibus profecisse; G I, 38. (quos) non solum in suis, sed etiam in illorum finibus plerumque superarint; G I, 40, b. solos .. esse (Belgas), qui ... Teutones Cimbrosque intra fines suos ingredi prohibuerint; G II, 4, a. ut potius in suis quam in alienis finibus decertarent; G II, 10. quos ... suis .. finibus atque oppidis uti iussit; G II, 28. publice maximam putant esse laudem, quam latissime a suis finibus vacare agros; G IV, 3. neque verum esse, qui suos fines tueri non potuerint, alienos occupare; G IV, 8. Sugambri ... finibus suis excesserant; G IV, 18. si ex finibus suis progredi coepisset; G V, 56. si .. Ambiorigem ... finibus suis recepissent; G VI, 6. multi ex suis finibus egressi se suaque omnia alienissimis crediderunt; G VI, 31. quem (exercitum) ... ne qua civitas suis finibus recipiat; G VII, 20, c. Allobroges ... magna cum cura ... suos fines tuentur; G VII, 65. Dumnacus suis finibus expulsus; G VIII, 31. (Iuba) suis finibus oppidisque suppetias profectus est; Af 25.

finitimi: Suessiones suos esse finitimos; G II, 4, b. Nervios .. adventum ... Romanorum exspectare una cum ... Veromanduis, finitimis suis; G II, 16. quod (stipendium) Aduatucis, finitimis suis, pendere consuesset; G V, 27, a.

foci: qui eos ad aras et focos suos recepissent; H 16, b.

fortunae: si ... suis fortunis desperare coeperant; G III, 12. sese ... suas civitatisque fortunas eius fidei permissurum; G V, 3. sese suas exercitusque fortunas in dubium non devocaturum; G VI, 7, b. huc omnes suas fortunas exercitus Romanorum contulit; G VI, 35, b. quem ... Arverni ... obsecrant, ut suis fortunis consulat; G VII, 8. ii ... de exitu suarum fortunarum consultabant; G VII, 77, a. quin in eius diei casu suarum omnium fortunarum eventum con-

sistero existimaret; C II, 5. ut malint regis esse vectigales, quam ... in suis fortunis esse incolumes; Af 8. (Thabenenses) petunt orantque, ut suis fortunis populus Romanus ... auxilium ferret; Af 77. ſ. impedimenta; G V, 43.

frater: miles .., qui fratrem suum in castris iugulasset; H 27.

frequentia: ſ. officium; G VIII, 50.

frumenta: sua ipsi frumenta corrumpant aedificiaque incendant; G VII, 64. ſ. copiae; Af 36.

fuga: quod ... suam fugam .. occultari ... posse existimarent; G I, 27.

Gallia: quid in sua Gallia ... Caesari ... negotii esset; G I, 34.

gener: Cingetorigem, ... generum suum, ... bostem iudicat; G V, 56.

gens: ne (regius animus) a gentis suae moribus degeneraret; A 24, b.

genus: milites inter se per ... honestissimos sui generis colloquuntur; C I, 20.

gratia: sibi .. persuaderi cognitis suis postulatis ... eum neque suam neque populi Romani gratiam repudiaturum; G I, 40, a. si suam gratiam Romani velint, posse iis utiles esse amicos; G IV, 7. suam gratiam inter suos minui; G V, 4. ſ. pernicies; G I, 20.

hiberna: neque (Gallorum copias) longius milia passuum octo ab hibernis suis afuisse; G V, 53. Caesar Marcum Antonium quaestorem suis praefecit hibernis; G VIII, 2.

honos: ut ... se et honorem suum sequentis anni commendaret; G VIII, 50. hanc iacturam honoris sui (se) reipublicae causa aequo animo tulisse; C I, 9, a. suum cum Scipione honorem partitur; C III, 82, a. omnes .. de honoribus suis ... agebant; C III, 83.

hospites: id factum ex suis hospitibus Caesar cognoverat; G V, 6. ſ. familiaris; G I, 53. noti.

humanitas: ſ. clementia; G VIII, 21.

humilitas id se facile ex humilitate sua probare posse; G V, 27, a.

impedimenta: cum ... sua .. omnia impedimenta atque omnes fortunas conflagrare intellegerent; G V, 43. illi (hostes) ... carros impedimentaque sua in artiores silvas abdiderunt; G VII, 18. huo ... suorum atque exercitus impedimentorum magnam partem contulerat; G VII, 55, a. prius, ... quam longius agmen impedimentorum suorum processisset; G VIII, 14, a. ſ. carri; G I, 26.

imperator: sese paratos esse imperatoris sui ... iniurias defendere; C I, 7, b. neu se neu Pompeium, imperatorem suum, adversariis ..., tradant, obsecrat; C I, 76. quod fidem erga imperatorem suum Cn. Pompeium conservare voluerint; C I, 84. xxx legio signa Cordubam infert ad auxilium ferendum imperatori suo; A 54.

imperium: cur sui quicquam esse imperii aut potestatis trans Rhenum postularet? G IV, 16. sua .. esse eiusmodi imperia, ut ..; G V, 27, a.

impetus: quod ... ne primum quidem posse impetum suum sustineri existimabant; G III, 2.

incommoda: *cum*, quantum in bello fortuna posset, iam ipsi incommodis suis satis essent documento; C III, 10, b.

indiligentia: in eas (naves) indiligentiae suae ac doloris iracundiam erupit; C III, 8.

inimici: ibi quamquam crebro audiebat Labienum ab inimicis suis sollicitari; G VIII, 52. Africam provinciam perire funditusque everti ab suis inimicis; Af 26, b. cohortatus, ... ne suis inimicis adversariisque dicto audientes essent; Af 32.

iniuriae: hortatur, ut simili ratione ... suas iniurias persequantur; G VII, 38, b.

iniussu: exercitui imperavit, ne iniussu suo concurreret; C III, 89.

innocentia: suam innocentiam perpetua vita, felicitatem Helvetiorum bello esse perspectam; G I, 40, d.

institutum: cum Scipio ... quadruplici acie instructa ex instituto suo ... suppetias ire contendit; Af 41. pristino illo suo utebantur instituto; H 25, a. ſ. copiae; G I, 50. mos; A 27. natura; Af 89.

interpres: interpretem suum Gneum Pompeium ad eum mittit; G V, 36.

iracundia: ſ. dignitas; C I, 8.

iudicium: se ... neque de summa belli suum iudicium, sed imperatoris esse existimavisse; G I, 41. docent sui iudicii rem non esse; C I, 13. neque sui iudicii neque suarum esse virium decernere ..; C I, 35. ſ. voluntas; G V, 27, a.

iumenta: ſ. familia; Af 54, a.

ius: cum civitas ... armis ius suum exsequi conaretur; G I, 4. si ipse populo Romano non praescriberet, quemadmodum suo iure uteretur, non oportere sese a populo Romano in suo iure impediri; G I, 36. nos esse iniquos, quod in suo iure se interpellaremus; G I, 44, c. cur .. potius Haedui de suo iure et de legibus ad Caesarem disceptatorem ... veniant? G VII, 37. fore eo facto liberam et sui iuris civitatem; G VIII, 52.

iustitia: ſ. prudentia.

labor: perpetuo suo labore in vicem legionibus expeditionum onus iniungebat; G VIII, 6. ne labori suo neu periculo parceret; C I, 64. ubi tantos suos labores et apparatus malo cecidisse viderunt; C II, 15. sui laboris milites semper eventu belli praemia petiverunt; C II, 32, c. cum laboris sui periculique testimonium afferre vellent; C III, 53.

latus: quod suum dextrum latus munitionibus adiuvabatur; Af 60.

laus: quos (milites) cum sic animo paratos videat, ut nullum pro sua laude periculum recusent; G VII, 19. depravatum Pompeium queritur ... obtrectatione laudis suae; C I, 7, a. ut de suis homines laudibus libenter praedicant; C II, 39.

legati: uti ... e suis legatis aliquem ad se mitteret; G I, 47. per legatos suos civium Romanorum delectus habebat; C I, 30, b.

legio: Caesar Fabium cum sua legione remittit in hiberna; G V, 53. suas uterque legiones reducit in castra; C I, 40, b. has (cohortes) subsidiariae ternae et rursus aliae totidem suae cuiusque legionis subsequebantur; C I, 83. duas legiones suas antecedere ... iussit; C I, 87. collocabat in fronte suas et Iubae legiones; Af 59.

lenitas: cum suam lenitatem cognitam omnibus sciret; G VIII, 44. magnum .. fructum suae pristinae lenitatis ... Caesar ferebat; C I, 74, b. pauca apud eos de lenitate sua locutus; C III, 98. suam .. lenitatem et clementiam commemoravit; Af 86.

leges: quam (Galliam) ... suis legibus uti voluisset; G I, 45. ſ. ius; G VII, 37.

liberalitas: illum ... beneficio ac liberalitate sua ac senatus ea praemia consecutum; G I, 43, a. quae ab sua liberalitate ... exspectare deberent; C II, 28. omnia ... ex sua liberalitate sperarent; C III, 6.

liberi: qui adduci non potuerit, ut ... liberos suos obsides daret; G I, 31, b. accedebat, quod suos ab se liberos abstractos obsidum nomine dolebant; G III, 2. quod suos liberos ... palam ad se adire non patiuntur; G VI, 18. liberis suis Lucio Caesari ... commendatis; Af 88, a. sibi suisque liberis a Caninio proconsule ... fide accepta se ... tradit; Af 93.

libertas: f. petulantia. — liberti: f. coloni.
locus: suo se loco continuit; G IV, 34. utrique sese suo loco continent; G V, 50. si forte ... hostes in suum locum elicere posset; G V, 50. ut ... suum quisque locum teneat; G VII, 80. suis locis bellum in hiemem ducere cogitabant; C I, 61. ubi illum (Pompeium) suis locis se tenere animadvertit; C III, 41. suis locis sagittarios funditoresque mittebat; C III, 44, b. aciem .. instruxit, primo suis locis; C III, 84. relinquebatur, ut se suis locis oppido teneret; C III, 109. equitatui edicit, uti suo quisque loco paratus ... praesto esset; Af 31, a. suo loco praeteritum est, quod equites ... venissent; H 10. hic decumani suum locum, cornu dextrum, tenebant; H 30. quod a suo loco hostes vehementer premere coeperunt; H 31, a.
maiores: se ita a patribus maioribusque suis didicisse, ut ..; G I, 13. ita Helvetios a maioribus suis institutos esse, uti ..; G I, 14. qui ... propter adversam fortunam maiorum suorum ... iure ... intermisso sacerdotium id repetebat; A 66.
maleficium: illo beneficio suum maleficium existimabant se lucri facere; H 36.
mandata: quod sua mandata perferre non opportuno tempore ad Pompeium vererentur; C III, 57.
manipulares: Lucius Fabius ... tres suos nactus manipulares; G VII, 47, d. Petronius ... manipularibus suis ... inquit ..; G VII, 50, b. eum manipularibus suis XXII ... perfugiunt; C II, 27.
mansuetudo: f. clementia.
manus: ne pulcherrimam ... urbem ... suis manibus succendere cogerentur; G VII, 15. ipse (Cato) suis manibus vulnus crudelissime divellit; Af 88, b.
merita: sua in Haeduos merita exposuit; G VII, 54. sua in illos merita proponit; G VII, 71.
milites: quae sint penes milites suos; C I, 87. militibus .. suis commendarit, ne ..; C III, 98. qui in praesidiis relicti sui milites fuissent; Af 11. quod ... suos milites ... fideles sibi iam effecisset; Af 19, b. cum ... intellexisset .. ad impediendos milites suos .. hostem propius accedere; Af 39.
minae: f. preces.
mors: se illis offerre, seu morte sua Romanis satisfacere seu vivum tradere velint; G VII, 89. aut suam mortem miserabantur aut parentes suos commendabant; C II, 41, b.
mos: moribus suis Orgetorigem ex vinculis causam dicere coëgerunt; G I, 4. pueri mulieresque ex muro passis manibus suo more pacem ... petierunt; G II, 13. Suevos ... more suo concilio habito nuntios ... dimisisse; G IV, 19. tum suo more conclamaverunt, uti ..; G V, 26. tum .. suo more victoriam conclamant; G V, 37. multitudo .. suo more armis concrepat; G VII, 21. Pharnaces aciem instruxit suo more atque instituto; A 37.
multitudo: ut ... equitatus ... clauderet multitudine sua exercitum Caesaris; Af 59. equitum Numidarum copiae ... cingere multitudine sua Caesaris copias; Af 70.
municeps: ibi T. Vasius et L. Mergilio ... Flaccum, municipem suum, adiuvant; A 52.
munitiones: se in castra munitionesque suas recipiunt; G III, 6. sic ut ipsis consistendi in suis munitionibus locus non esset; C II, 16. uno .. tempore et nostras munitiones infestabant et suas defendebant; A 8. munitionibus .. suis relictis ... Caesari occurrerunt; A 32. se ad suas recipiunt munitiones; Af 18. Scipio Labienusque ... a suis munitionibus circiter passus mille progrediuntur; Af 38. iam cum non amplius passus MD inter hostium aciem suasque munitiones esse animadvertisset; Af 39. cum ... equitatum .. omnem intra suas munitiones recepisset; Af 40. Scipio ... intra suas continere se munitiones coepit; Af 41. (Scipio) paulo longius progressus ab suis munitionibus; Af 48. ut ... tecta latera suis munitionibus haberet; Af 51. Caesar ... celeriter .. iis (copiis) instructis ante suas munitiones ... constituit; Af 58. ipse (Caesar) .. a suis munitionibus longius ... *non* procedebat; Af 58. Caesar cum exercitum intra munitione suas reducere coepisset; Af 61, a. non longius fere mille passus ab suis munitionibus (Scipio) progressus; Af 78, a.
myoparo: vulneratus (Octavius) .. adnatat ad suum myoparonem; A 46.
natura: cogitur in eius (Gutruati) supplicium Caesar contra suam naturam concursu maximo militum; G VIII, 38. ne dissensionis initium natum seditiosa militum suaque natura videretur; A 58. cui (L. Caesari) Caesar facile et pro natura sua et pro instituto (vitam) concessit; Af 89. f. conscientia.
navigium: (Caesar) in suum navigium se recepit; A 21.
naves: Caesar ... ex eventu navium suarum ... fore id, quod accidit, suspicabatur; G IV, 31. suas naves ex portu educunt; C I, 57. naves onerarias Caesar remulco victricibus suis navibus Alexandriam deducit; A 11. cum (Vatinius) propius Tauridem accessisset dispersis suis navibus; A 45. qui (Vatiniani) ... ex suis navibus in hostium naves transilire non dubitabant; A 46. sequuntur hunc (Octavium) suae naves nonnullae; A 46. dum suas captivasque naves reficeret; A 47. illum ... subsidio ire ... voluisse, ne casu imprudentes suae naves in classem adversariorum inciderent; Af 11. quos ... in salo esse iusserat, ut suis onerariis longisque navibus praesidio essent; Af 46. f. auxilium; C III, 17.
necessarius: quem (Clodium) ... in suorum necessariorum numero habere instituerat; C III, 57. regem .. hortatus est, ut ex suis necessariis quos haberet maximae auctoritatis legatos ... mitteret; C III, 109. Sextum Caesarem, amicum et necessarium suum, legionibus ... praefecit; A 66.
necessitates: Vercingetorix ... id bellum se suscepisse non suarum necessitatium, sed communis libertatis causa demonstrat; G VII, 89.
nomen: (Dumnorigem) odisse etiam suo nomine Caesarem; G I, 18, b. quod se suo nomine atque arbitrio cum Romanis bellum gesturos dicebant; G VII, 75. suo nomine quintam decimam (legionem) ... iubet tradi; G VIII, 54. praeesse .. (Scipionem) suo nomine exercitui; C III, 57.
noti: hi (principes) suos notos hospitesque quaerebant; C I, 74, b. f. contubernalis.
numerus: Bellovaci suum numerum non compleverunt; G VII, 75. Cn. Pompeius legionem primam ... tamquam ex suo numero dedit; G VIII, 54. legatos .. ex suo numero ad Caesarem mittunt; C I, 20.
nutricius: praeoccupat Arsinoë per Ganymeden eunuchum, nutricium suum; A 4.
obaerati: f. clientes; G I, 4.
obsides: quod per eos suos se obsides ... reciperaturos existimabant; G III, 8.
odium: f. conscientia.
officium: ut iis gratias ageret, quod frequentium utque officium suum Antonio praestitissent; G VIII, 50. ut ... ex praeteritis suis officiis reliqua sperarent; C III, 60. cum ... sua .. in

eum (exercitum) perpetui temporis officia praedicaret; C III, 90. eos .. (milites) hortori, ut suom officium Pompeio praestarent; C III, 103. controversias regum ... eo magis officio suo convenire, quod ..; C III, 107. contra quem (Deiotarum) Caesar cum plurima sua commemorasset officia; A 68. ſ. exercitus; C 1, 85, a.

opera: pastores ... suam probare operam studebant; C I, 57. qui se illi (Caesari) ... obtulerant, si sua opera ... uti vellet; C III, 1.

opinio: cum ... minus opinione sua efficeret; C III, 21. eadem suum quisque notum prosequens erat obtestatus, ne suam atque omnium falleret opinionem; A 16. ſ. cunctatio.

oppida: oppida sua omnia ... incendunt; G I, 5. uti ... oppidis suis vicisque exustis ... proficiscantur; G I, 5. nobiles homines ex suis oppidis profugere ... coeperunt; Af 26, a. ſ. fines; G II, 28. A 25.

opes: cum suas quisque opes eum potentissimis aequari videat; G VI, 22. neque nunc se ... postulare, quibus rebus opes augeantur suae; C I, 85, b. Petraeus ... suis ac suorum opibus Caesarem enixe iuvabat; C III, 35.

opus: quas (copias) ... credebat instrui Caesar .. od opus suum tardandum; A 74.

ordines: quae (trabes, saxa) rectis lineis suos ordines servant; G VII, 23. ut ... ordines suos non magnopere servarent; C 1, 44. ipsi .. (nostri) suos ordines servare ... consuerant || censuerant || oportere; C I, 44. Numidae ... ad ordines suos se recipientes circuibout; C II, 41, b. celeriter .. ad suos quisque ordines redit; C III, 37, b. ut ... in suis ordinibus dispositi dispersos adorirentur; C III, 92.

parens: Afranii ... filius adolescens de sua ac parentis sui salute cum Caesare ... agebat; C I, 74, b. ſ. mors; C II, 41, b.

pars: commemorat, ... ut magnam partem Italiae beneficio ... eorum (militum) suam fecerit; C II, 32, a. Caesar ... per hostium munitiones in suam partem oppidi magna gratulatione venit suorum; A 32. quod in Uticensibus ... parum suis partibus praesidii esse existimaverat; Af 87, a. ab oppidanis, ac si suarum partium essent, conservati *; H 13, b. ut ... perquirerent, qui essent suarum partium itemque adversariorum victoriae fautores; H 20. ita avidi cupidique † suarum quisque ex partium virorum || quisque partium expetebat victoriam ||; H 25, b.

pastores: DCCC (equites) ex † servis suis pastorumque suorum || servis pastoribusque suis suorumque || coëgerat; C III, 4, b.

patres: ſ. maiores; C I, 13.

patientia: patientiam proponit suom; C I, 82, a.

patruus: prohibetur (Vercingetorix) ab Gobannitione, patruo suo; G VII, 4, a.

paucitas: omnibus rebus inserviendum statuit, quo celerius hostis contempta sua paucitate prodiret in aciem; G VIII, 8.

peccata: hic (Saliénus) propter conscientiam peccatorum suorum persuasit adolescentibus, ne repugnarent; Af 28.

pecunia: quod oppidum (Cingulum) Labienus ... sua ... pecunia exaedificaverat; C I, 15, a. de sua pecunia largitus est; Af 87, b.

pedites: dum equites ... peditibus suis succurrerent; Af 14.

periculum: Labienus ... de suo ac legionis periculo nihil timebat; G V, 57. qui vestrae salutis causa suum periculum neglexerunt; G VII, 77, c. quod suum periculum in aliena vident salute constare; G VII, 84. nec tribunis plebis sui periculi deprecandi ... facultas tribuitur; C I, 5. proinde habeat rationem posteritatis et periculi sui; C I, 13. qui nostris navibus periculum intulerant. de suo timere cogebantur; C III, 27. qui (milites) vim suorum ... ipsi pro suo periculo defendebant; C III, 110. eum (Domitium) Caesaris magis periculo quam suo commoveretur; A 39. ſ. labor; C I, 64.

pernicies: quibus opibus ... non solum ad minuendam gratiam, sed paene ad perniciem suam uteretur; G I, 20. neminem secum sine sua pernicie contendisse; G I, 36. quonam haec omnia nisi ad suam perniciem pertinere? C I, 9, b.

pertinacia: eum P. Attio agebant, ne sua pertinacia omnium fortunas perturbari vellet; C II, 36. ſ. dissensio.

petulantia: vellem ... homines suae petulantiae nimiaeque libertatis aliquando finem fecissent; Af 54, a.

pollicitationes: hunc (Achillam) incitatum suis et regis inflatum || [inflatum] || pollicitationibus, quae fieri vellet, ... edocuit; C III, 108.

pondus: eum ... elephans ... eum (lixam) .. pondere suo ... premeret; Af 84.

pons: celeriter suo ponte Afranius ... legiones III ... traiecit; C I, 40, a.

possessiones: quid sibi vellet, cur in suas possessiones veniret; G I, 44, c. militibus in contione agros ex suis possessionibus pollicetur; C I, 17.

postulata: exspectabat .. suis lenissimis postulatis responsa; C I, 5. petit ab utroque, ... ne graventur sua quoque ad eum (Pompeium) postulata deferre; C I, 9, a. ſ. beneficium; G I, 42. gratia; G I, 40, a.

potentia: quas (legiones) ... ad suam potentiam dominatumque converterat; C I, 4.

potestas: esse civitatem in sua potestate; G V, 3. quem (Ambiorigem) ... eum redigi posse in suam potestatem desperasset; G VIII, 24. principes eorum vivos redigit in suam potestatem; G VIII, 45. quos in sua potestate habuerit (exercitus); C I, 85, a. civibus Romanis (gratias agit), quod oppidum in sua potestate studuissent habere; C II, 21. regem ut in sua potestate haberet, Caesar efficit; C III, 109. portum ... in sua potestate haberent; C III, 111. ut insulam ... in suam redigeret potestatem; A 17. oppidum ... in suam redegit potestatem; A 26. eum ... neque suae potestatis esset; A 60. oppidum in suam potestatem recipit; H 22, b.

praeda: milites ... Iuba conspicatus suam esse praedicans praedam; C II, 44.

praesidium: ii (frumentarii) repentino malo perterriti diffugiunt ad sua praesidia; G VIII, 35. quos Pompeius ... omnia sua praesidia circumduxit; C III, 61. praesidium .. ibi suum collocavit; A 26. Cassius .. suis se tenet praesidiis; A 63, a. ad sua praesidia sese (Caesar) ... recipere coepit; Af 17. adversarii ... se ad sua praesidia contulerunt; Af 18. quae (oppida) ipsi suis praesidiis tueri poterant; Af 20, b. adversarios ... eorum (oppidorum) incolas intra sua praesidia coëgisse commigrare; Af 20, b. Caesar ... aliquantum numerum frumenti in sua praesidia congesserat; Af 21. Pompeius oppidum, quod contra suo praesidia portas clausisset, incendit; H 27. † nam idcirco propter suo praesidio fuisset conspectus || [propter ... conspectus] ||; H 38.

preces: (Zameuses) neo minis nec precibus suis moveri, quo magis se reciperent; Af 91, b. ſ. cohortationes.

principes: Bellovacos ... Impulsos ab suis principibus ... ab Haeduis defecisse; G II, 14. per suos principes inter se coniurant; G III, 8.

promeritum: quibus ... de vita .. ex suo promerito desperantibus; Af 90.

promissa: cum ... Caesarem speraret ... crediturum suis promissis; A 71.
propinqui (-ae): (Dumnorigem) sororem ex matre et propinquas suas nuptum in alias civitates collocasse; G I, 18, a. quam (sororem Cleopatram) ... per suos propinquos atque amicos regno expulerat; C III, 103.
provincia: provinciam suam banc esse Galliam, sicut illam nostram; G I, 44. c. reliquam esse unam aestatem suae provinciae; G VIII, 39. ut Pompeius in suas provincias proficisceretur; C 1, 2. proficiscatur Pompeius in suas provincias; C 1, 9, b. ab publicanis suae provinciae debitam biennii pecuniam exegerat; C III, 31.
prudentia: ad hunc propter iustitiam prudentiamque suam totius belli summam ... deferri; G II, 4, b. f. diligentia; A 42, a.
quadriremis: sulus (Euphranor) cum sua quadriremi victrice perit || periit ||; A 25, b.
quaestor: quibus (municipiis, coloniis) M. Antonii, quaestoris sui, commendaverat sacerdotii petitionem; G VIII, 50.
quaestura: initio quaesturae suae eam provinciam ... sibi peculiarem constituisse; H 42, a.
quinqueremis: (Vatinius) sua quinqueremi in quadriremem ipsius Octavi impetum fecit; A 46.
receptus: equitatus Caesaris ... receptui suo timens initium fugae faciebat; C III, 69.
reditus: ne omnino metum reditus sui barbaris tolleret; G VI, 29.
regiones: f. sedes.
regnum: cum ad fines regni sui Sabinu Cottaeque praesto fuissent; G V, 26. venit oratum, ne Armeniam minorem, regnum suum, neve Cappadociam, regnum Ariobarzanis, possideri ... pateretur a Pharnace; A 34, a. quod facilius Armeniam defendere posset subiectam regno suo; A 35. Iuba ... capit consilium, satius esse sibi suoque regno subsidio ire, quam ... ipse suo regno expulsus forsitan utraque re expelleretur; Af 25. f. copiae; Af 55.
remiges: f. defensores.
res: (Dumnorigem) his rebus et suam rem familiarem auxisse et facultates ad largiendum magnas comparasse; G I, 18, a. cum pro se quisque ... etiam in extremis suis rebus operam navare cuperet; G II, 25. quod ... suis quoque rebus eos (Germanos) timere voluit; G IV, 16. posteaquam nonnulli principes ... de suis privatim rebus ab eo petere coeperunt, quoniam civitati consulere non possent; G V, 3. si quicquam ab his praesidii sperent, qui suis rebus diffidant; G V, 41. tantam habebat suarum rerum fiduciam; C II, 37. ipse omnibus suis rebus celeriter correptis Malacam contendit; A 64. auxilia ... (Iuba) abduxit sibi suisque rebus timens; Af 25. quos (Gaetulos) arbitrabantur suis rebus amicissimos; Af 35, a. ne ... fidissimos suis rebus Thapsitanos ... amitteret; Af 79. omnibus suis rebus relictis ... fugit; H 13, a.
respublica: quae civitates commodius suam rempublicam administrare existimantur; G VI, 20.
salus: petierunt .. (principes), ut sibi ... de sua omniumque salute cum eo agere liceret; G 1, 31, a. quod ... neque salutem suam Gallorum equitatui committere audebat; G 1, 42. quos (pedites) ... singuli singulos suae salutis causa delegerant; G I, 48. orare Titurium, ... ut suae ac militum saluti consulat; G V, 27, b. sperare ab eo de sua ac militem salute impetrari posse; G V, 36. hic (Baculus) diffisus suae atque omnium saluti; G VI, 38. ne iis quidem. ... qui quieti viderentur. suam salutem recte committi videbat; G VII, 6. si quid etiam de sua salute ab Haeduis iniretur consilii; G VII, 9. nisi eorum vitam sua salute habeat cariorem; G VII, 19. si ... relictis impedimentis suae saluti consulant; G VII, 66, b. obtestatur .. (Vercingetorix), ut suae salutis rationem babeant; G VII, 71. cum ... pertinere .. non tantum ad dignitatem, sed etiam ad salutem suam iudicaret ..; G VIII, 6. quem (Commium) timor prohibebat cuiusquam fidei suam committere salutem; G VIII, 23. de sua salute septimo die (tribuni) cogitare coguntur; C I, 5. debere se suae salutis rationem habere; C I, 20. eum eo (Caesare) de salute sua *agit*; C 1, 22. quod de sua salute impetraverit, fore etiam reliquis ad suam spem solatio; C 1, 22. hi de sua salute desperantes; C II, 41, b. multa suppliciter locutus *est*, ut de sua atque omnium salute debebat; C III, 19, a. cum illi celerem in ea re victoriam, hi salutem suam consistere viderent; C III, 111. neque equo neque vehiculo saluti suae praesidium parare poterat; H 39. f. parens.
saucii: Labienus saucius suus ... iubet ... Adrumetum deportari; Af 21.
scientia: virtute et scientia sua confisus; A 43.
sedes: reverti se in suas sedes regionesque simulaverunt; G IV, 4.
senatus: Eburovices ... senatu suo interfecto portas clauserunt; G III, 17.
sententia: omni ora maritima celeriter ad suam sententiam perducta; G III, 8. suam sententiam in utramque partem esse tutam; G V, 29. quascumque adit ex civitate, ad suam sententiam perducit; G VII, 4, a. Marcellus ... a sua sententia discessit; C 1, 2. ille (Caesar) in sua sententia perseverat; C 1, 72.
servus: precibus a servo suo impetravit, ut se interficeret; Af 94. f. coloni. pastores.
signum; ne in quaerendis suis (signis) pugnandi tempus dimitteret; G II, 21. milites legionarii ad sua se recipiunt signa; Af 75. naves iubet ... signum .. suum observare; Af 80. signifer ... nuntiavit ... suo signo perisse homines XXXV; H 18, a.
spes: f. salus; C I, 22. — sponte: f. **sponte** (15 St.) S. 1003, b. — studium: f. dignitas; C I, 8.
sumptus: (Dumnorigem) magnum numerum equitatus suo sumptu semper alere; G I, 18, a.
terror: Scipio ... de terrore suo desperationeque exercitus Caesaris facit verba; Af 32.
timor: qui suum timorem in rei frumentariae simulationem ... conferrent; G I, 40, c. timorem suum sperabat fiduciam barbaris allaturum; G VIII, 10. orat, ut timori suo concedatur, ne ..; G VIII, 48, c. Afranianos .. multis rebus sui timoris signa misisse; C I, 71. unus quisque ... ad id, quod ab alio audierat, sui aliquid timoris addebat; C II, 29.
tormenta: suorum .. tormentorum usum ... spatio propinquitatis interire; C II, 16.
tribunal: M. Coelius Rufus ... tribunal suum iuxta C. Treboni ... sellam collocavit; C III, 20.
turres: nostrarum turrium altitudinem ... commissis suarum turrium malis adaequabant; G VII, 22.
verba: provinciam omnem in sua et Pompei verba iusiurandum adigebat; C II, 18, b.
vestigium: quod hostium copias ab se suoque vestigio non discessuras existimabat; Af 73.
victoria: quod sua victoria tam insolenter gloriarentur; G 1, 14.
victus: remigibus ... partim in oppidum victus sui mercandi gratia progressis; Af 62.
vici: qui (Menapii) ... in suos vicos remigraverant; G IV, 4. f. oppida; G 1, 5.
villa: (rex Iuba) ad villam suam ... se confert; Af 91, b.
virtus: ne ... aut suae magnopere virtuti tri-

bneret aut ipsos desplceret; G I, 13. qui et sua virtute et populi Romani hospitio ... plurimnm ante in Gallia potuissent; G I, 31, b. cur de sua virtute ant de ipsins diligentia desperarent? G I, 40, a. de suis virtutibus multa praedicavit; G I, 44, a. nti eos testis suae qnisqne virtutis haberet; G I, 52. nti suae pristinae virtutis memoriam retinerent; G II, 21. sibi omnes fere finitimos esse inimicos ac suae virtuti invidere; G II, 31. cum Sontiates ... in sua virtute totius Aquitaniae salntem positam pntarent; G III, 21. cohortatns, nt suae pristinae virtutis ... retinerent memoriam; G VII, 62, a. nbi ... suam virtutem irrisui fore perdoluerunt; C II, 15. tribunis militum (gratias agit), ... qnod eorum (Gaditanurum) consilia sua virtute confirmassent; C II, 21. ſ. fides; C II, 33. scientia.

vis: magnnm numerum civitatinm snam vim sustinere non posse; G IV, 3. neqne se ignurare, ... qnae vires snae (essent); C II, 17. ſ. iudicium; C I, 35.

vita: quibus (equitibus) solis vitam suam committere audebat; G VI, 43. cum legati ad eum venissent oratum, nt sibi ignosceret suaeque vitae consuleret; G VII, 12. adeo esse perterritos nunnullos, nt suae vitae durius consulere cogantur; C I, 22.

volnntas: neminem existimaturum nun sua voluntate factum; G I, 20. qnod (stipendium) sua voluntate ad id tempus pependerint; G I, 44, a. sese ... neqne id ... aut indicio aut voluntate sna fecisse, sed coactu civitatis; G V, 27, a. ne contra suam volnntatem dimicare cogeretur; G VII, 35. nonnulli sua vuluntate apud eum (Caesarem) remanserunt; C I, 77. contra voluntatem suam naves solverunt; C III, 102, b. ut, ... quid esset suae voluntatis, ostenderet; C III, 109. ſ. consilium; C I, 19.

urbs: captam snam urbem videre; C II, 12.

vnlnera: ne sua vulnera ... paterentnr impnnita; G VIII, 48, a.

B. **mit Zahlwörtern:** uomplnres: Caesar cum complures snos vulnerari videret; G VIII, 43.

omnes, omnia: ſ. **omnis,** B, 2. sui (15 St.), sua (14 St. Af 93) S. 719, b. ſ.

panci: paucos suos ex fuga nactus; C III, 96. naviculam parvulam (Pompeius) conscendit cum pancis suis; C III, 104.

universi: quo facto sui sublati universi ... in fugam adversarius dederunt; Af 78, b.

C. **allein: a. masc.: 1. Subject:** ascendunt: quod ... qui antecesserant suos ascendentes protegebant; C I, 79.

cedunt: qni (sagittarii expeditiqne) suis cedentibus auxilio sncurrerent; G VII, 80.

conantur: conantibus auxiliari suis .. inquit ..; G VII, 50, b.

discedunt: prius snos discessisse cognoverunt, quam ..; G VII, 82.

fugiunt: sic cnm suis fugientibus permixti ... sunt interfecti; G VII, 62, b. huc tota Vari conversa acies snus fugere et cuncidi videbat; C II, 34, a. cum ... suus fugere cernerent; C III, 69. qni paulo ante ex castris fugientes suos conspexerat; C III, 70. Labienus ... suis fugientibus suppetias ire contendit; Af 39. Labienus cum universo equitatu fugientibus suis suppetias occurrit; Af 66.

laborant: laborantibus iam suis Germanus eqnites ... summittit; G VII, 13. nndique suis laborantibns succurrebant; C II, 6, a. suis laborantibus subsidio scaphas mittens nonnnllos conservavit; A 21.

pugnant: ne ... hostes ... ab lateribus pugnantes suos circumvenire pussent; G II, 8. snurum .. pugnantinm numerum augebat; G VII, 48.

remigrant: snus remigrare in agros iusserunt; G IV, 27.

sunt: snis inopinantibus ... Viennam pervenit; G VII, 9. cum suos pugna snperiures esse Galli confiderent; G VII, 80.

snstinent: snos ab hustibus premi atque aegre sustinere (animadvertit); G IV, 32.

versantnr: suos .. languidius in opere versari iussit; G VII, 27.

II. **nach Verben: 1. Accusativ:** accipio: suis male acceptis, occisis convulneratisqne; Af 41.

adduco: alii suos in castra invitandi causa adducunt, alii ab suis abducuntur; C I, 74, b.

aio: Commins ... latrociniis se suosque alebat; G VIII, 47.

appello: Eporedurigem et Viridomarum ... suos .. appellare iubet; G VII, 40.

caedo: non prius vidit turmas Iulianas, quam suos caedi a tergo sensit; Af 40.

circnmvenio: suos .. quisque opprimi et circumveniri non patitur; G VI, 11. cum ... neque ab lateribus circumveniri suos paterentur; G VIII, 19, a. ſ. I. pugnant; G II, 8.

cobortor: ſ. **cohortor,** III. alqm (10 St.) S. 181, a. — concido: ſ. I, 1. fugiunt; C II, 34, a.

concito: qni ... Indntiomari Treveri nuntiis impulsi suos concitaverunt; G V, 26.

conspicur: Vercingetorix ex arce Alesiae suos conspicatus; G VII, 84.

contineo: Caesar suos a proelio continebat; G I, 15. Labienus snos intra munitiunem continebat; G V, 57. quoad potuit coburtando suos ad pontem ... cuntinere; A 21.

convuuo: Vercingetorix ... suos ad concilium convocat; G VII, 14, a.

convulneru: ſ. accipio.

dednuo: suos clam ex agris deducere coeperunt; G IV, 30.

defendo: cohurtatus, uti manu facta se suosque defenderent; Af 32.

despicio: freti amicitia Caesaris ... despiciebant suos; C III, 59.

discerno: ne ... nec discernere suos ... possent; G VII, 75.

edneo: suos ... ex oppido educit; G VII, 81.

excito: nt magnis praemiis ... suos excitarent; G III, 26.

faciu: Caesar .. suos facit certiores eosque ... animo confirmat; G V, 49.

firmo: snis ex terrore firmatis; Af 18.

fugo: suos .. interfectos ant fugatos; Af 93.

babeu: suos qnisque habet caros; F 8.

bilaro: suis hilaratis || exhilaratis || ... sollicitudinem deponit; Af 34.

bortor: suos .. hurtatur, nt spem omnem in virtute reponant; C II, 41, a. ſ. **hortor,** III. alqm (3 St.) S. 441, a.

inuito: quibus rebus et bostes terreri et suos incitari existimaverunt; C III, 92.

interficio: cum suos interfici viderent; G IV, 15. snis .. interfectis; C I, 85, a. ſ. fugo. — I. fugiunt; G VII, 62, b.

libero: Sulla ... liberatis suis hoc fuit contentus; C III, 51, b.

obtestor: matresfamiliae ... suos obtestari ... coeperunt; G VII, 48.

occidu: ſ. accipio. — opprimo: ſ. circumvenio; G VI, 11. — premu: ſ. I. sustinent.

prodo: neu suos prodidisse videantur; C I, 74, a.

prohibeo: finitimis imperavit, ut ab iniuria ... se suosque probiberent; G II, 28.

protego: ſ. I. ascendunt.

protero: bestiae ... suos post se frequentes stipatosque proterere ... contendunt; Af 83.
recipero: haec faciunt reciperandorum suorum causa; G VII, 43.
recipio: si velit suos recipere; G III, 8.
reduco: secundiore equitum proelio nostris Caesar suos in castra reduxit; G II, 9. nostri ... suos incolumes reduxerunt; G V, 22. hostes suos ab oppugnatione reduxerunt; G V, 26. Vercingetorix ... suos intra munitiones reduxit; G VII, 51.
revoco: Pharnaces ... suos in castra revocavit; A 37.
stipo: f. protero.
urgeo: ubi suos urgeri ... vidit; G II, 25.
vulnero: cum suos ex omnibus partibus vulnerari videret; C III, 45.
2. **Dativ**: ago: (Pompeius) ... suis agit gratias; C III, 82, a.
assum: ipse dux hostium Camulogenus suis aderat atque eos cohortabatur; G VII, 62, a.
do: dat tuba signum suis Vercingetorix; G VII, 81. dat suis signum Saburra; C II, 41, a.
duco: Pompeius ... V legiones ... subsidio suis duxit; C III, 69.
eo: subsidio suis ierunt; G VII, 62, b. subsidio suis egressus (Iuba) e regno ire contendit; Af 25. f. I. fugiunt; Af 39.
expono: haec ... Caesar suis exposuerat, ut hoc maiore animo contenderent, quod ..; A 16.
exposco: neque .. Alexandriae fuit quisquam, ... quin ... votis victoriam suis ab dis immortalibus exposceret; A 15.
fero: cum ii, qui flumen transissent, suis auxilium ferre non possent; G I, 13. his persuaderi, ut diutius morarentur neque suis auxilium ferrent, non poterat; G II, 10. si pedites suis auxilium ferant; G VII, 66, b. ut ... necessario illum (Pompeium) suis auxilium ferre cogeret; C III, 78, b. eum suis auxilium ferre non auderent; Af 76.
impero: suis .. imperavit, ne quod omnino telum ... reicerent; G I, 46. suis .., ut idem faciant, imperat; G V, 37.
inquam: f. 1. conantur.
mitto: Caesar omnem ex castris equitatum suis auxilio misit; G IV, 37. f. I. laborant; A 21.
occurro: M. Petreius et Cn. Piso ... recta subsidio suis occurrunt; Af 18. ut suis subsidio occurrerent; Af 85, a. f. I. fugiunt; Af 66.
praedico: paucitatem .. nostrorum militum suis praedicaverunt; G IV, 34.
praedico: Pompeius suis praedixerat, ut Caesaris impetum exciperent; C III, 92.
praemetuo: Caesar ... praemetuens suis; G VII, 49.
renuntio: uterque idem suis renuntiat; C I, 66.
restituo, satisfacio: proinde ac suis satisfacere et fraudata restituere vellent; C III, 60.
subvenio: quod (Afraniani) suis non subvenissent; C I, 71.
succurro: f. 1. cedunt. laborant; C II, 6, a.
sum: neu (oppida) suis sint ad detractandam militiam receptacula; G VII, 14, b. ita (Petronius) ... concidit ac suis saluti fuit; G VII, 50, b. crebro .., ut sint auxilio suis, subsistunt; C I, 80. suis ut esset auxilio; C III, 79, a. quem (locum) suis impedimento ad ultra occurrendum fore existimabat; Af 58.
summitto: f. 1. laborant; G VII, 13.
supporto: onerariis navibus Corcyra Dyrrhachioque aquam suis supportabat; C III, 100.
venio: neque suis ausos est subsidio venire; H 7.
3. **mit Präpositionen**: accipio ab: memores (Massilienses) eorum praeceptorum, quae paulo ante ab suis acceperant; C II, 6, a.
amitto ex: cupidius insecuti nonnullos ex suis amiserunt; G V, 15. cur etiam secundo proelio aliquos ex suis amitteret? C I, 72.
cognosco ex: cognoscit ex suis eadem haec accidisse rex; A 28.
colloquor cum: cum ... multum .. cum suis consiliandi causa colloqueretur; C I, 19.
consto inter: quem (centurionem) inter suos eo die dixisse constabat excitari se Avaricensibus praemiis; G VII, 47, b.
converto ad: cum ... elephanti perterriti se ad suos convertissent; Af 27.
deduco ad: ut ... deducendos .. ad suos curaret; G VII, 28.
deperdo ex: (nostri) paucos ex suis deperdiderunt; G III, 28.
descisco a: quod (multitudo) ... descivisse a suis videbatur; A 7.
dico apud: dicitur eo tempore glorians apud suos Pompeius dixisse ..; C III, 45.
dimitto ad: Caesar ... eum (puerum) ... ad suos dimisit; A 24, b.
discedo ab: sese idcirco ab suis discedere ... noluisse, quo ..; G V, 3.
glorior inter: se . alterum fore Sullam inter suos gloriatur; C I, 4.
habeo apud: magnam regium nomen apud suos auctoritatem habere existimans; C III, 109. hac oratione apud suos habita; A 9.
inquam apud: tunc Caesar apud suos ... „differendum est," inquit, „iter ... nobis"; C III, 85.
mitto e: legatum e suis sese magno cum periculo ad eum missurum ... existimabat; G I, 47.
nuntio ad: re nuntiata ad suos, quae imperarentur, facere dixerunt; G II, 32.
perscribo ad: haec Afranius Petreiusque ... uberiora Romam ad suos perscribebant; C I, 53.
queror inter: is (Pothinus) primum inter suos queri atque indignari coepit regem ... evocari; C III, 108.
recipio ad: Caesar ... se .. ad suos recepit; G I, 46. cum se illi identidem in silvas ad suos reciperent; G II, 19. se ad suos receperunt; G VII, 82. ad suos se recipere coeperunt; C III, 38. se confestim ad suos recipiebant; C III, 50. compluribus interfectis (Germani) sese ad suos incolumes receperunt; C III, 52. Caesar ... se ad suos recipit; Af 17. Labienus ... ad suos se recepit; Af 70. se ad suos recipiunt; Af 78, b.
redeo ad: cum (Vercingetorix) ad suos redisset; G VII, 20, a.
refero ad: legati haec se ad suos relaturos dixerunt; G IV, 9. legati responsa ad suos referunt; G VIII, 23.
refugio ad: equites ... admissis equis ad suos refugerunt; C II, 34, a. pars equitatus .. cum levi armatura ... pulsi ... ad suos refugerunt; Af 61, a.
scribo ad: Caesar Brundisium ad suos severius scripsit, ne ..; C III, 25.
transeo ad: ut dimitteret regem transireque ad suos pateretur; A 23.
valeo inter: eius auctoritatem inter suos quam plurimum valere, cuius ..; G V, 4.
III. **nach Substantiven**: 1. **Genetiv**: alqs: quin ..., quid in quoque esset animi ac virtutis suorum, perspiceret; G VII, 36. nostri ... V omnino suorum amissis .. se receperunt; C III, 46.
amor: qui (reges) neque amorem suorum habere poterant; A 33.

animi: ex omnibus partibus ... clamore et ululatu suorum animos confirmabant; G VII, 80.
auxilium: qua (die) auxilia suorum exspectaverant; G VII, 77, a. (Commius) suorum invocat fidem atque auxilium; G VIII, 48, a.
caedes: conspicati ex oppido caedem et fugam suorum; G VII, 88. praeoccupatus animus Attianorum militum timore et fuga et caede sorum nihil de resistendo cogitabat; C II, 34, b. Considius ... cognita caede suorum ... oppidum desent; Af 93.
castra: prius ..., quam se .. in castra suorum reciperent; G VIII, 13.
cohortes: in hostes ... subito immittit cohortes turmasque suorum; Af 18.
consilium: neque auxilium in suorum consilio animum advertebant; Af 10.
culpa: ne quod suorum culpa detrimentum acceptum videretur; A 11.
detrimentum: cum ... magno suorum detrimento nullam partem munitionum convellere potuisset; G VIII, 26.
discessus: et celeritate adventus nostri et discessu suorum (perterriti); G IV, 14.
fides: f. auxilium; G VIII, 48, a.
fuga: quod illa pars ... post fugam suorum se trans Rhenum ... receperat; G IV, 16. horum omnium pars magna ... suorum in terrore ac fuga sine ullo vulnere interiit; C III, 71. iidem perterriti fuga suorum; A 18. cum ... fugam suorum viderent; A 20, b. f. caedes.
gratulatio: f. A. pars; A 32.
iactura: id ... non magna iactura suorum sese effecturos sperabant; G VII, 26.
insignia: tectis insignibus suorum ... raros milites ... traducit; G VII, 45, b.
multitudo: vehementer multitudine suorum nostram aciem premebant; G I, 52. equitatus .. Labieni suorum multitudine confisus; Af 15.
numerus: Morini ... primo non ita magno suorum numero circumsteterunt; G IV, 37. f. 1. pugnant; G VII, 48.
odium: ut odio suorum Ambiorix ... nullum reditum ... haberet in civitatem; G VIII, 24.
opes: Petraeus ... suis ac suorum opibus Caesarem enixe iuvabat; C III, 35.
ordines: cum animum adverteret ordines suorum in procurrendo turbari; Af 15.
pars: Carnutes ... magna parte amissa suorum dissipantur in finitimas civitates; G VIII, 5. cum ... oppidani magna etiam parte amissa siti suorum in sententia permanerent; G VIII, 43. Commius ... magna parte amissa suorum legatos ... mittit; G VIII, 48, c.
pastores: f. A. pastores.
paucitas: ne hi (milites) propter suorum paucitatem et hostium multitudinem metu deficerent; Af 11. cum ... cum suorum paucitate contra magnam vim hostium artificio magis quam viribus decernendum videret; Af 14.
periculum: Considius ... non ausus periculum suorum facere; Af 33
pedes: matresfamiliae ... flentes .. proiectae ad pedes suorum; G VII, 26.
receptus: Caesar receptui suorum timens; C III, 46.
res: si posset Vergilius ... rei male gestae suorum indicio a pertinacia deduci; Af 86.
ruina: multis militibus ... suorum ruina oppressis; A 76.

terror: f. fuga; C III, 71.
timor: Caesar suorum timorem consolatione et ratione minuebat; A 8.
turmae: eos (milites) ... turmis suorum suppetias mittit; Af 75. f. cohortes.
victoria: quod victoriae suorum diffideret; Af 31, c.
vis: f. A. periculum; C III, 110.
vulnus: se sine pugna et sine vulnere suorum rem conficere posse; C 1, 72.

2. **mit Präpositionen:** alqs ex: illum (Ambiorigem) in equum quidam ex suis intulit; G VI, 30. quos .. ex suis quisque ad hanc rem idoneos existimabat; C III, 103. vgl. II, 3. amitto ex, deperdo ex.
auctoritas apud: f. II, 3. habeo apud; C III, 109. — inter: neque ... ullam inter suos habet auctoritatem; G VI, 11.
custodia ex: qui (Cimbri Teutonique) ... custodiam ex suis ac praesidium sex milia hominum una reliquerunt; G II, 29.
gratia inter: Iccius Remus, summa nobilitate et gratia inter suos; G II, 6. suam gratiam inter suos minui; G V, 4.
ius dico inter: principes ... pagorum inter suos ius dicunt controversiasque minuunt; G VI, 23.
laus inter: qui diutissime impuberes permanserunt, maximam inter suos ferunt laudem; G VI, 21.
nobilitas inter: f. gratia inter; G II, 6.
potestas in: qui (Vergobretus) ... vitae necisque in suos habet potestatem; G I, 16.
receptus ad: ut ... expeditum ad suos receptum habeant; G IV, 33.

IV. **Umstand:** a: abduci; f. II, 1. adduco. (Vercingetorix) rex ab suis appellatur; G VII, 4, a. praestare ..., quam desertos et circumventos ab suis gravissimum supplicium perpeti; C II, 30. deseritur a suis Varus; C I, 13. regem vagum a suisque desertum ab omnibus aspernari; Af 93. (Varro) certior ab suis factus est praeclusas esse portas; C II, 20, b. quos (gladiatores) postea monitus ab suis ... distribuit; C I, 14. ut in ascensu nisi sublevati a suis primi non facile eniterentur; C II, 34, b. ut (adversarii) ... a suis superarentur; Af 19, a. per exploratores Caesar cognovit ... montem a suis teneri; G I, 22.
cum: Lepidus ... Marcellusque Cordubam cum suis (proficiscuntur); A 64.
per: celeriter confecto per suos delectu ... docuit ..; G VI, 1. quorum alter accepto vulnere occupatus per suos pro occiso sublatus ... est; C III, 109.

b. neutr.: I. circumspicio: cum sua quisque miles circumspiceret; G V, 31.
confero: sua eodem conferunt; G VI, 5.
defendo: cum se suaque ab iis defendere non possent; G I, 11.
recipio: (qui) arbitris a senatu datis sua reciperant; Af 97.

II. alqd: ut socios atque amicos sui nihil deperdere ... velit; G I, 43, b. ne qui eorum violaretur, neu quid sui desiderarent; C III, 98.

syngrapha, Handschrift, Schuldschein: quid ergo? syngraphae non sunt, sed res aliena est; F 4, a.

Tabella, Stimmtäfelchen, Schreiben, Brief: I. est: L. Domitius ... dixit placere sibi bello confecto ternas tabellas dari ad iudicandum iis, qui ordinis essent senatorii ...: unam fore tabellam, qui liberandos omni periculo censerent; alteram, qui capitis damnarent; tertiam qui pecunia multarent; C III, 83.

II. deicio: tabellae de muro sunt deiectae, in quibus scriptum est inventum: „L. Munatius Caesari"; H 19.

do, perlego: quod ... neque ... tabellas signatas (gubernatoribus praefectisque) dederat, ut in tempore bis perlectis locum certum peterent universi; Af 3. f. I.

tabellarius, Briefbote: I. faciunt, al.: quod tabellariis, qui a Cn. Pompeio dispositi omnibus locis essent, qui certiorem Cn. Pompeium de Caesaris adventu facerent *; H 2.

ferunt, al.: interceptis tabellariis, qui de Alexandrinis rebus litteras ad Domitium ferebant; A 38.

perveniunt, al.: idem temporis capti tabellarii, qui a Corduba ad Pompeium missi erant perperamque ad nostra castra pervenerant, praecisis manibus missi sunt facti; H 12.

veniunt, al.: eodem tempore tabellarii eius (Pompei) deprehensi, qui ad oppidum veniebant; quorum litteras Caesar oppidanis abiecit; H 18, b.

II. capio, al.: f. I.

mitto: a Pompeianis clam [ad] nostros tabellarius est missus, ut ..; H 16, a. f. 1. perveniunt.

III. litterae: f. I. veniunt.

tabernaculum, Zelt: 1, 1. consterno: videre licuit ... recentibus caespitibus tabernacula constrata, Lucii etiam Lentuli et nonnullorum tabernacula protecta edera; C III, 96.

constituo: ubi Caesaris castra posita tabernaculaque constituta ... animum adverterunt; C I, 80. tabernaculum secundum litus ipsum constituit, ut prope fluctus verberaret; Af 1.

detendo: signo iam profectionis dato tabernaculisque detensis; C III, 85.

protego: f. consterno.

relinquo: bucinatore in castris et paucis ad speciem tabernaculis relictis; C II, 35, b.

statuo: eo die tabernacula statui passus non est; C I, 81.

verbero: f. constituo; Af I.

video: f. consterno.

2. abditus in: abditi in tabernaculis ... suum fatum querebantur; G I, 39, b.

opprimo in: subito in tabernaculo oppressus (Teutomatus), ut meridie conquieverat; G VII, 46.

prodeo ex: hic (Baculus) ... inermis ex tabernaculo prodit; G VI, 38.

tabula, Verzeichnis, Urkunde, Schuldbuch: I. affero, al.: tabulae testamenti unae per legatos eius Romam erant allatae, ut in aerario ponerentur (hae, cum propter publicas occupationes poni non potuissent, apud Pompeium sunt depositae), alterae eodem exemplo relictae atque obsignatae Alexandriae proferebantur; C III, 108.

conficio, al.: In castris Helvetiorum tabulae repertae sunt litteris Graecis confectae et ad Caesarem relatae, quibus in tabulis nominatim ratio confecta erat, qui numerus domo exisset eorum, qui ..; G I, 29.

II. lex: unam (legem promulgavit), qua mercedes habitationum annuas conductoribus donavit, aliam tabularum novarum; C III, 21.

timor: hoc .. ad timorem novarum tabularum tollendum ... esse aptissimum; C III, 1.

tabulatio, Gebälk, Holzwerk: ne .. tela tormentis immissa tabulationem perfringerent; C II, 9, b.

tabulatum, Stockwerk: I. exstruo: ita ... sine ullo vulnere ac periculo sex tabulata exstruxerunt; C II, 9, c.

II. usque ad: turris ... ab imo vitium fecit usque ad tabulatum secundum et tertium; H 19.

III, 1. turris: in extremo ponte turrim tabulatorum quattuor constituit; G VI, 29. turris excitari crebras in altitudinem trium tabulatorum (imperat); G VIII, 9. collocatur in eo (aggere) turris decem tabulatorum; G VIII, 41. in quarta quaque earum (ratium) turres binorum tabulatorum excitabat; C I, 25, b. quae .. partes urbis inferiores erant, has altissimis turribus denorum tabulatorum munierant. praeterea alias ambulatorias totidem tabulatorum confixerant; A 2.

2. turres cum: ibi turres cum ternis tabulatis erigebat; C I, 26, a.

taceo, schweigen, verschweigen: I. alqs: sese ob eam causam, quam diu potuerit, tacuisse; G I, 17.

II. alqd: tum demum Liscus ..., quod antea tacuerat, proponit; G I, 17.

tacitus, schweigend: nihil Sequani respondere, sed in eadem tristitia taciti permanere; G I, 32.

taeda, Kienholz: compleri: completas onerarias naves taeda et pice et stupa ... in Pomponianam classem immisit; C III, 101, a.

refertus: cupas taeda ac pice refertas incendunt; C II, 11.

taedium, Überdruß: multitudinem .. confectam taedio puellae fiduciaria dominatione crudelissima Ganymedis; A 23.

taeter, häßlich, abscheulich: uti ipsos valetudine non bona .. angustiis loci et odore taetro ex multitudine cadaverum; C III, 49.

talea, Stab, Barren: 1. dissero, infodio: taleae pedem longae ferreis hamis infixis totae in terram infodiebantur mediocribusque intermissis spatiis omnibus locis disserebantur; G VII, 73, b.

examino, 2. utor: utuntur aut aere aut taleis ferreis ad certum pondus examinatis pro nummo; G V, 12.

talis, ein solcher, so beschaffen: acies: tali instructa acie tenere uterque propositum videbatur; C I, 83.

adventus: qui non tantum bellum ipsum ..., sed etiam talem adventum eius felicem fuisse laetabantur; A 32.

condicio: tali condicione proposita; G VIII, 3. ut tali condicione contenderent ad victoriam; H 29, b.

consilium: Bellovaci ... tale consilium sui recipiendi ceperunt; G VIII, 15.

constantia: qualem me illi praestiti, tali virtute et constantia [futurum] me in te praestabo; H 19.

facinus: ut ... pro tali facinore stirps ac nomen civitatis tollatur; G VI, 34, b.

incommodum: cum commoti ex tali incommodo essent; Af 57.

inopia: qui (veterani milites equitesque) ...

periculis inopiaque tali saepe essent conflictati; Af 24.

modus: tali modo vastatis regionibus; G VI, 44. accusatus ad haec respondit; G VII, 20, a. re gesta; G VIII, 20. instructa classe; C II, 4. tali dum pugnatur modo; C I, 80.

mora: si tali mora reliquae (civitates) possent se vindicare in libertatem; G VIII, 1.

nuntius: ut principes talem nuntium attulisse ... viderentur; C I, 53.

occasio: quoniam talis occasio victoriae dimitteretur; C I, 72.

poena: eos nihil meruisse, quare tali poena afficerentur; H 16, b.

ratio: si tali ratione diversis in locis plures consilia inissent; G VIII, 44.

tempus: nec fuit spatium tali tempore ad contrahenda castra; G VII, 40.

timor: tali timore omnibus perterritis; G VI, 37.

victoria: tali victoria totiens victor Caesar incredibili est laetitia affectus; A 77.

virtus: s. constantia.

talus, Knöchel: s. **intorqueo** (2 St.) S. 521, a.

tam, so, so sehr, in dem Grade: I. **allein:** 1. Adjectiva und Participia: tot tam claris victoriis partis; Af 31, e. ne tanta et tam coniuncta populo Romano civitas ... ad vim ... descenderet; G VII, 33. cuius tam egregiam in se voluntatem perspexisset; G V, 4. neque tam excellenti maiorum dignitate parta; Af 22. ut tantis copiis tam exiguam manum ... adoriri non audeant; G VI, 8, a. quid tu, .. miles tiro? tam feroculus es? Af 16. cum (adversarii) tam magnis copiis auxiliisque regis essent praediti; Af 58. tam necessario tempore, tam propinquis hostibus; G I, 16. cum tam parvo spatio (Alexandrini) distarent ab ipsis; A 7. tam paucis diebus magna erat rerum facta commutatio; C I, 52. quod de re tanta et a tam perito imperatore nihil frustra confirmari videbatur; C III, 87. quoniam tam propinqua sint castra; G VI, 40. s. necessarius. tanta ac tam secunda in Caesarem voluntas provinciae reperiebatur; C II, 20, a.

2. Adverbia: quod sua victoria tam insolenter gloriarentur quodque tam diu se impune iniurias tulisse admirarentur, eodem pertinere; G I, 14. quod ... comminus tam diu stetissent; C I, 47. quod tam diu pari proelio cum Alexandrinis certaretur; A 29. cum videret Germanos tam facile impelli, ut in Galliam venirent; G IV, 16. insolenter: s. diu; G I, 14. quod tam late tueri parva manu non poterat; C III, 111. cur hunc tam temere quisquam ab officio discessurum iudicaret? G I, 40, a.

II. **correlativ:** 1. quam: s. **quam,** I, 2. tam (4 St.) S. 859, a.

2. qui: neque vero tam remisso ac languido animo quisquam omnium fuit, qui ea nocte conquieverit; C I, 21. constat .. inter omnes nihil tam operose ab aliis esse perfectum, quod non horum elegantia commentariorum superetur; G VIII, pr. a.

3. quin: nemo est tam fortis, quin rei novitate perturbetur; G VI, 39.

4. ut: non se tam barbarum neque tam imperitum esse rerum, ut non sciret ..; G I, 44, c. ad eum (Favonium) pervenit, tam opportuno tempore, ut simul ... cerneretur; C III, 36, b. temporis tanta fuit exiguitas hostiumque tam paratus ad dimicandum animus, ut ... ad galeas induendas ... tempus defuerit; G II, 21. noli .. me tum strenuum putare, ut ad Nonas recurram; F 26.

tamen, dennoch, doch, jedoch, gleichwohl: A. **allein:** I. **ohne Concessivpartikel:** tamen ... legatis respondit diem se ad deliberandum sumpturum; G I, 7. sese tamen et amore fraterno et existimatione vulgi commoveri; G I, 20. Caesar ... proelio supersedere statuit, cotidie tamen equestribus proeliis, ... quid nostri auderent, periclitabatur; G II, 8. maiori tamen parti placuit ... interim rei eventum experiri; G III, 3. turribus autem excitatis tamen has altitudo puppium ex barbaris navibus superabat; G III, 14, a. repulsus in oppidum tamen, uti eadem deditionis condicione uteretur, ab Crasso impetravit; G III, 22. ad extremum tamen agris expulsi ... ad Rhenum pervenerunt; G IV, 4. nostri tamen ... magnopere perturbabantur; G IV, 26. locum reperit egregie ... munitum; tamen hunc duabus ex partibus oppugnare contendit; G V, 21. tamen tot incommodis conflictati ... resistebant; G V, 35. sese tamen hoc esse in Ciceronem populumque Romanum animo, ut ..; G V, 41. tamen Senones ... Cavarinum ... regno domoque expulerunt; G V, 54. praestare visum est tamen omnis difficultates perpeti, quam ..; G VII, 10. tamen ... celeriter factum est, ut ... resisterent; G VII, 24. tamen ... Caesar ... deiecto praesidio potitus loco duas ibi legiones collocavit; G VII, 36. qui (Camulogenus) prope confectus aetate tamen propter singularem scientiam rei militaris ad eum est honorem evocatus; G VII, 57. Bellovaci suum numerum non compleverunt ...; rogati tamen ab Commio ... duo milia una miserunt; G VII, 75. tamen tanta universae Galliae consensio fuit libertatis vindicandae ..., ut ..; G VII, 76. equites tamen et auxiliarios pedites in omnes partes mittit; G VIII, 5. victi tamen (hostes) ... profugiunt; G VIII, 19. b. tamen magnum ut in tanta calamitate Bellovacos eo proelio commodum esse consecutos; G VIII, 21. centurio ... conficere hominem non potuit; graviter tamen primo ictu gladio caput percussit; G VIII, 23. quo defendente nullo tamen armatis ascendere esset difficile; G VIII, 33. Sullam ademptis omnibus rebus tribunicia potestate tamen intercessionem liberam reliquisse; C I, 7, a. tamen hanc iacturam honoris sui (se) reipublicae causa aequo animo tulisse; C I, 9, a. post paulo tamen ... quae ignorabant, de L. Domitii fuga, cognoscunt; C I, 20. tamen virtute et patientia (nostri) nitebantur; C I, 45. celeriter sese tamen Galli equites expediunt; C I, 51. pauci ... sublevantur; interit tamen nemo; C I, 64. res tamen ab Afranianis huc erat necessario deducta, ut ..; C I, 70. conatur tamen eos vallo fossaque circummunire; C I, 81. toti tamen officio maritimo M. Bibulus praepositus cuncta administrabat; C III, 5. vulnerantur tamen complures; C III, 19, b. nostri usi fortunae beneficio tamen impetum classis timebant; C III, 26. magnam tamen haec res illis offensionem et contemptionem ad omnes attulit; C III, 60. superius tamen institutum in equitibus ... servabat, ut ..; C III, 84. milites tamen omnes in armis esse iussit; C III, 109. multi tamen ex his capti interfectique sunt; A 18. prius tamen (Caesar) regis copiis occurrit, quam is Mithridaten aggredi posset; A 28. quod oppidum positum ... est plano ipsum loco, montibus tamen altis ab duobus lateribus obiectis; A 36. depressa scapha vulneratus (Octavius) tamen adnatat ad suum myoparonem; A 46. quae (praemia) speciosam reddebant praesentem exercitus amorem, paulatim tamen ... militarem disci-

plinam ... minuebant; A 48. magnum hoc fuit vectigal, maius tamen creabat odium; A 56. iure minime dubio vetustate tamen intermisso; A 66. tamen virtute militum confisus ... se ad dimicandum parabat; A 13. omnium tamen animi in terrorem coniecti; Af 16. rudes .. elephanti multorum annorum doctrina ... vix edocti tamen communi periculo in aciem producuntur; Af 27. se tamen paratos esse sibi ... oppidum seque ei reservare; Af 92.

II **nach Concessivpartikeln und Relativ:** cum: cum ea ita sint, tamen ... sese cum iis pacem esse facturum; G I, 14. hos (Ubios) cum Suevi . . finibus expellere non potuissent, tamen vectigales sibi fecerunt; G IV, 3. milites, cum ... imbribus tardarentur, tamen ... omnia haec superaverunt; G VII, 24. ab sinistro (cornu), ... cum primi ordines hostium transfixi telis concidissent, tamen acerrime reliqui resistebant; G VII, 62, a. qui cum vix equo propter aetatem posset uti, tamen ... neque aetatis excusatione usus erat neque ..; G VIII, 12. Caesar tamen, cum de voluntate minime dubium esset adversariorum suorum, Pompeio legionem remisit; G VIII, 54. cum ... ea .. omnia flagitare adventum suum videret, tamen praeferendum existimavit ..; A 65, a. cum ... coarguisset ..., tamen se concedere id factum superioribus suis beneficiis; A 68. cum praesertim ... nuntiarentur ... classes .. esse complures, tamen (Caesar) non deterrebatur animoque et spe confidebat; Af 1. hi cum eruptionem facere coepissent, tamen virtute militum nostrorum, etsi inferiore loco premebantur, tamen ‖ [tamen] ‖ repulsi adversarii ... in oppidum se contulerunt; H 12. cum ... properarem ..., praeterire tamen non potui, quin .. scriberem ad te; F 14. f. B. numquam.

etsi: f. **etsi,** II. (43 St.) S. 350.

licet: quod factum licet necopinantibus nostris esset gestum, tamen virtute freti repulsos ... oppido represserunt; H 16, b.

quamquam: f. **quamquam** (8 St.) S. 861, a.

qui: cum Deiotarus, qui (auxilia) dedisset, tamen ei (Caesari) satisfecisset; A 69.

quidem: f. B. ita; Af 90.

quod si: quod si praeterea nemo sequatur, tamen se cum sola decima legione iturum; G I, 40, d. quod si iniquitatem loci timeret, datum iri tamen aliquo loco pugnandi facultatem; C I, 71. quod si alia esset litoris Aegyptii natura atque omnium reliquorum, tamen ... prohiberi sese non posse, quo minus ..; A 8.

si: si tempus anni ad bellum gerendum deficeret, tamen magno sibi usui fore arbitrabatur, si modo insulam adisset; G IV, 20. ut, si qui etiam in praesentia se occultassent, tamen his ... inopia pereundum videretur; G VI, 43. cuius rei si exemplum non haberemus, tamen libertatis causa institui ... pulcherrimum iudicarem; G VII, 77, d. ut, si (Pompeius) ... non profectus esset, nulla tamen mendacii religione obstrictus videretur; C I, 11. si inferiores fuissent, reliquam tamen fortunam periclitarentur; A 16. qui si maxime nocentes sunt multati, tamen periculum vitae ... cum avaritia certasse significabat; A 55.

tametsi: tametsi pro veteribus Helvetiorum iniuriis populi Romani ab his poenas bello repetisset, tamen eam rem non minus ex usu terrae Galliae ... accidisse; G I, 30. tametsi ab duce et a fortuna deserebantur, tamen omnem spem salutis in virtute ponebant; G V, 34. quae tametsi Caesar intellegebat, tamen quam mitissime potest legatos appellat; G VII, 43. tametsi (Haedui) dextris humeris exsertis animadvertebantur, tamen id ipsum sui fallendi causa milites ab hostibus factum existimabant; G VII, 50, a. qui (equites) tametsi numero non amplius erant quingenti, tamen Germanorum adventu barbari nitebantur; G VIII, 10. Caesar, ... tametsi flumine impeditum transitum videbat, tamen exercitu traducto progreditur; G VIII, 20. ac tametsi magnopere admirabatur Magium ... ad se non remitti, atque ea res ... etsi impetus eius ... tardabat, tamen omnibus rebus in eo perseverandum putabat; C I, 26, a. tametsi erant munitiones castrorum magnae, tamen ... Pompeianos ex vallo deturbavit; C III, 67. ac tametsi amplius CX navibus longis in portu navalibusque amiserant, tamen reparandae classis cogitationem non deposuerunt; A 12.

ut: ac iam ut omnia contra opinionem acciderent, tamen se plurimum navibus posse; G III, 9, b.

B. **Verbindungen:** ac: f. **atque,** II, 1. ac tamen (3 St.) S. 97, b.

at: at Caesar, etsi nondum eorum consilia cognoverat, tamen ... fore id ... suspicabatur; G IV, 31. ita rem moderando discusserunt ‖ at *reliqui tamen omnes eo* discesserunt ‖; G VIII. 52.

et: f. **et,** B, II, **a,** 1, h. tamen (2 St.) S. 341, b.

hic: haec tamen dicere, venisse invitos, eiectos domo; G IV, 7. haec tamen alunt animi voluptatisque causa; G V, 12. atque harum tamen omnium legionum hiberna ... milibus passuum centum continebantur; G V, 24. Titurius ... concursare cohortesque disponere, haec tamen ipsa timide atque ut eum omnia deficere viderentur; G V, 33. his tamen omnibus annona crevit; C I, 52. haec tamen ab ipsis (equitibus) inflatius commemorabantur; C II, 39. huc tamen flumen in ea parte erat urbis, quae ab Alexandrinis tenebatur; A 5. vgl. A, I. G V, 21. 41. C I, 9, a. III, 60.

ille: illo tamen potius utendum consilio, ... quam ..; G VII, 78. illi tamen procul dubio ad congrediendum in aequum locum non sunt ausi descendere; H 25, a.

is: id (incommodum) tamen se celeriter maioribus commodis sanaturum; G VII, 29.

ita: ita tamen (hos) fuga navibusque nostros prohibituros; A 8. bona quidem eorum se vendituram, ita tamen, ... ut incolumitatem retinere posset; Af 90.

ne: ne quis tamen ignoraret, quibus in locis Caesar exercitusque eo tempore fuissent; G VIII, 48, c.

nec, neque: Germanos neque priores ... bellum inferre neque tamen recusare, si lacessantur, quin armis contendant; G IV, 7. Haedui ... Caesaris indulgentiam in se requirunt, neque tamen suscepto bello suum consilium ab reliquis separare audent; G VII, 63. cum videret milites acrius proeliari non posse nec tamen multum profici propter locorum difficultatem; A 31. cum (C. Vergilius) ... pulsus fugatusque inde discessisset nec tamen desisteret periclitari; Af 28. f. **nec,** A, 2. tamen (6 St.) S. 659, a.

nihil: qui velocitate effugere poterant armis tamen proiectis vallem transgressi nihil ... proficere poterant; A 76. f. **nihilo** minus; C III, 17. 18. Af 1. secius; G V, 4. 7. C II, 7 (S. 670).

non: non destitit tamen (Vercingetorix) atque in agris habet delectum egentium ac perditorum; G VII, 4, a. f. A, II. cum; Af 1. **non,** A, **b.** tamen (12 St.) S. 680, a.

nullus: summa difficultate rei frumentariae affecto exercitu ... nulla tamen vox est ab iis (militibus) audita populi Romani maiestate ... indigna; G VII, 17, b. f. A, II. si; C I, 11.

numquam: haec cum administraret, numquam tamen intermittebat legatos de pace ... mittere ad Domitium; A 37.

qui: in servili tumultu, quos tamen aliquid usus ac disciplina ... sublevarent; G I, 40, b. quibuscum .. Helvetii congressi ... superarint, qui tamen pares esse nostro exercitui non potuerint; G I, 40, b. quae (naves) tamen ancoris iactis cum fluctibus complerentur; G IV, 28. quae tamen ex parte res ad salutem exercitus pertinebat; G VI, 34, a. cuius tamen rei maior nostra quam reliquorum est admiratio; G VIII, pr. b. quae (legio) octavo iam stipendio tamen in collatione reliquarum nondum eandem ... virtutis ceperat opinionem; G VIII, 8. omnium impedimentorum agmen, quod tamen erat mediocre; G VIII, 8. quam tamen paludem nonnumquam aut nostra auxilia ... transibant ... aut ..; G VIII, 10. quae res, etsi mediocre detrimentum ... afferebat, tamen stultas cogitationes incitabat barbarorum; G VIII, 10. qui tamen in fuga a nostris acriter insequentibus conficiuntur; G VIII, 19, b. quae tamen omnia et se tulisse patienter et esse laturum: neque nunc id agere, ut ... exercitum teneat ipse, quod tamen sibi difficile non sit; C I, 85, c. quas tamen difficultates patienter ... ferebant; C III, 15. qui tamen fontes a quibusdam praesidiis aberant longius; C III, 49. neque proelio decertare voluit, quae res tamen fortasse aliquem reciperet casum; C III, 51, b. Deiotari legiones in mediam aciem contulit, quibus tamen angustissimum intervallum frontis reliquit; A 39. quae (legio) tamen fortiter vincentium impetum sustinuit; A 40. quo tamen incommodo Domitius accepto reliquias exercitus dissipati collegit; A 40. quem (Octavium) tamen diutius in rebus secundis ... virtus Vatinii versari passa non est; A 43. quae (quadrigae) tamen celeriter multitudine telorum opprimuntur; A 75. cui uni rei tamen invenerat remedium; Af 72. qui (adversarii) tamen a munitione oppidi longius non audebant procedere; H 29, b.

quod: propterea quod reliquis tamen fugae facultas daretur, Sequanis vero ... omnes cruciatus essent perferendi; G I, 32.

sed: f. **sed**, A, II. tamen (11 St.) S. 977, a.

si: neque opinantibus omnibus — si tamen in omnibus fuit Cassius; A 63, b.

sic: esse nonnullo se Caesaris beneficio affectum, sic tamen, ut ..; G VII, 37.

ut: sic ut amissis circiter XL navibus reliquae tamen refici posse magno negotio viderentur; G V, 11. acriter ... conflixerunt, tamen ut nostri omnibus partibus superiores fuerint; G V, 15. ut paene eodem tempore ex omnibus partibus, primi tamen editissimum castrorum locum caperent; A 31. quae (loca) planicie dividuntur, Salso flumine, proxime tamen Ateguam ut flumen sit; H 7. ita (adversarii) se efferentes iniquo loco sui potestatem efficiebant, ut magnum tamen periculo accessus eorum haberetur; H 30. f. A, II. si; G VI, 43.

tametsi, obwohl, obgleich: I. allein: 1. nonam (legionem) in sinistro (cornu) collocavit, tametsi erat Dyrrhachinis proeliis vehementer attenuata; C III, 89.

II. mit tamen: f. **tamen,** A, II. tametsi (9 St.) S. 1049, a.

tamquam, gleichwie: Cn. Pompeius legionem primam ... tamquam ex suo numero dedit; G VIII, 54. cum in agris et pecora et homines animadverteret versari tamquam amicorum advento; A 36. ut tamquam scopulum sic fugias inauditum atque insolens verbum; F 7, a.

tandem, endlich, doch, zuletzt: I. Aussage: Caesar ... tandem suis hilaratis ... sollicitudinem deponit; Af 34. tandem dat Cotta permotus manus; G V, 31. tandem idoneam nactus tempestatem milites ... conscendere in naves iubet; G V, 7. tandem Germani ab dextro latere summum iugum nancti hostes loco depellunt; G VII, 67. tandem multis post diebus siti inopiaque confecti ad Caesarem perveniunt; Af 53. rex interim Iuba ... tandem nocturnis itineribus confectis in regnum pervenit; Af 91, a. tandem omnibus rebus obsessi, ... aquae, lignorum, frumenti inopia colloquium petunt; C I, 84. tandem vulneribus defessi et pedem referre et ... eo se recipere coeperunt; G I, 25. tandem confecti vulneribus hostes terga vertere; G III, 21.

II. Frage: quid tandem vererentur? G I, 40, a.

tango, berühren: haec civitas ... Rhenum ... tangit; G V, 3.

tantulus, so klein, so gering: copiae: erat magni periculi res tantulis copiis iniquo loco dimicare; G V, 49.

res: quod ... neque has tantularum rerum occupationes Britanniae anteponendas iudicabat; G IV, 22.

spatium: indignantes milites, .. quod conspectum suum hostes perferre possent tantulo spatio interiecto; G VII, 19.

statura: quibus viribus praesertim homines tantulae staturae .. tanti oneris turrim in muro sese collocare confiderent; G II, 30.

tantum, nur: I. allein: tantum, si quid timent, caveant; F 26. se ... tantum orare et petere ab eo (Caesare), ut sibi praesidium daret; Af 33. cum Furnium nostrum tantum vidissem, neque loqui ... potuissem; F 14. — omnes ... accidunt arbores, tantum ut summa species earum stantium relinquatur; G VI, 27. inter bina castra Pompei atque Caesaris unum flumen tantum intererat Apsus; C III, 19, a. quasi vero id Caesar bonitate tantum adductus ac non prudentissimo consilio fecisset; A 24, b.

II. neque: f. **etiam,** IV, sed (3 St.) S. 350, a.

non: non tantum indutiis factis, sed prope iam pace constituta; A 63, b. f. **etiam,** IV. sed (6 St.) S. 350, a.

tantummodo, nur: tantummodo tela missa (milites) exciperent; G III, 5. ut equites ... possent ... flumen transire, pedites vero tantummodo umeris ac summo pectore exstare || exstarent ||; C I, 62.

tantundem, eben so weit: ut eius fossae solum tantundem pateret, quantum summae fossae labra distarent; G VII, 72. tantundem .. eius valli agger in latitudinem patebat; C III, 63, a.

tantus, so groß, so viel: A. bei Substantiven: 1. ohne Correlat: altitudo: qui (Romani) tantae altitudinis machinationes tanta celeritate promovere possent; G II, 31.

apparatus: ubi tantos suos labores et apparatus male cecidisse viderunt; C II, 15.

ascensus: Caesar neque resistentes aggrediundos tanto collis ascensu indicabat; G VIII, 14, a.

bellum: nostri ... incolumes ... ex tanti belli timore ... se in castra receperunt; G IV, 15.

beneficium: tanto suo populique Romani beneficio affectus; G I, 35. pro suis tantis populique Romani in eum beneficiis; G I, 42.
calamitas: victos tanta calamitate .. hostes locum castrorum relicturos; G VIII, 20. magnum ut in tanta calamitate Bellovacos eo proelio commodum esse consecutos; G VIII, 21. ut odio suorum Ambiorix ... nullum reditum propter tantas calamitates haberet in civitatem; G VIII, 24.
celeritas: quod eius discessu Romani tanta opportunitate et celeritate venissent; G VII, 20, a. quod maximum bellum tanta celeritate confecerat; A 77. ſ. altitudo.
civitas: ne tanta et tam coniuncta populo Romano civitas ... ad vim ... descenderet; G VII, 33.
claritas, clientelae: ille ... neque tantis clientelis nominisque claritate praeditus in rempublicam est ingressus; Af 22.
classis: neque † tot tantasque classis (alia de causa) paratas; C I, 85, b.
commodum: non praetermittendum tantum commodum existimaverunt; G VII, 55, a.
commutatio: Labienus tanta rerum commutatione longe aliud sibi capiendum consilium ... intellegebat; G VII, 59.
contemptio: neque Eburones ... tanta contemptione nostri ad castra venturos esse; G V, 29.
contumelia: tanta contumelia accepta; G VII, 10. prius ..., quam cum tanta contumelia ... possessiones Cordubensium ... consumerentur; A 60.
copiae: ut tantis copiis tam exiguam manum ... adoriri non audeant; G VI, 8, a. quod sine imperio tantas copias reliquisset; G VII, 20, a. cum ... foris tantae copiae equitatus peditatusque cernerentur; G VII, 76.
cupiditas: tanta erat magnificentia apud opulentiores, cupiditas apud humiliores; G VIII, 51.
dedecus: nostri cohortati inter se, ne tantum dedecus admitteretur; G IV, 25.
desperatio: in tanta provinciae desperatione; A 42, a.
detrimentum: tanto sub oculis accepto detrimento; C I, 71. tantis detrimentis receptis; C III, 9, b. se (incommoda accepisse) morte Curionis et det‖rimento Africani exercitus tanto ‖ Antoni ‖; C II, 10, a.
difficultas: tantis subito difficultatibus obiectis; G VII, 59. ut in tanta loci difficultate ad subsidium mittendum se committeret; H 9.
diligentia: quod tanta diligentia omnia litora a Pompeianis tenebantur; C III, 42. quod homo tantae prudentiae ac diligentiae scire potuisset, quis ... teneret; A 68.
dissensiones: neque (Caesarem) in tantis dissensionibus ad exercitum venire posse; G VII, 1.
equitatus: tanto in omnis partis diviso equitatu; G VI, 43.
exercitus: cuius opera ... tantum exercitum victorem famo consumptum videtis; G VII, 20, c. tantis . exercitibus devictis; Af 31, c. de tanto exercitu reliquias esse nullas; Af 93.
facinus: quibus (clientibus) tantum facinus committere audebant; C III, 60.
facultas: quod sibi novarum provinciarum ... tanta oblata esset facultas; A 51.
fiducia: tantam babebat suarum rerum fiduciam; C II, 37.
firmitudo: tanta in iis (navibus) erat firmitudo; G III, 13, b.
fluctus: cum ... neque directam (navim) tantis fluctibus tenere posset; A 64.
fortuna: ne tantam fortunam ex manibus dimittant; G VI, 37.
gratulatio: quod ... neque eius calamitate de tante voluptate et gratulatione quicquam fortuna deminuerat; G I, 53.
humanitas: tanta eius (Dolabellae) humanitas ... est; F 15.
imperium: quod in tanto imperio populi Romani turpissimum sibi ... esse arbitrabatur; G I, 33.
impetus: quod tantas tempestates Oceani tantosque impetus ventorum sustineri ac tanta onera navium regi velis non satis commodo posse arbitrabantur; G III, 13, a.
incommodum: quod ipso animo non defecerat tanto accepto incommodo; G VII, 30.
iniquitas: in tanta rerum iniquitate fortunae quoque eventus varii sequebantur; G II, 22. interposita tanta locorum iniquitate; A 74.
labor: ubi intellexit frustra tantum laborem sumi; G III, 14, a. ut aliquando pro tantis laboribus fructum victoriae perciperent; G VII, 27. cum ... milites .. hibernorum quiete reficere a tantis laboribus vellet; G VIII, 1. Caesar militibus pro tanto labore ac patientia ... ducenos sestertios (condonandos pollicetur); G VIII, 4. ſ. apparatus.
machinatio: quod tanta machinatio ab tanto spatio instrueretur; G II, 30.
magnificentia: ſ. cupiditas.
magnitudo: etsi timebat tantae magnitudini fluminis exercitum obicere; C I, 64.
mala: bis tantis malis haec subsidia succurrebant, ... quod ..; C III, 70.
motus: quod tanti motus Galliae exstiterant; G V, 53.
multitudo: quod quingentis equitibus tantam multitudinem equitum propulerant; G I, 15. quod in tanta multitudine dediticiorum suam fugam ... omnino ignorari posse existimarent; G I, 27. ne cum tanta multitudine uno tempore confligendum sit; G II, 5. cum tanta multitudo lapides ac tela conicerent; G II, 6. quod eum tanta multitudine hostium ... legato dimicandum non existimabat; G III, 17. tantae multitudinis aditu perterriti; G IV, 4. qui (agri) dari tantae praesertim multitudini sine iniuria possint; G IV, 8. neque ab tanta multitudine coniecta tela conferti vitare poterant; G V, 35. frumenta ... tanta multitudine iumentorum atque hominum consumebantur; G VI, 43. ne tanta multitudine confusa nec moderari nec discernere suos ... possent; G VII, 75. qui aspectum modo tantae multitudinis sustineri posso arbitraretur; G VII, 76. admiratus tantam multitudinem hostium; G VIII, 9. cum eorum (equitum) exiguus numerus cum tanta multitudine Numidarum conferretur; C II, 39. ut ... neque flexi ‖ electi, al. ‖ ad virtutem e tanta multitudine viri virtuti nostrorum possent adaequare; A 16. tantae multitudinis precibus ... exercitus commotus; A 59. equites ... contra tantam multitudinem audacissime concurrunt; Af 6.
munitiones: erat eodem tempore ... tantas munitiones fieri necesse; G VII, 73, a. Romanorum manus tantis munitionibus distinetur; G VII, 84. erat nova ... belli ratio ... tanto spatio et tantis munitionibus; C III, 47.
nationes: ne ... tantae nationes coniungantur; G III, 11.
numerus: uti ex tanto navium numero neque hoc neque superiore anno ulla omnino navis ... desideraretur; G V, 23. pauci ex tanto numero se incolumes in castra recipiunt; G VII, 88.
onus: quibus viribus ... tanti oneris turrim in muro sese collocare confiderent? G II, 30. ſ. impetus.
opportunitas: ſ. celeritas; G VII, 20, a.

patientia: ſ. labor; G VIII, 4.
pericula: qui tanta pericula vitasse ... videbantur; C I, 74, b.
praemia: taotis excitati praemiis ... multi in disciplinam conveniunt; G VI, 14.
propinquitas: baec ... in tanta propinquitate castrorum ad bustes deferuntur; G VI, 7, b.
prudentia: ſ. diligentia; A 68.
res: ne scientia tantarum rerum scriptoribus deesset; G VIII, pr. b. tantis rebus gestis; C I, 13. qui sine vulnere tantas res confecisse videbantur; C I, 74, b. quod de re tanta ... nihil frustra confirmari videbatur; C III, 87.
spatium: neque tanto spatio, certi quid esset, explorari poterat; G VII, 45, a. quoniam tantum esset necessario spatium complexus; G VII, 72. ſ. machinatio. munitiones; C III, 47.
tempestates: ſ. impetus.
victoria: qui (milites) ex tanta victoria licentiam sibi assumpsissent immoderate peccandi; Af 85, b.
virtus: ut non nequiquam tantae virtutis bomines iudicari deberet ausos esse transire latissimum flumen; G II, 27.
voluntas: tanta ac tam secunda in Caesarem voluntas provinciae reperiebatur; C II, 20, a.
voluptas: ſ. gratulatio.

II. **mit Correlat:** 1. **quantus**: quos (hostes) tanto spatio secuti, quantum cursu et viribus efficere potuerunt; G IV, 35. ſ. **quantus**, A, **b**, I (4 St.) S. 861, b.
2. **ut:** animus: quare neque tanti sum animi, ut ... censeam, neque tanti timoris, ut ipse deficiam; C II, 31, b.
apparatus: tanti erant antiquitus in oppido omnium rerum ad bellum apparatus, ... ut ..; C II, 2.
arrogantia: Ariovistus tantos sibi spiritus, tantam arrogantiam sumpserat, ut ferendus non videretur; G I, 33.
auctoritas: tantam sibi iam his rebus in Gallia auctoritatem comparaverat, ut ..; G V, 55.
celeritas: tanta erat borum (peditum) exercitatione celeritas, ut ..; G I, 48. tanta fuit in castris capiendis celeritas, ut ..; G VII, 46.
clamor: Antiochiae in Syria bis tantus exercitus clamor et signorum sonus exauditus est, ut ..; C III, 105.
commutatio: horum adventu tanta rerum commutatio est facta, ut ..; G II, 27. tantam .. omnibus voluntatum commutationem attulit, ut ..; G V, 54.
consensio: tanta universae Galliae consensio fuit libertatis vindicandae ..., ut ..; G VII, 76.
contentio: tanta erat completis litoribus contentio, qui potissimum ... conscenderent, ut ..; C II, 43.
copiae: Caesaris copiae nequaquam erant tantae, ut ..; C III, 109.
dementia: tanta bumines esse dementia, ut ..; Af 8.
desperatio: tantam .. attulit oppidanis salutis desperationem, ut ..; G VIII, 43.
diligentia: tanta diligentia omnes suos custodiis intra castra continuit, ut ..; G V, 58.
dissensio: tanta .. inter eos dissensio exsistit, ut ..; C I, 20.
dolor: exercitu ‖ exercitui ‖ quidem omni tantus incessit ex incommodo dolor tantumque studium infamiae sarciendae, ut ..; C III, 74.
exiguitas: temporis tanta fuit exiguitas hostiumque tam paratus ad dimicandum animus, ut ..; G II, 21.
exspectatio: tanta erat summae rerum exspectatio, ut ..; C I, 21. ipse (Caesar) in tanta erat festinatione et exspectatione, ut ..; Af 26, b.
facultates: tantas videri Italiae facultates, ut ..; G VI, 1.
festinatio: ſ. exspectatio; Af 26, b.
fiducia: numquam tanta suppeteret ex ipsorum (adversariorum) inertia conscientiaque animi victoriae fiducia, ut ..; Af 31, b.
firmitudo: tanta erat operis firmitudo atque ea rerum natura, ut ..; G IV, 17, b.
furor: tantum .. esse eorum omnium furorem, ut ..; G II, 3.
luctus: tantus luctus excepit, ut ..; C II, 7.
malacia: tanta subito malacia ac tranquillitas exstitit, ut ..; G III, 15.
multitudo: tanta .. (erat) multitudo tormentorum, ut ..; C II, 2. tantam sese multitudinem auxiliorum adversariis subministraturum, ut ..; Af 19, a.
nomen: tantum esse nomen atque opinionem eius exercitus ... etiam ad ultimas Germanorum nationes, uti ..; G IV, 16.
opinio: tanta huius belli ad barbaros opinio perlata est, uti ..; G II, 35. tantam .. opinionem timoris praebuit, ut ..; G III, 17. ſ. numen.
religio: quod (templum) tanta religione colitur, ut ..; A 66.
sonus: ſ. clamor. — spiritus: ſ. arrogantia.
studium: ſ. dolor.
tempestas: tanta tempestas subito coorta est, ut ..; G IV, 28. tanta .. tempestas cooritur, ut ..; C I, 48, a.
terror: tantus fuit etiam post discessum hostium terror, ut ..; G VI, 41. tantus repente terror invasit, ut ..; C I, 14. sed tantus fuit omnium terror, ut ..; C II, 43. tantus .. terror incidit eius (Pompei) exercitui, ut ..; C III, 13.
timor: tantus subito timor omnem exercitum occupavit, ut ..; G I, 39, a. tantus .. eo facto timor incessit, ut ..; C III, 101, b. tantus incessit timor, ut ..; A 7. ſ. animus.
tranquillitas: ſ. malacia.
virtus: hostes etiam in extrema spe salutis tantam virtutem praestiterunt, ut ..; G II, 27. tanta militum virtus atque ea praesentia animi fuit, ut ..; G V, 43.
vis: infestis .. signis tanta vi in Pompei equites impetum fecerunt, ut ..; C III, 93, b.

B. **mit Genetiv: I. ohne Correlat:** dignitatis: quod tantum civitati Haeduae dignitatis tribuebat; G V, 7.
periculi: cum tantum repentini periculi praeter opinionem accidisset; G III, 3.

II. **mit Correlat: 1. quantum:** animi: quantum alteri sententiae deesset animi, tantum alteri superesse dicebat; C II, 31, a.
itinerum: ipse (Caesar) tantum itinerum faciebat, quantum satis esse ... existimabat; G VIII, 52.
loci: quantum ... per vim recipitur loci, in tantum munitiones proferuntur; A 1.
temporis: bis rebus tantum temporis tribuit, quantum erat properanti necesse; C III, 78, a.
2. **ut:** fiduciae: bis rebus tantum fiduciae ac spiritus Pompeianis accessit, ut ..; C III, 72.
navium: tantum navium reperit, ut ... possent; C III, 2.
opinionis: tantum se eius opinionis deperdidisse, ut a populo Romano imperia perferrent; G V, 54.
praesidii: praesidii tantum est, ut ne murus quidem cingi possit; G VI, 35, b.
spatii: inter duas acies tantum erat relictum spatii, ut ..; C III, 92.
spiritus: ſ. fiduciae.

studii: tantum fuit in militibus studii, ut ... consequerentur; C I, 64.

C. allein: 1. ohne Correlat: 1. einfach: possum: quod (hostes) tantum multitudine poterant; G II, 8. tantum apud me dignitas potest; G VII, 77, b.

valeo: cum tantum equitatu valeamus; C III, 86.

2. mit Zahlwort: auxiliares accedebant prope alterum tantum; H 30. Petreiano auxilio adhibito equitibus MDC, peditum ac levis armaturae quartum tanto; Af 19, b.

II. mit Correlat: 1. quantus: f. **quantus,** A, **b,** II, 1, b (8 St.). — 2 (4 St.) S. 861, b.

2. ut: a. absum: tantum ab equitum suorum auxiliis aberant, ... ut ..; C I, 79. qui (tumulus) tantum aberat a nostro castello, ut ... posset; C III, 51, b. tantum .. a vallo eius (Pompei) prima acies aberat, uti ..; C III, 56. hoc detrimento milites nostri tantum afuerunt ut perturbarentur, ut ..; A 22.

antecedo: tantum potentia (Sequani) antecesserant, ut ..; G VI, 12, a.

confirmo: hoc spatio interposito reliqui sese confirmant tantum, ut ..; G VI, 38.

credo: cum ipse (Caesar) tantum ei crederet, ut ..; A 24, a.

efficio: tantum usu cotidiano et exercitatione efficiunt, uti ..: G IV, 33.

enitor: tantum re provisa Brutus celeritate navis enisus est, ut ..; C II, 6, b.

fallo: querens tantum se opinionem fefellisse, ut ..; C III, 96.

pateo: utraque ex parte directus (locus erat) ac tantum in latitudinem patebat, ut ..; C I, 45.

potteo: neminem vero tantum pollere, ut ..; G VIII, 22.

possum. tantum doctrina potuit, ut ..; A 15.

proficio: qui (antesignani) tantum profecerunt, ut ..; C III, 75.

valeo: tantum apud homines barbaros valuit esse aliquos repertos principes inferendi belli, ut ..; G V, 54.

b. sum: tanti eius apud se gratiam esse ostendit, uti ..; G I, 20.

tarde, langsam, spät: administro: a quibus (equitibus) cum paulo tardius esset administratum; G IV, 23.

conficio: nostrae naves duae tardius cursu confecto in noctem coniectae; C III, 28, a. modo procedendo modo resistendo tardius itinere confecto; Af 70.

facio: si quando quid Pompeius tardius aut consideratius faceret; C III, 82, a. quod cum tardius fieret, quam periculum nostrorum flagitabat; A 44, a. quod aegre tardeque fiebat; Af 27.

gero: si tardius rem gessissent; G VIII, 19, b.

procedo: ipse (Caesar) veritus insidias ... tardius procedit; G VIII, 16.

profligo: multo tardius sed tamen eisdem diis adiuvantibus sinistro cornu ... profligantur copiae regis; A 76.

tarditas, Langsamkeit: I. cognosco: earum .. (bestiarum) tarditatem cognoscebant; Af 72.

II. impediri: *nostri* ... etiam tarditate et gravitate navium impediebantur; C I, 58.

tardo, verzögern, aufhalten, hemmen: I. adversarii: quibus cedentibus cupidius insequebantur adversarii et confestim tardabant ab accessu; H 38.

II. alqm: quod ... palus ... Romanos ad insequendum tardabat; G VII, 26. intolerantius Gallos insequentes legio decima tardavit; G VII, 51. quos non castrorum munitiones, non altitudo montis, non murus oppidi tardare potuisset; G VII, 52. haec quoque eum (Caesarem) causa tardavit, quod erat ..; Af 58. Pompeius ... saucius et intorto talo idcirco tardabatur ad fugiendum; H 39.

administrationem: magnitudo operum, altitudo muri atque turrium, multitudo tormentorum omnem administrationem tardabat; C II, 2.

ascensum: qui (cervi) ascensum hostium tardarent; G VII, 72.

auxilia: ut eorum (barbarorum) auxilia tardaret; G VI, 29.

celeritatem: quae transeundi difficultas celeritatem insequendi tardare posset; G VIII, 14, b. eadem res celeritate insequentium tardata nostris salutem attulit; C III, 70.

consilia: ea res saepe tentata etsi impetus eius (Caesaris) consiliaque tardabat, tamen ..; C I, 26, a.

equites: equites .. eius (Pompei) angustiis [portis] ... ad insequendum tardabantur; C III, 70.

exercitum: exercitum Caesaris viarum difficultates tardabant; C I, 70.

hostes: quae res .. hostes ad insequendum tardabat; G VII, 67.

impetum: f. **impetus,** II, 1. tardo (4 St.) S. 468, a.

milites: milites, cum toto tempore frigore et assiduis imbribus tardarentur, tamen ..; G VII, 24.

opus: (copias instrui) ad opus suum tardandum; A 74.

III. alqm — adire: ut ... reliqui hoc timore propius adire tardarentur; C II, 43.

tardus, langsam, säumig: alqs: reliquos esse tardiores; G II, 25. nemo erat adeo tardus aut fugiens laboris, quin ..; C I, 69. ita quanto longius ab oppido discedebatur, tanto tardiores ad insequendum erant Numidae; Af 6. Caesar tardior .. et consideratior erat factus; Af 73.

iumenta: cum ... equites iumenta ... ad insequendum hostem perseverandumque cursum tardiora haberent; Af 18.

taurus, Stier: hi (uri) sunt ... specie et figura tauri; G VI, 28.

taxus, Eibenbaum: Catuvolcus ... taxo, cuius magna in Gallia Germaniaque copia est, se exanimavit; G VI, 31.

tectum, Dach, Obdach, Haus, Wohnung: I. est: ne tectum quidem, quo se reciperent, ... reliquum futurum; Af 26, b.

putitur: hanc insuper contignationem, quantum tectum plutei ac vinearum passum est, latericulo astruxerunt; C II, 9, a.

II, 1. inaedificio: in tecta partim Gallorum, partim quae coniectis || collectis || celeriter stramentis tentoriorum integendorum gratia erant inaedificata, milites coniecit || compegit ||; G VIII, 5.

peto: neque ... fuit quisquam ..., quin altissima tecta peteret; A 15.

struo: † ita fastigato atque ordinatim structo || *tecto,* fastigate ... structae trabes ||; C II, 10.

subeo: qui (Germani) inter annos XIV tectum non subissent; G I, 36.

suspendo, tolto: turris tectum per se ipsum pressionibus ex contignatione prima suspendere ac tollere coeperunt; C II, 9, c.

2. expello: cum tectis expulsi nullo loco diutius consistere auderent; G VIII, 5.
3. eonicio in: f. 1. inaedifico.
defigo ad: ad extremum musculi tectum trabesque extremas quadratas regulas IV patentis digitos defignut; C II, 10.
propugno ex: ex tectis aedificiorum propugnabant; A 17.
significo ex: (Brundisini) ... vulgo ex tectis significabant; C I, 28.
III, 1. recipi: ne tecto recipiatur, ... qui non bis per ugmen hostium perequitasset; G VII, 66, b.
2. sub: sub tecto miles ... muro tectus ... operi quaecumque sunt usui ... supportat; C II, 15.

tegimentum, Decke, Bedeckung: I. defendunt: multum .. ab ictu lapidum ... viminea tegimenta galeis imposita defendebant; C III, 63, b.
praependeut: ut esset, ubi tegimenta praependere possent ad defendendos ictus; C II, 9, b.
II, 1. detrudo: ut ... ad galeas induendas scutisque tegimenta detrudenda tempus defuerit; G II, 21.
facio: omnes fere milites aut ex coactis aut ex centonibus aut ex coriis tunicas aut tegimenta fecerant, quibus tela vitarent; C III, 44, b. ille ... tegimenta galeis milites ex viminibus facere ... iubet; C III, 62.
impono: f. I. defendunt.
2. sum: quibus (tignis) suspenderent eam contignationum, quae turri tegimento esset futura; C II, 9, a.
3. utur: quod ... pellibus aut parvis rhenonum tegimentis utuntur; G VI, 21.
4. abdo intra: intra haec tegimenta abditi atque muniti parietes lateribus exstruebant; C II, 9, c.
III. genus: quod unum genus tegimenti aliis locis erant experti nullo telo neque tormento traici posse; C II, 9, b.
IV. vitare: f. II, 1. facio; C III, 44, b.

tegmen, Decke, Bedeckung: quae pars corporis eius (elephanti) sine tegmine nuda relinqueretur; Af 72.

tego, decken, bedecken, verbergen, verhüllen, schützen: alqm: fugientem (Ambiorigem) silvae texerunt; G VI, 30. quos non silvae montesque texerunt, ab equitatu sunt interfecti; G VII, 62, b. cum ... neo silvarum praesidio tempestatibus durissimis tegi possent; G VIII, 5. qui (exercitus) ... quos in sua potestate habuerit conservarit et texerit; C I, 85, a. tempore commutato tempestas et nostros texit et naves Rhodias afflixit; C III, 27. ut ... illius (Ptolemaei) opibus in calamitate (Pompeius) tegeretur; C III, 103. A. Baebius et C. Flavius ... argento prope tecti equis ad Caesarem transfugerunt; H 26. — nisi locorum notitia reliqui se texissent; A 27.
aciem: * suam .. aciem mediam eo oppido texit; Af 41. hostes .. mediam aciem suam oppido texisse; Af 42. quae (acies) lateribus equitatu tegebatur; H 30.
aedificia: quod ... aedificia ... tecta .. sunt rudere aut pavimentis; A 1.
capita: ita ut capita tignorum extrema parietum structura tegerentur; C II, 9, a.
casas: quae (casae) more Gallico stramentis erant tectae; G V, 43.
castellum: quod eodem iugo (castellum) tegebatur loci natura; H 9.
copias: Ita continens flamma copias omnes repente a conspectu texit Romanorum; G VIII, 15.
cuniculos: cuniculos tectos ab vineis agunt ad caput fontis; G VIII, 41.
incommoda: an non, uti corporis vulnera, ita exercitus incommoda sunt tegenda? C II, 31, b.
insignia: tectis insignibus suorum occultatisque signis militaribus; G VII, 45, b.
latus: is (Racilius) latus Cassi tegebat; A 52. ut ... tecta latera suis munitionibus haberet; Af 51.
locum: tribus .. ex lateribus variis † generum munitionibus (locus) tegebatur; A 28. omnia loca, ... sicut in Africa, rudere, non tegulis teguntur; H 8.
militem: miles dextra ac sinistra muro tectus, adversus plutei obiectu; C II, 15. intra has (crates) mediocri latitudine fossam tectis militibus obduci iussit; C III, 46.
musculum: ubi tigna, quae musculi tegendi causa ponant, collocentur; C II, 10.
naves: quarum (navium) erant XI tectae; C I, 56. quibus (pellibus) erant tectae naves; C III, 15.
opus: hoc opus omne tectum vineis ad ipsam turrim perficiunt; C II, 10.
ordinem: duplici propugnatorum ordine, .. quorum ... alter ... ponte ab incidentibus telis tegeretur; G VIII, 9.
partem: ubi .. ea pars turris ... tecta atque munita est ab omni ictu hostium; C II, 9, c.
portum: qui portus ab Africo tegebatur, ab austro non erat tutus; C III, 26.
rem: res diutius tegi dissimularique non potuit; C I, 19. ut houesta praescriptione rem turpissimam tegerent; C III, 32, b.
scaphas: tectis instructisque scaphis; C III, 100.
sudes: sub aqua defixae sudes flumine tegebantur; G V, 18.
tigna: tigna item ut primo tecta extremis lateribus instruebant; C II, 9, c.
vulnera: f. incommoda.

tegula, Dachziegel: omnia loca, ... sicut in Africa, rudere, non tegulis teguntur; H 8.

telinum, Salbe: corpusque suavi telino ungimus; F 25.

telum, Geschoß, Waffe: I. accidunt: ut ... tela ... missa ab Gallis gravius acciderent; G III, 14, a. cum ... tela .. ex loco superiore missa non frustra ucciderent; G III, 25.
deficiunt: cum ... non solum vires, sed etiam tela nostros deficerent; G III, 5.
incidunt: duplici propugnatorum ordine .., quorum alter ex pontibus ... audacius ... permitteret tela, alter ... ponte ab incidentibus telis tegeretur; G VIII, 9.
interrumpunt: quorum mediam orationem interrumpunt subito undique tela immissa; C III, 19, b.
perfringunt: ne .. tela tormentis immissa tabulationem perfringerent; C II, 9, b.
pervenit: donec ab hoste telum missum ad se perveniret; Af 31, a.
potest: unde tormento missa tela in hostium cuneos conici possent; G VIII, 14, b. prinsquam telum abici posset; C II, 34, b. f. **adicio** II. telum (3 St.). **adigo** telum (3 St.) S. 42, a.
solent: quae (tela) ad defendendum solent parari; Af 31, c.
II, 1. abicio: ut ... exercitus telis ex vallo abiectis protegi posset; C III, 56. f. I. potest; C II, 34, b.

adicio: s. **adicio**, II. telum (4 St.) S. 42, a.
adigo: s. **adigo** telum (3 St.) S. 42, a.
colloco: quod omnem apparatum belli, tela, arma, tormenta ibi collocaverat; C III, 44, a.
comporto: (Caesar) tela tormentaque ex navibus in castra comportare; Af 20, a.
concieo: funditores sagittariique concita tela in elephantos frequentes iniciunt; Af 83.
concieo: s. **concieo** tela (26 St.) S. 203, b.
consumo: consumptis omnibus telis; C I, 46.
excipio: tantummodo tela missa (milites) exciperent; G III, 5. tela missa exceperunt; C III, 93, a.
facio: (Caesar) sagittas telaque uti fierent complura curare; Af 20, b.
iacio: s. **iacio** telum (5 St.) S. 451, a.
immitto: si ipsi (milites) immissis telis occucurrissent; C III, 92. s. I. interrumpunt. perfringunt.
inicio: multis telis iniectis complures vulneribus affecere; H 23, a. s. concieo.
mitto: s. **mitto**, III. telum (12 St.) S. 622, a.
paro: s. I. solent. — permitto: s. I. incidunt.
recipio: eam partem nudari necesse erat et ab latere aperto tela recipi; G V, 35.
reicio: suis .. imperavit, ne quod omnino telum in hostes reicerent; G I, 46.
subministro: eum ... auxiliares ... lapidibus telisque subministrandis ... speciem ... pugnantium praeberent; G III, 25.
traicio: neque ullum interim telum per pactiones loquentium traiciebatur; C III, 19, a.
vito: nonnullos ab novissimis deserto proelio excedere ac tela vitare; G II, 25. neque ab tanta multitudine coniecta tela conferti vitare poterant; G V, 35. erat difficile eodem tempore rapidissimo flumine opera perficere et tela vitare; C I, 50. quae (tela) ille (P. Vatinius) obtectus armis militum vitavit; C III, 19, b quibus (tunicis, tegimentis) tela vitarent; C III, 44, b.
2. offero: ita quisque, ut erat maxime insignis, ... telis hostium flammaeque se offerebat; G VII, 42.
3. tego ab: s. I. incidunt.
III. copia: scorpionum, catapultarum ceterorumque telorum ... magnam copiam habebat; Af 31, c.
genus: eas .. (naves) multis tormentis et omni genere telorum completas ad opera Caesaris appellebat; C I, 26, a. omni genere telorum emisso; H 13, b.
ictus: ut essent ab ictu telorum remiges tuti; C II, 4.
missus: gladiorum ictus telorumque missus exspectantes || exceptantes ||; H 17. vehemens fiebat ab utrisque clamor telorumque missu concursus; H 31, a.
multitudo: per eorum corpora reliquos audacissime transire conantes multitudine telorum repulerunt; G II, 10. cum (milites) maxima .. telorum multitudine premerentur; G V, 43. multitudine sagittarum atque omnis generis telorum multos vulneratos; G VII, 41. plus multitudine telorum proficiebant; G VII, 82. multitudine telorum ex turribus propugnantes deturbant; G VII, 86. labore et multitudine telorum nostros vicit; C III, 40. neque vero diutius ... multitudinem telorum sustinere potuerunt; C III, 95. multum proficere (remiges, classiarii) multitudine telorum videbantur; A 20, a. quae (quadrigae) tamen celeriter multitudine telorum opprimuntur; A 75. clamore repentino telorumque multitudine iactus facere coeperunt; H 9. ignem .. telorumque multitudinem iactando bene magnum tempus consumpserunt; H 12. cum bene magnam multitudinem telorum ignemque nostris defendentibus iniecissent; H 15. ita igne telorumque multitudine iacta cum bene magnam partem temporis consumpsissent; H 16, a. vigilia secunda propter multitudinem telorum turris lignea ... vitium fecit; H 19. ex superiore loco multitudine telorum alter eorum (centurionum) concidit; H 23, a.
numerus: magno .. numero pilorum, tragularum reliquorumque telorum se instruxerant; C I, 57. magnum .. numerum in oppidum telorum atque tormentorum convexerant; A 2. ubi Scipio magnum frumenti numerum, armorum, telorum ... habuerat; Af 89.
vis: ex minoribus navibus magna vis eminus missa telorum multa nostris ... vulnera inferebant; C II, 6, b. cum ... magnam vim telorum adversi sustinerent; A 20, b.
IV, 1. adici: tantum .. a vallo eius (Pompei) prima acies aberat, uti ne telo tormentove adici posset; C III, 56.
afficere: s. II, 1. inicio.
defendi: musculus ex turri latericia a nostris telis tormentisque defenditur; C II, 11.
depelli: † ... subeunt in adventu nos depellunt qui telis || subeuntes ... nostri depelluntur [qui] telis ||; H 38.
figi: diversis .. telis nostri figebantur, adversi ex vallo castrorum, aversi ex flumine; A 30, b.
pugnari: sic cotidie utrimque eminus fundis, sagittis reliquisque telis pugnabatur; C I, 26, a.
repelli: telis repulsi (Helvetii) hoc conatu destiterunt; G I, 8.
terrere: legionarii interioris munitionis defensores scalis admotis tormentis cuiusque generis telisque terrebant; C III, 63, b.
traici: quod unum genus tegimenti aliis locis erant experti nullo telo neque tormento traici posse; C II, 9, b.
transfigi: cum primi ordines hostium transfixi telis concidissent; G VII, 62, a.
venire: quem (militem) postquam elephans ad se telo infesto venire animadvertit; Af 84.
vertere: unam partem ... telis coniectis in fugam vertit; Af 17.
2. cum: legio XXXVII ... cum frumento, armis, telis, tormentis imposita in naves; A 9. semper .. Berones compluresque evocatos cum telis secum habere consuerat; A 53.

temerarius, unbesonnen, verwegen: alqs: ut || si || mihi defendendi essent Alexandrini neque fallaces esse neque temerarii; A 7.
homo: Ariovistum ... hominem esse barbarum, iracundum, temerarium; G I, 31, d. quod saepe homines temerarios atque imperitos falsis rumoribus terreri ... cognitum est; G VI, 20.

temere, blindlings, unbesonnen, leicht: adduco: quod civitatem temere ad suscipiendum bellum adduci posse non confidebant; G VII, 37.
adeo: neque enim temere praeter mercatores illo adit quisquam; G IV, 20.
admitto: ne quid temere culpa secus admitteretur; H 30.
ago: nihil temere agendum ... existimabant; G V, 28.
credo: his auctoribus temere credens (Curio) consilium commutat; C II, 38.
discedo: cur hunc tam temere quisquam ab officio discessurum iudicaret? G I, 40, a.
facio: etsi te nihil temere, nihil imprudenter facturum iudicaram; F 16.
fugio: temere in naves (remiges, classiarii) fugere coeperunt; A 20, a.
insequor: nonae legionis milites elati studio

... temere insecuti longius fugientis in locum iniquum progrediuntur; C I, 45.
procurro: quae (cohors) temere ante ceteras extra aciem procurrerat; C I, 55.
progredior: temere progressus (Scipio) turpem habuit exitum; C III, 37, b. quo (legio) temere esset progressa; C III, 45. ne quo temere progrederetur; A 42, a. pars equitatus Caesaris cum levi armatura contra Gaetulos iniussu ac temere longius progressi; Af 61, a.
pronuntio: neque temere incognitam rem pronuntio; C III, 87.

temeritas, Unbesonnenheit, Verwegenheit: I. impellit, innascitur: impellit alios avaritia, alios iracundia et temeritas quae maxime illi hominum generi est innata, ut ..; G VII, 42.
II, 1. reprehendo: Caesar contione advocata temeritatem cupiditatemque militum reprehendit; G VII, 52.
2. removeo a: cum ... ea ... consilia plena prudentiae longeque a temeritate barbarorum remota esse indicaret; G VIII, 8.
III. accipi: quod detrimentum culpa et temeritate legati sit acceptum; G V, 52.
commoveri: Caesar incredibili eius vel temeritate vel fiducia commotus; A 75.
esse: Labienus ... sperans temeritate eorum fore aliquam dimicandi facultatem; G VI, 7, a.
prosternere: nolite ... stultitia ac temeritate vestra ... omnem Galliam prosternere; G VII, 77, c.

temo, Deichsel: uti ... per temonem percurrere et in iugo insistere ... consuerint; G IV, 33.

temperantia, Mäßigung: quod Divitiaci ... egregiam fidem, iustitiam, temperantiam cognoverat; G I, 19.

tempero, mäßigen, zurückhalten, mildern: I, 1. ab: neque homines inimico animo ... temperaturos ab iniuria et maleficio existimabat; G I, 7.
2. sibi, quin: neque sibi homines feros ac barbaros temperaturos existimabat, quin ... in provinciam exirent; G I, 33.
II. loca: loca sunt temperatiora quam in Gallia remissioribus frigoribus; G V, 12.

tempestas, Wetter, Witterung, Unwetter, Sturm: I. affliotat: onerarias (naves), quae ad ancoras erant deligatae, tempestas afflictabat; G IV, 29.
affligit: tempore commutato tempestas et nostros texit et naves Rhodias afflixit; C III, 27.
consequuntur: eiusmodi sunt tempestates consecutae, uti opus necessario intermitteretur; G III, 29.
continent: secutae sunt continuos complures dies tempestates, quae et nostros in castris continerent et hostem a pugna prohiberent; G IV, 34.
cooritur: f. **coorior,** tempestas (4 St.) S. 230, a. — erumpunt: f. II, 1. subeo.
est: cum ... nec silvarum praesidio tempestatibus durissimis tegi possent; G VIII, 5. ita cum durissimis tempestatibus ... oppida expugnare cogeretur; A 43. quod .. tempestas erat turbulenta; A 45. eo receptus (Octavius) ... tempestate magna velis profugit; A 46. (Cassius) progressus secunda ut hiberna tempestate; A 64. inde paulo vehementiore tempestate nihilo periculosius se navigaturum credens (Cassius) profectus; A 64.
interrumpit, al.: ex omnibus montibus (tempestas) nives proluit ac summas ripas fluminis superavit pontisque ambo ... uno die interrupit; C I, 48, a.
prohibent, sequuntur: f. continent.
tegit: f. affligit.
II, 1. arbitror: Caesar ... magno coorto imbre non inutilem hanc ad capiendum consilium tempestatem arbitratus est; G VII, 27.
fero: accedebat, ut ... (hae naves) tempestatem ferrent facilius; G III, 13, b.
habeo: incidit per id tempus, ut tempestates ad navigandum idoneas non haberet; Af 1.
nanciscor: f. **nanciscor** tempestatem (5 St.) S. 644, h.
subeo: Caesar erumpentes eo maxime tempore acerrimas tempestates cum sobrie milites nollet; G VIII, 5.
sustineo: tantas tempestates Oceani ... sustineri ... non satis commode posse; G III, 13, a.
2. utor: ut difficilioribus usi tempestatibus ex pellibus ... nocturum excipere rorem cogerentur; C III, 15.
III. tutus a: Aquila ... angulum quendam tutum a tempestate nactos: Af 62.
IV. auxilium: navigium ... auxilio .. tempestatis ex conspectu abiit; C II, 22.
incommodum: cuius (tempestatis) incommodum summam utilitatem ipsis praebebat; H 3, b.
magnitudo: puppes ad magnitudinem fluctuum tempestatumque accommodatae; G III, 13, a.
periculum: levius .. tempestatis quam classis periculum aestimaverunt; C III, 26.
vis: ut ... reliqua ... pro vi tempestatum illis essent aptiora et accommodatiora; G III, 13, b. quod ... neque nautae gubernatoresque vim tempestatis pati possent; G V, 10. ita multorum mensium labor ... vi tempestatis puncto temporis interiit; C II, 14. perseverantia nautarum .. vim tempestatis superari posse sperabat; C III, 26. quae vis tempestatis ita obscurabat, ut vix proximum agnoscere possent; H 3, b.
vitia: veteranae legionis milites item conflictati et tempestatis et sentinae vitiis; C III, 28, b.
V. afflictari: incidit idem temporis, ut (L. Iunius Paciaecus) tempestate adversa vehementique vento afflictaretur; H 3, h.
cohiberi: quod (Caesar) tempestatibus in portibus cohibebatur; Af 98.
decedere: quae .. ibi cumque naves imprudentia aut tempestate paulum suo cursu decesserunt; C III, 112, a.
deferri: navis ... tempestate delata ad Aegimurum; Af 44.
deperire: quod ... nonnullae tempestate deperierant naves; G V, 23.
detineri: quod nostrae naves tempestatibus detinebantur; G III, 12.
iactari: Aquila tempestate iactatus promontorium superare non potuit; Af 62.
impediri: tempestate impediti vigiles non poterant diligentiam praestare; H 3, b.
intercludi: eum (Caesarem) interclusum tempestatibus propter anni tempus recipere transmarina auxilia non posse; A 3. neque navibus intercluso mari tempestatibus commeatus supportare poterat; A 43.
interrumpi: pons, qui fuerat tempestate interruptus, paene erat refectus; C I, 41.
reici: ibi cognoscit LX naves ... tempestate reiectas cursum tenere non potuisse; G V, 5.
retineri: (Pompeios) biduum tempestate retentus; C III, 102, b.
zum Satz: vgl. I. est.

templum, Tempel: I, 1. adeo: facile erat ... prospicere in urbem, ut ... templa deorum immortalium adirent; C II, 5.

adiudico, colo: (Caesar) Comana *venit*, vetustissimum et sanctissimum in Cappadocia Bellonae templum quod tanta religione colitur, ut ...; id homini nobilissimo Lycomedi Bithynio adiudicavit; A 66.

occupo: tricliniis stratis fora templaque occupabantur; G VIII, 51. factum ... in secessione populi templis locisque editioribus occupatis; C I, 7, b.

2. refero in: pecunias monumentaque ... referri in templum iubet; C II, 21.

II. limen, valvae: constabat Elide in templo Minervae ... simulacrum Victoriae ... ad valvas se templi limenque convertisse; C III, 105.

occulta, recondita. Pergami in occultis ac reconditis templi, ... quae Graeci ἄδυτα appellant, tympana sonuerunt; C III, 105.

III, 1. Accusativ: ſ. I. adiudico.

2. in: Trallibus in templo Victoriae ... palma per eos dies inter coagmenta lapidum ex pavimento exstitisse ostendebatur; C III, 105. ſ. II. limen.

tempto (tento), versuchen, auf die Probe stellen, beunruhigen, bedrohen, angreifen: I. absolut: ne tentando cautiorem (Commium) faceret; G VIII, 23.

II. 1. Conjunctiv: tentandum Caesar existimavit, quidnam Pompeius propositi ... haberet; C III, 84. temptemus, hoc modo si possimus ‖ possumus ‖ omnium voluntates recuperare; F 18.

2. Infinitiv: aqua prohibere hostem temptare coepit; G VIII, 40.

III. alqm: cum ab proximis (Germanis) impetrare non possent, ulteriores tentant; G VI, 2.

alqd: pugnatur uno tempore omnibus locis, atque omnia tentantur; G VII, 84. temptaverunt hoc idem Massilienses postero die; C II, 14.

Achaiam: tentandam sibi Achaiam ... existimabat Caesar; C III, 55.

animos: Fabius finitimarum civitatum animos litteris nuntiisque tentabat; C I, 40, a. militum tentat animos; A 57, b.

castella: plura castella Pompeius pariter distinendae manus causa tentaverat; C III, 52.

eruptionem: alias eruptione tentata, alias cuniculis ... actis; G III, 21.

exercitum: quod ... gravis autumnus ... omnem exercitum valetudine tentaverat; C III, 2.

fortunam: ſ. **fortuna,** II, 1. tempto (6 St.) S. 407, b.

Galliam, Italiam: auxilia, equitatum parari, Galliam Italiamque tentari se absente nolebat; C I, 29.

iter: quod eo invito iter per provinciam per vim tentassent; G I, 14.

ius: neve occupatione belli civilis populi Romani ius maiestatemque tentaret; A 34, a.

loca: interiores ... loca praerupta ex ascensu temptant; G VII, 86.

maiestatem: ſ. ius.

moenia: simul ex terra scalis et classe moenia oppidi tentans; C III, 40.

oppidum: quo facto postea sunt deterriti oppidum tentare; Af 29.

opera: nonnumquam opera nostra Galli tentare ... conabantur; G VII, 73, a.

partes: omnes oppidi partes, quae minus esse firmae videntur, testudinibus ac musculis tentantur; A 1.

provincias: Caesar ... tentandas sibi provincias existimabat; C III, 34.

rem: ea res saepe tentata etsi impetus eius (Caesaris) consiliaque tardabat, tamen ..; C I, 26, a. ita saepius rem frustra tentatam Caesar aliquando dimittendam sibi iudicat; C I, 26, b.

vadum: munitiones institutas Caesar parat perficere; illi vadum fluminis Sicoris tentare, si transire possent; C I, 83.

urbem: etiam illa ‖ in ‖ urbem uno tempore tentari ‖ intrari ‖ posse confidebat; A 17.

tempus, Zeit, Zeitpunkt, Gelegenheit, Umstände, schlimme Lage, Gefahr: I. **Subject:** affert: hoc pugnae tempus magnum attulit nostris ad salutem momentum; C I, 51.

convenit: quod tempus inter eos committendi proelii convenerat; G II, 19.

deest: temporis tanta fuit exiguitas ..., ut ... ad galeas induendas ... tempus defuerit; G II, 21.

deficit: si tempus anni ad bellum gerendum deficeret; G IV, 20.

est: ad lacessendum et ad committendum proelium alienum esse tempus arbitratus; G IV, 34. quod aestivum tempus instantis belli, non quaestionis esse arbitrabatur; G VI, 4. fuit antea tempus, cum Germanos Galli virtute superarent; G VI, 24. utrisque ad animum occurrit unum esse illud tempus, quo maxime contendi conveniat; G VII, 85. tempus erat .. difficillimum; C I, 48, b. hoc unum esse tempus de pace agendi; C III, 10, b. Caesar neque tempus illud animadversionis esse existimans; C III, 60.

insequitur: ſ. **insequor,** I, 2. tempus (5 St.) S. 504, a. — intercedit: ſ. **intercedo,** tempus (4 St.) S. 512, b.

patitur: Caesar ... secutus, quantum diei tempus et passuum; G VII, 68.

postulat: Caesar ... maturius paulo, quam tempus anni postulabat, in hiberna in Sequanos exercitum deduxit; G I, 54.

procedit: quanto .. eius amplius processerat temporis, tanto erant ..; C III, 25.

spectat: durius .. cotidie tempus ad transportandum lenioribus ventis non spectabat ‖ exspectabant ‖; C III, 25.

succedit: ſ. II, 1. tero.

superest: neque multum ad solis occasum temporis supererat; C III, 51, b.

venit: venisse tempus victoriae demonstrat; G VII, 66, a.

videtur: ubi tempus alterius contabulationis videbatur; C II, 9, c.

II. nach Verben: 1. amitto: Caesar ..., ne reliquum tempus amittat, ... ab urbe proficiscitur; C I, 33.

animadverto: temporibus .. rerum et spatiis locorum, custodiarum varia diligentia animadversa; C III, 61.

commuto: tempore commutato tempestas .. nostros texit; C III, 27.

constituo: tempore eius rei constituto ab concilio disceditur; G VII, 2. certum .. ei rei tempus constituitur; C III, 19, b.

consumo: ſ. **consumo** tempus (3 St.) S. 220, a.

definio: adeundi tempus definiunt, cum meridies esse videatur; G VII, 83.

dimitto: ne in quaerendis suis (signis) pugnandi tempus dimitteret; G II, 21.

do: vix ut iis rebus, quas constituissent, collocandis atque administrandis tempus daretur; G III, 4. quin (civitates) ... dato .. spatio ac tempore eodem instigante Dumnaco possent concitari; G VIII, 31. tempus .. colloquio non dare ... magnam pacis desperationem afferebat; C I, 11.

exspecto: se ... exspectato legitimo tempore

consulatus eo fuisse coutentum, quod omnibus oivibus pateret; C 1, 32, a.

habeo: hoc animo decertabant, ut nullum aliud tempus ad couandum habituri viderentur; C ll, 6, a.

lntermitto: ſ. **intermitto,** III. tempus (6 St.) S. 519, b. — opto: ſ. tribuo; H 29, a.

partior: quod ... plures .. partitis temporibus oraut iu opere; G VII, 24.

praetoroo: ſ. **praetereo,** II. tempus (8 St.) S. 821, b.

quaoro: tempus profectionis quaeritur; C I, 67. bostes siuo fide tempus atque occasionem fraudis ac doli quaeruut; C II, 14.

reliuquo: quod magna parte diel cousumpta munitioui castrorom tempus roliuqui volebat; G V, 9. ne uocturnum quidom sibi tempus ad quietem reliuquobat; G V, 40.

spooto: si antiquissimum quodquo tempus spectari oporteret; G I, 45.

tero: quibus cotidie melius † subterere ‖ quibus rebus ... se terere, cuius ... succedere, al. ‖ tempus ... videbant; C III, 49.

trabo: Pharnaces victoriae loco ducebat, si trahere tempus posset; A 38.

tribuo: his rebus tantum temporis tribuit, quantum erat properanti necesse; C III, 78, a. ut mirificum et optandum tempus propo ab diis immortalibus illod tributum esset ad proelium committendum; H 29, a.

2. utor: Laelius tempore anni commodiore usus ad uavigandum; C III, 100.

3. capio ox: cum iam ex dioi tempore coniocturam ceperat in castra perventum; G VII, 35.

dlffero iu: nequo omni interposita fide firmum esso posse, si iu allud tempus differretur; C I, 86.

reservo iu: utrum igni statim necaretur, an in aliud tempus reservaretur; G I, 53. fortasse nou so liborari, sed in aliud tempus reservari arbitrati; C III, 60.

III. **nach Adjectiv:** dissimilis: at fortuua ... superiorum temporum dissimilis Euphranorem prosequebatur; A 25, b.

IV. **nach Substantiven:** 1. alqd: ut, quidquid intercederet temporis, hoo omne victoriam morari videretur; C II, 39. adeo ut, quidquid intercederet temporis, id morari reditum in Italiam videretur; C III, 82, a. id temporis couari ad murum accedere; H 3, b. ſ. I. procedit. superest. II, I. tribuo; C III, 78. **idem,** B, II (5 St.) S. 455, b.

auxilium: id sibi *ad* auxilium spemqne reliqui temporis satis futurom; G IV 16.

brovitas: quarum rerum magnam partem temporis brevitas ... impediobat; G II, 20.

calamitas: calamitatem aut propriam suam aut temporum queri ... mediocris est animi; C III, 20.

consilium: qui (legati) se de superioris temporis cousilio excusarent; G IV, 22.

cousuotudo: ut erat superioris temporis cousuetudo; C III, 65.

contoutio: ut superioris temporis coutentionem uostri omuem remiserant, ita ..; C II, 14.

diguitas: ut ... omnium temporum dignitatem et gratiam (Haedui) antecessisse videreutur; G VII, 54.

exiguitas: quae (scuta) subito, ut temporis exiguitas postulabat, pellibus induxerant; G II, 33. ſ. 1. deest.

fructus: ad eum pars utriusque cum fructibus superiorum temporum pervenit; G VI, 19.

gratia: ſ. dignitas.

iuiuriae: omnium temporum iuiurias inimicorom in so commemorat; C I, 7, a.

iuopia: quae fere res nou solum inopia praesentis, sed otiam foturi temporis timore ingravescere consuevit; C I, 52.

labor: ita operosis Alexandrinorum machinationibus ... nou longi temporis labore occursum est; A 9.

liceutia: Caesar ... veritus, ue militum introitu ot uocturni temporis licentia oppidum diriperetur; C 1, 21. cum ... omnes sine timore iter facereut usi superiorum temporum atquo itinerum liceutla; C I, 51. confectum bellum licentiam temporum intercludobat; A 56.

lougiuquitas: Caesar ... eius rei moram temporisquo longiuquitatem timobat; C I, 29.

mos: quod Caesar uon more superiorum temporum iu hibernis exercitum continebat; Af 47.

uecessitas: instructo exercitu, magis ut ... necessitas temporis ... postulabat; G II, 22. praesoutis temporis necessitati serviebant; A 13.

occasio: nacti occasiouem meridiani temporis discessu eorum; C III, 9, b. ad opprimendos adversarios no occasioui temporis deesset; C III, 79, a. amissa proximi temporis occasioue; A 37.

occupatio: quae (initia) occupatione magistratuum st temporum sollicitam 1taliam babebant; C III, 22.

officia: cum ... sua .. in eum (exercitum) perpetui temporis officia praedicaret; C III, 90.

opiuio: ad superiorem spem addita praesentis temporis opiuiouo; C II, 40.

opportunitas: si quid ... opportunitate temporis proficere possit; G VI, 29. neque nunc se ... aliqua temporis opportunitate postulare, quibus rebus opes augeautur suae; C I, 85, b. quid dubitas uti temporis opportunitato? C II, 34, b.

otium: ad reliqui temporis pacem atque otium parum profici; G VII, 66, a.

pars: qui (ventus) magnam partem omnis temporis in his locis flare cousuevit; G V, 7. nulla pars uocturni temporis ad laborem intermittitur; G V, 40. uec miuimam partem temporis equitum vim cetrati sustinore potueruut; C I, 70. neve quam partem uocturni temporis intermittant; A 9. ita igno telorumquo multitudino iacta cum beuo magnam partem temporis consumpsissent; H 16, a.

pax: ſ. otium.

proelia: elati (milites) ... superiorum temporum secuudis proeliis; G VII, 47, a.

proveutus: multum ... adiuvat ... superioris temporis proventus; C II, 38.

punctum: ſ. **punctum** (4 St.) S. 856, a.

spatium: spatia omuis temporis uon numero dierum, sed uoctium finiunt; G VI, 18. nt maiore spatio temporis interiecto militum mentes sanarentur; C II, 30. satis iougo spatio temporis a Dyrrbachinis proeliis iutermisso; C III, 84. parvo .. intermisso temporis spatio; C III, 93, a. quae (aqua) paulatim spatio temporis liquescit; A 5. parvo .. temporis spatio haec propior (aqua) bibi omnino non poterat; A 6.

spes: ſ. auxilium. — timor: ſ. inopia.

vostigium: cum ... omuem Galliae salutem in illo vestigio temporis positam arbitrarentur; G VII, 25. vestigio temporis primum agmen erat in couspectu; C II, 26.

2. controversia de: cum de loco et tempore oius rei coutroversia inferretur; C I, 86.

V. **Umstand:** 1. coufidere: paucae ultimae natioues auni tempore coufisae ... hoc facere neglexerunt; G III, 27.

consistoro: ita exiguo tempore magnoque casu totius exercitus salus constitit; C 111, 14.

oxcludi: no anui tempore a uavigatione excluderetur; G V, 23. Ambiorix copias suas iudi-

cione non conduxerit an tempore exclusus, ... dubium est; G VI, 31. diei tempore exclusus in posterum oppugnationem differt; G VII, 11, b. **procumbere**: frumenta ... anni tempore atque imbribus procubuerant; G VI, 43. **sublevari**: quod anni tempore subleventur; G VII, 14, a.

zum Satz: ibi .. adverso tempore navigandi (Cassius) navis conscendit; A 64. qui etiam bono condicione, et loco et tempore aequo, confligere noluerit; C I, 85, a. paucis clam convocatis alio loco, alio tempore, atque oportuerit; G VII, 33. Caesar, ... quod aliis temqoribus natura facere consuerat, tunc necessitate fecit adductus; A 71. brevi: f. **brevis** tempus (3 St.) S. 129, b. hi certo anni tempore in finibus Carnutum ... considunt in loco consecrato; G VI, 13, b. Caesar tempore anni difficillimo ... Gaium Trebonium ... in hibernis Genabi collocavit; G VIII, 6. f. biberno. nocturnis diurnisque temporibus ‖ uperibos ‖ gladiorum ictus telorumque missus exspectantes ‖ exceptantes ‖; H 17. ita duobus temporibus Ephesiae pecuniae Caesar auxilium tulit; C III, 105. etsi mons Cevenna ... durissimo tempore anni altissima nive iter impediebat; G VII, 8. ita exiguo tempore eqnes pedestre [pedes equestre] proelium facere coepit; H 15. extremo: f. **extremus**, tempus (4 St.) S. 379, a. ut (Gabinius) in Illyricum venit, biberno tempore anni ac difficili; A 43. boc ipso tempore et casu Germani equites interveniunt; G VI, 37. unus est .. Scipio imperator boc tempore populi Romani; Af 4. qui (Trebonius) bis temporibus clementer ... ius dicendum existimabat; C III, 20. bis temporibus Scipio ... imperatorem se appellaverat; C III, 31. eodem tempore Haedui Ambarri Caesarem certiorem faciunt ..; G I, 11. baec e. t. Caesari mandata referebantur; G I, 37. equites nostri ... adversis bostibus occurrebant; G II, 24. a Publio Crasso certior factus est ..; G II, 34. ab dextra parte alio ascensu e. t. Haeduos mittit; G VII, 45, b. Lucius Fabius centurio quique una murum ascenderant ... muro praecipitabantur; G VII, 50, a. erat e. t. et materiari et frumentari et tantas munitiones fieri necesse; G VII, 73, a. clamore exaudito dat tuba signum suis Vercingetorix; G VII, 81. complures e. t. civitates renovare belli consilia nuntiabantur; G VIII, 1. si diversa bella complures e. t. intulissent civitates; G VIII, 1. crebri .. e. t. et nostris et bostibus nuntii afferuntur ..; G VIII, 19, b. superiore anno Bellovacos ... suscepisse bellum; G VIII, 22. C. Fabius legatus complures civitates in fidem recipit, obsidibus firmat; G VIII, 27. cuniculos tectos ab vineis agunt ad caput fontis; G VIII, 41. Lucterius ... cum in potestatem venisset Epasnacti Arverni; G VIII, 44. erat difficile e. t. rapidissimo flumine opera perficere et tela vitare; C I, 50. equitatus regis Cotyis ad castra Cassi advolavit; C III, 36, b. duobus praeterea locis pugnatum est; C III, 52. equites ab sinistro Pompei cornu ... universi procucurrerunt; C III, 93, a. tertiam aciem Caesar ... procurrere iussit; C III, 94. D. Laelius cum classe ad Brundisium venit; C III, 100. equites Germani dispersi vada quaerentes ... flumen tranarunt; A 29. ut paene e. t. ex omnibus partibus, primi tamen editissimum castrorum locum caperent; A 31. Lepidus e. t. Marcellosque Cordubam cum suis, Cassius proficiscitur Carmonam; A 64. Caesar ... e. t. milites ab opere vocat; A 75. ex legionibus omnibus milites ... uno commeatu Caesari occurrerunt; Af 77. tabellarii eius (Pompei) deprebensi; H 18, b. pro muro pugnarunt acerrime; H 19. oppidani legati ... Caesarem adierunt; H 19. mane loricatus unus ex legione vernacula ad nos transfugit; H 20. eodem .. tempore toto muro clamore sublato; G VII, 24. equitatus ad campestres munitiones accedere (coepit); G VII, 83. (oppidani) acerrime proeliantur; G VIII, 42. bis rebus subsidio DC equites Numidae ... mittuntur a Varo; C II, 25, a. vis magna pulveris cernebatur; C II, 26. Domitius in Macedoniam venit; C III, 36, a. ex altera parte † molem tenuit naturalem obiectam, ‖ mole tenui naturaliter obiecta ‖; C III, 40. equitatus eius (Pompei) nostris equitibus appropinquabat; C III, 69. pugnatum est ad portum; C III, 111. quae consueverant navigia per pontes ad incendia onerariarum emittere ad molem constituerunt; A 19. transfuga nuntiavit ex oppido Iunium ... clamasse ..; H 16, b. signifer de legione prima transfugit; H 18, a. eodem fere tempore Publius Crassus, cum in Aquitaniam pervenisset, ... non mediocrem sibi diligentiam adhibendam intellegebat; G III, 20. Caesar ... eo exercitum adduxit; G III, 28. missi a Pompeio revertuntur; C I, 18. pons in Hibero prope effectus nuntiabatur et ..; C I, 62. baec e. f. t. Caesar atque Pompeius cognoscunt; C III, 30, a. si tempore eodem coactus esset et Romanum externum sustinere bostem et respicere ac timere oppidanos; G VIII, 27. iisdem temporibus C. Curio in Africam profectus ex Sicilia; C II, 23. iisdem temporibus M. Coelius Rufus praetor ... tribunal suum iuxta C. Treboni, praetoris urbani, sellam collocavit; C III, 20. iisdem fere temporibus Cassius ... venit; C III, 101, a. quorum (inimicorum) ipse maximam partem illo affinitatis tempore iniunxerat Caesari; C I, 4. quarum rerum illo tempore nihil factum, ne cogitatum quidem; C I, 7, b. maxime illo tempore totum onus sustinere non recusabant; A 11. damnatos illis temporibus, quibus in urbe praesidia legionum Pompeius babuerat; C III, 1. ita temporibus illis in Hispania nonnullae civitates rebus Cassi studebant; A 62. ut incertis temporibus diversisque itineribus iretur; G VII, 16. insequenti: f. I. cum (Caesar) ipso anni tempore ad gerendum bellum vocaretur; G VII, 32. nisi eo ipso tempore quidam nuntii de Caesaris victoria ... essent allati; C III, 101, b. f. boc; G VI, 37. qui eo tempore principatum in civitate obtinebat; G I, 3. ne iis quidem eo tempore, qui quieti viderentur, suam salutem recte committi videbat; G VII, 6. quod ... ne singulari quidem umquam bomini eo tempore anni semitae patuerant; G VII, 8. primum .. eo tempore Galli castra munire instituerunt; G VII, 30. ne eo quidem tempore quisquam loco cessit; G VII, 62, b. Caesar erumpentes eo maxime tempore acerrimas tempestates cum subire milites nollet; G VIII, 5. quibus in locis Caesar exercitusque eo tempore fuissent; G VIII, 48, c. is (Caesar) eo tempore erat Ravennae; C I, 5. qui (saltus) eo tempore ab L. Afranio legato praesidiis tenebantur; C I, 37. Pompeius erat eo tempore in Candavia; C III, 11. Caesar eo tempore cum legione una profectus ad recipiendas ulteriores civitates; C III, 16. erat eo tempore Antonius Brundisii; C III, 24. quod eo tempore statuerat non esse faciendum; C III, 44, a. dicitur eo tempore glorians apud suos Pompeius dixisse ..; C III, 45. L. Titius, qui eo tempore tribunus militum in legione vernacula fuerat; A 57, a. eo tempore circiter XL equites ad aquatores nostros excucurrerunt; H 21. id quod eo incidit tempore; H 28. quae potuisset eo tempore, beneficia largitum esse; H 42, a. f. ipso; C III, 101, b. iis .. temporibus, quibus Caesar ad Dyrrhachium

Pompeium obsidebat, .. Q. Cassius Longinus in Hispania ... relictus ... magnas odii sui fecerat accessiones; A 48. bic in adventu Pompei incidit, ut matutino tempore nebula esset crassissima; H 6. meridiano: ſ. **meridianus** (3 St.) S. 604, a. necessario: ſ. **necessarius,** A. tempus (4 St.) S. 665, b. celeriter nocturno tempore insidiis dispositis; Af 95. a quibus (legatis) nuntiabatur nocturno tempore oppidum Cordubam capi posse; H 2. cum ... nocturno tempore per fallaciam in oppidum esset receptus; H 22, b. ſ. diurnis. ita novissimo tempore servum iussit et libertum ... alterum se iugulare, alterum pyram incendere; H 33. Lusitani Hispali pugnare nullo tempore desistebant; H 36. ut nullo tempore legiones desitae populi Romani in bac provincia baberi; H 42, b. ita se omni tempore de populo Romano meritos esse, ut ... non debuerint; G I, 11. ut omni tempore totius Galliae principatum Haedui tenuissent; G I, 43, b. Bellovacos omni tempore in fide atque amicitia civitatis Haeduae fuisse; G II, 14. eam civitatem omni tempore optime de populo Romano meritam esse; H 3, a. opportuno: ſ. **opportunus,** tempus (3 St.) S. 732, b. eo .. ipso die tempore postmeridiano ... quidam Minocius Silu ... libellum ... tradidit; A 52. praeterito: ſ. II, 1. primo: ſ. **prior,** A. tempus (4 St.) S. 825, b. quo (tempore) neque frumenta in hibernis erant neque ..; C I, 48, b. ſ. I. est; G VII, 85. quibus: ſ. illis; C III, 1. iis. quoque: ſ. primo. superiore; G V, 11. Af 48. 87, a. 88, a. superioribus; C I, 1. 5. 49. II, 28. Af 3: ſ. **superus,** I. tempus (S. 1031, a). nec fuit spatium tali tempore ad contrahenda castra; G VII, 40. milites, cum toto tempore frigore et assiduis imbribus tardarentur, tamen ..; G VII, 24. neque in bello virtutem ullo tempore retinere potuistis; H 42, b. ut undique uno tempore in hostes impetus fieret; G I, 22. ne cum tanta multitudine u. t. confligendum sit; G II, 5. ut paene u. t. et ad silvas et in flumine ... hostes viderentur; G II, 19. Caesari omnia u. t. erant agenda; G II, 20. ut his (velis armamentisque) creptis omnis usus navium u. t. eriperetur; G III, 14, b. sic u. t. et de navali pugna Sabinus et de Sabini victoria Caesar certior factus *est*; G III, 19. et ventum et aestum u. t. nactus secundum; G IV, 23. ita u. t. et longas naves ... aestus compleverat, et ..; G IV, 29. quae (naves) cum annotinis privatisque ... amplius octingentae uno erant visae tempore; G V, 8. uno fere tempore sub lucem hostibus nuntiatur ..; G VII, 61. pugnatur u. t. omnibus locis, atque omnia tentantur; G VII, 84. fasces ... extremo .. tempore diei signo pronuntiato u. t. incenderunt; G VIII, 15. uti u. t. agger, plutei, testudo, turris, tormenta flammam conciperent; C II, 14. u. t. et nos circumvenire et vos nefario scelere obstringere; C II, 32, a. u. t. obsidione et oppugnationibus eos premere coepit; C III, 9, a. u. t. accidit, ut ... nocturnum excipere rorem cogerentur; C III, 15. cum ... uno .. tempore signa eius (Coelii) militaria ... Capuae essent compressa et familia Neapoli; C III, 21. neque erat facile nostris u. t. propugnare et munire; C III, 45. u. t. praesidiis omnibus deductis; C III, 73, a. uno .. tempore et nostras munitiones infestabant et suas defendebant; A 3. cum .. u. t. et natio eorum (Alexandrinorum) et natura cognoscatur; A 7. quae diversae navigationes numqoam u. t. adversis ventis praecluderentur; A 8. etiam illa urbem u. t. tentari ‖ in urbem ... intrari ‖ posse confidebat; A 17. uno enim tempore et ex tectis aedificiorum propugnabant et ..; A 17. equitatus subsidio u. t. cis casu succurrit; Af 6. u. t. (Scipio) progressus haud ita longe a Caesaris castris constitit in campo; Af 30. ita Caesar duplici laetitia ac voluptate u. t. auctus, frumento auxiliisque; Af 34. simul et oppidum u. t. oppugnare et ... pugnare; Af 42.

2. ad: quod (stipendium) sua voluntate ad id tempus pependerint; G I, 44, a. neque .. ad hoc tempus ei rei student; G II, 17. munuit ... ad nutum et ad tempus omnes res ab iis administrarentur; G IV, 23. neque ulla ad id tempus belli suspicione interposita; G IV, 32. quae gens ad hoc tempus his sedibus sese continet; G VI, 24. qui (Surus) ... solus .. ex Haeduis ad id tempus permanserat in armis; G VIII, 45. quoniam ad id tempus facultas colloquendi non fuerit; C I, 24. nulla fuit civitas, quin ad id tempus partem senatus Cordubam mitteret; C II, 19. haec ad id tempus Caesar ignorabat; C III, 79, a. quae (acies) ... se ad id tempus loco tenuerat; C III, 94.

ante: ſ. **ante,** A, II. tempus (8 St.) S. 79, a.

de: ipse (Scapula) de tempore coenare; H 33.

ex: ex eo tempore, quo pons institui coeptus est; G IV, 18. Caesar ex eo tempore, dum ad flumen Varum veniatur, se frumentum daturum pollicetur; C I, 87. ita necessario atque ex tempore capto consilio; C III, 51, b. ex eo tempore metum esse magnum; H 27.

in: quo diligentius in reliquum tempus a barbaris ius legatorum conservaretur; G III, 16. ſ. **in,** A, IV, 2. tempus (3 St.) S. 480, b. — ut in tempore bis (tabellis) perlectis locum certum peterent universi; Af 3.

per: ſ. **per,** III, 2. tempus (10 St.) S. 768, b.

post: neque post id tempus umqoam summis nobiscum copiis hostes contenderunt; G V, 17. post id tempus non fore potestatem; G V, 51. ut ... consilium .. pro tempore et pro re caperet; G V, 8.

propter: quod ... neque belli gerendi propter anni tempus facultatem habebat; G IV, 22. quae (pabulatio) propter anni tempus cum exigua tum disiecta esset; G VIII, 7. id propter anni tempus longum atque impeditum videbatur; C I, 29. eum (Caesarem) interclusum tempestatibus propter anni tempus recipere transmarina auxilia non posse; A 3.

sub: ſ. **sub,** A, II. tempus (6 St.) S. 1008, a.

tendo, ausspannen, ausstrecken, aufschlagen, aufstellen, gelagert sein, sich richten, marschieren: I. alqs: hic (Scipio) nullo in loco Macedoniae moratus magno impetu tetendit ad Domitium; C III, 36, a. ſ. **teneo,** II. castra; H 5.

cohors: alternis conversis cohortibus, ut una post, altera ante signa tenderet; Af 17.

mercatores: qui sub vallo tenderent mercatores; G VI, 37.

II. manus: ſ. **manus,** II, 1. tendo (5 St.) S. 598, a.

praetorium: alterum illi (Scipioni) iubet praetorium tendi; C III, 82, a.

tenebrae, Finsternis: prospectu tenebris adempto multa utrimque vulnera accipiuntur; G VII, 81.

teneo, halten, festhalten, haben, besitzen, behaupten, bewahren, einnehmen, verpflichten, zurückhalten, binden, wissen: I. **mit Ergänzung**: 1. quo minus: ſ. II. naves.

2. acc. c. inf.: quod memoria tenebat L. Cassium consulem occisum; G I, 7.

II. **mit einfachem Object:** alqm: quod solus

neque iureiurando neque obsidibus teneretur; G I, 31, c. quod Haeduos ... in servitute atque in dicione videbat Germanorum teneri; G I, 33. veriti, ... ne ab equitatu Caesaris in angustiis tenerentur; C I, 66. sacramento quidem vos tenere qui potuit? C II, 32, e. eo neglecto sacramento, quo tenemini; C II, 32, c. praeter Larisaeos, qui † magnis exercitibus Scipionis tenebantur; C III, 81. ipse (Caesar) .. necessario etesiis tenebatur; C III, 107. nemo erat, ... quin aut vadimonio teneretur, aut in reos referretur; A 49. quo plures in armis tenerentur; A 74. (Mithridaten Pergamenum) Pergamo secum parvulum asportaverat in castra multosque tenuerat || retinuerat || annos; A 78. ita lectica ad turrem (Pompeius) cum esset allatus, in ea tenebatur; H 38. — se: cum et loci natura et manu munitissimis castris sese teneret; G V, 57. cum animadverteret hostem complures dies castris palude et loci natura munitis se tenere; G VIII, 11. ubi illum (Pompeium) suis locis se tenere animadvertit; C III, 41. quae (acies) quieta fuerat et se ad id tempus loco tenuerat; C III, 94. relinquebatur, ut se suis locis oppido teneret; C III, 109. hanc (navem) conspicati hostes non tenuerunt sese; A 11. Cassius contra suis se tenet praesidiis; A 63, a. Pompeius se oppido tenet; F 20. f. III. C II, 17. **castra,** V, 1. tenere (6 St.) S. 145, a.

alqd: ut memoria tenerent milites ea, quae pridie confirmassent; C II, 34, b. si illud tenerent, se quoque id retenturum; C III, 17. illi, si superassent navibus, omnia tenerent; A 16.

aciem: primam aciem quaternae cohortes ex V legionibus tenebant; C I, 83. mediam aciem Scipio cum legionibus Syriacis tenebat; C III, 88. f. III. C II, 41, b.

agros: vel sibi agros attribuant vel patiantur eos tenere, quos armis possederint; G IV, 7.

ancoras: loca sunt egregia omni illa regione ad tenendas ancoras; A 9.

auctoritatem: ita et novam et repente collectam auctoritatem tenebant; G VI, 12, b.

castella: haec eadem (castella) noctu excubitoribus ac firmis praesidiis tenebantur; G VII, 69.

castra: ea quoque (castra) ab Iulianis teneri vident; Af 85, a. tenebat || tendebat, al. || adversus oppidum e regione pontis castra || pontis [trabes] || ... tripartito; H 5.

collem: f. **collis,** II, 1. teneo (4 St.) S. 182, a.

commilitones: quos (commilitones) nunc in tua potestate tenes; Af 45.

Cordubam: Sex. Pompeius frater, qui cum praesidio Cordubam tenebat; H 3, a.

cornu: hic decumani suum locum, cornu dextrum, tenebant; H 30. dextrum demonstravimus decumanos cornu tenuisse; H 31, a.

cursum: f. **cursus,** I, 1. teneo (4 St.) S. 247, b.

dextram: regem ... dextra dextram tenens dimittere coepit adulta iam aetate puerum; A 24, b.

exercitum: neque nunc (se) id agere, ut ab illis abductum exercitum teneat ipse; C I, 85, c.

famam: ut famam opinionemque hominum teneret; C III, 56.

filios: quos (filios) Aduatuci obsidum numero missos apud se in servitute et catenis tenuissent; G V, 27, a.

hostem: hostem impedito atque iniquo loco tenetis; G VI, 8, a. quibus difficultatibus locorum Romanos claudere voluerant, iis ipsi (hostes) tenebantur; G VIII, 19, b.

Iguvium: Iguvium Thermum praetorem cohortibus V tenere; C I, 12.

impedimenta: cum iam pecus atque extrema impedimenta ab nostris tenerentur; G III, 29.

imperium: Iovem imperium caelestium tenere; G VI, 17.

insulam: eadem .. ratione ... insulam obiectam portui Brundisino tenuit; C III, 100. quam (insulam) adversarii tenebant; Af 8.

Italiam: quis urbem Italiamque teneret; A 68.

itinera: itinera ... castris hostium oppositis tenebantur; C I, 68.

iugum: erat ex omnibus castris, quae summum undique iugum tenebant, despectus; G VII, 80.

lacrimas: hi neque vultum fingere neque interdum lacrimas tenere poterant; G I, 39, b.

legiones: ipsum (Pompeium) et provincias et legiones alienas tenere; C I, 11. f. III. G II, 24.

litora: f. **litus,** II, 1. teneo (3 St.) S. 571, b.

locum: f. **locus,** II, 1. teneo (15 St.) S. 574, a.

Macedoniam: an novis delectibus ... Macedoniam tenere conaretur; C III, 102, a.

mare: quoniam mare libere tenerent; A 8.

milites: nuntio allato, omnes eorum milites in potestate Caesaris teneri; G VII, 43.

molem: ex altera parte † molem tenuit naturalem obiectam || mole tenui naturaliter obiecta ||; C III, 40.

montem: cum summus mons a Labieno teneretur; G I, 22. dicit montem, quem a Labieno occupari voluerit, ab hostibus teneri; G I, 22. Caesar cognovit .. montem a suis teneri; G I, 22. montes .., qui impenderent, a maxima multitudine Sedunorum et Veragrorum teneri; G III, 2.

naves: quae (onerariae naves) ex eo loco ab milibus passuum octo vento tenebantur, quo minus in eundem portum venire possent; G IV, 22. f. III. A 64.

opinionem: f. famam. — oppidum: f. **oppidum,** II, 1. teneo (8 St) S. 728, a.

partem: omnibus urbis partibus exclusis, quae ab ipso (Ganymede) tenebantur; A 6. f. **pars,** II, 1. teneo (5 St.) S. 749, b.

passus: eius munitionis, quae ab Romanis instituebatur, circuitus XI milia passuum tenebat; G VII, 69. neque amplius milia passuum VI terrae Africae quoque versus tenebant; Af 24. a quibus Pharus tenetur; C III, 112, a.

pecus: f. impedimenta. — portum: f. **portus,** II, 1. teneo (3 St.) S. 795, b. — possessiones: f. III. C III, 20.

praesidium: neque se praesidium, ubi constitutus esset, sine auxilio Scipionis tenere posse; G III, 36, b.

principes: principes civitatum ... in catenis teneri; Af 26, b.

principatum: horum (factionum) alterius principatum tenere Haeduos, alterius Arvernos; G I, 31, a. ut omni tempore totius Galliae principatum Haedui tenuissent; G I, 43, b.

propositum: f. **propositum,** I, 1. teneo (3 St.) S. 846, b. — provincias: f. legiones. — regionem: f. **regio,** II, 1. teneo (3 St.) S. 935, a.

res: eo sibi minus dubitationis dari, quod eas res ... memoria teneret; G I, 14. huiusmodi res aut pudore aut metu tenentur; C II, 31, b.

saltus: qui (saltus) eo tempore ab L. Afranio legato praesidiis tenebantur; C I, 37.

senatum: senatum .. oppidi custodia tenebat; Af 87, a.

summam: f. **imperium,** IV. summa; G II, 23. III, 17. ✕. 22 (S. 465, b). — tigna: f. III. G IV, 17, b.

tumulum: quod ... initio locum tumulumque tenuissent; C I, 47.

victoriam: quoniam reliqui ... neque victoriam diutius tenere (potuerunt) praeter unum L. Sullam; F 18.

urbem: f. Italiam.

III. **mit prädicativem Zusatz:** quod tota acies equitatu hostium circumdata tenebatur; C II, 41, b. cum ... legiones premi et paene circumventas teneri ... vidissent; G II, 24. quod praestare arbitrabatur unum locum ... quam omnia litora ac portus custodia clausos teneri; C III, 23. cum neque flectere navim propter vim fluminis neque directam tantis fluctibus tenere posset; A 64. ut, quo maior vis aquae se incitavisset, hoc artius illigata (tigna) tenerentur; G IV, 17, b. integras vero tenere possessiones, qui se debere fateantur, ... cuius impudentiae est? C III, 20. praeoccupatum sese legatione ab Cn. Pompeio, teneri obstrictum fide; C II, 17.

tener, zart, jung: arbores: teneris arboribus incisis atque inflexis; G II, 17.

radices: ut ... teneris harundinum radicibus contusis equos alerent; C III, 58.

tento f. **tempto.**

tentoriolum, kleines Zelt: reliqui ex vestimentis tentoriolis factis atque arundinibus scopisque contextis permanebant; Af 47.

tentorium, Zelt: gravo, al: gravatis pondere tentoriis aquaeque vi subrutis disiectisque; Af 47.

intego: quae (tecta) coniectis ‖ collectis ‖ celeriter stramentis tentoriorum integendorum gratia erant inaedificata; G VIII, 5.

tenuis, dünn, gering, schwach, dürftig, arm: A. animus: tenuis atque infirmi haec animi videri; C I, 32, b.

fastigium: ab oppido declivis locus tenui fastigio vergebat in longitudinem passuum circiter CCCC; C I, 45.

moles: † molem tenuit naturalem obiectam, ‖ mole tenui naturaliter obiecta ‖; C III, 40.

praeda: quid vos .. hanc miseram ac tenuem sectamini praedam? G VI 35, b. quae (praeda) etsi erat tenuis, tamen ... erat grata; A 42, a.

valetudo: ipse Cicero cum tenuissima valetudine esset; G V, 40.

B. conicio: in gregem locupletium simultatium causa tenues coniciebantur; A 49.

tenuitas, Armut: summa difficultate rei frumentariae affecto exercitu tenuitate Boiorum, indiligentia Haeduorum; G VII, 17, a.

tenuiter, dünn, fein: pelles pro velis alutaeque tenuiter confectae; G III, 13, a.

ter, dreimal: is se praesente de se ter sortibus consultum dicebat, utrum ..; G I, 53.

teres, glattrund: huc teretes stipites feminis crassitudine ab summo praeacuti et praeusti demittebantur; G VII, 73, b.

tergiversatio, Zögerung: uti fieri *non* posse neque locum excusatio ullum haberet nec moram tergiversatio; Af 8.

tergum, Rücken: I, 1. converto: adeo ut paene terga convertant; C I, 80.

verto: omnes hostes terga verterunt; G I, 53. factum est, ... ut ... (hostes) statim terga verterent; G III, 19. tandem confecti vulneribus hostes terga vertere; G III, 21. hostes ... terga verterunt; G IV, 35. hostes abiectis armis terga verterunt; G IV, 37 hostes terga vertunt; G VII, 88. nostri ... terga vertere ... coguntur; C I, 43. hostem ... rursus .. terga vertere ... cogit; C I, 45. quod ... nostros primo congressu terga vertere coëgissent; C I, 47. quod ex loco superiore terga vertere adversarios coëgissent. C I, 47. omnis Vari acies terga vertit; C II 34, b. praecipites Pompeianos egerunt et terga vertere coëgerunt; C III, 46. ex utraque munitione deiectos terga vertere coëgerunt; C III, 63, b. universi (Pompeiani) terga verterunt; C III, 94. omnes Pharitae terga verterunt; A 17. amplius duum milium numero ad unum terga vertebant; Af 70.

2. audio, cerno, exsisto, ostendo, relinquo (G IV, 22), respicio post: f. **post,** A, I, I. (S. 804, b).

II. a: qui subsidium repeterent ‖ subsequentem Didium refugientes a tergo peterent ‖; H 40, a. f. **a,** V, 1. tergo (9 St.) S. 8, b.

post: f. **post,** A, I, 2. tergum (3 St.) S. 805, a.

terminus, Grenze, Schranke: quoniam (homines) ipsi sibi neque modum neque terminum constituunt; Af 54, a.

terni, je drei: cohortes: has (cohortes) subsidiariae ternae ... subsequebantur; C I, 83. ad ternas cohortis (Caesar) in statione habere; Af 21.

milia: Veliocassis, Lexoviis et Aulercis Eburovicibus terna (milia imperant); G VII, 75.

naves: cum singulas binae ac ternae naves circumsteterant; G III, 15.

pedes: huius generis octoni ordines ducti ternos inter se pedes distabant; G VII, 73, b.

tabellae: bello confecto ternas tabellas dari ad iudicandum iis, qui ..; C III, 83.

tabulata: ibi turres cum ternis tabulatis erigebat; C I, 26, a.

tero, abstumpfen, zubringen: arma: hic, ut ait Ennius, pes pede premitur, armis teruntur arma; H 31, b.

tempus: quibus cotidie melius † subterere ‖ succedere, quibus rebus ... se terere, al. ‖ tempus ... videbant; C III, 49.

terra, Erde, Erdboden, Land, Landschaft: I, 1. adicio: bas (angustias) sublicis in terram demissis praesepserat terramque adiecerat; C III, 49.

attingo: prima luce terram attigit; G V, 23. postridie terram attigit Germiniorum; C III, 6. qui a servitiis puerisque ... prohibiti terram attingere ... se receperunt; Af 85, a.

dico: quod unam terram et plures terras ... dicamus; F 7, b.

exhaurio: manibus sagulisque terram exhaurire nitebantur; G V, 42.

intueor: Sequanos ... tristes capite demisso terram intueri; G I, 32.

obicio: cui parti nulla est obiecta terra; G V, 13.

peto: Cimbri ... finibus quidem nostris aliquando excesserunt atque alias terras petierunt; G VII, 77, d. per mare umbilici fine ingressi terram petebant; Af 85, a.

2. prohibeo: f. **prohibeo,** IV, 3. terra (3 St.) S. 841, a.

3. applico ad: applicatis .. nostris ad terram navibus circiter XL; C III, 101, b. quarto die navigationis ... ad terram applicant; H 37.

avebo in: vetustissima nave impositos ... in quascumque terrae inhebo avehi; F 4, b.
defigo in: asseres ... per IV ordines cratium in terra defigebantur; C II, 2.
deligo ad: naves ... ad terram deligavit, C III, 39. quae (naves longae) erant deligatae ad terram atque inanes; C III, 40.
demitto in: f. 1. adicio.
detraho ad: naves ... Caesar ad terram detrahit; A 10.
eicio in: gubernatorem in terram navem eicere cogunt; C III, 28, b.
emineo ex: ut (stipites) non amplius digitis quattuor ex terra eminerent; G VII, 73, b.
expono in: f. **in,** A, I. expono (4 St.) S. 473, a.
habeo sub: nt in agris ... sub terra specus frumenti condendi gratia clam habeant; Af 65.
infodio in: taleae pedem longae ferreis hamis infixis totae in terram infodiebantur; G VII, 73, b.
occulto in: agger ... ea, quae in terra occultaverant Romani, contegit; G VII, 85.
pervenio ad: nt perpaucae (naves) ... ad terram pervenerint; G III, 15.
proicio ad: passis .. palmis proiecti ad terram flentes ab eo (Caesare) salutem petiverunt; C III, 98.
provehor a: serius a terra provectae naves; C III, 8. — secundnm: (Caesar) a Caralibus secundum terram provectus; Af 98.
religo ad: neque naves ad terram religandi potestas fiebat; C III, 15.
repello a: naves .. a terra repellere properabant; A 20, a. cum ... neque repellendi a terra facultas daretur; A 21.
solvo a: naves conscenderunt et a terra solverunt; C III, 101, c.
tento ex: simul ex terra scalis et classe moenia oppidi tentans; C III, 40.
III. reliquus in: reliquum quidem in terris esse neminem, quem non superare possint; G IV, 7.
IV, 1. fecunditas: fere totius ulterioris Hispaniae regio propter terrae fecunditatem † inopem || ... inpeditam || difficilemque habet oppugnationem; H 8.
magnitudo: multa ... de mundi ac terrarum magnitudine ... disputant; G VI, 14.
orbis: f. **orbis** (4 St.) S. 738, a.
pars: (Deiotarus) in ea parte positus terrarum, quae ..; A 67.
passus: neque amplius milia passuum VI terrae Africae quoque versus tenebant; Af 24.
portus: nullum portum terrae Africae ... pro certo tutum ab hostium praesidio fore suspicabatur; Af 3.
usus: eam rem non minus ex usu terrae Galliae quam populi Romani accidisse; G I, 30.
2. aditus ab: quae (pars) aditum habeat ab terra; C II, 1. qua sit aditus ab terra; C II, 16.
oppugnatio ad: quod nostrae classis oppugnationem etiam ad terram verebantur; A 12.
V, 1. exculcari: stabiliendi causa singuli ab infimo solo pedes terra exculcabantur; G VII, 73, b.
inaequare: haec levibus cratibus terraque inaequat; C I, 27.
integere: has (rates) terra atque aggere integebat; C I, 25, h.
zum Satz: ipsi iter secundum eas (naves) terra direxerant; C III, 30, a. f. **mare,** V, 1. zum Satz (4 St.) S. 599, b.
2. praeter: praeter ipsam Africam terram nihil ... ab illorum scelere insidiisque reliquum futurum; Af 26, b.

terrenus, aus Erde: planicies erat magna et in ea tumulos terrenus satis grandis; G I, 43, a.

terreo, schrecken, erschrecken, abschrecken: I. causa: Afranius Petreiusque terrendi causa atque operis impediendi copias suas ... producunt; C I, 42.
II. quo minus: ut, ... quo minus libere hostes insequerentur, terreret; G VII, 49.
III. alqm: neque is sum, .. qui gravissime ex vobis mortis periculo terrear; G V, 30. multum ad terrendos nostros valet clamor; G VII, 84. quorum vocibus et concursu terrentur infirmiores, dubii confirmantur; C I, 3. magnitudine poenae reliquos terreri sperans; C III, 8. ne ... haeres regni terreret * Ariobarzani || Ariobarzanen, || adtribuit ..; A 66.
classem: ut ipsa multitudine nostra classis terreatur; C I, 56.
defensores: legionarii interioris munitionis defensores scalis admotis tormentis cuiusque generis telisque terrebant; C III, 63, h.
equites: nt ... neque magnopere eorum (Pompeianorum) multitudine (equites) terrerentur; C III, 84.
homines: quod saepe homines ... imperitos falsis rumoribus terreri ... cognitum est; G VI 20.
hostes: ne ... hostes incendiis terrerentur; G VIII, 3. quibus rebus et hostes terreri et suos incitari existimaverunt; C III, 92.
milites: neve his rebus (milites) terrerentur; C III, 73, a.

terrester, auf dem Lande: copiae: omnes suas terrestres † urbiumque copias dimissurum; C III, 10, b.
iter: magna Caesari praesidia terrestri itinere, Syria Ciliciaque, adduci; A 25, a. Caesar ... proximo terrestri itinere Alexandream cum equitibus contendit; A 32. ipse (Caesar) [itinere terrestri] profectus est in Syriam; A 33. quod (legio) itinere terrestri per Syriam erat missa; A 34, b.
praesidia: quorum alter oppidi muris, alter praesidiis terrestribus praeerat; C III, 15.

territo, schrecken, erschrecken: I, 1. tenere Caesar ... alias territando, ... alias cohortando magnam partem Galliae in officio tenuit; G V, 54.
2. causa: Indutiomarus ... vagabatur, alias ut situm castrorum cognosceret, alias colloquendi aut territandi causa; G V, 57.
II. alqm: horum (obsidum) supplicio dubitantes territant; G VII, 63.
principes: (Dumnorix) principes Galliae ... metu territare; G V, 6.

terror, Schrecken: I. debilitat, eripit: terror hominibus mentem consiliumque eripit et membra debilitat; A 18.
est: tantus fuit etiam post discessum hostium terror, ut ..; G VI, 41. erat ... terror ex superioribus proeliis magnus; C II, 36. tantus fuit omnium terror, ut ..; C II, 43. non ... ancipitem terrorem intra extraque munitiones ... causae fuisse cogitabant; C III, 72. erat in castris Caesaris superiore tempore magnus terror; Af 48.
incidit: tantus .. terror incidit eius (Pompei) exercitui, nt ..; C III, 13.
invadit: tantus repente terror invasit, nt ..; C I, 14.
II, 1. addo: ut secum ipse aliquid auctoritatis

adderet exercitui Scipionis ac terrorem Caesaris; Af 48.
affero: si quid ipsa multitudo et clamor et flamma nostris terroris afferre possent; A 14. cuius rei subita trepidatio magnum terrorem attulit nostris; A 75.
animadverto: terrore equitum animadverso; C III, 69.
augeo: quodcumque addebatur subsidio, id corruptum timore fugientium terrorem et periculum augebat; C III, 64.
cognosco: terrore exercitus cognito; C II, 35, b.
incutio: quo signo dato ... ex improviso hostibus aversis incuterent terrorem; Af 80.
infero: f. **infero** terrorem (4 St.) S. 497, a.
inicio: magnum .. nostris terrorem iniecit; C III, 23. cum subitum adventum suum indicaret magnum terrorem Alexandrinis iniecturum; A 30, a.
offero: sic terrore oblato a ducibus; G 1, 76.
2. sum: copias se omnes pro castris habiturum et terrori hostibus futurum; G VII, 66, b.
3. conicio in: omnium .. animi in terrorem coniecti; Af 16.
converto in: ex qua re subito in terrorem converso equitatu Numidarum; Af 40.
detineo in: quod elephantorum magnitudo multitudoque animos militum detinebat in terrore; Af 72.
firmo ex: suis ex terrore firmatis; Af 18.
recipio ex: priusquam se hostes ex terrore ac fuga reciperent; G II, 12.
III, 1. alqd: f. II, 1. affero; A 14.
causae: non ... recordabantur, quam parvulae saepe causae ... terroris repentini ... magna detrimenta intulissent; C III, 72.
2. verba de: de terrore suo desperationeque exercitus Caesaris facit verba; Af 32.
IV, 1. adducere: dubitantes terrore ad condiciones pacis adducebat; G VIII, 3.
compelli: terrore praesentis exercitus ... compulsi ... Scipionis sententiam sequuntur; C I, 2.
occaecari: metu ac terrore occaecatae (legiones); Af 40.
opprimi: oppressi Carnutes hiemis difficultate, terrore periculi; G VIII, 5.
perturbare: ipso terrore equorum ... ordines plerumque perturbant; G IV, 33.
2. gratia: quas (legiones) ante castra in acie terroris gratia in conspectu Caesaris collocaverat; Af 70.
in: pars magna ... suorum in terrore ac fuga sine ullo vulnere interiit; C III, 71.
propter: cohortibus ... nonnulla parte propter terrorem in oppidum compulsis; C 1, 46. propter repentinum terrorem principum ac senatus fuga facta; C II, 3.
sine: Caesar iubet milites ... omnes intra munitiones ... sine tumultu aut terrore se recipere; Af 31, a.

tertio, zum dritten Mal, drittens: 1. peto: tertio petit ab eis (Zamensibus), ut sibi coniuges liberosque redderent; Af 91, b.
II. dictator: Caesar dictator tertio, *consul* designatus quarto † ... in Hispaniam cum venisset; H 2.
III. zum Satz: circumvallare Pompeium instituit, ... haec spectans, quod ..., simul, uti ..., tertio, ut auctoritatem ... minueret; C III, 43.

tertius, dritte: alqs: eadem ratione ictu scorpionis exanimato alteri successit tertius et tertio quartus; G VII, 25.
acies: prima et secunda acies (signa intulit), ut ... resisteret, tertia, ut venientes sustineret; G I, 25. primam et secundam aciem in armis esse, tertiam castra munire iussit; G I, 49. Caesar ... duas acies hostem propulsare, tertiam opus perficere iussit; G I, 49. tertiam aciem laborantibus nostris subsidio misit; G I, 52. post hos opus in occulto a III acie fiebat; C I, 41. ut tertia acies vallum contingeret; C III, 56. celeriter ex tertia acie singulas cohortes detraxit; C III, 89. tertiae aciei totique exercitui imperavit, ne ..; C III, 89. tertiam aciem Caesar ... procurrere iussit; C III, 94. tertiam .. aciem in sinistrum suum cornu contulerat; Af 60.
annus: in tertium annum profectionem lege confirmant; G I, 3. tertium iam hunc annum regnantem ... interfecerunt; G V, 25.
castra: inde tertia et quarta et deinceps reliqua (castra sunt adurti); C III, 9, b.
casus: cum ... neque ullum belli tertium casum nossent, quo (Romani) possent esse firmiores; A 23.
cohors: tertiae cohortis centuriones ... receserunt; G V, 43.
dies: Caesar a. d. III Non. Ian. castra movet; Af 9. quod Caesar ... in tertio quartoque die procedendo ... castra communiebat; Af 47. a. d. III Non. Mart. proelium ad Soricam quod factum est; H 27. f. **dies**, IV, 2. zum Satz, tertio (7 St.). — 3. post (6 St.) S. 277, b. f.
genus: tertium est genus eorum, qui uri appellantur; G VI, 28.
hora: hora circiter tertia ab antecursoribus de Crassi adventu certior factus; G V, 47. seu quis Gallus seu Romanus velit ante horam tertiam ad se transire, sine periculo licere; G V, 51.
latus: tertium (latus) est contra septentriones; G V, 13. tertium (latus) palude cingebatur; A 28
legatus: quorum (legatorum) tertius ab Ana Vettonum agrum Lusitaniamque ... obtinebat; C 1, 38.
legio: tertiam (legionem ducendam dedit) in Esuvios Lucio Roscio; G V, 24. quarum (legionum una prima, altera tertia appellabatur; C III, 88. sinistrum (cornu tenebant) III et V legio; H 30. tertiadecima: f. **decimus**, legio; G V, 53. VII, 51. VIII, 2. 11. C 1, 7, b. 12. 18. Af 84. 60. 62. 81. H 34 (S. 253, b.).
locus: tertium in subsidiis locum alariae cohortes obtinebant; C I, 83.
pars: quarum (partium) unam incolunt Belgae, aliam Aquitani, tertiam, qui ... Galli appellantur; G I, 1. tertia (ex parte Helvetii continentur) lacu Lemanno et flumine Rhodano; G I, 2. quod ... tertiam .. partem agri Sequani ... occupavisset et nunc de altera parte tertia Sequanos decedere iuberet; G 1, 31, c. quam tertiam esse Galliae partem dixeramus; G II, 1. armorum ... circiter parte tertia ... celata; G II, 32. ex hominum milibus amplius xxx ... plus tertia parte interfecta; G III, 6. quae pars ... ex tertia parte Galliae est aestimanda; G III, 20. tertia (pars) vacabat ad incursum ... militum relicta; C I, 82. parte circiter tertia exercitus eo biduo dimissa; C I, 87.
tabella: tertiam (fore tabellam), qui pecunia multarent; C III, 83.
tabulatum: turris ... ab imo vitium fecit usque ad tabulatum secundum et tertium; H 19.
vigilia: paulo ante tertiam vigiliam est animadversum fumare agerem; G VII, 24. tertia inita vigilia silentio exercitum eduxit; C III, 54. — illi ... tertia vigilia ... omnibus copiis repentino ex oppido eruptionem fecerunt; G II, 33. tertia fere vigilia solvit; G IV, 23. silentio e castris tertia vigilia (Labienus) egressus; G VII, 58. vigilia tertia iubet omnes legiones ex castris educi;

Af 37. tertia vigilia legiones duas cum equitatu mittit ab castris suis milia passuum x; Af 65. II Non. Apr. tertia vigilia (Caesar) egressus ab Aggar; Af 79. ita || ista || (Pompeius) fretus opinione tertia vigilia profectus; H 9. noctis tertia vigilia in oppido acerrime pugnatum est; H 11. ut ... tertia vigilia eruptionem facerent; H 16, a. insequenti nocte vigilia tertia tessera data extra vallum omnes (Mundenses) sunt concisi; H 36. — de tertia vigilia cum legionibus tribus e castris profectus; G I, 12. de t. v. Titum Labienum ... iugum montis ascendere iubet; G I, 21. de t. v. ad hostes contendit; G V, 9. cum de t. v. Petreius atque Afranius castra movissent; C I, 63. ut ... eos, qui de t. v. exissent, ante horam diei IX consequerentur; C I, 64. erant, qui censerent de t. v. in castra Cornelia recedendum; C II, 30. Varus ... de t. v. silentio exercitum in oppidum reducit; C II, 35, b. renuntiatum est a speculatoribus Pompeium de t. v. in acie stetisse; H 28.

tessera, Parole, Losung: insequenti nocte vigilia tertia tessera data extra vallum omnes (Mundenses) sunt concisi; H 36.

testamentum, letzter Wille, Testament: I. obsigno: vulgo totis castris testamenta obsignabantur; G I, 39, b.

II. tabulae: tabulae testamenti unae per legatos eius Romam erant allatae; C III, 108.

III, 1. obtestari: haec uti fierent, ... eodem testamento Ptolemaeus populum Romanum obtestabatur; C III, 108.

scribere: quos (reges) Ptolemaeus testamento scripserat atque obtestatus erat populum Romanum, ne mutarentur; A 33.

2. in: in testamento Ptolemaei patris heredes erant scripti ex duobus filiis maior et ex duabus filiabus ea, quae aetate antecedebat; C III, 108.

testatus, augenfällig, offenkundig: poena: quo testatior esset poena improborum; G VIII, 44.

virtus: quo notior testatiorque virtus esset eius; G VIII, 42.

testimonium, Zeugnis, Beweis: I, 1. convenit: magnum hoc testimonium senatus erat universi conveniensque superiori facto; G VIII, 53.

2. sum: eius rei testimonium esse, quod nisi rogatus non venerit; G I, 44, b. f. 1.

II, 1. affero: cum laboris sui periculique testimonium afferre vellent; C III, 53.

exploro: explorato et vitae meae testimonio et amicitiae iudicio; F 16.

2. sum: quantasvis ... copias Germanorum sustineri posse ... docebant rem esse testimonio, quod ..; G V, 28. relatis in publicum cornibus, quae sint testimonio; G VI, 28.

3. dico pro: aliter audimus ea, quae rerum novitate ... nos capiunt, aliter, quae pro testimonio sumus dicturi; G VIII, pr. b.

III. animum advertere: quod ... multis signis et testimoniis eorum ... animum advertere poterat; A 48.

cognoscere: quorum (centuriorum, tribunorum) egregiam fuisse virtutem testimonio Ciceronis cognoverat; G V, 52.

testis, Zeuge: I. sum: eius rei populum Romanum esse testem; G I, 14.

II, 1. habeo: uti eos testis suae quisque virtutis haberet; G I, 52. sibi numquam placuisse Avaricum defendi, cuius rei testes ipsos haberet; G VII, 29.

2. utor: bis utimini testibus appropinquare eorum adventum; G VII, 77, c. testibus se militibus uti posse, quanto studio pacem petisset; C III, 90. ut his (senatoribus) testibus in summa pecuniae uteretur; C III, 105.

testudo, Schutzdach, Sturmdach, Schildbach: I. antecedit: antecedebat testudo pedum LX aequandi loci causa facta item ex fortissimis lignis, convoluta omnibus rebus, quibus ignis iactus et lapides defendi possent; C II, 2.

concipit: uti uno tempore agger, plutei, testudo, turris, tormenta flammam conciperent; C II, 14.

II. admiror: institutas turres, testudines munitionesque hostium admiratur; G V, 52.

ago: hostes maximo clamore ... turres testudinesque agere ... coeperunt; G V, 43.

convolvo: f. I. antecedit.

doceo, paro: falces testudinesque, quas iidem captivi docuerant, parare ac facere coeperunt; G V, 42.

facio: f. **facio,** III. testudinem (5 St.) S. 387, b. — instituo: f. admiror.

III. tentari: omnes oppidi partes, quae minus esse firmae videntur, testudinibus ac musculis tentantur; A 1.

tetrarches, Tetrarch, Fürst, Regent: I. contendunt, venit: Deiotarus, tetrarches Gallograeciae tunc quidem paene totius, quod ei neque legibus neque moribus concessum esse ceteri tetrarchae contendebant, ... supplex ad Caesarem venit oratum, ut ..; A 67.

II, 1. impero: magnam imperatam Asiae, Syriae regibusque omnibus et dynastis et tetrarchis ... pecuniam exegerat; C III, 3.

2. distribuo in: iura in tetrarchas, reges, civitates distribuit; A 78.

III. controversiae: de controversiis tetrarcharum postea se cogniturum esse dixit; A 68.

tetrarchia, Tetrarchie, Fürstentum: eidem (Mithridati) tetrarchian [legibus] Gallograecorum iure gentis et cognationis adiudicavit occupatam et possessam paucis ante annis a Deiotaro; A 78.

theatrum, Theater: I. est, al.: castra ... admodum munita natura loci, una ex parte ipso oppido Utica, altera a theatro, quod est ante oppidum, substructionibus eius operis maximis; C II, 25, a. haec || in hoc, al. || tractu oppidi pars erat regiae exigua ... et theatrum coniunctum domui, quod arcis tenebat locum aditusque habebat ad portum et ad reliqua navalia; C III, 112, b.

II. species: quem (campum) iugum cingens a mari ortum ... velut theatri efficit speciem; Af 37.

tignum, Balken, Pfahl: I. procumbunt al.: tigna bina sesquipedalia paulum ab imo praeacuta dimensa ad altitudinem fluminis intervallo pedum duorum inter se iungebat. haec cum machinationibus immissa in flumen defixerat fistucisque adegerat ... fastigate, ut secundum naturam fluminis procumberent, his item contraria duo ad eundem modum iuncta ... contra vim ... fluminis conversa statuebat. haec utraque ... binis utrimque fibulis ... distinebantur; quibus disclusis atque in contrariam partem revinctis tanta erat operis firmitudo, ... ut ... hoc artius illigata tenerentur; G IV, 17.

sunt: f. II, 1. inicio; C II, 15.

II, 1. adigo, al.: f. I.

collooo: ubi tigna, quae musculi tegendi causa ponant, collocentur; C II, 10.

inicio: supra .. eum locum II tigna transversa iniecerunt ... quibus suspeudorent eam contignationem, quae ..; C II, 9, a. eo super tigna bipedalia iniciunt eaque || atque || laminis clavisque religant; C II, 10. traversaria tigna iniciuntur, quae firmamento esse possint; C II, 15.

instruo: tigna item ut primo teeta extremis lateribus instruebant; C II, 9, c.

pono: s. colloco. — religo: s. inicio; C II, 10.

tego: s. instruo.

2. inicio supra: supra .. ea tigna directo transversas trabes iniecerunt; C II, 9, a.

III. capita: ut capita tignorum extrema parietum structura tegerentur, C II, 9, a.

iunctura: quantum eorum tignorum iunctura distabat; G IV, 17, b.

IV. suspendere: s. II, 1. inicio; C II, 9, a.

timeo, fürchten, in Furcht sein, sich fürchten: I, 1. unpersönlich: (populum Romaunm) eo deceptum, quod neque commissum a se intellegeret, quare timeret, neque sine causa timendum putaret; G I, 14.

2. alqs: se neque umquam dubitasse neque timuisse neque ... existimavisse; G I, 41. timentes confirmat; G VII, 7. quod praecipue eos (Carnutes) propter conscientiam facti timere animadvertebat; G VIII, 38. vgl. II, 4.

animi: timentes omnium animos consolatione sanat; G VIII, 38.

populus: s. I.

tribuni: quod illi turbulentissimi ... tribuni plebis VIII denique mense suarum actionum respicere ac timere consuerant; C I, 5.

II, 1. de: s. **de,** I. timeo (5 St.) S. 250, b.

2. ne: ne ... nostros post tergum adurirentur [timebant]; C III, 44, b. s. III. alqd; C III, 63, a. **ne,** I, 2. timeo (4 St.) S. 656, b.

3. ut: s. III. angustias.

4. quod: nostri laetari, nonnulli etiam timere, quod in eum locum res ... omnium deducerentur, ut ..; H 29, b.

5. dimicare: qui ante dimicare timuissent; C III, 73, b.

intrare: equites cum intrare summum iugum et flammam densissimam timerent; G VIII, 16.

obicere: etsi timebat tantae magnitudini fluminis exercitum obicere; C I, 64.

6. alicui: quod abiuncto Labieno atque iis legionibus vehementer timebat; G VII, 56. timens Domitio, ne adventu Pompei praeoccuparetur; C III, 78, a. — qui modo sibi timuerant, hos tutissimus portus recipiebat; C III, 27. Otacilius sibi timens ex oppido fugit; C III, 29. quod ipsi sibi timebant; A 25, b. (Salienus) sibi timebat; Af 28. s. rei; Af 25.

Dyrrhachio: Pompeius ... Dyrrhachio timens .. eo ... contendit; C III, 13.

legionibus: s. alicui; G VII, 56.

loco: vehementer huic illos loco timere; G VII, 44.

receptui: Caesar receptui suorum timens; C III, 46. equitatus Caesaris ... receptui suo timens; C III, 69.

rei: quod ... suis quoque rebus eos (Germanos) timere voluit; G IV, 16. (Caesar) magnopere rei frumentariae timebat; C III, 74. auxilia ... (Iuba) abduxit sibi suisque rebus timens; Af 25.

III. alqm: quos aliquamdiu inermes sine causa timuissent; G I, 40, b. neque (oportet) improbos scire sese timeri; C II, 31, a.

alqd: huc ... timens Caesar, ne navibus nostri circumvenirentur; C III, 63, a. tantum, si quid timent, caveant; F 26. s. **nihil,** A, II, 1. timeo (5 St.) S. 670, a.

angustias: non se hostem vereri, sed angustias itineris, magnitudinem silvarum ... aut rem frumentariam, ut satis commode supportari posset, timere dicebant; G I, 39, b.

casus: ut reliquos casus timerent; C III, 10, a.

cautes: ut ... ab aestu relictae (naves) nihil saxa et cautes timerent; G III, 13, b.

famem: in quo (consilio) si non praesens periculum, at certe longinqua obsidione fames esset timenda; G V, 29.

imperium: quod ... civitates victae nomen atque imperium absentis Pompei timebant; C I, 61.

impetum: nostri ... impetum classis timebant; C III, 26.

iniquitatem: si iniquitatem loci timeret; C I, 71.

insidias: Pompeius insidias timens; C III, 70.

longinquitatem: Caesar ... eius rei moram temporisque longinquitatem timebat; C I, 29.

magnitudinem: s. angustias.

mare: quod insuetus navigandi mare timeret; G V, 6.

moram: s. longinquitatem.

oppidanos: si ... coactus esset .. respicere ac timere oppidanos; G VIII, 27.

periculum: s. famem.

portus: portus omnes timens, quod teneri ab adversariis arbitrabantur; C III, 6.

rem: s. angustias. — saxa: s. cautes.

timide, furchtsam: ago: cum ... omnia trepidantius timidiusque ageret, quam superioribus diebus consuesset; C I, 19.

pugno: cum .. ab hostibus constanter ac non timide pugnaretur; G III, 25.

zum Satz: Titurius ... concursare cohortesque disponere, haec tamen ipsa timide; G V, 33.

timidus, furchtsam: alqs: qui se ex his minus timidos existimari volebant; G I, 39, b. non hostium vi et metu (Caesar) commotus patientem se timidumque hostium opinioni praebebat; Af 31, e.

copiae: utrum secundis ... rebus insolentiores (copiae), an adverso mediocri casu timidiores essent; G VIII, 13.

milites: eo magis timidos perterrent milites; G VI, 40.

timor, Furcht, Besorgnis, Angst: I. affert: timorem suum sperabat fiduciam barbaris allaturum; G VIII, 10.

auget: quod illis licentiam timor augeat noster, his studia deminuat; C II, 31, a.

consuescit: qui (timor) fere bella et civiles dissensiones sequi consuevit; C III, 1.

deminuit: s. auget.

est: nullius periculi timorem multitudini fore impedimento, quo minus se dederent; A 23.

excitat: utrosque et laudis cupiditas et timor ignominiae ad virtutem excitabant; G VII, 80.

incedit: s. **incedo,** timor (4 St.) S. 489, b.

laedit: si quem timor armorum Caesaris laederet; G VIII, 52.

occupat, oritur, perturbat: tantus subito timor omnem exercitum occupavit, ut ... non mediocriter omnium mentes animosque perturbaret. hic primum ortus est a tribunis militum; G I, 39, a.

praeoccupat: sic omnino animos timor praeoccupaverat, ut ..; G VI, 41.

praepedit: imperitorum mentes timor praepediebat; H 31, b.
prohibet: quem (Commium) timor prohibebat cuiusquam fidei suam committere salutem; G VIII, 23.
recipit: quod plerumque in summo periculo timor misericordiam non recipit; G VII, 26.
sequitur: f. consuescit.
valet: utrum apud eos pudor atque officium, an timor valeret; G I, 40, d.
II, 1. addo: unusquisque ... ad id, quod ab alio audierat, sui aliquid timoris addebat; C II, 29.
augeo: is (timor) variis hominum sermonibus celeriter augetur; C II, 29. in gladiorum mucrone capita hominum ordinata ... hostium timorem * ‖ *augebant* ‖; H 32, a.
confero: qui suum timorem in rei frumentariae simulationem ... conferrent; G I, 40, c.
depono: despectis eius copiis (exercitus) omnem timorem deponit; Af 48.
inicio: equitatum .. omnibus locis iniciendi timoris causa ostentare coeperunt; G VII, 55, b.
minuo: f. **minuo**, II. timorem (3 St.) S. 618, a.
propono: timorem Romanorum proponit; G III, 18.
significo: quorum timor cum fremitu et concursu significaretur; G IV, 14. timorem .. eorum, qui mitterent, significari; C I, 32, b.
tollo: repentinae incursionis timore sublato; G VI, 23. quem timorem Caesaris adventus sustulit; G VI, 41. hoc .. ad timorem novarum tabularum tollendum minuendumque ... esse aptissimum; C III, 1.
2. sum: neque tanti timoris (sum), ut ipse deficiam; C II, 31, b.
3. concedo: orat, ut timori suo concedatur, ne in conspectum veniat cuiusquam Romani; G VIII, 48, c.
consulo: quod perterritus miles in civili dissensione timori magis quam religioni consulere consueverit; C I, 67.
4. libero: quo celerius civitatem timore liberaret; G VIII, 38.
sum: quo minore essent timore; C III, 98.
5. colligo ex: ut se ex maximo timore colligerent; C III, 65.
conicio in: ex eius (Caesaris) patientia in magnum timorem coniecti; Af 35, a.
nascor ab: ne profectio nata ab timore defectionis similis fugae videretur; G VII, 43. cuius postulationem Antonius cum iudicaret ab iusto nasci timore; G VIII, 48, c.
pervenio in: magnum in timorem Afranius Petreiusque perveniunt, ne omnino frumento ... intercluderentur; C I, 61.
recipio ex: nostri ... incolumes ... ex tanti belli timore ... se in castra receperunt; G IV, 15. nostri se ex timore receperunt; G IV, 34.
recreo ab: qui ut paulum ab illo timore se recrearunt; A 27.
venio in: summam .. in sollicitudinem ac timorem Parthici belli provincia cum venisset; C III, 31.
III. plenus: ita fuga timoris simul calliditatisque plena ... progressi hostes; G VIII, 16. plena erant omnia timoris et luctus; C II, 41, b. omnia .. erant tumultus, timoris, fugae plena; C III, 69.
IV. alqd: f. II, 1. addo.
causa: manus erat nulla, quae parvam modo causam timoris afferret; G VI, 35, a.
opinio: tantam .. opinionem timoris praebuit, ut ..; G III, 17. hac confirmata opinione timoris; G III, 18. cum sua cunctatione atque opinione timoris hostes nostros milites alacriores ad pugnandum effecissent; G III, 24. timoris .. opinionem, quibuscumque poterat rebus, augebat; G V, 57.
signa: Afranianos .. multis rebus sui timoris signa misisse; C I, 71.
simulatio: si forte timoris simulatione hostes ... elicere posset; G V, 50. cum simulatione agi timoris iubet; G V, 50. his (copiis) imperat, ut simulatione timoris paulatim cedant; C II, 40.
suspicio: nonnulli, pudore adducti, ut timoris suspicionem vitarent, remanebant; G I, 39, a. quo facilius hostibus timoris det suspicionem; G VI, 7, b. ne ... videretur .. dare timoris aliquam suspicionem; G VII, 54.
V, 1. abstinere: Drappes ... timore gravioris supplicii paucis diebus cibo se abstinuit atque ita interiit; G VIII, 44.
adduci: hoc timore adductum Gallonium Gadibus excessisse; C II, 20, a. quod timore adducti locum relinquere videbantur; C III, 45. amici regis ... timore adducti, ... ne Pompeius Alexandriam Aegyptumque occuparet; C III, 104. hoc timore adductus Sex. Pompeius litteras fratri misit, ut ..; H 4.
afficere: magno adversarios timore eorum (decumanorum) opera afficiebant; H 31, a.
capi: ne detrimento aut timore provinciae magna infamia perditorum hominum latrociniis caperetur; G VIII, 30.
conferri: quae repentini tumultus timore ex agris in urbem conferantur; C II, 25, a.
corrumpi: quodcumque addebatur subsidio, id corruptum timore fugientium terrorem ... augebat; C III, 64.
defugere: sin timore defugiant, illis se oneri non futurum; C I, 32, b.
deici: neque ullo timore (legio) de gradu deiecta est; A 54.
exterreri: timore poenae exterriti (Haedui) consilia clam de bello inire incipiunt; G VII, 43. cuius rei timore exterriti (Romani) diem noctemque in opere versantur; G VII, 77, c.
impediri: Caesaris copias timore impediri ad committendum proelium; H 30.
ingravescere: quae fere res ... futuri temporis timore ingravescere consuevit; C I, 52.
opprimi: ibi timore, lassitudine, vi fluminis oppressi perierunt; G IV, 15.
perterreri: Considium timore perterritum, quod non vidisset, pro viso sibi renuntiasse; G I, 22. quod timore perterritos Romanos discedere a se existimarent; G I, 23. timore perterriti (homines), ne armis traditis supplicio afficerentur; G I, 27. tali timore omnibus perterritis; G VI, 37. quo timore perterriti Galli ... consilio destiterunt; G VII, 26. timore perterritus Cassius ... ad montes se convertit; C III, 36, b.
perturbari: horum vocibus ac timore paulatim etiam ... milites centurionesque ... perturbabantur; G I, 39, b.
praeoccupari: praeoccupatus animus Attianorum militum timore ... nihil de resistendo cogitabat; C II, 34, b.
prohiberi: cuius (hostis) timore antea dividere praesidia ... prohibitus erat; G VIII, 37.
proicere: qui eo timore arma proiecerant; G VIII, 29.
tardari: ut ... reliqui hoc timore propius adire tardarentur; C II, 43.
2. causa: maxime .. timoris causa pro se quisque id munus legationis recusabat; C I, 33.
propter: neque (milites) propter timorem signa laturos; G I, 39, b. quod ... cum propter aliquem timorem accidit, tum ..; G VIII, 18. multi

134*

.. (adversarii) ... in oppidum propter timorem sese recipiunt; C II, 35, b. applicatis .. nostris ad terram navibus circiter XL propter eundem timorem; C III, 101, b.

sine: f. **sine,** III. timore (7 St.) S. 995, a.

tiro, Rekrut, Anfänger, Neuling: A. exercitus: exercitum tironem non audent in campum deducere; H 26.

gladiatores: Caesar ... copias suas non ut imperator exercitum veteranum ..., sed ut lanista tirones gladiatores condocefacere; Af 71.

legionarii: uti novo ... genere proelii tirones legionarii paucique perturbati ... opprimerentur; Af 19, a.

miles: quid tu, .. miles tiro? tam ferocolus es? Af 16.

pars: quod maiorem partem exercitus tironem haberet; H 28.

B, I, 1. aemulantur, al.: tirones .., qui numquam in acie dimicassent, hortabatur, ut veteranorum virtutem aemularentur eorumque famam ... cuperent possidere; Af 81.

dedunt, al.: tirones .. multitudine navium perterriti et salo nauseaque confecti iureiurando accepto, nihil iis nocituros hostes, se Otacilio dediderunt; qui omnes ad eum perducti ... interficiuntur; C III, 28, b.

sunt, al.: in qua (nave) milites veterani cum uno centurione et nonnulli tirones fuerunt; quos Varus asservatos sine contumelia dedocendos curavit ad Scipionem; Af 44.

2. sum: tum miles „non sum", inquit, „tiro, .. sed de legione x veteranus"; Af 16.

II, 1. circumveniri, al.: f. A. legionarii.

defatigo: tirones in labore defatigare non intermittit; Af 32.

dispertio: tirones .. iubet inter legiones dispertiri; Af 46.

2. secerno a: reliquos .. veteranos a tironibus iubet secerni; Af 46.

III. animi: omnium .. animi in terrorem coniecti et maxime tironum; Af 16.

copia: parva .. cum copia et ea tironum; Af 10. — ad oppidum oppugnandum non satis copiarum habebat et eas tironum; Af 5. quamquam erant paucae (copiae) tironumque; Af 31, c.

legio: harum altera navis CCXX e legione tironum sustulerat, altera ex veterana paulo minus CC; C III, 28, a. quarum (copiarum) erat summa veteranarum trium legionum uniusque tironum; C III, 29. L. Cassium Longinum cum legione tironum ... in Thessaliam ... misit; C III, 34. uti (Gabinius) cum legionibus tironum ... proficisceretur in Illyricum; A 42, b. cum non amplius legionem tironum haberet unam; Af 1. legiones tironum convenire; Af 1. ex tironum (legionibus) paucas (cohortes) adiecerat; Af 60.

tirocinium, Unerfahrenheit: haec propter exercitus sui praesentis paucitatem et tirocinium praeparaverat; Af 31, c.

togatus, mit der Toga bekleidet: Gallia: legionem .. XV ... in togatam Galliam mittit; G VIII, 24. cum omnes regiones Galliae togatae Caesar percucurrisset; G VIII, 52. T. Labienum Galliae togatae praefecit; G VIII, 52.

tolero, ertragen, aushalten, erhalten, ernähren: I. absolut: paulo etiam longius tolerari posse parcendo; G VII, 71.

equitatum: (cogebantur pabulum) hordeo adaugere atque his rationibus equitatum tolerare; C III, 58.

equos: ex perfugis cognoscebant equos eorum tolerari; C III, 49.

famem: quod ... domi nihil erat, quo famem tolerarent; G I, 28.

hiemem: quod (frumentum) eo tolerandae hiemis causa devexerat; G V, 47. quae (oppida) tolerandae hiemis causa constitutis repente exiguis ... aedificiis incolebant; G VIII, 5.

vitam: qui (maiores) ... eorum corporibus ... vitam toleraverunt; G VII, 77, c.

tollo, aufheben, erheben, ermutigen, übermütig machen, aufnehmen, fortschaffen, beseitigen, verhindern, vernichten: alqm: quo proelio sublati Helvetii; G I, 15. hac victoria sublatus Ambiorix; G V, 38. quibus rebus omnibus sublatus (Curio); C II, 37. harum altera navis CCXX e legione tironum sustulerat; C III, 28, a. quorum alter ... pro occiso sublatus ... est; C III, 109. (L. Laterensis) tollitur a multitudine in tribunal, praetor appellatur; A 53. quo facto sui sublati universi ... in fugam adversarios dederunt; Af 78, b.

alqd: neque saepe accidit, ut .. quispiam ... posita tollere auderet; G VI, 17.

ancoras: f. **ancora,** II, 1. tollo (5 St.) S. 72, a.

civem: ut eo (cive) de medio sublato ex eius pecunia latronum largitio fieret; H 1.

clamorem: f. **clamor,** II. tollo (13 St.) S. 168, a.

colloquium: quod neque colloquium interposita causa tolli volebat; G I, 42.

controversias: si parvo labore magnas controversias tollere ... possint; C I, 9, a.

copiam: nec Romanis (oppida sint) proposita ad copiam commeatus praedamque tollendam; G VII, 14, b.

dubitationem: quo facto dubitatione sublata; A 7.

equites: quae (naves) equites sustulerant; G IV, 28.

excursum, latrocinia: quod his (pontibus) obtentis duobus omnem navigiorum excursum et repentina latrocinia sublatum iri videbat; A 19.

legem: sublata priore lege duas promulgavit; C III, 21.

metum: ne omnino metum reditus sui barbaris tolleret; G VI, 29. metus e civitate tollatur; C I, 9, b.

militem: quod ... neque militem unum ab Sicilia sustulisset; Af 54, a.

nomen: ut ... stirps ac nomen civitatis tollatur; G VI, 34, b.

opinionem: cuius rei opinio tolli non poterit; C III, 18.

pecuniam: f. **pecunia,** II, 1. tollo (4 St.) S. 764, a. — praedam: f. copiam.

sacramentum: quod (sacramentum) deditione ducis et capitis deminutione sublatum est; C II, 32, c.

scutum: quod ille (Varus) periculum sublato ad eius conatum scuto vitavit; C II, 35, a.

servos: servi sunt in crucem sublati; H 20.

signum: f. **signum,** II, 1. tollo (4 St.) S. 990, a. — spem: f. **spes,** II, 1. tollo (4 St.) S. 1002, b. — stirpem: f. nomen.

tectum: turris tectum ... pressionibus ex contignatione prima suspendere ac tollere coeperunt; C II, 9, c.

timorem: f. **timor,** II, 1. tollo (3 St.) S. 1067, a.

vexillum: vexillo sublato, ... quae primae naves subsequebantur idem ut facerent, significabat; A 45.

ululatum: suo more victoriam conclamant atque ululatum tollunt; G V, 37.

tormentum, Winde, Marter, Wurfmaschine, Geschoß: I. concipiunt: uti ... testudo, turris, tormenta flammam conciperent; C II, 14.
sunt: ad haec sustinenda magno usui fuisse tormenta; G VII, 41.
II. colloco: f. **colloco** tormenta (3 St.) S. 184, a.
comporto: (Caesar) tela tormentaque ex navibus in castra comportare; Af 20, a.
conquiro: tormenta undique conquiri ... iubet; A 1.
dispono: tormenta in muris disponit; C I, 17.
efficio: praesectis omnium mulierum crinibus tormenta effecerunt; C III, 9, a.
impero: milites, arma, remiges, tormenta, vectnrae imperabantur; C III, 32, a.
mitto: fenestras ... ad tormenta mittenda in struendo reliquerunt; C II, 9, c.
proforo: Massilienses arma tormentaque ex oppido ... proferunt; C II, 22. tormentis .. prolatis munitiones impediebat; C III, 45.
III. genus: inusitato genere tormentorum permoti barbari; G IV, 25.
multitudo: tanta .. (erat) multitudo tormentorum, ut eorum vim nullae contextae viminibus vineae sustinere possent; C II, 2. multitudo tormentorum omnem administrationem tardabat; C II, 2. quod (oppidum) ... propter ... multitudinem tormentorum facile ... defendebatur; Af 29.
numerus: magnum .. numerum in oppidum telorum atque tormentorum convexerant; A 2.
vis: f. multitudo; C II, 2.
usus: suorum .. tormentorum usum, quibus ipsi magna speravissent, spatio propinquitatis interire; C II, 16.
IV. 1. adici: tantum ... prima acies aberat, ut ne telo tormentove adici posset; C III, 56.
compleri: eas .. (naves) multis tormentis et omni genere telorum completas ad opera Caesaris appellebat; C I, 26, a. has (piscatorias naves) sagittariis tormentisque compleverant; C II, 4.
confirmare: castellum ... multis .. tormentis confirmarunt; A 21.
conici: complura tormentis tela coniciuntur; G VII, 81.
defendi: musculus ex torri latericia a nostris telis tormentisque defenditur; C II, 11.
depellere: eos . . tormentis ex navibus sagittisque depulerat; A 19.
excruciari: igni atque omnibus tormentis excruciatas (uxores) interficiunt; G VI, 19.
iaci: ex ea (turri) cum tela tormentis iacerentur ad fontis aditum; G VIII, 41.
immitti: ne .. tela tormentis immissa tabulationem perfringerent; C II, 9, b.
mitti: unde tormento missa tela in hostium cuneos conici possent; G VIII, 14, b. ut telum tormento missum adigi non posset; C III, 51, b.
necare: maiore commisso delicto igni atque omnibus tormentis necat; G VII, 4, b.
prohiberi: e muro sagittis tormentisque fugientes persequi (nostri) prohibentur; C II, 14.
propelli: inde fundis, sagittis, tormentis hostes propelli ac summoveri iussit; G IV, 25.
reducere: laqueis falces avertebant, quas, cum destinaverant, tormentis introrsus reducebant; G VII, 22.
sperare: f. III. usus.
summovori: f. propelli.
terrere: legionarii interioris munitionis defensores ... tormentis cuiusque generis telisque terrebant; C III, 63, b.
traici: quod unum genus tegimenti aliis locis erant experti nullo telo neque tormento traici posse; C II, 9, b.
2. cum: legio XXXVII ... cum frumento, armis, telis, tormentis imposita in naves; A 9. Crispum .. cum ... tormentis .. compluribus praesidio Thabenam mittit; Af 77.

torquis, Halskette: Caesar ob virtutem ... donavit ... praefecto torques aureos V; H 26.

torreo, versengen: eum (milites) undique flamma torrerentor; G V, 43.

tot, so viele: anni: ut idem ... duas bellicosissimas provincias absens tot annis obtineat; C I, 85, c. quoniam praesidia sunt in tot annos provisa; F 26.
bella: quod multi Gallicis tot bellis defecerant; C III, 2.
castella: erat nova ... belli ratio .. tot castellorum numero; C III, 47.
civitates: (incitabat) tot civitatum coniuratio; G III, 10.
classes: neque † tot tantasque classis (alia de causa) paratas; C I, 85, b.
contumeliae: tot contumeliis acceptis; G V, 29.
detrimenta: tot detrimentis acceptis; G V, 22.
impetus: legionum tot impetus sustentantes; H 17.
incommoda: tot incommodis conflictati ... resistebant; G V, 35. tot continuis incommodis ... acceptis; G VII, 14, a,
milia: si se tot hominum milia cum hostibus coniunxerint; G VII, 39. centurionibus † tot milia nummum ... condonanda pollicetur; G VIII, 4.
navigationes: uti ... tot navigationibus neque hoc neque superiore anno ulla omnino navis ... desideraretur; G V, 23.
proelia: defessam tot adversis proeliis Galliam; G VIII, 49. quod accidere tot proeliis fuit necesse; C III, 87.
res: his tot rebus impedita oppugnatione; G VII, 24. tot rebus gestis; Af 31, c.
victoriae: tot tam claris victoriis partis; Af 31, c.

totidem, eben so viele: alqs: f. milia.
cobortes: has (cohortes) subsidiariae ternae et rursus aliae totidem suae cuiusque legionis subsequebantur; C I, 83.
equites: adiungit ... equites .. C totidemque ab Ariobarzano sumit; A 34, b.
legiones: C. Trebonium cum legionibus quattuor in Belgio collocat, C. Fabium eum totidem in Haeduos deducit; G VIII, 54.
milia: Suessiones ... polliceri milia armata quinquaginta; totidem Nervios; ... Caletos X milia, Velocasses et Veromanduos totidem; G II, 4, b. imperant ... Bellovacis X (milia); totidem Lemovicibus; ... Morinis, Nitiobrigibus quina ‖ quinque ‖ milia; Aulercis Cenomanis totidem; G VII, 75.
pedites: equitum milia erant sex, totidem numero pedites velocissimi; G I, 48.
tabulata: alias (turres) ambulatorias totidem tabulatorum confixerant; A 2.

totiens, so oft: tali victoria totiens victor Caesar incredibili est laetitia affectus; A 77.

totus, ganz, sämtlich, alle (dat. toto: f. exercitos; G VII, 89. oppidum; G VIII, 34): alqs: totus (Caesar) et mente et animo in bellum Tre-

verorum ... insistit; G VI, 5. ipse Pompeius ... totum se ab eius (Caesaris) amicitia averterat; C I, 4.

acies: duces eorum tota acie pronuntiare iusserunt, ne ..; G V, 34. huc tota Vari conversa acies suos fugere ... videbat; C II, 34, a. quod tota acies equitatu hostium circumdata tenebatur; C II, 41, b. quae (duo milia evocatorum) tota acie disperserat; C III, 88.

Aegyptos: tota Aegyptos ... Pharo, ... Pelusio velut claustris munita existimatur; A 26.

agmen: duae legiones ... totum agmen claudebant; G II, 19. qui (pedites) toto agmine subsistentes; G VIII, 28.

Alexandria: Alexandria est fore tota suffossa; A 5.

Aquitania: cum Sotiates ... in sua virtute totius Aquitaniae salutem positam putarent; G III, 21.

Asia: Mithridates, rex Asiae totius; A 78.

auxilia: tota auxilia regis ... in fugam coniciunt; C II, 26.

bellum: Bellovacos ... totius .. ‖ totius ‖ belli imperium sibi postulare; G II, 4, a. ad hunc ... totius belli summam ... deferri; G II, 4, b. Britanni hunc toti bello imperioque praefecerant; G V, 11. quae fuit causa, quare (Treveri) toto abessent bello; G VII, 63. quod ... totius .. belli apparatum eo contulisset; C III, 41.

campus: horum corpora ... caesa toto campo ... iacebant; Af 40. Scipionis copiis .. passim .. toto campo fugientibus; Af 85, a.

castra: vulgo totis castris testamenta obsignabantur; G I, 39, b. totis fere ... nudatis castris; G II, 23. totis trepidatur castris; G VI, 37. totis .. castris milites circulari; C I, 64.

Cilicia: quod oppidum (Tarsus) fere totius Ciliciae nobilissimum est; A 66.

civitas: nuntios tota civitate Haeduorum dimittit; G VII, 38, b.

classis: tota classe hostium Caesar potitus esset; A 11.

copiae: etsi prohibere Pompeios totis copiis ... non constituerat; C III, 44, b. totae profligantur copiae regis; A 76. copiae .. totae eruptionem fecerunt; H 16, a.

cornu: ex acie instructa equitatus sui prope totum dextrum cornu avertit; Af 39.

corpus: quoniam ... nec facile totum corpus corona militum cingeretur; G VII, 72.

dies: nisi ... totius diei labore milites essent defessi; G VII, 88. totius diei pugna ... defessi; C I, 65. totum in ea re diem consumunt; C I, 81. etsi totius diei continenti labore (milites) erant confecti; C III, 97.

Epiros: hos (Apolloniates) sequuntur ... finitimae civitates totaque Epiros; C III, 12.

equitatus: hic cum ... totus .. convenisset equitatus; A 57, a.

exercitus: post eas (legiones) totius exercitus impedimenta collocarat; G II, 19. magna ... totius exercitus perturbatio facta est; G IV, 29. totius exercitus impedimenta ad Labienum in Treveros mittit; G VI, 5. Agedici ... impedimentis totius exercitus relictis; G VII, 10. ubi impedimenta totius exercitus relicta erant; G VII, 62, b. ex reliquis captivis toto exercitui capita singula praedae nomine distribuit; G VII, 89. ne ... duriore postea condicione cum toto exercitu decertare cogerentur; G VIII, 7. ut ... impedimenta totius exercitus cohortisque in castris relictas servare non possent; C I, 70. totius exercitus animos alienos esse a Curione; C II, 27. fuga totius exercitus procul animadversa; C II, 42. ita exiguo tempore ... totius exercitus salus constitit; C III, 14. tertiae aciei totique exercitui imperavit, ne ..; C III, 89. totum exercitum lustrat; A 56. totum .. exercitum veteranum donavit; Af 86.

flumen: toto flumine Hibero naves conquirere ... iubent; C I, 61.

Gallia: perfacile esse ... totius Galliae imperio potiri; G I, 2. non esse dubium, quin totius Galliae plurimum Helvetii possent; G I, 3. totius Galliae sese potiri posse sperant; G I, 3. futurum, uti totius Galliae animi a se averterentur; G I, 20. totius fere Galliae legati ... convenerunt; G I, 30. uti toti Galliae bellum inferrent; G I, 30. uti sibi concilium totius Galliae ... indicere ... liceret; G I, 30. Galliae totius factiones esse duas; G I, 31, a. qui (ager) esset optimus totius Galliae; G I, 31, c. ut omni tempore totius Galliae principatum Haedui tenuissent; G I, 43, b. apud eos fuisse regem ... Divitiacum, totius Galliae potentissimum; G II, 4, b. haec civitas longe plurimum totius Galliae equitatu valet; G V, 3. eodem equitatus totius Galliae convenit; G V, 5. exules damnatosque tota Gallia ... ad se allicere coepit; G V, 55. haec eadem ratio est in summa totius Galliae; G VI, 11. ut ... Galliae .. totius principatum obtinerent; G VI, 12, b. quae regio totius Galliae media habetur; G VI, 13, b. quae (Arduenna silva) est totius Galliae maxima; G VI, 29. cuius pater principatum Galliae totius obtinuerat; G VII, 4, a. ne pulcherrimam prope totius Galliae urbem ... succendere cogerentur; G VII, 15. (se) unum consilium totius Galliae effecturum; G VII, 29. totius Galliae concilium Bibracte indicitur; G VII, 63. equites .., qui toti Galliae erant imperati, conveniunt; G VII, 66, a. quali quisque fuisset animo in totius Galliae defectione; G VIII, 46, b.

Gallograecia: Deiotarus, tetrarches Gallograeciae tunc quidem paene totius; A 67.

genus: toto hoc in genere pugnae ... intellectum est ..; G V, 16. erat nova ... belli ratio ... toto obsidionis genere; C III, 47.

hiems: totam hiemem ipse ad exercitum manere decrevit; G V, 53. neque ullum fere totius hiemis tempus sine sollicitudine Caesaris intercessit, quin ..; G V, 53. Treveri ... totius hiemis nullum tempus intermiserunt, quin ..; G V, 55.

Hispania: fere totius ulterioris Hispaniae regio ... difficilem .. habet oppugnationem; H 8.

imperium: ſ. bellum; G V, 11.

Italia: ante ... quam delectus tota Italia habiti ... essent; C I, 2. tota Italia delectus habeatur; C I, 6, a. tota Italia delectus haberi; C I, 9, b. debere eos (Massilienses) Italiae totius auctoritatem sequi potius, quam ..; C I, 35. cum fides tota Italia esset angustior; C III, 1.

legio: Pontica legione paene tota amissa; A 40.

Lusitania: equites auxiliaque toti Lusitaniae a Petreio ... imperantur; C I, 38. is (Philo) tota Lusitania notissimus erat; H 35.

mare: portum ac mare totum in sua potestate haberent; C III, 111.

moenia: circumiecta multitudine hominum totis moenibus; G II, 6.

mons: totum montem hominibus compleri (iussit); G I, 24. quae (vallis) totum paene montem cingebat; G VIII, 40.

murus: totum ... murum ex omni parte turribus contabulaverant; G VII, 22. toto muro clamore sublato; G VII, 24. ubi neminem in aequum locum sese demittere, sed toto undique muro circumfundi viderunt; G VII, 28. pugnare pro muro toto coeperunt; H 13, b.

navis: naves totae factae ex robore; G III, 13, a. ut ... altera (navis) .. praefracto rostro tota collabefieret; C II, 6, b.
nox: circiter hominum milia CXXX superfuerunt eaque tota nocte continenter ierunt; G I, 26. tota nocte munitiones proferunt; C I, 81. illi (milites) itinere totius noctis confecti; C II, 39. (Pompeius) nocte tota ultra ibat flumen Salsum in acie; H 16, a.
officium: toti .. officio maritimo M. Bibulus praepositus; C III, 5.
onus: totum onus sustinere non recusabant; A 11.
oppidum: quod flumen Dubis ... paene totum oppidum cingit; G I, 38. Gaius Caninius toto oppido munitiones circumdare moratur; G VIII, 34.
opus: turres toto opere circumdedit; G VII, 72.
ora: quo proelio bellum Venetorum totiusque orae maritimae confectum est; G III, 16.
passus: cum ... non totos D passus in horam (Caesar) esset progressus; Af 70.
Picenum: delectum .. toto Piceno ... habebat; C I, 12.
proelium: hoc toto proelio ... aversum hostem videre nemo potuit; G I, 26.
provincia: provinciae toti quam maximum potest militum numerum imperat; G I, 7. delectum tota provincia habere instituit; G VII, 1. civitati .. imperium totius provinciae pollicetur; G VII, 64. quae voluntas erga Caesarem totius provinciae (esset); C II, 17. delectum habuit tota provincia; C II, 18, a. quo edicto tota provincia pervulgato; C II, 19. Carmonenses, quae est longe firmissima totius provinciae civitas; C II, 19. ibi totius fere citerioris provinciae legationes Caesaris adventum exspectabant; C II, 21. equites .. toti provinciae imperaverat; C III, 31. acerbissime imperatae pecuniae tota provincia exigebantur; C III, 32, a. quod edictum tota provincia proposuerat; A 56.
res: ille (Libo) ... totam rem ad Pompeium reicere; C III, 17. rem totam distulit; C III, 60. totius .. rei consilium his rationibus explicabat, ut ..; C III, 78, a.
ripae: quod ex totis ripis in unum ... locum tela iaciebantur; C I, 50.
seditio: Scapula, totius seditionis, familiae et libertinorum caput; H 33.
sinus: classe adversariorum ex illo toto sinu expulsa; A 47.
taleae: taleae pedem longae ... totae in terram infodiebantur; G VII, 73, b.
tempus: milites, cum toto tempore frigore ... tardarentur, tamen ..; G VII, 24.
urbs: totam urbem ... muro turribusque circummuniri posse; C II, 16. quod fons urbe tota nullus est; A 5.

trabs, Balken: I. contingunt, al.: trabes ... distantes inter se binos pedes in solo collocantur. hae revinciuntur introrsus et multo aggere vestiuntur. ... his collocatis et coagmentatis alius insuper ordo additur, ut ... neque inter se contingant trabes, sed paribus intermissae spatiis singulae singulis saxis interiectis arte contineantur. ... hoc ... opus deforme non est alternis trabibus ac saxis, quae rectis lineis suos ordines servant; G VII, 23.
distant: duae .. trabes in solo aeque longae distantes inter se pedes IV collocantur; C II, 10.
eminent: eas .. (storias) ... eminentibus trabibus circum turrim praependentes religaverunt; C II, 9, b. f. II, 1. efficio.
II, 1. coagmento, al.: f. I.
colloco: f. **colloco** trabes (4 St.) S. 184, a.
defigo: aditus ... maximis defixis trabibus atque eis praeacutis praesepit; C I, 27.
efficio, al: supra .. ea tigna directo transversas trabes iniecerunt easque axibus religaverunt. has paulo longiores atque eminentiores, quam extremi parietes erant, effecerant; C II, 9, a.
immitto: insuper bipedalibus trabibus immissis; G IV, 17, b.
struo: † ita fastigato atque ordinatim structo ‖ tecto, fastigate ... structae trabes ‖; C II, 10.
2. defigo ad: ad extremum musculi tectum trabesque extremas quadratas regulas ... defigunt; C II, 10. — in: in .. eis (trabibus) columellae ... defiguntur; C II, 10.
III. transtra: transtra pedalibus in altitudinem trabibus confixa clavis ferreis; G III, 13, a.
IV. praesepire: f. II, 1. defigo.
religare: f. I. eminent.
revincire: quae (materia) perpetuis trabibus pedes quadragenos plerumque introrsus revincta neque ... distrahi potest; G VII, 23.
V. Lücke: tenebat ‖ tendebat, al. ‖ adversus oppidum e regione pontis castra ‖ [trabes] ‖ ... tripartito; H 5.

tracto, besprechen, verhandeln: tractandis condicionibus ... extracto primo noctis tempore; C III, 28, b.

tractus, Gegend: haec ‖ in hoc ‖ tractu oppidi pars erat regiae exigua ... et theatrum coniunctum domui; C III, 112, b.

trado, übergeben, überliefern, ausliefern, überlassen, anvertrauen, mitteilen, lehren: 1. **mit einfachem Object:** alqm: quem (Viridomarum) Caesar ab Diviciaco sibi traditum ... ad summam dignitatem perduxerat; G VII, 39. quem (Clodium) ab illo (Scipione) traditum initio et commendatum in suorum necessariorum numero habere instituerat; C III, 57. tradit eos centurionibus; Af 54, b. f. II, 1. C I, 20. 2. A 55. — se: se necessitate coacti tradiderunt; G VIII, 43. neu se neu Pompeium, imperatorem suum, adversariis ad supplicium tradant, obsecrat; C I, 76. C. interim Vergilius ... se .. et sua omnia et oppidum proconsuli tradit; Af 93. persuasit adolescentibus, ne repugnarent seseque Vergilio traderent; Af 28. quae (civitates) defecerant Octavioque se tradiderant; A 44, b. neque (maiores) se hostibus tradiderunt; G VII, 77, c. nonnullae (matresfamiliae) ... sese militibus tradebant; G VII, 47, b. quae (mulieres) ... implorabant, ne se in servitutem Romanis traderent; G I, 51. f. II, 1. G VII, 89.
alqd: multa ... de deorum immortalium vi ac potestate disputant et iuventuti tradunt; G VI, 14. ad omnia imitanda ..., quae ab quoque traduntur; G VII, 22. hoc ubi ... alius alii tradiderat, plures auctores eius rei videbantur; C II, 29. f. se; Af 94. pecuniam; C II, 20, b.
adolescentes: (adolescentes) custodibus sunt traditi; Af 28.
arma: f. **arma,** II, 1. trado (8 St. G III, 21) S. 90, a. — Asiam: f. II, 2. A 34, a.
captivos: ut sibi captivos tradi iuberet; C III, 71.
centuriones: ad eam rem delectos idoneos ei (Voluseno) tradit centuriones; G VIII, 23.
clamorem: hunc (clamorem) alii deinceps excipiunt et proximis tradunt; G VII, 3.
classem: Cispio Aquilaeque classe tradita; Af 67.
consuetudinem: quod Germanorum consuetudo haec sit a maioribus tradita; G IV, 7.
custodiam: iisdem .. (cohortibus) custodiam navium longarum tradidit; C III, 39.

exercitum: exercitus Ganymedi traditur; A 4.
fasces: fasces ... per manus stramentorum ... inter se traditos ante aciem collocarunt; G VIII, 15.
glebas: Gallos per manus sevi ac picis traditas glebas in ignem ... proiciebat; G VII, 25.
imperatorem: f. se; C I, 76.
imperium: Cingetorigi ... principatus atque imperium est traditum; G VI, 8, b.
initia: Minervam operum atque artificiorum initia tradere; G VI, 17.
legionem: f. **legio,** II, 1. trado (6 St.) S. 560, b.
libellum: Minucius Silo ... libellum ... ut miles ei (Cassio) tradidit; A 52.
obsides: obsidibus, armis, perfugis traditis; G I, 28. his (obsidibus) traditis; G II, 15. f. II, 2. G VI, 4.
oppidum: f. se; Af 94. II, 1. Af 25.
partem: parte iam obsidum tradita; G VII, 12.
pecuniam: quod penes eum est pecuniae tradit; C II, 20, b. pecuniam ex publico tradunt; C II, 22.
perfugas: f. obsides; G I, 28.
possessiones: hae (possessiones, res) creditoribus traderentur; C III, 1. f. II, 1. G I, 44, d.
principatum: f. imperium.
provincias: f. II, 2. A 34, a.
regnum: minori (puero) tradidit regnum; A 33.
summam: f. **imperium,** IV. summa; G VII, 20, b, 57. 63. 76 (S. 465, b). — turrim: f. II, 2. C III, 39.

II. **mit Zusatz:** 1. Adjectiv: si ... liberam possessionem Galliae sibi tradidisset; G I, 44, d. ut ... id (oppidum) .. sibi vacuum traderent; Af 25. seu morte sua Romanis satisfacere seu vivum tradere velint; G VII, 89. sese paratos esse ... L. Domitium vivum eius (Caesaris) potestati tradere; C I, 20.

2. Gerundiv: cui (Domitio) Caesar Asiam finitimasque provincias administrandas tradiderat; A 34, a. obsidibus imperatis centum bos Haeduis custodiendos tradit; G VI, 4. Minucium libertis tradit excruciandum; A 55. turrim ... militibus complevit tuendamque ad omnes repentinos casus tradidit; C III, 39.

traduco, hinüberführen, übersetzen, vorbeiführen, hinüberziehen, befördern: I. **mit Object:**
alqm: quod per fines Sequanorum Helvetios traduxisset; G I, 19. posteaquam agros ... Gallorum homines feri ... adamassent, traductos plures; G I, 31, b. ut ... hos omnes in Britanniam traductos necaret; G V, 6. f. II.
biremes: IV biremes subiectis suculis ‖ scutulis ‖ ... in interiorem partem traduxit; C III, 40.
centurionem: quorum (centurionum) nonnulli ex inferioribus ordinibus ... in superiores erant ordines ... traducti; G VI, 40. quem (Scaevam centurionem) Caesar ... ab octavis ordinibus ad primipilum se traducere pronuntiavit; C III, 53.
civitatem: qua (civitate) traducta locum consistendi Romanis in Gallia non fore; G VII, 37.
cohortes: f. **cohors,** II, 1. traduco (3 St.) S. 180, a.
copias: f. **copia,** B, II, 1. traduco (10 St.) S. 232, b. — equitatum: f. **equitatus,** II, 1. traduco (3 St.) S. 324, a. — exercitum: f. **exercitus,** II, 1. traduco (17 St) S. 367, b. — funditores: f. II. G II, 10.
impedimenta: impedimenta .. ad se traduci iubet; C I, 42.
legionem: f. **legio,** II, 1. traduco (10 St.) S. 560, b.

milites: raros milites ... ex maioribus castris in minora traducit; G VII, 45, b. quos (milites) ... acceptos in Syria Gabinius Alexandriam traduxerat; C III, 103.
multitudinem: f. **multitudo,** II, 1. traduco (3 St.) S. 630, a.
naves: quas (naves longas) ex Italia traduxerat; C III, 39.
partem: ibi vadis repertis partem suarum copiarum traducere conati sunt; G II, 9. ut magnam partem clientium ab Haeduis ad se traducerent; G VI, 12, a. f. II. G I, 12.
sagittarios: f. II. G II, 10.

II. **mit doppeltem Accusativ:** Marcellus ... legiones Baetim traducit aciemque instruit; A 60. tres iam partes copiarum Helvetios id flumen traduxisse; G I, 12. flumen Axonam ... exercitum traducere maturavit; G II, 5. legiones duas flumen Sicorim traducunt; C I, 61. traducto exercitu flumen Genusum; C III, 76. ut ... Hiberum copias traducerent; C I, 65. exercitum Ligerim traducit; G VII, 11, b. omnem equitatum et levis armaturae Numidas, funditores sagittariosque pontem traducit; G II, 10. ne maior multitudo Germanorum Rhenum traducatur; G I, 31, d. Rhenum .. antiquitus traductos (Belgas) ... ibi consedisse; G II, 4, a. quos (Germanos) propterea Caesar traduxerat Rhenum, ut ..; G VIII, 13.

tragula, Wurfspieß: I. adhaerescit: monet, ut tragulam cum epistola ad amentum deligata intra munitionem castrorum abiciat. ... Gallus ... tragulam mittit. haec casu ad turrim adhaesit neque ab nostris biduo animadversa tertio die a quodam milite conspicitur; G V, 48.
II. abicio, al.: f. I.
subicio: quod ... nonnulli inter carros rotasque mataras ac tragulas subiciebant; G I, 26. magno .. numero pilorum, tragularum reliquorumque telorum se instruxerant; C I, 57.
III. oppugnare: Galli tragulis iaculisque oppidum ex bostium cadaveribus [sunt] circumplexi oppugnare coeperunt; H 32, a.
traici: Tito Balventio ... utrumque femur tragula traicitur; G V, 35.

traho, ziehen, herausziehen, hinziehen, fortschleppen: alqm: cum (Valerius Procillus) a custodibus in fuga trinis catenis vinctus traheretur; G I, 53. aegre per manus tractus (Baculus) servatur; G VI, 38. ut alius in aliam partem mente atque animo traheretur; C I, 21.
aquam: salsior paulo ... aqua trahebatur ex proximis aedificiis; A 6.
tempus: Pharnaces victoriae loco ducebat, si trahere tempus posset; A 38.

traicio, hinüberwerfen, hinüberlegen, hinüberschaffen, übersetzen, durchbohren: I. alqs: pollicetur .. iis (militibus), cum in Mauritaniam traiecisset, sestertios centenos se daturum; A 52.
II. alqm: unum ex multitudine procurrentem traicit; G V, 44, a. scorpione ab latere dextro traiectus (Gallus) exanimatusque concidit; G VII, 25. ex vallo ac turribus traiecti (Galli) pilis muralibus interibant; G VII, 82. qui (Tullius Rufus) pilo traiectus consulto a milite interiit; Af 85, b. f. III. — se: filia minor ... ad Achillam sese ex regia traiecit; C III, 112, c. (Cato) ferrum intro clam in cubiculum tulit atque ita se traiecit; Af 88, a.
alqd, copias: ut .. illum (Pompeium) quam primum traicere quod habet Brundisii copiarum cogamus; F 20.

equitatum: celeriter suo ponte Afranius ... legiones III equitatumque omnem traiecit; C I, 40, a.
exercitum: si forte Pompeius vacuam existimans Italiam eo traiecisset exercitum; C III, 29. ut in Africam exercitum traiceret; A 51.
femur: Tito Balventio ... utrumque femur tragula traicitur; G V, 35. lancea .. infesta magnis viribus medium femur traicit Volusenі; G VIII, 48, b.
flumen: Caesar flumen traiecit; H 33.
genus: quod unum genus tegimenti aliis locis erant experti nullo telo neque tormento traici posse; C II, 9, b.
legionem: hoc legionem postea traicit; C I, 54. f. equitatum.
lictorem: Munatius Flaccus proximum gladio traicit lictorem; A 52.
partem: f. III.
pectus: ipse sibi cum conaretur gladio traicere pectus nec posset; Af 94.
pontes: pontibus traiectis constratisque (turris) coniungi (imperat); G VIII, 9.
telum: neque ullum interim telum per pactiones loquentium traiciebatur; C III, 19, a.
III. **mit doppeltem Acc.**: equitum magnam partem flumen traiecit; C I, 55. Caesar Germanos levis armaturae equitumque partem flumen traicit; C I, 83.

traiectus, Überfahrt: I. **est**: quod inde erat brevissimus in Britanniam traiectus; G IV, 21. quo ex portu commodissimum in Britanniam traiectum esse cognoverat; G V, 2.
II, 1. **intercludo**: ne (Varro) itinere aut traiectu intercluderetur; C II, 20, a.
2. **mitto ad**: legiones ... et auxilia mittit ad traiectum; A 56.

trano, durchschwimmen: I. **alqs**: ibi perpauci viribus confisi tranare contenderunt; G I, 53.
II. **flumen**: quibus erat proclive tranare flumen; C 1, 48, b. equites Germani ... flumen tranarunt; A 29.

tranquillitas, Windstille: **consequitur**: summa tranquillitate consecuta; G V, 23.
exsistit: tanta subito malacia ac tranquillitas exstitit, ut se ex loco commovere non possent; G III, 15.

trans, jenseits, über: I. **consido**: trans id flumen omnes Nervios consedisse; G II, 16.
conspicor: trans vallem et rivum multitudinem hostium conspicator; G V, 49.
constituo: trans flumen Salsum per convalles castra inter duo oppida ... in monte constituit; H 7. Pompeius trans flumen Salsum castellum constituit; H 14.
eo: qui frumentandi causa ierant trans Mosam; G IV, 12.
habeo: qui (Allobroges) trans Rhodanum vicos possessionesque habebant; G I, 11. quae (aedificia) trans flumen habuerant; G IV, 4.
incolo: qui (Germani) trans Rhenum incolunt; G I, 1. 28. qui (Boii) trans Rhenum incoluerant; G I, 5. quae (nationes) trans Rhenum incolerent; G II, 35.
mitto: magnam partem equitatus ab iis ... ad Ambivaritos trans Mosam missam; G IV, 9. quin trans Rhenum legatos mitterent; G V, 55. cum .. Galli ... trans Rhenum colonias mitterent; G VI, 24. Caesar ... trans Rhenum in Germaniam mittit ad eas civitates, quas ..; G VII, 65.

pervenio: trans Rhenum ad Germanos pervenit fama, diripi Eburones; G VI, 35, a.
pono: trans flumen Apsum positis castris; C III, 13.
recipio: quod illa pars ... se trans Rhenum in fines Sugambrorum receperat; G IV, 16. Germani ... trans Rhenum sese receperunt; G VI, 41.
remigro: qui (Menapii) ... trans Rhenum in suos vicos remigraverant; G IV, 4.
traduco: ne quam multitudinem hominum amplius trans Rhenum in Galliam traduceret; G I, 35.
II. **loca**: harum omnium rerum facultates ... pons Ilerdae praebebat et loca trans flumen integra; C I, 49.
III. **zum Satz**: quam (legionem) proxime trans Padum conscripserat; G V, 24. quod (iugum) trans paludem paene ad hostium castra pertineret; G VIII, 14, b. hoc proelio trans Rhenum nuntiato; G I, 54. cur sui quicquam esse imperii aut potestatis trans Rhenum postularet? G IV, 16. diebus omnino decem et octo trans Rhenum consumptis; G IV, 19. hi (Segusiavi) sunt extra provinciam trans Rhodanum primi; G I, 10.

transcendo, hinübersteigen, übersteigen, überschreiten: 1. **alqs**: (nostri) in hostium naves transcendebant; C I, 58.
cohortes: prorutis munitionibus defendente nullo (cohortes) transcenderunt; C III, 68.
milites: milites summa vi transcendere in hostium naves contendebant; G III, 15.
II. **fossam**: ut fossas transcenderent; C III, 46. cum (legio) ... fossam .. circumire ac transcendere conata esset; A 40.
maceriam: nonnulli ... fossam transire et maceriam transcendere conantur; G VII, 70.
valles: ipsi (Caesari) erant transcendendae valles maximae; C I, 68.

transcurro, vorbeifahren: remos transcurrentes detergere, si possent, contendebant; C I, 58.

transeo, hinübergehen, übergehen, vergehen, vorübergehen, überschreiten: I. **absolut**: 1, a, α. **impedio ad**: ut ... pedites ... rapiditate fluminis ad transeundum impedirentur; C I, 62.
β. **causa**: causa transeundi fuit, quod ... agricultura prohibebantur; G IV, 1.
difficultas: quae transeundi difficultas celeritatem insequendi tardare posset; G VIII, 14, b.
facultas: postea sibi facultatem nullam datam transeundi; Af 64.
initium: si ab illis initium transeundi fieret; G II, 9. ubi neutri transeundi initium faciunt; G II, 9. ab utris fieret transeundi initium; A 14.
b. **Infinitiv**: anno post alio transire cogunt; G VI, 22. vgl. II. Rhenum; G IV, 17, a.
2. **alqs**: quo facilius, si se invito transire conarentur, prohibere possit; G I, 8. ut (Helvetii) sine maleficio et iniuria transeant; G I, 9. per eorum corpora reliquos audacissime transire conantes multitudine telorum reppulerunt; primos, qui transierant, equitatu circumventos interfecerunt; G II, 10. milites transire conantes insecuti; G II, 23. cis Rhenum dispositis praesidiis Germanos transire prohibebant; G IV, 4. cum ... neque clam transire propter custodias Menapiorum possent; G IV, 4. qui praedae ac belli inferendi causa ex Belgio transierunt; G V, 12. illi vadum fluminis Sicoris tentare, si transire possent; C I, 83. ut vado (Caesar) transire posset; C III, 30, b. cum (Caesar) ... neque propter altitudinem flu-

minis transire posset; H 5. ſ. **ad,** 1. transeo; G III, 18. V, 51. C III, 60 (S. 33, b). **In,** A, I. transeo (5 St.) S. 478, b.

animae: non interire animas, sed ab aliis post mortem transire ad alios; G VI, 14.

cohors: (cohortes) signa ad Curium transferunt atque ad eum transeunt; C 1, 24. transit etiam cohors Illurgavonensis ad eum (Caesarem); C 1, 60.

dies: cum dies hibernorum complures transissent; G III, 2.

eques: ante id tempus nemo aut miles aut eques a Caesare ad Pompeium transierat; C III, 61.

legiones: quod existimabant tribus locis transire legiones; G VII, 61. neque (legiones) in Africam velle transire; Af 19, a.

milites: qui (milites) ... cum signis non potuerant ante transire in Africam; Af 77. ſ. eques.

naves: omnes (onerariae naves) ... quo imperatum est transeunt; C II, 25, b.

rex: ut dimitteret regem transireque ad suos pateretur; A 23.

senatus: senatus frequens in alia omnia transiit; G VIII, 53.

II. **mit Object:** angustias: sive amicus Domitius eas angustias transiret; A 36.

(flumen) Elaver: quod non fere ante autumnum Elaver vado transiri solet; G VII, 35.

flumen: id (flumen Arar) Helvetii ratibus ac lintribus iunctis transibant; G I, 12. ſ. **flumen,** II, 1. transeo (28 St.) S. 402, b.

fossam: nonnulli relictis equis fossam transire conantur; G VII, 70. ut (legio) ... fossam .. transiret; A 40.

iter: ut transeundum superius iter vehementer esset periculosum; H 30.

Ligerem: quod Liger ex nivibus creverat, ut omnino vado non posse transiri videretur; G VII, 55, b.

locum: cum locus angustus atque impeditus esset transeundus; A 36.

mare: ſ. **mare,** II, 1. transeo (3 St.) S. 598, b.

Mosam: quam (partem) supra commemoravi ... Mosam transisse; G IV, 16.

paludem: ſ. **palus,** II. 1. transeo (3 St.) S. 744, a.

Rhenum: horum (Germanorum) primo circiter milia XV Rhenum transisse; G 1, 31, b. uti ... omnes Germani Rhenum transirent; G 1, 31, c. paulatim .. Germanos consuescere Rhenum transire; G I, 33. pagos centum ..., qui Rhenum transire conarentur; G 1, 37. ne quos amplius Rhenum transire pateretur; G I, 43, b. transisse Rhenum sese non sua sponte; G 1, 44, a. cum omnibus suis domo excesserant Rhenumque transierant; G IV, 14. Caesar statuit sibi Rhenum esse transeundum; G IV, 16. cum intellegerent et posse et audere populi Romani exercitum Rhenum transire; G IV, 16. Caesar ... Rhenum transire decreverat; sed navibus transire neque satis tutum esse arbitrabatur; G IV, 17, a. magnam manum Germanorum conductam Rhenum transisse; G V, 27, b. Germanos Rhenum transisse; G V, 41. neque tamen ulli civitati Germanorum persuaderi potuit, ut Rhenum transiret; G V, 55. Caesar ... Rhenum transire constituit; G VI, 9. (Sugambri) transeunt Rhenum navibus ratibusque triginta milibus passuum infra eum locum, ubi ..; G VI, 35, a. qui (Germani) eo consilio Rhenum transierant, ut Ambiorigis fines depopularentur; G VI, 42.

Rhodanum: quod ... is .. (Rhodanus) nonnullis locis vado transitur; G 1, 6.

rivum: ſ. vallem; G V, 50.

Sicorim: omnibus copiis Sicorim transeunt; C 1, 63.

vallem: explorat, quo commodissime itinere vallem transire possit; G V, 49. ut exploratis itineribus minore cum periculo vallem rivumque transiret; G V, 50. hanc (vallem) uterque si adversariorum copiae transire conarentur, exspectabat; C II, 34, a.

transfero, hinübertragen, verlegen, versetzen, wenden: I. se: factum est, ut Scipio ad album sese vestitum transferret; Af 57.

bellum: cum videat omne ad se bellum translatum; G VII, 8. constituunt ... in Celtiberiam bellum transferre; C 1, 61.

castra: Caesar paulo ultra eum locum castra transtulit; C III, 66. ſ. II.

concilium: concilium Lutetiam Parisiorum transfert; G VI, 3.

disciplinam: disciplina in Britannia reperta atque inde in Galliam translata esse existimatur; G VI, 13, b.

signa: quae (cohortes) ... relicto praetore signa ad Curium transferunt; C I, 24. signa ex statione transfert; C I, 60. se statim signa translaturos confirmant; C 1, 74, a.

victoriam: fortuna saepe ad utrumque victoriam transferente; A 62.

II. mit doppeltem Acc.: Marcellus castra Baetim transfert; A 60.

transfigo, durchbohren: ordines: cum primi ordines hostium transfixi telis concidissent; G VII, 62, a.

scutum: pluribus eorum scutis uno ictu pilorum transfixis et colligatis; G I, 25. transfigitur scutum Pulioni; G V, 44, b.

transfodio, durchstechen, durchbohren: in scrobes delati (Galli) transfodiebantur; G VII, 82.

transfuga, Überläufer: facit: per idem tempus transfuga suos cives facit certiores Iubam ... accucurrisse; Af 74.

nuntiat: eodem .. tempore transfuga nuntiavit ex oppido Iunium ... clamasse ..; H 16. b. insequenti tempore duo Lusitani fratres transfugae nuntiarunt, quam Pompeius contionem habuisset; H 18, b. eadem nocte transfuga nuntiavit Pompeium et Labienum .. indignatos esse; H 18. b. hoc praeterito tempore servi transfugae nuntiaverunt oppidanorum bona venire; H 22, a.

transfugio, überlaufen, übergehen: alqs: eodem die Q. Marcius ... ad nos transfugit; H 11. dixit .. se cum familia constitutum habuisse, ut una transfugerent ad Caesarem; H 19. si qui ex nostris transfugerit; H 22, b. hoc die A. Baebius et C. Flavius et A. Trebellius, equites Romani Astenses, argento prope tecti equis ad Caesarem transfugerunt; H 26. e quibus occasione capta se transfugisse; H 26.

centuriones: idem .. temporis centuriones loricati VIII ad Caesarem transfugerunt ex legione vernacula; H 20.

equites: postero die equites cum levi armatura ex adversariorum castris ad nos transfugerunt; H 21. ſ. alqs; H 26.

legiones: quae (legiones) a Trebonio transfugerant; H 7.

loricatus: eodem tempore mane loricatus unus ex legione vernacula ad nos transfugit; H 20.

milites: qui (milites) antea cum Fabio et Pedio fuerant et Trebonio [transfugerant]; H 12.

servi: servi transfugerunt; H 27.

signifer: eodem .. tempore signifer de legione prima transfugit; H 18, a.

transgredior, hinübergehen, überschreiten, übersteigen: I. alqs: ut ... sese in vallis universi demitterent atque ita transgressi rursus in locis superioribus consisterent; C I, 79.
equites: equites nostri transgressi inferiore loco; H 23, b.
hostes: hostes eadem transgressi; G VIII, 10.
II. alqm: hunc (Gallum) ex proximis unus iacentem transgressus; G VII, 25.
convallem: quae (convallis) erat transgredienda Caesari; Af 50. Caesarem ... prius necesse esse convallem olivetumque transgredi; Af 50.
flumen: equites nostri cum funditoribus sagittariisque flumen transgressi; G II, 19. centuriones ex legione V flumen transgressi duo; H 23, a.
munitionem: milites ... eam .. (munitionem) transgressi trinis castris potiuntur; G VII, 46.
olivetum: f. convallem.
paludem: pars equitatus Caesaris eum levi armatura ... paludem .. transgressi; Af 61, a.
vallem: vallem transgressi nihil ... inermi proficere poterant; A 76.

transilio, hinüberspringen: alqs: qui (Vatiniani) ... ex suis navibus in hostium naves transilire non dubitabant; A 46.
mater: materfamilias ... ad nos transiliit; H 19.

transitio, Übergang, Übertritt: equites Romanos coniurasse omnes, ... ut transitionem facerent; H 26.

transitus, Übergang: I. habet: quid transitus fluminis viti difficultatisque haberet; A 60.
II, 1. impedio: tametsi flumine impeditum transitum videbat; G VIII, 20.
2. prohibeo: hic (Camulogenus) consedit nostrosque transitu prohibere instituit; G VII, 57. pedites ... misit, qui transitu Caesarem prohiberent; A 29.
3. opprimo in: Pontica ... legio ... in ipso transitu fossae confixa et oppressa est; A 40.
III. flumen: erat inter Labienum atque hostem difficili transitu flumen ripisque praeruptis; G VI, 7, a.
vada: erant inter duas classes vada transitu angusto; A 14.
IV, 1. Ablativ: cum se bis expertos dicerent, Ariovisti bello et Tencterorum transitu; G V, 55.
2. ad: quae (proelia) ad vada transitusque fiebant paludis; G VIII, 13.

transmarinus, überseeisch: auxilia: priusquam ille (Pompeius) sese transmarinis auxiliis confirmaret; C I, 29. cum (Caesarem) ... recipere transmarina auxilia non posse; A 3.
militia: transmarina militia perterritos (equites) ad sacramenti redemptionem vocabat; A 56.
res: Gallis ... transmarinarum rerum notitia multa ad copiam atque usus largitur; G VI, 24.

transmissus, Überfahrt: Hibernia ... pari spatio transmissus atque ex Gallia est in Britanniam; G V, 13.

transmitto, hinüberschicken: exercitus equitatusque equitibus Romanis administrantibus ... celeriter transmittitur; G VII, 61.

transporto, hinüberfahren, hinüberschaffen: I. absolut: durius .. cotidie tempus ad transportandum lenioribus ventis non spectabat ‖ exspectabant, al. ‖; C III, 25.
II. alqm: qui (Harudes) nuper in Galliam transportati essent; G I, 37. prima luce .. nostri omnes erant transportati; G VII, 62, a. qua felicitate inter medias hostium classes ... omnes incolumes essent transportati; C III, 73, b.
elephantos: elephantos ex Italia transportari iusserat; Af 72.
equites: f. **eques**, II, 1. transporto (5 St.) S. 319, a.
equitatum: ut reliquae legiones equitatusque transportari possent; C III, 8.
exercitum: f. **exercitus**, II, 1. transporto (7 St.) S. 367, b. — legionem: f. **legio**, II, 1. transporto (5 St.) S. 560, b. — milites: f. **miles**, II, 1. transporto (4 St.) S. 611, a.
multitudinem, onera: ad onera, ad ‖ ac ‖ multitudinem iumentorum transportandam paulo latiores (naves facit); G V, 1.

transtrum, Querbalken: transtra pedalibus in altitudinem trabibus confixa clavis ferreis digiti pollicis crassitudine; G III, 13, a.

transveho, hinüberfahren: nuntios ... mittit, ... quid militum transvexisset; C III, 29.

transversus, quer: fossa: ab utroque latere eius collis transversam fossam obduxit; G II, 8. fossas transversas viis praeduxit; C I, 27.
navis: ut ... nulla (navis) transversa hosti obiceretur; A 15.
tigna: supra .. eum locum II tigna transversa iniecerunt; C II, 9, a.
trabes: supra .. ea tigna directo transversas trabes iniecerunt; C II, 9, a.
vallus: contra mare transversum vallum ... nondum perfecerat; C III, 63, a.

traversarius, quer: ubi ... imbecillitas materiae postulare videretur, ... traversaria tigna iniciuntur; C II, 15.

trecenti, dreihundert: alqs: ex quibus (aegris) qui ... convaluerant, circiter CCC, sub vexillo una mittuntur; G VI, 36. circiter CCC amissis, multis vulneratis ac defessis instando omnibus; Af 70. CCC, quos ex legionibus habere expeditos consuerat, ex proxima legione ... iubet equitatui succurrere; Af 78, b. quos omnes Cato convocatos una cum CCC, qui pecuniam Scipioni ... contulerant, hortatur, ut ..; Af 88, a. qui inter CCC pecunias contulerant Varo et Scipioni; Af 90. petierunt .. a Caesare, ut universis CCC uno nomine pecuniam imperaret; Af 90. ceciderunt ex levi armatura CCCXXIV; H 24.
elephanti: regem adfuturum cum ... elephantis CCC; F 4, b.
equites: cohortibus decem ad mare relictis et equitibus trecentis; G V, 9. equites .. ab rege Norico circiter CCC (venerunt); C I, 18. CCC (equites) Tarcondarius Castor et Donnilaus ex Gallograecia dederant; C III, 4, b.
milites: quibus ex navibus cum essent expositi milites circiter trecenti; G IV, 37.
milia: summa omnium fuerunt ad milia CCCLXVIII; G I, 29. in quo (oppido) tritici modium milia CCC comportata fuerant; Af 36.
passus: erat inter oppidum Ilerdam et proximum collem ... planicies circiter passuum CCC; C I, 43. neque (castra) longius a mari passibus CCC aberant; C III, 66. Scipio ... non longe a suis castris, passibus CCC, instruere aciem; Af 30.

non plus passuum CCC interiecto spatio; Af 61, a.
pedes: aggerem latum pedes CCCXXX ... exstruxerunt; G VII, 24. quae (pars) fere pedum CCC intervallo fluminis circuitu vacabat; G VIII, 41.

tredecim, dreizehn: aquilae: erat acies XIII aquilis constituta; H 30. * adversariorum aquilae sunt ablatae XIII; H 31, b.
cohortes: quibus (cohortibus) coactis XIII efficit; C I, 15, b.
legiones: aquilas et signa habuit XIII legionum; H 7.
milia: Caesar ob virtutem turmae Cassianae donavit milia XIII; H 26.
naves: Quintum Aquilam cum XIII navibus longis Adrumetum ... praemittit; Af 62.

trepidanter, ängstlich: cum ... omnia trepidantius timidiusque ageret, quam superioribus diebus consuesset; C I, 19.

trepidatio, Hast, Eile: cuius rei subita trepidatio magnum terrorem attulit nostris; A 75.

trepido, ängstlich, in Unruhe sein, umherlaufen: I. unpersönlich: totis trepidatur castris; G VI, 37.
II. alqs: tum demum Titurius ... trepidare et concursare cohortesque disponere; G V, 33. Alexandrini trepidantes in omnes partes castrorum discurrere coeperunt; A 31. (Caesar) in cursu Aquilam multitudine navium perterritum atque trepidantem nactus; Af 63.
hostes: animadvertit hostes circa vallum trepidare atque ultro citroque pavidos concursare; Af 82.

tres, drei (acc. tris: f. partes; G VI, 32): tres nobilissimi Haedui capti ad Caesarem perducuntur; G VII, 67. nostri ceciderunt III; H 15.
adversarii: adversariorum ceciderunt CXXIII; H 15.
castella: ibi castella viginti tria (erant) facta; G VII, 69.
cohortes: Curionem cum tribus cohortibus ... mittit; C I, 12. Rutilius Lupus praetor Tarracina cum tribus (cohortibus profugit); C I, 24. ut tres instructae cohortes eum locum explerent; C I, 45. deductis tribus in arcem oppidi cohortibus; C II, 19. Caesar ... III cohortes Orici oppidi tuendi causa reliquit; C III, 39. impetum legionis sustinuit cohortibus tribus; C III, 52. reliquas cohortes, numero XXXIII, eduxit; C III, 67. praesidio ... cohortibus ... III Orici relictis; C III, 78. cohortium trium instar in terram exposuerat; A 19. milites nostri cohortium trium ... munitionem ... reliquerunt; A 20, b. Marcium Crispum tribunum cum cohortibus tribus ... mittit; Af 77.
equites: de statione (equites) sunt deiecti et occisi tres; H 13, a.
horae: minus horis tribus ... munitionem perfecerunt; G V, 42. tribus horis Aduatucam venire potestis; G VI, 35, b. tribus .. horis noctis exercitui ad quietem datis; G VII, 41.
latera: tribus .. ex lateribus ... locus tegebatur; A 28.
legiones: tres (legiones) ... ex hibernis educit; G I, 10. cum Caesar pabulandi causa tres legiones ... misisset; G V, 17. tres (legiones) in Belgis collocavit; G V, 24. etsi opinione trium legionum deiectus ad duas redierat; G V, 48. tribus ... adductis legionibus; G VI, 1. legionem quartamdecimam reliquit, unam ex his tribus, quas ..; G VI, 32. ipse (Caesar) cum reliquis tribus (legionibus) ad flumen Scaldem ire constituit; G VI, 33. si forte hostes trium legionum numero posset elicere ad dimicandum; G VIII, 8. Caesar legiones tres Massiliam adducit; C I, 36. quorum (legatorum) unus Hispaniam citeriorem *tribus legionibus* ... obtinebat; C I, 38. erant ... legiones Afranii III; C I, 39. Afranius ... legiones III ... traiecit; C I, 40, a. confisus (Caesar) praesidio legionum trium; C I, 42. legiones III ex castris educit; C I, 43. quarum (copiarum) erat summa veteranarum trium legionum uniusque tironum; C III, 29. ad legiones profectus (Domitius) unam ex tribus XXXVI secum ducit; A 34, b. quod .. omnes tres legiones adducturum Domitium putasset; A 35. reliquae erant tres legiones; A 69. ibi .. III *legionum* praesidio relicto; Af 80. f. **legio**, V, 2. cum; G I, 12. II, 11. III, 11. V, 8. 53. VI, 33. VII, 60. VIII, 7. 11. C I, 25, a. 37. 51. Af 48. 86. H 9 (S. 563, a).
loca: tribus locis transire legiones; G VII, 61.
manipulares: Lucius Fabius ... tres suos nactus manipulares; G VII, 47, b.
menses: trium mensum molita cibaria sibi quemque domo efferre iubent; G I, 5.
milites: Caesaris .. non amplius III aut IV milites veterani si se convertissent; Af 70.
milia: cum Maurorum circiter tribus milibus; Af 3. summa erat capitum Helvetiorum milia CCLXIII, ... Rauracorum XXIII; G I, 29. capitum numerus ad eum relatus est milium quinquaginta trium; G II, 33. equitum III milia ..., habuerat; C I, 39. complentur equitum III milia; A 50. cuius (Scipionis) copiae ... equitum III milium esse nuntiabantur; Af 20, b. ceciderunt ... equites Romani ... ad milia III; H 31, b. in his erant legionibus hominum milia tria CC; C III, 106. circiter tribus milibus hostium ... interfectis; G VII, 68. passuum: f. **mille**, II. passuum; G I, 22. V, 47. VI, 36. VII, 69. 70. 79. C I, 16. III, 26. 38. A 72. Af 12. 24. 78, b. (S. 616.). cuius (exercitus) numerus ... fuit peditum III milia; Af 3. sagittarios ... III milia numero habebat; C III, 4, a.
naves: navibus III comparatis; C II, 22. deprimuntur tres (naves); A 16.
noctes: biduo .. et noctibus tribus navigatione consumptis; C II, 23.
partes: Gallia est omnis divisa in partes tres; G I, 1. tres iam partes copiarum Helvetios id flumen traduxisse; G I, 12. copiis in tris partes distributis; G VI, 32. copias in tres partes distribuerunt; G VII, 61. in tres partes distributo equitatu; G VII, 67. Massilia ... fere ex tribus oppidi partibus mari alluitur; C II, 1. eas .. (storias) ex tribus partibus ... eminentibus trabibus circum turrim praependentes religaverunt; C II, 9, b.
pedes: fluminis erat altitudo pedum circiter trium; G II, 18. scrobes tres in altitudinem pedes fodiebantur; G VII, 73, b.
populi: per tres potentissimos ... populos totius Galliae sese potiri posse sperant; G I, 3.
proelia: tribus (proeliis factis) ad Dyrrhachium, tribus ad munitiones; C III, 53.
senatores: ex sexcentis ad tres senatores ... sese redactos esse; G II, 28.
servi: ea nocte speculatores prensi servi III; H 20.
storiae: storias .. ex funibus ancorariis tres ... fecerunt; C II, 9, b.
tabulata: turris excitari crebras in altitudinem trium tabulatorum (imperat); G VIII, 9.

tribunal, Tribüne, Gerichtsstätte: I. vacat: neque ullum genus quaestus ... praetermittebatur, quo domus et tribunal imperatoris vacaret; A 49.

II, 1. colloco: M. Coelius Rufus praetor ... tribunal suum iuxta C. Treboni, praetoris urbani, sellam collocavit; C III, 20.

2. deturbo de: eum (Trebonium) de tribunali deturbavit; C III, 21.

praedico ex: saepe ex tribunali praedicavit adversa Caesarem proelia fecisse; C II, 18, a.

tollo in: (L. Laterensis) tollitur a multitudine in tribunal, praetor appellatur; A 53.

tribunicius, der Tribunen: contentiones: quod .. contentionibus tribuniciis perniciosae seditiones orerentur; A 65, a.

bonos: equites Romanos in tribunicium restituit bonorem; C I, 77.

intercessio: ut tribunicia intercessio armis notaretur atque opprimeretur [quae ... armis esset restituta]; C I, 7, a.

potestas: Sullam nudata omnibus rebus tribunicia potestate tamen intercessionem liberam reliquisse; C I, 7, a.

vis: factum in perniciosis legibus, in vi tribunicia; C I, 7, b.

tribunus, Tribun: I. **absolut:** 1. accurrit: Gaius Volusenus, tribunus militum, ... ad Galbam (accurrit); G III, 5.

asservant, caveat: tribunos militum et praefectos circummittit atque bortatur, non solum ab eruptionibus caveant, sed etiam singulorum bominum occultos exitus asservent; C I, 21.

cogitant: de sua salute septimo die (tribuni) cogitare coguntur, quod illi turbulentissimi superioribus temporibus tribuni plebis VIII denique mense suarum ‖ *post* octo .. menses variarum ‖ actionum respicere ac timere consuerant; C I, 5.

commendant: complures ... tribuni militum et centuriones ad Caesarem veniunt seque ei commendant; C I, 74, b.

concurrunt: concurrebant legati, centuriones tribunique militum; C I, 71.

conferunt: profugiunt statim ex urbe tribuni plebis seseque ad Caesarem conferunt; C I, 5.

confirmant: tribunis militum centurionibusque, qui eo praesidii causa venerant, (gratias agit), quod eorum (Gaditanorum) consilia sua virtute confirmassent; C II, 21.

confugiunt: ibi .. tribunos plebis, qui ad eum confugerant, convenit; C I, 8.

consuescunt: f. cogitant.

dent: dent operam consules, praetores, tribuni plebis, ... ne quid respublica detrimenti capiat; C I, 5.

distrahit: subicitur etiam L. Metellus, tribunus plebis, ab inimicis Caesaris, qui banc rem distrahat reliquasque res ... impediat; C I, 33.

existimant: complures .. tribuni militum ... nihil temere agendum ... existimabant; G V, 28.

facit: Marcum Aristium, tribunum militum, iter ad legionem facientem fide data ex oppido Cabillono educunt; G VII, 42.

ferunt: praetoribus tribunisque plebis rogationes ad populum ferentibus; C III, 1.

impedit: de Fausto impedit Philippus, tribunus plebis; C I, 6, a. f. distrahit.

intercedunt: intercedit M. Antonius, Q. Cassius, tribuni plebis; C I, 2.

occupat: quod C. Avienus, tribunus militum X legionis, navem ... occupavisset; Af 54, a.

pollicetur: C. Curio, tribunus plebis, ... saepe erat senatui pollicitus, ... discederet uterque ab armis; G VIII, 52.

profugiunt: f. conferunt.

promulgat, publicat: quod (Curio) tribunus plebis legem promulgaverat, qua lege regnum Iubae publicaverat; C II, 25, b.

respiciunt: f. cogitant.

sequuntur: Sabinus quos in praesentia tribunos militum circum se habebat ... se sequi iubet; G V, 37. tribuni militum centurionesque sequuntur; C III, 13.

subsequuntur: subsequuntur tribuni militum centurionesque; C I, 76.

sunt: in qua (nave) erant duo Titii, Hispani adolescentes, tribuni legionis V, ... et cum his Titus Salienus; Af 28.

timent: f. cogitant.

veniunt: f. commendant. confirmant.

2. sum: L. Titius, qui eo tempore tribunus militum in legione vernacula fuerat; A 57, a. quod tribunus militum seditiosus malusque civis fuisti; Af 54, b. tribunus militum qui (Q. Marcius) fuisset Pompei; H 11.

II. **nach Verben:** 1. adeo: milites ... centuriones tribunosque militum adire atque obsecrare, ut per eos Caesar certior fieret, ne ..; C I, 64.

amitto centurionibus XXXVIII, tribunis IV (amissis); A 43.

appello: centuriones singillatim tribunosque militum appellat; G V, 52.

circummitto: f. I, 1. asservant.

circumscribo: crudelitatem et insolentiam in circumscribendis tribunis plebis (praedicat); C I, 32, b.

cogo: f. I, 1. cogitant.

convenio: f. I, 1. confugiunt.

convoco: legatis tribunisque militum convocatis; G IV, 23. noctu tribunis militum primisque ordinibus convocatis; G VI, 7, b. convocatis omnium legionum tribunis centurionibusque; Af 54, a.

desidero: Caesar desideravit tribunos militum et centuriones XXXII; C III, 71.

dimitto: is ... praefectos tribunosque militum complures in finitimas civitates frumenti causa dimisit; G III, 7. bis (legatis, tribunis) dimissis; G IV, 23.

educo: f. I, 1. facit.

expello: ut tribunos plebis in ea re ex civitate expulsos in suam dignitatem restitueret; C I, 22.

habeo: quos (tribunos) ille postea magno in bonore babuit; C I, 77. f. I, 1. sequuntur; G V, 37.

hortor: f. IV, 1. asservant.

interficio: eo die Quintus Laberius Durus, tribunus militum, interficitur; G V, 15.

mitto: L. Septimium, tribunum militum, ad interficiendum Pompeium miserunt; C III, 104. Caesar ... Marcium Crispum tribunum ... praesidio Thabenam mittit; Af 77.

moneo: tribunos militum monuit, ut paulatim sese legiones coniungerent; G II, 26.

obsecro: f. adeo.

produco: Caesar ... omnes ... tribunos militum ... ad se produci iubet; C I, 23.

restituo: f. expello.

subicio: f. 1, 1. distrahit.

2. ago gratias: f. I, 1. confirmant.

attribuo, consto: neque satis ... tribunis militum centurionibusque, quibus singulae naves erant attributae, constabat ..; G III, 14, a.

mando: haec eadem centurionibus tribunisque militum mandabant, ut per eos ad Caesarem deferrentur; G VII, 17, b.

nuntio: cum septimae legionis tribunis esset nuntiatum, quae ... gererentur; G VII, 62, b.
tribuu: neo tribunis plebis sui periculi deprecandi neque etiam extremi iuris intercessiune retineudi ... facultas tribuitur; C I, 5.
3. utur: ducibus usi centuriunibus tribunisque militum; C III, 95.
4. agu eum: reliquae legiunes cum tribunis militum et primurum urdinum centuriunibus egerunt; G I, 41.
eunsentiu uum: consensisse Gaditanus principes cum tribunis cohortium; C II, 20, a.
convertu ad: mudu conscripti ... ad tribuuum militum centuriunesque ora convertunt; quid ab his praecipiatur, exspectant; G VI, 39.
deeernu de: de amplissimis viris, tribunis plebis, gravissime ... decernitur; C I, 5.
urior a: hic (timur) primum urtus est a tribunis militum; G I, 39, a.
sumu a: a tribunis militum reliquisque equitibus Romauis ... equos sumit; G VII, 65. a tribunis militum centuriunibusque mutuas pecunias sumpsit; C I. 39.
III. **nach Substantiven:** ambitio: quud ... ambitiune atque indulgentia tribunurum militum multa cuntra murem ... militarem fierent; A 65, a.
euntentiu: aegre ab his (consulibus) impetratum est summa tribunurum plebis contentiune, ut ..; C I, 1.
imperium: ut nemo aut tribuni aut centurionis imperium desideraret; C III, 74.
indulgentia: ſ. ambitlo.
iniuriae: sese paratos esse imperaturis sui tribunorumque plebis iuiurias defendere; C I, 7, b.
intereessio: refertur confestim de intercessione tribunurum; C I. 2.
numerus: ex numero tribunurum militum centuriunumque nuunulli sua voluntate apud eum (Caesarem) romanserunt; C 1, 77.
praesentia: multum (pudurem) tribunorum militum et eenturionum praesentiam afferre; C I, 67.
virtus: quurum (tribunurum) egregiam fuisse virtutem testimonio Cicerunis cognoverat; G V, 52.
vitium: quoties ... tribuni vitio in exercitu esset offeusum; C III, 72.
IV. **Umstand:** I. cumpleri: completur urbs † et ius || et [ius] ||, cumitium tribunis, centurionibus, evucatis; C I, 3.
2. ab: reliquarum legionom milites ... ab tribunis militum legatisque ... retinebantur; G VII, 47, a. quod (milites) ... neque ab tribunis militum legatisque retineri potuissent; G VII, 52. latum ab x tribunis plebis contradicentibus inimicis, ... ut sui ratiu absentis haberetur; C I, 32, a. ſ. II, 4. converto ad.
eum: duabus legionibus missis in ulteriorem Hispaniam cum Q. Cassiu, tribuno plebis; C II, 19. ſ. I, 1. sunt.
per: princeps .. decima legio per tribunus militum ei gratias egit, quud ..; G I, 41. inter se per tribunus militum centurionesque ... (milites) colloquuntur; C I, 20. ſ. II, 1. adeu. 2. mando.

tribuo, zuteilen, zuweisen, erweisen, gewähren, widmen, zuschreiben: I. alqs: ne ub eam rem aut suae magnupere virtuti tribueret aut ipsos despiceret; G 1, 13.
II. alqd: quod eum Pumpeius et reipublicae et amicitiae tribuisset; G VI, 1. plus (se) communi libertati tribuere; G VII, 37. neu, quud iniquitas loci attulisset, id virtuti hustium tribuerent; G VII, 53. si .. alteri paulum modo tribuisset fortuna; C III, 10, b. multum fortunae victoriis Caesaris tribuens; A 43. ut, quidquid post horam casus tribuisset, in dubiu poneretur; H 29, b. ſ. detrimentum. dignitatem. tempus; C III, 78, a.
agros: his ... agros .. in Gallia ex hostibus captos tribuerat; C III, 59.
uasum: se ... eundem .. casum subitarum, quemcumque ei (Pompeio) furtuna tribuisset; C III, 13.
uommuda: suu .. in consulatu absentem, quae potuisset, commoda provinciae tribuisse; H 42, a.
detrimeutum: quod esset acceptum detrimeuti, cuiusvis putius quam suae culpae debere tribui; C III, 73, b.
dies: his rebus et feriis Latinis ... XI dies tribuit; C III, 2.
dignitatem: quod tantum civitati Haeduae dignitatis tribuebat; G V, 7.
facultatem: uec tribunis plebis sui periculi deprecandi ... facultas tribuitur; C I, 5.
gaudium: quod || sed || proprium gaudium [bellantibus] fortuna tribuere nun decrevit; Af 61, b.
hunurem: si sibi magis honorem tribuere, quam ab se salutem accipere videantur; G VII, 20, b.
uffieia: quae (ufficia Caesar) cousul ei (Deiotaru) decretis publicis tribuisset; A 68.
praemia: ſ. **praemium,** II, 1. tribuo (7 St.) S. 814, a.
rem: quam rem ... pro magnis hominum officiis cousuesse tribui docebat; G I, 43, a.
tempus: his rebus tantum tempuris tribuit, quantum erat properanti necesse; C III, 78, a. ut ... uptandum tempus prope ab diis immurtalibus illud tributum esset ad proelium committendum; H 29, a.
victoriam: cui dii immortales victoriam tribuissent; A 70.
vitam: Caecinae ... Damasippique liberis ex sua consuetudine (vitam) tribuit; Af 89. si mihi vitam tribues; H 19.
voluntatem: paribus eorum beneficiis parem se quoque vuluntatem tribuere debere; C I, 35.

tributum, Abgabe, Steuer: I. impono: in capita singula servurum ac liberorum tributum imponebatur; C III, 32, a.
pendu: neque (druides) tributa una cum reliquis pendunt; G VI, 14.
II. magnitudo: cum ... magnitudine tributorum ... premuntur; G VI, 13, a.

triceni, je dreihundert; expeditos ex singulis legionibus tricenus milites esse iusserat; Af 75.

tricesimus, dreißigste: legiu: legiones XXX et XXI ... Caesar attribuerat Longino; A 53. XXX legio signa Cordubam infert; A 54. L. Titius ... nuntiat eam (legionem vernaculam) a legione XXX ... discessisse; A 57, a. hic cum legiu XXX et XXI ... totusque conveuisset equitatus; A 57, a. — XXXVI: ſ. **sextus,** legiu (6 St.) S. 987, a. — legiu XXXVII ex dediticiis Pompeianis militibus ... ad litura Africae ... delata est; A 9.

trichila, Laube: in castris Pompei videre licuit trichilas struotas; C III, 96.

triciens, dreißigmal, drei Millionen: Thapsitanis HS XX, conventui eorum HS XXX itemque Adrumetinis HS XXX ... multae numine imponit; Af 97. Leptitunus ... XXX centenis milibus pondu ulei in annos singulos multat; Af 97. ſ. **triginta,** anni.

triclinium, Speisesofa: tricliniis stratis fora templaque occupabantur; G VIII, 51.

triduum, drei Tage: I. extraho: sic triduum disputationibus excusationibusque extrahitur; C I, 33.

intermitto: ipse triduo intermisso ... eos sequi coepit; G I, 26.

II. mora: ut tridui mora interposita equites ... reverterentur; G IV, 11.

spatium: ad has res conficiendas sibi tridui spatium daret; G IV, 11.

via: cum tridui viam processisset; G I, 38. Ariovistum ... tridui .. viam a suis finibus profecisse; G I, 38. tridui viam progressi rursus reverterunt; G IV, 4.

III, 1. Accusativ: cum ... nostri triduum morati eos sequi non potuissent; G I, 26. cum per eorum fines triduum iter fecisset; G II, 16. triduum moratus ... discessit; C III, 40.

2. Ablativ: ne longius triduo ab castris abesset; G VII, 9. statuisse imperatorem ... triduo exercitum deducere; G VII, 20, c. eo triduo legio VIII ad eum venit; C I, 18. se triduo proximo exercitum dimissurum; C III, 10, b.

triennium, drei Jahre: 1. Acc.: multis locis Germaniae triennium vagati ad Rhenum pervenerunt, G IV, 4.

2. Abl.: quod triennio in Africa suos milites consuetudine retentos fideles sibi iam effecisset; Af 19, b.

3. per: milies sestertio his imposito, ut per triennium sex pensionibus populo Romano solverent; Af 90.

trieris, dreiruderig: altera navis trieris ex eadem classe errabunda ... a classe Vari ... est capta; Af 44.

triginta, dreißig: anni: pro cuius (exercitus) dignitate ... amplius † XXXVI annis ‖ xxx tot annis, triciens armis ‖ depugnavi; Af 45.

centuriones: Caesar desideravit ... tribunos militum et centuriones XXXII; C III, 71. centuriones ... circiter xxx amisit; C III, 99. centurionibus XXXVIII (amissis); A 43.

cohortes: se cohortesque amplius xxx ... in periculum esse venturum; C I, 17. cohortes circiter xxx alarias addidit; C II, 18, a. (amissis) cohortibus ... centum atque xxx; C III, 10, a. reliquas cohortes, numero XXXIII, ... eduxit; C III, 67 cohortibus xxx retentis; A 55. cum cohortibus legionariis XXXV; A 63, a. ipse (Caesar) cum cohortibus expeditis xxx frumentatum est profectus; Af 11. quorum (militum) omnino numerus fuit xxx cohortium; A 12.

custodes: hostium custodibus CXXX in ea nave captis; Af 63.

dies: dies continuos triginta sub bruma esse noctem; G V, 13. se exigue dierum triginta habere frumentum; G VII, 71. dierum triginta pabulum frumentumque habere omnes convectum iubet; G VII, 74. quibus (navibus) effectis armatisque diebus xxx; C I, 36.

elephanti: elephantis .. xxx relictis; Af 25. elephantis .. turritis xxx ante aciem instructis; Af 30. cum ... elephantis .. xxx; Af 48.

equites: Caesar ... nactus equites circiter xxx; G IV, 35. comitatu equitum xxx (Pompeius) ad mare pervenit; C III, 96. ut equites minus † xxx Galli Maurorum equitum II milia loco pellerent; Af 6.

homines: suo signo perisse homines XXXV; H 18, a.

legionarii: ceciderunt ex legionariis CXXXVIII; H 24.

milia: imperant Haeduis atque eorum clientibus ... milia XXXV; ... xxx universis civitatibus, quae Oceanum attingunt; G VII, 75. castra ... cum essent inter flumina duo, Sicorim et Cingam, spatio milium xxx; C I, 48, a. summa erat capitum ... Tulingorum milia XXXVI, ... Boiorum XXXII; G I, 29. cum hostium numerus capitum CCCCXXX milium fuisset; G IV, 15. regem adfuturum cum ... equitum xxx milibus; F 4, b. circiter hominum milia CXXX superfuerunt, G I, 26. ex hominum milibus amplius xxx ... plus tertia parte interfecta; G III, 6. ceciderunt milia hominum circiter xxx et si quid amplius; H 31, b. commodissimum ... traiectum esse, .. circiter milium passuum xxx a continenti; G V, 2. transeunt Rhenum ... triginta milibus passuum infra eum locum, ubi ..; G VI, 35, a. Litavicus ... cum milia passuum circiter xxx ab Gergovia abesset; G VII, 38, a. milia sagittarum circiter xxx in castellum coniecta; C III, 53.

naviculae: adolescentulus cum naviculis cuiusquemodi generis xxx ... profectus; Af 23.

naves: nactus circiter xxx (naves); C III, 8. naves onerarias xxx a M. Antonio relictas ... omnes incendit; C III, 40. omnes naves incendit XXXV; C III, 101, a.

pedes: aggerem latum pedes CCCXXX ... exstruxerunt; G VII, 24. rates duplices quoque versus pedum xxx e regione molis collocabat; C I, 25, b. fossas pedum xxx in latitudinem complures facere instituit; C I, 61. patebat haec (turris) quoque versus pedes xxx; C II, 8. xxx pedum altitudine in aedificiis consistere ausi non sunt; A 18.

signa: signa .. sunt militaria amissa XXXII; C III, 71.

tribuni: s. centuriones; C III, 71.

trini, je drei, dreifach: castra: eam .. (munitionem) transgressi trinis castris potiuntur; G VII, 46. trinis castris Vercingetorix consedit; G VII, 66, a. tripertito cohortibus divisis trina ... castra fecit; G VIII, 33. legionem unam in trina castra distribuit; G VIII, 36. trinis castris dispertitis copiis (Scipio) consedit; Af 67. Caesar trinis castris potitus; Af 86.

catenae: cum (Valerius Procillus) ... trinis catenis vinctus traheretur; G I, 53.

hiberna: ipse (Caesar) cum tribus legionibus circum Samarobrivam trinis hibernis hiemare constituit; G V, 53.

subsidia: in fronte .. simplici directa acie cornua trinis firmabantur subsidiis; A 37.

tripertito (tripartito), in drei Teilen, dreifach: adeo: Caesar ... celeriter .. effectis pontibus adit tripertito; G VI, 6.

distribuo: tripartito signa distribuunt; H 40, a.

divido: Caesar suum .. equitatum tripertito divisum contra hostem ire iubet; G VII, 67. tripertito cohortibus divisis; G VIII, 33.

mitto: tripertito milites equitesque in expeditionem misit; G V, 10.

teneo: tenebat ‖ tendebat, al. ‖ adversus oppidum ... castra ‖ [trabes] ‖ ... tripartito; H 5.

traduco: copias ad castra tripartito traduxit; H 5.

triplex, dreifach: bellum: Iuba distentus triplici bello; Af 55.

acies: triplicem aciem instruxit; G I, 24. acie .. triplici instructa ad eum locum venit; G I, 49. triplici instructa acie; G I, 51. C I, 41. acie tri-

plici instituta; G IV, 14. triplicem .. aciem ducere incipit; C 1, 64. acies erat Afraniana duplex ...: Caesaris triplex; C 1, 83. acie triplici collocata; Af 81.
cornu: tertiam aciem ... ita collocaverat, uti sinistrum suum cornu triplex esset; Af 60.
vallus: omnibus viis atque angiportis triplicem vallum obduxeraut; A 2.

triquetrus, dreiecig: insula natura triquetra; G V, 13.

triremis, dreiruderig, Dreiruderer, Galeere: A. naves: conspicatae ... naves triremes duae navem D. Bruti ... sese in eam incitaverant; C II, 6, b. naves .. triremes duas ... ad fauces portus prodire iussit; C III, 24.
B, I. commoratur: triremem hostium proximam, quae in repugnando erat commorata, onustam remigum epibatarumque cepit; Af 63.
II. appello, al.: appulsa .. ad proximum litus trireme constrata et in litore relicta; C II, 23.
capio: capit ex eo proelio penterem unam, triremes duas; A 47. f. I.
consterno: f. appello.
demergo, al.: cum ... triremem hostium perforasset ac demersisset, proximam longius insecutus ... circumventus ... est; A 25, b.
deprimo: duae sunt depressae triremes; C III, 101, c.
instruo: quarum (navium) .. L ... domum redierant, illae triremes omnes et quinqueremes aptae instructaeque omnibus rebus ad navigandum; C III, 111.

tristimonia, Traurigkeit: magno metu ac tristimonia sollicitabantur; Af 10.

tristis, traurig: Sequanos ... tristes capite demisso terram intueri; G I, 32.

tristitia, Traurigkeit: Sequani .. in eadem tristitia taciti permanere; G I, 32.

triticum, Weizen: modii: civis ... tritici modios CXX milia polliceri coëgit; C II, 18, a. in quo (oppido) tritici modium milia CCC comportata fuerant; Af 36.
numerus: magno invento ordei ... numero, pauco tritici; Af 67.

triumpho, triumphieren, frohlocken: alqs: meum factum probari abs te triumpho gaudio || gaudeo |; F 15.
eques, al.: (tuus pater) adulescentulus .. atque eques Romanus triumphavit; Af 22.

triumphus, Triumphzug: laetitia: ut vel spectatissimi triomphi laetitia praecipi posset; G VIII, 51.
ornamenta: idem .. (Saliennus) pecuniam et ornamenta triumphi Caesaris retinenda ... curarat; Af 28.

trucido, niedermetzeln: pecus diripi, trucidari; Af 26, b.

truncus, Stamm: abscido: truncis arborum admodum firmis ramis abscisis; G VII, 73, a.
mitto: si arborum trunci sive naves deiciendi operis essent a barbaris missae; G IV, 17, b.

tu, du: A. allein: I. Singular: 1. tu: num ... arbitraris? F 7. diligentia .. praeditus nonne eniteris et proficisceris? Af 22. mitte; F 11. reperies; F 16. velim ... praesto sis; F 15. quid tu, .. miles tiro? tam feroculus es? Af 16. — tu quoque, tu in summis ... posueris, ... puri sermonis amator; F 23.
2. te (acc.): abesse, proficisci iubeo; Af 54, b. vetat ... colloqui; Af 57. facturum; F 16. scripsisse; F 17. — adhortor; Af 45. appello; Af 45. te, Aule Fontei, ... te ... dimitto; Af 54, b. obsecro; F 26. petit; Af 16. removeo; Af 54, a. ut ... videam; F 14. — ad te voluimus ... confugere; Af 35, a. quin .. scriberem; F 14. scribendum ... existimavi; F 16. venimus; Af 35, b. tali virtute ... [futurum] me in te praestabo; B 19. per te exorentur; F 26. liceat; G V, 30.
3. tibi gratias ago; Af 45. consulueris; F 16. deesse; F 23. auxilium ... efflagitatum; Af 22. remisi; F 21. scripsi; F 26. — cognitus sum; F 15. progrediendum; F 16.
4. te (abl.): a || ad || te de me impetrare possunt; F 26. peto; F 14. 16. abs te: f. **abs** (3 St.) S. 11, a.
II. Plural: 1. vos (nom.): vos ... manus ... attulistis et ... voluistis. vos .. pacem .. odistis; H 42, b. appellavistis; C II, 32, d. vobis consulite; G VII, 50, b. vosne (deseruistis)? C II, 32, c. dubitatis; C II, 32, c. secuti ... sequamini? C II, 32, b. sequimini; C II, 32, d.
2. vos (acc.): abesse ... iubeo; Af 54, b. coactos ... consectari; Af 44. indignos ... esse; Af 54, b. scire; F 19. significare; F 18. — deseruit; C II, 32, c. victores existimabatis; H 42, b. missos .. facio; Af 54, b. certiores faciam; F 19. frustrabo; F 5. gesseritis; Af 54, b. hortentur; C II, 32, a. infatuavit ... impulit; Af 16. obstringere; C II, 32, a. poenitet; C II, 32, d. ✕. recipite; G VII, 50, b. rogo; F 18. sunt secuta; C II, 32, a. tenere; C II, 32, c. — ad vos mittere; H 26. apud vos beneficia pro maleficiis ... habentur; H 42, b. de meis in vos meritis; C II, 32, c. se per vos perisse; C II, 32, b.
3. vestri: misereor vestri; Af 16.
4. vobis (dat.): vos ... consulite; G VII, 50, b. omnia debere; C II, 32, b. pecuniam donare; Af 44. obsistere; H 42, b. remitto; C II, 32, d.
5. vobis (abl.): desertos ... ac proditos a vobis; C II, 32, b. receptos; H 42, b. clam vobis salutem ... petivit; C II, 32, c. una vobiscum; G VII, 50, b. C II, 31, b. de vobis ... iudicaverunt; C II, 32, a. sentire; C II, 32, b. qui gravissime ex vobis mortis periculo terrear; G V, 30.
B. verbunden: 1. Substantiva: cuius te paene principem copiae atque inventorem bene ... meritum esse existimare debemus; F 6. vgl. A, I, 1. Af 16. F 23.
2. Pronomina: tu .. et patris nobilitate ... et per te ipse satis animi magnitudine ... praeditus; Af 22. omnium vestrum consensu; G VII, 77, a.

tuba, Trompete: I. cantus: concilio repente cantu tubarum convocato; G VIII, 20.
sonus: non exaudito sono tubae, quod ... valles intercedebat; G VII, 47, a.
II. dare: signum tuba dandum; G II, 20. dat tuba signum suis Vercingetorix; G VII, 81. tuba signum dari ... iussit; C III, 46. tuba signum dedit; C III, 90.

tubicen, Trompeter: subito dextro cornu iniussu Caesaris tubicen a militibus coactus canere coepit; Af 82.

tueor, sichern, schützen, verteidigen: I. alqs:

quod tam late tueri parva manu non poterat; C III, 111.

II. alqm: hos illi (Remi) diligenter tuebantur; G VI, 12, b.

aedificia: se .. ex navibus ad tuenda aedificia eiecerunt; A 17.

angustias: scaphis navibusque longis quinque mobiliter et scienter angustias loci tuebantur; A 17.

castra: Pompeius ... iis centurionibus ... „tuemini", inquit, „castra"; C III, 94.

colonias: legionem .. XV ... mittit ad colonias civium Romanorum tuendas; G VIII, 24.

equites: ut ... ultro .. eos (equites) tuerentur; C I, 79.

existimationem: hoc ... ad debitorum tuendam existimationem esse aptissimum existimavit; C III, 1.

fines: qui suos fines tueri non potuerint; G IV, 8. Allobroges ... magna cum cura et diligentia suos fines tuentur; G VII, 65.

Genabum: qui (Carnutes) ... praesidium Genabi tuendi causa ... comparabant; G VII, 11, a.

Hispaniam: uti ... Varro cum iis ... legionibus omnem ulteriorem Hispaniam tueatur; C I, 38.

impedimenta: binis cohortibus ad impedimenta tuenda relictis; G VIII, 2.

Italiam: sine quibus (provinciis) urbem atque Italiam tueri non potest; C II, 32, a.

mare: * ... simul (ad) mare tuendum ab hostibus iubet proficisci; Af 8.

munitiones: hac multitudine disposita munitiones semotarum partium tuebantur; A 2. distributi (nostri) munitionum tuendarum causa vicatim; A 5.

naves: huic (Didio) etsi non aberat diligentia ad naves tuendas; H 40, a.

oppidum: quae (oppida) ipsi suis praesidiis tueri poterant; Af 20, b. f. **oppidum**, II, 1. tueor (3 St.) S. 728, a.

opus: ne .. opus effectum tueri non possit; G VIII, 34. ubi ex ea turri quae circum essent opera tueri se posse confisi sunt; C II, 10.

oram: quam (legionem) tuendae orae maritimae causa posuerat; C III, 34.

pontem: praesidium .. cohortium duodecim pontis tuendi causa ponit; G VI, 29. (pontem) propiorem .. oppido Alexandrini tuebantur; A 19.

portas: aegre portas nostri tuentur; G VI, 37.

portus: Labieno ... relicto, ut portus tueretur; G V, 8.

praesidia: quae (legio) praesidia tueretur; G VIII, 54.

provinciam: condicionibus impositis provinciae tuendae ac defendendae; A 65, b.

summam: magnam .. res diligentiam requirebat non in summa exercitus tuenda, sed ..; G VI, 34, a.

turrim: turrim ... militibus complevit tuendamque ad omnes repentinos casus tradidit; C III, 39.

urbem: f. Italiam.

tum, dann, damals, da, darauf, ferner, besonders: A. **einmal**; 1. **allein**: ut tum accidit; G VII, 3. C I, 80. II, 4. III, 63. hic tum, ut ait Ennius, nostri cessere parumper; H 23, a. tum suo more conclamaverunt, uti aliqui ... prodiret; G V, 26. tum copiis in tris partes distributis impedimenta ... Aduatucam contulit; G VI, 32. tum Labienus ... perterritus turpissime fugere contendit; Af 75. ne Vorenus quidem tum sese vallo continet; G V, 44, a. tum timore perterritus Cassius ... ad montes se convertit; C III, 36, b. tum Caesar ... eruptione facta ... celeriter hostes in fugam dat; G V, 51. tum nostri cohortati inter se ... universi ex navi desiluerunt; G IV, 25. tum ex omni parte lapidibus coniectis (hostes) deturbati (sunt); G V, 43. tum collaudatis Carnutibus ... ab concilio disceditur; G VII, 2. tum necessario discessum ab arte est propter angustias loci; A 15. tum, quoniam obsidione liberatum Ciceronem sciebat, aequo animo remittendum de celeritate existimabat; G V, 49. quod tum facile fiebat; G II, 6. tum crebris ... eruptionibus aut aggeri ignem inferebant aut ..; G VII, 22. tum praemissis .. impedimentis ... „habetis", inquit, „milites, quam petistis, facultatem"; G VI, 8, a. tum Labienus tanta rerum commutatione longe aliud sibi capiendum consilium ... intellegebat; G VII, 59. tum cuidam ex equitibus Gallis magnis praemiis persuadet, uti ..; G V, 48. haec tum ratio nostros perturbavit; C I, 44. qui (putentes) in republica iudiciisque tum plurimum pollebant; C I, 4. qui (locus) tum oppido praefuerat; G II, 6. producitur tum res; C I, 83. tum egregiae munitiones castrorum ... aditum .. prohibebant; Af 31, b. tum proelio facto (Commium) remiserunt; G IV, 27. in eo loco, quo tum essent; G I, 27. eo tum statu res erat, ut ..; G VI, 12, b. qui (Lucius Caesar) tum ei (Catoni) pro quaestore fuerat; Af 88, a. qui tum ibi fuerant; Af 89. tum Tito Balventio ... utrumque femur tragula traicitur; G V, 35. hoc tum veritus Caesar ... Pharum prehendit; C III, 112, a. tum fumi incendiorum procul videbantur; G V, 48. — elliptisch: tum Labienus „desinite ergo de compositione loqui"; C III, 19, b. tum captivus: „imperatore a Caesare"; Af 4. f. B.

II. **mit andern Partikeln**: ac: f. III, 1. cum; G V, 43.

at: at tum integras ... copias Caesar inferiore militum numero continebat; C III, 47.

autem: tum autem ex omnibus montibus (tempestas) nives proluit; C I, 48, a. tum autem erat ei laborandum, ut consuefaceret ..; Af 73.

demum: f. **demum** (6 St.) S. 263, b.

etiam: f. **etiam**, IV. tum (10 St.) S. 350, a.

praeterea: tum praeterea accedebat, ut aggerem *; H 41.

primum: tum primum allato nuntio de oppugnatione Vellaunoduni; G VII, 11, a. tum primum enim veniebat ab illo universae Galliae bello; G VIII, 51.

quidem: ut nemo non tum quidem necessario faciundum existimabat; G VII, 56. — ubi ne tum quidem eos prodire intellexit; G I, 50. ne tum quidem insecutis hostibus; G VII, 53.

quoque: Domitius tum quoque sibi dubitandum non putavit, quin ... decertaret; C III, 37, a.

rursus: tum rursus aestus commutationem secutus remis contendit, ut ..; G V, 8.

vero: tum vero dubitandum non existimavit, quin ad eos proficisceretur; G II, 2. barbari commoti ... copias parare coeperunt; G III, 23. clamore ... audito nostri ... acrius impugnare coeperunt; G III, 26. suo more victoriam conclamant; G V, 37. ex omnibus urbis partibus orto clamore ... sese ex oppido eiecerunt; G VII, 47, b. neque ... data facultate consistunt necessario; C I, 81. (Varro) omni interclusus itinere ad Caesarem mittit; C II, 20, b. ad summam desperationem nostri perveniunt; C II, 42.

III. **im Gegensatz**: 1. **Zeit**: antea: ut, ... si qui perfugere vellent, id quod antea saepe accidebat magno cum eorum periculo, tum facile et sine periculo fieret; Af 51.

cum: ut, cum undique flamma torrerentur, ...

decederet nemo, ... ac tum omnes acerrime fortissimeque pugnarent; G V, 43. quod plerumque equestribus proeliis cum propter aliquem timorem accidit, tum multitudine ipsorum detrimentum accipitur; G VIII, 18. cum vallis ... suberat, ... tum magno erat in periculo res; C I, 79. eadem enim (causa) tum fuit, cum ab eorum consiliis abesse indicasti; F 16. f. 2.

noctu: hostes ... noctu in silvis delituerant; tum dispersos ... subito adorti paucis interfectis reliquos perturbaverant; G IV, 32.

nunc: quibus rebus neque tum respondendum Caesar existimavit, neque nunc, ut memoriae prodantur, satis causae putamus; C III, 17.

2. **Reihenfolge**: quem locum ... muro munierant; tum magni ponderis saxa ... in muro collocabant; G II, 29. alteram (partem) Camulogenus ... tenebat; tum legiones ... maximum flumen distinebat; G VII, 59. Caesaris exercitus optima valetudine ... utebatur, tum commeatus omni genere praeter frumentum abundabat; C III, 49.

cum: nam cum omnis iuventus, omnes etiam gravioris aetatis ... eo convenerant, tum navium quod ubique fuerat ... coëgerant; G III, 16. uti .. ipsos valetudine non bona cum angustiis loci et odore taetro ... et cotidianis laboribus ... tum aquae summa inopia affectos; C III, 49. id .. ita esse cum ex aliorum ubiectationibus tum etiam ex domestico iudicio atque animi conscientia intellegebant; C III, 60. f. **cum**, B (21 St.) S. 242, b.

primum: id aliquot de causis acciderat ...: primum, quod legionem ... despiciebant; tum etiam, quod ... existimabant; G III, 2.

B. **wiederholt**: Labienus ... „quid tu," inquit, „miles tiro?" ... tum miles „non sum," inquit, „tiro, Labiene, sed de legione x veteranus". tum Labienus „non agnosco", inquit, „signa decumanorum". tum miles: „iam me, qui sim, intelleges"; Af 16.

tumultuarius, zusammengerafft: quae (legio) ex tumultuariis militibus in Ponto confecta erat; A 34, b.

tumultuor, lärmen: hostibus nuntiatur in castris Romanorum praeter consuetudinem tumultuari; G VII, 61.

tumultuose, lärmend: eis (equitibus) ... imperat, ut paulo tumultuosius omnibus locis vagarentur; G VII, 45, a.

tumultus, Lärm, Unruhe, Aufstand, Aufruhr, Krieg: I. concito: sedato tumultu, quem repentinus adventus Caesaris concitaverat; C III, 18.

nuntio: hoc tumultu nuntiato; C III, 64.

sedo: hoc sedato tumultu; C III, 106. f. concito.

II. plenus: omnia .. erant tumultus, timoris, fugae plena; C III, 69.

III. causa: alius ex alio causam tumultus quaerit; G VI, 37.

initium: initium repentini tumultus ac defectionis ortum est ab Ambiorige et Catuvolco; G V, 26. hanc (legionem) ... initio tumultus evocaverat; C I, 7, b.

timor: quae repentini tumultus timore ex agris in urbem conferantur; C II, 25, a.

IV, 1. moveri: maiore strepitu et tumultu, quam populi Romani fert consuetudo, castra moveri iubet; G VI, 7, b.

perterreri: qui longius aberant repentino tumultu perterriti ... sese ex oppido eiecerunt; G VII, 47, b.

proficisci: quinque (cohortes) ... adverso flumine magno tumultu proficisci imperat; G VII, 60.

zum Satz: factum eius hostis periculum ... nuper in Italia servili tumulto; G I, 40, b.

2. cum: magno cum strepitu ac tumultu castris egressi; G II, 11.

sine: Caesar iubet milites ... intra munitiones minutatim modesteque sine tumultu aut terrore se recipere; Af 31, a.

tumulus, Hügel, Haufe: 1. abest: Pompeius tumulum quendam occupavit, qui tantum aberat a nostro castello, ut ..; C III, 51, b.

est: planicies erat magna et in ea tumulus terrenus satis grandis; G I, 43, a. in hoc fere medio spatio tumulus erat paulo editior; quem si occupavisset Caesar et communisset ..; C I, 43.

sustinet: tumulus .. naturalis veluti manu factus excelsiore undique fastigio sustinet murum; A 72.

II, 1. capio: ex grumo * [grumo] excelsum tumulum capiebat; H 24.

communio: f. I. est; C I, 43.

conspicor, exstruo: multis in civitatibus harum rerum exstructos tumulos locis consecratis conspicari licet; G VI, 17.

exaequo: hic alteruis non solum morti mortem exaggerabant, sed tumulos tumulis exaequabant; H 5.

facio: f. I. sustinet.

munio: illi eum tumulum, pro quo pugnatum est, magnis operibus munierunt; C I, 47.

occupo: unius legionis antesignanos ... eum tumulum occupare iubet; C I, 43. f. I, abest. est; C I, 43.

peto: cum utrorumque copiae tumulum excellentem petissent; H 24.

teneo: quod ... initio locum tumulumque tenuissent; C I, 47.

2. accedo prope: Caesari nuntiatum est equites Ariovisti propius tumulum accedere; G I, 46.

colloco in: impedimentis .. in tumulo quodam collocatis; G VI, 8, a.

conicio ex: ut ..., qui superessent, ut ex tumulo tela in nostros conicerent; G II, 27.

procurro in: calones in proximum tumulum procurrunt; G VI, 40.

prufero ad: crates ad extremum tumulum contra hostem proferri ... iussit; C III, 46.

pugno pro: f. 1. munio.

venio in: quod prius in tumulum Afraniani venerant; C I, 43.

III, 1. contineri: demonstravimus loca excellentia tumulis contineri; H 28.

exaequare: f. II, 1. exaequo.

2. ab: legionem Caesar ... passibus ducentis ab eo tumulo constituit; G I, 43, a.

tunc, dann, alsdann, da, damals: I, 1. ut tunc accidit; A 18. his tunc cognitis rebus; C III, 104. tunc duces principesque Nerviorum ... colloqui sese velle dicunt; G V, 41. tunc Rebilus ... „perterritum", inquit, „hostem vides, Curio"; C II, 34, b. tunc Caesar apud suos ... „differendum est," inquit, „iter in praesentia nobis"; C III, 85. tunc Considius, „unus est," inquit, „Scipio imperator"; Af 4. tunc intelleges ex virtute nostra, quid ex tuis copiis sperare debeas; Af 45. aegre .. tunc (milites) sunt retenti, quin oppidum irrumperent; C II, 13.

2. si fecisset, iam tunc sibi mitteret munera ac dona; A 70. Deiotarus, tetrarches Gallograeciae tunc quidem paene totius, ... venit; A 67.

II. Caesar, ... quod aliis temporibus natura facere consuerat, tunc necessitate fecit adductus, ut ..; A 71.

tunica, Unterkleid, Rock: milites aut ex coactis aut ex centonibus aut ex coriis tunicas aut tegimenta fecerant, quibus tela vitarent; C III, 44, b.

turba, Gedränge: hac fugientium multitudine ac turba portas castrorum occupantur; C II, 35, a.

turbate, ohne Ordnung: his de causis aguntur omnia raptim atque turbate; C I, 5.

turbidus, stürmisch, trübe: aqua: quae (aqua) flumine Nilo fertur, adeo est limosa ac turbida, ut ..; A 5.
tempestas: L. Domitius ... nactus turbidam tempestatem profectus est; C II, 22.

turbo, verwirren, bestürzt machen: alqm: quae evocatio vehementer omnes turbavit; A 56.
ordines: com animum adverteret ordines suorum in procorrendo turbari; Af 15.

turbulentus, unruhig, stürmisch: tempestas: quod .. tempestas erat turbulenta; A 45.
tribuni: illi turbulentissimi superioribus temporibus tribuni plebis; C I, 5.

turma, Schar, Reiterschar, Reiter: I. assistit: cum forte ante portam turma densa astitisset; Af 29.
depugnant, al.: turmae .. equitum, quae pro vallo in stationibus esse solebant [ab utrisque ducibus] cotidie minutis proeliis inter se depugnare non intermittunt; Af 29.
faciunt: Caesar equitum turmas suorum iubet in bustium equitatum ... facere impressionem; Af 78, a.
habent: quo loco equites nostri stationem habuerant, aliquot turmae cum levi armatura; H 14.
intraut: cum ... primae .. turmae insidias intravissent; C III, 38.
mandant: quibus (legionibus) visis perculsae barbarorum turmae ac perterritae acies hostium ... passim fugae se mandant; G VIII, 29.
occurrit: f. II, 2. impero.
sequuntur: turmis .. equitum et cohortibus visis, quas se sequi iusserat; G VII, 88.
vagantur: f. II, 1. mitto; G VII, 45, a.
II, 1. circumfundo: ut haberent facultatem turmas Iulianas circumfundi; Af 78, a.
confercio: Germani ... confertis turmis in hostes impetum fecerunt; G VII, 80.
dimitto: paucis turmis praesidio ad impedimenta dimissis; G VI, 8, b. equitum turmas dimittit in omnes partes ad aliquos excipiendos; G VIII, 7.
dispono: cum dispositis turmis in vicem rari proeliarentur; G VIII, 19, a. turmas partim idoneis locis disponit, parte || partim || equitum proelium committit; G VIII, 28.
excipio: nostri ... duas nacti turmas exceperunt; C III, 38.
immitto: in hostes ... subito immittit cohortes turmasque suorum; Af 18.
mitto: Caesar mittit complures equitum turmas; eis ... imperat, ut ... paulo tumultuosius ... vagarentur; G VII, 45, a. turmas mittit ad insequendum; G VIII, 16.
nanciscor: f. excipio. — parcello: f. I. mandant. — protero: f. III, 2. inter.

video: non prius vidit turmas Iulianas, quam ..; Af 40. f. I. sequuntur.
2. dono: Caesar ob virtutem turmae Cassianae donavit milia XIII; H 26.
impero: imperat turmae Hispanorum, ad proximum collem propere occurrerent; Af 39. f. 1. mitto; G VII, 45, a.
interpono: turmis .. nostrorum interpositi (pedites) constanter proeliantur; G VIII, 19, a.
mitto: eos (milites) ... turmis suorum suppetias mittit; Af 75.
3. insinuo inter: cum se inter equitum turmae insinuaverunt; G IV, 33.
procurro ex: subito ex condensis turmis pedites Numidae levis armaturae cum equitibus procurrunt; Af 14.
sum in: in his (turmis) fuit M. Opimius, praefectus equitum; C III, 38.
III, 1. alqs: reliquos omnes earum turmarum aut interfecerunt aut ... deduxerunt; C III, 38.
2. impetus in: in proximas turmas impetum fecit; G VIII, 18.
IV. a: a turmis et levi armatura (equites) sunt interclusi; H 23, b.
cum: cum aliquot cohortibus et equitum turmis circumcludunt Caesaris equites; H 6.
inter: (aliquot turmae) propter paucitatem nostrorum equitum simul cum levi armatura inter turmas adversariorum (sunt) protriti; H 14.

turmatim, geschwaderweise: devenio: nostri ... turmatim in eum locum devenerunt; G VIII, 18.
dirigo: prima (acie) equestri turmatim directa; Af 41.
explico: equites .. Pompei ... se turmatim explicare ... coeperunt; C III, 93, a.

turpis, schimpflich, schmachvoll: alqd: quod ... turpissimum sibi et reipublicae esse arbitrabatur; G I, 33. neque eorum moribus turpius quicquam aut inertius habetur, quam ephippiis uti; G IV, 2. quid esse levius aut turpius, quam auctore hoste ... capere consilium? G V, 28. filium .. puerili aetate in publico in conspectu patris assistere turpe ducunt; G VI, 18. ut ... pedem referre et loco excedere non turpe existimarent; C I, 44. cum ... turpe populo Romano et C. Caesari victori sibique infame esse statueret regna sociorum ... occupari; A 34, a. turpe .. sibi existimabat ... se cruentam adeptum existimari victoriam; Af 31, c.
causa: ne frustra ingressus turpem causam videretur; C III, 20.
contumelia: ne turpem in conspectu contumeliam acciperet; A 11.
exitus: temere progressus (Scipio) turpem habuit exitum; C III, 37, b.
fuga: bus turpissimae fugae rationem habere; C II, 31, a. castrorum .. mutatio quid habet nisi turpem fugam? C II, 31, a. reliquos (insidiatores) in fugam turpissimam coniecit; Af 66.
incendia: quae (patria) turpibus incendiis et ruinis esset deformata; A 24, a.
res: intra annum .. vicesimum feminae notitiam habuisse in turpissimis habent rebus; G VI, 21. ut honesta praescriptione rem turpissimam tegerent; C III, 32, b.
ruinae: f. incendia.
servitus: qui turpissimam servitutem deditionis nomine appellant; G VII, 77, a.

turpiter, schimpflich, schmachvoll: facio: quod ... neque recte ac turpiter factum celari poterat; G VII, 80.

fugio: Labienus ... turpissime fugere contendit; Af 75.
recipio: qui (Romani) ... turpiter se in castra receperint; G VII, 20, b. quem (exercitum) turpiter se ex fuga recipientem ne qua civitas ... recipiat; G VII, 20, c.
refugio: qui longius subsidiari consuerant, (perterriti) turpiter refugerunt; G VIII, 13. reliquas (quadriremes) turpiter refugere coëgerunt; C III, 24.

turpitudo, Schande, Schmach: ut turpitudinem fugae virtute delerent; G II, 27.

turris, Turm, Belagerungsturm: I. **Subject:**
accipit: Pharus est in insula turris magna altitudine, mirificis operibus exstructa; quae nomen ab insula accepit; C III, 112, a.
aequat: collocatur ... turris ..., non quidem quae moenibus aequaret, ... sed quae superare fontis fastigium posset; G VIII, 41.
appropinquat: ubi .. (turrim) moveri et appropinquare moenibus viderunt; G II, 31. cum iam muro turres appropinquassent; G VII, 18.
concidit: si omnino turris concidisset; C II, 12.
concipit: uti ... turris, tormenta flammam conciperent; C II, 14.
contingit: quodam loco turri adacta et contingente vallum; G V, 43.
distant: turres toto opere circumdedit, quae pedes LXXX inter se distarent; G VII, 72.
est: postquam (Caesar) non ita longe ab ultimo colle turrique fuit, quae proxima fuit castris adversariorum, in qua docui esse praesidium stationemque Numidarum; Af 38. propter multitudinem telorum turris lignea, quae nostra fuisset, ab imo vitium fecit usque ad tabulatum secundum et tertium; H 19. f. accipit.
facit: f. est; H 19.
obtinent: etsi ... turres .. editae et coniunctae muri locum obtinebant; A 18.
patet: patebat haec (turris) quoque versus pedes xxx, sed parietum crassitudo pedes v; C II, 8.
potest, superat: f. aequat.
subest: compluribus iam lapidibus ex ea, quae suberat, turri subductis, repentina ruina pars eius turris concidit; C II, 11.
II. **nach Verben:** 1. adigo: f. 1. contingit.
admiror: institutas turres munitionesque hostium admiratur; G V, 52.
ago: quibus (Sontiatibus) fortiter resistentibus vineas turresque egit; G III, 21. hostes maximo clamore ... turres testudinesque agere ... coeperunt; G V, 43. turres vineasque ad oppugnationem urbis agere ... instituit; C I, 36. C. Trebonius legatus ... aggerem, vineas turresque ad oppidum agere instituit; C II, 1.
augeo: quod .. Uticam mirificis operibus munierat turresque auxerat; Af 88, b.
circumdo: f. I. distant. — colloco: f. **colloco** turrim (3 St.) S. 184, a. — compleo: f. efficio; C III, 39.
configo: alias (turres) ambulatorias totidem tabulatorum confixerant; A 2.
coniungo: pontibus traiectis constratisque (turris) coniungi (imperat); G VIII, 9. f. 1. obtinent.
constituo: f. **constituo,** III. turrim (4 St.) S. 215, b.
contabulo: turres contabulantur; G V, 40.
deicio: deiecta turri; C II, 22. ballista missa a nostris turrem deiecit; H 13, b.

efferro: si haec esset in altitudinem turris elata; C II, 8.
efficio: cives Romani ligneis effectis turribus his sese munierunt; C III, 9, a. super quas (naves) turrim effectam ad ipsum introitum portus opposuit et militibus complevit tuendamque ... tradidit; C III, 39.
erigo: ibi turres cum ternis tabulatis erigebat; C I, 26, a.
excito: f. **excito,** II. turres (4 St.) S. 363, b.
exprimo: quantum has (turres) cotidianus agger expresserat; G VII, 22.
exstruo: Pompeius ... reliquis diebus turres exstruxit; C III, 54. f. I. accipit.
facio: turres ad altitudinem valli, falces testudinesque ... parare ac facere coeperunt; G V, 42. quam (turrim) primo ad repentinos incursus humilem parvamque fecerunt; C II, 8. f. VI. — **facio,** III. turrim (3 St.) S. 387, b.
impono: portis fores altioresque turres imposuit; G VIII, 9.
incendo: f. **incendo** turrim (5 St.) S. 490, a.
instituo: f. admiror. — intego: f. V, 1. contabulare.
moveo: subiectis .. eas (turres) rotis ... in quamcumque erat visum partem movebant; A 2. f. 1. appropinquat; G II, 31.
occupo: turres ex parte et murum occuparunt; H 34.
oppono: f. efficio; C III, 39.
paro: f. facio; G V, 42.
promoveo: promota turri; G VII, 27.
reduco: ut ... alii turres reducerent; G VII, 24.
subruo: turrim subrutam; C II, 12.
succendo, succido: turris .. succisa ‖ succensa ‖ est; G V, 43.
supero: turribus .. excitatis tamen has altitudo puppium ex barbaris navibus superabat; G III, 14, a.
trado, tueor: f. efficio; C III, 39.
2. infero: ignes .. aggeri et turribus inferebantur; C II, 2.
sum: quibus (tignis) suspenderent eam contignationem, quae turri tegimento esset futura; C II, 9, a.
3. deicio: hostes re nova perterriti muro turribusque deiecti; G VII, 28.
4. adhaeresco ad: haec (tragula) casu ad turrim adhaesit; G V, 48.
admoveo ad: hoc opus ... ad turrim hostium admovent; C II, 10.
affero ad: ita lectica ad turrem (Pompeius) cum esset allatus, in ea tenebatur; H 38.
bello ex: pari .. condicione ex muro ac turribus bellandi data; C II, 16.
defendo ex: musculus ex turri latericia a nostris telis tormentisque defenditur; C II, 11.
dispono in: expeditos ... raros in muro turribusque disponit; C I, 27. custodias vigiliasque in turribus muroque disposuit; C II, 19.
habeo in: in his (turribus) habent speculas; H 8.
iacio ex: qui ex vallo turribusque tela iacerent; G II, 33. ex ea (turri) cum tela tormentis iacerentur ad fontis aditum; G VIII, 41.
perduco a, ad: quem (musculum) a turri latericia ad hostium turrim murumque perducerent; C II, 10.
propugno ex: multitudine telorum ex turribus propugnantes deturbant; G VII, 86.
subduco ex: f. I. subest.
submoveo ex: hostes ex muro ac turribus submoventur; C II, 11.
sum apud: quarum (turrium specularumque) apud ultimam praesidium et statio fuit Scipionis;

Af 37. — in: qui (adversarii) in ea turre fuerant; H 13, b. f. I. est; Af 38.
teneo in: f. affero ad.
tueor ex: ubi ex ea turri quae circum essent opera tueri se posse confisi sunt; C II, 10.
III. **nach Adverb:** longe ab: f. I. est; Af 38.
IV. **nach Substantiven:** altitudo: nostrarum turrium altitudinem ... commissis suarum turrium malis adaequabant; G VII, 22. altitudo muri atque turrium ... administrationem tardabat; C II, 2. ubi turris altitudo perducta est ad contabulationem; C II, 9, a.
latus: duabus portis ab utroque latere turrium eruptio fiebat; G VII, 24.
mali: f. altitudo; G VII, 22.
parietes: storias ... tres in longitudinem parietum turris latas IV pedes fecerunt; C II, 9, b.
pars: ubi .. ea pars turris ... tecta atque munita est ab omni ictu hostium; C II, 9, c. f. I. subest.
pluteі: quod deustos pluteos turrium videbant; G VII, 25.
regio: sevi ... glebas in ignem e regione turris proiciebat; G VII, 25.
saxa: sub musculo milites vectibus infima saxa turris hostium ... convellunt; C II, 11.
tectum: turris tectum per se ipsum pressionibus ex contignatione prima ... tollere coeperunt; C II, 9, c.
V. **Umstand:** 1. circummuniri: ubi ... eodem .. exemplo sentiunt totam urbem ... muro turribusque circummuniri posse; C II, 16.
contabulare: totum .. murum ... turribus contabulaverant atque has coriis intexerant; G VII, 22.
exstrui: erat in eo campo ... villa permagna turribus IV exstructa; Af 40.
munire: quae .. partes urbis inferiores erant, has altissimis turribus denorum tabulatorum munierant; A 2. f. II, 1. efficio; C III, 9, a.
retineri: hic etiam ... omnia loca ... turribus et munitionibus retinentur; H 8.
2. ad: hoc opus omne tectum vineis ad ipsam turrim perficiunt; C II, 10. ad alteram turrim aggeremque eruptione pugnaverunt; C II, 14.
circum: eas .. (storias) ex tribus partibus ... eminentibus trabibus circum turrim praependentes religaverunt; C II, 9, b.
cum: elephantos .. LX ornatos armatosque cum turribus ornamentisque [capit] captos ... constituit; Af 86.
ex: ex vallo ac turribus traiecti (Galli) pilis muralibus interibant; G VII, 82.
in: in unumquemque collem turremque || * turresque || castella facere coepit; Af 38.
VI. **Lücke:** * materiesque, unde soliti sunt turris † agi || ac vineas facere ||; H 41.

turritus, mit einem Turm versehen: elephanti: elephantis .. turritis XXX ante aciem instructis; Af 30. elephantis .. turritis interpositis armatisque; Af 41.

tuto, sicher, ungefährdet: commeo: ut tuto ab repentino hostium incursu etiam singuli commeare possent; G VII, 36. quo tutius ultro citroque commeare ... possent; Af 20, a.
consisto: accedebat, ut ... in vadis (naves) consisterent tutius; G III, 13, b.
decerno: quo praesidio tuto et libere senatus, quae vellet, decernere auderet; C I, 2.
dimico: etsi ... se tuto dimicaturos existimabant; G III, 24.
discedo: cum ... neque se tuto discessurum arbitraretur; A 39.
do: ut ... magnu multitudine navium et tutius et facilius in Siciliam receptus daretur; C II, 30.
exstruo: ita tuto ac sine ullo vulnere ac periculo sex tabulata exstruxerunt; C II, 9, c.
facio: quo tutius id et sine periculo facere possent; Af 33. ita hac opinione fretus tuto || totos, al. || se facere posse existimabat; H 28.
recipio: ita commeatus et qui frumenti causa processerant tuto ad se recipit; C I, 54.
supporto: uti tuto frumentum auxiliaque navibus ad eum supportari possent; C III, 112, b. quo tutius commeatus supportari posset; Af 21.
venio: quemadmodum tuto legati venire et quae vellent exponere possent; C III, 19, a.

tutor, abwehren: ipse (Caesar) praesentem inopiam quibus poterat subsidiis tutabatur; C I, 52

tutus, sicher, gefahrlos, ungefährdet: alqs: uti opinione et amicitia populi Romani tuti esse possint; G IV, 16. hoc se fore tutiores arbitrantur; G VI, 23. nec se satis tutum fore arbitratur, nisi ..; G VIII, 27. uti et loci natura ... et ipsa munitione urbis undique ab oppugnatione (Longinus) tutus esset; A 61.
alqd: quae res ..., post eum quae essent, tuta ab hostibus reddebat; G II, 5. cum ... victis nihil tutum arbitrarentur; G II, 28. illi ... tutius esse arbitrabantur ... sine ullo vulnere victoria potiri; G III, 24. navibus transire neque satis tutum esse arbitrabatur; G IV, 17, a. nihil citra Capuam tutum esse omnibus videtur; C I, 14. sic neque in loco manere ... neque procurrere ... tutum videbatur; C II, 41, b. tu ... neque tutius neque honestius reperies quicquam quam ab omni contentione abesse; F 16.
Alexandria: incendio fere tota est Alexandria; A 1.
angulus: Aquila ... angulum quendam tutum a tempestate nactus; Af 62.
civitates: ut castellis vigiliisque bene meritae civitates tutae essent; C III, 13.
Gallia: sic .. existimabat tutissimam fore Galliam; G VIII, 54.
iter: illud se polliceri ... tutum iter per fines daturum; G V, 27, b. Domitius ... itineribus .. tutis per Cappadociam se in Asiam recepit; A 40.
locus: neque (ii) in locum tutum referri poterant; C II, 41, b. aeque omnem sibi locum tutum fore existimans; C III, 106. castris ex campo in collem ac tutiora loca collatis; Af 68.
musculus: lateribus lutoque musculus, ut ab igni ... tutus esset, contegitur; C II, 10.
oppida: quae (oppida) non munitione et loci natura ab omni sint periculo tuta; G VII, 14, b.
oppugnatio: † ac Pompeius ad oppidum oppugnationem tutiorem efficeret || ut opp. ad oppugn. tutius eff. ||; H 41.
ordo: quo tutior altitudine (propugnatorum ordo) esset; G VIII, 9.
portus: qui portus ab Africo tegebatur, ab austro non erat tutus; C III, 26. hos tutissimus portus recipiebat; C III, 27. nullum portum terrae Africae ... pro certo tutum ab hostium praesidio fore suspicabatur; Af 3.
provincia: sin ea (provincia) non magnis copiis tuta esse posset; A 42, b.
receptus: equitatus ... tutiorem nostris receptum dat; C I, 46.
remiges: ut essent ab ictu telorum remiges tuti; C II, 4.
reges: praesidiis eos (reges) nostris esse tutos; A 33.
sententia: suam sententiam in utramque partem esse tutam; G V, 29.

tuus, dein: A. alqs: Dolabella tuo nihil scito mihi esse iucundius; F 15.

beneficium: pro tuo .. summo beneficio, Scipio, tibi gratias ago; Af 45.

clementia: tua virtute superati salutem a tua clementia deposcimus; H 17.

consilium: ut tuo consilio, gratia, dignitate, ope omnium rerum uti possim; F 14. ut tuis consiliis atque opibus ... in omnibus rebus utar; F 15.

copiae: intelleges ex virtute nostra, quid ex tuis copiis sperare debeas; Af 45.

dignitas, gratia: ſ. consilium; F 14.

familia, iumenta: quod ... pro militibus tuam familiam iumentaque in naves imposuisti, tuaque opera militibus ... respublica caret; Af 54, a.

iudicium: neque tuum iudicium fallemus; A 15.

miles: ut tuus potius miles quam Cn. Pompei factus essem; H 17.

ops: ſ. consilium; F 14.

pater: tuus .. pater istuc aetatis cum esset; Af 22.

potestas: quos (commilitones) nunc in tua potestate tenes; Af 45.

praesidia: ad te voluimus in tuaque praesidia confugere; Af 35, a.

victoria: ut ... hanc virtutis constantiam in tua victoria, non in illius (Pompei) calamitate praestarem; H 17.

virtus: quem locum tuae probandae virtutis exspectas? G V, 44, a. ſ. clementia.

voces: coactus assiduis tuis vocibus, Balbe, ... rem difficillimam suscepi; G VIII, pr. a.

B. eligo ex: elige ex tuis cohortem unam; Af 45.

tympanum, Pauke: Pergami in occultis ... templi ... tympana sonuerunt; C III, 105.

tyrannus, Herrscher: I. concurrunt, al.: reges, tyrannos, dynastas provinciae finitimos, qui omnes ad eum (Caesarem) concurrerant, receptos in fidem ... dimittit et sibi et populo Romano amicissimos; A 65, b.

II. impero: civitatibus tyrannisque magnas imperaverat pecunias; C III, 31.

Vacatio, Befreiung: militiae vacationem ... (druides) habent; G VI, 14.

vaco, leer, frei, unbesetzt sein: alqs: qui fuerant † valeribus ‖ in vallibus, vacabant ab operibus, al. ‖; C III, 48.

agri: ſ. **ager,** I. vacant (3 St.) S. 56, a.

domus: neque ullum genus quaestus ... praetermittebatur, quo domus et tribunal imperatoris vacaret; A 49.

locus: quod noluit eum locum ... vacare; G I, 28. haec a custodiis classium loca maxime vacabant; C III, 25.

milites: quod ab opere integris munitionibus (milites) vacabant; C III, 76.

pars: quae (pars) fere pedum CCC intervallo fluminis circuitu vacabat; G VIII, 41. duas partes acies occupabant duae; tertia vacabat ad incursum ... militum relicta; C I, 82.

passus: circiter milia passuum sexcenta agri vacare dicuntur; G IV, 3.

tribunal: ſ. domus.

vacuus, leer, unbesetzt, entblößt, frei, ledig, unbeschäftigt: Africa: qui (Attius Varus) ... eam (Africam) sua sponte vacuam occupaverat; C I, 31.

castra: vacua castra hostium Caesar conspicatus; G VII, 45, b.

classis: reliqua classis in salo ad Leptim ... vacua a defensoribus stabat; Af 62.

cohortes: veteranas cohortes vacuas in celeberrimis urbis locis habebant; A 2.

Italia: si forte Pompeius vacuam existimans Italiam eo traiecisset exercitum; C III, 29.

locus: nec prius ille est a propugnatoribus vacuus relictus locus, quam ..; G VII, 25.

oppidum: quod vacuum (oppidum) ab defensoribus esse audiebat; G II, 12. ut maritima oppida post se ne vacua relinqueret; Af 9. ut ... id (oppidum) .. sibi vacuum traderent; Af 25.

pars: alteram (partem) vacuam ab his relictam cohortibus attribuit; G III, 1. ne qua pars Galliae vacua ab exercitu esset; G VIII, 46, b.

penteres: penteres duas vacuas a defensoribus nullo repugnante cepit; Af 62.

possessio: filia minor Ptolemaei regis vacuam possessionem regni sperans; C III, 112, c.

Sardinia, Sicilia: nacti vacuas ab imperiis Sardiniam Valerius, Curio Siciliam; C I, 31.

spatium: inferiore omni spatio vacuo relicto; G VII, 46. quod (spatium) vacuum a bello atque ab hoste otiosum fuerat; C III, 3.

vadimonium, Bürgschaft: nemo erat, ... quin vadimonio teneretur; A 49.

vadosus, voll von Untiefen, seicht: quod his locis erat vadosum mare; C I, 25, b.

vadum, Untiefe, Furt: I. pertinent: ſ. sunt; A 14.

sunt: hostes .. notis omnibus vadis ... impeditos adoriebantur; G IV, 26. erant inter duas classes vada transitu angusto, quae pertinent ad regionem Africae; A 14.

II, 1. efficio: quibus (fossis) partem aliquam Sicoris averteret vadumque in eo flumine efficeret; C I, 61.

excipio: quo facilius vada ac decessum aestus excipere possent; G III, 13, a.

intro: si haec vada primis navibus intraris; A 15.

invenio: vado .. per equites invento pro rei necessitate opportuno; G VII, 56.

novi: neque (Romanos) eorum locorum ... vada ... novisse; G III, 9, b.

obtineo: omnia vada ... eius paludis obtinebant; G VII, 19.

pertento: locis cognitis vadisque pertentatis; A 17.

quaero: equites Germani dispersi vada quaerentes; A 29.

reperio: ibi vadis repertis; G II, 9. in Sicori vadum reperiebatur; C I, 62.

tento: illi vadum fluminis Sicoris tentare, si transire possent; C I, 83.

2. consisto in: accedebat, ut ... in vadis (naves) consisterent tutius; G III, 13, b.

deprehendo in: in ipso fluminis vado deprehensus Indutiomarus interficitur; G V, 58.

progredior ultra: progressas ultra vadum

IV Rhodias naves circumsistunt Alexandrini; A 15.

III, 1. perrumpere: alii (Helvetii) vadis Rhodani ..., si perrumpere possent, conati; G I, 8.

traducere: prima luce exercitum vado traducit; C III, 37, a.

transire: quod ... Rhodanus ... nonnullis locis vado transitur; G I, 6. quod non fere ante autumnum Elaver vado transiri solet; G VII, 35. quod Liger ex nivibus creverat, ut omnino vado non posse transiri videretur; G VII, 55, b. adverso flumine, ut vado (Caesar) transire posset; C III, 30, b.

2. ad: quae (proelia) ad vada transitusque fiebant paludis; G VIII, 13. magna .. ad vadum fluminis mora interposita; C I, 64.

in: quod rursus minuente aestu naves in vadis afflictarentur; G III, 12.

vagina, Scheide: avertit hic casus vaginam; G V, 44, b.

vagor, umherschweifen, kreuzen: I. facultas: cum ... nec iam libere vagandi ... facultatem haberent; G VIII, 32.

II. alqs: his rebus fiebat, ut (Helvetii) .. minus late vagarentur; G I, 2. Usipetes et Tencteri ... multis locis Germaniae triennium vagati ad Rhenum pervenerunt; G IV, 4. qua spe adducti Germani latius vagabantur; G IV, 6. prope cotidie cum omni equitatu Indutiomarus sub castris eius vagabatur; G V, 57. illi perterriti virtute equitum minus libere, minus audacter vagabantur; C I, 59. ut (Marcellus) ... neque vagari Cassium latius pateretur; A 61. per castra passim vagabantur; Af 47.

classes: quod ... neque per anni tempus in mari classes sine periculo vagari poterant; Af 24.

equites: s. **eques,** I, 1. vagantur (4 St.) S. 317, a.

equitatus: equitatus interim eorum circum Caesaris munitiones vagari; Af 24.

hostis: hostem et vagari et vias obsidere; G III, 23.

naves: s. **navis,** 1. vagantur (2 St.) S. 649, a.

remiges: egressis remigibus passimque in litore vagantibus; Af 62.

vagus, herumirrend: regem vagum a suisque desertum ab omnibus aspernari; Af 93.

valde, sehr: gaudeo .. vos significare litteris, quam valde probetis ea, quae apud Corfinium sunt gesta; F 18.

valeo, stark, kräftig, gesund sein, vermögen, gelten, Macht, Einfluß haben: I. acc. c. inf.: tantum apud homines barbaros valuit esse aliquos repertos principes inferendi belli, ut ..; G V, 54.

II. alqs: hi (Sequani) cum per se minus valerent; G VI, 12, a. vale; G VIII, pr. b. S. V. G. E. V.; H 26. plurimum inter eos Bellovacos et virtute et auctoritate et hominum numero valere; G II, 4, a. quantum gratia, auctoritate, pecunia valent, ad sollicitandas civitates nituntur; G VII, 63. si classe ipsi valerent; A 12. quidquid possunt, (Nervii) pedestribus valent copiis; G II, 17. equitatu: s. **equitatus,** V, 1. valere (5 St.) S. 325, b. ereptum Ser. Galbae consulatum, cum is multo plus gratia suffragiisque valuisset; G VIII, 50. s. auctoritate; G VII, 63. milites. misericordia: s. milites. quod (Caesar) minus multitudine militum legionariorum pro hostium numero valebat; G I, 51. quod .. Pompeius multitudine equitum valebat; C III, 43.

numero, virtute: s. auctoritate; G II, 4, a. pecunia: s. auctoritate; G VII, 63. suffragiis: s. gratia.

auctoritas: esse nonnullos, quorum auctoritas apud plebem plurimum valeat; G I, 17. magni interesse arbitrabatur eius auctoritatem inter suos quam plurimum valere, cuius ..; G V, 4.

civitas: haec civitas longe plurimum totius Galliae equitatu valet; G V, 3.

clamor: multum ad terrendos nostros valet clamor; G VII, 84.

dextrae: quantum equorum vires ad persequendum dextraeque ad caedendum valent, tantum eo proelio interficiunt; G VIII, 29.

excusatio: in se etiam aetatis excusationem nihil valere; C I, 85, c.

fortuna: sic et ad subeundum periculum et ad vitandum multum fortuna valuit; G VI, 30.

milites, patres: pauci milites patresque familiae, qui aut gratia aut misericordia valerent; C II, 44.

officium, pudor, timor: utrum apud eos pudor atque officium, an timor valeret; G I, 40, d.

vires: s. dextrae.

valetudo, Gesundheit, Befinden, Unwohlsein: I. sum: cum (Cicero) tenuissima valetudine esset; G V, 40.

utor: uti .. ipsos valetudine non bona; C III, 49. Caesaris exercitus optima valetudine ... utebatur; C III, 49. quod valetudine minus commoda utebatur; C III, 62.

II. causa: qui per causam valetudinis remanserunt; C III, 87.

III. affici: neque affectum valetudine filium exponere in terram patitur; C I, 31. (Vatinius) etsi gravi valetudine affectus vix corporis viribus animum sequebatur; A 44, a.

inutilis: qui valetudine aut aetate inutiles sunt bello; G VII, 78.

tentare: quod ... gravis autumnus ... omnem exercitum valetudine tentaverat; C III, 2.

vallis (valles s. I. dividit, intercedit, offert), Thal: I. cingit: flumen infimam vallem dividebat, quae totum paene montem cingebat; G VIII, 40.

dividit: cum spatio non amplius passuum mille intercisa valles castra hostium divideret ab opere incepto Caesaris castrorum; A 73.

est: erat vallis inter duas acies ... non ita magna, at difficili et arduo ascensu; C II, 34, a.

intercedit: non exaudito sono tubae, quod satis magna valles intercedebat; G VII, 47, a.

muniunt: cum ... videret .. eas valles, quibus regia castra munirentur, eodem intervallo sua castra munituras; A 73.

offert: ubi cuique .. valles abdita ... spem ... salutis aliquam offerebat; G VI, 34, a.

patet: valle intermissa magis in altitudinem depressa quam late patente; G VIII, 9.

subest: cum vallis aut locus declivis suberat; C I, 79.

II, 1. abdo: s. I. offert. — deprimo: s. I. patet. — divido: s. I. cingit.

impedio: adeo erat impedita vallis, ut ..; C II, 34, b.

intercido: s. I. dividit.

intericio: una valle non magna interiecta; C II, 27.

intermitto: s. I. patet.

transcendo: ipsi (Caesari) erant transcendendae valles maximae ac difficillimae; C I, 68.

transeo: s. **transeo,** II. vallem (3 St.) S. 1074, b.

transgredior: qui velocitate effugere poterant ... vallem transgressi; A 76.

2. conspicor trans: trane vallem et rivum multitudinem hostium conspicatur; G V, 49.

decurro in: cum ipsi ex moutibus in vallem decurrerent; G III, 2.

demitto in: nt ... incitati cursu sese in vallis universi demitterent; C I, 79. cem se in vallem demitterent; C II, 34, a.

descendo in: quo (gradu) in proclivem (Pharnaces) descenderat vallem; A 74.

pono in: vicus positus in valle; G III, 1.

sum in: qui fuerant † valeribus || in vallibus, al. ||; C III, 48.

III. angustiae: ut erant loca montuosa et ad specus angustiae vallium; C III, 49.

pars: bostes ... ex utraque parte eius vallis subito se ostenderunt; G V, 32.

IV, 1. intercidi: cum ... id iugum ... mediocri valle a castris eorum intercisum animum adverteret; G VIII, 14, b. circumpositi sunt huic oppido magni multique intercisi vallibus colles; A 72.

muniri: huius .. spatii pars ... valle altissima munita; C II, 1. f. I. muniunt.

zum Satz: Pharnaces ... descendere praerupta valle coepit; A 74.

2. citra: ut citra vallem pro castris proelio contenderet; G V, 50.

vallo, verschanzen: castra: quorum impetum Mithridates ... consuetudine nostra castris vallatis sustinuit; A 27. haec (castra) cum .. opere magno vallata ... animadverteret; A 30, a.

vallum, Wall, Pallisadenwand, Verschanzung: I. **Subject:** eminet: (castra) vallo muniri vetuit, quod eminere et procul videri necesse erat; C I, 41.

est: erat ... vallum contra bostem in altitudinem pedum x; C III, 63, a.

II. **nach Verben:** 1. ascendo: cum .. nostri ... vallum .. ascendissent; G V, 26. bostes ... scalis vallum ascendere coeperunt; G V, 43.

conscendo: vallum conscendunt; G V, 39.

contingo: quodam loco turri adacta et contingente vallum; G V, 43. ut tertia acies vallum contingeret; C III, 56.

duco: f. **duco,** II. vallum (4 St.) S. 298, b.

exstruo: post eas (fossas) aggerem ac vallum duodecim pedum exstruxit. huic loricam pinnasque adiecit; G VII, 72.

relinquo: relicto interiore vallo maiorem adiecerat munitionem; C III, 66. eius (Pompei) milites ... vallum relinquebant; C III, 76.

rescindo: falcibus vallum ac loricam rescindunt; G VII, 86.

scindo: cum ... hostes ... vallum scindere ... coepissent; G III, 5. nt ... alii (hostes) vallum manu scindere ... inciperent; G V, 51.

video: f. I. eminet.

2. addo: Fabium ... pluteos .. vallo addere; G VII, 41.

adicio: f. 1. exstruo.

3. depello: cum ... alii ... defensores vallo munitionibusque depellerent; G III, 25.

potior: legiones vallo bostium sunt potitae; Af 83.

4. abicio ex: ut ... exercitus telis ex vallo abiectis protegi posset; C III, 56.

absum a: tantum .. a vallo eius (Pompei) prima acies aberat, uti ..; C III, 56.

accedo ad: ut iam ad vallum castrorum bostes accedere auderent; G III, 17.

advolo ad: improviso ad vallum advolat; C I, 75.

ago ad: equites nostri ... adversarios ad vallum agere coeperunt; H 23, b.

animadverto pro: postquam ... animadvertit aciem pro vallo Scipionis; Af 81.

averto a: quod (fortuna) paene ab ipso vallo ... barbaros avertisset; G VI, 42.

cerno ex: cum ex vallo Pompeium adesse ... cernerent; C III, 69.

colloco in: qui (propugnatorum ordo) ... in ipso vallo collocatus esset; G VIII, 9. cum ... confertam .. armatorum multitudinem collocatam in vallo videret; A 30, a. — pro: pro vallo legiones instructas collocat; G VIII, 15. ex hostium armis scuta et pila pro vallo, pro cespite cadavera collocabantur; H 32, a.

compello intra: Pompeianis ex fuga intra vallum compulsis; C III, 95.

conicio in: bostes ... lapides gaesaque in vallum conicere; G III, 4. — intra: equites ... tela intra vallum coniciebant; G V, 57.

consisto in: qui in vallo constiterant; C III, 95.

constipo sub: ut (hostes) se sub ipso vallo constipaverant; G V, 43.

constituo pro: quas (legiones) pro vallo constituerat; G VII, 70. parte copiarum pro vallo constituta; A 37.

decedo de: ut ... de vallo decederet nemo; G V, 43.

deduco de: nostris de vallo deductis; G V, 51. — extra: (veterani) extra vallum deducti sunt; Af 46.

deturbo ex: Pompeianos ex vallo deturbavit; C III, 67.

discedo a: ille (Scipio) a vallo non discedere perseveravit; C III, 37, a.

dispono in: dispositis in vallo custodibus; G VII, 78.

emitto per: noctu .. per vallum (milites) emittunt; C I, 76.

excipio ex: utrimque clamore sublato excipit rursus ex vallo ... clamor; G VII, 88.

exeo extra: neque extra vallum licere exire nisi discinctum; H 22, b.

exstruo pro: materiam ... pro vallo ad utrumque latus exstruebat; G III, 29.

iacio ex: qui ex vallo turribusque tela iacerent; G II, 33.

instruo pro: prima acie pro vallo instructa; A 74.

intermitto ab: vgl. sum ab.

obicio pro: quod pro vallo carros obiecerant; G I, 26.

permaneo in quibus (nostris) ... perpetuo esset iisdem in vallo permanendum; G VII, 41.

praecipito de: Alexandrini .. acervatim se de vallo praecipitarunt; A 31.

progredior a: longius a vallo esse aciem Pompei progressam; C III, 85. — extra: qui ... aquandi gratia extra vallum progressi essent; Af 24.

proicio intra: Lucius Petrosidius aquilifer ... aquilam intra vallum proiecit; G V, 37.

prospeculor de: cum (Caesar) de vallo prospecularetur; Af 31, a.

proturbo de: fundis, sagittis, lapidibus nostros de vallo proturbare ... parant; G VII, 81.

significo ex: et voce et manibus universi (milites) ex vallo ... significare coeperunt, ut statim dimitterentur; C I, 86.

sum ab: ab eo (vallo) intermisso spatio pedum DC alter ... erat vallus bumiliore paulo munitione; C III, 63, a. — pro: quae (turmae equitum) pro vallo in stationibus esse solebant; Af 29.

tendo sub: qui sub vallo tenderent mercatores; G VI, 37.

trepido circa: animadvertit hostes circa vallum trepidare; Af 82.
versor intra: cum intra vallum nostri versarentur; C III, 96.
III. **nach Adverb:** prope a: ut caedem proxime a vallo fecerint; H 15.
IV. **nach Substantiven:** agger: tantundem .. eius valli agger in latitudinem patebat; C III, 63, a.
altitudo: turres ad altitudinem valli ... facere coeperunt; G V, 42. egregiae munitiones castrorum atque valli fossarumque altitudo ... aditum .. prohibebant; Af 31, b.
porta: unm quae fossae ... ante castra portasque valli factae essent; Af 35, b. bestiae ... in portas valli semifactas ruere contendunt; Af 83.
V. **Umstand:** 1. **cingere:** vallo pedum IX et fossa pedum XV hiberna cingunt; G V, 42.
circumcludi: * ... vallo circumcluderentur adversarii; H 32, a.
circummunire: vallo pedum XII in circuitu quindecim milium crebrisque castellis circummuniti; G II, 30. conatur .. eos vallo fossaque circummunire; C I, 81. Curio obsidere Uticam et vallo circummunire instituit; C II, 36.
circumvenire: oppidum vallo castellisque circumvenire instituit; C I, 18.
communire: Caesar vallo castra communit; C I, 42.
continere: ne Vorenus quidem tum sese vallo continet; G V, 44, a.
munire: castra in altitudinem pedum XII vallo fossaque duodeviginti pedum munire iubet; G II, 5. eum locum vallo fossaque munivit; G III, 1. oppidum .. Britanni vocant, cum silvas impeditas vallo atque fossa munierunt; G V, 21. castra altiore vallo muniri ... iubet; G V, 50. haec (castra) imperat vallo pedum XII muniri; G VIII, 9. castra muniunt vallo pedum XII; C I, 61. f. I. eminet.
2. **ex:** ex vallo ac turribus traiecti (Galli) pilis muralibus interibant; G VII, 82. diversis .. telis nostri figebantur, adversi ex vallo castrorum, aversi ex flumine; A 30, b.
extra: extra vallum stili caeci mirabilem in modum consiti; Af 31, b. insequenti nocte ... extra vallum omnes (Mundenses) sunt concisi; H 36.

vallus, Pfahl, Pallisade, Pallisadenreihe: I. **coniungit:** contra mare transversum vallum, qui has duas munitiones coniungeret, nondum perfecerat; C III, 63, a.
est: ab eo (vallo) intermisso spatio pedum DC alter conversus in contrariam partem erat vallus humiliore paulo munitione; C III, 63, a.
habet: omnibus viis atque angiportis tripliccm vallum obduxerant, — erat autem quadrato exstructus saxo neque minus XL pedes altitudinis habebat; A 2.
II, 1. **caveo:** moniti (milites) a Brundisinis, ut vallum caecum fossasque caveant; C I, 28.
converto: f. I. est.
exstruo, obduco: f. I. habet.
facio: duplicem eo loco fecerat vallum; C III, 63, a.
perficio: f. I. coniungit.
peto: qui (milites) ... muniendi gratia vallum petierant quaeque ad eam rem opus erant; Af 31, a.
2. **iacio in:** milites in exteriorem vallum tela iaciebant; C III, 63, b.
III, 1. **induere:** quo qui intraverant, se ipsi acutissimis vallis induebant; G VII, 73, a.
2. **inter:** inter duos vallos ... per mare navibus expositi in aversos nostros impetum fecerunt; C III, 63, b.

valvae, Thürflügel, Thür: constabat Elide in templo Minervae ... simulacrum Victoriae ... ad valvas se templi limenque convertisse; C III, 105.

varie, verschieden: **colloco:** sagittarios varie passimque locis certis ... collocaverat; Af 60.
nuntio: id varie nuntiabatur; A 57, b.
pugno: acriter varieque pugnatur; A 40.

varietas, Mannigfaltigkeit, Farbenwechsel: I. **est:** harum (alcium) est consimilis capris figura et varietas pellium; G VI, 27.
II. **in:** hoc .. in speciem varietatemque opus deforme non est alternis trabibus ac saxis; G VII, 23.

varius, mannigfaltig, verschieden, wechselnd, ungleich: **certamen:** vario certamine pugnatum est; C I, 46.
diligentia: custodiarum varia diligentia animadversa; C III, 61.
eventus: in tanta rerum iniquitate fortunae quoque eventus varii sequebantur; G II, 22.
genera: erat ... conventus is, qui ex variis generibus constaret; C II, 36. f. munitiones.
morbi: ut (aqua) multos variosque morbos efficiat; A 5.
munitiones: variis † generum munitionibus [[generibus munitionum || (locus) tegebatur; A 28.
sententiae: variis dictis sententiis, quarum pars deditionem, pars ... eruptionem censebat; G VII, 77, a.
sermones: is (timor) variis hominum sermonibus celeriter augetur; C II, 29.
voluntas: hic cum essent factiones duae, varia voluntate civitatum utebatur; C III, 35.

vas, Gerät, Kriegsgerät: **conclamo:** f. **conclamo,** III. vasa (3 St.) S. 196, a.
impono: ut praeter ipsum militem et arma nec vas nec mancipium ... in naves imponi pateretur; Af 47.

vasto, verwüsten, verheeren, entblößen: I. **causa:** cum equitatus noster liberius praedandi vastandique causa se in agros eiecerat; G V, 19.
II. **alqd:** cum ... omnia caedibus, incendiis, rapinis vastasset; G VIII, 25.
agros: f. **ager,** II, 1. vasto (9 St.) S. 56, a.
Armeniam: ne Armeniam minorem, regnum suum, neve Cappadociam, regnum Ariobarzanis, .. vastari .. pateretur a Pharnace: A 34. a.
fines: f. **finis,** II, 1. vasto (4 St.) S. 398, b.
partem: quod a Pirustis finitimam partem provinciae incursionibus vastari audiebat; G V, 1.
provinciam: quamquam erat provincia ... finitimo bello ac dissensionibus confecta et vastata; A 42, a. bene magna comparata manu provinciam vastare; H 1.
regiones: tali modo vastatis regionibus; G VI, 44.
regnum: f. Armeniam.

vastus, weit, unermeßlich: **mare:** quod ... summa .. erat vasto atque aperto mari ... difficultas navigandi; G III, 12.
Oceanus: longe aliam esse navigationem in concluso mari atque in vastissimo atque apertissimo Oceano; G III, 9, b.

vaticinatio, Weissagung: ut matresfamiliae eorum sortibus et vaticinationibus declararent, utrum proelium committi ex usu esset, necne; G I, 50.

uber, reichhaltig, mit Übertreibung: haec Afranius Petreiusque ... pleniora etiam atque uberiora Romam ad suos perscribebant; C I, 53.

ubi, wo, als, sobald als: A. **Adverb:** I. interrogativ: quod ... scire potuisset, ... ubi senatus populusque Romanus, ubi respublica esset; A 68.

II. relativ: ne quid emineret, ubi ignis hostium adhaeresceret; C II, 9, a. ubi tigna ... collocentur; C II, 10. comporto: s. habeo; Af 75. Trallibus in templo Victoriae, ubi Caesaris statuam consecraverant; C III, 105. in mediis Eburonum finibus, ubi Titurius atque Aurunculeius ... consederant; G VI, 32. ad flumen, ubi Vercingetorix ... consederat; G VII, 67. is locus, ubi constitissent; G I, 13. eius loci, ubi constiterat, relinquendi; G III, 4. paulum ex eo loco ... progressus, ubi constiterat; G VII, 49. ab dextro cornu, ubi septima legio constiterat; G VII, 62, a. ex vallo, ubi constiterant; C I, 86. in eam partem ituros atque ibi futuros Helvetios, ubi eos Caesar constituisset atque esse voluisset; G I, 13. praesidium, ubi constitutus esset; C III, 36, b. defendebatur ... oppidi munitione, ubi castra constituta; H 28. turris tectum ... tollere coeperunt; ubi, quantum storiarum demissio patiebatur, tantum elevabunt ‖elevarant ..‖; C II, 9, c. quae civitates propinquae his locis erant, ubi bellum gesserat; G II, 35. neque (Romanus) eorum locorum, ubi bellum gesturi essent, vada ... novisse; G III, 9, b. In Venetiam, ubi Caesarem primum esse bellum gesturum constabat; G III, 9, b. in eo campo, ubi ea res gerebatur; Af 40. inter ... collem, ubi castra Petreius atque Afranius habebant; C I, 43. in portum ad Ruspinam, ubi Caesar castra habuerat; Af 34. ad oppidum Sarsuram, ubi Scipio Numidarum habuerat praesidium frumentumque comportaverat; Af 75. oppidum ... Tegea, ubi (Scipio) praesidium equestre ... habere consuerat; Af 78, a. Ussetam pervenit, ubi Scipio magnum frumenti numerum ... habuerat; Af 89. ad oppidum Zamam, ubi ipse (rex Iuba) domicilium ... habebat; Af 91, a. in Lingones contendit, ubi duae legiones hiemabant; G VII, 9. in iis locis sibi bellum gerendum, ubi paucis ante annis Lucius Valerius Praeconinus legatus ... interfectus esset; G III, 20. ubi cuique .. valles abdita ... spem praesidii ... offerebat, consederat; G VI, 34, a. infra eum locum, ubi pons erat perfectus praesidiumque ab Caesare relictum; G VI, 35, a. is collis, ubi castra posita erant; G II, 8. ubi .. spatium inter muros ... postulare videretur, pilae interponuntur; C II, 15. ut esset, ubi tegimenta praependere possent; C II, 9, b. Acillam, ... ubi C. Messius cohortibus praeerat; Af 43. ad Thapsum, ubi Vergilius cum grandi praesidio praeerat; Af 79. Thisdrae, ubi Considius praeerat; Af 86. sub ipsius oppidi murum, ubi magnus fons aquae prorumpebat; G VIII, 41. ubi cum ab incolis (equites) non reciperentur; Af 87, a. Agedicum, ubi impedimenta totius exercitus relicta erant; G VII, 62, b. s. perficio. ubi cum quosdam eius municipii sollicitaret; C III, 22. se ... ibi futurum, ubi praescripserit; G VIII, 48, c. sinistro cornu, ubi erat ipse (Caesar); C III, 67. Epidaurum .., ubi nostrum erat praesidium; A 44, b. Adrumetum .., ubi praesidium erat adversariorum; Af 3. dextrum sinistrumque cornu, ubi elephanti erant; Af 41. eo loco .., ubi omnino aquae nihil esset; Af 69, b. ad Hipponem regium deferuntur; ubi classis P. Sitti ... erat; Af 96. *cum* complura castella occupasset, partim ubi equitatus partim ubi pedestris copia ... castris praesidio esse possent; H 6. s. constituo; G I, 13.

B. **Conjunction:** I. **Indicativ:** 1. **Präsens;** ubi neutri transeundi initium faciant; G II, 9. ubi perterritis omnibus neque cohortationes suas neque preces audiri intellegit; C II, 42. id ubi vident; C II, 11.

2. **Perfect:** quod ubi accidit; G VIII, 15. 36. 48, b. quod ubi Caesar animadvertit; G IV, 25. C III, 93, b. Af 41. Af 78, b. ubi Caesaris castra posita ... animum adverterunt; C I, 80. ubi illum (Pompeium) suis locis se tenere animadvertit; C III, 41. qui (Euphranor) ubi Caesaris ‖cessari, al.‖ animum advertit; A 15. quod ubi legiones Scipionis ... animum adverterunt; Af 40. quod ubi Labienus animadvertit; Af 75. ubi eos (Zamenses) perstare in sententia animadvertit; Af 91, b. s. conspexerunt; C I, 69. ubi (Rhenus) Oceano appropinquavit, in plures defluit partes; G IV, 10. ubi iam se ad eam rem paratos esse arbitrati sunt; G I, 5. ubi ille (Varus) saepius appellatus aspexit ac restitit et, quis esset ..., quaesivit; C II, 35, a. quod ubi auditum est; G III, 18. ubi ... lapides iaci coepti sunt, murusque defensoribus nudatus est; G II, 6. ubi signa legionum appropinquare coeperunt; C I, 51. s. II. Caesar ... ubi ex captivis cognovit, quo in loco hostium copiae consedissent; G V, 9. ubi de Caesaris adventu cognovit; G VII, 12. ubi cognovit per Afranium stare, quo minus proelio dimicaretur; C I, 41. eum (Antonium) ubi appropinquare cognovit; C III, 30, b. ubi nihil profici equitatu cognovit; C III, 58. quod ubi Caesar comperit; G IV, 19. sed ubi certis auctoribus comperit ... copias abesse; C II, 37. concessum est: s. negatum est. ubi ex ea turri quae circum essent opera tueri se posse confisi sunt; C II, 10. quos (milites) ubi Afranius procul visos cum Petreio conspexit; C I, 65. sed, ubi paulatim retorqueri agmen ad dextram conspexerunt iamque primos superare regionem castrorum animum adverterunt; C I, 69. quod ubi conspexit; A 45. quae (classis) ubi convenit ac primum ab hostibus visa est; G III, 14, a. atque ubi quis ex principibus in concilio dixit se ducem fore; G VI, 23. ubi de eius adventu Helvetii certiores facti sunt; G I, 7. ubi per exploratores Caesar certior factus est ..; G I, 12. quod ubi sine recusatione fecerunt; C III, 98. ubi se diutius duci intellexit; G I, 16. ubi eum castris se tenere Caesar intellexit; G I, 49. ubi ne tum quidem eos prodire intellexit; G I, 50. ubi nostros non esse inferiores intellexit; G II, 8. hostes ubi ... spem se fefellisse intellexerunt neque nostros ... progredi ... viderunt; G II, 10. ubi intellexit frustra tantum laborem sumi; G III, 14, a. illi ... ubi ... nihil his rebus profici posse intellexerunt; G III, 21. ubi omnes idem sentire intellexit; G III, 23. ubi intellexit ultro ad se veniri; G V, 56. quem ubi Caesar intellexit ... inopiae vitandae causa omnem orationem instituisse; C III, 17. ubi luxit; C I, 23. munita est: s. tecta est. ubi id a Caesare negatum et, palam si colloqui vellent, concessum est; C I, 84. quod ubi Caesari nuntiatum est; A 25, b. perdoluerunt: s. viderunt; C II, 15. ubi turris altitudo perducta est ad contabulationem; C II, 9, a. ubi hostes ad legatos exercitumque pervenerunt; C II, 12. ubi propositum tenere non potuit; C III, 42. quaesivit, restitit: s. aspexit. quod ubi Caesar resciit; G I, 28. reverterunt: s. venit; G I, 8. ubi vero ea pars turris ... tecta atque munita est ab omni ictu hostium; C II, 9, c. ubi ea dies

... venit, et legati ad eum reverterunt; G I, 8. ubi eo ventum est; G I, 43. qui ubi pro perfuga ad eos (hostes) venit; G III, 18. ubi ea dies venit; G VII, 3. ubi prima impedimenta ... visa sunt; G II, 19. ubi suos urgeri ... vidit; G II, 25. ubi ... turrim procul constitui viderunt; G II, 30. ubi vero (turrim) moveri et appropinquare moenibus viderunt; G II, 31. ubi visum est, sub vesperum dispersi ... discedunt, G V, 58. ubi praeter spem quos fugere credebant infestis signis ad se ire viderunt; G VI, 8, b. ubi eos in sententia perstare viderunt; G VII, 26. ubi neminem in aequum locum sese demittere ... viderunt; G VII, 28. ubi tantos suos labores ... male cecidisse viderunt indutiisque per scelus violatis suam virtutem irrisui fore perdoluerunt; C II, 15. f. intellexerunt; G II, 10. ubi primum: f. **primus**, C, **c**, II. ubi (5 St.) S. 827, b. quod ubi: f **quod**, A, II. ubi (3 St.) S. 921, b.

3. Präsens und Perfect: quod ubi hostes viderunt, ea ... ita refecta, ut ..., eodemque exemplo sentiunt totam urbem ... circummuniri posse, ... parique condicione ... bellandi data se virtute nostris adaequare non posse intellegunt; C II, 16.

4. Imperfect: elevarant: f. A, II. elevabant. quod ubi saepius eius (Labieni) equitatus facere non intermittebat; Af 29. ubi tempus alterius contabulationis videbatur; C II, 9, c.

5. Plusquamperfect: ubi ex litore aliquos singulares ex navi egredientes conspexerant; G IV, 26. hoc ubi uno auctore ad plures permanaverat, atque alius alii tradiderat; C II, 29.

II. Indicativ und Conjunctiv: quod ubi coeptum est fieri et equis concitatis Iuliani impetum fecissent; Af 78, a.

ubicumque, wo nur immer: ubicumque maior atque illustrior incidit res; G VII, 3.

ubique, überall: onerarias naves, quas ubique possunt, deprehendunt; C I, 36. quid ubique habeat frumenti et navium, ostendit; C II, 20, b. navium quod ubique fuerat in unum locum coëgerant; G III, 16.

ve, oder: uti ne telo tormentove adici posset; C III, 56. — cum quaereret Caesar, quo loco multitudo esset Bellovacorum quodve esset consilium eorum; G VIII, 7. cum diu dubitasset Cassius, quid sibi faciendum quidve Lepido esset credendum; A 63, b.

vectigal, Abgabe, Gefälle, Einkünfte: I. creat, est: magnum hoc fuit vectigal, maius tamen creabat odium; A 56.

II. augeo: quorum ... alter bello victos Sallyas attribuerit vectigaliaque auxerit; C I, 35.

erogo: vectigalibus .. regiis erogatis; Af 97.

facio: magnam Caesarem iniuriam facere, qui suo adventu vectigalia sibi deteriora faceret; G I, 36.

habeo: (Dumnorigem) compluris annos portoria reliquaque omnia Haeduorum vectigalia parvo pretio redempta habere; G I, 18, a.

impero: publicanis ... insequentis anni vectigal promutuum (imperabatur); C III, 32, b.

impono, peto: (se) vectigalia, quae Metellus imposuisset, a senatu petisse; H 42, a.

pendo: quid in annos singulos vectigalis populo Romano Britannia penderet, constituit; G V, 22.

redimo: f. habeo. — III. alqd: f. II. pendo.

vectigalis, steuerpflichtig, tributpflichtig: alqs: quod ... omnes fere, qui eo mari uti consuerunt, habent vectigales; G III, 8. vectigales (Ubios) sibi fecerunt; G IV, 3.

homines: ut (homines) malint regis esse vectigales, quam ... esse incolumes; Af 8.

vectis, Hebebaum: convellere: sub musculo milites vectibus infima saxa turris hostium ... convellunt; C II, 11.

impelli: IV biremes subiectis scutulis || scutulis || impulsas vectibus in interiorem partem traduxit; C III, 40.

promovere: oppidani saxa quam maxima possunt vectibus promovent; C II, 11.

vectorius, zum Transport dienend: qui (milites) vectoriis gravibusque navigiis ... longarum navium cursum adaequarunt; G V, 8.

vectura, Anfuhr, Fuhre: describo: vecturas .. frumenti finitimis civitatibus descripsit; C III, 42.

impero: frumentum, milites, arma, remiges, tormenta, vecturae imperabantur; C III, 32, a.

vehemens, heftig, hitzig: clamor, concursus: vehemens fiebat ab utrisque clamor telorumque missu concursus; H 31, a.

cursus: barbari vehementissimo cursu refugerunt; G VIII, 15.

fuga: cum ... ille .. fuga vehementi Volosenum produxisset longius; G VIII, 48, a.

tempestas: inde paulo vehementiore tempestate nihilo periculosius se navigatorum credens (Cassius) profectus; A 64.

ventus: incidit ..., ut ... vehementi .. vento afflictaretur; H 8, b.

vehementer, heftig, hitzig, sehr: I. attenuo: tametsi (nona legio) erat Dyrrhachinis proeliis vehementer attenuata; C III, 89.

commoveo: quibus rebus Caesar vehementer commotus maturandum sibi existimavit; G I, 37. quibus ex rebus Caesar vehementer commovebatur; Af 72.

concurro: naves adversae rostris concurrerunt adeo vehementer, ut ..; A 46.

confirmo: hae litterae vehementer confirmabant mentes oppidanorum; H 28.

contendo: cum vehementius contenderetur; G VIII, 48, a. ille (Libo) ... unum instare de indutiis vehementissimeque contendere; C III, 17.

exterreo: ut ... incognitis rebus magis confidamus vehementiusque exterreamur; C II, 4.

incito: nec vehementius equos incitare poterant; C II, 41, a.

incuso: vehementer eos incusavit; G I, 40, a.

inflo: cum (Pharnaces) secundo proelio vehementer esset inflatus; A 65, b.

laboro: ut vehementissime utraque (navis) ex concursu laborarent; C II, 6, b.

peragito: vehementius .. peragitati ab equitatu; C I, 80.

perterreo: hi (Haedui) similitudine armorum vehementer nostros perterruerunt; G VII, 50, a.

perturbo: omnia .. plerumque, quae absunt, vehementius hominum mentes perturbant; G VII, 84.

premo: a dextro cornu vehementer multitudine suorum nostram aciem premebant; G I, 52. cernebatur equitatus nostri proelio novissimos illorum premi vehementer; C I, 64. quod a suo loco hostes vehementer premere coeperunt; H 31, a.

proelior: Germani equitesque ... vehementissime proeliantur; G VIII, 36.

pugno: cum ... vehementer .. ibi pugnatum esset; G III, 22. cum vehementius pugnaretur; G VII, 87. pugnatum est aliquamdiu vehementissime; H 13, b. adversarios .. vehementissime pugnantes nostri agere coeperunt; H 31, b.

timeo: vehementer huic illos loco timere; G VII, 44. quod ... iis legionibus ... vehementer timebat; G VII, 56.

turbo: quae evocatio vehementer omnes turbavit; A 56.

II. periculosus: ut transeundum superius iter vehementer esset periculosum; H 30.

saucius: Pompeius humero et sinistro crure vehementer erat saucius; H 38.

vehiculum, Fuhrwerk, Wagen: propter loci difficultatem neque equo neque vehiculo saluti suae praesidium parare poterat; H 39.

veho, fahren, reiten: alqm: ipse (Iuba) equo in oppidum vectus; C II, 44. ita (Caesar) vento certo celerique navigio vectus; Af 2. Caesar circum oppidum vectus natura loci perspecta rediit in castra; Af 3. Varus ... cum primo mane Leptim universa classe vectus; Af 62.

legionem: quam (legionem) equis devexerat || vexerat ||; G I, 43, a.

vel, oder, entweder — oder, selbst, sogar, auch nur: A. Conjunction: I. ohne vel im ersten Teil: ut sibi auxilium ferret ...; vel si id facere ... prohiberetur, exercitum modo Rhenum transportaret; G IV, 16.

II. mit vel im ersten Teil: I. zweimal: a. Substantiva: nulli omnium has partis vel querimoniae vel miserationis minus convenisse; C I, 85, a. ut ... vel domesticis opibus vel externis auxiliis de salute urbis confiderent; C II, 5. quoties vel culpa ducis vel tribuni vitio in exercitu esset offensum; C III, 72. quo minus ... aquam peterent vel a sinistra parte a Paraetonio vel a dextra ab insula; A 8. quod vel ex conscientia sua ... vel multis signis et testimoniis eorum ... animum advertere poterat; A 48. Caesar incredibili eius vel temeritate vel fiducia commotus; A 75. vel pro hospitio regis Nicomedis vel pro horum necessitate ... defugere hoc munus ... non potui; F 3.

b. Verba, Sätze: ut ... vel ipse de eo causa cognita statuat, vel civitatem statuere iubeat; G I, 19. vel sibi agros attribuant vel patiantur eos tenere, quos armis possederint; G IV, 7. centurio vel insueta re permotus vel celeriter a familiaribus prohibitus Commii conficere hominem non potuit; G VIII, 23. quibus (copiis) vel superari delerique Mithridaten vel sine dubio retineri posse credebat; A 27. (copias instrui) vel ad opus suum tardandum ... vel ad ostentationem regiae fiduciae; A 74. M. Orfium ... vel regem Galliae faciam, vel hunc Leptae delega, si vis; F 11.

2. dreimal: Caesarem vel auctoritate sua atque exercitus vel recenti victoria vel nomine populi Romani deterrere posse, ne ..; G I, 31, d. quam parvulae saepe causae vel falsae suspicionis vel terroris repentini vel obiectae religionis magna detrimenta intulissent; C III, 72.

B. Adverb: 1. Substantiva: cum se vel principes eius consilii fore profiterentur; G VII, 37. si vel ad litora Apolloniatium cursum dirigere atque eo naves eicere possent; C III, 25. ut vel classe dimicare posset; A 42, b. etili ... vel sine defensoribus aditum adversariis prohibebant; Af 31, b.

2. Adjectiv: ut vel spectatissimi triumphi laetitia praecipi posset; G VIII, 51.

velociter, schnell: hostes velocissime refugiebant; G V, 35.

velocitas, Schnelligkeit, Behendigkeit: I. est: magna vis eorum (urorum) est et magna velocitas; G VI, 28. summam esse .. in Alexandrinis velocitatem; A 8.

II. praeditus: impetum faciunt Numidae levisque armaturae mirabili velocitate praediti; Af 69, b.

III. homines: Germanos .. pedites, summae velocitatis homines, ... praemittit; G VIII, 36.

IV, 1. conficere: ipse (Caesar) iter inceptum simili velocitate conficere coepit; A 66.

effugere: qui velocitate effugere poterant; A 76.

evitare: quod malum dux equi velocitate evitavit; G VIII, 48, b.

2. propter: quia (levis armatura) ... legionarium militem defatigabat propter velocitatem; Af 71.

velox, schnell, behend: cursus: illi veloci cursu periculum facile vitabant; Af 71.

pedites: equitum milia erant sex, totidem numero pedites velocissimi ac fortissimi; G I, 48.

velum, Segel: I, 1. dirigo: se in hostium habiturum loco, qui non e vestigio ad castra Corneliana vela direxisset; C II, 25, b.

do: imprudentes vela in altum dederunt; Af 53.

eripio: ut, cum omnis Gallicis navibus spes in velis armamentisque consisteret, his ereptis omnis usus navium ... eriperetur; G III, 14, b.

subduco: celeriter vela subduci demittique antemnas iubet; A 45.

2. consisto in: s. I. eripio.

II, 1. profugere: (Octavius) tempestate magna velis profugit; A 46.

regi: quod ... tanta onera navium regi velis non satis commode posse arbitrabantur; G III, 13, a.

2. pro: pelles pro velis alutaeque tenuiter confectae; G III, 13, a.

velut, gleichwie, wie: I. Substantivo: cum repente instructas velut in acie certo gradu legiones accedere Galli viderent; G VIII, 9. tota Aegyptos maritimo accessu Pharo, pedestri Pelusio velut claustris munita existimatur; A 26. hostes ... velut indagine hunc (campum) insidiis circumdederunt; G VIII, 18. tumulus .. naturalis veluti manu factus excelsiore undique fastigio sustinet murum; A 72. quem (campum) iugum cingens a mari ortum ... velut theatri efficit speciem; Af 37.

II. si: quod ... absentis .. Ariovisti crudelitatem, velut si coram adesset, horrerent; G I, 32.

vena, Ader, Wasserader: averto: cuniculis venae fontis intercisae sunt atque aversae; G VIII, 43.

habeo: omnia litora naturaliter aquae dulcis venas habere; A 8.

venatio, Jagd: I. consisto in: vita omnis in venationibus atque in studiis rei militaris consistit; G VI, 21.

sum in: multum .. sunt in venationibus; G IV, 1.

II. genus: adolescentes .. hoc (se) genere venationis exercent; G VI, 28.

venator, Jäger: quarum (alcium) ex vestigiis cum est animadversum a venatoribus, quo se recipere consuerint; G VI, 27.

venditio, Verkauf: se bonorum venditionem inducturum; Af 90.

vendo, verkaufen, versteigern: alqm: omni senatu necato reliquos sub corona vendidit; G III, 16.

alqd: ut, quae bello ceperint, quibus vendant, habeant; G IV, 2.

bona: s. **bonus,** B, **b,** II, 1. vendo (5 St.) S. 128, b.

possessiones: possessiones redemi easque postea pluris venditas; F 24.

rem: re vendita iterum empta; F 24.

sectionem: sectionem eius oppidi universam Caesar vendidit; G II, 33.

veneo, verkauft werden: servi transfugae nuntiaverunt oppidanorum bona venire; H 22, b.

venia, Erlaubnis, Verzeihung: s. **do,** II. veniam (5 St.) S. 393, b.

venio, kommen, erscheinen, anrücken, eintreten, geraten, gelangen: I. **unpersönlich:** 1. **substantivisch:** ut locus in aciem ad subsidium veniundi non daretur; H 31, a.

2. **verbal:** ubi eo ventum est; G I, 43, a. ad quos ventum erat; G II, 11. cum ... neque subsidio veniri neque commeatus supportari ... possent; G III, 3. paucis diebus, quibus eo ventum erat; G III, 23. post diem quartum, quam est in Britanniam ventum; G IV, 28. diebus circiter xv, quibus in hiberna ventum est; G V, 26. ubi intellexit ultro ad se veniri; G V, 56. saepe in eum locum ventum est, ... ut ..; G VI, 43. si qua ex parte obviam contra veniretur; G VII, 28. priusquam subsidio ex oppido veniri posset; G VII, 36. eo cum esset ventum; G VII, 61. veniri ad se confestim existimantes ad arma conclamant; G VII, 70. cum in colloquium ventum esset; G VIII, 23. cum propius erat necessario ventum; C I, 58. posse prius ad angustias veniri, quam sentiretur; C I, 67. venitur in eum locum, quem Caesar delegit; C I, 84. dum ad flumen Varum veniatur; C I, 87. quo cum esset postero die ventum; C III, 19, b. cum in fanum ventum esset; C III, 33. cum ventum esset ad flumen Genusum; C III, 75. postquam eo ventum est, ut sibi uterque confideret; A 14. cum ad Canopum ventum esset; A 25, b. quo ut ventum est; A 31. hinc itinere facto in campum Mundensem cum esset ventum; H 27. cum eo ventum esset; H 33. ita cum ad oppidum esset ventum; H 35.

II. **mit Subject:** alqs: tertia (acies signa intulit), ut venientes sustineret; G I, 25. quod ... e loco superiore in nostros venientes tela coniciebant; G I, 26. Haedui (veniebant) questum, quod Harudes ... fines eorum popularentur; G I, 37. uterque cum equitatu veniret: alia ratione sese non esse venturum; G I, 42. eius rei testimonium esse, quod nisi rogatus non venerit; G I, 44, b. qui cum impedimentis veniebant; G II, 24. haec tamen dicere, venisse invitos, eiectos domo; G IV, 7. una cum his legatis Commius Atrebas venit; G IV, 27. suspicati hostes huc nostros esse venturos; G IV, 32. Senones ad imperatum non venire; G VI, 2. cum reliqui praeter Senones, Carnutes Treverosque venissent; G VI, 3. tribus horis Aduatucam venire potestis; G VI, 35, b. eodem illo, quo venerant, cursu ... in castra irrumpere conantur; G VI, 37. quod eius discessu Romani tanta opportunitate et celeritate venissent; G VII, 20, a. eorum ut quisque primus venerat, sub muro consistebat; G VII, 48. eodem, quo venerat, itinere Melodunum (Labienus) pervenit; G VII, 58. quod ad diem non venerunt; G VII, 77, c. si ... Caesar cum tribus legionibus veniret; G VIII, 7. quod Commius ... cum equitibus venerat; G VIII, 10. venit eodem cum suis copiis postero die Gaius Fabius; G VIII, 37. cum contra exspectationem omnium Caesar Uxellodunum venisset; G VIII, 40. veniebat ab illo universae Galliae bello; G VIII, 51. reliquo sermone confecto, cuius rei causa venerat; C I, 8. eos, qui venerant, collaudat; C I, 21. quoniam ... ipse (Caesar) Brundisium sit venturus; C I, 24. hic (Attius Varus) venientem Uticam navibus Tuberonem portu ... prohibet; C I, 31. Pompeium ... confestim .. esse venturum; C I, 39. ne ... ex omnibus novissimi venisse viderentur; C I, 53. alii ut venientibus resistant; C I, 55. cum (Caesar) venisset; C II, 12. cum itinere converso sese Italicam venturum praemisisset; C II, 20, b. † neque enim ex Marsis Pelignisque veniebant, ut qui superiore nocte *; C II, 29. iam .. se pulverem venientium cernere; C II, 43. horum alter una venerat; C III, 4, b. Caesar, ut Brundisium venit; C III, 6. ipse (Coelius) cum Casilinum venisset; C III, 21. Libo profectus ab Orico cum classe ... Brundisium venit; C III, 23. quoniam primo venientem Caesarem non prohibuissent; C III, 25. ut venientibus in itinere se opponeret; C III, 30, a. hoc (Scipio) adeo celeriter fecit, ut simul abisse et venire nuntiaretur; C III, 36, a. qui magna ‖ cum ‖ exspectatione venisset; C III, 37, b. (Scipio) in eandem partem, ex qua venerat, redit; C III, 37, b. cum cotidiana consuetudine Q. Varus, praefectus equitum Domitii, venisset; C III, 37, b. Caesar ... mane Dyrrhachium venit; C III, 41. quod ... magno .. comitatu et multis iumentis venerant; C III, 61. Caesar ... eodem venit; C III, 65. ad Aeginium ... Caesari venienti (Domitius) occurrit; C III, 79, b. Caesar Gomphos pervenit, quod est oppidum primum Thessaliae venientibus ab Epiro; C III, 80, a. eodem, quo venerat, die ... oppidum ... oppugnare aggressus; C III, 80. b. (Caesar) Metropolim venit; C III, 80, b. (Pompeius) Mytilenas paucis diebus venit; C III, 102, b. Caesarem venisse cum copiis; A 3. Caesarem ipsum in classe venisse; A 10. ut ... semper venientibus adversae (naves) occurrerent; A 15. neque nostri aut scalis ... aut reliquis rebus parati venerant ad oppugnandum; A 18. rex cum hoc itinere venire Caesarem comperisset; A 29. Lepidus ex citeriore provincia ... venit ea mente Uliam, ut ...; huic venienti sine dubitatione Marcellus se credit; A 63, a. cum in Syriam Caesar ex Aegypto venisset; A 65, a. ipse (Caesar) eadem classe, qua venerat, proficiscitur in Ciliciam; A 66. (Caesar) Comana *venit*, vetustissimum ... Bellonae templum; A 66. ipse (Caesar) rursus, unde pridie venerat, Ruspinam ... convertit; Af 9. huc cum Pompeius cum suis copiis venisset; H 5. Arguetius ex Italia cum equitatu venit; H 10. postero die Tullius legatus cum Catone Lusitano venit; H 17. qui arbitrati sunt (Pompeium) clanculum venisse; H 32, b. Caesar ex proelio munitione circumdata Cordubam venit; H 33. Scapula, totius seditionis, familiae et libertinorum caput, ex proelio Cordubam cum venisset; H 33. a. d. xii Id. Mart. Brundisium veni; F 19. s. **ad,** I. venio (54 St.) S. 33, b. **auxilium,** II, 3. venio (3 St.) S. 119, b. **eo,** I. venio (16 St.) S. 313, b. **in,** A, I. venio (45 St.) S. 478, b. **castra,** II, 4. venio in (3 St.) S. 143, b. **conspectus,** II, 2. venio in (7 St.) S. 212, b. **deditio,** I, 2. venio in (4 St.) S. 255, a. **quo,** II, venio (7 St.) S. 920, b. **subsidium,** II, 2. venio (6 St.) S. 1012, b.

alqd: quod baec de Vercingetorige usu ventura opinione praeceperat; G VII, 9. nsn venisse boc civi Romano et ei, qui ..; Af 57. id quem ad modum fieri possit, nonnulla mihi in mentem veniunt; F 18.

auxilia: megna auxilia equitum peditumqne ab rege missa Uticam venire; C II, 26. nuntiabatur auxilia magna equitatus oppidanis suppetias venire; Af 5.

barbari: alius deleto exercitu ... victores barbaros venisse contendit; G VI, 37.

caput: ſ. alqs; H 33.

centuriones: complures .. tribuni militum et centuriones ad Caesarem veniunt; C I, 74, b. qui (tribuni, centuriones) eo praesidii causa venerant; C II, 21.

civitates: omnes Galliae civitates ad se oppugnandum venisse; G I, 44, a.

cohortes: ſ. **cohors,** I, 1. veniunt (3 St.) S. 178, b.

commeatus: ueque maximi commeatus, qui ex Italia Galliaque veniebant, in castra pervenire poterant; C I, 48, a.

consul: cum Lentulus consul ad aperiendum aerarium venisset ad pecuniam Pompeio ... proferendam; C I, 14.

copiae: postquam omnes Belgarum copias in unum lucum coactas ad se venire vidit; G II, 5. cum omnes ad eum Treverorum copiae venissent; G V, 47.

dies: ubi ea dies ... venit; G I, 8. ubi ea dies venit; G VII, 3. cuius (stipendii) illi diem nondum venisse dicerent; C I, 87.

duces: in itinere ex regiis copiis duces complures ad Caesarem veniunt; Af 92.

equites: ſ. **eques,** I, 1. veniunt (5 St.) S. 317, a.

equitatus: postea .. quam equitatus noster in conspectum venit; G IV, 37. eo legiones XII, equitatum omnem venire iusserat; C III, 2. subito exercitus regius equitatusque omnis venire Alexandriam nuntiatur; C III, 109.

exercitus: quos (exercitus) in Caesaris potestatem venisse cognoverant; C II, 22. opus esse in conspectum exercitum venire; C II, 27. ſ. equitatus; C III, 109.

filius: Cn. Pompeius filius ... ad Oricum venit; C III, 40.

finitimi: si praedandi causa ad eos (finitimi) venissent; G II, 17.

frater: Sex. Pompeius litteras fratri misit, ut celeriter sibi subsidio veniret, ne prius Caesar Cordubam caperet, quam ipse illo venisset; H 4.

homines: quod ... Harudum milia hominum XXIV ad eum venissent; G I, 31, c. ex quibus (hominibus) effugerunt CXX et ad Caesarem venerunt; H 21.

hostes: eos (hostes) hac mente et conatu venisse, uti ..; Af 19, a.

legationes: ex oppidis et castellis legationes venire; Af 6.

legatus: ſ. **legatus,** I, 1. venit (21 St.) S. 555, a.

legio: ut quaeque prima legio venerat, in naves longas imponebatur; Af 2. ſ. **legio,** 1. venit (11 St.) S. 558, b.

mercatores: quibus .. ex regionibus (mercatores) veniant; G IV, 5.

milites: ſ. **miles,** I, 1. venit (5 St.) S. 609, a.

milia: in deditionem venerunt amplius milia XXIV; C III, 99. ſ. homines; G I, 31, c.

multitudo: in Galliam magnam eorum (Germanorum) multitudinem venire populo Romano periculosum videbat; G I, 33.

navis: (naves) tenebantur, quo minus in eundem portum venire possent; G IV, 22. neque Brundisio naves legionesque ad Caesarem veniebant; C III, 25. adversam ad se venientem navem ... instructam propugnatoribus animadvertit; A 45. vgl. alqs; A 15.

numerus: quem numerum barbarorum ad castra venisse constabat; G III, 6. magnum .. numerum senatorum atque equitum Romanorum in periculum esse venturum; C I, 17.

nuntii: posteaquam certiores nuntii de exercitu Romanorum venerint; G VI, 10. nuntii praemissi ab rege Iuba venerunt; C II, 36.

oppidani: simulatque oppidani ... in spem auxilii venerunt; G VII, 12.

pecunia: ne pecunia illa ... in potestatem cuiusquam veniret; A 64.

pedites: cum pedites levi armatura lecti ad pugnam ... venissent; H 15.

populus: populum Romanum paulatim in consuetudinem eius regni occupandi venire; A 3.

praefecti: duo praefecti fabrum Pompei in meam potestatem venerunt; F 18. ſ. alqs; C III, 37, b.

praesidium: cum ad eundem locum eius (Pompei) praesidium venisset; H 25, a.

principes: posteaquam nonnulli principes ex ea civitate ... ad Caesarem venerunt; G V, 3. ſ. III, 1. G VII, 33.

proconsul: Trebonius proconsul ad provinciam obtinendam venit; A 64.

provincia: summam .. in sollicitudinem ac timorem Parthici belli provincia cum venisset; C III, 31.

res: de morte si res in suspicionem venit; G VI, 19. quae res cum ad maiorem contentionem venisset; H 5.

rex: rex Deiotarus ad Domitium Calvinum ... venit oratum, ne ..; A 34, a. rex Bogud cum copiis venit; A 62.

sagittarii: venerant eo sagittarii ex Rutenis; C I, 51.

senatus: cum is (Caesar) omnem ad se senatum venire iussisset; G V, 54.

subsidium: ne quod subsidium exspectanti Caesari in conspectum venire posset || neque (Bibulus) subsidium exspectans, si in Caesaris complexum v. p. ||; C III, 8.

supplementum: quod (supplementum) nuper ex Italia venerat; G VII, 57.

tabellarii: qui (tabellarii) ad oppidum veniebant; H 18, b.

tempus: venisse tempus victoriae demonstrat; G VII, 66, a.

tribuni: ſ. centuriones.

usus: ut, si usus veniat, suum quisque locum teneat et noverit; G VII, 80.

III. **mit Zusatz: 1. attributiv und prädicativ:** sive (Domitius) inimicus || sive || ut in hostium fines veniret; A 36. legati ad eum principes Haeduorum veniunt oratum, ut ..; G VII, 32. iisdem ducibus usus, qui nuntii ab Iccio venerant; G II, 7. victores: ſ. II. barbari. — adversa, instructa: ſ. II. navis; A 45. inviti: ſ. II, alqs; G IV, 7. novissimi: ſ. II. alqs; C I, 53. prima: ſ. II. legio. rogatus: ſ. II. alqs; G I, 44, b.

2. **Supinum:** legati deprecatum venerunt; H 35. qui ... magna manu ad castra oppugnatum venerunt; G V, 26. quo ex oppido cum legati ad eum venissent oratum, ut ..; G VII, 12. Deiotarus ... supplex ad Caesarem venit oratum, ut sibi ignosceret; A 67. ſ. 1. G VII, 32. II. rex; A 34. a. se ... Romam venisse auxilium postulatum; G I, 31, c. questum: ſ. II. alqs; G I, 37.

3. **suppetias:** ſ. II. auxilia; Af 5.

ventito, oft kommen: alqs: qui iam ante misso Caesaris ad Ambiorigem ventitare cousuerat; G V, 27, a.
mercatores: quod .. multum .. ad eos mercatores ventitant; G IV, 3.
pars: cum pars hominum in agris remaneret, pars etiam in castra ventitaret; G IV, 32.

ventus, Wind: I, 1. coepit: cum saevire ventus coepisset et se vento (naves) dedissent; G III, 13, b.
consuescit: f. flat; G V, 7.
cooritur: septimo oppugnationis die maximo coorto vento; G V, 43.
differt: hostes ... secundo magnoque vento ignem operibus inferunt. hunc sic distulit ventus, uti ..; C II, 14.
fert: quo ventus ferebat; G III, 15.
flat: quod Corus ventus navigationem impediebat, qui magnam partem omnis temporis in his locis flare consuevit; G V, 7. quod certe saepe flaverant venti, quibus necessario committendum existimabat; C III, 25. adverso vento leniter flante; A 11.
impedit: f. flat; G V, 7.
remittit: si forte ventus remisisset; C III, 26.
saevit: f. coepit.
abl. abs: durius .. cotidie tempus ad transportandum lenioribus ventis non spectabat ‖ expectabant ‖; C III, 25.
2. sum: etesiis, .. qui navigantibus Alexandria sunt adversissimi venti; C III, 107.
II, 1. habeo: quod ventum oppidani secundum habuerunt; H 19.
intermitto: media circiter nocte vento intermisso cursum non tenuit; G V, 8.
nanciscor: f. **nanciscor** ventum (5 St.) S. 644, b.
2. de: f. I, 1. saevit.
3. protego a: qui (locus) ... eas (naves) a quibusdam protegit ventis; C III, 42.
III. excusatio: ut ... nulla excusatione hiemis ventorumque ... exercitus sibi transportaretur; Af 26, a.
impetus: tantos .. impetus ventorum sustineri ... non ... posse; G III, 13, a.
magnitudo: hae (casae) .. ignem ... venti magnitudine in omnem locum castrorum distulerunt; G V, 43. cum ... ignis magnitudine venti latius serperet; C III, 101, c.
vis: vi ventorum ... pons est interruptus; C I, 40, a. praetervectos .. Dyrrhachinm magna vi venti nihilo secius (Coponius) sequebatur; C III, 26.
IV. afflictari: ut (L. Iunius Paciaecus) tempestate adversa vehementique vento afflictaretur; H 3, b.
appropinquare: cum (Coponius) iam nostris remissiore vento appropinquasset; C III, 26.
avehi: vetustissima nave impositos quocumque vento in quascumque terras iubebo avehi; F 4, b.
deferri: navis una ... cum .. delata ... esset vento ad Thapson; Af 44.
dispergi: (naves) onerariae ... vento dispersae diversa loca petierunt; Af 2.
flari: nisi ... pulvis ... vento flatus omnium prospectu offecisset; Af 52.
immittere: magno vento et secundo .. onerarias naves ... immisit; C III, 101, a.
inferre: f. I, 1. differt.
petere: comperit ... Octavium ... vento secundo regionem Graeciae petisse; A 47.
praecludi: quae diversae navigationes numquam uno tempore adversis ventis praecluderentur; A 8.
solvere: naves XVIII ... ex superiore portu leni vento solverunt; G IV, 28.
superare: Caesar eodem vento promontorium superare non potuit; Af 63.
teneri: onerariae naves, quae ... vento tenebantur; G IV, 22.
vehi: (Caesar) vento certo celerique navigio vectus; Af 2.

ver, Frühling: concilio Galliae primo vere ... indicto; G VI, 3.

verber, Schlag: ut verberibus exanimatum corpus securi feriretur; G VIII, 38.

verbero, schlagen, treffen: tabernaculum secundum litus ipsum constituit, ut prope fluctus verberaret; Af 1.

verbum, Wort, Rede: I, 1. facio: f. **facio**, III. verba (4 St.) S. 387, b.
fugio: habe semper ... in pectore, ut tamquam scopulum sic fugias inauditum atque insolens verbum; F 7, a.
habeo: qui (privati) verba atque orationem adversus rempublicam habuissent; C II, 18, b.
proloquor: petierunt, ut sibi liceret verba sine periculo proloqui; Af 35, a.
2. adigo in: provinciam omnem in sua et Pompei verba iusiurandum adigebat; C II, 18, b.
iuro in: princeps in haec verba iurat ipse (Petreius); C I, 76.
II. contumelia: magna cum contumelia verborum nostros ad pugnam evocant; G V, 58. magna verborum contumelia (captivos) interrogans, soleruntne veterani milites fugere: C III, 71. ad gravissimas verborum contumelias palam descenderunt; C III, 83.
III. accusari: cives .. Romanos negotiatores ... multis verbis accusatos; Af 90.
agere: eadem fere atque eisdem verbis praetor Roscius agit cum Caesare; C I, 8.
confirmare: Caesar Gallorum animos verbis confirmavit; G I, 33.
disputari: paucis cum esset in utramque partem verbis disputatum; C I, 86.
incitari: his verbis hominis gravissimi incitatus adulescentulus; Af 23.
infatuare: vos quoque iste (Caesar) verbis infatuavit? Af 16.
mittere: P. Caucilius ... eius (Pompei) verbis nuntium mittit, eum minus belle habere; H 32, b.
monere: monuit ... mitibus verbis legatos, ne ..; A 70.
obiurgare: M. Cato ... Cn. Pompeium filium multis verbis assiduęque obiurgare non desistebat; Af 22.
petere: haec cum pluribus verbis flens a Caesare peteret; G I, 20.

vere, der Wahrheit gemäß, wirklich: augeo: coniuratorum .. numerum auget, vere, ut quidam existimant, ut nonnulli queruntur, coactus; A 55.
habeo: sive vere quam habuerant opinionem ad eum perferunt, sive etiam auribus Vari serviunt; C II, 27.

vereor, fürchten, sich scheuen, besorgt sein: I, 1. ne: f. **me**, I, 1. vereor (24 St.) S. 656, a.
2. ne non: veritus .., ne ille (Pompeius) Italiam dimittendam non existimaret; C I, 25, a. veritus, ne non reducti, sed reiecti viderentur; C III, 46.
3. ut: Labienus ... veritus, ... ut hostium impetum sustinere posset; G V, 47.

4. Infinitiv: quos in conspectu Galliae interfiuere vereretur; G V, 6. quod sua mandata perferre nou opportuno tempore ad Pompeium vererentur; C III, 57. lougius prosequi veritus; G V, 52.

5. navibus: eo minus veritus navibus, quod in litore molli ... deligatas ad ancoram relinquebat; G V, 9.

II. alqm: nostros ex superiore insequentes loco verebantur; C III, 51, b.

alqd: quid tandem vererentur? G I, 40, a. boc tum veritus Caesar; C III, 112, a.

casum: cum ... miserrima .. Alesiae memoria sollicitl (oppidani) similem casum obsessiouis vererentur; G VIII, 34.

cruciatus: illi supplicia cruciatusque Gallorum veriti; G IV, 15.

existimatiouem: Voreuus ... omnium veritus existimatiouem subsequitur; G V, 44, a.

bostem: non se bostem vereri, sed augustias itineris ... timere dicebaut; G I, 39, b.

infirmitatem: infirmitatem Gallorum veritus; G IV, 5.

inopiam: iuupiem frumenti veritus; G VI, 29.

insidias: s. **insidiae,** II, 1, vereor (4 St.) S. 504, b.

indioium: nonnulli indicium veriti profugerunt; G VI, 44.

motum: quod, oum ipse abesset, motum Galliae verebatur; G V, 5.

multitudinem: L. Caesar veritus navium muititudinem ex alto refugerat; C II, 23.

obsessiouem: duces Bellovacorum veriti similem obsessiouem Alesiae noctu dimittunt eos, quos ..; G VIII, 14, a.

oppuguationem: quod nostrae classis oppuguationem etiam ad terram verebantur; A 12.

perfidiam: se Biturigum perfidiam veritos revertisse; G VII, 5.

perieulnm: s **periculum,** II, 1. vereor 3 St.) S. 773, b. — suppliola: s. cruciatus.

vergiliae, Pleiaden: vergiliarum signo confecto ... nimbus ... est exortus ingens; Af 47.

vergo, sich erstrecken, liegen: eollis: collis ab summo aequaliter declivis ad flumen Sabim ... ... vergebat; G II, 18.

Gallia: quod omnis Gallia ad septentriones vergit; G IV, 20.

latus: alterum (latus) vergit ad Hispaniam atque occidentem solem; G V, 13.

locus: ab oppido .. declivis locus tenui fastigio vergebat in longitudinem passuum circiter cccc; C I, 45.

pars: una pars ... vergit ad septentriones; G I, 1. quae (partes) ad bostes vergebant; C II, 9, b. paulo leniore fastigio (est iugum) ab ea parte, quae ad Uticam vergit; C II, 24.

vergobretus, Oberhaupt der Häduer: qui (Liscus) summo magistratui praeerat, quem vergobretum aqpellant Haedui, qui creatur annuus et vitae necisque in suos habet potestatem; G I, 16.

verisimilis, wahrscheinlich: alqd: quod est magis verisimile; G III, 13, a. multa praeterea verisimilia proponebant; H 2.

causa: cuius rei verisimilis causa afferebatur, quod ..; G VIII, 1.

veritas, Wahrheit, Wirklichkeit: quorum orationem celeriter veritas comprobavit; Af 35, b.

vernaculus, einheimisch, inländisch: A. legio: quae (legio) vernacula appellabatur; C II, 20, a. in provincia natus, ut vernaculae legionis miles; A 53. permansit in sententia legio vernacula; A 54. L. Titius, qui eo tempore tribunus militum in legioue vernacula fuerat; A 57, a. duae (legiones) fuerunt vernaculae, quae a Trebonio transfugerant; H 7. ex legione vernacula milites sunt capti ab equitibus nostris II; H 12. loricatus unus ex legione vernacula ad nos transfugit; H 20. centuriones loricati VIII ad Caesarem transfugerunt ex legiune vernacula; H 20. speculatores prensi servi III et unus ex legione vernacula; H 20.

legionarii: rex nomine Indo ... a vernaculis legionariis exceptus est; H 10.

milites: militibus .. vernaculis et secundae legionis ... gratulatur; A 53.

B: a: audit IV cobortes a vernaculis oppressas ad Obueulum cum his ad secundam (legionem) pervenisse; A 57, a. vgl. A. legiunarii.

vero, in Wahrheit, in der That, freilich, vollends, doch, aber: I. nach **Substantiven:** contradiceutibus inimicis, Catune vero acerrime repugnante; C I, 32, a. Deiotari vero legiones VII impetum sustinuerunt; A 40. refertur .. de rege Iuba, ut socius sit ...: Marcellus vero passurum in praesentia uegat; C I, 6, a. Petreius vero non deserit sese; C I, 75. Ponto vero (Pharnaces) decederet confestim; A 70. Romani vero quid petunt aliud ..., nisi ..? G VII, 77, d. V milibus passuum ab suis castris, ab Scipionis vero II milibus passuum longe (Caesar) constitit; Af 77. quod reliquis tamen fugae facultas daretur, Sequanis vero ... omues cruciatus essent perferendi; G I, 32. Treveri vero atque Indutiomarus totius hiemis nullum tempus intermiserunt, quin ..; G V, 55. — intra annum vero vicesimum feminae uotitiam habuisse in turpissimis habent rebus; G VI, 21. oum alius discessisset ..., arma vero omuia reposita coutectaque esseut; C II, 14. duces vero ii deliguntur, qui ..; G III, 23. duces vero eorum consilium suum laudibus ferebant, quod ..; C I, 69. ut ... caloues ... inermes armatis occurrereut, equites vero ... se legionariis militibus praeferrent; G II, 27. equitum vero operam neque in loco palustri desiderari debuisse et ..; G VII, 20, a. cum ... neque ii, qui antecesserant, morantibus opem ferre poterant, equites vero ex loco superiore in aversus tela coniciebant, tum ..; C I, 79. fugae vero nullum esse cousilium; A 8. nostri ... perturbabantur; bostes vero ... impeditos adoriebantur; G IV, 26. boc consilium Caesaris plerique uou probabatur; milites vero palam inter se loquebantur; C I, 72. nuu legumina recusabant; pecus vero ... magno in bunore habebant; C III, 47. ut equites ... possent ... flumen transire, pedites vero tantummodo bumeris ... exstare || exstarent ||; C I, 62. principes vero esse earum partium Cn. Pompeium et C. Caesarem; C I, 35. proeliis vero compluribus factis secundis; G VI, 12, a. erat iniqua condicio postulare, ut ...: tempus vero colloquio non dare ... magnam pacis desperationem afferebat; C I, 11.

II. nach **Pronomina:** vosne vero L. Domitium, an vus Domitius deseruit? C II, 32, c. se vero, ut operibus antoire studuerit, sic iustitia ... velle superare; C I, 32, b. hoc vero magis properare Varro, ut ... coutenderet; C II, 20, a. illi (Apolloniates) vero daturos se (obsides) negare; C III, 12. sperare ... impetrari posse, quod ad militum salutem pertiueat; ipsi vero nibil nocitum iri; G V, 36. id vero militibus fuit pergratum; C I, 86. ueminem vero tantum pollere, ut ..; G VIII, 22. nostri vero ... quie-

tissime se roceperunt; C III, 46. terrentur infirmiores ..., plerisque vero libere decernendi potestas eripitur; C I, 3. ut socios ... auctiores velit esse: quod vero ad amicitiam populi Romani attulissent, id iis eripi quis pati posset? G I, 43, b.

III. **nach Adjectiven:** (vgl. II): ut .. utraque (navis) ... laborarent, altera vero praefracto rostro tota collabefieret; C II, 6, b. aciem .. instruxit, primo suis locis ..., continentibus vero diebus, ut progrederetur a castris suis; C III, 84. fortasse inopiam excusare ... etiam mediocris est animi; integras vero tenere possessiones, qui se debere fateantur, cuius animi aut cuius impudentiae est? C III, 20. omnes vero se Britanni vitro inficiunt; G V, 14. ut ... alii turres reducerent ..., omnis vero ex castris multitudo ad restinguendum concurreret; G VII, 24. parvo vero temporis spatio haec propior (aqua) bibi omnino non poterat; A 6. equos eorum tolerari, reliqua vero iumenta interisse; C III, 49. totis vero castris milites circulari; C I, 64.

IV. **nach Adverbien:** hic vero nulla munitio est, quae perterritos recipiat; G VI, 39. illud spectans. primum, ut ..., deinde, ut ..., imprimis vero, ut aqua ... abundaret; A 1. cum paene cotidie ... perfugerent, vulgo vero universi in Epiro ... conscripti milites; C III, 61.

V. **nach Verben:** milites crebro etiam interpellabant, discedentem vero ex contione (Curionem) universi cohortantur, magno sit animo; C II, 33. non .. dubitabat, quin (civitates) recenti calamitate summissiores essent futurae, dato vero spatio ... possent concitari; G VIII, 31. neque condiciones accipiendas arbitrabatur ...: exspectare vero, dum ... equitatus .. reverteretur, summae dementiae esse iudicabat; G IV, 13.

VI. **mit Partikeln:** an vero in Hispania res gestas Caesaris non audistis? C II, 32, b.

aut: qua ... fiducia ... confidimus? aut vero quid proficimus, si ..? C II, 31, a.

cum vero ... natio eorum (Alexandrinorum) ... cognoscatur; A 7. cum vero incaute ... succedere eos munitionibus videret; A 27. s. I. arma. equites; C I, 79. IV. vulgo.

etiam: hostes ... aciem ... constituunt, nostris vero etiam de vallo deductis propius accedunt; G V, 51.

iam vero eo magis illi maturandum iter existimabant; C I, 63.

nec, neque: neque vero coniuncti Albicis comminus pugnando deficiebant, neque ..; C II, 6, b. neque vero conspectum aut impetum nostrorum tulerunt, primisque deiectis reliqui se verterunt; C III, 51, a. s. **nec,** A, 2. vero (18 St.) S. 659, a.

nunc: perpessos omnium rerum inopiam; nunc vero paene ut feras circummunitos (ipsos, milites) prohiberi aqua; C I, 84.

postea vero quam equitatus noster in conspectum venit; G IV, 37. postea vero ... inventum est magno esse usui posse, si ..; C II, 8. postea vero, cum Caesarem ad Massiliam detineri cognovit; C II, 17.

postquam: exercitus ... commovebatur; postquam vero castra castris contulit, ... timorem deponit; Af 48.

quasi: s. **quasi,** II. vero (2 St.) S. 863, a.

si: dum ... pares ambo viderentur; si vero alteri paulum modo tribuisset fortuna ..; C III, 10, b.

tum: s. **tum,** I, 2. vero (8 St.) S. 1081, b.

ubi: ubi ... turrim procul constitui viderunt .... ubi vero moveri ... viderunt; G II, 31. ubi vero ea pars turris ... tecta atque munita est ab omni ictu hostium; C II, 9, c.

ut: aegre ... impetratum est ..., ut ... (litterae) recitarentur; ut vero ex litteris ad senatum referretur, impetrari non potuit; C I, 1.

verso, in eine wechselnde Lage bringen: sic fortuna in contentione et certamine utrumque versavit, ut ..; G V, 44, b.

versor, sich aufhalten, verweilen, befinden, beteiligt, verwickelt sein: alqs: iam cum intra vallum nostri versarentur; C III, 96. s. **in,** B, I. versor (9 St.) S. 487, a. **inter,** I. versor (3 St.) S. 512, a.

castra: quanto .. in periculo et castra et legiones et imperator versaretur; G II, 26.

equites: cum his (peditibus equites) in proeliis versabantur; G I, 48. hi (equites) ... omnes in bello versantur; G VI, 15.

familiares: cum (familiares) in illa societate versarentur rapinarum; A 50.

homines: cum in agris et pecora et homines animadverteret versari; A 36.

hostes: cum (calones) ... hostes in nostris castris versari vidissent; G II, 24.

imperator, legiones: s. castra.

milites: quod (milites) in simili culpa versabantur; C III, 110.

pecora: s. homines.

versus, versum, nach—hin: I. **nach Verben** (colloco, dimitto, pateo, teneo: s. **quoque,** 7 St., S. 925, b.): consequor: iubet ... legiones ... se consequi ad oppidum Ruspinam versus; Af 87.

consido: Scipio ... non longe a castris ... mille passibus ad mare versus consedit; Af 80.

converto: classem .. ad insulas Baleares versus convertit; Af 23.

deduco: ex adversariorum conspectu se deducerent ad mare versum; H 18, b. reliquos (homines) versum oppidum iussit deduci; H 21.

eo: C. Sallustium Crispum praetorem ad Cercinam insulam versus ... cum parte navium ire iubet; Af 8.

fugio: Varus ... conversis navibus Adrumetum versus fugere contendit; Af 63.

mitto: parva manu Metlosedum versus missa; G VII, 61. Lucium Cispium cum classe ... ad Thapsum versus in stationem ... mittit; Af 62.

moveo: castra ex Biturigibus movet in Arvernos versus; G VII, 8. castra movit Ucubim versus; H 20.

peto: reliquae (naves) ... incertae locorum Uticam versus petere visae sunt; Af 7.

proficiscor: Labienum ... ad Oceanum versus ... proficisci iubet; G VI, 33.

prosequor: equites nostri longius ad Cordubam versus prosecuti sunt eos; H 11.

recipio: Pompeiani ... Larisam versus se recipere coeperunt; C III, 97.

II. **nach Substantiven:** cursus: cursum Massiliam versus perficit; C II, 3.

eruptio: in provinciam Narbonem versus eruptionem facere contendit; G VII, 7.

iter: ex his locis Ambraciam versus iter facere coepit; C III, 36, b. cum (equites) Uticam versus iter facerent; Af 87, a. Pompeius ... ad Cordubam versus iter facere coepit; H 10.

III. **zum Satz:** s. **quoque,** G VII, 14, a (S. 925, b.

versus, Zeile, Vers: magnum ibi numerum versuum ediscere dicuntur; G VI, 14.

verto, drehen, wenden, sich wenden, ansehen: I. detrimentum: quod si esset factum, detrimentum in bonum verteret; C III, 73, b.

II. alqm: sinistra corripit versum (Cassium); A 52. — se: primis deiectis reliqui (Pompeiani) se verterunt; C III, 51, a. auster, qui per biduum flaverat, in Africum se vertit; C III, 26.

alqd: ne ea, quae reipublicae causa egerit, in suam contumeliam vertat; C I, 8.

partem: unam partem ... telis coniectis in fugam vertit; Af 17.

terga: s. **tergum,** I. verto (16 St.) S. 1062, a.

verus, wahr: alqd: eadem secreto ab aliis quaerit; reperit esse vera; G I, 18, a. scire se illa esse vera; G I, 20. neque verum esse, qui suos fines tueri non potuerint, alienos occupare; G IV, 8.

scientia: erat .. in Caesare ... verissima scientia suorum consiliorum explicandorum; G VIII, pr. b.

verutum, Wurfspieß: I. defigo: verutum in balteo defigitur; G V, 44, b.

II. occidi: illum veruto arbitrantur occisum; G V, 44, b.

vesper, Abend: I. usque ad: acriter utrimque usque ad vesperum pugnatum est; G I, 50.

II. prima: milites, qui erant Corfinii, prima vesperi secessionem faciunt; C I, 20.

III, 1. Ablativ: ut primo vespere omnes scaphas ad litus appulsas habeant; C II, 43.

2. ad: cum ab hora septima ad vesperum pugnatum sit; G I, 26. misso ad vesperum senatu; C I, 3.

sub: s. **sub,** A, II. vesperum (7 St.) S. 1008, a.

vester, euer: auxilium: nolite hos vestro auxilio exspoliare, qui vestrae salutis causa suum periculum neglexerunt; G VII, 77, c.

beneficium: vestrum vobis beneficium remitto; C II, 32, d.

consilium: ut ... consilia vestra contra easdem bestias ... cognosceremus; Af 35, b. consilio vestro utar lubenter || lib. ||; F 18.

exspectatio: quae (merita) sunt adhuc et mea voluntate et vestra exspectatione leviora; C II, 32, c.

factum: vos enim vestrumque factum omnia ... municipia sunt secuta; C II, 32, a. Pompeius ... vestri facti praeiudicio demotus Italia excessit; C II, 32, a.

fides: Caesar me ... vestrae fidei commisit; C II, 32, a.

imbecillitas: s. stultitia.

imperator: vestro imperatori quam constituistis operam date; C III, 91. non vestra .. sponte vos certo scio, sed illius scelerati vestri imperatoris impulsu ... coactos cives ... consectari; Af 44. in seditione concitandisque militibus adversum vestrum imperatorem; Af 54, b.

impulsus: agros provinciamque vestro impulsu depopulavit; H 42, b.

officium: cum vestri officii praemia percipere debeatis; C II, 32, b.

opinio: celerius, quam vestra opinio fert, bellum confecissem; H 26.

praemia: ut iam de praemiis vestris ... cogitare incipiamus; C II, 39.

salus: s. auxilium.

sanguis: cuius opera sine vestro sanguine tantum exercitum victorem fame consumptum videtis; G VII, 20, c.

sponte: s. imperator; Af 44.

stultitia, temeritas: nolite ... stultitia ac temeritate vestra aut animi imbecillitate omnem Galliam prosternere; G VII, 77, e.

vita: vestrae quidem certe vitae prospiciam; G VII, 50, b.

vestigium, Spur, Fährte, Stelle, Augenblick: I. animadverto ex: quarum (alcium) ex vestigiis cum est animadversum a venatoribus, quo se recipere consuerint; G VI, 27.

discedo ab: quod hostium copias ab se suoque vestigio uon discessuras existimabat; Af 73.

pono in: cum ... omnem Galliae salutem in illo vestigio temporis positam arbitrarentur; G VII, 25.

II, 1. ingredi: recentibus proelii vestigiis ingressus Caesar; G VIII, 20.

remanere: equos .. eodem remanere vestigio assuefecerunt; G IV, 2.

zum Satz: tantus luctus excepit, ut urbs ab hostibus capta eodem vestigio videretur; C II, 7. vestigio temporis primum agmen erat in conspectu; C II, 26.

2. e: ceteri e vestigio mittunt ad Caesarem legatos; G VIII, 21. nullam exoriri moram posse quo minus, cum (Caesar) venisset, ... e vestigio diriperentur; C II, 12. se in hostium habiturum loco, qui non e vestigio ad castra Corneliana vela direxisset; C II, 25, b.

in: quorum (consiliorum) eos in vestigio poenitere necesse est; G IV, 5.

vestimentum, Kleidungsstück, Gewand, Decke: I, 1. effero: secum .. extulerunt ... argentum, vestimenta; H 16, a.

2. facio ex: ex vestimentis tentoriolis factis; Af 47.

II. insternere: coenam afferri quam optimam imperavit, item optimis insternendum vestimentis; H 33.

vestio, kleiden, bekleiden: alqm: interiores ... pellibus .. sunt vestiti; G V, 14. qui ... refugerant, armandos vestiendosque curat; G VII, 31.

trabes: hae (trabes) revinciuntur introrsus et multo aggere vestiuntur; G VII, 23.

vestis, Kleid, Kleidung: iacto: matresfamiliae de muro vestem argentumque iactabant; G VII, 47, b.

sumo: veste ea sumpta, qua supplices dominantes deprecari consuerant; A 32.

vestitus, Kleidung: I, 1. habeo: ut locis frigidissimis neque vestitus praeter pellis haberent quicquam; G IV, 1.

restituo: regium vestitum ei (Deiotaro) restituit; A 68.

2. utor: non oportere illum (Scipionem) eodem uti vestitu, atque ipse (Iuba) uteretur; Af 57.

3. transfero ad: factum est, ut Scipio ad album sese vestitum transferret; Af 57.

II. alqd: s. I, 1. habeo.

color: eius (Caesaris) adventu ex colore vestitus cognito; G VII, 88.

III. venire: neque tantum privato vestitu, sed etiam reorum habitu (Deiotarus) supplex ad Caesarem venit; A 67.

veteranus, alt, altgedient, erprobt: A. cohortes: veteranas cohortes vacuas in celeberrimis urbis locis habebant; A 2. cohortibus paucis ex veteranis, quas secum habebat, in extremo agmine collocatis; Af 6.

exercitus: qui (Achillas) veterano exercitui praeerat; A 4. fiducia veterani exercitus sui ... descendere ... coepit; A 74. Caesar ... copias suas non ut imperator exercitum veteranum ..., sed ut lanista tirones gladiatores condocefacere; Af 71. totum .. exercitum veteranum donavit; Af 86.

legio: triplicem aciem instruxit legionum quattuor veteranarum; G I, 24. (Caesar) Brundisium cum legionibus VI pervenit, veteranis III; C I, 25, a. unam ex Cilicia veteranam (legionem effecerat); C III, 4, a. altera navis CCXX e legione tironum sustulerat, altera ex veterana paulo minus CC; C III, 28, a. veteranae legionis milites item conflictati; C III, 28, b. quarum (copiarum) erat summa veteranarum trium legionum uniusque tironum; C III, 29. legiones ibi veterana sexta secum reducta ceteras reliquit; A 33. habebat .. veteranas multisque proeliis expertas legiones; A 61. quam (legionem) secum adduxerat Alexandria veteranam; A 69. quo (cornu) veterana legio sexta erat collocata; A 76. legiones tironum convenire, in his veterana legio quinta; Af 1. cum cohortibus VII, quae ex veteranis legionibus in classe ... rem gesserant; Af 10. Romae legiones veteranas dissentire; Af 19, a. donec sibi veteranarum legionum pars aliqua ... occurrisset; Af 31, c. postquam legionibus veteranis duabus ... copias suas ... auxerat; Af 37. in suo .. dextro cornu e secunda acie veteranarum legionum partem cohortium collocaverat; Af 60. imperat ... legiones se † VIII ‖ III ‖ veteranas ... sequi; Af 66.

miles: unam (legionem effecerat) ... ex veteranis militibus; C III, 4, a. solerentne veterani milites fugere; C III, 71. militibus veteranis impositis; A 44, b. qua necessitate coacti veterani milites equitesque ... alga ... vitam eorum (iumentorum) producebant; Af 24. in qua (nave) milites veterani cum uno centurione et nonnulli tirones fuerunt; Af 44. Caesaris .. non amplius III aut IV milites veterani si se convertissent; Af 70. non videtur esse praetermittendum de virtute militis veterani V legionis; Af 84. milites veterani ira et dolore incensi; Af 85, b.

B, I, 1. **refugiunt**: nostri veterani in portum refugiebant; C III, 24.

2. **sum**: non sum tiro, .. sed de legione X veteranus; Af 16.

II. **deduco**, al.: reliquos .. veteranos a tironibus iubet secerni. ... sic extra vallum deducti sunt et cruciabiliter interfecti; Af 46.

III. **fama**, al.: tirones ... hortabatur, ut veteranorum virtutem aemularentur eorumque famam, locum, nomen victoria parta cuperent possidere; Af 81.

virtutes: virtutes .. veteranorum proeliaque superiora commemorans; Af 81. ſ. fama.

veto, verbieten, untersagen: acc. c. inf.: quod ab opere singulisque legionibus singulos legatos Caesar discedere nisi munitis castris vetuerat; G II, 20. eos (milites) fugientes (hostes) longius Caesar prosequi vetuit; G V, 9. cum leges duo ex una familia vivo utroque magistratus creari vetarent; G VII, 33. (castra) vallo muniri vetuit; C I, 41. haec (impedimenta) conquiescere ante iter confectum vetuit; C III, 75. vetat te rex colloqui; Af 57.

vetus, alt, ehemalig, früher: **amicitia**: veterem amicitiam commemorat; C I, 22. se concedere id factum ... veteri hospitio atque amicitiae; A 68.

beneficia: ne nova Caesaris officia veterum suorum beneficiorum in eos memoriam expellerent; C I, 34.

castra: cohortes quasdam ... in vetera castra duci; C III, 66. Caesar ... *in* veteribus suis castris contra Asparagium consedit; C III, 76. simili ratione Pompeius ... in suis veteribus castris ad Asparagium consedit; C III, 76.

causae: quam veteres ... causae necessitudinis ipsis cum Haeduis intercederent; G I, 43, b.

clientelae: veteribus clientelis restitutis, novis per Caesarem comparatis; G VI, 12, b.

controversiae: de controversiis veteribus cognoscit; A 65, b.

contumelia: si veteris contumeliae oblivisci vellet, num etiam recentium iniuriarum ... memoriam deponere posse? G I, 14.

copiae: si nova manus Suevorum cum veteribus copiis Ariovisti sese coniunxisset; G I, 37.

exercitus: multi undique ex veteribus Pompei exercitibus spe praemiorum evocantur; C I, 3. interea veterem exercitum ... confirmari ... nolebat; C I, 29.

fides: quos praecipuo .. honore .. habuit, alteros pro vetere ac perpetua erga populum Romanum fide; G V, 54.

gloria: etsi propter ... veterem belli gloriam ... se tuto dimicaturos existimabant; G III, 24. in acie praestare interfici, quam non veterem belli gloriam ... recuperare; G VII, 1.

hospitium: ſ. amicitia; A 68.

incommodum: reminisceretur veteris incommodi populi Romani et pristinae virtutis Helvetiorum; G I, 13.

inimicitiae: qui propter veteres inimicitias nullo modo cum Haeduis coniungi poterant; G VI, 12, b. qui veteres inimicitias cum Caesare gerebant; C I, 3. Catonem veteres inimicitiae Caesaris incitant; C I, 4.

iniuriae: tametsi pro veteribus Helvetiorum iniuriis populi Romani ab his poenas bello repetisset; G I, 30.

institutum: regno expellere, alios arcessere vetere quodam Alexandrini exercitus instituto (milites) consuerant; C III, 110.

legiones: singularis .. virtutis veterrimas legiones VII, VIII, IX habebat; G VIII, 8. qui (milites) ex veteribus legionibus erant relicti praesidio navibus; C III, 101, c. Thorius ad Cordubam veteres legiones adducit; A 58.

milites: hoc veteres non probant milites; G VI, 40.

naves: uti, quam plurimas possent, hieme naves aedificandas veteresque reficiendas curarent; G V, 1. Cato in Sicilia naves longas veteres reficiebat, novas civitatibus imperabat; C I, 30, b. Massilienses ... veteres ... ex navalibus productas navis refecerant; C II, 4. veteres reficere naves ... instituerunt; A 12. naves veteres erant in occultis regiae navalibus; A 13.

olivetum: ultra .. eam convallem olivetum vetus (erat) crebris arboribus condensum; Af 50.

opera: veteribus paternorum felicium castrorum refectis operibus; A 72.

panicum: panico .. vetere ... omnes alebantur; C II, 22.

potentia: Hegesaretos, veteris homo potentiae, Pompeianis rebus studebat; C III, 35.

vetustas, Alter, lange Zeit, Altertum: I. **auctoritas**: qui (reges) neque amorem suorum habere poterant ... neque vetustatis auctoritatem paucis diebus reges constituti; A 33.

exempla: lictores .. habent in urbe et Capitolio privati contra omnia vetustatis exempla; C I, 6, b.

opinio: quae (legio) octavo iam stipendio tamen in collatione reliquarum nondum eandem vetustatis ac virtutis ceperat opinionem; G VIII, 8.
II, 1. intermitti: iure minime dubio vetustate tamen intermisso; A 66.
2. pro: Caesar magis eos (Massilienses) pro nomine et vetustate quam pro meritis in se civitatis conservans; C II, 22.

vetustus, alt, lange dauernd: navis: vetustissima nave impositos ... iubebo avehi; F 4, b.
templum: (Caesar) Comana *venit*, vetustissimum et sanctissimum in Cappadocia Bellonae templum; A 66.
usus: rudes .. elephanti multorum annorum doctrina usuque vetusto vix edocti; Af 27.

vexillum, Fahne: I. propono: vexillum proponendum, quod erat insigne, cum ad arma concurri oporteret; G II, 20. hoc nuntio allato vexillum proposuit; H 28.
tollo: milites armari (iubet) et vexillo sublato, quo pugnandi dabat signum, quae primae naves subsequebantur idem ut facerent, significabat; A 45.
II, 1. dare: se, cum id fieri vellet, vexillo signum daturum; C III, 89. f. I. tollo.
2. sub: ex quibus (aegris) qui ... convaluerant, circiter CCC, sub vexillo una mittuntur; G VI, 36. quos (milites) sub vexillo una profectos docuimus; G VI, 40.

vexo, plagen, belästigen, schädigen, heimsuchen, verheeren: alqm: quod Haeduos, quod Ambarros, quod Allobrogas vexassent; G I, 14. qui (Carnutes) saepe vexati numquam pacis fecerant mentionem; G VIII, 31.
agros: quorum (Gallorum) agros vexaverant; G IV, 15. agros oppidaque vexare non destitit; Af 25.
Galliam: omni Gallia vexata; G II, 4, a.
hostes: Caesar rursus ad vexandos hostes profectos; G VI, 43.
oppida: f. agros; Af 25.

via, Weg, Straße, Marsch: I, 1. obsideo: f. **obsideo,** II. vias (4 St.) S. 702, b.
patefacio: discussa nive sex in altitudinem pedum atque ita viis patefactis; G VII, 8.
perquiro: aditus viasque in Suevos perquirit; G VI, 9.
praeoccupo: ne ab equitatu Romanorum viae praeoccuparentur; G VII, 26.
procedo: cum tridui viam processisset; G I, 38.
proficio: Ariovistum ... tridui .. viam a suis finibus processisse; G I, 38.
progredior: tridui viam progressi rursus reverterunt; G IV, 4.
relinquo: relinquebatur una per Sequanos via, qua Sequanis invitis propter angustias ire non poterant; G I, 9.
2. obduco: omnibus viis atque angiportis triplicem vallum obduxerant; A 2.
praeduco: fossas transversas viis praeducit; C I, 27.
3. dispono in: procul in via dispositis familiaribus suis; G VII, 28. — per: dispositis per vias cohortibus; C III, 111.
excedo ex: paulum .. ex via excedebat; G V, 19.
pono in: oppidum Biturigum positum in via Noviodunum oppugnare instituerat; G VII, 12.
III. angustiae: castra ... angustiis viarum, quam maxime potest, contrahit; G V, 49.
difficultas: ne ... iter in provinciam converteret, ... viarum .. difficultas impediebat; G VII, 56. exercitum Caesaris viarum difficultates tardabant; C I, 70.
dux: hunc (Mercurium) viarum atque itinerum ducem (ferunt); G VI, 17.
III, 1. Accusativ: f. I, 1. procedo. progredior.
2. abesse: iam ab eo (Labieno) non longius bidui via (Treveri) aberant; G VI, 7, a.
agi, portari: animadvertit multa undique portari atque agi plenissimis viis; C II, 25, a.
emittere: omnibus viis semitisque essedarios ex silvis emittebat; G V, 19.
ire: f. 1, 1. relinquo.
zum Satz: simul .. diductis copiis pluribus viis pugnabatur; C III, 111.

viator, Wanderer, Amtsbote: consistunt: uti .. viatores etiam invitos consistere cogant; G IV, 5.
dicit: viator ab Iuba ad eum (Aquinum) est missus, qui diceret audiente Saserna: „vetat te rex colloqui“; Af 57.

vibro, sich hin und her bewegen: proboscide erecta vibrantique stridore maximo; Af 84.

vicatim, straßenweise: qui (nostri) distributi munitionum tuendarum causa vicatim ex privatis aedificiis ... extracta aqua utebantur; A 5.

viceni, je zwanzig: annos nonnulli vicenos in disciplina permanent; G VI, 14.

vicesimus, zwanzigste: annus: intra annum .. vicesimum feminae notitiam habuisse in turpissimis habent rebus; G VI, 21.
legio: quae (legio) appellabatur XXVII; C III, 34. legiones XXX et XXI ... Caesar attribuerat Longino; A 53. facit hoc idem XXI (legio); A 54. hic cum legio XXX et XXI ... totusque conveniset equitatus; A 57, a. habuit legionem ... XXV. XXVIII, XIII, XIV, XXIX XXVI in media acie; Af 60.

vicies, zwanzigmal: quem (exercitum) XXII in acie conflixisse et vicisse legati eius (Pharnacis) gloriabantur; A 74.
milia: omnis insula est in circuitu vicies centum ‖ centenum ‖ milium passuum; G V, 13.
HS: Thapsitanis HS XX, conventui eorum HS XXX ... multae nomine imponit; Af 97.

vicinitas, Nachbarschaft: I. est: quorum (Germanorum) et vicinitas propinqua et multitudo esset infinita; G VIII, 7.
II. notus: haec loca vicinitatibus erant nota; G VI, 34, a.
III. propter: quorum (Treverorum) civitas propter Germaniae vicinitatem cotidianis exercitata bellis ... feritate non multum a Germanis differebat; G VIII, 25.

vicis, Wechsel, Abwechselung: f. **in,** A, IV, 3. vicem (8 St.) S. 480, b.

vicissim, wiederum, dagegen: quam .. paludem .. aut nostra auxilia ... transibant ..., aut vicissim hostes eadem transgressi nostros longius summovebant; G VIII, 10.

victima, Opfertier: pro victimis homines immolant; G VI, 16.

victor, Sieger, Besieger, siegreich: **A. bei Substantiven:** alqs: peius victoribus Sequanis quam Haeduis victis accidisse; G I, 31, c. quod,

quos aliquamdiu inermes ... timuissent, hos postea armatos ac victores superassent; G I, 40, b. qui (calones) ... nostros victores flumen transisse conspexerant; G II, 24. iuravit se nisi victorem in castra non reversurum; C III, 87. nostris .. neque ... effugium dabatur victis, omniaque victoribus erant futura in incerto; A 16. eum .. (Mithridaten) ad se victorem incolumi exercitu recepit; A 28. Caesar ... protinus victor ad castra regis pertendit; A 30, a. Caesar ... ea parte victor introiit, quae ..; A 32. cum ... turpe populo Romano et C. Caesari victori ... esse statueret ..; A 34, a. ibi .. (Pharnaces) et victor et crudelissimus rex ... multa oppida expugnavit; A 41. cum ... Cn. Pompeium Caesar victor sequeretur; A 42, b. multum fortunae victoris Caesaris tribuens; A 43. Vatinius ... in eum se portum victor recepit; A 47. (Vatinius) victor se Brundisium incolumi exercitu et classe recepit; A 47. tali victoria totiens victor Caesar incredibili est laetitia affectus; A 77. **vgl.** B, I, 1. discedunt. 2, II, 1.

barbari: alius deleto exercitu ... victores barbaros venisse contendit; G VI, 37.

exercitus: cuius opera ... tantum exercitum victorem fame consumptum videtis; G VII, 20, c. Caesar ... copias suas non ut imperator exercitum veteranum victoremque ... condocefacere; Af 71.

milites: neque nostrorum militum victorum impetum sustinere potuerunt; G VII, 62, b.

B. **allein** (vgl. A. alqs): I, 1. coniciunt, al.: quin (Correus) ... cogeret elatus iracundia victores in se tela conicere; G VIII, 19, b.

consuescunt: quod (stipendium) victores victis imponere consuerint; G I, 44, a.

discedunt: maiorem (se inopiam perpessos) ad Avaricum maximarum gentium victores discessisse; C III, 47.

2. sum: quod ... hostes ... in perpetuum se fore victores confidebant; G V, 39.

II, 1. existimo: in quo vos victores existimabatis? H 42, b.

2. assum: quae (auctoritas) plerumque adest victori; A 26.

III. impeditus: cum victoribus nihil impeditum, victis nihil tutum arbitrarentur; G II, 28.

IV. detrimentum: quod et victoris et victi detrimentum ad eundem Caesarem esset redundaturum; A 60.

victoria, **Sieg; I. Subject:** accidit: quod ‖ quod ... laetior [quod] ‖ victoria facilis ex difficillimis rebus acciderat; A 77.

affert: quae .. res Caesari non minorem quam ipsa victoria voluptatem attulit; G I, 53.

consistit: cum illi celerem in ea re victoriam, hi salutem suam consistere viderent; C III, 111.

constat: quot virorum fortium morte necesse sit constare victoriam; G VII, 19. monuit .. eius diei victoriam in earum cohortium virtute constare; C III, 89.

est: magno esse Germanis dolori ... superiores nostras victorias; G V, 29. cum a meridie prope ad solis occasum dubia victoria pugnaretur; G VII, 80. vos .. incerta victoria Caesarem secuti; C II, 32, b. referre arbitrabatur, cuiusmodi victoria esset futura; Af 31, c.

II. **nach Verben:** 1. adipiscor: hostes ... hanc adepti victoriam; G V, 39. ab reliquis copiis adversariorum suorum ex fuga collectis se cruentam adeptum existimari victoriam; Af 31, c.

concelebro: fama ac litteris victoriam eius diei concelebrabant; C III, 72.

conclamo: suo more victoriam conclamant atque ululatum tollunt; G V, 37.

despero: maesti prope victoria desperata se in oppidum receperunt; G VII, 80.

detineo: unam esse Haeduorum civitatem, quae certissimam Galliae victoriam detineat; G VII, 37.

dimitto: cum sine duce ... deprehensis hostibus exploratam victoriam dimisisset; G VII, 52.

do: victoriam propriam se eis brevi daturum pollicetur; Af 32.

expedio: monitiones ... propriam expeditamque Caesaris victoriam interpellaverunt; C III, 70.

exploro: f. **exploro,** II. victoriam (5 St.) S. 375, b. — exposco: f. **exposco,** II. victoriam (2 St.) S. 376, a. — interpello: f. **interpello,** II. victoriam (2 St.) S. 519, b.

moror: ut, quidquid intercederet temporis, hoc omne victoriam morari videretur; C II, 39.

obtineo: qui neque in illius prospera acie primam fortunam, neque in adversa secundam obtinuimus [victoriam]; H 17.

pario: f. **pario** victoriam (5 St.) S. 746, a.

pono: inter bellatores principes dubia erat posita victoria; H 25, b.

portendo: victoriam sibi propriam a dis immortalibus portendi; Af 82.

praecipio: iam animo victoriam praecipiebant; C III, 87.

spero: a quo genere hominum victoriam sperasset; C III, 96.

teneo: quoniam reliqui ... neque victoriam diutius tenere (potuerunt) praeter unum L. Sullam; F 18.

transfero: fortuna saepe ad utrumque victoriam transferente; A 62.

tribuo: cui dii immortales victoriam tribuissent; A 70.

2. diffido: quod victoriae suorum diffideret; Af 31, c. ut prope nostri diffiderent victoriae; H 31, a.

3. potior: tutius esse arbitrabantur ... sine ullo vulnere victoria potiri; G III, 24.

utor: quemadmodum uti victoria deberent, cogitabant; C III, 83. si possimus ‖ possumus ‖ ... diuturna victoria uti; F 18.

4. contendo ad: interdum aequitas loci adversarios efflagitabat, ut tali condicione contenderent ad victoriam; H 29, b.

defatigo in: ut etiam caedendo in ipsa victoria defatigati (adversarii) ... vincerentur; Af 19, a.

depugno pro: pro cuius (exercitus) dignitate victoriaque amplius † XXXVI annis depugnavi; Af 45.

pono in: proinde omnia in victoria posita existimarent; G V, 34.

sentio de: quod plus se quam imperatorem de victoria ... sentire existimarent; G VII, 52.

spero ex: omnia .. ex victoria et ex sua liberalitate sperarent; C III, 6.

III. **nach Adjectiven:** 1. fretus: Sontiates superioribus victoriis freti; G III, 21.

indignus: nulla tamen vox est ab iis (militibus) audita ... superioribus victoriis indigna; G VII, 17, b.

2. certus de: de Sabini victoria Caesar certior factus *est;* G III, 19.

insolens in: hos praecipue in victoria insolentes praecursuros; A 8.

IV. **nach Substantiven:** 1. comes: cum se victoriae Pompei comitem esse mallet quam socium Caesaris in rebus adversis; C III, 80, a.

exitus: incerto nunc etiam exitu victoriae; G VII, 62, b.

fautores: qui essent suarum partium itemque

adversariorum victoriae fautores; H 20. qui (homines) dicebantur esse fautores Caesaris victoriae; H 21.

fiducia: quae nimiam luxuriam et victoriae fiduciam designarent; C III, 96. Caesar magnae victoriae fiducia ... Alexandream ... contendit; A 32. quibus rebus numquam tanta suppeteret ... victoriae fiducia, ut ..; Af 31, b.

fructus: ut aliquando pro tantis laboribus fructum victoriae perciperent; G VII, 27.

gloria: ne ... victoriae gloriam communicasse cum legionibus viderentur; G VIII, 19, b.

initium: quin ab iis cohortibus ... initium victoriae oriretur; C III, 94. dextro cornu ... initium victoriae natum est; A 76.

laetitia: nostri equites ... laetitia victoriae elati; G VIII, 29.

locus: Pharnaces victoriae loco ducebat, si trahere tempus posset; A 38.

nuntius: victoriae nuntius laetitiam exprimebat; A 56.

occasio: quoniam talis occasio victoriae dimitteretur; C I, 72.

significatio: quo clamore significatio victoriae gratulatioque ab Remis Labieno fieret; G V, 53.

simulacrum: simulacrum Victoriae ... ad valvas se ... convertisse; C III, 105.

societas: proelium commiserunt festinantes praeripere subsequentibus victoriae societatem; A 27.

spes: quod plerumque in spe victoriae accidere consuevit; G III, 26. cum ... semper hostibus spes victoriae redintegraretur; G VII, 25. elati (milites) spe celeris victoriae; G VII, 47, a. spes victoriae augetur; C III, 82, a. neque sibi ullam spem victoriae propositam habere; H 22, b.

summa: quod paene in eo, si id oppidum retinuissent, summam victoriae constare intellegebant; G VII, 21. quod spatii brevitas etiam in fugam coniectis adversariis non multum ad summam victoriae iuvare poterat; C I, 82.

tempus: venisse tempus victoriae demonstrat; G VII, 66, a.

2. fama de: ad Labienum ... de victoria Caesaris fama perfertur; G V, 53. quod fama de victoria Caesaris praecucurrisset; Af 87, a.

nuntius de: nuntio allato de victoria Caesaris; G V, 53. nisi ... quidam nuntii de Caesaris victoria ... essent allati; C III, 101, b.

rumor de: rumore exoptato de Caesaris victoria audito; Af 91, a.

V. **Umstand**: 1. affici: tali victoria totiens victor Caesar incredibili est laetitia affectus; A 77.

deterrere: Caesarem ... recenti victoria ... deterrere posse, ne ..; G I, 31, d.

efferri: quos (hostes) recenti victoria efferri sciret; G V, 47. nostri victoria elati; A 76.

gloriari: quod sua victoria tam insolenter gloriarentur; G I, 14.

habere: quod (imperium) habere victoria posset; G VII, 20, b.

tolli: hac victoria sublatus Ambiorix; G V, 38.

2. ab: ut ab ea victoria perterritis Alexandrinis protinus castra regis oppugnaret; A 30, b.

ex: qui (milites) ex tanta victoria licentiam sibi assumpsissent immoderate peccandi; Af 85, b. animo addito ex Caesaris victoria; Af 87, b.

in: ut ... hanc virtutis constantiam in tua victoria, non in illius (Pompei) calamitate praestarem; H 17.

post: quorum patres ... post Sullae victoriam sub Hiempsalis regis erant dati potestatem; Af 56.

propter: qui (collis) propter victoriam Mithridatis ... magnam ... habet nobilitatem; A 72.

victrix, siegreich: copiae: victrices regiae copiae ... converterunt se ad XXXVI legionem; A 40.

naves: naves onerarias Caesar remulco victricibus suis navibus Alexandriam deducit; A 11.

quadriremis: solus (Euphranor) cum sua quadriremi victrice perit ‖ periit ‖; A 25, b.

victus, Lebensweise, Unterhalt, Nahrung, Speise: I, 1. communico: his .. omnium domus patent victusque communicatur; G VI, 23.

mercor: remigibus ... partim in oppidum victos sui mercandi gratia progressis; Af 62.

praebeo: quibus (servis) domini locupletiores victum cotidianum ... praebebant; A 2.

2. utor: eodem victu et cultu corporis utuntur; G VI, 24.

3. paro ad: vino, oleo ceterisque rebus, quae ad victum parari solent, corruptis; Af 43.

pertineo ad: rebus, quae ad victum pertinent, omnibus corruptis; Af 47.

II. consuetudo: neque hanc consuetudinem victus cum illa comparandam (esse); G I, 31, d.

inopia: necessarii victus inopia coactos fugere; C I, 69.

mutatio: Massilienses ... gravi etiam pestilentia conflictati ex ... mutatione victus; C II, 22.

pars: maior .. pars eorum (Germanorum) victus in lacte, caseo, carne consistit; G VI, 22.

vicus, Bezirk, Stadtteil, Gasse, Dorf: I. est: in hac sunt insula domicilia Aegyptiorum et vicus oppidi magnitudine; C III, 112, a.

II, 1. adeo: omnibus vicis aedificiisque, quos (hostes) adire potuerant, incensis; G II, 7.

appello, contineo: ipse ... in vico Veragrorum, qui appellatur Octodurus, hiemare (constituit); qui vicus positus in valle ... altissimis montibus undique continetur. cum hic in duas partes flumine divideretur, alteram partem eius vici Gallis ad hiemandum concessit, alteram ..; G III, 1.

conspicio: omnes vici atque omnia aedificia, quae quisque conspexerat, incendebantur; G VI, 43.

desero: desertis vicis oppidisque; G VIII, 5.

divido: s. appello.

exuro: oppidis suis vicisque exustis; G I, 5.

habeo: qui (Allobroges) trans Rhodanum vicos possessionesque habebant; G I, 11. ad utramque ripam fluminis agros, aedificia vicosque habebant; G IV, 4.

inaedifico: vicos plateasque inaedificat; C I, 27.

incendo: s. restituo. — **aedificium,** II, 1. incendo; G I, 5. II, 7. III, 29. IV, 19. VI, 6. 43. VII, 14, a (S. 51, a).

obtineo: quod (castellum) ... brachiis .. cum opere castrorum coniunxerat vici obtinendi causa; A 30, a.

restituo: ipsos oppida vicosque, quos incenderant, restituere iussit; G I, 28.

3. praeficio: non solum urbibus, sed paene vicis castellisque singulis cum imperio praeficiebantur; C III, 32, a.

3. adigo ex: pecore ex longinquioribus vicis adacto; G VII, 17, a.

applico ad: custodiae portus relicti naves ad litora et vicum applicarunt; A 17.

hiemo in: s. I. appello.

remigro in: qui (Menapii) in suos vicos remigraverant; G IV, 4.

III. aedificia: omnibus eius vici aedificiis incensis; G III, 6.

pars: ex ea parte vici, quam Gallis concesserat, omnes noctu discessisse, G III, 2. ʃ. II, 1. appello.

IV. in: quod (castellum) rex in proximo vico ... munierat; A 30, a.

video, sehen, erblicken, wahrnehmen, beobachten, zusehen, sorgen: I. **mit Ergänzung: 1. indirecte Frage:** equitatum ... praemittit, qui videant, quas in partes hostes iter faciant; G I, 15. eundem (Varronem) visurum, quemadmodum tuto legati venire ... possent; C III, 19, a.

2. **accus. c. infin.:** a. **vollständiger Infinitiv:** quod Haeduos ... in servituto ... videbat Germanorum teneri; G I, 33. etsi sine ullo periculo legionis delectae cum equitatu proelium fore videbat; G I, 46. postquam omnes Belgarum copias ... ad se venire vidit; G II, 5. hostes ubi ... neque nostros in locum iniquiorem progredi ... viderunt; G II, 10. cum (calones) respexissent et hostes in nostris castris versari vidissent; G II, 24. cum (equites Treveri) ... multitudine hostium castra compleri ... vidissent; G II, 24. ubi suos urgeri ... vidit; G II, 25. rem esse in angusto vidit; G II, 25. Caesar cum septimam legionem item urgeri ab hoste vidisset; G II, 26. ubi ... turrim procul constitui viderunt; G II, 30. ubi .. (turrim) moveri et appropinquare moenibus viderunt; G II, 31. quod ... se ... aliis occurrisse rebus viderat; G III, 6. cum suos interfici viderent; G IV, 15. cum videret Germanos tam facile impelli, ut in Galliam venirent; G IV, 16. etsi idem, quod superioribus diebus acciderat, fore videbat; G IV, 35. posteaquam id obstinate sibi negari vidit; G V, 6. quod longius eius amentiam progredi videbat; G V, 7. nisi ... breviores esse quam in continenti noctes videbamus; G V, 13. quod ... neque etiam parvulo detrimento illorum locum relinqui videbat; G V, 52. quod fore, sicut accidit, videbat; G V, 58. cum undique bellum parari videret; G VI, 2. ubi praeter spem quos fugere credebant infestis signis ad se ire viderunt; G VI, 8, b. quod hi ... aequiore imperio se uti videbant; G VI, 12, b. cum suas quisque opes cum potentissimis aequari videat; G VI, 22. quam (silvam Hercyniam) Eratostheni ... fama notam esse video; G VI, 24. videt imminere hostes; G VI, 38. quam prodesse aliis vim celeritatemque viderant; G VI, 40. quod nostros iam constitisse in munitionibus videbant; G VI, 41. ne iis quidem ..., qui quieti viderentur, suam salutem recte committi videbat; G VII, 6. cui rei propter animi mollitiem studere omnes videret; G VII, 20, b. ubi eos in sententia perstare viderunt; G VII, 26. ubi neminem in aequum locum sese demittere, sed toto undique muro circumfundi viderunt; G VII, 28. cum ... hostium .. augeri copias videret; G VII, 49. qua rei familiaris iactura perpetuum imperium ... se consequi videant; G VII, 64. si nullam praeterquam vitae nostrae iacturam fieri viderem; G VII, 77, b. cum ... nostros multitudine premi viderent; G VII, 80. quod suum periculum in aliena vident salute constare; G VII, 84. cum sibi viderent clementia Caesaris reditum patere in eius amicitiam; G VIII, 3. cum repente instructas ... legiones accedere Galli viderent; G VIII, 9. parvis copiis castra munitione ipsa videbat posse defendi; G VIII, 10. cum palude impedita a castris castra dividi videret; G VIII, 14, b. cum videret nullam iam esse civitatem, quae bellum pararet; G VIII, 24. cum ... neque ab oppugnatione recedi videret ulla condicione posse; G VIII, 40. hoc fonte prohiberi posse oppidanos cum optarent reliqui, Caesar unus videret; G VIII, 41. Caesar cum complures suos vulnerari videret; G VIII, 43. cum in omnibus partibus Galliae bene res geri videret; G VIII, 46, a. ut ... ne ad conandum quidem sibi quicquam reliqui fore viderent; C II, 5. ubi tantos suos labores ... malo cecidisse viderunt; C II, 15. huc tota Vari conversa acies suos fugere et concidi videbat; C II, 34, a. videtisne, .. milites, captivorum orationem cum perfugis convenire? C II, 39. has (naves triremes) cum audacius progressas Libo vidisset; C III, 24. cum suos ex omnibus partibus vulnerari videret; C III, 45. maiorem .. spem maturitate frumentorum proponi videbant; C III, 49. concursum ad se fieri videt; C III, 106. cum illi celerem in ea re victoriam ... consistere viderent; C III, 111. quae a nostris fieri viderant; A 3. videbant .. non auxilia Caesari ... supportari posse; A 12. quod ... omnem navigiorum excursum ... sublatum iri videbat; A 19. cum Romanos ... adversis (rebus) incitari viderent; A 23. cum ... Alexandrini ... neque se quicquam proficere viderent; A 25, a. cum .. incaute ... succedere eos munitionibus videret; A 27. Caesar, cum videret milites acrius procliari non posse; A 31. exercitus .. cum videret ad Cassium persequendum nihil opus esse Cn. Pompei nomine; A 59. cum Cassium ... aciem instruxisse loco superiore *videret;* A 60. cum ... Caesar ... ea .. omnia flagitare adventum suum videret; A 65, a. in Bithynia ac Ponto plus oneris videbat sibi impendere; A 65, b. postquam abhorrere eos (hostes) videt; Af 73. ea quoque (castra) ab Iulianis teneri vident; Af 85, a. cum viderent hospites iugulari; H 22, a. de Cicerone te video quiddam scripsisse, quod ego non intellexi; F 17. nihil .. iam video opus esse nostra cura; F 26.

b. **Participium:** hoc toto proelio ... aversum hostem videre nemo potuit; G I, 26. captam suam urbem videre; C II, 12. cum ... confertam .. armatorum multitudinem collocatam in vallo videret; A 30, a. quod omnium salutem sibi commendatam viderent; A 16. in castris Pompei videre licuit trichilas structas, magnum argenti pondus expositum, recentibus cespitibus tabernacula constrata, Lucii etiam Lentuli et nonnullorum tabernacula protecta edera multaque praeterea, quae nimiam luxuriam ... designarent; C III, 96. cuius opera ... tantum exercitum victorem fame consumptum videtis; G VII, 20, c. si nostros loco depulsos vidisset; G VII, 49. quod deustos pluteos turrium videbant; G VII, 25. cum aciem directam vidisset; H 29, a. quod paulo incautius custodias in muro dispositas videbat; G VII, 27. quod hominem honestissimum ... ereptum e manibus hostium sibi restitutum videbat; G I, 53. contra magnas copias ... se expositos videbant; Af 10. ʃ. constratus. tametsi flumine impeditum transitum videbat; G VIII, 20. neu quis quem prius vulneret, quam illum interfectum viderit; G V, 58. quos (milites) cum sic animo paratos videat, ut ..; G VII, 19. cum Romanos ad insequendum paratos viderent; G VIII, 15. ut equitatum suum pulsum vidit; C III, 94. ut nostri perpetuas munitiones † videbant ‖ addebant, habebant, al. ‖ perductas ex castellis in proxima castella; C III, 44, b. perterritum .. hostem vides; C II, 34, b. praetervectas Apolloniam Dyrrhachiumque naves viderant; C III, 30, a. quod sine iumentis impedimentisque ad iter profectos videbant; C I, 69. quod diverso ab ea regione itinere (Caesarem) profectum videbat; C III, 41. ʃ. constratus. * virtutisque insignia proposita viderent; H 32, a. quod ubi hostes viderunt, ea ... ita refecta, ut ..; C II, 16. restitutus: ʃ. ereptus. structus: ʃ. constratus. cum videat omne ad se bellum translatum; G VII, 8. cum ...

scientia classiariorum se victos viderent; A 12. — eum ... videret .. eas valles ... eodem intervallo sua castra munituras; A 73. quod ... summum in cruciatum se venturos viderent; G I, 31, a. — qui (miles) in eius modi periculo cum || periculo || constanter agendum sibi videret; Af 84. in ipso portu confligendum videbant; A 13. cum ... contra magnam vim hostium artificio magis quam viribus decernendum videret; Af 14. (Caesar) movebatur etiam misericordia civium, quos interficiendos videbat; C I, 72. ab animi virtute auxilium petendum videbat; G VII, 59.

II. **mit einfachem Object:** alqm: illi ... prius in hostium castris constiterunt, quam plane ab his videri (possent); G III, 26. nec prius (Germani) sunt visi obiectis ab ea parte silvis, quam castris appropinquarent; G VI, 37. ut modo visum ab se Ambiorigem in fuga circumspicerent captivi; G VI, 43. subito sunt Haedui visi ab latere nostris aperto; G VII, 50, a. quod prius ad continentem visus est Caesar, quam ..; C III, 7. qui cum essent ex continenti visi; C III, 26. cum audissent Pompeium Cypri visum; C III, 106. cum Furnium nostrum tantum vidissem, neque loqui neque audire meo commodo potuissem; F 14. imprimis a te peto, ... ut te ibi videam; F 14.

alqd: Considium timore perterritum, quod non vidisset, pro viso sibi renuntiasse; G I, 22. haec procul ex oppido videbantur; G VII, 45, a. quod insidiis cognitis plura, quam videbant, extimescebant; G VIII, 23. quae nostri ut viderunt; G VIII, 35. id ubi vident; C II, 11. hoc idem visum ex superioribus quibusdam castellis confirmaverunt; C III, 67. s. I, 2, b. constratus; C III, 96.

accessum: qua facillimum accessum et aequissimum ad dimicandum nostris videbat; A 38.

adventum: ut ... prius .. eius adventus ab omnibus videretur, quam ... nuntius afferretur; G VI, 30.

antecursores: ut simul Domitiani exercitus pulvis cerneretur, et primi antecursores Scipionis viderentur; C III, 36, b.

auxilia: concurrunt his auxiliis visis; G VII, 79.

classem: quae (classis) ubi ... primum ab hostibus visa est; G III, 14, a.

cohortes: turmis .. equitum et cohortibus visis; G VII, 88.

commutationem: hic subitam commutationem fortunae videre licuit; C III, 27.

copias: nisi ipsius copiae prope hostium castra visae essent; G I, 22. hae copiae, quas videtis; C III, 87. copias hostium haud longe ab sese visas; Af 12.

equites: visis .. equitibus, quos Scipionis esse arbitrabatur; C III, 36, b.

equitatum: equitatus hostium procul visus est; G VII, 12. simul equitatu viso; C I, 59.

familiam: cum ... eius (Coelii) ... arma Capuae essent comprensa et familia Neapoli, vis .. || visa, al. ||; C III, 21.

finem: cuius (civilis dissensionis) finem nullum videmus; G VIII, pr. a.

fugam: cum ... fugam suorum viderent; A 20, b.

fumos: tum fumi incendiorum procul videbantur; G V, 48.

genera: quae (genera ferarum) reliquis in locis visa non sint; G VI, 25.

hostem: s. **hostis,** II, 1. video (4 St.) S. 445, b.

impedimenta: ubi prima impedimenta nostri exercitus ab iis ... visa sunt; G II, 19. cum ... magna .. impedimenta oppidanorum videret; G VIII, 33.

legiones: cum post se legiones viderent; G V, 17. quibus (legionibus) visis perculsae barbarorum turmae ... fugae se mandant; G VIII, 29.

lunam: luna hora circiter sexta visa est; H 7.

milites: quos (milites) ubi Afranius procul visos cum Petreio conspexit; C I, 65.

naves: quae (naves) cum ... ex castris viderentur; G IV, 28. quae (naves) cum annotinis privatisque ... amplius octingentae uno erant visae tempore; G V, 8.

opera: quae (opera) neque viderant ante Galli neque audierant; G II, 12.

periculum: in experiundo cum periculum nullum videret; G VIII, 36.

propinquitatem: qui propinquitatem loci videret; G VII, 19.

pulverem: pulverem maiorem, quam consuetudo ferret, in ea parte videri, quam ..; G IV, 32.

signa: Germani equitesque signis legionis visis vehementissime proeliantur; G VIII, 36. Salmoneuses, simulatque signa nostra viderunt, portas aperuerunt; C I, 18.

stationes: in aperto loco secundum flumen paucae stationes equitum videbantur; G II, 18.

turmas: non prius vidit turmas Iulianas, quam ..; Af 40. s. cohortes.

vallum: (castra) vallo muniri vetuit, quod eminere et procul videri necesse erat; C I, 41.

III. **mit prädicativem Zusatz:** 1. part. praes.: M. Aquinum cum C. Saserna colloquentem viderunt; Af 57.

2. **Adjectiv** (impeditus, paratus: s. 1, 2, b): in Galliam magnam eorum (Germanorum) multitudinem venire populo Romano periculosum videbat; G I, 33. vgl. II. accessum.

videor, scheinen, erscheinen, sich zeigen, gelten, glauben, belieben: I. **absolut:** 1. **unpersönlich:** ad haec quae visum est Caesar respondit; G IV, 8. quem (locum) domestici belli, ut videbantur, causa iam ante praeparaverant; G V, 9. ille cum Cotta saucio communicat, si videatur, pugna ut excedant; G V, 36. ubi visum est, sub vesperum dispersi ... discedunt; G V, 58. se .. in castra recipit, sic paratus (Afranius), ut videbatur, ut ..; C I, 75. fenestras .. quibus in locis visum est ad tormenta mittenda in struendo reliquerunt; C II, 9, c. portae quibus locis videtur eruptionis causa in muro relinquuntur; C II, 15. primis diebus, ut videbatur, libenter auditus (Clodius); C III, 57. omnes (captivos) productos ostentationis, ut videbatur, causa ... commilitones appellans; C III, 71. aciem instruebat semper, ut videbatur, exspectans, si ..; C III, 85. subiectis .. eas (turres) rotis ... in quamcumque erat visum partem movebant; A 2. vgl. alqd; G VII, 22.

2. **persönlich:** alqd: per se, quae videbantur, administrabant; G II, 20. magistratus quae visa sunt occultant; G VI, 20. magistratus ac principes ... gentibus cognationibusque hominum ... quantum et quo loco visum est agri attribuunt; G VI, 22. quae visa sunt, respondi; F 19.

causa: colloquendi Caesari causa visa non est; G I, 47.

ratio: non est visa ratio ad oppugnandum oppidum commorandi; Af 5. non est visa ratio propius accedendi eo die ad oppidum; Af 42.

tempus: ubi tempus alterius contabulationis videbatur; C II, 9, e.

II. **mit Infinitiv und Nominativ mit dem Infinitiv:** quod (priores) abesse a periculo viderentur; G II, 11. haec cogitanti accidere visa est facultas bene rei gerendae; G VII, 44. omnia .. secundissima nobis, adversissima illis

accidisse videntur; F 16. si sibi magis honorem tribuere, quam ab se salutem accipere videantur; G VII, 20, b. alii (proficiscebantur), ut principes talem nuntium attulisse, alii, ne eventum belli exspectasse aut ex omnibus novissimi venisse viderentur; C I, 53. ut ... omnium temporum dignitatem et gratiam (Haedui) antecessisse viderentur; G VII, 54. cum iam meridies appropinquare videretur; G VII, 83. ex Pompeiano exercitu circiter milia XV cecidisse videbantur; C III, 99. ne ... victoriae gloriam communicasse cum legionibus viderentur; G VIII, 19, b. ne quod in se scelus concepisse neu suos prodidisse videantur; C I, 74, a. condemnavisse: f. IV, 1, a. obsecutus. eorum, qui tanta pericula vitasse, et eorum, qui sine vulnere tantas res confecisse videbantur; C I, 74, b. quod de re tanta et a tam perito imperatore nihil frustra confirmari videbatur; C III, 87. † captis ‖ distractis ‖ quibusdam cohortibus, uti numerus legionum constare videretur; G VII, 35. ne aut inferre iniuriam videretur aut dare timoris aliquam suspicionem; G VII, 54. ne ad contumeliam honorem dedisse videamini; C II, 32, d. quae deesse operi videbantur, perficiuntur; G V, 40. ut ... semper .. paulum ad summam felicitatem defuisse videretur; G VI, 43. equidem mihi videor pro nostra necessitate non labore ... defuisse; F 1. ne munitione magis quam manu defendere locum Pharnaces videretur; A 74. ut cum omnia deficere viderentur; G V, 33. contra ... famam .. omnium videri proelium defugisse magnum detrimentum afferebat; C I, 82. ne quid de iure aut de legibus eorum (Haeduorum) deminuisse videretur; G VII, 33. quod (multitudo) ... descivisse a suis videbatur; A 7. seu quid a peritioribus rei militaris desiderari videbatur; C III, 61. cum aut de officio imperatoris desperare aut praescribere viderentur; G I, 40, c. ut quasi despexisse Caesarem videretur; Af 32. ut prope videretur finem bellandi duorum dirimere pugna; H 25, b. quod (praesidium) satis esse visum est; G I, 51. huic rei quod satis esse visum est militum reliquit; G V, 2. non alienum esse videtur de Galliae Germaniaeque moribus ... proponere; G VI, 11. adeundi tempus definiunt, cum meridies esse videatur; G VII, 83. nihil citra Capuam tutum esse omnibus videtur; C I, 14. ne (Caesar) continentior in vita hominum quam in pecunia fuisse videatur; C I, 23. cum esse omnium iudicio inferiores viderentur; C I, 47. uti unus esse ex eius militibus et monere velle aliquid ... videretur; C II, 35, a. cuius modo rei nomen reperiri poterat, hoc satis esse ad cogendas pecunias videbatur; C III, 32, a. quae (oppidi partes) minus esse firmae videntur; A 1. spatium CCCC passuum relinquit, quod satis esse ad explicandas naves videbatur; A 14. quod ei, qui intrassent, ... impeditiores fore videbantur; A 14. f. intenti esse. exspectasse: f. attulisse. ne quid crudelitate naturae videretur asperius fecisse; G VIII, 44. cum cotidiana mea recusatio ... inertiae videretur deprecationem habere; G VIII, pr. a. quam (vitam, civitatem) beneficio Caesaris habere videbor; C III, 18. quo (spatio) satis perspectum habere militum animum videretur; C III, 84. quibus parum videbatur imposuisse oneris; A 56. inferre: f. dare; G VII, 54. id mihi duabus de causis instituisse videntur; G VI, 14. omnium animi intenti esse ad pacem videbantur; C III, 19, b. ut cum virtute interfecti esse viderentur; Af 94. contrariam .. in partem iri videbatur; C I, 69. si qua in parte nostri laborare aut gravius premi videbantur; G VII, 67. haec Scipionis oratio ... ex ipsius ore Pompei mitti videbatur; C I, 2. ut, quidquid intercederet temporis, hoc omne victoriam morari videretur; C II, 39. ut, quidquid intercederet temporis, id morari reditum in Italiam videretur; C III, 82, a. qua (auctoritate) ille (Pompeius) maxime apud exteras nationes niti videbatur; C III, 43. ut ipsa fortuna illum (Domitium) obicere Pompeio videretur; C III, 79, a. diutius, ... quam necessitas urbanarum seditionum pati videbatur; A 78. ut cum munere aliquo perfugisse ad Pompeium viderentur; C III, 60. quae res etsi nihil ad levandas iniurias pertinere videbantur, tamen ..; C I, 9, a. quae maxime ad pacem pertinere viderentur; C III, 19, a. reliquae (naves) ... incertae locorum Uticam versus petere visae sunt; Af 7. quod nullum amicis in eo praesidium videretur positum esse; G VII, 10. affingunt rumoribus Galli, quod res poscere videbatur; G VII, 1. ut ... reliquae (naves) .. refici posse magno negotio viderentur; G V, 11. quod ea non posse introrumpere videbantur; G V, 51. quo pabulandi causa adire posse videantur; G VII, 14, a. ut (Liger) omnino vado non posse transiri videretur; G VII, 55, b. ut (oppidum Alesia) nisi obsidione expugnari non posse videretur; G VII, 69. quorum (militum) aut animus aut vires videbantur sustinere non posse; C I, 64. ut non iniquo loco posse dimicari videretur; C III, 85. ut omnia postponere videretur; G VI, 3. ubi ... imbecillitas materiae postulare videretur, ... traversaria tigna iniciuntur; C II, 15. praescribere: f. desperare. praestare visum est .. omnis difficultates perpeti, quam ..; G VII, 10. non videtur esse praetermittendum de virtute militis veterani V legionis; Af 84. ut quaeque pars castrorum nudata defensoribus premi videbatur, eo ..; G III, 4. f. laborare. prodidisse: f. concepisse. multum proficere (remiges, classiarii) multitudine telorum videbantur; A 20, a. ut (rex) lacrimas ... gaudio videretur profudisse; A 24, b. id eane de causa ... fecerint, ... non videtur pro certo esse proponendum; G VII, 5. quod timore adducti locum relinquere videbantur; C III, 45. timere Caesarem, ... ne ad eius periculum reservare et retinere eas (legiones) ad urbem Pompeius videretur; C I, 2. quorum in consilio ... pristinae residere virtutis memoria videtur; G VII, 77, a. qui (Pompeius) amissa restituisse videatur; C I, 7, b. quod stetisse per Trebonium, quo minus oppido potirentur, videbatur; C II, 13. ne imperatorias sibi partes sumpsisse videretur; C III, 51, b. ut magno cum dolore infidelitatis suspicionem sustinere viderentur; C II, 33. tenere uterque propositum videbatur; C I, 83. tribuere: f. accipere. velle: f. esse; C I, 35, a. venisse: f. attulisse. videris mihi ... vereri, ... ne prius dimicare cogaris, quam ..; A 15. ut (Pompeiani) ... vicisse iam viderentur; C III, 72. vitasse: f. confecisse. qui (Cassius) Caesaris nomine maioribus viribus uti videbatur; A 58.

III. **mit accus. c. infin.:** rex Iuba cognitis Caesaris difficultatibus ... non est visum dari spatium convalescendi; Af 25.

IV. **mit Prädicativ: 1. Particip: a. Perfect:** ne quod suorum culpa detrimentum acceptum videretur; A 11. ut urbs ab hostibus capta eodem vestigio videretur; C II, 7. nec iam aliter (illos) sentire, ... quin paene circumvallati atque omni exitu ... interclusi viderentur; G VII, 44. qua .. pars hostium confertissima est visa irrumpit; G V, 44, a. ut paene bellum confectum videretur; C I, 53. ne per eius (Pompei) auctoritatem deceptus videretur; C III, 82, b.

ut ad extremum casum periculi omnes deducti viderentur; A 7. ox propositis consiliis duobus explicitios videbator Ilerdam revorti; C I, 78. qood non eine summo timore ... id factum videbatur; G V, 33. ut una castra iam facta ex binis viderentur; C I, 74, b. quod nobis quidem nulla ratione factum a Pompeio videtur; C III, 92. ut nostri illorum opera imitati viderentur; A 3. impeditus: f. 2. longus. cum paene inaedificata in muris ab exercitu nostro moenia viderentur; C II, 16. cum de recuperanda communi libertate consilium initum videretur; G V, 27, b. ne frustra ingressus turpem causam videretur; C III, 20. ita .. eius rei causa antiquitus institutum videtur, ne ..; G VI, 11. interclusi: f. circumvallati. cum ... non minorem laudem exercitus quam ipse imperator meritus videbatur; G I, 40, b. eam .. oppidi partem, quae munitissima videretur, occupant; C I, 20. hostes ... delendi equitatus nostri nancti occasionem videbantur; G VIII, 28. ne dissensionis initium natum seditiosa militum sua que natura videretur; A 58. si non fortunae obsecutus videbere || ut deberes || ... nec causam secutus, ... sed meum aliquod factum condemnavisse; F 16. ut ... (Pompeius) nulla tamen mendacii religione obstrictus videretur; C I, 11. quod res posita in celeritate videbatur; G VII, 40. ut praerepta, non praebita facultas scriptoribus videatur; G VIII, pr. b. nonnullae eius rei praetermissae occasiones Caesari videbantur; C III, 25. tantum se opinionem fefellisse, ut ... paene proditus videretur; C III, 96. prius hos iudicio populi debere restitui, quam suo beneficio videri receptos; C III, 1. veritus, ne non reducti, sed reiecti viderentur; C III, 46. secutus: f. obsecutus. ut potius privato paucorum et latronum quam regio consilio susceptum bellum videretur; C III, 109. ut in miseros ac supplices usus misericordia videretur; G II, 28.

b. **Futurum:** ut vitae periculum aditurus videretur; G VIII, 48, b. nox .. allatura videbatur maiorem fiduciam illis, qui ..; A 10. ut de compositione acturi viderentur; C III, 15. quod (Lucterius) nusquam diutius sine periculo commoraturus videbatur; G VIII, 44. si non faciat, eum (Caesarem) adversus rempublicam facturum videri; C I, 2. etsi hoc et feci || effecit, al. || saepe et saepius mihi facturus videor; F 14. ut nullum aliud tempus ad conandum habituri viderentur; C II, 6, a. pabulatione libera (nostri) prohibituri hostes videbantur; G VII, 36.

c. **Gerundiv:** seu quid communicandum, seu quid administrandum videretur; G VII, 36. quarum omnium rerum maxime admirandum videbatur, quod ..; G VI, 42. quod (milites) sibi ipsi iudicavissent, quo procedendum aut quid agendum videretur; G VII, 52. ut ... neque diiudicari posset, uter utri virtute anteferendus videretur; G V, 44, b. communicandum: f. administrandum. ut ... neque uso rei militaris (copiae) contemnendae viderentur; C III, 110. ut per se consilium caperet, quid faciendum videretur; A 10. Ariovistus tantos sibi spiritus ... sumpserat, ut ferendus non videretur; G I, 33. ut ... his ... rerum omnium inopia pereundum videretur; G VI, 43. non praetereunda oratio Critognati videtur; G VII, 77, a. procedendum: f. agendum. ex quibus quae (genera ferarum) ... memoriae prodenda videantur, haec sunt; G VI, 25. cuius (Sullae) consilium reprehendendum non videtur; C III, 51, a.

2. **Adjectiv:** haec si gravia aut acerba videantur; G VII, 14, b. qua minime arduus ad nostras munitiones ascensus videbatur; G II, 33. ne aut ingratus in referenda gratia aut arrogans in praeripiendo populi beneficio videretur; C III, 1. commodissimum visum est Gaium Valerium Procillum ... mittere; G I, 47. confertos: f. 1. a. ut consimilis fugae profectio videretur; G II, 11. postquam id difficilius visum est; C III, 60. quod dignum memoria visum praetereundum non existimavimus; G VII, 25. qui diligentiores videri volebant; C II, 29. explicitus f. 1, a. quae minime visa pars firma est, huc concurritur; G VII, 84. illud grave ac miserum videbatur, perpaucos de summa rerum ... decertare; A 16. f. acerbus. ingratus: f. arrogans. qui .. per aetatem ad pugnam inutiles viderentur; G II, 16. qui aetate ad bellum inutiles videbantur; G VII, 77, c. id propter anni tempus longum atque impeditum videbatur; C I, 29. magnum .., quod afferebant, videbatur; C III, 15. sibi .. mirum videri, quid ... Caesari ... negotii esset; G I, 34. miser: f. gravis. munitus: f. 1, a. dum ... pares ambo viderentur; C III, 10, b. qui quieti viderentur; G VII, 6. ut fugae similis discessus videretur; G V, 53. ne profectio nata ab timore defectionis similis fugae videretur; G VII, 43. ut ... fugae simile iter videretur; C III, 13. ut procul simplex esse acies media ab legionariis militibus videretur; Af 59. non esse usurum condicionibus pacis eum, qui superior videretur; C III, 10, b. tantas videri Italiae facultates, ut ..; G VI, 1. neque in loco manere ordinesque servare neque procurrere et casum subire totum videbatur; C II, 41, b.

3. **Substantiv: a. in gleichem Casus;** hoc ubi ... alius alii tradiderat, plures auctores eius rei videbantur; C II, 29.

b. **Genetiv:** tenuis atque infirmi haec animi videri; C I, 32, b.

c. **Ablativ:** quod (Allobroges) nondum bono animo in populum Romanum viderentur; G I, 6.

d. **Instar:** cohortes quasdam, quod instar legionis videretur, esse post silvam; C III, 66.

vigil, Wächter: I. possunt, al.: partim tempestate impediti vigiles non poterant diligentiam praestare, partim illo responso deterrebantur; H 3, b.

sentiunt: quorum strepitum vigiles castrorum cum sensissent; G VIII, 35.

II. iugulo: praesidium, vigiles iugulant; H 35.

vigilantia, Wachsamkeit: non .. labor aut vigilantia cupienti praesertim aliquid Cassio deerat; A 51.

vigilia, Wachen, Wache, Nachtwache, Wachposten: I, 1. conficio: quae Genabi oriente sole gesta essent, ante primam confectam vigiliam in finibus Arvernorum audita sunt; G VII, 3. naves ... prima confecta vigilia quattuor milia passuum secundo flumine silentio progredi ... iubet; G VII, 60.

dispono: custodias vigiliasque in turribus muroque disposuit; C II, 19.

ineo: secunda inita cum solvisset vigilia; G V, 23. tertia inita vigilia silentio exercitum eduxit; C III, 54.

2. colloquor cum: quarta vigilia circiter Lentulus Spinther de muro cum vigiliis custodibusque nostris colloquitur; C I, 22.

sentio ex: posteaquam ex nocturno fremitu vigiliisque de profectione eorum senserunt; G V, 32.

II, 1. augeri: quare ... et languore militum et vigiliis periculum augeatur; G V, 31.

consumi: consumitur vigiliis reliqua pars noctis; G V, 31.

disponere: milites disponit non certis spatiis intermissis, ... sed perpetuis vigiliis stationibusque, ut contingant inter se; C I, 21.

tutus: ut castellis vigiliisque bene meritae civitates tutae essent; C III, 13.

zum Saß: s. **prior,** A. vigilia; G VII, 83. Af 37 (S. 826, a). **secundus,** vigilia (8 St.) S. 975, a. **tertius,** vigilia (10 St.) S. 1064, b. **quartus,** vigilia (5 St.) S. 863, a.

2. a: qui (exercitus) a quarta vigilia usque ad horam x diei nibil gustasset; Af 69, b.

ante: paulo ante tertiam vigiliam est animadversum fumare aggerem; G VII, 24.

de: s. **tertius,** vigilia (8 St.) S. 1065, a. **quartus,** vigilia (5 St.) S. 863, a.

in: crebrae .. voces militum in vigiliis colloquiisque audiebantur, prius se cortice ... victuros, quam ..; C III, 49.

vigintI, zwanzig: alqs: Numidae ... interfectis circiter CXX reliqui se ... receperunt; C II, 25, b. harum altera navis CCXX e legione tironum sustulerat; C III, 28, a. nostri non amplius XX omnibus sunt proeliis desiderati; C III, 53. ceciderunt ex levi armatura CCCXXIV; H 24.

adversarii: in quo proelio adversariorum ceciderunt CXXIII; H 15.

cameli: camelis XXII regis abductis; Af 68.

castella: ibi castella viginti tria (erant) facta; G VII, 69. castellis .. XXIV effectis, C III, 44, a.

cohortes: Labienus ... cum viginti quinque cohortibus ... proficiscitur; G VI, 7, a. ad bos omnes casus provisa erant praesidia cohortium duarum et viginti; G VII, 65. XX cohortibus instructis; G VIII, 15. C. Fabium legatum cum cohortibus XXV mittit; G VIII, 24. Domitius per se circiter XX cohortes ... coëgerat; C 1, 15, b. cohortes .. ex novis Galliae delectibus XXII (venerunt); C 1, 18. Pompeium remanere Brundisii cum cohortibus viginti; C 1, 25, a.

dies: cum id, quod ipsi diebus XX aegerrime confecerant, ut flumen transirent, illum uno die fecisse intellegerent; G 1, 13. dierum viginti supplicatio a senatu decreta est; G IV, 38. dies circiter XXV in eo loco commoratus; G V, 7. diebus XXV aggerem ... exstruxerunt; G VII, 24. Romae dierum viginti supplicatio redditur; G VII, 90. quod (legionarii) dierum XXII ab Ilerda frumentum iussi erant efferre; C 1, 78.

elephanti: cum ... nuntiaretur ... Scipionis legiones X, elephanti CXX ... esse; Af 1. quod ... baberet ... elephantis CXX; Af 19, b.

foramina: inventa sunt in eo (scuto) foramina CXX; C III, 53.

homines: ex quibus (hominibus) effugerunt CXX; H 21.

manipulares: cum manipularibus suis XXII ... perfugiunt; C II, 27.

milites: eum (Crastinum) electi milites circiter CXX ... sunt prosecuti; C III, 91.

milia: nunc esse in Gallia ad centum et XX milium numerum; G I, 31, b. Morinos XXV milia (polliceri); G II, 4, b. minus V et XX milibus longe ab Utia eius (regis) copias abesse; C II, 37. quae summa erat milium XXII; C III, 89. in deditionem venerunt amplius milia XXIV; C III, 99. milia .. XX in armis habebat; C III, 110. captivorum circiter viginti milia Haeduis Arvernisque reddit; G VII, 90. summa erat capitum ... Tulingorum milia XXXVI, ... Rauracorum XXIII; G I, 29. quod ... Harudum milia hominum XXIV ad eum venissent; G I, 31, c. qui superati a nostris sunt interfecti hominum milia XXII; H 34. civis ... tritici modios CXX milia polliceri coëgit; C II, 18, a. Ariovisti copias a nostris milibus passuum quattuor et XX abesse; G I, 41. cuius (Crassi) hiberna aberant ab eo milia passuum XXV; G V, 46. eo die milia passuum XX procedit; G V, 47. progressus milia passuum XXV; G VII, 40. has (naves) ... devehit noctu milia passuum a castris XXII; C 1, 54. oppidum (Octogesa) ... milia .. passuum a castris aberat XX; C I, 61. hic locus abest a Clupeis passuum XXII milia; C II, 23. cum (Scipio) ab eo (Domitio) milia passuum XX afuisset; C III, 36, a. civis ... sibi ... argenti pondo XX milia ... polliceri coëgit; C II, 18, a.

naves: circiter CCXX naves eorum ... nostris adversae constiterunt; G III, 14, a. e quibus (navibus) erant XX constratae; C III, 101, a. praeter has (naves erant) XXII, ... constratae omnes; C III, 111. in fronte collocant (naves) XXII; A 14. Caesar Lucium Cispium cum classe XXVII navium ... mittit; Af 62. saucius Pompeius naves XX occupat longas; H 37.

pedes: fossam pedum viginti directis lateribus duxit; G VII, 72.

quadriremes: quadriremes XXII ... confecerunt; A 13.

turres: turres admodum CXX excitantur; G V, 40.

urbes: uno die amplius XX urbes Biturigum incenduntur; G VII, 15.

vigor, Regsamkeit: neque auxilium in suorum consilio animum advertebant nisi in ipsius imperatoris vultu, vigore mirabilique hilaritate; Af 10.

villa, Landhaus, Landgut: I. impedit: erat in eo campo ... villa permagna turribus IV exstructa; quae Labieni prospectum impediebat; Af 40.

II, 1. exstruo: s. I.

exuro: animadvertebat .. villas exuri; Af 26, b.

2. confero ad: (Iuba) ad villam suam cum M. Petreio ... se confert; Af 91, b.

habeo in: ut ... in omnibus fere villis sub terra specus frumenti condendi gratia clam habeant; Af 65.

latito in: Iuba ... interdiu in villis latitando tandem ... in regnum pervenit; Af 91, a.

proficiscor circum: ipse (Caesar) ... proficiscitur circum villas frumentatum; Af 9. ipse (Caesar) frumentatum circum villas ... profectus; Af 67.

vimen, Rute, Flechtwerk: I. 1. comporto: vimina materiamque comportari iubet; C II, 1.

intexo: scutis ex cortice factis aut viminibus intextis; G II, 33.

2. facio ex: tegimenta galeis milites ex viminibus facere ... iubet; C III, 62.

II. contextus: quorum (simulacrorum) contexta viminibus membra vivis hominibus complent; G VI, 16. reliquum corpus navium viminibus contextum coriis integebatur; C 1, 54. ut eorum (tormentorum) vim nullae contextae viminibus vineae sustinere possent; C II, 2.

integi: reliqua pars scrobis ... viminibus ac virgultis integebatur; G VII, 73, b.

vimineus, aus Flechtwerk: loricula: quorum (pontium) frontes viminea loriculae munirentur; G VIII, 9.

tegimenta: ab ictu lapidum ... viminea tegimenta galeis imposita defendebant; C III, 63, b.

vincio, fesseln: alqm: cum (Gaius Valerius Procillus) a custodibus in fuga trinis catenis

vinctus traheretur; G I, 53. hunc (Lucterium) Epasnactus ... vinctum ad Caesarem deduxit; G VIII, 44.

vinco, siegen, die Oberhand behalten, im Vorteil sein, besiegen, überwinden, seinen Willen haben: I. **absolut**: I, a. ratio: haec nova sit ratio vincendi, ut misericordia ... nos muniamus; F 18.
b. verbal: omni ratione esse vincendum cogitarent; A 8.
2. alqs: ios esse belli, ut, qui vicissent, iis, quos vicissent, quemadmodum vellent, imperarent; G I, 36. „vincite", inquit, „si ita vultis", Labienus; G V, 30. non virtute neque in acie vicisse Romanos, sed artificio quodam et scientia oppugnationis; G VII, 29. illi (Pompeiani) operibus vincebant; C III, 44, b. nostri virtute vicerunt; C III, 67. ut (Pompeiani) non de ratione belli cogitarent, sed vicisse iam viderentur; C III, 72. proinde ac si virtute vicissent; C III, 72. quae (legio)... fortiter vincentium impetum sostinuit; A 40.
exercitus: quem (exercitum) XXII in acie conflixisse et vicisse legati eius (Pharnacis) gloriabantur; A 74.
sententia: haec vincit in consilio sententia; C I, 67.
II. alqm: prima et secunda acies (signa intulit), ut victis ac summotis resisteret; G I, 25. peius victoribus Sequanis quam Haeduis victis accidisse; G I, 31, c. populum Romanum victis ... ad suum arbitrium imperare consuesse; G I, 36. Ariovistum ... dispersos subito adortum magis ratione et consilio quam virtute vicisse; G I, 40, c. quod (stipendium) victores victis imponere consuerint; G I, 44, a. cum victoribus nihil impeditum, victis nihil tutum arbitrarentur; G II, 28. victis in Alpibus Sedunis; G III, 7. (Galli) multis .. victi proeliis; G VI, 24. quos (Boios) ibi Helvetico proelio victos Caesar collocaverat; G VII, 9. quae sit necesse accidere victis; G VII, 14, b. nulla calamitate victus Correus; G VIII, 19, b. quorum ... alter bello victos Sallyas attribuerit; C I, 35. se victos confiteri; C I, 84. suos cohortatus, quos integros superavissent ut victos contemnerent; C II, 5. vos ... victum sequamini? C II, 32, b. labore et multitudine telorum nostros vicit; C III, 40. cum iam non virtute propugnatorum, sed scientia classiariorum se victos viderent; A 12. nostris .. neque terra neque mari effugium dabatur victis; A 16. quemadmodum .. optabat eum (Mithridoten) vinci, sic ..; A 27. Pompeium in acie victum amisisse copiis fugisse; A 56. quod et victoris et victi detrimentum ad eundem Caesarem esset redundaturum; A 60. qui (Pharnaces) providisset, ne vinceretur; A 70. f. I, 5. alqs; G I, 36.
adversarios: ut etiam caedendo in ipsa victoria defatigati (adversorii) ... vincerentur; Af 19, a.
civitates: quod ... civitates victae ... imperium absentis Pompei timebant; C I, 61.
copias: ut semel Gallorum copias proelio vicerit; G I, 31, d.
difficultates: non deterrentur .. milites ... labore atque operibus locorum vincere difficultates; G VIII, 41. (Vatinius) virtute vicit incommodum naturae difficultatesque et biemis et subitae praeparationis; A 44, a.
Galliam: quam (Galliam) bello vicisset; G I, 34. quam (Galliam) bello victam suis legibus uti voluisset; G I, 45.
hostes: victi .. (hostes) perculsique ... profugiunt; G VIII, 19, b. cum victos tanta calamitate existimaret hostes ... locum castrorum relicturos; G VIII, 20.

incommodum: f. difficultates; A 44. a.
naturam: ut ... paene naturam studio vincerent; G VI, 43.

vinculum, Bande, Fessel, Gefängnis: I. conicio in: legatos ... retentos ab se et in vincula coniectos; G III, 9, a. hunc illi ... in vincula coniecerant; G IV, 27.
dico ex: moribus suis Orgetorigem ex vinculis causam dicere coëgerunt; G I, 4.
II. dolor, indignitas: Drappes ... indignitate et dolore vinculorum ... cibo se abstinuit; G VIII, 44.
III. excruciare: quos (servos) ... fame vinculisque excruciaverat; G VII, 20, c.

vindico, strafen, befreien, schützen: I. absolut: in quos eo gravius Caesar vindicandum statuit, quo ..; G III, 16.
II. alqm (C II, 21), civitates (G VIII, 1. 39), Galliam (G VII, 1), Italiam, urbem (Af 42), populum (C I, 22) f. **in**, A, I. vindico in libertatem (S. 479, a).
libertatem: tanta universae Galliae consensio fuit libertatis vindicandae, ... ut ..; G VII, 76.
naves: quas (naves) casus ab illo periculo vindicarat; A 46.

vinea, Schutzdach: I. sustinent: ut eorum (tormentorum) vim nullae contextae viminibus vineae sustinere possent; C II, 2.
II, 1. ago: quibus (Sontiatibus) fortiter resistentibus vineas turresque egit; G III, 21. e regione eius (fontis) vineas agere adversus montem ... coepit; G VIII, 41. f. **ago**, III. vineas (9 St.) S. 60, b.
contexo: f. I.
profero: non deterrentur .. milites nostri vineas proferre; G VIII, 41.
2. ago ab: cuniculos tectos ab vineis agunt ad caput fontis; G VIII, 41. — ad: cuniculis ad aggerem vineasque actis; G III, 21.
III. tectum: quantum tectum plutei ac vinearum passum est; C II, 9, a.
IV, 1. obtegere: vineis eam partem castrorum obtexit; C III, 54.
supprimi: quaecumque .. per locum praecipitem missa erant, ea vineis et aggere suppressa comprehendebant id ipsum, quod morabatur; G VIII, 42.
tegi: hoc opus omne tectum vineis ad ipsam turrim perficiunt; C II, 10.
2. intra: legionibus .. intra vineas in occulto expeditis; G VII, 27.

vinum, Wein: I. corrumpo: vino, oleo ceterisque rebus, quae ad victum parari solent, corruptis; Af 43.
importo: (Germani) vinum ad se omnino importari non sinunt; G IV, 2.
infero: (Nervios) nihil pati vini reliquarumque rerum || ad luxuriam pertinentinm || inferri; G II, 15.
II. numerus: magno invento ordei, olei, vini, fici numero; Af 67.

violo, mißhandeln, verletzen: alqm: militibus .. suis commendavit, ne qui eorum violaretur; C III, 98.
fines: fines eorum se violaturum negavit; G VI, 32.
hospitem: hospitem violare fas non putant; G VI, 23.
indutias: indutiis .. per scelus violatis; C II, 15.

vir, Mann, Ehemann: I. accipiunt: f. communicant.

accurrit: Gaius Volusenus, ... vir .. consilii magni, ... accurrit; G III, 5.

adaequant: ut ... neque floxi ‖ electi, al. ‖ ad virtutem e tanta multitudine viri virtuti nostrorum possent adaequare; A 16.

cadunt: ceciderunt eo proelio splendidi atque illustres viri nonnulli, equites Romani; A 40.

communicant: viri, quantas pecunias ... acceperunt, tantas ex suis bonis ... cum dotibus communicant; G VI, 19.

dant: loricatos viros fortes eum equitatu ante praemisit; qui simul in conspectum oppidi se dederunt, equis recipiuntur; H 4.

deposcunt: electos ... fortissimos viros ... Caesar ei classi attribuerat, qui sibi id muneris depoposcerant; C I, 57.

est: erant in ea legione fortissimi viri, ... Titus Pulio et Lucius Vorenus; G V, 44, a. erat Crastinus evocatus in exercitu Caesaris, ... vir singulari virtute; C III, 91.

habent: viri in uxores ... vitae necisque habent potestatem; G VI, 19.

hortatur: Quintus Attius Varus, ... singularis ... prudentiae vir, suos hortatur; G VIII, 28.

possunt: f. adaequant.

praestat: iis .. (cohortibus) Carfulenum praefecit, ... rei militaris scientia virum praestantem; A 31.

II, 1. amitto: centuriones, fortes viros, circiter xxx amisit; C III, 99.

attribuo: f. I. deposcunt.

conficio: primipilo P. Sextio Baculo, fortissimo viro, multis ... vulneribus confecto; G II, 25.

eligo, flecto: f. I. adaequant. deposcunt.

evoco: multis .. viris fortibus Tolosa et Narbone ... nominatim evocatis; G III, 20.

habeo: is et vir et civis optimus habebatur; C III, 32, b. quod viri ... fortes habebantur; C III, 61.

interficio: in his vir fortissimus Piso Aquitanus (interficitur); G IV, 12.

praeficio: f. I. praestat.

praemitto, recipio: f. I. dant.

2. convenio: quid viro bono et quieto ... magis convenit quam abesse a civilibus controversiis? F 16.

traicio: viro forti ... femur .. traicitur; G V, 35.

3. decerno de: de amplissimis viris, tribunis plebis, gravissime ... decernitur; C I, 5.

III. conventus: frequens legionibus conventus obviam prodit neque tantum virorum, sed etiam matrum familias ac praetextatorum; A 58.

insignia: *in* huius concidentis, centurionis ac viri fortis, insignia cum complures adversariorum concursum facerent; H 23, b.

mors: quot virorum fortium morte necesse sit constare victoriam; G VII, 19.

Lücke: ita avidi cupidique † suarum quisque ex partium virorum ‖ quisque partium *expetebant* victoriam ‖ fautorumque voluntas habebatur; H 25, b.

IV. a: ut a viris fortibus ... pugnari debuit; G II, 33

virgo, Jungfrau, Mädchen: I. deduco: qui sunt ex his nati, eorum habentur liberi, quo primum virgo quaeque deducta est; G V, 14.

II. preces: omnium seniorum, matrum familiae, virginum precibus et fletu excitati; C II, 4.

virgultum, Strauchwerk, Reisig: I. colligo: sarmentis virgultisque collectis, quibus fossas Romanorum compleant, ad castra pergunt; G III, 18.

offero: secum .. extulerunt *virgulta, crates* ad fossas complendas; H 16, a.

II. copia, fasces: fasces ... per manus stramentorum ac virgultorum, quorum summa erat in castris copia, inter se traditos ante aciem collocarunt; G VIII, 15.

III. complere: f. I. colligo.

integi: reliqua pars scrobis ... viminibus ac virgultis integebatur; G VII, 73, b.

virilitas, Mannheit: (se) neque interfectis amissam vitam neque exsectis virilitatem restituere posse; A 70.

viritim, Mann für Mann, einzeln: distribuo: pecus, cuius magna erat copia ab Mandubiis compulsa, viritim distribuit; G VII, 71.

tribuo: praemia bene meritis et viritim et publice tribuit; A 65, b.

virtus, Tüchtigkeit, Tapferkeit, Mut, Entschlossenheit: I. **absolut:** 1. deest: ne militibus quidem ut defessis neque equitibus ut paucis ... studium ad pugnandum virtusque deerat; C II, 41, a.

est: tanta militum virtus ... fuit, ut ..; G V, 43. quorum (centuriorum, tribunorum) egregiam fuisse virtutem testimonio Ciceronis cognoverat; G V, 52. quid in quoque esset animi ac virtutis suorum; G VII, 36. quo notior testatiorque virtus esset eius; G VIII, 42. Belgae, quorum maxima virtus; G VIII, 54. ubi ... indutiis .. per scelus violatis suam virtutem irrisui fore perdoluerunt; C II, 15. eo proelio excellentissimam virtutem Crastini fuisse; C III, 99. quorum (equitum) nisi summa virtus fuisset, vivi capti essent; H 23, b. quibus (adversariis) mons, non virtus saluti fuit subsidio ‖ fuit. quo subsidio *subnisi* ‖; H 24. f. II, 5. adiungo ad.

excellit: ex Macedonia CC (equites) erant, quibus Rhascypolis praeerat, excellenti virtute; C III, 4, b. f. est; C III, 99.

habet: nullum processum virtus habebat; A 29.

patitur: quem (Octavium) .. diutius in rebus secundis ... virtus Vatini versari passa non est; A 43.

pollet: comica ut aequato virtus polleret honore cum Graecis; F 23.

2. sum: animi est ista mollitia, non virtus, paulisper inopiam ferre non posse; G VII, 77, b.

II. **nach Verben:** 1. adhibeo: adhibita audacia et virtute; C III, 26.

admiror: qui (Vatiniani) admiranda virtute ex suis navibus in hostium naves transilire non dubitabant; A 46.

aemulor: tirones ... hortabatur, ut veteranorum virtutem aemularentur; Af 81.

cognosco: quo .. miles noster speciemque et virtutem bestiae cognosceret; Af 72.

collaudo: Pompeius ... senatus virtutem constantiamque collaudat; C I, 6, a.

commemoro: virtutes .. veteranorum proeliaque superiora commemorans; Af 81.

confero: ex utroque genere pugnae cum parem virtutem ad bellandum contulissent; H 31, a.

desidero: nec minus se ab milite modestiam et continentiam quam virtutem atque animi magnitudinem desiderare; G VII, 52.

despicio: quod ... eorum (Romanorum) ... virtutem despicere potuerint; G VII, 20, b.

experior: cohortantur, ... ne cubi dubitet ... suam fidem virtutemque experiri; C II, 33.

lando: qua in re admodum foit militnm virtus laudanda; G V, 8.
noto: quae (hortatio) neque virtutem posset notare neque inertiam; A 10.
periclitor: virtute et scientia sua confisus, quam ‖ qoa ‖ saepe in bellis periclitatus magnas res ... gesserat; A 43.
praesto: hostes ... tantam virtutem praestiterunt, ut ..; G II, 27. praestate eandem nobis docibus virtutem, qnam saepenumero imperatori praestitistis; G VI, 8, a.
probo: cuius (Commii) et virtutem et cousilium probabat; G IV, 21. qnem locum tuae probandae virtutis exspectas? G V, 44, a.
proicio: qui (Belgae) ... patriam .. virtutem proiecissent; G II, 15.
remitto: quod iis rebus relanguescere unimos [eorum] et remitti virtutem existimarent; G II, 15.
retineo: hortatur, nt pristinam virtutem retineat; G V, 48. neque in bello virtutem ullo tempore retinere potuistis; H 42, b.
2. reminiscor: reminisceretur ... pristinae virtutis Helvetiorum; G I, 13.
3. adaequo: ut ... neque flexi ‖ electi, al. ‖ ad virtutem e tanta multitudine viri virtuti nostrorum possent adaeqnare; A 16.
concedo: Caesar ... multa virtuti eorum concedens; C III, 60.
confido: Cassius fidei magis quam virtuti legionum confidebat; A 61.
invideo: omnes fere finitimos ... suae virtuti invidere; G II, 31.
occurro: singulari militum nostrorum virtuti consilia cuiusquemodi Gallorum occurrebant; G VII, 22.
relinquo: nec virtuti locus relinquebatur; G V, 35.
tribuo: ne ob eam rem .. suae magnopere virtuti tribueret; G I, 13. neu, qnod iniquitas loci attulisset, id virtuti hostium tribuerent; G VII, 53.
4. cognosco: quod (Boii) egregia virtute erant cogniti; G I, 28.
praesto: qualem me illi praestiti, tali virtute et constantia [futurum] me in te praestabo; H 19.
sum: (Germanos) incredibili virtute atque exercitatione in armis esse; G I, 39, a. ſ. praesto.
5. adiungo ad: Volosenus ad eam virtutem, quae singularis erat in eo, magnum odium Commii adiungebat; G VIII, 48, a.
confugio ad: ab scientia gubernatorum atque artificiis ad virtutem montanorum confugiebant; C I, 58.
consisto in: cum in una virtute omnis spes salutis consisteret; G II, 33. omne certamen in virtute constitit; A 15.
consto in: monuit .. eius diei victoriam in earum cohortium virtute constare; C III, 89.
despero de: cur de sua virtute aut de ipsius diligentia desperarent? G I, 40, a.
desum ad: Massiliensibus res nulla ad virtutem defuit; C II, 6, a.
eligo, flecto ad: ſ. 3. adaequo.
excito ad: hoc maxime ad virtutem excitari putant metu mortis neglecto; G VI, 14. utrosque et laudis cupiditas et timor ignominiae ad virtutem excitabant; G VII, 80.
intellego ex: tunc intelleges ex virtute nostra, quid ex tuis copiis sperare debeas; Af 45.
peto ab: ab animi virtute auxilium petendum videbat; G VII, 59.
pono in: ſ. **in**, B, I. pono in virtute (4 St.) S. 484, b.
praedico de: de suis virtutibus multa praedicavit; G I, 44, a.

praetermitto de: non videtur esse praetermittendum de virtute militis veterani V legionis; Af 84.
remitto ex: neque (milites) ex pristina virtute remittendum aliquid putaverunt; C III, 28, b.
repono in: suos .. bortatur, ut spem omnem in virtute reponant; C II, 41, a.
restituo pro: huic (Tasgetio) Caesar pro eius virtute ... maiorum locum restituerat; G V, 25.
III. **nach Adjectiv:** fretus: virtute freti (nostri) repulsos ... oppido represserunt; H 16, b.
IV. **nach Substantiven:** 1. alqs: Mithridates .., magnae nobilitatis domi scientiaeque in bello et virtutis; A 26.
alqd: ſ. I. est; G VII, 36.
constantia: quorum impetum Mithridates magna cum prudentia [constantiaque virtutum] ‖ constantiaque [virtutum] ‖ ... sustinuit; A 27. ut ... hanc virtutis constantiam in tua victoria ... praestarem; H 17.
equites: ſ. I. excellit.
fructus: dignum (Caesar) adveniens fructum virtutie ... tulit; A 32.
homines: (Nervios) esse homines feros magnaeque virtutis; G II, 15. non neqniquam tantae virtutis homines ... ausos esse transire latissimum flumen; G II, 27.
insignia: * virtutis .. insignia proposita viderent; H 32, a.
legiones: singularis enim virtutis veterrimas legiones VII, VIII, IX habebat; G VIII, 8.
memoria: ut suae pristinae virtutis memoriam retinerent; G II, 21. cohortatus, ut suae pristinae virtutis ... retinerent memoriam; G VII, 62, a. quorum in consilio ... pristinae residere virtutis memoria videtor; G VII, 77, a.
nobilitas: qui (Surus) et virtutis et generis summam nobilitatem habebat; G VIII, 45.
opinio: Caesar primo et propter multitudinem hostium et propter eximiam opinionem virtutis proelio supersedere statnit; G II, 8. quorum (equitum) inter Gallos virtutis opinio est singularis; G II, 24. quae civitas (Bellovacorum) in Gallia maximam habet opinionem virtutis; G VII, 59. quae (civitates) maximam virtutis opinionem habebant; G VII, 83. quae (legio) ... in collatione reliquarum noudum eandem vetustatis ac virtutis ceperat opinionem; G VIII, 8.
proprium: hoc proprium virtutis existimant, expulsos agris finitimos cedere; G VI, 23.
testes: uti eos testis suae quisque virtutis haberet; G I, 52.
vir: Gaius Volusenus, ... vir et consilii magni et virtutis; G III, 5.
2. adolescens: commodissimum visum est Gaium Valerium Procillum, ... summa virtute et humanitate adolescentem, ... mittere; G I, 47.
homines: erant apud Caesarem ... Allobroges II fratres, Raucillus et Egus, ... singulari virtute homines; C III, 59.
vir: erat Crastinus evocatus in exercitu Caesaris, ... vir singulari virtute; C III, 91.
V. **Umstand:** 1. adaequare: ubi ... se virtute nostris adaequare non posse intellegunt; C II, 16.
agere: acriter .. eximia virtute plures cum agerent; H 23, a.
antecedere: hic etsi virtute nostri antecedebant; H 31, a.
anteferri: uter utri virtute anteferendus videretur; G V, 44, b.
cedere: neque multum Albici nostris virtute cedebant; C I, 57. neque multum cedebant virtute nostris; C II, 6, b. quorum si qui aut animo

aut virtute cessisset || quoniam si ipsi ... cessissent ||; A 16.

comparare: ne se quidem ipsi (Galli) cum illis (Germanis) virtute comparant; G VI, 24. (Euphranor) virtute magis cum nostris hominibus quam cum Graecis comparandus; A 15.

confidere: s. **confido,** III, 2. virtutute (5 St.) S. 201, a.

confirmare: tribunis militum centurionibusque (gratias agit), ... quod eorum (Gaditanorum) consilia sua virtute confirmassent; C II, 21.

coniti: equitatus ... in summum || summa in || iugum virtute conititur; C I, 46.

consequi: nihil adeo arduum sibi esse existimaverunt, quod non virtute consequi possent; G VII, 47, a. cum ordines in meo exercitu beneficio, non virtute consecuti ita nos gesseritis, nt ..; Af 54, b.

contendere: ut magis virtute quam dolo contenderent; G I, 13.

delere: ut turpitudinem fugae virtute delerent; G II, 27.

expiari: virtute eorum expiato incommodo; G V, 52.

facere: factum est ... virtute militum, ... nt ..; G III, 19. illi eximia virtute proelium facere; H 31, a.

niti: virtute et patientia (nostri) nitebantur; C I, 45.

par: erant et virtute et numero pugnando pares nostri; G V, 34.

pari: quae (praeda) ... erat grata praesertim virtute parta; A 42, a.

perterreri: illi perterriti virtute equitum minus libere ... vagabantur; C I, 59.

pervenire: urbanas res virtute Cn. Pompei commodiorem in statum pervenisse; G VII, 6.

posse: qui et sua virtute et populi Romani hospitio ... plurimum ante in Gallia potuissent; G I, 31, b. quid invicti Germani ... virtute possent; G I, 36. quid hostis virtute posset; G II, 8.

praecedere: Helvetii .. reliquos Gallos virtute praecedunt; G I, 1.

praeferri: qui virtute belli omnibus gentibus praeferebantur; G V, 54.

praestare: cum virtute omnibus praestarent; G I, 2. qui (Rhodii) cum in omnibus dimicationibus ... virtute praestitissent, tum ..; A 11.

reconciliari: diuturni laboris detrimentum sollertia et virtute militum brevi reconciliatur; C II, 15.

repelli: virtute militum nostrorum ... repulsi adversarii; H 12.

sarciri: dandam omnibus operam, ut acceptum incommodum virtute sarciretur; C III, 73, b.

servari: hos subsecuti calones equitesque eodem impetu militum virtute servantur; G VI, 40.

summoveri: horum virtute summotis hostibus; G VI, 40.

superior: dimicatione aequata longe superiores virtute rem feliciter gerebant; A 46. de levi armatura et equitatu longe et virtute et numero nostri erant superiores; H 7.

superare: reliquum erat certamen positum in virtute, qua nostri milites facile superabant; G III, 14, b. fuit antea tempus, cum Germanos Galli virtute superarent; G VI, 24. tua virtute superati salutem a tua clementia deposcimus; H 17.

valere: plurimum inter eos Bellovacos et virtute et auctoritate ... valere; G II, 4, a.

vincere: s. **vinco,** I, 2. alqs; G VII, 29. C III, 67. 72. — II. alqm; G I, 40, c. A 12. difficultates; A 44, a. (S. 1108, a).

Lücken: quorum virtute alacri ... *; H 25, b. quarum (legionum) laudibus et virtute *; H 42 b.

2. causa: quorum (centurionum) nonnulli ... virtutis causa in superiores erant ordines ... traducti; G VI, 40.

cum: quanta cum virtute res sint administratae; G V, 52. ut cum virtute interfecti esse viderentur; Af 94. Didius magna cum virtute cum compluribus interficitur; H 40, b.

ex: ex simili virtute clamore facto aversati sunt proelium facere; H 14.

ob: Caesar ob virtutem turmae Cassianae donavit milia XIII; H 26.

per: praestare dicebant per virtutem in pugna belli fortunam experiri, quam ..; C II, 30. qui (homines) per virtutem, non per dolum dimicare consuerunt; Af 73.

pro: quod in ipso (Euphranore) satis praesidii pro virtute ... eius putarent esse; A 25, b

propter: huic legioni Caesar ... propter virtutem confidebat maxime; G I, 40, d. qui (Q. Fulginius) propter eximiam virtutem ex inferioribus ordinibus in eum locum pervenerat; C I, 46. hi propter virtutem non solum apud Caesarem in honore erant, sed ..; C III, 59. propter virtutem magno adversarios timore eorum (decumanorum) opera afficiebant; H 31, a.

vis, (dat. vi: s. II, 3), Kraft, Stärke, Gewalt, Gewaltthat, Angriff, Menge, Streitkräfte: I. **Subject**: apparet: cum ... vis atque proditiu oppidi appareret; C III, 21.

deficiunt: s. **deficio,** II. alqm (4 St.) S. 259, b.

desunt: ne universa Gallia non sibi vires defuisse ad resistendum Romanis, sed constantiam putaret; G VIII, 39.

est: magna vis eorum (urorum) est et magna velocitas; G VI, 28. quae vires suae (essent); C II, 15. cum ... nuntiarentur ... adversariorum copiae ... legiones regiae IV, levis armaturae magna vis ... esse; Af 1.

ferunt: s. sufficiunt.

incitat: quo maior vis aquae se incitavisset; G IV, 17, b.

infert: magna vis eminus missa telorum multa nostris ... vulnera inferebant; C II, 6, b.

obscurat: quae vis tempestatis ita obscurabat, ut vix proximum agnoscere possent; H 3, b.

opprimit: hinc, si qua maior oppresserat vis, propugnabant; C II, 8.

possunt: quorum (militum) aut animus aut vires videbantur sustinere non posse; C I, 64. s. sufficiunt.

prodest: neque eam quam prodesse aliis vim celeritatemque viderant imitari potuerunt; G VI, 40.

sequitur: magna vis iumentorum, quae in castris subsederant, ... sequitur; G VI, 36.

sufficiunt: nec iam vires sufficere cuiusquam nec ferre operis laborem posse; G VII, 20, c.

suppetunt: variis dictis sententiis, quarum ... pars, dum vires suppeterent, eruptionem censebat; G VII, 77, a. nec iam arma nostris nec vires suppetunt; G VII, 85.

sustinent, videntur: s. possunt.

valent: quantum equorum vires ad persequendum ... valent, tantum ..; G VIII, 29.

2. **nach Verben**: 1. adiungo: lenibus atque utinam scriptis adiuncta foret vis! F 23.

alo: quae res ... et vires alit et immani corporum magnitudine homines efficit; G IV, 1. hoc ... ali vires nervosque confirmari putant; G VI, 21.

cerno: vis magna pulveris cernebatur; C II, 26.

comparo: frumenti vim maximam ex Thessalia, Asia ... comparaverat; C III, 5.

congero: cuius (salis) magna vis iam ex proximis erat salinis eo congesta; C II, 37.
consumo: ne (milites) consumptis viribus appropinquarent; C III, 93, a.
defendo: qui (milites) vim suorum ... ipsi pro suo periculo defendebant; C III, 110.
deminuo: militum vires inopia frumenti deminuerat; C I, 52.
excipio: quae (sublicae) ... vim fluminis exciperent; G IV, 17, b.
exprimo: aquae magnam vim ex mari rotis ac machinationibus exprimere contendit; A 6.
facio: si vim facere conentur; G I, 8. si vim faciat neque pareat; G V, 7.
habeo: in contentione praesentes ad nocendum habent vires; F 26. f. **habeo,** III. vim (8 St.) S. 427, b.
imitor: f. I. prodest.
infringo: ut primus excursus visque militum infringeretur; C III, 92.
invenio: magna una nocte vis aquae dulcis inventa est; A 9.
minuo: ut ... his defensoribus earum rerum vis minueretur, neu ponti nocerent; G IV, 17, b.
mitto: f. I. infert.
patior: quod ... neque nautae gubernatoresque vim tempestatis pati possent; G V, 10.
perfero: naves totae factae ex robore ad quamvis vim ... perferendam; G III, 13, a.
prohibeo: sese depopulatis agris non facile ab oppidis vim hostium prohibere; G I, 11.
redintegro: nostri redintegratis viribus ... acrius impugnare coeperunt; G III, 26.
refringo: disposito equitatu, qui vim fluminis refringeret; G VII, 56.
reprimo: quorum vis repressa a nostris; H 12.
supero: perseverantia nautarum .. vim tempestatis superari posse sperabat; C III, 26.
sustineo: f. **sustineo,** II. vim (11 St.) S. 1036, a.
3. sum: neque sui iudicii neque suarum esse virium decernere, utra pars iustiorem habeat causam; C I, 35.
3 oppono: equitibus suis hostium vi oppositis; Af 69, a.
4. utor: qui (Cassius) Caesaris nomine maioribus viribus uti videbatur; A 58.
5. converto contra: contra vim atque impetum fluminis conversa (tigna) statuebat; G IV, 17, a.
decerno contra: cum ... cum suorum paucitate contra magnam vim hostium artificio magis quam viribus decernendum videret; Af 14.
descendo ad: ne tanta ... civitas ... ad vim atque arma descenderet; G VII, 33.
disputo de: multa ... de deorum immortalium vi ac potestate disputant, G VI, 14.
III. **nach Substantiven:** I. infirmitas: quos (liberos) ad capiendam fugam naturae et virium infirmitas impediret; G VII, 26.
2. alqs: quod ... alii integris viribus succedebant; G III, 4.
cohortes: ut (cohortes) integris viribus ad auxilium ferendum opponi possent; A 2.
equites: Labienus ... sauciis .. ac defatigatis integros recentioribusque viribus equites sumministrare; Af 78, b.
milites: quos (hostes) impeditos integris viribus milites nostri consecuti magnum numerum eorum occiderunt; G III, 19.
IV. **Umstand:** 1 (vgl. III, 2): abripi: pauci ex his militibus abrepti vi fluminis ... excipiuntur; C I, 64.
capere: si qua oppida vi ceperat; H 1.
cogere: (Allobroges sese) vi coacturos, ut per suos fines eos ire paterentur; G I, 6.

collocare: quibus viribus ... tanti oneris turrim in muro sese collocare confiderent? G II, 30.
commoveri: non hostium vi et metu (Caesar) commotus patientem se ... praebebat; Af 31, c.
comparari: partim precibus partim vi bene magna comparata manu; H 1.
confidere: perpauci .. viribus confisi tranare contenderunt; G I, 53.
contendere: milites summa vi transcendere in hostium naves contendebant; G III, 15. cum neque vi contendere propter inopiam navium ... possent; G IV, 4. summa vi ab utrisque contenditur; G VII, 70.
continere: cum centuriones ... vi .. continerent milites, ne iniussu imperatoris concurrerent; Af 82.
contorqueri: pilum viribus contortum ... equi graviter adverso pectori adfixit; Af 16. si ... pila viribus contorta in Numidas infestos coniecissent; Af 70.
decernere: f. II, 5. decerno contra.
defendi: summa .. vi per ipsos oppidanos (oppidum Aggar) erat defensum; Af 67.
disici: gravatis pondere tentoriis aquaeque vi subrutis disiectisque; Af 47.
efficere: quos (hostes) tanto spatio secuti, quantum cursu et viribus efficere potuerunt; G IV, 35.
expugnare: castellum in montis loco munito locatum ... vi expugnando est potitus; Af 36.
facere: Galli ... eruptionem ex oppido ... summa vi facere conabantur; G VII, 73, a. infestis .. signis tanta vi in Pompei equites impetum fecerunt, ut ..; C III, 93, b.
fidere: qui (Antistius Turpio) fidens viribus ex adversariis sibi parem esse neminem agitare coepit; H 25, a.
impugnare: f. II, 1. redintegro.
inferior: quos aut aetate aut viribus inferiores ... habebant; G VIII, 14, a.
interire: ita multorum mensium labor ... vi tempestatis puncto temporis interiit; C II, 14.
interrumpi: subito vi ventorum ... pons est interruptus; C I, 40, a.
irrumpere: Leptim oppidum ... oppugnare ac vi irrumpere conabatur; Af 29.
niti: in occupandis praesidiis magna vi uterque nitebatur; C III, 45.
noceri: ut ... nec quicquam omnino relinqueretur, qua aut vi militibus aut igni operibus noceri posset; C II, 16.
opprimi: vi fluminis oppressi perierunt; G IV, 15.
pelli: equites Caesariani vi ... hostium multitudinis pulsi; Af 52.
posse: (miles) gladio proboscidem ... caedere quantum viribus poterat non destitit; Af 84.
potiri: (equites) vi oppido potiti; Af 87, a. vgl. expugnare.
repugnare: nostri primo integris viribus fortiter repugnare; G III, 4.
sequi: praetervectos .. Dyrrhachium magna vi venti nihilo secius (Coponius) sequebatur; C III, 26. (Vatinius) etsi gravi valetudine affectus vix corporis viribus animum sequebatur, tamen ..; A 44, a.
subrui: f. disici.
traicere: Commius ... lancea .. infesta magnis viribus medium femur traicit Voluseni; G VIII, 48, b.
2. a: cum ... aquilifer .. a viribus deficeretur; C III, 64.
in: factum in perniciosis legibus, in vi tribunicia; C I, 7, b.
per: f. **per,** III, 3, c. vim (7 St.) S. 769, b.

pro: ut ... reliquo ... pro vi tempestatum illis essent aptiora; G III, 13, b.
propter: cum neque flectere navim propter vim fluminis ... posset; A 64.

viso, betrachten, besuchen: I. causa: Afraniani milites visendi causa laeti ex castris procurrebant; C I, 69.
II. alqm: (Laterensis) ad Cassium visendum proficiscitur; A 54.

vita, Leben, Lebensweise, Lebenszeit: I. consistit: vita omnis in venationibus atque in studiis rei militaris consistit; G VI, 21.
periclitatur: ut potius in silvis Gallorum vita quam legionarius miles periclitetur; G VI, 34, b.
suppetit: quoad vita suppeteret; Af 92.
II, 1. amitto: (se) neque interfectis amissam vitam ... restituere posse; A 70.
committo: quibus (equitibus) solis vitam suam committere audebat; G VI, 43.
concedo: f. **concedo,** III. vitam (6 St.) S. 194, a.
deprecor: vitam .. sibi neque amplius quicquam deprecatur; Af 89.
dono: certum est vobis vitam et pecuniam donare; Af 44.
habeo: summa se iniquitatis condemnari debere, nisi eorum vitam sua salute habeat cariorem; G VII, 19. quid mihi .. aut vita aut civitate opus est, quam beneficio Caesaris habere videbor? C III, 18.
peto: qui vitam sibi peteret iussit turrem ligneam oppidanorum incendere; H 18, b.
polliceor: gratias ago, ... quod mihi vitam incolumitatemque belli iure capto pollicetis; Af 45.
produco: alga ... eluta et ita iumentis esurientibus data vitam eorum producebant; Af 24.
reddo: quod, pro vita hominis nisi hominis vita reddatur, non posse deorum immortalium numen placari arbitrantur; G VI, 16.
restituo: f. amitto.
tolero: qui (maiores) ... eorum corporibus, qui aetate ad bellum inutiles videbantur, vitam toleraverunt; G VII, 77, c.
tribuo: Caecinae ... Damasippique liberis ex sua consuetudine (vitam) tribuit; Af 89. si mihi vitam tribues; H 19.
2. consulo: f, **consulo,** III. vitae (3 St.) S. 219, a.
prospicio: vestrae ... vitae prospiciam; G VII, 50, b.
subvenio: frustra meae vitae subvenire conamini; G VII, 50, b.
sum: quae res eorum vitae fuit subsidio; H 40, b.
3. cogito de: qui nihil praeterquam de vita cogitarent; A 8.
despero de: quibus ... de vita .. ex suo promerito desperantibus; Af 90.
reddo pro: f. I. reddo.
III. continens in: ne (Caesar) continentior in vita hominum quam in pecunia fuisse videatur; C I, 23.
IV, 1. condicio: fugitivis omnibus nostris certus erat Alexandriae receptus certaque vitae condicio; C III, 110.
consuetudo: qui (milites) iam in consuetudinem Alexandrinae vitae ac licentiae venerant; C III, 110.
exitus: imperfectum (commentarium) ab rebus gestis Alexandriae confeci usque ad exitum ... vitae Caesaris; G VIII, pr. a.
iactura: si nullam praeterquam vitae nostrae iacturam fieri viderem; G VII, 77 b.
instituta: in reliquis vitae institutis hoc fere ab reliquis differunt, quod ..; G VI, 18.
libertas: quae res ... libertate vitae ... vires alit; G IV, 1.
periculum: ut (oppidani) ... sine ... periculo vitae neque adire flumen (possent); G VIII, 40. ut vitae periculum aditurus videretur; G VIII, 48, b. quibus in pugna vitae periculum accideret; C II, 6, a. non .. has (naves) ... propinquorum praecepta ad extremum vitae periculum adire cogebant; C II, 7. periculum vitae dolorque vulnerum pecuniae remissus crudelitatem cum avaritia certasse significabat; A 55.
potestas: f. **habeo,** III. potestatem (3 St.) S. 427, a.
tempus: ut extremo vitae tempore homines facere consuerunt; C II, 41, b. explorato .. vitae meae testimonio; F 16.
2. fides de: fidem ab imperatore de Petrei atque Afranii vita petunt; C I, 74, a.
V, 1. perspicei: suam innocentiam perpetua vita ... esse perspectam; G I, 40, d.
superare: uter eorum vita superarit; G VI, 19.
abl. comp.: sibi semper primam reipublicae fuisse dignitatem vitaque potiorem; C I, 9, a.
2. in: ut (soldurii) omnibus in vita commodis una cum iis fruantur, quorum se amicitiae dediderint; G III, 22.

vitium, Fehler, Schaden, Nachteil, Schuld, Mißgriff: I. animadverto: illi animadversu vitio castrorum tota nocte munitiones proferunt; C I, 81. animadversum est vitium munitionis, quod supra demonstratum est; C III, 63, b.
demonstro: f. animadverto; C III, 63, b.
facio: turris lignea ... ab imo vitium fecit usque ad tabulatum secundum; H 19.
habeo: cum hoc detrimento, quid transitus fluminis viti difficultatisque haberet, cognitum esset; A 60.
II. alqd: f. I. habeo.
III. conflictari: veteranae legionis milites .. conflictati et tempestatis et sentinae vitiis; C III, 28, b.
fieri: communi .. fit vitio naturae, ut ... incognitis rebus magis confidamus; C II, 4. sese ... nihil adhuc arbitrari vitio factum eorum, quos ..; C III, 57.
offendi: quoties vel culpa ducis vel tribun vitio in exercitu esset offensum; C III, 72.

vito, meiden, vermeiden, ausweichen, entgehen
alqd: ut consuefaceret milites hostium dolos ... cognoscere et quid sequi, quid vitare conveniret; Af 73.
aestus: ne accuratius ad frigora atque aestus vitandos aedificent; G VI, 22. qui (Galli) vitandi aestus causa plerumque silvarum atque fluminum petunt propinquitates; G VI, 30.
colloquium: ob eam causam (Bibulum) colloquium vitasse; C III, 16.
custodias: longiore circuitu custodias stationesque equitum vitabant; C I, 59.
frigora: f. aestus.
iacula: neque amplius facere nisi hostium iacula vitare; Af 16.
incursionem: quo incursionis hostium vitandae causa convenire consuerunt; G V, 21.
inopiam: quem ubi Caesar intellexit praesentis periculi atque inopiae vitandae causa omnem orationem instituisse; C III, 17.
locum: quem (locum) si qui vitare voluerit ‖ voluerunt ‖; C II, 24.
mortem: ipse fuga mortem vitaverat; G V, 20.

noetem: cum in Hiberum flumen noctis vitandae causa (Cassius) se contulisset; A 64.

periculum: f. **periculum,** II, 1. vito (7 St.) S. 773, b.

pilum: equites .. bostium pilum militis cursu facile vitabant; Af 15.

proelia: nucturus .. proelia esse vitanda; C I, 67.

stationes: f. custodias.

suspicionem: monet, ut in reliquum tempus omnes suspiciones vitet; G I, 20. nonnulli pudore adducti, ut timoris suspicionem vitarent, remanebant; G I, 39, a.

tela: f. **telum,** II, 1. vito (5 St.) S. 1055, a.

vitrum, Waid: omnes .. se Britanni vitro inficiunt, quod caeruleum efficit colorem; G V, 14.

vivo, leben, am Leben sein, sich nähren: alqs: neque multum frumento, sed maximam partem lacte atque pecore (Suevi) vivunt; G IV, 1. ex quibus (nationibus) sunt, qui piscibus atque ovis avium vivere existimantur; G IV, 10. interiores ... lacte et carne vivunt; G V, 14. eorum se beneficio vivere; C I, 74, a. voces militum ... audiebantur, prius se cortice ex arboribus victuros, quam Pompeium e manibus dimissurus; C III, 49. interim nuntiatur Laterensi vivere Cassium; A 54.

vivus, lebend, lebendig, bei Lebzeiten: alqs: omnia .., quae vivis cordi fuisse arbitrantur, in ignem inferunt; G VI, 19. cum leges duo ex una familia vivo utroque ... magistratus creari vetarent; G VII, 33. Vercassivellaunus Arvernus vivus in fuga comprehenditur; G VII, 88. seu morte sua Romanis satisfacere seu vivum tradere velint; G VII, 89. numquam .. senatum tantum in civitate illo (Correo) vivo quantum imperitam plebem potuisse; G VIII, 21. neminem ex eo numero vivum capi patiuntur; G VIII, 35. sese paratos esse ... L. Domitium vivum eius (Caesaris) potestati tradere; C I, 20. hanc (aquilam) .. vivus multos per annos magna diligentia defendi et nunc moriens eadem fide Caesari restituo; C III, 64. ut aut vivo mihi aut mortuo gratias agas; C III, 91. illam partem ... vivo Cn. Pompeio bellum instauraturam esse credebat; A 42, b. cuius (Gabinii) et infelicitas vivi et subita mors in magnam spem Octavium adduxit provinciae potiundae; A 43. vivus (Pharnaces) in Caesaris potestatem adductus esset; A 76. qui missi celeriter Numidas adorti partim vivos capiunt; Af 39. quos Caesaris equites consecuti partim interfecerunt, partim vivorum sunt potiti; Af 50. circiter C (Numidas Gaetulosque) partim occiderunt, partim vivorum potiti sunt; Af 61, b. Afranium et Faustum cum coniuge et liberis vivos capit; Af 95. vivos .. aliquos ceperunt, qui postero die sunt interfecti; H 16, b. reliquos vivos capiunt, XIV milia; H 41.

aquatores: nonnullos (aquatores) interfecerunt, item alios vivos abduxerunt; H 21.

equites: quorum (equitum) nisi summa virtus fuisset, vivi capti essent; H 23, b.

homines: quorum (simulacrorum) contexta viminibus membra vivis hominibus complent; G VI, 16.

incolae: eius oppidi incolas ... vivos constrictosque in flammam coniciunt; Af 87, a.

principes: principes eorum (Treverorum, Germanorum) vivos redigit in suam potestatem; G VIII, 45.

servus: is (servus) vivus est combustus; H 20.

vix, mit Mühe, kaum, eben, gerade: I. bei Verben und Sätzen: cum ... vix suorum ipsi (equites) priores partes animadverterent equorum; G VIII, 16. quod civitatem ignobilem ... Eburonum sua sponte ... bellum facere ausam vix erat credendum; G V, 28. tantus .. eo facto timor incessit, ut ... vix oppidum defenderetur; C III, 101, b. brevi spatio interiecto, vix ut iis rebus ... administrandis tempus daretur; G III, 4. rudes .. elephanti multorum annorum doctrina usuque vetusto vix edocti; Af 27. ut vix in ea caede pauci (equites) effugerent; H 6. ut Teutumatus ... vix se ex manibus praedantium militum eriperet; G VII, 46. ita vix periculo liberatus petiit ab oppidanis, ut ..; H 22, b. Labienus ... vix fuga sibi peperit salutem; Af 50. ut, quo primum curreretur ..., vix ratio iniri posset; G VII, 24. qui (collis) superioribus diebus vix prae multitudine cerni poterat; G VII, 44. qui cum vix equo propter aetatem posset uti, tamen ..; G VIII, 12. sic omnes copiae sunt perturbatae, ut vix iudicari posset, utrum ..; G VIII, 13. quae vis tempestatis ita obscurabat, ut vix proximum agnoscere possent; H 3, b. ut eques spatio intercluso vix se defendere posset; H 23, b. vix agmen novissimum extra munitiones processerat, cum ..; G VI, 8, a. vix refugisse nuntios caedis; G VIII, 21. (Vatinius) etsi gravi valetudine affectus vix corporis viribus animum sequebatur, tamen ..; A 44, a. vix primum impetum cohors in statione sustinet; G VI, 37. quod (Afraniani) vix equitum incursus sustinerent; C 1, 71. Deiotari .. legiones vix impetum sustinuerunt; A 40.

II. bei Zahlen: ex hominum milibus LX vix ad quingentos, qui arma ferre possent, sese redactos esse dixerunt; G II, 28. etsi (castra) erant exigua per se, vix hominum milium septem; G V, 49. ex omni numero, qui fuit circiter milium XL vix DCCC ... incolumes ad Vercingetorigem pervenerunt; G VII, 28. vix IV horarum spatio (Domitius) antecedens ... periculum vitavit; C III, 79, b. cum ... haberet .. equites vix DC; Af 1. — ex milium L numero ... vix quarta parte relicta; G III, 26. vgl. I. sustineo; G VI, 37. vix qua singuli carri ducerentur; G I, 6.

ulciscor, Rache nehmen, rächen, ahnden, strafen: I. absolut: etsi omnium animi ad ulciscendum ardebant; G VI, 34, b.

II. alqm: quos (di immortales) pro scelere eorum ulcisci velint; G I, 14. ut Sugambros ulcisceretur; G IV, 19. hortatur .., ne ... ulciscendi Romanus pro iis, quas acceperint, iniuriis occasionem dimittant; G V, 38.

dolorem: ut eis interfectis eorum pernicie dolorem suum ulciscerentur; Af 87, b.

iniurias: qua in re Caesar non solum publicas, sed etiam privatas iniurias ultus est; G I, 12.

ullus, irgend ein: A. **bei Substantiven:** I. ohne Zusatz: agri: neque ullos in Gallia vacare agros; G IV, 8.

auctoritas: neque ... ullam inter suos habet auctoritatem; G VI, 11.

casus: cum ... neque ullum belli tertium casum nossent, quo ..; A 23.

civitas: neque tamen ulli civitati Germanorum persuaderi potuit, ut Rhenum transiret; G V, 55. nec dat ulli civitati spatium de aliena ... salute cogitandi; G VIII, 3.

commutatio: proinde ac si virtute vicissent, neque ulla commutatio rerum posset accidere; C III, 72.

condicio: sese ... neque ullam condicionem pacis accepturos; G II, 15. cum ... neque ab

oppugnatione recedi videret ulla condicione posse; G VIII, 40. neque ullam spem aut condicionem pacis (Libonem) afferre; C III, 17.
cunctatio: neque vero Alexandrinis in gerendis negotiis cunctatio ulla aut mora inferebatur; A 2.
custos: sine ullo socio et custode ipsa (Arsinoë) omne imperium obtinebat; A 4.
detrimentum: sine ullo detrimento milia non amplius decem progressi hostes; G VIII, 16.
dies: neque ullum fere diem intermittebat, quin ..; G VII, 36.
dubitatio: hunc (Lucterium) Epasnactus ... sine dubitatione ulla vinctum ad Caesarem deduxit; G VIII, 44.
exitus: cum ... neque ullum exitum consilii sui reperiret; A 63, b.
facultas: Romanos neque ullam facultatem habere navium; G III, 9, b. neque ulla nostris facultas ... auxiliandi dabatur; G IV, 29.
fama: quod ... neque ulla de reditu eius (Caesaris) fama afferebatur; G VI, 36.
genus: neque ullum genus quaestus ... praetermittebatur; A 49.
honos: neque honos ullus communicatur; G VI, 13, b.
imperium: f. necessitas.
labor: illum ... quaecumque bella geri vellet sine ullo eius labore et periculo confecturum; G I, 44, d. neque ullum laborem aut munus despiciens; C III, 8.
locus: uti fieri non posse neque locum excusatio ullum haberet nec moram tergiversatio; Af 8.
maleficium: sibi esse in animo sine ullo maleficio iter per provinciam facere; G I, 7.
milites: neque (Caesarem) ullos milites in navibus habere; A 10.
mora: neque vero Pompeius ... moram ullam ad insequendum intulit; C III, 75. neque moram pugnandi ullam fore; Af 49. f. cunctatio. locus.
multitudo: neque ulla multitudine in unum locum coacta resisti posse Romanis; G VIII, 1.
munus: f. labor; C III, 8.
navis: uti ... neque hoc neque superiore anno ulla omnino navis ... desideraretur; G V, 23.
necessitas: cum ... neque ulla necessitate neque imperio continerentur; G II, 11.
pars: neque se in ullam partem movebat; C II, 17. neque ullam partem reipublicae satis commode geri; A 65, a.
perfidia: infidelitatem eius (Commii) sine ulla perfidia iudicavit comprimi posse; G VIII, 23.
periculum: neque (militibus) ullum periculum pro salute Caesaris recusantibus; C III, 26. f. **periculum**, V, 2. sine; G I, 44, d. 46. II, 11. VIII, 41. C I, 49. II, 9, c (S. 774, b).
poena: finitimas .. civitates sine ulla poena dedisse obsides; G VIII, 3.
receptus: quod neque ... ullus in naves receptos daretur; A 7.
requies: nec provinciae datur ulla requies; A 50.
res: magis eo, ut ..., quam quo ullam rem ad se importari desiderent; G IV, 2. nec (Vatinius) sibi ullius rei moram ... iniungebat, quin ..; A 44, b. ut ... neque ullam rem ... in naves imponi pateretur; Af 47.
responsum: postquam ... neque responsum ullum a Considio dabatur; Af 5.
socius: f. custos.
spes: neque sibi ullam spem victoriae propositam habere; H 22, b. f. condicio; C III, 17.
studium: ut sine ullo studio contentiones Cassi Marcellique componeret; A 63, a.
subsidium: neque ullum esse subsidium, quod summitti posset; G II, 25.

suspicio: neque ulla ad id tempus belli suspicione interposita; G IV, 32. Gallus inter Gallos sine ulla suspicione versatus; G V, 45.
telum: neque ullum frustra telum ... mittere; G III, 4. neque ullum interim telum per pactiones loquentium traiciebatur; C III, 19, a.
tempus: neque ullum fere totius hiemis tempus sine sollicitudine Caesaris intercessit, quin ..; G V, 53. neque in bello virtutem ullo tempore retinere potuistis; H 42, b.
timor: sine timore ullo rura colentes; G VIII, 3. pabulatores .. sine ullo dissipatos timore aggressi; C I, 55. neque ullo timore (legio) de gradu deiecta est; A 54.
vox: cum ... neque ullam omnino vocem exprimere posset; G I, 32.
vulnus: f. **sine**, III. vulnere; G III, 24. VIII, 37. C II, 9, c. III, 71 (S. 995, a).
II. **mit alios**: neque enim ulla alia condicione bella gesserunt; G VII, 77, d.
B. **allein**: negat se ... posse iter ulli per provinciam dare; G I, 8.

ulterior, jenseitig, entfernt, äußerste, letzte
alqs: cum ab proximis (Germanis) impetrare non possent, ulteriores tentant; G VI, 2.
castella: legati ... his auxilio ex ulterioribus castellis deductos summittebant; G VII, 81.
civitates: Caesar ... profectus ad recipiendos ulteriores civitates; C III, 16.
collis: donec ultra ultimos colles hostes repulissent; Af 18. postquam (Caesar) non ita longe ab ultimo colle turrique fuit; Af 38.
consultum: decurritur ad illud extremum atque ultimum senatusconsultum; C I, 5.
equitatus: universus equitatus ulterior Numidarum ... se movere ... coepit; Af 61, a.
fines: civitates positae in ultimis Galliae finibus; G VIII, 31.
Gallia: in Galliam ulteriorem contendit; G I, 7. erat omnino in Gallia ulteriore legio una; G I, 7. qua proximum iter in ulteriorem Galliam per Alpes erat; G I, 10. Caesar ... in ulteriorem Galliam pervenit; C I, 33.
Hispania: quorum (legatorum) unus Hispaniam citeriorem ..., *alter ulteriorem* ... obtinebat; C I, 38. uti ... Varro ... omnem ulteriorem Hispaniam tueatur; C I, 88. scutatae [citerioris provinciae] et cetratae [ulterioris Hispaniae] cohortes circiter LXXX (erant); C I, 39. M. Varro in ulteriore Hispania initio ... amicissime de Caesare loquebatur; C II, 17. duabus legionibus missis in ulteriorem Hispaniam; C II, 19. cum .. ulterioris Hispaniae potitus esset; H 1. fere totius ulterioris Hispaniae regio ... difficilem .. habet oppugnationem; H 8.
hostes: ut (hostes) se ... constipaverant recessumque primis ultimi non dabant; G V, 43.
iugum: ibi legionibus instructis ad ultimum iugum pervenit; G VIII, 14, b.
munitiones: Romanos in illis ulterioribus munitionibus animine causa cotidie exerceri putatis? G VII, 77, c.
nationes: paucae ultimae nationes ... hoc facere neglexerunt; G III, 27. tantum esse nomen ... eius exercitus ... etiam ad ultimas Germanorum nationes, uti ..; G IV, 16.
pars: partem ultimam pontis ... rescindit; G VI, 29. hostes ... ultimas oppidi partes ... petiverunt; G VII, 28.
pons: quas (legiones) C. Fabius ulteriore ponte subsidio nostris miserat; C I, 40, b.
portus: equites in ulteriorem portum progredi ... iussit; G IV, 23.
provincia: in fines Vocontiorum ulterioris

provinciae die septimo pervenit; G I, 10. Q. Cassius Longinus in Hispania ... provinciae ulterioris optinendae causa relictus; A 48.
silvae: impedimenta omuia in ulteriores silvas contulisse; G VIII, 7.
speeula, turris: turres speculaeque ..., quarum apud ultimam ... statio fuit Scipiunis; Af 37. ſ. collis; Af 38.
supplicium: ne ad ultimum supplicium progredi necesse babeant; C I, 84.

ultra, jenſeits, darüber hinaus, weiterhin: A. **Präpoſition:** I. eo: (Pumpeius) nocte tota ultra ibat flumen Salsum in acie; H 16, a.
progredior: progressas ultra vadum IV Rbodias naves circumsistunt Alexandrini; A 15.
repello: duuec ultra ultimos colles hostes repulissent; Af 18.
sum: ultra .. eam couvallem olivetum vetus (erat) crebris arboribus coudensum; Af 50.
transfero: Caesar paulo ultra eum locum castra transtulit; C III, 66.
II. zum Satz: milibus passuum duobus ultra eum (Caesarem) castra fecit; G I, 48. legio XXXVII ... ad litora Africae paulo *ultra* Alexandriam delata est; A 9. nacti portum, qui appellatur Nymphaeum, ultra Lissum milia passuum III, eo naves introduxerunt; C III, 26. ultra eum locum, quu in locu Germani cousederant, ... castris idoneum locum delegit; G I, 49. postquam ultra eum locum ab latere eorum aperto ausi sunt egredi ex navibus Alexandrini pauci; A 20, a. desiderati sunt ... paulo *ultra* eum numerum classiarii et remiges; A 21.
B. **Adverb:** I. ocenrro: quem (locum) suis impedimento ad ultra occurrendum fore existimabat; Af 58.
opinor, quaero: proinde desinant quidam quaerere ultra aut opinari; F 4, b.
procedo: neque retro regrediundi neque ultra procedendi oblata facultate; Af 50.
II. zum Satz: quam (aestatem) si sustinere potuisseut, nullum ultra periculum vererentur; G VIII, 39.

ultro, hinüber, noch dazu, ſogar, von ſelbſt, aus freien Stücken: I. allein: ut (Cicero) ultro militum concursu ac vocibus sibi parcere cogerotur; G V, 40. existimans ultro adversarios ... concursuros propiusque se accessuros; Af 58. diripi Eburones atque ultro omnes ad praedam evoeari; G VI, 35, a. ultro uuiversi in hostes impetum fecerunt; C III, 37, b. legio ... ultro in nostros impetum faciebat; C III, 69. ut, qui aliquid iusti incommudi exspectavissent, ultro praemium missionis ferreut; C I, 86. qui per dolum ... petita pace ultro bellum intulissent; G IV, 13. quod primum bostium impetum multis ultro vulneribus illatis fortissime sustinuerint; G V, 28. fuit antea tempus, cum Germanos Galli virtute superarent, ultro bella inferrent; G VI, 24. magnis .. ultru illatis detrimentis; C II, 2. qui (Caesar) ultro consuesset bellum inferre ac lacessere proelio; Af 35, a. maxima pars Aquitaniae sese Crasso dedidit obsidesque ultro misit; G III, 27. cum ultro iu continentem legatis missis pacem ab se petissent; G IV, 27. quae geus paucis ante meusibus ultro ad Caesarem legatos miserat; C III, 80, a. qui se ultro morti offerant, facilius reperiuntur, quam qui dolorem patienter ferant; G VII, 77, b. ei, qui ante dimicare timuissent, ultro se proelio offerent; C III, 73, h. cum id, quod antea petenti denegassot, ultro polliceretur; G I, 42. patientiam propouit suam, cum do exercitibus dimittendis ultro postulavisset; C I, 32, a. tantum ab equitum suorum auxiliis aberant, ... ut eos ... in medium reciperent agmen ultroque eos tuereutur; C I, 79. ubi intellexit ultro ad se veniri; G V, 56.
II. ultro citroque: ſ. **citro,** (5 St.) S. 162 a.

ululatus, Geheul: I. tollo: suo more victoriam conclamant atquo ululatum tollunt; G V, 37.
II. coufirmare: clamure et ululatu suorum animos confirmabant; G VII, 80.

umbilicus, Nabel: per mare umbilici fine lugressi terram petebant; Af 85, a.

umquam, irgend einmal, jemals: sine quo (Euphranore) nulla umquam dimicatio maritima, nulla etiam parum feliciter confecta erat; A 25, b. neque post id tempus umquam summis nobiscum copiis hostes conteuderunt; G V, 17. nec tamen umquam ab operibus depellitur Marcellus; A 62. se neque umquam dubitasse neque timuisse neque ... existimavisse; G I, 41. neque (Treverorum civitas) imperata umquam nisi exercitu coacta faciebat; G VIII, 25. qui ... neque ad eum umquam legatos de pace misisseut; G III, 28. quod ... ne singulari quidem umquam homini eo tempore anni semitae patuerant; G VII, 8. neque se umquam abuti militum sanguine ... voluisse; C III, 90.

una, zuſammen, zugleich: I. allein: una .. bellum administrare coepit; C III, 112, c. Lucius Fabius centurio quique una murum ascenderaut; G VII, 50, a. equitatus omnis et una levis armaturae interiecti complures ... cernebantur; C II, 34, a. magistratus ... gentibus cognatiunibusque hominum, qui una coierunt, quantum ... visum est agri attribuunt; G VI, 22. coactis una XL cobortibus; G VII, 87. ut ... cum Ambiorige una eolloquautur; G V, 36. infirmas arbores (alces) poudere affligunt atque una ipsae eoucidunt; G VI, 27. Drappes unaque Lucterius ... lu finibus consistunt Cadurcorum; G VIII, 32. Eporedorix Haeduus ... et una Viridomarus ... in equitum numero conveneraut; G VII, 39. paulo supra banc memoriam servi et clientes ... una oremabantur; G VI, 19. dimittunt eos ... unaque reliqua impedimenta; G VIII, 14, a. oum ex dediticiis Belgis ... complures Caesarem secuti una iter facerent; G II, 17. ut ... eundem casum una ferant; G III, 22. pristina sua consuetudine, quod una iu Gallia bella gossoraut; C III, 79, h. qui ... convaluerant, ... sub vexillo una mittuntur; G VI, 36. quod abiuncto Labieno atque iis legionibus, quas una miserat, vehementer timebat; G VII, 56. (Bellovaci) duo milia una miserunt; G VII, 75. relleti ab his (equitibus) qui una procurrerant levis armaturae circumveniebantur; C II, 34, a. quos (milites) sub vexillo una profectos docuimus; G VI, 40. pnguatur una omnibus in partibus; G VII, 67. qui (Cimbri Teutonique) ... impedimentis ... depositis custodiam ... una reliquerunt; G II, 29. ostendit cives Romanos, qui eius praesidii fiducia una erant; G VII, 38, b. paulisper una proelium sustinent; G VI, 38. dixit .. se cum familia constitutum habuisse, ut una transfugerent ad Caesarem; H 19. bornm alter una venorat, alter filium miserat; C III, 4, b.
II. eum: ſ. **cum,** II. una (25 St.) S. 244, a.

unde, von wo, woher: I. **interrogativ:** unde initium belli fieret, explorabant; G V, 53.

II. **relativ:** 1. bei Verben: ne oppidum amitteret, unde aquari reliquisque rebus sublevari eius (Scipionis) exercitus consuerat; Af 41. quod, unde agger omnino comportari posset, nihil erat reliquum; C II, 15. aciem .. eo loco constituit, unde tormento missa tela in hostium cuneos conici possent; G VIII, 14, b. quod noluit eum locum, unde Helvetii discesserant, vacare; G I, 28. cum in eum locum, unde erant egressi, reverti coeperant; G V, 35. reliqui se in castra recipiunt, unde erant egressi; G V, 37. castra .., unde Caesar egressus iter facere coeperat, occupant; Al 6. brachium ... usque ad eum (locum) unde (Caesar) egressus erat, iubet dirigi; Af 38. reliqui (hostes) concitati in castra, unde pridie erant egressi, confugiunt; Af 83. Helvetios ... in fines suos, unde erant profecti, reverti iussit; G I, 28. ut ... aliae (naves) eodem, unde erant profectae, referrentur; G IV, 28. naves ... eodem, unde erant profectae, revertisse; G V, 5. in iis locis sibi bellum gerendum, ... unde Lucius Mallius proconsul ... profugisset; G III, 20. ipse eodem, unde redierat, proficiscitur; G V, 11. sublevo: f. aquor. considunt ... non longius ab oppido x milibus, unde paulatim frumentum in oppidum supportarent; G VIII, 35. ipse (Caesar) rursus, unde pridie venerat, Ruspinam ... convertit; Af 9.

2. bei Substantiv: loca superiora, unde erat propinquus despectus in mare, ab exercitu tenebantur; G III, 15.

3. elliptisch: priusquam (litteras) acciperet ille, „unde“, inquit „istas“? Af 4.

4. Lücke: * materiesque, unde soliti sunt turris † agi || ac *vineas facere* ||, propius milia passuum VI non reperiebatur; H 41.

undecim, elf: dies: his rebus et feriis Latinis comitiisque omnibus perficiendis XI dies tribuit; C III, 2.

milia: eius munitionis ... circuitus XI milia passuum tenebat; G VII, 69.

naves: quarum (navium) erant XI tectae; C I, 56.

undecimus, elfte: dies: ita (Caesar) ante diem XI Kal. Mart. oppido potitus imperator est appellatus; H 19.

hora: acceptis litteris hora circiter XI diei; G V, 46.

legio: alia in parte diversae duae legiones, undecima et octava, ... proeliabantur; G II, 23. ei .. (legioni) adiungit legionem XI; G VIII, 2. legionem ex hibernis evocat rursus undecimam; G VIII, 6. summae spei delectaeque iuventutis XI (legionem habebat); G VIII, 8. ut ... impedimentorum agmen ... cogeret undecima (legio); G VIII, 8. Cn. Domitium Calvinum cum legionibus duabus, XI et XII, ... in Macedoniam proficisci iussit; C III, 34.

undetricesimus, neunundzwanzigste: habuit legionem ... XIV, XXIX, XXVI in media acie; Af 60.

undique, von allen Seiten, von überall her, überall: I. bei Verben: multis undique vulneribus acceptis; G VII, 82. adduco: f. conquiro; A 1. opera u. imperat administrari; G VIII, 37. caedes a nostris u. administrabatur; H 39. animadvertit multa u. portari atque agi plenissimis viis; C II, 25, a. u. cedentibus adversariis; H 24. hi (Remi) ... cupidius insecuti peditibus u. sunt circumdati; G VIII, 12. exercitum sustinere non posse, praesertim circumdatum u. equitatu; C I, 71. ubi neminem in aequum locum sese demittere, sed toto u. muro circumfundi viderunt; G VII, 28. eos ... u. circumventos interficiunt; G III, 6. hostes u. circumventi ... fuga salutem petere intenderunt; G III, 26. cum (eius compar) u. se circumveniri animum advertisset; H 23, a. Orgetorix ad iudicium omnem suam familiam u. coēgit; G I, 4. copias u. omnes ex novis delectibus ad se cogi iubet; C I, 24. collectis u. perditis hominibus; G VIII, 30. neque frustra antiquitus institutum est, ut signa u. concinerent; C III, 92. ut u. ad eum (Indutiomarum) legationes concurrerent; G V, 55. omnibus u. conquisitis iumentis; C I, 60. tormenta u. conquiri et frumentum mitti, auxilia adduci iubet; A 1. quod u. loci natura Helvetii continentur; G I, 2. qui vicus positus in valle ... altissimis montibus u. continetur; G III, 1. ad eos defendendos u. convenirent; G II, 10. magna ... multitudo u. ex Gallia perditorum hominum latronumque convenerat; G III, 17. huc naves u. ex finitimis regionibus ... iubet convenire; G IV, 21. principes u. convenire ... coeperunt; G IV, 27. maiores iam u. in eum locum copiae Britannorum convenerant; G V, 11. ex hac fuga protinus, quae u. convenerant, auxilia discesserunt; G V, 17. huc omnes u., qui controversias habent, conveniunt; G VI, 13, b. magnus u. numerus celeriter convenit; G VI, 34, b. eodem conveniunt u. frequentes; G VII, 63. cotidie .. magnus u. navium numerus conveniebat; C III, 47. esse u. diligenter demigratum; G VIII, 7. equites .. u. evocat; G V, 57. multi u. ex veteribus Pompei exercitibus spe praemiorum ... evocantur; C I, 3. ubi ... u. in murum lapides iaci coepti sunt; G II, 6. quorum mediam orationem interrumpunt subito u. tela immissa; C III, 19, b. missis ad eum u. legatis; G III, 1. f. conquiro; A 1. campum ... silvis u. aut impeditissimo flumine munitum; G VIII, 18. cum u. bellum parari videret; G VI, 2. porto: f. ago. nostri, cum u. premerentur; G VII, 51. f. torreo. u. suis laborantibus succurrebant; C II, 6, a. quo minore periculo u. frumentum ... exercitui supportare posset; C III, 43. quae (castra) summum u. iugum tenebant; G VII, 80. magno u. clamore sublato; G VIII, 29. (cohortes) clamorem u. iubet tollere; G VIII, 43. cum (milites) u. flamma torrerentur maximaque telorum multitudine premerentur; G V, 43. vocatis ad se u. mercatoribus; G IV, 20.

II. bei Adjectiven: tumulus ... excelsiore u. fastigio sustinet murum; A 72. in quo (monte) positum erat praeruptum u. oppidum Uxellodunum; G VIII, 40. ut ... u. ab oppugnatione (Longinus) tutus esset; A 61.

III. bei Substantiven: eruptione u. facta; A 27. ut u. uno tempore in hostes impetus fieret; G I, 22. cohortes u. impetum faciunt; G VIII, 36.

unetvicesimani, Soldaten der 21 Legion, Einundzwanziger: (Cassius) noctu cum V cohortibus unetvicesimanorum egreditur; A 57, a

ungo, salben: corpus .. suavi telino ungimus; F 25.

universus, ganz, sämtlich, alle zusammen: A. **bei Substantiven**: alqs (vgl. B): qua contentione Germani ... cum constantius universi paludem transissent; G VIII, 13. Sulmonenses ... universi .., et oppidani et milites, obviam gratulantes Antonio exierunt; C I, 18. Pompeiani .. universi terga verterunt; C III, 94. Pompeiani ... universi .. Larisam versus se recipere coeperunt; C III, 97.

agmen: instabat agmen Caesaris atque universum imminebat; C I, 80.

capita: capita hominum ordinata ad oppidum conversa universa || [universa] || hostium timorem * || *augebant* ||; H 32, a.

civitates: xxx (milia) universis civitatibus (imperant), quae Oceanum attingunt; G VII, 75.

classis: Varus ... cum primo mane Leptim universa classe vectus; Af 62. Varus ... cum universa classe conversis navibus Adrumetum versus fugere contendit; Af 63.

cohortes: universarum cohortium impetu nostros propelli; C I, 64. ab universis cohortibus signa in hostem coepere inferri; Af 82.

coniurati: fit a coniuratis impetus universis; A 52.

copiae: universas ad aquam copias educunt; C I, 81. universis copiis productis; Af 30. universas suas regisque copias ... instruxit; Af 48. universas omnium copias ... educunt; Af 58. Scipio ... cum universis copiis per iugum Caesarem subsequi coepit; Af 67. productis universis copiis; Af 75.

equites: quibus illi (equites) rebus permoti universi Caesarem adierunt; C III, 59. equites ab sinistro Pompei cornu ... universi procucurrerunt; C III, 93, a. universi (equites) clamore facto impetum dederunt; H 25, b.

equitatus: Caesar celeriter iubet equitatum universum ... ex castris arcessiri; Af 12. equitatum frenatum universum in suo dextro cornu disposuerat; Af 59. subito universus equitatus ulterior Numidarum Gaetulorumque sine frenis ... se movere ... coepit; Af 61, a. Labienus cum universo equitatu fugientibus suis suppetias occurrit; Af 66.

exercitus: Curio ... universi exercitus conclamatione imperator appellatur; C II, 26.

Gallia: tanta universae Galliae consensio fuit libertatis vindicandae, ... ut ..; G VII, 76. ne universa Gallia .. sibi .. defuisse ... constantiam putaret; G VIII, 39. tum primum .. (Caesar) veniebat ab illo universae Galliae bello; G VIII, 51.

hostes: cum hostes ... se porta foras universi proripiunt; C II, 12. hostes ... universi se ad pedes proiciunt; C II, 12.

milites: universi (milites) ... significare coeperunt, ut statim dimitterentur; C I, 86. discedentem .. (Curionem) ex contione universi (milites) cohortantur, magno sit animo; C II, 33. cum ... vulgo .. universi in Epiro atque Aetolia conscripti milites (perfugerent); C III, 61.

multitudo: equites Caesariani vi universae subitaeque hostium multitudinis pulsi; Af 52.

naves: reliquae naves ... Adrumetum in cothonem se universae contulerunt; Af 63.

sectio: sectionem eius oppidi universam Caesar vendidit; G II, 33.

senatus: magnum hoc testimonium senatus erat universi; G VIII, 53.

B. **bei Pronomina und Zahlwort:** illi: illi silentio aggressi universi ... sagittas coniciebant; C III, 50.

nostri: nostri universi ex navi desiluerunt; G IV, 25. nostri ... ultro universi in hostes impetum fecerunt; C III, 37, b.

sui: quo facto sui sublati universi ... in fugam adversarios dederunt; A 78, b.

CCC: petierunt .. a Caesare, ut universis CCC uno nomine pecuniam imperaret; Af 90.

C. **allein:** I. capiunt: proximos colles capere universos ... iubet; C II, 42.

cedunt: postquam universos cedere animadvertit; A 21.

coniciunt: in hostem tela universi coniciunt; G V, 44, a.

demittunt: ut ... repente incitati cursu sese in vallis universi demitterent; C I, 79.

petunt: universi ab eo Caesare), ne id faceret, petebant; G VII, 17, b. quod ... neque ... (gubernatoribus praefectisque) tabellas signatas dederat, ut ... locum certum peterent universi; Af 3.

tollunt: ut ... clamorem .. universi tollerent; C III, 92.

II, 1. accido: nullum enim poterat universis ab ... dispersis periculum accidere; G VI, 34, a.

impero: quod in bello accidere consuevit universis imperatis pecuniis; C III, 32, b.

2. conicio in: alii ab latere aperto in universos tela coniciebant; G IV, 26.

III. ab: agger ab universis in munitionem coniectus; G VII, 85.

unus, ein, einzig, einzeln, allein, derselbe (unus—alius: f. A. lex. pars; G I, 1. — unus—alter: f. A. causa; G VI, 9. cohors; Af 17. collis; G VII, 44. iter. legio; G V, 24. VIII, 36. 54. C III, 88. 106. pars; C II, 1. A 30, b. Af 17. (**pars,** V. 3. ex, una 4 St. S. 752, a). quadriremis; A 11. tabellae. tabulae. uxor): A. **bei Substantiven:** alqs (vgl. B): erat unus intus Nervius nomine Vertico; G V. 45. unum omnes peterent Indutiomarum; G V, 58. cum unum omnes peterent (Indutiomarum); G V, 58. hoc fonte prohiberi posse oppidanos cum optarent reliqui, Caesar unus videret; G VIII, 41. unum Allobrogem ex duobus ... interfecit; C III, 84. unus est .. Scipio imperator hoc tempore populi Romani; Af 4. illi ... non sunt ausi descendere praeter unum Antistium Turpionem; H 25, a. quoniam reliqui ... neque victoriam diutius tenere (potuerunt) praeter unum L. Sullam || Sillam ||; F 18. — animadvertit Caesar unos ex omnibus Sequanos nihil earum rerum facere; G I, 32. sese unis Suevis concedere; G IV, 7.

acies: duae se acies ab duobus lateribus ostendunt, una primo agmine iter impedire coepit; G VII, 67. duas instruxit acies, unam funditorum contra elephantos; Af 27.

aditus: quod ... (urbs) unum habeat et perangustum aditum; G VII, 15.

aestas: una aestate duobus maximis bellis confectis; G I, 54. reliquam esse unam aestatem suae provinciae; G VIII, 39.

auctor: hoc ubi uno auctore ad plures permanaverat; C II, 29.

auxilium: Caesar ... unum communis salutis auxilium in celeritate ponebat; G V, 48.

captivus: unus ex captivis ... inquit ..; G VI, 35, b.

castra: ut una castra iam facta ex binis viderentur; C I, 74, b. receptis .. omnibus in una castra legionibus; C III, 82, a. unis castris factis; Af 24. ibi in campo castris unis positis; Af 67.

causa: quarum (causarum) una erat, quod ..., altera, ne ..; G VI, 9. neve omnium Germanorum ... unam esse causam iudicaret; G VI, 32.

celeritas: ut (classis) una celeritate et pulsu remorum praestaret; G III, 13, b. hoc una celeritate posse mutari; G VII, 45, b.

centurio: In qua (nave) milites veterani cum uno centurione ... fuerunt; Af 44.

civitas: unam esse Haeduorum civitatem, quae certissimam Galliae victoriam detineat; G VII, 37.

cohors: unam .. cohortem ... seclusam ab reliquis circumveniunt atque interficiunt; C I, 55. quattuor .. ex una cohorte centuriones oculos amiserunt; C III, 53. praesidio .. Apolloniae cohortibus IV, Lissi, I, III Orici relictis; C III, 78, b.

alternis conversis cohortibus, ut una post, altera ante signa tenderet; Af 17. elige ex tuis cohortem unam; Af 45.

collis: quas inter (segetes) et castra unus omnino collis intererat; G VI, 36. uno colle ab Romanis occupato, si alterum amisissent ..; G VII, 44. quorum (collium est) editissimus unus; A 72.

commeatus: ex legionibus omnibus milites ... uno commeatu Caesari occurrerunt; Af 77.

condicio: hanc unam atque extremam esse pacis condicionem; C I, 85, c.

consilium: (se) unum consilium totius Galliae effecturum; G VII, 29. omnes uno consilio Domitium productum in publicum circumsistunt; C I, 20. ut ... acies uno consilio atque imperio administraretur; A 1.

cornu: est bos cervi figura, cuius a media fronte inter aures unum cornu exsistit; G VI, 26.

dies: uno die intermisso; G VII, 81. ipse (Caesar) unum diem ibi ... moratus Corfinium contendit; C I, 16. ille ... unum diem sese castris tenuit; C III, 30, b. duobus bis unius diei proeliis Caesar desideravit milites DCCCCLX; C III, 71. unius esse negotium diei; C III, 82, a. vgl. nox; Af 5. f. **dies**, IV, 2. zum Satz, uno (4 St.) S. 277, b.

dux: his copiis Vercassivellaunum Arvernum, unum ex quattuor ducibus, ... praeficiunt; G VII, 83.

eques: uno equite amisso, multis equis sauciis; Af 61, a.

familia: cum leges duo ex una familia vivo utroque ... magistratus creari vetarent; G VII, 33.

figura: quod ... neque quadrigas in unam nominis figuram redigere ... possimus; F 7, b.

filius: ibi Orgetorigis filia atque unus e filiis captus est; G I, 26.

flumen: Inter bina castra Pompei atque Caesaris unum flumen tantum intererat Apsus; C III, 19, a.

frons: ibi .. una fronte contra hostem castra muniunt; C I, 80.

genus: quod unum genus tegimenti aliis locis erant experti nullo telo ... traici posse; C II, 9, b.

gratia: hanc unam gratiam potentiamque noverunt; G VI, 15.

homo: debere eos (Massilienses) Italiae totius auctoritatem sequi potius, quam unius hominis voluntati obtemperare; C I, 35.

hostis: Pulio pilum in hostes immittit atque unum ex multitudine procurrentem traicit; G V, 44, a.

ictus: pluribus eorum scutis uno ictu pilorum transfixis et colligatis; G I, 25. cohortatur, ut uno ictu contenderent; Af 18.

imperium: qui (Suessiones) ... unum imperium unumque magistratum cum ipsis habeant; G II, 3. f. consilium; A 1.

impetus: ut ne unum quidem nostrorum impetum (hostes) ferrent; G III, 19.

incola: omnibus .. eius oppidi incolis ad unum interfectis; Af 74.

iter: erant omnino itinera duo ...: unum per Sequanos ...: alterum per provinciam; G I, 6. erat unum iter, Ilerdam si reverti vellent; alterum, si Tarraconem peterent; C I, 73.

latus: quae res .. latus unum castrorum ripis fluminis muniebat; G II, 5. insula natura triquetra, cuius unum latus est contra Galliam .... alterum vergit ad Hispaniam .... tertium est contra septentriones; G V, 13. unum latus erat adiectum flumini Nilo, alterum editissimo loco ductum ..., tertium palude cingebatur; A 28.

legatus: legati Pompei, quorum unus Hispaniam citeriorem, ... *alter ulteriorem* ..., tertius ... Lusitaniam ... obtinebat; C I, 38.

legio: erat omnino in Gallia ulteriore legio una; G I, 7. quem (Crassum) cum legione una miserat ad Venetos; G II, 34. legione ex consuetudine una frumentatum missa; G IV, 32. ex quibus (legionibus) unam in Morinos ducendam Gaio Fabio legato dedit, alteram in Nervios Quinto Ciceroni, tertiam in Esuvios Lucio Roscio; quartam in Remis ... hiemare iussit; G V, 24. unam legionem ... in Eburones ... misit; G V, 24. Treveri ... Labienum cum una legione ... adoriri parabant; G VI, 7, a. praesidio impedimentis legionem quartamdecimam reliquit, unam ex his tribus, quas ..; G VI, 32. legionem unam eodem iugo mittit; G VII, 45, b. qui ... unius legionis hibernis non potuerint contineri, quin bellum pararent; G VIII, 2. ipse (Caninius) legionem unam in trina castra distribuit, alteram secum expeditam ducit; G VIII, 36. ut ad bellum Parthicum legio una a Cn. Pompeio, altera a C. Caesare mitteretur; G VIII, 54. mittit in Sardiniam cum legione una Valerium legatum, in Siciliam Curionem ... cum legionibus IV; C I, 30. legiones III ... educit aciemque ... instructa unius legionis antesignanos procurrere ... iubet; C I, 43. hus (milites) cum legione una praesidio castris relinquit; reliquas legiones expeditas educit; C I, 64. id oppidum (Adrumetum) C. Coosidius Longus unius legionis praesidio tuebatur; C II, 23. unam (legionem effecerat) ex Cilicia veteranis ...; unam ex Creta et Macedonia ex veteranis militibus ...; duas ex Asia; C III, 4, a. Caesar eo tempore cum legione una profectus ad recipiendas ulteriores civitates; C III, 16. quarum (copiarum) erat summa veteranarum trium legionum uniusque tironum; C III, 29. his (impedimentis) una legio missa praesidio est; C III, 75. quarum (legionum) una prima, altera tertia appellabatur; C III, 88. huic (legioni) sic adiunxit octavam, ut paene unam ex duabus efficeret; C III, 89. legionem .. unam minoribus itineribus subsequi iussit; C III, 102, a. Caesar ... cum legione una, quam ..., et altera, quam ..., Alexandriam pervenit; C III, 106. ad legiones profectus (Domitius) unam ex tribus, XXXVI, secum ducit; A 34, b. reliquae erant tres legiones, una Deiotari, duae, quae ..; A 69. cum non amplius legionem tironum haberet unam; Af 1. duae fuerunt vernaculae (legiones) ...; una facta ex coloniis ...; quarta fuit Afraniana ex Africa ..., reliquae ..; H 7.

lex: duas (leges) promulgavit: unam, qua mercedes habitationum annuas conductoribus donavit, aliam tabularum novarum; C III, 21.

locus: neque longius anno remanere uno in loco incolendi causa licet; G IV, 1. si reliquam partem hiemis uno loco legiones contineret; G VII, 10. quod ex totis ripis in unum atque angustum locum tela iaciebantur; C I, 50. quod praestare arbitrabatur unum locum ... quam omnia litora ac portus custodia clausos teneri; C III, 23. dabat operam, ut legiones non in uno loco contineret, sed ... huc atque illoc raptaret; Af 73. postquam diutius in uno loco Scipio commorabatur; Af 78, a. f. **locus**, II, 4. conduco in (2 St.), confero in (5 St.), contraho in (1 St.) S. 575. V, 1. zum Satz, uno (3 St.) S. 580, a. **in**, A, I. cogo in locum (9 St.) S. 471, a. convenio in locum (4 St.) S. 471, b.

loricatus: loricatus unus ex legione vernacula ad nos transfugit; H 20.

magistratus: f. imperium.

miles: scuto ab novissimis uni militi detracto; G II, 25. uti unus esse ex eius militibus ... videretur; C II, 35, a. milites ad unum omnes interficiuntur; C II, 42. quod ... neque militem unum ab Sicilia sustulisset; Af 54, a. ii omnes Scipionis milites ... ad unum sunt interfecti; Af 85, b.

munitio: commodissimum esse statuit .. naves ... cum castris una munitione coniungi; G V, 11.

navigium: ex his unum ipsius (Domitii) navigium ... fugere perseveravit; C II, 22.

navis: V (naves) sunt depressae, IV captae, una cum Nasidianis profugit; C II, 7. ex reliquis (navibus) una praemissa Massiliam ... cum iam appropinquaret urbi; C II, 7. ex quibus (navibus) duas familiaribus suis attribuerat, unam ipse (Domitius) conscenderat; C II, 22. una ex his (navibus) ... a Bibulo expugnata est; C III, 14. unam (navem) frumento onustam abduxit; C III, 23. ita ut (naves) ad unam omnes, constratae numero XVI, eliderentur; C III, 27. erat una navis Rhodia in dextro Caesaris cornu longe ab reliquis collocata; A 11. decem (navibus) missis una in cursu [litore] Aegyptio defecerat; A 13. ex secundo commeatu ... navis una ... excepta est; Af 44. f. quinqueremis; C III, 100.

nomen: Condrusos, Eburones, Caeroesos, Paemanos, qui uno nomine Germani appellantur; G II, 4, b. ut universis CCC uno nomine pecuniam imperaret; Af 90.

nox: omni hoc itinere una nocte equitatu confecto; G IV, 4. nocte una intromissis equitibus omnium finitimorum civitatum; G V, 58. ipse (Pompeius) ad ancoram una nocte constitit; C III, 102, a. magna una nocte vis aquae dulcis inventa est; A 9. una nocte et die ad oppidum consumpta; Af 5. una nocte in navibus consumpta; Af 11.

oppidum: sua omnia in unum oppidum ... contulerunt; G II, 29.

pagus: hic pagus unus ... L. Cassium consulem interfecerat; G I, 12. quod improviso unum pagum adortus esset; G I, 13.

pars: Gallia est omnis divisa in partes tres; quarum unam incolunt Belgae, aliam Aquitani, tertiam, qui ... Galli appellantur; G I, 1. eorum una pars ... initium capit a flumine Rhodano; G I, 1. quod omni ex reliquis partibus demesso frumento pars una erat reliqua; G IV, 32. una ex parte Hispanis equitibus emissis; G V, 26. Germani una in parte confertis turmis in hostes impetum fecerunt; G VII, 80. una (pars) erat proxima portui navalibusque, altera ad partem, qua est aditus ex Gallia; C II, 1. duabus ex partibus aditus oppugnationis nostris dabatur: una, quam ...; altera, quae ..; A 30, b. unam partem ab altera exclusam equitibus intrinsecus adortus cum peditatu; Af 17. f. **pars**, V, 3. ex, una (6 St.) S. 752, a.

penteris: capit ex eo proelio penterem unam triremes duas; A 47.

pons: castris positis e regione unius eorum pontium, quos ..; G VII, 35.

potentia: f. gratia.

proelium: eas omnes copias a se uno proelio pulsas ... esse; G I, 44, a. quantum iam apud eos hostes uno proelio auctoritatis essent consecuti, sentiebat; G IV, 13. multis .. secundis proeliis unum adversum et id mediocre opponerent; C III, 73, a. unum hoc proelium superest; C III, 91.

pulsus: f. celeritas; G III, 13, b.

quadriremis: unam ex his quadriremem ... ceperunt; C III, 24. capta est una hostium quadriremis, depressa est altera; A 11.

quinqueremis: ex his (navibus) longius productam unam quinqueremem et minores duas ... cepit; C III, 100. capitur hoc proelio quinqueremis una et biremis cum defensoribus ..., et deprimuntur tres; A 16.

res: una erat magno usui res praeparata a nostris; G III, 14, b. cui uni rei tamen invenerat remedium; Af 72.

salus: unam esse in celeritate positam salutem; G V, 29.

spes: unam esse spem salutis docent, si eruptione facta extremum auxilium experirentur; G III, 5. Curio ... unam ut in miserie rebus spem reliquam salutis esse arbitratus; C II, 42.

tabella: unam fore tabellam, qui liberandos omni periculo censerent; alteram, qui capitis damnarent; tertiam, qui pecunia multarent; C III, 83.

tabulae: tabulae testamenti unae per legatos eius Romam erant allatae .. , alterae ... relictae ... Alexandriae proferebantur; C III, 108.

tempus: unum esse illud tempus, quo maxime contendi conveniat; G VII, 85. hoc unum esse tempus de pace agendi; C III, 10, b. f. **tempus**, V, 1. zum Sch, uno (28 St.) S. 1060, a.

terra: quod unam terram et plures terras et urbem et urbes et imperium et imperia dicamus; F 7, b.

vallis: una valle non magna interiecta; C II, 27.

via: relinquebatur una per Sequanos via; G I, 9.

virtus: cum in una virtute omnis spes salutis consisteret; G II, 33.

uxor: duae fuerunt Ariovisti uxores, una Sueva natione ..., altera Norica; G I, 53.

B. **bei Pronomina:** hic: hoc unum ad pristinam fortunam Caesari defuit; G IV, 26. hoc unum [inopia navium] Caesari ad celeritatem conficiendi belli defuit; C III, 2. unum hoc maceror et doleo tibi deesse, Terenti; F 23.

ille: unum illud orat, ut timori suo concedatur, ne in conspectum veniat cuiusquam Romani; G VIII, 48, c. unum illud propositum habebat, continere in amicitia civitates; G VIII, 49.

nemo: ad neminem unum summa imperii redit; C III, 18.

qui: qui (Ubii) uni ex Transrhenanis ad Caesarem legatos miserant; G IV, 16. qui (Menapii) uni ex Gallia de pace ad Caesarem legatos numquam miserant; G VI, 5. qui (Euphranor) unus ex omnibus eo proelio bene rem gessit; A 25, b.

quisque: f. **unusquisque.**

se: unum se esse ex omni civitate Haeduorum, qui adduci non potuerit, ut ..; G I, 31, b. in se uno non servari, quod sit omnibus datum semper imperatoribus, ut ..; C I, 85, c.

C. **allein: a. masc.:** I. antecedit: cum ... reliqui, in labore pari ac periculo ne unus omnes antecederet, recusarent; C III, 82, b.

fungitur: hunc (Gallum) ex proximis unus iacentem transgressus eodem illo munere fungebatur; G VII, 25.

mittit: Iccius Remus, ... unus ex iis, qui legati de pace ad Caesarem venerant, nuntium ad eum mittit ..; G II, 6.

praeest: his .. omnibus druidibus praeest unus; G VI, 13, b.

respondet: * unus ex nostris respondit, ut sileat verbum facere; H 3, b. unum respondisse, ut potius ad dimicandum descenderent, quam ..; H 18, b.

transgreditur: f. fungitur.

II, I. excipio: uno .. excepto, quem alius modi atque omnis natura finxit, suos quisque habet caros; F 8.

interficio: uno interfecto reliquos paulum propellit; G V, 44, b.

prendo: speculatores prensi servi III et unus ex legione vernacula; H 20.

traicio: vgl. A. bestia.

2. detraho: neque obscure duae legiones uni detrahuntur; G VIII, 54.

refero: qnod si fecisset, ... salntem imperii uni omnes acceptam relaturos; C III, 57.

III. arrogantia, al.: unius arrogantiae superbiaeque dominatuque; F 9.

IV. ab: neque ab nno omnia imperia administrari poterant; G II, 22.

ad: incolumes .. ad unum omnes in castra perveninnt; G VI, 40. f. **ad,** IV, 5. nnnm; G IV, 15. V, 37. VII, 68. Af 70. ✕ — 6. C III, 14.

b. neutr.: 1. repngnat: his omnibns rebus unum repugnabat, qnod Divitiaci ... studinm ... cognoverat; G I, 19.

II. contendo: f. insto.

deprecor, peto: unnm petere ac deprecari; G II, 31.

eloquor: ille (Curio) unnm elocutus, nt memoriu tenerent milites ea, quae pridie confirmassent; C II, 34, b.

insto: ille (Libo) ... nnum instare de indutiis vehementissimeque contendere; C III, 17.

probo, sentio: si modo unum omnes sentiant ac probent; G V, 31.

qneror: nnnm, qnod cohortes ex statione et praesidio essent emissae, qnestus; G VI, 42.

respondeo: Cicero ad haec unnm modo respondit; G V, 41.

unusquisque, ein jeder, jeder: A. civitas: (Pompeius) in fidem unioscuinsque civitatis confugere coepit; H 1.

collis, turris: in unumqnemque collem turremque ‖* turresque ‖ castella facere coepit; Af 38.

B, I. fingit, al.: unusqnisque .. opiniones fingebat et ad id, qnod ab alio andierat, sui aliquid timoris addebat; C II, 29.

II. impero: haec ita imperabat unicuiqne, ita praecipiebat, nti ..; Af 8.

vocabulum, Benennung, Name: qui (remiges, gubernatores) repente ex onerariis navibus erant producti neqne dum etiam vocabulis armamentorum cognitis; C I, 58.

vociferor, laut rufen: vociferantihus legionariis; H 25, a.

voco, rufen, aufrufen, herbeirufen, auffordern, nennen: 1. alqm: Divitiacum ad se vocari iubet; G 1, 19. Dumnorigem ad se vocat, fratrem adhibet; G 1, 20. omnes ad se vocat spe praedae ad diripiendos Ebnrones; G VI, 34, b. si alicuius indicio vocati (Romani intervenerint), hnic habendam gratiam, qnod ..; G VII, 20, b. cum (Caesar) ipso anni tempore ad gerendum bellum vocaretur; G VII, 32. quem (Commium) quia non arbitrahatur vocatum in castra venturum; G VIII, 23. Albicos, harbaros homines, ... ad se vocaverant; C I, 34.

consilium: qnibns de causis consilio vocato de summa rerum deliherare incipit; C II, 30.

eqnites: quos (equites) ... transmarina militia perterritos ad sacramenti redemptionem vocabat; A 56.

homines: f. alqm; C I, 34.

hospites: vocatis ad se Amphipoli hospitibus; C III, 102, a.

hostes: nutu vocibusqne hostes, si introire vellent, vocare coeperunt; G V, 43.

mercatores: vocatis ad se undique mercatoribus; G IV, 20.

milites: Caesar ... milites ab opere vocat ‖ *revocat* ‖; A 75.

multitndinem: ad ea perficienda opera C. Trebonius magnam iumentorum atqne hominum multitedinem ex omni provincia vocat; C II, 1.

popnlum: qua voce et quo senatusconsulto populus Romanus ad arma sit vocatns; C I, 7, b.

servos: servis ad libertatem vocatis; G VIII, 30.

II. alqd — oppidum: oppidum autem Britanni vocant, oum silvas impeditas vallo atquo fossa munierunt; G V, 21.

volo, wollen, wünschen, verlangen: I. **absolut und elliptisch:** alqs: ius esse belli, ut, qui vicissent, iis, quos vicissent, quemadmodum vellent, imperarent; G I, 36. cum (Caesar) vellet, congrederetur; G I, 36. licere, si velint, in Ubiorum finibus considere; G IV, 8. „vincite“, inqnit, „si ita vultis“, Sabinus; G V, 30. licere illis, ... quascumqne in partes velint, sine metu proficisci; G V, 41. etiam cum vellet Caesar, sese non esse pegnaturos; C I, 72. (Pompeius) naves reliquas, si vellet, subdnci et refici inberet; C III, 23. magnis .. difficultatibus coactus (Gabinius) non ut volebat, sed nt necesse erat bellum gerebat; A 43. naves .. iis attribnit, ut in quas quisque partes vellet proficisceretur; Af 88, a. neqne, nt ipse voluit, equitatum sibi praesidio habuit; H 2. hunc † Leptae ‖ hunc Leptae ‖ delega, si vis; F 11.

senatus: nequiquam eius (Pompei) auxilinm, si postea velit, senatnm imploraturum; C I, 1.

II. **mit Ergänzung:** 1. **Conjunctiv:** maxime vellem ... homines suae petulantiae ... aliquando finem fecissent; Af 54, a. tu velim mihi ad urhem praesto sis; F 15.

2. **Infinitiv und Nominativ mit dem Infinitiv:** neque se omquam abnti militum sanguine neque rempnblicam alteratro exercitu privare voluisse; C III, 90. quod eus quoqne nationes adire et regiones cognoscere volebat; G III, 7. cum laboris sui periculique testimonium afferre vellent; C III, 53. velle sese de re publica ... cum eo agere; G I, 34. velle se de his rebus ... agere cum eo; G I, 47. antequam ad eum collem, quem capere volebat, perveniretur; Af 50. qnibus difficultatibus locorum Romanos claudere volnerant, iis ipsi (hostes) tenebantur; G VIII, 19, b. qni diligentius eam rem cognoscere volunt; G VI, 13, h. f. adire. si velit secum colloqni, licere; G V, 36. dnces principesque Nerviorum ... colloqui sese velle dicunt; G V, 41. palam si colloqui vellent; C I, 84. cum ... is .. (Caesar) maxime vellet pro communi amico atque arbitro controversias regum componere; C III, 109. saepennmero ... complures Gaetuli ... et propemodum omnes cives Romani ... ad te voluimus ... confngere; Af 35, a. statim .. ostendit sese naves velle conscendere; Af 1. non esse aut ipsis aut militibus succensendnm, qnod fidem erga imperatorem sunm Cn. Pompeium conservare voluerint; C I, 84. considere: f. III. alqd, quid; G VII, 77, d. nt, si vellet Ariovistns proelio contendere, ei potestas non deesset; G I, 48. si continere ad signa manipnlos vellet; G VI, 34, b. Lentulus Spinther ... colloquitur: velle, si sibi fiat potestas, Caesarem convenire; C I, 22. nulla Pharnacem auxilia contra Caesarem Pompeio dare voluisse; A 69. nisi proelio decertare vellet; C III, 44, a. neque proelio decertare voluit; C III, 51, b. si Pompeius proelio decertare vellet; C III, 56. ipsorum esse consilium, velintne prius, quam finitimi sentiant, ... milites ... ad Labienum deducere; G V, 27, h. qno (Marcellns) maxime rem dedncere volebat, necessitate est dedoctus, nt ..; A 61. (Bibulus) cum neque curari

posset neque susceptum officium deserere vellet; C III, 18. habere sese, quae de re communi dicere vellent; G V, 26. si aodacter ac fortiter sententias dicere velint; C I, 1. uti ... monere velle aliquid ac dicere videretur; C II, 35, a. eisdem de causis, ... quo minus dimicare vellet, (Caesar) movebatur; C I, 82. si forte vellent classe dimicare; Af 63. si ab armis discedere velint; G V, 41. Pompeius neqoe a mari Dyrrhachioque discedere volebat; C III, 44, a. Scipioois milites cobortatur, ut ... praemiorum velint esse participes; C III, 82, a. si volent (praefecti fabrum) grati esse; F 18. vgl. purgati esse. si iterum experiri velint, se iterum paratum esse decertare; G I, 44, a. voluit etiam experiri, ... baberetne (bostis) in animo dimicare; Af 51. quem (Lucterium) ... facere in provinciam voluisse impetum cognitum est; G VIII, 30. volentes Romani discretionem facero istos Albanos dixerunt, illos Albenses; F 7, d. cum iter facere Caesar cum copiis vellet; H 28. quam plurimas civitates suo beneficio habere obstrictas volebat; G I, 9. sin ... ducem ad bellum gerendum regem habere vellent; A 24, a. iniungere: ſ. III. alqd, quid; G VII, 77, d. plerique existimant, si acrius insequi voluisset, bellum eo die potuisse finire; C III, 51, a. vos ... luce clara Cassium in medio foro nefarie interficere voluistis; H 42, b. nutu vocibusque bostes, si introire vellent, vocare coeperunt; G V, 43. illum (Caesarem) cum classe navibus onerariis ... subsidio ire ... voluisse; Af 11. velle se de maximis rebus cum Caesare loqui; C III, 15. monere: ſ. dicere; C II, 35, a. castra cum movere vellet; Af 6. si veteris contumeliae oblivisci vellet; G I, 14. cum uterque ... summam imperii ipse obtinere vellet; A 4. si vellet eum locum occupare; Af 50. si qui perfugere vellent; Af 51. imprimis hoc volunt persuadere non interire animas; G VI, 14. sese babere quasdam res, quas ex communi consensu ab eo petere vellent; G I, 30. qui (Galli Germanique) ... parem gratiam in fide servanda praestare voluerant; Af 40. privare: ſ. abuti. desilite, .. milites, nisi vultis aquilam bostibus prodere; G IV, 25. si longius progredi vellet; G VIII, 3. si sibi purgati esse vellent; G I, 28. Cn. Pompeio se provinciam reciperare velle palam dictitabat; A 58. si velit suos recipere, obsides sibi remittat; G III, 8. hinc se recipere cum vellent; C I, 45. cum ... milites .. hibernorum quiete reficere a tantis laboribus vellet; G VIII, 1. quod neque post tergum bostem relinquere volebat; G IV, 22. illi remanere se apud eum velle dixerunt; G IV, 15. proinde ac suis satisfacere et fraudata restituere vellent; C III, 60. Ilerdam si reverti vellent; C I, 73. dum sarcire acceptum detrimentum volunt; C I, 45. seu morte sua Romanis satisfacere seu vivum tradere velint; G VII, 89. ſ. restituere. qui sequi velint, profiteantur; G VI, 23. se .., ut operibus anteire studuerit, sic iustitia et aequitate velle superare; C I, 32, b. sin autem locum tenere vellent ..; G V, 35. tradere: ſ. satisfacere. seu quis Gallus seu Romanus velit ante horam tertiam ad se transire, sine periculo licere; G V, 51. neque (legiones) in Africam velle transire; Af 19, a. qui diligentiores videri volebant; C II, 29. quem (locum) ei qui vitare voluerit || voluerunt ||; C II, 24. quos (homines di) pro scelere eorum ulcisci velint; G I, 14. si pace uti velint; G I, 44, a. qui se illi (Caesari) ... obtulerant, si sua opera in bello uti vellet; C III, 1.

3. accus. c. infin.: a. **vollständiger Infinitiv:** ubi eos Caesar constituisset atque esse voluisset; G I, 13. montem, quem a Labieno occupari voluerit, ab hostibus teneri; G I, 22. qui se ex his minus timidos existimari volebant; G I, 39, b. quod neque colloquium interposita causa tolli volebat; G I, 42. populi Romani hanc esse consuetudinem, ut socios atque amicos non modo sui nihil deperdere, sed gratia, dignitate honore auctiores velit esse; G I, 43, b. illum ... quaecumque bella geri vellet sine ullo eius ... periculo confecturum; G I, 44, d. quam (Galliam) bello victam suis legibus uti voluisset; G I, 45. quod iter per Alpes ... patefieri volebat; G III, 1. quid fieri velit, edocet; G III, 18. quid fieri velit, ostendit; G III, 26. V, 2. quod ... suis quoque rebus eos (Germanos) timere voluit; G IV, 16. quae fieri vellet, ostendit; G IV, 23. quod ... munitioni castrorum tempus relinqui volebat; G V, 9. quae fieri velit, praecipit; G V, 56. quod neque in vulgum disciplinam efferri velint neque eos, qui discunt, ... minus memoriae studere; G VI, 14. si negotium confici stirpemque hominum sceleratorum interfici vellet; G VI, 34, a. quid fieri vellet, imperabat; G VII, 16. quid fieri vellet, ostendit; G VII, 27. C III, 78, b. 89. quem (numerum militum) et quam ante diem in castra adduci velit; G VII, 31. producuntur hi, quos ille edocuerat, quae dici vellet; G VII, 38, a. legatis ... quid fieri velit, ostendit; G VII, 45, b. neque dimicari sine se voluerat; G VIII, 12. quod (Pompeius) neminem dignitate secum exaequari volebat; C I, 4. erat iniqua condicio ... exercitum Caesaris velle dimitti, delectus habere; C I, 11. eos exercitus ... se velle dimitti; C I, 85, b. edictum .. praemittit, ad quam diem magistratus principesque omnium civitatum sibi esse praesto Cordubae vellet; C II, 19. equidem me Caesaris militem dici volui; C II, 32, d. cum P. Attio agebant, ne sua pertinacia omnium fortunas perturbari vellet; C II, 36. paucis, quae fieri vellet, Uticae constituit atque imperavit; C II, 44. si hoc sibi remitti vellent; C III, 17. quos esse auctores eius rei voluisset; C III, 57. quid a quoque fieri velit, praecipit; C III, 62. se, cum id fieri vellet, vexillo signum daturum; C III, 89. hunc (Achillam) ... quae fieri vellet, litteris nuntiisque edocuit; C III, 108. neque primo adventu convolnerari exercitum volebat; Af 5. neque (Caesarem) eam rem eos voluisse scire, qui ..; Af 11. (Caesar) per ... nuntios imperabat, quae fieri volebat; Af 31, a. Scipio ... annuit centurionibus, quid fieri vellet; Af 46. hoc vos statim scire volui; F 19. ſ. 2. studere. III. alqd, nihil.

b. **Particip:** velle Pompeium se Caesari purgatum; C I, 8.

III. **mit einfachem Object:** alqd: amplius: ſ. obsides. si id minus vellet; G I, 47. id cum animadverteret adversarios minime velle; H 6. nihil .. minus volebat, quam sub decessu suo necessitatem sibi aliquam imponi belli gerendi; G VIII, 49. quod fere libenter homines id, quod volunt, credunt; G III, 18. genus hominum, cui liceret libere facere et sequi, quod vellet; C II, 29. conclamantibus omnibus (militibus) imperaret, quod vellet; C III, 6. uti ea, quae vellent, impetrarent; G I, 31, a. quo praesidio ... libere senatus, quae vellet, decernere auderet; C I, 2. idoneos nactus homines, per quos ea, quae vellet, ad eum (Pompeium) perferrentur; C I, 9, a. Caesari nuntiatur Sulmonenses ... cupere ea facere, quae vellet; C I, 18. quae volumus, .. credimus libenter; C II, 27. quemadmodum tuto legati venire et quae vellent exponere possent; C III, 19, a. libenter se omnia facturos, quae vellet, pollicentur; Af 7. restare, ut reliqua, quae vellet, perageret; Af 57. ut ab eo (Pompeio), quae vellent,

de bello requirerent; H 32, b. quid sibi vellet, cur in suas possessiones veniret? G I, 44, c. Romani .. quid petant aliud aut quid volunt, nisi ... horum in agris ... considere atque his aeternam iniungere servitutem? G VII, 77, d. ubi, ... quis esset aut quid vellet, quaesivit; C II, 35, a. cum ..., quid sibi vellent, sciret; Af 87, b. si quid vellent, ad Id. April. reverterentur; G I, 7. f. IV.

gratiam: si suam gratiam Romani velint, posse iis utiles esse amicos; G IV, 7.

obsides: si amplius obsidum vellet, dare pollicentur; G VI, 9.

IV. mit doppeltem Accusativ: si quid ille se velit, illum ad se venire oportere; G I, 34. — vgl. II, 3, b.

voluntarius, freiwillig: A. milites: eum (Crastinum) electi milites circiter CXX voluntarii eiusdem centuriae sunt prosecuti; C III, 91.

B. copiae: neque sibi voluntariorum copias defore; G V, 56.

voluntas, Wille, Wunsch, Verlangen, Absicht, Zustimmung, Eifer, Gesinnung, Zuneigung: I. est: omnium .. esse Iguvinorum optimam erga se voluntatem; C I, 12. quae voluntas erga Caesarem totius provinciae (esset); C II, 17. Pompei summam esse ac fuisse semper voluntatem, ut componeretur; C III, 16.

II, 1. alieno: praestare visum est .. omnis difficultates perpeti, quam tanta contumelia accepta omnium suorum voluntates alienare; G VII, 10.

cognosco: quod Divitiaci ... summam in se voluntatem ... cognoverat; G I, 19. cognita militum voluntate; C I, 8. cognita Massiliensium voluntate; C II, 22. quorum (Apolloniatium) cognita voluntate; C III, 12.

commuto: commutata omnium et voluntate et opinione; C II, 33.

habeo: quidnam Pompeius propositi aut voluntatis ad dimicandum haberet; C III, 84. † suarum quisque ex partium virorum fautorumque voluntas || *magnum utrimque virtutis incitamentum* || habebatur; H 25, b.

perspicio: cuius tam egregiam in se voluntatem perspexisset; G V, 4.

propono: qui (legati) voluntatem senatus ei (Caesari) proponant; C I, 3.

recupero: temptemus, hoc modo si possimus || possumus || omnium voluntates recuperare; F 18.

redimo: quod ... largitione militum voluntates redemit; C I, 39.

reperio: tanta ac tam secunda in Caesarem voluntas provinciae reperiebatur; C II, 20, a.

tribuo: paribus eorum beneficiis parem se quoque voluntatem tribuere debere; C I, 35.

2. sum: regem .. hortatus est, ut, ... quid esset suae voluntatis, ostenderet; C III, 109.

3. condono: uti ... suum dolorem eius voluntati ac precibus condonet; G I, 20.

diffido: diffisus municipii voluntati Thermus profugit; C I, 12.

obtempero: debere eos (Massilienses) Italiae totius auctoritatem sequi potius, quam unius hominis voluntati obtemperare; C I, 35.

4. utor: hic cum essent factiones duae, varia voluntate civitatum utebatur; C III, 35.

5. facio contra: eum (Suevi) a pueris nullo officio aut disciplina assuefacti nihil omnino contra voluntatem faciant; G IV, 1.

III. dubius de: cum de voluntate minime dubium esset adversariorum suorum; G VIII, 54.

IV. alqd: f. II, 1. habeo; C III, 84.

commutatio: tantam .. omnibus voluntatum commutationem attulit, ut ..; G V, 54. ne qua ... falsis nuntiis commutatio fieret voluntatis; C I, 21.

V, I. abduco: Marcellum .. aut voluntate aut necessitate abductum ... consentire cum Cordubensibus; A 57. b.

adduci: eum (Pharnacem) Cappadocia decessisse non voluntate adductum, sed necessitate; A 35.

complere: adventus .. L. Nasidii summa spe et voluntate civitatem compleverat; C II, 4.

conferre: neque suo consilio aut voluntate Domitium se in oppidum Corfinium contulisse; C I, 19.

conficere: quas (copias) celeriter .. propensissima civitatum voluntate ... confecerat; A 26.

confidere: confisus municipiorum voluntatibus Caesar cohortes legionis XIII ex praesidiis deducit; C I, 12.

dari: obsides ipsorum voluntate datos; G I, 44, a.

deferri: ad hunc ... totius belli summam omnium voluntate deferri; G II, 4, b.

discedere: f. licere; G I, 39, a.

facere: neminem existimaturum non sua voluntate factum; G I, 20. neque (se) id ... aut iu dicio aut voluntate sua fecisse, sed coactu civitatis; G V, 27, a. ut id non hominum consilio sed deorum voluntate factum putarent; G VIII, 43 deorum voluntate studioque erga Caesarem trans fuga suos cives facit certiores Iubam ... accu currisse; Af 74. f. licere.

licere: rogare, ut eius voluntate id sibi facere liceat; G I, 7. petierunt, ut sibi concilium ... indicere idque Caesaris voluntate facere liceret; G I, 30. Sequanis .. permitteret, ut, quos (obsides) illi haberent, voluntate eius reddere illis liceret; G I, 35. quorum alius alia causa illata ... petebat, ut eius voluntate discedere liceret; G I, 39, a.

pendere: quod (stipendium) sua voluntate ad id tempus pependerint; G I, 44, a.

recipere: Curio summa omnium voluntate Iguvium recipit; C I, 12. Calvisius primo adventu summa omnium Aetolorum receptus voluntate; C III, 35. Calenus Delphos, Thebas, Orchomenum voluntate ipsarum civitatum recepit; C III, 55.

reddere: f. licere; G I, 35.

remanere: nonnulli sua voluntate apud eum (Caesarem) remanserunt; C I, 77.

abl. comp.: quae (merita) sunt adhuc et mea voluntate et vestra exspectatione leviora; C II, 32, c.

2. ad: si qua res non ad nutum aut ad voluntatem eius facta sit; G I, 31, d. cum ... plerique ad voluntatem eorum ficta respondeant; G IV, 5.

contra: ne contra suam voluntatem dimicare cogeretur; G VII, 35. contra voluntatem suam naves solverunt; C III, 102, b. vgl. II, 5.

voluptas, Vergnügen, Lust, Genuß: I, 1. affero: quae .. res Caesari non minorem quam ipsa victoria voluptatem attulit; G I, 53.

capio: mixtam dolore voluptatem capiebat; A 56. ego .. ex ipsa re magnam capio voluptatem; F 15.

conquiro: qui non necessarias conquirerent voluptates; C III, 96.

misceo: f. capio; A 56.

2. deminuo de: quod ... neque eius calamitate de tanta voluptate et gratulatione quicquam fortuna deminuerat; G I, 53.

II, I. augeri: Caesar duplici laetitia ac voluptate uno tempore auctus, frumento auxiliisque; Af 34.

efferri: (Cassius) insolenti voluptate efferebatur, quod ..; A 51.
2. causa: haec .. alunt animi voluptatisque causa; G V, 12.

voraginosus, voller Schlünde, bruchreich: palustri et voraginoso solo (rivus) currens erat ad dextram; H 28, a.

votum, Gelübde: I. nuncupo: paludati .. votis nuncupatis exeunt; C I, 6, b.
II. exposcere: quin ... precibus .. et votis victoriam suis ab diis immortalibus exposceret; A 15.

voveo, geloben: aut pro victimis homines immolant aut se immolaturos vovent; G VI, 16.

vox, Stimme, Wort, Äußerung, Ausspruch, Formel: I. audio: s. **audio,** III. vocem (4 St. C III, 31) S. 112, a.
exprimo: cum ab his saepius quaereret neque ullam omnino vocem exprimere posset; G I, 32.
II, 1. appellare: Fabius Telignus quidam ... magna voce Varum nomine appellans requirebat; C II, 35, a.
carpi: ut ... Sabinus ... nostrorum militum vocibus nonnihil carperetur; G III, 17.
cogi: ut (Cicero) ultro militum concursu ac vocibus sibi parcere cogeretur; G V, 40. coactus assiduis tuis vocibus, Balbe, ... rem difficillimam suscepi; G VIII, pr. a.
compelli: vocibus consulis ... plerique compulsi ... Scipionis sententiam sequuntur; C I, 2.
confirmari: quorum vocibus et concursu terrentur infirmiores, dubii confirmantur; C I, 3.
dicere: hoc cum voce magna dixisset; G IV, 25.
excitari: quorum (militum) studio et vocibus excitatus Caesar; C I, 64.
increpitare: primum irridere ex muro atque increpitare vocibus; G II, 30.
inquam: „vincite," inquit „si ita vultis," Sabinus, et id clariore voce; G V, 30.
permoveri: Cicero ... eorum permotus vocibus, qui illius patientiam paene obsessionem appellabant; G VI, 36.
perturbari: horum vocibus ac timore paulatim etiam ii, qui magnum in castris usum habebant, milites centurionesque ... perturbabantur; G I, 39, b.
pronuntiare: qui (P. Vatinius) crebro magna voce pronuntiaret, liceretne ..; C III, 19, a.
prosequi: Afraniani milites ... contumeliosis .. vocibus prosequebantur; C I, 69.
requirere: s. appellare.
significare: maiores natu ... manus ad Caesarem tendere et voce significare coeperunt sese ... venire; G II, 13. et voce et manibus universi (milites) ex vallo ... significare coeperunt, ut statim dimitterentur; C I, 86.
terreri: s. confirmari.
vocare: nutu vocibusque hostes, si introire vellent, vocare coeperunt; G V, 43. darent operam magistratus ..., qua voce et quo senatusconsulto populus Romanus ad arma sit vocatus; C I, 7, b.
2. ex: ex percontatione nostrorum vocibusque Gallorum ac mercatorum ... timor ... exercitum occupavit; G I, 39, a.

urbanus, zur Stadt gehörig, städtisch, in, aus der Stadt: A. dignitas, gratia: cum ... Domitius urbanam gratiam dignitatemque iactaret; C III, 83.
litterae: cum ... Caesar ... litteris .. urbanis animadverteret multa Romae male ... administrari; A 65, a.
motus: retineri urbano motu Caesarem; G VII, 1.
praetor: M. Coelius Rufus praetor ... initio magistratus tribunal suum iuxta C. Treboni, praetoris urbani, sellam collocavit; C III, 20.
res: cum iam ille (Caesar) urbanas res virtute Cn. Pompei commodiorem in statum pervenisse intellegeret; G VII, 6. ut idem ad portas urbanis praesideat rebus et duas bellicosissimas provincias absens tot annis obtineat; C I, 85, c.
seditiones: neque .. usquam diutius moratus est, quam necessitas urbanarum seditionum pati videbatur; A 78.
B. allein: ex suo exercitu illustres urbanos, quos auctores appellabant, complures aut vulneraruut aut interfecerunt; Af 85, b.

urbs, Stadt, Hauptstadt: I. **Subject:** est: ne pulcherrimam prope totius Galliae urbem, quae praesidio et ornamento sit civitati, suis manibus succendere cogerentur: facile se loci natura defensuros dicunt, quod prope ex omnibus partibus flumine et palude circumdata unum habeat et perangustum aditum; G VII, 15.
habet: perspecto urbis situ, quae posita in altissimo monte omnis aditus difficiles habebat; G VII, 36. s. est.
potest: ubi ... sentiunt totam urbem ... muro turribusque circummuniri posse; C II, 16. s. II, 1. tento.
suggerit: urbs fertilissima et copiosissima omnium rerum apparatus suggerebat; A 3.
videtur: tantus luctus excepit, ut urbs ab hostibus capta eodem vestigio videretur; C II, 7.
II. **nach Verben:** 1. capio: quibus (civibus) urbe capta eadem esset belli fortuna patienda; C II, 6, a. captam suam urbem videre; C II, 12. s. I. videtur.
circumdo: s. I. est.
circummunio: s. I. potest.
compleo: completur urbs † et ius ‖et [ius]‖ comitium tribunis, centurionibus, evocatis; C I, 3.
defendo: s. I. est.
deleo: quin (milites) spe praedae in urbem irrumperent urbemque delerent; C II, 12. paene oppressam funditusque deletam Italiam urbemque Romanam in libertatem vindicavit; Af 22.
dico: quod unam terram et plures terras et urbem et urbes ... dicamus; F 7, b.
divido: cum in duas partes esset urbs divisa; A 1.
expugno: nonnullas urbes per vim expugnavit; C III, 55.
incendo: uno die amplius xx urbes Biturigum incenduntur; G VII, 15.
opprimo: s. deleo; Af 22.
pono: s. I. habet.
servo: ut ... urbem insulamque Caesari servarent; C II, 20, a.
succendo: s. I. est.
teneo: quis urbem Italiamque teneret; A 68.
tento: etiam ille urbem uno tempore tentari ‖in urbem ... intrari‖ posse confidebat; A 17.
tueor: sine quibus (provinciis) urbem atque Italiam tueri non potest; C II, 32, a.
vindico: s. deleo; Af 22.
2. appropinquo: una (navis) praemissa Massiliam ... cum iam appropinquaret urbi; C II, 7.
praeficio: Domitius ... ab iis (Massiliensibus) receptus urbi praeficitur; C I, 36. non solum urbibus, sed paene vicis castellisque singulis cum imperio praeficiebantur; C III, 32, a.
relinquo: Caesari ad ... praesidium urbibus

relinquendum necesse erat adire Apolloniam; C III, 78, a.

8. accedo ad: cum (Considius) ad urbem cum copiis accessisset; Af 33.

confero in: multa undique portari ..., quae repentini tumultus timore ex agris in urbem conferantur; C II, 25, a.

conveho in: frumentum ex finitimis regionibus ... in urbem convexerant; C I, 34.

deduco in: deductis Pergamum atque in locupletissimas urbes in hiberna legionibus; C III, 31.

discedo ab: Pompeius .. discedens ab urbe in senatu dixerat eodem se habiturum loco, qui ..; C I, 33. quos (legatos) ab urbe discedens Pompeius erat adhortatus, ne ..; C I, 34.

habeo in: lictores .. habent in urbe et Capitolio privati contra omnia vetustatis exempla; C I, 6, b. damnatos illis temporibus, quibus in urbe praesidia legionum Pompeius habuerat; C III, 1.

intro in: f. 1. tento.

irrumpo in: f. 1. deleo; C II, 12.

proficiscor ab: (Caesar) maturat ab urbe proficisci; G I, 7. Caesar ... ab urbe proficiscitur; C I, 33. (Caesar) ab urbe proficiscitur; C III, 2. — ad: ipse (Caesar) ad urbem proficiscitur; C I, 32, a. II, 22. — ex: consules ... ex urbe proficiscuntur; C I, 6, b. Cn. Pompeius pridie eius diei ex urbe profectus iter ad legiones habebat; C I, 14. ex urbe sum prolectos; F 26.

profugio ex: profugiunt statim ex urbe tribuni plebis; C I, 5. ut ... (Lentulus consul) protinus aperto sanctiore aerario ex urbe profugeret; C I, 14.

prospicio in: facile erat ex castris C. Treboni ... prospicere in urbem; C II, 5.

reduco ex: diffisus municipii voluntati Thermus cohortes ex urbe reducit; C I, 12.

remaneo ad: quoniam ipse ad urbem cum imperio reipublicae causa remaneret; G VI, 1.

retineo ad: timere Caesarem, ... ne ad eius periculum reservare et retinere eas (legiones) ad urbem Pompeius videretur; C I, 2.

retraho in: doluisse se, quod ... erepto .. semenstri imperio in urbem retraheretur; C I, 9, a.

revoco ad: nemini .. erat ignotum plurimis de causis ad urbem Caesarem revocari; A 71.

sequor ex: qui ex urbe amicitiae causa Caesarem secuti non magnum in re militari usum habebant; G I, 39, a,

sum ad: dent operam consules ... quique *pro* consulibus *sint* ad urbem, ne ..; C I, 5.

venio ad: (Caesar) duodetricesimo die ... ad urbem Romam venit; Af 98. quoniam confido me celeriter ad urbem venturum; F 14.

III. **nach Adverb:** praesto ad: tu velim mihi ad urbem praesto sis; F 15.

IV. **nach Substantiven:** 1. copia: aliud naturalis sollertia, aliud urbis copia sumministrabat; A 13. — omnes suas terrestres † urbiumque copias dimissurum ‖ [omnes ... dimissurum] ‖; C III, 10, b.

custodia: certas .. cuique partes ad custodiam urbis attribuit; C I, 17. qui (nuntii) ... de custodia ac defensione urbis hortarentur; C II, 36.

defensio: opus ... ad ... defensionem urbium summam habet opportunitatem; G VII, 23. Massilienses ... ad defensionem urbis reliqua apparare coeperunt; C II, 7. f. custodia; C II, 36.

direptio: hostes urbis direptione perterriti; C II, 12 (11).

exemplum: quantum usum haberet ... reliquis civitatibus huius urbis exemplo inferre terrorem; C III, 80, b.

homines: nautici homines, urbis et regionis maritimae; A 12.

incendium: quo nisi paene in ipso urbis incendio ... numquam ante descensum est; C I, 5.

loca: veteranas cohortes vacuas in celeberrimis urbis locis habebant; A 2.

munitio: ut ... ipsa munitione urbis undique ab oppugnatione (Longinus) tutus esset; A 61.

obsidio: reliquas merces commeatusque ad obsidionem urbis ... reservant; C I, 36.

oppugnatio: turres vineasque ad oppugnationem urbis agere ... instituit; C I, 36.

pars: ex omnibus urbis partibus orto clamore; G VII, 47, b. complures .. milites huius urbis omnibus partibus interficiebantur; C III, 106. ut ... hanc (partem) operibus vineisque agendis ab reliqua parte urbis excluderet; A 1. quae .. partes urbis inferiores erant, has ... munierant; A 2. hoc .. flumen in ea parte erat urbis, quae ab Alexandrinis tenebatur; A 5. omnibus urbis partibus exclusis, quae ab ipso (Ganymede) tenebantur; A 6.

salus: ut, ... si superavissent, vel domesticis opibus vel externis auxiliis de salute urbis confiderent; C II, 5.

situs: perspecto urbis situ; G VII, 68. f. I. habet.

2. equites ex: (ceciderunt) equites Romani partim ex urbe partim ex provincia ad milia III; H 31, b.

V. **Umstand:** 1. recipere: neutrum eorum ... urbe aut portibus recipere (se debere); C I, 35.

zum Satz: quod fons urbe tota nullus est; A 5.

2. circa: delectus circa urbem intermittuntur; C I, 14.

extra: proximis diebus habetur extra urbem senatus; C I, 6, a.

in: quod senatus in urbe habebatur Pompeiusque aderat ‖ aberat ‖; C I, 2. armorum officinas in urbe instituerant; C I, 34. nec minus in urbe maximae armorum erant institutae officinae; A 2.

urgeo, bedrängen: alqm: ubi suos urgeri ... vidit; G II, 25.

legionem: cum septimam legionem item urgeri ab hoste vidisset; G II, 26.

urus, Ur, Auerochs: tertium est genus eorum, qui uri appellantur. hi sunt magnitudine paulo infra elephantos, specie et colore et figura tauri. magna vis eorum est et magna velocitas, neque homini neque ferae, quam conspexerunt, parcunt. hos studiose foveis captos interficiunt. ... qui plurimos ex his interfecerunt, ... magnam ferunt laudem. sed assuescere ad homines et mansuefieri ne parvuli quidem excepti possunt; G VI, 28.

usitatus, gebräuchlich, gewöhnlich: quod apud eos ... omne genus cuniculorum notum atque usitatum est; G VII, 22.

usquam, irgendwo: neque tamen (Caesar) usquam diutius moratus est, quam ..; A 78.

usque, bis, hin: ad: usque ad castra hostium accessit; G I, 51. Senones ... Cavarinum ... usque ad fines insecuti; G V, 54. fugientes (hostes) usque ad flumen ... persequuntur; G VII, 67. Germani acrius usque ad munitiones sequuntur; G VII, 70. nostri cedentes usque ad castra insecuti; G VII, 80. (Caesar) vallum .. ab oppido Ruspina usque ad mare ducere; Af 20, a. brachium .. medio iugo ab eo loco ... usque ad eum ... iubet dirigi; Af 38. tertiam aciem ... usque ad aciei suae mediam legionem porrexerat; Af 60. usque ad colles hostibus adactis; Af 78, b. f. **ad,** II. usque (8 St.) S. 35, b.

eo: neque non usque eo legiones admovendas (iudicabat), ut ..; G VIII, 14, a. bracbiis perfectis promotisque usque eo, quo ..; Af 56. f. **eo,** III. (7 St.) S. 314, a.

in: eos (Numidas) convulneratos usque in castra regia reppulerunt; Af 52.

usura, Zinsen: I. accedunt: accedebant ad haec gravissimae usurae; C III, 32, b.

II. sine: ut sexeuni die sine usuris creditae pecuniae solvantur; C III, 20.

usus, Gebrauch, Anwendung, Übung, Erfahrung, Verkehr, Nutzen, Bedürfnis, Notwendigkeit: I. adest: ut ... impetum, cum adesset usus, sustinere auderent; C III, 84.

docet: ut naves faciant, cuius generis eum superioribus annis usus Britanniae docuerat; C I, 54.

est: bis difficultatibus duae res erant subsidio scientia atque usus militum, ... et quod ..; G II, 20. ad quos (equos) se celeriter, cum usus est, recipiunt; G IV, 2. hi, cum est usus atque aliquod bellum incidit, ... omnes in bello versantur; G VI, 15. ut est rerum omnium magister usus; C II, 8.

interit: earum .. tormentorum usum, quibus ipsi magna speravissent, spatio propinquitatis interire; C II, 16.

sublevat: quos .. aliquid usus ac disciplina, quae a nobis accepissent, sublevarent; G I, 40, b.

venit: ut, si usus veniat, suum quisque locum teneat et noverit; G VII, 80.

II, 1. accipio: f. I. sublevat.

eripio: ut ... bis (velis armamentisque) ereptis omnis usus navium uno tempore eriperetur; G III, 14, b.

babeo: f. **habeo,** III. usum (7 St.) S. 428, a.

intermitto: sic neque agricultura nec ratio atque usus belli intermittitur; G IV, 1.

obtineo: asseres remorum usum obtinebant; A 13.

percipio: nullo etiam nunc usu rei militaris percepto; G VI, 40. qui (equites) cotidiana consuetudine usum quoque eius generis proeliorum perciperent; C III, 84.

2. sum: f. **sum,** V, 2. usui (14 St.) S. 1027, b. — VI. usui (7 St.) S. 1028, a.

3. spolio: (Romanos) usu rerum necessariarum ... spoliatum iri; G VII, 66, b.

4. desum ad: cui (exercitui) semper omnia ad necessarium usum defuissent; C III, 96.

impono ad: aeris magno pondere ad militarem usum in naves imposito; C III, 103.

largior ad: Gallis .. provinciarum propinquitas ... multa ad copiam atque usus largitur; G VI, 24.

pertineo ad: quae ad usum navium pertinent; G III, 9, a.

provideo ad: nihil ad usum provinciae provisum; C I, 85, b.

sum ex: f. **ex,** I. sum ex usu (3 St.) S. 358, a.

III, 1. imperitus: modo conscripti atque usus militaris imperiti ad tribunum militum ... ora convertunt; G VI, 39.

2. expeditus ad: quarum (navium longarum) ... motus (erat) ad usum expeditior; G IV, 25.

idoneus ad: nulla ferramentorum copia, quae esset ad hunc usum idonea; G V, 42.

IV. imperator: non recusare se, quin nullius usus imperator existimaretur, si ..; C III, 45.

inscientia: hae (alutae) .. propter lini inopiam atque eius usus inscientiam; G III, 13, a.

V, 1. contemni: ut neque numero ... neque usu rei militaris (copiae) contemnendae viderentur; C III, 110.

doceri: quibus rebus nostri usu docti haec reperiebant remedia, ut ..; C III, 50.

edoceri: rudes .. elephanti multorum annorum doctrina usuque vetusto vix edocti; Af 27.

efficere: tantum usu cotidiano et exercitatione efficiunt, uti ..; G IV, 33.

elaborare: si, ut cogitata praeclare eloqui possent, nonnulli studio et usu elaboraverunt; F 6.

exercitatus: nautici homines, ... cotidiano .. usu a pueris exercitati; A 12.

fallere: ne usu manuque reliquorum opinionem fallerent; C III, 86.

nancisci: usu eius provinciae (Attius Varus) nactus aditos ad ea conanda; C I, 31.

peritus: (milites) usu periti ac superioribus pugnis exercitati; C III, 93, a.

venire: quod haec de Vercingetorige usu ventura opinione praeceperat; G VII, 9. usu venisse hoc civi Romano et ei, qui ..; Af 57.

2. ad: f. II, 4.

ex: eam rem non minus ex usu terrae Galliae quam populi Romani accidisse; G I, 30. f. II, 4. sum.

ut, wie, da, je nachdem, zum Beispiel, sobald als, daß, damit, so daß, gesetzt daß (c. partic. f. I, 3. ita; H 42, b): I. **Absicht, Folge:** 1. **nach Verben:** accedo: f. **accedo,** II, 2. (7 St.) S. 13, a.

accido: f. **accido,** II, 2. (18 St.) S. 14, a. — accidit res incredibilis, ut equites minus † xxx Galli Maurorum equitum II milia loco pellerent; Af 6.

addo: addit etiam, ut, quod quisque eorum in bello amiserit, ... restituatur; C I, 87. etiam, ut media nocte proficiscamur, addunt; C II, 31, b.

adduco: unum se esse ..., qui adduci non potuerit, ut iuraret; G I, 31, b. neque (Caesar), contra senatus auctoritatem ut aliquid faceret, potuit adduci; G VIII, 52. milites ..., ut parcerent hosti, non poterant adduci; Af 85, b.

adhortor: milites .. adhortatus, ut aequo animo laborem ferrent; C III, 41. te magnopere, ut de negotio desistas, adhortor; Af 45.

ago: reliquae legiones cum tribunis militum ... egerunt, uti Caesari satisfacerent; G I, 41. — id agi paucorum consiliis, ut ... aliqua parte exercitus (Caesar) spoliaretur; G VIII, 52. neque nunc (se) id agere, ut ab illis abductum exercitum teneat ipse; C I, 85, c.

anteverto: Caesar omnibus consiliis antevertendum existimavit, ut Narbonem proficisceretur; G VII, 7.

censeo: f. **censeo,** II, 1. (4 St.) S. 152, b.

cogito: neque iam, ut aliquid acquireret ..., sed ut incolumem exercitum Agedicum reduceret, cogitabat; G VII, 59.

cogo: (Allobroges sese) vi coacturos, ut per suos fines eos ire paterentur; G I, 6. postquam nulla condicione cogere adversarios poterat, ut in aequum locum descenderent; Af 79.

cohortor: f. **cohortor,** II, 4 (11 St.) III. alqm; Af 88, b (S. 181, a).

committo: f. **committo,** II (5 St.) S. 188, a.

communico: ille cum Cotta saucio communicat, si videatur, pugna ut excedant; G V, 36.

concedo: Boios petentibus Haeduis, ... ut in finibus suis collocarent, concessit; G I, 28. non prius ... quam ab his sit concessum, arma uti capiant et ad castra contendant; G III, 18.

conclamo: suo more conclamaverunt, uti aliqui ex nostris ad colloquium prodiret; G V, 26.

conclamant Haedui et Litavicum obsecrant, ut sibi consulat; G VII, 38, b.

concurro: cuius rei ... indignitate legiones ... ad eum (Marcellum) concurrerunt, ut in aciem educerentur; A 60.

coniuro: equites Romanos coniurasse omnes, ... ut transitionem facerent; H 26. (Mundenses) coniurant inter sese, ut nocte signo dato ... eruptionem facerent; H 36.

conor: Caesar intellexit nihil aliud eos conari, nisi ut se cogerent castra eo loco ponere; Af 69, b.

consentio: consensisse Gaditanos principes cum tribunis cohortium, ... ut Gallonium ex oppido expellerent; C II, 20, a.

constituo: s. **constituo,** II, 2. (3 St.) S. 214, a. — contendo: s. **contendo,** II, 3. (4 St.) S. 221, b.

contestor: contestatus deos, ut ea res legioni feliciter eveniret; G IV, 25.

curo: (Caesar) sagittas telaque uti fierent complura curare; Af 20, b.

denuntio: s. **denuntio,** 1. (3 St.) S. 264, b.

deprecor: Caesare .. a militibus deprecante, eis (Scipionis militibus) uti parcerent; Af 85, b.

devoco: haec res necessario devocabat, ut (Pompeius) ad dimicandum descenderet; H 24.

do: in se uno non servari, quod sit omnibus datum semper imperatoribus, ut ... cum honore aliquo ... domum revertantur; C I, 85, c.

edico: s. **edico,** 2. (3 St.) S. 304, a.

efficio: s. **efficio,** I. (8 St.) S. 305, b.

efflagito: aequitas loci adversarios efflagitabat, ut tali condicione contenderent ad victoriam; H 29, b.

elaboro: si, ut cogitata praeclare eloqui possent, nonnulli studio et usu elaboraverunt; F 6.

eloquor: ille (Curio) unum elocutus, ut memoria tenerent milites ea, quae pridie confirmassent; C II, 34, b.

exspecto: neque exspectant, [...] ut de eorum imperio ad populum feratur; C I, 6, b.

facio: quod difficile erat factu, ut eam turrem sine periculo quis incenderet; H 18, b. nisi omnia consentiant inter se, non potest fieri, ut nominis similitudo sit; F 7, c. s. **facio,** II, 1. (15 St.) S. 381, b. — omnibus Gallis idem esse faciendum, quod Helvetii fecerint, ut domo emigrent; G I, 31, d. Helvetii id, quod constituerant, facere conantur, ut e finibus suis exeant; G I, 5. Caesar, ... quod aliis temporibus natura facere consuerat, tunc necessitate fecit adductus, ut celerius omnium opinione manum consereret; A 71.

fero: latum ab x tribunis plebis, ... ut sui ratio absentis haberetur; C I, 32, a.

flagito: flagitari .. ab Domitio, ut quam primum Caesari subsidia mitteret; A 38.

hortor: s. **hortor,** II, 3 (11 St.). IV, 5. (14 St.) S. 441.

impello: cum videret Germanos tam facile impelli, ut in Galliam venirent; G IV, 16. Impellit alios avaritia, alios iracundia et temeritas, ... ut levem auditionem habeant pro re comperta; G VII, 42.

impero: s. **impero,** II, 3 (18 St.) S. 466, b.

impetro: s. **impetro,** II, 2 (7 St.) S. 467, b.

incido: s. **incido,** 1. (3 St.) S. 490, b.

instituo: neque frustra antiquitus institutum est, ut signa undique concinerent; C III, 92.

invito: invitatos .. eos (Germanos), uti ab Rheno discederent; G IV, 6.

iubeo: ita castris motis Ucubim Pompeius praesidium, quod reliquit, iussit ut incenderent; H 27.

laboro: s. **laboro,** II, 1. (4 St.) S. 549, a.

mando: s. **mando,** II, 2. (5 St.) S. 596, b.

mitto: Caesar ... ad Titum Sextium legatum ... misit, ut cohortes ... educeret; G VII, 49. huc equitatum mittit, ut diriperet; C II, 25, a. mittit P. Sestium ad C. Plaetorium quaestorem, ut legionem adduceret; A 34, b. Marcellum Cordubam, ut eam in potestate retineret, ... mittit; A 57, b. a Pompeianis clam [ad] nostros tabellarius est missus, ut ea nocte turres aggeremque incenderent; H 16, a. s. **mitto,** II, 3. (3 St.) S. 619, b.

moneo: s. **moneo,** 1, 2 (9 St.) S. 624, b.

nitor: in occupandis praesidiis magna vi uterque nitebatur: Caesar, ut quam angustissime Pompeium contineret; Pompeius, ut quam plurimos colles ... occuparet; C III, 45.

obsecro: s. **obsecro,** I, 2. (6 St.) S. 701, a.

obtestor: s. **obtestor** (4 St.) S. 703, b.

oro: s. **oro,** II, 1. (17 St.) S. 740, a.

paratus: nostri, ... ut impeditos aggrederentur, parati in armis erant; G II, 9. vgl. **sic,** I, 1. paratus (4 St.) S. 988, b.

patior: s. **patior,** II, 1. (2 St.) S. 758, a.

perficio: obsides .. uti inter sese dent, perficit; G I, 9. quibus rebus perfectum est, ut ... nullum acciperet incommodum; C III, 77.

permitto: Sequanis .. permitteret, ut, quos (obsides) illi haberent, voluntate eius reddere illis liceret; G I, 35. huic permisit, ... uti in his locis legionem hiemandi causa collocaret; G III, 1.

persevero: Domitius ... perseverare coepit, ut (Pharnaces) eo quoque regno decederet; A 35.

persuadeo: s. **persuadeo,** II, 1. (15 St.) S. 778, b.

peto: principes ... petierunt .., uti sibi secreto ... cum eo agere liceret; G I, 31, a. petebant, uti ... praemitteret ..., sibique ut potestatem faceret ..; G IV, 11. s. **peto,** II, 4 (31 St.) S. 784, a.

placeo: placuit ei, ut ad Ariovistum legatos mitteret; G I, 34. placuit, ut Litaviccus decem illis milibus ... praeficeretur; G VII, 37.

postulo: s. **postulo,** II, 5. (11 St.) S. 807, a.

praecipio: equites ... opponit et ita praecipit, ut providerent, ne ... circumvenirentur; Af 13. equitibus ... praecipit, ut ... locum obtinerent; Af 31, a.

praedico: Pompeius suis praedixerat, ut Caesaris impetum exciperent; C III, 92.

promulgo: s. 4. lex.

pronuntio: iusserunt pronuntiare, ut ... in orbem consisterent; G V, 33 Ambiorix pronuntiari iubet, ut procul tela coniciant; G V, 34.

propero: hoc vero magis properare Varro, ut cum legionibus quam primum Gadis contenderet; C II, 20, a.

refero: refertur etiam de rege Iuba, ut socius sit atque amicus; C I, 6, a.

relinquo: s. **relinquo,** 1. (6 St.) S. 938, a.

respondeo: * unus ex nostris respondit, ut sileat verbum facere; H 3, b. unum respondisse, ut potius ad dimicandum descenderent, quam ..; H 18, b.

rogo: s. **rogo,** I, 2. (3 St.) S. 964, a.

sancio: habent legibus sanctum, ... uti ad magistratum deferat neve cum quo alio communicet; G VI, 20.

scribo: Labieno scribit, ut, quam plurimas posset, iis legionibus ... naves instituat; G V, 11.

significo: (milites) significare coeperunt, ut statim dimitterentur; C I, 86. vexillo sublato ... quae primae naves subsequebantur idem ut facerent, significabat; A 45.

sollicito: reliquas .. civitates sollicitant, ut

in ea libertate ... permanere ... mallent; G III, 8.

specto: f. **specto,** III. alqd (3 St.) S. 1001, a.

statno: statuunt, ut x milia hominum ... in oppidum mittantnr; G VII, 21.

studeo: Caesar maxime studebat, ut ... hanc (partem) ... ab reliqua parte urbis excluderet; A 1. — omnihus modis huic rei studendum, nt pabulatione ... Romani prohibeantur; G VII, 14, a.

sum: f. **sum**, 1, 1. (13 St.) S. 1024, a. vgl. 2. idem.

timeo: (se) rem frumentariam, ut satis commode supportari posset, timere dicebant; G I, 39, h.

vereor: Labienus ... veritus, ... nt hostium impetum sustinere posset; G V, 47.

2. **nach Adjectiven und Pronomina**: certus: || de || senatus .. consulto certior factus, nt omnes iuniores Italiae coniurarent; G VII, 1, facit certiores, ut .. sibi equitatus ... praesidio esset; H 2.

hic: haec spectans, ... quo minore periculo undique frumentum ... supportare posset. simul, nti pabulatione Pompeium prohiberet ..., tertio, nt aucteritatem ... minueret; C III, 43. haec spectans, nt ... commodiore re frumentaria nteretur, simulque in itinere nt aliquam occasionem dimicandi nancisceretnr; C III, 85. — hoc idem Caesar facere cogehatur, nt summissis in eundem locum cohortibus defessos reciperet; C I, 45. — sese .. hoc esse in Ciceronem populumque Romanum animo, nt nihil nisi hiberna recusent; G V, 41. hostes ... constiterunt, hoc animo, nt ... acie instructa depugnarent; G VII, 28. hoc animo decertabant, ut nullum alind tempus ad conandum habituri viderentur; C II, 6, a. hoc animo est decertatum, nt neqne maritimis ... ars praesidium ferret, neque ..; A 16. causa .. obsidionis haec fere esse consuevit, ut frumento hostes prohiberent; C III, 47. his de causis ..., suis nt esset auxilio; C III, 79. conatus: f. mens. quorum (soldnriorum) haec est condicio, ut omnibus in vita commodis una cum iis fruantur, quorum se amicitiae dediderint; G III, 22. pontones ... Lissi reliquit, hoc consilio, nt ... aliquam Caesar ad insequendum facultatem haberet; C III, 29. id hoc consilio, ut ... equitatus ... clauderet multitudine sua exercitum Caesaris; Af 59. populi Romani hano esse consuetudinem, nt socios ... honore auctiores velit esse; G I, 43, h. hunc habuit eventum, nt eo die maximus numerus hostium ... interficeretur; G V, 43. cuius (Pompei) funestae laudes quoniam ad hanc fortunam reciderunt, nt cives Romani ... *; H 17. quoniam ... hanc sibi ... gratiam referret, ut in colloquium venire invitatus gravaretur; G I, 35. eos (hostes) hac mente et conatu venisse, uti ... tirones legionarii ... opprimerentur; Af 19, a. cuius loci haec erat natura, atque ita montihus angustis mare continebatur, nti ex locis superioribus in litus telum adigi posset; G IV, 23. haec eius diei praefertur opinio, nt se utrique superiores discessisse existimarent; C I, 47. ratio haec erat helli, nt se cum II legionibus Gadis conferret; C II, 18, h. totius .. rei consilium his rationibus explicahat ut ... abductum illum (Pompeium) a mari ... decertare cogeret; C III, 78, a. hanc sibi commodissimam belli rationem iudicavit, nti castra ex eo loco moveret; C III, 85. id hac ratione opus instruebat, ut ... tecta latera suis munitionibus haberet; Af 51. haec nova sit ratio vincendi, nt misericordia et liberalitate nos muniamus; F 18. haec reperiebant remedia, ut alio loco ignes facerent; C III, 50. — est enim hoc Gallicae consuetudinis, nti .. viatores ... consistere cogant; G IV, 5.

idem: etsi idem, quod ... acciderat, fore videbat, ut, si essent hostes pulsi, celeritate periculum effugerent; G IV, 35. f. hic. — 1. facio.

ille: illud spectans, primum, ut ... acies suo consilio ... administraretur, deinde, ut laborantibus succurri ... posset, imprimis vero, ut aqua pabuloque abundaret; A 1.

is: cum id, quod ipsi diebus xx aegerrime confecerant, nt flumen transirent, illum uno die fecisse intellegerent; G I, 13. suspicatus fore id, quod accidit, nt duces adversariorum ... beneficio fortunae ad nostros opprimendos uterentur; C I, 40, b. id .. militihus fuit pergratum .., ut praemium missionis ferrent; C I, 86. f. 1. facio. — Scipionem ea esse auctoritate ut ... errantem regere posset; C III, 57. ea celeritate atque eo impetu milites ierunt, ut hostes impetum legionum ... sustinere non possent; G V, 18. id esse consilium Caesaris, ut ... hos omnes ... necaret; G V, 6. hoc eo consilio fecit, ... nt omnes ... parati essent; Af I. f. **consilium**, V, 1. relinquere. transire. zum Schl. (4 St.) S. 210, h. quod apud Germanos ea consuetudo esset, ut matresfamiliae ... declararent, utrum ..; G I, 50. in eam se consuetudinem adduxerunt, ut locis frigidissimis neque vestitus praeter pellis haberent quicquam; G IV, 1. impetus: f. celeritas. saepe in eum locum ventum est ..., nt modo visum ab se Ambiorigem in fuga circumspicerent captivi; G VI, 43. quod in eum locum res fortunaeque omnium deducerentur, ut, quidquid post horam casus tribuisset, in dubio poneretur; H 29, h. Lepidus ... venit ea mente Uliam, ut ... contentiones ... componeret; A 63, a. eiusmodi: f. **eiusmodi** (5 St.) S. 309, a. tanta erat operis firmitudo atque ea rerum natura, nt ... hoc artius illigata tenerentur; G IV, 17, h. tanta militum virtus atque ea praesentia animi fuit, nt ... de vallo decederet nemo; G V, 43. quae a nostris fieri viderant, ea sollertia efficiebant, nt nostri illorum opera imitati viderentur; A 3. eo tum statu res erat, nt longe principes haberentur Haedui; G VI, 12, h. — quibus (Biturigibus) id consilii fuisse cognoverint, nt ... se circumsisterent; G VII, 5.

qui: f. 1. do. facio.

tantus: f. **tantus,** A II, 2 (45 St.). B, II, 2 (6 St.). C, II, 2 (16 St.) S. 1052, f. — suus: f. 1. eloquor.

3. **nach Adverbien**: adeo: f. **adeo** (29 St.) S. 40.

eo: mercatoribus est aditus magis eo, ut, quae bello ceperint, quibus vendant, habeant; G IV, 2. neque non usque eo legiones admovendas (indicabat), nt discedere ... barbari ... non possent; G VIII, 14, a. quod ... eo .. illos (adversarios) compulerim, ut neque ... commeatu iuvari possint; C II, 32, d. postquam eo ventum est, ut sibi uterque confideret; A 14. vgl. quo. f. **eo,** A, III. (5 St.) S. 314, a.

eodem illo: haec omnia Caesar eodem illo pertinere arbitrabatur, nt ... equites ... reverterentur; G IV, 11.

huc: Caesar ... huc iam reduxerat rem, ut equites ... auderent flumen transire; C I, 62. res .. ab Afranianis huc erat necessario deducta, nt ipsi periculum vitarent; C I, 70. res huc deducitur, ut ei ... statim ... dimittantur; C I, 86.

idcirco: huc eum (Caesarem) idcirco existimo recepisse, nt maritima oppida post se ne vacua relinqueret; Af 9.

ita: ita se ... de populo Romano meritos esse, ut ... agri vastari ... non debuerint; G I, 11. se ita a patribus maioribusque suis didicisse, ut

magis virtute quam dolo contenderent, G I, 13. ita Helvetios a maioribus suis institutos esse, uti obsides accipere, non dare, consuerint; G I, 14. ita dies circiter quindecim iter fecerunt, uti ... non amplius quinis ... milibus passuum interesset; G I, 15. ita .. hostes repente celeriterque procurrerunt, ut spatium pila in hostes coniciendi non daretur; G I, 52. reliquos ... ita perterritos egerunt, ut non prius fuga desisterent, quam ..; G IV, 12. ita currus collocant, ut ... expeditum ad suos receptum habeant; G IV, 33. agminis ordinem ita constituit, ut legio septima, octava, nona ante omnia irent impedimenta; G VIII, 8. haec Caesar ita administrabat, ut condiciones pacis dimittendas non existimaret; C I, 26, a. ea ... ita refecta, ut nullus perfidiae ... locus esset; C II, 16. eas (provincias) ita relinquere constitutas, ut domesticis dissensionibus liberarentur; A 65, a. haec ita imperabat unicuique ..., uti fieri *non* posse neque locum excusatio ullum haberet; Af 8. ita (Numidas et sagittarios pedites) condensaverant, ut procul Caesariani pedestres copias arbitrarentur; Af 13. ita praecipit, ut providerent ..; Af 13. ita ex Sicilia exercitum transportabat, ut praeter ipsum militem ... neque ullam rem ... in naves imponi pateretur; Af 47. duo brachia instituit ... ita dirigere, ut ... convenirent; Af 51. cum ... ita vos gesseritis, ut neque bello fortes ... fueritis; Af 54, b. Numidas ... ita extenuatos et in longitudinem directos (collocabat), ut procul simplex esse acies media ab legionariis militibus videretur; Af 59. tertiam aciem ... ita collocaverat, uti sinistrum suum cornu triplex esset; Af 60. bona quidem eorum se venditurum, ita tamen, ... ut incolumitatem retinere posset; Af 90. quae vis tempestatis ita obscurabat, ut vix proximum agnoscere possent; H 3, b. ita (oppida) ab oppugnationibus natura loci distinentur, ut civitates Hispaniae non facile ab hoste capiantur; H 8. ita (equites) coangustabantur, ut eques spatio intercluso vix se defendere posset; H 23, b. inter quos ita comminus est pugnatum, ut ... sit nemo desideratus; H 23, b. vos ita pacem semper odistis, ut nullo tempore legiones desitae ... in hac provincia haberi; H 42, b. ſ. **ita,** 1, 4 (5 St.) S. 535, b.

propterea: quos (Germanos) propterea Caesar traduxerat Rhenum, ut equitibus interpositi proeliarentur; G VIII, 13.

quo: quo (Marcellus) maxime rem deducere volebat, necessitate est deductus, ut neque confligeret ... neque ..; A 61.

satis: ſ. 4. causa; C III, 17.

sic: ſ. **sic,** 1. (32 St.) S. 988

tam: ſ. **tam,** II, 4 (4 St.) S. 1048, a.

4. **nach Substantiven:** animus: ſ. 2. hic.

causa: eius rei multas afferunt causas: ne ... studium belli gerendi agricultura commutent; ... ut animi aequitate plebem contineant; G VI, 22. non minus iustam sibi causam municipia ... adeundi existimavit, ut iis gratias ageret; G VIII, 50. neque nunc ut (res) memoriae prodantur, satis causae putamus; C III, 17. ſ. 2. hic.

conatus: ſ. 2. hac mente.

condicio: certa ... vitae erat condicio, ut dato nomine militum essent numero; C III, 110. quibus (Gaetulis) cum condicionem ferret, ut oppido excederent; Af 25. ſ. 2. hic.

consilium: diversa sibi ambo consilia capiunt: Caesar, ut quam primum se cum Antonio coniungeret; Pompeius, ut venientibus in itinere se opponeret; C III, 30, a. ſ. 2. hic. is.

consuetudo: quod consuetudo eorum omnium est, ut sine utribus ad exercitum non eant; C I, 48, b. est in Africa consuetudo incolarum, ut in agris ... sub terra specus ... habeant; Af 65. ſ. 2. hic. is.

consultum: fit .. senatusconsultum, ut ... legio ... mitteretur; G VIII, 54. ſ. 2. certus; G VII, 1.

copiae: erant cum Achilla copiae, ut neque genere hominum ... contemnendae viderentur; C III, 110.

edictum: erat edictum Pompei nomine Amphipoli propositum, uti omnes eius provinciae iuniores ... convenirent; C III, 102, a.

eventus: ſ. 2. hic.

exemplum: novum in republica introductum exemplum queritur, ut tribunicia intercessio armis notaretur atque opprimeretur; C I, 7, a.

fides: ſ. iusiurandum.

genus: genus erat pugnae militum illorum, ut magno impetu primo procurrerent; C I, 44.

institutum: superius tamen institutum in equitibus servabat, ut ... adolescentes ... inter equites proeliari iuberet; C III, 84.

ius: ius esse belli ut, qui vicissent, iis, quos vicissent, quemadmodum vellent, imperarent; G I, 36.

iusiurandum: fidem reliquis interponere, iusiurandum poscere, ut, quod esse ex usu Galliae intellexissent, communi consilio administrarent; G V, 6.

legati: legatos ad Dumnorigem Haeduum mittunt, ut eo deprecatore a Sequanis impetrarent; G I, 9. quae gens ... ad Caesarem legatos miserat, ut suis omnibus facultatibus uteretur; C III, 80, a. Alexandrini ... legatos ad Caesarem miserunt, ut dimitteret regem; A 23. legatos ad Caesarem mittunt, ut sibi legiones subsidio intromitteret; H 34.

lex: legem promulgavit, ut sexenni die sine usuris creditae pecuniae solvantur; C III, 20.

litterae: litteras accepit a Caesare, ut in Africam exercitum traiceret; A 51. (Caesar) litteras in Siciliam nuntiosque mittere, ut sibi crates materiemque congererent ad arietes; Af 20, b. litteris .. celeriter ... conscriptis per catascopum mittit, ut ... exercitus sibi transportaretur; Af 26, a. Sex. Pompeius litteras fratri misit, ut celeriter sibi subsidio veniret; H 4. ſ. **ad,** 1. mitto litteras (5 St.) S. 27, b. crebris Pompei litteris castigabantur, ... ut reliquos eius (Caesaris) exercitus impedirent; C III, 25. ſ. nuntii; Af 8.

memoria: habe semper in memoria atque in pectore, ut tamquam scopulum sic fugias ... insolens verbum; F 7, a.

meus: ſ. 2. hic. — natura: ſ. 2. hic. is.

negotium: ſ. **do,** II. negotium (3 St.) S. 292, a.

nuntii: Suevos ... nuntios dimisisse, uti de oppidis demigrarent; G IV, 19. Caesar .. in Sardiniam nuntios cum litteris ... dimisit, ut sibi auxilia ... mittenda curarent; Af 8. alterum (nuntium) ad Gaium Fabium legatum mittit, ut in Atrebatium fines legionem adducat; G V, 46. ad Scipionem Pompeiumque nuntios mittit, ut sibi subsidio veniant; C III, 80, a. missis .. ad eos nuntiis, ut ex his locis discederent; C III, 102, b. P. Caucilius ... nuntium mittit ...: ut mitterent lecticam; H 32, b. ſ. litterae; Af 20, b.

obsides: obsides .. uti inter sese dent, perficit: ... Helvetii, ut sine maleficio ... transeant; G I, 9.

opera: ſ. **do,** II. operam (4 St.) S. 292, b.

poena: damnatum poenam sequi oportebat, ut igni cremaretur; G I, 4.

praecepta: quae (incommoda) pro disciplina et praeceptis habere possent, ut reliquos casus timerent; C III, 10, a.

propositum: tenere uterque propositum videbatur: ... ille, ut opera Caesaris impediret; C I, 83.

ratio: imprimis rationem esse habendam dicunt, ... ut Caesar ab exercitu intercludatur; G VII, 1. f. 2. hic.

religio: relinquitur nova religio, ut respiciatis illud (sacramentum), quod ... sublatum est; C II, 32, c.

remedia: f. 2. hic.

res: omnibus rebus confectis, quarum rerum causa traducere exercitum constituerat, ut Germanis metum iniceret, ut Sugambros ulcisceretur, ut Ubios obsidione liberaret; G IV, 19. f. 1. accido. studeo.

sententia: plerique ... Scipionis sententiam sequuntur: uti ante certam diem Caesar exercitum dimittat; C I, 2. nonnullae huiusmodi sententiae dicebantur, ut ... iisdem itineribus ... ad salutem contenderent; G III, 3. dicuntur etiam ab nonnullis sententiae, ut legati ad Caesarem mittantur; C I, 3.

voluntas: Pompei summam esse ... voluntatem, ut componeretur; C III, 16.

5. **zum ganzen Satz gehörig**: (vgl. 1. mitto. paratus): a. **Präsens**: ut oppidum capiant; H 3, b. illum ... traicere quod habet Brundisii copiarum cogamus; F 20. minora maioribus conferantur; A 18. neque inter se contingant trabes, sed ... contineantur; G VII, 23. (milites) contingant inter se; C I, 21. eruptiones demoretur; C I, 81. non ut in campo comminus depugnent*; Af 7. deterreant Romanos; G VIII, 42. pecunia uti ... detur; C I, 6, a. (milites) munitionem expleant; C I, 21. vitae necisque habeant potestatem; G VI, 23. aditus ... habeat difficiles; H 8. iam de praemiis vestris ... cogitare incipiamus; C II, 39. uti ea ... facturos intellegat; G I, 14. haec ut intellegatis ... sincere pronuntiari; G VII, 20, b. proelio intersit; G VII, 87. (opus) aedificio iungatur, C II, 10. timorem adversariis minuat; C I, 72. se ... venturum nuntiet; G IV, 21. idem ... provincias ... obtineat; C I, 85. c. ab sinistro .. cornu ordiar et ad dextrum perveniam; Af 60. potius ... Gallorum vita ... periclitetur; G VI, 34, b. perterreant alios; G VII, 4, b. quae agat, ... scire possit; G I, 20. munus militiae sustinere possint; G VI, 18. aliud initium belli capere possint; G VI, 33. tuo consilio ... uti possim; F 14. idem ... urbanis praesideat rebus; C I, 85, c. uti Petreius ... ad Afranium proficiscatur, Varro ... Hispaniam tueatur; C I, 38. illum ... exitu prohibeamus; F 20. ad sanitatem reverti pudeat; G VII, 42. tantum ut summa species earum (arborum) stantium relinquatur; G VI, 27. alii ut venientibus resistant atque eos propellant; C I, 55. intervallum servetur; G VII, 23. sint reliquis documento; G VII, 4, b. alii ut praedae praesidio sint; C I, 55. ut sint auxilio suis; C I, 80. proxime tamen Ateguam ut flumen sit; H 7. suum quisque locum teneat; G VII, 80. classis terreatur; C I, 56. nomen civitatis tollatur; G VI, 34, b. tuis consiliis ... utar; F 15.

b. **Perfect**: ut ... legio traduci coepta sit; H 81, a. nostri ... superiores fuerint atque eos ... compulerint; G V, 15. suum quisque locum teneat et noverit; G VII, 80. perpaucae (naves) ... ad terram pervenerint; G III, 15.

c. **Imperfect**: ut ... multa .. oratio frustra absumeretur; A 7. illi omnibus abundarent rebus; C I, 52. tela ... gravius acciderent; G III, 14, a. aliquid auctoritatis adderet; Af 48. dispersos adorirentur; C III, 92. uti magnam partem hominum vulneribus afficerent; H 9. Domitium ... deretur; C III, 78, b. aggrederetur hostem; A 4.. lonias appellaret; G VIII, 50. secum eos asport.. Af 91, b. — milites ... caederentur; A 36. co.. lium ... caperet; G V, 8. consilium caperet; A\ Africam caperet; A 47. nonnihil carperetur; G I, 17. de eorum postulatis cognosceret; G IV, 11 quae ... gererentur cognosceret; G V, 8. situm ..strorum cognosceret; G V, 57. (eos) sese ostentare cognosceret; G VII, 19. profectio cognosceretur; C III, 75. consilia vestra ... cognosceremus; Af 35, b. sibi parcere cogeretur; G V, 40. respicere ... cogerentur; Af 80. se ... colligerent; C III, 65. circumventus concideretur; Af 50. magnam partem itineris conficerent; C I, 68. res conficeret; G VII, 12. non posse inopiam diutius sustinere confiderent; C I, 69. externis auxiliis de salute urbis confiderent; C II, 5. nostri .. inopia ... conflictarentur; C I, 52. eo tela conicerentur; Af 72. uti ... diem constitueret; G I, 47. ibi extremum tempus consumeret aestivorum, G VIII, 46, a. proelio contenderet; G V, 50 hoc maiore animo contenderent; A 16. aquam contineret; C III, 49. (milites) magis deterrendi et continendi ... essent .. quam incitandi; A 22. eos (elephantos) converteret adversus hostem; Af 27. (rex Iuba) cremaretur; Af 91, a. dedu.. cendos ... curaret; G VII, 28. — indicari deberet; G II, 27. decertarent; G II, 10. Pompeium ... deduceret; H 4. (castra) defenderentur; G VIII, 9. uti se ... defenderet; C I, 22 ut ‖ si ‖ mihi defendendi essent Alexandrini; A 7. sese defenderent; Af 85, a. † auxilia ‖ praesidia ‖ ... defenderentur; H 29, a. ad Caesarem deferrentur; G VII, 17, b. turpitudinem ... delerent; G II, 27. materiem illo deportarent; H 41. ei potestas non deesset; G I 48. uti adversariorum manus diduceret; C III 40. prius ... dimicaret; G VII, 56. superiores discederent; H 5. ab oppido (adversarii) discederent; H 29, b. milites dissiparentur; A 34 ... .. distenderetur; C III, 92. opera disturbaret; C I, 26, a. vix ut ... tempus daretur; G III, 4 quam minimum spatii ... Romanis daretur; G III, 19. receptus daretur; C II, 30. locus .. non daretur; H 81, a. exercitum duceret; G I, 41. — equitatum effugerent; C I, 65. omnes ... eliceret; G VI, 8, a. diversis .. itineribus iretur; G VII, 16. usus navium ... eriperetur; G III, 14, b. saltibus se eriperet; G VI, 43. magna pars militum exaudiret; G V, 30. milites exaudirent; C III, 94. eum ab oppido ... excluderet; H 5. paratos ... ad dimicandum existimaret; G VII, 19. — impetus fieret; G I, 22. iter faceret; G VII, 11, a. facerent impressionem; G VIII, 6. castra facerent; C I, 87. fides fieret; C III, 101, c. largitio fieret; H 1. subsidium Scipionis ferret; C III, 78, b. — res gereretur; G VIII, 26. praesidium ... haberet; G I, 42. uti eos testis ... haberet; G I, 52. celerem receptum haberent; C I, 59. vires ... haberet; C III, 57. ... minus aditum navibus haberet; C III, 65. pro muro obiectas (munitiones) haberet; C III, 112, b haberent facultatem; Af 78, a. magno .. periculo accessus eorum haberetur; H 30. — si quid possent, ... impetrarent; G IV, 13. bellum inferrent; F 15. vis ... militum infringeretur; C III, 92. classem ... ut inspiceret; A 56. ipse (rex Iuba) se insuper interficeret; Af 91, a. reliquum tempus a labore intermitteretur; C I, 32, a. levis armatura ... interponeretur; Af 20, a. non facile inveniretur, nisi ..; H 39. — vis minueretur; G IV, 17, b. spem eorum minuerent; C III, 48. uti ... aliquem ad se mitteret; G I, 47.

nullum frustra telum in eos mitteretur; C I, 45. — alter Adrumetum, alter Thapsum mari obsiderent; Af 67. partem castrorum obtineret; A 28. consilium occultaret; C III, 102, a. sive ut suis subsidio occurrerent; Af 85, a. opponeret dignitatem; A 58. castra regis oppugnaret; A 30, b. clamor oreretur; G V, 53. se equitatus ostenderet; Af 50. — sive ut ... fuga salutem sibi pararent; Af 85, a. aliquid ... auxili ratus ‖ ut ... pararet ‖; Af 88, b. solum tantundem pateret; G VII, 72. reliqua ... perageret; Af 57. iumenta siti perirent; Af 69, b. rates perrumperet; C I, 26, a. eos ... persequerentur; G V, 10. quid ageretur, perspiceret; A 57, a. perspiceremus, num ..; Af 35, b. alias regiones ... peteret; G VI, 43. locum certum peterent universi; Af 3. virtus polleret; F 23. (tabulae) ponerentur; C III, 108. prohibere possent; G I, 6. spatium intercedere posset; G I, 7. consequi posset; G I, 13. intellegere posset; G I, 40, d. (legiones) subsidio duci possent; G II, 8 non facile .. perspici posset; G II, 18. iam se sustinere non posset; G II, 25. neque ... tela adici possent; G III, 14, a. nullum ... factum latere posset; G III, 14, b. vix ratio iniri posset; G VII, 24. tuto ... commeare possent; G VII, 36. humeri ... liberi ab aqua esse possent; G VII, 56. ne magna quidem multitudine ... praesidia circumfundi possent; G VII, 74. neque .. se recipere possent; G VIII, 40. triumphi laetitia praecipi posset; G VIII, 51. neque equites .. usui esse possent; C I, 45. illi ad Hiberum pervenire possent; C I, 63. aquari possent; C I, 73. perterritos adoriri posset; C II, 39. reliquae legiones ... transportari possent; C III, 8. uti ad id consilium capere posset; C III, 11. vado transire posset; C III, 30, b. posset resisti; C III, 63, a. libere pabulari posset; C III, 65. facile existimari posset; C III, 96. (cohortes) opponi possent; A 2. ex aedificiis defendi possent; A 12. nulla omnino scapha egredi posset; A 19. vel classe dimicare posset; A 42, b. cognosci ... posset; Af 16. congredi possent; H 38. celeritate praecurreret; G VII, 9. multi ut ... praeoptarent; G I, 25. potius ... aliquid praetermitteretur, ... quam ... noceretur; G VI, 34, b. (tigna) procumberent; G IV, 17, a. proficisceretur; Af 83, a. progrederetur; C III, 84. mare transire Caesarem prohiberet; C III, 5. Achaia Fufium prohiberet; C III, 55. exercitum itinere prohiberent; C I, 65. rem frumentariam provideret; G V, 8. — se reciperent; H 16, a. copiae redintegrarentur; G VII, 21. uti rem gestam Ursavonensibus referrent; H 22, a. ut iumenta bestiarum odorem ... non reformidarent; A 72. consilia vestra ... iis renuntiaremus; Af 35, b. ducem .. aliquem requirerent; Af 85, a. quae vellent, de bello requirerent; H 32, b. victis ... resisteret; G I, 25. tribunos plebis ... in suam dignitatem restitueret; C I, 22. — militum mentes sanarentur; C II, 30. militare institutum servaretur; C III, 75. milies sestertio his imposito, ut ... solverent; Af 90. casum ... subiret; C III, 77. legiones subiceret; C III, 56. aciem subiceret; C III, 84. militum laborem sublevaret; G VI, 32. integri defessis succederent; C I, 45. laborantibus succurreret nostris; H 9. paratiores ... essent; G I, 5. esset impedimentis praesidio; G VII, 57. quam integerrima essent ad pacem omnia; C I, 85, a. essent ... remiges tuti; C II, 4. esset, ubi tegimenta praependere possent; C II, 9, b. (musculus) tutus esset; C II, 10. civitates tutae essent; C III, 13. praesidio nostris ... essent; C III, 46. navibus praesidio essent; Af 46. transeundum superius iter vehementer esset periculosum; H 30. copia frumenti suppeteret; G I, 3. nihil de insidiis suspicaretur; A 36. venientes sustineret; G I, 25. — auxilia tardaret; G VI, 29. rem turpissimam tegerent; C III, 32, b. altera (cohors) ante signa tenderet; Af 17. opinionem .. hominum teneret; C III, 56. quo minus ... insequerentur, terreret; G VII, 49. spem fugae tolleret; G I, 25. arma ... traderentur; C I, 68. fossas transcenderent; C III, 46. vallem ... transiret; G V, 40. portus tueretur; G V, 8. — in contemptionem .. veniret; G III, 17. prope fluctus verberaret; Af 1. hostes viderentur; G II, 19. ne ad conandum quidem sibi quicquam reliqui fore viderent; C II, 5. usus misericordia videretur; G II, 28. cum omnia deficere viderentur; G V, 33. omnia postponere videretur; G VI, 3. his ... pereundum videretur; G VI, 43. paulum ... defuisse videretur; G VI, 43. uti numerus legionum constare videretur; G VII, 35. gratiam antecessisse viderentur; G VII, 54. (Liger) omnino vado non posse transiri videretur; G VII, 55, b. (Alesia) nisi obsidione expugnari non posse videretur; G VII, 69. vitae periculum aditurus videretur; G VIII, 48, b. nulla ... religione obstrictus videretur; C I, 11. paene bellum confectum videretur; C I, 53. principes talem nuntium attulisse ... viderentur; C I, 53. suspicionem sustinere viderentur; C II, 33. uti unus esse ex eius militibus ... videretur; C II, 35, a. hoc omne victoriam morari videretur; C II, 39. de compositione acturi viderentur; C III, 15. cum munere aliquo perfugisse ... viderentur; C III, 60. fortuna illum obicere Pompeio videretur; C III, 79, a. non iniquo loco posse dimicari videretur; C III, 58. potius privato ... consilio susceptum bellum videretur; C III, 109. quasi despexisse Caesarem videretur; Af 32. cum virtute interfecti esse viderentur; Af 94. prope videretur finem bellandi duorum dirimere pugna; H 25, b. paene naturam studio vincerent; G VI, 43. se ... in libertatem vindicaret; C I, 22. timoris suspicionem vitarent; G I, 39, a. dolorem suum ulciscerentur; Af 87, b. ad speciem alariis uteretur; G I, 51. domesticis copiis ... uterentur; G II, 10. his testibus ... uteretur; C III, 105.

d. **Plusquamperfect;** ut ... in pristinum statum redissent; G VII, 54. optandum tempus prope ab diis immortalibus illud tributum esset ad proelium committendum; H 29, a.

II. **Einräumung:** ac iam ut omnia contra opinionem acciderent, tamen se plurimum navibus posse; G III, 9, b. nihilo minus tamen agi posse de compositione, ut haec non remitterentur; C III, 17.

III. **Frage:** commemorat, ... ut magnam partem Italiae beneficio ... eorum (militum) suam fecerit; C II, 32, a. docebat, ... ut omni tempore totius Galliae principatum Haedui tenuissent; G I, 43, b. posteaquam ... elatum est, ... ea .. res colloquium ut diremisset; G I, 46. facile erat ... prospicere in urbem, ut omnis iuventus ... omnesque superioris aetatis ... ad caelum manus tenderent; C II, 5.

IV. **Aussage:** quod Caesar cum animadverteret si oppidum capere contenderet, ut ‖ *fore* ut ‖ homines perditi incenderent et moenia delerent; H 36.

V. **Vergleich, Grund: 1. ohne Demonstrativ: a. bei Verben:** ut tum accidit; G VII, 3. C I, 80. II, 4. III, 68. ut accidit; C III, 41. uti ad Gergoviam accidisset; C III, 73, b. ut tunc accidit; A 18. qua ex parte est Hibernia, dimidio minor, ut aestimatur, quam Britannia; G V, 13. cuncta, ut erant acta, exposuerunt; C III, 79, b.

bic tum, ut ait Eunius, nostri cessere parumper; H 23, a. bic, ut ait Eunius, pes pede premitur, armis teruntur arma; H 31, b. ueque abest suspicio, ut Helvetii arbitrautur, quin ..; G I, 4. ut arbitror, ne egri vastarentur; Af 7. ut ex captivo audierant; G VI, 37. Galli ... uou omnes eos, qui arma ferre possent, ut ceusuit Vercingetorix, convocandos statuunt; G VII, 75. ut de locis superioribus haec declivia et devexa cernebautur; G VII, 88. alteri se, ut coeperent, in montem receperunt; G I, 26. quouiam fieret dimicandi potestas, ut saepe cogitavissent; C III, 86. coguosco: f. **cognosco,** I. (5 St.) S. 174, a. ut ex magno Gallorum equitum numero nonnullos Gellicis rebus favere natura cogebat; G VI, 7, b. Vercingetorix copias, ut pro castris collocaverat, reduxit; G VII, 68. ut trabes erant in capreolis collocatae; C II, 10. ut postea ex captivis comperit; G I, 22. ut intra silvas aciem ordinesque coustituerant atque ipsi sese coufirmaveraut; G II, 19. subito in tabernaculo oppressus (Teutomatus), ut meridie conquieverat; G VII, 46. ut in sinistra parte acie (milites) constiteraut; G II, 23. ut (hostes) se sub ipso vallo coustipaverant recessumque primis ultimi uou dabant; G V, 43. Caesar, ut aute coustituerat, duas acies bostem propulsare ... iussit; G I, 49. ut erat constitutum, ... legati revertuntur; G IV, 11. Caesar, ut constituerat, in Italiam ... proficiscitur; G VII, 1. prima et secunda acies in armis, ut ab initio constituta erat, permanebat; C I, 41. quae (solutiones) por arbitrum fierent, ut Caesar praeseus constituerat; C III, 20. f. confirmo. discedens ... Caesar in Italiam, ut quotannis facere cousuerat; G V, 1. quod (impedimentorum agmen) .. erat mediocre, ut in expeditionibus esse cousuevit; G VIII, 8. reliquas copias cum omnibus impedimentis, ut cousueverat misit; G VII, 35. fasces, ut consueverant, ... per manus ... traditos ante aciem collocaruut; G VIII, 15. ut extremo vitae tempore bomines facere consuerunt; C II, 41, b. ut tuis cousiliis ..., ut consuevi, ... utar; F 15. cum ..., ut couveuerat, manum Commii Voluseuus arripuisset; G VIII, 23. multa suppliciter locutns *est*, ut de sua atque omnium salute debebat; C III, 19, a. demoustro: f. **demonstro,** I. (22 St.) S. 263, a. nt paulo ante de Lutetia diximus; G VII, 58. f. **dico,** I, 1, b (8 St.) 2 (4 St.) S. 272, a. Coelius profectus, ut dictitabat, ad Caesarem perveuit Thurios; C III, 22. ipse (Cassius) ... navis conscendit, ut ipse praedicabat, ne se Lepido ... committeret; ut amici eius dictitabant, ue ... minore cum dignitate iter faceret ...; ut ceteri existimabant, ne pecunia ... in potestatem cuiusquam veniret; A 64. exploratores bostium, ut omui fluminis parte erant dispositi, ... opprimuntur; G VII, 61. do: f. constipo. interfecto Indutiomaro, ut docuimus; G VI, 2. ut uemo non tum quidem uecessario faciundum existimabat; G VII, 56. couiuratorum .. numerum auget, vere, ut quidam existimant, ut nonnulli queruntur, coactus; A 55. f. dictito; A 64. ut plerumque in calamitate ex amicis inimici exsistunt; C III, 104. ut ante Cimbri Teutonique fecisseut; G I, 33. ut superioribus feceriut temporibus; C I, 1. ut in Syria fecerant; C III, 32, b. ut fert illorum opinio; G V, 13. ut natura montis ferebat; G VII, 46. ut fert Gallica consuetudo; C I, 51. ut loci cuiusque uatura ferebat; C III, 43. ut fertur Achillis Memnonisque cougressus; H 25, a. impero: f. **impero,** B, I, 1. (9 St.). 2. alqs; G I, 29. II, 33. V, 1 (S. 466, a). concilio Galliae primo vere, ut instituerat, indicto; G VI, 3. ut instituerat, in Italiam ad conventus agendos profectus est; G VI, 44. ante inito, ut iutellectum est, consilio; G II, 33. cum .. litteras .., ut erat ei datum, Considio porrigere coepisset; Af 4. ut erat (Scaeva centurio) de se meritus et de re publica; C III, 53. magnis .. difficultatibus actus (Gabinius) non ut volebat, sed ut necesse erat bellum gerebat; A 43. ut est ei (Caesari) nuntiatum; Af 7. circiter parte tertia, ut postea perspectum est, celata; G II, 32. ut ex ipsa significatione coguosci potuit; C I, 86. reliqui, ut poterant, incommoda per se sustinebant; C III, 9, b. ut coniectura consequi possumus; A 23. Caesar aciem dirigit simplicem, ut poterat propter paucitatem; Af 13. postulo: f. **postulo,** I, 2. (6 St.) S. 807, a. praecipio: f. **praecipio,** I. (6 St.) S. 810, a. ut de suis homines laudibus libenter praedicent; C II, 39. ut postea (amici regis) praedicabant; C III, 104. f. dictito; A 64. ut ipse in cohortandis militibus pronuntiaverat; C III, 94. ut ex superiore pugnans loco integrusque ... summittens et .. moenia oppidi tentans ... nostros vicit; C III, 40. queror: f. existimo; A 55. ut postea confecto bello reperiebamus; C III, 57. ut supra scripsimus; H 4. 5. ut fumo atque ignibus significabatur; G II, 7. monuit, .. ut solebat, mitibus verbis legatos, ne ..; A 70. ut sunt Gallorum subita et repentina consilia; G III, 8. quorum (Ubiorum) fuit civitas ampla atque florens, ut est captus Germanorum; G IV, 3. aedificio circumdato silva, ut sunt fere domicilia Gallorum; G VI, 30. ut est summae genus sollertiae atque ad omnia imitanda ... aptissimum; G VII, 22. castra eorum, ut barbarorum fere consuetudo est, ... ad ripas fluminis esse demissa; G VIII, 36. ut erat a Gergovia despectus in castra; G VII, 45, a. ut erat superiorum dierum consuetudo; C I, 21. ut est rerum omnium magister usus; C II, 8. ut erant loca montuosa et ad specus angustiae vallium; C III, 49. ut erat superioris temporis consuetudo; C III, 66. ut more ipsius (Caesaris) consuetudo superioribus temporibus fuerat; Af 3. summitto, tento: f. pugno. quem (locum) domestici belli, ut videbantur, causa iam ante praeparaverant; G V, 9. f. **videor,** I, 1. C I, 75. III, 57. 71. 85 (S 1104, b). neque, ut ipse voluit, equitatum sibi praesidio babuit; H 2. f. necesse est.

b. **bei Adjectiven und Participien:** ne militibus quidem ut defessis neque equitibus ut paucis et labore confectis studium ad pugnandam virtusque deerat; C II, 41, a. (quos) uti frenatos consuetuerat ‖ frenato condocuerat ‖; Af 19, b. (Cassius) progressus secunda ut biberna tempestate; A 64. Curio ... unam ut in miseris rebus spem reliquam salutis esse arbitratus; C II, 42. pauci: f. defessus. (oppidum) positum ipsum ut in plano loco satis munito; A 72. nostri ut superioribus diebus, ut cuique erat locus attributus, ad munitiones accedunt; G VII, 81. turrim nostram ut superiorem incenderunt; H 19.

c. **bei Substantiven:** dixerat aliquis leniorem sententiam, ut primo M. Marcellus ..., ut M. Calidius ...; ut M. Rufus; C I, 2. magnum ut a tanta calamitate Bellovacos eo proelio commodum esse cousecutos; G VIII, 21. quod flumen Dubis ut circino circumductum paene totum oppidum cingit; G I, 38. ut in eiusmodi difficultatibus, quantum diligentia provideri poterat, providebatur; G VI, 34, b. nunc .. paene ut feras circummunitos (ipsos, milites) prohiberi aqua; C I, 84. materia cuiusque generis ut in Gallia est praeter fagum atque abietem; G V, 12

haec ... ut ab hominibus doctis magna cum misericordia fletuque pronuntiantur; C II, 12. sive (Domitius) inimicus || sive || ut in hostium fines veniret; A 36. Caesar ... copias suas non ut imperator exercitum veteranum ..., sed ut lanista tirones gladiatores condocefacere; Af 71. Minucius Silo ... libellum ut miles ei (Cassio) tradidit; A 52. in provincia natus, ut vernaculae legionis miles; A 53. quod se Cevenna ut muro munitos existimabant; G VII, 8. ut ..., qui superessent, ut ex tumulo tela in nostros coicerent; G II, 27.

d. **bei Adverb:** ne ex praetura et consulatu, ut semper, sed per paucos probati et electi in provincias mittantur; C I, 85, c.

e. **zum Satz:** qua re concessa laeti ut explorata victoria; G III, 18. ut re confecta omnes curam et diligentiam remittunt; C II, 13. ille (rex) ut ex carceribus in liberum cursum emissus ... bellum gerere coepit; A 24, b. veriti, ne in adversariorum ut insidiandi gratia ibi commorantium classem inciderent; Af 53. vgl. a. pugno.

2. **mit Demonstrativ:** ita: atque ut nostri perpetuas munitiones † videbant || addebant, babebant || perductas ex castellis in proxima castella, ita illi ... perpetuas munitiones efficiebant; C III, 44, b, f. **ita,** II. ut (12 St.) S. 535, b.

item: tigna item ut primo tecta extremis lateribus instruebant; C II, 9, e.

sic: f. **sic,** II. ut (6 St.) S. 988, b.

VI. **Zeit: 1. Perfect:** animadvertit: f. vidit; C III, 94. de cuius (Trebonii proconsulis) adventu ut cognovit Cassius; A 64. ut nostros equites in receptu ... adversarii cupidius sunt insecuti; H 25, b. qui ut paulum ab illo timore se recrearunt; A 27. Caesar, ut Brundisium venit, contionatus ..; C III, 6. quo ut ventum est; A 31. ut (Gabinius) in Illyricum venit; A 43. quo ut (Vatinius) venit; A 47. quae nostri ut viderunt; G VIII, 35. ut equitatum suum pulsum vidit atque eam partem ... perterritam animadvertit; C III, 94. Ariovistum .., ut semel Gallorum copias proelio vicerit, ... crudeliter imperare; G I, 31, d.

2. **Plusquamperfect:** ut ad mare nostrae cohortes nonae legionis excubuerant; C III, 63, b. ut (rex Iuba) ex proelio fugerat; Af 91, a.

VII. **Verbindungen:** non, nullus u. f. w. f. I. primum: ut primum defecerat Gallia; G VIII, 30. quam: milites non longiore oratione cohortatus, quam uti suae pristinae virtutis memoriam retinerent neu perturbarentur animo; G II, 21. quid irati gravius de vobis sentire possunt, quam ut eos prodatis, qui ..? C II, 32, b.

qui: ut maritimae res postularent, ut quae celerem atque instabilem motum haberent; G IV, 23. sic ... proficiscuntur, ut quibus esset persuasum non ab hoste ... consilium datum; G V, 31. † neque enim ex Marsis Pelignisque veniebant, ut qui superiore nocte *; C II, 29.

quisque: ut quaeque pars castrorum nudata defensoribus premi videbatur, eo occurrere; G III, 4. eorum (equitum) ut quisque est genere copiisque amplissimus, ita plurimos ... clientes .. habet; G VI, 15. eorum ut quisque primus venerat, sub muro consistebat; G VII, 48. nostri ut superioribus diebus, ut cuique erat locus attributus, ad munitiones accedunt; G VII, 81. ut quisque acerbissime crudelissimeque dixit, ita quam maxime ... collaudatur; C I, 2. ut quaeque prima legio venerat, in naves longas imponebatur; Af 2.

semel: f. VI, 1. G I, 31, d.

tamen: f. **tamen,** B. ut (6 St.) S. 1050, a.

VIII. **Lücken:** || ut || Ulia prope capta ... iter facere coepit; H 4. † ut consuessent || et constitissent ||; H 14 ut cives Romani indigentes praesidii *; H 17. cum locum efflagitarent † ut consueti insequi existimare posses || manum conserendi, ut ex. p. || ..; H 25, a.

uter, Schlauch: quod consuetudo eorum omnium est, ut sine utribus ad exercitum non eant; C I, 48, b.

uter, wer, welcher von beiden: A, 1. dux: hic inter duces duos fit contentio, uter prius pontem occuparet; H 5.

pars: ita ut oculis, in utram partem (Arar) fluat, indicari non possit; G I, 12. decernere, utra pars iustiorem habeat causam; C I, 35.

II. ollein: erat in celeritate omne positum certamen, utri prius angustias montesque occuparent; C I, 70. ut ... neque diiudicari posset, uter utri virtute anteferendus videretur; G V, 44, b. satis .. diu inter ipsos est exspectatum, ab utris fieret transeundi initium; A 14.

B. uter eorum vita superarit, ad eum pars utriusque ... pervenit; G VI, 19.

uterque, jeder von beiden, beide: A. **bei Substantiven:** castra: Caesar e castris utrisque copias suas eduxit; G I, 50. Caesar praesidium utrisque castris ... reliquit; G I, 51. non intermittunt interim cotidiana proelia in conspectu utrorumque castrorum; G VIII, 13. hoc in conspectu utrorumque castrorum gerebatur; H 14. planicies inter utraque castra intercedebat circiter milia passuum V; H 29, a.

consilium: Curio utrumque improbans consilium; C II, 31, a.

cornu: equitatus hostium ab utroque cornu circuire aciem nostram ... incipit; C II, 41, b. flamma ab utroque cornu comprensa; C III, 101, b. ab utroque portus cornu moles iacimus; F 20. — funditoribus in utrisque cornibus dispositis; Af 81.

duces: dum haec ad Ruspinam ab utrisque ducibus administrantur; Af 28. quae (turmae equitum) pro vallo in stationibus esse solebant [ab utrisque ducibus]; Af 29. dum haec circum Uzittam ab utrisque ducibus administrantur; Af 58. ita duces utrique et in operibus occupati esse, et ... dimicabant; Af 61, b.

exercitus: cum uterque utrimque exisset exercitus || utrique esset exercitus in conspectu ||; G VII, 35. omnes (cetrati) ... in conspectu utriusque exercitus interficiuntur; C I, 70. audiente utroque exercitu loquitur Afranius; C I, 84. ut satis esset (spatii) ad concursum utriusque exercitus; C III, 92.

femur: Tito Balventio ... utrumque femur tragula traicitur; G V, 35.

genus: ex utroque genere pugnae complures sunt vulneribus affecti; H 23, b. ex utroque genere pugnae cum parem virtutem ad bellandum contulissent; H 31, a.

latus: ab utroque latere eius collis transversam fossam obduxit; G II, 8. hostis ... ab utroque latere instare; G II, 25. materiam ... pro vallo ad utrumque latus exstruebat; G III, 29. duabus portis ab utroque latere turrium eruptio fiebat; G VII, 24. a fronte atque ab utroque latere cratibus ac pluteis (rates) protegebat; C I, 25, b. equitatus .. noster ab utroque latere ... in summum || summa in || iugum virtute conititur; C I, 46.

milites: (P. Vatinius) silentio .. ab utrisque militibus auditus; C III, 19, a.

munitio: ex utraque munitione deiectos terga vertere coëgerunt; C III, 63, b.

navis: retenta utraque nave diversi pugnabant; C 1, 58. ut vebementissime otraque (navis) ex concursu laborarent; C II, 6, b.

oppida: in moutibus castra habuit posita Pompeius in conspectu utrorumque oppidorum; H 7.

pars: moles atque aggerem ab utraque parte litoris iaciebat; C 1, 25, b. magna .. multitudo sagittariorum ab utraque parte circumfundebatur; C III, 63, b. ad utramque partem pontis firmo praesidio relicto; G IV, 18. omni exercitu ad utramque partem munitionum disposito; G VII, 80. hostes ... ex utraque parte eius vallis subito se ostenderunt; G V, 32. ita ex utraque parte naves lougas aggressus; C III, 40. ſ. **pars,** V, 8. ex utraque (6 St.) S. 752, b. iu: ſ. **in.** A, IV, 1. partem (4 St.) S. 480, b.

provincia: equitum .. [utriusque provinciae] circiter v milia (erant); C 1, 39.

res: ita utraque re oppidorum oppuguatio impediebatur; G III, 12. ad utramque rem se illis offerre; G VII, 89. satius esse ..., quam ... ipse suo regno expulsus (Iuba) forsitan utraque re expelleretur; Af 25,

ripa: ad utramque ripam fluminis agros ... habebaut; G IV, 4. quae (arbores) longitudine utramque ripam coutingerent; A 29.

tigna: haec utraque (tigna) ... binis utrimque fibulis ab extrema parte distinebantur; G IV, 17, b.

uxores: vgl. C, **b.**

B. **mit Pronomina:** hic: his utrisque persuaserant, uti eandem belli fortunam experireutur; G II, 16.

ipse: ſ. C, **a.** 1. insidiatur.

qui: (ceciderunt) Labienus, Attius Varus, quibus occisis utrisque fuuus est factum; H 31, b. ut aqua pabuloque abundaret; ... quod utrumque large palus praebere poterat; A 1.

C. **allein: a. masc.:** 1. confidit: dum sibi uterque confideret et pares ambo viderentur; C III, 10, b. postquam eo veutum est, ut sibi uterque confideret; A 14.

continent: utrique sese suo loco coutinent; G V, 50.

debet: debere utrumque pertinaciae finem facere et ab armis discedere neque amplius fortunam periclitari; C III, 10, a.

dicit: quod ... duo magistratum gerant et se uterque eorum legibus creatum esset dicat; G VII, 32.

dimittit: discederet uterque ab armis exercitusque dimitteret; G VIII, 52.

disceduut: inde utrique iu castra disceduut; C I, 83. ſ. debet. dimittit.

educit: crebru .. uterque legiones in aciem educit; A 60. eodem .. die uterque eorum ... exercitum educuut; C III, 30, a.

est: cum leges duo ex una familia vivo utroque ... magistratus creari vetarent; G VII, 33. necessario populi senatusque iudicio fore utrumque coutentum; C III, 10, b. eo .. utrique, quod statuit, contenti fueruut; C I, 87.

existimant: ut se utrique superiores discessisse existimarent; C I, 47.

exspectat: hanc (vallem) uterque, si adversariorum copiae transire conarentur, exspectabat; C II, 34, a.

facit: ſ. debet.

insidiatur: cum uterque utrique insidiaretur et summam imperii ipse obtinere vellet; A 4.

instruit: suas uterque copias instruit; C II, 27.

iurat: si uterqoe in contioue statim iuravisset se triduo proximo exercitum dimissurum; C III, 10, b.

meretur: cum bene meritus uterque eorum de republica esset; A 66.

nititur: in occupandis praesidiis magna vi oterque nitebatur; C III, 45.

periclitatur: ſ. debet.

reducit: suas uterque legiones reducit in castra; C I, 40, b. suas uterque copias reducit; C II, 28.

renuntiat: uterque idem suis renuntiat; C I, 66.

studet: uterqoe eorum celeritati studebat; C III, 79, a.

venit: uterque cum equitatu veuiret; G I, 42

videtur: tali instructa acie teuere uterque propositum videbatur; C I, 83.

vult: ſ. insidiatur.

II, 1. comprehendo: comprehendunt utrumque et oraut, ne ..; G V, 31.

excito: utrosque et laudis cupiditas et timor iguominiae ad virtutem excitabant; G VII, 80.

verso: sic fortuna iu contentione ... utrumque versavit, ut ..; G V, 44, b.

2. insidior: ſ. I. insidiatur.

occurro: utrisque ad animum occurrit unum esse illud tempus, quo .., G VII, 85.

3. accipio ab: progressus (Lucterius) in Nitiobriges et Gabalos ab utrisque obsides accipit; G VII, 7.

peto ab: petit ab otroque, ... ne gravetur sua quoque ad eum (Pompeium) postulata deferre; C I, 9, a.

transfero ad: fortuna saepe ad utrumque victoriam transferente; A 62.

III. medius: uti aliquem locum medium utriusque colloquio deligeret; G I, 34.

IV. consilium: nou tam puguandi quam diffugiendi fuit utrorumqoe consilium; G VIII, 23.

copiae: postero die ad Soricam utrorumque convenere copiae; H 24. cum utrorumque copiae tumulom excellentem petissent; H 24.

exercitus: quemadmodum exercitus utriusque fuerint in aciem instructi; Af 59. sic utrorumque exercitus instructi ... a mane usque ad horam x die perstiterunt; Af 61, a.

pars: uter eorum vita superarit, ad eum pars utriusque ... pervenit; G VI, 19.

res: velle sese de ... summis utriusque rebus cum eo agere; G I, 34.

V. ab: signo sub idem tempus ab utroque date concurritur; A 40. — pugnatum est ab utrisque acriter; G IV, 26. summa vi ab utrisque contenditur; G VII, 70. signa legionum duarum procul ab utrisque conspiciuutur; C I, 40, b. in uovo genere belli novae ab utrisque bellaudi rationes reperiebantur; C III, 50. ab utrisque comminus ‖ commissa ‖ pugna iniqua ... propter pontem coangustabantur; H 5. vebemens fiebat ab utrisque clamor; H 31, a.

b. femin.: duae fuerunt Ariovisti uxores, una Sueva natione, ... altera Norica ...; utraeque in ea fuga perierunt ‖ utraque ... periit ‖; G I, 53.

utilis, brauchbar, nützlich: alqs: ut neque bello fortes neque pace boni aut utiles fueritis; Af 54, b.

alqd: Caesar ... petentibus dare veniam utile esse statuit; A 24, a. utilius .. statui abesse; F 26.

amici: si suam gratiam Romani velint, posse iis utiles esse amicos; G IV, 7.

equitatus: qui (equitatus) neque aliter utilis esse poterat; A 38.

officium: id ipsum, quod commemorarent, officium fuisse utilius Pharnaci ... quam sibi; A 70.

opera; equitum .. operam ... illic fuisse utilem; G VII, 20, a. huius opera Commii ... fideli atque utili ... erat usus in Britannia Caesar; G VII, 76.

res: se res complures, quae utiles bello sint, administraturos; Af 74.

utilitas, Nutzen, Vorteil: I, 1. habeo: quae res quid utilitatis haberet, Caesarem non fallebat; Af 56.

praebeo: cuius (tempestatis) incommodum summam utilitatem ipsis praebebat; H 3, b.

2. pertineo ad: ad imperii nostri dignitatem utilitatemque publicam pertinere existimabat ... eos (reges) .. esse tutos; A 33.

proficio ad: satis et ad laudem et ad utilitatem profectum arbitratus; G IV, 19.

II, 1. alqd: f. 1, 1. habeo.

res: uo res maximae spei maximaeque utilitatis eius iracundia impedirentur; C III, 16.

2. opportunitas ad: opus ... ad utilitatem et defensionem urbium summam habet opportunitatem; G VII, 23.

utinam, daß doch, wenn doch: I. allein: Brutus ot Cassius utinam, quam facile a te de me impetrare possunt, ita per te exorentur, uo quod calidius || callidius || ineant consilium; F 26. quos (commentarios) utinam qui legent scire possint quam invitus susceperim scribendos; G VIII, pr. a. — utinam quidem dii immortales fecissent, ut tuus potius miles ... factus essem! H 17.

II. atque: lenibus atque utinam scriptis adiuncta foret visl F 23.

utor, gebrauchen, benutzen, sich bedienen, haben, zeigen, beweisen, ausüben: I. absolut: alqs: Alexandrini ... egestis ex mari lapidibus libere sunt usi postea ad mittenda navigia; A 21.

II. mit einfachem Ablativ: aere: earum (navium) materia atque aere ad reliquas reficiendas utebatur; G IV, 31. utuntur aut aere aut taleis ferreis ad certum pondus examinatis pro nummo; G V, 12. aere utuntur importato; G V, 12.

alacritate: f. studio; G IV, 24.

alariis: ut ad speciem alariis uteretur; G I, 51.

aqua: f. **aqua**, II, 2. utor (3 St.) S. 86, a.

aquatione: aquatione .. longa et angusta (Caesar) utebatur; Af 51.

arrogantia: qua arrogantia in colloquio Ariovistus usus omni Gallia Romanis interdixisset; G I, 46.

aura: serius a terra provectae navos neque usae nocturna aura in redeundo offenderunt; C III, 8.

auxilio: neque ipsos (Haeduos) in his contentionibus ... auxilio populi Romani usos esse; G I, 44, c.

beneficio: f. **beneficium**, II, 3. (6 St.) S. 126, e.

clementia: ut sua clementia ac mansuetudine in eos (Bellovacos) utatur; G II, 14.

condicione: f. **condicio**, II, 2. utor (4 St.) S 197, a. — consilio: f. **consilium**, II, 4. utor (9 St.) S. 210, a.

copia: Caesaris exercitus optima valetudine summaque aquae copia utebatur; C III, 49. — ut ... domesticis copiis rei frumentariae uterentur; G II, 10.

cornibus: (his cornibus) in amplissimis epulis pro poculis utuntur; G VI, 28.

cultu: eodem victu et cultu corporis utuntur; G VI, 24.

dignitate: ut tuo consilio, gratia, dignitate, ope omnium rerum uti possim; F 14.

ephippiis: neque eorum moribus turpius quicquam ... habetur, quam ephippiis uti; G IV, 2.

equo: quod minus idoneis equis (equites) utebantur; G VII, 65. qui cum vix equo propter aetatem posset uti, tamen consuetudine Gallorum neque aetatis excusatione in suscipienda praefectura usus erat neque ..; G VIII, 12.

excusatione: f. equo; G VIII, 12.

exercitu: ne illi habeant (exercitum), quo contra se uti possint; C I, 85, c.

facultatibus: quae gens ... ultro ad Caesarem legatos miserat, ut suis omnibus facultatibus uteretur; C III, 80, a.

finibus: quos ... suis .. finibus atque oppidis uti iussit; G II, 28.

fortuna: neu contra eos arma ferrent, qui eadem essent usi fortuna; C II, 28.

frumento: eo .. frumento, quod flumine Arare navibus subvexerat, propterea uti minus poterat, quod ..; G I, 16. quod ... plerumque frumento utuntur importato; C III, 42. frumento se in Africa nisi importato uti non posse; Af 20, b. eo (frumento) parce utebatur; Af 21.

genere: praemisso equitatu et essedariis, quo plerumque genere in proeliis uti consuerunt; G IV, 24. cum ... singulari genere pugnae uterentur; Af 69, b.

gladiis: quo facilius (milites) gladiis uti possent; G II, 25.

gratia: f. dignitate.

gubernatoribus: nostri .. minus exercitatis remigibus minusque peritis gubernatoribus utebantur; C I, 58.

hospitio: mittere .. Marcum Metium, quis hospitio Ariovisti utebatur; G I, 47.

imperio: quod hi ... aequiore imperio se uti videbant; G VI, 12, b.

instituto: f. **institutum**, I, 3. (3 St.) S. 507, b.

itinere: Caesar eodem itinere uti noluit; A 28.

iumentis: iumentis ... Germani importatis non utuntur; G IV, 2.

iure: si ipse populo Romano non praescriberet, quemadmodum suo iure uteretur; G I, 36. qui (Suessiones) eodem iure et iisdem legibus utantur; G II, 3.

legibus: quam (Galliam) bello victam suis legibus uti voluisset; G I, 45. f. iure; G II, 3.

licentia: cum ... omnes sine timore iter facerent usi superiorum temporum atque itinerum licentia; C I, 51.

lingua: qua (lingua) multa iam Ariovistus longinqua consuetudine utebatur; G I, 47.

mari: qui eo mari uti consuerunt; G III, 8.

materia: f. aere; G IV, 31.

misericordia: ut in miseros ac supplices usus misericordia videretur; G II, 28.

navigatione: celeriore fluminis Nili navigatione rex est usus; A 28.

navibus: f. **navis**, II, 3. utor (4 St.) S. 652, a.

nervis: quibus opibus ac nervis .., paene ad perniciem suam uteretur; G I, 20.

occasione: ut duces adversariorum occasione et beneficio fortunae ad nostros opprimendos uterentur; C I, 40, b.

opera: f. **opera**, II, 2. (4 St.) S. 724, a.

oppidis: f. finibus.

opportunitate: quid dubitas uti temporis opportunitate? C II, 34, b.

ope: s. dignitate. — ut tuis consiliis atque **opibus** ... in omnibus rebus utar; F 15. s. nervis.

oratione: seditiosissima oratione apud eum (M. Messalam) usus; Af 28.

pace: si pace uti velint, iniquum esse de stipendio recusare; G I, 44, a. portis patefactis eo die pace sunt usi; G II, 32.

peditatu: peditatu duntaxat procul ad speciem utitur; C II, 41, a.

pellibus: quod ... pellibus aut parvis rhenonum tegimentis utuntur; G VI, 21.

perfidia: eadem et perfidia et simulatione usi Germani; G IV, 13.

perfugio: quo superiore anno perfugio fuerant usi; G IV, 38.

remigibus: s. gubernatoribus.

re frumentaria: s. **res**, II, 3. utor (4 Sl.) S. 952, b.

sagulo: cum Scipio sagulo purpureo ante regis adventum uti solitus esset; Af 57.

sermone: ipse (Cato) ... sine suspicione, vultu atque sermone, quo superiore tempore usus fuerat, cum dormitum isset; Af 88, a.

simulatione: eadem usus simulatione itineris (Labienus) placide progrediebatur; G VI, 8, a. s. perfidia.

spatio: quoad licebat latiore uti spatio; C I, 58.

studio: nostri ... non eadem alacritate ac studio, quo in pedestribus uti proeliis consuerant, nitebantur; G IV, 24. commemorat, quo sit eorum (militum) usus studio ad Corfinium Caesar; C II, 32, a. (Caesar) usus singulari militum studio; C III, 80, b.

taleis: s. aere; G V, 12.

tegimentis: s. pellibus.

tempestatibus: ut difficilioribus usi tempestatibus ex pellibus ... nocturnum excipere rorem cogerentur, C III, 15.

tempore: Laelius tempore anni commodiore usus ad navigandum; C III, 100.

valetudine: uti .. ipsos valetudine non bona; C III, 49. quod valetudine minus commoda utebatur; C III, 62. s. copia.

vestitu: non oportere illum (Scipionem) eodem uti vestitu, atque ipse (Iuba) uteretur; Af 57.

victoria: quemadmodum uti victoria deberent, cogitabant; C III, 83. si possimus || possumus || ... diuturna victoria uti; F 18.

victu: s. cultu.

viribus: qui (Cassius) Caesaris nomine maioribus viribus uti videbatur; A 58.

voluntate: hic cum essent factiones duae, varia voluntate civitatum utebatur; C III, 35.

vultu: s. sermone.

III. **mit doppeltem Ablativ**: si ab armis discedere velint, se **adiutore** utantur legatosque ad Caesarem mittant; G V, 41. **administris** .. ad ea sacrificia druidibus utuntur; G VI, 16. usi (Carnutes) **deprecatoribus** Remis, quorum erant in clientela; G VI, 4. iisdem **ducibus** usus, qui nuntii ab Iccio venerant; G II, 7. ipsi (Germani) Aduatucam contendunt usi eodem duce, cuius haec indicio cognoverant; G VI, 35, b. ducibus usi centurionibus tribunisque militum; C III, 95. eius (Caesaris) adventu ex colore vestitus cognito, quo **insigni** in proeliis uti consuerat; G VII, 88. his utimini **testibus** appropinquare eorum adventum; G VII, 77, c. testibus se militibus uti posse, quanto studio pacem petisset; C III, 90. ut his (senatoribus) testibus in summa pecuniae uteretur; C III, 105.

utrimque, auf beiden Seiten: multa utrimque vulnera **accipiuntur**; G VII, 81. satis esse magna u. incommoda accepta; C III, 10, a. magna u. multitudo **convenit**; C III, 19, b. cum u. gladii **destricti essent**; G VIII, 23. haec utraque (tigna) ... binis u. fibulis ab extrema parte **distinebantur**; G IV, 17, b. cum uterque u. **exisset** exercitus || utrique esset exercitus in conspectu ||; G VII, 35. cum u. exspectatio **fieret**; Af 14. † ... fautorum .. voluntas || *magnum u. virtutis incitamentum* || **habebatur**; H 25, b. cum ... **instructa** .. u. classis confixisset; A 25, b. sic u. acie instructa processum est ad dimicandum; A 39. instruitur u. acies; A 45. multis u. **interfectis**; G VII, 42. paucis .. u. interfectis; C III, 112, b. magnus .. u. clamor oriebatur; G VIII, 42. crebro paucis u. **procurrentibus** ... contendebatur; G VIII, 10. acriter u. usque ad vesperum **pugnatum** est; G I, 50. sic cotidie u. eminus fundis, sagittis reliquisque telis pugnabatur; C I, 26, a. pugnatum est u. fortissime atque acerrime; C I, 57. pugnatur u. acriter; A 62. u. clamore **sublato** excipit rursus ex vallo ... clamor; G VII, 88.

utrobique, auf beiden Seiten: dum haec utrobique geruntur; Af 93.

utrum, ob: an: s. **an**, II, 2. consulo. dubius; A 56. existimo. intellego. iudico (S. 71, b).

necne: ut matresfamiliae eorum sortibus .. declararent, utrum proelium committi ex usu esset, necne; G I, 50.

vulgaris, gewöhnlich, üblich: illud vulgare incursionis hostium signum, quod incendiis aedificiorum intellegi consuevit, Caesaris erat interdicto sublatum; G VIII, 3.

vulgo, allgemein, allenthalben, gewöhnlich: vulgo .. inter se (aquam) **conferebant**; At accidit, ... ut vulgo milites ab signis **discederent**; G V, 33. ex hoc (genere radicis) effectos panes ... vulgo in eos (Pompeianos) **iaciebant**; C III, 48. vulgo totis castris testamenta **obsignabantur**; G I, 39, b. quod in Gallia a potentioribus atque iis, qui ad conducendos homines facultates habebant, vulgo regna **occupabantur**; G II, 1. cum ... paene cotidie a Pompeio ad Caesarem **perfugerent**, vulgo vero universi in Epiro atque Aetolia conscripti milites; C III, 61. liberam nacti milites colloquiorum facultatem vulgo **procedunt**; C I, 74, a. cognita Pompei profectione ... (Brundisini) vulgo ex tectis **significabant**; C I, 28.

vulgus, Menge, Volk, Pöbel: I. **circumsistit**: uti ... mercatores in oppidis *vulgus* circumsistat quibusque ex regionibus veniant, ... pronuntiare cogant; G IV, 5.

II. **edo in**: quae opinio erat edita in vulgus: C III, 29.

effero in: posteaquam in vulgus militum elatum est, qua arrogantia ... usus .. interdixisset; G I, 46. quod neque in vulgum disciplinam efferri velint neque ..; G VI, 14.

III. **existimatio**: sese .. et amore fraterno et existimatione vulgi commoveri; G I, 20.

inscientia, levitas: nihil se propter inscientiam levitatemque vulgi gravius de civitate iudicare; G VII, 43.

misericordia: datur petentibus venia ... Vercingetorige .. concedente ... misericordia

vulgi; G VII, 15. veritus, ne qua in castris ex eorum concursu et misericordia vulgi seditio oreretur; G VII, 28.

vulneratio, Verwundung: qui (Commius) post illam vulnerationem, quam supra commemoravi, semper ad omnes motus paratus suis civibus esse consuesset; G VIII, 47.

vulnero, verwunden: I. absolut: reperti sunt ... milites, qui ... scuta manibus revellerent et desuper vulnerarent; G I, 52.

II. alqm: quod ... nonnulli inter carros rotasque mataras ac tragulas subiciebant nostrosque vulnerabant; G I, 26. perpaucis vulneratis; G IV, 15. non aegris, non vulneratis facultas quietis datur; G V, 40. neu quis quem prius vulneret, quam illum interfectum viderit; G V, 58. multitudine sagittarum multos vulneratos; G VII, 41. ab his (sagittariis) complures de improviso vulnerati proelio excedebant; G VII, 80. qui aut comminus opprimebantur aut eminus vulnerabantur; G VIII, 13. quin (Correus) ... complures .. vulnerando cogeret ... victores in se tela conicere; G VIII, 19, b. ex fuga paucis atque his vulneratis receptis; G VIII, 20. multos .. pertinaciter succedentes vulnerant; G VIII, 41. Caesar cum complures suos vulnerari videret; G VIII, 43. vulnerantur amplius DC; C I, 46. vulnerantur .. complures, in his Cornelius Balbus, M. Plotius, L. Tiburtius; C III, 19, b. nonnullis vulneratis; C III, 21. multi .. ex nostris vulnerabantur; C III, 44, b. cum suos ex omnibus partibus vulnerari videret; C III, 45. quas (copias) integras vulneratis defessisque subiciebat; A 26. plurimum proficiebant in repellendis vulnerandisque nostris; A 30, b. depressa scapha vulneratus (Octavius) tamen adnatat ad suum myoparonem; A 46. circiter CCC amissis, multis vulneratis; Af 70. compluribus vulneratis; Af 75. 78, b. f. duces. legatum. quaestorem.

adversarios: ex numero adversariorum circiter DC interfectis ac * vulneratis; C II, 35, b.

centuriones: reliquarum cohortium omnibus fere centurionibus aut vulneratis aut occisis; G II, 25. centuriones militesque nonnulli (vulnerantur); C III, 19, b.

duces: complures .. duces ac fortissimus quisque interfecti vulneratique sunt; Af 78, b.

equites: postquam equites ... a levi armatura Numidarum vulnerabantur; Af 78, b.

equum: ipse equo vulnerato deiectus ... restitit; G IV, 12. ut Teotomatus ... vulnerato equo vix se ... eriperet; G VII, 46.

hostes: complures hostium magno nostrorum impetu perculsi vulnerantur; G VIII, 48, b.

legatum: Lucius Cotta legatus omnes cohortes ordinesque adhortans in adversum os funda vulneratur; G V, 35. Q. Cassium legatum vulnerat; A 52.

militem: cur vulnerari pateretur optime de se meritos milites? C I, 72. in castello nemo fuit omnino militum, quin vulneraretur; C III, 53. f. centuriones; C III, 19, b.

numerum: ut eo die maximus numerus hostium vulneraretur atque interficeretur; G V, 43.

pedites: pedites ... latere nudato a proximis Numidis iaculis vulnerabantur; Af 15.

praefectum: praefecto vulnerato; G VIII, 48, b. graviter ab eo vulneratus praefectus ... refertur in castra; G VIII, 48, e.

quaestorem: quod (odium) in illam provinciam (Cassius) susceperat quaestor ex insidiis ibi vulneratus; A 48.

urbanos: ex suo exercitu illustres urbanos ... complures aut vulnerarunt aut interfecerunt; Af 85, b.

vulnus, Wunde: I. accipio: f. **accipio.** II. volnus (12 St.) S. 16, b.

divello: cum ... medicus familiaresque continere atque vulnus obligare coepissent, ipse (Cato) suis manibus vulnus crudelissime divellit; Af 88, b.

impono: ne sua vulnera per fidem imposita paterentur impunita; G VIII, 48, a.

infero: f. **infero** vulnera (3 St.) S. 497, a.

obligo: f. divello.

sano: sanatis vulneribus arcessit omnes, qui ..; A 56.

sustineo: omnia vulnera (nostri) sustinebant; C I, 45.

tego: an non, uti corporis vulnera, ita exercitus incommoda sunt tegenda? C II, 31, b.

II. aeger ex: qui .. erant ex vulneribus aegri depositis; C III, 78, b.

III. dolor: dolor .. vulnerum pecuniae remissus crudelitatem cum avaritia certasse significabat; A 55.

simulatio: multi (adversarii) ... per simulationem vulnerum ex castris in oppidum propter timorem sese recipiunt; C II, 35, b.

IV, 1. afficere: f. **afficio** alqm; G VIII, 23. H 12. 16, b. 23, a. b. adversarios; H 12. 15. aquiliferum. partem (S. 55).

confici: f. **conficio** alqm; G II, 23. 27. C III, 95. 106. centurionem. cives. hostes. partem; G V, 45. primipilum (S. 199 f.).

defatigari: cum ... Caesaris .. equites iumenta ex nausea recenti, siti, ... vulneribus defatigata ... haberent; Af 18.

defetisci: tandem volneribus defessi .. pedem referre ... coeperunt; G I, 25.

ici: elephans vulnere ictus et dolore concitatus; Af 84.

2. propter: et propter vulnera militum et propter sepulturam occisorum nostri triduum morati; G I, 26.

sine: f. **sine,** III. vulnere (11 St.) S. 995, a.

vultus, Blick, Miene, Gesicht: I. consentit: cum vultus Domitii cum oratione non consentiret; C I, 19.

II, 1. fero: saepenumero sese cum his congressos ne vultum quidem atque aciem oculorum dicebant ferre potuisse; G I, 39, a.

fingo: hi neque vultum fingere neque interdum lacrimas tenere poterant; G I, 39, b.

2. utor: ipse (Cato) sine suspicione, vultu atque sermone, quo superiore tempore usus fuerat, cum dormitum isset; Af 88, a.

3. animum adverto in: neque auxilium in suorum consilio animum advertebant nisi in ipsius imperatoris vultu, vigore mirabilique hilaritate; Af 10.

uxor, Gattin: I. pereunt, sunt: duae fuerunt Ariovisti uxores, una Sueva natione, quam domo secum duxerat, altera Norica, regis Voccionis soror, quam in Gallia duxerat a fratre missam: utraeque in ea fuga perierunt || utraque ... periit ||; G I, 53.

II, 1. depono: uti ... liberos, uxores suaque omnia in silvis deponerent; G IV, 19.

duco: qui (milites) ... uxores .. duxerant, ex quibus plerique liberos habebant; C III, 110. f. 1.

excrucio, interficio: f. III. quaestio de.

habeo: ipsum (Dumnorigem) ex Helvetiis uxo-

rem habere; G I, 18, a. uxores habent deni duodenique inter se communes et maxime fratres cum fratribus parentesque cum liberis; G V, 14.
relinquo: uxorem et filios in oppido reliquerat; H 18, a.
2. accipio ab: quantas pecunias ab uxoribus dotis nomine acceperunt, tantas ... cum dotibus communicant; G VI, 19.
habeo ex: f. 1. duco.
III. aditus ad: ne ad liberos, ne ad parentes, ad uxorem aditum habeat, qui non bis per agmen hostium perequitasset; G VII, 66, b.
potestas in: viri in uxores, sicuti in liberos, vitae necisque habent potestatem; G VI, 19.
quaestio de: de uxoribus in servilem modum quaestionem habent et, si compertum est, igni atque omnibus tormentis excruciatus interficiunt; G VI, 19.
IV. cum: Mandubii cum liberis atque uxoribus exire coguntur; G VII, 78. facile erat ... prospicere in urbem, ut ... omnes .. superioris aetatis cum liberis atque uxoribus ... ad caelum manus tenderent; C II, 5

BERICHTIGUNGEN UND NACHTRÄGE.

A, ab, I. abstrebo: quod suos ab se liberos abstractos obsidum nomine dolebant; G III, 2 (S. 1, a).

— accido: nullum .. poterat universis *ab* perterritis ac dispersis periculum accidere; G VI, 34, a (S. 1, a).

— prohibeo, C I, 66 zu VI, 1. ab hoc (S. 5, b).

— redeo: rediri (S. 5, b).

— III. intervallum: non magno intervallo relicto ab hoste castra posuit; A 30, a (S. 7, b).

— VI, 3, a. ab utrisque militibus; C III, 19, a (statt ab mil.) S. 10, a.

abdo, carros: abdiderunt (S. 10, b).

abduco, liberos: ut ... liberi eorum in servitutem abduci ... non debuerint; G I, 11 (S. 10, b).

accido, species; G VIII, 8 (S. 15, a).

ad, I. pertineo: qui (rivi) ad mare pertinebant; C III, 49 (S. 29, b).

— refero: his responsis ad Caesarem relatis; G I, 35 (S. 32, a).

— reicio: ille (Libo) ... totam rem ad Pompeium reicere; C III, 17 (S. 32, a).

IV, 1, a, *α*. C III, 13 (S. 36, b) zu III. iter.

— incolumes .. ad unum omnes in castra perveniunt; G VI, 40 (S. 38, a),

adorior, II. alqm: impeditos in agmine ... adoriri cogitabant; G III, 24 (S. 45, b).

adventus, I. est: quo occultior esset eius adventus; C III, 30 (S. 46, a).

adversarius, III. copiae: Numidas ... longius .. ab adversariorum suisque copiis promovebat; Af 59 (S. 49, a).

— milites: qui milites adversariorum in castra ... venerant; C I, 77 (S. 49, b).

— praesidia: *a* praesidiis adversariorum Calydone et Naupacto relictis || deiectis ||; C III, 35 (S. 49, b).

adversus, I. ago: vineas agere adversus montem ... coepit; G VIII, 41 (S. 50, b).

— venio: adversam ... navem; A 45 (S. 50, b) zu **adversus** (adj.), naves (S. 50, a).

agger, II, 1. instruo: aggerem instruere coepit; G VIII, 41 (S. 57, b).

agmen, II, 1. perturbo: perturbato impedimentorum agmine; G VIII, 29 (S. 58, b).

— IV, 2. in: impeditos in agmine ... adoriri cogitabant; G III, 24 (S. 59, a).

ago, III. alqd: quid ageretur in locis reliquis; G VIII, 43 (S. 60, a).

— turres, vineas: vineas turresque egit; G III, 21. vineas agere adversus montem ... coepit; G VIII, 41 (S. 60, b).

aliquis, A. naves: quin (naves); C III, 47 (S. 62, a).

— C, **b.** praetermitto: s. A. detrimentum (S. 62, b).

alius, B. Alba: duae sunt Albae, alia ista, quam novimus in Aricia, et alia hic in Italia; F 7, d (S. 64, a).

alter, A, I. legio: alterae legioni; G V, 27, b (S. 65, b)

amicitia, II, 1. experior: novas .. amicitias experiri constituerunt; C III, 60 (S. 68, a).

animadverto, II, 3. quod ubi Crassus animadvertit, suas copias non facile diduci; G III, 23 (S. 73, b).

animus, II, 1. perterreo: quibus rebus perterritis animis adversariorum; C I, 61 (S. 75, b).

— IV, 2. alqs: impeditos (Romanos) in agmine et sub sarcinis infirmiore animo adoriri cogitabant; G III, 24 (S. 76, a).]

V, I. deficere: hortatur; C I, 19 (S. 76, b).

annus, III, 2. zum Satz: superiore anno Bellovacos ... suscepisse bellum; G VIII, 22 (S. 78, a).

ante, B, I, 3. diebus: quod proelium equestre adversum paucis ante diebus esset factum; G I, 18, b (S. 80, a).

antea, I. audio: antea .. rumore exoptato ... audito; Af 91, a (S. 80, a) statt prohibeo.

appello, IV. quam (legionem) factam ex duabus gemellam appellabat; C III, 4, a (S. 83, a).

aqua, II, I. prohibeo: prohiberi; C I. 84 (S. 86, a).

argumentum: sumebant loco non posse clam exiri (S. 89, a).

armatura, IV, 1. regem adfuturum cum ... levis armaturae C milibus; F 4, b (S. 92, a).

assum, alqs: quod senatus in urbe habebetur Pompeiusque aderat || aberat ||; C I, 2 (S. 95, a).

— rex: regem adfuturum; F 4, b. (S. 95, b).

at, I, 1. at nostri equites ... cedentibus circumfusi ... interficiunt; G VIII, 29 (S. 96, a).

atque, II, 2, a. in memoria atque in pectore; F 7, a (S. 99, a). spe atque fiducia; C I, 20 (S. 99, b.

— b. inauditum atque insolens verbum; F 7, a (S. 100, a).

— g. cum ... Pompeium sequerentur atque in insulam venissent; C III, 102, b (S. 104, a).

h. hic: truncis arborum admodum firmis ramis u. s. w. G VII, 73, a (S. 105, a).

— b. omnis: cum vultus Domitii cum oratione non consentiret atque omnia trepidantius ... ageret; C I, 19 (S. 107, b).]

— ac si; C I, 24 (S. 107, b) zu I. idem.

aveho: vetustissima nave impositos ... in quascumque terras iubebo avehi; F 4, b (S. 112, a).

aufero, wegnehmen: aquilae sunt ablatae XIII H 31, b (S. 112, b).

aut, I, 1, d. quaerere ultra aut opinari; F 4, b (S. 114, a).

— f. quidem: aut quidem vetustissima nave ... iubebo avehi; F 4, b (S. 114, b).

2. circumvenire nostros aut pluribus navibus adoriri singulas aut remos transcurrentes detergere ... contendebant; C I, 58 (S. 114, b).

bellicosus, genus: bellicosissimis gentibus deviotis; G VIII, 24 (S. 121, a).

bellum, II, 1. gero: cum ipso anni tempore ad gerendum bellum vocaretur; G VII, 32 (S. 122, b).

bis, accido: quod [bis] accidit semper horarum XII spatio; G III, 12. — ferio: dextra ... bis ferit pugione; A 52 (S. 128, a).

capio, II. consilium: una .. consilium cum eo (Drappete) Lucterium Cadurcum cepisse; G VIII, 30 (S. 132, b).

— locum: capiendo loca; Af 49 (S. 133, b).

carrus, I, 1. abdo: abdiderunt (S. 135, b).

castra, II, 1. pono: non magno intervallo relicto ab hoste castra posuit; A 30, a (S. 139, a).

4. pervenio in: ad unum omnes; G VI, 40 (S. 142, a).

causa (praep.), II. custodiae; C I, 14 (S. 148, b).

celeritas, V, 1. pervenire: eadem celeritate ... ad mare pervenit; C III, 96 (S. 150, a) ftett nancisci.

centum, milia: regem adfuturum cum ... levis armaturae C milibus; F 4, b (S. 153, a).

centurio, II, 1. desidero: Caesar desideravit ... centuriones XXXII; C III, 71 (S. 154, a).

ceterus, A. civitates: Bellovacos ceterasque Galliae civitates suscepisse bellum; G VIII, 22 (S. 156, b).

circum, A, I. distribuo: custodiae causa (S. 159, a).

circummunio, II. copias: opere; C III, 66 (S. 160, b).

civitas, I. suscipiunt: Bellovacos ceterasque Galliae civitates suscepisse bellum; G VIII, 22 (S. 164, b).

classis, IV, 1. mitti: cum classe navium XVI; C II, 3. zu 2. cum (S. 170, a).

coepi, II, 1. vineas agere ... et aggerem instruere coepit: G VIII, 41 (S. 171, b).

cogito, II, 5. impeditos ... adoriri cogitabant; G III, 24 (S. 177, a).

cogo, III. equitatum, supplementum: per causam supplementi equitatusque cogendi ab exercitu discedit; G VII, 9 (S. 174, a).

comperio, III. alqd: qui compertum habeo; F 4, b (S. 191, b).

conficio, legionem: quas (legiones) ex novo delectu confecerat; C I, 25, a (S, 199, b).

confirmo, II, 2. confirmat; G I, 3 (S. 201, b).

consentio, I. alqd: nisi omnia consentiant inter se, non potest fieri, ut nominis similitudo sit; F 7, c (S. 207, a).

constituo, II, 4. Caesar ... sub pellibus hiemare constituit; C III, 13 (S. 214, b).

consto, II. officium (S. 216, a). vgl. **consisto,** II. officium.

contendo, II, 4. occupare: capiendo loca. oppugnare: hunc (locum); S. 221, b.

cornu, I. est. II, 1. refero: relatis in publicum cornibus, quae sint testimonio; G VI, 28 (S. 234, b).

credo, II, 1. alicui: mihi .., qui compertum habeo, credant; F 4, b (S. 238, a).

— III. pecunias: ut sexenni die sine usuris creditae pecuniae solvantur; C III, 20 (S. 238, b).

cum (coni.), A. I, 2, c. impugnaret, G VIII, 53 (S. 240, b).

— B. f. **tum,** A III, 2 (S. 1082, a).

cum, (praep.), IV, 3. magno cum labore, G VIII, 41 (S. 245, a).

cursus, I, 1. habeo: quin (naves) S. 247, b.

de, 1. insto: ille (Libo) ... unum instare de indutiis; C III, 17 (S. 249, b) ftatt praesto (S. 250, a).

— largior: de sua pecunia largitus est: Af 87, b (S. 250, a).

— spero: quid speres de illis; F 26 (S. 250, b).

— III. periculum zu ftreichen.

decem, legiones: cum x legionibus; F 4, b (S. 252, b).

desino: proinde desinant quidam quaerere ultra aut opinari; F 4, b (S. 267, b).

detrimentum, 1. vertit: quod si esset factum, detrimentum in bonum verteret; C III, 73, b. ftett II, 1. verto (S. 270, a).

dico, IV. Romani ... istos Albanos dixerunt, illos Albenses; F 7, d (S. 273, b).

dies, IV, 2. zum Satz: scitote paucissimis his diebus regem adfuturum; F 4, b (S. 275, a). ut sexenni die ... creditae pecuniae solvantur; C III, 20 (S. 277, b).

dignitas, II, 1. impugno: cum (Marcellus) impugnaret Caesaris dignitatem; G VIII, 53 (S. 279, b).

dimicatio, IV. aggerem instruere coepit magno cum labore et continua dimicatione, G VIII, 41 (S. 281, a).

dimitto, II. alqm: orare ... coepit, ut se dimitteret; A 24, b (S. 282, b).

discretio, Unterschied: volentes Romani discretionem facere istos Albanos dixerunt, illos Albenses; F 7, d (S. 286, b).

do, II. locum: locum se aequum ad dimicandum dedisse; C III, 73, b. (S 292, a).

ducenti, homines: in his erant legionis hominum milia tria CC; C III, 106 (S. 297, b).

duo, Albae: duae sunt Albae: F 7, d (S. 299, b).

— legiones: quam (legionem) factam ex duabus gemellam appellabat; C III, 4, a (S. 300, b).

tigna: II tigna transversa iniecerunt; C II, 9, a (S. 301, b).

ego, II. nos (acc): muniamus; F 18.

— nostri: tanta contemptione nostri; G V, 29 (S. 307, b).

emo, rem: re vendita iterum empta; F 24 (S. 310, b).

eo (adv.), A, I. infero: eo signo legionis illato, C III, 67.

— procedo: quod (nostri) eo ... processerant: C I, 45 (S. 313, b).

ex, III. alqs: ex iis ‖his‖ Eporedorix ... ... defert; G VII, 39 (S. 360, a).

— IV. gravis autumnus in Apulia .. ex saluberrimis Galliae ... regionibus; C III, 2 (S. 361, b).

exeo, II. alqs: quibus itineribus domo exire possent; G I, 6 (S. 364, b).

facio, II, 1. nisi omnia consentiant inter se, non potest fieri, ut nominis similitudo sit; F 7, c (S. 381, b).

— III. discretionem: volentes Romani discretionem facere istos Albanos dixerunt, illos Albenses; F 7, d (S. 384, a).

— opus: quae (opera) facere instituerat; G VII, 27 (S. 386, a).

periculum: qui (Lucterius) fortunae illius periculum fecerat; G VIII, 34 (S. 386, a).

fiducia, V, 1. permanere: cuius (ducis

mitii) spe atque fiducia permanserint; C I, 20 (S. 397, a).

fortuna, III. qui (Lucterius) fortunae illius periculum fecerat; G VIII, 34 (S. 407, b).

fugio, II. scopulum, verbum: ut tamquam scopulum sic fugias inauditum ... verbum; F 7, a (S. 415, b).

habeo, II, 1, c. ut: habe semper in memoria atque in pectore, ut ... fugias inauditum ... verbum; F 7, a (S. 424, a).

hic: alia (Alba est) hic in Italia; F 7, d (S. 435, b).

hiemo, II. alqs: Caesar ... sub pellibus hiemare constituit; C III, 18 (S. 435, b).

hostis, IV, 2. intervallum ab: non magno intervallo relicto ab hoste castra posuit; A 30, a (S. 449, b).

idem, A I, 1. in eadem causa; G IV, 4. ad eandem magnitudinem; C I, 42. eadem ratione; G VII, 25 (S. 455).

— C, **b.** eadem, quae Litavicus pronuntiaverat, multitudini exponunt; G VII, 38, a (S. 456, a).

ille, A, I, 1, b. fortunae illius; G VIII, 34 (S. 458, a).

— C, **a,** II, 2. istos Albanos dixerunt, illos Albenses; F 7, d (S. 459, b).

impedimentum, II, 1. praemitto: praemissis paulum impedimentis; G VI, 8, a (S. 461, a.

— III. agmen: perturbato impedimentorum agmine; G VIII. 29 (S. 461, b).

in, A, 1. refero: relatis in publicum cornibus; G VI, 28 (S. 477, b).

— B, 1. consumo: totum in ea re diem consumunt; C I, 81 (S. 481, b).

— habeo: habe semper in memoria atque in pectore, ut ... fugias ... insolens verbum; F 7, a (S. 482, b).

— IV, 2. in Aricia, in Italia; F 7, d (S. 488, a).

inauditus, verbum: ut ... fugias inauditum ... verbum; F 7, a (S. 489, a).

instruo, aggerem: aggerem instruere coepit; G VIII, 41 (S. 508, a).

ita, II. ut: ut nostri ... † videbant, ... ita illi ... efficiebant; C III, 44, b (S. 535, b).

itaque, I, 1. pecuniam ... partiti sunt; G VII, 55, b (S. 536, b).

iterum: re vendita iterum empta; F 24 (S. 540, b).

iudicium, V. reprehendi: quod ea res omnium iudicio reprehendebatur; C I, 14 (S. 544, a).

labor, V, 2. cum: aggerem instruere coepit magno cum labore; G VIII. 41 (S. 549, b).

late, vagor: ut .. minus late vagarentur; G I, 2 (S. 551, b).

legio, I. venit: ut quaeque prima legio venerat; Af 2 (S. 558, b).

locus, V, 2. in: quid ageretur in locis reliquis; G VIII, 43 (S. 580, a).

magnus, A. labor: magno cum labore; G VIII, 41 (S. 591, b).

mare, II, 4. pertineo ad: qui (rivi) ad mare pertinebant; C III, 49 (S. 599, a).

miles, V, 2, a. ab utrisque militibus auditus; C III, 18 (S. 614, a).

mitto, I, 2. quem in locum ... Romanos missuros suspicaretur; G VIII, 17 (S. 619, a).

— II, 3. Caesar ... ad Titum Sextium legatum ... misit, ut cohortes ... educeret; G VII, 49 (S. 619, b).

mons, II, 2. ago adversus: vineas agere, adversus montem ... coepit; G VIII, 41 (S. 625, a).

multitudo, I. tardat: multitudo tormentorum omnem administrationem tardabat; C II, 2 (S. 629, b).

ne, I, 2. timeo: hoc ... timens Caesar, ne navibus nostri circumvenirentur; C III, 63, a (S. 656, a).

ob: ob eas res ... te removeo; Af 54, a (S. 700, a).

officium, II, 1. praesto: meum reipublicae ... officium praestitero; G IV, 25 (S. 710, a).

omnis, C, **a,** IV. omnium iudicio; C I, 14 (S. 722, a).

parum, I, 3. ut .. minus late vagarentur; G I, 2 (S. 754, a).

possum, II. accidere: quo mihi gravius abs te nil accidere potest; F 16 (S. 797, a).

praesidium, II, 3. sum: ut suis ... navibus praesidio essent; Af 46 (S. 818, a).

redigo, I. principes: redigit (S. 932, b).

regio, V, 2. e: e regione eius (fontis) vineas agere ... coepit; G VIII, 41 (S. 935, b).

reliquus, A. loca: quid ageretur in locis reliquis; G VIII, 43 (S. 941, b).

vendo, rem zu streichen (S. 1093, a).

ZAHLEN.

a, ab, I. abduco; C III, 78, a. dimitto; G VII, 54. dissentio; G VII, 29. educo; G VIII, 4. II. prognatos; G VI, 18. abdo: abdiderant; G V, 8. absimilis; G III, 14, b. abstineo; G VII, 47, b. absum, II. alqs; G V, 5 (st. 6). accelero, I. G VII, 87. accido, III. alqd; A 17 (st. 16). accipio, II. contumeliam; G VII, 10 (st. IV). A II. incommodum; G VII, 30 (st. VIII). libertatem; G III, 8. ad, I. adiungo; G VIII, 48, a. adnato; A 81 (st. 32). defero; G V, 6. deligo; G V, 9. mitto legatum; G I, 13 (st. 12). occurro; G VII, 85. pono; G VII, 17, a. recipio; Af 68. redeo; C II, 28. supersum; C III, 51, b. vergo; C II, 9, b. II. aptus; A 7. adduco, I. numerum; G VII, 31 (st. 81). aditus, I. est; G II, 16 (st. 18). admiror, III. magnitudinem; G VII, 52. multitudinem; G VIII, 9. admodum, firmus; G VII, 73, a. aes, I, 2. G V, 12 (st. 13). aestas, I. G VIII, 39. aestuarium; G III, 9, a. aestus, I. consuescit; G VI, 31. III. decessus; G III, 13, a. IV, 2. G III, 13, b. affero, II. fiduciam; G VIII, 16. afflicto, naves; G IV, 29. ager, II, I. vexo; Af 25. agger, III. commissurae; G VII, 72. agito, II. res; G VII, 2. agmen, II, I. cerno; C III, 41. alienus, A. alqd; G VI, II. alius, A, I. ratio; C III, 18 (st. 28). alter, A, I. dies; G VII, 11, a. II, 2, c. postulo ab; C I, 32, a. alteruus; G VII, 28. altus, mons; C III, 93, b (st. 92). ambo, A. naves; C II, 6, b. amicitia, V, 1. conciliare; C III, 55. amitto, fructus; G I, 28. amplitudo, 1. G VI, 28. amplius, 1. transit; G I, 43, b. anguste, contineo; C III, 45. animadverto, III, alqd; G VIII, 34. rem; C III, 97. >< animus, II, 1. confirmo; C II, 36. 5. sum in; G I, 10 (st. 40). ante, B, I, 2. G VII, 1 (st. 7). antepono; G IV, 22. appello, III. alqm; Af 86. aptus, genus; A 7. apud, IV. C III, 82, a (st. 28). arma, II, 1.

trado; G III, 21. 3. discedo ab; G VIII, 52. voco ad; C I, 7, b. IV, 1. similitudo; G VII, 50, a. V, 1. concrepare; G VII, 21. armo, A, IV. milia; G VIII, 34. at, 1, 3. G I, 43, b. atque, 1. aliusmodi; F 8. II, 1. atque; G VI, 35, b. 2, a. concursu; G V, 40. venationibus; G VI, 21 (ft. 19). d. deliberatis; G VII, 73, a. g. ac; G V, 8 (ft. 9). h. is; G V, 33 (ft. 32). auctor, 1, 2. videor; C II, 29. audio, III. alqm; C III, 19, a (ft. 18). vocem; C III, 31. augeo, dignitatem; G VII, 30. auxilium, II, 1. conicio; C II, 26. barbarus, A. homo; G IV, 22 (ft. III). bellum, II, 4. decerno de; H 5. mutuor ad; G VIII, 21. V, 2. in; G VII, 29. beneficium, II, 2. adiungo; Af 45. cacumen; G VII, 73, a. caedes, 1, 3. fugio ex; G VII, 38, a (ft. 33). IV, 1. vastare; G VIII, 25. 2. H 6. capio, II. alqm; G VIII, 36. occasionem; Af 56. praesidium; H 38. caput, II, 3. ago ad; G VIII, 41. castra, II, 1. munio; Af 80 (ft. 90). pono; G VII, 17, a (ft. 16). H 27 (ft. 87). 2. deligo; G II, 18. relinquo; C III, 89. 4. accio e; Af 26. constituo pro; G VII, 70. educo ad; G II, 8. egredior ex; G VII, 36 (ft. 86). mitto ad; C II, 38. recipio ad; Af 68 (ft. 69). IV, 1. pars; Af 68. celeriter, ascendo; G V, 26. communio; C I, 54. deprimo; C II, 6, b. centurio, I. consequuntur; G VI, 38. certus, A. alqs; C I, 12 (ft. 11). de; G IV, 5 (ft III). condicio; C III, 110. circumcido; G VII, 36. circummitto, legationes; G VII, 63. circumvenio; alqm; G VII, 62, b (ft. 52). civilis, bellum; C II, 29. civis, II, 2. paratus; G VIII, 47. IV. fatum; C II, 6, b. civitas, I. convenit; G VII, 33. II, 1. confirmo; G VII, 54. redigo; G VII, 13. III, 1. fortunae; G V, 3. clamor, III, 1. compleri; G V, 33. classis, IV, 2. cum; C [illegible] cogo, IV, 2. alqm; G V, 40. cohors, I, [illegible] dunt, C III, 99. II, 1. deduco; C III, 65 [illegible] mitto; G V, 24. summitto; G V, 15. IV, [illegible] nere; C I, 12. colligo, benevolentiam; C [illegible] 31, a. committo, III. provinciam; C II, 32 [illegible] compleo, alqd; G V, 33. legiones; C II, 18 [illegible] comporto, frumentum; G III, 2. concurs[illegible] III. cogi; G V, 40. consequor, I, 2. par; C II, 11. conservo, 1. milites; G VI, 34, a. consilium, II, 1. do; G V, 31. probo; C II, 26. consisto, II. vita; G VI, 21. consuetudo, I. fert; G IV, 32. consumo, alqd; C II, 14. contio, II. in; C I, 30, b (ft. 31). contionor; C III, 82, a. contra, B, I, summo; C III, 12. converto II. multitudinem; G V, 49. copia, B, II, 1. educo; G II, 8. instruo; C II, 27. V, 2. cum; H 28 (ft. 24). cotidie, I. perfugio; C, I, 78. cupide, intro; G VIII, 16. curo (extr.); G IV, 29. declivis, A. locus; G VII, 83. deditio, 1, 2. loquor de; C II, 36. deleo, equitatum; G VIII, 28. demergo navigium; A 31. depono, alqm; C III, 78, b. impedimenta; G II, 29. dextrorsus; Af 75. dies, IV, 2. postero; G III, 6. dignitas, I, 2. G IV, 17. discedo, II. alqs; G V, 27. C I, 22. dissipo, calones; G II, 24. dissuadeo, G VII, 15. do, II. ascensum; G VII, 85. iter; G I, 8. mandata; G VII, 54. responsum; G V, 58. domus, II, 1. effodio; C III, 42. dono, praedam, G VII, 11. eodem, I. venio; C III, 65. liberaliter, prosequor; G II, 5. militaris, res; G VI, 21 (ft. 19). pars, II, 1. relinquo; G VII, 34 (ft. 44). pertineo, II. res; G VII, 43 (ft. VI). quisque, A. legio; Af 2.

FÜRSTLICHE HOFBUCHDRUCKEREI IN GERA.

1 on